De la Vanda

Haec tibi pentadecas tetragonon respicit illud
Hospitium petri ⁊ pauli ter quinqȝ dierum.
Namqȝ instrumē̃tum vetus hebdoas innuit: octo
Lex noua signatur. ter quinqȝ receptat vtrunqȝ.

Vetus testamentū̃ multiplici lingua nū̃c primo impressum. Et imprimis Pentateuchus Hebraico Greco atqȝ Chaldaico idiomate. Adiū̃cta vnicuiqȝ sua latina interpretatione.

BIBLIA
COMPLUTENSE

Ad sanctissimum ac clemētissimum dominum

nostrum. D. Leonem Decimum diuina prouidentia Pontificem Maximum Reuerendissimi in Christo patris ac dñi. D. F. Francisci Simenii de Cisneros Sacrosanctæ Romanæ ecclesiæ titulι. S. Balbinæ Presbyteri Cardinalis Hispaniæ Archiepiscopiq; Toletani ac regnorū Castellæ Archicācellarii &c. in libros veteris ac noui testamēti multiplici lingua impressos.

Prologus.

Ulta sunt beatissime Pater: quæ ad excudendas impressoriis formis originales sacræ scripturæ linguas nos incitarūt. Atq; hæc imprimis. Q cum vniuscuiusq; idiomatis suæ sint verborum proprietates: quarum totam vim non possit quantumlibet absoluta traductio prorsus exprimere: tum id maxime in ea lingua accidit: per quam os domini locutum est. Cuius littera q̄uis ex se mortua sit & uelut caro: quæ non prodest quicq̄ (Nam spiritus est qui viuificat) quia tamen Christus verborum figuris velatus intra eius vterum manet inclusus: nō dubium: quin tam admiranda sit fœcunditate repleta: tam exuberāti mysteriorū copia cumulata: ut cum plena semper sit & redundās: flumina de ventre eius fluāt aquæ viuæ: vnde hi quibus datum est reuelata facie gloriā dñi speculari: vt in eādē imaginem trāsformentur: possint assidue haurire mira diuinitatis eius arcana. Quippe cum nulla dictio nulla litterarum connexio esse possit: ex qua non emergant & veluti pullulent reconditissimi cœlestis sapientiæ sensus. Ex quibus cum non possit eruditissimus quisq; interpres nisi vnicū explicare: necesse est vt post interpretationem maneat adhuc scriptura grauida: variisq; ac sublimibus intelligentiis plena: quæ nequeant aliunde q̄ ex ipso archetypæ linguæ fonte cognosci. Accedit: q vbicūq; latinorum codicum varietas est: aut deprauatæ lectionis suspitio (id quod librariorū imperitia simul & negligentia frequentissime accidere videmus) ad primam scripturæ originem recurrēdum est: sicut beatus Hieronymus & Augustinus ac cæteri ecclesiastici tractatores admonent: ita ut librorū Veteris testamēti synceritas ex Hebraica veritate: Noui autē ex Græcis exemplaribus examinetur. Vt ipsa igitur originalia in promptu haberet quicūq; diuinarū litterarū studiosus: possetq; non solis riuulis esse contētus: sed ex ipso fonte salientis aquæ in vitam æternā sitim pectoris extinguere: iussimus archetypas sacræ scripturæ linguas cum adiunctis variarū linguarū translationibus impressioni mandari Sāctitatis tuæ nomini dedicādas. Atq; imprimis Nouū testamentum Græco Latinoq; sermone excudēdum curauimus simul cum Lexico Græcarum omnium dictionum: quæ possunt in eo legentibus occurrere: vt his quoq; qui nō integram linguæ cognitionem adepti sunt pro viribus consuleremus. Deinde vero anteq̄ Vetus testamentum aggrederemur: Dictionarium præmisimus Hebraicorum Chaldaicorumq; totius ueteris instrumēti vocabulorum. Vbi non tm̄ multiplex significatio cuiusq; dictionis exprimitur: sed (quod studiosis vtilissimū fore credimus) locus scripturæ in cuiusq; significati testimoniū citatur. Rursus: cum nō solus litteræ occidentis cortex sed introrsus latitans spiritus viuificantis nucleus maxime sita studioso diuinæ scripturæ requirendus: atq; huius præcipua pars ex propriorū nominū interpretatione depēdeat: quorū ab æterno præuisa impositio incredibilē opē affert ad propalādos spirituales abstrusosq; sensus & detegēda arcana mysteria: quæ sub ipso litteralis textus vmbraculo spiritus sanctus velauit: Idcirco interpretationes propriorū nominum a viris linguarū peritia præcellētibus maxima diligētia iussimus elucubrari: & secūdum Alphabeticā seriē dispositas Dictionario adiungi. Quibus succedit legendorū Hebræorū characterū instructio & eiusdē idiomatis Grāmatica ex pluribus receptæ si dei Hebræis autoribus collecta & ad latini artificii normā reducta. Quibus omnibus ueluti ꝑ præludio ita peractis: ad excussionem diuersarum veteris testamēti linguarum nos conuertimus: adiicientes etiam singulis earum suam latinam translationē. Qua in re id aperte Beatitudini tuæ testari possumus Pater sanctissime: maximam laboris nostri partem in eo præcipue fuisse versatā: vt & virorū in linguarum cognitione eminentissimorum opera vteremur: & castigatissima omni ex parte vetustissimaq; exēplaria pro archetypis haberemus: quorū quidē tā Hebræorū q̄ Græcorū ac latinorū multiplicē copiā variis ex locis nō sine summo labore cōquisiuimus. Atq; ex ipsis quidē Græca Sanctitati tuæ debemus: qui ex ista apostolica Bibliotheca antiquissimos tum Veteris tum Noui testamēti codices perq̄ humane ad nos misisti: qui nobis in hoc negocio maximo fuerunt adiumēto. Consumata itaq; excussione Noui testamenti Græce Latineq; impressi cum suo Lexico. Impresso etiam Hebraico Chaldaicoq; Dictionario: cui adiūcta est Grammatica cum nominum propriorum interpretationibus. Absolutis præterea annotationibus differentiarum Veteris testamenti: quas cum Nicolaus de Lyra nō omnino absolutas edidisset: eas nos per viros linguarum peritissimos multis in locis addi fecimus. Tandē diuino auxilio Vetus testamentum multiplici lingua excudi fecimus. Quæ omnia nūc ad Sanctitatem tuam mittimus. Nam cui potius vniuersæ vigiliæ nostræ dicandæ sunt: q̄ Apostolicæ isti sedi: cui omnia debemus? Aut quis libentius sacros Christianæ religionis libros suscipere & amplecti debet: q̄ sacer Christi vicarius? Accipiat igitur Sanctitas tua læta fronte munusculum: quod in domini gazophylatium offerimus: vt incipiant diuinarum litterarū studia hactenus intermortua nūc tandē reuiuiscere. Obsecramus autē Beatitudinē tuam enixissime: vt libros hosce: qui nunc se sacris istis vestigiis supplices aduoluūt: examines: & ad seuerissimi iuditii tui censurā reuoces: vt si Christianæ reip. vtiles fore videbuntur: editionis beneficium a Sanctitate tua recipiant. Nā eos nos hucusq; continuimus: sacrum istū Apostolici fastigii oraculum consulturi. Sed iam hæc ad Beatitudinem tuam satis. Nūc ad instruendum de operis artificio lectorem conuertimur.

Prologus.

Ad lectorem. De his que ad lectionem Veteris testamenti diuersis linguis nunc primum impressi: sunt prænotanda.

T intelligas studiose Lector modum & ordinem: quem in hac veteris testamēti impressione seruauimus: ac inde possis hoc libro facile vti: nonnullorum te admonitū prius esse oportet. Imprimis igitur id est præmittendum: q̄ cum vetus testamentum a sacris doctoribus trifariam diuidatur: hoc est in legem: quam Pentateuchum appellant: & in libros deinde Agiographos: ac demum in eos qui dicuntur Prophetales: in his omnibus nō est idem numerus linguarū. Sed Pentateuchus quidem triplicem linguam habet: Hebraicam uidelicet Chaldaicam & Græcam: quas imprimendas iussimus cum aliis tribus latinis interpretationibus iuxta correspōdētibus: ita vt Hebraicæ veritati respōdeat latina beati Hieronymi trāslatio: Chaldaicæ vero alia latina fere de verbo ad verbū a viris eius linguæ peritissimis elaborata: Græcæ aūt septuaginta interpretū editioni interlinearis latina traductio. Agiographi deinde libri simul & Prophetales duplici lingua excudūtur: hoc est Hebræa & Græca cum aliis duabus latinis translationibus illis correspondentibus. Nā Chaldaica in cæteris libris præterq̄ in Pentateucho corrupta est aliquibus in locis: & fabulis merisq̄ Thalmudistarum nugis conspersa: indigna prorsus quæ sacris codicibus inseratur. Verum quia quibusdam in locis vbi integra est littera & incorrupta: mirū in modum fauet Christianæ religioni: Idcirco reliquos libros totius Veteris testamenti e Chaldaica lingua in latinam verti fecimus: & diligentissime cum sua latina traductione conscriptos in publica Complutensis nostræ Vniuersitatis Bibliotheca reponi. At vero libri extra canonē: quos Ecclesia potius ad ædificationem populi: q̄ ad autoritatem ecclesiasticorum dogmatum confirmandam recipit: Græcam tm̄ habent scripturam: sed cum duplici latina interpretatione: altera beati Hieronymi: altera interlineari de verbo ad verbū: eo modo quo in cæteris. Hæc autem de numero linguarum huius libri oportuit in vniuersum prælibasse. Nunc de modo quo linguas Pentateuchi in libro ipso disposuimus: breuibus agendū est. Primum itaq̄ aperto codice duæ se tibi chartarū facies hinc & inde offerent: quarum vnaquæq̄ tres præcipuas colūnas habet. Ex quibus ea quæ ad marginem exteriorē sita est: Hebraicam continet veritatē. Quæ vero interiori margini adhæret: Græca est septuaginta interpretū editio: cui superponitur latina interlinearis traductio de verbo ad verbum. Mediam aūt inter has latinā beati Hieronymi translationē velut inter Synagogam & Orientalem Ecclesiam posuimus: tanq̄ duos hinc & inde latrones medium autē Iesum hoc est Romanam siue latinā Ecclesiam collocātes. Hæc enim sola supra firmam petram ædificata (reliquis a recta Scripturæ intelligentia quādoq̄ deuiātibus) immobilis semper in veritate permansit. His præterea tribus colūnis duæ aliæ minores columellæ in calce paginæ supponuntur. Quarum altera latior Chaldaicam continet scripturam: altera angustior latinam eius interpretationem. Disponūtur vero columnæ ipsæ hoc modo: vt singulis lineis Hebraicis correspondeant binæ lineæ latinæ e regione: hoc tamē semper obseruato: vt omnes quinq̄ columnæ tam in principio q̄ in fine cōsentiant: nisi vbi loci angustia nō patitur: quod rarissime deprehendes. Deinde quia institutum nostrum est: non solum his consulere: qui absolutā linguarum peritiam sunt assecuti: sed his etiam opem ferre: qui parum in eis profecerunt: vtrisq̄ em̄ debitores sumus: neminēq̄ esse cupimus: quem peregrinorum idiomatum difficultas absterreat a diuinorum librorum penetralibus adeundis. Idcirco vt Hebraicas dictiones facile possit quicunq̄ distinguere: & suam latinā interpretationē cuiq̄ assignare: inter singulas dictiones Hebraicas superponūtur minutæ litterulæ latinæ Alphabetico ordine procedentes: quibus cōsimiles aliæ in latina proxima colūna correspōdent: vt per similitudinem litterulæ cognoscatur: quæ dictio latina ad quā Hebraicā sit referenda. Quādo vero interpres per circūlocutionem pluribus dictionibus vnicam interpretatur: aut e diuerso vnica dictione plures amplectitur: tunc vnica litterula toti circūlocutioni vel etiā cōpendio deseruiet. Ex his præterea litterulis nonnullas reperies: quibus tenue punctū subscribitur hoc modo ᵃ. Quod quidem punctum designat: vel dictionē Hebraicam subiacentem multiplicem esse & æquiuocam: ac proinde reconditum aliquod secretæ intelligentiæ mysterium claudere: quod possit facile consulto Dictionario a perspicacib⁹ mētibus inuestigari: vel denotat saltē: ipsam eius significationē in latina colūna positā potius translatitiam esse & soli sensui subseruientē: q̄ propriam omnino & litteralē. Rursus quia inuenire primitiua siue radices dictionū Hebraicarū & Chaldaicarū a prima origine deuiantium res est perquā necessaria ad reperiēda in Dictionario vocabula: sed tantæ difficultatis: vt homines eius linguæ peritissimi frequēter in ea titubent: ac nōnunquā etiā labantur: artificiū excogitauimus q̄ vtilissimū: quo possit quispiā vel primis dūtaxat Hebraicis rudimētis imbutus radicē cuiusq̄ dictionis in prōptu habere: vt iā his adminiculis adiuti: Hebræorū (vt ait beat⁹ Hieronymus) nauseam & ructum fastidientes: præceptores eorum consulere nō egeamus. Aduertēdū itaq̄ est: q̄ cū dictioni Hebraicæ siue Chaldaicæ correspōdet alia in margine (quod digno sces ex simili litterula utriq̄ dictioni imposita) Tūc dictio ipsa sicut est in margine notata: quærenda est in vocabulario. Illæ em̄ sunt primæ litteræ substantiales primitiui. Reliquæ vero dictiones hebraici textus: quib⁹ nulla dictio primitiua respondet in margine: ex primis earum tribus aut quādoq̄ etiā solis duab⁹ litteris sunt in dictionario requirēdæ. Preterq̄ vbi precesserit aliqua ex his quinq̄ litteris beth: he: caph: lamed: mem: quocūq̄ apice subiecto dū modo sit apice desup notata hoc modo. מ ל כ ה ב Tūc em̄ talis littera ꝑ articulo seu ꝑpositione sumitur: ac ꝑinde cū nō sit littera substātialis auferēda est: & ꝑximæ tres vel quādoq̄ etiā solæ duæ litteræ sequentes erūt primæ litteræ primitiui: ex quibus dictio ipsa in vocabulario reperietur. Quod eodē modo intelligendū est de ו vau littera etiam si nunq̄ tali signo notetur. Vbicūq̄ em̄ alicui dictiōi præponitur: semper ꝑ coniūctione copulatiua vsurpatur: quare tollere eā oportebit. In chaldaico vero hoc est etiam obseruandū: q̄ ד daled littera apud Chaldæos nōnunquā pro articulo genitiui accipitur: ac propterea quādo reperta fuerit cum prædicto apice: tollenda est: sicut de aliis diximus. Rursus:

Si dictio chaldaica (cui nihil in margine respōdet) nō inueniatur in Dictionario: id accidet propterea ꝙ hæ litteræ אהוי frequēter ponūtur ꝓ vocalib⁹. Tūc igitur dēptis huiusmodi litteris residuæ erūt litteræ primitiui in dictionario requirēdæ. Atq; hæc quidē succincte dicta sunt: vt legētibus hebraicā litterā statim absq; arte seu cōsideratione vlla pateat dictionis primitiuū. Qđ si curiosus lector nō solo vsu cōtentus artē reperiēdarū radicū nosse desiderat: legat vltimū capitulū nostræ Hebraicæ Gramaticæ in fine Hebraici dictionarii: qđ tñ vt absq; librorū reuolutione facile occurreret: huic instructioni duximus subiūgendum.

Illud est etiā cōsiderādū: ꝙ in hebraicis characterib⁹ sciēter omisim⁹ apices: illos: quib⁹ nūc vtūtur Hebræi ꝓ accētibus. Nā hi cū ad nullā vel significati vel ꝓnūciationis differentiā pertineāt: sed ad solā cātus ipsorū modulationē: merito a veteribus Hebræis reiecti sunt: quos in hoc imitari maluimus. Verū ne locus accētus cuiusq; dictionis ignoraretur: hoc modo ꝓuidimus: vt quoniā dictiones hebraicæ vt plurimū in vltima habēt accentū: oēs huiusmodi dictiones nullo prorsus apice notarētur: reliquæ vero nō habentes accentū in vltima (quæ rarissime occurrūt) super syllabā vbi prædominatur accētus: apice signarētur: hoc modo אֶרֶץ. Cæterū in distinctione clausularū colo etiā vtuntur Hebræi & cōmate: sed ita: vt colū sit duplex punctū: sicut cōma apud latinos: hoc modo: Cōma vero tale signū ‸

Quod aūt ad Græcā scripturā attinet: illud te nō latere volumus: nō vulgaria seu temere oblata exēplaria fuisse huic nostræ impressioni archetypa: sed vetustissima simul et emēdatissima: quæ sanctissimus Dñs noster Leo Decimus Pōtifex maximus cæptis nostris aspirās ex ipsa apostolica Bibliotheca ad nos misit: tātæ integritatis: vt nisi eis plena fides adhibeatur: nulli reliqui esse videātur: quibus merito sit adhibēda. Quibus etiā adiūximus alia nō pauca: quorū partē ex Bessarionis castigatissimo codice summa diligentia trāscriptā Illustris Venetorū Senatus ad nos misit: partem ipsi magnis laborib⁹ & expēsis vndiq; cōquisiuimus: vt copia emēdatorū codicū abūde superesset. Latinā itidē beati Hieronymi trāslationē cōtulimus cū ꝗplurimis exēplaribus venerādæ vetustatis: sed his maxime: quæ in publica Complutēsi nostræ vniuersitatis Bibliotheca recondūtur: quæ supra octingētesimū abhinc annū litteris Gothicis cōscripta: ea sunt synceritate: vt nec apicis lapsus possit in eis deprehendi. Aliqua tamen nomina propria vitio scriptorū aliter scripta ꝗ in originalibus vtriusq; testamēti habētur: intacta dimisimus: atq; id quidē consulto. Nā si nūc in eis litterā aliquā mutassemus: nequaꝗ possent reperiri in tractatu interpretationū: quē iuxta vulgatā horum nominū scripturā alphabetico ordine pridem confeceramus. Adnotauimus tamē in ipsis interpretationibus eadē nomina propria nō solū ponentes ea sicut cōmuniter scribūtur: sed etiā prout habētur ad litteram in suis originalibus. Demū in libro psalmorum illud est admonendū: cōmunē translationē latinā: qua vtimur: positam esse pro interlineari supra græcam septuaginta interpretum editionem: quia ei de verbo ad verbum fere correspōdet. Eā autem quā beatus Hieronymus iuxta hebraicā trāstulit veritatem in medio duarum columnarum fuisse locatā. Em tibi igitur lector studiose oīa quæ ad vetus testamētum attinent: facilia omnino & manifesta. Verū vt nō solum Veteris testamēti sed & cæterorū librorum intentionē summatim cōplectaris: visum est & præfatiunculas Noui testamēti atq; Dictionarii hebraici infra subiungere: post artē inueniēdarum radicum: quam immediate subiecimus: ꝙ ad hāc instructionē plurimum facit: vt prædiximus.

De Arte inueniendi radicē siue primitiuum

cuiusq; dictionis Hebraicæ Cap. ex Hebræa Grāmatica transcriptum.

Ostquā in superiori tractatu grāmaticæ Hebraicæ disseruimus de modo legēdi & de partibus orationis tā declinabilibus ꝗ indeclinabilibus. Restat nūc tractare de modo cognoscēdi radicē siue primitiuū: vnde aliæ dictiones deriuatiuæ habēt originē: vt primitiuo inuento recurratur ad vocabularium hebraicū: quod procedit per ordinē alphabeti hebraici: in quo ponuntur primitiua omnium dictionum: quæ in veteri testamēto continentur: & significationes earum: & in quolibet primitiuo ponuntur etiā dictiones deriuatiuæ quæ ab eo procedunt. Et quia in verbo est maior difficultas cognoscēdi originē: & vtrum sit primitiuum an deriuatiuū: quoniā nō solum ab eo deriuātur alia verba & participia sed & nomina & aliæ partes orationis: ideo primo de illius origine agēdum erit: deinde de nomine & aliis dictionibus. & ideo circa primitiuum verbi primo est aduertēdum: ꝙ primitiuū quod apud hebræos dicitur שֹׁרֶשׁ sores. i. radix cuiuscunq; verbi vel participii & omniū dictionū quæ ab eo deriuātur: sunt litteræ quæ constituunt tertiā personā singularē primæ vel secūdæ coniugationis actiuæ vocis indicatiui modi tēporis præteriti: vel infinitiuū eiusdē vocis. Quæ cōiter sunt tres litteræ & nōnunꝗ quattuor vel quinq;: sed hoc rarissime. Exempli gratia ex פָּקַד. i. visitauit deriuātur oīa verba quattuor cōiugationū: quæ cōtinent prædictas tres litteras: & etiā oīa noīa & aliæ partes orationis quæ a prædicto uerbo deriuātur: sicut apud latinos Amo est primitiuū cæterarū personarū & modorū & tēporū & omniū aliarū dictionum: quæ ab eo deriuātur. Et sunt aliæ dictiones: quæ a verbis nō deriuātur: quarū primitiua aliquādo cōtinēt plus vel minus ꝗ tres litteræ. Et quia apud hebræos multæ litteræ præponuntur vel postponuntur ipsis primitiuis in cōpositione: ideo oportet dare aliquas regulas: vt sciamus aliquo modo distinguere: quæ litteræ sunt de substātia dictiōis: & quæ litteræ nō sunt de ei⁹ substātia. Circa quod sciendū: ꝙ ex viginti duabus litteris alphabeti hebraici vndecim sunt semper substātiales: q̄ in quacūq; dictione venerint: sunt de substātia illius dictionis: & cōstituunt significatū & primitiuum eiusdē dictionis: & reiici nō possunt. Sunt em̄ quæ sequuntur. ג ד ז ח ט ס ע פ צ ק ר. Quæ his quattuor dictionibus cōprehēduntur טַח סֵפֶר גֹּעַ צֶדֶק. Ex quib⁹ litteris duæ sunt duplices. s. פ pe. & צ sadic. Aliæ vero vndecim quæ sequūtur possunt esse accidētales. s. א ב ה ו י כ ל מ נ ש ת. ex quib⁹ tres sunt duplices. s. caph. mem. nun. & cōprehēdūtur prædictæ vndecim litteræ his trib⁹ dictionib⁹. אֵתָנָה מֹשֶׁלִיבֵן. Hæc em̄ vndecim litteræ vel quælibet earum possunt esse substātiales: sicut aliæ vndecim supradictæ: & possunt esse accidentales ad denotandum numerum vel personam aut casum vel cōiugationē: modos: tēpora: præpositionem vel

articulũ aut pronomina affixa: de quibus in grãmatica dictum est. Et aliquãdo addũtur maiori ex parte nominibus causa ornatus: & aliquæ earũ ponũtur aliquãdo loco vocalium. Quæ erũ ponũtur in fine verborũ ad denotandũ numerum vel personam aut genus: sunt sex quæ sequuntur. ה ו י ם נ ת. Quæ hac dictione cõprehẽduntur תהימון. Quæ vero præponũtur ad denotãdũ cõiugationẽ vel vocẽ passiuam: hac dictione cõprehendũtur. תְּנָה. Quæ autẽ præponũtur in futuro: sunt quattuor: quæ hac dictione cõprehẽduntur. אִיתָן. Quæ ponũtur in fine nominũ aut verborũ ad denotãda pronomina quæ cũ eis cõponuntur: sunt quæ sequuntur. ה ו י נ כ ך ם נ ן. Quæ in compositione ponuntur pro coniunctione vel articulis aut relatiuis vel præpositionibus: sunt septẽ: quæ his duabus dictionibus cõtinentur. וְהִשְׁכַּלְבָּם. Nam littera vau quãdo venit in principio dictionis: nõ est de substãtia eiusdem dictionis: sed ponitur pro coniunctione: vt infra dicetur: & etiã in fine dictionis vau vel iod nõ possunt esse substantiales: nisi in paucis admodum locis. Et ista littera ה he ponitur aliquãdo in principio dictionis loco articuli: sicut in nostro vulgari dicitur. el.la.los.las. Et aliquãdo ponitur interrogatiue vel admiratiue: vt supra in grãmatica dictũ est. Et ista littera שׁ sin ponitur aliquãdo pro hoc relatiuo qui. quæ. quod. omnis generis & vtriusq; numeri. Et ista littera ב beth ponitur pro præpositione in. ל lamed vero articulus est datiui casus vel genitiui: ponitur etiã aliqñ pro ad. Et ista littera מ mem ponitur loco præpositionis a. vel ab. de. ex. Litteræ vero quæ ponũtur aliquãdo loco vocaliũ sunt quattuor. s. אהוי. Et est notãdum quod istæ quattuor litteræ. א ב ל ש quando ponũtur in fine vel in medio dictionis semp sunt substãtiales: aliæ vero septẽ quæ his duabus dictionibꝰ cõprehenduntur תכן היום possunt esse accidẽtales: siue ponãtur in principio siue in fine dictionis. Litteræ vero quæ addũtur aliquãdo dictionibus causa ornatus: sunt sex: quæ hac dictione cõprehendũtur. s. הָאַמַנְתִּי. Sunt præterea aliqua verba: quæ in processu cõiugationis aliquãdo amittũt vnã litterã ex tribꝰ substãtialibꝰ: aut duas. & hoc quattuor modis. Primo quãdo amittũt primã litterã substantialem. Secũdo quãdo amittũt mediã. Tertio quãdo amittunt vltimam. Quarto quãdo amittũt primã & vltimam. Verba vero quæ amittũt primã litterã substantialẽ: sunt illa: quorũ prima littera substãtialis est vna ex his tribus. s. ילנ vt יָדַע idest sciuit. לָקַח. i. accepit. נָגַשׁ. i. accessit. Et ista littera ל lamed tãtũmodo amittitur in prædicto verbo לָקַח lacach. s. in futuro & in imperatiuo & infinitiuo: vt supra dictũ est. Quæ vero amittũt litteram mediã: sunt illa quorũ littera substãtialis media est vau vel iod. vt שׁוּב idest reuertere בִּין idest intelligere: quorũ verborum infinitiuus cõtinet tres litteras substãtiales. Quæ vero amittũt vltimã: sunt illa q̃ desinũt in ה. vt גָּלָה. i. reuelauit. vel illa quorum vltima duplicatur. vt רָבַב. i. multiplicauit: quoniam tunc vna ex illis amittitur in discursu cõiugationis. Quæ vero amittũt primam & vltimam: sunt illa quorũ littera substãtialis prima est נ & vltima est. ה vel נ vt נָטָה. i. tetendit. נָתַן. idest dedit. Et vt ea quæ supra dicta sunt manifesta fiãt: ponamus exẽplum in aliquibus verbis & nominibꝰ: vt possimus discernere quæ litteræ sunt substãtiales ex eorum primitiuo: & quæ sunt accidentales: & quæ deficiunt. Esto exẽpli gratia hoc verbũ וְהִלְבִּישׁוּהוּ quod in Hebræo est vnum verbum compositum: & significat: & fecerũt indui eum. In quo prima littera quæ est vau ponitur pro coniunctione. Et secunda littera quæ est he & quinta quæ est iod denotãt verbum esse tertiæ coniugationis. Septima littera quæ est vau denotat tertiam personam pluralem. Octaua & nona littera quæ sunt he & vau: denotãt pronomẽ singulare tertiæ personæ. s. eum vel illũ: quod cõponitur cũ prædicto verbo. remanẽt igitur tres litteræ. s. ל ב ש quæ ĩ tertia persona singulari indicatiui primæ cõiugationis faciũt לָבַשׁ. i. induit quod est primitiuũ supradicti verbi. Ponamus iterum exẽplum in verbis defectiuis. & esto exempli gratia hoc verbum יִתְּנֵנִי. i. dabit me: in quo iod prima designat tertiam personã futuri: & nun & iod vltimæ constituunt pronomẽ primæ personæ. s. me: quod componitur cũ prædicto verbo. remanẽt itaq; duæ litteræ. s. ת & נ. & quia prædictum verbum est naturæ verborum defectiuorum: quæ in processu cõiugationis amittũt nun litterã substantialẽ primã: ideo addendo nun prædictis duabus litteris in principio fit נָתַן. i. dedit: quod est primitiuum supradicti verbi. Ponamus exemplum in vno nomine. s. תַּרְבּוּת. i. incrementũ vel multiplicatio: in quo tau prima est ex litteris הָאַמַנְתִּי quæ aliquãdo adduntur in principio nominis: vt supra dictum est. Tau vltima denotat genus fœmininũ. Vau vero ponitur loco. u. vocalis. remanẽt ergo duæ litteræ. s. ר ב: cuius primitiuũ est רָבָה siue רָבַב. i. multiplicauit. quia vt dictum est ה. finalis primitiui & littera quæ duplicatur: aliquãdo amittitur in deriuatiuis. Ponatur iterum exemplũ in alio nomine. s. בְּמִשְׁמַרְתְּךָ. i. in custodia tua. cuiꝰ primitiuum est שָׁמַר. i. custodiuit: quia littera prima quæ est beth ponitur pro præpositione in: & littera mem quæ sequitur est de litteris quæ addũtur in principio nominis: vt supra dictũ est. tau vero denotat genus fœmininũ: chaph vltima designat hoc pronomen tua: quod cõponitur cũ prædicto nomine. Et hæc hactenꝰ dicta sint de primitiuis verborũ.

Circa cognitionẽ vero primitiuorũ nominis & aliarũ dictionum indeclinabilium quæ a verbis non deriuantur: est aduertendum: q̄ in primis sunt reiiciendæ oẽs litteræ accidẽtales: quæ denotãt numerũ: articulũ: siue præpositionẽ: & litteras quæ addi consueuerũt ornatus causa: vel quæ designant pronomina quæ cũ illis cõponũtur: quẽadmodũ de nominibꝰ verbalibus supradictũ est: quibꝰ reiectis litteræ quæ remanent: substantiales sunt: vt exempli gratia. לַאֲבוֹתֵינוּ. i. patribꝰ nr̃is. tolle lamed datiui & vau & tau & iod designãtes pluralẽ: & nun & vau designãtes pronomẽ possessiuũ primæ personæ pluralis: reliquæ sunt aleph & beth hoc est ab אָב. vt in prima dictione vocabularii. Et quia ad inueniendũ primitiuũ cuiuscũq; dictionis deriuatiuæ oportet habere noticiã grãmaticæ hebraicæ: in qua plenius ea quæ prædicta sunt cõtinẽtur: quod nõ omnibus cõtingit: cũ etiã apud ipsos hebræos vsu magis quã arte discant bibliã Hebraicam: & vix inueniatur in eis vir doctus in sua grãmatica: ideo in biblia quã imprimẽdã curauimꝰ annotabũtur in margine primitiua dictionũ: quarũ inuentio nõ esset facilis oĩbus. Verũtamẽ in aliquibus dictionibus nõ erit opus adnotare primitiua in margine: videlicet in illis quæ cõtinent litteras primitiui nec plus nec minus: q̃uis in significato vel in apicibus sit aliqua differentia. vt דֶּבֶר. i. mors vel pestis: cuius primitiuum est דִּבֵּר. i. locutus est. & פֹּקֵד. i. visitans cuius primitiuum est פָּקַד. i. visitauit. Item si in principio dictionis sunt litteræ primitiui: q̃uis postea habeat alias litteras accidẽtales: nõ ponetur eius primitiuum in margine. vt אִמְרָתִי. i. verbum meũ: cuius primitiuum est אָמַר. i. dixit. Item si dictio incipit a littera vau

& post illam immediate cōtinet litteras primitiui: tūc non notabitur primitiuum: quia vt supra dictum est littera vau in principio dictionis semper ponitur pro coniunctione: & nunq̃ est de litteris primitiui: exceptis duobus locis tan tum: & aliquibus nominibus propriis: vt patet in vocabu latio. Item si post aliquam istarū quinq; litterarū בהכלמ quæ ponūtur in principio dictionis pro articulis vel præ positionibus si immediate sequūtur litteræ primitiui: nō ponitur primitiuum in margine. Et quia prædictæ quinq; litteræ aliquando sunt de substantia dictionis siue de eius primitiuo: ideo quando sunt accidentales & ponūtur pro articulis vel præpositionibus: notantur quodam apice de super imposito hoc modo בהכלמ. Et quia in translatio ne chaldaica: quam etiam fecimus imprimi: istæ quattuor litteræ אהוי frequētius ponuntur loco vocalium quam in hebræo: ideo si his demptis dictio continet litteras primi tiui: non erit opus signare primitiuum in margine. Item quia in prædicta lingua chaldaica littera daleth est articul⁹ genitiui casus: ideo quando non est de substantia dictio nis: notabitur prædicto apice hoc modo ד. & si post talem litteram sequantur litteræ primitiui: non ponetur in mar gine. & de his dicta sufficiant.

Prologus in nouum testamentum: et de

causis quare in eo apices græci sunt prætermissi.

Ad lectorem.

Ne mireris aut vitio ver tas o studiose lector: q̃ in noui testamēti græca editione aliter q̃ in veteri nudæ tā tum litteræ sine vllis aut spirituum aut to norum notis impressæ publicētur: ope repræcium visum est huius tibi rei rationem assignare. Ea enim huiusmodi est. Antiquissimos græcos absq; hisce fa stigiis litterarum scriptitasse notius est: q̃ vt sit multis ar gumentis comprobandum. Docent enim id aperte anti qua non pauca exēplaria: vt Callimachi poemata: necnō & Sibyllina carmina: ac præterea etiam marmorea monu menta vetustissima: quæ Romæ adhuc visuntur nudis so lum characteribus incisa. Vt liquido cōstet: huiusmodi vir gularum apicumq; suprascriptiones non in illa primæua græcæ linguæ origine fuisse excogitatas: nec ad eius inte gritatem vsquequaq; pertinuisse. Cum igitur vniuersum nouum testamentum preter Euangelium Matthei & ep̄i stolam ad Hebræos græce primum sicut a spiritu sancto di ctatum est: scriptum esse cōstet: visum est priscam in eo lin guæ illius vetustatem maiestatemq; intactam retinere: ac opus ipsum prætermissis etiam ipsis quibusuis minimis appendiculis excussum ad imaginem antiquarum scriptu rarum publicare. Ne rei tam sanctæ autoritati ac veneran dæ maiestati adiectitiis nouitiisq; rebus detrimentū affer ri videretur. Accedit: q̃ si verum fateri volumus: hic spiri tuum tonorūq; defectus nullum prorsus impedimentum ad rectam intelligentiam afferre valet his qui aliquantum in græca eruditione promouerunt. Cæterum ne alicui du bium aliquod possit occurrere: in qua videlicet syllaba ac centum oporteat collocari: simplex tantū apex in polysyl labis dictionibus adiectus est: & is quidem non tanq̃ græ cus accentus: sed tanq̃ notula signumq; quo dirigi possit lector: ne in prolatione modulatione ve dictionum aliquā do labatur. In veteris autem testamenti editione græca: cū ea solum translatio sit non originalis textus: non fuit con silium quicq̃ ex vulgari scribendi modo tollere aut immu tare. Et quia non doctis solum: sed omnibus in vniuersum sacrarum litterarum studiosis hoc opere consulendum est: appositæ sunt dictioni cuiq; litterulæ latinæ ordine alpha beti: indicantes quæ dictio dictioni e regione respondeat: ne sit nouitiis & nōdum adhuc in græcis litteris prouectis errandi locus. Rursum cum nōnullæ dictiones græcæ mul tiplices siue æquiuocas aut alias ambiguas significationes aliquando habere videantur: libuit hoc etiā annotare pun cto supposito litterulæ latinæ supra dictionē græcam col locatæ. Et vt præfatiunculæ tandem huic modus impona tur: illud lectorem non lateat: non quæuis exemplaria im pressioni huic archetypa fuisse: sed antiquissima emenda tissimaq;: ac tantæ præterea vetustatis: vt fidem eis abro gare nefas videatur. Quæ sanctissimus in Christo pater & dominus noster Leo decimus pontifex maximus huic in stituto fauere cupiens ex apostolica bibliotheca educta mi sit ad Reuerēdissimum dn̄m Cardinalem Hispaniæ: de cu ius autoritate & mādato hoc opus imprimi fecimus. Vos autem litterarum studiosi hoc diuinum opus nouiter ex cussum alacri animo suscipite: & si christi Opt. Max. secta tores videri vultis & esse: nil iam restat quod causemini: quominus sacram scripturam adeatis. Non mendosa exē plaria: non suspectæ translationes: non inopia textus ori ginalis: solū animus & propēsio vestra expectatur. Quæ si non defuerit: fiet proculdubio: vt litterarum diuinarum suauitatem degustantes reliqua studia omnia contemna tis. Valete & omnia boni consulite.

Prologus in Hebraicum Chaldaicūq; dictionarium:

atq; Grammaticam Hebræam cum interpretationibus propriorum nominum.

Ad lectorem.

Cum his qui diuine legis integrā cognitionē ac ī ea Christū: qui ve ra sapiētia est: pio mētis affectu cōquirūt: q̃ plurimū cōferat earū linguarū peritia: quib⁹ primaria origine sacra eloquia spi ritu sancto dictāte cōscripta sunt: vt oēs ferme ecclesiastici tractatores in q̃plurimis locis aperte testātur. Ideo postq̃ iubēte Illustrissimo ac Reuerēdissimo in xp̄o patre & dn̄o D. Fratre Francisco Ximenez de Cisneros sacrosanctæ Romanæ ecclesiæ tituli. S. Balbinæ presbytero Cardinali Hispaniæ nūcupato sanctæq; Toletanæ. ecclesiæ Archiepi scopo Hispaniarū primate ac regnorū Castellæ Archicā cellario in cōmunē xp̄ianæ reipublicæ vtilitatē dedimus nouū testamētum Græco Latinoq; sermone impressum: adiecto insuper q̃ vtilissimo Lexico græcarum omniū di

ctionũ quæ in eo cõtinẽtur: daturi quã primũ vetus instrumẽtũ (quod iã nũc in prelo est) Hebraica Chaldaica Græcaq; lingua cũ singulis interpretationibus excussum. En præmittimꝰ vobis veluti ꝓ degustamẽto & præludio operis copiosissimũ Hebræorũ Chaldæorũq; vocabulorũ dictionariũ. Opus ꝑfecto sacrarũ litterarũ studiosis supraq̃ dici possit vtilissimũ summo labore elucubratũ: nec minori etiã studio & sedulitate correctum. In quo nõ modo simplices dictionũ interpretationes tã primitiuarũ quã deriuatiuarũ totius veteris instrumẽti seriatim continẽtur: sed (quod omniũ operosissimũ fuit) quot locis in eodẽ veteri testamẽto vnaquæq; dictio ꝓpter linguæ illiꝰ fæcũditatẽ multiplicet significata adiectis q̃plurimis cõcordãtiis cõtinuo subiũgitur. Assignata cuiq; loco ꝓpria significatione: qua ibidẽ vsus est latinꝰ interpres. Cæterũ cũ magna pars recõditorũ vtriusq; testamenti mysteriorũ in etymologia ꝓpriorũ nominũ siue hominũ siue rerũ quarũuis abstrusa lateat: nõ paruãq; vim & adiutorium præbeat ad soluenda ænigmata & figuratas locutiones scripturarũ: adiectus est secũdo loco tractatus de nominũ propriorũ interpretatione: quæ per vtrũq; testamẽtũ tã Hebraico q̃ Chaldaico ac etiã Græco sermone passim dispersa leguntur: vt facile ex ipsa nominũ ab æterno præuisa impositione oẽs docibiles dei valeãt nõ occidẽtem litterã: sed ipsum mystici abditiq; sensus nucleũ: quẽ spiritꝰ sanctus intra litteræ vterũ obumbrauit: reuelata facie speculari litteræ velamine ablato. Apposita deinde est legẽdorũ Hebraicorũ characterũ ars & instructio: vna cũ ipsa Hebreæ linguæ grãmatica ex summis ipsorum autoribꝰ accuratissime collecta atq; eo ordine digesta: vt nullibi (aut certe in q̃paucissimis) præceptoris opera desiderari posse videatur. Et qm̃ in Hebræo Chaldæoq; idiomate difficiles cognitu sunt primitiuæ dictionũ origines ad ipsorũ deriuatiuorũ noticiã perquã necessariæ: operepræciũ etiam visum est præcepta nonnulla hac de re adiũgere: quibus nosse studiosus valeat quibus litteris dẽptis (qd̃ litterarũ genus accidẽtale ab ipsis appellatur) maneat thema ipsum siue pura dictionis origo in dictionario requirẽda. Quãuis aũt in ipsa Veteris testamẽti impressione (quæ nũc in manibꝰ est) positiones hæ & nominũ origines in margine Hebraicæ & chaldaicæ litteræ notatæ sint: multũ tñ tũ ad linguæ absolutã cognitionẽ tũ ad studiosorũ curiositatẽ facere visum est si ex arte id & nõ solo vsu cognosceretur. Postremũ tãdẽ voluminis locũ obtinet aliud dictionariũ latini abecedarii ordine digestũ: qd̃ oĩa Veteris testamẽti latina vocabula citatis prioris vocabularii paginis Hebraice ꝑferre docet: vt nõ tãtũ hebraica latinæ: sed versa vice latina Hebraice possis enunciare. Quæ oĩa lector studiose beniuolo gratoq; animo suscipito: & ad diuinæ sapiẽtiæ cognitionẽ referto. Ita eñ fiet: vt bonorũ laborũ gloriosus sit fructus: & tu tãdẽ intelligere incipias quãtũ reliquæ humanæ sapiẽtiæ lectiones a coelestium litterarum nectare superentur. Vale.

Notandũ: ꝙ trãslatores & interpretes bibliæ multi fuerũt: sicut dicit magister in historiis: quia ante incarnationẽ dñi annis .cccxli. tẽporibus Ptolemæi Philadelphi regis ægypti lxx. interpretes floruerũt: qui leges & ꝓphetas hoc modo trãstulerũt. Ptolemæus studiosus & librorũ cupidus percipiẽs apud iudæos legẽ esse ore dei editã & digito illius scriptã: missis epistolis & muneribꝰ rogauit Eleazarũ põtifice iudæorũ: vt sibi viros seniores Hebraicæ & Græcæ linguæ peritos: qui interpretari & trãsferre valerẽt: dirigeret. Etenĩ sua desideria essent: eã in græco trãslatã habere & archiuis regalibꝰ ĩteresse. Eleazarꝰ aũt annuẽs eiꝰ petitiõi: de vnaquaq; tribu sex legiferos vel legiferẽtes destinauit. Hi sunt .lxxii. ĩterpretes: qui licet .lxxii. fuerũt: more sacræ scripturæ tñ cõiter dicitur .lxx. quia si duo supsunt: hoc est modicũ respectu septuaginta. Qui veniẽtes ad regẽ Pentateuchũ & ꝓphetas trãsferẽtes: corã rege disputauerũt de vno deo colendo: & ꝙ nulla creatura esset deus. Inde est ꝙ vbicũq; occurrebat eis ĩ trãsferẽdo de trinitate: vel sub silẽtio præteribãt: vel ænigmatice trãstulerũt: ne tres deos colẽdos tradidisse viderẽtur. Similiter de incarnatione verbi faciẽtes. Vnde trãslatio septuagintaduũ quãdoq; est superflua: qñq; diminuta. Post incarnationẽ aũt dñi & passionẽ annis cẽtum vigintiquattuor: Aquila quidã iudæus ad fidẽ cõuersus: sed postea in heresim lapsus primꝰ interpres fecit aliã translationẽ de hebraico in græcum tẽpore Adriani imperatoris. Deinde post annos .liiii. Theodotion fecit translationẽ sub Cõmodo. Deinde post annos triginta Symmachus interp̃s claruit sub Seuero. Deinde post annos octo inuẽta est quædã trãslatio hierosolymis: cuius autor ignoratur: quæ dicta est vulgata translatio vel quinta editio. Deinde post annos .xviii. tẽpore Alexãdri superuenit Origenes: qui vidẽs istas trãslationes imperfectas: cœpit corrigere trãslationẽ .lxxii. interpretũ p posteriores iã dictas trãslationes: vel secũdũ aliquos solũ translationem Theodotionis correxit & miscuit: scilicet supplẽs diminuta & resecãs supflua: vbicũq; igitur ad trãslationẽ .lxxii. interpretũ aliquid addidit ex trãslationibꝰ sequẽtibꝰ: vel vbi addidit quæ deerãt: ibi ponebat astericũ vel asteriscũ. i. stellam vel formã astri: p quod innuit: ꝙ p additionẽ illã elucebant quæ prius deerant. Et dicitur astericus ab aster & icon quod est imago vel signũ: & ꝓducit penultimã: quia apud græcos icon scribitur per ei dipthõgõ: & dicitur astericos secũdũ modernos vel asteriscus secũdũ antiquos: & tũc dicitur ab astris: idest stella & icõ. Vbi vero erat supfluũ ponebat obelũ: Obelꝰ eñ græce dicitur sagitta latine vel veru: signãs p hoc ꝙ littera ibi supflua erat. Deinde ipse Origenes fecit aliã trãslationẽ per se plenã sine his signis. Hi oẽs trãstulerunt de hebraico in græcũ. Deinde quidã volẽtes habere oẽs istas trãslationes simul: scribebãt libros: sic eos ordinãtes ꝙ in medio cuiuslibet folii ponebãt sex colũnas a summo deorsum descẽdẽtes: ponẽtes in prima verba trãslationis primæ: in secunda secundæ: & sic de aliis. Et isti libri dicti sunt hexapla ab hex qd̃ est sex latine: quasi sexcupla: vel dicitur hexapla quasi liber habẽs sex trãslationes rectas vel rectificatas. Quidã tñ hexapla exponũt simpliciter ꝓ exẽplaria. Et his tẽporibꝰ multi vtriusq; linguæ scioli fecerũt alias trãslationes de prædictis græcis translationibus in latinũ. Nouissime superueniẽs sanctus Hieronymus peritus in tribꝰ linguis: Hebraica: Græca & latina. Primo correxit translationẽ .lxxii. interpretũ in latino cũ astericis & obelis: postea vero trãstulit immediate bibliam de hebræo in latinũ sine astericis & obelis. & hac trãslatione nũc vbiq; vtitur tota Romana ecclesia: licet nõ in oĩbus libris. Et ipsius trãslatio merito cæteris antefertur: quia est verborũ tenacior & pspicuitate sentẽtiæ clarior. Et translatio prima scilicet .lxxii. interpretũ facta est in Alexandria ciuitate: quæ metropolis est ægypti. Aliæ autem translationes in diuersis partibꝰ mũdi: vbi tunc magistri polluerũt.

Nota φ vbicunq; in libris veteris testamẽti mẽdositas reperitur: recurrendum est ad volumina hebræorũ: quia vetus testamentũ primo in lingua hebræa scriptũ est. Si vero in libris noui testamẽti: recurrendũ est ad volumina græcorũ: quia nouũ testamẽtũ primo in lingua græca scriptũ est: præter euãgeliũ Matthei & epistolã Pauli ad hebræos.

Modi intelligendi sacram scripturam.

Notandum: φ omnis sacra scriptura quadriformi ratione distinguitur siue exponitur. Aut enim in historico vel litterali intellectu: aut allegorico: aut anagogico: aut tropologico: vel morali solet accipi. Historia nãq; est: quãdo res aliqua quo modo secũdum litterã dicta vel facta sit: plano sermone refertur: vt cũ dicitur. Populus israel ex ægypto saluatus: tabernaculũ dño fecit. Et dicitur ab historein: idest videre vel cognoscere: quia antiquitus nemo scribebat historiã nisi qui vidisset: & sic quãdo dictiones intelligũtur simpliciter vt sonant. est sensus litteralis vel historicus. Allegoria autem est: cũ verbis aut rebus mysticis præsentia Christi & ecclesiæ sacramẽta signãtur. Verbis videlicet vt ait Esaias. Egredietur virga de radice iesse: quod aperte est dicere. Nascetur virgo maria de stirpe dauid: & de ea xp̃s nascetur. Reb⁹ mysticis est: populus israel ab ægyptiaca seruitute per sanguinẽ agni liberatus. Allegorice ecclesiã signat: quæ per passionẽ Christi a dæmoniaca seruitute liberata est. Et nota φ allegoria multis modis exponitur. Quandoq; a persona: vt isaac signat Christũ. Quãdoq; a re & nõ persona: ut aries occisus significat christi carnem passam. Quãdoq; a loco: vt Christus prædicaturus ascẽdit in montem: vbi eminẽtia loci signat eius sapientiã et excellentiã. Quandoq; a numero: vt apprehendent septẽ mulieres virum vnũ: idest septẽ dona gratiarũ Christi. Quãdoq; a negocio vel facto: vt interfectio Goliæ a dauid: interfectionẽ diaboli a christo signat. Anagogia autem ad superiora est ducẽs locutio: quæ de præmio futuro & ea quæ in cœlis est vita futura apertis siue mysticis sermonib⁹ disputat. Apertis: vt cum dicitur. Beati mundo corde. Mysticis: vt cũ dicitur. Beati qui lauant stolas suas: vt sit illis potestas in ligno vitæ: & per portam intrent ciuitatem. Quod sic exponitur anagogice. Beati qui mundant cogitationes suas & actus: vt sit illis potestas vidẽdi dominum nostrum iesum Christũ: qui dicit. Ego sum via vita & veritas: & p doctrinam & exempla præcedentium patrum intrant in regna cœlorum. Et sic est differentia inter allegoriã & anagogiã: quia allegoria est mysticus sensus pertinens ad militantẽ ecclesiã in qua sumus: sed anagogia est apertus sensus pertinens ad ecclesiam triumphantem: quæ est cõmunitas sanctorum iam triumphans & regnans. Tropologia vero est moralis locutio: quæ ad instructionem & correctionẽ animorum mystice siue aperte respicit. Mystice: vt ait Salomon. Omni tẽpore sint vestimẽta tua cãdida: & oleum de capite tuo non deficiat: quod est dicere. Omni tẽpore sint opera tua munda: & charitas de corde tuo non deficiat. Aperte: vt Ioannes dicit. Filioli non diligamus verbo neq; lingua: sed opere & veritate. Et vt breuiter habeas. Historia docet factum. Tropologia faciendum. Allegoria credendum. Anagogia appetendum. Vnde versus.

Littera gesta docet: quid credas allegoria.
Moralis quid agas: quo tendas anagogia.

Hæc patent in hac dictione hierusalem. Historice enim est nomen ciuitatis. Tropologice est typus animæ fidelis: Allegorice figura ecclesiæ militantis. Anagogice typum gerit ecclesiæ triumphantis. Vnde versus.

Sicut hierusalem polis est terrena fidelis:
Constans ecclesia: mons fortis: patria summa.

Incipit epistola beati Hieronymi ad Paulinum presbyterum de omnibus diuinæ hystoriæ libris. Capitulum. I.

Frater Ambrosius tua mihi munuscula perferẽs: detulit simul & suauissimas litteras: quæ a principio amicitiarum fidẽ probatæ iam fidei et veteris amicitiæ noua præferebant. Vera enim illa necessitudo est & christi glutino copulata: quã non vtilitas rei familiaris: nõ præsentia tm̃ corporũ: nõ subdola & palpans adulatio: sed dei timor & diuinarũ scripturarũ studia conciliãt. Legimus in veterib⁹ historiis quosdã lustrasse puincias: nouos adiisse populos: maria transisse: vt eos quos ex libris nouerãt: corã quoq; viderent. Sic Pythagoras mẽphiticos vates: sic Plato ægyptũ & Archytã tarẽtinũ: eamq; oram italiæ: quæ quondã magna græcia dicebatur: laboriosissime peragrauit: vt qui Athenis magister erat & potẽs: cuiusq; doctrinã Achademiæ gymnasia personabãt: fieret peregrin⁹ atq; discipulus: malẽs aliena verecũde discere: φ sua impudẽter ingerere. Deniq; cũ litteras quasi toto orbe fugiẽtes persequitur: captus a piratis & venũdatus etiã tyrãno crudelissimo paruit: ductus captiuus: vinctus & seruus: tamẽ quia philosophus: maior emẽte se fuit. Ad Titũ Liuiũ lacteo eloquẽtiæ fonte manantem: de vltimis hispaniæ galliarũq; finibus quosdã venisse nobiles legimus: & quos ad contemplationẽ sui Roma non traxerat: vnius hominis fama perduxit. Habuit illa etas inauditũ oĩbus sæculis celebrandũq; miraculũ: vt vrbem tãtam ingressi: aliud extra vrbem quærerent. Apollonius siue ille magus: vt vulgus loquitur: siue philosophus: vt pythagorici tradũt: intrauit persas: ptransiuit Caucasum: albanos: scythas: massagethas: opulentissima indiæ regna penetrauit: & ad extremum latissimo phison amne trãsmisso peruenit ad brachmanas: vt Hiarcham in throno sedẽtem aureo & de Tantali fonte potantem: inter paucos discipulos de natura: de moribus ac de cursu dierum & syderum audiret docentẽ. Inde per elamitas babylonios: chaldæos: medos: assyrios: parthos: syros: phenices: arabes: palestinos: reuersus alexandriam perrexit ad æthiopiam: vt gymnosophistas et famosissimam solis mẽsam videret in sabulo. Inuenit ille vir vbiq; quod disceret: & semper proficiẽs: semper se melior fieret. Scripsit super hoc plenissime octo voluminibus Philostratus. Capitulum. II.

Vid loquar de sæculi hominibus: cum apostolus Paulus vas electionis & magister gentium: qui de conscientia tanti in se hospitis loquebatur dicens. An experimētum quæritis eius qui in me loquitur christus? post damascum arabiamq; lustratam: ascendit hierosolymam vt videret petrum: & mansit apud eum diebus quindecim? Hoc enim mysterio hebdoadis & ogdoadis futurus gentium prædicator instruendus erat. Rursumq; post annos quattuordecim assumpto Barnaba & Tito exposuit cum apostolis euangelium: ne forte in vacuum curreret aut cucurrisset. Habet nescio quid latētis energiæ viuæ vocis actus: & in aures discipuli de autoris ore trāsfusa fortius sonat. Vnde & Eschines cum Rhodi exularet: & legeretur illa Demosthenis oratio: quā aduersus eū habuerat: mirantibus cunctis atq; laudantibus: suspirans ait. Quid si ipsam audissetis bestiam sua verba resonantem? Capi. iii.

Ec hoc dico: q sit aliquid in me tale: quod vel possis a me audire: vel velis discere: sed quo ardor tuus & discendi studium etiam absq; nobis per se probari debeat. Ingenium docile et sine doctore laudabile est. Nō quid inuenias sed quid quæras consideramus. Mollis cera et ad formandum facilis etiam si artificis & plastæ cessent manus: tamen virtutis totum est quicquid esse potest. Paulus apostol? ad pedes Gamalielis legem Moysi & prophetas didicisse se gloriatur: vt armatus spiritualibus telis: postea doceret confidenter. Arma enim nostræ militiæ non carnalia sunt: sed potentia deo ad destructionem munitionū & cogitationes destruētes & omnem altitudinem extollentem se aduersus scientiam dei: & captiuātes omnem intellectum ad obediendū christo: & parati subiugare omnem inobedientiam. Timotheum scribit ab infantia sacris litteris eruditum: & hortatur ad studium lectionis: ne negligat gratiam quæ data sit ei per impositionem manus presbyterii. Tito præcipit vt inter cæteras virtutes episcopi: quas breui sermone depinxit: scientiam quoq; non negligat scripturarum: obtinentem inquit eum qui secundum doctrinam est fidelem sermonem: vt potens sit exhortari in doctrina sana & cōtradicentes reuincere. Capi. iiii.

Ancta quippe rusticitas solum sibi prodest: & quātum ædificat ex vitæ merito ecclesiā Christi: tantum nocet si destruentibus non resistat. Malachias propheta immo per malachiā dominus interrogauit sacerdotes legem. In tantum sacerdotis officium est: interrogatum respondere de lege. Et in Deuteronomio legimus. Interroga patrem tuum & annūciabit tibi: seniores tuos & dicent tibi. In psalmo quoq; cxviii. Cantabiles mihi erant iustificationes tuæ in loco peregrinationis meæ. Et in descriptione iusti viri cum eū arbori vitæ dauid quæ est in paradiso compararet: inter cæteras virtutes hoc etiam intulit. In lege domini voluntas eius: & in lege eius meditabitur die ac nocte. Daniel in fine sacratissimæ visionis ait. Iustos fulgere quasi stellas: & intelligentes idest doctos quasi firmamentū. Vides quātum inter se distāt iusta rusticitas & docta iusticia. Alii stellis: alii cœlo comparantur. Quamq; iuxta hebraicam veritatem vtrūq; de eruditis possit intelligi. Ita enim apud eos legimus. Qui autem docti fuerint: fulgebunt quasi splendor firmamēti: & qui ad iusticiā erudiūt multos: quasi stellæ in perpetuas æternitates. Cur dicitur Paulus apostolus vas electionis? Nempe quia vas legis & scripturarū sanctarum erat armarium. Pharisæi stupēt in doctrina domini: & mirantur in Petro & Ioanne quomodo legem sciant cū litteras nō didicerint. Quicquid enim aliis exercitatio & cottidiana in lege meditatio tribuere solet: illis hoc spiritus sanctus suggerebat. Et erāt (iuxta quod scriptum est) docibiles deo. Duodecim annos saluator impleuerat: & in templo sedens de quæstionibus legis interrogans: magis docet dum prudenter interrogat. Nisi forte rusticum Petrū rusticum Ioannem dicimus: quorum vterq; dicere poterat. Et si imperitus sermone non tamen scientia. Ioannes rusticus: piscator indoctus: & vnde illa vox obsecro. In principio erat verbum: & verbum erat apud deū: & deus erat verbum? Logos græce multa significat. Nam & verbum est & ratio & supputatio & causa vniuscuiusq; rei: per quam sunt singula quæ subsistunt: quæ vniuersa recte intelligimus in Christo. Capi. v.

Oc doct? Plato nesciuit: hoc Demosthenes eloquens ignorauit. Perdam inquit sapientiam sapientium: & prudentiam prudentium reprobabo. Vera sapientia perdet falsam sapiētiam. Et quāq; stulticia prædicationis in cruce sit: tamen Paulus sapientiam loquitur inter perfectos. Sapientiam autē non sæculi huius: quæ destruitur: nec principum huius sæculi: sed loquitur dei sapientiam in mysterio absconditam: quā prædestinauit deus ante secula. Dei sapientia christus est. Christus enim dei virtus & dei sapientia. Hæc sapientia in mysterio abscondita est: de qua & noni psalmi titulus prænotatur pro occultis filii. In quo sunt omnes thesauri sapientiæ & scientiæ dei abscōditi. Et qui in mysterio abscōditus erat: prædestinatus est ante sæcula: prædestinatus autem & præfiguratus in lege & prophetis. Vnde & prophetæ appellabantur videntes: quia videbant eum quem cæteri non videbant. Abraam vidit diē eius: & lætatus est. Aperiebantur cœli Ezechieli: qui populo peccatori clausi erāt. Reuela inquit Dauid oculos meos: & cōsiderabo mirabilia de lege tua. Lex enī spiritalis est: & reuelatione opus est vt intelligatur: ac reuelata facie dei gloriā cōtemplemur. Liber in apocalypsi septem sigillis signatus ostenditur: quem si dederis homini scienti litteras vt legat: respondebit tibi. Nō possum. Signatus est enim. Quanti hodie putant se nosse litteras: tenent signatum librum nec aperire possunt: nisi ille reserauerit qui habet clauem dauid: qui aperit & nemo claudit: claudit: & nemo aperit. In actibus apostolorū sanctus eunuchus immo sanct? vir (sic enī eū scriptura cognominat) cum legeret Esaiam prophetā interrogat? a Philippo: putas ne intelligis quæ legis? respōdit. Quomodo possum: nisi aliquis me docuerit? Ego vt de me loquar interim: nec sanctior sum hoc eunucho nec studiosior: qui de ethyopia idest de extremis finibus mundi venit ad templum: reliquit aulam regiam: & tantus amator legis diuinæq; scientiæ fuit: vt etiam in vehiculo litteras legeret sacras. Et tamen cum librum teneret: et verba domini cogitatione cōciperet: lingua volueret: labiis personaret: ignorabat eum quem in libro nesciens venerabatur. Venit philippus ostēdit ei iesum qui clausus latebat in littera. O mira doctoris uirtus. Eadem hora credidit eunuchus: baptizatur: fidelis & sanctus est ac magister de discipulo: plus in deserto fonte ecclesiæ q̄ in aurato synagogæ templo repperit.

Capitulum. vi.

¶Prologus.

Hec a me perſtricta ſunt breuiter. Neqꝫ enim epi=
ſtolaris anguſtia euagari longius patiebatur:
vt intelligeres te in ſcripturis ſacris ſine præuio
& monſtrante ſemitam non poſſe ingredi. Ta=
ceo de grammaticis: rhetoribus: philoſophis: geometris:
dialecticis: muſicis: aſtronomis: aſtrologis: medicis: quo=
rum ſcientia mortalibus ſatis vel vtiliſſima eſt: & in tres
partes ſcinditur: in doctrinam: rationem & vſum. Ad mi=
nores artes veniam: & quæ non tam lingua q̄ manu admi
niſtrantur. Agricolæ: cementarii: fabri metallorū: ligno=
rūqꝫ cæſores: Lanarii quoqꝫ & fullones & cæteri qui variā
ſupellectilem & vilia opuſcula fabricant: abſqꝫ doctore eſſe
non poſſunt quod cupiunt. Quod medicorum eſt pro=
mittunt medici: tractant fabrilia fabri. Sola ſcripturarum
ars eſt: quam ſibi paſſim omnes vendicant. Scribimus in=
docti: doctiqꝫ poemata paſſim. Hanc garrula anus: hanc
delirus ſenex: hanc ſophiſta verboſus: hanc vniuerſi præ=
ſumunt: lacerant: docent anteq̄ diſcant. Alii obducto ſu=
percilio grandia verba trutinātes: inter mulierculas de ſa=
cris litteris philoſophātur. Alii diſcūt (proh pudor) a fœ=
minis quod viros doceant. Et ne parum hoc ſit: quadam
facilitate verborum: immo audacia ediſſerunt aliis: quod
ipſi non intelligunt. Taceo de meis ſimilibus: qui ſi forte
ad ſcripturas ſanctas poſt ſæculares litteras venerint: & ſer
mone compoſito aures populi mulſerint: quicquid dixe=
rint hoc legem dei putant. Nec ſcire dignantur quid pro=
phetæ quid apoſtoli ſenſerint: ſed ad ſenſum ſuum incon=
grua aptant teſtimonia: quaſi grande ſit & non vicioſiſſi=
mum dicendi genus deprauare ſententias: & ad volunta=
tem ſuam ſacram ſcripturam trahere repugnantem. Qua
ſi non legerimus Homerocentonas & Vergiliocentonas:
ac ſi non ſic etiam & Maronem ſine Chriſto poſſimus di=
cere chriſtianum: quia ſcripſerit. Iam redit & virgo: re=
deunt ſaturnia regna. Iam noua progenies cœlo demitti=
tur alto. Et patrem loquentem ad filium. Nate meæ vires:
mea magna potentia ſolus. Et poſt verba ſaluatoris in cru
ce. Talia perſtabat memorans: fixuſqꝫ manebat. Puerilia
ſunt hæc & circulatorum ludo ſimilia: docere quod igno=
res: immo (vt cum ſtomacho loquar) nec hoc quidem ſci
re quod neſcias.

Capi. vii.

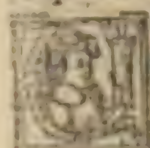

Idelicet maniſeſtiſſima eſt Geneſis in qua de
creatura mundi: de exordio generis humani:
de diuiſione terræ: de confuſione linguarum:
de deſcenſione vſqꝫ ad ægyptum ſcribitur He=
bræorum. Patet Exodus cum decem plagis: cum de=
calogo: cum myſticis diuiniſqꝫ præceptis. In promptu
eſt Leuiticus liber: in quo ſingula ſacrificia: immo ſingu=
læ pene ſyllabæ & veſtes Aaron: & totus ordo leuiticus ſpi
rant cœleſtia ſacramenta. Numeri vero nonne totius
arithmeticæ: & prophetiæ balaam: & quadragintaduarū
manſionum per eremum myſteria continent? Deute=
ronomium vero ſecunda lex: & euangelicæ legis præfigu
ratio: nonne ſic ea habet quæ priora ſunt: vt tamen noua
ſint omnia de veteribus? Hucuſqꝫ Moyſes: hucuſqꝫ Pen=
tateuchus: quibus quinqꝫ verbis loqui ſe velle apoſtolus
in eccleſia gloriatur. Iob exemplar patientiæ: quæ non
myſteria ſuo ſermone cōplectitur? Proſa incipit: verſu la=
bitur: pedeſtri ſermone finitur: omneſqꝫ leges dialecticæ:
propoſitione: aſſumptione: confirmatione: cōcluſione de=
terminat. Singula in eo verba plena ſunt ſenſibus. Et vt de
cæteris ſileam: reſurrectionem corporum ſic prophetat:
vt nullus de ea manifeſtius & cautius ſcripſerit. Scio in=
quit ꝙ redemptor meus viuit: & in nouiſſimo die de terra
ſurrecturus ſum: & rurſum circūdabor pelle mea: & in car
ne mea videbo deum: quem viſurus ſum egoipſe: & oculi
mei cōſpecturi ſunt & non alius. Repoſita eſt hæc ſpes mea
in ſinu meo. Veniam ad Ieſum Naue: qui typum domi
ni non ſolum in geſtis: verumetiam in nomine præfert.
Tranſit iordanem: hoſtium regna ſubuertit: diuidit ter=
ram victori populo. & per ſingulas vrbes: viculos: mon=
tes: flumina: torrentes atqꝫ cōfinia: eccleſiæ cœleſtiſqꝫ hie=
ruſalem ſpiritualia regna deſcribit. In iudicum libro
quot principes populi tot figuræ ſunt. Ruth moabitis
Eſaiæ explet vaticiniam dicentis. Emitte agnum domi=
ne dominatorem terræ de petra deſerti ad montem filiæ
ſyon. Samuel in Heli mortuo et in occiſione Saul vete=
rem legem abolitam monſtrat. Porro in Sadoch atqꝫ Da
uid noui ſacerdotii nouiqꝫ imperii ſacramenta teſtatur.

Malachim ideſt tertius & quartus Regum liber a Sa=
lomone vſqꝫ ad Iechoniam: & a Ieroboam filio Nabath
vſqꝫ ad Oſee: qui ductus eſt in aſſyrios: regnum iuda et
regnum deſcribit iſrael. Si hiſtoriam reſpicias: verba ſim=
plicia ſunt: ſi in litteris ſenſum latentem inſpexeris: eccle=
ſiæ paucitas & hereticorum contra eccleſiam bella narran
tur. Duodecim prophetæ in vnius voluminis angu=
ſtias coarctati: multo aliud q̄ ſonant in littera præfigurāt.

Oſee crebro nominat effraim: ſamariam: ioſeph: iez=
rael & vxorem fornicariam & fornicationis filios: & adul=
teram cubiculo clauſam mariti multo tempore ſedere vi=
duam: & ſub veſte lugubri viri ad ſe reditum præſtolari.

Iohel filius Fatuel deſcribit terram duodecim tribuum:
eruca: brucho: locuſta: rubigine vaſtante conſumptam:
& poſt euerſionem prioris populi effuſum iri ſpiritum
ſanctum ſuper ſeruos dei & ancillas: ideſt ſuper centum vi
ginti credentium nomina: & effuſum iri in cænaculo ſyō.
Qui centum viginti ab vno vſqꝫ ad quindecim paulatim
& per incrementa ſurgentes: quindecim graduum nume=
rum efficiūt: qui in pſalterio myſtice continētur. Amos
paſtor & ruſticus & ruborum mora diſtringens paucis ver
bis explicari non poteſt. Quis enim digne exprimat tria
& quattuor ſcelera Damaſci & Gazæ & Tyri & Idumeæ: &
filiorū Ammon & Moab: & in ſeptimo & octauo gradu Iu
dæ et iſrael. Hic loquitur ad vaccas pingues quæ ſunt in ſa
mariæ monte: & ruituram domum maiorem minoremqꝫ
teſtatur. Ipſe cernit fictorem locuſtæ: & ſtantem dominū
ſuper murum litum vel adamantinū & vncinum pomo=
rum attrahentem ſupplicia peccatoribus: & famē in terra:
non famem panis nec ſitim aquæ: ſed audiendi verbū dei.

Abdias qui interpretatur ſeruus domini: pertonat con
tra edom & ſanguineum terrenūqꝫ fratrem: fratris quoqꝫ
Iacob ſemper æmulum haſta percutit ſpiritali. Ionas
pulcherrima columba naufragio ſuo paſſionem domini
præfigurans: mundum ad pœnitentiam reuocat: & ſub
nomine Niniue gentibus ſalutem nunciat. Michæas de
moraſthi coheres Chriſti vaſtationem annunciat filiæ la
tronis: & obſidionem ponit contra eam: quia maxillam
percuſſerit iudicis iſrael. Naum conſolator orbis incre=
pat ciuitatem ſanguinum: & poſt euerſionem illius loqui=
tur. Ecce ſuper montes pedes euangelizantis & annun=
ciantis pacem. Abacuch luctator fortis & rigidus ſtat
ſuper cuſtodiam ſuam: & figit gradum ſuper munitionem
vt Chriſtum in cruce contempletur & dicat. Operuit cœ=

los gloria eius: & laudis eius plena est terra. Splēdor eius vt lux erit: cornua in manibus eius. Ibi abscondita est fortitudo eius. Sophonias speculator et arcanorum dei cognitor audit clamorem a porta piscium & eiulatū a secunda: & contritionem a collibus. Indicit quoq; vlulatum habitatorib⁹ pilæ: quia cōticuit omnis populus chanaan: dispersi sunt vniuersi qui inuoluti erāt argēto. Aggæus festiuus & lætus qui seminauit in lachrymis: vt in gaudio meteret: destructum templum ædificat: deumq; patrem inducit loquentem. Adhuc vnum modicumq; & ego commouebo cœlum et terram et mare et aridam: et mouebo omnes gentes: & veniet desideratus cunctis gentibus.

Zacharias memor domini multiplex in prophetia iesum vestibus sordidis indutum: & lampadem oculorum septem candelabrumq; aureum cum totidē lucernis quot oculis: duas quoq; oliuas a sinistris lampadis cernit et a dextris: vt post equos rufos: nigros: varios & albos & dissipatas quadrigas ex effraim & equum de hierusalem pauperem regem vaticinetur: & prædicet sedentem super pullum filium asinæ subiugalis. Malachias aperte & in fine omnium prophetarum de abiectione israel & vocatione gentium. Non est mihi ait voluntas in vobis: dicit dominus exercituum: & munus non suscipiam de manu vestra. Ab ortu enim solis vsq; ad occasum magnum est nomen meum in gentibus: & in omni loco sacrificatur et offertur nomini meo oblatio munda. Esaiam: Hieremiam: Ezechiel & Daniel: quis potest vel intelligere vel exponere? Quorum primus non prophetiam videtur mihi texere sed euangelium. Secundus virgam nuceam & ollam succensam a facie aquilonis: & pardum spoliatum suis coloribus et quadruplex diuersis metris nectit alphabetum. Tertius & principia & finem tantis habet obscuritatibus inuoluta: vt apud hebræos ipsæ partes cum exordio geneseos ante annos triginta non legantur. Quartus vero qui & extremus inter quattuor prophetas: temporum conscius: & totius mundi philohistoricus lapidem præcisum de monte sine manibus & regna omnia subuertentem claro sermone pronunciat. Dauid Simonides noster Pindarus & Alcæus Flaccus quoq; Catullus atq; Seren⁹ Christū lyra personat: & in decachordo psalterio ab inferis excitat resurgentem. Salomon pacificus & amabilis domini: mores corrigit: naturam docet: ecclesiam iūgit & Christū: sanctarumq; nuptiarum dulce canit epithalamium. Hester in ecclesiæ typo populum liberat de periculo: & interfecto Aman: qui interpretatur iniquitas: partes cōuiuii & diem celebrem mittit in posteros. Paralipomenon liber: idest instrumenti veteris epitome: tantus ac talis est: vt absq; illo si quis scientiam scripturarum sibi voluerit arrogare: seipsum irrideat. Per singula quippe nomina iūcturasq; verborum & prætermissæ in regum libris tangūtur historiæ: & innumerabiles explicantur euangelii quæstiones. Esdras & Neemias: adiutor videlicet & consolator a domino: in vno volumine arctātur: instaurant tēplū: muros extruunt ciuitatis: omnisq; illa turba populi redeūtis in patriā: & descriptio sacerdotū: leuitarū: israelitarū: proselitorum: ac per singulas familias murorum ac turriū opera diuisa: aliud in cortice præferūt: aliud in medulla retinent. Cernis me scripturarum amore raptum: excessisse modum epistolæ: & tamen nō implesse quod volui. Audiuimus tantū quid nosse: quid cupere debeamus: vt & nos quoq; possimus dicere. Cōcupiuit anima mea desiderare iustificationes tuas in omni tēpore. Cæterū illud Socraticū impletur in nobis. Hoc tantū scio quod nescio. Tangā & nouū breuiter testamentū. Matthæus: Marcus: Lucas & Ioannes quadriga dñi & verū cherub: quod interpretatur scientiæ plenitudo: per totum corpus oculati sunt: scintillæ emicant: discurrūt fulgura: pedes habent rectos: & in sublime tēdentes: terga pēnata & vbiq; volātia: tenēt se mutuo: sibiq; perplexi sunt: & quasi rota in rotam voluūtur: & pergunt quocūq; eos flatus spiritus sancti perduxerit. Paulus apostolus ad septē scribit ecclesias: octaua enim ad hebræos a plerisq; extra numerum ponitur. Timotheum instruit ac Titū: & Philemonē pro fugitiuo famulo deprecatur: super quo melius tacere puto: ꝙ pauca scribere. Actus apostolorū nudam quidē vidētur sonare historiā: & nascētis ecclesiæ infantiā texere: sed si nouerimus scriptorē eorū Lucā esse medicū: cui⁹ laus est in euāgelio: animaduertimus pariter oīa verba illius: animæ lāguētis esse medicinam. Iacobus: Petrus: Ioannes: Iudas septē epistolas ediderunt tā mysticas: ꝙ succinctas & breues pariter ac lōgas: breues in verbis: lōgas in sententiis: vt rarus sit qui non in earū cæcutiat lectione. Apocalypsis Ioannis tot habet sacramenta quot verba. Parū dixi: & pro merito voluminis laus oīs inferior est. In verbis singulis multiplices latēt intelligentiæ. Oro te frater charissime inter hæc viuere: ista meditari: nihil aliud nosse: nihil aliud quærere. Nōne videtur tibi iam hic in terris regni cœlestis habitaculum? Nolo vt offendaris in scripturis sanctis simplicitate & quasi vilitate verborū: quæ vel vitio interpretū vel de industria sic prolatæ sunt: vt rusticā cōtionem facilius instruerent: & in vna eademq; sententia aliter doctus: aliter sentiret indoctus. Non sum tam petulās & hebes: vt hæc me nosse pollicear: & eorū fructus capere in terra: quorū radices in cœlo fixæ sunt: sed velle fateor: sedenti me præfero: magistrū renuēs comitē spondeo. Petēti datur: pulsanti aperitur: quærens inuenit. Discamus in terris: quorū sciētia nobis perseueret in cœlo. Obuiis te manibus excipiā: & vt inepte aliquid ac de Hermagoræ tumiditate effundā: quicquid quæsieris tecum scire conabor. Capi. viii.

Habes hic amātissimū tui fratrē Eusebium: qui litterarū tuarū mihi gratiā duplicauit: referens honestatē morū tuorū: contemptū sæculi: fidē amicitiæ: amorē xp̄i. Nā prudentiā & eloquii venustate: etiā absq; illo ipsa epistola præferebat. Festina quæso te: & hærēti in salo nauiculæ funē magis præscinde ꝙ solue. Nemo renunciatur⁹ sæculo bene potest vēdere ꝗ cōtēpsit vt vēderet. Quicquid in sumpt⁹ de tuo tuleris: ꝓ lucro cōputa. Antiquū dictū est. Auaro deest tā qđ habet ꝙ quod nō habet. Credenti totus mūdus diuitiarū est: infidelis aūt etiam obolo indiget. Sic viuamus quasi nihil habentes: & omnia possidentes. Victus atq; vestitus diuitiæ christianorum sunt. Si habes in potestate rē tuam: vēde: si non habes: proiice. Tollenti tunicam & pallium relinquendum est. Scilicet nisi tu semper recrastinās & diem de die trahens caute & pedetentim tuas possessiunculas vendideris: non habet Christus vnde alat pauperes suos. Totum deo dedit qui se obtulit. Apostoli tantum nauem & retia reliquerūt. Vidua duo æra misit in gazophylaciū: & præfertur Cresi diuitiis. Facile cōtemnit omnia qui se semper cogitat esse moriturum.

Explicit epistola beati Hieronymi præsbyteri ad Paulinum præsbyterum.

Prologus.

Incipit prefatio sancti Hieronymi præsbyteri in Pentateuchum Moysi.

Esiderij mei desideratas accepi epistolas : qui quodam præsagio futurorum cũ Daniele sortitus est nomẽ: obsecrantis: vt trãslatum in latinam linguam de hebræo sermone pentateuchum nostrorum auribus tra derem. Periculosum opus certe & obtrectatorum meorum latratibus patens: qui me asserunt in septuaginta interpretum suggillationem noua pro veterib⁹ cudere: & ita ingenium quasi vinum probantes: cum ego sæpissime testatus sim: me pro virili portione in tabernaculo dei offerre quæ possim: nec opes alterius aliorum paupertate fedari. Quod vt auderem: Origenis me studium prouocauit: qui editioni antiquæ trãslationem Theodotionis miscuit: asterico & obelo idest stella & veru omne opus distinguens: dum aut illucescere facit quæ minus ante fuerant: aut superflua quæq; iugulat & confodit: & maxime quæ euangelistarum & apostolorum autoritas promulgauit. In quibus multa de veteri testamento legimus: quæ in nostris codicibus non habẽtur. Vt est illud. Ex ægypto vocaui filium meum. Et quoniam nazaræus vocabitur: & videbunt in quem compunxerunt: & flumina de vẽtre eius fluent aquæ viuæ: & quæ nec oculus vidit: nec auris audiuit: nec in cor hominis ascendit: quæ præparauit deus diligentibus se: & multa alia quæ proprium syntagma desiderant. Interrogemus ergo eos vbi hæc scripta sunt: & cum dicere non potuerint: de libris hebraicis proferamus. Primum testimonium est in Osee: secundum in Esaia: tertiũ in Zacharia: quartũ in Prouerbiis: quintũ æque in Esaia: quod multi ignorantes apocryphorum deliramenta sectãtur: & hiberas nenias libris autenticis præferunt. Causas erroris non est meum exponere. Iudæi prudenti factum dicunt esse consilio: ne Ptolemæus vnius dei cultor etiam apud Hebræos duplicem diuinitatem deprehenderet. Quod maxime idcirco faciebãt: quia in Platonis dogma cadere videbatur. Deniq; vbicunq; sacratum aliquid scriptura testatur de patre & filio & spiritusancto: aut aliter interpretati sunt: aut omnino tacuerunt: vt & regi satisfacerent: & arcanum fidei non vulgarent. Et nescio quis primus autor septuaginta cellulas Alexandriæ mendacio suo extruxerit: quibus diuisi: eadem scriptitarint: cũ Aristæus eiusdem Ptolemæi hyperaspistes & nõ multo post tempore Iosephus nihil tale retulerint: sed in vna basilica cõgregatos contulisse scribant: nõ prophetasse. Aliud est enim esse vatem: aliud est esse interpretem. Ibi spiritus ventura prædicit: hic eruditio & verborum copia ea quæ intelligit transfert. Nisi forte putãdus est Tullius œconomicum Xenophontis & Platonis Pythagoram & Demosthenis pro Cthesiphonte: afflatus rhetorico spiritu trãstulisse. Aut aliter de eisdem libris per septuaginta interpretes: aliter per apostolos spiritus sanctus testimonia texuit: vt quod illi tacuerunt: hi scriptum esse mentiti sint. Quid igitur? Damnamus veteres? Minime. Sed post priorum studia in domo domini: quod possumus: laboramus. Illi interpretati sunt ante aduentum Christi: & quod nesciebãt dubiis protulere sententiis: nos post passionem & resurrectionẽ eius: non tam prophetiam q̃ historiam scribimus. Aliter enim audita: aliter visa narrantur. Quod melius intelligimus: melius & proferimus. Audi igitur æmule: obtrectator ausculta. Non damno: non reprehendo septuaginta: sed confidenter cũctis illis apostolos præfero. Per istorum os mihi Christus sonat: quos ante prophetas inter spiritalia charismata positos lego: in quibus vltimum pene gradum interpretes tenent. Quid liuore torqueris? Quid imperitorum animos contra me concitas? Sicubi in translatione tibi videor errare: interroga Hebræos: diuersarum vrbium magistros cõsule. Quod illi habẽt de Christo: tui codices non habent. Aliud est si cõtra se postea ab apostolis vsurpata testimonia probauerunt: & emendatiora sunt exemplaria latina q̃ græca: græca q̃ hebraica. Verum hæc contra inuidos. Nũc te deprecor Desideri charissime : vt quia me tantũ opus subire fecisti: & a Genesi exordium capere: orationibus iuues: quo possim: eodem spiritu quo scripti sunt libri: in latinũ eos transferre sermonem.

Explicit præfatio.

~: LEO PP. X.

Ven.li Fri Francisco Epo Abulen: & dilecto filio Francisco
de mendoza. Archidiacono de pedroche in Ecca Corduben:~
vel eorum alteri :~

~: Ven.lis Fr dilecte fili salutem & aplicam benedictionem. Dudum relatione ven.lis fris Bernardini Epi
Sabinen. & dilecti filij nrorum Egidij. tt. Sci Mathei presbiteri Car.lis nobis facta. intelleximus q
inter alia quae bone memorie Franciscus. tt. Sce Balbine Presbiter Car.lis anteq ab humanis excede-
ret summa cum laude absoluit: extat opus. noui & ueteris testamenti: noui vz in graeco & latino et
veteris in graeco et latino predictis, necnon hebreo & chaldeo sermonibus ab eodem Franco Car.le multa
cum vigilia & doctorum consensu compositum: et usq ad sexcenta volumina vel amplius impensa eiusd
Francisci Car.lis impressa: sed cum post impressionem hmoi. subito dictus Franco car.lis mortem esset ablatus
et nr ad publicationem dci operis consensus petitus non esset: nequiuit hactus opus ipm ad doctorum manus
et publicam utilitatem cui erit fructuosum aduenire: Manet insuper voluntas dicti Francisci Car.lis in
illius testamento notata pro parte inexecuta: et est ex precio pro quo dicta volumina vendentur.
explenda: Vnde nos. indignum existimantes q hmoi opus amplius cum publice utilitatis iactura
lateat et pia tam imitabilis viri voluntas diutius debita executione frustretur: et utriq damno nre
prouisionis ope subuenire volentes: motu proprio & ex certa scia nra opus pfatum comprobantes et
ut tale in lucem per doctorum & aliorum manus libere de caetero venire possit concedentes: Discretioni
vre, Qui, sicut accepimus ex executoribus dicti testamenti estis) per haec scripta mandamus: qtus
volumina predicta pro precio de quo melius agi poterit: & sine alijs dci testamenti executoribus
(Si qui sint) diligenter vendi procuretis: & faciatis ex ipo precio dictam voluntatem, iuxta vires eius-
dem precij adimpleri. Et ne aliquod dictorum voluminum non venditum maneat: Inhibemus uniuer-
sis & singulis tam eccis q saecularibus personis cuiuscumq dignitatis status. gradus. ordinis & conditionis
sint sub excois late sne a qua non nisi a nobis ipsis uel de nro speciali mandato. preterq in mortis
articulo constituti, absolui possint, necnon mille ducatorum auri de camera per quemlibz transgressorum
soluendorum, & quos fabrice basilice sancti Petri de urbe & nre camere paribus portionibus applicamus
eo ipo incurrendis penis ne opus predictum ab alio q persona uel personis per uos uel alterum ex vobis
ad id deputatis pro tempore usq ad septennium a die incheate venditionis hmoi computandum emere
uel illud durante septennio hmoi imprimere quoquomodo presumant si vero temerarie inhibitionem
huiusmodi (quod absit) preterire non expauerint: vobis et vrum cuiq transgressores predictos excoicatos
denunciandi et eos ut tales euitari mandandi necnon pena quingentorum ducatorum hmoi singu-
lariter mulctari, & quaevis alia desuper necessaria seu opportuna faciendi licentiam & facultatem
thenore pntium elargimur non obstan constitutioibus & ordinatioibus aplicis caeterisq contrarijs qui-
buscumq: Datum Rome apud Sctum Petrum sub annulo Piscatoris Die vigesima 2a Martij. M. D. XX
Pontificatus nri Anno octau

:. Euangelista :~

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.

Ca.1. A

In principio fecit deus celum et terrã.
ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. ἡ
at terra erat inuisibilis & incõposita. et tenebre su
δὲ γῆ ἦν ἀόρατος καὶ ἀκατασκεύαστος. καὶ σκότος ἐ

Hebre. 11.a. Io.55. Hiere. 10.b.

per abyssum: et spiritus dei ferebatur su
πάνω τῆς ἀβύσσου. καὶ πνεῦμα θεοῦ ἐπεφέρετο ἐ
per aquam. et dixit deus fiat lux. & fa
πάνω τοῦ ὕδατος. καὶ εἶπεν ὁ θεός γενηθήτω φῶς. καὶ ἐ
cta ẽ lux. et vidit deus lucẽ: q bona. et di
γένετο φῶς. καὶ ἴδεν ὁ θεὸς τὸ φῶς, ὅτι καλόν. καὶ διε
uisit deus inter lucẽ: & inter
χώρισεν ὁ θεὸς ἀναμέσον τοῦ φωτός, καὶ ἀναμέσον τοῦ
tenebras. & vocauit deus lucẽ diem: et tene
σκότους. καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὸ φῶς ἡμέραν, καὶ τὸ σκό
bras vocauit noctẽ. et factũ ẽ vespe: et factũ ẽ
τος ἐκάλεσε νύκτα. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο
mane: dies vnus. et dixit deus fiat firmamẽtũ in
πρωΐ, ἡμέρα μία. καὶ εἶπεν ὁ θεὸς γενηθήτω στερέωμα ἐν
medio aque. & sit diuidens inter aquã
μέσῳ τοῦ ὕδατος. καὶ ἔστω διαχωρίζον ἀναμέσον ὕδα
& aquã. & fecit deus firmamẽtũ. & di
τος καὶ ὕδατος. καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸ στερέωμα. καὶ δι
uisit deus inter aquam: q̃ erat sub
εχώρισεν ὁ θεὸς ἀναμέσον τοῦ ὕδατος, ὃ ἦν ὑποκάτω τοῦ
firmamẽto: et inter aquã: que super
στερεώματος, καὶ ἀναμέσον τοῦ ὕδατος, τοῦ ἐπάνω
firmamẽtũ. et vocauit deus firmamẽtũ ce
τοῦ στερεώματος. καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὸ στερέωμα οὐρα
lum. et vidit deus. q bonũ. et factũ ẽ vespere: &
νόν. καὶ ἴδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ
factũ ẽ mane: dies secundus. & dixit deus cõgre-
ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα δευτέρα. καὶ εἶπεν ὁ θεὸς συναχ-
getur aqua que sub celo in congrega-
θήτω τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς συναγω-
tiõe vnã: et appareat arida. & factũ ẽ ita. & cõ-
γὴν μίαν, καὶ ὀφθήτω ἡ ξηρά. καὶ ἐγένετο οὕτως. καὶ συ
gregata ẽ aqua que sub celo in cõgre
νήχθη τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὰς συνα
gationes suas: & apparuit arida. & vocauit deus ari
γωγὰς αὐτῶν, καὶ ὤφθη ἡ ξηρά. καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὴν ξη
dã: terrã. & cõgregationes aquarũ vocauit ma
ρὰν, γῆν. καὶ τὰ συστήματα τῶν ὑδάτων ἐκάλεσε θα
ria. et vidit deus: q bonũ. et dixit deus ger
λάσσας. καὶ ἴδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν. καὶ εἶπεν ὁ θεὸς βλα
minet terra herbã feni seminãtẽ semẽ sm
στησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου σπεῖρον σπέρμα κατὰ
genus & scd͛m similitudinẽ: et lignũ pomiferũ faciẽs
γένος καὶ καθ' ὁμοιότητα, καὶ ξύλον κάρπιμον ποιοῦν

B

fructũ. cuius semẽ ipsius in ipso scd͛m genus sup
καρπόν. οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ κατὰ γένος ἐπὶ
terrã. & factũ ẽ ita. et produxit terra her-
τῆς γῆς. καὶ ἐγένετο οὕτως. καὶ ἐξήνεγκεν ἡ γῆ βοτά-
bã feni seminãtẽ semẽ sm genus & scd͛m simi
νην χόρτου σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος καὶ καθ' ὁμοιό
litudinẽ: & lignũ pomiferũ faciens fructũ. cuius se
τητα, καὶ ξύλον κάρπιμον ποιοῦν καρπόν. οὗ τὸ σπέρ
mẽ eius in ipso: scd͛m genus sup terrã. et vidit
μα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ κατὰ γένος ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἴδεν

Transla. B. Hiero.

.1.

In principio creauit deus celum & terrã. Terra autem erat inanis & vacua: & tenebre erant sup faciẽ abyssi: & spiritus dei ferebatur super aquas. Dixitq; deus. Fiat lux. Et facta ẽ lux. Et vidit deus lucem q esset bona: & diuisit lucem a tenebris: appellauitq; lucem diẽ: & tenebras noctem. Factumq; est vespe & mane dies vnus. Dixit quoq; deus. Fiat firmamentũ in medio aquarum: & diuidat aquas ab aquis. Et fecit deus firmamentum. diuisitq; aquas q̃ erant sub firmamẽto ab his que erant super firmamentũ. Et factũ est ita. Vocauitq; deus firmamentum celum: & factum est vespe & mane dies secundus. Dixit vero deus. Congregentur aque q̃ sub celo sunt in locum vnum: & appareat arida. Et factum ẽ ita. Et vocauit deus aridã terram: cõgregationesq; aquarũ appellauit maria. Et vidit deus q esset bonum: & ait. Germinet terra herbã virẽtem & faciẽtẽ semẽ: & lignum pomiferũ faciens fructũ iuxta genus suũ cuius semẽ i semetipso sit sup terrã. Et factũ est ita. Et protulit terra herbã virẽtẽ & faciẽtẽ semẽ iuxta genus suũ: lignũq; faciẽs fructũ: & hñs vnũ quodq; sementem sm spẽm suã. Et vidit

Tex. Heb. Gen. Ca.i.

בראשית ברא אלהים את
השמים ואת הארץ: והארץ
היתה תהו ובהו וחשך על פני
תהום ורוח אלהים מרחפת על
פני המים: ויאמר אלהים יהי
אור ויהי אור: וירא אלהים את
האור כי טוב ויבדל אלהים בין
האור ובין החשך: ויקרא אלהים
לאור יום ולחשך קרא לילה
ויהי ערב ויהי בקר יום אחד:
ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך
המים ויהי מבדיל בין מים
למים: ויעש אלהים את הרקיע
ויבדל בין המים אשר מתחת
לרקיע ובין המים אשר מעל
לרקיע ויהי כן: ויקרא אלהים
לרקיע שמים ויהי ערב ויהי
בקר יום שני: ויאמר אלהים
יקוו המים מתחת השמים אל
מקום אחד ותראה היבשה ויהי
כן: ויקרא אלהים ליבשה ארץ
ולמקוה המים קרא ימים וירא
אלהים כי טוב: ויאמר אלהים
תדשא הארץ דשא עשב מזריע
זרע עץ פרי עשה פרי למינו
אשר זרעו בו על הארץ ויהי
כן: ותוצא הארץ דשא עשב
מזריע זרע למינהו ועץ עשה
פרי אשר זרעו בו למינהו וירא

Primitiua heb.

Ca.j.
ראש
היה תהה בהה
פנה
תהם רחף
אמר היה
ראה
בדל
קרא
רקע
בדל
עשה
שנה
קוה
ראה
קרא
קוה
דשא זרע
פרה היה
יצא

Transla. Chal.

בקדמין ברא יי ית שמיא וית ארעא: וארעא הות צדיא וריקניא וחשוכא על אפי
תהומא ורוחא דיי מנשבא על אפי מיא: ואמר יי יהא נהורא והוה נהורא: וחזא יי
ית נהורא ארי טב ואפריש יי בין נהורא ובין חשוכא: וקרא יי לנהורא יממא
ולחשוכא קרא ליליא והוה רמש והוה צפר יומא חד: ואמר יי יהא רקיעא במציעות
מיא ויהא מפריש בין מיא למיא: ועבד יי ית רקיעא ואפריש בין מיא דמלרע
לרקיעא ובין מיא דמלעיל לרקיעא והוה כן: וקרא יי לרקיעא שמיא והוה רמש
והוה צפר יום תנין: ואמר יי יתכנשון מיא מתחות שמיא לאתר חד ותתחזי יבשתא
והוה כן: וקרא יי ליבשתא ארעא ולבית כנישות מיא קרא ימי וחזא יי ארי טב:
ואמר יי תדאי ארעא דיתאה עשבא דבר זרעיה מזדרע אילן פירין עביד פירין
לזנוהי דבר זרעיה ביה על ארעא והוה כן: ואפיקת ארעא דיתאה עשבא דבר זרעיה
מזדרע לזנוהי ואילן עביד פירין דבר זרעיה ביה לזנוהי וחזא

Interp. chal.

In principio creauit deus celũ & terrã. Ca.1. Terra aũt erat deserta & vacua: & tenebre sup faciem abyssi: & spũs dei insufflabat sup faciẽ aquarũ. Et dixit deus. Sit lux: & fuit lux. & vidit deus lucẽ q esset bona. Et diuisit deus inter lucẽ & inter tenebras. appellauitq; deus lucẽ diẽ: & tenebras vocauit noctẽ. Et fuit vespe & fuit mane dies vnus. Et dixit deus. Sit firmamentũ in medio aquarũ: & diuidat inter aquas & aquas. Et fecit deus firmamentũ: et diuisit iter aquas q̃ erant subter firmamẽtũ: & inter aquas q̃ erant sup firmamentũ: & fuit ita. Et vocauit deꝰ firmamentũ celum. Et fuit vespe & fuit mane dies scḋs. Et dixit deꝰ. Cõgregẽtur aque q̃ sub celo sunt in locũ vnum: & appareat arida. Et fuit ita. Et vocauit deus aridã terrã: & locũ cõgregationis aquarũ appellauit maria. Et vidit deꝰ q esset bonũ. Et dixit deus. Germinet terra germinationẽ herbe cuiꝰ filius semẽtis seminat: arboremq; fructiferã facientẽ fructus sm genus suũ: cuius filius semẽtis in ipso sit sup terrã. Et fuit ita. Et produxit terra germẽ herbe cuius filius semẽtis seminat sm genus suũ: et arborẽ facientẽ fructus: cuiꝰ filius semẽtis i ipso sm genus suũ. Et vidit

a

Primitiua chal.

הוה צדה ריק
נשב נהר
טוב פרש
מצע
פרש ארע
עלל
כנש חזה
טוב
דתא זרע פרה
זנא נפק דתה
זרע

אלהים כי טוב: ויהי ערב ויהי
שלש אמר בקר יום שלישי: ויאמר אלהים
אור רקע יהי מארת ברקיע השמים
בדל להבדיל בין היום ובין הלילה
היה אות יעד והיו לאתת ולמועדים ולימים
יום שנה אור ושנים: והיו למאורת ברקיע
רקע
אור היה השמים להאיר על הארץ ויהי
עשה שנה כן: ויעש אלהים את שני המארת
הגדלים את המאור הגדל
משל לממשלת היום ואת המאור
הקטן לממשלת הלילה ואת
כוכב נתן את הכוכבים: ויתן אתם אלהים
אור ברקיע השמים להאיר על
הארץ: ולמשל ביום ובלילה
בדל ולהבדיל בין האור ובין החשך
ראה היה וירא אלהים כי טוב: ויהי ערב
רבע אמר ויהי בקר יום רביעי: ויאמר
שרץ אלהים ישרצו המים שרץ נפש
עוף פנה חיה ועוף יעופף על הארץ על פני
רקע ברא רקיע השמים: ויברא אלהים
תנן את התנינם הגדלים ואת כל
נפש החיה הרמשת אשר שרצו
המים למינהם ואת כל עוף כנף
ראה למינהו וירא אלהים כי טוב:
ברך פרה ויברך אתם אלהים לאמר פרו
רבה ים ורבו ומלאו את המים בימים
רבה והעוף ירב בארץ: ויהי ערב ויהי
חמש אמר בקר יום חמישי: ויאמר אלהים
יצא תוצא הארץ נפש חיה למינה

Trāsla. B. Hiero.

deus q esset bonū. & factum est vespere & mane dies tertius. Dixit autem deus. Fiant luminaria in firmamento celi: & diuidāt diem ac noctem: & sint in signa & tempora & dies & annos: vt luceant in firmamento celi: & illuminent terram. Et factum est ita. Fecitq deus duo luminaria magna: luminare maius vt preesset diei: & luminare minus vt preesset nocti: & stellas. Et posuit eas deus in firmamento celi: vt lucerent super terrā: & preessent diei ac nocti: & diuiderent lucem ac tenebras. Et vidit deus q esset bonū. & factū ē vespe & mane dies quartus. Dixit etiam deus. Producāt aque reptile anime viuentis: & volatile super terram: sub firmamēto celi. Creauitq deus cete grandia: & omnē animam viuentē atq motabilē quā pduxerant aque in spēs suas: & omne volatile sm genus suum. Et vidit deus q esset bonū. benedixitq eis: dicēs. Crescite & multiplicamini: & replete aquas maris: auesq multiplicēt sup terrā. Et factū ē vespe & mane dies quintus. Dixit quoq deus. Producat terra aiam viuentē in genere suo:

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

deus q bonum. et factū est vespe et factū
ὁ θεὸς ὅτι καλόν. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένε-
ē mane dies tertius. et dixit deus: fi
το πρωῒ ἡμέρα τρίτη. καὶ εἶπεν ὁ θεός, γενη-
ant luminaria in firmamento ce
θήτωσαν φωστῆρες ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρα-
li. vt luceāt sup terrā: ad diuidendū
νοῦ. ὥστε φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς, τοῦ διαχωρίζειν
inter diem et inter noctem. et
ἀναμέσον τῆς ἡμέρας καὶ ἀναμέσον τῆς νυκτός. καὶ
sint in signa: et in tempora: et in dies:
ἔστωσαν εἰς σημεῖα, καὶ εἰς καιρούς, καὶ εἰς ἡμέρας,
et in annos. et sint in illuminatiōes in fir
καὶ εἰς ἐνιαυτούς. καὶ ἔστωσαν εἰς φαῦσιν ἐν τῷ στε-
mamēto celi: vt luceant sup terrā. et
ρεώματι τοῦ οὐρανοῦ, ὥστε φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ
factū ē ita. et fecit deus duo lumina
ἐγένετο οὕτως. καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τοὺς δύο φωστῆ-
ria magna: luminare magnū i pricipatus
ρας τοὺς μεγάλους, τὸν φωστῆρα τὸν μέγαν εἰς ἀρχὰς
diei. et luminare minus in pricipatus
τῆς ἡμέρας. καὶ τὸν φωστῆρα τὸν ἐλάσσω εἰς ἀρχὰς τῆς
noctis: et stellas. et posuit eas deus in
νυκτός. καὶ τοὺς ἀστέρας. καὶ ἔθετο αὐτοὺς ὁ θεὸς ἐν
firmamēto celi: vt lucerent super
τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ. ὥστε φαίνειν ἐπὶ τῆς
terrā: et preessent diei et nocti. et diui-
γῆς, καὶ ἄρχειν τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτός. καὶ δια-
derent inter lucem et inter tene
χωρίζειν ἀναμέσον τοῦ φωτὸς καὶ ἀναμέσον τοῦ σκό-
bras. et vidit deus q bonū. et factū ē vespe
τους. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν. καὶ ἐγένετο ἑσπέ-
re et factū ē mane dies quartus. et dixit deus:
ρα καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα τετάρτη. καὶ εἶπεν ὁ θεός,
producant aque reptilia aiarū viuētiū: et
ἐξαγαγέτω τὰ ὕδατα ἑρπετὰ ψυχῶν ζωσῶν, καὶ
volatilia volantia sup terrā: sm firmamētū
πετεινὰ πετόμενα ἐπὶ τῆς γῆς, κατὰ τὸ στερέωμα
celi. et factū ē ita. et fecit deus
τοῦ οὐρανοῦ. καὶ ἐγένετο οὕτως. καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς
cete grādia: et oēs animā aialiū repti
τὰ κήτη τὰ μεγάλα, καὶ πᾶσαν ψυχὴν ζώων ἑρπε-
liū q pduxerūt aque sm gña eorū. et oē
τῶν, ἃ ἐξήγαγε τὰ ὕδατα κατὰ γένη αὐτῶν. καὶ πᾶν
volatile pēnatū sm genus. et vidit deus q
πετεινὸν πτερωτὸν κατὰ γένος. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι
bona. et benedixit eis deus. dicens: crescite
καλά. καὶ εὐλόγησεν αὐτὰ ὁ θεὸς. λέγων, αὐξάνεσθε
et multiplicamini: et replete aquas in
καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὰ ὕδατα ἐν
maribus. et volatilia multiplicentur
ταῖς θαλάσσαις. καὶ τὰ πετεινὰ πληθυνέσθωσαν
sup terrā. et factū ē vespere et factū ē mane di
ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡ-
es quintus. et dixit deus: producat terra
μέρα πέμπτη. καὶ εἶπεν ὁ θεός, ἐξαγαγέτω ἡ γῆ
aiam viuētē sm genus:
ψυχὴν ζῶσαν κατὰ γένος.

He. 13 | C | Infra. cō. d

Primitiua chal. | **Interp. chal.**

טוב היה
פרש את מנה
שנה היה נהר
רבב שלט יום
נהר
פרש
רחש חיה
רבב
זנא טוב
אמר סגא
מלא נפק

deus q esset bonū. Et fuit vespere et fuit mane dies tertius. Et dixit deus. Sint luminaria in firmamēto celi: vt diuidant inter diem et noctem: et sint in signa et in tēpora: et vt numerētur per ea dies et anni. et sint in luminaria in firmamēto celi ad illuminandum super terrā: et fuit ita. Et fecit deus duo luminaria magna: luminare maius vt dominaretur in die: et luminare minus vt dominaret in nocte: et stellas: et posuit eas deus in firmamento celi ad illuminandum super terrā. et vt dñarētur in die et in nocte: et vt diuiderent inter lucem et tenebras: et vidit deus qd esset bonum. Et fuit vespere et fuit mane dies quartus. Et dixit deus serpant aque reptile aie viuentis: et auē que volat sup terrā sup faciē aeris firmamēti celorum. Et creauit deus colubros magnos: et omnē animā viuentem reptilium: que produxerāt aque sm species suas et omnē volucrem que volat sm genus suum: et vidit deus q esset bonum. Et benedixit eis deus dicens. Crescite et multiplicamini et replete aquas maris: et volucris multiplicetur in terra. Et fuit vespere et fuit mane dies quintus. Et dixit deus Producat terra animam viuentem sm genus suum:

Transla. Chal.

ייי ארי טב: והוה רמש והוה צפר יום תליתאי: ואמר ייי יהון נהורין ברקיעא
דשמיא לאפרשא בין יממא ובין ליליא ויהון לאתין ולזמנין ולממני בהון יומין
ושנין: ויהון לנהורין ברקיעא דשמיא לאנהרא על ארעא והוה כן: ועבד ייי ית תרין
נהורין רברבין ית נהורא רבא לםשלט ביממא וית נהורא זעירא למשלט בליליא
וית כוכביא: ויהב יתהון ייי ברקיעא דשמיא לאנהרא על ארעא: ולמשלט ביממא
ובליליא ולאפרשא בין נהורא ובין חשוכא וחזא ייי ארי טב: והוה רמש והוה צפר יום
רביעאי: ואמר ייי ירחשון מיא רחשא נפשא חיתא ועופא דפרח על ארעא על אפי
אויר רקיע שמיא: וברא ייי ית תנינא רברביא וית כל נפשא חיתא דרחשא
דרחישו מיא לזניהון וית כל עופא דפרח לזנוהי וחזא ייי ארי טב: ובריך יתהון ייי
למימר פושו וסגו ומלו ית מיא בימיא ועופא יסגי בארעא: והוה רמש והוה צפר
יום חמישאי: ואמר ייי תפיק ארעא נפשא חיתא לזנה

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

quadrupedia et reptilia et bestias terre: et iumē-
τετράποδα καὶ ἑρπετὰ καὶ θηρία τῆς γῆς, καὶ τὰ κτή-
ta: et oīa reptilia terre s'm genus eorū.
νη, καὶ πάντα τὰ ἑρπετὰ τῆς γῆς κατὰ γένος αὐτῶν.
et factū ē ita. ⁊ fecit deus bestias terre
καὶ ἐγένετο οὕτως. καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὰ θηρία τῆς γῆς
s'm genus: ⁊ iumenta ⁊ oīa reptilia
κατὰ γένος, καὶ τὰ κτήνη καὶ πάντα τὰ ἑρπετὰ τῆς
terre s'm genus eorū. ⁊ vidit deus q bona. ⁊ di-
γῆς κατὰ γένος αὐτῶν. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλά. καὶ εἶ-
Infra. 5.a. xit deus: faciamus hoīez ad imaginē nostrā et
Sap. 2. πεν ὁ θεός, ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ᾽ εἰκόνα ἡμετέραν καὶ
d. 1. Co. ad similitudinē. et presint piscibus ma-
11. a. καθ᾽ ὁμοίωσιν. καὶ ἀρχέτωσαν τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσ-
Eccle. ris: et volatilibus celi: et iumentis: et
17. a. σης, καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τῶν κτηνῶν, καὶ
Marci oībus terre: ⁊ oībus reptilibus reptā-
10. a. πάντων τῆς γῆς, καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρ-
Mat. 19. a. tibus sup terrā. ⁊ fecit deus hoīez. ad
Ephe. 5. f. πόντων ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον. κα-
imaginē dei fecit illum. masculū ⁊ feminā fecit
D τ᾽ εἰκόνα θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν. ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίη-
eos. et benedixit eis deus: dicens: cresci-
σεν αὐτούς. καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ὁ θεός, λέγων, αὐξάνε-
te ⁊ multiplicamini ⁊ replete terrā: et do-
σθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ κα-
minamini ei. et imperate piscibus ma
τακυριεύσατε αὐτῆς. καὶ ἄρχετε τῶν ἰχθύων τῆς θα-
ris: ⁊ volatilibus celi: et oībus
λάσσης, καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πάντων τῶν
iumētis: ⁊ omni terre: et oībus reptilibus
κτηνῶν, καὶ πάσης τῆς γῆς, καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν
reptātibus sup terrā. et dixit deus: ecce dedi
τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ εἶπεν ὁ θεός, ἰδοὺ δέδω-
vobis oēm herbā seminiferā seminātē semē: qd
κα ὑμῖν πάντα χόρτον σπόριμον σπεῖρον σπέρμα, ὅ
est super terrā. ⁊ omne lignū: qd hȝ i semetipso
ἐστιν ἐπάνω τῆς γῆς. καὶ πᾶν ξύλον, ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ
fructū seminis seminiferi: vobis erit in escam:
καρπὸν σπέρματος σπορίμου, ὑμῖν ἔσται εἰς βρῶσιν.
et oībus bestiis terre: ⁊ oībus volatili-
καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ πᾶσι τοῖς πετει-
bus celi: ⁊ omni reptili reptāti sup
νοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ παντὶ ἑρπετῷ ἕρποντι ἐπὶ τῆς
terrā. qd hȝ in semetipso aīaȝ vite: et oēm herbā
γῆς. ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ ψυχὴν ζωῆς, καὶ πάντα χόρτον
viridē in escam. ⁊ factū ē ita. et vidit
χλωρὸν εἰς βρῶσιν. καὶ ἐγένετο οὕτως. καὶ εἶδεν
deus omnia q̄cūq fecit. ⁊ ecce bona valde.
Eccle. ὁ θεὸς τὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν. καὶ ἰδοὺ καλὰ λίαν.
39. c. et factū ē vespere: et factū ē mane dies sexta.
Marci καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ ἡμέρα ἕκτη. C. 2
7. d. Et perfecti sunt celum et terra: et
Καὶ συνετελέσθησαν ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, καὶ
A oīs ornatus eorum.
πᾶς ὁ κόσμος αὐτῶν.

Transla. B. Hiero.

iumēta & reptilia & bestias terre s'm spēs suas. Factūq; est ita. Et fecit deus bestias terre iuxta spēs suas: iumenta & omne reptile terre in genere suo. Et vidit deus q esset bonum: & ait. Faciamus hominē ad imaginem & similitudinē nr̄am: & presit piscibus maris & volatilibus celi & bestiis: vniuerseq; terre: omniq; reptili qd mouetur in terra. Et creauit deus hominē ad imaginem suam: ad imaginem dei creauit illum: masculum & feminā creauit eos. Benedixitq; illis deus: & ait. Crescite & multiplicami & replete terrā & subiicite eā: & dn̄amini piscibus maris & volatilibus celi & vniuersis aīantibus q̄ mouētur sup terrā. Dixitq; deus. Ecce dedi vobis oēm herbam afferentem semen super terram: & vniuersa ligna que habent in semetipsis semētē gn̄is sui: vt sit vobis in escā & cūctis aīmātibus terre: oīq; volucri celi & vniuersis q̄ mouentur in terra: & in quibus est aīa viuens: vt habeant ad vescendum. Et factū est ita. Viditq; deus cuncta que fecerat: & erant valde bona. Et factū est vespere & mane dies sextus. Ca. 2.

Igitur perfecti sunt celi & terra: & omnis ornatus eorum.

Ter. Heb.

בהמה ורמש וחיתו ארץ למינה
ויהי כן: ויעש אלהים את חית
הארץ למינה ואת הבהמה למינה
ואת כל רמש האדמה למינהו
וירא אלהים כי טוב: ויאמר
אלהים נעשה אדם בצלמנו
כדמותנו וירדו בדגת הים ובעוף
השמים ובבהמה ובכל הארץ
ובכל הרמש הרמש על הארץ:
ויברא אלהים את האדם בצלמו
בצלם אלהים ברא אתו זכר
ונקבה ברא אתם: ויברך אתם
אלהים ויאמר להם אלהים פרו
ורבו ומלאו את הארץ וכבשה
ורדו בדגת הים ובעוף השמים
ובכל חיה הרמשת על הארץ:
ויאמר אלהים הנה נתתי לכם
את כל עשב זרע זרע אשר על
פני כל הארץ ואת כל העץ אשר
בו פרי עץ זרע זרע לכם יהיה
לאכלה: ולכל חית הארץ ולכל
עוף השמים ולכל רומש על
הארץ אשר בו נפש חיה את כל
ירק עשב לאכלה ויהי כן: וירא
אלהים את כל אשר עשה והנה
טוב מאד ויהי ערב ויהי בקר
יום הששי: Ca. ij.
ויכלו השמים והארץ וכל צבאם:

Primitiva heb.

חיה
היה עשה חיה
ראה
עשה
דמה רדה
ברא
ברך
אמר פרה
רבה
רדה
אמר נתן
פנה
פרה היה
חיה
רמש
היה ראה
כלה

Transla. Chal.

בעירא ורחשא וחית ארעא לזנהא והוה כן: ועבד יי ית חית ארעא לזנה וית
בעירא לזנה וית כל רחשא דארעא לזנוהי וחזא יי ארי טב: ואמר יי נעביד אדם
בצלמנא כדמותנא וישלטון בנוני ימא ובעופא דשמיא ובבעירא ובכל ארעא ובכל
רחשא דרחיש על ארעא: וברא יי ית אדם בצלמיה בצלמא דיי ברא יתיה דכר
ונוקבא ברא יתהון: ובריך יתהון יי ואמר להון יי פושו וסגו ומלו ית ארעא ותקופו
עלהא ושלוטו בנוני ימא ובעופא דשמיא ובכל חיתא דרחשא על ארעא: ואמר יי
הא יהבית לכון ית כל עסבא דבר זרע מזדרע דעל אפי כל ארעא וית כל אילנא
דביה איבא דאילנא דבר זרע מזדרע לכון יהא למיכל: ולכל חיתא דארעא ולכל
עופא דשמיא ולכל דרחיש על ארעא דביה נפשא חיתא ית כל ירוקא דעסבא
למיכל והוה כן: וחזא יי ית כל דעבד והא טב לחדא והוה רמש והוה צפר יום
שתיתאי: Ca. ij. ואשתכללו שמיא וארעא וכל חיליהון:

Interp. chal.

iumentū ⁊ reptile ⁊ bestiam terre s'm species suas: ⁊ fuit ita. Et fecit deus bestiā terre s'm genus suū ⁊ iumentū iuxta genus suū: ⁊ oē reptile terre iux genus suū: et vidit de' qd esset bonū. Et dixit deus faciam' hominē ad imaginē nostrā: sicut similitudo nostra: et dn̄etur in pisces maris ⁊ in volatilia celoꝝ ⁊ in iumēta ⁊ in omnē terrā: et in oīe reptile qd reptat super terrā. Et creauit deus hoīem ad imaginē suā: ad imaginē dei creauit illū: masculū ⁊ feminā creauit eos. et bn̄dixit eis deus: ⁊ dixit eis deus. Crescite ⁊ multiplicamini: ⁊ replete terrā ⁊ roboramini sup eam: ⁊ dn̄amini piscibus maris ⁊ volatili celi et omni animanti qd reptat sup terram. Et dixit deus. Ecce dedi vobis omnē herbā: cuius granū semētis seminatur: que est sup faciē vniuerse terre: ⁊ oēm arborē in qua est fructus arboris: cuius granū semētis seminatur: vobis erit ad vescendū: et omni bestie terre ⁊ omni volatili celi ⁊ oīni reptili qd reptat sup terrā. in quo est anima viuens: omnē virentē herbā ad vescendū. et fuit ita. Et vidit deus cuncta q fecerat: ⁊ ecce bona valde. Et fuit vespe ⁊ fuit māe dies sext'. Ca. 2.

Et perfecti sunt celi ⁊ terra ⁊ oīs exercitus eoꝝ.

Primitiua chal.

חיה זנא
עבד
דמה שלט
סגא מלא
חיה
זרע
אבב הוה אכל
חיה
טוב
שית

Ter. Heb.

ויכל אלהים ביום השביעי
מלאכתו אשר עשה וישבת
ביום השביעי מכל מלאכתו
אשר עשה: ויברך אלהים את
יום השביעי ויקדש אתו כי בו
שבת מכל מלאכתו אשר ברא
אלהים לעשות: אלה תולדות
השמים והארץ בהבראם ביום
עשות יהוה אלהים ארץ ושמים:
וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ
וכל עשב השדה טרם יצמח כי
לא המטיר יהוה אלהים על
הארץ ואדם אין לעבד את
האדמה: ואד יעלה מן הארץ
והשקה את כל פני האדמה:
ויצר יהוה אלהים את האדם
עפר מן האדמה ויפח באפיו
נשמת חיים ויהי האדם לנפש
חיה: ויטע יהוה אלהים גן בעדן
מקדם וישם שם את האדם
אשר יצר: ויצמח יהוה אלהים
מן האדמה כל עץ נחמד למראה
וטוב למאכל ועץ החיים בתוך הגן
ועץ הדעת טוב ורע: ונהר יצא
מעדן להשקות את הגן ומשם
יפרד והיה לארבעה ראשים:
שם האחד פישון הוא הסבב את
כל ארץ החוילה אשר שם הזהב

Primitiua heb.

שבע
לאך שבת
ברך
קדש
עשה ילד
ברא
עשה
היה
צמח
מטר
איד עלה
שקה פנה
יצר
נפח
חיה
נטע
שום
צמח
חמד ראה
אכל חיה
ידע
שקה
פרד רבע

Trāsla. B. Hiero.

Compleuitq; deus die septimo opus suum quod fecerat: & requieuit die septimo ab vniuerso opere quod patrarat. Et benedixit diei septimo & sctificauit illum: quia in ipso cessauerat ab oī opere suo quod creauit deus vt faceret. Iste sunt generationes celi & terre qn̄ create sunt: in die quo fecit dominus deus celum & terram: & oē virgultū agri anteq̄ oriretur in terra. oemq; herbā regionis priusq̄ germiaret: nō enim pluerat domin⁹ deus super terram: & homo non erat qui operaretur terram. Sed fons ascēdebat e terra irrigans vniuersam superficiem terre. Formauit igitur dñs deus hominem de limo terre: & inspirauit in faciem eius spiraculum vite: & factus est homo in animā viuētē. Plātauerat aūt dñs deus padisū voluptatis a pricipio: i quo posuit hominem quem formauerat. Produxitq; dominus deus de humo omne lignū pulcrum visu: & ad vescēdū suaue: lignū ēt vite i medio padisi: lignūq; scie bōi & mali. Et fluuius egrediebatur de loco voluptatis ad irrigādū padisum: qui inde diuiditur in quattuor capita. nomē vni Phison. Ipse est qui circuit omnē terram euilath vbi nascitur aurum

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

et perfecit deus in die sexta ope- Exod. 20.b.
καὶ συνετέλεσεν ὁ θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ τὰ ἔρ- Deute. 4.b.
ra sua: q̄ fecit. et requieuit deus in
γα αὐτοῦ, ἃ ἐποίησε. καὶ κατέπαυσεν ὁ θεὸς ἐν
die septima ab oībus opibus su-
τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐ-
is: que fecit. et benedixit deus diei
τοῦ, ὧν ἐποίησε. καὶ εὐλόγησεν ὁ θεὸς τὴν ἡμέ-
septimo: et sanctificauit illū. qz in il-
ραν τὴν ἑβδόμην, καὶ ἡγίασεν αὐτήν. ὅτι ἐν αὐ-
lo cessauit ab oībus opibus suis:
τῇ κατέπαυσεν ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ,
q̄ incepit deus facere. hic liber gene-
ὧν ἤρξατο ὁ θεὸς ποιεῖν. αὕτη ἡ βίβλος γενέσε-
rationis celi et terre: qn̄ facta sūt. q̄ die fecit
ως οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὅτε ἐγένετο. ᾗ ἡμέρᾳ ἐποίησεν
deus celū et terrā: et omne virgultū a-
ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ πᾶν χλωρὸν ἀ-
gri anq̄ oriretur in terra. et omnē
γροῦ πρὸ τοῦ γενέσθαι ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ πάντα
herbā agri anq̄ germinaret. nō enī pluerat do-
χόρτον ἀγροῦ πρὸ τοῦ ἀνατεῖλαι. οὐ γὰρ ἔβρεξε κύ-
minus deus sup terrā: et homo nō erat ad-
ριος ὁ θεὸς ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἄνθρωπος οὐκ ἦν ἐρ-
operādū eam. fons aūt ascēdebat ex terra:
γάζεσθαι αὐτήν. πηγὴ δὲ ἀνέβαινεν ἐκ τῆς γῆς,
et irrigabat oēz faciem terre. et forma-
καὶ ἐπότιζε πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς. καὶ ἔπλα- Eccl. 8.b.
uit deus hominē: puluerē accipiēs de terra. Sap. 10.a.
σεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον, χοῦν λαβὼν ἀπὸ τῆς γῆς. 1.Co. 15.f.
et inspirauit in faciem eius spiraculū vi-
καὶ ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζω-
te: et factus ē homo in animā viuentē. et plā-
ῆς, καὶ ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν. καὶ ἐ-
tauit dñs deus paradisum in eden ad
φύτευσεν κύριος ὁ θεὸς παράδεισον ἐν ἐδὲν κατὰ
orientem. et posuit illic hominē: quē forma-
ἀνατολάς. καὶ ἔθετο ἐκεῖ τὸν ἄνθρωπον, ὃν ἔπλα-
uit. et pduxit deus adhuc de terra oē li-
σεν. καὶ ἐξανέτειλεν ὁ θεὸς ἔτι ἐκ τῆς γῆς πᾶν ξύ-
gnū pulchrū ad visum et bonū ad cibū. et
λον ὡραῖον εἰς ὅρασιν καὶ καλὸν εἰς βρῶσιν. καὶ τὸ
lignū vite in medio paradisi: et
ξύλον τῆς ζωῆς ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου, καὶ τὸ
lignū sciendi sciētiam boni et mali. flu-
ξύλον τοῦ εἰδέναι γνωστὸν καλοῦ καὶ πονηροῦ. πο-
uius aūt egreditur ex eden ad irrigādū para-
ταμὸς δὲ ἐκπορεύεται ἐξ ἐδὲν ποτίζειν τὸν πα-
disum. inde diuiditur in quattuor pricipia.
ράδεισον. ἐκεῖθεν ἀφορίζεται εἰς τέσσαρας ἀρχάς.
nomen vni phison. hic qui circuit oēz
ὄνομα τῷ ἑνὶ φισών. οὗτος ὁ κυκλῶν πᾶσαν τὴν
terrā euilat. illic vbi est aurum.
γῆν εὐιλάτ. ἐκεῖ οὗ ἐστι τὸ χρυσίον. Eccle. 24.e.

Primitiua chal.

נוח
עבד ילד ברא
היה צמח
מטר פלח
שקה חיה מלל
נצב שום צמח
רגג חיה טוב
אכל חיה מצע
פרש שקה
פרש היה רבע
ראש שם נקף

Interp. chal.

Et delectatus est deus in die septimo opere suo quod fecerat: et requieuit in die septimo ab vniuerso opere suo quod fecerat. Et benedixit deus diei septimo et sanctificauit eum: quia in ipso requieuit ab vniuerso opere suo quod creauit deus vt faceret. Iste sunt generationes celi et terre quando create sunt: in die quo creauit dñs deus terrā et celum: et oēm arborem agri anteq̄ esset in terra et omnez herbā agri anteq̄ germinaret: qz non pluerat dñs deus super terram: et homo non erat ad operandū terrā. Et nubes ascendebat de terra: et irrigabat vniuersam faciem terre. Et creauit dñs deus hominem puluerē de terra: et inspirauit in faciē eius animā vite: et fuit homo in spiritū loquentē. Et plātauit dñs deus hortū in loco voluptatis a pricipio: et posuit ibi hominē quē creauit. Et germinare fecit dñs deus de terra oēm arborez q̄ erat desiderabilis ad videndū et bona ad vescēdū. Et arborem vite in medio horti: et arborē cuius fructus mīducātes sciunt inter bonū et malū. Et flumē egrediebat de loco voluptatis ad irrigādū hortū. Et inde diuidebat: et erat in quattuor capita fluminū. Nomē vnius phison: ipse est q̄ circuit oēm terrā euila: vbi est aurū.

Transla. Chal.

ושיציא ייי ביומא שביעאה עבידתיה דעבד ונח ביומא שביעאה מכל עבידתיה דעבד:
ובריך ייי ית יומא שביעאה וקדיש יתיה ארי ביה נח מכל עבידתיה דברא ייי
למעבד: אילין תולדת שמיא וארעא כד אתבריאו ביומא דעבד ייי אלהא ארעא
ושמיא: וכל אילני חקלא עד לא יהוו בארעא וכל עסבא דחקלא עד לא יצמח ארי
לא אמטר ייי אלהא על ארעא ואנש לית למפלח ית ארעא: ועננא הוה סליק מן
ארעא ומשקי ית כל אפי ארעא: וברא ייי אלהא ית אדם עפרא מן ארעא ונפח
באפוהי נשמתא דחיי והות באדם לרוח ממללא: ונציב ייי אלהא גנתא בעדן
מלקדמין ואשרי תמן ית אדם דברא: ואצמח ייי אלהא מן ארעא כל אילן דמרגג
למחזי וטב למיכל ואילן חייא במציעות גנתא ואילן דאכלי פירוהי חכמין בין טב
לביש: ונהרא נפק מעדן לאשקאה ית גנתא ומתמן מתפרש והוי לארבעה רישי
נהרין: שום חד פישון הוא מקיף ית כל ארעא דחוילה דתמן דהבא:

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

et aurum terre illius bonū. illic est car
καὶ τὸ χρυσίον τῆς γῆς ἐκείνης καλόν. ἐκεῖ ἐστιν ὁ ἄν-
bunculus ꝛ lapis prasinus. et nomen fluuio
θραξ καὶ ὁ λίθος ὁ πράσινος. καὶ ὄνομα τῷ ποταμῷ
secundo: geon. hic qui circuit omnē terrā
τῷ δευτέρῳ, γεών. οὗτος ὁ κυκλῶν πᾶσαν τὴν γῆν
ethiopie. et fluuius tertius: tigris. hic
αἰθιοπίας. καὶ ὁ ποταμὸς ὁ τρίτος, τίγρις. οὗτος ὁ
C qui vadit contra assyrios. at fluuius
πορευόμενος κατέναντι ἀσσυρίων. ὁ δὲ ποταμὸς ὁ
quartus: hic euphrates. et accepit dñs de
τέταρτος, οὗτος εὐφράτης. καὶ ἔλαβε κύριος ὁ θε-
us hominē quē formauit: et posuit eum in
ὸς τὸν ἄνθρωπον ὃν ἔπλασεν, καὶ ἔθετο αὐτὸν ἐν τῷ
paradiso voluptatis: ad operandū eū ꝛ cu-
παραδείσῳ τῆς τρυφῆς, ἐργάζεσθαι αὐτὸν καὶ φυ-
stodiendū. ꝛ precepit dñs deus ade di-
λάσσειν. καὶ ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς τῷ ἀδὰμ λέ-
cēs ex omni ligno qđ in paradiso ci-
γων, ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ ἐν τῷ παραδείσῳ βρώ-
bo comedes: ex āt ligno cognoscēdi bonū et
σει φαγῇ, ἀπὸ δὲ τοῦ ξύλου τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ
malū: nō comedatis ex eo. qua āt die comederis
πονηρὸν, οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτοῦ. ᾗ δ' ἂν ἡμέρᾳ φάγητε
ex eo: morte moriemini. et dixit dñs
ἀπ' αὐτοῦ, θανάτῳ ἀποθανεῖσθε. καὶ εἶπεν κύριος ὁ
Ecclē. deus: nō bonū esse hominē solū: faciamus
17.a. θεός, οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον, ποιήσωμεν
ei adiutorē sꝫ eū. ꝛ formauit deus adhuc ex
αὐτῷ βοηθὸν κατ' αὐτόν. καὶ ἔπλασεν ὁ θεὸς ἔτι ἐκ
terra oēs bestias agri: et omnia
τῆς γῆς πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, καὶ πάντα τὰ
volatilia celi. et adduxit ea ad adam:
πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. καὶ ἤγαγεν αὐτὰ πρὸς τὸν ἀδάμ,
vt videret qđ vocabit ea. ꝛ oē qđcūq; vocauit ip-
ἰδεῖν τί καλέσει αὐτά. καὶ πᾶν ὃ ἂν ἐκάλεσεν αὐ-
sum adā aīaꝫ viuētē: hoc nomen illi. et voca
τὸ ἀδὰμ ψυχὴν ζῶσαν, τοῦτο ὄνομα αὐτῷ. καὶ ἐκά-
uit adam nomina oībus iumētis: et oībus
λεσεν ἀδὰμ ὀνόματα πᾶσι τοῖς κτήνεσι, καὶ πᾶσι
volatilibus celi: et oībus bestiis
τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις
D terre. at adam non inuētus ē adiutor silis sibi.
τῆς γῆς. τῷ δὲ ἀδὰμ οὐχ εὑρέθη βοηθὸς ὅμοιος αὐτῷ.
et immisit deus soporē in adam et dor
καὶ ἐπέβαλεν ὁ θεὸς ἔκστασιν ἐπὶ τὸν ἀδάμ, καὶ ὕπ-
miuit. et tulit vnā costarū eius: et
νωσεν, καὶ ἔλαβε μίαν τῶν πλευρῶν αὐτοῦ, καὶ
repleuit carnē pro ea. et edificauit
ἀνεπλήρωσε σάρκα ἀντ' αὐτῆς. καὶ ᾠκοδόμησεν
dñs deus costam quā accepit ab
κύριος ὁ θεὸς τὴν πλευρὰν, ἣν ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ
adam in mulierē. ꝛ adduxit eā ad a-
ἀδὰμ εἰς γυναῖκα. καὶ ἤγαγεν αὐτὴν πρὸς τὸν ἀ-
1.Co. 2.b. dā. et dixit adam hoc nunc
δάμ. καὶ εἶπεν ἀδὰμ τοῦτο νῦν

Transla.B.Hiero.

& aurum terre illius optimū est. Ibiq; inuenitur bdeliū. & lapis onychinus. & nomē fluuii secūdi Geō. Ipse est qui circuit oēm terrā ethiopie. Nomē vero fluminis tertii Tigris: ipse vadit contra assyrios. Fluuius aūt quartus ipse ē Euphrates. Tulit ergo dominus deus hominem: & posuit eum i paradisum voluptatis. vt operaretur & custodiret illum: precepitq; ei: dicens. Ex oī ligno paradisi comede: de ligno aūt scie boni & mali ne comedas. In quacūq; enim die comederis ex eo: morte morieris. Dixit quoq; dominus deus. Nō ē bonū hominem esse solū: faciamus ei adiutorium silē sibi. Formatis igitur dñs deus de humo cunctis aīantibus terre & vniuersis volatilibus celi: adduxit ea ad adam vt videret quid vocaret ea. Omne eī qđ vocauit adam anime viuentis: ipsum est nomē eius. Appellauitq; adā noībus suis cūcta aīantia & vniuersa volatilia celi: & oēs bestias terre. Ade vero nō inueniebatur adiutor silis eius. Immisitq; dominus deus soporē in adā. Cūq; obdormisset: tulit vnam de costis eius. & repleuit carnem pro ea. Et edificauit dominus deus costam quam tulerat de adam in mulierē: & adduxit eā ad adam. Dixitq; adam. Hoc nunc

Tex.Heb.

וְזָהַב הָאָרֶץ הַהִוא טוֹב שָׁם
הַבְּדֹלַח וְאֶבֶן הַשֹּׁהַם: וְשֵׁם הַנָּהָר
הַשֵּׁנִי גִּיחוֹן הוּא הַסּוֹבֵב אֵת כָּל
אֶרֶץ כּוּשׁ: וְשֵׁם הַנָּהָר הַשְּׁלִישִׁי
חִדֶּקֶל הוּא הַהֹלֵךְ קִדְמַת אַשּׁוּר
וְהַנָּהָר הָרְבִיעִי הוּא פְרָת: וַיִּקַּח
יְהוָה אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם וַיַּנִּחֵהוּ
בְגַן עֵדֶן לְעָבְדָהּ וּלְשָׁמְרָהּ: וַיְצַו
יְהוָה אֱלֹהִים עַל הָאָדָם לֵאמֹר
מִכֹּל עֵץ הַגָּן אָכֹל תֹּאכֵל: וּמֵעֵץ
הַדַּעַת טוֹב וָרָע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ
כִּי בְּיוֹם אֲכָלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת:
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים לֹא טוֹב הֱיוֹת
הָאָדָם לְבַדּוֹ אֶעֱשֶׂה לּוֹ עֵזֶר
כְּנֶגְדּוֹ: וַיִּצֶר יְהוָה אֱלֹהִים מִן
הָאֲדָמָה כָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה וְאֵת כָּל
עוֹף הַשָּׁמַיִם וַיָּבֵא אֶל הָאָדָם
לִרְאוֹת מַה יִּקְרָא לוֹ וְכֹל אֲשֶׁר
יִקְרָא לוֹ הָאָדָם נֶפֶשׁ חַיָּה הוּא
שְׁמוֹ: וַיִּקְרָא הָאָדָם שֵׁמוֹת לְכָל
הַבְּהֵמָה וּלְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְכֹל חַיַּת
הַשָּׂדֶה וּלְאָדָם לֹא מָצָא עֵזֶר
כְּנֶגְדּוֹ: וַיַּפֵּל יְהוָה אֱלֹהִים תַּרְדֵּמָה
עַל הָאָדָם וַיִּישָׁן וַיִּקַּח אַחַת
מִצַּלְעֹתָיו וַיִּסְגֹּר בָּשָׂר תַּחְתֶּנָּה:
וַיִּבֶן יְהוָה אֱלֹהִים אֶת הַצֵּלָע אֲשֶׁר
לָקַח מִן הָאָדָם לְאִשָּׁה וַיְבִאֶהָ אֶל
הָאָדָם: וַיֹּאמֶר הָאָדָם זֹאת הַפַּעַם

Primitiua.heb.

שָׁנָה נוּחַ
שָׁלַשׁ
רָבַע לָקַח
צָוָה
יָדַע
אָמַר
הָיָה בָּדַד עָשָׂה
חָיָה
בּוֹא
רָאָה קָרָא
נָפַל רָדַם
יָשַׁן לָקַח
סָגַר בָּנָה
אִישׁ בּוֹא

Transla.Chal.

ודהב ארעא ההיא טב תמן ברולחא ואבני בורלא: ושום נהרא תנינא גיחון הוא דמקיף
ית כל ארעא דכוש: ושום נהרא תליתאי חדקל הוא דמהלך קדומא דאתוראה תהרא
רביעאה הוא פרת: ודבר יי אלהא ית אדם ואשריה בגנתא דעדן למפלחה ולמטרה:
ופקיד יי אלהא על אדם למימר מכל אילן גנתא מיכל תיכול: ומאילן דאכלי
פירוהי חכמין בין טב וביש לא תיכול מניה ארי ביומא דתיכול מניה מימת תימות:
ואמר יי אלהא לא טב למהוי אדם בלחודוהי אעביד ליה סמיך כקבליה: וברא יי
אלהא מן ארעא כל חיתא דחקלא וית כל עופא דשמיא ואיתי לות אדם למחזי מה
יקרי ליה וכל דהוה קרי ליה אדם נפשא חיתא הוא שמיה: וקרא אדם שמהן לכל
בעירא ולעופא דשמיא ולכל חיתא דחקלא ולאדם לא אשכח סמיך כקבליה: ואפיל
יי אלהא שינתא על אדם ודמוך ונסיב חדא מעלעוהי ושוי בישרא תחותוהי: ובנא
יי ית עלעא דנסיב מן אדם לאתתא ואיתיה לות אדם: ואמר אדם הדא זמנא

Interp.chal.

et aurum terre illius bonū. Ibi est bdelium ꝛ lapis onychinus. Et nomē fluuij secundi gion: ipse est qui circuit omnē terram ethiopie. Et nomen fluuij tertij hidecel: ipse est qui vadit ad orientem assyrie. Et fluuius quartus est euphrates. Et tulit dominus deus hominē: et collocauit eum in horto voluptatis vt operaretur eum: et custodiret illam. Et precepit dominus deus ade dicens. Ex omni arbore horti comedens comedes: et de arbore cuius fructum comedentes sciunt inter bonum et malum: non comedes ex ea: quoniā in die qua comederis ex ea: morte morieris. Et dixit dominus deus: nō est bonum esse hominē solum: faciam ei adiutoriū quasi eū. Et creauit dñs deus de terra oēs bestias agri ꝛ omnia volatilia celi: ꝛ adduxit ad adam vt videret quid vocaret ea: ꝛ omne qđ vocabat adam aīe viuētis: ipsuꝫ est nomen eius. Et vocauit adam nominibus oē iumentū ꝛ volatile celi: et omnē bestiā agri: ꝛ ade nō inuenit adiutoriū quasi eū. Et immisit dñs deus soporē in adam: et dormiuit: ꝛ tulit vnā de costis eius: ꝛ posuit carnē ꝓ ea. Et edificauit dñs deus costā quā tulerat de adā in mulierē: ꝛ adduxit eā ad adā. Et dixit adā: hec nūc

Primitiua chal.

דְּבַר
שְׁרָא
פְּלַח נְטַר אֲמַר
גַּן אֲכַל פְּרָה
מוּת טוּב הֲוָה
חַד עֲבַד חֵיוָה
אֲתָא חֲזָא קְרָא
שֵׁם
שְׁכַח נְפַל יְשַׁן
שְׁוָה בְּנָה אֲתָא

עצם מעצמי ובשר מבשרי לזאת
יקרא אשה כי מאיש לקחה ׳׳׳
זאת׃ על כן יעזב איש את אביו
ואת אמו ודבק באשתו והיו ׳׳׳
לבשר אחד׃ ויהיו שניהם ׳׳׳׳׳
ערומים האדם ואשתו ולא ׳׳׳
יתבששו׃

Ca.iij.

והנחש היה ערום מכל חית ׳׳׳
השדה אשר עשה יהוה אלהים
ויאמר אל האשה אף כי אמר
אלהים לא תאכלו מכל עץ הגן׃ ׳
ותאמר האשה אל הנחש מפרי ׳
עץ הגן נאכל׃ ומפרי העץ אשר ׳
בתוך הגן אמר אלהים לא ׳׳׳׳
תאכלו ממנו ולא תגעו בו פן ׳׳
תמתון׃ ויאמר הנחש אל האשה
לא מות תמתון׃ כי ידע אלהים כי
ביום אכלכם ממנו ונפקחו ׳׳׳׳׳
עיניכם והייתם כאלהים ידעי ׳
טוב ורע׃ ותרא האשה כי טוב ׳׳
העץ למאכל וכי תאוה הוא ׳׳׳׳
לעינים ונחמד העץ להשכיל ׳׳
ותקח מפריו ותאכל ותתן גם ׳׳
לאישה עמה ויאכל׃ ותפקחנה ׳
עיני שניהם וידעו כי ערמם הם
ויתפרו עלה תאנה ויעשו להם ׳
חגרת׃ וישמעו את קול יהוה ׳׳׳

(Pritiua heb., margin:) קרא · עזב · איש · היה · שנה עָרם · בוש · חיה · אמר · אכל · פרה · אכל · נגע · מות · פקח · היה · ראה · אכל אוה · חמד שכל · לקח אכל נתן · פקח · שנה עָרם · תפר עשה · שמע

os ex ossibus meis & caro de carne mea. Hec vocabitur virago quia de viro sūpta est. Quam obrem relinquet hō patrē suū & matrem: & adherebit vxori sue: & erunt duo in carne vna. Erat autem vterqꝫ nudus: adam scilicet & vxor eius & non erubescebant. Ca.3.

Sed & serpēs erat callidior cunctis animantibus terre quę fecerat dominus deus. Qui dixit ad mulierem. Cur precepit vobis deus vt non comederetis ex omni ligno paradisi. Cui respondit mulier. De fructu lignorū quę sunt in paradiso vescimur. de fructu vero ligni quod ē in medio paradisi pcepit nobis deus ne comederem? & ne tāgerem? illud: ne forte moriamur. Dixit aūt serpēs ad mulierē. Nequaquā morte moriemini. Scit enim deus quod in quocūqꝫ die comederitis ex eo aperientur oculi vestri & eritis sicut dii scientes bonū & malū. Vidit igitur mulier quod bonū esset lignum ad vescendum & pulchrum oculis aspectuqꝫ delectabile & tulit de fructu illius & comedit: deditqꝫ viro suo. Qui comedit: & aperti sunt oculi amborū. Cūqꝫ cognouissent se eē nudos: consuerunt folia ficus: & fecerunt sibi perizomata. Et cū audissent vocē domini

eo et ossibus meis: et caro de carne
ὀστοῦν ἐκ τῶν ὀστέων μου, καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός
mea. hec vocabitur mulier quia de viro suo
μου. αὕτη κληθήσεται γυνή, ὅτι ἐκ τοῦ ἀνδρὸς αὐ-
assumpta ē hec. propter hoc relinquet ho
τῆς ἐλήφθη αὕτη. ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρω-
mo patrem suum et matrē: et adhere-
πος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολ-
bit ad vxorem suam. et erunt
ληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. καὶ ἔσονται οἱ
duo in carne vna. et erant duo nudi et
δύο εἰς σάρκα μίαν. καὶ ἦσαν οἱ δύο γυμνοί, ὅ,τε
adam et vxor eius: et non erubescebant
ἀδὰμ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ᾐσχύνοντο. Ca. 3.
Et serpēs erat prudētissimus omniū bestiarū
Ὁ δὲ ὄφις ἦν φρονιμώτατος πάντων τῶν θηρίων
quę super terrā: quas fecit dominus deus. et dixit
τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν ἐποίησε κύριος ὁ θεός. καὶ εἶπεν
serpēs mulieri quare dixit deus nō comedatis
ὁ ὄφις τῇ γυναικί. τί ὅτι εἶπεν ὁ θεὸς οὐ μὴ φάγητε
ab omni ligno quod in paradiso. et
ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ ἐν τῷ παραδείσῳ. καὶ
dixit mulier serpēti ab omni ligno para-
εἶπεν ἡ γυνὴ τῷ ὄφει ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ παρα-
disi vescimur. ab aūt fructu ligni
δείσου φαγούμεθα. ἀπὸ δὲ τοῦ καρποῦ τοῦ ξύλου
quod est in medio paradisi dixit deus:
ὅ ἐστιν ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου, εἶπεν ὁ θεός,
nō comedatis ex eo: neqꝫ tangatis illud:
οὐ φάγεσθε ἀπ᾽ αὐτοῦ, οὐδὲ μὴ ἅψησθε αὐτοῦ,
vt non moriamini. et dixit serpēs mulieri.
ἵνα μὴ ἀποθάνητε. καὶ εἶπεν ὁ ὄφις τῇ γυναικί.
non morte moriemini scit enim deus quia quacūqꝫ
οὐ θανάτῳ ἀποθανεῖσθε. ᾔδει γὰρ ὁ θεός. ὅτι ἐν ᾗ ἂν
die comederitis ex eo: aperientur vestri
ἡμέρᾳ φάγητε ἀπ᾽ αὐτοῦ, διανοιχθήσονται ὑμῶν οἱ
oculi. et eritis sicut dii scientes bonū
ὀφθαλμοί, καὶ ἔσεσθε ὡς θεοί, γινώσκοντες καλὸν
et malum. et vidit mulier quia bonum lignum in
καὶ πονηρόν. καὶ εἶδεν ἡ γυνὴ ὅτι καλὸν τὸ ξύλον εἰς
escam: et quia placidū oculis ad videndū: et
βρῶσιν, καὶ ὅτι ἀρεστὸν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἰδεῖν, καὶ
pulchrū est ad intelligendū. et accipiens mulier
ὡραῖόν ἐστι τοῦ κατανοῆσαι. καὶ λαβοῦσα ἡ γυνὴ
de fructu eius comedit. et dedit et viro
τοῦ καρποῦ αὐτοῦ, ἔφαγε. καὶ ἔδωκε καὶ τῷ ἀνδρὶ
suo cum ea: et comederūt. et aperti sunt ocu
αὐτῆς μετ᾽ αὐτῆς, καὶ ἔφαγον. καὶ διηνοίχθησαν οἱ ὀφ-
li amborū: et cognouerūt quia nudi erant. et
θαλμοὶ τῶν δύο, καὶ ἔγνωσαν ὅτι γυμνοὶ ἦσαν. καὶ
consuerunt folia ficus: et fecerunt sibi pe-
ἔρραψαν φύλλα συκῆς, καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς περι-
rizomata. et audierunt vocem domini
ζώματα. καὶ ἤκουσαν τῆς φωνῆς κυρίου

(margin:) Mat. 19.a. Marc 10.a. Ephe. 5.g. 1.Co.6 d. — A — Eccle. 15.d. 2.Co.11 a. — B

Pritiua chal. Interp̄.chal.

(Pritiua chal., margin:) קרא נסב · שבק שכב דבק · הוה תרי כלם · חיה אכל גן · פרה אכל מצע · קרב מות נלה · פתח הוה רבב · טוב חוא · אסא רגג סכל · אבב פתח תרי · קול אמר

os de ossibus meis & caro de carne mea: hec vocabitur mulier quia de viro suo assumpta ē ista. Propterea relinquet homo lectulū patris sui & matris sue: et adherebit vxori sue: & erunt in carnē vnā. Et erant ambo nudi: adā & vxor eius: & nō erubescebant. Ca. 3.

Et serpens erat sapientior cunctis bestijs agri quas fecit dominus deus: & dixit mulieri. Verū ne est quod dixit deus: nō comedatis ex omni arbore horti. Et dixit mulier serpenti. De fructu arboris horti comedemus: sed de fructu arboris quę est in medio paradisi dixit deus non comedetis ex eo: neqꝫ accedatis ad eum: ne forte moriamini. Et dixit serpēs mulieri. Non morte moriemini: quoniā manifestum est coram deo quod in die qua comederitis ex eo aperientur oculi vestri: & eritis sicut principes scientes inter bonum & malum. Et vidit mulier quod bona esset arbor ad vescendum: & quod salutifera esset oculis: et delectabilis arbor ad intuendū in eam: & tulit de fructu eius & comedit: & dedit etiā marito suo & comedit cum ea. Et aperti sunt oculi amborum: & cognouerunt quod nudi essent: & consuerunt sibi folia ficus: & fecerunt sibi cinctoria. Et audierunt vocem verbi domini

Transla.Chal.

גרמא מגרמי ובשרא מבשרי לדא יתקרי אתתא ארי מבעלה אתנסיבת דא׃ על ׳
כן ישבק גבר בית משכבי אבוהי ואמיה וידבק באתתיה ויהון לבשרא חדא׃ והוו ׳
תרויהון ערטלאין אדם ואתתיה ולא הוו מתכלמין׃ Ca.iij. וחויא הוה
חכים מכל חיות חקלא דעבד יי אלהא ואמר לאתתא בקושטא ארי אמר יי לא ׳
תיכלון מכל אילן גנתא׃ ואמרת אתתא לחויא מפרי אילן גנתא נכול׃ ומפרי ׳׳׳
אילנא די במציעות גנתא אמר יי לא תיכלון מניה ולא תקרבון ביה דילמא תמותון
ואמר חויא לאתתא לא מיתת תמותון׃ ארי גלי קדם יי ארי ביומא דתיכלון מניה
ויתפתחן עיניכון ותהון כרברבין חכמין בין טב וביש׃ וחזת אתתא ארי טב אילנא
למיכל וארי אסו הוא לעינין ומרגג אילנא לאסתכלא ביה ונסיבת מאיביה ׳׳
ואכלת ויהבת אף לבעלה עמה ואכל׃ ואתפתחא עיני תרויהון וידעו ארי ערטלאין
אינון וחטיטו להון טרפי תאנין ועבדו להון זרזין׃ ושמעו ית קל מימרא דיי ׳׳׳׳׳

Trãsla.Grec.lxx.cũ interp.latina.

dei deambulantis in paradiso in mes
τοῦ θεοῦ περιπατοῦντος ἐν τῷ παραδείσῳ τὸ δει
ridie. et absconditi sunt et adam et vxor eius
λινόν· καὶ ἐκρύβησαν ὅ,τε ἀδὰμ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ
a facie dñi dei in medio para
ἀπὸ προσώπου κυρίου τοῦ θεοῦ ἐν μέσῳ τοῦ παρα
disi. et vocauit dñs deus adam: et di
δείσου· καὶ ἐκάλεσεν κύριος ὁ θεὸς τὸν ἀδὰμ, καὶ εἶ
xit ei vbi es. et dixit adam vocem tuã
πεν αὐτῷ ποῦ εἶ· καὶ εἶπεν ἀδὰμ τῆς φωνῆς σου
audiui deambulantis in paradiso: et ti
ἤκουσα περιπατοῦντος ἐν τῷ παραδείσῳ, καὶ ἐ
mui: qr nudus sum: et abscõditus sũ et dixit ei
φοβήθην, ὅτι γυμνός εἰμι, καὶ ἐκρύβην· καὶ εἶπεν αὐ
A quis indicauit tibi q nudus es. nisi a
τῷ τίς ἀνήγγειλέ σοι ὅτι γυμνὸς εἶ, εἰμὴ ἀπὸ τοῦ
ligno qd precepi tibi hoc solo nõ comedere.
ξύλου οὗ ἐνετειλάμην σοι τούτου μόνου μὴ φαγεῖν,
ab eo comedisti. et dixit adam mulier quã dedi
ἀπ᾽ αὐτοῦ ἔφαγες· καὶ εἶπεν ἀδάμ· ἡ γυνὴ ἣν ἔδωκας
sti mecũ: hec mihi dedit a ligno: et
μετ᾽ ἐμοῦ, αὕτη μοι ἔδωκεν ἀπὸ τοῦ ξύλου, καὶ
comedi: et dixit deus mulieri. quid hoc feci
ἔφαγον· καὶ εἶπεν ὁ θεὸς τῇ γυναικί· τί τοῦτο ἐποίη
sti. et dixit mulier: serpens decepit me: et come
σας· καὶ εἶπεν ἡ γυνή, ὁ ὄφις ἠπάτησέν με, καὶ ἔφα
C di et ait dñs deus serpẽti. qr fecisti hoc:
γον· καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεὸς τῷ ὄφει· ὅτι ἐποίησας τοῦτο,
maledictus tu pre omnibus bestiis. et pre
ἐπικατάρατος σὺ ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων, καὶ ἀπὸ
oĩbus iumentis que sup terrã. sup pectus
πάντων τῶν κτηνῶν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς· ἐπὶ τῷ στήθει
et ventre gradieris: et terrã comedes cunctis die
καὶ τῇ κοιλίᾳ πορεύσῃ, καὶ γῆν φαγῇ πάσας τὰς ἡ
bus vite tue. et inimicitiã ponã inter te
μέρας τῆς ζωῆς σου· καὶ ἔχθραν θήσω ἀναμέσον σου
et inter mulierem: et inter se
καὶ ἀναμέσον τῆς γυναικός, καὶ ἀναμέσον τοῦ σπέρ
men tuum et inter semen illius.
ματός σου, καὶ ἀναμέσον τοῦ σπέρματος αὐτῆς·
ipse tuum conteret caput: et tu conteres il
αὐτός σου τηρήσει κεφαλήν, καὶ σὺ τηρήσεις αὐ
lius calcaneũ. et mulieri dixit: multiplicans mul
τοῦ πτέρναν· καὶ τῇ γυναικὶ εἶπεν· πληθύνων πλη
.1. Co. 14.b. tiplicabo tristitias tuas et gemitus tuos. in do
θυνῶ τὰς λύπας σου καὶ τοὺς στεναγμούς σου· ἐν λύ
loribus paries filios: et ad virum tuũ cõuer
παις τέξῃ τέκνα, καὶ πρὸς τὸν ἄνδρα σου ἡ ἀποστρο
sio tua. et ipse tui dominabit. et ade dixit.
φή σου· καὶ αὐτός σου κυριεύσει· καὶ τῷ ἀδὰμ εἶπεν
qr audisti vocem vxoris tue: et come
ὅτι ἤκουσας τῆς φωνῆς τῆς γυναικός σου, καὶ ἔφα
disti de ligno: quo precepi tibi hoc solo non
γες ἀπὸ τοῦ ξύλου, οὗ ἐνετειλάμην σοι τούτου μόνου μὴ

Transla.B.Hiero.

dei deãbulantis in paradiso ad aurã post meridiẽ: abscondit se Adã & vxor eius a facie dñi dei ĩ medio ligni paradisi. Vocauitq; dominus deus adam & dixit ei. Vbi es. Qui ait Vocem tuam audiui in paradiso: & timui eo q nudus eẽm: & abscondi me. Cui dixit dñs. quis ei indicauit tibi q nudus esses: nisi q ex ligno de quo pceperã tibi ne comederes comedisti? Dixitq; adã. Mulier quam dedisti mihi sociã dedit mihi de ligno: & comedi. & dixit dominus deus ad mulierem. Quare hoc fecisti? Que respondit. Serpens decepit me & comedi. Et ait dominus deus ad serpentem. Quia fecisti hoc maledictus es inter omnia animantia & bestias terre. Sup pectus tuũ gradieris & terrã comedes cũctis diebus vite tue. Inimicitias ponã inter te & mulierem & semen tuũ & semẽ illius. Ipsa conteret caput tuũ: & tu insidiaberis calcaneo eius. Mulieri quoq; dixit. Multiplicabo erũnas tuas & conceptus tuos. In dolore paries filios: & sub viri potestate eris: & ipse dñabitur tui. Ade vero dixit. quia audisti vocem vxoris tue: & comedisti de ligno ex quo preceperam tibi ne

Ter.Heb.

אלהים מתהלך בגן לרוח היום
ויתחבא האדם ואשתו מפני
יהוה אלהים בתוך עץ הגן: ויקרא
יהוה אלהים אל האדם ויאמר
לו איכה: ויאמר את קלך
שמעתי בגן ואירא כי עירם
אנכי ואחבא: ויאמר מי הגיד לך
כי עירם אתה המן העץ אשר
צויתיך לבלתי אכל ממנו אכלת:
ויאמר האדם האשה אשר
נתתה עמדי הוא נתנה לי מן העץ
ואכל: ויאמר יהוה אלהים לאשה
מה זאת עשית ותאמר האשה
הנחש השיאני ואכל: ויאמר
יהוה אלהים אל הנחש כי עשית
זאת ארור אתה מכל הבהמה
ומכל חית השדה על גחנך תלך
ועפר תאכל כל ימי חייך: ואיבה
אשית בינך ובין האשה ובין
זרעך ובין זרעה הוא ישופך
ראש ואתה תשופנו עקב: אל
האשה אמר הרבה ארבה
עצבונך והרנך בעצב תלדי
בנים ואל אישך תשוקתך
והוא ימשל בך: ולאדם אמר כי
שמעת לקול אשתך ותאכל מן
העץ אשר צויתיך לאמר לא

Primitiua.heb.

הלך
חבא פנה
קרא
קול
ירא ערם
חבא נגד
צוה
נתן
אמר
עשה
נשא
ארר
הלך
אכל יום
חיה
שוף
רבה
רבה ילד
שוק
משל
איש אכל
צוה

Transla.Chal.

אלהא מתהלך בגנתא למנח יומא, ואטמר ואדם ואתתיה מן קדם יי אלהא בגו אילן
גנתא: וקרא יי אלהא לאדם, ואמר ליה אן את: ואמר ית קל מימרך שמעית בגנתא,
ודחלית ארי ערטילאי אנא ואטמרית: ואמר מאן חוי לך ארי ערטילאי את, המן
אילנא דפקדתך יתך בדיל דלא למיכל מניה אכלת: ואמר אדם אתתא דיהבת עמי,
היא יהבת לי מן אילנא ואכלית: ואמר יי אלהא לאתתא מה דא עבדת, ואמרת
אתתא חויא אטעיאני ואכלית: ואמר יי אלהא לחויא ארי עבדת דא, ליט את מכל
בעירא ומכל חית חקלא, על מעך תיזיל, ועפרא תיכול כל יומי חייך: ודבבו אשוי
בינך ובין אתתא ובין בנך ובין בנהא, הוא יהא דכיר לך מה דעבדת ליה מלקדמין, ואת
תהא נטיר ליה לסופא: לאתתא אמר אסגאה אסגי צערך ועדויך, בצער תלדי
בנין, ולות בעליך תהא תיובתיך, והוא ישלוט בך: ולאדם אמר ארי קבילת למימר
אתתך, ואכלת מן אילנא דפקדתך למימר לא

Interp.chal.

dei deambulantis in horto ad aurã diei: et absconderunt se adam et vxor eius a facie dñi dei in medio arboris horti. Et vocauit dominus deus adam: et dixit ei vbi es tu. Et ait. Vocẽ verbi tui audiui in horto et timui quoniam nudus sum ego: et abscondi me. Et ait. Quis indicauit tibi q nudus esses tu: nũquid de arbore de qua precepi tibi vt nõ comederes ex ea comedisti? Et dixit adam. Mulier quã dedisti mecũ ipsa dedit mihi de arbore et comedi. et dixit dñs deus mulieri. Quid hoc fecisti: et dixit mulier: serpẽs seduxit me et comedi. Et dixit dñs deus serpenti. quia fecisti hoc: maledictus tu pre omnibus iumentis et pre omnibus bestiis agri: super ventrem tuũ gradieris: et puluerem comedes oĩbus diebus vite tue. et inimicitiam ponam inter te et inter mulierẽ et inter filium tuum et inter filiũ eius: ipse obseruabit tibi quod fecisti ei a principio: et tu obseruabis ei in finem. Mulieri dixit. multiplicans multiplicabo tribulationes tuas et cõceptiones tuas: in tribulatiõe paries filios et ad virum tuũ erit conuersio tua: et ipse dñabitur tui. Ade quoq; dixit. quia obedisti verbo vxoris tue: et comedisti de arbore de qua precepi tibi dicens ne

Primitiua chal.

הלך נוח טמר
אנתא נוה אמר
טמר חוה
אכל
טעה לוט
חוה מעה אזל
אכל חיה שוה
הוה הוה סנא
עדה ילד בנה
הוה תוב שלט
אמר

Tex.Heb.

תאכל ממנו ארורה האדמה
בעבורך בעצבון תאכלנה כל ימי
חייך: וקוץ ודרדר תצמיח לך
ואכלת את עשב השדה: בזעת
אפיך תאכל לחם עד שובך אל
האדמה כי ממנה לקחת כי עפר
אתה ואל עפר תשוב: ויקרא
האדם שם אשתו חוה כי הוא
היתה אם כל חי: ויעש יהוה
אלהים לאדם ולאשתו כתנות
עור וילבשם: ויאמר יהוה
אלהים הן האדם היה כאחד
ממנו לדעת טוב ורע ועתה פן
ישלח ידו ולקח גם מעץ החיים
ואכל וחי לעלם: וישלחהו יהוה
אלהים מגן עדן לעבד את
האדמה אשר לקח משם: ויגרש
את האדם וישכן מקדם לגן עדן
את הכרבים ואת להט החרב
המתהפכת לשמר את דרך עץ
החיים: Ca.iiij. והאדם ידע את
חוה אשתו ותהר ותלד את
קין ותאמר קניתי איש את
יהוה: ותסף ללדת את אחיו
את הבל ויהי הבל רעה צאן
וקין היה עבד אדמה: ויהי מקץ
ימים ויבא קין מפרי האדמה

Priitiua heb.

אכל ארר
עצב אכל יום
חיה צמח
זע
שוב קרא
היה חיה עשה
איש
לבש
ידע
שלח חיה
שלח
גרש
שכן
הפך חיה
Ca.iiij.
איש הרה ילד
אמר קנה
יסף ילד
היה
היה קצץ
יום בוא פרה

Trāsla.B.Hiero.

comederes: maledi-
cta terra
in ope tuo. In labori-
bus comedes ex ea cū
ctis diebus vite tue.
Spinas & tribulos ger
minabit tibi: & come-
des herbas terre. In
sudore vultus tui ve-
sceris pane. donec re
uertaris in terrā: de q̄
sumptus es: quia pul
uis es & in puluerē re
uerteris. Et vocauit
adam nomen vxoris
sue Eua. Eo q̄
mater eēt cūctorū vi
uētiū. Fecit quoq; do
minus deus Ade &
vxori eius tunicas
pelliceas: & iduit eos.
Et ait.
Ecce adam quasi vnus
ex nobis factus est
sciens bonum & ma-
lum. Nūc ergo ne for
te mittat manū suā &
sumat et de ligno vite
& comedat: & viuat i
eternū. Emisit eū do-
minus deus de padiso
voluptatis vt operare
tur terrā de qua sum-
ptus est. Eiecitq;
adā: & collocauit an
te paradisum volupta
tis cherubin & flāme
um gladium atq;
versatilē ad custodien
dam viam ligni
vite. Ca.4.
Adam vero cogno-
uit vxorē suam Euā q̄
concepit & peperit
cain. dicens. Possedi
hominem per
dominū. Rursumq;
peperit fratrem eius
Abel. Fuit autē abel
pastor ouium:
& cain agricola. Fa-
ctū est aūt post multos
dies vt offerret cain
de fructibus terre

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

comedere: ab eo comedisti: maledicta terra in
φαγεῖν, ἀπ' αὐτοῦ ἔφαγες, ἐπικατάρατος ἡ γῆ ἐν
operibus tuis. in tristitiis comedes ea cunctis
τοῖς ἔργοις σου· ἐν λύπαις φαγῇ αὐτὴν πάσας τὰς
diebus vite tue. spinas et tribulos ger-
ἡμέρας τῆς ζωῆς σου· ἀκάνθας καὶ τριβόλους ἀνα-
minabit tibi: et comedes herbā agri. in sudo-
τελεῖ σοι, καὶ φαγῇ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ. ἐν ἱδρῶ-
re vultus tui vesceris pane tuo: donec
τι τοῦ προσώπου σου φαγῇ τὸν ἄρτον σου, ἕως
revertaris tu in terrā ex qua sumptus. quia
τοῦ ἀποστρέψαι σε εἰς τὴν γῆν ἐξ ἧς ἐλήφθης· ὅτι
terra es et in terrā redibis. et vocauit adam
γῆ εἶ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσῃ. καὶ ἐκάλεσεν ἀδὰμ
nomen uxoris sue vita: quia ipsa fuit
τὸ ὄνομα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ζωή, ὅτι αὕτη ἦν
mater cunctorū viventiū. et fecit dñs
μήτηρ πάντων τῶν ζώντων. καὶ ἐποίησεν κύριος
deus ade et uxori eius tunicas pelli
ὁ θεὸς τῷ ἀδὰμ καὶ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ χιτῶνας δερ-
ceas: et induit eos. et dixit eis.
ματίνους, καὶ ἐνέδυσεν αὐτούς, καὶ εἶπεν ὁ θε-
ecce adam factus ē ut unus ex nobis ad sciē
ός· ἰδοὺ ἀδὰμ γέγονεν ὡς εἷς ἐξ ἡμῶν τοῦ γινώ-
dum bonū et malū. et nūc neqñ extēdat
σκειν καλὸν καὶ πονηρόν. καὶ νῦν μήποτε ἐκτείνῃ
manū suam: et sumat de ligno vi
τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ λάβῃ ἀπὸ τοῦ ξύλου τῆς ζω-
te: et comedat: et vivet in eternū. et emisit
ῆς, καὶ φάγῃ, καὶ ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ ἐξαπέστει-
eum dñs deus de paradiso
λεν αὐτὸν κύριος ὁ θεὸς ἐκ τοῦ παραδείσου τῆς
voluptatis ut operaret terrā de q̄ sūptus ē. et eiecit
τρυφῆς ἐργάζεσθαι τὴν γῆν ἐξ ἧς ἐλήφθη. καὶ ἐξέβα-
adam: et collocavit eum ante
λεν τὸν ἀδὰμ, καὶ κατῴκισεν αὐτὸν ἀπέναντι τοῦ
paradisum voluptatis. et posuit cherubim
παραδείσου τῆς τρυφῆς· καὶ ἔταξε τὰ χερουβὶμ
et flāmeum gladium versatilem ad custo
καὶ τὴν φλογίνην ῥομφαίαν τὴν στρεφομένην φυλάσ-
diēdā viā ligni vite.
σειν τὴν ὁδὸν τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς. Ca. 4.
Adā aūt cognovit euā uxorē suā. et
Ἀδὰμ δὲ ἔγνω εὔαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· καὶ
concipiens peperit cain. et dixit possedi
συλλαβοῦσα ἔτεκε τὸν κάϊν· καὶ εἶπεν ἐκτησάμην
hominē per deū. et addidit parere fra
ἄνθρωπον διὰ τοῦ θεοῦ. καὶ προσέθετο τεκεῖν τὸν ἀ-
trem eius abel. et fuit abel pastor ovi
δελφὸν αὐτοῦ τὸν ἄβελ. καὶ ἐγένετο ἄβελ ποιμὴν προβά-
um. cain aūt fuit operās terrā. et factū ē post
των. κάϊν δὲ ἦν ἐργαζόμενος τὴν γῆν. καὶ ἐγένετο μεθ'
dies obtulit cain de fructibus terre
ἡμέρας ἤνεγκε κάϊν ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς

Interp.chal.

comedas ex ea. Maledicta terra propter te: in tribulatione comedes eam omnibus diebus vite tue. Et spinas et tribulos germinabit tibi: et comedes herbā agri. In sudore vultus tui comedes panem: donec revertaris in terram de qua creatus es: quia pulvis tu: et in pulverem reverteris. Et vocavit adam nomē uxoris sue evam: eo quod ipsa esset mater omnium filiorum hominis. Et fecit dominus deus ade et uxori eius vestimenta honoris super cutem carnis sue: et induit eos. Et dixit dominus deus ecce adam est unicus in seculo: ex se sciens bonum et malum: et nunc forte extendet manum suam et sumet etiam de arbore vite et comedet et vivet in eternum. Et emisit eum dominus deus de horto voluptatis ut operaret terram de qua creatus fuerat. Et eiecit adam: et collocavit ad orientem horti voluptatis cherubim et acutum gladiū versatilē: ad custodiēdā viā arboris vite. Ca.4.

Et adam cognovit evam uxorē suam: et cōcepit et peperit cain: et dixit: possedi virum coram domino. et addidit ut pareret fratrem eius abel. Fuitq; abel pastor ovium: et cain fuit vir agricola. Et factus est post aliquot dies: et adduxit cain de fructu terre

Priitiua chal.

אכל חיה
צמח יזע תות
ברא תוב שם
אנתא חוה
לבש ידע טוב
נסב חיה אכל
פלח ברא
שרא תנן שנה
הפך נטר
אנתא עדה כנה
יסף ילד רעה
אתא אנב

Transla.Chal.

תיכול מיניה, ליטא ארעא בדיליך, בצער תיכלינה כל יומי חייך: וכובין ואטדין
תצמח לך, ותיכול ית עסבא דחקלא: בזיעתא דאפך תיכול לחמא עד דתתוב
לארעא דמנה אתבריתא, ארי עפרא את ולעפרא תתוב: וקרא אדם שום אתתיה חוה
ארי היא הות אימא דכל בני אנשא: ועבד יי אלהא לאדם ולאתתיה לבושין דיקר
על משך בשריהון ואלבישינון: ואמר יי אלהא הא אדם הוה יחידי בעלמא מניה
למידע טב וביש, וכען דילמא יושיט ידיה ויסב אף מאילן חייא, ויכול ויחי לעלם:
ושלחיה יי אלהא מגנתא דעדן, למפלח ית ארעא דאתברי מתמן: ותריך ית אדם,
ואשרי יקריה מלקדמין לגנתא דעדן ית כרוביא וית שנן חרבא דמתהפכא, למטר ית
אורח אילן חייא: Ca.iiij. ואדם ידע ית חוה אתתיה, ועדיאת וילידת ית קין,
ואמרת קניתי גברא קדם יי: ואוסיפת למילד ית אחוהי ית הבל, והוה הבל רעי ענא,
וקין הוה גבר פלח בארעא: והוה מסוף יומין, ואיתי קין מאיבא דארעא

Trãsla.Grec.lxx.cũ interp̃.latina.

Heb.11.a. sacrificiũ dño. et abel obtulit et ipse de
θυσίαν τῷ κυρίῳ. καὶ ἄβελ ἤνεγκεν καὶ αὐτὸς ἀπὸ
primogenitis ouium suarũ: et de
τῶν πρωτοτόκων τῶν προβάτων αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ
adipibus eorũ. ⁊ respexit deus ad abel et
τῶν στεάτων αὐτῶν. καὶ ἐπεῖδεν ὁ θεὸς ἐπὶ ἄβελ καὶ
ad munera eius: ad aũt cain et ad sa
ἐπὶ τοῖς δώροις αὐτοῦ, ἐπὶ δὲ κάϊν καὶ ἐπὶ ταῖς θυ
Sap. 10.a. crificia eius nõ attẽdit. et tristificauit cain valde:
σίαις αὐτοῦ οὐ προσέσχε. καὶ ἐλύπησε τὸν κάϊν λίαν,
1. Joã. 3.a. et concidit vultus eius. ⁊ dixit dñs deus
καὶ συνέπεσε τῷ προσώπῳ αὐτοῦ. καὶ εἶπε κύριος ὁ θεὸς
cain: quare tristis factus es. ⁊ quare conci-
τῷ κάϊν, ἱνατί περίλυπος ἐγένου, καὶ ἱνατί συνέπε-
dit facies tua? nõ si recte obtuleris: re-
σε τὸ πρόσωπόν σου; οὐκ ἐὰν ὀρθῶς προσενέγκῃς, ὀρ-
cte aũt nõ diuiseris: peccasti? quiesce. ad te cõ-
θῶς δὲ μὴ διέλῃς, ἥμαρτες; ἡσύχασον. πρὸς σὲ ἡ ἀπο
B uersio eius: et tu ipsius dñaberis ⁊ dixit cain ad a
στροφὴ αὐτοῦ, καὶ σὺ αὐτοῦ ἄρξεις. καὶ εἶπε κάϊν πρὸς ἄ-
bel fratrẽ suum. egrediamur in agrum. et fa
βελ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. διέλθωμεν εἰς τὸ πεδίον. καὶ ἐ
ctũ ẽ cũ essent ipsi in agro: surrexit cain in
γένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐν τῷ πεδίῳ, ἀνέστη κάϊν ἐπὶ
abel fratrẽ suum: et interfecit eum. ⁊ ait
ἄβελ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν. καὶ εἶ
deus ad cain: vbi est abel frater tuus?
πεν ὁ θεὸς πρὸς κάϊν, ποῦ ἐστιν ἄβελ ὁ ἀδελφός σου;
⁊ dixit nõ scio. nũquid custos fratris mei sum
καὶ εἶπεν οὐ γινώσκω. μὴ φύλαξ τοῦ ἀδελφοῦ μου εἰμὶ
ego? ⁊ dixit deus: qd fecisti hoc? vox sanguinis
ἐγώ; καὶ εἶπεν ὁ θεός τί ἐποίησας τοῦτο; φωνὴ αἵματος
fratris tui clamat ad me de terra. et nũc male
τοῦ ἀδελφοῦ σου βοᾷ πρός με ἐκ τῆς γῆς. καὶ νῦν ἐπικα
dictus tu a terra: q̃ aperuit os suum ad
τάρατος σὺ ἀπὸ τῆς γῆς, ἣ ἔχανε τὸ στόμα αὐτῆς δέ
suscipiẽdũ sanguinẽ fratris tui a manu tua. qm̃
ξασθαι τὸ αἷμα τοῦ ἀδελφοῦ σου ἐκ τῆς χειρός σου. ὅτι
opaberis terrã: ⁊ nõ addet virtutẽ suã da
ἐργᾷ τὴν γῆν, καὶ οὐ προσθήσει τὴν ἰσχὺν αὐτῆς δοῦ
re tibi. suspirãs et tremens eris sup terrã. ⁊ dixit
ναί σοι. στένων καὶ τρέμων ἔσῃ ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ εἶπε
cain ad dñm: maius delictũ meũ q̃ vt remittat mihi: ⁊
κάϊν πρὸς κύριον, μείζων ἡ αἰτία μου τοῦ ἀφεθῆναί με, εἰ
eiicies me hodie a facie terre: ⁊
ἐκβάλλεις με σήμερον ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, καὶ
a facie tua abscondar. et ero ge-
ἀπὸ τοῦ προσώπου σου κρυβήσομαι. καὶ ἔσομαι στέ
C mẽs ⁊ tremens sup terrã: et erit ois inueniens
νων καὶ τρέμων ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἔσται πᾶς ὁ εὑρίσκων
me: occidet me. ⁊ dixit ei dñs deus: nõ sic
με ἀποκτενεῖ με. καὶ εἶπεν αὐτῷ κύριος ὁ θεός, οὐχ οὕτως
ois q̃ occiderit cain: septem vindictas exoluet
πᾶς ὁ ἀποκτείνας κάϊν, ἑπτὰ ἐκδικούμενα παραλύ
et posuit dñs deus signũ cain: vt nõ
σει. καὶ ἔθετο κύριος ὁ θεὸς σημεῖον τῷ κάϊν, τοῦ μὴ

Transla.B.Hiero.

munera dño. abel quoq̃ obtulit de primogenitis gregis sui & de adipibus eorum. Et respexit dominus ad abel & ad munera eius. ad cain vero & ad munera illius non respexit. Iratusq̃ est cain vehementer: & concidit vultus eius. Dixitq̃ dñs ad eũ. Quare iratus es? & cur concidit facies tua? Nonne si bene egeris recipies? sin aũt male: statim in foribus peccatũ aderit. Sed sub te erit appetitus eius. & tu dñaberis illius. Dixitq̃ cain ad abel frẽm suum. Egrediamur foras. Cũq̃ essent in agro: cõsurrexit cain aduersus frẽm suũ abel: & interfecit eũ. Et ait dñs ad cain. Vbi est abel frater tuus? qui respondit. Nescio. Nũquid custos frismei sũ ego? Dixitq̃ ad eũ. Quid fecisti? Vox sãguis fratris tui clamat ad me de terra. Nunc igitur maledictus eris super terram: q̃ aperuit os suũ & suscepit sanguinẽ fris tui de manu tua. Cum operatus fueris eam non dabit tibi fructus suos. Vagus & pfugus eris super terrã. Dixitq̃ cain ad dñm. Maior est iniquitas mea: q̃ vt veniam merear. ecce eiicis me hodie a facie terre: & a facie tua abscondar. & ero vagus & pfugus in terra. Omnis igitur q inuenerit me occidet me. Dixitq̃ ei dñs. Nequaq̃: ita fiet: sed ois q occiderit cain: septuplũ puñietur. Posuitq̃ dñs in cain signum vt non

Ter.Heb. Gen. Ca.iiij.

מנחה ליהוה: והבל הביא גם
הוא מבכרות צאנו ומחלבהן
וישע יהוה אל הבל ואל מנחתו:
ואל קין ואל מנחתו לא
שעה ויחר לקין מאד ויפלו פניו:
ויאמר יהוה אל קין למה חרה לך
ולמה נפלו פניך: הלוא אם
תיטיב שאת ואם לא תיטיב
לפתח חטאת רבץ ואליך
תשוקתו ואתה תמשל בו: ויאמר
קין אל הבל אחיו ויהי בהיותם
בשדה ויקם קין אל הבל אחיו
ויהרגהו: ויאמר יהוה אל קין אי
הבל אחיך ויאמר לא ידעתי
השמר אחי אנכי: ויאמר מה
עשית קול דמי אחיך צעקים
אלי מן האדמה: ועתה ארור
אתה מן האדמה אשר פצתה את
פיה לקחת את דמי אחיך מידך:
כי תעבד את האדמה לא תסף
תת כחה לך נע ונד תהיה בארץ:
ויאמר קין אל יהוה גדול עוני
מנשוא: הן גרשת אתי היום מעל
פני האדמה ומפניך אסתר
והייתי נע ונד בארץ והיה כל
מצאי יהרגני: ויאמר לו יהוה
לכן כל הרג קין שבעתים יקם
וישם יהוה לקין אות לבלתי

Primitiua.heb.

בוא
שעה
חרה נפל פנה
אמר
טוב נשא
שוק משל
היה
קום
הרג
עשה
ארר
פצה
עבד יסף נתן
כוח נוע נוד
היה גדל
נשא
פנה סתר
היה
הרג
נקם
שום

Transla.Chal.

תקרובתא קדם ייי: והבל איתי אף הוא מבוכרי עאניה ומתרביהון, וקביל ייי ברעוא
להבל ולתקרובתיה: ולקין ולתקרובתיה לא קביל ברעוא, ותקיף לקין לחדא ונפלו
אפוהי: ואמר ייי לקין למה תקיף לך, ולמה דנן נפלו אפך: הלא אם תטיב עובדך
ישתבק לך, ואם לא תטיב ליום דינא חטאך נטיר, דהוא עתיד לאתפרעא מנך אם
לא תתוב, ואם תתוב ישתבק לך: ואמר קין להבל אחוהי והוה במהויהון בחקלא, וקם
קין על הבל אחוהי וקטליה: ואמר ייי לקין אן הבל אחוך, ואמר לא ידענא, הנטר אחי
אנא: ואמר מה עבדת, קל דם זרעין דעתידין למפק מן אחוך קבלן קדמי מן ארעא:
וכען ליט את מן ארעא, דפתחת ית פומהא, לקבלא ית דמי אחוך מן ידך: ארי תפלח ית
ארעא לא תוסיף למתן חילה לך, מטלטל וגלי תהא בארעא: ואמר קין קדם ייי, רב
חובי מלמשבק: הא תריכתא יתי יומא דין מעל אפי ארעא, ומן קדמך אהא מטמר,
ואהא מטלטל וגלי בארעא, ויהא כל דישכחינני יקטלינני: ואמר ליה ייי בכן
כל דקטיל קין לשבעה דרין יתפרע מניה, ושוי ייי לקין אתא, בדיל דלא

Interp̃.chal.

munus corã dño. Et abel adduxit etiã ipse de primogenitis ouiũ suarũ ⁊ de adipibus earum: et suscepit dñs cũ beñplacito abel ⁊ munus eius. Cain aũt ⁊ munus eius nõ suscepit cũ beñplacito: ⁊ iratus ẽ cain vehemẽter: ⁊ ceciderũt vultus eius. Dixitq̃ dñs ad cai cur irasceris tu: ⁊ q̃re ceciderũt vultus tui: nõne si bene egeris opa tua dimittẽt tibi: ⁊ si non bñ egeris: in diẽ iudicij pctm tuũ seruatũ est: in q̃ futurũ est vt vlciscatur de te: si nõ cõuerteris: ⁊ si cõuerteris dimittet tibi Et loquẽs cain ad abel fratrẽ suũ: fuitq̃ cũ essent in agro: ⁊ surrexit cain cõtra abel fratrẽ suũ ⁊ occidit eũ. Et dixit dñs ad cain. Ubi est abel fr̃ tuus. Et dixit nescio. Nunq̃d custos fris mei ego sum? Et ait q̃d fecisti: vox sanguinis gñationũ q̃ future erãt succedere de fr̃e tuo clamãt corã me de t̃ra. Et nũc maledictus tu de terra q̃ apuit os suũ vt susciperet sanguinẽ fris tui de manu tua. Qñ opatus fueris t̃rã: nõ dabit amplius tibi virtutẽ suã: instabilis ⁊ trãsmigrãs eris in t̃ra. Et dixit cain corã dño. Magna ẽ iniq̃tas mea vt dimittat. Ecce eiecisti me hodie de supficie t̃re: et a facie tua ero abscõditus: ⁊ ero instabilis ⁊ trãsmigrãs in t̃ra: ⁊ erit ois q̃ inuenerit me occidet me. Et dixit ei dñs ppterea oẽs q̃ occiderit cain: in septẽ gñationes vindicta assumet ex eo: ⁊ posuit dñs in cai signũ: vt nõ

Primitiua chal.

קרב
יטב
שבק דון פרע
תוב היה קום
קול נפק לוט
נסב פלח יסף
נתן טול גלה
היה שבק טמר
הוה שכח קטל
חור פרע שוה
אות

Ter. Heb.

נכה — המות אתו כל מצאו: ויצא קין
פנה — מלפני יהוה, וישב בארץ נוד
איש — קדמת עדן: וידע קין את אשתו
הרה ילד היה — ותהר ותלד את חנוך, ויהי בנה
קרא — עיר, ויקרא שם העיר כשם בנו
ילד — חנוך: ויולד לחנוך את עירד,
ועירד ילד את מחויאל, ומחייאל
ילד את מתושאל, ומתושאל
לקח שנה — ילד את למך: ויקח לו למך שתי
נשה — נשים, שם האחת עדה, ושם
ילד — השנית צלה: ותלד עדה את יבל,
קנה — הוא היה אבי ישב אהל ומקנה:
ושם אחיו יובל, הוא היה אבי כל
ענב — תפש כנור ועוגב: וצלה גם הוא
ילדה את תובל קין, לטש כל
חרש נחשת וברזל, ואחות תובל
נשה — קין נעמה: ויאמר למך לנשיו,
עדה וצלה שמען קולי נשי למך
אזן — האזנה אמרתי, כי איש הרגתי
לפצעי וילד לחברתי: כי שבעתים
נקם — יקם קין, ולמך שבעים ושבעה:
איש — וידע אדם עוד את אשתו,
ילד קרא — ותלד בן, ותקרא את שמו שת,
שות — כי שת לי אלהים זרע אחר,
תחת הבל כי הרגו קין: ולשת גם
קרא — הוא ילד בן, ויקרא את שמו
חלל — Ca.v. — אנוש: אז הוחל לקרא בשם יהוה:

Trāsla. B. Hiero.

interficeret eū ōis qui inuenisset eū. Egressusqꝫ cai a facie dn̄i habitauit profugus in terra: ad orientalē plagā edē. Cognouit āt cain vxorē suā: q̄ cōcepit & peperit Enoch. Et edificauit ciuitatem: & vocauit nomē ei⁹ ex noīe filii sui enoch. Porro enoch genuit irad: et irad genuit mauiael. & mauiael genuit Mathusael: & Mathusael genuit Lamech. Qui accepit duas vxores: nomen vni ada: & nomen alteri sella. Genuitqꝫ ada iabel: qui fuit pr̄ habitātiū i tentoriis: atqꝫ pastorū. & nomē fratris ei⁹ Iubal. Ipse fuit pater canētiū cithara & organo. Sella quoqꝫ genuit Tubalcain: qui fuit malleator & faber i cūcta opa eris & ferri. Soror vero tubal cain noema. Dixitqꝫ lamech vxoribus suis ade & selle. Audite vocē meā vxores lamech: auscultate sermonē meū. Qm̄ occidi virū i vuln⁹ meū: & adolescētulū in liuorem meū. Septuplū vltio dabitur de cain: d' lamech vero septuagies septies. Cognouit quoqꝫ adhuc adā vxorē suā: et pepit filiū. vocauitqꝫ nomē eius seth: dicens. Posuit mihi de⁹ semē aliud pro abel: quem occidit cain. Sed & seth natus est filius: quem vocauit enos. Iste cepit inuocare nomen dn̄i. Ca.5.

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

interficeret eū oīs qui inuenisset eū. et egres
ἀνελεῖν αὐτὸν πάντα τὸν εὑρίσκοντα αὐτόν. καὶ ἐξῆλ-
sus ē cain a facie dei. et habitauit i terra
θεν κάϊν ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ· καὶ ᾤκησεν ἐν γῇ
naid: cōtra eden. et cognouit cain vxorē
ναΐδ, κατέναντι ἐδέν. καὶ ἔγνω κάϊν τὴν γυναῖκα
suā. et concipiēs: peperit enoch. et fuit edi
αὐτοῦ· καὶ συλλαβοῦσα, ἔτεκε τὸν ἐνώχ· καὶ ἦν οἰ-
ficans ciuitatē. et nominauit ciuitatē in
κοδομῶν πόλιν· καὶ ἐπωνόμασε τὴν πόλιν ἐπὶ τῷ
nomē filii sui enoch. natus ē aūt enoch
ὀνόματι τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἐνώχ. ἐγεννήθη δὲ τῷ ἐνὼχ
gaidad. et gaidad genuit mauiael. et mauiael
γαϊδάδ· καὶ γαϊδὰδ ἐγέννησε τὸν μαιάλ· καὶ μαιὰλ
genuit mathusala. et mathusala genuit
ἐγέννησε τὸν μαθουσαλά· καὶ μαθουσαλὰ ἐγέννησε τὸν
lamech. et accepit sibi lamech duas vxores. no
λάμεχ. καὶ ἔλαβεν αὐτῷ λάμεχ δύο γυναῖκας· ὄνο-
mē vni: adda. et nomen secūde: sella. et
μα τῇ μιᾷ, ἀδδά· καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ, σελλά. καὶ
peperit adda iobel. hic fuit pater habitātiū
ἔτεκεν ἀδδὰ τὸν ἰωβήλ· οὗτος ἦν πατὴρ οἰκούντων
in tētoriis pastoꝝ. et nomen fratri suo:
ἐν σκηναῖς κτηνοτρόφων· καὶ ὄνομα τῷ ἀδελφῷ αὐ-
tubal. hic fuit: q ostendit psalteriū et
τοῦ, ἰουβάλ· οὗτος ἦν, ὁ καταδείξας ψαλτήριον καὶ
citharam. sella aūt pepit et ipsa thobel. et fuit
κιθάραν· σελλὰ δὲ ἔτεκε καὶ αὐτὴ τὸν θοβέλ· καὶ ἦν
malleator faber eris et ferri. soror
σφυροκόπος χαλκεὺς χαλκοῦ καὶ σιδήρου· ἀδελ-
aūt thobel: noema. dixit āt lamech vxoribus su
φὴ δὲ θοβέλ, νοεμά. εἶπε δὲ λάμεχ ταῖς γυναιξὶν αὐ-
is adda et sella: audite meā vocem vxo
τοῦ ἀδδὰ καὶ σελλά, ἀκούσατέ μου τῆς φωνῆς γυ-
res lamech: auscultate meos sermones. qm̄ vi
ναῖκες λάμεχ, ἐνωτίσασθέ μου τοὺς λόγους· ὅτι ἄν-
rū occidi in vulnus mihi: et adolescētulū i
δρα ἀπέκτεινα εἰς τραῦμα ἐμοί, καὶ νεανίσκον εἰς
liuorē mihi. qz septies vendicatū ē cain: ex
μώλωπα ἐμοί· ὅτι ἑπτάκις ἐκδεδίκηται κάϊν, ἐκ
āt lamech: septuagies septē. cognouit āt adā e
δὲ λάμεχ, ἑβδομηκοντάκις ἑπτά. ἔγνω δὲ ἀδὰμ εὔ-
uā vxorē suā. et concipiens: pepit
αν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· καὶ συλλαβοῦσα, ἔτεκεν
filiū. et nominauit nomē eius seth. dicens:
υἱόν· καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ σήθ· λέγουσα,
suscitauit eni mihi deus semen aliud pro abel.
ἐξανέστησε γάρ μοι ὁ θεὸς σπέρμα ἕτερον ἀντὶ ἄβελ·
quē occidit cain. et seth fuit filius. nominauit āt nomē eius: enos. hic sperauit
ὃν ἀπέκτεινε κάϊν. καὶ τῷ σὴθ ἐγένετο υἱός· ἐπωνόμασε δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἐνώς. οὗτος ἤλπισεν
inuocare nomē dn̄i dei.
ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ. Ca.5.

Primitiua chal.

קטל שכח
הוה בנה קרה
ילד
תרי נשה
תנה רבב שכן
מרא בעא מנה
ביר רבב
נשה אמר
עלם
שצא דור פרע
אנתא קרא
שוה ילד

Transla. Chal.

למקטל יתיה כל דישכחניה: ונפק קין מן קדם יי, ויתיב בארעא נוד לקדומא
דעדן: וידע קין ית אתתיה ועדיאת וילידת ית חנוך, והוה בני קרתא, וקרא שמה
דקרתא כשמא דבריה חנוך: ואתיליד לחנוך ית עירד, ועירד אוליד ית מחויאל,
ומחייאל אוליד ית מתושאל ומתושאל אוליד ית למך: ונסיב ליה למך תרתין נשין,
שום חדא עדה, ושום תנינתא צלה: וילידת עדה ית יבל, הוא הוה רבהון דיתבי משכנין
ומרי בעירן: ושום אחוהי יובל, הוא הוה רבהון דכל דמחדין על פום כנרא ואבובא:
וצלה אף היא ילידת ית תובל קין, הוא הוה רבהון דכל ידעי עבידת נחשא ופרזלא,
ואחתיה דתובל קין נעמה: ואמר למך לנשוהי, עדה וצלה שמען קלי, נשי למך אציתא
למימרי, ארי לא גבר קטלית, דבדיליה אנא סביל חובין, ואף לא עולימא חבלית,
דבדיליה ישתיצי זרעי: ארי לשבעה דרין תליו לקין, הלא ללמך בר בריה שבעין ושבעה:
וידע אדם עוד ית אתתיה, וילידת בר וקרת ית שמיה שת, ארי שוי לי יי בר אחרן,
חלף הבל די קטליה קין: ולשת אף הוא אתיליד בר וקרא ית שמיה אנוש, בכן
שריאו בני אינשא לצלאה בשמא דיי: Ca.v.

Interp. chal.

occideret eum omnis qui inuenisset eum. Et egressus est cain a facie domini: et habitauit in terra nod ad orientem eden. Et cognouit cain vxorem suam: et cōcepit et peperit enoch: et fuit edificator ciuitatis. Et vocauit nomē ciuitatis sicut nomē filij sui enoch. Et natus ē ipsi enoch irad. Et irad genuit mauiael: et mauiael genuit mathusael: et mathusael genuit lamech. Et accepit sibi lamech duas vxores: nomē vni us ada: et nomen alterius sella. Et peperit ada iabal: ipse fuit magister habitantium in tabernaculis et pos sidentiū peccora. Et nomē fratris sui iubal: ipse fuit magister canentium in cithara et organo. Et sella etiam ipsa peperit tubal cain: qui fuit magister omnium omnium scientium opus eris et ferri: et soror ipsius tubal cain fuit naama. Et dixit lamech vxoribus suis ade et selle. Audite vocē meā vxores lamech: ausculta te sermonem meum. Quoniam non occidi virum: vt propter eum ego portem peccatum: neqꝫ adolescentulum disperdidi vt propter eum consumatur semen meum. Quoniam si in septem generationes vindicta dabitur de cain: nōne de lamech in septuaginta et septem. Et cognouit adam rursus vxorem suam et peperit filiū: et vocauit nomē eius seth: quia posuit deus mihi filiū aliū pro abel: quē interfecit eū cain. Et seth quoqꝫ natus est filius: et vocauit nomē eius enos: tūc ceperunt filij hoim orare in noie domini. Ca.5.

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

Hic liber generationis hominū. qua die
Αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως ἀνθρώπων. ἧ ἡμέ-
A fecit deus adā. ad imaginē dei
ρα ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν ἀδάμ. κατ᾽ εἰκόνα θεοῦ
Eccle. 17.a.b. 1.d. fecit illū. masculū ⁊ feminā fecit eos
ἐποίησεν αὐτόν. ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐ-
⁊ benedixit eis. et nominauit no-
τούς. καὶ εὐλόγησεν αὐτούς. καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνο-
men eius adam: qua die fecit eos. vi-
μα αὐτοῦ ἀδάμ. ἧ ἡμέρα ἐποίησεν αὐτούς. ἔζη-
1. Pa. 1.a. xit aūt adam annos ducētos triginta. ⁊ genuit
σε δὲ ἀδὰμ ἔτη διακόσια τριάκοντα. καὶ ἐγέννη-
ad figurā suā: et ad imaginē su-
σε κατὰ τὴν ἰδέαν αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὴν εἰκόνα αὐ-
am: et nominauit nomen eius: seth. facti
τοῦ, καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, σήθ. ἐγένον-
sūt aūt dies adam: quos vixit postq̄ genuit
το δὲ αἱ ἡμέραι ἀδάμ, ἃς ἔζησε μετὰ τὸ γεννῆ-
ipse seth: anni septingēti. et genuit
σαι αὐτὸν τὸν σήθ, ἔτη ἑπτακόσια. καὶ ἐγέννησεν
filios ⁊ filias. et facti sunt oēs dies
υἱοὺς καὶ θυγατέρας. καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέ-
adam: quos vixit: anni nongenti triginta:
ραι ἀδάμ, ἃς ἔζησεν, ἔτη ἐννακόσια τριάκοντα.
et mortuus ē. vixit aūt seth annos ducētos quin-
καὶ ἀπέθανεν. ἔζησε δὲ σὴθ ἔτη διακόσια πέν-
q;. et genuit enos. et vixit seth postq̄
τε. καὶ ἐγέννησε τὸν ἐνώς. καὶ ἔζησε σὴθ μετὰ τὸ
genuit ipse enos: annos septingētos septē.
γεννῆσαι αὐτὸν τὸν ἐνώς, ἔτη ἑπτακόσια ἑπτά.
et genuit filios et filias. ⁊ facti sunt
καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. καὶ ἐγένοντο
oēs dies seth: anni nongenti duodecim:
πᾶσαι αἱ ἡμέραι σήθ, ἔτη ἐννακόσια δώδεκα,
et mortuus ē. ⁊ vixit enos annos centū nona-
καὶ ἀπέθανεν. καὶ ἔζησεν ἐνὼς ἔτη ἑκατὸν ἐνενή-
ginta. ⁊ genuit cainā. et vixit enos
B κοντα. καὶ ἐγέννησε τὸν καϊνάν. καὶ ἔζησεν ἐνὼς
postq̄ genuit ipse cainā: annos septingē-
μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν καϊνάν, ἔτη ἑπτακό-
tos quindecim. et genuit filios et fili-
σια δεκαπέντε. καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέ-
as et facti sunt oēs dies enos anni nō-
ρας. καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἐνὼς ἔτη ἐν-
genti quinq;: et mortuus ē. et vixit cainā
νακόσια πέντε, καὶ ἀπέθανεν. καὶ ἔζησε καϊνὰν
annos centū septuaginta. et genuit mala-
ἔτη ἑκατὸν ἑβδομήκοντα. καὶ ἐγέννησε τὸν μαλε-
lehel. et vixit cainā postq̄ genuit ipse
λεήλ. καὶ ἔζησε καϊνὰν μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν
malalehel: annos septingentos quadraginta.
τὸν μαλελεήλ, ἔτη ἑπτακόσια τεσσαράκοντα.
et genuit.
καὶ ἐγέννησεν

Transla. B. Hiero.

Hic est liber generationis adā in die q̄ creauit deus hominē. ad imaginē dei fecit illū: masculū & feminā creauit eos. & bn̄dixit illis: & vocauit nomen eorum adam in die qua creati sunt. Vixit āt adā cētū triginta annis: & genuit filiū ad imaginem & similitudinē suā: vocauitq; nomen eius seth. & facti sunt dies adā postq̄ genuit seth octingenti anni: genuitq; filios & filias. Et factū est omne tempus quod vixit adam anni nongenti triginta & mortuus ē. Vixit quoq; seth centum quinq; annis. & genuit enos. Vixitq; seth postq; genuit enos octingentis septē annis: genuitq; filios & filias. Et facti sunt omnes dies seth nongētorū duodeci annorum: & mortuus est. Vixit vero enos nonaginta ānis. & genuit chaynan. Post cuius ortum vixit octingētis quindecim annis: & genuit filios & filias. factiq; sūt oēs dies enos nōgēti qnq; anni: & mortuus est. vixit quoq; chaynā septuagita annis: & genuit malalehel. & vixit chaynā postq̄ genuit malalehel octingentis quadraginta annis: genuitq;

Text. Heb.

זֶה סֵפֶר תּוֹלְדֹת אָדָם בְּיוֹם בְּרֹא
אֱלֹהִים אָדָם בִּדְמוּת אֱלֹהִים עָשָׂה
אֹתוֹ: זָכָר וּנְקֵבָה בְּרָאָם וַיְבָרֶךְ
אֹתָם וַיִּקְרָא אֶת שְׁמָם אָדָם
בְּיוֹם הִבָּרְאָם: וַיְחִי אָדָם שְׁלֹשִׁים
וּמְאַת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בִּדְמוּתוֹ
כְּצַלְמוֹ וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שֵׁת:
וַיִּהְיוּ יְמֵי אָדָם אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת
שֵׁת שְׁמֹנֶה מֵאֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד
בָּנִים וּבָנוֹת: וַיִּהְיוּ כָּל יְמֵי אָדָם
אֲשֶׁר חַי תְּשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה
וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיָּמֹת: וַיְחִי שֵׁת
חָמֵשׁ שָׁנִים וּמְאַת שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת
אֱנוֹשׁ: וַיְחִי שֵׁת אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת
אֱנוֹשׁ שֶׁבַע שָׁנִים וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת
שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת: וַיִּהְיוּ
כָּל יְמֵי שֵׁת שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה
וּתְשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמֹת: וַיְחִי
אֱנוֹשׁ תִּשְׁעִים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת
קֵינָן: וַיְחִי אֱנוֹשׁ אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ
אֶת קֵינָן חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה
וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים
וּבָנוֹת: וַיִּהְיוּ כָּל יְמֵי אֱנוֹשׁ חָמֵשׁ
שָׁנִים וּתְשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמֹת:
וַיְחִי קֵינָן שִׁבְעִים שָׁנָה וַיּוֹלֶד
אֶת מַהֲלַלְאֵל: וַיְחִי קֵינָן אַחֲרֵי
הוֹלִידוֹ אֶת מַהֲלַלְאֵל אַרְבָּעִים
שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד

Primitiua heb.

יָלַד
דָּמָה
בָּרַךְ
בָּרָא
בָּרָא חָיָה
יָלַד
הָיָה
יוֹם יָלַד
מֵאָה
חָיָה מֵאָה
מוּת הָיָה
שָׁנָה מֵאָה
חָיָה יָלַד
הָיָה יוֹם
שָׁנָה מֵאָה מוּת
חָיָה יָלַד
רָבַע

Transla. Chal.

דֵּין סְפַר תּוֹלְדָת אָדָם בְּיוֹמָא דִּבְרָא יְיָ אָדָם בִּדְמוּתָא דַּיְיָ עֲבַד יָתֵיהּ: דְּכַר וְנוּקְבָא
בְּרָא יָתְהוֹן וּבָרֵיךְ יָתְהוֹן וּקְרָא יָת שְׁמְהַתְהוֹן אָדָם בְּיוֹמָא דְּאִתְבְּרִיאוּ: וַחֲיָא אָדָם מְאָה
וּתְלָתִין שְׁנִין וְאוֹלִיד בִּדְמוּתֵיהּ כְּצַלְמֵיהּ וּקְרָא יָת שְׁמֵיהּ שֵׁת: וַהֲווֹ יוֹמֵי אָדָם בָּתַר
דְּאוֹלִיד יָת שֵׁת תְּמָנֵי מְאָה שְׁנִין וְאוֹלִיד בְּנִין וּבְנָן: וַהֲווֹ כָּל יוֹמֵי אָדָם דַּחֲיָא תְּשַׁע מְאָה
וּתְלָתִין שְׁנִין וּמִית: וַחֲיָא שֵׁת מְאָה וְחַמֵשׁ שְׁנִין וְאוֹלִיד יָת אֱנוֹשׁ: וַחֲיָא שֵׁת בָּתַר
דְּאוֹלִיד יָת אֱנוֹשׁ תְּמָנֵי מְאָה וּשְׁבַע שְׁנִין וְאוֹלִיד בְּנִין וּבְנָן: וַהֲווֹ כָּל יוֹמֵי שֵׁת תְּשַׁע
מְאָה וְתַרְתֵּי עֶשְׂרֵה שְׁנִין וּמִית: וַחֲיָא אֱנוֹשׁ תִּשְׁעִין שְׁנִין וְאוֹלִיד יָת קֵינָן: וַחֲיָא אֱנוֹשׁ
בָּתַר דְּאוֹלִיד יָת קֵינָן תְּמָנֵי מְאָה וַחֲמֵשׁ עַשְׂרֵה שְׁנִין וְאוֹלִיד בְּנִין וּבְנָן: וַהֲווֹ כָּל יוֹמֵי
אֱנוֹשׁ תְּשַׁע מְאָה וַחֲמֵשׁ שְׁנִין וּמִית: וַחֲיָא קֵינָן שִׁבְעִין שְׁנִין וְאוֹלִיד יָת מַהֲלַלְאֵל: וַחֲיָא
קֵינָן בָּתַר דְּאוֹלִיד יָת מַהֲלַלְאֵל תְּמָנֵי מְאָה וְאַרְבְּעִין שְׁנִין וְאוֹלִיד

Interp. chal.

Hic est liber generationis adā in die qua creauit deus hoīes: ad similitudinē dei fecit illū: masculum ⁊ feminā creauit eos: ⁊ benedixit illis: et vocauit nomen eoꝝ adam: in die qua creati sunt. Et vixit adam centū ⁊ triginta annis: ⁊ genuit ad similitudinem suā sm̄ imaginē suā: ⁊ vocauit nomen eius seth. Et fuerūt dies adam postquā genuit seth octingenti anni: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Et fuerūt oēs dies adā quibus vixit nōgenti ⁊ triginta anni: et mortuus est. Et vixit seth centū ⁊ quinq; annis: ⁊ genuit enos. Et vixit seth postquā genuit enos octingentis ⁊ septem annis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Et fuerūt oēs dies seth nongēti ⁊ duodecim anni: ⁊ mortuus ē. Et vixit enos nonagīta annis: ⁊ genuit chainan. Et vixit enos post quā genuit chainā octingētis ⁊ quindecim annis: et genuit filios ⁊ filias. Et fuerunt oēs dies enos nongenti ⁊ quinq; anni: ⁊ mortuus est. Et vixit chainan septuaginta annis: ⁊ genuit malalehel. Et vixit chainan postquam genuit malalehel octingentis ⁊ quadraginta annis: et genuit

Primitiua chal.

יְלַד דְּמָה
בְּרָא חֲיָה
שְׁנָה יְלַד דְּמָה
הֲוָה יְלַד תְּמַנְיָא
חֲיָה מוּת חֲיָה
הֲוָה
תְּרֵי שְׁנָה מוּת
חֲיָה יְלַד תְּמַנְיָא
הֲוָה
רְבַע

בנים ובנות: ויהיו כל ימי קינן
עשר שנים ותשע מאות שנה
וימת: ויחי מהללאל חמש שנים
ששה וששים שנה ויולד את ירד:
ילד ויחי מהללאל אחרי הולידו את
מאה ירד שלשים שנה ושמנה מאות
ילד שנה ויולד בנים ובנות: ויהיו
כל ימי מהללאל חמש ותשעים
מאה מות שנה ושמנה מאות שנה וימת:
חיה ויחי ירד שתים וששים שנה
ילד חיה ומאת שנה ויולד את חנוך: ויחי
ירד אחרי הולידו את חנוך שמנה
ילד מאות שנה ויולד בנים ובנות:
היה יום ששה ויהיו כל ימי ירד שתים וששים
מאה שנה ותשע מאות שנה וימת:
ויחי חנוך חמש וששים שנה
הלך ויולד את מתושלח: ויתהלך חנוך
ילד את האלהים אחרי הולידו את
מאה מתושלח שלש מאות שנה
היה יום ויולד בנים ובנות: ויהי כל ימי
חנוך חמש וששים שנה ושלש
מאה הלך מאות שנה: ויתהלך חנוך את
האלהים ואיננו כי לקח אתו
חיה אלהים: ויחי מתושלח שבע
ילד ושמנים שנה ומאת שנה ויולד
את למך: ויחי מתושלח אחרי
ילד שנה הולידו את למך שתים ושמונים
שנה ושבע מאות שנה ויולד

filios & filias. & facti sũt omnes dies caynan nõgenti decẽ anni: & mortuus ẽ. Vixit ãt malalehel sexagita quinqꝫ annis: & genuit iared. Et vixit malalehel postq̃ genuit iared octingentis triginta annis: & genuit filios & filias. Et facti sunt oẽs dies malalehel octingẽti nonagita quinqꝫ anni: & mortuus est. Vixitqꝫ iared cẽtũ sexagita duobus annis: & genuit enoch. & vixit iared postq̃ genuit enoch octingentis annis: & genuit filios & filias. Et fcti sũt oẽs dies iared nõgenti sexaginta duo anni & mortuus ẽ. Porro enoch vixit sexaginta quinqꝫ annis: & genuit mathusalem. Et ambulauit enoch cũ deo. Et vixit enoch postq̃ genuit mathusalem trecentis annis: & gẽuit filios & filias. Et facti sunt oẽs dies enoch trecenti sexaginta quinqꝫ anni. ambulauitqꝫ cum deo & nõ apparuit: qa tulit eum deus. Vixit quoqꝫ mathusalem centũ octoginta septem annis: & genuit lamech. Et vixit mathusalem postq̃ genuit lamech septingentis octoginta duobus annis: & genuit

filios τ filias. et facti sũt oẽs
υἱοὺς καὶ θυγατέρας. καὶ ἐγένοντο πᾶσαι
dies cainã: anni nõgenti decem.
αἱ ἡμέραι καϊνάν, ἔτη ἐννακόσια δέκα.
τ mortuus ẽ. et vixit malalehel ãnos
καὶ ἀπέθανε. καὶ ἔζησε μαλελεὴλ ἔτη
centũ sexaginta quĩqꝫ. et genuit ia-
ἑκατὸν ἑξηκονταπέντε. καὶ ἐγέννησε τὸν ἰά-
red. τ vixit malalehel postq̃ genuit
ρεδ. καὶ ἔζησε μαλελεὴλ μετὰ τὸ γεννῆσαι
ipse iared: annos septingẽtos trigin
αὐτὸν τὸν ἰάρεδ, ἔτη ἑπτακόσια τριάκον-
ta. et genuit filios et filias. τ
τα. καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. καὶ
facti sunt oẽs dies malalehel ãni
ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι μαλελεὴλ ἔτη
octingẽti nonaginta quĩqꝫ. et mortuus ẽ.
ὀκτακόσια ἐνενηκονταπέντε. καὶ ἀπέθανε.
et vixit iared ãnos centũ sexaginta duos.
καὶ ἔζησεν ἰάρεδ ἔτη ἑκατὸν ἑξηκονταδύο.
et genuit enoch. et vixit iared
καὶ ἐγέννησε τὸν ἐνώχ. καὶ ἔζησεν ἰάρεδ
postq̃ genuit ipse enoch: ãnos octi
μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν ἐνώχ, ἔτη ὀκτα-
gẽtos: et genuit filios et filias.
κόσια. καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας.
et facti sũt oẽs dies iared ãni nõ
καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἰάρεδ ἔτη ἐν-
genti sexaginta duo. et mortuus ẽ. et vi
νακόσια ἑξηκονταδύο. καὶ ἀπέθανε. καὶ ἔζη-
xit enoch ãnos centũ sexaginta quĩqꝫ. τ
σεν ἐνὼχ ἔτη ἑκατὸν ἑξηκονταπέντε. καὶ
genuit mathusala. placuit aũt enoch
ἐγέννησε τὸν μαθουσαλά. εὐηρέστησε δὲ ἐνὼχ
deo. et vixit enoch postq̃ genuit
τῷ θεῷ. καὶ ἔζησεν ἐνὼχ μετὰ τὸ γεννῆσαι
ipse mathusalẽ: ãnos ducẽtos. τ
αὐτὸν τὸν μαθουσαλά, ἔτη διακόσια. καὶ
genuit filios et filias. et facti
ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. καὶ ἐγένον-
sũt oẽs dies enoch ãni trecẽti sexa
το πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἐνὼχ ἔτη τριακόσια ἑξή-
ginta quĩqꝫ. τ placuit enoch deo.
κονταπέντε. καὶ εὐηρέστησεν ἐνὼχ τῷ θεῷ.
et nõ inueniebat: q: transtulit eum
καὶ οὐχ ηὑρίσκετο, διότι μετέθηκεν αὐτὸν
deus. et vixit mathusalẽ ãnos cẽtum
ὁ θεός. καὶ ἔζησε μαθουσαλὰ ἔτη ἑκατὸν
sexaginta quĩqꝫ. τ genuit lamech. et vi-
ἑξηκονταπέντε. καὶ ἐγέννησε τὸν λάμεχ. καὶ ἔζη-
xit mathusalẽ: postq̃ genuit ipse
σε μαθουσαλὰ, μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν
lamech: ãnos octingentos duos. τ genuit
λάμεχ, ἔτη ὀκτακόσια δύο. καὶ ἐγέννησεν

Eccle. 44. c. Hebr. 11.

Pritiua chal.

בנה הוה
שית תרי ילד
חיה
ילד שנה הוה
שית מות
תמנא
תרי

Interp. chal.

filios τ filias. Et fuerũt oẽs dies chainan nõgenti τ decẽ anni: τ mortuus est. Et vixit malalehel sexaginta τ quinqꝫ annis: τ genuit iared. Et vixit malalehel postquã genuit iared octingentis τ triginta annis: τ genuit filios τ filias. Et fuerũt oẽs dies malalehel octingẽti τ nonaginta τ quinqꝫ anni: et mortuus est. Et vixit iared centum τ sexaginta τ duobus annis: et genuit enoch. Et vixit iared postquã genuit enoch octingentis annis: τ genuit filios τ filias. Et fuerũt omnes dies iared nongẽti τ sexaginta τ duo anni: et mortuus est. Et vixit enoch sexaginta τ quinqꝫ annis: et genuit mathusalach: τ ambulauit enoch in timore dei postquam genuit mathusalach trecentis annis: et genuit filios τ filias. Et fuerũt omnes dies enoch trecenti τ sexaginta τ qnqꝫ anni. et ambulauit enoch in timore dei: τ non comparuit: nec etiã occidit eum deus. Et vixit mathusalach centum τ octoginta et septem annis: et genuit lamech. Et vixit mathusalach postquam genuit lamech septingentis et octoginta τ duobus annis: et genuit

Transla. Chal.

בנין ובנן: והוו כל יומי קינן תשע מאה ועשר שנין, ומית: וחיא מהללאל שתין וחמש
שנין, ואוליד ית ירד: וחיא מהללאל בתר דאוליד ית ירד תמני מאה ותלתין שנין,
ואוליד בנין ובנן: והוו כל יומי מהללאל תמני מאה ותשעין וחמש שנין, ומית: וחיא
ירד מאה ושתין ותרתין שנין, ואוליד ית חנוך: וחיא ירד בתר דאוליד ית חנוך תמני
מאה שנין, ואוליד בנין ובנן: והוו כל יומי ירד תשע מאה ושתין ותרתין שנין, ומית:
וחיא חנוך שתין וחמש שנין, ואוליד ית מתושלח: והליך חנוך בדחלתא דיי בתר
דאוליד ית מתושלח תלת מאה שנין, ואוליד בנין ובנן: והוו כל יומי חנוך תלת מאה
ושתין וחמש שנין: והליך חנוך בדחלתא דיי, וליתוהי, ארי לא אמית יתיה יי:
וחיא מתושלח מאה ותמנן ושבע שנין, ואוליד ית למך: וחיא מתושלח בתר
דאוליד ית למך שבע מאה ותמנן ותרתין שנין, ואוליד

Trāsla. Grę. lxx. cū interp. latina.

filios et filias. et facti sūt oēs dies
υἱοὺς καὶ θυγατέρας. καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι
mathusale: quas vixit: anni nōgenti sexaginta
μαθουσαλά, ἃς ἔζησεν, ἔτη ἐννακόσια ἑξήκοντα
nouē. et mortuus ē. et vixit lamech annos centū
ἐννέα. καὶ ἀπέθανεν. καὶ ἔζησε λάμεχ ἔτη ἑκατὸν
octuaginta octo. et genuit filiū: et nominauit
ὀγδοηκονταοκτώ. καὶ ἐγέννησεν υἱόν, καὶ ἐπωνό-
nomē eius noe. dicens: hic requie-
μασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ νῶε. λέγων, οὗτος διανα-
scere faciet nos ab operibus nostris: et a
παύσει ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἔργων ἡμῶν, καὶ ἀπὸ τῶν
tristicia manuū nostrarū: et a terra: cui ma
λυπῶν τῶν χειρῶν ἡμῶν, καὶ ἀπὸ τῆς γῆς, ἧς κα-
ledixit dñs deus. et vixit lamech postquā
τηράσατο κύριος ὁ θεός. καὶ ἔζησε λάμεχ μετὰ
genuit ipse noe: ānos quingentos sexa
τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν νῶε, ἔτη πεντακόσια ἑξή-
ginta quinque. et genuit filios et filias.
κονταπέντε. καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας.
et facti sūt oēs dies lamech āni septingen-
καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι λάμεχ ἔτη ἑπτακό-
ti quinquaginta tres. et mortuus ē. et noe erat
σια πεντηκοντατρία. καὶ ἀπέθανεν. καὶ νῶε ἦν ἐ-
ānorū quingētorū. et genuit noe tres filios:
τῶν πεντακοσίων. καὶ ἐγέννησε νῶε τρεῖς υἱούς,
sem cham iapheth.
τὸν σὴμ τὸν χὰμ τὸν ἰάφεθ. Ca. 6.

Et factū ē qñ ceperūt hoīes multi
Καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἤρξαντο οἱ ἄνθρωποι πολλοὶ
fieri super terrā: et filie nate sūt eis
γίνεσθαι ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ θυγατέρες ἐγεννήθησαν αὐ-
videntes aūt filij dei filias
τοῖς. ἰδόντες δὲ οἱ υἱοὶ τοῦ θεοῦ τὰς θυγατέρας τῶν
hominū: quia pulchre sunt: acceperūt sibi vxo
ἀνθρώπων, ὅτι καλαί εἰσιν, ἔλαβον ἑαυτοῖς γυ-
res ex oībus: quas elegerant. et dixit domi-
ναῖκας ἀπὸ πασῶν, ὧν ἐξελέξαντο. καὶ εἶπε κύρι-
nus deus: nō pmanebit spiritus meus in ho
ος ὁ θεός, οὐ μὴ καταμείνῃ τὸ πνεῦμά μου ἐν τοῖς ἀν-
minibus istis in eternū: eo quod sunt ipsi
θρώποις τούτοις εἰς τὸν αἰῶνα, διὰ τὸ εἶναι αὐτοὺς
Eccle. 18.a. ps. 95. carnes. erūt aūt dies illorū centū vigin
σάρκας. ἔσονται δὲ αἱ ἡμέραι αὐτῶν ἑκατὸν εἴκο-
ti āni. at gigātes erāt sup terrā in die
σιν ἔτη. οἱ δὲ γίγαντες ἦσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ταῖς ἡμέ-
bus illis. et post illud: postquā ingressi sunt
ραις ἐκείναις. καὶ μετ᾽ ἐκεῖνο, ὡς ἂν εἰσεπορεύοντο οἱ
filij dei ad filias hominū: et
υἱοὶ τοῦ θεοῦ πρὸς τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων, καὶ
genuerunt illis. isti fuerūt gigantes a se
ἐγεννῶσαν ἑαυτοῖς. ἐκεῖνοι ἦσαν οἱ γίγαντες οἱ ἀπ᾽ αἰ-
culo: homines nominati. videns aūt dñs
ῶνος, οἱ ἄνθρωποι οἱ ὀνομαστοί. ἰδὼν δὲ κύριος

Transla. B. Hiero.

filios & filias. Et facti sūt omnes dies mathusalem nongēti sexaginta nouē anni: & mortuus est. Vixit autem lamech cētum octoginta duobus annis: & genuit filium Vocauitque nomē eius noe: dicēs. Iste consolabitur nos ab operibus & laboribus manuum nostrarū: in terra cui maledixit dñs. Vixitque lamech postquā genuit noe quingētis nonaginta quinque annis: & genuit filios & filias. Et facti sunt oēs dies lamech septingenti septuaginta septem anni: & mortuus est. noe vero cum quingentorum esset annorum: genuit Sem: Chā & iaphet. Ca. 6.

Cvmque cepissent homines multiplicari super terram: & filias procreassent: videntes filii dei filias hoīm quod essent pulchre: acceperunt sibi vxores ex oībus quas elegerant. Dixitque dñs. Nō pmanebit spūs meus in hoīe in eternū: quia caro est. Eruntque dies illius centum viginti annorū. Gigantes aūt erāt super terrā in diebus illis. Postquā enī ingressi sunt filii dei ad filias hoim: illeque genuerūt: isti sūt potentes a seclo viri famosi. Videns autem dominus

Ter. Heb. Gen. Ca. v.

בָּנִים וּבָנוֹת׃ וַיִּהְיוּ כָּל יְמֵי
מְתוּשֶׁלַח תֵּשַׁע וְשִׁשִּׁים שָׁנָה
וּתְשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמֹת׃ וַיְחִי
לֶמֶךְ שְׁתַּיִם וּשְׁמֹנִים שָׁנָה וּמְאַת
שָׁנָה וַיּוֹלֶד בֵּן׃ וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ
נֹחַ לֵאמֹר זֶה יְנַחֲמֵנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ
וּמֵעִצְּבוֹן יָדֵינוּ מִן הָאֲדָמָה אֲשֶׁר
אֵרְרָהּ יְהוָה׃ וַיְחִי לֶמֶךְ אַחֲרֵי
הוֹלִידוֹ אֶת נֹחַ חָמֵשׁ וְתִשְׁעִים
שָׁנָה וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד
בָּנִים וּבָנוֹת׃ וַיְהִי כָּל יְמֵי לֶמֶךְ
שֶׁבַע וְשִׁבְעִים שָׁנָה וּשְׁבַע מֵאוֹת
שָׁנָה וַיָּמֹת׃ וַיְהִי נֹחַ בֶּן חֲמֵשׁ
מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד נֹחַ אֶת שֵׁם אֶת
חָם וְאֶת יָפֶת׃

Ca. vi.

וַיְהִי כִּי
הֵחֵל הָאָדָם לָרֹב עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה
וּבָנוֹת יֻלְּדוּ לָהֶם׃ וַיִּרְאוּ בְנֵי
הָאֱלֹהִים אֶת בְּנוֹת הָאָדָם כִּי
טֹבֹת הֵנָּה וַיִּקְחוּ לָהֶם נָשִׁים מִכֹּל
אֲשֶׁר בָּחָרוּ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה לֹא יָדוֹן
רוּחִי בָאָדָם לְעֹלָם בְּשַׁגַּם הוּא
בָשָׂר וְהָיוּ יָמָיו מֵאָה וְעֶשְׂרִים
שָׁנָה׃ הַנְּפִלִים הָיוּ בָאָרֶץ בַּיָּמִים
הָהֵם וְגַם אַחֲרֵי כֵן אֲשֶׁר יָבֹאוּ
בְּנֵי הָאֱלֹהִים אֶל בְּנוֹת הָאָדָם
וְיָלְדוּ לָהֶם הֵמָּה הַגִּבֹּרִים אֲשֶׁר
מֵעוֹלָם אַנְשֵׁי הַשֵּׁם׃ וַיַּרְא יְהוָה

Primitiua heb.

שׁשׁה
מֵאָה מוּת חָיָה
קָרָא
נָחַם עָשָׂה
חָיָה
יָלַד
מֵאָה
הָיָה יוֹם
חָיָה
חָלַל רָבָה פָּנָה
רָאָה
טוֹב לָקַח נָשָׁה
דִּין
נָם
הָיָה יוֹם
בּוֹא
בָּנָה
רָאָה

Transla. Chal.

בְּנִין וּבְנָן׃ וַהֲווֹ כָּל יוֹמֵי מְתוּשֶׁלַח תְּשַׁע מְאָה וְשִׁתִּין וּתְשַׁע שְׁנִין וּמִית׃ וַחֲיָא לֶמֶךְ מְאָה
וּתְמָנַן וְתַרְתֵּין שְׁנִין, וְאוֹלִיד בַּר׃ וּקְרָא יָת שְׁמֵיהּ נֹחַ לְמֵימַר, דֵּין יְנַחֲמִינַנָא מֵעוֹבָדַנָא
וּמִלֵּאוּת יְדָנָא, מִן אַרְעָא דְּלַטְיָהּ יְיָ׃ וַחֲיָא לֶמֶךְ בָּתַר דְּאוֹלִיד יָת נֹחַ חֲמֵשׁ מְאָה
וְתִשְׁעִין וַחֲמֵשׁ שְׁנִין, וְאוֹלִיד בְּנִין וּבְנָן׃ וַהֲווֹ כָּל יוֹמֵי לֶמֶךְ שְׁבַע מְאָה וְשַׁבְעִין וּשְׁבַע שְׁנִין
Ca. vi. וּמִית׃ וַהֲוָה נֹחַ בַּר חֲמֵשׁ מְאָה שְׁנִין, וְאוֹלִיד נֹחַ יָת שֵׁם יָת חָם וְיָת יָפֶת׃
וַהֲוָה כַּד שְׁרִיאוּ בְּנֵי אֱנָשָׁא לְמִסְגֵּי עַל אַפֵּי אַרְעָא, וּבְנָתָא אִתְיְלִידָן לְהוֹן׃ וַחֲזוֹ בְּנֵי
רַבְרְבַיָּא יָת בְּנָת אֱנָשָׁא אֲרֵי שַׁפִּירָן אִנִּין, וּנְסִיבוּ לְהוֹן נְשִׁין מִכָּל דְּאִתְרְעִיאוּ׃ וַאֲמַר
יְיָ לָא יִתְקַיַּם דָּרָא בִישָׁא הָדֵין קֳדָמַי לְעָלַם, בְּדִיל דְּאִנּוּן בִּשְׂרָא וְעוֹבָדֵיהוֹן בִּישִׁין,
וְאַרְכָּא יְהֵיב לְהוֹן מְאָה וְעֶשְׂרִין שְׁנִין אִם יְתוּבוּן׃ גִּבָּרַיָּא הֲווֹ בְאַרְעָא בְּיוֹמַיָּא הָאִנּוּן,
וְאַף בָּתַר כֵּן דְּעָלוּ בְּנֵי רַבְרְבַיָּא לְוָת בְּנָת אֱנָשָׁא וִילִידָן לְהוֹן, אִנּוּן גִּבָּרַיָּא דְּמִן עָלְמָא
אֱנָשִׁין דִּשְׁמָא׃ וּגְלֵי קֳדָם יְיָ

Interp. chal.

filios et filias. Et fuerunt omnes dies mathusalach nongenti et sexaginta et nouem anni: et mortuus est. Et vixit lamech centum et octoginta et duobus annis: et genuit filium: et vocauit nomen eius noe dicens. Iste cōsolabitur nos ab operibus nostris et a labore manuū nostrarum: de terra cui maledixit dñs. Et vixit lamech postquam genuit noe quingentis et nonaginta et quinque annis: et genuit filios et filias. Et fuerunt oēs dies lamech septingenti et septuaginta et septē anni: et mortuus est. Et fuit noe filius quingentorum annorum: et genuit noe sem: cham et iapheth. Cap. 6.

Et factum est cum cepissent filii hominum multiplicari super faciem terre et filie nate essent eis: et vidissent filii principum filias hominum quod essent pulchre: acceperunt sibi vxores ex omnibus quas voluerunt. Et dixit dñs non permanebit generatio pessima hec coram me in eternū: eo quod caro sunt: et opera eorum pessima: et terminus dabitur eis centum et viginti annorum: si forte cōuertātur. Gigantes erant in terra in diebus illis: et etiā postquā ingressi sunt filii principū ad filias hominū et genuerūt eis. Ipsi sunt potentes a seculo viri nominis. Et palā fuit coram dño

Primitiua chal.

יְלַד אֲמַר נְחַם
לְאָה לְטַט חָיָה
שְׁנָה חָיָה
מוּת
שְׁרָא סְנָא יְלַד
חֲזָא רְבָא נְשָׁה
דְּשָׁה קוּם דוּר
שְׁנָה תּוּב הֲוָה
עוּל רְבַב בְּנָה
שֵׁם גְּלָה

Primitiva heb.	Text. Heb.
רוע	כִּי רַבָּה רָעַת הָאָדָם בָּאָרֶץ וְכָל
חשב לבב	יֵצֶר מַחְשְׁבֹת לִבּוֹ רַק רַע כָּל
נחם	הַיּוֹם: וַיִּנָּחֶם יְהוָה כִּי עָשָׂה אֶת
עצב	הָאָדָם בָּאָרֶץ וַיִּתְעַצֵּב אֶל לִבּוֹ:
אמר מחה	וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶמְחֶה אֶת הָאָדָם
פנה	אֲשֶׁר בָּרָאתִי מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה
	מֵאָדָם עַד בְּהֵמָה עַד רֶמֶשׂ וְעַד
	עוֹף הַשָּׁמַיִם כִּי נִחַמְתִּי כִּי עֲשִׂיתִם:
עשה חנן	וְנֹחַ מָצָא חֵן בְּעֵינֵי יְהוָה: אֵלֶּה
ילד צדק תמם	תּוֹלְדֹת נֹחַ נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תָּמִים
דור הלך	הָיָה בְּדֹרֹתָיו אֶת הָאֱלֹהִים הִתְהַלֶּךְ
ילד בנה	נֹחַ: וַיּוֹלֶד נֹחַ שְׁלֹשָׁה בָנִים אֶת
שחת	שֵׁם אֶת חָם וְאֶת יָפֶת: וַתִּשָּׁחֵת
פנה מלא	הָאָרֶץ לִפְנֵי הָאֱלֹהִים וַתִּמָּלֵא
ראה	הָאָרֶץ חָמָס: וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת
שחת	הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחָתָה כִּי הִשְׁחִית
	כָּל בָּשָׂר אֶת דַּרְכּוֹ עַל הָאָרֶץ:
אמר קצץ	וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנֹחַ קֵץ כָּל בָּשָׂר
	בָּא לְפָנַי כִּי מָלְאָה הָאָרֶץ חָמָס
פנה שחת	מִפְּנֵיהֶם וְהִנְנִי מַשְׁחִיתָם אֶת
תבה	הָאָרֶץ: עֲשֵׂה לְךָ תֵּבַת עֲצֵי גֹפֶר
קנן עשה	קִנִּים תַּעֲשֶׂה אֶת הַתֵּבָה וְכָפַרְתָּ
	אֹתָהּ מִבַּיִת וּמִחוּץ בַּכֹּפֶר: וְזֶה
מאה	אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה אֹתָהּ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
	אַמָּה אֹרֶךְ הַתֵּבָה חֲמִשִּׁים אַמָּה
	רָחְבָּהּ וּשְׁלֹשִׁים אַמָּה קוֹמָתָהּ:
	צֹהַר תַּעֲשֶׂה לַתֵּבָה וְאֶל אַמָּה

Trāsla. B. Hiero.

q̄ multa malitia hoīm esset in terra: et cuncta cogitatio cordis intenta esset ad malum omni tempore. Penituit eū q̄ hominem fecisset in terra. Et tactus dolore cordis intrinsecus delebo inquit hoiem quē creaui a facie terre ab hoie vsq; ad animantia: a reptili vsq; ad volucres celi. Penitet enim me fecisse eos. Noe vero inuenit grām corā dño. He sunt gnātiones noe. Noe vir iustus atq; pfectus fuit in gnātioībus suis: cum deo ambulauit. Et genuit tres filios: sem cham et iaphet. Corrupta est autem terra coram deo: et repleta est iniquitate. Cūq; vidisset deus terrā eē corruptā: oīs quippe caro corrupat viam suā super terrā: dixit ad noe. Finis vniuerse carnis venit corā me: repleta est terra iniquitate a facie eorū: et ego disperdam eos cum terra. Fac tibi arcā de lignis leuigatis. Mansiunculas in arca facies: et bitumine lines intrinsecus et extrinsecus. Et sic facies eam. Trecentorum cubitorū erit longitudo arce: quinquaginta cubitorū latitudo: et triginta cubitorū altitudo illius. Fenestrā in arca facies: et in cubito

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

deus: q̄ multiplicate sunt malitie hominū
ὁ θεός, ὅτι ἐπληθύνθησαν αἱ κακίαι τῶν ἀνθρώπων
sup terrā: et ois cogitat in corde
ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ πᾶς τις διανοεῖται ἐν τῇ καρδίᾳ
suo diligēter ad mala oībus diebus.
αὐτοῦ ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ πονηρὰ πάσας τὰς ἡμέρας,
et considerauit deus: q̄ fecit hominē in
καὶ ἐνεθυμήθη ὁ θεός, ὅτι ἐποίησεν τὸν ἄνθρωπον ἐ-
terra. et cogitauit. et dixit deus: dele
πὶ τῆς γῆς. καὶ διενοήθη. καὶ εἶπεν ὁ θεός, ἀπαλεί-
bo hominē: quē feci: a facie
ψω τὸν ἄνθρωπον, ὃν ἐποίησα ἀπὸ προσώπου τῆς
terre: ab homine vsq; ad iumētū: et a reptilibus
γῆς, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, καὶ ἀπὸ ἑρπετῶν
vsq; ad volatilia celi. qr consideraui qm̄ fe
ἕως πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ. ὅτι ἐνεθυμήθην ὅτι ἐ-
ci eū. noe aūt inuenit grām corā dño
ποίησα αὐτούς. νῶε δὲ εὗρε χάριν ἐναντίον κυρίου τοῦ
deo. he aūt gnātiones noe. noe homo: iu-
θεοῦ. αὗται δὲ αἱ γενέσεις νῶε. νῶε ἄνθρωπος, δί-
stus: pfectus existēs in gnātiōe sua: deo pla
καιος, τέλειος ὢν ἐν τῇ γενεᾷ αὐτοῦ, τῷ θεῷ εὐηρέ-
cuit noe. genuit aūt noe tres filios: sem:
στησε νῶε. ἐγέννησε δὲ νῶε τρεῖς υἱούς, τὸν σήμ, τὸν
cham: iapheth. corrupta ē aūt terra corā deo. et
χάμ, τὸν ἰάφεθ. ἐφθάρη δὲ ἡ γῆ ἐναντίον τοῦ θεοῦ. καὶ
repleta ē terra iniquitate. et vidit dñs deus
ἐπλήσθη ἡ γῆ ἀδικίας. καὶ ἴδεν κύριος ὁ θεὸς τὴν
terrā. et erat corrupta. qr corrupit ois
γῆν. καὶ ἦν κατεφθαρμένη. ὅτι κατέφθειρε πᾶσα
caro viā suam sup terrā. et dixit deus
σὰρξ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ εἶπεν ὁ θεὸς
ad noe. tempus ois hominis venit coram
πρὸς νῶε. καιρὸς παντὸς ἀνθρώπου ἥκει ἐναντίον
me. qr repleta ē terra iniquitate ab eis. et ecce
ἐμοῦ. ὅτι ἐπλήσθη ἡ γῆ ἀδικίας ἀπ' αὐτῶν. καὶ ἰδοὺ
ego disperdā eos: et terrā. fac igit
ἐγὼ καταφθείρω αὐτούς, καὶ τὴν γῆν. ποίησον οὖν
tibi arcam de lignis quadratis: mansiūculas
σεαυτῷ κιβωτὸν ἐκ ξύλων τετραγώνων, νοσσιὰς
facies in ea. et bituminabis eā intri
ποιήσεις ἐπ' αὐτῆς. καὶ ἀσφαλτώσεις αὐτὴν ἔσω-
secus et extrinsecus bitumine: et sic faci
θεν καὶ ἔξωθεν τῇ ἀσφάλτῳ, καὶ οὕτως ποιή-
es arcam: trecentorū cubitorū longi
σεις τὴν κιβωτόν, τριακοσίων πηχῶν τὸ μῆ-
tudo arce: et quinquaginta cubitorū
κος τῆς κιβωτοῦ, καὶ πεντήκοντα πηχῶν
latitudo: et triginta cubitorū al-
τὸ πλάτος, καὶ τριάκοντα πηχῶν τὸ ὕ-
titudo. colligens facies arcam. et
ψος. ἐπισυνάγων ποιήσεις τὴν κιβωτόν. καὶ
in cubitum
εἰς πῆχυν

Transla. Chal.

יסגיאת בישת אנשא בארעא וכל יצרא מחשבת ליביה לחוד ביש כל יומא:
ייי במימריה ארי עבד ית אנשא בארעא ואמר במימריה לתבר תקפיהון
ותיה: ואמר יי אמחי ית אנשא דבריתי מעל אפי ארעא מאנשא עד בעירא
חשא ועד עופא דשמיא ארי תבית במימרי ארי עבדתינון: ונח אשכח רחמין
ם יי: אלין תולדת נח נח גבר זכאי שלים הוה בדרוהי בדחלתא דיי הליך נח:
וליד נח תלתא בנין ית שם ית חם וית יפת: ואתחבלת ארעא קדם יי
תמליאת ארעא חטופין: וחזא יי ית ארעא והא אתחבלת ארי חבילו כל בשרא
ש ארחיה על ארעא: ואמר יי לנח קצא דכל בשרא עלת לקדמי ארי אתמליאת
א חטופין מן קדם עובדיהון בישיא והא אנא מחבלהון עם ארעא: עביד לך
יבותא דאעין דקדרוס מדורין תעביד ית תיבותא ותחפי יתה מגו ומברא
רא: ודין דתעביד יתה תלת מאה אמין אורכא דתיבותא חמשין אמין פותיה
תין אמין רומה: נהור תעביד לתיבותא ולאמתא

Primitiva chal.

חשב
תוב אמר תבר
רעה מחה ברא
תוב אמר שכח
ילד זכה דור
ילד כנה חבל
מלא
מצי עול מלא
חבל תבה דור
עבד חפא נוה
אמה תבה פתח
נהר עבד אמה

Interp. chal.

q̄ multa esset malicia hominis in terra: et omnis sensus cogitationis cordis sui esset malus omni tempore. Et penituit dominus in verbo suo q̄ fecisset hominē in terra: et dixit in verbo suo vt contereret fortitudinem eorum iuxta beneplacitum suum. Et dixit deus. Delebo hominem quem creaui super faciem terre: ab homine vsq; ad iumentum: vsq; ad reptile: et vsq; ad volucres celi: quoniā penitet me in verbo meo q̄ fecerim eos. Noe autem inuenit misericordiā coram domino. Iste sunt generationes noe: Noe vir iustus pfectusq; fuit in generationibus suis: in timore dei ambulauit noe. Et genuit noe tres filios: sem cham et iapheth. Et corrupta est terra coram deo: et impleta est terra rapinis. Et vidit deus terram: et ecce erat corrupta: quoniā corruperat omnis caro: vnusquisq; viam suam super terras. Et dixit deus ad noe. Finis vniuerse carnis venit coram me: quoniaꝫ repleta est terra rapinis a facie operum suorum pessimorum: et ecce ego disperdam eos cuꝫ terra. Fac tibi arcam de lignis cedri: mansiones facies in arca: et operies eā intus et foris bitumine. Et sic facies eam: trecentorum cubitorum erit longitudo arce: quinquaginta cubitorum latitudo: et triginta cubitoruꝫ altitudo eius. Fenestrā facies in arca: et in cubito

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

consumabis eam desup. at portā facies ex
συντελέσεις αὐτὴν ἄνωθεν. τὴν δὲ θύραν ποιήσεις ἐκ
latere. inferiora bicamerata & tricamerata fa-
πλαγίων. κατάγεια διώροφα καὶ τριώροφα ποιή-
cies eā. ego aūt ecce induco diluuiū:
σεις αὐτήν. ἐγὼ δὲ ἰδοὺ ἐπάγω τὸν κατακλυσμόν,
aquā sup terrā: vt interficiā oēm carnē:
ὕδωρ ἐπὶ τὴν γῆν, καταφθεῖραι πᾶσαν σάρκα,
in q̄ est spiritus vite subter celum. & quecūq
ἐν ᾗ ἐστι πνεῦμα ζωῆς ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ. καὶ ὅσα
sūt sup terrā morientur. & statuā fedus
ἂν ᾖ ἐπὶ τῆς γῆς τελευτήσει. καὶ στήσω τὴν διαθήκην
meū tecū. ingredieris aūt in arcam tu &
μου μετὰ σοῦ. εἰσελεύσῃ δὲ εἰς τὴν κιβωτὸν σὺ καὶ
D filij tui: & vxor tua: et vxores fi-
οἱ υἱοί σου, καὶ ἡ γυνή σου, καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱ-
liorū tuorū tecū. et ab oībus iumētis et
ῶν σου μετὰ σοῦ. καὶ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν καὶ
ab oībus bestijs: et ab oī carne
ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων, καὶ ἀπὸ πάσης σαρκὸς
bina bina: ab oībus induces in arcam
δύο δύο, ἀπὸ πάντων εἰσάξεις εἰς τὴν κιβωτόν.
vt nutrias tecū. masculus & femina erūt ab
ἵνα τρέφῃς μετὰ σεαυτοῦ. ἄρσεν καὶ θῆλυ ἔσονται ἀπὸ
oībus auibus volatilibus celi sm ge
πάντων τῶν ὀρνέων τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ κατὰ γέ-
nus: & ab oībus iumētis sm genus: et ab
νος, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν κατὰ γένος, καὶ ἀπὸ
oībus reptilibus repētibus sup terrā se
πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς κα-
cūdū genus eorū: bina bina de oībus ingrediētur
τὰ γένος αὐτῶν, δύο δύο ἀπὸ πάντων εἰσελεύσονται
ad te: vt nutriātur tecū masculus & femina. tu aūt
πρὸς σέ, τρέφεσθαι μετὰ σοῦ ἄρσεν καὶ θῆλυ. σὺ δὲ
accipies tecū ex oībus escis
λήψῃ σεαυτῷ ἀπὸ πάντων τῶν βρωμάτων
Debet. r.b. q̄s comeditis: & cōgregabis apd te ipsū. & erunt tibi
ἃ ἔδεσθε, καὶ συνάξεις πρὸς σεαυτόν. καὶ ἔσται σοι
et illis ad māducādū. & fecit noe oīa q̄cūq p-
καὶ ἐκείνοις φαγεῖν. καὶ ἐποίησε νῶε πάντα ὅσα ἐνε-
cepit ei deus: sic fecit.
τείλατο αὐτῷ ὁ θεός, οὕτως ἐποίησεν. Ca.7.

A ET dixit dñs deus ad noe. ingredere tu & oīs
καὶ εἶπε κύριος ὁ θεὸς πρὸς νῶε. εἴσελθε σὺ καὶ πᾶς
domus tua in arcam. qm̄ te vidi iustum coram me
ὁ οἶκός σου εἰς τὴν κιβωτόν. ὅτι σὲ εἶδον δίκαιον ἐναντίον ἐμοῦ
in gñatione hac. ex aūt iumētis mundis introduc
ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ. ἀπὸ δὲ τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν εἰσάγαγε
ad te septē septē masculū & feminā: et ex iumētis nō mū
πρὸς σὲ ἑπτὰ ἑπτά, ἄρσεν καὶ θῆλυ, καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν μὴ
dis: bina bina masculū & feminā: & de volucribus celi
καθαρῶν, δύο δύο ἄρσεν καὶ θῆλυ, καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρα-
septē septē masculū & feminā: vt nutriat semē sup oēs
νοῦ ἑπτὰ ἑπτὰ ἄρσεν καὶ θῆλυ, διαθρέψαι σπέρμα ἐπὶ πᾶσαν
terrā adhuc.n. diebus septē ego inducā pluuiā sup terrā:
τὴν γῆν. ἔτι γὰρ ἡμερῶν ἑπτὰ ἐγὼ ἐπάγω ὑετὸν ἐπὶ τῆς γῆς,

Transla.B.Hiero.

cōsumabis summitatē eius. Ostiū autem arce pones in latere deorsū. Cenacula & tristega facies in ea. Ecce ego adducam aquas diluuii super terram: vt interficiam oēm carnem in qua spiritus vite est subter celum: & vniuersa que in terra sūt cōsumētur. Ponāq; fedus meum tecum: & igredieris arcam tu & filii tui: vxor tua & vxores filiorū tuorū tecū: & ex cūctis aiantib⁹ vniuerse carnis bina induces in arcā: vt viuant tecum masculini sexus & feminini. De volucribus iuxta genus suum: & de iumentis in gñe suo & ex oī reptili terre sm genus suū: bina de oībus ingrediētur tecū vt possint viuere. Tolles igr̄ tecū ex oībus escis q̄ mādi pn̄t: & cōportabis apud te: & erūt tā tibi q̄ illis in escā. Fecit igitur Noe omnia que preceperat illi deus. Ca.7.

DIxitq; dñs ad eum. Ingredere tu & oīs domus tua in arcā. Te enim vidi iustū corā me in generatione hac. Ex oībus aiantibus mūdis tolles septena & septena: masculū & feminā. de animantibus vero immundis duo & duo: masculum & feminam. sed & de volatilibus celi septena & septena masculū & feminā: vt saluetur semē super faciem vniuerse terre. Adhuc enī & post dies septem ego pluam sup terrā

Ter. Heb. Gen. Ca.vij.

תְּכַלֶּנָּה מִלְמַעְלָה וּפֶתַח הַתֵּבָה
בְּצִדָּהּ תָּשִׂים תַּחְתִּיִּם שְׁנִיִּם
וּשְׁלִשִׁים תַּעֲשֶׂהָ: וַאֲנִי הִנְנִי
מֵבִיא אֶת הַמַּבּוּל מַיִם עַל הָאָרֶץ
לְשַׁחֵת כָּל בָּשָׂר אֲשֶׁר בּוֹ רוּחַ
חַיִּים מִתַּחַת הַשָּׁמָיִם כֹּל אֲשֶׁר
בָּאָרֶץ יִגְוָע: וַהֲקִמֹתִי אֶת בְּרִיתִי
אִתָּךְ וּבָאתָ אֶל הַתֵּבָה אַתָּה וּבָנֶיךָ
וְאִשְׁתְּךָ וּנְשֵׁי בָנֶיךָ אִתָּךְ: וּמִכָּל
הָחַי מִכָּל בָּשָׂר שְׁנַיִם מִכֹּל תָּבִיא
אֶל הַתֵּבָה לְהַחֲיֹת אִתָּךְ זָכָר
וּנְקֵבָה יִהְיוּ: מֵהָעוֹף לְמִינֵהוּ וּמִן
הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ מִכֹּל רֶמֶשׂ הָאֲדָמָה
לְמִינֵהוּ שְׁנַיִם מִכֹּל יָבֹאוּ אֵלֶיךָ
לְהַחֲיוֹת: וְאַתָּה קַח לְךָ מִכָּל מַאֲכָל
אֲשֶׁר יֵאָכֵל וְאָסַפְתָּ אֵלֶיךָ וְהָיָה
לְךָ וְלָהֶם לְאָכְלָה: וַיַּעַשׂ נֹחַ כְּכֹל
אֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ אֱלֹהִים כֵּן עָשָׂה:
וַיֹּאמֶר יְהוָה לְנֹחַ בֹּא אַתָּה וְכָל
בֵּיתְךָ אֶל הַתֵּבָה כִּי אֹתְךָ רָאִיתִי
צַדִּיק לְפָנַי בַּדּוֹר הַזֶּה: מִכֹּל
הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה תִּקַּח לְךָ שִׁבְעָה
שִׁבְעָה אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ וּמִן הַבְּהֵמָה
אֲשֶׁר לֹא טְהֹרָה הִוא שְׁנַיִם אִישׁ
וְאִשְׁתּוֹ: גַּם מֵעוֹף הַשָּׁמַיִם שִׁבְעָה
שִׁבְעָה זָכָר וּנְקֵבָה לְחַיּוֹת זֶרַע עַל
פְּנֵי כָל הָאָרֶץ: כִּי לְיָמִים עוֹד
שִׁבְעָה אָנֹכִי מַמְטִיר עַל הָאָרֶץ

Primitiva.heb.

כָּלָה עָלָה
שׂוּם שָׁנָה
עָשָׂה
בּוֹא טוּל
חָיָה
גָּוַע קוּם בְּרִית
בּוֹא
אִישׁ
חָיָה שָׁנָה בּוֹא
חָיָה
הָיָה
שָׁנָה בּוֹא
חָיָה לָקַח אָכַל
עָשָׂה
Ca.vij.
אָמַר בּוֹא
רָאָה
צָדַק
טָהַר לָקַח
אִישׁ
שָׁנָה
חָיָה
יוֹם
מָטַר

Transla.Chal.

תַּשְׁכְּלִלְּנַהּ מִלְעֵלָּא וְתַרְעָא דְתֵיבוּתָא בְּסִטְרַהּ תְּשַׁוֵּי מְדוֹרִין אַרְעָאִין תִּנְיָנִין
וּתְלִיתָאִין תַּעְבְּדִנַּהּ: וַאֲנָא הָא אֲנָא מַיְתֵי יָת טוֹפָנָא מַיָּא עַל אַרְעָא לְחַבָּלָא כָּל
בִּשְׂרָא דְבֵיהּ רוּחָא דְחַיֵּי מִתְּחוֹת שְׁמַיָּא כֹּל דִּי בְאַרְעָא יְמוּתוּן: וַאֲקִים יָת קְיָמִי עִמָּךְ
וְתֵיעוֹל לְתֵיבוּתָא אַתְּ וּבְנָךְ וְאִתְּתָךְ וּנְשֵׁי בְנָךְ עִמָּךְ: וּמִכָּל דְּחַי מִכָּל בִּשְׂרָא תְּרֵין
מִכֹּלָּא תָּעֵיל לְתֵיבוּתָא לְקַיָּמָא עִמָּךְ דְּכַר וְנֻקְבָא יְהוֹן: מֵעוֹפָא לִזְנוֹהִי וּמִן בְּעִירָא
לִזְנַהּ מִכֹּל רִחְשָׁא דְאַרְעָא לִזְנוֹהִי תְּרֵין מִכֹּלָּא יֵעֲלוּן לְוָתָךְ לְקַיָּמָא: וְאַתְּ סַב לָךְ
מִכָּל מֵיכַל דְּמִתְאֲכֵל וְתִכְנוֹשׁ לְוָתָךְ וִיהֵי לָךְ וּלְהוֹן לְמֵיכַל: וַעֲבַד נֹחַ כְּכֹל דִּפְקִיד
יָתֵיהּ יְיָ כֵּן עֲבַד: Ca.vij. וַאֲמַר יְיָ לְנֹחַ עוֹל אַתְּ וְכָל אֱנָשׁ בֵּיתָךְ לְתֵיבוּתָא
אֲרֵי יָתָךְ חֲזֵיתִי זַכַּאי קֳדָמַי בְּדָרָא הָדֵין: מִכֹּל בְּעִירָא דַכְיָא תִּסַּב לָךְ שִׁבְעָה שִׁבְעָה
דְּכַר וְנֻקְבָא וּמִן בְּעִירָא דְּלָיְתַהָא דַכְיָא תְּרֵין דְּכַר וְנֻקְבָא: אַף מֵעוֹפָא דִשְׁמַיָּא
שִׁבְעָה שִׁבְעָה דְּכַר וְנֻקְבָא לְקַיָּמָא זַרְעָא עַל אַפֵּי כָל אַרְעָא: אֲרֵי לִזְמַן יוֹמִין עוֹד
שִׁבְעָה אֲנָא מַחֵית מִטְרָא עַל אַרְעָא

Interp. chal.

consumabis eam desuper: et ostium arce in latere eius pones: mansiones inferiores: secūdas & tertias facies in ea. Et ecce ego adducam diluuium aquarū super terrā: vt disperdat omnē carnem in qua est spiritus vite sub celo: oīa que in terra sunt morientur. Et statuam pactum meū tecum: & ingredieris in arcā tu & filij tui: & vxor tua: & vxores filiorū tuorū tecū: et de omni viuenti de vniuersa carne bina de omnibus introduces in arcam: vt sustententur tecum: masculus & femina erunt. De volucribus sm species suas: & de iumētis sm species suas: & de oīi reptili terre iuxta species suas: bina ex oībus ingredientur tecum vt pmaneāt. Et tu sume tibi de omni esca q̄ comedit et repones apud te: & erit tibi & eis ad vescendum. Et fecit noe iuxta oīa q̄ precepit ei dñs: ita fecit. Ca.7.

ET dixit dñs ad noe ingredere tu & oēs homines domus tue in arcam: qz te vidi iustū corā me in generatione hac. Ex oībus animātibus mūdis tolles septena septena masculū & feminas: de bestijs quoq immūdis bina masculū & feminā. De volucrib⁹ quoq celi septena septena masculū & feminā: vt conseruetur semen super faciem vniuerse terre. Quia adhuc post tempus septem dierum ego descendere faciam pluuiam super terram

Primitiva chal.

שְׁכְלֵל עֲלָה
שְׁוָה דּוּר עֲבַד
אֲתָא חָיָה מוּת
קוּם קוּם עוּל
תְּנָה אֱנַשׁ נְשָׁה
חָיָה עוּל קוּם
הֲוָה זְנָא נְסַב
אֲכַל כְּנַשׁ הֲוָה
תְּנָה חֲזָא זְכָה
דוּר דְּכָה נְסַב
קוּם
נְחַת

Primitiua heb. — Tex. Heb.

ארבעים יום וארבעים לילה ·· — רבע
ומחיתי את כל היקום אשר ··· — מחה קום
עשיתי מעל פני האדמה: ויעש · — עשה פנה עשה
נח ככל אשר צוהו יהוה: ונח בן ·
שש מאות שנה, והמבול היה ·· — מאה בול
מים על הארץ: ויבא נח ובניו ·· — בוא
ואשתו ונשי בניו אתו אל התבה — איש נשה
מפני מי המבול: מן הבהמה ···· — פנה
הטהורה ומן הבהמה אשר איננה — טהר
טהרה ומן העוף וכל אשר רמש
על האדמה: שנים שנים באו אל — שנה בוא
נח אל התבה זכר ונקבה, כאשר
צוה אלהים את נח: ויהי לשבעת — היה
הימים ומי המבול היו על הארץ: — יום בול היה
בשנת שש מאות שנה לחיי נח · — שנה מאה חיה
בחדש השני בשבעה עשר יום ·
לחדש ביום הזה, נבקעו כל ··· — בקע
מעינות תהום רבה וארבת ···· — עין תהם
השמים נפתחו: ויהי הגשם על · — פתח
הארץ ארבעים יום וארבעים ·· — רבע
לילה: בעצם היום הזה בא נח ·· — בוא
ושם וחם ויפת בני נח, ואשת · — איש
נח ושלשת נשי בניו אתם אל · — נשה
התבה: המה וכל החיה למינה, וכל
הבהמה למינה, וכל הרמש הרמש
על הארץ למינהו וכל העוף ···
למינהו, כל צפור כל כנף: ויבאו — צפר בוא
אל נח אל התבה שנים שנים ·· — שנה

Trāsla. B. Hiero.

quadraginta diebus & quadraginta noctibus & delebo oēm substātiam quam feci de supficie terre. Fecit ergo Noe oīa q̄ mādauerat ei dominus. Eratqʒ sexcentorū annorū qn̄ diluuij aq̄ inundauerūt super terrā. Et ingressus est noe & filij eius: vxor eius: & vxores filiorū eius cū eo in arcā propter aquas diluuij. De animantibus quoqʒ mundis & immundis & de volucribus & ex oī qd mouetur super terrā duo & duo igressi sunt ad noe in arcā masculus & femina: sicut p̄cepat deus noe. Cū qʒ trāsissent septem dies: aq̄ diluuij inūdauerūt sup terram. Anno sexcētesimo vite noe mense scdo: septio decimo die mensis rupti sunt oēs fontes abyssi magne: & cataracte celi aperte sunt: & fctā est pluuia super terrā quadraginta diebus & quadraginta noctibus. In articulo diei illius ingressus est noe & sem & cham & iaphet filij eius: & vxor illius & tres vxores filiorū eius cū eis in arcā: ipsi & omne aial sm genus suū: vniuersaqʒ iumēta in gn̄e suo: & omne qd mouetur sup terrā i genere suo: cunctumqʒ volatile sm genus suū: Vniuerse aues oēsqʒ volucres ingresse sunt ad noe i arcam bina & bina

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

quadraginta diebus et quadragita noctibus.
τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας.
et delebo oēʒ resurrectionē: quā feci
καὶ ἐξαλείψω πᾶσαν τὴν ἐξανάστασιν, ἣν ἐποίησα
a facie terre: ab hoie vsqʒ ad pecus. et
ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους. καὶ
fecit noe oia: quecūqʒ precepit ei dns
ἐποίησε νῶε πάντα, ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος ὁ
deus. noe aūt erat ānorū sexaginta. et diluuiū
θεός. νῶε δὲ ἦν ἐτῶν ἑξακοσίων, καὶ ὁ κατακλυσμὸς τοῦ
aque fuit sup terrā. ingressus ē aūt noe et filij
ὕδατος ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς. εἰσῆλθε δὲ νῶε καὶ οἱ υἱοὶ
eius et vxor eius: et vxores filiorū e- Mat. 24.d.
αὐτοῦ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐ-
ius: cum eo in arcam: ppt aquā di-
τοῦ, μετ᾽ αὐτοῦ εἰς τὴν κιβωτόν, διὰ τὸ ὕδωρ τοῦ κα- B
luuij. et de iumētis mundis: et
τακλυσμοῦ. καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν, καὶ
de iumētis nō mundis. et de vola
ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν μὴ καθαρῶν. καὶ ἀπὸ τῶν πε-
cribus: et de omnibus reptilibus reptā-
τεινῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόν-
tibus sup terrā: duo duo: de oibus ingressa sūt ad
των ἐπὶ τῆς γῆς, δύο δύο, ἀπὸ πάντων εἰσῆλθε πρὸς
noe in arcam masculus et femina. sicut precepit
νῶε εἰς τὴν κιβωτὸν ἄρσεν καὶ θῆλυ. καθὰ ἐνετείλα-
dns deus noe. et factū ē post septem dies:
το κύριος ὁ θεὸς τῷ νῶε. καὶ ἐγένετο μετὰ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας,
et aqua diluuij facta ē sup terrā:
καὶ τὸ ὕδωρ τοῦ κατακλυσμοῦ ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς,
in sexcētesimo āno: in vita noe: secū
ἐν τῷ ἑξακοσιοστῷ ἔτει, ἐν τῇ ζωῇ τοῦ νῶε, τοῦ δευτέ-
do mense: septima et vigesima mensis. in die
ρου μηνός, ἑβδόμῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνός. ἐν τῇ ἡμέρᾳ
hac rupti sūt oēs fontes abyssi:
ταύτῃ ἐῤῥάγησαν πᾶσαι αἱ πηγαὶ τῆς ἀβύσσου,
et cataracte celi aperte sūt. et facta
καὶ οἱ καταῤῥάκται τοῦ οὐρανοῦ ἠνεῴχθησαν. καὶ ἐγένε-
est pluuia sup terrā quadragita diebus et qua- C
το ὑετὸς ἐπὶ τῆς γῆς τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσ-
dragınta noctibus. in die hac ingressus ē noe:
σαράκοντα νύκτας. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ εἰσῆλθε νῶε,
sem: cham: iaphet filij noe: et vxor noe: et
σήμ, χάμ, ἰάφεθ υἱοὶ νῶε, καὶ ἡ γυνὴ νῶε, καὶ αἱ
tres vxores filiorū eius cū eis in ar
τρεῖς γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ᾽ αὐτῶν εἰς τὴν κι-
cam. et oēs bestie terre sm genus: et
βωτόν. καὶ πάντα τὰ θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος, καὶ
oia iumēta terre sm genus: et omne
πάντα τὰ κτήνη τῆς γῆς κατὰ γένος, καὶ πᾶν
volucre volatile sm genus: et oē reptile qd
ὄρνεον πετεινὸν κατὰ γένος, καὶ πᾶν ἑρπετὸν κι-
mouetur sup terrā sm genus: ingressa sūt ad
νούμενον ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ γένος, εἰσῆλθε πρὸς
noe in arcam: bina bina
νῶε εἰς τὴν κιβωτόν, δύο δύο

Transla. Chal.

ארבעין יממין וארבעין לילון, ואמחי ית כל יקומא דעבדית מעל אפי ארעא: ועבד
נח ככל דפקדיה יי: ונח בר שית מאה שנין, וטופנא הוה מיא על ארעא: ועאל נח
ובנוהי ואתתיה ונשי בנוהי עמיה לתיבותא מן קדם מי טופנא: מן בעירא דכיתא ומן
בעירא דליתהא דכיתא, ומן עופא וכל דרחיש על ארעא: תרין תרין עלו עם נח ···
לתיבותא דכר ונוקבא, כמה דפקיד יי ית נח: והוה לזמן שבעא יומין ומי טופנא
הוו על ארעא: בשנת שית מאה שנין לחיי נח, בירחא תנינא בשבעא עשרא יומא
לירחא ביומא הדין, אתבזעו כל מבועי תהומא רבא, וכוי שמיא אתפתחו: והוה מיטרא
נחית על ארעא, ארבעין יממין וארבעין לילון: בכרן יומא הדין על נח ושם וחם ויפת
בני נח, ואתת נח ותלת נשי בנוהי עמהון לתיבותא: אינון וכל חיתא לזנה, וכל
בעירא לזנה, וכל רחשא דרחיש על ארעא לזנוהי, וכל עופא לזנוהי כל ציפר כל
פרח: עלו עם נח לתיבותא תרין תרין

Interp. chal.

quadraginta diebus et q̄draginta noctibus: et delebo omnē substantiā quā feci desup faciem terre. Et fecit noe iuxta oiā q̄ precepit ei dns. Et noe erat filius sexcentorū annorū: et diluuiū aque fuit sup terrā. Et ingressus est noe et filij eius et vxor eius et vxores filiorū eius cum eo in arcā: a facie aque diluuij. De aialibus mundis et de aialibus immūdis et de volucribus et de oibus q̄ repant sup terrā bina et bina intrauerūt cum noe in arcam masculus et femina: sicut precepit deus noe. Et factū est post tēpus septē dierum et aque diluuij fuerūt sup terrā. In anno sexcentesimo vite noe in mense secūdo in decimaseptima die mensis in die hac rupti sunt oēs fontes abyssi magne: et fenestre celi aperte sunt. et pluuia descendit sup terrā quadraginta diebus et q̄draginta noctibus. In articulo diei huius ingressus est noe et sem et cham et iapheth filij noe: et vxor noe et tres vxores filiorū eius cum eis in arcam: ipsi et omne animal sm genus suū: et oia iumēta sm genus suum: et omnia reptilia que repant sup terram secundū genus suū: et oēs volucres secundū species suas: oīs auis et omne quod volat. Et ingressi sunt cum noe in arcam bina et bina:

Primitiua chal.

רבע מחה קום
שנה
אתה נשה תבה
דרה עול
תבה כמו
הוה שנה חיה
בזע נבע רבב
כוא פתח רבע
יום עול אתה
נשה תבה חיה
זנא עול

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

et oi carne in q̄ est spiritus vite. et
ἀπὸ πάσης σαρκός, ἐν ᾗ ἐστι πνεῦμα ζωῆς. καὶ τὰ
q̄ ingressa sunt masculus τ femina ex omni car
εἰσπορευόμενα ἄρσεν καὶ θῆλυ ἀπὸ πάσης σαρ-
ne ingressa sunt ad noe: in arcam. sicut prece-
κός, εἰσῆλθε πρὸς νῶε, εἰς τὴν κιβωτόν. καθὰ ἐνετεί-
pit dñs deus noe. et clausit dñs deus de foris eius
λατο κύριος ὁ θεὸς τῷ νῶε. καὶ ἔκλεισε κύριος ὁ θεὸς ἔξωθεν αὐτοῦ
arcam. et factū ē diluuium quadra-
τὴν κιβωτόν. καὶ ἐγένετο ὁ κατακλυσμὸς τεσσαρά-
ginta diebus τ quadraginta noctibus. τ multi
κοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας. καὶ ἐπλη-
plicata ē aq̄. et eleuauit arcā: et exaltata ē a
θύνθη τὸ ὕδωρ. καὶ ἐπῆρε τὴν κιβωτόν, καὶ ὑψώθη ἀπὸ
terra. τ inualuit aqua: τ multiplicata erat val
τῆς γῆς. καὶ ἐπεκράτει τὸ ὕδωρ, καὶ ἐπληθύνετο σφό-
Eccle. 39.c de sup terrā. et ferebatur arca super
δρα ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἐπεφέρετο ἡ κιβωτὸς ἐπάνω
aquā. at aqua inualuit nimis val-
τοῦ ὕδατος. τὸ δὲ ὕδωρ ἐπεκράτει σφόδρα σφο-
D de sup terrā. et cooperuit oēs mōtes
δρῶς ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἐπεκάλυψε πάντα τὰ ὄρη τὰ
excelsos q̄ erāt subter celum. quindecim
ὑψηλά, ἃ ἦν ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ. δεκαπέντε
cubitos desuper exaltata ē aqua: τ cooperuit om
πήχεις ἐπάνω ὑψώθη τὸ ὕδωρ, καὶ ἐπεκάλυψε πάν-
nes mōtes. τ mortua ē ois caro q̄ mouebat sup
τα τὰ ὄρη. καὶ ἀπέθανε πᾶσα σὰρξ κινουμένη ἐπὶ
terra: volatiliū: τ iumētorū. τ bestia
τῆς γῆς, τῶν πετεινῶν, καὶ τῶν κτηνῶν, καὶ τῶν θηρί-
rū: et oē reptile qđ mouet sup terrā: τ ois
ων, καὶ πᾶν ἑρπετὸν κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ πᾶς
homo: et oia q̄cūq; habēt spiritū vite: τ ois
ἄνθρωπος, καὶ πάντα ὅσα ἔχει πνοὴν ζωῆς, καὶ πᾶς
q̄ erat sup aridā: mortuus ē. τ deleuit oē
Sap. 1.a. ὃς ἦν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, ἀπέθανεν. καὶ ἐξήλειψε πᾶν τὸ
surgēs: qđ erat sup faciē terre: ab homine
ἀνάστημα, ὃ ἦν ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς, ἀπὸ ἀνθρώπου
vsq; ad pecus: et reptilia: et volucres ce
ἕως κτήνους, καὶ ἑρπετῶν, καὶ πετεινῶν τοῦ οὐρα-
li. et deleta sunt de terra. τ remansit
νοῦ. καὶ ἐξηλείφθησαν ἀπὸ τῆς γῆς. καὶ κατελείφθη
noe solus: et q̄ cum eo in arca. et exaltata ē
νῶε μόνος, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ κιβωτῷ. καὶ ὑψώθη
aqua sup terrā diebus centū quinquagita.
τὸ ὕδωρ ἐπὶ τῆς γῆς ἡμέρας ἑκατὸν πεντήκοντα.
Ca.8. Et recordatus ē deus noe: et omniū be
A καὶ ἀνεμνήσθη ὁ θεὸς τοῦ νῶε, καὶ πάντων τῶν θηρί-
stiarū: τ omniū iumētorū: et omniū vola-
ων, καὶ πάντων τῶν κτηνῶν, καὶ πάντων τῶν πε-
tiliū: et omniū reptiliū repentiū:
τεινῶν, καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων,
q̄cūq; erāt cū eo in arca. et induxit
ὅσα ἦν μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν κιβωτόν. καὶ ἐπήγαγεν ὁ
deus spiritū sup terrā: τ cessauit
θεὸς πνεῦμα ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐκόπασεν cccccc

Transla. B. Hiero.

ex omni carne in q̄ erat spiritus vite. ccccc
Et q̄ ingressa sunt: mas
culus & femia ex oī car
ne introierunt: sicut p̄
ceperat ei deus: ccccccc
& inclusit eū dñs de fo
ris. Factūq; est diluuiū
quadragita dieb9 sup
terrā: & mltiplicate sūt
aq̄: & eleuauerūt arcā i
sublime a terra. Vehe
mēter ei inundauerūt &
oia repleuerunt ccccccc
in supficie terre. Por-
ro arca ferebatur super
aquas: & aque preua-
luerunt nimis ccccccccc
super terrā: optiq; sūt
omnes montes cccccccc
excelsi sub vniuerso
celo. cccccccccccccccc
Quindecī cubitis altis
or fuit cccccccccccccccc
aqua sup mōtes quos
opuerat. Cōsūptaq; ē
ois caro q̄ mouebatur
super terram volucrū
animantiū bestiarum:
omniumq; reptilium
q̄ reptant sup terram.
Vniuersi homines &
cuncta in quibus spira
culum vite est cccccccc
in terra: mortua sunt.
Et deleuit ccccccccccc
omnem substantiam q̄
erat super terram ccccc
ab hoīe vsq; ad pecus:
tam reptile q̄ ccccccc
volucres celi: & delete
sunt de terra. cccccccc
Remāsit aūt solus Noe
& qui cū eo erāt in ar-
ca. Obtinueruntq; aq̄
terrā cētū quinquagin
ta diebus. Ca.8.
Recordatus aūt deus
noe cunctorumq; ani-
mantium: & omnium
iumentorum que erāt
cum eo in arca: addu
xit spm̄ super terram:
& imminute sunt cccccc
ccccccccccccccccccccccc
ccccccccccccccccccccccc

Tex. Heb.

Tex. Heb.	Primitiua heb.
מכל הבשר אשר בו רוח חיים:	חיה
והבאים זכר ונקבה מכל בשר	בוא
באו כאשר צוה אתו אלהים	בוא
ויסגר יהוה בעדו: ויהי המבול	סגר היה
ארבעים יום על הארץ וירבו	
המים וישאו את התבה ותרם	נשא רום
מעל הארץ: ויגברו המים וירבו	גבר רבה
מאד על הארץ ותלך התבה על	הלך
פני המים: והמים גברו מאד מאד	פנה
על הארץ ויכסו כל ההרים	כסה הרר
הגבהים אשר תחת כל השמים:	
חמש עשרה אמה מלמעלה גברו	עלה
המים ויכסו ההרים: ויגוע כל	גוע
בשר הרמש על הארץ בעוף	
ובבהמה ובחיה ובכל השרץ	
השרץ על הארץ וכל האדם:	
כל אשר נשמת רוח חיים באפיו	חיה
מכל אשר בחרבה מתו: וימח את	מות חרב
כל היקום אשר על פני האדמה	קום פנה
מאדם עד בהמה עד רמש ועד	
עוף השמים וימחו מן הארץ	מחה
וישאר אך נח ואשר אתו בתבה:	שאר
ויגברו המים על הארץ חמשים	גבר
ומאת יום: ויזכר אלהים	מאה זכר
את נח ואת כל החיה ואת כל	Ca. viij.
הבהמה אשר אתו בתבה ויעבר	עבר
אלהים רוח על הארץ וישכו	שכך

ccccccccccccccccccccccccccccccccccccccc
ccccccccccccccccccccccccccccccccccccccc

Transla. Chal.

מכל בשרא דביה רוחא דחיי: ועליא דכר ונוקבא מכל בשרא עלו כמא דפקיד יתה
יי ואגין יי עלוהי: והוה טופנא ארבעין יומין על ארעא וסגיאו מיא ונטלו ית
תיבותא ואיתרמת מעל ארעא: ותקיפו מיא וסגיאו לחדא על ארעא ומהלכא
תיבותא על אפי מיא: ומיא תקיפו לחדא לחדא על ארעא ואתחפיאו כל טוריא
רמיא דתחות כל שמיא: חמש עשרה אמין מלעילא תקיפו מיא וחפו טוריא: ומית
כל בשרא דרחיש על ארעא בעופא ובבעירא ובחיתא ובכל ריחשא דרחיש על ארעא
וכל אינשא: כל דנשמתא רוחא דחיי באפוהי מכל דביבשתא מיתו: ומחא ית כל
יקומא דעל אפי ארעא מאינשא עד בעירא עד ריחשא ועד עופא דשמיא
ואתמחיאו מן ארעא ואשתאר ברם נח ודעמיה בתיבותא: ותקיפו מיא על ארעא
מאה וחמשין יומין: Ca. viij. ודכיר יי ית נח וית כל חיתא וית כל בעירא
דעימיה בתיבותא ואעבר יי רוחא על ארעא ונחו ,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,

Interp. chal.

ex omni carne in qua est spūs vite. Et q̄ ingressa sunt masculus τ femina ex oīm carne introierūt: sicut pre cepit ei dñs: et protexit dñs sup eum. Et fuit diluuiū q̄draginta diebus sup terrā: et creuerūt aque: τ ele- nauerūt arcā: τ eleuata est desup terrā. τ p̄ualuerunt aque τ creuerūt valde sup terrā: τ ferebatur arca sup facies aquarū. Et aque p̄ualuerūt valde nimis sup terrā: τ operti sunt oēs mōtes excelsi qui sunt sub oībus celis. Quindecim cubitis altitudine p̄ualuerūt aque: τ operuerūt montes. Et mortua est ois caro q̄ mouebat sup terrā in volucribus τ in aīalibus et in bestijs τ in oīm reptili qđ reptat sup terrā: τ oēs ho- mines. Oīa in q̄bus est spiraculū spūs vite in nari bus suis: ex oībus q̄ sunt in arida mortua sunt. Et de leuit oēm substātiā q̄ erat sup faciē terre: ab homine vsq; ad iumētū vsq; ad reptile τ vsq; ad volucres celi: τ deleta sunt de terra: τ relictus est solūmodo noe τ q̄ cum eo erant in arca. Et p̄ualuerunt aque sup ter- ram centum et quinquaginta diebus. Cap. 8.
Et recordatus est deus noe τ oīm aīalium τ oīm iumentorū que erant cum eo in arca: τ trāsire fe cit deus ventum super terram: τ cessarunt cccccc

Primitiua chal.

חיה עול כמו
אגן רבע
תבה רום הלך
חפף
רום אמה עלה
חפה מות חיה
חיה מות
קום
מחא שאר
תבה חיה
עבר נוח

ספר עין תהם
המים: ויסכרו מעינת תהום ////
כלא
וארבת השמים, ויכלא הגשם מן
שוב
השמים: וישבו המים מעל הארץ
הלוך ושוב, ויחסרו המים מקצה
הלך חסר
חמשים ומאת יום: ותנח התבה /
מאה נוח
בחדש השביעי בשבעה עשר יום
הרר
לחדש על הרי אררט: והמים היו
הלוך וחסור עד החדש העשירי,
הלך חסר עשר
בעשירי באחד לחדש נראו ///
ראה
ראשי ההרים: ויהי מקץ //////
הרר היה קצץ
ארבעים יום, ויפתח נח את חלון /
רבע פתח חלל
התבה אשר עשה: וישלח את ///
שלח
הערב, ויצא יצוא ושוב, עד ///
יבשת המים מעל הארץ: וישלח
את היונה מאתו, לראות הקלו //
ראה קלל
המים מעל פני האדמה: ולא ///
פנה
מצאה היונה מנוח לכף רגלה, //
נוח
ותשב אליו אל התבה, כי מים /
שוב
על פני כל הארץ, וישלח ידו ///
פנה שלח
ויקחה, ויבא אתה אליו אל/////
לקח בוא
התבה: ויחל עוד שבעת ימים ///
אחרים, ויסף שלח את היונה מן
התבה: ותבא אליו היונה לעת //
בוא
ערב, והנה עלה זית טרף בפיה,
וידע נח כי קלו המים מעל הארץ:
קלל
ויחל עוד שבעת ימים אחרים,
יחל
וישלח את היונה, ולא יספה ///
שלח

aque: & clausi sunt fontes abyssi ∞∞∞∞∞∞∞ & cataracte celi: & prohibite sunt pluuie de ∞ celo. Reuerseq; sunt aque de terra ∞∞∞∞∞∞ euntes & redeũtes: & ceperunt minui post ∞ centum quinquaginta dies. Requieuitq; arca mense septimo: vicesimo septimo die ∞∞∞∞ mensis super montes armenie. At vero aque ibant & decrescebant vsq; ad decimũ mẽse. Decimo eñ mẽse prima die mensis apparuerũt cacumina montium. ∞ Cumq; transissent q̃draginta dies: aperiens noe fenestram ∞∞∞∞ arce quam fecerat dimisit ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞ coruũ. qui egrediebatur & reuertebatur: donec siccarẽtur aque super terram. Emisit quoq; columbam post eum vt videret si iã cessassent aque super faciem terre. ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞ q̃ cũ nõ inuenisset vbi requiesceret pes eius ∞ reuersa est ad eũ in arcã. Aque enim erãt ∞∞ sup vniuersã terrã. Extenditq; manum suam: & apprehensam intulit in∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞ arcam. Expectatis aũt vltra septem diebus ∞ aliis: rursum dimisit columbam ex ∞∞∞∞∞ arca. At illa venit ad eum ad∞∞∞∞∞∞∞∞∞ vesperã: portãs ramũ oliue virẽtib⁹ foliis in ore suo. Intellexit ergo noe q̃ cessassent aque sup terrã. Expectauit q; nihilominus septẽ alios dies: & emisit colũbam: q̃ non ∞∞∞∞∞∞

aqua. et cooperti sunt fontes
τὸ ὕδωρ. καὶ ἐπεκαλύφθησαν αἱ πηγαὶ τῆς
abyssi et cataracte celi. et re
ἀβύσσου, καὶ οἱ καταρράκται τοῦ οὐρανοῦ. καὶ ἐνε
missa ẽ aqua vadens a terra. ꝛ im
δίδου τὸ ὕδωρ πορευόμενον ἀπὸ τῆς γῆς. καὶ ἠ
minuebat aqua: post centum quiquagita
λαττονοῦτο τὸ ὕδωρ, μετὰ ἑκατὸν πεντήκοντα
dies. et sedit arca in septimo mẽ
ἡμέρας. καὶ ἐκάθισεν ἡ κιβωτὸς ἐν τῷ ἑβδόμῳ μη
se: septima ꝛ vigesima mensis: sup mõtes ara=
νί, ἑβδόμῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνός, ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ ἀρα
rat. aqua diminuebat vsq; ad decimũ mẽ=
ράτ. τὸ ὕδωρ ἠλαττονοῦτο ἕως τοῦ δεκάτου μη
sem. apparuerũt autẽ capita mõtiũ in de
νός. ὤφθησαν δὲ αἱ κεφαλαὶ τῶν ὀρέων ἐν τῷ δε
cimo mense: prima mensis. ꝛ factũ ẽ post
κάτῳ μηνί, τῇ πρώτῃ τοῦ μηνός. καὶ ἐγένετο μετὰ
quadraginta dies. et aperuit noe fenestrã
τεσσαράκοντα ἡμέρας. καὶ ἀνέῳξε νῶε τὴν θυρίδα
arce: quã fecit. et misit cor
τῆς κιβωτοῦ, ἣν ἐποίησε. καὶ ἀπέστειλε τὸν κόρα
uũ ad videndũ: si cessauit aqua. et exiens:
κα ἰδεῖν, εἰ κεκόπακε τὸ ὕδωρ. καὶ ἐξελθών,
non est reuersus: donec siccaretur aqua
οὐκ ἀνέστρεψεν, ἕως τοῦ ξηρανθῆναι τὸ ὕδωρ
a facie terre. ꝛ emisit co
ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. καὶ ἐξαπέστειλε τὴν
lumbã post eũ: vt videret: si cessauit
περιστερὰν ὀπίσω αὐτοῦ, ἰδεῖν, εἰ κεκόπακε
aqua a facie terre. ꝛ nõ inue
τὸ ὕδωρ ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. καὶ μὴ εὑροῦ
niẽs columba requiem pedibus suis:
σα ἡ περιστερὰ ἀνάπαυσιν τοῖς ποσὶν αὐτῆς,
reuersa ẽ ad eum in arcam: qꝛ a=
ὑπέστρεψε πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν κιβωτόν, ὅτι ὕ
qua erat sup oẽm faciẽ terre. ꝛ ex=
δωρ ἦν ἐπὶ παντὶ τῷ προσώπῳ τῆς γῆς. καὶ ἐκ
tendẽs manũ suã: accepit eã: et indu=
τείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ, ἔλαβεν αὐτήν, καὶ εἰσήγα
xit eã ad se in arcam. et expectãs
γεν αὐτὴν πρὸς ἑαυτὸν εἰς τὴν κιβωτόν. καὶ ἐπισχὼν ἔτι
vltra septẽ dies: emisit colũbam ex
ἡμέρας ἑπτὰ ἑτέρας, ἐξαπέστειλε τὴν περιστερὰν ἐκ τῆς
arca. ꝛ reuersa ẽ ad eũ columba. ꝛ
κιβωτοῦ. καὶ ἀνέστρεψε πρὸς αὐτὸν ἡ περιστερά. καὶ
habebat foliũ oliue festucã in ore suo.
εἶχε φύλλον ἐλαίας κάρφος ἐν τῷ στόματι αὐτῆς.
et cognouit noe: qꝛ cessauit aqua a fa
καὶ ἔγνω νῶε, ὅτι κεκόπακε τὸ ὕδωρ ἀπὸ προσ
cie terre. ꝛ expectãs adhuc septẽ dies: emi
ώπου τῆς γῆς. καὶ ἐπισχὼν ἔτι ἡμέρας ἑπτὰ ἑτέρας, ἐξα
sit columbã: ꝛ nõ addidit
πέστειλε τὴν περιστερὰν, καὶ οὐ προσέθετο

Primitiua chal.

ספר נבע כסא
כלא תוב נחת
תנה חזא ראש
רבע יום
נפק תוב
חזא שכח
נחת תוב תבה
ישט עוד ארך
יסף תבר אתא
מחא קלל ארך
יסף

Interp. chal.

aque. Et clausi sunt fontes abyssi ꝛ fenestre celi: ꝛ p̃hibita est pluuia de celo. Et reuerse sunt aque desup terrã euntes ꝛ reuertẽtes: ꝛ diminute sunt aque post centũ ꝛ quinquaginta dies. et q̃euit arca in mense septimo in decimaseptima die mẽsis sup montes cardu. Et aque ibant ꝛ diminuebãtur vsq; ad decimũ mensem: in prima die mensis decimi apparuerũt capita montiũ. Et factũ est in fine quadraginta dierum: et aperuit noe fenestrã arce quam fecerat: et emisit coruũ: et egrediebatur ꝛ reuertebat: donec siccarẽtur aque desuper terrã. Et emisit columbã a se: vt videret si alleuiate fuissent aque desup faciem terre. Et non inuenit columba requiẽ plante pedis sui: ꝛ reuersa est ad eum in arcam: quoniã aque erant sup faciem vniuerse terre: et extendit manũ suam ꝛ tulit eam: ꝛ induxit eam secuz in arcam. Et expectauit adhuc septem diebus aliis: et rursus emisit columbam ex arca. Et venit ad eum columba in tempore vespertino: et ecce folium oliue quod decerpserat ore suo: et cognouit noe quod aque iminute erant desup terram. Et expectauit vltra septem diebus aliis: et emisit columbam: et nunquam ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞

Transla. Chal.

מיא: ואיסתכרו מבועי תהומא וכוי שמיא, ואתכלי מטרא מן שמיא: ותבו מיא מעל
ארעא אזלין ותיבין, וחסרו מיא מסוף מאה וחמשין יומין: ונחת תיבותא בירחא //
שביעאה בשבעה עשר יומא לירחא על טורי קרדו: ומיא הוו אזלין וחסרין עד ירחא
עשיראה, בעשיראה בחד לירחא איתחזיאו רישי טוריא: והוה מסוף ארבעין יומין,
ופתח נח ית כות תיבותא דעבד: ושלח ית עורבא, ונפק מיפק ותאיב, עד דיביש
מיא מעל ארעא: ושלח ית יונה מלותיה, למיחזי אם קלו מיא מעל אפי ארעא: ולא
אשכחת יונה מנח לפרסת רגלה, ותבת לותיה לתיבותא ארי מיא על אפי כל ארעא,
ואושיט ידיה ונסבה, ואעיל יתה לותיה לתיבותא: ואוריך עוד שבעא יומין אחרנין,
ואוסיף שלח ית יונה מן תיבותא: ואתת לותיה יונה לעידן רמשא, והא טרף זיתא
תביר נחית בפומה וידע נח ארי קלו מיא מעל ארעא: ואוריך עוד שבעא יומין //
אחרנין, ושלח ית יונה, ולא אוסיפת ////////

Trāsla.Grẽ.lxx.cū interp̃.latina.

reuerti ad eū vltra.et factū ē in vno
C τοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς αὐτὸν ἔτι. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑνὶ
et sexcētesimo anno: in vita noe: primo mē
καὶ ἑξακοσιοστῷ ἔτει, ἐν τῇ ζωῇ τοῦ νῶε, τοῦ πρώτου μη
se defecit aqua a facie terre.
νὸς ἐξέλιπε τὸ ὕδωρ ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς.
et aperuit noe tectū arce: quā fe
καὶ ἀπεκάλυψε νῶε τὴν στέγην τῆς κιβωτοῦ, ἣν ἐποίη
cit. et vidit: φ defecit aqua a facie
σεν. καὶ εἶδεν, ὅτι ἐξέλιπε τὸ ὕδωρ ἀπὸ προσώπου
terre. in mēse secūdo septima ꝛ decima die
τῆς γῆς. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ μηνὶ ἑβδόμῃ καὶ εἰκάδι ἡμέ
arefacta ē terra. et septima ꝛ vigesima mēsis ape
ρα ἐξηράνθη ἡ γῆ. καὶ ἑβδόμῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς ἀνέῳ
ruit arcam. et ait dñs deus noe: dicēs: egre
ξε τὴν κιβωτόν. καὶ εἶπε κύριος ὁ θεὸς τῷ νῶε, λέγων, ἐξέλ
dere de arca tu: ꝛ filij tui: ꝛ vxor tua:
θε ἐκ τῆς κιβωτοῦ σύ, καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ ἡ γυνή σου,
et vxores filiorū tuorū tecū: ꝛ oēs
καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν σου μετὰ σοῦ, καὶ πάντα
bestie quecūqȝ sūt tecū: ꝛ oīs caro a vola
τὰ θηρία ὅσα ἐστὶ μετὰ σοῦ, καὶ πᾶσα σὰρξ ἀπὸ πετει
tilibus vsqȝ ad iumēta: ꝛ oē reptile qđ mouet̃ sup
νῶν ἕως κτηνῶν, καὶ πᾶν ἑρπετὸν κινούμενον ἐπὶ
terrā: educ tecū et crescite et
ʒ.i.c.ꝛ τῆς γῆς, ἐξάγαγε μετὰ σεαυτοῦ. καὶ αὐξάνεσθε καὶ
A. multiplicamini: ꝛ replete terrā. ꝛ egressus ē noe:
ꝛ ifra. πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν. καὶ ἐξῆλθε νῶε,
9.a. et vxor eius: et filij eius ꝛ vxores
B καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ αἱ γυναῖκες τῶν
D filiorū eius cum eo: et oēs bestie. et om
υἱῶν αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ θηρία, καὶ πάν
nia iumēta: ꝛ oē volatile: et oē reptile
τα τὰ κτήνη, καὶ πᾶν πετεινὸν, καὶ πᾶν ἑρπετὸν
quod mouet̃ sup terrā: egressa sūt ex arca. et
κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς, ἐξῆλθεν ἐκ τῆς κιβωτοῦ. καὶ
edificauit noe altare dño. ꝛ accepit de
ᾠκοδόμησε νῶε θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ. καὶ ἔλαβεν ἀπὸ
cunctis iumentis mundis: et de cūctis
πάντων τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν, καὶ ἀπὸ πάντων
volatilibus mundis: et obtulit holocau
τῶν πετεινῶν τῶν καθαρῶν, καὶ ἀνήνεγκεν ὁλοκαύτω
stū sup altare. ꝛ odoratus ē dñs deus odorē
σιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. καὶ ὠσφράνθη κύριος ὁ θεὸς ὀσμὴν
suauitatis. ꝛ ait dñs deus. recogitans: nō ad
εὐωδίας. καὶ εἶπε κύριος ὁ θεὸς, διανοηθεὶς, οὐ προσ
dam vltra maledicere terre: propt̃ opera ho
θήσω ἔτι καταράσασθαι τὴν γῆν, διὰ τὰ ἔργα τῶν ἀν
minū. qȝ incumbit cogitatio hominis dili
θρώπων. ὅτι ἔγκειται ἡ διάνοια τοῦ ἀνθρώπου ἐπι
genter ad mala: ex adolescētia sua. non ad
μελῶς ἐπὶ τὰ πονηρὰ, ἐκ νεότητος αὐτοῦ. οὐ προσ
dam igit̃ percutere oēm carnē viuētē: sicut feci cūctis diebus terre. semētis
θήσω οὖν πατάξαι πᾶσαν σάρκα ζῶσαν, καθὼς ἐποίησα πάσας τὰς ἡμέρας τῆς γῆς. σπέρμα

Transla.B.Hiero.

e reuersa vltra ad eum. Igitur sexcētesimo primo anno: primo mēse prima die mensis imminute sunt aque super terrā. Et aperiens noe tectum arce aspexit: vidit qȝ φ exsiccata esset superficies terre. Mense secundo septimo & vicesimo die mensis arefacta est terra. Locutus est autem deus ad noe dicens. Egredere de arca tu & vxor tua: filii tui & vxores filiorū tuorū tecū. Cūcta aiantia q̄ sunt apud te: ex oī carne tam ī volatilibus qȝ in bestiis & vniuersis reptilibus q̄ reptāt sup terrā: educ tecū: & igredimini super terram. Crescite & multiplicami super eā. Egressus ē ergo noe & filii eius & vxor illius & vxores filiorū eius cū eo. Sed & oia aiantia iumēta & reptilia que reptant super terrā sm genus suū egressa sunt de arca. Edificauit aūt noe altare dño: & tollens de cunctis pecoribus & volucribus mundis: obtulit holocausta super altare. Odoratusqȝ est dñs odorē suauitatis: & ait ad eū. Nequaqȝ vltra maledicam terre propter homīes. Sensus enim & cogitatio humani cordis in malum prona sunt ab adolescētia sua. Nō igi vltra pcutiā oēm anīmā viuētē: sic feci. Cūctis dieb9 terre semētis

Tex.Heb.

שׁוּב אֵלָיו עוֹד׃ וַיְהִי בְּאַחַת וְשֵׁשׁ
מֵאוֹת שָׁנָה בָּרִאשׁוֹן בְּאֶחָד
לַחֹדֶשׁ חָרְבוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ
וַיָּסַר נֹחַ אֶת מִכְסֵה הַתֵּבָה וַיַּרְא
וְהִנֵּה חָרְבוּ פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ וּבַחֹדֶשׁ
הַשֵּׁנִי בְּשִׁבְעָה וְעֶשְׂרִים יוֹם
לַחֹדֶשׁ יָבְשָׁה הָאָרֶץ׃ וַיְדַבֵּר
אֱלֹהִים אֶל נֹחַ לֵאמֹר׃ צֵא מִן
הַתֵּבָה אַתָּה וְאִשְׁתְּךָ וּבָנֶיךָ וּנְשֵׁי
בָנֶיךָ אִתָּךְ׃ כָּל הַחַיָּה אֲשֶׁר אִתְּךָ
מִכָּל בָּשָׂר בָּעוֹף וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל
הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׂ עַל הָאָרֶץ הוֹצֵא
אִתָּךְ וְשָׁרְצוּ בָאָרֶץ וּפָרוּ וְרָבוּ
עַל הָאָרֶץ׃ וַיֵּצֵא נֹחַ וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ
וּנְשֵׁי בָנָיו אִתּוֹ׃ כָּל הַחַיָּה כָּל
הָרֶמֶשׂ וְכָל הָעוֹף כֹּל רוֹמֵשׂ עַל
הָאָרֶץ לְמִשְׁפְּחֹתֵיהֶם יָצְאוּ מִן
הַתֵּבָה׃ וַיִּבֶן נֹחַ מִזְבֵּחַ לַיהוָה וַיִּקַּח
מִכֹּל הַבְּהֵמָה הַטְּהֹרָה וּמִכֹּל הָעוֹף
הַטָּהוֹר וַיַּעַל עֹלֹת בַּמִּזְבֵּחַ׃ וַיָּרַח
יְהוָה אֶת רֵיחַ הַנִּיחֹחַ וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֶל לִבּוֹ לֹא אֹסִף לְקַלֵּל עוֹד
אֶת הָאֲדָמָה בַּעֲבוּר הָאָדָם כִּי יֵצֶר
לֵב הָאָדָם רַע מִנְּעֻרָיו וְלֹא אֹסִף
עוֹד לְהַכּוֹת אֶת כָּל חַי כַּאֲשֶׁר
עָשִׂיתִי׃ עַד כָּל יְמֵי הָאָרֶץ זֶרַע

Pr̃itiua.heb.

הָיָה
מֵאָה
סוּר כָּסָה רָאָה
פָּנָה
שָׁנָה
דִּבֵּר
יָצָא
אִישׁ נָשָׁה
יָצָא
פָּרָה רָבָה
אִישׁ
שָׁפַח
בָּנָה זָבַח לָקַח
טָהַר עָלָה עָלָה
רִיחַ נוּחַ
לֵבָב יָסַף
יָצַר
רוּעַ
נָכָה
עָשָׂה עוֹד יוֹם

Transla.Chal.

לְמִיתַב לְוָתֵיהּ עוֹד׃ וַהֲוָה בְּשִׁית מְאָה וַחֲדָא שְׁנִין בְּקַדְמָאָה בְּחַד לְיַרְחָא נְגוּבוּ מַיָּא מֵעַל
אַרְעָא וְאַעְדִּי נֹחַ יָת חוֹפָאָה דְּתֵיבוּתָא וַחֲזָא וְהָא נְגוּבוּ אַפֵּי אַרְעָא׃ וּבְיַרְחָא תִּנְיָנָא
בְּעֶשְׂרִין וְשִׁבְעָא יוֹמָא לְיַרְחָא יְבֵשַׁת אַרְעָא׃ וּמַלֵּיל יְיָ עִם נֹחַ לְמֵימַר׃ פּוּק מִן תֵּיבוּתָא
אַתְּ וְאִתְּתָךְ וּבְנָךְ וּנְשֵׁי בְנָךְ עִמָּךְ׃ כָּל חַיְתָא דְּעִמָּךְ מִכָּל בִּשְׂרָא בְּעוֹפָא וּבִבְעִירָא וּבְכָל
רִיחְשָׁא דְּרָחֵישׁ עַל אַרְעָא אַפֵּיק עִמָּךְ וְיִתְיַלְדוּן בְּאַרְעָא וְיִפְשׁוּן וְיִסְגוּן עַל אַרְעָא׃
וּנְפַק נֹחַ וּבְנוֹהִי וְאִתְּתֵיהּ וּנְשֵׁי בְנוֹהִי עִמֵּיהּ׃ כָּל חַיְתָא וְכָל רִיחְשָׁא וְכָל עוֹפָא כָּל
דְּרָחֵישׁ עַל אַרְעָא לְזַרְעֲיָתְהוֹן נְפַקוּ מִן תֵּיבוּתָא׃ וּבְנָא נֹחַ מַדְבְּחָא קֳדָם יְיָ וּנְסֵיב מִכָּל
בְּעִירָא דַּכְיָתָא וּמִכָּל עוֹפָא דַּכְיָא וְאַסֵּיק עֲלָוָן עַל מַדְבְּחָא׃ וְקַבֵּיל יְיָ בְּרַעֲוָא יָת
קוּרְבָּנֵיהּ וַאֲמַר יְיָ בְּמֵימְרֵיהּ לָא אוֹסֵיף לְמִלְטַט עוֹד יָת אַרְעָא בְּדִיל חוֹבֵי אֱנָשָׁא
אֲרֵי יִצְרָא לִבָּא דֶּאֱנָשָׁא בִּישׁ מִזְּעֵירֵיהּ וְלָא אוֹסֵיף עוֹד לְמִמְחֵי יָת כָּל חַיָּא כְּמָא
דַּעֲבָדִית׃ עַד כָּל יוֹמֵי אַרְעָא זְרוּעָא

Interp̃.chal.

est reuersa ad eum amplius. Et factū est in sexcentesimo ꝛ vno anno: prima die mensis siccate sunt aque desup terrā: ꝛ abstulit noe tectū arce: et vidit: ꝛ ecce siccata erat facies terre. Et in mēse scđo vigesima septima die mēsis: arefacta est terra. Et locutus est de9 cum noe dicēs. Egredere de arca tu ꝛ vxor tua ꝛ filij tui: ꝛ vxores filiorū tuorū tecū: ꝛ cuncta animātia que tecuȝ sunt ex omni carne tam de volucribus qȝ de iumentis ꝛ de reptilibus que reptant super terrā educ tecum: ꝛ generent in terra: ꝛ multiplicētur ꝛ crescant super terrā. Et egressus est noe ꝛ filij sui ꝛ vxor eius et vxores filiorū suorū cum eo. Omnia animalia ꝛ oia reptilia ꝛ omnes volucres omne quod mouetur sup terrā sm generationes eoruȝ egressa sunt de arca. Et edificauit noe altare corā dño: ꝛ tulit ex oibus animalibus mundis ꝛ ex oibus volucribus mundis: ꝛ obtulit holocaustū super altare. Et suscepit dñs cum beneplacito oblationem eius: et dixit dñs in verbo suo non addam maledicere rursus terram propter peccata hominū: quoniā sensus cordis humani malus est ab infantia sua: ꝛ non addā vltra percutere omne viuēs: sicut feci. Adhuc oibus diebus terre seminatio

Pr̃itiua chal.

תּוּב שְׁנָה
עֲדָה חֲפָה תְּנָה
תְּנָה אֲמַר נְפַק
נְשָׁה חֲיָה
נְפַק יְלַד נְפַשׁ
סְגָא נְשָׁה חֲיָה
תְּנָה בְּנָה דְּכַח
דְּכָה נְסַק עֲלָה
אֲמַר יְסַף לוּט
מְחָא חֲיָה

Primitiua heb. Ter. Heb. Gen. Ca. ix.

Ter. Heb.

וקציר וקר וחם וקיץ וחרף ויום
ולילה לא ישבתו: ויברך
אלהים את נח ואת בניו ויאמר
להם פרו ורבו ומלאו את הארץ:
ומוראכם וחתכם יהיה על כל
חית הארץ ועל כל עוף השמים
בכל אשר תרמש האדמה ובכל
דגי הים בידכם נתנו: כל רמש
אשר הוא חי לכם יהיה לאכלה
כירק עשב נתתי לכם את כל:
אך בשר בנפשו דמו לא תאכלו:
ואך את דמכם לנפשתיכם
אדרש מיד כל חיה אדרשנו
ומיד האדם מיד איש אחיו
אדרש את נפש האדם: שפך דם
האדם באדם דמו ישפך כי
בצלם אלהים עשה את האדם:
ואתם פרו ורבו שרצו בארץ
ורבו בה: ויאמר אלהים אל נח
ואל בניו אתו לאמר: ואני הנני
מקים את בריתי אתכם ואת
זרעכם אחריכם: ואת כל נפש
החיה אשר אתכם בעוף בבהמה
ובכל חית הארץ אתכם מכל
יצאי התבה לכל חית הארץ:
והקמתי את בריתי אתכם ולא
יכרת כל בשר עוד ממי המבול

Primitiua heb.

קצר קרר
חמם קוץ שבת
Ca. ix.
ברך אמר
פרה רבה
ירא חתת היה
חיה
רמש
דגה
חיה היה
נתן
אכל
דרש
שפך
פרה רבה
אמר
קום ברת
חיה
יצא חיה
קום
כרת נול

Trãsla. B. Hiero.

Et messis frigus & estus: estas & hyems: nox & dies nõ requiescẽt. Ca. 9.

Benedixitq; deus noe & filiis eius: & dixit ad eos. Crescite & multiplicami & replete terram: & terror vester ac tremor sit super cũcta aialia terre & sup oẽs volucres celi: cũ vniuersis que mouentur sup terrã. Oẽs pisces maris manui vre traditi sunt: & oẽ qđ mouetur & viuit erit vobis in cibum. Quasi olera virẽtia tradidi vobis omnia. Excepto q carnẽ cum sanguine nõ comedetis. Sanguinem eñ animarum vestrarum requiram de manu cũctarum bestiarum & de manu hois. De manu viri & fratris eius reqrã aiam hois. Quicunq; effuderit humanũ sanguinẽ: fundetur sanguis illius. Ad imaginem quippe dei factus est homo. Vos aũt crescite & multiplicamini: & igredimini sup terrã & iplete eã. Hec quoq; dixit deus ad noe & ad filios eius cum eo. Ecce ego statuam pactũ meũ vobiscum: & cum semine vestro post vos & ad oẽm animam viuẽtẽ q̃ est vobiscũ: tã in volucribus q̃ i iumẽtis & pecudibus terre: cunctisq; q̃ egressa sũt de arca & vniuersis bestiis terre. Statuã pactũ meũ vobiscum: & nequaquam vltra interficietur ois caro aquis diluuii:

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.

et messis. frigus & calor: estas & ver: diem
καὶ θερισμός, ψῦχος καὶ καῦμα, θέρος καὶ ἔαρ, ἡμέραν
et noctẽ: nõ requiescent.
καὶ νύκτα οὐ καταπαύσουσι. Ca. 9.
Et benedixit deus noe: et filiis eius.
Καὶ εὐλόγησεν ὁ θεὸς τὸν νῶε, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ.
et dixit eis: crescite & multiplicamini: & reple
καὶ εἶπεν αὐτοῖς, αὐξάνεσθε, καὶ πληθύνεσθε, καὶ πλη-
te terrã: et dominamini eius. et
ρώσατε τὴν γῆν, καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς. καὶ ὁ
tremor vester: et timor vester erit sup oẽs
τρόμος ὑμῶν, καὶ ὁ φόβος ὑμῶν ἔσται ἐπὶ πᾶσι τοῖς
bestias terre: et sup oia volatilia ce
θηρίοις τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρα-
li: et sup oia q̃ mouẽtur sup terrã. et
νοῦ, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ κινούμενα ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ [illegible] .8.c. C
oẽs pisces maris sub manibus vo
πάντας τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης ὑπὸ χεῖρας ὑ-
bis dedi. et oẽ volatile: qđ ẽ viuẽs: vobis erit
μῖν δέδωκα. καὶ πᾶν πετεινόν, ὅ ἐστι ζῶν, ὑμῖν ἔσται
in cibũ. tanq̃ olera herbe dedi vobis om
εἰς βρῶσιν. ὡς λάχανα χόρτου δέδωκα ὑμῖν τὰ πάν-
nia. verũtñ carnes i sanguine aie nõ comedetis. & eni
τα. πλὴν κρέα ἐν αἵματι ψυχῆς οὐ φάγεσθε. καὶ γὰρ
vestrũ sanguinẽ aiarũ vestrarũ: de manu cũ
τὸ ὑμέτερον αἷμα τῶν ψυχῶν ὑμῶν, ἐκ χειρὸς πάν-
ctarũ bestiarũ requirã illũ. & de manu homi
των τῶν θηρίων ἐκζητήσω αὐτό. καὶ ἐκ χειρὸς ἀνθρώ-
nis fratris eius: requirã aiaz hois. q̃ ef
που ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἐκζητήσω τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου. ὁ ἐκ-
fuderit sanguinẽ hois: p sanguine hois: eius effũ
χέων αἷμα ἀνθρώπου, ἀντὶ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὸ αὐτοῦ ἐκχυ- Mat. 26.a
det: qz in imagine dei feci holez. vos aũt
θήσεται. ὅτι ἐν εἰκόνι θεοῦ ἐποίησα τὸν ἄνθρωπον. ὑμεῖς δὲ
crescite et multiplicamini. & replete terrã.
αὐξάνεσθε, καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν. Apo. 13.c.
et dominamini eius. & ait deus ad noe:
καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς. καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς νῶε,
et filios eius cũ eo: dicens: ecce ego sta
καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, λέγων, ἰδοὺ ἐγὼ ἀ-
tuo pactũ meũ vobis: & semini vestro Esaie.
νίστημι τὴν διαθήκην μου ὑμῖν, καὶ τῷ σπέρματι ὑμῶν 54.c
post vos: et oi anime viuẽti vobiscũ: in
μεθ' ὑμᾶς, καὶ πάσῃ ψυχῇ τῇ ζώσῃ μεθ' ὑμῶν, εἰς τὸν
eternũ: a volucribus: & a iumẽtis: et oibus
αἰῶνα, ἀπὸ ὀρνέων, καὶ ἀπὸ κτηνῶν, καὶ πᾶσι τοῖς
bestiis terre: q̃cũq; sũt vobiscũ: ab oibus
θηρίοις τῆς γῆς, ὅσα εἰσὶ μεθ' ὑμῶν, ἀπὸ πάντων τῶν B
exeuntibus ex arca. et statuã pactũ
ἐξελθόντων ἐκ τῆς κιβωτοῦ. καὶ στήσω τὴν διαθήκην
meũ ad vos. et nõ morietur ois caro
μου πρὸς ὑμᾶς. καὶ οὐκ ἀποθανεῖται πᾶσα σάρξ
vltra ab aqua diluuij.
ἔτι ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ κατακλυσμοῦ.

Transla. Chal.

Ca. ix.
חצדא וקורא וחומא וקיטא וסיתוא ויומי ולילי לא יבטלון:
ובריך יי ית נח וית בנוהי ואמר להון פושו וסגו ומלו ית ארעא: ודחלתכון
ואימתכון תהא על כל חית ארעא ועל כל עופא דשמיא בכל דתרחיש ארעא ובכל
נוני ימא בידיכון יהון מסירין: כל רחשא דהוא חי לכון יהא למיכל כירוקא דעשבא
יהבית לכון ית כולא: ברם בשרא בנפשיה דמיה לא תיכלון: וברם ית דמכון
לנפשתיכון אתבע מיד כל חיתא אתבעניה ומידא דאינשא מידא דגבר דישוד
ית דמא דאחוהי אתבע ית נפשא דאינשא: דישוד דמא דאינשא בסהדין על מימר
דיינא דמיה יתשד ארי בצלמא דיי עבד ית אינשא: ואתון פושו וסגו אתילדו
בארעא וסגו בה: ואמר יי לנח ולבנוהי עמיה למימר: ואנא הא אנא מקים ית קימי
עמכון ועם בניכון בתריכון: וית כל נפשא חיתא דעמכון בעופא בבעירא ובכל חיתא
דארעא עמכון מכל נפקי תיבותא לכל חיתא דארעא: ואקים ית קימי עמכון
ולא ישתיצי כל בשרא עוד ממי טופנא

Primitiua chal.

חמם קטל
נפש סגא מלא
הוה חיה רחש
ים הוה חיה
הוה אכל אכל
תבע חיה אשד
אסר דון
אשר נפש ילד
קום קום
תנה חיה קום
שצא

Interp. chal.

et messis & frigus et calor & estas et hyems & dies et noctes non cessabunt. Cap. 9.

Et benedixit deus noe & filiis eius: et dixit eis. Crescite & multiplicamini & replete terras. Et timor vester & terror erit sup bestias terre & sup oẽs volucres celi in oĩ qđ reptat sup terrã: et in oibus piscibus maris: q̃ in manu vestra traditi sunt. Oĩe quod mouetur & viuit: vobis erit ad vescendũ: quasi herbam virentẽ dedi vobis oia. verũtamẽ carnẽ cum anima sua sanguineq; suo nõ comedetis. Etenĩ sanguinẽ animarũ vestrarũ requirã: de manu cunctarũ bestiarũ requirã eum: & de manu hois: de manu viri qui effuderit sanguinẽ fratris sui requirã animã hominis. Quicũq; effuderit sanguinẽ hois cũ testibus: per sententiã iudicis sanguis eius fundetur: qđ ad imaginẽ dei fecit hoiem. Uos aũt crescite & multiplicamini generationeq; facite i terra & multiplicamini in ea. Et dixit deus ad noe & ad filios eius cũ eo dicẽs. Ecce ego statuã pactũ meũ vobiscũ & cum filiis vris post vos: & cũ oĩi aia viuẽti q̃ est vobiscũ tam in volucribus quã in aialibus & in oibus bestiis terre q̃ sunt vobiscũ ex oibus egredientibus de arca in vniuersis animalibus terre. Et statuã pactũ meũ vobiscũ: & nõ consumabitur vltra ois caro propter aquas diluuij:

et non vltra erit diluuiũ aque: ad corrũpẽ-
καὶ οὐκ ἔτι ἔσται κατακλυσμὸς ὕδατος, καταφθεῖ-
dũ oẽs terrã. et dixit dñs deus noe:
ραι πᾶσαν τὴν γῆν. καὶ εἶπε κύριος ὁ θεὸς τῷ νῶε,
hoc signũ federis: qđ ego do in-
τοῦτο τὸ σημεῖον τῆς διαθήκης, ὃ ἐγὼ δίδωμι ἀνα-
ter me et vos: et inter oẽm animã:
μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν, καὶ ἀναμέσον πάσης ψυχῆς,
q̃ est vobiscũ in gñationes sẽpiternas: arcũ meũ po-
ἥ ἐστι μεθ' ὑμῶν εἰς γενεὰς αἰωνίους, τὸ τόξον μου τίθη-
no in nube. et erit in signũ federis: in-
μι ἐν τῇ νεφέλῃ. καὶ ἔσται εἰς σημεῖον διαθήκης, ἀναμέ-
ter me et terrã. & erit in cõnubilando me nu-
σον ἐμοῦ καὶ τῆς γῆς. καὶ ἔσται ἐν τῷ συννεφεῖν με νε-
bes sup terrã. apparebit arcus meus in nu-
φέλας ἐπὶ τὴν γῆν, ὀφθήσεται τὸ τόξον μου ἐν τῇ νεφέ-
C be: et recordabor federis mei: qđ erit in-
λῃ, καὶ μνησθήσομαι τῆς διαθήκης μου, ἥ ἐστιν ἀναμέ-
ter me & vos: & inter oẽs aĩas in om-
σον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν, καὶ ἀναμέσον πάσης ψυχῆς ἐν πά-
ni carne. & nõ erit aqua in diluuiũ: ad
σῃ σαρκί. καὶ οὐκ ἔσται ὕδωρ εἰς κατακλυσμὸν, ὥστε
delendã vniuersã carnẽ. et erit arcus meus in
ἐξαλεῖψαι πᾶσαν σάρκα. καὶ ἔσται τὸ τόξον μου ἐν τῇ
nube. et videbo illũ: vt recorder federis
νεφέλῃ, καὶ ὄψομαι αὐτὸ, τοῦ μνησθῆναι διαθήκην
sempiterni: inter me & vos: & inter ani-
αἰώνιον, ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν, καὶ ἀναμέσον ψυ-
mã viuentẽ in oĩ carne: q̃ est sup terrã. et ait
χῆς ζώσης ἐν πάσῃ σαρκί, ἥ ἐστιν ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ εἶπε
dñs deus noe: hoc signũ federis: qđ con-
ὁ θεὸς τῷ νῶε, τοῦτο τὸ σημεῖον τῆς διαθήκης, ἧς διε-
stitui inter me: & inter oẽm carnem:
θέμην ἀναμέσον ἐμοῦ, καὶ ἀναμέσον πάσης σαρκός,
q̃ est sup terrã. erãt autẽ filii noe: q̃ egressi sũt de
ἥ ἐστιν ἐπὶ τῆς γῆς. ἦσαν δὲ οἱ υἱοὶ νῶε, οἱ ἐξελθόντες ἐκ
arca: sem: cham: iapheth. chã aũt erat pater
τῆς κιβωτοῦ, σὴμ, χὰμ, ἰάφεθ. χὰμ δὲ ἦν πατὴρ
chanaã. tres isti sunt filii noe. ab istis
χαναάν. τρεῖς οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ νῶε. ἀπὸ τούτων
disseminati sũt sup oẽs terrã. et cepit noe ho-
διεσπάρησαν ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. καὶ ἤρξατο νῶε ἄν-
mo agricola terre. et plantauit vineam. et
θρωπος γεωργὸς γῆς. καὶ ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα. καὶ
bibit de vino: et inebriatus ẽ: & nudatus ẽ in
ἔπιεν ἐκ τοῦ οἴνου, καὶ ἐμεθύσθη, καὶ ἐγυμνώθη ἐν τῷ
D domo sua. et vidit cham pater chanaã
οἴκῳ αὐτοῦ. καὶ εἶδε χὰμ ὁ πατὴρ χαναὰν τὴν
nuditatẽ patris sui: et egressus nũcia-
γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐξελθὼν ἀπήγ-
uit duobus fratribus suis foris. & acci-
γειλε τοῖς δυσὶν ἀδελφοῖς αὐτοῦ ἔξω. καὶ λα-
pientes sem et iapheth pallium:
βόντες σὴμ καὶ ἰάφεθ τὸ ἱμάτιον,

neq̧ erit deinceps diluuium dissipans terram. Dixitq̧ deus: hoc est signum federis qđ do inter me & vos: & ad oẽm animam viuentem que est vobiscũ in generationes sempiternas. Arcũ meũ ponã in nubibus & erit signũ federis inter me & iter terrã. Cũ q̧ obduxero nubibus celum: appebit arcus meus in nubibus: & recordabor federis mei vobiscũ: & cũ oĩ anima viuente que carnẽ vegetat: & non erunt vltra aque diluuii ad delendã vniuersam carnẽ. Eritq̧ arcus in nubibus: & videbo illũ & recordabor federis sempiterni: qđ pactũ est inter deum & oẽm animã viuentem vniuerse carnis q̃ ẽ sup terrã. Dixitq̧ de⁹ noe Hoc est signũ federis quod constitui iter me & omnẽ carnẽ super terrã. Erant ergo filii noe qui egressi sunt de arca: sem chã & iaphet. Porro cham ipse est pater chanaan. Tres isti filii sunt noe: & ab his disseminatũ ẽ oẽ genus hoim sup vniuersã terrã. cepitq̧ noe vir agricola exercere terrã: & plantauit vineam. Bibensq̧ vinũ inebriatus ẽ: & nudatus est in tabernaculo suo. Qđ cũ vidisset chã pr̃ chanaan verẽda s. p̃ris sui esse nudata: nunciauit duobus fratribus suis foras. At vero sem & iapheth pallium

וְלֹא יִהְיֶה עוֹד מַבּוּל לְשַׁחֵת | הָיָה
הָאָרֶץ׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים זֹאת אוֹת
הַבְּרִית אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן בֵּינִי
וּבֵינֵיכֶם וּבֵין כָּל נֶפֶשׁ חַיָּה אֲשֶׁר
אִתְּכֶם לְדֹרֹת עוֹלָם׃ אֶת קַשְׁתִּי | דור
נָתַתִּי בֶּעָנָן וְהָיְתָה לְאוֹת בְּרִית | נָתַן הָיָה
בֵּינִי וּבֵין הָאָרֶץ׃ וְהָיָה בְּעַנְנִי עָנָן
עַל הָאָרֶץ וְנִרְאֲתָה הַקֶּשֶׁת בֶּעָנָן׃ | רָאָה
וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי אֲשֶׁר בֵּינִי
וּבֵינֵיכֶם וּבֵין כָּל נֶפֶשׁ חַיָּה בְּכָל
בָּשָׂר וְלֹא יִהְיֶה עוֹד הַמַּיִם | הָיָה
לְמַבּוּל לְשַׁחֵת כָּל בָּשָׂר׃ וְהָיְתָה | טל הָיָה
הַקֶּשֶׁת בֶּעָנָן וּרְאִיתִיהָ לִזְכֹּר | רָאָה
בְּרִית עוֹלָם בֵּין אֱלֹהִים וּבֵין כָּל | כָּרַת
נֶפֶשׁ חַיָּה בְּכָל בָּשָׂר אֲשֶׁר עַל
הָאָרֶץ׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל נֹחַ | אָמַר
זֹאת אוֹת הַבְּרִית אֲשֶׁר הֲקִמֹתִי | קוּם
בֵּינִי וּבֵין כָּל בָּשָׂר אֲשֶׁר עַל
הָאָרֶץ׃ וַיִּהְיוּ בְנֵי נֹחַ הַיֹּצְאִים מִן | הָיָה
הַתֵּבָה שֵׁם וְחָם וָיָפֶת וְחָם הוּא
אֲבִי כְנָעַן׃ שְׁלֹשָׁה אֵלֶּה בְּנֵי נֹחַ
וּמֵאֵלֶּה נָפְצָה כָל הָאָרֶץ׃ וַיָּחֶל נֹחַ | חָלַל
אִישׁ הָאֲדָמָה וַיִּטַּע כָּרֶם׃ וַיֵּשְׁתְּ | נָטַע שָׁתָה
מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכָּר וַיִּתְגַּל בְּתוֹךְ | שָׁכַר גָּלָה
אָהֳלֹה׃ וַיַּרְא חָם אֲבִי כְנַעַן אֵת
עֶרְוַת אָבִיו וַיַּגֵּד לִשְׁנֵי אֶחָיו | עָרָה נָגַד שָׁנָה
בַּחוּץ׃ וַיִּקַּח שֵׁם וָיֶפֶת אֶת הַשִּׂמְלָה | לָקַח

Transla. Chal.

וְלָא יְהֵא עוֹד טוֹפָנָא לְחַבָּלָא אַרְעָא׃ וַאֲמַר יְיָ דָא אָת קְיָמָא דַּאֲנָא יָהֵיב בֵּין
מֵימְרִי וּבֵינֵיכוֹן וּבֵין כָּל נַפְשָׁא חַיְתָא דְּעִמְּכוֹן לְדָרֵי עָלְמָא׃ יָת קַשְׁתִּי יְהָבִית בַּעֲנָנָא
וּתְהֵא לְאָת קְיָם בֵּין מֵימְרִי וּבֵין אַרְעָא׃ וִיהֵא בְּעַנָּנוּתִי עֲנָנָא עַל אַרְעָא וְתִתַּחְזֵי
קַשְׁתָּא בַּעֲנָנָא׃ וּדְכִירְנָא יָת קְיָמִי דְּבֵין מֵימְרִי וּבֵינֵיכוֹן וּבֵין כָּל נַפְשָׁא חַיְתָא בְּכָל
בִּשְׂרָא וְלָא יְהֵא עוֹד מַיָּא לְטוֹפָנָא לְחַבָּלָא כָּל בִּשְׂרָא׃ וּתְהֵא קַשְׁתָּא בַּעֲנָנָא
וְאֶחְזֵינַהּ לְמִדְכַּר קְיָם עָלַם בֵּין מֵימְרָא דַּיְיָ וּבֵין כָּל נַפְשָׁא חַיְתָא בְּכָל בִּשְׂרָא דְּעַל
אַרְעָא׃ וַאֲמַר יְיָ לְנֹחַ דָּא אָת קְיָמָא דַּאֲקֵימִית בֵּין מֵימְרִי וּבֵין כָּל בִּשְׂרָא דְּעַל אַרְעָא׃
וַהֲווֹ בְנֵי נֹחַ דִּנְפַקוּ מִן תֵּיבוּתָא שֵׁם וְחָם וָיֶפֶת וְחָם הוּא אֲבוּהִי דִּכְנַעַן׃ תְּלָתָא אִלֵּין
בְּנֵי נֹחַ וּמֵאִלֵּין אִתְבַּדַּרַת כָּל אַרְעָא׃ וְשָׁרִי נֹחַ גְּבַר פָּלַח בְּאַרְעָא וּנְצִיב כַּרְמָא׃
וּשְׁתִי מִן חַמְרָא וּרְוִי וְאִתְגְּלִי בְּגוֹ מַשְׁכְּנֵיהּ׃ וַחֲזָא חָם אֲבוּהִי דִּכְנַעַן יָת עֶרְיְתָא
דַּאֲבוּהִי וְחַוִּי לִתְרֵין אֲחוֹהִי בְּשׁוּקָא׃ וּנְסֵיב שֵׁם וָיֶפֶת יָת כְּסוּתָא

Interp̃. chal.

neq̧ erit vltra diluuiũ ad disperdendã terram. Dixitq̧ deus. Hoc est signũ pacti qđ ego ponam inter verbum meum & inter vos et inter omnẽ animã viuentem que est vobiscum in generationes seculi. Arcum meum ponã in nube: & erit in signũ federis inter verbũ meũ & terrã. Et erit cũ adduxero nubem sup terram: et videbit arcus in nube. Et recordabor pacti mei qđ est inter verbũ meũ: & inter vos: et inter oẽm animã viuentẽ in vniuersa carne: neq̧ erit vltra aqua diluuiũ ad disperdendã oẽm carnem. Et erit arcus in nube: & videbo eum in memoriã federis sempiterni: quod est inter verbũ dei et inter oẽm animã viuentẽ in vniuersa carne que est sup terras. Dixitq̧ deus ad noe. Hoc est signũ federis inter verbum meũ: & vniuersam carnẽ que est super terrã. Et fuerunt filii noe q̃ egressi sunt de arca: sem & cham & iapheth. et cham ipse ẽ pater chanaã. Tres isti sunt filii noe: & ab his disseminata ẽ vniuersa t̃ra. Et cepit noe esse vir operarius in terra: & plãtauit vineã. Et bibit ex vino & inebriatus est: & nudatus ẽ in medio tabernaculi sui. Et vidit cham pr̃ chanaã verẽda p̃ris sui: & nũciauit duobus fribus suis foras. Et tulerũt sem & iapheth palliũ

Primitiua chal.

הֲוָה אוֹת
אֲמַר חַיָּה דּוּר
הֲוָה הֲוָה חֲזָא
קוּם חַיָּה
חֲזָא קוּם אֲמַר
חַיָּה אוֹת קוּם
הֲוָה תְּלָת בְּדַר
שְׁרָא שְׁתָה רְוָה
גְּלָה שְׁכַן
עֲרָה חֲזָה כְּסָה

Primitiua heb. | Ter. Heb. | Gen. | Ca. x. | Trāsla. B. Hiero. | Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

Ter. Heb. (Genesis)

הָלַךְ | וַיָּשִׂימוּ עַל שְׁכֶם שְׁנֵיהֶם וַיֵּלְכוּ
כָּסָה עָרָה | אֲחֹרַנִּית וַיְכַסּוּ אֵת עֶרְוַת
פָּנָה | אֲבִיהֶם וּפְנֵיהֶם אֲחֹרַנִּית וְעֶרְוַת
רָאָה יָקַץ | אֲבִיהֶם לֹא רָאוּ: וַיִּיקֶץ נֹחַ מִיֵּינוֹ
וַיֵּדַע אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה לוֹ בְּנוֹ הַקָּטָן:
אָרַר | וַיֹּאמֶר אָרוּר כְּנָעַן עֶבֶד עֲבָדִים
הָיָה בָּרַךְ | יִהְיֶה לְאֶחָיו: וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ יְהוָה
הָיָה | אֱלֹהֵי שֵׁם וִיהִי כְנַעַן עֶבֶד לָמוֹ:
פָּתָה שָׁכַן | יַפְתְּ אֱלֹהִים לְיֶפֶת וְיִשְׁכֹּן בְּאָהֳלֵי
חָיָה | שֵׁם וִיהִי כְנַעַן עֶבֶד לָמוֹ: וַיְחִי
בּוּל | נֹחַ אַחַר הַמַּבּוּל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה
הָיָה יוֹם | וַחֲמִשִּׁים שָׁנָה: וַיִּהְיוּ כָּל יְמֵי נֹחַ
מֵאָה מוּת | תְּשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַחֲמִשִּׁים שָׁנָה
Ca. x. | וַיָּמֹת: וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת בְּנֵי
יָלַד | נֹחַ שֵׁם חָם וָיָפֶת וַיִּוָּלְדוּ לָהֶם
יָלַד בּוּל | בָּנִים אַחַר הַמַּבּוּל: בְּנֵי יֶפֶת גֹּמֶר
וּמָגוֹג וּמָדַי וְיָוָן וְתֻבָל וּמֶשֶׁךְ וְתִירָס:
וּבְנֵי גֹּמֶר אַשְׁכְּנַז וְרִיפַת וְתֹגַרְמָה:
וּבְנֵי יָוָן אֱלִישָׁה וְתַרְשִׁישׁ כִּתִּים
פָּרַד אִי | וְדֹדָנִים: מֵאֵלֶּה נִפְרְדוּ אִיֵּי
הַגּוֹיִם בְּאַרְצֹתָם אִישׁ לִלְשֹׁנוֹ
שָׁפַח | לְמִשְׁפְּחֹתָם בְּגוֹיֵהֶם: וּבְנֵי חָם
כּוּשׁ וּמִצְרַיִם וּפוּט וּכְנָעַן: וּבְנֵי
כוּשׁ סְבָא וַחֲוִילָה וְסַבְתָּה וְרַעְמָה
וְסַבְתְּכָא וּבְנֵי רַעְמָה שְׁבָא וּדְדָן:
חָלַל | וְכוּשׁ יָלַד אֶת נִמְרֹד הוּא הֵחֵל
הָיָה | לִהְיוֹת גִּבֹּר בָּאָרֶץ: הוּא הָיָה גִבֹּר

Trāsla. B. Hiero.

impofuerunt humeris suis: & incedentes retrorsum: operuerūt verenda pris sui. Faciesq3 eorū auerse erāt: & pris virilia nō viderunt. Euigilās aūt noe ex vino cū didicisset q̄ fecerat ei filius suus minor: ait. Maledictus chanaan: seruus seruorum erit fratribus suis. Dixitq3: benedictus dñs deus sem: sit chanaan seruus eius. Dilatet deus iaphet: & habitet in tabernaculis sem: sitq3 chanaan seruus eius. Vixit autem noe post diluuiū trecētis quiquaginta annis. & ipleti sūt oēs dies eius nongentorū quinquaginta annorum: & mortuus est. Ca. 10.

HE gñatiões filiorū noe: sem chā & iaphet: natiq3 sūt eis filii post diluuiū. Filii iaphet: gomer & magog & madai & iauan: & thubal & mosoch & thyras. Porro filii gomer assenez & riphat & thogorma. Filii aūt iauan: helisa & tharsis cethim & dodanim. Ab his diuise sunt insule gentiū in regiōibus suis: vnusqsq3 sēm linguā & familias in natiōibus suis. Filii autem cham: chus & mesrahim & phuth & chanaan. Filii aūt chus: saba euila & sabatha & regma & sabathaca. Filii regma: saba & dadan. Porro chus gēuit nemroth. Ipse cepit esse potens in terra: & erat robustus

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

imposuerūt sup duo dorsa eorū: et abierūt
ἐπέθηκαν ἐπὶ τὰ δύο νῶτα αὐτῶν, καὶ ἐπορεύθησαν
retrorsum: et operuerūt nuditatē pa
ὀπισθοφανῶς, καὶ ἐκάλυψαν τὴν γύμνωσιν τοῦ πα
tris sui: et facies eorū retror
τρὸς αὐτῶν, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῶν ὀπισθοφα
sum: t nuditatē patris sui non vide
νῶς, καὶ τὴν γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτῶν οὐκ εἴ
rūt. euigilauit āt noe a vino: t cognouit quecūq3
δον. ἐξένηψε δὲ νῶε ἀπὸ τοῦ οἴνου, καὶ ἔγνω ὅσα
fecit ei filius suus iunior. et ait:
ἐποίησεν αὐτῷ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ νεώτερος. καὶ εἶπεν,
maledictus chanaan. seruus domesticus erit
ἐπικατάρατος χαναάν. παῖς οἰκέτης ἔσται τοῖς
fratribus suis. et ait: benedictus dñs de
ἀδελφοῖς αὐτοῦ. καὶ εἶπεν, εὐλογητὸς κύριος ὁ θε
us sem. t erit chanaā seruus domesticus eius
ὸς τοῦ σήμ. καὶ ἔσται χαναὰν παῖς οἰκέτης αὐτοῦ
dilatet deus iapheth: et habitet in
πλατύναι ὁ θεὸς τῷ ἰάφεθ, καὶ κατοικησάτω ἐν
domibus sem. et erit chanaan seruus eo
τοῖς οἴκοις τοῦ σήμ. καὶ ἔσται χαναὰν παῖς αὐ
rum. vixit āt noe post diluuiū: ānos trecē
τῶν. ἔζησε δὲ νῶε μετὰ τὸν κατακλυσμόν, ἔτη τρια
tos quinquaginta. t fuerūt oēs dies
κόσια πεντήκοντα. καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι
noe: nongēti quinquagīta āni. t mortuus ē.
νῶε, ἐννακόσια πεντήκοντα ἔτη. καὶ ἀπέθανεν.

HE gñatiões filiorū noe: sem: cham: ia Ca. x
Αὗται δὲ αἱ γενέσεις τῶν υἱῶν νῶε, σήμ, χάμ, ἰά A
pheth. t nati sunt eis filij post diluui
φεθ. καὶ ἐγεννήθησαν αὐτοῖς υἱοὶ μετὰ τὸν κατακλυσ 1. Pa
um. filij iapheth: gomer: et magog: et madai: et ia 1. a.
μόν. υἱοὶ ἰάφεθ, γαμέρ, καὶ μαγώγ, καὶ μαδαί, καὶ ἰωυ
nan: t thobal: et mosoch: et thiras. t filij gomer
άν, καὶ θοβέλ, καὶ μοσόχ, καὶ θιράς. καὶ υἱοὶ γαμέρ,
aschonez: et rhiphath: et thogorma. et filij iaynan:
ἀσχανάζ, καὶ ῥιφάθ, καὶ θοργαμά. καὶ υἱοὶ ἰωυάν,
elisa: t tharsis: citii: rhodii. ab his diuisi
ἐλισά, καὶ θαρσεῖς, κίτιοι, ῥόδιοι. ἐκ τούτων ἀφωρί
sunt insule gentiū in terra eorū. vnusqsq3 sēm
σθησαν νῆσοι τῶν ἐθνῶν ἐν τῇ γῇ αὐτῶν. ἕκαστος κατὰ
linguam in familijs suis: t gētibus su
γλῶσσαν ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν, καὶ τοῖς ἔθνεσιν αὐ
is. filij āt cham: chus: et mesraim: phuth: t cha
τῶν. υἱοὶ δὲ χάμ, χοὺς, καὶ μεσραΐμ, φούδ, καὶ χα
naan. filij aūt chus: saba: et euila: et sabatha: et
ναάν. υἱοὶ δὲ χούς, σαβά, καὶ εὐιλά, καὶ σαβαθά, καὶ
regma: et sabathaca. filij āt regma: seba: et da
ῥεγμά, καὶ σαβαθακά. υἱοὶ δὲ ῥεγμά, σαβά, καὶ δα
dan. chus aūt genuit nemroth. hic cepit 1. Pa
δάν. χοὺς δὲ ἐγέννησε τὸν νεμβρώδ. οὗτος ἤρξατο 1. a.
esse gigas sup terrā. iste erat gigas.
εἶναι γίγας ἐπὶ τῆς γῆς. οὗτος ἦν γίγας.

Primitiua chal.

שְׁוָה תְּרֵי הֲוַר
חֲפָא עֲרָה עוּר
לְוַת הֲוָה פְּנָה
שְׁרָא שְׁכַן הֲוָה
הֲוָה שְׁנָה הֲוָה
מוּת יְלַד יְלַד
בְּנָה
בְּרַד גְּוָא
יְלַד
שְׁרָא הֲוָה

Interp. chal.

et imposuerūt sup humerū amboz: t abierūt retrorsum: et operuerūt verenda patris sui: t facies eorū auerse erant: t verenda patris sui nō viderūt. Euigilās aūt noe ex vino: cognouit qd fecerat ei filius suus minor. Et ait. Maledictus chanaā: seruꝰ seruiēs erit fribus suis. Et ait. Bñdictus dñs deus sem: t sit chanaan seruus illis. Dilatet deus iapheth: et habitet gloria eius in tabernaculis sem: t sit chanaā seruus eis. Et vixit noe post diluuiū trecentis t qnquaginta annis. Et fuerunt omnes dies noe nongenti t quinquaginta anni: et mortuus est. Ca. 10.

ET he sunt generationes filioz noe: sem t cham t iapheth: natiq3 sūt eis filii post diluuiū. Filii iapheth gomer t magog t madai et iauan t tubal et mesech t thiras. Et filii gomer ascenez t riphat t togarma. Et filii iauā helisa t tharsis: cethim t dodanim. Ab his diuise sunt insule gentiū in terris suis: vnusquisq3 sēm linguā suā sēm familias suas in ppłis suis. Et filii cham chus t mesraim t phut t chanaā. Et filii chus saba t euila t sabatha et regma t sabathaca: t filii regma saba t dedan. Et chus gēuit nemrod: ipse cepit esse potēs in tra. Ipse erat vir robustꝰ

Transla. Chal.

וְשַׁוִּיאוּ עַל כְּתַף תַּרְוֵיהוֹן וַאֲזַלוּ מַחֲזְרִין וְחַפִּיו יָת עֶרְיְתָא דַּאֲבוּהוֹן וְאַפֵּיהוֹן מַחְזְרִין
וְעֶרְיְתָא דַּאֲבוּהוֹן לָא חֲזוֹ: וְאִתְּעַר נֹחַ מֵחַמְרֵיהּ וִידַע יָת דַּעֲבַד לֵיהּ בְּרֵיהּ זְעֵירָא: וַאֲמַר
לִיט כְּנַעַן עֶבֶד פְּלַח יְהֵא לַאֲחוֹהִי: וַאֲמַר בְּרִיךְ יְיָ אֱלָהָא דְשֵׁם וִיהֵא כְּנַעַן עַבְדָּא לְהוֹן:
יַפְתֵּי יְיָ לְיֶפֶת וְיַשְׁרֵי שְׁכִינְתֵּיהּ בְּמַשְׁכְּנֵי דְשֵׁם וִיהֵא כְּנַעַן עַבְדָּא לְהוֹן: וַחֲיָא נֹחַ בָּתַר
טוֹפָנָא תְּלָת מְאָה וְחַמְשִׁין שְׁנִין: וַהֲווֹ כָּל יוֹמֵי נֹחַ תְּשַׁע מְאָה וְחַמְשִׁין שְׁנִין וּמִית:
Ca. x. וְאִלֵּין תּוֹלְדַת בְּנֵי נֹחַ שֵׁם וְחָם וְיֶפֶת וְאִתְיְלִידוּ לְהוֹן בְּנִין בָּתַר טוֹפָנָא:
בְּנֵי יֶפֶת גֹּמֶר וּמָגוֹג וּמָדַי וְיָוָן וְתֻבַל וּמֶשֶׁךְ וְתִירָס: וּבְנֵי גֹמֶר אַשְׁכְּנַז וְרִיפַת וְתוֹגַרְמָה:
וּבְנֵי יָוָן אֱלִישָׁה וְתַרְשִׁישׁ כִּתִּים וְדֹדָנִים: מֵאִלֵּין אִתְפַּרְדוּ נְגָוָת עַמְמַיָּא בְּאַרְעֲהוֹן גְּבַר
לְלִישָׁנֵיהּ לְזַרְעֲיָתְהוֹן בְּעַמְמֵיהוֹן: וּבְנֵי חָם כּוּשׁ וּמִצְרַיִם וּפוּט וּכְנַעַן: וּבְנֵי כוּשׁ סְבָא
וַחֲוִילָה וְסַבְתָּה וְרַעְמָה וְסַבְתְּכָא וּבְנֵי רַעְמָה שְׁבָא וּדְדָן: וְכוּשׁ אוֹלִיד יָת נִמְרֹד הוּא
שָׁרֵי לְמֶהֱוֵי גְּבַר בְּאַרְעָא: הוּא הֲוָה גְּבַר תַּקִּיף

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.	Transla. B. Hiero.	Tex. Heb. Gen. Ca. x.	Pritiua. heb.

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.

venator corã dño deo. ppt hoc dicẽt:
κυνηγὸς ἐναντι κυρίου τοῦ θεοῦ. διὰ τοῦτο ἐροῦσιν,
B sicut nemrod gigas venator corã dño
ὡς νεμβρὼδ γίγας κυνηγὸς ἐναντίον κυρίου τοῦ
deo. et fuit principiũ regni eius: ba
θεοῦ. καὶ ἐγένετο ἡ ἀρχὴ τῆς βασιλείας αὐτοῦ, βα
bylon: τ arach: τ acad: et chalanne: in
βυλὼν, καὶ ὀρὲχ, καὶ ἀρχὰδ, καὶ χαλάννη, ἐν τῇ
tra sennaar. ex terra illa egressus ẽ asur. et
γῇ σενναάρ. ἐκ τῆς γῆς ἐκείνης ἐξῆλθεν ἀσσούρ. καὶ
edificauit niniuẽ: τ rhooboth ciuitatẽ: τ
ᾠκοδόμησε τὴν νινευί, καὶ τὴν ῥοωβὼθ πόλιν, καὶ
chalac: et dasem: inter niniuẽ: et
τὴν χαλάχ, καὶ τὴν δασέμ, ἀναμέσον νινευί, καὶ
inter chalac. hec ciuitas magna. τ me
ἀναμέσον χαλάχ. αὕτη ἡ πόλις ἡ μεγάλη. καὶ με
sraim genuit ludim: et anami
σραὶμ ἐγέννησε τοὺς λουδιίμ, καὶ τοὺς ἀνεμιεμι
im τ labyim: τ nephthuim: et
ίμ, καὶ τοὺς λαβιίμ, καὶ τοὺς νεφθαλιίμ, καὶ
phetrusim: et celuim: vnde
τοὺς πατροσωνιίμ, καὶ τοὺς χασλωνιίμ, ὅθεν
egressi sũt inde philistijm. et caphthurim. cha
ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν φυλιστιίμ, καὶ τοὺς καφθοριίμ. χα
naan aũt genuit sidonẽ primogenitũ suũ:
ναὰν δὲ ἐγέννησε τὸν σιδῶνα πρωτότοκον αὐτοῦ,
et etteum: et iebuseũ: τ a
καὶ τὸν χετταῖον, καὶ τὸν ἰεβουσαῖον, καὶ τὸν ἀ
morrheũ: τ gergeseũ: et eueũ: et
μορραῖον, καὶ τὸν γεργεσαῖον, καὶ τὸν εὐαῖον, καὶ
G aracheũ: et cyneum: et aradium:
τὸν ἀρουκαῖον, καὶ τὸν ἀσενναῖον, καὶ τὸν ἀράδιον,
et samarium. et amatheũ. τ post hec dis
καὶ τὸν σαμαραῖον, καὶ τὸν ἀμαθί. καὶ μετὰ ταῦτα δι
seminate sunt tribus chananeorũ. et facti sũt
εσπάρησαν αἱ φυλαὶ τῶν χαναναίων. καὶ ἐγένετο τὰ
termini chananeorũ a sidone donec veniatur in
ὅρια τῶν χαναναίων ἀπὸ σιδῶνος ἕως ἐλθεῖν εἰς
gerara et gazan: donec veniaš sodomã et gomorrã.
γέραρα καὶ γάζαν, ἕως ἐλθεῖν σοδόμων καὶ γομόρρας.
adama et seboim vsq̃ ad lasa. hi filij cham: in
ἀδαμὰ καὶ σεβωὶμ ἕως λασά. οὗτοι οἱ υἱοὶ χάμ, ἐν
tribubus suis: sm linguas suas: in
ταῖς φυλαῖς αὐτῶν, κατὰ γλώσσας αὐτῶν, ἐν ταῖς
regionibus suis: et in gentibus suis. et sem
χώραις αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν. καὶ τῷ σὴμ
natus ẽ et ipsi patri oĩm filiorũ heber: fra
ἐγεννήθη καὶ αὐτῷ πατρὶ πάντων τῶν υἱῶν ἕβερ, ἀ
tri iapheth maioris. filij sem: elam. et asur:
δελφῷ ἰάφεθ τοῦ μείζονος. υἱοὶ σήμ, ἐλάμ, καὶ ἀσσούρ,
1. Pa. 1. d. et arphaxad: et lud: et aram: et cainã: et fi
καὶ ἀρφαξάδ, καὶ λούδ, καὶ ἀράμ, καὶ καϊνάν. καὶ υἱ
lij aram: hus τ vl: et gether: et mes. et arpha
οἱ ἀράμ, ὢς, καὶ οὔλ, καὶ γαθέρ, καὶ μοσόχ. καὶ ἀρφα
xad genuit cainã. cainã aũt genuit sale.
ξὰδ ἐγέννησε τὸν καϊνάν. καϊνὰν δὲ ἐγέννησε τὸν σαλά.

Transla. B. Hiero.

venator corã dño. Ab hoc exiuit prouerbium quasi nemroth robustus venator corã domino. Fuit aũt principiũ regni eius babylon: & arach & acad: & chalanne: in terra sennaar. De terra illa egressus ẽ assur: & edificauit niniuem: & plateas ciuitatis & chale. Resen quoq̃ inter niniuem & chale: hec est ciuitas magna. At vero mesraim genuit ludim: & anamim & laabim & neptuim & phetrusim & celluim: de quibus egressi sunt philistiim & capturim. Chanaan aũt genuit sidonem primogenitũ suum: ethеũ & hiebuseum & amorreũ & gergeseũ & eueum & aracheum: cyneũ & aradium: samareum & amatheũ & per hos disseminati sunt populi chananeorũ. Factiq̃ sunt termini chanaan venientibus a sidone gerarã vsq̃ ad gazam: donec ingrediaris sodomã & gomorrã & adamã & seboym vsq̃ lesa. Hi sunt filii cham in cognatiõibus & linguis & generatiõibus terrisq̃ & gẽtibus suis. De sem quoq̃ nati sũt patre omniũ filiorum heber: fratre iaphet maiore. Filii sem: helã & assur & arphaxad: lud & aram. Filii arã hus & hul & gether & mes. At vero arphaxad genuit sale:

Tex. Heb. Gen. Ca. x.

ציד לפני יהוה על כן יאמר
כנמרד גבור ציד לפני יהוה:
ותהי ראשית ממלכתו בבל וארך
ואכד וכלנה בארץ שנער: מן
הארץ ההוא יצא אשור ויבן את
נינוה ואת רחבת עיר ואת כלח:
ואת רסן בין נינוה ובין כלח
הוא העיר הגדלה: ומצרים ילד
את לודים ואת ענמים ואת
להבים ואת נפתחים: ואת
פתרסים ואת כסלחים אשר
יצאו משם פלשתים ואת
כפתרים: וכנען ילד את צידן
בכרו ואת חת: ואת היבוסי ואת
האמרי ואת הגרגשי: ואת החוי
ואת הערקי ואת הסיני: ואת
הארודי ואת הצמרי ואת החמתי
ואחר נפצו משפחות הכנעני:
ויהי גבול הכנעני מצידן באכה
גררה עד עזה באכה סדמה
ועמרה ואדמה וצבים עד לשע:
אלה בני חם למשפחתם
ללשנתם בארצתם בגויהם:
ולשם ילד גם הוא אבי כל בני
עבר אחי יפת הגדול: בני שם
עילם ואשור וארפכשד ולוד
וארם: ובני ארם עוץ וחול וגתר
ומש: וארפכשד ילד את שלח

Pritiua. heb.

צוד פנה
היה מלך
ספח
היה גבל בוא
גדל

Transla. Chal.

קדם ייי על כן יתאמר כנמרד גבר תקיף קדם ייי: והות ריש מלכותיה בבל וארך
ואכד וכלנה בארעא דבבל: מן ארעא ההיא נפק אשור ובנא ית נינוה וית רחובת
קרתא וית כלח: וית רסן בין נינוה ובין כלח היא קרתא רבתא: ומצרים אוליד ית
לודים וית ענמים וית להבים וית נפתחים: וית פתרוסאי וית כסלוחאי דנפקו
מתמן פלשתאי וית קפוטקאי: וכנען אוליד ית צידון בוכריה וית חת: וית יבוסאי
וית אמוראי וית גרגשאי: וית חואי וית ערקאי וית אנתוסאי: וית ארודאי וית
צלמוסאי וית חמתאי ובתר כן אתבדרו זרעית כנענאי: והוה תחום כנענאי מצידון
מטי לגרר עד עזה מטי לסדום ועמורה ואדמה וצבוים עד לשע: אילין בני חם
לזרעיתהון ללישניהון בארעתהון בעממיהון: ולשם אתיליד אף הוא אבוהון דכל בני
עבר אחוהי דיפת רבא: בני שם עילם ואשור וארפכשד ולוד וארם: ובני ארם עוץ
וחול וגתר ומש: וארפכשד אוליד ית שלח

Interp. chal.

coram domino: ppterea dicebatur quasi nemrod vir robustus coram domino. Et fuit principiũ regni sui babylon: et erech τ achad et calane in terra babylonis. De terra illa egressus est asur: τ edificauit niniuẽ τ rooboth ciuitatem τ chale τ resen: que est inter niniue τ inter cale. Hec est ciuitas magna. Et mesraim genuit ludim τ ananim τ laabim τ nepeuim et phetrusim et cesluim. De quibus egressi sunt philisthim τ cappadoces. Et chanaan genuit sidon primogenitum suum: τ etheum et iebuseos τ amorreos et gergeseos τ eueos τ aracheos τ cineos τ aradios et samaratheos τ amatheos: τ postea disseminate sunt familie chananeorum. Et fuit terminus cananeorũ a sidone: pertingens gerarã vsq̃ gazã: pertingens sodomam τ gomorram τ adama τ seboim vsq̃ lassa. Filii sunt filij cham per cognationes suas τ linguas suas in terris suis in populis suis. Et de sem nati sunt: ipse quoq̃ est pater omniũ filiorũ heber: frater iapheth maior. Filii sem helam τ asur τ arphaxad: et lud τ aram. Et filii aram hus τ hul τ gether τ mes. Arphaxad autem genuit sale:

Pritiua chal.

אמר היה ראש
בנה
קרה רבב ילד
גדר
מטא אל בנה
ילד
רבב

Ter. Heb.

שלח ילד את עבר ולעבר ילד
שני בנים שם האחד פלג כי
בימיו נפלגה הארץ ושם אחיו
יקטן: ויקטן ילד את אלמודד
ואת שלף ואת חצרמות ואת
ירח: ואת הדורם ואת אוזל ואת
דקלה: ואת עובל ואת אבימאל
ואת שבא: ואת אופר ואת חוילה
ואת יובב כל אלה בני יקטן: ויהי
מושבם ממשא באכה ספרה הר
הקדם: אלה בני שם למשפחתם
ללשנתם בארצתם לגויהם:
אלה משפחת בני נח לתולדתם
בגויהם ומאלה נפרדו הגוים
בארץ אחר המבול: ויהי
כל הארץ שפה אחת ודברים
אחדים: ויהי בנסעם מקדם
וימצאו בקעה בארץ שנער
וישבו שם: ויאמרו איש אל
רעהו הבה נלבנה לבנים
ונשרפה לשרפה ותהי להם
הלבנה לאבן והחמר היה להם
לחמר: ויאמרו הבה נבנה לנו
עיר ומגדל וראשו בשמים
ונעשה לנו שם פן נפוץ על פני
כל הארץ: וירד יהוה לראות את
העיר ואת המגדל אשר בנו בני

Primitiva heb.

שנה
פלג
Ca. xi.
היה
ישב בוא
שפתה
ילד
פרד
טול היה
מצא
הב לבן
שרף היה
בנה
גדל
עשה נפץ פנה
ראה
גדל בנה

Trāsla. B. Hiero.

de quo ortus ē heber. Natiq; sunt heber filii duo. Nomen vni phaleg: eo q in diebus eius diuisa sit terra: & nomen fratris eius iectan. Qui iectan genuit elmodad & saleph & asarmoth iare & adoram & aizal & decla & hebal & abimahel: saba & iophir: & euila & iobab. Oēs isti filii iectan. Et facta est hītatio eorū de messa pgētibus vsq; sephar montē orientalē. Isti sunt filii sem sm cognationes & linguas & regiones in gentibus suis. He familie noe iuxta populos & nationes suas. Ab his diuise sunt gentes in terra post diluuiū.

Ca. 11.

Erat autem terra labii vnius & sermonum eorūdē. Cūq; proficiscerentur de oriente inuenerunt campum in terra sennaar: & habitauerunt in eo. Dixitq; alter ad proximū suū. Venite faciamus lateres: & coquamus eos igni. Habueruntq; lateres pro saxis: & bitumen p cemēto. Et dixerūt. Venite faciamus nobis ciuitatē & turrē: cuius culmē ptingat ad celū: & celebremꝰ nomē nrm̄ anteq̄ diuidamur i vniuersas terras. Descēdit aūt dn̄s vt videret ciuitatem & turrem quam edificabant filii

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

sale aūt genuit eber. & eber nati sunt duo filii. nomen vni: phalec. qr in diebus eius: diuisa ē terra. et nomen fratri eius: iectan. iectā aūt genuit elmodad: et saleph: et asarmoth: & iared: & adoram: et aizal: et decla: & ebal: & abimael: & saban: et ophir: et euilat: et iobab. oēs isti filii iectan. et facta ē habitatio eorū: de messa vsq; ad sephar mōtē orientis. isti filii sem in tribubus suis: sm linguas suas: in regiōibus suis: & in gentibus suis. he tribus filiorū noe sm cognatiōes eorū: sm gētes eorū. ab illis disseminate sūt insule gētiū in terra: post diluuiū.

σαλὰς δὲ ἐγέννησε τὸν ἕβερ. καὶ τῷ ἕβερ ἐγεννήθησαν δύο υἱοί. ὄνομα τῷ ἑνί, φαλέκ. ὅτι ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ, διεμερίσθη ἡ γῆ. καὶ ὄνομα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, ἰεκτάν. ἰεκτὰν δὲ ἐγέννησε τὸν ἐλμωδάδ, καὶ τὸν σαλέφ, καὶ τὸν ἀσαρμώθ, καὶ ἰεράχ, καὶ τὸν ὀδορρά, καὶ αἰζήλ, καὶ δεκλά, καὶ γεβάλ, καὶ τὸν ἀβιμαήλ, καὶ σαβάν, καὶ οὐφείρ, καὶ τὸν εὐιλάτ, καὶ ἰωβάβ. πάντες οὗτοι υἱοὶ ἰεκτάν. καὶ ἐγένετο ἡ κατοίκησις αὐτῶν, ἀπὸ μασσῆ ἕως εἰς σωφηρὰ ὄρους ἀνατολῶν. οὗτοι υἱοὶ σὴμ ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν, κατὰ γλώσσας αὐτῶν, ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν. αὗται αἱ φυλαὶ υἱῶν νῶε κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ ἔθνη αὐτῶν. ἀπὸ τούτων διεσπάρησαν νῆσοι τῶν ἐθνῶν ἐπὶ τῆς γῆς, μετὰ τὸν κατακλυσμόν.

Cap. 11.

Et erat oīs terra labiū vnū: et vox vna oībus. & factū ē cū mouerent ipsi ab oriente: inuenerūt campū in terra sennaar: et habitauerūt ibi et dixit homo proximo suo: venite laterificemus laterem: & coquamus eos igni et factus ē illis later in lapidem. et bitumen fuit illis lutū. et dixerūt: venite edificemus nobis ciuitatē et turrim: cuius erit caput vsq; ad celū. & faciamus nobis nomen. anteq̄ dispergamur nos a facie vniuerse terre. et descēdit dūs deus vt videret ciuitatē et turrim: quā edificauerūt filii

καὶ ἦν πᾶσα ἡ γῆ χεῖλος ἕν, καὶ φωνὴ μία πᾶσι. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κινῆσαι αὐτοὺς ἀπὸ ἀνατολῶν, εὗρον πεδίον ἐν γῇ σεναάρ, καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ. καὶ εἶπεν ἄνθρωπος τῷ πλησίον αὐτοῦ, δεῦτε πλινθεύσωμεν πλίνθους, καὶ ὀπτήσωμεν αὐτοὺς πυρί. καὶ ἐγένετο αὐτοῖς ἡ πλίνθος εἰς λίθον, καὶ ἄσφαλτος ἦν αὐτοῖς ὁ πηλός. καὶ εἶπον, δεῦτε οἰκοδομήσωμεν ἑαυτοῖς πόλιν καὶ πύργον, οὗ ἔσται ἡ κεφαλὴ ἕως τοῦ οὐρανοῦ. καὶ ποιήσωμεν ἑαυτοῖς ὄνομα, πρὸ τοῦ διασπαρῆναι ἡμᾶς ἀπὸ προσώπου πάσης τῆς γῆς. καὶ κατέβη κύριος ὁ θεὸς ἰδεῖν τὴν πόλιν καὶ τὸν πύργον, ὃν ᾠκοδόμησαν οἱ υἱοὶ

Primitiva chal.

ילד בנה
פלג
אל יתב מטא
ילד פרש
מלל טול
שכח יהב רמה
יקד הוה בנה
כרה גדל ראש
מטא עבד בדר
גלה פרע קרה
גדל בנה

Interp. chal.

et sale genuit heber: & de heber nati sunt duo filii: nomē vnius phaleg: q: in diebus suis diuisa est terra: & nomē fratris sui iectan. Jectan aūt gēuit elmodad & saleph & asarmoth & iare et aduram & vzal & decla et hobal & abimael & saba et ophir & euila & iobab: oēs isti filii iectan. Et fuit habitatio eoꝝ a messa pertingens vsq; sephar montē orientalē. Isti sunt filii sem per cognationes & linguas suas in terris suis in populis suis. Iste sunt cognationes filioꝝ noe per generationes suas in populis suis: & ab his diuisi sunt populi in terra post diluuium.

Cap. 11.

Eratq; ois terra lingue vnius & loquele vnius. & factum est cum proficiscerentur in principio et inuenissent campū in terra babylonis: habitauerunt ibi. Dixerunt q; vnusquisq; ad proximū suū: venite faciamus lateres: & coquamus eos igni: et erat eis later pro lapide: & bitumen erat eis pro luto. Et dixerunt: venite edificemꝰ nobis ciuitatē & turrim: & culmen eius pertigat vsq; ad celos: et faciamus nobis nomen: ne forte dispergamur super faciem vniuerse terre. Et apparuit dominus vt vlcisceret sup opera ciuitatis & turris: quas edificauerunt filii

Transla. Chal.

ולשלח אוליד ית עבר: ולעבר אתיליד תרין בנין שום חד פלג ארי ביומוהי
אתפלינת ארעא ושום אחוהי יקטן: ויקטן אוליד ית אלמודד וית שלף וית חצר
מות וית ירח: וית הדורם וית אוזל וית דקלה: וית עובל וית אבימאל וית שבא: וית
אופיר וית חוילה וית יובב כל אילין בני יקטן: והוה מותבניהון ממשא מטי לספר
טור מדינחא: אילין בני שם לזרעיתהון ללישניהון בארעתהון לעממיהון: אילין זרעית
בני נח לתולדתהון בעממיהון ומאילין אתפרשו עממיא בארעא בתר טופנא:

Ca. xi.

והוה כל ארעא לישן חד וממלל חד: והוה במיטלהון בקדמיתא
ואשכחו בקעתא בארעא דבבל ויתיבו תמן: ואמרו גבר לחבריה הבו נרמי לבנין
ונקדינון בנורא והות להון לבינתא לאבנא וחמרא הות להון לשיע: ואמרו הבו נבנה
לנא קרתא ומגדלא ורישיה מטי עד צית שמיא ונעביד לנא שמא דלמא נתבדר
על אפי כל ארעא: ואתגלי יי לאתפרעא על עובדי קרתא ומגדלא דבנו בני

hominū. et dixit dñs ecce gen⁹ vnū et labiū vnū om
τῶν ἀνθρώπων. καὶ εἶπε κύριος ἰδοὺ γένος ἓν καὶ χεῖλος ἓν πάν-
niū. et hoc ceperūt facere. ꝛ nūc nō defi
των. καὶ τοῦτο ἤρξαντο ποιῆσαι. καὶ νῦν οὐκ ἐκ-
cient ab eis oīa: q̄cūq̧ agressi sūt facere.
λείψει ἀπ' αὐτῶν πάντα, ὅσα ἂν ἐπιθῶνται ποιεῖν.
venite et descendētes confundam⁹ eorū linguam
δεῦτε καὶ καταβάντες συγχέωμεν αὐτῶν γλῶσσαν
vt nō audiant vnusq̧sq̧ vocē proximi. ꝛ
B ἵνα μὴ ἀκούσωσιν ἕκαστος τῆς φωνῆς τοῦ πλησίον. καὶ
dispsit dñs ipsos inde sup faciē oīs
διέσπειρεν κύριος αὐτοὺς ἐκεῖθεν ἐπὶ πρόσωπον πάσης
terre. ꝛ cessauerūt edificantes ciuitatē et
τῆς γῆς. καὶ ἐπαύσαντο οἰκοδομοῦντες τὴν πόλιν καὶ
turrim. ppt hoc vocatū ē nomē eius: confu-
τὸν πύργον. διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτῆς, σύγχυ-
sio. q2 ibi cōfudit dñs labia vniuerse terre: ꝛ
σις. ὅτι ἐκεῖ συνέχεε κύριος τὰ χείλη πάσης τῆς γῆς, καὶ
inde dispsit eos dñs sup faciem oīs
ἐκεῖθεν διέσπειρεν αὐτοὺς ὁ κύριος ἐπὶ πρόσωπον πάσης
terre. et he gnatiōes sem. sem autē erat fili⁹ cen
τῆς γῆς. καὶ αὗται αἱ γενέσεις σήμ. σὴμ δὲ ἦν υἱὸς ἑκα-
tū ānorū: qn̄ genuit arpharad: secūdo anno
τὸν ἐτῶν, ὅτε ἐγέννησε τὸν ἀρφαξάδ, δευτέρου ἔτους
post diluuiū. et vixit sem: postq̄ genu
μετὰ τὸν κατακλυσμόν. καὶ ἔζησε σήμ, μετὰ τὸ γεννῆ-
it ipse arpharad: ānos quingētos. et genu-
σαι αὐτὸν τὸν ἀρφαξάδ, ἔτη πεντακόσια. καὶ ἐγέννη-
it filios ꝛ filias: et mortuus ē. ꝛ vixit
σεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας, καὶ ἀπέθανεν. καὶ ἔζησεν
arpharad ānos cētū triginta quinq̧. et genuit
ἀρφαξὰδ ἔτη ἑκατὸν τριακονταπέντε. καὶ ἐγέννησε
cainan. et vixit arpharad: postq̄ genuit ip-
τὸν καϊνάν. καὶ ἔζησεν ἀρφαξάδ, μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐ-
se cainan: ānos quadrigētos triginta. ꝛ genu-
τὸν τὸν καϊνάν, ἔτη τετρακόσια τριάκοντα. καὶ ἐγέννη-
it filios ꝛ filias: et mortu⁹ ē. et vixit cai
σεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας, καὶ ἀπέθανεν. καὶ ἔζησε καϊ-
nan ānos centū triginta. et genuit sala. et
νὰν ἔτη ἑκατὸν τριάκοντα. καὶ ἐγέννησε τὸν σαλά. καὶ
vixit cainan: postq̄ genuit ipse sala. ānos
ἔζησε καϊνάν, μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν σαλά, ἔτη
trecentos triginta. et genuit filios et fili
C τριακόσια τριάκοντα. καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέ-
as: et mortu⁹ ē. ꝛ vixit sala ānos centū trigin-
ρας, καὶ ἀπέθανεν. καὶ ἔζησε σαλὰ ἔτη ἑκατὸν τριάκον-
ta. et genuit eber. et vixit sala: postq̄ ge
τα. καὶ ἐγέννησε τὸν ἔβερ. καὶ ἔζησε σαλά, μετὰ τὸ γεν-
nuit ipse eber: ānos trecentos triginta: et
νῆσαι αὐτὸν τὸν ἔβερ, ἔτη τριακόσια τριάκοντα, καὶ
mortu⁹ ē. et vixit eber ānos centū triginta q̄tta-
ἀπέθανεν. καὶ ἔζησεν ἔβερ ἔτη ἑκατὸν τριακοντατέσ-
or et genuit phalec. ꝛ vixit eber: postq̄
σαρα, καὶ ἐγέννησε τὸν φαλέκ. καὶ ἔζησεν ἔβερ, μετὰ τὸ
genuit ipse phalec: ānos trecentos septuaginta
γεννῆσαι αὐτὸν τὸν φαλέκ, ἔτη τριακόσια ἑβδομήκοντα.

adam: & dixit. Ecce vnus est populus: & vnum est labium oībus. Ceperuntq̧ hoc facere: nec desistent a cogitatiōibus suis donec eas ope cōpleāt. Venite igi descēdamus & cōfūdamus ibi liguā eorū: vt nō audiat vnusquisq̧ vocē pximi sui. Atq̧ ita diuisit eos dñs ex illo loco in vniuersas terras: & cessauerūt edificare ciuitatē. Et idcirco vocatū est nomē eius babel: quia ibi confusum est labiū vniuerse terre. Et inde dispersit eos dñs super faciē cūctarū regionū. He sunt gnatiōes sem. Sem erat centum annorum quando genuit arphaxad: biennio post diluuiū. Vixitq̧ sem postq̄ genuit arphaxad quingentis annis: & genuit filios & filias. Porro arphaxad vixit triginta quinq̧ annis: & genuit sale. Vixitq̧ arphaxad postq̄ genuit sale trecentis tribus annis: & genuit filios & filias. Sale quoq̧ vixit triginta annis: & genuit heber. Vixitq̧ sale postq̄ genuit heber quadringentis tribus annis: & genuit filios & filias. Vixit autem heber triginta quattuor annis: & genuit phaleg. Et vixit heber postq̄ genuit phaleg quadrigētis triginta annis:

האדם: ויאמר יהוה הן עם אחד
ושפה אחת לכלם, וזה החלם
לעשות, ועתה לא יבצר מהם
כל אשר יזמו לעשות: הבה
נרדה ונבלה שם שפתם, אשר
לא ישמעו איש שפת רעהו:
ויפץ יהוה אתם משם על פני
כל הארץ, ויחדלו לבנת העיר:
על כן קרא שמה בבל, כי שם
בלל יהוה שפת כל הארץ, ומשם
הפיצם יהוה על פני כל הארץ:
אלה תולדת שם, שם בן מאת
שנה, ויולד את ארפכשד,
שנתים אחר המבול: ויחי שם
אחרי הולידו את ארפכשד חמש
מאות שנה, ויולד בנים ובנות:
וארפכשד חי חמש ושלשים
שנה, ויולד את שלח: ויחי
ארפכשד אחרי הולידו את שלח
שלש שנים וארבע מאות שנה,
ויולד בנים ובנות: ושלח חי
שלשים שנה, ויולד את עבר:
ויחי שלח אחרי הולידו את עבר
שלש שנים וארבע מאות שנה,
ויולד בנים ובנות: ויחי עבר
ארבע ושלשים שנה, ויולד את
פלג: ויחי עבר אחרי הולידו את
פלג שלשים שנה וארבע מאות

אמר
בלל חלל
עשה בצר
יהב
ירד בלל
שמע שפה
נפץ פנה
חדל בנה
ילד מאה
ילד
שנה בול חיה
ילד
חמש
רבע מאה

Transla.Chal.

אינשא: ואמר יי הא עם חד ולישן חד לכלהון ודין דשריו למעבד, וכען לא יתמנע
מנהון כל דחשיבו למעבד: הבו נתגלי ונבלבל תמן לישנהון דלא ישמעון איניש
לישן חבריה: ובדר יי יתהון מתמן על אפי כל ארעא, ואתמנעו מלמבני קרתא: על
כן קרא שמה בבל, ארי תמן בלבל יי לישן כל ארעא, ומתמן בדרינון יי על אפי כל
ארעא: אילין תולדת שם, שם בר מאה שנין ואוליד ית ארפכשד, תרתין שנין בתר
טופנא: וחיא שם בתר דאוליד ית ארפכשד חמש מאה שנין, ואוליד בנין ובנן:
וארפכשד חי תלתין וחמש שנין ואוליד ית שלח: וחיא ארפכשד בתר דאוליד ית
שלח ארבע מאה ותלת שנין ואוליד בנין ובנן: ושלח חיא תלתין שנין ואוליד ית
עבר: וחיא שלח בתר דאוליד ית עבר ארבע מאה ותלת שנין ואוליד בנין ובנן:
וחיא עבר ארבע ותלתין שנין ואוליד ית פלג: וחיא עבר בתר דאוליד ית פלג
ארבע מאה ותלתין שנין.

Interp.chal.

hominū. *Et dixit dñs.* *Ecce* populus vnus ꝛ lingua vna est oībus illis. et hoc est qđ ceperūt facere: ꝛ nūc non prohibebitur ab eis omne qđ cogitauerūt facere. Venite appareamus ꝛ cōfundam⁹ ibi linguā eorū: et nō audiat vnusquisq̧ linguā proximi sui. *Et* dispersit eos dñs inde sup faciem vniuerse terre: ꝛ prohibiti sunt ab edificatione ciuitatis. Idcirco vocatus est nomen eius babel: qm̄ ibi confudit dñs linguā vniuerse terre: ꝛ inde dispersit eos dñs sup faciē vniuerse terre. Hec sunt generatiōes sem: sem filius centū annoꝝ erat qn̄ genuit arpharad duob⁹ annis post diluuiū. *Et* vixit sem postq̄ genuit arpharad q̄ngētis annis: et genuit filios ꝛ filias. *Et* arpharad vixit triginta ꝛ quinq̧ annis: ꝛ genuit sale: ꝛ vixit arpharad postq̄ genuit sale q̄dringētis ꝛ tribus annis: ꝛ genuit filios et filias. *Et* sale vixit triginta annis ꝛ genuit heber: et vixit sale postquam genuit heber quadringentis ꝛ tribus annis ꝛ genuit filios ꝛ filias. *Et* vixit heber triginta et quattuor annis ꝛ genuit phaleg: et vixit heber postquam genuit phaleg quadringentis ꝛ triginta annis:

Primitiua chal.

שרא עבד מנע
יהב גלה בלל
שמע כנע בנה
קרה בלל אל
ילד שנה תרי
חיה ילד בנה
רבע שנה חיה

שנה ויולד בנים ובנות: ויחי
פלג שלשים שנה ויולד את
רעו: ויחי פלג אחרי הולידו את
מאה | רעו תשע שנים ומאתים שנה
ילד חיה | ויולד בנים ובנות: ויחי רעו
שתים ושלשים שנה ויולד את
שרוג: ויחי רעו אחרי הולידו את
שרוג שבע שנים ומאתים שנה
ויולד בנים ובנות: ויחי שרוג
שלשים שנה ויולד את נחור:
ויחי שרוג אחרי הולידו את
נחור מאתים שנה ויולד בנים
ובנות: ויחי נחור תשע ועשרים
שנה ויולד את תרח: ויחי נחור
אחרי הולידו את תרח תשע
מאת | עשרה שנה ומאת שנה ויולד
חיה | בנים ובנות: ויחי תרח שבעים
שנה ויולד את אברם את נחור
ילד | ואת הרן: ואלה תולדת תרח
ילד | תרח הוליד את אברם את נחור
ואת הרן והרן הוליד את לוט:
וימת הרן על פני תרח אביו
ילד | בארץ מולדתו באור כשדים:
לקח נשה | ויקח אברם ונחור להם נשים
שם אשת אברם שרי ושם
אשת נחור מלכה בת הרן אבי
היה | מלכה ואבי יסכה: ותהי שרי
ילד | עקרה אין לה ולד: ויקח תרח

& genuit filios & filias. Vixit quoq; phaleg triginta annis & genuit reu. Vixitq; phaleg postq̄ genuit reu ducentis nouē annis: & genuit filios & filias. Vixit autem reu triginta duobus annis & genuit sarug. vixit quoq; reu postq̄ genuit sarug ducentis septē annis: & genuit filios & filias. Vixit autem sarug triginta annis: & genuit nachor. Vixitq; sarug postq̄ genuit nachor ducentis annis: & genuit filios & filias. Vixit aūt nachor viginti nouem annis: & genuit thare. Vixitq; nachor postq̄ gēuit thare cētū decem & nouem annis: & genuit filios & filias. Vixitq; thare septuaginta annis: & gēuit abram & nachor & aram. He sunt autē generationes thare. Thare genuit abram: nachor & aram. Porro arā genuit loth. Mortuusq; est arā an thare patrem suum in terra natiuitatis sue in vr chaldeorum. Duxerunt aūt abrā & nachor vxores. Nomen vxoris abrā sarai: & nomen vxoris nachor melcha filia aram patris melche & pris iesche. Erat aūt sarai sterilis: nec hēbat liberos. Tulit itaq; thare

et genuit filios τ filias. τ mortu⁹
καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. καὶ ἀπέθα-
est. τ vixit phalec ānos centū triginta
νεν. καὶ ἔζησε φαλὲκ ἔτη ἑκατὸν τριάκοντα
quattuor. et genuit ragau. τ vixit
τέσσαρα. καὶ ἐγέννησε τὸν ῥαγαῦ. καὶ ἔζησε
phalec postq̄ genuit ipse ragau: ānos
φαλὲκ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν ῥαγαῦ, ἔτη
ducentos nouem: et genuit filios τ fili
διακόσια ἐννέα, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγα-
as. τ mortu⁹ ē. τ vixit ragau ānos
τέρας. καὶ ἀπέθανεν. καὶ ἔζησε ῥαγαῦ ἔτη
centū triginta duo. et genuit seruch.
ἑκατὸν τριακονταδύο. καὶ ἐγέννησε τὸν σερούχ.
et vixit ragau: postq̄ genuit ipse
καὶ ἔζησε ῥαγαῦ, μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν
seruch: ānos ducentos septem: et genuit
σερούχ, ἔτη διακόσια ἑπτά. καὶ ἐγέννησεν
filios et filias. et mortu⁹ ē. et vixit
υἱοὺς καὶ θυγατέρας. καὶ ἀπέθανεν. καὶ ἔζησε
seruch ānos centū triginta: τ genuit
σερούχ ἔτη ἑκατὸν τριάκοντα, καὶ ἐγέννησε τὸν
nachor. τ vixit seruch: postq̄ genuit
ναχώρ. καὶ ἔζησε σερούχ, μετὰ τὸ γεννῆσαι
ipse nachor: ānos ducentos. τ genuit
αὐτὸν τὸν ναχώρ, ἔτη διακόσια. καὶ ἐγέννησεν
filios τ filias. τ mortu⁹ ē. τ vixit
υἱοὺς καὶ θυγατέρας. καὶ ἀπέθανεν. καὶ ἔζησε
nachor ānos centū septuaginta nouem. et ge-
ναχὼρ ἔτη ἑκατὸν ἑβδομηκονταεννέα. καὶ ἐ-
nuit thare. τ vixit nachor: postq̄
γέννησε τὸν θαρά. καὶ ἔζησε ναχώρ, μετὰ
genuit ipse thare: ānos centū vigin
τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν θαρά, ἔτη ἑκατὸν εἴκο- 1.Pa. 1.b.
ti quinq̄. τ genuit filios et filias. τ
σιπέντε. καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. καὶ Iosue 24.a.
mortu⁹ ē. τ vixit thare ānos septuagin-
ἀπέθανεν. καὶ ἔζησε θαρὰ ἔτη ἑβδομήκον-
ta. et genuit abram: et nachor: τ a
τα. καὶ ἐγέννησε τὸν ἄβραμ, καὶ τὸν ναχώρ, καὶ τὸν ἀ-
ran. he generationes thare. thare genuit abram:
ῥάν. αὗται αἱ γενέσεις θαρά. θαρὰ ἐγέννησε τὸν ἄβραμ,
et nachor: et aran. aran genuit loth.
καὶ τὸν ναχώρ, καὶ τὸν ἀῤῥάν. ἀῤῥὰν ἐγέννησε τὸν λώτ.
et mortu⁹ ē aran coram thare patre suo in
καὶ ἀπέθανεν ἀῤῥὰν ἐνώπιον θαρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν
terra q̄ natus ē: in regione chaldeorū. et ac
τῇ γῇ ᾗ ἐγεννήθη, ἐν τῇ χώρᾳ τῶν χαλδαίων. καὶ ἔλα-
ceperūt abram et nachor sibi vxores. nomen Heb. c.
βον ἄβραμ καὶ ναχὼρ ἑαυτοῖς γυναῖκας. ὄνομα τῇ Iosue 4.a.
vxori abram: sara. et nomē vxori nachor Ite. 9 b.
γυναικὶ ἄβραμ, σάρα. καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ ναχώρ, Iudi. a.
melcha: filia aran: et pater melcha: et pater iescha. Sap. 10.a.
μελχά, θυγάτηρ ἀῤῥάν, καὶ πατὴρ μελχά, καὶ πατὴρ ἰεσχά.
τ erat sara sterilis: et nō genuerat et accepit thare
καὶ ἦν σάρα στεῖρα, καὶ οὐκ ἐτεκνοποίει. καὶ ἔλαβε θαρὰ

Pritiua chal. | **Interp. chal.**

מאה חיה תרי | שנה ילד ילד | בנה חיה שנה | מאה | בנה חיה ילד | אזל ילד | מות חיה | נשא איתא | היה ילד

et genuit filios τ filias. Et vixit phaleg triginta annis: τ genuit reu. Et vixit phaleg postquā genuit reu ducentis τ nouem annis: τ genuit filios τ filias. Et vixit reu triginta τ duobus annis: τ genuit sarug: et vixit reu postquam genuit sarug ducentis τ septē annis: et genuit filios τ filias. Et vixit sarug triginta annis: τ genuit nachor. Et vixit sarug postq̄ genuit nachor ducentis annis: et genuit filios τ filias. Et vixit nachor viginti τ nouem annis: τ genuit thare. Et vixit nachor postquā genuit thare centum et decem τ nouem annis: τ genuit filios τ filias. Et vixit thare septuaginta annis: τ genuit Abram: nachor: τ aran. Hec sunt generationes thare: thare genuit abram: nachor: τ aran: aran autē genuit loth. Et mortuus est aran viuente thare patre suo in terra natiuitatis sue in vr chaldeorum. Et acceperunt sibi abram τ nachor vxores: nomen vxoris abram sarai: et nomē vxoris nachor melcha filia aran patris melche τ patris iesche: eratq; sarai sterilis: nec erat ei filius. Et tulit thare

Transla. Chal.

אוליד בנין ובנן: וחיא פלג תלתין שנין ואוליד ית רעו: וחיא פלג בתר דאוליד ית
רעו מאתן ותשע שנין ואוליד בנין ובנן: וחיא רעו תלתין ותרתין שנין ואוליד ית
שרוג: וחיא רעו בתר דאוליד ית שרוג מאתן ושבע שנין ואוליד בנין ובנן: וחיא
שרוג תלתין שנין ואוליד ית נחור: וחיא שרוג בתר דאוליד ית נחור מאתן שנין
ואוליד בנין ובנן: וחיא נחור עשרין ותשע שנין ואוליד ית תרח: וחיא נחור בתר דאוליד
ית תרח מאה ותשע עשרה שנין ואוליד בנין ובנן: וחיא תרח שבעין שנין ואוליד ית
אברם ית נחור וית הרן: ואלין תולדת תרח תרח אוליד ית אברם ית נחור וית הרן
והרן אוליד ית לוט: ומית הרן בחיי תרח אבוהי בארע ילדותיה באורא דכשדאי:
ונסיב אברם ונחור להון נשין שום איתת אברם שרי ושום איתת נחור מלכה בת
הרן אבוהי דמלכה ואבוהי דיסכה: והות שרי עקרה לית לה ולד: ודבר תרח

Trāſla.Gre.lxx.cū interp.latina.

abram filiū ſuū: et lot filiū aran: filiū
τὸν ἄβραμ υἱὸν αὐτοῦ, καὶ τὸν λὼτ υἱὸν ἀρὰν, υἱὸν τοῦ
filij ſui: et ſaram nurū ſuā: vxo
υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ τὴν σάραν τὴν νύμφην αὐτοῦ, γυναῖ-
rē abram filij ſui. ⁊ eduxit eos de
κα ἄβραμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐκ
regione chaldeorū: vt irent ī terrā chana
τῆς χώρας τῶν χαλδαίων, πορευθῆναι εἰς γῆν χανα-
an. et venerūt vſq ad charā ⁊ habitauerūt illic. ⁊ facti
άν. καὶ ἦλθον ἕως χαρρὰν. καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ. καὶ ἐγένον-
Judith 5.a. Sapi. 10.a. ſunt dies thare in ťra charā: āni ducenti quin
το αἱ ἡμέραι θαρὰ ἐν γῇ χαρρὰν, ἔτη διακόσια πέν-
q et mortu⁹ ē thare in charan.
τε. καὶ ἀπέθανε θαρὰ ἐν χαρράν. Ca.12.

A ET dixit dñs abram: egredere de terra tua
καὶ εἶπε κύριος τῷ ἄβραμ, ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου
et de cognatione tua: ⁊ de domo pa
καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου, καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πα-
Actu. 7.a. tris tui: ⁊ veni in terrā: quā tibi mōſtrabo ⁊
τρός σου, καὶ δεῦρο εἰς τὴν γῆν, ἣν ἄν σοι δείξω. καὶ
faciā te in gentē magnā. ⁊ bñdicam te: et ma
ποιήσω σε εἰς ἔθνος μέγα. καὶ εὐλογήσω σε, καὶ με-
gnificabo nomē tuū. et eris bñdictus. et bñdi
γαλυνῶ τὸ ὄνομά σου, καὶ ἔσῃ εὐλογημένος. καὶ εὐλο-
cam benedicentes te: ⁊ maledicentes
γήσω τοὺς εὐλογοῦντάς σε, καὶ τοὺς καταρωμένους
te: maledicā. et bñdicentur in te omnes
σε, καταράσομαι. καὶ εὐλογηθήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι
tribus terre. et abijt abram ſicut locu=
Ebre. 11.b. αἱ φυλαὶ τῆς γῆς. καὶ ἐπορεύθη ἄβραμ καθάπερ ἐλάλη-
tus ē ei dñs. et iuit cum eo lot. abra
σεν αὐτῷ κύριος. καὶ ᾤχετο μετ᾽ αὐτοῦ λώτ. ἄβραμ
ā erat annoꝝ ſeptuaginta quīq: qñ egreſſus ē de cha
δὲ ἦν ἐτῶν ἑβδομηκονταπέντε, ὅτε ἐξῆλθεν ἐκ χαρ-
ran. ⁊ accepit abram ſaram vxorē ſuam:
ράν. καὶ ἔλαβεν ἄβραμ σάραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ,
et lot filiū fratris ſui: et oēs
καὶ τὸν λὼτ υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ πάντα
ſubſtantiā eoꝝ: quecunq poſſidebāt. ⁊ oēm
τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν, ὅσα ἐκτήσαντο, καὶ πᾶσαν
B aīam: quā poſſiderūt in charan. et egreſſus ē vt iret
ψυχὴν, ἣν ἐκτήσαντο ἐν χαρράν. καὶ ἐξῆλθε πορευθῆ-
in terrā chanaan. et ptrāſiuit abram terrā vſq ad
ναι εἰς γῆν χαναάν. καὶ διώδευσεν ἄβραμ τὴν γῆν ἕως
locū ſychem: ad quercū excelſam. at
τοῦ τόπου συχὲμ, ἐπὶ τὴν δρῦν τὴν ὑψηλήν. οἱ δὲ
chananei tunc habitabant terrā. et apparuit do=
χαναναῖοι τότε κατῴκουν τὴν γῆν. καὶ ὤφθη κύρι-
min⁹ abram: et dixit ei: ſemini tuo
ος τῷ ἄβραμ, καὶ εἶπεν αὐτῷ. τῷ σπέρματί σου
dabo terrā hanc. et edificauit illic abram
δώσω τὴν γῆν ταύτην. καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ ἄβραμ
altare dño q apparuit ei.
θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ τῷ ὀφθέντι αὐτῷ.

Tranſla.B.Hiero.

abrā filiū ſuū: & loth filium Aran filium filij ſui: & ſarai nurum ſuam vxorem abram filij ſui: & eduxit eos de hur chaldeorū vt irēt ī terrā chanaan. Venerūtq vſq aran: & habitauerunt ibi. Et facti ſūt dies thare ducentorū quinq annorum: & mortuus eſt in aran.

DIxit aūt Cap̄.12. dñs ad abram. Egredere de terra tua: & de cognatiōe tua & de domo patris tui: & veni in terrā quā monſtrauero tibi. Faciamq te in gētē magnā: & bñdicā tibi: & magnificabo nomē tuū: erisq bñdictus. Bñdicā bñdicētibus tibi: & maledicā maledicētibus tibi. Atq in te bñdicētur vniuerſe cognatiōes terre. Egreſſus ē itaq abram ſicut p̄cepat ei dñs: & iuit cū eo loth. Septuaginta quinq annorum erat abrā cū egrederetur de aran. Tulitq ſarai vxorē ſuam: & loth filiū fris ſui: vniuerſāq ſubſtantiam quam poſſederant: & animas quas fecerant in aran: & egreſſi ſunt vt irent in terram chanaan. Cūq veniſſent in eā: pertranſiuit abram terrā vſq ad locū ſichē & vſq ad conuallem illuſtrē: chananeus aūt tunc erat in terra. Apparuit aūt dñs abram: & dixit ei. Semini tuo dabo terrā hanc. Qui edificauit ibi altare domino: qui apparuerat ei.

Tex.Heb.

את אברם בנו ואת לוט בן הרן
בן בנו ואת שרי כלתו אשת
אברם בנו ויצאו אתם מאור
כשדים ללכת ארצה כנען ויבאו
עד חרן וישבו שם: ויהיו ימי
תרח חמש שנים ומאתים שנה
וימת תרח בחרן: ויאמר
יהוה אל אברם לך לך מארצך
וממולדתך ומבית אביך אל
הארץ אשר אראך: ואעשך
לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך
והיה ברכה: ואברכה מברכיך
ומקללך אאר ונברכו בך כל
משפחת האדמה: וילך אברם
כאשר דבר אליו יהוה וילך
אתו לוט ואברם בן חמש שנים
ושבעים שנה בצאתו מחרן: ויקח
אברם את שרי אשתו ואת לוט
בן אחיו ואת כל רכושם אשר
רכשו ואת הנפש אשר עשו
בחרן ויצאו ללכת ארצה כנען
ויבאו ארצה כנען: ויעבר אברם
בארץ עד מקום שכם עד אלון
מורה והכנעני אז בארץ: וירא
יהוה אל אברם ויאמר לזרעך
אתן את הארץ הזאת ויבן שם
מזבח ליהוה הנראה אליו:

Primitiua.heb.

כלל איש
ילך בוא
היה
שנה
מות
Cap.xij.
אמר
הלך
ראה עשה
גדל ברך
קלל ארר
שפחה
שנה
יצא לקח
איש
רכש
בוא עבר
קום אלן
ירה ראה
אמר
נתן בנה
זבח ראה

Tranſla.Chal.

ית אברם בריה וית לוט בר הרן בר בריה וית שרי כלתיה איתת אברם בריה ונפקו
עמהון מאורא דכשדאי למיזל לארעא דכנען ואתו עד חרן ויתיבו תמן: והוו יומי
תרח מאתן וחמש שנין ומית תרח בחרן: Ca.xij. ואמר יי לאברם
איזיל לך מארעך ומילדותך ומבית אבוך לארעא דאחזינך: ואעבדינך לעם סגי
ואברכינך ואֲרבי שמך ותהא מברך: ואברך מברכך ומלטטך אלוט ויתברכון
בדילך כל זרעית ארעא: ואזל אברם כמא דמליל עמיה יי ואזל עמיה לוט
ואברם בר שבעין וחמש שנין במפקיה מחרן: ודבר אברם ית שרי אתתיה וית לוט
בר אחוהי וית כל קנינהון דקנו וית כל נפשתא דשעבידו לאוריתא בחרן ונפקו
למיזל לארעא דכנען ואתו לארעא דכנען: ועבר אברם בארעא עד אתר שכם עד
מישר מורה וכנענאה בכין שרי בארעא: ואתגלי יי לאברם ואמר לבנך אתן ית
ארעא הדא ובנא תמן מדבחא קדם יי דאתגלי ליה:

Interp̄.chal.

abram filium ſuū ⁊ loth filium aran filium filij ſui et ſarai nurū ſuam vxoreꝫ abram filij ſui: ⁊ egreſſi ſunt ſimul de vr chaldeoꝝ vt irent in terrā chanaā: veneruntq vſq aran: ⁊ habitauerūt ibi. Et fuerunt dies thare ducenti ⁊ qnq anni: ⁊ mortu⁹ eſt thare in arā.

ET dixit dñs ad abram: proficiſcere de Ca.12. terra tua ⁊ de cognatione tua ⁊ de domo patris tui ad terram quā monſtrauero tibi. Et faciam te in populū magnum: ⁊ benedicā tibi: ⁊ magnificabo nomen tuū: ⁊ eris benedictus. Benedicāq benedicentibus tibi: ⁊ maledicētib⁹ tibi maledicā: et bñdicen ī propter te oēs cognationes terre. Et abijt abram ſicut locutus eſt cum eo dñs: ⁊ abijt cū eo loth. Abram autē erat filius ſeptuaginta ⁊ qnq annoꝝ cum egrederetur de aran. Et tulit abrā ſarai vxorē ſuā: ⁊ loth filiū fratris ſui ⁊ omnē poſſeſſionē ſuam quā poſſederāt: ⁊ oēs aīas quas ſubiecerāt legi in aran: ⁊ egreſſi ſunt vt irent in terrā chanaā: ⁊ venerūt in terrā chanaā. Et ptranſiuit abrā per terrā vſq ad locū ſichem vſq ad planiciē more: chananeus aūt tunc morabat in terra. Et appruit dñs abrā: ⁊ dixit. Filiis tuis dabo terrā hanc: ⁊ edificauit ibi altare dño q appuerat ei.

Primitiua chal.

כלל אזל אתא
היה מאה שנה
מות אזל חזא
עבד סגא ברך
רבה היה ברך
לטט נרר שנה
נפק אתא
קנה עבד אזל
אתא שרא שרא
גלה בנה יתן
נכס בנה גלה

Ptiua heb.	Ter. Heb.
עתק	וַיַּעְתֵּק מִשָּׁם הָהָרָה מִקֶּדֶם לְבֵית
נטה	אֵל וַיֵּט אָהֳלֹה בֵּית אֵל מִיָּם וְהָעַי
	מִקֶּדֶם וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה
נסע קרא	וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה: וַיִּסַּע אַבְרָם
היה הלך	הָלוֹךְ וְנָסוֹעַ הַנֶּגְבָּה: וַיְהִי רָעָב
	בָּאָרֶץ וַיֵּרֶד אַבְרָם מִצְרַיְמָה לָגוּר
	שָׁם כִּי כָבֵד הָרָעָב בָּאָרֶץ: וַיְהִי
קרב	כַּאֲשֶׁר הִקְרִיב לָבוֹא מִצְרָיְמָה
איש	וַיֹּאמֶר אֶל שָׂרַי אִשְׁתּוֹ הִנֵּה נָא
ראה יפה	יָדַעְתִּי כִּי אִשָּׁה יְפַת מַרְאֶה אָתְּ:
ראה	וְהָיָה כִּי יִרְאוּ אֹתָךְ הַמִּצְרִים
	וְאָמְרוּ אִשְׁתּוֹ זֹאת וְהָרְגוּ אֹתִי
חיה	וְאֹתָךְ יְחַיּוּ: אִמְרִי נָא אֲחֹתִי אָתְּ
חיה יטב	לְמַעַן יִיטַב לִי בַעֲבוּרֵךְ וְחָיְתָה
היה	נַפְשִׁי בִּגְלָלֵךְ: וַיְהִי כְּבוֹא אַבְרָם
ראה	מִצְרָיְמָה וַיִּרְאוּ הַמִּצְרִים אֶת
איש	הָאִשָּׁה כִּי יָפָה הִוא מְאֹד: וַיִּרְאוּ
הלל	אֹתָהּ שָׂרֵי פַרְעֹה וַיְהַלְלוּ אֹתָהּ
לקח	אֶל פַּרְעֹה וַתֻּקַּח הָאִשָּׁה בֵּית
גבר יטב	פַּרְעֹה: וּלְאַבְרָם הֵיטִיב בַּעֲבוּרָהּ
	וַיְהִי לוֹ צֹאן וּבָקָר וַחֲמֹרִים
	וַעֲבָדִים וּשְׁפָחֹת וַאֲתֹנֹת וּגְמַלִּים:
נגע	וַיְנַגַּע יְהוָה אֶת פַּרְעֹה נְגָעִים
איש	גְּדֹלִים וְאֶת בֵּיתוֹ עַל דְּבַר שָׂרַי
קרא	אֵשֶׁת אַבְרָם: וַיִּקְרָא פַרְעֹה
עשה	לְאַבְרָם וַיֹּאמֶר מַה זֹּאת עָשִׂיתָ
נגד	לִּי לָמָּה לֹא הִגַּדְתָּ לִּי כִּי אִשְׁתְּךָ

Trāsla. B. Hiero.

Et inde trāsgrediēs ad mōtē qui erat cōtra oriētē bethel: tetēdit ibi tabernaculū suū ab occidēte hñs bethel: & ab oriēte hai. Edificauit quoqꝫ ibi altare dño: & inuocauit nomē eius. Perrexitqꝫ abrā vadēs & vltra pgrediēs ad meridiē. Facta ē aūt fames i terra. descēditqꝫ abrā in egyptū vt pegrinaretur ibi. Preualuerat ei fames i terra. Cūqꝫ ppe esset vt ingrederetur egyptū dixit sarai vxori sue. Noui ꝙ pulchra sis mulier: & ꝙ cum viderint te egyptii: dicturi sūt: vxor illius est: & interficient me: & te reseruabunt. Dic ergo obsecro te ꝙ soror mea sis: vt bñ sit mihi propter te: & viuat aīa mea ob grām tui. Cū itaqꝫ ingressus eēt abrā egyptū: viderunt egyptii mulierē ꝙ eēt pulchra nimis. Et nūciauerunt pricipes pharaoni: & laudauerunt eam apud illū. Et sublata ē mulier in domum pharaonis. abrā vero bene vsi sunt propter illam. Fuerūtqꝫ ei oues & boues & asini & serui & famule & asine & cameli. Flagellauit autem dñs pharaonem plagis maximis & domū eius propter sarai vxorem abram. Vocauitqꝫ pharao abrā: & dixit ei. Quid nā est hoc quod fecisti mihi? Quare nō idicasti mihi ꝙ vxor tua

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

et recessit inde ad montē ad orientem bethel.
καὶ ἀπέστη ἐκεῖθεν εἰς τὸ ὄρος κατὰ ἀνατολὰς βαιθήλ.
et statuit tabernaculū suū in bethel versus ma
καὶ ἔστησε τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ἐν βαιθὴλ κατὰ θάλασ-
re: et hay ad orientem. ⁊ edificauit i-
σαν, καὶ ἀγγὶ κατὰ ἀνατολάς. καὶ ᾠκοδόμησεν ἐ-
bi altare dño. ⁊ inuocauit in
κεῖ θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ. καὶ ἐπικαλέσατο ἐπὶ
nomine dñi. et descessit abram. et va-
τῷ ὀνόματι κυρίου. καὶ ἀπῆρεν ἄβραμ. καὶ πορευ-
dēs castrametatus ē in deserto. ⁊ facta est fa-
θεὶς ἐστρατοπέδευσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ. καὶ ἐγένετο λι-
mes in terra. et descendit abram in egyptū
μὸς ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ κατέβη ἄβραμ εἰς αἴγυπτον
vt habitaret ibi. qꝛ inualuit fames in terra.
παροικῆσαι ἐκεῖ. ὅτι ἐνίσχυσεν ὁ λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς.
factū est āt qñ appropinquauit abrā vt ingrederet in egy
ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἤγγισεν ἄβραμ εἰσελθεῖν εἰς αἴγυ-
ptū: dixit abram sare vxori sue: noui
πτον, εἶπεν ἄβραμ σάρᾳ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, γινώσκω
ego: ꝙ mulier pulchra es. erit ergo cū vide-
ἐγὼ ὅτι γυνὴ εὐπρόσωπος εἶ. ἔσται οὖν ὡς ἂν ἴδω-
rint te egyptii: dicent ꝙ vxor illius est hec:
σί σε οἱ αἰγύπτιοι, ἐροῦσιν ὅτι γυνὴ αὐτοῦ ἐστιν αὕ-
et interficient me: te āt vendicabunt.
τη, καὶ ἀποκτενοῦσί με, σὲ δὲ περιποιήσονται.
dic ergo ꝙ soror illius sum: vt bñ mihi
εἰπὲ οὖν ὅτι ἀδελφὴ αὐτοῦ εἰμι, ὅπως ἂν εὖ μοι
sit ꝓpter te: ⁊ viuet aīa mea ꝓpter te.
γένηται διὰ σέ, καὶ ζήσεται ἡ ψυχή μου ἕνεκά σου.
factū ē āt qñ ingressus ē abram in egyptum. vi-
ἐγένετο δὲ ἡνίκα εἰσῆλθεν ἄβραμ εἰς αἴγυπτον. ἰ-
dentes egyptii mulierē: ꝙ pulchra erat
δόντες οἱ αἰγύπτιοι τὴν γυναῖκα, ὅτι καλὴ ἦν
nimis. et viderūt eā principes pharaonis: ⁊
σφόδρα. καὶ εἶδον αὐτὴν οἱ ἄρχοντες φαραώ, καὶ
laudauerūt eā ad pharaonē: ⁊ induxerunt eam
ἐπῄνεσαν αὐτὴν πρὸς φαραώ, καὶ εἰσήγαγον αὐτὴν
in domū pharaonis. ⁊ abrā bene vsi sunt
εἰς τὸν οἶκον φαραώ. καὶ τῷ ἄβραμ εὖ ἐχρήσαντο
ꝓpter eā. ⁊ fuerunt ei oues: et vituli:
δι᾽ αὐτήν. καὶ ἐγένοντο αὐτῷ πρόβατα, καὶ μόσχοι,
et asini: et serui: ⁊ famule: et muli: et
καὶ ὄνοι, καὶ παῖδες, καὶ παιδίσκαι, καὶ ἡμίονοι, καὶ
cameli. et cruciauit dñs pharaonē cruciatibus
κάμηλοι. καὶ ἤτασε κύριος τὸν φαραὼ ἐτασμοῖς
magnis et malis: et domū eius ꝓpter sa-
μεγάλοις καὶ πονηροῖς, καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ περὶ σά-
rā vxorē abram. vocans aūt pharao
ρας τῆς γυναικὸς ἄβραμ. καλέσας δὲ φαραὼ τὸν
abram: dixit: qđ hoc fecisti mihi: qꝛ nō
ἄβραμ, εἶπε, τί τοῦτο ἐποίησάς μοι, ὅτι οὐκ
renunciasti mihi: ꝙ vxor tua
ἀπήγγειλάς μοι, ὅτι γυνή σου

C

A

Infra. 20.c.

D

Transla. Chal.

וְאִסְתַּלַּק מִתַּמָּן לְטוּרָא מִמַּדִּינְחָא לְבֵיתאֵל וּפְרַסֵיהּ לְמַשְׁכְּנֵיהּ בֵּיתאֵל מִמַּעַרְבָא וְעַי
מִמַּדִּינְחָא וּבְנָא תַמָּן מַדְבְּחָא קֳדָם יְיָ וְצַלִּי בִּשְׁמָא דַיְיָ: וּנְטַל אַבְרָם אָזִיל וְנָטִיל
לְדָרוֹמָא: וַהֲוָה כַּפְנָא בְּאַרְעָא וּנְחַת אַבְרָם לְמִצְרַיִם לְאִתּוֹתָבָא תַמָּן אֲרֵי תְקֵיף כַּפְנָא
בְּאַרְעָא: וַהֲוָה כַּד קְרִיב לְמֵיעַל לְמִצְרַיִם וַאֲמַר לְשָׂרַי אִתְּתֵיהּ הָא כְעַן יְדַעְנָא אֲרֵי
אִתְּתָא שַׁפִּירַת חֵיזוּ אַתְּ: וִיהֵי כַּד יֶחֱזוּן יָתִיךְ מִצְרָאֵי וְיֵימְרוּן אִתְּתֵיהּ דָּא וְיִקְטְלוּן
יָתִי וְיָתִיךְ יְקַיְּמוּן: אֵימַרִי כְעַן דַּאֲחָתִי אַתְּ בְּדִיל דְּיִיטַב לִי בְּדִילִיךְ וְתִתְקַיַּם נַפְשִׁי
בְּפִתְגָּמַיִכִי: וַהֲוָה כַּד עַל אַבְרָם לְמִצְרַיִם וַחֲזוֹ מִצְרָאֵי יָת אִתְּתָא אֲרֵי שַׁפִּירָא הִיא
לַחֲדָא: וַחֲזוֹ יָתַהּ רַבְרְבֵי פַרְעֹה וְשַׁבַּחוּ יָתַהּ לְוָת פַּרְעֹה וְאִדְּבַרַת אִתְּתָא לְבֵית פַּרְעֹה:
וּלְאַבְרָם אוֹטֵיב בְּדִילַהּ וַהֲווֹ לֵיהּ עָאן וְתוֹרִין וַחֲמָרִין וְעַבְדִּין וְאַמְהָן וְאַתְנָן וְגַמְלִין:
וְאַיְתִי יְיָ עַל פַּרְעֹה מַכְתָּשִׁין רַבְרְבִין וְעַל אֱנָשׁ בֵּיתֵיהּ עַל עֵיסַק שָׂרַי אִתַּת אַבְרָם:
וּקְרָא פַרְעֹה לְאַבְרָם וַאֲמַר מָה דָא עֲבַדְתְּ לִי לְמָא לָא חַוִּיתָ לִי אֲרֵי אִתְּתָךְ

Pritiua chal.

ערב שכן סלק
דבח בנה דנח
עול יתב צלא
חוא אנתה
קטל אמר הוה
יטב אח קום
חזא עול קום
יטב דבר רבב
אתא הוה
רבב כתש
חוה אנתא

Interp. chal.

Et ascendit inde in montē qui erat ad orientē bethel et tetendit tabernaculū suū ab occidente habens bethel ⁊ ab oriente hai: ⁊ edificauit ibi altare corā dño et orauit in noie dñi. Et profectus est abrā vadens ⁊ proficiscens ad meridiē. Et fuit fames in terra: descenditqꝫ abrā in egyptū vt peregrinaret ibi: qm̄ preualuerat fames in terra. Et factū est cum appropinquaret vt ingrederetur in egyptū: dixit sarai vxori sue. Ecce nunc cognoui ꝙ mulier pulchra aspectu tu es. Et erit cum viderint te egyptii: ⁊ dicent vxor eius est hec: interficiētqꝫ me: ⁊ te reseruabūt. Dic nunc ꝙ soror mea sis tu: vt bene sit mihi ꝓpter te: ⁊ sustentet aīa mea ꝓpter verba tua. Et factū est cum ingressus esset abrā in egyptū: viderunt egyptii mulierē ꝙ pulchra esset nimis. Et viderūt eam principes pharaonis: ⁊ laudauerūt eam apud pharaonē: et sublata est mulier i domū pharaonis. Et abrā bñfecit ꝓpter eā. Et fuerūt ei oues ⁊ boues ⁊ asini ⁊ serui ⁊ ancille et asine ⁊ cameli. Et adduxit dñs sup pharaonē plagas magnas ⁊ sup hoies domus eius ꝓpter sarai vxorē abram. Vocauitqꝫ pharao abrā ⁊ dixit. Quid est hoc quod fecisti mihi? quare nō nūciasti mihi ꝙ vxor tua

Trāsla.Grē.lxx.cū interp̄.latina.

est. et quare dixisti q̄ soror mea est: et accepi
ἐστί. καὶ ἵνα τί εἶπας ὅτι ἀδελφή μου ἐστί, καὶ ἔλαβον
eam mihi vxorē. ꝛ nūc ecce vxor tua co
αὐτὴν ἐμαυτῷ γυναῖκα. καὶ νῦν ἰδοὺ ἡ γυνή σου ἐναν-
rā te: accipiēs recede. ꝛ pcepit pha
τίον σου, λαβὼν ἀπότρεχε. καὶ ἐνετείλατο φα-
rao viris de abram comitari eum:
ραὼ ἀνδράσι περὶ ἄβραμ συμπροπέμψαι αὐτόν,
et vxorē eius: et omnia q̄cūq̧ erāt ei:
καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ,
et lot cū eo.
καὶ λὼτ μετ᾽ αὐτοῦ. Ca.13.

A Scēdit aūt abram de egypto ipse: ꝛ vxor
Ἀνέβη δὲ ἄβραμ ἐξ αἰγύπτου αὐτός, καὶ ἡ γυνὴ
eius: et omnia sua: ꝛ lot cum eo in
αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ, καὶ λὼτ μετ᾽ αὐτοῦ εἰς
desertū. abram aūt erat diues valde: in peco
τὴν ἔρημον. ἄβραμ δὲ ἦν πλούσιος σφόδρα, ἐν κτή-
ribus ꝛ argento: ꝛ auro. ꝛ abiit vnde egres-
νεσι, καὶ ἀργυρίῳ, καὶ χρυσίῳ. καὶ ἐπορεύθη ὅθεν ἐξῆλ-
sus ē in desertū: vsq̧ bethel: ꝛ vsq̧ ad locum vbi fuit
θεν εἰς τὴν ἔρημον, ἕως βαιθὴλ, ἕως τοῦ τόπου οὗ ἦν
tentoriū eius prius: inter bethel et in-
ἡ σκηνὴ αὐτοῦ τὸ πρότερον, ἀναμέσον βαιθὴλ καὶ ἀνα-
ter hai: in locū altaris: quod fecit
μέσον ἀγγί, εἰς τὸν τόπον τοῦ θυσιαστηρίου, οὗ ἐποίη-
illic prius. et inuocauit abram no
σεν ἐκεῖ τὴν ἀρχήν. καὶ ἐπεκαλέσατο ἄβραμ τὸ ὄνο-
mē dn̄i. et lot qui simul ibat cū abrā: fuerāt
μα κυρίου. καὶ λὼτ τῷ συμπορευομένῳ μετὰ ἄβραμ, ἦν
oues: et boues: et armēta. et nō capiebat eos
πρόβατα, καὶ βόες, καὶ κτήνη. καὶ οὐκ ἐχώρει αὐτοὺς
t̄ra vt habitarēt simul. q̄m̄ substātia eorum mul
ἡ γῆ κατοικεῖν ἅμα. ὅτι ἦν τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν πολ-

B ta: ꝛ nō poterāt habitare simul. ꝛ facta ē pu-
λά, καὶ οὐκ ἐδύναντο κατοικεῖν ἅμα. καὶ ἐγένετο μά-
gna inter pastores pecorū abram:
χη ἀναμέσον τῶν ποιμένων τῶν κτηνῶν τοῦ ἄβραμ,

Infra. 36.a. et inter pastores lot. at chananei
καὶ ἀναμέσον τῶν ποιμένων τοῦ λώτ. οἱ δὲ χαναναῖοι
et pherezei tūc habitabāt terrā. dixit āt a
καὶ οἱ φερεζαῖοι τότε κατῴκουν τὴν γῆν. εἶπε δὲ ἄ-
bram lot: ne sit pugna inter me et te:
βραμ τῷ λώτ, μὴ ἔστω μάχη ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ,
et inter pastores meos ꝛ inter
καὶ ἀναμέσον τῶν ποιμένων μου καὶ ἀναμέσον τῶν

Hiere. 40.b. pastores tuos: q: hoīes fratres sumus nos. nō ecce
ποιμένων σου, ὅτι ἄνθρωποι ἀδελφοί ἐσμεν ἡμεῖς. οὐκ ἰδοὺ
ōis terra corā te est? recede a me:
πᾶσα ἡ γῆ ἐναντίον σου ἐστί, διαχωρίσθητι ἀπ᾽ ἐμοῦ,
si tu ad sinistrā: ego ad dexterā. si tu ad dexterā: ego ad

C εἰ σὺ εἰς ἀριστερά, ἐγὼ εἰς δεξιά· εἰ σὺ εἰς δεξιά, ἐγὼ εἰς
sinistrā. et eleuans oculos suos lot:
ἀριστερά. καὶ ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ λώτ,

Transla.B.Hiero.

esset: quam ob cām dixisti esse sororē tuam: vt tollerem eā mihi in vxorem? Nunc igitur ecce coniunx tua: accipe eam & vade. Precepitq̧ pharao sup abrā viris: & deduxerūt eū & vxorē eius: & omnia que habebat. Ca.13

Ascendit ergo abrā de egypto ipse & vxor ei⁹: & oīa que habebat & loth cū eo ad australē plagā. erat āt diues valde in possessiōe auri & argēti. Reuersusq̧ est p iter quo venerat a meridie in bethel: vsq̧ ad locū vbi prius fixerat tabernaculū inter bethel & hai: in loco altaris quod fecerat prius: & inuocauit ibi nomē dn̄i. Sed & loth qui erat cum abrā fuerūt greges ouium & armenta & tabernacula: nec poterat eos capere terra: vt habitarēt simul. Erat quippe substātia eorū multa & nequibāt habitare cōiter. Vn̄ fctā est rixa iter pastores gregū abram & loth. Eo aūt tpe chananeus & pherezeus habitabāt in terra illa. Dixit ergo abram ad loth. ne queso sit iurgiū inter me & te: & inter pastores meos & pastores tuos: frēs enim sumus. Ecce vniuersa terra corā te est: recede a me obsecro. Si ad sinistrā ieris: ego dexteram tenebo: si tu dexteram elegeris: ego ad sinistram pergam. Eleuatis itaq̧ loth oculis

Ter.Heb.

הִוא: לָמָה אָמַרְתָּ אֲחֹתִי הִוא
וָאֶקַּח אֹתָהּ לִי לְאִשָּׁה וְעַתָּה
הִנֵּה אִשְׁתְּךָ קַח וָלֵךְ: וַיְצַו עָלָיו
פַּרְעֹה אֲנָשִׁים וַיְשַׁלְּחוּ אֹתוֹ וְאֶת
אִשְׁתּוֹ וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ:
וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם הוּא וְאִשְׁתּוֹ
וְכָל אֲשֶׁר לוֹ וְלוֹט עִמּוֹ הַנֶּגְבָּה:
וְאַבְרָם כָּבֵד מְאֹד בַּמִּקְנֶה בַּכֶּסֶף
וּבַזָּהָב: וַיֵּלֶךְ לְמַסָּעָיו מִנֶּגֶב וְעַד
בֵּית אֵל עַד הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הָיָה
שָׁם אָהֳלֹה בַּתְּחִלָּה בֵּין בֵּית אֵל וּבֵין
הָעָי: אֶל מְקוֹם הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר עָשָׂה
שָׁם בָּרִאשֹׁנָה וַיִּקְרָא שָׁם אַבְרָם
בְּשֵׁם יְהוָה: וְגַם לְלוֹט הַהֹלֵךְ אֶת
אַבְרָם הָיָה צֹאן וּבָקָר וְאֹהָלִים:
וְלֹא נָשָׂא אֹתָם הָאָרֶץ לָשֶׁבֶת
יַחְדָּו כִּי הָיָה רְכוּשָׁם רָב וְלֹא
יָכְלוּ לָשֶׁבֶת יַחְדָּו: וַיְהִי רִיב בֵּין
רֹעֵי מִקְנֵה אַבְרָם וּבֵין רֹעֵי מִקְנֵה
לוֹט וְהַכְּנַעֲנִי וְהַפְּרִזִּי אָז יֹשֵׁב
בָּאָרֶץ: וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל לוֹט
אַל נָא תְהִי מְרִיבָה בֵּינִי וּבֵינֶךָ
וּבֵין רֹעַי וּבֵין רֹעֶיךָ כִּי אֲנָשִׁים
אַחִים אֲנָחְנוּ: הֲלֹא כָל הָאָרֶץ
לְפָנֶיךָ הִפָּרֶד נָא מֵעָלָי אִם
הַשְּׂמֹאל וְאֵימִנָה וְאִם הַיָּמִין
וְאַשְׂמְאִילָה: וַיִּשָּׂא לוֹט אֶת עֵינָיו

Primitiua.heb.

לָקַח
הָלַךְ צִוָּה
שָׁלַח

Cap.xiiii.

עָלָה
קָנָה
נָסַע
קוּם
חָלַל
זָבַח
קָרָא
יָשַׁב
רָכַשׁ רָבָה
הָיָה רוּב
רָעָה קָנָה
אָמַר
רוּב
פָּרַד
שְׂמֹאל יָמַן
נָשָׂא

Transla.Chal.

הִיא: לְמָא אֲמַרְתְּ דְּאַחָתִי הִיא, וּדְבַרִית יָתַהּ לִי לְאִנְתּוּ וּכְעַן הָא אִתְּתָךְ דְּבַר וְאִיזִיל:
Ca.xiij. וּפַקֵּיד עֲלוֹהִי פַּרְעֹה גּוּבְרִין, וְאַלְוִיאוּ יָתֵיהּ וְיָת אִתְּתֵיהּ וְיָת כָּל דִּילֵיהּ:
וּסְלֵיק אַבְרָם מִמִּצְרַיִם הוּא וְאִתְּתֵיהּ וְכָל דִּילֵיהּ וְלוֹט עִמֵּיהּ לְדָרוֹמָא: וְאַבְרָם יַקִּיר
לַחֲדָא בְּגֵיתָא בְּכַסְפָּא וּבְדַהֲבָא: וַאֲזַל לְמַטְּלָנוֹהִי מִדָּרוֹמָא וְעַד בֵּית אֵל עַד אַתְרָא
דִּפְרַסֵיהּ תַּמָּן לְמַשְׁכְּנֵיהּ בְּקַדְמֵיתָא בֵּין בֵּית אֵל וּבֵין עָי: לַאֲתַר מַדְבְּחָא דַּעֲבַד תַּמָּן
בְּקַדְמֵיתָא, וְצַלִּי תַמָּן אַבְרָם בִּשְׁמָא דַּייָ: וְאַף לְלוֹט דַּאֲזֵיל עִם אַבְרָם הֲווֹ עָאן וְתוֹרִין
וּמַשְׁכְּנִין: וְלָא סוֹבַרַת יָתְהוֹן אַרְעָא לְמִיתַּב כַּחֲדָא, אֲרֵי הֲוָה קִנְיָנְהוֹן סַגִּי וְלָא יְכִילוּ
לְמִיתַּב כַּחֲדָא: וַהֲוָה מַצּוּתָא בֵּין רָעֵי בְעִירֵי דְאַבְרָם וּבֵין רָעֵי בְעִירֵי דְלוֹט, וּכְנַעֲנָאֵי
וּפְרִיזָאֵי בְּכֵן יָתְבִין בְּאַרְעָא: וַאֲמַר אַבְרָם לְלוֹט לָא כְעַן תְּהֵא מַצּוּתָא בֵּינִי וּבֵינָךְ וּבֵין
רָעַי וּבֵין רָעָךְ אֲרֵי גּוּבְרִין אַחִין אֲנַחְנָא: הֲלָא כָל אַרְעָא קֳדָמָךְ, אִתְפְּרֵישׁ כְּעַן מִלְּוָתִי
אִם אַתְּ לְצִפּוּנָא אֲנָא לְדָרוֹמָא, וְאִם אַתְּ לְדָרוֹמָא אֲנָא לְצִפּוּנָא: וּזְקַף לוֹט יָת עֵינוֹהִי

Interp̄.chal.

esset. Quare dixisti soror mea ē: ꝛ tuli eā mihi in vxorem: ꝛ nunc ecce vxor tua: tolle ꝛ vade. Precepitq̧ sup eum pharao viris: ꝛ comitati sunt eum ꝛ vxorē suam ꝛ omnia que habebat. Cap.13.

Et ascendit abram de egypto ipse ꝛ vxor eius ꝛ oīa sua ꝛ loth cum eo ad austrū. Et abrā erat honorat⁹ valde in pecoribꝰ ꝛ argēto ꝛ auro. Et abiit per mansiones suas a meridie ꝛ vsq̧ bethel ꝛ vsq̧ ad locum in quo tetēderat prius tabernaculū suū inter bethel ꝛ inter hai: ad locū altaris qḋ ibi fecerat prius: et orauit ibi abrā in noīe dn̄i. Sed ꝛ loth qui abiit cū abram fuerāt oues ꝛ boues ꝛ tabernacula. ꝛ nō poterat sustinere eos terra vt habitarēt simul: q: erat substantia eoꝝ multa: ꝛ nō poterāt habitare simul. Et facta est rixa iter pastores pecoꝝ abram ꝛ pastores pecorum loth: chananeus aūt ꝛ pherezeus tunc habitabāt in terra. Et dixit abrā ad loth. Ne sit nunc iurgiū inter me ꝛ inter te ꝛ inter pastores meos ꝛ inter pastores tuos: quoniā viri fratres sumus nos. Ecce ois terra coram te est: recede nunc a me. si tu ad aquilonem: ego ad meridiē: ꝛ si tu ad meridiē ego ad aquilonem. Et leuauit loth oculos suos

Primitiua chal.

אִנְתְּתָא
לְוָה
נְטַל
שְׁכַן יְקַר
צְלָא הֲוָה
שְׁכַן יְתַב קְנָה
סְגָא נְצָא רְעָה
הֲוָה
רְעָה פְּרַשׁ

Ter. Heb.

וירא את כל ככר הירדן כי כלה ׳׳ | ראה
משקה לפני שחת יהוה את ׳׳ | שקה
סדם ואת עמרה כגן יהוה כארץ
מצרים באכה צער: ויבחר לו לוט | בוא
את כל ככר הירדן ויסע לוט ׳׳׳ | נסע
מקדם ויפרדו איש מעל אחיו: | פרד
אברם ישב בארץ כנען ולוט ׳׳
ישב בערי הככר ויאהל עד סדם: | ציר אהל
ואנשי סדם רעים וחטאים ׳׳׳׳ | רוע
ליהוה מאד: ויהוה אמר אל ׳׳׳׳
אברם אחרי הפרד לוט מעמו ׳ | פרד
שא נא עיניך וראה מן המקום ׳׳ | נשא קום
אשר אתה שם צפנה ונגבה ׳׳
וקדמה וימה: כי את כל הארץ ׳׳
אשר אתה ראה לך אתננה ׳׳׳ | נתן
ולזרעך עד עולם: ושמתי את ׳׳ | שום
זרעך כעפר הארץ אשר אם ׳׳
יוכל איש למנות את עפר הארץ | יכל מנה
גם זרעך ימנה: קום התהלך ׳׳׳ | הלך
בארץ לארכה ולרחבה כי לך ׳׳
אתננה: ויאהל אברם ויבא וישב | אהל בוא
באלני ממרא אשר בחברון ויבן | בנה
שם מזבח ליהוה:

Cap.xiiij. ויהי | זנה היה
בימי אמרפל מלך שנער אריוך ׳ | יום
מלך אלסר כדרלעמר מלך ׳׳׳׳
עילם ותדעל מלך גוים: עשו ׳׳ | עשה
מלחמה את ברע מלך סדם ואת ׳׳ | לחם

Trāſla. B. Hiero.

vidit oēm circa regionē iordanis: q̄ vniuerſa irrigabatur ātequā ſubuerteret dn̄s Sodomā & Gomorrā ſicut paradiſus dn̄i: & ſicut egyptus veniētib9 i ſegor. Elegitq; ſibi loth regionē circa iordanē: & receſſit ab oriēte. Diuiſiq; ſūt alterutrū a fratre ſuo. Abram hitauit i terra chanaan. Loth vero moratus ē i oppidis q̄ erāt circa iordanē: & habitauit in ſodomis. Homines āt ſodomite peſſimi erāt & pctōres corā dn̄o nimis. Dixitq; dominus ad abrā poſtq̄ diuiſus eſt ab eo loth. Leua oculos tuos: & vide a loco in quo nūc es ad aquilonē & meridiem ad orientem & occidentem. Omnem terram quam conſpicis: tibi dabo & ſemini tuo vſq; in ſempiternum: faciamq; ſemen tuū ſicut puluerē terre. Si quis poteſt hominū numerare puluerem terre: ſemen quoq; tuū numerari poterit. Surge ergo & pābula terrā in lōgitudie & in latitudie ſua: q2 tibi daturus ſū eā. Mouēs igi tabernaculū ſuū abrā vēit & hītauit iuxta cōuallē mābre: q̄ ē in hebrō. Edificauitq; ibi altare dn̄o.

Factū ē āt i illo tpe vt āraphel Ca.14. rex ſennaar & arioch Rex pōti & chodorlaomor rex elamitarū & thadal rex gētiū inirēt bellū cōtra Baſa regē ſodomorum: & contra

Trāſla. Gre. lxx. cū interp̄. latina.

vidit oēs circa regionē iordanis: q2 irri
ἐπεῖδε πᾶσαν τὴν περίχωρον τοῦ ἰορδάνου, ὅτι πο
gata erat anteq̄ ſubuerteret deus ſodomā
τιζομένη ἦν πρὸ τοῦ καταστρέψαι τὸν θεὸν σόδομα
et gomorrā: ſicut paradiſus dei: et ſicut fra
καὶ γόμορρα, ὡς ὁ παράδεισος τοῦ θεοῦ, καὶ ὡς ἡ γῆ
egypti: donec venias in ſegor. τ elegit lot
αἰγύπτου, ἕως ἐλθεῖν εἰς ζόγορα. καὶ ἐξελέξατο λὼτ
ſibi oēs circa regionē iordanis: τ re
ἑαυτῷ πᾶσαν τὴν περίχωρον τοῦ ἰορδάνου, καὶ ἀπ
ceſſit lot ab oriente. τ diuiſi ſunt vnuſ
ῆρεν λὼτ ἀπὸ ἀνατολῶν. καὶ διεχωρίσθησαν ἕκασ
quiſq; a fratre ſuo. abram āt habitauit
τος ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. ἄβραμ δὲ κατῴκησεν
in terra chanaan. lot āt habitauit in ſra ſiniti
ἐν γῇ χαναάν. λὼτ δὲ κατῴκησεν ἐν γῇ τῶν περιχ
morū: et habitauit in ſodomis. at homines q
ώρων, καὶ ἐσκήνωσεν ἐν σοδόμοις. οἱ δὲ ἄνθρωποι οἱ
in ſodomis mali et peccatores corā de
ἐν σοδόμοις πονηροὶ καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐναντίον τοῦ θε
o nimis. dixit aūt deus ad abram poſtq̄ diui
οῦ σφόδρα. εἶπε δὲ ὁ θεὸς πρὸς ἄβραμ μετὰ τὸ δια
ſus ē lot ab eo: ſuſpiciens ocu
χωρισθῆναι τὸν λὼτ ἀπ᾽ αὐτοῦ, ἀναβλέψας τοῖς ὀφ
lis tuis vide a loco vbi tu nūc es: ad
θαλμοῖς σου ἴδε ἀπὸ τοῦ τόπου οὗ σὺ νῦν εἶ, πρὸς
aquilonē et meridiē τ orientem τ mare. q2
βορρᾶν καὶ λίβα καὶ ἀνατολὰς καὶ θάλασσαν. ὅτι
oēs terrā quā tu vides: tibi dabo eā: τ
πᾶσαν τὴν γῆν ἣν σὺ ὁρᾷς, σοὶ δώσω αὐτήν, καὶ τῷ
ſemini tuo vſq; in ſeculū. τ faciā ſemē tuū
σπέρματί σου ἕως τοῦ αἰῶνος. καὶ ποιήσω τὸ σπέρμα σου
ſicut arenā terre. ſi poteſt aliquis numerare
ὡς τὴν ἄμμον τῆς γῆς. εἰ δύναταί τις ἐξαριθμῆσαι τὴν
arenā terre: et ſemen tuū numerabit. ſur
ἄμμον τῆς γῆς, καὶ τὸ σπέρμα σου ἐξαριθμηθήσεται. ἀνα
gens perambula terrā in lōgitudinē ſuā τ in
στὰς διόδευσον τὴν γῆν εἴς τε τὸ μῆκος αὐτῆς καὶ εἰς
latitudinē. q2 tibi dabo eam et ſemini
τὸ πλάτος. ὅτι σοὶ δώσω αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματί
tuo in ſeculū. τ mouēs tabernaculū abrā: veniēs ha
σου εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ ἀποσκηνώσας ἄβραμ, ἐλθὼν κα
bitauit iuxta quercū mābre. q̄ erat i chebrō.
τῴκησε παρὰ τὴν δρῦν τὴν μαμβρῆ, ἣ ἦν ἐν χεβρών.
et edificauit ibi altare dño.
καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ. Ca.14

Factū ē aūt in regno amraphel regis
Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῇ ἀμαρφὰλ βασιλέ
ſennaar: arioch rex elaſar: chodorlaomor
ως σενναάρ, ἀριὼχ βασιλεὺς ἐλασάρ, χοδολλογομὸρ
rex elam: et thargal rex gentiū. fecit
βασιλεὺς αἰλάμ, καὶ θαργὰλ βασιλεὺς ἐθνῶν, ἐποίησ
bellū cum balla rege ſodomorū: τ cū
πόλεμον μετὰ βαλλὰ βασιλέως σοδόμων, καὶ μετὰ

Pritiua chal.

שרא שקה | מטא שרא | פרש | כרה שרא חוב | נוה פרש | חזא ערב | נתן שוה | מנה מנה | פתה נתן שרא | מנה דנח

Interp̄. chal.

et vidit omnē planiciē iordanis: q2 tota eſſet irrigua antequā diſperderet dn̄s ſodomam τ gomorrā: ſicut hortus dn̄i τ ſicut terra egypti ad introitū ſogor. Et elegit ſibi loth omnē planiciē iordanis: τ pfectus eſt loth pri9: τ diuiſi ſunt vnuſquiſq; a fratre ſuo. Abrā habitabat in terra chanaā: τ loth habitabat in vrbibus cāpeſtribus: τ tetendit tabernacula vſq; ad ſodomam. Uiri autē ſodome erāt iniqui cū ſuo mamona τ peſſimi in corpibus ſuis corām dn̄o nimis. Dixitq; dn̄s ad abram poſtq̄ diuiſus eſt loth ab eo: leua nunc oculos tuos: τ vide a loco in quo tu es ad aquilonem et ad meridiem: τ ad orientē: et ad occidentem. quoniam omnē terram quam tu vides tibi dabo eam et filijs tuis vſq; in ſeculū. et ponam filios tuos multos ſicut puluerem terre: ſicut enim non eſt poſſibile viro numerare puluerem terre: ſic filij tui non numerabūtur. Surge ambula per terram in longitudine τ in latitudine ſua: q2 tibi dabo eam. Et tetendit abram tabernaculum τ venit τ habitauit in planicie mamre: q̄ eſt in chbrō: τ edificauit ibi altare corā dn̄o.

Et factum eſt in diebus amraphel re- Ca.14. gis babylonis: arioch rex claſar: codorlaomor rex elam: et tadaal rex gentium fecerunt prelium cū bera rege ſodome τ cum

Tranſla. Chal.

וחזא ית כל מישר ירדנא ארי כולה בית שקיא קדם חבלות יי ית סדום וית
עמרה כגנתא דיי כארעא דמצרים למיעל צער: ובחר ליה לוט ית כל מישר ירדנא
ונטל לוט מקדמותא ואתפרשו גבר מלות אחוהי: אברם יתיב בארעא דכנען ולוט
יתיב בקרוי מישרא ופרס עד סדום: ואנשי סדום בישין בממונהון וחיבין
בגויתהון קדם יי לחדא: ויי אמר לאברם בתר דאתפרש לוט מלותיה זקוף כען
עינך וחזי מן אתרא דאת תמן לצפונא ולדרומא ולמדינחא ולמערבא: ארי ית כל
ארעא דאת חזי לך אתנינה ולבנך עד עלמא: ואשוי ית בנך סגיאין כעפרא דארעא
כמא דלית אפשר לגבר למימני ית עפרא דארעא אף בנך לא יתמנון: קום הליך
בארעא לאורכה ולפותיה ארי לך אתנינה: ופרס אברם ואתא ויתיב במישרי
ממרא די בחברון ובנא תמן מדבחא קדם יי: Ca.xiiij. והוה ביומי
אמרפל מלכא דבבל אריוך מלכא דאלסר כדרלעמר מלכא דעילם ותדעל מלכא
דעממין: עבדו קרבא עם ברע מלכא דסדום ועם

barsa rege gomorre: et sennaar rege
βαρσὰ βασιλέως γομόρρας, καὶ σενναὰρ βασιλέως
adama: et symor rege seboim: et rege
ἀδαμὰ, καὶ συμὸρ βασιλέως σεβωεὶμ, καὶ βασιλέ-
balac. hec est segor. oēs hi con-
ως βαλάκ. αὕτη ἐστὶ σηγώρ. πάντες οὗτοι συνε-
uenerūt in vallem salsam. hoc ma-
φώνησαν ἐπὶ τὴν φάραγγα τὴν ἁλυκήν. αὕτη ἡ θά-
re salis. duodecim ānis ipsi seruierunt
λασσα τῶν ἁλῶν. δώδεκα ἔτη αὐτοὶ ἐδούλευσαν τῷ
chodorlaomor. et terciodecimo anno recess-
χοδολλογομὼρ. καὶ τῷ τρισκαιδεκάτῳ ἔτει ἀπέ-
serūt. in āt quarto decimo anno venit
στησαν. ἐν δὲ τῷ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ ἔτει ἦλθε
chodorlaomor et reges cum eo: et tru-
χοδολλογομὼρ καὶ οἱ βασιλεῖς μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ κατέ-
cidauerūt gigātes in astaroth: carnam: et gē-
κοψαν τοὺς γίγαντας τοὺς ἐν ἀσταρὼθ, καρναΐν, καὶ ἔθ-
tes fortes cū eis. et ommeos in saue
νη ἰσχυρὰ ἅμα αὐτοῖς. καὶ τοὺς ὁμμαίους ἐν σαυῇ τῇ
ciuitate. et chorreos in mōtibus seir
πόλει, καὶ τοὺς χορραίους τοὺς ἐν τοῖς ὄρεσι σηεὶρ
vsq ad terebinthū pharā. q̄ est in solitudine. et re-
ἕως τῆς τερεβίνθου τῆς φαράμ. ἥ ἐστιν ἐν τῇ ἐρήμῳ. καὶ ἀνα-
uersi venerūt ad fontē iudicij. ipsa
στρέψαντες ἦλθον ἐπὶ τὴν πηγὴν τῆς κρίσεως. αὕτη
est cades: et trucidauerūt oēs principes a-
ἐστὶ καδής. καὶ κατέκοψαν πάντας τοὺς ἄρχοντας ἀ-
malec: et amorreos: et habitantes
μαλήκ, καὶ τοὺς ἀμορραίους, καὶ τοὺς κατοικοῦντας
in asasonthamar. egressus ē āt rex sodomor: et
ἐν ἀσασονθαμάρ. ἐξῆλθε δὲ βασιλεὺς σοδόμων, καὶ
rex gomorre: et rex adama: et rex
βασιλεὺς γομόρρας, καὶ βασιλεὺς ἀδαμά, καὶ βασι-
seboim: et rex balac. hec est se-
λεὺς σεβωείμ, καὶ βασιλεὺς βαλάκ. αὕτη ἐστὶ ση-
gor. et occurrerūt cū acie eis in prelium in
γώρ. καὶ παρετάξαντο αὐτοῖς εἰς πόλεμον ἐπὶ τῇ
valle salsa aduersus chodorlaomor regem e-
κοιλάδι τῇ ἁλυκῇ πρὸς χοδολλογομὼρ βασιλέα αἰ-
lam: et thargal regem gentiū: et amraphel re-
λάμ, καὶ θαργὰλ βασιλέα ἐθνῶν, καὶ ἀμαρφὰλ βασι-
gem sennaar: et arioch regem elasor: et quat-
λέα σενναάρ, καὶ ἀριὼχ βασιλέα ἐλλασάρ, καὶ οἱ τέσ-
tuor reges aduersus quinq. at vallis sal-
σαρες βασιλεῖς πρὸς τοὺς πέντε. ἡ δὲ κοιλὰς ἡ ἁλι-
sa: putei putei bituminis. fugit aūt rex
κὴ φρέατα φρέατα ἀσφάλτου. ἔφυγε δὲ βασιλεὺς
sodomorū: et rex gomorre: et ceciderunt il-
σοδόμων, καὶ βασιλεὺς γομόρρας, καὶ ἐνέπεσον ἐ-
lic. at qui remāserūt fugerūt in mōtana. ac-
κεῖ. οἱ δὲ καταλειφθέντες ἔφυγον εἰς τὴν ὀρεινήν. ἔ-
ceperūt āt equitatū oēm
λαβον δὲ τὴν ἵππον πᾶσαν τὴν

bersa regē gomorre: & contra sennaab regem adame: & contra semeber regē seboim: cōtraq; regē bale: ipsa est segor. Oēs hi conuenerūt in vallē siluestrē: q̄ nunc est mare salis. Duodecim enim annis seruierant chodorlaomor: & tertio decimo anno recesserunt ab eo. Igi q̄rto decimo āno vēit chodorlaomor & reges qui erant cum eo: & percusserunt raphaim in astaroth carnaym & zuzim cum eis: & emim in saue cariathaim: & chorreos in montibus seyr vsq; ad cāpestria pharan: que est in solitudine. Reuersiq; sunt & venerunt vsq; ad fontē mesphat: ipsa est chades: & percusserūt oēm regionē amalechitarum & ammorreorū q hitabāt in asason thamar. Et egressi sūt rex sodomorū & rex gomorre rexq; adame & rex seboim necnon & rex bale: que est segor: & direxerunt aciem contra eos in valle siluestri. s. aduersus chodorlaomor regem elamitarum & thadal regem gentium & amraphel regē sennaar & arioch regē ponti: quattuor reges aduersus quinq;. Vallis aūt siluestris hēbat puteos multos bituminis. Itaq; rex sodomorū & rex gomorre tergaverterūt: ceciderūtq; ibi: & q remāserāt fugerūt ad mōtē. Tulerūt āt oēs substā

בֶּ֫רַשַׁע מֶלֶךְ עֲמֹרָה שִׁנְאָב מֶלֶךְ
אַדְמָה וְשֶׁמְאֵבֶר מֶלֶךְ צְבֹיִים וּמֶלֶךְ
בֶּלַע הִיא צֹעַר׃ כָּל אֵלֶּה חָבְרוּ
אֶל עֵמֶק הַשִּׂדִּים הוּא יָם הַמֶּלַח׃
שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה עָבְדוּ אֶת
כְּדָרְלָעֹמֶר וּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה
מָרָדוּ׃ וּבְאַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה בָּא
כְדָרְלָעֹמֶר וְהַמְּלָכִים אֲשֶׁר אִתּוֹ
וַיַּכּוּ אֶת רְפָאִים בְּעַשְׁתְּרֹת קַרְנַיִם
וְאֶת הַזּוּזִים בְּהָם וְאֵת הָאֵימִים
בְּשָׁוֵה קִרְיָתָיִם׃ וְאֶת הַחֹרִי
בְּהַרְרָם שֵׂעִיר עַד אֵיל פָּארָן
אֲשֶׁר עַל הַמִּדְבָּר׃ וַיָּשֻׁבוּ וַיָּבֹאוּ
אֶל עֵין מִשְׁפָּט הִוא קָדֵשׁ וַיַּכּוּ
אֶת כָּל שְׂדֵה הָעֲמָלֵקִי וְגַם אֶת
הָאֱמֹרִי הַיֹּשֵׁב בְּחַצְצֹן תָּמָר׃ וַיֵּצֵא
מֶלֶךְ סְדֹם וּמֶלֶךְ עֲמֹרָה וּמֶלֶךְ
אַדְמָה וּמֶלֶךְ צְבֹיִים וּמֶלֶךְ בֶּלַע
הִוא צֹעַר וַיַּעַרְכוּ אִתָּם מִלְחָמָה
בְּעֵמֶק הַשִּׂדִּים׃ אֵת כְּדָרְלָעֹמֶר
מֶלֶךְ עֵילָם וְתִדְעָל מֶלֶךְ גּוֹיִם
וְאַמְרָפֶל מֶלֶךְ שִׁנְעָר וְאַרְיוֹךְ
מֶלֶךְ אֶלָּסָר אַרְבָּעָה מְלָכִים אֶת
הַחֲמִשָּׁה׃ וְעֵמֶק הַשִּׂדִּים בֶּאֱרֹת
בֶּאֱרֹת חֵמָר וַיָּנֻסוּ מֶלֶךְ סְדֹם
וַעֲמֹרָה וַיִּפְּלוּ שָׁמָּה וְהַנִּשְׁאָרִים
הֶרָה נָּסוּ׃ וַיִּקְחוּ אֶת כָּל רְכֻשׁ

שָׂדָה
רָבַע בּוֹא
נָכָה
דָּבַר שׁוּב בּוֹא
נָכָה
עָרַךְ לָחַם
שָׂדָה
רָבַע
נוּס
נָפַל שָׁאַר
לָקַח

Transla.Chal.

ברשע מלכא דעמורה שנאב מלכא דאדמה ושמאבר מלכא דצבוים ומלכא דבלע
היא צער׃ כל אלין אתכנשו למישר חקליא הוא ימא דמלחא׃ תרתא עשרה
שנין פלחו ית כדרלעמר ותלת עשרה שנין מרדו׃ ובארבע עשרה שנין אתא
כדרלעמר ומלכיא דעמיה ומחו ית גבריא די בעשתרות קרנים וית תקיפיא די
בהמתא וית אמתני די בשוה קריתים׃ וית חוראי די בטוריא דשעיר עד מישר פארן
דסמיך על מדברא׃ ותבו ואתו למישר פלוג דינא היא רקם ומחו ית כל חקל
עמלקאה ואף ית אמוראה דיתיב בעין גדי׃ ונפק מלכא דסדום ומלכא דעמורה
ומלכא דאדמה ומלכא דצבוים ומלכא דבלע היא צער וסדרו עמהון קרבא במישר
חקליא׃ עם כדרלעמר מלכא דעילם ותדעל מלכא דעממין ואמרפל מלכא דבבל
ואריוך מלכא דאלסר ארבעה מלכין לקביל חמשה׃ ומישר חקליא בירן בירן
חימרא ועריקו מלכא דסדום ועמורה ונפלו תמן ודאשתארו לטורא ערקו׃ ושבו
ית כל קנינהון

Interp. chal.

bersa rege gomorre: senaab rege adame et semeber rege seboi et rege bale: ipsa ē segor. Oēs hi cōgregati sunt i valle cāpestri q̄ est mare salis. duodecim annis seruierant codorlaomor: et in tertiodecimo anno rebellauerunt. In quartodecimo autem anno venit codorlaomor et reges qui erant cum eo: et percusserunt gigantes qui erat in astaroth carnaim: et robustos qui erāt in ham: et horrendos qui erant in saue cariathaim: et chorreos qui erant in montibus seir vsq; ad planiciem pharam: que est iuncta deserto. Et reuersi sunt et venerunt ad planiciem diuisionis iudicij: que est cades: et percusserunt omnē regionem amalech et amorreum qui habitabat in engadi. et egressus est rex sodome et rex gomorre et rex adame et rex seboim et rex bale que est sogor: et inierunt cum eis certamē in valle campestri: cum codorlaomor rege elam: et tadal rege gentium et amraphel rege babylonis et arioch rege elasar: quattuor reges cōtra quinq;. Uallis autem campestris habebat puteos ex quibus effodiebatur bitumen: et fugerunt rex sodome et rex gomorre et ceciderunt ibi: et qui remanserant in montē fugerunt. Et depredati sunt omnem substantiam

Primitiua chal.

כְּנַשׁ שְׁרָא הֲרֵי
שְׁנָה רְבַע שְׁנָה
מְחָא
שְׁרָא
דְּבַר תּוּב אֲתָא
דּוּן מְחָא
שְׁרָא
רְבַע שְׁרָא בִּיר
נְסַק שְׁאַר
שְׁבָה
קְנָה

Ter. Heb.

סדם ועמרה ואת כל אכלם וילכו:
ויקחו את לוט ואת רכשו בן אחי
אברם וילכו והוא ישב בסדם:
ויבא הפליט ויגד לאברם העברי
והוא שכן באלני ממרא האמרי ׳
אחי אשכל ואחי ענר והם בעלי
ברית אברם: וישמע אברם כי ׳׳
נשבה אחיו וירק את חניכיו ׳׳
ילידי ביתו שמנה עשר ושלש ׳
מאות וירדף עד דן: ויחלק ׳׳׳׳
עליהם לילה הוא ועבדיו ויכם ׳
וירדפם עד חובה אשר משמאל
לדמשק: וישב את כל הרכוש ׳׳
וגם את לוט אחיו ורכשו השיב
וגם את הנשים ואת העם: ויצא
מלך סדם לקראתו אחרי שובו ׳׳
מהכות את כדרלעמר ואת ׳׳׳׳
המלכים אשר אתו אל עמק שוה
הוא עמק המלך: ומלכי צדק מלך
שלם הוציא לחם ויין והוא כהן
לאל עליון: ויברכהו ויאמר ברוך
אברם לאל עליון קנה שמים ׳׳
וארץ: וברוך אל עליון אשר מגן
צריך בידך ויתן לו מעשר מכל:
ויאמר מלך סדם אל אברם תן ׳
לי הנפש והרכש קח לך: ויאמר
אברם אל מלך סדם הרמתי ׳׳׳׳׳

Pzitiua heb.

בוא פלט נגד
ברת שמע
שבה ריק חנך
ילד
מאה רדף חלק
נכה
שמאל
שוב רכש
שוב
נשה
נכה
Hebre. 7.a.
יצא
עלה ברך
צור נתן עשר
אמר נתן
לקח
רום

Trāsla. B. Hiero.

sodomorū & gomorreorū: & vniuersa q̄ ad cibū ptinēt: & abierūt. Necnō & loth & sbām eius filiū fris abrā qui habitabat in sodomis. Et ecce vnus qui euaserat: nūciauit abrā hebreo: qui hitabat in cōualle mābre ammorrei fris eschol & fris aner. Hi enim pepigerant fedus cū abrā. Qd cū audisset abram captum videlicet loth frēm suū: nūerauit expeditos vernaculos suos trecētos decē & octo: & persecutus est eos vsq; Dan. Et diuisis sociis irruit sup eos nocte. Percussitq; eos: & persecutus est vsq; hoba: que est ad leuā damasci. Reduxitq; omnem substantiam & loth frēm suū cum substantia illius: mulieres quoq; & populū. Egressus est autē rex sodomorū in occursum eius: postq̄ reuersus ē a cede chodorlaomor & regū qui cū eo erāt in valle saue: que est vallis regis. At vero melchisedech rex salē pferens panē & vinū: erat ei sacerdos dei altissimi bn̄dixitq; ei & ait. Benedictus abram deo excelso: qui creauit celum & terrā: & bn̄dictus deus excelsus quo protegēte hostes in manibus tuis sūt. Et dedit ei decimas ex oib9. Dixit āt rex sodomorū ad abrā. Da mihi aīas: cetera tolle tibi. Qui respōdit ei. Leuo

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

sodomorū et gomorre: et oēs cibos eo-
σοδόμων καὶ γομόῤῥας, καὶ πάντα τὰ βρώματα αὐ-
rū: et abierunt. acceperūt āt et lot filiū fra-
τῶν, καὶ ἀπῆλθον. ἔλαβον δὲ καὶ τὸν λὼτ υἱὸν τοῦ ἀδελ-
tris abram: et supellectilē eius: et abierunt.
φοῦ ἄβραμ, καὶ τὴν ἀποσκευὴν αὐτοῦ, καὶ ἀπῴχοντο.
erat.n. habitās in sodomis. adueniēs āt
ἦν γὰρ κατοικῶν ἐν σοδόμοις. παραγενόμενος δὲ
quidā saluatorū: nunciauit abram trā-
τις τῶν ἀνασωθέντων, ἀπήγγειλε τῷ ἄβραμ τῷ πε-
sitori: ipse aūt habitabat apd̄ quercū mābre am-
ράτῃ, αὐτὸς δὲ κατῴκει παρὰ τῇ δρυῒ τῇ μαμβρῇ ἀμ-
mor fratris eschol: et fratris aunā. qui e-
μωρ τοῦ ἀδελφοῦ ἐσχώλ, καὶ ἀδελφοῦ αὐνάν. οἳ ἦ-
rant cōfederati abram. audiēs āt abram: qd̄ ca-
σαν συνωμόται τοῦ ἄβραμ. ἀκούσας δὲ ἄβραμ, ὅτι ᾐχ-
ptiuatus ē lot nepos eius: numerauit
μαλώτευται λὼτ ὁ ἀδελφιδοῦς αὐτοῦ, ἠρίθμησε τοὺς
pprios vernaculos suos: trecentos decem et octo
ἰδίους οἰκογενεῖς αὐτοῦ, τριακοσίους δέκα καὶ ὀκτώ.
et persecutus ē vsq; ad dā. et irruit sup eos
καὶ κατεδίωξεν ἕως δάν. καὶ ἐπέπεσεν ἐπ᾽ αὐτοὺς
nocte ipse: et pueri eius. et percussit
τὴν νύκτα αὐτός, καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ. καὶ ἐπάταξεν
eos. et psecutus ē vsq; ad chobal. q̄ est in sinistra dama-
αὐτούς. καὶ κατεδίωξεν ἕως χοβάλ. ἥ ἐστιν ἐν ἀριστερᾷ δαμασ-
sci. et reduxit omnē equitatū sodomorū. et lot
κοῦ. καὶ ἀπέστρεψε πᾶσαν τὴν ἵππον σοδόμων. καὶ τὸν λὼτ
nepotem suū reduxit: et substātiā suā: et
τὸν ἀδελφιδοῦν αὐτοῦ ἀπέστρεψε, καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ καὶ
mulieres: et pplm̄. egressus ē āt rex sodomorū: et
τὰς γυναῖκας, καὶ τὸν λαόν. ἐξῆλθε δὲ βασιλεὺς σοδόμων καὶ
rex gomorre in occursum eius: postq̄ reuersus ē
βασιλεὺς γομόῤῥας εἰς συνάντησιν αὐτοῦ, μετὰ τὸ ἀποστρέψαι
a cede chodorlaomor: et regū qui cū
ἀπὸ τῆς κοπῆς τοῦ χοδολλογομόρ, καὶ τῶν βασιλέων τῶν με-
eo in valle saue. hic erat campus regis mel-
τ᾽ αὐτοῦ εἰς τὴν κοιλάδα τὴν σαυή. τοῦτο ἦν πεδίον βασιλέως. μελ-
chisedec: et melchisedec rex salem protulit ipsi pa-
χισεδέκ. καὶ μελχισεδὲκ βασιλεὺς σαλὴμ ἐξήνεγκεν ἄρ-
nes et vinū. erat āt sacerdos dei altissimi. et benedixit ei
τους καὶ οἶνον. ἦν δὲ ἱερεὺς τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου. καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν
melchisedec. et dixit benedictus abram deo altissi-
μελχισεδέκ. καὶ εἶπεν εὐλογημένος ἄβραμ τῷ θεῷ τῷ ὑψί-
mo: qui creauit celū et terrā. et benedictus dn̄s deus al-
στῳ, ὃς ἔκτισε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. καὶ εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς ὁ ὕψι-
tissimus: q̄ tradidit inimicos tuos captiuos tuos. et de-
στος, ὃς παρέδωκε τοὺς ἐχθρούς σου ὑποχειρίους σου. καὶ ἔ-
dit ei abram decimā ex oibus. dixit āt rex
δωκεν αὐτῷ ἄβραμ δεκάτην ἀπὸ πάντων. εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς
sodomorū ad abram: da mihi viros: at equitatū ac-
σοδόμων πρὸς ἄβραμ. δός μοι τοὺς ἄνδρας, τὴν δὲ ἵππον λα-
cipe tibiipsi. dixit aūt abram ad regem sodomorū: extē-
βὲ σεαυτῷ. εἶπε δὲ ἄβραμ πρὸς τὸν βασιλέα σοδόμων, ἐκτενῶ

Pzitiua chal.

אכל
שבא חזה שרא
שרא קום
שבה
פלג מחא
תוב מנה
נשה תוב מחא
שרא פנה
נפק שמש ערה
כנה
יהב קנה
רום

Interp. chal.

sodome et gomorre et omnes cibos eorum: et abierūt. Ceperunt quoq; loth filium fratris abrae et substantiam eius et abierūt: et ipse habitabat in sodoma. Et venit qui euaserat et nunciauit abrae hebreo qui morabat in campestrib9 mamre amorrei fratris eschol et fratris aner: et hi erant confederati abrae. Et audiuit abram q captus esset frater suus: et armauit pueros suos natos in domo sua trecentos et decē et octo et persecutus est vsq; dan: et diuisis seruis suis cōtra eos percusserūt eos nocte: et persecutus est eos vsq; hoba: que ē ad aquilonē damasci. Et reduxit vniuersam substantiā: et etiam loth fratrem suū et substantiā eius reduxit: mulieres quoq; et populus. Et egressus est rex sodome in occursum ei9 postquā reuersus est a cede codorlaomor et regum qui erant cū eo in valle plana: que erat locus refrigerii regis. Et melchisedech rex ierusalem adduxit panem et vinum: et ipse erat minister coram deo excelso. Et benedixit ei: et dixit. Benedictus abram coram deo excelso: cuius possessio est celum et terra. Et benedictus deus excelsus qui tradidit hostes tuos in manu tua. et dedit ei vnum et decē de omnibus. Et dixit rex sodome ad abram. Da mihi animas: et substantiam tolle tibi. Et dixit abram regi sodome. Leuo

Transla. Chal.

דסדום ועמורה וית כל מיכלהון ואזלו: ושבו ית לוט וית קניניה בר אחוהי דאברם
ואזלו והוא יתיב בסדום: ואתא משזבא וחוי לאברם עבראה והוא שרי במישרי
ממרא אמוראה אחוהי דאשכול ואחוהי דענר ואינון מארי קיימיה דאברם: ושמע
אברם ארי אשתבי אחוהי וזריז ית עולימוהי ילידי ביתיה תלת מאה ותמני עשר
ורדף עד דן: ואתפליג עליהון בליליא הוא ועבדוהי ומחנון ורדפינון עד חובה ׳׳
דבצפונא לדמשק: ואתיב ית כל קניינא ואף ית לוט אחוהי וקניניה אתיב ואף ית
נשיא וית עמא: ונפק מלכא דסדום לקדמותיה בתר דתב מלממחי ית כדרלעומר
וית מלכיא דעמיה למישר מפנא הוא בית רסא דמלכא: ומלכי צדק מלכא
דירושלם אפיק לחם וחמר והוא משמש קדם אל עלאה: ובריכיה ואמר בריך אברם
קדם אל עלאה דבמימריה קנא שמיא וארעא: ובריך אל עלאה דמסר סנאך בידך ויהב ׳
ליה חד מן עשרא מכלא: ואמר מלכא דסדום לאברם הב לי נפשתא וקניינא דבר
לך: ואמר אברם למלכא דסדום ארימית ׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳

Trāsla.Grę.lxx.cū interp̄.latina. | Transla.B.Hiero. | Tex.Heb. Geñ. Ca.xv. | Pritiua.heb.

manū meā ad deū altissimū: q̄ creauit
τὴν χεῖρά μου πρὸς τὸν θεὸν τὸν ὕψιστον, ὃς ἔκτισε
celū et terrā: si a filo vsq̄ ad cor
τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, εἰ ἀπὸ σπαρτίου ἕως σφαι-
rigiam calciamēti accipiam ex oibus
ρωτῆρος ὑποδήματος λήψομαι ἀπὸ πάντων τῶν
tuis: vt non dicas: q̄ ego ditaui a
σῶν, ἵνα μὴ εἴπῃς, ὅτι ἐγὼ ἐπλούτισα τὸν ἄ-
bram. preter ea q̄ comederūt iuuenes: et par-
βραμ. πλὴν ὧν ἔφαγον οἱ νεανίσκοι, καὶ τῆς με-
tē virorū qui venerūt mecū:
ρίδος τῶν ἀνδρῶν τῶν συμπορευθέντων μετ' ἐμοῦ,
eschol aner mambre. isti accipient partē.
ἐσχὼλ ἀνὴρ μαμβρή. οὗτοι λήψονται μερίδα.

Ca.15 A Post aūt verba hec factū ē verbū
μετὰ δὲ τὰ ῥήματα ταῦτα, ἐγενήθη ῥῆμα
dñi ad abrā in visione: dicens: ne ti-
κυρίου πρὸς ἄβραμ ἐν ὁράματι, λέγων, μὴ φο-
meas abram: ego protegam te. merces
βοῦ ἄβραμ, ἐγὼ ὑπερασπίζω σου. ὁ μισθός
C tua multa erit nimis. dicit aūt abram: do-
σου πολὺς ἔσται σφόδρα. λέγει δὲ ἄβραμ, δέ-
mine qd mihi dabis: ego aūt dimittor sine
σποτα τί μοι δώσεις, ἐγὼ δὲ ἀπολύομαι ἄτε-
liberis: at filius masec vernacule mee: hic:
κνος, ὁ δὲ υἱὸς μασὲκ τῆς οἰκογενοῦς μου, οὗτος
damascus eliezer. ꝛ ait abram: qm̄
δαμασκὸς ἐλιέζερ. καὶ εἶπεν ἄβραμ, ἐπειδὴ
mihi nō dedisti filium: at vernaculus meus he
ἐμοὶ οὐκ ἔδωκας τέκνον, ὁ δὲ οἰκογενής μου κλη-
reditabit me. et statim vox dei facta ē ad
ρονομήσει με. καὶ εὐθὺς φωνὴ θεοῦ ἐγένετο πρὸς
eum: dicens: nō hereditabit te hic: sed q̄
αὐτόν, λέγων, οὐ κληρονομήσει σε οὗτος, ἀλλ' ὃς
egredietur de te: hic hereditabit te. edu
ἐξελεύσεται ἐκ σοῦ, οὗτος κληρονομήσει σε. ἐξή-
xit aūt eum foras. ꝛ dixit ipsi: respi
γαγε δὲ αὐτὸν ἔξω. καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἀνάβλε-
ce in celum: ꝛ numera stellas:
ψον εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἀρίθμησον τοὺς ἀστέρας,
si poteris numerare ipsas. et dixit: sic
εἰ δυνήσῃ ἐξαριθμῆσαι αὐτούς. καὶ εἶπεν, οὕ-
B erit semen tuū. credidit aūt abram
τως ἔσται τὸ σπέρμα σου. ἐπίστευσε δὲ ἄβραμ
Roma. 4.a. Gal. 3. a. Jac. 2. d deo: et reputatū ē illi ad iusticiā. di-
τῷ θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. εἶ-
xit aūt ad eum: ego deus qui eduxi te
πε δὲ πρὸς αὐτόν, ἐγὼ ὁ θεὸς ὁ ἐξαγαγών σε
de regione chaldeorū: vt darē tibi
ἐκ χώρας χαλδαίων, ὥστε δοῦναί σοι τὴν
terrā hanc hereditare: ait aūt dñator
γῆν ταύτην κληρονομῆσαι. εἶπε δὲ δέσποτα
dñe deus sm̄ qd sciam: q̄
κύριε θεὲ κατὰ τί γνώσομαι ὅτι

manū meā ad dñm deū
excelsū possessorē celi
& terre: q̄ a filo subte
gminis vsq̄ ad corrigi-
am caligę nō accipiā ex
oibus que tua sunt: ne
dicas ego ditaui abrā:
exceptis his que come
derunt iuuenes:
& partibus virorū qui
venerunt mecum
aner: eschol & mābre
Isti accipiant
partes suas. Ca.15.
His itaq̄ transactis:
factus est sermo dñi ad
abram
per visionē dicēs. Noli
timere abram.
ego protector tuus: &
merces tua magna ni-
mis. Dixitq̄ abrā. Do-
mine deus quid
dabis mihi. Ego vadā
absq̄ liberis: & filius
pcuratoris domus mee
iste damascus eliezer.
Addiditq̄ abrā. mihi
autem non dedisti
semē: & ecce vernacu-
lus meus heres meus e
rit. Statiq̄ sermo dñi
factus est ad eū dicens.
Non erit hic heres tu-
us: sed qui egredietur
de vtero tuo ipsum ha
bebis heredē. Eduxitq̄
eū foras: & ait illi. Su-
spice celum
& numera stellas si po
tes.
& dixit ei Sic erit semē
tuum.
Credidit abrā dño: &
reputatū est illi ad iusti
ciam. Dixitq̄ ad eum.
Ego dominus qui
eduxi te de vr chaldeo
rum: vt darem
tibi terrā istam: & pos-
sideres eam.
At ille ait. Dñe de⁹ vñ
scire possum: q̄

יָדִי אֶל יְהוָה אֵל עֶלְיוֹן קֹנֵה שָׁמַיִם
וָאָרֶץ: אִם מִחוּט וְעַד שְׂרוֹךְ נַעַל | שָׂרַךְ
וְאִם אֶקַּח מִכָּל אֲשֶׁר לָךְ וְלֹא
תֹאמַר אֲנִי הֶעֱשַׁרְתִּי אֶת אַבְרָם: | אָמַר עָשַׁר
בִּלְעָדַי רַק אֲשֶׁר אָכְלוּ הַנְּעָרִים
וְחֵלֶק הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָלְכוּ אִתִּי
עָנֵר אֶשְׁכֹּל וּמַמְרֵא הֵם יִקְחוּ | לָקַח
חֶלְקָם: אַחַר הַדְּבָרִים | Ca.xv.
הָאֵלֶּה הָיָה דְבַר יְהוָה אֶל אַבְרָם
בַּמַּחֲזֶה לֵאמֹר אַל תִּירָא אַבְרָם | חָזָה יָרֵא
אָנֹכִי מָגֵן לָךְ שְׂכָרְךָ הַרְבֵּה מְאֹד: | רָבָה
וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֲדֹנָי יְהוִה מַה
תִּתֶּן לִי וְאָנֹכִי הוֹלֵךְ עֲרִירִי וּבֶן | נָתַן הָלַךְ עָרַר
מֶשֶׁק בֵּיתִי הוּא דַּמֶּשֶׂק אֱלִיעֶזֶר:
וַיֹּאמֶר אַבְרָם הֵן לִי לֹא נָתַתָּה | אָמַר נָתַן
זָרַע וְהִנֵּה בֶן בֵּיתִי יוֹרֵשׁ אֹתִי: | יָרַשׁ
וְהִנֵּה דְבַר יְהוָה אֵלָיו לֵאמֹר לֹא
יִירָשְׁךָ זֶה כִּי אִם אֲשֶׁר יֵצֵא
מִמֵּעֶיךָ הוּא יִירָשֶׁךָ: וַיּוֹצֵא אֹתוֹ | מֵעָה יָצָא
הַחוּצָה וַיֹּאמֶר הַבֶּט נָא הַשָּׁמַיְמָה | נָבַט
וּסְפֹר הַכּוֹכָבִים אִם תּוּכַל לִסְפֹּר | יָכַל
אֹתָם וַיֹּאמֶר לוֹ כֹּה יִהְיֶה זַרְעֶךָ:
וְהֶאֱמִן בַּיהוָה וַיַּחְשְׁבֶהָ לּוֹ צְדָקָה: | אָמַן חָשַׁב
וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי יְהוָה אֲשֶׁר
הוֹצֵאתִיךָ מֵאוּר כַּשְׂדִּים לָתֶת | יָצָא נָתַן
לְךָ אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת לְרִשְׁתָּהּ: | יָרַשׁ
וַיֹּאמַר אֲדֹנָי יְהוִה בַּמָּה אֵדַע כִּי | יָדַע

Transla.Chal.

יְדִי בִּצְלוֹ קֳדָם יְיָ אֵל עִלָּאָה דְּקִנְיָנֵיהּ שְׁמַיָּא וְאַרְעָא: אִם מֵחוּטָא וְעַד עַרְקַת מְסָנָא
וְאִם אֶסַּב מִכָּל דִּילָךְ וְלָא תֵימַר אֲנָא עַתְּרִית יָת אַבְרָם: בַּר מִדַּאֲכַלוּ עוּלֵימַיָּא וְחוּלַק
Ca.xv. גֻּבְרַיָּא דַּאֲזַלוּ עִמִּי עָנֵר אֶשְׁכֹּל וּמַמְרֵא אִינוּן יְקַבְּלוּן חוּלָקְהוֹן:
בָּתַר פִּתְגָּמַיָּא הָאִלֵּין הֲוָה פִּתְגָּמָא דַּייָ עִם אַבְרָם בִּנְבוּאָה לְמֵימַר לָא תִדְחַל
אַבְרָם מֵימְרִי תְּקוֹף לָךְ אַגְרָךְ סַגִּי לַחְדָא: וַאֲמַר אַבְרָם יְיָ אֱלֹהִים מַה תִּתֵּן לִי וַאֲנָא
אָזֵיל בְּלָא וְלַד וּבַר פַּרְנָסָא הָדֵין דִּי בְּבֵיתִי הוּא דַּמַּשְׂקָאָה אֱלִיעֶזֶר: וַאֲמַר אַבְרָם
הָא לִי לָא יְהַבְתְּ וְלַד וְהָא בַּר בֵּיתִי יָרֵית יָתִי: וְהָא מֵימַר מִן קֳדָם יְיָ לֵיהּ לְמֵימַר לָא
יִרְתִנָּךְ דֵּין אֱלָהֵין בַּר דְּתוֹלִיד הוּא יִרְתִנָּךְ: וְאַפֵּיק יָתֵיהּ לְבָרָא וַאֲמַר אִסְתַּכֵּי כְעַן
לִשְׁמַיָּא וּמְנֵי כוֹכְבַיָּא אִם תִּיכוּל לְמִמְנֵי יָתְהוֹן וַאֲמַר לֵיהּ כְּדֵין יְהוֹן בְּנָךְ: וְהֵימִין
בְּמֵימְרָא דַּייָ וְחַשְׁבַהּ לֵיהּ לִזְכוּ: וַאֲמַר לֵיהּ אֲנָא יְיָ דְּאַפֵּקְתָּךְ מֵאוּרָא דְּכַשְׂדָּאֵי
לְמִתַּן לָךְ יָת אַרְעָא הָדָא לְמֵירְתַהּ: וַאֲמַר יְיָ אֱלֹהִים בְּמָה אֵדַע אֲרֵי

Interp̄.chal. | Pritiua chal.

manum meam in oratione coram deo excelso: cuius possessio celū ꝛ terra est: si a filo ꝛ vsq̄ ad corrigiam calciamenti accipiam ex oibus que tua sunt: ꝛ non dicas ego ditaui abram. exceptis his que comederunt iuuenes ꝛ parte virorum qui venerunt mecum: aner Eschol: ꝛ mamre: illi recipiant partes suas. Ca.15.
Post verba hec fact⁹ est sermo a facie domini ad abram in prophetia dicens. Ne timeas abram verbum meū erit fortitudo tua: merces tua multa nimis. Et dixit abram. Dñe deus quid dabis mihi: et ego vado absq̄ liberis: ꝛ filius gubernator iste qui in domo mea ē: ipse ē damascen⁹ eliezer. Et dixit abrā. Ecce mihi non dedisti generationem: ꝛ ecce filius domus mee heres meus erit. Et ecce sermo a facie dñi factus est ad eum dicēs. Non erit hic heres tuus: sed filius quem genueris ipse erit heres tuus. Et eduxit eum foras: ꝛ dixit. Respice nunc celum ꝛ numera stellas: si potes numerare eas. Et dixit ei. Sic erunt filii tui. Et credidit in verbo domini: ꝛ reputatum est ei ad iusticiam. Dixitq̄ ei. Ego dominus qui eduxi te de vr chaldeorum: et darem tibi terram hanc in hereditatem. Et dixit. Domine deus in quo sciam: q̄

נְסַב אֲמַר
קְבַל
אֲמַר דְּחַל
סְגָא נְתַן
יְלַד
אֲמַר
יְלַד נְפַק שְׁכָה
מְנָה יְכַל הֵמַן
אֲמַר זְכָה נְפַק
נְתַן יְרַת יְדַע

אִירָשֶׁנָּה׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו קְחָה לִי › לָקַח
עֶגְלָה מְשֻׁלֶּשֶׁת וְעֵז מְשֻׁלֶּשֶׁת ››› שָׁלַשׁ
וְאַיִל מְשֻׁלָּשׁ וְתֹר וְגוֹזָל׃ וַיִּקַּח לוֹ
אֶת כָּל אֵלֶּה וַיְבַתֵּר אֹתָם בַּתָּוֶךְ בָּתַר
וַיִּתֵּן אִישׁ בִּתְרוֹ לִקְרַאת רֵעֵהוּ נָתַן
וְאֶת הַצִּפֹּר לֹא בָתָר׃ וַיֵּרֶד הָעַיִט ›
עַל הַפְּגָרִים וַיַּשֵּׁב אֹתָם אַבְרָם׃ › נָשַׁב
וַיְהִי הַשֶּׁמֶשׁ לָבוֹא וְתַרְדֵּמָה נָפְלָה רָדַם
עַל אַבְרָם וְהִנֵּה אֵימָה חֲשֵׁכָה ››
גְדֹלָה נֹפֶלֶת עָלָיו׃ וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם
יָדֹעַ תֵּדַע כִּי גֵר יִהְיֶה זַרְעֲךָ בְּאֶרֶץ יָדַע גּוּר
לֹא לָהֶם וַעֲבָדוּם וְעִנּוּ אֹתָם ››› עָנָה
אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה׃ וְגַם אֶת הַגּוֹי › רָבַע מֵאָה
אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָּן אָנֹכִי וְאַחֲרֵי כֵן › עָבַד דּוּן
יֵצְאוּ בִּרְכֻשׁ גָּדוֹל׃ וְאַתָּה תָּבוֹא ›› גָּדַל בּוֹא
אֶל אֲבֹתֶיךָ בְּשָׁלוֹם תִּקָּבֵר בְּשֵׂיבָה שָׁלַם קָבַר שׂוּב
טוֹבָה׃ וְדוֹר רְבִיעִי יָשׁוּבוּ הֵנָּה › שׁוּב
כִּי לֹא שָׁלֵם עֲוֹן הָאֱמֹרִי עַד הֵנָּה׃
וַיְהִי הַשֶּׁמֶשׁ בָּאָה וַעֲלָטָה הָיָה › הָיָה בּוֹא
וְהִנֵּה תַנּוּר עָשָׁן וְלַפִּיד אֵשׁ אֲשֶׁר תָּנַר לָפַד
עָבַר בֵּין הַגְּזָרִים הָאֵלֶּה׃ בַּיּוֹם ››
הַהוּא כָּרַת יְהוָה אֶת אַבְרָם בְּרִית כָּרַת
לֵאמֹר לְזַרְעֲךָ נָתַתִּי אֶת הָאָרֶץ › נָתַן
הַזֹּאת מִנְּהַר מִצְרַיִם עַד הַנָּהָר ››
הַגָּדֹל נְהַר פְּרָת׃ אֶת הַקֵּינִי וְאֶת ›
הַקְּנִזִּי וְאֵת הַקַּדְמֹנִי׃ וְאֶת הַחִתִּי ›
וְאֶת הַפְּרִזִּי וְאֶת הָרְפָאִים׃ וְאֶת ›

possessurus sum eā? Et rñdit dñs. Sume inquit mihi vaccā triēnē & capram trimam & arietē annorū triū: turturē quoq; & colūbā. Qui tollēs vniuersa hec diuisit ea p medium: & vtrasq; ptes cōtra se altrinsecus posuit. Aues aūt nō diuisit. Descēderūtq; volucres super cadauera: & abigebat eas abram. Cumq; sol occūberet: sopor irruit sup abram: & horror magnus & tenebrosus inuasit eum. Dictūq; ē ad eum. Scito pnoscens q peregrinū futurū sit semen tuū in terra nō sua: & subiicient eos seruituti: & affligēt quadrigētis annis. Verūtñ gentē cui seruituri sunt: ego iudicabo. & post hec egredietur cū magna sbā. Tu autem ibis ad prēs tuos in pace sepultus in senectute bōa. Gñatiōe aūt quarta reuertentur huc. Necdū ei cōplete sunt iniquitates āmorreorū vsq; ad pñs tps. Cū ergo occubuisset sol: fctā est caligo tenebrosa: & appuit clibanus fumās & lāpas ignis trāsiēs inter diuisiōes illas. In illo die pepigit dñs fedus cum abram dicens. semini tuo dabo terram hāc: a fluuio egypti vsq; ad fluuium magnum euphratem. Cineos & cenezeos. cethmoneos: & etheos: & pherezeos. raphaim quoq; &

hereditabo eam? dixit āt illi: accipe mihi vitu
κληρονομήσω αὐτήν; εἶπε δὲ αὐτῷ, λάβε μοι δάμα
lā triēnem: et caprā trimā: τ arietē
λιν τριετίζουσαν, καὶ αἶγα τριετίζουσαν, καὶ κριὸν
trimū: et turturē. et columbā. et acce C
τριετίζοντα, καὶ τρυγόνα, καὶ περιστεράν. καὶ ἔλα
pit ipsi oīa hec. τ diuisit ea media. et
βεν αὐτῷ πάντα ταῦτα. καὶ διεῖλεν αὐτὰ μέσα. καὶ
posuit ea contraria ad inuicē: at aues nō
ἔθηκεν αὐτὰ ἀντιπρόσωπα ἀλλήλοις. τὰ δὲ ὄρνεα οὐ
diuisit. descēderūt āt volucres sup corpora τ
διεῖλε. κατέβη δὲ τὰ ὄρνεα ἐπὶ τὰ σώματα καὶ τὰ
diuisiones eorū: τ sedit cum eis a
διχοτομήματα αὐτῶν. καὶ συνεκάθισεν αὐτοῖς ἄ
bram. circa āt solis occasus extasis cecidit sup
βραμ. περὶ δὲ ἡλίου δυσμὰς ἔκστασις ἐπέπεσε τῷ
abram: et ecce caligo tenebrosa irruit in e
ἄβραμ, καὶ ἰδοὺ φόβος σκοτεινὸς ἐπιπίπτει αὐ
um. τ dictū ē ad abram: cognoscens scies: q pe Act. 7.a.
τῷ. καὶ ἐρρέθη πρὸς ἄβραμ, γινώσκων γνώσῃ, ὅτι πά
regrinū erit semen tuū in terā nō sua: τ subij
ροικον ἔσται τὸ σπέρμα σου ἐν γῇ οὐκ ἰδίᾳ. καὶ δου
cient seruituti eos. et affligent: et humilia
λώσουσιν αὐτούς, καὶ κακώσουσι, καὶ ταπεινώσου
būt ānis quadrigentis. τ gentē cui seruiēt:
σιν ἔτη τετρακόσια. καὶ τὸ ἔθνος ᾧ ἂν δουλεύσωσι,
iudicabo ego: dicit dñs. post āt hec regredient
κρινῶ ἐγώ, λέγει κύριος. μετὰ δὲ ταῦτα ἐξελεύσονται
huc cū supellectili multa: tu āt ibis ad
ὧδε μετὰ ἀποσκευῆς πολλῆς, σὺ δὲ πορεύσῃ πρὸς
patres tuos cū pace: sepult⁹ i senectute bo
τοὺς πατέρας σου μετ' εἰρήνης, ταφεὶς ἐν γήρᾳ κα
na: quarta āt gñatiōe reuertent huc. nōdū
λῷ. τετάρτη δὲ γενεὰ ἀποστραφήσονται ὧδε. οὔπω
.n. complete sunt iniquitates amorreorū vs
γὰρ ἀναπεπλήρωνται αἱ ἁμαρτίαι τῶν ἀμορραίων ἕ D
q nūc. postq̄ āt iā fuit sol ad occasū:
ως τοῦ νῦν. ἐπεὶ δὲ ἐγίνετο ὁ ἥλιος πρὸς δυσμάς,
flāma facta ē. τ ecce clibanus fumans: et
φλὸξ ἐγένετο. καὶ ἰδοὺ κλίβανος καπνιζόμενος, καὶ
venerūt lāpades ignis. q̄ ptrāsierūt p mediū di
λαμπάδες πυρός. αἳ διῆλθον ἀναμέσον τῶν δι
uisionum istarū. in die illa disposuit dñs
χοτομημάτων τούτων. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ διέθετο κς
fedus abram: dicens: semini tuo dabo
διαθήκην τῷ ἄβραμ, λέγων, τῷ σπέρματί σου δώσω
terrā hanc: a flumine egypti vsq; ad
τὴν γῆν ταύτην, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ αἰγύπτου ἕως τοῦ
flumen magnū euphratē cenceos: τ
ποταμοῦ τοῦ μεγάλου εὐφράτου τοὺς κεναίους, καὶ τοὺς
cenezeos: τ cedmoneos: τ chette
κενεζαίους, καὶ τοὺς κεδμωναίους, καὶ τοὺς χετταί
os τ pherezeos: τ raphaim: et
ους, καὶ τοὺς φερεζαίους, καὶ τοὺς ῥαφαΐμ, καὶ

Ptitiua chal.

יְרַת עֲז אֲל
עוּל יְשַׁן יְדַע
דּוּר הֲוָה פְּלַח
עֲנָה רְבַע שְׁנָה
דּוּן נְפַק קְנָה
סְנָא כְּנַשׁ אַב
קְבַר שׁוּב טוּב
דּוּר רְבַע תּוּב
עוּל בְּעַר אֶשׁ
עֲדָה אֲל קוּם
אֲמַר

Interp. chal.

hereditabo eam. Et dixit ei. Offer coram me vitulos tres τ capras tres τ arietes tres τ turturē τ filiū columbe. Et obtulit coram eo oīa hec: τ diuisit ea equaliter: τ posuit diuisiones vnamquāq; e regione alterius: aues autē non diuisit. Et descenderūt volucres super diuisiones: τ eiecit eas abram. Et factū est cū sol occumberet τ somnus cecidit super abram: τ ecce horror tenebrosus magnus cecidit super eum. Et dixit ad abram. Sciens scies q: peregrini erūt filij tui in terra non sua: et in seruitutem redigent eos τ affligent eos quadringentis annis. Populū quoq; cui seruituri sunt ego iudicabo: τ post hec egredientur cū magna substantia. Et tu colligeris ad patres tuos in pace: sepelierisq; in senectute bona. Generatiōe aūt quarta reuertētur huc: quoniā non est cōpletum peccatum amorrei vsq; adhuc. Et factū est cum occubuisset sol τ caligo facta esset. Et ecce clibanus fumans τ lampas ignis que transibat inter diuisiones illas. In die illa pepigit dñs pactum cum abram dicens. Filijs tuis dabo terram hanc a fluuio egypti vsq; ad fluuium magnū euphratem: salameos: et cenezeos τ cedmoneos: τ etheos: et pherezeos: τ gigantes: et

Transla. Chal.

אֲרְתִּנַּהּ׃ וַאֲמַר לֵיהּ קָרֵיב קֳדָמַי עֶגְלִין תְּלָתָא וְעִזִּין תְּלָתָא וְדִכְרִין תְּלָתָא וְשַׁפְנִינָא
וּבַר יוֹנָה׃ וְקָרֵיב קֳדָמוֹהִי יָת כָּל אִלֵּין וּפַלֵּיג יָתְהוֹן בְּשָׁוֶה וִיהַב פַּלְגָּא כָּבֵל לְקָבֵל
חַבְרֵיהּ וְיָת עוֹפָא לָא פַלֵּיג׃ וּנְחַת עוֹפָא עַל פַּלְגַיָּא וְתָרֵיד יָתְהוֹן אַבְרָם׃ וַהֲוָה שִׁמְשָׁא
לְמֵיעַל וְשִׁנְתָּא נְפַלַת עַל אַבְרָם וְהָא אֵימָה קְבַל רַב נְפַלַת עֲלוֹהִי׃ וַאֲמַר לְאַבְרָם
מִידַע תִּדַּע אֲרֵי דַיָּרִין יְהוֹן בְּנָךְ בְּאַרְעָא דְלָא דִלְהוֹן וְיִפְלְחוּן בְּהוֹן וִיעַנּוּן יָתְהוֹן אַרְבַּע
מְאָה שְׁנִין׃ וְאַף יָת עַמָּא דְיִפְלְחוּן דָּאֵין אֲנָא וּבָתַר כֵּן יִפְּקוּן בִּקְנָיָא סַגִּי׃ וְאַתְּ ››
תִּתְכְּנֵישׁ לְוָת אֲבָהָתָךְ בִּשְׁלָם תִּתְקְבַר בְּסֵיבוּ טָבָא׃ וְדָרָא רְבִיעָאָה יְתוּבוּן הָכָא אֲרֵי
לָא שְׁלִים חוֹבָא דֶאֱמוֹרָאָה עַד הָכָא׃ וַהֲוָה שִׁמְשָׁא עָלַת וְקַבְלָא הֲוָה וְהָא תַּנּוּר דִּתְנַן
וּבְעוּר דְּאִישָׁא דַּעֲדָא בֵּין פַּלְגַיָּא הָאִלֵּין׃ בְּיוֹמָא הַהוּא גְּזַר יְיָ עִם אַבְרָם קְיָם ›››
לְמֵימַר לִבְנָךְ יְהָבִית יָת אַרְעָא הָדָא מִנַּהֲרָא דְמִצְרַיִם עַד נַהֲרָא רַבָּה נַהֲרָא פְרָת׃ יָת
שַׁלְמָאֵי וְיָת קְנִיזָאֵי וְיָת קַדְמוֹנָאֵי׃ וְיָת חִתָּאֵי וְיָת פְּרִזָּאֵי וְיָת גִּבָּרָאֵי׃ וְיָת ›››››

Trãsla.Grec.lxx.cũ interp̃.latina.

amorrheos: et chananeos: et
τοὺς ἀμορραίους, καὶ τοὺς χαναναίους, καὶ τοὺς
gergeſeos: et iebuſeos.
γεργεσαίους, καὶ τοὺς ἰεβουσαίους. Ca.16.

A Sara aũt vxor abram nõ peperit ei. erat
Σάρα δὲ ἡ γυνὴ ἄβραμ οὐκ ἔτικτεν αὐτῷ. ἦν
aũt ipſi ancilla egyptia: cui nomẽ agar: dixit
δὲ αὐτῇ παιδίσκη αἰγυπτία, ᾗ ὄνομα ἄγαρ. εἶπε
aũt ſara ad abram: ecce iã concluſit me
δὲ σάρα πρὸς ἄβραμ, ἰδοὺ δὴ συνέκλεισέ με
dñs ne parerẽ. ingredere igit ad ancil
κύριος τοῦ μὴ τίκτειν. εἴσελθε οὖν πρὸς τὴν παι
lam meã: vt ſuſcipiã filios ex ea. audi
δίσκην μου, ἵνα τεκνοποιήσωμαι ἐξ αὐτῆς. ὑπή
uit aũt abram vocẽ ſare. et accipi=
κουσε δὲ ἄβραμ τῆς φωνῆς σάρας. καὶ λαβοῦ
ens ſara vxor abram agar egyptiam
σα σάρα ἡ γυνὴ ἄβραμ ἄγαρ τὴν αἰγυπτίαν
ſuã ancillam: poſt decem ãnos habita=
τὴν ἑαυτῆς παιδίσκην, μετὰ δέκα ἔτη τοῦ οἰκῆ
tiõis abram in t̃ra chanaan: et dedit eam a=
σαι ἄβραμ ἐν γῇ χαναάν, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἄ
bram viro ſuo ipſi vxorẽ. et ingreſ
βραμ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς αὐτῷ γυναῖκα. καὶ εἰσῆλ
ſus ẽ ad agar: et concepit. ⁊ vidit. q̃ in ven
θε πρὸς ἄγαρ, καὶ συνέλαβε. καὶ εἶδεν, ὅτι ἐν γα
tre haberet: et inhonorata fuit dña corã ipſa. di=
στρὶ ἔχει, καὶ ἠτιμάσθη ἡ κυρία ἐναντίον αὐτῆς. εἶ
xit aũt ſara ad abram: iniurias patior ex te. ego
πε δὲ σάρα πρὸς ἄβραμ, ἀδικοῦμαι ἐκ σοῦ. ἐγὼ

B dedi ancillã meã in ſinũ tuum.
δέδωκα τὴν παιδίσκην μου εἰς τὸν κόλπον σου.
videns aũt q̃ in vtero habet: inhonorata ſui co=
ἰδοῦσα δὲ ὅτι ἐν γαστρὶ ἔχει, ἠτιμάσθην ἐναντίον αὐ
rã ipſa: iudicet deus inter me et te. di
τῆς, κρίναι ὁ θεὸς ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ. εἶ
xit aũt abram ad ſarã: ecce ancilla tua in
πε δὲ ἄβραμ πρὸς σάραν, ἰδοὺ ἡ παιδίσκη σου ἐν
manibus tuis: vtere ea vt tibi placitũ eſt.
ταῖς χερσί σου, χρῶ αὐτῇ ὡς ἄν σοι ἀρεστὸν ᾖ.
et affixit eam ſara. et fugit a
καὶ ἐκάκωσεν αὐτὴν σάρα. καὶ ἀπέδρα ἀπὸ
facie eius. inuenit aũt eam angelus do
προσώπου αὐτῆς. εὗρε δὲ αὐτὴν ἄγγελος κυ
mini ſup̃ fonte aque. et dixit illi
ρίου ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος. καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ
angelus dñi: agar ancilla ſare: vnde ve=
ἄγγελος κυρίου, ἄγαρ παιδίσκη σάρας, πόθεν ἔρ
nis: et quo vadis: et ait a facie

C ſare dñe mee ego fugio. dixit aũt
χῃ, καὶ ποῦ πορεύῃ; καὶ εἶπεν ἀπὸ προσώπου
σάρας τῆς κυρίας μου ἐγὼ ἀποδιδράσκω. εἶπε δὲ
ei angelus reuertere ad
αὐτῇ ὁ ἄγγελος, ἀποστράφηθι πρὸς τὴν

Transla.B.Hiero.

ammorreos: & chananeos & gergeſeos & iebuſeos. Cap.16.

Igitur ſarai vxor abram non genuerat ſibi liberos: ſed hñs ancillã egyptiã nomine agar dixit marito ſuo. Ecce concluſit me dñs ne parerem: ingredere ad ancillam meã: ſi forte ſaltẽ ex illa ſuſcipiã filios. Cũq; ille acquieſceret dep̃canti: tulit agar egyptiam ancillam ſuã poſt annos decem q̃ hitare cepant in terra chanaan: & dedit eam viro ſuo vxorem. Qui ingreſſus ẽ ad eã. At illa cõcepiſſe ſe vidẽs: deſpexit dñam ſuam. Dixitq; ſarai ad abrã. Inique agis cõtra me. Ego dedi ancillam meam in ſinũ tuũ: que videns q̃ conceperit: deſpectui me habet. Iudicet dñs inter me & te. Cui rñdit abrã. Ecce ait ancilla tua in manu tua eſt: vtere ea vt libet. Affligente igr̃ eam ſarai: fugam iniit. Cũq; inueniſſet eã angelus domini iuxta fontẽ aque in ſolitudine que eſt in via ſur in deſerto: dixit ad illam. Agar ãcilla ſarai vnde venis: & quo vadis. que reſpondit. A facie ſarai dñe mee ego fugio. Dixitq; ei ãgelus dñi. Reuertere ad

Ter.Heb. Geñ. Ca.xvj.

הָאֱמֹרִי וְאֶת הַכְּנַעֲנִי וְאֶת הַגִּרְגָּשִׁי
וְאֶת הַיְבוּסִי׃ וְשָׂרַי אֵשֶׁת Ca.xvi.
אַבְרָם לֹא יָלְדָה לוֹ וְלָהּ שִׁפְחָה
מִצְרִית וּשְׁמָהּ הָגָר׃ וַתֹּאמֶר
שָׂרַי אֶל אַבְרָם הִנֵּה נָא עֲצָרַנִי
יְהוָה מִלֶּדֶת בֹּא נָא אֶל שִׁפְחָתִי
אוּלַי אִבָּנֶה מִמֶּנָּה וַיִּשְׁמַע אַבְרָם
לְקוֹל שָׂרָי׃ וַתִּקַּח שָׂרַי אֵשֶׁת
אַבְרָם אֶת הָגָר הַמִּצְרִית
שִׁפְחָתָהּ מִקֵּץ עֶשֶׂר שָׁנִים
לְשֶׁבֶת אַבְרָם בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַתִּתֵּן
אֹתָהּ לְאַבְרָם אִישָׁהּ לוֹ לְאִשָּׁה׃
וַיָּבֹא אֶל הָגָר וַתַּהַר וַתֵּרֶא כִּי
הָרָתָה וַתֵּקַל גְּבִרְתָּהּ בְּעֵינֶיהָ׃
וַתֹּאמֶר שָׂרַי אֶל אַבְרָם חֲמָסִי
עָלֶיךָ אָנֹכִי נָתַתִּי שִׁפְחָתִי
בְּחֵיקֶךָ וַתֵּרֶא כִּי הָרָתָה וָאֵקַל
בְּעֵינֶיהָ יִשְׁפֹּט יְהוָה בֵּינִי
וּבֵינֶיךָ׃ וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל שָׂרַי
הִנֵּה שִׁפְחָתֵךְ בְּיָדֵךְ עֲשִׂי לָהּ
הַטּוֹב בְּעֵינָיִךְ וַתְּעַנֶּהָ שָׂרַי וַתִּבְרַח
מִפָּנֶיהָ׃ וַיִּמְצָאָהּ מַלְאַךְ יְהוָה עַל
עֵין הַמַּיִם בַּמִּדְבָּר עַל הָעַיִן בְּדֶרֶךְ
שׁוּר׃ וַיֹּאמַר הָגָר שִׁפְחַת שָׂרַי
אֵי מִזֶּה בָאת וְאָנָה תֵלֵכִי וַתֹּאמֶר
מִפְּנֵי שָׂרַי גְּבִרְתִּי אָנֹכִי בֹּרַחַת׃
וַיֹּאמֶר לָהּ מַלְאַךְ יְהוָה שׁוּבִי אֶל

Primitiua.heb.

אִישׁ
אָמַר
יָלַד בּוֹא
בָּנָה שָׁמַע
לָקַח
שָׁנָה
יָשַׁב נָתַן
אִישׁ
הָרָה רָאָה
קָלַל
שָׁפַט
אָמַר
עָשָׂה
עָנָה בָּרַח
פָּנָה מָצָא
דָּבַר
בּוֹא הָלַךְ

Transla.Chal.

אֱמוֹרָאֵי וְיָת כְּנַעֲנָאֵי וְיָת גִּרְגָּשָׁאֵי וְיָת יְבוּסָאֵי׃ Ca.xvj. וְשָׂרַי אִיתַּת
אַבְרָם לָא יְלִידַת לֵיהּ וְלַהּ אַמְתָא מִצְרֵיתָא וּשְׁמַהּ הָגָר׃ וַאֲמַרַת שָׂרַי לְאַבְרָם הָא כְעַן
מְנָעַנִי יְיָ מִלְּמֵילַד עוֹל כְּעַן לְוָת אַמְתִי מָאִים אִתְבְּנֵי מִינַהּ וְקַבֵּיל אַבְרָם לְמֵימַר שָׂרָי׃
וּדְבַרַת שָׂרַי אִיתַּת אַבְרָם יָת הָגָר מִצְרֵיתָא אַמְתַהּ מִסּוֹף עֲשַׂר שְׁנִין לְמִתַּב אַבְרָם
בְּאַרְעָא דִכְנַעַן וִיהַבַת יָתַהּ לְאַבְרָם בַּעְלַהּ לֵיהּ לְאִיתּוּ׃ וְעַל לְוָת הָגָר וְעַדִּיאַת וַחֲזָת
אֲרֵי עַדִּיאַת וְקַלַּת רִיבוֹנְתַהּ בְּעֵינַהָא׃ וַאֲמַרַת שָׂרַי לְאַבְרָם דִּין לִי עֲלָךְ אֲנָא יְהַבִית
אַמְתִי בְּעִבָּךְ וַחֲזַת אֲרֵי עַדִּיאַת וְקַלִּית בְּעֵינַהָא יְדִין יְיָ בֵּינִי וּבֵינָךְ׃ וַאֲמַר אַבְרָם
לְשָׂרַי הָא אַמְתִיךְ בִּידִיךְ עִיבִידִי לַהּ כְּדְתַקִּין בְּעֵינַיְכִי וְעַנְיַהּ שָׂרַי וַעֲרַקַת מִן קֳדָמַהָא׃
וְאַשְׁכְּחַהּ מַלְאֲכָא דַּייָ עַל עֵינָא דְּמַיָּא בְּמַדְבְּרָא עַל עֵינָא בְּאוֹרַח חַגְרָא׃ וַאֲמַר
הָגָר אַמְתָא דְשָׂרַי מְנָן אַתְּ אַתְיָא וּלְאָן אַתְּ אָזְלָא וַאֲמַרַת מִן קֳדָם שָׂרַי רִיבוֹנְתִי אֲנָא
עָרְקָא׃ וַאֲמַר לַהּ מַלְאֲכָא דַּייָ תּוּבִי לְוָת

Interp̃.chal.

amorreos: ⁊ chananeos: et gergeſeos: ⁊ iebuſeos.

Sarai autẽ vxor abram non pepererat Ca.16. ei: ⁊ habebat ancillam egyptiam: et nomẽ eius agar. Dixitq; ſarai ad abram. Ecce nũc priuauit me dñs generatione: ingredere nunc ad ancillam meã: ſi forte ſuſcipiam filios ex ea. Et obediuit abram verbo ſarai. Et tulit ſarai vxor abram agar egyptiã ancillam poſt decẽ annos ex quo habitauit abrã in terra chanaan: ⁊ dedit eam abram marito ſuo in vxorẽ. Et ingreſſus eſt ad agar: ⁊ concepit. Et videns quia concepit: deſpexit dominã ſuam in oculis ſuis. Et dixit ſarai ad abram. Judicium habeo contra te: ego dedi ancillam meam in manu tua: ⁊ videns quia concepit deſpecta ſum in oculis eius: iudicet dominus inter me et te. Et dixit abram ad ſarai. Ecce ancilla tua in manu tua eſt: fac ei ſicut placuerit in oculis tuis. ⁊ afflixit eam ſarai: ⁊ fugit a facie eius. Et inuenit eam angelus domini iuxta fontem aquarum in ſolitudine: iuxta fontẽ que eſt in via agara. Et dixit: agar ancilla ſarai. vnde venis: ⁊ quo vadis. Et dixit: a facie ſarai domine mee ego fugio. Et dixit angelus domini. Reuertere ad

Primitiua chal.

אִנְתָא
אֲמָה
יְלַד אֲמָה בְּנָה
אֲמַר יְתַב אִנְתָא
עוֹל עֲדָה חֲזָא
קְלָה רְבָה דִּין
אֲמָה חֲזָא דִּין
עֲנָה שְׁכַח
לְאַר מַר דְּבַר
אֲמָה אֲתָא רְבָה

גבִרְתֵּךְ והתעני תחת ידיה:
ויאמר לה מלאך יהוה הרבה — רבה
ארבה את זרעך ולא יספר מרב: — ספר
ויאמר לה מלאך יהוה הנך הרה
וילדת בן וקראת שמו ישמעאל
כי שמע יהוה אל עניך: והוא — ענה
יהיה פרא אדם ידו בכל ויד כל — היה
בו ועל פני כל אחיו ישכן: — פנה שכן
ותקרא שם יהוה הדבר אליה — קרא
אתה אל ראי כי אמרה הגם — ראה
הלם ראיתי אחרי ראי: על כן
קרא לבאר באר לחי ראי הנה — חיה
בין קדש ובין ברד: ותלד הגר — ילד
לאברם בן ויקרא אברם שם
בנו אשר ילדה הגר ישמעאל:
ואברם בן שמנים שנה ושש
שנים בלדת הגר את ישמעאל — ילד
Cap.xvii. — לאברם: ויהי אברם בן
תשעים שנה ותשע שנים וירא — היה
יהוה אל אברם ויאמר אליו — שנה ראה
אני אל שדי התהלך לפני והיה — הלך
תמים: ואתנה בריתי ביני ובינך — תמם נתן ברת
וארבה אותך במאד מאד: ויפל — רבה נפל
אברם על פניו וידבר אתו
אלהים לאמר: אני הנה בריתי — דבר
אתך והיית לאב המון גוים: ולא — היה המה
יקרא עוד את שמך אברם והיה — קרא

dñam tuam: & humiliare sub manu illius. Et rursum. Multiplicās inquit multiplicabo semē tuū & nō nūerabitur pre multitudine. Ac deinceps ecce ait cōcepisti & paries filiū: vocabisq nomē eius hismael: eo q audierit dñs afflictionem tuam. Hic erit ferus hō: manus eius cōtra oēs: & manꝰ oim cōtra eū: & e regione vniuersorū frm̄ suorum figet tabernacula. Vocauit aūt agar nomē dñi q loq̄batur ad eā: tu deus q vidisti me. Dixit ei. pfecto hic vidi posteriora vidētis me ppea appellauit puteū illu: puteū viuētis & vidētis me. Ipse ē iter cades & barad. pepitq agar abre filium: qui vocauit nomen eius hismael. Octoginta & sex ānorū erat abrā qñ peperit ei agar hismaelem.

Cap.17.

Postq̄ vero nonaginta & nouem annorum esse ceperat: apparuit ei dominus. Dixitq ad eum. Ego deus ops. Ambula coram me: & esto perfectus. Ponāq fedus meū inter me & te: & multiplicabo te vehemēter nimis. cecidit abram pronus i faciē. Dixitq ei deus. Ego sum: & ponam pactum meum tecū: erisq pater multarū gētium. Nec vltra vocabitur nomē tuum abram: sed

dñam tuā: et humiliare sub manibus e
κυρίας σου, καὶ ταπεινώθητι ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐ-
ius. et dixit ei angelus dñi: multiplicās
τῆς. καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ ἄγγελος κυρίου, πληθύνων
multiplicabo semen tuū: et nō numerabitur pre
πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου, καὶ οὐκ ἀριθμηθήσεται ὑπὸ
multitudine. et ait ei angelus dñi: ec
τοῦ πλήθους. καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ ἄγγελος κυρίου, ἰ-
ce tu in vtero habes: et paries filiū: et vocabis
δοὺ σὺ ἐν γαστρὶ ἔχεις, καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ καλέσεις
nomen eius: ismael. qz exaudiuit deus hu
τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἰσμαήλ. ὅτι ἐπήκουσεν ὁ θεὸς τῇ τα-
miliationē tuā. hic erit ferus homo ma-
πεινώσει σου. οὗτος ἔσται ἄγροικος ἄνθρωπος. αἱ χεῖ-
nus eiꝰ cōtra oēs: et manꝰ oium cōtra
ρες αὐτοῦ ἐπὶ πάντας, καὶ αἱ χεῖρες πάντων ἐπ᾽ αὐ-
eū. et ante faciem omniū fratrū suorū
τόν. καὶ κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ
habitabit. et vocauit nomen dñi lo
κατοικήσει. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ λα-
quētis ad eā. tu es deus q vidisti me. qz di
λοῦντος πρὸς αὐτήν. σὺ εἶ ὁ θεὸς ὁ ἐπιδών με. ὅτι εἶ-
xit: et eni coram vidi eū q apparuit mihi. ppterea
πε, καὶ γὰρ ἐνώπιον εἶδον ὀφθέντα μοι. ἕνεκα τού-
appellauit puteū: puteū vbi corā vidi. ecce
του ἐκάλεσε τὸ φρέαρ, φρέαρ οὗ ἐνώπιον εἶδον. ἰδοὺ
inter cades τ inter barad. et pepit
ἀναμέσον κάδης καὶ ἀναμέσον βαράδ. καὶ ἔτεκεν
agar abram filiū: et vocauit nomē filij
ἄγαρ τῷ ἄβραμ υἱόν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ
sui: quē pepit ipsi agar: ismael. abram āt erat
αὐτοῦ, ὃν ἔτεκεν αὐτῷ ἄγαρ, ἰσμαήλ. ἄβραμ δὲ ἦν
annorū octoginta sex: qñ pepit agar ismael
ἐτῶν ὀγδοηκονταέξ, ἡνίκα ἔτεκεν ἄγαρ τὸν ἰσμαὴλ
abram.
τῷ ἄβραμ.

Ca.17.

Erat āt abram annorū nonagita. et
Ἐγένετο δὲ ἄβραμ ἐτῶν ἐνενηκονταεννέα. καὶ
apparuit dñs abrā. et dixit ei: ego sum
ὤφθη κύριος τῷ ἄβραμ. καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἐγώ εἰμι ὁ
deꝰ tuꝰ: cōplace corā me: τ esto irreprehēsibil:
θεός σου, εὐαρέστει ἐνώπιόν μου, καὶ γίνου ἄμεμπτος,
et ponā fedus meū inter me et in
καὶ θήσομαι τὴν διαθήκην μου ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ ἀ-
ter te: et multiplicabo te valde. et cecidit
ναμέσον σου, καὶ πληθυνῶ σε σφόδρα. καὶ ἔπεσεν
abram sup faciem suam. τ locutus ē ei
ἄβραμ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ. καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ
deus: dicens: τ ecce fedus meū tecū: et
ὁ θεός, λέγων, καὶ ἰδοὺ ἡ διαθήκη μου μετὰ σοῦ, καὶ
eris pater multitudinis gētiū: τ nō vocabitur vltra
ἔσῃ πατὴρ πλήθους ἐθνῶν, καὶ οὐ κληθήσεται ἔτι
nomen tuū abram: sed erit
τὸ ὄνομά σου ἄβραμ, ἀλλ᾽ ἔσται τὸ

D

Iudic. 13.b. Lu.1.c.

A

Infra co.

Primitiua chal.

שעבד סגא
מנה עדה ילד
קרא צלא חזה
בנה שרא
צלא מלל חזא
שרא חזא גלה
ילד לאר קום
חזא תמנא שנה
גלה הוה
נתן קום אמר
סגא אמר הוה
סגא עמא

Interp̄.chal.

dominā tuam: τ subijcere sub manu eius. Et dixit ei angelus domini. Multiplicans multiplicabo filios tuos: τ nō numerabūtur pre multitudine. Et dixit ei angelus domini. Ecce tu concepisti τ paries filium: τ vocabis nomen eius ismael: quia suscepit dñs orationem tuam. Et ipse erit onager in hominibus. ipse indigebit omnibus τ etiam omnes filij hominū indigebunt eo. Et e regione omnium fratrum suorum morabitur. Et orauit in nomine dñi qui locutus est cum ea dicens. Tu es deus videns omnia: quia dixit. ecce ego cepi videre postquā apparuit mihi. Propterea appellauit puteum: puteū super quē apparuit angelus vite. ecce est inter recam τ agara. Et peperit agar abrae filium: τ vocauit nomen filij sui quem peperit agar ismaelē. Et abram filius octoginta τ sex annorum erat quādo peperit agar ismaelē abrae. Ca.17.

Eratq abram filius nonaginta τ nouē annorum: et apparuit dñs abrae τ dixit ei. Ego deus omnipotens: seruias corā me τ esto perfectus: τ dabo fedus meum inter verbū meum τ inter te: τ multiplicabo te vehementer nimis. Et cecidit abram sup faciem suā: et locutus est cum eo deus dicēs. Ecce ego pepigi pactum meū tecum: τ eris in patrē multarum gentium. Et non vocabitur vltra nomen tuum abram: sed erit

Transla. Chal.

ריבונתיך ואשתעבדי תחות ידהא: ואמר לה מלאכא דיי אסגאה אסגי ית בניכי
ולא יתמנון מסגי: ואמר לה מלאכא דיי הא את מעדיא ותלידי בר ותקרי שמיה
ישמעאל ארי קביל יי צלותיך: והוא יהא מרוד באנשא הוא יהא צריך לכולא
ואף כל בני אנשא יהון צריכין ליה ועל אפי כל אחוהי ישרי: וצליאת בשמא דיי
דאתמליל עמה אמרת את הוא אלהא חזי כולא ארי אמרת הא אנא שריתי חזיא
בתר דאתגלי לי: על כן קרא לבירא בירא דמלאך קימא אתחזי עלה הא בין רקם
ובין חגרא: וילידת הגר לאברם בר וקרא אברם שום בריה דילידת הגר ישמעאל:
ואברם בר תמנן ושית שנין כד ילידת הגר ית ישמעאל לאברם: — Ca.xvij.
והוה אברם בר תשעין ותשע שנין ואתגלי יי לאברם ואמר ליה אנא אל שדי
פלח קדמי והוי שלים: ואתן קימי בין מימרי ובינך ואסגי יתך לחדא לחדא:
ונפל אברם על אפוהי ומליל עמיה יי למימר: אנא הא גזר קימי עמך ותהי
לאב סגי עממין: ולא יתקרי עוד ית שמך אברם ויהא

Trāsla. Grē. lxx. cū interp. latina.

Eccle. 44.c. Roma. 4.c. nomē tuū abraam. qr patrē multarū gētiū posui
ὄνομά σου ἀβραάμ. ὅτι πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά
te: et faciā crescere te valde nimis. et ponā te
σε. καὶ αὐξανῶ σε σφόδρα σφόδρα. καὶ θήσω σε
in gētes. et reges gētiū ex te erūt. et statuā
εἰς ἔθνη. καὶ βασιλεῖς ἐθνῶν ἐκ σοῦ ἐξελεύσονται. καὶ στήσω
pactū meū inter me et inter te et
τὴν διαθήκην μου ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ ἀναμέσον σου καὶ
inter semen tuū post te in gñatiōes
ἀναμέσον τοῦ σπέρματός σου μετὰ σὲ εἰς τὰς γενεὰς
suas: in fedus sempiternū vt sim tu⁹ de⁹ et semi-
αὐτῶν, εἰς διαθήκην αἰώνιον εἶναί σου ὁ θεός, καὶ τοῦ σπέρ-
nis tui post te. et dabo tibi et semini
B ματός σου μετὰ σέ. καὶ δώσω σοι καὶ τῷ σπέρματί
tuo post te terrā: quā habitas: oēm terrā
σου μετὰ σὲ τὴν γῆν, ἣν παροικεῖς, πᾶσαν τὴν γῆν
chanaan in possessionē eternā. et ero illis in
χαναὰν εἰς κατάσχεσιν αἰώνιον. καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς
deū. et dixit de⁹ ad abraam: tu āt pa
θεόν. καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς ἀβραάμ. σὺ δὲ τὴν διαθή-
ctū meū custodies: et semen tuū post te
κην μου διατηρήσεις, καὶ τὸ σπέρμα σου μετὰ σὲ
in gñatiōes suas et hoc pactū qđ obser
εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν καὶ αὕτη ἡ διαθήκη ἣν διατη-
uabis inter me et vos: et inter
ρήσεις ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν, καὶ ἀναμέσον
semen tuū post te. circumcidet vobis
τοῦ σπέρματός σου μετὰ σέ. περιτμηθήσεται ὑμῖν
oē masculinū: et circumcidetis carnē pre
πᾶν ἀρσενικόν, καὶ περιτμηθήσεσθε τὴν σάρκα τῆς ἀ-
Lu. 2.c puti vestri. et erit in signū federis in
κροβυστίας ὑμῶν. καὶ ἔσται εἰς σημεῖον διαθήκης ἀνα-
ter me et vos. et infans octo dierū
μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν. καὶ παιδίον ὀκτὼ ἡμερῶν
circumcidet vobis: oē masculinū in gñatiōes
περιτμηθήσεται ὑμῖν, πᾶν ἀρσενικὸν εἰς τὰς γενεὰς
vestras. vernaculus domus tue: et emptiti⁹ ex
ὑμῶν. ὁ οἰκογενὴς τῆς οἰκίας σου, καὶ ὁ ἀργυρώνητος ἀπὸ
oī filio alieno qui nō est de semine
παντὸς υἱοῦ ἀλλοτρίου ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σπέρμα-
tuo. circūcisione circūcidet. et erit pa
τός σου. περιτομῇ περιτμηθήσεται. καὶ ἔσται ἡ διαθή-
ctū meū in carne vestra in fedus eternū. et in
κη μου ἐπὶ τῆς σαρκὸς ὑμῶν εἰς διαθήκην αἰώνιον. καὶ ἀ-
circūcisus mascul⁹: qui nō circumcidet carnē
περίτμητος ἄρσην, ὃς οὐ περιτμηθήσεται τὴν σάρκα
preputij sui in die octaua: exterminabit:
τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ, ἐξολοθρευ-
et delebit aīa illa de ge
θήσεται, καὶ ἀφανισθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ γέ-
C nere suo. qr pactū meū dissipauit: et di
νους αὐτῆς, ὅτι τὴν διαθήκην μου διεσκέδασε. καὶ εἶ-
xit de⁹ abraam: sara vxor tua nō vocabit
πεν ὁ θεὸς τῷ ἀβραάμ, σάρα ἡ γυνή σου οὐ κληθήσεται

Trāsla. B. Hiero.

appellaberis abraā: qa patrem multarū gētiū constitui te. Faciamq; te crescere vehementissime: et ponā te in gētibus: regesq; ex te egredientur. et statuam pactū meū inter me et te & inter semē tuū post te in gñationibus suis federe sempiterno: vt sim deus tuus & seminis tui post te. Daboq; tibi & semini tuo post te terram peregrinatiōis tue: oēm terram chanaā in possessionē eternam: eroq; deus eorum. Dixitq; iterum deus ad abraam. Et tu ergo custodies pactum meū & semen tuum post te in gñationibus suis. hoc est pactū meū quod obseruabitis inter me & vos & semē tuū post te. Circūcidet ex vobis oē masculinū: & circuncidetis carnē preputii vrī: vt sit in signū federis inter me & vos. Infans octo dierū circūcidetur in vobis. Oē masculinū in generationibus vestris: tā vernaculus q̄ empticius circūcidetur & quicūq; nō fuerit de stirpe vestra. Eritq; pactū meū in carne vrā in fedus eternum. Masculus cuius preputii caro circuncisa non fuerit: delebitur aīa illa de populo suo: quia pactū meū irritū fecit. Dixit quoq; deus ad abraā. sarai vxorē tuā non vocabis

Tex. Heb. Gen. Ca. xvii.

שמך אברהם כי אב המון גוים
נתתיך: והפרתי אתך במאד
מאד ונתתיך לגוים ומלכים ממך
יצאו: והקמתי את בריתי ביני
ובינך ובין זרעך אחריך לדרתם
לברית עולם להיות לך לאלהים
ולזרעך אחריך: ונתתי לך
ולזרעך אחריך את ארץ מגריך
את כל ארץ כנען לאחזת עולם
והייתי להם לאלהים: ויאמר
אלהים אל אברהם ואתה את
בריתי תשמר אתה וזרעך
אחריך לדרתם: זאת בריתי
אשר תשמרו ביני וביניכם ובין
זרעך אחריך המול לכם כל זכר:
ונמלתם את בשר ערלתכם והיה
לאות ברית ביני וביניכם: ובן
שמנת ימים ימול לכם כל זכר
לדרתיכם יליד בית ומקנת כסף
מכל בן נכר אשר לא מזרעך
הוא: המול ימול יליד ביתך
ומקנת כספך והיתה בריתי
בבשרכם לברית עולם: וערל זכר
אשר לא ימול את בשר ערלתו
ונכרתה הנפש ההוא מעמיה את
בריתי הפר: ויאמר אלהים אל
אברהם שרי אשתך לא תקרא

Primitiua heb.

פרה
קום
דור
עלם היה
נתן
גור
היה אחז
ברת שמר
מול
יום
ילד קנה
היה
עלם
כרת
פור
איש קרא

Transla. Chal.

שמך אברהם ארי אב סגי עממין יהבתך: ואפיש יתך לחדא לחדא ואתנינך לכנשת
ומלכין דשליטין בעממיא מינך יפקון: ואקים ית קימי בין מימרי ובינך ובין בנך
בתרך לדריהון לקים עלם למהוי לך לאלהא ולבנך בתרך: ואתן לך ולבנך בתרך
ית ארע תותבותך ית כל ארעא דכנען לאחסנת עלם ואהא להון לאלהא: ואמר יי
לאברהם ואת ית קימי תיטר את ובנך בתרך לדריהון: דא קימי דתטרון בין
מימרי וביניכון ובין בנך בתרך מגזר לכון כל דכורא: ותגזרון ית בשרא דערלתכון
ויהא לאת קים בין מימרי וביניכון: ובר תמניא יומין יגזר לכון כל דכורא לדריכון
יליד ביתא וזבין כספא מכל בר עממין דלא מבנך הוא: מגזר יגזר יליד ביתך וזבין
כספך ותהי קימי בבשרכון לקים עלם: וערל דכורא דלא יגזר ית בשרא
דערלתיה וישתיצי אנשא ההוא מעמיה ית קימי אשני: ואמר יי לאברהם
שרי אתתך לא תקרי

Interp. chal.

nomē tuū abrahā: qr patrē multarū gentiū dedi te. Et multiplicabo te valde nimis: et ponā te in gētes: et reges q dñabunt populis ex te egredientur. Et statuā pactū meū inter verbū meū et inter te: et inter filios tuos post te in gñationib⁹ suis in pactū sempiternū: vt sim tibi in deū: et filiis tuis post te. Et dabo tibi et filiis tuis post te terrā habitationis tue: vniuersam terrā chanaan in hereditatē eternā: et ero eis in deū. Et dixit de⁹ abrahe. Tu aūt pactū meū seruabis: tu et filij tui post te in gñationib⁹ suis. Hoc est pactū meū qđ seruabitis inter verbū meū et inter vos: et inter filios tuos post te: vt circūcidat in vobis oīs mascul⁹. Et circūcidetis carnē preputij vestri: et erit in signū federis inter verbū meū et īter vos. Et filius octo dierū circūcidet in vobis: oīs masculus in gñationib⁹ vestris: tam nat⁹ domi quā emptus argēto ab oībus filiis populorū q nō sunt de filiis tuis. Circūcisione circūcidetur tā nat⁹ domi tue q̄ empt⁹ argēto tuo: et erit pactū meū in carne vrā in pactū eternū. Et mascul⁹ habēs preputiū q nō circūciderit carnē preputij sui: peribit homo ille de populo suo: qr pactū meum irritū fecit. Et dixit de⁹ ad abrahā. Sarai vxorē tuā non vocabis

Primitiua chal.

נפש נתן
נפק קום קום
אמר דור הוה
עתן יתב חסן
הוה קום נטר
מנה דור קום
גזר אמר גזר
הוה אות
היה קום שצא
שנה אנת קרא

את שמה שרי כי שרה שמה׃
נתן וברכתי אתה וגם נתתי ממנה לך
היה בן וברכתיה והיתה לגוים מלכי
נפל עמים ממנה יהיו׃ ויפל אברהם
פנה צחק על פניו ויצחק ויאמר בלבו הלבן
ילד מאה שנה יולד ואם שרה הבת
אמר תשעים שנה תלד׃ ויאמר
אברהם אל האלהים לו
חיה ישמעאל יחיה לפניך׃ ויאמר
איש אלהים אבל שרה אשתך ילדת
לך בן וקראת את שמו יצחק
קום והקמתי את בריתי אתו לברית
עלם עולם לזרעו אחריו׃ ולישמעאל
שמעתיך הנה ברכתי אתו
פרה רבה והפריתי אתו והרביתי אתו
שנה נשא במאד מאד שנים עשר נשיאם
ילד נתן גדל יוליד ונתתיו לגוי גדול׃ ואת
ברת קום בריתי אקים את יצחק אשר
יעד תלד לך שרה למועד הזה בשנה
כלה עלה האחרת׃ ויכל לדבר אתו ויעל
לקח אלהים מעל אברהם׃ ויקח
אברהם את ישמעאל בנו ואת כל
קנה ילידי ביתו ואת כל מקנת כספו
כל זכר באנשי בית אברהם
נמל וימל את בשר ערלתם בעצם
היום הזה כאשר דבר אתו
אלהים׃ ואברהם בן תשעים

sarai: sed saram. Et benedicã ei: & ex illa dabo tibi filiũ: cui bñdicturus sũ. Eritq; in natiões: & reges poplorũ orietur ex eo. Cecidit abraã in faciẽ suam. & risit in corde suo dicẽs. Putasne cẽtenario nascetur fili⁹? & sara nonagenaria pariet? Dixitq; ad deum. Vtinam hismael viuat corã te. Et ait deus ad abraam. Sara vxor tua pariet tibi filiũ: vocabisq; nomen eius isaac. Et constituam pactum meum illi in fedus sempiternũ: & semini eius post eũ. Sup hismael quoq; exaudiui te. Ecce benedicam ei: & augebo & multiplicabo eum valde. Duodecĩ duces gñabit: & faciã illũ crescere in gentẽ magnã. Pactũ vero meũ statuam ad isaac: quẽ pariet tibi sara tempore isto in anno altero. Cũq; finitus eẽt sermo loquẽtis cũ eo: ascẽdit deus ab abraã. Tulit autem abraam hismael filium suum & omnes vernaculos domus sue vniuersosq; quos emerat: & cũctos mares ex oĩbus viris domus sue: & circũcidit carnẽ preputii eorũ statim in ipsa die: sicut pceperat ei deus. Abraã nonaginta

nomen eius vltra sara: sed sarra erit
τὸ ὄνομα αὐτῆς ἔτι σάρα, ἀλλὰ σάῤῥα ἔσαι τὸ
nomẽ eius: benedicam ãt ei. et dabo
ὄνομα αὐτῆς. εὐλογήσω δὲ αὐτήν. καὶ δώσω
tibi ex ea filiũ. et bñdicam ei. et
σοι ἐξ αὐτῆς τέκνον. καὶ εὐλογήσω αὐτό. καὶ
erit in gentes. et reges gentiũ ex illo
ἔσαι εἰς ἔθνη. καὶ βασιλεῖς ἐθνῶν ἐξ αὐτοῦ
erunt. et cecidit abraam in faciẽ
ἔσονται. καὶ ἔπεσεν ἀβραὰμ ἐπὶ πρόσωπον
suam: et risit. et ait in mẽte sua
αὐτοῦ, καὶ ἐγέλασε. καὶ εἶπεν ἐν τῇ διανοίᾳ λέ-
cens. si centenario nascetur fili⁹: et
γων. εἰ τῷ ἑκατονταετεῖ γενήσεται υἱός; καὶ
si sarra nonaginta anorũ pariet? dixit ãt
εἰ ἡ σάῤῥα ἐννενήκοντα ἐτῶν τέξεται; εἶπε δὲ
abraã ad deũ: ismael hic viuat coram
ἀβραὰμ πρὸς θεόν, ἰσμαὴλ οὗτος ζήτω ἐνώπι-
te. dixit ãt deus ad abraam: ecce
όν σου. εἶπε δὲ ὁ θεὸς πρὸς ἀβραάμ, ἰδοὺ
sarra vxor tua pariet tibi filiũ. et voca-
σάῤῥα ἡ γυνή σου τέξεταί σοι υἱόν. καὶ κα-
bis nomẽ eius isaac. et ponã
λέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἰσαάκ. καὶ θήσω τὴν
pactũ meũ ad eum: in fedus sempiternũ:
διαθήκην μου πρὸς αὐτόν, εἰς διαθήκην αἰώνιον,
et semini eius post eũ. de ãt
καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ᾽ αὐτόν. περὶ δὲ
ismael ecce exaudiui te. ecce benedicã
ἰσμαὴλ ἰδοὺ ἐπήκουσά σου. ἰδοὺ εὐλογήσω
ei: et augebo eũ: et multiplicabo eũ
αὐτόν, καὶ αὐξανῶ αὐτόν, καὶ πληθυνῶ αὐτὸν
valde. duodeci gẽtes generabit: et dabo il-
σφόδρα. δώδεκα ἔθνη γεννήσει. καὶ δώσω αὐ-
lum in gẽtẽ magnã: at pactũ meũ sta-
τὸν εἰς ἔθνος μέγα. τὴν δὲ διαθήκην μου στή-
tuã ad isaac: quẽ pariet tibi sarra in tem-
σω πρὸς ἰσαάκ, ὃν τέξεταί σοι σάῤῥα εἰς τὸν και-
pore hoc: in anno altero. pfecit
ρὸν τοῦτον, ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ ἑτέρῳ. συνετέλεσε
ãt loquẽs ad eũ. et ascẽdit deus ab abraam.
δὲ λαλῶν πρὸς αὐτόν. καὶ ἀνέβη ὁ θεὸς ἀπὸ ἀβραάμ.
accepit ãt abraam ismael filiũ suũ: et om-
ἔλαβε δὲ ἀβραὰμ ἰσμαὴλ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ πάν-
nes vernaculos suos: et oẽs qui empti
τας τοὺς οἰκογενεῖς αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς ἀργυρω-
sũt: et oẽ masculũ virorũ q in domo
νήτους, καὶ πᾶν ἄρσεν τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐν τῷ οἴκῳ
abraam: et circũcidit preputia eorũ: in
ἀβραάμ, καὶ περιέτεμε τὰς ἀκροβυστίας αὐτῶν, ἐν
tẽpore diei illius: sicut locutus ẽ ei
τῷ καιρῷ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, καθὰ ἐλάλησεν αὐ-
deus. abraam ãt erat annorũ nonaginta
τῷ ὁ θεός. ἀβραὰμ δὲ ἦν ἐτῶν ἐννενήκοντα

Pritiua chal.

ברך מן קדם
חדה
שנה ילד
קום ילד
קרא קום
צלא נפש סגא
רבב ילד נתן
סגא קום ילד
שצא סלק
עלה
כסף

Interp. chal.

nomen eius sarai: sed sara est nomen eius. Et benedicam ei: et insuper dabo tibi ex ea filium: et benedicã ei: et erit in gentes: et reges qui dñabũtur populis ex ea erunt. Et cecidit abraham sup faciem suã et gauisus est. Et dixit in corde suo. Nunquid homini centũ annorũ nascetur filius. et si sara nonagenaria pariet. Et dixit abraham coram deo. Utinam ismael permaneat coram te. Et dixit deus. In veritate sara vxor tua pariet tibi filium: et vocabis nomen eius Isaac: et statuam pactum meum cum eo in pactum eternum et filiis suis post eum. Et super ismael suscepi orationẽ tuam: ecce benedixi ei: et crescere eum faciã et multiplicabo eum valde nimis: duodecim principes generabit: et ponam eum in gentem magnã. Et pactum meum statuam cum isaac: quem pariet tibi sara in tẽpore isto anno altero. Et cum consumasset loqui cum eo: ascendit gloria dñi desuper abrahã. Et tulit abraham ismaelem filium suum et omnes vernaculos domus sue et omnes quos emerat argento suo: cunctos masculos ex viris domus abrahe: et circũcidit carnẽ preputii eorum in ipsa die: sicut locutus est cum eo deus. Et abraham erat filius nonaginta

Transla. Chal.

שרי ארי שרה שמה׃ ואברך יתה ואף אתין מנה לך בר ואברכינה ותהא
...שין מלכין דשליטין בעממיא מנה יהון׃ ונפל אברהם על אפוהי וחדי ואמר
...יה הלבר מאה שנין יתיליד ואם שרה הבת תשעין שנין תליד׃ ואמר אברהם
...ם יהי לוי ישמעאל יתקיים קדמך׃ ואמר יי בקושטא שרה אתתך תליד לך בר
...קרי ית שמיה יצחק ואקים ית קימי עמיה לקיים עלם ולבנוהי בתרוהי׃
...ישמעאל קבלית צלותך הא ברכית יתיה ואפיש יתיה ואסגי יתיה לחדא לחדא
...ין עשר רברבין יוליד ואתניניה לעם סגי׃ וית קימי אקים עם יצחק דתליד לך
...יה לזמנא הדין בשתא אוחרנא׃ ושצי למללא עמיה ואסתלק יקרא דיי
...לוהי דאברהם׃ ודבר אברהם ית ישמעאל בריה וית כל ילידי ביתיה וית כל
...ית כספיה כל דכורא באנשי בית אברהם וגזר ית בשר ערלתהון בכרן יומא
...ית דמא דמליל עמיה יי׃ ואברהם בר תשעין

Trāſla.Grec.lxx.cū interp̄.latina.

nouē: quādo circūcidit carnē preputij ſui
ἐννέα, ἡνίκα περιέτεμε τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐ-
ismael āt filius eius ānorū tredecim erat: quā-
τοῦ. ἰσμαὴλ δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐτῶν δεκατριῶν ἦν, ἡνί-
do circūciſus ē carnē preputij ſui.
κα περιετέτμητο τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ.
in tēpore diei illius circūciſus ē abraam
ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἡμέρας ἐκείνης περιετμήθη ἀβραὰμ
et iſmael filius eius: et oēs viri do-
καὶ ἰσμαὴλ ὁ υἱὸς αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες τοῦ οἴ-
mus eius: et vernaculi eius: et emptitij
κου αὐτοῦ, καὶ οἱ οἰκογενεῖς αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀργυρώνητοι
et alienigenis gētibus.
ἐξ ἀλλογενῶν ἐθνῶν.

Ca. 18.

A Apparuit āt illi deus ad quercū mābre:
ὤφθη δὲ αὐτῷ ὁ θεὸς πρὸς τῇ δρυῒ τῇ μαμβρῇ,
ſedente ipſo in oſtio tabernaculi ſui in
καθημένου αὐτοῦ ἐπὶ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς αὐτοῦ με-
meridie. ſuſpiciens aūt oculis ſuis: vi-
σημβρίας. ἀναβλέψας δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, εἶ-
dit. et ecce tres viri ſteterūt ſup eum.
δε. καὶ ἰδοὺ τρεῖς ἄνδρες εἱστήκεισαν ἐπάνω αὐτοῦ.
et vidēs cucurrit in occurſum eis: de
καὶ ἰδὼν προσέδραμεν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς, ἀπὸ
oſtio tabernaculi ſui. et adorauit ſup
τῆς θύρας τῆς σκηνῆς αὐτοῦ. καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν
Heb. 13.c. terra: et dixit. dñe ſi vtiqȝ inueni grāz coram te
γῆν, καὶ εἶπε. κύριε εἰ ἄρα εὗρον χάριν ἐναντίον σου,
ne tranſeas ſeruū tuū. accipiatur aqua: et
μὴ παρέλθῃς τὸν παῖδά σου. ληφθήτω δὴ ὕδωρ, καὶ
lauent pedes veſtros. et refrigerate
νιψάτωσαν τοὺς πόδας ὑμῶν. καὶ καταψύξατε
ſub arbore. et accipiā panē: et comedetis. et
ὑπὸ τὸ δένδρον. καὶ λήψομαι ἄρτον, καὶ φάγεσθε. καὶ
1.Reg. 28.d. poſt hoc tranſibitis in viā veſtra: cuius cau-
μετὰ τοῦτο παρελεύσεσθε εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν, οὗ ἕνε-
ſa declinaſtis ad ſeruū veſtrū. et dixit: ſic
κα ἐξεκλίνατε πρὸς τὸν παῖδα ὑμῶν. καὶ εἶπεν, οὕ-
fac: ſicut dixiſti. et feſtinauit abraam
τως ποίησον, καθὼς εἴρηκας. καὶ ἔσπευσεν ἀβραὰμ
ad tabernaculū ad ſarrā: et dixit ei. accelera:
ἐπὶ τὴν σκηνὴν πρὸς σάρραν, καὶ εἶπεν αὐτῇ. σπεῦσον,
et cōmiſce tres mēſuras ſimile: et fac
καὶ φύρασον τρία μέτρα σεμιδάλεως, καὶ ποίησον
ſubcinericios et ad boues cucurrit abraam: et tu-
ἐγκρυφίας. καὶ εἰς τὰς βόας ἔδραμεν ἀβραάμ, καὶ ἔ-
lit vitulū tenerū et bonū: et dedit pue-
λαβε μοσχάριον ἁπαλὸν καὶ καλόν, καὶ ἔδωκε τῷ παι-
ro: et feſtinauit facere illū. accepit aūt butyrū
δί, καὶ ἐτάχυνε τοῦ ποιῆσαι αὐτό. ἔλαβε δὲ βούτυρον
et lac et vitulū quē fecit. et appoſuit
καὶ γάλα καὶ τὸ μοσχάριον ὃ ἐποίησε. καὶ παρέθηκεν
eis: et comederūt. ipſe āt aſtabat eis ſub
αὐτοῖς, καὶ ἔφαγον. αὐτὸς δὲ παρειστήκει αὐτοῖς ὑπὸ

Trāſla.B.Hiero.

Et nouē erat annoȝ qñ circūcidit carnē p̄putij ſui: Et hiſmael filius ſuus tredecim annos impleuerat tēpore circumciſionis ſue. eadē die circuncīſus eſt abraam et hiſmael filius eius: Et oēs viri domus illius tā vernaculi qȝ emptitij & alienigene pariter circūciſi ſunt.

Ca.18.

Apparuit aūt ei dñs in conualle mambre ſedenti in oſtio tabernaculi ſui in ip̄o feruore diei. Cū qȝ eleuaſſet oculos: apparuerūt ei tres viri ſtantes ꝓpe eū. Quos cū vidiſſet: cucurrit in occurſū eoȝ de oſtio tabernaculi ſui: & adorauit i terra: & dixit. Dñe ſi inueni gratiam i oculis tuis: ne trāſeas ſeruum tuum: ſed afferam pauxillū aque & lauētur pedes veſtri: & requieſcite ſub arbore. Ponāqȝ bucellam panis: & cōfortetur cor vrm: poſtea tranſibitis. Idcirco enī declinaſtis ad ſeruū veſtrum. qui dixerunt. Fac vt locutus es. Feſtinauit abraā in tabernaculū ad ſaram: dixitqȝ ei. accelera tria ſata ſimile cōmiſce: & fac ſub cinericios panes. Ip̄e vero ad armētū cucurrit & tulit inde vitulū tenerrimum & optimū deditqȝ puero. qui feſtinauit & coxit illū. Tulit quoqȝ butyrum & lac & vitulū quē coxerat: & poſuit corā eis. Ip̄e vero ſtabat iuxta eos ſub

Ter.Heb. Geñ. Ca.xviii.

ותשע שנה בהמלו בשר ערלתו׃
וישמעאל בנו בן שלש עשרה
שנה בהמלו את בשר ערלתו׃
בעצם היום הזה נמול אברהם
וישמעאל בנו׃ וכל אנשי ביתו
יליד בית ומקנת כסף מאת בן נכר
נמלו אתו׃ וירא אליו
יהוה באלני ממרא והוא ישב
פתח האהל כחם היום׃ וישא
עיניו וירא והנה שלשה אנשים
נצבים עליו וירא וירץ לקראתם
מפתח האהל וישתחו ארצה׃
ויאמר אדני אם נא מצאתי חן
בעיניך אל נא תעבר מעל עבדך׃
יקח נא מעט מים ורחצו רגליכם
והשענו תחת העץ׃ ואקחה פת
לחם וסעדו לבכם אחר תעברו
כי על כן עברתם על עבדכם
ויאמרו כן תעשה כאשר דברת׃
וימהר אברהם האהלה אל שרה
ויאמר מהרי שלש סאים קמח
סלת לושי ועשי עגות׃ ואל
הבקר רץ אברהם ויקח בן
בקר רך וטוב ויתן אל הנער
וימהר לעשות אתו׃ ויקח חמאה
וחלב ובן הבקר אשר עשה ויתן
לפניהם והוא עמד עליהם תחת

Primitiua heb.

Cap.xviii.

ראה
חמם נשא
נצב רוץ
שחה
אמר חנן
עבר
לקח
שען פתת
עבר
אמר עשה
מהר
סאה
עוג
רוץ לקח
רכך נתן
מהר עשה
נתן
פנה

Tranſla.Chal.

ותשע שנין כד גזר יה בשרא דערלתיה׃ וישמעאל בריה בר תלת עשרה שנין כד גזר
ית בשרא דערלתיה׃ בכרן יומא הדין יתגזר אברהם וישמעאל בריה׃ וכל אנשי
Ca.xviij. ביתיה ילידי ביתא וזביני כספא מן בר עממין יתגזרו עמיה׃
ואתגלי ליה יי במישרי ממרא והוא יתיב בתרע משכנא כמיחם יומא׃ וזקף עינוהי
וחזא והא תלתא גברין קימין עלוהי וחזא ורהט לקדמותהון מתרע משכנא וסגיד
על ארעא׃ ואמר יי אם כען אשכחית רחמין קדמך לא כען תעיבר מעל עבדך׃ יסבון
כען זעיר מיא ואסחו רגליכון ואסתמיכו תחות אילנא׃ ואיסב פיתא דלחמא וסעודו
לבכון בתר כן תעברון ארי על כן עברתון על עבדכון ואמרו כן תעביד כמא דמלילתא׃
ואוחי אברהם למשכנא לות שרה ואמר אוחי תלת סאין קמחא דסולתא לושי
ועבידי גריצן׃ ולות תורין רהט אברהם ונסיב בר תורי רכיך וטב ויהב לעולימא
ואוחי למעבד יתיה׃ ונסיב שמן וחלב ובר תורי דעבד ויהב קדמיהון והוא משמש
עליהון תחות

Interp̄.chal.

et nouem annoȝ quando circuncidit carnem preputij ſui. Et iſmael filius eius erat filius tredecim annoȝ quando circunciſa eſt caro preputij ſui. In ipſa die circūciſus eſt abrahā et iſmael filius eius: et oēs viri domus ſue. tam vernaculi qȝ emptitij de filijs populorum circunciſi ſunt cum eo.

Ca. 18.

Et apparuit ei dñs in conualle mamre: et ipſe ſedebat in oſtio tabernaculi cum incaluiſſet dies. Et leuauit oculos ſuos et vidit: et ecce tres viri ſtātes iuxta eum: et vidit et cucurrit in occurſum eorum de oſtio tabernaculi: et adorauit ſuper terram. Et dixit. Domine ſi inueni nunc gratiā coraȝ te: ne tranſeas obſecro a ſeruo tuo. Accipiant nunc paurillū aque et lauate pedes veſtros: et recumbite ſub arbore et accipiam bucellam panis: et confortate cor veſtrum: poſtea tranſibitis: quia idcirco tranſiſtis iuxta ſeruū veſtrum. Et dixerūt: ſic facies ſicut locutus es. Et feſtinauit abrahā in tabernaculo ad ſaram. Et dixit. Accelera tria ſata farine ſimile: comiſce et fac placētas. Et ad boues cucurrit abrahā: et tulit vitulum tenerum et optimum et dedit puero: et feſtinauit vt coqueret eū. Et tulit butyrū et lac et vitulū quē coxerat: et poſuit corā eis: et ipſe miniſtrabat iuxta eos ſub

Primitiua chal.

גזר שנה
גזר
גלה שרא שכן
יום קום
שכח עבר נסב
סחה ספר נסב
פתת עבר עבד
אחה שכן סאה
ורם רבב טוב
עבד שמש
עלה

אכל אמר | העץ ויאכלו: ויאמרו אליו איה
איש | שרה אשתך ויאמר הנה באהל:
ויאמר שוב אשוב אליך כעת
חיה והנה בן לשרה אשתך
ושרה שמעת פתח האהל והוא
אחריו: ואברהם ושרה זקנים
בוא יום היה | באים בימים חדל להיות לשרה
נשה צחק | ארח כנשים: ותצחק שרה
בלה היה | בקרבה לאמר אחרי בלתי היתה
לי עדנה ואדני זקן: ויאמר יהוה
אל אברהם למה זה צחקה שרה
ילד | לאמר האף אמנם אלד ואני
פלא | זקנתי: היפלא מיהוה דבר
יעד שוב | למועד אשוב אליך כעת חיה
כחש | ולשרה בן: ותכחש שרה לאמר
לא צחקתי כי יראה ויאמר לא
קום | כי צחקת: ויקמו משם האנשים
שקף פנה | וישקפו על פני סדם ואברהם
הלך עמם לשלחם: ויהוה אמר
כסה | המכסה אני מאברהם אשר אני
היה | עשה: ואברהם היו יהיה לגוי
גדל עצם ברך | גדול ועצום ונברכו בו כל גויי
הארץ: כי ידעתיו למען אשר
צוה | יצוה את בניו ואת ביתו אחריו
עשה | ושמרו דרך יהוה לעשות צדקה
שפט בוא | ומשפט למען הביא יהוה על
אברהם את אשר דבר עליו:

arbore. Cũq; comedissent: dixerũt ad eũ. Vbi est sara vxor tua. Ille rñdit. Ecce in tabernaculo est. Cui dixit. Reuertẽs veniã ad te tpe isto: vita comite: & hẽbit filiũ sara vxor tua. Quo audito sara risit post ostiũ tabernaculi. Erãt ãt ambo senes prouecteq; etatis: & desierant sare fieri muliebria: que risit occulte dicens. Postq̃ consenui: & dñs meus vetulus ẽ: voluptati operã dabo. Dixit aũt dñs ad abraam: q̃re risit sara vxor tua dicens: nũ vere paritura sum anus? Nũquid deo q̃cq̃ est difficile? Iuxta cõdictum reuertar ad te hoc eodẽ tpe: vita comite: & hẽbit sara filium. Negauit sara dicẽs non risi: timore pterrita. Dñs ãt: nõ est inqt ita: sed risisti. Cũ ergo surrexissent inde viri: direxerũt oculos cõtra sodomã: & abraã simul gradiebatur deducens eos. Dixitq; dñs. Nũ celare potero abraam que gesturus sũ: cũ futurus sit in gentem magnã ac robustissimã & bñdicende sint in eo omnes nationes terre. Scio enim q̃ pcepturus sit filiis suis & domui sue post se: vt custodiãt viã dñi: & faciãt iudiciũ & iusticiã: vt adducat dominus ppter abraã oia q̃ locutus est ad eum.

arbore. dixit ãt ad eũ. vbi sarra vxor
τὸ δένδρον. εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν. ποῦ σάῤῥα ἡ γυνὴ
tua. ille aũt rñdens dixit: ecce in tabernaclo. di
σου. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, ἰδοὺ ἐν τῇ σκηνῇ. εἶ
xit ãt reuertẽs veniã ad te scd̃m tem
πε δὲ ἐπαναστρέφων ἥξω πρὸς σὲ κατὰ τὸν και
pus hoc in horas: ⁊ habebit filiũ sarra vxor tua. 4. Re. 4.c.
ρὸν τοῦτον εἰς ὥρας, καὶ ἕξει υἱὸν σάῤῥα ἡ γυνή σου. Roma. 9.b.
sarra ãt audiuit ad ostiũ tabernaculi exñs post
σάῤῥα δὲ ἤκουσε πρὸς τὴν θύρᾳ τῆς σκηνῆς οὖσα ὄπισ
eum. abraam ãt et sarra prouecti e
θεν αὐτοῦ. ἀβραὰμ δὲ καὶ σάῤῥα προβεβηκότες ἐ
rant dieb⁹. defecerãt ãt sarre fieri muliebria.
σαν ἡμερῶν. ἐξέλιπε δὲ σάῤῥα γίνεσθαι τὰ γυναικεῖα.
risit ãt sarra in seipsa dicens: nondũ quidẽ
ἐγέλασε δὲ σάῤῥα ἐν ἑαυτῇ λέγουσα, οὔπω μέν
mihi fuit vsq; nunc. at dñs m⁹ se
μοι γέγονεν ἕως τοῦ νῦν. ὁ δὲ κύριός μου πρεσ
nex. ait ãt dñs ad abraam: dicẽs. qua Luc. 1.b.
βύτης. εἶπε δὲ κύριος πρὸς ἀβραάμ, λέγων. τί
re risit sarra in seipsa dicens. num ve
ὅτι ἐγέλασε σάῤῥα ἐν ἑαυτῇ λέγουσα. ἆρά γε ἀ
re pariam? ego consenui. nũquid impossibile erit
ληθῶς τέξομαι; ἐγὼ γεγήρακα. μὴ ἀδυνατήσει
apud dñm verbũ? in tempus hoc in
παρὰ κυρίῳ ῥῆμα; εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον εἰς
horas reuertar ad te. ⁊ erit sarre fi
ὥρας ἀναστρέψω πρὸς σέ. καὶ ἔσται τῇ σάῤῥα υἱ
lius. negauit aũt sarra: dicens. nõ ri
ός. ἠρνήσατο δὲ σάῤῥα, λέγουσα. οὐκ ἐγέλα
si. timuit .n. et ait illi non: sed risi
σα. ἐφοβήθη γάρ. καὶ εἶπεν αὐτῇ οὐχί, ἀλλ᾽ ἐγέ
sti. cũ surrexissent ãt viri inde respe
λασας. ἐξαναστάντες δὲ οἱ ἄνδρες ἐκεῖθεν κατέ
xerũt in faciem sodomorũ ⁊ gomor
βλεψαν ἐπὶ πρόσωπον σοδόμων καὶ γομόῤ
re. abraam aũt simul gradiebat cũ eis comi
ρας. ἀβραὰμ δὲ συνεπορεύετο μετ᾽ αὐτῶν συμ
tans eos. at dñs dixit. non cela
προπέμπων αὐτούς. ὁ δὲ κύριος εἶπεν. οὐ μὴ κρύ
bo ab abraam seruo meo q̃ ego facio. abra
ψω ἀπὸ ἀβραὰμ τοῦ παιδός μου ἃ ἐγὼ ποιῶ. ἀβρα
am ãt futur⁹ erit in gẽtẽ magnã ⁊ multã. et bñ
ὰμ δὲ γινόμενος ἔσται εἰς ἔθνος μέγα καὶ πολύ. καὶ ἐνευ
dicentur in ipso oẽs gentes terre. scio
λογηθήσονται ἐν αὐτῷ πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς. ᾔδειν
eni qḋ precipiet filiis suis: et domui sue
γὰρ ὅτι συντάξει τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, καὶ τῷ οἴκῳ αὐ
post se. et custodiẽt vias dñi
τοῦ μετ᾽ αὐτόν. καὶ φυλάξουσι τὰς ὁδοὺς κυρίου τοῦ
vt faciãt iustitiã et iudiciũ. vt adducat
ποιεῖν δικαιοσύνην καὶ κρίσιν, ὅπως ἂν ἐπαγάγῃ
dñs sup abraam oĩa q̃cũq; locut⁹ ẽ ad eum.
κύριος ἐπὶ ἀβραὰμ πάντα ὅσα ἐλάλησε πρὸς αὐτόν.

Pritiua chal.

אתא שכן תוב
קום שוב עול
היה נשה אמר
שוב היה עלם
רבה ילד כסה
תוב קום
קום שכח
לוה כסה
הוה גבר
בכר נטר
עבד דון אתא

Interp. chal.

arbore: ⁊ comederunt. Et dixerũt ei vbi est sara vxor tua. Et dixit. Ecce in tabernaculo est. Et ait. Reuertens reuertar ad te in tpe illo quo vos eritis viui: et ecce filius erit sare vxori tue: ⁊ sara audiebat in ostio tabernaculi: ⁊ ostiũ erat a tergo eius. Abrahã aũt ⁊ sara senuerãt ⁊ prouecte erãt etatis: ⁊ defecerat esse sare cõsuetudo mulierũ. Et risit sara intra se dicẽs. Postquã cõsenui erit mihi iuuẽtus: ⁊ dñs meus senex est. Et dixit dñs abrahe. Quare risit sara dicẽs. Nunqd in veritate paritura sũ: ⁊ ego cõsenui. Nunqd occultabitur a facie dñi verbũ. In tpe reuertar ad te sicut nũc quo eritis viui: ⁊ sare erit filius. Et negauit sara dicens. Non risi: q: timuit. Et ait. Nequaq̃: sed risisti. Et surrexerũt inde viri ⁊ respexerũt cõtra faciẽ sodome: ⁊ abrahã ibat cũ eis vt comitaretur eos. Dixitq; dñs. Nunqd celabo ego ab abraham quod ego facio. Abraham autẽ erit in gentem magnam ⁊ robustam. Et benedicentur propter eum oẽs populi terre: quia noui qḋ precipiet filijs suis: et viris domus sue post se vt custodiant vias que recte sunt corã dño: vt faciant iusticiam ⁊ iudiciũ: vt adducat dominus super abraham quod locutus est vt adduceret super eum.

Transla. Chal.

אילנא ואכלו: ואמרו ליה אן שרה אתתך ואמר הא במשכנא: ואמר מיתב איתוב
לותך כעידן דאתון קימין והא בר לשרה אתתך ושרה שמעת בתרע משכנא והוא
אחורוהי: ואברהם ושרה סיבו עלו ביומין פסק מלמהוי לשרה ארח כנשיא: וחייכת
שרה במעהא למימר בתר דסיבית תהא לי עולימו ורבוני סיב: ואמר יי לאברהם
למה דנן חייכת שרה למימר הברם בקושטא אליד ואנא סיבית: היתכסי מן קדם
יי פתגמא לזמן איתוב לותך כעידן דאתון קימין ולשרה בר: וכדיבת שרה למימר
לא חייכית ארי דחילת ואמר לא אלהין חייכת: וקמו מתמן גבריא ואיסתכלו על
אפי סדום ואברהם אזיל עמהון לאלוואיהון: ויי אמר המכסי אנא מאברהם דאנא
עביד: ואברהם מיהוא יהוא לעם סני ותקיף ויתברכון בדיליה כל עממי ארעא: ארי
גלי קדמי דיפקיד ית בנוהי וית אנש ביתיה בתרוהי ויטרון אורחן דתקנן קדם
יי למעבד צדקתא ודינא בדיל דאיתי יי על אברהם ית דמליל לאיתאה עלוהי:

Trāsla.Grē.lxx.cū interp̄.latina.

dixit aūt dñs: clamor sodomorū et gomorre mul
εἶπε δὲ κύριος, κραυγὴ σοδόμων καὶ γομόῤῥας πε-
tiplicatus ē apd me. et peccata eorū magna
πλήθυνται πρός με· καὶ αἱ ἁμαρτίαι αὐτῶν μεγάλαι
valde. et descendēs igit̄ videbo: si scdm
σφόδρα. καταβὰς οὖν ὄψομαι, εἰ κατὰ
Jone.1 a. clamorē eorū qui venit ad me: p
τὴν κραυγὴν αὐτῶν τὴν ἐρχομένην πρός με, συν-
ficiūt. si aūt nō: vt sciā. et reuersi
τελοῦνται· εἰ δὲ μή, ἵνα γνῶ. καὶ ἀποστρέψαντες οἱ
viri inde: venerūt i sodomā. abraam aūt erat
ἄνδρες ἐκεῖθεν, ἦλθον εἰς σόδομα. ἀβραὰμ δὲ ἦν
stans corā dño. et appropinquās abraā a
ἑστηκὼς ἐναντίον κυρίου. καὶ ἐγγίσας ἀβραὰμ εἶ-
it: nūqd simul perdes iustū cū impio. et
πε, μὴ συναπολέσῃς δίκαιον μετὰ ἀσεβοῦς. καὶ
erit iustus sicut impius. si fuerint quīquagita
ἔσται ὁ δίκαιος ὡς ὁ ἀσεβής. ἐὰν ὦσι πεντήκοντα
iusti in ciuitate: perdes eos. non
δίκαιοι ἐν τῇ πόλει, ἀπολέσεις αὐτούς. οὐκ
remittes omni loco pp̄ter quīquagita
ἀνήσεις πάντα τὸν τόπον ἕνεκα τῶν πεντήκοντα
iustos: si fuerint in ea? nequaquā facies
δικαίων, ἐὰν ὦσιν ἐν αὐτῇ; μηδαμῶς ποιήσεις τὸ
verbū hoc: occidere iustum cū impio.
ῥῆμα τοῦτο, ἀποκτεῖναι δίκαιον μετὰ ἀσεβοῦς.
et erit iustus sicut impius. neqquā. q iudicas
καὶ ἔσται ὁ δίκαιος ὡς ὁ ἀσεβής. μηδαμῶς. ὁ κρίνων
oēm terrā: nō facies iudiciū. dixit aūt domi
πᾶσαν τὴν γῆν, οὐ ποιήσεις κρίσιν. εἶπε δὲ κύρι-
nus: si fuerint in sodomis quīquaginta iusti:
ος, ἐὰν ὦσιν ἐν σοδόμοις πεντήκοντα δίκαιοι,
remittā oī ciuitati et oī loco
ἀφήσω ὅλην τὴν πόλιν καὶ πάντα τὸν τόπον
D pp̄ter eos. et respondēs abraam: dixit. nunc
δι' αὐτούς. καὶ ἀποκριθεὶς ἀβραάμ, εἶπε. νῦν
cepi loqui ad dñm. ego aūt sum ter
ἠρξάμην λαλῆσαι πρὸς τὸν κύριον. ἐγὼ δὲ εἰμὶ γῆ
ra et puluis. si aūt minus fuerint quinq̄ginta
καὶ σποδός. ἐὰν δὲ ἐλαττονωθῶσιν οἱ πεντήκοντα
iusti in quadraginta quinq̄: perdes pp̄ter
δίκαιοι εἰς τεσσαρακονταπέντε, ἀπολεῖς ἕνεκεν
quadraginta quinq̄ omnē ciuitatē? et
τῶν τεσσαρακονταπέντε πᾶσαν τὴν πόλιν; καὶ
dixit: nō perdā: si inuenero illic quadra-
εἶπεν, οὐ μὴ ἀπολέσω, ἐὰν εὕρω ἐκεῖ τεσσαρά-
ginta quinq̄. et addidit vltra loqui
κοντα πέντε. καὶ προσέθηκεν ἔτι λαλῆσαι
ad eum: et dixit. si inuēti fuerīt illic q̄dra
πρὸς αὐτόν, καὶ εἶπεν. ἐὰν εὑρεθῶσιν ἐκεῖ τεσσα-
ginta. et dixit: non perdam
ράκοντα. καὶ εἶπεν, οὐ μὴ ἀπολέσω

Trāsla.B.Hiero.

dixit itaq̄ dñs. Clamor sodomorū & gomorreorū multiplicatꝰ est: & pctm̄ eorū aggrauatū est nimis. Descendā & videbo: vtrum clamorē q venit ad me opere cōpleuerit: an nō est ita: vt sciam. Cōuerteruntq̄ se inde: & abierunt sodomam. Abraā vero adhuc stabat corā dño: & appropinquans ait. Nunquid perdes iustū cum impio: si fuerint quinquaginta iusti in ciuitate peribunt simul: & non parces loco illi propter quinquaginta iustos: si fuerint in eo. Absit a te vt rē hanc facias: & occidas iustum cum impio: fiatq̄ iustus sicut impius. Nō est hoc tuū qui iudicas omnem terrā. nequaq̄ facias iudiciū hoc. dixitq̄ dominus ad eū. Si inuenero in sodomis quinquaginta iustos in medio ciuitatis: dimittam omni loco propter eos. Respōdit abraam & ait. quia semel cepi: loquar ad dominum meum: cū sim puluis & cinis. quid si minus quiquagita iustis quinq̄ fuerint: delebis propter quinq̄ vniuersam vrbem. & ait. Non delebo: si inuenero ibi quadraginta quinq̄. Rursumq̄ locutus est ad eum. Si autem quadraginta ibi inuēti fuerint: quid facies? Ait: non pcutiā

Tex.Heb. Gen. Ca.xviii.

ויאמר יהוה זעקת סדם ועמרה
כי רבה וחטאתם כי כבדה מאד׃
ארדה נא ואראה הכצעקתה
הבאה אלי עשו כלה ואם לא
אדעה׃ ויפנו משם האנשים
וילכו סדמה ואברהם עודנו עמד
לפני יהוה׃ ויגש אברהם ויאמר
האף תספה צדיק עם רשע׃ אולי
יש חמשים צדיקם בתוך העיר
האף תספה ולא תשא למקום
למען חמשים הצדיקם אשר
בקרבה׃ חללה לך מעשת כדבר
הזה להמית צדיק עם רשע
והיה כצדיק כרשע חללה לך
השפט כל הארץ לא יעשה
משפט׃ ויאמר יהוה אם אמצא
בסדם חמשים צדיקם בתוך
העיר ונשאתי לכל המקום
בעבורם׃ ויען אברהם ויאמר
הנה נא הואלתי לדבר אל אדני
ואנכי עפר ואפר׃ אולי יחסרון
חמשים הצדיקם חמשה
התשחית בחמשה את כל העיר
ויאמר לא אשחית אם אמצא
שם ארבעים וחמשה׃ ויסף עוד
לדבר אליו ויאמר אולי ימצאון
שם ארבעים ויאמר לא אעשה

Primitiua heb.

אמר
ירד ראה
בוא עשה
ידע פנה
פנה נגש אמר
ספה צדק
נשא קום
עשה
מות
שפט מצא
עבר ענה
יאל
חסר
שחת
רבע
עשה

Transla.Chal.

ואמר יי קבילת סדום ועמורה ארי סגיאת וחובתהון ארי תקיפת לחדא׃ אתגלי
כען ואידון הככבילתהון דעלת לקדמי עבדו אעביד עמהון גמירא אם לא תיבין
ואם תיבין לא אתפרע׃ ואתפניאו מתמן גובריא ואזלו לסדום ואברהם עד כען
משמש בצלו קדם יי׃ וקריב אברהם ואמר הברגז תשיצי זכאה עם חיבא׃ מאים
אית חמשין זכאין בגו קרתא הברגז תשיצי ולא תשבוק לאתרא בדיל חמשין זכאין
די בגוה׃ קושטא אינון דינך מלמעבד כפתגמא הדין לשיצאה זכאה עם חיבא
ויהא זכאה כחיבא קושטא אינון דינך הדיין דכל ארעא לא ברם יעביד דינא׃
ואמר יי אם אשכח בסדום חמשין זכאין בגו קרתא ואשבוק לכל אתרא בדיליהון׃
ואתיב אברהם ואמר הא כען אסגיתי למללא קדם יי ואנא עפר וקטם׃ מאים
יחסרון מחמשין זכאין חמשא התחבל בחמשא ית כל קרתא ואמר לא אחבל אם
אשכח תמן ארבעין וחמשא׃ ואוסיף עוד למללא עמיה ואמר מאים ישתכחון
תמן ארבעין ואמר לא אעביד גמירא

Interp̄.chal.

Dixitq̄ dñs. Clamor sodome et gomorre q: mult' est et peccatū eoꝝ q: forte est nimis. apparebo nunc et videbo: vtrū sicut clamor q venit corā me fecerint: consumabo eos: si nō egerint penitentiā. Si aūt egerint penitentiā: nō vlciscar. Et recesserūt inde viri: et abierūt sodomā: et abrahā adhuc stabat in oratione corā dño. Et accessit abrahā: et dixit. Nunqd in furore cōsumes iustū cum impio. Si forte sunt q̄nquaginta iusti in medio ciuitatis: nū in furore cōsumes: et nō dimittes loco pp̄ter q̄nquaginta iustos q sunt in medio eius. Uera sunt iudicia tua: ne facias sicut rē hanc: vt cōsumas iustū cum impio: et sit iustus sicut ipius: vera sunt iudicia tua. Nunquid iudex vniuerse terre non vtiq̄ faciet iudicium? Dixitq̄ dño. Si inuenero in sodoma quinquaginta iustos in medio ciuitatis: dimittā omni loco propter eos. Et respondit abrahā et dixit: multum locutus sum corā dño: cū sim ego puluis et cinis. Forte deficient de quinquaginta iustis quinq̄: nūquid disperdes propter quinq̄ omnē ciuitatem. Et dixit. Non disperdam si inuenero ibi quadraginta et quinq̄. addiditq̄ rursus loqui cū eo et dixit. forte inuenientur ibi quadraginta. Et dixit. non faciam consumationem

Primitiua chal.

גלה דון עלל
עבד תוב פרע
פנה שמש צלא
שיצא זכה חוב
גוה קרב שבק
קשט דון עבד
חוב היה דון
עבד שכח שבק
תוב סגא חסר
זכה חבל קרב
שכח רבע יסף
שכח עבד

Prĭitiua heb.	Ter. Heb.
עָבַר	בַּעֲבוּר הָאַרְבָּעִים: וַיֹּאמֶר אַל
חָרָה דָּבַר	נָא יִחַר לַאדֹנָי וַאֲדַבֵּרָה אוּלַי
	יִמָּצְאוּן שָׁם שְׁלֹשִׁים וַיֹּאמֶר לֹא
	אֶעֱשֶׂה אִם אֶמְצָא שָׁם שְׁלֹשִׁים:
יָאַל	וַיֹּאמֶר הִנֵּה נָא הוֹאַלְתִּי לְדַבֵּר אֶל
מָצָא	אֲדֹנָי אוּלַי יִמָּצְאוּן שָׁם עֶשְׂרִים
	וַיֹּאמֶר לֹא אַשְׁחִית בַּעֲבוּר
שָׁחַת	הָעֶשְׂרִים: וַיֹּאמֶר אַל נָא יִחַר
	לַאדֹנָי וַאֲדַבְּרָה אַךְ הַפַּעַם אוּלַי
	יִמָּצְאוּן שָׁם עֲשָׂרָה וַיֹּאמֶר לֹא
	אַשְׁחִית בַּעֲבוּר הָעֲשָׂרָה: וַיֵּלֶךְ
	יְהוָה כַּאֲשֶׁר כִּלָּה לְדַבֵּר אֶל
שׁוּב קוּם	אַבְרָהָם וְאַבְרָהָם שָׁב לִמְקֹמוֹ:
Ca. xix.	וַיָּבֹאוּ שְׁנֵי הַמַּלְאָכִים
בּוֹא שָׁנָה	סְדֹמָה בָּעֶרֶב וְלוֹט יֹשֵׁב בְּשַׁעַר
רָאָה קוּם	סְדֹם וַיַּרְא לוֹט וַיָּקָם לִקְרָאתָם
שָׁחָה אָמַר	וַיִּשְׁתַּחוּ אַפַּיִם אָרְצָה: וַיֹּאמֶר
	הִנֶּה נָּא אֲדֹנַי סוּרוּ נָא אֶל בֵּית
לוּן	עַבְדְּכֶם וְלִינוּ וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם
שָׁכַם	וְהִשְׁכַּמְתֶּם וַהֲלַכְתֶּם לְדַרְכְּכֶם
רָחַב לוּן	וַיֹּאמְרוּ לֹּא כִּי בָרְחוֹב נָלִין:
פָּצַר סוּר בּוֹא	וַיִּפְצַר בָּם מְאֹד וַיָּסֻרוּ אֵלָיו וַיָּבֹאוּ
עָשָׂה שָׁתָה מָצַץ	אֶל בֵּיתוֹ וַיַּעַשׂ לָהֶם מִשְׁתֶּה
אָכַל שָׁכַב	וּמַצּוֹת אָפָה וַיֹּאכֵלוּ: טֶרֶם יִשְׁכָּבוּ
סָבַב	וְאַנְשֵׁי הָעִיר אַנְשֵׁי סְדֹם נָסַבּוּ
	עַל הַבַּיִת מִנַּעַר וְעַד זָקֵן כָּל הָעָם
קָצָה קָרָא	מִקָּצֶה: וַיִּקְרְאוּ אֶל לוֹט וַיֹּאמְרוּ

Trāsla. B. Hiero.

propter quadraginta. Ne quaeso inquit indigneris dñe si loqr. Quid si ibi inuenti fuerint triginta. Rñdit. Non faciam: si inuenero ibi triginta. Quia semel ait cepi: loquar ad dñm meū. quid si ibi inuēti fuerint viginti. Ait. Non interficiam propter viginti. Obsecro inquit ne irascaris domine si loquar adhuc semel. quid si inuenti fuerint ibi decem. Dixit. Non delebo propter decē. Abiit dominus postquam cessauit loqui ad abraā: & ille reuersus est in locū suum. Ca. 19.

Veneruntque duo angeli sodomā vespe sedente loth in foribus ciuitatis. Qui cum vidisset eos: surrexit & iuit obuiā eis: adorauitque pronus in terram: & dixit. Obsecro domini declinate in domum pueri vestri: & manete ibi. Lauate pedes vros: & mane proficiscemini in viam vestram. Qui dixerūt. Minime: sed in platea manebimus. Cōpulit illos oppido vt diuerterēt ad eū. Ingressisque domum eius fecit conuiuium. coxit azyma: & comederūt. Prius aūt quam irent cubitum: viri ciuitatis vallauerunt domū illius a puero vsque ad senē omnis pplus simul. Vocaueruntque loth: & dixerunt

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

propter quadraginta. et ait: nunquid si
ἕνεκεν τῶν τεσσαράκοντα. καὶ εἶπε, μή τι ἐὰν
locut⁹ fuero dñe? si aūt inuēti fuerit illic triginta.
λαλήσω κύριε; ἐὰν δὲ εὑρεθῶσιν ἐκεῖ τριάκοντα.
et dixit: non perdā ppter triginta.
καὶ εἶπεν, οὐ μὴ ἀπολέσω ἕνεκεν τῶν τριάκοντα.
et dixit: postquam habeo loqui ad dñm:
καὶ εἶπεν, ἐπειδὴ ἔχω λαλῆσαι πρὸς τὸν κύριον,
si aūt inuenti fuerit illic viginti. et dixit: non per-
ἐὰν δὲ εὑρεθῶσιν ἐκεῖ εἴκοσι. καὶ εἶπεν, οὐ μὴ ἀπο-
dam: si inuenero illic viginti. et dixit: nunquid do-
λέσω, ἐὰν εὕρω ἐκεῖ εἴκοσι. καὶ εἶπε, μή τι κύ-
mine si locut⁹ fuero adhuc semel. si āt inuēti fuerit illic
ριε ἐὰν λαλήσω ἔτι ἅπαξ. ἐὰν δὲ εὑρεθῶσιν ἐκεῖ
decem. et dixit: non perdā propter de-
δέκα. καὶ εἶπεν, οὐ μὴ ἀπολέσω ἕνεκεν τῶν δέ-
cem. abijt aūt dñs: vt cessauit loquēs
κα. ἀπῆλθε δὲ ὁ κύριος, ὡς ἐπαύσατο λαλῶν
abraam. et abraam reuersus ē in
τῷ ἀβραάμ. καὶ ἀβραὰμ ἀπέστρεψεν εἰς τὸν
locum suum.
τόπον αὐτοῦ.

Ca. 19.

Venerūt āt duo angeli in sodomā ves-
Ἦλθον δὲ οἱ δύο ἄγγελοι εἰς σόδομα ἑσπέ-
pere. lot aūt sedebat apud portā sodo-
ρας. λὼτ δὲ ἐκάθητο παρὰ τὴν πύλην σοδό-
morū. vidēs āt lot: surrexit in occursum il-
μων. ἰδὼν δὲ λώτ, ἀνέστη εἰς συνάντησιν αὐ-
lis. et adorauit facie in
τοῖς. καὶ προσεκύνησε τῷ προσώπῳ ἐπὶ τὴν
terrā. et dixit: ecce dñi declinate in
γῆν. καὶ εἶπεν, ἰδοὺ κύριοι ἐκκλίνατε εἰς τὸν
domū pueri vestri: et manete: et
οἶκον τοῦ παιδὸς ὑμῶν, καὶ καταλύσατε, καὶ
lauate pedes vestros: et manicantes: pro-
νίψασθε τοὺς πόδας ὑμῶν, καὶ ὀρθρίσαντες, ἀπ-
ficiscemini viam vestrā. dixerūt aūt non: sed
πελεύσεσθε τὴν ὁδὸν ὑμῶν. εἶπον δὲ οὐχί, ἀλ-
in platea manebim⁹. et coe- A
λ' ἐν τῇ πλατείᾳ καταλύσομεν. καὶ κατεβιά-
git eos: et declinauerūt ad eum. et in-
σατο αὐτούς, καὶ ἐξέκλιναν πρὸς αὐτόν. καὶ εἰ-
gressi sūt in domū eius. et fecit illis
σῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ. καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς
conuiuiū: et azymos coxit eis: et comederūt.
πότον, καὶ ἀζύμους ἔπεψεν αὐτοῖς, καὶ ἔφαγον.
antequam dormierāt āt: viri ciuitatis
πρὸ τοῦ κοιμηθῆναι δέ, οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως B
sodomite: circuierunt domū a pue-
οἱ σοδομῖται, ἐκύκλωσαν τὴν οἰκίαν ἀπὸ νεα-
ro vsque ad senē: ois popul⁹ simul. et
νίσκου ἕως πρεσβύτου, πᾶς ὁ λαὸς ἅμα. καὶ Lu. 14 d.
vocauerunt lot. et dixerunt
προσεκαλοῦν τὸν λώτ. καὶ εἶπον

Prĭitiua chal.
תְּקַף מְלַל
כְּנָא
חֲבַל
תְּקַף שְׁכַח
חֲבַל סְלַק שְׁצָא
תּוּב אֲתָא לְאַר
קוּם כְּשַׁה רְבָה
סְחַה קְדַם יְהַךְ
בֵּית תְּקַף עוּל
שְׁתָה יְקַף
עֲלַם שׁוּב קְרָא

Interp. chal.

propter quadraginta. Et dixit. Ne obsecro irascatur furor dñi et loquar. Forte inueniētur ibi triginta. Et dixit. Non faciā cōsumationē si inuenero ibi trigita. Et dixit Ecce nunc multū locutus sum corā dño: forte inueniētur ibi viginti. Et dixit nō disperdā ppter viginti. Et ait. Ne obsecro irascatur furor dñi et loquar tantūmodo hac vice: forte inuenientur ibi decem. Et dixit. Non disperdā propter decē. Et eleuata est gloria dñi cum cessasset loqui cum abraham: et abraham reuersus est in locum suum. Ca. 19.

Et venerūt duo angeli sodomā vespere: et lot sedebat in porta sodome. Et vidit lot et surrexit in occursum eorum: et adorauit pronus sup terram. Et ait. Obsecro nunc domini mei declinate nunc in domum serui vestri: et manete et lauate pedes vestros: et mane surgētes ibitis in viam vestram. Et dixerūt. Nequaquā: sed in platea manebimus: et cōpulit eos valde: et declinauerūt ad eum et ingressi sunt in domū eius: et fecit eis cōuiuium: et azyma coxit eis et comederunt. priusquam autē irent cubitum: viri ciuitatis viri sodome vallauerūt domū a puero vsque ad senē omnis populus simul. Et vocauerunt lot: et dixerunt

Transla. Chal.

בְּדִיל אַרְבְּעִין: וַאֲמַר לָא כְעַן יִתְקוֹף רוּגְזָא דַּייָ וַאֲמַלֵּיל, מָאִים יִשְׁתַּכְחוּן תַּמָּן תְּלָתִין וַאֲמַר לָא אַעְבֵּיד גְּמִירָא אִם אַשְׁכַּח תַּמָּן תְּלָתִין: וַאֲמַר הָא כְעַן אַסְגֵּיתִי לְמַלָּלָא קֳדָם יְיָ מָאִים יִשְׁתַּכְחוּן תַּמָּן עַשְׂרִין וַאֲמַר לָא אַחַבֵּיל בְּדִיל עַשְׂרִין: וַאֲמַר לָא כְעַן יִתְקוֹף רוּגְזָא דַּייָ וַאֲמַלֵּיל בְּרַם זִמְנָא הָדָא מָאִים יִשְׁתַּכְחוּן תַּמָּן עַשְׂרָה וַאֲמַר לָא אַחַבֵּיל בְּדִיל עַשְׂרָה: וְאִסְתַּלַּק יְקָרָא דַּייָ כַּד שֵׁיצִי לְמַלָּלָא עִם אַבְרָהָם וְאַבְרָהָם תָּב לְאַתְרֵיהּ:

Ca. xix.

וַאֲתוֹ תְּרֵין מַלְאֲכַיָּא לִסְדוֹם בְּרַמְשָׁא וְלוֹט יָתֵיב בִּתְרַעָא דִסְדוֹם וַחֲזָא לוֹט וְקָם לְקַדָּמוּתְהוֹן וּסְגִיד עַל אַפּוֹהִי עַל אַרְעָא: וַאֲמַר בְּבָעוּ כְעַן רִבּוֹנַי זוּרוּ כְעַן לְבֵית עַבְדְּכוֹן וּבִיתוּ וְאַסְחוּ רַגְלֵיכוֹן וְתַקְדְּמוּן וּתְהָכוּן לְאוֹרַחְכוֹן וַאֲמַרוּ לָא אֱלָהֵין בִּרְחוֹבָא נְבִית: וְאַתְקֵיף בְּהוֹן לַחְדָא וְזָרוּ לְוָתֵיהּ וְעָלוּ לְבֵיתֵיהּ וַעֲבַד לְהוֹן מִשְׁתְּיָא וּפַטִּיר אֲפָא לְהוֹן וַאֲכָלוּ: עַד לָא שְׁכִיבוּ וְאֱנָשֵׁי קַרְתָּא אֱנָשִׁין דִּסְדוֹם אַקִּיפוּ עַל בֵּיתָא מֵעוּלֵימָא וְעַד סָבָא כָּל עַמָּא מִסּוֹפֵיהּ: וּקְרוֹ לְלוֹט וַאֲמַרוּ

ad eum: vbi sunt viri q̄ ingressi sūt
πρὸς αὐτόν, ποῦ εἰσιν οἱ ἄνδρες οἱ εἰσελθόντες
ad te nocte. educ illos ad nos:
πρός σε τὴν νύκτα. ἐξάγαγε αὐτοὺς πρὸς ἡμᾶς,
vt coeamus cū eis. egressus ē āt lot ad ve-
ἵνα συγγενώμεθα αὐτοῖς. ἐξῆλθε δὲ λὼτ πρὸς τὸ πρό-
stibulum: at hostiū adaperuit post se. ait āt
θυρον, τὴν δὲ θύραν προσέῳξεν ὀπίσω αὐτοῦ. εἶπε δὲ
eis: nequaq̄ viri fratres ne malū feceritis.
B αὐτοῖς, μηδαμῶς ἄνδρες ἀδελφοὶ μὴ πονηρεύσησθε.
sunt āt mihi due filie: que nō cognouerūt virū:
εἰσὶ δέ μοι δύο θυγατέρες, αἳ οὐκ ἔγνωσαν ἄνδρα,
educā eas ad vos: et vtimini eis: sicut
ἐξάξω αὐτὰς πρὸς ὑμᾶς, καὶ χρήσασθε αὐταῖς, καθὸ ἂν
placuerit vobis: solū in viros istos ne fa-
ἀρέσκῃ ὑμῖν, μόνον εἰς τοὺς ἄνδρας τούτους μὴ ποι-
ciatis iniustū: cuiº causa ingressi sūt sub tegmine
ήσητε ἄδικον, οὗ εἵνεκεν εἰσῆλθον ὑπὸ τὴν σκέπην
Iudith 10.f. trabium meaꝝ. dixerūt āt illi: recede illuc. in-
τῶν δοκῶν μου. εἶπαν δὲ αὐτῷ, ἀπόστα ἐκεῖ. εἰσ-
gressus es habitare: nunqd ⁊ iudiciū iudicare: nūc ergo
ῆλθες παροικεῖν, μὴ καὶ κρίσιν κρίνειν, νῦν οὖν
te affligemus magis q̄ illos. et cogerunt
σὲ κακώσομεν μᾶλλον ἢ ἐκείνους. καὶ παρεβιάζοντο
virū lot vehemēter. ⁊ appropinquauerūt cō-
2.Pe. 2.b. τὸν ἄνδρα τὸν λὼτ σφόδρα. καὶ ἤγγισαν συν-
fringere ostiū. extendentes āt viri
τρίψαι τὴν θύραν. ἐκτείναντες δὲ οἱ ἄνδρες τὰς
manus: attraxerunt lot in domū ad
C χεῖρας, εἰσεσπάσαντο τὸν λὼτ εἰς τὸν οἶκον πρὸς
se: et ostiū domꝰ clauserunt.
ἑαυτούς, καὶ τὴν θύραν τοῦ οἴκου ἀπέκλεισαν.
at viros existētes ad ianuā percusse-
τοὺς δὲ ἄνδρας τοὺς ὄντας ἐπὶ τῆς θύρας ἐπάτα-
runt in cecitate a minimo vsq; ad magnū. ⁊ pcite
4.Re. 6.d. ξαν ἐν ἀορασίᾳ ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου. καὶ πα-
rierūt querentes ostiū. dixerūt āt viri
ρελύθησαν ζητοῦντες τὴν θύραν. εἶπον δὲ οἱ ἄνδρες
ad lot: sunt tibi hic generi aut filij aut fi-
πρὸς τὸν λώτ, εἰσί σοι ὧδε γαμβροὶ ἢ υἱοὶ ἢ θυ-
lie? aut si qs tibi alius est in ciuitate? educ
γατέρες; ἢ εἴ τίς σοι ἄλλος ἐστὶν ἐν τῇ πόλει; ἐξάγα-
de loco isto. q: perdimꝰ nos
γε ἐκ τοῦ τόπου τούτου. ὅτι ἀπολλύμεν ἡμεῖς
locū istum. q: exaltatꝰ ē clamor eoꝝ corā
τὸν τόπον τοῦτον. ὅτι ὑψώθη ἡ κραυγὴ αὐτῶν ἐνώπιον
dño. ⁊ misit nos dñs delere eam.
κυρίου. καὶ ἀπέστειλεν ἡμᾶς κύριος ἐκτρίψαι αὐτήν.
egressus ē āt lot: et locutus ē ad generos su-
ἐξῆλθε δὲ λώτ, καὶ ἐλάλησε πρὸς τοὺς γαμβροὺς αὐ-
os: qui acceperūt filias suas. et di-
τοῦ, τοὺς εἰληφότας τὰς θυγατέρας αὐτοῦ. καὶ εἶ-
xit: surgite ⁊ egredimini de loco isto.
πεν, ἀνάστητε καὶ ἐξέλθετε ἐκ τοῦ τόπου τούτου

ei. Vbi sunt viri: qui introierunt ad te nocte. Educ illos huc: vt cognoscamus eos. Egressus ad eos loth post tergum accludens ostium ait. Nolite q̄so fratres mei: nolite malū hoc facere. Habeo duas filias q̄ necdū cognouerunt virum. Educā eas ad vos: & abutimini eis: sicut vobis placuerit: dum mō viris istis nihil mali faciatis: quia ingressi sunt sub vmbra culmis mei. At illi dixerūt. Recede illuc. & rursus. Ingressus es inquiunt vt aduena: nūquid vt iudices. Te ergo ipsum magis q̄ hos affligemus. Vimq; faciebāt loth vehemētissime. Iāq; ppe erat vt effringerent fores: & ecce miserūt manū viri & introduxerunt ad se loth: clauserūtq; ostiū & eos qui foris erant pcusserūt cecitate a minimo vsq; ad maximū: ita vt ostiū inuenire nō possent. Dixerūt autem ad loth. Habes hic quempiam tuorum generū aut filios aut filias? Omnes qui tui sūt educ de vrbe hac. Delebimus enim locum istum: eo q̄ increuerit clamor eorū corā dño: q misit nos vt pdamus illos. Egressus itaq; loth: locutus ē ad gn̄ros suos: qui accepturi erāt filias eius: & dixit. surgite & egredimī d loco isto

לו איה האנשים אשר באו
אליך הלילה הוציאם אלינו
ונדעה אתם: ויצא אלהם לוט
הפתחה והדלת סגר אחריו:
ויאמר אל נא אחי תרעו: הנה נא
לי שתי בנות אשר לא ידעו
איש אוציאה נא אתהן אליכם
ועשו להן כטוב בעיניכם רק
לאנשים האל אל תעשו דבר
כי על כן באו בצל קרתי: ויאמרו
גש הלאה ויאמרו האחד בא
לגור וישפט שפוט עתה נרע לך
מהם ויפצרו באיש בלוט מאד
ויגשו לשבר הדלת: וישלחו
האנשים את ידם ויביאו את לוט
אליהם הביתה ואת הדלת סגרו:
ואת האנשים אשר פתח הבית
הכו בסנורים מקטן ועד גדול
וילאו למצא הפתח: ויאמרו
האנשים אל לוט עד מי לך פה
חתן ובניך ובנתיך וכל אשר לך
בעיר הוצא מן המקום: כי
משחתים אנחנו את המקום הזה
כי גדלה צעקתם את פני יהוה
וישלחנו יהוה לשחתה: ויצא
לוט וידבר אל חתניו לקחי בנתיו
ויאמר קומו צאו מן המקום הזה

יצא
ידע
רוע
שנה
עשה
בוא קרה
נגש
שפט רעע
פצר
שלח בוא
גדל
לאה
יצא קום
שחת
שלח
דבר
אמר יצא

Transla.Chal.

ליה: אן גבריא דאתו לותך בליליא אפיקינון לותנא ונדע יתהון: ונפק לותהון לוט
לתרעא ודשא אחד בתרוהי: ואמר בבעו כען אחי לא תבאשון: הא כען לי תרתין בנן
דלא ידעו גבר אפיק כען יתהין לותכון ועבידו להין כדתקין בעיניכון לחוד לגבריא
האלין לא תעבדון מדעם ארי על כן עלו בטלל שרותי: ואמרו קריב להלא ואמרו
חד אתא לאתותבא והא דאין דינא כען נבאיש לך מדלהון ואתקיפו בגברא בלוט
לחדא וקריבו לתברא דשא: ואושיטו גבריא ית ידיהון ואעילו ית לוט לותהון
לביתא וית דשא אחדו: וית גבריא דבתרע ביתא מחו בשבריריא מזעירא ועד
רבא ולאיאו לאשכחא תרעא: ואמרו גבריא ללוט עוד מאן לך הכא חתנא ובנך
ובנתך וכל דלך בקרתא אפיק מן אתרא: ארי מחבלין אנחנא ית אתרא הדין ארי
סגיאת קבילתהון קדם יי ושלחנא יי לחבלותה: ונפק לוט ומליל עם חתנוהי נסבי
בנתיה ואמר קומו פוקו מן אתרא הדין

Interp̄.chal.

ei. Ubi sunt viri qui venerūt ad te nocte: educ eos ad nos: ⁊ cognoscemus eos. Et egressus est ad eos lot ad portam: ⁊ hostiū clausit post se. Et ait. Obsecro nunc fratres mei nolite male facere. Ecce nūc habeo duas filias que nō cognouerūt virū: educā nūc eas ad vos et facite illis sicut placuerit in oculis vestris: tantūmodo viris istis ne faciatis quicquā: q: propterea ingressi sunt sub vmbra tegminis mei. Et dixerūt. Recede illuc: et dixerūt: enº venit ad peregrinandū ⁊ ecce iudicat iudiciū: nunc male faciemus tibi magis q̄ eis et cōpulerunt virū lot valde: ⁊ accesserunt ad cōfringendam ianuā. Et extenderūt viri manus suas ⁊ introduxerunt lot ad se in domū: ⁊ ianuam clauserūt. Et viros qui erant in porta domus percusserunt cecitate a minimo vsq; ad maximū. Defatigatiq; sunt vt inuenirēt portā. Dixerūtq; viri ad lot. quoscūq; habes hic generos tuos ⁊ filios tuos ⁊ filias tuas ⁊ oīa que habes in ciuitate educ de loco isto: q: disperdemus nos locum istuz: q: magnus est clamor eoꝝ corā dño. Et misit nos dñs vt disperderemus eum. Et egressus est lot: ⁊ locutus est cū generis suis q accepturi erant filias suas. Et ait. Surgite egredimini de loco isto:

Primitiua chal.

אתא נפק ידע
בעה באש תרי
נוה נפק עבד
אל עבד עול
שבא יתב דון
באש תקף תבר
ישט עול פתא
כנה לאה שכח
נפק חבל
נפק

Primitiua heb.	Tex. Heb.
הָיָה	כִּי מַשְׁחִית יְהוָה אֶת הָעִיר וַיְהִי
צָחַק	כִמְצַחֵק בְּעֵינֵי חֲתָנָיו: וּכְמוֹ
אוץ	הַשַּׁחַר עָלָה וַיָּאִיצוּ הַמַּלְאָכִים
לָקַח איש	בְּלוֹט לֵאמֹר קוּם קַח אֶת אִשְׁתְּךָ
שָׁנָה מָצָא	וְאֶת שְׁתֵּי בְנֹתֶיךָ הַנִּמְצָאֹת פֶּן
סָפָה מָהַהּ	תִּסָּפֶה בַּעֲוֹן הָעִיר: וַיִּתְמַהְמָהּ
חָזַק	וַיַּחֲזִיקוּ הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבְיַד
איש	אִשְׁתּוֹ וּבְיַד שְׁתֵּי בְנֹתָיו בְּחֶמְלַת
	יְהוָה עָלָיו וַיֹּצִאֻהוּ וַיַּנִּחֻהוּ מִחוּץ
הָיָה יָצָא	לָעִיר: וַיְהִי כְהוֹצִיאָם אֹתָם
מָלַט	הַחוּצָה וַיֹּאמֶר הִמָּלֵט עַל נַפְשֶׁךָ
נָבַט עָמַד	אַל תַּבִּיט אַחֲרֶיךָ וְאַל תַּעֲמֹד
	בְּכָל הַכִּכָּר הָהָרָה הִמָּלֵט פֶּן תִּסָּפֶה:
	וַיֹּאמֶר לוֹט אֲלֵהֶם אַל נָא אֲדֹנָי:
חָנַן	הִנֵּה נָא מָצָא עַבְדְּךָ חֵן בְּעֵינֶיךָ
גָּדַל עָשָׂה	וַתַּגְדֵּל חַסְדְּךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּדִי
חָיָה	לְהַחֲיוֹת אֶת נַפְשִׁי וְאָנֹכִי לֹא
דָּבַק	אוּכַל לְהִמָּלֵט הָהָרָה פֶּן תִּדְבָּקַנִי
רוּעַ מות	הָרָעָה וָמַתִּי: הִנֵּה נָא הָעִיר הַזֹּאת
צָעַר	קְרֹבָה לָנוּס שָׁמָּה וְהִוא מִצְעָר
מָלַט	אִמָּלְטָה נָּא שָׁמָּה הֲלֹא מִצְעָר
חָיָה	הִוא וּתְחִי נַפְשִׁי: וַיֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה
פָּנָה	נָשָׂאתִי פָנֶיךָ גַּם לַדָּבָר הַזֶּה
	לְבִלְתִּי הָפְכִּי אֶת הָעִיר אֲשֶׁר
מָלַט	דִּבַּרְתָּ: מַהֵר הִמָּלֵט שָׁמָּה כִּי לֹא
יָכֹל עָשָׂה בוא	אוּכַל לַעֲשׂוֹת דָּבָר עַד בֹּאֲךָ שָׁמָּה
	עַל כֵּן קָרָא שֵׁם הָעִיר צוֹעַר:

quia delebit dñs ciuitatem hanc. Et
Visus est eis quasi lu-
dens loqui. Cumq;
esset mane: cogebant
eum angeli
dicentes. Surge tolle
vxorem tuam
& duas filias quas ha-
bes: ne & tu pariter
pereas in scelere ciuita-
tis. Dissimulante illo
apprehẽderũt manũ
eius & manum
vxoris ac duarũ filia-
rum eius: eo q̃ parceret
dñs illi: eduxerũtq; eũ
& posuerunt extra
ciuitatem: ibiq;
locuti sunt ad eũ dicen-
tes. Salua animã tuam.
Noli respicere post ter-
gum: nec stes
in oĩ circa regione: sed
in mõte saluũ te fac: ne
& tu simul peas. dixitq;
loth ad eos. Queso
dñe mi: quia inuenit
seruus tuus grãm corã
te: & magnificasti mi-
sericordiã tuã quã feci-
sti mecũ vt saluares ani-
mam meã: nec
possum in mõte salua-
ri: ne forte apprehẽdat
me malũ & moriar. Est
ciuitas hec
iuxta ad quã possum
fugere parua:
& saluabor in ea. Nũ-
quid non modica
e: & viuet anima mea.
Dixitq; ad eũ. Ecce
etiam in hoc suscepi p̃-
ces tuas:
vt non subuertam vr-
bem pro qua
locutus es. Festina &
saluare ibi: quia non
potero facere quicq̃:
dõec ingrediaris illuc.
Idcirco vocatũ est no-
men vrbis illius segor.

q: delebit dñs ciuitatẽ. visus ẽ aũt deridere
ὅτι ἐκτρίβει κύριος τὴν πόλιν. ἔδοξε δὲ γελοιάζειν
corã generis suis. vt aũt diluculũ factũ ẽ:
ἐναντίον τῶν γαμβρῶν αὐτοῦ. ὡς δὲ ὄρθρος ἐγένετο,
vrgebant angeli lot: dicentes: surgẽs
ἐσπούδαζον οἱ ἄγγελοι τὸν λώτ, λέγοντες, ἀναστὰς D
accipe vxorẽ tuã ꝛ filias
παράλαβε τὴν γυναῖκά σου καὶ τὰς θυγατέρας Sapi. 10.
q̃s habes: ꝛ egredere: vt non pereas cũ
ἃς ἔχεις, καὶ ἔξελθε, ἵνα μὴ συναπόλῃ ταῖς
iniquitatib⁹ ciuitatis. et turbati sunt. et
ἀνομίαις τῆς πόλεως. καὶ ἐταράχθησαν. καὶ
tenuerunt angeli manũ eius: ꝛ
ἐκράτησαν οἱ ἄγγελοι τῆς χειρὸς αὐτοῦ, καὶ τῆς
manũ vxoris eius: et manus duas
χειρὸς τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ τῶν χειρῶν τῶν δύο
filiarũ eius: eo q̃ parceret dñs il-
θυγατέρων αὐτοῦ, ἐν τῷ φείσασθαι κύριον αὐ-
li. ꝛ factũ ẽ quãdo eduxerũt eos foras: et
τοῦ. καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἐξήγαγον αὐτοὺς ἔξω, καὶ
dixerũt saluãs salua tuã ipsi⁹ animã. ne respe-
εἶπον σώζων σῶζε τὴν σεαυτοῦ ψυχήν. μὴ περι-
xeris in retrorsum neq; steteris in oĩ cir-
βλέψῃς εἰς τὰ ὀπίσω, μηδὲ στῇς ἐν πάσῃ τῇ πε-
cũregiõe. in mõtẽ saluare: ne forte simul cõp̃hẽda-
ριχώρῳ. εἰς τὸ ὄρος σώζου, μήποτε συμπαραληφθῇς.
ris. dixit aũt lot ad eos. queso dñe:
εἶπε δὲ λὼτ πρὸς αὐτούς. δέομαι κύριε,
quia inueni puer tu⁹ gratiã coram te:
ἐπειδὴ εὗρεν ὁ παῖς σου χάριν ἐναντίον σου, Sapi. 10.
et magnificasti iusticiã tuã: qd̃ facis
καὶ ἐμεγάλυνας τὴν δικαιοσύνην σου, ὃ ποιεῖς
sup me vt viuat anima mea. ego aũt nõ
ἐπ' ἐμὲ τοῦ ζῆσαι τὴν ψυχήν μου. ἐγὼ δὲ οὐ
potero saluari in mõte: ne apprehẽdãt
δυνήσομαι σωθῆναι εἰς τὸ ὄρος, μὴ καταλάβῃ
me mala et moriar. ecce ciuitas hec iux- E
με τὰ κακὰ καὶ ἀποθάνω. ἰδοὺ ἡ πόλις αὕτη ἐγ-
ta: vt fugiã ego illuc: q̃ est parua ꝛ sal-
γύς, τοῦ καταφυγεῖν με ἐκεῖ, ἥ ἐστι μικρὰ καὶ σω-
uabor. non parua est: et saluabitur anima mea:
θήσομαι. οὐ μικρά ἐστι, καὶ ζήσεται ἡ ψυχή μου,
ꝑpter te? et dixit ei ecce admirat⁹ sũ tuã
ἕνεκέν σου; καὶ εἶπεν αὐτῷ ἰδοὺ ἐθαύμασά σου
faciẽ. ꝛ in verbo hoc ne e-
τὸ πρόσωπον. καὶ ἐπὶ τῷ ῥήματι τούτῳ τοῦ μὴ κα-
uertam ciuitatẽ: de qua locutus es. festi-
ταστρέψαι τὴν πόλιν, περὶ ἧς ἐλάλησας. σπεῦ-
na ergo saluari illic non enĩ potero face-
σον οὖν τοῦ σωθῆναι ἐκεῖ. οὐ γὰρ δυνήσομαι ποιῆ-
re rem: donec venias tu illuc. ꝑpt̃ hoc
σαι πρᾶγμα, ἕως τοῦ ἐλθεῖν σε ἐκεῖ. διὰ τοῦτο
vocauit nomẽ ciuitatis illius segor.
ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τῆς πόλεως ἐκείνης σηγώρ.

Primitiua chal.

חֲרַב נְסַק אֲמַר
בְּנָה אֲמַן לְקַח
עֲכַב הֲפַךְ אִתָּ
תְּרֵי בְּנָה חוּס
שְׁבַק אֲתַר קוּם
שְׁרָא שְׁזַב לְקַח
בְּעָה רְבָה שְׁבַח
קְנָא טוּב קוּם
עֲרַע מוּת עֲרַק
שְׁזַב קוּם הֲפַךְ
בְּעָה אֲתָא יְכַל
עֲבַד אֲתָא

Interp. chal.

quia disperdet dñs ciuitatem. Et fuit quasi ridiculus in oculis generorũ suorũ. Et cũ ascendisset aurora: ꝛ esset mane coegerunt angeli lot dicẽtes. Surge ꝛ tolle vxorem tuã ꝛ duas filias tuas que inuente sunt fideles tecum: ne forte percutiaris in peccatis ciuitatis. Et cum moram fecisset: apprehenderunt viri manus eius ꝛ manum vxoris ei⁹ ꝛ manũ duarum filiarum eius: eo q̃ misereretur dñs illius: et eduxerunt eum ꝛ posuerunt eum extra ciuitatẽ. Et factũ est cum eduxissent eos foras: ait. Miserere aĩe tue: nõ respicias post tergũ tuũ: neq; stes in oĩ planicie: sed in monte saluũ te fac: ne forte pereas. Et ait lot ad eos. Obsecro nunc domini mei: ecce nunc inuenit seruus tuus misericordiam in oculis tuis: ꝛ multiplicasti bonitatem tuam quam fecisti mecũ: sustentando animã meam: ꝛ ego nõ possum saluari in monte: ne forte occurrat mihi malum ꝛ moriar. Ecce nunc ciuitas hec iuxta est ad fugiendũ ibi ꝛ est parua. Saluabor nunc ibi: nonne parua est? ꝛ viuet anima mea. Dixitq; ei. Ecce suscepi faciem tuam etiam pro hac re: vt nõ subuertam ciuitatem pro qua rogasti. festina saluare ibi quia non possum quicquã facere donec venias illuc. Propterea vocauit nomen ciuitatis sogor:

Transla. Chal.

אֲרֵי מְחַבֵּל יְיָ יָת קַרְתָּא וַהֲוָה כִּמְחַאֵיךְ בְּעֵינֵי חַתְנוֹהִי: וּכְמִסַּק צַפְרָא הֲוָה וּדְחִיקוּ
מַלְאֲכַיָּא בְּלוֹט לְמֵימַר קוּם דְּבַר יָת אִתְּתָךְ וְיָת תַּרְתֵּין בְּנָתָךְ דְּאִשְׁתְּכַחָן מְהֵימְנָן עִמָּךְ
דִּילְמָא תִלְקֵי בְּחוֹבֵי קַרְתָּא: וְאִתְעַכַּב וְאַתְקִיפוּ גוּבְרַיָּא בִּידוֹהִי וּבִידָא דְאִתְּתֵיהּ
וּבִידָא תַּרְתֵּין בְּנָתֵיהּ בִּדְחַס יְיָ עֲלוֹהִי וְאַפְּקוּהִי וְאַשְׁרְיוּהִי מִבָּרָא לְקַרְתָּא: וַהֲוָה כַּד
אַפִּיקוּ יָתְהוֹן לְבָרָא וַאֲמַר חוּס עַל נַפְשָׁךְ לָא תִסְתַּכֵּי לַאֲחוֹרָךְ וְלָא תְקוּם בְּכָל
מֵישְׁרָא לְטוּרָא אִשְׁתֵּיזֵב דִּילְמָא תִלְקֵי: וַאֲמַר לוֹט לְהוֹן בְּבָעוּ כְּעַן רִבּוֹנָי: הָא כְעַן
אַשְׁכַּח עַבְדָּךְ רַחֲמִין בְּעֵינָךְ וְאַסְגֵּיתָא טֵיבוּתָךְ דַּעֲבַדְתְּ עִמִּי לְקַיָּמָא יָת נַפְשִׁי וַאֲנָא
לֵית אֲנָא יָכֵיל לְאִשְׁתֵּיזָבָא לְטוּרָא דִּילְמָא תְעָרְעִנַּנִי בִּישְׁתָא וְאֵמוּת: הָא כְעַן קַרְתָּא
הָדָא קְרִיבָא לְמֵיעֲרַק לְתַמָּן וְהִיא זְעֵירָא אִשְׁתֵּיזֵב כְּעַן לְתַמָּן הֲלָא זְעֵירָא הִיא
וְתִתְקַיַּם נַפְשִׁי: וַאֲמַר לֵיהּ הָא נְסֵיבִית אַפָּךְ אַף לְפִתְגָּמָא הָדֵין בְּדִיל דְּלָא לְמֶהְפַּךְ
יָת קַרְתָּא דְּמַלֵּילְתָּא עֲלַהּ: אוֹחִי אִשְׁתֵּיזֵב לְתַמָּן אֲרֵי לָא אִיכוּל לְמֶעְבַּד מִדַּעַם עַד
מֵיתָךְ לְתַמָּן עַל כֵּן קְרָא שְׁמָא דְקַרְתָּא צוֹעַר:

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina. | Transla. B. Hiero. | Tex. Heb. Gen. Ca. xix. | Pritiua. heb.

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

sol egressus ē sup terrā: et lot ingressus ē in se-
ὁ ἥλιος ἐξῆλθεν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ λὼτ εἰσῆλθεν εἰς ση-
gor. et dño pluit sup sodomā et gomorrā sulphur
Esa.15 a. γώρ. καὶ κς ἔβρεξεν ἐπὶ σόδομα καὶ γόμορρα θεῖον
Hiere. et ignē a dño de celo. et subuertit ciui-
50.f. καὶ πῦρ παρὰ κυ ἐξ οὐρανοῦ. καὶ κατέστρεψε τὰς πό-
Amos tates has: et oēm circa regionē: et om-
4.a. λεις ταύτας, καὶ πᾶσαν τὴν περίχωρον, καὶ πάν-
Lu.17. nes habitantes in ciuitatib᷑: et ger-
d. τας τοὺς κατοικοῦντας ἐν ταῖς πόλεσι, καὶ τὰ ἀνα-
Ezech. minantia sup terrā. et respexit uxor eius
16.f. τέλλοντα ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἐπέβλεψεν ἡ γυνὴ αὐτοῦ
Sapi. retrorsum: et facta ē statua salis. manicauit āt abra-
10.a. εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ ἐγένετο στήλη ἁλός. ὤρθρισε δὲ ἀβρα-
Ecc. am diluculo in locū vbi steterat corā dño. et
11.a. ὰμ τὸ πρωῒ εἰς τὸν τόπον οὗ εἱστήκει ἔναντι κυρίου. καὶ
respexit sup faciem sodomorū et gomorrorū.
ἐπέβλεψεν ἐπὶ πρόσωπον σοδόμων καὶ γομόρρων,
et super faciē circaregionis: et vidit. et ecce
καὶ ἐπὶ πρόσωπον τῆς περιχώρου, καὶ εἶδε. καὶ ἰδοὺ
flāma de terra: sicut vapor fornacis. et factū ē
φλὸξ ἐκ τῆς γῆς, ὡς ἀτμὶς καμίνου. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ
cū subuerteret de᷑ oēs ciuitates regio-
ἐκτρίψαι τὸν θεὸν πάσας τὰς πόλεις τῆς περιοί-
F nis. recordat᷑ ē āt de᷑ abraam. et emisit
κου. ἐμνήσθη δὲ ὁ θεὸς τοῦ ἀβραάμ. καὶ ἐξαπέστειλε
lot de medio subuersionis cū subuerte-
τὸν λὼτ ἐκ μέσου τῆς καταστροφῆς ἐν τῷ καταστρέ-
ret ciuitates in qb᷑ habitauit i eis lot. egres-
ψαι τὰς πόλεις ἐν αἷς κατῴκει ἐν αὐταῖς λώτ. ἀνέβη
sus ē āt lot de segor. et sedit in mōte ipse et
δὲ λὼτ ἐκ σηγώρ, καὶ ἐκάθητο ἐν τῷ ὄρει αὐτὸς καὶ
due filie eius cū eo. timuit eni
αἱ δύο θυγατέρες αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. ἐφοβήθη γὰρ
habitare in segor. et habitauit in spelunca
κατοικῆσαι ἐν σηγώρ. καὶ κατῴκησεν ἐν τῷ σπηλαίῳ
ipse et due filie eius cū eo. dixit
αὐτὸς καὶ αἱ δύο θυγατέρες αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. εἶπε
āt senior ad iuniorē. pater noster
δὲ ἡ πρεσβυτέρα πρὸς τὴν νεωτέραν. ὁ πατὴρ ἡμῶν
senior: et nemo est sup terrā: qui ingredia-
πρεσβύτερος, καὶ οὐδείς ἐστιν ἐπὶ τῆς γῆς, ὃς εἰσελεύ-
tur ad nos: sicut cōuenit vniuerse terre. veni et
σεται πρὸς ἡμᾶς, ὡς καθήκει πάσῃ τῇ γῇ. δεῦρο καὶ
potemus patrē nostrū vino: et dormiam᷑
ποτίσωμεν τὸν πατέρα ἡμῶν οἶνον, καὶ κοιμηθῶμεν
cū eo: et suscitemus ex patre nostro
μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐξαναστήσωμεν ἐκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν
semen. potauerūt āt patrem suum vino in
σπέρμα. ἐπότισαν δὲ τὸν πατέρα αὐτῶν οἶνον ἐν τῇ
nocte illa. et ingressa senior dormiuit
G νυκτὶ ἐκείνῃ. καὶ εἰσελθοῦσα ἡ πρεσβυτέρα ἐκοιμήθη
cū patre suo in nocte illa. et non
μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ. καὶ οὐκ

Transla. B. Hiero.

Sol egressus est sup terrā: & loth ingressus est segor. Igitur dñs pluit super sodomam & gomorrā sulphur & ignem a domino de celo: & subuertit ciuitates has & oēm circa regionē: vniuersos habitatores vrbiū & cuncta terre virentia. Respiciensq; vxor eius post se: versa est in statuam salis. Abraā autē consurgens mane vbi steterat prius cum domino: intuitus est sodomam & gomorrā & vniuersam terrā regiōis illius: viditq; ascendentē fauillam de terra quasi fornacis fumū. Cum enim subuerteret deus ciuitates regiōis illius: recordatus est abrae: & liberauit loth de subuersione vrbiū in quibus habitauerat. Ascenditq; loth de segor: & māsit in monte: due quoq; filie eius cū eo. Timuerat enī manere i segor. Et māsit in speluca ipse & due filie eius cū eo. Dixitq; maior ad minorem. Pr̄ nr̄ senex est: & nullus virorū remāsit in terra: qui possit ingredi ad nos iuxta morē vniuerse terre. Veni inebriemus eum vino: dormiamusq; cū eo: vt seruare possimus ex pr̄e nr̄o semē. Dederūt itaq; pr̄i suo bibere vinū nocte illa. Et igressa ē maior: dormiuitq; cum patre. At ille non

Tex. Heb. Gen. Ca. xix.

השמש יצא על הארץ ולוט בא
צערה׃ ויהוה המטיר על סדם
ועל עמרה גפרית ואש מאת יהוה
מן השמים׃ ויהפך את הערים
האל ואת כל הככר ואת כל
ישבי הערים וצמח האדמה׃
ותבט אשתו מאחריו ותהי נציב
מלח׃ וישכם אברהם בבקר אל
המקום אשר עמד שם את פני
יהוה׃ וישקף על פני סדם
ועמרה ועל כל פני ארץ הככר
וירא והנה עלה קיטר הארץ
כקיטר הכבשן׃ ויהי בשחת
אלהים את ערי הככר ויזכר
אלהים את אברהם וישלח את
לוט מתוך ההפכה בהפך את
הערים אשר ישב בהן לוט׃ ויעל
לוט מצוער וישב בהר ושתי
בנתיו עמו כי ירא לשבת בצוער
וישב במערה הוא ושתי בנתיו׃
ותאמר הבכירה אל הצעירה
אבינו זקן ואיש אין בארץ לבוא
עלינו כדרך כל הארץ׃ לכה
נשקה את אבינו יין ונשכבה
עמו ונחיה מאבינו זרע׃ ותשקין
את אביהן יין בלילה הוא ותבא
הבכירה ותשכב את אביה ולא

Pritiua. heb.

בוא
מטר
הפך עיר
נבט איש היה
נצב שכם
קום פנה
שקף
ראה קטר
היה
עיר זכר
שלח
עלה
שנה
ישב
אמר בכר צער
ילך
שקה שכב
חיה
בוא

Transla. Chal.

שמשא נפק על ארעא ולוט אתא לצוער׃ ויי אמטר על סדום ועל עמורה גופריתא
ואשתא מן קדם יי מן שמיא׃ והפך ית קרויא האילין וית כל מישרא וית כל
יתבי קרויא וצמחא דארעא׃ ואיסתכיאת אתתיה מבתרוהי והות קמתא דמילחא׃
ואקדים אברהם בצפרא לאתרא דשמיש תמן בצלו קדם יי׃ ואיסתכי על אפי
סדום ועמורה ועל כל אפי ארעא דמישרא וחזא והא סליק תננא דארעא כתננא
דאתונא׃ והוה בחבלות יי ית קירוי מישרא ודכיר יי ית אברהם ושלח ית לוט
מגו הפכתא כד הפך ית קרויא דהוה יתיב בהן לוט׃ וסליק לוט מצוער ויתיב בטורא
ותרתין בנתיה עמיה ארי דחיל למיתב בצוער ויתיב במערתא הוא ותרתין בנתיה׃
ואמרת רבתא לזעירתא אבונא סיב וגבר לית בארעא למיעל עלנא כאורח כל
ארעא׃ איתא נשקי ית אבונא חמרא ונשכוב עמיה ונקיים מאבונא בנין׃
ואשקיאן ית אבוהן חמרא בליליא הוא ועלת רבתא ושכיבת עם אבוהא ולא

Interp. chal.

sol egressus est super terrā: et lot venit i sogor. Et dño pluit super sodomam et gomorrā sulphur et ignem a facie dñi de celo. Et subuertit ciuitates has et omnes planiciem et oēs habitatores vrbium et germē terre. Et respexit vxor eī post se: et facta est statua salis. Et surrexit abraham mane ad locum vbi steterat in oratione coram dño. Et aspexit contra faciem sodome et gomorre: et contra faciem terre campestris: et vidit. et ecce ascendit fumus de terra sicut fumus fornacis. Et factum est cum disperderet dñs ciuitates campestres: recordatus est dñs abrahe et misit lot de medio subuersionis: quando subuertit ciuitates in quibus habitabat lot. Et ascendit lot de sogor: et habitauit in monte et due filie eius cum eo: quia timuit habitare in sogor: et habitauit in spelunca ipse et due filie eius. Et dixit maior minori. Pater noster senex est: et non est vir in terra vt ingrediatur ad nos iuxta consuetudinem vniuerse terre. Veni potemus patrem nostrū vino: et cubemus cum eo et reseruabimus de patre nostro filios. Et potauerunt patrem suum vino in nocte illa: et ingressa est maior et concubuit cum patre suo. Et nesciuit

Pritiua chal.

מטר נפר
כרה אל שרא
שכה הוה
קום קדם צלא
שכה שרא
אתן ברה
תרי יתב רבה
שוב עול שקה
שכב קום בנה
שקה עול רבה

Primitiua heb. | Ter. Heb. | Gen. | Ca. xix. | Trāsla. B. Hiero. | Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

Ter. Heb.

היה ידע בשכבה ובקומה: ויהי
ממחרת ותאמר הבכירה אל
הצעירה הן שכבתי אמש את
בוא אבי נשקנו יין גם הלילה ובאי
שכבי עמו ונחיה מאבינו זרע:
ותשקין גם בלילה ההוא את
קום שכב אביהן יין ותקם הצעירה ותשכב
עמו ולא ידע בשכבה ובקמה:
הרה שנה ותהרין שתי בנות לוט מאביהן:
ילד בכר קרא ותלד הבכירה בן ותקרא שמו
מואב הוא אבי מואב עד היום:
צער והצעירה גם הוא ילדה בן ותקרא
נסע שמו בן עמי הוא אבי בני עמון
Cap. xx. עד היום: ויסע משם
אברהם ארצה הנגב וישב בין
גור קדש ובין שור ויגר בגרר:
אמר איש ויאמר אברהם אל שרה אשתו
שלח אחתי הוא וישלח אבימלך מלך
לקח בוא גרר ויקח את שרה: ויבא אלהים
חלם אל אבימלך בחלום הלילה
מות ויאמר לו הנך מת על האשה
אשר לקחת והוא בעלת בעל:
ואבימלך לא קרב אליה ויאמר
צדק הרג אדני הגוי גם צדיק תהרג: הלא
הוא אמר לי אחתי הוא והיא גם
תמם נקה הוא אמרה אחי הוא בתם לבבי
כפף עשה ובנקין כפי עשיתי זאת: ויאמר

Trāsla. B. Hiero.

sensit: nec quā accubuit filia: nec quā surrexit. Altera quoq; die dixit maior ad minorē. Ecce dormiui heri cum pr̄e meo. Demus ei bibere vinū etiā hac nocte & dormies cū eo: vt saluemus semē de pr̄e nr̄o. Dederuntq; etiā & illa nocte patri suo bibere vinū. Ingressaq; minor filia dormiuit cū eo: & nec quidē tūc sensit quā concubuerit: vel quā illa surrexit. Cōceperūt ergo due filie loth d pr̄e suo. peperitq; maior filiū: & vocauit nomē eius moab. Ipse est pr̄ moabitarū vsq; i pr̄sentē diē. Minor quoq; pepit filiū: & vocauit nomē eius āmō. i. filius ppl̄i mei. Ipse ē pr̄ āmonitarū vsq; hodie.

Profectus inde Ca. 20 abrahā in terrā australem habitauit inter cades & sur: & pegrinatus est in geraris. Dixitq; de sara vxore sua soror mea est. Misit ergo abimelech rex gerare & tulit eā. Venit autem deus ad abimelech p somniū nocte & ait illi. En morieris propter mulierem: quā tulisti. Habet enī virum. Abimelech vero nō tetigerat eam. & ait. Dn̄e nū gētē ignorātē & iustā iterficies? Nōne ipse dixit mihi soror mea est: & ipsa ait: frater meus est. In simplicitate cordis mei & mūdicia manuū mearū feci hoc. Dixitq;

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

sciuit cū dormiret ipse et cū resurgeret. factū ē āt i
ᾔδει ἐν τῷ κοιμηθῆναι αὐτὸν καὶ ἀναστῆναι. ἐγένετο δὲ ἐν
crastinū: et dixit senior ad iunio
τῇ ἐπαύριον, καὶ εἶπεν ἡ πρεσβυτέρα πρὸς τὴν νεωτέ
rē. ecce dormiui heri cū patre nr̄o. potem
ραν. ἰδοὺ ἐκοιμήθην χθὲς μετὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν. ποτίσωμ
cū vino ⁊ in nocte hac: ⁊ ingressa
μεν αὐτὸν οἶνον καὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ, καὶ εἰσελθοῦσα
dormi cū eo: ⁊ suscitemus et patre nr̄o
κοιμήθητι μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐξαναστήσωμεν ἐκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν
semen. potauerūt āt in nocte illa patrē su
σπέρμα. ἐπότισαν δὲ ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ τὸν πατέρα αὐτ
um vino. ⁊ ingressa iunior: dormiuit cū
ῶν οἶνον. καὶ εἰσελθοῦσα ἡ νεωτέρα, ἐκοιμήθη μετὰ τοῦ
patre suo, ⁊ nō sciuit cū dormiret ipse et re
πατρὸς αὐτῆς. καὶ οὐκ ᾔδει ἐν τῷ κοιμηθῆναι αὐτὸν καὶ ἀνα
surgeret. ⁊ cōceperūt ex patre suo due fi
στῆναι. καὶ συνέλαβον ἐκ τοῦ πατρὸς αὐτῶν αἱ δύο θυγατέ
lie lot. et peperit senior filiū: et vocauit
ρες λώτ. καὶ ἔτεκεν ἡ πρεσβυτέρα υἱόν, καὶ ἐκάλεσε
nomē ei⁹ moab: dicens de patre meo: hic
τὸ ὄνομα αὐτοῦ μωάβ, λέγουσα ἐκ τοῦ πατρός μου, οὗτος
pr̄ moabitarū vsq; i hodiernū diē. pepitāt ⁊
πατὴρ μωαβιτῶν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. ἔτεκε δὲ καὶ ἡ
iunior filiū: et vocauit nomē ei⁹ ammō. fili⁹ ge
νεωτέρα υἱόν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀμμάν. υἱὸς γέ
neris mei. hic pater āmonitarū vsq; i hodiernū diē
νους μου. οὗτος πατὴρ ἀμμανιτῶν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

Et mouit abraam illinc ad austrū. ⁊ habi Ca. 20
Καὶ ἐκίνησεν ἀβραὰμ ἐκεῖθεν πρὸς λίβα. καὶ ᾤκη
tauit inter cades: et inter sur. et habita
σεν ἀναμέσον καδὴς, καὶ ἀναμέσον σούρ. καὶ παρῴκη
uit in geraris. dixit āt abraam de sarra vxo
σεν ἐν γεράροις. εἶπε δὲ ἀβραὰμ περὶ σάῤῥας τῆς γυ
re sua: q2 soror mea est. timuit enī dicere:
ναικὸς αὐτοῦ, ὅτι ἀδελφή μου ἐστίν. ἐφοβήθη γὰρ εἰπεῖν,
q2 vxor mea est. ne forte interficerent illū vi
ὅτι γυνή μού ἐστι. μή ποτε ἀποκτείνωσιν αὐτὸν οἱ ἄν
ri ciuitatis ppt̄ illā. misit āt abimelech
δρες τῆς πόλεως δι' αὐτήν. ἀπέστειλε δὲ ἀβιμέλεχ βα
rex gerarū: ⁊ accepit sarrā. ⁊ ingressus ē
σιλεὺς γεράρων, καὶ ἔλαβε τὴν σάῤῥαν. καὶ εἰσῆλθεν ὁ
de⁹ ad abimelech nocte. et dixit. ecce morie
θεὸς πρὸς ἀβιμέλεχ τὴν νύκτα, καὶ εἶπεν. ἰδοὺ σὺ ἀποθνή
ris tu pro vxore: quā accepisti. hec āt est cohabita
σκεις σὺ περὶ τῆς γυναικὸς, ἧς ἔλαβες. αὕτη δέ ἐστι συνῳκηκυῖ
viro. abimelech āt nō tetigit eam. et dixit. dn̄e gētē
α ἀνδρί. ἀβιμέλεχ δὲ οὐχ ἥψατο αὐτῆς. καὶ εἶπε, κύριε ἔθνος
ignorantē ⁊ iustā nō interficies. nō ipse mihi dixit so
ἀγνοοῦν καὶ δίκαιον οὐκ ἀπολεῖς. οὐκ αὐτός μοι εἶπεν ἀδελ
ror mea est? et ipsa mihi dixit frater me⁹ est: in puro
φή μου ἐστίν; καὶ αὐτή μοι εἶπεν ἀδελφός μου ἐστίν. ἐν καθαρᾷ
corde et iusticia manuū feci hoc. dixit aūt
καρδίᾳ καὶ δικαιοσύνῃ χειρῶν ἐποίησα τοῦτο. εἶπε δὲ

Primitiua chal. | **Interp̄. chal.**

שכב קום
שכה קום נגה
שקה קום
קום עדה רבה
קרא
יתב
אנת
אמר חזא
מות אנת
זכה קטל
קשט זכה

quando cubuit nec qn̄ surrexerit. Et factum est in die sequēti: et dixit maior minori. Ecce accubui heri cū patre meo. Potemus eū vino etiam in hac nocte: ⁊ ingredere cuba cum eo: vt reseruemus de patre nostro filios. Et potauerūt etiā in nocte illa patrē suū vino et surrexit minor ⁊ concubuit cū eo. Et nesciuit quādo cubuit nec quādo surrexerit. Et conceperunt due filie lot de patre suo. Et peperit maior filiū: ⁊ vocauit nomen eius moab: ipse est pater moabitarū vsq; in diem hanc. Et minor etiam ipsa peperit filium ⁊ vocauit nomen eius filium populi mei: ipse est pater filiorum amon vsq; in diem hanc. Ca. 20.

Et profectus est inde abraham in terram australem ⁊ habitauit inter recam ⁊ agara: ⁊ peregrinatus est in gerar. Et dixit abrahā de sara vxore sua: soror mea est. Et misit abimelech rex gerar: ⁊ tulit saram. Et venit verbum a facie dei ad abimelech in visione noctis: ⁊ ait illi. En tu morieris propter mulierem quam tulisti: est enim vxor viri. Et abimelech non accessit ad eam. Et ait. Domine nunquid gentē etiam iustam interficies? Nonne ipse dixit mihi soror mea est: et ipsa quoq; ait frater meus est? In rectitudine cordis mei: ⁊ in mundicia manuum mearum feci hoc. Et ait

Transla. Chal'.

ידע במשכבה ובמקמה: והוה ביומא דבתרוהי ואמרת רבתא לזעירתא הא שכבית
רמשא עם אבא נשקניה חמרא אף בליליא ועולי שכובי עמיה ונקים מאבונא
בנין: ואשקיאן אף בליליא ההוא ית אבוהן חמרא וקמת זעירתא ושכבת עמיה
ולא ידע במשכבה ובמקמה: ועדיאן תרתין בנת לוט מאבוהן: וילידת רבתא בר
וקרת שמיה מואב הוא אבוהון דמואבאי עד יומא דין: וזעירתא אף היא ילידת בר
Ca. xx. וקרת שמיה בר עמי הוא אבוהון דבני עמון עד יומא דין:
ונטל מתמן אברהם לארעא דדרומא ויתיב בין רקם ובין חגרא ואיתותב בגרר:
ואמר אברהם על שרה אתתיה אחתי היא ושלח אבימלך מלכא דגרר ודבר ית
שרה: ואתא מימר מן קדם יי לות אבימלך בחיזוא דליליא ואמר ליה הא את
מאית על עיסק אתתא דדברת והיא אתת גבר: ואבימלך לא קריב לותה ואמר
יי העם אף זכאי תקטול: הלא הוא אמר לי אחתי היא והיא אף היא אמרת אחי
הוא בקשיטות לבי ובזכאות ידי עבדית דא: ואמר

Trāsla.Grec.lxx.cū interp̄.latina.

B illi deus p somniū. et ego cognoui: q in pu
αὐτῷ ὁ θεὸς καθ᾽ ὕπνον. κἀγὼ ἔγνων, ὅτι ἐν καθα-
ro corde fecisti hoc: et peperci tibi
ρᾷ καρδίᾳ ἐποίησας τοῦτο, καὶ ἐφεισάμην σου
ne peccares in me. ppt hoc nō di-
τοῦ μὴ ἁμαρτῆσαι εἰς ἐμέ. ἕνεκα τούτου οὐκ ἀ-
misi te tangere illā. nunc āt redde
φῆκά σε τοῦ ἅψασθαι αὐτῆς. νῦν δὲ ἀπόδος
mulierē homini. qr propheta est: et
τὴν γυναῖκα τῷ ἀνθρώπῳ. ὅτι προφήτης ἐστί, καὶ
orabit pro te: et viues. si āt nō red-
προσεύξεται περὶ σοῦ, καὶ ζήσῃ. εἰ δὲ μὴ ἀπο-
dideris: scito qd morieris tu et oia tua.
δῷς, γνῶθι ὅτι ἀποθανῇ σὺ καὶ πάντα τὰ σά.
et manicauit abimelech diluculo: et vocauit
καὶ ὤρθρισεν ἀβιμέλεχ τοπρωΐ, καὶ ἐκάλεσεν
oēs seruos suos. et locutus ē cūctā
πάντας τοὺς παῖδας αὐτοῦ. καὶ ἐλάλησε πάν-
oia verba hec in aures eorū.
τα τὰ ῥήματα ταῦτα εἰς τὰ ὦτα αὐτῶν.
timuerūt āt oēs viri valde. et vo
ἐφοβήθησαν δὲ πάντες οἱ ἄνδρες σφόδρα. καὶ ἐ-
cauit abimelech abraam. et dixit ei:
κάλεσεν ἀβιμέλεχ τὸν ἀβραάμ. καὶ εἶπεν αὐτῷ,
C qd hoc fecisti mihi: nūquid peccaui in te:
τί τοῦτο ἐποίησάς μοι, μή τι ἥμαρτον εἰς σέ,
qr fecisti sup me et sup regnū
ὅτι ἐπήγαγες ἐπ᾽ ἐμὲ καὶ ἐπὶ τὴν βασιλείαν
meū peccatū grande. opus qd nullus fe
μου ἁμαρτίαν μεγάλην. ἔργον ὃ οὐδεὶς ποιήσει
cit: fecisti mihi. dixit aūt abimelech
εν, πεποίηκάς μοι. εἶπε δὲ ἀβιμέλεχ τῷ
abraam: qd videns fecisti hoc? dixit āt
ἀβραάμ, τί ἐνιδὼν ἐποίησας τοῦτο; εἶπε δὲ
abraam. dixi enī: forsitan nō est cultus dei in
ἀβραάμ. εἶπα γάρ, ἄρα οὐκ ἔστι θεοσέβεια ἐν
loco isto. me qz interficiēt pro-
τῷ τόπῳ τούτῳ. ἐμέ τε ἀποκτενοῦσιν ἕνε-
pter vxorē meā. et enī vere soror
κεν τῆς γυναικός μου. καὶ γὰρ ἀληθῶς ἀδελφή
mea est ex patre sed nō ex matre: fa
μου ἐστὶν ἐκ πατρός, ἀλλ᾽ οὐκ ἐκ μητρός, ἐ-
cta est āt mihi in vxorē. factū ē āt quādo
ā.12.a. γενήθη δέ μοι εἰς γυναῖκα. ἐγένετο δὲ ἡνίκα
eduxit me deus de domo patris
ἐξήγαγέ με ὁ θεὸς ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός
mei. et dixi ei: hanc iustici
μου. καὶ εἶπα αὐτῇ, ταύτην τὴν δικαιοσύ-
am facies in me in oēm locū: quo
νην ποιήσεις εἰς ἐμὲ εἰς πάντα τόπον, οὗ
cūqz ingressi fuerimus illuc. dic
ἂν εἰσέλθωμεν ἐκεῖ. εἶπον

Transla.B.Hiero.

ad eum deus. Et ego scio q simplici corde feceris: & ideo custodiui te: ne peccares i me: & nō dimisi vt tangeres eam. Nunc ergo redde viro suo vxorem: & orabit pro te: quia propheta est: & viues. Si aūt nolueris reddere: scito q morte morieris tu & omnia que tua sunt. Statiqz de nocte cōsurgēs abimelech vocauit omnes seruos suos: & locutus est vniuersa verba hec in auribus eorum. Timueruntqz oēs viri valde. Vocauit autem abimelech ēt abraā: & dixit ei. quid fecisti nobis: quid peccauimus in te: quia induxisti sup me & sup regnū meū peccatum grande? que non debuisti facere: fecisti nobis. rursusqz expostulans ait. quid vidisti vt hoc faceres. Respōdit abraā. Cogitaui mecū dicens. Forsitan nō est timor dei in loco isto: & interficient me propter vxorē meā. Alias āt & vere soror mea est filia pris mei: & nō filia matris mee: & duxi eam in vxorem. Postqz aūt eduxit me deus de domo pris mei: dixi ad eam. Hanc misericordiā facies mecum. In omni loco ad quē ingrediemur dices q

Ter.Heb. Ge. Ca.xx.

אליו האלהים בחלם גם אנכי
ידעתי כי בתם לבבך עשית
זאת ואחשך גם אנכי אותך | חשך
מחטו לי על כן לא נתתיך לנגע | חטא נתן
אליה: ועתה השב אשת האיש | שוב איש
כי נביא הוא ויתפלל בעדך | נבא פלל
וחיה ואם אינך משיב דע כי | ידע
מות תמות אתה וכל אשר לך:
וישכם אבימלך בבקר ויקרא | שכם קרא
לכל עבדיו וידבר את כל | דבר
הדברים האלה באזניהם
וייראו האנשים מאד: ויקרא | ירא
אבימלך לאברהם ויאמר לו מה
עשית לנו ומה חטאתי לך כי | עשה
הבאת עלי ועל ממלכתי חטאה | בוא מלך
גדלה מעשים אשר לא יעשו | עשה
עשית עמדי: ויאמר אבימלך אל
אברהם מה ראית כי עשית את | ראה
הדבר הזה: ויאמר אברהם כי
אמרתי רק אין יראת אלהים
במקום הזה והרגוני על דבר | קום
אשתי: וגם אמנה אחתי בת אבי
הוא אך לא בת אמי ותהי לי | היה
לאשה: ויהי כאשר התעו אתי | איש תעה
אלהים מבית אבי ואמר לה זה
חסדך אשר תעשי עמדי אל כל | עשה
המקום אשר נבוא שמה אמרי | בוא

Transla.Chal.

ליה יוי בחלמא אף קדמי גלי ארי בקשיטות לבבך עבדת דא ומנעית אף אנא יתך
מלמחטי קדמי על כן לא שבקתיך למקרב לותה: וכען אתיב איתת גברא ארי
נביא הוא ויצלי עלך ותיחי ואם ליתך מתיב דע ארי ממת תמות את וכל דילך:
ואקדים אבימלך בצפרא וקרא לכל עבדוהי ומליל ית כל פתגמיא האלין
קדמיהון ודחילו גבריא לחדא: וקרא אבימלך לאברהם ואמר ליה מה עבדת לנא
ומה חבית לך ארי אתיתא עלי ועל מלכותי חובא רבא עובדין דלא כשרין
לאתעבדא עבדת עמי: ואמר אבימלך לאברהם מה חזיתא ארי עבדת ית פתגמא
הדין: ואמר אברהם ארי אמרית לחוד לית דחלא דיוי באתרא הדין ויקטלונני על
עיסק אתתי: וברם בקושטא אחתי בת אבא היא ברם לא בת אמי והות לי לאנתו:
והוה כד טעו עממיא בתר עובדי ידיהון יתי קריב יוי לדחלתיה מבית אבא ואמרית
לה דין טיבותיך דתעבדין עמי לכל אתרא דניעול לתמן אמרי

Interp̄.chal.

illi deus p somniū. Manifestū ē etiā corā me qd in rectitudine cordis tui fecisti hoc: et phibui quoqz ego te ne peccares corā me. ppterea nō dimisi te vt accederes ad eam. Et nūc redde vxorē viro: qr ppheta est: et orabit pro te et viues: et si nolueris reddere: scito q morte morieris tu et oia que tua sunt. Et surrexit abimelech mane et vocauit oēs seruos suos: et locutus est vniuersa verba hec corā eis: et timuerūt viri valde. Et vocauit abimelech abraham. et dixit ei. Quid fecisti nobis et qd peccaui tibi: qr induxisti sup me: et sup regnū meū peccatū grande. opera que non erant digna fieri: fecisti mecum. Et ait abimelech ad abraham. Quid vidisti quod fecisti rem hanc. Dixitqz abraham. Quia dixi forte non est timor dei in loco isto: et interficient me propter vxorem meā. Sed et in veritate soror mea est filia patris mei: sed non filia matris mee: et fuit mihi in vxorem. Et factum est cum aberrassent populi post opera manuum suarum: me applicauit dominus ad timorem suū ex domo patris mei. Et dixi ei. Hec est misericordia tua quam facies mecum: in omni loco in quem ingrediemur: dic

Pritiua chal.

גלה
חטא קרב תוב
אנת צלא
חיה תוב ידע
מות
קדם
חוב אתא
עבד חזא
קטל אנת
היה אנתה טעה
טוב עבד עול

לי אחי הוא: ויקח אבימלך צאן לקח
ובקר ועבדים ושפחת ויתן ···· נתן
לאברהם וישב לו את שרה ··· שוב
אשתו: ויאמר אבימלך הנה ···· איש
ארצי לפניך בטוב בעיניך שב: פנה ישב
ולשרה אמר הנה נתתי אלף כסף נתן
לאחיך הנה הוא לך כסות עינים כסה
לכל אשר אתך ואת כל ונכחת: יכח
ויתפלל אברהם אל האלהים ·· פלל
וירפא אלהים את אבימלך ואת רפא
אשתו ואמהתיו וילדו: כי עצר ·
עצר יהוה בעד כל רחם לבית ··
אבימלך על דבר שרה אשת ··
Cap. xxi. אברהם: ויהוה פקד את
שרה כאשר אמר ויעש יהוה ·· עשה
לשרה כאשר דבר: ותהר ותלד · הרה ילד
שרה לאברהם בן לזקניו למועד יעד
אשר דבר אתו אלהים: ויקרא · קרא
אברהם את שם בנו הנולד לו ··
אשר ילדה לו שרה יצחק: וימל · נמל
אברהם את יצחק בנו בן שמנת ·
ימים כאשר צוה אתו אלהים: · יום
ואברהם בן מאת שנה בהולד לו מאה ילד
את יצחק בנו: ותאמר שרה צחק אמר
עשה לי אלהים כל השמע ····
יצחק לי: ותאמר מי מלל ····· צחק
לאברהם היניקה בנים שרה כי ינק

frater tuus sim. Tulit igitur abimelech oues & boues & seruos & ancillas: & dedit abraam. Redditq; illi saram vxorem suam: & ait. Terra corã vobis ẽ: vbi cũq; tibi placuerit hita. Sare aũt dixit. Ecce mille argenteos dedi fratri tuo: hoc erit tibi in velamen oculorum ad oẽs qui tecũ sũt: & quocũq; prexeris: memẽto te dephẽsã. Orãte aũt abraam: sanauit deus abimelech & vxorẽ ãcillasq; eius: & pepererũt. Cõcluserat ei dominus omnem vuluam domus abimelech propter saram vxorem abrae.

Ca. 21.

Visitauit autem dñs sarã sicut promiserat: & impleuit que locutus est. Concepitq; & peperit filium in senectute sua: tempore quo predixerat ei deus. Vocauitq; abraam nomen filii sui quem genuit ei sara isaac: & circũcidit eum octauo die: sicut pceperat ei deus: cum esset cẽtũ annorũ. Hac quippe etate pñs natus est isaac. Dixitq; sara. Risum fecit mihi deus: & quicunq; audierit corridebit mihi. rursũq; ait. Quis auditurus crederet abraã: q sara lactaret filium: quem

me: qz frater meꝰ ẽ. accepit aũt abimelech
ἐμή. ὅτι ἀδελφός μου ἐστίν. ἔλαβε δὲ ἀβιμέλεχ
mille didrachmas & oues & vitulos et
χίλια δίδραχμα καὶ πρόβατα καὶ μόσχους καὶ
seruos et ancillas: et dedit abraam.
παῖδας καὶ παιδίσκας, καὶ ἔδωκε τῷ ἀβραάμ.
et reddidit illi sarrã vxorẽ suam.
καὶ ἀπέδωκεν αὐτῷ σάρραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ.
et dixit abimelech abraam: ecce tra mea
καὶ εἶπεν ἀβιμέλεχ τῷ ἀβραάμ, ἰδοὺ ἡ γῆ μου
coram te. vbicũq; tibi placuerit habita. et
ἐναντίον σου. οὗ ἐάν σοι ἀρέσκῃ κατοίκει. καὶ τῇ
sarre dixit: ecce dedi fratri tuo mil
σάρρᾳ εἶπεν, ἰδοὺ δέδωκα τῷ ἀδελφῷ σου χί-
le didrachmas. hec tibi erunt in preciũ
λια δίδραχμα. ταῦτα σοι ἔσται εἰς τιμὴν τοῦ
faciei tue: & oĩbus q tecũ et
προσώπου σου, καὶ πάσαις ταῖς μετὰ σοῦ. καὶ
oĩa vere loqre. orauit aũt abraam ad
πάντα ἀλήθευσον. προσηύξατο δὲ ἀβραὰμ πρὸς
deũ. et sanauit deus abimelech et vxo
τὸν θεόν. καὶ ἰάσατο ὁ θεὸς τὸν ἀβιμέλεχ καὶ τὴν γυ-
rem suã & oẽs ancillas eius:
ναῖκα αὐτοῦ καὶ πάσας τὰς παιδίσκας αὐτοῦ,
et oĩa iumẽta eorũ. et pepererũt: qz con
καὶ πάντα τὰ κτήνη αὐτῶν, καὶ ἔτεκον. ὅτι συγ-
cludens cõclusit deꝰ deforis oẽs vuluã
κλείων συνέκλεισεν ὁ θεὸς ἔξωθεν πᾶσαν μήτραν
in domo abimelech: propter sarrã vxo
ἐν τῷ οἴκῳ ἀβιμέλεχ, ἕνεκεν σάρρας τῆς γυναι-
rem abraam.
κὸς ἀβραάμ.

Ca. 21.

Et dñs visitauit sarrã: sicut dixit et
Καὶ κύριος ἐπεσκέψατο τὴν σάρραν, καθὰ εἶπε· καὶ
fecit dñs sarre sicut locutꝰ ẽ. et cõcipiẽs
ἐποίησε κύριος τῇ σάρρᾳ καθὰ ἐλάλησε. καὶ συλλαβοῦ-
pepit abraam filiũ in senectute: i tempꝰ
σα, ἔτεκε τῷ ἀβραὰμ υἱὸν εἰς τὸ γῆρας, εἰς τὸν καιρὸν
sicut locutꝰ ẽ ei dñs: & vocauit nomẽ
καθὰ ἐλάλησεν αὐτῷ κύριος. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ
filij sui q fuit illi: quẽ pepit illi sar-
υἱοῦ αὐτοῦ τοῦ γενομένου αὐτῷ, ὃν ἔτεκεν αὐτῷ σάρ-
ra: isaac. circumcidit aũt abraam isaac die
ρα, ἰσαάκ. περιέτεμε δὲ ἀβραὰμ τὸν ἰσαὰκ τῇ ἡμέ-
octaua. sicut pcepit ei dñs. et abra-
ρᾳ τῇ ὀγδόῃ, καθὰ ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος. καὶ ἀβρα-
am erat ãnorũ centũ: qñ natꝰ ẽ ei isaac fi-
ὰμ ἦν ἐτῶν ἑκατόν, ἡνίκα γέγονεν αὐτῷ ἰσαὰκ ὁ υἱ-
lius eius. dixit aũt sarra: risũ mihi fecit dñs
ὸς αὐτοῦ. εἶπε δὲ σάρρα, γέλωτά μοι ἐποίησε κύρι-
qꝰ. q enĩ audierit cõgaudebit mihi et dixit: q an-
ος. ὃς γὰρ ἂν ἀκούσῃ συγχαρεῖταί μοι. καὶ εἶπε, τίς ἀ-
nũciabit abraam: qđ lactat puerũ sarra: qz
ναγγελεῖ τῷ ἀβραάμ, ὅτι θηλάζει παιδίον σάρρα; ὅτι

1. Re. d. Heb. c. Ma. a.

Iosue. 24. a.

Primitiua chal. Interp. chal.

תוב de me frater meus est. Et tulit abimelech oues & boues & seruos & ancillas & dedit abrahe: & reddidit ei
יהב saram vxorem suam. Dixitq; abimelech. Ecce terra mea coram te est: vbicumq; placuerit oculis tuis habita. Sare autem dixit. Ecce dedi mille siclos argenti fratri tuo. Ecce illud est tibi velamen honoris: pro
חזא יקר צלא eo q miserim tollere te: & viderim te: & omnia que tecum sunt: & super omnia que dixisti: eloquꝰ reprehensa.
אסא אנת רוח Et orauit abraham coram deo: & sanauit deus abimelech & vxorem eius ancillasq; eius et refrigerati
אחד ילד כמו sunt. Quia concludens concluserat dñs oẽm aperturã vulue domus abimelech propter sarã vxorẽ abrahã.
עדה ילד Recordatusq; est dñs sare sicut dixerat: Ca. 21. et fecit dñs sare sicut locutus est: & concepit & pe
שוב perit sara abrahe filiũ in senectute sua in tẽpore quo locutus fuerat ei deus. Uocauitq; abraham nomen filij sui qui natus est ei: quem peperit ei sara isaac. Et circumcidit abraham isaac filium suum: filium
שנה octo dierum: sicut precepit ei deus. Abraham autem erat filius centum annorũ quando natus est ei isaac
שמע חדה אמן filius suus. Et dixit sara. Gaudium mihi fecit deus: omnis qui audierit congratulabitur mihi. Et dixit.
קום ינק בנה Fidelis est qui dixit abrahe: & impleuit qđ lactaret filios sara: quia

Transla. Chal.

לי אחי הוא: ונסיב אבימלך ען ותורין ועבדין ואמהן ויהב לאברהם ואתיב ליה
ית שרה אתתיה: ואמר אבימלך הא ארעי קדמך בדתקין בעינך תיב: ולשרה אמר
הא יהבית אלף סלעין דכסף לאחיך הא הוא ליך כסות דיקר חלף דשלחית דברתיך
וחזית יתיך וית כל דעמך ועל כל מה דאמרת אתוכחת: וצלי אברהם קדם יי ·
ואסי יי ית אבימלך וית אתתיה ואמהתיה ואתרוחו: ארי מיחד אחד יי באפי
כל פתח ולדא לבית אבימלך על עיסק שרה איתת אברהם:

Ca. xxi.

ויי דכיר ית שרה כמא דאמר ועבד יי לשרה כמא דמליל: ועדיאת וילידת שרה
לאברהם בר לסיבתוהי לזמן דמליל יתיה יי: וקרא אברהם ית שום בריה דאתיליד
ליה דילידת ליה שרה יצחק: וגזר אברהם ית יצחק בריה בר תמניא יומין כמא ·
דפקיד יתיה יי: ואברהם בר מאה שנין כד אתיליד ליה ית יצחק בריה: ואמרת
שרה חדוה עבד לי יי כל דשמע יחדי לי: ואמרת מהימן דאמר לאברהם וקיים
דתניק בנין שרה ארי ···

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

pepi filiū in senectute mea. ꝛ creuit puer:
ἔτεκον υἱὸν ἐν τῷ γήρᾳ μου. καὶ ηὐξήθη τὸ παιδίον,
et ablactatꝰ ē. et fecit abraam cōuiuiū
καὶ ἀπεγαλακτίσθη. καὶ ἐποίησεν ἀβραὰμ δοχὴν
magnū: q̄ die ablactatꝰ ē isaac filiꝰ eius.
μεγάλην, ᾗ ἡμέρᾳ ἀπεγαλακτίσθη ἰσαὰκ ὁ υἱὸς αὐτοῦ.
videns āt sarra filiū agar egyptie: qui
ἰδοῦσα δὲ σάρρα τὸν υἱὸν ἄγαρ τῆς αἰγυπτίας, ὃς
fuit abraam: ludētē cum isaac
ἐγένετο τῷ ἀβραάμ, παίζοντα μετὰ ἰσαὰκ τοῦ
filio suo. ꝛ dixit abraam: eiice ancil
υἱοῦ αὐτῆς, καὶ εἶπε τῷ ἀβραάμ, ἔκβαλε τὴν παι
lam et filiū eius. nō enī hereditabit
B δίσκην καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς. οὐ γὰρ μὴ κληρονομήσει ὁ
filius ancille cum filio meo isaac. du
υἱὸς τῆς παιδίσκης μετὰ τοῦ υἱοῦ μου ἰσαάκ. σκλη
rū āt apparuit verbū valde coram abraam
ρὸν δὲ ἐφάνη τὸ ῥῆμα σφόδρα ἐναντίον ἀβραὰμ
de filio suo ismael. dixit āt deus
περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἰσμαήλ. εἶπε δὲ ὁ θεὸς τῷ
abraam. ne durū sit coram te de
ἀβραάμ. μὴ σκληρὸν ἔστω ἐναντίον σου περὶ τοῦ
puero ꝛ de ancilla. oīa quecūq̄ di
Roma. 9.b. παιδίου καὶ περὶ τῆς παιδίσκης. πάντα ὅσα ἂν
xerit tibi sarra: audi vocē eius. qz in
εἴπῃ σοι σάρρα, ἄκουε τῆς φωνῆς αὐτῆς. ὅτι ἐν
isaac vocabit tibi semen. et filiū āt
ἰσαὰκ κληθήσεταί σοι σπέρμα. καὶ τὸν υἱὸν δὲ τῆς
ancille in gētē magnā faciā eū: qz se
παιδίσκης εἰς ἔθνος μέγα ποιήσω αὐτὸν ὅτι σπέρ
men tuū ē. surrexit āt abraā mane: ꝛ acce
μα σόν ἐστιν. ἀνέστη δὲ ἀβραὰμ τοπρωΐ, καὶ ἔλαβε
pit panes et vtrē aque: et dedit agar. et
ἄρτους καὶ ἀσκὸν ὕδατος, καὶ ἔδωκε τῇ ἄγαρ. καὶ
imposuit puerū sup humeros eiꝰ: et dimi
ἐπέθηκε τὸ παιδίον ἐπὶ τὸν ὦμον αὐτῆς, καὶ ἀπέστει
sit eam. abiens āt errabat per deser
λεν αὐτήν. ἀπελθοῦσα δὲ ἐπλανᾶτο κατὰ τὴν ἔρη
tū. iuxta puteū iuramēti. defecit āt aqua
μον κατὰ τὸ φρέαρ τοῦ ὅρκου. ἐξέλιπε δὲ τὸ ὕδωρ
vteris. et proiecit puerū subter vnā a
ἐκ τοῦ ἀσκοῦ. καὶ ἔρριψε τὸ παιδίον ὑποκάτω μιᾶς ἐ
bietē. ꝛ abiens sedit e regione eius
λάτης. καὶ ἀπελθοῦσα ἐκάθητο ἀπέναντι αὐτοῦ
de longe. q̄si arcus iactū. dixit enī nō videbo mor
μακρόθεν, ὡσεὶ τόξου βολήν. εἶπε γὰρ οὐ μὴ ἴδω τὸν θά
tem filij mei. et sedit contra. cla
νατον τοῦ παιδίου μου. καὶ ἐκάθισεν ἀπέναντι. ἀνα
C mans āt puer fleuit. exaudiuit āt deus
βοῆσαν δὲ τὸ παιδίον ἔκλαυσεν. ἐπήκουσε δὲ ὁ θεὸς
puerū de loco vbi erat. ꝛ vocauit ange
τοῦ παιδίου ἐκ τοῦ τόπου οὗ ἦν. καὶ ἐκάλεσεν ἄγγε
lus dñi agar de celo: et dixit ei.
λος κυρίου τὴν ἄγαρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῇ.

Trāsla. B. Hiero.

peperit ei iā seni. Creuit igitur puer: & ablactatus est. Fecitq̄ abraā grāde cōuiuium in die ablactatiōis eius. Cūq̄ vidisset sara filiū agar egyptie ludentem cum isaac filio suo: dixit ad abraam. Eiice ancillam hanc & filium eius. Nō enim erit heres filius ancille cū filio meo isaac. Dure accepit hoc abraam pro filio suo. Cui dixit deus. Non tibi videatur asperum super puero & sup ancilla tua. Oīa que dixerit tibi sara: audi vocem eius: quia in isaac vocabitur tibi semen. Sed & filium ancille faciā in gētē magnā: quia semen tuum est. Surrexit itaq̄ abraam mane: & tollens panē & vtrem aque imposuit scapule eius: tradiditq̄ puerū & dimisit eā. que cū abisset: errabat in solitudie bersabee. Cūq̄ consumpta esset aq̄ in vtre: abiecit puerū subter vnam arborē q̄ ibi erat: & abiit. Seditq̄ e regione procul quantum potest arcus iacere. Dixit ei. Nō videbo morientē puerum. & sedens cōtra: leuauit vocem suā & fleuit. Exaudiuit autem deus vocē pueri. Vocauitq̄ angelus dei agar de celo dicens.

Ter. Heb. Gen. Ca. xxi.

ילדתי בן לזקניו: ויגדל הילד
ויגמל ויעש אברהם משתה גדול
ביום הגמל את יצחק: ותרא שרה
את בן הגר המצרית אשר ילדה
לאברהם מצחק: ותאמר
לאברהם גרש האמה הזאת ואת
בנה כי לא יירש בן האמה
הזאת עם בני עם יצחק: וירע
הדבר מאד בעיני אברהם על
אודת בנו: ויאמר אלהים אל
אברהם אל ירע בעיניך על הנער
ועל אמתך כל אשר תאמר אליך
שרה שמע בקולה כי ביצחק
יקרא לך זרע: וגם את בן האמה
לגוי אשימנו כי זרעך הוא:
וישכם אברהם בבקר ויקח לחם
וחמת מים ויתן אל הגר שם על
שכמה ואת הילד וישלחה ותלך
ותתע במדבר באר שבע: ויכלו
המים מן החמת ותשלך את
הילד תחת אחד השיחם: ותלך
ותשב לה מנגד הרחק כמטחוי
קשת כי אמרה אל אראה במות
הילד ותשב מנגד ותשא את
קלה ותבך: וישמע אלהים את
קול הנער ויקרא מלאך אלהים
אל הגר מן השמים ויאמר לה

Primitiua heb.

גדל גמל
עשה שתה
ראה
אמר
ירש
רוע
אמה
קרא
שום
שכם לקח
נתן שום
שלח ילך
תעה דבר כלה
שלך
ישב רחק טחה
ראה
נשא
קול בכה שמע
קרא

Transla. Chal.

ילידית בר לסבתוהי: ורבא רביא ואתחסיל ועבד אברהם משתיא רבא ביומא
דאתחסיל ית יצחק: וחזת שרה ית בר הגר מצריתא דילידת לאברהם מחאיך:
ואמרת לאברהם תריך ית אמתא הדא וית ברה ארי לא ירת בר אמתא הדא עם
ברי עם יצחק: ובאיש פתגמא לחדא בעיני אברהם על עיסק בריה: ואמר יי לאברהם
לא יבאיש בעינך על עולימא ועל אמתך כל דתימר לך שרה קביל מינה ארי
ביצחק יתקרון לך בנין: ואף ית בר אמתא לעם אישויניה ארי ברך הוא: ואקדים
אברהם בצפרא ונסיב לחמא ורוקבא דמיא ויהב להגר שוי על כתפה וית רביא
ושלחה ואזלת וטעת במדברא דבאר שבע: ושלימו מיא מן רוקבא ורמת ית רביא
תחות חד מן אילניא: ואזלת ויתיבת לה מקביל ארחיקת כמיגד בקשתא ארי אמרת
לא אחזי במותא דרביא ויתיבת מקביל וארימת ית קלה ובכת: ושמיע קדם יי ית
קליה דרביא וקרא מלאכא דיי להגר מן שמיא ואמר לה

Interp. chal.

peperi filium in senectute sua. Et creuit puer ꝛ ablactatus est. Et fecit abraham conuiuiū magnuz in die quo ablactatus est isaac. Et vidit sara filiū agar egyptie quem peperit abrahe ludentez. Et dixit abrahe. Eiice ancillam hanc ꝛ filiū eius: quia non erit heres filius ancille huius cum filio meo isaac. Et displicuit verbum nimis in oculis abrahe: propter filium suū. Dixitq̄ deꝰ abrahe. Ne displiceat in oculis tuis sup puero ꝛ super ancilla tua: omnia que dixerit tibi sara acquiesce illi: quoniam in isaac vocabuntur tibi filij. Filium quoq̄ ancille in gentem ponam eum: quia filius tuus est. Et surrexit abraham mane ꝛ tulit panē et lagenā aque: ꝛ dedit ipsi agar: ponens sup humeros eius ꝛ puerū: ꝛ dimisit eam: et abijt ꝛ errabat in deserto bersabee. ꝛ cōsumpte sunt aque de lagena ꝛ proiecit puerum subter vnam arborem. Et abijt: ꝛ sedit e regione: longe quantuz potest arcus iacere. quia dixit non videbo mortem pueri. Seditq̄ e regione: ꝛ leuauit vocem suam ꝛ fleuit. et audita est coram deo vox pueri. Et vocauit angelus dei agar de celo. Et dixit ei.

Primitiua chal.

שוב רבה חסל
שתה רבב חזה
חדי אמה
באש עלם
אמר קרא שוה
קדם רבב טעה
דבר בדר רמה
אחד רחק חזה
רבב רום בכה

מַה לָּךְ הָגָר אַל תִּירְאִי כִּי שָׁמַע יָרֵא
אֱלֹהִים אֶל קוֹל הַנַּעַר בַּאֲשֶׁר
הוּא שָׁם: קוּמִי שְׂאִי אֶת הַנַּעַר נָשָׂא
וְהַחֲזִיקִי אֶת יָדֵךְ בּוֹ כִּי לְגוֹי גָּדוֹל חָזַק גָּדַל
אֲשִׂימֶנּוּ: וַיִּפְקַח אֱלֹהִים אֶת שׂוּם פָּקַח
עֵינֶיהָ וַתֵּרֶא בְּאֵר מָיִם וַתֵּלֶךְ רָאָה יָלַךְ
וַתְּמַלֵּא אֶת הַחֵמֶת מַיִם וַתַּשְׁקְ אֶת מָלֵא שָׁקָה
הַנָּעַר: וַיְהִי אֱלֹהִים אֶת הַנַּעַר הָיָה
וַיִּגְדָּל וַיֵּשֶׁב בַּמִּדְבָּר וַיְהִי רֹבֶה גָּדַל דָּבַר
קַשָּׁת: וַיֵּשֶׁב בְּמִדְבַּר פָּארָן וַתִּקַּח לָקַח
לוֹ אִמּוֹ אִשָּׁה מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם: וַיְהִי אִישׁ
בָּעֵת הַהִוא וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ וּפִיכֹל אָמַר
שַׂר צְבָאוֹ אֶל אַבְרָהָם לֵאמֹר שׂוּר
אֱלֹהִים עִמְּךָ בְּכֹל אֲשֶׁר אַתָּה
עֹשֶׂה: וְעַתָּה הִשָּׁבְעָה לִּי בֵאלֹהִים שָׁבַע
הֵנָּה אִם תִּשְׁקֹר לִי וּלְנִינִי שָׁקַר
וּלְנֶכְדִּי כַּחֶסֶד אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמְּךָ עָשָׂה
תַּעֲשֶׂה עִמָּדִי וְעִם הָאָרֶץ אֲשֶׁר
גַּרְתָּה בָּהּ: וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אָנֹכִי גּוּר
אִשָּׁבֵעַ: וְהוֹכִחַ אַבְרָהָם אֶת יָכַח
אֲבִימֶלֶךְ עַל אֹדוֹת בְּאֵר הַמַּיִם אוּד
אֲשֶׁר גָּזְלוּ עַבְדֵי אֲבִימֶלֶךְ: וַיֹּאמֶר
אֲבִימֶלֶךְ לֹא יָדַעְתִּי מִי עָשָׂה אֶת
הַדָּבָר הַזֶּה וְגַם אַתָּה לֹא הִגַּדְתָּ לִּי נָגַד
וְגַם אָנֹכִי לֹא שָׁמַעְתִּי בִּלְתִּי הַיּוֹם:
וַיִּקַּח אַבְרָהָם צֹאן וּבָקָר וַיִּתֵּן לָקַח נָתַן
לַאֲבִימֶלֶךְ וַיִּכְרְתוּ שְׁנֵיהֶם בְּרִית: כָּרַת שָׁנָה בְּרִית

Quid agis agar? Noli timere. Exaudiuit enim deus vocẽ pueri de loco in quo est. Surge & tolle puerum: & tene manum illius: quia in gẽtem magnã faciam eum. Aperuitqꝫ oculos eius deus. Que vidẽs puteũ aque: abijt & impleuit vtrem: deditqꝫ puero bibere: & fuit cum eo. qui creuit & moratus ẽ in solitudine: factusqꝫ ẽ iuuenis sagittarius. Habitauitqꝫ in deserto pharã: & accepit illi mr̃ sua vxorẽ de terra egypti. Eodẽ tpe dixit abimelech & phicol princeps exercitus eius ad abraam. Deus tecum est in vniuersis que agis. Iura ergo per deum ne noceas mihi & posteris meis stirpiqꝫ mee: sed iuxta misericordiam quam feci tibi: facies mihi & terre in qua versatus es aduena. Dixitqꝫ abraã: ego iurabo. Et increpauit abimelech propter puteum aque: quẽ vi abstulerãt serui eius. Responditqꝫ abimelech. Nesciui quis fecerit hanc rẽ. Sed & tu nõ indicasti mihi: & ego non audiui preter hodie. Tulit itaqꝫ abraã oues & boues: & dedit abimelech. Percusseruntqꝫ ambo fedus.

quid est agar. ne timeas. exaudiuit enĩ deus
τί ἐστιν ἄγαρ. μὴ φοβοῦ. ἐπακήκοε γὰρ ὁ θεὸς τῆς
vocem pueri de loco vbi est. sur-
φωνῆς τοῦ παιδίου ἐκ τοῦ τόπου οὗ ἐστι. ἀνάς-
ge accipe puerũ. et tene manũ
τηθι λάβε τὸ παιδίον. καὶ κράτησον τῆς χειρὸς
eius. in enĩ gentẽ magnã faciã eũ. et a-
αὐτοῦ. εἰς γὰρ ἔθνος μέγα ποιήσω αὐτό. καὶ ἀνέ-
peruit deus oculos eius. ꝛ vidit pute
ῳξεν ὁ θεὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς. καὶ ἴδε φρέ-
uꝫ aque viue. et abijt et impleuit vtrẽ.
αρ ὕδατος ζῶντος. καὶ ἐπορεύθη καὶ ἔπλησε τὸν ἀσ-
et potauit puerũ suũ. ꝛ fuit de-
κόν. καὶ ἐπότισε τὸ παιδίον αὐτῆς. καὶ ἦν ὁ θε-
us cũ puero. ꝛ creuit: ꝛ habita
ὸς μετὰ τοῦ παιδίου. καὶ ηὐξήθη, καὶ κατώκη-
uit in deserto. fact[us] ẽ aũt sagittari[us]. ꝛ habita
σεν ἐν τῇ ἐρήμῳ. ἐγένετο δὲ τοξότης. καὶ κατώ-
uit in deserto pharan. et accepit illi ma
κησεν ἐν τῇ ἐρήμῳ φαράν. καὶ ἔλαβεν αὐτῷ ἡ μή-
ter eius vxorẽ de egipto. et factũ ẽ
τηρ αὐτοῦ γυναῖκα ἐκ τῆς αἰγύπτου. καὶ ἐγένετο
in tẽpore illo. et dixit abimelech ꝛ hocho Infra 26.
ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ. καὶ εἶπεν ἀβιμέλεχ καὶ ὀχο-
zad pronubus eius: ꝛ phichol prin-
ζὰθ ὁ νυμφαγωγὸς αὐτοῦ, καὶ φιχὼλ ὁ ἀρχιστρά-
ceps exercit[us] eius ad abraam: dicens:
τηγος δυνάμεως αὐτοῦ πρὸς ἀβραάμ, λέγων, ὁ
deus tecũ in oĩbus q̃cũqꝫ feceris: nũc ergo
θεὸς μετὰ σοῦ ἐν πᾶσιν οἷς ἂν ποιῇς, νῦν οὖν
iura mihi deũ ne noceas mihi: neqꝫ semi
ὄμοσόν μοι τὸν θεὸν μὴ ἀδικήσειν με, μηδὲ τὸ σπέρ-
ni meo: neqꝫ nomini meo. sed scd̃m iustici-
μα μου, μηδὲ τὸ ὄνομά μου. ἀλλὰ κατὰ τὴν δικαιο-
am quã feci tecuꝫ: facies mecum:
σύνην ἣν ἐποίησα μετὰ σοῦ, ποιήσεις μετ' ἐμοῦ.
et terre q̃ habitasti in ea. et dixit abra-
καὶ τῇ γῇ ᾗ παρῴκησας ἐν αὐτῇ. καὶ εἶπεν ἀβρα-
am: ego iuro. et increpauit abraã abime-
άμ, ἐγὼ ὀμοῦμαι. καὶ ἤλεγξεν ἀβραὰμ τὸν ἀβιμέ-
lech p̃ puteis aque: quos abstu
λεχ περὶ τῶν φρεάτων τοῦ ὕδατος, ὧν ἀφεί-
lerãt serui abimelech. et dixit ei:
λαντο οἱ παῖδες ἀβιμέλεχ. καὶ εἶπεν αὐτῷ,
nõ sciui quis fecit verbũ hoc. ne
οὐκ ἔγνων τίς ἐποίησε τὸ ῥῆμα τοῦτο. οὐ-
qꝫ tu mihi annũciasti: neqꝫ ego audiui:
δὲ σύ μοι ἀπήγγειλας, οὐδὲ ἐγὼ ἤκουσα,
nisi hodie. et accepit abraã oues
ἀλλ' ἢ σήμερον. καὶ ἔλαβεν ἀβραὰμ πρόβα-
et vitulos: et dedit abimelech: et
τα καὶ μόσχους, καὶ ἔδωκεν ἀβιμέλεχ, καὶ
disposuerũt ambo testamẽtum.
διέθεντο ἀμφότεροι διαθήκην.

Primitiua chal.

דְּחַל
נְטַל תְּקַף רְבַב
סְנָא שְׁוָה גְּלָה
חֲזָא בּוֹר מְלָא
שְׁקָה אֲמַר רְבַב
רְבַה יְתַר רְבַה
אִנְתְּ אֲמַר קוּם
אֲמַר שְׁקַר טִיב
עֲבַד יְתַב יְכַח
בּוֹר חֲוָה
תְּרֵי קוּם

Interp. chal.

quid tibi agar. ne timeas: quoniã audita est coram domino vox pueri in loco in quo ipse est. Surge tolle puerum ꝛ apprehende manu tua eum: quoniam in populum magnum ponam eum. Et aperuit deus oculos eius ꝛ vidit puteum aque: et abijt ꝛ impleuit lagenam aqua: ꝛ dedit puero bibere. Et fuit verbum dei in adiutorium pueri ꝛ creuit: ꝛ habitauit in deserto: ꝛ fuit iaculator arcus. Et habitauit in deserto pharan: ꝛ accepit ei mater eius vxorem de terra egypti. Et factum est in tempore illo: et dixit abimelech ꝛ phicol princeps exercitus eius ad abrahã dicens. Verbum dei est in auxilium tuum in vniuersis que tu agis: ꝛ nunc iura mihi per verbum domini hic: ne noceas mihi ꝛ filio meo ꝛ filio filij mei: iuxta misericordiam quam feci tecum facies mecum: ꝛ cum terra in qua peregrinat[us] es. Et ait abrahã: ego iurabo. Et increpauit abraham abimelech propter puteũ aque quem ei abstulerant serui abimelech. Et ait abimelech. Nescio quis fecit rem hanc: ꝛ tu quoqꝫ non indicasti mihi: neqꝫ ego audiui nisi hodie. Et tulit abraham oues ꝛ boues: et dedit abimelech ꝛ pepigerunt ambo fedus.

Transla. Chal.

מָה לִיךְ הָגָר לָא תִדְחֲלִי אֲרֵי שְׁמִיעַ קֳדָם יְיָ יָת קָלֵיהּ דְּרַבְיָא בַּאֲתַר דְּהוּא תַמָּן: קוּמִי
טוּלִי יָת רַבְיָא וְאַתְקִיפִי יָת יְדִיךְ בֵּיהּ אֲרֵי לְעַם רַב סַגִּיא אֲשַׁוֵּינֵּיהּ: וּגְלָא יְיָ יָת
עֵינַהָא וַחֲזָת בֵּירָא דְמַיָּא וַאֲזַלַת וּמְלָת יָת רוּקְבָא מַיָּא וְאַשְׁקִיאַת יָת רַבְיָא: וַהֲוָה
מֵימְרָא דַייָ בְּסַעְדֵּיהּ דְּרַבְיָא וּרְבָא וִיתֵיב בְּמַדְבְּרָא וַהֲוָה רָבֵי קַשְׁתָּא: וִיתֵיב
בְּמַדְבְּרָא דְפָארָן וּנְסֵיבַת לֵיהּ אִמֵּיהּ אִתְּתָא מֵאַרְעָא דְמִצְרָיִם: וַהֲוָה בְּעִדָּנָא הַהִיא
וַאֲמַר אֲבִימֶלֶךְ וּפִיכֹל רַב חֵילֵיהּ לְאַבְרָהָם לְמֵימַר מֵימְרָא דַייָ בְּסַעְדָּךְ בְּכֹל דְּאַתְּ עָבֵיד:
וּכְעַן קַיֵּים לִי בְּמֵימְרָא דַייָ הָכָא דְּלָא תְשַׁקַּר בִּי וּבִבְרִי וּבְבַר בְּרִי כְּטִיבוּתָא דַעֲבָדִית
עִמָּךְ תַּעְבֵּיד עִמִּי וְעִם אַרְעָא דְּאִתּוֹתַבְתָּא בַהּ: וַאֲמַר אַבְרָהָם אֲנָא אֲקַיֵּים: וְהוֹכַח
אַבְרָהָם יָת אֲבִימֶלֶךְ עַל עֵיסַק בֵּירָא דְמַיָּא דַאֲנִיסוּ עַבְדֵי אֲבִימֶלֶךְ: וַאֲמַר אֲבִימֶלֶךְ
לָא יְדַעִית מָאן עֲבַד יָת פִּתְגָּמָא הָדֵין וְאַף אַתְּ לָא חַוִּיתָא לִי וְאַף אֲנָא לָא שְׁמָעִית
אֱלָהֵין יוֹמָא דֵין: וּדְבַר אַבְרָהָם עָאן וְתוֹרִין וִיהַב לַאֲבִימֶלֶךְ וּגְזַרוּ תַרְוֵיהוֹן קְיָם:

Trãſla.Gre.lxx.cũ interp̃.latina.

et: ſtatuit abraã ſeptẽ agnas ouiũ
καὶ ἔστησεν ἀβραὰμ ἑπτὰ ἀμνάδας προβάτων
ſolas. et dixit abimelech abraam. quid
μόνας. καὶ εἶπεν ἀβιμέλεχ τῷ ἀβραάμ. τί εἰ-
ſunt ſeptẽ agne ouiũ harũ: quas
σιν αἱ ἑπτὰ ἀμνάδες τῶν προβάτων τούτων, ἃς
ſtatuiſti ſolas. ⁊ dixit q: ſeptẽ agnas
ἔστησας μόνας. καὶ εἶπεν ὅτι τὰς ἑπτὰ ἀμνά-
accipies a me: vt ſint mihi in teſtimoniũ:
δας λήψῃ παρ' ἐμοῦ, ἵνα ὦσί μοι εἰς μαρτύριον,
q: ego fodi puteũ hunc. ꝓpter hoc vo-
ὅτι ἐγὼ ὤρυξα τὸ φρέαρ τοῦτο. διὰ τοῦτο ἐπω-
cauit nomẽ loci illius: puteũ iu-
νόμασε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, φρέαρ ὁρ-
ramenti. q: illic iurauerũt ambo: et poſuerũt
κισμοῦ. ὅτι ἐκεῖ ὤμοσαν ἀμφότεροι, καὶ ἔθεντο
fedus ſup puteũ iuramẽti. ſurrexit aũt abi
διαθήκην ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὁρκισμοῦ. ἀνέστη δὲ ἀβι-
melech et ochozad pronubus eius et phi
μέλεχ καὶ ὀχοζὰθ ὁ νυμφαγωγὸς αὐτοῦ καὶ ὁ φι-
chol princeps exercitus eius: ⁊ re
χὸλ ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, καὶ ἀ-
uerſi ſunt in terrã philiſtiim. et plan-
πέστρεψαν εἰς τὴν γῆν τῶν φυλιστιείμ. καὶ ἐφύ-
tauit abraam agrũ ſup puteũ iu-
τευσεν ἀβραὰμ ἄρουραν ἐπὶ τῷ φρέατι τοῦ ὁρ-
ramẽti. ⁊ inuocauit ibi nomẽ dñi: deus
κου. καὶ ἐπεκαλέσατο ἐκεῖ τὸ ὄνομα κυρίου, θεὸς
etern⁹. habitauit aũt abraã in terra phi-
αἰώνιος. παρῴκησε δὲ ἀβραὰμ ἐν τῇ γῇ τῶν φυ-
liſtiim dies multos.
λιστιεὶμ ἡμέρας πολλάς.

Ca. 22.

A Et factũ ẽ poſt verba hec: deus
καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, ὁ θεὸς
tentauit abraã. et dixit ei: abraam
Judith 8.c. ἐπείρασε τὸν ἀβραάμ. καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἀβραὰμ
Heb.11 d. abraã. et dixit. ecce ego. ⁊ dixit: accipe fi-
ἀβραάμ. καὶ εἶπεν, ἰδοὺ ἐγώ. καὶ εἶπε, λάβε τὸν υἱ-
liũ tuũ dilectũ: quẽ dilexiſti iſaac: et
όν σου τὸν ἀγαπητόν, ὃν ἠγάπησας τὸν ἰσαάκ, καὶ
vade in terrã excelſã. et offer eũ
πορεύθητι εἰς τὴν γῆν τὴν ὑψηλήν. καὶ ἀνένεγκαι αὐ-
ibi in holocauſtũ ſup vnũ montiũ: quos
τὸν ἐκεῖ εἰς ὁλοκάρπωσιν ἐφ' ἓν τῶν ὀρέων, ὧν ἄν
tibi dixero. ſurgẽs aũt abraã mane ſtrauit
σοι εἴπω. ἀναστὰς δὲ ἀβραὰμ τὸ πρωῒ ἐπέσαξεν
aſinã ſuã. aſſumpſit aũt ſecũ duos pue-
τὴν ὄνον αὐτοῦ. παρέλαβε δὲ μεθ' ἑαυτοῦ δύο παῖ-
ros: et iſaac filiũ ſuũ. et ſcindẽs ligna in
δας, καὶ ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ. καὶ σχίσας ξύλα εἰς
holocauſtũ: ſurgens abijt. et venerũt in
ὁλοκάρπωσιν, ἀναστὰς ἐπορεύθη. καὶ ἦλθον εἰς
locũ quẽ dixit ei deus: die
τὸν τόπον ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός, τῇ ἡμέρᾳ

Trãſla.B.Hiero.

Et ſtatuit abraam ſeptem agnas gregis ſeorſũ. Cui dixit abimelech. Quid ſibi volunt ſeptem agne iſte: quas ſtare feciſti ſeorſum? At ille. Septem inquit agnas accipies de manu mea: vt ſint mihi in teſtimoniũ: qm̃ ego fodi puteũ iſtũ. Idcirco vocatus ẽ locus ille berſabee: quia ibi vterq; iurauit. Et inierunt fedus ꝓ puteo iuramẽti. Surrexit aũt abimelech & phicol princeps exercitus eius: reuerſiq; ſũt i terrã paleſtiorũ. Abraã vero plãtauit nemus in berſabee: & inuocauit ibi nomen dñi dei eterni: & fuit colonus terre paleſtiorũ diebus multis.

Ca.22.

Que poſtquã geſta ſunt: tentauit deus abraam: & dixit ad eũ. Abraam abraam. At ille rñdit. ad ſũ. ait illi. Tolle filiũ tuũ vnigenitum quem diligis iſaac: & vade in terrã viſionis: atq; ibi offeres eũ in holocauſtum ſup vnũ montiũ: quem monſtrauero tibi. Igitur abraã de nocte conſurgens ſtrauit aſinũ ſuum ducens ſecum duos iuuenes & iſaac filiũ ſuum. Cumq; concidiſſet ligna in holocauſtum: abiit ad locum quem preceperat ei deus. Die autem

Tex.Heb. Geñ. Ca.xxii.

ויצב אברהם את שבע כבשת
הצאן לבדהן: ויאמר אבימלך אל
אברהם מה הנה שבע כבשת
האלה אשר הצבת לבדנה:
ויאמר כי את שבע כבשת תקח
מידי בעבור תהיה לי לעדה כי
חפרתי את הבאר הזאת: על כן
קרא למקום ההוא באר שבע כי
שם נשבעו שניהם: ויכרתו
ברית בבאר שבע ויקם אבימלך
ופיכל שר צבאו וישבו אל ארץ
פלשתים: ויטע אשל בבאר
שבע ויקרא שם בשם יהוה אל
עולם: ויגר אברהם בארץ
פלשתים ימים רבים:

Cap.xxii.

ויהי אחר הדברים האלה
והאלהים נסה את אברהם
ויאמר אליו אברהם ויאמר הנני:
ויאמר קח נא את בנך את יחידך
אשר אהבת את יצחק ולך לך אל
ארץ המריה והעלהו שם לעלה
על אחד ההרים אשר אמר
אליך: וישכם אברהם בבקר
ויחבש את חמרו ויקח את שני
נעריו אתו ואת יצחק בנו ויבקע
עצי עלה ויקם וילך אל המקום
אשר אמר לו האלהים: ביום

Primitiua heb.

בדד
יצב
עבר היה
קום
שבע
קום
שור שוב
נטע
קרא
עלם גור
יום רבה
היה
אמר
לקח יחד
הלך
עלה
הרר
שכם
חבש שנה
בקע
קום קום

Tranſla.Chal.

ואקים אברהם ית שבע חורפאן דעאן בלחודיהון: ואמר אבימלך לאברהם מה
אינין שבע חורפאן האלין דאקימתא בלחודיהון: ואמר ארי ית שבע חורפאן תיסב
מן ידי בדיל דתהא לי לסהיד ארי חפרית ית בירא הדין: על כן קרא לאתרא
ההוא באר שבע ארי תמן קיימו תרויהון: וגזרו קיים בבאר שבע וקם אבימלך
ופיכל רב חיליה ותבו לארע פלשתאי: ונצב נצבא בבארא דשבע וצלי תמן בשמא
Ca.xxij. דיי אלה עלמא: ואתותב אברהם בארע פלשתאי יומין סגיאין:
והוה בתר פתגמיא האילין ויי נסי ית אברהם ואמר ליה אברהם ואמר הא אנא:
ואמר דבר כען ית ברך ית יחידך דרחימתא ית יצחק ואיזיל לך לארעא פולחנא
ואסקיהי קדמי תמן לעלתא על חד מן טוריא דאימר לך: ואקדים אברהם בצפרא
וזריז ית חמריה ודבר ית תרין עולימוהי עמיה וית יצחק בריה וצלח אעי דעלתא
וקם ואזל לאתרא דאמר ליה יי: ביומא

Interp̃.chal.

Et ſtatuit abraham ſeptẽ agnas ouium ſeorſum. Dixitq; abimelech ad abraham. Que ſunt iſte ſeptem agne quas ſtatuiſti ſeorſum. Et ait. Quoniã ſeptem agnas accipies de manu mea: vt ſit mihi in teſtimonium quoniã fodi puteũ iſtum. Propterea vocauit locum illũ berſabee: quia ibi iurauerũt ambo: ⁊ inierunt pactũ in berſabee. Surrexitq; abimelech ⁊ phicol princeps exercitus eius: ⁊ reuerſi ſunt in terram philiſtinorũ. Et plantauit plantationem in berſabee: et orauit ibi in nomine domini dei eterni. Et peregrinatus eſt abraham in terra philiſtinorum diebus multis.

Cap. 22.

Et factũ eſt poſt verba hec: ⁊ deus tentauit abraham: et dixit ei. Abraham. Et ait: ecce ego. Et dixit. Tolle nunc filium tuũ vnicum tuũ quẽ diligis iſaac: ⁊ vade in terram diuini cultus: ⁊ offer illum coram me ibi in holocauſtum ſuper vnũ montium quẽ dixero tibi. Et ſurrexit abraham mane ⁊ ſtrauit aſinum ſuum: ⁊ tulit duos pueros ſuos ſecum: ⁊ iſaac filium ſuum: ⁊ concidit ligna in holocauſtum: ⁊ ſurrexit ⁊ abijt in locum quẽ dixerat ei deus. Die autem

Primitiua chal.

קום חד
אל נסב
היה
קום קום
רבב תוב צלא
יתב
אל נסה
אזל
נסק עלה קדם
אנא
קום

Ter. Heb.

Prĩtiua heb.	Ter. Heb.
שלש נשא	ביום השלישי וישא אברהם את עיניו
ראה	וירא את המקום מרחק: ויאמר
ישב	אברהם אל נעריו שבו לכם פה
חמר הלך	עם החמור ואני והנער נלכה
שחה שוב	עד כה ונשתחוה ונשובה אליכם:
לקח	ויקח אברהם את עצי העלה
שום	וישם על יצחק בנו ויקח בידו
אכל	את האש ואת המאכלת וילכו
שנה אמר	שניהם יחדו: ויאמר יצחק אל
	אברהם אביו ויאמר אבי ויאמר
	הנני בני ויאמר הנה האש
	והעצים ואיה השה לעלה:
ראה	ויאמר אברהם אלהים יראה לו
	השה לעלה בני וילכו שניהם
בוא	יחדו: ויבאו אל המקום אשר אמר
בנה	לו האלהים ויבן שם אברהם
זבח ערך	את המזבח ויערך את העצים
עקד שום	ויעקד את יצחק בנו וישם אתו
עלה שלח	על המזבח ממעל לעצים: וישלח
לקח	אברהם את ידו ויקח את
קרא	המאכלת לשחט את בנו: ויקרא
	אליו מלאך יהוה מן השמים
	ויאמר אברהם אברהם ויאמר
שלח	הנני: ויאמר אל תשלח ידך אל
עשה מאם	הנער ואל תעש לו מאומה כי
	עתה ידעתי כי ירא אלהים
	אתה ולא חשכת את בנך את

Trãsla. B. Hiero.

tertio eleuatis oculis vidit locum procul: dixitq; ad pueros suos. Expectate hic cum asino: ego & puer illuc vsq; ꝑpantes postq̃ adorauerimus reuertemur ad vos. Tulit quoq; ligna holocausti & iposuit sup isaac filium suũ. ipse vero portabat in manibus ignẽ & gladiũ. Cũq; duo pergerent simul: dixit isaac patri suo. Pater mi. At ille rñdit. quid vis fili. Ecce inquit ignis & ligna: vbi ẽ victima holocausti. Dixit autem abraam. Deus prouidebit sibi victimã holocausti fili mi. Pergebant ergo pariter: & venerunt ad locum quem ostenderat ei deus: in quo edificauit altare: & desup ligna composuit. Cũq; alligasset isaac filium suum: posuit eum in altare super struem lignorum. Extenditq; manum & arripuit gladiũ: vt imolaret filium suum. Et ecce angelus domini de celo clamauit: dicens. Abraam abraam: qui respondit adsũ. dixitq; ei. Nõ extendas manũ tuam sup puerum: neq; facias illi quicq̃. Nunc cognoui q̃ timeas deum: & nõ pepcisti

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.

tertia: et respiciens abraã ocu
τῇ τρίτῃ, καὶ ἀναβλέψας ἀβραὰμ τοῖς ὀφθαλ
lis suis: vidit locũ a longe.
μοῖς αὐτοῦ, εἶδε τὸν τόπον ἀπὸ μακρόθεν.
et dixit abraam pueris suis: sede
καὶ εἶπεν ἀβραὰμ τοῖς παισὶν αὐτοῦ, καθί
te hic cũ asino. ego autẽ et
σατε αὐτοῦ μετὰ τῆς ὄνου. ἐγὼ δὲ καὶ τὸ
puer transibimus vsq; huc. et postq̃ ado
παιδάριον διελευσόμεθα ἕως ὧδε. καὶ προσκυ
rauerim⁹: reuertemur ad vos. accepit autẽ
νήσαντες, ἀναστρέψομεν πρὸς ὑμᾶς. ἔλαβε δὲ
abraã ligna holocausti: et impo
ἀβραὰμ τὰ ξύλα τῆς ὁλοκαρπώσεως, καὶ ἐπέθη
suit isaac filio suo. accepit autẽ et ignẽ
κεν ἰσαὰκ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. ἔλαβε δὲ καὶ τὸ πῦρ
in manib⁹ et gladiũ. et abie
μετὰ χεῖρας καὶ τὴν μάχαιραν. καὶ ἐπορεύθη
runt duo simul. ait autẽ isaac ad abraã
σαν οἱ δύο ἅμα. εἶπε δὲ ἰσαὰκ πρὸς ἀβραὰμ τὸν
patrẽ suũ: dicens: pater. ille autẽ dixit:
πατέρα αὐτοῦ, εἴπας, πάτερ. ὁ δὲ εἶπεν,
quid est fili. dixit autẽ: ecce ignis et li
τί ἐστι τέκνον. εἶπε δὲ, ἰδοὺ τὸ πῦρ καὶ τὰ ξύ
gna: vbi est ouis in holocau
λα, ποῦ ἐστι τὸ πρόβατον τὸ εἰς ὁλοκάρπω
stũ. dixit autẽ abraã de⁹ videbit sibi ouem
σιν. εἶπε δὲ ἀβραὰμ ὁ θεὸς ὄψεται ἑαυτῷ πρόβατον
in holocaustũ fili. pergentes autẽ vterq;
εἰς ὁλοκάρπωσιν τέκνον. πορευθέντες δὲ ἀμφότε
pariter: venerũt in locũ: quẽ dixit ei deus.
ροι ἅμα, ἦλθον ἐπὶ τὸν τόπον, ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός.
et edificauit abraã altare. et imposu
καὶ ᾠκοδόμησεν ἀβραὰμ θυσιαστήριον. καὶ ἐπέθη
it ligna. et cũ colligasset isaac filiũ su
κε τὰ ξύλα. καὶ συμποδίσας ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐ
um: imposuit eũ in altare super
τοῦ, ἐπέθηκεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπάνω τῶν
ligna. et extendit abraã manũ suã ad ac
ξύλων. καὶ ἐξέτεινεν ἀβραὰμ τὴν χεῖρα αὐτοῦ λα
cipiẽdũ gladiũ: vt iugularet filiũ suũ. et
βεῖν τὴν μάχαιραν, σφάξαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ. καὶ
vocauit eũ angel⁹ dñi de celo. C
ἐκάλεσεν αὐτὸν ἄγγελος κυρίου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.
et dixit ei: abraã abraã. ille autẽ dixit: ec
καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἀβραὰμ ἀβραάμ. ὁ δὲ εἶπεν, ἰ
ce ego. et dixit ne iniicias manũ
δοὺ ἐγώ. καὶ εἶπε μὴ ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά
tuã sup puerũ: neq; facias ei
σου ἐπὶ τὸ παιδάριον, μηδὲ ποιήσῃς αὐτῷ
nihil. nũc enim cognoui: q̃ times tu deũ. Mach.
μηδέν. νῦν γὰρ ἔγνων, ὅτι φοβῇ σὺ τὸν θεόν. 1.
et nõ pepercisti filio tuo
καὶ οὐκ ἐφείσω τοῦ υἱοῦ σου

B

Interp. chal.

tertia leuauit abraham oculos suos: et vidit locum a longe. Et dixit abraham pueris suis. Expectate vos hic cum asino: ego autẽ et puer accedemus vsq; illuc: et adorabimus et reuertemur ad vos. Et tulit abrahã ligna holocausti et posuit super isaac filium suum: et accepit in manu sua ignem et gladium: et abierunt ambo simul. Aitq; isaac ad abrahã patrem suũ dicens. Pater mi. Et ait ecce ego fili mi. Et ait. Ecce ignis et ligna: vbi ergo est agnus in holocaustũ: Et dixit abraham. Coram deo reuelabitur sibi agnus in holocaustum fili mi. Et abierunt ambo simul: et venerunt ad locum quẽ dixerat ei deus. et edificauit ibi abraham altare et ordinauit ligna: et ligauit isaac filium suum: et posuit eũ sup altare desup ligna. Extenditq; abraham manum suam et tulit gladium: vt immolaret filium suum. Et vocauit eum angelus domini de celo: et dixit. Abraham: abraham. Et ait. ecce ego. Et dixit. Ne extendas manũ tuam ad puerũ: neq; facias illi quicq̃: nunc enim scio q̃ timens deum tu es: et non pepercisti filio tuo

Prĩtiua chal.

ארך סגא סגד
תוב אזא שוה
אשא תרי
אזא עלה גלה
אתא
דבח שוה
ישט נכס
לאך ישט
עלם עבד

Transla. Chal.

תליתאה וזקף אברהם ית עינוהי וחזא ית אתרא מרחיק: ואמר אברהם לעולימוהי
אוריכו לכון הכא עם חמרא ואנא ועולימא נתמטי עד כא ונסגוד ונתוב לותכון:
ונסיב אברהם ית אעי עלתא ושוי על יצחק בריה ונסיב בידיה ית אשתא וית
סכינא ואזלו תרויהון כחדא: ואמר יצחק לאברהם אבוהי ואמר אבא ואמר הא
אנא ברי ואמר הא אשתא ואעיא ואן אמרא לעלתא: ואמר אברהם קדם יי' גלי
ליה אמרא לעלתא ברי ואזלו תרויהון כחדא: ואתו לאתרא דאמר ליה יי' ובנא
תמן אברהם ית מדבחא וסדר ית אעיא ועקד ית יצחק בריה ושוי יתיה על מדבחא
עיל לאעיא: ואושיט אברהם ית ידיה ונסיב ית סכינא לנכסא ית בריה: וקרא
ליה מלאכא דיי' מן שמיא ואמר אברהם אברהם ואמר הא אנא: ואמר לא תושיט
ידך לעולימא ולא תעביד ליה מדעם ארי כען ידענא ארי דחלא דיי' את ולא
מנעתא ית ברך ית

Trāſla.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

dilecto ꝑpter me. et aſpiciēs abraam
τοῦ ἀγαπητοῦ δι' ἐμέ. καὶ ἀναβλέψας ἀβραὰμ
oculis ſuis: vidit. ⁊ ecce aries vnꝰ de
τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, εἶδε. καὶ ἰδοὺ κριὸς εἷς κατε
tentus in planta ſabec et cornibus. et a
χόμενος ἐν φυτῷ σαβὲκ ἐκ τῶν κεράτων. καὶ ἐπο
biit abraam: ⁊ accepit arietē: ⁊ obtulit
ρεύθη ἀβραὰμ, καὶ ἔλαβε τὸν κριόν, καὶ ἀνήνεγκεν
eū in holocauſtū: pro iſaac filio
αὐτὸν εἰς ὁλοκάρπωσιν, ἀντὶ ἰσαὰκ τοῦ υἱοῦ αὐ
ſuo. et vocauit abraam nomen loci il
τοῦ. καὶ ἐκάλεσεν ἀβραὰμ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκεί
lius: dñs vidit. vt dicant hodie in mōte
νου, κύριος εἶδεν. ἵνα εἴπωσι σήμερον ἐν τῷ ὄρει
dñs viſus ē. et vocauit angelus domini abra
κύριος ὤφθη. καὶ ἐκάλεσεν ἄγγελος κυρίου τὸν ἀβρα
Eccle. 44.d. am ſecundo de celo: dicens: ꝑ memetipſum
ὰμ δεύτερον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λέγων, κατ' ἐμαυτοῦ
Hiere. 44.f. iuraui dicit dñs. ꝑpterea ꝙ feciſti verbū hoc:
Heb. 6 c. ὤμοσα λέγει κύριος. οὗ εἵνεκεν ἐποίησας τὸ ῥῆμα τοῦ
et nō pepeciſti filio tuo dilecto ꝑpter me.
το, καὶ οὐκ ἐφείσω τοῦ υἱοῦ σου τοῦ ἀγαπητοῦ δι' ἐμέ.
ꝑfecto bñdicēs bñdicā te: et multiplicās multiplicabo
ἦ μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω σε, καὶ πληθύνων πληθυνῶ
ſemen tuū ſicut ſtellas celi: et ſicut
τὸ σπέρμα σου ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὡς τὴν
arenam iuxta labiū maris. et he
ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης. καὶ κλη
reditabit ſemē tuū ciuitates aduerſario
ρονομήσει τὸ σπέρμα σου τὰς πόλεις τῶν ὑπεναντί
rū. et benedicentur in ſemine tuo om
ων. καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν τῷ σπέρματί σου πάν
nes gētes terre. qꝛ obediſti mee vo
τα τὰ ἔθνη τῆς γῆς. ἀνθ' ὧν ὑπήκουσας τῆς ἐμῆς φω
D ci. reuerſus ē āt abraam ad pueros ſu
νῆς. ἀπεστράφη δὲ ἀβραὰμ πρὸς τοὺς παῖδας αὐ
Gal. 3. a. os: et ſurgentes abierūt ſimul ad puteū
τοῦ. καὶ ἀναστάντες ἐπορεύθησαν ἅμα ἐπὶ τὸ φρέαρ
iuramēti. et habitauit abraam ſup puteū
τοῦ ὅρκου. καὶ κατῴκησεν ἀβραὰμ ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ
iuramēti. factū ē āt poſt verba hec: et nū
ὅρκου. ἐγένετο δὲ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἀνηγ
ciatū ē abraam: dicentes: ecce peperit melcha et
γέλη τῷ ἀβραὰμ, λέγοντες, ἰδοὺ τέτοκε μελχὰ καὶ
ipſa filios nachor: fratri tuo: hus primoge
αὐτὴ υἱοὺς τῷ ναχὼρ τῷ ἀδελφῷ σου, τὸν ὢξ πρωτό
nitū: et buz fratrē eius: et camuel
τοκον, καὶ τὸν βαὺξ ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ τὸν καμουὴλ
patrē ſyrorū: et chazad: et azau: ⁊
πατέρα σύρων, καὶ τὸν χαζὰδ, καὶ τὸν ἀζαῦ, καὶ τὸν
pholas: ⁊ ieldad: et bathuel. et bathuel
φαλὰς, καὶ τὸν ἰελδὰφ, καὶ τὸν βαθουὴλ. καὶ βαθουὴλ
genuit rebeccam. octo iſti filij: quos pepit melcha
ἐγέννησε τὴν ῥεβέκκαν. ὀκτὼ οὗτοι υἱοὶ οὓς ἔτεκε μελχὰ τῷ

Trāſla.B.Hiero.

ᵃvnigenitoᵇfilio tuoᶜpro pter me. ᵈLeuauitᵉabraā ᶠoculos ſuos: ᵍviditq; ʰpoſt tergū ⁱarietē inter vepresᵏherentemˡcorni bus. ᵐQuemⁿaſſumens ᵒobtulitᵖholocauſtum ᵠpro ᶠfilio. ˢAppellauitq;ᵗno menᵘloci ˣillius: ʸdominusᶻvidet. ᵃVn̄ vſq;ᵇhodieᶜdicitur: ᵈin mōteᵉdominusᶠvidebit. ᵍVocauit autemʰangelusⁱdomini ᵏabraam ˡſecundo ᵐde celoⁿdicēs. ᵒPer me metipſumᵖiuraui ᵠdicitʳdominus: ˢquiaᵗfeciſti ᵘhancˣrem: ʸ& nonᶻpepperciſti ᵃfilio tuoᵇvnigēito: ᶜbenedicam tibi: ᵈ& multiplicaboᵉſemen tuumᶠſicut ſtellas ᵍceliʰ& velut arenāⁱque eſtᵏinˡlittore ᵐmaris. ⁿPoſſidebitᵒſemē tuūᵖportasᵠinimicorū ʳſuorū: ˢ& bñdicēturᵗin ſemie tuoᵘoēsˣgētesʸtre: ᶻqaᵃobediſtiᵇvoci mee. ᶜReuerſus eſt ᵈabraāᵉadᶠpueros ſuos: ᵍabieruntq; ʰberſabeeⁱſimul: ᵏ& habitauit ˡibi. ᵐHisⁿitaq; geſtis ᵒnunciatum eſtᵖabraam ᵠqꝫʳmelchaˢquoq; ᵗgenuiſſetᵘfiliosˣnachor ʸfratri ſuoᶻhusᵃprimo genitumᵇ&ᶜbuz ᵈfratrem eiusᵉ&ᶠchamu elᵍpatremʰſyrorumⁱ& ᵏcaſethˡ&ᵐaſau: ⁿphel das quoq;ᵒ& ᵖiedlafᵠ&ʳbathuelˢde quoᵗnata eſt ᵘrebecca. ˣOctoʸiſtos ᶻgenuitᵃmelcha

Ter.Heb. Geñ. Ca.xxii.

יחידך ממני: וישא אברהם את
עיניו וירא והנה איל אחר נאחז
בסבך בקרניו וילך אברהם ויקח
את האיל ויעלהו לעלה תחת
בנו: ויקרא אברהם שם המקום
ההוא יהוה יראה אשר יאמר
היום בהר יהוה יראה: ויקרא
מלאך יהוה אל אברהם שנית
מן השמים: ויאמר בי נשבעתי
נאם יהוה כי יען אשר עשית
את הדבר הזה ולא חשכת את
בנך את יחידך: כי ברך אברכך
והרבה ארבה את זרעך ככוכבי
השמים וכחול אשר על שפת
הים וירש זרעך את שער איביו:
והתברכו בזרעך כל גויי הארץ
עקב אשר שמעת בקלי: וישב
אברהם אל נעריו ויקמו וילכו
יחדו אל באר שבע וישב אברהם
בבאר שבע: ויהי אחרי הדברים
האלה ויגד לאברהם לאמר הנה
ילדה מלכה גם הוא בנים לנחור
אחיך: את עוץ בכרו ואת בוז
אחיו ואת קמואל אבי ארם: ואת
כשד ואת חזו ואת פלדש ואת
ידלף ואת בתואל: ובתואל ילד
את רבקה שמנה אלה ילדה מלכה

Primitiua heb.

יחד נשא
ראה אחז
לקח
עלה
קרא קום
ראה
שנה
שבע
עשה
רבה כבב
שפה
ברך
קול שוב
קום
היה
נגד

Tranſla.Chal.

יחידך מני: וזקף אברהם ית עינוהי וחזא והא דיכרא בתר ואיתחד באילנא
בקרנוהי ואזל אברהם ונסיב ית דיכרא ואסקיה לעלתא חלף בריה: ופלח
אברהם תמן באתרא ההוא ואמר קדם יי הכא יהון פלחין דריא בכן יתאמר
ביומא הדין בטורא הדין אברהם קדם יי פלח: וקרא מלאכא דיי לאברהם תנינות
מן שמיא: ואמר במימרי קיימית אמר יי ארי חלף דעבדת ית פתגמא הדין ולא
מנעת ית ברך ית יחידך: ארי ברכא אברכינך ואסגאה אסגי ית בנך ככוכבי שמיא
וכחלא דעל כיף ימא ויירתון בנך ית קרוי שנאיהון: ויתברכון בדיל בנך כל עממי
ארעא חלף דקבילתא במימרי: ותב אברהם לעולימוהי וקמו ואזלו כחדא לבאר
שבע ויתיב אברהם בבאר שבע: והוה בתר פתגמיא האלין ואתחוה לאברהם
למימר הא ילידת מלכה אף היא בנין לנחור אחוך: ית עוץ בוכריה וית בוז אחוהי
וית קמואל אבוהי דארם: וית כשד וית חזו וית פלדש וית ידלף וית בתואל:
ובתואל אוליד ית רבקה תמניא אלין ילידת מלכה

Interp̄.chal.

vnico propter me. Et leuauit abrahā oculos ſuos et vidit: ⁊ ecce aries poſtquā apprehenſus eſt in arbore cornibus ſuis. Et abijt abrahā ⁊ tulit arietem: ⁊ obtulit eum in holocauſtū pro filio ſuo. Et orauit atq; immolauit abrahā in loco illo. Et dixit corā dño: hic erunt ſeruiētes generationes. Propterea dicebat in die hac in mōte iſto abrahā corā dño imolauit. Et vocauit angelus domini abrahā ſecundo de celo: ⁊ ait. Per verbum meū iuraui dicit dñs quia feciſti hanc rem: ⁊ non pepercisti filio tuo vnico: quoniā benedictione benedicā te: ⁊ multiplicans multiplicabo filios tuos ſicut ſtellas celi: ⁊ ſicut arenā que eſt in littore maris: ⁊ hereditabunt filij tui ciuitates inimicorum ſuorū: ⁊ benedicentur propter filios tuos oēs populi terre: pro eo quod obediſti verbo meo. Et reuerſus eſt abraham ad pueros ſuos: ⁊ ſurrexerunt et abierūt ſimul ad berſabee: ⁊ habitauit abraham in berſabee. Et factum eſt poſt verba hec ⁊ nunciatū eſt abrahe dicendo. Ecce peperit melcha etiam ipſa filios nachor fratri tuo: hus primogenitū eius ⁊ buz fratrē eius: et camuel patrē aram: ⁊ caſeth ⁊ azau. Et pheldas: ⁊ iedlaph ⁊ bathuel. Bathuel autem genuit rebecam. Filios octo peperit melcha

Primitiua chal.

אחד
נסק עלה צלא
הוה דור אמר
לאך
אמר קום
ברך סגא
חול קרה
תוב קום בוד
חוה
אמר בנה
ילד אל

Ter. Heb.

לנחור אחי אברהם: ופילגשו
ושמה ראומה ותלד גם הוא את
טבח ואת גחם ואת תחש ואת
מעכה: ויהיו חיי שרה
מאה שנה ועשרים שנה ושבע
שנים שני חיי שרה: ותמת שרה
בקרית ארבע הוא חברון בארץ
כנען ויבא אברהם לספד לשרה
ולבכתה: ויקם אברהם מעל פני
מתו וידבר אל בני חת לאמר:
גר ותושב אנכי עמכם תנו לי
אחזת קבר עמכם ואקברה מתי
מלפני: ויענו בני חת את אברהם
לאמר לו: שמענו אדני נשיא
אלהים אתה בתוכנו במבחר
קברינו קבר את מתך איש
ממנו את קברו לא יכלה ממך
מקבר מתך: ויקם אברהם וישתחו
לעם הארץ לבני חת: וידבר
אתם לאמר אם יש את נפשכם
לקבר את מתי מלפני שמעוני
ופגעו לי בעפרון בן צחר: ויתן לי
את מערת המכפלה אשר לו
אשר בקצה שדהו בכסף מלא
יתננה לי בתוככם לאחזת קבר:
ועפרון ישב בתוך בני חת ויען
עפרון החתי את אברהם באזני

Cap. xxiii.

Primitiua heb.

פלגש
ילד
היה חיה
מות
בוא
בכה קום פנה
דבר
גור ישב נתן
קבר
פנה ענה
נשא
בחר
כלה
שחה
מות פנה
נתן
כפל
ענה

Trāsla. B. Hiero.

nachor fratri abraam. Cōcubina vero illius nomine roma peperit thabee & gaom & thaas & maacha. Cap. 25.

Uixit autē sara centū viginti septem annis: & mortua est in ciuitate arbee: que est hebron in terra chanaā. Venitq; abraam vt plangeret & fleret eā. Cumq; surrexisset ab officio funeris: locutus est ad filios heth dicens. Aduēa sū & pegrinus apud vos: date mihi ius sepulchri vobiscū: vt sepeliā mortuū meū. Respōderūt filii heth dicētes. Audi nos dñe. Princeps dei es apud nos: i electis sepulchris nostris sepeli mortuum tuum: nullusq; te phibere poterit quin i monumēto eius sepelias mortuū tuum. Surrexit abraam: & adorauit pplm terre filios videlicet heth. Dixitq; ad eos. Si placet aie vr̄e vt sepeliā mortuū meū: audite me: & itercedite p me apd ephrō filiū seor: vt det mihi speluncā duplicē quam hēt i extrema pte agri sui. Pecunia digna tradat eā mihi corā vobis in possessionē sepulchri. Hītabat aūt ephrō i medio filiorū heth. rn̄ditq; ephron ad abraam cunctis audientibus

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

nachor fratri abraam. et cōcubina illius:
ναχὼρ τῷ ἀδελφῷ ἀβραάμ. καὶ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ,
cui nomē roma: peperit et ipsa tabee: et
ᾗ ὄνομα ῥεμά, ἔτεκε καὶ αὐτὴ τὸν ταβέκ, καὶ τὸν
gaon: et thaas: et maacha.
γαάμ, καὶ τὸν τοχός, καὶ τὸν χωμᾶ. Ca. 23.
Fuit aūt vita sarre anni centū viginti septē.
Ἐγένετο δὲ ἡ ζωὴ σάῤῥας ἔτη ἑκατὸν εἰκοσιεπτά.
et mortua ē sarra in ciuitate arboc. q̄ est in
καὶ ἀπέθανε σάῤῥα ἐν τῇ πόλει ἀρβόκ. ἥ ἐστιν ἐν τῷ
conualle: hec est chebrō in terra chanaā. venit
κοιλώματι, αὕτη ἐστὶ χεβρὼν ἐν τῇ γῇ χαναάν. ἦλθε
aūt abraā plangere sarrā et flere.
δὲ ἀβραὰμ κόψασθαι σάῤῥαν καὶ πενθῆσαι.
et surrexit abraā a mortuo. et dixit
καὶ ἀνέστη ἀβραὰμ ἀπὸ τοῦ νεκροῦ. καὶ εἶπε τοῖς
filiis het: dicens: aduena et peregrinus
υἱοῖς χέτ, λέγων, πάροικος καὶ παρεπίδημος
ego sum vobiscū. date ergo mihi possessionē vobiscū.
ἐγώ εἰμι μεθ' ὑμῶν. δότε οὖν μοι κτῆσιν μεθ' ὑμῶν.
et sepeliā mortuū meū a me. responderūt aūt
καὶ θάψω τὸν νεκρόν μου ἀπ' ἐμοῦ. ἀπεκρίθησαν δὲ
filii het ad abraam: dicētes: nō dñe.
υἱοὶ τοῦ χέτ πρὸς ἀβραάμ, λέγοντες, μὴ κύριε.
audi āt nos. rex a deo es tu in
ἄκουσον δὲ ἡμῶν. βασιλεὺς παρὰ θεοῦ εἶ σὺ ἐν
nobis. in electis sepulchris nostris sepeli
ἡμῖν. ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς μνημείοις ἡμῶν θάψον
mortuū tuū. nullus eni nr̄m non prohibebit
τὸν νεκρόν σου. οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν οὐ μὴ κωλύσει τὸ
sepulchrū suū a te: vt sepelias mortuū
μνημεῖον αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ, τοῦ θάψαι τὸν νεκρόν
tuū illic. surgens aūt abraam adorauit
σου ἐκεῖ. ἀναστὰς δὲ ἀβραὰμ προσεκύνησε τῷ
ppl'm terre: filios het. et locut' ē
λαῷ τῆς γῆς, τοῖς υἱοῖς τοῦ χέτ. καὶ ἐλάλησε
ad eos abraam: dicēs: si habetis i aīa vr̄a:
πρὸς αὐτοὺς ἀβραάμ, λέγων, εἰ ἔχετε τῇ ψυχῇ ὑμῶν,
vt sepeliā mortuū meū a facie mea:
ὥστε θάψαι τὸν νεκρόν μου ἀπὸ προσώπου μου,
audite me: loquimini p me ephrō filio
ἀκούσατέ μου, λαλήσατε περὶ ἐμοῦ ἐφρὼν τῷ
saar. et det mihi speluncā duplicē:
τοῦ σαάρ. καὶ δότω μοι τὸ σπήλαιον τὸ διπλοῦν,
que ē eius: exītes in pte agri sui. argē
ὅ ἐστιν αὐτοῦ, τὸ ὂν ἐν μέρει τοῦ ἀγροῦ αὐτοῦ. ἀργυ
to digno det mihi illā in vobis in possessio
ρίου τοῦ ἀξίου δότω μοι αὐτὸ ἐν ὑμῖν εἰς κτῆσιν
nē sepulchri. ephron āt sedebat in medio filiorū
μνημείου. ἐφρὼν δὲ ἐκάθητο ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν
het. respondēs āt ephron hetteus ad a
χέτ. ἀποκριθεὶς δὲ ἐφρὼν ὁ χετταῖος πρὸς ἀ
braam: dixit: audientibus
βραάμ, εἶπεν, ἀκουόντων τῶν

Primitiua chal.

חנת
היה חיה שנה
מות ספד
בכה קום מות
אמר דור יתב
יהב חסן קבר
תוב רבה רבב
מנע קבר קום
בעה נתן
ענה תוב

Interp. chal.

nachor fratri abrahe. Cōcubina aūt eius cui' nomē roma ipsa quoq; pepit thabee ⁊ gaā ⁊ thaas ⁊ maacha.

Fuit aūt vita sare centū ⁊ viginti ⁊ septē Ca. 23. annorū: q̄ fuerūt anni vite sare. Et mortua est sara in cariatharbe: ipsa est hebrō in terra chanaā. Et venit abrahā vt lugeret sarā ⁊ fleret eā. Et surrexit abrahā a cōspectu mortui sui. Et locutus est cū filiis heth dicēs. Aduena ⁊ pegrinus ego sum vobiscū: date mihi possessionē sepulchri vobiscū: vt sepeliā mortuū meū a facie mea. Et rn̄derūt filii heth ad abrahā dicendo ei. Acquiesce nobis dñe nr̄: princeps corā deo tu es iter nos: in meliori sepulchrorū nr̄orū sepeli mortuū tuū. Non prohibebit vir ex nobis sepulchrū suū a te: quin sepelias mortuū tuū. Et surrexit abrahā ⁊ adorauit ppl'm terre filios videlꝫ heth. Locutusq; est cum eis dicēs. Si est volūtas anime vestre vt sepeliam mortuū meū a facie mea: acquiescite mihi: et rogate pro me efron filium seor: vt det mihi speluncā duplicem suam que est in latere agri sui: pecunia digna tradat eam mihi inter vos in possessionem sepulchri. Efron autem stabat in medio filiorū heth. Et respondit efron ethcus ad abrahā coram

Transla. Chal.

לנחור אחוהי דאברהם: ולחינתיה ושמהא ראומה וילידת אף היא ית טבח וית גחם
וית תחש וית מעכה: והוו חיי שרה מאה ועשרין ושבע שנין Ca. xxiij.
שני חיי שרה: ומיתת שרה בקרית ארבע היא חברון בארעא דכנען ואתא אברהם
למספד לשרה ולמבכה: וקם אברהם מעל אפי מיתיה ומליל עם בני חיתאה
למימר: דייר ותותב אנא עמכון הבו לי אחסנת קבורא עמכון ואקבר ית מיתי מן
קדמי: ואתיבו בני חיתאה ית אברהם למימר ליה: קביל מננא רבונא רב קדם יי
את ביננא בשפר קברנא קבר ית מיתך אנש מננא ית קבריה לא יתמנע מינך מלמקבר
מיתך: וקם אברהם וסגיד לעמא דארעא לבני חיתאה: ומליל עמהון למימר אם
אית רעוא לנפשכון למקבר ית מיתי מן קדמי קבילו מני ובעו לי מעפרון בר צחר:
ויתן לי ית מערת כפילתא דיליה די בסטר חקליה בכסף שלים יתנינה לי ביניכון
לאחסנת קבורא: ועפרון יתיב בגו בני חיתאה ואתיב עפרון חיתאה ית אברהם קדם

Trãsla.Grec.lxx.cũ interp̃.latina.

filijs het: ⁊ oĩbus ingredientibus in ciui
υἱῶν χέτ, καὶ πάντων τῶν εἰσπορευομένων εἰς τὴν πό-
tatẽ: dicens: apud me esto dñe. et audi me.
λιν, λέγων, παρ' ἐμοὶ γένου κύριε. καὶ ἄκουσόν μου.
agrũ ⁊ speluncã q̃ in eo: tibi do.
τὸν ἀγρὸν καὶ τὸ σπήλαιον τὸ ἐν αὐτῷ, σοὶ δίδωμι.
C corã oĩbus ciuib⁹ meis dedi
ἐναντίον πάντων τῶν πολιτῶν μου δέδωκά
tibi. sepeli mortuũ tuũ. et adorauit
σοι. θάψον τὸν νεκρόν σου. καὶ προσεκύνησεν
abraam coram pp̄lo terre. ⁊ dixit
ἀβραὰμ ἐναντίον τοῦ λαοῦ τῆς γῆς. καὶ εἶπε τῷ
ephron in aures corã populo terre.
ἐφρὼν εἰς τὰ ὦτα ἐναντίον τοῦ λαοῦ τῆς γῆς.
qm̃ apud me es: audi me. argentũ
ἐπειδὴ πρὸς ἐμοῦ εἶ, ἄκουσόν μου. τὸ ἀργύριον
agri accipe a me: ⁊ sepeliã mortuũ
τοῦ ἀγροῦ λάβε παρ' ἐμοῦ, καὶ θάψω τὸν νεκρόν
meũ illic. respondit aũt ephron abraam: dicens:
μου ἐκεῖ. ἀπεκρίθη δὲ ἐφρὼν τῷ ἀβραάμ, λέγων,
nequaq̃ dñe. audiui enĩ quadringẽtarũ didrachma
οὐχὶ κύριε. ἀκήκοα γὰρ τετρακοσίων διδράχ-
tũ argenti. sed qđ vtiq; esset hoc inter
μων ἀργυρίου. ἀλλὰ τί ἂν εἴη τοῦτο ἀναμέσον
me et te: tu aũt mortuũ tuũ sepeli. ⁊
ἐμοῦ καὶ σοῦ; σὺ δὲ τὸν νεκρόν σου θάψον. καὶ
audiuit abraam ephron. ⁊ restituit a-
ἤκουσεν ἀβραὰμ τοῦ ἐφρών. καὶ ἀπεκατέστησεν ἀ-
braam ephron argentũ: qđ locutus ẽ in au
βραὰμ τῷ ἐφρὼν τὸ ἀργύριον, ὃ ἐλάλησεν εἰς τὰ ὦ-
res filiorũ het: quadringẽtas didrachmas argẽti
D τα τῶν υἱῶν χέτ, τετρακόσια δίδραχμα ἀργυρίου
probati mercatorib⁹. ⁊ stetit ager ephron: q erat in
δοκίμου ἐμπόροις. καὶ ἔστη ὁ ἀγρὸς ἐφρών, ὃς ἦν ἐν τῷ
spelunca duplici: q̃ est ſm faciem mãbre:
σπηλαίῳ τῷ διπλῷ, ὅ ἐστι κατὰ πρόσωπον μαμβρῆ,
ager et spelunca q̃ erat in eo: et oĩs ar-
ὁ ἀγρὸς καὶ τὸ σπήλαιον ὃ ἦν ἐν αὐτῷ, καὶ πᾶν δέν-
bor: q̃ erat in agro: q̃ est in terminis eius
δρον, ὃ ἦν ἐν τῷ ἀγρῷ, ὅ ἐστιν ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτοῦ
i circuitu abraam in possessionẽ corã filiis
κύκλῳ, τῷ ἀβραὰμ εἰς κτῆσιν ἐναντίον τῶν υἱῶν
het: et oĩbus ingredientibus in
τῶν χέτ, καὶ πάντων τῶν εἰσπορευομένων εἰς
ciuitatẽ: post aũt hec sepeliuit abraam sar-
τὴν πόλιν. μετὰ δὲ ταῦτα ἔθαψεν ἀβραὰμ σάῤ-
ram vxorẽ suã in spelunca agri
ῥαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἐν τῷ σπηλαίῳ τοῦ ἀγροῦ
duplici: q̃ est coram mambre. hec est
τῷ διπλῷ, ὅ ἐστιν ἀπέναντι μαμβρῆ. αὕτη ἐστὶ
hebron in terra chanaan. ⁊ cõfirmat⁹ ẽ ager ⁊
χεβρὼν ἐν τῇ γῇ χαναάν. καὶ ἐκυρώθη ὁ ἀγρὸς καὶ τὸ
spelunca q̃ in eo abraam in possessionẽ
σπήλαιον τὸ ἐν αὐτῷ τῷ ἀβραὰμ εἰς κτῆσιν

Transla.B.Hiero.

qui ingrediebantur portam ciuitatis illius dicẽs. Nequaq̃ ita fiet dñe mi: sed tu magis ausculta qđ loquor. Agrũ trado tibi & speluncã q̃ in eo est p̄sentibus filiis populi mei: sepeli mortuũ tuum. Adorauit abraam corã poplo terre: & locutus est ad ephron circumstante plebe eius: q̃so vt audias me. Dabo pecuniã pro agro: suscipe eã. & sic sepeliã mortuum meum in agro. Responditq; ephron. Dñe mi audi me. Terra quã postulas q̃drigẽtos siclos argẽti valet. Istud est p̄ciũ int me & te: sed q̃ntũ ẽ hoc? sepeli mortuum tuum. Qđ cũ audisset abraã appendit pecuniã quã ephron postulauerat: audiẽtib⁹ filiis heth q̃dringẽtos siclos argẽti p̄bate monete publice. Confirmatusq; est ager quõdam ephrõis: ĩ quo erat spelunca duplex respiciẽs mãbre tã ip̄e q̃ spelunca & om̃s arbores eius in cunctis terminis ei⁹ p circuitũ abrae in possessionẽ vidẽtibus filiis heth & cũctis q itrabãt portã ciuitatis illius. Atq; ita sepeliuit abraã sarã vxorẽ suã in speluncã agri duplici que respiciebat mambre: hec est hebron ĩ terra chanaã. Et cõfirmatus ẽ ager & antrũ quod erat ĩ eo abrae in possessionẽ

Text.Heb. Geñ. Ca.xxiij.

בני חת לכל באי שער עירו
לאמר: לא אדני שמעני השדה
נתתי לך והמערה אשר בו לך
נתתיה לעיני בני עמי נתתיה
לך קבר מתך: וישתחו אברהם
לפני עם הארץ: וידבר אל עפרון
באזני עם הארץ לאמר אך אם
אתה לו שמעני נתתי כסף השדה
קח ממני ואקברה את מתי
שמה: ויען עפרון את אברהם
לאמר לו: אדני שמעני ארץ
ארבע מאת שקל כסף ביני ובינך
מה הוא ואת מתך קבר: וישמע
אברהם אל עפרון וישקל
אברהם לעפרן את הכסף אשר
דבר באזני בני חת ארבע מאות
שקל כסף עבר לסחר: ויקם שדה
עפרון אשר במכפלה אשר לפני
ממרא השדה והמערה אשר בו
וכל העץ אשר בשדה אשר בכל
גבלו סביב: לאברהם למקנה
לעיני בני חת בכל באי שער
עירו: ואחרי כן קבר אברהם את
שרה אשתו אל מערת שדה
המכפלה על פני ממרא הוא
חברון בארץ כנען: ויקם השדה
והמערה אשר בו לאברהם לאחזת

Primitiua.heb.

בוא
נתן
מות שחה
פנה דבר
נתן
לקח מן קבר
ענה
רבע מאה
שמע
שקל
קום
כפל
סבב קנה
בוא
פנה

Transla.Chal.

בני חתאה לכל עליל תרע קרתיה למימר: לא רבוני קביל מני חקלא יהבית לך
ומערתא דביה לך יהבתה לעיני בני עמי יהבתה לך קבר מתך: וסגיד אברהם קדם
עמא דארעא: ומליל עם עפרון קדם עמא דארעא למימר ברם אם את עביד לי טיבו
קביל מני אתן כספא דמי חקלא קביל מני ואקבר ית מיתי תמן: ואתיב עפרון ית
אברהם למימר ליה: רבוני קביל מני ארע שויא ארבע מאה סלעין דכסף ביני
וביניך מה היא וית מיתך קבר: וקביל אברהם מן עפרון ותקל אברהם לעפרון ית כספא
דמליל קדם בני חתאה ארבע מאה סלעין דכסף דמתקבל בסחורתא בכל מדינתא:
וקם חקל עפרון די בכפילתא די קדם ממרא חקלא ומערתא דביה וכל אילנא די
בחקלא די בכל תחומיה סחור סחור: לאברהם לזבינוהי לעיני בני חתאה בכל עליל
תרע קרתיה: ובתר כן קבר אברהם ית שרה אתתיה במערת חקל כפילתא דעל אפי
ממרא היא חברון בארעא דכנען: וקם חקלא ומערתא דביה לאברהם לאחסנת

Interp.chal.

filijs heth ingredientibus portã ciuitatis illi⁹: dicens. Nequaq̃ dñe mi: sed acqeſce mihi. Agrũ dabo tibi: ⁊ speluncã q̃ in eo ẽ tibi dabo: corã filijs ppli mei tradã eam tibi: sepeli mortuũ tuũ. Et adorauit abrahã corã populo terre: ⁊ locut⁹ est cũ efron corã pplo terre dicens. Si tu vtiq; facis mecũ miam: acqeſce mihi: dabo pecuniã pro agro: accipe illam a me: vt sepeliã ibi mortuũ meũ. Rñditq; efron ad abrahã: dicẽs ei. Dñe mi acqeſce mihi: terra q̃ valet q̃dringẽtos siclos argẽti inter me ⁊ te q̃ est? ⁊ mortuũ tuũ sepeli. Et acquieuit abrahã efron: ⁊ appẽdit abrahã argentũ qđ efron locut⁹ fuerat corã filijs heth q̃dringẽtos siclos argẽti: qđ recipiebat pro mercimonijs in vnaquaq; prouincia. Et cõfirmatus est ager efron in quo est spelunca duplex q̃ est ante mamre: tam ager q̃ spelunca q̃ in eo est ⁊ oẽs arbores q̃ sunt in agro ⁊ in omni termino ei⁹ per circuitũ: abrahe in emptionẽ videntib⁹ oĩbus filijs heth q̃ intrabãt portã ciuitatis illi⁹. Et post hec sepeliuit abrahã sarã vxorẽ suã in spelunca duplici: in agro qui est cõtra faciẽ mamre: ipsa est hebron in terra chanaan. confirmatusq; est ager ⁊ spelũca q̃ ue in eo est abrahe in possessionem

Primitiua chal.

עלל קרה
אמר טוב
נתן קבר מות
תוב שוה
רבע מות
קבל
קום
עלל
אנת

Cap.xxiiii.

קבר מאת בני חת׃ ואברהם
זקן בא בימים ויהוה ברך את
אברהם בכל׃ ויאמר אברהם אל
עבדו זקן ביתו המשל בכל אשר
לו שים נא ידך תחת ירכי׃
ואשביעך ביהוה אלהי השמים
ואלהי הארץ אשר לא תקח
אשה לבני מבנות הכנעני אשר
אנכי יושב בקרבו׃ כי אל ארצי
ואל מולדתי תלך ולקחת אשה
לבני ליצחק׃ ויאמר אליו העבד
אולי לא תאבה האשה ללכת
אחרי אל הארץ הזאת ההשב
אשיב את בנך אל הארץ אשר
יצאת משם׃ ויאמר אליו אברהם
השמר לך פן תשיב את בני
שמה׃ יהוה אלהי השמים אשר
לקחני מבית אבי ומארץ מולדתי
ואשר דבר לי ואשר נשבע לי
לאמר לזרעך אתן את הארץ
הזאת הוא ישלח מלאכו לפניך
ולקחת אשה לבני משם׃ ואם לא
תאבה האשה ללכת אחריך
ונקית משבעתי זאת רק את בני
לא תשב שמה׃ וישם העבד את
ידו תחת ירך אברהם אדניו
וישבע לו על הדבר הזה׃ ויקח

בוא יום · שום · שבע · לקח · איש · ישב · ילד הלך · אולי אבה הלך · שוב · שמר · שמע · נתן · שלח פנה · נקה · שוב שום · שבע לקח

monumẽti a filiis heth.
Erat autẽ abraã ca.24 senex dieruꝫ multorum: & dñs in cũctis bñdixerat ei. Dixitq; ad seruũ seniorẽ domus sue: q̃ p̃erat oĩbus que habebat. Pone manũ tuã subter femur meũ: vt adiurẽ te per dominum deum celi & terre: vt nõ accipias vxorẽ filio meo de filiabus chananeorum inter quos habito: sed ad terram & cognationẽ meã pficiscaris: & inde accipias vxorẽ filio meo isaac. Respondit seruus. Si noluerit mulier venire mecũ in terrã hãc: nũquid reducere debeo filiũ tuũ ad locũ de quo tu egressus es. Dixitq; abraam. Caue ne quando reducas filium meum illuc. Dñs deus celi & terre qui tulit me de domo pris mei & de tra natiuitatis mee: qui locutus est mihi: & iurauit mihi dicẽs semini tuo dabo terram hãc: ipse mittet angelum suũ coram te: & accipies inde vxorẽ filio meo. Si autem mulier noluerit sequi te: non teneberis iuramẽto. Filium tm̃ meum ne reducas illuc. Posuit ergo seruus manum sub femore abraam domini sui: & iurauit illi super sermone hoc. Tulitq;

sepulchri. a filiis het.
τάφου, παρὰ τῶν υἱῶν τοῦ χέτ. Ca.24.
Et abraam erat senior prouect' die
καὶ ἀβραὰμ ἦν πρεσβύτερος προβεβηκὼς ἡμε
bus. et dñs bñdixit abraam per oĩa.
ρῶν. καὶ κύριος εὐλόγησε τὸν ἀβραὰμ κατὰ πάντα.
et dixit abraam seruo suo senio
καὶ εἶπεν ἀβραὰμ τῷ παιδὶ αὐτοῦ τῷ πρεσβυτέ
ri dom' sue principi suorũ oim:
ρῳ τῆς οἰκίας αὐτοῦ τῷ ἄρχοντι τῶν αὐτοῦ πάντων,
pone manũ tuã subter femur meũ. et adiurabo te
θὲς τὴν χεῖρά σου ὑπὸ τὸν μηρόν μου. καὶ ἐξορκιῶ σε
dñm deũ celi et deũ terre: vt nõ ac
κύριον τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὸν θεὸν τῆς γῆς, ἵνα μὴ λά
cipias vxorẽ isaac filio meo de filiabus
βῃς γυναῖκα ἰσαὰκ τῷ υἱῷ μου ἐκ τῶν θυγατέρων
chananeorũ: cũ qb' ego habito iter ipsos: sed in
τῶν χαναναίων, μεθ' ὧν ἐγὼ οἰκῶ ἐν αὐτοῖς, ἀλλ' εἰς
terrã meã vbi ego nat' sum ibis: et in
τὴν γῆν μου οὗ ἐγὼ ἐγενόμην πορεύσῃ, καὶ εἰς τὴν
tribũ meã. et accipies vxorẽ filio meo isaac
φυλήν μου. καὶ λήψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἰσαὰκ
inde. dixit aũt ad eũ seru': si igit nõ volue
ἐκεῖθεν. εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ παῖς, ἐὰν οὖν μὴ βούλη
rit mulier venire mecũ retro in terrã
ται ἡ γυνὴ πορευθῆναι μετ' ἐμοῦ ὀπίσω εἰς τὴν γῆν
hanc: reducam filiũ tuũ in trã: vnde egres
ταύτην, ἀποστρέψω τὸν υἱόν σου εἰς τὴν γῆν, ὅθεν ἐξῆλ
sus es inde? dixit aũt ad eum abraam. caue
θες ἐκεῖθεν; εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ἀβραάμ. πρόσεχε
tibi ne reducas filium meũ illuc. dñs de
σεαυτῷ μὴ ἀποστρέψῃς τὸν υἱόν μου ἐκεῖ. κύριος ὁ θε
us celi et de' terre: qui tulit me de
ὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὁ θεὸς τῆς γῆς, ὃς ἔλαβέ με ἐκ τοῦ
domo patris mei: et de terra qua genit' sũ:
οἴκου τοῦ πατρός μου, καὶ ἐκ τῆς γῆς ἧς ἐγεννήθην,
qui locut' ẽ mihi: et iurauit mihi: dicens: tibi dabo
ὃς ἐλάλησέ μοι, καὶ ὤμοσέ μοι, λέγων, σοὶ δώσω τὴν
trã hanc et semini tuo: ipse mittet
γῆν ταύτην καὶ τῷ σπέρματί σου, αὐτὸς ἀποστελεῖ
angelũ suũ ante te. et accipies vxo
τὸν ἄγγελον αὐτοῦ ἔμπροσθέν σου. καὶ λήψῃ γυναῖ
rẽ filio meo inde. si aũt noluerit mulier ve
κα τῷ υἱῷ μου ἐκεῖθεν. ἐὰν δὲ μὴ θέλῃ ἡ γυνὴ πο
nire tecũ in terrã hanc: mundus eris
ρευθῆναι μετὰ σοῦ εἰς τὴν γῆν ταύτην, καθαρὸς ἔσῃ
a iuramẽto meo hoc. tantũ filiũ meũ ne re
ἀπὸ τοῦ ὅρκου μου τούτου. μόνον τὸν υἱόν μου μὴ ἀπο
ducas illuc. et posuit seruus manũ suam
στρέψῃς ἐκεῖ. καὶ ἔθηκεν ὁ παῖς τὴν χεῖρα αὐτοῦ
sub femore abraam dñi sui. et iurauit
ὑπὸ τὸν μηρὸν ἀβραὰμ τοῦ κυρίου αὐτοῦ. καὶ ὤμοσεν
ei de verbo hoc. et accepit
αὐτῷ περὶ τοῦ ῥήματος τούτου. καὶ ἔλαβεν

Transla. Chal.

Ca.xxiiij.

...בורה מן בני חתאה׃ ואברהם סיב על ביומין ויי
בריך ית אברהם בכולא׃ ואמר אברהם לעבדיה סבא דביתיה דשליט בכל דיליה
שוי כען ידך תחות ירכי׃ ואקיים עלך במימרא דיי אלהא דשמיא ואלהא דארעא
דלא תסב איתתא לברי מבנת כנענאה דאנא יתיב ביניהון׃ אלהין לארעי ולילדותי
תיזיל ותיסב איתתא לברי ליצחק׃ ואמר ליה עבדא מאים לא תיבי איתתא למיתי
בתראי לארעא הדא האתבא אתיב ית ברך לארעא דנפקת מתמן׃ ואמר ליה אברהם
איסתמר לך דילמא תתיב ית ברי לתמן׃ יי אלהא דשמיא דדברני מבית אבא
ומארע ילדותי ודמליל לי ודקיים לי למימר לבנך אתן ית ארעא הדא הוא ישלח
מלאכיה קדמך ותיסב איתתא לברי מתמן׃ ואם לא תיבי איתתא למיתי בתרך ותהא
זכאי ממומתי דא להוד ית ברי לא תתיב לתמן׃ ושוי עבדא ית ידיה תחות ירכא
דאברהם רבוניה וקיים ליה על פתגמא הדין׃ ודבר

Interp.chal.

sepulchri a filiis heth. Cap.24.

Et abraham erat senex prouectęq; etatis: et dominus benedixit abraham in omnibus. Dixitq; abraham seruo suo seniori domus sue: qui preerat omnibus que habebat: pone nunc manũ tuam subter femur meũ. et adiurabo te per verbum domini dei celi et dei terre: q non accipias vxorẽ filio meo de filiabus chananeorũ: inter quos ego habito: sed ad terrã meam et ad generationẽ meam ibis: et accipies vxorem filio meo isaac. Dixitq; ei seruus. Forte nolet mulier venire post me in terram hanc: nunquid reducens reducã filium tuũ ad terram de qua egressus es? Et dixit ei abraham. Caue ne forte reducas filium meũ illuc. Dominus deus celi qui tulit me de domo patris mei et de terra natiuitatis mee: et qui locutus est mihi: et qui iurauit mihi dicens. Filiis tuis dabo terram hanc: ipse mittet angelum suum coram te: et accipies vxorem filio meo inde. Et si noluerit mulier venire post te: eris inocẽs a maledictiõe mea hac: tantũmodo filium meum ne reducas illuc. Et posuit seruus manum suam sub femore abraham domini sui: et iurauit illi super verbo hoc. Et tulit

Primitiua chal.

שוב עול שוב · שוה קום אמר · נסב אית · אזל נסב אבה · אית אתא תוב · סבר קום אמר · נתן שלח נסב · בר אבה אתא · הוה זכה אום · תוב שוה רבה · קום

Trãsla. Grec. lxx. cũ interp. latina.

seruꝰ decẽ camelos de camelis dñi sui:
ὁ παῖς δέκα καμήλους ἀπὸ τῶν καμήλων τοῦ κυρίου αὐ-
et de oĩbus bonis dñi sui cũ ipso.
τοῦ, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἀγαθῶν τοῦ κυρίου αὐτοῦ μεθ' ἑαυτοῦ.
et surgẽs abijt in mesopotamiã in ciui-
καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη εἰς μεσοποταμίαν εἰς τὴν πό-
tatẽ nachor. ⁊ fecit quiescere camelos extra ciuita-
λιν ναχώρ. καὶ ἐκοίμισε τὰς καμήλους ἔξω τῆς πόλε-
tẽ apud puteũ aque ad vesperũ. qñ egre
ως παρὰ τὸ φρέαρ τοῦ ὕδατος τὸ πρὸς ὀψέ. ἡνίκα ἐκ-
diuntur aquatrices. ⁊ dixit: dñe deꝰ dñi mei
Judith 9.a. πορεύονται αἱ ὑδρευόμεναι. καὶ εἶπε, κύριε ὁ θεὸς τοῦ κυρίου μου
abraam: psperũ fac coram me hodie: et fac
ἀβραάμ, εὐόδωσον ἐναντίον ἐμοῦ σήμερον, καὶ ποίη-
miam cũ dño meo abraã. ecce steti in
σον ἔλεος μετὰ τοῦ κυρίου μου ἀβραάμ. ἰδοὺ ἕστηκα ἐπὶ
fonte aque: at filie hoĩz
τὴν πηγὴν τοῦ ὕδατος, αἱ δὲ θυγατέρες τῶν οἰκούντων
habitãtiũ ciuitatẽ egrediunt̃ ad hauriẽdã aquã.
τὴν πόλιν ἐκπορεύονται ἀντλῆσαι ὕδωρ.
et erit virgo cui vtiq ego dixero: inclina
καὶ ἔσται ἡ παρθένος ᾗ ἂν ἐγὼ εἴπω, ἐπίκλινον τὴν
hydriã tuã vt bibã: ⁊ dixerit mihi: bibe: ⁊ came-
ὑδρίαν σου ἵνα πίω, καὶ εἴπῃ μοι, πίε, καὶ τὰς καμή-
los tuos potabo: donec vtiq cessent bibentes: hanc
λους σου ποτιῶ, ἕως ἂν παύσωνται πίνουσαι, ταύ-
preparasti seruo tuo isaac. et in hoc
την ἡτοίμασας τῷ παιδί σου ἰσαάκ. καὶ ἐν τούτῳ
cognoscam: q fecisti miaz cuz dño meo abra
γνώσομαι, ὅτι ἐποίησας ἔλεος μετὰ τοῦ κυρίου μου ἀβρα-
am. ⁊ factũ ẽ anteq perficeret ipse loquẽs
άμ. καὶ ἐγένετο πρὸ τοῦ συντελέσαι αὐτὸν λαλοῦντα
in mẽte. ⁊ ecce rebecca egrediebat̃ genita
ἐν τῇ διανοίᾳ. καὶ ἰδοὺ ῥεβέκκα ἐξεπορεύετο ἡ τεχθεῖ-
bathuel filio melche vxoris nachor fra-
σα βαθουὴλ υἱῷ μελχᾶς τῆς γυναικὸς ναχὼρ τοῦ ἀδελ-
C tris abraã: habẽs hydriã sup humeros. at
φοῦ ἀβραάμ, ἔχουσα τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τῶν ὤμων. ἡ δὲ
virgo erat decora aspectu valde. virgo erat.
παρθένος ἦν καλὴ τῇ ὄψει σφόδρα. παρθένος ἦν. ἀνὴρ
vir nõ cognouit eã. descendẽs aũt ad fontẽ:
οὐκ ἔγνω αὐτήν. καταβᾶσα δὲ ἐπὶ τὴν πηγήν,
impleuit hydriã: ⁊ ascẽdit. cucurrit aũt seruꝰ in
ἔπλησε τὴν ὑδρίαν, καὶ ἀνέβη. ἔδραμε δὲ ὁ παῖς εἰς
occursum ipsi: ⁊ dixit ei: pota me pa-
συνάντησιν αὐτῆς, καὶ εἶπεν αὐτῇ, πότισόν με μι-
rum aque de hydria tua. illa aũt dixit: bibe dñe: et
κρὸν ὕδωρ ἐκ τῆς ὑδρίας σου. ἡ δὲ εἶπε, πίε κύριε, καὶ
festinauit: et deposuit hydriã sup brachiũ suuz ⁊ po
ἔσπευσε, καὶ καθεῖλε τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τὸν βραχίονα αὐτῆς καὶ ἐ-
tauit eum: donec cessauit bibẽs. et dixit: et ca
πότισεν αὐτόν, ἕως ἂν ἐπαύσατο πίνων. καὶ εἶπε, καὶ ταῖς κα-
melis tuis hauriã aq̃s: donec vtiq oẽs bibant. ⁊ festinauit
μήλοις σου ὑδρεύσομαι, ἕως ἂν πᾶσαι πίωσι. καὶ ἔσπευσε

Transla. B. Hiero.

decem camelos de grege domini sui: & abiit: ex oĩbus bõis eius portãs secũ. profectusq perrexit i mesopotamiam ad vrbem nachor. Cũq camelos fecisset accũbere extra oppidũ iuxta puteum aq̃ vespere eo tẽpore quo solent mulieres egredi ad hauriendã aquã: orauit dñm dicẽs. Dñe deus dñi mei abraã occurre obsecro mihi hodie: & fac miam cũ dño mẽo abraã. Ecce ego sto ꝓpe fontem aque: & filie hitatorũ huius ciuitatis egredientur ad hauriendã aquã. Igitur puella cui dixero: inclina hydriã tuam vt bibam: & illa rñderit: bibe. quin & camelis tuis dabo potũ: ipa ẽ quã pparasti seruo tuo isaac: & per hoc intelligã q feceris misericordiã cũ dño meo abraã. Necdum intra se verba cõpleuerat: & ecce rebecca egrediebatur filia bathuel filii melche vxoris nachor fratris abraã habẽs hydriam in scapula sua: puella decora nimis: virgoq pulcerrima & incognita viro. Descenderat autẽ ad fontẽ: & impleuerat hydriã aq̃: ac reuertebatur. Occurritq ei seruus: & ait. Pauxillũ aq̃ mihi ad bibendũ prebe de hydria tua. Q̃ rñdit. Bibe dñe mi. Celeriterq deposuit hydriam sup vlnã suã: & dedit ei potũ. Cũq ille bibisset adiecit. Quin & camelis tuis hauriã aquã: donec cuncti bibant.

Tex. Heb. Geñ. Ca. xxiiij.

Tex. Heb.	Primitiua. heb.
העבד עשרה גמלים מגמלי אדניו	
וילך וכל טוב אדניו בידו ויקם	קום
וילך אל ארם נהרים אל עיר	
נחור: ויברך הגמלים מחוץ לעיר	ברך
אל באר המים לעת ערב לעת	
צאת השאבת: ויאמר יהוה	יצא
אלהי אדני אברהם הקרה נא	קרה
לפני היום ועשה חסד עם אדני	פנה
אברהם: הנה אנכי נצב על עין	
המים ובנות אנשי העיר יצאת	
לשאב מים: והיה הנער אשר	
אמר אליה הטי נא כדך ואשתה	נטה שתה
ואמרה שתה וגם גמליך אשקה	שקה
אתה הכחת לעבדך ליצחק ובה	יכח
אדע כי עשית חסד עם אדני:	ידע עשה
ויהי הוא טרם כלה לדבר והנה	היה
רבקה יצאת אשר ילדה לבתואל	
בן מלכה אשת נחור אחי אברהם	איש
וכדה על שכמה: והנער טבת	טוב
מראה מאד בתולה ואיש לא	ראה בתל
ידעה ותרד העינה ותמלא כדה	ירד מלא
ותעל: וירץ העבד לקראתה	עלה רוץ
ויאמר הגמיאיני נא מעט מים	גמא
מכדך: ותאמר שתה אדני ותמהר	אמר מהר
ותרד כדה על ידה ותשקהו:	שקה
ותכל להשקתו ותאמר גם לגמליך	כלה
אשאב עד אם כלו לשתת: ותמהר	שאב שתה

Transla. Chal.

עבדא עשרה גמלין מגמלי רבוניה ואזל וכל שפר רבוניה בידיה וקם ואזל לארם
דעל פרת לקרתא דנחור: ואשרי גמליא מברא לקרתא לבירא דמיא לעידן רמשא
לעידן דנפקן מליתא: ואמר יי אלהא דרבוני אברהם זמין כען קדמי יומא דין ועביד
טיבו עם רבוני אברהם: הא אנא קאים על עינא דמיא ובנת אינשי קרתא נפקן
למימלי מיא: ותהא עולימתא דאימר לה ארכיני כען קולתיך ואשתי ותימר אשתי
ואף גמלך אשקי יתה זמינתא לעבדך ליצחק ובה אדע ארי עבדת טיבו עם רבוני:
והוה הוא עד לא שיצי למללא והא רבקה נפקת דאתילידת לבתואל בר מלכה אתת
נחור אחוהי דאברהם וקולתה על כתפה: ועולימתא שפירת חזו לחדא בתולתא וגבר
לא ידעה ונחתת לעינא ומלת קולתה וסליקת: ורהט עבדא לקדמותה ואמר אטעימני
כען זעיר מיא מקולתיך: ואמרת אשתי רבוני ואוחיאת ואחתת קולתה על ידה ואשקי
תיה: ושיצי לאשקיותיה ואמרת אף לגמלך אמלי עד דיספקון למשתי: ואוחיאת

Interp. chal.

seruus decẽ camelos de camelis dñi sui: ⁊ abijt: ⁊ oĩa optima dñi sui portãs in manu sua. et surrexit ⁊ abijt in syriam: q̃ est iuxta euphratẽ: in ciuitatẽ nachor. Et accũbere fecit camelos extra ciuitatẽ iuxta puteũ aq̃ in tpe vespertino: in q̃ mulieres egrediũtur ad hauriẽdã aquã. Et ait. Dñe deꝰ dñi mei abrahã occurre obsecro mihi hodie: ⁊ fac miam cũ dño meo abrahã. Ecce ego sto ꝓpe fontẽ aque: ⁊ filie hoĩm ciuitatis egrediũtur ad hauriendã aquã. Et erit puella cui dixero: inclina obsecro hydriã tuã vt bibã: ⁊ dixerit: bibe ⁊ camelos quoq tuos adaq̃bo: ipsam ꝑparasti seruo tuo isaac: ⁊ in hoc sciã q fecisti miaz cũ dño meo. Et factũ est anteq ille cessasset loq̃: ecce rebeca egrediebat̃: q̃ nata ẽ batuel filio melche vxoris nachor fris abrahe ⁊ hydria sua sup humerũ eiꝰ. Et puella erat pulchra aspectu valde: virgo ⁊ vir nõ cognouerat eã: ⁊ descendit ad fontẽ: ⁊ impleuit hydriã suã: ⁊ ascendit. Et cucurrit seruꝰ in occursum eius: et ait. Fac me gustare obsecro paulũ aq̃ de hydria tua. Et ait. Bibe dñe mi. Et festinauit ⁊ deposuit hydriã sup manus suã: ⁊ dedit ei bibere. Et cũ cessasset bibere dixit. etiã camelis tuis hauriam: donec cessent bibere. Et festinauit:

Primitiua chal.

קום שרא בור
מלא טוב רבה
קום מלא היה
עלם קלתא
שתה אמר שקה
ידע טוב שצא
ילד אתת קלת
עלם חזא מלא
טעם שתה רבה
אתא שקה
שצא מלא

Ter. Heb.

ותער כדה אל השקת ותרץ עוד   ערה
אל הבאר לשאב ותשאב לכל
גמליו: והאיש משתאה לה   שאה
מחריש לדעת ההצליח יהוה דרכו   חרש ידע צלח
אם לא: ויהי כאשר כלו הגמלים   היה כלה
לשתות ויקח האיש נזם זהב   לקח
בקע משקלו ושני צמידים על   שקל שנה צמד
ידיה עשרה זהב משקלם: ויאמר   אמר
בת מי את הגידי נא לי היש בית   נגד
אביך מקום לנו ללין: ותאמר   קום לון
אליו בת בתואל אנכי בן מלכה
אשר ילדה לנחור: ותאמר אליו
גם תבן גם מספוא רב עמנו גם   ספא רבה
מקום ללון: ויקד האיש וישתחו   קדד שחה
ליהוה: ויאמר ברוך יהוה אלהי   ברך
אדני אברהם אשר לא עזב חסדו
ואמתו מעם אדני אנכי בדרך
נחני יהוה בית אחי אדני: ותרץ   נחה רוץ
הנער ותגד לבית אמה כדברים   נגד
האלה: ולרבקה אח ושמו לבן
וירץ לבן אל האיש החוצה אל
העין: ויהי כראת את הנזם ואת   היה ראה
הצמידים על ידי אחתו וכשמעו
את דברי רבקה אחתו לאמר כה
דבר אלי האיש ויבא אל האיש   בוא
והנה עמד על הגמלים על העין:
ויאמר בוא ברוך יהוה למה

Trāsla. B. Hiero.

Effundensq; hydriam in canalibus recurrit ad puteum vt hauriret aquā: & haustam oibus camelis dedit. Ipse aūt contemplabatur eam tacitus scire volens vtrū psperū iter suū fecisset dñs an nō. Postq̄ āt biberūt cameli: protulit vir inaures aureas, appēdentes siclos duos: & armillas totidē pondo siclorum decem: dixitq; ad eam. Cuius es filia: indica mihi. Est in domo patris tui locus ad manendum. que respōdit. Filia sum batuelis filii nachor: quē peperit ei melcha. Et addidit dicēs. Palearū quoq; & feni plurimū ē apud nos: & locus spaciosus ē ad manēdū. Inclinauit se hō: & adorauit dñm dicēs. Benedictus dñs deus dñi mei abraā. qui nō abstulit misericordiam & veritatem suā a dño meo: & recto itinere me pduxit in domum fris dñi mei. Cucurrit itaq; puella: & nunciauit i domū mris sue oia que audierat. Hēbat āt rebecca frēm noīe labā qui festinus egressus est ad hominem vbi erat fons. Cūq; vidisset inaures & armillas in manibus sororis sue: & audisset cuncta verba referētis hec locutus ē mihi homo: venit ad virum qui stabat iuxta camelos & prope fontē aq̄: dixitq; ad eum. Ingredere bñdicte dñi. Cur

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

et euacuauit hydriā in adaquatoriū. τ cu
καὶ ἐξεκένωσε τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τὸ ποτιστήριον· καὶ ἔδ
currit iterū ad puteū vt hauriret. τ hausit a
ραμε πάλιν ἐπὶ τὸ φρέαρ ἀντλῆσαι· καὶ ὑδρεύσα
quā oībus camelis. at homo considerabat
το πάσαις ταῖς καμήλοις. ὁ δὲ ἄνθρωπος κατεμάνθανεν
eā: τ tacebat vt cognosceret si pspērā fecit dñs
αὐτήν, καὶ παρεσιώπα τοῦ γνῶναι εἰ εὐόδωκε κύριος τὴν
viā suā: an nō. factū ē āt qñ cessauerunt oēs
ὁδὸν αὐτοῦ, ἢ οὔ. ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἐπαύσαντο πᾶσαι αἱ
cameli bibere: accepit hō duas inaures aureas
κάμηλοι πίνουσαι, ἔλαβεν ὁ ἄνθρωπος δύο ἐνώτια χρυσᾶ
drachme pōderis τ duas armillas in manib' e
ἀνὰ δραχμὴν ὁλκῆς, καὶ δύο ψέλια ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐ
ius. decē aureorū pōd' earū. τ interrogauit eā.
τῆς, δέκα χρυσῶν ὁλκὴ αὐτῶν. καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὴν
et dixit: filia cui' es. indica mihi. et si est
καὶ εἶπε, θυγάτηρ τίνος εἶ; ἀνάγγειλόν μοι. καὶ εἰ ἔστι
apud patrē tuū locus nobis ad manēdū. τ di
παρὰ τῷ πατρί σου τόπος ἡμῖν καταλῦσαι. καὶ εἶ
xit ei filia bathuel sū melcha. quē pepit
πεν αὐτῷ, θυγάτηρ βαθουὴλ εἰμὶ τῆς μελχᾶς, ὃν ἔτεκε
nachor. τ dixit ei palee τ pabula
τῷ ναχώρ. καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἄχυρα καὶ χορτάσματα
multa apud nos. et locus ad manendū. et cō
πολλὰ παρ' ἡμῖν, καὶ τόπος τοῦ καταλῦσαι. καὶ εὐδο
placēs homo: adorauit dñm. et dixit: bñdi
κήσας ὁ ἄνθρωπος, προσεκύνησε τῷ κυρίῳ. καὶ εἶπεν, εὐλο
ctus dñs de' dñi mei abraā. qui nō reliquit
γητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ κυρίου μου ἀβραάμ. ὃς οὐκ ἐγκατέλιπε τὴν
iusticiā suā et veritatē a dño meo abra
δικαιοσύνην αὐτοῦ καὶ τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τοῦ κυρίου μου ἀβρα
am meq; pspere duxit dñs ad domū fratris dñi
άμ. ἐμέ τε εὐόδωκε κύριος εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ κυ
mei ad accipiēdā vxorē filio suo. et currēs
ρίου μου λαβεῖν γυναῖκα τῷ υἱῷ αὐτοῦ. καὶ δραμοῦσα ἡ
puella nūciauit in domū matris sue sēm
παῖς ἀνήγγειλεν εἰς τὸν οἶκον τῆς μητρὸς αὐτῆς κατὰ
verba hec. at rebecce erat frater: cui no
τὰ ῥήματα ταῦτα. τῇ δὲ ῥεβέκκᾳ ἦν ἀδελφός, ᾧ ὄνο
mē laban. τ cucurrit laban ad hoīes foras ad
μα λάβαν. καὶ ἔδραμε λάβαν πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἔξω ἐπὶ
fontē. τ factū ē qñ vidit inaures τ ar
τὴν πηγήν. καὶ ἐγένετο ἡνίκα εἶδε τὰ ἐνώτια καὶ τὰ ψέ
millas i duab' manibus sororis sue: et qñ au
λια ἐπὶ τὰς χεῖρας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ, καὶ ὅτε ἤ
diuit verba rebecce sororis sue dicen
κουσε τὰ ῥήματα ῥεβέκκας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ λεγού
tis. sic locutus ē mihi homo. τ venit ad hoīē
σης, οὕτω λελάληκέ μοι ὁ ἄνθρωπος. καὶ ἦλθε πρὸς τὸν ἄνθρωπον
stante ipso iuxta camelos ppe fontē. τ di
ἑστηκότος αὐτοῦ ἐπὶ τῶν καμήλων ἐπὶ τῆς πηγῆς. καὶ εἶ
xit ei huc ingredere bñdicte dñi: et cur
πεν αὐτῷ, δεῦρο εἴσελθε εὐλογητὸς κυρίου, ἵνα τί

Transla. Chal.

ואוחיאת קולתה לבית שקיא ורהטת עוד לבירא למימלי ומלת לכל גמלוהי: וגברא
שהי בה מסתכל שתיק למידע ההצליח יי אורחיה אם לא: והוה כד ספיקו גמליא
למשתי ונסיב גברא קדשא דדהבא תיקלא מתקליה ותרין שירין על ידהא מתקל
עסר סלעין דדהב בנה מתקלהון: ואמר בת מן את חוי כען לי האית בית אבוך אתר
כשר לנא למבת: ואמרת ליה בת בתואל אנא בר מלכה דילידת לנחור: ואמרת ליה
אף תבנא אף כסתא סגי עמנא אף אתר כשר למבת: וכרע גברא וסגיד קדם יי:
ואמר בריך יי אלהיה דרבוני אברהם דלא שבק טיבותיה וקושטיה מן רבוני
אנא באורח תקנא דברני יי בית אחוהי דרבוני: ורהטת עולימתא וחויאת לבית
אמה כפתגמיא האילין: ולרבקה אחא ושמיה לבן ורהט לבן לות גברא לברא לות
עינא: והוה כד חזא ית קדשא וית שיריא על ידי אחתיה וכד שמע ית פתגמי רבקה
אחתיה למימר כדין מליל עמי גברא ואתא לות גברא והא קאים על גמליא על
עינא: ואמר עול בריכא דיי למה

Primitiua chal.

שכך בור מלא
שרה סכל ידע
צלח שתה תקל
שרא חזה
בית
כסת ספא
רבה
טוב חיה
אל
שרא
אמר קום

Interp. chal.

et effudit hydriam suā in canali: τ cucurrit iterū ad puteum ad hauriendū: τ hausit oibus camelis eius. Uir autem admirabatur eam tacitus cōtemplando: vt sciret vtrum prosperasset dñs viam suam: an non. Et factum est quando cessauerūt bibere cameli: tulit vir inaurem aureā appendentē siclum vnum: τ duas armillas sup manus eius appendentes decem siclos auri. Et ait. Cuius filia es tu: indica obsecro mihi si est in domo patris tui locus sufficiens nobis ad manendum. Et dixit ei filia bathuelis ego sum filii melche quē peperit de nachor. Et ait ei. Etiā paleae τ pabuli multum est apud nos: locus quoq; sufficiens ad manendū. Et flexit vir genua sua: τ adorauit corā dño: et ait. Benedictus dñs deus dñi mei abraham: qui non dimisit misericordiā suam τ veritatem suā a dño meo: τ recta via duxit me dñs in domum fratris dñi mei. Et cucurrit puella: τ nunciauit in domo matris sue verba hec. Erat autē rebecce frater τ nomen eius laban: τ cucurrit laban ad virū foras ad fontē. Et factū est cum vidisset inaurē τ armillas in manib' sororis sue: τ cū audisset vba rebecce sororis sue dicētis hec locut' est mecū vir: venitq; ad virū: τ ecce stabat iuxta camelos prope fontē. Et ait. Ingredere benedicte dñi: cur

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp.latina.

stetisti foris: ego aũt pparaui domũ: et locũ
ἕστηκας ἔξω; ἐγὼ δὲ ἡτοίμασα τὴν οἰκίαν, καὶ τόπον
camelis. ingressus ẽ aũt homo in domũ. ⁊ de
ταῖς καμήλοις. εἰσῆλθε δὲ ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν οἰκίαν. καὶ ἀ-
strauit camelos. et dedit paleas ⁊ pa-
πέσαξε τὰς καμήλους. καὶ ἔδωκεν ἄχυρα καὶ χορ-
bula camelis: ⁊ aquã pedib⁹ ip-
τάσματα ταῖς καμήλοις, καὶ ὕδωρ τοῖς ποσὶν αὐ-
sius: et pedibus viroꝝ qui cũ eo. et
τοῦ, καὶ τοῖς ποσὶ τῶν ἀνδρῶν τῶν μετ᾽ αὐτοῦ. καὶ
apposuit illis panes ad comedẽdũ. et dixit: nõ
παρέθηκεν αὐτοῖς ἄρτους φαγεῖν. καὶ εἶπεν, οὐ μὴ
comedã: donec loquar ego verba mea. et di
φάγω, ἕως τοῦ λαλῆσαί με τὰ ῥήματά μου. καὶ εἶ-
xit: loquere. et dixit: seruus abraam sum ego. dñs
πε, λάλησον. καὶ εἶπε, παῖς ἀβραὰμ εἰμὶ ἐγώ. κύριος
aũt benedixit dño meo valde. et exaltat⁹ ẽ. et de
δὲ εὐλόγησε τὸν κύριόν μου σφόδρα. καὶ ὑψώθη. καὶ ἔ-
dit ei oues et vitulos aurũ et argẽ
δωκεν αὐτῷ πρόβατα καὶ μόσχους χρυσίον καὶ ἀργύ-
tũ et seruos et ancillas camelos et asinos.
ριον καὶ παῖδας καὶ παιδίσκας καμήλους καὶ ὄνους.
et pepit sarra mulier dñi mei filiũ vnũ do
ã.i:a. καὶ ἔτεκε σάρρα ἡ γυνὴ τοῦ κυρίου μου υἱὸν ἕνα τῷ κυ-
mino meo postq̃ consenuit ipse. et dedit ipsi q̃-
ρίῳ μου μετὰ τὸ γηράσαι αὐτόν. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὅ-
cũq̃ erãt ei. et adiurauit me dñs me⁹: dicẽs: nõ accipies
ã.co. σα ἦν αὐτῷ. καὶ ὥρκισέ με ὁ κύριός μου, λέγων, οὐ λήψῃ
vxorẽ filio meo de filiabus chana
γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν χανα-
neorũ: inĩ quos ego habito in terra eoꝝ. sed ad
ναίων, ἐν οἷς ἐγὼ παροικῶ ἐν τῇ γῇ αὐτῶν. ἀλλ᾽ εἰς τὸν
domũ patris mei perges et ad tribũ meã:
οἶκον τοῦ πατρός μου πορεύσῃ καὶ εἰς τὴν φυλήν μου,
et accipies vxorẽ filio meo. et dixi dño
καὶ λήψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου. καὶ εἶπα τῷ κυρίῳ
meo: ne forte nõ veniat mulier mecũ. et dixit
μου, μήποτε οὐ πορεύσεται ἡ γυνὴ μετ᾽ ἐμοῦ. καὶ εἶπέ
mihi: dñs deus cui cõplacui corã eo: ipse
μοι, κύριος ὁ θεὸς ᾧ εὐηρέστησα ἐναντίον αὐτοῦ, αὐτὸς
mittet angelũ suũ tecũ: et pspera͞bit
ἐξαποστελεῖ τὸν ἄγγελον αὐτοῦ μετὰ σοῦ, καὶ εὐοδώσει
E viã tuã: et accipies vxorẽ filio meo de
τὴν ὁδόν σου, καὶ λήψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἐκ
tribu mea: et de domo patris mei. tũc
τῆς φυλῆς μου, καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου. τό-
inocẽs eris a maledictiõe mea. qñ cui veneris
τε ἀθῷος ἔσῃ ἀπὸ τῆς ἀρᾶς μου. ἡνίκα γὰρ ἂν ἔλθῃς
ad meã tribũ: et nõ tibi dederit: eris inocẽs
εἰς τὴν ἐμὴν φυλήν, καὶ μή σοι δῶσι, ἔσῃ ἀθῷος
a iuramẽto tuo. et veniẽs hodie ad
ἀπὸ τοῦ ὁρκισμοῦ σου. καὶ ἐλθὼν σήμερον ἐπὶ
fontẽ: dixi: dñe deus
τὴν πηγήν, εἶπον, κύριε ὁ θεὸς

Transla.B.Hiero.

foris stas. Preparaui domum & locum camelis tuis. Et introduxit eum in hospitiũ: ac destrauit camelos: deditq̃ paleas & fenum: & aquã ad lauandos pedes camelorũ et virorũ: qui venerãt cũ eo. Et appositus est ĩ cõspectu eius panis. Q̃ ait. Nõ comedã donec loquar sermões meos. R̃ndit ei. loquere. At ille. Seruus inquit abraã sum. Et dñs bñdixit dño mĩo valde: & magnificatus est: & dedit ei oues & boues: argẽtũ & aurũ: seruos & ancillas: camelos & asinos. Et peperit sara vxor dñi mei filiũ dño mĩo in senectute sua: deditq̃ illi omnia q̃ habuerat. Et adiurauit me dñs meus dicẽs. Non accipies vxorem filio meo de filiabus chananeorum: in quorum terra habito: sed ad domũ p̃ris mei perges: & de cognatione mea accipies vxorem filio meo. Ego vero r̃ndi dño mĩo quid si noluerit venire mecũ mulier? Dñs ait in cuius conspectu ambulo: mittet angelum suum tecũ: & diriget viam tuam accipiesq̃ vxorẽ filio meo de cognatiõe mẽa & de domo p̃ris mei. Innocẽs eris a maledictõe mea cũ veneris ad pximos meos: & nõ dederint tibi. Veni ergo hodie ad fontẽ aque: & dixi. Domine deus

Tex.Heb. Gen. Ca.xxiiij.

תעמד בחוץ ואנכי פניתי הבית
ומקום לגמלים: ויבא האיש
הביתה ויפתח הגמלים ויתן תבן
ומספוא לגמלים ומים לרחץ
רגליו ורגלי האנשים אשר אתו:
ויישם לפניו לאכל ויאמר לא
אכל עד אם דברתי דברי ויאמר
דבר: ויאמר עבד אברהם אנכי:
ויהוה ברך את אדני מאד ויגדל
ויתן לו צאן ובקר וכסף וזהב
ועבדם ושפחת וגמלים וחמרים:
ותלד שרה אשת אדני בן לאדני
אחרי זקנתה ויתן לו את כל
אשר לו: וישבעני אדני לאמר
לא תקח אשה לבני מבנות
הכנעני אשר אנכי ישב בארצו:
אם לא אל בית אבי תלך ואל
משפחתי ולקחת אשה לבני:
ואמר אל אדני אלי לא תלך
האשה אחרי: ויאמר אלי יהוה
אשר התהלכתי לפניו ישלח
מלאכו אתך והצליח דרכך
ולקחת אשה לבני ממשפחתי
ומבית אבי: אז תנקה מאלתי כי
תבוא אל משפחתי ואם לא יתנו
לך והיית נקי מאלתי: ואבא
היום אל העין ואמר יהוה אלהי

Primitiua.heb.

עמד פנה
קום בוא
פתח נתן
ספא
שום פנה
גדל
נתן
ילד
שבע
לקח
הלך
שפחה
שלח
צלח
נקה אלה
נתן
היה בוא

Transla.Chal.

את קאים בברא ואנא פניתי ביתא ואתר כשר לגמליא: ועאל גברא לביתא ושרא
גמליא ויהב תבנא וכיסתא לגמליא ומיא לאסחאה רגלוהי ורגלי גבריא דעמיה:
ושויו קדמוהי למיכל ואמר לא איכול עד דאמליל פתגמי ואמר מליל: ואמר
עבדא דאברהם אנא: ויי בריך ית רבוני לחדא ורבא ויהב ליה ען ותורין וכספא
ודהבא ועבדין ואמהן וגמלין וחמרין: וילידת שרה אתת רבוני בר לרבוני בתר
דסיבת ויהב ליה ית כל דליה: וקיים עלי רבוני למימר לא תיסב אתתא לברי
מבנת כנענאה דאנא יתיב בארעהון: אלהין לבית אבא תיזיל ולזרעיתי ותיסב אתתא
לברי: ואמרית לרבוני מאים לא תיזיל אתתא בתרי: ואמר לי יי דפלחית קדמוהי
ישלח מלאכיה עמך ויצלח ארחך ותיסב אתתא לברי מזרעיתי ומבית אבא: בכן
תהא זכאי ממומתי ארי תיתי לזרעיתי ואם לא יתנון לך ותהא זכאי ממומתי:
ואתיתי יומא דין לעינא ואמרית יי אלהיה

Interp.chal.

stas foris: ego aũt pparaui domũ: ⁊ locũ aptum camelis. Et ingressus est vir in domũ: ⁊ soluit camelos et dedit paleas ⁊ pabulũ camelis: ⁊ aquã ad lauãdos pedes eius ⁊ pedes viroꝝ qui erant cũ eo: ⁊ posuerũt corã eo cibũ: ⁊ ait. Non comedã donec loquar sermones meos. Et dixit. Loquere. Et ait. Seruus abrahe ego sum: et dñs benedixit dño meo valde: ⁊ magnificatus est: ⁊ dedit ei oues ⁊ boues: ⁊ argentũ ⁊ aurũ: et seruos ⁊ ancillas: ⁊ camelos ⁊ asinos. Et peperit sara vxor dñi mei filiũ dño meo postq̃ senuit: deditq̃ illi oĩa que habebat. Et adiurauit me dñs meus dicens. Non accipies vxorẽ filio meo de filiab⁹ chananeoꝝ: in quoꝝ t̃ra ego habito. Sed ad domũ p̃ris mei ibis: ⁊ ad cognationẽ meã: ⁊ accipies vxorem filio meo. Et dixi dño meo. forte nõ veniet mulier post me. Et dixit mihi. Dñs in cuius cõspectu ego seruio mittet angelum suũ tecum: ⁊ diriget viam tuã: ⁊ accipies vxorẽ filio meo de cognatione mea ⁊ de domo patris mei. Tunc eris innocẽs a maledictione mea: quãdo iueris ad cognationem meam: ⁊ si non dederint tibi: eris innocens a maledictione mea. Et veni hodie ad fontem: ⁊ dixi domine deus

Primitiua chal.

פנה עול
כסת סחא
שוה אכל מלל
רבה
אנת שוב
קום אמר נסב
אזל
שלח
לאך צלח נסב
הוה זכה אום
דבר נתן אתא

Priuatiua heb.	Tex.Heb.
יָשׁ	אֲדֹנִי אַבְרָהָם אִם יֶשְׁךָ נָּא ׳׳׳
	מַצְלִיחַ דַּרְכִּי אֲשֶׁר אָנֹכִי הֹלֵךְ ׳׳
	עָלֶיהָ: הִנֵּה אָנֹכִי נִצָּב עַל עֵין ׳׳׳
	הַמָּיִם וְהָיָה הָעַלְמָה הַיֹּצֵאת ׳׳
שָׁקָה	לִשְׁאֹב וְאָמַרְתִּי אֵלֶיהָ הַשְׁקִינִי ׳
	נָא מְעַט מַיִם מִכַּדֵּךְ: וְאָמְרָה אֵלַי ׳
	גַּם אַתָּה שְׁתֵה וְגַם לִגְמַלֶּיךָ ׳׳׳
שָׁאַב יָכַח	אֶשְׁאָב הִוא הָאִשָּׁה אֲשֶׁר הֹכִיחַ
כָּלָה	יְהוָה לְבֶן אֲדֹנִי: אֲנִי טֶרֶם אֲכַלֶּה ׳
	לְדַבֵּר אֶל לִבִּי וְהִנֵּה רִבְקָה יֹצֵאת
יָרַד	וְכַדָּהּ עַל שִׁכְמָהּ וַתֵּרֶד הָעַיְנָה ׳׳
	וַתִּשְׁאָב וָאֹמַר אֵלֶיהָ הַשְׁקִינִי ׳׳
מָהַר	נָא: וַתְּמַהֵר וַתּוֹרֶד כַּדָּהּ מֵעָלֶיהָ ׳
שָׁקָה	וַתֹּאמֶר שְׁתֵה וְגַם גְּמַלֶּיךָ אַשְׁקֶה
שָׁתָה	וָאֵשְׁתְּ וְגַם הַגְּמַלִּים הִשְׁקָתָה: ׳׳׳
שָׁאַל	וָאֶשְׁאַל אֹתָהּ וָאֹמַר בַּת מִי אַתְּ ׳
אָמַר	וַתֹּאמֶר בַּת בְּתוּאֵל בֶּן נָחוֹר אֲשֶׁר
שׂוּם	יָלְדָה לּוֹ מִלְכָּה וָאָשִׂם הַנֶּזֶם עַל
צָמַד קָדַד	אַפָּהּ וְהַצְּמִידִים עַל יָדֶיהָ: וָאֶקֹּד ׳
שָׁחָה בָּרַךְ	וָאֶשְׁתַּחֲוֶה לַיהוָה וָאֲבָרֵךְ אֶת ׳׳׳
	יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנִי אַבְרָהָם אֲשֶׁר ׳
נָחָה	הִנְחַנִי בְּדֶרֶךְ אֱמֶת לָקַחַת אֶת בַּת
יָשׁ	אֲחִי אֲדֹנִי לִבְנוֹ: וְעַתָּה אִם יֶשְׁכֶם
עָשָׂה נָגַד	עֹשִׂים חֶסֶד וֶאֱמֶת אֶת אֲדֹנִי הַגִּידוּ
פָּנָה	לִי וְאִם לֹא הַגִּידוּ לִי וְאֶפְנֶה עַל
יָמַן עָנָה	יָמִין אוֹ עַל שְׂמֹאל: וַיַּעַן לָבָן ׳׳׳
אָמַר	וּבְתוּאֵל וַיֹּאמְרוּ מֵיְהוָה יָצָא ׳׳׳

Trãsla.B.Hiero.

domini mei abraam: si ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞ direxisti viam meam ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞ in qua nunc ambulo: ecce sto iuxta fontem aque: & virgo q̃ egredietur ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞ ad hauriendam aquam: audierit a me: da mihi pauxillũ aq̃ ad bibẽdũ de hydria tua: & dixerit mihi: & tu bibe: & camelis tuis ∞∞∞∞∞∞∞ hauriam: ipsa est mulier quam preparauit ∞ dominus filio domini mei. Cumq; hec tacitus mecum voluerẽ: apparuit rebecca veniens cũ hydria quã portabat in scapula: descẽditq; ad fõtẽ: & hausit aquã. Et aio ad eã. Da mihi paululũ biberẽ. q̃ festinãs deposuit hydriã de hũero & dixit mihi. Et tu bibe: & camelis tuis tribuã potũ. Bibi: & adaquauit camelos. ∞∞∞∞∞∞∞∞ Interrogauiq; eam & dixi. Cuius es filia? que rñdit. Filia bathuelis sum filii nachor: quẽ pepit ei melcha. Suspẽdi itaq; inaures ad ornãdã faciẽ eius: & armillas posui in manib9 eius. Pronusq; adoraui dominum: benedicẽs ∞∞ domino deo dñi mei abraam: qui ∞∞∞∞∞∞∞ perduxit me recto itinere: vt sumerem filiã fratris domini mei filio eius. Quamobrem si facitis miam & veritatẽ cũ dño meo: indicate mihi. Sin autẽ aliud placet: & hoc dicite mihi: vt vadã ad dexterã siue ad sinistrã. Rñderũt q; labã & batuel. A domino egressus est ∞∞∞∞

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp.latina.

dñi mei abraam: si tu psperã facis viã meã:
τοῦ κυρίου μου ἀβραάμ, εἰ σὺ εὐοδοῖς τὴν ὁδόν μου,
in q̃ nũc ego ambulo in ea: ecce steti supra
ἐν ᾗ νῦν ἐγὼ πορεύομαι ἐν αὐτῇ, ἰδοὺ ἐφίσταμαι ἐπὶ
fontẽ aque: et filie hoim
τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος, καὶ αἱ θυγατέρες τῶν ἀνθρώπων
ciuitatis egrediuntur ad hauriẽdũ aquã. et erit
τῆς πόλεως ἐκπορεύονται ἀντλῆσαι ὕδωρ. καὶ ἔσται ἡ
virgo: cui vtiq; ego dixero: pota me parũ aque
παρθένος, ᾗ ἂν ἐγὼ εἴπω, πότισόν με μικρὸν ὕδωρ
de hydria tua: et dixerit mihi bibe tu: et
ἐκ τῆς ὑδρίας σου, καὶ εἴπῃ μοι πίε σύ, καὶ ταῖς
camelis tuis hauriã aquã hec mulier quã ppauit
καμήλοις σου ὑδρεύσομαι. αὕτη ἡ γυνὴ ἣν ἡτοίμασε
dñs suo seruo isaac. et in hoc cognos
κ͞ς τῷ ἑαυτοῦ θεράποντι ἰσαάκ. καὶ ἐν τούτῳ γνώσο
scã q fecisti miaz dño meo abraã.
μαι ὅτι ἐποίησας ἔλεος τῷ κυρίῳ μου ἀβραάμ.
et factũ ẽ anteq̃ ego pficerẽ loqui in mente
καὶ ἐγένετο πρὸ τοῦ με συντελέσαι λαλοῦντα ἐν τῇ διανοί
mea. et ecce statim rebecca egressa est habẽs
ᾳ μου. καὶ ἰδοὺ εὐθὺς ῥεβέκκα ἐξεπορεύετο ἔχου
hydriã sup humeros: et descẽdit ad fon
σα τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τῶν ὤμων, καὶ κατέβη ἐπὶ τὴν πη
tẽ: et hausit aquã. et dixi ei pota me parũ a
γήν, καὶ ὑδρεύσατο. καὶ εἶπα αὐτῇ πότισόν με μικρὸν ὕ
que. et festinãs deposuit hydriã suã a scap
δωρ. καὶ σπεύσασα καθεῖλε τὴν ὑδρίαν αὐτῆς ἀφ' ἑαυ
su. et dixit bibe tu: et camelis tuis potũ dabo. et
τῆς, καὶ εἶπε πίε σύ, καὶ τὰς καμήλους σου ποτιῶ. καὶ
bibi: et camelos meos adaquit. et interrogaui
ἔπιον, καὶ τὰς καμήλους μου ἐπότισε. καὶ ἠρώτησα
eã: et dixi: cui9 filia es: nũcia mihi. illa aũt
αὐτήν, καὶ εἶπα, τίνος θυγάτηρ εἶ, ἀνάγγειλόν μοι. ἡ δὲ
dixit filia bathuel sum ego filii nachor: quẽ pepit ei
εἶπε θυγάτηρ βαθουὴλ εἰμὶ ἐγὼ τοῦ ναχώρ, ὃν ἔτεκεν αὐ
melcha. et circũposui ei inaures et armil
τῷ μελχά. καὶ περιέθηκα αὐτῇ τὰ ἐνώτια καὶ τὰ ψέ
las circa man9 eius. et complacẽs adoraui
λια περὶ τὰς χεῖρας αὐτῆς. καὶ εὐδοκήσας προσεκύνη
dñs. et benedixi dñm deũ dñi mei abra
σα τῷ κυρίῳ. καὶ εὐλόγησα κ͞ν τὸν θεὸν τοῦ κ͞υ μου ἀβρα
am. q pspauit me in via veritatis vt acciperẽ fili
άμ. ὃς εὐώδωσέ με ἐν ὁδῷ ἀληθείας λαβεῖν τὴν θυγα
am fratris dñi mei filio suo.
τέρα τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ κυρίου μου τῷ υἱῷ αὐτοῦ.
si ergo facitis vos miaz et iusticiã cum
εἰ οὖν ποιεῖτε ὑμεῖς ἔλεος καὶ δικαιοσύνην πρὸς τὸν
dño meo: nũciate mihi. si aũt nõ nũciate
κύριόν μου, ἀπαγγείλατέ μοι. εἰ δὲ μή, ἀπαγγείλα
mihi vt reuertar ad dextrã l ad sinistrã. respõdẽ
τέ μοι ἵνα ἐπιστρέψω εἰς δεξιὰν ἢ εἰς ἀριστεράν. ἀποκρι
tes aũt laban et bathuel: dixerũt. a dño egressa ẽ
θέντες δὲ λάβαν καὶ βαθουήλ, εἶπον. παρὰ κυρίου ἐξῆλ

Priuatiua chal.

צְלַח
קוּם הֲוָה צְלַם
נְפַק מְלָא שְׁקָה
קְלִתָא אֲמַר
שְׁתָה מַלֵּא אִית
רְבָה שְׁצָא מַלָּא
שְׁקָה אֲתָא
שְׁקָה שְׁתָה שְׁוָה
שְׁרָא רְבַה נְסַב
טוּב חֲוָה פְּנָה
תוּב

Interp.chal.

dñi mei abrahã: si est voluntas corã te: vt dirigas viã meã in qua nunc ego ambulo: ecce ego sto iuxta fontẽ aque: et erit puella que egressa fuerit ad hauriendũ: et dixero ei da mihi obsecro paululũ aque ad bibendũ de hydria tua: et dixerit mihi: tu quoq; bibe et etiã camelis tuis hauriã: ipsa est mulier quã preparauit dñs filio dñi mei. Anteq̃ cessarẽ loqui cũ corde meo: ecce rebecca egrediebatur et hydria sua sup humerũ eius erat: descẽditq; ad fontẽ et ipleuit illã. Et dixi ei. Da mihi bibere obsecro: et festinauit: et deposuit hydriam suã desup se: et dixit. Bibe: et etiã camelis tuis potum dabo. Et bibi: camelos quoq; adaquauit. Et interrogaui eam: et dixi. Cuius filia es tu? Et ait. Filia bathuelis filii nachor: quẽ pepit ei melcha. et posui inaurem sup faciem eius: et armillas sup manus eius. et flexi genua et adoraui corã dño: et benedixi dño deo dñi mei abrahã: qui duxit me in viam rectã: vt acciperem filiam fratris dñi mei filio suo. Et nunc si vos facitis misericordiã et veritatẽ cum dño meo: annũciate mihi. si autem non: indicate mihi: et diuertam ad dexteram aut ad sinistram. Respondit q; labã et bathuel: et dixerunt. A facie domini egressus est

Transla. Chal.

רִבּוֹנִי אַבְרָהָם אִם אִית כְּעַן רַעֲוָא קֳדָמָךְ לְאַצְלָחָא אָרְחִי דַּאֲנָא אָזֵיל עֲלַהּ: הָא אֲנָא
קָאֵים עַל עֵינָא דְּמַיָּא וּתְהֵי עוּלֵימְתָא דְּתִיפּוֹק לְמִמְלֵי וְאֵימַר לַהּ אַשְׁקִינִי כְעַן זְעֵיר
מַיָּא מִקּוּלְּתִיךְ: וְתֵימַר לִי אַף אַתְּ אִשְׁתְּ וְאַף לְגַמְלָךְ אֲמַלֵּי הִיא אִתְּתָא דְּזַמֵּין יְיָ ׳
לְבַר רִבּוֹנִי: עַד לָא שֵׁצֵיתִי לְמַלָּלָא עִם לִבִּי וְהָא רִבְקָה נָפְקַת וְקוּלְּתַהּ עַל כַּתְפַהּ
וּנְחָתַת לְעֵינָא וּמְלַת וַאֲמָרִית לַהּ אַשְׁקִינִי כְעַן: וְאוֹחִיאַת וְאַחֲתַת קוּלְּתַהּ מֵעֲלַהּ ׳׳
וַאֲמָרַת אִשְׁתְּ וְאַף גַמְלָךְ אַשְׁקֵי וּשְׁתֵיתִי וְאַף יָת גַמְלַיָּא אַשְׁקִיאַת: וּשְׁאֵלִית יָתַהּ
וַאֲמָרִית בַּת מַן אַתְּ וַאֲמָרַת בַּת בְּתוּאֵל בַּר נָחוֹר דִּילִידַת לֵיהּ מִלְכָּה וְשַׁוֵּיתִי קָדָשָׁא
עַל אַפַּהָא וְשֵׁירַיָּא עַל יְדַהָא: וּכְרָעִית וּסְגִידִית קֳדָם יְיָ וּבָרֵכִית יָת יְיָ אֱלָהֵיהּ ׳׳
דְּרִבּוֹנִי אַבְרָהָם דְּדַבְּרַנִי בְּאוֹרַח קְשׁוֹט לְמִיסַּב יָת בַּת אֲחוּהִי דְּרִבּוֹנִי לִבְרֵיהּ: וּכְעַן אִם
אִיתֵיכוֹן עָבְדִין טֵיבוּ וּקְשׁוֹט עִם רִבּוֹנִי חַווֹ לִי וְאִם לָא חַווֹ לִי וְאֶפְנֵי עַל יַמִּינָא אוֹ עַל
שְׂמָאלָא: וַאֲתֵיב לָבָן וּבְתוּאֵל וַאֲמַרוּ מִן קֳדָם יְיָ נְפַק ׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳

Trāsla.Grec.lxx.cū interp.latina.

res hec. nō poterim⁹ tibi ꝯdicere ma
τὸ πρᾶγμα τοῦτο· οὐ δυνησόμεθα σοι ἀντειπεῖν κα
lū aut bonū. ecce rebecca corā te: tollēs re
κὸν ἢ καλόν. ἰδοὺ ῥεβέκκα ἐναντίον σου, λαβὼν ἀπό
uertere. ⁊ sit vxor filio dn̄i tui: sicut lo
τρεχε· καὶ ἔστω γυνὴ τῷ υἱῷ τοῦ κυρίου σου, καθὰ ἐλά
cut⁹ ē dn̄s: factū ē aūt cū audiret puer abra
λησε κύριος. ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἀκοῦσαι τὸν παῖδα τὸν ἀβραὰ
am verba eorū: adorauit sup terrā
ἀμ τῶν ῥημάτων αὐτῶν, προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν τῷ
dn̄s. et ꝓferēs seruus vasa argētea ⁊ au
κυρίῳ. καὶ ἐξενέγκας ὁ παῖς σκεύη ἀργυρᾶ καὶ χρυ
rea ⁊ vestem: dedit rebecce. ⁊ dona de
σᾶ καὶ ἱματισμόν, ἔδωκε τῇ ῥεβέκκᾳ· καὶ δῶρα ἔδω
dit fratri ei⁹: ⁊ matri eius. ⁊ comederūt
κε τῷ ἀδελφῷ αὐτῆς, καὶ τῇ μητρὶ αὐτῆς· καὶ ἔφαγον
et biberūt ipse ⁊ viri cū eo existēs: ⁊
καὶ ἔπιον αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες, καὶ
dormierūt. et surgēs puer: mane: dixit. di
ἐκοιμήθησαν· καὶ ἀναστὰς ὁ παῖς, τὸ πρωῒ, εἶπεν. ἐκ
mittite me: vt vadā ad dn̄m meū. dixerūt aūt
πέμψατέ με, ἵνα ἀπέλθω πρὸς τὸν κύριόν μου. εἶπαν δὲ
fratres eius ⁊ mater: maneat virgo
οἱ ἀδελφοὶ αὐτῆς καὶ ἡ μήτηρ, μεινάτω ἡ παρθένος
nobiscū dies quasi decē. et post hoc ꝓficisce
μεθ' ἡμῶν ἡμέρας ὡσεὶ δέκα· καὶ μετὰ τοῦτο ἀπελεύ
tur. ille aūt dixit ad eos: ne detineatis me. ⁊ dn̄s
σεται. ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς, μὴ κατέχετέ με· καὶ κς
ꝓsperauit viā meā: dimittite me: vt per
εὐόδωσε τὴν ὁδόν μου, ἐκπέμψατέ με, ἵνα ἀπέλ
gā ad dn̄s meū. dixerūt aūt: vocemus puel
θω πρὸς τὸν κύριόν μου. εἶπον δέ, καλέσωμεν τὴν παῖ
lam: interrogem⁹ os eius. et vocauerūt
δα, ἐρωτήσωμεν τὸ στόμα αὐτῆς. καὶ ἐκάλεσαν τὴν
rebeccā: et dixerūt ei. ibis cum hoīe
ῥεβέκκαν, καὶ εἶπον αὐτῇ· πορεύσῃ μετὰ τοῦ ἀνθρώ
isto? illa aūt dixit vadam. et dimiserūt
που τούτου; ἡ δὲ εἶπε πορεύσομαι. καὶ ἐξέπεμψαν τὴν
G rebeccam sororē eorū: et substantiā e
ῥεβέκκαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν, καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐ
ius: et seruū abraā: et eos q̄ cū eo.
τῆς, καὶ τὸν παῖδα τοῦ ἀβραάμ, καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ.
et benedixerūt rebeccā sororē eorū: et di
καὶ εὐλόγησαν ῥεβέκκαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν, καὶ εἶ
xerūt ei: soror nr̄a es. fias in milia decē
πον αὐτῇ, ἀδελφὴ ἡμῶν εἶ· γίνου εἰς χιλιάδας μυριά
miliū ⁊ hereditet semē tuū ciuitates
δων καὶ κληρονομησάτω τὸ σπέρμα σου τὰς πόλεις
aduersariorꝫ. surgēs aūt rebecca et ancille
τῶν ὑπεναντίων. ἀναστᾶσα δὲ ἡ ῥεβέκκα καὶ αἱ ἅβραι
eius: ascēderūt sup camelos: ⁊ abierūt
αὐτῆς, ἐπέβησαν ἐπὶ τὰς καμήλους, καὶ ἐπορεύθησαν
cum hoīe. et accipiēs puer rebeccā:
μετὰ τοῦ ἀνθρώπου· καὶ ἀναλαβὼν ὁ παῖς τὴν ῥεβέκκαν,

Trāsla.B.Hiero.

sermo. Nō possumus extra placitū eius quicq̄ aliud loqui tecū. En rebecca corā te ē: tolle eam: & proficiscere: & sit vxor filii dn̄i tui: sicut locutus est dominus. Quod cum audisset puer abraam: procidens adorauit in terrā dn̄m. Prolatisq; vasis argenteis & aureis ac vestibus dedit ea rebecce ꝓ munere. Fratribus quoq; eius & matri dona obtulit. Inito cōuiuio vescētes pariter & bibētes manserunt ibi. Surgens aūt mane locutus est puer. Dimitte me vt vadā ad dn̄m meum. Rn̄derūtq; frater eius & mr̄. Maneat puella saltē decē dies apud nos: & postea proficiscetur. nolite ait me retinere: quia dn̄s direxit viā meam. Dimittite me vt pgā ad dn̄m meum. Et dixerūt. Vocemus puellā & q̄ramus ipsius volūtatē. Cūq; vocata venisset: sciscitati sūt. Vis ire cum homine isto? Que ait. Vadam. Dimiserunt ergo eam & nutricem illius: seruūq; abraam & comites eius iprecātes ꝓspa sorori sue atq; dicētes. Soror nostra es. Crescas in mille milia: & possideat semen tuū portas inimicorū suorū. Igr̄ rebecca & puelle illius ascensis camelis secute sunt virū: q festinus reuertebatur ad dn̄m suū. Eo āt

Ter.Heb. Gen. Ca.xxiiii.

הדבר לא נוכל דבר אליך רע
או טוב: הנה רבקה לפניך קח
ולך ותהי אשה לבן אדניך
כאשר דבר יהוה: ויהי כאשר
שמע עבד אברהם את דבריהם
וישתחו ארצה ליהוה: ויוצא
העבד כלי כסף וכלי זהב ובגדים
ויתן לרבקה ומגדנת נתן לאחיה
ולאמה: ויאכלו וישתו הוא
והאנשים אשר עמו וילינו
ויקומו בבקר ויאמר שלחני
לאדני: ויאמר אחיה ואמה תשב
הנער אתנו ימים או עשור אחר
תלך: ויאמר אלהם אל תאחרו
אתי ויהוה הצליח דרכי שלחוני
ואלכה לאדני: ויאמרו נקרא
לנער ונשאלה את פיה: ויקראו
לרבקה ויאמרו אליה התלכי
עם האיש הזה ותאמר אלך:
וישלחו את רבקה אחתם ואת
מנקתה ואת עבד אברהם ואת
אנשיו: ויברכו את רבקה ויאמרו
לה אחתנו את היי לאלפי רבבה
ויירש זרעך את שער שנאיו:
ותקם רבקה ונערתיה ותרכבנה
על הגמלים ותלכנה אחרי
האיש ויקח העבד את רבקה

Primitiua heb.

יכל רעע
פנה לקח
הלך היה

שחה יצא
כלה
נתן
אכל שתה
לון
קום
ישב
יום עשר
הלך אחר
צלח
קרא
שאל פה

שלח
ינק
ברך
היה
ירש
קום רכב
הלך
לקח

Transla.Chal.

פתגמא לית אנחנא יכלין למללא עמך ביש או טב: הא רבקה קדמך דבר ואזיל
ותהא אתתא לבר רבונך כמא דמליל יי: והוה כד שמע עבדא דאברהם ית פתגמיהון
וסגיד על ארעא קדם יי: ואפיק עבדא מאנין דכסף ומאנין דדהב ולבושין ויהב
לרבקה ומגדנין יהב לאחוהא ולאמה: ואכלו ושתיאו הוא וגבריא דעמיה ובתו
וקמו בצפרא ואמר שלחוני לות רבוני: ואמר אחוהא ואמה תתיב עולימתא עמנא
עידן בעידן או עשרה ירחין בתר כן תיזיל: ואמר להון לא תאחרון יתי ויי אצלח
ארחי שלחוני ואיהך לות רבוני: ואמרו נקרי לעולימתא ונשמע מה דהיא אמרת
וקרו לרבקה ואמרו לה התיזלין עם גברא הדין ואמרת איזיל: ושלחו ית רבקה
אחתהון וית מינקתה וית עבדא דאברהם וית גברוהי: ובריכו ית רבקה ואמרו לה
אחתנא את הוי לאלפין ולרבון וירתון בניכי ית קרוי שנאיהון: וקמת רבקה
ועולימתהא ורכיבא על גמליא ואזלן בתר גברא ודבר עבדא ית רבקה

Interp.chal.

sermo: non possumus nos loqui tecū malū aut bonū. Ecce rebecca coram te est: tolle eam ⁊ vade: ⁊ sit vxor filio dn̄i tui: sicut locutus est dn̄s. Et factū est cum audisset seruus abrahe verba eorum: adorauit in terra coram dn̄o. Et protulit seruus vasa argentea et vasa aurea ⁊ vestes: ⁊ dedit rebecce: ⁊ munera dedit fratri eius ⁊ matri. Et comederūt ⁊ biberunt ille ⁊ viri qui erant cum eo: ⁊ dormierunt: ⁊ surrexerunt mane. Et dixit. Mittite me ad dn̄m meum. Et dixit frater eius et mater. Maneat puella nobiscum aliquo tempore: aut decem mēsibus: ⁊ postea ibit. Et dixit eis. Ne retineatis me: dn̄s autē direxit viam meam: dimittite me vt vadā ad dn̄m meum. Dixerūtq; vocemus puellam: ⁊ audiamus quid ipsa dicat. Uocaueruntq; rebeccam: ⁊ dixerunt ei. Nunquid ibis cum viro isto? Et dixit: vadam. Dimiserūtq; rebeccā sororem suam et nutricem eius: ⁊ seruum abrahe ⁊ viros eius. Et benedixerunt rebecce atq; dixerūt ei. Soror nostra tu sis in millia milliū: ⁊ possideant filij tui ciuitates inimicorum suorū. Et surrexit rebecca ⁊ puelle eius: et ascenderunt super camelos: ⁊ ibant post virum. et tulit seruus rebeccam: ⁊ abijt

Primitiua chal.

טוב
הוה רבה
נפק
שתה
קום רבה יתב
עלם אזל אחר
צלח יהך קרא
שמע קרא אזל
ינק
הוה רבב ירת
קום קום

Tex. Heb.

וילך: ויצחק בא מבוא באר לחי · בוא
ראי והוא ישב בארץ הנגב: · ראה
ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות · פנה
ערב וישא עיניו וירא והנה · נשא ראה
גמלים באים: ותשא רבקה את · בוא
עיניה ותרא את יצחק ותפל · נפל
מעל הגמל: ותאמר אל העבד מי
האיש הלזה ההלך בשדה
לקראתנו ויאמר העבד הוא
אדני ותקח הצעיף ותתכס ויספר · לקח כסה ספר
העבד ליצחק את כל הדברים
אשר עשה: ויבאה יצחק האהלה · בוא
שרה אמו ויקח את רבקה ותהי · היה
לו לאשה ויאהבה וינחם יצחק · אהב נחם
אחרי אמו: ויסף אברהם

Cap. xxv.

ויקח אשה ושמה קטורה: ותלד · לקח איש ילד
לו את זמרן ואת יקשן ואת מדן
ואת מדין ואת ישבק ואת שוח:
ויקשן ילד את שבא ואת דדן
ובני דדן היו אשורם ולטושם · היה
ולאמים: ובני מדין עיפה ועפר
וחנך ואבידע ואלדעה כל אלה
בני קטורה: ויתן אברהם את כל · נתן
אשר לו ליצחק: ולבני
הפילגשים אשר לאברהם נתן · פלגש
אברהם מתנת וישלחם מעל · נתן שלח
יצחק בנו בעודנו חי קדמה אל

Trāsla. B. Hiero.

tpe deābulabat isaac p viā q̄ ducit ad puteū: cuius nomē est viuentis & vidētis. Habitabat eī in terra australi: & egressus fuerat ad meditādū in agro iclinata iā die. Cūq; eleuasset oculos vidit camelos veniētes procul. Rebecca quoq; conspecto isaac descendit de camelo: & ait ad puerum. quis est ille homo qui venit p agrum in occursum nobis. dixitq; ei. Ipse est dñs meus. At illa tollēs cito palliū suum opuit se. Seruus āt cuncta q̄ gesserat narrauit dño suo isaac. q introduxit eā i tabernaculum sare mrīs sue: & accepit eā vxorē: & in tm̄ dilexit eā: vt dolorē q ex morte mrīs eius acciderat tpa

Cap. 25.

Haret. Braam vero aliam duxit vxorem nomie cethuram: que peperit ei zamrā & iecsan & madan & madian: & iesboch & sue. Iecsan quoq; genuit saba & dadan. Filii dadā fuerūt assurim & lathusim & laomim. At vero ex madiā ortus est epha & epher & enoch & abida & heldaa. Oēs hi filii cethure. deditq; abraam cuncta q̄ possederat isaac. Filiis autem concubinarū largitus est munera: & separauit eos ab isaac filio suo: dum adhuc ipse viueret ad

Trāsla. Grec. lxx. cū interp. latina.

abiit. isaac āt ambulabat p desertū iux
ἀπῆλθεν. ἰσαὰκ δὲ ἐπορεύετο διὰ τῆς ἐρήμου κα
ta puteū visionis. ipse āt habitabat in
τὰ τὸ φρέαρ τῆς ὁράσεως. αὐτὸς δὲ κατῴκει ἐν τῇ
terra ad aphricū. egressus ē āt isaac exercerī in
γῇ πρὸς λίβα. ἐξῆλθε δὲ ἰσαὰκ ἀδολεσχῆσαι ἐν τῷ
agro ad meridiē. et respiciens ocu
πεδίῳ πρὸς δείλης. καὶ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλ
lis: vidit camelos venientes. et respiciēs
μοῖς, εἶδε καμήλους ἐρχομένας. καὶ ἀναβλέψα
rebecca oculis: vidit isaac. et
σα ῥεβέκκα τοῖς ὀφθαλμοῖς, εἶδε τὸν ἰσαάκ. καὶ
desiliit a camelo. et dixit pue
κατεπήδησεν ἀπὸ τῆς καμήλου. καὶ εἶπε τῷ παι
ro: quis est homo ille qui venit in
δί, τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὁ πορευόμενος ἐν
agro in occursum nrm. dixit āt puer:
τῷ πεδίῳ εἰς συνάντησιν ἡμῶν. εἶπε δὲ ὁ παῖς,
hic dñs me⁹. at illa accipiens palliū coo
οὗτος ὁ κύριός μου. ἡ δὲ λαβοῦσα τὸ θέριστρον πε
peruit se. et narrauit seru⁹ isaac cun
ριεβάλετο. καὶ διηγήσατο ὁ παῖς τῷ ἰσαὰκ πάν
cta verba q̄ fecit. intrauit āt isaac in
τα τὰ ῥήματα ἃ ἐποίησεν. εἰσῆλθε δὲ ἰσαὰκ εἰς τὸν
domū mrīs sue. et accepit rebeccā.
οἶκον τῆς μητρὸς αὐτοῦ. καὶ ἔλαβε τὴν ῥεβέκκαν.
et fuit illi⁹ vxor. et dilexit eam. et cōso
καὶ ἐγένετο αὐτοῦ γυνή. καὶ ἠγάπησεν αὐτήν. καὶ παρε
latus ē isaac de sarra matre sua.
κλήθη ἰσαὰκ περὶ σάρρας τῆς μητρὸς αὐτοῦ. Ca. 25.

Hadiciens āt abraā: accepit vxorē. cui
Προσθέμενος δὲ ἀβραάμ, ἔλαβε γυναῖκα. ᾗ
nomē cethura. pepit āt illi zābran. et
ὄνομα χεττούρα. ἔτεκε δὲ αὐτῷ τὸν ζεμβράν. καὶ
iectā. et madal. et madian. et
τὸν ἰεκτάν. καὶ τὸν μαδάλ. καὶ τὸν μαδιάν. καὶ τὸν
iesbooc. et sobe. iectā āt genuit saba.
ἰεσβόκ. καὶ τὸν σωβέ. ἰεκτὰν δὲ ἐγέννησε τὸν σαβά.
et dedan. filii dedan fuerunt assurim. et lat
καὶ τὸν δεδάν. υἱοὶ δὲ δεδὰν ἐγένοντο ἀσσουριείμ. καὶ λατ
tusim. et laomim. filii āt madiā: gephar.
τουσιείμ. καὶ λαωμιείμ. υἱοὶ δὲ μαδιάμ, γεφάρ.
et apher. et enoch. et abida. et raga. oēs
καὶ ἀφείρ. καὶ ἐνώχ. καὶ ἀβιδά. καὶ ῥαγά. πάντες
isti fuerūt filii chetture. dedit āt abraā om
οὗτοι ἦσαν υἱοὶ χεττούρας. ἔδωκε δὲ ἀβραὰμ πάν
nē substantiā suā isaac filio suo. et
τα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ ἰσαὰκ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. καὶ
filiis cōcubinarū suarū dedit abraā
τοῖς υἱοῖς τῶν παλλακῶν αὐτοῦ ἔδωκεν ἀβραὰμ
munera. et misit eos ab isaac
δόματα. καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς ἀπὸ ἰσαὰκ τοῦ
filio suo: adhuc viuente ipso: ad orientē in
υἱοῦ αὐτοῦ, ἔτι ζῶντος αὐτοῦ, πρὸς ἀνατολὰς εἰς

Transla. Chal.

ואזל: ויצחק עאל ממיתוהי מבירא דמלאך קימא אתחזי עלה והוא יתיב בארעא
דרומא: ונפק יצחק לצלאה בחקלא למתפני רמשא וזקף עינוהי וחזא והא
גמליא אתין: וזקפת רבקה ית עינהא וחזת ית יצחק ואתרכינת מעל גמלא: ואמרת
לעבדא מן גברא דיכי דמהלך בחקלא לקדמותנא ואמר עבדא הוא רבוני ונסיבת
רדידא ואתכסיאת: ואשתעי עבדא ליצחק ית כל פתגמיא דעבד: ואעלה יצחק
למשכנא וחזא והא תקנן עובדהא כעובדי שרה אמיה ונסיב ית רבקה והות ליה
לאנתו ורחמה ואתנחם יצחק בתר דמיתת אמיה: Ca. xxv. ואוסיף
אברהם ונסיב אתתא ושמה קטורה: וילידת ליה ית זמרן וית יקשן וית מדן וית מדין
וית ישבק וית שוח: ויקשן אוליד ית שבא וית דדן ובני דדן הוו משירין ולשכונין
ולנגון: ובני מדין עיפה ועפר וחנוך ואבידע ואלדעה כל אלין בני קטורה: ויהב
אברהם ית כל דיליה ליצחק: ולבני לחינתא די לאברהם יהב אברהם מתנן
ושלחינון מעל יצחק בריה עד דהוא קיים קדומא

Primitiua chal.

עול אתא בור
חזא פנה
אתא חזא רכן
הלך רבה
כסה שעה עול
שכן רחם
נחם מות
יסף
שרא
נגא אל
נתן
קום

Interp. chal.

Isaac aūt veniebat de puteo super quo angelus vite apparuit: τ ipse habitabat in terra australi. Et egressus est isaac ad orandū in agro in tēpore vespertino: et leuauit oculos suos τ vidit: et ecce cameli veniebant. Et leuauit oculos suos rebecca: τ vidit isaac: et inclinauit se super camelum: τ ait seruo. Quis est vir ille qui ambulat in agro in occursum nostrū. Et ait seru⁹. Ipse est dominus meus: τ tulit pallium τ operuit se. Et narrauit seruus isaac omnia que fecerat. et introduxit eam isaac in tabernaculū. et vidit τ ecce opera eius recta erant: sicut opera sare matris sue. Et accepit rebeccam: τ fuit ei in vxorē: τ dilexit eam: et cōsolatus est isaac postq̄ mortua est mr̄ ei⁹. Ca. 25.

Et addidit abraham τ accepit vxorem: τ nomen eius cethura. Et peperit ei zamran: τ iecsan: τ madan τ madian: τ iesboch: et sue. Iecsan autem genuit saba τ dadan. Filii autem dadan fuerunt in castris τ i tabernaculis τ in insulis. Et filii madiā epha et epher: τ enoch τ abida τ heldaa. Omnes hi filii cethure. Et dedit abraham omnia sua isaac. Filiis autem concubine abrahe dedit abraham munera: τ misit eos ab isaac filio suo: dum adhuc ipse viueret ad orientem in

Trāſla. Grē. lxx. cū interp. latina.

terrā orientis. iſti āt āni dierū vite
γῆν ἀνατολῶν. ταῦτα δὲ τὰ ἔτη ἡμερῶν τῆς ζωῆς
abraā quos vixit: centū ſeptuaginta quinq̄ āni
ἀβραὰμ ὅσα ἔζησεν, ἑκατὸν ἑβδομηκονταπέντε ἔτη.
et deficiēs mortuus ē abraā in ſenectute bona ſe-
καὶ ἐκλείπων ἀπέθανεν ἀβραὰμ ἐν γήρᾳ καλῷ πρεσ-
nex et plenus dierū. et appoſitus ē ad po
βύτης καὶ πλήρης ἡμερῶν· καὶ προσετέθη πρὸς τὸν λα-
pulū ſuū. et ſepelierūt eū iſaac et iſmael
ὸν αὐτοῦ. καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἰσαὰκ καὶ ἰσμαὴλ οἱ
filij eius in ſpelunca duplici: in a-
υἱοὶ αὐτοῦ εἰς τὸ σπήλαιον τὸ διπλοῦν, εἰς τὸν ἀ-
gro ephron ſaar ethei. qui eſt e regio
γρὸν ἐφρὼν τοῦ σαὰρ τοῦ χετταίου· ὅς ἐστιν ἀπέναν-
ne mambre. agro et ſpeluncā: quā poſſe-
τι μαμβρῆ· τὸν ἀγρὸν καὶ τὸ σπήλαιον, ὃ ἐκτήσα-
dit abraā a filijs het. illic ſepeliē
το ἀβραὰμ παρὰ τῶν υἱῶν τοῦ χέτ· ἐκεῖ ἔθαψαν
abraā et ſarrā vxorē ſuā. factū ē
ἀβραὰμ καὶ σάρραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. ἐγένετο
āt poſtq̄ mortuꝰ eſt abraā: bñdixit deus
δὲ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν ἀβραάμ, εὐλόγησεν ὁ θεὸς
iſaac filio eius. et habitauit iſaac iux-
ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ. καὶ κατῴκησεν ἰσαὰκ πα-
ta puteū viſionis. he āt gñatiões iſ-
ρὰ τὸ φρέαρ τῆς ὁράσεως. αὗται δὲ αἱ γενέσεις ἰσ-
mael filij abraā: quē pepit agar egy-
μαὴλ τοῦ υἱοῦ ἀβραάμ, ὃν ἔτεκεν ἄγαρ ἡ αἰγυ-
ptia famula ſarre abraā. et hec
πτία ἡ παιδίσκη σάρρας τῷ ἀβραάμ. καὶ ταῦ-
nomina filiorū iſmael: et nomi-
τα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν ἰσμαήλ, καὶ τὰ ὀνόμα-
na gñationū eius. ſm nomē gñationū e-
τα τῶν γενεῶν αὐτοῦ. κατ᾽ ὄνομα τῶν γενεῶν αὐ-
ius primogenitus iſmael. nabaioth. et cedar. et
τοῦ πρωτότοκος ἰσμαήλ. ναβαιώθ. καὶ κηδάρ. καὶ
nabdehel. et maſſam. et maſman. et iduma.
ναβδεήλ. καὶ μασσάμ. καὶ μασμά. καὶ ἰδουμά.
et maſſe. et adad. et themā. et iatur.
καὶ μασσῆ. καὶ χοδδάδ. καὶ θαιμάν. καὶ ἰετούρ.
et naphes. et cedma. iſti ſunt filij iſma-
καὶ ναφίς. καὶ κεδμά. οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ ἰσμα-
el. et hec nomina eorū in man-
ήλ. καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐν ταῖς ἐπαύ-
ſionibꝰ eorū et in tabernaculis eorū. duode-
λεσιν αὐτῶν καὶ ἐν ταῖς σκηναῖς αὐτῶν. δώδε-
cim pn̄cipes ſm gētes eorū. et iſti an-
κα ἄρχοντες κατὰ ἔθνη αὐτῶν. καὶ ταῦτα τὰ ἔ-
ni vite iſmaelis centū triginta ſeptē an-
τη τῆς ζωῆς ἰσμαήλ, ἑκατὸν τριακονταεπτὰ ἔ-
ni. et deficiēs mortuus ē. et appoſitus ē ad
τη. καὶ ἐκλείπων ἀπέθανε. καὶ προσετέθη πρὸς τὸ
genus ſuū. habitauit āt ab euila vſq̄ ad ſur. q̄
γένος αὐτοῦ. κατῴκησε δὲ ἀπὸ εὐιλὰτ ἕως σούρ. ἥ

Trāſla. B. Hiero.

plagā orientalē. Fuerūt aūt dies vite abrae centum ſeptuagita quinq̄ anni: & deficiens mortuus eſt in ſenectute bona prouecteq̄ etatis & plenus dierū: cōgregatuſq̄ ē ad ppl'm ſuū. Et ſepelierunt eū iſaac & hiſmael filii ſui i ſpelunca duplici: que ſita ē in agro ephron filii ſeor ethei e regione mābre: quē emerat a filiis heth. Ibi ſepultus eſt ipſe & ſara vxor eius. Et poſt obitum illius benedixit deus iſaac filio eius: qui hitabat iuxta puteū noīe viuētis & vidētis. He ſūt generatiōes hiſmael filii abrae: quem pepit ei agar egyptia famula ſare: & hec nomina filiorum eius in vocabulis & gñatiōibus ſuis. Primogēitus hiſmael nabaioth. deide cedar: & adbehel: & mabſā. maſma quoq̄ & duma & maſſa adad & thema & iatur & naphis & cedma. Iſti ſunt filii hiſmael: & hec nomia per caſtella & oppida corū duodecim principes tribuum ſuarum. Et facti ſunt āni vite hiſmaelis centum triginta ſeptem: deficienſq̄ mortuus ē: & appoſitus ad ppl'm ſuū. Hitauit āt ab euila vſq̄ ſur: que

Tex. Heb.

ארץ קדם׃ ואלה ימי שני חיי
אברהם אשר חי מאת שנה
ושבעים שנה וחמש שנים׃ ויגוע
וימת אברהם בשיבה טובה זקן
ושבע ויאסף אל עמיו׃ ויקברו
אתו יצחק וישמעאל בניו אל
מערת המכפלה אל שדה עפרן
בן צחר החתי אשר על פני
ממרא׃ השדה אשר קנה אברהם
מאת בני חת שמה קבר אברהם
ושרה אשתו׃ ויהי אחרי מות
אברהם ויברך אלהים את יצחק
בנו וישב יצחק עם באר לחי
ראי׃ ואלה תלדת ישמעאל בן
אברהם אשר ילדה הגר המצרית
שפחת שרה לאברהם׃ ואלה
שמות בני ישמעאל בשמתם
לתולדתם בכר ישמעאל נבית
וקדר ואדבאל ומבשם׃ ומשמע
ודומה ומשא׃ חדד ותימא יטור
נפיש וקדמה׃ אלה הם בני
ישמעאל ואלה שמתם בחצריהם
ובטירתם שנים עשר נשיאם
לאמתם׃ ואלה שני חיי ישמעאל
מאת שנה ושלשים שנה ושבע
שנים ויגוע וימת ויאסף אל עמיו׃
וישכנו מחוילה עד שור אשר

Primitiua heb.

יום שנה
מאה
גוע
מות שוב
אסף קבר
כפל
פנה
מות
ברך
ילד
שנה נשא
שנה חיה
מאה
גוע מות אסף
שכן

Tranſla. Chal.

לארע בני מדינחא׃ ואלין יומי שני חיי אברהם דחיא מאה ושבעין וחמש שנין׃
ואתנגיד ומית אברהם בשיבו טבא סיב ושבע יומין ואתכניש לעמיה׃ וקברו יתיה
יצחק וישמעאל בנוהי למערת כפילתא בחקל עפרון בר צחר חתאה דעל אפי ממרא׃
חקלא דזבן אברהם מן בני חיתאה תמן אתקבר אברהם ושרה אתתיה׃ והוה בתר
דמית אברהם ובריך יי ית יצחק בריה ויתיב יצחק עם בירא דמלאך קימא
אתחזי עלה׃ ואלין תולדת ישמעאל בר אברהם דילידת הגר מצריתא אמתא
דשרה לאברהם׃ ואלין שמהן בני ישמעאל בשמהתהון לתולדתהון בוכרא
דישמעאל נביות וקדר ואדבאל ומבשם׃ ומשמע ודומה ומשא׃ חדד ותימא יטור
נפיש וקדמה׃ אלין אינון בני ישמעאל ואלין שמהתהון בפצחיהון ובכרכיהון תרי
עשר רברבין לאומיהון׃ ואלין שני חיי ישמעאל מאה ותלתין ושבע שנין ואתנגיד
ומית ואתכניש לעמיה׃ ושרו מחוילה עד חגרא

Interp. chal.

terram filiorum orientis. Et hi ſunt dies annorū vite abrahe quibus vixit centum et ſeptuaginta et quinq̄ anni: et defecit et mortuus eſt abraham in ſenectute bona ſenex et plenus dierum: cōgregatuſq̄ eſt ad populum ſuum. Et ſepelierunt eum iſaac et iſmael filii ſui in ſpelunca duplici in agro efron filii ſeor ethei. e regione mamre: quē agrum emit abraham a filiis heth. Ibi ſepultus eſt abraham et [illegible] vxor eius. Factumq̄ eſt poſtq̄ mortuus eſt abrahā: benedixit deus iſaac filio eius: et habitauit iſaac iuxta puteū ſuper quo apparuit angelus vite. Et he ſunt generationes iſmael filii abrahā: quem peperit agar egyptia ancilla ſare abrahe. Et hec ſunt noīa filiorū iſmael p nomina ſua in gñationibꝰ ſuis. Primogenitꝰ iſmael nabaioth: et cedar et adbeel et mabſam et maſma et duma et maſſa: adad et thema. ietur: naphis et cedma. Hi ſunt filii iſmael: et hec nomina eorū in villis ſuis et in ciuitatibus ſuis: duodecim principes per nationes ſuas. Et hi ſunt anni vite iſmaelis centum et triginta et ſeptē anni. Et defecit et mortuus eſt: et cōgregatus eſt ad populum ſuum. Et habitauerunt ab euila vſq̄ agara: que eſt

Primitiua chal.

דנח שנה חיה
נגד מות שוב
טוב כנש
קבר
בור לאך קום
חזא ילד אמה
ילד
רבב
שנה חיה נגד
מות כנש שרא

על פני מצרים באכה אשורה על
פני כל אחיו נפל: ואלה תולדת
יצחק בן אברהם אברהם הוליד
את יצחק: ויהי יצחק בן ארבעים
שנה בקחתו את רבקה בת בתואל
הארמי מפדן ארם אחות לבן
הארמי לו לאשה: ויעתר יצחק
ליהוה לנכח אשתו כי עקרה
הוא ויעתר לו יהוה ותהר רבקה
אשתו: ויתרצצו הבנים בקרבה
ותאמר אם כן למה זה אנכי ותלך
לדרש את יהוה: ויאמר יהוה לה
שני גיים בבטנך ושני לאמים
ממעיך יפרדו ולאם מלאם יאמץ
ורב יעבד צעיר: וימלאו ימיה
ללדת והנה תומם בבטנה: ויצא
הראשון אדמוני כלו כאדרת
שער ויקראו שמו עשו: ואחרי
כן יצא אחיו וידו אחזת בעקב
עשו ויקרא שמו יעקב ויצחק
בן ששים שנה בלדת אתם:
ויגדלו הנערים ויהי עשו איש
ידע ציד איש שדה ויעקב איש
תם ישב אהלים: ויאהב יצחק
את עשו כי ציד בפיו ורבקה
אהבת את יעקב: ויזד יעקב נזיד
ויבא עשו מן השדה והוא עיף:

פנה בוא · ילד · היה רבע · לקח · איש עתר · הרה · איש רוץ · אמר הלך · שנה מעה · פרד אמץ עבד · צער מלא יום · ילד תאם · קרא · גדל היה · צוד · תמם אהב · נזד · בוא

respicit egyptū introeuntibus assirios. Corā cūctis fribus suis obiit. He quoq₃ sūt gn̄atiões isaac filii abraam. Abraam genuit isaac. qui cum quadraginta esset annorū: duxit vxorē rebeccā filiā bathuelis syri de mesopotamia sororem laban. Deprecatus est isaac dn̄m p vxore sua: eo q esset sterilis. Qui exaudiuit eū: & dedit conceptum rebecce. sed collidebantur i vtero eius paruuli. Que ait. Si sic mihi futurū erat: quid necesse fuit cōcipe. Perrexitq₃ rebecca: vt consuleret dn̄m. q rn̄dēs ait. Due gētes sūt in vtero tuo: & duo ppl̄i ex ventre tuo diuidentur: ppl̄sq₃ pplm̄ supabit: & maior seruiet minori. Iam tp̄s pariēdi aduenerat: & ecce gemini i vtero eius repti sūt. Qui prius egressus ē: rufus erat & totus i morē pellis hispidus. vocatūq₃ ē nomē eius esau. Protinus alter egrediēs plātā fris tenebat māu: & idcirco appellauit eū iacob. Sexagenarius erat isaac quando nati sunt paruuli. quibus adultis factus est esau vir gnarus venādi & hō agricola. iacob aūt vir simplex habitabat i tabernaculis. isaac amabat esau eo q de venatiōibus illius vesceretur & rebecca diligebat iacob. coxit aūt iacob pulmētū. Ad quē cū venisset esau de agro lassus:

est ante faciē egypti donec veniat ad assy
ἐστὶ κατὰ πρόσωπον αἰγύπτου ἕως ἐλθεῖν πρὸς ἀσσυ
rios. ante faciē oīm fratrū suorū
ρίους. κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ
habitauit. et he gn̄ationes isaac filij a
κατῴκησεν. καὶ αὗται αἱ γενέσεις ἰσαὰκ τοῦ υἱοῦ ἀ
braā. abraā genuit isaac. erat aūt isaac ānoꝝ
βραάμ. ἀβραὰμ ἐγέννησε τὸν ἰσαάκ. ἦν δὲ ἰσαὰκ ἐτῶν
quadraginta: qn̄ accepit rebeccam: filiam
τεσσαράκοντα, ὅτε ἔλαβε τὴν ῥεβέκκαν, θυγατέρα
bathuel syri sibi vxorē. deprecat⁹ est aūt isa
βαθουὴλ τοῦ σύρου ἑαυτῷ γυναῖκα. ἐδεῖτο δὲ ἰσα
ac pro rebecca vxore sua dn̄m.
ὰκ περὶ ῥεβέκκας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ τοῦ κυρίου.
q: erat sterilis. exaudiuit aūt eū deus. et cōce
ὅτι ἦν στεῖρα. ἐπήκουσε δὲ αὐτοῦ ὁ θεός. καὶ συνέλα
pit rebecca in vtero vxor eius. saltabāt aūt
βε ῥεβέκκα ἐν γαστρὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ. ἐσκίρτων δὲ τὰ
pueruli in ea. dixit aūt si sic mihi futurū ē fieri:
παιδία ἐν αὐτῇ. εἶπε δὲ εἰ οὕτω μοι μέλλει γίνεσθαι,
quare mihi hoc: abijt aūt interrogare a dn̄o.
ἵνα τί μοι τοῦτο; ἐπορεύθη δὲ πυθέσθαι παρὰ κυρίου.
et ait dn̄s illi. due gētes in vtero tuo sunt.
καὶ εἶπε κύριος αὐτῇ. δύο ἔθνη ἐν τῇ γαστρί σου εἰσί.
et duo ppl̄i ex ventre tuo diuident. et
καὶ δύο λαοὶ ἐκ τῆς κοιλίας σου διασταλήσονται. καὶ
ppl̄s ppl̄m supabit. et maior seruiet mino
λαὸς λαοῦ ὑπερέξει. καὶ ὁ μείζων δουλεύσει τῷ ἐλάσ
ri. et impleti sunt dies vt pareret ip
σονι. καὶ ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν αὐ
sa. et huic erant gemini in vtero eī. egres
τήν. καὶ τῇδε ἦν δίδυμα ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς. ἐξῆλ
sus ē aūt primogenit⁹ rufus tot⁹: et sicut pellis
θε δὲ ὁ πρωτότοκος πυῤῥάκης ὅλος, καὶ ὡσεὶ δορὰ
hispid⁹. vocauit aūt nomen eius esau. et post
δασύς. ἐπωνόμασε δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἡσαῦ. καὶ με
hoc egressus ē frater eius. et man⁹ eī appre
τὰ τοῦτο ἐξῆλθεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ. καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἐπει
hendēs calcaneū esau. et vocauit nomē
λημμένη τῆς πτέρνης ἡσαῦ. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα
eius iacob. isaac aūt erat ānoꝝ sexaginta: qn̄ pe
αὐτοῦ ἰακώβ. ἰσαὰκ δὲ ἦν ἐτῶν ἑξήκοντα, ὅτε ἔτε
pit eos rebecca. creuerūt aūt iuuenes. et
κεν αὐτοὺς ῥεβέκκα. ηὐξήθησαν δὲ οἱ νεανίσκοι. καὶ
fuit esau homo sciens venari rustic⁹. iacob aūt
ἦν ἡσαῦ ἄνθρωπος εἰδὼς κυνηγεῖν ἄγροικος. ἰακὼβ δὲ
fuit homo simplex: habitās domū. dilexit aūt
ἦν ἄνθρωπος ἄπλαστος, οἰκῶν οἰκίαν. ἠγάπησε δὲ
isaac esau: q: venatio illius cibus ei. re
ἰσαὰκ τὸν ἡσαῦ, ὅτι θήρα αὐτοῦ βρῶσις αὐτῷ. ῥε
becca aūt diligebat iacob. coxit aūt iacob coctio
βέκκα δὲ ἠγάπα τὸν ἰακώβ. ἥψησε δὲ ἰακὼβ ἕψη
nē lentis: venit aūt esau de agro deficiens.
μα φακοῦ, ἦλθε δὲ ἡσαῦ ἐκ τοῦ πεδίου ἐκλείπων.

Roma 5.b. · Roma 9.c. · Mal. 1:a. · D

Primitiua chal.

מטא אל ילד · ילד רבע · אנת צלא · עדה · תבע · מעה פרש תקף · רבה שעבד ילד · תאם ספק קרא · שית שנה · רבה עלם שמש · צוד · נשל שלה

Interp. chal.

e regione egypti pertigens vsq₃ ad assyriam: e regione omniū fratrum suorū habitauit. Et he sunt generationes isaac filij abrahe. Abraham genuit isaac. Erat autem isaac quadraginta annorū etatis: quādo accepit sibi rebeccā filiam bathuelis syri de mesopotamia syrie sororem laban syri in vxorem. Orauitq₃ isaac coram dn̄o pro vxore sua: quoniā sterilis erat: et suscepit dn̄s orationem eius: et concepit rebecca vxor eius. Et collidebantur filij in vtero eius. Et ait. Si sic mihi futurū erat ad qd ego cōcepi: et abijt vt quereret oraculū a facie dn̄i. Et ait ei dn̄s. Duo populi sunt in visceribus tuis: et duo regna de vtero tuo diuidentur: et regnum regno fortius erit: et maior seruiet minori. Et impleti sunt dies eius vt pareret: et ecce gemini in vtero eius erāt. Et egressus est prim⁹ rufus totus quasi pallium hispidum: et vocauerunt nomen eius esau. Et postea egressus est frater eius: et manus eius tenebat plantā esau. Et vocauit nomē ei⁹ iacob. Isaac aūt erat sexaginta annoꝝ etatis qn̄ genuit eos. Et creuerunt pueri: et fuit esau vir venator: vir egrediens in agrū. Iacob autē erat vir pfectus: minister domus doctrine. Et dilexit isaac esau: q: de venatiōe eius edebat: et rebecca diligebat iacob. Et coxit iacob pulmentum: et venit esau de agro et ipse erat lassus.

Transla. Chal.

דעל אפי מצרים למטי לאתור על אפי כל אחוהי שרא: ואלין תולדת יצחק בר
אברהם אברהם אוליד ית יצחק: והוה יצחק בר ארבעין שנין כד נסיב ית רבקה בת
בתואל ארמאה מפדן ארם אחתיה דלבן ארמאה ליה לאנתו: וצלי יצחק קדם ייי
לקביל אתתיה ארי עקרא היא וקביל צלותיה ייי ועדיאת רבקה אתתיה: ודחקין
בניא במעהא ואמרת אם כן למה דנן אנא ואזלת למתבע אולפן מן קדם ייי: ואמר
ייי לה תרין עממין במעיכי ותרין מלכון ממעיכי יתפרשן ומלכו ממלכו יתקף
ורבא ישתעבד לזעירא: ושלימו יומהא למילד והא תיומין במעהא: ונפק קדמאה
סומק כוליה כגלים דשער וקרו שמיה עשו: ובתר כן נפק אחוהי וידיה אחידא
בעקבא דעשו וקרו שמיה יעקב ויצחק בר שתין שנין כד ילידת יתהון: ורביאו
עולימיא והוה עשו גבר נחשירכן גבר נפיק חקלא ויעקב גבר שלים משמש בית
אולפנא: ורחים יצחק ית עשו ארי מצידיה הוה אכיל ורבקה רחימת ית יעקב:
ובשיל יעקב תבשילא ואתא עשו מן חקלא והוא משלהי:

dixit āt esau iacob. ciba me de coctio
εἶπε δὲ ἡσαῦ τῷ ἰακώβ· γεῦσόν με ἐκ τοῦ ἑψή-
ne tua rufa hac. qz deficio. ppt
ματός σου τοῦ πυρροῦ τούτου· ὅτι ἐκλείπω· διὰ
hoc vocatū ē nomē eius edom. dixit āt ia-
Abdie 1.a. τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐδώμ. εἶπε δὲ ἰα-
cob esau: vende mihi hodie primogeni
κὼβ τῷ ἡσαῦ, ἀπόδου μοι σήμερον τὰ πρωτοτό-
ta tua. dixit āt esau: ecce ego vado mo
κιά σου. εἶπε δὲ ἡσαῦ, ἰδοὺ ἐγὼ πορεύομαι τε-
ri. ⁊ vt qd mihi ista primogenita. et
λευτᾶν· καὶ ἵνα τί μοι ταῦτα τὰ πρωτοτόκια. καὶ
dixit ei iacob. iura mihi hodie. et iu
εἶπεν αὐτῷ ἰακώβ· ὄμοσόν μοι σήμερον. καὶ ὤ-
rauit ei. vendidit āt esau primogenita
Heb.12 d. μοσεν αὐτῷ. ἀπέδοτο δὲ ἡσαῦ τὰ πρωτοτόκια
sua. iacob āt dedit esau panē et coctiōez
αὐτοῦ· ἰακὼβ δὲ ἔδωκε τῷ ἡσαῦ ἄρτον καὶ ἕψημα
lentis. ⁊ comedit ⁊ bibit: et surgens abijt.
φακοῦ· καὶ ἔφαγε καὶ ἔπιε, καὶ ἀναστὰς ἀπῴχετο·
et vilipendit esau primogenita sua.
καὶ ἐφαύλισεν ἡσαῦ τὰ πρωτοτόκια αὐτοῦ. Ca. 26.

A Facta est āt fames sup frā absq̄ fa-
ἐγένετο δὲ λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς χωρὶς τοῦ λι-
me priore: que fuit in tēpore a
μοῦ τοῦ προτέρου, ὃς ἐγένετο ἐν τῷ χρόνῳ τοῦ ἀ-
braam. et abijt isaac ad abimelech re
βραάμ· καὶ ἐπορεύθη ἰσαὰκ πρὸς ἀβιμέλεχ βασι-
gē phylistijm ī gerara. apparuit āt ei dñs. et
λέα φυλιστιὶμ εἰς γέραρα· ὤφθη δὲ αὐτῷ κύριος· καὶ
dixit ne descendas in egyptū. habita āt in
εἶπε μὴ καταβῇς εἰς αἴγυπτον· κατοίκησον δὲ ἐν τῇ
frā: quā tibi dixero. et habita in terra hac. et e
γῇ, ᾗ ἄν σοι εἴπω· καὶ παροίκει ἐν τῇ γῇ ταύτῃ· καὶ ἔ-
ro tecū: et benedicā tibi. tibi eni et
σομαι μετὰ σοῦ, καὶ εὐλογήσω σε. σοὶ γὰρ καὶ τῷ
semini tuo dabo terrā hanc. et statuā iura
Roma. 4.d. σπέρματί σου δώσω τὴν γῆν ταύτην· καὶ στήσω τὸν ὅρ-
mētū meū: qd iuraui abraā patri tuo. ⁊ mītiplicabo
κον μου, ὃν ὤμοσα ἀβραὰμ τῷ πατρί σου· καὶ πληθυνῶ
semen tuū: sicut stellas celi. ⁊ da
τὸ σπέρμα σου, ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ· καὶ δώ-
bo semini tuo oēm terrā hanc. et be
σω τῷ σπέρματί σου πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην· καὶ ἐν-
nedicētur in semine tuo oēs gētes
ευλογηθήσονται ἐν τῷ σπέρματί σου πάντα τὰ ἔθνη τῆς
terre. eo q̄ obediuit abraam pater tu⁹ mee
γῆς· ἀνθ' ὧν ὑπήκουσεν ἀβραὰμ ὁ πατήρ σου τῆς ἐμῆς
voci: et custodiuit oīa precepta mea:
φωνῆς, καὶ ἐφύλαξε πάντα τὰ προστάγματά μου,
et mandata mea: et iustificatiōes meas: ⁊
καὶ τὰς ἐντολάς μου, καὶ τὰ δικαιώματά μου, καὶ
oīa legitima mea. habitauit āt
B πάντα τὰ νόμιμά μου. κατῴκησε δὲ

ait. Da mihi de coctione hac ruffa: quia oppido lassus sum. Quābobrem vocatū est nomē eius edō. Cui dixit iacob. Vēde mihi primogenita tua. Ille rñdit. En morior: quid mihi proderunt primogenita. Ait iacob. Iura ergo mihi. Iurauit ei esau: & vēdidit primogēita: & sic accepto pane & lentis edulio comedit & bibit: & abiit puipēdēs q̄ primogenita vendidisset.

Orta āt fame Ca.26. sup terrā post eam sterilitatem que acciderat in diebus abraam: abiit isaac ad abimelech regem palestinorū in gerara. Appuitq̄ ei dñs & ait. Ne descendas in egyptū: sed quiesce in terra quā dixero tibi: & peregrinare in ea: eroq̄ tecum & benedicam tibi. Tibi eni & semini tuo dabo vniuersas regiōes has: complēs iuramentū: quod spopondi abraam patri tuo: & multiplicabo semen tuū sicut stellas celi. Daboq̄ posteris tuis vniuersas regiones has: & benedicentur in semine tuo oēs gētes terre: eo q̄ obedierit abraā voci mee: & custodierit p̄cepta & mandata mea & cerimōias & leges fuauerit. Mãsit ita

וַיֹּאמֶר עֵשָׂו אֶל יַעֲקֹב הַלְעִיטֵנִי
נָא מִן הָאָדֹם הָאָדֹם הַזֶּה כִּי עָיֵף
אָנֹכִי עַל כֵּן קָרָא שְׁמוֹ אֱדוֹם׃
וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב מִכְרָה כַיּוֹם אֶת
בְּכֹרָתְךָ לִי׃ וַיֹּאמֶר עֵשָׂו הִנֵּה אָנֹכִי
הוֹלֵךְ לָמוּת וְלָמָּה זֶּה לִי בְּכֹרָה׃
וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב הִשָּׁבְעָה לִּי כַּיּוֹם
וַיִּשָּׁבַע לוֹ וַיִּמְכֹּר אֶת בְּכֹרָתוֹ
לְיַעֲקֹב׃ וְיַעֲקֹב נָתַן לְעֵשָׂו לֶחֶם
וּנְזִיד עֲדָשִׁים וַיֹּאכַל וַיֵּשְׁתְּ וַיָּקָם
וַיֵּלַךְ וַיִּבֶז עֵשָׂו אֶת הַבְּכֹרָה׃
וַיְהִי רָעָב בָּאָרֶץ מִלְּבַד הָרָעָב
הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר הָיָה בִּימֵי אַבְרָהָם
וַיֵּלֶךְ יִצְחָק אֶל אֲבִימֶלֶךְ מֶלֶךְ
פְּלִשְׁתִּים גְּרָרָה׃ וַיֵּרָא אֵלָיו יְהוָה
וַיֹּאמֶר אַל תֵּרֵד מִצְרָיְמָה שְׁכֹן
בָּאָרֶץ אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיךָ׃ גּוּר
בָּאָרֶץ הַזֹּאת וְאֶהְיֶה עִמְּךָ וַאֲבָרְכֶךָּ
כִּי לְךָ וּלְזַרְעֲךָ אֶתֵּן אֶת כָּל
הָאֲרָצֹת הָאֵל וַהֲקִמֹתִי אֶת
הַשְּׁבֻעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם
אָבִיךָ׃ וְהִרְבֵּיתִי אֶת זַרְעֲךָ כְּכוֹכְבֵי
הַשָּׁמַיִם וְנָתַתִּי לְזַרְעֲךָ אֵת כָּל
הָאֲרָצֹת הָאֵל וְהִתְבָּרְכוּ בְזַרְעֲךָ
כֹּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ׃ עֵקֶב אֲשֶׁר שָׁמַע
אַבְרָהָם בְּקֹלִי וַיִּשְׁמֹר מִשְׁמַרְתִּי
מִצְוֹתַי חֻקּוֹתַי וְתוֹרֹתָי׃ וַיֵּשֶׁב

לעט
אָדַם
הָלַךְ
שָׁבַע
מָכַר
נָזַד אָכַל שָׁתָה
קוּם בָּזָה
Cap.xxvi.
הָיָה יוֹם
רָאָה
יָרַד
הָיָה בָּרַךְ
נָתַן
קוּם
שָׁבַע
רָבָה כָּבַב
נָתַן
בָּרַךְ
קוֹל שָׁמַר
צָוָה חָקַק יָרָה

Transla.Chal.

וַאֲמַר עֵשָׂו לְיַעֲקֹב אַטְעֵימְנִי כְעַן מִן סִמּוֹקָא סְמוֹקָא הָדֵין אֲרֵי מְשַׁלְהֵי אֲנָא עַל כֵּן
קְרָא שְׁמֵיהּ אֱדוֹם׃ וַאֲמַר יַעֲקֹב זַבִּין כְּיוֹם דִּילְהֵין יָת בְּכֵרוּתָךְ לִי׃ וַאֲמַר עֵשָׂו הָא אֲנָא
אָזֵיל לִמְמָת וּלְמָה דְנָן לִי בְּכֵרוּתָא׃ וַאֲמַר יַעֲקֹב קַיֵּים לִי כְּיוֹם דִּילְהֵין וְקַיֵּים לֵיהּ
וְזַבִּין יָת בְּכֵרוּתֵיהּ לְיַעֲקֹב׃ וְיַעֲקֹב יְהַב לְעֵשָׂו לְחֵם וְתַבְשִׁיל דְּטַלּוֹפְחִין וַאֲכַל וּשְׁתִי
וְקָם וַאֲזַל וְשָׁט עֵשָׂו יָת בְּכֵרוּתָא׃ **Ca.xxvi.** וַהֲוָה כַּפְנָא בְּאַרְעָא בַּר
מִכַּפְנָא קַדְמָאָה דַּהֲוָה בְּיוֹמֵי אַבְרָהָם וַאֲזַל יִצְחָק לְוָת אֲבִימֶלֶךְ מַלְכָּא דִּפְלִשְׁתָּאֵי
לִגְרָר׃ וְאִתְגְּלִי לֵיהּ יְיָ וַאֲמַר לָא תֵחוֹת לְמִצְרַיִם שְׁרֵי בְּאַרְעָא דְּאֵימַר לָךְ׃ דּוּר
בְּאַרְעָא הָדָא וִיהֵי מֵימְרִי בְּסַעֲדָךְ וַאֲבָרְכִינָּךְ אֲרֵי לָךְ וְלִבְנָךְ אֶתֵּן יָת כָּל אַרְעָתָא הָאִלֵּין
וַאֲקֵים יָת קְיָמָא דְּקַיֵּימִית לְאַבְרָהָם אֲבוּךְ׃ וְאַסְגֵּי יָת בְּנָךְ כְּכוֹכְבֵי שְׁמַיָּא וְאֶתֵּן לִבְנָךְ
יָת כָּל אַרְעָתָא הָאִלֵּין וְיִתְבָּרְכוּן בְּדִיל בְּנָךְ כָּל עַמְמֵי אַרְעָא׃ חֲלַף דְּקַבֵּיל אַבְרָהָם
בְּמֵימְרִי וּנְטַר מַטְּרַת מֵימְרִי פִּקּוֹדַי קְיָמַי וְאוֹרָיְתָי׃ וִיתֵיב

Interp̄.chal.

Et dixit esau ad iacob. Da mihi de coctione hac ruffa quia lassus sum ego: propterea vocatum est nomen eius edō. Et ait iacob. Vende mihi hodie primogenita tua. Et dixit esau. Ecce ego vado ad mortem: et ad quid mihi primogenita? Et dixit iacob. Iura mihi hodie. Et iurauit ei: ⁊ vendidit p̄mogenita sua iacob. Jacob autem dedit esau panem ⁊ edulium lentium: et comedit ⁊ bibit: et surrexit ⁊ abijt: ⁊ paruipendit esau primogenita. Ca.26.

Et fuit fames in terra preter famem priorē que fuit in dieb⁹ abrahe: ⁊ abijt isaac ad abimelech regem philistinorū in gerara. Et apparuit ei dñs: ⁊ dixit ei. Ne descendas in egyptum: sed morare in terra quā dixero tibi. habita in terra hac: ⁊ erit verbum meum in adiutoriū tibi: ⁊ benedicam tibi: quia tibi et filijs tuis dabo vniuersas terras has: ⁊ cōfirmabo iuramentum quod iuraui abrahe patri tuo: et multiplicabo filios tuos sicut stellas celi: ⁊ dabo filijs tuis vniuersas terras has: et benedicentur propter filios tuos omnes populi terre: eo q̄ obediuit abrahā verbo meo: ⁊ custodiuit custodiam verbi mei: precepta mea: pacta mea ⁊ leges meas. Habitauitq̄

Pͥmitiua chal.

טְעַם סְפַק
מוּת קוּם
בְּשַׁל שְׁתָה
קוּם שׁוּט
עֲלָה נְחַת שְׁרָא
הֲוָה אֲמַר בְּרַךְ
נְתַן קוּם סְגָא
בְּרַךְ נְטַר
יְרָה

Tex. Heb.

יצחק בגרר: וישאלו אנשי ״״״״
המקום לאשתו, ויאמר אחתי ״״
הוא, כי ירא לאמר אשתי, פן ״״
יהרגני אנשי המקום על רבקה ״
כי טובת מראה הוא: ויהי כי ארכו
לו שם הימים, וישקף אבימלך ״
מלך פלשתים בעד החלון, וירא
והנה יצחק מצחק את רבקה ״״״״
אשתו: ויקרא אבימלך ליצחק, ״
ויאמר אך הנה אשתך הוא, ואיך
אמרת אחתי הוא, ויאמר אליו ״
יצחק, כי אמרתי פן אמות עליה:
ויאמר אבימלך מה זאת עשית ״
לנו, כמעט שכב אחד העם את ״״
אשתך, והבאת עלינו אשם: ״״
ויצו אבימלך את כל העם לאמר,
הנגע באיש הזה ובאשתו מות ״״
יומת: ויזרע יצחק בארץ ההוא,
וימצא בשנה ההוא מאה שערים
ויברכהו יהוה: ויגדל האיש וילך
הלוך וגדל, עד כי גדל מאד: ויהי
לו מקנה צאן ומקנה בקר ועבדה
רבה, ויקנאו אתו פלשתים: וכל
הבארת אשר חפרו עבדי אביו ״
בימי אברהם אביו, סתמום ״״״״
פלשתים וימלאום עפר: ויאמר ״
אבימלך אל יצחק לך מעמנו, כי

Primitiua heb.

שאל / קום איש / הרג / ראה היה / יום שקף / חלל ראה / צחק / איש קרא / אמר / מות / עשה / בוא / צוה / זרע / מצא / ברך גדל / הלך היה / קנה / קנא / יום / מלא / הלך

Trāsla. B. Hiero.

quod isaac in geraris. Qui cū interrogaretur a viris loci illius super vxore sua: respōdit. Soror mea est. Timuerat enim cōfiteri quod sibi esset sociata cōiugio: reputās ne forte interficerent eum propter illius pulchritudinē. Cumque pertransissent dies plurimi & ibidem moraretur: prospiciēs abimelech rex palestinorū per fenestrā vidit eū iocantē cum rebecca ooooooooooooooooo oooooo vxore sua. Et accersito eo oooooooooooooooooooo ait. Perspicuū est quod vxor tua sit. Cur oooooooooooo mētitus es eam sororē tuam esse. Rñdit. timui ne morerer propter eā. ooooooooooooooooooo ooooo Dixitque abimelech. ooo Quare imposuisti oooo nobis. Potuit coire quispiā de populo cum oooo vxore tua: & induxeras super nos grāde peccatū. Precepitque omni populo dicens. ooooooooooo Qui tetigerit hominis huius vxorem: morte morietur. Seminauit autē isaac in terra illa: oo & inuenit in ipso āno cētuplum. oooooooooooo Bñdixitque ei dñs: & locupletatus est hō: & ibat proficiēs atque succrescēs: donec magnus vehemēter effectus est. habuitque possessiōes ouiū & armētorū & familie plurimū. Ob hoc inuidētes ei palestini: oēs puteos quos foderant serui patris illius abrahā: illo tempore obstruxerunt implentes humo: in tantum vt ipse abimelech diceret ad isaac. Recede a nobis: quoniam oo

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

isaac in geraris. et interrogauerūt viri
ἰσαὰκ ἐν γεράροις. καὶ ἐπηρώτησαν οἱ ἄνδρες τοῦ
loci de rebecca vxore sua. et di-
τόπου περὶ ῥεβέκκας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ. καὶ εἶ-
xit soror mea est. timuit enim dicere quod vxor
πεν ἀδελφή μου ἐστίν. ἐφοβήθη γὰρ εἰπεῖν ὅτι γυ-
mea est: ne forte interficerēt eū viri
νή μου ἐστί, μή ποτε ἀποκτείνωσιν αὐτὸν οἱ ἄνδρες
loci pro rebecca. quia erat pulchra aspectu.
τοῦ τόπου περὶ ῥεβέκκας. ὅτι ἦν ὡραία τῇ ὄψει.
fuit aūt multo tēpore illic. prospiciēs aūt abi-
ἐγένετο δὲ πολυχρόνιος ἐκεῖ. παρακύψας δὲ ἀβι-
melech rex per fenestrā: vidit isaac
μέλεχ ὁ βασιλεὺς διὰ τῆς θυρίδος, εἶδε τὸν ἰσαὰκ
ludentē cum rebecca vxore sua. voca-
παίζοντα μετὰ ῥεβέκκας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ. ἐκά-
uit aūt abimelech isaac: et dixit ei: vtique
λεσε δὲ ἀβιμέλεχ τὸν ἰσαάκ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἄρα
vxor tua est. cur dixisti: quod soror mea est?
γε γυνή σου ἐστί. τί ὅτι εἶπας, ὅτι ἀδελφή μου ἐ-
dixit aūt ei isaac. dixi enim ne forte mo-
στίν; εἶπε δὲ αὐτῷ ἰσαάκ. εἶπα γὰρ μή ποτε ἀ-
riar propter illā. dixit aūt illi abimelech: quid hoc
ποθάνω δι' αὐτήν. εἶπε δὲ αὐτῷ ἀβιμέλεχ, τί τοῦτο
fecisti nobis. fere quis dormiuisset ex genere meo cū
ἐποίησας ἡμῖν. μικροῦ τις ἐκοιμήθη ἐκ τοῦ γένους μου μετὰ
vxore tua: et induxisses sup nos ignorātiā.
τῆς γυναικός σου, καὶ ἐπήγαγες ἐφ' ἡμᾶς ἄγνοιαν.
precepit aūt abimelech omni populo suo: di-
συνέταξε δὲ ἀβιμέλεχ παντὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ, λέ-
cens: ois qui tetigerit hominē hunc et
γων, πᾶς ὁ ἁψάμενος τοῦ ἀνθρώπου τούτου καὶ
vxorē eius: mortis reus erit. seminauit
τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, θανάτου ἔνοχος ἔσται. ἔσπειρε
aūt isaac in terra illa. et inuenit in anno
δὲ ἰσαὰκ ἐν τῇ γῇ ἐκείνῃ. καὶ εὗρεν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐ-
illo centuplicatū ordeū. benedixit aūt ei do-
κείνῳ ἑκατοστεύουσαν κριθήν. εὐλόγησε δὲ αὐτὸν κύ-
minus. et exaltatus est homo. et proficiens: maior
ριος. καὶ ὑψώθη ὁ ἄνθρωπος. καὶ προβαίνων, μείζων
factus est: donec magnus factus est valde. fuerūt aūt
ἐγένετο, ἕως οὗ μέγας ἐγένετο σφόδρα. ἐγένετο δὲ
ei armēta ouiū: et armēta boū: et agri
αὐτῷ κτήνη προβάτων, καὶ κτήνη βοῶν, καὶ γεώρ-
colatiōes multe. inuiderūt aūt ei phylistijm. et
για πολλά. ἐζήλωσαν δὲ αὐτὸν οἱ φυλιστιίμ. καὶ
oēs puteos: quos foderāt serui pa-
πάντα τὰ φρέατα, ἃ ὤρυξαν οἱ παῖδες τοῦ πα-
tris sui: obstruxerūt eos in tempore pa-
τρὸς αὐτοῦ, ἐνέφραξαν αὐτὰ ἐν τῷ χρόνῳ τοῦ πα-
tris sui phylistijm: et impleuerūt eos terra. di-
τρὸς αὐτοῦ οἱ φυλιστιίμ, καὶ ἔπλησαν αὐτὰ γῆς. εἶ-
xit aūt abimelech ad isaac: recede a nobis. quoniam
πε δὲ ἀβιμέλεχ πρὸς ἰσαάκ, ἄπελθε ἀφ' ἡμῶν. ὅτι

Transla. Chal.

יצחק בגרר: ושאילו אנשי אתרא על עיסק אתתיה, ואמר אחתי היא, ארי דחיל
למימר אתתי, דילמא יקטלונני אנשי אתרא על רבקה ארי שפירת חיזו היא:
והוה כד סגיאו ליה תמן יומיא, ואסתכי אבימלך מלכא דפלשתאי מן חרכא, וחזא
והא יצחק מחייך עם רבקה אתתיה: וקרא אבימלך ליצחק, ואמר ברם הא אתתך
היא, ואכדין אמרת אחת היא, ואמר ליה יצחק, ארי אמרית דילמא אימות עלה:
ואמר אבימלך מה דא עבדת לנא, כזעיר פון שכיב חד דמיחד בעמא עם אתתך ״
ואיתיתא עלנא חובא: ופקיד אבימלך ית כל עמא למימר, דיתזיק לגברא הדין
ובאתתיה איתקטלא יתקטיל: וזרע יצחק בארעא ההיא, ואשכח בשתא ההיא על
חד מאה בדשערוהי, וברכיה יי׳: ורבא גברא ואזל סגי ורבי, עד דרבא לחדא: והוו
ליה גיתי ענא וגיתי תורי ופולחנא סגי, וקניאו ביה פלשתאי: וכל בירא דחפרו
עבדי אבוהי ביומי דאברהם אבוהי, טמונון פלשתאי ומלונון עפרא: ואמר ״״״
אבימלך ליצחק איזיל מעמנא, ארי ״״״

Primitiua chal.

אמר קטל חזה / סכה / חדי אנתה / מות / אחד / אתא אמר נזק / קטל שכח שנה / רבה סגא רבה / הוה / גתא בור / מלא

Interp. chal.

isaac in gerariis: et interrogauerūt viri loci sup vxore sua. Et ait. Soror mea est: quoniā timuit dicere vxor mea est: ne forte interficerēt eum viri loci illius propter rebeccam: quoniam pulchra aspectu ipsa erat. Et factum est cū multis diebus ibi moraretur. Prospexit abimelech rex philistinorum per fenestram: et vidit: et ecce isaac ludebat cum rebecca vxore sua. Et vocauit abimelech isaac: et ait. Ecce vtique vxor tua est: quomodo ergo dixisti soror mea est. Et dixit ei isaac. Quia dixi: ne forte moriar propter eam. Et ait abimelech. Quid est hoc quod fecisti nobis? parum afuit quin dormisset vnus de populo cum vxore tua: et induxisses super nos peccatum. Et precepit abimelech omni populo dicens: qui nocuerit huic viro et vxori sue morte morietur. Et seminauit isaac in terra illa: et inuenit in anno illo centuplum quam estimauerat: et benedixit ei dñs. Et creuit vir: et ibat multiplicans et crescens: donec creuit vehementer. Et fuerunt ei greges ouium et greges boum et familia magna: et inuidebāt ei palestini. Et omnes puteos quos foderūt serui patris sui in diebus abrahe patris sui obturauerunt palestini: et impleuerunt eos puluere. Et ait abimelech ad isaac. Recede a nobis: quoniam ooo

Trāſla.Gre.lxx.cū interp.latina.

potentioꝛ nobis fact9 es valde. et diſceſſit iſaac.
δυνατώτερος ἡμῶν ἐγένου σφόδρα. καὶ ἀπῆλθεν ἰσαὰκ
inde. et manſit in valle gerarorū: et ha
ἐκεῖθεν. καὶ κατέλυσεν ἐν τῇ φάραγγι γεράρων, καὶ κα
D bitauit illic. et rurſus iſaac fodit puteos
τῴκησεν ἐκεῖ. καὶ πάλιν ἰσαὰκ ὤρυξε τὰ φρέατα τ
aque. quos foderūt ſerui abraā patris ſui. et ob
ὕδατος. ἃ ὤρυξαν οἱ παῖδες ἀβραὰμ τοῦ πρὸς αὐτοῦ. καὶ
struxerūt eos phyliſtiim:poſtq̄ moꝛtu9 ē abra
ἐνέφραξαν αὐτὰ οἱ φυλιστιεὶμ, μετὰ τὸ ἀποθανεῖν ἀβρα
am pater eius. ꝛ cognominauit eis nomina
ὰμ τὸν πατέρα αὐτοῦ. καὶ ἐπωνόμασεν αὐτοῖς ὀνόματα
ſm nomina q̄ nominauit pater eius. et foderūt
κατὰ τὰ ὀνόματα ἃ ὠνόμασεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ. καὶ ὤρυξαν
ſerui iſaac in valle gerarorū. ꝛ inuenit illic
οἱ παῖδες ἰσαὰκ ἐν τῇ φάραγγι γεράρων. καὶ εὕρισκεν
puteū aque viuētis. ꝛ pugnauerūt paſtoꝛes
φρέαρ ὕδατος ζῶντος. καὶ ἐμαχέσαντο οἱ ποιμένες
gerarorū cū paſtoꝛib9 iſaac: dicētes ſu
γεράρων μετὰ τῶν ποιμένων ἰσαὰκ, φάσκοντες αὐ
am eſſe aquā. et vocauerūt nomē loci
τῶν εἶναι τὸ ὕδωρ. καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου
illius iniuſtitia.iniuſtitia affecerūt.n.eū. pfect9 āt in=
ἐκείνου ἀδικία. ἠδίκησαν γὰρ αὐτόν. ἀπάρας δὲ ἐκεῖθ
de: fodit puteū alterū. rixati ſūt āt ꝛ de il=
εν, ὤρυξε φρέαρ ἕτερον. ἐκρίνοντο δὲ καὶ ὑπὲρ ἐκεί
lo. ꝛ vocauit nomē loci illi9 inimicitie.
νου. καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου ἐχθρία
pfect9 āt inde fodit puteū alterū. et nō pugna
ἀπάρας δὲ ἐκεῖθεν, ὤρυξεν φρέαρ ἕτερον. καὶ οὐκ ἐμα
uerūt pꝛo eo: et vocauit nomē ei9 la
χέσαντο περὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ εὐ
titudo. dicens: q2 nūc dilatauit dñs nobis: ꝛ au
ρυχωρία. λέγων, διότι νῦν ἐπλάτυνε κς ἡμῖν, καὶ ηὔ
E xit nos ſup terrā. aſcēdit āt inde ad pute
ξησεν ἡμᾶς ἐπὶ τῆς γῆς. ἀνέβη δὲ ἐκεῖθεν ἐπὶ τὸ φρέ
um iuramēti. ꝛ apparuit illi dñs in nocte illa. ꝛ
αρ τοῦ ὅρκου. καὶ ὤφθη αὐτῷ κς ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ. καὶ
dixit: ego ſum de9 abraā patris tui. ne timeas.
εἶπεν, ἐγώ εἰμι ὁ θεὸς ἀβραὰμ τοῦ πρός σου. μὴ φοβοῦ.
tecū enī ſum. et benedicā tibi: ꝛ multiplicabo
μετὰ σοῦ γάρ εἰμι. καὶ εὐλογήσω σε, καὶ πληθυνῶ τὸ
ſemen tuū: ppt abraā patrē tuū. et edifica
σπέρμα σου, δι᾽ ἀβραὰμ τὸν πρὰ σου. καὶ ᾠκοδόμη
uit ibi altare. et inuocauit nomē dñi.
σεν ἐκεῖ θυσιαστήριον. καὶ ἐπεκαλέσατο τὸ ὄνομα κῦ.
et fixit illic tabernaculū ſuū. foderūt āt ibi ſerui iſa
καὶ ἔπηξεν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ. ὤρυξαν δὲ ἐκεῖ οἱ παῖδες ἰσα
ac puteū in valle gerarorū. ꝛ abimelech iuit
ὰκ φρέαρ ἐν τῇ φάραγγι γεράρων. καὶ ἀβιμέλεχ ἐπορεύθη
ad eum de gerariis: et hochozath pꝛonubus eius: ꝛ
πρὸς αὐτὸν ἀπὸ γεράρων, καὶ ὀχοζὰθ ὁ νυμφαγωγὸς αὐτοῦ, καὶ
phichol dux exercitus eius. et dixit eis:
φικὸλ ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. καὶ εἶπεν αὐτοῖς,

Tranſla.B.Hiero.

potētior nobis factus es valde. Et ille diſce=
dēs vt veniret ad torrē
tē gerare hitaretq3 ibi:
rurſum fodit alios pu=
teos: ooooooooooooooooooo
quos foderāt ſerui pa=
tris ſui abraam: & quos
illo mortuo olim ob=
ſtruxerant philiſtiim:oo
appellauitq3 eos oooooo
oooooooooooooooooooo ooo
eiſdē noībus qbus an̄
pater vocauerat.oooooo
Foderuntq3 in torrēte
& repperererunt oooooo
aq̄ viuā. Sed & ibi iur
gium fuit paſtorum oooo
gerare aduerſus paſto
res iſaac: dicentiū. Nr̄a
eſt aqua. Quāobrē no=
mē putei ex eo qđ acci
derat, vocauit calūniā.
Foderūt autem & oooooo
aliū: & pro illo quoq3
rixati ſūt: appellauitq3
eū inimicitias. Profe=
ctus inde fodit oooooo
alium puteū: p quo
non contenderunt. oo
Itaq3 vocauit nomen
eius latitudo: dicens.oo
Nūc dilatauit nos dñs
& fecit creſcere oooooo
ſup terrā. Aſcēdit autē
iſaac ex illo loco in ber=
ſabee: vbi apparuit eis
dñs in ipſa nocte: oooo
dicens. Ego ſum deus
abraam patris tui. oooo
Noli timere: quia ego
tecū ſum. Bn̄dicā tibi
& multiplicabo ſemen
tuum propter ooooooooo
ſeruū meū abraā. Ita=
q3 edificauit ibi altare:
& inuocato noīe dñi
extendit tabernaculū:
p̄cepitq3 ſeruis ſuis vt
foderēt puteū. Ad quē
locū cū veniſſet de gera
ris abimelech & ocho=
zath amic9 illius & phi
col dux militū: locutus

Tex.Heb. Geñ. Ca.xxvj. | Pritiua.heb.

עצמת ממנו מאד: וילך משם
יצחק ויחן בנחל גרר וישב שם: | חנה
וישב יצחק ויחפר את בארת | חפר
המים אשר חפרו בימי אברהם | יום
אביו ויסתמום פלשתים אחרי | סתם
מות אברהם ויקרא להן שמות | קרא
כשמת אשר קרא להן אביו:
ויחפרו עבדי יצחק בנחל וימצאו | מצא
שם באר מים חיים: ויריבו רעי | חיה רוב רעה
גרר עם רעי יצחק לאמר לנו
המים ויקרא שם הבאר עשק
כי התעשקו עמו: ויחפרו באר
אחרת ויריבו גם עליה ויקרא
שמה שטנה: ויעתק משם ויחפר | עתק
באר אחרת ולא רבו עליה | רוב
ויקרא שמה רחבות ויאמר כי | אמר
עתה הרחיב יהוה לנו ופרינו | רחב פרה
בארץ: ויעל משם באר שבע | עלה
וירא אליו יהוה בלילה ההוא | ראה
ויאמר אנכי אלהי אברהם אביך
אל תירא כי אתך אנכי וברכתיך | ירא
והרביתי את זרעך בעבור אברהם | רבה עבר
עבדי: ויבן שם מזבח ויקרא | בנה זבח קרא
בשם יהוה ויט שם אהלו ויכרו | נטה כרה
שם עבדי יצחק באר: ואבימלך
הלך אליו מגרר ואחזת מרעהו
ופיכל שר צבאו: ויאמר אלהם | שור

Tranſla.Chal.

תקיפתא מיננא לחדא: ואזל מתמן יצחק ושרא בנחלא דגרר ויתיב תמן: ותב יצחק
וחפר ית בירין דמיא דחפרו ביומי דאברהם אבוהי וטמונון פלשתאי בתר דמית
אברהם וקרא להן שמהן כשמהן דהוה קרי להן אבוהי: וחפרו עבדי יצחק בנחלא
ואשכחו תמן בירא דמיין נבעין: ונצו רעותא דגרר עם רעותא דיצחק למימר
דילנא מיא וקרא שמה דבירא עסק ארי אתעסקו עמיה: וחפרו בירא אחרי ונצו
אף עלה וקרו שמה שטנה: ואיסתלק מתמן וחפר בירא אחרי ולא נצו עלה וקרא
שמה רחבות ואמר ארי כען אפתי יי לנא ויפשיתנא בארעא: וסליק מתמן לבירא
דשבע: ואיתגלי ליה יי בליליא ההוא ואמר אנא אלהיה דאברהם אבוך לא תדחל
ארי בסעדך מימרי ואבריכנך ואסגי ית בנך בדיל אברהם עבדי: ובנא תמן מדבחא
וצלי בשמא דיי ופרסיה תמן משכניה וכרו תמן עבדי יצחק בירא: ואבימלך
אזל לותיה מגרר וסיעת מרחמוהי ופיכל רב חיליה: ואמר להון

Interp.chal. | Pritiua chal.

foꝛtioꝛ nobis factus es valde. Et abijt inde iſaac: et | תוב
habitauit iuxta toꝛrentē gerare: ꝛ moꝛatus eſt ibi. Et | בור מות
reuerſus eſt iſaac: et fodit puteos aquarū quos fode= | קרא
rant in dieb9 abꝛahe pris ſui: ꝛ obturauerāt eos phili= | שבח מי נצה
ſthim poſtq̄ moꝛtu9 eſt abꝛahā: appellauitq3 eos eiſdē | רעה אמר בור
noībus q̄bus vocabat eos pater eius. Et foderūt ſer= | עסק קרא סלק
ui iſaac in toꝛrente: ꝛ inuenerūt ibi puteū aquarū ma | נצה פתה נפש
nātiū. Et rixati ſunt paſtoꝛes gerare cū paſtoꝛibus | גלה חיל
iſaac: dicētes. Noſtra eſt aqua: ꝛ vocauit nomē putei | ברך סגא נהה
litigiū: eo q litigauerūt cū eo. Et foderūt aliū puteū: | בנה צלא שכן
et ſup eū3 quoq3 rixati ſunt: ꝛ vocauit nomē eius ad= | כרה רבב
uerſariū. Et aſcendit inde: ꝛ fodit puteū aliū: ꝛ non
ſunt rixati ſup eū: ꝛ vocauit nomen eius roobotb: et
ait: qm̄ nunc dilatabit nos dñs: ꝛ creſcere nos faciet
ſup terrā. Et aſcendit inde in berſabee: ꝛ apparuit ei
dñs in nocte illa: ꝛ ait. Ego de9 abꝛahā patris tui: ne
timeas q2 in adiutoꝛiū tuū erit verbū meū: et bn̄dicā
tibi. et multiplicabo filios tuos ppter abꝛahā ſeruū
meū. Et edificauit ibi altare: ꝛ oꝛauit in noīe dñi: ꝛ te
tēdit ibi tabernaculū ſuū: ꝛ foderūt ibi ſerui iſaac pu
teū. Abimelech aūt abijt ad eū de gerariis comitatus
amicis ſuis: ꝛ phicol pꝛincipe exercit9 ſui. Et dixit eis

Ter. Heb. (Gen. xxvi–xxvii)

יצחק מדוע באתם אלי ואתם
שלח | שנאתם אתי ותשלחוני מאתכם:
ראה | ויאמרו ראו ראינו כי היה יהוה
היה | עמך ונאמר תהי נא אלה
כרת | בינותינו בינינו ובינך ונכרתה
ברת עשה | ברית עמך: אם תעשה עמנו רעה
כאשר לא נגענוך וכאשר
שלח | עשינו עמך רק טוב ונשלחך
שלם ברך | בשלום אתה עתה ברוך יהוה:
שתה אכל | ויעש להם משתה ויאכלו וישתו:
שתה שכם | וישכימו בבקר וישבעו איש
שבע | לאחיו וישלחם יצחק וילכו
היה | מאתו בשלום: ויהי ביום ההוא
בא נגד | ויבאו עבדי יצחק ויגדו לו על
אוד | אודות הבאר אשר חפרו ויאמרו
קרא | לו מצאנו מים: ויקרא אתה
שבעה על כן שם העיר באר
היה | שבע עד היום הזה: ויהי עשו בן
רבע לקח | ארבעים שנה ויקח אשה את
יהודית בת בארי החתי ואת
היה | בשמת בת אילן החתי: ותהיין
מרה | מרת רוח ליצחק ולרבקה:
Cap. xxvii. | ויהי כי זקן יצחק ותכהין עיניו
כהה ראה | מראת ויקרא את עשו בנו הגדל
ויאמר אליו בני ויאמר אליו
הנני: ויאמר הנה נא זקנתי לא
נשא | ידעתי יום מותי: ועתה שא נא

Trãsla. B. Hiero.

est isaac. Quid venistis ad me hoiem quem odistis: & expulistis a vobis. Qui riderũt. Vidimus tecum esse dominum: & idcirco nos diximus. Sit iuramentum inter nos: & ineamus fedus: vt nõ facias nobis quicq̃ mali sicut & nos nihil tuorũ attigimus: nec fecimus quod te lederet: sed cũ pace dimisimus auctum benedictione domini. Fecit ergo eis cõuiuiũ: & post cibum & potũ surgentes mane iurauerunt sibi mutuo: dimisitq̃ eos isaac pacifice in locũ suũ. Ecce aũt venerunt in ipso die serui isaac: annunciantes ei de puteo quem foderãt: atq̃ dicentes. Inuenimus aquã. Vnde appellauit eam abũdãtiã: & nomẽ vrbi impositum est bersabee vsq̃ in p̃ntem diẽ. Esau vero quadragenarius duxit vxores duas: iudith filiam beeri ethei: & basemath filiã elõ eiusdẽ loci: que ambe offenderant animum isaac & rebecce. Ca. 27.

Senuit aũt isaac: & caligauerunt oculi eius: & videre nõ poterat: vocauitq̃ esau filiũ suũ maiorẽ & dixit ei. Fili mi. Qui rñdit. Adsum. Cui pater. Vides inquit q̃ senueri: & ignorem diem mortis mee. Sume

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp̃. latina.

isaac. vt q̃d venistis ad me. vos ãt odistis
ἰσαάκ. ἱνατί ἥλθετε πρός με. ὑμεῖς δὲ ἐμισήσατέ Iudic. 11. a.
me: et expulistis me a vobis. & dixerũt ei
με, καὶ ἐξαπεστείλατέ με ἀφ᾽ ὑμῶν. καὶ εἶπον αὐ-
videntes vidimus: q: dñs erat tecũ
τῷ, ἰδόντες ἑωράκαμεν, ὅτι κύριος ἦν μετὰ σοῦ.
et diximus fit imprecatio inter te & in
καὶ εἴπομεν γενέσθω ἀρὰ ἀναμέσον σοῦ καὶ ἀνα-
ter nos et disponem⁹ tecũ fedus:
μέσον ἡμῶν. καὶ διαθησόμεθα μετὰ σοῦ διαθήκην,
nõ facere nobiscũ malũ: sicut nõ abominati
μὴ ποιῆσαι μεθ᾽ ἡμῶν κακόν, καθότι οὐκ ἐβδελυ-
sum⁹ te nos. & quẽadmodũ vsi sum⁹ te be
ξάμεθά σε ἡμεῖς. καὶ ὃν τρόπον ἐχρησάμεθά σοι κα-
ne. & dimisim⁹ te cũ pace. et nũc
λῶς. καὶ ἐξαπεστείλαμέν σε μετ᾽ εἰρήνης. καὶ νῦν
benedict⁹ tu a dño. et fecit eis cõ-
εὐλογημένος σὺ ὑπὸ κυρίου. καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς δο-
uiuiũ. et comederũt & biberũt. & surgentes mane:
χήν. καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον. καὶ ἀναστάντες τὸ πρωΐ,
iurauit vnusquisq̃ proximo: et dimisit eos
ὤμοσεν ἕκαστος τῷ πλησίον. καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς
isaac. & discesserũt ab eo cũ salu-
ἰσαάκ. καὶ ἀπῴχοντο ἀπ᾽ αὐτοῦ μετὰ σωτη-
te. factũ ẽ ãt in die illa. et venien-
ρίας. ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. καὶ παραγε-
tes serui isaac nunciauerũt ei de G
νόμενοι οἱ παῖδες ἰσαὰκ ἀπήγγειλαν αὐτῷ πε-
puteo quẽ foderũt. et dixerũt ei. inue
ρὶ τοῦ φρέατος οὗ ὤρυξαν. καὶ εἶπον αὐτῷ. εὕρο-
nim⁹ aquã. & vocauit eũ iuramẽtũ. pp̃t hoc
μεν ὕδωρ. καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸ ὅρκος. διὰ τοῦτο
vocauit nomẽ ciuitati illi pute⁹ iuramẽti vsq̃
ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τῇ πόλει ἐκείνῃ φρέαρ ὅρκου ἕως
in hodiernũ diẽ. erat ãt esau annorũ quadra
τῆς σήμερον ἡμέρας. ἦν δὲ ἠσαῦ ἐτῶν τεσσαρά-
ginta. et accepit vxorẽ iudith: filiã
κοντα. καὶ ἔλαβε γυναῖκα τὴν ἰουδίθ, θυγατέ-
beor ethei. & basemath: fili
ρα βεὼρ τοῦ χετταίου. καὶ τὴν βασεμμάθ, θυγατέ-
am elom ethei. et erant contendẽtes cũ isa
ρα ἐλὼμ χετταίου. καὶ ἦσαν ἐρίζουσαι τῷ ἰσα-
ac et rebecca.
ὰκ καὶ τῇ ῥεβέκκᾳ. Ca. 27.

Factũ ẽ ãt cũ senuisset isaac hebetati sũt
Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ γηράσαι ἰσαὰκ ἠμβλύνθησαν A
oculi eius ad vidẽdũ. & vocauit esau Hebr. d.
οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ τοῦ ὁρᾶν. καὶ ἐκάλεσεν ἠσαῦ τὸν
filiũ suũ seniorẽ: & dixit: fili. et dixit:
υἱὸν αὐτοῦ τὸν πρεσβύτερον, καὶ εἶπεν, υἱέ. καὶ εἶπεν,
ecce ego. & dixit: ecce consenui: et nõ scio
ἰδοὺ ἐγώ. καὶ εἶπεν, ἰδοὺ γεγήρακα, καὶ οὐ γι-
diẽ mortis mee. nũc ergo sume
νώσκω τὴν ἡμέραν τῆς τελευτῆς μου. νῦν οὖν λάβε

Transla. Chal.

יצחק מה דין אתיתון לותי ואתון סניתון יתי ושלחתונני מלותכון: ואמרו מחזא
חזינא ארי הוה מימרא דיי בסעדך ואמרנא תתקיים כען מומתא דהוית בין אבהתנא
ביננא וביתך ונגזר קיים עמך: אם תעביד עמנא בישא כמה דלא אנזיקנך וכמה
דעבדנא עמך לחוד טב ושלחנך בשלם את כען בריכא דיי: ועבד להון משתיא ואכלו
ושתיאו: ואקדימו בצפרא וקיימו גבר לאחוהי ושלחינון יצחק ואזלו מלותיה
בשלם: והוה ביומא ההוא ואתו עבדי יצחק וחויאו ליה על עיסק בירא דחפרו ואמרו
ליה אשכחנא מיא: וקרא יתה שבעה על כן שמה דקרתא בירא דשבע עד יומא הדין:
והוה עשו בר ארבעין שנין ונסיב אתתא ית יהודית בת בארי חתאה וית בשמת
בת אילון חתאה: והואה מסרבן ומרגזן על מימר יצחק ורבקה:
Ca. xxvij.
והוה כד סיב יצחק וכהיאן עינוהי מלמחזי וקרא ית עשו בריה רבא ואמר ליה ברי
ואמר ליה הא אנא: ואמר הא כען סיבית לא ידעית יומא דאימות: וכען סב כען

Pĩitiua chal.

אתא שנא חוא
אמר קום אום
הוה נטר קום
עבד כמו נזק
טוב שתה קדם
קום אתא חוה
בור שבח רבע
שנה אנת סרב
רגז אמר שוב
כהה חוא רבה
שוב מות נסב

Interp̃. chal.

isaac. Et quid venistis ad me: vos autem odistis me: et dimisistis me a vobis. Et dixerunt. Uidentes vidimus quoniã erat verbũ dñi in adiutorium tuũ: & diximus. Confirmetur nunc iuramentũ quod erat inter patres nostros & inter nos & te: et ineamus pactũ tecum. Si feceris nobiscũ malum: sicut non nocuimus tibi: et sicut fecimus tecum tantũmodo bonũ: & dimisimus te in pace. Tu nunc benedictus es dñi. Fecitq̃ eis conuiuiũ: & comederũt & biberunt: & surrexerunt mane: & iurauerunt vnusquisq̃ fratri suo. & dimisit eos isaac: & profecti sunt ab eo in pace. Et fuit in ipso die & venerunt serui isaac & nunciauerũt ei de puteo quẽ foderant: et dixerunt ei. Inuenimus aquam. Et vocauit eum sebaa: propterea nomẽ ciuitatis fuit bersabee vsq̃ in diẽ hanc. Eratq̃ esau etatis quadraginta annorũ: et accepit vxorem iudith filiam beeri ethei: et basemath filiã elon ethei. & fuerũt rebelles & irritatrices cõtra mandatũ isaac & rebecce. Ca. 27.

Et factũ ẽ cũ senuisset isaac: caligauerũt ocli ei⁹: & videre nõ poterat. Uocauitq̃ esau filiũ suũ maiorẽ: & dixit ei. Fili mi. Et dixit ei: ecce ego. Et ait. Ecce nũc senui: nescio diẽ q̃ moritur⁹ sũ: & nũc tolle obsecro

Trāsla.Grē.lxx.cū interp̄.latina.

apparatū tuū: et pharetrā et arcū: et
τὸ σκεῦός σου, τήν τε φαρέτραν καὶ τὸ τόξον, καὶ
egredere in agrum: et venare mihi venatōes:
ἔξελθε εἰς τὸ πεδίον, καὶ θήρευσόν μοι θήραν,
et fac mihi edulia: sicut amo ego. et
καὶ ποίησόν μοι ἐδέσματα, ὡς φιλῶ ἐγώ, καὶ
affer mihi: vt comedā: et bñdicat tibi aīa
ἔνεγκέ μοι, ἵνα φάγω, καὶ εὐλογήσῃ σε ἡ ψυχή
mea: anteq̄ moriar ego. rebecca āt audiuit lo-
μου, πρὶν ἢ ἀποθανεῖν με. ῥεβέκκα δὲ ἤκουσε λα-
quētem isaac ad esau filiū suū. abijt
λοῦντος ἰσαὰκ πρὸς ἠσαῦ τὸν υἱὸν αὐτοῦ. ἐπορεύθη
āt esau in agrū ad venādū venationē patri suo.
δὲ ἠσαῦ εἰς τὸ πεδίον θηρεῦσαι θήραν τῷ πατρὶ αὐτοῦ.
et rebecca dixit ad iacob filiū suū iunio
καὶ ῥεβέκκα εἶπε πρὸς ἰακὼβ τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν νεώτε-
rē. vide: ego audiui loquētē patrē tuū ad
ρον. ἴδε, ἐγὼ ἤκουσα λαλοῦντος τοῦ πατρός σου πρὸς
esau fratrē tuū: dicētē: venare mihi venatōes:
ἠσαῦ τὸν ἀδελφόν σου, λέγοντος, θήρευσόν μοι θήραν,
et fac mihi edulia: et comedēs bñdicam
καὶ ποίησόν μοι ἐδέσματα, καὶ φαγὼν εὐλογήσω
tibi corā dño. nūc ergo fili mi audi me: si
σε ἐναντίον κυρίου. νῦν οὖν υἱέ μου ἄκουσόν μου, κα-
cut ego tibi pcipio. et abiens ad o-
θὰ ἐγώ σοι ἐντέλλομαι. καὶ πορευθεὶς εἰς τὰ πρό-
B ues: accipe mihi inde duos hedos teneros
βατα, λαβέ μοι ἐκεῖθεν δύο ἐρίφους ἁπαλοὺς
et pulchros. et faciā edulia patri
καὶ καλούς. καὶ ποιήσω ἐδέσματα τῷ πατρί
tuo: sicut amat. et inferes patri tuo:
σου, ὡς φιλεῖ. καὶ εἰσοίσεις τῷ πατρί σου,
et comedet: vt benedicat tibi pater tu⁹
καὶ φάγεται, ὅπως εὐλογήσῃ σε ὁ πατήρ σου
anteq̄ moriatur. dixit āt iacob ad rebec-
πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν. εἶπε δὲ ἰακὼβ πρὸς ῥεβέκ-
cam matrē suā: est frater me⁹
καν τὴν μητέρα αὐτοῦ, ἔστιν ὁ ἀδελφός μου
vir pilosus. ego āt vir leuis. ne forte ergo
ἀνὴρ δασύς, ἐγὼ δὲ ἀνὴρ λεῖος. μήποτε ψη-
attractet me pater meus: et ero co-
λαφήσῃ με ὁ πατήρ μου, καὶ ἔσομαι ἐναντί-
rā eo sicut despiciēs. et inducā sup me
ον αὐτοῦ ὡς καταφρονῶν. καὶ ἐπάξω ἐπ᾽ ἐμαυτὸν
maledictionē et nō bñdictionē. dixit āt ei ma-
κατάραν καὶ οὐκ εὐλογίαν. εἶπε δὲ αὐτῷ ἡ μή-
ter: sup me maledictio tua fili. solū exau-
τηρ, ἐπ᾽ ἐμὲ ἡ κατάρα σου τέκνον. μόνον ἐπάκου-
di vocē meā. et pergens affer mihi. a-
σον τῆς φωνῆς μου. καὶ πορευθεὶς ἔνεγκέ μοι. πο-
biens āt accepit et attulit matri. et fe-
ρευθεὶς δὲ ἔλαβε καὶ ἤνεγκε τῇ μητρί. καὶ ἐποίη-
cit mater ei⁹ edulia: sicut amabat
σεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἐδέσματα, καθὰ ἐφίλει

Transla.B.Hiero.

arma tua: & pharetram & arcū: & egredere foras. Cūq; venatu aliqd apphēderis: fac mihi inde pulmētū sicut velle me nosti: & affer vt comedā: & benedicat tibi anima mea anteq̄ moriar. Quod cum audisset rebecca: & ille abisset in agrum vt iussionem patris impleret: dixit filio suo iacob. Audiui patrem tuum loquentē cum esau fratre tuo: & dicentem ei. Affer mihi de venatione tua: & fac cibos vt comedā: & benedicam tibi coram dño anteq̄ moriar. Nūc ergo fili mi acqesce cōsilijs meis: & pergēs ad gregē affer mihi duos hedos optimos: vt faciam ex eis escas patri tuo: quibus libenter vescitur: q̄s cum intuleris & comederit: benedicat tibi priusq̄ moriatur. Cui ille rñdit. Nosti q̄ esau frater meus hō pilosus sit: & ego lenis. Si attrectauerit me pr̄ meus & senserit: timeo ne putet me sibi voluisse illudere: & inducat sup me maledictionē p bñdictiōe. Ad quē mr̄. In me sit ait ista maledictio fili mi: tm̄ audi vocē meā: & pgēs affer q̄ dixi. abiit & attulit dedit q̄ mr̄i. parauit illa cibos sicut velle nouerat

Tex.Heb. Gen. Ca.xxvij. — Pritiua.heb.

Tex.Heb.	Pritiua.heb.
כליך תליך וקשתך וצא השדה	כלה תלה יצא
וצודה לי צידה: ועשה לי	צוד
מטעמים כאשר אהבתי והביאה	טעם בוא
לי ואכלה בעבור תברכך נפשי	עבר ברך
בטרם אמות: ורבקה שמעת בדבר	מות
יצחק אל עשו בנו וילך עשו	
השדה לצוד ציד להביא:	בוא
ורבקה אמרה אל יעקב בנה	
לאמר הנה שמעתי את אביך	
מדבר אל עשו אחיך לאמר:	
הביאה לי ציד ועשה לי	
מטעמים ואכלה ואברככה לפני	פנה
יהוה לפני מותי: ועתה בני שמע	
בקלי לאשר אני מצוה אתך:	צוה
לך נא אל הצאן וקח לי משם	הלך לקח
שני גדיי עזים טבים ואעשה	שנה טוב
אתם מטעמים לאביך כאשר	
אהב: והבאת לאביך ואכל בעבר	בוא
אשר יברכך לפני מותו: ויאמר	
יעקב אל רבקה אמו הן עשו	
אחי איש שער ואנכי איש חלק:	
אולי ימשני אבי והייתי בעיניו	אלי משש היה
כמתעתע והבאתי עלי קללה	תעה
ולא ברכה: ותאמר לו אמו עלי	אמר
קללתך בני אך שמע בקלי ולך	קול
קח לי: וילך ויקח ויבא לאמו	לקח בוא
ותעש אמו מטעמים כאשר אהב	עשה טעם

Transla.Chal.

זינך סיפך וקשתך ופוק לחקלא וצוד לי צידא: ועביד לי תבשילין כמה דרחימית
ואעיל לי ואיכול בדיל דתברכינך נפשי עד לא אימות: ורבקה שמעת כד מליל
יצחק עם עשו בריה ואזל עשו לחקלא למיצד צידא לאיתאה: ורבקה אמרת ליעקב
ברה למימר הא שמעית ית אבוך ממליל עם עשו אחוך למימר: איתי לי צידא
ועביד לי תבשילין ואיכול ואיברכינך קדם יי קדם מותי: וכען ברי קביל במימרי
למה דאנא מפקדא יתך: איזיל כען לענא וסב לי מתמן תרין גדיי עזין טבין
ואעביד יתהון תבשילין לאבוך כמה דרחים: ותעיל לאבוך וייכול בדיל דיברכינך
קדם מותיה: ואמר יעקב לרבקה אמיה הא עשו אחי גבר שערן ואנא גבר שעיע: מאים
ימושינני אבא ואהי בעינוהי כמתלעב ואיתי עלי לווטין ולא ברכן: ואמרת ליה
אמיה עלי אתאמר בנבואה דלא ייתון לוטיא עלך אלהין ברכן ברי ברם קביל מני
ואיזיל סב לי: ואזל ונסיב ואיתי לאמיה ועבדת אמיה תבשילין כמה דרחים

Interp̄.chal.

arma tua: gladium tuū: et arcum tuum: et egredere in agrū: et venare mihi venationē: et fac mihi edulia sicut dilexi: et affer mihi: vt comedam et benedicat tibi anima mea antequā moriar. Et rebecca audiebat qñ loq̄batur isaac cū esau filio suo. Et abijt esau in agrus ad venandum: vt afferret venationē. Et rebecca ait iacob filio suo dicens. Ecce audiui patrem tuū loquētē cū esau fratre tuo: et dicentē. affer mihi venationē: et fac mihi edulia vt comedam: et benedicaz tibi corā dño ante mortem meā. Et nunc fili mi acquiesce verbo meo: quod ego pcipio tibi: vade nunc ad oues et tolle mihi inde duos hedos caprarū optimos: et faciā eos edulia patri tuo: sicut dilexit. et afferes patri tuo et comedet: vt benedicat tibi ante mortē suā. Et dixit iacob rebecce matri sue: ecce esau frater meus vir pilosus est: et ego vir lenis. Forte cōtrectabit me pater meus: et ero in oculis suis quasi illudens: et inducas sup me malediciones et nō bñdictiones. Et dixit ei mater sua. Mihi dictū est per pphetiā q̄ nō venient malediciones sup te nisi benedictiōes fili mi: tantū modo acquiesce mihi et vade tolle mihi: et abijt et tulit et attulit matri sue. Et fecit mr̄ ei⁹ edulia: sicut dilexit

Pritiua chal.

נפק בשל
עול אכל ברך
מות צוד
אמר מלל אתא
בשל אכל
ברך אמר פקד
נסב טוב עבד
כמר עול ברך
משש הוה לעב
אתא אמר אתא
אזל נסב בשל

C

אביו׃ ותקח רבקה את בגדי עשו לקח
בנה הגדל החמדת אשר אתה
בבית ותלבש את יעקב בנה לבש
הקטן׃ ואת ערת גדיי העזים עור
הלבישה על ידיו ועל חלקת לבש
צואריו׃ ותתן את המטעמים ואת צור נתן טעם
הלחם אשר עשתה ביד יעקב עשה
בנה׃ ויבא אל אביו ויאמר אבי בוא
ויאמר הנני מי אתה בני׃ ויאמר אמר
יעקב אל אביו אנכי עשו בכרך
עשיתי כאשר דברת אלי קום
נא שבה ואכלה מצידי בעבור ישב צוד עבר
תברכני נפשך׃ ויאמר יצחק אל ברך
בנו מה זה מהרת למצא בני
ויאמר כי הקרה יהוה אלהיך קרה פנה
לפני׃ ויאמר יצחק אל יעקב נגש
גשה נא ואמשך בני האתה זה משש
בני עשו אם לא׃ ויגש יעקב אל
יצחק אביו וימשהו ויאמר הקל
קול יעקב והידים ידי עשו׃ ולא
הכירו כי היו ידיו כידי עשו נכר
אחיו שערת ויברכהו׃ ויאמר ברך
אתה זה בני עשו ויאמר אני׃
ויאמר הגשה לי ואכלה מציד נגש צוד
בני למען תברכך נפשי ויגש
לו ויאכל ויבא לו יין וישת׃ אכל בוא שתה
ויאמר אליו יצחק אביו גשה נא

patrem illius: & vestibus esau valde bonis: quas apd se habebat domi: induit eum: pelliculasq̧ hedorum circundedit manibus: & colli nuda ptexit. Deditq̧ pulmentum: & panes quos coxerat: tradidit. Quibus illatis dixit. Pater mi. At ille respódit. audio. Quis es tu fili mi. Dixitq̧ iacob. Ego sum primogenitus tuus esau. Feci sicut precepisti mihi. Surge sede & comede de venatione mea: vt bñdicat mihi aīa tua. Rursumq̧ isaac ad filiū suū. Quō inquit tā cito inuenire potuisti fili mi. Qui rñdit. Volūtas dei fuit: vt cito occurreret mihi qd volebā. Dixitq̧ isaac. Accede huc vt tangā te fili mi: & pbē vtrū tu sis filius meus esau: an nō. Accessit ille ad prēm: & palpato eo: dixit isaac. Vox quidem vox iacob ē: sed manus manus sūt esau. Et nō cognouit eū: quia pilose manus similitudinē maioris expsserāt. Bñdicens ergo illi ait. Tu es filius meus esau? Respondit. ego sum. At ille. Affer inquit mihi cibos de venatione tua fili mi: vt benedicat tibi anima mea. Quos cū oblatos comedisset: obtulit ei ēt vinū. quo hausto: dixit ad eū. Accede ad me:

pater eius et accipiēs rebecca vestē
ὁ πατὴρ αὐτοῦ. καὶ λαβοῦσα ῥεβέκκα τὴν στολὴν
esau filij sui senioris pulchrā:
ἠσαῦ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς τοῦ πρεσβυτέρου τὴν καλήν,
q̄ erat apd ipsā in domo: induit eam iacob
ἣ ἦν παρ᾽ αὐτῇ ἐν τῷ οἴκῳ, ἐνέδυσεν αὐτὴν ἰακὼβ
filiū suū iuniorē. et pelles
τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν νεώτερον. καὶ τὰ δέρματα τῶν
hedorū circūposuit circū brachia eius: et
ἐρίφων περιέθηκε περὶ τοὺς βραχίονας αὐτοῦ, καὶ
circa nuda colli eius. et dedit
περὶ τὰ γυμνὰ τοῦ τραχήλου αὐτοῦ. καὶ ἔδωκε
edulia et panes quos fecit in
τὰ ἐδέσματα καὶ τοὺς ἄρτους οὓς ἐποίησεν εἰς τὰς
manus iacob filij sui. et intulit pa-
χεῖρας ἰακὼβ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς. καὶ εἰσήνεγκε τῷ πα-
tri suo. et dixit: pater. ille aūt dixit: ecce ego. quis
τρὶ αὐτοῦ. καὶ εἶπε, πάτερ. ὁ δὲ εἶπεν, ἰδοὺ ἐγώ. τίς
es tu fili. et dixit iacob patri suo: ego
εἶ σὺ τέκνον. καὶ εἶπεν ἰακὼβ τῷ πατρὶ αὐτοῦ, ἐγὼ
esau primogenitus tu⁹. feci sicut locut⁹
ἠσαῦ ὁ πρωτότοκός σου. πεποίηκα καθὼς ἐλάλη-
es mihi. surgēs sede: et comede de venatiōe mea:
σάς μοι. ἀναστὰς κάθισον, καὶ φάγε ἀπὸ τῆς θήρας μου,
vt bñdicat mihi aīa tua. dixit aūt isaac
ὅπως εὐλογήσῃ με ἡ ψυχή σου. εἶπε δὲ ἰσαὰκ τῷ
filio suo. qd hoc qd cito inuenisti fili. ille aūt di-
υἱῷ αὐτοῦ. τί τοῦτο ὃ ταχὺ εὗρες ὦ τέκνον. ὁ δὲ εἶ-
xit qd tradidit dñs de⁹ tu⁹ corā me.
πεν, ὃ παρέδωκε κύριος ὁ θεός σου ἐναντίον ἐμοῦ.
dixit aūt isaac iacob. appropiqua mihi et cōtrecta-
εἶπε δὲ ἰσαὰκ τῷ ἰακώβ. ἔγγισόν μοι καὶ ψηλαφή-
bo te fili: si tu es fili⁹ me⁹ esau an nō. ap-
σω σε τέκνον, εἰ σὺ εἶ ὁ υἱός μου ἠσαῦ ἢ οὔ. ἤγ-
propinquauit aūt iacob ad isaac patrē suū. et
γισε δὲ ἰακὼβ πρὸς ἰσαὰκ τὸν πατέρα αὐτοῦ. καὶ
cōtrectauit eū et dixit: ipsa qdē vox: vox ia-
ἐψηλάφησεν αὐτὸν καὶ εἶπεν, ἡ μὲν φωνή, φωνὴ ἰα-
cob. at man⁹: manus esau. et nō cognouit eū
κώβ. αἱ δὲ χεῖρες, χεῖρες ἠσαῦ. καὶ οὐκ ἐπέγνω αὐ-
erāt.n. man⁹ eius: sicut manus esau fra-
τόν. ἦσαν γὰρ αἱ χεῖρες αὐτοῦ, ὡς αἱ χεῖρες ἠσαῦ τοῦ ἀ-
tris ei⁹ pilose. et bñdixit ei. et dixit
δελφοῦ αὐτοῦ δασεῖαι. καὶ εὐλόγησεν αὐτόν. καὶ εἶπεν
tu es fili⁹ me⁹ esau? ille aūt dixit: ego. et dixit af-
σὺ εἶ ὁ υἱός μου ἠσαῦ; ὁ δὲ εἶπεν, ἐγώ. καὶ εἶπε προσ-
fer mihi et comedā de venatiōe tua fili:
άγαγέ μοι, καὶ φάγομαι ἀπὸ τῆς θήρας σου τέκνον,
vt bñdicat tibi aīa mea. et attulit ei:
ἵνα εὐλογήσῃ σε ἡ ψυχή μου. καὶ προσήνεγκεν αὐ-
et comedit. et obtulit ei vinū: et bibit.
τῷ, καὶ ἔφαγε. καὶ εἰσήνεγκεν αὐτῷ οἶνον, καὶ ἔπιεν.
et dixit ei pater eius isaac. appropinq mihi Debr. 11.d.
καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἰσαάκ. ἔγγισόν μοι

D

Pritiua chal.

רבה דכה לבש
צור
בשל עול
סחר אכל צוד
ברך אתא שבח
משש בר
קול שדע
הוה
אכל צוד ברך
עול שתה

Interp. chal.

pater eius. Et tulit rebecca vestimenta esau filij sui maioris que erant munda: que secum erant in domo: et induit iacob filium suum minorem: et pelles hedorum induit super manus eius et super lenitatem colli sui. Et posuit edulia que fecerat et panem in manu iacob filij sui. Et ingressus est ad patrem suū: et ait. Pater mi. Et dixit: ecce ego. Quis es tu fili mi. Et ait iacob patri suo. Ego sum esau primogenitus tuus: feci sicut mihi locutus es: surge obsecro: recumbe et comede de venatione mea: vt bñdicat mihi aīa tua. Et ait isaac filio suo. Quid est hoc qd tam cito inuenisti fili mi? Et ait. Quoniā preparauit dñs deus tuus corā me. Et dixit isaac ad iacob. Accede obsecro et attrectabo te fili mi: vtrū tu sis filius meus esau: an nō. Et accessit iacob ad isaac patrem suū: et atrectauit eum: et ait. Vox: vox iacob: et manus: manus esau. et non cognouit eum: quia erant manus eius sicut manus esau fratris sui pilose: et benedixit ei: et ait. Tu es filius meus esau? Et dixit: ego sum. Et ait. Accede corā me et comedam de venatione filij mei: vt benedicat tibi anima mea. Et obtulit ei et comedit: et attulit ei vinum et bibit. Et dixit ei isaac pater eius. Accede obsecro:

Transla. Chal.

אבוהי׃ ונסיבת רבקה ית לבושי עשו ברה רבא דכיתא דהוה גבה בביתא ואלבישת ית
יעקב ברה זעירא׃ וית משכי גדיי בר עזי אלבישת על ידוהי ועל שעיעות צואריה׃
ויהבת ית תבשיליא וית לחמא דעבדת ביד יעקב ברה׃ ועאל לות אבוהי ואמר אבא
ואמר הא אנא מאן את ברי׃ ואמר יעקב לאבוהי אנא עשו בוכרך עבדית כמה
דמלילתא עמי קום כען אסתחר ואיכול מצידי בדיל דתברכינני נפשך׃ ואמר
יצחק לבריה מה דין אוחיתא לאשכחא ברי ואמר ארי זמין יי אלהך קדמי׃ ואמר
יצחק ליעקב קריב כען ואמושנך ברי האת דין ברי עשו אם לא׃ וקריב יעקב לות
יצחק אבוהי ומשייה ואמר קלא קליה דיעקב וידיא ידוהי דעשו׃ ולא אשתמודעיה
ארי הואה ידוהי כידי עשו אחוהי שערנין וברכיה׃ ואמר את דין ברי עשו ואמר
אנא׃ ואמר קריב קדמי ואיכול מציד ברי בדיל דתתברכינך נפשי וקריב ליה
ואכל ואעיל ליה חמרא ושתי׃ ואמר ליה יצחק אבוהי קריב כען

Trāsla.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

et osculare me fili. et appropiquās osculat⁹ ē eū.
καὶ φίλησόν με τέκνον. καὶ ἐγγίσας ἐφίλησεν αὐτόν.
et odoratus ē odorē vestimētorū ei⁹. et bn̄di
καὶ ὠσφράνθη τὴν ὀσμὴν τῶν ἱματίων αὐτοῦ. καὶ εὐλό
xit ei. et dixit: ecce odor filij mei: sicut o-
γησεν αὐτόν. καὶ εἶπεν, ἰδοὺ ὀσμὴ τοῦ υἱοῦ μου, ὡς ὀσ-
dor agri pleni: cui bn̄dixit dn̄s. ⁊ dabit tibi de⁹
μὴ ἀγροῦ πλήρους, ὃν εὐλόγησε κς. καὶ δώσει σοι ὁ θς
de rore celi: et de pinguedine
ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀπὸ τῆς πιότητος τῆς
terre multitudinē frumēti ⁊ vini. ⁊ seruiāt tibi
γῆς πλῆθος σίτου καὶ οἴνου. καὶ δουλευσάτωσάν σοι
gētes. ⁊ adorabūt te principes. et esto dn̄s
ἔθνη. καὶ προσκυνήσουσί σοι ἄρχοντες. καὶ γίνου κς τοῦ
fratris tui. et adorabūt te filij pr̄is tui.
ἀδελφοῦ σου. καὶ προσκυνήσουσί σοι υἱοὶ τοῦ πρς σου.
q̄ maledixerit tibi: maledict⁹. qui at bn̄dicēs tibi:
ὁ καταρώμενός σοι, ἐπικατάρατος. ὁ δὲ εὐλογῶν σε,
bn̄dictus. et factū ē postq̄ cessauit isaac
εὐλογημένος. καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ παύσασθαι ἰσαὰκ
bn̄dicens iacob filio suo: et factū ē vt egres
εὐλογοῦντα ἰακὼβ τὸν υἱὸν αὐτοῦ. καὶ ἐγένετο ὡς ἐξῆλ
sus est iacob a facie isaac pr̄is sui: et
θεν ἰακὼβ ἀπὸ προσώπου ἰσαὰκ τοῦ πρς αὐτοῦ, καὶ
esau frater eius venit de venatiōe. ⁊ fe-
ἠσαῦ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἦλθεν ἀπὸ τῆς θήρας. καὶ ἐποίη
E cit ⁊ ipse edulia: et obtulit patri suo.
σε καὶ αὐτὸς ἐδέσματα, καὶ προσήνεγκε τῷ πρὶ αὐ
et dixit: surgat pater me⁹: et comedat de
τοῦ. καὶ εἶπεν, ἀναστήτω ὁ πήρ μου, καὶ φαγέτω ἀπὸ
venatiōe filij sui. vt bn̄dicat mihi aīa tua.
τῆς θήρας τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. ὅπως εὐλογήσῃ με ἡ ψυχή σου.
et dixit illi isaac pr̄ eius: q̄s es tu: ille at di
καὶ εἶπεν αὐτῷ ἰσαὰκ ὁ πὴρ αὐτοῦ, τίς εἶ σύ; ὁ δὲ εἶ
xit: ego sū fili⁹ tu⁹ primogenit⁹ esau. expauit at
πεν, ἐγώ εἰμι ὁ υἱός σου ὁ πρωτότοκος ἠσαῦ. ἐξέστη δὲ
isaac stupore magno valde. et dixit: q̄s igit
ἰσαὰκ ἔκστασιν μεγάλην σφόδρα. καὶ εἶπεν, τίς οὖν
q̄ venat⁹ ē mihi venatiōē: ⁊ itulit mihi: et comedi de
ὁ θηρεύσας μοι θήραν, καὶ εἰσενέγκας μοι, καὶ ἔφαγον ἀ
oībus antecq̄ tu venires. et bn̄dixi ei. et
πὸ πάντων πρὸ τοῦ σε ἐλθεῖν. καὶ εὐλόγησα αὐτόν. καὶ
bn̄dict⁹ erit. factū ē at qn̄ audiuit esau
εὐλογημένος ἔσται. ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἤκουσεν ἠσαῦ τὰ
verba isaac pr̄is sui. ⁊ clamauit voce ma
ῥήματα ἰσαὰκ τοῦ πρς αὐτοῦ. καὶ ἐβόησε φωνὴν με-
gna et amara valde. ⁊ ait: benedic
γάλην καὶ πικρὰν σφόδρα. καὶ εἶπεν, εὐλόγησον δὴ
⁊ mihi pr̄. ait at illi: veniēs frater tu⁹ cū
κἀμὲ πρ. εἶπε δὲ αὐτῷ, ἐλθὼν ὁ ἀδελφός σου μετὰ
dolo: accepit bn̄dictionē tuā. ⁊ dixit: iuste
δόλου, ἔλαβε τὴν εὐλογίαν σου. καὶ εἶπε, δικαίως
vocatū ē nomē eius iacob.
ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἰακώβ.

Transla.B.Hiero.

& da mihi osculū fili mi. Accessit & osculatus est eū. Statimq; vt sensit vestimētorū eius fragrātiam: bn̄dicēs illi ait. Ecce odor filij mei sicut odor agri: cui bn̄dixit dn̄s. Det tibi deus de rore celi & de pinguedine terre abūdātiā frumenti vini & olei: & seruiant tibi populi: & adorent te tribus. Esto dn̄s fratrū tuorū: & incuruētur ante te filij mr̄is tue. q maledixerit tibi: sit ille maledictus. & qui bn̄dixerit tibi: bn̄dictiōibus repleatur. Vix isaac sermonē ipleuerat: & egresso iacob foras: venit Esau: coctosq; de venatione cibos intulit patri: dicens. Surge pater mi: & comede de venatione filij tui: vt bn̄dicat mihi aīa tua. Dixitq; illi isaac: quis enim es tu. Qui respondit. Ego sū filius tuus primogenitus esau. Expauit isaac stupore vehemēti: & vltra q̄ credi pt admirās ait. Quis igitur ille est qui dudū captā venationē attulit mihi & comedi ex oīb⁹: priusq̄ tu venires. Bn̄dixiq; ei & erit bn̄dictus. Auditis esau sermonibus pr̄is: irrugiit clamore magno: & cōsternatus ait. Bn̄dic ēt & mihi pr̄ mi. Qui ait. Venit germanus tuus fraudulēter: & accepit bn̄dictionē tuā. At ille subiunxit. Iuste vocatū ē nomē ei⁹ iacob

Ter. Heb. Gen. Ca.xxvij.

ושקה לי בני: ויגש וישק לו
וירח את ריח בגדיו ויברכהו
ויאמר ראה ריח בני כריח שדה
אשר ברכו יהוה: ויתן לך
האלהים מטל השמים ומשמני
הארץ ורב דגן ותירש: יעבדוך
עמים וישתחו לך לאמים הוה
גביר לאחיך וישתחוו לך בני
אמך ארריך ארור ומברכיך
ברוך: ויהי כאשר כלה יצחק
לברך את יעקב ויהי אך יצא
יצא יעקב מאת פני יצחק אביו
ועשו אחיו בא מצידו: ויעש גם
הוא מטעמים ויבא לאביו ויאמר
לאביו יקם אבי ויאכל מציד
בנו בעבר תברכני נפשך: ויאמר
לו יצחק אביו מי אתה ויאמר
אני בנך בכרך עשו: ויחרד יצחק
חרדה גדלה עד מאד ויאמר מי
אפוא הוא הצד ציד ויבא לי
ואכל מכל בטרם תבוא ואברכהו
גם ברוך יהיה: כשמע עשו את
דברי אביו ויצעק צעקה גדלה
ומרה עד מאד ויאמר לאביו
ברכני גם אני אבי: ויאמר בא
אחיך במרמה ויקח ברכתך:
ויאמר הכי קרא שמו יעקב

Primitiua.heb.

נשק נגש
נתן
טלל
ירש עבד
עמם שחה הוה
גבר
ברך
היה
פנה
צוד עשה
טעם בוא
קום אכל
ברך אמר
חרד
איפה צוד בוא
בוא
ברך
צעק
מרר
בוא
רמה לקח

Transla.Chal.

ונשיק לי ברי: וקריב ונשיק ליה וארח ית ריחא דלבושוהי ובריכיה ואמר חזי ריחא
דברי כריחא דחקלא דבריכיה יוי: ויתן לך יוי מטלא דשמיא ומטובא דארעא
וסגיות עבור וחמר: יפלחונך עממין וישתעבדון לך מלכון הוי רב לאחך ויסגדון לך
בני אמך ליטיך יהון ליטין ומברכך יהון בריכין: והוה כד שיצי יצחק לברכא ית יעקב
והוה ברם מיפק נפק יעקב מן קדם יצחק אבוהי ועשו אחוהי עאל מצידיה: ועבד אף
הוא תבשילין ואיתי לאבוהי ואמר לאבוהי יקום אבא וייכול מצידא דבריה בדיל
דיתברכנני נפשך: ואמר ליה יצחק אבוהי מאן את ואמר אנא ברך בוכרך עשו: ותוה
יצחק תוהא רבא עד לחדא ואמר מן הוא דיכי דצד צידא ואעיל לי ואכלית מכולא
עד לא תיעול ובריכתיה אף בריך יהא: כד שמע עשו ית פתגמי אבוהי וצוח צווחא רבא
ומרירא עד לחדא ואמר לאבוהי ברכני אף אנא אבא: ואמר עאל אחוך בחכמתא
וקביל ברכתך: ואמר יאות קרא שמיה יעקב

Interp̄.chal.

et osculare me fili mi. Et accessit ⁊ osculatus est eum: et odoratus est odorē vestimentorū suorū: ⁊ benedixit ei. Et ait. Ecce odor filij mei sicut odor agri: cui benedixit dn̄s. Det autē tibi dn̄s de rore celi ⁊ de bono terre: ⁊ multitudinē frumēti ⁊ vini. Seruiant tibi populi: et subijciantur tibi regna: esto princeps fratribus tuis: ⁊ adorabūt te filij matris tue: maledicētes tibi erunt maledicti: ⁊ bn̄dicentes tibi erunt benedicti. Et factū est cum cōsummasset isaac benedicere iacob: iacob egrediente a facie isaac patris sui: esau frater ei⁹ veniebat de venatione sua. Et fecit quoq; ipse edulia: ⁊ intulit patri suo: ⁊ dixit ei. Surgat pr̄ meus et comedat de venatione filij sui: vt benedicat mihi aīa tua. Et ait illi pater ei⁹. Quis es tu? Et dixit. ego filius tuus primogenitus tu⁹ esau. Et admiratus est isaac admiratiōe magna vsq; nimis. Et ait. Quis est ille q̄ venatus est venationē. ⁊ attulit mihi: ⁊ comedi et oībus priusq̄ intrares: ⁊ bn̄dixi ei: bn̄dict⁹ quoq; erit. Qn̄ audiuit esau v̄ba pr̄is sui: clamauit clamore magno ⁊ amaro vsq; nimis: ⁊ dixit pr̄i suo. Bn̄dic ēt mihi pr̄ mi. et ait. Venit frater tu⁹ sapiēter: ⁊ accepit bn̄dictionē tuā. et ait. Recte vocatū ē nomē ei⁹ iacob:

Primitiua chal.

ריח חזא
נתן טלל סגא
פלח שעבד הוה
רבב סגד לוט
ברך היה שצא
נפק עול צוד
אתא קום אכל
צוד ברך
רבא צוד עול
שמע רבה

Primitiua heb.	Ter. Heb. Gen. Ca. xxvii.
עָקַב	וַיַּעְקְבֵנִי זֶה פַעֲמַיִם אֶת בְּכֹרָתִי
	לָקָח וְהִנֵּה עַתָּה לָקַח בִּרְכָתִי
אָמַר עָנָה	וַיֹּאמַר הֲלֹא אָצַלְתָּ לִּי בְּרָכָה׃ וַיַּעַן
גָּבַר	יִצְחָק וַיֹּאמֶר לְעֵשָׂו הֵן גְּבִיר
שׂוּם נָתַן	שַׂמְתִּיו לָךְ וְאֶת כָּל אֶחָיו נָתַתִּי
יָרַשׁ	לוֹ לַעֲבָדִים וְדָגָן וְתִירֹשׁ סְמַכְתִּיו
עָשָׂה	וּלְכָה אֵפוֹא מָה אֶעֱשֶׂה בְּנִי׃ וַיֹּאמֶר
	עֵשָׂו אֶל אָבִיו הַבְרָכָה אַחַת הִוא לְךָ
נָשָׂא	אָבִי בָּרְכֵנִי גַם אָנִי אָבִי וַיִּשָּׂא
בָּכָה עָנָה	עֵשָׂו קֹלוֹ וַיֵּבְךְּ׃ וַיַּעַן יִצְחָק אָבִיו
	וַיֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה מִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ
יָשַׁב טָלַל	יִהְיֶה מוֹשָׁבֶךָ וּמִטַּל הַשָּׁמַיִם מֵעָל׃
חָיָה	וְעַל חַרְבְּךָ תִחְיֶה וְאֶת אָחִיךָ
עָבַד רוּד	תַּעֲבֹד וְהָיָה כַּאֲשֶׁר תָּרִיד וּפָרַקְתָּ
עָלַל צוּר שָׂטַם	עֻלּוֹ מֵעַל צַוָּארֶךָ׃ וַיִּשְׂטֹם עֵשָׂו
	אֶת יַעֲקֹב עַל הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בֵּרְכוֹ
קָרַב	אָבִיו וַיֹּאמֶר עֵשָׂו בְּלִבּוֹ יִקְרְבוּ
יוֹם הָרַג	יְמֵי אֵבֶל אָבִי וְאַהַרְגָה אֶת יַעֲקֹב
נָגַד	אָחִי׃ וַיֻּגַּד לְרִבְקָה אֶת דִּבְרֵי עֵשָׂו
שָׁלַח קָרָא	בְּנָהּ הַגָּדֹל וַתִּשְׁלַח וַתִּקְרָא לְיַעֲקֹב
אָמַר	בְּנָהּ הַקָּטָן וַתֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה עֵשָׂו
נָחַם	אָחִיךָ מִתְנַחֵם לְךָ לְהָרְגֶךָ׃ וְעַתָּה
קוֹל	בְנִי שְׁמַע בְּקֹלִי וְקוּם בְּרַח לְךָ
	אֶל לָבָן אָחִי חָרָנָה׃ וְיָשַׁבְתָּ עִמּוֹ
יוֹם שׁוּב	יָמִים אֲחָדִים עַד אֲשֶׁר תָּשׁוּב
יָחַם	חֲמַת אָחִיךָ׃ עַד שׁוּב אַף אָחִיךָ
מִן עָשָׂה	מִמְּךָ וְשָׁכַח אֵת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ לּוֹ

Trãsla. B. Hiero.

Supplãtauit em̃ me: en
altera vice. Priogenita
mea añ tulit: & nũc se
cũdo surripuit bñdicti-
onẽ meã. Rursũqz ad pa
trẽ: nũqd nõ reserua-
sti ait & mihi bñdictio-
nẽ. Rñdit isaac. Dñm
tuũ illũ cõstitui: & oẽs
frẽs suos seruituti eius
subiugaui. Frumento
& vino stabiliui eum:
& tibi post hec fili mi vl
tra quid faciam.
Cui esau. Num vnã in-
quit tantũ bñdictionẽ
habes pater. mihi quo
qz obsecro vt bñdicas.
Cumqz eiulatu magno
fleret: motus isaac
dixit ad eũ. In pingue-
dine terre
& in rore celi desup e-
rit benedictio tua.
Viues in gladio: & fra
tri tuo
seruies: tẽpusqz veniet
cũ excutias & soluas
iugũ eius de ceruicibus
tuis. Oderat ergo sp e-
sau iacob pro bñdictio
ne qua benedixerat ei
pater. Dixitqz in cor-
de suo. Venient
dies luctus patris mei:
& occidã iacob
fratrẽ meũ. Nunciata
sũt hec rebecce. Que ti
mens & vocans iacob
filiũ suũ dixit ad eum.
Ecce esau
frater tuus minatur vt
occidat te. Nunc ergo
fili audi vocẽ meã: &
cõsurgẽs fuge
ad laban frẽm meũ in
aram: habitabisqz cũ
eo dies paucos: donec
requiescat
furor fris tui: & cesset
indignatio eius:
obliuiscaturqz eorũ q̃
fecisti in eum. postea

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp̃. latina.

supplãtauit eñi me iam secũdo: et p̃mogenita
ἐπτέρνικε γάρ με ἤδη δεύτερον, τά τε πρωτοτόκιά
mea tulit. ⁊ nũc accepit bñdictionẽ meã. ⁊ dixit
μου εἴληφε· καὶ νῦν ἔλαβε τὴν εὐλογίαν μου. καὶ εἶπεν
esau p̃ri suo. nõ relicta ẽ mihi bñdictio
ἠσαῦ τῷ πατρὶ αὐτοῦ. οὐχ ὑπελέλειπτό μοι εὐλογία
p̃r? rñdens aũt isaac dixit esau. si dñm illum
πάτερ; ἀποκριθεὶς δὲ ἰσαὰκ εἶπε τῷ ἠσαῦ. εἰ κύριον αὐτὸν
feci tuũ: ⁊ oẽs fratres eius ser-
ἐποίησά σου, καὶ πάντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ οἰκέ-
uos. frumẽto et vino stabiliui eũ. tibi aũt qd faciam
τας· σίτῳ καὶ οἴνῳ ἐστήριξα αὐτόν· σοὶ δὲ τί ποιήσω
fili. dixit aũt esau ad patrẽ suũ. nũ bñdictio
τέκνον. εἶπε δὲ ἠσαῦ πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ. μὴ εὐλογία
vna tibi est p̃r? bñdic ⁊ mihi p̃r. cõpun
μία σοί ἐστι πάτερ; εὐλόγησον δὴ κἀμὲ πάτερ. κατανυχ- Hebr. 12.c.
cto aũt isaac: exclamauit voce esau: et fleuit.
θέντος δὲ ἰσαάκ, ἀνεβόησε φωνὴν ἠσαῦ, καὶ ἔκλαυσεν.
rñdens aũt isaac p̃r ei⁹: dixit ei: ecce de
ἀποκριθεὶς δὲ ἰσαὰκ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, εἶπεν αὐτῷ, ἰδοὺ ἀ-
pinguedine terre erit habitatio tua: et
πὸ τῆς πιότητος τῆς γῆς ἔσται ἡ κατοίκησίς σου, καὶ
de rore celi de sup. ⁊ in gladio
ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ ἄνωθεν· καὶ ἐπὶ τῇ μαχαίρᾳ
tuo viues. et fratri tuo seruies. erit aũt quã
σου ζήσῃ· καὶ τῷ ἀδελφῷ σου δουλεύσεις. ἔσται δὲ ἡνί-
do deponas ⁊ detrahas iugũ eius de col-
κα ἂν καθέλῃς καὶ ἐκλύσῃς τὸν ζυγὸν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ τρα-
lo tuo. et iratus ẽ esau iacob pro bñ
χήλου σου. καὶ ἐνεκότει ἠσαῦ τῷ ἰακὼβ περὶ τῆς εὐ-
dictione q̃ bñdixit ei p̃r eius. dixit aũt esau in
λογίας ἧς εὐλόγησεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ. εἶπε δὲ ἠσαῦ ἐν Abd. 1.a.
mente sua: appropinquẽt dies luctus
τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ, ἐγγισάτωσαν αἱ ἡμέραι τοῦ πένθους
p̃ris mei: vt occidã iacob fratrẽ meũ.
τοῦ πατρός μου, ἵνα ἀποκτείνω ἰακὼβ τὸν ἀδελφόν μου. ἀ-
nũciata sũt aũt rebecce verba esau filij sui
πηγγέλη δὲ ῥεβέκκᾳ τὰ ῥήματα ἠσαῦ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς τοῦ
senioris. et mittens: vocauit iacob fi-
πρεσβυτέρου. καὶ πέμψασα, ἐκάλεσεν ἰακὼβ τὸν υἱ-
liũ suũ iuniorẽ: ⁊ dixit ei: ecce esau fra
ὸν αὐτῆς τὸν νεώτερον, καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἰδοὺ ἠσαῦ ὁ ἀ-
ter tu⁹ minatur tibi occidere te. nũc ergo
δελφός σου ἀπειλεῖταί σοι τοῦ ἀποκτεῖναί σε. νῦν οὖν
o fili audi meã vocẽ: et surgẽs fu
ὦ τέκνον ἄκουσόν μου τῆς φωνῆς, καὶ ἀναστὰς ἀπόδρα- G
ge in mesopotamiã ad laban fratrẽ
θι εἰς τὴν μεσοποταμίαν πρὸς λάβαν τὸν ἀδελφόν
meũ in charram: et habita cũ eo dies aliquot:
μου εἰς χαρράν, καὶ οἴκησον μετ' αὐτοῦ ἡμέρας τινάς,
donec auertatur furor et ira fratris
ἕως τοῦ ἀποστρέψαι τὸν θυμὸν καὶ τὴν ὀργὴν τοῦ ἀδελφοῦ
tui a te: ⁊ obliuiscatur q̃ fecisti ei.
σου ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐπιλάθηται ἃ πεποίηκας αὐτῷ.

Primitiua chal.

כְּמַן תְּרֵי
תּוּב רְבַב שְׁוָה
עֲבַד
רוּם
הֲוָה תְּבַ טְלַל
חֲיָה פְּלַח עֲבַר
עֲדָה צוּר
קְרַב קְטַל חֲוָה
קְרָא
קְטַל אֲזַל יְתַב
תּוּב נְשָׁה

Interp̃. chal.

supplantauit eñi me his duabus vicibus: primogeni
ta mea tulit: ⁊ ecce nunc suscepit benedictionẽ meã.
Et dixit. Nũqd nõ reseruasti mihi bñdictionẽ. Rñditqz
isaac. Et dixit ad esau. Ecce principẽ cõstitui eũ tibi: ⁊
oẽs fratres suos dedi ei in seruos: ⁊ frumẽto ⁊ vino
stabiliui eum. Et nunc tibi qd faciã vltra fili mi. Et di
xit esau patri suo. Nunqd bñdictio vna tantũ est tibi
pater mi: benedic quoqz mihi pater mi. Et leuauit
esau vocẽ suã ⁊ fleuit. Et respondit isaac pater eius: ⁊
ait illi. Ecce de optimo terre erit habitatio tua: ⁊ de
rore celi desup: ⁊ in gladio tuo viues: ⁊ fratri tuo ser-
uies: et erit qñ transgredientur filij eius verba legis:
auferes iugũ eius de ceruicibus tuis. Et habuit esau
odio iacob pro benedictiõe qua bñdixerat ei p̃r eius.
Et dixit esau in corde suo: appropinquabunt dies luct⁹
p̃ris mei: ⁊ interficiã iacob fratrẽ meũ. Nũciataqz
sunt rebecce vba esau filij sui maioris: ⁊ misit ⁊ voca
uit iacob filiũ suũ minorẽ: ⁊ dixit ei. Ecce esau fr̃ tu⁹
insidiaẽ tibi vt iterficiat te. Et nũc fili mi acquiesce mihi:
⁊ surge vade ad laban frẽm meũ in aran: ⁊ habitabis
apud eũ dies paucos: donec descat ira fris tui: donec
reuertat̃ ira fris tui a te: ⁊ obliuiscat̃ ei⁹ qđ fecisti ei.

Transla. Chal.

וְכַמְנַנִי דְנַן תַּרְתֵּין זִמְנִין יָת בְּכֵירוּתִי נְסֵיב וְהָא כְעַן קַבֵּיל בִּרְכְתִי וַאֲמַר הֲלָא שְׁבַקְתְּ
לִי בִּרְכְתָא׃ וַאֲתֵיב יִצְחָק וַאֲמַר לְעֵשָׂו הָא רַב שַׁוִּיתֵיהּ לָךְ וְיָת כָּל אֲחוֹהִי יְהַבִית לֵיהּ
לְעַבְדִין וְעִיבוּר וַחֲמַר סְעַדְתֵּיהּ וְלָךְ הָכָא מָה אַעֲבֵיד בְּרִי׃ וַאֲמַר עֵשָׂו לַאֲבוּהִי הֲבִרְכְתָא
חֲדָא הִיא לָךְ אַבָּא בָּרְכַנִי אַף אֲנָא אַבָּא וַאֲרֵים עֵשָׂו קָלֵיהּ וּבְכָא׃ וַאֲתֵיב יִצְחָק אֲבוּהִי
וַאֲמַר לֵיהּ הָא מִטּוּבָא דְאַרְעָא יְהֵא מוֹתְבָךְ וּמִטַּלָּא דִשְׁמַיָּא מִלְּעֵילָא׃ וְעַל חַרְבָּךְ
תֵּיחֵי וְיָת אֲחוּךְ תִּפְלַח וִיהֵא כַּד יַעְבְּרוּן בְּנוֹהִי עַל פִּתְגָּמֵי אוֹרַיְתָא וְתַעְדֵּי נִירֵיהּ
מֵעַל צַוְּרָךְ׃ וּנְטַר עֵשָׂו דְּבָבוּ לְיַעֲקֹב עַל בִּרְכְתָא דְּבָרְכֵיהּ אֲבוּהִי וַאֲמַר עֵשָׂו בְּלִבֵּיהּ
יִקְרְבוּן יוֹמֵי אֶבְלָא דְאַבָּא וְאֶקְטוֹל יָת יַעֲקֹב אֲחִי׃ וְאִתְחַוָּא לְרִבְקָה יָת פִּתְגָּמֵי עֵשָׂו
בְּרַהּ רַבָּא וּשְׁלַחַת וּקְרָת לְיַעֲקֹב בְּרַהּ זְעֵירָא וַאֲמַרַת לֵיהּ הָא עֵשָׂו אֲחוּךְ כָּמַן לָךְ
לְמִקְטְלָךְ׃ וּכְעַן בְּרִי קַבֵּיל מִנִּי וְקוּם אֱזֵיל לָךְ לְוָת לָבָן אֲחִי לְחָרָן׃ וְתִתֵּיב עִמֵּיהּ יוֹמִין
זְעִירִין עַד דְּתִתּוּב רוּגְזָא דַּאֲחוּךְ׃ עַד דְּתִתּוּב רוּגְזָא דַּאֲחוּךְ מִנָּךְ וְיִתְנְשֵׁי יָת דַּעֲבַדְתְּ לֵיהּ

et mittens accersam te inde: ne for
καὶ ἀποστείλας μεταπέμψομαί σε ἐκεῖθεν, μή πο
te orber a duob' vobis in die vna. di
τε ἀποτεκνωθῶ ἀπὸ τῶν δύο ὑμῶν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. εἶ
xit aũt rebecca ad isaac infensa sum vite mee ppt
πε δὲ ῥεβέκκα πρὸς ἰσαὰκ προσώχθικα τῇ ζωῇ μου διὰ
filias filiorũ het. si accepero iacob vxo
τὰς θυγατέρας τῶν υἱῶν χέτ. εἰ λήψεται ἰακὼβ γυ-
rem de filiabus terre huius: vt
ναῖκα ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῆς γῆς ταύτης, ἵνα
quid mihi viuere.
τί μοι τὸ ζῆν.

Ca.28.

A Aduocãs aũt isaac iacob: benedixit
Προσκαλεσάμενος δὲ ἰσαὰκ τὸν ἰακὼβ, εὐλόγησεν
ei. et precepit ei: dicẽs: nõ accipies vxorẽ
αὐτόν. καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ, λέγων, οὐ λήψῃ γυναῖκα
de filiab' chananeorũ. surgẽs fuge
ἐκ τῶν θυγατέρων τῶν χαναναίων. ἀναστὰς ἀπόδραθι
in mesopotamiã: in domũ bathuel pris
εἰς τὴν μεσοποταμίαν, εἰς τὸν οἶκον βαθουὴλ πατρὸς τῆς
mris tue. et accipe tibi ipsi vxorẽ de filia
μητρός σου. καὶ λάβε σεαυτῷ γυναῖκα ἐκ τῶν θυγατέ-
b' laban fratris mris tue. at de' me' bñ-
ρων λάβαν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς μητρός σου. ὁ δὲ θεός μου εὐλο-
dicat tibi fili: et multiplicet te: et eris in cõgre
γήσαι σε τέκνον, καὶ πληθύναι σε, καὶ ἔσῃ εἰς συνα-
gationẽ gẽtiũ. et dabit tibi bñdictionẽ abraã pris
γωγὰς ἐθνῶν. καὶ δώσει σοι εὐλογίαν ἀβραὰμ τοῦ πατρὸς
mei tibi: et semini tuo post te: ad hereditãdũ
μου σοί, καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σέ, κληρονομῆσαι
terrã incolatus tui. quã dedit de' abra
τὴν γῆν τῆς παροικήσεώς σου. ἣν ἔδωκεν ὁ θεὸς τῷ ἀβρα-
am. et misit isaac iacob. et abijt in
άμ. καὶ ἀπέστειλεν ἰσαὰκ τὸν ἰακώβ. καὶ ἐπορεύθη εἰς
mesopotamiã: ad laban filiũ bathuel
τὴν μεσοποταμίαν, πρὸς λάβαν υἱὸν βαθουὴλ τοῦ
syri: fratrẽ rebecce mris iacob et esau.
σύρου, ἀδελφὸν ῥεβέκκας τῆς μητρὸς ἰακὼβ καὶ ἠσαῦ.
vidit aũt esau q̃ bñdixit isaac iacob: et mi
ἴδε δὲ ἠσαῦ ὅτι εὐλόγησεν ἰσαὰκ τὸν ἰακώβ, καὶ ἀπέ-
sit in mesopotamiã syrie: accipere
στειλεν εἰς τὴν μεσοποταμίαν τῆς συρίας, λαβεῖν
sibi vxorẽ inde cũ bñdiceret ei. et pre
B ἑαυτῷ γυναῖκα ἐκεῖθεν ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτόν. καὶ ἐνε-
cepit ei: dicẽs: nõ accipies vxorẽ de filia
τείλατο αὐτῷ, λέγων, οὐ λήψῃ γυναῖκα ἐκ τῶν θυγα-
bus chananeorũ. et audiuit iacob pfẽz et
τέρων τῶν χαναναίων. καὶ ἤκουσεν ἰακὼβ τοῦ πατρὸς καὶ
mrẽz suã. et pfect' ẽ in mesopotamiã. et
τῆς μητρὸς αὐτοῦ. καὶ ἐπορεύθη εἰς μεσοποταμίαν. καὶ
vidit esau: q̃ male sunt filie chanaan
ἴδεν ἠσαῦ, ὅτι πονηραί εἰσιν αἱ θυγατέρες χαναὰν
coram isaac pre suo. et abijt esau ad
ἐναντίον ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ ἐπορεύθη ἠσαῦ πρὸς

mittã & adducã te inde huc. Cur vtroq; orbabor filio in vno die. Dixitq; rebecca ad isaac. Tedet me vite mee propter filias heth. Si acceperit iacob vxorem de stirpe huius terre: nolo viuere.

Ca.28.

Uocauit itaq; isaac iacob: & bñdixit eum. pcepitq; ei dicẽs Noli accipere cõiugẽ de genere chanaan: sed vade & pficiscere in mesopotamiam syrie ad domũ bathuel pris mris tue: & accipe tibi inde vxorem de filiabus labã auũculi tui. Deus aũt ops bñdicat tibi & crescere te faciat atq; mltiplicet: vt sis in turbas populorũ: & det tibi bñdictiões abrae & semini tuo post te: vt possideas terram pegrinatiõis tue: quã pollicitus est auo tuo. Cunq; dimisisset eum: isaac pfectus puenit in mesopotamiã syrie ad laban filium bathuel syri fratrẽ rebecce mris sue. Vidẽs aũt Esau q̃ bñdixisset pater suus iacob: & misisset eũ in mesopotamiã syrie: vt inde vxorẽ duceret: & post bñdictionẽ pcepisset ei dicẽs: nõ accipies vxorem de filiabus chanaan: quodq; obediẽs iacob parẽtibus suis iisset in syriam: probans quoq; q̃ nõ libẽter aspiceret filias chanaan pater suus: iuit ad

ושלחתי ולקחתיך משם למה
אשכל גם שניכם יום אחד:
ותאמר רבקה אל יצחק קצתי
בחיי מפני בנות חת אם לקח
יעקב אשה מבנות חת כאלה
מבנות הארץ למה לי חיים:
ויקרא יצחק אל יעקב ויברך
אתו ויצוהו ויאמר לו לא תקח
אשה מבנות כנען: קום לך פדנה
ארם ביתה בתואל אבי אמך
וקח לך משם אשה מבנות לבן
אחי אמך: ואל שדי יברך אתך
ויפרך וירבך והיית לקהל
עמים: ויתן לך את ברכת אברהם
לך ולזרעך אתך לרשתך את
ארץ מגריך אשר נתן אלהים
לאברהם: וישלח יצחק את יעקב
וילך פדנה ארם אל לבן בן בתואל
הארמי אחי רבקה אם יעקב
ועשו: וירא עשו כי ברך יצחק את
יעקב ושלח אתו פדנה ארם
לקחת לו משם אשה בברכו אתו
ויצו עליו לאמר לא תקח אשה
מבנות כנען: וישמע יעקב אל
אביו ואל אמו וילך פדנה ארם:
וירא עשו כי רעות בנות כנען
בעיני יצחק אביו: וילך עשו אל

שכל שנה
קוץ
חיה פנה
איש
יחה

Cap.xxviij.

קרא ברך צוה
לקח ילך
פרה רבה היה
נתן
ירש
גור
שלח
ראה
צוה
לקח
שמע
רוע

Transla.Chal.

ואשלח ואדבריניך מתמן למה אתכל מתרויכון יומא חד: ואמרת רבקה ליצחק
עקית בחיי מן קדם בנת חת אם נסיב יעקב אתתא מבנת חתאה כאלין מבנת ארעא
למה לי חיין: Ca.xxviij. וקרא יצחק ליעקב ובריך יתיה ופקדיה
ואמר ליה לא תיסב אתתא מבנת כנען: קום איזיל לפדן ארם לבית בתואל אבוהי
דאמך וסב לך מתמן אתתא מבנת לבן אחוהי דאמך: ואל שדי יברך יתך ויפשינך
ויסגינך ותהי לכנשת שבטין: ויתן לך ית ברכתא דאברהם לך ולבנך עמך
למירתך ית ארע תותבותך דיהב יי לאברהם: ושלח יצחק ית יעקב ואזל לפדן ארם
לות לבן בר בתואל ארמאה אחוהא דרבקה אמיה דיעקב ועשו: וחזא עשו ארי בריך
יצחק ית יעקב ושלח יתיה לפדן ארם למיסב ליה מתמן אתתא כד בריך יתיה ופקיד
עלוהי למימר לא תיסב אתתא מבנת כנען: וקביל יעקב למימר אבוהי ואמיה ואזל
לפדן ארם: וחזא עשו ארי בישן בנת כנען בעיני יצחק אבוהי: ואזל עשו לות

Interp.chal.

Et mittã adducãq; te inde: cur orbabor ambob' vobis die vna? Et dixit rebecca ad isaac. Penitet me vite ppter filias heth: si acceperit iacob vxorẽ de filiabus heth similẽ istis de filiab' terre: ad qd mihi est vita?

Uocauitq; isaac iacob & bñdixit ei: & pre Ca.28 cepit ei: & dixit ei. Non accipies vxorẽ de filiabus chanaan. Surge vade in mesopotamiam syrie in domum bathuelis patris matris tue: & accipe tibi in de vxorẽ de filiab' laban fris mris tue. Et deus omni potens benedicat tibi: & crescere te faciat & multiplicet te: & sis in turbas tribuum: & det tibi benedictionem abrahe & filijs tuis tecum: vt possideas terram habitationis tue: quam dedit deus abrahe. Et dimisit isaac iacob & abijt in mesopotamiã syrie ad laban filiũ bathuelis syri fratrẽ rebecce mris iacob & esau. Et vidit esau q̃ bñdixit isaac iacob & misit eũ in mesopotamiã syrie: vt acciperet inde sibi vxorẽ: & q̃ qñdo benedixit ei precepisset ei dicẽs. Non accipies vxorẽ de filiabus chanaã: & q̃ obedisset iacob verbo patris et matris sue: & iuisset in mesopotamiã syrie. Uidens igitur esau q̃ displicuissent filie chanaã in oculis isaac patris sui: abijt quoq; esau ad

Primitiua chal.

שלח דבר תכל
תרי עקא חיה
בנה אנת
נסב אזל
נסב ברך נפש
סגא הוה נתן
ירת יתב
נסב
אמר

Prĩtiua heb. | Ter. Heb.

ישמעאל ויקח את מחלת בת
ישמעאל בן אברהם אחות נביות
נשה איש — על נשיו לו לאשה׃ ויצא יעקב
פגע — מבאר שבע וילך חרנה׃ ויפגע
קום לון בוא — במקום וילן שם כי בא השמש
שום — ויקח מאבני המקום וישם
מראשתיו וישכב במקום
חלם יצב — ההוא׃ ויחלם והנה סלם מצב
נגע — ארצה וראשו מגיע השמימה והנה
עלה — מלאכי אלהים עלים וירדים בו׃
יצב אמר — והנה יהוה נצב עליו ויאמר אני
יהוה אלהי אברהם אביך ואלהי
יצחק הארץ אשר אתה שכב
נתן — עליה לך אתננה ולזרעך׃ והיה
זרעך כעפר הארץ ופרצת ימה
ברך — וקדמה וצפנה ונגבה ונברכו בך
שפחה — כל משפחת האדמה ובזרעך׃
והנה אנכי עמך ושמרתיך בכל
ילך שוב — אשר תלך והשבתיך אל
עזב — האדמה הזאת כי לא אעזבך עד
עשה — אשר אם עשיתי את אשר
יקץ ישנה — דברתי לך׃ וייקץ יעקב משנתו
ויאמר אכן יש יהוה במקום הזה
ואנכי לא ידעתי׃ ויירא ויאמר
ירא קום — מה נורא המקום הזה אין זה כי
אם בית אלהים וזה שער
שכם לקח — השמים׃ וישכם יעקב בבקר ויקח

Trāsla. B. Hiero.

hismaelē: & duxit uxorē absq; his q̄s prius habebat: melech filiā hismael filij abraā sororē nabaioth. Igitur egressus iacob de bersabee pgebat aran. Cumq; venisset ad quēdā locū: & vellet in eo reqescere post solis occubitū: tulit de lapidibus qui iacebant: & supponens capiti suo dormiuit in eodē loco. Viditq; in somnis scalam stantem sup terrā & cacumē illius tāgēs celū: angelos quoq; dei ascendentes & descendentes per eā: & dñm innixū scale dicētē sibi. Ego sum dñs deus abraā pris tui & deus isaac. Terram in qua dormis tibi dabo & semini tuo. eritq; semen tuū quasi puluis terre. Dilataberis ad oriētē & occidētē & septētrionē & meridiē: & benedicentur in te & in semine tuo cūcte tribus terre. Et ero custos tuus quocūq; perrexeris: & reducam te in terram hāc: nec dimittam nisi compleuero vniuersa que dixi. Cumq; euigilasset iacob de somno: ait. Vere dñs est in loco isto: & ego nesciebam. Pauensq;: q̄ terribilis ē inquit locus iste. Nō est hic aliud nisi domus dei & porta celi. Surgēs ergo iacob mane tulit

Trāsla. Grę. lxx. cū interp. latina.

ismael. ⁊ accepit maeleth filiā ismael
ἰσμαήλ. καὶ ἔλαβε τὴν μαελὲθ θυγατέρα ἰσμαὴλ
filij abraā: sororē nabeoth ad uxo-
τοῦ υἱοῦ ἀβραάμ, ἀδελφὴν ναβεὼθ πρὸς ταῖς γυναι-
res suas uxorē. et egressus ē iacob de pu-
ξὶν αὐτοῦ γυναῖκα. καὶ ἐξῆλθεν ἰακὼβ ἀπὸ τοῦ φρέα-
teo iuramēti. ⁊ abijt in charrā. et occurrit
τος τοῦ ὅρκου. καὶ ἐπορεύθη εἰς χαῤῥάν. καὶ ἀπήντη-
loco. ⁊ dormiuit ibi. occiderat .n. sol. ⁊ tu-
σε τόπῳ. καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ. ἔδυ γὰρ ὁ ἥλιος. καὶ ἔλα-
lit de lapidib⁹ loci: et posuit ad ca-
βεν ἀπὸ τῶν λίθων τοῦ τόπου, καὶ ἔθηκε πρὸς κε-
put suū. et dormiuit in loco illo. ⁊
φαλῆς αὐτοῦ. καὶ ἐκοιμήθη ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ. καὶ
somniauit. et ecce scala firmata in terra:
ἐνυπνιάσθη. καὶ ἰδοὺ κλίμαξ ἐστηριγμένη ἐν τῇ γῇ,
cui⁹ caput perueniebat in celum. et angeli
ἧς ἡ κεφαλὴ ἀφικνεῖτο εἰς τὸν οὐρανόν. καὶ οἱ ἄγγελοι
dei ascendebāt ⁊ descēdebāt sup eā. at
τοῦ θεοῦ ἀνέβαινον καὶ κατέβαινον ἐπ᾽ αὐτῆς. ὁ δὲ
dñs firmat⁹ erat sup eā. et dixit: ego deus
κύριος ἐπεστήρικτο ἐπ᾽ αὐτῆς. καὶ εἶπεν, ἐγὼ ὁ θεὸς
patris tui abraā: et de⁹ isaac. ne
τοῦ πατρός σου ἀβραάμ, καὶ ὁ θεὸς ἰσαάκ. μὴ
timeas. terra in q̄ tu dormis sup eā: tibi da-
φοβοῦ. ἡ γῆ ἐφ᾽ ἧς σὺ καθεύδεις ἐπ᾽ αὐτῆς, σοὶ δώ-
bo eā: et semini tuo. et erit se-
σω αὐτήν, καὶ τῷ σπέρματί σου. καὶ ἔσται τὸ σπέρ-
men tuū sicut arena terre. ⁊ dilatabitur
μα σου ὡς ἡ ἄμμος τῆς γῆς. καὶ πλατυνθήσεται
ad mare: et austrū: et ad aquilonē: et ad
ἐπὶ θάλασσαν, καὶ λίβα, καὶ ἐπὶ βοῤῥᾶν, καὶ ἐπὶ
orientē. et benedicentur in te oēs
ἀνατολάς. καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ
tribus terre: ⁊ in semine tuo. et ecce
φυλαὶ τῆς γῆς, καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου. καὶ ἰδοὺ
ego tecū custodiēs te in terra oī: quocūq;
ἐγὼ μετὰ σοῦ διαφυλάσσων σε ἐν τῇ γῇ πάσῃ, οὗ ἐ-
perrexeris. ⁊ reducam te in terrā hāc.
ὰν πορευθῇς. καὶ ἀποστρέψω σε εἰς τὴν γῆν ταύ-
q: nō te derelinquā: donec faci-
την. ὅτι οὐ μή σε ἐγκαταλείπω, ἕως τοῦ ποι-
am ego oīa q̄cūq; locut⁹ sū tibi. ⁊ surrexit
ῆσαί με πάντα ὅσα ἐλάλησά σοι. καὶ ἐξηγέρθη
iacob de sōno suo. et dixit: q: ē do-
ἰακὼβ ἐκ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ. καὶ εἶπεν, ὅτι ἐστὶ κύ-
min⁹ in loco isto: ego āt nō sciebam. ⁊ ti-
ριος ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ἐγὼ δὲ οὐκ ᾔδειν. καὶ ἐφο-
muit. et dixit: q̄ terribilis locus iste. nō
βήθη. καὶ εἶπεν, ὡς φοβερὸς ὁ τόπος οὗτος. οὐκ
est hoc nisi dom⁹ dei. et hec porta
ἔστι τοῦτο ἀλλ᾽ ἢ οἶκος θεοῦ. καὶ αὕτη ἡ πύλη τοῦ
celi. et surrexit iacob mane: et tulit
οὐρανοῦ. καὶ ἀνέστη ἰακὼβ τοπρωΐ, καὶ ἔλαβε

C

D

Prĩtiua chal.

נשה
אתה ערע בית
עול שוה סהד
סלם מטא לאך
עתד עלה
נתן היה
תקף ערב צפן
ברך אמר נטר
הדר תוב שבק
עבד עור ישן
שרא דחל
רעה קדם

Transla. Chal.

ismael: ⁊ accepit maalath filiam ismaelis filij abrahā sororē nabaioth sibi in vxorem sup vxores suas. Et egressus est iacob de bersabee: et ibat in aran. Et venit ad quendā locum. ⁊ mansit ibi quoniā occubuit sol: ⁊ tulit de lapidibus loci: et supposuit capiti suo: ⁊ cubuit i loco illo. Et somniauit: ⁊ ecce scala erat defixa in terra: et caput illius pertingebat vsq; ad celum: et ecce angeli dñi ascendebāt ⁊ descendebāt p eam. et ecce gloria dñi stabat sup eam: et ait. Ego dñs deus abrahe patris tui ⁊ deus isaac: terrā super qua tu cubas tibi dabo eam ⁊ filijs tuis. Et erunt filij tui multi quasi puluis terre: ⁊ preualebis ad occidētem et ad orientē ⁊ ad aquilonē ⁊ ad austrū: et benedicentur pp̄ter te oēs cognationes terre: ⁊ propter filios tuos. Et ecce verbū meū in adiutoriū tuū erit: et custodiam te in omni loco quo ibis: ⁊ reducam te ad terram hanc: quoniā non derelinquā te donec faciā qđ locutus sum tibi. Euigilauitq; iacob de somno suo: ⁊ ait. Uere in veritate gloria dñi habitat in loco isto: et ego nesciebam: ⁊ timuit: ⁊ ait. Quā terribilis est locus iste: non est locus cōmunis: sed locus in quo beneplacitū est coram deo. Et e regione loci huius est porta celi. Et surrexit iacob mane: ⁊ tulit

Interp. chal.

ישמעאל ונסיב ית מחלת בת ישמעאל בר אברהם אחתיה דנביות על נשוהי ליה לאתו׃ ונפק יעקב מבירא דשבע ואזל לחרן׃ וערע באתרא ובת תמן ארי עאל שמשא ונסיב מאבני אתרא ושוי איסדוהי ושכיב באתרא ההוא׃ וחלם והא סולמא נעיץ בארעא ורישיה מטי עד צית שמיא והא מלאכיא דיי סלקין ונחתין ביה׃ והא יקרא דיי מעתד עלוהי ואמר אנא יי אלהא דאברהם אבוך ואלהיה דיצחק ארעא דאת שכיב עלה לך אתננה ולבנך׃ ויהון בנך סגיאין כעפרא דארעא ותתקף למערבא ולמדינחא ולציפונא ולדרומא ויתברכון בדילך כל זרעית ארעא ובדיל בנך׃ והא מימרי בסעדך ואטרינך בכל אתר דתהך ואתיבינך לארעא הדא ארי לא אשבקינך עד דאעביד ית דמלילית לך׃ ואתער יעקב משנתיה ואמר ברם בקושטא יקרא דיי שרי באתרא הדין ואנא לא הויתי ידע׃ ודחיל ואמר מה דחילו אתרא הדין לית דין אתר הדיוט אלהין אתר דרעוא ביה מן קדם יי ודין תרע קביל שמיא׃ ואקדים יעקב בצפרא ונסיב

Trāsla. Grē. lxx. cū interp. latina.

lapidē: quē supposuit illic ad caput suū: et
τὸν λίθον, ὃν ὑπέθηκεν ἐκεῖ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ· καὶ
statuit eū titulū: et effudit oleū sup sū
ἔστησεν αὐτὸν στήλην, καὶ ἐπέχεεν ἔλαιον ἐπὶ τὸ ἄ
mitatē eī. et vocauit nomē loci illius:
κρον αὐτῆς· καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου,
dom' dei. et lammaus erat nomē ciuitati prius:
οἶκος θεοῦ· καὶ λαμμαοὺζ ἦν ὄνομα τῇ πόλει τὸ πρότερον
τ vouit iacob votū: dicēs: si fuerit dñs
Sup. 10.b. καὶ ηὔξατο ἰακὼβ εὐχὴν, λέγων, ἐὰν ᾖ κύριος ὁ
Genū. de' meū: et custodierit me in via hac: qua
11.b. θεὸς μετ᾽ ἐμοῦ, καὶ φυλάξῃ με ἐν τῇ ὁδῷ ταύτῃ, ᾗ
Infra. ego ambulabo: τ dederit mihi panē ad comedēdū: τ
13.b. ἐγὼ πορεύομαι, καὶ δῷ μοι ἄρτον φαγεῖν, καὶ
vestimētū ad induēdū: et reuersus fuero cū sa
ἱμάτιον περιβαλέσθαι, καὶ ἀποστρέψῃ με μετὰ σω
lute in domū patris mei: et erit mihi do
τηρίας εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου, καὶ ἔσται μοι κύ
min' in deū: τ lapis iste quē statui titulū: erit mihi
ριος εἰς θεόν, καὶ ὁ λίθος οὗτος ὃν ἔστησα στήλην, ἔσται μοι
dom' dei: et oīm que mihi dederis decima
οἶκος θεοῦ, καὶ πάντων ὧν ἐάν μοι δῷς, δεκάτην
decimabo ea tibi.
ἀποδεκατώσω αὐτά σοι. Ca. 29.

A Et eleuās iacob pedes: abijt in terrā
καὶ ἐξάρας ἰακὼβ τοὺς πόδας, ἐπορεύθη εἰς γῆν
orientis: ad laban et bathuel syro: fra
ἀνατολῶν, πρὸς λάβαν τὸν υἱὸν βαθουὴλ τοῦ σύρου, ἀδελ
trē rebecce mris iacob et esau. et videt. τ ecce
φὸν ῥεβέκκας μητρὸς ἰακὼβ καὶ ἠσαῦ. καὶ ὁρᾷ, καὶ ἰδοὺ
puteus in agro. erantqz illic tres greges oui
φρέαρ ἐν τῷ πεδίῳ· ἦσαν δὲ ἐκεῖ τρία ποίμνια προβά
um requiescentes in eo. ex .n. puteo illo
των ἀναπαυόμενα ἐπ᾽ αὐτοῦ. ἐκ γὰρ τοῦ φρέατος ἐκεί
adaquabāt pecora. lapis āt erat magn' sup os
νου ἐπότιζον τὰ ποίμνια. λίθος δὲ ἦν μέγας ἐπὶ τῷ στό
putei: et cōgregabātur illic oīa pe
ματι τοῦ φρέατος. καὶ συνήγοντο ἐκεῖ πάντα τὰ ποί
cora et pastores: et reuoluebant lapidē ab
μνια καὶ οἱ ποιμένες, καὶ ἀπεκύλιον τὸν λίθον ἀπὸ τοῦ
ore putei: et adaquabāt oues:
στόματος τοῦ φρέατος, καὶ ἐπότιζον τὰ πρόβατα,
et rursus reponebant lapidē sup os
καὶ ἀπεκαθίστων τὸν λίθον ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ
putei in locū suū: dixitqz illis iacob:
φρέατος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. εἶπε δὲ αὐτοῖς ἰακὼβ,
fratres vnde estis vos? illi āt dixerūt: ex charran. ait
ἀδελφοὶ πόθεν ἐστὲ ὑμεῖς; οἱ δὲ εἶπαν, ἐκ χαρρὰν ἐσμέν. εἶπε
āt illis: nūqd cognoscitis laban filiū nachor? illi āt di
δὲ αὐτοῖς, μὴ γινώσκετε λάβαν τὸν υἱὸν ναχώρ; οἱ δὲ
xerūt: cognoscim'. ait āt illis: san' ē? illi āt dixerūt
εἶπαν, γινώσκομεν. εἶπε δὲ αὐτοῖς, ὑγιαίνει; οἱ δὲ εἶπαν,
B san' est. et ecce rachel filia eius venit cum
ὑγιαίνει. καὶ ἰδοὺ ῥαχὴλ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ ἤρχετο μετὰ

Trāsla. B. Hiero.

lapidem quē supposuerat capiti suo: & erexit in titulū fundens oleum desuper. Appellauitqz nomē vrbis bethel: que prius luza vocabatur. Vouit etiam votū dicens. Si fuerit deus mecum: & custodierit me in via per quam ego ambulo: & dederit mihi panem ad vescendū & vestimētū ad induēdū: reuersusqz fuero psperē ad domum pāis mei: erit mihi dñs in deū: & lapis iste quem erexi in titulū: vocabitur domus dei: cūctorūqz que dederis mihi decimas offeram tibi.

Profectus .Ca. 29. ergo Iacob venit in terram orientalem: & vidit puteū in agro: tres quoqz greges ouium accubantes iuxta eum. Nam ex illo adaquabantur pecora: & os eius grandi lapide claudebatur. Mosqz erat vt cūctis ouibus cōgregatis deuoluerent lapidē: & refectis gregibus rursum su per os putei ponerent. Dixitqz ad pastores. Fres vnde estis. Qui responderunt de aran. Quos interrogās. Nunquid ait nostis laban filiū nachor? Dixerunt. Nouimus. Sanus ne est inquit. Valet inquiunt: & ecce rachel filia eius venit cum

Ter. Heb. Ge. **Ca. xxix.** **Primitiua heb.**

את האבן אשר שם מראשתיו
וישם אתה מצבה ויצק שמן על — שום יצב
ראשה: ויקרא את שם המקום — קרא
ההוא בית אל ואולם לוז שם העיר — אלם
לראשנה: וידר יעקב נדר לאמר — נדר
אם יהיה אלהים עמדי ושמרני — היה
בדרך הזה אשר אנכי הולך — הלך
ונתן לי לחם לאכל ובגד ללבש:
ושבתי בשלום אל בית אבי — שוב שלם
והיה יהוה לי לאלהים: והאבן
הזאת אשר שמתי מצבה יהיה — שום נצב היה
בית אלהים וכל אשר תתן לי — כלל נתן עשר
עשר אעשרנו לך: וישא — Cap. xxix.
יעקב רגליו וילך ארצה בני קדם: — נשא
וירא והנה באר בשדה והנה שם — ראה
שלשה עדרי צאן רבצים עליה — עלה
כי מן הבאר ההוא ישקו העדרים — שקה
והאבן גדלה על פי הבאר: ונאספו — אסף
שמה כל העדרים וגללו את
האבן מעל פי הבאר והשקו את
הצאן והשיבו את האבן על פי — שוב
הבאר למקמה: ויאמר להם יעקב — קום אמר
אחי מאין אתם ויאמרו מחרן
אנחנו: ויאמר להם הידעתם
את לבן בן נחור ויאמרו ידענו:
ויאמר להם השלום לו ויאמרו
שלום והנה רחל בתו באה עם — בוא

Trāsla. Chal.

ית אבנא דשוי איסדוהי ושוי יתה קמא ואריק משחא על רישה: וקרא ית שמא
דאתרא ההוא בית אל וברם לוז שמא דקרתא בקדמיתא: וקיים יעקב קיים למימר
אם יהא מימרא דיי בסעדי ויטרנני באורחא הדין דאנא אזיל ויתן לי לחמא
למיכל וכסו למלבש: ואיתוב בשלם לבית אבא ויהא מימרא דיי לי לאלהא:
ואבנא הדא דשויתי קמא תהא דאיהי פלח עלה קדם יי וכל דתתן לי חד מן
עסרא אפרשניה קדמך: **Ca. xxix.** ונטל יעקב רגלוהי ואזל לארע
בני מדינחא: וחזא והא בירא בחקלא והא תמן תלתא עדרין דען רביעין עלהא ארי
מן בירא ההוא משקן עדריא ואבנא רבתא על פומא דבירא: ומתכנשין תמן כל
עדריא ומגנדרין ית אבנא מעל פומא דבירא ומשקן ית ענא ומתיבין ית אבנא על
פומא דבירא לאתרה: ואמר להון יעקב אחי מנן אתון ואמרו מחרן אנחנא: ואמר
להון הידעתון ית לבן בר נחור ואמרו ידענא: ואמר להון השלם ליה ואמרו שלם
והא רחל ברתיה אתיא עם

Interp. chal.

lapidem quē supposuerat capiti suo: τ statuit eum in titulū: τ effudit oleum sup caput eius. Et vocauit nomen loci illi' bethel: nomē aūt ciuitatis luz prius vocabatur. Et vouit iacob votum dicens. Si fuerit verbum dei in adiutorium meum: τ custodierit me in via hac in qua ego ambulo: τ dederit mihi panem ad vescendum: τ vestimentum ad induendum: et reuersus fuero in pace in domum patris mei: et erit mihi verbum domini in deum: τ lapis iste quem posui in titulum: erit super quem seruiam coram domino. et omnium que dederis mihi vnum ex decem separabo coram te. Cap. 29.

Et leuauit iacob pedes suos: et abijt in terram filiorum orientis. et vidit. Et ecce puteus in agro: et ecce ibi tres greges ouium accubantes iuxta eum: quia de puteo illo adaquabātur greges: τ lapis grandis erat super os putei. Et congregabantur ibi oēs greges: τ deuoluebant lapidem ab ore putei: τ adaquabant oues: et reducebant lapidem super os putei i locū suū. Dixitqz eis iacob. Fratres mei vnde estis? et dixerunt. De aran nos sumus. et dixit eis. Nunquid nostis laban filium nachor. τ dixerunt. Nouimus. Et dixit eis. Nunquid pax est ei. et dixerunt. Pax. Et ecce rachel filia eius veniebat cum

Primitiua chal.

שוי סהד קום
ריק קום אמר
אמר נטר נתן
אכל כסה לבש
תוב הוה שוי
קום הוה נתן
פרש דנח בור
שקה רבע כנש
נגד תוב

Ter.Heb.

הַצֹּאן׃ וַיֹּאמֶר הֵן עוֹד הַיּוֹם גָּדוֹל — גדל
לֹא עֵת הֵאָסֵף הַמִּקְנֶה הַשְׁקוּ ··· — אסף קנה
הַצֹּאן וּלְכוּ רְעוּ׃ וַיֹּאמְרוּ לֹא נוּכַל — הלך רעה יכל
עַד אֲשֶׁר יֵאָסְפוּ כָל הָעֲדָרִים ···
וְגָלְלוּ אֶת הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר ·
וְהִשְׁקִינוּ הַצֹּאן׃ עוֹדֶנּוּ מְדַבֵּר ·· — שקה דבר
עִמָּם וְרָחֵל בָּאָה עִם הַצֹּאן אֲשֶׁר — בוא
לְאָבִיהָ כִּי רֹעָה הִוא׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר — היה
רָאָה יַעֲקֹב אֶת רָחֵל בַּת לָבָן אֲחִי
אִמּוֹ וְאֶת צֹאן לָבָן אֲחִי אִמּוֹ וַיִּגַּשׁ — נגש
יַעֲקֹב וַיָּגֶל אֶת הָאֶבֶן מֵעַל פִּי ··· — גלל
הַבְּאֵר וַיַּשְׁקְ אֶת צֹאן לָבָן אֲחִי ··
אִמּוֹ׃ וַיִּשַּׁק יַעֲקֹב לְרָחֵל וַיִּשָּׂא ·· — נשק נשא
אֶת קֹלוֹ וַיֵּבְךְּ׃ וַיַּגֵּד יַעֲקֹב לְרָחֵל · — קול בכה נגד
כִּי אֲחִי אָבִיהָ הוּא וְכִי בֶן רִבְקָה ··
הוּא וַתָּרָץ וַתַּגֵּד לְאָבִיהָ׃ וַיְהִי ·· — רוץ
כִּשְׁמֹעַ לָבָן אֶת שֵׁמַע יַעֲקֹב בֶּן ··
אֲחֹתוֹ וַיָּרָץ לִקְרָאתוֹ וַיְחַבֶּק לוֹ ·· — חבק
וַיְנַשֶּׁק לוֹ וַיְבִיאֵהוּ אֶל בֵּיתוֹ ··· — נשק בוא
וַיְסַפֵּר לְלָבָן אֵת כָּל הַדְּבָרִים ··· — ספר
הָאֵלֶּה׃ וַיֹּאמֶר לוֹ לָבָן אַךְ עַצְמִי ·
וּבְשָׂרִי אָתָּה וַיֵּשֶׁב עִמּוֹ חֹדֶשׁ ···
יָמִים׃ וַיֹּאמֶר לָבָן לְיַעֲקֹב הֲכִי אָחִי — יום
אַתָּה וַעֲבַדְתַּנִי חִנָּם הַגִּידָה לִּי מַה — חנן עבד
מַּשְׂכֻּרְתֶּךָ׃ וּלְלָבָן שְׁתֵּי בָנוֹת שֵׁם — שכר
הַגְּדֹלָה לֵאָה וְשֵׁם הַקְּטַנָּה רָחֵל׃ ··
וְעֵינֵי לֵאָה רַכּוֹת וְרָחֵל הָיְתָה יְפַת — היה יפה

Trāsla.B.Hiero.

grege suo. Dixitq₃ iacob. Adhuc multum diei supest: nec est tēps vt reducātur ad caulas greges. Date ant potū ouibus: & sic eas ad pastū reducite. Qui rñderūt. Nō possumus donec oia pecora congregentur: & amoueamus lapidem de ore putei: vt adaqm̄us greges. Adhuc loqbatur: & ecce rachel veniebat cū ouibus pris sui. Nā gregē ipsa pascebat. Quā cum vidisset iacob: & sciret consobrinam suā: ouesq₃ laban auunculi sui: amouit lapidem quo puteus claudebatur: & adaquato grege osculatus est eam. Et eleuata voce fleuit: & idicauit ei q frater esset pris sui & filius rebecce. At illa festinans nūciauit patri suo. Qui cum audisset venisse iacob filium sororis sue: occurrit obuiā ei: cōplexusq₃ eū & in oscula ruens: duxit in domū suā. Auditis autem causis itineris: respondit. Os meum es & caro mea. Et postq̄ ipleti sunt dies mēsis vnius: dixit ei. Nū qa frater meus es: gratis seruies mihi? Dic quid mercedis accipias. Habebat vero duas filias. Nomē maioris lia: minor vero appellabat rachel. Sed lia lippis erat oculis: rachel decora

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

ouib⁹ patris sui. τ dixit eis iacob:
τῶν προβάτων τοῦ πατρὸς αὐτῆς. καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἰακώβ·
adhuc ē dies multa nōdū vt cōgregētur greges.
ἔτι ἐστὶν ἡμέρα πολλὴ οὔπω συναχθῆναι τὰ ποίμνια.
adaquātes oues: abeuntes pascite. illi
ποτίσαντες τὰ πρόβατα, ἀπελθόντες βόσκετε. οἱ
āt dixerūt: nō possum⁹: donec cōgregētur oēs
δὲ εἶπον, οὐ δυνάμεθα, ἕως τοῦ συναχθῆναι πάντας
pastores: et reuoluāt lapidē a
τοὺς ποιμένας, καὶ ἀποκυλίσωσι τὸν λίθον ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ
puteo: τ adaquem⁹ oues. adhuc eo lo
φρέατος, καὶ ποτιοῦμεν τὰ πρόβατα. ἔτι αὐτοῦ λα-
quēte illis: et ecce rachel filia laban ve
λοῦντος αὐτοῖς, καὶ ἰδοὺ ῥαχὴλ θυγάτηρ λάβαν ἤρ-
niebat cū ouibus pris sui. hec enī pa
χετο μετὰ τῶν προβάτων τοῦ πατρὸς αὐτῆς. αὕτη γὰρ ἔ-
scebat oues pris sui. factū ē āt vt vidit
βοσκε τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτῆς. ἐγένετο δὲ ὡς εἶδεν
iacob rachel filiā laban fratris mris sue:
ἰακὼβ ῥαχὴλ θυγατέρα λάβαν ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς αὐ-
et oues laban fratris mris sue.
τοῦ, καὶ τὰ πρόβατα λάβαν ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς αὐτοῦ·
et accedens iacob: reuoluit lapidē ab o
καὶ προσελθὼν ἰακώβ, ἀπεκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τοῦ στό-
re putei. et adaquauit oues laban
ματος τοῦ φρέατος. καὶ ἐπότισε τὰ πρόβατα λάβαν
fratris mris sue. τ osculat⁹ ē iacob ra
τοῦ ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς αὐτοῦ. καὶ ἐφίλησεν ἰακὼβ τὴν ῥα-
chel. et clamās voce sua: fleuit. et indica
χήλ. καὶ βοήσας τῇ φωνῇ αὐτοῦ, ἔκλαυσε. καὶ ἀνήγγει-
uit rachel: q frater pris sui est: et q
λε τῇ ῥαχήλ, ὅτι ἀδελφὸς τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἐστί, καὶ ὅτι
fili⁹ rebecce est. τ currēs nūciauit
υἱὸς ῥεβέκκας ἐστί. καὶ δραμοῦσα ἀπήγγειλε τῷ
pri suo: fm verba hec. factū ē āt vt au
πατρὶ αὐτῆς κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα. ἐγένετο δὲ ὡς ἤ-
diuit laban nomē iacob filii sororis sue:
κουσε λάβαν ὄνομα ἰακὼβ τοῦ υἱοῦ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ,
cucurrit in occursum eius. τ cōplexus eum: osculat⁹
ἔδραμεν εἰς συνάντησιν αὐτῷ. καὶ περιλαβὼν αὐτὸν, ἐφίλησε
τ induxit illū in domū suā. τ narrauit laban
καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. καὶ διηγήσατο τῷ λάβαν
oia verba eius. et dixit ei laban: ex ossi
πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ. καὶ εἶπεν αὐτῷ λάβαν, ἐκ τῶν ὀστῶν
meis τ ex carne mea es tu. et fuit cū eo mēsē dierū.
μου καὶ ἐκ τῆς σαρκός μου εἶ σύ. καὶ ἦν μετ' αὐτοῦ μῆνα ἡμερῶν.
dixit āt laban iacob. q: enī frater me⁹ es: nō seruies
εἶπε δὲ λάβαν τῷ ἰακώβ. ὅτι γὰρ ἀδελφός μου εἶ, οὐ δουλεύσεις
mihi gratis? nūcia mihi: qd tua merces ē. at laban
μοι δωρεάν. ἀπάγγειλόν μοι, τί σοι ὁ μισθός ἐστι. τῷ δὲ λάβαν
due filie erant. nomē maiori: lia. et nomē iu
δύο θυγατέρες ἦσαν. ὄνομα τῇ μείζονι, λεία. καὶ ὄνομα τῇ νε-
niori: rachel. at oculi lie infirmi. rachel āt pulchra
ωτέρᾳ, ῥαχήλ. οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ λείας ἀσθενεῖς. ῥαχὴλ δὲ καλὴ

Primitiua chal.

עאן רבב כנש
שקה אזל רעה
יכל נגד בור
מלל אתא רעה
שקה
רום קול בכה
חוה
עול שעה
יתב
פלח חוה תרי
רבב לאה

Transla.Chal.

ouibus. Et ait. Ecce adhuc multū diei supest: non est tēpus vt colligātur pecora: adaquate oues τ ite ad pastum. Et dixerūt. Non possumus: donec cōgregētur oēs greges τ deuoluāt lapidē ab ore putei: τ potū demus ouib⁹. Adhuc ille loqbatur cū eis: τ rachel venit cū ouibus patris sui: nam oues ipsa pascebat. Et factū est cum vidisset iacob rachel filiā laban fratris matris sue: τ oues laban fratris matris sue: accessit iacob τ reuoluit lapidē ab ore putei: τ adaquāuit oues laban fratris matris sue. Et osculat⁹ est iacob rachel: et leuauit vocē suā τ fleuit. Et narrauit iacob rachel q filius sororis pris sui ipse esset: τ q filius rebecce esset: τ cucurrit τ nūciauit patri suo. Et factū est cum audisset labā rumorē de iacob filio sororis sue: cucurrit in occursum eius: τ amplexatus est eū: τ osculat⁹ est eū: τ introduxit eum in domū suā: τ narrauit labā oia verba hec. Et ait ei laban. Uerū consanguine⁹ me⁹ et caro mea tu es: τ habitauit cū eo mensem dierū. Et dixit labā ad iacob. Nunqd q: fr̄ me⁹ es seruies mihi gratis? indica mihi q̄ erit merces tua. Habebat autē laban duas filias: nomē maioris lia τ nomē minoris rachel. Oculi āt lie erāt pulchri: τ rachel erat decora

Interp.chal.

עָנָא׃ וַאֲמַר הָא עוֹד יוֹמָא רַבָּא לָא עִידָן לְמִכְנַשׁ בְּעִירָא אַשְׁקוֹ עָנָא וְאִיזִילוּ רְעוֹ׃
וַאֲמַרוּ לָא נִיכּוּל עַד דְּיִתְכַּנְשׁוּן כָּל עֶדְרַיָּא וִיגַנְדְּרוּן יָת אַבְנָא מֵעַל פּוּמָא דְבֵירָא
וְנַשְׁקֵי יָת עָנָא׃ עַד דְּהוּא מְמַלֵּיל עִמְּהוֹן וְרָחֵל אֲתָת עִם עָנָא דִּי לַאֲבוּהָא אֲרֵי רָעֲיָתָא
הֲוָאת׃ וַהֲוָה כַּד חֲזָא יַעֲקֹב יָת רָחֵל בַּת לָבָן אֲחוּהָא דְאִמֵּיהּ וְיָת עָנָא דְלָבָן אֲחוּהָא דְאִמֵּיהּ
וּקְרֵיב יַעֲקֹב וְגַנְדַּר יָת אַבְנָא מֵעַל פּוּמָא דְבֵירָא וְאַשְׁקֵי יָת עָנָא דְלָבָן אֲחוּהָא דְאִמֵּיהּ׃
וּנְשֵׁיק יַעֲקֹב לְרָחֵל וַאֲרֵים יָת קָלֵיהּ וּבְכָא׃ וְחַוִּי יַעֲקֹב לְרָחֵל אֲרֵי בַר אֲחַת אֲבוּהָא
הוּא וַאֲרֵי בַר רִבְקָה הוּא וּרְהַטַת וְחַוִּיאַת לַאֲבוּהָא׃ וַהֲוָה כַּד שְׁמַע לָבָן יָת שֵׁמַע יַעֲקֹב
בַּר אֲחָתֵיהּ וּרְהַט לְקַדָּמוּתֵיהּ וְגַפֵּיף לֵיהּ וְנַשֵּׁיק לֵיהּ וְאַעְלֵיהּ לְבֵיתֵיהּ וְאִשְׁתְּעִי ··
לְלָבָן יָת כָּל פִּתְגָּמַיָּא הָאִלֵּין׃ וַאֲמַר לֵיהּ לָבָן בְּרַם קָרִיבִי וּבִשְׂרִי אַתְּ וִיתֵיב עִמֵּיהּ
יַרְחָא יוֹמִין׃ וַאֲמַר לָבָן לְיַעֲקֹב הַאֲרֵי אָח אַתְּ וְתִפְלְחִנַּנִי מַגָּן חַוִּי לִי מָה אַגְרָךְ׃ וּלְלָבָן תַּרְתֵּין
בְּנָן שׁוּם רַבְּתָא לֵאָה וְשׁוּם זְעֵירְתָּא רָחֵל׃ וְעֵינֵי לֵאָה יָאָין וְרָחֵל הֲוָת שַׁפִּירָא ··

aſpectu. et decora facie valde. dilexit āt
τῇ ὄψει, καὶ ὡραία τῇ ὄψει σφόδρα. ἠγάπησε δὲ
rachel iacob. ⁊ dixit: ſeruiā tibi ſeptē
τὴν ῥαχὴλ ὁ ἰακώβ. καὶ εἶπε, δουλεύσω σοι ἑπτὰ
ānos pro rachel filia tua iuniore. di
ἔτη περὶ ῥαχὴλ τῆς θυγατρός σου τῆς νεωτέρας. εἶ-
xit āt laban: melius tibi dare me eam: q̄
πε δὲ λάβαν, βέλτιον σοι δοῦναί με αὐτήν, ἢ
dare me eā viro alteri. habita mecū. et
δοῦναί με αὐτὴν ἀνδρὶ ἑτέρῳ. οἴκησον μετ᾽ ἐμοῦ. καὶ
ſeruiuit iacob pro rachel ānos ſeptē. ⁊ erāt
ἐδούλευσεν ἰακὼβ περὶ ῥαχὴλ ἔτη ἑπτά. καὶ ἦσαν
corā eo quaſi dies pauci: eo q̄ dilige-
ἐναντίον αὐτοῦ ὡς ἡμέραι ὀλίγαι, παρὰ τὸ ἀγα-
ret ipſe eam. dixit āt iacob ad laban: da mihi
E πᾶν αὐτὸν αὐτήν. εἶπε δὲ ἰακὼβ πρὸς λάβαν, δός μοι
vxorē meā: impleti ſūt eni dies: vt
τὴν γυναῖκά μου, πεπλήρωνται γὰρ αἱ ἡμέραι, ὅπως
ingrediar ad illā. cōgregauit āt labā oēs
εἰσέλθω πρὸς αὐτήν. συνήγαγε δὲ λάβαν πάντας
viros loci: ⁊ fecit nuptias. ⁊
τοὺς ἄνδρας τοῦ τόπου, καὶ ἐποίησε γάμον. καὶ
facta ē veſpa. ⁊ accipiēs liā filiā ſu-
ἐγένετο ἑσπέρα. καὶ λαβὼν λείαν τὴν θυγατέρα αὐ-
am introduxit ad iacob. et ingreſſus ē ad eā
τοῦ, εἰσήγαγε πρὸς ἰακώβ. καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὴν
iacob. dedit āt laban lie filie ſue zel
ἰακώβ. ἔδωκε δὲ λάβαν λείᾳ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ ζελ-
phan ancillā ſuā: illi ancillā. et fa-
φὰν τὴν παιδίσκην αὐτοῦ, αὐτῇ παιδίσκην. καὶ ἐγένε-
ctū ē āt mane. et ecce erat lia. dixit āt iacob ad
το δὲ πρωΐ. καὶ ἰδοὺ ἦν λεία. εἶπε δὲ ἰακὼβ πρὸς
laban. q̄d hoc feciſti mihi? nō pro ra-
λάβαν. τί τοῦτο ἐποίησάς μοι; οὐ περὶ ῥα-
chel ſeruiui tibi? et quare decepiſti me?
χὴλ ἐδούλευσά σοι; καὶ ἱνατί παρελογίσω με;
dixit āt laban: nō eſt ſic in loco iſto:
εἶπε δὲ λάβαν, οὐκ ἔστιν οὕτως ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ,
dare iuniorē anteq̄ ſeniorē.
δοῦναι τὴν νεωτέραν πρὶν τῆς πρεσβυτέρας.
imple ergo ſeptena huius: et dabo tibi
συντέλεσον οὖν τὰ ἕβδομα ταύτης, καὶ δώσω σοι
et hāc pro ope q̄ opaberis apd me:
καὶ ταύτην ἀντὶ τῆς ἐργασίας ἧς ἐργᾷ παρ᾽ ἐμοί,
F ānos ſeptē alios. fecit āt iacob ſic. et imple
ἔτι ἑπτὰ ἔτη ἕτερα. ἐποίησε δὲ ἰακὼβ οὕτως. καὶ ἀνε-
uit hebdomadā eius. et dedit illi la-
πλήρωσε τὰ ἕβδομα αὐτῆς. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ λά-
ban rachel filiā ſuā illi vxorē. de
βαν ῥαχὴλ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ, αὐτῷ γυναῖκα. ἔδω-
dit laban rachel filie ſue ballam ancillā ſu
κε δὲ λάβαν ῥαχὴλ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ βαλλὰν τὴν παιδίσκην αὐ-
ā ancillā. ⁊ ingreſſus ē ad rachel. dilexit āt
τοῦ παιδίσκην. καὶ εἰσῆλθε πρὸς ῥαχήλ. ἠγάπησε δὲ

facie & venuſto aſpectu. quā diligēs iacob: ait. Seruiam tibi pro rachel filia tua minore ſeptē annis. Reſpōdit laban. Melius eſt vt tibi eam dē: quam alteri viro: Mane apd me. Seruiuit ergo Iacob pro rachel ſeptē annis: & videbantur illi pauci dies p̄ amoris magnitudine. Dixitq̄ ad laban. Da mihi vxorē meā: qa iā tempus ipletū eſt: vt ingrediar ad illā. Qui vocatis multis amicorū turbis ad cōuiuiū: fecit nuptias: & veſpere liam filiam ſuam intro duxit ad eū: dans ancillam filie zelpham nomine. Ad quā cū ex more iacob fuiſſet igreſſus: facto mane vidit liam: & dixit ad ſocerū ſuū. Quid eſt quod facere voluiſti. Nonne pro rachel ſeruiui tibi. Quare impoſuiſti mihi. Rñdit laban. Non eſt i loco noſtro cōſuetudinis: vt minores añ tradamus ad nuptias. Imple hebdomadā dierū huius copule: & hāc quoq̄ dabo tibi p ope quo ſeruiturus es mihi ſeptem annis aliis. Acqeuit placito: & hebdomada tranſacta: rachel duxit vxorem: cui pater ſeruiam balam tradiderat. Tandemq̄ potitus optatis nuptiis

תאר ויפת מראה׃ ויאהב יעקב
את רחל ויאמר אעבדך שבע
שנים ברחל בתך הקטנה׃ ויאמר
לבן טוב תתי אתה לך מתתי אתה
לאיש אחר שבה עמדי׃ ויעבד
יעקב ברחל שבע שנים ויהיו
בעיניו כימים אחדים באהבתו
אתה׃ ויאמר יעקב אל לבן הבה
את אשתי כי מלאו ימי ואבואה
אליה׃ ויאסף לבן את כל אנשי
המקום ויעש משתה׃ ויהי בערב
ויקח את לאה בתו ויבא אתה
אליו ויבא אליה׃ ויתן לבן לה
את זלפה שפחתו ללאה בתו
שפחה׃ ויהי בבקר והנה הוא
לאה ויאמר אל לבן מה זאת
עשית לי הלא ברחל עבדתי עמך
ולמה רמיתני׃ ויאמר לבן לא
יעשה כן במקומנו לתת הצעירה
לפני הבכירה׃ מלא שבע זאת
ונתנה לך גם את זאת בעבדה
אשר תעבד עמדי עוד שבע
שנים אחרות׃ ויעש יעקב כן
וימלא שבע זאת ויתן לו את
רחל בתו לו לאשה׃ ויתן לבן
לרחל בתו את בלהה שפחתו לה
לשפחה׃ ויבא גם אל רחל ויאהב

ראה אהב
שנה
נתן
ישב עבד
שנה היה
אמר
איש בוא
אסף
קום עשה שתה
היה לקח בוא
נתן
עשה
רמה
נתן צער
בכר
עבד
שנה עשה
מלא נתן
איש
בוא אהב

Tranſla.Chal.

בריוא ושפירא חיזוא: ורחים יעקב ית רחל ואמר אפלחנך שבע שנין ברחל ברתך
זעירתא: ואמר לבן טב דאתן יתה לך מדאתן יתה לגבר אחרן תיב עמי: ופלח
יעקב ברחל שבע שנין והוו בעינוהי כיומין זעירין בדרחים יתה: ואמר יעקב ללבן
הב ית אתתי ארי שלימו יומי פולחני ואיעול לותה: וכנש לבן ית כל אנשי אתרא
ועבד משתיא: והוה ברמשא ודבר ית לאה ברתיה ואעיל יתה לותיה ועאל לותה:
ויהב לבן לה ית זלפה אמתיה ללאה ברתיה לאמהו: והוה בצפרא והא היא לאה
ואמר ללבן מה דא עבדת לי הלא ברחל פלחית עמך ולמא שקרת בי: ואמר לבן לא
מתעביד כדין באתרנא למתן זעירתא קדם רבתא: אשלים שבועתא דדא ונתן לך
אף ית דא בפולחנא דתפלח עמי עוד שבע שנין אחרנין: ועבד יעקב כדין ואשלים
שבועתא דדא ויהב ליה ית רחל ברתיה ליה לאנתו: ויהב לבן לרחל ברתיה ית
בלהה אמתיה לה לאמהו: ועאל אף לות רחל ורחים

Interp̄.chal.

forma ⁊ decora aſpectu. Et dilexit iacob rachel: ⁊ ait. Seruiā tibi ſeptē annis pro rachel filia tua minori. Et dixit laban: melius eſt vt dem eam tibi: quam vt tradā viro alteri: habita mecū. Et ſeruiuit iacob pro rachel ſeptē annis: ⁊ fuerunt in oculis eius quaſi dies pauci: eo q̄ diligebat eam. Et dixit iacob ad labā. Da mihi vxorē meā: quoniā impleti ſunt dies ſeruitutis mee: ⁊ ingrediar ad illā. Congregauitq̄ laban oēs viros loci: ⁊ fecit conuiuiū. et facto veſpere tulit liam filiā ſuā: ⁊ introduxit eam ad eum: ⁊ ingreſſus eſt ad eam. ⁊ dedit laban zelphā ancillam ſuā lie filie ſue in famulam. Et facto mane ecce ipſa erat lia: ⁊ dixit ad laban. Quid eſt hoc q̄ feciſti mihi? nonne pro rachel ſeruiui apud te? quare ergo mētitus es mihi? Et ait laban. Non ſolet fieri hoc in loco noſtro: vt detur minor ante quā maior. Imple hebdomadam huius: ⁊ dabimus tibi etiam hanc: pro ſeruitute qua ſeruies mihi adhuc ſeptem annis aliis. Et fecit iacob ſicut dixerat: ⁊ impleuit hebdomadam huius. Et dedit ei rachel filiam ſuam in vxorē. Et dedit laban rachel filie ſue balam ancillam ſuam in famulā. Et ingreſſus eſt etiam ad rachel: dilexit

Primitiua chal.

רחם חזה פלח
שנה טוב נתן
תוב היה
יהב אתא עול
שתה עול
אמה
עבד נתן רבב
שלם פלח שנה
אנתא

עָבַד גַּם אֶת רָחֵל מִלֵּאָה וַיַּעֲבֹד עִמּוֹ ··
שָׁנָה רָאָה עוֹד שֶׁבַע שָׁנִים אֲחֵרוֹת: וַיַּרְא ··
שָׂנֵא פָּתַח יְהוָה כִּי שְׂנוּאָה לֵאָה וַיִּפְתַּח אֶת
הָרָה רַחְמָהּ וְרָחֵל עֲקָרָה: וַתַּהַר לֵאָה ·
יָלַד קָרָא וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ רְאוּבֵן ··
עָנָה כִּי אָמְרָה כִּי רָאָה יְהוָה בְּעָנְיִי כִּי ·
אָהַב עַתָּה יֶאֱהָבַנִי אִישִׁי: וַתַּהַר עוֹד ··
יָלַד אָמַר וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר כִּי שָׁמַע יְהוָה כִּי
נָתַן שְׂנוּאָה אָנֹכִי וַיִּתֶּן לִי גַּם אֶת זֶה
וַתִּקְרָא שְׁמוֹ שִׁמְעוֹן: וַתַּהַר עוֹד ·
וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר עַתָּה הַפַּעַם ··
לָוָה יִלָּוֶה אִישִׁי אֵלַי כִּי יָלַדְתִּי לוֹ ···
שְׁלֹשָׁה בָנִים עַל כֵּן קָרָא שְׁמוֹ ·
לֵוִי: וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר ·
יָדָה הַפַּעַם אוֹדֶה אֶת יְהוָה עַל כֵּן ···
עָמַד יָלַד קָרְאָה שְׁמוֹ יְהוּדָה וַתַּעֲמֹד מִלֶּדֶת:
Cap.xxx. וַתֵּרֶא רָחֵל כִּי לֹא יָלְדָה
רָאָה קָנָא לְיַעֲקֹב וַתְּקַנֵּא רָחֵל בַּאֲחֹתָהּ ···
וַתֹּאמֶר אֶל יַעֲקֹב הָבָה לִי בָנִים ·
מוּת חָרָה וְאִם אַיִן מֵתָה אָנֹכִי: וַיִּחַר אַף ···
יַעֲקֹב בְּרָחֵל וַיֹּאמֶר הֲתַחַת ·····
מָנַע פָּרָה אֱלֹהִים אָנֹכִי אֲשֶׁר מָנַע מִמֵּךְ פְּרִי
אָמָה בָטֶן: וַתֹּאמֶר הִנֵּה אֲמָתִי בִלְהָה ··
בּוֹא יָלַד בָּנָה בֹּא אֵלֶיהָ וְתֵלֵד עַל בִּרְכַּי וְאִבָּנֶה
בֵּן נָתַן גַם אָנֹכִי מִמֶּנָּה: וַתִּתֶּן לוֹ אֶת בִּלְהָה
אִישׁ בּוֹא שִׁפְחָתָהּ לְאִשָּׁה וַיָּבֹא אֵלֶיהָ ···
הָרָה יַעֲקֹב: וַתַּהַר בִּלְהָה וַתֵּלֶד לְיַעֲקֹב

amorē sequētis priori ꝓtulit: seruiens apud eū septē annis aliis. Videns autem dn̄s q̄ despiceret liam aperuit vuluā eius: sorore sterili ꝑmanente. Que conceptū genuit filiū: vocauitq; nomē eius rubē dicēs. Vidit dn̄s humilitatē meam. Nūc amabit me vir meus. Rursumq; cōcepit & pepit filium: & ait. Q̄m audiuit me dn̄s haberi contēptui: dedit ēt istū mihi. Vocauitq; nomen eius simeon. Cōcepitq; tertio & genuit aliū filiū. dixitq;. Nunc quoq; copulabitur mihi maritus meus: eo q̄ peperim ei tres filios. & idcirco appellauit nomē eius leui. quarto concepit & pepit filiū: & ait. Modo confitebor domino. Et ob hoc vocauit eū iudā. Cessauitq; parere. Ca.30

Cernēs aūt rachel q̄ infecunda esset: inuidit sorori sue: & ait marito suo. Da mihi liberos: alioquin moriar. Cui iratus respondit iacob. Num pro deo ego sum: qui priuauit te fructu vētris tui. At illa. Hēo inquit famulā balam: ingredere ad illā vt pariat sup genua mea: & habeā ex illa filios. Deditq; illi balam in cōiugiū. Que ingressō ad se viro: concepit & pepit

rachel magis quā liam. et seruiuit ei septē
ῥαχὴλ μᾶλλον ἢ λείαν. καὶ ἐδούλευσεν αὐτῷ ἑπτὰ
ānos alios. videns aūt dn̄s: q̄ odio habebatur lia: aperuit
ἔτη ἕτερα. ἰδὼν δὲ κύριος, ὅτι μισεῖται λεία, ἤνοιξε
vuluā eius. rachel aūt erat sterilis. et conce
τὴν μήτραν αὐτῆς. ῥαχὴλ δὲ ἦν στεῖρα. καὶ συνέλα-
pit lia. et pepit filiū iacob. et vocauit no
βε λεία καὶ ἔτεκεν υἱὸν τῷ ἰακώβ. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄ-
men eius: ruben. dicens: q: vidit dn̄s
νομα αὐτοῦ, ῥουβήν. λέγουσα, διότι εἶδέ κύριος τὴν
humilitatē meā: nūc me diliget vir meus. et
ταπείνωσίν μου, νῦν με ἀγαπήσει ὁ ἀνήρ μου. καὶ
concepit rursum lia. et pepit filiū secūdū
συνέλαβε πάλιν λεία. καὶ ἔτεκεν υἱὸν δεύτερον τῷ
iacob. et dixit: q: audiuit dn̄s: q̄ odio habeor:
ἰακώβ. καὶ εἶπεν, ὅτι ἤκουσε κύριος, ὅτι μισοῦμαι,
et addidit mihi et hūc. vocauit aūt nomē
καὶ προσέδωκέ μοι καὶ τοῦτον. ἐκάλεσε δὲ τὸ ὄνομα
eius: symeon. et concepit adhuc. et pepit filiū. 1.Pa.
αὐτοῦ, συμεών. καὶ συνέλαβεν ἔτι. καὶ ἔτεκεν υἱόν.
et dixit: in hoc tēpore apd̄ me erit vir meus.
καὶ εἶπεν, ἐν τῷ νῦν καιρῷ πρὸς ἐμοῦ ἔσται ὁ ἀνήρ μου.
pepi enī ei tres filios. ppt̄ hoc vocauit no
ἔτεκον γὰρ αὐτῷ τρεῖς υἱούς. διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὸ ὄ-
men eius: leui. et concipiens adhuc: pepit filiū.
νομα αὐτοῦ, λευί. καὶ συλλαβοῦσα ἔτι, ἔτεκεν υἱόν.
et dixit nūc adhuc hoc confitebor dn̄o.
καὶ εἶπε, νῦν ἔτι τοῦτο ἐξομολογήσομαι κυρίῳ.
ppt̄ hoc vocauit nomen eius: iudam. et
διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἰούδαν. καὶ
cessauit parere.
ἔστη τοῦ τίκτειν. Ca.30.

Videns aūt rachel: q̄ non pepit iacob:
Ἰδοῦσα δὲ ῥαχὴλ, ὅτι οὐ τέτοκε τῷ ἰακώβ,
et inuidit rachel sorori sue. et dixit
καὶ ἐζήλωσε ῥαχὴλ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς. καὶ εἶπε τῷ
iacob da mihi filios. alioquin: moriar ego.
ἰακώβ, δός μοι τέκνα. εἰ δὲ μή, τελευτήσω ἐγώ.
iratus ē aūt iacob rachel. et dixit ei: nūquid p
ἐθυμώθη δὲ ἰακὼβ τῇ ῥαχήλ. καὶ εἶπεν αὐτῇ, μὴ ἀντὶ
deo ego sum. q̄ priuauit te fructu ventris? dixit
θεοῦ ἐγώ εἰμι, ὃς ἐστέρησέ σε καρπὸν κοιλίας; εἶπε
aūt rachel iacob: ecce ancilla mea balla.
δὲ ῥαχὴλ τῷ ἰακώβ, ἰδοὺ ἡ παιδίσκη μου βαλλά.
ingredere ad illā. et pariet sup genua mea:
εἴσελθε πρὸς αὐτήν. καὶ τέξεται ἐπὶ τῶν γονάτων μου
et habebo filios ex illa. et dedit bal-
καὶ τεκνοποιήσομαι κἀγὼ ἐξ αὐτῆς. καὶ ἔδωκεν βαλ-
lan ancillā suā illi vxorē. ingressus ē aūt
λὰν τὴν παιδίσκην αὐτῆς αὐτῷ γυναῖκα. εἰσῆλθε δὲ
ad eā iacob. et cōcepit balla ancil-
πρὸς αὐτὴν ἰακώβ. καὶ συνέλαβε βαλλὰ ἡ παιδίσ-
la rachel. et pepit iacob
κη ῥαχήλ. καὶ ἔτεκε τῷ ἰακώβ

Primitiua chal.

שְׂנָא גְּלָה
עֲדָה קְרָא
רְחַם
קְרָא
עֲדָה חֲבַר
יְדָה
קְרָא קוּם יְלַד
חֲזָה יְהַב בְּנָה
מוּת בְּעָה
יְלַד מְעָה אֲמָה
יְלַד רְבָא בְּנָה
אֲתָא עוּל עֲדָה

Transla. Chal.

et rachel magis q̄ liam. Et seruiuit apud eum rursus alios septē annos: et manifestus fuit corā dn̄o q̄ odiosa esset lia: et dedit ei vt cōciperet: et rachel erat sterilis. Et cōcepit lia et peperit filiū: et vocauit nomen ei ruben: quia dixit: qm̄ manifesta fuit corā dn̄o iniuria mea: nunc enim diliget me maritus meus: et cōcepit rursus et peperit filiū: et ait. Quia auditū est corā dn̄o quoniā odio habita essem ego: et dedit mihi etiā hunc: et vocauit nomen eius simeon. Cōcepitq; iterū et peperit filiū: et ait. Nunc hac vice copulabitur mihi maritus meus: q: peperi ei tres filios: propterea vocauit nomē eius leui. Et cōcepit vltra et pepit filiū: et ait. Hac vice confitebor corā dn̄o. Propterea vocauit nomen eius iudā. cessauitq; parere. Ca.30.

Et vidit rachel q̄ non pepererat ei iacob: et inuidit rachel sorori sue: et dixit ad iacob. Da mihi filios: alioquin moriar. Et iratus est furor iacob in rachel: et ait. Nunquid a me tu petis filios? nonne a facie domini debuisses petere: qui prohibuit a te generationem ventris tui? et ait. Ecce ancilla mea bala: ingredere ad eam: vt pariat: et ego ero nutrix: et suscipiā quoq; ego filios ex eā. Et dedit ei balam ancillam suam in vxorem. et ingressus est ad eam iacob: et concepit bala et peperit filium iacob:

Interp. chal.

יָת רָחֵל מִלֵּאָה וּפְלַח עִמֵּיהּ עוֹד שְׁבַע שְׁנִין אָחֳרָנְיָן: וּגְלֵי קֳדָם יְיָ אֲרֵי שְׂנִיאֲתָא
לֵאָה וִיהַב לַהּ עִדּוּי וְרָחֵל עַקְרָא: וְעַדִּיאַת לֵאָה וִילֵידַת בַּר וּקְרָת שְׁמֵיהּ רְאוּבֵן אֲרֵי
אֲמָרַת אֲרֵי גְלֵי קֳדָם יְיָ עוּלְבָּנִי אֲרֵי כְעַן יְרַחְמִנַּנִי בַעְלִי: וְעַדִּיאַת עוֹד וִילֵידַת בַּר
וַאֲמָרַת אֲרֵי שְׁמִיעַ קֳדָם יְיָ אֲרֵי שְׂנִיאֲתָא אֲנָא וִיהַב לִי אַף יָת דֵּין וּקְרָת יָת שְׁמֵיהּ
שִׁמְעוֹן: וְעַדִּיאַת עוֹד וִילֵידַת בַּר וַאֲמָרַת כְּעַן זִמְנָא יִתְחַבַּר לִי בַעְלִי אֲרֵי יְלֵידִית לֵיהּ
תְּלָתָא בְנִין עַל כֵּן קְרָא שְׁמֵיהּ לֵוִי: וְעַדִּיאַת עוֹד וִילֵידַת בַּר וַאֲמָרַת הָדָא זִמְנָא אוֹדֵי
קֳדָם יְיָ עַל כֵּן קְרָת שְׁמֵיהּ יְהוּדָה וְקָמַת מִלְּמֵילַד: Ca.xxx. וַחֲזַת רָחֵל
אֲרֵי לָא יְלֵידַת לְיַעֲקֹב וְקַנִּיאַת רָחֵל בַּאֲחָתַהּ וַאֲמָרַת לְיַעֲקֹב הַב לִי בְנִין וְאִם לָא
מֵיתָא אֲנָא: וּתְקֵיף רוּגְזָא דְיַעֲקֹב בְּרָחֵל וַאֲמַר הֲמִנִּי אַתְּ בָּעְיָא הֲלָא מִן קֳדָם יְיָ
תִּבְעִין דְמָנַע מִנִּיךְ וַלְדָּא דִמְעָא: וַאֲמָרַת הָא אַמְתִי בִלְהָה עוּל לְוָתַהּ וּתְלֵיד וַאֲנָא
אֲרַבֵּי וְאִתְבְּנֵי אַף אֲנָא מִנַּהּ: וִיהַבַת לֵיהּ יָת בִּלְהָה אַמְתַהּ לְאִנְתּוּ וְעַאל לְוָתַהּ
יַעֲקֹב: וְעַדִּיאַת בִּלְהָה וִילֵידַת לְיַעֲקֹב

filiū. et dixit rachel: iudicauit mihi deus. et exaudiuit
υἱόν. καὶ εἶπε ῥαχὴλ, ἔκρινέ μοι ὁ θεὸς. καὶ ἐπήκουσε τῆς
vocē meā. et dedit mihi filiū. ppter hoc vocauit
φωνῆς μου. καὶ ἔδωκέ μοι υἱόν. διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὸ
nomē eius dan. et concepit adhuc balla ancil-
ὄνομα αὐτοῦ δάν. καὶ συνέλαβεν ἔτι βαλλὰ ἡ παιδίσ-
la rachel. et pepit filiū scdm iacob. et di-
κη ῥαχὴλ. καὶ ἔτεκεν υἱὸν δεύτερον τῷ ἰακώβ. καὶ εἶ-
xit: auxiliatus ē mihi deus. et cōparata sū cū soro-
πε, συνελάβετό μοι ὁ θεὸς. καὶ συνανεστράφην τῇ ἀδελ-
re mea. et inualui. et vocauit nomē eius: neph-
φῇ μου. καὶ ἐδυνάσθην. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, νεφ-
thalim. vidit aūt lia: q cessauit parere. et accepit
θαλείμ. ἴδε δὲ λεία, ὅτι ἀπέστη τοῦ τίκτειν. καὶ ἔλαβε
ancillā suā: et dedit eam iacob vxo-
τὴν παιδίσκην αὐτῆς, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ ἰακὼβ γυ-
rē. cōcepit aūt zelpha ancilla lie. et pe-
ναῖκα. συνέλαβε δὲ ζελφὰ ἡ παιδίσκη λείας. καὶ ἔτε-
pit iacob filiū. et dixit lia: felix facta sū. et voca-
κε τῷ ἰακὼβ υἱόν. καὶ εἶπε λεία, εὐτύχηκα. καὶ ἐπωνό-
uit nomē eius: gad. et cōcepit adhuc zelpha
μασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, γάδ. καὶ συνέλαβεν ἔτι ζελφὰ
ancilla lie. et pepit iacob filiū secū-
ἡ παιδίσκη λείας. καὶ ἔτεκε τῷ ἰακὼβ υἱὸν δεύ-
dū. et dixit lia: beata ego: q beatā di-
τερον. καὶ εἶπε λεία, μακαρία ἐγώ, ὅτι μακαρίζου-
B cūt me mulieres. et vocauit nomē ei9: aser.
σί με αἱ γυναῖκες. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἀσήρ.
abijt aūt ruben in die messis tritici. et inue-
ἐπορεύθη δὲ ῥουβὴν ἐν ἡμέρᾳ θερισμοῦ πυρῶν. καὶ εὗ-
nit poma mandragore in agro. et attulit ea
ρε μῆλα μανδραγορῶν ἐν τῷ ἀγρῷ. καὶ ἤνεγκεν αὐ-
ad liam matrē suā. dixit aūt rachel
τὰ πρὸς λείαν τὴν μητέρα αὐτοῦ. εἶπε δὲ ῥαχὴλ
lie sorori sue: da mihi de mandragoris
λείᾳ τῇ ἀδελφῇ αὐτῆς, δός μοι τῶν μανδραγορῶν
filij tui. dixit aūt lia: nō satis tibi: q ac-
τοῦ υἱοῦ σου. εἶπε δὲ λεία, οὐχ ἱκανόν σοι, ὅτι ἔ-
cepisti virū meū: nūqd et mandragoras
λαβες τὸν ἄνδρα μου; μὴ καὶ τοὺς μανδραγόρας
filij mei accipies? dixit aūt rachel: nō sic:
τοῦ υἱοῦ μου λήψῃ; εἶπε δὲ ῥαχὴλ, οὐχ οὕτως,
dormiat tecū nocte ista pro
κοιμηθήτω μετὰ σοῦ τὴν νύκτα ταύτην ἀντὶ τῶν
mandragoris filij tui. ingressus ē aūt iacob ex agro
μανδραγορῶν τοῦ υἱοῦ σου. εἰσῆλθε δὲ ἰακὼβ ἐξ ἀγροῦ
vespere. et egressa ē lia in occursum ei. et ait:
ἑσπέρας. καὶ ἐξῆλθε λεία εἰς συνάντησιν αὐτῷ. καὶ εἶ-
ad me ingredieris hodie. mercede cōduxi eni te
πε, πρός με εἰσελεύσῃ σήμερον. μεμίσθωμαι γάρ σε
pro mandragoris filij mei. et dormiuit cū
ἀντὶ τῶν μανδραγορῶν τοῦ υἱοῦ μου. καὶ ἐκοιμήθη με-
ea nocte illa. et exaudiuit deus
τ' αὐτῆς τὴν νύκτα ἐκείνην. καὶ ἐπήκουσεν ὁ θεὸς

filium: dixitq rachel. Iudicauit mihi deus: & exaudiuit vocē meā dās mihi filiū. et iccirco appellauit nomē ei9 dan. Rursumq bala cōcipiens peperit alterū: pro quo ait rachel. Comparauit me deus cum sorore mea: & inualui. Vocauitq eum nephtalim. Sentiens lia q parere desisset: zelpham ancillā suā marito tradidit. Qua post cōceptū edente filium: dixit. Feliciter. Et idcirco vocauit nomē eius gad. Pepitquoq zelpha alterum. Dixitq lia. Hoc pro beatitudine mea. Beatam qppe me dicēt mulieres. Propterea appellauit eū aser. Egressus aūt rubē tēpore messis triticee in agrum repperit mādragoras: qs matri lie detulit. Dixitq rachel. Da mihi partē de mandragoris filii tui. Illa rñdit. Parū ne tibi videtur q preripueris maritū mihi: nisi etiā mandragoras filii mei tuleris. Ait rachel. Dormiat tecū hac nocte pro mādragoris filii tui. Redeuntiq ad vesperā iacob de agro egressa est in occursum eius lia: & ait. Ad me inquit intrabis: qa mercede cōduxi te pro mandragoris filii mei. Dormiuitq cū ea nocte illa. & exaudiuit de

בֵּן: וַתֹּאמֶר רָחֵל דָּנַנִּי אֱלֹהִים וְגַם | דין
שָׁמַע בְּקֹלִי וַיִּתֶּן לִי בֵּן עַל כֵּן | קול נתן
קָרְאָה שְׁמוֹ דָּן: וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד
בִּלְהָה שִׁפְחַת רָחֵל בֵּן שֵׁנִי לְיַעֲקֹב: | שנה
וַתֹּאמֶר רָחֵל נַפְתּוּלֵי אֱלֹהִים | אמר
נִפְתַּלְתִּי עִם אֲחֹתִי גַּם יָכֹלְתִּי | פתל
וַתִּקְרָא שְׁמוֹ נַפְתָּלִי: וַתֵּרֶא לֵאָה | קרא ראה
כִּי עָמְדָה מִלֶּדֶת וַתִּקַּח אֶת זִלְפָּה | לקח
שִׁפְחָתָהּ וַתִּתֵּן אֹתָהּ לְיַעֲקֹב | נתן
לְאִשָּׁה: וַתֵּלֶד זִלְפָּה שִׁפְחַת לֵאָה
לְיַעֲקֹב בֵּן: וַתֹּאמֶר לֵאָה בָּגָד
וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ גָּד: וַתֵּלֶד זִלְפָּה
שִׁפְחַת לֵאָה בֵּן שֵׁנִי לְיַעֲקֹב:
וַתֹּאמֶר לֵאָה בְּאָשְׁרִי כִּי אִשְּׁרוּנִי
בָּנוֹת וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ אָשֵׁר:
וַיֵּלֶךְ רְאוּבֵן בִּימֵי קְצִיר חִטִּים | קצר חטט
וַיִּמְצָא דוּדָאִים בַּשָּׂדֶה וַיָּבֵא | מצא בוא
אֹתָם אֶל לֵאָה אִמּוֹ וַתֹּאמֶר רָחֵל
אֶל לֵאָה תְּנִי נָא לִי מִדּוּדָאֵי בְּנֵךְ: | נתן
וַתֹּאמֶר לָהּ הַמְעַט קַחְתֵּךְ אֶת | לקח
אִישִׁי וְלָקַחַת גַּם אֶת דּוּדָאֵי בְּנִי
וַתֹּאמֶר רָחֵל לָכֵן יִשְׁכַּב עִמָּךְ | שכב
הַלַּיְלָה תַּחַת דּוּדָאֵי בְנֵךְ: וַיָּבֹא
יַעֲקֹב מִן הַשָּׂדֶה בָּעֶרֶב וַתֵּצֵא לֵאָה | יצא
לִקְרָאתוֹ וַתֹּאמֶר אֵלַי תָּבוֹא כִּי | בוא
שָׂכֹר שְׂכַרְתִּיךָ בְּדוּדָאֵי בְּנִי וַיִּשְׁכַּב
עִמָּהּ בַּלַּיְלָה הוּא: וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים | שמע

Interp. chal.

et ait rachel. Iudicauit me deus: et suscepit orationē meā: et dedit mihi filiū: idcirco vocauit nomē ei9 dan. conceptiq rursus et peperit bala ancilla rachel filium scdm iacob. Et ait rachel. Suscepit deus deprecationem meā cum deprecata sum in oratione mea: concupiui vt esset mihi filius sicut sorori mee: q vtiq cōcessum est mihi. Et vocauit nomē eius nephtali. Et vidit lia q cessasset parere: et tulit zelpham ancillā suā: et dedit eam iacob in vxorē. et peperit zelpha ancilla lie iacob filiū: et dixit lia venit felicitas: et vocauit nomen eius gad. Et peperit zelpha ancilla lie filium scdm iacob. Et ait lia. Laus erit mihi: qm nunc laudabunt me mulieres: et vocauit nomen eius aser. Et abijt ruben in diebus messis tritici et inuenit mandragoras in agro: et attulit eas lie matri sue. Et dixit rachel ad liam. Da mihi obsecro de mandragoris filij tui. et ait ei. Nunquid parū est quod tulisti maritum meū: nisi q accipias etiam mandragoras filij mei? Et ait rachel. Propterea cubabit tecum hac nocte pro mandragoris filij tui. Et venit iacob de agro vespere: et egressa est lia in occursum eius: et ait. Ad me ingredere: quoniam mercede conduxi te pro mandragoris filij mei. Et cubuit cum ea nocte illa: et suscepit deus

Transla. Chal.

בר: ואמרת רחל דנני יי ואף קביל צלותי ויהב לי בר על כן קרת שמיה דן: ועדיאת
עוד וילידת בלהה אמתא דרחל בר תנין ליעקב: ואמרת רחל קביל בעותי יי
[illegible] בצלותי חמדית דיהא לי ולד כאחתי אף יתיהב לי וקרת שמיה נפתלי
וחזת לאה ארי קמת מלמילד ודברת ית זלפה אמתה ויהבת יתה ליעקב לאתו:
וילידת זלפה אמתא דלאה ליעקב בר: ואמרת לאה אתא גד וקרת ית שמיה גד:
וילידת זלפה אמתא דלאה בר תניין ליעקב: ואמרת לאה תושבחתא הות לי ארי
כן ישבחונני נשיא וקרת ית שמיה אשר: ואזל ראובן ביומי חצד חטין ואשכח
יברוחין בחקלא ואיתי יתהון ללאה אמיה ואמרת רחל ללאה הבי כען לי מיברוחי
דבריך: ואמרת לה הזעיר דדברת ית בעלי ותיסבין אף ית יברוחי דברי ואמרת רחל
בכן ישכוב עמיך בליליא חלף יברוחי דבריך: ועאל יעקב מן חקלא ברמשא ונפקת
לאה לקדמותיה ואמרת לותי תיעול ארי מיגר אגרתיך ביברוחי דברי ושכיב עמה
בליליא הוא: וקביל יי

Primitiua chal.
חן צלא קרא
אמה בנה
חנן הוה ילד
יהב קרא
חזה קום ילד
אתא קרא
שבח הוה נשה
חטה שבח ברח
אתא יהב בר
נסב
שכב על עול
אגר

אל לאה ותהר ותלד ליעקב בן — הרה ילד
חמישי׃ ותאמר לאה נתן אלהים — חמש
שכרי אשר נתתי שפחתי — נתן
לאישי ותקרא שמו יששכר׃ — קרא
ותהר עוד לאה ותלד בן ששי
ליעקב׃ ותאמר לאה זבדני
אלהים אתי זבד טוב הפעם
יזבלני אישי כי ילדתי לו ששה — זבל
בנים ותקרא את שמו זבלון׃
ואחר ילדה בת ותקרא את
שמה דינה׃ ויזכר אלהים את — זכר
רחל וישמע אליה אלהים ויפתח — שמע פתח
את רחמה׃ ותהר ותלד בן
ותאמר אסף אלהים את חרפתי׃
ותקרא את שמו יוסף לאמר יסף
יהוה לי בן אחר׃ ויהי כאשר — היה
ילדה רחל את יוסף ויאמר יעקב
אל לבן שלחני ואלכה אל מקומי — הלך קום
ולארצי׃ תנה את נשי ואת ילדי — נתן נשה
אשר עבדתי אתך בהן ואלכה כי
אתה ידעת את עבדתי אשר
עבדתיך׃ ויאמר אליו לבן אם
נא מצאתי חן בעיניך נחשתי
ויברכני יהוה בגללך׃ ויאמר נקבה — ברך
שכרך עלי ואתנה׃ ויאמר אליו
אתה ידעת את אשר עבדתיך
ואת אשר היה מקנך אתי׃ — קנה

us preces eius. Concepitque & peperit filium quintum: & ait. Dedit deus mercedē mihi: quia dedi ancillā meam viro meo. Appellauitque nomen eius issachar. Rursū lia cōcipiēs peperit sextum filium: & ait. Dotauit me deus dote bona. Etiā hac vice mecū erit maritus meus: eo q genueri ei sex filios. Et idcirco appellauit nomen eius zabulon. Post quem peperit filiam nomine dinam. Recordatusque deus rachelis: exaudiuit eā: & aperuit vuluā eius: que concepit & peperit filium: dicens. Abstulit deus opprobrium meum: Et vocauit nomen illius ioseph dicēs. Addat mihi dominus filium alterum. Nato autem ioseph dixit iacob socero suo. Dimitte me vt reuertar in patriam meam & ad terrā meā. Da mihi vxores & liberos meos pro quibus seruiui tibi: vt abeam. Tu vero nosti seruitutē qua seruiui tibi. Ait illi laban. Inueniam gratiā in cōspectu tuo. Expimento didici: qa bñdixerit mihi deus propter te. Cōstitue mercedē tuā quā dem tibi. At ille rñdit. Tu nosti quō seruierim tibi: & quāta in māibus meis fuerit possessio tua.

lian. et concipiens: pepit filiū quintū ia
λίας. καὶ συλλαβοῦσα, ἔτεκεν υἱὸν πέμπτον τῷ ἰα
cob. et ait lia. dedit mihi de⁹ mercedē meā:
κώβ. καὶ εἶπε λία. δέδωκέ μοι ὁ θεὸς τὸν μισθόν μου,
eo qđ dedi ancillā meā viro meo. et
ἀνθ' ὧν ἔδωκα τὴν παιδίσκην μου τῷ ἀνδρί μου. καὶ
vocauit nomen eius. isachar: qđ ē merces. et
ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἰσάχαρ, ὅ ἐστι μισθός. καὶ
concepit adhuc lia. et pepit filiū sextū
συνέλαβεν ἔτι λία. καὶ ἔτεκεν υἱὸν ἕκτον τῷ
iacob. et dixit lia. donauit mihi deus do-
ἰακώβ. καὶ εἶπε λία. δεδώρηταί μοι ὁ θεὸς δῶ-
nū bonū in hoc tēpore. eliget me vir me⁹: pe-
ρον καλὸν ἐν τῷ νῦν καιρῷ. αἱρετιεῖ με ὁ ἀνήρ μου, ἔτε
pi eni illi sex filios. ⁊ vocauit nomē eius.
κον γὰρ αὐτῷ ἓξ υἱούς. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ,
zabulon. et post hoc pepit filiā. et vo
ζαβουλών. καὶ μετὰ τοῦτο ἔτεκε θυγατέρα. καὶ ἐκά
cauit nomē eius: dina. recordat⁹ ē aūt de⁹ rachelis
λεσε τὸ ὄνομα αὐτῆς, δῖνα. ἐμνήσθη δὲ ὁ θεὸς ῥαχήλ,
et exaudiuit eam de⁹. ⁊ aperuit eius
καὶ ἐπήκουσεν αὐτῆς ὁ θεός. καὶ ἀνέῳξεν αὐτῆς τὴν
vuluā. et cōcipiēs pepit filiū ia-
μήτραν. καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν υἱὸν τῷ ἰα-
cob. dixit aūt rachel: abstulit meū deus oppro
κώβ. εἶπε δὲ ῥαχήλ, ἀφεῖλέ μου ὁ θεὸς τὸ ὄνει
briū. et vocauit nomē eius: ioseph. di-
δος. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἰωσήφ. λέ-
cens addidit mihi de⁹ filiū alterū. factū ē
γουσα προσθέτω μοι ὁ θεὸς υἱὸν ἕτερον. ἐγένετο
aūt vt peperit rachel ioseph: dixit iacob
δὲ ὡς ἔτεκε ῥαχὴλ τὸν ἰωσήφ, εἶπεν ἰακὼβ
laban: dimitte me: vt reuertar in
τῷ λάβαν, ἀπόστειλόν με, ἵνα ἀπέλθω εἰς τὸν
locū meū et in terrā meā. redde mihi 3.Reg. 11.4.
τόπον μου καὶ εἰς τὴν γῆν μου. ἀπόδος μοι
vxores meas et filios meos. pro qb⁹
τὰς γυναῖκάς μου καὶ τὰ παιδία μου. περὶ ὧν
seruiui tibi: ⁊ abibo. tu eni scis
δεδούλευκά σοι, καὶ ἀπέλθω. σὺ γὰρ γινώσκεις
seruitutē quā seruiui tibi. dixit aūt ei
τὴν δουλείαν ἣν δεδούλευκά σοι. εἶπε δὲ αὐτῷ
laban: si inueni grām corā te: augurarer
λάβαν, εἰ εὗρον χάριν ἐναντίον σου, οἰωνισαίμην
vtiq. bñdixit me deus tuo ingressu. distin-
ἄν. εὐλόγησέ με ὁ θεὸς τῇ σῇ εἰσόδῳ. διάστει-
gue mercedē tuā ad me: et dabo. di-
λον τὸν μισθόν σου πρός με, καὶ δώσω. εἶ-
xit aūt illi iacob: tu scis serui
πε δὲ αὐτῷ ἰακώβ, σὺ γινώσκεις τὴν δου-
tutē: quā seruiui tibi. et quāta erāt pecora
λείαν, ἣν δεδούλευκά σοι. καὶ ὅσα ἦν κτήνη
tua mecū.
σου μετ' ἐμοῦ.

Primitiua chal.

עדה
אמה קרא שית
טוב הוה דור
בנה בר
עול צלא עדה
אבר
יהך ידע
נשה
שכח נסה
נתן

Interp. chal.

orationē lie: ⁊ concepit ⁊ peperit filium quintū iacob. Et ait lia. Dedit deus mercedē meā: qr dedi ancillam meam marito meo: ⁊ vocauit nomē eius isachar. Et concepit rursus lia: ⁊ peperit filium sextum iacob. Et ait lia. Dedit mihi deus optimā partē: hac vice erit habitatio mariti mei apd me: qm peperi ei sex filios: et vocauit nomen eius zabulon. Et postea peperit filiā: ⁊ vocauit nomen eius dinā. Et venit memoria rachelis in cōspectu dei: ⁊ suscepit de⁹ orationē eius: et dedit ei vt cōciperet. Et cōcepit ⁊ peperit filiū: ⁊ ait. Abstulit deus opprobriū meū: ⁊ vocauit nomen eius ioseph: dicēs. Addat mihi dñs filiū alterū. Et factū ē cū peperisset rachel ioseph: ⁊ dixit iacob ad laban. Dimitte me: et vadā in locū meū ⁊ i terrā meā. da mihi vxores meas ⁊ filios meos: pro quibus seruiui tibi: et vadā. qm tu nosti seruitutē meā qua seruiui tibi. Et dixit ei laban. Si nūc inueni gratiā in oculis tuis: et ptus sum q benedixerit mihi deus ppter te. Et ait. cōstitue mercedē tuā mihi: ⁊ dabo tibi. et dixit ei. Tu nosti quō seruierī tibi: ⁊ quāta erāt pecora tua apd me.

Transla. Chal.

תא דלאה ועדיאת וילידת ליעקב בר חמשאי׃ ואמרת לאה יהב יי אגרי ארי
ית אמתי לבעלי וקרת שמיה יששכר׃ ועדיאת עוד לאה וילידת בר שתיתאי
ב׃ ואמרת לאה יהב יי יתי חולק טב הדא זמנא יהא מדורא דבעלי לותי ארי
ידית ליה שיתא בנין וקרת ית שמיה זבולון׃ ובתר כן ילידת ברתא וקרת ית שמה
ה׃ ועאל דוכרנא דרחל קדם יי וקביל צלותה יי ויהב לה עדוי׃ ועדיאת וילידת
ר׃ ואמרת כנש יי ית חסודי׃ וקרת ית שמיה יוסף למימר יוסף יי לי בר אוחרן׃
ה כד ילידת רחל ית יוסף ואמר יעקב ללבן שלחני ואיהך לאתרי ולארעי׃ הב
ת נשי וית בני דפלחית יתך בהון ואיזיל ארי את ידעת ית פולחני דפלחתך׃ ואמר
יה לבן אם כען אשכחית רחמין בעינך נסיתי וברכני יי בדילך׃ ואמר פריש
גרך עלי ואתן׃ ואמר ליה את ידעת ית דפלחתך וית דהוה בעירך עמי׃

parua .n. erāt q̄cūq̄ tibi erāt corā me. ⁊ aucta sūt in
μικρὰ γὰρ ἦν ὅσα σοι ἦν ἐναντίον μου. καὶ ηὐξήθη εἰς
multitudinē. et bn̄dixit te dn̄s in pede meo. nūc ergo
πλῆθος. καὶ ηὐλόγησέ σε κς̄ ἐπὶ τῷ ποδί μου. νῦν οὖν
quādo faciam et ego mihi ipsi domū. et dixit laban
πότε ποιήσω κἀγὼ ἐμαυτῷ οἶκον. καὶ εἶπε λάβαν
illi: q̄d tibi dabo? ait aūt illi iacob: nō dabis
αὐτῷ, τί σοι δώσω; εἶπε δὲ αὐτῷ ἰακώβ, οὐ δώσεις
E mihi nihil. si feceris mihi verbū hoc: iterū pa-
μοι οὐθέν. ἐὰν ποιήσῃς μοι τὸ ῥῆμα τοῦτο, πάλιν ποι-
scam oues tuas: et custodiā. trāseāt om-
μανῶ τὰ πρόβατά σου, καὶ φυλάξω. παρελθέτω πάν-
nes oues tue hodie: et separa inde
τα τὰ πρόβατά σου σήμερον, καὶ διαχώρισον ἐκεῖ-
oēm ouē fuscā in agnis: et oē sub
θεν πᾶν πρόβατον φαιὸν ἐν τοῖς ἀρνάσι, καὶ πᾶν διά-
album et sparsū in capris: erit mihi merces. ⁊ exau
λευκον καὶ ῥαντὸν ἐν ταῖς αἰξίν, ἔσται μοι μισθός. καὶ ἐ-
diet me iusticia mea in die cra
πακούσεταί μου ἡ δικαιοσύνη μου ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ αὔ-
stina. q2 est merces mea ī cōspectu tuo. oē q̄d nō fuerit
ριον. ὅτι ἐστὶν ὁ μισθός μου ἐνώπιόν σου. πᾶν ὃ ἂν μὴ ᾖ
sparsum aut subalbū in capris: et fuscū in agnis:
ῥαντὸν ἢ διάλευκον ἐν ταῖς αἰξί, καὶ φαιὸν ἐν τοῖς ἀρνά-
furatū erit apud me. dixit aūt illi laban:
σι, κεκλεμμένον ἔσται παρ' ἐμοί. εἶπε δὲ αὐτῷ λάβαν,
sit scdm verbū tuū. et distinxit in die illa
ἔστω κατὰ τὸ ῥῆμά σου. καὶ διέστειλεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεί-
hircos sparsos et subalbos: et
νῃ τοὺς τράγους τοὺς ῥαντοὺς καὶ τοὺς διαλεύκους, καὶ
oēs capras sparsas ⁊ subalbas: et
πάσας τὰς αἶγας τὰς ῥαντὰς καὶ τὰς διαλεύκους, καὶ
oē fuscū: q̄d erat in agnis: et oē: q̄d erat albū in
πᾶν φαιόν, ὃ ἦν ἐν τοῖς ἀρνάσι, καὶ πᾶν, ὃ ἦν λευκὸν ἐν
F ipsis. ⁊ dedit p manū filiorū suorū: gregē
αὐτοῖς. καὶ ἔδωκε διὰ χειρὸς τῶν υἱῶν αὐτοῦ, ποίμνιον
singulariter. ⁊ posuit spatiū viā triū dierū: in
καταμόνας. καὶ ἀπέστησεν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν, ἀναμέ-
ter eos et inter iacob. iacob aūt pascebat
σον αὐτῶν καὶ ἀναμέσον ἰακώβ. ἰακὼβ δὲ ἐποίμαινε
oues laban reliquas. accepit aūt si-
τὰ πρόβατα λάβαν τὰ ὑπολειφθέντα. ἔλαβε δὲ ἑαυ-
bi iacob virgā styracinā viridē: ⁊ nucea ⁊ plata
τῷ ἰακὼβ ῥάβδον στυρακίνην χλωράν, καὶ καρυΐνην, καὶ πλα-
ni. et decorticauit eas iacob cortices albas: circū
τάνου. καὶ ἐλέπισεν αὐτὰς ἰακὼβ λεπίσματα λευκά, περι-
trahēs viride. apparuit aūt in virgis albū:
αιρῶν τὸ χλωρόν. ἐφαίνετο δὲ ἐπὶ ταῖς ῥάβδοις τὸ λευκόν,
q̄d decorticauit: variū. ⁊ apposuit virgas: q̄s decorticauit
ὃ ἐλέπισε, ποικίλον. καὶ παρέθηκε τὰς ῥάβδους, ἃς ἐλέπισεν
in canalibus cōcharū aque. vt cū veni
ἐν ταῖς ληνοῖς τῶν ποτιστηρίων τοῦ ὕδατος. ἵνα ὡς ἂν ἔλ-
rent oues ad bibēdū: ī cōspectu virgarū
θωσι τὰ πρόβατα πιεῖν, ἐνώπιον τῶν ῥάβδων oooooo

modicū habuisti ante-
q̄ venirem ad te: & nūc
diues effectus es: bn̄di-
xitq̄ tibi dn̄s ad introi-
tū meū. Iustū est igitur
vt aliq̄n prouideā do-
mui mee. Dixitq̄ labā.
Quid tibi dabo. At
ille ait: nihil volo: sed si
feceris quod postulo:
iterum oooooooooooooo
pascā & custodiā peco
ra tua. Gyra omnes ooo
greges tuos: & separa
cunctas oues oooooooooo
varias & sparso vellere:
& quodcunq̄ fuluum
& maculosū variumq̄
fuerit tā in ouibus q̄ in
capris: erit merces mea
rn̄debitq̄ mihi cras iu
sticia mea: q̄n placiti tē-
pus aduenerit corā te &
oia que nō fuerint va-
ria & maculosa & fulua
tam in ouibus q̄ in ca-
pris furti me argues. Di-
xitq̄ labā. Gratū habeo
q̄d petis. Et sepauit in
die illa capras & oues
& hircos & arietes oooo
varios & maculosos. oo
Cūctū aūt gregē vnico
lorē. i. albi & nigri velle-
ris tradidit i manu filio
rū suorū: & posuit spa-
ciū itineris triū dierum
inter se & generū: qui
pascebat reliquos gre
ges eius. oooooooooooooo
Tollēs ergo iacob vir-
gas populeas virides &
amygdalinas & ex plata
nis ex pte decorticauit
eas. Detractisq̄ cortici
bus in his q̄ spoliata fue-
rāt cādor appuit. illa ve-
ro q̄ integra fuerāt viridia
pmāserūt: atq̄ i hūc mo
dū color effectus ē vari-
us. Posuitq̄ eas in ca-
nalibus: vbi effūdeba-
tur aqua: vt cū veīssent
greges ad bibēdū: ante

כִּי מְעַט אֲשֶׁר הָיָה לְךָ לְפָנַי וַיִּפְרֹץ
לָרֹב וַיְבָרֶךְ יְהוָה אֹתְךָ לְרַגְלִי
וְעַתָּה מָתַי אֶעֱשֶׂה גַם אָנֹכִי
לְבֵיתִי: וַיֹּאמֶר מָה אֶתֶּן לָךְ וַיֹּאמֶר
יַעֲקֹב לֹא תִתֶּן לִי מְאוּמָה אִם
תַּעֲשֶׂה לִי הַדָּבָר הַזֶּה אָשׁוּבָה
אֶרְעֶה צֹאנְךָ אֶשְׁמֹר: אֶעֱבֹר בְּכָל
צֹאנְךָ הַיּוֹם הָסֵר מִשָּׁם כָּל שֶׂה
נָקֹד וְטָלוּא וְכָל שֶׂה חוּם בַּכְּשָׂבִים
וְטָלוּא וְנָקֹד בָּעִזִּים וְהָיָה שְׂכָרִי:
וְעָנְתָה בִּי צִדְקָתִי בְּיוֹם מָחָר כִּי
תָבוֹא עַל שְׂכָרִי לְפָנֶיךָ כֹּל אֲשֶׁר
אֵינֶנּוּ נָקֹד וְטָלוּא בָּעִזִּים וְחוּם
בַּכְּשָׂבִים גָּנוּב הוּא אִתִּי: וַיֹּאמֶר
לָבָן הֵן לוּ יְהִי כִדְבָרֶךָ: וַיָּסַר בַּיּוֹם
הַהוּא אֶת הַתְּיָשִׁים הָעֲקֻדִּים
וְהַטְּלֻאִים וְאֵת כָּל הָעִזִּים הַנְּקֻדּוֹת
וְהַטְּלֻאֹת כֹּל אֲשֶׁר לָבָן בּוֹ וְכָל חוּם
בַּכְּשָׂבִים וַיִּתֵּן בְּיַד בָּנָיו: וַיָּשֶׂם
דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בֵּינוֹ וּבֵין יַעֲקֹב
וְיַעֲקֹב רֹעֶה אֶת צֹאן לָבָן הַנּוֹתָרֹת:
וַיִּקַּח לוֹ יַעֲקֹב מַקַּל לִבְנֶה לַח וְלוּז
וְעַרְמוֹן וַיְפַצֵּל בָּהֵן פְּצָלוֹת לְבָנוֹת
מַחְשֹׂף הַלָּבָן אֲשֶׁר עַל הַמַּקְלוֹת:
וַיַּצֵּג אֶת הַמַּקְלוֹת אֲשֶׁר פִּצֵּל
בָּרְהָטִים בְּשִׁקְתוֹת הַמָּיִם אֲשֶׁר
תָּבֹאןָ הַצֹּאן לִשְׁתּוֹת לְנֹכַח הַצֹּאן

פָּנָה פָּרַץ
רָבָה
עָשָׂה
נָתַן
מְאָם
עָשָׂה שׁוּב
רָעָה שָׁמַר עָבַר
סוּר
טָלָא
עָנָה
בּוֹא פָּנָה
גָּנַב אָמַר
הָיָה סוּר
נָתַן שׂוּם
יוֹם
יָתַר
לָקַח
פָּצַל
חָשַׂף
שָׁקָה
בּוֹא שָׁתָה

Interp. chal.

אֲרֵי זְעֵיר דַּהֲוָה לָךְ קֳדָמַי וּתְקֵיף לְסַגִּי וּבָרֵיךְ יְיָ יָתָךְ בְּדִילִי וּכְעַן אֵימְתַי אַעְבֵּיד אַף
אֲנָא לְבֵיתִי: וַאֲמַר מָה אֶתֵּן לָךְ וַאֲמַר יַעֲקֹב לָא תִתֵּן לִי מִדַּעַם אִם תַּעְבֵּיד לִי יָת
פִּתְגָּמָא הָדֵין אֵיתוּב אֶרְעֵי עָנָךְ אֶטַּר: אֶעְבַּר בְּכָל עָנָךְ יוֹמָא דֵין אַעְדִּי מִתַּמָּן כָּל
אִימַּר נְמוֹר וּרְקוֹעַ וְכָל אִימַּר שְׁחוֹם בְּאִימְּרַיָּא וּרְקוֹעַ וּנְמוֹר בְּעִזַּיָּא וִיהֵא אַגְרִי:
וְתַסְהֵיד עֲלַי זָכוּתִי בְּיוֹם מְחַר אֲרֵי תֵיעוֹל עַל אַגְרִי קֳדָמָךְ כָּל דְּלֵיתוֹהִי נְמוֹר וּרְקוֹעַ
בְּעִזַּיָּא וּשְׁחוֹם בְּאִימְּרַיָּא גְּנוּבָא הוּא עִמִּי: וַאֲמַר לָבָן הָא לְוַי יְהֵא כְּפִתְגָּמָךְ: וְאַעְדִּי
בְּיוֹמָא הַהוּא יָת תְּיָשַׁיָּא רְגוֹלַיָּא וּרְקוֹעַיָּא וְיָת כָּל עִזַּיָּא נְמוֹרָתָא וּרְקוֹעָתָא כָּל דְּחִוָּר
בֵּיהּ וְכָל דִּשְׁחוֹם בְּאִימְּרַיָּא וִיהַב בְּיַד בְּנוֹהִי: וְשַׁוִּי מַהֲלַךְ תְּלָתָא יוֹמִין בֵּינֵיהּ וּבֵין
יַעֲקֹב וְיַעֲקֹב רָעֵי יָת עָנָא דְּלָבָן דְּאִשְׁתְּאָרָא: וּנְסֵיב לֵיהּ יַעֲקֹב חוּטְרִין דְּלִבְנֵי רַטִּיבִין
וּדְלוּז וּדְדוֹלְבָּא וְקַלִּיף בְּהוֹן קִלּוּפִין חִוָּרִין קִלּוּף חִוָּר דְּעַל חוּטְרַיָּא: וְדַעִיץ יָת
חוּטְרַיָּא דְּקַלִּיף בְּרַהֲטַיָּא אֲתַר בֵּית שַׁקְיָא דְּמַיָּא אֲתַר דְּאָתְיָן עָנָא לְמִשְׁתֵּי
לָקֳבֵיל עָנָא

Transla. Chal.

quoniā pauca q̄ erant tibi corā me creuerūt in multi-
tudinē. Et bn̄dixit tibi dn̄s ꝑpter me: ⁊ nūc q̄n faciā
etiā ego pro domo mea. et dixit. Quid dabo tibi. Et
ait iacob. Non dabis mihi quicq̄: sed si feceris mihi
v̄bū hoc: reuertar ⁊ pascā oues tuas: ⁊ custodiā eas.
Transibo ꝑ vniuersas oues tuas hodie. Aufer inde
oēm agnū variū ⁊ sparso vellere ⁊ oēm agnū nigrū in
agnis: ⁊ sparsum ⁊ maculosum in capris: et hoc erit
merces mea. Et testificabit mihi iusticia mea in die
crastino: q̄n veneris sup mercedē meā: q̄ erit corā te.
omne q̄d nō fuerit maculosū ⁊ respersum in capris:
et nigrū in agnis furto sublatū est apud me. Et dixit
laban vtinā esset sicut verbū tuū. Et separauit in die
illa oēs hircos varios pedibus ⁊ respersos vellere: ⁊
oēs capras maculosas ⁊ respersas: omne in quo erat
macula alba: ⁊ oē q̄d erat nigrū in agnis: ⁊ tradidit
in manu filioꝝ suoꝝ. Et posuit spaciū triū dierū inter
se ⁊ inter iacob. Iacob aūt pascebat oues labā q̄ remā
serāt. Et tulit sibi iacob v̄gas populeas ⁊ ex amygda
lo ⁊ ex platano. Et decorticauit in eis decorticationē:
et vbi detracte sunt cortices apparuit albū q̄d erat in
virgis: ⁊ defixit virgas quas decorticauerat in cana
libus in loco adaquationis aquarū: quo veniebant
oues ad bibendum: vt contra oues oooooooooooo

Primitiua chal.

סְגָא עֲבַד
נְתַן עֲבַד
תּוּב רְעָה עָאן
נְטַר עֲבַר עֲדָה
חוּם עֵז הֲוָה
סְהֵד זְכָה עוֹל
הֲוָה עֲדָה
חוּם שְׁוָה הֲלַךְ
רְעָה עָאן שְׁאַר
לוּז לוּב
שְׁקָה אֲתָא
שְׁתָה

וַיֵּחַמְנָה בְּבֹאָן לִשְׁתּוֹת: וַיֶּחֱמוּ
ילד הַצֹּאן אֶל הַמַּקְלוֹת וַתֵּלַדְןָ הַצֹּאן
עֲקֻדִּים נְקֻדִּים וּטְלֻאִים:
פרד וְהַכְּשָׂבִים הִפְרִיד יַעֲקֹב וַיִּתֵּן פְּנֵי
הַצֹּאן אֶל עָקֹד וְכָל חוּם בְּצֹאן
שית לָבָן וַיָּשֶׁת לוֹ עֲדָרִים לְבַדּוֹ וְלֹא
שָׁתָם עַל צֹאן לָבָן: וְהָיָה בְּכָל יַחֵם
קשר הַצֹּאן הַמְקֻשָּׁרוֹת וְשָׂם יַעֲקֹב אֶת
הַמַּקְלוֹת לְעֵינֵי הַצֹּאן בָּרְהָטִים
עטף לְיַחְמֵנָּה בַּמַּקְלוֹת: וּבְהַעֲטִיף הַצֹּאן
שום לֹא יָשִׂים וְהָיָה הָעֲטֻפִים לְלָבָן
פרץ וְהַקְּשֻׁרִים לְיַעֲקֹב: וַיִּפְרֹץ הָאִישׁ
היה רבה מְאֹד מְאֹד וַיְהִי לוֹ צֹאן רַבּוֹת
וּשְׁפָחוֹת וַעֲבָדִים וּגְמַלִּים וַחֲמֹרִים:

Cap. xxxi.

וַיִּשְׁמַע אֶת דִּבְרֵי בְנֵי
שמע לָבָן לֵאמֹר לָקַח יַעֲקֹב אֵת כָּל
אֲשֶׁר לְאָבִינוּ וּמֵאֲשֶׁר לְאָבִינוּ
ראה עָשָׂה אֵת כָּל הַכָּבֹד הַזֶּה: וַיַּרְא
פנה יַעֲקֹב אֶת פְּנֵי לָבָן וְהִנֵּה
תמל אֵינֶנּוּ עִמּוֹ כִּתְמוֹל שִׁלְשׁוֹם:
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל יַעֲקֹב שׁוּב
ילד אֶל אֶרֶץ אֲבוֹתֶיךָ וּלְמוֹלַדְתֶּךָ
היה שלח וְאֶהְיֶה עִמָּךְ: וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב
קרא וַיִּקְרָא לְרָחֵל וּלְלֵאָה הַשָּׂדֶה
אמר אֶל צֹאנוֹ: וַיֹּאמֶר לָהֶן רֹאֶה
אָנֹכִי אֶת פְּנֵי אֲבִיכֶן כִּי אֵינֶנּוּ
אֵלַי כִּתְמֹל שִׁלְשֹׁם וֵאלֹהֵי

oculos hērent virgas: & in aspectu earū cōciperēt. Factūqȝ ē vt in ipso calore coitus oues ītuerentur virgas: & parerēt maculosa & varia & diuerso colore respersa. Diuisitqȝ gregē iacob: & posuit virgas in canalibus āñ oculos arietū. Erāt āt alba & nigra q̄qȝ labā: cetera vero iacob: sepatis iter se gregibus. Igr̄ qñ prio tp̄e ascēdebāt oues pōebat iacob virgas in canalibus aq̄rū āñ oculos arietū & ouiū: vt in earū cōtēplatiōe cōciperēt. Qñ vero serotina admissura erat & conceptus extremus: nō ponebat eas. Fctāqȝ sūt ea q̄ erāt serotina labā: & q̄ primi tpis iacob. Ditatusqȝ est hō vltra modū: & habuit greges multos: ancillas & seruos camelos & asinos. Cap. 31.

POstq̄ autē audiuit verba filiorū labā dicētiū: tulit iacob oia q̄ fuerūt pr̄is nr̄i: & de illius facultate ditatus factus est inclytus: animaduertit quoqȝ faciem laban q̄ nō eēt erga se sicut heri & nudiustertius: maxime dicente sibi domino reuertere in terrā patrū tuorum & ad generationē tuā: eroqȝ tecum: misit & vocauit rachel & liā in agrum: vbi pascebat greges: dixitqȝ eis. Video faciem patris vestri: q̄ non sit erga me sicut heri & nudiustertius. Deus āt

venientib' ipsis ad bibendū: cōciperent oues
ἐλθόντων αὐτῶν εἰς τὸ πιεῖν, ἐγκισσήσωσι τὰ πρόβα
in virgas. et pepererūt oues sub
τα εἰς τὰς ῥάβδους. καὶ ἔτικτον τὰ πρόβατα διά
albas et varias et cineratas sparsas. at ag
λευκα καὶ ποικίλα καὶ σποδοειδῆ ῥαντά. τοὺς δὲ ἀμ
nos separauit iacob: et posuit corā oui
νοὺς διέστειλεν ἰακώβ, καὶ ἔστησεν ἐναντίον τῶν προβά
bus arietē subalbū: et oē variū in agnis
των κριὸν διάλευκον, καὶ πᾶν ποικίλον ἐν τοῖς ἀμνοῖς
et separauit sibi greges per seipsū: et nō
καὶ διεχώρισεν ἑαυτῷ ποίμνια καθ᾽ ἑαυτόν, καὶ οὐκ
miscuit eos ad oues laban. factū ē āt in
ἔμιξεν αὐτὰ εἰς τὰ πρόβατα λάβαν. ἐγένετο δὲ ἐν τῷ
tēpore quo cōceperūt oues in vtero accipiē
καιρῷ ᾧ ἐνεκίσσων τὰ πρόβατα ἐν γαστρὶ λαμβάνον
tes: posuit iacob virgas coram oui
τα, ἔθηκεν ἰακώβ τὰς ῥάβδους ἐναντίον τῶν προβά
bus in canalib': vt cōcipent ipse scdm
των ἐν ταῖς ληνοῖς, τοῦ ἐγκισσῆσαι αὐτὰ κατὰ τὰς
virgas: qñ āt pariebāt oues nō ponebat:
ῥάβδους, ἡνίκα δ᾽ ἂν ἔτικτον τὰ πρόβατα οὐκ ἐτίθει,
facta sūt āt nō signata laban: et signata ia
ἐγένετο δὲ τὰ ἄσημα τοῦ λάβαν, τὰ δὲ ἐπίσημα τοῦ ἰα
cob. et ditatus ē hō valde nimis. et fue
κώβ. καὶ ἐπλούτησεν ὁ ἄνθρωπος σφόδρα σφόδρα. καὶ ἐγέ
runt ei pecora multa: et boues: et serui: et
νετο αὐτῷ κτήνη πολλά, καὶ βόες, καὶ παῖδες, καὶ
ancille: et cameli et asini: et muli.
παιδίσκαι, καὶ κάμηλοι, καὶ ὄνοι, καὶ ἡμίονοι. Ca. 31.

HAudiuit āt iacob verba filiorū la
Ἤκουσε δὲ ἰακὼβ τὰ ῥήματα τῶν υἱῶν λά
ban: dicentiū: tulit iacob oia q̄
βαν, λεγόντων, εἴληφεν ἰακὼβ πάντα τὰ τοῦ
pr̄is nostri: et de his q̄ pr̄is nr̄i fe
πατρὸς ἡμῶν, καὶ ἐκ τῶν τοῦ πατρὸς ἡμῶν πε
cit oēs gloriā hanc. et vidit ia
ποίηκε πᾶσαν τὴν δόξαν ταύτην. καὶ εἶδεν ἰα
cob faciem laban: et ecce nō erat
κὼβ τὸ πρόσωπον τοῦ λάβαν, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν
ad eū: sicut heri et tertia die. dixit
πρὸς αὐτόν, ὡς χθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν. εἶπε
āt dn̄s ad iacob: reuertere in terrā pr̄is tui:
δὲ κς πρὸς ἰακὼβ, ἀποστρέφου εἰς τὴν γῆν τοῦ πρς σου,
et in gn̄ationē tuā: et ero tecū. mit
καὶ εἰς τὴν γενεάν σου, καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ. ἀποστεί
tens āt iacob: vocauit liam et rachel in agrū
λας δὲ ἰακὼβ, ἐκάλεσε λείαν καὶ ῥαχὴλ εἰς τὸ πεδίον
vbi erāt greges: et ait illis. video ego fa
οὗ ἦν τὰ ποίμνια, καὶ εἶπεν αὐταῖς. ὁρῶ ἐγὼ τὸ πρό
ciem patris vestri: q̄ nō est erga me:
σωπον τοῦ πατρὸς ὑμῶν, ὅτι οὐκ ἔστι πρὸς ἐμοῦ,
sicut heri et tertia die. at deus
ὡς χθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν. ὁ δὲ θεὸς τοῦ

Primitiua chal.

יחם אתא
פרש ראש חום
עאן שנה
היה יחם
בכר שנה
היה
אל תמל
היה אמר
עאן חזה

Interp. chal.

oues essent virge: et calefieri et cum venirent ad bibendū. calefiebantqȝ oues ante virgas: et pariebāt oues varia maculosa atqȝ respersa. Agnos autem separauit iacob: et posuit ante oues oīe qd̄ erat maculosum et omne qd̄ erat nigrū in ouibus laban. Et posuit sibi greges seorsum: et non miscuit eos cū ouibus laban. Et factū est in omni tēpore quo calefiebāt oues tēporanee: ponebat iacob virgas in cōspectu ouiū in canalibus: vt calefierēt ante virgas. et qñ oues erant serotine nō ponebat. Erantqȝ serotine laban: et tēporanee iacob. Et creuit vir valde nimis: et habuit oues multas et filios et ancillas et camelos et asinos. Ca. 31.

ET audiuit verba filiorū laban: qui dicebāt. Tulit iacob vniuersa q̄ erāt patris nostri: et de his que erant pr̄is nr̄i acquisiuit oēm substantiā istam. Et vidit iacob aspectū vultus laban: et ecce nō erat cū eo sicut heri et nudiustertius. et dixit dn̄s ad iacob. Reuertere in terrā patrū tuorū et natiuitatis tue: et erit verbum meū in adiutoriū tuū. Et misit iacob et vocauit rachel et liam in agrū vbi erant oues sue. Et dixit eis. Video ego aspectū vultus patris vestri q̄ non est mecum sicut heri et nudiustertius: et verbum dei

Transla. Chal.

ויתחמן בבית יהן למשתי: ואתיחמן ענא לחוטריא וילידן ענא רגולין נמורין
וקרוחין: ואימריא אפריש יעקב ויהב ברישׁ ענא כל דרגול וכל דשחום בענא דלבן
ושוי ליה עדרין בלחודוהי ולא ערבינון עם ענא דלבן: והוי בכל עידן דמתיחמן
ענא מבכרתא ושוי יעקב ית חוטריא לקבל עיני ענא ברהטיא לאתיחמותהן בחוטריא:
ולקישות ענא לא משוי והוו לקישיא ללבן ובכיריא ליעקב: ותקיף גברא לחדא
לחדא והוו ליה ען סגיאן ואמהן ועבדין וגמלין וחמרין:

Ca. xxxi.

ושמע ית פתגמי בני לבן דהוו אמרין נסיב יעקב ית כל די לאבונא ומן די לאבונא
עבד ית כל נכסיא האלין: וחזא יעקב ית סבר אפי לבן והא ליתנון עמיה כמאיתמלי
ומדקדמוהי: ואמר יי ליעקב תוב לארע אבהתך ולילדותך ויהא מימרי בסעדך:
ושלח יעקב וקרא לרחל וללאה לחקלא לות ענה: ואמר להן חזי אנא ית סבר אפי
אבוכן ארי ליתנון עמי כמאיתמלי ומדקדמוהי ואלהא דאבא

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp.latina.

patris mei fuit mecũ. et ipse autẽ scitis: q
πατρός μου ἦν μετ' ἐμοῦ. καὶ αὐταὶ δὲ οἴδατε, ὅτι
in oi fortitudine mea seruiui patri vestro. at
ἐν πάσῃ ἰσχύϊ μου δεδούλευκα τῷ πατρὶ ὑμῶν. ὁ δὲ
pater vester decepit me: τ mutauit mercedẽ
πατὴρ ὑμῶν παρεκρούσατό με, καὶ ἤλλαξε τὸν μισθόν
meã decẽ agnorũ. τ non dedit illi deꝰ
μου τῶν δέκα ἀμνῶν. καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεὸς
malefacere mihi. si sic diceret: varia erũt
κακοποιῆσαί με. ἐὰν οὕτως εἴπῃ, τὰ ποικίλα ἔσται
tua merces: et parient oẽs oues varia.
σου μισθός, καὶ τέξεται πάντα τὰ πρόβατα ποικίλα.
si ãt diceret: alba erũt tua merces: τ pa
ἐὰν δὲ εἴπῃ, τὰ λευκὰ ἔσται σου μισθός, καὶ τέ
rient oẽs oues alba. et abstulit de
ξεται πάντα τὰ πρόβατα λευκά. καὶ ἀφείλετο ὁ θε
us oia pecora p̃ris vestri: et dedit mihi
ὸς πάντα τὰ κτήνη τοῦ πατρὸς ὑμῶν, καὶ ἔδωκέ μοι
ea. τ factũ ẽ: qñ cõcipiebãt oues: in
αὐτά. καὶ ἐγένετο, ἡνίκα ἐνεκίσσων τὰ πρόβατα, ἐν
utero accipientes. et vidi oculis meis
γαστρὶ λαμβάνοντα. καὶ εἶδον τοῖς ὀφθαλμοῖς μου
eos in somnio. τ ecce hirci et arietes ascẽ
αὐτὰ ἐν τῷ ὕπνῳ. καὶ ἰδοὺ οἱ τράγοι καὶ οἱ κριοὶ ἀνα
dentes sup oues et capras: subal
βαίνοντες ἐπὶ τὰ πρόβατα καὶ τὰς αἶγας, διάλευ
bi et varij et cinerati sparsi. et dixit
κοι καὶ ποικίλοι καὶ σποδοειδεῖς ῥαντοί. καὶ εἶπέ
mihi angelus dei p somniũ: iacob iacob.
μοι ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ καθ' ὕπνον, ἰακὼβ ἰακώβ.
ego ãt dixi: qd est. τ dixit mihi: respice
ἐγὼ δὲ εἶπον, τί ἐστι. καὶ εἶπέ μοι, ἀνάβλεψον τοῖς
oculis tuis: et vide hircos et arie
ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ἴδε τοὺς τράγους καὶ τοὺς κρι
tes ascendentes sup oues et capras
οὺς ἀναβαίνοντας ἐπὶ τὰ πρόβατα καὶ τὰς αἶγας
subalbas et varias et cineratas sparsas.
διαλεύκους καὶ ποικίλους καὶ σποδοειδεῖς ῥαντούς.
vidi eni q̃cũq3 tibi laban facit. ego sũ deꝰ q ap
ἑώρακα γὰρ ὅσα σοι λάβαν ποιεῖ. ἐγώ εἰμι ὁ θεὸς ὁ ὀφ
Sup.28.d paruit tibi in loco dei vbi vnxisti mihi illic titulũ: et
θείς σοι ἐν τόπῳ θεοῦ οὗ ἤλειψάς μοι ἐκεῖ στήλην, καὶ
vouisti mihi votũ. nũc ergo surge: et egredere de terra
ηὔξω μοι ἐκεῖ εὐχήν. νῦν οὖν ἀνάστηθι, καὶ ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς
Infra. 32.c. hac: et vade in terrã natiuitatis tue. et
ταύτης, καὶ ἄπελθε εἰς τὴν γῆν τῆς γενέσεώς σου. καὶ
respõdentes lia et rachel: dixerũt ei: nunqd ẽ
ἀποκριθεῖσαι λεία καὶ ῥαχὴλ, εἶπον αὐτῷ, μὴ ἔστιν
nobis adhuc pars hereditatis in domo p̃ris no
ἡμῖν ἔτι μερὶς κληρονομίας ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς ἡ
stri? nõ quasi aliene reputate sumꝰ ei? vẽ
μῶν; οὐχ ὡς αἱ ἀλλότριαι λελογίσμεθα αὐτῷ; πέ
didit eni nos: τ deuorauit deuoratione
πρακε γὰρ ἡμᾶς, καὶ κατέφαγε καταβρώσει

Trãsla.B.Hiero.

patris mei fuit mecũ. Et ipse nostis q totis viribus meis seruierim patri vestro. Sed & pater vester circũuenit me: & mutauit mercedẽ meã decẽ vicibus: & tamen non dimisit eũ deus vt noceret mihi. Si quando dixit: varie erunt mercedes tue: pariebant oẽs oues varios fetus: qñ vero ecõtrario ait: alba queq3 accipies p mercede: omnes greges alba peperũt. Tulitq3 deus substantiã patris vestri: & dedit mihi. Postq̃3 ei cõceptus oviũ tp̃s aduenerat: leuaui oculos meos & vidi ĩ somnis ascẽdentes mares super feminas varios & maculosos & diuersorũ colorum. Dixitq3 angelus dei ad me ĩ somniis: Iacob. Et ego respondi adsum. Qui ait. Leua oculos tuos: & vide vniuersos masculos ascẽdẽtes super feminas varios maculosos atq3 respersos. Vidi enim omnia que fecit tibi Laban. Ego sum deus bethel: vbi vnxisti lapidem: & votum vouisti mihi. Nunc ergo surge & egredere de terra hac reuertens in terrã natiuitatis tue. Respõderũtq3 rachel & lia. Nunqd hẽmus residui quicq̃ in facultatibus & hereditate domus p̃ris nostri? Nõne quasi alienas reputauit nos: & vẽdidit: comeditq3

Ter.Heb.

אָבִי הָיָה עִמָּדִי: וְאַתֵּנָה יְדַעְתֶּן כִּי
בְּכָל כֹּחִי עָבַדְתִּי אֶת אֲבִיכֶן:
וַאֲבִיכֶן הֵתֶל בִּי וְהֶחֱלִף אֶת
מַשְׂכֻּרְתִּי עֲשֶׂרֶת מֹנִים וְלֹא נְתָנוֹ
אֱלֹהִים לְהָרַע עִמָּדִי: אִם כֹּה
יֹאמַר נְקֻדִּים יִהְיֶה שְׂכָרֶךָ וְיָלְדוּ
כָל הַצֹּאן נְקֻדִּים וְאִם כֹּה יֹאמַר
עֲקֻדִּים יִהְיֶה שְׂכָרֶךָ וְיָלְדוּ כָל
הַצֹּאן עֲקֻדִּים: וַיַּצֵּל אֱלֹהִים אֶת
מִקְנֵה אֲבִיכֶם וַיִּתֶּן לִי: וַיְהִי
בְּעֵת יַחֵם הַצֹּאן וָאֶשָּׂא עֵינַי
וָאֵרֶא בַּחֲלוֹם וְהִנֵּה הָעַתֻּדִים
הָעֹלִים עַל הַצֹּאן עֲקֻדִּים נְקֻדִּים
וּבְרֻדִּים: וַיֹּאמֶר אֵלַי מַלְאַךְ
הָאֱלֹהִים בַּחֲלוֹם יַעֲקֹב וָאֹמַר
הִנֵּנִי: וַיֹּאמֶר שָׂא נָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה
כָּל הָעַתֻּדִים הָעֹלִים עַל הַצֹּאן
עֲקֻדִּים נְקֻדִּים וּבְרֻדִּים כִּי
רָאִיתִי אֵת כָּל אֲשֶׁר לָבָן עֹשֶׂה
לָּךְ: אָנֹכִי הָאֵל בֵּית אֵל אֲשֶׁר
מָשַׁחְתָּ שָּׁם מַצֵּבָה אֲשֶׁר נָדַרְתָּ לִּי
שָׁם נֶדֶר עַתָּה קוּם צֵא מִן הָאָרֶץ
הַזֹּאת וְשׁוּב אֶל אֶרֶץ מוֹלַדְתֶּךָ:
וַתַּעַן רָחֵל וְלֵאָה וַתֹּאמַרְנָה לוֹ
הַעוֹד לָנוּ חֵלֶק וְנַחֲלָה בְּבֵית
אָבִינוּ: הֲלוֹא נָכְרִיּוֹת נֶחְשַׁבְנוּ לוֹ
כִּי מְכָרָנוּ וַיֹּאכַל גַּם אָכוֹל אֶת

Priitiua.heb.

תלל
חָלַף
שָׂכַר מָנָה
רוּעַ
אָמַר הָיָה
נָצַל
קָנָה נָתַן הָיָה
נָשָׂא
רָאָה חָלַם
עָלָה
רָאָה
נָצַב
יָצָא
יָלַד
עָנָה אָמַר
חָשַׁב
אָכַל

Interp.chal.

ודאבא דמימריה הוה בסעדי: ואתון ידעתון ארי בכל חילי פלחית ית אבוכון: ואבוכון
שקר בי ואשני ית אגרי עשר זמנין ולא שבקיה יי לאבאשא עמי: אם כדין הוה
אמר נמורין יהא אגרך וילידן כל ענא נמורין ואם כדין הוה אמר רגולין יהא אגרך
וילידן כל ענא רגולין: ואפריש יי מן בעירא דאבוכון ויהב לי: והוה בעדן
דמתיחמא ענא וזקפית עיני וחזית בחלמא והא תישיא דסלקין על ענא רגולין
נמורין ופציחין: ואמר לי מלאכא דיי בחלמא יעקב ואמרית הא אנא: ואמר זקוף
כען עינך וחזי כל תישיא דסלקין על ענא רגולין נמורין ופציחין ארי גלי קדמי ית
כל דלבן עביד לך: אנא אלהא דאתגליתי עלך בבית אל דמשחת תמן קמא דקיימתא
קדמי תמן קיים כען קום פוק מן ארעא הדא ותוב לארע ילדותך: ואתיבת רחל
ולאה ואמרה ליה העד כען לנא חולק ואחסנא בבית אבונא: הלא נכראן
איתחשבנא ליה ארי זבננא ואכל אף מיכל ית

Transla.Chal.

patris mei fuit in adiutoriũ meũ. et vos scitis q oĩ virtute mea seruiui patri vr̃o. Pater aũt vester mẽtitus est mihi: τ mutauit mercedẽ meã decẽ vicibus: τ nõ dimisit eũ deꝰ vt noceret mihi. si sic dicebat. Uaria erũt p mercede tua. pariebãt oẽs oues varia. Et si sic dicebat. Maculosa erunt pro mercede tua. pariebãt oẽs oues maculosa. et separauit dñs de pecoribꝰ p̃ris vestri: τ dedit mihi. Et factũ est in tpe quo oues calefiebant: leuaui oculos meos τ vidi in somnio: et ecce arietes qui ascendebant sup oues erant varij τ maculosi τ respersi. Et dixit mihi angelꝰ dei in somnio Jacob. Et dixi ecce ego. et ait. Leua nũc oculos tuos et vide oẽs arietes qui ascendũt sup oues maculosos varios atq3 respersos: qm manifestũ est corã me oĩe qđ facit tibi laban. Ego sum deꝰ qui apparui tibi in bethel vbi vnxisti titulũ: vbi vouisti corã me votũ: nũc surge egredere de terra hac: τ reuertere in terrã natiuitatis tue. Et responderũt rachel τ lia atq3 dixerunt ei. Nunquid adhuc est nobis pars τ hereditas in domo patris nostri? nõne extranee reputate sumꝰ ei: quia vendidit nos: τ comedit quoq3

Priitiua chal.

אֲמַר
שְׁנָה בְּאַשׁ
הֲוָה עָאן
פְּרַשׁ
יְחַם חֲזָה
לְאַךְ
חֲזָה גְּלָה
עֲל קוּם קוּם
נְפַק תּוּב
חֲסַן
חֲשַׁב אֲכַל

כספנו: כי כל העשר אשר הציל | נצל
אלהים מאבינו לנו הוא ולבנינו
ועתה כל אשר אמר אלהים
אליך עשה: ויקם יעקב וישא | קום נשא
את בניו ואת נשיו על הגמלים: | נשה
וינהג את כל מקנהו ואת כל | נהג קנה
רכשו אשר רכש מקנה קנינו | קנה
אשר רכש בפדן ארם לבוא אל
יצחק אביו ארצה כנען: ולבן הלך
לגזז את צאנו ותגנב רחל את | גנב
התרפים אשר לאביה: ויגנב
יעקב את לב לבן הארמי על בלי
הגיד לו כי ברח הוא: ויברח הוא | נגד ברח
וכל אשר לו ויקם ויעבר את | קום עבר
הנהר וישם את פניו הר הגלעד: | שום פנה
ויגד ללבן ביום השלישי כי ברח | שלש
יעקב: ויקח את אחיו עמו וירדף | לקח רדף
אחריו דרך שבעת ימים וידבק | דבק
אתו בהר הגלעד: ויבא אלהים | בוא
אל לבן הארמי בחלם הלילה
ויאמר לו השמר לך פן תדבר עם | שמר דבר
יעקב מטוב עד רע: וישג לבן את | נשג
יעקב ויעקב תקע את אהלו
בהר ולבן תקע את אחיו בהר
הגלעד: ויאמר לבן ליעקב מה
עשית ותגנב את לבבי ותנהג את | עשה נהג
בנתי כשביות חרב: למה נחבאת | שבה

Trāsla.B.Hiero.

preciū nostrū. Sed deus tulit opes patris nostri: & eas tradidit nobis ac filiis nostris. vn̄ omnia que p̄cepit tibi deus fac. Surrexit ãt iacob & impositis liberis ac coniugibus suis sup camelos abiit. tulitq; oēm substātiam suam & greges & quicquid in mesopotamia acquisierat: pergens ad isaac patrē suū in terrā chanaan. Eo tpe ierat Labā ad tōdēdas oues: & rachel furata est idola patris sui. noluitq; iacob cōfiteri socero suo q fugeret. Cūq; abisset tam ipse quam oīa que iuris sui erant & amne trāsmisso pgeret contra montem galaad: nūciatū est laban die tertio q fugeret iacob. Qui assūptis fratribus suis persecutus ē eum diebus septē: & comprehendit eum in monte galaad. Viditq; in somnis dicētē sibi dn̄m. Caue ne quicq̄ aspe loquaris contra iacob. Iamq; iacob extēderat in mōte tabernaculum. Cumq; ille consecutus fuisset eū cū fribus suis: in eodē mōte galaad fixit tētoriū. Et dixit ad iacob. Quare ita egisti vt clā me abigeres filias meas q̄si captiuas gladio. Cur ignorante

Trāsla.Grę.lxx.cū interp.latina.

argentū nrm. oēs diuitias τ gloriā:
τὸ ἀργύριον ἡμῶν. πάντα τὸν πλοῦτον καὶ τὴν δόξαν,
quā abstulit deus patris nři: nobis erit et fi-
ἣν ἀφείλατο ὁ θεὸς τοῦ πατρὸς ἡμῶν, ἡμῖν ἔσται καὶ τοῖς τέ-
lijs nřis. nūc ergo quecūq; tibi dixit deus: fac. surgēs
κνοις ἡμῶν. νῦν οὖν ὅσα σοι εἴρηκεν ὁ θεός, ποίει. ἀναστὰς
ãt iacob: accepit vxores suas: τ filios
δὲ ἰακώβ, ἔλαβε τὰς γυναῖκας αὐτοῦ, καὶ τὰ παιδία
suos sup camelos: et abduxit oēm
αὐτοῦ ἐπὶ τὰς καμήλους, καὶ ἀπήγαγε πάντα τὰ
substātiā suā: et oēz supellectilē suā: quā
ὑπάρχοντα αὐτοῦ, καὶ πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν αὐτοῦ, ἣν
acquisiuit in mesopotamia: et oīa
περιεποιήσατο ἐν τῇ μεσοποταμίᾳ, καὶ πάντα τὰ
sua vt abiret ad isaac patrē suū: ī terrā cha
αὐτοῦ ἀπελθεῖν πρὸς ἰσαὰκ τὸν πατέρα αὐτοῦ, εἰς γῆν χα-
naan. laban ãt abijt ad tōdēdū oues suas. fura
ναάν. λάβαν δὲ ᾤχετο κεῖραι τὰ πρόβατα αὐτοῦ. ἔκλε-
ta ē ãt rachel idola pris sui. abscōdit ãt ia-
ψε δὲ ῥαχὴλ τὰ εἴδωλα τοῦ πατρὸς αὐτῆς. ἔκρυψε δὲ ἰα-
cob labā syro: ne indicaret ei:
κὼβ λάβαν τὸν σύρον, τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι αὐτῷ,
q fugit. et fugit ipse: et sua
ὅτι ἀποδιδράσκει. καὶ ἀπέδρα αὐτός, καὶ τὰ αὐ-
oīa: et trāsiuit flumē: τ festinauit
τοῦ πάντα. καὶ διέβη τὸν ποταμόν, καὶ ὥρμησεν
in mōtē galaad. nūciatū ē ãt labā syro
εἰς τὸ ὄρος γαλαάδ. ἀπηγγέλη δὲ λάβαν τῷ σύρῳ
die tertia: q fugit iacob. et assu-
τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, ὅτι ἀπέδρα ἰακώβ. καὶ παρα-
mens filios suos: et fratres su-
λαβὼν τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐ-
os cū eo: persecut9 ē post eum viā die-
τοῦ μετ' αὐτοῦ, κατεδίωξεν ὀπίσω αὐτοῦ ὁδὸν ἡμε-
rū septē. et cōprehēdit eū in mōte gala-
ρῶν ἑπτά. καὶ κατέλαβεν αὐτὸν ἐν τῷ ὄρει γαλα-
ad. venit ãt deus ad laban syrū p sōnū
άδ. ἦλθε δὲ ὁ θεὸς πρὸς λάβαν τὸν σύρον καθ' ὕπνον
nocte: et dixit ei: caue ne forte
τὴν νύκτα, καὶ εἶπεν αὐτῷ, φύλαξαι μή ποτε
loquaris ad iacob mala. τ cōprehendit la-
λαλήσῃς πρὸς ἰακὼβ πονηρά. καὶ κατέλαβε λά-
ban iacob. iacob ãt fixit tabernaculū suū
βαν τὸν ἰακώβ. ἰακὼβ δὲ ἔπηξε τὴν σκηνὴν αὐτοῦ
in mōte. laban ãt statuit fratres suos
ἐν τῷ ὄρει. λάβαν δὲ ἔστησε τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ
in mōte galaad. dixit ãt laban iacob: qd
ἐν τῷ ὄρει γαλαάδ. εἶπε δὲ λάβαν τῷ ἰακώβ, τί
fecisti! quare fugisti clam: et fura
ἐποίησας; ἱνατί ἀπέδρας κρυφῇ, καὶ ἐκλοπο-
tus es me: et abduxisti filias meas:
φόρησάς με, καὶ ἀπήγαγες τὰς θυγατέρας μου,
quasi captiuas gladio?
ὡς αἰχμαλώτιδας μαχαίρᾳ;

Pritiua chal.

פרש קנה
קום נשה נטא
קנה אתא
גזז
כסה חוה
קום שוה
הלך דבק
אמר
סמר מלל טוב
שכן שרא
שנה טמר

Interp.chal.

argentum nostrū. Quoniā oēs diuitie quas abstulit deus ex patre nro: nre sunt τ filiorū nrorū. Et nunc qđ cūq; dixerit tibi deus fac. Et surrexit iacob τ leuauit filios suos τ vxores suas super camelos: τ duxit vniuersa pecora sua τ omnē substantiā suam quā acquisierat in mesopotamia syrie: vt veniret ad isaac patrē suū in terrā chanaan. Laban autē abierat ad tondendas oues suas: τ tulit rachel imagines que erant patris sui. Et celauit iacob a laban syro: et nō indicauit ei q ipse pficisceretur. Et abijt ipse τ oīa sua: τ surrexit τ transiuit euphratē: τ posuit faciem suam contra montē galaad. Et nunciatū est laban in die tertio q abijsset iacob: τ tulit fratres suos secū: τ persecutus est post eum itinere septem dierū: τ cōprehendit eū in monte galaad. et venit verbū a facie dei ad laban syrum in somnio noctis: et dixit ei. Caue tibi ne loquaris cum iacob a bono vsq; ad malum: τ comprehendit laban iacob. Et iacob tetenderat tabernaculum suum in monte. Et laban collocauit fratres suos in monte galaad. Et dixit laban ad iacob. Quid fecisti: τ celasti a me τ duxisti filias meas quasi captiuas gladio. Quare occulte

Transla. Chal.

נא: ארי כל עותרא דאפריש יי מאבונא דילנא הוא ולבננא וכען כל דאמר
יי לך עביד: וקם יעקב ונטל ית בנוהי וית נשוהי על גמליא: ודבר ית כל גיתוהי
וית כל קניניה דיקנא גיתי קנינה דיקנא בפדן ארם למיתי לות יצחק אבוהי
לארעא דכנען: ולבן אזל למגז ית ענה ונסיבת רחל ית צלמניא די לאבוהא:
וכסי יעקב מן לבן ארמאה על דלא חוי ליה ארי אזיל הוא: ואזל הוא וכל דיליה
וקם ועבר ית פרת ושוי ית אפוהי לטורא דגלעד: ואתחוא ללבן ביומא תליתאה
ארי אזל יעקב: ודבר ית אחוהי עמיה ורדף בתרוהי מהלך שבעא יומין ואדביק יתיה
בטורא דגלעד: ואתא מימר מן קדם יי לות לבן ארמאה בחלמא דליליא ואמר ליה
אסתמר לך דלמא תמליל עם יעקב מטב עד ביש: ואדביק לבן ית יעקב ויעקב פרס
ית משכניה בטורא ולבן אשרי ית אחוהי בטורא דגלעד: ואמר לבן ליעקב מה עבדת
וכסיתא מני ודברת ית בנתי כשבין חרבא: למה איטמרת

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp.latina.

et si annũciasses mihi: misissem te cũ leti-
καὶ εἰ ἀνήγγειλάς μοι, ἐξαπέστειλα ἄν σε μετὰ εὐφρο-
cia: et cũ musicis: et tympanis: et citha
σύνης, καὶ μετὰ μουσικῶν, καὶ τυμπάνων, καὶ κιθά-
ra. nõ dignus habitus sũ osculari filios meos: et
ρας. οὐκ κατηξιώθην φιλῆσαι τὰ παιδία μου, καὶ τὰς
filias meas. nũc ãt stulte egisti: et nũc ãt
θυγατέρας μου. νῦν δὲ ἀφρόνως ἔπραξας, καὶ νῦν δὲ
1.Reg. 13.c. valet manꝰ mea malefacere tibi. at deꝰ pa-
2.Pa. 16.c. ἰσχύει ἡ χείρ μου κακοποιῆσαί σε. ὁ δὲ θεὸς τοῦ πα-
tris tui heri ait ad me: dicẽs: custodi teip-
τρός σου χθὲς εἶπε πρός με, λέγων, φύλαξαι σεαυ-
sũ: ne forte loq̃ris cũ iacob mala. nũc ergo
τὸν, μήποτε λαλήσῃς μετὰ ἰακὼβ πονηρά. νῦν οὖν
vade: desiderio enĩ desiderasti: in do
πεπόρευσο, ἐπιθυμίᾳ γὰρ ἐπεθύμησας, εἰς τὸν οἶ-
mũ p̃ris tui abire: q̃re furatus es
κον τοῦ πατρός σου ἀπελθεῖν, ἱνατί ἔκλεψας
deos meos? rñdit iacob: et dixit laban:
τοὺς θεούς μου; ἀποκριθεὶς δὲ ἰακὼβ, καὶ εἶπε τῷ λάβαν,
dixi enĩ ne forte auferas filias tuas a
εἶπα γὰρ μήποτε ἀφέλῃς τὰς θυγατέρας σου ἀπ' ἐ-
E me: et oĩa mea. cognosce ergo q̃d est tuorũ
μοῦ, καὶ πάντα τὰ ἐμά. ἐπίγνωθι οὖν τί ἐστι τῶν σῶν
apud me: et accipe. et non cognouit apđ eũ ni
παρ' ἐμοὶ, καὶ λάβε. καὶ οὐκ ἐπέγνω παρ' αὐτῷ οὐ-
hil et dixit iacob apđ quẽ inuẽti fuerint dei tui:
δέν. καὶ εἶπεν ἰακὼβ παρ' ᾧ ἂν εὑρήσῃς τοὺς θεούς σου,
nõ viuet corã fratribus nr̃is. nesciebat ãt
οὐ ζήσεται ἐναντίον τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν. οὐκ ᾔδει δὲ
iacob: q̃ rachel vxor eius furata ẽ eos. in-
ἰακὼβ, ὅτι ῥαχὴλ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἔκλεψεν αὐτούς. εἰσ-
gressꝰ ãt laban scrutatꝰ ẽ domũ lie: et nõ in
ελθὼν δὲ λάβαν ἠρεύνησεν εἰς τὸν οἶκον λείας, καὶ οὐχ εὗ-
uenit. et egressus ex domo lie: scrutatꝰ ẽ do
ρεν. καὶ ἐξελθὼν ἐκ τοῦ οἴκου λείας, ἠρεύνησε τὸν οἶ-
mũ iacob: et in domo duarũ ancillarũ: et
κον ἰακὼβ, καὶ ἐν τῷ οἴκῳ τῶν δύο παιδισκῶν, καὶ
nõ inuenit. ingressus ẽ ãt et in domũ rachel. rachel
οὐχ εὗρεν. εἰσῆλθε δὲ καὶ εἰς τὸν οἶκον ῥαχήλ. ῥαχὴλ
ãt accepit idola: et iniecit ea in
δὲ ἔλαβε τὰ εἴδωλα, καὶ ἐνέβαλεν αὐτὰ εἰς τὰ
stramẽta cameli: et sedit sup eis: et
σάγματα τῆς καμήλου, καὶ ἐπεκάθισεν αὐτοῖς, καὶ
dixit p̃ri suo: nõ grauiter fer dñe: nõ po
εἶπε τῷ πατρὶ αὐτῆς, μὴ βαρέως φέρε κύριε, οὐ δύ-
tero surgere corã te. q2 q̃ẽm cõsuetudinẽ
ναμαι ἀναστῆναι ἐνώπιόν σου. ὅτι τὸ κατ' ἐθισμὸν
muliebriũ mihi sũt. scrutatꝰ ẽ ãt labã corã
τῶν γυναικῶν μοί ἐστιν. ἠρεύνησε δὲ λάβαν ἐνώπιον
ipso in oĩ domo: et nõ inuenit idola.
αὐτοῦ ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ, καὶ οὐχ εὗρε τὰ εἴδωλα.
iratus ẽ ãt iacob: et rixatus ẽ cũ labã.
ὠργίσθη δὲ ἰακὼβ, καὶ ἐμαχέσατο τῷ λάβαν.

Trãsla.B.Hiero.

me fugere voluisti: nec indicare mihi vt prosequerer te cũ gaudio & canticis & tympanis & citharis. Non es passus vt oscularer filios meos & filias. Stulte opatus es. Et nũc quidẽ valet manus mea reddere tibi malũ sed deus patris tui heri dixit mihi. Caue ne loquaris contra Iacob quicquam durius. Esto. Ad tuos ire cupiebas: & desiderio erat tibi domus patris tui. Cur furatus es deos meos? Rñdit iacob: q̃ inscio te profectus sum: timui ne violẽter auferres filias tuas. q̃ ãt furti me arguis: apud quẽcũq; inueneris deos tuos: necetur corã fratribus nr̃is. Scrutare: quicqđ tuorum apud me inueneris aufer. hec dicẽs ignorabat q̃ rachel furata eẽt idola. Ingressus itaq; laban tabernaculũ iacob & lie & vtriusq; famule non inuenit. Cumq; intrasset tentoriũ rachelis: illa festinans abscõdit idola subter stramẽta cameli: & sedit desuper: scrutantiq; oẽ tentoriũ & nihil inuenienti: ait. Ne irascatur dominus meus q̃ coram te assurgere nequeo: quia iuxta cõsuetudinẽ feminarũ nũc accidit mihi. Sic delusa sollicitudo q̃rẽtis ẽ. Tumẽsq; iacob cum iurgio

Ter.Heb. Gen. Ca.xxxi.

לברח ותגנב אתי ולא הגדת
לי ואשלחך בשמחה ובשרים
בתף ובכנור: ולא נטשתני
לנשק לבני ולבנתי עתה
הסכלת עשו: יש לאל ידי
לעשות עמכם רע ואלהי
אביכם אמש אמר אלי לאמר
השמר לך מדבר עם יעקב מטוב
עד רע: ועתה הלך הלכת כי
נכסף נכספתה לבית אביך למה
גנבת את אלהי: ויען יעקב ויאמר
ללבן כי יראתי כי אמרתי פן
תגזל את בנותיך מעמי: עם
אשר תמצא את אלהיך לא
יחיה נגד אחינו הכר לך מה עמדי
וקח לך ולא ידע יעקב כי רחל
גנבתם: ויבא לבן באהל יעקב
ובאהל לאה ובאהל שתי האמהת
ולא מצא ויצא מאהל לאה ויבא
באהל רחל: ורחל לקחה את
התרפים ותשמם בכר הגמל
ותשב עליהם וימשש לבן את
כל האהל ולא מצא: ותאמר אל
אביה אל יחר בעיני אדני כי לוא
אוכל לקום מפניך כי דרך
נשים לי ויחפש ולא מצא את
התרפים: ויחר ליעקב וירב בלבן

Pꝛĩtiua heb.

נגד
שלח שור
תפף
סכל עשה אל
רוע
שמר
כסף
ענה
גזל
מצא
חיה נכר
לקח
בוא
שנה
שום
ישב משש
אמר
חרה
יכל פנה
נשה חפש

Transla.Chal.

למיזל וכסית מני ולא חויתא לי ושלחתך פון בחדוא ובתושבחן בתופין ובכנרין:
ולא שבקתני לנשקא לבני ולבנתי כען אסכלתא למעבד: אית חילא בידי למעבד
עמכון ביש ואלהא דאבוכון ברמשא אמר לי למימר אסתמר לך ממלא עם יעקב
מטב עד ביש: וכען מיזל אזלתא ארי חמדא חמידתא לבית אבוך למה נסיבתא ית
דחלתי: ואתיב יעקב ואמר ללבן ארי דחילית ארי אמרית דילמא תינוס ית בנתך
מיני: אתר דתשכח ית דחלתך לא יתקים קדם אחנא אשתמודע לך מה דעמי וסב
לך ולא ידע יעקב ארי רחל נסיבתנון: ועאל לבן במשכנא דיעקב ובמשכנא דלאה
ובמשכנא דתרתין לחינתא ולא אשכח ונפק ממשכנא דלאה ועאל במשכנא דרחל:
ורחל נסיבת ית צלמניא ושויתינון בעביטא דגמלא ויתיבת עליהון ומשש לבן ית
כל משכנא ולא אשכח: ואמרת לאבוהא לא יתקוף בעיני ריבוני ארי לא איכול
למיקם מן קדמך ארי אורח נשין לי ובלש ולא אשכח ית צלמניא: ותקיף
ליעקב ונצא עם לבן

Interp.chal.

abijsti: et celasti a me: et non indicasti mihi: vt dimitterem te cum gaudio et cãticis cũ tympanis et citharis. Et nõ permisisti me vt oscularer filios meos et filias meas: nunc stulte egisti. Est potestas in manu mea vt facerem vobiscũ malũ: sed deus patris vestri hesterna nocte ait mihi: dicens. Caue tibi ne loquaris cum iacob a bono vsq; ad malũ. et nunc abiens abijsti qm̃ cupiens cupiebas domũ patris tui. Cur tulisti deos meos? Et respõdit iacob et dixit ad laban. Quoniã timui dicens: ne violẽter auferres filias tuas a me. locus in quo inueneris deũ tuũ nõ pmaneat. corã fratribus nr̃is cognosce quid tuũ sit apud me: et tolle tibi. Et nesciebat iacob q̃ rachel accepisset eos. Et ingressus est laban in tabernaculũ iacob et in tabernaculũ lie et in tabernaculũ duarum cõcubinarũ: et non inuenit. et egressus est de tabernaculo lie: et ingressus est in tabernaculũ rachelis. Rachel autẽ accepit imagines: et posuit eas in stramentis cameli: et sedit desuper: et attrectauit laban vniuersa que erant in tabernaculo: et nõ inuenit. Et dixit patri suo: ne displiceat in oculis domini mei: quoniã non possum surgere coram te. consuetudo enim mulierum est mihi. Et scrutatus est. et nõ inuenit imagines. Et iratus est iacob et rixatus est cum laban.

Pꝛĩtiua chal.

חוה חדה שבח
תפף כנר סכל
עבד אמר
טוב אזל
תוב אנס
שכח קום ידע
נסב עול שכן
תרי
שוה
תקף רבב יכל
קום נשה
נצה

ויען יעקב ויאמר ללבן מה ··· | ענה
פשעי מה חטאתי כי דלקת ···
אחרי: כי מששת את כל כלי ··· | כלה
מה מצאת מכל כלי ביתך שים
כה נגד אחי ואחיך ויוכיחו · | יכח
בין שנינו: זה עשרים שנה אנכי | שנה
עמך רחליך ועזיך לא שכלו ··
ואילי צאנך לא אכלתי: טרפה
לא הבאתי אליך אנכי אחטנה · | בוא חטא
מידי תבקשנה גנבתי יום ··· | בקש
וגנבתי לילה: הייתי ביום אכלני | היה
חרב וקרח בלילה ותדד שנתי ·· | נדד ישן
מעיני: זה לי עשרים שנה ··
בביתך עבדתיך ארבע עשרה ·· | רבע
שנה בשתי בנתיך ושש שנים · | שנה
בצאנך ותחלף את משכרתי ·· | חלף שכר
עשרת מנים: לולי אלהי אבי ·· | מנה
אלהי אברהם ופחד יצחק היה לי
כי עתה ריקם שלחתני את עניי | ענה
ואת יגיע כפי ראה אלהים ויוכח | יגע יכח
אמש: ויען לבן ויאמר אל יעקב | ענה
הבנות בנתי והבנים בני ····
והצאן צאני וכל אשר אתה ··
ראה לי הוא ולבנתי מה אעשה | עשה
לאלה היום או לבניהן אשר ··
ילדו: ועתה לכה נכרתה ברית ·· | ילד כרת ברת
אני ואתה והיה לעד ביני ובינך:

ait. Quam ob ccccccccc cccccccccccccccccccc culpā meā & ob qd peccatū meū sic exarsisti cc post me: & scrutatus es oēm supellectilē meā. Quid inuenisti de cūcta substātia domus tue? Pone hic corā fratribus meis & fratribus tuis: & iudicēt inter me & te. Idcirco viginti annis fui tecū. Oues tue & capre steriles nō fuerunt: arietes gregis tui non comedi: nec captū a bestia ostēdi tibi. Ego damnū omne reddebā. Quicquid furtim peribat: a me exigebas: cccc die noctuq; estu vrgebar cccccccccccccccccccc & gelu. fugiebatq; sōnus cccccccccccccccccccc ab oculis meis. Sicq; p viginti annos ccccccc in domo tua seruiui tibi: quattuordecim ccc pro filiabus: & sex cccc cccccccccccccccccccccc p gregibus tuis. Immutasti quoq; mercedē meā decē vicibus. Nisi deus patris mei ccccccc abraā & timor isaac affuisset mihi: forsitan ccc mō nudum me dimisisses. Afflictionem meā & laborē manuū mearū respexit deus: & arguit te heri. Rñdit ei laban. cccccccccccccccccc Filie mee & filii ccccccc cccccccccccccccccccccc & greges tui & oīa que cernis cccccccccccccccc mea sunt. Quid possū facere filiis cccccccccccc & nepotibus meis? ccc ccccccccccccc cccccc ccc Veni ergo & ineamus fedus: cccccccccccccc vt sit testimonium inter me & te. cccccccccccc

et respōdēs iacob: dixit laban: q̄ iniquitas
καὶ ἀποκριθεὶς ἰακώβ, εἶπε τῷ λάβαν, τί τὸ ἀδίκημά
mea? et q̄d peccatū meū? q̄ psecut' es post
μου; καὶ τί τὸ ἁμάρτημά μου; ὅτι κατεδίωξας ὀπίσω
me? et q̄ scrutat' es oīa vasa do-
μου; καὶ ὅτι ἠρεύνησας πάντα τὰ σκεύη τοῦ οἴ-
mus mee? q̄d inuenisti de oīb' vasib' tuis? pōe
κου μου; τί εὗρες ἀπὸ πάντων τῶν σκευῶν σου; θὲς
hic corā fratribus tuis et fratribus
ὧδε ἐνώπιον τῶν ἀδελφῶν σου καὶ τῶν ἀδελφῶν
meis: et arguant inter duos nos.
μου, καὶ ἐλεγξάτωσαν ἀναμέσον τῶν δύο ἡμῶν.
hi mihi viginti ānī ego sū tecū. oues
ταῦτά μοι εἴκοσι ἔτη ἐγώ εἰμι μετὰ σοῦ. τὰ πρόβα-
tue et capre tue nō fuerūt steriles. arietes
τά σου καὶ αἶγές σου οὐκ ἠτεκνώθησαν. κριοὺς τῶν
ouiū tuarū nō comedi. abestia comestū nō at-
προβάτων σου οὐ κατέφαγον. θηριάλωτον οὐκ ἐνή-
tuli tibi. ego soluebā a me ipso furta
νοχά σοι. ἐγὼ ἀπετίννυον παρ' ἐμαυτοῦ κλέμματα
diei: et furta noctis: fui combu-
ἡμέρας, καὶ κλέμματα νυκτός. ἐγενόμην συγκαιό-
stus estu diei: et glacie
μενος τῷ καύματι τῆς ἡμέρας, καὶ τῷ παγετῷ τῆς
noctis. et fugiebat sōnus ab oculis
νυκτός. καὶ ἀφίστατο ὁ ὕπνος ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν
meis. isti mihi viginti ānī ego sū in domo tua.
μου. ταῦτά μοι εἴκοσι ἔτη ἐγώ εἰμι ἐν τῇ οἰκίᾳ σου.
seruiui tibi q̄ttuordecim ānos p filia-
ἐδούλευσά σοι δεκατέσσαρα ἔτη ἀντὶ τῶν θυγατέ-
bus tuis: et sex ānos i ouibus tuis. et dece
ρων σου, καὶ ἓξ ἔτη ἐν τοῖς προβάτοις σου. καὶ παρε-
pisti mercedē meā decē agnis. nisi de'
λογίσω τὸν μισθόν μου δέκα ἀμνάσι. εἰ μὴ ὁ θεὸς
pris mei abraā fuisset mihi: et timor isaac: nunc
τοῦ πατρός μου ἀβραὰμ ἦν μοι, καὶ φόβος ἰσαὰκ, νῦν
vacuū me misisses. humilitatē meā et
ἂν κενόν με ἐξαπέστειλας. τὴν ταπείνωσίν μου καὶ
laborē manuū mearū vidit deus: et redarguit te
τὸν κόπον τῶν χειρῶν μου εἶδεν ὁ θεός, καὶ ἤλεγξέ σε
heri. respondēs aūt laban: dixit iacob: fi-
χθές. ἀποκριθεὶς δὲ λάβαν, εἶπε τῷ ἰακώβ, αἱ θυγα-
lie: filie mee. et filii: filii mei. et pe-
τέρες, θυγατέρες μου. καὶ οἱ υἱοί, υἱοί μου. καὶ τὰ κτή-
cora: pecora mea. et oīa q̄cūq; tu vides: mea sūt et
νη, κτήνη μου. καὶ πάντα ἃ σὺ ὁρᾷς, ἐμά ἐστι καὶ
filiarū mearū. q̄d faciā istis ho-
τῶν θυγατέρων μου. τί ποιήσω ταύταις σήμε-
die: aut filiis earū: quos pepererūt. nūc ergo ve
ρον, ἢ τοῖς τέκνοις αὐτῶν, οἷς ἔτεκον. νῦν οὖν δεῦ-
ni disponam' fedus ego et tu. et erit in
ρο διαθώμεθα διαθήκην ἐγὼ καὶ σύ. καὶ ἔσται εἰς
testimoniū inter me et te.
μαρτύριον ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ. cccc ccc cccc

Pritiua chal.

Transla. Chal.

et rñdens iacob dixit ad laban. Que est iniq̄tas mea: et qd̄ est delictū meū q: psecut' es post me: Quia attrectasti oīa vasa mea: quid inuenisti de vniuersis vasis domus tue: pone nūc corā fribus meis et frib' tuis: et iudicēt inter nos ambos. Istis viginti annis q̄bus ego fui apud te: oues tue et capre tue nō fuerūt orbate: et arietes ouiū tuarū nō comedi. Dilaceratū nō adduxi tibi: qd̄ deficiebat ex illo ero: a me tu q̄rebas illd̄: custodiebā in die: et custodiebam in nocte. in die cōsumabat me estus: et glacies descēdebat sup me i nocte: et recessit somn' ab oculis meis. Istis viginti annis seruiui tibi in domo tua: q̄ttuordecim annis p duab' filiab' tuis. Et sex ānis pro ouib' tuis: et mutasti mercedē meā decē vicib': nisi q de' pris mei de' abrahe: et ille quē timebat isaac fuisset in adiutoriū meū: iā nūc vacuū me dimisisses: labor me' et afflictio manuū mearū manifesta sūt corā deo: et arguit te hesterna nocte. Et rñdit laban et dixit ad iacob. Filie sunt filie mee: et filii sunt filii mei: et oues sūt oues mee: et q̄cūq; tu vides meū est: et quid faciā istis filiab' meis hodie: aut filiis earū quos pepererūt. Et nūc veni ineam' fedus ego et tu: et sit in testimoniū inter me et te. cccccccc

תוב
שנה רגז תרי
שנה תבל
אתא הוה שנה
מנה בעה יום
הוה נדד ישן
שנה רבע תרי
שנה לאה גלה
יכח תוב בנה
עבד אתא
גזר קום הוה

Interp. chal.

ואתיב יעקב ואמר ללבן מה חובי ומה סורחני ארי רדפתא בתראי: ארי משישתא ית
כל מני מה אשכחתא מכל מאני ביתך שוי כען קדם אחי ואחך ויוכחון בין תרוננא:
דנן עשרין שנין אנא עמך רחלך ועזך לא אתכלו ודכרי ענך לא אכלית: תבירא
לא אייתית לך דהות שגיא מן מנינא אנא משלים לה מן ידי הות תבעינה נטרית
ביממא ונטרית בליליא: הויתי ביממא אכלני שרבא וגלידא נחית עלי בליליא ונדת שנתי
מעיני: דנן לי עשרין שנין בביתך פלחתך ארבע עשרה שנין בתרתין בנתך ושית שנין
בענך ואשניתא ית אגרי עשר זמנין: אילולי פון אלהיה דאבא אלהיה דאברהם
ודדחיל ליה יצחק הוה בסעדי ארי כען ריקן שלחתני ית עמלי וית ליאות ידי גלי
קדם ייי ואוכח ברמשא: ואתיב לבן ואמר ליעקב בנתא בנתי ובניא בני ועאנא
עאני וכל דאת חזי דילי הוא ולבנתי מה אעביד לאלין יומא דין או לבניהן דילידן:
וכען איתא נגזר קים אנא ואת ויהא לסהיד ביני ובינך: ···············

Transla. Gre. lxx. cum interp. latina.

accipiens autem iacob lapidem: statuit eum titulum. dixit autem iacob fratribus suis. colligite lapides: et collegerunt lapides: et fecerunt collem. et comederunt illic super collem: et biberunt et vocavit eum laban: collis testimonii. at iacob vocavit eum: collis testis. dixit autem laban: tumulus iste testis est inter me et te hodie. propter hoc vocatum est nomen loci: collis testificatur: et visio quam dixit. respiciat deus inter me et te. quia discedemus alter ab altero: si humiliaveris filias meas: si acceperis uxores super filias meas: vide: nullus nobiscum est deus testis inter me et te. et dixit laban iacob: ecce tumulus iste et titulus quem statui inter me et te: testis est. tumulus iste et titulus: quem statui: hic testis est. si enim transgrediar ego ad te: neque tu transgrediaris ad me collem istum et titulum istum in malitia. deus abraam et deus nachor: iudicabit inter nos. et iuravit iacob per timorem isaac patris sui. et sacrificavit sacrificium in monte. et vocavit fratres suos: et comederunt et biberunt: et dormierunt in monte. surgens autem laban mane: osculatus est filios et

G

λαβὼν δὲ ἰακὼβ λίθον, ἔστησεν αὐτὸν στήλην. εἶπε δὲ ἰακὼβ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, συλλέγετε λίθους, καὶ συνέλεξαν λίθους, καὶ ἐποίησαν βουνόν. καὶ ἔφαγον ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ βουνοῦ, καὶ ἔπιον. καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν λάβαν, βουνὸς τῆς μαρτυρίας. ὁ δὲ ἰακὼβ ἐκάλεσεν αὐτὸν, βουνὸς μάρτυς. εἶπε δὲ λάβαν, ὁ βουνὸς οὗτος μαρτυρεῖ ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ σήμερον. διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου, βουνὸς μαρτυρεῖ, καὶ ἡ ὅρασις ἣν εἶπεν. ἐπίδοι ὁ θεὸς ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ. ὅτι ἀποστησόμεθα ἕτερος ἀπὸ τοῦ ἑτέρου, εἰ ταπεινώσεις τὰς θυγατέρας μου, εἰ λάβῃς γυναῖκας ἐπὶ ταῖς θυγατράσι μου, ὅρα, οὐδεὶς μεθ' ἡμῶν ἐστιν ὁ θεὸς μάρτυς ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ. καὶ εἶπε λάβαν τῷ ἰακὼβ, ἰδοὺ ὁ βουνὸς οὗτος καὶ ἡ στήλη, ἣν ἔστησα ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ, μαρτυρεῖ. ὁ βουνὸς οὗτος καὶ ἡ στήλη, ἣν ἔστησα, αὕτη μαρτυρεῖ. ἐάν τε γὰρ διαβῶ ἐγὼ πρὸς σε, μὴ δὲ σὺ διαβῇς πρός με τὸν βουνὸν τοῦτον καὶ τὴν στήλην ταύτην ἐπὶ κακίᾳ. ὁ θεὸς ἀβραὰμ καὶ ὁ θεὸς ναχὼρ κρινεῖ ἀναμέσον ἡμῶν. καὶ ὤμοσεν ἰακὼβ κατὰ τοῦ φόβου ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ ἔθυσε θυσίαν ἐν τῷ ὄρει. καὶ ἐκάλεσε τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον, καὶ ἐκοιμήθησαν ἐν τῷ ὄρει. ἀναστὰς δὲ λάβαν τὸ πρωΐ, κατεφίλησε τοὺς υἱοὺς καὶ τὰς

Transla. B. Hiero.

Tulit itaque iacob lapidem: et erexit illum in titulum. Dixitque fratribus suis. Afferte lapides. Qui congregantes fecerunt tumulum: comederuntque super eum. Quem vocavit laban tumulum testis: et iacob acervum testimonii: uterque iuxta proprietatem linguae suae. Dixitque laban. Tumulus iste testis erit inter me et te hodie: et idcirco appellatum est nomen eius galaad. i. tumulus testis. Et adiecit laban. Intueatur et iudicet dominus inter nos: quando recesserimus a nobis: si afflixeris filias meas: et si introduxeris alias uxores super eas. Nullus sermonis nostri testis est absque deo: qui praesens respicit. Dixitque rursus ad iacob. En tumulus hic et lapis quem erexi: inter me et te testis erit. Tumulus inquam iste et lapis sint in testimonium: si aut ego transiero illum pergens ad te: aut tu praeterieris malum mihi cogitans. Deus abraam et deus nachor iudicet inter nos: deus patris eorum. Iuravit ergo iacob per timorem patris sui isaac: immolatisque victimis in monte vocavit fratres suos ut ederent panem. Qui cum comedissent: manserunt ibi. Laban vero de nocte consurgens: osculatus est filios

Tex. Heb. Gen. Ca. xxxi.

Tex. Heb.	Primitiva heb.
ויקח יעקב אבן וירימה מצבה:	לקח רום נצב
ויאמר יעקב לאחיו לקטו	
אבנים ויקחו אבנים ויעשו	עשה
גל ויאכלו שם על הגל: ויקרא	גלל אכל קרא
לו לבן יגר שהדותא ויעקב קרא	
לו גלעד: ויאמר לבן הגל הזה	
עד ביני ובינך היום על כן	
קרא שמו גלעד: והמצפה	צפה
אשר אמר יצף יהוה ביני ובינך	
כי נסתר איש מרעהו: אם תענה	סתר ענה
את בנתי ואם תקח נשים על	נשה
בנתי אין איש עמנו ראה	
אלהים עד ביני ובינך:	
ויאמר לבן ליעקב הנה	
הגל הזה והנה המצבה	
אשר יריתי ביני ובינך: עד	ירה
הגל הזה ועדה המצבה אם	
אני לא אעבר אליך את	עבר
הגל הזה ואם אתה לא תעבר	
אלי את הגל הזה ואת המצבה	נצב
הזאת לרעה: אלהי אברהם	רוע
ואלהי נחור ישפטו בינינו	שפט
אלהי אביהם וישבע יעקב בפחד	שבע
אביו יצחק: ויזבח יעקב זבח	זבח
בהר ויקרא לאחיו לאכל	קרא
לחם ויאכלו לחם וילינו בהר:	אכל לון
וישכם לבן בבקר וינשק לבניו	שכם נשק

Transla. Chal.

ונסיב יעקב אבנא ואקמה קמא: ואמר יעקב לאחוהי לקוטו אבנין ונסיבו אבנין
ועבדו דגורא ואכלו תמן על דגורא: וקרא ליה לבן יגר סהדותא ויעקב קרא ליה
גלעד: ואמר לבן דגורא הדין סהיד ביני ובינך יומא דין על כן קרא שמיה גלעד:
וסכותא דאמר יסך מימרא דיי ביני ובינך ארי נתכסי גבר מחבריה: אם תעני ית
בנתי ואם תסב נשין על בנתי לית אינש עמנא חזי מימרא דיי סהיד ביני ובינך:
ואמר לבן ליעקב הא דגורא הדין והא קמתא דאקימית ביני ובינך: סהיד דגורא
הדין וסהדא קמתא אם אנא לא איעבר לותך ית דגורא הדין ואם את לא תעבר
לותי ית דגורא הדין וית קמתא הדא לבישו: אלהיה דאברהם ואלהיה דנחור ידונון
ביננא אלהיה דאבוהון וקיים יעקב בדדחיל ליה אבוהי יצחק: ונכס יעקב נכסתא
בטורא וקרא לאחוהי למיכל לחמא ואכלו לחמא וביתו בטורא: ואקדים לבן
בצפרא ונשיק לבנוהי

Interp. chal.

et tulit iacob lapidem: et erexit eum in titulum. Et ait iacob fratribus suis. Colligite lapides: et tulerunt lapides et fecerunt acervum: et comederunt ibi super acervum. Et vocavit eum laban acervum testimonii. Iacob autem appellavit eum galaad. et ait laban. Acervus iste erit testis inter me et inter te hodie: ideo appellavit nomen eius galaad et speculam: quia dixit. Speculetur verbum domini inter me et te: quando absentes fuerimus unusquisque a proximo suo. Si afflixeris filias meas: et si acceperis uxores super filias meas: non est vir nobiscum: vide quod verbum domini est testis inter me et te. Et dixit laban ad iacob. Ecce tumulus iste. et ecce titulus quem erexi inter me et te: testis tumulus iste et testis titulus: quod ego non transibo tumulum hunc ad te: et quod tu non pertransibis tumulum hunc et titulum hunc in malum mihi. Deus abraham et deus nachor iudicent inter nos: deus patrum eorum. Et iuravit iacob per illum quem timebat pater suus isaac. Et immolavit iacob victimam in monte: et vocavit fratres suos: ut comederent panem: et comederunt panem: et dormierunt in monte. Et surrexit laban mane: et osculatus est filios suos:

Primitiva chal.
רום קום
סבא אמר כסה
ענה נסב נשה
חזא קום
עבר
דון
קום
אכל קדם

Ter. Heb.

ולבנתיו ויברך אתהם וילך וישב
לבן למקמו׃ Cap. xxxij. ויעקב הלך
לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלהים׃
ויאמר יעקב כאשר ראם מחנה
אלהים זה ויקרא שם המקום
ההוא מחנים׃ וישלח יעקב
מלאכים לפניו אל עשו אחיו
ארצה שעיר שדה אדום׃ ויצו
אתם לאמר כה תאמרון לאדני
לעשו כה אמר עבדך יעקב
עם לבן גרתי ואחר עד
עתה׃ ויהי לי שור וחמור צאן
ועבד ושפחה ואשלחה
להגיד לאדני למצא חן
בעיניך׃ וישבו המלאכים אל
יעקב לאמר באנו אל אחיך
אל עשו וגם הלך לקראתך
וארבע מאות איש עמו׃ ויירא
יעקב מאד ויצר לו ויחץ את
העם אשר אתו ואת הצאן
ואת הבקר והגמלים לשני מחנות׃
ויאמר אם יבוא עשו אל
המחנה האחת והכהו והיה
המחנה הנשאר לפליטה׃ ויאמר
יעקב אלהי אבי אברהם
ואלהי אבי יצחק יהוה האמר
אלי שוב לארצך ולמולדתך

Pritiua heb.

שוב קום
Cap. xxxij.
פגע
ראה חנה
שלח
פנה
צוה
אמר
גור
היה
שלח
נגד
שוב
בוא
רבע מאה ירא
צור חצה
חנה
בוא
שאר פלט
אמר
ילד

Trāsla. B. Hiero.

& filias suas: & bñdixit illis: reuersusq; est in locum suum. Ca. 32.

IAcob aūt abiit ī itinere quo cepat: fueruntq; ei obuiam angeli dei. Quos cū vidisset ait. Castra dei sunt hec. Et appellauit nomē loci illius manaim. i. castra. Misit autem & nūcios ante se ad esau fratrem suum in terra seir in regione edom: precepitq; eis dicens: sic loquimini domino meo esau. Hec dicit frater tuus iacob. Apud labā pegrinatus sum: & fui vsq; in pñtē diē. Habeo boues & asinos & oues & seruos & ācillas: mittoq; nunc legationē ad dñm meum: vt inueniā gratiā in cōspectu tuo. Reuersiq; sunt nuncii ad iacob dicentes. Venimus ad esau frēm tuū & ecce properat in occursum tuum cum quadringentis viris. Timuit iacob valde: & perteritus diuisit populū q secū erat: greges quoq; & oues & boues & camelos in duas turmas dicens. Si venerit esau ad vnam turmam & pcusserit eam: alia turma que reliqua est saluabitur. Dixitq; iacob. Deus patris mei abraam: & deus patris mei isaac domine q dixisti mihi reuertere ī terrā tuā & in locū natiuitatis tue:

Trāsla. Grec. lxx. cū interp. latina.

filias suas et bñdixit eis. et reuersus ē laban in locū suū.
θυγατέρας αὐτοῦ καὶ εὐλόγησεν αὐτούς. καὶ ἀποστραφεὶς λάβαν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. Ca. 32.

ET iacob abijt viā suā. et respiciens: vidit castra dei castrametata.
Καὶ ἰακὼβ ἀπῆλθεν τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. καὶ ἀναβλέψας, εἶδε παρεμβολὴν θεοῦ παρεμβεβληκυῖαν
et obuiauerūt ei angeli dei. dixit āt iacob: qñ vidit eos: castra dei ista.
καὶ συνήντησαν αὐτῷ οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ. εἶπε δὲ ἰακώβ, ἡνίκα εἶδεν αὐτούς, παρεμβολὴ θεοῦ αὕτη.
et vocauit nomē loci illius: castra. misit āt iacob ante ad esau
καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, παρεμβολαί. ἀπέστειλε δὲ ἰακὼβ ἔμπροσθεν πρὸς ἠσαῦ τὸν
fratrē suū ī terrā seir: ī regionē edō. et precepit eis: dicēs: sic dicetis dño meo
ἀδελφὸν αὐτοῦ εἰς γῆν σηείρ, εἰς χώραν ἐδώμ. καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς, λέγων, οὕτως ἐρεῖτε τῷ κυρίῳ μου
esau: sic dicit seruus tuus iacob: cū laban habitaui: et moratus sū vsq; nūc: et fuerūt mihi boues: et asini: et oues: et serui:
ἠσαῦ, οὕτως λέγει ὁ παῖς σου ἰακώβ, μετὰ λάβαν παρῴκησα, καὶ ἐχρόνισα ἕως τοῦ νῦν, καὶ ἐγένοντό μοι βόες. καὶ ὄνοι, καὶ πρόβατα, καὶ παῖδες,
et ancille. et misi dño meo esau nūciare: vt inueniat seruus tuus grām coram te.
καὶ παιδίσκαι. καὶ ἀπέστειλα τῷ κυρίῳ μου ἠσαῦ ἀπαγγεῖλαι, ἵνα εὕρῃ ὁ παῖς σου χάριν ἐναντίον σου.
et reuersi sūt nūcij ad iacob: dicentes: venim⁹ ad fratrē tuū esau. et ecce
καὶ ἀπέστρεψαν οἱ ἄγγελοι πρὸς ἰακώβ, λέγοντες, ἤλθομεν πρὸς τὸν ἀδελφόν σου ἠσαῦ. καὶ ἰδοὺ
ipse venit ī occursū tuū: et quadringēti viri cū eo. timuit āt iacob valde: et dubitauit.
αὐτὸς ἔρχεται εἰς συνάντησίν σου, καὶ τετρακόσιοι ἄνδρες μετ᾽ αὐτοῦ. ἐφοβήθη δὲ ἰακὼβ σφόδρα, καὶ ἠπορεῖτο.
et diuisit ppl'ꝫ q cū eo: et boues: et oues ī duas turmas. et dixit iacob: si venerit esau ad turmā vnā: et
καὶ διεῖλε τὸν λαὸν τὸν μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ τοὺς βόας, καὶ τὰ πρόβατα εἰς δύο παρεμβολάς. καὶ εἶπεν ἰακώβ, ἐὰν ἔλθῃ ἠσαῦ εἰς παρεμβολὴν μίαν, καὶ
pcusserit eā: erit turma secūda et saluetur. dixit āt iacob: deus patris mei abraam: et de⁹ pris mei isaac: dñe q dixisti
κόψῃ αὐτήν, ἔσται ἡ παρεμβολὴ ἡ δευτέρα εἰς τὸ σώζεσθαι. εἶπε δὲ ἰακώβ, ὁ θεὸς τοῦ πατρός μου ἀβραάμ, καὶ ὁ θεὸς τοῦ πρς μου ἰσαάκ, κύριε ὁ εἴπας
mihi reuertere in terrā natiuitatis tue: Ã.ṗ.
μοι, ἀπότρεχε εἰς τὴν γῆν τῆς γενέσεώς σου,

Transla. Chal.

et filias suas: et benedixit eis: et abijt. et reuersus est laban in locum suum. Cap. 32.

IAcob autē abijt per viam suā: et obuiauerunt ei angeli dei. Et ait iacob qñ vidit eos: castra a facie dei sunt hec. Et vocauit nomē loci illius manaim. et misit iacob nuncios ante se ad esau fratrem suū ad terram seir regionis idumee: et precepit eis dicens. sic dicetis dño meo esau: hec dicit seruus tuus iacob: apud laban peregrinatus sum: et moratus sum vsq; nunc. Habeoq; boues et asinos et seruos et ancillas: et mitto vt indicem dño meo: vt inueniam gratiā in oculis tuis. Et reuersi sunt nuncij ad iacob dicentes: venimus ad fratrem tuū esau: et ipse quoq; venit in occursum tuum: et quadringenti viri cū eo. Et timuit iacob valde et angustiatus est: et diuisit populū qui erat cum eo: et oues et boues et camelos in duas turmas. et ait. Si venerit esau ad vnam turmā: et percusserit eam: turma que reliqua est saluabitur. et dixit iacob. Deus patris mei abraham et deus patris mei isaac: dominus qui dixit mihi: reuertere in terram tuam et in locum natiuitatis tue:

Pritiua chal.

תוב
לאר חזא שרא
אמר כנב
חור היה
חיה שכח תוב
אתא רבע
עיק
שרא אתאמתא
היה שאר

Interp. chal.

ברתיה ובריך יתהון ואזל ותב לבן לאתריה׃ Ca. xxxij. ויעקב אזל
לאורחיה וערעו ביה מלאכיא דיי׃ ואמר יעקב כד חזנון משריתא מן קדם
יי דין וקרא שמא דאתרא ההוא מחנים׃ ושלח יעקב אזגדין קדמוהי לות עשו
אחוהי לארעא דשעיר חקלא דאדום׃ ופקיד יתהון למימר כדנן תימרון לריבוני
לעשו כדנן אמר עבדך יעקב עם לבן דירית ואוחרית עד כען׃ והוו לי תורין וחמרין ען
עבדין ואמהן ושלחית לחואה לריבוני לאשכחא רחמין בעינך׃ ותבו אזגדיא לות
יעקב למימר אתינא לות אחוך לות עשו ואף אזיל לקדמותך וארבע מאה גוברין
עמיה׃ ודחיל יעקב לחדא ועקת ליה ופליג ית עמא דעמיה וית ענא וית תורי וגמליא
לתרין משרין׃ ואמר אם ייתי עשו למשריתא חדא וימחינה ויהא משריתא
דישתארא לשיזבא׃ ואמר יעקב אלהיה דאבא אברהם ואלהיה דאבא יצחק יי
דאמר לי תוב לארעך ולילדותך

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp.latina.

et bñ tibi faciam: sufficiat mihi ab oi
καὶ εὖ σοι ποιήσω, ἱκανούσθω μοι ἀπὸ πάσης
iusticia: et ab oi veritate: quã fecisti
δικαιοσύνης, καὶ ἀπὸ πάσης ἀληθείας, ἧς ἐποίησας
B seruo tuo. in eni virga mea hac trã
τῷ παιδί σου. ἐν γὰρ τῇ ῥάβδῳ μου ταύτῃ διέ
siui iordanẽ hunc. nũc aũt fact⁹ sũ in duas tur
βην τὸν ἰορδάνην τοῦτον. νυνὶ δὲ γέγονα εἰς δύο πα
mas. erue me de manu fratris
ρεμβολάς. ἐξελοῦ με ἐκ χειρὸς τοῦ ἀδελφοῦ
mei: de manu esau: qz timeo eum ego:
μου, ἐκ χειρὸς ἡσαῦ, ὅτι φοβοῦμαι αὐτὸν ἐγώ,
ne forte veniẽs pcutiat me: et matrẽ sup fili
μή ποτε ἐλθὼν πατάξῃ με, καὶ μητέρα ἐπὶ τέκ
os. tu aũt dixisti: bñ tibi faciam. et ponã
νοις. σὺ δὲ εἶπας, εὖ σοι ποιήσω. καὶ θήσω τὸ
semen tuũ sicut arenã maris: q̃ nõ nu
σπέρμα σου ὡς τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης, ἣ οὐκ ἀ
merabitur pre multitudine. et dormiuit il
ριθμηθήσεται ὑπὸ τοῦ πλήθους. καὶ ἐκοιμήθη ἐ
lic nocte illa. ꝛ accepit de q̃b⁹ ferebat do
κεῖ τὴν νύκτα ἐκείνην. καὶ ἔλαβεν ὧν ἔφερε δῶ
na: ꝛ misit esau fratri suo: ca
ρα, καὶ ἐξαπέστειλεν ἡσαῦ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, αἶ
pras ducentas: hircos viginti: oues ducen
γας διακοσίας, τράγους εἴκοσι, πρόβατα διακό
tas: arietes viginti: camelos lactãtes: et
σια, κριοὺς εἴκοσι, καμήλους θηλαζούσας, καὶ τὰ
filios eorũ triginta: boues quadragita:
παιδία αὐτῶν τριάκοντα, βόας τεσσαράκοντα,
tauros viginti: asinos viginti: ꝛ pullos decẽ.
ταύρους εἴκοσι, ὄνους εἴκοσι, καὶ πώλους δέκα.
et dedit ea p manum seruis su
καὶ ἔδωκεν αὐτὰ διὰ χειρὸς τοῖς παισὶν αὐ
is greges singulariter. ꝛ dixit pue
τοῦ ποίμνια κατὰ μόνας. καὶ εἶπε τοῖς παι
ris suis: ite ante me: et spa
σὶν αὐτοῦ, προπορεύεσθε ἔμπροσθέν μου, καὶ διά
tiũ facite inter gregem ꝛ gregem.
στημα ποιεῖτε ἀναμέσον ποίμνης καὶ ποίμνης.
et precepit primo dicẽs: si tibi ob
καὶ ἐνετείλατο τῷ πρώτῳ, λέγων, ἐάν σοι συ
uiauerit esau frater meus: ꝛ īterrogauerit te:
ναντήσῃ ἡσαῦ ὁ ἀδελφός μου, καὶ ἐρωτᾷ σε,
dicẽs: cuius es? et quo vadis? et cuius
λέγων, τίνος εἶ; καὶ ποῦ πορεύῃ; καὶ τίνος τὰ
C ea q̃ vadũt ante te? dices serui
προπορευόμενα ἔμπροσθέν σου; ἐρεῖς τοῦ παιδός
tui iacob: dona misit dño meo esau.
σου ἰακώβ, δῶρα ἀπέσταλκε τῷ κυρίῳ μου ἡσαῦ.
et ecce ipse post nos. ꝛ precepit
καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ὀπίσω ἡμῶν. καὶ ἐνετείλατο τῷ
primo: et secũdo: et tertio:
πρώτῳ, καὶ τῷ δευτέρῳ, καὶ τῷ τρίτῳ,

Trãsla.B.Hiero.

& bñfaciam tibi: minor sum cunctis miserationibus tuis & veritate tua: quam explesti seruo tuo. In baculo meo transiui iordanẽ istum: & nunc cũ duabus turmis regredior. Erue me de manu fris mei esau: qa valde eũ timeo: ne forte veniens pcutiat matrẽ cũ filiis. Tu locutus es q̃ bñfaceres mihi: & dilatares semen meũ sicut arenã maris: que pre multitudine numerari nõ põt. Cũq3 dormisset ibi nocte illa: separauit de his q̃ hẽbat mũera Esau fratri suo capras ducentas: hircos viginti: oues ducentas: & arietes viginti: camelos fetas cũ pullis suis triginta: vaccas quadraginta: & tauros viginti: asinas viginti & pullos earum decem. Et misit p manus seruorũ suorũ singulos seorsum greges: dixitq3 pueris suis. Añcedite me: & sit spaciũ inter gregẽ & gregẽ. Et p̃cepit priori dicens: Si obuium habueris frẽm meũ esau: & interrogauerit te: cuius es aut quo vadis? aut cuius sunt ista que seq̃ris? respondebis serui tui Iacob. Munera misit dño suo esau: ipse quoq3 post nos venit. Similiter dedit mãdata secundo & tertio: &

Ter.Heb. Gen. Ca.xxxij.

Ter.Heb.	Priutiua heb.
ואיטיבה עמך׃ קטנתי מכל	יטב
החסדים ומכל האמת אשר	
עשית את עבדך כי במקלי	עשה
עברתי את הירדן הזה ועתה הייתי	היה
לשני מחנות׃ הצילני נא מיד אחי	שנה נצל
מיד עשו כי ירא אנכי אתו פן	
יבוא והכני אם על בנים׃ ואתה	בוא נכה
אמרת היטב איטיב עמך ושמתי	שום
את זרעך כחול הים אשר לא	
יספר מרב׃ וילן שם בלילה	ספר רבה לון
ההוא ויקח מן הבא בידו	לקח בוא
מנחה לעשו אחיו׃ עזים	
מאתים ותישים עשרים	מאה
רחלים מאתים ואילים עשרים׃	
גמלים מיניקות ובניהם שלשים	ינק
פרות ארבעים ופרים עשרה	פרה רבע
אתנת עשרים ועירם עשרה׃	
ויתן ביד עבדיו עדר עדר לבדו	נתן נדד
ויאמר אל עבדיו עברו לפני ורוח	פנה
תשימו בין עדר ובין עדר׃ ויצו	שום צוה
את הראשון לאמר כי יפגשך	פגש
עשו אחי ושאלך לאמר למי	
אתה ואנה תלך ולמי אלה לפניך׃	הלך
ואמרת לעבדך ליעקב	
מנחה היא שלוחה לאדני לעשו	שלח
והנה גם הוא אחרינו׃ ויצו גם	
את השני גם את השלישי גם	שנה שלש

Transla.Chal.

ואוטיב עמך׃ זעירן זכותי מכל חסדין ומכל טבון דעבדתא עם עבדך ארי יחידאי
עברית ית ירדנא הדין וכען הויתי לתרין משרין׃ שיזבני כען מידא דאחי מידא
דעשו ארי דחיל אנא מניה דילמא ייתי ויקטלנני אמא על בניא׃ ואת אמרת
אוטבא אוטיב עמך ואשוי ית בנך סגיאין כחלא דימא דלא יתמנון מסגי׃ ובת
תמן בליליא ההוא ונסיב מדאיתי בידיה תקרובתא לעשו אחוהי׃ עזי מאתן ותישיא
עשרין רחלי מאתן ודכרי עשרין׃ גמלי מניקתא ובניהון תלתין תורתא ארבעין
ותורי עשרה אתנן עשרין ועילי עשרה׃ ויהב ביד עבדוהי עדרא עדרא בלחודוהי
ואמר לעבדוהי עברו קדמי ורוחא תשוון בין עדרא ובין עדרא׃ ופקיד ית קדמאה
למימר ארי יערעינך עשו אחי וישאלינך למימר דמאן את ולאן את אזיל ולמאן
אלין דקדמך׃ ותימר דעבדך דיעקב תקרובתא היא דמשתלחא לריבוני לעשו והא
אף הוא אתי בתרנא׃ ופקיד אף ית תנינא אף ית תליתאה אף

Interp.chal.

et benefaciã tibi. Minora sunt merita mea oĩbus misericordiis ꝛ beneficiis que fecisti cum seruo tuo: qr solus transiui iordanẽ istuz ꝛ nũc factus sum in duas turmas. libera me obsecro de manu fris mei de manu esau: qr ego timeo eũ: ne forte veniat ꝛ interficiat matrẽ cuz filiis. Tu aũt dixisti benefaciẽs benefaciã tibi: ꝛ ponã filios tuos multos quasi arenã maris: q nõ numerabũtur pre multitudine. Et dormiuit ibi in nocte illa: ꝛ tulit de his que habebat in manu sua munus esau fratri suo: capras ducentas ꝛ hircos viginti: oues ducentas ꝛ arietes viginti: camelos lactãtes et filios eorũ triginta: vaccas quadraginta ꝛ tauros decẽ: asinas viginti ꝛ pullos decẽ. Et tradidit in manũ seruorum suorũ singulos greges seorsum. Et ait seruis suis. Transite ante me ꝛ ponetis spaciũ inter gregem ꝛ gregẽ. Et precepit primo dicẽs. Si obuiauerit tibi esau frater meus: et interrogauerit te dicens. Cuius es tu: ꝛ quo vadis: ꝛ cui sunt ista que ducis ante te? Dices serui tui iacob: munus est missum domino meo esau: et ecce ipse quoq3 venit post nos. Et precepit etiam secundo ꝛ tertio

Priutiua chal.

יטב זכה טוב
הוה שרא אתא
קטל
יטב שוה חול
בות סגא בית
אתא קרב עז
מאה ינק רבע
עול
שוה אמר
ערע קרב שלח
רבב אתא

Tex. Heb.

את כל ההלכים אחרי העדרים
לאמר כדבר הזה תדברון אל
עשו במצאכם אתו: ואמרתם גם
הנה עבדך יעקב אחרינו כי אמר
אכפרה פניו במנחה ההלכת לפני
ואחרי כן אראה פניו אולי ישא
פני: ותעבר המנחה על פניו והוא
לן בלילה ההוא במחנה: ויקם
בלילה הוא ויקח את שתי נשיו
ואת שתי שפחתיו ואת אחד
עשר ילדיו ויעבר את מעבר יבק:
ויקחם ויעברם את הנחל ויעבר
את אשר לו: ויותר יעקב לבדו
ויאבק איש עמו עד עלות השחר:
וירא כי לא יכל לו ויגע בכף
ירכו ותקע כף ירך יעקב בהאבקו
עמו: ויאמר שלחני כי עלה
השחר ויאמר לא אשלחך כי
אם ברכתני: ויאמר אליו מה
שמך ויאמר יעקב: ויאמר לא
יעקב יאמר עוד שמך כי אם
ישראל כי שרית עם אלהים
ועם אנשים ותוכל: וישאל
יעקב ויאמר הגידה נא שמך
ויאמר למה זה תשאל לשמי
ויברך אתו שם: ויקרא יעקב
שם המקום פניאל כי ראיתי

Priuatiua heb.

דבר
כפר פנה
ראה נשא
עבר
לון חנה קום
לקח שנה נשה
עבר
יתר
אבק עלה
ראה נגע
תקע אבק
שלח
אמר
שרה
יכל שאל
נגד
ברך קרא
קום ראה

Trāsla. B. Hiero.

cunctis qui sequebātur greges: dicēs. Iisdē verbis loquimini ad esau cū inueneritis eū: & addetis. Ipse quoq; seruus tuus iacob iter nrm insequitur. Dixit ei. Placabo illū muneribus q̄ p̄cedunt: & postea videbo illū. Forsitā propiciabitur mihi. Precesserūt itaq; munera ante eū: ipse vero mãsit nocte illa in castris. Cumq; mature surrexisset: tulit duas vxores suas & totidem famulas cū vndecim filiis: & transiuit vadū iaboch. Traductisq; omnibus que ad se pertinebant: mansit solus. & ecce vir luctabatur cū eo vsq; mane. Qui cū videret q cū supare non posset: tetigit neruum femoris eius: & statim emarcuit. Dixitq; ad eū. Dimitte me. Iam enim ascendit aurora. Rñdit. non dimittam te nisi benedixeris mihi. Ait ergo. Quod est nomē tibi. Rñdit Iacob. At ille. Nequaq̄ inquit iacob appellabitur nomen tuum: sed israel. Qm̄ si cōtra deum fortis fuisti: quāto magis cōtra hoies p̄ualebis. Interrogauit eū iacob. Dic mihi quo appellaris nomine. Respōdit. Cur queris nomen meum? Et bñdixit ei in eodē loco. Vocauitq; iacob nomē loci illius phanuel: dicens. Vidi

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

et oib⁹ antecedētib⁹ post greges
καὶ πᾶσι τοῖς προπορευομένοις ὀπίσω τῶν ποιμνί-
illos: dicēs: scdm verbū hoc loquimini
ων τούτων, λέγων, κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο λαλήσατε
esau cū inueneritis eū vos. et dicetis: ecce seru⁹
ἠσαῦ ἐν τῷ εὑρεῖν αὐτὸν ὑμᾶς. καὶ ἐρεῖτε, ἰδοὺ ὁ παῖς
tu⁹ venit post nos. dixit eni placabo
σου παραγίνεται ὀπίσω ἡμῶν. εἶπε γὰρ ἐξιλάσομαι
faciem eius in donis precedenti
τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν τοῖς δώροις τοῖς προπορευο-
bus: et post hoc videbo faciem eius.
μένοις, καὶ μετὰ τοῦτο ὄψομαι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.
forsitā.n. suscipiet faciem meā. et pre-
ἴσως γὰρ προσδέξεται τὸ πρόσωπόν μου. καὶ παρε-
cesserūt munera ante faciē suā. ipse aūt
πορεύοντο τὰ δῶρα κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ. αὐτὸς δὲ
dormiuit nocte illa in castris. surgēs
ἐκοιμήθη τὴν νύκτα ἐκείνην ἐν τῇ παρεμβολῇ. ἀναστὰς
aūt nocte illa: accepit duas mulieres: et
δὲ τὴν νύκτα ἐκείνην, ἔλαβε τὰς δύο γυναῖκας, καὶ
duas ancillas: et vndecim filios suos:
τὰς δύο παιδίσκας, καὶ τὰ ἕνδεκα παιδία αὐτοῦ,
et trāsiuit trāsitū iaboch. ⁊ accepit eos:
καὶ διέβη τὴν διάβασιν τοῦ ἰαβώχ. καὶ ἔλαβεν αὐ-
et trāsiuit torrētē. et traduxit oīa
τούς, καὶ διέβη τὸν χειμάρρουν. καὶ διεβίβασε πάντα
sua. relictus ē aūt iacob solus. ⁊ lucta-
τὰ αὐτοῦ. ὑπελείφθη δὲ ἰακὼβ μόνος. καὶ ἐπάλαι-
bat homo cū eo vsq; ad mane. vidit aūt: q nō po
εν ἄνθρωπος μετ᾽ αὐτοῦ ἕως πρωΐ. εἶδε δὲ ὅτι οὐ δύ- Ose. 12.a.
test ad eum. et tetigit latitudinē fe-
ναται πρὸς αὐτόν. καὶ ἥψατο τοῦ πλάτους τοῦ μη-
moris ei⁹: et emarcuit latitudo femoris ia
ροῦ αὐτοῦ, καὶ ἐνάρκησε τὸ πλάτος τοῦ μηροῦ ἰα-
cob cū luctaretur ipse cū eo. ⁊ dixit ei: D
κὼβ ἐν τῷ παλαίειν αὐτὸν μετ᾽ αὐτοῦ. καὶ εἶπεν αὐ-
dimitte me. ascēdit.n. diluculū. ille aūt dixit: nō
τῷ, ἀπόστειλόν με. ἀνέβη γὰρ ὁ ὄρθρος. ὁ δὲ εἶπεν, οὐ
te dimittā: nisi mihi bñdixeris. dixit aūt illi:
μή σε ἀποστείλω, ἐὰν μή με εὐλογήσῃς. εἶπε δὲ αὐτῷ,
qd nomē tibi: dixit aūt: iacob. dixit aūt illi. nō vo-
τί ὄνομά σοι; εἶπε δέ, ἰακώβ. εἶπε δὲ αὐτῷ, οὐ κλη-
cabitur vltra nomē tuū iacob: sed israel erit
θήσεται ἔτι τὸ ὄνομά σου ἰακώβ, ἀλλ᾽ ἰσραὴλ ἔσται Infra 35.b.
nomē tuū. qm preualuisti cum deo: ⁊ cū
τὸ ὄνομά σου. ὅτι ἐνίσχυσας μετὰ τοῦ θεοῦ, καὶ μετὰ
hoib⁹ potens. iterrogauit aūt iacob: ⁊ dixit: indica
ἀνθρώπων δυνατός. ἠρώτησε δὲ ἰακώβ, καὶ εἶπεν, ἀνάγγει-
mihi nomē tuū: ⁊ ait: quare hoc iterrogas
λόν μοι τὸ ὄνομά σου. καὶ εἶπεν, ἱνατί τοῦτο ἐρωτᾷς Iudi. 13.d.
tu nomē meū? et bñdixit ei illic. ⁊ voca-
σὺ τὸ ὄνομά μου; καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν ἐκεῖ. καὶ ἐκάλε-
uit nomē loci illi⁹: facies dei. vidi enī
σε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, εἶδος θεοῦ. εἶδον γὰρ

Transla. Chal.

omnibus quoq; qui sequebātur greges dicēs. Secūdum verbum hoc loquimini cum esau qñ inueneritis eum: dicetisq;. Ecce quoq; seru⁹ tuus iacob venit post nos: quia dixit quiescere faciā iram eius munere qd p̄cedit ante me: ⁊ postea videbo faciē eius: forsitan suscipiet faciem meā. Et processit munus ante facies suam: ⁊ ipse dormiuit nocte illa in castris. et surrexit ipsa nocte: ⁊ tulit duas vxores suas ⁊ duas concubinas suas ⁊ vndecim filios suos: et transiuit vadum iaboch. et tulit eos ⁊ traduxit eos per torrentē: ⁊ traduxit omnia sua. ⁊ remansit iacob solus: et luctabatur vir cum eo donec ascendit aurora. Et vidit q non potuisset cum eo: ⁊ tetigit in palmam femoris eius: ⁊ cōmota est palma femoris iacob cum luctaretur cum eo: et ait. Dimitte me: quia ascendit aurora: et dixit ei. Non dimittā te: nisi benedixeris mihi. Et dixit ei. Quod est nomē tuum: ⁊ ait. iacob: ⁊ dixit ei. Non dicetur vltra iacob nomen tuum: sed israel: quoniam princeps es tu coram deo: et cum hominibus preualebis. Et interrogauit eum iacob: ⁊ ait. Indica obsecro nomen tuum: et dixit. Ad quid queris nomen meum? ⁊ benedixit ei ibi. Et vocauit iacob nomen loci peniel: quia vidi

Interp. chal.

ית כל דאזלין בתר עדריא למימר כפתגמא הדין תמללון עם עשו כד תשכחון
יתיה: ותימרון אף הא עבדך יעקב אתי בתרנא ארי אמר אנחתיה לרוגזיה
בתקרובתא דאזלא קדמי ובתר כן אחזה אפוהי מאים יסב אפי: ועברת תקרובתא
על אפוהי והוא בת בליליא ההוא במשריתא: וקם בליליא הוא ודבר ית תרתין
נשוהי וית תרתין לחינתיה וית חד עשר בנוהי ועבר ית מעבר יובקא: ודברינון
ועברינון ית נחלא ועבר ית דיליה: ואשתאר יעקב בלחודוהי ואשתדל גבר
עמיה עד מיסק צפרא: וחזא ארי לא יכיל ליה וקריב בפתי ירכיה וזע פתי ירכא
דיעקב באשתדלותיה עמיה: ואמר שלחני ארי סליק צפרא ואמר לא אשלחינך
אלהין ברכתני: ואמר ליה מה שמך ואמר יעקב: ואמר לא יעקב יתאמר עוד שמך
אלהין ישראל ארי רב את קדם יי ועם גבריא ויכלתא: ושאל יעקב ואמר חוי כען
שמך ואמר למה דנן את שאיל לשמי ובריך יתיה תמן: וקרא יעקב שמא דאתרא
פניאל ארי חזיתי

Priuatiua chal.

אזל תלל שכח
אתא נוח
קרב חזה נסב
בית שרא קום
תרי נשא אחד
עבר שאר
שדל נסק פתה
זוע שלח
אמר
רבב חוה
חזה

Trāsla.Grec.lxx.cū interp.latina.

deū: facie ad faciē: et salua facta ē ani
θεὸν, πρόσωπον πρὸς πρόσωπον, καὶ ἐσώθη ἡ ψυ-
ma mea. ortus ē āt ei sol: qñ preteriit fa
χή μου. ἀνέτειλε δὲ αὐτῷ ὁ ἥλιος, ἡνίκα παρῆλθε τὸ εἶ-
cies dei. ipse āt claudicabat femore suo. ppt
δος τοῦ θεοῦ. αὐτὸς δὲ ἐπέσκαζε τῷ μηρῷ αὐτοῦ. ἕνεκεν
hoc nō comedūt filij israel neruū: q
τούτου οὐ μὴ φάγωσιν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ τὸ νεῦρον, ὃ
emarcuit: q est sup latitudinē femoris: vsq ad
ἐνάρκησεν, ὅ ἐστιν ἐπὶ τὸ πλάτος τοῦ μηροῦ, ἕως τῆς
diē hāc. q: tetigit latitudinē femoris
ἡμέρας ταύτης. ὅτι ἥψατο τοῦ πλάτους τοῦ μηροῦ
iacob nerui: q emarcuit.
ἰακὼβ τοῦ νεύρου, ὃ ἐνάρκησεν. Ca.33.

A R Espiciēs āt iacob: vidit. et ecce esau fra
ἀναβλέψας δὲ ἰακὼβ, εἶδε. καὶ ἰδοὺ ἠσαῦ ὁ ἀ-
ter ei⁹ veniēs: et quadrigēti viri
δελφὸς αὐτοῦ ἐρχόμενος, καὶ τετρακόσιοι ἄνδρες
cū eo. et diuisit iacob filios ad liā: τ
μετ' αὐτοῦ. καὶ διεῖλεν ἰακὼβ τὰ παιδία ἐπὶ λείαν, καὶ
ad rachel: τ duas ancillas. et fecit
ἐπὶ ῥαχὴλ, καὶ τὰς δύο παιδίσκας. καὶ ἐποίησε τὰς
duas ancillas τ filios earū ī primis: et
δύο παιδίσκας καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐν πρώτοις, καὶ
liā τ filios eius post: rachelāt et io-
λείαν καὶ τὰ παιδία αὐτῆς ὀπίσω, ῥαχὴλ δὲ καὶ ἰω-
seph vltimos. ipse āt precessit ante eos. τ
σὴφ ἐσχάτους. αὐτὸς δὲ προῆλθεν ἔμπροσθεν αὐτῶν. καὶ
adorauit sup terrā septies: donec appinqret
προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν ἑπτάκις, ἕως ἐγγίσαι τῷ
fratri suo. τ occurrit esau in occursuȝ
ἀδελφῷ αὐτοῦ. καὶ προσέδραμεν ἠσαῦ εἰς συνάντη-
ei. et amplexat⁹ eū: osculat⁹ ē. et cecidit
σιν αὐτῷ. καὶ περιλαβὼν αὐτὸν, ἐφίλησε. καὶ ἔπεσε
sup collū eius. et fleuerūt ambo. τ
ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ. καὶ ἔκλαυσαν ἀμφότεροι. καὶ
respiciēs esau: vidit mulieres τ puerulos.
ἀναβλέψας ἠσαῦ, εἶδε τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδία.
et dixit: qd hec tibi sūt: et ait: paruuli: qb⁹
καὶ εἶπε, τί ταῦτά σοι ἐστί; καὶ εἶπε, τὰ παιδία, οἷς
misertus ē deus serui tui. et appinquerūt an
ἠλέησεν ὁ θεὸς τὸν παῖδά σου. καὶ προσήγγισαν αἱ παιδί-
cille et filij earū: et adorauerūt. et appro
σκαι καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν. καὶ ἤγγι-
B pinquit lia: et filij eius: et adorauerūt. et
σε λεία, καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ προσεκύνησαν. καὶ
post hoc appropinquauit rachel: et ioseph: τ
μετὰ τοῦτο προσήγγισε ῥαχὴλ, καὶ ἰωσήφ. καὶ
adorauerūt. et ait: qd hec tibi sūt: oēs
προσεκύνησαν. καὶ εἶπε, τί ταῦτά σοι ἐστί; πᾶσαι
turme iste: qb⁹ obuiaui: ille āt dixit: vt
αἱ παρεμβολαὶ αὗται, αἷς ὑπήντηκα; ὁ δὲ εἶπεν, ἵνα
inueniat seru⁹ tuus grām corā te dñe.
εὕρῃ ὁ παῖς σου χάριν ἐναντίον σου κύριε. oooo

Trāsla.B.Hiero.

deum facie ad faciē: & salua facta est oooooo aīa mea. Ortusq est ei statim sol: postq oooooo trāsgressus est phanuel. Ipse vero claudicabat pede. Quā ob cām non comedunt neruū filii israel qui emarcuit in oooooooooooooooooooo femore iacob: vsq in pñtem diē: eo q tetigerit neruū femoris eius: & obstupuerit. Cap.33.

Eleuans aūt iacob oculos: vidit venientē esau: & cū eo quadringētos viros. Diuisitq filios lie & rachel oooooooooo ooooooooooooo ambarūq famularum: & posuit oooooooooooooooo vtrāq ācillā & liberos earū in principio: oooooo liam vero & filios eius in secūdo loco: Rachel aūt & ioseph nouissimos. Et ipse oooooooooooo progrediēs adorauit pnus in terram oooooooooo septies: donec appropinquaret frater eius. Currēsitaq esau obuiam fratri suo amplexatus est eum: stringensq collū eius & osculās fleuit: leuatisq oculis vidit mulieres oooooooooooo & puulos earū: & ait. Quid sibi volūt isti: & si ad te ptineant. Rñdit. puuli sunt quos donauit mihi deus seruo tuo. Et appropinquātes ancille & filii earū incuruati sunt. Accessit quoq lia cū pueris suis & cū filii adorassēt: extremi ioseph & rachel adorauerūt. Dixitq esau: que nā sunt iste turme qs obuiam habui? ooooooo Rñdit. Vt inuenirē grāȝ corā dño meo. oooooo

Ter. Heb. Gen. Ca.xxxiii. Priitiua.heb.

אלהים פנים אל פנים ותנצל ׳	פנה נצל
נפשי: ויזרח לו השמש כאשר ׳׳	זרח
עבר את פנואל והוא צלע על ׳	
ירכו: על כן לא יאכלו בני ישראל	אכל
את גיד הנשה אשר על כף ׳׳׳	
הירך עד היום הזה כי נגע בכף ׳	
ירך יעקב בגיד הנשה:	
וישא יעקב עיניו וירא והנה עשו	Cap.xxxiii.
בא ועמו ארבע מאות איש ויחץ	נשא ראה בוא
את הילדים על לאה ועל רחל ׳׳	רבע מאה חצה
ועל שתי השפחות: וישם את ׳׳	שנה שום
השפחות ואת ילדיהן ראשנה ׳	
ואת לאה וילדיה אחרנים ואת ׳	
רחל ואת יוסף אחרנים: והוא ׳׳	
עבר לפניהם וישתחו ארצה ׳׳׳	פנה שחה
שבע פעמים עד גשתו עד אחיו:	נגש
וירץ עשו לקראתו ויחבקהו ׳׳׳	רוץ חבק
ויפל על צוארו וישקהו ויבכו: ׳	נפל צור נשק
וישא את עיניו וירא את הנשים	בכה נשה
ואת הילדים ויאמר מי אלה לך	אמר
ויאמר הילדים אשר חנן אלהים	
את עבדך: ותגשן השפחות הנה	נגש
וילדיהן ותשתחוין: ותגש גם ׳׳	שחה
לאה וילדיה וישתחוו ואחר נגש	
יוסף ורחל וישתחוו: ויאמר מי לך	
כל המחנה הזה אשר פגשתי ׳׳׳	חנה
ויאמר למצא חן בעיני אדני: ׳׳	

Interp. chal.

מלאכא דיי אפין באפין ואישתזבת נפשי: ודנח ליה שמשא כמא דעבר ית פנואל
והוא מטלע על ירכיה: על כן לא אכלין בני ישראל ית גידא דנשיא דעל פתי ירכא
Ca.xxxiij. עד יומא הדין ארי קריב בפתי ירכא דיעקב בגידא דנשיא:
וזקף יעקב עינוהי וחזא והא עשו אתא ועמיה ארבע מאה גוברין ופליג ית בניא על
לאה ועל רחל ועל תרתין לחינתא: ושוי ית לחינתא וית בניהן בקדמיתא וית לאה
ובנהא בתראין וית רחל וית יוסף בתראין: והוא עבר קדמיהון וסגיד על ארעא שבע
זמנין עד מקרביה עד אחוהי: ורהט עשו לקדמותיה וגפפיה ונפל על צואריה
ונשקיה ובכו: וזקף ית עינוהי וחזא ית נשיא וית בניא ואמר מן אלין לך ואמר בניא
דחס יי ית עבדך: וקריבא לחינתא אינין ובניהון וסגידן: וקריבת אף לאה ובנהא
וסגידו ובתר כן קריב יוסף ורחל וסגידו: ואמר מן לך כל משריתא הדא דערעית
ואמר לאשכחא רחמין בעיני רבוני: ׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳

Transla.Chal.

angelū dei facie ad faciē: τ salua facta est aīa mea. Et ortus est ei sol qñ trāsiuit phanuel: τ ipse claudicabat sup femur suū. Propterea nō comedūt filii israel neruum qui emarcuit: q est iuxta palmā femoris vsq in presentē diē: eo q tetigit in palmā femoris iacob in neruo qui emarcuit. Cap. 33.

ET leuauit iacob oclos suos τ vidit. Et ecce esau veniebat: τ cū eo q̄drīgēti viri: τ diuisit filios eius lia τ cū rachel τ cū duab⁹ cōcubinis. Et posuit cōcubinas τ filios earuȝ in pncipio: liāq τ filios suos posteriores. Rachel aūt τ ioseph nouissimos. et ipse transiuit ante eos τ adorauit sup terrā septē vicibus: donec appropinquit vsq ad frēȝ suū. Et cucurrit esau in occursum eius: τ amplexat⁹ est eū: τ ruit sup collū eius τ osculat⁹ est eum: τ fleuerūt. Et leuauit oculos suos: vidit q mulieres τ filios: τ ait. Qui sūt isti tibi: et ait. Filii sunt quos donauit de⁹ seruo tuo. Et accesserunt cōcubine τ filii earū τ adorauerūt: et accessit etiā lia τ filii sui τ adorauerūt: τ postea accessit ioseph et rachel τ adorauerūt. Et ait. Qd qd tibi hec turma quam obuiam habui: et ait. Vt inueniam gratiam in oculis domini mei. oooooooooooooooooooooooo

Priitiua chal.

לאך שזב
טלע נשה פתה
רבע
תרי שוה
בנה
קרב צור
בכה נשה חום
שרא
שבח רבב

ויאמר עשו יש לי רב אחי יהי
לך אשר לך: ויאמר יעקב אל נא
אם נא מצאתי חן בעיניך ולקחת
מנחתי מידי כי על כן ראיתי
פניך כראת פני אלהים ותרצני:
קח נא את ברכתי אשר הבאת
לך כי חנני אלהים וכי יש לי
כל ויפצר בו ויקח: ויאמר נסעה
ונלכה ואלכה לנגדך: ויאמר
אליו אדני ידע כי הילדים רכים
והצאן והבקר עלות עלי ודפקום
יום אחד ומתו כל הצאן: יעבר
נא אדני לפני עבדו ואני
אתנהלה לאטי לרגל המלאכה
אשר לפני ולרגל הילדים עד
אשר אבא אל אדני שעירה:
ויאמר עשו אציגה נא עמך מן
העם אשר אתי ויאמר למה זה
אמצא חן בעיני אדני: וישב ביום
ההוא עשו לדרכו שעירה: ויעקב
נסע סכתה ויבן לו בית ולמקנהו
עשה סכת על כן קרא שם
המקום סכות: ויבא יעקב שלם
עיר שכם אשר בארץ כנען בבאו
מפדן ארם ויחן את פני העיר:
ויקן את חלקת השדה אשר נטה
שם אהלו מיד בני חמור אבי

Priuatiua heb.: רבה היה · חנן · ראה · פנה רצה · לקח בוא · פצר · ילך · עלה · מות עבר · פנה · נהל לאט · בוא · יצג · מצא שוב · בנה קנה · בוא · חנה פנה · קנה

at ille ait. Habeo plurima frater mi. sint tua tibi. Dixitq; iacob. noli ita obsecro: sed si inueni gratiam in oculis tuis: accipe munusculū de māibus meis. Sic enim vidi faciē tuā: quasi viderim vultū dei. Esto mihi propitius: & suscipe bñdictionē quam attuli tibi: & quā donauit mihi deus tribuens oia. Vix fratre cōpellente suscipiēs ait. Gradiamur simul: eroq; socius itineris tui. Dixitq; iacob. Nosti dñe mi q̄ paruulos habeam teneros & oues & boues fetas mecū: quas si plus in ambulando fecero laborare: morientur vna die cuncti greges. Precedat dñs meus ante seruū suū: & ego sequar paulatim vestigia eius: sicut videro paruulos meos posse donec veniam ad dñm meū in seir. Rñdit esau. Oro te vt de populo qui mecū ē: saltē socii remaneāt vie tue. Nō est inqt necesse: hoc vno tm̄ indigeo vt inueniā grām in conspectu tuo dñe mi. Reuersus ē itaq; illo die esau itinere quo venerat in seir: & iacob venit in sochot: vbi edificata domo & fixis tētoriis appellauit nomē loci illius sochot. i. tabernacula. Trāsiuitq; in salē vrbē sichimorū q̄ ē in terra chanaā. postq; reuersus ē de mesopotamia syrie: & habitauit iuxta oppidū: emitq; partē agri in q̄ fixerat tabernacula a filiis emor patris

dixit aūt esau: sūt mihi multa frater. sint tibi tua.
εἶπε δὲ ἡσαῦ, ἔστι μοι πολλὰ ἀδελφέ. ἔστω σοι τὰ σά.
dixit aūt iacob: si inueni grām coram te: accipe
εἶπε δὲ ἰακώβ, εἰ εὗρον χάριν ἐναντίον σου, δέξαι τὰ
dona per meas manus. propter hoc vidi fa-
δῶρα διὰ τῶν ἐμῶν χειρῶν. ἕνεκεν τούτου εἶδον τὸ πρό- 1.Reg.
cies tuā: sicut si qs videret faciē dei. et bndi- 19.e.
σωπόν σου, ὡς ἄν τις ἴδοι πρόσωπον θεοῦ. καὶ εὐλο-
ces mihi. accipe bndictiones meas: quas attuli tibi. 1.Reg.
γήσεις με. λάβε τὰς εὐλογίας μου, ἃς ἤνεγκά σοι. 25.d.
quia misertus ē mei deus: et sūt mihi oia. et compu-
ὅτι ἠλέησέ με ὁ θεός, καὶ ἔστι μοι πάντα. καὶ ἐβιάσα-
lit eū: et accepit. et dixit: discedētes: gradia-
το αὐτόν, καὶ ἔλαβε. καὶ εἶπεν, ἀπάραντες, πορευ-
mur in rectā. dixit aūt illi: dñs meus scit: quia
θῶμεν εἰς εὐθεῖαν. εἶπε δὲ αὐτῷ, ὁ κύριός μου γινώσκει, ὅτι
teneriores pueri: et oues et boues
ἁπαλώτερα τὰ παιδία, καὶ τὰ πρόβατα καὶ οἱ βόες
fete sunt apud me. si ergo vrgeā eos di-
λοχεύονται ἐπ᾽ ἐμέ. ἐὰν οὖν καταδιώξω αὐτοὺς ἡμέ-
em vnā: morientur oia pecora. prece-
ραν μίαν, ἀποθανοῦνται πάντα τὰ κτήνη. προελθέ-
dat dñs meus ante seruū suū. ego aūt fortis
τω ὁ κύριός μου ἔμπροσθεν τοῦ παιδὸς αὐτοῦ. ἐγὼ δὲ ἐνισχύ-
cero in via sm ocium ambulationis q̄ ante
σω ἐν τῇ ὁδῷ κατὰ σχολὴν τῆς πορεύσεως τῆς ἐναντί-
me: et sm pedē puerulorū meorum donec veniā
ον μου, καὶ κατὰ πόδα τῶν παιδαρίων μου, ἕως ἔλθω
ad dñm meū in seir. dixit aūt esau: relin-
πρὸς τὸν κύριόν μου εἰς σηείρ. εἶπε δὲ ἡσαῦ, καταλεί-
quā tecū: de pplo q̄ mecū. ille aūt dixit:
ψω μετὰ σοῦ, ἀπὸ τοῦ λαοῦ τοῦ μετ᾽ ἐμοῦ. ὁ δὲ εἶπεν,
ad qd hoc? satis: quia inueni grām coram te
ἱνατί τοῦτο; ἱκανόν, ὅτι εὗρον χάριν ἐναντίον σου
dñe. reuersus ē aūt esau in die illa in vi-
κύριε. ἀπέστρεψε δὲ ἡσαῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς τὴν ὁ-
am suā in seir. et iacob discedit in tabernacula. et
δὸν αὐτοῦ εἰς σηείρ. καὶ ἰακὼβ ἀπαίρει εἰς σκηνάς. καὶ
fecit sibi domos: et pecoribus suis fe-
ἐποίησεν ἑαυτῷ οἰκίας, καὶ τοῖς κτήνεσιν αὐτοῦ ἐποί-
cit tabernacula. ppter hoc vocauit nomē loci
ησε σκηνάς. διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου
illius: tabernacula. et venit iacob in salem ciui-
ἐκείνου, σκηναί. καὶ ἦλθεν ἰακὼβ εἰς σαλὴμ πό-
tatē sicimorū: q̄ est in terra chanaā. qn venit de
λιν σικίμων, ἥ ἐστιν ἐν γῇ χαναάν. ὅτε ἦλθεν ἐκ
mesopotamia syrie. et castrametatus est
τῆς μεσοποταμίας συρίας. καὶ παρενέβαλεν
sm faciē ciuitatis. et acquisiuit
κατὰ πρόσωπον τῆς πόλεως. καὶ ἐκτήσατο τὴν
partē agri: vbi statuit ibi tabernaculū
μερίδα τοῦ ἀγροῦ, οὗ ἔστησεν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν
suū: ab hemor patre
αὐτοῦ, παρὰ ἐμμὼρ πατρὸς

Priuatiua chal.

צלח בעה · קבל קרב חזא · רבב רעה · אתא נטל יקר · עאן ינק חקק · אחד מות עבר · דבר נח על · שבק שכח רבב · תוב נתא טלל · קרה אתא · חסן שבן

Interp. chal.

Et dixit esau. Habeo multū frater mi: pſit tibi quod tuū est. Et dixit iacob: obsecro nūc si inueni nūc grām in oculis tuis: vt suscipias munus meū de manu mea: q: sic vidi faciem tuā quasi viderim faciē principū: et placuisti mihi. Suscipe obsecro munus meū: qd oblatum est tibi: qm misertus est mihi deus: et qm habeo oia: et coegit eū: et suscepit. Et dixit: pficiscere et eamus: et ibo e regione tui. et dixit ei. Dñs meus scit qm paruuli sunt teneri: et oues et boues lactātes apud me: et si fatigarent eas vno die: morient oēs oues: transeat nunc dñs meus ante seruū suū: et ego ducā paulatim iuxta gressum familie q̄ ē corā me: et sm gressus paruulorū: donec veniā ad dñm meū in seir. et dixit esau. Dimittā nūc tecū de populo q̄ mecū est: et dixit. Ad qd? inueniā gratiā in oculis dñi mei. Et reuersus ē esau in die illa per viam suā in seir: et iacob profectus est in socoth. Et edificauit sibi domū: et pecoribus suis fecit vmbracula: ppterea vocatū est nomē loci socoth. Et venit iacob sanus in ciuitatē sichem: q̄ est in terra chanaan qn veniebat de mesopotamia syrie: et mansit e regione ciuitatis: emitq; possessionē agri: in quo tetēderat tabernaculum suum de filiis hemor patris

Transla. Chal.

ואמר עשו אית לי סגי אחי יהי לך דדילך: ואמר יעקב בבעו כען אם כען אשכחית
רחמין בעינך ותקביל תקרובתי מן ידי ארי על כן חזיתינון לאפך כחזו אפי רברביא
ואתרעיתא לי: קביל כען ית תקרובתי דאיתיתא לך ארי רחים עלי יי וארי אית
לי כולא ותקיף ביה וקביל: ואמר טול ונהך ואיהך לקבלך: ואמר ליה רבוני ידע
ארי תקבא רכיכין וענא ותורי מניקתא עלי ואם ידחוקינון יומא חד וימותון כל
ענא: יעבר כען רבוני קדם עבדיה ואנא אדבר בניח לרגל עובדתא דקדמי ולרגל
ינקיא עד דאיתי לות רבוני לשעיר: ואמר עשו אשבוק כען עמך מן עמא דעמי
ואמר למה דנן אשכח רחמין בעיני רבוני: ותב ביומא ההוא עשו לאורחיה לשעיר:
ויעקב נטל לסכות ובנא ליה ביתא ולבעירוהי עבד מטלן על כן קרא שמא דאתרא
סכות: ואתא יעקב שלים לקרתא דשכם די בארעא דכנען במיתיה מפדן ארם ושרא
לקביל קרתא: וזבן ית אחסנת חקלא דפרס תמן משכניה מידא דבני חמור אבוהי

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

sychem: centū agnis. et statuit illic altare. et
συχὲμ, ἑκατὸν ἀμνῶν. καὶ ἔστησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον. καὶ
inuocauit deū israel.
ἐπεκαλέσατο τὸν θεὸν ἰσραήλ. Ca.32.
Egressa ē aūt dina: filia lie: quā pepit ia
Ἐξῆλθε δὲ δῖνα, ἡ θυγάτηρ λείας, ἣν ἔτεκε τῷ ἰα
A cob: vt cognosceret filias indigenarū.
κώβ, καταμαθεῖν τὰς θυγατέρας τῶν ἐγχωρίων.
et vidit eā sychem fili⁹ emor: euei: pnceps
καὶ εἶδεν αὐτὴν συχὲμ ὁ υἱὸς ἐμμὼρ, ὁ εὐαῖος, ὁ ἄρχων
terre. et accipiēs eā: dormiuit cū illa: et
τῆς γῆς. καὶ λαβὼν αὐτὴν, ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς, καὶ
humiliauit eā. et intendit aie dine
ἐταπείνωσεν αὐτήν. καὶ προσέσχε τῇ ψυχῇ δίνας τῆς
filie iacob. et dilexit virginē. et locu
θυγατρὸς ἰακώβ. καὶ ἠγάπησε τὴν παρθένον. καὶ ἐλά
:.Reg. 13.c. tus ē scdm mentē virginis ei. ait āt
λησε κατὰ τὴν διάνοιαν τῆς παρθένου αὐτῇ. εἶπε δὲ
C sychem ad emor prēm suū: dicēs: accipe mihi
συχὲμ πρὸς ἐμμὼρ τὸν πατέρα αὐτοῦ, λέγων, λαβέ μοι
puellā hāc in vxorē. iacob āt audiuit
τὴν παῖδα ταύτην εἰς γυναῖκα. ἰακὼβ δὲ ἤκουσεν,
q polluit sychem filius emor dinam filiā
ὅτι ἐμίανε συχὲμ ὁ υἱὸς ἐμμὼρ δίναν τὴν θυγατέ
suā. at filii sui erāt cū pecorib⁹ i
ρα αὐτοῦ. οἱ δὲ υἱοὶ αὐτοῦ ἦσαν μετὰ τῶν κτηνῶν ἐν τῷ
agro. tacuit āt iacob: donec venirēt ip
πεδίῳ. παρεσιώπησε δὲ ἰακὼβ, ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐ
si. egressus ē āt emor pater sychem ad iacob:
τούς. ἐξῆλθε δὲ ἐμμὼρ ὁ πατὴρ συχὲμ πρὸς ἰακὼβ,
vt loqretur ei. at filii iacob venerūt de agro.
λαλῆσαι αὐτῷ. οἱ δὲ υἱοὶ ἰακὼβ ἦλθον ἐκ τοῦ πεδίου.
vt āt audierūt: cōpūcti sunt viri: et triste
ὡς δὲ ἤκουσαν, κατενύχθησαν οἱ ἄνδρες, καὶ λυπηρὸν
fuit illis valde. qz turpe fecit i israel
ἦν αὐτοῖς σφόδρα. ὅτι ἄσχημον ἐποίησεν ἐν ἰσραὴλ
sychem: dormiēs cū filia iacob. et nō
συχὲμ, κοιμηθεὶς μετὰ τῆς θυγατρὸς ἰακώβ. καὶ οὐχ
B sic erit. et locut⁹ ē eis emor: dicēs: sy
οὕτως ἔσται. καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς ἐμμὼρ, λέγων, συ
chē fili⁹ me⁹ elegit et aīa filiā ve
χὲμ ὁ υἱός μου προείλετο τῇ ψυχῇ τὴν θυγατέρα ὑ
strā. date eā illi vxorē. et affinitatē cōtra
μῶν. δότε αὐτὴν αὐτῷ γυναῖκα. καὶ ἐπιγαμβρεύσα
hite nobiscū. filias vr̄as date nobis: ⁊ fi
σθε ἡμῖν. τὰς θυγατέρας ὑμῶν δότε ἡμῖν, καὶ τὰς θυ
lias nr̄as accipite filiis vr̄is: et int nos ha
γατέρας ἡμῶν λάβετε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν, καὶ ἐν ἡμῖν κα
bitate. et terra ecce lata coram vobis: ha
τοικεῖτε. καὶ ἡ γῆ ἰδοὺ πλατεῖα ἐναντίον ὑμῶν, κα
bitate: et negociamini in ea: ⁊ acquirite i ea.
τοικεῖτε, καὶ ἐμπορεύεσθε ἐν αὐτῇ, καὶ κτήσασθε ἐν αὐ
dixit āt sychem ad patrē eius: et ad
τῇ. εἶπε δὲ συχὲμ πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς, καὶ πρὸς

Trāsla.B.Hiero.

sichem centum agnis: & erecto ibi altari: inuocauit sup illud fortissimum deum israel. Ca.34.

Gressa est aūt dina filia lie: vt videret mulieres regionis illius. quā cum vidisset sichem filius emor euei princeps terre illius: adamauit eam: & rapuit & dormiuit cū illa: vi opprimēs virginē. Et conglutinata ē anima eius cum ea: tristemq; deliniuit blandiciis. & pergēs ad emor patrem suum: accipe inqt mihi puellam hāc coniugē. Quod cū audisset iacob absētibus filiis & in pastu pecorū occupatis: siluit donec redirent. Egresso autem emor patre sichem vt loqueretur ad iacob: ecce filii eius veniebant de agro: auditoq; quod acciderat: irati sunt valde. eo q fedam rem opatus eēt in israel: & violata filia iacob rē illicitā ppetrasset. Locutus est itaq; emor ad eos. Sichem filii mei adhesit anima filie vestre. Date eam illi vxorem: & iūgamus vicissim cōnubia. filias vr̄as tradite nobis: & filias nr̄as accipite: & habitate nobiscum. Terra in potestate vestra est: exercete: negociami: & possidete eā. Sed & sichē ad patrem & ad

Ter.Heb. Gen. Ca.xxxiiii.

שכם במאה קשיטה: ויצב שם
מזבח ויקרא לו אל אלהי
ישראל: ותצא דינה בת
לאה אשר ילדה ליעקב לראות
בבנות הארץ: וירא אתה שכם
בן חמור החוי נשיא הארץ ויקח
אתה וישכב אתה ויענה: ותדבק
נפשו בדינה בת יעקב ויאהב את
הנער וידבר על לב הנער:
ויאמר שכם אל חמור אביו לאמר
קח לי את הילדה הזאת לאשה:
ויעקב שמע כי טמא את דינה
בתו ובניו היו את מקנהו בשדה
והחרש יעקב עד באם: ויצא
חמור אבי שכם אל יעקב לדבר
אתו: ובני יעקב באו מן השדה
כשמעם ויתעצבו האנשים
ויחר להם מאד כי נבלה עשה
בישראל לשכב את בת יעקב וכן
לא יעשה: וידבר חמור אתם
לאמר שכם בני חשקה נפשו
בבתכם תנו נא אתה לו לאשה:
והתחתנו אתנו בנתיכם תתנו
לנו ואת בנתינו תקחו לכם:
ואתנו תשבו והארץ תהיה
לפניכם שבו וסחרוה והאחזו
בה: ויאמר שכם אל אביה ואל

Primitiua.heb.

קשט
זבח קרא
Cap.xxxiiii.
יצא ראה
נשא לקח
שכב ענה דבק
אהב
דבר
אמר
היה קנה
חרש בוא
עצב
חרה
עשה
נתן איש
חתן נתן
לקח
ישב היה
פנה ישב אחז

Interp.chal.

דשכם במאה חורפן: ואקים תמן מדבחא ופלח עלוהי קדם אל אלהא דישראל:
ונפקת דינה ברת לאה דילידת ליעקב למחזי בבנת ארעא: וחזא Ca.xxxiiij.
יתה שכם בר חמור חואה רבא דארעא ודבר יתה ושכיב יתה ועניה: ואתרעיאת
נפשיה בדינה בת יעקב ורחים ית עולימתא ומליל תנחומין על לבא דעולימתא:
ואמר שכם לחמור אבוהי למימר דבר לי ית עולימתא הדא לאיתו: ויעקב שמע
ארי סאיב ית דינה ברתיה ובנוהי הוו עם גיתוהי בחקלא ושתיק יעקב עד מיתיהון:
ונפק חמור אבוהי דשכם לות יעקב למללא עמיה: ובני יעקב עלו מן חקלא כד שמעו
ואתנסיסו גבריא ותקיף להון לחדא ארי קלנא עבד בישראל למשכב ית ברתא
דיעקב וכדין לא כשר לאתעבדא: ומליל חמור עמהון למימר שכם ברי איתרעיאת
נפשיה בברתכון הבו כען יתה ליה לאיתו: ואתחתנו בנא בנתכון תתנון לנא וית
בנתנא תסבון לכון: ועמנא תתבון וארעא תהא קדמיכון תיבו ועבידו בה סחורתא
ואחסינו בה: ואמר שכם לאבוהא

Transla.Chal.

sichem centum agnis. Et erexit ibi altare: ⁊ sacrificauit super illud coram fortissimo deo israel. Ca.34

Et egressa est dina filia lie quā pepérat ex iacob vt videret filias terre: ⁊ vidit eam sichem filius hemor euei principis terre: et tulit eam: dormiuitq; cū ea: ⁊ oppressit eam. Et complacuit aie sue in dina filia iacob: ⁊ dilexit puellam: ⁊ locutus est consolatiōes ad cor puelle. et ait sichem ad hemor patrem suū dicens. Accipe mihi puellam hanc in vxorem. Et iacob audiuit q violata esset dina filia sua: et filij sui erant cum pecoribus suis in agro: et siluit iacob donec venirent. Egressusq; est hemor pater sichē ad iacob: vt loqueretur cum eo. Filij autem iacob venerūt de agro: cūq; audissent quod factum fuerat: indignati sunt viri ⁊ irati sunt valde: quoniā ignominia facta esset in israel: dormiendo cū filia iacob: ⁊ sic non debuerat fieri. Et locutus est hemor cū eis dicens. Anime sichem filij mei complacuit filia vestra: date obsecro eam ipsi in vxorem: ⁊ iungite cōnubia nobiscū: filias vestras dabitis nobis: ⁊ filias nr̄as accipietis vobis. Et nobiscū habitabitis: terra autem est corā vobis: manete: et negociamini in ea: atq; possidete eam. Dixitq; sichem patri eius

Primitiua chal.

קום דבח
ילד חזא
דבר ענה רעה
נחם עלם
אמר נסב אתא
בר נתא אתא
עול
נסס קלה שכב
בר עבד אמר
רעה יהב אתתא
חתן נתן נסב
תוב הוה חסן

אחיה אמצא חן בעיניכם ואשר
אמר נתן רבה תאמרו אלי אתן: הרבו עלי מאד
נתן מהר ומתן ואתנה כאשר תאמרו
אלי ותנו לי את הנער לאשה:
ענה ויענו בני יעקב את שכם ואת
רמה דבר חמור אביו במרמה וידברו אשר
טמא את דינה אחתם: ויאמרו
יכל עשה אליהם לא נוכל לעשות הדבר
נתן הזה לתת את אחתנו לאיש
אשר לו ערלה כי חרפה הוא
אות לנו: אך בזאת נאות לכם אם
היה כמו נמל תהיו כמנו להמל לכם כל זכר:
ונתנו את בנתינו לכם ואת
לקח בנתיכם נקח לנו וישבנו אתכם
היה והיינו לעם אחד: ואם לא
שמע תשמעו אלינו להמול ולקחנו
יטב את בתנו והלכנו: וייטבו דבריהם
בעיני חמור ובעיני שכם בן
חמור: ולא אחר הנער לעשות
הדבר כי חפץ בבת יעקב והוא
כבד בוא נכבד מכל בית אביו: ויבא חמור
ושכם בנו אל שער עירם
דבר וידברו אל אנשי עירם לאמר:
האנשים האלה שלמים הם
סחר אתנו וישבו בארץ ויסחרו אתה
פנה והארץ הנה רחבת ידים לפניהם
לקח נשה את בנתם נקח לנו לנשים ואת

fratres eius: ait. Inuenia gratiā corā vobis: & quecunq; statueritis dabo. Augete dotē & munera postulate: & libenter tribuā qd' petieritis: tm̄ date mihi puellā hāc vxorem. Rñderunt filii iacob sichem & patri eius in dolo: seuientes ob stuprum sororis. Non possumus facere quod petitis: nec dare sororem nostram homini incircūciso: quod illicitū & nefarium est apud nos. Sed in hoc valebimus federari: si volueritis esse siles nři: & circūcidatur in vobis oīs masculini sexus: tūc dabimus & accipiemus mutuo filias vřas ac nřas: & hitabimus vobiscū: erimusq; vnus pp̄ls. Si autem circuncidi nolueritis: tollemus filiā nostram: & recedemus. Placuit oblatio eorum emor & sichem filio eius: nec distulit adolescens quin statim qd petebatur expleret. Amabat eī puellā valde: & erat inclytus i oī domo patris sui. Ingressiq; portam vrbis locuti sunt ad populū. Viri isti pacifici sunt: & volūt hitare nobiscū. Negocietur in terra & exerceāt eā: q̄ spaciosa & lata cultoribus indiget. filias eorū accipiemus vxores: &

fratres eius: dicēs: inueniā grām coram
τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῆς, λέγων, εὕροιμι χάριν ἐναντίο
vobis. et qdcūq; dixeritis: dabim⁹. implete
ον ὑμῶν. καὶ ὃ ἂν εἴπητε, δώσομεν. πληθύνατε τὴν
dotē valde: et dabo sicut dixeritis mihi: et
φερνὴν σφόδρα, καὶ δώσω καθὸ ἂν εἴπητέ μοι, καὶ
dabitis mihi puellā hāc i vxorē. respon
δώσετέ μοι τὴν παῖδα ταύτην εἰς γυναῖκα. ἀπεκρί
derūt āt filii iacob sychem et emor prī
θησαν δὲ οἱ υἱοὶ ἰακὼβ τῷ συχὲμ καὶ ἐμμὼρ τῷ πα
suo cū dolo. et locuti sūt eis: qz polluerūt dinā sororē suam: et dixerūt eis sy
τρὶ αὐτοῦ μετὰ δόλου. καὶ ἐλάλησαν αὐτοῖς, ὅτι ἐμία
ναν δίναν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν. καὶ εἶπον αὐτοῖς συ
meon ɀ leui fratres dine: nō poterimus facere v̄bū hoc: dare sororē nostrā hoi habenti p̄putiū: est eni opprobriū nobis. solū in hoc
μεὼν καὶ λευὶ οἱ ἀδελφοὶ δίνας, οὐ δυνησόμεθα ποιῆ
σαι τὸ ῥῆμα τοῦτο, δοῦναι τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν ἀνθρώ
πῳ ὃς ἔχει ἀκροβυστίαν, ἔστι γὰρ ὄνειδος ἡμῖν. μόνον ἐν τού
assimilabimur vobis: et hitabim⁹ inē vos: si fueritis sicut nos et vos: i circūcidēdo vřm oē masculinū: ɀ dabim⁹ filias nřas vobis: et de filiab⁹ vřis accipiem⁹ nobis:
τῳ ὁμοιωθησόμεθα ὑμῖν, καὶ οἰκήσομεν ἐν ὑμῖν, ἐὰν γέ
νησθε ὡς ἡμεῖς καὶ ὑμεῖς, ἐν τῷ περιτμηθῆναι ὑμῶν
πᾶν ἀρσενικόν, καὶ δώσομεν τὰς θυγατέρας ἡμῶν ὑ
μῖν, καὶ ἀπὸ τῶν θυγατέρων ὑμῶν λημψόμεθα ἡμῖν,
et hitabimus apd vos: ɀ erimus gen⁹ vnū. si āt non audieritis nos: ɀ circūcisi fueritis: accipiētes
καὶ οἰκήσομεν παρ᾽ ὑμῖν, καὶ ἐσόμεθα γένος ἕν. ἐὰν δὲ
μὴ εἰσακούσητε ἡμῶν, τοῦ περιτέμνεσθαι, λαβόντες
filiā nřaz: abibimus. et placuerūt v̄ba
τὴν θυγατέρα ἡμῶν, ἀπελευσόμεθα. καὶ ἤρεσαν οἱ λόγοι
corā emor: et corā sychem: filio emor:
ἐναντίον ἐμμὼρ, καὶ ἐναντίον συχὲμ, τοῦ υἱοῦ ἐμμώρ.
et nō tardauit iuuenis facere v̄bū hoc:
καὶ οὐκ ἐχρόνισεν ὁ νεανίσκος ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο,
incubuerat.n. filie iacob. ipse āt erat gloriosissim⁹ oīū q̄ in domo prīs sui. venit
ἐνέκειτο γὰρ τῇ θυγατρὶ ἰακώβ. αὐτὸς δὲ ἦν ἐνδοξότα
τος πάντων τῶν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. ἦλθε
āt emor: et sychem fili⁹ eius ad portā
δὲ ἐμμὼρ καὶ συχὲμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ πρὸς τὴν πύλην τῆς
ciuitatis eoꝝ: et locuti sūt ad viros
πόλεως αὐτῶν, καὶ ἐλάλησαν πρὸς τοὺς ἄνδρας τῆς
ciuitatis eoꝝ: dicētes. hoies isti pacifici sunt:
πόλεως αὐτῶν, λέγοντες. οἱ ἄνθρωποι οὗτοι εἰρηνικοί εἰσι,
nobiscū hitent sup terrā: ɀ negocientur in ea. at terra ecce lata corā eis.
μεθ᾽ ἡμῶν οἰκείτωσαν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐμπορευέσθω
σαν ἐν αὐτῇ. ἡ δὲ γῆ ἰδοὺ πλατεῖα ἐναντίον αὐτῶν.
filias eorū accipiem⁹ nobis vxores:
τὰς θυγατέρας αὐτῶν λημψόμεθα ἡμῖν γυναῖκας,

Primitiua chal.

שכח אמר נתן
סגא נתן יהב
עלם תוב מלל
עבד נתן חסד
טפס היה נזר
יתב היה קבל
דבר אזל
עבד כעה
קרה אמר
עבד
פתה יד נשה

Interp. chal.

et fratribus. Inueniā gratiā in oculis vestris ɀ quicquid dixeritis mihi dabo: multiplicate nimis sup me dotem ɀ munera: ɀ dabo sicut dixeritis mihi: et date mihi puellam in vxorem. Et responderunt filij iacob ad sichem ɀ ad hemor atq; locuti sunt sapienter: eo q violata esset dina soror eorū. dixeruntq; eis. Non possumus facere rem hanc: et demus sororem nostrā viro habenti preputium: quoniā opprobriū est nobis. sed in hoc conueniemus vobiscū. Si fueritis sicut nos: et circūcidatur ex vobis ois masculus: ɀ dabim⁹ filias nostras vobis: ɀ filias vestras accipiemus nobis: et habitabimus vobiscū: erimusq; in vnum populū. et si non acquieueritis nobis vt circūcidamini: tollemus filiam nostram: ɀ ibimus. Et placuerūt verba eorum in oculis hemor ɀ in oculis sichem filij hemor: ɀ non distulit puer facere rem illā: quia cōplacuit sibi in filia iacob: ɀ ipse erat honorabilior omni domo patris sui. Et venit hemor ɀ sichem filius ei⁹ ad portā ciuitatis eorum: ɀ locuti sunt cum viris ciuitatis eoꝝ dicentes. Uiri isti pacifici sunt nobiscū: ɀ habitabūt in terra ɀ negociabūtur in ea. terra autem ecce spaciosa est ɀ lata corā eis. filias eoꝝ accipiemus nobis in vxores: ɀ

Transla. Chal.

אחהא אשכח רחמין בעיניכון ודתימרון לי אתן: אסגו עלי לחדא מוהרין ומתנן
כמה דתימרון לי והבו לי ית עולימתא לאנתו: ואתיבו בני יעקב ית שכם וית
חמור אבוהי בחכמתא ומלילו דסאיב ית דינה אחתהון: ואמרו להון לא ניכול למעבד
פתגמא הדין למתן ית אחתנא לגבר דליה ערלתא ארי חיסודא היא לנא: ברם
בדא נתפיס לכון אם תהון כותנא למגזר לכון כל דכורא: ונתין ית בנתנא לכון וית
בנתכון ניסב לנא ונתיב עמכון ונהא לעמא חד: ואם לא תקבלון מננא למגזר
ונדבר ית ברתנא ונזיל: ושפרו פתגמיהון בעיני חמור ובעיני שכם בר חמור: ולא
אתעכב עולימא למעבד פתגמא ארי צבי בברתא דיעקב והוא יקיר מכל בית אבוהי:
ואתא חמור ושכם בריה לתרע קרתיהון ומלילו עם אנשי קרתהון למימר:
גבריא האלין שלמין אינון עמנא ויתבון בארעא ויתגרון בה סחורתא וארעא הא
פתית ידין קדמיהון ית בנתהון ניסב לנא לנשין וית

Trāsla.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

τ filias nr̃as dabim⁹ eis. solū in hoc
καὶ τὰς θυγατέρας ἡμῶν δώσομεν αὐτοῖς. μόνον ἐν τούτῳ
assimilabūtur nobis hoies isti vt hitēt vobiscū:
ὁμοιωθήσονται ἡμῖν οἱ ἄνθρωποι τοῦ οἰκεῖν μεθ᾽ ἡμῶν,
vt sit pp̄l̄s vnus: in circūcidendo nostrū oē ma
ὥστε εἶναι λαὸν ἕνα, ἐν τῷ περιτέμνεσθαι ἡμῶν πᾶν ἀρ
sculinū: sicut et ipsi circūcisi sunt. τ pecora
σενικόν, καθὰ καὶ αὐτοὶ περιτέτμηνται. καὶ τὰ κτήνη
eorū et quadrupedia eorū: τ oia sub
αὐτῶν καὶ τὰ τετράποδα αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ ὑπ
stantia nō nr̃a erūt? solū in hoc assimile
άρχοντα οὐχ ἡμῶν ἔσται; μόνον ἐν τούτῳ ὁμοιωθῶ
mur eis. et habitabūt nobiscū. et audierūt
μεν αὐτοῖς, καὶ οἰκήσουσι μεθ᾽ ἡμῶν. καὶ εἰσήκουσαν
emor et sychem filiū eius oēs exeun
ἐμμὼρ καὶ συχὲμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ πάντες οἱ ἐκπορευό
tes portā ciuitatis eorū: τ circūciderūt
μενοι τὴν πύλην τῆς πόλεως αὐτῶν. καὶ περιετέμον
carnē pputij eorū oē masculū. factū ē
τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτῶν πᾶν ἄρσεν. ἐγένετο
āt in die tertio: qn̄ erāt i dolore: accipi
δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, ὅτε ἦσαν ἐν τῷ πόνῳ, λαβόν
entes duo filij iacob symeō et leui: fratres di
D τες οἱ δύο υἱοὶ ἰακὼβ συμεὼν καὶ λευί, οἱ ἀδελφοὶ δί
ne: vnusqsq̄ gladiū suū: igressi sūt i ci
νας, ἕκαστος τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, εἰσῆλθον εἰς τὴν πό
uitatē cōfidēter: τ interfecerūt oē masculinū. et e
λιν ἀσφαλῶς, καὶ ἀπέκτειναν πᾶν ἀρσενικόν. τόν τε ἐμ
mor: et sychē filiū ei⁹ occiderūt in ore gladij.
μὼρ καὶ συχὲμ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἀπέκτειναν ἐν στόματι μαχαίρας.
et tulerūt dinā de domo sychē: et egressi sūt. at fi
καὶ ἔλαβον τὴν δίναν ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ συχέμ, καὶ ἐξῆλθον. οἱ δὲ υἱ
lij iacob igressi sūt sup vulneratos: et diripuerūt
οὶ ἰακὼβ εἰσῆλθον ἐπὶ τοὺς τραυματίας, καὶ διήρπασαν τὴν
ciuitatē: i q̄ polluerāt dinā sororē suā. et oues
πόλιν, ἐν ᾗ ἐμίαναν δίναν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν. καὶ τὰ πρόβατα
eorū: et boues eorū: et asinos eorū: q̄cūq̄ erāt i
αὐτῶν, καὶ τοὺς βόας αὐτῶν, καὶ τοὺς ὄνους αὐτῶν, ὅσα ἦν ἐν τῇ
vrbe: τ q̄cūq̄ erāt in agro: tulerūt: et oia cor
πόλει, καὶ ὅσα ἦν ἐν τῷ πεδίῳ, ἔλαβον. καὶ πάντα τὰ σώμα
pora eorū: et oēm supellectilē eorū: et vxores
τα αὐτῶν, καὶ πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν, καὶ τὰς γυναῖκας
eorū captiuauerūt. et diripuerūt q̄cūq̄ erāt i ciuitate: τ
αὐτῶν ᾐχμαλώτευσαν. καὶ διήρπασαν ὅσα ἦν ἐν τῇ πόλει, καὶ
q̄cūq̄ erāt in domib⁹. dixit āt iacob symeon et leui: odiosū
ὅσα ἦν ἐν ταῖς οἰκίαις. εἶπε δὲ ἰακὼβ συμεὼν καὶ λευί. μισητόν
me fecistis: ita vt malus ego sim oibus habitāti
με πεποιήκατε, ὥστε πονηρόν με εἶναι πᾶσι τοῖς κατοικοῦ
bus terrā: in qs chananeis: et in pherezeis. ego āt
σι τὴν γῆν, ἔν τε τοῖς χαναναίοις, καὶ ἐν τοῖς φερεζαίοις. ἐγὼ δὲ
paucissim⁹ sū in numero. τ cōgregati sup me: percu
ὀλιγοστός εἰμι ἐν ἀριθμῷ. καὶ συναχθέντες ἐπ᾽ ἐμέ, συγκόψου
tiēt me: τ delebor ego: et dom⁹ mea. illi āt dixerūt:
σί με, καὶ ἐκτριβήσομαι ἐγώ, καὶ ὁ οἶκός μου. οἱ δὲ εἶπον,

Trāsla.B.Hiero.

nostras illis dabimus. Vnū est quo differtur tātum bonum. Si circumcidamus masculos nr̄os ritū gētis imitantes: & substātia eorū & pecora & cūcta que possident nostra erunt. Tātū in hoc acquiescamus: & hitantes simul vnū efficiamus populū. Assensiq̄ sunt omnes: circumcisis cūctis maribus. Et ecce die tertio qn̄ grauissimus vulnerum dolor ē arreptis duo filii Iacob simeon & leui fratres dine gladiis: igressi sunt vrbē cōfidēter: iterfectisq̄ oibus masculis emor & sichem pariter necauerunt tollētes dinā de domo sichem sororem suam. Quibus egressis irruerunt super occisos ceteri filii iacob: & depopulati sunt vrbē in vltionē stupri: oues eorū & armenta & asinos cunctaq̄ vastātes q̄ in domibus & i agris erāt. paruulos quoq̄ eorū & vxores duxerūt captiuas. Quibus ppetratis audacter iacob dixit ad symeō & leui. Turbastis me & odiosū fecistis me chananeis & pherezeis hitatoribus terre huius. Nos pauci sumus: illi cōgregati pcutiēt me & delebor ego & domus mea. Respōderūt.

Ter.Heb. Gen. Ca.xxxiiii.

בנתינו נתן להם: אך בזאת יאתו
לנו האנשים לשבת אתנו להיות
לעם אחד, בהמול לנו כל זכר
כאשר הם נמלים: מקנהם
וקנינם וכל בהמתם הלוא לנו הם
אך נאותה להם וישבו אתנו:
וישמעו אל חמור ואל שכם בנו
כל יצאי שער עירו, וימלו כל
זכר כל יצאי שער עירו: ויהי
ביום השלישי בהיותם כאבים,
ויקחו שני בני יעקב שמעון ולוי
אחי דינה איש חרבו, ויבאו על
העיר בטח, ויהרגו כל זכר: ואת
חמור ואת שכם בנו הרגו לפי
חרב, ויקחו את דינה מבית שכם
ויצאו: בני יעקב באו על
החללים ויבזו העיר, אשר טמאו
אחותם: את צאנם ואת בקרם
ואת חמריהם ואת אשר בעיר
ואת אשר בשדה לקחו: ואת כל
חילם ואת כל טפם ואת נשיהם
שבו ויבזו, ואת כל אשר בבית:
ויאמר יעקב אל שמעון ואל לוי
עכרתם אתי, להבאישני בישב
הארץ בכנעני ובפרזי, ואני מתי
מספר, ונאספו עלי והכוני,
ונשמדתי אני וביתי: ויאמרו,

Primitiua.heb.

ישב היה
נמל
קנה
קנה
אות
שמע
היה
לקח
בוא
הרג
פה
בוא
בזז
טפף נשה
שבה
באש
מתה
ספר אסף נכה
שמד אמר

Interp̄.chal.

בנתנא ניתן להון: ברם בדא יתפסון לנא גובריא למיתב עמנא למהוי לעמא חד,
במגזר לנא כל דכורא כמא דאינון גזירין: גיתיהון וקניניהון וכל בעירהון הלא
דילנא אינון ברם נתפס להון ויתבון עמנא: וקבילו מן חמור ומן שכם בריה כל נפקי
תרע קרתיה וגזרו כל דכורא כל נפקי תרע קרתיה: והוה ביומא תליתאה כד תקיפו
עליהון כביהון ונסיבו תרין בני יעקב שמעון ולוי אחי דינה גבר חרביה ועלו על קרתא
דיתבא לרוחצן, וקטלו כל דכורא: וית חמור וית שכם בריה קטלו לפתגם חרב
ודברו ית דינה מבית שכם ונפקו: בני יעקב עלו לחלצא קטיליא ובזו קרתא,
דסאיבו אחתהון: ית ענהון וית תוריהון וית חמריהון וית די בקרתא וית די בחקלא
בזו: וית כל נכסיהון וית כל טפליהון וית נשיהון שבו ובזו, וית כל די בביתא:
ואמר יעקב לשמעון וללוי עכרתון יתי, למיתן דבבו ביני ובין יתבי ארעא בכנענאה
ובפרזאה, ואנא עם דמנין, ויתכנשון עלי וימחונני, ואשתצי אנא ואנש ביתי:
ואמרו

Transla.Chal.

filias nr̄as dabimus eis. Sed in hoc cōuenient nobiscū viri: vt hitent nobiscū: vt sim⁹ in ppl̄m vnū: si circūcidet in nobis ois mascul⁹: sic ipsi circūcisi sunt: pecora eoꝝ τ armēta τ oia iumēta eoꝝ nōne nobis erunt? Uerum tñ cōueniam⁹ cū eis: τ habitēt nobiscū. Et obedierūt hemor: τ sichē filio ei⁹ oēs q̄ ingrediebant portā ciuitatis illius: τ circūciderūt oēs masculos: oēs q̄ egrediebāt portā ciuitatis illi⁹. Et factū ē in die tertio qn̄ preualuerūt dolores eorū sup eos: duo filij iacob simeon τ leui frēs dine tulerūt vnusq̄sq̄ gladiū suū τ ingressi sunt ciuitatē q̄ hitabat cōfidēter: τ interfecerūt oēm masculū. Hemor q̄q̄ τ sichē filiū ei⁹ occiderūt in ore gladij: τ tulerūt dinā de domo sichē: τ egressi sūt. Filij āt iacob ingressi sunt ad spoliū iterfectorū: τ depdati sunt vrbē: eo q̄ violauerūt sororē suā. Oues eoꝝ et boues τ asinos eoꝝ τ oia que erant in ciuitate τ in agro depdati sunt: τ oēm supellectilē eoꝝ τ oēs paruulos suos: τ oēs mulieres eoꝝ captiuauerūt: atq̄ depdati sunt oia q̄ erāt in domib⁹. Et dixit iacob ad simeō et leui cōturbastis me: vt poneretis inimicitiā iter me et chananeū τ pherezeū habitatores terre. Ego aūt habeo populū paucū: τ cōgregabūtur cōtra me τ percutient me: τ peribo ego τ viri domus mee. Et dixerūt.

Primitiua chal.

טפס יתב הוה
גזר נתא קנה
טפס
קרה
באב עול
טפף נשה שבה
בזז נתן מנה
כנש מחא שצא

זנה עשה
Cap. xxxv.
ישב
ראה
פנה
סור
טהר חלף
קום עלה
עשה ענה
צור היה
נתן
טמן
נסע
עיר
סבב
בוא
בנה
קרא קום
גלה
פנה מות ינק
קבר
אלן
בכה ראה

הכזונה יעשה את אחותנו:
ויאמר אלהים אל יעקב קום
עלה בית אל ושב שם ועשה
שם מזבח לאל הנראה אליך
בברחך מפני עשו אחיך: ויאמר
יעקב אל ביתו ואל כל אשר עמו
הסרו את אלהי הנכר אשר
בתככם והטהרו והחליפו
שמלתיכם: ונקומה ונעלה בית
אל ואעשה שם מזבח לאל
הענה אתי ביום צרתי ויהי עמדי
בדרך אשר הלכתי: ויתנו אל
יעקב את כל אלהי הנכר אשר
בידם ואת הנזמים אשר
באזניהם ויטמן אתם יעקב תחת
האלה אשר עם שכם: ויסעו
ויהי חתת אלהים על הערים
אשר סביבותיהם ולא רדפו
אחרי בני יעקב: ויבא יעקב לוזה
אשר בארץ כנען הוא בית אל
הוא וכל העם אשר עמו: ויבן שם
מזבח ויקרא למקום אל בית אל
כי שם נגלו אליו האלהים בברחו
מפני אחיו: ותמת דברה מינקת
רבקה ותקבר מתחת לבית אל
תחת האלון ויקרא שמו אלון
בכות: וירא אלהים אל יעקב עוד

Nūquid vt fcorto abuti debuere forore noftra

Ca. 35.

Nterea locutus ē deus ad iacob Surge & afcēde bethel: & habita ibi. Facq; altare deo qui apparuit tibi quando fugiebas Efau fratrem tuum. Iacob vero conuocata omni domo fua ait. Abiicite deos alienos qui in medio veftri funt: & mūdamini: ac mutate veftimēta veftra. Surgite & afcēdamus in bethel: vt faciamus ibi altare deo qui exaudiuit me ī die tribulatiōis mee: & focius fuit itineris mei. Dederūt ergo ei oēs deos aliēos quos habebant: & inaures que erant in auribus eorū. At ille infodit eas fubter terebinthū q̄ eft poft vrbē fichem. Cūq; pfecti effent: terror dei inuafit omnes per circuitū ciuitates: & nō funt aufi perfequi recedētes. Venit igitur iacob luzam que eft in terra chanaā cognomēto bethel: ipfe & omnis populus cū eo: edificauitq; ibi altare: & appellauit nomen loci illius domus dei. Ibi ei apparuit deus cum fugeret fratrem fuū. Eodē aūt tpe mortua ē delbora nutrix rebecce: & fepulta eft ad radices bethel fubter quercum: vocatūq; ē nomē loci illius q̄rcus fletus. Apparuit aūt iterū deus ia

fed ficut fcorto vtētur forore nfa.
ἀλλ' ὡσεὶ πόρνῃ χρήσονται τῇ ἀδελφῇ ἡμῶν. Ca. 35.
Dixit āt de⁹ ad iacob: furgēs: afcēde in
Εἶπε δὲ ὁ θεὸς πρὸς ἰακώβ, ἀναστὰς, ἀνάβηθι εἰς
locū bethel. et hita ibi: et fac ibi al
τὸν τόπον βαιθήλ. καὶ οἴκει ἐκεῖ, καὶ ποίησον ἐκεῖ θυσι
tare deo q apparuit tibi: cū fugeres
αστήριον τῷ θεῷ τῷ ὀφθέντι σοι, ἐν τῷ ἀποδιδράσκειν
a facie efau frīs tui. dixit āt iacob:
ἀπὸ προσώπου ἠσαῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου. εἶπε δὲ ἰακώβ,
domui fue: ⁊ oībus q cū eo: tollite de
τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ πᾶσι τοῖς μετ' αὐτοῦ, ἄρατε τοὺς θε
os alienos de medio vrm: et mūdamini:
οὺς τοὺς ἀλλοτρίους ἐκ μέσου ὑμῶν, καὶ καθαρίσθητε,
et mutate veftimēta vra: ⁊ furgētes afcēda
καὶ ἀλλάξατε τὰς στολὰς ὑμῶν, καὶ ἀναστάντες ἀναβῶ
mus i bethel: et faciamus ibi altare deo:
μεν εἰς βαιθήλ, καὶ ποιήσωμεν ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ θε
q exaudiuit me in die tribulatiōis: q fuit
ῷ, τῷ ἐπακούσαντί μου ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, ὃς ἦν μετ'
mecū: ⁊ faluauit me in via: q̄ ambulaui: et dede
ἐμοῦ, καὶ διέσωσέ με ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ ἐπορεύθην. καὶ ἔδω
rūt iacob deos alienos: q erāt
καν τῷ ἰακὼβ τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους, οἳ ἦσαν
in manibus eorū: et inaures q̄ in aurib⁹
ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, καὶ τὰ ἐνώτια τὰ ἐν τοῖς ὠσὶν
eorū. et abfcondit ea iacob fub terebin
αὐτῶν. καὶ κατέκρυψεν αὐτὰ ἰακὼβ ὑπὸ τὴν τερέβιν
tho q̄ in ficimis. et perdidit ea: vfq; i ho
θον τὴν ἐν σικίμοις. καὶ ἀπώλεσεν αὐτά, ἕως τῆς σή
diernū diē. et pfect⁹ ē ifrael de ficimis. et fact⁹
μερον ἡμέρας. καὶ ἐξῆρεν ἰσραὴλ ἐκ σικίμων. καὶ ἐγένε
eft timor dei fup ciuitates q̄ i circuitu eorū. et
το φόβος θεοῦ ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς κύκλῳ αὐτῶν. καὶ
nō pfecuti fūt poft filios ifrael. venit āt ia
οὐ κατεδίωξαν ὀπίσω τῶν υἱῶν ἰσραήλ. ἦλθε δὲ ἰα
cob in luza in fra chanaā: q̄ ē bethel: ipfe et
κὼβ εἰς λουζὰ ἐν γῇ χαναάν, ἥ ἐστι βαιθήλ, αὐτὸς καὶ
oīs ppl̄s q erat cū eo: et edificauit ibi
πᾶς ὁ λαὸς ὃς ἦν μετ' αὐτοῦ, καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ
altare: et vocauit nomē loci:
θυσιαστήριον, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου,
bethel: illic enī apparuit ei deus: cū fuge
βαιθήλ, ἐκεῖ γὰρ ἐφάνη αὐτῷ ὁ θεός, ἐν τῷ ἀποδι
ret ipfe a facie efau fra
δράσκειν αὐτὸν ἀπὸ προσώπου ἠσαῦ τοῦ ἀδελ
tris fui. mortua ē āt debora nutrix rebec
φοῦ αὐτοῦ. ἀπέθανε δὲ δεβόρρα ἡ τροφὸς ῥεβέκ
ce: ⁊ fepulta ē inferius bethel fub quer
κας, καὶ ἐτάφη κατώτερον βαιθὴλ ὑπὸ τὴν βάλα
cu: et vocauit iacob nomē eius: q̄rcus
νον, καὶ ἐκάλεσεν ἰακὼβ τὸ ὄνομα αὐτῆς, βάλανος
fletus. apparuit āt deus iacob adhuc
πένθους. ὤφθη δὲ ὁ θεὸς ἰακὼβ ἔτι

Priuatiua chal.

עבד
נסק יתב דבח
גלה ערק עדה
טעה דכא שנה
כסה קום עבד
צלא עקא
אמר טעה חרם
גלה לאז ערק
מות ינק קבר
ארע שרא בכה

Interp̄. chal.

nunquid ficut cum meretrice fieri debuit cū forore nr̄a?

Ca. 35.

Et dixit deus ad iacob. Surge afcende in bethel: ⁊ habita ibi: et fac ibi altare deo qui apparuit tibi: qn̄ fugiebas a facie efau fratris tui. Et dixit iacob viris domus fue ⁊ oibus qui fecum erant. Auferte idola populoꝝ que funt in medio veftri: et mundamini ⁊ mutate veftimenta vr̄a: et furgamus et afcendamus in bethel: ⁊ faciā ibi altare deo qui fufcepit orationē meā in tēpore tribulationis mee: ⁊ fuit verbum eius in adiutoriū meū in via qua ambulaui. Et dederūt iacob oīa idola populoꝝ que erant in manibus fuis: ⁊ inaures que erant in auribus fuis. Et abfcondit eas iacob fub quercu: que eft iuxta fichem. Profectiq; funt: ⁊ fuit terror a facie dei fuper omnes populos qui erant in ciuitatib⁹ p circuitū eoꝝ: et nō funt fecuti poft filios iacob. Et venit iacob in luzam q̄ eft in terra chanaā: ipfa eft bethel: ipfe ⁊ oīs ppl̄s q̄ cum eo erat. Et edificauit ibi altare: ⁊ appellauit locū de⁹ bethel: qm̄ ibi appuit ei angel⁹ dei: qn̄ fugiebat a facie frīs fui. Et mortua ē debbora nutrix rebecce: ⁊ fepulta ē fubt⁹ bethel ī planicie vallis. Et vocauit nomen eī vallis plāctus. Et apparuit deus iterū iacob:

Tranfla. Chal.

Ca. xxxv.

הכנפקת ברא עביד ית אחתנא: ואמר יי ליעקב קום סק
לבית אל ותיב תמן ועביד תמן מדבחא לאלהא דאתגלי לך במיערקך מן קדם עשו
אחוך: ואמר יעקב לאנש ביתיה ולכל דעמיה אעדו ית טעות עממיא דביניכון
ואדכו ושנו כסותכון: ונקום וניסק לבית אל ואעביד תמן מדבחא לאלהא
דקביל צלותי ביומא דעקתי והוה מימריה בסעדי באורחא דאזלית: ויהבו ליעקב ית
כל טעות עממיא די בידיהון וית קדשיא די באודניהון וטמר יתהון יעקב תחות בוטמא
דעם שכם: ונטלו והוה דחלא מן קדם יי על עממיא די בקרוי סחרניהון ולא רדפו
בתר בני יעקב: ואתא יעקב ללוז די בארעא דכנען היא בית אל הוא וכל עמא דעמיה:
ובנא תמן מדבחא וקרא לאתרא אל בית אל ארי תמן אתגלי ליה מלאכא דיי
במיערקיה מן קדם אחוהי: ומיתת דבורה מינקתה דרבקה ואתקברת מלרע
לבית אל בשפולי מישרא וקרא שמיה מישר בכותא: ואתגלי יי ליעקב עוד

Trāſla.Gre.lxx.cū interp.latina.

in luza: qñ venit de meſopotamia ſy-
ἐν λουζᾷ, ὅτε παρεγένετο ἐκ μεσοποταμίας τῆς συ
rie. et bñdixit ei deus: et dixit illi deus:
ρίας. καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν ὁ θεός, καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός.
nomē tuū nō vocabit ultra iacob: ſed iſrael
τὸ ὄνομά σου οὐ κληθήσεται ἔτι ἰακώβ, ἀλλὰ ἰσραὴλ
erit nomē tuū. dixit āt ei deus: ego deus
ἔσται τὸ ὄνομά σου. εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ θεός. ἐγὼ ὁ θεός
tu⁹: creſce: et multiplicare: gētes ⁊ cōgregationes gē
σου, αὐξάνου, καὶ πληθύνου, ἔθνη καὶ συναγωγαὶ ἐθ
tiū erūt ex te: et reges de lumbo tuo
νῶν ἔσονται ἐκ σοῦ, καὶ βασιλεῖς ἐκ τῆς ὀσφύος σου
exibūt: et terrā: quā dedi abraā et
ἐξελεύσονται, καὶ τὴν γῆν, ἣν ἔδωκα ἀβραὰμ καὶ
iſaac: tibi dedi eā: tibi erit: et ſemi-
ἰσαάκ, σοὶ δέδωκα αὐτήν, σοὶ ἔσται, καὶ τῷ σπέρ
ni tuo poſt te dabo terrā hāc. aſcēdit
ματί σου μετὰ σὲ δώσω τὴν γῆν ταύτην. ἀνέβη
āt deus ab eo de loco: vbi locut⁹ ē cū
δὲ ὁ θεὸς ἀπ' αὐτοῦ ἐκ τοῦ τόπου, οὗ ἐλάλησε με-
eo. et ſtatuit iacob titulū in loco: quo
τ' αὐτοῦ. καὶ ἔστησεν ἰακὼβ στήλην ἐν τῷ τόπῳ, ᾧ
locut⁹ ē cū eo deus: titulū lapideū: et fe
ἐλάλησε μετ' αὐτοῦ ὁ θεός, στήλην λιθίνην, καὶ ἔσπει
cit ſup eā libamē: et effudit ſup eā ole-
σεν ἐπ' αὐτὴν σπονδήν, καὶ ἐπέχεεν ἐπ' αὐτὴν ἔλαι
um: et vocauit iacob nomē loci: i quo
ον. καὶ ἐκάλεσεν ἰακὼβ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου, ἐν ᾧ
locut⁹ ē cū eo illic deus: bethel. deſcēdēs āt
ἐλάλησεν μετ' αὐτοῦ ἐκεῖ ὁ θεός, βαιθήλ. ἀπάρας δὲ
iacob de bethel: fixit tabernaculū ſuū: vltra
ἰακὼβ ἐκ βαιθήλ, ἔπηξε τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, ἐπέκεινα
turrim gader. factū ē āt qñ appinquit cha-
τοῦ πύργου γαδέρ. ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἤγγισε χαβρα
brath vt veniret in ephrata: pepit rachel. ⁊ cū
θὰ τοῦ ἐλθεῖν εἰς τὴν ἐφραθά, ἔτικε ῥαχήλ. καὶ ἐν
pareret: difficile pepit. factū ē āt cū difficul
τῷ τίκτειν, ἐδυστόκησεν. ἐγένετο δὲ ἐν τῷ σκλη
ter ipa pareret: dixit ei obſtetrix: cōfide:
ρῶς αὐτὴν τίκτειν, εἶπεν αὐτῇ ἡ μαῖα, θάρσει.
et eñ iſte tibi fili⁹ ē. factū ē āt cū emit-
καὶ γὰρ οὗτός σοι υἱός ἐστι. ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἀφι
teret ipa aiam: moriebat eñ: vocauit
έναι αὐτὴν τὴν ψυχήν, ἀπέθνησκε γάρ, ἐκάλεσε τὸ
nomē eius: fili⁹ doloris mei. at pr̄ vocauit
ὄνομα αὐτοῦ, υἱὸς ὀδύνης μου, ὁ δὲ πατὴρ ἐκάλεσε
nomē eius: beniamin. mortua ē āt rachel:
τὸ ὄνομα αὐτοῦ, βενιαμίν. ἀπέθανε δὲ ῥαχήλ,
et ſepulta ē in via ephratha. hec eſt bethleem.
καὶ ἐτάφη ἐν τῇ ὁδῷ ἐφραθᾶ. αὕτη ἐστὶ βηθλεέμ.
et ſtatuit iacob titulū ſup monumētū ei⁹.
καὶ ἔστησεν ἰακὼβ στήλην ἐπὶ τοῦ μνημείου αὐ-
hic eſt titul⁹ ſup
D τῆς. αὕτη ἐστὶ στήλη ἐπὶ

Trāſla.B.Hiero.

cob poſtq̄ reuerſus eſt de meſopotamia ſyrie: benedixitq̄ ei dicens. Non vocaberis vltra iacob: ſed iſrael erit nomē tuum. Et appellauit eum iſrael. Dixitq̄ ei. Ego deus omnipotēs. Creſce & multiplicare: gentes & populi nationū ex te erunt. Reges de lumbis tuis egredientur: terramq̄ quam dedi abraam & iſaac: dabo tibi & ſemini tuo poſt te: & receſſit ab eo. Ille vero erexit titulū lapideum: in loco quo locutus fuerat ei deus: libans ſup eum libamina: & effundens oleū: vocāſq̄ nomen loci illius bethel. Egreſſus aūt inde vēit verno tēpore ad terrā q̄ ducit effratā. In qua cū parturiret Rachel: ob difficultatē partus periclitari cepit. Dixitq̄ ei obſtetrix. Noli timere: quia & hūc habebis filium. Egrediēte āt aīa p̄ dolore & iminente iā morte: vocauit nomen filii ſui bēnoni.i. filius doloris mei. Pater vero appellauit eū beniamin.i. filius dextre. Mortua eſt ergo Rachel: & ſepulta ē in via q̄ ducit effratā: hec eſt bethleē. Erexitq̄ iacob titulū ſuper ſepulchrū eius. Hic ē titulus

Ter.Heb.

בְּבֹאוֹ מִפַּדַּן אֲרָם וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ׃
וַיֹּאמֶר לוֹ אֱלֹהִים שִׁמְךָ יַעֲקֹב לֹא
יִקָּרֵא שִׁמְךָ עוֹד יַעֲקֹב כִּי אִם
יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה שְׁמֶךָ וַיִּקְרָא אֶת
שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר לוֹ
אֱלֹהִים אֲנִי אֵל שַׁדַּי פְּרֵה
וּרְבֵה גּוֹי וּקְהַל גּוֹיִם יִהְיֶה מִמֶּךָּ
וּמְלָכִים מֵחֲלָצֶיךָ יֵצֵאוּ׃ וְאֶת
הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְאַבְרָהָם
וּלְיִצְחָק לְךָ אֶתְּנֶנָּה וּלְזַרְעֲךָ
אַחֲרֶיךָ אֶתֵּן אֶת הָאָרֶץ׃ וַיַּעַל
מֵעָלָיו אֱלֹהִים בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר דִּבֶּר
אִתּוֹ׃ וַיַּצֵּב יַעֲקֹב מַצֵּבָה בַּמָּקוֹם
אֲשֶׁר דִּבֶּר אִתּוֹ מַצֶּבֶת אָבֶן וַיַּסֵּךְ
עָלֶיהָ נֶסֶךְ וַיִּצֹק עָלֶיהָ שָׁמֶן׃ וַיִּקְרָא
יַעֲקֹב אֶת שֵׁם הַמָּקוֹם אֲשֶׁר דִּבֶּר
אִתּוֹ שָׁם אֱלֹהִים בֵּית אֵל׃ וַיִּסְעוּ
מִבֵּית אֵל וַיְהִי עוֹד כִּבְרַת הָאָרֶץ
לָבוֹא אֶפְרָתָה וַתֵּלֶד רָחֵל וַתְּקַשׁ
בְּלִדְתָּהּ׃ וַיְהִי בְהַקְשֹׁתָהּ
בְלִדְתָּהּ וַתֹּאמֶר לָהּ הַמְיַלֶּדֶת אַל
תִּירְאִי כִּי גַם זֶה לָךְ בֵּן׃ וַיְהִי
בְּצֵאת נַפְשָׁהּ כִּי מֵתָה וַתִּקְרָא
שְׁמוֹ בֶּן אוֹנִי וְאָבִיו קָרָא לוֹ
בִנְיָמִין׃ וַתָּמָת רָחֵל וַתִּקָּבֵר בְּדֶרֶךְ
אֶפְרָתָה הִוא בֵּית לָחֶם׃ וַיַּצֵּב יַעֲקֹב
מַצֵּבָה עַל קְבֻרָתָהּ הִוא מַצֶּבֶת

Primitiua heb.

בוא ברך
אמר
קרא
היה
נתן
עלה
קום
יצב
נסך
קרא
נסע
היה [illegible]
ילד קשה
ילד
אמר
ירא היה
יצא מות
קבר

Tranſla.Chal.

בְּמֵיתוֹהִי מִפַּדַּן אֲרָם וּבָרֵיךְ יָתֵיהּ׃ וַאֲמַר לֵיהּ יְיָ שְׁמָךְ יַעֲקֹב לָא יִתְקְרֵי שְׁמָךְ עוֹד
יַעֲקֹב אֱלָהֵין יִשְׂרָאֵל יְהֵא שְׁמָךְ וּקְרָא יָת שְׁמֵיהּ יִשְׂרָאֵל׃ וַאֲמַר לֵיהּ יְיָ אֲנָא אֵל שַׁדַּי
פּוּשׁ וּסְגֵי עַם וּכְנִשַׁת שִׁבְטִין יְהוֹן מִינָךְ וּמַלְכִין שַׁלִּיטִין בְּעַמְמַיָּא מִינָךְ יִפְּקוּן׃ וְיָת
אַרְעָא דִּיהַבִית לְאַבְרָהָם וּלְיִצְחָק לָךְ אֶתְּנִנַּהּ וְלִבְנָךְ בָּתְרָךְ אֶתֵּן יָת אַרְעָא׃ וְאִסְתַּלַּק
מֵעִלָּוֹהִי יְקָרָא דַּייָ בְּאַתְרָא דְּמַלֵּיל עִמֵּיהּ׃ וַאֲקִים יַעֲקֹב קָמְתָא בְּאַתְרָא דְּמַלֵּיל עִמֵּיהּ
קָמְתָא דְאַבְנָא וְנַסֵּיךְ עֲלַהּ נִסְכִּין וַאֲרֵיק עֲלַהּ מִשְׁחָא׃ וּקְרָא יַעֲקֹב יָת שְׁמָא דְּאַתְרָא
דְּמַלֵּיל עִמֵּיהּ תַּמָּן יְיָ בֵּית אֵל׃ וּנְטַלוּ מִבֵּית אֵל וַהֲוָה עוֹד כְּרוּב אַרְעָא לְמֵיעַל לְאֶפְרָת
וִילֵידַת רָחֵל וּקְשִׁיאַת בְּמֵילְדַהּ׃ וַהֲוָה בְּקַשְׁיוּתַהּ בְּמֵילְדַהּ וַאֲמַרַת לַהּ חַיְתָא לָא
תִּדְחֲלִין אֲרֵי אַף דֵּין לִיךְ בַּר׃ וַהֲוָה בְּמִפַּק נַפְשַׁהּ אֲרֵי מֵיתַת וּקְרָת שְׁמֵיהּ בַּר
דָּוֵי וַאֲבוּהִי קְרָא לֵיהּ בִּנְיָמִין׃ וּמִיתַת רָחֵל וְאִתְקְבַרַת בְּאוֹרַח אֶפְרָת הִיא בֵּית לֶחֶם׃
וַאֲקִים יַעֲקֹב קָמְתָא עַל קְבוּרְתַהּ הִיא קָמַת

Interp.chal.

quando veniebat de meſopotamia ſyrie: ⁊ benedixit ei. Dixitq̄ ei deus: non vocabitur vltra nomen tuum iacob: ſed iſrael erit nomē tuū. Et vocauit nomē eius iſrael. et dixit ei deus. Ego deus omnipotēs: creſce ⁊ multiplicare: populus ⁊ cōgregatio tribuū erunt ex te: ⁊ reges qui dñabuntur populis ex te egredientur: et dabo tibi terram quā dedi abrahe ⁊ iſaac: ⁊ filiis tuis poſt te dabo eam. Et aſcendit ab eo gloria dñi in loco vbi locutus fuerat cum eo. Et erexit iacob titulū in loco vbi locutus fuerat cum eo: titulum lapideū: ⁊ libauit ſuper eum libamina: et effudit ſuper eum oleum. Et vocauit iacob nomē loci bethel: in quo locutus fuerat ei deus. Et profecti ſunt de bethel: ⁊ cū adhuc eſſet ſpaciū terre vt ingrederetur efratam: parturiuit rachel: ⁊ aggrauata eſt in partu ſuo. Et factū eſt cum aggrauaretur in partu ſuo: ait ei obſtetrix. Ne timeas qm̄ hic quoq̄ erit tibi filius. Et factū eſt cum egrederetur anima eius ⁊ moreretur: vocauit nomen filii: filium doloris mei. Pater aūt eius appellauit eum beniamin. Et mortua eſt rachel: ⁊ ſepulta eſt in via efrate: ipſa eſt bethleem. Erexitq̄ iacob titulū ſuper ſepulchrum eius: ipſe eſt titulus

Primitiua chal.

אתא קרא
היה
נפש סגא היה
נפק נתן סלק
עלה קום
ריק
עול
קשה ילד חיה
דחל נפק מות
קרא דוה קבר
קום

Ter. Heb.

קברת רחל עד היום: ויסע
נטה ישראל ויט אהלה מהלאה
גדל למגדל עדר: ויהי בשכן ישראל
שכב בארץ ההוא וילך ראובן וישכב
פלגש שמע את בלהה פילגש אביו וישמע
היה שנה ישראל ויהיו בני יעקב שנים
בכר עשר: בני לאה בכור יעקב ראובן
ושמעון ולוי ויהודה ויששכר
וזבולן: בני רחל יוסף ובנימן:
ובני בלהה שפחת רחל דן ונפתלי:
ובני זלפה שפחת לאה גד ואשר
אלה בני יעקב אשר ילד לו בפדן
בוא ארם: ויבא יעקב אל יצחק אביו
קרה רבע ממרא קרית הארבע הוא חברון
גור אשר גר שם אברהם ויצחק:
יום מאה ויהיו ימי יצחק מאת שנה
גוע ושמנים שנה: ויגוע יצחק
מות אסף וימת ויאסף אל עמיו זקן
קבר ושבע ימים ויקברו אתו
עשו ויעקב בניו:

Cap.xxxvi. ואלה תלדות עשו הוא
לקח נשה אדום: עשו לקח את נשיו
מבנות כנען את עדה בת
אילון החתי ואת אהליבמה
בת ענה בת צבעון החוי: ואת
בשמת בת ישמעאל אחות
ילד נביות: ותלד עדה לעשו

Tr͂sla. B. Hiero.

monumenti Rachel vs
q͂ in p͂sentem die͂. Egres
sus inde fixit tabernacu
lu͂ trans
turrem gregis. Cu͂q͂
habitaret
in illa regio͂e: abiit ru
ben: & dormiuit
cum bala co͂cubina pa
tris sui. Quod illu͂ mini
me latuit. Erant autem
filii iacob duodecim.
Filii lie: primogenitus
ruben:
& symeon: & leui: iu
das & isachar
& zabulon. Filii rachel
ioseph & beniamin
Filii bale ancille rache
lis dan & neptalim
Filii zelphe ancille lie
gad & aser:
Hi su͂t filii iacob: qui
nati sunt ei in mesopo
tamia syrie. Venit etia͂
ad isaac patrem suum
in mambre ciuitate͂ ar
bee: hec est hebron: in
qua peregrinatus est a
braam & isaac.
Et co͂pleti sunt dies i
saac centum octoginta
annorum: co͂sumptus
q͂ etate
mortuus e͂: & apposit⁹
est populo suo senex
& plenus dierum: & se
pelierunt eum
esau & iacob filii sui.

Cap. 36.

Hę autem sunt gene
rationes esau: ipse
est edom. Esau accepit
vxores
de filiabus chanaan: a
da filiam
elon ethei: & ooliba
ma
filiam ane filii sebeon
euei. Basemath quoq͂
filiam hismael sorore͂
nabaioth. Peperit au
tem ada

Tra͂sla. Gre. lxx. cu͂ interp. latina

monume͂ti rachel: vsq͂ die͂ hunc.
τοῦ μνημείου ῥαχὴλ, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.
factu͂ e͂ aũt q͂n habitauit israel in t͂ra il
ἐγένετο δὲ ἡνίκα κατῴκησεν ἰσραὴλ ἐν τῇ γῇ ἐκεί
la: abiit rube͂: et dormiuit cu͂ balla
νῃ, ἐπορεύθη ῥουβὴμ, καὶ ἐκοιμήθη μετὰ βαλλᾶς
co͂cubina p͂ris sui iacob. et au
τῆς παλλακῆς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἰακώβ. καὶ ἤ
diuit israel: et malu͂ apparuit i͂ co͂spectu eius.
κουσεν ἰσραὴλ, καὶ πονηρὸν ἐφάνη ἐνώπιον αὐτοῦ.
era͂t aũt filii iacob duodeci͂. filii lie: primo
ἦσαν δὲ οἱ υἱοὶ ἰακὼβ δώδεκα. υἱοὶ λείας, πρωτό
genit⁹ iacob: rube͂: et symeo͂: leui: iudas:
τοκος ἰακώβ, ῥουβὴν, καὶ συμεὼν, λευὶ, ἰούδας,
isachar: zabulo͂: filii aũt rachel: ioseph: et
ἰσσάχαρ, ζαβουλών. υἱοὶ δὲ ῥαχὴλ, ἰωσήφ, καὶ
beniamin. filii aũt balle ancille rachel: da͂:
βενιαμίν. υἱοὶ δὲ βαλλᾶς παιδίσκης ῥαχὴλ, δάν,
et nephthalim. filii aũt zelphe ancille lie:
καὶ νεφθαλείμ. υἱοὶ δὲ ζελφᾶς παιδίσκης λείας,
gad: et aser. isti filii iacob: q͂ fueru͂t ei
γάδ, καὶ ἀσήρ. οὗτοι υἱοὶ ἰακώβ, οἳ ἐγένοντο αὐ
in mesopotamia syrie. venit aũt iacob
τῷ ἐν μεσοποταμίᾳ τῆς συρίας. ἦλθε δὲ ἰακὼβ
ad isaac p͂rm suu͂: in ma͂bre: in
πρὸς ἰσαὰκ τὸν πατέρα αὐτοῦ, εἰς μαμβρῆ, εἰς
ciuitate͂ agri. hec est chebro͂ in t͂ra chana
πόλιν τοῦ πεδίου. αὕτη ἐστὶ χεβρὼν ἐν γῇ χανα
an: vbi habitauit abraa͂ et isaac. fuerunt
άν, οὗ παρῴκησεν ἀβραὰμ καὶ ἰσαάκ. ἐγένοντο
aũt dies isaac: quos vixit: anni ce͂tu͂ octo
δὲ αἱ ἡμέραι ἰσαάκ, ἃς ἔζησεν, ἔτη ἑκατὸν ὀγδοή
ginta. et deficie͂s isaac mortu⁹ e͂. et apposi
κοντα. καὶ ἐκλιπὼν ἰσαὰκ ἀπέθανε. καὶ προσε
tus e͂ ad gen⁹ suu͂ senior: et ple
τέθη πρὸς τὸ γένος αὐτοῦ πρεσβύτερος, καὶ πλή
nus dieru͂. et sepeliern͂t eu͂ esau ꝛ iacob
ρης ἡμερῶν. καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἠσαῦ καὶ ἰακὼβ
filii eius.
οἱ υἱοὶ αὐτοῦ.

Ca. 36.

Hę aũt gn͂ationes esau. ipse est edo͂.
Αὗται δὲ αἱ γενέσεις ἠσαῦ. αὐτός ἐστιν ἐδώμ.
esau aũt accepit vxores suas de fi
ἠσαῦ δὲ ἔλαβε τὰς γυναῖκας αὐτοῦ ἐκ τῶν θυ
liabus chananeoꝝ. ada: filiam
γατέρων τῶν χαναναίων. τὴν ἀδά, θυγατέρα
elom ethei. et eliba: filii
ἐλὼμ τοῦ χετταίου. καὶ τὴν ἐλιβεμά, θυγατέ
am enan filii sebago͂ euei. et
ρα ἀνὰ τοῦ υἱοῦ σεβεγὼν τοῦ εὐαίου. καὶ τὴν
basemath: filia͂ ismael: soror͂e naba
βασεμμάθ, θυγατέρα ἰσμαήλ, ἀδελφὴν ναβαι
ioth. pep͂it aũt ei ada
ώθ. ἔτεκε δὲ αὐτῷ ἀδά

Pri͂tiua chal. **Transla. Chal.**

שכן גדל
הוה
אמה
אל ילד
דור
הוה שנה נגד
מות כנש שוב
ילד נשה

sepulture rachel vsq͂ in diem hanc. Et profectus est israel: ꝛ tetendit tabernaculu͂ suum vltra turrim gregis. Et factum est cum moraretur israel in terra illa: abiit ruben ꝛ dormiuit cu͂ bala co͂cubina patris sui: et audiuit israel. Fueruntq͂ filii iacob duodecim. filii lie: primogenitus iacob: ruben: simeo͂: ꝛ leui: ꝛ iuda: et isachar: ꝛ zabulon. Filii rachel ioseph: ꝛ beniamin. Filii aute͂ bale ancille rachel: dan: ꝛ neptali. Et filii zelphe ancille lie: gad: ꝛ aser. Isti sunt filii iacob qui nati sunt ei in mesopotamia syrie. Venit autem iacob ad isaac patrem sui͂ in mamre ciuitate͂ arbee: ipsa est hebron in qua peregrinatus est abraham ꝛ isaac. Et fuerunt dies isaac centum ꝛ octoginta anni. Et defecit ꝛ mortuus est: ꝛ congregatus est ad populum sui͂ senex ꝛ plenus dierum. Et sepelierunt eum esau et iacob filii sui.

Cap. 36.

Hę autem sunt generationes esau: ipse est edom. Esau accepit vxores suas de filiabus chanaan: Ada filiam elon ethei: ꝛ oolibama filiam ane filiam sebeon euei: et basemath filiam ismaelis sororem nabaioth. Peperit autem ada eliphaz de esau:

Interp. chal.

קבורתא דרחל עד יומא הדין: ונטל ישראל ופרסיה למשכניה מלהלאה למגדלא
דעדר: והוה כד שרא ישראל בארעא ההיא ואזל ראובן ושכיב עם בלהה לחינת
אבוהי ושמע ישראל והוו בני יעקב תרין עשר: בני לאה בוכרא דיעקב ראובן ושמעון
ולוי ויהודה ויששכר וזבולון: בני רחל יוסף ובנימין: ובני בלהה אמתא דרחל דן
ונפתלי: ובני זלפה אמתא דלאה גד ואשר אלין בני יעקב דאתילידו ליה בפדן ארם:
ואתא יעקב לות יצחק אבוהי לממרא קרית ארבע היא חברון דדר תמן אברהם
ויצחק: והוו יומי יצחק מאה ותמנן שנין: ואתנגיד יצחק ומית ואתכניש לעמיה סיב
ושבע יומין וקברו יתיה עשו ויעקב בנוהי: Ca.xxxvi. ואלין תולדת
עשו הוא אדום: עשו נסיב ית נשוהי מבנת כנען ית עדה בת אילון חתאה וית
אהליבמה בת ענה בת צבעון חואה: וית בשמת בת ישמעאל אחתיה דנביות: וילידת
עדה לעשו

Trāſla.Grę.lxx.cū interp̄.latina.

eliphas. et beſamath peperit raguel. et eli
τὸν ἐλιφάζ. καὶ βασεμμὰθ ἔτεκε τὸν ῥαγουήλ. καὶ ἐλι
bama peperit ieul: et ieglom: et core.
βεμὰ ἔτεκε τὸν ἰεοὺλ, καὶ τὸν ἰεγλόμ, καὶ τὸν κορέ.
hi filij eſau: q̄ fuerūt ei in terra chanaā. ac
οὗτοι υἱοὶ ἠσαῦ, οἳ ἐγένοντο αὐτῷ ἐν γῇ χαναάν. ἔλα
cepit aūt eſau vxores ſuas: et filios ſu
βε δὲ ἠσαῦ τὰς γυναῖκας αὐτοῦ, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐ
os: et filias: et oīa corpora
τοῦ, καὶ τὰς θυγατέρας, καὶ πάντα τὰ σώματα
dom⁹ ſue: et oēs ſubſtantiā: et
τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα, καὶ
oīa pecora: et oīa q̄cūq; poſſedit: τ
πάντα τὰ κτήνη, καὶ πάντα ὅσα ἐκτήσατο, καὶ
oīa q̄cūq; acquiſiuit in terra chanaā: τ a
πάντα ὅσα περιεποιήσατο ἐν γῇ χαναάν, καὶ ἐ
biit eſau de terra chanaā: a facie
πορεύθη ἠσαῦ ἐκ τῆς γῆς χαναάν, ἀπὸ προσώπου
iacob fratris ſui. erat.n. ſubſtātia
ἰακὼβ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. ἦν γὰρ τὰ ὑπάρχοντα
eo℞ multa: vt habitarēt ſimul. et nō poterat
ß.ii.a. αὐτῶν πολλά, τοῦ οἰκεῖν ἅμα. καὶ οὐκ ἠδύνατο
t̄ra bitatiōis eo℞ ferre eos: pre
ἡ γῆ τῆς παροικήσεως αὐτῶν φέρειν αὐτούς, ἀπὸ
mītitudine ſubſtātie eorū. bitauit aūt e
τοῦ πλήθους τῶν ὑπαρχόντων αὐτῶν. ᾤκησε δὲ ἠ
ſau in mōte ſeir. eſau: ipſe eſt edō. ba
σαῦ ἐν τῷ ὄρει σηείρ. ἠσαῦ, αὐτός ἐστιν ἐδώμ. κα
tauit aūt iacob in t̄ra q̄ bitauit pater
τῴκει δὲ ἰακὼβ ἐν τῇ γῇ, οὗ παρῴκησεν ὁ πατὴρ
ſuus in t̄ra chanaā. he aūt gn̄atiōes eſau
αὐτοῦ ἐν γῇ χαναάν. αὗται δὲ αἱ γενέσεις ἠσαῦ
B prīs edō in mōte ſeir. et iſta
τοῦ πατρὸς ἐδὼμ ἐν τῷ ὄρει σηείρ. καὶ ταῦτα τὰ
nōīa filio℞ eſau. eliphas: fili⁹ ada vxoris
ὀνόματα τῶν υἱῶν ἠσαῦ. ἐλιφάς, υἱὸς ἀδὰ γυναικὸς
eſau. et raguel: fili⁹ baſemath: vxoris eſau.
ἠσαῦ. καὶ ῥαγουήλ, υἱὸς βασεμμάθ, γυναικὸς ἠσαῦ.
fuerūt aūt filij eliphas: themā: omar: ſophar: gothā:
ἐγένοντο δὲ υἱοὶ ἐλιφάς, θαιμὰν, ὠμὰρ, σωφάρ, γοθὸμ,
cenez. thāna aūt cōcubina eliphas filij eſau:
καὶ κενέζ. θαμνὰ δὲ ἦν παλλακὴ ἐλιφὰς τοῦ υἱοῦ ἠσαῦ,
peperit eliphas amalec. hi filij ada: vxo
ἔτεκε τῷ ἐλιφὰς τὸν ἀμαλήκ. οὗτοι υἱοὶ ἀδά, γυναι
ris eſau. hi aūt filij raguel: naseth: zareſome:
κὸς ἠσαῦ. οὗτοι δὲ υἱοὶ ῥαγουήλ, ναχὲθ, ζαρὲ, σομὲ,
et meze. hi fuerūt filij baſemath: vxoris eſau.
καὶ μοζέ. οὗτοι ἦσαν υἱοὶ βασεμμάθ, γυναικὸς ἠσαῦ.
hi aūt fuerūt filij libemas filie enā: filij
οὗτοι δὲ ἦσαν υἱοὶ λιβεμὰς θυγατρὸς ἀνὰ, τοῦ υἱοῦ
ſebegō vxoris eſau. peperit aūt eſau ie
σεβεγὼν γυναικὸς ἠσαῦ. ἔτεκε δὲ τῷ ἠσαῦ τὸν ἰε
ul: et ieglō: et core. hi duces
ούλ, καὶ τὸν ἰεγλόμ, καὶ τὸν κορέ. οὗτοι ἡγεμόνες

Trāſla.B.Hiero.

eliphaz. Baſemath genuit rahuel. Oolibama genuit iehus & ihelon & chore. Hi filij eſau qui nati ſunt ei in terra chanaan. Tulit autem eſau vxores ſuas & filios & filias & omnē animam domus ſue & ſubſtantiam & pecora & cuncta que habere poterat in terra chanaā: & abiit in alterā regionem: receſſitq; a fratre ſuo iacob. Diuites enim erāt valde: & ſimul habitare nō poterāt: nec ſuſtiebat eos terra pegrinatiōis eo℞ pre multitudine gregū. Habitauitq; Eſau i monte ſeyr: ipſe eſt edom. He aūt ſunt gn̄ationes eſau patris edom in mōte ſeir: & hec nomina filiorum eius. eliphaz filius ada vxoris eſau. Rahuel quoq; filius baſemath vxoris eius. fuerūtq; eliphaz filij theman: omar: ſephua: & gatham: & chenez & chore. Erat aūt thamna concubina eliphaz filij eſau: que peperit ei amalech. Hi ſunt filij ada vxoris eſau. Filij aūt rahuel: naath & zara: ſema & meza. Hi filij baſemath vxoris eſau. Iſti quoq; erant filij oolibama filie Ane filij ſebeon vxoris eſau: quos genuit ei: iehus & ihelon & chore. Hi duces

Ter.Heb. Geñ. Ca.xxxvj.

אֶת אֱלִיפָז וּבָשְׂמַת יָלְדָה אֶת
רְעוּאֵל׃ וְאָהֳלִיבָמָה יָלְדָה אֶת
יְעִישׁ וְאֶת יַעְלָם וְאֶת קֹרַח אֵלֶּה
בְּנֵי עֵשָׂו אֲשֶׁר יֻלְּדוּ לוֹ בְּאֶרֶץ
כְּנָעַן׃ וַיִּקַּח עֵשָׂו אֶת נָשָׁיו וְאֶת
בָּנָיו וְאֶת בְּנֹתָיו וְאֶת כָּל נַפְשׁוֹת
בֵּיתוֹ וְאֶת מִקְנֵהוּ וְאֶת כָּל בְּהֶמְתּוֹ
וְאֵת כָּל קִנְיָנוֹ אֲשֶׁר רָכַשׁ בְּאֶרֶץ
כְּנָעַן וַיֵּלֶךְ אֶל אֶרֶץ מִפְּנֵי יַעֲקֹב
אָחִיו׃ כִּי הָיָה רְכוּשָׁם רָב מִשֶּׁבֶת
יַחְדָּו וְלֹא יָכְלָה אֶרֶץ מְגוּרֵיהֶם
לָשֵׂאת אֹתָם מִפְּנֵי מִקְנֵיהֶם׃ וַיֵּשֶׁב
עֵשָׂו בְּהַר שֵׂעִיר עֵשָׂו הוּא אֱדוֹם׃
וְאֵלֶּה תֹּלְדוֹת עֵשָׂו אֲבִי אֱדוֹם בְּהַר
שֵׂעִיר׃ אֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי עֵשָׂו
אֱלִיפַז בֶּן עָדָה אֵשֶׁת עֵשָׂו רְעוּאֵל
בֶּן בָּשְׂמַת אֵשֶׁת עֵשָׂו׃ וַיִּהְיוּ בְּנֵי
אֱלִיפָז תֵּימָן אוֹמָר צְפוֹ וְגַעְתָּם
וּקְנַז׃ וְתִמְנַע הָיְתָה פִילֶגֶשׁ לֶאֱלִיפַז
בֶּן עֵשָׂו וַתֵּלֶד לֶאֱלִיפַז אֶת
עֲמָלֵק אֵלֶּה בְּנֵי עָדָה אֵשֶׁת עֵשָׂו׃
וְאֵלֶּה בְּנֵי רְעוּאֵל נַחַת וָזֶרַח
שַׁמָּה וּמִזָּה אֵלֶּה הָיוּ בְּנֵי בָשְׂמַת
אֵשֶׁת עֵשָׂו׃ וְאֵלֶּה הָיוּ בְּנֵי אָהֳלִיבָמָה
בַת עֲנָה בַּת צִבְעוֹן אֵשֶׁת
עֵשָׂו וַתֵּלֶד לְעֵשָׂו אֶת יְעִישׁ
וְאֶת יַעְלָם וְאֶת קֹרַח׃ אֵלֶּה אַלּוּפֵי

Pritiua heb.

לָקַח
קָנָה
פָּנָה
רָכַשׁ רָבָה יָשַׁב
גּוּר
נָשָׂא
הָרַר
יָלַד
אִישׁ
הָיָה
יָלַד
הָיָה
אָלַף

Tranſla.Chal.

יַת אֱלִיפַז וּבָשְׂמַת יְלִידַת יַת רְעוּאֵל׃ וְאָהֳלִיבָמָה יְלִידַת יַת יְעוּשׁ וְיַת יַעְלָם וְיַת קֹרַח
אִלֵּין בְּנֵי עֵשָׂו דְּאִתְיְלִידוּ לֵיהּ בְּאַרְעָא דִּכְנָעַן׃ וּדְבַר עֵשָׂו יַת נְשׁוֹהִי וְיַת בְּנוֹהִי וְיַת
בְּנָתֵיהּ וְיַת כָּל נַפְשָׁת בֵּיתֵיהּ וְיַת גֵּיתוֹהִי וְיַת כָּל בְּעִירֵיהּ וְיַת כָּל קִנְיָנֵיהּ דִּקְנָא בְּאַרְעָא
דִּכְנַעַן וַאֲזַל לְאַרַע אָחֳרִי מִן קֳדָם יַעֲקֹב אֲחוּהִי׃ אֲרֵי הֲוָה קִנְיָנְהוֹן סַגִּי מִלְּמִתַּב כַּחְדָא
וְלָא יְכֵילַת אֲרַע תּוֹתָבוּתְהוֹן לְסוֹבָרָא יַתְהוֹן מִן קֳדָם גֵּיתֵיהוֹן׃ וִיתֵיב עֵשָׂו בְּטוּרָא
דְשֵׂעִיר עֵשָׂו הוּא אֱדוֹם׃ וְאִלֵּין תּוֹלְדַת עֵשָׂו אֲבוּהוֹן דְּאֱדוֹמָאֵי בְּטוּרָא דְשֵׂעִיר׃ וְאִלֵּין
שְׁמָהָן בְּנֵי עֵשָׂו אֱלִיפַז בַּר עָדָה אִתַּת עֵשָׂו רְעוּאֵל בַּר בָּשְׂמַת אִתַּת עֵשָׂו׃ וַהֲווֹ בְּנֵי
אֱלִיפַז תֵּימָן אוֹמָר צְפוֹ וְגַעְתָּם וּקְנַז׃ וְתִמְנַע הֲוָת פִּילַגְשָׁא לֶאֱלִיפַז בַּר עֵשָׂו וִילֵידַת
לֶאֱלִיפַז יַת עֲמָלֵק אִלֵּין בְּנֵי עָדָה אִתַּת עֵשָׂו׃ וְאִלֵּין בְּנֵי רְעוּאֵל נַחַת וָזֶרַח שַׁמָּה וּמִזָּה אִלֵּין הֲווֹ בְּנֵי
בָשְׂמַת אִתַּת עֵשָׂו׃ וְאִלֵּין הֲווֹ בְּנֵי אָהֳלִיבָמָה בַּת עֲנָה בַּת צִבְעוֹן אִתַּת עֵשָׂו וִילֵידַת לְעֵשָׂו
יַת יְעוּשׁ וְיַת יַעְלָם וְיַת קֹרַח׃ אִלֵּין רַבְרְבֵי

Interp̄.chal.

et baſemath peperit rahuel. Et oolibama peperit iehus τ ihelom τ chore. Hi filij eſau q̄ nati ſunt ei i terra chanaan. Tulit aūt eſau vxores ſuas τ filios ſuos et filias ſuas: τ omnes animas domus ſue τ pecora ſua τ omnia iumenta ſua: et vniuerſam ſubſtantiam quā acquiſierat in terra chanaā: τ abiit in terram aliam propter iacob fratrem ſuum: quia erat ſubſtantia eorum multa vt habitarent ſimul: et non poterat terra habitationis eorum ſuſtinere eos propter pecora eorum. Et habitauit eſau in monte ſeir: eſau ipſe eſt edom. Et he ſunt generatiōes eſau patris idumeorum in monte ſeir. Hec ſunt nomina filio℞ eſau: eliphas filius ada vxoris eſau: rahuel fili⁹ baſemath vxoris eſau. Fueruntq; filij eliphaz: theman: omar: ſepho: τ gatham: τ cenez. Erat autem thāna concubina eliphaz filij eſau: ex qua natus eſt amalech. Hi ſunt filij ada vxoris eſau. filij autem rahuel: naath τ zara τ ſemma τ meza. Hi filij baſemath vxoris eſau τ iſti filij oolibama filie ane filie ſebeon vxoris eſau: que peperit ei hieus τ hielō τ chore. Iſti ſunt duces

Pritiua chal.

יְלַד נְשָׁה
נְתָא קְנָה
סְנָא יְתַב
יְתַב
יְלַד
אִתְּתָה
אֵל
אִתְּ
רְבַב

בָּכַר בְּנֵי עֵשָׂו בְּנֵי אֱלִיפַז בְּכוֹר עֵשָׂו
אַלּוּף תֵּימָן אַלּוּף אוֹמָר אַלּוּף
צְפוֹ אַלּוּף קְנַז: אַלּוּף קֹרַח אַלּוּף
גַּעְתָּם אַלּוּף עֲמָלֵק אֵלֶּה אַלּוּפֵי
אֱלִיפַז בְּאֶרֶץ אֱדוֹם אֵלֶּה בְּנֵי
עָדָה: וְאֵלֶּה בְּנֵי רְעוּאֵל בֶּן עֵשָׂו
אַלּוּף נַחַת אַלּוּף זֶרַח אַלּוּף שַׁמָּה
אַלּוּף מִזָּה אֵלֶּה אַלּוּפֵי רְעוּאֵל
בְּאֶרֶץ אֱדוֹם אֵלֶּה בְּנֵי בָשְׂמַת
אֵשֶׁת עֵשָׂו: וְאֵלֶּה בְּנֵי אָהֳלִיבָמָה
אֵשֶׁת עֵשָׂו אַלּוּף יְעוּשׁ אַלּוּף
יַעְלָם אַלּוּף קֹרַח אֵלֶּה אַלּוּפֵי
אָהֳלִיבָמָה בַּת עֲנָה אֵשֶׁת עֵשָׂו:
אֵלֶּה בְנֵי עֵשָׂו וְאֵלֶּה אַלּוּפֵיהֶם
הוּא אֱדוֹם: אֵלֶּה בְנֵי שֵׂעִיר
הַחֹרִי יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ לוֹטָן
וְשׁוֹבָל וְצִבְעוֹן וַעֲנָה: וְדִשׁוֹן וְאֵצֶר
וְדִישָׁן אֵלֶּה אַלּוּפֵי הַחֹרִי בְּנֵי
הָיָה שֵׂעִיר בְּאֶרֶץ אֱדוֹם: וַיִּהְיוּ בְנֵי
לוֹטָן חֹרִי וְהֵימָם וַאֲחוֹת לוֹטָן
תִּמְנָע: וְאֵלֶּה בְּנֵי שׁוֹבָל עַלְוָן
וּמָנַחַת וְעֵיבָל שְׁפוֹ וְאוֹנָם: וְאֵלֶּה
בְנֵי צִבְעוֹן וְאַיָּה וַעֲנָה הוּא עֲנָה
יָסַד דָּבַר אֲשֶׁר מָצָא אֶת הַיֵּמִם בַּמִּדְבָּר
בָּשָׂה בִּרְעֹתוֹ אֶת הַחֲמֹרִים לְצִבְעוֹן אָבִיו:
וְאֵלֶּה בְנֵי עֲנָה דִּשֹׁן וְאָהֳלִיבָמָה
בַּת עֲנָה: וְאֵלֶּה בְּנֵי דִישָׁן

filiorum esau. Filii eliphaz primogeniti esau: dux theman: dux omar: dux sephua: dux chenez: dux chore: dux gathan: dux amalech: Hi filii eliphaz in terra edom & hi filii ada. hi quoque filii rahuel filii esau: dux naath: dux zara: dux semma: dux meza. Hi autem duces rahuel. in terra edom. Isti filii basemath vxoris esau. Hi autem filii oolibama vxoris esau: dux iehus dux ihelon dux chore. Hi duces oolibama filie ane vxoris esau. Isti sunt filii esau: & hi duces eorum ipse est edom. Isti sunt filii seir horrei habitatoris terre: lothan & sobal & sebeon & anan & dison & eser & disan. Hi duces horrei filii seir: in terra edom. Facti sunt autem filii lothan horrei & emam Erat autem soror lothā tamna. Et isti filii sobal aluhan & maneeth: & ebal & sephi & onā. Et hi filii sebeon ahia & ana Iste est ana qui inuenit aquas calidas in solitudine: cum pasceret asinas sebeon patris sui. Habuitque filium disan & filiam oolibama. Et isti filii disan:

filii esau. elibas: primogeniti esau: dux
υἱοὶ ἠσαῦ. υἱοὶ ἐλιφὰς, πρωτοτόκου ἠσαῦ, ἡγεμὼν
themā: dux omar: dux sophar: dux
θαιμὰν, ἡγεμὼν ὠμὰρ, ἡγεμὼν σωφὰρ, ἡγεμὼν
cenez: dux core: dux gotha: dux a-
κενὲζ, ἡγεμὼν κορὲ, ἡγεμὼν γοθὰ, ἡγεμὼν ἀ-
malec. hi duces eliphas in terra idumee.
μαλήκ. οὗτοι ἡγεμόνες ἐλιφὰς ἐν γῇ ἰδουμαίας.
hi filii adas. et hi filii raguel. filii
οὗτοι υἱοὶ ἀδάς. καὶ οὗτοι υἱοὶ ῥαγουὴλ. υἱοὶ
esau: dux nachoth: dux zare: dux so
ἠσαῦ, ἡγεμὼν ναχὼθ, ἡγεμὼν ζαρὲ, ἡγεμὼν σο-
me: dux moze. hi duces raguel in
μὲ, ἡγεμὼν μοζὲ. οὗτοι ἡγεμόνες ῥαγουὴλ ἐν
edom. hi filii basemas: vxoris esau.
τῇ ἐδώμ. οὗτοι υἱοὶ βασεμμάθ, γυναικὸς ἠσαῦ.
hi āt filii elibemas: vxoris esau: dux
οὗτοι δὲ υἱοὶ ἐλιβεμὰς, γυναικὸς ἠσαῦ, ἡγεμὼν
ieul: dux ieglom: dux core. hi du-
ἰεοὺλ, ἡγεμὼν ἰεγλὸμ, ἡγεμὼν κορέ. οὗτοι ἡ-
ces elibemas. hi filii esau. et hi
γεμόνες ἐλιβεμάς. οὗτοι υἱοὶ ἠσαῦ. καὶ οὗτοι
duces eorū. hi sunt filii edō. hi
ἡγεμόνες αὐτῶν. οὗτοί εἰσιν υἱοὶ ἐδώμ. οὗτοι
āt filii seir horrei: hitātis
δὲ υἱοὶ σηεὶρ τοῦ χορραίου, τοῦ κατοικοῦντος
trā: lotan: sobal: sebegō: ana:
τὴν γῆν, λωτὰν, σωβὰλ, σεβεγὼν, ἀνὰ,
et deson: et asar: et rison. hi du-
καὶ δησὼν, καὶ ἀσὰρ, καὶ ῥισών. οὗτοι ἡγεμό-
ces chorrei: filii seir in tra e-
νες τοῦ χορραίου, τοῦ υἱοῦ σηεὶρ ἐν τῇ γῇ ἐ-
dō. fuerūt āt filii lotan: chorri: et e-
δώμ. ἐγένοντο δὲ υἱοὶ λωτὰν, χορρὶ, καὶ αἰ-
mā. soror āt lotan: thēna. hi āt filii
μάν. ἀδελφὴ δὲ λωτὰν, θαμνά. οὗτοι δὲ υἱοὶ
sobal: tolam: et manachath: et gebel:
σωβὰλ, τωλὰμ, καὶ μαναχὰθ, καὶ γεβὴλ,
sophā: et omā. et hi filii sebeō:
σωφὰν, καὶ ὠμάν. καὶ οὗτοι υἱοὶ σεβεγών,
ee: et enan. hic enan: q̄ inuenit ea-
αἰὲ, καὶ ἐνάν. οὗτος ἐνάν, ὃς εὗρε τὸν ἰα-
min in deserto: qn̄ inuenit subiugalia se-
μὶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτε εὗρε τὰ ὑποζύγια σε-
beon pr̄is sui. hi āt filii
βεγὼν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. οὗτοι δὲ υἱοὶ
enā. deson: et elibemath: filia e-
ἐνάν. δησὼν, καὶ ἐλιβεμὰ, θυγάτηρ ἐ-
nā. hi āt filii deson:
νάν. οὗτοι δὲ υἱοὶ δησών

Pritiua chal. Transla. Chal.

רְבַב filiorum esau: filij eliphaz primogeniti esau. dux themā: dux omar: dux sepho: dux cenez: dux chore: dux gatham: dux amalech. Hi duces eliphaz in terra edom: hi filij ada. Hi quoque filij rahuel filij esau: dux naath: dux zara: dux famma: dux meza. Hi duces rahuel in terra edom: isti filij basemath vxoris esau. Hi autem filij oolibama vxoris esau. dux iehus: dux ielom: dux chore. Hi duces oolibama filie ane vxoris esau. אֲנָת Isti sunt filij esau: et hi duces eorum: ipse est edom. Isti sunt filij seir horrei habitatores terre: lothan: et sobal: et sebeon: et ana: et dison: et eser: et disan. Hi duces horrei filij seir in terra edom. Fueruntque filij lothan: horri: et hemam. Soror autem lothan thamna. הֲוָה Et isti filij sobal: aluan et maneeth: et hebal: sephi et onam. אֲזַל Et hi filij sebeon: aya et ana. Iste est ana qui inuenit gigantes in solitudine: cum pasceret asinos sebeon patris sui. שְׁכַח דְּבַר Et hi filij ane: dison: et oolibama filia ane. Hi autem filij disan רְעָה

Interp. chal.

[אלין רברבי] בני עשו בני אליפז בוכרא דעשו רבא תימן רבא אומר רבא צפו רבא קנז: רבא
[קרח] רבא געתם רבא עמלק אלין רברבי אליפז בארעא דאדום אלין בני עדה:
[וא]לין בני רעואל בר עשו רבא נחת רבא זרח רבא שמה רבא מזה אלין רברבי רעואל
[בא]רעא דאדום אלין בני בשמת איתת עשו: ואלין בני אהליבמה איתת עשו רבא
[יעו]ש רבא יעלם רבא קרח אלין רברבי אהליבמה בת ענה איתת עשו: אלין בני עשו
[וא]לין רברביהון הוא אדום: אלין בני שעיר חוראה יתבי ארעא לוטן ושובל וצבעון
[וענ]ה: ודישון ואצר ודישן אלין רברבי חוראי בני שעיר בארעא דאדום: והוו בני
[לו]טן חורי והימם ואחתיה דלוטן תמנע: ואלין בני שובל עלון ומנחת ועיבל שפו
[וא]ונם: ואלין בני צבעון ואיה וענה הוא ענה דאשכח ית גבריא במדברא כד הוה
[רע]י ית חמריא לצבעון אבוהי: ואלין בני ענה דישן ואהליבמה בת ענה: ואלין
[ב]ני דישן

abada: et asba: et iethrā: et charrā. hi aūt filii
ἀβαδά, καὶ ἀσβάν, καὶ ἰεθράν, καὶ χαρράν. οὗτοι δὲ υἱοὶ
asar. balaā: et zucā: et iuchā. hi aūt filii re
ἀσάρ, βαλαάμ, καὶ ζουκάμ, καὶ ἰουκάμ. οὗτοι δὲ υἱοὶ ῥε
son: os: et arrā. hi duces chorri. dux lo
σών, ὢς, καὶ ἀρράν. οὗτοι ἡγεμόνες χορρί. ἡγεμὼν λω
tā: dux sobal: dux sebegō: dux ana:
τάν, ἡγεμὼν σωβάλ, ἡγεμὼν σεβεγών, ἡγεμὼν ἀνά,
dux deson: dux asar: dux reson. hi du
ἡγεμὼν δησών, ἡγεμὼν ἀσάρ, ἡγεμὼν ῥησών. οὗτοι ἡγε
ces chorri: in ducatib⁹ suis infra edō. et
μόνες χορρί, ἐν ταῖς ἡγεμονίαις αὐτῶν ἐν γῇ ἐδώμ. καὶ
hi reges q̄ regnauerūt in edō: anteq̄
οὗτοι οἱ βασιλεῖς οἱ βασιλεύσαντες ἐν ἐδώμ, πρὸ τοῦ
regnaret rex in israel. et regnauit
βασιλεῦσαι βασιλέα ἐν ἰσραήλ. καὶ ἐβασίλευσεν
in edō: balac fili⁹ beor. et nomē ciuitati ei⁹:
ἐν ἐδώμ, βαλὰκ υἱὸς βεώρ. καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐ
denaba. mortu⁹ ē aūt balac: et regnauit
τοῦ, δενναβά. ἀπέθανε δὲ βαλάκ, καὶ ἐβασίλευσεν
p̄ eo: iobab fili⁹ zara de bosorra. mortu⁹ ē
ἀντ᾽ αὐτοῦ, ἰωβὰβ υἱὸς ζαρὰ ἐκ βοσόρρας. ἀπέθανε
aūt iobab: et regnauit p̄ eo: asom: de
D δὲ ἰωβάβ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ, ἀσώμ, ἐκ τῆς
terra themanoꝝ: mortu⁹ ē aūt asō: et regnauit pro
γῆς θαιμανῶν. ἀπέθανε δὲ ἀσώμ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽
eo: adad: fili⁹ barad: q̄ percussit madiā in
αὐτοῦ, ἀδάδ, υἱὸς βαράδ, ὁ ἐκκόψας μαδιὰμ ἐν τῷ
cāpo moab. et nomē ciuitati eius: gethē. mortu⁹
πεδίῳ μωάβ. καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ, γεθθέμ. ἀπέθα
est aūt adad: et regnauit p̄ eo: samaa de
νε δὲ ἀδάδ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ, σαμαὰ ἐκ
masecca. mortu⁹ ē aūt samaa: et regnauit pro
μασεκκᾶς. ἀπέθανε δὲ σαμαά, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽
eo: saul de rooboth q̄ apō fluuiū. mor
αὐτοῦ, σαοὺλ ἐκ ῥοωβὼθ τῆς παρὰ ποταμόν. ἀπέθα
tu⁹ ē aūt saul: et regnauit p̄ eo balenō:
νε δὲ σαούλ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ βαλαεννών,
fili⁹ achobor. mortu⁹ ē aūt balenō: fili⁹ acobor.
υἱὸς ἀχοβώρ. ἀπέθανε δὲ βαλαεννών, υἱὸς ἀχοβώρ.
et regnauit p̄ eo arath: fili⁹ barad.
καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ ἀράδ, υἱὸς βαράδ.
et nomē ciuitati eius phogor. nomē vero
καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ φογώρ. ὄνομα τῇ γυ
ri eius methebeel: filia matraith: filii me
ναικὶ αὐτοῦ μετεβεήλ, θυγάτηρ ματραίθ, υἱοῦ με
zoob. hec nōia ducū esau: in
ζοόβ. ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἡγεμόνων ἠσαῦ, ἐν ταῖς
tribubus eoꝝ: sm̄ locū eoꝝ: in regionibus
φυλαῖς αὐτῶν, κατὰ τόπον αὐτῶν, ἐν ταῖς χώραις αὐ
eoꝝ: et in gētibus eoꝝ. dux thāna: dux
τῶν, καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν. ἡγεμὼν θαμνά, ἡγε
gola: dux iether:
μὼν γωλά, ἡγεμὼν ἰεθέρ,

amdā & iesbā & iethrā & charā. Hi quoq̄ filii eser balaan & zeuan & achan. Habuit autem filios disan: hus & aran. Hi duces horreorū: dux lothā: dux sobal: dux sebeō: dux ana: dux dison: dux eser: dux disan. Isti duces horreorū q imperauerunt in terra seir. Reges aūt qui regnauerunt in terra edom: anteq̄ haberent regem filii israel: fuerūt hi. Balach filius beor: nomēq̄ vrbis eius denaba. Mortuus ē aūt balach & regnauit pro eo iobab filius zare de bosra. Cūq̄ mortuus esset iobab: regnauit pro eo husan de terra themāorū. Hoc quoq̄ mortuo regnauit p̄ eo adad filius badadi: qui pcussit madiā ī regione moab. & nomen vrbis eius auith. Cūq̄ mortuus eēt adad: regnauit pro eo semla de masrecha. Hoc quoq̄ mortuo: regnauit p̄ eo saul de fluuio roboth. Cumq̄ & hic obiisset: successit in regnum balanā filius achobor. Isto quoq̄ mortuo: regnauit pro eo adad: nomenq̄ vrbis eius phou. Et appellabatur vxor eius meezabel filia matreth filie mizaab. Hec ergo nomina ducum esau in cognationibus & locis & vocabulis suis. dux thamna. dux alua: dux ietheth:

חֶמְדָּן וְאֶשְׁבָּן וְיִתְרָן וּכְרָן׃ אֵלֶּה בְּנֵי
אֵצֶר בִּלְהָן וְזַעֲוָן וַעֲקָן׃ אֵלֶּה בְנֵי
דִישָׁן עוּץ וַאֲרָן׃ אֵלֶּה אַלּוּפֵי
הַחֹרִי אַלּוּף לוֹטָן אַלּוּף שׁוֹבָל
אַלּוּף צִבְעוֹן אַלּוּף עֲנָה׃ אַלּוּף דִּשֹׁן
אַלּוּף אֵצֶר אַלּוּף דִּישָׁן אֵלֶּה
אַלּוּפֵי הַחֹרִי לְאַלֻּפֵיהֶם בְּאֶרֶץ
שֵׂעִיר׃ וְאֵלֶּה הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ
בְּאֶרֶץ אֱדוֹם לִפְנֵי מְלָךְ מֶלֶךְ לִבְנֵי
יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּמְלֹךְ בֶּאֱדוֹם בֶּלַע בֶּן — מלך
בְּעוֹר וְשֵׁם עִירוֹ דִּנְהָבָה׃ וַיָּמָת — מות
בֶּלַע וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו יוֹבָב בֶּן זֶרַח
מִבָּצְרָה׃ וַיָּמָת יוֹבָב וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו
חֻשָׁם מֵאֶרֶץ הַתֵּימָנִי׃ וַיָּמָת חֻשָׁם
וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו הֲדַד בֶּן בְּדַד הַמַּכֶּה — נכה
אֶת מִדְיָן בִּשְׂדֵה מוֹאָב וְשֵׁם עִירוֹ
עֲוִית׃ וַיָּמָת הֲדָד וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו
שַׂמְלָה מִמַּשְׂרֵקָה׃ וַיָּמָת שַׂמְלָה
וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו שָׁאוּל מֵרְחֹבוֹת
הַנָּהָר׃ וַיָּמָת שָׁאוּל וַיִּמְלֹךְ
תַּחְתָּיו בַּעַל חָנָן בֶּן עַכְבּוֹר׃ וַיָּמָת
בַּעַל חָנָן בֶּן עַכְבּוֹר וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו — מלך
הֲדַר וְשֵׁם עִירוֹ פָּעוּ וְשֵׁם
אִשְׁתּוֹ מְהֵיטַבְאֵל בַּת מַטְרֵד בַּת מֵי
זָהָב׃ וְאֵלֶּה שְׁמוֹת אַלּוּפֵי עֵשָׂו
לְמִשְׁפְּחֹתָם לִמְקֹמֹתָם בִּשְׁמֹתָם — שפח קום
אַלּוּף תִּמְנָע אַלּוּף עַלְוָה אַלּוּף יְתֵת׃

Transla. Chal.

חֶמְדָּן וְאֶשְׁבָּן וְיִתְרָן וּכְרָן׃ אִלֵּין בְּנֵי אֵצֶר בִּלְהָן וְזַעֲוָן וַעֲקָן׃ אִלֵּין בְּנֵי דִישָׁן עוּץ וַאֲרָן׃
אִלֵּין רַבְרְבֵי חוֹרָאֵי רַבָּא לוֹטָן רַבָּא שׁוֹבָל רַבָּא צִבְעוֹן רַבָּא עֲנָה׃ רַבָּא דִישׁוֹן רַבָּא
אֵצֶר רַבָּא דִישָׁן אִלֵּין רַבְרְבֵי חוֹרָאֵי לְרַבְרְבָנֵיהוֹן בְּאַרְעָא דְשֵׂעִיר׃ וְאִלֵּין מַלְכַיָּא
דִּמְלַכוּ בְּאַרְעָא דֶאֱדוֹם קֳדָם דִּמְלַךְ מַלְכָּא לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וּמְלַךְ בֶּאֱדוֹם בֶּלַע בַּר בְּעוֹר
וְשׁוּם קַרְתֵּיהּ דִּנְהָבָה׃ וּמִית בֶּלַע וּמְלַךְ תְּחוֹתוֹהִי יוֹבָב בַּר זֶרַח מִבָּצְרָה׃ וּמִית יוֹבָב
וּמְלַךְ תְּחוֹתוֹהִי חוּשָׁם מֵאַרְעָא דָרוֹמָא׃ וּמִית חוּשָׁם וּמְלַךְ תְּחוֹתוֹהִי הֲדַד בַּר בְּדַד דִּקְטַל
יָת מִדְיָן בַּחֲקַלֵי מוֹאָב וְשׁוּם קַרְתֵּיהּ עֲוִית׃ וּמִית הֲדַד וּמְלַךְ תְּחוֹתוֹהִי שַׂמְלָה
מִמַּשְׂרֵקָה׃ וּמִית שַׂמְלָה וּמְלַךְ תְּחוֹתוֹהִי שָׁאוּל מֵרְחוֹבוֹת דְּעַל פְּרָת׃ וּמִית שָׁאוּל וּמְלַךְ
תְּחוֹתוֹהִי בַּעַל חָנָן בַּר עַכְבּוֹר׃ וּמִית בַּעַל חָנָן בַּר עַכְבּוֹר וּמְלַךְ תְּחוֹתוֹהִי הֲדַר וְשׁוּם קַרְתֵּיהּ
פָּעוּ וְשׁוּם אִתְּתֵיהּ מְהֵיטַבְאֵל בַּת מַטְרֵד בַּת מַצְרִיף דַּהֲבָא׃ וְאִלֵּין שְׁמָהַת רַבְרְבֵי
עֵשָׂו לְזַרְעֲיָתְהוֹן לְאַתְרֵיהוֹן בִּשְׁמָהָתְהוֹן רַבָּא תִמְנַע רַבָּא עַלְוָה רַבָּא יְתֵת׃

Interp̄. chal.

amdan: et eschan et iethran et charā. Isti sunt filii eser balan et zaauan et achan. Hi sunt filii disan: hus: et aran. Isti sunt duces horrei. Dux lotan: dux sobal: dux sebeon: dux ana: dux dison: dux eser: dux disan. Isti duces horreoꝝ sm̄ principatus eoꝝ in terra seir. Et isti sunt reges qui regnauerūt in terra edom: antequā regnaret rex in filiis israel. Regnauit aūt in edom bale fili⁹ beor: et nomen ciuitatis eius denaba. Mortuus est aūt bale: et regnauit pro eo iobab filius zare de bosra. Mortuus est autē iobab: et regnauit pro eo husam de terra australi. Mortuusq̄ ē husā: et regnauit pro eo hadad filius bedad: qui interfecit madian in campestribus moab: et nomen vrbis eius auith. Mortuusq̄ ē hadad: et regnauit pro eo semla de masrecha. Mortuusq̄ est semla: et regnauit pro eo saul de rooboth: que est iuxta euphratē. Mortuusq̄ est saul: et regnauit pro eo baalanā filius achobor. Mortuusq̄ est baalanā filius achobor: et regnauit p̄ eo adar: et nomen vrbis eius phou: et nomen vxoris eius mehetabel filia mathreth: filia aurificis. Et hec sunt nomina principū esau sm̄ cognatiōes eoꝝ per loca eoꝝ in noībus suis: dux thamna: dux alua: dux iethet:

Primitiua chal.

רבב
קרה מות
קטל
אנת צרך

אַלּוּף אָהֳלִיבָמָה אַלּוּף אֵלָה אַלּוּף
פִּינֹן: אַלּוּף קְנַז אַלּוּף תֵּימָן אַלּוּף
מִבְצָר: אַלּוּף מַגְדִּיאֵל אַלּוּף עִירָם
יָשַׁב אֵלֶּה אַלּוּפֵי אֱדוֹם לְמֹשְׁבֹתָם ···
בְּאֶרֶץ אֲחֻזָּתָם הוּא עֵשָׂו אֲבִי אֱדוֹם:
גּוּר וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מְגוּרֵי אָבִיו ··
יָלַד בְּאֶרֶץ כְּנָעַן: אֵלֶּה תֹּלְדוֹת יַעֲקֹב
Cap.xxxvij. יוֹסֵף בֶּן שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה
הָיָה רֹעֶה אֶת אֶחָיו בַּצֹּאן וְהוּא ·
נַעַר אֶת בְּנֵי בִלְהָה וְאֶת בְּנֵי ···
נָשָׁה בּוֹא זִלְפָּה נְשֵׁי אָבִיו וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת ··
דָּבַב רָעַע דִּבָּתָם רָעָה אֶל אֲבִיהֶם: וְיִשְׂרָאֵל
אָהַב אֶת יוֹסֵף מִכָּל בָּנָיו כִּי בֶן ··
זְקֻנִים הוּא לוֹ וְעָשָׂה לוֹ כְּתֹנֶת ··
פָּסַס רָאָה פַּסִּים: וַיִּרְאוּ אֶחָיו כִּי אֹתוֹ אָהַב
שָׂנֵא אֲבִיהֶם מִכָּל אֶחָיו וַיִּשְׂנְאוּ אֹתוֹ
חָלַם וְלֹא יָכְלוּ דַּבְּרוֹ לְשָׁלֹם: וַיַּחֲלֹם ··
נָגַד יָסַף יוֹסֵף חֲלוֹם וַיַּגֵּד לְאֶחָיו וַיּוֹסִפוּ ··
עוֹד שְׂנֹא אֹתוֹ: וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם ··
שִׁמְעוּ נָא הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חָלָמְתִּי
אָלַם וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ מְאַלְּמִים אֲלֻמִּים ··
קוּם בְּתוֹךְ הַשָּׂדֶה וְהִנֵּה קָמָה אֲלֻמָּתִי ·
צָבַב סָבַב וְגַם נִצָּבָה וְהִנֵּה תְסֻבֶּינָה ·····
שָׁחָה אֲלֻמֹּתֵיכֶם וַתִּשְׁתַּחֲוֶיןָ לַאֲלֻמָּתִי: ·
מָלַךְ וַיֹּאמְרוּ לוֹ אֶחָיו הֲמָלֹךְ תִּמְלֹךְ עָלֵינוּ
מָשַׁל אִם מָשׁוֹל תִּמְשֹׁל בָּנוּ וַיּוֹסִפוּ ··
עוֹד שְׂנֹא אֹתוֹ עַל חֲלֹמֹתָיו ···

Trāsla. B. Hiero.

dux oolibama. dux ela. dux phinon. dux cenez. dux theman. dux mabsar. dux Mabdiel dux hiram. Hi duces edom habitantes in terra imperii sui: ipse est esau pater idumeorum. Habitauit aūt iacob in terra chanaā in q̄ pr̄ suus pegrinatus ē. & he sunt gn̄atiões ei⁹

Ioseph cū Cap.37. sedecim eēt ānorū: pascebat gregē cū fratribus suis adhuc puer. & erat cum filiis bale & zelphe vxorū patris sui. accusauitq; frēs suos apud patrē crimie pessimo. Israel autem diligebat ioseph super oēs filios suos: eo q̄ in senectute gēuisset eū: feci tq; ei tunicam polymitā. Vidētes aūt fratres eius q̄ a pr̄e plus cūctis filiis amaretur: oderant eum nec poterant ei quicq̄ pacifice loqui. Accidit quoq; vt visū sōniū referret frib⁹ suis: q̄ cā maioris odii seminariū fuit. Dixitq; ioseph fr̄ibus suis. Audite sōniū meū quod vidi. Putabā nos ligare manipulos in agro: & q̄si cōsurgere manipulum meum & stare: vestrosq; manipulos circumstantes adorare manipulum meum. Rn̄derūt fratres eius. Nunquid rex noster eris? aut subiiciemur ditioni tue? Hec ergo causa somniorum

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

dux elibemas: dux olas: dux phinō: dux
ἡγεμὼν ἐλιβεμᾶς, ἡγεμὼν ἠλᾶς, ἡγεμὼν φινῶν, ἡγεμὼν
cenes: dux themā: dux masar: dux mage
κενές. ἡγεμὼν θεμάν, ἡγεμὼν μαζὰρ, ἡγεμὼν μαγεδι-
diel: dux zaphoin. hi duces edom: in edi
ήλ, ἡγεμὼν ζαφωίν. οὗτοι ἡγεμόνες ἐδώμ, ἐν ταῖς κα-
ficatis in terra possessionis eorū. hic
τῳκοδομημέναις ἐν τῇ γῇ τῆς κτήσεως αὐτῶν. οὗτος
esau pater edom. habitauit āt iacob in terra: vbi ha
ἡσαῦ πατὴρ ἐδώμ. κατῴκει δὲ ἰακὼβ ἐν τῇ γῇ, οὗ πα-
bitauit pr̄ eius in tra chanaā. he gn̄ra
ρῴκησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐν γῇ χαναάν. αὗται αἱ γενέ-
tiões iacob.
σεις ἰακώβ. Ca.37.

Ioseph decē et septē ānoȝ erat: pascēs cū
ἰωσὴφ δεκαεπτὰ ἐτῶν ἦν, ποιμαίνων μετὰ τῶν A
fratribus suis oues pr̄is sui: existēs iuuenis
ἀδελφῶν αὐτοῦ τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὢν νέος,
cū filijs balle: et cū filijs zelphe:
μετὰ τῶν υἱῶν βαλλᾶς, καὶ μετὰ τῶν υἱῶν ζελφᾶς,
vxorū pr̄is sui. attulit āt ioseph vituperiū
τῶν γυναικῶν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. κατήνεγκε δὲ ἰωσὴφ ψόγον
malū ad israel pr̄eȝ suū. iacob āt diligebat
πονηρὸν πρὸς ἰσραὴλ τὸν πατέρα αὐτοῦ. ἰακὼβ δὲ ἠγάπα
ioseph pter oēs filios ei⁹. q̄a fili⁹ se-
τὸν ἰωσὴφ παρὰ πάντας τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ. ὅτι υἱὸς γή-
nectutis erat ei. fecit āt ei tunicā variā. vi-
ρους ἦν αὐτῷ. ἐποίησε δὲ αὐτῷ χιτῶνα ποικίλον. ἰ-
dētes āt fratres eius: q̄ eū amat pr̄ ex
δόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ὅτι αὐτὸν φιλεῖ ὁ πατὴρ ἐκ
oībus filijs eius:: oderūt eū fratres
πάντων τῶν υἱῶν αὐτοῦ, ἐμίσησαν αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ
eius: et nō poterāt loqui illi nihil pacificū.
αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐδύναντο λαλεῖν αὐτῷ οὐδὲν εἰρηνικόν.
somnians āt ioseph somniū: nūciauit illud
ἐνυπνιασθεὶς δὲ ἰωσὴφ ἐνύπνιον, ἀπήγγειλεν αὐτὸ
fratribus suis. et ait illis: audite
τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, ἀκούσατε τοῦ
somniū hoc q̄d somniaui. putabā vos li-
ἐνυπνίου τούτου οὗ ἐνυπνιάσθην. ᾤμην ὑμᾶς δεσ-
gare manipulos in medio agro: et surrexit
μεύειν δράγματα ἐν μέσῳ τῷ πεδίῳ, καὶ ἀνέστη τὸ
me⁹ manipul⁹: et erect⁹ ē: cōuersi āt
ἐμὸν δράγμα, καὶ ὠρθώθη, περιστραφέντα δὲ τὰ
manipuli vr̄i: adorauerūt meū manipulū.
δράγματα ὑμῶν, προσεκύνησαν τὸ ἐμὸν δράγμα. B
dixerūt āt illi fratres eius: nunq̄d re-
εἶπον δὲ αὐτῷ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, μὴ βασι-
gnās regnabis sup nos: aut dominās domina-
λεύων βασιλεύσεις ἐφ᾽ ἡμᾶς, ἢ κυριεύων κυριεύ-
beris nobis? et addiderūt adhuc odio habere eū pro-
σεις ἡμῶν; καὶ προσέθεντο ἔτι μισεῖν αὐτὸν ἕν-
pter somnia eius:
εκεν τῶν ἐνυπνίων αὐτοῦ,

Pritiua chal. Transla. Chal.

dux oolibama: dux ela: dux phinō: dux cenez: dux theman: dux mabsar: dux magdihel: dux hirā. Hi duces edō in habitationibus suis in terra possessionis eorum: ipse est esau pater idumeoȝ. Habitauit autē iacob in terra habitationis patris sui in terra chanaā. He sunt generationes iacob. Cap.37.

Ioseph filius erat decem ⁊ septē annoȝ quando pascebat oues cū fratribus suis: et ipse nutriebatur cum filijs bale ⁊ cum filijs zelphe vxoȝ patris sui. Et adduxit ioseph accusationē eoȝ malam ad patrem suū. Israel autē diligebat ioseph plusq̄ vniuersos filios suos: quoniā filius sapiens erat ei. Fecitq; ei tunicam polymitam: et viderūt fratres eius q̄ diligeret eum pater suus plusq̄ oēs fratres eius: ⁊ oderunt eum: ⁊ nolebant loqui pacifice cū eo. Et somniauit ioseph somniū: ⁊ narrauit fratribus suis: ⁊ addiderūt amplius odio habere eū. Et ait eis. Audite obsecro somnium hoc quod somniaui: ecce ligabamus manipulos in medio agri: et ecce stabat manipulus meus: ⁊ etiam erigebatur: ⁊ ecce circundabant eum manipuli vestri: ⁊ adorabant manipulum meum. Et dixerunt ei fratres sui. Nunquid regnare existimas super nos? aut dominari putas nostri? Et addiderūt amplius odio habere eum propter somnia sua:

יְתֵב חֲסַן
יְתֵב יְלַד
שְׁנָה רְעָה עָאן
רְבַב נְשָׁה אֲתָא
פְּסַס חֲזָא סְנָא
צְבַע חֲזָה יְסַף
סְנָא אֲמַר קוּם
זְקַף סְחַר
הַמְלַךְ שְׁלַט

Interp. chal.

רַבָּא אָהֳלִיבָמָה רַבָּא אֵלָה רַבָּא פִינֹן: רַבָּא קְנַז רַבָּא תֵימָן רַבָּא מִבְצָר: רַבָּא מַגְדִּיאֵל
רַבָּא עִירָם אִלֵּין רַבְרְבֵי אֱדוֹם לְמוֹתְבָנֵיהוֹן בַּאֲרַע אַחְסַנְתְּהוֹן הוּא עֵשָׂו אֲבוּהִי דֶאֱדוֹם:
וִיתֵיב יַעֲקֹב בַּאֲרַע תּוֹתָבוּת אֲבוּהִי בְּאַרְעָא דִכְנָעַן: אִלֵּין תּוֹלְדָת יַעֲקֹב
יוֹסֵף בַּר שְׁבַע עַשְׂרֵי שְׁנִין כַּד הֲוָה רָעֵי עִם אֲחוֹהִי בְּעָנָא וְהוּא Ca.xxxvij.
מִתְרַבֵּי עִם בְּנֵי בִלְהָה וְעִם בְּנֵי זִלְפָּה נְשֵׁי אֲבוּהִי וְאַיְתִי יוֹסֵף יָת טִיבְהוֹן בִּישָׁא לְוָת
אֲבוּהוֹן: וְיִשְׂרָאֵל רְחִים יָת יוֹסֵף מִכָּל בְּנוֹהִי אֲרֵי בַר חַכִּים הוּא לֵיהּ וַעֲבַד לֵיהּ כִּתּוּנָא
דְפַסֵּי: וַחֲזוֹ אֲחוֹהִי אֲרֵי יָתֵיהּ רְחִים אֲבוּהוֹן מִכָּל אֲחוֹהִי וּסְנוֹ יָתֵיהּ וְלָא צְבַן לְמַלָּלָא
עִמֵּיהּ שְׁלָם: וַחֲלַם יוֹסֵף חֶלְמָא וְחַוִּי לַאֲחוֹהִי וְאוֹסִיפוּ עוֹד לְמִסְנֵי יָתֵיהּ: וַאֲמַר לְהוֹן
שְׁמַעוּ כְעַן חֶלְמָא הָדֵין דַּחֲלָמִית: וְהָא אֲנַחְנָא מְאַסְּרִין אֱסָרִין בְּגוֹ חַקְלָא וְהָא קָמַת
אֱסָרְתִּי וְאַף אִזְדְּקִיפַת וְהָא מַסְחֲרָן אֱסָרָתְכוֹן וּסְגִדָן לְאֱסָרְתִּי: וַאֲמַרוּ לֵיהּ אֲחוֹהִי
הֲמַלְכָּא אַתְּ סָבַר לְמִמְלַךְ עֲלַנָא אוֹ שׁוּלְטָן אַתְּ סָבַר לְמִשְׁלַט בָּנָא וְאוֹסִיפוּ עוֹד
לְמִסְנֵי יָתֵיהּ עַל חֶלְמוֹהִי

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp.latina.

et ppter verba eius. vidit ãt somniũ alte
καὶ ἕνεκεν τῶν ῥημάτων αὐτοῦ. εἶδε δὲ ἐνύπνιον ἕτε
rũ: et narrauit illud pri suo: et fratri
ρον, καὶ διηγήσατο αὐτὸ τῷ πατρὶ αὐτοῦ, καὶ τοῖς ἀδελ
bus suis. et dixit: ecce somniaui somniũ
φοῖς αὐτοῦ. καὶ εἶπεν, ἰδοὺ ἐνυπνιασάμην ἐνύπνιον
alterũ. sicut sol et luna et vndecim stelle
ἕτερον. ὥσπερ ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη καὶ ἕνδεκα ἀστέρες
adorabãt me. et increpauit eũ pater
προσεκύνουν με. καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ πατὴρ
suus: et dixit ei. qd somniũ hoc: qd
αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ. τί τὸ ἐνύπνιον τοῦτο, ὃ
somniasti. numqd venientes veniemus ego q̃ et
ἐνυπνιάσθης. ἆρά γε ἐλθόντες ἐλευσόμεθα ἐγώ τε καὶ
mater tua et fratres tui ad adorandũ te
ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου προσκυνῆσαί σοι
sup terrã: inuiderũt ãt ei fratres eius.
ἐπὶ τὴν γῆν; ἐζήλωσαν δὲ αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐ
at pater eius seruauit verbũ. abie
τοῦ. ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ διετήρησε τὸ ῥῆμα. ἐπορεύ
rũt ãt fratres eius pascere oues
θησαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ βόσκειν τὰ πρόβατα
patris sui in sychem. et dixit israel
τοῦ πατρὸς αὐτῶν εἰς συχέμ. καὶ εἶπεν ἰσραὴλ
ad ioseph: nõ fratres tui pascunt in
πρὸς ἰωσήφ, οὐχ οἱ ἀδελφοί σου ποιμαίνουσιν εἰς
sychem? veni mittam te ad eos. dixit ãt
συχέμ; δεῦρο ἀποστείλω σε πρὸς αὐτούς. εἶπε δὲ
ei ecce ego. ait ãt illi israel: vadens
αὐτῷ, ἰδοὺ ἐγώ. εἶπε δὲ αὐτῷ ἰσραήλ, πορευθεὶς
vide: si sani sunt fratres tui: et oues
ἴδε, εἰ ὑγιαίνουσιν οἱ ἀδελφοί σου, καὶ τὰ πρόβα
et nũcia mihi. et misit eũ ex
τα, καὶ ἀπάγγειλόν μοι. καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν ἐκ
valle chebron. et venit in sychem. et
τῆς κοιλάδος τῆς χεβρών. καὶ ἦλθεν εἰς συχέμ. καὶ
inuenit eũ hõ errãtẽ in agro.
εὗρεν αὐτὸν ἄνθρωπος πλανώμενον ἐν τῷ πεδίῳ.
interrogauit ãt eũ hõ: qd q̃ris? ille ãt dixit:
ἠρώτησε δὲ αὐτὸν ὁ ἄνθρωπος, τί ζητεῖς; ὁ δὲ εἶπε, τοὺς
fratres meos q̃ro: nũcia mihi vbi pas
ἀδελφούς μου ζητῶ, ἀπάγγειλόν μοι ποῦ βόσκου
cũt. dixit ãt ei hõ: recesserũt hinc.
σι. εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ ἄνθρωπος, ἀπήρκασιν ἐντεῦ
audiui enĩ eos dicẽtes: eamus in
θεν. ἤκουσα γὰρ αὐτῶν λεγόντων, πορευθῶμεν εἰς
dothaim. et abijt ioseph post fra
δωθαείμ. καὶ ἐπορεύθη ἰωσὴφ κατόπισθεν τῶν ἀ
tres suos. et inuenit eos in dothaim. puide
δελφῶν αὐτοῦ. καὶ εὗρεν αὐτοὺς ἐν δωθαείμ. προεῖ
rũt ãt eũ a lõge: antequã appropinq̃ret ipse
δον δὲ αὐτὸν μακρόθεν, πρὸ τοῦ ἐγγίσαι αὐτὸν
ad eos. et malignati sunt
πρὸς αὐτούς. καὶ ἐπονηρεύοντο τοῦ

Trãsla.B.Hiero.

atq; sermonũ inuidie & odij fomitẽ ministrauit. Aliud quoq; vidit sõniũ: qd narrans fratribus ait. Vidi per somnium quasi solem & lunam & stellas vndecim adorare me. Quod cũ patri suo & fribus retulisset: icrepauit eũ pr suus: & dixit. Quid sibi vult hoc somniũ qd vidisti? Nũ ego & mater tua & fratres tui adorabimus te sup terram? Inuidebant ei igitur fratres sui: pater vero rẽ tacitus cõsiderabat. Cũq; frẽs illius in pascẽdis gregibus patris morarentur in sichẽ: dixit ad eũ israel. Fratres tui pascunt oues in sichimis. veni mittam te ad eos. Quo respondẽte presto sum: ait. Vade & vide si cũcta psp̃era sint erga fratres tuos & pecora: & renũcia mihi qd agatur. Missus de valle hebron venit in sichem. Inuenitq; eum vir errantẽ in agro: & interrogauit qd quereret. At ille respõdit. Fratres meos q̃ro. Indica mihi vbi pascant greges. Dixitq; ei vir. Recesserũt de loco isto: audiui aũt eos dicẽtes. Eamus in dothaim. Perrexit itaq; ioseph post frẽs suos: & inuenit eos in dothaim. Qui cũ vidissent eũ procul: ãteq; accederet ad eos: cogitauerunt illũ

Ter.Heb. Gen. Ca.xxxvij.

	Primitiua.heb.
ועל דבריו: ויחלם עוד חלום	
אחר, ויספר אתו לאחיו, ויאמר	ספר
הנה חלמתי חלום עוד, והנה	
השמש והירח ואחד עשר	
כוכבים משתחוים לי: ויספר אל	כבב
אביו ואל אחיו, ויגער בו אביו	גער
ויאמר לו, מה החלום הזה אשר	
חלמת, הבוא נבוא אני ואמך	
ואחיך להשתחות לך ארצה:	שחה
ויקנאו בו אחיו, ואביו שמר את	
הדבר: וילכו אחיו לרעות את	רעה
צאן אביהם בשכם: ויאמר	
ישראל אל יוסף, הלוא אחיך	
רעים בשכם, לכה ואשלחך	רעה הלך שלח
אליהם, ויאמר לו הנני: ויאמר	
לו לך נא ראה את שלום אחיך	שלם
ואת שלום הצאן והשבני דבר,	שוב
וישלחהו מעמק חברון ויבא	בוא
שכמה: וימצאהו איש והנה תעה	מצא
בשדה, וישאלהו האיש לאמר	שאל
מה תבקש: ויאמר את אחי אנכי	בקש
מבקש, הגידה נא לי איפה הם	נגד
רעים: ויאמר האיש נסעו מזה,	
כי שמעתי אמרים נלכה דתינה,	הלך
וילך יוסף אחר אחיו וימצאם	
בדתן: ויראו אתו מרחק, ובטרם	ראה
יקרב אליהם, ויתנכלו אתו	נכל

Interp.chal.

ועל פתגמוהי: וחלם עוד חלמא אחרי, ואשתעי יתיה לאחוהי, ואמר הא חלמית חלמא
עוד והא שמשא וסיהרא וחד עשר כוכביא סגדין לי: ואשתעי לאבוהי ולאחוהי, ונזף ביה
אבוהי ואמר ליה מה חלמא הדין דחלמתא המיתא ניתי אנא ואמך ואחך למסגד לך
על ארעא: וקניאו ביה אחוהי, ואבוהי נטר ית פתגמא: ואזלו אחוהי למרעי ית ענא
דאבוהון בשכם: ואמר ישראל ליוסף הלא אחך רען בשכם איתא ואשלחנך לותהון,
ואמר ליה הא אנא: ואמר ליה איזיל כען חזי ית שלמא דאחך וית שלמא דענא
ואתיבני פתגמא, ושלחיה ממישר חברון ואתא לשכם: ואשכחיה גברא והא טעי
בחקלא, ושאליה גברא למימר מה את בעי: ואמר ית אחי אנא בעי, חוי כען לי איכא
אינון רען: ואמר גברא נטלו מכא, ארי שמעית דאמרין נזיל לדתן, ואזל יוסף בתר
אחוהי ואשכחנון בדתן: וחזו יתיה מרחיק, ועד לא קריב לותהון, וחשיבו עלוהי

Transla.Chal.

et propter verba eius. Somniauitq; iterum somniũ aliud: et narrauit cum fratribus suis: et ait. Ecce somniaui iterũ somniũ: et ecce sol et luna et vndecim stelle adorabant me. Et narrauit patri suo et fribus suis: increpauitq; eũ pater suus: et ait. Quid est somniũ hoc qd somniasti: numqd venientes veniemus ego et mater tua et fratres tui et adorabimus te sup terrã. Inuiderũt q; ei fratres sui: et pr eius cõseruabat verbũ. Et abierunt frẽs eius ad pascendas oues pris sui in sichem. Et dixit israel ad ioseph. Ecce frẽs tui pascũt oues in sichem: veni et mittã te ad eos. et dixit ei. Ecce ego. et ait ei. Vade obsecro nũc vide pacẽ fratrũ tuorũ: et pacẽ ouiũ: et redde mihi rñsum. Misitq; eũ de valle hebrõ: et venit i sichẽ. Inuenitq; eũ vir: et aberrabat in agro et interrogauit eũ vir dicẽs. Quid q̃ris? Et dixit frẽs meos ego quero: indica obsecro mihi vbi ipsi pascãt? Et ait vir. Profecti sunt hinc: qm audiui illos dicẽtes eamus in dothan: et abijt ioseph post frẽs suos: et inuenit eos in dothan. Et viderunt eum a longe: et antequã appropiquaret ad eos cogitauerũt contra illũ

Primitiua chal.

שעה
אתא סגד
רעה עאן
רעה שלח
חזא
תוב שרא שכח
טעה אמר בעה
חוה רעה אזל
שכח חזא

Ter. Heb.

להמיתו: ויאמרו איש אל אחיו
הנה בעל החלמות הלזה בא:
ועתה לכו ונהרגהו ונשלכהו באחד
הברות ואמרנו חיה רעה אכלתהו
ונראה מה יהיו חלמתיו: וישמע
ראובן ויצלהו מידם ויאמר לא
נכנו נפש: ויאמר אלהם ראובן
אל תשפכו דם השליכו אתו
אל הבור הזה אשר במדבר ויד
אל תשלחו בו למען הציל אתו
מידם להשיבו אל אביו: ויהי
כאשר בא יוסף אל אחיו
ויפשיטו את יוסף את כתנתו את
כתנת הפסים אשר עליו: ויקחהו
וישלכו אתו הברה והבור רק
אין בו מים: וישבו לאכל לחם
וישאו עיניהם ויראו והנה ארחת
ישמעאלים באה מגלעד וגמליהם
נשאים נכאת וצרי ולט הולכים
להוריד מצרימה: ויאמר יהודה
אל אחיו מה בצע כי נהרג את
אחינו וכסינו את דמו: לכו
ונמכרנו לישמעאלים וידנו אל
תהי בו כי אחינו בשרנו הוא
וישמעו אחיו: ויעברו אנשים
מדינים סחרים וימשכו ויעלו
את יוסף מן הבור וימכרו את

Primitiua heb.

מות · ראה · ילך הרג שלך · רוע · ראה היה שמע · נצל · נכה · שפך · דבר · שלח · שוב היה · בוא · פשט · פסס לקח · ריק · נשא ראה · בוא · נכת צרה הלך · ירד · הרג · כסה ילך · מכר · היה · שמע עבר · משך עלה

Trāsla. B. Hiero.

occidere: & mutuo loquebantur. Ecce somniator venit. Venite occidamus eū: & mittamus in cisternā veterem: dicemusque fera pessima deuorauit eū: & tūc apparebit qd illi psint somnia sua. Audiēs ãt hec ruben: nitebatur liberare eū de manibus eorū: & dicebat. Nō interficiamus aiam eius: nec effundamus sanguinē: sed pricite eū in cisternā veterē q̄ est in solitudine: manusque vřas seruate innoxias. Hoc aūt dicebat volēs eripe eū de māibus eorū: & reddere patri suo. Cōfestim igitur vt puenit ad fratres suos: nudauerunt eum tunica talari & polymita: miseruntque eū in cisternam veterem que non habebat aquam. Et sedentes vt comederent panē: viderūt hismaelitas viatores venire de galaad & camelos eorum portantes aromata & resinam & stacten in egyptum. Dixit ergo iudas fratribus suis. Quid nobis prodest si occiderimus frēm nřm: & celauerimus sanguinē ipsius. Melius ē vt venūdetur hismaelitis: & manus nře nō polluātur. Frater ei & caro nostra ē. Acquieuerūt frēs sermonibus illius & ptereūtibus madianitis negociatoribus extrahētes eū de cisterna vendiderunt

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

vt occiderēt illū. dixit ãt vnusquisque ad frēm
ἀποκτεῖναι αὐτόν. εἶπε δὲ ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν
suū: ecce somniator ille venit. nūc ergo
αὐτοῦ, ἰδοὺ ὁ ἐνυπνιαστὴς ἐκεῖνος ἔρχεται. νῦν οὖν
venite interficiam eū: et pijciamus eū in
δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτόν, καὶ ῥίψωμεν αὐτὸν εἰς ἕνα
vnā cisternarū. & dicemus: bestia mala deuorauit eū: et videbim: qd erūt somnia eius.
τῶν λάκκων. καὶ ἐροῦμεν, θηρίον πονηρὸν κατέφαγεν αὐτόν. καὶ ὀψόμεθα, τί ἔσται τὰ ἐνύπνια αὐτοῦ.
audiēs ãt rubē: abstulit eū de manib eorū. et ait: nō percutiam eū in aiaz. dixit
ἀκούσας δὲ ῥουβὴν, ἐξείλατο αὐτὸν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν. καὶ εἶπεν, οὐ πατάξωμεν αὐτὸν εἰς ψυχήν. εἶπε
ãt eis ruben: ne effūdatis sāguinē: eijcite ãt eū
δὲ αὐτοῖς ῥουβὴν, μὴ ἐκχέητε αἷμα. ἐμβάλετε δὲ αὐτὸν
in vnā cisternarū hay: que in solitudine: manū
εἰς ἕνα τῶν λάκκων τούτων, τὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ, χεῖρα
ãt ne intuleritis ei: vt eriperet eum de
δὲ μὴ ἐπενέγκητε αὐτῷ. ὅπως ἐξέληται αὐτὸν ἐκ τῶν
manib eoz: et redderet eū pří suo. factū ē
χειρῶν αὐτῶν, καὶ ἀποδῷ αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ. ἐγένετο
ãt qñ venit ioseph ad fratres suos: exuerūt ioseph tunicā variā q̄ circa eū:
δὲ ἡνίκα ἦλθεν ἰωσὴφ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἐξέδυσαν ἰωσὴφ τὸν χιτῶνα τὸν ποικίλον τὸν περὶ αὐτόν,
et accipiētes eū pioiecerūt in cisternā. at cisterna vacua: aquā nō habebat. sederūt ãt mâducare panē.
καὶ λαβόντες αὐτὸν ἔρριψαν εἰς τὸν λάκκον. ὁ δὲ λάκκος κενός, ὕδωρ οὐκ εἶχεν. ἐκάθισαν δὲ φαγεῖν ἄρτον.
et respicientes oculis: viderūt. & ecce
καὶ ἀναβλέψαντες τοῖς ὀφθαλμοῖς, εἶδον. καὶ ἰδοὺ
viatores ismaelite veniebāt ex galaad. et cameli eorū pleni erāt aromatib et resina et stacte. ibāt ãt deducere in egyptū. dixit ãt
ὁδοιπόροι ἰσμαηλῖται ἤρχοντο ἐκ γαλαάδ. καὶ αἱ κάμηλοι αὐτῶν ἔγεμον θυμιαμάτων καὶ ῥητίνης καὶ στακτῆς. ἐπορεύοντο δὲ καταγαγεῖν εἰς αἴγυπτον. εἶπε δὲ
iudas ad fratres suos: qd vtile: si
ἰούδας πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, τί χρήσιμον ἐὰν
occiderimus frēm nřm et abscōderim sāguinē ei. venite vendamus eū ismaelitis istis: at manus nře ne sint sup eū:
ἀποκτείνωμεν τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, καὶ κρύψωμεν τὸ αἷμα αὐτοῦ. δεῦτε ἀποδώμεθα αὐτὸν τοῖς ἰσμαηλίταις τούτοις, αἱ δὲ χεῖρες ἡμῶν μὴ ἔστωσαν ἐπ' αὐτόν.
qz frater et caro nřa est. obedierūt ãt fratres eius: et pteribāt homes madianite
ὅτι ἀδελφὸς καὶ σὰρξ ἡμῶν ἐστιν. ἤκουσαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ παρεπορεύοντο οἱ ἄνθρωποι οἱ μαδιηναῖοι οἱ
mercatores: & extraxerūt et ascēdere fecerūt ioseph
ἔμποροι, καὶ ἐξείλκυσαν καὶ ἀνεβίβασαν τὸν ἰωσὴφ
ex cisterna. et vēdiderūt
ἐκ τοῦ λάκκου. καὶ ἀπέδοντο τὸν

Mat. 21.d. Mar. 12.a. Luc. 20.a.

Transla. Chal.

לקטלא יתה: ואמרו גבר לאחוהי הא מרי חלמיא דיכי אתי: וכען איתו ונקטליניה ונרמיניה בחד מן גוביא ונימר חיתא בישתא אכלתיה ונחזי מה יהא בסוף חלמוהי: ושמע ראובן ושזביה מידיהון ואמר לא נקטליניה נפש: ואמר להון ראובן לא תושדון דמא רמו יתיה לגובא הדין די במדברא וידא לא תשטון ביה בדיל לשיזבא יתיה מידיהון לאתבותיה לות אבוהי: והוה כד אתא יוסף לות אחוהי ואשלחו ית יוסף ית כתונתיה ית כתונא דפסי דעלוהי: ונסבוהי ורמו יתיה לגובא וגובא ריקא לית ביה מיא: ואסחרו למיכל לחמא וזקפו עיניהון וחזו והא שיירת ערבאי אתיא מגלעד וגמליהון טעינין שעוף וקטף ולטום אזלין לאחתא למצרים: ואמר יהודה לאחוהי מה ממון איתהני לנא ארי נקטול ית אחונא ונכסי על דמיה: איתו ונזבניניה לערבאי וידנא לא תהא ביה ארי אחונא בשרנא הוא וקבילו מניה אחוהי: ועברו גברי מדינאי תגרי ונגידו ואסיקו ית יוסף מן גובא וזבינו ית

Primitiua chal.

קטל מר אתא · אתא רמה · אמר חיה חזה · הוה · אשד רמה דבר · ישט תוב שלח · פסס סחר · אכל חזא שרא · נחת הנה קטל · כסה אתא זבן · הוה נגד

Interp. chal.

vt interficerēt eū. Dixitque vnusquisque ad frēm suū. Ecce dñs somniorum iste q venit: et nunc venite occidam eū: et pijciamus euz in vnā ex cisternis: & dicem bestia pessima comedit eū: & videbim qd erit finis somniorū suorū. Audiuitque ruben: & liberauit eū de manib eoz: & ait. Nō interficiamus aiam ei. Dixitque rubē. Non effundatis sanguinē: pijcite eū in cisternā hanc q est in solitudine: & manū nō extēdatis in eū: vt liberaret eū de manib eoz vt reduceret eus patri suo. Et factū est cū venisset ioseph ad frēs suos: nudauerunt ioseph tunica sua: tunica polymita: q erat sup eus. Et tulerūt eum: & miserūt eum in cisternā. Cisterna autē erat vacua: in qua nō erāt aque. Et recubuerūt ad comedendā panē: & leuauerūt oculos suos & viderūt: et ecce turba arabum veniebat de galaad: & cameli eoz onerati aromatis: resina: & stacte: ibant vt descenderēt in egyptū. Dixitque iudas frib suis. Quid lucri erit nobis si occiderimus frēm nřm: & cooperuerim sanguinē ei. Venite & vendam eū arabibus: & man nřa nō sit in eū: qm fratr nř & caro nřa est: & obedierūt ei frēs sui. Et trāsierūt viri negociatores madianite: & extraxerūt & leuauerūt ioseph de cisterna: & vēdiderūt

Trãsla.Grec.lxx.cũ interp.latina.

ioseph ismaelitis viginti aureis. et dedu-
ἰωσὴφ τοῖς ἰσμαηλίταις εἴκοσι χρυσῶν. καὶ κατή-
xerũt ioseph in egyptũ. reuersus ẽ aũt rubẽ ad
γαγον τὸν ἰωσὴφ εἰς αἴγυπτον. ἀνέστρεψε δὲ ῥουβὴν ἐπὶ
cisternã: et nõ inuenit ioseph in cisterna: et
τὸν λάκκον, καὶ οὐχ εὑρίσκει τὸν ἰωσὴφ ἐν τῷ λάκκῳ, καὶ
rupit vestimẽta sua: et reuersus ẽ ad fra-
διέρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψε πρὸς τοὺς ἀδελ-
tres suos: et ait: puer nõ est in cister-
φοὺς αὐτοῦ, καὶ εἶπε, τὸ παιδάριον οὐκ ἔστιν ἐν τῷ λάκ-
na: ego aũt quo ibo adhuc. accipiẽtes aũt tu-
κῳ, ἐγὼ δὲ ποῦ πορεύσομαι ἔτι. λαβόντες δὲ τὸν χι-
nicã ioseph: iugulauerũt hedũ caprarũ: et polluerũt
τῶνα τοῦ ἰωσήφ, ἔσφαξαν ἔριφον αἰγῶν, καὶ ἐμόλυναν
G tunicã variã. et attulerũt pri
τὸν χιτῶνα τὸν ποικίλον. καὶ εἰσήνεγκαν τῷ πατρὶ
suo: et dixerũt: hãc inuenim⁹: nosce si tunica
αὐτῶν, καὶ εἶπον, τοῦτον εὕρομεν, ἐπίγνωθι εἰ χιτὼν τοῦ
filii tui est an nõ: et cognouit eũ. et ait: tu-
υἱοῦ σου ἐστὶν ἢ οὔ, καὶ ἐπέγνω αὐτόν. καὶ εἶπε, χι-
nica filii mei est: bestia mala deuorauit eum:
τὼν τοῦ υἱοῦ μού ἐστι, θηρίον πονηρὸν κατέφαγεν αὐτόν,
bestia rapuit ioseph. rupit aũt iacob vesti-
θηρίον ἥρπασε τὸν ἰωσήφ. διέρρηξε δὲ ἰακὼβ τὰ ἱμά-
mẽta sua: et imposuit ciliciũ sup lũbũ suũ:
τια αὐτοῦ, καὶ ἐπέθετο σάκκον ἐπὶ τὴν ὀσφὺν αὐ-
et lugebat filiũ suũ dies multos. cõ-
τοῦ, καὶ ἐπένθει τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἡμέρας πολλάς. συ-
gregati sũt aũt oẽs filii eius et filie:
νήχθησαν δὲ πάντες οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ αἱ θυγατέρες,
et venerũt cõsolari eũ: et nõ volebat cõso-
καὶ ἦλθον, παρακαλέσαι αὐτόν, καὶ οὐκ ἤθελε παρα-
lationẽ accipe: dicẽs: q descẽdã ad filiũ meũ
καλεῖσθαι, λέγων, ὅτι καταβήσομαι πρὸς τὸν υἱόν μου
lugẽs in infernũ. et fleuit eũ pr̃ eius. at
πενθῶν εἰς ᾅδου. καὶ ἔκλαυσεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ. οἱ δὲ
madianite vendiderũt ioseph in egyptũ phutifari
μαδιηναῖοι ἀπέδοντο τὸν ἰωσὴφ εἰς αἴγυπτον πετεφρῇ
eunucho pharaonis pricipi coquorũ.
τῷ σπάδοντι φαραὼ ἀρχιμαγείρῳ. Ca.38.

A Factũ ẽ aũt in tẽpore illo: descẽdit iudas a
ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, κατέβη ἰούδας ἀπὸ
fratribus suis: et peruenit vsq ad hoiẽ quẽ-
τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ ἀφίκετο ἕως πρὸς ἄνθρωπόν τι-
dã odollamitẽ: cui nomẽ iras. et vidit illic iudas
να ὀδολλαμίτην, ᾧ ὄνομα εἰράς. καὶ εἶδεν ἐκεῖ ἰούδας
filiã hois chananei: cui nomẽ saua. et accepit
θυγατέρα ἀνθρώπου χαναναίου, ᾗ ὄνομα σαυά. καὶ ἔλαβεν
eã: et ingressus ẽ ad eã. et cõcipiẽs: pepe-
αὐτήν, καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτήν. καὶ συλλαβοῦσα, ἔτε-
rit filiũ: et vocauit nomẽ eius: her. et concipi-
κεν υἱόν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἤρ. καὶ συλλαβοῦ-
ens adhuc: peperit filiũ: et vocauit nomẽ eius:
σα ἔτι, ἔτεκεν υἱόν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, αυ

Trãsla.B.Hiero.

cum hismaelitis viginti argenteis: qui duxerunt eum in egyptum. Reuersusq; rubẽ ad cisternam nõ inuenit puerum: & scissis vestibus pgẽs ad fratres suos: ait. Puer non comparet: & ego quo ibo. Tulerunt aũt tunicam eius: & in sanguinem hedi quem occiderant tinxerunt: mittentes qui ferrent ad patrem & dicerent. Hanc inuenimus: vide vtrum tunica filii tui sit an non. Quã cũ cognouisset pater: ait. Tunica filii mei est. Fera pessima comedit eũ: bestia deuorauit ioseph. Scissisq; vestibus: indutus est cilitio lugens filium suũ multo tempore. Cõgregatis aũt cũctis liberis eius vt lenirent dolorẽ patris: noluit cõsolationẽ accipere: sed ait. Descẽdã ad filiũ meum lugẽs in infernũ. Et illo pseuerãte in fletu: madianite vẽdiderunt ioseph in egypto phutifari eunucho pharaonis magistro militũ.

Ca.38. Eo dẽ tpe descẽdens iudas a fratribus suis diuertit ad virum odolamitẽ nomine hyra: viditq; ibi filiã hominis chananei vocabulo Sue. Et accepta vxore ingressus est ad eã. que cõcepit & pepit filium & vocauit nomen eius her. Rursũq; concepto fetu natũ filiũ vocauit

Tex.Heb. Gen. Ca.xxxviij.

Tex.Heb.	Primitiua.heb.
יוסף לישמעאלים בעשרים כסף	
ויביאו את יוסף מצרימה: וישב	בוא שוב
ראובן אל הבור והנה אין יוסף	
בבור ויקרע את בגדיו: וישב אל	קרע
אחיו ויאמר הילד איננו ואני	
אנה אני בא: ויקחו את כתנת	בוא לקח
יוסף וישחטו שעיר עזים	שחט שער
ויטבלו את הכתנת בדם: וישלחו	טבל שלח
את כתנת הפסים ויביאו אל	פסס
אביהם ויאמרו זאת מצאנו	
הכר נא הכתנת בנך הוא אם לא:	נכר
ויכירה ויאמר כתנת בני חיה	
רעה אכלתהו טרף טרף יוסף:	רעע
ויקרע יעקב שמלתיו וישם שק	קרע שום
במתניו ויתאבל על בנו ימים	אבל יום
רבים: ויקמו כל בניו וכל בנתיו	רבה קום
לנחמו וימאן להתנחם ויאמר כי	מאן נחם
ארד אל בני אבל שאלה ויבך	ירד בכה
אתו אביו: והמדנים מכרו אתו	
אל מצרים לפוטיפר סריס פרעה	סרס שור
שר הטבחים: ויהי בעת ההוא	Cap.xxxviij.
וירד יהודה מאת אחיו ויט עד	הרה נטה
איש עדלמי ושמו חירה: וירא	ראה
שם יהודה בת איש כנעני ושמו	
שוע ויקחה ויבא אליה: ותהר	לקח בוא הרה
ותלד בן ויקרא את שמו ער: ותהר	ילד קרא
עוד ותלד בן ותקרא את שמו	

Interp.chal.

יוסף לערבאי בעשרין סלעין דכסף ואיתיאו ית יוסף למצרים: ותב ראובן לגובא
והא לית יוסף בגובא ובזע ית לבושוהי: ותב לות אחוהי ואמר עולימא ליתוהי
ואנא לאן אנא אתי: ונסיבו ית כתונא דיוסף ונכסו צפיר בר עזי וטבלו ית כתונא
בדמא: ושלחו ית כתונא דפסי ואיתיאו לות אבוהון ואמרו דא אשכחנא
אשתמודע כען הכתונא דברך היא אם לא: ואשתמודעה ואמר כתונא דברי
חיתא בישתא אכלתיה מקטל קטיל יוסף: ובזע יעקב לבושוהי ואסר סקא בחרצוהי
ואתאבל על בריה יומין סגיאין: וקמו כל בנוהי וכל בנתיה לנחמותיה וסריב לקבלא
תנחומין ואמר ארי איחות על ברי כד אבילנא לשאול ובכא יתיה אבוהי: ומדינאי
זבינו יתיה למצראי לפוטיפר רבא דפרעה רב קטוליא:

Ca.xxxviij.

והוה בעידנא ההיא ונחת יהודה מלות אחוהי וסטא לות גברא עדולמאה ושמיה
חירה: וחזא תמן יהודה בת גבר תגרא ושמיה שוע ונסבה ועל לותה: ועדיאת וילידת בר
וקרא ית שמיה ער: ועדיאת עוד וילידת בר וקרת ית שמיה

Transla.Chal.

cum arabibus viginti siclis argenti: & adduxerũt ioseph in egyptũ. Et reuersus est ruben ad cisternã: et ecce ioseph nõ erat in cisterna: & scidit vestimẽta sua: et reuersus est ad fratres suos: & ait. Puer non cõparet: & ego quo vadam. Et tulerũt tunicã ioseph: & mactauerũt hedum capraꝝ: & tinxerũt tunicã in sanguinem. Et miserunt tunicã polymitã: et attulerũt patri suo atq; dixerunt. Hanc inuenimus: cognosce nunc si tunica filij tui est: an nõ. Et cognouit eam: & ait. Tunica filij mei est: bestia pessima comedit eum: occisione occisus est ioseph. Et scidit iacob vestimẽta sua: et posuit saccũ in lumbis suis: & luxit dieb⁹ multis sup filiũ suũ. Et surrexerũt oẽs filij sui & oẽs filie sue vt cõsolarẽtur eũ: & noluit accipere cõsolationẽ: & ait. Quia descendã sup filiũ meũ lugẽs in infernũ. Et planxit eũ pr̃ ei⁹. Madianite aũt vendiderũt eũ in egypto putiphari principi pharaonis magistro militũ. Ca.38.

Et factũ est in illo tpe & descẽdit iudas a frib⁹ suis: et diuertit ad virũ odolamitẽ: cui⁹ nomẽ erat hyra. Viditq; ibi iudas filiã hois mercatoris: cuius nomen erat sue: & accepit eam: ingressusq; est ad eam. Et cõcepit & peperit filiũ: & vocauit nomen eius her. Cõcepitq; rursus: & peperit filiũ: & vocauit nomẽ ei⁹

Primitiua chal.

אתא תוב
אתא
פסס אתא
שכח ידע בר
חיה קטל שוי
אבל קום
נחם בכה
זבן
עדי עדה
קרא

Ter. Heb.

יסף — אונן: ותסף עוד ותלד בן ותקרא
כזב — את שמו שלה והיה בכזיב
בלדתה אתו: ויקח יהודה אשה
בכר — לער בכורו ושמה תמר: ויהי ער
רוע — בכור יהודה רע בעיני יהוה
מות אמר — וימתהו יהוה: ויאמר יהודה לאונן
בוא איש — בא אל אשת אחיך ויבם אתה
קום — והקם זרע לאחיך: וידע אונן כי
היה בוא — לא לו יהיה הזרע והיה אם בא
אל אשת אחיו ושחת ארצה
לבלתי נתן זרע לאחיו: וירע
בעיני יהוה אשר עשה וימת גם
כלל — אתו: ויאמר יהודה לתמר כלתו
ישב גדל — שבי אלמנה בית אביך עד יגדל
מות — שלה בני כי אמר פן ימות גם
הלך ישב — הוא כאחיו ותלך תמר ותשב
רבה יום — בית אביה: וירבו הימים ותמת
נחם — בת שוע אשת יהודה וינחם
עלה — יהודה ויעל על גזזי צאנו הוא
וחירה רעהו העדלמי תמנתה:
נגד חמה — ויגד לתמר לאמר הנה חמיך
גזז סור — עלה תמנתה לגז צאנו: ותסר
כסה — בגדי אלמנותה מעליה ותכס
צעף עלף ישב — בצעיף ותתעלף ותשב בפתח
עינים אשר על דרך תמנתה כי
ראה — ראתה כי גדל שלה והוא לא
איש ראה — נתנה לו לאשה: ויראה יהודה

Trãsla. B. Hiero.

onã. Tertiũ quoq3 peperit quẽ appellauit sela. Quo nato: parere vltra cessauit. Dedit autem iudas vxorem primogenito suo her noie thamar. Fuit quoq3 her primogẽitus iude nequã in cõspectu domini: & ideo ab eo occisus est. Dixit ergo iudas ad onã filiũ suũ. Ingredere ad vxorẽ fris tui: & sociare illi: vt suscites semen fratri tuo. Ille sciens non nasci sibi filios: introiens ad vxorem fratris sui semen fundebat in terrã: ne liberi fratris noie nascerentur. Et idcirco percussit eum dñs: eo ꝙ rem detestabilẽ faceret. Quãobrẽ dixit iudas thamar nurui sue. Esto vidua ĩ domo patris tui: donec crescat sela filius meus. Timebat enĩ ne & ipse moreretur sicut fratres eius. Que abiit & hitauit in domo patris sui. Euolutis aũt multis annis mortua est filia sue vxor iude. Qui post luctũ consolatione suscepta ascẽdebat ad tõsores ouiũ suarum ipse & hyras opilio gregis odolamitha in thãnas. Nũciatũq3 est thamar ꝙ socer illius ascẽderet ĩ thãnas ad tõdẽdas oues. Que depositis viduitatis vestibus: assumpsit theristrũ: & mutato habitu sedit in biuio itineris quod ducit thamnã eo ꝙ creuisset sela: & non eum accepisset maritum. Quam cum vidisset iudas:

Trãsla. Grec. lxx. cũ interp. latina.

onã. et adiiciens peperit filiũ: et vocauit nomẽ
αὐνάν. καὶ προσθεῖσα ἔτεκεν υἱόν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα
eius: silom. hec aũt erat in chasbi: qñ peperit eos.
αὐτοῦ, σιλώμ. αὕτη δὲ ἦν ἐν χασβί, ἡνίκα ἔτεκεν αὐτούς.
⁊ accepit iudas vxorẽ her pmogenito
καὶ ἔλαβεν ἰούδας γυναῖκα ἢρ τῷ πρωτοτόκῳ
suo: cui nomẽ thamar. fuit aũt her primogenit9 iude
αὐτοῦ, ᾗ ὄνομα θάμαρ. ἐγένετο δὲ ἢρ πρωτότοκος ἰούδα
malus coram dño: ⁊ occidit eum de9. di
πονηρὸς ἐναντίον κυρίου, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν ὁ θεός. εἶ
xit aũt iudas onan: ingredere ad vxorem
πε δὲ ἰούδας τῷ αὐνάν, εἴσελθε πρὸς τὴν γυναῖκα τοῦ
fratris tui: et duc vxorẽ eã: et susci
ἀδελφοῦ σου, καὶ ἐπιγάμβρευσαι αὐτήν, καὶ ἀνάστη
ta semen fratri tuo. sciens aũt onan ꝙ nõ
σον σπέρμα τῷ ἀδελφῷ σου. γνοὺς δὲ αὐνάν, ὅτι οὐκ
eius erit semen: factũ ẽ qñ ingressus ẽ ad
αὐτοῦ ἔσται τὸ σπέρμα, ἐγένετο ὅταν εἰσήλθε πρὸς τὴν
vxorẽ fratris sui: effudit sup terrã:
γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἐξέχεεν ἐπὶ τὴν γῆν, τοῦ
ne daret semen fratri suo. malũ aũt appa
μὴ δοῦναι σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. πονηρὸν δὲ ἐφάν
ruit corã deo: qr fecit hoc: et occi
η ἐναντίον τοῦ θεοῦ, ὅτι ἐποίησε τοῦτο, καὶ ἐθανάτω
dit et hũc. dixit aũt iudas thamar nurui sue:
σε καὶ τοῦτον. εἶπε δὲ ἰούδας θάμαρ τῇ νύμφῃ αὐ
sede vidua in domo patris tui: donec
τοῦ, κάθου χήρα ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός σου, ἕως
magn9 efficiat silõ fili9 me9. dixit enĩ ne forte mori
μέγας γένηται σιλὼμ ὁ υἱός μου. εἶπε γὰρ μήποτε ἀπο
atur et iste: sicut ⁊ frẽs eius. abi
θάνῃ καὶ οὗτος, ὥσπερ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ. ἀπελ
ens aũt thamar: sedit in domo pr̃is sui.
θοῦσα δὲ θάμαρ, ἐκάθητο ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πρς αὐτῆς.
multiplicati sũt aũt dies: ⁊ mortua ẽ saua vxor
ἐπληθύνθησαν δὲ αἱ ἡμέραι, καὶ ἀπέθανε σαυὰ ἡ γυνὴ
iuda. et cõsolatus iudas: ascẽdit ad ton
ἰούδα. καὶ παρακληθεὶς ἰούδας, ἀνέβη ἐπὶ τοὺς κεί
dẽtes oues suas: ipse et iras pastor
ροντας τὰ πρόβατα αὐτοῦ, αὐτὸς καὶ ἰρὰς ὁ ποιμὴν
eius odollamitas in thãna. et nũciatũ ẽ tha
αὐτοῦ ὁ ὀδολλαμίτης εἰς θαμνά. καὶ ἀπηγγέλη θά
mar nurui sue: dicẽtes: ecce socer tu
μαρ τῇ νύμφῃ αὐτοῦ, λέγοντες, ἰδοὺ ὁ πενθερός σου
ascẽdit in thãna: tõdere oues suas. et aufe
ἀνέβη εἰς θαμνά, κεῖραι τὰ πρόβατα αὐτοῦ. καὶ περι
rẽs vestimẽta viduitatis a se: induit
ελομένη τὰ ἱμάτια τῆς χηρεύσεως ἀφ᾽ ἑαυτῆς, περιε
theristrũ: et ornata est ad port9 en
βάλετο θέριστρον, καὶ ἐκαλλωπίσατο πρὸς ταῖς πύλαις αἰ
q̃ ẽ in trãsitu thãnã: vidit enĩ qđ magn9 fact9 ẽ silõ: ip
νὰν ἥ ἐστιν ἐν παρόδῳ θαμνά. ἴδε γὰρ ὅτι μέγας γέγονε σιλώμ. αὐ
se aũt nõ dedit eã illi vxorẽ. et vidẽs eã iudas
τὸς δὲ οὐκ ἔδωκεν αὐτὴν αὐτῷ γυναῖκα. καὶ ἰδὼν αὐτὴν ἰούδας,

Pritiua chal.

יסף
אנת
מות קום
קרא היה עול
חבל קום
מות כלל יתב
רבב מות
נחם
חזה אמר חמה
גזז עדה כסה
חפן חזא רבב
יהב אנת

Interp. chal.

onan. Et addidit rursus et peperit filiũ: vocauitq3 nomen ei9 sela: ⁊ erat in chezib qñ peperit eũ. et accepit iudas vxorẽ her primogenito suo: cui9 nomẽ erat thamar. Erat aũt her pmogenitus iude malus corã dño: ⁊ occidit eum dñs. Dixitq3 iudas ad onã. Ingredere ad vxorẽ fratris tui: ⁊ sociare illi: ⁊ suscita semẽ fratri tuo. Cognouitq3 onan quoniã non nomine eius vocaretur semen: ⁊ quando ingrediebatur ad vxorẽ fratris sui corrumpebat viam suam super terram: et nõ suscitaret semen fratri suo. Displicuitq3 corã domino quod fecit: ⁊ interfecit etiã ipsum. Dixitq3 iudas thamar nurui sue. Esto vidua in domo patris tui: donec crescat sela filius meus: dixit enim: ne forte moriatur etiã ipse sicut fratres eius. Et abiit thamar: ⁊ habitauit in domo patris sui. Post multos autẽ dies mortua est filia sue vxor iude: ⁊ consolatus est iudas: ⁊ ascendit ad tonsores ouium suarum in thãnath: ipse ⁊ hira socius ei9 odolamites. Nunciatũq3 est thamar dicendo. Ecce socer tu9 ascendit in thãnath ad tondẽdas oues suas. Et deposuit vestimẽta viduitatis sue a se: et operuit se pallio: ⁊ ornauit se: ⁊ sedit in biuio itineris: quod est iuxta viã thãnath: quoniã vidit ꝙ creuerat sela: et ipsa non tradebatur ei in vxorem. Et vidit eam iudas:

Transla. Chal.

אונן: ואוסיפת עוד וילידת בר וקרת ית שמיה שלה והוה בכזיב כד ילידת יתיה:
ונסיב יהודה אתתא לער בוכריה ושמה תמר: והוה ער בוכרא דיהודה ביש קדם יי
ואמיתיה יי: ואמר יהודה לאונן עול לות איתת אחוך ויבם יתה ואקים זרעא
לאחוך: וידע אונן ארי לא על שמיה יתקרי זרעא והוי כד עליל לות איתת אחוהי
מחבל אורחיה על ארעא בדיל דלא לאקמא זרעא לאחוהי: ובאיש קדם יי דעבד
ואמית אף יתיה: ואמר יהודה לתמר כלתיה תיבי ארמלא בית אבוך עד דירבא
שלה ברי ארי אמר דילמא ימות אף הוא כאחוהי ואזלת תמר ויתיבת בבית אבוהא:
וסגיאו יומיא ומיתת בת שוע איתת יהודה ואתנחם יהודה וסליק לות גזזי עאניה
הוא וחירה חבריה עדולמאה לתמנת: ואתחואה לתמר למימר הא חמוך סליק לתמנת
למיגז עאניה: ואעדיאת ית לבושי ארמלותה מינה ואתכסיאת בעיפא ואתקנת
ויתיבת בפרשות עינין דעל אורח תמנת ארי חזת ארי רבא שלה והיא לא אתיהבת
ליה לאנתו: וחזאה יהודה

Trāſla.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

putauit eā meretricē eſſe. cooperuit eñ
ἔδοξεν αὐτὴν πόρνην εἶναι· κατεκαλύψατο γὰρ τὸ
faciē ſuā: et nō cognouit eā. declinauit aūt
πρόσωπον αὐτῆς, καὶ οὐκ ἐπέγνω αὐτήν. ἐξέκλινε δὲ
ad eā viā. et ait illi: ſine me ingre
πρὸς αὐτὴν τὴν ὁδόν. καὶ εἶπεν αὐτῇ, ἔασόν με εἰσελ
di ad te. nō eñi cognouit: φ nur⁹ eius eſt. illa aūt
θεῖν πρός σε. οὐ γὰρ ἔγνω, ὅτι νύμφη αὐτοῦ ἐστι. ἡ δὲ
dixit: qd mihi dabis: ſi igreſſ⁹ fueris ad me. et ait:
εἶπε, τί μοι δώσεις, ἐὰν εἰσέλθῃς πρός με. καὶ εἶ
C ego tibi mittā hedū caprarū de ouibus
πεν, ἐγώ σοι ἀποστελῶ ἔριφον αἰγῶν ἐκ τῶν προβάτων
meis. illa aūt dixit: ſi dederis mihi pign⁹: donec mit
μου. ἡ δὲ εἶπεν, ἐὰν δῷς μοι ἀρραβῶνα, ἕως τοῦ ἀποσ
tas tu. ille aūt dixit: qd pign⁹ tibi dabo.
τεῖλαί σε. ὁ δὲ εἶπεν, τίνα τὸν ἀρραβῶνά σοι δώσω.
illa aūt dixit: anulū tuū: et armillā: et
ἡ δὲ εἶπε, τὸν δακτύλιόν σου, καὶ τὸν ὁρμίσκον, καὶ
virgā q̄ in manu tua. et dedit ei: et
τὴν ῥάβδον τὴν ἐν τῇ χειρί σου. καὶ ἔδωκεν αὐτῇ, καὶ
igreſſ⁹ ē ad eā. et in vtero cōcepit ex eo. et
εἰσῆλθε πρὸς αὐτήν. καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβεν ἐξ αὐτοῦ. καὶ
ſurgēs: abiit. et depoſuit palliū ſuū
ἀναστᾶσα, ἀπῆλθε. καὶ περιείλετο τὸ θέριστρον αὐ
a ſeipſa: et induit veſtimēta vidui
τῆς ἀφ᾽ ἑαυτῆς, καὶ ἐνεδύσατο τὰ ἱμάτια τῆς χηρεύ
tatis ſue: miſit aūt iudas hedū ex capris
σεως αὐτῆς. ἀπέστειλε δὲ ἰούδας τὸν ἔριφον ἐξ αἰγῶν
in manu paſtoris ſui odollamite: vt
ἐν χειρὶ τοῦ ποιμένος αὐτοῦ τοῦ ὀδολλαμίτου, κο
reciperet pignus a muliere. et non
μίσασθαι τὸν ἀρραβῶνα παρὰ τῆς γυναικός. καὶ οὐχ
inuenit eā. interrogauit aūt viros q̄ ex
εὗρεν αὐτήν. ἐπηρώτησε δὲ τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐκ τοῦ
loco: vbi ē meretrix q̄ erat in enā in
τόπου, ποῦ ἐστιν ἡ πόρνη ἡ γενομένη ἐν ἐνὰν ἐπὶ τῆς ὁ
via? et dixerūt: nō fuit hic meretrix. et reuer
δοῦ; καὶ εἶπαν, οὐκ ἦν ἐνταῦθα πόρνη. καὶ ἀπε
ſus ē ad iudam. et ait: nō inueni: et
στράφη πρὸς ἰούδαν. καὶ εἶπεν, οὐχ εὗρον, καὶ οἱ
hoīes q̄ de loco: dicūt nō eſſe hic me
ἄνθρωποι οἱ ἐκ τόπου, λέγουσι μὴ εἶναι ὧδε πόρ
retricē. ait aūt iudas: habeat ea. ſed ne forte
νην. εἶπε δὲ ἰούδας, ἐχέτω αὐτά. ἀλλὰ μή ποτε
derideamur. ego qdē miſi hedū hūc:
καταγελασθῶμεν. ἐγὼ μὲν ἀπέσταλκα τὸν ἔριφον τοῦ
tu aūt non inueniſti: factū ē poſt trimeſtre: nū
τον, σὺ δὲ οὐχ εὕρηκας. ἐγένετο μετὰ τρίμηνον, ἀπ
ciatū ē iude: dicentes: fornicata ē tha
ηγγέλη τῷ ἰούδᾳ, λέγοντες, ἐκπεπόρνευκε θά
mar nurus tua. et ecce in vtero hʒ de fornica
D μαρ ἡ νύμφη σου. καὶ ἰδοὺ ἐν γαστρὶ ἔχει ἐκ πορνεί
tiōe. dixit aūt iudas educite
ας. εἶπε δὲ ἰούδας, ἐξαγάγετε

Trāſla.B.Hiero.

ſuſpicatus eſt eē meretricem. Operuerat ei vultū ſuū: ne agnoſceretur. Ingrediensq; ad eā. ait: dimitte me vt coeam tecū. Neſciebat ei φ nurus ſua eēt. Qua rñdēte: quid dabis mihi vt fruaris concubitu meo. dixit: Mittā tibi hedū de gregibus. Ruſumq; illa dicēte patiar quod vis: ſi dederis mihi arrabonē: dōec mittas qd polliceris. ait iudas. Quid tibi vis p̄ arrabōe dari. Rñdit. Anulū tuū & armillā & baculū: quē manu tenes. Ad vnū igitur coitū mulier cōcepit: & ſurgens abiit: depoſitoq; habitu quem ſumpſerat: induta eſt viduitatis veſtibus. Miſit aūt iudas hedum per paſtorē ſuū odolamitē vt reciperet pignus qd dederat mulieri. Qui cū non inueniſſet eā: interrogauit homines loci illius: Vbi eſt mulier que ſedebat in biuio? Rñdentibus cūctis: nō fuit in loco iſto meretrix: reuerſus eſt ad iudam: & dixit ei. Non inueni eam. Sed & homines loci illius dixerunt mihi: nunq̄ ſediſſe ibi ſcortum. Ait iudas. Habeat ſibi. Certe mēdacii arguere nos non poteſt. Ego miſi hedum quem promiſeram: & tu nō iueniſti eā. Ecce aūt poſt tres mēſes nūciauerūt iude dicentes. Fornicata eſt thamar nurus tua: & videtur vterus illius itumeſcere. Dixitq; iudas. Produ-

Ter.Heb.

ויחשבה לזונה כי כסתה פניה
ויט אליה אל הדרך ויאמר הבה
נא אבוא אליך כי לא ידע כי
כלתו הוא ותאמר מה תתן לי כי
תבוא אלי: ויאמר אנכי אשלח
גדי עזים מן הצאן ותאמר אם
תתן ערבון עד שלחך: ויאמר מה
הערבון אשר אתן לך ותאמר
חתמך ופתילך ומטך אשר בידך
ויתן לה ויבא אליה ותהר לו:
ותקם ותלך ותסר צעיפה
מעליה ותלבש בגדי אלמנותה:
וישלח יהודה את גדי העזים ביד
רעהו העדלמי לקחת הערבון
מיד האשה ולא מצאה: וישאל
את אנשי מקמה לאמר איה
הקדשה הוא בעינים על הדרך
ויאמרו לא היתה בזה קדשה:
וישב אל יהודה ויאמר לא
מצאתיה וגם אנשי המקום
אמרו לא היתה בזה קדשה:
ויאמר יהודה תקח לה פן נהיה
לבוז הנה שלחתי הגדי הזה
ואתה לא מצאתה: ויהי כמשלש
חדשים ויגד ליהודה לאמר
זנתה תמר כלתך וגם הנה הרה
לזנונים ויאמר יהודה הוציאוה

Priñua.heb.

חשב זנה פנה
נטה אמר יהב
בוא
כלל נתן
שלח
פתל נטה
הרה
קום ילך סור
צעף לבש
שלח
איש שאל
קום
אמר היה
שוב
ח׳ לחיים
שלש
נגד
זנה כלל
יצא

Interp̄.chal.

וחשבה לנפקת ברא ארי כסיאת אפהא: וסטא לותה לאורחא ואמר הבי כען איעול
לותיך ארי לא ידע ארי כלתיה היא ואמרת מה תתן לי ארי תיעול לותי: ואמר אנא
אשדר גדיא בר עיזי מן ענא ואמרת אם תתן משכונא עד דתשלח: ואמר מה
משכונא דאתן לך ואמרת עזקתך ושושיפך וחוטרך די בידך ויהב לה ועל לותה
ועדיאת ליה: וקמת ואזלת ואעדיאת עיפה מנה ולבשת לבושי ארמלותה: ושלח
יהודה ית גדיא בר עיזי בידא דרחמיה עדולמאה למיסב משכונא מידא דאיתתא
ולא אשכחה: ושאיל ית אנשי אתרה למימר אן מקדשתא היא בעינין על אורחא
ואמרו לא הות הכא מקדשתא: ותב לות יהודה ואמר לא אשכחתה ואף אנשי
אתרא אמרו לא הות הכא מקדשתא: ואמר יהודה תיסב לה דילמא ניהי לחוך הא
שדרית גדיא הדין ואת לא אשכחתה: והוה כתלתות ירחיא ואתחוא ליהודה
למימר זניאת תמר כלתך ואף הא מעדיא מזנותא ואמר יהודה אפקוהא

Tranſla.Chal.

et putauit eam eſſe meretricem: quia operuerat faciē ſuam. et declinauit ad eam in viam: et ait. Permitte obſecro vt ingrediar ad te: non enī ſciebat φ nurus ſua eſſet: et ait. Quid dabis mihi vt igrediaris ad me. et dixit. Ego mittam hedum caprarū de gregibus: et ait. Si dederis mihi pignus donec mittas. Et dixit. Quod erit pignus qd dabo tibi: et ait. Annulus tuus et ſudariū tuū et baculus tu⁹: qui eſt in manu tua. Et dedit ei: et ingreſſus eſt ad eam: et ↄcepit ex eo. Et ſurrexit et abiit: et depoſuit pallium ſuum a ſe: et induit ſe veſtimento viduitatis ſue. Et miſit iudas hedū de capris per manum amici ſui odolamite: vt acciperet pignus de manu mulieris: et nō inuenit eam. Et interrogauit hoīes loci: dicens. Ubi eſt meretrix que erat in biuio itineris? et dixerūt. Non eſt hic meretrix. Et reuerſus eſt ad iudā: et ait. Nō inueni eam. Viri quoq; loci dixerūt: non eſt hic meretrix. Dixitq; iudas Accipiat ſibi pignus: ne forte ſimus in deriſum: ecce miſi hedū hunc: et tu non inueniſti eam. Et factum eſt poſt tres menſes: et nūciatū eſt iude dicendo. Fornicata eſt thamar nurus tua: et ecce concepit ex fornicatione: et dixit iudas. Educite eam:

Priñua chal.

יהב עול
כלל נתן שדר
שכן שלח נתן
עול עדה קום
עדה נסב שכן
אנת שכח אמר
קדש הוה תוב
נסב הוה
תוה נדה חוה
אמר זנה כלל
עדה זנה נפק

Textus Heb.	Primitiua heb.
ותשרף: הוא מוצאת והיא שלחה	שרף יצא
אל חמיה לאמר לאיש אשר	חמה
אלה לו אנכי הרה ותאמר הכר	נכר
נא למי החתמת והפתילים והמטה	פתל נטה
האלה: ויכר יהודה ויאמר צדקה	נכר
ממני כי על כן לא נתתיה לשלה	מן נתן
בני ולא יסף עוד לדעתה: ויהי	ידע היה
בעת לדתה והנה תאומים	ילד תאם
בבטנה: ויהי בלדתה ויתן יד	נתן
ותקח המילדת ותקשר על ידו	לקח ילד קשר
שני לאמר זה יצא ראשנה:	שנה
ויהי כמשיב ידו והנה יצא אחיו	היה שוב
ותאמר מה פרצת עליך פרץ	
ויקרא שמו פרץ: ואחר יצא	קרא
אחיו אשר על ידו השני ויקרא	
שמו זרח: ויוסף	Cap. xxxix.
הורד מצרימה ויקנהו פוטיפר	ירד קנה
סריס פרעה שר הטבחים איש	סרס שור
מצרי מיד הישמעאלים אשר	
הורדהו שמה: ויהי יהוה את יוסף	היה
ויהי איש מצליח ויהי בבית	צלח
אדניו המצרי: וירא אדניו כי	ראה
יהוה אתו וכל אשר הוא עשה	
יהוה מצליח בידו: וימצא יוסף חן	מצא חנן
בעיניו וישרת אתו ויפקדהו על	שרת פקד
ביתו וכל יש לו נתן בידו: ויהי	
מאז הפקיד אתו בביתו ועל כל	

Trāsla. B. Hiero.

cite eā vt comburatur. Que cū duceretur ad penā: misit ad socerum suum dicēs. De viro cuius hec sunt: concepi. Cognosce cuius sit anulus & armilla & baculus. Qui agnitis muneribus ait. Iustior me est: quia non tradidi eam sela filio meo. Attamē vltra nō cognouit eam. Instāte autem ptu: apparuerunt gemini in vtero: atq; in ipsa effusione infantium vnus ꝓtulit manū: in q̄ obstetrix ligauit coccinum dicēs. Iste egredietur prior. Illo vero retrahēte manū: egressus est alter. Dixitq; mulier. Quare diuisa est ꝓpter te maceria? Et ob hāc cām vocauit nomē eius phares. Postea egressus est frater eius in cuius manu erat coccinū: quem appellauit zaram. Cap. 19

Igitur ioseph ductus est in egyptū: emitq; eū phutifar eunuchus pharaōis princeps exercitus sui vir egyptius de manu hismaelitarum: a quibus perductus erat. Fuitq; dn̄s cū eo: & erat vir in cūctis ꝓspere agēs. Habitauitq; in domo dn̄i sui: qui optime nouerat dn̄m esse cū eo: & oīa que gereret ab eo dirigi in manu illius. Inuenitq; ioseph gratiam corā dn̄o suo: & ministrabat ei. A quo ꝓpositus oībus: gubernabat creditā sibi domum: & vniuersa que ei tradita fuerant.

Trāsla. Gre. lxx. cū interp̄. latina.

eā et cōburatur. ipsa āt adducta: misit
αὐτὴν καὶ κατακαυθήτω. αὐτῆς δὲ ἀγομένης, ἀπέστειλε
ad socerū suū: dicens: ex homine
πρὸς τὸν πενθερὸν αὐτῆς, λέγουσα, ἐκ τοῦ ἀνθρώπου
cui⁹ hec sunt ego in vtero habeo. et ait:
οὗτινος ταῦτά ἐστιν ἐγὼ ἐν γαστρὶ ἔχω. καὶ εἶπεν,
cognosce: cuius anulus et armilla et virga hec. cognouit āt iudas: et ait: iustificata ē
ἐπίγνωθι, τίνος ὁ δακτύλιος καὶ ὁ ὁρμίσκος καὶ ἡ ῥάβδος αὕτη. ἐπέγνω δὲ ἰούδας, καὶ εἶπε, δεδικαίωται
thamar quā ego. cui⁹ causa nō dedi eā filio
θάμαρ ἢ ἐγώ. οὗ εἵνεκεν οὐκ ἔδωκα αὐτὴν σηλὼμ τῷ υἱῷ
meo. et nō addidit vltra cognoscere eā. factū ē
μου. καὶ οὐ προσέθετο ἔτι τοῦ γνῶναι αὐτήν. ἐγένετο
āt qn̄ pepit: et huic erāt gemini in vtero ei⁹.
δὲ ἡνίκα ἔτικτεν, καὶ τῇδε ἦν δίδυμα ἐν τῇ γαστρὶ αὐτῆς.
factū ē āt cū pareret ipa: vn⁹ ꝓtulit
ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τίκτειν αὐτήν, ὁ εἷς προεξήνεγκε
manū suā. accipiēs āt obstetrix: ligauit sup
τὴν χεῖρα αὐτοῦ. λαβοῦσα δὲ ἡ μαῖα, ἔδησεν ἐπὶ τὴν
manū eius coccinū: dicēs: hic egredietur
χεῖρα αὐτοῦ κόκκινον, λέγουσα, οὗτος ἐξελεύσεται
prior. vt āt cōtraxit manū: et statim
πρότερος. ὡς δὲ ἐπισυνήγαγε τὴν χεῖρα, καὶ εὐθὺς
egressus ē frater eius: illa āt dixit: qd̄ diuisa ē ꝓpter te
ἐξῆλθεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ἡ δὲ εἶπε, τί διεκόπη διὰ σὲ
maceria? et vocauit nomē eius: phares. et post
φραγμός; καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, φαρές. καὶ μετὰ
hoc egressus ē frater eius: in quo erat sup manū
τοῦτο ἐξῆλθεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ἐφ᾽ ᾧ ἦν ἐπὶ τῇ χειρὶ
eius coccinū. et vocauit nomē eius: zara.
αὐτοῦ τὸ κόκκινον. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ζαρά.

Ioseph āt deduct⁹ ē in egyptū. et emit
Ἰωσὴφ δὲ κατήχθη εἰς αἴγυπτον. καὶ ἐκτήσατο
eū petephres eunuch⁹ pharaōis: princeps coquorū: vir
αὐτὸν πετεφρῆς ὁ εὐνοῦχος φαραώ, ἀρχιμάγειρος, ἀνὴρ
egypti⁹: de manu ismaelitarū: q̄ deduxerūt eū
αἰγύπτιος, ἐκ χειρὸς ἰσμαηλιτῶν, οἳ κατήγαγον αὐτὸν
illuc. et fuit dn̄s cū ioseph. et fuit vir fortunat⁹
ἐκεῖ. καὶ ἦν κύριος μετὰ ἰωσήφ. καὶ ἦν ἀνὴρ ἐπιτυγχάνων.
et fuit ī domo apd̄ dn̄m suū egyptiū.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ οἴκῳ παρὰ τῷ κυρίῳ αὐτοῦ τῷ αἰγυπτίῳ.
sciebat āt dn̄s ei⁹: ꝙ dn̄s erat cū eo: et q̄cūq; faceret
ᾔδει δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ, ὅτι κύριος ἦν μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ ὅσα ἂν ποιῇ,
dn̄s ꝓsperaret ī manib⁹ eius. et inuenit grām ioseph
κύριος εὐοδοῖ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ. καὶ εὗρεν χάριν ἰωσὴφ
corā dn̄o suo. placuit āt ei: et cōstituit
ἐναντίον τοῦ κυρίου αὐτοῦ. εὐηρέστησε δὲ αὐτῷ, καὶ κατέστησεν
eū sup domū suā. et oīa q̄cūq; erāt ei:
αὐτὸν ἐπὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ
dedit in manū ioseph. factū ē āt postq̄ cōstitut⁹ ē ipse sup domū ei⁹: et sup oīa
ἔδωκε διὰ χειρὸς ἰωσήφ. ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ κατασταθῆναι αὐτὸν ἐπὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ πάντα

1.Pa. 1.a. Mat. 1.a.

Ca. 39 A

Primitiua chal.

יקד תמה אמר
אזל עדה שדע
זכה
יסף ידע ילד
תאם חזה אמר
תוב סנא תקף
נחת רבב
נחת אמר צלח
רבב אמר שכח
מנה

Interp̄. chal.

et cōburatur. Ipsa educebatur: et ipsa misit ad socerū suū: dicens. De viro cuius hec sunt: ego cōcepi: et ait. Cognosce obsecro cuius est anulus et sudarium et baculus hic. Et cognouit iudas: et ait. Iustificata est: et me ipsa cōcepit: eo ꝙ non tradidi eam sela filio meo. Et vltra nō cognouit eam. Et factū est in tēpore partus et ecce gemelli in vtero ei⁹ erant. Et factū ē cū pareret: ꝓtulit vnus manum. Et accepit obstetrix coccinum: et ligauit super manū eius coccinū: dicens. Hic egressus est prior. Et factū est cum reduceret manum suā: ecce egressus est frater eius: et ait. Quā magna fortitudo fuit in te: vt p̄ualeres eo. Et vocauit nomē ei⁹ phares. Et post hec egressus est frater eius: sup cui⁹ manu erat coccinū: et vocauit nomē ei⁹ zara. Ca. 39.

Ioseph autē deductus est in egyptū: et emit eum putiphar princeps pharaonis magister militū vir egypti⁹ de manu arabū: q̄ deduxerūt eum ibi. Et factū est verbū dn̄i in auxiliū ioseph: et fuit vir ꝓspere agens eratq; in domo dn̄i sui egyptii. Et vidit dn̄s ei⁹ ꝙ erat verbū dn̄i in auxiliū eius: et oīa q̄ ipse faciebat dn̄s dirigebat in manu sua. Et inuenit ioseph misericordiam in oculis eius: et ministrabat ei: et cōstituit eū sup domū suā: et oīa q̄ habebat tradidit in manu eius. Et factus est ab eo tēpore quo cōstituit eum in domo sua et sup oīa

Transla. Chal.

תתוקד: היא מתפקא והיא שלחת לות חמוהא למימר לגבר דאלין דיליה מיניה
אנא מעדיא, ואמרת אשתמודע כען דמאן עזקתא ושושיפא וחוטרא האלין:
ואשתמודע יהודה ואמר זכאה מני היא מעדיא, ארי על כן לא יהבתה לשלה ברי,
ולא אוסף עוד למדעה: והוה בעדן מילדה, והא תיומין במעהא: והוה במילדה ויהב
ידא ונסיבת חייתא וקטרת על ידיה זהוריתא למימר, דין נפק קדמיתא: והוה כד
אתיב ידיה והא נפק אחוהי, ואמרת מה תקוף סגי עלך למתקף, וקרא שמיה פרץ:
ובתר כן נפק אחוהי דעל ידיה זהוריתא, וקרא שמיה זרח:
Ca. xxxix.
ויוסף אתחת למצרים וזבניה פוטיפר רבא דפרעה רב קטוליא גבר מצראי מידא
דערבאי דאחתוהי לתמן: והוה מימרא דיי בסעדיה דיוסף והוה גבר מצלח והוה
בבית ריבוניה מצראי: וחזא ריבוניה ארי הוה מימרא דיי בסעדיה, וכל דהוא עביד
יי מצלח בידיה: ואשכח יוסף רחמין בעינוהי ושמש יתיה, ומניה על ביתיה וכל
דאית ליה מסר בידיה: והוה מעידן דמני יתיה בביתיה ועל כל

quecūq erāt ei: et bñdixit dñs domū egy-
ὅσα ἦν αὐτῷ, καὶ εὐλόγησε κύριος τὸν οἶκον τοῦ αἰγυ-
ptii ppter ioseph. et facta ē bñdictio dñi in
πτίου διὰ ἰωσήφ. καὶ ἐγενήθη εὐλογία κυρίου ἐν πᾶσι
existētib' ei in domo et in agro ei'.
ὑπάρχουσιν αὐτῷ ἐν τῷ οἴκῳ καὶ ἐν τῷ ἀγρῷ αὐ-
et cōmisit oīa quecūq erāt ei: in man'
B τοῦ. καὶ ἐπέτρεψε πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ, εἰς χεῖρας
ioseph. et nō sciebat co$ q apd se nihil: preter
ἰωσήφ. καὶ οὐκ ᾔδει τῶν καθ' ἑαυτοῦ οὐδὲν, πλὴν
panē quo vescebat ipse. et erat ioseph pulcher
1.Reg. 16.b. τοῦ ἄρτου οὗ κατήσθιεν αὐτός. καὶ ἦν ἰωσὴφ καλὸς
facie: et decorus aspectu valde. et factū ē post
τῷ εἴδει, καὶ ὡραῖος τῇ ὄψει σφόδρα. καὶ ἐγένετο με-
verba hec: et iniecit vxor
τὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἐπέβαλεν ἡ γυνὴ τοῦ
dñi eius oculos suos in ioseph: et di-
κυρίου αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς ἐπὶ ἰωσήφ, καὶ εἶ-
xit: dormi mecū: ille āt nō voluit. dixit āt vxo-
πε κοιμήθητι μετ' ἐμοῦ, ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν. εἶπε δὲ τῇ γυ-
ri dñi sui: si dñs me' nō scit
ναικὶ τοῦ κυρίου αὐτοῦ, εἰ ὁ κύριός μου οὐ γινώ-
ppter me in domo sua: et oīa quecūq sūt
σκει δι' ἐμὲ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν
ei: dedit in manus meas: et nō est
αὐτῷ, ἔδωκεν εἰς τὰς χεῖράς μου, καὶ οὐκ ὑπάρχει
in domo hac: neq excipit a me nihil:
ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ. οὐδὲ ὑπεξῄρηται ἀπ' ἐμοῦ οὐδέν,
preter te: eo q tu vxor eius es: et quō
πλὴν σοῦ, διὰ τὸ σὲ γυναῖκα αὐτοῦ εἶναι, καὶ πῶς
faciā vbū malū hoc: et pecca-
ποιήσω τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο, καὶ ἁμαρτήσο-
bo corā deo. qñ āt loqbat ioseph di-
μαι ἐναντίον τοῦ θεοῦ. ἡνίκα δὲ ἐλάλει τῷ ἰωσὴφ ἡ-
em ex die: et nō obediuit ei dormi-
μέραν ἐξ ἡμέρας, καὶ οὐχ ὑπήκουσεν αὐτῇ καθεύ-
re cū ea: vt coiret cū ea. factū ē āt
C δειν μετ' αὐτῆς, τοῦ συγγενέσθαι αὐτῇ. ἐγένετο δὲ
talis quedā dies: et intrauit ioseph in do-
τοιαύτη τις ἡμέρα, καὶ εἰσῆλθεν ἰωσὴφ εἰς τὴν οἰκί-
mū facere opera sua: et nemo erat in
αν ποιεῖν τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ οὐδεὶς ἦν τῶν ἐν τῇ
domo int': et attraxit eū vestimēto: di-
Supra ca. οἰκίᾳ ἔσω, καὶ ἐπεσπάσατο αὐτὸν τῶν ἱματίων, λέ-
cēs: dormi mecū: et relinquēs vesti-
γουσα, κοιμήθητι μετ' ἐμοῦ, καὶ καταλιπὼν τὰ ἱμά-
mēta sua in manib' eius: fugit: et egres-
τια αὐτοῦ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς, ἔφυγε, καὶ ἐξῆλ-
sus ē foras. et factū ē: vt vidit q relinquens
θεν ἔξω. καὶ ἐγένετο, ὡς εἶδεν ὅτι καταλιπὼν τὰ
vestimēta sua in manib' eius: fugit: et
ἱμάτια αὐτοῦ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς, ἔφυγε, καὶ
egressus ē foras: et vocauit existētes in domo:
ἐξῆλθεν ἔξω, καὶ ἐκάλεσε τοὺς ὄντας ἐν τῇ οἰκίᾳ,

Benedixitq dominus domui egyptii ppter ioseph: & multiplicauit tam in edibus q̄ in agris cunctā eius substantiam. Nec quicq̄ aliud nouerat: nisi panē quo vescebatur. Erat autem ioseph pulchra facie & decorus aspectu. Post multos itaq dies iniecit dña sua oculos suos in ioseph: & ait. Dormi mecum. Qui nequaq̄ acqescēs opi nefario dixit ad eā: Ecce dominus meus omnibus mihi traditis ignorat quid hēat in domo sua: nec quicq̄ est qđ nō in mea sit ptāte: vel nō tradiderit mihi p̄ter te q̄ vxor eius es. Quō ergo possum hoc malū facere & peccare in deū meū? Huiuscemodi verbis p singulos dies loquebatur: & mulier molesta erat adolescenti: & ille recusabat stuprum. Accidit autem quadam die vt intraret ioseph domum: & operis quippiā absq arbitris faceret: & illa apphensa lacinia vestimēti eius diceret. Dormi mecū. Qui relicto in manu eius pallio fugit: & egressus est foras. Cumq vidisset mulier veste in manibus suis: & se eē contemptam: vocauit ad se homines domus sue:

אֲשֶׁר יֶשׁ לוֹ וַיְבָרֶךְ יְהוָה אֶת בֵּית
הַמִּצְרִי בִּגְלַל יוֹסֵף וַיְהִי בִּרְכַּת
יְהוָה בְּכָל אֲשֶׁר יֶשׁ לוֹ בַּבַּיִת
וּבַשָּׂדֶה׃ וַיַּעֲזֹב כָּל אֲשֶׁר לוֹ בְּיַד
יוֹסֵף וְלֹא יָדַע אִתּוֹ מְאוּמָה כִּי אִם
הַלֶּחֶם אֲשֶׁר הוּא אוֹכֵל וַיְהִי
יוֹסֵף יְפֵה תֹאַר וִיפֵה מַרְאֶה׃ וַיְהִי
אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַתִּשָּׂא
אֵשֶׁת אֲדֹנָיו אֶת עֵינֶיהָ אֶל יוֹסֵף
וַתֹּאמֶר שִׁכְבָה עִמִּי׃ וַיְמָאֵן
וַיֹּאמֶר אֶל אֵשֶׁת אֲדֹנָיו הֵן אֲדֹנִי
לֹא יָדַע אִתִּי מַה בַּבַּיִת וְכֹל אֲשֶׁר
יֶשׁ לוֹ נָתַן בְּיָדִי׃ אֵינֶנּוּ גָדוֹל
בַּבַּיִת הַזֶּה מִמֶּנִּי וְלֹא חָשַׂךְ
מִמֶּנִּי מְאוּמָה כִּי אִם אוֹתָךְ בַּאֲשֶׁר
אַתְּ אִשְׁתּוֹ וְאֵיךְ אֶעֱשֶׂה הָרָעָה
הַגְּדֹלָה הַזֹּאת וְחָטָאתִי לֵאלֹהִים׃
וַיְהִי כְּדַבְּרָהּ אֶל יוֹסֵף יוֹם יוֹם
וְלֹא שָׁמַע אֵלֶיהָ לִשְׁכַּב אֶצְלָהּ
לִהְיוֹת עִמָּהּ׃ וַיְהִי כְּהַיּוֹם הַזֶּה
וַיָּבֹא הַבַּיְתָה לַעֲשׂוֹת מְלַאכְתּוֹ
וְאֵין אִישׁ מֵאַנְשֵׁי הַבַּיִת שָׁם
בַּבָּיִת׃ וַתִּתְפְּשֵׂהוּ בְּבִגְדוֹ לֵאמֹר
שִׁכְבָה עִמִּי וַיַּעֲזֹב בִּגְדוֹ בְּיָדָהּ
וַיָּנָס וַיֵּצֵא הַחוּצָה׃ וַיְהִי כִּרְאוֹתָהּ
כִּי עָזַב בִּגְדוֹ בְּיָדָהּ וַיָּנָס
הַחוּצָה׃ וַתִּקְרָא לְאַנְשֵׁי בֵיתָהּ

Primitiua heb.: בָּרַךְ · עָזַב · מְאָם · אָכַל · רָאָה · נָשָׂא · אִישׁ · אָמַר מָאַן · גָּדַל · מָן · אִישׁ עָשָׂה רוּעַ · הָיָה · הָיָה · בּוֹא עָשָׂה לָאַךְ · תָּפַשׂ · עָזַב · נוּס רָאָה · קָרָא

Interp.chal.

דאית ליה וברך יי ית בית מצראה בדיל יוסף והוה ברכתא דיי בכל דאית ליה
בביתא ובחקלא׃ ושבק כל דיליה בידא דיוסף ולא ידע עמיה מדעם אלהן לחמא
דהוה אכיל והוה יוסף שפיר בריוא ויאי בחיזוא׃ והוה בתר פתגמיא האלין וזקפת
איתת רבוניה ית עינהא לות יוסף ואמרת שכוב עמי׃ וסריב ואמר לאיתת רבוניה
הא רבוני לא ידע עמי מה די בביתא וכל דאית ליה מסר בידי׃ ליתוהי רב בביתא
הדין מני ולא מנע מני מדעם אלהן יתיך בדיל דאת איתתיה ואיכדין אעביד
בישתא רבתא הדא ואחוב קדם יי׃ והוה כד מלילת עם יוסף יום יום ולא קביל
מנה למשכב לותה למהוי עמה׃ והוה כיומא הדין ועל לביתא למבדק בכתבי
חושבניה ולית איניש מאינשי ביתא תמן בביתא׃ ואחדתיה בלבושיה למימר שכוב
עמי ושבקיה ללבושיה בידה וערק ונפק לשוקא׃ והוה כד חזת ארי שבקיה
ללבושיה בידה וערק לשוקא׃ וקראת לאינשי ביתה

Transla. Chal.

que habebat: et bñdixit dñs domui egyptii ppter ioseph: et fuit benedictio dñi in oībus que habebat in domo et in agro. Et reliquit oīa sua in manu ioseph: et non nouerat cū eo quicq̄ nisi panē quo vescebatur. Eratq ioseph pulcher facie et decorus aspectu. Et factum est post verba hec: leuauit vxor dñi sui oculos ad ioseph: et dixit. Cuba mecum: et noluit. Et ait vxori dñi sui. Ecce dñs meus non nouit mecū quicq̄ eorum que in domo sua sunt: et oīa sua tradidit i manu mea. Non est ipse maior me in domo hac: neq prohibuit a me quicq̄ preter te: eo q tu vxor ei' es. Quomodo ergo faciam hoc magnū malum: et peccabo coram deo? Et factū est cum loqueretur cum ioseph per singulos dies: non acquieuit ei vt cubaret cum ea: vt esset cum ea. Et factum est quadā die: et ingressus est in domū: vt inuestigaret scripturas rationis sue. Et nullus vir de hoībus domus erat ibi in domo. Apprehenditq vestimenta eius: dicens. Cuba mecum. Et reliquit vestimenta sua in manu eius: et fugit: et egressus est foras. Et factū est cum vidisset q reliquisset vestimenta eius in manu sua et quod fugisset foras: vocauit viros domus sue:

Primitiua chal.: רְוָה · יְאָה · חֲזָא · אִתְּ · רְבַב · רְבַב · עֲבַד · בְּאִישׁ רְבַב חוֹב · שְׁכַב הֲוָה עַל · בְּדַק אֲמַר · חֲזָא

ותאמר להם לאמר ראו הביא | אמר ראה בוא
לנו איש עברי לצחק בנו בא | בוא
אלי לשכב עמי ואקרא בקול | קרא
גדול׃ ויהי כשמעו כי הרימתי | גדל היה רום
קולי ואקרא ויעזב בגדו אצלי
וינס ויצא החוצה׃ ותנח בגדו | נוח
אצלה עד בוא אדניו אל ביתו׃
ותדבר אליו כדברים האלה | דבר
לאמר בא אלי העבד העברי
אשר הבאת לנו לצחק בי׃ ויהי
כהרימי קולי ואקרא ויעזב בגדו | רום
אצלי וינס החוצה׃ ויהי כשמע
אדניו את דברי אשתו אשר | איש
דברה אליו לאמר כדברים
האלה עשה לי עבדך ויחר אפו׃ | חרה
ויקח אדני יוסף אתו ויתנהו אל | לקח נתן
בית הסהר מקום אשר אסורי | קום אסר
המלך אסורים ויהי שם בבית
הסהר׃ ויהי יהוה את יוסף ויט | נטה
אליו חסד ויתן חנו בעיני שר | נתן חנן שור
בית הסהר׃ ויתן שר בית הסהר
ביד יוסף את כל האסירם אשר
בבית הסהר ואת כל אשר עשים | עשה
שם הוא היה עשה׃ אין שר בית
הסהר ראה את כל מאומה בידו | מאם
באשר יהוה אתו ואשר הוא
עשה יהוה מצליח׃
צלח

& ait ad eos. En introduxit virũ hebreũ vt illuderet nobis. Ingressus est ad me: vt coiret mecũ. Cũq; ego succlamasse & audisset vocem meam: reliquit pallium qđ tenebam: & fugit foras. In argumẽtũ ergo fidei retentũ palliũ ostẽdit marito reuertenti domum: & ait. Ingressus est ad me seruus hebreus quem adduxisti: vt illuderet mihi. Cumq; audisset me clamare: reliquit palliũ quod tenebam: & fugit foras. His auditis dñs & nimiũ credulus verbis cõiugis iratus est valde: tradiditq; Ioseph in carcerem, vbi vincti regis custodiebantur: & erat ibi clausus. Fuit ãt dñs cũ ioseph: & misertus ẽ illius: & dedit ei grãm in cõspectu principis carceris. Qui tradidit i manu illius vniuersos vinctos qui in custodia tenebãtur: & quicqđ fiebat sub ipso erat: nec nouerat aliquid cũctis ei creditis. Dominus enĩ erat cũ illo: & omnia opera eius dirigebat:

et ait illis: dicẽs: videte! introduxit nob
καὶ εἶπεν αὐτοῖς, λέγουσα, ἴδετε· εἰσήγαγεν ἡμῖν
seruũ hebreũ illudere nob. intrauit ad me: di
παῖδα ἑβραῖον ἐμπαίζειν ἡμῖν. εἰσῆλθε πρός με, λέ
cẽs: dormiã tecũ. et clamaui voce ma
γων, κοιμηθήσομαι μετὰ σοῦ· καὶ ἐβόησα φωνῇ μεγά
gna. cũ ãt audiret ipẽ: q̃ exaltaui vocẽ meã:
λῃ. ἐν δὲ τῷ ἀκοῦσαι αὐτὸν, ὅτι ὕψωσα τὴν φωνήν μου,
et clamaui: relinquẽs vestimẽta sua apđ
καὶ ἐβόησα, καταλιπὼν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ παρ' ἐ
me: fugit: et egress⁹ ẽ foras. et relinq̃t
μοί, ἔφυγεν, καὶ ἐξῆλθεν ἔξω. καὶ καταλιμπάνει τὰ
vestimẽta apđ se: donec venit dñs in domũ
ἱμάτια παρ' ἑαυτῇ, ἕως ἦλθεν ὁ κύριος εἰς τὸν οἶκον
suã. et locuta ẽ ei fm̃ ꝟba hec:
αὐτοῦ. καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα,
dicẽs: ingress⁹ ẽ ad me seru⁹ hebre⁹: quẽ introdu
λέγουσα, εἰσῆλθε πρός με ὁ παῖς ὁ ἑβραῖος, ὃν εἰσήγα
xisti ad nos illudere mihi. et dixit: dormiã
γες πρὸς ἡμᾶς, ἐμπαῖξαι μοι· καὶ εἶπε, κοιμηθήσομαι
tecũ. vt ãt audiuit: q̃ exaltaui vocẽ meã:
μετὰ σοῦ. ὡς δὲ ἤκουσεν, ὅτι ὕψωσα τὴν φωνήν μου,
et clamaui: relinq̃ns vestimẽta sua apđ
καὶ ἐβόησα, καταλιπὼν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ παρ' ἐ
me: fugit: et egress⁹ ẽ. factũ ẽ ãt vt audiuit do
μοί, ἔφυγεν, καὶ ἐξῆλθεν. ἐγένετο δὲ ὡς ἤκουσεν ὁ κύ
min⁹ eius ꝟba vxoris sue: q̃cũq; locu
ριος αὐτοῦ τὰ ῥήματα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ὅσα ἐλά
ta ẽ ad eũ: dicẽs: sic fecit mihi seru
λησε πρὸς αὐτὸν, λέγουσα, οὕτως ἐποίησέ μοι ὁ παῖς
tu⁹. et irat⁹ ẽ ira. et accipiẽs dñs ioseph: imi
σου· καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ. καὶ λαβὼν ὁ κύριος ἰωσὴφ, ἐνέ
sit eũ in munitionẽ: et in locũ: in quo
βαλεν αὐτὸν εἰς τὸ ὀχύρωμα, καὶ εἰς τὸν τόπον, ἐν ᾧ
vincti regis detinẽtur illic in mu
οἱ δεσμῶται τοῦ βασιλέως κατέχονται ἐκεῖ ἐν τῷ ὀχυ
nitione. et fuit dñs cũ ioseph: & effudit ei
ρώματι. καὶ ἦν κύριος μετὰ ἰωσὴφ, καὶ κατέχεεν αὐτοῦ
miaz: & dedit ei grãz corã pricipe car
ἔλεος, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν ἐναντίον τοῦ ἀρχιδεσ
ceris. et dedit pricepς carceris carce
μοφύλακος. καὶ ἔδωκεν ὁ ἀρχιδεσμοφύλαξ τὸ δεσμω
rem p manũ ioseph: et oẽs addu
τήριον διὰ χειρὸς ἰωσὴφ, καὶ πάντας τοὺς ἀπηγμέ
ctos in carcere: et oĩa q̃cũq; faciũt ib
νους ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ, καὶ πάντα ὅσα ποιοῦσιν ἐ
lic: ipẽ erat faciẽs. nõ erat pricepς carceris co
κεῖ, αὐτὸς ἦν ποιῶν. οὐκ ἦν ὁ ἀρχιδεσμοφύλαξ τοῦ δεσ
carcere sciẽs ppt ipũ nihil. oĩa eñ erãt p
μωτηρίου γινώσκων δι' αὐτὸν οὐδέν. πάντα γὰρ ἦν διὰ
manũ ioseph: eo q̃ dñs cũ illo erat. et q̃cũq;
χειρὸς ἰωσὴφ, διὰ τὸ τὸν κν̄ μετ' αὐτοῦ εἶναι. καὶ ὅσα αὐ
ipẽ faciebat: dñs pspabat in manib⁹ eius.
τὸς ἐποίει, κς̄ εὐώδου ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ. Ca. 40

Primitiua chal.

אמר חזא אתא
עול שכב קרא
קול רבה רום
תח עול רבב
אמר עול אתא
רום קול קרא
רבב אית אמר
עבד חזא
צלח

Transla. Chal.

et ait eis: dicens. Uidete: adduxit nobis virũ hebreũ vt illuderet nob. Ingressus ẽ ad me vt cubaret mecũ et clamaui voce magna. Et factũ est cũ audiret q̃ eleuarez vocẽ meã & clamarẽ: reliq̃t vestimẽta sua apud me: & fugit & egressus est foras. Et retinuit vestimentũ eius apud se: donec veniret dñs eius in domũ suã. Et locuta est cũ eo verba hec: dicẽs. Ingressus est ad me seruus hebreus quẽ adduxisti nobis: vt illuderet mihi. Et factũ est cuz eleuarẽ vocẽ meã & clamarẽ: reliquit vestimenta sua apud me: & fugit foras. Et factũ est cũ audiret dñs ei⁹ verba vxoris sue q̃ locuta est ad eum: dicẽs. Sicut verba hec fecit mihi seruus tuus. Et iratus est furor eius: tulitq; dñs ioseph eum & tradidit eũ in domũ carceris vbi vincti regis erãt. Eratq; ibi in domo carceris. Et fuit verbũ dñi in auxiliũ ioseph: & fecit cuz eo misericordiã: & dedit illi gratiã corã principe carceris. Et tradidit princeps carceris in manu ioseph oẽs vinctos qui erant in domo carceris. et omnia que fiebant ibi: ipse faciebat. Nullum delictũ videbat princeps carceris in manu eius: eo q̃ verbum domini erat in auxilium eius. Et quod ipse faciebat: dñs dirigebat. Ca. 40.

Interp. chal.

ת להון למימר חזו איתי לנא גבר עבראה לחיכא בנא על לותי למשכב עמי
ית בקלא רבא׃ והוה כד שמע ארי ארימית קלי וקרית ושבקיה ללבושיה לותי
ק ונפק לשוקא׃ ואנחת ללבושיה לותה עד על רבוניה לביתיה׃ ומלילת עמיה
פתגמיא האלין למימר על לותי עבדא עבראה דאיתיתא לנא לחיכא בי׃ והוה
ארימית קלי וקרית ושבקיה ללבושיה לותי ועדק לשוקא׃ והוה כד שמע רבוניה
גמי איתתיה דמלילת עמיה למימר כפתגמיא האילין עבד לי עבדך ותקיף
גזיה׃ ודבר רבוניה דיוסף יתיה ויהביה לבית אסירי אתר דאסירי מלכא תמן
סירין והוה תמן בבית אסירי׃ והוה מימרא דיי בסעדיה דיוסף ונגד ליה חסדא
ביה לרחמין קדם רב בית אסירי׃ ויהב רב בית אסירי בידא דיוסף ית כל אסיריא
בבית אסירי וית כל דעבדין תמן הוא הוה מתעביד׃ לית רב בית אסירי חזי ית
ל סרחן בידיה במימרא דיי בסעדיה ודהוא עביד יי מצלח׃

Ca. xl.

A Factū ē āt post verba hec: pecca-
ἐγένετο δὲ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, ἥμαρ-
uit pīceps pīcernaꝝ regis egypti: et
τεν ὁ ἀρχιοινοχόος τοῦ βασιλέως αἰγύπτου, καὶ ὁ
pīceps pistoꝝ dño suo regi egy-
ἀρχισιτοποιὸς τῷ κυρίῳ αὐτῶν βασιλεῖ αἰγύ-
pti. et iratus ē pharao sup duobus eunu-
πτου. καὶ ὠργίσθη φαραὼ ἐπὶ τοῖς δυσὶν εὐνού-
chis suis: sup pīcipe pīcernaꝝ ⁊ sup pīci-
χοις αὐτοῦ, ἐπὶ τῷ ἀρχιοινοχόῳ καὶ ἐπὶ ἀρχι-
pe pistoꝝ. ⁊ posuit eos in custodia in
σιτοποιῷ. καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν τῇ φυλακῇ εἰς
carcere: in locū: vbi ioseph iace-
τὸ δεσμωτήριον, εἰς τὸν τόπον, οὗ ἰωσὴφ ἐπέ-
bat ibi. et cōmēdauit pīceps carceris
κειτο ἐκεῖ. καὶ συνέστησεν ὁ ἀρχιδεσμώτης τῷ
ioseph ipsos. et astitit eis. fuerāt āt di-
ἰωσὴφ αὐτούς. καὶ παρέστη αὐτοῖς. ἦσαν δὲ ἡ-
es in carcere: et viderūt ambo sōni-
μέρας ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ εἶδον ἀμφότεροι ἐνύπνι-
um in vna nocte vnū. quoꝝ visiōes insōnij eoꝝ
ον ἐν μιᾷ νυκτὶ ἕν. ὡς ἡ ὅρασις τοῦ ἐνυπνίου αὐ-
pincerna et pistor erāt regi
τοῦ. ὁ οἰνοχόος καὶ ὁ σιτοποιὸς ἦσαν τῷ βασιλεῖ
egypti erātes in carcere. intrauit āt
αἰγύπτου οἵτινες ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ. εἰσῆλθε δὲ
ad eos ioseph mane: et vidit eos: et
πρὸς αὐτοὺς ἰωσὴφ πρωΐ, καὶ εἶδεν αὐτούς, καὶ
erāt cōturbati. et interrogauit eunuchos
B ἦσαν τεταραγμένοι. καὶ ἠρώτα τοὺς εὐνούχους
pharaōis: q̄ erāt cū eo: dicēs: q̄re
φαραώ, οἳ ἦσαν μετ' αὐτοῦ, λέγων, τί ὅτι τὰ
facies vr̄e tristes hodie. illi āt dixerūt:
πρόσωπα ὑμῶν σκυθρωπὰ σήμερον. οἱ δὲ εἶπαν,
sōniū vidimꝰ: et cōiectās illō: nō est.
ἐνύπνιον εἴδομεν, καὶ ὁ συγκρίνων αὐτό, οὐκ ἔστι.
dixit āt eis ioseph: nō p deū mani-
εἶπε δὲ αὐτοῖς ἰωσήφ, οὐχὶ διὰ τοῦ θεοῦ ἡ δια-
festatio eius est? narrate ergo mihi. et nar
σάφησις αὐτῶν ἐστί; διηγήσασθε οὖν μοι. καὶ διη-
rauit pīceps pīcernaꝝ sōniū suū io
γήσατο ὁ ἀρχιοινοχόος τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ τῷ ἰω-
seph. et ait illi sic: in sōnio meo
σήφ. καὶ εἶπεν αὐτῷ οὕτως, ἐν τῷ ὕπνῳ μου
erat vitis corā me: in āt vite tres
ἦν ἄμπελος ἐναντίον μου, ἐν δὲ τῇ ἀμπέλῳ τρεῖς
ppagines: et ipsa virescēs pducebat ger
πυθμένες, καὶ αὐτὴ θάλλουσα ἀνενηνοχυῖα βλα-
C mina maturos racemos vue: et ca-
στοὺς πεπέπους βότρυες σταφυλῆς, καὶ τὸ ποτή-
lix pharaōis in manu mea: et accepi
ριον φαραὼ ἐν τῇ χειρί μου, καὶ ἔλαβον τὴν
vuā:
σταφυλήν,

His itaq; gestis accidit vt peccarent duo eunuchi: pincerna regis egypti: & pistor domino suo. Iratusq; contra eos pharao. nā alter pincernis preerat: alter pistoribus: misit eos in carcerem principis militum: in quo erat vinctus & ioseph. At custos carceris tradidit eos ioseph qui & ministrabat eis. Aliquātulū tpis fluxerat: & illi in custodia tenebantur. Videruntq; ambo sōniū nocte vna iuxta iterpretationem congruam sibi. Ad quos cum itroisset ioseph mane: & vidisset eos tristes: sciscitatus ē eos dicens. Cur tristior est hodie solito facies vr̄a? Qui responderunt: Sōnium vidimus: & non est qui interpretetur nobis. Dixitq; ad eos ioseph. Nunquid nō dei ē iterp̄tatio? Referte mihi qđ videritis. Narrauit prior p̄positus picernarū somniū suum. Videbam corā me vitē in q̄ erant tres propagines: crescere paulatim in gemmas: & post flores vuas maturescere: calicemq; pharaōis in manu mea. Tuli ergo vuas

Ca.40.

ויהי אחר הדברים האלה חטאו
משקה מלך מצרים והאפה
לאדניהם למלך מצרים: ויקצף
פרעה על שני סריסיו על שר
המשקים ועל שר האופים: ויתן
אתם במשמר בית שר הטבחים
אל בית הסהר מקום אשר יוסף
אסור שם: ויפקד שר הטבחים
את יוסף אתם וישרת אתם ויהיו
ימים במשמר: ויחלמו חלום
שניהם איש חלמו בלילה אחד
איש כפתרון חלמו המשקה
והאפה אשר למלך מצרים אשר
אסורים בבית הסהר: ויבא
אליהם יוסף בבקר וירא אתם
והנם זעפים: וישאל את סריסי
פרעה אשר אתו במשמר בית
אדניו לאמר מדוע פניכם רעים
היום: ויאמרו אליו חלום חלמנו
ופתר אין אתו ויאמר אליהם יוסף
הלוא לאלהים פתרנים ספרו נא
לי: ויספר שר המשקים את
חלמו ליוסף ויאמר לו בחלומי
והנה גפן לפני: ובגפן שלשה
שריגם והוא כפרחת עלתה נצה
הבשילו אשכלתיה ענבים: וכוס
פרעה בידי ואקח את הענבים

Cap.xl.
היה שקה
קצף
שנה סרס שור
אפה נתן
שמר
קום
אסר פקד
שרת
יום שמר
שנה
אסר בוא
ראה
שאל
מדע פנה רעע
אמר
ספר
חלם
שרג עלה נוץ
בשל שכל
לקח

Transla. Chal.

והוה בתר פתגמיא האלין סרחו בית שקיא למלכא דמצרים ונחתומא לריבונהון
למלכא דמצרים: ורגיז פרעה על תרין רברבנוהי על רב שקי ועל רב נחתומי: ויהב
יתהון במטרא בית רב קטוליא לבית אסירי אתר דיוסף אסיר תמן: ומני רב קטוליא
ית יוסף עמהון ושמש יתהון והוו יומין במטרא: וחלמו חלמא תרויהון גבר חלמיה
בליליא חד גבר כפושרן חלמיה שקיא ונחתומא די למלכא דמצרים דאסירין בבית
אסירי: ואתא לותהון יוסף בצפרא וחזא יתהון והא אינון נסיסין: ושאיל ית רברבי
פרעה דעמיה במטרא בית רבוניה למימר מה דין אפיכון בישין יומא דין: ואמרו
ליה חלמא חלימנא ופשר לית ליה ואמר להון יוסף הלא מן קדם יי פושרן חלמיא
אשתעו כען לי: ואשתעי רב שקי ית חלמיה ליוסף ואמר ליה בחלמי והא גופנא
קדמי: ובגופנא תלתא שבשין והיא כד אפרחת אפיקת לבלבין ואניצת ניץ בשילו
אתכלהא הוו ענבין: וכסא דפרעה בידי ונסיבית ית ענביא

Interp. chal.

Et factū est post verba hec: peccauerūt pincerna regis egypti ⁊ pistor dño suo regi egypti. Et iratus est pharao cōtra duos principes suos: cōtra principē pincernarū ⁊ cōtra principē pistorum: et posuit eos i custodia in domo magri militū in domo victoꝝ vbi ioseph erat vinctus. Et posuit princeps militū cū eis ioseph: ⁊ ministrabat eis. Et fuerūt aliqbus diebus in custodia. Sōniauerūt aūt somniū ambo: vnusq̄sq; somniū suū in nocte vna: singuli iuxta interp̄tationē somnij sui: pincerna videlicet ⁊ pistor regis egypti qui vincti erant in domo carceris. Venitq; ad eos ioseph mane: ⁊ vidit eos: ⁊ ecce erāt tristes. Et interrogauit p̄ncipes pharaonis q̄ secū erant in custodia in domo dñi sui: dicēs. Quare facies vr̄e tristes sunt hodie. Et dixerūt ei. somniū sōniauimꝰ: ⁊ nō est q̄ interp̄tetur illud. Dixitq; eis ioseph: vtiq; a facie dei ē interpretatio somnij: narrate obsecro mihi. Narrauitq; princeps pincernaꝝ somniū suū ioseph. ⁊ dixit ei. In sōnio meo ecce vitis erat corā me: ⁊ in vite erant tres palmites: ⁊ erat quasi florēs ⁊ producebat gēmas: et post flores maturabāt vue in botris suis. ⁊ calix pharaonis erat in manu mea: ⁊ tollebam vuas:

Pritiua chal.
שקה רבב
רבב שבה
נטר סנה
הוה תרי
נטר רבה אמר
שעל שקה פרח
נפק נוץ
תכל הוה כוס

Primitiua heb.

Ter. Heb.

ואשחט אתם אל כוס פרעה
נתן ואתן את הכוס על כף פרעה׃
ויאמר לו יוסף זה פתרנו שלשת
יום השרגים שלשת ימים הם׃ בעוד
נשא שלשת ימים ישא פרעה את
שוב כון נתן ראשך והשיבך על כנך ונתת
שפט כוס פרעה בידו כמשפט
היה שקה הראשון אשר היית משקהו׃ כי
יטב אם זכרתני אתך כאשר ייטב לך
עשה זכר ועשית נא עמדי חסד והזכרתני
יצא אל פרעה והוצאתני מן הבית
הזה׃ כי גנב גנבתי מארץ
מאם העברים וגם פה לא עשיתי
שום ראה מאומה כי שמו אתי בבור׃ וירא
שור אמר שר האפים כי טוב פתר ויאמר
חלם אל יוסף אף אני בחלומי והנה
חור שלשה סלי חרי על ראשי׃
עלה אכל ובסל העליון מכל מאכל פרעה
עשה מעשה אפה והעוף אכל אתם
ענה מן הסל מעל ראשי׃ ויען יוסף
ויאמר זה פתרנו שלשת הסלים
יום שלשת ימים הם׃ בעוד שלשת
נשא ימים ישא פרעה את ראשך
מעליך ותלה אותך על עץ ואכל
היה העוף את בשרך מעליך׃ ויהי
שלש ילד ביום השלישי יום הלדת את
עשה שתה פרעה ויעש משתה לכל עבדיו

Trãsla. B. Hiero.

& expressi in calicem quem tenebam: & tradidi poculũ pharaoni. Rñdit ioseph: hec est interpretatio sõnii. Tres propagines: tres adhuc dies sũt: post quos recordabitur pharao ministerii tui: & restituet te in gradum pristinum: dabisq́ʒ ei calicẽ iuxta officium tuum: sicut ante facere cõsueueras. Tantum memento mei cũ tibi bene fuerit: & facies mecum misericordiam: vt suggeras pharaoni vt educat me de isto carcere. quia furtim sublatus sum de terra hebreorum: & hic innocens in lacum missus sum. Videns pistorũ magister φ prudẽter sõniũ dissoluisset: ait. Et ego vidi somniũ φ tria canistra farine haberẽ super caput meũ: & in vno canistro qđ erat excelsius portare me putabã oẽs cibos: q fiũt arte pistoria: auesq́ʒ comedere ex eo. Rñdit ioseph. Hec est interpretatio somnii. Tria canistra tres adhuc dies sunt: post quos auferet pharao caput tuum: ac suspendet te in cruce: & lacerabunt volucres carnes tuas. Exinde dies tertius natalicius pharaonis erat. Qui faciens grande cõuiuium pueris suis

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp̃. latina

et expressi eã in calicẽ et dedi
καὶ ἐξέθλιψα αὐτὴν εἰς τὸ ποτήριον, καὶ ἔδωκα τὸ
calicẽ in manũ pharaõis. et dixit ei io
ποτήριον εἰς τὴν χεῖρα φαραώ. καὶ εἶπεν αὐτῷ ἰω
seph: hoc cõiectatio eius. tres ppagines:
σήφ, τοῦτο ἡ σύγκρισις αὐτοῦ. οἱ τρεῖς πυθμένες,
tres dies sũt: adhuc tres dies: et recordabit
τρεῖς ἡμέραι εἰσίν, ἔτι τρεῖς ἡμέραι, καὶ μνησθήσεται
pharao pricipat⁹ tui: et restituet te
φαραὼ τῆς ἀρχῆς σου, καὶ ἀποκαταστήσει σε
ad pricipatũ picernatus tui: et dabis cali
ἐπὶ τὴν ἀρχιοινοχοΐαν σου, καὶ δώσεις τὸ ποτή
cẽ pharaõis in manũ eius fm pncipatũ tuũ
ριον φαραὼ εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ κατὰ τὴν ἀρχήν σου
priorẽ: sicut eras vinũ fũdẽs. sed memẽto
τὴν προτέραν, ὡς ἦσθα οἰνοχοῶν. ἀλλὰ μνήσθητί
mei p temetipsũ: qñ bñ tibi fuerit: et facies
μου διὰ σεαυτοῦ, ὅταν εὖ σοι γένηται, καὶ ποιήσεις
mecũ misericordiã. et recordat⁹ de me ad phara
μετ' ἐμοῦ ἔλεος. καὶ μνησθήσῃ περὶ ἐμοῦ πρὸς φαρα
onẽ: et educes me de carcere isto. qr
ώ, καὶ ἐξάξεις με ἐκ τοῦ ὀχυρώματος τούτου. ὅτι
furto surrept⁹ sũ de tra hebreoꝝ: et hic nõ fe
κλοπῇ ἐκλάπην ἐκ γῆς ἑβραίων, καὶ ὧδε οὐκ ἐποίη
ci nihil: sʒ iniecerũt me in domũ la
σα οὐδέν, ἀλλ' ἐνέβαλόν με εἰς τὸν οἶκον τοῦ λάκ
cus hui⁹. et vidit pnceps pistoꝝ: φ recte
κου τούτου. καὶ εἶδεν ὁ ἀρχισιτοποιός, ὅτι ὀρθῶς
cõiectauit: et ait ioseph: et ego vidi sõniũ.
συνέκρινε, καὶ εἶπε τῷ ἰωσήφ, κἀγὼ εἶδον ἐνύπνιον.
putabã tria canistra farinaꝝ tollere sup caput
ᾤμην τρία κανᾶ χονδριτῶν αἴρειν ἐπὶ τῆς κεφα
meũ: in aũt canistro superiore ab oĩbus gñ
λῆς μου, ἐν δὲ κανῷ τῷ ἐπάνω ἀπὸ πάντων τῶν γε
rib⁹: que comedit pharao opere pistorio: et a
νῶν, ὧν ἐσθίει φαραὼ ἔργω σιτοποιοῦ, καὶ τὰ πε
ues celi comederũt illa a canistro
τεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατήσθιεν αὐτὰ ἀπὸ τοῦ κανοῦ
capitis mei. rñdens aũt ioseph: ait il
τῆς κεφαλῆς μου. ἀποκριθεὶς δὲ ἰωσήφ, εἶπεν αὐ
li: hec cõiectatio eius: tria cãistra tres
τῷ, αὕτη ἡ σύγκρισις αὐτοῦ, τὰ τρία κανᾶ τρεῖς
dies sunt: adhuc trib⁹ dieb⁹: et auferet pha
ἡμέραι εἰσίν, ἔτι τριῶν ἡμερῶν, καὶ ἀφελεῖται φα
rao caput tuũ a te: et suspẽdet te
ραὼ τὴν κεφαλήν σου ἀπὸ σοῦ, καὶ κρεμάσει σε
in ligno: et comedẽt aues celi
ἐπὶ ξύλου, καὶ φάγονται τὰ ὄρνεα τοῦ οὐρανοῦ τὰς
carnes tuas a te. factũ ẽ aũt in die ter
σάρκας σου ἀπὸ σοῦ. ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρί
tia: natiuitatis dies erat pharaõis: et faciebat cõuiuiũ
τῃ, γενέσεως ἡμέρα ἦν φαραώ, καὶ ἐποίει πότον
oĩbus seruis suis:
πᾶσι τοῖς παισὶν αὐτοῦ,

Primitiua chal. דבר · תוב נתן היה · שקה יטב עבד · טוב נפק גנב · שוה · חור ראש עלה · אכל עלה תוב · עדה · ראש תלה אכל · ילד שתה

Transla. Chal.

et exprimebã eas in calice pharaonis: et ponebam calicem in manu pharaonis. Dixitq́ʒ ei ioseph: hec est interp̃tatio eius. tres palmites: tres dies sunt. In fine trium dierũ recordabitur tui pharao: et reducet te ad ministeriũ tuũ: et pones calicem pharaonis in manu eius: sicut ante cõsueueras qñ eras pincerna eius. Sed memẽto mei tecũ: cũ bene fuerit tibi. Et facies obsecro mecũ miam: et recordaberis mei apud pharaonem: et educas me de hoc carcere. Quoniã furto sublatus sum de terra hebreoꝝ: et hic quoq́ʒ nihil feci vt ponerent me in carcerẽ. Et vidit princeps pistorum φ recte interpretatus esset. Et dixit ad ioseph. Ego quoq́ʒ videbã in sõnio meo: et ecce tria canistra plena pane principali erant sup caput meũ. Et in canistro superiori erat de omni cibo pharaonis qui fit arte pistoria: et aues comedebant ea que erant in canistro super capite meo. Respõditq́ʒ ioseph: et ait. Hec est interp̃tatio ei⁹. Tria canistra: tres dies sunt. in fine trium dierum auferet pharao caput tuũ a te: et suspendet te in patibulo: et comedent aues carnes tuas a te. Et factum est in die tertio: die natiuitatis pharaonis: fecit conuiuium omnibus seruis suis:

Interp̃. chal.

ית יתהון על כסא דפרעה ויהבית ית כסא על ידא דפרעה׃ ואמר ליה יוסף
דין פושרניה תלתא שורשין תלתא יומין אינון׃ בסוף תלתא יומין ידכרינך פרעה
ויתיבנך על שמושך ותתן כסא דפרעה בידיה כהלכתא קדמאה דהויתא משקי
ליה׃ אלהין תדכרינני עמך כד ייטב לך ותעביד כען עמי טיבו ותדכרינני לות
פרעה ותפקינני מן בית אסירי הדין׃ ארי מיגנב איתגנבית מארע עבראי ואף הכא
לא עבדית מדעם ארי שויאו יתי בבית אסירי׃ וחזא רב נחתומי ארי יאות פשר
ואמר ליוסף אף אנא בחלמי והא תלתא סלין דחורו על רישי׃ ובסלא עלאה מכל
מיכלא דפרעה עובד נחתום ועופא אכיל יתהון מן סלא מעלוי רישי׃ ואתיב יוסף
ואמר דין פושרניה תלתא סלין תלתא יומין אינון׃ בסוף תלתא יומין יעדי פרעה
ית רישך מינך ויצלוב יתך על צליבא ויכול עופא ית בשרך מינך׃ והוה ביומא
תליתאה יום בית ולדא דפרעה ועבד משתיא לכל עבדוהי׃

et recordatus ē principio pincernarū: τ principatus
καὶ ἐμνήσθη τοῦ ἀρχιοινοχόου, καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ
principis pistorū in medio seruorū suorū. et
ἀρχισιτοποιοῦ ἐν μέσῳ τῶν παίδων αὐτοῦ. καὶ
restituit principē pincernarū in principatū suū:
ἀπεκατέστησε τὸν ἀρχιοινοχόον ἐπὶ τὴν ἀρχὴν αὐ-
tū: et dedit calicem in manū pharaōis.
τοῦ, καὶ ἔδωκε τὸ ποτήριον εἰς τὴν χεῖρα φαραώ.
at principē pistorū suspēdit: sicut coniectauit eis
τὸν δὲ ἀρχισιτοποιὸν ἐκρέμασε, καθὰ συνέκρινεν αὐ-
ioseph. et non recordatus ē principis pincernarū
τοῖς ἰωσήφ. καὶ οὐκ ἐμνήσθη ὁ ἀρχιοινοχόος τοῦ
ioseph: sed oblitus ē eius.
ἰωσήφ, ἀλλ᾽ ἐπελάθετο αὐτοῦ. Ca. 41.
Factū ē aūt post duos annos dierū: pharao vi-
Ἐγένετο δὲ μετὰ δύο ἔτη ἡμερῶν, φαραὼ εἶ-
A dit somniū. existimabat stare sup flumen:
δεν ἐνύπνιον. ᾤετο ἑστάναι ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ,
et ecce quasi ex flumine ascēdebāt sep
καὶ ἰδοὺ ὥσπερ ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀνέβαινον ἑ-
tē boues: pulchre facie: et electe
πτὰ βόες, καλαὶ τῷ εἴδει, καὶ ἐκλεκταὶ ταῖς
carnibus: et pascebātur in achi. alie aūt boues
σαρξὶν, καὶ ἐβόσκοντο ἐν τῷ ἄχει. ἄλλαι δὲ βόες
septē ascēdebāt post ipsas de flumine: tur-
ἑπτὰ ἀνέβαινον μετὰ ταύτας ἐκ τοῦ ποταμοῦ, αἰσχ-
pes facie: et graciles carnibus: et pas
ραὶ τῷ εἴδει, καὶ λεπταὶ ταῖς σαρξὶν, καὶ ἐν-
cebātur apud boues: apud labiū
έμοντο παρὰ τὰς βόας, παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ
fluminis. et deuorarūt septē boues turpes
ποταμοῦ. καὶ κατέφαγον αἱ ἑπτὰ βόες αἱ αἰσχραὶ
et graciles carnibus: septē boues pul
καὶ λεπταὶ ταῖς σαρξὶν, τὰς ἑπτὰ βόας τὰς κα-
chras facie et electas. excitatus ē aūt pha
λὰς τῷ εἴδει καὶ τὰς ἐκλεκτάς. ἠγέρθη δὲ φα-
rao: et somniauit scdo. et ecce septē
ραὼ, καὶ ἐνυπνιάσθη τὸ δεύτερον. καὶ ἰδοὺ ἑπτὰ
spice ascēdebāt in ppagine vna electe et
στάχυες ἀνέβαινον ἐν πυθμένι ἑνὶ ἐκλεκτοὶ καὶ
pulchre: et ecce septē spice tenues τ avēto
καλοί. καὶ ἰδοὺ ἑπτὰ στάχυες λεπτοὶ καὶ ἀνε-
corrupte oriebātur post eas: et deuorabāt
μόφθοροι ἀνεφύοντο μετ᾽ αὐτούς, καὶ κατέπινον
septē spice tenues et avēto corrupte:
οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι, τοὺς
septē spicas electas et plenas.
ἑπτὰ στάχυας τοὺς ἐκλεκτοὺς καὶ τοὺς πλήρεις.
excitatus ē aūt pharao: et erat somniū. factū ē aūt
ἠγέρθη δὲ φαραὼ, καὶ ἦν ἐνύπνιον. ἐγένετο δὲ
B mane: et conturbata ē anima eius. et mit
πρωῒ, καὶ ἐταράχθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ. καὶ ἀπο-
tens: vocauit
στείλας, ἐκάλεσε

recordatus est inter epulas magistri pincernarum & pistorum principis: restituitq; alterum in locū suū vt porrigeret ei poculū: alterū suspendit in patibulo: vt coniectoris veritas probaretur. Et tñ succedētibus psperis: ppositus pincernarū oblitus ē interptis sui. Cap. 41.

Post duos annos vidit pharao somniū. Putabat se stare super fluuiū: de quo ascendebāt septem boues pulchre & crasse nimis: & pascebantur in locis palustribus. Alie quoq; septē emergebant de flumine fede confecteq; macie: & pascebantur in ipsa amnis ripa i locis virentibus: deuorauerūtq; eas quarū mira species & habitudo corporum erat. Expergefactus pharao rursum dormiuit: & vidit alterū somniū Septem spice pullulabant in culmo vno plene atq; formose: alie quoq; totidem spice tenues: & percusse vredine oriebātur: deuorantes omnem priorum pulchritudinem. Euigilās pharao post quietem: & facto mane pauore perterritus: misit

וַיִּשָּׂא אֶת רֹאשׁ שַׂר הַמַּשְׁקִים וְאֶת
רֹאשׁ שַׂר הָאֹפִים בְּתוֹךְ עֲבָדָיו׃
וַיָּשֶׁב אֶת שַׂר הַמַּשְׁקִים עַל מַשְׁקֵהוּ
וַיִּתֵּן הַכּוֹס עַל כַּף פַּרְעֹה׃ וְאֵת שַׂר
הָאֹפִים תָּלָה כַּאֲשֶׁר פָּתַר לָהֶם
יוֹסֵף׃ וְלֹא זָכַר שַׂר הַמַּשְׁקִים אֶת
יוֹסֵף וַיִּשְׁכָּחֵהוּ׃ וַיְהִי מִקֵּץ
שְׁנָתַיִם יָמִים וּפַרְעֹה חֹלֵם וְהִנֵּה
עֹמֵד עַל הַיְאֹר׃ וְהִנֵּה מִן הַיְאֹר
עֹלֹת שֶׁבַע פָּרוֹת יְפוֹת מַרְאֶה
וּבְרִיאֹת בָּשָׂר וַתִּרְעֶינָה בָּאָחוּ׃
וְהִנֵּה שֶׁבַע פָּרוֹת אֲחֵרוֹת
עֹלוֹת אַחֲרֵיהֶן מִן הַיְאֹר רָעוֹת
מַרְאֶה וְדַקּוֹת בָּשָׂר וַתַּעֲמֹדְנָה
אֵצֶל הַפָּרוֹת עַל שְׂפַת הַיְאֹר׃
וַתֹּאכַלְנָה הַפָּרוֹת רָעוֹת הַמַּרְאֶה
וְדַקֹּת הַבָּשָׂר אֵת שֶׁבַע הַפָּרוֹת
יְפֹת הַמַּרְאֶה וְהַבְּרִיאֹת וַיִּיקַץ
פַּרְעֹה׃ וַיִּישָׁן וַיַּחֲלֹם שֵׁנִית
וְהִנֵּה שֶׁבַע שִׁבֳּלִים עֹלוֹת בְּקָנֶה
אֶחָד בְּרִיאוֹת וְטֹבוֹת׃ וְהִנֵּה
שֶׁבַע שִׁבֳּלִים דַּקּוֹת וּשְׁדוּפֹת
קָדִים צֹמְחוֹת אַחֲרֵיהֶן׃ וַתִּבְלַעְנָה
הַשִּׁבֳּלִים הַדַּקּוֹת אֵת שֶׁבַע
הַשִּׁבֳּלִים הַבְּרִיאוֹת וְהַמְּלֵאוֹת
וַיִּיקַץ פַּרְעֹה וְהִנֵּה חֲלוֹם׃ וַיְהִי
בַבֹּקֶר וַתִּפָּעֶם רוּחוֹ וַיִּשְׁלַח וַיִּקְרָא

שור שקה
שוב
נתן
אפה
שכח
Cap. xli.
היה קצץ שנה
יום
עלה פרה יפה
ראה ברא בשר
אחה
רעע
דקק עמד
שפה
אכל
ראה יקץ
ישן חלם שנה
ברא טוב
שדף
קדם בלע
יקץ חלם היה
פעם שלח קרא

Transla. Chal.

וּדְכַר יָת רֵישׁ רַב שָׁקֵי וְיָת רֵישׁ רַב נַחְתּוֹמֵי בְּגוֹ עַבְדוֹהִי׃ וַאֲתֵיב יָת רַב שָׁקֵי עַל
שָׁקְיוּתֵיהּ וִיהַב כָּסָא עַל יְדָא דְפַרְעֹה׃ וְיָת רַב נַחְתּוֹמֵי צְלַב כְּמָא דִּפְשַׁר לְהוֹן יוֹסֵף׃
וְלָא דְכַר רַב שָׁקֵי יָת יוֹסֵף וְאַנְשְׁיֵהּ׃ Ca. xlj. וַהֲוָה מִסּוֹף תַּרְתֵּין שְׁנִין
יוֹמִין וּפַרְעֹה חָלֵם וְהָא קָאֵים עַל נַהְרָא׃ וְהָא מִן נַהְרָא סָלְקָן שְׁבַע תּוֹרָן שַׁפִּירָן
לְמֶחֱזֵי וּפַטִּימָן בְּשַׂר וְרָעְיָן בְּאַחְוָא׃ וְהָא שְׁבַע תּוֹרָן אוֹחֳרָנְיָן סָלְקָן בַּתְרֵיהוֹן מִן נַהְרָא
בִּישָׁן לְמֶחֱזֵי וַחֲסִירָן בְּשַׂר וְקָמָן לְקִבְלֵיהוֹן דְּתוֹרָתָא עַל כֵּיף נַהְרָא׃ וַאֲכַלָא תּוֹרָתָא
בִּישָׁן לְמֶחֱזֵי וַחֲסִירָן בְּשַׂר יָת שְׁבַע תּוֹרָתָא שַׁפִּירָן לְמֶחֱזֵי וּפַטִּימָתָא וְאִתְּעַר פַּרְעֹה׃
וּדְמוֹךְ וַחֲלַם תִּנְיָנוּת וְהָא שְׁבַע שֻׁבְּלִין סָלְקָן בְּקַנְיָא חַד פַּטִּימָן וְטָבָן׃ וְהָא שְׁבַע
שֻׁבְּלַיָּא לַקְיָן וּשְׁקִיפָן קִדּוּם צָמְחָן בַּתְרֵיהוֹן׃ וּבְלַעָן שֻׁבְּלַיָּא לַקְיָתָא יָת שְׁבַע
שֻׁבְּלַיָּא פַּטִּימָתָא וּמַלְיָתָא וְאִתְּעַר פַּרְעֹה וְהָא חֶלְמָא׃ וַהֲוָה בְצַפְרָא וּמִטָּרְפָא
רוּחֵיהּ וּשְׁלַח וּקְרָא

Interp. chal.

et recordatus est capitis principis pincernarū: τ capitis principis pistorū in medio seruorū suorū. Et reduxit principem pincernarū ad ministeriū suū: τ posuit calicē sup manū pharaonis. Et principē pistorū suspendit: sicut interpretatus est eis ioseph. Et nō est recordatus princeps pincernarū ioseph: sed oblitus est eius.

Ca. 41. Et factū est post duos annos: τ pharao somniauit: τ ecce stabat super flumē. Et ecce de flumine ascendebant septē boues pulchre visu τ pingues carnibus: τ pascebantur in prato. Et ecce septē boues alie ascendebāt post eas de flumine deformes aspectu τ macilente carnibus: τ stabāt contra boues in ripa fluminis. Comedebantq; boues deformes visu τ macilente carnibus: septē alias boues pulchras visu τ pingues: τ expergefactus est pharao. Et obdormiuit: τ somniauit iterū. Et ecce septē spice pullulabāt in culmo vno pingues τ optime. Et ecce septē spice cōcusse τ percusse vredine oriebātur post eas: τ deuorabant spice concusse septem spicas pingues τ plenas. Et expergefactus est pharao: τ ecce somnium. Et facto mane conturbatus est spiritus eius: τ misit:

Priitiua chal.

שקה תוב
שקה
נשה תרי שנה
קום
חזא רעה אחא
קום
חזא עור
קנה טוב
לקה
קלא טרף

Primitiua heb.	Ter. Heb.	Gen.	Ca. xli.	Trāsla. B. Hiero.	Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

Ter. Heb. Gen. Ca. xli.

את כל חרטמי מצרים ואת כל
ספר ‎· חכמיה ויספר פרעה להם את
פתר ‎· חלמו ואין פותר אותם לפרעה:
דבר ‎· וידבר שר המשקים את פרעה
זכר ‎· לאמר את חטאי אני מזכיר
היום: פרעה קצף על עבדיו
נתן שמר ‎· ויתן אתי במשמר בית שר
אפה חלם ‎· הטבחים אתי ואת שר האפים:
ונחלמה חלום בלילה אחד אני
והוא איש כפתרון חלמו חלמנו:
ושם אתנו נער עברי עבד לשר
הטבחים ונספר לו ויפתר לנו את
חלמתינו איש כחלמו פתר: ויהי
כאשר פתר לנו כן היה אתי
שוב כון ‎· השיב על כני ואתו תלה: וישלח
רוץ ‎· פרעה ויקרא את יוסף ויריצהו
גלח חלף ‎· מן הבור ויגלח ויחלף שמלתיו
בוא ‎· ויבא אל פרעה: ויאמר פרעה
אל יוסף חלום חלמתי ופתר אין
אתו ואני שמעתי עליך לאמר
שמע ענה ‎· תשמע חלום לפתר אתו: ויען
יוסף את פרעה לאמר בלעדי
שלם ‎· אלהים יענה את שלום פרעה:
דבר ‎· וידבר פרעה אל יוסף בחלמי
שפה ‎· הנני עמד על שפת היאר: והנה
עלה ברא ‎· מן היאר עלת שבע פרות בריאות
יפה רעה ‎· בשר ויפת תאר ותרעינה

Trāsla. B. Hiero.

ad omnes coniectores egypti cunctosqꝫ sapientes: & accersitis narrauit somniū: nec erat qui interptaretur. Tūc demū reminiscens magister pincernarū ait. Confiteor peccatū meum. Iratus rex seruis suis me & magistrū pistorū retrudi iussit in carcerem principis militum: vbi vna nocte vterqꝫ vidimus somnium: presagium futurorum. Erat ibi puer hebreus eiusdem ducis militū famulus: cui narrantes somnia: audiuimus quecunqꝫ postea rei probauit euentus. Ego enim redditus sum officio meo: & ille suspēsus est in cruce. Protinus ad regis imperium eductum de carcere ioseph totonderunt: ac veste mutata obtulerunt ei. Cui ille ait. Vidi somnia: nec est q edisserat: que audiui te sapientissime conicere. Respondit ioseph. Absqꝫ me deus respondebit prospera pharaoni. Narrauit ergo pharao q viderat. Putabā me stare super ripā fluminis: & septem boues de amne conscendere pulchras nimis & obesis carnibus: que

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

oēs expositores egypti: et oēs
πάντας τοὺς ἐξηγητὰς αἰγύπτου, καὶ πάντας
sapientes eius: et narrauit eis pha
τοὺς σοφοὺς αὐτῆς, καὶ διηγήσατο αὐτοῖς φαρα-
rao somniū suū: et nō erat indicans
ὼ τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀπαγγέλλων
illud pharaoni. et locutus ē princeps pincernarū
αὐτὸ τῷ φαραώ. καὶ ἐλάλησεν ὁ ἀρχιοινοχόος
ad pharaonē: dicēs: peccatū meū recor
πρὸς φαραώ, λέγων, τὴν ἁμαρτίαν μου ἀναμι-
dor hodie: pharao iratus fuit seruis su
μνήσκω σήμερον, φαραὼ ὠργίσθη τοῖς παισὶν αὐ-
is: ⁊ posuit nos in custodia: in domo
τοῦ, καὶ ἔθετο ἡμᾶς ἐν φυλακῇ, ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ
principis coquoꝝ: me qꝫ et principē pistorū. ⁊
ἀρχιμαγείρου, ἐμέ τε καὶ τὸν ἀρχισιτοποιόν. καὶ
vidimus somniū in nocte vna ego qꝫ et ipse:
εἴδομεν ἐνύπνιον ἐν νυκτὶ μιᾷ ἐγώ τε καὶ αὐτός,
vnusquisqꝫ sm̄ suū somniū vidimꝰ. erat āt i-
ἕκαστος κατὰ τὸ ἑαυτοῦ ἐνύπνιον εἴδομεν. ἦν δὲ ἐ-
bi nobiscū iuuenis seruꝰ hebreꝰ principis
κεῖ μεθ᾽ ἡμῶν νεανίσκος παῖς ἑβραῖος τοῦ ἀρχιμα-
coquoꝝ: et narrauimus ei: et cōiectauit no-
γείρου, καὶ διηγησάμεθα αὐτῷ, καὶ συνέκρινεν ἡ-
bis. factū ē āt: sicut cōiectauit nobis: sic
μῖν. ἐγενήθη δέ, καθὼς συνέκρινεν ἡμῖν, οὕτως
et accidit: me qꝫ restitui ad princi
καὶ συνέβη, ἐμέ τε ἀποκατασταθῆναι ἐπὶ τὴν ἀρ-
patū meū: illū āt suspēdi. mittēs āt
χήν μου, ἐκεῖνον δὲ κρεμασθῆναι. ἀποστείλας δὲ
pharao: vocauit ioseph. et eduxerūt eū ex
φαραώ, ἐκάλεσε τὸν ἰωσήφ. καὶ ἐξήγαγον αὐτὸν ἐκ
munitione: et totōderūt eū: et muta
τοῦ ὀχυρώματος, καὶ ἐξύρησαν αὐτόν, καὶ ἤλ-
uerūt vestimētū eius. et venit ad pharaonē. di
λαξαν τὴν στολὴν αὐτοῦ. καὶ ἦλθε πρὸς φαραώ. εἶ-
xit āt pharao ioseph: somniū vidi: et
πε δὲ φαραὼ τῷ ἰωσήφ, ἐνύπνιον ἑώρακα, καὶ
cōiectās nō ē illō. ego āt audiui de
ὁ συγκρίνων οὐκ ἔστιν αὐτό. ἐγὼ δὲ ἀκήκοα περὶ
te dicētes: audientē te somnia: cōie
σοῦ λεγόντων, ἀκούσαντά σε ἐνύπνια, συγκρῖ-
ctare ea. respōdēs āt ioseph: dixit pharaōi:
ναι αὐτά. ἀποκριθεὶς δὲ ἰωσὴφ, τῷ φαραὼ εἶπεν,
sine deo nō respōdebit salutare pha
ἄνευ τοῦ θεοῦ οὐκ ἀποκριθήσεται τὸ σωτήριον φα-
raoni. locutꝰ ē āt pharao ioseph: dicēs: in
ραώ. ἐλάλησε δὲ φαραὼ τῷ ἰωσήφ, λέγων, ἐν τῷ
somnio meo putabā stare iuxta labiū fluminis:
ὕπνῳ μου ᾤμην ἑστάναι παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ,
et q̄si ex flumine ascēdebāt septē boues ele
καὶ ὥσπερ ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀνέβαινον ἑπτὰ βόες ἐκλε-
cte carnibꝰ: et pulchre facie: ⁊ pascebātur
κταὶ ταῖς σαρξίν, καὶ καλαὶ τῷ εἴδει, καὶ ἐνέμοντο

Primitiua chal.

שעה · שכח דבר · רגז · שעה · כמו תוב · ברם שנה כפה · על אמר · פשר תוב אמר · תוב קום · חזא רעה

Transla. Chal.

et vocauit oēs magistros egypti ⁊ oēs sapiētes eiꝰ: et narrauit eis pharao somniū suū: ⁊ nō erat q interptaret illd pharaoni. Et locutꝰ est pnceps pincernaꝝ pharaoni: dicēs. Pcti mei ego recordor: hodie. Pharao iratꝰ est ɔtra suos suos: ⁊ posuit me in custodia domꝰ pncipis militū: pncipē quoqꝫ pistoꝝ mecū posuit. Et somniauim' ego ⁊ ille in vna nocte somniū: vnusquisqꝫ iuxta interptationē somnij sui somniauimus. Eratqꝫ ibi nobiscū puer hebreꝰ famꝰ pncipis militū: ⁊ narrauimus ei somnia: ⁊ interptatꝰ est nobis: iuxta interptationē vniuscuiusqꝫ somnij iterptatus ē. Et factū est sicut interptatus est nobis: ita fuit. me reduxit ad ministeriū meū: ipsū aūt suspēdit. ⁊ misit pharao ⁊ vocauit ioseph ⁊ fecerūt eū festinanter exire de carcere: et attonsus ē: ⁊ mutauit vestimēta sua: ⁊ ingressus ē ad pharaonē. Dixitqꝫ pharao ad ioseph. Somniū somniaui ⁊ nō ē q interptet illd: ⁊ ego audiui d te dicētes: q audis somniū ⁊ interptaris illd. Rñditqꝫ ioseph pharaōi dicēs. Nō ex sapia mea sꝫ a facie dñi rñdebit pax pharaoni. Et locutusqꝫ ē pharao cū ioseph: dicēs. In somnio meo ecce ego stabā sup ripā fluminis: ⁊ ecce de flumie ascendebant septē boues pulchre ⁊ pingues carne et formose aspectu: ⁊ pascebantur

Interp. chal.

לכל חרשי מצראי ולכל חכימהא ואשתעי פרעה להון ית חלמיה ולית דפשר יתהון
קדם פרעה: ומליל רב שקי עם פרעה למימר ית סורחני אנא מדכר יומא דין: פרעה
רגיז על עבדוהי ויהב יתי במטרת בית רב קטוליא יתי וית רב נחתומי: וחלמנא חלמא
בליליא חד אנא והוא גבר כפשרן חלמיה חלמנא: ותמן עמנא עולם עבראה עבדא
לרב קטוליא ואשתעינא ליה ופשר לנא ית חלמנא גבר כפושרן חלמיה פשר:
והוה כמא דפשר לנא כן הוה יתי אתיב על שמושי ויתיה צלב: ושלח פרעה וקרא
ית יוסף ואפקוהי מן בית אסירי וספר ושני כסותיה ועל לות פרעה: ואמר
פרעה ליוסף חלמא חלמית ופשר לית ליה ואנא שמעית עלך למימר דאת שמע
חלמא ופשר יתיה: ואתיב יוסף ית פרעה למימר לא מן חכמתי אלהין מן קדם
יי יתותב ית שלמא דפרעה: ומליל פרעה עם יוסף בחלמי הא אנא קאים על כיף
נהרא: והא מן נהרא סלקן שבע תורן פטימן בשר ושפירן למחזי ורעין

Tr̄ſla.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

in achi. et ecce ſeptē boues alie aſcēdebāt poſt
ἐν τῷ ἄχει· καὶ ἰδοὺ ἑπτὰ βόες ἕτεραι ἀνέβαινον ὀπί-
eas ex flumine: male et deformes
σω αὐτῶν ἐκ τοῦ ποταμοῦ, πονηραὶ καὶ αἰσχραὶ τῷ
aſpectu: et graciles carnib⁹: q̄les nō vidi ta-
εἴδει, καὶ λεπταὶ ταῖς σαρξίν, οἵας οὐκ εἶδον τοι-
les in oī terra egypti turpiores. et deuo-
αύτας ἐν ὅλῃ γῇ αἰγύπτου αἰσχροτέρας. καὶ κα-
rauerūt ſeptē boues graciles et turpes ſe-
τέφαγον αἱ ἑπτὰ βόες αἱ λεπταὶ καὶ αἰσχραὶ τὰς ἑ-
ptē boues primas pulchras et ele-
πτὰ βόας τὰς πρώτας τὰς καλὰς καὶ τὰς ἐκλε-
ctas: et ingreſſe ſūt in vētres earū. et nō
κτάς, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὰς κοιλίας αὐτῶν. καὶ οὐ
manifeſte fuerūt: q̄ ingreſſe ſūt i vētres
διάδηλοι ἐγένοντο, ὅτι εἰσῆλθον εἰς τὰς κοιλίας
earū. et aſpect⁹ earū deformes: ſicut et
αὐτῶν. καὶ αἱ ὄψεις αὐτῶν αἰσχραί, καθάπερ καὶ
prius. ſuſcitatus aūt: dormiui. et vidi rur-
τὴν ἀρχήν. ἐξεγερθεὶς δέ, ἐκοιμήθην. καὶ εἶδον πά-
ſus in ſōno meo: et q̄ſi ſeptē ſpice aſcē-
λιν ἐν τῷ ὕπνῳ μου, καὶ ὥσπερ ἑπτὰ στάχυες ἀ-
debāt in ꝓpagine vna plene et pulchre: alie
νέβαινον ἐν πυθμένι ἑνὶ πλήρεις καὶ καλοί, ἄλ-
aūt ſeptē ſpice tenues et a vēto corrupte pul-
λοι δὲ ἑπτὰ στάχυες λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι ἀνεφύ-
lulabāt: vicine earū: ⁊ deuorauerūt ſeptē ſpi-
οντο, ἐχόμενοι αὐτῶν, καὶ κατέπιον οἱ ἑπτὰ στά-
ce tenues et a vēto corrupte ſeptē ſpicas
χυες οἱ λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι τοὺς ἑπτὰ στάχυας
pulchras et plenas. dixi ergo expo-
τοὺς καλοὺς καὶ τοὺς πλήρεις. εἶπα οὖν τοῖς ἐξη-
ſitoribus: et nō fuit indicās mihi illō. et di-
γηταῖς, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀπαγγέλλων μοι αὐτό. καὶ εἶ-
D xit ioſeph pharaōi: ſōniū pharaōis vnū
πεν ἰωσὴφ τῷ φαραώ, τὸ ἐνύπνιον φαραὼ ἕν ἐ-
eſt. q̄cūq̄ȝ deus facit: oſtēdit pharaōi. ſe-
στι. ὅσα ὁ θεὸς ποιεῖ, ἔδειξε τῷ φαραώ. αἱ ἑ-
ptē boues pulchre: ſeptē āni ſūt. et ſe-
πτὰ βόες αἱ καλαί, ἑπτὰ ἔτη ἐστί. καὶ οἱ ἑ-
ptē ſpice pulchre: ſeptē āni ſūt. ſōniū
πτὰ στάχυες οἱ καλοί, ἑπτὰ ἔτη ἐστί. τὸ ἐνύπνιον
pharaonis vnū ē. et ſeptē boues tenues
φαραὼ ἕν ἐστι. καὶ αἱ ἑπτὰ βόες αἱ λεπταὶ
aſcendentes poſt eas: ſeptē āni
αἱ ἀναβαίνουσαι ὀπίσω αὐτῶν, ἑπτὰ ἔτη ἐ-
ſunt. ⁊ ſeptē ſpice tenues et a vento
στί. καὶ οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ λεπτοὶ καὶ ἀνεμό-
corrupte: ſeptē āni ſūt. erunt ſeptē āni fa-
φθοροι, ἑπτὰ ἔτη ἐστίν. ἔσονται ἑπτὰ ἔτη λι-
mis. at verbū qd̄ dixi pharaoni: q̄cūq̄ȝ de⁹
μοῦ. τὸ δὲ ῥῆμα ὃ εἴρηκα φαραώ, ὅσα ὁ θεὸς

Tr̄ſla.B.Hiero.

in paſtu paludis virecta carpebāt. Et ecce has ſequebātur alie ſeptem boues in tantum defor mes & macilente: vt nū quam tales in terra egypti viderim. Que deuoratis & con ſūptis prioribus nullū ſatu ritatis dedere veſtigium: ſed ſimili macie & ſqual lore torpebant. Euigi lans rurſus ſopore depſ ſus vidi ſomnium. Septem ſpi ce pullulabant in culmo vno plene at q̄ȝ pulcherrime. Alie quoq̄ȝ ſeptem tenues & pcuſſe vredine oriebā tur e ſtipula: q̄ priorum pulchritudinem deuora uerunt. Narraui cōiectoribus ſōniū: & nemo eſt qui ediſſerat. Reſpondit ioſeph. Sō nium regis vnum eſt. Que facturus eſt deus oſtendit pharaoni. Se ptem boues pulchre & ſeptē ſpice plene ſeptē vbertatis anni ſunt: eādēq̄ȝ vim ſomnii cōprehēdunt. Septem quoq̄ȝ boues tenues atq̄ȝ macilente que aſcenderunt poſt eas: & ſeptem ſpice tenues & vēto vrēte p cuſſe: ſeptē anni vētu re ſūt famis: qui hoc or dine complebuntur.

Tex.Heb. Geñ. Ca.xli. — Primitiua.heb.

Tex.Heb.	Primitiua.heb.
באחו׃ והנה שבע פרות אחרות	אחר פרה
עלות אחריהן דלות ורעות תאר	דלל רעע
מאד ורקות בשר לא ראיתי כהנה	רקק ראה
בכל ארץ מצרים לרע׃ ותאכלנה	
הפרות הרקות והרעות את	אכל
שבע הפרות הראשנות הבריאת׃	
ותבאנה אל קרבנה ולא נודע	בוא ידע
כי באו אל קרבנה ומראיהן רע	ראה
כאשר בתחלה ואיקץ׃ וארא	חלל יקץ ראה
בחלמי והנה שבע שבלים עלת	
בקנה אחד מלאת וטבות׃ והנה	טוב
שבע שבלים צנמות דקות	דקק
שדפות קדים צמחות אחריהם׃	קדם
ותבלען השבלים הדקת את	בלע
שבע השבלים הטבות ואמר אל	
החרטמים ואין מגיד לי׃ ויאמר	נגד אמר
יוסף אל פרעה חלום פרעה	חלם
אחד הוא את אשר האלהים	
עשה הגיד לפרעה׃ שבע פרת	
הטבת שבע שנים הנה ושבע	
השבלים הטבת שבע שנים הנה	
חלום אחד הוא׃ ושבע הפרות	
הרקות והרעת העלת אחריהן	
שבע שנים הנה ושבע השבלים	שנה
הרקות שדפות הקדים יהיו	
שבע שני רעב׃ הוא הדבר אשר	
דברתי אל פרעה אשר האלהים	

Interp̄.chal.

באתוא׃ והא שבע תורן אחרנין סליקן בתריהן חשיכן ובישן למחזי לחדא חסירן
בשר לא חזיתי דכותהן בכל ארעא דמצרים לבישו׃ ואכלן תורתא חסירתא ובישתא
ית שבע תורתא קדמיתא פטימתא׃ ועלן למעיהן ולא אתידע ארי עלן למעיהן
ומחזיהון ביש כיד בקדמיתא ואתערית׃ וחזית בחלמי והא שבע שבלין סלקן
בקניא חד מליאן וטבן׃ והא שבע שבליא נצן לקין שקיפן קדום צמחן בתריהן׃
ובלען שבליא לקיתא ית שבע שבליא טבתא ואמרית לחרשיא ולית דמחוי לי׃
ואמר יוסף לפרעה חלמא דפרעה חד הוא ית דיי עתיד למעבד חוי לפרעה׃ שבע
תורתא טבתא שבע שנין אינין ושבע שבליא טבתא שבע שנין אינין חלמא חד
הוא׃ ושבע תורתא חסירתא ובישתא דסלקן בתריהן שבע שנין אינין ושבע שבליא
לקיתא ושקיפן קדום יהוין שבע שני כפנא׃ הוא פתגמא דמלילית עם פרעה
ית דיי

Tranſla.Chal.

in prato. Et ecce ſeptem boues alie aſcendebant poſt eas macilēte nimis ⁊ deformes aſpectu: ⁊ diminute carnibus. nō vidi ſimiles eis tantū deformes in vni- uerſa terra egypti: et comedebant boues macilente et deformes: alias ſeptē boues priores pingues: et in grediebant in vterū earum: et non cognoſcebatur q ingreſſe fuiſſent in vterū earum: ⁊ aſpectus earū erat deformis ſicut prius: ⁊ euigilaui. Vidiq̄ȝ in ſomnio meo: ⁊ ecce ſeptem ſpice aſcendebant in calamo vno plene ⁊ bone. Et ecce ſeptem ſpice alie inanes ⁊ te- nues ⁊ percuſſe vredine oriebātur poſt eas. Et deuo- rabant ſeptem ſpice inanes ſeptem alias ſpicas pin- gues ⁊ bonas. Et dixi ſomniū cōiectoribus: ⁊ nullus fuit qui indicaret mihi. Dixitq̄ȝ ioſeph pharaoni. Somniū pharaonis vnū eſt: quod facturus eſt deus oſtendit pharaoni. Septem boues bone: ſeptē anni ſunt: ⁊ ſeptem ſpice bone: ſeptem anni ſunt: ſomnium vnum eſt. Septem autem boues macilente ⁊ defor- mes: que aſcendebāt poſt eas: ſeptem anni ſunt: ⁊ ſe ptem ſpice tenues ⁊ percuſſe vredine: erunt ſeptem anni famis. Ipſe eſt ſermo quem locutus ſum cum pharaone: quod deus

Primitiua chal.

אתה
חזה
עלל ידע
חזא עור חזא
קנה מלא טוב
נצץ לקה טוב
חוה אחד עבד
טוב שנה
לקה הוה שנה

Tex. Heb.	Primitiua heb.
עשה הראה את פרעה: הנה שבע	ראה
שנים באות שבע גדול בכל ארץ	בוא גדל
מצרים: וקמו שבע שני רעב	קום
אחריהן ונשכח כל השבע בארץ	שכח
מצרים וכלה הרעב את הארץ:	
ולא יודע השבע בארץ מפני	ידע פנה
הרעב ההוא אחרי כן כי כבד הוא	
מאד: ועל השנות החלום אל	שנה
פרעה פעמים כי נכון הדבר	כון
מעם האלהים וממהר האלהים	מהר
לעשתו: ועתה ירא פרעה איש	עשה ראה
נבון וחכם וישיתהו על ארץ	שית
מצרים: יעשה פרעה ויפקד	פקד
פקדים על הארץ וחמש את	
ארץ מצרים בשבע שני השבע:	שנה
ויקבצו את כל אכל השנים	קבץ
הטבות הבאת האלה ויצברו בר	טוב בוא צבר
תחת יד פרעה אכל בערים	עיר
ושמרו: והיה האכל לפקדון	
לארץ לשבע שני הרעב אשר	
תהיין בארץ מצרים ולא תכרת	היה כרת
הארץ ברעב: וייטב הדבר בעיני	יטב
פרעה ובעיני כל עבדיו: ויאמר	אמר
פרעה אל עבדיו הנמצא כזה	מצא
איש אשר רוח אלהים בו:	
ויאמר פרעה אל יוסף אחרי	
הודיע אלהים אותך את כל זאת	ידע

Trāsla. B. Hiero.

Ecce septem anni venient fertilitatis magne in vniuersa terra egypti: quos sequentur septē anni alii tante sterilitatis: vt obliuioni tradat cūcta retro abūdātia. Cōsumptura est enim fames oēm terrā: & vbertatis magnitudinē perditura est inopie magnitudo. Quod āt vidisti scđo ad eandē rē ptinēs somniū: firmitatis indiciū ē: eo q̄ fiat sermo dei: & velocius impleatur. Nunc ergo prouideat rex virum sapiētē & industriū: & preficiat eum terre egypti: qui constituat ꝑpositos ꝑ cunctas regiones: & quintā partē fructuū per septē ānos fertilitatis qui iam nūc futuri sūt: congreget in horrea: & omne frumentum sub pharaōis ꝑtāte cōdatur: seruetur qꝫ in vrbibus: & preparetur futuro septem annorum fami que oppressura est egyptum & non consumetur terra inopia. Placuit pharaoni consilium & cunctis ministris eius. Locutus qꝫ est ad eos. Num inuenire poterimus talem virum: qui spiritu dei plenus sit. Dixit ergo ad ioseph. Quia ostendit tibi deus omnia que locutus es.

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

facit: ōdit pharaōi. ecce septē ānis veni-
ποιεῖ, ἔδειξε τῷ φαραώ. ἰδοὺ ἑπτὰ ἔτη ἔρχε-
et abūdātia multa in oī tra egypti. veniētāt
ται εὐθηνία πολλὴ ἐν πάσῃ γῇ αἰγύπτου. ἥξει δὲ
septē āni famis post hec. et obliuiscētur
ἑπτὰ ἔτη λιμοῦ μετὰ ταῦτα. καὶ ἐπιλήσονται
saturitatis in oī tra egypti. et cōsumet
τῆς πλησμονῆς ἐν ὅλῃ γῇ αἰγύπτου. καὶ ἀναλώσει
fames trā. et nō cognoscet abūdā
ὁ λιμὸς τὴν γῆν. καὶ οὐκ ἐπιγνωσθήσεται ἡ εὐθη-
tia in tra pre fame futura post
νία ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ λιμοῦ τοῦ ἐσομένου μετὰ
hec. fortis eñ erit valde. de eo āt qđ
ταῦτα. ἰσχυρὸς γὰρ ἔσται σφόδρα. περὶ δὲ τοῦ
iteratū est sōniū pharaōi bis: qr verū e-
δευτερῶσαι τὸ ἐνύπνιον φαραὼ δίς, ὅτι ἀληθὲς ἔ-
rit ṽbū a deo. et accelerabit deꝰ
σται τὸ ῥῆμα παρὰ τοῦ θεοῦ. καὶ ταχυνεῖ ὁ θεὸς
vt faciat illud. nūc ergo cōsidera hoiem pru
τοῦ ποιῆσαι αὐτό. νῦν οὖν σκέψαι ἄνθρωπον φρό-
dētē et sapientē: et constitue eū sup terrā
νιμον καὶ συνετόν, καὶ κατάστησον αὐτὸν ἐπὶ γῆς
egypti. et faciat pharao: et constituat
αἰγύπτου. καὶ ποιησάτω φαραώ, καὶ καταστησά-
ꝑpositos sup terrā: ⁊ quītēt
τω τοπάρχας ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἀποπεμπτωσά-
oēs fruges tre egypti
τωσαν πάντα τὰ γεννήματα τῆς γῆς αἰγύπτου
septē ānoꝝ abūdātie: et cōgregent
τῶν ἑπτὰ ἐτῶν τῆς εὐθηνίας, καὶ συναγαγέτωσαν
oēs escas septē ānoꝝ venien
πάντα τὰ βρώματα τῶν ἑπτὰ ἐτῶν τῶν ἐρχομέ-
tiū bonoꝝ hoꝝ: et cōgregetur fru-
νων τῶν καλῶν τούτων, καὶ συναχθήτω ὁ σῖ-
mētū sub manu pharaōis: esce in ciuitati
τος ὑπὸ χεῖρα φαραώ, βρώματα ἐν ταῖς πόλε- E
bus custodiātur: et erūt esce custodi
σι φυλαχθήτω, καὶ ἔσται τὰ βρώματα πεφυλα-
te tre in septē ānos famis: q̄ erūt
γμένα τῇ γῇ εἰς τὰ ἑπτὰ ἔτη τοῦ λιμοῦ, ἃ ἔσον-
in tra egypti: ⁊ nō cōteretur tra in
ται ἐν γῇ αἰγύπτου, καὶ οὐκ ἐκτριβήσεται ἡ γῆ ἐν
fame. placuerūt āt verba coram pharaone. ⁊
τῷ λιμῷ. ἤρεσε δὲ τὰ ῥήματα ἐναντίον φαραώ, καὶ
corā oibus seruis eius. et ait
ἐναντίον πάντων τῶν παίδων αὐτοῦ. καὶ εἶπε
pharao seruis suis: nunqđ inueniem⁹ homi
φαραὼ τοῖς παισὶν αὐτοῦ, μὴ εὑρήσομεν ἄνθρω-
nē talem: q̄ hꝫ spiritū dei in seipso?
πον τοιοῦτον, ὃς ἔχει πνεῦμα θεοῦ ἐν αὐτῷ;
ait āt pharao ioseph: qꝛ ostendit de-
εἶπε δὲ φαραὼ τῷ ἰωσήφ, ἐπειδὴ ἔδειξεν ὁ θε-
us tibi oia hec.
ός σοι πάντα ταῦτα,

Primitiua chal.

חזא אתא רבב
קום נשה שצא
ידע היה תנה
תרי אתא עבד
חזא מנה עבד
מנה אמן זרז
כנש שנה טוב
אתא נצר אמן
כרה נטר היה
שנה היה שצא
שפר נשא ידע

Interp. chal.

facturus est ostendit pharaoni. Ecce septem anni saturitatis magne venient in vniuersa terra egypti. Et consurgent post eos septē anni famis: ⁊ obliuioni tradetur ois saturitas in terra egypti: ⁊ consumet fames populū terre. Et nō cognoscetur saturitas in terra egypti propter famē illam que erit postea: quoniā valde grauis erit. Et quia iteratū est somniū pharaonis bis duabus vicibus: indicat quoniā certus erit sermo a facie dei: ⁊ cito faciet eum deus. Et nunc prouideat pharao virū prudentē ⁊ sapientē: ⁊ constituat eum super terram egypti: faciat hoc pharao ⁊ constituat prepositos sup terram: ⁊ muniant terras egypti in septē annis saturitatis: ⁊ cōgregent omne frumentum annoꝝ bonorū illorū qui venturi sunt: ⁊ condāt frumentū sub potestate prepositoꝝ pharaonis: seruēt qꝫ frumentū in vrbibus. Et erit frumentū seruatū in terra pro septem annis famis: qui futuri sunt in terra egypti: ⁊ non cōsumetur fame populus terre. Et placuit sermo in oculis pharaonis ⁊ in oculis seruorum suoꝝ. Dixitqꝫ pharao seruis suis. Nunquid inueniemus talem virū: in quo spūs ꝓphetie a facie dei est. Dixit qꝫ pharao ad ioseph. Postqꝫ scire te fecit deꝰ oia hec

Transla. Chal.

עתיד ייי למעבד אחזי ית פרעה: הא שבע שניא אתין שבעא רבא בכל ארעא דמצרים:
ויקומון שבע שני כפנא בתריהון ויתנשי כל שבעא בארעא דמצרים וישיצי
כפנא ית עמא דארעא: ולא יתידע שבעא בארעא מן קדם כפנא ההוא דיהא בתר
כן ארי תקיף הוא לחדא: ועל דאתני חלמא לפרעה תרתין זמנין ארי תקין
פתגמא מן קדם ייי ומוחי ייי למעבדיה: וכען יחזי פרעה גבר סוכלתן וחכים
וימניניה על ארעא דמצרים: יעביד פרעה וימני מהימנין על ארעא ויזרזון ית
ארעא דמצרים בשבע שני שבעא: ויכנשון ית כל עבור שניא טבתא דאתיין אלין
ויצברון עיבורא תחות יד מהימני פרעה עיבורא בקרויא ויטרון: ויהא עיבורא גניז
לארעא לשבע שני כפנא דתהוין בארעא דמצרים ולא ישתיצי עמא דארעא בכפנא:
ושפר פתגמא בעיני פרעה ובעיני כל עבדוהי: ואמר פרעה לעבדוהי הנשכח כדין גבר
דרוח נבואה מן קדם ייי ביה: ואמר פרעה ליוסף בתר דאודע ייי יתך ית כל דא

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

non ē hō prudentior et sapientior te. tu
ἔστιν ἄνθρωπος φρονιμώτερος καὶ συνετώτερός σου. σὺ
Psa.1. eris sup domū meā: et in ore tuo obe
5. ἔσῃ ἐπὶ τῷ οἴκῳ μου, καὶ ἐπὶ τῷ στόματί σου ὑπα-
diet oīs pplꝰ meus. verūtñ throno supabo te
κούσεται πᾶς ὁ λαός μου· πλὴν τὸν θρόνον ὑπερέξω σου
ego. dixit āt pharao ioseph: ecce constituo te ho
ἐγώ. εἶπε δὲ φαραὼ τῷ ἰωσήφ, ἰδοὺ καθίστημί σε σή-
die sup oēm terrā egypti. et accipiens
μερον ἐπὶ πάσης τῆς γῆς αἰγύπτου. καὶ περιελόμενος
pharao anulū de manu sua: circum-
φαραὼ τὸν δακτύλιον ἀπὸ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, περιέθη-
posuit eū sup manū ioseph: et induit eū
κεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν χεῖρα ἰωσήφ, καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν
stola byssina: et circūposuit torquē aureā cir
στολὴν βυσσίνην, καὶ περιέθηκε κλοιὸν χρυσοῦν περὶ
cā collum eius. et fecit ascēdere eum sup
τὸν τράχηλον αὐτοῦ. καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐπὶ
currū secūdū eius. et pdi
τὸ ἅρμα τὸ δευτερεῦον τῶν αὐτοῦ. καὶ ἐκήρυ-
cauit ante eum pco. et constituit eum
ξεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ κῆρυξ. καὶ κατέστησεν αὐτὸν
sup oē trā egypti. dixit āt pharao: ioseph:
ἐφ᾽ ὅλης γῆς αἰγύπτου. εἶπε δὲ φαραὼ τῷ ἰωσήφ,
F ego pharao: sine te nō extollet nullus manū
ἐγὼ φαραώ, ἄνευ σου οὐκ ἐξαρεῖ οὐδεὶς τὴν χεῖρα
suā in oī tra egypti. et vocauit pharao
αὐτοῦ ἐπὶ πάσῃ γῇ αἰγύπτου. καὶ ἐκάλεσε φαραὼ
nomē ioseph psonthōphanech. et dedit ei
τὸ ὄνομα ἰωσὴφ ψονθομφανήχ. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ
asenetħ filiā petefre sacerdotis heliopoleos
τὴν ἀσενὲθ θυγατέρα πετεφρῆ ἱερέως ἡλιουπόλεως
ipi vxorē. ioseph āt erat ānoꝝ triginta: qñ
αὐτῷ γυναῖκα. ἰωσὴφ δὲ ἦν ἐτῶν τριάκοντα, ὅτε
stetit corā pharaōe rege egypti. egressꝰ ē āt
ἔστη ἐναντίον φαραὼ βασιλέως αἰγύπτου. ἐξῆλθε δὲ
ioseph a facie pharaōis: et ptrāsijt oēm
ἰωσὴφ ἐκ προσώπου φαραώ, καὶ διῆλθε πᾶσαν
trā egypti. et fecit tra in septē an-
γῆν αἰγύπτου. καὶ ἐποίησεν ἡ γῆ ἐν τοῖς ἑπτὰ ἔτε-
nis abūdātie manipulos. et cōgregauit oēs
σι τῆς εὐθηνίας δράγματα. καὶ συνήγαγε πάντα
cibos septē ānoꝝ: i qbꝰ erat abūdātia
τὰ βρώματα τῶν ἑπτὰ ἐτῶν, ἐν οἷς ἦν ἡ εὐθηνία
in tra egypti: et posuit escas in
ἐν γῇ αἰγύπτου, καὶ ἔθηκε τὰ βρώματα ἐν ταῖς
ciuitatibꝰ. escas agroꝝ ciuitatis
πόλεσι. βρώματα τῶν πεδίων τῆς πόλεως
: q in circuitu eius posuit in ipa. et cōgregauit
τῶν κύκλῳ αὐτῆς ἔθηκεν ἐν αὐτῇ. καὶ συνήγαγεν
ioseph triticū quasi arenā
ἰωσὴφ σῖτον ὡσεὶ τὴν ἄμμον τῆς

Trāsla. B. Hiero.

nūquid sapientiorē & consimilem tui inuenire potero. Tu eris sup domū meā: & ad tui oris imperiū cūctus pplꝰ obediet. Vno tm̄ regni solio pcedā te. Dixitq; rursum pharao ad Ioseph. Ecce constitui te sup vniuersā terrā egypti. Tulitq; anulū de manu sua: & dedit eū in manu eius. vestiuitq; eum stola byssina: & collo torquem aureā circūposuit. Fecitq; eū ascendere super currum suū secūdū: clamāte precone: vt oēs corā eo genu flecterent: & prepositū eē scirent vniuerse terre egypti. Dixit quoq; rex egypti ad ioseph. Ego sū pharao. Absq; tuo iperio nō mouebit quisq; manū aut pedē i oī terra egypti. Vertitq; nomen eius: & vocauit eum ligua egyptiaca saluatorē mūdi. Deditq; illi vxorē assenē filiam phutifaris sacerdotis Heliopoleos. Egressus ē itaq; ioseph ad terram egypti. Triginta annorū erat qñ stetit in cōspectu regis pharaonis: & circuiuit omnes regiones egypti. Venitq; fertilitas septē annorum: & in māipulos redacte segetes cōgregate sunt in horrea egypti. Ois ēt frugum abundantia in singulis vrbibus condita est. Tantaq; fuit abundantia tritici: vt arene

Ter. Heb. Gen.

אין נבון וחכם כמוך: אתה תהיה
על ביתי ועל פיך ישק כל עמי
רק הכסא אגדל ממך: ויאמר
פרעה אל יוסף ראה נתתי אתך
על כל ארץ מצרים: ויסר פרעה
את טבעתו מעל ידו ויתן אתה
על יד יוסף וילבש אתו בגדי
שש וישם רבד הזהב על צוארו:
וירכב אתו במרכבת המשנה אשר
לו ויקראו לפניו אברך ונתון
אתו על כל ארץ מצרים: ויאמר
פרעה אל יוסף אני פרעה
ובלעדיך לא ירים איש את ידו
ואת רגלו בכל ארץ מצרים:
ויקרא פרעה שם יוסף צפנת
פענח ויתן לו את אסנת בת
פוטי פרע כהן אן לאשה ויצא
יוסף על ארץ מצרים: ויוסף בן
שלשים שנה בעמדו לפני פרעה
מלך מצרים ויצא יוסף מלפני
פרעה ויעבר בכל ארץ מצרים:
ותעש הארץ בשבע שני השבע
לקמצים: ויקבץ את כל אכל
שבע שנים אשר היו בארץ
מצרים ויתן אכל בערים אכל
שדה העיר אשר סביבתיה נתן
בתוכה: ויצבר יוסף בר כחול

Primitiua heb.

פה נשק
גדל מן
נתן
סור
נתן
לבש
שום צור
רכב שנה
קרא פנה ברך
רום
איש
עבר
עשה שנה
קבץ
היה
נתן עיר
סבב
צבר

Interp. chal.

לית סוכלתן וחכים דכותך: את תהי ממנא על ביתי ועל מימרך יתזן כל עמי לחוד
כורסי מלכותא הדין אהי יקיר מנך: ואמר פרעה ליוסף חזי דמניתי יתך על כל
ארעא דמצרים: ואעדי פרעה ית עזקתיה מעל ידיה ויהב יתה על ידא דיוסף
ואלביש יתיה לבושין דבוץ ושוי מניכא דדהבא על צואריה: וארכיב יתיה
ברתיכא תנינתא דיליה ואכריזו קדמוהי דין אבא למלכא ומני יתיה על כל ארעא
דמצרים: ואמר פרעה ליוסף אנא פרעה ובר מן מימרך לא ירים גבר ית ידיה למיסר
זין וית רגליה למרכב על סוסיא בכל ארעא דמצרים: וקרא פרעה שמא דיוסף גברא
דמטמרן גלין ליה ויהב ליה ית אסנת בת פוטיפרע רבא דאון לאנתו ונפק יוסף
שליט על ארעא דמצרים: ויוסף בר תלתין שנין כד קם קדם פרעה מלכא דמצרים
ונפק יוסף מן קדם פרעה ועבר שליט בכל ארעא דמצרים: וכנשו דיירי ארעא בשבע
שני שבעא עבורא לאוצרין: וכנש ית כל עיבור שבע שנין דהואה בארעא דמצרים ויהב
עבורא בקרויא עבור חקל קרתא די בסחורהא יהב בגוה: וכנש יוסף עבורא כחלא

Transla. Chal.

non est sapiēs nec prudēs similis tui. Tu eris prepositus sup domū meā: et ad verbuꝫ tuū gubernabit oīs populꝰ meꝰ. tantūmodo hoc regio solio ero honorabilior te. Dixitq; pharao ad ioseph. Uide q constitui te sup vniuersam terrā egypti. Et abstulit pharao anulū suū de manu sua: et dedit eū in manu ioseph: et induit eū vestimētis byssinis: et posuit torquē aureū sup collum eius. Et ascendere eū fecit in quadriga sua scda: et preconizare fecit corā eo: hic est pater regis: et constituit eū sup omnē terrā egypti. Dixitq; pharao ad ioseph. Ego pharao: et absq; verbo tuo nō leuabit vir manū suā ad tenēdū arma: neq; pedē suū ad equitandū sup equū in vniuersa terra egypti. Et vocauit pharao nomen ioseph: vir cui secreta reuelātur. Deditq; ei asenetħ filiā putifaris pncipis on in vxorē. Egressusq; est ioseph dñano p vniuersam terrā egypti. Joseph aūt trigita annoꝝ etatis erat: qñ stetit corā pharaone rege egypti. Et egressus est ioseph a facie pharaonis: et trāsiuit dñano in vniuersaꝫ terrā egypti. Et cōgregauerūt habitatores terre frumentū in horreis in septē ānis fertilitatis: et cōgregauit oē frumētū annoꝝ septē qd fuit in tra egypti: et posuit frumētū in vrbibꝰ in vnaquaq; vrbe posuit frumētū agri qui in circuitu eius erat. Et cōgregauit ioseph frumentū q̄si arenā

Primitiua chal.

היה מנא אמר
זון חזא מנה
עדה
לבש שוה צור
רכב כרז מנה
אמר רום אחד
רכב
גלה רבא אנת
שנא קום
דור
אצר הוה
יהב

הים הרבה מאד עד כי חדל ׳׳׳׳ — רבה
לספר כי אין מספר: וליוסף ילד — ספר
שני בנים בטרם תבוא שנת ׳׳׳ — שנה בוא
הרעב אשר ילדה לו אסנת בת
פוטי פרע כהן און: ויקרא יוסף את
שם הבכור מנשה כי נשני ׳׳׳׳ — בכר נשה
אלהים את כל עמלי ואת כל בית
אבי: ואת שם השני קרא אפרים — שנה
כי הפרני אלהים בארץ עניי: ׳׳ — פרה ענה
ותכלינה שבע שני השבע אשר — כלה
היה בארץ מצרים: ותחלינה שבע — חלל
שני הרעב לבוא כאשר אמר ׳׳ — שנה
יוסף ויהי רעב בכל הארצות ׳׳ — היה
ובכל ארץ מצרים היה לחם: ׳׳׳
ותרעב כל ארץ מצרים ויצעק ׳ — רעב צעק
העם אל פרעה ללחם ויאמר ׳׳ — אמר
פרעה לכל מצרים לכו אל יוסף — ילך
אשר יאמר לכם תעשו: והרעב ׳ — עשה
היה על כל פני הארץ ויפתח ׳׳ — פנה פתח
יוסף את כל אשר בהם וישבר ׳׳ — שבר
למצרים ויחזק הרעב בארץ ׳׳׳ — חזק
מצרים: וכל הארץ באו מצרימה — בוא
לשבר אל יוסף כי חזק הרעב בכל
הארץ: וירא יעקב כי יש

Cap.xlij.

שבר במצרים ויאמר יעקב לבניו — ראה
למה תתראו: ויאמר הנה שמעתי — ראה
כי יש שבר במצרים רדו שמה ׳ — ירד

maris coequaretur: & copia mẽsurã excederet. Natiq; sunt ioseph filii duo anteq̃ veniret fames: quos pepit ei assenez filia phutifaris sacerdotis heliopoleos. vocauitq; nomẽ primogeniti manasses: dicẽs. Obliuisci me fecit deus oĩm laborũ meorũ: & domus patris mei. Nomẽ quoq; secũdi appellauit effraim: dicens. Crescere me fecit deus in terra paupertatis mee. Igitur transactis septẽ vbertatis annis: q̃ fuerant in egypto: ceperunt venire septẽ anni inopie: quos predixerat Ioseph: & in vniuerso orbe fames preualuit. In cuncta etiã terra egypti fames erat. Qua esuriente clamauit populus ad pharaonẽ alimenta petens. Quibus ille rñdit. Ite ad ioseph: & quicquid ipse vobis dixerit: facite. Crescebat aũt quottidie fames in omni terra: aperuitq; ioseph vniuersa horrea: & vendebat egyptiis. Nã & illos oppresserat fames. Oẽsq; prouincie veniebant in egyptum vt emerent escas: & malum inopie temperarẽt.

Ca.42.

Audiens aũt iacob q̃ alimenta vẽderentur in egypto: dixit filiis suis. Quare negligitis. Audiui q̃ triticũ venũdetur in egypto. Descendite

maris multũ valde. donec nõ potuit numerare. neq; .n. erat numer⁹. at ioseph facti sũt filii duo anteq̃ venirẽt septẽ anni famis: quos pepit ei asenetb: filia petefre sacerdotis heliopoleos. vocauit aũt ioseph nomẽ pmogeniti manasse. q: obliuisci me fecit de⁹ oium dolor meorũ: et oium q̃ pris mei. at nomẽ secũdi vocauit ephraim. q: auxit me de⁹ in terra humilitatis mee. trãsierũt aũt septẽ anni abundãtie: q̃ fuerũt in terra egypti. et ceperũt septẽ ãni famis venire: sicut dixit ioseph. et facta ẽ fames in oi terra: in aũt oi terra egypti erãt panes: et esuriuit ois terra egypti. clamauit aũt pplũ ad pharaonẽ p panib⁹. dixit aũt pharao oibus egyptiis: ite ad ioseph: et qd dixerit vobis: facite. et fames erat sup faciẽ ois terre. aperuit aũt ioseph oia horrea: et vẽdebat oib⁹ egyptiis. et oẽs regiões venerũt in egyptũ: emere ad ioseph. inualuit enĩ fames in oi terra.

θαλάσσης πολλὴν σφόδρα, ἕως οὐκ ἠδύνατο ἀριθμῆσαι· οὐ γὰρ ἦν ἀριθμός. τῷ δὲ ἰωσὴφ ἐγένοντο υἱοὶ δύο πρὸ τοῦ ἐλθεῖν τὰ ἑπτὰ ἔτη τοῦ λιμοῦ, οὓς ἔτεκεν αὐτῷ ἀσενὲθ, θυγάτηρ πετεφρῆ ἱερέως ἡλιουπόλεως. ἐκάλεσε δὲ ἰωσὴφ τὸ ὄνομα τοῦ πρωτοτόκου μανασσῆ· ὅτι ἐπιλαθέσθαι με ἐποίησεν ὁ θεὸς πάντων τῶν πόνων μου, καὶ πάντων τῶν τοῦ πατρός μου. τὸ δὲ ὄνομα τοῦ δευτέρου ἐκάλεσεν ἐφραίμ· ὅτι ηὔξησέ με ὁ θεὸς ἐν γῇ ταπεινώσεώς μου. παρῆλθε δὲ τὰ ἑπτὰ ἔτη τῆς εὐθηνίας, ἃ ἐγένετο ἐν γῇ αἰγύπτου. καὶ ἤρξατο τὰ ἑπτὰ ἔτη τοῦ λιμοῦ ἔρχεσθαι, καθὰ εἶπεν ἰωσήφ. καὶ ἐγένετο λιμὸς ἐν πάσῃ τῇ γῇ, ἐν δὲ πάσῃ γῇ αἰγύπτου ἦσαν ἄρτοι. καὶ ἐπείνασε πᾶσα ἡ γῆ αἰγύπτου. ἔκραξε δὲ ὁ λαὸς πρὸς φαραὼ περὶ ἄρτων. εἶπε δὲ φαραὼ πᾶσι τοῖς αἰγυπτίοις, πορεύεσθε πρὸς ἰωσήφ, καὶ ὃ ἐὰν εἴπῃ ὑμῖν, ποιήσατε. καὶ ὁ λιμὸς ἦν ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς. ἀνέῳξε δὲ ἰωσὴφ πάντας τοὺς σιτοβολῶνας, καὶ ἐπώλει πᾶσι τοῖς αἰγυπτίοις. καὶ πᾶσαι αἱ χῶραι ἦλθον εἰς αἴγυπτον, ἀγοράζειν πρὸς ἰωσήφ. ἐπεκράτησε γὰρ ὁ λιμὸς ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

Ca.42.

Uidens aũt iacob: q: est vẽditio tritici in egypto: dixit ad filios suos: et qd pigri estis: ecce audiui: q: est triticũ in egypto: descendite illuc:

Ἰδὼν δὲ ἰακώβ, ὅτι ἔστι πρᾶσις σίτου ἐν αἰγύπτῳ, εἶπε πρὸς τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, ἵνα τί ῥᾳθυμεῖτε, ἰδοὺ ἀκήκοα, ὅτι ἔστι σῖτος ἐν αἰγύπτῳ, κατάβητε ἐκεῖ,

Pritiua chal.

סגא מנא ילד
על רבב
נשה חנה
נפש היה
אתא
אמר עבד
חור אתא
זבן תבא
נחת

Interp. chal.

maris multũ nimis: donec cessaret numerari: eo q̃ nõ hẽbat nũerũ. Joseph aũt nati sunt duo filij anteq̃ veniret ann⁹ famis: quos peperit ei asenetb filia putifaris principis on. Uocauitq; ioseph nomẽ pmogeniti manasses: dicens. q: obliuisci me fecit deus oĩs laboris mei: et oĩs domus patris mei. Nomen autẽ secundi appellauit ephraim: dicẽs. Quia crescere me fecit deus in terra subiectionis mee. Et cõpleti sunt septẽ anni saturitatis qui fuerũt in terra egypti: et ceperunt venire septẽ anni famis: sicut dixit ioseph. Et fuit fames in vniuersis terris: et in omni terra egypti erat panis: esuriebat quoq; ois terra egypti: et clamauit populus ad pharaonẽ pro pane. Dixitq; pharao oibus egyptijs: ite ad ioseph: et sicut dixerit vobis facite. Fames aũt erat super faciẽ vniuerse terre: et aperuit ioseph vniuersa horrea in quibus erat frumentum: et vẽdidit egyptijs: preualebatq; fames in terra egypti. Omnesq; habitatores terre veniebant in egyptum: vt emerent frumentũ a ioseph: quoniã preualuerat fames in vniuersa terra.

Ca.42.

Et vidit iacob q̃ frumentum vendebatur in egypto. Et dixit filijs suis: quare negligitis. Dixitq;. Ecce audiui q̃ frumentum venditur in egypto: descendite illuc:

Transla. Chal.

ימא סגי לחדא עד די פסק למימני ארי לית מנין: וליוסף איתילידו תרין בנין עד
לא עלת שתא דכפנא דילידת ליה אסנת בת פוטיפרע רבא דאון: וקרא יוסף ית
שום בוכרא מנשה ארי אנשיני יי ית כל עמלי וית כל בית אבא: וית שום תנינא
קרא אפרים ארי אפשני יי בארעא שעבודי: ושלימא שבע שני שבעא דהואה
בארעא דמצרים: ושריאה שבע שני כפנא למיתי כמא דאמר יוסף והוה כפנא בכל
ארעתא ובכל ארעא דמצרים הוה לחמא: וכפנת כל ארעא דמצרים וצוח עמא לות
פרעה ללחמא ואמר פרעה לכל מצראי אזילו לות יוסף דיימר לכון תעבדון: וכפנא
הוה על כל אפי ארעא ופתח יוסף ית כל אוצריא די בהון עיבורא וזבין למצראי
ותקיף כפנא בארעא דמצרים: וכל דיירי ארעא אתו למצרים למזבן עיבורא מן
יוסף ארי תקיף כפנא בכל ארעא: וחזא יעקב ארי אית

Ca.xlij.

עיבורא מזדבן במצרים ואמר יעקב לבנוהי למא דנן תתחזון: ואמר הא שמעית ארי
אית עיבורא מזדבן במצרים חותו לתמן ׳׳׳׳

G

A

Trāsla.Grec.lxx.cū interp.latina.

et emite nobis paruas escas: vt viuamus:
καὶ ἀγοράσατε ἡμῖν μικρὰ βρώματα, ἵνα ζῶμεν,
et nō moriamur. descēderūt autē fratres
καὶ μὴ ἀποθάνωμεν. κατέβησαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ
ioseph decē emere triticū ex egypto.
ἰωσὴφ οἱ δέκα πρίασθαι σῖτον ἐξ αἰγύπτου.
at beniamin frēm ioseph: nō mi-
τὸν δὲ βενιαμὶν τὸν ἀδελφὸν ἰωσὴφ, οὐκ ἀπέ-
B sit cū fratribus suis. dixit enī. ne
στειλε μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ. εἶπε γάρ. μή
forte accidat ei langor. venerūt autē filij
ποτε συμβῇ αὐτῷ μαλακία. ἦλθον δὲ οἱ υἱοὶ
israel in egyptū emere triticū cū veni-
ἰσραὴλ εἰς αἴγυπτον ἀγοράζειν σῖτον μετὰ τῶν ἐρ-
entibus. erat enī fames in terra chanaā. ioseph
χομένων. ἦν γὰρ ὁ λιμὸς ἐν γῇ χαναάν. ἰωσὴφ
autē erat princeps terre. hic vēdebat omni
δὲ ἦν ὁ ἄρχων τῆς γῆς. οὗτος ἐπώλει παντὶ
populo terre. venientes autē fratres ioseph
τῷ λαῷ τῆς γῆς. ἐλθόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ ἰωσὴφ
adorauerūt eū in faciē super terrā.
προσεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν.
vidēs autē ioseph fratres suos: cogno
ἰδὼν δὲ ἰωσὴφ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἐπέγ-
uit: et alienatus ē in eis: et locutus ē eis
νω, καὶ ἠλλοτριοῦτο ἐπ' αὐτῶν, καὶ ἐλάλησεν αὐ-
dura. et ait illis: vnde venistis?
τοῖς σκληρά. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, πόθεν ἥκατε;
illi autē dixerūt: de terra chanaan emere escas.
οἱ δὲ εἶπαν, ἐκ γῆς χαναὰν ἀγοράσαι βρώματα.
cognouit autē ioseph fratres suos: ipsi
ἐπέγνω δὲ ἰωσὴφ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, αὐτοὶ
autē nō cognouerūt eū. et recordatus ē ioseph
δὲ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτόν. καὶ ἐμνήσθη ἰωσὴφ τῶν
somniorū: q̄ vidit ipse. et ait illis: ex-
ἐνυπνίων, ὧν εἶδεν αὐτός. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, κα-
ploratores estis: cōsiderare vestigia regiōis
τάσκοποί ἐστε, κατανοῆσαι τὰ ἴχνη τῆς χώρας
venistis. illi autē dixerūt: non domine: serui
ἥκατε. οἱ δὲ εἶπαν, οὐχί κύριε, οἱ παῖδές
tui venimus emere escas: omnes sumus
σου ἤλθομεν πρίασθαι βρώματα, πάντες ἐσμὲν
filij vnius hominis: pacifici sumus: nō sūt
υἱοὶ ἑνὸς ἀνθρώπου, εἰρηνικοί ἐσμεν, οὐκ εἰσὶν οἱ
serui tui exploratores. ait autē illis: nō:
παῖδές σου κατάσκοποι. εἶπε δὲ αὐτοῖς, οὐχί,
sed vestigia terre venistis videre. illi autē dixerūt:
ἀλλὰ τὰ ἴχνη τῆς γῆς ἤλθετε ἰδεῖν. οἱ δὲ εἶπαν,
duodecim sumus serui tui fratres in terra cha
C δώδεκα ἐσμὲν οἱ παῖδές σου ἀδελφοὶ ἐν γῇ χα
naan: et ecce iunior cum
ναάν, καὶ ἰδοὺ ὁ νεώτερος μετὰ

Trāsla.B.Hiero.

Et emite nobis necessaria: vt possimus viuere: & nō cōsumamur inopia. Descēdentes igitur fratres ioseph decē vt emerent frumenta in egypto: beniamin domi retento a Iacob: qui dixerat fratribus eius ne forte in itinere quicq̄ patiatur mali: ingressi sunt terrā egypti cū alijs q pgebāt ad emēdū. Erat autem fames in terra chanaā: & ioseph erat princeps in terra egypti: atq; ad eius nutū frumēta populis vendebantur. Cūq; adorassent eum fratres sui & agnouisset eos: quasi ad alienos durius loquebatur: interrogans eos. Vnde venistis. Qui responderunt de terra chanaan: vt emamus victui necessaria. Et tamē fratres ipse cognoscens non est cognitus ab eis. Recordatusq; somniorū que aliquā viderat: ait ad eos. Exploratores estis: vt videatis infirmiora terre venistis. Qui dixerūt. Non est ita domine: sed serui tui venerūt vt emerent cibos. Omnes filij vnius viri sumus. Pacifici venimus: nec quicq̄ famuli tui machinantur mali. Quibus ille rn̄dit. Aliter est. Immunita terre huius cōsiderare venistis. At illi dixerūt. duodecim inquiunt fratres serui tui sumus filij viri vnius in terra chanaā. Minimus cum

Tex.Heb. Geñ. Ca.xlii.

Tex.Heb.	Primitiua.heb.
ושברו לנו משם ונחיה ולא	חיה
נמות: וירדו אחי יוסף עשרה	מות
לשבר בר ממצרים: ואת בנימין	
אחי יוסף לא שלח יעקב את	
אחיו כי אמר פן יקראנו אסון:	קרא אסן
ויבאו בני ישראל לשבר בתוך	בוא
הבאים כי היה הרעב בארץ	
כנען: ויוסף הוא השליט על	שלט
הארץ הוא המשביר לכל עם	שבר
הארץ ויבאו אחי יוסף וישתחוו	שחה
לו אפים ארצה: וירא יוסף את	ראה
אחיו ויכרם ויתנכר אליהם	נכר
וידבר אתם קשות ויאמר	דבר קשה
אליהם מאין באתם ויאמרו	בוא אמר
מארץ כנען לשבר אכל: ויכר	
יוסף את אחיו והם לא הכרהו:	
ויזכר יוסף את החלמות אשר	זכר
חלם להם ויאמר אליהם מרגלים	רגל
אתם לראות את ערות הארץ	ראה ערה
באתם: ויאמרו אליו לא אדני	
ועבדיך באו לשבר אכל: כלנו	
בני איש אחד נחנו כנים אנחנו	כון
לא היו עבדיך מרגלים: ויאמר	
אליהם לא כי ערות הארץ באתם	
לראות: ויאמרו שנים עשר	שנה
עבדיך אחים אנחנו בני איש	
אחד בארץ כנען והנה הקטן את	

Interp.chal.

ותבו לנא מתמן ונחי ולא נמות: ונחתו אחי יוסף עשרה למזבן עיבורא ממצרים:
וית בנימין אחוהי דיוסף לא שלח יעקב עם אחוהי ארי אמר דילמא יערעיניה מותא:
ואתו בני ישראל למזבן עיבורא בגו עליא ארי הוה כפנא בארעא דכנען: ויוסף הוא
דשליט על ארעא הוא מזבן עיבורא לכל עמא דארעא ואתו אחי יוסף וסגידו ליה
על אפיהון על ארעא: וחזא יוסף ית אחוהי ואשתמודעינון וחשיב מה דימליל
עמהון ומליל עמהון קשיאן ואמר להון מנן אתיתון ואמרו מארעא דכנען למזבן
עיבורא: ואשתמודע יוסף ית אחוהי ואינון לא אשתמודעוהי: ודכיר יוסף ית
חלמיא דחלים להון ואמר להון אלילי אתון למחזי ית בדקא דארעא אתיתון:
ואמרו ליה לא רבוני ועבדך אתו למזבן עיבורא: כולנא בני גברא חד נחנא כינין
אנחנא לא הוו עבדך אלילי: ואמר להון לא אלהין בדקא דארעא אתיתון למחזי:
ואמרו תרי עסר עבדך אחין אנחנא בני גברא חד בארעא דכנען והא זעירא עם

Transla.Chal.

et emite nobis inde: et viuemus et nō moriemur. Descēderūtq; fratres ioseph decē: vt emerēt frumentū in egypto. Beniamin autē fratrē ioseph nō misit iacob cū fratribus suis. Dixit enim: ne forte accidat ei mors. Veneruntq; filij israel vt emerēt frumentū cum alijs venientibus: quia fames erat in terra chanaā. Ioseph autē ipse erat qui preerat in terra: ipse vēdebat frumentū omni populo terre: veneruntq; fratres ioseph et proni in terra adorauerūt eū. Viditq; ioseph fratres suos: et cognouit eos: et cogitabat quod loqueretur cū eis: et locutus est eis dura. Dixitq; eis. Unde venistis? Et dixerūt. De terra chanaan ad emendū frumentū. Cognouitq; ioseph fratres suos: et ipsi non cognouerūt eum. Recordatusq; est ioseph somniorū que somniauit eis. et ait illis. Exploratores estis vos: ad videndū infirmiora terre venistis. Et dixerunt ei. Nequaquam domine: sed serui tui venerūt ad emendum frumentū. Omnes nos sumus filij vnius viri: recti sumus: non fuerūt serui tui exploratores. Dixitq; eis. Nequaquā: sed infirmiora terre venistis videre. Dixeruntq;. duodecim fratres serui tui nos: filij vnius viri in terra chanaā: et ecce minimus cum

Primitiua chal.

חיה סות זבן
ערע
אתא על
שדע
קשה אתא
חזא
רבב זבן
הוה

Pritiua heb. | Ter. Heb. | Gen. | Ca. xlii. | Trãsla. B. Hiero. | Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.

Ter. Heb.

אבינו היום והאחד איננו:
ויאמר אלהם יוסף הוא אשר
דברתי אלכם לאמר מרגלים
אתם: בזאת תבחנו חי פרעה
אם תצאו מזה כי אם בבוא
אחיכם הקטן הנה: שלחו מכם
אחד ויקח את אחיכם ואתם
האסרו ויבחנו דבריכם האמת
אתכם ואם לא חי פרעה כי
מרגלים אתם: ויאסף אתם אל
משמר שלשת ימים: ויאמר
אלהם יוסף ביום השלישי זאת
עשו וחיו את האלהים אני ירא:
אם כנים אתם אחיכם אחד
יאסר בבית משמרכם ואתם לכו
הביאו שבר רעבון בתיכם: ואת
אחיכם הקטן תביאו אלי ויאמנו
דבריכם ולא תמותו ויעשו כן:
ויאמרו איש אל אחיו אבל
אשמים אנחנו על אחינו אשר
ראינו צרת נפשו בהתחננו אלינו
ולא שמענו על כן באה אלינו
הצרה הזאת: ויען ראובן אתם
לאמר הלוא אמרתי אליכם
לאמר אל תחטאו בילד ולא
שמעתם וגם דמו הנה נדרש:
והם לא ידעו כי שמע יוסף כי

Pritiua heb.: בחן · יצא · לקח · אסר · אסף · שמר יום · שלש · עשה חיה · ילך · בוא בית · אמן · מות · אמר · ראה צרר חנן · בוא · ענה · חטא · דרש

Trãsla. B. Hiero.

patre nostro est. alius non est super. Hoc est: ait quod locutus sum. Exploratores estis. Iã nũc experimẽtũ vřĩ capiã. Per salutem pharaonis nõ egrediemini hinc: donec veniat frater vř minimus. Mittite ex vobis vnũ: & adducat eum. vos aũt eritis in vinculis donec pbẽtur q̄ dixistis: vtrũ vera an falsa sint. Alioquin p salutẽ pharaõis exploratores estis. tradidit ergo illos custodie tribus diebus. Die aũt tertio eductis de carcere ait. Facite que dixi & viuetis. Deum enim timeo. Si pacifici estis: frater vester vnus ligetur in carcere: vos autem abite: & ferte frumenta q̄ emistis i domos vestras: & fratrẽ vestrũ minimum ad me adducite: vt possis vřos pbare sermones: & nõ moriamini. Fecerũt vt dixerat: & locuti sunt adinuicem. Merito hec patimur: qa peccauimus in fratrẽ nřm: videntes angustias aĩe illius: dũ deprecaretur nos: & non audiuimus: Idcirco venit super nos ista tribulatio. E quibus vnus ruben ait. Nunqd non dixi vobis nolite peccare in puerum: & non audistis me. En sanguis eius exquiritur. Nesciebãt ei q intelligeret ioseph: eo q per

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.

pře nřo hodie: at alter nõ est. ait
τοῦ πατρὸς ἡμῶν σήμερον, ὁ δὲ ἕτερος οὐχ ὑπάρχει. εἶ-
ãt illis ioseph: hoc est qđ dixi vobis: di-
πε δὲ αὐτοῖς ἰωσήφ, τοῦτό ἐστιν ὃ εἴρηκα ὑμῖν, λέ-
cens: q exploratores estis. in hoc manifesti estis. p
γων, ὅτι κατάσκοποί ἐστε. ἐν τούτῳ φανεῖσθε. μὰ τὴν
salutẽ pharaõis: nõ egrediemini hinc: si nõ fra-
ὑγίειαν φαραώ, οὐ μὴ ἐξέλθητε ἐντεῦθεν, ἐὰν μὴ ὁ ἀδελ-
ter vř iunior venerit huc. mittite ex vobis
φὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος ἔλθῃ ὧδε. ἀποστείλατε ἐξ ὑμῶν
vnũ: et accipite frẽm vřm. vos ãt abducti-
ἕνα, καὶ λάβετε τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν. ὑμεῖς δὲ ἀπάχ-
mini: donec manifesta fiãt v̄ba vřa: si
θητε, ἕως τοῦ φανερὰ γενέσθαι τὰ ῥήματα ὑμῶν, εἰ
dicitis verũ: an nõ. si ãt nõ: p salutẽ pharaõis: pfecto
ἀληθεύετε, ἢ οὔ. εἰ δὲ μή, νὴ τὴν ὑγίειαν φαραώ, ἦ μὴν
exploratores estis. et posuit eos in carcere dies
κατάσκοποί ἐστε. καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν φυλακῇ ἡμέρας
tres. ait ãt illis die tertia: hoc fa-
τρεῖς. εἶπε δὲ αὐτοῖς τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, τοῦτο ποι-
cite & viuetis. et.n. deũ ego timeo: si paci-
ήσατε καὶ ζήσεσθε. τὸν γὰρ θεὸν ἐγὼ φοβοῦμαι, εἰ εἰρη-
fici estis: frater vř vnus detineatur in car-
νικοί ἐστε, ἀδελφὸς ὑμῶν εἷς κατασχεθήτω ἐν τῇ φυλα-
cere: ipsi ãt ite: et adducite emptio-
κῇ, αὐτοὶ δὲ βαδίσατε, καὶ ἀπαγάγετε τὸν ἀγο-
nẽ frumẽtationis vře: et fratrẽ ve-
ρασμὸν τῆς σιτοδοσίας ὑμῶν, καὶ τὸν ἀδελφὸν ὑ-
strũ iuniorẽ ducite ad me: et credentur
μῶν τὸν νεώτερον ἀγάγετε πρός με, καὶ πιστευθήσονται
verba vestra: si ãt nõ: moriemini. fece-
τὰ ῥήματα ὑμῶν, εἰ δὲ μή, ἀποθανεῖσθε. ἐποίη-
rũt ãt sic. & dixit vnusquisq ad fra-
σαν δὲ οὕτως. καὶ εἶπαν ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελ-
trẽ suũ. certe: in peccatis enĩ sumus pro
φὸν αὐτοῦ, ναί, ἐν ἁμαρτίαις γάρ ἐσμεν περὶ τοῦ
fratre nřo: qz despeximus tribulationẽ
ἀδελφοῦ ἡμῶν, ὅτι ὑπερείδομεν τὴν θλῖψιν τῆς
aĩe eius: qñ deprecabať nos: et nõ exau-
ψυχῆς αὐτοῦ, ὅτε κατεδέετο ἡμῶν, καὶ οὐκ εἰσή-
diuim' eũ. et ppť hoc venit
κούσαμεν αὐτοῦ. καὶ ἕνεκεν τούτου ἐπῆλθεν
sup nos tribulatio hec. rñdẽs ãt rubẽ:
ἐφ' ἡμᾶς ἡ θλῖψις αὕτη. ἀποκριθεὶς δὲ ῥουβήν,
ait illis: nõ locut' sũ vobis: dicẽs: ne
εἶπεν αὐτοῖς, οὐκ ἐλάλησα ὑμῖν, λέγων, μὴ
iniuria afficiatis puerulũ: & nõ exaudistis
ἀδικήσητε τὸ παιδάριον, καὶ οὐκ εἰσηκούσατέ
me. ecce sanguis eius exquirit. ipsi ãt
μου. ἰδοὺ καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκζητεῖται. αὐτοὶ δὲ
nõ sciebãt: q audit ioseph: nã
οὐκ ᾔδεισαν, ὅτι ἀκούει ἰωσήφ, ὁ γὰρ

Pritiua chal.: אמר · בחר חיה נפק · אתא דבר אסר · נטר · קום · אמר נטר יבל · בית אתא הכן · מות חוב חזא · עקא חנן אתא · תוב אמר חוב · עקה

Interp. chal.

patre nostro est hodie: et vnus non cõparet. Dixitq eis ioseph. Hoc est q locutus sum vobiscum dicens: exploratores estis vos. In hoc probabimini. per vitam pharaonis: non egrediemini hinc: donec veniat frater vester minimus huc. Mittite ex vobis vnum & tollat fratrem vestrum: vos autem eritis vincti: & probabuntur sermones vestri: vtrum verum dicatis. & si non: per vitam pharaonis q exploratores estis vos. Et posuit eos in custodia tribus diebus. Et dixit eis ioseph in die tertio. Hoc facite & viuetis: a facie dei ego timeo. si recti estis vos: frater vester vnus sit vinctus in domo custodie vře. Vos autẽ ite & afferte frumentũ: quod defecit in domo vestra. et fratrẽ vestrum minimũ adducite ad me: & verificabũtur verba vřa: et nõ moriemini: & fecerũt ita. Dixerũtq vnusquisq ad fratrem suũ. Vere debitores sumus in fratrẽ nřm: eo q vidimus angustiã anime eius qñ deprecabatur nos: & nõ acceptauim' ei: ppterea venit sup nos tribulatio hec. Respõditq eis ruben. Nõne dixi vobis nolite peccare in puerum: & non acquieuistis: sanguis quoq eius ecce exquiritur. Ipsi autem non sciebant quod audiebat ioseph: quoniam

Transla. Chal.

אבונא יומא דין וחד ליתוהי: ואמר להון יוסף הוא דמלילית עמכון למימר אללי
אתון: בדא תתבחרון חי פרעה אם תפקון מכא אלהין במיתי אחוכון זעירא הכא:
שלחו מנכון חד וידבר ית אחוכון ואתון תתאסרון ויתבחרון פתגמיכון הקשוט אתון
ואם לא חי פרעה ארי אללי אתון: וכנש יתהון לבית מטרא תלתא יומין:
ואמר להון יוסף ביומא תליתאה דא עבידו ואתקימו מן קדם יי אנא דחיל: אם
כיני אתון אחוכון חד יתאסר בבית מטרתכון ואתון איזילו אובילו עיבורא דחסיר
בבתיכון: וית אחוכון זעירא תיתון לותי ויתהימנון פתגמיכון ולא תמותון ועבדו כן:
ואמרו גבר לאחוהי בקושטא חיבין אנחנא על אחונא דחזינא עקת נפשיה כד
הוה מתחנן לנא ולא קבילנא מניה על כן אתת עלנא עקתא הדא: ואתיב ראובן יתהון
למימר הלא אמרית לכון למימר לא תחובון בעולימא ולא קבילתון ואף דמיה הא
מתבעי: ואנון לא ידעין ארי שמע יוסף ארי

interpres inter eos erat. auerſus aūt ab
ἑρμηνευτὴς ἀνὰ μέσον αὐτῶν ἦν. ἀποστραφεὶς δὲ ἀπ' αὐ
Supra. 42.g. eis: fleuit ioſeph. et rurſus acceſſit ad eos:
τῶν, ἔκλαυσεν ἰωσήφ. καὶ πάλιν προσῆλθε πρὸς αὐτοὺς,
E et locut⁹ ē illis. et accepit ſymeō ab eis: et
καὶ εἶπεν αὐτοῖς. καὶ ἔλαβε τὸν συμεὼν ἀπ' αὐτῶν, καὶ
ligauit eū corā illis. pcepit aūt ioſeph
ἔδησεν αὐτὸν ἐναντίον αὐτῶν. ἐνετείλατο δὲ ἰωσὴφ
implere vaſa eoꝝ frumēto: et reddere
ἐμπλῆσαι τὰ ἀγγεῖα αὐτῶν σίτου, καὶ ἀποδοῦναι τὸ
argētū vnicuiqꝫ in ſaccū ſuū: et dare illis
ἀργύριον ἑκάστῳ εἰς τὸν σάκκον αὐτοῦ, καὶ δοῦναι αὐτοῖς
cōmeatū in viā. et factū ē illis ſic.
ἐπισιτισμὸν εἰς τὴν ὁδόν, καὶ ἐγενήθη αὐτοῖς οὕτως.
et imponētes triticū ſup aſinos ſuos. abie
καὶ ἐπιθέντες τὸν σῖτον ἐπὶ τοὺς ὄνους αὐτῶν, ἀπῆλ
rūt inde. ſoluēs aūt vn⁹ ſaccū ſuū: vt daret pa
θον ἐκεῖθεν. λύσας δὲ εἷς τὸν μάρσιππον αὐτοῦ, δοῦναι χορ
bula aſinis ſuis vbi māſerūt: et vidit
τάσματα τοῖς ὄνοις αὐτοῦ οὗ κατέλυσαν, καὶ εἶδε τὸν
ligaturā argēti ſui. et erat ſup os
δεσμὸν τοῦ ἀργυρίου αὐτοῦ. καὶ ἦν ἐπάνω τοῦ στόματος τοῦ
facci. et ait fratrib⁹ ſuis. redditū ē
μαρσίππου. καὶ εἶπε τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ. ἀπεδόθη
mihi argētū: et ecce hoc in ſacco meo.
μοι τὸ ἀργύριον, καὶ ἰδοὺ τοῦτο ἐν τῷ μαρσίππῳ μου.
et obſtupefactū ē cor eoꝝ: et turbati ſūt adinui
καὶ ἐξέστη ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ ἐταράχθησαν πρὸς ἀλλή
cē: dicētes: qd hoc fecit de⁹ nob. venerūt aūt
λους, λέγοντες, τί τοῦτο ἐποίησεν ὁ θεὸς ἡμῖν. ἦλθον δὲ
F ad iacob pſēꝫ ſuū: in trā chanaā. et nūcia
πρὸς ἰακὼβ τὸν πατέρα αὐτῶν, εἰς γῆν χαναάν. καὶ ἀπήγ
uerūt ei oīa q̄ acciderāt eis: dicētes:
γειλαν αὐτῷ πάντα τὰ συμβάντα αὐτοῖς, λέγοντες,
locut⁹ ē hō dñs tre ad nos dura: et po
λελάληκεν ὁ ἄνθρωπος ὁ κύριος τῆς γῆς πρὸς ἡμᾶς σκληρά, καὶ ἔ
ſuit nos in carcere: qſi exploiātes trā.
θετο ἡμᾶς ἐν φυλακῇ, ὡς κατασκοπεύοντας τὴν γῆν.
I.co. dixim⁹ aūt illi: pacifici ſum⁹: nō ſumus explora
εἴπαμεν δὲ αὐτῷ, εἰρηνικοί ἐσμεν, οὐκ ἐσμὲν κατάσκο
tores. duodecī fratres ſum⁹: filii pſis nſi. vn⁹ nō
ποι. δώδεκα ἀδελφοί ἐσμεν, υἱοὶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν. ὁ εἷς οὐχ ὑ
eſt at iunior: cū patre nſo hodie eſt
πάρχει, ὁ δὲ μικρότερος μετὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν σήμερον ἐστὶν
in tra chanaā. dixit aūt nobis hō dñs terre: in
ἐν γῇ χαναάν. εἶπε δὲ ἡμῖν ὁ ἄνθρωπος ὁ κύριος τῆς γῆς, ἐν
hoc ſciā: ꝙ pacifici eſtis. frēm vſtu vnū
τούτῳ γνώσομαι, ὅτι εἰρηνικοί ἐστε. ἀδελφὸν ὑμῶν ἕνα
relinquite hic mecū: at emptionē frumētationis
ἄφετε ὧδε μετ' ἐμοῦ, τὸν δὲ ἀγορασμὸν τῆς σιτοδοσίας
dom⁹ vſe accipiētes abite. et adducite:
τοῦ οἴκου ὑμῶν λαβόντες, ἀπέλθετε. καὶ ἀγάγετε,
ad me fratrem vſm iuniorē:
πρὸς με τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν τὸν νεώτερον,

interpretē loqueretur ad eos. Auertitqꝫ ſe parūper & fleuit: & reuerſus locutus eſt ad eos. Tollenſqꝫ ſymeon & ligans illis preſentibus: iuſſit miniſtris vt implerent eorū ſaccos tritico: & reponerent pecunias ſingulorum in ſacculis ſuis: datis ſupra cibariis in via. Qui fecerūt ita. At illi portantes frumenta in aſinis ſuis profecti ſunt. Apertoqꝫ vnus ſacco vt daret iumēto pabulū i diuerſorio: contemplatus pecuniam in ore ſacculi dixit fratribus ſuis. Reddita eſt mihi pecunia. En habetur in ſacco. Et obſtupefacti turbatiqꝫ mutuo dixerunt. qd nā eſt hoc quod fecit nobis deus. Veneruntqꝫ ad iacob patrē ſuū in terra chanaā: & narrauerunt ei oīa q̄ accidiſſent ſibi dicentes. Locutus eſt nobis dominus terre dure: & putauit nos exploratores eē ꝓuīcie. Cui reſpōdimus. Pacifici ſumus: nec vllas molimur inſidias. Duodecim fratres vno patre geniti ſumus. vnus non eſt ſuper: minimus cū patre nr̄o eſt in terra chanaan. Qui ait nobis. Sic ꝓbabo ꝙ pacifici ſitis. Frēm veſtꝫ vnū dimittite apud me: & cibaria domibꝫ vr̄is neceſſaria ſumite & abite: frēmqꝫ vr̄m minimū adducite

המליץ בינתם׃ ויסב מעליהם
ויבך וישב אלהם וידבר אלהם
ויקח מאתם את שמעון ויאסר
אתו לעיניהם׃ ויצו יוסף וימלאו
את כליהם בר ולהשיב כספיהם
איש אל שקו ולתת להם צדה
לדרך ויעש להם כן׃ וישאו את
שברם על חמריהם וילכו משם׃
ויפתח האחד את שקו לתת
מספוא לחמרו במלון וירא את
כספו והנה הוא בפי אמתחתו׃
ויאמר אל אחיו הושב כספי וגם
הנה באמתחתי ויצא לבם ויחרדו
איש אל אחיו לאמר מה זאת
עשה אלהים לנו׃ ויבאו אל יעקב
אביהם ארצה כנען ויגידו לו את
כל הקרת אתם לאמר׃ דבר האיש
אדני הארץ אתנו קשות ויתן
אתנו כמרגלים את הארץ׃ ונאמר
אליו כנים אנחנו לא היינו מרגלים׃
שנים עשר אנחנו אחים בני
אבינו האחד איננו והקטן היום
את אבינו בארץ כנען׃ ויאמר
אלינו האיש אדני הארץ בזאת
אדע כי כנים אתם אחיכם האחד
הניחו אתי ואת רעבון בתיכם קחו
ולכו׃ והביאו את אחיכם הקטן

לוץ סבב
בכה שוב דבר
לקח אסר
צוה מלא
כלה
נתן צוד
עשה נשא
פתח
ספא לון ראה
חרד
בוא
נגד
קרה
קשה נתן
רגל אמר
כון היה
ידע
נוח בית לקח
הלך בוא

Interp̄. chal.

מתורגמן הוה ביניהון׃ ואסתחר מלותהון ובכא ותב לותהון ומליל עמהון ודבר מנהון
ית שמעון ואסר יתיה לעיניהון׃ ופקיד יוסף ומלו ית מניהון עיבורא ולאתבא
כספיהון גבר לשקיה ולמיתן להון זודין לארחא ועבד להון כן׃ ונטלו ית עיבוריהון
על חמריהון ואזלו מתמן׃ ופתח חד ית שקיה למיתן כסתא לחמריה בבית מבתא וחזא
ית כספיה והא הוא בפום טועניה׃ ואמר לאחוהי אתותב כספי ואף הא בטועני ונפק
מדע לבהון ותוהו גבר לאחוהי למימר מה דא עבד יי לנא׃ ואתו לות יעקב אבוהון
לארעא דכנען וחויאו ליה ית כל דערע יתהון למימר׃ מליל גברא רבונא דארעא
עמנא קשין ויהב יתנא כמאללי ית ארעא׃ ואמרנא ליה כיני אנחנא לא הוינא
מאללי׃ תרי עשר אנחנא אחין בני אבונא חד ליתוהי וזעירא יומא דין עם אבונא
בארעא דכנען׃ ואמר לנא גברא רבונא דארעא בדא אידע ארי כיני אתון אחוכון
חד שבוקו לותי ועיבורא דחסיר בבתיכון סיבו ואזילו׃ ואיתו ית אחוכון זעירא

Tranſla. Chal.

interpres erat inter eos. Et declinauit ab eis et fleuit: et reuerſus eſt ad eos: locutuſqꝫ eſt cum eis: et tulit ex eis ſymeon: et ligauit eum corā oculis eorū. Et iuſſit ioſeph vt implerēt vaſa eoꝝ frumēto: et vt reducerēt pecuniā vniuſcuiuſqꝫ in ſacculū ſuū: et vt darent eis cibaria in viā: et fecit eis ita. Et impoſuerūt frumenta ſua in aſinis ſuis. et abierūt inde. Aperuitqꝫ vnus ſacculū ſuū: vt daret pabulū aſino ſuo in diuerſorio: et vidit pecuniā ſuā: et ecce erat in ore ſacculi ſui. Et dixit fratribus ſuis: reddita eſt pecunia mea: et ecce eſt in ſacculo meo. Et facti ſunt quaſi inſani: et obſtupuerūt ad inuicē: dicētes. Quid eſt hoc qđ fecit nobis deus? Et venerunt ad iacob patrē ſuū in terra chanaan: et narrauerunt ei oīa que acciderant eis: dicentes. Locutus eſt vir dñs terre nobiſcum dura: et putauit nos eſſe exploratores terre: et dixim⁹ ei. Recti ſumus nos: non ſumus exploratores. duodecī frēs ſum⁹ nos filii pr̄is nr̄i: vn⁹ nō cōparet: et minim⁹ hodie eſt cū patre nr̄o in terra chanaā. Dixitqꝫ nobis vir dñs terre. In hoc ſciā ꝙ recti eſtis vos: vnū fratrē veſtrū dimittite apud me: et frumētum qđ defecit in domo veſtra tollite: et abite: et adducite fratrem veſtrū minimum

Primitiua chal.

תרגם סחר תוב
מלא תוב
נתן עבר
בית
תוב
ידע אמר אתא
חוה רבב
קשה הוה
ידע
בית נסב אתא

Pritiua heb.	Ter. Heb.
	אלי ואדעה כי לא מרגלים אתם
	כי כנים אתם את אחיכם אתן
סחר היה	לכם ואת הארץ תסחרו: ויהי הם
ריק צרר	מריקים שקיהם והנה איש צרור
ראה	כספו בשקו ויראו את צררות
ירא	כספיהם המה ואביהם וייראו:
	ויאמר אלהם יעקב אביהם אתי
	שכלתם יוסף איננו ושמעון
לקח היה	איננו ואת בנימן תקחו עלי היו
אמר	כלנה: ויאמר ראובן אל אביו
שנה מות	לאמר את שני בני תמית אם
בוא נתן	לא אביאנו אליך תנה אתו על
שוב	ידי ואני אשיבנו אליך: ויאמר
	לא ירד בני עמכם כי אחיו מת
בדד שאר אסן	והוא לבדו נשאר וקראהו אסון
הלך ירד	בדרך אשר תלכו בה והורדתם
שוב יגה שאל	את שיבתי ביגון שאולה:
Cap. xliij.	והרעב כבד בארץ: ויהי כאשר
היה כלה בוא	כלו לאכל את השבר אשר הביאו
	ממצרים ויאמר אליהם אביהם
שוב	שבו שברו לנו מעט אכל: ויאמר
יעד	אליו יהודה לאמר העד העד בנו
ראה פנה	האיש לאמר לא תראו פני בלתי
שלח	אחיכם אתכם: אם ישך משלח
ירד שבר	את אחינו אתנו נרדה ונשברה
	לך אכל: ואם אינך משלח לא
	נרד כי האיש אמר אלינו

Trãsla. B. Hiero.

ad me: vt sciã q nõ sitis exploratores: & istũ q tenetur in vinculis recipere possitis: ac deinceps q̃ vultis emendi hẽatis licẽtiã. His dictis cũ frumẽta effunderẽt: singuli repperũt in ore saccorũ ligatas pecunias. exterritisq; simul omnibus dixit pater iacob. Absq; liberis me esse fecistis. ioseph non est super: symeõ tenetur in vinculis: & bẽiamin auferetis. In me hec oia mala reciderũt. Cui rñdit ruben. Duos filios meos iterfice si nõ reduxero illũ tibi. Trade illum in manu mea: ego eũ tibi restituã. At ille. Non descendet inqt filius meus vobiscũ. fr̃ eius mortuus ẽ: & ipse solus remãsit. Si qđ ei aduersitatis acciderit i terra ad quã pgitis: deducetis canos meos cũ dolore ad iferos. Cap. 43.

INterim fames oẽm terrã vehemẽter p̃mebat: cõsumptisq; cibis quos ex egypto detulerant: dixit iacob ad filios suos. Reuertimini & emite nobis pauxillũ escarũ. Rñdit iudas. Denũciauit nobis vir ille sub attestatione iusiurandi dicẽs. Nõ videbitis faciẽ meã: nisi frẽm vr̃m minimũ adduxeritis vobiscũ. Si ergo vis eũ mittere nobiscũ: pgem⁹ pariter: & ememus tibi necessaria: si aũt non vis: non ibimus. Vir enim vt sepe diximus: denunciauit nobis dicens.

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina

et sciam: q̃ nõ exploratores estis: sed q̃ pacifici estis. τ fratrẽ vẽm reddã vobis: et in terra negociamini. factũ ẽ aũt cũ euacuarẽt ipsi saccos suos: et erat vniuscuiusq; ligatura argẽti in sacco ipsoꝝ. et viderũt ligaturas argẽti sui ipsi: et pr̃ eoꝝ: et timuerũt. ait aũt illis iacob pr̃ eoꝝ: me sine filijs fecistis: ioseph nõ est: symeõ nõ est: et beniamin accipietis: sup me facta sũt ista oĩa. ait aũt ruben pr̃i suo: dicẽs: duos filios meos interfice: si nõ adduxero illũ ad te. da illũ in manũ meã: τ ego adducã illũ ad te. ille aũt dixit: nõ descẽdet filius me⁹ vobiscũ: q: frater eius mortu⁹ ẽ et ipse solus relictus est: et accidet illũ egrotare in via: qua ibitis: et deducetis meã senectutẽ cũ tristitia ad inferos.

καὶ γνώσομαι ὅτι οὐ κατάσκοποί ἐστε, ἀλλ᾽ ὅτι εἰρηνικοί ἐστε. καὶ τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν ἀποδώσω ὑμῖν, καὶ τῇ γῇ ἐμπορεύεσθε. ἐγένετο δὲ ἐν τῷ κατακενοῦν αὐτοὺς τοὺς σάκκους αὐτῶν, καὶ ἦν ἑκάστου ὁ δεσμὸς τοῦ ἀργυρίου ἐν τῷ σάκκῳ αὐτῶν. καὶ εἶδοσαν τοὺς δεσμοὺς τοῦ ἀργυρίου αὐτῶν αὐτοί, καὶ ὁ πατὴρ αὐτῶν, καὶ ἐφοβήθησαν. εἶπε δὲ αὐτοῖς ἰακὼβ ὁ πατὴρ αὐτῶν, ἐμὲ ἠτεκνώσατε, ἰωσὴφ οὐκ ἔστι, συμεὼν οὐκ ἔστι, καὶ τὸν βενιαμὶν λήψεσθε. ἐπ᾽ ἐμὲ ἐγένετο ταῦτα πάντα. εἶπε δὲ ῥουβὴν τῷ πατρὶ αὐτοῦ, λέγων, τοὺς δύο υἱούς μου ἀπόκτεινον, ἐὰν μὴ ἀγάγω αὐτὸν πρός σε. δὸς αὐτὸν εἰς τὴν χεῖρά μου, κἀγὼ ἄξω αὐτὸν πρός σε. ὁ δὲ εἶπεν, οὐ καταβήσεται ὁ υἱός μου μεθ᾽ ὑμῶν ὅτι ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀπέθανε, καὶ αὐτὸς μόνος καταλέλειπται, καὶ συμβήσεται αὐτὸν μαλακισθῆναι ἐν τῇ ὁδῷ, ᾗ ἂν πορεύησθε, καὶ κατάξετέ μου τὸ γῆρας μετὰ λύπης εἰς ᾅδου. Ca. 43

HÆc fames inualuit sup trã. factũ ẽ aũt qñ cõsumauerũt comedere triticũ: qđ attulerãt ex egypto. τ ait illis pr̃ eoꝝ: iterũ euntes emite nobis paucas escas. ait aũt illi iudas: dicẽs: testimonio testatus ẽ nobis hõ: dicens: nõ videbitis faciẽ meã: si nõ frater vester iunior vobiscũ fuerit. si q̃dẽ igĩ miseris fratrẽ nr̃m nobiscũ: descẽdem⁹: et emmus tibi escas. si aũt nõ miseris fratrẽ nr̃m nobiscũ: nõ ibimus: τ.n. homo ait nobis dicẽs:

Ὁ δὲ λιμὸς ἐνίσχυσεν ἐπὶ τῆς γῆς. ἐγένετο δὲ ἡνίκα συνετέλεσαν καταφαγεῖν τὸν σῖτον, ὃν ἤνεγκαν ἐξ αἰγύπτου. καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν, πάλιν πορευθέντες πρίασθε ἡμῖν μικρὰ βρώματα. εἶπε δὲ αὐτῷ ἰούδας, λέγων, διαμαρτυρίᾳ διαμεμαρτύρηται ἡμῖν ὁ ἄνθρωπος, λέγων, οὐκ ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου, ἐὰν μὴ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος μεθ᾽ ὑμῶν ᾖ. εἰ μὲν οὖν ἀποστέλλεις τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν μεθ᾽ ἡμῶν, καταβησόμεθα, καὶ ἀγοράσομέν σοι βρώματα. εἰ δὲ μὴ ἀποστέλλεις τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν μεθ᾽ ἡμῶν, οὐ πορευσόμεθα, ὁ γὰρ ἄνθρωπος εἶπεν ἡμῖν, λέγων,

Interp. chal.

לותי ואדע ארי לא אלילי אתון ארי כיני אתון ית אחוכון אתן לכון וית ארעא
תעבדון בה סחורתא: והוה אינון מריקין שקיהון והא גבר צרר כספיה בשקיה
וחזו ית צררי כספיהון אינון ואבוהון ודחילו: ואמר להון יעקב אבוהון יתי אתכלתון
יוסף ליתוהי ושמעון ליתוהי וית בנימין תדברון עלי הואה כולהון: ואמר ראובן
לאבוהי למימר ית תרין בני תמית אם לא איתיניה לך הב יתיה על ידי ואנא
אתיביניה לך: ואמר לא יחות ברי עמכון ארי אחוהי מית והוא בלחודוהי אשתאר
ויערעיניה מותא בארחא דתהכון בה ותחתון ית שיבתי בדוונא לשאול:
וכפנא תקיף בארעא: והוה כד ספיקו למיכל ית עיבורא דאיתיאו — Ca. xliij.
ממצרים ואמר להון אבוהון תובו זבונו לנא זעיר עיבורא: ואמר ליה יהודה למימר
אסהדא אסהיד בנא גברא למימר לא תחזון אפי אלהין כד אחוכון עמכון: אם איתך
משלח ית אחונא עמנא נחות ונזבון לך עיבורא: ואם ליתך משלח לא נחות ארי
גברא אמר לנא

Pritiua chal.

ידע נתן
עבד ריק
חזא תכל
דבר
אמר מות אתא
יהב תוב נחת
מות שאר ערע
יהך נחת שוב
הוה אכל אתא
אמר סהד חזא
שלח זבן

Transla. Chal.

ad me: vt sciam q̃ non estis exploratores: sed q̃ recti estis vos. Fratrem vestrum dabo vobis τ in terra negociabimini. Et factum est ipsis effundentibus sacculos suos: ecce argentũ ligatum vniuscuiusq; viri erat in ore sacculi sui: τ viderunt argentum ligatum ipsi τ pater eorum: τ timuerunt. Dixitq; eis iacob pater eorum. Absq; liberis me fecistis: ioseph non superest: et symeon nõ est hic: τ beniamin auferetis: super me fuerunt omnia hec. Aitq; ruben patri suo: dicens. Duos filios meos interficies: si nõ reducero eum tibi: trade illũ in manu mea: et ego reducã eum tibi: et ait. Non descendet filius meus vobiscum: quoniã frater eius mortu⁹ est: τ ipse solus remãsit. Et si acciderit ei mors in via in qua ambulatis: deducetis canos meos cum dolore ad inferos. Ca. 43.

FAmes autem preualebat in terra: τ factum est cum cõsumassent edere frumẽtum quod attulerant de egypto: ait illis pater eorum. Reuertimini: τ emite nobis pauxillũ frumẽti. Et ait ei iudas: dicẽs. Contestans cõtestatus est nos vir dicens. Non videbitis faciem meã: nisi cum fuerit frater vester vobiscũ. Si tu mittis fratrẽ nostrum nobiscum: descendemus et ememus tibi frumentũ. et si non mittis: nõ descendemus: q: vir dixit nobis.

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp̃.latina.

nõ videbitis faciẽ meã: si nõ frater ve
ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου, ἐὰν μὴ ὁ ἀδελφὸς ὑ-
ster iunior vobiscũ fuerit. ait ãt israel: qd ma
μῶν ὁ νεώτερος μεθ' ὑμῶν ᾖ. εἶπε δὲ ἰσραήλ, τί ἐκα-
lefecistis mihi: annũciãtes homini: q
κοποιήσατέ με, ἀπαγγείλαντες τῷ ἀνθρώπῳ, ὅτι
est vobis frater. illi ãt dixerũt: iterrogãs iterrogauit
ἔστιν ὑμῖν ἀδελφός. οἱ δὲ εἶπαν, ἐρωτῶν ἐπηρώτησεν
B nos homo: et gñationẽ nrãz: dicens: si
ἡμᾶς ὁ ἄνθρωπος, καὶ τὴν γενεὰν ἡμῶν, λέγων, εἰ
adhuc pr̃ vester viuit: et si est vobis frater. et
ἔτι ὁ πατὴρ ὑμῶν ζῇ, καὶ εἰ ἔστιν ὑμῖν ἀδελφός. καὶ
indicauimus ei: sm̃ iterrogationẽ hãc:
ἀπηγγείλαμεν αὐτῷ, κατὰ τὴν ἐπερώτησιν ταύ-
nũqd sciebam⁹: q dicet nobis: adducite fratrẽ
την, μὴ ᾔδειμεν, ὅτι ἐρεῖ ἡμῖν, ἀγάγετε τὸν ἀδελ-
vrm. dixit ãt iudas ad israel patrẽ
φὸν ὑμῶν. εἶπε δὲ ἰούδας πρὸς ἰσραὴλ τὸν πατέ-
suũ: mitte puerũ mecũ:
ρα αὐτοῦ, ἀπόστειλον τὸ παιδάριον μετ' ἐμοῦ,
et surgẽtes ibim⁹: vt viuam⁹ et nõ
καὶ ἀναστάντες πορευσόμεθα, ἵνα ζῶμεν καὶ μὴ
moriamur: et nos et tu et substãtia nostra:
ἀποθάνωμεν, καὶ ἡμεῖς καὶ σὺ καὶ ἡ ἀποσκευὴ ἡμῶν,
ego suscipio eũ: de manu mea reqre il-
ἐγὼ ἐκδέχομαι αὐτόν, ἐκ χειρός μου ζήτησον αὐ-
lũ. si nõ adduxero illũ ad te: et statuero eũ
Infra. 44.d. τόν. ἐὰν μὴ ἀγάγω αὐτὸν πρὸς σέ, καὶ στήσω αὐτὸν
corã te: peccãs ero in te oibus
ἐναντίον σου, ἡμαρτηκὼς ἔσομαι εἰς σὲ πάσας τὰς
dieb⁹. si nõ .n. tardauissemus: iã reuersi
ἡμέρας. εἰ μὴ γὰρ ἐβραδύναμεν, ἤδη ἂν ὑπεστρέ-
fuissem⁹ bis. ait ãt illis israel pr̃ eoꝝ:
ψαμεν δίς. εἶπε δὲ αὐτοῖς ἰσραὴλ ὁ πατὴρ αὐτῶν,
si sic est: hoc facite: accipite de
εἰ οὕτως ἐστί, τοῦτο ποιήσατε, λάβετε ἀπὸ
fructib⁹ frẽ in vasis vrĩs: et de
C τῶν καρπῶν τῆς γῆς ἐν τοῖς ἀγγείοις ὑμῶν, καὶ κα-
ducite hoi dona resine: et mel
τάγετε τῷ ἀνθρώπῳ δῶρα τῆς ῥητίνης, καὶ τοῦ μέλι-
lis: et thymiama: et stactẽ: et terebĩthũ: et
τος, καὶ θυμίαμα, καὶ στακτήν, καὶ τερέβινθον, καὶ
nuces: et argẽtũ duplex accipite in ma
κάρυα, καὶ τὸ ἀργύριον διπλοῦν λάβετε ἐν ταῖς χερ-
nib⁹ vrĩs. et argẽtũ qđ reductũ ẽ in sac
σὶν ὑμῶν. καὶ τὸ ἀργύριον τὸ ἀποστραφὲν ἐν τοῖς μαρ-
cis vrĩs: reducite vobiscũ: ne forte
σίπποις ὑμῶν, ἀποστρέψατε μεθ' ὑμῶν, μή ποτε
ignorãtia est. et frẽm vrm̃ accipite: et
ἀγνόημά ἐστι. καὶ τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν λάβετε, καὶ
surgẽtes descẽdite ad hoiẽ. at de⁹
ἀναστάντες κατάβητε πρὸς τὸν ἄνθρωπον. ὁ δὲ θεός
me⁹ det vob̃ grãz corã
μου δῴη ὑμῖν χάριν ἐναντίον

Trãsla.B.Hiero.

Non videbitis faciẽ meam absq; fratre vro minimo. Dixit eis israel. In meã hoc fecistis miseriã: vt idicaretis ei & aliũ hẽre vos frẽm. At illi rñderũt. Interrogauit nos homo p ordinẽ nostrã progeniem: si pater viueret: si haberemus fratrem. Et nos rñdimus ei cõsequẽter iuxta id qđ fuerat sciscitatus. Nũquid scire poteramus q dicturus eẽt: adducite fratrẽ vestrum vobiscũ. Iudas quoq; dixit pr̃i suo. Mitte puerum mecũ: vt pficiscamur & possimus viuere: ne moriamur nos & paruuli nostri. Ego suscipio puerũ: de manu mea require illũ. Nisi reduxero & reddidero eum tibi: ero peccati reus in te omni tpe. Si non intercessisset dilatio: iã vice altera venissemus. Igitur israel pater eorum dixit ad eos. Si sic necesse est: facite quod vultis. Sumite de optimis terre frugibus in vasis vestris: & dferte viro munera modicum resine & mellis & storacis stactes & terebinthi & amygdalarum. Pecuniãq; duplicẽ ferte vobiscum: & illam quam inuenistis i sacculis reportate: ne forte errore factũ sit. Sed & fratrem vestrũ tollite & ite ad virũ. Deus autem meus omnipotens faciat vobis eum placabilem:

Ter.Heb. Gen. Ca.xliij.

לא תראו פני בלתי אחיכם
אתכם: ויאמר ישראל למה
הרעתם לי להגיד לאיש העוד
לכם אח: ויאמרו שאול שאל
האיש לנו ולמולדתנו לאמר
העוד אביכם חי היש לכם אח
ונגד לו על פי הדברים האלה
הידוע נדע כי יאמר הורידו את
אחיכם: ויאמר יהודה אל
ישראל אביו שלחה הנער אתי
ונקומה ונלכה ונחיה ולא נמות
גם אנחנו גם אתה גם טפנו: אנכי
אערבנו מידי תבקשנו אם לא
הביאתיו אליך והצגתיו לפניך
וחטאתי לך כל הימים: כי לולא
התמהמהנו כי עתה שבנו זה
פעמים: ויאמר אלהם ישראל
אביהם אם כן אפוא זאת עשו
קחו מזמרת הארץ בכליכם
והורידו לאיש מנחה מעט צרי
ומעט דבש נכאת ולט בטנים
ושקדים: וכסף משנה קחו
בידכם ואת הכסף המושב
בפי אמתחתיכם תשיבו בידכם
אולי משגה הוא: ואת אחיכם
קחו וקומו שובו אל האיש: ואל
שדי יתן לכם רחמים לפני

Primitiua heb.

רוע נגד
אמר
ילד
חיה
פה
ידע ירד
קום הלך חיה
מות טפף
ערב בקש
בוא יצג
מהה שוב
איפה עשה
לקח כלה
צרה
נכת לוט
שנה לקח
שוב
פה
אלי
קום
נתן פנה

Interp̃.chal.

לא תחזון אפי אלהין כד אחוכון עמכון: ואמר ישראל למה אבאשתון לי לחואה
לגברא העד כען לכון אחא: ואמרו משאל שאיל גברא לנא ולילדותנא למימר
העד כען אבוכון קיים האית לכון אחא וחוינא ליה על מימר פתגמיא האילין המידע
הוינא ידעין ארי יימר אחיתו ית אחוכון: ואמר יהודה לישראל אבוהי שלח עולימא
עמי ונקום ונזיל ונחי ולא נמות אף אנחנא אף אנת אף טפלנא: אנא מערבנא ביה
מן ידי תבעיניה אם לא איתיניה לך ואקימניה קדמך ואהי חטי לך כל יומיא: ארי
אילולפון דלא אתעכבנא ארי כען תבנא דנן תרתין זמנין: ואמר להון ישראל
אבוהון אם כן הוא דא עבידו סיבו ממשבח בארעא במניכון ואחיתו לגברא
תקרובתא זעיר קטף וזעיר דבש שעף ולטום בטמין ושקדין: וכספא על חד תרין
סיבו בידיכון וית כספא דאיתותב בפום טועניכון תתיבון בידיכון דלמא שלו הוה
וית אחוכון דברו וקומו תובו לות גברא: ואל שדי יתן לכון רחמין קדם

Transla. Chal.

Non videbitis faciẽ meã: nisi quãdo frater vester fuerit vobiscũ. Dixitq; israel. Quare malefecistis mihi: vt nũciaretis viro si adhuc erat vobis frat. Et dixerũt. Interrogãs interrogauit nos vir pro gñatione nrã: dicẽs. Si adhuc pr̃ vr̃ viuit: si ẽ vobis alius frat: narrauimusq; ei iuxta ordinẽ verboꝝ istoꝝ. nunqd scire poteramus qđ dicturus esset: deducite fratrẽ vestrũ: Dixitq; iudas ad isrl̃ pr̃em suũ. Mitte puerũ mecũ: et surgamus et eamus: et viuemus et nõ moriemur: tã nos q̃ tu: et familia quoq; nrã. Ego in meã fidem suscipio puerũ: de manu mea reqres eũ. si nõ reducero eũ tibi: et statuero eũ corã te: ero peccãs tibi oibus dieb⁹. Quĩ nisi morã fecissem⁹ in hoc: iam nũc reuersi fuissemus duab⁹ vicib⁹. Dixitq; illis pr̃ eoꝝ. Si sic necesse ẽ hoc: facite: tollite de optimis t̃re in vasis vr̃is: et deferte viro munera: paululũ resine et modicũ mellis: storacis et terebinthi et amygdalaꝝ: et argẽtũ duplex tollite in manu vr̃a: et argẽtũ qđ redditũ ẽ in ore sacculoꝝ vr̃orũ reducite in manu vr̃a: forte error factũ fuit: frẽm quoq; vr̃m tollite: et surgite reuertimini ad virum. Et deus omnipotens det vobis misericordiam coram

Primitiua chal.

באש חוה שאל
אמר קום חוה
ידע הוה אמר
נחת קום אזל
חיה מות טף
ערב בעה אתא
קום הוה חטא
עכב תוב תרי
נסב שבח נחת
קרב אחד תוב
שלח הוה שדר

האיש ושלח לכם את אחיכם
אחר ואת בנימין ואני כאשר
שכלתי שכלתי: ויקחו האנשים
את המנחה הזאת ומשנה כסף | שנה
לקחו בידם ואת בנימין ויקמו | קום
וירדו מצרים ויעמדו לפני יוסף: | עמד
וירא יוסף אתם את בנימין | ראה
ויאמר לאשר על ביתו הבא את | אמר בוא
האנשים הביתה וטבח טבח והכן | כון
כי אתי יאכלו האנשים בצהרים: | אכל
ויעש האיש כאשר אמר יוסף | עשה
ויבא האיש את האנשים ביתה
יוסף: וייראו האנשים כי הובאו | ירא
בית יוסף ויאמרו על דבר הכסף
השב באמתחתינו בתחלה | שוב חלל
אנחנו מובאים להתגלל | בוא גלל
עלינו ולהתנפל עלינו ולקחת | נפל
אתנו לעבדים ואת חמרינו:
ויגשו אל האיש אשר על בית | נגש
יוסף וידברו אליו פתח הבית: | דבר
ויאמרו בי אדני ירד ירדנו
בתחלה לשבר אכל: ויהי כי באנו | היה בוא
אל המלון ונפתחה את אמתחתינו | לון פתח
והנה כסף איש בפי אמתחתו
כספנו במשקלו ונשב אתו | שקל שוב
בידנו: וכסף אחר הורדנו בידנו | ירד
לשבר אכל לא ידענו מי שם | שום

& remittat vobiscū fratrem vestrū quē tenet in vinculis: & hunc beniamin. Ego autem quasi orbatus absq; liberis ero. Tulerunt ergo viri munera & pecuniā duplicem & beniamin descēderūtq; in egyptū: & steterūt corā ioseph. Quos cū ille vidisset & beniamin simul: pcepit dispensatori domus sue dicens. Introduc viros domū: & occide victimas: & instrue cōuiuiū: qm̄ hodie mecū sunt comesturi meridie. Fecit ille quod sibi fuerat imperatum: & introduxit viros domū. Ibiq; exterriti dixerunt mutuo. Propter pecuniam quā retulimus prius in saccis nostris introducti sumus: vt deuoluat in nos calumniā: & violenter subiiciat seruituti & nos & asinos nostros. Quāobrē in ipsis foribus accedētes ad dispensatorē locuti sunt. Oramus dn̄e vt audias nos. Iam ante descendimus: vt emeremus escas: qbus ēptis cū venissemus ad diuersoriū: aperuimus saccos nr̄os: & inuenimus pecuniā in ore saccorum: quā nūc eodem pōdere reportauim9. Sed & alid attulimus argētū vt emamus q̄ nobis necessaria sūt. Nō ē in nr̄a cōsciētia: quis posuerit

hoīes: et remittat fratrē vr̄z vnū:
του ανου, και αποστειλαι τον αδελφον υμων τον ενα,
et bēiamī. ego qdē .n. sicut liberis orbat9 sū:
και τον βενιαμιν. εγω μεν γαρ καθαπερ ητεκνωμαι, ητε-
liberis orbat9 sū. accipiētes āt viri dona ista: et
κνωμαι. λαβοντες δε οι ανδρες τα δωρα ταυτα, και το
argētū duplex acceperūt in manib9 eoꝝ: et
αργυριον διπλουν ελαβον εν ταις χερσιν αυτων, και
bēiami. et surgētes: descēderūt in egyptū.
τον βενιαμιν. και αναστατες κατεβησαν εις αιγυπτον.
et steterūt corā ioseph. vidit āt ioseph eos:
και εστησαν εναντιον ιωσηφ. ειδε δε ιωσηφ αυτους,
et bēiami fratrē suū vterinū.
και τον βενιαμιν τον αδελφον αυτου τον ομομητριον. D
et dixit ei q sup domū suā: introduc ho-
και ειπε τω επι της οικιας αυτου, εισαγαγε τους αν-
mines in domū: et occide victimas: et pa-
θρωπους εις την οικιαν, και σφαξον θυματα, και ετοι-
ra. mecū .n. comedēt hoīes panes
μασον. μετ' εμου γαρ φαγονται οι ανθρωποι αρτους την
meridie. fecit āt hō: sicut dixit ioseph.
μεσημβριαν. εποιησε δε ο ανος, καθα ειπεν ιωσηφ.
et introduxit hoīes in domū ioseph. vidē-
και εισηγαγε τους ανους εις τον οικον του ιωσηφ. ιδον-
tes āt viri: q introducti sūt in domū
τες δε οι ανδρες, οτι εισηνεχθησαν εις τον οικον του
ioseph: dixerūt: ppt argētū qd̄ redditū ē in
ιωσηφ, ειπαν, δια το αργυριον το αποστραφεν εν τοις
saccis nr̄is prius: nos introducimur:
μαρσιπποις ημων την αρχην, ημεις εισαγομεθα, του
vt calūnietur nos: et imponat nobis: vt accipiat
συκοφαντησαι ημας, και επιθεσθαι ημιν, του λαβειν
nos in seruos: et asinos nr̄os. accedētes
ημας εις παιδας, και τους ονους ημων. προσελθοντες
āt ad hoīem q sup domo ioseph:
δε προς τον ανθρωπον τον επι του οικου του ιωσηφ,
locuti sūt ei in porta dom9: dicē-
ελαλησαν αυτω εν τω πυλωνι του οικου, λεγον-
tes: oram9 dn̄e: descēdim9 prius eme-
τες, δεομεθα κυριε, κατεβημεν την αρχην πριασ-
re escas. factū ē āt qn̄ venim9 ad manē-
θαι βρωματα. εγενετο δε ηνικα ηλθομεν εις το κατα-
dū: et aperuim9 saccos nr̄os:
λυσαι, και ηνοιξαμεν τους μαρσιππους ημων,
et hoc argētū vniuscuiusq; in sacco
και τοδε το αργυριον εκαστου εν τω μαρσιππω
eius. argētū nr̄m in statera reduxi- E
αυτου. το αργυριον ημων εν σταθμω απεστρεψα-
mus nūc in manib9 nr̄is. et argētū aliud
μεν νυν εν ταις χερσιν ημων. και αργυριον ετε-
attulim9 nobiscū: emere escas.
ρον ηνεγκαμεν μεθ' εαυτων, αγορασαι βρωματα.
nō scim9 qs iniecit
ουκ οιδαμεν τις ενεβαλεν

Pritiua chal. Transla. Chal.

פטר תכל
קרב
קום
מנא עול תקן
אכל שרא גמר
עול תוב
עול רבב סכף
כנה מנה
בעה נחת זבן
אתא בית חקל
תוב זבן שוה

viro: et soluat fratrē vestrū aliū: & beniamin remittat vobiscū. et ego sicut orbatus sum: orbabor. Et tulerūt viri munus hoc: & duplex argentū tulerūt in manib9 suis. tulerūt quoq; bēiamin: & surrexerūt & descenderunt in egyptū: & steterūt corā ioseph. Et vidit ioseph cū eis bēiamin: & dixit illi qui erat prepositus sup domū suā. Introduc viros in domū: & occide victimas & prepara: q2 mecū comesturi sunt viri in prādio. Fecit q3 vir sicut dixerat ioseph: & itroduxit viros in domū ioseph. Et timuerūt viri eo q introducti essent in domū ioseph: & dixerūt. Propter argentū qd̄ prius reductū est i sacculis nr̄is: nos sumus itroducti: vt dn̄etur nr̄i: & q̄rat occasiōes ɔtra nos: & possideat nos in seruos: & asinos nr̄os. Et accesserūt ad virū q erat prepositus sup domū ioseph: & locuti sunt cū eo in porta domus: & dixerūt. Rogamus dn̄e vt audias nos. Descendētes descēdimus prius ad emendū frumētū. et factū est qn̄ venim9 in domū diuersorii: & apuimus saccos nr̄os: ecce argētū vniuscuiusq; erat i ore sacci sui: et inuenim9 argētū nr̄m in suo pōdere: & reducim9 illō in manu nr̄a. Aliud quoq; argentū afferimus in manu nr̄a ad emendū frumentū: nescimus quis posuit

Interp. chal.

גברא ויפטר לכון ית אחוכון אחרנא וית בנימין ואנא כמא דתכלית אתכלית:
ונסיבו גובריא ית תקרובתא הדא ועל חד תרין כספא נסיבו בידיהון ודברו ית
בנימין וקמו ונחתו למצרים וקמו קדם יוסף: וחזא יוסף עמהון ית בנימין ואמר
למהימנא על ביתיה אעיל ית גובריא לביתא ונכוס נכסתא ואתקין ארי עמי ייכלון
גובריא בשירותא: ועבד גברא כמא דאמר יוסף ואעיל גברא ית גובריא לבית יוסף:
ודחילו גובריא ארי אתעלו לבית יוסף ואמרו על עיסק כספא דאיתותב בטועננא
בקדמיתא אנחנא מתעלין לאתרברבא עלנא ולאסתקפא עלנא ולמקני יתנא
לעבדין וית חמרנא: וקריבו לות גברא די ממנא על בית יוסף ומלילו עמיה בתרע
ביתא: ואמרו בבעו רבוני מיחת נחיתנא בקדמיתא למזבן עיבורא: והוה כד אתינא
לבית מבתא ופתחנא ית טועננא והא כסף גבר בפום טועניה כספנא במתקליה
ואתיבנא יתיה בידנא: וכספא אחרנא אחיתנא בידנא למזבן עיבורא לא ידענא מן שוי

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

argentū in saccos nostros. ait autē il-
τὸ ἀργύριον εἰς τοὺς μαρσίππους ἡμῶν. εἶπε δὲ αὐ-
lis: propitius vobis: ne timeatis. deus vester: et deus
τοῖς, ἵλεως ὑμῖν, μὴ φοβεῖσθε. ὁ θεὸς ὑμῶν, καὶ ὁ θεὸς
patrū vestrorū dedit vobis thesauros in
τῶν πατέρων ὑμῶν ἔδωκεν ὑμῖν θησαυροὺς ἐν τοῖς
saccis vestris: at argentū vestrū: probatū
μαρσίπποις ὑμῶν, τὸ δὲ ἀργύριον ὑμῶν, εὐδοκιμοῦν
habeo. et eduxit ad eos symeō: et at-
ἀπέχω. καὶ ἐξήγαγε πρὸς αὐτοὺς τὸν συμεών, καὶ ἤνεγ-
F tulit aquā lauare pedes eorū. et dedit pa-
κεν ὕδωρ νίψαι τοὺς πόδας αὐτῶν. καὶ ἔδωκε χορ-
bula asinis eorū. parauerūt autē dona:
τάσματα τοῖς ὄνοις αὐτῶν. ἡτοίμασαν δὲ τὰ δῶρα,
donec intraret ioseph meridie. audiuerūt.n.
ἕως τοῦ ἐλθεῖν ἰωσὴφ μεσημβρίας. ἤκουσαν γὰρ
quod illic debet prandere. ingressus est autē ioseph in domū:
ὅτι ἐκεῖ μέλλει ἀριστᾶν. εἰσῆλθε δὲ ἰωσὴφ εἰς τὴν οἰκί-
et obtulerūt ei munera quę habebāt in
αν, καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ τὰ δῶρα, ἃ εἶχον ἐν ταῖς
manibus suis in domū. et adorauerūt eū in
χερσὶν αὐτῶν εἰς τὸν οἶκον. καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ
faciē super terrā. interrogauit autē eos: quō
πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν. ἠρώτησε δὲ αὐτούς, πῶς
3.9.a habetis. et ait: si sanus est pater vester seni-
ἔχετε. καὶ εἶπεν, εἰ ὑγιαίνει ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ πρεσβύτε-
or: quē dixistis: adhuc viuit: illi autē dixerūt: sanus est seruus tuus
ρος, ὃν εἴπατε. ἔτι ζῇ; οἱ δὲ εἶπαν, ὑγιαίνει ὁ παῖς σου
pater noster: adhuc viuit. et ait: benedictus homo ille
ὁ πατὴρ ἡμῶν, ἔτι ζῇ. καὶ εἶπεν, εὐλογητὸς ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος
deo. et inclinātes adorauerūt eū. respici-
τῷ θεῷ. καὶ κύψαντες προσεκύνησαν αὐτῷ. ἀναβλέ-
ens autē oculis suis: vidit beniamī fra-
ψας δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, εἶδε βενιαμὶν τὸν ἀδελ-
trē suū vterinū. et ait: hic frater
φὸν αὐτοῦ τὸν ὁμομήτριον. καὶ εἶπεν, οὗτος ὁ ἀδελφὸς
vester iunior: quē dixistis ad me adducere? et ait:
ὑμῶν ὁ νεώτερος, ὃν εἴπατε πρός με ἀγαγεῖν; καὶ εἶ-
deus misereatur tui fili. turbatus est autē ioseph. re-
πεν, ὁ θεὸς ἐλεήσαι σε τέκνον. ἐταράχθη δὲ ἰωσήφ. συ-
uoluebātur .n. viscera eius super fratre suo.
νεστρέφετο γὰρ τὰ ἔντερα αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.
et quęrebat flere. ingressus autē in cubiculū suū:
G καὶ ἐζήτει κλαῦσαι. εἰσελθὼν δὲ εἰς τὸ ταμιεῖον αὐτοῦ,
fleuit. et lauās faciē: egressus: cō-
3.4.a ἔκλαυσεν. καὶ νιψάμενος τὸ πρόσωπον, ἐξελθὼν, ἐνε-
tinuit se. et ait: apponite panes. et appo-
κρατεύσατο. καὶ εἶπεν, παράθετε ἄρτους. καὶ παρέ-
suerūt ei soli: et ipsis per seipsos: et egy-
θηκαν αὐτῷ μόνῳ, καὶ αὐτοῖς καθ᾽ ἑαυτούς, καὶ τοῖς αἰγυ-
ptiis: simul vescētibus cū eo per seipsos: nō.n.
πτίοις, τοῖς συνδειπνοῦσι μετ᾽ αὐτοῦ καθ᾽ ἑαυτούς, οὐ γὰρ
poterāt egyptii simul comedere cū hebreis
ἐδύναντο οἱ αἰγύπτιοι συνεσθίειν μετὰ τῶν ἑβραίων

Trāsla. B. Hiero.

eam in marsupiis nostris. At ille respondit. Pax vobiscum: nolite timere. Deus vester & deus patris vestri dedit vobis thesauros in saccis vestris. Nā pecuniā quā dedistis mihi probatam ego habeo. Eduxitq́ ad eos symeon. Et introductis domum attulit aquā: & lauerūt pedes suos: deditq́ pabulū asinis eorū. Illi vero parabant munera: donec ingrederetur ioseph meridie. Audierāt enim quod ibi comesturi essent panē. Igitur ingressus est ioseph domū suā: obtulerūtq́ ei mūera tenētes in manibus suis: & adorauerūt proni in terrā. At ille clemēter resalutatis eis interrogauit eos dicēs. Sanus ne est pater vester senex: de quo dixeratis mihi. Adhuc viuit? Qui rñderūt. Sospes est seruus tuus pater noster. Adhuc viuit. Et incuruati adorauerunt eū. Attollēs autē ioseph oculos vidit beniamin fratrē suū vterinū & ait. Iste est frater vester paruulus: de quo dixeratis mihi? Et rursū. Deus inquit misereatur tui fili mi. Festinauitq́ in domū: quia cōmota fuerāt viscera eius super fratre suo: & erūpebāt lachryme: & introiēs cubiculū fleuit. Rursūq́ lota facie egressus: cōtinuit se: & ait. Ponite panes. Quibus appositis seorsū ioseph: & seorsū fratribus: egyptiis quoq́ qui vescebātur similiter seorsū. Illicitū est enim egyptiis comedere cū hebreis

Ter. Heb. Gen. Ca. xliij.

Ter. Heb.	Priuatiua heb.
כספנו באמתחתינו: ויאמר שלום	שלם
לכם אל תיראו אלהיכם ואלהי	ירא
אביכם נתן לכם מטמון	טמן
באמתחתיכם כספכם בא אלי	בוא
ויוצא אליהם את שמעון: ויבא	יצא בוא
האיש את האנשים ביתה יוסף	
ויתן מים וירחצו רגליהם ויתן	נתן רחץ
מספוא לחמריהם: ויכינו את	ספא כון
המנחה עד בוא יוסף בצהרים	
כי שמעו כי שם יאכלו לחם: ויבא	אכל בוא
יוסף הביתה ויביאו לו את המנחה	
אשר בידם הביתה וישתחוו	שחה
לו ארצה: וישאל להם לשלום	שאל
ויאמר השלום אביכם הזקן	שלם
אשר אמרתם העודנו חי: ויאמרו	חיה אמר
שלום לעבדך לאבינו עודנו חי	
ויקדו וישתחו: וישא עיניו וירא	קדד נשא ראה
את בנימין אחיו בן אמו ויאמר	
הזה אחיכם הקטן אשר אמרתם	
אלי ויאמר אלהים יחנך בני:	חנן
וימהר יוסף כי נכמרו רחמיו אל	מהר כמר
אחיו ויבקש לבכות ויבא החדרה	בקש בכה בוא
ויבך שמה: וירחץ פניו ויצא	רחץ פנה
ויתאפק ויאמר שימו לחם: וישימו	אפק שום
לו לבדו ולהם לבדם ולמצרים	בדד
האכלים אתו לבדם כי לא יוכלון	יכל
המצרים לאכל את העברים	

Interp. chal.

כספנא בטוענא: ואמר שלם לכון לא תדחלון אלהכון ואלהא דאבוכון יהב לכון
סימא בטוענכון כספכון אתא לותי ואפיק לותהון ית שמעון: ואעיל גברא ית
גבריא לבית יוסף ויהב מיא ואסחו רגליהון ויהב כסתא לחמריהון: ואתקינו ית
תקרובתא עד דעל יוסף בשירותא ארי שמעו ארי תמן אכלין לחמא: ועל יוסף
לביתא ואעילו ליה ית תקרובתא די בידיהון לביתא וסגידו ליה על ארעא: ושאיל
להון לשלם ואמר השלם אבוכון סבא דאמרתון העד כען הוא קיים: ואמרו שלם
לעבדך לאבונא עד כען קיים וכרעו וסגידו: וזקף עינוהי וחזא ית בנימין אחוהי בר
אמיה ואמר הדין אחוכון זעירא דאמרתון לי ואמר מן קדם יי יתרחם עלך ברי:
ואוחי יוסף ארי אתגוללו רחמוהי על אחוהי ובעא למבכי ועל לאדרון בית
משכבא ובכא תמן: ואסחי אפוהי ונפק ואתחסן ואמר שוו לחמא: ושויאו ליה
בלחודוהי ולהון בלחודיהון ולמצראי דאכלין עמיה בלחודיהון ארי לא יכלין
מצראי למיכל עם עבראי

Transla. Chal.

argentū nostrū in saccis nostris. Dixitq́ eis. Pax vobis: nolite timere. Deus vester et deus patris vestri dedit vobis thesaurū in saccis vestris. Argentū vestrū venit ad me: et eduxit ad eos symeon. et introduxit vir homines in domū ioseph: et dedit aquā et lauerūt pedes suos: et dedit pabulū asinis suis. Et parauerūt munera antequā veniret ioseph ad prandiū: quia audierant quod ibi comesturi erant panem. Et ingressus est ioseph in domum: et obtulerūt ei munera quę erant in manibus eorū in domo. Et adorauerūt cum pronis in terrā. Et salutauit eos. Et ait. numquid est pax patri vestro seni quem dixistis? numquid adhuc viuit? Et dixerunt. Pax est seruo tuo patri nostro: adhuc viuit: et incuruati sunt: et adorauerūt: et leuauit oculos suos: et vidit beniamin fratrē suū filium matris sue. et ait. Est hic frater vester minimus quē dixistis mihi. et ait. Deus misereatur tui fili mi. Et festinauit ioseph et ingressus est in cenaculum cubiculi sui: et volebat flere: et fleuit ibi: quia cōmota fuerant viscera eius super fratrem suū. Et lauit faciem suam: et egressus est: et confortatus est. et dixit. Ponite panem. Et posuerūt ei seorsum: et illis seorsum: et egyptiis qui comedebant cum eo seorsum. non enim poterant egyptii comedere cum hebreis:

Priuatiua chal.

חיל
נפק עול
סחא תכן
קרב עול שרא
עול סגד
שוב קום
רחם בר
אתא עלל בכה
עול שכב בכה
סחא חסן שוה
אכל

לחם כי תועבה הוא למצרים: ״ תעב
וישבו לפניו הבכר כבכרתו ״״
והצעיר כצערתו ויתמהו ״״״ צער תמה
האנשים איש אל רעהו: וישא ״
משאת מאת פניו אלהם ותרב ״ נשא רבה
משאת בנימן ממשאת כלם חמש
ידות וישתו וישכרו עמו: שתה שכר
Cap.xliiij. ויצו את אשר על ביתו לאמר ״
מלא את אמתחת האנשים אכל צוה
כאשר יוכלון שאת ושים כסף ״ יכל נשא שום
איש בפי אמתחתו: ואת גביעי ״
גביע הכסף תשים בפי אמתחת ״ גבע שום פה
הקטן ואת כסף שברו ויעש כדבר עשה
יוסף אשר דבר: הבקר אור ״״
והאנשים שלחו המה וחמריהם:
הם יצאו את העיר לא הרחיקו ״ רחק
ויוסף אמר לאשר על ביתו קום
רדף אחרי האנשים והשגתם ״ נשג
ואמרת אלהם למה שלמתם רעה רוע
תחת טובה: הלוא זה אשר ישתה שתה
אדני בו והוא נחש ינחש בו ״
הרעתם אשר עשיתם: וישגם ״ רוע עשה
וידבר אלהם את הדברים ״״ דבר
האלה: ויאמרו אליו למה ידבר ״ אמר
אדני כדברים האלה חלילה ״״ חלל
לעבדיך מעשות כדבר הזה: הן ״
כסף אשר מצאנו בפי אמתחתינו פה

& prophanũ putãt huiuscemodi cõuiuiũ. Sederunt corã eo primogenitus iuxta primogeĩta sua: & minimus iuxta etatem suam: & mirabantur nimis sumptis partibus quas ab eo acceperant. Maiorq; pars venit beniamin: ita vt quinq; partibus excederet. Biberũtq; & iebriati sunt cũ eo. Cap.44.

Precepit autẽ ioseph dispẽsatori domus sue dicẽs. Imple saccos eorum frumento: quantũ possunt capere: & pone pecuniam singulorũ in summitate sacci. Cyphũ aũt meum argenteũ & preciũ quod dedit tritici: pone i ore sacci iunioris. Factumq; est ita. Et orto mane dimissi sũt cũ asinis suis. Iamq; vrbẽ exierant: & processerant paululum. Tunc ioseph accersito dispẽsatore domus ait. Surge inquit & persequere viros: & apprehensis eos dicito. Quare reddidistis malum pro bono. Cyphus quẽ furati estis: ipse est in quo bibit dñs meus: & in quo augurari solet. Pessimã rẽ fecistis. Fecit ille vt iusserat: & eos apprehensis per ordinẽ locutus est. Qui rñderũt. Quare sic loquitur dominus noster: vt serui tui tantũ flagitii commiserint. Pecuniã quã inuenim? in summitate saccorum

panes. abominatio .n. ẽ egyptiis. sederũt aũt corã eo: primogenit? sm antiqui
ἄρτους· βδέλυγμα γάρ ἐστι τοῖς αἰγυπτίοις. ἐκάθισαν δὲ ἐναντίον αὐτοῦ, ὁ πρωτότοκος κατὰ τὰ πρεσβεῖα
tatẽ suã: et iunior: sm iuuẽtutẽ suã
αὐτοῦ, καὶ ὁ νεώτερος κατὰ τὴν νεότητα αὐτοῦ.
stupefacti sũt aũt hoĩes vnusquisq; ad fratrẽ suũ. tulerũt aũt ptes ab eo ad illos.
ἐξίσταντο δὲ οἱ ἄνθρωποι ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. ἦραν δὲ μερίδας παρ' αὐτοῦ πρὸς αὐτούς.
magnificata ẽ aũt ps beniamĩ pter ptes oĩm quĩcupliciter ad eas q̃ illorũ. biberũt
ἐμεγαλύνθη δὲ ἡ μερὶς βενιαμὶν παρὰ τὰς μερίδας πάντων πενταπλασίως πρὸς τὰς ἐκείνων. ἔπιον
aũt: et inebriati sũt cũ eo.
δέ, καὶ ἐμεθύσθησαν μετ' αὐτοῦ. Ca.44.

Et pcepit ioseph ei q̃ sup domũ suã:
Καὶ ἐνετείλατο ἰωσὴφ τῷ ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, A
dicẽs: implete saccos hoĩs ciborũ: q̃cũq; potuerit tollere. et inijcite vniuscuiusq; argẽtũ in ore sacci. et
λέγων, πλήσατε τοὺς μαρσίππους τῶν ἀνθρώπων βρωμάτων, ὅσα ἂν δύνωνται ἆραι. καὶ ἐμβάλετε ἑκάστου τὸ ἀργύριον ἐπὶ τοῦ στόματος τοῦ μαρσίππου. καὶ
scyphũ meũ argẽteũ inijcite in saccũ iunioris: et pciũ tritici eius.
τὸ κόνδυ μου τὸ ἀργυροῦν ἐμβάλετε εἰς τὸν μάρσιππον τοῦ νεωτέρου, καὶ τὴν τιμὴν τοῦ σίτου αὐτοῦ.
factũ ẽ aũt sm ṽbũ ioseph: sicut dixit. mane illuxit. et hoĩes missi sũt ipsi et asini eorũ. exeũtib? aũt ipsis ciuitatẽ: nõ aberãt lõge. et ioseph dixit ei q̃ sup domũ suã: surgẽs psequere post hoĩes: et cõprehẽdes eos: et dices illis: q̃re reddidistis mala p bonis? q̃re furati estis meũ scyphũ argẽteũ? nõ hoc ẽ in q̃ bibit dñs me?? ipse aũt augurio augurat in eo. mala pfecistis q̃ fecistis. inueniẽs aũt illos: dixit eis sm ṽba hec. illi aũt dixerũt ei: q̃re loquitur dñs sm ṽba hec. absit seruis tuis facere sm ṽbum hoc. si q̃dẽ argẽtũ: qđ inuenim? in saccis
ἐγενήθη δὲ κατὰ τὸ ῥῆμα ἰωσήφ, καθὼς εἶπε. τὸ πρωῒ διέφαυσε· καὶ οἱ ἄνθρωποι ἀπεστάλησαν αὐτοὶ καὶ οἱ ὄνοι αὐτῶν. ἐξελθόντων δὲ αὐτῶν τὴν πόλιν, οὐκ ἀπέσχον μακράν. καὶ ἰωσὴφ εἶπε τῷ ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, ἀναστὰς ἐπιδίωξον ὀπίσω τῶν ἀνθρώπων, καὶ καταλήψῃ αὐτούς, καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς, τί ὅτι ἀνταπεδώκατε πονηρὰ ἀντὶ καλῶν; ἵνα τί ἐκλέψατέ μου τὸ κόνδυ τὸ ἀργυροῦν; οὐ τοῦτό ἐστιν ἐν ᾧ πίνει ὁ κύριός μου; αὐτὸς δὲ οἰωνισμῷ οἰωνίζεται ἐν αὐτῷ. πονηρὰ συντετέλεσθε ἃ πεποιήκατε. εὑρὼν δὲ αὐτούς, εἶπεν αὐτοῖς κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα. οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ, ἵνα τί λαλεῖ ὁ κύριος κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα; μὴ γένοιτο τοῖς παισί σου ποιῆσαι κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο. εἰ τὸ μὲν ἀργύριον, ὃ εὕρομεν ἐν τοῖς μαρσίπποις B

Primitiua chl'a. Transla. Chal.

סתר רבב / שתה רוה / מנה אמר מלא / טען שוה / כסר קרה רחק / דבק אמר / שלם ביש טוב / שתה רבב בדק / ביש אל מלל / רבב חוס עבד / שכח

panem: quoniã pecus quod egyptij colunt hebrei comedunt. Et discubuerunt corã eo: maior iuxta maioritatem suã: & minor iuxta minoritatẽ suã. et admirati sunt viri adinuicẽ. Et date sunt eis portiones a facie eius: & maior fuit portio beniamin quincuplicter portionibus oim. Et biberunt & inebriati sunt cũ eo.

Precepit autem dispensatori domus Cap.44. sue: dicens. Imple saccos virorum frumẽto quãtum possunt portare: & pone argentũ vniuscuiusq; in ore sacci sui. Calicem aũt meũ argenteũ pones in ore sacci minoris: & argentũ emptionis sue. Fecitq; iuxta verbũ ioseph quod locutus fuerat. Ortoq; mane viri dimissi sunt ipsi & asini sui. Illi egressi sunt de ciuitate: non longe abierant. Et ioseph dixit dispensatori domus sue. Surge sequere post viros: et apprehendes eos: et dices eis. Quare reddidistis malum pro bono? Nonne hic calix erat quo bibebat dñs meus? Et ipse querens quesiuit eum: malã rem fecistis. Apprehenditq; eos & locutus est cum eis verba hec: et dixerunt ei. Quare loquitur dominus noster talia verba? absit a seruis tuis facere hanc rem. Ecce argentum quod inuenimus in ore saccorum nostrorum

Interp̃.chal.

לחמא ארי בעירא דמצראי דחלין ליה עבראי אכלין: ואסחרו קדמוהי רבא ״
כבכירותיה וזעירא כזעירותיה ותהו גובריא גבר לחבריה: ונטל חולקין מן קדמוהי
לותהון וסגיאת חולקא דבנימין מחולקי כולהון חמשה חולקין ושתיו ורויאו עמיה:
ופקיד לדממנא על ביתיה למימר מלי ית טועני גובריא עיבורא Ca.xliiij.
כמא דיכלין למטען ושוי כסף גבר בפום טועניה: וית כלידי כלידא דכספא תשוי
בפום טוענא דזעירא וית כסף זביניה עבד כפתגמא דיוסף דמליל: צפרא נהר
וגובריא אתפטרו אינון וחמריהון: אינון נפקו מן קרתא לא ארחיקו ויוסף אמר ״
לדממנא על ביתיה קום רדף בתר גובריא ותדבקינון ותימר להון למה אשלמתון
בישתא חלף טבתא: הלא דין דשתי רבוני ביה והוא בדקא מבדק ביה אבאשתון
דעבדתון: ואדבקינון ומליל עמהון ית פתגמיא האלין: ואמרו ליה למה ימליל רבוני
כפתגמיא האלין חס לעבדך מלמעבד כפתגמא הדין: הא כספא דאשכחנא ״
בפום טוענא

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.

reduximus ad te de terra chanaã: quõ furare=
ἀπεστρέψαμεν πρὸς σὲ ἐκ γῆς χαναάν, πῶς ἂν κλέψαι
mur de domo dñi tui argẽtũ aut aurũ?
μεν ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ κυρίου σου ἀργύριον ἢ χρυσίον;
apõ quẽ inuẽt⁹ fuerit scyph⁹ seruoꝝ tuoꝝ: moria=
παρ᾽ ᾧ ἂν εὑρεθῇ τὸ κόνδυ τῶν παίδων σου, ἀποθνησκέ
tur. et nos aũt erimus dño nõ serui. ille
τω· καὶ ἡμεῖς δὲ ἐσόμεθα τῷ κυρίῳ ἡμῶν παῖδες. ὁ
aũt dixit: et nũc sicut dicitis: sic erit. apõ quẽ
δὲ εἶπεν, καὶ νῦν ὡς λέγετε, οὕτως ἔσται· παρ᾽ ᾧ ἂν
inuẽt⁹ fuerit scyph⁹: erit me⁹ seru⁹: vos aũt eritis mũ=
εὑρεθῇ τὸ κόνδυ, ἔσται μου παῖς, ὑμεῖς δὲ ἔσεσθε κα=
di. et festinauerũt: ꝛ deposuerũt vnusquisq; sac=
θαροί. καὶ ἔσπευσαν, καὶ καθεῖλον ἕκαστος τὸν μάρσιπ
cũ suũ sup trã: ꝛ aperuit vnusquisq; sac=
πον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἤνοιξεν ἕκαστος τὸν μάρσιπ
cũ suũ. scrutat⁹ ẽ aũt a seniore inci
πον αὐτοῦ. ἠρεύνα δὲ ἀπὸ τοῦ πρεσβυτέρου ἀρ
piẽs: donec venit ad iuniorẽ. et inuenit scy=
ξάμενος, ἕως ἦλθεν ἐπὶ τὸν νεώτερον. καὶ εὗρε τὸ κόν
phũ i sacco bẽiamĩ. et dirupe=
δυ ἐν τῷ μαρσίππῳ τοῦ βενιαμίν. καὶ διέρρηξαν
runt vestimẽta sua: et iposuerũt vnusquisq; sac=
C τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐπέθηκαν ἕκαστος τὸν μάρσιπ
cũ suũ sup asinũ suũ: ꝛ reuersi sũt in
πον αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ὄνον αὐτοῦ, καὶ ἀπέστρεψαν εἰς
ciuitatẽ. igressus ẽ aũt iudas et frẽs eius
τὴν πόλιν. εἰσῆλθε δὲ ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ
ad ioseph: adhuc illo existe illic. et ceciderũt co=
πρὸς ἰωσήφ, ἔτι αὐτοῦ ὄντος ἐκεῖ. καὶ ἔπεσαν ἐναν
rã illo sup trã. dixit aũt illis ioseph:
τίον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν. εἶπε δὲ αὐτοῖς ἰωσήφ,
qd rẽ hãc fecistis? nõ scitis: q
τί τὸ πρᾶγμα τοῦτο ἐποιήσατε; οὐκ οἴδατε, ὅτι
augurio augurabit hõ: q̃lis ego? dixit aũt
οἰωνισμῷ οἰωνιεῖται ὁ ἄνθρωπος, οἷος ἐγώ; εἶπε δὲ
iudas: qd rñdebim⁹ dño: aut qd loque=
ἰούδας, τί ἀντεροῦμεν τῷ κυρίῳ, ἢ τί λαλήσω=
mur: aut qd iustificabimur. at de⁹ inuenit iniqtatẽ
μεν, ἢ τί δικαιωθῶμεν. ὁ δὲ θεὸς εὗρε τὴν ἀδικίαν
seruoꝝ tuoꝝ. ecce sum⁹ serui dño no=
τῶν παίδων σου. ἰδού ἐσμεν οἰκέται τῷ κυρίῳ ἡ=
stro: et nos: et apõ quẽ inuẽt⁹ ẽ scyph⁹. dixit aũt
μῶν, καὶ ἡμεῖς, καὶ παρ᾽ ᾧ εὑρέθη τὸ κόνδυ. εἶπε δὲ
ioseph: ne mihi sit facere verbũ istud.
ἰωσήφ, μή μοι γένοιτο ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο. ὁ
homo apõ quẽ inuẽt⁹ ẽ scyph⁹: ille erit me⁹
ἄνθρωπος παρ᾽ ᾧ εὑρέθη τὸ κόνδυ, αὐτὸς ἔσται μου
seruus. vos aũt ascendite cũ salute ad
παῖς. ὑμεῖς δὲ ἀνάβητε μετὰ σωτηρίας πρὸς τὸν
patrẽ vrm. appropiquãs aũt ei iudas dixit:
πατέρα ὑμῶν. ἐγγίσας δὲ αὐτῷ ἰούδας εἶπεν,
oro dñe: loquatur
δέομαι κύριε, λαλησάτω

Trãsla. B. Hiero.

reportauimus ad te de terra chanaan. Et quõ cõsequẽs est: vt furati simus de domo dñi tui aurũ vel argẽtũ. Apud quẽcũq; fuerit iuẽtũ seruorũ tuorũ qd quæris: moriatur: & nos erimus serui dñi nři. Qui dixit eis. Fiat iuxta vestrã sẽtẽtiã: Apud quẽcũq; fuerit iuẽtũ: ipse sit seruus meus: vos aũt eritis innoxii. Itaq; festinato deponentes in terrã saccos aperuerunt singuli. Quos scrutatus incipiens a maiore vsq; ad minimũ: inuenit cyphum in sacco beniamin. At illi scissis vestibus oneratisq; rursum asinis reuersi sunt in oppidũ. primusq; iudas cũ fratribus igressus est ad ioseph. Necdũ ei de loco abierat. Oẽsq; ante eũ pariter in terrã corruerunt. Quibus ille ait. Cur sic agere voluistis. An ignoratis q non sit similis mei in augurãdi sciẽtia? Cui Iudas. quid rñdebimus inqt dño meo: vel qd loquimur: aut iuste poterimus obtẽdere. Deus inuenit iniquitatẽ seruorũ tuorũ. En oẽs serui sum⁹ dñi mei: & nos: & apud quẽ inuẽtus est cyphus. Respondit ioseph. Absit a me: vt sic agam. Qui furatus ẽ cyphũ: ipse sit seruus meus: vos autem abite liberi ad patrẽ vestrũ. Accedens autẽ propius iudas cõfidẽter ait. Oro dñe audi me: vt loq̃

Ter. Heb. Gen. Ca. xliiii. — Primitiua heb.

הֱשִׁיבֹנוּ אֵלֶיךָ מֵאֶרֶץ כְּנָעַן, וְאֵיךְ — שוב
נִגְנֹב מִבֵּית אֲדֹנֶיךָ כֶּסֶף אוֹ זָהָב׃ — גנב
אֲשֶׁר יִמָּצֵא אִתּוֹ מֵעֲבָדֶיךָ וָמֵת, — מצא מות
וְגַם אֲנַחְנוּ נִהְיֶה לַאדֹנִי לַעֲבָדִים׃ — היה
וַיֹּאמֶר גַּם עַתָּה כְדִבְרֵיכֶם כֶּן הוּא,
אֲשֶׁר יִמָּצֵא אִתּוֹ יִהְיֶה לִּי עָבֶד,
וְאַתֶּם תִּהְיוּ נְקִיִּם׃ וַיְמַהֲרוּ וַיּוֹרִדוּ — נקה מהר ירד
אִישׁ אֶת אַמְתַּחְתּוֹ אָרְצָה, וַיִּפְתְּחוּ — פתח
אִישׁ אַמְתַּחְתּוֹ׃ וַיְחַפֵּשׂ, בַּגָּדוֹל — חפש
הֵחֵל וּבַקָּטֹן כִּלָּה, וַיִּמָּצֵא הַגָּבִיעַ — חלל מצא גבע
בְּאַמְתַּחַת בִּנְיָמִן׃ וַיִּקְרְעוּ שִׂמְלֹתָם, — קרע
וַיַּעֲמֹס אִישׁ עַל חֲמֹרוֹ, וַיָּשֻׁבוּ — עמס שוב
הָעִירָה׃ וַיָּבֹא יְהוּדָה וְאֶחָיו בֵּיתָה — בוא
יוֹסֵף וְהוּא עוֹדֶנּוּ שָׁם וַיִּפְּלוּ לְפָנָיו — נפל
אָרְצָה׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם יוֹסֵף, מָה — פנה
הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם, הֲלוֹא — עשה
יְדַעְתֶּם כִּי נַחֵשׁ יְנַחֵשׁ אִישׁ אֲשֶׁר
כָּמֹנִי׃ וַיֹּאמֶר יְהוּדָה מַה נֹּאמַר — כמו אמר
לַאדֹנִי, מַה נְּדַבֵּר וּמַה נִּצְטַדָּק, — דבר צדק
הָאֱלֹהִים מָצָא אֶת עֲוֹן עֲבָדֶיךָ,
הִנֶּנּוּ עֲבָדִים לַאדֹנִי, גַּם אֲנַחְנוּ
גַּם אֲשֶׁר נִמְצָא הַגָּבִיעַ בְּיָדוֹ׃
וַיֹּאמֶר חָלִילָה לִּי מֵעֲשׂוֹת זֹאת, — חלל עשה
הָאִישׁ אֲשֶׁר נִמְצָא הַגָּבִיעַ בְּיָדוֹ
הוּא יִהְיֶה לִּי עָבֶד, וְאַתֶּם עֲלוּ — היה עלה
לְשָׁלוֹם אֶל אֲבִיכֶם׃ וַיִּגַּשׁ אֵלָיו — שלם נגש
יְהוּדָה וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנִי, יְדַבֶּר נָא

Interp. chal.

אתיבנא לותך מארעא דכנען ואכדין נגנוב מבית רבונך מאנין דכסף או מאנין
דדהב: דישתכח עמיה מעבדך ימות ואף אנחנא נהי לרבוני לעבדין: ואמר אף כען
כפתגמיכון כן הוא דישתכח עמיה יהא לי עבדא ואתון תהון זכאין: ואוחיאו
ואחיתו גבר טועניה לארעא ופתחו גבר טועניה: ובלש ברבא שרי ובזעירא שצי
ואשתכח כלידא בטוענא דבנימין: ובזעו לבושיהון ורמו גבר על חמריה ותבו
לקרתא: ועל יהודה ואחוהי לבית יוסף והוא עד כען תמן ונפלו קדמוהי על ארעא:
ואמר להון יוסף מה עובדא הדין דעבדתון הלא ידעתון ארי בדקא מבדק גברא
דכותי: ואמר יהודה מה נימר לרבוני מה נמליל ומה נזכי ומן קדם יוי אשתכח
חובא דעבדך הא אנחנא עבדין לרבוני אף אנחנא אף דאשתכח כלידא בידיה: ואמר
חס לי מלמעבד דא גברא דאשתכח כלידא בידיה הוא יהא לי עבדא ואתון סקו
לשלם לות אבוכון: וקריב לותיה יהודה ואמר בבעו רבוני ימליל כען

Transla. Chal.

retulimus ad te de terra chanaã: quõ ergo furati esse mus de domo dñi tui vasa argentea aut vasa aurea: apõ quẽcũq; de seruis tuis fuerit inuẽtus scyph⁹: moriatur: nos quoq; erim⁹ serui dño nřo. Et dixit. Etiã nũc iuxta sermõẽs vros ita est: apud quẽcũq; fuerit inuent⁹: erit mihi seru⁹: vos aũt eritis innoxij. Et festinauerũt ꝛ deposuerũt vnusquisq; saccum suũ in terra: ꝛ aperuit vnusquisq; saccũ suũ. Et scrutat⁹ est: in maiore incepit: ꝛ in minore pfecit: et inuẽtus est scyphus in sacco beniamin. Et sciderũt vestimẽta sua: ꝛ onerauerũt vnusquisq; asinum suũ: ꝛ reuersi sunt in ciuitatẽ. Et ingressus est iudas ꝛ frẽs eius in domũ ioseph: et ipse adhuc erat ibi. Et corruerũt corã eo in terrã. Dixitq; eis ioseph. Quid est hoc qd fecistis? Nesciebatis q inuestigãs inuestigaret vir sicut ego. Dixitq; iudas. Quid dicem⁹ dño meo: qd loqmur: aut quo iustificabimur. A facie eni dei inuentũ est pctm̃ seruoꝝ tuorũ. Ecce sum⁹ serui dño meo: tã nos q̃ ille in cui⁹ manu inuẽtus est scyphus. Et ait absit a me hoc facere. Uir in cui⁹ manu inuẽtus est scyphus erit mihi seru⁹: vos autẽ ascendite in pace ad patrẽ vestrũ: ꝛ accessit ad eum iudas: ꝛ ait. Obsecro dñe mi: vt loq̃tur nunc

Primitiua chal.

תוב גנב רבב
שכח מות היה
היה היה זכה
אחא נחת רבב
שרא שצא ארמה
תוב מרה עול
אמר רבב מלל
זכה שכח
חוס עבד היה
נסק

Ter. Hebr.	Prīitiua hebr.
עבדך דבר באזני אדני ואל יחר	חרה
אפך בעבדך כי כמוך כפרעה:	
אדני שאל את עבדיו לאמר	
היש לכם אב או אח: ונאמר אל	
אדני יש לנו אב זקן וילד	
זקנים קטן ואחיו מת ויותר	מות יתר
הוא לבדו לאמו ואביו אהבו:	בדד
ותאמר אל עבדיך הורדהו אלי	ירד
ואשימה עיני עליו: ונאמר אל	שום
אדני לא יוכל הנער לעזב את	יכל
אביו ועזב את אביו ומת: ותאמר	
אל עבדיך אם לא ירד אחיכם	
הקטן אתכם לא תספון לראות	יסף ראה
פני: ויהי כי עלינו אל עבדך אבי	פנה היה עלה
ונגד לו את דברי אדני: ויאמר	
אבינו שבו שברו לנו מעט אכל:	שוב
ונאמר לא נוכל לרדת אם יש	יכל ירד
אחינו הקטן אתנו וירדנו כי לא	
נוכל לראות פני האיש ואחינו	
הקטן איננו אתנו: ויאמר עבדך	אמר
אבי אלינו אתם ידעתם כי	
שנים ילדה לי אשתי: ויצא	שנה איש
האחד מאתי ואמר אך טרף טרף	
ולא ראיתיו עד הנה: ולקחתם	
גם את זה מעם פני וקרהו אסון	אסן
והורדתם את שיבתי ברעה	ירד שוב רע
שאלה: ועתה כבאי אל עבדך	בוא

Trāsla. B. Hiero.

tur seruus tuus verbū i auribus tuis: & ne irascaris famulo tuo. Tu es ei post pharaonem dñs meus. Interrogasti prius seruos tuos: habetis patrē aut fratrem? & nos rñdimus tibi dño meo. Est nobis pater senex: & puer paruulus q in senectute illius natus est: cuius vterinus frater est mortuus: & ipsum solū habet mater sua: pr̃ vero tenere diligit eū. Dixistiq; seruis tuis. Adducite eū ad me: & ponā oculos meos sup illum. Suggessimus tibi dño meo: nō pōt puer relinqre patrē suū. Si ei illū dimiserit: morietur. Et dixisti seruis tuis. Nisi venerit frater vester minimus vobiscū: nō videbitis amplius faciē meā. Cū ergo ascēdissemus ad famulū tuū patrē nostrū: narrauimus ei oia q̄ locutus ē dominus meus. Et dixit pr̃ noster. Reuertimi & emite nobis parum tritici. Cui diximus. nō possumus ire. Si frr̃ nr̃ minimus descēderit nobiscū, pficiscemur sil': alioqui illo absente nō audemus videre faciē viri. At ille rñdit. Vos scitis q duos genuerit mihi vxor mea. Egressus est vnus: & dixistis: bestia deuorauit eū: & hucusq; nō cōparet. Si tuleritis & istum: & aliquid ei in via contigerit. deducetis canos meos cum merore ad iferos. Igitur si itrauero ad seruum tuum

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

seruus tuus verba corā te: et ne irascaris D
ὁ παῖς σου ῥήματα ἐναντίον σου, καὶ μὴ θυμωθῇς τῷ
seruo tuo: quia tu es post pharaonē dñe. tu interrogasti
παιδί σου, ὅτι σὺ εἶ μετὰ φαραώ. κύριε, σὺ ἠρώτησας
seruos tuos: dicēs: si habetis pr̃ẽ: aut frẽm.
τοὺς παῖδάς σου, λέγων, εἰ ἔχετε πατέρα, ἢ ἀδελφόν.
et diximus dño: est nobis pr̃ senior: et
καὶ εἴπαμεν τῷ κυρίῳ, ἔστιν ἡμῖν πατὴρ πρεσβύτερος, καὶ
puer senectutis iunior illi: et frat eius
παιδίον γήρους νεώτερον αὐτῷ, καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀ-
mortu' ē: ipse aūt solus relictus ē mři sue: at
πέθανεν, αὐτὸς δὲ μόνος ὑπελείφθη τῇ μητρὶ αὐτοῦ, ὁ δὲ
pr̃ eū dilexit. dixisti aūt seruis tuis: ad-
πατὴρ αὐτὸν ἠγάπησεν. εἶπας δὲ τοῖς παισί σου, κα-
ducite eū ad me: et curā habebo illius. et
ταγάγετε αὐτὸν πρός με, καὶ ἐπιμελοῦμαι αὐτοῦ. καὶ
diximus dño meo. nō poterit puer relin-
εἴπαμεν τῷ κυρίῳ μου. οὐ δυνήσεται τὸ παιδίον κατα-
quere pr̃ẽ suū: si aūt reliqrit pr̃ẽ: mo-
λιπεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ. ἐὰν δὲ καταλίπῃ τὸν πατέρα, ἀπο-
rietur. tu aūt dixisti seruis tuis: si nō descē-
θανεῖται. σὺ δὲ εἶπας τοῖς παισί σου, ἐὰν μὴ κατα-
derit frater vr̃ iunior vobiscū: nō adiicie- a.434
βῇ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος μεθ' ὑμῶν, οὐ προσθήσε-
tis videre faciē meā. factū ē aūt qñ ascēdim' E
σθε ἰδεῖν τὸ πρόσωπόν μου. ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἀνέβημεν
ad seruū tuū pr̃ẽ nr̃m: nūciauimus ei
πρὸς τὸν παῖδά σου πατέρα ἡμῶν, ἀπηγγείλαμεν αὐτῷ
verba dñi nr̃i. dixit aūt pr̃ noster: ite
τὰ ῥήματα τοῦ κυρίου ἡμῶν. εἶπε δὲ ὁ πατὴρ ἡμῶν, βαδίσατε
rursū: emite nobis paucas escas. nos aūt di-
πάλιν, ἀγοράσατε ἡμῖν μικρὰ βρώματα. ἡμεῖς δὲ εἴ-
ximus: nō poterim' descēdere. sȝ si qdē fra-
παμεν, οὐ δυνησόμεθα καταβῆναι. ἀλλ' εἰ μὲν ὁ ἀδελ-
ter nr̃ iunior descēderit nobiscū: descēde-
φὸς ἡμῶν ὁ νεώτερος καταβαίνει μεθ' ἡμῶν, καταβη-
mus. nō.n. poterimus videre faciē hoīs:
σόμεθα. οὐ γὰρ δυνησόμεθα ἰδεῖν τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνθρώπου,
fratre nr̃o iuniore nō exñte nobiscū. dixit
τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν τοῦ νεωτέρου μὴ ὄντος μεθ' ἡμῶν. εἶπε
aūt seruus tuus pr̃ nr̃ ad nos: vos scitis:
δὲ ὁ παῖς σου ὁ πατὴρ ἡμῶν πρὸς ἡμᾶς, ὑμεῖς γινώσκετε,
q: duos pepit mihi vxor. et egressus ē vn' a me: a.374
ὅτι δύο ἔτεκέ μοι ἡ γυνή. καὶ ἐξῆλθεν ὁ εἷς ἀπ' ἐμοῦ,
et dixistis: q a bestia deuoratus est: et nō vidi
καὶ εἴπατε, ὅτι θηριόβρωτος γέγονε. καὶ οὐκ εἶδον
eū vsq; nūc. si ergo tuleritis et hūc ex fa-
αὐτὸν ἔτι νῦν. ἐὰν οὖν λάβητε καὶ τοῦτον ἐκ προσώ-
cie mea: et acciderit ei lāgor in via: et F
που μου, καὶ συμβῇ αὐτῷ μαλακία ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ
deducetis meā senectutē cū tristitia ad iferos. nūc ergo
κατάξετέ μου τὸ γῆρας μετὰ λύπης εἰς ᾅδου. νῦν οὖν
si intrauero ad seruū tuū
ἐὰν εἰσπορεύωμαι εἰς τὸν παῖδά σου

Trāsla. Chal.

עבדך פתגמא קדם רבוני ולא יתקוף רוגזך בעבדך ארי כפרעה כן את: רבוני שאל
ית עבדוהי למימר האית לכון אבא או אחא: ואמרנא לרבוני אית לנא אבא סבא
ובר סיבתין זעיר ואחוהי מית ואשתאר הוא בלחודוהי לאמיה ואבוהי רחים ליה:
ואמרת לעבדך אחתוהי לותי ואשוי עיני עלוהי: ואמרנא לרבוני לא יכול עולימא
למשבק ית אבוהי ואם ישבוק ית אבוהי וימות: ואמרת לעבדך אם לא יחות אחוכון
זעירא עמכון לא תוספון למחזי אפי: והוה כד סליקנא לות עבדך אבא וחויאנא ליה
ית פתגמי רבוני: ואמר אבונא תובו זבונו לנא זעיר עיבורא: ואמרנא לא ניכול
למיחת אם אית אחונא זעירא עמנא ונחות ארי לא ניכול למחזי אפי גברא ואחונא
זעירא ליתוהי עמנא: ואמר עבדך אבא לנא אתון ידעתון ארי תרין ילידת לי אתתי:
ונפק חד מלותי ואמרית ברם מקטל קטיל ולא חזיתיה עד כען: ותדברון אף ית דין
מן קדמי ויערעניה מותא ותחתון ית סיבתי בבשתא לשאול: וכען כמיתי לות עבדך

Prīitiua chal.

רבב תקף · אמר שוב · מות שאר · נחת שוה רבב · שבק מות נחת · יסף חזא חוה · יכל · נחת אנת · קטל חזא דבר · ערע נחת שוב · ריש אתא

Interp. chal.

seruus tuus verbū corā dño meo: & non irascat furor tuus sup seruū tuū: qm talis es tu sicut pharao. Dñs meus interrogauit seruos suos: dicens. Num habetis patrem aut fratrē? Et diximus dño meo. Est nobis pater senex & filius senectutis paruulus: frater autē eius mortu' est: & remāsit solus ipse mři sue: & pater eius dilexit eum: et dixisti seruis tuis: deducite eū ad me: & ponā oculū meū sup eum. Diximusq; dño meo nō potest puer relinqre patrē suū: si aūt reliquerit patrē suū morietur. et dixisti seruis tuis. Non videatis vltra faciē meā: si non descenderit frater vr̃ minimus vobiscū. Et factū est cum ascendimus ad seruū tuū patrē nr̃m: narrauimus ei verba dñi mei. Dixitq; pater nr̃. reuertimini: emite nobis modicū frumēti. Et diximus. Nō possum' descendere: si ierit frater nr̃ minimus nobiscū descēdemus: qm nō possumus videre faciē viri: si fr̃ nr̃ minim' nō ierit nobiscū. Dixitq; nobis pr̃ nr̃ seruus tuus. Vos scitis q: duos pepit mihi vxor mea. Egressusq; ē vn' a me: & dixi occisione occisus est: & nō vidi eū vsq; in pñs. & si tuleritis hūc a facie mea: & acciderit ei mors: deducetis caniciē meā cū afflictione ad inferos. Et nūc cū venero ad seruū tuū

Trāsla. Gre. lxx. cū interp̄. latina.

pr̄m āt nřm: et puer nō fuerit nobiscū: at
πατέρα δὲ ἡμῶν, καὶ τὸ παιδίον μὴ ᾖ μεθ' ἡμῶν, ἡ δὲ
aīa illius pēdet ex aīa huius: et
ψυχὴ αὐτοῦ ἐκκρέμαται ἐκ τῆς ψυχῆς τούτου, καὶ
erit cū viderit ipse nō existē puerū nobiscū: mo
ἔσται ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτὸν μὴ ὂν τὸ παιδίον μεθ' ἡμῶν, τε
rietur. & deducēt serui tui senectutē
λευτήσει. καὶ κατάξουσιν οἱ παῖδές σου τὸ γῆρας τοῦ
serui tui pr̄is āt nři cū tristitia ad īferos.
παιδός σου πατρὸς δὲ ἡμῶν μετὰ λύπης εἰς ᾅδου.
G g.n. seruus tuus suscepit puerū a
g.43.b ὁ γὰρ παῖς σου ἐκδέδεκται τὸ παιδίον παρὰ τοῦ
pr̄e meo: dicēs: si nō adduxero illū ad te: pec
πατρός μου, λέγων, ἐὰν μὴ ἀγάγω αὐτὸν πρὸς σέ, ἡ-
cans ero erga pr̄em oībus diebus.
μαρτηκὼς ἔσομαι πρὸς τὸν πατέρα πάσας τὰς ἡμέρας.
nūc ergo manebo tibi seruus p̄ puero: domesti
νῦν οὖν παραμενῶ σοι παῖς ἀντὶ τοῦ παιδίου, οἰκέ-
cus dñi mei. at puer ascēdat cū
της τοῦ κυρίου μου. τὸ δὲ παιδίον ἀναβάτω μετὰ τῶν
fratribus suis. quō .n. ascēdā ad pr̄ē:
ἀδελφῶν αὐτοῦ. πῶς γὰρ ἀναβήσομαι πρὸς τὸν πατέρα,
puero nō existe nobiscū: vt nō videā ma
τοῦ παιδίου μὴ ὄντος μεθ' ἡμῶν; ἵνα μὴ ἴδω τὰ κα-
la: q̄ inueniēt pr̄em meū.
κά, ἃ εὑρήσει τὸν πατέρα μου. Ca.45.

Et nō potuit ioseph tolerare oēs
A Καὶ οὐκ ἠδύνατο Ἰωσὴφ ἀνέχεσθαι πάντων
astātes ei. sed dixit: emittite
τῶν παρεστηκότων αὐτῷ. ἀλλ' εἶπεν, ἐξαποστείλατε
oēs a me. et nō astitit nullus ioseph:
πάντας ἀπ' ἐμοῦ. καὶ οὐ παρειστήκει οὐδεὶς τῷ Ἰωσὴφ
qñ notus fact' ē fratribus suis. et misit
g.41.c ἡνίκα ἀνεγνωρίζετο τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ. καὶ ἀφῆκε
g.45.b vocē cū fletu. audierūt āt oēs egy
φωνὴν μετὰ κλαυθμοῦ. ἤκουσαν δὲ πάντες οἱ αἰγύ-
ptij. et audibile fuit in domū pharaōis. dixit āt
πτιοι. καὶ ἀκουστὸν ἐγένετο εἰς τὸν οἶκον φαραώ. εἶπε δὲ
ioseph ad frēs suos: ego sū ioseph: adhuc
Ἰωσὴφ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἐγώ εἰμι Ἰωσήφ, ἔτι
pr̄ meus viuit. et nō poterāt frēs eius rñde
ὁ πατήρ μου ζῇ. καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἀποκρι-
re ei. turbati sūt .n. dixit āt ioseph ad
θῆναι αὐτῷ. ἐταράχθησαν γάρ. εἶπε δὲ Ἰωσὴφ πρὸς
fratres suos: appropiq̄te ad me. & appropiq̄rūt.
τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἐγγίσατε πρός με. καὶ ἤγγισαν.
et ait: ego sū ioseph frater vr̄: quē vēdidistis
καὶ εἶπεν, ἐγώ εἰμι Ἰωσὴφ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν, ὃν ἀπέδοσθε
Infra. 50.c. in egyptū. nūc ergo ne cōtristemini: neq̄ durū vide
εἰς αἴγυπτον. νῦν οὖν μὴ λυπεῖσθε, μηδὲ σκληρὸν φανή-
atur vobis: q̄ vēdidistis me huc: in .n. vitā misit
τω ὑμῖν, ὅτι ἀπέδοσθέ με ὧδε. εἰς γὰρ ζωὴν ἀπέστειλέ
me de' ante vos. hic .n. scd̄o ann' fames
με ὁ θεὸς ἔμπροσθεν ὑμῶν. τοῦτο γὰρ δεύτερον ἔτος λιμὸς

Trāsla. B. Hiero.

patrē nostrum & puer defuerit: cum aīa illius ex huius aīa depēdeat: videritq̄ eū non esse nobiscum: morietur: & deducent famuli tui canos eius cum dolore ad īferos. Ego proprie seruus tuus sū: q̄ in meā hūc recepi fidē: & spopōdi dicēs. Nisi reduxero eū: pc̄ti reus ero ī patrem omni tempore. Manebo itaq̄ seruus tuus pro puero in ministerio dñi mei: & puer ascēdat cum fratribus suis. Nō enī possū redire ad pr̄em absente puero: ne calamitatis q̄ oppressura est pr̄em meū: testis assistam.

Non se poterat vltra cohibere Ca.45. Ioseph multis corā astātibus. vñ precepit vt egrederētur cūcti foras & nullus interesset alienus agnitioni mutue. Eleuauitq̄ vocē cū fletu: quā audierūt egyptii: omnisq̄ domus pharaonis: & dixit fratribus suis. Ego sū ioseph. adhuc pr̄ meus viuit? Non poterāt rñdere fratres nimio terrore perterriti. Ad quos ille clemēter accedite inquit ad me. Et cū accessissent ppe: ego sū ait ioseph frater vester: quē vendidistis in egyptū. Nolite pauere: neq̄ vobis durū esse videatur: q̄ vendidistis me in his regionibus. Pro salute eīvr̄a misit me deus añ vos ī egyptū. Biēniū est ei q̄ cepit fames

Ter. Heb. Gen. Ca. xlv. Pritiua. heb.

Ter. Heb.	Pritiua. heb.
אבי והנער איננו אתנו ונפשו	
קשורה בנפשו: והיה כראותו כי	קשר
אין הנער ומת והורידו עבדיך	מות
את שיבת עבדך אבינו ביגון	יגה
שאלה: כי עבדך ערב את הנער	
מעם אבי לאמר אם לא אביאנו	בוא
אליך וחטאתי לאבי כל הימים:	יום
ועתה ישב נא עבדך תחת הנער	
עבד לאדני והנער יעל עם	עלה
אחיו: כי איך אעלה אל אבי	
והנער איננו אתי פן אראה ברע	ראה רעע
אשר ימצא את אבי:	מצא
ולא יכל יוסף להתאפק לכל	Cap. xlv.
הנצבים עליו ויקרא הוציאו כל	אפק יצב קרא
איש מעלי ולא עמד איש אתו	יצא
בהתודע יוסף אל אחיו: ויתן את	ידע נתן
קלו בבכי וישמעו מצרים וישמע	קול בכה שמע
בית פרעה: ויאמר יוסף אל אחיו	אמר
אני יוסף העוד אבי חי ולא	חיה
יכלו אחיו לענות אתו כי נבהלו	ענה בהל
מפניו: ויאמר יוסף אל אחיו גשו	פנה נגש
נא אלי ויגשו ויאמר אני יוסף	
אחיכם אשר מכרתם אתי	
מצרימה: ועתה אל תעצבו ואל	עצב
יחר בעיניכם כי מכרתם אתי	חרה
הנה כי למחיה שלחני אלהים	חיה
לפניכם: כי זה שנתים הרעב	שנה

Interp̄. chal.

אבא ועולימא ליתוהי עמנא ונפשיה חביבה ליה כנפשיה: ויהא כד יחזי ארי לית
עולימא וימות ויחתון עבדך ית שיבת עבדך אבונא בדוונא לשאול: ארי עבדך מערב
בעולימא מן אבא למימר אם לא איתיניה לך ואהי חטי לאבא כל יומיא: וכען יתיב
כען עבדך תחות עולימא עבדא לרבוני ועולימא יסק עם אחוהי: ארי אכדין איסק
לות אבא ועולימא ליתוהי עמי דילמא אחזי בבישתא דתשכח ית אבא:
Ca. xlv. ולא יכיל יוסף לאתחסנא לכל דקימין עלוהי וקרא אפיקו כל
איניש מלותי ולא קם איניש עמיה כד אתידע יוסף עם אחוהי: ויהב ית קליה
בבכיתא ושמעו מצראי ושמע בית פרעה: ואמר יוסף לאחוהי אנא יוסף העד כען
אבא קיים ולא יכילו אחוהי לאתבא יתיה פתגם ארי אתבהילו מן קדמוהי: ואמר
יוסף לאחוהי קריבו כען לותי וקריבו ואמר אנא יוסף אחוכון דזבנתון יתי למצרים:
וכען לא תתנססון ולא יתקוף בעיניכון דזבנתון יתי הכא ארי לקיימא שלחני יי
קדמיכון: ארי דנן תרתין שנין כפנא

Transla. Chal.

patrē meū: & puer nō redierit nobiscū: et aīa eius est ei dilecta q̄si aīa sua: eritq̄ viderit q̄ puer nō est nobiscum: morietur. Et deducēt serui tui caniciē pr̄is nři serui tui cū merore ad inferos. Seruus enī tu' spopōdit pro puero apud patrē meū: dicens. Si nō reduxero eum tibi: eroq̄ peccati reus in patrē meū oībus diebus. Et nūc maneat obsecro seruus tu' pro puero in seruitute dñi mei: & puer ascēdat cū fr̄ibus suis. Quō potero ascēdere ad patrem meū: puero non existente mecū: ne videā malū qd̄ inueniet patrē meū. Ca.45.

Et nō poterat ioseph sustinere omnes existētes apud eū: & clamauit: educite oēs hoīes a me. et nullus stetit cū eo: qñ agnitus ē ioseph a fr̄ibus suis. et leuauit vocē suā cum fletu: et audierūt egyptii: audiuitq̄ domus pharaonis. Dixitq̄ ioseph fratribus suis. Ego sum ioseph: nunqd̄ adhuc pater me' viuit? Et non poterāt fratres eius respondere ei verbum: quoniā turbati erant corā eo. Dixitq̄ ioseph fratribus suis. Accedite nunc ad me: & accesserunt: & ait. Ego sum ioseph frater vester: quē vendidistis in egyptū. Et nūc nolite cōtristari: neq̄ displiceat in oculis vestris q̄ vēdidistis me huc: quoniā in sustentationē misit me dñs ante vos. Quoniam duo anni famis

Pritiua chla.

הוה חבא
עלם מות שוב
דוה ערב אמר
אתא הוה חטא
רבב נסק
בוש שכח חסן
קום נפק ידע
קול בכה
קום תוב בהל
נסס תקף
קום תרי שנה

Ter. Heb.

בקרב הארץ ועוד חמש שנים
חרש קצר שלח — אשר אין חריש וקציר: וישלחני
אלהים לפניכם לשום לכם
חיה — שארית בארץ ולהחיות לכם
פלט — לפליטה גדלה: ועתה לא אתם
שלחתם אתי הנה כי האלהים
שום — וישימני לאב לפרעה ולאדון לכל
ביתו ומשל בכל ארץ מצרים:
עלה — מהרו ועלו אל אבי ואמרתם
אליו כה אמר בנך יוסף שמני
ירד — אלהים לאדון לכל מצרים רדה
עמד — אלי אל תעמד: וישבת בארץ גשן
היה קרב — והיית קרוב אלי אתה ובניך ובני
בניך וצאנך ובקרך וכל אשר
לך: וכלכלתי אתך שם כי עוד
שנה ירש — חמש שנים רעב פן תורש אתה
וביתך וכל אשר לך: והנה עיניכם
ראה פה — ראות ועיני אחי בנימין כי פי
דבר נגד — המדבר אליכם: והגדתם לאבי
את כל כבודי במצרים ואת כל
ירד — אשר ראיתם ומהרתם והורדתם
נפל צור — את אבי הנה: ויפל על צוארי
בכה — בנימן אחיו ויבך ובנימן בכה על
נשק — צואריו: וינשק לכל אחיו ויבך
עליהם ואחרי כן דברו אחיו אתו:
קול שמע — והקל נשמע בית פרעה לאמר
בוא יטב — באו אחי יוסף וייטב בעיני

Trāsla. B. Hiero.

in terra esse: & adhuc quinq; anni restant: quibus nec arari poterit nec meti. Premisitq; me deus: vt reseruemini super terrā: & escas ad viuendū habere possitis. Non vestro consilio: sed dei voluntate huc missus sum: qui fecit me quasi pr̄ez pharaōis: & dn̄m vniuerse domus eius ac pricipē in oī terra egypti. Festinate & ascēdite ad patrem meum: & dicetis ei. hec mādat filius tuus ioseph. Deus fecit me dn̄m vniuerse terre egypti. Descende ad me ne moreris: & habitabis in terra iessē. Erisq; iuxta me tu & filii tui & filii filiorū tuorū: oues tue & armēta tua & vniuersa q̄ possides: ibiq; te pascā. Adhuc enim quinq; anni residui sūt famis: ne & tu pereas & oīs domus tua: & oīa q̄ possides. En oculi vr̄i & oculi fr̄is mei beniamin vidēt q̄ os meū loquatur ad vos. Nunciate patri meo vniuersam gloriā meā: & cuncta que vidistis in egypto. Festinate & adducite eū ad me. Cumq; āplexatus cecidisset in collū beniamin fr̄is sui fleuit: illo quoq; sil'r flēte sup collū eius. Osculatusq; est Ioseph oēs frēs suos: & plorauit sup singulos. Post q̄ ausi sūt loq' ad eū. Audituq; est & celebri s̄mōe vulgatū in aula regis venerūt fratres ioseph. Et gauisus

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

sup terrā. τ adhuc reliqui q̄nq̄ āni: i q̄bus non erit
ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἔτι λοιπὰ πέντε ἔτη, ἐν οἷς οὐκ ἔσαι
aratio: neq̄ messis. misit .n. me deus an
ἀροτρίασις, οὐδὲ ἀμητός. ἀπέστειλε γάρ με ὁ θεὸς ἔμπρο
te vos: vt relinq̄retur vobis relīqe sup
σθεν ὑμῶν, ὑπολείπεσθαι ὑμῖν κατάλειμμα ἐπὶ τῆς
trā: et enutrire vobis reliq̄as magnas. nūc ergo
γῆς, καὶ ἐκθρέψαι ὑμῖν κατάλειψιν μεγάλην. νῦν οὖν
nō vos me misistis huc: sed deus. τ fe
οὐχ ὑμεῖς με ἀπεστάλκατε ὧδε, ἀλλ' ὁ θς. καὶ ἐποίη B
cit me q̄si prēz pharaonis: τ dn̄s totius dom⁹ eius: et
σέ με ὡς πατέρα φαραώ, καὶ κύριον παντὸς τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ
p̄incipē totius t̄re egypti. festinātes igit̄ ascē
ἄρχοντα πάσης γῆς αἰγύπτου. σπεύσαντες οὖν ἀνά
dite ad prēz meū: et dicite ei hec dicit
βητε πρὸς τὸν πρα μου, καὶ εἴπατε αὐτῷ, τάδε λέγει
fili⁹ tuus ioseph: fecit me deus dn̄s toti⁹ t̄re
ὁ υἱός σου ἰωσήφ. ἐποίησέ με ὁ θς κύριον πάσης τῆς γῆς αἰ
egypti: ascēde ergo ad me: τ nō moreris: τ habi
γύπτου, κατάβηθι οὖν πρός με, καὶ μὴ μείνῃς, καὶ κατοι
tabis in t̄ra gesem: et eris iuxta me tu et filij tui C
κήσεις ἐν γῇ γεσέμ, καὶ ἔσῃ ἐγγύς μου σὺ καὶ οἱ υἱοί σου
et filij filiorū tuorū: oues tue et boues tue:
καὶ υἱοὶ τῶν υἱῶν σου, τὰ πρόβατά σου καὶ οἱ βόες σου,
et q̄cūq̄ tibi sūt. et pascā te ibi. adhuc .n. q̄nq̄
καὶ ὅσα σοί ἐστι. καὶ ἐκθρέψω σε ἐκεῖ. ἔτι γὰρ πέντε
āni famis. vt nō deficias tu et filij tui: et oīs
ἔτη λιμός. ἵνα μὴ ἐκτριβῇς σὺ καὶ υἱοί σου, καὶ πάντα
substantia tua: ecce oculi vestri vidēt
τὰ ὑπάρχοντά σου, ἰδοὺ οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν βλέπου
et oculi bēiamin fratris mei: q̄
σι, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ βενιαμὶν τοῦ ἀδελφοῦ μου, ὅτι
os meū loquēs ad vos. nūciate
τὸ στόμα μου τὸ λαλοῦν πρὸς ὑμᾶς. ἀπαγγείλα
ergo p̄ri meo oēm gloriā meā
τε οὖν τῷ πατρί μου πᾶσαν τὴν δόξαν μου τὴν
in egypto: et q̄cūq̄ vidistis. et festinātes de
ἐν αἰγύπτῳ καὶ ὅσα εἴδετε. καὶ ταχύναντες κα
ducite p̄rem meū huc. et cadēs sup D
τάγετε τὸν πατέρα μου ὧδε. καὶ ἐπιπεσὼν ἐπὶ
collū bēiamī fr̄is sui: fle
τὸν τράχηλον τοῦ βενιαμὶν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἔ
uit sup eū. et bēiamī fleuit sup
κλαυσεν ἐπ' αὐτῷ. καὶ βενιαμὶν ἔκλαυσεν ἐπὶ τῷ
collū eius. et osculatus oēs
τραχήλῳ αὐτοῦ. καὶ καταφιλήσας πάντας τοὺς
fratres suos: fleuit sup eos. et post
ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτοῖς. καὶ μετὰ
hec locuti sūt fratres eius ad eum. et
ταῦτα ἐλάλησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ πρὸς αὐτόν. καὶ
diuulgata ē vox in domū pharaonis dicētes: ve
διεβοήθη ἡ φωνὴ εἰς τὸν οἶκον φαραὼ λέγοντες, ἥ
nerūt fratres ioseph. gauisus ē āt
κασιν οἱ ἀδελφοὶ ἰωσήφ. ἐχάρη δὲ

Primitiua chal.

שוה
רבב
שוה רבב
אתא נסק אמר
נחת עכב יתב
הוה זון שנה
סכן חזא
מלל חוה
אתא נחת בכה
צור קול
שמע אמר אתא

Interp. chal.

sunt trāsacti in medio terre: τ adhuc q̄nq̄ anni remanēt: in q̄bus nō erit seminatio nec messis. Et misit me deus ante vos: vt poneret vobis reliq̄as in terra: τ vt sustētaret vos liberatiōe magna. Et nūc nō vos misistis me huc: s3 a deo missus sum: τ posuit me in patrē pharaonis: τ in dn̄m oībus viris dom⁹ sue: τ dn̄atorē in vniuersa terra egypti. Festinate τ ascēdite ad prēz meū: τ dicetis ei. Hec dicit filius tuus ioseph: posuit me de⁹ in dn̄m oībus egyptijs: descēde ad me: ne moreris. Habitabisq; in terra gesen: τ eris iuxta meu et filij tui τ filij filiorū tuorū: τ oues tue τ boues tui τ vniuersa q̄ habes: τ nutriā te ibi. q̄m adhuc q̄nq̄ anni restāt famis: ne forte penuriā patiaris tu τ viri domus tue τ vniuersa q̄ habes. Et ecce oculi vestri vidēt et oculi fr̄is mei beniamin q̄ v̄ra lingua ego loquor vobiscū. Et nūciabitis p̄ri meo vniuersam gloriā meā quā habeo in egypto: τ oīa que vidistis: festinabitisq; τ deducetis prēz meū huc: τ ruit sup ceruicē beniamin fr̄is sui τ fleuit. Beniamī q̄q; fleuit sup ceruicē ei⁹. Et osculat⁹ est oēs frēs suos: τ fleuit sup eos: τ postea locuti sūt frēs eius cū eo: τ rumor auditus ē in domo pharaōis dicēdo. venerūt frēs ioseph: τ placuit i oculis

Transla. Chal.

נון ארעא ועוד חמש שנין דלית זרועה וחצדא: ושלחני יי קדמיכון לשואה לכון
שארא בארעא ולקימא לכון לשיזבא רבא: וכען לא אתון שלחתון יתי הכא אלהין
מן קדם יי ושויני לאבא לפרעה ולרבון לכל אינש ביתיה ושליט בכל ארעא
דמצרים: אוחו וסקו לות אבא ותימרון ליה כדנן אמר ברך יוסף שויני יי לרבון
לכל מצראי חות לותי לא תתעכב: ותיתיב בארעא דגשן ותהי קריב לי את ובנך
ובני בנך ועאנך ותורך וכל דילך: ואיזון יתך תמן ארי עוד חמש שנין כפנא דילמא
תתמסכן את ואנש ביתך וכל דילך: והא עיניכון חזן ועיני אחי בנימין ארי
בלישנכון אנא ממליל עמכון: ותחוון לאבא ית כל יקרי במצרים וית כל דחזיתון
ותוחון ותחתון ית אבא הכא: ונפל על צוארי בנימין אחוהי ובכא ובנימין בכא על
צואריה: ונשיק לכל אחוהי ובכא עליהון ובתר כן מלילו אחוהי עמיה: וקלא
אשתמע בית פרעה למימר אתו אחוהי דיוסף ושפר בעיני

pharao: et familia eius. dixit āt pharao
φαραώ, καὶ ἡ θεραπεία αὐτοῦ. εἶπε δὲ φαραὼ τῷ
ioſeph: dic fratrib⁹ tuis: hoc faci-
ἰωσήφ, εἰπὲ τοῖς ἀδελφοῖς σου, τοῦτο ποιή-
te: implete vehicula vrā tritico: et a-
σατε, γεμίσατε τὰ φορεῖα ὑμῶν σίτου, καὶ ἀ-
bite in trā chanaā. et aſſumētes
πέλθετε εἰς γῆν χαναάν. καὶ παραλαβόντες τὸν
prēm vrm: et ſubſtātias vrās: venite
πατέρα ὑμῶν, καὶ τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν, ἥκετε
ad me. et dabo vobis ex oībus bonis egy
πρός με. καὶ δώσω ὑμῖν πάντων τῶν ἀγαθῶν αἰ-
pti. et comedetis medullā trē. tu āt
γύπτου. καὶ φάγεσθε τὸν μυελὸν τῆς γῆς. σὺ δὲ
precipe hec: accipere ipſos currus ex trā
ἔντειλαι ταῦτα, λαβεῖν αὐτοὺς ἁμάξας ἐκ τῆς γῆς
egypti filiis vrīs: et vxorib⁹.
αἰγύπτου τοῖς παιδίοις ὑμῶν, καὶ ταῖς γυναιξίν.
et aſſumētes prēm vrm: aduenite.
καὶ ἀναλαβόντες τὸν πατέρα ὑμῶν, παραγίνεσθε.

E et ne parcatis oculis ſupellectilib⁹ ve
καὶ μὴ φείσησθε τοῖς ὀφθαλμοῖς τῶν ἀποσκευῶν ὑ-
ſtris: nā oīa bona egypti vobis erūt. fe-
μῶν, τὰ γὰρ πάντα ἀγαθὰ αἰγύπτου ὑμῖν ἔσται. ἐ-
cerūt āt ſic filij iſrael. dedit āt ioſeph
ποίησαν δὲ οὕτως οἱ υἱοὶ ἰσραήλ. ἔδωκε δὲ ἰωσὴφ
eis currus ſcdm dicta a pharaone re
αὐτοῖς ἁμάξας κατὰ τὰ εἰρημένα ὑπὸ φαραὼ τοῦ βα-
ge. et dedit illis cibaria in vi
σιλέως. καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐπισιτισμὸν εἰς τὴν ὁ-
am: et oīb⁹ dedit duplices ſtolas. at benia
δόν, καὶ πᾶσιν ἔδωκε δισσὰς στολάς. τῷ δὲ βενια-
min dedit trecentos aureos: et quinq muta-
μὶν ἔδωκε τριακοσίους χρυσοῦς, καὶ πέντε ἐξαλ-
torias ſtolas. et patri ſuo miſit
λασσούσας στολάς. καὶ τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἀπέστειλε
ſcdm ipſa: et decē aſinos ferentes de oī-
κατὰ τὰ αὐτά, καὶ δέκα ὄνους αἴροντας ἀπὸ πάν-
bus bonis egypti: et decē mulas fe-
των τῶν ἀγαθῶν αἰγύπτου, καὶ δέκα ἡμιόνους αἰ-
rentes panes patri ſuo in viaꝫ. dimi
ρούσας ἄρτους τῷ πατρὶ αὐτοῦ εἰς ὁδόν. ἐξαπέ-
ſit āt fratres ſuos. et abierūt. et
στειλε δὲ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ. καὶ ἐπορεύθησαν. καὶ
ait illis: ne iraſcamini in via. ⁊ aſcēde-
εἶπεν αὐτοῖς, μὴ ὀργίζεσθε ἐν τῇ ὁδῷ. καὶ ἀνέβη-
rūt ex egypto: et venerūt in trā chanaā: ad ia-
σαν ἐξ αἰγύπτου, καὶ ἦλθον εἰς γῆν χαναάν, πρὸς ἰα-
cob prēm ſuū. et nūciauerūt ei: di-
κὼβ τὸν πατέρα αὐτῶν. καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ, λέ-
cētes: ꝙ fili⁹ tuus ioſeph viuit: et ipſe imperat oī
γοντες, ὅτι ὁ υἱός σου ἰωσὴφ ζῇ, καὶ αὐτὸς ἄρχει πάσης

F tre egypti. et ſtupefact⁹ ē mēte iacob. nō .n.
τῆς αἰγύπτου. καὶ ἐξέστη τῇ διανοίᾳ ἰακώβ. οὐ γὰρ

ēſt pharao atqꝫ oīs familia eius. Dixitqꝫ ad ioſeph vt imperaret fratribus ſuis dicens. Onerantes iumēta: ite in terram chanaan: & tollite inde patrē veſtrū & cognationē: & venite ad me: & ego dabo vobis omnia bona egypti: vt comedatis medullā terre. Precipe etiam vt tollant plauſtra dē terra egypti: ad ſubuectionem puulorū ſuorū ac cōiugū. Et dicito. Tollite patrem veſtrū: & pperate ꝙ̄ cytius veniētes: nec dimittatis quicꝙ̄ de ſupellectili vra: quia oēs opes egypti vre erunt. Fecerūtqꝫ filii iſrael: vt eis mādatū fuerat. Quibus dedit ioſeph plauſtra ſecūdū pharaonis imperium: & cibaria in itinere. Singulis quoqꝫ pferri iuſſit binas ſtolas: beniamin vero dedit trecētos argenteos cū quinqꝫ ſtolis optimis: tātūdē pecunie & veſtiū mittēs patri ſuo: addēs eis aſinos decem: qui ſubueherēt ex oībus diuitiis egypt.: & totidē aſinas triticū in itinere paneſqꝫ portātes. Dimiſit ergo fratres ſuos: & proficiſcētibus ait. ne iraſcamini in via. Qui aſcendētes ex egypto: venerūt in terrā chanaan ad patrē ſuum iacob: & nunciauerūt ei dicētes. Ioſeph filius tuus viuit: & ipſe dñatur in oī terra egypti. Quo audito iacob q̄ſi de graui ſōno euigilans: tamen nō

פרעה ובעיני עבדיו: ויאמר
פרעה אל יוסף אמר אל אחיך
זאת עשו טענו את בעירכם ולכו
באו ארצה כנען: וקחו את
אביכם ואת בתיכם ובאו אלי
ואתנה לכם את טוב ארץ מצרים
ואכלו את חלב הארץ: ואתה
צויתה זאת עשו קחו לכם
מארץ מצרים עגלות לטפכם
ולנשיכם ונשאתם את אביכם
ובאתם: ועינכם אל תחס על
כליכם כי טוב כל ארץ מצרים
לכם הוא: ויעשו כן בני ישראל
ויתן להם יוסף עגלות על פי
פרעה ויתן להם צדה לדרך:
לכלם נתן לאיש חלפות שמלת
ולבנימן נתן שלש מאות כסף
וחמש חלפת שמלת: ולאביו
שלח כזאת עשרה חמרים
נשאים מטוב מצרים ועשר
אתנת נשאת בר ולחם ומזון
לאביו לדרך: וישלח את אחיו
וילכו ויאמר אלהם אל תרגזו
בדרך: ויעלו ממצרים ויבאו ארץ
כנען אל יעקב אביהם: ויגדו לו
לאמר עוד יוסף חי וכי הוא משל
בכל ארץ מצרים ויפג לבו כי לא

בער ילך
בוא לקח
בית
נתן
צוה עשה
טפף
נשא
חוס
כלה
נתן פה
צוד
מאה
זון
שלח
רגז
עלה בוא
נגד
חיה
פוג

Interp. chal.

פרעה ובעיני עבדוהי: ואמר פרעה ליוסף אימר לאחך דא עבידו טעונו ית בעיריכון
ואיזילו ואובילו לארעא דכנען: ודברו ית אבוכון וית אינש בתיכון ואיתו לותי
ואתן לכון ית שפר ארעא דמצרים ותיכלון ית טובא דארעא: ואת מתפקיד
דא עבידו סיבו לכון מארעא דמצרים עגלן לטפליכון ולנשיכון ותיטלון ית אבוכון
ותיתון: ועיניכון לא תחוס על מניכון ארי שפר כל ארעא דמצרים דילכון הוא:
ועבדו כן בני ישראל ויהב להון יוסף עגלן על מימר פרעה ויהב להון זודין לאורחא:
לכולהון יהב לגבר איצטלין דלבושין ולבנימין יהב תלת מאה סלעין דכסף וחמש
איצטלין דלבושין: ולאבוהי שלח כדא עשרה חמרין טעינין מטובא דמצרים ועשר
אתנן טעינן עיבור ולחם וזודין לאבוהי לאורחא: ושלח ית אחוהי ואזלו ואמר להון
לא תתנצון באורחא: וסליקו ממצרים ואתו לארעא דכנען לות יעקב אבוהון: וחויאו
ליה למימר עד כען יוסף קיים וארי הוא שליט בכל ארעא דמצרים והוה פליג
ליביה על ליבה ארי לא

Tranſla. Chal.

pharaonis ⁊ in oculis ſeruorū eius. Dixitqꝫ pharao ad ioſeph. Dic fratribus tuis. hoc facite. Onerate iumēta veſtra: ⁊ ite ⁊ afferte in terrā chanaā: ⁊ tollite patrē veſtrū ⁊ hoīes domus veſtre: ⁊ venite ad me: et dabo vobis optimaꝫ terrā egypti: ⁊ comedetis bona terre. Tu autem pcipe eis: hoc facite: tollite vobis de terra egypti currus familie vre ⁊ vxoribus vris. et tollite patrē veſtrū: ⁊ venite. Et oculus veſter non parcat: ſupellectili veſtre. quoniā optima totius terre egypti veſtra erunt. Feceruntqꝫ ita filij iſrael. Et dedit eis ioſeph plauſtra ſecundū pceptū pharaonis: et dedit eis cibaria in viā: vnicuiqꝫ oīm dedit ſtolas vt induerent. Beniamin quoqꝫ dedit trecētos ſiclos argenteos ⁊ quinqꝫ ſtolas indumenti. Patri quoqꝫ ſuo ſimiliter miſit decem aſinos oneratos bonis egypti ⁊ decem aſinas portantes frumentum ⁊ panes ⁊ cibaria patri ſuo in viam. Et miſit fratres ſuos ⁊ abierunt: et dixit eis. Non contēdatis in via. Et aſcenderunt de egypto ⁊ venerūt in terrā chanaan: ad iacob patrē ſuū: ⁊ narrauerunt ei: dicentes. Adhuc ioſeph viuit: ⁊ quod dominatur in vniuerſa terra egypti. Et erant verba hec vacillantia in corde ſuo quoniāꝫ non

Primitiua chl'a.

אזל יבל בית
אתא נתן אכל
פקד נסב נשא
נטל אתא חוס
מאן אמר
נצה אתא חוה
קום הוה
פלג פוג

הֶאֱמִין לָהֶם׃ וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו אֵת כָּל   אָמַן דָּבַר
דִּבְרֵי יוֹסֵף אֲשֶׁר דִּבֶּר אֲלֵהֶם וַיַּרְא   רָאָה
אֶת הָעֲגָלוֹת אֲשֶׁר שָׁלַח יוֹסֵף
לָשֵׂאת אֹתוֹ וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב   נָשָׂא חָיָה
אֲבִיהֶם׃ וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל רַב עוֹד
יוֹסֵף בְּנִי חָי אֵלְכָה וְאֶרְאֶנּוּ בְּטֶרֶם   הָלַךְ רָאָה מוּת
Cap.xlvi. אָמוּת׃ וַיִּסַּע יִשְׂרָאֵל וְכָל
אֲשֶׁר לוֹ וַיָּבֹא בְּאֵרָה שָּׁבַע וַיִּזְבַּח   נָסַע בּוֹא
זְבָחִים לֵאלֹהֵי אָבִיו יִצְחָק׃ וַיֹּאמֶר   זָבַח אָמַר
אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל בְּמַרְאֹת הַלַּיְלָה   רָאָה
וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי׃
וַיֹּאמֶר אָנֹכִי הָאֵל אֱלֹהֵי אָבִיךָ
אַל תִּירָא מֵרְדָה מִצְרַיְמָה כִּי לְגוֹי   יָרֵא יָרַד
גָּדוֹל אֲשִׂימְךָ שָׁם׃ אָנֹכִי אֵרֵד   שׂוּם
עִמְּךָ מִצְרַיְמָה וְאָנֹכִי אַעַלְךָ גַם   עָלָה
עָלֹה וְיוֹסֵף יָשִׁית יָדוֹ עַל עֵינֶיךָ׃   שִׁית
וַיָּקָם יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיִּשְׂאוּ   קוּם נָשָׂא
בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת יַעֲקֹב אֲבִיהֶם
וְאֶת טַפָּם וְאֶת נְשֵׁיהֶם בָּעֲגָלוֹת   טָפַף נָשָׁה
אֲשֶׁר שָׁלַח פַּרְעֹה לָשֵׂאת אֹתוֹ׃
וַיִּקְחוּ אֶת מִקְנֵיהֶם וְאֶת רְכוּשָׁם   לָקַח קָנָה רָכַשׁ
אֲשֶׁר רָכְשׁוּ בְּאֶרֶץ כְּנַעַן וַיָּבֹאוּ   בּוֹא
מִצְרָיְמָה יַעֲקֹב וְכָל זַרְעוֹ אִתּוֹ׃
בָּנָיו וּבְנֵי בָנָיו אִתּוֹ בְּנֹתָיו וּבְנוֹת
בָּנָיו וְכָל זַרְעוֹ הֵבִיא אִתּוֹ מִצְרָיְמָה׃   בּוֹא
וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים
מִצְרַיְמָה יַעֲקֹב וּבָנָיו בְּכֹר יַעֲקֹב

credebat eis. Illi ecōtra referebāt omnem ordinem rei. Cumq; vidisset plaustra: & vniuersa q̄ miserat: reuixit spiritus eius: & ait. Sufficit mihi si adhuc ioseph filius meus viuit. vadā & videbo illū anteq̄ moriar. Ca.46.

Profectusq; isrl' cū oībus q̄ habebat venit ad puteū iuramēti: & mactatis ibi victimis deo pr̄is sui isaac: audiuit eū p visionē nocte vocantem se: & dicētē sibi. Iacob iacob. Cui r̄ndit. Ecce adsum. Ait illi deus. Ego sū fortissimus deus patris tui. Noli timere: sed descēde in egyptū: qa in gētē magnā faciā te ibi. Ego descendam tecū illuc. & ego inde adducam te reuertentem. Iosephquoq; pōet manus suas super oculos tuos. Surrexit iacob a puteo iuramēti: tulerūtq; eū filii cum paruulis & vxoribus suis in plaustris que miserat pharao ad portandū senem & omnia q̄ possederat in terra chanaan. Venitq; in egyptum cum omni semine suo: filii eius & nepotes: filie & cuncta simul progenies. Hec sunt aūt noīa filiorū israel: qui igressi sūt i egyptū ipse cū liberis suis. Primogenitus

credidit illis. locuti sūt āt ei oīa q̄
ἐπίστευσεν αὐτοῖς. ἐλάλησαν δὲ αὐτῷ πάντα τὰ ῥη-
dicta sūt a ioseph: q̄cūq; dixit illis: videns āt currus: quos misit ioseph: vt assumerēt illū:
θέντα ὑπὸ Ἰωσήφ, ὅσα εἶπεν αὐτοῖς, ἰδὼν δὲ τὰς ἁ-
μάξας, ἃς ἀπέστειλεν Ἰωσήφ, ὥστε ἀναλαβεῖν αὐτόν,
reuixit spirit⁹ iacob pr̄is eoꝝ.
ἀνεζωπύρησε τὸ πνεῦμα Ἰακὼβ τοῦ πατρὸς αὐτῶν.
dixit āt israel: magnū mihi est: si adhuc fili⁹ me⁹ ioseph viuit. abiēs videbo eū anteq̄ moriar.
εἶπε δὲ Ἰσραήλ, μέγα μοί ἐστιν εἰ ἔτι ὁ υἱός μου Ἰω-
σὴφ ζῇ. πορευθεὶς ὄψομαι αὐτὸν πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν. Cap. 46.

Discedēs āt israel: ⁊ oīa sua: venit
Ἀπάρας δὲ Ἰσραήλ, καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ, ἦλθεν A
ad puteū iuramēti. et sacrificauit sacrificiū deo patris sui isaac. ait āt de⁹ israel in visiōe
ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὅρκου. καὶ ἔθυσε θυσίαν τῷ θεῷ τοῦ πα-
τρὸς αὐτοῦ Ἰσαάκ. εἶπε δὲ ὁ θεὸς τῷ Ἰσλ ἐν ὁράματι
noctis dicēs: iacob iacob. ille āt dixit: qd est: ait ei deus dicēs: ego sū deus pr̄m tuoꝝ: ne
τῆς νυκτὸς λέγων, Ἰακὼβ Ἰακώβ. ὁ δὲ εἶπε, τί ἐστιν; λέ-
γει αὐτῷ ὁ θεὸς λέγων, ἐγώ εἰμι ὁ θεὸς τῶν πατέρων σου, μὴ
timeas descēdere in egyptū. in .n. gētē magnā faciā te illic. ⁊ ego descēdā tecū in
φοβοῦ καταβῆναι εἰς Αἴγυπτον. εἰς γὰρ ἔθνος μέγα
ποιήσω σε ἐκεῖ. καὶ ἐγὼ καταβήσομαι μετὰ σοῦ εἰς
egyptū. ⁊ ego reducā te in finē. ⁊ ioseph imponet man⁹ suas sup oculos
Αἴγυπτον. καὶ ἐγὼ ἀναβιβάσω σε εἰς τέλος. καὶ Ἰω-
σὴφ ἐπιβαλεῖ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς
tuos. surrexit āt iacob a puteo iuramēti. ⁊ tulerūt filii israel iacob pr̄em suū: et supellectilē: et vxores suas sup currus: q̄s misit ioseph tollere ipm. ⁊ tulerūt substantias eoꝝ: et oēm possessionē: q̄s possederūt in
σου. ἀνέστη δὲ Ἰακὼβ ἀπὸ τοῦ φρέατος τοῦ ὅρκου. καὶ ἀνέ-
λαβον οἱ υἱοὶ Ἰσλ Ἰακὼβ τὸν πατέρα αὐτῶν, καὶ τὴν ἀποσκευ-
ήν, καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἐπὶ τὰς ἁμάξας, ἃς ἀπέ-
στειλεν Ἰωσὴφ ἆραι αὐτόν. καὶ ἀναλαβόντες τὰ ὑπάρχον-
τα αὐτῶν, καὶ πᾶσαν τὴν κτῆσιν, ἣν ἐκτήσαντο ἐν
t̄ra chanaā: ⁊ ingressi sūt in egyptū: iacob et oē semē eius cum eo: filij: ⁊ filii filiorū suorum cum eo: filie: ⁊ filie filiarum suarum: ⁊ oē semē eius duxit in egyptum. hec āt noīa filiorū israel: q̄ ingressi sunt in egyptum cum iacob pr̄e eorū. iacob ⁊ filii eius primogenitus iacob:
γῇ Χαναάν, καὶ εἰσῆλθον εἰς Αἴγυπτον, Ἰακὼβ καὶ πᾶν
τὸ σπέρμα αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, υἱοί, καὶ υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐ-
τοῦ μετ' αὐτοῦ, θυγατέρες, καὶ θυγατέρες τῶν θυ-
γατέρων αὐτοῦ, καὶ πᾶν τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἤγα-
γεν εἰς Αἴγυπτον. ταῦτα δὲ τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἰσ- B
ραήλ, τῶν εἰσελθόντων εἰς Αἴγυπτον ἅμα Ἰακὼβ τῷ
πατρὶ αὐτῶν. Ἰακὼβ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ. πρωτότοκος Ἰακώβ,

Transla. Chal.

הֵימֵין לְהוֹן׃ וּמַלִּילוּ עִמֵּיהּ יָת כָּל פִּתְגָמֵי יוֹסֵף דְּמַלֵּיל עִמְּהוֹן וַחֲזָא יָת עֲגָלָתָא דִּשְׁלַח
יוֹסֵף לְמִטַּל יָתֵיהּ וּשְׁרַת רוּחַ קוּדְשָׁא עַל יַעֲקֹב אֲבוּהוֹן׃ וַאֲמַר יִשְׂרָאֵל סַגִּי לִי חֶדְוָא
Ca.xlvj. עַד כְּעַן יוֹסֵף בְּרִי קַיָּם אֵיזֵיל וְאֶחְזֵינֵּיהּ עַד לָא אֵמוּת׃
וּנְטַל יִשְׂרָאֵל וְכָל דִּילֵיהּ וַאֲתָא לִבְאֵר שֶׁבַע וּדְבַח דִּבְחִין לֶאֱלָהָא דַּאֲבוּהִי יִצְחָק׃ וַאֲמַר
יְיָ לְיִשְׂרָאֵל בְּחֶזְוָא דְלֵילְיָא וַאֲמַר יַעֲקֹב יַעֲקֹב וַאֲמַר הָא אֲנָא׃ וַאֲמַר אֲנָא אֵל אֱלָהָא
דַּאֲבוּךְ לָא תִדְחַל מִלְּמֵיחַת לְמִצְרַיִם אֲרֵי לְעַם סַגִּי אֲשַׁוֵּינָךְ תַּמָּן׃ אֲנָא אֵיחוֹת עִמָּךְ
לְמִצְרַיִם וַאֲנָא אַסֵּקִנָּךְ אַף אַסָּקָא וְיוֹסֵף יְשַׁוֵּי יְדֵיהּ עַל עֵינָךְ׃ וְקָם יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע
וּנְטַלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת יַעֲקֹב אֲבוּהוֹן וְיָת טַפְלְהוֹן וְיָת נְשֵׁיהוֹן בַּעֲגָלָתָא דִּשְׁלַח פַּרְעֹה
לְמִטַּל יָתֵיהּ׃ וּדְבַרוּ יָת גֵּיתֵיהוֹן וְיָת קִנְיָנְהוֹן דִּקְנוֹ בְּאַרְעָא דִכְנַעַן וַאֲתוֹ לְמִצְרָיִם
יַעֲקֹב וְכָל בְּנוֹהִי עִמֵּיהּ׃ בְּנוֹהִי וּבְנֵי בְנוֹהִי עִמֵּיהּ בְּנָתֵיהּ וּבְנָת בְּנוֹהִי וְכָל בְּנוֹהִי אַיְתִי
עִמֵּיהּ לְמִצְרָיִם׃ וְאִלֵּין שְׁמָהָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דְּעָלוּ לְמִצְרַיִם יַעֲקֹב וּבְנוֹהִי בּוּכְרָא דְיַעֲקֹב

Primitiua chal.

הֵמַן
נְטַל שְׁרָא סְנָא
חֲדָה אֲזַל חֲזָא
מוּת
אֲתָא
דְּחַל נְחַת סְנָא
שְׁוָה נְחַת נְסַק
שְׁוָה קוּם נְשָׂא
נְטַל וְתָא קְנָה
אֲתָא אֲתָא
אֲלַל עָלַל

Interp. chal.

credebat eis. Et locuti sunt cum eo oīa verba ioseph: que locutus fuerat cuꝫ eis. et vidit plaustra q̄ miserat ioseph vt portarent eū. Et requieuit sp̄us sanctus sup iacob patrē suū. Dixitq; israel. magnū gaudiū est mihi: ioseph filio meo adhuc viuente: vadam ⁊ videbo eum antequam moriar. Cap. 46.

Profectusq; est israel ⁊ oīa sua: ⁊ venit in bersabee: ⁊ imolauit ibi victimas deo pr̄is sui isaac. Dixitq; deus ad israel in visione noctis: dicens. Iacob iacob. Et dixit. ecce ego. Et dixit ego sum fortissimus de⁹ pr̄is tui: ne timeas descēdere in egyptū: qm̄ in gētē magnā ponā te ibi. Ego descendā tecū in egyptū. Ego quoq; inde ascēdere te faciā: ⁊ ioseph ponet manū suā sup oculos tuos. Et surrexit iacob de bersabee: ⁊ tulerūt filii israel iacob prēꝫ suū ⁊ familiā eoꝝ ⁊ vxores eoꝝ in plaustris q̄ misit pharao vt portarēt eū. Adduxerūt quoq; pecora eoꝝ ⁊ substātiā quā acquisierūt in t̄ra chanaā: ⁊ venerūt iacob ⁊ oēs filii sui cū eo i egyptū: filii sui ⁊ filii filioꝝ suoꝝ cū eo: filias quoq; suas ⁊ filias filioꝝ suoꝝ: ⁊ oēs pgenie suā adduxit secū in egyptus. Et hec sunt noīa filioꝝ israel: qui igressi sunt in egyptum: iacob ⁊ filii eius. Primogenitus iacob

Exod. 1 a. 16. b Numeri. 16. a. 1. Para. 5. a.

rubē. filij āt rubeu: enoch: τ phallu: asron: τ
ῥουβήν. υἱοὶ δὲ ῥουβήν, ἐνώχ, καὶ φαλλού, ἀσρών, καὶ
charmi. filij āt symeō: iemuel: τ iamin: τ aod: et
χαρμί. υἱοὶ δὲ συμεών, ἰεμουήλ, καὶ ἰαμίν, καὶ ἀώδ, καὶ
achin: et saar: τ saul: fili⁹ chananitidis. filij
ἀχίν, καὶ σαάρ, καὶ σαούλ, υἱὸς τῆς χαναανίτιδος. υἱοὶ
āt leui: gerson: τ caath τ merari. filij āt iuda: er:
δὲ λευί, γηρσών, καὶ καάθ, καὶ μεραρί. υἱοὶ δὲ ἰούδα, ἤρ,
et aunan: τ selon: τ phares: τ zara. mortu⁹ ē āt er
καὶ αὐνάν, καὶ σηλώμ, καὶ φαρές, καὶ ζαρά. ἀπέθανε δὲ ἤρ
et aunan in tra chanaā. fuerūt āt filij phares: esrom:
καὶ αὐνὰν ἐν γῇ χαναάν. ἐγένοντο δὲ υἱοὶ φαρές, ἐσρώμ,
et iemuil. filij āt isachar: thola: et phua: et asum:
καὶ ἰεμουήλ. υἱοὶ δὲ ἰσσάχαρ, θωλά, καὶ φουά, καὶ ἀσούμ,
et sambram. filij āt zabulon: sered: τ allon: τ
καὶ σαμβράμ. υἱοὶ δὲ ζαβουλών, σερέδ, καὶ ἀλλών, καὶ
achoel. hi filij lie: q̄s pepit iacob in meso
ἀχοήλ. οὗτοι υἱοὶ λείας, οὓς ἔτεκε τῷ ἰακὼβ ἐν μεσο-
potamia syrie: τ dinan filiā eius.
ποταμίᾳ τῆς συρίας, καὶ δίναν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ.
oēs aie filij et filie: triginta tres.
πᾶσαι αἱ ψυχαὶ υἱοὶ καὶ θυγατέρες, τριακοντατρεῖς.
filij āt gad: saphō: τ aggis: et saunis: τ thasobā:
υἱοὶ δὲ γάδ, σαφών, καὶ ἀγγίς, καὶ σαυνίς, καὶ θασοβάν,
τ aedis: et aroedis: τ aroelis. filij āt aser: iemna:
καὶ ἀηδίς, καὶ ἀροηδίς, καὶ ἀροηλίς. υἱοὶ δὲ ἀσήρ, ἰεμνά,
et iessua: et ieul: et baria: et sara: soror eoꝝ.
καὶ ἰεσουά, καὶ ἰεουλ, καὶ βαρία, καὶ σαρά, ἀδελφὴ αὐτῶν.
filij āt baria: chobor: et melchiel. hi filij zelphe.
υἱοὶ δὲ βαρία, χοβώρ, καὶ μελχιήλ. οὗτοι υἱοὶ ζελφάς.
quā dedit labā lie filie sue. q̄ pepit hos
ἣν ἔδωκε λάβαν λείᾳ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ. ἣ ἔτεκε τούτους
iacob: decē et sex aias. filij āt rachel vxo
τῷ ἰακώβ, δέκα καὶ ἓξ ψυχάς. υἱοὶ δὲ ῥαχὴλ γυναι-
ris iacob: ioseph: τ beniamin. fuerūt āt filij io-
κὸς ἰακώβ, ἰωσήφ, καὶ βενιαμίν. ἐγένοντο δὲ υἱοὶ ἰω-
C seph in tra egypti: q̄s pepit ei aseneth: filia
σὴφ ἐν γῇ αἰγύπτου, οὓς ἔτεκεν αὐτῷ ἀσενέθ, θυγάτηρ
petephre sacerdotis heliopoleos: manasse: τ
πετεφρῆ ἱερέως ἡλιουπόλεως, τὸν μανασσῆ, καὶ τὸν
ephraim. fuerūt āt filij manasse: q̄s pepit ei
ἐφραίμ. ἐγένοντο δὲ υἱοὶ μανασσῆ, οὓς ἔτεκεν αὐτῷ ἡ
cōcubina syra: machir. machir āt genuit
παλλακὴ ἡ σύρα, τὸν μαχίρ. μαχὶρ δὲ ἐγέννησε τὸν
galaad. filij āt ephraim fratris manasse: suta-
γαλαάδ. υἱοὶ δὲ ἐφραὶμ ἀδελφοῦ μανασσῆ, σουτα-
laam: et taam. filij āt sutalaam: edem. filij āt bēi
λαάμ, καὶ ταάμ. υἱοὶ δὲ σουταλαάμ, ἐδέμ. υἱοὶ δὲ βενι-
amin: bala: bochor: et asbi: gera: et noemā: et
αμίν, βαλά, βοχώρ, καὶ ἀσβήλ, γηρά, καὶ νοεμάν, καὶ
anchis: ros: et māphin: τ ophim. gera āt genuit
ἀγχίς, ῥώς, καὶ μαμφίν, καὶ ὀφιμίν. γηρὰ δὲ ἐγέννησε
arad. hi filij rachel:
τὸν ἀράδ. οὗτοι υἱοὶ ῥαχήλ,

rubē. Filij rubē enoch & phallu & esrom & charmi. Filij symeon iamuel & iamin & ahod & iachin & saher & saul filius chananitidis. Filij leui gerson & caath & merari. Filij iuda her & onan & sela & phares & zara. Mortui sunt āt her & onā in terra chanaā. Natiq; sūt filij phares esrō & amul. Filij isachar: thola & phua & semrō. Filij zabulon: sareth & helon & iahelel. Hi filij lie quos genuit in mesopotamia syrie cū dina filia sua. Omnes anime filiorum eius & filiarum triginta tres. Filij gad: sephon & aggi & esebō & suni & heri & arodi & areli. Filij aser: iemna & iesua & iesui & beria: sara quoq; soror eorū. Filij beria: heber & melchiel. Hi filij zelphe quam dedit laban lie filie sue: & hos genuit iacob sedecim animas. Filij rachel vxoris Iacob: Ioseph & beniamin. Natiq; sunt ioseph filij in terra egypti quos genuit ei assenez filia phutiferis sacerdotis heliopoleos: manasses & ephraim. Filij beniamin: bela & bechor & asbel & gera & naamā & echi & ros & mophim & ophim & ared. Hi filij rachel quos

ראובן: ובני ראובן חנוך ופלוא
וחצרן וכרמי: ובני שמעון ימואל
וימין ואהד ויכין וצחר
ושאול בן הכנענית: ובני לוי
גרשון קהת ומררי: ובני יהודה
ער ואונן ושלה ופרץ וזרח וימת — מות
ער ואונן בארץ כנען ויהיו בני — היה
פרץ חצרן וחמול: ובני יששכר
תולע ופוה ויוב ושמרן: ובני
זבלון סרד ואלון ויחלאל: אלה
בני לאה אשר ילדה ליעקב
בפדן ארם ואת דינה בתו כל
נפש בניו ובנותיו שלשים
ושלש: ובני גד צפיון וחגי שוני
ואצבן ערי וארודי ואראלי: ובני
אשר ימנה וישוה וישוי ובריעה
ושרח אחתם ובני בריעה חבר
ומלכיאל: אלה בני זלפה אשר
נתן לבן ללאה בתו ותלד את — ילד
אלה ליעקב שש עשרה נפש: בני
רחל אשת יעקב יוסף ובנימן: — איש
ויולד ליוסף בארץ מצרים אשר
ילדה לו אסנת בת פוטיפרע כהן
און את מנשה ואת אפרים: ובני
בנימן בלע ובכר ואשבל גרא
ונעמן אחי וראש מפים וחפים
וארד: אלה בני רחל אשר

Interp. chal.

ראובן: ובני ראובן חנוך ופלוא וחצרון וכרמי: ובני שמעון ימואל וימין ואהד ויכין
וצחר ושאול בר כנעניתא: ובני לוי גרשון קהת ומררי: ובני יהודה ער ואונן ושלה
ופרץ וזרח ומית ער ואונן בארעא דכנען והוו בני פרץ חצרון וחמול: ובני יששכר
תולע ופוה ויוב ושמרון: ובני זבולון סרד ואלון ויחלאל: אלין בני לאה דילידת
ליעקב בפדן ארם וית דינה ברתיה כל נפשת בנוהי ובנתיה תלתין ותלת: ובני גד
צפיון וחגי שוני ואצבון ערי וארודי ואראלי: ובני אשר ימנה וישוה וישוי ובריעה
ושרח אחתהון ובני בריעה חבר ומלכיאל: אלין בני זלפה דיהב לבן ללאה ברתיה
וילידת ית אלין ליעקב שית עשר נפשן: בני רחל איתת יעקב יוסף ובנימין:
ואתיליד ליוסף בארעא דמצרים דילידת ליה אסנת בת פוטיפרע רבא דאון ית
מנשה וית אפרים: ובני בנימין בלע ובכר ואשבל גרא ונעמן אחי וראש מפים
וחפים וארד: אלין בני רחל

Transla. Chal. | Primitiua chal.

ruben. Filij autē ruben: enoch: τ phallu: τ esron: et charmi. Et filij symeon: iamuel τ iamin: τ ahod: τ iachin: τ sacher: τ saul filius chananitidis. Filij aūt leui: gerson: τ caath τ merari. Filij aūt iuda: her τ onā et sela: τ phares: τ zara. Mortuiq; sunt her τ onā in terra chanaā. Filij autē phares fuerūt esron τ amul. Et filij isachar thola: τ phua: τ iob: τ semeron. Filij autē zabulon sared τ helon: τ taleel. Isti sunt filij lie quos peperit de iacob in mesopotamia syrie: et dina filia sua. Omēs aie filiorū τ filiarū eius triginta τ tres. Filij autē gad: sephion: τ aggi: suni quoq; τ esebon: heri: τ arodi: τ areli. Filij autē aser: iemna τ iesua: τ iesui: τ beria: sara quoq; soror eoꝝ. Filij quoq; beria: heber τ melchiel. Hi sunt filij zelphe: quā dedit labā lie filie sue: τ peperit de iacob istas sedecim animas. Filij rachel vxoris iacob: ioseph: τ beniamin. De ioseph quoq; nati sūt in terra egypti manasses τ ephraim: quos peperit ei aseneth filia putipharis principis on. Filij autem beniamin bale: τ bechor: τ asbel: et gera: τ nahaman: τ achi: et ros: mupim quoq;: et hupim: τ arde. Hi sunt filij rachel:

מות הוה
רב
אל אנת
ילד רבב

ילד ליעקב כל נפש ארבעה עשר: | רבע
ובני דן חשים: ובני נפתלי
יחצאל וגוני ויצר ושלם: אלה
בני בלהה אשר נתן לבן לרחל
בתו ותלד את אלה ליעקב כל
נפש שבעה: כל הנפש הבאה | בוא
ליעקב מצרימה יצאי ירכו מלבד | נגד
נשי בני יעקב כל נפש ששים | נשה
ושש: ובני יוסף אשר ילד לו
במצרים נפש שנים כל הנפש | שנה
לבית יעקב הבאה מצרימה
שבעים: ואת יהודה שלח לפניו | פנה
אל יוסף להורת לפניו גשנה | ירה
ויבאו ארצה גשן: ויאסר יוסף | בוא אסר
מרכבתו ויעל לקראת ישראל | רכב עלה
אביו גשנה וירא אליו ויפל על | ראה נפל
צואריו ויבך על צואריו עוד: | צור בכה
ויאמר ישראל אל יוסף אמותה | אמר מות
הפעם אחרי ראותי את פניך כי | ראה
עודך חי: ויאמר יוסף אל אחיו | חיה
ואל בית אביו אעלה ואגידה | נגד
לפרעה ואמרה אליו אחי ובית
אבי אשר בארץ כנען באו אלי:
והאנשים רעי צאן כי אנשי | רעה
מקנה היו וצאנם ובקרם וכל | קנה היה
אשר להם הביאו: והיה כי יקרא | בוא קרא
לכם פרעה ואמר מה מעשיכם: | עשה

genuit iacob. oēs anime quattuordecim. Filii dan vsan. filii neptalim: iasiel & guni & ieser & salem. Hi filii bale: quam dedit laban racheli filie sue. & hos genuit iacob: omnes anime septem. Cūcteq; anime q̄ ingresse sūt cū iacob in egyptū: & egresse sūt de femore illius absq; vxoribus filiorū eius sexaginta sex. Filii aūt ioseph qui nati sunt ei in terra egypti aīe due. Omnes anime domus iacob que ingresse sunt in egyptū fuere septuaginta. Misit autem iacob iudam añ se ad ioseph vt nūciaret ei: & ille occurreret ī gessen. Quo cū peruenisset iuncto ioseph currū suo ascendit obuiam patri ad eūdē locū: vi densq; eum irruit super collum eius: & inter amplexus fleuit. Dixitq; pr̄ ad ioseph. Iam letus moriar: quia vidi faciem tuam: & supstitem te relinquo. & ille locutus est ad fratres suos & ad oēm domū pr̄is sui. Ascēdā & nūciabo pharaōi: dicāq; ei Fratres mei & domus pr̄is mei q̄ erāt in terra chanaā venerūt ad me: & sūt viri pastores ouium: curāq; hñt alēdorū gregum. Pecora sua & armenta & omnia q̄ hr̄e potuerūt: adduxerunt secum. Cūq; vocauerit vos & dixerit: quod est opus vestrū?

q̄s pepit iacob. oēs aīe decē ⁊ octo.
οὓς ἔτεκε τῷ ἰακώβ· πᾶσαι αἱ ψυχαὶ δεκαοκτώ.
filij āt dan: asom. ⁊ filij nephthalim: asiel: ⁊
υἱοὶ δὲ δάν, ἀσώμ. καὶ υἱοὶ νεφθαλίμ, ἀσιήλ, καὶ
guni: ⁊ issaar: et sellem. hi filij balle:
γωυνί, καὶ ἰσσαάρ, καὶ συλλήμ. οὗτοι υἱοὶ βαλλᾶς,
quā dedit labā rachel filie sue: q̄ pepit
ἣν ἔδωκε λάβαν ῥαχὴλ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ, ἣ ἔτεκε
hos iacob. oēs aīe septē. oēs
τούτους τῷ ἰακώβ· πᾶσαι αἱ ψυχαὶ ἑπτά. πᾶσαι
āt aīe q̄ ingresse sūt cū iacob in egy-
δὲ αἱ ψυχαὶ αἱ εἰσελθοῦσαι μετὰ ἰακὼβ εἰς αἴγυ-
ptū: q̄ egressi sūt de femorib⁹ eius: absq;
πτον, οἱ ἐξελθόντες ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ, χωρὶς τῶν
vxoribus filiorū iacob: oēs aīe sexagin-
γυναικῶν τῶν υἱῶν ἰακώβ, πᾶσαι αἱ ψυχαὶ ἑξηκον-
ta sex. filij āt ioseph: q̄ fuerūt ei in egypto: ani-
ταέξ. υἱοὶ δὲ ἰωσήφ, οἱ γενόμενοι αὐτῷ ἐν αἰγύπτῳ, ψυ-
me noue. oēs aīe dom⁹ iacob q̄ ingre-
χαὶ ἐννέα. πᾶσαι αἱ ψυχαὶ οἴκου ἰακὼβ αἱ εἰσελ-
sse sūt in egyptū: septuaginta q̄nq;. at iu-
θοῦσαι εἰς αἴγυπτον, ἑβδομηκονταπέντε. τὸν δὲ ἰού-
dan misit ante se ad ioseph: vt oc-
δαν ἀπέστειλεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ πρὸς ἰωσήφ, συ-
curreret illi ad heroū ciuitatē: in trā ramesse.
ναντῆσαι αὐτῷ καθ' ἡρώων πόλιν, εἰς γῆν ῥαμεσσῆ.
iungēs āt ioseph currus suos: ascēdit in occur-
ζεύξας δὲ ἰωσὴφ τὰ ἅρματα αὐτοῦ, ἀνέβη εἰς συνάν-
sum israel pr̄i suo: ad heroū ciuitatē.
τησιν ἰσραὴλ τῷ πατρὶ αὐτοῦ, καθ' ἡρώων πόλιν.
et visus ei: cecidit sup collū eius.
καὶ ὀφθεὶς αὐτῷ, ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ.
et fleuit fletu multo. et ait israel
καὶ ἔκλαυσε κλαυθμῷ πλείονι. καὶ εἶπεν ἰσραὴλ
ad ioseph: moriar et nūc: q̄z vi-
πρὸς ἰωσήφ, ἀποθανοῦμαι ἀπὸ τοῦ νῦν, ἐπεὶ ἑώ-
di faciē tuā. adhuc.n. tu viuis. dixit āt
ρακα τὸ πρόσωπόν σου· ἔτι γὰρ σὺ ζῇς. εἶπε δὲ
ioseph ad fratres suos: ascēdēs: nūcia-
ἰωσὴφ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἀναβὰς, ἀπαγ-
bo pharaōi. et dicā illi: fratres mei: et
γελῶ τῷ φαραὼ καὶ ἐρῶ αὐτῷ, οἱ ἀδελφοί μου, καὶ
dom⁹ patris mei: qui erāt in t̄ra chanaā: ve-
ὁ οἶκος τοῦ πατρός μου, οἳ ἦσαν ἐν γῇ χαναάν, ἥκα-
nerūt ad me. at viri sunt pastores. viri .n.
σι πρός με. οἱ δὲ ἄνδρες εἰσὶ ποιμένες· ἄνδρες γὰρ
pecorū nutritores sūt. et pecora: et bo-
κτηνοτρόφοι εἰσί· καὶ τὰ κτήνη, καὶ τοὺς βό-
ues: et omnē substantiā suā adduxe-
ας, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν ἀγηόχα-
rūt. si ergo vocauerit vos pharao: et dixerit:
σιν. ἐὰν οὖν καλέσῃ ὑμᾶς φαραώ, καὶ εἴπῃ,
qđ opus vestrū ē?
τί ἔργον ὑμῶν ἐστιν;

Prītiua chal.

ילד רבע
עול נשה
שית ילד תרי
פנה אתא
חזא צור
מות נחם חזא
קום נסק חוה
רעה עאן אתא
הוה אתא הוה
קרא אמר

Transla. Chal.

qui nati sunt iacob oēs aīe quatuordecī. ⁊ filij dan: hussim. Filij aūt neptali: iasiel: ⁊ gunu: ⁊ iesser: ⁊ silē. Isti sunt filij bale: quā dedit laban rachel filie sue: et hos pepit ex iacob: oēs aīe septē. Cūcteq; aīe que ingresse sunt cum iacob in egyptū: egredientes a femore suo preter vxores filiorū iacob: oēs aīe sexagīta ⁊ sex. Et filij ioseph qui nati sunt ei in egypto: aīe due. oēs aīe domus iacob q̄ ingresse sunt in egyptū fuerunt septuaginta. Et misit āte se iudā in egyptū ad ioseph in gessen: vt prepararet añ se: ⁊ venit in terrā gessen. Et iūxit ioseph currū suū: ⁊ ascendit in occursum israel patris sui in gessen: ⁊ cū vidisset eū: ruit sup collū eius et insup fleuit sup collū eius. et dixit israel ad ioseph. Quāuis nūc morerer: iā cōsolatus essem: postq̄ vidi faciē tuā: qm̄ adhuc tu viuis. Et dixit ioseph frīb⁹ suis et domui patris sui. Ascendā ⁊ nunciabo pharaoni: dicāq; ei. Fratres mei et domus patris mei que erāt in terra chanaan venerunt ad me: ⁊ sunt viri pastores ouium: quia possessores gregum fuerunt. Oues quoq; suas ⁊ boues ⁊ omnia sua adduxerunt. Cumq; vocauerit vos pharao: ⁊ dixerit: quod est opus vr̄m?

Interp. chal.

דאתילידו ליעקב כל נפשתא ארבעה עשר: ובני דן חושים: ובני נפתלי יחצאל וגוני
ויצר ושלם: אלין בני בלהה דיהב לבן לרחל ברתיה וילידת ית אלין ליעקב כל
נפשתא שבעה: כל נפשתא דעלא עם יעקב למצרים נפקי ירכיה בר מנשי בני יעקב
כל נפשתא שתין ושש: ובני יוסף דאתילידו ליה במצרים נפשתא תרתין כל
נפשתא לבית יעקב דעלא למצרים שבעין: וית יהודה שלח קדמוהי לות יוסף ‹‹
לפנאה קדמוהי לגשן ואתו לארעא דגשן: וטקיס יוסף ית רתיכוהי וסליק לקדמות
ישראל אבוהי לגשן ואתחזי ליה ונפל על צואריה ובכא על צואריה עוד: ואמר
ישראל ליוסף אלו אנא מאית זמנא הדא מתנחם אנא בתר דחזיתינון לאפך ארי
עד כען את קים: ואמר יוסף לאחוהי ולבית אבוהי איסק ואיחוי לפרעה ואימר
ליה אחי ובית אבא דבארעא דכנען אתו לותי: וגבריא רעי ענא ארי גברי גיתי הוו
ועניהון ותוריהון וכל דילהון איתיאו: ויהי כד יקרי לכון פרעה ויימר מה עובדיכון:

Trāsla.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

dicetis: viri pecorū nutritores sum⁹ serui tui
ἐρεῖτε, ἄνδρες κτηνοτρόφοι ἐσμὲν οἱ παῖδές σου
ab infantia vsq̧ nūc: et nos: ⁊ pres nři.
ἐκ παιδὸς ἕως τοῦ νῦν, καὶ ἡμεῖς, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν.
vt habitetis in terra gesem arabie. abhominatio
ἵνα κατοικήσητε ἐν γῇ γεσὲμ ἀραβίας. βδέλυγμα
.n. egyptijs ois pastor ouiū.
γάρ αἰγυπτίοις πᾶς ποιμὴν προβάτων. Ca.47.

A Uenies āt ioseph nūciauit pharaoni: di-
ἐλθὼν δὲ ἰωσὴφ ἀπήγγειλε τῷ φαραώ, λέ-
cens: pater me⁹ et fratres mei: et peco
γων, ὁ πατήρ μου, καὶ οἱ ἀδελφοί μου, καὶ τὰ κτή-
ra: ⁊ boues eoꝝ: et oīa sua vene
νη, καὶ οἱ βόες αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ αὐτῶν ἥκα-
rūt de t̄ra chanaan: et ecce sūt in t̄ra gesem.
σιν ἐκ γῆς χαναάν, καὶ ἰδοὺ εἰσὶν ἐν γῇ γεσέμ.
ab āt fratribus suis accepit quinq̧ vi
ἀπὸ δὲ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ παρέλαβε πέντε ἄν-
ros: et statuit eos coram pharaone. ⁊ di-
δρας, καὶ ἔστησεν αὐτοὺς ἐναντίον φαραώ. καὶ εἶ-
xit pharao fratribus ioseph: qđ opus vr̄m:illi
πε φαραὼ τοῖς ἀδελφοῖς ἰωσήφ, τί τὸ ἔργον ὑμῶν; οἱ
āt dixerūt pharaoni: pastores ouiū ser
δὲ εἶπαν τῷ φαραώ, ποιμένες προβάτων οἱ παῖ-
ui tui: et nos: et patres nři. dixeſt
δές σου, καὶ ἡμεῖς, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν. εἶπαν
āt pharaoni: ad habitādū in t̄ra venim⁹. nō.n. sūt pa
δὲ φαραώ, παροικεῖν ἐν τῇ γῇ ἥκομεν. οὐ γάρ ἐστι νο-
scua pecorib⁹ seruoꝝ tuoꝝ. inualuit .n.
μὴ τοῖς κτήνεσι τῶν παίδων σου. ἐνίσχυσε γὰρ ὁ
fames in t̄ra chanaā. nūc ergo habitabim⁹
λιμὸς ἐν γῇ χαναάν. νῦν οὖν κατοικήσομεν οἱ
serui tui in t̄ra gesem. et ait pharao ad io-
παῖδές σου ἐν γῇ γεσέμ. καὶ εἶπε φαραὼ πρὸς ἰω-
seph: dicēs: pater tu⁹ et fratres tui ve
σήφ, λέγων, ὁ πατήρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἥ-
nerūt ad te: ecce terra egypti corā te
κασι πρός σε, ἰδοὺ ἡ γῆ αἰγύπτου ἐναντίον σου
est: in optima terra fac habitare patrē
ἐστίν, ἐν τῇ βελτίστῃ γῇ κατοίκισον τὸν πατέρα
tuū et fratres tuos. habitent in
σου καὶ τοὺς ἀδελφούς σου. κατοικησάτωσαν ἐν
t̄ra gesem. si āt scis q̇ sūt in eis vi
B γῇ γεσέμ. εἰ δὲ ἐπίστῃ, ὅτι εἰσὶν ἐν αὐτοῖς ἄν-
ri potentes: cōstitue eos pn̄cipes
δρες δυνατοί, κατάστησον αὐτοὺς ἄρχοντας τῶν
meoꝝ pecoꝝ. introduxit āt ioseph iacob pa
ἐμῶν κτηνῶν. εἰσήγαγε δὲ ἰωσὴφ ἰακὼβ τὸν πα-
trē suū: et statuit eū corā pharaōe,
τέρα αὐτοῦ, καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐναντίον φαραώ.
et bādixit iacob pharaoni. dixit āt pharao
καὶ εὐλόγησεν ἰακὼβ τὸν φαραώ. εἶπε δὲ φαραὼ
iacob:
τῷ ἰακώβ, oo oooo ooo oo ooo ooo oooo oooo oo

Trāsla.B.Hiero.

respondebitis. Viri pastores sumus serui tui ab infātia nr̄a vsq̧ in p̄ns & nos & patres nostri. Hec aūt dicetis: vt habitare possitis in terra gessen: quia detestātur egyptii oēs pastores ouium. Ca.47.

Ingressus ergo ioseph nunciauit oooo pharaōi dicēs. Pater meus & frēs: oues eorū & armēta & cuncta q̄ possidēt venerūt de terra chanaā: & ecce cōsistūt ī terra gessen. extremos quoq̧ fratrum suorū quinq̧ viros cōstituit corā rege. quos ille iterrogauit. Quid habetis operis? Rn̄derūt. Pastores ouiū sumus serui tui: & ooooooooo nos & patres nostri. oo oooooooooooooooo:ooo ooo ad peregrinādū in terrā tuam venimus: oooooo quoniam non est herba gregibus ooooooooo seruorū tuorū: ingrauescente fame in terra ooo chanaā. Petimusq̧ vt esse nos iubeas seruos tuos ī terra gessen. Dixit itaq̧ rex ad oooooo ioseph. Pater tuus & fratres tui venerunt ooo ad te. Terra egypti in conspectu tuo est: oooooo in optimo loco fac eos habitare: & trade eis oooo terram gessen. ooooooo oooooooooooo:oooooo oooooo Quod si nosti in eis eē viros industrios: oooooo cōstitue illos magistros pecorum meorū. Post hec itroduxit ioseph patrē suū ad regē: & statuit eū corā eo. Qui benedicens ooo:ooo:ooooooooooo illi: & interrogatus ab eo oooooooooooooooooooo

Ter.Heb. Gen. Ca.xlvij.

ואמרתם אנשי מקנה היו עבדיך
מנעורינו ועד עתה גם אנחנו גם | נער
אבתינו בעבור תשבו בארץ | עבר ישב
גשן כי תועבת מצרים כל רעה | תעב
צאן: ויבא יוסף ויגד | Cap.xlvij.
לפרעה ויאמר אבי ואחי וצאנם | בוא נגד
ובקרם וכל אשר להם באו מארץ
כנען והנם בארץ גשן: ומקצה | קצה
אחיו לקח חמשה אנשים ויצגם
לפני פרעה: ויאמר פרעה אל
אחיו מה מעשיכם ויאמרו אל | עשה
פרעה רעה צאן עבדיך גם
אנחנו גם אבותינו: ויאמרו | אמר
אל פרעה לגור בארץ באנו | בוא
כי אין מרעה לצאן אשר | רעה
לעבדיך כי כבד הרעב בארץ
כנען ועתה ישבו נא עבדיך
בארץ גשן: ויאמר פרעה אל
יוסף לאמר אביך ואחיך באו
אליך: ארץ מצרים לפניך הוא | פנה
במיטב הארץ הושב את אביך | יטב ישב
ואת אחיך ישבו בארץ גשן
ואם ידעת ויש בם אנשי חיל
ושמתם שרי מקנה על אשר לי: | שום שור קנה
ויבא יוסף את יעקב אביו ויעמדהו | בוא עמד
לפני פרעה ויברך יעקב את | ברך
פרעה: ויאמר פרעה אל יעקב

Interp̄.chal.

ותימרון גברי מרי גיתי הוו עבדך מזעירנא ועד כען אף אנחנא אף אבהתנא בדיל
Ca.xlvij. דתתיתבון בארעא דגשן ארי מרחקין מצראי כל רעי ענא:
ואתא יוסף וחוי לפרעה ואמר אבא ואחי ועניהון ותוריהון וכל דילהון אתו מארעא
דכנען והא אינון בארעא דגשן: ומקצת אחוהי דבר חמשה גוברין ואקימינון קדם פרעה
ואמר פרעה לאחוהי מה עובדיכון ואמרו לפרעה רעי ענא עבדך אף אנחנא אף
אבהתנא: ואמרו לפרעה לאיתותבא בארעא אתינא ארי לית רעיא לענא די
לעבדך ארי תקיף כפנא בארעא דכנען וכען יתבון כען עבדך בארעא דגשן: ואמר פרעה
ליוסף למימר אבוך ואחך אתו לותך: ארעא דמצרים קדמך היא בדשפיר בארעא
אותיב ית אבוך וית אחך יתבון בארעא דגושן ואם ידעת ואית בהון גוברין דחילא
ותמנינון רבני גיתי על דילי: ואיתי יוסף ית יעקב אבוהי ואקימיה קדם פרעה
ובריך יעקב ית פרעה: ואמר פרעה ליעקב ••••••••••••••••••••••••••••••••••

Transla. Chal.

dicetis. Uiri possessores gregum fuerunt serui tui ab adolescentia nostra vsq̧ nunc tam nos q̄ patres nostri: vt habitetis in terra gesen. quoniā abhominantur egyptii omnes pastores ouium. Ca.47.

Et venit ioseph ⁊ nunciauit pharaoni: et ait. Pater me⁹ ⁊ fratres mei ⁊ oues eoꝝ ⁊ oia que habēt venerūt de t̄ra chanaā: ⁊ ipi stant in t̄ra gesen. extremos quoq̧ fratrū suoꝝ tulit q̄nq̧ viros: ⁊ cōstituit eos corā pharaone. Dixitq̧ pharao frib⁹ ei⁹: qđ est opus vr̄m? Et dixerūt pharaoni. Pastores ouium sumus serui tui tā nos q̄ pr̄es nr̄i. Dixerūtq̧ pharaoni. Ad habitandū in terra venim⁹: qm̄ nō est pastus ouibus seruoꝝ tuoꝝ: quia valida fames est in terra chanaā: ⁊ nunc quesumus vt habitent serui tui in terra gesen. Et ait pharao ad ioseph: dicens. Pater tu⁹ et fratres tui venerūt ad te: terra egypti corām te est: in meliori loco terre colloca patrem tuum ⁊ fratres tuos: et habitent in terra gessen. Et si cognoscis esse inter eos viros fortes: constitue eos principes pecorum meoꝝ. Et adduxit ioseph iacob patrem suum: ⁊ statuit eum coram pharaone. ⁊ benedixit iacob pharaoni. Dixitq̧ pharao ad iacob. ooooooooooooooo

Priītiua chal.

אמר
יתב רחק
חוה עאן אתא
קצת קום
רעה עאן
יתב אתא רעה
אמר אתא
יתב
מנה רבב נתא
אתא קום

Primitiua heb.	Tex. Heb.
יוֹם שָׁנָה חָיָה	כַּמָּה יְמֵי שְׁנֵי חַיֶּיךָ׃ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב
גּוּר	אֶל פַּרְעֹה יְמֵי שְׁנֵי מְגוּרַי שְׁלֹשִׁים
מֵאָה רוּעַ הָיָה	וּמְאַת שָׁנָה מְעַט וְרָעִים הָיוּ יְמֵי
יוֹם נָשַׂג	שְׁנֵי חַיַּי וְלֹא הִשִּׂיגוּ אֶת יְמֵי שְׁנֵי
	חַיֵּי אֲבֹתַי בִּימֵי מְגוּרֵיהֶם׃ וַיְבָרֶךְ
פָּנָה	יַעֲקֹב אֶת פַּרְעֹה וַיֵּצֵא מִלִּפְנֵי
	פַרְעֹה׃ וַיּוֹשֵׁב יוֹסֵף אֶת אָבִיו וְאֶת
נָתַן	אֶחָיו וַיִּתֵּן לָהֶם אֲחֻזָּה בְּאֶרֶץ
	מִצְרַיִם בְּמֵיטַב הָאָרֶץ בְּאֶרֶץ
כּוּל	רַעְמְסֵס כַּאֲשֶׁר צִוָּה פַרְעֹה׃ וַיְכַלְכֵּל
	יוֹסֵף אֶת אָבִיו וְאֶת אֶחָיו וְאֵת כָּל
פֶּה טָפַף	בֵּית אָבִיו לֶחֶם לְפִי הַטָּף׃ וְלֶחֶם
	אֵין בְּכָל הָאָרֶץ כִּי כָבֵד הָרָעָב
לָהָה	מְאֹד וַתֵּלַהּ אֶרֶץ מִצְרַיִם וְאֶרֶץ
לָקַט	כְּנַעַן מִפְּנֵי הָרָעָב׃ וַיְלַקֵּט יוֹסֵף אֶת
מָצָא	כָּל הַכֶּסֶף הַנִּמְצָא בְאֶרֶץ מִצְרַיִם
	וּבְאֶרֶץ כְּנַעַן בַּשֶּׁבֶר אֲשֶׁר הֵם
בּוֹא	שֹׁבְרִים וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת הַכֶּסֶף בֵּיתָה
תָּמַם	פַרְעֹה׃ וַיִּתֹּם הַכֶּסֶף מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
	וּמֵאֶרֶץ כְּנַעַן וַיָּבֹאוּ כָל מִצְרַיִם אֶל
יָהַב	יוֹסֵף לֵאמֹר הָבָה לָנוּ לֶחֶם וְלָמָּה
מוּת	נָמוּת נֶגְדֶּךָ כִּי אָפֵס כָּסֶף׃ וַיֹּאמֶר
קָנָה נָתַן	יוֹסֵף הָבוּ מִקְנֵיכֶם וְאֶתְּנָה
	לָכֶם בְּמִקְנֵיכֶם אִם אָפֵס כָּסֶף׃
	וַיָּבִיאוּ אֶת מִקְנֵיהֶם אֶל יוֹסֵף
	וַיִּתֵּן לָהֶם יוֹסֵף לֶחֶם בַּסּוּסִים
	וּבְמִקְנֵה הַצֹּאן וּבְמִקְנֵה הַבָּקָר

Trãsla. B. Hiero.

quot sunt dies annorũ vite tue? Respondit. Dies pegrinatiõis vite mee centum triginta annorum sũt parui & mali: & non peruenerũt vsq ad dies patrũ meorũ: qbus pegrinati sũt. Et bñdicto rege: egressus ẽ foras. Ioseph vero patri & fratribus suis dedit possessionem in egypto in optimo terre loco ramesses: vt preceperat Pharao: & alebat eos oẽmq domum patris sui prebens cibaria singulis. In toto eñ orbe pañis deerat: & oppsserat fames terram maxime egypti & chanaã. E quibus omnem pecuniã cõgregauit pro venditione frumẽti: & intulit eam in erariũ regis. Cũq defecisset emptoribus precium: venit cuncta egyptus ad ioseph dicens. Da nobis panes. Quare morimur coram te deficiente pecunia. Quib9 ille respondit. Adducite pecora vr̃a: & dabo vobis p eis cibos: si p̃cium non habetis. Que cũ adduxissent: dedit eis alimenta pro equis & ouibus & bobus

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina

quot anni dierũ vite tue? et ait iacob
πόσα ἔτη ἡμερῶν τῆς ζωῆς σου; καὶ εἶπεν ἰακὼβ τῷ
pharaoni: dies annorũ vite mee: quos peregrinor:
φαραώ, αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς μου, ἃς παροικῶ,
centũ triginta anni. pauci et mali fuerũt
ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη. μικραὶ καὶ πονηραὶ γεγόνασιν
dies annorũ vite mee. nõ peruenerũt ad
αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς μου. οὐκ ἀφίκοντο εἰς τὰς
dies annorũ vite patrũ meorũ: quos dies
ἡμέρας τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς τῶν πατέρων μου, ἃς ἡμέρας
peregrinati sũt. et bñdicens iacob pharaonẽ: egressus ẽ ab eo. et hitare fecit ioseph patrem suũ: et
παρῴκησαν. καὶ εὐλογήσας ἰακὼβ τὸν φαραώ, ἐξῆλθεν ἀπ᾽ αὐτοῦ. καὶ κατῴκισεν ἰωσὴφ τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ
fratres suos: et dedit eis possessionẽ in C
τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς κατάσχεσιν ἐν
tra egypti: in optima tra i tra ramesse. sicut
γῇ αἰγύπτου, ἐν τῇ βελτίστῃ γῇ ἐν γῇ ῥαμεσσῆ. καθὰ
pcepit pharao. et triticũ metiebat ioseph pri et
συνέταξε φαραώ. καὶ ἐσιτομέτρει ἰωσὴφ τῷ πατρὶ καὶ
fratribus suis: et oĩ domui pris sui:
τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ παντὶ τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ,
triticũ p corpus. triticũ aũt nõ erat in oĩ tra. in
σῖτον κατὰ σῶμα. σῖτος δὲ οὐκ ἦν ἐν πάσῃ τῇ γῇ. ἐνί-
ualuit .n. fames valde. defecit aũt tra egypti:
σχυσε γὰρ ὁ λιμὸς σφόδρα. ἐξέλιπε δὲ ἡ γῆ αἰγύπτου,
et tra chanaã a fame. cõgregauit aũt ioseph
καὶ ἡ γῆ χαναὰν ἀπὸ τοῦ λιμοῦ. συνήγαγε δὲ ἰωσὴφ
oẽ argẽtũ qđ inuẽtũ ẽ in terra egypti: et in tra
πᾶν τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν γῇ αἰγύπτου, καὶ ἐν γῇ
chanaã a tritico: qđ emerũt: et triti
χαναὰν ἀπὸ τοῦ σίτου, οὗ ἠγόραζον, καὶ ἐσιτομέ-
cũ metiebat eis: et induxit ioseph oẽ argẽ D
τρει αὐτοῖς, καὶ εἰσήνεγκεν ἰωσὴφ πᾶν τὸ ἀργύ-
tũ in domũ pharaõis. et defecit oẽ argẽ
ριον εἰς τὸν οἶκον φαραώ. καὶ ἐξέλιπε πᾶν τὸ ἀργύ-
tũ de tra egypti: et de tra chanaã. venerũt
ριον ἐκ γῆς αἰγύπτου, καὶ ἐκ γῆς χαναάν. ἦλθον
aũt oẽs egyptii ad ioseph: dicẽtes:
δὲ πάντες οἱ αἰγύπτιοι πρὸς ἰωσὴφ, λέγοντες,
da nobis panes: et q̃re morimur corã te? defecit .n. argẽtũ nrm. dixit aũt
δὸς ἡμῖν ἄρτους, καὶ ἱνατί ἀποθνήσκομεν ἐναντίον σου; ἐκλέλοιπε γὰρ τὸ ἀργύριον ἡμῶν. εἶπε δὲ
illis ioseph: afferte pecora vr̃a: et dabo
αὐτοῖς ἰωσὴφ, φέρετε τὰ κτήνη ὑμῶν, καὶ δώσω
vobis panes p pecorib9 vr̃is: si defecit
ὑμῖν ἄρτους ἀντὶ τῶν κτηνῶν ὑμῶν, εἰ ἐκλέλοιπε τὸ
argẽtũ. duxerũt aũt pecora sua ad ioseph.
ἀργύριον. ἤγαγον δὲ τὰ κτήνη αὐτῶν πρὸς ἰωσὴφ.
et dedit eis ioseph panes: p equis: et p ouibus: et pro bobus:
καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἰωσὴφ ἄρτους, ἀντὶ τῶν ἵππων, καὶ ἀντὶ τῶν προβάτων, καὶ ἀντὶ τῶν βοῶν,

Primitiua chal.	Transla. Chal.
שְׁנָה חָיָה יְתַב	quot sunt anni vite tue. Et dixit iacob ad pharaonẽ: anni vite peregrinationis mee centũ et triginta anni
רְוָה דְּבַק	sunt pauci et mali: et nõ attigerũt vsq ad dies vite patrũ meorũ in diebus peregrinationis sue. Benedixitq
יְתַב	iacob pharaoni: et egressus est a facie pharaonis. Et collocauit ioseph patrẽ suũ et fratres suos: et dedit
חֲסַן	eis possessionẽ in terra egypti in meliori loco terre: in terra ramesses: sicut preceperat pharao. Et alebat
זוּן טְפַף	ioseph patrẽ suũ et fratres suos et oẽm domũ patris sui: prebẽs panẽ iuxta familiã vniuscuiusq. neq erat
שְׁלָה	panis in vniuersa terra: quoniã preualuerat fames nimis: et deficiebat populus terre egypti et populus
שְׁכַח	terre chanaan propter famẽ. Et congregauit ioseph argentũ quod inuentum est in terra egypti et in terra
אֲתָא	chanaan pro frumento quod ipsi emebant: et intulit ioseph argentũ in domũ pharaonis. Consumatũq
אֲתָא אֲמַר	est argentum de terra egypti et de terra chanaã: et venerunt omnes egyptii ad ioseph: dicentes. Da nobis
יְהַב מוּת	panem: cur moriemur coram te? cum cõsumatum sit argentũ. Dixitq ioseph afferte pecora vestra: et da-
אֲתָא נְתַן	bo vobis frumentũ pro pecoribus vestris: si argentum consumatum est. Adduxeruntq pecora sua ad
עָאן	ioseph: et dedit eis ioseph panem pro equis et pro pecoribus ouium et pro bobus

Interp. chal.

כְּמָה יוֹמֵי שְׁנֵי חַיָּךְ׃ וַאֲמַר יַעֲקֹב לְפַרְעֹה יוֹמֵי שְׁנֵי תוֹתָבוּתִי מְאָה וּתְלָתִין שְׁנִין
זְעִירִין וּבִישִׁין הֲווֹ יוֹמֵי שְׁנֵי חַיַּי וְלָא אַדְבִּיקוּ יָת יוֹמֵי שְׁנֵי חַיֵּי אֲבָהָתַי בְּיוֹמֵי
תּוֹתָבוּתְהוֹן׃ וּבָרִיךְ יַעֲקֹב יָת פַּרְעֹה וּנְפַק מִן קֳדָם פַּרְעֹה׃ וְאוֹתִיב יוֹסֵף יָת אֲבוּהִי וְיָת
אֲחוֹהִי וִיהַב לְהוֹן אַחְסָנָא בְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם בִּדְשַׁפִּיר בְּאַרְעָא בְּאַרְעָא דְרַעְמְסֵס כְּמָא
דְּפַקִּיד פַּרְעֹה׃ וְזָן יוֹסֵף יָת אֲבוּהִי וְיָת אֲחוֹהִי וְיָת כָּל בֵּית אֲבוּהִי לַחְמָא לְפוּם טַפְלָא׃
וְלַחְמָא לֵית בְּכָל אַרְעָא אֲרֵי תַּקִּיף כַּפְנָא לַחְדָּא וְאִשְׁתַּלְהִי עַמָּא דְאַרְעָא דְמִצְרַיִם
וְעַמָּא דְאַרְעָא דִכְנַעַן מִן קֳדָם כַּפְנָא׃ וּלְקַט יוֹסֵף יָת כָּל כַּסְפָּא דְאִשְׁתְּכַח בְּאַרְעָא
דְמִצְרַיִם וּבְאַרְעָא דִכְנַעַן בְּעִיבוּרָא דְאִינּוּן זָבְנִין וְאַיְתִי יוֹסֵף יָת כַּסְפָּא לְבֵית פַּרְעֹה׃
וּשְׁלִים כַּסְפָּא מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם וּמֵאַרְעָא דִכְנַעַן וַאֲתוֹ כָל מִצְרָאֵי לְוָת יוֹסֵף לְמֵימַר
הַב לַנָא לַחְמָא וּלְמָא נְמוּת לָקֳבְלָךְ אֲרֵי שְׁלִים כַּסְפָּא׃ וַאֲמַר יוֹסֵף הָבוּ גֵיתֵיכוֹן
וְאֶתֵּן לְכוֹן בְּגֵיתֵיכוֹן אִם שְׁלִים כַּסְפָּא׃ וְאַיְתִיאוּ יָת גֵּיתֵיהוֹן לְוָת יוֹסֵף וִיהַב לְהוֹן
יוֹסֵף לַחְמָא בְּסוּסָוָתָא וּבְגֵיתֵי עָנָא וּבְגֵיתֵי תוֹרֵי

Trãsla. Grę. lxx. cũ interp̃. latina.

et p̱ asinis. et enutriuit eos in panib⁹ p̱
καὶ ἀντὶ τῶν ὄνων. καὶ ἐξέθρεψεν αὐτοὺς ἐν ἄρτοις ἀντὶ
oĩbus pecorib⁹ eorꝫ in ãno illo. egres
πάντων τῶν κτηνῶν αὐτῶν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ. ἐξ-
sus ẽ ãt ãn⁹ ille: et venerũt ad eũ in ãno
ῆλθε δὲ τὸ ἔτος ἐκεῖνο, καὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἔτει
scdo: ꝛ dixerũt ei: ne forte deleamur
τῷ δευτέρῳ, καὶ εἶπαν αὐτῷ, μή ποτε ἐκτριβῶμεν
a dño nr̃o. si.n. defecit argẽtũ: ꝛ
ἀπὸ τοῦ κυρίου ἡμῶν. εἰ γὰρ ἐκλέλοιπε τὸ ἀργύριον, καὶ
substãtia: et pecora ad te dñm nr̃m:
τὰ ὑπάρχοντα, καὶ τὰ κτήνη πρὸς σὲ τὸν κύριον ἡμῶν,
et nõ relictũ est nobis corã dño nr̃o
καὶ οὐχ ὑπολέλειπται ἡμῖν ἐναντίον τοῦ κυρίου ἡμῶν
nisi p̃priũ corp⁹ et t̃ra nr̃a: vt ergo nõ moria-
ἀλλ' ἢ τὸ ἴδιον σῶμα καὶ ἡ γῆ ἡμῶν, ἵνα οὖν μὴ ἀποθάνω-
mur corã te: ꝛ t̃ra desolet: eme nos ꝛ
μεν ἐναντίον σου, καὶ ἡ γῆ ἐρημωθῇ, κτῆσαι ἡμᾶς καὶ
t̃rã nr̃am p̱ panib⁹: et erimus ꝛ nos et
τὴν γῆν ἡμῶν ἀντὶ ἄρτων, καὶ ἐσόμεθα καὶ ἡμεῖς καὶ ἡ
t̃ra nr̃a serui pharaõi. da semẽ: vt semine
γῆ ἡμῶν παῖδες τῷ φαραώ. δὸς σπέρμα, ἵνα σπείρω-
mus: et viuam⁹: et nõ moriamur: et t̃ra nõ desola
μεν, καὶ ζῶμεν, καὶ μὴ ἀποθάνωμεν, καὶ ἡ γῆ οὐκ ἐρημω-
bitur. ꝛ emit ioseph oẽm t̃rã egy
θήσεται. καὶ ἐκτήσατο ἰωσὴφ πᾶσαν τὴν γῆν τῶν αἰ-
ptiorꝫ pharaõi. vẽdiderũt.n. egyptij terrã
γυπτίων τῷ φαραώ. ἀπέδοντο γὰρ οἱ αἰγύπτιοι τὴν γῆν
suam pharaõi. inualuit eorꝫ fames: et
αὐτῶν τῷ φαραώ. ἐπεκράτησεν αὐτῶν ὁ λιμός, καὶ ἐ-
fuit terra pharaoni. et p̃pl̃m subiecit
γένετο ἡ γῆ τῷ φαραώ. καὶ τὸν λαὸν κατεδουλώσατο
sibi in seruos: a nouissimis terminis egypti: ꝛ
ἑαυτῷ εἰς παῖδας, ἀπ' ἄκρων ὁρίων αἰγύπτου, καὶ
vsqꝫ extremos: p̃ter t̃rã sacerdotũ solũ. nõ
ἕως τῶν ἄκρων, χωρὶς τῆς γῆς τῶν ἱερέων μόνον. οὐκ
possedit hãc ioseph: in donatiõe.n. dedit do-
ἐκτήσατο ταύτην ἰωσήφ, ἐν δόσει γὰρ ἔδωκε δόμα-
na sacerdotib⁹ pharao. ꝛ comedebãt donationẽ quã de
τα τοῖς ἱερεῦσι φαραώ. καὶ ἤσθιον τὴν δόσιν, ἣν ἔδω-
dit eis pharao. p̃pter hoc nõ vẽdiderũt terrã
κεν αὐτοῖς φαραώ. διὰ τοῦτο οὐκ ἀπέδοντο τὴν γῆν αὐ-
F suã. dixit ãt ioseph egyptiis: ecce emi
τῶν. εἶπε δὲ ἰωσὴφ τοῖς αἰγυπτίοις, ἰδοὺ κέκτημαι
vos: et terrã v̱rãm hodie pharaõi. accipite
ὑμᾶς, καὶ τὴν γῆν ὑμῶν σήμερον τῷ φαραώ. λάβετε ἑ-
vobis semina: ꝛ seminate terrã. et erũt
αυτοῖς σπέρματα, καὶ σπείρατε τὴν γῆν. καὶ ἔσται
germina eius: et dabitis quintã p̃tẽ
τὰ γενήματα αὐτῆς, καὶ δώσετε τὸ πέμπτον μέρος
pharaõi. at quattuor p̃tes erũt vobis ip̃is in
τῷ φαραώ· τὰ δὲ τέσσαρα μέρη ἔσται ὑμῖν αὐτοῖς εἰς
semẽ terre: ꝛ in cibũ vobis: et oib⁹ qui
σπέρμα τῇ γῇ, καὶ εἰς βρῶσιν ὑμῖν, καὶ πᾶσι τοῖς

Trãsla. B. Hiero.

& asinis: sustentauitqꝫ eos illo anno pro commutatione pecorum. Venerũt quoqꝫ anno secundo & dixerũt ei. Non celamus dño nostro q̃ deficiẽte pecunia: pecora simul defecerunt: nec clã te ẽ: q̃ absqꝫ corporibus & terra nihil habeamus. Cur ergo morimur te vidẽte? Et nos & terra nostra tui erimus. Eme nos in seruitutẽ regiã: & prebe semina: ne pereunte cultore redigatur terra in solitudinẽ. Emit igitur ioseph omnẽ terrã egypti vendentibus singulis possessiões suas pre magnitudine famis. Subiecitqꝫ eã pharaoni: & cũctos p̃pl̃os eius a nouissimis terminis egypti vsqꝫ ad extremos fines eius: preter terram sacerdotũ q̃ a rege tradita fuerat eis quibus & statuta cibaria ex horreis publicis p̃bebãtur: & idcirco nõ sunt compulsi vendere possessiões suas. Dixit ergo ioseph ad p̃pl̃os. En vt cernitis & vos & terram vestram pharao possidet. accipite semina: & serite agros: vt fruges hẽre possitis. Quintam partem regi dabitis: q̃tuor reliquas permitto vobis in sementem: & in cibum

Ter. Heb.

ובחמורים וינהלם בלחם בכל
מקניהם בשנה ההוא: ותתם
השנה ההוא ויבאו אליו בשנה
השנית ויאמרו לו לא נכחד
מאדני כי אם תם הכסף ומקנה
הבהמה אל אדני לא נשאר
לפני אדני בלתי אם גויתנו
ואדמתנו: למה נמות לעיניך גם
אנחנו גם אדמתנו קנה אתנו
ואת אדמתנו בלחם ונהיה אנחנו
ואדמתנו עבדים לפרעה ותן זרע
ונחיה ולא נמות והאדמה לא
תשם: ויקן יוסף את כל אדמת
מצרים לפרעה כי מכרו מצרים
איש שדהו כי חזק עלהם הרעב
ותהי הארץ לפרעה: ואת העם
העביר אתו לערים מקצה גבול
מצרים ועד קצהו: רק אדמת
הכהנים לא קנה כי חק לכהנים
מאת פרעה ואכלו את חקם אשר
נתן להם פרעה על כן לא מכרו את
אדמתם: ויאמר יוסף אל העם הן
קניתי אתכם היום ואת אדמתכם
לפרעה הא לכם זרע וזרעתם את
האדמה: והיה בתבואת ונתתם
חמישית לפרעה וארבע הידת יהיה
לכם לזרע השדה ולאכלכם ולאשר

Primitiua heb.

בוא
שנה אמר כחד
קנה
שאר
פנה גוה
מות
היה
נתן
חיה
ישם קנה
היה
עבר עיר גבל
חקק
קנה
בוא נתן
חמש רבע היה

Interp̃. chal.

ובחמריא ודברינון בלחמא בכל גיתיהון בשתא ההיא: ושלימת שתא ההיא ואתו לותיה
בשתא תניתא ואמרו ליה לא נכסי מן רבוני אלהין שלים כספא ותיתי בעירא
לות רבוני לא אשתאר קדם רבוני אלהין גויתנא וארענא: למה נמות לעינך אף
אנחנא אף ארענא קני יתנא וית ארענא בלחמא ונהי אנחנא וארענא עבדין לפרעה
והב בר זרעא וניחי ולא נמות וארעא לא תבור: וזבן יוסף ית כל ארעא דמצרים
לפרעה ארי זבינו מצראי גבר חקליה ארי תקיף עליהון כפנא והות ארעא לפרעה:
וית עמא אעבר יתהון מקרוי לקרוי מסיפי תחום מצראי ועד סופיה: לחוד ארע
כומריא לא זבן ארי חולקא לכומריא מן קדם פרעה ואכלין ית חולקהון דיהב להון
פרעה על כן לא זבינו ית ארעהון: ואמר יוסף לעמא הא קניתי יתכון יומא דין וית
ארעכון לפרעה הא לכון בר זרעא ותזרעון ית ארעא: ויהי באעולי עללתא ותתנון
חד מן חמשא לפרעה וארבע חולקין יהון לכון לבר זרע חקלא ולמיכליכון ולאתש

Transla. Chal.

et asinis: ꝛ alebat eos pane ip̃o anno pro vniuersis pecoribus suis: ꝛ cõpletus est ann⁹ ille: ꝛ venerũt ad eũ in scdo anno: atqꝫ dixerũt ei. Nõ celauimus quicq̃ dño nr̃o: cum defecit argentum pecora quoqꝫ adduximus ad dñm nr̃m: ꝛ nihil remanet corã dño nr̃o nisi corpora nr̃a ꝛ terra nr̃a. Quare moriemur coram te: tã nos q̃ terra nr̃a? Eme nos ꝛ terrã nr̃as pro pane: et erimus nos ꝛ terra nr̃a seruiẽtes pharaoni: ꝛ prebe semina ꝛ viuemus ꝛ nõ moriemur: ꝛ terra nõ desolabit. Emitqꝫ ioseph oẽm terrã egypti pharaoni: q̃ñ vendiderũt vnusq̃sqꝫ egyptiorꝫ agrum suũ: q: preualebat sup eos fames: ꝛ fuit t̃ra pharaoni. Populũ aũt transtulit de ciuitate in ciuitatẽ a finib⁹ termini egypti vsqꝫ ad extremũ eius. sed terrã sacerdotũ nõ emit. quoniã portio dabat sacerdotib⁹ a pharaone: ꝛ comedebant portionẽ suã: quã dabat eis pharao: p̃pterea non vendiderũt terras suas. Dixitqꝫ ioseph populo. Ecce emi vos hodie ꝛ terrã v̱rã pharaoni: ecce do vobis sementẽ ꝛ seminabitis terrã. ꝛ erit cũ produxerit fructus: dabitis quintã partẽ pharaoni: quattuor autem partes erunt vobis in sementem agrorum: et vt comedatis vos

Primitiua chal.

זון אתא
תנה כסה רבב
שאר גוה סות
היה
יהב חיה בור
היה
עבר קרה סוף
קנה זרע
היה עלל נתן
רבע היה אכל

Primitiua hebr.

בית טפף
חיה מצא חנן
היה שום
בדד היה
אחז פרה
רבה חיה
היה
יום שנה
מאה קרב יום
קרא
אמר חנן
שום
עשה
קבר
שבע
שחה נטה
Cap. xlviij.
היה
לקח שנה
נגד
בוא חזק

Ter. Heb.

בבתיכם ולאכל לטפכם: ויאמרו
החיתנו נמצא חן בעיני אדני
והיינו עבדים לפרעה: וישם אתה
יוסף לחק עד היום הזה על אדמת
מצרים לפרעה לחמש רק אדמת
הכהנים לבדם לא היתה לפרעה:
וישב ישראל בארץ מצרים
בארץ גשן ויאחזו בה ויפרו
וירבו מאד: ויחי יעקב בארץ
מצרים שבע עשרה שנה ויהי
ימי יעקב שני חייו שבע שנים
וארבעים ומאת שנה: ויקרבו ימי
ישראל למות ויקרא לבנו ליוסף
ויאמר לו אם נא מצאתי חן
בעיניך שים נא ידך תחת ירכי
ועשית עמדי חסד ואמת אל נא
תקברני במצרים: ושכבתי עם
אבתי ונשאתני ממצרים
וקברתני בקברתם ויאמר אנכי
אעשה כדברך: ויאמר השבעה לי
וישבע לו וישתחו ישראל על
ראש המטה: ויהי אחרי
הדברים האלה ויאמר ליוסף
הנה אביך חלה ויקח את שני
בניו עמו את מנשה ואת אפרים:
ויגד ליעקב ויאמר הנה בנך יוסף
בא אליך ויתחזק ישראל וישב

Trãsla. B. Hiero.

familiis & liberis vris. Qui responderunt. Salus nr̃a in manu tua ẽ. Respiciat nos tantũ dñs nr̃: & leti seruiemus regi. Ex eo tpe vsq; in presentem diẽ in vniuersa terra egypti regibus quinta pars soluitur: & factũ ẽ quasi i legẽ absq; terra sacerdotali: q̃ libera ab hac conditione fuit. Hitauit ergo israel in egypto .i. i terra iessen: & possedit eã auctusq; ẽ & multiplicatus nimis: & vixit in ea decem & septem ãnis. Factiq; sunt omnes dies vite illius centum quadraginta septẽ annorũ. Cumq; appropinquare cerneret diem mortis eius: vocauit filium suum ioseph: & dixit ad eum. Si inueni gratiam in cõspectu tuo: pone manũ tuam sub femore meo: & facies mihi miam & veritatẽ: vt nõ sepelias me in egypto: sed dormiam cum patribus meis. & auferas me de terra hac: cõdasq; i sepulchro maiorũ meorũ. Cui rñdit ioseph. ego faciã qd̃ iussisti. Et ille. Iura ergo inquit mihi. Quo iurãte adorauit israel dñm cõuersus ad lectuli caput.

Ca.48.

His itaq; trã factis nũciatũ est ioseph q̃ egrotaret pr̃ suus. Qui assũptis duobus filiis manasse & effraim ire perrexit. Dictumq; est seni. Ecce filius tuus ioseph venit ad te. Qui confortatus sedit

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina

in domib⁹ vris. ⁊ dixerũt: saluasti nos: inue-
ἐν τοῖς οἴκοις ὑμῶν. καὶ εἶπαν, σέσωκας ἡμᾶς, εὕρο-
nim⁹ grãm coram dño nro: et erimus ser-
μεν χάριν ἐναντίον τοῦ κυρίου ἡμῶν, καὶ ἐσόμεθα παῖ-
ui pharaõi. et posuit eis ioseph in preceptũ:
δες τῷ φαραώ. καὶ ἔθετο αὐτοῖς ἰωσὴφ εἰς πρόσταγμα,
vsq; in diẽ hũc sup terrã egypti pha-
ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ἐπὶ τὴν γῆν αἰγύπτου τῷ φα-
raõi dare quintã ptẽ: absq; terra sacerdotũ solũ:
ραὼ ἀποπεμπτοῦν, χωρὶς τῆς γῆς τῶν ἱερέων μόνον,
q̃ nõ fuit pharaõi. hitauit aũt israel in terra egy-
ἣ οὐκ ἦν τῷ φαραώ. κατῴκησε δὲ ἰσραὴλ ἐν γῇ αἰγύ-
pti in terra gesem. ⁊ hũerũt hereditatẽ in ea.
πτου ἐπὶ γῆς γεσέμ. καὶ ἐκληρονόμησαν ἐπ᾽ αὐτῆς. G
et aucti sũt ⁊ multiplicati sũt valde. vixit
καὶ ηὐξήθησαν καὶ ἐπληθύνθησαν σφόδρα. ἐπέζησε
aũt iacob in terra egypti decẽ septẽ ãnis. ⁊ fuerũt
δὲ ἰακὼβ ἐν γῇ αἰγύπτου δεκαεπτὰ ἔτη. καὶ ἐγένοντο
dies iacob ãnoꝝ vite eius: centũ
αἱ ἡμέραι ἰακὼβ ἐνιαυτῶν τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ἑκατὸν
q̃dragita septẽ ãni. appinq̃uerũt aũt dies israel
τεσσαρακονταεπτὰ ἔτη. ἤγγισαν δὲ αἱ ἡμέραι ἰσραὴλ
vt moreref: et vocauit filiũ suũ ioseph.
τοῦ ἀποθανεῖν, καὶ ἐκάλεσε τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἰωσήφ.
et ait illi: si inueni grãm coram te:
καὶ εἶπεν αὐτῷ, εἰ εὕρηκα χάριν ἐναντίον σου,
suppone manũ tuã sub femore meo: et fa- b.24.a
ὑπόθες τὴν χεῖρά σου ὑπὸ τὸν μηρόν μου, καὶ ποιή-
cies sup me miam et ṽitatẽ vt nõ se-
σεις ἐπ᾽ ἐμὲ ἐλεημοσύνην καὶ ἀλήθειαν τοῦ μή με θά-
pelias me in egypto: sed dormiã cũ
ψαι με ἐν αἰγύπτῳ, ἀλλὰ κοιμηθήσομαι μετὰ τῶν
patrib⁹ meis: et auferes me ex egypto: et sepelies
πατέρων μου, καὶ ἀρεῖς με ἐξ αἰγύπτου, καὶ θάψεις
me in sepultura eoꝝ. ille aũt dixit: ego faciã
με ἐν τῷ τάφῳ αὐτῶν. ὁ δὲ εἶπεν, ἐγὼ ποιήσω
fm ṽbũ tuũ. ait aũt illi: iura mihi. ⁊ b.25.a
κατὰ τὸ ῥῆμά σου. εἶπε δὲ αὐτῷ, ὄμοσόν μοι. καὶ
iurauit ei. ⁊ adorauit israel sup sum-
ὤμοσεν αὐτῷ. καὶ προσεκύνησεν ἰσραὴλ ἐπὶ τὸ ἄ-
mitatẽ virge eius.
κρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ.

Ca.48.

Factũ ẽ aũt post ṽba hec: et nũcia-
Ἐγένετο δὲ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἀπηγ- A
tũ ẽ ioseph: q̃ pr̃ tu⁹ turbatur. et as-
γέλη τῷ ἰωσήφ, ὅτι ὁ πατήρ σου ἐνοχλεῖται. καὶ ἀ-
sumens duos filios suos secũ: manassem
ναλαβὼν τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ μεθ᾽ ἑαυτοῦ, τὸν μανασσῆ
et efraim: venit ad iacob. nũciatũ ẽ aũt ia-
καὶ τὸν ἐφραίμ, ἦλθε πρὸς ἰακώβ. ἀπηγγέλη δὲ τῷ ἰα-
cob: dicẽtes: ecce fili⁹ tu⁹ ioseph venit ad
κώβ, λέγοντες, ἰδοὺ ὁ υἱός σου ἰωσὴφ ἔρχεται πρός
te. et cõfortat⁹ israel sedit sup lectũ.
σε. καὶ ἐνισχύσας ἰσραὴλ ἐκάθισεν ἐπὶ τὴν κλίνην.

Primitiua chal.

בית טף קום
שכח רבב היה
שוה היה
חסן חסה
שנה היה רבע
מות שכב
שוה עבד טוב
קבר שכב נטל
עבד קום ראש
אמר
חוה
תקף

Transla. Chal.

et holocausta domus vestre ⁊ in cibum familie vr̃e. Et dixerunt viuificasti nos: inueniamus gratiã in oculis dñi nr̃i: et erimus serui pharaoni. Et posuit illud ioseph in statutũ vsq; in presentẽ diẽ sup terrã egypti: q darent quintã partẽ pharaoni. Sola enim terra sacerdotum nõ fuit pharaoni. Habitauitq; israel in terra egypti i terra gessen. et possederũt eã: ⁊ multiplicati sunt et creuerũt nimis. Uixitq; iacob in terra egypti decẽ ⁊ septẽ annis. Et fuerũt dies annoꝝ vite iacob centũ et quadraginta ⁊ septẽ anni: ⁊ appropinquerũt dies israel vt moreretur: ⁊ vocauit filiũ suũ ioseph: ⁊ dixit ei. Si inueni nũc gratiã in oculis tuis: pone obsecro manũ tuam sub femore meo: ⁊ facies mecũ misericordiam ⁊ veritatem: ne sepelias me obsecro in egypto. Et dormiã cum patribus meis: ⁊ auferes me de egypto: ⁊ sepelies me in sepulchris eoꝝ. Et dixit. Ego faciam fm verbum tuũ. Et dixit. Jura mihi. Et iurauit ei. Et adorauit israel super caput lectuli. Ca.48.

Et factũ est post verba hec: ⁊ dictũ est ad ioseph. Ecce pater tuus iacet in firmus: ⁊ tulit duos filios suos secum: manassen ⁊ ephraim: ⁊ nunciatũ est iacob: atq; dictus est ei. Ecce filius tuus ioseph venit ad te. Et confortatus est israel: ⁊ sedit

Interp. chal.

בתיכון ולמיכל לטפליכון: ואמרו קיימתנא נשכח רחמין בעיני רבוני ונהי עבדין
לפרעה: ושוי יתה יוסף לגזירא עד יומא הדין על ארעא דמצרים דיהון יהבין חד מן
חמשא לפרעה לחוד ארע כומריא בלחודיהון לא הות לפרעה: ויתיב ישראל בארעא
דמצרים בארעא דגשן ואחסינו בה ונפישו וסגיאו לחדא: וחיא יעקב בארעא
דמצרים שבע עשרי שנין והוו יומי יעקב שני חיוהי מאה וארבעין ושבע שנין:
וקריבו יומי ישראל לממת וקרא לבריה ליוסף ואמר ליה אם כען אשכחית רחמין
בעינך שוי כען ידך תחות ירכי ותעביד עמי טיבו וקשוט לא כען תקברינני במצרים:
ואשכוב עם אבהתי ותטלינני ממצרים ותקברינני בקבורתהון ואמר אנא אעביד
כפתגמך: ואמר קיים לי וקיים ליה וסגיד ישראל על ריש ערסא:
והוה בתר פתגמיא האלין ואמר ליוסף הא אבוך שכיב מרע Ca.xlviij.
ודבר ית תרין בנוהי עמיה ית מנשה וית אפרים: וחוי ליעקב ואמר הא ברך יוסף
אתי לותך ואתתקף ישראל ויתיב

et ait iacob ioseph: deus apparuit mihi in luza
καὶ εἶπεν ἰακὼβ τῷ ἰωσήφ, ὁ θεὸς ὤφθη μοι ἐν λουζὰ
in terra chanaā: et bñdixit mihi: et dixit mihi: ecce
ἐν γῇ χαναάν, καὶ εὐλόγησέ με, καὶ εἶπέ μοι, ἰδοὺ
ego augebo te: et multiplicabo te: et faciā te in
ἐγὼ αὐξανῶ σε, καὶ πληθυνῶ σε, καὶ ποιήσω σε εἰς
cōgregatiōes gētiū: et dabo tibi terrā hāc: et
συναγωγὰς ἐθνῶν, καὶ δώσω σοι τὴν γῆν ταύτην, καὶ
semini tuo post te: in possessionē sēpiternā.
τῷ σπέρματί σου μετὰ σέ, εἰς κατάσχεσιν αἰώνιον.
nūc ergo duo filij tui: q nati sūt tibi in terra egy=
νῦν οὖν οἱ δύο υἱοί σου, οἱ γενόμενοί σοι ἐν γῇ αἰγύ=
pti: anteq̄ ego venirē ad te in egyptū: mei
πτῳ, πρὸ τοῦ με ἐλθεῖν πρός σε εἰς αἴγυπτον, ἐμοί
sūt: ephraim et manasse: sicut rubē et symeō e=
εἰσιν. ἐφραὶμ καὶ μανασσῆ, ὡς ῥουβὴν καὶ συμεὼν ἔσον=
rūt mihi. at posteri: q̄s genueris post hec:
ταί μοι. τὰ δὲ ἔγγονα, ἃ ἂν γεννήσῃς μετὰ ταῦτα,
tui erūt. in noie fratrū suoꝝ:
σοὶ ἔσονται. ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν
vocabuntur in illoꝝ hereditatib⁹. ego aūt qñ venie
κληθήσονται ἐν τοῖς ἐκείνων κλήροις. ἐγὼ δὲ ἡνίκα ἠρχό=
bā de mesopotamia syrie: mortua ē rachel
μην ἐκ μεσοποταμίας τῆς συρίας, ἀπέθανε ῥαχὴλ
mater tua in terra chanaā: appinq̄nte me sm
ἡ μήτηρ σου ἐν γῇ χαναάν, ἐγγίζοντός μου κατὰ
hippodromū chabratha terre: āteq̄ venirē
τὸν ἱππόδρομον χαβραθὰ τῆς γῆς, πρὸ τοῦ ἐλθεῖν
ephratha. et sepeliui eā illic: in via hip=
ἐφραθά. καὶ κατώρυξα αὐτὴν ἐκεῖ, ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἱππο=
podromi. ipa est bethleem. vidēs aūt israel
δρόμου. αὕτη ἐστὶ βηθλεέμ. ἰδὼν δὲ ἰσραὴλ τοὺς
filios ioseph: dixit: q sūt isti? dixit aūt ioseph
υἱοὺς ἰωσήφ, εἶπε, τίνες οὗτοι; εἶπε δὲ ἰωσὴφ
prī suo: filij mei sūt: q̄s dedit mihi
τῷ πατρὶ αὐτοῦ, υἱοί μου εἰσίν, οὓς ἔδωκέ μοι ὁ
deus hic. et ait iacob: adduc mihi
θεὸς ἐνταῦθα. καὶ εἶπεν ἰακὼβ, προσάγαγέ μοι
eos: vt bñdicā eis. at oculi isra=
αὐτούς, ἵνα εὐλογήσω αὐτούς. οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ ἰσρα=
el grauati fuerāt pre senectute: et nō poterat
ὴλ ἐβαρύνθησαν ἀπὸ τοῦ γήρους, καὶ οὐκ ἠδύνα=
videre. et applicuit illos ad eū. et
το βλέπειν. καὶ ἤγγισεν αὐτοὺς πρὸς αὐτόν. καὶ
osculat⁹ ē eos: et circūplexus ē eos. et ait
ἐφίλησεν αὐτούς, καὶ περιέλαβεν αὐτούς. καὶ εἶ=
israel ad ioseph: ecce facie tua
πεν ἰσραὴλ πρὸς ἰωσήφ, ἰδοὺ τοῦ προσώπου σου
nō sū priuat⁹: et ecce ostēdit mihi de⁹ et semē
οὐκ ἐστερήθην, καὶ ἰδοὺ ἔδειξέ μοι ὁ θεὸς καὶ τὸ σπέρμα
tuū. et eduxit eos ioseph a genib⁹ eius:
σου. καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἰωσὴφ ἀπὸ τῶν γονάτων αὐτοῦ.
et adorauerūt eū in facie sup terrā.
καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τῆς γῆς.

in lectulo. Et ingresso ad se ioseph ait. Deus omps apparuit mihi in luza: q̄ est in terra chanaan: benedixitq̄ mihi: & ait. Ego te augebo & multiplicabo: & faciam te in turbas populorum. daboq̄ tibi terram hāc & semini tuo post te in possessionē sempiternam. Duo ergo filii tui qui nati sunt tibi in terra egypti anteq̄ huc venire ad te mei erūt effraim & manasses: sicut ruben & symeō reputabuntur mihi. Reliquos aūt quos genueris post eos tui erūt: & noie fratrū suorū vocabūtur i possessiōibus suis. Mihi eī qñ veniebam de mesopotamia: mortua ē rachel in terra chanaā in ipso itinere. Eratq̄ vernū tp̄s. Et ingrediebar effratā: & sepeliui eā iuxta viā effrate: q̄ alio noie appellatur bethleē. Vides aūt filios eius dixit ad eū. Qui sūt isti? Respōdit: filii mei sūt: quos donauit mihi deus in hoc loco. Adduc inquit eos ad me: & benedicam illis. Oculi eī israel caligabant pre nimia senectute: & clare videre nō poterat. Applicitosq̄ ad se deosculatus & circūplexus eos dixit ad filiū suū. Nō sū fraudatus aspectu tuo. insuper ostendit mihi deus semen tuum. Cūq̄ tulisset eos ioseph de gremio patris: adorauit pronus in terram:

על המטה: ויאמר יעקב אל יוסף
אל שדי נראה אלי בלוז בארץ
כנען ויברך אתי: ויאמר אלי
הנני מפרך והרביתך ונתתיך
לקהל עמים ונתתי את הארץ
הזאת לזרעך אחריך אחזת עולם:
ועתה שני בניך הנולדים לך
בארץ מצרים עד באי אליך
מצרימה לי הם אפרים ומנשה
כראובן ושמעון יהיו לי: ומולדתך
אשר הולדת אחריהם לך יהיו
על שם אחיהם יקראו בנחלתם:
ואני בבאי מפדן מתה עלי רחל
בארץ כנען בדרך בעוד כברת
ארץ לבא אפרתה ואקברה שם
בדרך אפרת הוא בית לחם: וירא
ישראל את בני יוסף ויאמר מי
אלה: ויאמר יוסף אל אביו בני
הם אשר נתן לי אלהים בזה
ויאמר קחם נא אלי ואברכם:
ועיני ישראל כבדו מזקן לא יוכל
לראות ויגש אתם אליו וישק
להם ויחבק להם: ויאמר ישראל
אל יוסף ראה פניך לא פללתי
והנה הראה אתי אלהים גם את
זרעך: ויוצא יוסף אתם מעם
ברכיו וישתחו לאפיו ארצה:

שדד ראה
ברך
פרה רבה נתן
עלם
שנה ילד
בוא
היה ילד
קרא
מות
כרה
קבר
ראה
לקח
יכל
ראה נגש נשק
חבק אמר
ראה
יצא
שחה

Interp. chal.

על ערסא: ואמר יעקב ליוסף אל שדי אתגלי לי בלוז בארעא דכנען ובריך יתי:
ואמר לי הא אנא מפיש לך ומסגי לך ואתנינך לכנשת שבטין ואתן ית ארעא הדא
לבנך בתרך אחסנת עלם: וכען תרין בנך דאתילידו לך בארעא דמצרים עד מיתי
לותך למצרים די לי אינון אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהון קדמי: ובנין דתוליד
בתריהון דילך יהון על שום אחוהון יתקרון באחסנתיהון: ואנא במיתי מפדן מיתת
עלי רחל בארעא דכנען באורחא בעוד כרוב ארעא למיעל לאפרת וקברתה תמן באורח
אפרת היא בית לחם: וחזא ישראל ית בני יוסף ואמר מאן אלין: ואמר יוסף לאבוהי
בני אינון דיהב לי יי הכא ואמר קריבינון כען לותי ואיברכינון: ועיני ישראל יקרא
מסיבו לא יכיל למיחזי וקריב יתהון לותיה ונשיק להון וגפיף להון: ואמר ישראל
ליוסף מיחזי אפך לא סברית והא אחזי יתי יי אף ית בנך: ואפיק יוסף יתהון מן
קדמוהי וסגיד על אפוהי על ארעא:

Transla. Chal.

in lectulo. Et dixit iacob ad ioseph. Deus omnipotēs apparuit mihi in luza in terra chanaan: et benedixit mihi. et dixit ad me. Ecce ego multiplicabo te et crescere te faciā: et ponā te in cōgregationē tribuū: et dabo terrā hāc et filijs tuis post te in possessionē eternā. Et nūc duo filij tui ephraim et manasses: qui nati sūt tibi in terra egypti: anteq̄ venirē ad te in egyptum: mei erunt. sicut ruben et symeō erunt corā me. Et filij quos genueris post eos tui erunt: in noie fratrū suoꝝ vocabūtur in possessionibus suis. Et cū ego venissem de mesopotamia mortua est rachel in terra chanaan in via: cum adhuc esset spaciū terre vt ingrederer in ephratā: et sepeliui eā in via ephrate: q̄ est bethleē. et vidit israel filios ioseph: et dixit. Qui sunt isti? Et dixit ioseph ad patrē suū. Filij mei sunt: quos dedit mihi deus hic. et ait. Applica obsecro eos ad me: vt bñdicam eis. Oculi aūt israel grauati erant pre senectute: et nō poterat videre. et applicauit eos ad eū: et osculatus est eos: et amplexatus est eos. Dixitq̄ israel ad ioseph. Nunq̄ putaui videre faciē tuā: et ecce ostendit mihi de⁹ etiam filios tuos. Et eduxit eos ioseph a facie eius: et adorauit pronus in terrā.

Primitiua chal.

שדד גלה
כנש סגא נתן
חסן ילד אתא
הוה בנה ילד
קרא אתא מות
עלל
מאן
ברך
שוב חזא
נפק

Ter. Heb.

Primitiua heb.	Ter. Heb.
	ויקח יוסף את שניהם את
ימן	אפרים בימינו משמאל ישראל
	ואת מנשה בשמאלו מימין
נגש שלח	ישראל ויגש אליו: וישלח
שית	ישראל את ימינו וישת על ראש
צער	אפרים והוא הצעיר ואת
	שמאלו על ראש מנשה שכל
שכל ברך	את ידיו כי מנשה הבכור: ויברך
	את יוסף ויאמר האלהים אשר
הלך פנה	התהלכו אבתי לפניו אברהם
	ויצחק האלהים הרעה אתי
	מעודי עד היום הזה: המלאך
רעה	הגאל אתי מכל רע יברך את
קרא	הנערים ויקרא בהם שמי ושם
דגה רבה	אבתי אברהם ויצחק וידגו לרב
ראה	בקרב הארץ: וירא יוסף כי ישית
	אביו יד ימינו על ראש אפרים
רעע תמך סור	וירע בעיניו ויתמך יד אביו להסיר
	אתה מעל ראש אפרים על
	ראש מנשה: ויאמר יוסף אל
	אביו לא כן אבי כי זה הבכר
שים מאן	שים ימינך על ראשו: וימאן
	אביו ויאמר ידעתי בני ידעתי
היה גדל	גם הוא יהיה לעם וגם הוא יגדל
מן	ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו
	וזרעו יהיה מלא הגוים: ויברכם
	ביום ההוא לאמור בך יברך

Trāsla. B. Hiero.

Et posuit effraim ad dexterā suā idest ad sinistram israel: manassen vero in sinistra sua ad dexterā s. patris: applicuitq; ambos ad eū. Qui extendens manum dexteram posuit super caput effraim iunioris fratris: sinistram autem super caput manasse qui maior natu erat cōmutās manus. Benedixitq; Iacob ioseph: & ait. Deus in cuius cōspectu ābulauerūt patres mei abraam & isaac: deus qui pascit me ab adolescētia mea vsq; in p̄ntem diē: angelus qui eruit me de cūctis malis: benedicat pueris istis: & inuocetur super eos nomē meum: noīa quoq; patrū meorum abraā & isaac: & crescāt in multitudinē sup terrā. Vidēs aūt ioseph q͡ posuisset pr̄ suus dexterā manū sup caput effraim: grauiter accepit. Et apprehēsā manū p̄ris leuare conat⁹ ē de capite effraim: & trāsferre sup caput manasse. Dixitq; ad patrē. Nō ita cōuenit pr̄: q͡a hic est primogenitus. Pone dexterā tuam super caput eius. Qui renuens ait. Scio fili mi: scio. & iste quippe erit in populos: & multiplicabitur: sed frater eius iunior maior erit illo: & semē illius crescet in gētes. Bñdixitq; eis in tempore illo: dicens In te benedicetur

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

accipiēs āt ioseph duos filios suos: ipsū quidē
λαβὼν δὲ ἰωσὴφ τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ, τὸν μὲν
ephraim in dextera sua: a sinistris āt israel:
ἐφραὶμ ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, ἐξ ἀριστερῶν δὲ ἰσραήλ,
at manasse in sinistra: a dextris āt israel:
τὸν δὲ μανασσῆ ἐν τῇ ἀριστερᾷ, ἐκ δεξιῶν δὲ ἰσραήλ,
et applicuit illos ei. extēdēs āt israel
καὶ ἤγγισεν αὐτοὺς αὐτῷ. ἐκτείνας δὲ ἰσραὴλ τὴν
manū dexterā: imposuit sup caput ephra-
χεῖρα τὴν δεξιάν, ἐπέβαλεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἐφρα-
im: hic āt erat iunior: et sinistrā sup
ίμ, οὗτος δὲ ἦν ὁ νεώτερος, καὶ τὴν ἀριστερὰν ἐπὶ τὴν
caput manasse: cōmutās man⁹ et bñ
κεφαλὴν μανασσῆ, ἐναλλάξας τὰς χεῖρας, καὶ εὐ-
dixit eis: et ait: de⁹ cui placuerūt
λόγησεν αὐτούς. καὶ εἶπεν, ὁ θεὸς ᾧ εὐηρέστησαν οἱ
p̄res mei incōspectu eius: abraam et isaac:
πατέρες μου ἐνώπιον αὐτοῦ, ἀβραὰμ καὶ ἰσαάκ,
deus q̄ pascit me a iuuētute mea vsq; in diē
ὁ θεὸς ὁ τρέφων με ἐκ νεότητός μου ἕως τῆς ἡμέ-
hāc: angelus q̄ liberauit me ex oīb⁹
ρας ταύτης, ὁ ἄγγελος ὁ ῥυσάμενός με ἐκ πάντων
malis: bñdicat pueros istos. et
τῶν κακῶν, εὐλογήσαι τὰ παιδία ταῦτα. καὶ
inuocabit sup eos nomē meū: et no-
ἐπικληθήσεται ἐν αὐτοῖς τὸ ὄνομά μου, καὶ τὸ ὄνο-
mē patrū meoꝝ: abraā et isaac et
μα τῶν πατέρων μου, ἀβραὰμ καὶ ἰσαάκ. καὶ
multiplicētur in multitudinē multā sup terrā. vidēs
πληθυνθείησαν εἰς πλῆθος πολὺ ἐπὶ τῆς γῆς. ἰδὼν
āt ioseph: qr̄ iniecit pr̄ manū su-
δὲ ἰωσήφ, ὅτι ἐπέβαλεν ὁ πατὴρ τὴν χεῖρα αὐ-
am dexterā sup caput ephraim: graue
τοῦ τὴν δεξιὰν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἐφραίμ, βαρὺ D
illi visum ē: et apprehendit ioseph ma-
αὐτῷ κατεφάνη, καὶ ἀντελάβετο ἰωσὴφ τῆς χει-
nū patris sui: vt auferret eā de ca-
ρὸς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἀφελεῖν αὐτὴν ἀπὸ τῆς κε-
pite ephraim sup caput manasse: dixit āt
φαλῆς ἐφραὶμ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν μανασσῆ. εἶπε δὲ
ioseph patri suo: non sic pater: hic
ἰωσὴφ τῷ πατρὶ αὐτοῦ, οὐχ οὕτως πάτερ, οὗ-
.n. primogenit⁹. impone dexterā tuā sup
τος γὰρ ὁ πρωτότοκος. ἐπίθες τὴν δεξιάν σου ἐπὶ τὴν
caput eius. et non voluit. sed dixit: scio fi-
κεφαλὴν αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἠθέλησεν. ἀλλ' εἶπεν, οἶδα τέκ-
li: scio. ipse erit in pplm: et ipse exaltabitur. sed
νον, οἶδα. καὶ οὗτος ἔσται εἰς λαόν, καὶ οὗτος ὑψωθήσεται. ἀλ-
frater eius iunior maior illo erit: et
λ' ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ὁ νεώτερος μείζων αὐτοῦ ἔσται, καὶ τὸ
semen eius erit in multitudinē gētiū. et bñdixit eos
σπέρμα αὐτοῦ ἔσται εἰς πλῆθος ἐθνῶν. καὶ εὐλόγησεν αὐ-
in die illa: dicens: in vobis bñdicetur
τοὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγων, ἐν ὑμῖν εὐλογηθήσεται

Primitiua chal.

ימן שמל
ישט שוי ראש
חכם
זון
לאך ברך רבא
סגא
בוש
עדה יתה
שנה
היה סגא
היה אמר ברך

Interp. chal.

Et tulit ioseph ambos: ephraim in dextera sua ad sinistrā israel: & manassen in sinistra eius ad dexteram israel: & applicauit eos ad eū. Et tetēdit isrl' dexterā suā: & posuit eam sup caput ephraim: qui erat iunior: et sinistrā suam super caput manasse: docuit manus suas: quãuis manasses erat primogenitus. Et benedixit ioseph: et ait. Deus in cui⁹ cōspectu seruierūt patres mei abrahā & isaac: deus qui pauit me a natiuitate mea vsq; in diē hanc. Angelus q̄ eruit me ab omni malo benedicat pueris: & inuocetur in eis nomē meū et nomē patrū meoꝝ abraham & isaac: & quasi pisces maris multiplicētur īter filios hoīm sup terra. Et vidit ioseph q̄ posuit pater suus dexterā suā sup caput ephraim: & displicuit in oculis suis: & sustulit manum p̄ris sui: vt amoueret eam de capite ephraim vt poneret eas sup caput manasse. Et ait ioseph patri suo. Non ita decet pater mi: hic enī est primogenitus: pone dexterā tuas sup caput eius. Et noluit pater suus. et ait. Scio fili mi: scio: ipse q̄ppe erit in pplm: & etiā ipse multiplicabitur. Sed frater eius iunior multiplicabit magis q̄ ille: & filii sui erunt dñantes in populis. Et bñdixit eis in die illa dicens. In te bñdicet

Transla. Chal.

ודבר יוסף ית תרויהון ית אפרים בימיניה משמאלא דישראל וית מנשה בשמאליה
מימינא דישראל וקריב לותיה: ואושיט ישראל ית ימיניה ושוי על רישא
דאפרים והוא זעירא וית שמאליה על רישא דמנשה אחכמינון לידוהי ארי מנשה
בוכרא: ובריך ית יוסף ואמר יי דפלחו אבהתי קדמוהי אברהם ויצחק יי דזן יתי
מאתערי עד יומא הדין: מלאכא דפרק יתי מכל בישא יברך ית עולימיא ויתקרי
בהון שמי ושום אבהתי אברהם ויצחק וכנוני ימא יסגון בגו בני אנשא על ארעא:
וחזא יוסף ארי שוי אבוהי יד ימיניה על רישא דאפרים ובאיש בעינוהי וסעדא
לידא דאבוהי לאעדאה יתה מעל רישא דאפרים לאנחותה על רישא דמנשה:
ואמר יוסף לאבוהי לא כן אבא ארי דין בוכרא שוי ימינך על רישיה: וסריב אבוהי
ואמר ידענא ברי ידענא אף הוא יהי לעם ואף הוא יסגי וברם אחוהי זעירא יסגי
מניה ובנוהי יהון שליטין בעממיא: ובריכינון ביומא ההוא למימר בך יברך ⁂

Trãsla.Grc.lxx.cũ interp̃.latina.

israel: dicẽtes: faciat te deus: sicut ephraim et sicut
Ἰσραήλ, λέγοντες· ποιήσαι σε ὁ θεὸς, ὡς Ἐφραὶμ καὶ ὡς
manasse. et posuit ephraim ante manasse.
Μανασσῆ. καὶ ἔθηκε τὸν Ἐφραὶμ ἔμπροσθεν τοῦ Μανασσῆ.
dixit aũt israel ioseph: ecce ego morior: et
εἶπε δὲ Ἰσραὴλ τῷ Ἰωσήφ, ἰδοὺ ἐγὼ ἀποθνήσκω, καὶ
erit deus vobiscũ: et reducet vos in terrã
ἔσται ὁ θεὸς μεθ' ὑμῶν, καὶ ἀποστρέψει ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν
patrũ vrm. ego aũt do tibi sicimã precipuã
τῶν πατέρων ὑμῶν. ἐγὼ δὲ δίδωμί σοι σίκιμα ἐξαίρετον
sup fratres tuos. quã accepi de manu a-
ὑπὲρ τοὺς ἀδελφούς σου. ὃν ἔλαβον ἐκ χειρὸς ἀ-
morreoꝝ in gladio meo et arcu.
μορραίων ἐν μαχαίρᾳ μου καὶ τόξῳ. Ca. 49.

Uocauit aũt iacob filios suos: et ait:
Ἐκάλεσε δὲ Ἰακὼβ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ εἶπε,
cõgregamini: vt ãnũciẽ vobis: qđ ocurret vob:
συνάχθητε, ἵνα ἀναγγείλω ὑμῖν, τί ἀπαντήσει ὑμῖν,
in nouissimis diebus. cõgregamini et audite
ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν. ἀθροίσθητε καὶ ἀκούσατε
filii iacob: audite israel prẽm vrm. ruben
υἱοὶ Ἰακὼβ, ἀκούσατε Ἰσραὴλ τοῦ πατρὸς ὑμῶν. Ῥου-
be primogenitus meus: tu fortitudo mea: et pncipiũ filio-
βὴν πρωτότοκός μου, σὺ ἰσχύς μου, καὶ ἀρχὴ τῶν τέκ-
rũ meoꝝ: durus ad ferẽdũ: et durus cõtumax.
νων μου, σκληρὸς φέρεσθαι, καὶ σκληρὸς αὐθάδης.
iniuriã fecisti: sicut aq̃ nõ efferuescas. ascẽdisti. n. sup
ἐξύβρισας, ὡς ὕδωρ μὴ ἐκζέσῃς. ἀνέβης γὰρ ἐπὶ τὴν
cubile pris tui. tũc maculasti stratũ:
κοίτην τοῦ πατρός σου. τότε ἐμίανας τὴν στρωμνήν,
q̃ ascẽdisti. symeõ et leui frẽs cõsumauerũt
οὗ ἀνέβης. Συμεὼν καὶ Λευὶ ἀδελφοὶ συνετέλεσαν
iniq̃tatẽ ꝓpositi sui. in cõsiliũ coꝝ nõ veniat
ἀδικίαν ἐξαιρέσεως αὐτῶν. εἰς βουλὴν αὐτῶν μὴ ἔλθοι
aĩa mea: et in cetu illoꝝ nõ cõtẽdãt
ἡ ψυχή μου, καὶ ἐπὶ τῇ συστάσει αὐτῶν μὴ ἐρείσαι τὰ
iecora mea. q: in furore suo interfecerũt ho-
ἥπατά μου. ὅτι ἐν τῷ θυμῷ αὐτῶν ἀπέκτειναν ἀν-
mines: et in cõcupiscẽcia sua subneruauerũt tau-
θρώπους, καὶ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ αὐτῶν ἐνευροκόπησαν ταῦ-
rũ. maledictus furor eoꝝ: q: pertinax. et
ρον. ἐπικατάρατος ὁ θυμὸς αὐτῶν, ὅτι αὐθάδης. καὶ ἡ
ira eoꝝ: q: indurata est. diuidã eos in iacob:
μῆνις αὐτῶν, ὅτι ἐσκληρύνθη. διαμεριῶ αὐτοὺς ἐν Ἰακώβ,
et dispergã illos in israel. iuda: te laudabũt
καὶ διασπερῶ αὐτοὺς ἐν Ἰσραήλ. Ἰούδα, σὲ αἰνέσουσιν
fratres tui. man⁹ tue sup dorsũ inimicoꝝ
οἱ ἀδελφοί σου. αἱ χεῖρές σου ἐπὶ νώτου τῶν ἐχθρῶν
tuoꝝ. adorabũt te filii patris tui. catulus
σου. προσκυνήσουσί σοι οἱ υἱοὶ τοῦ πατρός σου. σκύμνος

Trãsla.B.Hiero.

israel atq̧ dicetur. Faciat tibi deus sicut effraim & sicut manasse. cõstituitq̧ effraim ante manassen. & ait ad ioseph filiũ suũ. En ego morior: & erit deus vobiscum: reducetq̧ vos ad terram patrũ vestrorum. Do tibi ptẽ vnã extra fratres tuos: quam tuli de mãu amorrei in gladio & arcu meo. Ca. 49.

Uocauit aũt Iacob filios suos: & ait eis. Congregamini vt annunciem que ventura sunt vobis in diebus nouissimis. Congregamini & audite filii iacob: audite israel prẽm vrm. Rubẽ primogenitus meus. Tu fortitudo mea: & pricipium doloris mei. Prior in donis: maior in imperio. Effusus es sicut aq̃. Non crescas: q: ascẽdisti cubile pris tui: & maculasti stratũ eius. Symeon & leui fratres vasa iniquitatis bellãtia. In consiliũ eorũ nõ veniat aĩa mea: & in cetu illorum non sit gloria mea: quia i furore suo occiderunt virũ: & in volũtate sua suffoderũt murũ. Maledictus furor eorũ: q: ptinax: & ĩdignatio eorũ q: dura. Diuidã eos i iacob: & dispgã eos i israel. Iuda te laudabũt frẽs tui. Manus tue in ceruicibus inimicorũ tuorũ: adorabũt te filii patris tui. Catulus

Ter.Heb. Gen. Ca.xlix.

יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר יְשִׂמְךָ אֱלֹהִים
כְּאֶפְרַיִם וְכִמְנַשֶּׁה וַיָּשֶׂם אֶת
אֶפְרַיִם לִפְנֵי מְנַשֶּׁה׃ וַיֹּאמֶר
יִשְׂרָאֵל אֶל יוֹסֵף הִנֵּה אָנֹכִי מֵת
וְהָיָה אֱלֹהִים עִמָּכֶם וְהֵשִׁיב אֶתְכֶם
אֶל אֶרֶץ אֲבֹתֵיכֶם׃ וַאֲנִי נָתַתִּי לְךָ
שְׁכֶם אַחַד עַל אַחֶיךָ אֲשֶׁר לָקַחְתִּי
מִיַּד הָאֱמֹרִי בְּחַרְבִּי וּבְקַשְׁתִּי׃

Cap.xlix.

וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל בָּנָיו וַיֹּאמֶר
הֵאָסְפוּ וְאַגִּידָה לָכֶם אֵת אֲשֶׁר
יִקְרָא אֶתְכֶם בְּאַחֲרִית הַיָּמִים׃
הִקָּבְצוּ וְשִׁמְעוּ בְּנֵי יַעֲקֹב וְשִׁמְעוּ
אֶל יִשְׂרָאֵל אֲבִיכֶם׃ רְאוּבֵן בְּכֹרִי
אַתָּה כֹּחִי וְרֵאשִׁית אוֹנִי יֶתֶר
שְׂאֵת וְיֶתֶר עָז׃ פַּחַז כַּמַּיִם אַל
תּוֹתַר כִּי עָלִיתָ מִשְׁכְּבֵי אָבִיךָ אָז
חִלַּלְתָּ יְצוּעִי עָלָה׃ שִׁמְעוֹן וְלֵוִי
אַחִים כְּלֵי חָמָס מְכֵרֹתֵיהֶם׃ בְּסֹדָם
אַל תָּבֹא נַפְשִׁי בִּקְהָלָם אַל תֵּחַד
כְּבֹדִי כִּי בְאַפָּם הָרְגוּ אִישׁ
וּבִרְצֹנָם עִקְּרוּ שׁוֹר׃ אָרוּר אַפָּם
כִּי עָז וְעֶבְרָתָם כִּי קָשָׁתָה אֲחַלְּקֵם
בְּיַעֲקֹב וַאֲפִיצֵם בְּיִשְׂרָאֵל׃ יְהוּדָה
אַתָּה יוֹדוּךָ אַחֶיךָ יָדְךָ בְּעֹרֶף
אֹיְבֶיךָ יִשְׁתַּחֲווּ לְךָ בְּנֵי אָבִיךָ׃ גּוּר

Primitiua.heb.

פָּנָה
מוּת
שׁוּב
נָתַן

קָרָא אָסַף נָגַד
יוֹם
קָבַץ

כּוֹחַ
נָשָׂא עָזַז
יָתַר עָלָה שָׁכַב
יָצַע
כָּלָה סוֹד
בּוֹא יָחַד

רָצָה אָרַר
קָשָׁה חָלַק
פּוּץ
יָדָה
שָׁחָה

Interp̃.chal.

יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר יְשַׁוֵּינָךְ יְיָ כְּאֶפְרַיִם וְכִמְנַשֶּׁה וְשַׁוִּי יָת אֶפְרַיִם קֳדָם מְנַשֶּׁה׃ וַאֲמַר
יִשְׂרָאֵל לְיוֹסֵף הָא אֲנָא מָאִית וִיהֵי מֵימְרָא דַיְיָ בְּסַעְדְּכוֹן וְאָתִיב יָתְכוֹן לְאַרְעָא
אֲבָהָתְכוֹן׃ וַאֲנָא יְהָבִית לָךְ חוּלָק חַד יַתִּיר עַל אֲחָךְ דִּנְסֵיבִית מִידָא דֶאֱמוֹרָאָה בִּצְלוֹתִי
וּבְבָעוּתִי׃ Ca.xlix. וּקְרָא יַעֲקֹב לִבְנוֹהִי וַאֲמַר אִתְכְּנַשׁוּ וַאֲחַוֵּי
לְכוֹן יָת דִּיעָרַע יָתְכוֹן בְּסוֹף יוֹמַיָּא׃ אִתְכְּנַשׁוּ וּשְׁמַעוּ בְּנֵי יַעֲקֹב וְקַבִּילוּ אוּלְפָן מִן יִשְׂרָאֵל
אֲבוּכוֹן׃ רְאוּבֵן בּוּכְרִי אַתְּ חֵילִי וְרֵישׁ תּוּקְפִי לָךְ הֲוָה חֲזֵי לְמִיסַב תְּלָתָא חוּלָקִין
בְּכֵירוּתָא כְּהוּנְּתָא וּמַלְכוּתָא וְעַל דַּאֲזַלְתְּ לְקֳבֵיל אַפָּךְ הֲלַפְיָא כְּמַיָּא בְּרַם לָא אַהֲנֵיתָא חוּלָק
יַתִּיר לָא תִּסַּב אֲרֵי סְלֵיקְתָּא לְבֵית מִשְׁכְּבֵי אֲבוּךְ בְּכֵן אַחֵילְתָּא לְשִׁוּוּיֵי בְּרִי סְלֵיקְתָּא׃
שִׁמְעוֹן וְלֵוִי אַחִין גּוּבְרִין גִּבָּרִין בְּאַרְעָא תּוֹתָבוּתְהוֹן עֲבַדוּ גְבוּרָא׃ בְּרָזְהוֹן לָא הֲוָת נַפְשִׁי
בְּאִתְכַּנָּשׁוּתְהוֹן לְמֵיתַב לָא נְחָתִית מִן יְקָרִי אֲרֵי בִּרְגַזְהוֹן קְטַלוּ קְטוֹל וּבִרְעוּתְהוֹן
תְּרַעוּ שׁוּר סַנְאָה׃ לִיט רוּגְזְהוֹן אֲרֵי תַקִּיף וְחֵימַתְהוֹן אֲרֵי קַשְׁיָא אֲפַלֵּגִינוּן בְּיַעֲקֹב
וְאַבַדְּרִינוּן בְּיִשְׂרָאֵל׃ יְהוּדָה אַתְּ אוֹדֵיתָא וְלָא בְהֵיתְתָּא בָּךְ יוֹדוּן אֲחָךְ יְדָךְ תִּתְקַף
עַל בַּעֲלֵי דְבָבָךְ יִתְבַּדְּרוּן סַנְאָךְ יְהוֹן מְחַזְרִין קְדָל קֳדָמָךְ וִיהוֹן מַקְדְּמִין לְמִשְׁאַל
בִּשְׁלָמָךְ בְּנֵי אֲבוּךְ׃ שִׁלְטוֹן

Transla.Chal.

israel: dicens. Ponat te deus sicut ephraim et sicut manassen: et posuit ephraim ãte manassẽ. Dixitq; israel ad ioseph. Ecce ego morior: et erit verbũ dñi in adiutoriũ vestrũ: et reducet vos i terrã patrũ vestroꝝ. Ego autẽ do tibi partẽ vnam precipuã sup fratres tuos: quam tuli de manu amorrei oratione mea et deprecatione meã. Cap. 49.

Et vocauit iacob filios suos: et ait. Congregamini et nũciabo vobis que vobis euenient in fine dierum. Congregamini et audite filii iacob: et suscipite doctrinã ab israel patre vrõ. Ruben primogenitus meus es tu robur meũ et principiũ fortitudinis mee: tu acceptur⁹ eras partes tres: pmogeniturã. s. et sacerdotiũ et regnum. sed q: secutus es voluntatẽ tuã: sicut aqua effusa: nõ pficies: neq; accipies portionẽ superaccrescentem qđ ascẽdisti cubile patris tui: tunc fili mi violasti: qñ ascendisti stratũ meũ. Symeon et leui frẽs: viri fortissimi in terra peregrinationis sue fecerũt fortitudinẽ. In secreto coꝝ nõ fuit aĩa mea: et in cõgregatione eoꝝ non cõueniat gloria mea: qñ in furore suo occiderũt occisionẽ: et in volũtate sua suffoderũt murũ inimicoꝝ. Maledictus sit furor eoꝝ: qñ fortis: et ira eoꝝ: q: dura. diuidã eos in iacob: et dispergam eos in israel. Iuda laudabo te: et nõ es cõfusus: te laudabũt fratres tui. Manus tua preualebit cõtra inimicos tuos. dispergẽtur hostes tui. cõuertẽtur retrorsum in conspectu tuo: et preuenient salutantes te filii patris tui. dominium

Primitiua chal.

שְׁוָה
מוּת הֲוָה אֲמַר
תּוּב צְלָא
בְּעָה כְּנַשׁ חֲוָה
עֲרַע
רֵאשׁ חֲזָא נְסַב
פְּרֵי הֲנָה
נְסַב שְׁכַב חֲלַל
שְׁוָה יְתַב רְזָה
הֲוָה כְּנַשׁ יְקַר
רְעָה לוּט חֲמַם
קְשָׁה פְּלַג בְּדַר
יְדָה תְּקַף הֲוָה
חֲזַר קְדַם שְׁאַל

אָרָה עָלָה | אַרְיֵה יְהוּדָה מִטֶּרֶף בְּנִי עָלִיתָ
לָבָא | כָּרַע רָבַץ כְּאַרְיֵה וּכְלָבִיא מִי
קוּם סוּר | יְקִימֶנּוּ׃ לֹא־יָסוּר שֵׁבֶט מִיהוּדָה
חָקַק בּוֹא | וּמְחֹקֵק מִבֵּין רַגְלָיו עַד כִּי־יָבֹא
שִׁילֹה וְלוֹ יִקְּהַת עַמִּים׃ אֹסְרִי
לַגֶּפֶן עִירֹה וְלַשֹּׂרֵקָה בְּנִי אֲתֹנוֹ
כִּבֵּס בַּיַּיִן לְבֻשׁוֹ וּבְדַם עֲנָבִים
חָלַל | סוּתֹה׃ חַכְלִילִי עֵינַיִם מִיָּיִן וּלְבֶן
חָפַף | שִׁנַּיִם מֵחָלָב׃ זְבוּלֻן לְחוֹף יַמִּים
שָׁכַן | יִשְׁכֹּן וְהוּא לְחוֹף אֳנִיֹּת וְיַרְכָתוֹ עַל
צִידֹן׃ יִשָּׂשכָר חֲמֹר גָּרֶם רֹבֵץ בֵּין
שָׂפָה רָאָה נוּחַ | הַמִּשְׁפְּתָיִם׃ וַיַּרְא מְנֻחָה כִּי טוֹב
נָטָה | וְאֶת הָאָרֶץ כִּי נָעֵמָה וַיֵּט שִׁכְמוֹ
הָיָה דִּין | לִסְבֹּל וַיְהִי לְמַס עֹבֵד׃ דָּן יָדִין
עַמּוֹ כְּאַחַד שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל׃ יְהִי דָן
נָחָשׁ עֲלֵי דֶרֶךְ שְׁפִיפֹן עֲלֵי אֹרַח
נָפַל | הַנֹּשֵׁךְ עִקְּבֵי סוּס וַיִּפֹּל רֹכְבוֹ
אָחַר יָשַׁע קָוָה | אָחוֹר׃ לִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי יְהוָה׃ גָּד
גָּדַד | גְּדוּד יְגוּדֶנּוּ וְהוּא יָגֻד עָקֵב׃
נָתַן | מֵאָשֵׁר שְׁמֵנָה לַחְמוֹ וְהוּא יִתֵּן
עָדַן | מַעֲדַנֵּי מֶלֶךְ׃ נַפְתָּלִי אַיָּלָה שְׁלֻחָה

Trāsla. B. Hiero.

leonis iuda. Ad predā fili mi ascendisti: requiescens accubuisti vt leo: & quasi leena. quis suscitabit eū? Nō auferetur sceptrū de iuda & dux de femore eius: donec veniat qui mittēdus est: & ipse erit expectatio gētiū. Ligās ad vineā pullū suū: & ad vitem o fili mi asinā suā. Lauabit i vino stolam suā: & i sāguie vue palliū suū. Pulchriores sunt oculi eius vino: & dētes eius lacte candidiores. zabulō i littore maris hitabit: & in statiōe nauiū: ptigēs vsq ad sydonē. isachar asinus fortis: accubās iter terminos. Vidit requiem q esset bona: & terrā q optima: & supposuit humerū suū ad portādū: factusq ē tributis seruiēs. Dā iudicabit populū suū: sicut & alia tribus in israel. Fiat dan coluber in via: cerastes in semita mordēs vngulas equi: vt cadat ascensor eius retro. Salutare tuū expectabo domine. Gad accictus preliabitur ante eū: & ipse accingetur retrorsum. Aser pinguis pāis eius: & pbebit delitias regibus. Neptalim ceruus emissus &

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

leonis iuda. ex germine fili mi ascendisti. recūbēs
λέοντος ἰούδα. ἐκ βλαστοῦ υἱέ μου ἀνέβης. ἀναπεσὼν,
dormiuisti vt leo: et sicut catul' leonis. qs suscitabit eū?
ἐκοιμήθης ὡς λέων, καὶ ὡς σκύμνος. τίς ἐγερεῖ αὐτόν;
nō deficiet pnceps ex iuda: et dux ex fe
οὐκ ἐκλείψει ἄρχων ἐξ ἰούδα, καὶ ἡγούμενος ἐκ τῶν μη
morib' ei': donec veniāt reposita ei. et ipse
ρῶν αὐτοῦ, ἕως ἂν ἔλθῃ τὰ ἀποκείμενα αὐτῷ. καὶ αὐτὸς
expectatio gentiū: ligans ad vineā pul
προσδοκία ἐθνῶν, δεσμεύων πρὸς ἄμπελον τὸν πῶ
lū suū: et pāpino pullū asine sue. laua
λον αὐτοῦ, καὶ τῇ ἕλικι τὸν πῶλον τῆς ὄνου αὐτοῦ. πλυνεῖ
bit in vino stolā suā: et in sanguine vue
ἐν οἴνῳ τὴν στολὴν αὐτοῦ, καὶ ἐν αἵματι σταφυλῆς
palliū suū. pulchri oculi eius
τὴν περιβολὴν αὐτοῦ. χαροποιοὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ
pre vino. et albi dentes ei' quā lac. za
ἀπὸ οἴνου. καὶ λευκοὶ οἱ ὀδόντες αὐτοῦ ἢ γάλα. ζα
bulon maritim' habitabit et ipse iuxta portū
βουλὼν παράλιος κατοικήσει καὶ αὐτὸς παρ' ὅρμον
nauiū: et extendet vsq ad sidonē. issachar
πλοίων, καὶ παρατενεῖ ἕως σιδῶνος. ἰσάχαρ τὸ
bonū cōcupiuit: requiescēs inter sor
καλὸν ἐπεθύμησεν, ἀναπαυόμενος ἀναμέσον τῶν κλή
tes. et vidēs requiem: q bona: et terrā: q
ρων. καὶ ἰδὼν τὴν ἀνάπαυσιν, ὅτι καλή, καὶ τὴν γῆν, ὅτι
pinguis: supposuit hūerū suū ad laborandū. et fact' ē
πίων, ὑπέθηκε τὸν ὦμον αὐτοῦ εἰς τὸ πονεῖν. καὶ ἐγενήθη
vir agricola. dan iudicabit ppl'm suū: sicut et vna tri
ἀνὴρ γεωργός. δὰν κρινεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὡσεὶ καὶ μία φυ
bus in israel. et fiat dan coluber in via: insi
λὴ ἐν ἰσραήλ. καὶ γενηθήτω δὰν ὄφις ἐφ' ὁδοῦ, ἐγκαθή
dēs in semita: mordēs calcaneū equi. et ca
μενος ἐπὶ τρίβου, δάκνων πτέρναν ἵππου. καὶ πε
det equs retrorsū: salutare expectās
σεῖται ὁ ἱππεὺς εἰς τὰ ὀπίσω, τὴν σωτηρίαν περιμένων
dni. gad tētatio tētabit eum. ipse āt ten
κυρίου. γὰδ πειρατήριον πειρατεύσει αὐτόν. αὐτὸς δὲ πει
tabit eum iuxta pedes. aser pinguis ei' panis.
ρατεύσει αὐτὸν κατὰ πόδας. ἀσὴρ πίων αὐτοῦ ὁ ἄρτος.
et ipse dabit cibū pncipib'. nephthali trūc' remissus
καὶ αὐτὸς δώσει τρυφὴν ἄρχουσι. νεφθαλὶ στέλεχος ἀνειμένον

Primitiua chal.

שְׁרָא רְבָה דּוּן
נוּחַ שְׁרָא אֲרָה
רְוַע עֲדָה אֲתָא
שְׁמַע סְחַר סְרַח
בְּנָה רְבָה טוּב
כְּסָה סְמַק נְטַף
חֲוַר עָאן יַם
כְּבַשׁ אֲכַל רְעָה
מְטָא חֲסַן
עֲבַד פְּרַה שְׁצָא
דּוּר שְׁאַר הֲוָה
נְסַק בְּחַר קוּם
פְּרַק שְׁנָה נוּחַ
אִים רְמָה מְחָא
תְּקַף חֲזָה שְׁרָא
כְּמַן קְטַל שְׁרָא
סְבַר מְנַר אֲתָא
זוּן עֲבַר תּוּב
טוּב רְבָה פְּנַק
רְמָה חֲסַן הֲוָה

Interp. chal.

erit ei in principio: sed in fine magnificabitur regnū domus iuda: quoniā de iudicio mortis fili mi animā tuam abstulisti. requiescet et habitabit in fortitudine quasi leo et quasi leena: neq erit regnum quod cōmoueat eum. Non auferetur habens principatum a domo iuda neq scriba a filijs filiorū eius: donec veniat messias cuius est regnū: et ei obedient populi. Habitabit israel in circuitu ciuitatis sue: populi edificabūt templum eius: eruntq iusti in circuitu eius: et factores legis in doctrina eius: purpura optima erit vestimentum illius: operimentum eius erit sericum tinctum coccino varijsq coloribus. montes eius rubicūdiores erunt in vineis suis: distillabunt colles eius vinū. dealbabūtur campi eius frumento et gregibus ouium. Zabulon iuxta portū maris habitabit: et ipse subijciet prouincias nauibus: et bona maris comedet: et terminus eius erit pertingens vsq ad sydonē. Isachar diues in substantia: et possessio eius erit inter terminos. Et vidit partem suā q erat bona: et terrā quia fructifera: et subijciet prouincias populorum: et disperdet habitatores earum: et qui relicti fuerint in eis erunt ei seruientes et tributarij. De domo dan eligetur et consurget vir: in diebus eius liberabitur populus suus: et in annis eius requiescēt simul trib' israel. Erit vir qui cōsurget et eligetur de domo dan: cuius timor irruet super populos: et percutiet fortiter philisteos: quasi coluber aspis insidiabitur iuxta semitam: interficiet robustos in castris philistinorū equites cum peditibus: eneruabit equos et quadrigas: et deijciet ascensores eorum retrorsum. Salutare tuū expecto dne. dixit pater nr iacob. Non expecto salutare gedeon filij ioas q est salus tpalis: neq salutare samson filij manue q est salus trāsitoria: sed expecto redēptioēz xpi filij dauid q ventur' ē ad accersendū sibi filios israel: cui' redēptionē desiderat aia mea. Castra armatorū de domo gad trāsibūt iordanē ad pniū corā frib' suis: et cū multa substātia reuertētur in terrā suam. Terra aser optima erit: et ipse enutrietur delitijs regū. Nepthali in terra optima cadet sors ei': et possessio eius erit faciens fructus:

Transla. Chal.

יהא נשירותא ובסופא יתרבא מלכא מדבית יהודה ארי מדין קטלא ברי נפשך
סלקתא ינוח ישרי בתקוף כאריא וכליתא ולית מלכו תזעזעניה׃ לא יעדי
עביד שולטן מדבית יהודה וספרא מבני בנוהי עד דייתי משיחא דדיליה היא
מלכותא וליה ישתמעון עממיא׃ יסחר ישראל לקרתיה עמא יבנון היכליה יהון
צדיקיא סחור סחור ליה ועבדי אוריתא באולפן עמיה יהא ארגון טב לבושוהי
כסותיה מילת צבע זהורי וצבעונין׃ יסמקון טורוהי בכרמוהי יטופון נעווהי
חמר יחורן בקעתיה בעבור ובעדרי ענא׃ זבולון על ספר ימא ישרי והוא יכביש
מחוזין בספינן וטוב ימא ייכול ותחומיה יהא מטי עד צידון׃ יששכר עתיר בנכסין
ואחסנתיה בין תחומיא׃ וחזא חולקא ארי טב וית ארעא ארי מעבדא פירין ויכביש
מחוזי עממיא וישיצי ית דיריהון ודישתארון בהון יהון ליה פלחין ומסקי מסין׃
מדבית דן יתבחר ויקום גברא ביומוהי יתפריק עמיה ובשנוהי ינוחון כחדא
שבטיא דישראל׃ יהא גברא דיתבחר ויקום מדבית דן אימתיה תתרמי על עממיא
ומחתיה תתקף בפלשתאי כחיוי חורמן ישרי על ארחא וכפתנא יכמון על שבילא
יקטול גברין במשרית פלשתאי פרשין עם רגלאין יעקר סוסון ורתיכין וימגר
רכביהון לאחורא׃ לפורקנך סברית יי׳ אמר אבונא יעקב לא לפורקניה דגדעון
בר יואש דהוא פורקן שעתא ולא לפורקניה דשמשון בר מנוח דהוא פורקן עבר אלא
לפורקניה דמשיחא בן דוד דהוא עתיד לאיתאה ית בני ישראל ליה ולפורקניה
מתאנפשא נפשי׃ דבית גד משרית מזינין כד יעברון בנוהי ית ירדנא קדם אחוהון
לקרבא בנכסין סגיאין יתובון לארעהון׃ דאשר טבא ארעיה והוא מרביא תפנוקי
מלכין׃ נפתלי בארע טבא יתרמי עדביה ואחסנתיה תהא מעבדא פירין

Trāsla.Grē.lxx.cū interp.latina.

porrigēs in germine pulchritudinē. filius auctus io
διδοὺς ἐν τῷ γεννήματι κάλλος. υἱὸς ηὐξημένος ἰω
seph. filius auctus desiderabilis. filius meus iunior:
σήφ. υἱὸς ηὐξημένος ζηλωτός. υἱός μου νεώτερος
ad me reuertere. in quē cōsulētes cōuiciati sūt.
πρός με ἀνάστρεψον. εἰς ὃν διαβουλευόμενοι ἐλοιδόρουν.
et insidiati sūt ei dñi sagittationū. et cōtriti
καὶ ἐνεῖχον αὐτῷ κύριοι τοξευμάτων. καὶ συνετρί
sūt cū fortitudine arcus eorū. et dissoluti sūt
βη μετὰ κράτους τὰ τόξα αὐτῶν. καὶ ἐξελύθη τὰ
nerui brachiorū manuū eorū p manū potētis
νεῦρα βραχιόνων χειρῶν αὐτῶν διὰ χεῖρα δυνάστου
iacob. inde corroborator israel a deo
ἰακώβ. ἐκεῖθεν ὁ κατισχύσας ἰσραὴλ παρὰ θεοῦ τοῦ
pr̄is tui. et adiuuit te deus meus. et bñ
πατρός σου. καὶ ἐβοήθησέ σοι ὁ θεὸς ὁ ἐμός. καὶ εὐ
dixit tibi bñdictionē celi de sup: et bñdictionē tre
λόγησέ σε εὐλογίαν οὐρανοῦ ἄνωθεν, καὶ εὐλογίαν γῆς
habētis oīa. propter bñdictiōes vberū et vulue:
ἐχούσης πάντα. ἕνεκεν εὐλογίας μαστῶν καὶ μήτρας.
bñdictiōes pr̄is tui et matris tue. cōfortatus est
εὐλογίας πατρός σου καὶ μητρός σου. ὑπερίσχυσεν
sup bñdictiōes montiū stabiliū: et i bñdictiōibus col
ὑπὲρ εὐλογίας ὀρέων μονίμων, καὶ ἐπ' εὐλογίαις θι
liū eternorū: erunt sup caput ioseph: et sup
νῶν ἀενάων. ἔσονται ἐπὶ κεφαλῆς ἰωσήφ, καὶ ἐπὶ
D vertice quibus prefuit fratrū. beniamin lupus ra
κορυφῆς ὧν ἡγήσατο ἀδελφῶν. βενιαμὶν λύκος ἅρ
pax: mane comedet adhuc: et ad vesperā distribuet
παξ, τὸ πρωϊνὸν ἔδεται ἔτι, καὶ εἰς τὸ ἑσπέρας διαδώσει
escam. oēs hi filij iacob: duodecim. et hec
τροφήν. πάντες οὗτοι υἱοὶ ἰακώβ, δώδεκα. καὶ ταῦ
locutus ē illis pr̄ eorū. et bñdixit pr̄
τα ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν. καὶ εὐλόγησεν ὁ πατὴρ
eorū: et bñdixit eis singulis scdm bñdictio
αὐτῶν, καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ἕκαστον κατὰ τὴν εὐλογί
nē eius. bñdixit eis: et ait illis: ego appo
αν αὐτοῦ. εὐλόγησεν αὐτούς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, ἐγὼ προστί
nor ad ppłm meū. sepelite me cum pa
θεμαι πρὸς τὸν λαόν μου. θάψετέ με μετὰ τῶν πα
tribus meis in speluncā: q̄ ē in agro ephrō
τέρων μου ἐν τῷ σπηλαίῳ, ὅ ἐστιν ἐν τῷ ἀγρῷ ἐφρῶν
ethei: in spelunca duplici: q̄ ē contra
τοῦ χετταίου, ἐν τῷ σπηλαίῳ τῷ διπλῷ, τῷ ἀπέναν
mambre: in tra chanaan. quā possedit abraā
τι μαμβρῆ, ἐν γῇ χαναάν. ὃ ἐκτήσατο ἀβραὰμ τὸ
speluncā ab ephron etheo
σπήλαιον παρὰ ἐφρὼν τοῦ χετταίου

Trāsla.B.Hiero.

dās eloquia pulchritudinis. Filius accrescens ioseph: filius accrescēs & decorus aspectu. Filie discurrerūt sup murū: sed exasperauerunt eū: & iurgati sūt: inuiderūt q3 illi hñtes iacula. Sedit i forti arcus eius: & dissoluta sūt vincula brachiorū & manuū illius p mānus potētis Iacob. Inde pastor egressus ē lapis israel. Deus pr̄is tui erit adiutor tuus: & ops bñdicet tibi bñdictiōibus celi desup: bñdictiōibus abyssi iacentis deorsū: bñdictionibus vberū & vulue. Bñdictiōes pr̄is tui cōfortate sūt bñdictōibus patrū eius: dōec vēiret desideriū colliū eternorū. Fiāt i capite ioseph & i vertice nazarei iter fr̄es suos. Bēiamī lupus rapax māe comedet p̄dā: & vespe diuidet spolia. Oēs hi i tribubus isrl duodeci. Hec locutus ē eis pr̄ suus: bñdixitq3 singulis benedictionibus propriis: & precepit eis dicens. Ego cōgregor ad populū meū. Sepelite me cū patribus meis i spelunca duplici: q̄ est in agro ephron ethei contra mambre in terra chanaan: quā emit abraam cum agro ab ephron etheo

Tex.Heb. Geñ. Ca.xlix.

הנתן אמרי שפר: בן פרת יוסף בן
פרת עלי עין בנות צעדה עלי
שור: וימררהו ורבו וישטמהו
בעלי חצים: ותשב באיתן קשתו
ויפזו זרעי ידיו מידי אביר יעקב
משם רעה אבן ישראל: מאל
אביך ויעזרך ואת שדי ויברכך
ברכת שמים מעל ברכת תהום
רבצת תחת ברכת שדים ורחם:
ברכת אביך גברו על ברכת הורי
עד תאות גבעת עולם תהיין
לראש יוסף ולקדקד נזיר אחיו:
בנימין זאב יטרף בבקר יאכל
עד ולערב יחלק שלל: כל אלה
שבטי ישראל שנים עשר וזאת
אשר דבר להם אביהם ויברך
אותם איש אשר כברכתו ברך
אתם: ויצו אותם ויאמר אלהם
אני נאסף אל עמי קברו אתי אל
אבתי אל המערה אשר בשדה
עפרון החתי: במערה אשר בשדה
המכפלה אשר על פני ממרא
בארץ כנען אשר קנה אברהם
את השדה מאת עפרון החתי

Primitiua.heb.

פרה
עלה
מרר רבב שטם
ישב
פזז אבר
עזר ברך
עלה תהם
שד
הרה
אוה עלם היה
קדד נזר
טרף אכל
חלק
צוה אמר
אסף
כפל פנה

Interp.chal.

יהון מודן ומברכין עליהון: ברי דיסגי יוסף ברי דיתברך לגופן דנציב על עינא
דמיא תרין שבטין יפקון מבנוהי יקבלון חולקא ואחסנתא: ואמררו עמיה
ונקמוהי ואעיקו ליה גוברין גברין מרי פלגותא: ותיבת בהון נבואתא על
דקיים אוריתא בסיתרא ושוי תוקפא רוחצניה בכן אתרמא דהב מנ על
דרעוהי אחסין מלכותא ותקיף דא הות ליה מן קדם אל תקיפא דיעקב די
במימריה זן אבהן ובנין שבטיא דישראל: ומימר אלהא דאבוך יהי בסעדך ויח
שדי יתברכינך ברכן דנחתן ממטלא דשמיא מלעילא ברכן דנגדן ממעמקי
ארעא מלרע ברכתא דאבוך ודאמך: ברכתא דאבוך יתוספן על ברכתא די ל
בריכו אבהתי דחמידו להן רברביא דמן עלמא יהויין כל אלין לרישא דיוסף
ולגברא פרישא דאחוהי: בנימין בארעיה תשרי שכינתא ובאחסנתיה יתבני
מקדשא בצפרא ובפניא יהון מקרבין כהניא קורבנא ולעידן רמשא יהון פלגין
מותר חולקהון משאר קודשיא: כל אלין שבטיא דישראל תרי עשר ודא דמליל
עמהון אבוהון ובריך יתהון גבר די כברכתיה בריך יתהון: ופקיד יתהון ואמר להון
אנא מתכניש לעמי קברו יתי עם אבהתי במערתא די בחקל עפרון חתאה: במערתא די
בחקל כפלתא דעל אפי ממרא בארעא דכנען דזבן אברהם ית חקלא מן עפרון חתאה

Transla.Chal.

laudabunt & benedicēt sup eos. Filius accrescens io seph: filius q̄ benedicet quasi vitis q̄ plantata est iuxta fontē aquarū: duo tribus egredientur de filiis suis: su scipientq3 partē & hereditatē suā. & coangustiauerūt eū & viri sunt in eū & exasperauerūt eū viri fortissimi viri dissensionū. & cōpleta est in eis prophetia: eo q2 ob seruauit legem in occulto: proposuitq3 cōstantē spem suā: tunc positū est aurū optimē super brachia eius: corroborauit & cōfirmauit regnū eius. q2 fuit ei datū a facie dei fortissimi iacob: cuius verbo gubernātur pa tres & filij tribuū israel. verbum dei patris tui erit in adiutoriū tuū: & oīpotens benedicat tibi: benedictio nibus roris qui descēdit de celo desup: benedictioni bus que ascendūt de profundis terre deorsum: bene dictionibus patris tui & matris tue. Benedictiones patris tui addētur sup benedictiōes q̄bus bñdixerūt me patres mei: quas optauerūt principes q̄ a seculo fuerūt: erunt oēs iste bñdictiones sup caput ioseph: et sup virū qui segregatus fuit a fr̄ibus suis. In ter ra beniamin habitabit tēpli maiestas: & in possessio ne eius edificabitur sanctuariū. mane & vespere offe rent sacerdotes oblationes: & in tpe vespertino diui dent residuū portionū suarū: de reliquiis q̄ sanctifica ta sunt. Oēs hi trib9 israel duodecim: & hoc est q2 locu tus est cū eis pater eorū: & benedixit eis: iuxta benedi ctionē vniuscuiusq3 benedixit eis. Et precepit eis: et dixit eis. Ego cōgregor ad populū meū: sepelite me cū prib9 meis in speluncā q̄ est in agro ephron ethei: in spelūca duplici q̄ est in agro q̄ est cōtra faciē mābre in tra chanaā: quē agrū emit abrahā ab ephrō etheo

Primitiua chal.

ידה ברך סגא
נצב קבל חסן
מרר עיק
קום ירה שוה
רמה טוב חסן
הוה אמר זון
הוה ברך טלל
עלה עמק ארע
יסף רבב הוה
ראש שרא
בנה קדש פנה
קרב פלג יתר
כנש

לאחזת קבר: שמה קברו את
איש אברהם ואת שרה אשתו שמה
קברו את יצחק ואת רבקה
אשתו ושמה קברתי את לאה:
קנה מקנה השדה והמערה אשר בו
כלה צוה מאת בני חת: ויכל יעקב לצות
אסף נטה גוע את בניו ויאסף רגליו אל המטה
ויגוע ויאסף אל עמיו:

Cap. l.

נפל בכה ויפל יוסף על פני אביו ויבך עליו
נשק צוה וישק לו: ויצו יוסף את עבדיו
את הרפאים לחנט את אביו
חנט ויחנטו הרפאים את ישראל:
מלא רבע וימלאו לו ארבעים יום כי כן
ימלאו ימי החנטים ויבכו אתו
עבר מצרים שבעים יום: ויעברו ימי
בכיתו וידבר יוסף אל בית פרעה
חנן לאמר אם נא מצאתי חן
בעיניכם דברו נא באזני פרעה
שבע לאמר: אבי השביעני לאמר הנה
מות כרה אנכי מת בקברי אשר כריתי לי
קבר בארץ כנען שמה תקברני ועתה
עלה אעלה נא ואקברה את אבי
שוב ואשובה: ויאמר פרעה עלה
וקבר את אביך כאשר השביעך:
ויעל יוסף לקבר את אביו ויעלו
אתו כל עבדי פרעה זקני ביתו
וכל זקני ארץ מצרים: וכל בית

ĩ possessionẽ sepulchri. Ibi sepelierunt eum: & saram vxorẽ eius. Ibi sepultus est isaac cum rebecca coniuge sua. Ibi & lia condita iacet. Finitisq; mandatis quibus filios instruebat: collegit pedes suos sup lectũ sũ & obiit: appositusq; ẽ ad pplm suũ. Ca. 50.

Quod cernẽs ioseph ruit sup faciẽ pris flens & deosculãs eum. Precepitq; seruis suis medicis vt aromatibus cõdirent patrem. Quibus iussa explentibus: transierũt quadraginta dies. Iste quippe mos erat cadauerũ cõditorũ. Fleuitq; eum egyptus septuaginta diebus. Et expleto plãctus tpe: locutus ẽ ioseph ad familiã pharaonis. Si inueni gratiam in cõspectu vr̃o: loquimini in auribus pharaonis: eo q̃ pr̃ meus adiurauerit me dicens. En morior: in sepulchro meo quod fodi mihi in terra chanaã sepelies me. Ascendam igitur: & sepeliam patrẽ meũ: ac reuertar. dixitq; ei pharao. Ascende & sepeli patrẽ tuũ sicut adiuratus es. Quo ascendente ierũt cum eo omnes senes domus pharaonis: cunctiq; maiores natu terre egypti: domus

in possessiõe sepulchri. illic sepelierũt abraã ꝛ sarram
ἐν κτήσει μνημείου. ἐκεῖ ἔθαψαν ἀβραὰμ καὶ σάρραν
vxorẽ eius. et illic sepelierũt isaac ꝛ rebec
τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. καὶ ἐκεῖ ἔθαψαν ἰσαὰκ καὶ ῥεβέκ
cam vxorẽ eius. et illic sepelierũt liã in
καν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. καὶ ἐκεῖ ἔθαψαν λείαν ἐν
possessiõe agri et speluce existis in eo:
κτήσει τοῦ ἀγροῦ καὶ τοῦ σπηλαίου τοῦ ὄντος ἐν αὐ
quã a filiis heth. ꝛ cessauit ia
τῷ, τὸ παρὰ τῶν υἱῶν χέτ. καὶ κατέπαυσεν ἰα
cob pcipiẽs filiis suis. ꝛ colligẽs
κὼβ ἐπιτάσσων τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ. καὶ ἐξάρας τοὺς
pedes sup lectũ: defecit. et appositꝰ ẽ
πόδας ἐπὶ τὴν κλίνην, ἐξέλιπε. καὶ προσετέθη
ad pplm suũ.
πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ. Ca. 50.

Et cadẽs ioseph sup faciẽ pris
καὶ ἐπιπεσὼν ἰωσὴφ ἐπὶ πρόσωπον τοῦ πρς
sui: fleuit sup eũ. et osculatꝰ ẽ eũ. et
αὐτοῦ, ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτόν. καὶ ἐφίλησεν αὐτόν. καὶ
precepit ioseph seruis suis fune
προσέταξεν ἰωσὴφ τοῖς παισὶν αὐτοῦ τοῖς ἐντα
ratoribꝰ: funerare pr̃ẽ suũ. ꝛ funerauerũt
φιασταῖς, ἐνταφιάσαι τὸν πρα αὐτ. καὶ ἐνεταφίασαν
funeratores israel. et impleuerũt eiꝰ qua
οἱ ἐνταφιασταὶ τὸν ἰσραήλ. καὶ ἐπλήρωσαν αὐτ τεσ
draginta dies. sic .n. numerãtur dies
σαράκοντα ἡμέρας. οὕτως γὰρ ἀριθμοῦνται αἱ ἡμέραι
sepulture. ꝛ fleuit eũ egyptus septuagin
τῆς ταφῆς. καὶ ἐπένθησεν αὐτὸν αἴγυπτος ἑβδομήκον
ta dies. postq̃ aũt preterierũt dies planctꝰ:
τα ἡμέρας. ἐπεὶ δὲ παρῆλθον αἱ ἡμέραι τοῦ πένθους,
locutus ẽ ioseph ad potẽtes pharaõis: dicẽs:
ἐλάλησεν ἰωσὴφ πρὸς τοὺς δυνάστας φαραώ, λέγων,
si inueni grãm corã vobis: loquimini in auribꝰ
εἰ εὗρον χάριν ἐναντίον ὑμῶν, λαλήσατε εἰς τὰ ὦτα
pharaõis: dicẽtes: pr̃ meꝰ adiurauit me anteq̃ mo
φαραώ, λέγοντες, ὁ πατήρ μου ὥρκισέ με πρὸ τοῦ τε
reretur: dicens: in sepulchro qđ fodi mihi in
λευτῆσαι, λέγων, ἐν τῷ μνημείῳ ᾧ ὤρυξα ἐμαυτῷ ἐν
tra chanaã: illic me sepelies. nũc ergo ascẽdẽs: sepeliã
γῇ χαναάν, ἐκεῖ με θάψεις. νῦν οὖν ἀναβὰς, θάψω τὸν
pr̃em meũ: et reuertar. ꝛ dixit pharao io
πατέρα μου, καὶ ἐπανελεύσομαι. καὶ εἶπε φαραὼ τῷ ἰω
seph: ascende: sepeli pr̃ẽ tuũ: sicut adiura
σήφ, ἀνάβηθι, θάψον τὸν πρα σου, καθάπερ ὥρκισέ
uit te. ꝛ ascẽdit ioseph sepelire pr̃em suũ. et
σε. καὶ ἀνέβη ἰωσὴφ θάψαι τὸν πατέρα αὐτοῦ. καὶ
ascẽderũt cũ eo oẽs serui pharaõis:
συνανέβησαν μετ' αὐτοῦ πάντες οἱ παῖδες φαραώ,
et seniores domꝰ eiꝰ: et oẽs senio
καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ οἴκου αὐτ, καὶ πάντες οἱ πρεσ
res tre egypti: et ois domus
βύτεροι τῆς γῆς αἰγύπτου, καὶ πᾶσα ἡ πανοικία

Primitiua chal. | Transla. Chal.

אנתא
שיצא נגד כנש
אסא חנט
רבע בכה
בכה אמר שכח
קום מות תקן
קבר נסק תוב
קום
שוב

In possessionẽ sepulchri. Ibi sepelierũt abrahã ꝛ saram vxorẽ eius. Ibi sepelierũt isaac ꝛ rebeccã vxorẽ eius: ibiq; sepeliui liam. Emptio agri ꝛ speluce q̃ in eo ẽ a filiis heth. ꝛ cessauit iacob precipere filiis suis et collegit pedes suos in lectulũ: ꝛ defecit: cõgregatusq; est ad populum suum. Cap. 50.

Et ruit ioseph super faciẽ patris sui: ꝛ fleuit super eum: ꝛ osculatus est eũ. ꝛ precepit ioseph seruis suis medicis: vt condirent patrem suũ: ꝛ condierũt medici israelem. Et expletis quadraginta diebus quibus cõplebãtur dies conditoꝝ: fleuerũt eum egyptii septuaginta diebus. Et transierunt dies planctus eius: ꝛ locutus est ioseph cũ domo pharaonis. dicens. Si inueni gratiã in oculis vestris: loquimini obsecro corã pharaone dicẽtes: q̃ pater meus adiurauit me dicens. Ecce morior: in sepulchro meo quod preparaui mihi in terra chanaan ibi sepelies me: et nunc ascendã obsecro ꝛ sepeliam patrẽ meũ ꝛ reuertar. Dixitq; pharao. Ascende sepeli patrem tuũ sicut adiurauit te. Ascẽditq; ioseph vt sepeliret patrẽ suũ: et ascenderunt cum eo oẽs serui pharaonis seniores domus sue: ꝛ oẽs senes terre egypti: omnisq; domꝰ

Interp. chal.

אחסנת קבורה: תמן קברו ית אברהם וית שרה איתתיה תמן קברו ית יצחק וית
רבקה אתתיה ותמן קברית ית לאה: זביני חקלא ומערתא דביה מן בני חתאה:
ושיצי יעקב לפקדא ית בנוהי וכנש רגלוהי לערסא ואתנגיד ואתכניש לעמיה:
Cal. ונפל יוסף על אפי אבוהי ובכא עלוהי ונשיק ליה: ופקיד יוסף
ית עבדוהי ית אסותא למחנט ית אבוהי וחנטו אסותא ית ישראל: ושלימו ליה
ארבעין יומין ארי כין שלמין יומי חניטיא ובכו יתיה מצראי שבעין יומין: ועברו יומי
בכיתיה ומליל יוסף עם בית פרעה למימר אם כען אשכחית רחמין בעיניכון מלילו
כען קדם פרעה למימר: אבא קיים עלי למימר הא אנא מאית בקברי דאתקנית לי
בארעא דכנען תמן תקברנני וכען איסק כען ואקבר ית אבא ואיתוב: ואמר פרעה סק
וקבר ית אבוך כמא דקיים עלך: וסליק יוסף למקבר ית אבוהי וסליקו עמיה כל
עבדי פרעה סבי ביתיה וכל סבי ארעא דמצרים: וכל בית

Trāſla.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

ioſephi: et fratres eius: et oīs domus pa-
ἰωσὴφ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ πᾶσα ἡ οἰκία ἡ πα
terna eius. et cognationē et oues ⁊
τρικὴ αὐτοῦ· καὶ τὴν συγγένειαν καὶ τὰ πρόβατα καὶ
boues reliq̄rūt in tra geſem. et aſcēde-
τοὺς βόας ὑπελίποντο ἐν γῇ γεσέμ. καὶ συνανέ
runt cū eo et currus ⁊ eq̄tes: et fa
βησαν μετ' αὐτοῦ καὶ ἅρματα καὶ ἱππεῖς, καὶ ἐγέ
cta ē turba magna valde. et vene-
νετο ἡ παρεμβολὴ μεγάλη σφόδρα. καὶ παρεγέ
runt ad areā atad: qđ eſt trans iordanē.
νοντο ἐφ' ἅλωνα ἀτάδ, ὅ ἐστι πέραν τοῦ ἰορδάνου.
et planxerūt eū illic planctu magno et for-
καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν ἐκεῖ κοπετὸν μέγαν καὶ ἰσχυ
ti valde. et fecit plāctū prī ſuo
ρὸν σφόδρα. καὶ ἐποίησε τὸ πένθος τῷ πατρὶ αὐ
ſeptē dies. et viderūt habitatores trē cha
τοῦ ἑπτὰ ἡμέρας. καὶ εἶδον οἱ κάτοικοι τῆς γῆς χα
naan plāctū in area atad: et dixerūt: plāct⁹
ναὰν τὸ πένθος ἐν ἅλωνι ἀτάδ. καὶ εἶπαν, πένθος
magn⁹ ē iſte egyptijs. ppē hoc vocaue
μέγα ἐστὶ τοῦτο τοῖς αἰγυπτίοις. διὰ τοῦτο ἐκάλε
rūt nomē loci illius: plāct⁹ egypti:
σαν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, πένθος αἰγύπτου,
qđ ē trās iordanē. et fecerūt ei ſic
ὅ ἐστι πέραν τοῦ ἰορδάνου. καὶ ἐποίησαν αὐτῷ οὕτως
filij eius: ſicut p̄cepit eis. ⁊ accepe
οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καθὼς ἐνετείλατο αὐτοῖς. καὶ ἀνέλα
rūt eū filij ſui in trā chanaā. et ſepelierūt
βον αὐτὸν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς γῆν χαναάν. καὶ ἔθαψαν
eū in ſpelūca duplici. quā poſſedit abra-
αὐτὸν εἰς τὸ σπήλαιον τὸ διπλοῦν· ὃ ἐκτήσατο ἀβραὰ
am ſpelūcā in poſſeſſiōe ſepulchri ab ephrō
ἀμ τὸ σπήλαιον ἐν κτήσει μνημείου παρὰ ἐφρὼν τοῦ
ethei: cōtra mambre. et reuerſus ē io-
χετταίου, κατέναντι μαμβρῆ. καὶ ὑπέστρεψεν ἰω
C ſeph in egyptū: ipſe ⁊ fratres eius: ⁊ om-
σὴφ εἰς αἴγυπτον, αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ πάν
nes qui aſcēderāt ſepelire prēm eius. vi
τες οἱ συναναβάντες θάψαι τὸν πατέρα αὐτοῦ. ἰ
dētes āt fratres ioſeph: q̄ mortu⁹ ē prī
δόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ ἰωσὴφ, ὅτι τέθνηκεν ὁ πατὴρ
eoꝝ: dixerūt: ne forte memor iniurie ſit nob ioſeph:
αὐτῶν, εἶπαν, μήποτε μνησικακήσει ἡμῖν ἰωσὴφ,
et retributionē retribuat nobis oīa ma-
καὶ ἀνταπόδομα ἀνταποδώσει ἡμῖν πάντα τὰ κα
la: q̄ oſtēdim⁹ ei. ⁊ venientes ad io
κὰ, ἃ ἐνεδειξάμεθα αὐτῷ. καὶ παραγενόμενοι πρὸς ἰω
ſeph: dixerūt: prī tu⁹ adiurauit ante q̄ morere-
σὴφ, εἶπαν, ὁ πατήρ σου ὥρκισε πρὸ τοῦ τελευτῆ
tur ipſe: dicēs: ſic dicite ioſeph: dimitte
σαι αὐτὸν, λέγων, οὕτως εἴπατε ἰωσήφ, ἄφες
eis iniq̄tatē: et pctm̄ eoꝝ:
αὐτοῖς τὴν ἀδικίαν, καὶ τὴν ἁμαρτίαν αὐτῶν,

Trāſla.B.Hiero.

ioſeph cū fratribus ſuis
abſq̄ paruulis
& gregibus abſq̄ armē
tis: q̄ dereliquerūt i ter
ra geſſen. Habuit quoq̄
in comitatu currus & e
quites: & facta eſt tur-
ba non modica.
veneruntq̄ ad aream
achad: que ſita eſt
trans iordanem: vbi
celebrātes exeq̄as plan
ctu magno atq̄ vehe-
mēti ipleuerunt
ſeptē dies. Quod cum
vidiſſent habitatores
terre chanaan:
dixerunt. Plāctus ma
gnus eſt
iſte egyptijs. Et idcir-
co vocatū ē nomē loci
illius planctus egypti.
Fecerūt ergo filij iacob
ſicut preceperat eis:
& portantes eum i ter
ram chanaan
ſepelierunt eum in ſpe
lunca duplici: quam
emerat abraam cum a
gro
i poſſeſſionē ſepulchri
ab ephron etheo con-
tra faciē mābre. Reuer
ſuſq̄ eſt ioſeph in egyp
tum cū fratribus ſuis &
omni comitatu:
ſepulto patre.
Quo mortuo timētes
fratres eius
& mutuo colloquētes:
ne forte memor ſit iniu-
rie quā paſſus eſt: & red
dat nobis omne malū
quod fecimus: manda
uerunt ei
dicētes. Pr̄ tuus p̄cepit
nobis ātequā̄ moreretur:
vt hec tibi verbis illius
diceremus. Obſecro vt
obliuiſcaris ſceleris fra
trū tuorū: & pcti atq̄

Tex.Heb. Gen. Ca.l.

יוסף ואחיו ובית אביו רק טפם
וצאנם ובקרם עזבו בארץ
גשן: ויעל עמו גם רכב גם
פרשים ויהי המחנה כבד מאד:
ויבאו עד גרן האטד אשר
בעבר הירדן ויספדו שם מספד
גדול וכבד מאד ויעש לאביו
אבל שבעת ימים: וירא יושב
הארץ הכנעני את האבל
בגרן האטד ויאמרו אבל כבד
זה למצרים על כן קרא שמה
אבל מצרים אשר בעבר הירדן:
ויעשו בניו לו כן כאשר צום:
וישאו אתו בניו ארצה כנען
ויקברו אתו במערת שדה המכפלה
אשר קנה אברהם את השדה
לאחזת קבר מאת עפרן החתי על
פני ממרא: וישב יוסף מצרימה
הוא ואחיו וכל העלים אתו
לקבר את אביו אחרי קברו את
אביו: ויראו אחי יוסף כי מת
אביהם ויאמרו לו ישטמנו יוסף
והשב ישיב לנו את כל הרעה
אשר גמלנו אתו: ויצוו אל יוסף
לאמר אביך צוה לפני מותו
לאמר: כה תאמרו ליוסף אנא
שא נא פשע אחיך וחטאתם

Primitiua heb.

היה חנה
בוא
ספד
גדל עשה
יום ראה ישב
אמר
צוה
נשא
קבר כפל
קנה שוב
עלה
ראה מות
שטם
רוע
צוה
אמר נא
נשא

Tranſla.Chal.

יוסף ואחוהי ובית אבוהי לחוד טפליהון ועניהון ותוריהון שבקו בארעא דגשן:
וסליקו עמיה אף רתיכין אף פרשין והות משריתא סגיאה לחדא: ואתו עד בית
אדרי דאטד די בעברא דירדנא וספדו תמן מספד רב ותקיף לחדא ועבד לאבוהי
אבלא שבעא יומין: וחזא יתיב ארעא כנענאה ית אבלא בבית אדרי דאטד ואמרו
אבלא תקיף דין למצראי על כן קרא שמה אבל מצרים די בעיברא דירדנא: ועבדו
בנוהי ליה כמא דפקידינון: ונטלו יתיה בנוהי לארעא דכנען וקברו יתיה במערת חקל
כפילתא דקנא אברהם ית חקלא לאחסנת קבורה מן עפרון חתאה על אפי ממרא:
ותב יוסף למצרים הוא ואחוהי וכל דסליקו עמיה למקבר ית אבוהי בתר דקבר ית
אבוהי: וחזו אחוהי דיוסף ארי מית אבוהון ואמרו דלמא יטר לנא דבבו יוסף
ואתבא יתיב לנא ית כל בישתא דגמלנא יתיה: ופקידו לות יוסף למימר אבוך פקיד
קדם מותיה למימר: כדין תימרון ליוסף בבעו שבוק כען לחובי אחך ולחטאיהון

Interp̄.chal.

Ioſeph ⁊ fratres ſui ⁊ domus patris ſui: exceptis par uulis: oues quoq̄ eoꝝ ⁊ boues dereliquerūt in terra geſſen. Aſcenderūtq̄ cū eo currus ⁊ equites: eratq̄ turba magna nimis. Et venerūt vſq̄ ad aream atad: que eſt vltra iordanē: ⁊ planxerūt ibi planctū magnū atq̄ nimis vehementez. Et fecit patri ſuo luctū ſeptē diebus. Et vidit habitator terre chanaā luctū qui fie bat in loco aree atad: ⁊ dixerūt. Luctus vehemēs eſt iſte egyptijs. Et idcirco vocatū eſt nomen eius luctus egypti qui eſt trans iordanē. Fecerūtq̄ filij eius ſicut preceperat eis. Portauerūtq̄ eum filij ſui in terram chanaā: ⁊ ſepelierūt eum in ſpelūca duplici que eſt in agro: qui eſt cōtra faciē mābre. quē agrū emit abrahā in poſſeſſionem ſepulchri a filijs heth. Reuerſuſq̄ eſt ioſeph in egyptū: ipſe ⁊ fratres eius ⁊ oēs qui aſcen derāt cū eo vt ſepelirent patrē eius: poſtq̄ ſepeliuit patrē ſuū. Viderūtq̄ frēs ioſeph q̄ mortuus eſſet pr̄ eoꝝ: ⁊ dixerūt. Forte obſeruabit nobis ioſeph inimici tiā: ⁊ reddet nobis oē malū qđ tribuimus ei. Man dauerūtq̄ ad ioſeph: dicētes. Pater tu⁹ precepit āte mortē ſuam: dicēs. ſic dicetis ad ioſeph. Obſecro vt dimittas delicta fratrum tuorum ⁊ peccata:

Primitiua chal.

טוף עאן
היה שרא אתא
רבב
חסן
תוב קבר
חזא מות נטר
תוב אמר
בעה אח

Tex. Heb.

כי רעה גמלוך ועתה שא נא
לפשע עבדי אלהי אביך ויבך — בכה
יוסף בדברם אליו: וילכו גם אחיו
ויפלו לפניו ויאמרו הננו לך — נפל פנה
לעבדים: ויאמר אלהם יוסף אל — אמר
תיראו כי התחת אלהים אני: — ירא
ואתם חשבתם עלי רעה אלהים — רוע
חשבה לטבה למען עשה כיום
הזה להחית עם רב: ועתה אל — חיה
תיראו אנכי אכלכל אתכם ואת — כלכל
טפכם וינחם אותם וידבר על — נחם דבר
לבם: וישב יוסף במצרים הוא
ובית אביו ויחי יוסף מאה ועשר — חיה
שנים: וירא יוסף לאפרים בני — שנה
שלשים גם בני מכיר בן מנשה
ילדו על ברכי יוסף: ויאמר יוסף
אל אחיו אנכי מת ואלהים פקד — מות
יפקד אתכם והעלה אתכם מן — פקד עלה
הארץ הזאת אל הארץ אשר
נשבע לאברהם ליצחק וליעקב: — שבע
וישבע יוסף את בני ישראל
לאמר פקד יפקד אלהים
אתכם והעלתם את עצמתי מזה:
וימת יוסף בן מאה ועשר שנים
ויחנטו אתו ויישם בארון — חנט שום ארן
במצרים:

Trāsla. B. Hiero.

malicie quā exercuerūt in te. Nos quoq; oramus vt seruis dei pris tui dimittas iniquitatē hāc. Quibus auditis fleuit ioseph: venerūtq; ad eū frēs sui: & proni adorantes in terrā dixerūt. Serui tui sumus. Quibus ille rñdit: Nolite timere. Nū dei possumus resistere volūtati? Vos cogitastis de me malum: sed deus vertit illud in bonum: vt exaltaret me sicut in presentiarū cernitis: & saluos faceret multos populos. Nolite timere. Ego pascā vos & paruulos vīos. Cōsolatusq; est eos: & blāde & leniter ē locutus: & hitauit in egypto cū oī domo pris sui. Vixitq; cētū decem annis: & vidit effraim filios vsq; ad tertiā gñationē. Filii quoq; machir filii manasse nati sunt i genibus ioseph. Quibus trāsactis locutus ē fratribus suis. Post mortem meā deus visitabit vos & ascēdere vos faciet de terra ista: ad terrā quam iurauit abraam isaac & iacob. Cumq; adiurasset eos: atq; dixisset: deus visitabit vos: asportate ossa mea vobiscū d loco isto: mortuus est expletis cētū decē vite sue annis: & conditus aromatibus repositus est in loculo in egypto.

Explicit liber Genesis.

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

q: mala tibi ostenderūt. et nūc suscipe iniqui-
ὅτι πονηρά σοι ἐνεδείξαντο. καὶ νῦν δέξαι τὴν ἀδι-
tatē seruoꝝ dei pris tui.
κίαν τῶν θεραπόντων τοῦ θεοῦ τοῦ πατρός σου.
et fleuit ioseph: loquentibus illis ad eū.
καὶ ἔκλαυσεν ἰωσήφ, λαλούντων αὐτῶν πρὸς αὐτόν.
et venientes ad eū dixerūt: ecce nos tibi ser-
καὶ ἐλθόντες πρὸς αὐτόν, εἶπαν, ἰδοὺ ἡμεῖς σοι οἰκέ-
ui. et dixit illis ioseph: ne timeatis: nā dei
ται. καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἰωσήφ, μὴ φοβεῖσθε, τοῦ γὰρ θεοῦ
sum ego. vos cogitastis cōtra me mala:
εἰμὶ ἐγώ. ὑμεῖς ἐβουλεύσασθε κατ' ἐμοῦ πονηρά,
at deus cogitauit de me in bona: vt
ὁ δὲ θεὸς ἐβουλεύσατο περὶ ἐμοῦ εἰς ἀγαθά, ὅπως ἂν
fieret sicut hodie: vt aleretur ppl's multus. et
γενηθῇ ὡς σήμερον, ἵνα διατραφῇ λαὸς πολύς. καὶ
ait illis: ne timeatis. ego pascā vos:
εἶπεν αὐτοῖς, μὴ φοβεῖσθε. ἐγὼ διαθρέψω ὑμᾶς,
et domos vr̄as. et cōsolatus est eos: et
καὶ τὰς οἰκίας ὑμῶν. καὶ παρεκάλεσεν αὐτούς, καὶ
locutus ē in cor eoꝝ. et habitauit
ἐλάλησεν εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν. καὶ κατῴκησεν
ioseph in egypto: ipse et ois domus
ἰωσὴφ ἐν αἰγύπτῳ, αὐτὸς καὶ πᾶσα ἡ πανοικία τοῦ
pris eius. et vixit ioseph ānos cētū decē.
πατρὸς αὐτοῦ. καὶ ἔζησεν ἰωσὴφ ἔτη ἑκατὸν δέκα.
et vidit ioseph ephraim filios: vsq; ad tertiā gña-
καὶ εἶδεν ἰωσὴφ ἐφραὶμ παιδία, ἕως τρίτης γενε-
tionē. et filij machir filij manasse nati sūt
ᾶς. καὶ υἱοὶ μαχὶρ τοῦ υἱοῦ μανασσῆ ἐτέχθησαν
in femorib' ioseph. et ait ioseph fratribus
ἐπὶ μηρῶν ἰωσήφ. καὶ εἶπεν ἰωσὴφ τοῖς ἀδελφοῖς
suis: dicēs: ecce ego morior: visitatiōe
αὐτοῦ, λέγων, ἰδοὺ ἐγὼ ἀποθνήσκω, ἐπισκοπῇ
āt visitabit vos deus: et reducet vos de
δὲ ἐπισκέψεται ὑμᾶς ὁ θεός, καὶ ἀνάξει ὑμᾶς ἐκ τῆς
t'ra ista in t'rā: quā iurauit deus pa-
γῆς ταύτης εἰς τὴν γῆν, ἣν ὤμοσεν ὁ θεὸς τοῖς πα-
tribus nr̄is: abraam isaac et iacob. et adiu-
τράσιν ἡμῶν, ἀβραὰμ ἰσαὰκ καὶ ἰακώβ. καὶ ὥρ-
rauit ioseph filios israel: dicēs: in visi-
κισεν ἰωσὴφ τοὺς υἱοὺς ἰσραήλ, λέγων, ἐν τῇ ἐπι-
tatione qua visitabit vos deus: et simul por-
σκοπῇ ᾗ ἐπισκέψεται ὑμᾶς ὁ θεός, καὶ συνανοί-
tabitis ossa mea hinc vobiscū. et mortu'
σετε τὰ ὀστᾶ μου ἐντεῦθεν μεθ' ὑμῶν. καὶ ἐτελεύτη-
est ioseph: ānoꝝ erat cētū decē. et sepelierūt eū:
σεν ἰωσήφ, ἐτῶν ὢν ἑκατὸν δέκα. καὶ ἔθαψαν αὐ-
et posuerūt in arca in egypto.
τόν, καὶ ἔθηκαν ἐν τῇ σορῷ ἐν αἰγύπτῳ.

Primitiua chal.

בכה
דחל ביש
חשב טוב עבד
קום זון
נחם חיה
ילד רבב
מות דכר נסק
קום אמר
נסק מות שום

Transla. Chal.

quia malum retribuerūt tibi: & nunc dimitte obsecro delicta seruoꝝ dei patris tui. Et fleuit ioseph cum loquerentur cum eo. Ierunt quoq; fratres sui & ceciderunt coram eo atq; dixerunt. Ecce nos sumus serui tui. Dixitq; eis ioseph ne timeatis: quoniā ego timeo a facie dei. vos autē cogitastis contra me malum: sed coram deo reputatū est in bonū: vt faceret sicut in die hac: vt sustentaret populū multū. Et nunc nolite timere: ego pascā vos & familiā vestrā. Et consolatus est eos. et locutus est cōsolationē ad cor eorū. Et habitauit ioseph in egypto ipse & domus patris sui. Et vixit ioseph centū & decem annis. et vidit ioseph de ephraim filios tertios: filii quoq; machir filii manasse nati sunt: quos nutriuit ioseph. Dixitq; ioseph fratribus suis. Ego morior. et deus recordans recordabitur vestri: & leuabit vos de terra hac in terram quā iurauit abrahe & isaac & iacob. et adiurauit ioseph filios israel: dicens. Memoria memor erit vestri deus. & leuabitis ossa mea hinc. Mortuusq; est ioseph cum esset etatis centū & decem annoꝝ: et condierūt eum aromatibus: & posuerūt eum in arca in egypto.

Explicit liber genesis.

Interp. chal.

ארי בישא גמלוך וכען שבוק כען לחובי עבדי אלהיה דאבוך ובכא יוסף במללותהון
עמיה: ואזלו אף אחוהי ונפלו קדמוהי ואמרו הא אנחנא לך לעבדין: ואמר להון
יוסף לא תדחלון ארי דחיל מן קדם יי אנא: ואתון חשבתון עלי בישתא מן קדם יי
איתחשיבת לטבא בדיל למעבד כיומא הדין לקימא עם סגיא: וכען לא תדחלון
אנא איזון יתכון וית טפליכון ונחים יתהון ומליל תנחומין על לבהון: ויתיב יוסף
במצרים הוא ובית אבוהי וחיא יוסף מאה ועשר שנין: וחזא יוסף לאפרים בנין
תליתאין אף בני מכיר בר מנשה איתילידו ורבי יוסף: ואמר יוסף לאחוהי אנא
מאית ויי מדכר דכיר יתכון ויסק יתכון מן ארעא הדא לארעא דקיים לאברהם
ליצחק וליעקב: ואומי יוסף ית בני ישראל למימר מדכר דכיר יי יתכון ותסקון ית
גרמי מכא: ומית יוסף בר מאה ועשר שנין וחנטו יתיה ושמוהי בארונא במצרים:

Trāsla. Grę. lxx. cū interp. latina.

H Ec nōia filiorꝫ israel: qui in
ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν ἰσραὴλ, τῶν εἰσπε-
A Gen. 46.a. gressi sunt in egyptū cū iacob pře eoꝝ: vnusq̄
πορευμένων εἰς αἴγυπτον ἅμα ἰακὼβ τῷ πατρὶ αὐτῶν, ἕ-
q̄ cū domib⁹ suis introierūt: rubē: symeō: leui:
καστος πανοικὶ αὐτῶν εἰσήλθοσαν, ῥουβὴν, συμεὼν, λευὶ
iudas: isachar: zabulō: ꝛ beniamin: dā: et neph
ἰούδας, ἰσσάχαρ, ζαβουλὼν, καὶ βενιαμὶν, δὰν, καὶ νεφ-
thali: gad: ꝛ aser. ioseph aūt erat in egypto. erāt aūt
θαλὶ, γὰδ, καὶ ἀσήρ. ἰωσὴφ δὲ ἦν ἐν αἰγύπτῳ. ἦσαν δὲ
oēs aīe q̄ egresse sūt ex iacob: q̄nq̄ ꝛ sep
πᾶσαι ψυχαὶ αἱ ἐξελθοῦσαι ἐξ ἰακὼβ, πέντε καὶ ἑβ-
tuaginta. mortuus ē aūt ioseph ꝛ oēs fra-
δομήκοντα. ἐτελεύτησε δὲ ἰωσὴφ καὶ πάντες οἱ ἀδελ-
tres eius: ꝛ oīs gñatio illa. at filij israel cre-
φοὶ αὐτοῦ, καὶ πᾶσα ἡ γενεὰ ἐκείνη. οἱ δὲ υἱοὶ ἰσραὴλ ηὐξή-
uerūt: ꝛ multiplicati sūt: ꝛ abūdātes fuerūt: ꝛ in-
θησαν, καὶ ἐπληθύνθησαν, καὶ χυδαῖοι ἐγένοντο, καὶ κα-
ualuerūt valde nimis. multiplicauit aūt tra illos. sur
τίσχυον σφόδρα σφόδρα. ἐπλήθυνε δὲ ἡ γῆ αὐτούς. ἀνέ-
rexit aūt rex alter sup egyptū: q̄ nō cognoscebat
στη δὲ βασιλεὺς ἕτερος ἐπ' αἴγυπτον, ὃς οὐκ ᾔδει τὸν
ioseph. dixit aūt genti sue: ecce genus fi
ἰωσήφ. εἶπε δὲ τῷ ἔθνει αὐτοῦ, ἰδοὺ τὸ ἔθνος τῶν υἱ-
lioꝝ israel magna valde multitudo: ꝛ p̄ualet sup nos.
ῶν ἰσραὴλ μέγα πολὺ πλῆθος, καὶ ἰσχύει ὑπὲρ ἡ-
venite ergo sapiēter opprimam⁹ eos: ne forte
μᾶς. δεῦτε οὖν κατασοφισώμεθα αὐτούς, μή ποτε
multiplicent: ꝛ q̄n acciderit nobis bellū: ad-
πληθυνθῇ, καὶ ἡνίκα ἂν συμβῇ ἡμῖν πόλεμος, προσ-
dētur ꝛ isti ad aduersarios. ꝛ de-
τεθήσονται καὶ αὐτοὶ πρὸς τοὺς ὑπεναντίους. καὶ ἐκ-
bellantes nos: egredient̄ de tra. ꝛ pre-
πολεμήσαντες ἡμᾶς, ἐξελεύσονται ἐκ τῆς γῆς. καὶ ἐπέ-
fecit eis p̄fectos operū: vt affligerēt
στησεν αὐτοῖς ἐπιστάτας τῶν ἔργων, ἵνα κακώσωσιν
eos in operib⁹. ꝛ edificauerūt ciuitates munitas
B αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔργοις. καὶ ᾠκοδόμησαν πόλεις ὀχυρὰς
pharaōi: et phithō et ramesses: ꝛ on: q̄ est
τῷ φαραὼ, τήν τε φιθὼμ καὶ ῥαμεσσῆ, καὶ ὢν, ἥ ἐστιν ἡ-
heliopolis. quāto aūt eos humiliabāt: tāto
λιούπολις. καθότι δὲ αὐτοὺς ἐταπείνουν, τοσούτῳ
plures fiebant. ꝛ inualuerūt valde. ꝛ abhominatio
πλείους ἐγίνοντο, καὶ ἴσχυον σφόδρα. καὶ ἐβδελύσσον-
nē hūerūt egyptij a filiis israel. ꝛ oppresse-
το οἱ αἰγύπτιοι ἀπὸ τῶν υἱῶν ἰσραήλ. καὶ κατεδυνά-
rūt egyptij filios israel vi: ꝛ afflixe-
στευον οἱ αἰγύπτιοι τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ βίᾳ, καὶ κατωδύ-
rūt eoꝝ vitā in operib⁹ duris in
νων αὐτῶν τὴν ζωὴν ἐν τοῖς ἔργοις τοῖς σκληροῖς, ἐν τῷ
luto ꝛ lateritio: ꝛ oīb⁹ operib⁹ q̄ in a-
πηλῷ καὶ τῇ πλινθείᾳ, καὶ πᾶσι τοῖς ἔργοις τοῖς ἐν τοῖς πε-
gris: sm̄ oīa opera: q̄b⁹ in seruitutē redegerūt eos
δίοις, κατὰ πάντα τὰ ἔργα, ὧν κατεδουλοῦντο αὐτούς

Trāsla. B. Hiero.

Incipit liber hellesmoth
quē nos Exodi dicimus.
H Ec sūt noīa fi .ca.i.
liorū israel: qui in-
gressi sunt i egyptū cū
iacob. Singuli cū do-
mibus suis introierunt.
Rubē: Symeon: Leui
Iudas: isachar: zabulō
& Beniamin. Dā Nep
talim. Gad: & Aser. E
rāt igitur oēs aīe eorū
q egressi sunt de femo-
re iacob septuagita. Io
seph āt in egypto erat.
Quo mortuo & vni-
uersis fribus eius oiq̄
cognatiōe sua: filii is-
rael creuerūt: & quasi
germinātes multiplica-
ti sunt: ac roborati ni-
mis ipleuerūt terram.
Surrexit iterea rex no
uus sup egyptum: qui
ignorabat ioseph. &
ait ad populū suū. Ec-
ce pp̄ls filiorū isrl̄ mul
tus & fortior nobis est.
Venite sapiēter oppri-
mamus eū: ne forte mł
tiplicetur: & si ingrue-
rit cōtra nos bellū: ad-
datur inimicis nr̄is: ex-
pugnatisq̄ nobis egre-
diatur de terra. Prepo
suit itaq̄ eis magistros
opuꝫ: vt affligerēt eos
oneribus. Edificauerūt
q̄ vrbes tabernaculo-
rum pharaōi phiton &
ramesses. quātoq̄ op
primebāt eos: tāto ma
gis multiplicabātur: &
crescebant. Oderātq̄
filios israel egyptii: &
affligebant illudentes &
& inuidentes eis: atq̄
ad amaritudinem perdu
cebant vitam eorum o-
peribus duris luti
& lateris: omniq̄ fa-
mulatu
quo in terre operibus

Tex. Heb. Exo. Ca. j. **Primitiua heb.**

אֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים — בא
מִצְרָיְמָה אֵת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ
בָּאוּ׃ רְאוּבֵן שִׁמְעוֹן לֵוִי וִיהוּדָה׃
יִשָּׂשכָר זְבוּלֻן וּבִנְיָמִן׃ דָּן וְנַפְתָּלִי
גָּד וְאָשֵׁר׃ וַיְהִי כָּל נֶפֶשׁ יֹצְאֵי יֶרֶךְ — הָיָה
יַעֲקֹב שִׁבְעִים נָפֶשׁ וְיוֹסֵף הָיָה
בְמִצְרָיִם׃ וַיָּמָת יוֹסֵף וְכָל אֶחָיו — מות
וְכֹל הַדּוֹר הַהוּא׃ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ — פָּרָה
וַיִּשְׁרְצוּ וַיִּרְבּוּ וַיַּעַצְמוּ בִּמְאֹד מְאֹד — שָׁרַץ רָבָה עָצַם
וַתִּמָּלֵא הָאָרֶץ אֹתָם׃ וַיָּקָם מֶלֶךְ — מָלֵא קוּם
חָדָשׁ עַל מִצְרָיִם אֲשֶׁר לֹא יָדַע
אֶת יוֹסֵף׃ וַיֹּאמֶר אֶל עַמּוֹ הִנֵּה עַם — אָמַר
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַב וְעָצוּם מִמֶּנּוּ׃ הָבָה — עָצַם יָהַב
נִתְחַכְּמָה לוֹ פֶּן יִרְבֶּה וְהָיָה כִּי — חָכַם
תִקְרֶאנָה מִלְחָמָה וְנוֹסַף גַּם הוּא — קָרָא לָחַם יָסַף
עַל שֹׂנְאֵינוּ וְנִלְחַם בָּנוּ וְעָלָה מִן — לָחַם
הָאָרֶץ׃ וַיָּשִׂימוּ עָלָיו שָׂרֵי מִסִּים — שׂוּם שׂוּר מָסַס
לְמַעַן עַנֹּתוֹ בְּסִבְלֹתָם וַיִּבֶן עָרֵי — עָנָה בָּנָה עִיר
מִסְכְּנוֹת לְפַרְעֹה אֶת פִּתֹם וְאֶת — סָכַן
רַעַמְסֵס׃ וְכַאֲשֶׁר יְעַנּוּ אֹתוֹ כֵּן
יִרְבֶּה וְכֵן יִפְרֹץ וַיָּקֻצוּ מִפְּנֵי — רָבָה פָּרַץ קוּץ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּעֲבִדוּ מִצְרַיִם אֶת — עָבַד
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפָרֶךְ׃ וַיְמָרְרוּ אֶת — פָּרַךְ
חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה בְּחֹמֶר — חָיָה
וּבִלְבֵנִים וּבְכָל עֲבֹדָה בַּשָּׂדֶה אֵת
כָּל עֲבֹדָתָם אֲשֶׁר עָבְדוּ בָהֶם

Inter. p̄ .ch al.

Ca. j. ואלין שמהת בני ישראל דעלו למצרים עם יעקב גבר ואנש ביתיה
עלו׃ ראובן שמעון לוי ויהודה׃ יששכר זבולון ובנימין׃ דן ונפתלי גד ואשר׃ והוה
כל נפשתא נפקי ירכא דיעקב שבעין נפשן עם יוסף דהוה במצרים׃ ומית יוסף וכל
אחוהי וכל דרא ההוא׃ ובני ישראל נפישו ואתילידו וסגיאו ותקיפו לחדא לחדא
ואתמליאת ארעא מנהון׃ וקם מלכא חדתא על מצרים דלא מקיים גזירת יוסף׃
ואמר לעמיה הא עמא דבני ישראל סגן ותקיפין מננא׃ הבו נתחכם להון דילמא
יסגון ויהי ארי תערענא קרבא ויתוספון אף אינון על בעלי דבבנא ויגיחון בנא
קרב ויסקון מן ארעא׃ ומניאו עליהון שלטונין מבאישין בדיל לענאיהון
בפולחנהון ובנו קרוי בית אוצרא לפרעה ית פיתום וית רעמסס׃ וכמא דמענן להון
כן סגן וכן תקפין ועקת למצראי מן קדם בני ישראל׃ ואפלחו מצראי ית בני
ישראל בקשיו׃ ואמררו ית חייהון בפולחנא קשיא בטינא ובלבינין ובכל פולחנא
בחקלא ית כל פולחנהון דאפלחו בהון

Transla. Chal.

Incipit liber Exodus. Cap. i.

E T hec sunt nomina filioꝝ israel: qui ingressi sunt in egyptū cum iacob: singuli cum viris domus sue introierūt. Ruben: symeon: leui: et iudas: isachar: zabulon: ꝛ beniamin: dan: ꝛ neptali: gad: ꝛ aser. Erantq̄ oēs aīe egredientiū de femore iacob septuaginta anime: cum ioseph qui erat in egypto. Mortuusq̄ est ioseph ꝛ oēs fratres eius: et oīs gñatio illa. Filii autē israel creuerunt: ꝛ nati sunt in multitudinē: ꝛ roborati sunt vehementer nimis: ꝛ impleta est terra ex eis. Et surrexit rex nouus in egypto qui non cōfirmabat decreta ioseph. Et ait ad populū suū. Ecce popul⁹ filioꝝ israel multus ꝛ fortior nobis. Venite sapiēter agamus cōtra eos: ne forte multiplicent: ꝛ qñ acciderit nobis bellū addantur quoq̄ ipsi inimicis nr̄is: ꝛ inient contra nos bellū. ꝛ ascendent de terra. Et cōstituerūt sup eos principes malefacientes: vt affligerēt eos in operib⁹ suis. Edificaueruntq̄ vrbes thesauroꝝ pharaoni: phitō ꝛ rameses. Et q̄nto affligebāt eos: tāto multiplicabant ꝛ tāto roborabāt. Et tribulatio erat egyptiis ꝓpter filios israel. ꝛ seruire fecerūt egyptij filios isrl̄ dure: ꝛ ad amaritudinē ꝑduxerūt vitā eoꝝ in seruitute dura: in luto ꝛ in laterib⁹ ꝛ in oī seruitute in agro in oībus opibus suis: q̄bus eos

Primitiua chal.

אל עול
מות
דור ילד
מלא קים קום
סנא יהב חכם
קרה ערע יסף
נגח נסק מנה
באש ענה בנה
קרה ענה עקן
פלח קשה מרר
חיה

נפרך: ויאמר מלך מצרים
ילד למילדת העברית אשר שם
האחת שפרה ושם השנית פועה:
ויאמר בילדכן את העבריות
ראה וראיתן על האבנים אם בן הוא
מות בנה והמתן אתו ואם בת היא וחיה:
ירא ותיראן המילדת את האלהים
עשה ולא עשו כאשר דבר אליהן
חיה מלך מצרים ותחיין את הילדים:
קרא ויקרא מלך מצרים למילדת
ידע ויאמר להן מדוע עשיתן הדבר
הזה ותחיין את הילדים:
אמר ותאמרן המילדת אל פרעה כי
נשה לא כנשים המצרית העברית כי
חיה בוא חיות הנה בטרם תבוא אלהן
יטב המילדת וילדו: וייטב אלהים
רבה עצם למילדת וירב העם ויעצמו
היה מאד: ויהי כי יראו המילדת
עשה את האלהים ויעש להם בתים:
צוה ויצו פרעה לכל עמו לאמר
ילד כל הבן הילוד היארה •••••
שלך בנה חיה תשליכהו וכל הבת תחיון:
Cap.ii. וילך איש מבית לוי ויקח
לקח הרה ילד את בת לוי: ותהר האשה ותלד
ראה בן ותרא אתו כי טוב הוא
צפן ותצפנהו שלשה ירחים: ולא
לקח יכלה עוד הצפינו ותקח לו

premebãtur. Dixit autem rex egypti obstetricibus hebreorũ: quarum vna vocabatur sephora: altera phua: pcipiẽs eis. Quãdo obstetricabitis hebreas: & partus tẽpus aduenerit: si masculus fuerit: interficite eũ: si femina reseruate. Timuerunt autem obstetrices deum: & non fecerunt iuxta preceptũ regis egypti: sed conseruabant mares. Quibus accersitis ad se rex ait. Quidnã est hoc qd facere voluistis: vt pueros seruaretis? Que responderunt. Nõ sunt hebree sicut egyptie mulieres. Ipse eni obstetricãdi hñt sciẽtiã: & priusq̃ veniamus ad eas pariunt. Bñ ergo fecit deus obstetricibus: & creuit populus cõfortatusq̃ ẽ nimis. Et quia timuerũt obstetrices deũ: edificauit eis domos. Precepit ergo pharao omni populo suo dicens. Quicquid masculini sexus natũ fuerit: i flumen proiicite. quicqd femini reseruate. Ca. 2

Egressus ẽ post hec vir de domo leui: & accepit vxorẽ stirpis sue. que concepit & pepit filiũ: & vidẽs eum elegantem: abscondit tribus mẽsibus. Cumq̃ iam celare non posset: sumpsit

cũ vi. et ait rex egyptiorũ
μετὰ βίας. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῶν αἰγυπτίων
obstetricib⁹ hebreorũ: vni earũ erat nomẽ
ταῖς μαίαις τῶν ἑβραίων, τῇ μιᾷ αὐτῶν ἦν ὄνομα C
sephora: et nomẽ scde phua: et ait
σεφφώρα, καὶ τὸ ὄνομα τῆς δευτέρας φουά, καὶ εἶ-
illis: qñ obstetricabitis hebreas: et fuerit
πεν αὐταῖς, ὅταν μαιοῦσθε τὰς ἑβραίας, καὶ ὦσι
ad pariẽdũ: si qdẽ mascul⁹ fuerit: interficite il-
πρὸς τῷ τίκτειν, ἐὰν μὲν ἄρσεν ᾖ, ἀποκτείνατε αὐ-
lũ: si ãt femina: reseruate illã. timue-
τό, ἐὰν δὲ θῆλυ, περιποιήσασθε αὐτό. ἐφοβήθη-
runt ãt obstetrices deũ: et nõ fecerunt si-
σαν δὲ αἱ μαῖαι τὸν θεόν, καὶ οὐκ ἐποίησαν καθό-
cut precepit illis rex egypti. et vi-
τι συνέταξεν αὐταῖς ὁ βασιλεὺς αἰγύπτου. καὶ ἐ-
uificabãt masculos. vocauit ãt rex egy-
ζωογόνουν τὰ ἄρσενα. ἐκάλεσε δὲ ὁ βασιλεὺς αἰ-
pti obstetrices: et ait illis: q̃re fe-
γύπτου τὰς μαίας, καὶ εἶπεν αὐταῖς, τί ὅτι ἐ-
cistis rem hanc: et viuificastis
ποιήσατε τὸ πρᾶγμα τοῦτο, καὶ ἐζωογονεῖτε τὰ
masculos? dixerũt ãt obstetrices pharaõi: nõ sicut D
ἄρσενα; εἶπαν δὲ αἱ μαῖαι τῷ φαραώ, οὐχ ὡς
mulieres egyptie: hebree: pariunt .n.
αἱ γυναῖκες αἰγύπτιαι, αἱ ἑβραῖαι, τίκτουσι γὰρ
pri⁹ quã ingrediãtur ad eas obstetrices: et pepe-
πρὶν ἢ εἰσελθεῖν πρὸς αὐτὰς τὰς μαίας, καὶ ἔτι-
rerũt. bñ ãt faciebat deus obstetricib⁹. et cre-
κτον. εὖ δὲ ἐποίει ὁ θεὸς ταῖς μαίαις. καὶ ἐπλή-
uit pp̃lus: et inualuit valde. qm̃ timue-
θυνεν ὁ λαός, καὶ ἴσχυε σφόδρα. ἐπειδὴ ἐφο-
runt obstetrices deũ: fecit sibi ipsis do-
βοῦντο αἱ μαῖαι τὸν θεόν, ἐποίησαν ἑαυταῖς οἰ-
mos. precepit ãt pharao oĩ pupulo suo:
κίας. συνέταξε δὲ φαραὼ παντὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ,
dicens: oẽ masculũ qd̃ natũ fuerit hebreis:
λέγων, πᾶν ἄρσεν ὃ ἂν τεχθῇ τοῖς ἑβραίοις,
in flumẽ proiicite: et oẽm feminã vi-
εἰς τὸν ποταμὸν ῥίψατε, καὶ πᾶν θῆλυ ζωο-
uificate illam.
γονεῖτε αὐτό. Ca. 2.

Erat ãt qdã de tribu leui: et accepit
ἦν δέ τις ἐκ τῆς φυλῆς λευΐ, καὶ ἔλαβεν A
de filiabus leui: et habuit eã: et in
ἐκ τῶν θυγατέρων λευΐ, καὶ ἔσχεν αὐτήν, καὶ ἐν
vẽtre cõcepit: et pepit masculũ. videntes ãt illũ
γαστρὶ ἔλαβε, καὶ ἔτεκεν ἄρσεν. ἰδόντες δὲ αὐτὸ
elegãtẽ: abscõderũt illũ mẽsib⁹ tribus. qm̃
ἀστεῖον, ἐσκέπασαν αὐτὸ μῆνας τρεῖς. ἐπειδὴ
ãt nõ potuerũt amplius abscõdere illũ: accepit
δὲ οὐκ ἠδύναντο ἔτι κρύπτειν αὐτό, ἔλαβεν
illi mater eius
αὐτῷ ἡ μήτηρ αὐτοῦ

Pritiua chal.
חיה ילד חיה
היה ילד חזא
תבר קטל קום
קום
נשה עול
יטב סגא
בית אמר ילד
ידה רמה קום
עדה אתא חזא
טוב טמר

Transla. Chal.

grauiter seruire fecerũt. Dixitq̃ rex egypti obstetricibus iudeorũ: nomen vnius sephora: et nomẽ alteri⁹ phua: et ait. Quando obstetricabitis iudeas: videbitis in partu: si filius fuerit: interficietis eũ: et si filia fuerit reseruabitis eam. Timuerũtq̃ obstetrices a facie dei: et non fecerũt sicut locutus fuerat eis rex egypti: sed cõseruabant filios. Vocauitq̃ rex egypti obstetrices: et ait. Cur fecistis hanc rem: et reseruatis filios? Et dixerũt obstetrices ad pharaonẽ. Quia non sunt sicut mulieres egyptie mulieres iudee: quia ipse sapientes sunt: et antequã veniat ad eas obstetrix pariunt. Et benefecit deus obstetricibus: et creuit populus: confortatiq̃ sunt nimis. Et factũ est cum obstetrices timuissent a facie dei: fecit eis domos. Et precepit pharao omni populo suo: dicens. Omnis filius qui natus fuerit ex iudeis: in flumen proiicite eum: et omnem filiam reseruabitis. Ca. 2.

Et abiit vir de domo leui: et accepit filiam leui. Et concepit mulier: et peperit filium. Et vidit eum q esset bonus: et abscondit eum tribus mẽsibus. Et non potuit vltra abscondere eum: et accepit ei

Interp. chal.

פלחין: ואמר מלכא דמצרים לחייתא יהודיתא דשום חדא שפרה ושום תניתא
פועה: ואמר כד תהוין מילדן ית יהודיתא ותחזין על מתברא אם ברא הוא
תקטלון יתיה ואם ברתא היא תקימונה: ודחילא חייתא מן קדם יי ולא עבדא
כמא דמליל להן מלכא דמצרים וקימא ית בניא: וקרא מלכא דמצרים לחייתא
ואמר להן מה דין עבדתון פתגמא הדין וקימתון ית בניא: ואמרת חייתא לפרעה
ארי לא כנשיא מצריתא יהודיתא ארי חכימן אינין עד לא עלת לותהן חייתא •
וילדן: ואוטיב יי לחייתא וסגי עמא ותקיפו לחדא: והוה כד דחילא חייתא מן
קדם יי ועבד להן בתין: ופקיד פרעה לכל עמיה למימר כל ברא דאתיליד מן ••
יהודאי לנהרא תרמוניה וכל ברתא תקימון: Ca.ij. ואזל גברא
מבית לוי ונסיב ית בת לוי: ועדיאת אתתא וילידת בר וחזת יתיה ארי טב הוא
ואטמרתיה תלתא ירחין: ולא יכלת עוד לאטמרותיה ונסיבת ליה ••••••••

arculā: et liniuit eā bitumine et pice: et
βιν, καὶ κατέχρισεν αὐτὴν ἀσφάλτῳ καὶ πίσσῃ, καὶ
imposuit puerū in ea: et posuit eā in
ἐνέβαλε τὸ παιδίον εἰς αὐτήν, καὶ ἔθηκεν αὐτὴν εἰς τὸ
palude iuxta flumē. et speculabatur so=
ἕλος παρὰ τὸν ποταμόν. καὶ κατεσκόπευεν ἡ ἀδελφ=
ror eī᷒ delōge: vt disceret qd̄ accideret illi.
ὴ αὐτοῦ μακρόθεν, μαθεῖν, τί τὸ ἀποβησόμενον αὐτῷ.
descēdit āt filia pharaōis vt lauaret̄ ad flu=
κατέβη δὲ ἡ θυγάτηρ φαραὼ λούσασθαι ἐπὶ τὸν πο=
men. et ancille eius gradiebātur sup
ταμόν. καὶ αἱ ἅβραι αὐτῆς παρεπορεύοντο ἐπὶ τὸν
flumē. et vidēs arculā in palude: mit
ποταμόν. καὶ ἰδοῦσα τὴν θίβιν ἐν τῷ ἕλει, ἀποστεί=
tēs ancillā: accepit illā. aperiēs āt: cernit
λασα τὴν ἅβραν, ἀνείλετο αὐτήν. ἀνοίξασα δὲ, ὁρᾷ
paruulū vagiētē in arcula. et misertа ē illius fi=
παιδίον κλαῖον ἐν τῇ θίβει. καὶ ἐφείσατο αὐτοῦ ἡ θυ=
lia pharaōis. et dixit: de infantib᷒ hebre
γάτηρ φαραώ. καὶ ἔφη, ἀπὸ τῶν παιδίων τῶν ἑβραί=
orū hic. et dixit soror eius filie pha
ων τοῦτο. καὶ εἶπεν ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ τῇ θυγατρὶ φα=
raōis: vis vocē tibi mulierē q̄ nutriat ex
ραώ, θέλεις καλέσω σοι γυναῖκα τροφεύουσαν ἐκ
hebreis: et lactabit tibi infantulū. ait āt il=
τῶν ἑβραίων, καὶ θηλάσει σοι τὸ παιδίον. ἡ δὲ εἶπεν αὐ=
li filia pharaōis: vade: pergēs āt puel
τῇ ἡ θυγάτηρ φαραώ, πορεύου. ἐλθοῦσα δὲ ἡ νεᾶ=
la: vocauit matrē pueri. dixit āt ad il
νις, ἐκάλεσε τὴν μητέρα τοῦ παιδίου. εἶπε δὲ πρὸς αὐ=
lā filia pharaōis: serua mihi puerū istū:
τὴν ἡ θυγάτηρ φαραώ, διατήρησόν μοι τὸ παιδίον τοῦτο,
et lacta mihi illū: ego āt dabo tibi mercedē.
καὶ θήλασόν μοι αὐτό, ἐγὼ δὲ δώσω σοι τὸν μισθόν.
accepit āt mulier infantē et lactauit illū. adul
ἔλαβε δὲ ἡ γυνὴ τὸ παιδίον καὶ ἐθήλαζεν αὐτό. ἁδρυν=
B to āt puero: attulit illū ad fi
θέντος δὲ τοῦ παιδίου, εἰσήγαγεν αὐτὸ πρὸς τὴν θυ=
liam pharaōis. et fact᷒ ē illi in filiū. voca=
γατέρα φαραώ. καὶ ἐγενήθη αὐτῇ εἰς υἱόν. ἐπωνόμα=
uit āt nomē illi᷒ moysen. dicēs: qm̄ ex a=
σε δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ μωυσῆν. λέγουσα, ὅτι ἐκ τοῦ ὕ=
qua illū tuli. factū ē āt in die=
δατος αὐτὸν ἀνειλάμην. ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέ=
bus multis illis: magnus factus moy
ραις ταῖς πολλαῖς ἐκείναις, μέγας γενόμενος μωυ=
ses: egressus ē ad frēs suos filios israel.
σῆς, ἐξῆλθε πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς ἰσραήλ,
cogitans āt afflictionē illoꝝ: aspicit hoīem egyptiū
κατανοήσας δὲ τὸν πόνον αὐτῶν, ὁρᾷ ἄνθρωπον αἰγύπτιον
percutiētē q̄ndā hebreū de fratrib᷒ suis filiis
τύπτοντά τινα ἑβραῖον τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ τῶν υἱῶν
israel. cū circūspexisset āt huc et illuc: nō videt
ἰσραήλ. περιβλεψάμενος δὲ ὧδε καὶ ὧδε, οὐχ ὁρᾷ

fiscellam scirpeam: & liniuit eam bitumine ac pice: posuitq; intus infantulum: & exposuit eum in carecto ripe fluminis stante procul sorore eius & considerante euentum rei. Ecce autem descendebat filia pharaonis: vt lauaretur in flumine: & puelle eius gradiebantur per crepidinem aluei. Que cū vidisset fiscellam in papyriōe: misit vnam e famulabus suis: & allatā aperiens cernensq; in ea paruulum vagientem misertа eius ait. De īfantibus hebreorum est hic. Cui soror pueri Vis inquit vt vadam: & vocē tibi mulierem hebreā: que nutrire possit infantulum. Respondit. Vade. Perrexit puella: & vocauit matrem suam. Ad quam locuta filia pharaōis: accipe ait puerum istum: & nutri mihi: ego dabo tibi mercedem tuam. Suscepit mulier & nutriuit puerum: adultumq; tradidit filie pharaonis. Quem illa adoptauit ī locū filii: vocauitq; nomē ei᷒ moyses dicens: quia de aqua tuli eum. In diebus illis postq̄ creuerat moyses: egressus est ad frēs suos: viditq; afflictionē eorū: & virū egyptiū pcutiētē q̄ndā de hebreis frībus suis. Cūq; circūspexisset huc atq; illuc: & nullum adesse vidisset:

Ter.Heb.	Priītiua heb.
תבת גמא ותחמרה בחמר	תנה חמר
ובזפת ותשם בה את הילד	שום
ותשם בסוף על שפת היאר׃	שפה
ותתצב אחתו מרחק לדעה מה	יצב ידע
יעשה לו׃ ותרד בת פרעה	עשה ירד כנה
לרחץ על היאר ונערתיה	
הלכת על יד היאר ותרא את	
התבה בתוך הסוף ותשלח את	שלח
אמתה ותקחה׃ ותפתח ותראהו	אמה לקח פתח
את הילד והנה נער בכה ותחמל	ראה חמל
עליו ותאמר מילדי העברים	אמר
זה׃ ותאמר אחתו אל בת	
פרעה האלך וקראתי לך אשה	הלך
מינקת מן העברית ותינק לך	ינק
את הילד׃ ותאמר לה בת פרעה	
לכי ותלך העלמה ותקרא את	קרא
אם הילד׃ ותאמר לה בת	
פרעה היליכי את הילד הזה	הלך
והינקהו לי ואני אתן את שכרך	ינק נתן
ותקח האשה הילד ותניקהו׃	
ויגדל הילד ותביאהו לבת פרעה	גדל בוא
ויהי לה לבן ותקרא שמו משה	היה
ותאמר כי מן המים משיתהו׃	משה
ויהי בימים ההם ויגדל משה	היה יום
ויצא אל אחיו וירא בסבלתם	ראה
וירא איש מצרי מכה איש	נכה
עברי מאחיו׃ ויפן כה וכה וירא	פנה

Interp.chal᷒

תבותא דגומא וחפתה בחימרא ובזפתא ושויאת בה ית רביא ושויתה ביערא על
כיף נהרא׃ ואתעתדת אחתיה מרחיק למידע מה יתעבד ליה׃ ונחתת בת פרעה
למסחי על נהרא ועולימתהא מהלכן על כיף נהרא וחזת ית תבותא בגו יערא
ואושיטת ית אמתה ונסיבתה׃ ופתחת וחזיתיה ית רביא והא עולימא בכי וחסת
עלוהי ואמרת מן בני יהודאי הוא דין׃ ואמרת אחתיה לבת פרעה האיזיל ואקרי ליך
איתתא מינקתא מן יהודיתא ותוניק ליך ית רביא׃ ואמרת לה בת פרעה איזילי ואזלת
עולימתא וקראת ית אמיה דרביא׃ ואמרת לה בת פרעה אוביליי ית רביא הדין
ואוניקיהי לי ואנא אתן ית אגריך ונסיבת איתתא ית רביא ואוניקתיה׃ ורבא רביא
ואיתיתיה לבת פרעה והוה לה לבר וקראת שמיה משה ואמרת ארי מן מיא
שחילתיה׃ והוה ביומיא האינון ורבא משה ונפק עם אחוהי וחזא בפולחנהון וחזא
גבר מצראי מחי גבר יהודאי מאחוהי׃ ואיתפני לכא ולכא וחזא

Transla.Chal.

arcam scirpeā: ꝛ liniuit eam bitumine ac pice: posuitq; in ea infantē: et posuit eam in carecto: quod erat in ripa fluminis. Et stetit soror eius ꝓcul: vt sciret qd̄ fieret de eo. Et descēdit filia pharaonis vt lauaretur in flumine: ꝛ puelle eius gradiebātur iuxta ripam fluminis: ꝛ vidit arcā in medio carecti: ꝛ extendit brachium suū ꝛ tulit eam. et aperuit eam: ꝛ vidit puerū: et ecce puer plorabat: ꝛ misertus est eius. et ait. De filiis iudeorū est iste. Dixitq; soror eius ad filiā pharaonis: nūquid ibo ꝛ vocabo tibi mulierē nutricem de iudeis? ꝛ lactabit tibi puerū? Et dixit ei filia pharaonis. Vade. Et abijt puella: ꝛ vocauit matrē eiusdē pueri. et dixit ei filia pharaonis. Tolle puerū hunc: et lacta eum mihi: ꝛ ego dabo mercedes tuā. Et suscepit mulier puerū: ꝛ lactauit eū. Et creuit puer: ꝛ tradidit eum filie pharaonis: ꝛ fuit ei in filiū: ꝛ vocauit nomen eius moysen: dicens. quoniā de aquis extraxi eum. Et factum est in diebus illis: ꝛ creuit moyses: et egressus est ad fratribus suis: ꝛ vidit seruitutē eorum. Viditq; virum egyptium percutientem virum iudeum de fratribus suis. Et aspexit huc ꝛ illuc: et vidit q̄ nullus vir aderat:

Priītiua chal.

תנה חפה שנה
רבב עתר
ידע צבר סחא
הלך חזא ישט
אמה רבב
בכה חוס יהד
קרא אנתה
ינק אם
רבב ניק נתן
רבב צתא
מחא פנה

Tex. Heb.

כי אין איש ויך את המצרי — נכה
ויטמנהו בחול: ויצא ביום השני — טמן שנה
והנה שני אנשים עברים נצים — נצה
ויאמר לרשע למה תכה רעך: — רעה
ויאמר מי שמך לאיש שר ושפט — שום שור
עלינו הלהרגני אתה אמר כאשר
הרגת את המצרי ויירא משה — ירא
ויאמר אכן נודע הדבר: וישמע — ידע שמע
פרעה את הדבר הזה ויבקש — בקש
להרג את משה ויברח משה מפני — ברח פנה
פרעה וישב בארץ מדין וישב
על הבאר: ולכהן מדין שבע בנות
ותבאנה ותדלנה ותמלאנה את — בוא דלה מלא
הרהטים להשקות צאן אביהן: — שקה
ויבאו הרעים ויגרשום ויקם — בוא רעה גרש
משה ויושען וישק את צאנם: — קום ישע
ותבאנה אל רעואל אביהן
ויאמר מדוע מהרתן בא היום: — מהר בוא
ותאמרן איש מצרי הצילנו — אמר נצל
מיד הרעים וגם דלה דלה לנו
וישק את הצאן: ויאמר אל
בנתיו ואיו למה זה עזבתן את — אי
האיש קראן לו ויאכל לחם: — אכל
ויואל משה לשבת את האיש — יאל ישב
ויתן את צפרה בתו למשה: — נתן
ותלד בן ויקרא את שמו גרשם — ילד קרא
כי אמר גר הייתי בארץ נכריה: — גור היה

Trāsla. B. Hiero.

percussum egyptium abscondit sabulo. Et egressus die altero conspexit duos hebreos rixantes: dixitq; ei q faciebat iniuriā. Quare pcutis pximū tuum? Qui rn̄dit. Quis cōstituit te pricipē & iudicem sup nos? Nū occidere me tu vis sicut heri occidisti egyptium. Timuit moyses & ait. Quō palā factū ē verbū istud. Audiuitq; pharao sermonem hunc: & querebat occidere moysen. Qui fugiens de conspectu eius moratus est in terra madian: & sedit iuxta puteū. Erāt aūt sacerdoti madiā septē filie: q̄ venerāt ad hauriēdam aquā: & impletis canalibus adaquare cupiebāt greges pris sui. Superuenere pastores: & eiecerūt eas. Surrexitq; moyses: & defensis puellis adaquauit oues earū. Que cū reuertissent ad Raguel prēm suū: dixit ad eas. Cur velocius venistis solito? Rn̄derunt. Vir egyptius liberauit nos de manu pastorum. Insup & hausit aquā nobiscum: potūq; dedit ouibus. At ille. Vbi est inquit. Quare dimisistis hominē? Vocate eū vt comedat panem. Iurauit ergo Moyses q habitaret cum eo. Accepitq; sephoram filiam eius vxorem. que peperit ei filium: quē vocauit gersā dicens. Aduena fui in terra aliena. Alterum vero peperit: quem vocauit eliezer: dicens.

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

vllum: ⁊ percutiēs egyptiū: abscōdit eū in
οὐδένα, καὶ πατάξας τὸν αἰγύπτιον, ἔκρυψεν αὐτὸν ἐν
sabulo. egressus aūt die secūdo: videt duos vi
τῇ ἄμμῳ. ἐξελθὼν δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ, ὁρᾷ δύο ἄν-
ros hebreos rixantes. ⁊ dicit faci
δρας ἑβραίους διαπληκτιζομένους. καὶ λέγει τῷ ἀδι- Act. 7.d.
enti iniuriā: cur tu percutis proximū? ille aūt dixit: quis
κοῦντι, διατί σὺ τύπτεις τὸν πλησίον; ὁ δὲ εἶπε, τίς
te cōstituit pncipē et iudicē sup nos. nūquid oc
σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστὴν ἐφ' ἡμᾶς. μὴ ἀνε-
cidere me tu vis: q̄madmodū occidisti heri egy
λεῖν με σὺ θέλεις, ὃν τρόπον ἀνεῖλες χθὲς τὸν αἰγύ-
ptiū? timuit aūt moyses. et ait: si sic mani
πτιον; ἐφοβήθη δὲ μωυσῆς. καὶ εἶπεν, εἰ οὕτως ἐμφα-
festū factū ē xbū hoc. audiuit aūt pharao xbū
νὲς γέγονε τὸ ῥῆμα τοῦτο. ἤκουσε δὲ φαραὼ τὸ ῥῆμα
hoc: ⁊ q̄rebat occidere moysen. recessit
τοῦτο, καὶ ἐζήτει ἀνελεῖν τὸν μωυσῆν. ἀνεχώρησε
aūt moyses a cōspectu pharaonis: ⁊ habitauit in
δὲ μωυσῆς ἀπὸ προσώπου φαραώ, καὶ κατῴκησεν ἐν
terra madiā. cū venisset aūt i terrā madiā: sedit iuxta
γῇ μαδιάμ. ἐλθὼν δὲ εἰς γῆν μαδιάμ, ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ C
puteū. at sacerdoti madiā: erāt septē filie:
φρέατος. τῷ δὲ ἱερεῖ μαδιὰμ ἦσαν ἑπτὰ θυγατέρες,
pascētes oues pris sui iethro. cū
ποιμαίνουσαι τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτῶν ἰοθόρ. πα-
venissent aūt hauriebāt quoad impleuerūt canales:
ραγενόμεναι δὲ ἤντλουν ἕως ἔπλησαν τὰς δεξαμενάς,
vt adaq̄rēt oues pris sui iethro. sup
ποτίσαι τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτῶν ἰοθόρ. παρα-
uenientes aūt pastores eiecerūt eas. surgēs aūt
γενόμενοι δὲ οἱ ποιμένες ἐξέβαλον αὐτάς. ἀναστὰς δὲ
moyses liberauit illas: et adaq̄uit oues
μωυσῆς ἐρρύσατο αὐτάς, καὶ ἐπότισε τὰ πρόβατα
eas. reuerse sūt aūt ad raguel prēm suū.
αὐτῶν. παρεγένοντο δὲ πρὸς ῥαγουὴλ τὸν πατέρα αὐ-
ille aūt dixit eis: q̄re festinastis adue
τῶν. ὁ δὲ εἶπεν αὐταῖς, τί ὅτι ἐταχύνατε τοῦ παρα-
niendo hodie? ille aūt dixerūt: hō egyptius liberauit nos
γενέσθαι τήμερον; αἱ δὲ εἶπον, ἄνθρωπος αἰγύπτιος ἐρρύσατο ἡμᾶς
a pastoribus: et hausit aq̄m nob: et adaq̄uit oues
ἀπὸ τῶν ποιμένων, καὶ ἤντλησεν ἡμῖν, καὶ ἐπότισε τὰ πρόβα-
nras. ille aūt dixit filiabus suis: et vbi est? et
τα ἡμῶν. ὁ δὲ εἶπε ταῖς θυγατράσιν αὐτοῦ, καὶ ποῦ ἐστι; καὶ
cur sic dimisistis hoīem? vocate igit eū:
ἱνατί οὕτως καταλελοίπατε τὸν ἄνθρωπον; καλέσατε οὖν αὐτόν,
vt comedat panē. habitauit aūt moyses apō hoīem. et tra
ὅπως φάγῃ ἄρτον. κατῳκίσθη δὲ μωυσῆς παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ. καὶ ἐξέ-
dit sephorā filiā suā moysi vxorē. in vtero
δοτο σεπφώραν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ μωυσῇ γυναῖκα. ἐν γαστρὶ
aūt habēs mulier: pepit filiū. ⁊ vocauit moyses
δὲ λαβοῦσα ἡ γυνή, ἔτεκεν υἱόν. καὶ ἐπωνόμασε μωυσῆς τὸ
nomē illi⁹ gersam. dicēs: qd aduena sū i terra aliena.
ὄνομα αὐτοῦ γηρσάμ. λέγων, ὅτι πάροικός εἰμι ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ.

Pritiua chal.

טמר חול תנה
נצה חוב שוה
רבב דון קטל
ידע בעה
בור רבב
דלה שקה צאן
אתא רעה קום
אתא אתא
דלה קרא אכל
צבה יתב
דור הוה

Transla. Chal.

et percussit egyptium: ⁊ abscondit eum in arena. Et egressus est in die altera: et ecce duo viri iudei rixabant. Et ait impio. Cur tu percutis proximū tuū. Et dixit. Quis te posuit virū principē ⁊ iudicem sup nos: nunqd vt occidas me tu dicis hoc: sicut occidisti egyptiū. Et timuit moyses: ⁊ ait. Vere notū factū est verbū. Et audiuit pharao sermonē hunc: ⁊ querebat occidere moysen: et fugit moyses a facie pharaonis: et habitauit in terra madian: ⁊ sedebat iuxta puteū. Principi aūt madiā erant septē filie: ⁊ veniebant et hauriebant: ⁊ implebāt canales: et adaquarēt oues patris sui. Veniebantq; pastores ⁊ eiiciebant eas: et surrexit moyses ⁊ liberauit eas: ⁊ adaquauit oues earum. Et venerūt ad raguel patrē suū: qui ait. Quid est hoc q velocius solito hodie venistis? et dixerunt. Vir egyptius liberauit nos de manu pastorū: ⁊ insuper hauriēs hausit nobis: ⁊ adaq̄uit oues. Et dixit filiabus suis. Et vbi est ille? quare ergo reliquistis virum? vocate eum vt comedat panē. Et voluit moyses habitare cum illo: ⁊ dedit sephorā filiam suā moysi. Et peperit filium: ⁊ vocauit nomē eius gersom: quia dixit: aduena fui in terra aliena.

Interp. chal.

ארי לית גברא ומחא ית מצראה ואטמריה בחלא: ונפק ביומא תנינא והא תרין
גברין יהודאין נצן ואמר לחיבא למה את מחי לחברך: ואמר מן שויך לגבר רב
ודין עלנא הלמקטלי את אמר כמא דקטלת ית מצראה ודחיל משה ואמר בקושטא
איתידע פתגמא: ושמע פרעה ית פתגמא הדין ובעא למקטל ית משה וערק משה
מן קדם פרעה ויתיב בארעא דמדין ויתיב על בירא: ולרבא דמדין שבע בנן ואתאה
ודלאה ומלאה ית רהטיא לאשקאה ית ענא דאבוהן: ואתו רעיא ותרכונין וקם
משה ופרקינין ואשקי ית ענהן: ואתאה לות רעואל אבוהן ואמר מה דין אוחיתון
למיתי יומא דין: ואמרא גברא מצראה שיזבנא מידא דרעיא ואף מדלא דלא לנא
ואשקי ית ענא: ואמר לבנתיה ואן הוא למה דנן שבקתון ית גברא קרן ליה וניכול
לחמא: וצבי משה למתב עם גברא ויהב ית צפורה ברתיה למשה: וילידת בר וקרא
ית שמיה גרשם ארי אמר דייר הויתי בארע נוכראה:

Trāſla.Grę.lxx.cū interp̄.latina.

D at nomē ſcđi vocauit elieʒer. et.n. de⁹
τὸ δὲ ὄνομα τοῦ δευτέρου ἐκάλεσεν ἐλιέζερ. ὁ γὰρ θεὸς
Infra. 18.a. pr̄is mei adiutor me⁹: ⁊ eripuit me de ma
τοῦ πατρός μου βοηθός μου, καὶ ἐρρύσατό με ἐκ χει
nu pharaonis. poſt āt dies multos il-
ρὸς φαραώ. μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας τὰς πολλὰς ἐκεί-
los: mortuus ē rex egypti. et inge-
νας, ἐτελεύτησεν ὁ βασιλεὺς αἰγύπτου. καὶ κατε
muerūt filii iſrael ꝑꝑ̄ opera: ⁊ exclama
στέναξαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἀπὸ τῶν ἔργων, καὶ ἀνεβόη
uerūt. et aſcēdit clamor eoꝝ ad deū ab ope
σαν. καὶ ἀνέβη ἡ βοὴ αὐτῶν πρὸς τὸν θεὸν ἀπὸ τῶν ἔρ
ribus. et audiuit deus gemitū eoꝝ: ⁊
γων. καὶ εἰσήκουσεν ὁ θεὸς τὸν στεναγμὸν αὐτῶν, καὶ
recordat⁹ ē de⁹ federis ſui qđ ad abra
ἐμνήσθη ὁ θεὸς τῆς διαθήκης αὐτοῦ τῆς πρὸς ἀβρα-
am ⁊ iſaac ⁊ iacob. ⁊ reſpexit de⁹ filios
ὰμ καὶ ἰσαὰκ καὶ ἰακώβ. καὶ ἐπεῖδεν ὁ θεὸς τοὺς υἱοὺς
iſrael: ⁊ cognit⁹ ē eis.
ἰσραήλ, καὶ ἐπεγνώσθη αὐτοῖς. Ca. 3.
A Et moyſes erat paſcēs oues iethro
καὶ μωυσῆς ἦν ποιμαίνων τὰ πρόβατα ἰοθὸρ
ſoceri ſui ſacerdotis madiā. ⁊ du
τοῦ γαμβροῦ αὐτοῦ τοῦ ἱερέως μαδιάμ. καὶ ἤ
xit oues in deſertū. ⁊ venit ad mō-
γαγεν τὰ πρόβατα εἰς τὴν ἔρημον. καὶ ἦλθεν εἰς τὸ ὄ
tē dei oreb. appuit āt ei angelus dn̄i in
ρος τοῦ θεοῦ χωρήβ. ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος κυρίου ἐν
flāma ignis ex rubo: et videt: ꝙ ru
φλογὶ πυρὸς ἐκ τοῦ βάτου, καὶ ὁρᾷ, ὅτι ὁ βά-
bus ardebat igne: at rubus nō cōburebatur. dixit
τος καίεται πυρί, ὁ δὲ βάτος οὐ κατεκαίετο. εἶπε
āt moyſes: accedens videbo viſionē magnā
δὲ μωυσῆς, παρελθὼν ὄψομαι τὸ ὅραμα τὸ μέγα
hanc. q̄re nō cōburitur rub⁹. poſtq̄ āt vidit
τοῦτο. τί ὅτι οὐ κατακαίεται ὁ βάτος. ὡς δὲ ἴδε
dn̄s ꝙ p̄git ad vidēdū: vocauit eū dn̄s
κύριος ὅτι προσάγει ἰδεῖν, ἐκάλεσεν αὐτὸν κύριος
ex rubo. ⁊ dixit: moyſes moyſes. ille āt dixit:
ἐκ τῆς βάτου. καὶ εἶπεν, μωυσῆ μωυσῆ. ὁ δὲ εἶπεν,
qđ eſt? at ille dixit: nō appropinques huc. ſolue
τί ἐστι; ὁ δὲ εἶπεν, μὴ ἐγγίσῃς ὧδε. λῦσαι τὸ
calciamētū de pedib⁹ tuis. et.n. locus in q̄ tu
ὑπόδημα ἐκ τῶν ποδῶν σου. ὁ γὰρ τόπος ἐν ᾧ σὺ
Joſue. 5.d. ſtas: t̄ra ſancta eſt. ⁊ dixit ei: ego ſum
ἕστηκας, γῆ ἁγία ἐστί. καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἐγώ εἰμι ὁ
Matth. 22. Act. 7.d. deus p̄ris tui: deus abraā: ⁊ deus iſa-
θεὸς τοῦ πατρός σου, ὁ θεὸς ἀβραάμ, καὶ ὁ θεὸς ἰσα
ac: et de⁹ iacob. auertit āt moyſes faci
ὰκ, καὶ ὁ θεὸς ἰακώβ. ἀπέστρεψε δὲ μωυσῆς τὸ πρό
em ſuā. timuit .n. aſpicere cōtra
σωπον αὐτοῦ. εὐλαβεῖτο γὰρ κατεμβλέψαι ἐνώπι
deū. dixit āt dn̄s ad moyſen: vidēs
ον τοῦ θεοῦ. εἶπε δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν, ἰδὼν

Trāſla.B.Hiero.

Deus ei pr̄is mei adiutor meus: & eripuit me de manu pharaonis. poſt multū vero tp̄is mortuus ē rex egypti. Et ingemiſcētes filii iſrl̄ ꝑꝑ̄ opa vociferati ſūt. Aſcēdit q̄ʒ clamor eorū ad deū ab opibus: & audiuit gemitū eorū: ac recordatus eſt federis qđ pepigit cum abraam iſaac & iacob. Et reſpexit deus filios iſrael: & liberauit eos.

Ca.3.

Moyſes autem paſcebat oues iethro ſoceri ſui ſacerdotis madiā. Cūq̄ʒ minaſſet gregē ad interiora deſerti: venit ad montem dei oreb. Apparuitq̄ʒ ei dominus in flāma ignis de medio rubi: & videbat ꝙ rubus arderet: & nō combureretur. Dixit ergo Moyſes. Vadam & videbo viſionē hanc magnam: q̄re nō cōburatur rubus. Cernēs āt dominus ꝙ pergeret ad vidēdū: vocauit eum de medio rubi: & ait. Moyſes moyſes. qui rn̄dit. Adſum. At ille. Non appropies inquit huc. Solue calciametum de pedibus tuis. Locus enim in quo ſtas terra ſancta eſt. Et ait. Ego ſum deus patris tui: deus abraam: deus iſaac: & deus iacob. Abſcōdit moyſes faciem ſuā: nō eni audebat aſpicere contra deum. Cui ait

Ter.Heb. Exo. Ca.iii.

ויהי בימים הרבים ההם וימת מלך מצרים ויאנחו בני ישראל מן העבדה ויזעקו ותעל שועתם אל האלהים מן העבדה: וישמע אלהים את נאקתם ויזכר אלהים את בריתו את אברהם את יצחק ואת יעקב: וירא אלהים את בני ישראל וידע אלהים:

Cap.iij.

ומשה היה רעה את צאן יתרו חתנו כהן מדין וינהג את הצאן אחר המדבר ויבא אל הר האלהים חרבה: וירא מלאך יהוה אליו בלבת אש מתוך הסנה וירא והנה הסנה בער באש והסנה איננו אכל: ויאמר משה אסרה נא ואראה את המראה הגדל הזה מדוע לא יבער הסנה: וירא יהוה כי סר לראות ויקרא אליו אלהים מתוך הסנה ויאמר משה משה ויאמר הנני: ויאמר אל תקרב הלם של נעליך מעל רגליך כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא: ויאמר אנכי אלהי אביך אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב ויסתר משה פניו כי ירא מהביט אל האלהים: ויאמר יהוה ראה

Primitiua.heb.

יום רבה מות
אנח
זעק עלה
שמע
זכר
כרת
ראה
Cap.iij.
נהג
דבר בוא
לבב
סור
ראה
סור קרא
קרב נשל
קום
עמד
סתר פנה נבט

Interp̄.chal.

והוה בְּיומיא סגיאיא האינון ומית מלכא דמצרים ואתאנחו בני ישראל מן פולחנא דהוה קשיא עליהון וזעיקו וסליקת קבילתהון לקדם יי מן פולחנא ושמיע קדם יי ית קבילתהון ודכיר יי ית קימיה דעם אברהם דעם יצחק ודעם יעקב: וגלי קדם יי שעבודא דבני ישראל ואמר במימריה למפרקהון יי:

Ca.iij.

ומשה הוה רעי ית ענא דיתרו חמוהי רבא דמדין ודבר ית ענא לאתר שפר רעיא למדברא ואתא לטורא דאתגלי עלוהי יקרא דיי לחורב: ואתגלי מלאכא דיי ליה בשלהובית אישתא מגו אסנא וחזא והא אסנא בעיר באישתא ואסנא ליתוהי מתאכל: ואמר משה אתפני כען ואחזי ית חזוא רבא הדין מה דין לא מתוקד אסנא: וגלי קדם יי ארי אתפני למחזי וקרא ליה יי מגו אסנא ואמר משה משה ואמר הא אנא: ואמר לא תקרב הלכא שרי סינך מעל רגלך ארי אתרא דאת קאים עלוהי אתר קדיש הוא: ואמר אנא אלהיה דאבוך אלהיה דאברהם אלהיה דיצחק ואלהיה דיעקב: וכביש משה אפוהי ארי דחיל מלאסתכלא לצית יקרא דיי: ואמר יי גלי

Transla.Chal.

Et factum eſt poſt multos dies: ⁊ mortuus eſt rex egypti: ⁊ ingemuerūt filii iſrael propter duram ſeruitutem que erat ſuper eos: ⁊ clamauerūt. Et aſcendit clamor eorū coram deo ꝑpter ſeruitutē. Et auditus eſt corā deo clamor eorū: ⁊ recordatus eſt deus pacti ſui quod pepigit cum abrahaʒ ⁊ cum iſaac ⁊ cum iacob. Et nota fuit coram dn̄o ſubiectio filioꝝ iſrael. Et dixit in verbo ſuo vt liberaret eos.

Cap.3.

Moyſes autē paſcebat oues iethro principis madian ſoceri ſui. Et minauit oues ad locū optimi paſtus in deſerto: ⁊ venit in montē oreb: vbi reuelata eſt gloria dei. Et apparuit ei angelus dn̄i in flamma ignis de medio rubi: et vidit: et ecce rubus ardebat igni: ⁊ rubus nō conſumebatur. Et dixit moyſes. Declinabo nunc: ⁊ videbo viſioneʒ hanc magnā: quare non cōburatur rubus. Et reuelatū eſt corā dn̄o ꝙ declinaret ad videnduʒ. Et vocauit eum deus de medio ignis: ⁊ ait. Moyſes: moyſes. Qui dixit. Ecce ego. Et dixit ei. Non appropinques huc: ſolue calciamentū tuū de pedibus tuis: qm̄ locus ſup quē tu ſtas terra ſancta eſt. Et ait. Ego ſum deus patris tui: de⁹ abrahā deus iſaac: ⁊ deus iacob. Et inclinauit moyſes vultū ſuuʒ: quoniā timuit intueri verſus gloriā dei. Et dixit dominus. Reuelata

Primitiua chal.

מות אנח
משה
קום גלה
אמר פרק
רעה עאן רבב
דבר גלה לאבר
שלהב
אכל פנה חזא
רבב יקד גלה
חזא קרב שרא
קום
כבש גלה

ענה | ראיתי את עני עמי אשר
| במצרים ואת צעקתם שמעתי
| מפני נגשיו כי ידעתי את
כאב ירד נצל | מכאביו: וארד להצילו מיד
עלה | מצרים ולהעלתו מן הארץ ההוא
| אל ארץ טובה ורחבה אל ארץ
זוב קום | זבת חלב ודבש אל מקום הכנעני
| והחתי והאמרי והפרזי והחוי
| והיבוסי: ועתה הנה צעקת בני
בוא ראה | ישראל באה אלי וגם ראיתי את
| הלחץ אשר מצרים לחצים
הלך שלח | אתם: ועתה לכה ואשלחך אל
יצא | פרעה והוצא את עמי בני ישראל
| ממצרים: ויאמר משה אל
| האלהים מי אנכי כי אלך אל
| פרעה וכי אוציא את בני ישראל
אמר היה | ממצרים: ויאמר כי אהיה עמך
| וזה לך האות כי אנכי שלחתיך
| בהוציאך את העם ממצרים
עבד | תעבדון את האלהים על ההר
| הזה: ויאמר משה אל האלהים
בוא | הנה אנכי בא אל בני ישראל
| ואמרתי להם אלהי אבותיכם
| שלחני אליכם ואמרו לי מה
| שמו מה אמר אלהם: ויאמר
| אלהים אל משה אהיה אשר
אמר | אהיה ויאמר כה תאמר לבני

dn̄s. vidi afflictionem
populi mei
in egypto: & clamorē
eius audiui
pp duritiā corū q̄ p̄sūt
operibus. Et sciens
dolorē eius descēdi: vt
liberē eum de manibus
egyptiorum: & educā
de terra illa
in terrā bonam & spa
ciosam: in terram
que fluit lacte & melle:
ad loca chananei
& ethei & ammorrei &
pherezei & euei
& iebusei. Clamor er-
go filiorum
israel venit ad me: vi-
diq̄
afflictionē eorū: qua
ab egyptiis opprimun-
tur. Sed veni: & mittā
te ad
pharaonem: vt educas
populū meū filios isra
el de egypto. Dixitq̄
moyses ad
deum. Quis sum ego:
vt vadam ad
pharaonem: & educā
filios israel
de egypto? Qui dixit ei
Ego ero tecum:
& hoc habebis signū:
q̄ miserim te.
Cū eduxeris populū
de egypto:
immolabis deo super
montem
istum. Ait moyses ad
deum.
Ecce ego vadam ad fi
lios israel:
& dicam eis. Deus pa-
trum vestrorum
misit me ad vos. Si di
xerint mihi quod est
nomen eius: quid dicā
eis? Dixit
deus ad moysen. Ego
sum qui
sum. Ait. Sic dices fili
is

vidi afflictionē ppl̄i mei q̄ in egypto:
εἶδον τὴν κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν αἰγύπτῳ,
et clamorē eo℞ audiui ppt̄ operū pfe
καὶ τῆς κραυγῆς αὐτῶν ἀκήκοα ἀπὸ τῶν ἐργοδιω-
ctos. scio .n. dolorē eo℞: et descēdi vt
κτῶν. οἶδα γὰρ τὴν ὀδύνην αὐτῶν, καὶ κατέβην ἐξε-
liberē eos ex manu egyptio℞: et educam
λέσθαι αὐτοὺς ἐκ χειρὸς αἰγυπτίων, καὶ ἐξαγαγεῖν
eos ex t̄ra illa: et inducā eos:
αὐτοὺς ἐκ τῆς γῆς ἐκείνης, καὶ εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς
in t̄rā bonā et multā: in t̄rā manātē lac
εἰς γῆν ἀγαθὴν καὶ πολλήν, εἰς γῆν ῥέουσαν γάλα
et mel: in locū chananeo℞: et hethe-
καὶ μέλι, εἰς τὸν τόπον τῶν χαναναίων, καὶ χετταί-
o℞: et amorreo℞: et pherezeo℞: et eueo℞: et
ων, καὶ ἀμορραίων, καὶ φερεζαίων, καὶ εὑαίων, καὶ
gergeseo℞: et iebuseo℞. et nūc ecce clamor
γεργεσαίων, καὶ ἰεβουσαίων. καὶ νῦν ἰδοὺ κραυ-
filio℞ israel venit ad me. et ego vidi
γὴ τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἥκει πρός με. κἀγὼ ἑώρακα
afflictionē: qua egyptii opprimūt eos. et
τὸν θλιμμόν, ὃν οἱ αἰγύπτιοι θλίβουσιν αὐτούς. καὶ
nūc veni mittam te ad pharaonē regem egy
νῦν δεῦρο ἀποστείλω σε πρὸς φαραὼ βασιλέα αἰγύ-
pti. et educes ppl̄m meū filios israel
πτου. καὶ ἐξάξεις τὸν λαόν μου τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ
ex t̄ra egypti. et dixit moyses ad deū:
ἐκ γῆς αἰγύπτου. καὶ εἶπεν μωυσῆς πρὸς τὸν θεόν,
q̄s sum ego: vt vadā ad pharaonē regem
τίς εἰμι ἐγώ, ὅτι πορεύσομαι πρὸς φαραὼ βασιλέα
egypti: et vt educā filios israel ex t̄ra
αἰγύπτου, καὶ ὅτι ἐξάξω τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ ἐκ γῆς
egypti. dixit āt deus ad moysen: dicēs: q: ero
αἰγύπτου. εἶπε δὲ ὁ θεὸς πρὸς μωυσῆν, λέγων, ὅτι ἔσο-
tecū et hoc tibi signū: q:
μαι μετὰ σοῦ. καὶ τοῦτό σοι τὸ σημεῖον, ὅτι
ego te mitto vt educas tu ppl̄m meū
ἐγώ σε ἀποστέλλω ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν σε τὸν λαόν μου
ex egypto: et seruietis deo in mōte hoc.
ἐξ αἰγύπτου, καὶ λατρεύσετε τῷ θεῷ ἐν τῷ ὄρει τού-
et dixit moyses ad deū: ecce ego va-
τῳ. καὶ εἶπε μωυσῆς πρὸς τὸν θεόν, ἰδοὺ ἐγὼ ἐλεύσο-
dā ad filios israel: et dicā ad eos:
μαι πρὸς τοὺς υἱοὺς ἰσραήλ, καὶ ἐρῶ πρὸς αὐτούς,
deus p̄rm vro℞ misit me ad vos.
ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν ἀπέσταλκέ με πρὸς ὑμᾶς.
et si interrogauerit me. q̄d nomē ei: q̄d
καὶ ἐὰν ἐρωτήσωσί με, τί τὸ ὄνομα αὐτῷ; τί
dicā ad eos. et dixit dn̄s ad moy- C
ἐρῶ πρὸς αὐτούς. καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρὸς μωυ-
sen. ego sū q̄ sū. et dixit: sic dices filiis
σῆν. ἐγώ εἰμι ὁ ὤν. καὶ εἶπεν, οὕτως ἐρεῖς τοῖς υἱοῖς

B

est corā me subiectio populi mei q̄ est in egypto: et cla
mor eo℞ auditus est in conspectu meo ppter exacto-
res eo℞: quoniā reuelati sunt corā me dolores eo℞.
Et apparui vt liberarē eos de manu egyptio℞: et vt
ascendere faciam eos de terra hac ad terrā bonam et
spaciosam: ad terrā fluentē lacte et melle: ad locū cha
nanei et ethei et amorrei et pherezei et euei et iebusei.
Et nunc clamor filio℞ israel venit coram me: manife
sta est etiam corā me tribulatio qua egyptii tribulant
eos. Et nunc veni et mittā te ad pharaonē: et educ po
pulū meū filios israel de egypto. Et dixit moyses co-
ram deo. Quis ego sum vt vadam ad pharaonē? et vt
educam filios israel de egypto? Et dixit ei. Quia erit
verbum meum in adiutoriū tuum. et hoc tibi signum
quod ego mitto te. Cum eduxeris populū de egypto:
seruietis corā dn̄o super montē hūc. Et dixit moyses
corā deo. Ecce ego vadam ad filios israel: et dicam
eis: deus patrum vestro℞ misit me ad vos: et dicent
mihi. Quod est nomē eius? quid dicam eis. Et dixit
deus ad moysen. Ero qui ero. Et dixit. Sic dices
filiis

כאב גלה נסק
טוב פתה
על
שלח
נפק
היה אמר
נפק פלח
אתא
אמר היה

Interp̄. chal.

גלי קדמי ית שעבוד עמי די במצרים וית קבילתהון שמיע קדמי מן קדם שלטונהון
ארי גלי קדמי כיביהון: ואתגליתי לשיזבותהון מידא דמצראי ולאסקותהון מן
ארעא ההיא לארעא טבא ופתיא לארעא עבדא חלב ודבש לאתר כנענאי וחתאי
ואמוראי ופריזאי וחיואי ויבוסאי: וכען הא קבילת בני ישראל עלת לקדמי ואף
גלי קדמי ית דוחקא דמצראי דחקין להון: וכען איתא ואשלחנך לות פרעה
ואפיק ית עמי בני ישראל ממצרים: ואמר משה קדם יי מן אנא ארי איזיל לות
פרעה וארי אפיק ית בני ישראל ממצרים: ואמר ארי יהא מימרי בסעדך ודין לך
אתא ארי אנא שלחתך באפקותך ית עמא ממצרים תפלחון קדם יי על טורא הדין:
ואמר משה קדם יי הא אנא אתי לבני ישראל ואימר להון אלהא דאבהתכון
שלחני לותכון ויימרון לי מה שמיה מה איימר להון: ואמר יי למשה אהיה אשר
אהיה ואמר כדנן תימר לבני

Trāſla.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

israel: q̄ eſt miſit me ad vos. ⁊ dixit
Ἰσραήλ, ὁ ὢν ἀπέσταλκέ με πρὸς ὑμᾶς. καὶ εἶπεν
deus rurſus ad moyſen: ſic dices filijs
ὁ θεὸς πάλιν πρὸς μωυσῆν, οὕτως ἐρεῖς τοῖς υἱοῖς
iſrael: dñs deus patrū vr̄oꝝ: deus abra-
Ἰσραήλ, κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν, ὁ θεὸς ἀβραὰμ
am: et deus iſaac: et deus iacob: miſit me
καὶ ὁ θεὸς ἰσαὰκ, καὶ ὁ θεὸς ἰακώβ, ἀπέσταλκέ με
ad vos. hoc meū eſt nomē ſempiternū: ⁊
πρὸς ὑμᾶς. τοῦτό μου ἐστὶ τὸ ὄνομα αἰώνιον, καὶ
memoriale ḡnationū ḡnatiōib⁹. vadē igr̄ cōgrega
μνημόσυνον γενεῶν γενεαῖς. ἐλθὼν οὖν συνάγαγε
ſeniores filioꝝ iſrael: ⁊ dices ad
τὴν γερουσίαν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς
eos: dñs deus patrū vr̄oꝝ apparuit mihi:
αὐτούς, κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν ὦπταί μοι,
deus abraam: ⁊ deus iſaac: ⁊ deus iacob:
ὁ θεὸς ἀβραάμ, καὶ θεὸς ἰσαάκ, καὶ θεὸς ἰακώβ,
dicēs: viſitatione viſitaui vos. ⁊ q̄cūq; con
λέγων, ἐπισκοπῇ ἐπέσκεμμαι ὑμᾶς. καὶ ὅσα συμ
tigerūt voꝫ in egypto: vidi. ⁊ dixi:
βέβηκεν ὑμῖν ἐν αἰγύπτῳ, ἑώρακα. καὶ εἶπα,
D reducam vos ex afflictione egyptio-
ἀναβιβάσω ὑμᾶς ἐκ τῆς κακώσεως τῶν αἰγυπτί-
ruꝫ in terrā chananeorū: et ethcorū: ⁊ a-
ων εἰς τὴν γῆν χαναναίων, καὶ χετταίων, καὶ ἀ-
morreorū: et phereſeorū: et gergeſeorū: et e-
μορραίων, καὶ φερεζαίων, καὶ γεργεσαίων, καὶ εὐ
ueorū: ⁊ iebuſeorū: in terrā manātē lacte et
αίων, καὶ ἰεβουσαίων, εἰς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ
melle. et audiēt tuā vocē et in-
μέλι. καὶ εἰσακούσονταί σου τῆς φωνῆς. καὶ εἰ-
gredieris tu: et ſeniores iſrael ad pharaonē re
σελεύσῃ σύ, καὶ ἡ γερουσία Ἰσραὴλ πρὸς φαραὼ βα
gem egypti. ⁊ dices ad eū: dñs de⁹ he
σιλέα αἰγύπτου. καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν, κς ὁ θεὸς τῶν ἑ-
Infra. 5.g. breorū vocauit nos. ibimus igr̄ viā
βραίων προσκέκληται ἡμᾶς. πορευσόμεθα οὖν ὁδὸν
triū dieꝝ in ſolitudinē: vt ſacrificem⁹ dño deo
τριῶν ἡμερῶν εἰς τὴν ἔρημον, ἵνα θύσωμεν τῷ θεῷ
nr̄o. ego vero ſcio: q̄ nō dimittet vos rex
ἡμῶν. ἐγὼ δὲ οἶδα, ὅτι οὐ προήσεται ὑμᾶς βασι
egypti ire: niſi cū manu va-
λεὺς αἰγύπτου πορευθῆναι, ἐὰν μὴ μετὰ χειρὸς κρα
lida. ⁊ extēdēs manū meā percutiā
ταιᾶς. καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρά μου πατάξω τοὺς
egyptios in oīb⁹ mirabilib⁹ meis: q̄ fa-
αἰγυπτίους ἐν πᾶσι τοῖς θαυμασίοις μου, οἷς ποι
ciā in eis. ⁊ poſt hec dimittet vos.
Infra. 11.a.⁊ 12.a. ήσω ἐν αὐτοῖς. καὶ μετὰ ταῦτα ἐξαποστελεῖ ὑμᾶς.
et dabo grāꝫ populo huic corā egy-
καὶ δώσω χάριν τῷ λαῷ τούτῳ ἐνώπιον τῶν αἰ
ptios. qñ āt egreſſi fueritis: nō
γυπτίων. ὅταν δὲ ἀποτρέχητε, οὐκ

Trāſla.B.Hiero.

iſrael. Qui eſt: miſit me ad vos. Dixitq; iterum deus ad moyſen. Hec dices filiis iſrael. Dominus deus patrū veſtrorū deus abraam & deus iſaac & deus iacob miſit me ad vos. Hoc nomē mihi eſt in eternū: & hoc memoriale meū i ḡnatiōe & ḡnationē. Vade cōgrega ſeniores iſrael: & dices ad eos. Dñs deus patrū veſtrorum apparuit mihi: deus abraā & deus iſaac & deus iacob dicēs. Viſitans viſitaui vos & vidi oia que acciderūt vobis in egypto: & dixi vt educam vos de afflictione egypti in terrā chananei: & ethei & ammorrei: & pherezei & euei & iebuſei: ad terrā fluētē lacte & melle: & audiēt vocē tuā. Ingredierisq; tu & ſeniores iſrael ad regē egypti: & dices ad eum. Dñs deus hebreorum vocauit nos. Ibimus viā triū dierū in ſolitudinē: vt immolemus domino deo nr̄o. Sed ego ſcio q̄ non dimittet vos rex egypti vt eatis niſi per manum validam. Extēdāq; manum meam: & percutiā egyptū in cūctis mirabilibus meis que facturus ſum in medio eorū. Poſt hoc dimittet vos: daboq; gratiā populo huic corā egyptiis. Et cum egrediemini: non

Ter.Heb.

ישראל אהיה שלחני אליכם׃
ויאמר עוד אלהים אל משה כה
תאמר אל בני ישראל יהוה
אלהי אבתיכם אלהי אברהם
אלהי יצחק ואלהי יעקב שלחני
אליכם זה שמי לעלם וזה זכרי
לדר דר׃ לך ואספת את זקני
ישראל ואמרת אלהם יהוה אלהי
אבתיכם נראה אלי אלהי
אברהם יצחק ויעקב לאמר פקד
פקדתי אתכם ואת העשוי לכם
במצרים׃ ואמר אעלה אתכם
מעני מצרים אל ארץ הכנעני
והחתי והאמרי והפרזי והחוי
והיבוסי אל ארץ זבת חלב ודבש׃
ושמעו לקלך ובאת אתה וזקני
ישראל אל מלך מצרים ואמרתם
אליו יהוה אלהי העבריים נקרה
עלינו ועתה נלכה נא דרך שלשת
ימים במדבר ונזבחה ליהוה
אלהינו׃ ואני ידעתי כי לא יתן
אתכם מלך מצרים להלך ולא ביד
חזקה׃ ושלחתי את ידי והכיתי
את מצרים בכל נפלאתי אשר
אעשה בקרבו ואחרי כן ישלח
אתכם׃ ונתתי את חן העם הזה
בעיני מצרים והיה כי תלכון לא

Primitiua.heb.

דור ילך
ראה
עשה
עלה
ענה
זוב
קול בוא
קרה
ילך
יום דבר זבח
נתן
נכה
פלא
עשה שלח
נתן חנן

Interp̄.chal.

ישראל אהיה שלחני לותכון׃ ואמר עוד יי למשה כדנן תימר לבני ישראל יי אלהא
דאבהתכון אלהיה דאברהם אלהיה דיצחק ואלהיה דיעקב שלחני לותכון דין שמי
לעלם ודין דוכרני לכל דר ודר׃ איזיל ותכנוש ית סבי ישראל ותימר להון יי
אלהא דאבהתכון אתגלי לי אלהיה דאברהם יצחק ויעקב למימר מדכר דכירנא
יתכון וית דאתעביד לכון במצרים׃ ואמרית אסיק יתכון משעבוד מצראי לארע
כנענאי וחתאי ואמוראי ופריזאי וחואי ויבוסאי לארעא עבדא חלב ודבש׃ ויקבלון
מינך ותיתי את וסבי ישראל למלכא דמצרים ותימרון ליה יי אלהא דיהודאי
איתקרי עלנא וכען ניזיל כען מהלך תלתא יומין במדברא ונדבח קדם יי אלהנא׃
וקדמי גלי ארי לא ישבוק יתכון מלכא דמצרים למהך אלהין מן קדם דחילא תקיפא׃
ואשלח פון ית מחת גבורתי ואמחה ית מצראי בכל פרישותי דאעביד בניהון
ובתר כן ישלח יתכון׃ ואתן ית עמא הדין לרחמין בעיני מצראי ויהי ארי תהכון לא

Transla.Chal.

iſrael. qui ero miſit me ad vos. Dixitq; iterū deus ad moyſen: hec dices filijs iſrael. Dñs deus patrum veſtroꝝ deus abrahā: deus iſaac ⁊ deus iacob miſit me ad vos. hoc eſt nomē meū in eternū: ⁊ hoc eſt memoriale meū in omni generatione ⁊ generationē. Uade et cōgrega ſeniores iſrael: ⁊ dices eis. Dñs deus patrum veſtrorū apparuit mihi: deus abraham iſaac ⁊ iacob: dicens. Recordans recordatus ſum veſtri: et omniū que facta ſunt vobis in egypto. et dixi: aſcendere faciā vos de ſubiectione egyptioꝝ ad terrā chananei et ethei ⁊ amorrei ⁊ pherezei ⁊ euei ⁊ iebuſei: ad terram fluentē lacte ⁊ melle. Et obedient tibi: ⁊ venies tu ⁊ ſeniores iſrael ad regem egypti: dicetiſq; ei. Dñs deus iudeorū inuocatus eſt ſuper nos. Et nunc eamus obſecro itinere trium dierū per deſertum: et immolemus dño deo noſtro. Et in conſpectu meo manifeſtuꝫ eſt q̄ nō dimittet vos rex egypti vt eatis: niſi propter timorem fortem. Mittāq; ſtatim plagam fortitudinis mee: ⁊ percutiā egyptios in cunctis mirabilibus meis: q̄ facturus ſum in medio eoꝝ: ⁊ poſt hec mittet vos. Et dabo populū hunc in gratiam in oculis egyptiorum. Et quando ieritis: non

Primitiua chal.

דור כנש שוב
אמר גלה דבר
עבד נסק
כבל
אתא אמר
ידה קרה אזל
הלך דבר דבח
גלה שבק חרר
שלח מחא עבד
נתן הוה יהב

Tex. Heb.

תלכו ריקם: ושאלה אשה — הלך איש
משכנתה ומגרת ביתה כלי כסף — גור כלה
וכלי זהב ושמלת ושמתם על — שום
בניכם ועל בנתיכם ונצלתם את
מצרים: ויען משה ויאמר — Cap.iiij.
והן לא יאמינו לי ולא ישמעו — ענה אמן שמע
בקלי כי יאמרו לא נראה אליך — קול אמר ראה
יהוה: ויאמר אליו יהוה מזה בידך
ויאמר מטה: ויאמר השליכהו — נטה
ארצה וישלכהו ארצה ויהי — שלך היה
לנחש וינס משה מפניו: ויאמר — נוס פנה
יהוה אל משה שלח ידך ואחז
בזנבו וישלח ידו ויחזק בו ויהי — שלח חזק
למטה בכפו: למען יאמינו כי נראה — כפף
אליך יהוה אלהי אבתם אלהי
אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב:
ויאמר יהוה לו עוד הבא נא ידך — בוא
בחיקך ויבא ידו בחיקו ויוצאה — יצא
והנה ידו מצרעת כשלג: ויאמר — צרע
השב ידך אל חיקך וישב ידו — שוב
אל חיקו ויוצאה מחיקו והנה
שבה כבשרו: והיה אם לא יאמינו
לך ולא ישמעו לקל האת — קול אות
הראשון והאמינו לקל האת
האחרון: והיה אם לא יאמינו גם
לשני האתות האלה ולא ישמעון — שנה שמע
לקלך ולקחת ממימי היאר — קול

Trāsla. B. Hiero.

exibitis vacui: sed postulabit mulier a vicina sua & ab hospita sua vasa argentea & aurea ac vestes: ponetisque eas super filios & filias vestras: & spoliabitis egyptum. Ca.4.

Respondēs moyses ait. Non credent mihi: neque audient vocē meā: sed dicent: non apparuit tibi dn̄s. Dixit ergo ad eū. Quid est quod tenes in manu tua. Rn̄dit. Virga. Dixitque dn̄s. Proiice eā in terrā. Proiecit: & versa est in colubrū: ita vt fugeret moyses. Dixitque dn̄s. Extende manū tuā: & apprehende caudam eius. Extendit & tenuit: versaque est in virgam. Vt credant inquit q̄ apparuerit tibi dn̄s deus patrum suorum: deus abraam & deus isaac & deus iacob. Dixitque dn̄s rursum. Mitte manum tuam in sinū tuū. Quā cum misisset in sinum ꝓtulit leprosam instar niuis. Retrahe ait manū tuam in sinū tuum. Retraxit & protulit iterū: & erat similis carni reliq̄. Si non crediderint inquit tibi: neque audierit sermonem signi prioris: credent verbo signi sequētis. q̄ si nec duobus quidem his signis crediderint: neque audierint vocē tuā: sume aquas fluminis

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

recedetis vacui: sed postulabit mulier a vicino
ἀπελεύσεσθε κενοί, ἀλλ' αἰτήσει γυνὴ παρὰ γείτονος
et cohabitatore suo vasa argētea: et aurea: et ve-
καὶ συσκήνου αὐτῆς σκεύη ἀργυρᾶ, καὶ χρυσᾶ, καὶ ἱμα-
stes. et imponetis sup filios vros: et sup
τισμόν. καὶ ἐπιθήσετε ἐπὶ τοὺς υἱοὺς ὑμῶν, καὶ ἐπὶ τὰς
filias vras: et spoliate egyptios.
θυγατέρας ὑμῶν, καὶ σκυλεύσατε τοὺς αἰγυπτίους.

Cap. 4.

Respōdit aūt moyses: et dixit: si igit nō credide-
Ἀπεκρίθη δὲ μωυσῆς, καὶ εἶπεν, ἐὰν οὖν μὴ πιστεύσω-
rit mihi: neque audierit vocē meā. dicēt .n.
σί μοι, μηδὲ εἰσακούσωσι τῆς φωνῆς μου. ἐροῦσι γὰρ, A
q̄ nō apparuit tibi de': qd' dicā ad eos? dixit āt ei
ὅτι οὐκ ὦπταί σοι ὁ θς, τί ἐρῶ πρὸς αὐτούς; εἶπε δὲ αὐ-
dn̄s: qd' hoc ē qd' in manu tua. ille āt dixit: virga.
τῷ κς, τί τοῦτό ἐστι τὸ ἐν χειρί σου. ὁ δὲ εἶπε, ῥάβδος.
et dixit: proiice eā in terrā. et ꝓiecit eā
καὶ εἶπε, ῥῖψον αὐτὴν ἐπὶ τὴν γῆν. καὶ ἔρριψεν αὐτὴν
in terrā: et facta ē coluber: et fugit moyses ab
ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐγένετο ὄφις, καὶ ἔφυγε μωυσῆς ἀπ'
eo. et dixit dn̄s ad moysen: extēde manū tuā
αὐτοῦ. καὶ εἶπε κς πρὸς μωυσῆν, ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου
et apprehēde caudā. extēdēs igit manū ap-
καὶ ἐπιλαβοῦ τῆς κέρκου. ἐκτείνας οὖν τὴν χεῖρα ἐπε-
prehēdit caudā. et facta ē virga in manu sua:
λάβετο τῆς κέρκου. καὶ ἐγένετο ῥάβδος ἐν τῇ χειρὶ αὐ-
vt credant tibi: q̄ apparuit tibi dn̄s de' prīm
τοῦ, ἵνα πιστεύσωσί σοι, ὅτι ὦπταί σοι κς ὁ θς τῶν πατέρων
suoꝝ: de' abraā: et de' isaac: et de' iacob. di-
αὐτῶν, ὁ θς ἀβραάμ, καὶ ὁ θς ἰσαάκ, καὶ ὁ θς ἰακώβ. εἶ-
xit āt ei dn̄s rursus: mitte manū tuā in
πε δὲ αὐτῷ κς πάλιν, εἰσένεγκε τὴν χεῖρά σου εἰς τὸν
sinū tuū. et misit manū in sinū
κόλπον σου. καὶ εἰσήνεγκε τὴν χεῖρα εἰς τὸν κόλπον
suū: et eduxit eā ex sinu suo: et facta ē
αὐτοῦ. καὶ ἐξήνεγκεν αὐτὴν ἐκ τοῦ κόλπου αὐτοῦ, καὶ ἐγενήθη
man' eius leprosa sicut nix. et dixit rursus: mitte
ἡ χεὶρ αὐτοῦ λεπρὰ ὡσεὶ χιών. καὶ εἶπε πάλιν, εἰσένεγ-
manū tuā in sinū tuū. et misit
κε τὴν χεῖρά σου εἰς τὸν κόλπον σου. καὶ εἰσήνεγκε τὴν
manū in sinū suū: et eduxit eam de si-
χεῖρα εἰς τὸν κόλπον αὐτοῦ, καὶ ἐξήνεγκεν αὐτὴν ἐκ τοῦ κόλ- B
nu suo: et rursus restituta ē in colorē
που αὐτοῦ, καὶ πάλιν ἀπεκατέστη εἰς τὴν χρόαν τῆς
carnis sue. si aūt nō crediderit tibi: neque audierit
σαρκὸς αὐτοῦ. ἐὰν δὲ μὴ πιστεύσωσί σοι, μηδὲ εἰσακού-
vocē signi primi: credent tibi
σωσι τῆς φωνῆς τοῦ σημείου τοῦ πρώτου, πιστεύσωσί σοι
vocē signi secūdi. et erit si nō cre-
τῆς φωνῆς τοῦ σημείου τοῦ δευτέρου. καὶ ἔσαι ἐὰν μὴ πι-
diderit duob' signis his: neque audi-
στεύσωσί σοι τοῖς δυσὶ σημείοις τούτοις, μηδὲ εἰσα-
uerit vocē tuā: accipies ab aqua fluminis:
κούσωσι τῆς φωνῆς σου, λήψῃ ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ,

Privativa chal.

שאל אנת מאן
שוה ריק
תוב המן הבל
אמר גלה
חוה חשט
תקף
על נפק
תוב תיב חזה
קול אות
אות נסב
מי

Transla. Chal.

ibitis vacui. Sed postulabit mulier a vicina sua et a propinqua domus sue vasa argentea et vasa aurea et vestes: ponetisque sup filios vestros et sup filias vras: et vacuos relinquetis egyptios. Ca.4.

Responditque moyses: et ait. Ecce non credēt mihi: nec obedient mihi: quia dicent. Non apparuit tibi dn̄s. Dixitque ei dn̄s. Quid est hoc qd' tenes in manu tua. et ait. Virga. Et dixit ei. Proiice eam in terrā. Et proiecit eam in terrā: et versa est in colubrū: et fugit moyses a facie eius. Et dixit dn̄s ad moysen. Extende manū tuam: et apprehende caudam eius. Et extendit manū suam et tenuit eum: versaque est in virgam in manu eius. vt credant q̄ apparuerit tibi dn̄s deus patrum suoꝝ: deus abrahām: deus isaac: et deus iacob. Dixitque rursum dn̄s ei. Mitte nunc manū tuā in sinum tuū. Et misit manum suam in sinum suum: et eduxit eam: et ecce manus eius erat alba sicut nix. Et dixit. Reduc manum tuam in sinū tuū: et reduxit manum suam in sinum suū: et eduxit eam de sinu suo: et ecce reuersa est sicut caro eius. Et erit si non crediderint tibi: neque obedierint voci signi prioris: credent voci signi posterioris. Et erit si nō crediderint etiā duobus signis: neque obedierint tibi: tolles de aquis que sunt in flumine:

Interp. chal.

תהכון ריקנין: ותשאל אתתא משבבתה ומקריבת ביתה מנין דכסף ומנין דדהב
ולבושין, ותשוון על בניכון ועל בנתיכון, ותרוקנון ית מצראי: Ca.iiij.
ואתיב משה ואמר, והא לא יהימנון לי ולא יקבלון מני ארי יימרון לא איתגלי לך
יי: ואמר ליה יי מה דין בידך, ואמר חוטרא: ואמר רמיהי לארעא, ורמהי לארעא
והוה לחויא, ועדק משה מן קדמוהי: ואמר יי למשה, אושיט ידך ואחוד בזנביה,
ואושיט ידיה ואתקיף ביה, והוה לחוטרא בידיה: בדיל דיהימנון ארי איתגלי לך יי
אלהא דאבהתהון, אלהיה דאברהם אלהיה דיצחק ואלהיה דיעקב: ואמר יי ליה
עוד, אעיל כען ידך בעיטפך, ואעיל ידיה בעיטפיה, ואפקה והא ידיה חורא כתלגא:
ואמר תב ידך לעיטפך, ואתיב ידיה לעיטפיה, ואפקה מעיטפיה והא תבת הות
כבשריה: ויהי אם לא יהימנון לך, ולא יקבלון לקל אתא קדמאה, ויהימנון לקל אתא
בתראה: ויהי אם לא יהימנון אף לתרין אתיא האלין, ולא יקבלון מינך, ותיסב
ממיא די בנהרא

Trāsla. Grec. lxx. cū interp. latina.

et effundes sup aridā. et erit aqua quā acci
καὶ ἐκχεεῖς ἐπὶ τὸ ξηρόν. καὶ ἔσται τὸ ὕδωρ ὃ ἂν λά-
pies a flumine sanguis sup aridā. dixit āt
βῃς ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ αἷμα ἐπὶ τοῦ ξηροῦ. εἶπε δὲ
moyses ad dñm: oro dñe: nō eloquēs sū ante
μωυσῆς πρὸς κν̄, δέομαι κε̄, οὐχ εὔλαλός εἰμι πρὸ τῆς
heri neqꝫ ante tertiā diem: neqꝫ ex q̄ cepisti lo-
ἐχθὲς οὐδὲ πρὸ τῆς τρίτης ἡμέρας, οὐδὲ ἀφ' οὗ ἤρξω λα-
qui seruo tuo. gracili voce et tarda lin-
λεῖν τῷ θεράποντί σου. ἰσχνόφωνος καὶ βραδύγλωσ-
gua ego sū. dixit āt dñs moysi: qs dedit os
σος ἐγώ εἰμι. εἶπε δὲ κς̄ τῷ μωυσῇ, τίς ἔδωκε στό-
hoi: et qs fecit mutum et surdū: vidē-
μα ἀνῳ̄, καὶ τίς ἐποίησε δύσκωφον καὶ κωφόν, βλέ-
tem et cecū? nō ego dñs deus? et nūc vade
ποντα καὶ τυφλόν; οὐκ ἐγὼ κς̄ ὁ θεός; καὶ νῦν πορεύ-
et ego aperiā os tuū: ꝛ instruā te q̄
ου, καὶ ἐγὼ ἀνοίξω τὸ στόμα σου, καὶ συμβιβάσω σε ἃ
debes loqui. et dixit moyses: obsecro dñe:
μέλλεις λαλῆσαι. καὶ εἶπε μωυσῆς, δέομαι κύριε,
elige potētē aliū: quē mittas. et ira-
προχείρισαι δυνάμενον ἄλλον, ὃν ἀποστελεῖς. καὶ θυ-
tus ira dñs cōtra moysen: dixit: nō ecce a-
μωθεὶς ὀργῇ κύριος ἐπὶ μωυσῆν, εἶπεν, οὐκ ἰδοὺ ἀα-
arō frater tu⁹ leuita: scio: q loquēs
ρὼν ὁ ἀδελφός σου ὁ λευΐτης, ἐπίσταμαι, ὅτι λαλῶν
loquetur ipse tibi. et ecce ipse egredietur in
λαλήσει αὐτός σοι. καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἐξελεύσεται εἰς
occursum tibi. et vidēs te letabitur in sei-
συνάντησίν σοι. καὶ ἰδών σε χαρήσεται ἐν ἑαυ-
pso. et dices ad eū: ꝛ dabis vba mea
τῷ. καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν, καὶ δώσεις τὰ ῥήματά μου
in os ei⁹. et ego aperiā os tuū ꝛ
C εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ. καὶ ἐγὼ ἀνοίξω τὸ στόμα σου καὶ
os ei⁹: et instruā vos: q̄ facie-
τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ συμβιβάσω ὑμᾶς, ἃ ποιήσε-
tis. et ipse loquetur q̄ ad ppl'm: et ip-
τε. καὶ αὐτός σοι λαλήσει τὰ πρὸς λαόν, καὶ αὐ-
se erit tuū os. tu vo illi eris q̄ ad
τὸς ἔσται σου στόμα. σὺ δὲ αὐτῷ ἔσῃ τὰ πρὸς
deū: et virgam hanc versam in
τὸν θεόν. καὶ τὴν ῥάβδον ταύτην τὴν στραφεῖσαν εἰς
colubrū: accipies i manu tua: in q̄ facies in ea
ὄφιν, λήψῃ ἐν τῇ χειρί σου, ἐν ᾗ ποιήσεις ἐν αὐ-
signa. habiit āt moyses: et reuer-
τῇ τὰ σημεῖα. ἐπορεύθη δὲ μωυσῆς, καὶ ἀπέστρε-
sus ē ad iethro socerū suū: et dicit: i-
ψε πρὸς ἰοθὸρ τὸν πενθερὸν αὐτοῦ. καὶ λέγει, πο-
bo: et reuertar ad fratres
ρεύσομαι, καὶ ἀποστρέψω πρὸς τοὺς ἀδελφούς
meos q̄ sūt in egypto: et videbo: si adhuc viuūt.
μου τοὺς ἐν αἰγύπτῳ, καὶ ὄψομαι, εἰ ἔτι ζῶσι.

Trāsla. B. Hiero.

& effunde eā sup aridā:
& quicquid
hauseris d fluuio: ver
tetur in sanguinem.
Ait moyses. Obsecro
domine
nō sum eloquēs ab he
ri
& nudiustertius: & ex
quo locutus es ad
seruū tuū: impeditio-
ris & tardioris lingue
sum. Dixit dñs ad eū.
Quis fecit
os hois. Aut quis fa-
bricatus est mutum &
surdum videntē & ce-
cum. Nonne ego?
Perge igitur: & ego e
ro in
ore tuo: doceboqꝫ qd
loquaris.
At ille. Obsecro dñe
inquit: mitte quem
missurus es. Iratus do-
minus in moysen
ait. Aaron frater tuus
leuites
scio q eloquens sit.
Ecce ipse egredietur i
occursū tuū: vidēsqꝫ te
letabitur corde. Loq̄re
ad eum: & pone
verba mea in ore eius:
& ego ero
in ore tuo & in ore illi
us: & ostendā vobis
quid agere debeatis. &
ipse loquetur pro te
ad populū & erit os tu
um:
tu āt eris ei in his que
ad deū ptinēt. Virgam
quoqꝫ hāc sume in ma
nu tua. in qua
facturus es signa. Abi-
it moyses
& reuersus ē ad iethro
socerum suum. Dixitqꝫ
ei. Vadā & reuertar ad
fratres meos
in egyptum: vt videam
si adhuc viuant.

Ter. Heb. — Primitiua. heb.

וְשָׁפַכְתָּ הַיַּבָּשָׁה וְהָיוּ הַמַּיִם אֲשֶׁר
תִּקַּח מִן הַיְאֹר וְהָיוּ לְדָם בַּיַּבָּשֶׁת: — לָקַח
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְהוָה בִּי אֲדֹנָי
לֹא אִישׁ דְּבָרִים אָנֹכִי גַּם מִתְּמוֹל — תְּמֹל
גַּם מִשִּׁלְשֹׁם גַּם מֵאָז דַּבֶּרְךָ אֶל
עַבְדֶּךָ כִּי כְבַד פֶּה וּכְבַד לָשׁוֹן — לָשׁן
אָנֹכִי: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו מִי שָׂם — שׂום
פֶּה לָאָדָם אוֹ מִי יָשׂוּם אִלֵּם אוֹ
חֵרֵשׁ אוֹ פִקֵּחַ אוֹ עִוֵּר הֲלֹא אָנֹכִי
יְהוָה: וְעַתָּה לֵךְ וְאָנֹכִי אֶהְיֶה עִם — יָלַךְ הָיָה
פִּיךָ וְהוֹרֵיתִיךָ אֲשֶׁר תְּדַבֵּר: — פֶּה יָרָה דִּבֵּר
וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנָי שְׁלַח נָא בְּיַד
תִּשְׁלָח: וַיִּחַר אַף יְהוָה בְּמֹשֶׁה — חָרָה
וַיֹּאמֶר הֲלֹא אַהֲרֹן אָחִיךָ הַלֵּוִי
יָדַעְתִּי כִּי דַבֵּר יְדַבֵּר הוּא וְגַם
הִנֵּה הוּא יֹצֵא לִקְרָאתֶךָ וְרָאֲךָ — רָאָה
וְשָׂמַח בְּלִבּוֹ: וְדִבַּרְתָּ אֵלָיו וְשַׂמְתָּ
אֶת הַדְּבָרִים בְּפִיו וְאָנֹכִי אֶהְיֶה
עִם פִּיךָ וְעִם פִּיהוּ וְהוֹרֵיתִי אֶתְכֶם
אֵת אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּן: וְדִבֶּר הוּא לְךָ — עָשָׂה
אֶל הָעָם וְהָיָה הוּא יִהְיֶה לְּךָ לְפֶה
וְאַתָּה תִּהְיֶה לּוֹ לֵאלֹהִים: וְאֶת
הַמַּטֶּה הַזֶּה תִּקַּח בְּיָדֶךָ אֲשֶׁר — נָטָה לָקַח
תַּעֲשֶׂה בּוֹ אֶת הָאֹתֹת: וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה — עָשָׂה אות
וַיָּשָׁב אֶל יֶתֶר חֹתְנוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ — שׁוב
אֵלְכָה נָּא וְאָשׁוּבָה אֶל אַחַי אֲשֶׁר
בְּמִצְרַיִם וְאֶרְאֶה הַעוֹדָם חַיִּים — רָאָה חָיָה

Interp. chal.

ותישוד ליבשתא ויהון מיא דתיסב מן נהרא ויהון לדמא ביבשתא: ואמר משה
קדם יי בבעו יי לא גבר דמילול אנא אף מאתמלי אף מדקדמוהי אף מעידן
דמלילתא עם עבדך ארי יקיר ממלל ועמיק לישן אנא: ואמר יי ליה מן שוי פומא
לאנשא או מן שוי אלימא או חרשא או פקחא או עוירא הלא אנא יי: וכען איזיל
ומימרי יהא עם פומך ואליפינך דתמליל: ואמר בבעו יי שלח כען ביד דכשר
למשלח: ותקיף רוגזא דיי במשה ואמר הלא אהרן אחוך ליואה גלי קדמי ארי
מללא ימליל הוא ואף הא הוא נפיק לקדמותך ויחזינך ויחדי בליביה: ותמליל
עמיה ותשוי ית פתגמיא בפומיה ומימרי יהא עם פומך ועם פומיה ואליף יתכון ית
דתעבדון: וימליל הוא לך עם עמא ויהי הוא יהי לך למתורגמן ואת תהי ליה לרב:
וית חוטרא הדין תיסב בידך דתעביד ביה ית אתיא: ואזל משה ותב לות יתר חמוהי
ואמר ליה איזיל כען ואיתוב לות אחי די במצרים ואיחזי העד כען אינון קימין:

Transla. Chal.

et effundes in aridā. et aque quas tuleris de flumi-
ne vertētur in sanguinē in arida. Dixitqꝫ moyses co-
ram dño. Obsecro dñe nō sum vir eloquēs etiā ab he-
ri ꝛ nudius tertius: ꝛ ex tēpore quo locutus fuisti cū
seruo tuo: qm̄ grauis loquele ꝛ lingue profunde ego
sum. Dixitqꝫ dñs ad eū. Quis posuit os homini: aut
quis posuit mutum aut surdū aut videntē aut cecum:
nōne ego dñs? Et nunc vade ꝛ verbū meū erit in ore
tuo: ꝛ docebo te quid loquaris. Et ait. Obsecro dñe
mitte nunc per manū illius qui dignus est vt mittat.
Iratusqꝫ est furor dñi in moysen: ꝛ ait. ecce aaron frā
tuus leuita. Notū est corā me q ipse loquēs loquitur.
et ecce ipse qꝫ egredietur in occursū tuū: ꝛ videbit te: ꝛ
letabitur in corde suo. Et loqueris cū eo: ꝛ pones sermones
in ore suo: ꝛ vbū meū erit cū ore tuo ꝛ cū ore ei⁹: ꝛ do-
cebo vos qd̄ acturi estis. Loqueturqꝫ ipse p te cū pplo:
et ipse erit interpres tu⁹: ꝛ tu eris ei in principē. vir-
gam quoqꝫ hanc sume in manu tua: in qua facturus
es signa. Abiitqꝫ moyses ꝛ reuersus est ad iethro so-
cerum suū: ꝛ dixit ei. Vadā nunc ꝛ reuertar ad fratres
meos qui sunt in egypto: ꝛ videbo si adhuc ipsi viuāt.

Primitiua chal.

אֲשַׁד רְוָה
בְּעָה מַלַּל תְּמַל
שְׁוָה
אֲמַר הֲוָה מַלַּל
שְׁלַח גְּלָה
תְּקָא חֲדָה
שְׁוָה אֲמַר הֲוָה
עֲבַד תַּרְגֵּם הֲוָה
רְבַב נְסַב תּוּב
חֲזָא קוּם

Ter. Heb.

שלם ויאמר יתרו למשה לך לשלום:
ויאמר יהוה אל משה במדין לך
מות שב מצרים כי מתו כל האנשים
בקש המבקשים את נפשך: ויקח משה
איש רכב את אשתו ואת בניו וירכבם על
שוב החמר וישב ארצה מצרים ויקח
נטה משה את מטה האלהים בידו:
הלך ויאמר יהוה אל משה בלכתך
יפת לשוב מצרימה ראה כל המפתים
שום עשה פנה אשר שמתי בידך ועשיתם לפני
חזק פרעה ואני אחזק את לבו ולא
שלח ישלח את העם: ואמרת אל
פרעה כה אמר יהוה בני בכרי
ישראל: ואמר אליך שלח את
עבד מאן בני ויעבדני ותמאן לשלחו הנה
היה אנכי הרג את בנך בכרך: ויהי
לון פגש בדרך במלון ויפגשהו יהוה
בקש מות לקח ויבקש המיתו: ותקח צפרה צר
צור כרת נגע ותכרת את ערלת בנה ותגע
אמר לרגליו ותאמר כי חתן דמים
רפה אתה לי: וירף ממנו אז אמרה
נמל חתן דמים למולת: ויאמר יהוה
הלך אל אהרן לך לקראת משה
דבר המדברה וילך ויפגשהו בהר
נשק נגד האלהים וישק לו: ויגד משה
לאהרן את כל דברי יהוה אשר
שלחו ואת כל האתת אשר צוהו:

Trãsla. B. Hiero.

Cui ait iethro: Vade in pace. dixit ergo dñs ad moysen in madian. Vade & reuertere in egyptum. Mortui sunt ei omnes qui q̃rebãt aiam tuã. Tulit ergo moyses vxorẽ suã & filios suos & imposuit eos super asinũ: reuersusq; est in egyptum portans virgam dei in manu sua. Dixitq; ei dominus reuertenti in egyptũ. Vide vt oia ostenta que posui in manu tua facias coram pharaõe. Ego indurabo cor eius: & non dimittet populũ. Dicesq; ad eum. Hec dicit dñs. Filius meus primogenitus israel. Dixi tibi. Dimitte filiũ meũ: vt seruiat mihi: & noluisti dimittere eũ. Ecce ego interficiã filiũ tuũ primogẽitũ. Cũq; eẽt in itinere in diuersorio: occurrit ei dñs: & volebat occidere eũ. Tulit ilico sephora acutissimã petrã: & circũcidit preputiũ filij sui. Tetigitq; pedes eius & ait: Sponsus sãguinũ tu mihi es. Et dimisit eũ postq̃ dixerat: spõsus sãguinũ tu mihi es ob circũcisionẽ. Dixitq; dñs ad aarõ. Vade in occursũ moysi in desertũ. Qui p̃rexit obuiam ei in montem dei: & osculatus est eũ. Narrauitq; moyses aaron oia verba domini: pro quibus miserat eum: & signa que mandauerat.

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.

et dixit iethro moysi: vade sanus. post aũt
καὶ εἶπεν ἰοθὸρ τῷ μωυσῇ, βάδιζε ὑγιαίνων. μετὰ δὲ Mat. 2.b
dies multos illos: mortuus est rex
τὰς ἡμέρας τὰς πολλὰς ἐκείνας, ἐτελεύτησεν ὁ βα
egypti. dixit aũt dñs ad moysen in terra
σιλεὺς αἰγύπτου. εἶπε δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν ἐν γῇ
madiã: vade: pficiscere in egyptũ. mortui sunt
μαδιάμ, βάδιζε, ἄπελθε εἰς αἴγυπτον. τεθνήκασι
enim oẽs q̃rẽtes aiaʒ tuã. accipiẽs
γὰρ πάντες οἱ ζητοῦντές σου τὴν ψυχήν. ἀναλαβὼν
aũt moyses vxorẽ et filios: impo
δὲ μωυσῆς τὴν γυναῖκα καὶ τὰ παιδία, ἀνεβίβα
suit eos sup subiugalia: et reuersus ẽ in egy
σεν αὐτὰ ἐπὶ τὰ ὑποζύγια, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς αἴγυ
ptũ. accepit aũt moyses virgam quã a deo
πτον. ἔλαβε δὲ μωυσῆς τὴν ῥάβδον τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ
in manu sua. dixit aũt dñs ad moysen: abeũte
ἐν χειρὶ αὐτοῦ. εἶπε δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν, πορευομένου
te et reuertẽte in egyptũ: vide oia
σου καὶ ἀποστρέφοντος εἰς αἴγυπτον, ὅρα πάντα τὰ
portẽta: q̃ dedi in manu tua: facies ea co
τέρατα, ἃ ἔδωκα ἐν τῇ χειρί σου, ποιήσεις αὐτὰ ἐναν
ram pharaõe. ego aũt indurabo illius cor: et
τίον φαραώ. ἐγὼ δὲ σκληρυνῶ αὐτοῦ τὴν καρδίαν, καὶ
nõ dimittet pplm. tu aũt dices pharaõi: hec
οὐ μὴ ἐξαποστείλῃ τὸν λαόν. σὺ δὲ ἐρεῖς τῷ φαραώ, τά
dicit dñs: filius p̃mogenitus meus israel. dixi aũt
δε λέγει κύριος, υἱὸς πρωτότοκός μου ἰσραήλ. εἶπα δὲ
tibi: dimitte pplm meũ: vt mihi seruiat. si
σοι, ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου, ἵνα μοι λατρεύσῃ. εἰ
quidẽ igitur nõ volueris dimittere ipsos: vide igitur ego D
μὲν οὖν μὴ βούλῃ ἐξαποστεῖλαι αὐτούς, ὅρα οὖν ἐγὼ
interficiã filiũ tuũ p̃mogenitũ. factũ ẽ aũt in via
ἀποκτενῶ τὸν υἱόν σου τὸν πρωτότοκον. ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ὁδῷ
in diuersorio: occurrit illi angelus dñi. et
ἐν τῷ καταλύματι, συνήντησεν αὐτῷ ἄγγελος κυρίου, καὶ
q̃rebat interficere illũ: et accipiens sephora petrã cir
ἐζήτει αὐτὸν ἀποκτεῖναι, καὶ λαβοῦσα σεπφώρα ψῆφον, πε
cũcidit preputiũ filij sui. et procidit ad
ριέτεμε τὴν ἀκροβυστίαν τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, καὶ προσέπεσε πρὸς τοὺς
pedes suos. et dixit: stetit sanguis circũcisionis fi
πόδας αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, ἔστη τὸ αἷμα τῆς περιτομῆς τοῦ παι
lij mei. et abijt ab eo angelus. quia dixit: stetit
δίου μου. καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ ὁ ἄγγελος, διότι εἶπεν, ἔστη
sanguis circũcisionis filij mei. dixit aũt dñs ad aarõ:
τὸ αἷμα τῆς περιτομῆς τοῦ παιδίου μου. εἶπε δὲ κύριος πρὸς ἀαρών,
abi in occursum moysi in desertũ. et abijt:
πορεύθητι εἰς συνάντησιν μωυσῇ εἰς τὴν ἔρημον. καὶ ἐπορεύθη,
et obuiauit illi in mõte dei: et osculati sũt ad
καὶ συνήντησεν αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει τοῦ θεοῦ, καὶ κατεφίλησαν ἀλ
inuicẽ. et narrauit moyses aaron: oẽs sermones dñi
λήλους. καὶ ἀνήγγειλε μωυσῆς ἀαρὼν, πάντας τοὺς λόγους κυ.
quos misit ad eũ: et oia signa q̃ mãdauit
οὓς ἀπέστειλε πρὸς αὐτόν, καὶ πάντα τὰ σημεῖα ἃ ἐνετείλατο

Primitiua chal.

מות בנה קטל
אתת רכב עבד
נסס ידע תוב
חזא יפת שוה
תקף שלח אמר
פלח
בית
לאי בעה קטל
ירב נוח
חוב
דבר גלה חוה
אתא

Interp. chal.

Dixitq; iethro ad moysen. Uade in pace. Dixitq; dñs ad moysen in madian. Uade: et reuertere in egyptũ: q: mortui sunt oẽs viri qui querebãt interficere te. Et tulit moyses vxorẽ suã et filios suos: et imposuit eos sup asinum: et reuersus est in terrã egypti. Et tulit moyses virgam: qua miracula fierent a facie dei in manu sua. Dixitq; dñs ad moysen. Cũ ieris vt reuertaris in egyptum: vide oia portenta que posui in manu tua: et facies ea corã pharaone: et ego indurabo cor eius: et nõ dimittet pplm. Et dices ad pharaonẽ: hec dicit dñs. Filius meus primogenitus meus israel. Dixiq; tibi. Dimitte filiũ meũ: vt seruiat corã me in deserto. Et si noles dimittere eum: ecce ego interficiã filiũ tuũ primogenitũ tuũ. Et factũ est cũ esset in via in diuersorio occurrit ei angelus dñi: et querebat interficere eum. Tulitq; sephora petrã: et circũcidit pputiũ filij sui: et obtulit corã eo. et ait. Propter sanguinẽ circũcisionis huius detur mihi sponsus meus. et cum dimisisset eum: tunc dixit. nisi propter sanguinem circũcisionis huius: cõdẽnatus erat ad mortẽ sponsus meus. Dixitq; dñs ad aarõ. Uade in occursum moysi in desertũ. Et abijt: et occurrit ei in monte vbi reuelata fuerat gloria dei: et osculatus est eum. Narrauitq; moyses aaron oia verba dñi pro quibus misit eum: et oia signa q̃ mandauerat ei.

Transla. Chal.

ואמר יתרו למשה איזיל לשלם: ואמר יי למשה במדין איזיל תוב למצרים ארי
מיתו כל גובריא דבעו למקטלך: ודבר משה ית אתתיה וית בנוהי וארכבינון על
חמרא ותב לארעא דמצרים ונסיב משה ית חוטרא דאתעבידו ביה ניסין מן קדם יי
בידיה: ואמר יי למשה במהכך למתב למצרים חזי כל מופתיא דשויתי בידך
ותעבדינון קדם פרעה ואנא אתקיף ית ליביה ולא ישלח ית עמא: ותימר לפרעה
כדנן אמר יי ברי בוכרי ישראל: ואמרית לך שלח ית ברי ויפלחון קדמי ואם סריב
את לשלחותיה הא אנא קטיל ית ברך בוכרך: והוה בארחא בבית מבתא וערע ביה
מלאכא דיי ובעא למקטליה: ונסיבת צפורה טינרא וגזרת ית ערלת ברה וקריבת
לקדמוהי ואמרת בדמא דמהולתא הדין איתיהיב חתנא לנא: ונח מיניה בכין אמרת
אלולי דמא דמהולתא הדין איתחייב חתנא קטול: ואמר יי לאהרן איזיל לקדמות
משה למדברא ואזל וערעיה בטורא דאתגלי עלוהי יקרא דיי ונשיק ליה: וחוי
משה לאהרן ית כל פתגמיא דיי דשלחיה וית כל אתיא דפקדיה:

Trāſla.Gre.lxx.cū interp.latina.

ei. abiit aūt moyses ⁊ aaron: ⁊ cōgregauerūt
αὐτῷ. ἐπορεύθη δὲ μωυσῆς καὶ ἀαρών, καὶ συνήγαγεν
seniores filiorū israel. et locutus ē aarō
τὴν γερουσίαν τῶν υἱῶν ἰσραήλ. καὶ ἐλάλησεν ἀαρὼν
omnia verba: q̄ locut⁹ ē deus ad moysen. et
πάντα τὰ ῥήματα, ἃ ἐλάλησεν ὁ θεὸς πρὸς μωυσῆν. καὶ
fecit signa corā populo. et credidit
ἐποίησε τὰ σημεῖα ἐναντίον τοῦ λαοῦ. καὶ ἐπίστευσεν
populus ⁊ letat⁹ ē: q̄ visitauit dñs filios
ὁ λαὸς καὶ ἐχάρη, ὅτι ἐπεσκέψατο ὁ κύριος τοὺς υἱοὺς
israel: ⁊ q̄ vidit eoꝝ tribulationē. inclinatus āt po
ἰσραήλ, καὶ ὅτι εἶδεν αὐτῶν τὴν θλίψιν. κύψας δὲ ὁ λα
pulus adorauerūt.
ὸς προσεκύνησαν. Ca. 5.

A Et post hec ingressus ē moyses et aaron
Καὶ μετὰ ταῦτα εἰσῆλθε μωυσῆς καὶ ἀαρὼν
ad pharaonē: ⁊ dixerūt ei: hec dicit dñs de⁹
πρὸς φαραώ, καὶ εἶπαν αὐτῷ, τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς
israel. dimitte populū meū: vt festū agāt
ἰσραήλ. ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου, ἵνα ἑορτάσωσι
in deserto. ⁊ dixit pharao: qs est: cui⁹ audiā
ἐν τῇ ἐρήμῳ. καὶ εἶπε φαραώ, τίς ἐστιν, οὗ εἰσακούσο
vocē ei⁹: vt dimittā filios isra
μαι τῆς φωνῆς αὐτοῦ, ὥστε ἐξαποστεῖλαι τοὺς υἱοὺς ἰσρα
el? nō noui dñm: et israel nō dimittā.
ήλ; οὐκ οἶδα τὸν κύριον, καὶ τὸν ἰσραὴλ οὐκ ἐξαποστελῶ.
et dicūt ei: de⁹ hebreorū vocauit
καὶ λέγουσιν αὐτῷ, ὁ θεὸς τῶν ἑβραίων προσκέκληται
nos. ibimus igit viā triū dierū in
ἡμᾶς. πορευσόμεθα οὖν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν εἰς τὴν
desertū: vt sacrificem⁹ deo nr̄o: ne forte occur
ἔρημον, ὅπως θύσωμεν τῷ θεῷ ἡμῶν, μήποτε συν
rat nobis mors vel cedes. et dixit eis rex
αντήσῃ ἡμῖν θάνατος ἢ φόνος. καὶ εἶπεν αὐτοῖς βα
egypti: cur moyses et aaron auertitis
σιλεὺς αἰγύπτου, ἵνα τί μωυσῆ καὶ ἀαρὼν διαστρέφετε
populū ab operib⁹? recedite vnusquisq; vestrum
τὸν λαὸν ἀπὸ τῶν ἔργων; ἀπέλθετε ἕκαστος ὑμῶν
ad opa sua. ⁊ dixit pharao: ecce nunc
πρὸς τὰ ἔργα αὐτοῦ. καὶ εἶπε φαραώ, ἰδοὺ νῦν
multiplicat popul⁹ tre: nō igit cessare faciam⁹
πολυπληθεῖ ὁ λαὸς τῆς γῆς, μὴ οὖν καταπαύσω
eos ab opib⁹. pcepit āt pharao
μεν αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἔργων. συνέταξε δὲ φαραὼ
pfectis opeꝝ populi et scribis
τοῖς ἐργοδιώκταις τοῦ λαοῦ καὶ τοῖς γραμματεῦ
dicēs: nō ampli⁹ adijcietis dare stipulā
σι, λέγων, οὐκ ἔτι προσθήσετε διδόναι ἄχυρον
populo in laterificiū: sicut heri et
τῷ λαῷ εἰς τὴν πλινθουργίαν, καθάπερ ἐχθὲς καὶ
tertia die. ipsi vadant et colligāt
τρίτην ἡμέραν. αὐτοὶ πορευέσθωσαν καὶ συναγαγέ
sibi stipulas
B τωσαν ἑαυτοῖς τὰ ἄχυρα, ꝏꝏꝏ

Trāſla.B.Hiero.

Veneruntq; simul: & cō
gregauerunt cunctos ꝏ
seniores filiorum isra
el. Locutusq; est aaron
omnia verba que di
xerat dominus ꝏ
ad moysen: & fecit si
gna coram ꝏ
populo: & credidit po
pulus. Audieruntq; q̄
visitasset dñs filios isra
el: & q̄ respexisset ꝏ
afflictionē illorū: & proni
adorauerunt. Ca. 5.
Post hec ingressi sūt
moyses & aarō: &
dixerunt pharaoni. Hec
dicit dominus deus ꝏ
israel. Dimitte popu
lū meū vt sacrificet mi
hi in deserto. At ille rñ
dit. Quis est dominus:
vt audiam vocem eius:
& dimittam ꝏ
israel? Nescio dñm: &
ꝏꝏ
israel non dimittam.
Dixeruntq;. ꝏ
Deus hebreorum vo
cauit nos: vt eamus ꝏ
viam trium dierum in
solitudinem: ꝏ
& sacrificemus domino
deo nr̄o: ne forte acci
dat nobis pestis aut gla
dius. Ait ad eos ꝏ
rex egypti. Quare
moyses & Aaron ꝏ
solicitatis populū ab o
peribus suis? Ite ꝏ
ad onera vestra. Dixit
q; pharao. Multus est
populus terre. Videtis
q̄ turba succreuerit: q̄to
magis si dederitis eis re
quie ab opibus. Prece
pit ergo in die illo pfe
ctis operū & exactori
bus ppl̄i dicēs: Nequa
quā vltra dabitis paleas
pp̄lo ad cōficiēdos la
teres sicut prius: sed ꝏ
ipsi vadant & colligāt
stipulas: ꝏ

Text.Heb. Exo. Ca.v.

וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וַיַּאַסְפוּ אֶת כָּל
זִקְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיְדַבֵּר אַהֲרֹן
אֵת כָּל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה
אֶל מֹשֶׁה וַיַּעַשׂ הָאֹתֹת לְעֵינֵי
הָעָם: וַיַּאֲמֵן הָעָם וַיִּשְׁמְעוּ כִּי פָקַד
יְהוָה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְכִי רָאָה
אֶת עָנְיָם וַיִּקְּדוּ וַיִּשְׁתַּחֲווּ:
וְאַחַר בָּאוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ
אֶל פַּרְעֹה כֹּה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל שַׁלַּח אֶת עַמִּי וְיָחֹגּוּ לִי
בַּמִּדְבָּר: וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה מִי יְהוָה
אֲשֶׁר אֶשְׁמַע בְּקֹלוֹ לְשַׁלַּח אֶת
יִשְׂרָאֵל לֹא יָדַעְתִּי אֶת יְהוָה וְגַם
אֶת יִשְׂרָאֵל לֹא אֲשַׁלֵּחַ: וַיֹּאמְרוּ
אֱלֹהֵי הָעִבְרִים נִקְרָא עָלֵינוּ נֵלְכָה
נָּא דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בַּמִּדְבָּר
וְנִזְבְּחָה לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ פֶּן יִפְגָּעֵנוּ
בַּדֶּבֶר אוֹ בֶחָרֶב: וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם
מֶלֶךְ מִצְרַיִם לָמָּה מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
תַּפְרִיעוּ אֶת הָעָם מִמַּעֲשָׂיו לְכוּ
לְסִבְלֹתֵיכֶם: וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה הֵן רַבִּים
עַתָּה עַם הָאָרֶץ וְהִשְׁבַּתֶּם אֹתָם
מִסִּבְלֹתָם: וַיְצַו פַּרְעֹה בַּיּוֹם הַהוּא
אֶת הַנֹּגְשִׂים בָּעָם וְאֶת שֹׁטְרָיו
לֵאמֹר: לֹא תֹאסִפוּן לָתֵת תֶּבֶן לָעָם
לִלְבֹּן הַלְּבֵנִים כִּתְמוֹל שִׁלְשֹׁם
הֵם יֵלְכוּ וְקֹשְׁשׁוּ לָהֶם תֶּבֶן:

Primitiua heb.

אָסַף
דָּבַר
עָשָׂה
אָמַן שָׁמַע
עָנָה קָדַד שָׁחָה
Cap.v.
בּוֹא
חָגַג
קוֹל
קָרָא הָלַךְ
יוֹם דָּבַר
זָבַח פָּגַע
פָּרַע עָשָׂה הָלַךְ
רָבָה
שָׁבַת
צָוָה
יָסַף נָתַן
תְּמוֹל

Transla.Chal.

ואזל משה ואהרן וכנשו ית כל סבי בני ישראל: ומליל אהרן ית כל פתגמיא
דמליל יי למשה ועבד אתיא לעיני עמא: והימין עמא ושמעו ארי דכיר יי ית
ישראל וארי גלי קדמוהי ית שעבודהון וכרעו וסגידו: Ca.v. ובתר כן
עלו משה ואהרן ואמרו לפרעה כדנן אמר יי אלהא דישראל שלח ית עמי ויחגון
קדמי במדברא: ואמר פרעה שמא דיי לא אתגלי לי דאקביל במימריה למשלח
ית ישראל לא אתגלי לי שמא דיי ואף ית ישראל לא אשלח: ואמרו אלהא
דיהודאי אתקרי עלנא נזיל כען מהלך תלתא יומין במדברא ונדבח קדם יי
אלהנא דילמא יערעיננא במותא או בקטולא: ואמר להון מלכא דמצרים למה משה
ואהרן תבטלון ית עמא מעובדיהון איזילו לפולחנכון: ואמר פרעה הא סגיאין
כען עמא דארעא ותבטלון יתהון מפולחנהון: ופקיד פרעה ביומא ההוא ית שלטוני
עמא וית סרכוהי למימר: לא תוספון למיתן תיבנא לעמא למרמי לבנין כמאתמלי
ומדקמוהי איתון יזלון ויגבון להון תיבנא:

Interp.chal.

Et abiit moyses ⁊ aaron: ⁊ cōgregauerunt omnes seniores filioꝝ israel: ⁊ locutus est aaron omnia verba que locutus fuerat dominus ad moysen: ⁊ fecit signa coram populo. Et credidit populus: et audierunt q̄ recordatus fuisset dominus filiorum israel: ⁊ q̄ nota esset coram eo afflictio eorū. Et incuruati sunt: ⁊ adorauerunt. Cap. 5.

Et post hec ingressi sunt moyses ⁊ aaron ⁊ dixerūt ad pharaonē. hec dicit dñs deus israel. Dimitte populū meū vt sacrificent coram me in deserto. Et dixit pharao. Nomen dñi non est reuelatū mihi: vt obediam verbo eius ⁊ vt dimittā israel. non est reuelatū mihi nomen dñi: israel quoq; non dimittam. Dixeruntq; deus iudeorum inuocatus est super nos: eamus nunc viam trium dierum in solitudinem: et sacrificemus coram dño deo nostro: ne forte accidat nobis mors aut occisio. Dixitq; eis rex egypti. Ut quid moyses ⁊ aaron cessare facitis populū ab operibus suis? ite ad seruitutē vestram. Dixitq; pharao. Ecce nunc multus est populus terre: et cessare facitis eos ab operibus suis. Et precepit pharao in die illo prefectis populi ⁊ exactoribus eius: dicēs. Nolite dare vltra paleas populo: vt conficiant lateres sicut heri et nudius tertius. Ipsi vadant: ⁊ colligāt sibi paleas.

Primitiua chal.

שוב
עול חגג
גלה קבל אמר
שלח
יהה קרא אזל
הלך דבר דבח
ערע בטל עבד
אמר
יסף נתן רמה
תמל אזל נגב

Primitiua heb. Ter. Heb. Exo. Ca. v. | Trāsla. B. Hiero. | Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

וְאֶת מַתְכֹּנֶת הַלְּבֵנִים אֲשֶׁר הֵם תָּכַן
עֹשִׂים תְּמוֹל שִׁלְשֹׁם תָּשִׂימוּ עָשָׂה תְּמֹל שׂוּם
עֲלֵיהֶם לֹא תִגְרְעוּ מִמֶּנּוּ כִּי נִרְפִּים גָּרַע רָפָה
הֵם עַל כֵּן הֵם צֹעֲקִים לֵאמֹר
נֵלְכָה נִזְבְּחָה לֵאלֹהֵינוּ: תִּכְבַּד יָלַךְ זָבַח כָּבֵד
הָעֲבֹדָה עַל הָאֲנָשִׁים וְיַעֲשׂוּ בָהּ עָשָׂה
וְאַל יִשְׁעוּ בְּדִבְרֵי שָׁקֶר: וַיֵּצְאוּ שָׁעָה
נֹגְשֵׂי הָעָם וְשֹׁטְרָיו וַיֹּאמְרוּ אֶל
הָעָם לֵאמֹר כֹּה אָמַר פַּרְעֹה
אֵינֶנִּי נֹתֵן לָכֶם תֶּבֶן: אַתֶּם לְכוּ יָלַךְ
קְחוּ לָכֶם תֶּבֶן מֵאֲשֶׁר תִּמְצָאוּ כִּי לָקַח מָצָא
אֵין נִגְרָע מֵעֲבֹדַתְכֶם דָּבָר: וַיָּפֶץ גָּרַע פּוּץ
הָעָם בְּכָל אֶרֶץ מִצְרָיִם לְקֹשֵׁשׁ
קַשׁ לַתֶּבֶן: וְהַנֹּגְשִׂים אָצִים אוּץ
לֵאמֹר כַּלּוּ מַעֲשֵׂיכֶם דְּבַר יוֹם כָּלָה עָשָׂה
בְּיוֹמוֹ כַּאֲשֶׁר בִּהְיוֹת הַתֶּבֶן: וַיֻּכּוּ הָיָה נָכָה
שֹׁטְרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר שָׂמוּ שׂוּם
עֲלֵהֶם נֹגְשֵׂי פַרְעֹה לֵאמֹר מַדּוּעַ מָדַע
לֹא כִלִּיתֶם חָקְכֶם לִלְבֹּן כִּתְמוֹל כָּלָה תְּמֹל
שִׁלְשֹׁם גַּם תְּמוֹל גַּם הַיּוֹם: וַיָּבֹאוּ בּוֹא
שֹׁטְרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּצְעֲקוּ אֶל צָעַק
פַּרְעֹה לֵאמֹר לָמָּה תַעֲשֶׂה כֹה עָשָׂה
לַעֲבָדֶיךָ: תֶּבֶן אֵין נִתָּן לַעֲבָדֶיךָ
וּלְבֵנִים אֹמְרִים לָנוּ עֲשׂוּ וְהִנֵּה
עֲבָדֶיךָ מֻכִּים וְחָטָאת עַמֶּךָ: וַיֹּאמֶר נָכָה
נִרְפִּים אַתֶּם נִרְפִּים עַל כֵּן אַתֶּם רָפָה
אֹמְרִים נֵלְכָה נִזְבְּחָה לַיהוָה: יָלַךְ זָבַח

Et mensuram laterum
quā prius
faciebant imponetis
sup eos: nec minuetis
quicq̄. Vacant eni: &
idcirco vociferātur di-
centes.
Eamus & sacrificemus
deo nr̄o. Opprimanᵗ-
tur operibus: & exple-
ant ea:
vt nō acqescant verbis
mendacibus. Igitur e-
gressi prefecti opum &
exactores ad
populum dixerūt. Sic
dicit pharao.
Non do vobis paleas.
Ite &
colligite sicubi inueni-
re poteritis:
nec minuetur quicq̄
de ope vestro. Disper-
susq; est populus in om
nē terrā egypti ad colli
gēdas paleas. Prefecti
quoq; operū instabant
dicentes. Complete o
pus vestrum quottidie:
vt prius facere soleba-
tis: qn̄ dabantur vobis
palee. Flagellatiq; sūt:
q p̄erāt opibus filiorū
israel ab exactoribus
pharaonis dicentibus.
Quare non implestis
mēsuram laterū sicut
prius: nec heri nec ho
die. Veneruntq;
prepositi filiorū israel:
& vociferati sunt ad
pharaonē dicētes. cur
ita agis
contra seruos tuos? Pa
lee non dantur nobis:
& lateres similiter impe
rantur. En
famuli tui flagellis cedi
mur: & iniuste agitur cō
tra populū tuū. qui ait.
Vacatis ocio: & idcirco
dicitis. Eamus & sacri-
ficemus domino.

et constructionē laterificij: quod ipsi faciūt
καὶ τὴν σύνταξιν τῆς πλινθουργίας, ἧς αὐτοὶ ποιοῦσι
p singulos dies: imponetis ipsis. nō auferetis ab eis quicq̄. vacant .n. ppt hoc clamauerūt: dicentes: eamus: et sacrificem⁹
καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν, ἐπιβαλεῖτε αὐτοῖς· οὐκ ἀφελεῖτε ἀπ᾽ αὐτῶν οὐδέν· σχολάζουσι γάρ· διὰ τοῦτο κεκράγασι, λέγοντες, πορευθῶμεν, καὶ θύσωμεν τῷ
deo nr̄o. aggrauent opa hoim hoz:
θεῷ ἡμῶν. βαρυνέσθω τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων τούτων,
et curent hec: ⁊ nō curent
καὶ μεριμνάτωσαν ταῦτα, καὶ μὴ μεριμνάτωσαν
in ṽbis vanis. vrgebāt āt eos p̄fecti
ἐν λόγοις κενοῖς. κατέσπευδον δὲ αὐτοὺς οἱ ἐργοδιῶ-
operū: ⁊ scribe populi. et locuti sūt ad
κται, καὶ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ. καὶ ἔλεγον πρὸς τὸν
populū: dicentes: hec dicit pharao: nō ām̄pli⁹ do
λαόν, λέγοντες, τάδε λέγει φαραώ, οὐκ ἔτι δίδωμι
vobis paleas. ipsi vos euntes colligite vobis
ὑμῖν ἄχυρα. αὐτοὶ ὑμεῖς πορευόμενοι συλλέγετε ἑαυ-
ipsis paleas: vnde inueneritis. nō .n. aufert a
τοῖς ἄχυρα, ὅθεν ἐὰν εὕρητε. οὐ γὰρ ἀφαιρεῖται ἀπὸ
cōstructiōe vr̄a qcq̄. ⁊ dispsus ē popul⁹ i tota
τῆς συντάξεως ὑμῶν οὐθέν. καὶ διεσπάρη ὁ λαὸς ἐν ὅλῃ
tra egypti vt cōgregaret stipulā in paleas. at p̄
γῇ αἰγύπτου συναγαγεῖν καλάμην εἰς ἄχυρα. οἱ δὲ ἐρ-
fecti operū vrgebant ipsos: dicentes: cōplete
γοδιῶκται κατέσπευδον αὐτούς, λέγοντες, συντελεῖ-
opa pertinētia p dīe: sicut et
τε τὰ ἔργα τὰ καθήκοντα καθ᾽ ἡμέραν, καθάπερ καὶ
qn̄ palea dabaᵗ vobis. ⁊ flagellati sūt
ὅτε τὸ ἄχυρον ἐδίδοτο ὑμῖν. καὶ ἐμαστιγώθησαν οἱ
scribe generis filiorū israel: cōstitu-
γραμματεῖς τοῦ γένους τῶν υἱῶν ἰσραήλ, οἱ κατασταθέν-
ti sup ipsos a prefectis pharaōis: di
τες ἐπ᾽ αὐτοὺς ὑπὸ τῶν ἐπιστατῶν τοῦ φαραώ, λέ-
centes q̄re nō cōpleuistis cōstructiōes vr̄as
γοντες, διατί οὐ συνετελέσατε τὰς συντάξεις ὑμῶν
lateritij: sicut et heri ⁊ tertia die:
τῆς πλινθείας, καθάπερ καὶ ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν,
⁊ qd̄ hodie. ingredientes āt scribe
καὶ τὸ τῆς σήμερον. εἰσελθόντες δὲ οἱ γραμματεῖς τῶν
filiorū israel: exclamauerūt ad pharaonē: dicētes: q̄re
υἱῶν ἰσραήλ, κατεβόησαν πρὸς φαραώ, λέγοντες, ἵνα
sic facis tuis seruis: palea nō da
τί οὕτω ποιεῖς τοῖς σοῖς οἰκέταις, ἄχυρον οὐ δίδο-
tur seruis tuis: ⁊ lateritiū dicūt nobis:
ται τοῖς οἰκέταις σου, καὶ τὴν πλινθείαν λέγουσιν ἡμῖν,
facite. ecce famuli tui flagellati sūt. iniuria afficies
ποιεῖτε. ἰδοὺ οἱ παῖδές σου μεμαστίγωνται. ἀδικήσεις
ergo populū tuū. et dixit eis: vacatis: ociosi
οὖν τὸν λαόν σου. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, σχολάζετε, σχολασταί
estis. ppt hoc dicitis: eamus: sacrificem⁹ dn̄o
ἐστε. διὰ τοῦτο λέγετε, πορευθῶμεν, θύσωμεν τῷ κυρίῳ.

Primitiua chal. | Interp. chal.

מְנָה מְנַע
אֲזַל דְּבַח יְקַר
עֲסַק
שְׁכַח מְנַע
גְּלַל שְׁלַם
הֲוָה יְהַב לְקָה
מְנָה אֲמַר
רְמָה תְּמַל אֲתָא
יְהַב
לְקָה
אֲזַל דְּבַח

et numerum laterum quez ipsi faciebant heri ⁊ nu-
dius tertius imponetis super eos: nec minuetis ab
eo: quoniam ociosi sunt. propterea clamant dicen-
tes. Eamus ⁊ sacrificemus coram deo nostro. aggra-
uetur opus super viros: ⁊ occupentur in eo: ⁊ non oc
cupentur in verbis ociosis. Et egressi sunt prefecti
populi ⁊ exactores eius: ⁊ dixerunt populo. Hec di-
cit pharao: non ego dabo vobis paleas. Uos ite ⁊ col
lite vobis paleas de loco in quo inueneritis: quoniā
non minuetur quicq̄ de operibus vestris. Et disper-
sus est populus in omnem terram egypti ad colligen
das stipulas ⁊ paleas. Prefecti autem instabant: di-
centes. Implete opus vestrum per singulos dies: si-
cut faciebatis quando dabantur vobis palee. Per-
cussiq; sunt prepositi filiorum israel quos constitue-
rant sup eos prefecti pharaonis dicētes. quare non
complestis numerum vestrū: vt conficeretis lateres:
sicut nudiustertius: nec heri nec hodie. Et venerunt
prefecti filiorum israel: ⁊ clamauerūt coram pharao-
ne: dicentes. Quare sic facis seruis tuis? palee non
dantur seruis tuis: ⁊ dicunt nobis facite lateres. Et
ecce serui tui percutiuntur: ⁊ peccat super eos popu-
lus tuus. Et ait. Ociosi estis ociosi: idcirco vos dici
tis eamus ⁊ sacrificemus coram domino:

Transla. Chal.

וְיָת סְכוּם לִבְנַיָּא דְּאִנּוּן עָבְדִין מֵאִתְמָלֵי וּמִדְּקַדְמוֹהִי תְּמַנּוּן עֲלֵיהוֹן לָא תִמְנְעוּן מִנֵּיהּ
אֲרֵי בַטְלָנִין אִנּוּן עַל כֵּן אִנּוּן צָוְחִין לְמֵימַר נֵיזֵיל נְדַבַּח קֳדָם אֱלָהַנָא: תִּתְיַקַּר
פּוּלְחָנָא עַל גֻּבְרַיָּא וְיִתְעַסְקוּן בַּהּ וְלָא יִתְעַסְקוּן בְּפִתְגָּמִין בְּטֵלִין: וּנְפַקוּ שִׁלְטוֹנֵי עַמָּא
וְסָרְכוֹהִי וַאֲמַרוּ לְעַמָּא לְמֵימַר כִּדְנַן אֲמַר פַּרְעֹה לֵית אֲנָא יָהֵיב לְכוֹן תִּבְנָא: אַתּוּן
אִיזִילוּ סִיבוּ לְכוֹן תִּבְנָא מֵאֲתַר דְּתַשְׁכְּחוּן אֲרֵי לָא יִתְמְנַע מִפּוּלְחַנְכוֹן מִדַּעַם: וְאִתְבַּדַּר
עַמָּא בְּכָל אַרְעָא דְמִצְרָיִם לְגַבָּבָא גִּילֵי לְתִבְנָא: וְשִׁלְטוֹנַיָּא דָּחֲקִין לְמֵימַר אַשְׁלִימוּ
עֲבִידַתְכוֹן פִּתְגָּם יוֹם בְּיוֹמֵיהּ כְּמָא דַּהֲוֵיתוּן עָבְדִין כַּד מִתְיְהֵב לְכוֹן תִּבְנָא: וּלְקוֹ סָרְכֵי
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דְּמַנִּיאוּ עֲלֵיהוֹן שִׁלְטוֹנֵי פַרְעֹה לְמֵימַר מָה דֵין לָא אַשְׁלֵמְתּוּן גְּזֵירַתְכוֹן
לְמִרְמֵי לִבְנִין כְּמֵאִתְמָלֵי וּמִדְּקַדְמוֹהִי אַף אִתְמָלֵי אַף יוֹמָא דֵין: וַאֲתוֹ סָרְכֵי בְנֵי
יִשְׂרָאֵל וּצְוַחוּ קֳדָם פַּרְעֹה לְמֵימַר לְמָה אַתְּ עָבֵיד כְּדֵין לְעַבְדָךְ: תִּבְנָא לָא מִתְיְהֵיב
לְעַבְדָךְ וְלִבְנַיָּא אָמְרִין לַנָא עֲבִידוּ וְהָא עַבְדָךְ לְקַן וְחָטָאן עֲלֵיהוֹן עַמָּךְ: וַאֲמַר בַּטְלָנִין
אַתּוּן בַּטְלָנִין עַל כֵּן אַתּוּן אָמְרִין נֵיזֵיל נְדַבַּח קֳדָם יְיָ:

Trāsla.Grē.lxx.cū interp̄.latina.

nūc igit̄ euntes laborate. nā palea vobis
ὑμῶν. νῦν οὖν πορευθέντες ἐργάζεσθε. τὸ γὰρ ἄχυρον ὑμῖν
nō dabit: et cōstructionē lateritij redde
οὐ δοθήσεται, καὶ τὴν σύνταξιν τῆς πλινθείας ἀποδώ
tis. videbāt āt scribe filiorꝫ israel seip
σετε. ἑώρων δὲ οἱ γραμματεῖς τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἑαυ
sos in malis: dicentes: nō relinquetis a
τοὺς ἐν κακοῖς, λέγοντες, οὐκ ἀπολείψετε ἀπὸ τῆς
lateritio qđ ptinet ad diē. occurrerūt āt moysi
D πλινθείας τὸ καθῆκον τῇ ἡμέρᾳ. συνήντησαν δὲ μωυσῇ
et aarō venientib⁹ in occursum eis. exeūti
καὶ ἀαρὼν ἐρχομένοις εἰς συνάντησιν αὐτοῖς. ἐκπορευο
bus illis a pharaōe. ꝛ dixerūt eis: videat
μένων αὐτῶν ἀπὸ φαραώ. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, ἐπίδοι
deus vos ꝛ iudicet: qꝛ abominari estis odorē no
ὁ θεὸς ὑμᾶς καὶ κρίναι, ὅτι ἐβδελύξατε τὴν ὀσμὴν ἡ
strā corā pharaōe: ꝛ corā seruis
μῶν ἐναντίον φαραώ, καὶ ἐναντίον τῶν θεραπόντων
ei⁹: vt daret gladiū in man⁹ ei⁹: vt occi
αὐτοῦ, δοῦναι ῥομφαίαν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ, τοῦ ἀποκτεῖ
dat nos. cōuersus ē āt moyses ad dnm: ꝛ
ναι ἡμᾶς. ἐπέστρεψε δὲ μωυσῆς πρὸς τὸν θεόν, καὶ
dixit: dñe: quare afflixisti populū hūc? et cur
εἶπε, κύριε, διατί ἐκάκωσας τὸν λαὸν τοῦτον; καὶ ἱνατί
misisti me.? et ex quo ingressus sum ad pha
ἀπέσταλκάς με. καὶ ἀφ᾽ οὗ πεπόρευμαι πρὸς φα
raonē vt loquerer i tuo nomine: afflixit ppłm
ραὼ λαλῆσαι ἐπὶ τῷ σῷ ὀνόματι, ἐκάκωσε τὸν λαὸν
hunc: ꝛ nō liberasti populū tuū.
τοῦτον, καὶ οὐκ ἐρρύσω τὸν λαόν σου. Ca.6.

Et dixit dñs ad moysen: iā videbis q̄
A καὶ εἶπε κύριος πρὸς μωυσῆν, ἤδη ὄψει ἃ
faciā pharaōi. in .n. manu valida dimit
ποιήσω τῷ φαραώ. ἐν γὰρ χειρὶ κραταιᾷ ἐξαπο
tet eos: et in brachio excelso eijciet
στελεῖ αὐτούς, καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ ἐκβαλεῖ
eos de terra sua. locut⁹ ē āt de⁹
αὐτοὺς ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ. ἐλάλησε δὲ ὁ θεὸς
ad moysen: et dixit ad eum: ego dñs.
πρὸς μωυσῆν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, ἐγὼ κύριος.
et apparui ad abraam ꝛ isaac ꝛ iacob: de⁹
καὶ ὤφθην πρὸς ἀβραὰμ καὶ ἰσαὰκ καὶ ἰακώβ, θεὸς
exīs eoꝝ. et nomē meū dñs nō manifestaui
ὢν αὐτῶν. καὶ τὸ ὄνομά μου κύριος οὐκ ἐδήλωσα
eis. et cōstitui fedus meū cū eis:
αὐτοῖς. καὶ ἔστησα τὴν διαθήκην μου πρὸς αὐτούς,
vt darē eis terrā chananeoꝝ: terrā
ὥστε δοῦναι αὐτοῖς τὴν γῆν τῶν χαναναίων, τὴν γῆν
quā habitauerūt. in q̄ ꝛ habitauerūt in ea.
ἣν παρῳκήκασιν. ἐν ᾗ καὶ παρῴκησαν ἐπ᾽ αὐτῆς.
ꝛ ego audiui gemitū filioꝝ
καὶ ἐγὼ εἰσήκουσα τὸν στεναγμὸν τῶν υἱῶν

Trāsla.B.Hiero.

Ite ergo & opamini. Palee non dabuntur vobis: & reddetis cōsuetū numerū laterum. Videbātqꝫ se prepositi filiorum israel in malū: eo qꝙ diceretur eis: nō minuetur quicq̄ꝫ opis de lateribus p singulos dies. Occurreruntqꝫ moysi & aarō q stabāt ex aduerso egredi ētes a pharaone: & dixerūt ad eos. Videat dñs & iudicet: quoniā fetere fecistis odorem nostrū corā pharaōe & seruis eius: & prebuistis ei gladiū: vt occideret nos. Reuersusqꝫ est moyses ad dñm & ait. Dñe cur afflixisti populum istum? Quare misisti me? Ex eo enim quo ingressus sum ad pharaonē: vt loquerer ex noīe tuo: afflixit ppłm tuū: & non liberasti eos.

Ca.6.

Dixitqꝫ dominus ad moysen. Nūc videbis: que facturus sum pharaoni. Per manum eī forte dimittet eos: & in manu robusta eijciet illos de terra sua. Locutusqꝫ est deus ad moysen dicens. Ego dominus qui apparui abraam isaac & iacob in deo oīpotente: & nomen meū adonai non indicaui eis. Pepigiqꝫ fedus cū eis: vt darem eis terrā chanaan: terrā peregrinatōis eorum in qua fuerūt aduene. Ego audiui gemitum filiorum

Tex.Heb. Exo. Ca.vi.

וְעַתָּה לְכוּ עִבְדוּ וְתֶבֶן לֹא יִנָּתֵן
לָכֶם וְתֹכֶן לְבֵנִים תִּתֵּנוּ׃ וַיִּרְאוּ
שֹׁטְרֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֹתָם בְּרָע
לֵאמֹר לֹא תִגְרְעוּ מִלִּבְנֵיכֶם דְּבַר
יוֹם בְּיוֹמוֹ׃ וַיִּפְגְּעוּ אֶת מֹשֶׁה וְאֶת
אַהֲרֹן נִצָּבִים לִקְרָאתָם בְּצֵאתָם
מֵאֵת פַּרְעֹה׃ וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם יֵרֶא
יְהוָה עֲלֵיכֶם וְיִשְׁפֹּט אֲשֶׁר
הִבְאַשְׁתֶּם אֶת רֵיחֵנוּ בְּעֵינֵי פַרְעֹה
וּבְעֵינֵי עֲבָדָיו לָתֶת חֶרֶב בְּיָדָם
לְהָרְגֵנוּ׃ וַיָּשָׁב מֹשֶׁה אֶל יְהוָה
וַיֹּאמַר אֲדֹנָי לָמָה הֲרֵעֹתָה לָעָם
הַזֶּה לָמָּה זֶּה שְׁלַחְתָּנִי׃ וּמֵאָז בָּאתִי
אֶל פַּרְעֹה לְדַבֵּר בִּשְׁמֶךָ הֵרַע
לָעָם הַזֶּה וְהַצֵּל לֹא הִצַּלְתָּ אֶת
עַמֶּךָ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל
מֹשֶׁה עַתָּה תִרְאֶה אֲשֶׁר אֶעֱשֶׂה
לְפַרְעֹה כִּי בְיָד חֲזָקָה יְשַׁלְּחֵם
וּבְיָד חֲזָקָה יְגָרְשֵׁם מֵאַרְצוֹ׃ וַיְדַבֵּר
אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו
אֲנִי יְהוָה׃ וָאֵרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל
יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֵל שַׁדָּי
וּשְׁמִי יְהוָה לֹא נוֹדַעְתִּי לָהֶם׃
וְגַם הֲקִמֹתִי אֶת בְּרִיתִי אִתָּם
לָתֵת לָהֶם אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן אֵת
אֶרֶץ מְגֻרֵיהֶם אֲשֶׁר גָּרוּ בָהּ׃
וְגַם אֲנִי שָׁמַעְתִּי אֶת נַאֲקַת בְּנֵי

Prīitiua heb.

נָתַן
רָאָה
רוּץ
גָּרַע
פָּגַע
יָצַב יָצָא
רָאָה
שָׁפַט
בָּאַשׁ
נָתַן
שׁוּב
רָעַע
בּוֹא
נָצַל
Cap̄.vi.
רָאָה עָשָׂה
שָׁלַח
גָּרַשׁ דָּבַר
רָאָה
שָׁדַד
יָדַע
קוּם בְּרִית
נָתַן
גּוּר

Transla.Chal.

וּכְעַן אִיזִילוּ פְּלָחוּ וְתִבְנָא לָא מִתְיְהֵב לְכוֹן וּסְכוּם לִבְנַיָּא תִּתְּנוּן׃ וַחֲזוֹ סָרְכֵי בְנֵי
יִשְׂרָאֵל יָתְהוֹן בְּבִישׁ לְמֵימַר לָא תִמְנְעוּן מִלִּבְנֵיכוֹן פִּתְגַם יוֹם בְּיוֹמֵיהּ׃ וְעָרַעוּ יָת מֹשֶׁה
וְיָת אַהֲרֹן קָיְמִין לְקַדָּמוּתְהוֹן בְּמִפַּקְהוֹן מִלְּוָת פַּרְעֹה׃ וַאֲמַרוּ לְהוֹן יִתְגְּלֵי יְיָ עֲלֵיכוֹן
וְיִתְפְּרַע דְּאַבְאֶשְׁתּוּן יָת רֵיחַנָא בְּעֵינֵי פַרְעֹה וּבְעֵינֵי עַבְדוֹהִי לְמִתַּן חַרְבָּא בִּידֵיהוֹן
לְמִקְטְלַנָא׃ וְתָב מֹשֶׁה קֳדָם יְיָ וַאֲמַר יְיָ לְמָה אַבְאֶשְׁתָּא לְעַמָּא הָדֵין לְמָה דְנָן
שְׁלַחְתַּנִי׃ וּמֵעִדָּן דְּעָלִית לְוָת פַּרְעֹה לְמַלָּלָא בִּשְׁמָךְ אִתְבְּאֵשׁ לְעַמָּא הָדֵין וְשֵׁיזָבָא לָא
שֵׁיזֵבְתָּא יָת עַמָּךְ׃ Ca.vj. וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה כְּעַן תֶּחֱזֵי דְּאַעְבֵּיד לְפַרְעֹה
אֲרֵי בִּידָא תַקִּיפָא יְשַׁלְּחִינּוּן וּבִידָא תַקִּיפָא יְתָרְכִינּוּן מֵאַרְעֵיהּ׃ וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה
וַאֲמַר לֵיהּ אֲנָא יְיָ׃ וְאִתְגְּלֵיתִי לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב בְּאֵל שַׁדַּי וּשְׁמִי יְיָ לָא
אוֹדַעִית לְהוֹן׃ וְאַף אֲקֵימִית יָת קְיָמִי עִמְּהוֹן לְמִתַּן לְהוֹן יָת אַרְעָא דִּכְנַעַן יָת אֲרַע
תּוֹתָבוּתְהוֹן דְּאִתּוֹתַּבוּ בַהּ׃ וְאַף קֳדָמַי שְׁמִיעַ יָת קְבִילַת בְּנֵי

Interp̄.chal.

et nūc ite ꝛ operamini: ꝛ palee nō dabunt vobis: ꝛ sūmam laterum reddetis. Uidebātqꝫ se prefecti filiorū israel in malū: eo qꝙ diceretur eis nō minuatis quicq̄ꝫ de lateribus vestris per singulos dies: occurrerūtqꝫ moysi ꝛ aaron: qui stabant in cōspectu eoꝝ cum egrederētur a pharaōe: dixerūtqꝫ eis. Appareat dñs sup vos ꝛ vindictā sumat: eo qꝙ fetere fecistis odorē nr̄m in oculis pharaonis ꝛ in oculis seruoꝝ eius: vt daretis gladiū in manib⁹ suis: vt occiderēt nos. Et reuersus est moyses corā dño: ꝛ ait. Dñe quare malefecisti huic pplo? vt qđ misisti me? et ex eo tpe quo ingressus sū ad pharaonē vt loq̄rer i noīe tuo: malefecit populo huic: ꝛ liberans nō liberasti populū tuū. Ca.6.

Dixitqꝫ dñs ad moysen. Nunc videbis qđ facturus sum pharaoni: qm̄ per manū fortē dimittet eos: ꝛ per manū validā eijciet eos de terra sua. Locutusqꝫ est dñs cū moyse: ꝛ dixit ei. Ego dñs. Reuelatusqꝫ fui abrahe isaac ꝛ iacob in deo oīpotenti: ꝛ nomen meū Adonai nō indicaui eis. et etiā statui pactū meū cum eis: vt darem eis terrā chanaā: terrā peregrinationis eorum in qua peregrinati sunt. Et in conspectu meo auditus est clamor filiorum

Prīitiua chal.

נְתַן חֲזָא
אֲמַר מְנַע
קוּם נְפַק גְּלָה
פְּרַע בְּאַשׁ נְתַן
קְטַל תּוּב
עַל
חֲזָא עֲבַד
שְׁלַח תְּרַךְ
גְּלָה שְׁדַד
יְדַע קוּם
יְתַב

ישראל אשר מצרים מעבדים אתם ואזכר את בריתי׃ לכן אמר לבני ישראל אני יהוה והוצאתי אתכם מתחת סבלת מצרים והצלתי אתכם מעבדתם וגאלתי אתכם בזרוע נטויה ובשפטים גדלים׃ ולקחתי אתכם לי לעם והייתי לכם לאלהים וידעתם כי אני יהוה אלהיכם המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים׃ והבאתי אתכם אל הארץ אשר נשאתי את ידי לתת אתה לאברהם ליצחק וליעקב ונתתי אתה לכם מורשה אני יהוה׃ וידבר משה כן אל בני ישראל ולא שמעו אל משה מקצר רוח ומעבדה קשה׃ וידבר יהוה אל משה לאמר׃ בא דבר אל פרעה מלך מצרים וישלח את בני ישראל מארצו׃ וידבר משה לפני יהוה לאמר הן בני ישראל לא שמעו אלי ואיך ישמעני פרעה ואני ערל שפתים׃ וידבר יהוה אל משה ואל אהרן ויצום אל בני ישראל ואל פרעה מלך מצרים להוציא את בני ישראל מארץ מצרים׃ אלה

(Primitiua heb.: עבד · זכר · יצא · נצל · זרע נטה · היה · יצא · בוא · נתן · ירש דבר · בוא · שלח · פנה · שפה · צוה · יצא)

Transla. B. Hiero.

israel: quo egiptii oppresserunt eos: & recordatus sum pacti mei. Ideo dic filiis israel. ego dominus qui educam vos de ergastulo egyptiorū: & eruam de seruitute: ac redimam in brachio excelso & iudiciis magnis: & assumam vos mihi in populum: & ero vester deus. Et scietis quia ego sū dominus deus vester: qui eduxerim vos de ergastulo egyptiorū: & induxerim vos in terram sup quā leuaui manū meā: vt darem eam abraam isaac & iacob. daboq; illam possidendā vobis ego dñs. Narrauit ergo moyses omnia filiis israel: qui non acquieuerunt ei ꝓpter angustiam spiritus & opus durissimū. Locutusq; est dominus ad moysen dicens. Ingredere & loquere ad pharaonē regē egypti: vt dimittat filios israel de terra sua. Respondit moyses coram dño. Ecce filii israel non audiunt me: & quomodo audiet pharao: ꝑsertim cū incircuncisus sim labiis. Locutusq; est dñs ad moysen & aarō: & dedit mādatū ad filios israel & ad pharaonē regē egypti: vt educerēt filios israel de terra egypti. Isti sunt

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

israel. que egypti in seruitutē redegerūt eos.
ἰσραήλ. ὃ οἱ αἰγύπτιοι κατεδουλοῦντο αὐτούς.
et recordatus sū federis mei. vade: loquere
καὶ ἐμνήσθην τῆς διαθήκης μου. βάδιζε, εἰπὸν τοῖς
filijs israel: dicens: ego dñs: et educā vos
υἱοῖς ἰσραήλ, λέγων, ἐγὼ κύριος, καὶ ἐξάξω ὑμᾶς
a seruitute egyptiorū. et liberabo vos
ἀπὸ δουλείας τῶν αἰγυπτίων. καὶ ῥύσομαι ὑμᾶς
de potētia eorū: et redimā vos
ἐκ τῆς δυναστείας αὐτῶν, καὶ λυτρώσομαι ὑμᾶς
in brachio excelso: et iudicio magno. et ac-
ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, καὶ κρίσει μεγάλῃ. καὶ λή-
cipiā vos mihi ipsi in pplm. et ero vester
ψομαι ὑμᾶς ἐμαυτῷ εἰς λαόν. καὶ ἔσομαι ὑμῶν
deus. et cognoscetis: q ego dñs deus vester:
θεός. καὶ γνώσεσθε, ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν,
educēs vos de potentia egy-
ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ τῆς δυναστείας τῶν αἰ-
ptiorū. et adducā vos in terrā: in quā
γυπτίων. καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν, εἰς ἣν
extendi manū meā: vt darē eā abra-
ἐξέτεινα τὴν χεῖρά μου, δοῦναι αὐτὴν τῷ ἀβρα-
am et isaac et iacob. et da-
ὰμ καὶ τῷ ἰσαὰκ καὶ τῷ ἰακώβ. καὶ δώ-
bo eam vobis in sorte. ego dñs. locutus ē
σω αὐτὴν ὑμῖν ἐν κλήρῳ. ἐγὼ κύριος. ἐλάλησε
aūt moyses sic filijs israel: et nō audi-
δὲ μωυσῆς οὕτως τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ, καὶ οὐκ εἰσή-
uerūt moysē pre pusillanimitate: et pre
κουσαν μωυσῆ ἀπὸ τῆς ὀλιγοψυχίας, καὶ ἀπὸ
operibus duris. ait aūt dñs ad
τῶν ἔργων τῶν σκληρῶν. εἶπε δὲ κύριος πρὸς
moysen: dicens: ingredere: loquere ad pha-
μωυσῆν, λέγων, εἴσελθε, λάλησον πρὸς φαρα-
raonē regē egypti: et dimittat fili-
ὼ βασιλέα αἰγύπτου, ἵνα ἐξαποστείλῃ τοὺς υἱ-
os israel de terra sua: locutus ē aūt moy-
οὺς ἰσραὴλ ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ. ἐλάλησε δὲ μωυ-
ses corā dño: dicēs: ecce filij isra-
σῆς ἔναντι κυρίου, λέγων, ἰδοὺ οἱ υἱοὶ ἰσρα-
el nō audierūt me: et quō pharao au-
ὴλ οὐκ εἰσήκουσάν μου, καὶ πῶς φαραὼ εἰ-
diet me: ego aūt balbus sū. dixit
σακούσεταί μου, ἐγὼ δὲ ἄλογός εἰμι. εἶπε
aūt dñs ad moysen et aaron: et man-
δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν καὶ ἀαρών, καὶ συνέ-
dauit eis ad pharaonē regem egy-
ταξεν αὐτοῖς πρὸς φαραὼ βασιλέα αἰγύ-
pti: vt educat filios israel de
πτου, ἵνα ἐξαγάγῃ τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ ἐκ τῆς
terra egypti. et hi
γῆς αἰγύπτου. καὶ οὗτοι

Primitiua chal.

פלח קום · נפק שזב פרק · רמם חון רבב · קרב הוה ידע · נפק עול קום · אמר נתן · הוה קשה אמר · שלח · קבל מלל · נפק · אל

Interp. chal.

israel: eo q egypti seruire faciunt eos: et recordatus sum pacti mei. Ideo dic filijs israel: ego dominus. et educā vos de medio tribulationis seruitutis egyptiorum. et liberabo vos de seruitute eorū: et redimā vos in brachio excelso et iudicio magno. Et applicabo vos coram me in populū: et ero vobis in deū: et scietis quia ego dñs deus vester: qui eduxi vos de medio tribulationis seruitutis egyptiorū. et inducā vos in terram: pro qua iuraui in verbū meū: vt darē eam abrahe isaac et iacob: et dabo eā vobis in hereditatē: ego dñs. Locutusq; est moyses filijs israel: et nō acquieuerunt moysi propter angustiā spiritus et duram seruitutem que erat super eos. Locutusq; est dominus cū moyse: dicens. Ingredere loquere cum pharaone rege egypti: vt mittat filios israel de tra sua. Et locutus est moyses coram domino: dicēs. Ecce filij israel non acquieuerūt mihi. quomodo ergo acquiescet mihi pharao? et ego sum grauis loquele. Locutusq; est dominus cū moyse et cum aaron: et dedit eis mandatum ad filios israel et ad pharaonem regem egypti: vt educerent filios israel de terra egypti. Isti sunt

Transla. Chal.

ישראל דמצראי מפלחין בהון ודכירנא ית קימי׃ בכין אימר לבני ישראל אנא ייי ואפיק יתכון מגו דחוק פולחן מצראי ואשיזיב יתכון מפולחנהון ואפרוק יתכון בדרעא מרממא ובדינין רברבין׃ ואקרב יתכון קדמי לעם ואהא לכון לאלהא ותדעון ארי אנא ייי אלהכון דאפיקית יתכון מגו דחוק פולחן מצראי׃ ואעיל יתכון לארעא דקיימית במימרי למתן יתה לאברהם ליצחק וליעקב ואתן יתה לכון ירותא אנא ייי׃ ומליל משה כן לבני ישראל ולא קבילו מן משה מעיק רוחא ומפולחנא דהות קשיא עליהון׃ ומליל ייי עם משה למימר׃ עול מליל עם פרעה מלכא דמצרים וישלח ית בני ישראל מארעיה׃ ומליל משה קדם ייי למימר הא בני ישראל לא קבילו מני ואכדין יקביל מני פרעה ואנא יקיר ממלל׃ ומליל ייי עם משה ועם אהרן ופקדינון לבני ישראל ולות פרעה מלכא דמצרים לאפקא ית בני ישראל מארעא דמצרים׃ אילין

C principes domoꝝ familiaꝝ eoꝝ. filij rubē
οἱ ἀρχηγοὶ οἴκων πατριῶν αὐτῶν. υἱοὶ ῥουβὴν
Gen. 46.b. primogeniti israel: enoch: et phallu: esrom
Numeri. πρωτοτόκου ἰσραήλ, ἐνὼχ, καὶ φαλλοὺ, ἀσρὼμ
26.a. et charmi: hec cognatio ruben. et filij symeō:
1. Para. καὶ χαρμί, αὕτη ἡ συγγένεια ῥουβήν. καὶ υἱοὶ συμεὼν,
5.a. iemuel: et iamin: et aod: et iachin: et sear:
ἰεμουήλ, καὶ ἰαμίν, καὶ ἀώδ, καὶ ἰαχίν, καὶ σαάρ,
et saul qui ex phenissa. he familie
καὶ σαοὺλ ὁ ἐκ τῆς φοινίσσης. αὗται αἱ πατριαὶ τῶν
filioꝝ symeō. et hec noīa filioꝝ
υἱῶν συμεών. καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν
leui per cognatiões eoꝝ: gerson: caath: et
λευὶ κατὰ συγγενείας αὐτῶν, γεδσὼν, καάθ, καὶ
merari. et hi ãni vite leui: cētū
μεραρί. καὶ ταῦτα τὰ ἔτη τῆς ζωῆς λευὶ, ἑκατὸν
triginta septē ãni. et hi filij gerson. lobeni.
τριακονταεπτὰ ἔτη. καὶ οὗτοι υἱοὶ γεδσών. λοβενὶ.
et semei. domꝰ familiarū eoꝝ: et filij caath: am
1. Para. καὶ σεμεΐ. οἶκοι πατριῶν αὐτῶν, καὶ οἱ υἱοὶ καάθ, ἀμ-
23.a ram: et isuar: et hebron: et oziel. et
βράμ, καὶ ἰσαάρ, καὶ χεβρὼν, καὶ ὀζιήλ. καὶ τὰ
ãni vite caath cētū triginta tres ãni. et
ἔτη τῆς ζωῆς καὰθ ἑκατὸν τριακοντατρία ἔτη. καὶ
filij merari: mooli: et musi. he domꝰ fami
υἱοὶ μεραρί, μοολί, καὶ ὁμουσί. οὗτοι οἶκοι πα-
liarū leui: per cognatiões eoꝝ. et accepit
τριῶν λευί, κατὰ συγγενείας αὐτῶν. καὶ ἔλαβεν
Numeri. amrā iochabed filiā fratris
26. ἀβρὰμ τὴν ἰωχαβὲδ θυγατέρα τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ
patris sui sibi in vxorē. et genuit
πατρὸς αὐτοῦ ἑαυτῷ εἰς γυναῖκα. καὶ ἐγέννησεν
ei et aaron et moysen et mariā
αὐτῷ τόν τε ἀαρὼν καὶ μωυσῆν καὶ μαριὰμ τὴν
sororē eorū. at ãni vite amrā cen-
ἀδελφὴν αὐτῶν. τὰ δὲ ἔτη τῆς ζωῆς ἀμβρὰμ ἑκα-
tū triginta septē ãni. et filij isuar: chore:
τὸν τριακονταεπτὰ ἔτη. καὶ υἱοὶ ἰσαάρ, κορέ,
et napheg: et zechri. et filij oziel: misael: et
καὶ ναφέκ, καὶ ζεχρί. καὶ υἱοὶ ὀζιήλ, μισαήλ, καὶ
elisaphan: et zechri. accepit aūt aarō elisa-
ἐλισαφάν, καὶ ζεχρί. ἔλαβε δὲ ἀαρὼν τὴν ἐλισά-
D beth filiā aminadab sororē naason sibi
βεθ θυγατέρα ἀμιναδὰβ ἀδελφὴν ναασὼν ἑαυτῷ
vxorē. et pepit ei ipsiq; nadab: et a-
γυναῖκα. καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τόν τε ναδὰβ, καὶ ἀ-
biu: et eleazar: et ithamar. filij aūt chore: aser:
βιοὺδ, καὶ ἐλεάζαρ, καὶ ἰθάμαρ. υἱοὶ δὲ κορέ, ἀσίρ,
et elcana: et abiasab. he gñatiões chore.
καὶ ἐλκανά, καὶ ἀβιάσαφ. αὗται αἱ γενέσεις κορέ.
et eleazar aaron: accepit filiā phu-
καὶ ἐλεάζαρ ὁ τοῦ ἀαρὼν, ἔλαβε τὴν θυγατέρα φου-
tiel sibi vxorē: et pepit
τιὴλ αὐτῷ γυναῖκα, καὶ ἔτεκεν

principes domorū p familias suas. Filij ruben primogeniti israelis: enoch & phallu esron & charmi. He cognationes ruben. Filij symeon iamuel & iamin & ahod & iachin & saber & saul filius chananitidis. He progenies symeō. Et hec noīa filiorū leui p cognatiões suas: gerson & caath & merari. Anni aūt vite leui fuerunt centum triginta septē. Filij gerson lobni & semei per cognationes suas. Filij caath amram & isuar & hebron & oziel. Anni quoq; vite caath centum triginta tres. filij merari mooli & musi: He cognationes leui p familias suas. Accepit aūt amrā vxorē iochabet patruelē suā: q̄ peperit ei aaron & moysen & mariā. Fueruntq; anni vite amrā cētū triginta septem. filij quoq; isuar: chore & napheg & zechri. filij quoq; oziel misael & elisaphan & sechri. Accepit autem aarō vxorem elisabeth filiam aminadab sororem naason: q̄ peperit ei nadab & abiu & eleazar & ithamar. filij quoq; chore: aser & helcana & abiasaph. He sunt cognationes choritarū. At vero eleazar filius Aarō accepit vxorē de filiabus phutiel: que peperit

ראשי בית אבתם בני ראובן
בכר ישראל חנוך ופלוא חצרן
וכרמי אלה משפחת ראובן: שפח
ובני שמעון ימואל וימין ואהד
ויכין וצחר ושאול בן הכנענית
אלה משפחת שמעון: ואלה
שמות בני לוי לתלדתם גרשון ילד
וקהת ומררי ושני חיי לוי שבע שנה חיה
ושלשים ומאת שנה: בני
גרשון לבני ושמעי למשפחתם:
ובני קהת עמרם ויצהר וחברון
ועזיאל ושני חיי קהת שלש
ושלשים ומאת שנה: ובני מררי
מחלי ומושי אלה משפחת הלוי
לתלדתם: ויקח עמרם את יוכבד לקח
דדתו לו לאשה ותלד לו את אהרן דוד איש ילד
ואת משה ושני חיי עמרם שבע
ושלשים ומאת שנה: ובני יצהר
קרח ונפג וזכרי: ובני עזיאל
מישאל ואלצפן וסתרי: ויקח
אהרן את אלישבע בת עמינדב
אחות נחשון לו לאשה ותלד לו
את נדב ואת אביהוא את אלעזר
ואת איתמר: ובני קרח אסיר
ואלקנה ואביאסף אלה משפחת
הקרחי: ואלעזר בן אהרן לקח לו
מבנות פוטיאל לו לאשה ותלד

Transla.Chal.

רישי בית אבהתהון בני ראובן בוכרא דישראל חנוך ופלוא חצרון וכרמי אלין
זרעית ראובן: ובני שמעון ימואל וימין ואוהד ויכין וצוחר ושאול בר כנעניתא
אלין זרעית שמעון: ואלין שמהת בני לוי לתולדתהון גרשון וקהת ומררי ושני חיי
לוי מאה ותלתין ושבע שנין: בני גרשון לבני ושמעי לזרעיתהון: ובני קהת עמרם
ויצהר וחברון ועזיאל ושני חיי קהת מאה ותלתין ותלת שנין: ובני מררי מחלי
ומושי אלין זרעית לוי לתולדתהון: ונסיב עמרם ית יוכבד בת אחת אבוהי ליה
לאנתו וילידת ליה ית אהרן וית משה ושני חיי עמרם מאה ותלתין ושבע שנין:
ובני יצהר קרח ונפג וזכרי: ובני עזיאל מישאל ואלצפן וסתרי: ונסיב אהרן ית
אלישבע בת עמינדב אחתיה דנחשון ליה לאנתו וילידת ליה ית נדב וית אביהוא ית
אלעזר וית איתמר: ובני קרח אסיר ואלקנה ואביאסף אלין זרעית קרח: ואלעזר
בר אהרן נסיב ליה מבנת פוטיאל ליה לאנתו וילידת

Interp.chal.

principes domus patrū suoꝝ. filij rubē primogeniti israel: enoch: et phallu: esron et charmi. He cognationes ruben. Filij aūt symeō: iamuel: et iamin: et ahod: et iachin et saher: et saul filiꝰ chananitidis. He cognationes symeō. Et hec noīa filioꝝ leui p cognationes suas: gerson: et caath: et merari. Anni aūt vite leui fuerunt centū triginta septē. Filij autē gerson: lobni et semei per cognationes suas. Filij aūt caath: amram et isaar: et hebron: et oziel. Anni aūt vite caath centū et triginta et tres anni. Filij aūt merari: mooli et musi. He sunt cognationes leui p familias suas. Et accepit amrā iochebed filiam sororis pris sui sibi in vxorē: et pepit ei aaron et moysen. Anni autē vite amram fuerunt centum et triginta et septē anni. Filij autē isaar: chore: et napheg: et zechri. Et filij oziel. Misael: et helisaphan et sethri. Accepitq; aarō sibi helisabee filiā aminadab sororem naason in vxorē: et peperit ei nadab et abiu et eleazar et ithamar. Filij quoq; chore: aser: et elchana: et abiasaph. He sunt generatiões chore. Eleazar autē filius aaron accepit sibi de filiabus futiel vxorem: et peperit

Primitiua chal.

ראש
ילד שנה חיה
שנה חיה
אח

לו את פינחס אלה ראשי אבות
הלוים למשפחתם: הוא אהרן   לוה שפחה
ומשה אשר אמר יהוה להם
הוציאו את בני ישראל מארץ   יצא
מצרים על צבאתם: הם המדברים   דבר
אל פרעה מלך מצרים להוציא
את בני ישראל ממצרים הוא
משה ואהרן: ויהי ביום דבר יהוה   היה
אל משה בארץ מצרים: וידבר   דבר
יהוה אל משה לאמר אני יהוה
דבר אל פרעה מלך מצרים את
כל אשר אני דבר אליך: ויאמר
משה לפני יהוה הן אני ערל
שפתים ואיך ישמע אלי פרעה: שפה שמע
Cap.vij. ויאמר יהוה אל משה
ראה נתתיך אלהים לפרעה   נתן
ואהרן אחיך יהיה נביאך: אתה   נבא
תדבר את כל אשר אצוך ואהרן   דבר צוה
אחיך ידבר אל פרעה ושלח את
בני ישראל מארצו: ואני אקשה   קשה
את לב פרעה והרביתי את אתתי   רבה אות
ואת מופתי בארץ מצרים: ולא   יפת
ישמע אלכם פרעה ונתתי את   שמע
ידי במצרים והוצאתי את   יצא
צבאתי את עמי בני ישראל מארץ
מצרים בשפטים גדלים: וידעו
מצרים כי אני יהוה בנטתי את   נטה

et phinees. Hi sūt principes familiarum leuiticarū p cognationes suas. Iste est aaron & moyses quibus precepit dominus vt educerent filios israel de terra egypti per turmas suas. Hi sūt, qui loquūtur ad pharaonē regē egypti: vt educant filios israel de egypto. Iste est moyses & aarō in die q̄ locutus est dominus ad moysen in terra egypti. Et locutus est dn̄s ad moysen dicēs. Ego dominus. Loquere ad pharaonē regem egypti: omnia que loquor tibi. Et ait moyses corā domino. En incircumcisus labiis sum. Quō audiet me pharao? Ca.7.

Dixitq̧ dominus ad moysen. Ecce constitui te deum pharaonis: & aarō frater tuus erit propheta tuus. Tu loqueris ei oīa q̄ mando tibi: & ille loquetur ad pharaonē vt dimittat filios israel d terra sua. Sed ego indurabo cor eius: & multiplicabo signa & ostenta mea in terra egypti: & non audiet vos. Immittāq̧ manū meā super egyptum: & educam exercitū & populū meum filios israel de terra egypti per iudicia maxima. Et scient egyptii: quia ego sum dominus: qui extēderim

et phineeз. hi pncipat̄ familie leuitaꝝ:
αὐτῷ τὸν φινεές. αὗται αἱ ἀρχαὶ πατριᾶς λευιτῶν,
per generatiōes eoꝝ. hic aaron ⁊ moyses:
κατὰ γενέσεις αὐτῶν. οὗτος ἀαρὼν καὶ μωυσῆς,
qb⁹ dixit ipis deus vt educerēt filios isra
οἷς εἶπεν αὐτοῖς ὁ θεὸς ἐξαγαγεῖν τοὺς υἱοὺς ἰσρα
el ex egypto: cū exercitu eoꝝ. hi sūt
ὴλ ἐξ αἰγύπτου, σὺν δυνάμει αὐτῶν. οὗτοί εἰσιν
q loquūtur ad pharaōeз regem egypti:
οἱ διαλεγόμενοι πρὸς φαραὼ βασιλέα αἰγύπτου,
vt educerēt filios israel ex egypto. hic
ὥστε ἐξαγαγεῖν τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ ἐξ αἰγύπτου. αὐτὸς
moyses ⁊ aaron: qua die locut⁹ ē dn̄s moy
μωυσῆς καὶ ἀαρών, ᾗ ἡμέρᾳ ἐλάλησε κύριος μωυ
si in t̄ra egypti. ⁊ locut⁹ ē dn̄s ad moy
σῇ ἐν γῇ αἰγύπτου. καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυ
sen: dicēs: ego dn̄s: loq̄re ad pharaōeз
σῆν, λέγων, ἐγὼ κύριος, λάλησον πρὸς φαραὼ
regē egypti: q̄cūq̧ ego dico ad te. ⁊
βασιλέα αἰγύπτου, ὅσα ἐγὼ λέγω πρὸς σέ. καὶ
dixit moyses corā dn̄o: ecce ego graci=
εἶπε μωυσῆς ἐναντίον κυρίου, ἰδοὺ ἐγὼ ἰσχνόφω
li voce sū: ⁊ quō audiet me pharao.
νός εἰμι, καὶ πῶς εἰσακούσεταί μου φαραώ. Ca.7.
Et ait dn̄s ad moysen: dicēs: ecce
Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, ἰδοὺ δέ
dedi te deū pharaōis. ⁊ aaron frater tuus
δωκά σε θεὸν φαραώ. καὶ ἀαρὼν ὁ ἀδελφός σου
erit tuus pphēta. tu vō loq̄ris ei om=
ἔσται σου προφήτης. σὺ δὲ λαλήσεις αὐτῷ πάν=
nia q̄cūq̧ tibi p̄cipio. at aaron fra=
τα ὅσα σοι ἐντέλλομαι. ὁ δὲ ἀαρὼν ὁ ἀδελ
ter tuus loq̄tur ad pharaonē: vt dimit=
φός σου λαλήσει πρὸς φαραώ, ὥστε ἐξαποστεῖ=
tat filios israel de t̄ra sua. ego āt
λαι τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ. ἐγὼ δὲ
indurabo cor pharaōis: ⁊ multiplicabo
σκληρυνῶ τὴν καρδίαν φαραώ, καὶ πληθυνῶ τὰ
signa mea: ⁊ portēta mea in t̄ra egy=
σημεῖά μου, καὶ τὰ τέρατά μου ἐν γῇ αἰγύ
pti: ⁊ nō audiet vos pharao: ⁊
πτου, καὶ οὐκ εἰσακούσεται ὑμῶν φαραώ, καὶ
iniciaз manū meā in egyptum: ⁊ edu
ἐπιβαλῶ τὴν χεῖρά μου ἐπ᾽ αἴγυπτον, καὶ ἐξά
cā cū potētia mea populū meū fi=
ξω σὺν δυνάμει μου τὸν λαόν μου τοὺς υἱ
lios israel de t̄ra egypti cū vltione
οὺς ἰσραὴλ ἐκ γῆς αἰγύπτου σὺν ἐκδικήσει
magna. ⁊ cognoscent egyptii: q̄ ego
μεγάλῃ. καὶ γνώσονται οἱ αἰγύπτιοι, ὅτι ἐγώ
sum dn̄s: extēdēs
εἰμι κύριος, ἐκτείνων

Pritiua chal.

אל ראש
נפק מלל
אמר
קבל
חזא מנה רבב
הוה תרגם פקד
שלח קשה סגא
אות יפת
נתן מחא נפק
דון רבב רום

Interp̄.chal.

el phinees. Hi sunt principes patꝝ leuitarū p cognationes suas. Ipse est aaron ⁊ moyses: qbus dixit dn̄s educite filios israel de terra egypti p turmas suas. Ipsi sunt qui locuti sunt cum pharaone rege egypti: vt educerent filios israel de egypto: ipse est moyses ⁊ aaron. Et factū est in die qua locutus est dn̄s cuз moyse in terra egypti. Locutusq̧ ē dn̄s cum moyse dicēs. Ego dn̄s. Loquere cuз pharaone rege egypti oīa que ego loquoꝛ tibi. Et ait moyses corā dn̄o. Ecce ego sum grauis loquele: ⁊ quō acquiescet mihi pharao. Ca.7.

Dixitq̧ dn̄s ad moysen. Uide q̄ cōstitui te princi pē pharaoni: et aaron frater tu⁹ erit interpres tuus. Tu loqueris omnia que mando tibi: et aaron frater tuus loq̄tur cum pharaone: vt dimittat filios israel de terra sua. Et ego indurabo coꝛ pharaonis: et multiplicabo signa mea et portenta mea in terra egypti. Et nō acquiescet vobis pharao: ⁊ ponam plagam fortitudinis mee super egyptaз: ⁊ educam exercitum meum: populum meum filios israel de terra egypti per iudicia magna. Et scient egypti quia ego dominus: cum leuauero

Transla.Chal.

ה ית פינחס אילין רישי אבהת ליואי לזרעיתהון: הוא אהרן ומשה דאמר יי
ון אפיקו ית בני ישראל מארעא דמצרים על חיליהון: אינון דממללין עם פרעה
א דמצרים לאפקא ית בני ישראל ממצרים הוא משה ואהרן: והוה ביומא
ליל יי עם משה בארעא דמצרים: ומליל יי עם משה למימר אנא יי
יל עם פרעה מלכא דמצרים ית כל דאנא ממליל לך: ואמר משה קדם יי הא
א יקיר ממלל ואיכדין יקביל מני פרעה: Ca.vij. ואמר יי למשה
דמניתך רב לפרעה ואהרן אחוך יהא מתורגמנך: את תמליל ית כל דאפקדינך
הרן אחוך ימליל עם פרעה וישלח ית בני ישראל מארעיה: ואנא אקשי ית ליבא
פרעה ואסגי ית אתותי וית מופתי בארעא דמצרים: ולא יקביל מנכון פרעה
ואתן ית מחת גבורתי על מצרים ואפיק ית חילי ית עמי בני ישראל מארעא דמצרים
דינין רברבין: וידעון מצראי ארי אנא יי כד ארים ית

Trãsla.Grec.lxx.cũ interp.latina.

manũ meã cõtra egyptũ: et educã filios
τὴν χεῖρά μου ἐπ' αἴγυπτον, καὶ ἐξάξω τοὺς υἱοὺς
israel de medio eorum. fecit autem moyses et
ἰσραὴλ ἐκ μέσου αὐτῶν. ἐποίησε δὲ μωυσῆς καὶ
aaron sicut precepit eis dñs: sic
ἀαρὼν καθάπερ ἐνετείλατο αὐτοῖς κύριος, οὕτως
fecerũt. moyses autem erat ãnorum octoginta: aaron
ἐποίησαν. μωυσῆς δὲ ἦν ἐτῶν ὀγδοήκοντα, ἀαρὼν
B autem octoginta triũ ãnorum: qñ locuti sũt ad
δὲ ὀγδοηκοντατριῶν ἐτῶν, ἡνίκα ἐλάλησαν πρὸς
pharaonem. et ait dñs ad moysen et aaron:
φαραώ. καὶ εἶπε κύριος πρὸς μωυσῆν καὶ ἀαρὼν,
dicens: et si loquitur ad vos pharao: dicens:
λέγων, καὶ ἐὰν λαλήσει πρὸς ὑμᾶς φαραώ, λέγων,
date nobis signũ vel portentũ: et dices aaron fra-
δότε ἡμῖν σημεῖον ἢ τέρας, καὶ ἐρεῖς ἀαρὼν τῷ ἀδελ
tri tuo: accipe virgam et proiice eã corã
φῷ σου, λάβε τὴν ῥάβδον καὶ ῥίψον αὐτὴν ἐναντίον
pharaone: et corã seruis eius: et
φαραώ, καὶ ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, καὶ
erit draco. igressus est autem moyses et aaron corã
ἔσαι δράκων. εἰσῆλθε δὲ μωυσῆς καὶ ἀαρὼν ἐναντίον
pharaone: et seruis eius. et fecerũt
φαραώ, καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ. καὶ ἐποίησαν
sic: sicut precepit eis dñs. et proie
οὕτως, καθάπερ ἐνετείλατο αὐτοῖς κύριος. καὶ ἔρ-
cit aaron virgam corã pharaone: et co-
ριψεν ἀαρὼν τὴν ῥάβδον ἐναντίον φαραώ, καὶ ἐναντί
ram seruis eius. et facta est draco. conuo
ον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ. καὶ ἐγένετο δράκων. συνε
:Chi. p.d. cauit autem pharao sapiẽtes: et veneficos:
κάλεσε δὲ φαραὼ τοὺς σοφιστὰς, καὶ τοὺς φαρμακοὺς,
et fecerũt et incãtatores egyptiorum incanta
καὶ ἐποίησαν καὶ οἱ ἐπαοιδοὶ τῶν αἰγυπτίων ταῖς φαρ
tionibus suis similiter. et proiecerũt vnusquisque vir-
μακίαις αὐτῶν ὡσαύτως. καὶ ἔρριψαν ἕκαστος τὴν ῥάβ
gam suã: et facte sũt dracones. et deuorauit vir-
δον αὐτοῦ, καὶ ἐγένοντο δράκοντες. καὶ κατέπιεν ἡ ῥάβ
ga aaron illorum virgas. et induratũ est cor
C δος ἀαρὼν τὰς ἐκείνων ῥάβδους. καὶ κατίσχυσεν ἡ καρ
pharaonis. et nõ audiuit illos: sicut locu-
δία φαραώ. καὶ οὐκ εἰσήκουσεν αὐτῶν, καθάπερ ἐλά-
tus est eis dñs. dixit autem dñs ad moysẽ: aggrauatũ est
λησεν αὐτοῖς κς. εἶπε δὲ κς πρὸς μωυσῆν, βεβάρυται
cor pharaonis: vt nõ dimittat populũ. vade
ἡ καρδία φαραώ, τοῦ μὴ ἐξαποστεῖλαι τὸν λαόν. βάδισον
ad pharaonẽ mane: ecce ipse egreditur ad
πρὸς φαραὼ τὸ πρωΐ, ἰδοὺ αὐτὸς ἐκπορεύεται ἐπὶ τὸ
aquã. et stabis obuiã ei sup labiũ fluminis: et
ὕδωρ. καὶ ἔσῃ συναντῶν αὐτῷ ἐπὶ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ, καὶ
virgã cõuersam in colubrũ: accipies in manu tua. et
τὴν ῥάβδον τὴν στραφεῖσαν εἰς ὄφιν, λήψῃ ἐν τῇ χειρί σου. καὶ
dices ad eum: dñs deus hebreorũ misit me ad te:
ἐρεῖς πρὸς αὐτὸν, κς ὁ θς τῶν ἑβραίων ἀπέσταλκέ με πρός σε,

Trãsla.B.Hiero.

manũ meã sup egyptũ & eduxerim filios israel de medio eorũ. Fecit itaq; moyses & aarõ sicut preceperat dominus: ita egerunt. Erat aũt moyses octoginta annorũ: & aaron octoginta triũ qñ locuti sũt ad pharaonẽ. Dixitq; dominus ad moysẽ & aarõ. Cũ dixerit vobis pharao: ostendite signa: dices ad aaron. Tolle virgã tuã: & proiice eam coram pharaone: ac vertatur in colubrũ. Ingressi itaq; moyses & aaron ad pharaonẽ: fecerũt sicut preceperat dñs. Tulitq; aaron virgam corã pharaone & seruis eius: que versa est in colubrũ. Vocauit aũt pharao sapientes & maleficos: & fecerũt etiã ipsi p incãtatiões egyptiacas & arcana qdã similiter. Proiecerũtq; singuli virgas suas: q̃ verse sũt in dracones. Sed deuorauit Virga aarõ virgas eorũ. Induratũq; ẽ cor pharaõis: & nõ audiuit eos sicut pceperat dñs. Dixit aũt dñs ad Moysen. Ingrauatũ est cor pharaõis: & nõ vult dimittere pplm. Vade ad eũ mãe. Ecce egredietur ad aq̃s. Et stabis in occursum eius sup ripã fluminis: & virga q̃ cõuersa est in draconem: tolles in manu tua. Dicesq; ad eum. Dominus deus hebreorum misit me ad te

Tex.Heb. Exo. Ca.vij.

Tex.Heb.	Primitiua.heb.
ידי על מצרים והוצאתי את בני	
ישראל מתוכם: ויעש משה	עשה
ואהרן כאשר צוה יהוה אתם כן	
עשו: ומשה בן שמנים שנה	
ואהרן בן שלש ושמנים שנה	
בדברם אל פרעה: ויאמר יהוה	
אל משה ואל אהרן לאמר: כי	
ידבר אלכם פרעה לאמר תנו	נתן
לכם מופת ואמרת אל אהרן	
קח את מטך והשלך לפני פרעה	לקח נטה שלך
יהי לתנין: ויבא משה ואהרן אל	היה תנן בוא
פרעה ויעשו כן כאשר צוה	צוה
יהוה וישלך אהרן את מטהו	
לפני פרעה ולפני עבדיו ויהי	
לתנין: ויקרא גם פרעה לחכמים	קרא
ולמכשפים ויעשו גם הם חרטמי	כשף
מצרים בלהטיהם כן: וישליכו	
איש מטהו ויהיו לתנינם ויבלע	בלע
מטה אהרן את מטתם: ויחזק לב	חזק
פרעה ולא שמע אלהם כאשר	
דבר יהוה: ויאמר יהוה אל משה	
כבד לב פרעה מאן לשלח העם:	
לך אל פרעה בבקר הנה יצא	הלך
המימה ונצבת לקראתו על שפת	יצב שפה
היאר והמטה אשר נהפך לנחש	הפך
תקח בידך: ואמרת אליו יהוה	לקח
אלהי העברים שלחני אליך	

Transla.Chal.

מחת גבורתי על מצרים ואפיק ית בני ישראל מביניהון: ועבד משה ואהרן כמא
דפקיד יי יתהון כן עבדו: ומשה בר תמנין שנין ואהרן בר תמנין ותלת שנין
במללותהון עם פרעה: ואמר יי למשה ולאהרן למימר: ארי ימליל עמכון פרעה
למימר הבו לכון מופת ותימר לאהרן סב ית חוטרך ורמי קדם פרעה יהא לתנינא:
ועל משה ואהרן לות פרעה ועבדו כן כמא דפקיד יי ורמא אהרן ית חוטריה קדם
פרעה וקדם עבדוהי והוה לתנינא: וקרא אף פרעה לחכימיא ולחרשיא ועבדו אף
אינון חרשי מצראי בלחשיהון כן: ורמו גבר חוטריה והוו לתניניא ובלע חוטרא
דאהרן ית חוטריהון: ואתתקף ליבא דפרעה ולא קביל מנהון כמא דמליל יי: ואמר
יי למשה אתיקר ליבא דפרעה סריב לשלחא עמא: איזיל לות פרעה בצפרא הא
נפיק למיא ותתעתד לקדמותיה על כיף נהרא וחוטרא דאתהפך לחויא תיסב בידך:
ותימר ליה יי אלהא דיהודאי שלחני לותך ''''''''''''''''''''''''''''''''''''

Interp.chal.

plagam fortitudinis mee sup egyptum: et eduxero filios israel de medio eorũ. Feceritq; moyses et aaron sicut preceperat eis dñs: ita fecerunt. Moyses autem erat etatis octoginta annorum. Et aaron octoginta et trium annorum erat: qñ locuti sunt cum pharaone. Et ait dñs ad moysen et aaron: dicẽs. Cum locutus fuerit vobiscum pharao: dicens. Date signũ: et dices ad aaron: tolle virgam tuã et proiice corã pharaone: et vertetur in colubrũ. Et ingressus est moyses et aaron ad pharaonẽ: et fecerũt sicut eis preceperat dñs. Et proiecit aaron virgam suã corã pharaone et corã seruis suis: et versa est in colubrũ. Vocauit quoq; pharao sapientes et maleficos: et fecerũt etiã ipsi malefici egyptiorum per incantatiões suas similiter. Proiecerũtq; vnusquisq; virgã suã: et verse sunt in colubros: et deuorauit virga aaron virgas eorum. Et induratũ est cor pharaõis: et nõ acqeuit eis sicut locut9 fuerat dñs. Dixitq; dñs ad moysen. Ingrauatũ est cor pharaonis: noluit dimittere populũ. Vade ad pharaonẽ mane: ecce egredietur ad aq̃s: et stabis obuiã ei sup ripã fluminis: et virgam q̃ versa est in colubrũ tolles in manu tua: dicesq; ei. Dñs deus iudeorum misit me ad te: 00000000000

Primitiua chal.

מחא נפק
תמנא
אמר מלל
יהב יפת נסב
רמה הוה עול

הוה
תקף יקר אזל
עתד הפך חוה
נסב אמר יהה

לֵאמֹר שַׁלַּח אֶת עַמִּי וְיַעַבְדֻנִי עבד
בַּמִּדְבָּר וְהִנֵּה לֹא שָׁמַעְתָּ עַד כֹּה: דבר
כֹּה אָמַר יְהוָה בְּזֹאת תֵּדַע כִּי אֲנִי ידע
יְהוָה הִנֵּה אָנֹכִי מַכֶּה בַּמַּטֶּה אֲשֶׁר נכה נטה
בְּיָדִי עַל הַמַּיִם אֲשֶׁר בַּיְאֹר
וְנֶהֶפְכוּ לְדָם: וְהַדָּגָה אֲשֶׁר בַּיְאֹר
תָּמוּת וּבָאַשׁ הַיְאֹר וְנִלְאוּ מות לאה
מִצְרַיִם לִשְׁתּוֹת מַיִם מִן הַיְאֹר: שתה
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה אֱמֹר אֶל
אַהֲרֹן קַח מַטְּךָ וּנְטֵה יָדְךָ עַל מֵימֵי לקח
מִצְרַיִם עַל נַהֲרֹתָם עַל יְאֹרֵיהֶם
וְעַל אַגְמֵיהֶם וְעַל כָּל מִקְוֵה מֵימֵיהֶם קוה
וְיִהְיוּ דָם וְהָיָה דָם בְּכָל אֶרֶץ היה
מִצְרַיִם וּבָעֵצִים וּבָאֲבָנִים: וַיַּעֲשׂוּ עשה
כֵן מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
וַיָּרֶם בַּמַּטֶּה וַיַּךְ אֶת הַמַּיִם אֲשֶׁר רום נכה
בַּיְאֹר לְעֵינֵי פַרְעֹה וּלְעֵינֵי עֲבָדָיו
וַיֵּהָפְכוּ כָּל הַמַּיִם אֲשֶׁר בַּיְאֹר לְדָם: הפך
וְהַדָּגָה אֲשֶׁר בַּיְאֹר מֵתָה וַיִּבְאַשׁ מות באש
הַיְאֹר וְלֹא יָכְלוּ מִצְרַיִם לִשְׁתּוֹת
מַיִם מִן הַיְאֹר וַיְהִי הַדָּם בְּכָל אֶרֶץ היה
מִצְרָיִם: וַיַּעֲשׂוּ כֵן חַרְטֻמֵּי מִצְרַיִם עשה
בְּלָטֵיהֶם וַיֶּחֱזַק לֵב פַּרְעֹה וְלֹא לחט חזק
שָׁמַע אֲלֵהֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה:
וַיִּפֶן פַּרְעֹה וַיָּבֹא אֶל בֵּיתוֹ וְלֹא פנה בוא
שָׁת לִבּוֹ גַּם לָזֹאת: וַיַּחְפְּרוּ כָל שית חפר
מִצְרַיִם סְבִיבֹת הַיְאֹר מַיִם לִשְׁתּוֹת סבב שתה

dicens. Dimitte popu-
lũ meũ: vt sacrificet mi-
hi in deserto: & vsqz ad
pñs audire noluisti.
Hec igitur dicit dñs.
In hoc scies q sim
dominus. Ecce percu-
tiam virga que
in manu mea est aquã
fluminis.
& vertetur in sanguinẽ.
Pisces quoqz qui sunt i
fluuio morientur: & cõ-
putrescẽt aque: & affli-
gentur egyptii bibẽtes
aquam fluminis.
Dixit quoqz dñs ad
moysen. dic ad
aarõ. Tolle virgã tuã:
& extẽde manũ tuã su-
per aquas egypti: & su
per fluuios eorum: & ri
uos & paludes: & oẽs
lacus aquarum:
vt vertãtur in sãguinẽ:
& sit cruor in oi terra
egypti tã in ligneis va-
sis q in saxeis. Fecerũt
qz Moyses & aaron si-
cut preceperat dominus
Et eleuans virgã per-
cussit aquam
fluminis corã pharaõe
& seruis eius:
que versa ẽ in sãguinẽ:
& pisces
q erant in flumie mor-
tui sunt. Computruitqz
fluuius: & non pote-
rãt egiptii bibere aquã
fluminis: & fuit sãguis
in tota terra
egypti. Fecerũtqz simi
liter malefici egyptiorũ
incãtatiõibus suis. Et i-
duratum est cor pharao
nis: nec audiuit eos si
cut preceperat dominus
Auertitqz se: & igres-
sus est domũ suam: nec
apposuit cor ẽt hac vi
ce. Foderunt autẽ oẽs
egyptii per circuitũ flu
minis aquã vt biberent.

dicens: dimitte populũ meũ: vt seruiãt
λέγων, ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου, ἵνα λατρεύσω-
mihi in deserto: et ecce nõ audiuisti vsqz huc.
σί μοι ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἰδοὺ οὐκ εἰσήκουσας ἕως τού-
hec dicit dñs: in hoc cognosces q ego dñs: ec
του. τάδε λέγει κς, ἐν τούτῳ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος, ἰ-
ce ego percutiã virga que in manu mea in a
δοὺ ἐγὼ τύπτω τῇ ῥάβδῳ τῇ ἐν τῇ χειρί μου ἐπὶ τὸ ὕ-
quã q in fluuio: et vertetur in sanguinẽ: et
δωρ τὸ ἐν τῷ ποταμῷ, καὶ μεταβαλεῖ εἰς αἷμα. καὶ
pisces q in flumine morientur. et fe-
οἱ ἰχθύες οἱ ἐν τῷ ποταμῷ τελευτήσουσι. καὶ ἐπο-
uebit fluuius: et nõ poterunt egypti bibere
ζέσει ὁ ποταμὸς, καὶ οὐ δυνήσονται οἱ αἰγύπτιοι πιεῖν
aquã a flumine. dixit aũt dñs ad moysen: dic
ὕδωρ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ. εἶπε δὲ κς πρὸς μωυσῆν, εἰ-
aaron fratri tuo: accipe virgã tuã:
πὸν ἀαρὼν τῷ ἀδελφῷ σου, λάβε τὴν ῥάβδον σου,
et extẽde manũ tuã sup aquas egypti
καὶ ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὰ ὕδατα αἰγύπτου,
et sup fluuios eorũ: et sup riuos
καὶ ἐπὶ τοὺς ποταμοὺς αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τὰς διώρυ-
eorũ: et sup paludes eorũ. et sup oẽs cõ
γας αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τὰ ἕλη αὐτῶν, καὶ ἐπὶ πᾶν συ-
gregatã aquã eorũ: et erit sanguis: et fuit sanguis
νεστηκὸς ὕδωρ αὐτῶν, καὶ ἔσται αἷμα, καὶ ἐγένετο αἷμα
in oi terra egypti: in qs lignis et lapi
ἐν πάσῃ τῇ γῇ αἰγύπτου, ἔν τε τοῖς ξύλοις καὶ τοῖς λί-
dib⁹. et fecerũt sic moyses et aaron: sicut
θοις. καὶ ἐποίησαν οὕτως μωυσῆς καὶ ἀαρὼν, καθά-
precepit eis dñs. et eleuãs aaron
περ ἐνετείλατο αὐτοῖς κς. καὶ ἐπάρας ἀαρὼν τῇ
virgam suã: percussit aquã in flumine
ῥάβδῳ αὐτοῦ, ἐπάταξε τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τῷ ποταμῷ
corã pharaõe: et corã seruis eius: et mu
ἐναντίον φαραὼ, καὶ ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, καὶ μετέ-
tacẽ tota aqua q in flumine in sanguinẽ. et pisces q
βαλε πᾶν τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τῷ ποταμῷ εἰς αἷμα. καὶ οἱ ἰχθύες οἱ
in flumine: mortui sũt. et cõputruit flumen. et
ἐν τῷ ποταμῷ ἐτελεύτησαν. καὶ ἐπώζεσεν ὁ ποταμὸς, καὶ
nõ poterũt egypti bibere aquã a flumine: et
οὐκ ἐδύναντο οἱ αἰγύπτιοι πιεῖν ὕδωρ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ. καὶ
erat sanguis in oi terra egypti. fecerũt aũt similiter
ἦν τὸ αἷμα ἐν πάσῃ τῇ γῇ αἰγύπτου. ἐποίησαν δὲ ὡσαύτως
et incãtatores egyptiorũ incãtatiõib⁹ suis. et
καὶ οἱ ἐπαοιδοὶ τῶν αἰγυπτίων ταῖς φαρμακείαις αὐτῶν. καὶ
induratũ ẽ cor pharaonis: et nõ audiuit eos: sicut
ἐσκληρύνθη ἡ καρδία φαραὼ, καὶ οὐκ εἰσήκουσεν αὐτῶν, καθά-
dixit dñs. conuersus aũt pharao: ingressus ẽ in domũ su
περ εἶπε κς. ἐπιστραφεὶς δὲ φαραὼ, εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐ-
am. et nõ apposuit mentẽ suã neqz in hoc. foderũt aũt
τοῦ. καὶ οὐκ ἐπέστησε τὸν νοῦν αὐτοῦ οὐδὲ ἐπὶ τούτῳ. ὤρυξαν δὲ
oẽs egypti p circuitũ fluminis: vt biberẽt aquã.
πάντες οἱ αἰγύπτιοι κύκλῳ τοῦ ποταμοῦ, ὥστε πιεῖν ὕδωρ

D

Primus chal. Interp. chal.

dicens. Dimitte populũ meuz: vt seruiant corã me in deserto. Et ecce non acquieuisti hucusqz. Hec dicit dñs. In hoc scies q ego dñs: ecce ego percutio virga que est in manu mea sup aquas que sunt in flumine: et vertentur in sanguinẽ. Et pisces qui sunt in flumine morientur: et cõputrescet fluuius: et laborabũt egypti vt bibãt aquas de flumine. Dix itqz dñs ad moysen. Dic ad aaron. Tolle virgã tuam: et leua manũ tuam super aquas egypti sup fluuios eoz et super riuos eorũ et super paludes eorũ et super omnẽ locũ congregationis aquarũ eorum: vt vertãtur in sanguinẽ: et sit sanguis in vniuersa terra egypti: in vasis quoqz ligneis et in vasis lapideis. Feceruntqz ita moyses et aaron: sicut preceperat dñs. Et leuauit virgã et percussit aquas q erãt in flumine ante oculos pharaonis et ante oculos seruoz eius: et verse sunt oẽs aque q erant in flumine in sanguinẽ. pisces quoqz q erãt in flumine mortui sunt. Et putruit flumẽ: et nõ poterant egypti bibere aquas de flumine: et fuit sanguis in vniuersa terra egypti. Feceruntqz sic malefici egyptioz p incantatiões suas. Et induratũ est cor pharaonis: et nõ acquieuit eis: sicut locut⁹ fuerat dñs. Auertitqz se pharao: et ingressus ẽ in domũ suã: et nõ posuit cor suũ etiã ad hoc. Foderũt qz oẽs egyptij p circuitũ fluminis: vt biberẽt aquas:

Trãsla. Chal.

פתח דבר
ידע מחא
מות סרא לאה
שתה נסב רום
מי הוה
הפך
מות סרא
שתה
תקף פנה עול
שוה

לְמֵימַר שַׁלַּח יָת עַמִּי וְיִפְלְחוּן קֳדָמַי בְּמַדְבְּרָא וְהָא לָא קַבֵּילְתָּא עַד כְּעַן: כִּדְנַן אֲמַר
יְיָ בְּדָא תִידַע אֲרֵי אֲנָא יְיָ הָא אֲנָא מָחֵי בְּחוּטְרָא דִּי בִידִי עַל מַיָּא דִּי בְנַהֲרָא
וְיִתְהַפְּכוּן לִדְמָא: וְנוּנֵי דִּי בְנַהֲרָא יְמוּתוּן וְיִסְרֵי נַהֲרָא וְיִלְאוּן מִצְרָאֵי לְמִשְׁתֵּי מַיָּא
מִן נַהֲרָא: וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה אֵימַר לְאַהֲרֹן סַב חוּטְרָךְ וַאֲרֵים יְדָךְ עַל מַיָּא דְמִצְרָאֵי עַל
נַהֲרֵיהוֹן וְעַל אַרְיָתְהוֹן וְעַל אַגְמֵיהוֹן וְעַל כָּל בֵּית כְּנִישׁוּת מֵיהוֹן וִיהוֹן דְּמָא וִיהֵי דְמָא
בְּכָל אַרְעָא דְמִצְרַיִם וּבְמָאנֵי אָעָא וּבְמָאנֵי אַבְנָא: וַעֲבַדוּ כֵן מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן כְּמָא דְפַקֵּיד
יְיָ וַאֲרֵים בְּחוּטְרָא וּמְחָא יָת מַיָּא דִּי בְנַהֲרָא לְעֵינֵי פַרְעֹה וּלְעֵינֵי עַבְדוֹהִי וְאִתְהַפַּכוּ
כָּל מַיָּא דִּי בְנַהֲרָא לִדְמָא: וְנוּנֵי דִּי בְנַהֲרָא מִיתוּ וּסְרִי נַהֲרָא וְלָא יְכִילוּ מִצְרָאֵי
לְמִשְׁתֵּי מַיָּא מִן נַהֲרָא וַהֲוָה דְמָא בְּכָל אַרְעָא דְמִצְרָיִם: וַעֲבַדוּ כֵן חָרָשֵׁי מִצְרָאֵי
בְּלַחֲשֵׁיהוֹן וְאִתַּקַּף לִבָּא דְפַרְעֹה וְלָא קַבֵּיל מִנְּהוֹן כְּמָא דְמַלֵּיל יְיָ: וְאִתְפְּנֵי פַרְעֹה
וְעַל לְבֵיתֵיהּ וְלָא שַׁוִּי לִבֵּיהּ אַף לְדָא: וַחֲפַרוּ כָל מִצְרָאֵי סוֹחֲרָנוּת נַהֲרָא מַיָּא
לְמִשְׁתֵּי

Trãsla. Grec. lxx. cũ interp. latina.

et nõ poterãt bibere aquã a flumine.
καὶ οὐκ ἠδύναντο πιεῖν ὕδωρ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ.
et impleti sũt septẽ dies: postq̃ percu-
καὶ ἀνεπληρώθησαν ἑπτὰ ἡμέραι, μετὰ τὸ πα-
ssit dñs flumẽ.
τάξαι κύριον τὸν ποταμόν. Ca. 8.
A Dixit aũt dñs ad moysẽ: ingredere ad pharaonẽ
Εἶπε δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν, εἴσελθε πρὸς φαραώ,
et dices ad eum: hec dicit dñs: dimitte
καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν, τάδε λέγει κύριος, ἐξαπόστειλον τὸν
ppl'm meũ: et mihi seruiant. si aũt nõ volueris tu di
λαόν μου, ἵνα μοι λατρεύσωσιν. εἰ δὲ μὴ βούλει σὺ ἐξ-
mittere: ecce ego percutio oẽs terios tuos ra
αποστεῖλαι, ἰδοὺ ἐγὼ τύπτω πάντα τὰ ὅριά σου βα-
nis: et eructabit fluuius ranas.
τράχοις, καὶ ἐξερεύξεται ὁ ποταμὸς τοὺς βατράχους.
et ascẽdẽtes: ingredientur in domos tuas: et
καὶ ἀναβάντες, εἰσελεύσονται εἰς τοὺς οἴκους σου, καὶ
in penetralia cubiculorũ tuorũ: et in lectos
εἰς τὰ ταμιεῖα τῶν κοιτώνων σου, καὶ ἐπὶ τῶν κλινῶν
tuos: et in domos seruorũ tuorũ: et
σου, καὶ εἰς τοὺς οἴκους τῶν θεραπόντων σου, καὶ τοῦ
populi tui: et in massis tuis: et in fur-
λαοῦ σου, καὶ ἐν τοῖς φυράμασί σου, καὶ ἐν τοῖς κλι-
nis tuis. et in te: et in populũ tuũ: et in
βάνοις σου. καὶ ἐπὶ σέ, καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου, καὶ ἐπὶ
seruos tuos ascendẽt rane. dixit
τοὺς θεράποντάς σου ἀναβήσονται οἱ βάτραχοι. εἶπε
aũt dñs ad moysen: dic aaron fratri tuo: extẽ
δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν, εἶπον ἀαρὼν τῷ ἀδελφῷ σου, ἔκτει-
de manu tua virgã sup fluuios: et sup
νον τῇ χειρί σου τὴν ῥάβδον ἐπὶ τοὺς ποταμούς, καὶ ἐπὶ
riuos: et sup paludes: et educ ra
τὰς διώρυγας, καὶ ἐπὶ τὰ ἕλη, καὶ ἀνάγαγε τοὺς βα-
nas. et extendit aaron manũ sup aquas
τράχους. καὶ ἐξέτεινεν ἀαρὼν τὴν χεῖρα ἐπὶ τὰ ὕδα-
egypti: et eduxit ranas. et ascẽ
τα αἰγύπτου, καὶ ἀνήγαγε τοὺς βατράχους. καὶ ἀνε-
B dit rana: et operuit totã terrã
βιβάσθη ὁ βάτραχος, καὶ ἐκάλυψε πᾶσαν τὴν γῆν
egypti. fecerũt aũt similiter et incãtatores
αἰγύπτου. ἐποίησαν δὲ ὡσαύτως καὶ οἱ ἐπαοιδοὶ
egyptiorũ incãtationibus suis: et eduxe
τῶν αἰγυπτίων ταῖς φαρμακείαις αὐτῶν, καὶ ἀνήγα-
rũt ranas sup terrã egypti. et voca
γον τοὺς βατράχους ἐπὶ τὴν γῆν αἰγύπτου. καὶ ἐκά-
uit pharao moysẽ et aaron: et dixit: orate
λεσε φαραὼ μωυσῆν καὶ ἀαρών, καὶ εἶπεν, εὔξασθε
ad dñm: et auferat ranas a
πρὸς τὸν κύριον, καὶ περιελέτω τοὺς βατράχους ἀπ'
me: et a populo meo: et dimittam populũ:
ἐμοῦ, καὶ ἀπὸ τοῦ λαοῦ μου, καὶ ἐξαποστελῶ τὸν λαόν,
et sacrificabũt dño. dixit aũt moyses ad pharaonẽ:
καὶ θύσουσι κυρίῳ. εἶπε δὲ μωυσῆς πρὸς φαραώ,

Trãsla. B. Hiero.

Non ei poterant bibere aquam fluminis. Impletiq; sunt septem dies postq̃ percussit dominus fluuium.

Cap. 8.

Dixit quoq; dñs ad Moysen. Ingredere ad pharaonẽ: & dices ad eũ. Hec dicit dñs. Dimitte populũ meũ: vt sacrificet mihi. Si autem nolueris dimittere: ecce ego percutiam oẽs terminos tuos ranis: & ebulliet fluuius ranas: que ascendent & ingredientur domũ tuam & cubiculũ lectuli tui: & sup stratũ tuum: & in domos seruorum tuorũ: & in populũ tuũ & in furnos tuos: & in reliquias ciborũ tuorũ. & ad te & ad populũ tuũ: & ad oẽs seruos tuos intrabũt rane. Dixitq; dominus ad moysen: Dic ad aaron. Extende manum tuam super fluuios & super riuos & paludes: & educ ranas super terram egypti. Extendit aaron manũ super aquas egypti & ascenderũt rane: operueruntq; terram egypti. Fecerunt autẽ & malefici p incãtationes suas similiter: eduxeruntq; ranas super terram egypti. Vocauit autem pharao moysen & aaron: & dixit eis. Orate dñm vt auferat ranas a me & a populo meo. & dimittam populum vt sacrificet dño. Dixitq; moyses ad pharaoem.

Text. Heb. Exo. Ca. viij.

כי לא יכלו לשתת ממימי היאר:
וימלא שבעת ימים אחרי הכות
יהוה את היאר:
Cap. viij.
ויאמר יהוה אל משה בא אל
פרעה ואמרת אליו כה אמר
יהוה שלח את עמי ויעבדני:
ואם מאן אתה לשלח הנה אנכי
נגף את כל גבולך בצפרדעים:
ושרץ היאר צפרדעים ועלו
ובאו בביתך ובחדר משכבך ועל
מטתך ובבית עבדיך ובעמך
ובתנוריך ובמשארותיך: ובכה
ובעמך ובכל עבדיך יעלו
הצפרדעים: ויאמר יהוה אל
משה אמר אל אהרן נטה את
ידך במטך על הנהרת על היארים
ועל האגמים והעל את
הצפרדעים על ארץ מצרים: ויט
אהרן את ידו על מימי מצרים
ותעל הצפרדע ותכס את ארץ
מצרים: ויעשו כן החרטמים
בלטיהם ויעלו את הצפרדעים
על ארץ מצרים: ויקרא פרעה
למשה ולאהרן ויאמר העתירו
אל יהוה ויסר הצפרדעים ממני
ומעמי ואשלחה את העם ויזבחו
ליהוה: ויאמר משה לפרעה

Primitiua. heb.

מלא נכה
בוא
עבד
נגף
עלה
בוא שכב
נטה
תנר שאר
עלה
נטה
עלה
נטה
כסה
עשה
להט
קרא
עתר
סור
שלח זבח

Transla. Chal.

ארי לא יכילו למשתי מן מיא די בנהרא: ושלימו שבעא יומין בתר דמחא יי ית
נהרא: Ca. viij. ואמר יי למשה עול לות פרעה ותימר ליה כדנן
אמר יי שלח ית עמי ויפלחון קדמי: ואם מסרב את לשלחא הא אנא מחי ית כל
תחומך בעורדעניא: וירבי נהרא עורדעניא ויסקון ויעלון בביתך ובאידרון בית
משכבך ועל ערסתך ובבית עבדך ובעמך ובתנורך ובאצותך: ובך ובעמך ובכל עבדך
יסקון עורדעניא: ואמר יי למשה אימר לאהרן ארים ית ידך בחוטרך על נהריא
ועל אריתיא ועל אגמיא ואסיק ית עורדעניא על ארעא דמצרים: וארים אהרן ית
ידיה על מיא דמצרים וסליקו עורדעניא וחפו ית ארעא דמצרים: ועבדו כן חרשיא
בלחשיהון ואסיקו ית עורדעניא על ארעא דמצרים: וקרא פרעה למשה ולאהרן
ואמר צלו קדם יי ויעדי עורדעניא מני ומעמי ואשלח ית עמא וידבחון קדם יי:
ואמר משה לפרעה

Interp. chal.

quia non poterant bibere ex aquis que erant in flumine. Impletiq; sunt septem dies: postq̃ percussit dominus fluuium. Ca. 8.

Dixitq; dñs ad moysen. Ingredere ad pharaonem: t dices ei. Hec dicit dñs. Dimitte populũ meum vt seruiant coram me. Et si nolueris dimittere: ecce ego percutiam omnem terminũ tuum ranis. Et producet fluuius ranas: t ascendent t ingredientur in domum tuam t in cubiculũ domus strati tui: t super lectulum tuum: t in domum seruorũ tuorum t in populum tuum t in furnos tuos et in panaria tua. In te quoq; t in populum tuũ t in omnes seruos tuos ascendent rane. Dixitq; dñs ad moysen. Dic ad aaron: leua manũ tuã cum virga tua sup fluuios t sup riuulos et sup paludes: t ascendere fac ranas sup terrã egypti. Et leuauit aarõ manũ suã super aquas egypti: t ascenderũt rane t operuerũt terrã egypti. Et fecerũt similiter malefici per incãtationes suas: t ascendere fecerũt ranas sup terrã egypti. Vocauit autẽ pharao moysen t aaron: t ait. Orate corã dño vt auferat ranas a me t a populo meo: t dimittã populũ: t immolabunt coram domino. Dixitq; moyses ad pharaonem

Primitiua chal.

אמר
פלח סרב מחא
רבב נסק עול
שכב אצוא
רום
נסק
חפה
צלא עדה שלח
דבח

Tex. Heb.

התפאר עלי למתי אעתיר לך | עתר
ולעבדיך ולעמך להכרית | כרת
הצפרדעים ממך ומבתיך רק | בית
ביאר תשארנה: ויאמר למחר | שאר
ויאמר כדברך למען תדע כי אין | ידע
כיהוה אלהינו: וסרו הצפרדעים | סור
ממך ומבתיך ומעבדיך ומעמך
רק ביאר תשארנה: ויצא משה
ואהרן מעם פרעה ויצעק משה | צעק
אל יהוה על דבר הצפרדעים
אשר שם לפרעה: ויעש יהוה | שום עשה
כדבר משה וימתו הצפרדעים | מות
מן הבתים מן החצרת ומן השדת: | בית שדה
ויצברו אתם חמרם חמרם | צבר
ותבאש הארץ: וירא פרעה כי | באש ראה
היתה הרוחה והכבד את לבו ולא | היה כבד
שמע אלהם כאשר דבר יהוה:
ויאמר יהוה אל משה אמר אל
אהרן נטה את מטך והך את עפר | נטה נכה
הארץ והיה לכנם בכל ארץ
מצרים: ויעשו כן ויט אהרן את | נטה
ידו במטהו ויך את עפר הארץ | נכה
ותהי הכנם באדם ובבהמה כל | היה
עפר הארץ היה כנים בכל ארץ
מצרים: ויעשו כן החרטמים
בלטיהם להוציא את הכנים ולא | להט יצא
יכלו ותהי הכנם באדם ובבהמה: | היה

Trãsla. B. Hiero.

Constitue mihi qñ deprecer pro te & p seruis tuis & p populo tuo: vt abigantur rane a te: & a domo tua & a seruis tuis & a populo tuo: & tm̃ i flumine remaneãt: qui rñdit Cras. At ille iuxta inquit verbũ tuũ faciam: vt scias qm̃ nõ ẽ sicut dñs deus nr̃: & recedẽt rane a te: & a domo tua: & a seruis tuis: & a populo tuo: & tm̃ i flumine remãebũt. Egressiq; sũt Moyses & aarõ a pharaõe: & clamauit moyses ad dñm p spõsione ranarum: quã cõdixerat pharaoni. Fecitq; dominus iuxta verbum moysi: & mortue sunt rane de domibus & de villis & de agris. Cõgregaueruntq; eas i imensos aggeres & cõputruit terra. Vidẽs aũt pharao q data esset requies: ingrauauit cor suum: & non audiuit eos sicut preceperat dominus. Dixitq; dñs ad moysen. Loquere ad aaron. Extende virgã tuam & percute puluerẽ terre: & sint cinifes in vniuersa terra egypti. Feceruntq; ita. Extendit aaron manũ virgã tenẽs: pcussitq; puluerẽ terre: & facti sunt cinifes in hominibus & iumentis. Ois puluis terre versus est in cinifes p totã terrã egypti. fecerũtq; similiter malefici incãtationibus suis: vt educerẽt cinifes: & non potuerũt. Erãtq; cinifes tã in hoibus q̃ i iu-

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.

cõstitue ad me qñ orabo pro te: et pro
τάξαι πρός με πότε εὔξωμαι περὶ σοῦ, καὶ περὶ τῶν
seruis tuis: et pro populo tuo: ad delẽdũ
θεραπόντων σου, καὶ περὶ τοῦ λαοῦ σου, ἀφανίσαι
ranas a te: et a populo tuo:
τοὺς βατράχους ἀπὸ σοῦ, καὶ ἀπὸ τοῦ λαοῦ σου,
et a domib9 vestris. verũtñ in fluuio.
καὶ ἀπὸ τῶν οἰκιῶν ὑμῶν, πλὴν ἐν τῷ ποταμῷ
remanebũt. ille aũt dixit: cras. dixit igit:
ὑπολειφθήσονται. ὁ δὲ εἶπεν, εἰς αὔριον. εἶπεν οὖν,
vt dixisti. vt scias q nõ est alius pter dñm.
ὡς εἴρηκας. ἵνα ἴδῃς ὅτι οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν κυρίου.
et auferentur rane a te: et a
καὶ περιαιρεθήσονται οἱ βάτραχοι ἀπὸ σοῦ, καὶ ἀπὸ
domib9 vestris: et a seruis tuis: et
τῶν οἰκιῶν ὑμῶν, καὶ ἀπὸ τῶν θεραπόντων σου, καὶ
a populo tuo. verũtñ in fluuio relinquẽ-
ἀπὸ τοῦ λαοῦ σου. πλὴν ἐν τῷ ποταμῷ ὑπολειφ-
tur. egressus ẽ aũt moyses et aaron a pharaõe. C
θήσονται. ἐξῆλθε δὲ μωυσῆς καὶ ἀαρὼν ἀπὸ φαραώ.
et exclamauit moyses ad dñm p finitiõe
καὶ ἀνεβόησε μωυσῆς πρὸς κύριον περὶ τοῦ ὁρισμοῦ τῶν
ranarũ: sicut cõstituit pharaoni. fecit aũt dñs
βατράχων, ὡς ἐτάξατο φαραώ. ἐποίησε δὲ κύριος
sicut dixit moyses. et mortue sunt rane
καθάπερ εἶπε μωυσῆς. καὶ ἐτελεύτησαν οἱ βάτρα-
ex domib9: et ex habitatiõib9: et ex
χοι ἐκ τῶν οἰκιῶν, καὶ ἐκ τῶν ἐπαύλεων, καὶ ἐκ τῶν
agris. et cõgregauerũt illas cumulos cumulos.
ἀγρῶν. καὶ συνήγαγον αὐτοὺς θιμωνιὰς θιμωνιάς.
et computruit terra. vidẽs aũt pharao q facta ẽ re-
καὶ ὤζεσεν ἡ γῆ. ἰδὼν δὲ φαραὼ ὅτι γέγονεν ἀνά-
quies: aggrauatũ ẽ cor eius: et nõ audiuit
ψυξις, ἐβαρύνθη ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ οὐκ εἰσήκουσεν
illos: sicut locut9 ẽ dñs. dixit aũt dñs ad
αὐτῶν, καθάπερ ἐλάλησε κύριος. εἶπε δὲ κύριος πρὸς
moysen: dic aaron: extende manu virgã
μωυσῆν, εἰπὸν ἀαρών, ἔκτεινον τῇ χειρὶ τὴν ῥάβδον
tuã: et percute puluerẽ terre: et erũt
σου, καὶ πάταξον τὸ χῶμα τῆς γῆς, καὶ ἔσονται
cinifes in tota terra egypti. extendit igit aaron
σκνῖπες ἐν πάσῃ γῇ αἰγύπτου. ἐξέτεινεν οὖν ἀαρὼν τῇ
manu virgam: et percussit puluerẽ terre: et
χειρὶ τὴν ῥάβδον, καὶ ἐπάταξε τὸ χῶμα τῆς γῆς, καὶ E
facti sũt cinifes in hoib9: et in quadrupedib9:
ἐγένοντο οἱ σκνῖπες ἔν τε τοῖς ἀνοις, καὶ ἐν τοῖς τετράποσι.
et in omni puluere terre facti sũt cinifes in tota terra
καὶ ἐν παντὶ χώματι τῆς γῆς ἐγένοντο οἱ σκνῖπες ἐν πάσῃ γῇ
egypti. fecerũt aũt similiter et incãtatores
αἰγύπτου. ἐποίησαν δὲ ὡσαύτως καὶ οἱ ἐπαοιδοὶ ταῖς φαρμα-
tatiõib9 suis: vt educerẽt cinifẽ: et nõ potuerũt. et fac-
κείαις αὐτῶν, ἐξαγαγεῖν τὸν σκνῖπα, καὶ οὐκ ἠδύναντο. καὶ ἐγένον-
tũ sũt cinifes in q hominib9: et in quadrupedib9.
το οἱ σκνῖπες ἔν τε τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ἐν τοῖς τετράποσι.

D

Transla. Chal.

שבח לך גבורה והב לך זמן לאימתי איצלי עלך ועל עבדך ועל עמך לשיצאה •
עורדעניא מנך ומבתך לחוד דבנהרא ישתארון : ואמר למחר ואמר כפתגמך בדיל
דתדע ארי לית כיי אלהנא : ויעדון עורדעניא מנך ומבתך ומעבדך ומעמך לחוד די
בנהרא ישתארון : ונפק משה ואהרן מלות פרעה וצלי משה קדם יי על עיסק •
עורדעניא דשוי לפרעה : ועבד יי כפתגמא דמשה ומיתו עורדעניא מן בתיא ומן
דרתא ומן חקלתא : וכנשו יתהון דגורין דגורין וסריאו על ארעא : וחזא פרעה ארי
הות רוחתא ואוקר ית ליביה ולא קביל מנהון כמא דמליל יי : ואמר יי למשה אימר
לאהרן ארים ית חוטרך ומחי ית עפרא דארעא ותהי לקלמיתא בכל ארעא דמצרים :
ועבדו כן וארים אהרן ית ידיה בחוטריה ומחא ית עפרא דארעא והות קלמיתא •
באינשא ובבעירא כל עפרא דארעא הות קלמיתא בכל ארעא דמצרים : ועבדו כן
חרשיא בלחשיהון לאפקא ית קלמיתא ולא יכילו והות קלמיתא באינשא ובבעירא :

Primitiua chal.

יהב צלא בית
שאר
ידע עדה
צלא
שוה מות בית
דור
הוה
רום מחא הוה
נפק הוה

Interp. chal.

pete tibi potentiã: et cõstitue tibi tpa qñ deprecer pro te: et pro seruis tuis et pro populo tuo: vt cõsumãtur rane a te et a domo tua: tãtũmodo in flumine remanebũt. Dixitq;. Cras: et ait. Iuxta verbũ tuũ: vt scias q nullus est sicut dñs deus noster. Et auferent rane a te et a domo tua et a seruis tuis et a populo tuo: tãtũ in flumine remanebũt. Egressusq; est moyses et aaron a pharaone: et orauit moyses corã dño sup negociũ ranarũ q imposuerat pharaoni. fecitq; dñs iuxta verbũ moysi: et mortue sunt rane de domib9 et de atrijs et de agris. Et cõgregauerũt eas i aggeres: aggeres. et cõputruerũt sup terrã. Viditq; pharao q erat refectio: et aggrauauit cor suũ: et nõ accepit eis: sicut locut9 fuerat dñs. Dixitq; dñs ad moysen. dic ad aarõ: leua virgam tuã: et pcute puluerẽ terre: et erit in cinifes in vniuersa terra egypti. Feceruntq; ita: et leuauit aaron manum suã cũ virga sua et pcussit puluerẽ terre: et fuerũt cinifes in hoibus et in iumẽtis: ois puluis terre versus est in cinifes in vniuersa terra egypti. Feceruntq; similiter malefici per incãtationes suas: vt educerẽt cinifes: et non potuerunt. Erãtq; cinifes in hominibus et in iumentis:

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

dixerūt igr̃ incātatores pharaoni. digit⁹ dei ē hoc
εἶπαν οὖν οἱ ἐπαοιδοὶ τῷ φαραώ, δάκτυλος θεοῦ ἐστι τοῦ-
et induratū ē cor pharaōis: τ nō audi
το. καὶ ἐσκληρύνθη ἡ καρδία φαραώ, καὶ οὐκ εἰσήκουσ-
uit illos: sicut locut⁹ est dñs. dixit āt dñs ad
εν αὐτῶν, καθάπερ ἐλάλησε κς. εἶπε δὲ κς πρὸς
Infra. 9.a. moysen: surge mane: τ sta corā pharaōe: τ
μωυσῆν, ὄρθρισον τὸ πρωΐ, καὶ στῆθι ἐναντίον φαραώ, καὶ
ecce ipse egredieť ad aquā. et dices ad eū:
ἰδοὺ αὐτὸς ἐξελεύσεται ἐπὶ τὸ ὕδωρ. καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐ-
hec dicit dñs: dimitte populū meū: vt mihi
τόν, τάδε λέγει κς, ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου, ἵνα μοι λα-
seruiant in deserto: si āt nō volueris dimittere
τρεύσωσιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐὰν δὲ μὴ βούλῃ ἐξαποστεῖλαι
populū meū: ecce ego mittā sup te: τ sup
τὸν λαόν μου, ἰδοὺ ἐγὼ ἐξαποστέλλω ἐπὶ σέ, καὶ ἐπὶ τοὺς
seruos tuos: et sup pplm tuū: τ sup
θεράποντάς σου, καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου, καὶ ἐπὶ τοὺς
domos vr̃as muscā caninā. τ implebunť dom⁹
οἴκους ὑμῶν κυνόμυιαν. καὶ πλησθήσονται αἱ οἰκίαι τῶν
egyptiorū musca canina: et t̃ra in q̄ sunt in ipsa.
αἰγυπτίων τῆς κυνομυίας, καὶ ἡ γῆ ἐφ᾽ ἧς εἰσὶν ἐπ᾽ αὐτῆς.
F τ glorificabo in die illa terrā gesen:
καὶ παραδοξάσω ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τὴν γῆν γεσέμ,
in q̄ popul⁹ me⁹ ē in ipsa: in q̄ nō erit illic mu-
ἐφ᾽ ἧς ὁ λαός μου ἐστὶν ἐπ᾽ αὐτῆς, ἐφ᾽ ἧς οὐκ ἔσται ἐκεῖ κυνό-
sca canina: vt videas: q̄ ego dñs vniuerse terre. τ dabo
μυια, ἵνα ἴδῃς, ὅτι ἐγώ κς πάσης τῆς γῆς. καὶ δώσω
diuisionē inter meū populū: τ inter tuū
διαστολὴν ἀναμέσον τοῦ ἐμοῦ λαοῦ, καὶ ἀναμέσον τοῦ σοῦ
populū. in āt cras erit signū hoc in
λαοῦ. ἐν δὲ τῇ ἐπαύριον ἔσται τὸ σημεῖον τοῦτο ἐπὶ
terra. fecit āt dñs sic. τ venit
τῆς γῆς. ἐποίησε δὲ κύριος οὕτως. καὶ παρεγένετο ἡ
musca canina multitudo in domos pharaonis: et in
κυνόμυια πλῆθος εἰς τοὺς οἴκους φαραώ, καὶ εἰς τοὺς
domos seruorū eius: et in oēm t̃rā
οἴκους τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, καὶ εἰς πᾶσαν γῆν
egypti. et destructa ē t̃ra a musca canina.
αἰγύπτου. καὶ ἐξωλοθρεύθη ἡ γῆ ἀπὸ τῆς κυνομυίας.
vocauit āt pharao moysen et aaron: dicēs: abe-
ἐκάλεσε δὲ φαραὼ μωυσῆν καὶ ἀαρών, λέγων, ἐλ-
untes sacrificate deo vestro in t̃ra. τ dixit
θόντες θύσατε τῷ θεῷ ὑμῶν ἐν τῇ γῇ. καὶ εἶπε
moyses: nō possibile fieri sic. nā abomi-
μωυσῆς, οὐ δυνατὸν γενέσθαι οὕτως. τὰ γὰρ βδε-
nationes egyptiorū sacrificauerim⁹ dño deo no-
λύγματα τῶν αἰγυπτίων θύσομεν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡ-
stro. si .n. sacrificabim⁹ abominationes egy-
μῶν. ἐὰν γὰρ θύσωμεν τὰ βδελύγματα τῶν αἰγυ-
ptios corā ipsis: lapidabimur. viā
πτίων ἐναντίον αὐτῶν, λιθοβοληθησόμεθα. ὁδὸν
trium dierū ambulabimus
τριῶν ἡμερῶν πορευσόμεθα

Trāsla.B.Hiero.

mentis. Et dixerūt malefici ad pharaonem. Digitus dei est hic. Induratumq; est cor pharaonis: & non audiuit eos sicut p̄ceperat dñs. Dixit quoq; dominus ad moyse. Consurge diluculo & sta coram pharaone. Egredietur ei ad aq̃s. Et dices ad eum. hec dicit dñs. Dimitte populū meū vt sacrificet mihi. q̄ si non dimiseris eum: ecce ego mittā in te & in seruos tuos & i pplm tuū & in domos tuas oē genus muscarū: & iplebūtur oēs domus egyptiorum muscis diuersi gñis: & vniuersa terra i qua fuerint. Faciāq; mirabilē in die illa terrā gessen in qua populus meus est: vt non sint ibi musce: vt scias quoniam ego dominus in medio terre. ponāq; diuisionē inter pplm meū & populum tuum. Cras erit signū istud. Fecitq; dñs ita. Et venit musca grauissima i domos pharaonis & seruorū eius & in oēm terram egypti: corruptaq; est terra ab huiuscemodi muscis. Vocauitq; pharao moysen & aaron: & ait eis. Ite & sacrificate deo vestro in terra hac. Et ait moyses. Non pōt ita fieri. Abominationes enim egyptiorū imolabim⁹ dño deo nr̃o. q̄ si mactauerim⁹ ea q̄ colūt egyptii coram eis: lapidibus nos obruent. Viā triū dierū p̄gem⁹

Ter.Heb. Exo. Ca.viii.

וַיֹּאמְרוּ הַחַרְטֻמִּים אֶל פַּרְעֹה
אֶצְבַּע אֱלֹהִים הִוא וַיֶּחֱזַק לֵב
פַּרְעֹה וְלֹא שָׁמַע אֲלֵהֶם כַּאֲשֶׁר
דִּבֶּר יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה
הַשְׁכֵּם בַּבֹּקֶר וְהִתְיַצֵּב לִפְנֵי פַרְעֹה
הִנֵּה יוֹצֵא הַמָּיְמָה וְאָמַרְתָּ אֵלָיו
כֹּה אָמַר יְהוָה שַׁלַּח עַמִּי וְיַעַבְדֻנִי׃
כִּי אִם אֵינְךָ מְשַׁלֵּחַ אֶת עַמִּי
הִנְנִי מַשְׁלִיחַ בְּךָ וּבַעֲבָדֶיךָ וּבְעַמְּךָ
וּבְבָתֶּיךָ אֶת הֶעָרֹב וּמָלְאוּ בָּתֵּי
מִצְרַיִם אֶת הֶעָרֹב וְגַם הָאֲדָמָה
אֲשֶׁר הֵם עָלֶיהָ׃ וְהִפְלֵיתִי בַיּוֹם
הַהוּא אֶת אֶרֶץ גֹּשֶׁן אֲשֶׁר עַמִּי
עֹמֵד עָלֶיהָ לְבִלְתִּי הֱיוֹת שָׁם עָרֹב
לְמַעַן תֵּדַע כִּי אֲנִי יְהוָה בְּקֶרֶב
הָאָרֶץ׃ וְשַׂמְתִּי פְדֻת בֵּין עַמִּי וּבֵין
עַמֶּךָ לְמָחָר יִהְיֶה הָאֹת הַזֶּה׃ וַיַּעַשׂ
יְהוָה כֵּן וַיָּבֹא עָרֹב כָּבֵד בֵּיתָה
פַרְעֹה וּבֵית עֲבָדָיו וּבְכָל אֶרֶץ
מִצְרַיִם תִּשָּׁחֵת הָאָרֶץ מִפְּנֵי
הֶעָרֹב׃ וַיִּקְרָא פַרְעֹה אֶל מֹשֶׁה
וּלְאַהֲרֹן וַיֹּאמֶר לְכוּ זִבְחוּ
לֵאלֹהֵיכֶם בָּאָרֶץ׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לֹא
נָכוֹן לַעֲשׂוֹת כֵּן כִּי תּוֹעֲבַת מִצְרַיִם
נִזְבַּח לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ הֵן נִזְבַּח אֶת
תּוֹעֲבַת מִצְרַיִם לְעֵינֵיהֶם וְלֹא
יִסְקְלֻנוּ׃ דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים נֵלֵךְ

Primitiua heb.

אמר
צבע חזק
שכם יצב פנה
יצא
עבד
שלח
בית
פלה
היה
ידע
שום פדה
היה אות עשה
בוא
שחת פנה
קרא
הלך
כון עשה תעב
זבח
סקל הלך

Transla. Chal.

ואמרו חרשיא לפרעה מחא מן קדם יי היא ואתקף לבא דפרעה ולא קביל מנהון
כמא דמליל יי׃ ואמר יי למשה אקדים בצפרא ואתעתד קדם פרעה הא נפיק
למיא ותימר ליה כדנן אמר יי שלח עמי ויפלחון קדמי׃ ארי אם ליתך משלח ית
עמי הא אנא משלח בך ובעבדך ובעמך ובבתך ית ערובא ויתמלון בתי מצראי ית
ערובא ואף ארעא דאינון עלה׃ ואפריש ביומא ההוא ית ארעא דגשן דעמי קאים
עלה בדיל דלא למהוי תמן ערובא בדיל דתידע ארי אנא יי שליט בגו ארעא׃
ואשוי פורקן לעמי ועל עמך איתי מחא למחר יהא אתא הדין׃ ועבד יי כן ואתא
ערובא תקיף לבית פרעה ולבית עבדוהי ובכל ארעא דמצרים אתחבלת ארעא מן
קדם ערובא׃ וקרא פרעה למשה ולאהרן ואמר איזילו דבחו קדם אלהכון בארעא׃
ואמר משה לא תקין למעבד כדין ארי בעירא דמצראי דחלין ליה מניה אנחנא נסבין
לדבחא קדם יי אלהנא הא נדבח ית בעירא דמצראי דחלין ליה ואינון חזן
הלא יבעון למרגמנא׃ מהלך תלתא יומין ניזיל

Interp. chal.

Dixeruntq; malefici ad pharaonē plaga a facie dei ē. et induratū est cor pharaonis: τ nō acq̄euit eis: sicut locutus fuerat dñs. Dixitq; dñs ad moysen. Surge diluculo: τ sta corā pharaone. Ecce egredieť ad aq̄s: et dices ei. Hec dicit dñs. Dimitte populū meum: vt seruiāt corā me. q̄ si nō tu dimiseris pplm meū. Ecce ego mittā in te τ in seruos tuos τ in populū tuū τ in domos tuas mixtionē bestiarū: τ implebūtur domus egyptiorū mixtiōe: vniuersa quoq; terra i qua ipsi fuerint. Diuidamq; in die illa terrā gessen in qua populus meus habitat: vt non sit ibi mixtio: vt scias quoniam ego dñs dominator in medio terre. Ponāq; redemptionē populo meo: et super populū tuum inducam plagam: cras erit hoc signum. Fecitq; dñs ita. Et venit mixtio grauissima in domū pharaonis τ in domum seruorū eius τ in omnē terram egypti. Corruptaq; est terra propter mixtionem. Vocauitq; pharao moysen τ aaron: et ait. Ite sacrificate coram deo vestro in terra. Dixitq; moyses nō decet ita fieri: quoniam animal quod egyptii colunt nos imolabimus: et sacrificemus corā dño deo nr̃o. q̄ si imolauerimus animal quod ipsi colunt ipsis videntibus: nonne lapidabunt nos? Viam trium dierum ibimus

Primitiua chal.

תקף
קדם עתד
אמר פלח שלח
בית מלא
פרש קום
הוה ידע
שוה אתא הוה
אות חבל
אזל
עבד דבח
הוה חזא אמר
רגם הלך אזל

Pritiua heb.	Ter.Heb.
	במדבר וזבחנו ליהוה אלהינו
אמר	כאשר יאמר אלינו: ויאמר פרעה
שלח	אנכי אשלח אתכם וזבחתם
רחק	ליהוה אלהיכם במדבר רק הרחק
עתר	לא תרחיקו ללכת העתירו בעדי:
יצא	ויאמר משה הנה אנכי יוצא מעמך
סור	והעתרתי אל יהוה וסר הערב
	מפרעה מעבדיו ומעמו מחר רק
	אל יסף פרעה התל לבלתי שלח
	את העם לזבח ליהוה: ויצא משה
עשה	מעם פרעה ויעתר אל יהוה: ויעש
סור	יהוה כדבר משה ויסר הערב
שאר	מפרעה מעבדיו ומעמו לא נשאר
כבד	אחד: ויכבד פרעה את לבו גם
	בפעם הזאת ולא שלח את העם:
Cap.ix.	ויאמר יהוה אל משה
	בא אל פרעה ודברת אליו כה
	אמר יהוה אלהי העברים שלח
עבד	את עמי ויעבדני: כי אם מאן
חזק	אתה לשלח ועודך מחזיק בם:
היה הוה	הנה יד יהוה הויה במקנך אשר
	בשדה בסוסים בחמרים בגמלים
	בבקר ובצאן דבר כבד מאד:
פלה	והפלה יהוה בין מקנה ישראל
מות	ובין מקנה מצרים ולא ימות מכל
שום	לבני ישראל דבר: וישם יהוה
	מועד לאמר מחר יעשה יהוה

Trāsla.B.Hiero.

in solitudinem: & sacrificabimus dño deo nostro: sicut precepit nobis. Dixitq; Pharao. Ego dimittam vos vt sacrificetis dño deo vr̄o in deserto: veruntamen longius ne abeatis. Rogate p me. Et ait moyses. Egressus a te orabo dominum: & recedet musca a pharaōe & a seruis suis & a pplo eius cras. Verūtamen noli vltra fallere: vt non dimittas populū sacrificare domino. Egressusq; moyses a pharaone orauit dñm. Qui fecit iuxta verbū illius: & abstulit muscas a pharaōe & a seruis suis & a populo eius. Nō superfuit nec vna quidē. Et ingrauatū ē cor pharaōis: ita vt nec hac qdē vice dimitteret populum. Cap.9.

Dixit āt dominus ad moysen: ingredere ad pharaonē & loq̄re ad eū. Hec dicit dn̄s deus hebreorū. Dimitte populū meū vt sacrificet mihi. Quod si adhuc renuis: & retines eos: ecce manus mea erit super agros: & super equos & asinos: & camelos & oues & boues: pestis valde grauis. Et faciet dn̄s mirabile inter possessiōes israel & possessiōes egyptiorū: vt nil oino peat ex his q̄ ptinēt ad filios israel. Cōstituitq; dn̄s tempus dicens. Cras faciet dominus

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

in deserto. & sacrificabim⁹ dño deo nr̄o: sicut
εἰς τὴν ἔρημον· καὶ θύσομεν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν, καθά
dixit nobis. & dixit pharao: ego dimittā vos:
περ εἶπεν ἡμῖν. καὶ εἶπε φαραώ, ἐγὼ ἀποστελῶ ὑμᾶς,
et sacrificate dño deo vestro in deserto: sed nō
καὶ θύσατε τῷ κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἀλλ' οὐ
longe procedetis ire. orate igr̄ p
μακρὰν ἀποτενεῖτε πορευθῆναι. εὔξασθε οὖν περὶ ἐ
me ad dñm. dixit āt moyses: ecce ego egrediar
μοῦ πρὸς κύριον. εἶπε δὲ μωυσῆς, ἰδοὺ ἐγὼ ἐξελεύσομαι
a te: & orabo ad deū: et recedet
ἀπὸ σοῦ, καὶ εὔξομαι πρὸς τὸν θεόν, καὶ ἀπελεύσεται ἡ
musca canina a te: et a seruis tuis:
κυνόμυια ἀπὸ σοῦ, καὶ ἀπὸ τῶν θεραπόντων σου,
& a populo tuo cras. nō addas vltra pharao de
καὶ ἀπὸ τοῦ λαοῦ σου αὔριον. μὴ προσθῇς ἔτι φαραὼ ἐξα
cipere: vt nō dimittas ppl̄m sacrificare dño.
πατῆσαι, τοῦ μὴ ἐξαποστεῖλαι τὸν λαὸν θῦσαι κυρίῳ.
egress⁹ ē āt moyses a pharaōe: & orauit ad
ἐξῆλθε δὲ μωυσῆς ἀπὸ φαραώ, καὶ προσηύξατο πρὸς
deū. fecit āt dñs sicut dixit moyses: &
τὸν θεόν. ἐποίησε δὲ κύριος καθάπερ εἶπε μωυσῆς, καὶ
abstulit muscā caninā a pharaōe: & a ser
περιεῖλε τὴν κυνόμυιαν ἀπὸ φαραὼ καὶ ἀπὸ τῶν θε
uis eius: et populo ei⁹: et nō reli
ραπόντων αὐτοῦ, καὶ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ οὐ κατε
cta ē neq; vna. & ingrauauit pharao cor su
λείφθη οὐδὲ μία. καὶ ἐβάρυνε φαραὼ τὴν καρδίαν αὐ
um: & in tēpore hoc: et nō voluit
τοῦ, καὶ ἐπὶ τοῦ καιροῦ τούτου, καὶ οὐκ ἠθέλησεν
dimittere populū.
ἐξαποστεῖλαι τὸν λαόν. Ca.9.

Dixit āt dñs ad moysen: ingredere ad pha
Εἶπε δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν, εἴσελθε πρὸς φα
raonē: & dices ei: hec dicit dñs de⁹
ραώ, καὶ ἐρεῖς αὐτῷ, τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τῶν
hebreorū: dimitte populū meū: vt mihi seruiāt.
ἑβραίων. ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου, ἵνα μοι λατρεύ
si q̄dē igr̄ nō volueris dimittere populū meū:
σωσιν. εἰ μὲν οὖν μὴ βούλει ἐξαποστεῖλαι τὸν λαόν μου,
sed adhuc retines eos: ecce man⁹ dñi erit in iu
ἀλλ' ἔτι ἐγκρατεῖς αὐτοῦ, ἰδοὺ χεὶρ κυρίου ἔσται ἐν τοῖς κτή
mētis tuis q̄ in campis: in q̄s equis &
νεσί σου τοῖς ἐν τοῖς πεδίοις, ἔν τε τοῖς ἵπποις καὶ τοῖς
subiugalib⁹: & camelis: et bob⁹: et ouibus mors
ὑποζυγίοις, καὶ ταῖς καμήλοις, καὶ βουσί, καὶ προβάτοις θάνα
magna valde. & mirabilia faciā ego in die illa
τος μέγας σφόδρα. καὶ παραδοξάσω ἐγὼ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεί
inter iumēta egyptiox & inter iumē
νῃ ἀναμέσον τῶν κτηνῶν τῶν αἰγυπτίων καὶ ἀναμέσον τῶν κτη
ta filiox israel. & nō morietur ab oib⁹ israel fi
νῶν υἱῶν ἰσραήλ. καὶ οὐ τελευτήσει ἀπὸ πάντων τῶν ἰσραὴλ υἱῶν
lijs dicibile. et dedit de⁹ terminū: dicēs: in crastinū faciet dñs
ῥῆμα. καὶ ἔδωκεν ὁ θεὸς ὅρον, λέγων, ἐν τῇ αὔριον ποιήσει κύριος

Pritiua chal.

דבר אמר שלח
דנח רחק אזל
צלא עדה
יסף
עדה
שאר אחד
מלל
ידה פלח סרב
תמן נתא
עאן פרש
מות שוה
אמר עבד

Interp.chal.

in solitudinē: & sacrificabimus corā dño deo nostro: sicut precepit nobis. Dixitq; pharao. Ego dimittam vos: vt sacrificetis coram dño deo vestro in deserto. Ueruntamen longius non recedatis: orate etiam pro me. Et ait moyses. Ecce ego egrediar a te & orabo coram dño: & auferet mixtionem a pharaone & a seruis suis & a populo suo cras. veruntamen nō addat pharao vltra mentiri: vt non dimittat populū ad sacrificandū coram dño. Egressusq; est moyses a pharaone: et orauit coram dño. Et fecit dñs iuxta verbum moysi: & abstulit mixtionem a pharaone & a seruis suis: & a populo suo: nec vna quidē remansit. & ingrauauit pharao cor suū etiā hac vice: & nō dimisit populum. Ca.9.

Dixitq; dñs ad moysen. Ingredere ad pharaonē & loquere ei. Hec dicit domin⁹ deus iudeox. Dimitte populū meū: vt seruiant coram me. q̄ si nolueris dimittere eos: & adhuc tu retines eos: ecce plaga a facie dñi erit in pecoribus tuis que sunt in agro: in equis: in asinis: in camelis: in bobus & in ouibus: pestis grādis nimis. Et diuidet dñs inter pecora israel & inter pecora egyptiorum: & nihil morietur ex omnibus que possident filij israel. Posuitq; dñs terminum: dicens. Cras faciet dñs

Transla.Chal.

במדברא ונדבח קדם יי אלהנא כמא דיימר לנא: ואמר פרעה אנא אשלח יתכון
ותדבחון קדם יי אלהכון במדברא, לחוד ארחקא לא תרחקון למיזל צלו אף עלי:
ואמר משה הא אנא נפיק מעמך ואצלי קדם יי ויעדי ערובא מפרעה מעבדוהי
ומעמיה מחר, לחוד לא יוסף פרעה לשקרא בדיל דלא לשלחא ית עמא לדבחא קדם
יי: ונפק משה מלות פרעה וצלי קדם יי: ועבד יי כפתגמא דמשה ואעדי ערובא
מפרעה מעבדוהי ומעמיה לא אשתאר חד: ויקר פרעה ית ליביה אף בזמנא הדא,
ולא שלח ית עמא: Ca.ix. ואמר יי למשה עול לות פרעה ותמליל
ליה כדנן אמר יי אלהא דיהודאי שלח ית עמי ויפלחון קדמי: ארי אם מסרב את
לשלחא ועד כען את מתקיף בהון: הא מחא מן קדם יי הויא במקנך די בחקלא
בסוסותא בחמרי בגמלי בתורי ובענא, מותא תקיף לחדא: ויפריש יי בין בעירא
דישראל ובין בעירא דמצראי ולא ימות מכל דבני ישראל מדעם: ושוי יי זמנא
למימר מחר יעביד יי

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

verbū hoc in terra. et fecit dñs verbū hoc
τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἐποίησε κς τὸ ῥῆμα τοῦ
crastina. et mortua sūt oīa iumēta
τῇ ἐπαύριον. καὶ ἐτελεύτησε πάντα τὰ κτήνη τῶν
egyptiorum. ab aūt iumētis filiorum israel nō mor
αἰγυπτίων. ἀπὸ δὲ τῶν κτηνῶν τῶν υἱῶν ἰσραὴλ οὐκ ἐ
tuū est quicq̄. vidēs aūt pharao: q nō mortu
τελεύτησεν οὐδέν. ἰδὼν δὲ φαραὼ, ὅτι οὐκ ἐτελεύ
um ē a iumētis filiorum israel quicq̄: ingrauatū ē
τησεν ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν υἱῶν ἰσλ οὐδέν, ἐβαρύνθη ἡ
cor pharaōis: et nō dimisit populū. ait aūt dñs
B καρδία φαραὼ, καὶ οὐκ ἐξαπέστειλε τὸν λαόν. εἶπε δὲ κς
ad moysen et aaron: dicēs: tollite vobis ple
πρὸς μωυσῆν καὶ ἀαρὼν, λέγων, λάβετε ὑμῖν πλή
nas manus cineris camini: et spargat moy
ρεις τὰς χεῖρας αἰθάλης καμιναίας, καὶ πασάτω μωυ
ses in celum corā pharaōe: et coram
σῆς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐναντίον φαραὼ, καὶ ἐναντίον τῶν
seruis eius: et fiat puluis sup oēm
θεραπόντων αὐτοῦ, καὶ γενηθήτω κονιορτὸς ἐπὶ πᾶσαν
terrā egypti: et erit sup hoīes: et sup
τὴν γῆν αἰγύπτου, καὶ ἔσται ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἐπὶ τὰ
q̄drupedia vlcera vesice feruentes in q̄s
τετράποδα ἕλκη φλυκτίδες ἀναζέουσαι ἔν τε τοῖς
hoīb⁹: et in quadrupedib⁹: et in oī terra egy
ἀνθρώποις, καὶ ἐν τοῖς τετράποσι, καὶ ἐν πάσῃ γῇ αἰγύ
pti. et accepit cinerē camini corā
πτου. καὶ ἔλαβε τὴν αἰθάλην τῆς καμιναίας ἐναντίον
pharaōe: et corā seruis eius: et
φαραὼ, καὶ ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, καὶ ἔ
sparsit eā moyses in celū: et facta sūt
πασεν αὐτὴν μωυσῆς εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐγένετο
vlcera vesice feruētes in q̄s hoīb⁹:
ἕλκη φλυκτίδες ἀναζέουσαι ἔν τε τοῖς ἀνθρώποις,
et in quadrupedib⁹. et nō potuerūt inca
καὶ ἐν τοῖς τετράποσι. καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ φαρ
tatores stare corā moyse ppt vlcera. facta sūt
μακοὶ στῆναι ἐναντίον μωυσῆ διὰ τὰ ἕλκη. ἐγένετο
.n. vlcera in incantatorib⁹: et in oī terra
γὰρ τὰ ἕλκη ἐν τοῖς φαρμακοῖς, καὶ ἐν πάσῃ γῇ
egypti. indurauit aūt dñs cor pha
αἰγύπτου. ἐσκλήρυνε δὲ κύριος τὴν καρδίαν φαρα
raōis: et nō audiuit eos sicut cōstituit do
ὼ, καὶ οὐκ εἰσήκουσεν αὐτῶν καθὰ συνέταξε κύ
min⁹ moysi. dixit aūt dñs ad moysen: sur
ριος τῷ μωυσῇ. εἶπε δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν, ὄρθρι
ge mane: et sta corā pharaōe: et dices
σον τὸ πρωῒ, καὶ στῆθι ἐναντίον φαραὼ, καὶ ἐρεῖς
ad eū: hec dicit dñs de⁹ hebreorum:
πρὸς αὐτὸν, τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τῶν ἑβραίων,
dimitte populū meū: vt seruiāt mihi.
ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου, ἵνα λατρεύσωσί μοι.
in .n. nūc tēpore ego mitto
ἐν τῷ γὰρ νῦν καιρῷ ἐγὼ ἐξαποστέλλω

Trāsla. B. Hiero.

verbū istud in terra. Fecit ergo dominus verbum hoc altera die: & mortua sūt oia aiantia egyptiorū. De aialibus vero filiorū israel nihil oino periit. Et misit pharao ad videndū: nec erat quicq̄ mortuum de his q̄ possidebat israel. Ingrauatūq; est cor pharaōis: & nō dimisit populū. Et dixit dominus ad moysen & aaron. Tolle plenas manus cineris de camino: & spargat illū moyses in celum corā pharaone: sitq; puluis sup oēm terrā egypti. Erunt enim in hominibus & iumētis vlcera & vesice turgentes in vniuersa terra egypti. Tulerūtq; cinere de camino: & steterunt corā pharaone: & sparsit illum moyses in celū. Factaq; sunt vlcera vesicarum turgētiū in hoībus & iumentis: nec poterāt malefici stare coram moyse propter vlcera que in illis erant & in omni terra egypti. Indurauitq; dñs cor pharaonis: & non audiuit eos sicut locutus ē dominus ad moysen. Dixitq; dñs ad moysen. Mane consurge & sta coram pharaone: & dices ad eū. Hec dicit dominus deus hebreorū. Dimitte populū meū: vt sacrificet mihi: quia in hac vice mittam

Tex. Heb. Exo. Ca. ix.

הדבר הזה בארץ: ויעש יהוה את | עשה
הדבר הזה ממחרת וימת כל מקנה
מצרים וממקנה בני ישראל לא
מת אחד: וישלח פרעה והנה לא | מות שלח
מת ממקנה ישראל עד אחד
ויכבד לב פרעה ולא שלח את | כבד
העם: ויאמר יהוה אל משה
ואל אהרן קחו לכם מלא | לקח
חפניכם פיח כבשן וזרקו משה | פוח
השמימה לעיני פרעה: והיה
לאבק על כל ארץ מצרים והיה | שחן
על האדם ועל הבהמה לשחין
פרח אבעבעת בכל ארץ מצרים:
ויקחו את פיח הכבשן ויעמדו | לקח עמד
לפני פרעה ויזרק אתו משה | פנה זרק
השמימה ויהי שחין אבעבעת
פרח באדם ובבהמה: ולא יכלו
החרטמים לעמד לפני משה
מפני השחין כי היה השחין
בחרטמם ובכל מצרים: ויחזק | חזק
יהוה את לב פרעה ולא שמע
אלהם כאשר דבר יהוה אל
משה: ויאמר יהוה אל משה השכם | שכם
בבקר והתיצב לפני פרעה | יצב
ואמרת אליו כה אמר יהוה אלהי
העברים שלח את עמי ויעבדני: | עבד
כי בפעם הזאת אני שלח את

Transla. Chal.

פתגמא הדין בארעא: ועבד יי ית פתגמא הדין מיומא דבתרוהי ומית כל בעירא
דמצראי ומבעירא דבני ישראל לא מית חד: ושלח פרעה והא לא מית מבעירא
דישראל עד חד ואתיקר לבא דפרעה ולא שלח ית עמא: ואמר יי למשה ולאהרן
סיבו לכון מלי חפניכון פיחא דאתונא וידרקיניה משה לצית שמיא לעיני פרעה:
ויהי לאבקא על כל ארעא דמצרים ויהי על אנשא ועל בעירא לשחין סגי אבעבועין
בכל ארעא דמצרים: ונסיבו ית פיחא דאתונא וקמו קדם פרעה וזרק יתה משה
לצית שמיא והוה שחין אבעבועין סגי באנשא ובבעירא: ולא יכילו חרשיא למיקם
קדם משה מן קדם שחנא ארי הוה שחנא בחרשיא ובכל מצראי: ותקיף יי ית
לבא דפרעה ולא קביל מנהון כמא דמליל יי עם משה: ואמר יי למשה אקדים
בצפרא ואתעתד קדם פרעה ותימר ליה כדנן אמר יי אלהא דיהודאי שלח ית
עמי ויפלחון קדמי: ארי בזמנא הדא אנא שלח ית

Interp. chal.

verbum istud in terra. Fecitq; dñs verbū hoc sequēti die: et mortuū est omne aial egyptiorū: et de aialibus filiorum israel nec vnum mortuū est. Misitq; pharao: et ecce de aialibus filiorum israel nec vnum quidē mortuū erat. Et ingrauatū est cor pharaonis: et nō dimisit populū. Et dixit dñs ad moysen et aaron. Tollite vobis plenos pugillos vestros fauille fornacis: et spargat illam moyses versus celū ante oculos pharaonis. et erit in puluerē tenuissimū sup omnē terrā egypti. Et erit in hoībus et in iumētis et pecoribus scabies germinans vesicas in vniuersa terra egypti. Et tulerūt fauillā fornacis: et steterunt corā pharaone. et sparsit illam moyses versus celum. Et fuit scabies et vesice multe in hominibus et in pecoribus. et non poterant malefici stare coram moyse propter scabiē: quia erat scabies in maleficis et in omnibus egyptiis. Et ingrauauit dñs cor pharaonis: et non acquieuit eis: sicut locutus fuerat dominus cum moyse. Dixitq; domin⁹ ad moysen. Consurge mane: et sta coram pharaone: dicesq; ei. Hec dicit dñs deus iudeorum. Dimitte populum meum: vt seruiant coram me. quia in hac vice ego mitto

Pritiua chal.

מות
יקר
נסב מלא פוח
זרק הוה סגא
קום
קום
תקף
קדם
עתד אמר יהד
פלח

Ter.Heb.

כָּל מַגֵּפֹתַי אֶל לִבְּךָ וּבַעֲבָדֶיךָ
וּבְעַמֶּךָ בַּעֲבוּר תֵּדַע כִּי אֵין כָּמֹנִי
בְּכָל הָאָרֶץ: כִּי עַתָּה שָׁלַחְתִּי אֶת
יָדִי וָאַךְ אוֹתְךָ וְאֶת עַמְּךָ בַּדָּבֶר
וַתִּכָּחֵד מִן הָאָרֶץ: וְאוּלָם בַּעֲבוּר
זֹאת הֶעֱמַדְתִּיךָ בַּעֲבוּר הַרְאֹתְךָ
אֶת כֹּחִי וּלְמַעַן סַפֵּר שְׁמִי בְּכָל
הָאָרֶץ: עוֹדְךָ מִסְתּוֹלֵל בְּעַמִּי לְבִלְתִּי
שַׁלְּחָם: הִנְנִי מַמְטִיר כָּעֵת מָחָר
בָּרָד כָּבֵד מְאֹד אֲשֶׁר לֹא הָיָה
כָמֹהוּ בְּמִצְרַיִם לְמִן הַיּוֹם הִוָּסְדָה
וְעַד עָתָּה: וְעַתָּה שְׁלַח הָעֵז
אֶת מִקְנְךָ וְאֵת כָּל אֲשֶׁר לְךָ
בַּשָּׂדֶה כָּל הָאָדָם וְהַבְּהֵמָה אֲשֶׁר
יִמָּצֵא בַשָּׂדֶה וְלֹא יֵאָסֵף
הַבַּיְתָה וְיָרַד עֲלֵהֶם הַבָּרָד
וָמֵתוּ: הַיָּרֵא אֶת דְּבַר יְהוָה
מֵעַבְדֵי פַּרְעֹה הֵנִיס אֶת עֲבָדָיו
וְאֶת מִקְנֵהוּ אֶל הַבָּתִּים: וַאֲשֶׁר
לֹא שָׂם לִבּוֹ אֶל דְּבַר יְהוָה
וַיַּעֲזֹב אֶת עֲבָדָיו וְאֶת מִקְנֵהוּ
בַּשָּׂדֶה: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה
נְטֵה אֶת יָדְךָ עַל הַשָּׁמַיִם וִיהִי
בָרָד בְּכָל אֶרֶץ מִצְרָיִם עַל הָאָדָם
וְעַל הַבְּהֵמָה וְעַל כָּל עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה
בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם: וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת
מַטֵּהוּ עַל הַשָּׁמַיִם וַיהוָה ״ ״

Pritiua heb.

נגף
עבד ידע דמה
נכה
כחד אלם
עמד ראה
כח
סלל
מטר
היה
כמו יסד
עוז
קנה
מצא אסף
מות
נוס
בית
שום
עזב
היה
נטה
נטה

Trāsla.B.Hiero.

omnes plagas meas super cor tuū & super seruos tuos & sup populū tuū: vt scias q̄ nō sit similis mei in omni terra. Nunc enim extendens manū: percutiā te & populū tuum peste: peribisq̧ de terra. Idcirco autem posui te vt ostēdam in te fortitudiem meam: & narretur nomē meū in oi terra. Adhuc retines populū meū: & nō vis eū dimittere. En pluā cras hac ipsa hora grādinē multā nimis: qualis non fuit in egypto a die qua fūdata est vsq̧ in p̄ns tp̄s. Mitte ergo iam nunc & cōgrega iumenta tua: & omnia que habes in agro. Hoīes enī & iumēta & vniuersa que inuenta fuerint foris: nec congregata de agris: cecideritq̧ sup ea grādo: morientur. Qui timuit verbum domini de seruis pharaōis: fecit cōfugere seruos suos: & iumenta in domos. Qui autem neglexit sermonē dn̄i: dimisit seruos suos & iumenta in agris. Et dixit dn̄s ad moysen. Extēde manū tuā in celum vt fiat grando in vniuersa terra egypti super homines & sup iumēta & super omnem herbā agri in terra egypti. Extēditq̧ moyses virgam in celū: & dominus

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina

ola occurrētia mea in cor
πάντα τὰ συναντήματά μου εἰς τὴν καρδίαν
tuā: et seruoꝝ tuoꝝ: et ppl̄i tui
σου, καὶ τῶν θεραπόντων σου, καὶ τοῦ λαοῦ σου.
vt videas: q̄ nō est alius: sicut ego in oi
ἵνα ἴδῃς, ὅτι οὐκ ἔστιν ἄλλος, ὡς ἐγὼ ἐν πάσῃ τῇ
tra. nūc .n. mittens manū meā pcutiā
γῇ. νῦν γὰρ ἀποστείλας τὴν χεῖρά μου πατάξω
te: et ppl̄m tuū interficiā: et delebe-
σε, καὶ τὸν λαόν σου θανατώσω, καὶ ἐκτριβήσ-
ris a tra. et ppt̄ hoc seruatus es:
ῃ ἀπὸ τῆς γῆς. καὶ ἕνεκεν τούτου διετηρήθης,
vt ostēdā in te fortitudinē meā. et vt
ἵνα ἐνδείξωμαι ἐν σοὶ τὴν ἰσχύν μου. καὶ ὅπως — Roma. 9.c.
narret nomē meū in oi tra. adhuc igr̄ tu
διαγγελῇ τὸ ὄνομά μου ἐν πάσῃ τῇ γῇ. ἔτι οὖν σὺ
retines populū meū: vt nō dimittas eos:
ἐμποιῇ τοῦ λαοῦ μου, τοῦ μὴ ἐξαποστεῖλαι αὐ-
ecce ego pluo hac hora cras
τούς, ἰδοὺ ἐγὼ βρέχω ταύτην τὴν ὥραν αὔριον
grādinē multā valde: que talis nō fuit
χάλαζαν πολλὴν σφόδρα, ἥτις τοιαύτη οὐ γέγο-
in egypto: ex qua die cōdita ē: et vsq̧ ad
νεν ἐν αἰγύπτῳ, ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας ἔκτισται, καὶ ἕως τῆς
diem hanc. nūc igr̄ festina cōgrega-
ἡμέρας ταύτης. νῦν οὖν κατάσπευσον συναγα-
re iumēta tua: et q̄cūq̧ tibi sūt in agro.
γεῖν τὰ κτήνη σου, καὶ ὅσα σοί ἐστιν ἐν τῷ πεδίῳ.
oēs .n. hoīes: et iumēta: q̄cūq̧ inuē
πάντες γὰρ οἱ ἄνθρωποι, καὶ τὰ κτήνη, ὅσα ἂν εὑ-
ta fuerit in agris: et nō ingredietur i domū: ceci
ρεθῇ ἐν τοῖς πεδίοις, καὶ μὴ εἰσέλθῃ εἰς οἰκίαν, πέ-
derit āt sup ea grādo: morietur. qui ti-
σῃ δὲ ἐπ᾽ αὐτὰ ἡ χάλαζα, τελευτήσει. ὁ φοβούμε-
met x̄bū dn̄i seruoꝝ pharaōis:
νος τὸ ῥῆμα κυρίου τῶν θεραπόντων φαραώ,
cōgregauit iumēta sua in domos. qui
συνήγαγε τὰ κτήνη αὐτοῦ εἰς τοὺς οἴκους. ὃς
āt nō attēdit mēte ad x̄bū dn̄i:
δὲ μὴ προσέσχε τῇ διανοίᾳ εἰς τὸ ῥῆμα κυρίου,
dimisit iumēta in agris. dixit āt dn̄s
ἀφῆκε τὰ κτήνη ἐν τοῖς πεδίοις. εἶπε δὲ κύριος
ad moysen: extēde manū tuā in ce-
πρὸς μωυσῆν, ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου εἰς τὸν οὐ-
lum: et erit grādo sup oēm trā egy
ρανόν, καὶ ἔσται χάλαζα ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν αἰ-
pti: sup q̧ hoīes et iumē
γύπτου, ἐπί τε τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ κτή-
ta: et sup oēm herbā q̄ in tra.
νη, καὶ ἐπὶ πᾶσαν βοτάνην τὴν ἐπὶ τῆς γῆς.
extendit āt moyses manū in celū:
ἐξέτεινε δὲ μωυσῆς τὴν χεῖρα εἰς τὸν οὐρανόν,
et dn̄s
καὶ κύριος

Pritiua chal.

מחא ידע
שלח מחא שצא
קום חזא הוה
שעה
עדת
שכלל נתא
שכח כנש נות
מות שוה
רום
הוה

Interp. chal.

omnes plagas meas in cor tuū & in seruos tuos & in populū tuū: vt scias q̄m non est similis mei dn̄ator in vniuersa terra. q̄m nunc prope est corā me: vt mittā plagā fortitudinis mee: & percutiā te & populū tuū peste: cōsumaberisq̧ de terra. Uerūtamē ppter hoc sustinui te: vt ostenderē tibi fortitudinē meā. & vt narrēt potentiā nois mei in vniuersa terra. Adhuc tu subiectum retines populū meū: vt non dimittas eos. Ecce ego descendere faciā cras hac ipsa hora grandinē fortē nimis: cui similis nō fuit in egypto: a die qua fundata est vsq̧ nunc. Nunc autē mitte cōgrega pecora tua que sunt in agro: oēs enim hoīes & iumenta que inuenta fuerint in agro: & nō fuerint cōgregata in domū: descenderitq̧ sup ea grando: morientur. Qui timuit verbū dn̄i de seruis pharaonis congregauit seruos suos & pecora sua in domos. Et qui nō apposuit cor suū verbo dn̄i: dimisit seruos suos & pecora sua in agro. Dixitq̧ dn̄s ad moysen. Leua manū tuam versus celum: vt sit grando in vniuersa terra egypti: sup homines & super iumenta & super omnē herbā agri in terra egypti. Eleuauitq̧ moyses virgam suam versus celum: & dn̄s

Transla. Chal.

כל מחתי ללבך ובעבדך ובעמך בדיל דתידע ארי לית דכותי שליט בכל ארעא: ארי
כען קריב קדמי דאשלח פון ית מחת גבורתי ואמחי יתך וית עמך במותא ואשתצית
מן ארעא: וברם בדיל דא קיימתך בדיל לאחזיותך ית חילי ובדיל דיהון משתען
גבורת שמי בכל ארעא: עד כען את כביש ליה לעמי בדיל דלא לשלחותהון: הא
אנא מחית בעידנא הדין מחר ברדא תקיף לחדא דלא הוה דכותיה במצרים למן
יומא דאשתכללת ועד כען: וכען שלח כנוש ית גיתך וית כל דלך בחקלא כל אינשא
ובעירא דישתכח בחקלא ולא יתכניש לביתא ויחות עליהון ברדא וימותון: דדחיל
מפתגמא דיי מעבדי פרעה כניש ית עבדוהי וית גיתיה לביתא: ודלא שוי לביה
לפתגמא דיי שבק ית עבדוהי וית בעיריה בחקלא: ואמר יי למשה ארים ית ידך
על צית שמיא ויהי ברדא בכל ארעא דמצרים על אנשא ועל בעירא ועל כל ״
עסבא דחקלא בארעא דמצרים: וארים משה ית חוטריה על צית שמיא ויי ״״״

Trāſla.Grc.lxx.cū interp̄.latina.

dedit voces et grādinē. et diſcurrit ignis
ἔδωκε φωνὰς καὶ χάλαζαν. καὶ διέτρεχε τὸ πῦρ
ps.77. ps.104 ſup trā. et pluit dñs grādinē ſup om=
ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἔβρεξε κύριος χάλαζαν ἐπὶ πᾶ=
nē trā egypti. erat āt grādo et ignis
σαν γῆν αἰγύπτου. ἦν δὲ ἡ χάλαζα καὶ τὸ πῦρ
ardens in grādine. at grādo multa val=
φλογίζον ἐν τῇ χαλάζῃ. ἡ δὲ χάλαζα πολλὴ σφό=
de: que talis nō fuit in egypto: ex q̄ fa
δρα, ἥτις τοιαύτη οὐ γέγονεν ἐν αἰγύπτῳ, ἀφ᾽ ἧς γε=
cta fuit in ipſa gens. pcuſſit āt grādo in om
D γένηται ἐπ᾽ αὐτῆς ἔθνος. ἐπάταξε δὲ ἡ χάλαζα ἐν πά=
ni tra egypti oīa q̄cūq̄ erāt in agro: ab
σῃ γῇ αἰγύπτου πάντα ὅσα ἦν ἐν τῷ πεδίῳ, ἀπὸ ἀν=
hoīe vſq̄ ad iumētū. et oēm herbā q̄ erāt in
θρώπου ἕως κτήνους. καὶ πᾶσαν βοτάνην τὴν ἐν
agro pcuſſit grādo. et oīa li=
τῷ πεδίῳ ἐπάταξεν ἡ χάλαζα. καὶ πάντα τὰ ξύ=
gna q̄ in agris cōfregit. ſed in tra
λα τὰ ἐν τοῖς πεδίοις συνέτριψεν. πλὴν ἐν γῇ
geſem: vbi erāt filij iſrael: nō fuit gran=
γεσὲμ, οὗ ἦσαν υἱοὶ ἰσραὴλ, οὐκ ἐγένετο ἡ χάλα=
do. mittens āt pharao: vocauit moyſen et
ζα. ἀποστείλας δὲ φαραὼ, ἐκάλεσε τὸν μωυσῆν καὶ
aaron: et dixit eis: peccaui nūc: do
ἀαρὼν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, ἡμάρτηκα τὸ νῦν, ὁ κύ=
min⁹ iuſtus: ego āt et ppls me⁹ impij. ora=
ριος δίκαιος, ἐγὼ δὲ καὶ ὁ λαός μου ἀσεβεῖς. πρό=
te ergo ad dñm: et ceſſent fi=
σευξασθε οὖν πρὸς κύριον, καὶ παυσάσθω τοῦ γε=
eri voces dei: et grādo: et ignis: et di
νηθῆναι φωνὰς θεοῦ, καὶ χάλαζαν, καὶ πῦρ, καὶ ἐ=
mittam vos: et nō ampli⁹ addetis manef.
ξαποστελῶ ὑμᾶς, καὶ οὐκ ἔτι προστεθήσεσθε μένειν.
dixit āt ei moyſes: cū q̄ egrediar ciuitatē. ex
εἶπε δὲ αὐτῷ μωυσῆς, ὡς ἂν ἐξέλθω τὴν πόλιν, ἐκ=
tendam manus meas ad dñm. et voces
πετάσω τὰς χεῖράς μου πρὸς κύριον. καὶ αἱ φωναὶ
ceſſabūt: et grādo: et pluuia nō erit
παύσονται, καὶ ἡ χάλαζα, καὶ ὁ ὑετὸς οὐκ ἔσται
ampli⁹. vt ſcias: q̄ dñi tra: et tu et ſer
ἔτι. ἵνα γνῷς, ὅτι τοῦ κυρίου ἡ γῆ, καὶ σὺ καὶ οἱ θε=
ui tui. ſcio. q̄ nūq̄ā time=
ράποντές σου. ἐπίσταμαι. ὅτι οὐδέποτε πεφόβη=
tis dñm. at linū et hordeū pcuſſū ē.
σθε τὸν κύριον. τὸ δὲ λίνον καὶ ἡ κριθὴ ἐπλήγη. ἡ
n̄ hordeū germinauerat: at linū ſeminificans.
γὰρ κριθὴ παρεστηκυῖα, τὸ δὲ λίνον σπερματίζον.
et triticū et far nō pcuſſū ē: ſerotina.n.erāt.
ὁ δὲ πυρὸς καὶ ἡ ὀλύρα οὐκ ἐπλήγη, ὄψιμα γὰρ ἦν.
egreſſus ē moyſes
ἐξῆλθε μωυσῆς

Trāſla.B.Hiero.

dedit tonitrua & grandinē ac diſcurrētia fulgura ſup terrā. Pluitq̄ dñs grandinē ſup terrā egypti: & grādo & ignis mixta pariter ferebātur. Tanteq̄ fuit magnitudinis: q̄ta añ nūquam appuit in vniuerſa terra egypti: ex quo gens illa cōdita eſt. Et pcuſſit grādo in oī terra egypti cuncta q̄ fuerunt in agris ab hoīe vſq̄ ad iumentū. Cunctāq̄ herbā agri pcuſſit grando: & oē lignum regionis cōfregit. Tantum in terra geſſen vbi erāt filij iſrael: grādo non cecidit. Miſitq̄ pharao & vocauit moyſen & aarō: dicens ad eos. Peccaui etiam nūc. Dominus iuſtus: & ego & populus meus impij. Orate dñm vt deſinant tonitrua dei & grando vt dimittam vos: & nequaq̄ hic vltra maneatis. Ait moyſes. Cum egreſſus fuero de vrbe: extendam palmas meas ad dñm: & ceſſabunt tonitrua: & grando non erit. vt ſcias quia domini eſt terra. Noui autē q̄ & tu & ſerui tui necdum timeatis dñm deum. Linum ergo & hordeum leſum eſt: eo q̄ hordeum eſſet virens: & linum iam folliculos germinaret. Triticū aūt & far non ſunt leſa: q̄a ſerotina erāt. Egreſſuſq̄ Moyſes

נָתַן קֹלֹת וּבָרָד וַתִּהֲלַךְ אֵשׁ
אַרְצָה וַיַּמְטֵר יְהוָה בָּרָד עַל אֶרֶץ
מִצְרָיִם: וַיְהִי בָרָד וְאֵשׁ מִתְלַקַּחַת
בְּתוֹךְ הַבָּרָד כָּבֵד מְאֹד אֲשֶׁר לֹא
הָיָה כָמֹהוּ בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם מֵאָז
הָיְתָה לְגוֹי: וַיַּךְ הַבָּרָד בְּכָל אֶרֶץ
מִצְרַיִם אֵת כָּל אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה
מֵאָדָם וְעַד בְּהֵמָה וְאֵת כָּל עֵשֶׂב
הַשָּׂדֶה הִכָּה הַבָּרָד וְאֶת כָּל עֵץ
הַשָּׂדֶה שִׁבֵּר: רַק בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן
אֲשֶׁר שָׁם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא הָיָה
בָּרָד: וַיִּשְׁלַח פַּרְעֹה וַיִּקְרָא לְמֹשֶׁה
וּלְאַהֲרֹן וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם חָטָאתִי
הַפָּעַם יְהוָה הַצַּדִּיק וַאֲנִי
וְעַמִּי הָרְשָׁעִים: הַעְתִּירוּ אֶל
יְהוָה וְרַב מִהְיֹת קֹלֹת אֱלֹהִים
וּבָרָד וַאֲשַׁלְּחָה אֶתְכֶם וְלֹא תֹסִפוּן
לַעֲמֹד: וַיֹּאמֶר אֵלָיו מֹשֶׁה כְּצֵאתִי
אֶת הָעִיר אֶפְרֹשׂ אֶת כַּפַּי אֶל
יְהוָה הַקֹּלוֹת יֶחְדָּלוּן וְהַבָּרָד לֹא
יִהְיֶה עוֹד לְמַעַן תֵּדַע כִּי לַיהוָה
הָאָרֶץ: וְאַתָּה וַעֲבָדֶיךָ יָדַעְתִּי
כִּי טֶרֶם תִּירְאוּן מִפְּנֵי יְהוָה
אֱלֹהִים: וְהַפִּשְׁתָּה וְהַשְּׂעֹרָה נֻכָּתָה
כִּי הַשְּׂעֹרָה אָבִיב וְהַפִּשְׁתָּה
גִּבְעֹל: וְהַחִטָּה וְהַכֻּסֶּמֶת לֹא נֻכּוּ
כִּי אֲפִילֹת הֵנָּה: וַיֵּצֵא מֹשֶׁה

Priñitiua heb.

קוֹל הָלַךְ
מָטַר
הָיָה לָקַח
הָיָה נָכָה
נָכָה
שָׁלַח קָרָא
צָדַק
עָתַר
רָבָה הָיָה
יָסַף
יָצָא
פָּרַשׂ
חָדַל
הָיָה יָדַע
יָרֵא פָּנָה
נָכָה
אָבַב
חָטַט
אָפַל

Transla.Chal.

יהב קלין וברדא ומהלכא אישתא על ארעא ואמטר יי ברדא על ארעא דמצרים:
והוה ברדא ואישתא משתלהבא בגו ברדא תקיף לחדא דלא הוה דכותיה בכל ארעא
דמצרים מעידן דהות לעמא: ומחא ברדא בכל ארעא דמצרים ית כל די בחקלא
מאנשא ועד בעירא וית כל עסבא דחקלא מחא ברדא וית כל אילני חקלא תבר:
לחוד בארעא דגשן דתמן בני ישראל לא הוה ברדא: ושלח פרעה וקרא למשה
ולאהרן ואמר להון חבית זמנא הדא יי זכאה ואנא ועמי חיבין: צלו קדם יי
ויסגי קדמוהי רוח דלא יהון עלנא קלין דלוט כאלין מן קדם יי וברדא ואשלח
יתכון ולא תוספון לאתעכבא: ואמר ליה משה כמפקי מן קרתא אפרוס ית ידי
בצלו קדם יי קליא יתמנעון וברדא לא יהא עוד בדיל דתידע ארי דיי ארעא: ואת
ועבדך ידענא ארי עד כען לא אתכנעתון מן קדם יי אלהים: וכתנא וסעריא לקו ארי
סעריא אביב וכתנא גבעולין: וחטיא וכונתיא לא לקו ארי אפלתא אינין: ונפק משה

Interp̄.chal.

dedit voces ⁊ grandinē: ⁊ diſcurrebat ignis ſup terram. Pluitq̄ dñs grandinē ſuper terrā egypti. Fuit q̄ grando ⁊ ignis diſcurrens in medio grandinis nimis validus: cuius ſimilis non fuit in vniuerſa terra egypti a tēpore quo fuit in ea populus. Et percuſſit grando in omni terra egypti oīa que erāt in agro ab homine vſq̄ ad iumentū: ⁊ omnē herbā agri percuſſit grando: omneſq̄ arbores agri cōfregit. Tamē in terra geſſen vbi erant filij iſrael non fuit grando. Miſitq̄ pharao ⁊ vocauit moyſen ⁊ aaron: et dixit eis. Peccaui hac vice: dñs iuſtus: ⁊ ego ⁊ populus meus impij. Orate corā dño: vt ſit a facie eius refrigerium multū: ⁊ non ſint ſup nos tonitrua maledictionis huiuſcemodi a facie dñi neq̄ grando: ⁊ dimittā vos: nec vltra retinebo vos. Dixitq̄ ei moyſes. Cum egreſſus fuero de vrbe: extendā manus meas in oratione corā dño. tonitrua ceſſabūt: ⁊ grando nō erit amplius: vt ſcias q̄ dñi eſt terra. Noui enī q̄ tu ⁊ ſerui tui adhuc non humiliamini a facie dñi dei. Linū autē ⁊ ordeū percuſſa ſunt: eo q̄ ordeū erat virens ⁊ linū iam folliculos germinarat. Triticū aūt ⁊ far nō ſunt percuſſa: quia ſerotina erant. Egreſſuſq̄ eſt moyſes

Priñitiua chal.

קול הלך מטר
שלהב
הות
חוב זכה צלא
סגא הוה קול
שלח יסף עכב
נפק כרה פרש
קול מנע הוה
ידע כנע לקה
חטט גבעא

Tex. Heb. (Primitiua heb. in margine)

מֵעִם פַּרְעֹה אֶת הָעִיר וַיִּפְרֹשׂ
כַּפָּיו אֶל יְהוָה וַיַּחְדְּלוּ הַקֹּלוֹת — חדל קול
וְהַבָּרָד וּמָטָר לֹא נִתַּךְ אָרְצָה:
וַיַּרְא פַּרְעֹה כִּי חָדַל הַמָּטָר וְהַבָּרָד — ראה
וְהַקֹּלֹת וַיֹּסֶף לַחֲטֹא וַיַּכְבֵּד לִבּוֹ — כבד
הוּא וַעֲבָדָיו: וַיֶּחֱזַק לֵב פַּרְעֹה וְלֹא — חזק
שִׁלַּח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר
דִּבֶּר יְהוָה בְּיַד מֹשֶׁה:

Cap. x.

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה בֹּא אֶל — אמר בוא
פַּרְעֹה כִּי אֲנִי הִכְבַּדְתִּי אֶת לִבּוֹ
וְאֶת לֵב עֲבָדָיו לְמַעַן שִׁתִי אֹתֹתַי — שות אות
אֵלֶּה בְּקִרְבּוֹ: וּלְמַעַן תְּסַפֵּר בְּאָזְנֵי — ספר
בִנְךָ וּבֶן בִּנְךָ אֵת אֲשֶׁר הִתְעַלַּלְתִּי — עלל
בְּמִצְרַיִם וְאֶת אֹתֹתַי אֲשֶׁר שַׂמְתִּי — אות שום
בָם וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי יְהוָה: וַיָּבֹא — בוא
מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל פַּרְעֹה וַיֹּאמְרוּ
אֵלָיו כֹּה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי
הָעִבְרִים עַד מָתַי מֵאַנְתָּ לֵעָנֹת — ענה
מִפָּנָי שַׁלַּח עַמִּי וְיַעַבְדֻנִי: כִּי אִם — פנה עבד
מָאֵן אַתָּה לְשַׁלֵּחַ אֶת עַמִּי הִנְנִי
מֵבִיא מָחָר אַרְבֶּה בִּגְבֻלֶךָ: וְכִסָּה — בוא רבה
אֶת עֵין הָאָרֶץ וְלֹא יוּכַל לִרְאֹת — יכל ראה
אֶת הָאָרֶץ וְאָכַל אֶת יֶתֶר הַפְּלֵטָה
הַנִּשְׁאֶרֶת לָכֶם מִן הַבָּרָד וְאָכַל — שאר
אֶת כָּל הָעֵץ הַצֹּמֵחַ לָכֶם מִן הַשָּׂדֶה:
וּמָלְאוּ בָתֶּיךָ וּבָתֵּי כָל עֲבָדֶיךָ — בית
וּבָתֵּי כָל מִצְרַיִם אֲשֶׁר לֹא רָאוּ — ראה

Trãsla. B. Hiero.

a Pharaone ex vrbe tetendit manus ad dominũ: & cessauerunt tonitrua & grãdo: nec vltra stillauit pluuia sup terrã. videns aũt pharao ꝙ cessasset pluuia & grando & tonitrua: auxit peccatũ: & ingrauatũ ẽ cor eius & seruorũ illius: & induratum nimis: nec dimisit israel sicut preceperat dñs per manum moysi. Ca. 10.

Et dixit dominus ad moysen. Ingredere ad pharaonẽ. Ego enim indurauí cor eius & seruorum illius: vt faciam signa mea hec in eo: & narres in auribus filii tui & nepotũ tuorum: quotiens cõtriuerim egyptios: & signa fecerim in eis: & sciatis quia ego dominus. Introierũt ergo moyses & aaron ad pharaonem: & dixerunt ei. Hec dicit dominus deus hebreorũ. vsq; quo nõ vis subici mihi. Dimitte populũ meũ vt sacrificet mihi. Sin autẽ resistis: & non vis dimittere eum: ecce ego inducã cras locustam in fines tuos: q̃ operiet superficiem terre: ne quicq; eius appareat sed comedatur quod residuum fuerit grandini. Corrodet enim omnia ligna que germinant in agris: & implebũt domos tuas & seruorum tuorum & omniũ egyptiorũ: quantam non viderũt

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina

a pharaõe extra ciuitatẽ: ⁊ extendit man⁹ ad dñm: et voces cessauerũt: et grando: et pluuia nõ stillauit sup t̃rã. videns aũt pharao: ꝙ cessauit pluuia: et grando: et voces: addidit ad peccandũ. et ingrauatũ ẽ ei⁹ cor: ⁊ seruorũ suorũ: ⁊ induratũ ẽ cor pharaõis. ⁊ nõ dimisit filios israel: sicut locut⁹ est dñs moysi. Ca. 10.

Dixit aũt dñs ad moysen: dicens: igredere ad pharaonẽ. ego.n. aggrauaui ei⁹ cor: et cor seruorũ suorũ: vt deinceps superueniãt signa mea hec sup eos. vt narretis in aures filiorũ vestrorũ: et filijs filiorũ vestrorũ: q̃cunq; illusi egyptijs: et signa mea: q̃ feci in eis. et sciatis ꝙ ego dñs. igressus ẽ aũt moyses et aarõ coram pharaõe: et dixerũt ei: hec dicit dñs de⁹ hebreorũ: vsq; quo nõ vis reuereri me: dimitte populũ meũ: vt seruiãt mihi. si aũt nõ volueris tu dimittere pp̃lm meũ: ecce ego inducã hac hora cras locustã multã in oẽs t̃minos tuos: et operiet supficiẽ t̃re: et nõ poteris videre terrã: et comedet oẽ residuũ qđ relictũ est: qđ reliquit vobis grãdo: et comedet oẽ lignũ germinãs vobis in t̃ra. ⁊ implebũtur tue domus: et dom⁹ seruorũ tuoꝝ: et omnes domus q̃ in oĩ t̃ra egyptioꝝ. q̃ nunq̃ viderũt

ἀπὸ φαραὼ ἔξω τῆς πόλεως, καὶ ἐξεπέτασε τὰς χεῖρας πρὸς κύριον, καὶ αἱ φωναὶ ἐπαύσαντο, καὶ ἡ χάλαζα, καὶ ὑετὸς οὐκ ἔσταξεν ἐπὶ τὴν γῆν. ἰδὼν δὲ φαραὼ ὅτι πέπαυται ὁ ὑετός, καὶ ἡ χάλαζα, καὶ αἱ φωναί, προσέθετο τοῦ ἁμαρτάνειν. καὶ ἐβάρυνεν αὐτοῦ τὴν καρδίαν, καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, καὶ ἐσκληρύνθη ἡ καρδία φαραώ, καὶ οὐκ ἐξαπέστειλε τοὺς υἱοὺς ἰσραήλ, καθάπερ ἐλάλησε κύριος τῷ μωυσῇ.

A Εἶπε δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, εἴσελθε πρὸς φαραώ. ἐγὼ γὰρ ἐβάρυνα αὐτοῦ τὴν καρδίαν, καὶ τὴν καρδίαν τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, ἵνα ἑξῆς ἐπέλθῃ τὰ σημεῖά μου ταῦτα ἐπ᾽ αὐτούς. ὅπως διηγήσησθε εἰς τὰ ὦτα τῶν τέκνων ὑμῶν, καὶ τοῖς τέκνοις τῶν τέκνων ὑμῶν, ὅσα ἐμπέπαιχα τοῖς αἰγυπτίοις, καὶ τὰ σημεῖά μου, ἃ ἐποίησα ἐν αὐτοῖς. καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος. εἰσῆλθε δὲ μωυσῆς καὶ ἀαρὼν ἐναντίον φαραώ, καὶ εἶπαν αὐτῷ, τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τῶν ἑβραίων, ἕως τίνος οὐ βούλει ἐντραπῆναί με; ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου, ἵνα λατρεύσωσί μοι. ἐὰν δὲ μὴ θέλῃς σὺ ἐξαποστεῖλαι τὸν λαόν μου, ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ταύτην τὴν ὥραν αὔριον ἀκρίδα πολλὴν ἐπὶ πάντα τὰ ὅριά σου, καὶ καλύψει τὴν ὄψιν τῆς γῆς, καὶ οὐ δυνήσῃ κατιδεῖν τὴν γῆν, καὶ κατέδεται πᾶν τὸ περισσὸν τῆς γῆς τὸ καταλειφθέν, ὃ κατέλιπεν ὑμῖν ἡ χάλαζα, καὶ κατέδεται πᾶν ξύλον τὸ φυόμενον ὑμῖν ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ πλησθήσονταί σου αἱ οἰκίαι, καὶ αἱ οἰκίαι τῶν θεραπόντων σου, καὶ πᾶσαι αἱ οἰκίαι ἐν πάσῃ τῇ γῇ τῶν αἰγυπτίων. ἃ οὐδέποτε ἑωράκασιν

Transla. Chal.

לְוָת פַּרְעֹה יָת קַרְתָּא וּפְרַשׂ יְדוֹהִי בִּצְלוֹ קֳדָם יְיָ וְאִתְמְנַעוּ קָלַיָּא וּבַרְדָּא וּמִטְרָא
דַּהֲוָה נָחִית לָא מְטָא עַד אַרְעָא: וַחֲזָא פַּרְעֹה אֲרֵי אִתְמְנַע מִטְרָא וּבַרְדָּא וְקָלַיָּא וְאוֹסֵיף
לְמִחְטֵי וְיַקַּר לִבֵּיהּ הוּא וְעַבְדוֹהִי: וְאִתַּקַּף לִבָּא דְּפַרְעֹה וְלָא שַׁלַּח יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
כְּמָא דְּמַלֵּיל יְיָ בִּידָא דְמֹשֶׁה: Ca. x. וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה עוֹל לְוָת פַּרְעֹה
אֲרֵי אֲנָא יַקָּרִית יָת לִבֵּיהּ וְיָת לִבָּא דְעַבְדוֹהִי בְּדִיל לְשַׁוָּאָה אָתְוָתַי אִלֵּין בֵּינֵיהוֹן:
וּבְדִיל דִּתְשְׁתָּעֵי קֳדָם בְּרָךְ וּבַר בְּרָךְ יָת נִסִּין דַּעֲבָדִית בְּמִצְרַיִם וְיָת אָתְוָתַי דְּשַׁוֵּיתִי
בְּהוֹן וְתִדְּעוּן אֲרֵי אֲנָא יְיָ: וְעַל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן לְוָת פַּרְעֹה וַאֲמַרוּ לֵיהּ כִּדְנַן אֲמַר יְיָ
אֱלָהָא דִיהוּדָאֵי עַד אִימָתַי מְסָרֵב אַתְּ לְאִתְכְּנָעָא מִן קֳדָמַי שַׁלַּח עַמִּי וְיִפְלְחוּן קֳדָמַי:
אֲרֵי אִם מְסָרֵב אַתְּ לְשַׁלָּחָא יָת עַמִּי הָא אֲנָא מַיְתֵי מְחַר גּוֹבָא בִּתְחוּמָךְ: וִיחַפֵּי יָת עֵין
שִׁמְשָׁא דְאַרְעָא וְלָא יְכוּל לְמֶחֱזֵי יָת אַרְעָא וְיֵיכוֹל יָת שְׁאָר שֵׁיזָבְתָא דְּאִשְׁתְּאַרַת
לְכוֹן מִן בַּרְדָּא וְיֵיכוֹל יָת כָּל אִילָנָא דְּצָמַח לְכוֹן מִן חַקְלָא: וְיִתְמְלוֹן בָּתָּךְ וּבָתֵּי כָל
עַבְדָּךְ וּבָתֵּי כָל מִצְרָאֵי דְּלָא חֲזוֹ

Primitiua chal.

צלא מנע קול
יסף
חטא תקף
שוה אות
שוה נסס
שוה ידע עול
יחה סרב מנע
פלח אתא חזה
חזא אכל שאר
צמח מלא בית
חזא

Interp. chal.

a pharaone ex vrbe. Et extendit manũ suam in oratione coram dño: et cessauerũt tonitrua: ⁊ grando ⁊ pluuia que descendebat non peruenit ad terrã. Viditq; pharao ꝙ cessasset pluuia ⁊ grando ⁊ tonitrua ⁊ auxit peccatũ: ⁊ ingrauauit cor suũ ipse ⁊ serui eius. Ingrauatũq; est cor pharaonis: ⁊ nõ dimisit filios israel: sicut locutus fuerat dñs p manũ moysi. Ca. 10.

Dixitq; dñs ad moysen. Ingredere ad pharaonẽ quia ego ingrauaui cor eius: ⁊ cor seruorũ suorum: vt ponerem signa mea hec in medio eorũ. Et vt narres coram filio tuo: ⁊ coram filio filij tui miracula que feci in egypto: ⁊ signa mea que posui in ea: et sciatis quia ego dñs. Ingressusq; est moyses ⁊ aaron ad pharaonem: ⁊ dixerunt ei. Hec dicit dñs deus iudeorum. Vsquequo non vis humiliari coram me. dimitte populum meum vt seruiant coram me. Quod si non vis dimittere populũ meuꝫ: ecce ego adducam cras locustam in terminos tuos. et cooperiet terram ita vt solis radij nõ possint ad eam penetrare: ⁊ cõsumet reliqua que reseruata et relicta fuerant vobis a grandine: ⁊ comedet omnes arbores que germinant vobis in agro: implebũtq; domos tuas ⁊ domos omnium seruorum tuorũ ⁊ domos omniuꝫ egyptiorum: quantam non viderunt

Trãsla.Grec.lxx.cũ interp.latina.

pres tui: neq; proaui ipsorũ: et qua
οἱ πατέρες σου, οὐδ᾽ οἱ πρόπαπποι αὐτῶν, ἀφ᾽ ἧς ἡ-
die facti sũt in trã vsq; ad diẽ hãc:
μέρας γεγόνασιν ἐπὶ τῆς γῆς ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης,
et declinãs moyses egressus ẽ a pharaõe. et di-
B καὶ ἐκκλίνας μωυσῆς ἐξῆλθεν ἀπὸ φαραώ. καὶ λέγου-
cũt serui pharaõis ad eũ: vsq; quo erit
σιν οἱ θεράποντες φαραὼ πρὸς αὐτόν, ἕως τίνος ἔσται
hoc nobis scãdalũ: dimitte hoĩes vt
τοῦτο ἡμῖν σκῶλον, ἐξαπόστειλον τοὺς ἀνθρώπους, ὅπως
seruiãt dño deo suo. an scire vis: q̃
λατρεύσωσι κυρίῳ τῷ θεῷ αὐτῶν. ἢ εἰδέναι βούλει ὅτι
periit egyptus. et reuocauerũt et moysen
ἀπόλωλεν αἴγυπτος. καὶ ἀπέστρεψαν τόν τε μωυσῆν
et aaron ad pharaonẽ: et dixit eis: ite
καὶ ἀαρὼν πρὸς φαραώ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, πορεύεσθε
et seruite dño deo vr̃o. qui aũt et
καὶ λατρεύσατε κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν. τίνες δὲ καὶ τί-
qui sũt ituri: et ait moyses: cũ
νες εἰσὶν οἱ πορευόμενοι; καὶ λέγει μωυσῆς, σὺν τοῖς
iuuenibus et senioribus ibimus:
νεανίσκοις καὶ τοῖς πρεσβυτέροις πορευσόμεθα,
cũ filiis: et filiabus: et ouibus:
σὺν τοῖς υἱοῖς, καὶ θυγατράσι, καὶ προβάτοις,
et bobus nr̃is. est .n. festũ dñi dei
καὶ βουσὶν ἡμῶν. ἔστι γὰρ ἑορτὴ κυρίου τοῦ θε-
nr̃i. et dixit ad eos: sit sic: do
οῦ ἡμῶν. καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, ἔστω οὕτως, κύ-
min⁹ vobiscũ: sicut dimitto vos. nũquid etiã
ριος μεθ᾽ ὑμῶν, καθότι ἀποστέλλω ὑμᾶς. μὴ καὶ τὴν
supellectilẽ vr̃am? videte: q̃ nequitia inest
ἀποσκευὴν ὑμῶν; ἴδετε, ὅτι πονηρία πρόκειται ὑ-
vobis: nõ sic: ite aũt viri: et serui
μῖν, μὴ οὕτως, πορευέσθωσαν δὲ οἱ ἄνδρες, καὶ λατρευ-
te deo: hoc .n. ipsi q̃ritis. eiece-
σάτε τῷ θεῷ, τοῦτο γὰρ αὐτοὶ ἐκζητεῖτε. ἐξέβα-
rũt aũt eos a facie pharaõis. et dixit do
λον δὲ αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου φαραώ. καὶ εἶπε κύ-
min⁹ ad moysen: extẽde manũ tuã sup
Apoc. 9.a. ριος πρὸς μωυσῆν, ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὴν
trã egypti: et ascẽdat locusta sup trã egy
γῆν αἰγύπτου, καὶ ἀναβάτω ἀκρὶς ἐπὶ τὴν γῆν αἰγύ-
pti: et comedet oẽm herbã trẽ:
πτου, καὶ κατέδεται πᾶσαν τὴν βοτάνην τῆς γῆς,
et oẽm fructũ lignorũ: que reli-
καὶ πάντα τὸν καρπὸν τῶν ξύλων, ὃν ὑπελίπε-
quit grãdo. et extẽdit moyses virgã in
το ἡ χάλαζα. καὶ ἐξέτεινε μωυσῆς τὴν ῥάβδον εἰς
C celũ: et dñs induxit vẽtũ austrũ
τὸν οὐρανόν, καὶ κύριος ἐπήγαγεν ἄνεμον νότον
sup trã: tota die illa: et tota
ἐπὶ τὴν γῆν, ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καὶ ὅλην τὴν
nocte. mane factũ ẽ: et vẽtus
νύκτα. τὸ πρωῒ ἐγενήθη, καὶ ὁ ἄνεμος

Trãsla.B.Hiero.

patres tui & aui ex quo orti sunt sup terrã vsq; in presentem diem. Auertitq; se & egressus est a pharaone. Dixerũt aũt serui pharaonis ad eũ. Vsq;quo patiemur hoc scãdalum. Dimitte homines vt sacrificent domino deo suo. Nonne vides q̃ perierit egyptus? Reuocaueruntq; moysen & aaron ad pharaonem: qui dixit eis. Ite sacrificate domino deo vestro. Qui nã sũt qui ituri sunt? Ait moyses: cũ puulis nr̃is & senioribus pgemus cum filiis & filiabus cũ ouibus & armentis. Est eĩ solẽnitas dñi dei nr̃i. Et respondit pharao. Sic dñs sit vobiscum: quõ ego dimittã vos & paruulos vr̃os. cui dubium est q̃ pessime cogitetis? Nõ fiat ita: sed ite tantum viri: & sacrificate domino. Hoc enim & ipsi petistis. Statimq; eiecti sunt de cõspectu pharaõis. Dixit aũt dñs ad moysen. Extende manum tuã super terram egypti ad locustam: vt ascendat super terrã: & deuoret omnem herbam: que residua fuerit grandini. Et extendit moyses virgam super terram egypti: & dñs induxit ventum vrentem tota die illa & nocte. Et mane facto ventus

Ter.Heb. Exo. Ca.x.

אבתיך ואבות אבתיך מיום
היותם על האדמה עד היום הזה
ויפן ויצא מעם פרעה: ויאמרו
עבדי פרעה אליו עד מתי יהיה
זה לנו למוקש שלח את האנשים
ויעבדו את יהוה אלהיהם הטרם
תדע כי אבדה מצרים: ויושב את
משה ואת אהרן אל פרעה ויאמר
אלהם לכו עבדו את יהוה
אלהיכם מי ומי ההלכים: ויאמר
משה בנערינו ובזקנינו נלך
בבנינו ובבנותנו בצאננו ובבקרנו
נלך כי חג יהוה לנו: ויאמר אלהם
יהי כן יהוה עמכם כאשר אשלח
אתכם ואת טפכם ראו כי רעה
נגד פניכם: לא כן לכו נא הגברים
ועבדו את יהוה כי אתה אתם
מבקשים ויגרש אתם מאת
פני פרעה: ויאמר יהוה אל
משה נטה ידך על ארץ
מצרים בארבה ויעל על
ארץ מצרים ויאכל את כל
עשב הארץ את כל אשר השאיר
הברד: ויט משה את מטהו
על ארץ מצרים ויהוה נהג רוח
קדים בארץ כל היום ההוא
וכל הלילה הבקר היה ורוח

Primitiua heb.

היה
פנה
היה
יקש
עבד
ידע שוב
הלך
הלך
חגג
היה שלח
ראה
בקש גרש
אמר
עלה
אכל
שאר
נטה נטה
קדם

Transla.Chal.

אבהתך ואבהת אבהתך מיום מהויהון על ארעא עד יומא הדין ואתפני ונפק מלות
פרעה: ואמרו עבדי פרעה ליה עד אימתי יהי דין לנא לתקלא שלח ית גובריא
ויפלחון קדם יי אלההון העד כען לא ידעת ארי אבדת מצרים: ואתתב ית משה
וית אהרן לות פרעה ואמר להון איזילו פלחו קדם יי אלהכון מאן ומאן דאזלין:
ואמר משה בעולימנא ובסבנא ניזיל בבננא ובבנתנא בעננא ובתורנא ניזיל ארי חגא
קדם יי לנא: ואמר להון יהי כען מימרא דיי בסעדיכון כד אשלח יתכון וית טפליכון
חזו ארי בישא דאתון סבירין למעבד לקביל אפיכון לאסתחרא: לא כן איזילו
כען גובריא ופלחו קדם יי ארי יתה אתון בען ותריך יתהון מן קדם פרעה: ואמר יי
למשה ארים ידך על ארעא דמצרים ויתי גובא ויסק על ארעא דמצרים וייכול ית
כל עסבא דארעא ית כל דאשאר ברדא: וארים משה ית חוטריה על ארעא
דמצרים ויי דבר רוח קידומא בארעא כל יומא ההוא וכל ליליא צפרא הוה ורוח

Interp.chal.

patres tui et patres patrũ tuorũ a die quo fuerunt sup terrã vsq; in diem hanc. Auertitq; se et egressus est a pharaone. Dixeruntq; serui pharaonis ad eũ. Vsque quo erit hoc nobis in scandalũ. dimitte viros vt seruiant corã dño deo suo: nunquid adhuc nescis q̃ perierit egyptus. Reductiq; sunt moyses et aaron ad pharaonẽ. et dixit eis. Ite seruite corã dño deo vestro. qui ituri sunt? Dixitq; moyses. Cum paruulis nr̃is et cum senioribus nr̃is ibimus: cum filiis nostris et cum filiabus nostris: cum ouibus nr̃is et cum bobus nr̃is ibimus: quia solẽnitas est nobis corã dño. Dixitq; eis. Sic sit verbũ dñi in adiutoriũ vestrũ: sicut dimittam vos et familiã vestrã: videte quõ malũ qd̃ vos putatis facere: contra faciẽ vestrã stat. Non sic: sed ite nunc viri: et seruite corã dño deo vestro: qr̃ hoc ipsum vos petiistis. eiecitq; eos a cõspectu pharaõis. Dixitq; dñs ad moysen. Leua manũ tuã sup terrã egypti: et veniat locusta et ascendat sup terrã egypti: et comedat oẽm herbã terre: oĩa que reliquit grando. Et leuauit moyses virgam suam super terram egypti: et dñs induxit ventum orientalem in terram tota die illa et tota nocte. Factoq; mane ventus

Primitiua chal.

היה פנה
היה
תוב
שוב אזל מנה
צאן חגג אמר
שלח טפף חזא
עבד טרד בעה
רוח אתא נסק
אכל שאר
קדם

הַקָּדִים נָשָׂא אֶת הָאַרְבֶּה: וַיַּעַל
הָאַרְבֶּה עַל כָּל אֶרֶץ מִצְרַיִם, וַיָּנַח
בְּכֹל גְּבוּל מִצְרָיִם כָּבֵד מְאֹד,
לְפָנָיו לֹא הָיָה כֵן אַרְבֶּה כָּמֹהוּ,
וְאַחֲרָיו לֹא יִהְיֶה כֵּן: וַיְכַס אֶת עֵין
כָּל הָאָרֶץ וַתֶּחְשַׁךְ הָאָרֶץ, וַיֹּאכַל
אֶת כָּל עֵשֶׂב הָאָרֶץ וְאֵת כָּל פְּרִי
הָעֵץ אֲשֶׁר הוֹתִיר הַבָּרָד, וְלֹא
נוֹתַר כָּל יֶרֶק בָּעֵץ וּבְעֵשֶׂב הַשָּׂדֶה
בְּכָל אֶרֶץ מִצְרָיִם: וַיְמַהֵר פַּרְעֹה
לִקְרֹא לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן, וַיֹּאמֶר
חָטָאתִי לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְלָכֶם:
וְעַתָּה שָׂא נָא חַטָּאתִי אַךְ הַפַּעַם,
וְהַעְתִּירוּ לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם, וְיָסֵר
מֵעָלַי רַק אֶת הַמָּוֶת הַזֶּה: וַיֵּצֵא
מֵעִם פַּרְעֹה, וַיֶּעְתַּר אֶל יְהוָה:
וַיַּהֲפֹךְ יְהוָה רוּחַ יָם חָזָק מְאֹד,
וַיִּשָּׂא אֶת הָאַרְבֶּה וַיִּתְקָעֵהוּ יָמָּה
סּוּף, לֹא נִשְׁאַר אַרְבֶּה אֶחָד בְּכֹל
גְּבוּל מִצְרָיִם: וַיְחַזֵּק יְהוָה אֶת לֵב
פַּרְעֹה, וְלֹא שִׁלַּח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה נְטֵה יָדְךָ עַל
הַשָּׁמַיִם, וִיהִי חֹשֶׁךְ עַל אֶרֶץ
מִצְרָיִם, וְיָמֵשׁ חֹשֶׁךְ: וַיֵּט מֹשֶׁה
אֶת יָדוֹ עַל הַשָּׁמָיִם, וַיְהִי חֹשֶׁךְ
אֲפֵלָה בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁלֹשֶׁת
יָמִים: לֹא רָאוּ אִישׁ אֶת אָחִיו,

Pritiua heb.: גָּבַל · פָּנָה כָּמוֹ · הָיָה כָּסָה · חָשַׁךְ אָכַל · פָּרָה · יָתַר · מָהַר · נָשָׂא · עָתַר סוּר · הָפַךְ · נָשָׂא תָּקַע · שָׁאַר · חָזַק · אָמַר · הָיָה · מָשַׁשׁ נָטָה · רָאָה

urens leuauit locustas. Que ascenderunt super vniuersam terrā egypti: & sederunt in cunctis finibus egyptiorū innumerabiles: quales ante illud tēpus non fuerant: nec postea future sunt. Operuitq; vniuersā supficiē terre vastantes oia. Deuorata est igitur herba terre: & quicquid pomorum in arboribus fuit: q̄ grando dimiserat. Nihil quoq; oino virens relictū ē in lignis & in herbis terre in cūcta egypto. Quāobrē festinus pharao vocauit moysē & aaron: & dixit eis. Peccaui in dn̄m deū vestrum & in vos. Sed nūc dimittite peccatū mihi ēt hac vice: & rogate dn̄m deum vestrum vt auferat a me mortē istā. Egressusq; est moyses de conspectu pharaonis: & orauit dn̄m. qui flare fecit vētū ab occidente vehementissimū: & arreptam locustā piecit in mare rubrū. Nō remāsit nec vna quidem in cunctis finibus egypti. Et indurauit dominus cor pharaonis: nec dimisit filios israel. Dixit aūt dn̄s ad moysē. Extēde manum tuā in celum: & sint tenebre super terram egypti tā dense vt palpari queāt. Extēditq; moyses manū in celū. Et facte sunt tenebre horribiles in vniuersa terra egypti. Tribus diebus nemo vidit fratrem suum:

auster leuauit locustā: ⁊ induxit eā in
ὁ νότος ἀνέλαβε τὴν ἀκρίδα, καὶ ἀνήγαγεν αὐτὴν ἐπὶ
oēm trā egypti: ⁊ requieuit sup oēs
πᾶσαν γῆν αἰγύπτου, καὶ κατέπαυσεν ἐπὶ πάντα
terminos egypti multa valde. prior ea nō
τὰ ὅρια αἰγύπτου πολλὴ σφόδρα. προτέρα αὐτῆς οὐ
fuit talis locusta: ⁊ post hāc nō erit sic.
γέγονε τοιαύτη ἀκρίς, καὶ μετὰ ταύτην οὐκ ἔσται οὕ-
⁊ operuit supficiē tre: ⁊ corrupta ē tra.
τως. καὶ ἐκάλυψε τὴν ὄψιν τῆς γῆς, καὶ ἐφθάρη ἡ γῆ.
et comedit oēm herbā tre: ⁊ om-
καὶ κατέφαγε πᾶσαν τὴν βοτάνην τῆς γῆς, καὶ πάν-
nē fructū lignoꝝ: q̄ relict⁹ ē a grādi
τα τὸν καρπὸν τῶν ξύλων, ὃς ὑπελείφθη ἀπὸ τῆς χα-
ne. nō relictū ē viride qcq̄ in lignis
λάζης. οὐχ ὑπελείφθη χλωρὸν οὐδὲν ἐν τοῖς ξύλοις,
et in oī herba agri: in oī tra egy-
καὶ ἐν πάσῃ βοτάνῃ τοῦ πεδίου, ἐν πάσῃ γῇ αἰγύ-
pti. festinauit aūt pharao vocare moysen ⁊
πτου. κατέσπευσε δὲ φαραὼ καλέσαι μωυσῆν καὶ
aaron: dicēs: peccaui corā dn̄o deo vr̄o:
ἀαρών, λέγων, ἡμάρτηκα ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν,
et in vos. suscipite igit̄ meū petm̄ etiā
καὶ εἰς ὑμᾶς. προσδέξασθε οὖν μου τὴν ἁμαρτίαν ἔτι
et nūc: ⁊ orate ad dn̄m deū vr̄m: ⁊ au
καὶ νῦν, καὶ προσεύξασθε πρὸς κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν, καὶ περι-
ferat a me mortē hāc. egress⁹ ē aūt moyses
ελέτω ἀπ᾽ ἐμοῦ τὸν θάνατον τοῦτον. ἐξῆλθε δὲ μωυσῆς
a pharaōe: ⁊ orauit ad deū. ⁊ proiecit
ἀπὸ φαραώ, καὶ ηὔξατο πρὸς τὸν θεόν. καὶ μετέβαλε
dn̄s vētū a mari vehemētē: ⁊ arripuit
κύριος ἄνεμον ἀπὸ θαλάσσης σφοδρόν, καὶ ἀνέλαβε τὴν
locustā: ⁊ proiecit eā in rubrū mare:
ἀκρίδα, καὶ ἐνέβαλεν αὐτὴν εἰς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν.
et nō relicta ē locusta vna in oī tra egypti.
καὶ οὐχ ὑπελείφθη ἀκρὶς μία ἐν πάσῃ γῇ αἰγύπτου.
et indurauit dn̄s cor pharaōis: ⁊ nō
καὶ ἐσκλήρυνε κύριος τὴν καρδίαν φαραώ, καὶ οὐκ
dimisit filios israel. dixit aūt dn̄s ad
ἐξαπέστειλε τοὺς υἱοὺς ἰσραήλ. εἶπε δὲ κύριος πρὸς
moysen: extēde manū tuā in celū:
μωυσῆν, ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου εἰς τὸν οὐρανόν,
et fiāt tenebre sup trā egypti: pal-
καὶ γενηθήτω σκότος ἐπὶ τὴν γῆν αἰγύπτου, ψηλα-
pabiles tenebre. extēdit aūt moyses manū in
φητὸν σκότος. ἐξέτεινε δὲ μωυσῆς τὴν χεῖρα εἰς
celū. ⁊ facte sūt tenebre: obscuritas: ⁊ tem-
τὸν οὐρανόν. καὶ ἐγένετο σκότος, γνόφος, καὶ θύελ-
pestas sup oēm trā egypti trib⁹ diebus: ⁊
λα ἐπὶ πᾶσαν γῆν αἰγύπτου τρεῖς ἡμέρας, καὶ
nō vidit vllus frēm suū:
οὐκ εἶδεν οὐδεὶς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ,

D

Sapi. 17.a 18.a

Pritiua chal.: הֲוָה חֲפָה · פְּרָה · שְׁאַר · אֲתָא קְרָא תוּב · צְלָא עֲדָה · שְׁאַר אֲחַד תְּקַף · רוּם הֲוָה · עֲדָה · חֲזָא

Interp. chal.

orientalis leuauit locustā. Ascenditq; locusta sup vniuersam terrā egypti ⁊ mānsit in vniuerso termino egypti nimis valida: qualis antea non fuerat similis ei: nec postea erit talis. Cooperuitq; terras: ita vt radii solis nō possint ad eam puenire. et obscurata ē terra: et deuorauit oēm herbā terre ⁊ oēs fructus arboris quos reliquit grando: nihilq; viride remāsit in arboribus ⁊ in herba agri in vniuersa terra egypti. Festinauitq; pharao: et vocauit moysen ⁊ aaron: et ait. Peccaui coram dn̄o deo vestro ⁊ vobis. ⁊ nunc dimitte obsecro peccatū meuz tantūmodo hac vice: ⁊ orate coram dn̄o deo vestro: vt auferat a me solūmodo mortem istam. Egressusq; est a pharaone: ⁊ orauit coram dn̄o. ⁊ conuertit dn̄s ventū occidentalē nimis validū et tulit locustā ⁊ proiecit eam in mare rubrū: nec vna quidez locusta remansit in vniuerso termino egypti. Et indurauit dn̄s cor pharaonis: ⁊ non dimisit filios israel. Dixitq; dn̄s ad moysen. Leua manum tuā versus celum: vt sint tenebre sup terrā egypti: etiā postq̄ recesserit obscuritas noctis. Et leuauit moyses manū suā versus celū. ⁊ fuerūt tenebre obscure in vniuersa terra egypti tribus dieb⁹. nullus vir vidit fratrē suū:

Transla. Chal.

קידומא נטל ית גובא: וסליק גובא על כל ארעא דמצרים, ושרא בכל תחום מצרים
תקיף לחדא, קדמוהי לא הוה כן גובא דכותיה, ובתרוהי לא יהי כן: וחפא ית עין
שמשא דארעא וחשוכת ארעא, ואכל ית כל עסבא דארעא וית כל פירי אילנא
דאשאר ברדא, ולא אשתאר כל ירוק באילנא ובעסבא דחקלא בכל ארעא דמצרים:
ואוחי פרעה למקרי למשה ולאהרן, ואמר חבית קדם יי אלהכון ולכון: וכען שבוק
כען חובי ברם זמנא הדא, וצלו קדם יי אלהכון, ויעדי מני להוד ית מותא הדין:
ונפק מלות פרעה, וצלי קדם יי: והפך יי רוח מערבא תקיף לחדא, ונטל ית גובא
ורמהי לימא דסוף, לא אשתאר גובא חד בכל תחום מצרים: ואתקיף יי ית לבא
דפרעה, ולא שלח ית בני ישראל: ואמר יי למשה ארים ידך על צית שמיא, ויהי
חשוכא על ארעא דמצרים בתר דיעדי קבל ליליא: וארים משה ית ידיה על צית
שמיא והוה חשוך קבל בכל ארעא דמצרים תלתא יומין: לא חזו גבר ית אחוהי,

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

et nō surrexit vnus ex cubili suo trib⁹ die
καὶ οὐκ ἐξανέστη οὐδεὶς ἐκ τῆς κοίτης αὐτοῦ τρεῖς ἡ-
bus. oib⁹ aūt filiis israel erat lux in oībus
μέρας. πᾶσι δὲ τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ ἦν φῶς ἐν πᾶσιν
ī quib⁹ erāt. et vocauit pharao moysen et a-
οἷς κατεγίνοντο. καὶ ἐκάλεσε φαραὼ μωυσῆν καὶ ἀα-
rō: dicēs: ite: seruite dño deo vro:
ρὼν λέγων, βαδίζετε, λατρεύετε κῶ τῷ θεῷ ὑμῶν,
verūtñ oues et boues relinqte. et
πλὴν τῶν προβάτων καὶ τῶν βοῶν ὑπολίπεσθε. καὶ
supellex vra eat vobiscū. et dixit
ἡ ἀποσκευὴ ὑμῶν ἀποτρεχέτω μεθ' ὑμῶν. καὶ εἶπε
moyses: sed et tu dabis nobis holocausta
μωυσῆς, ἀλλὰ καὶ σὺ δώσεις ἡμῖν ὁλοκαυτώματα
et hostias: q̄s faciemus dño deo nro: et
καὶ θυσίας, ἃς ποιήσομεν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν, καὶ τὰ
iumēta nra ibunt nobiscū: et nō relinque-
κτήνη ἡμῶν πορεύσεται μεθ' ἡμῶν, καὶ οὐχ ὑπολειφθή-
mus vngulā. ab eis .n. accipiem⁹ ad seruiēdū dño
σεται ὁπλή. ἀπ' αὐτῶν γὰρ ληψόμεθα λατρεῦσαι κῶ
deo nro. nos aūt nō scimus qd seruiemus
τῷ θεῷ ἡμῶν. ἡμεῖς δὲ οὐκ οἴδαμεν τί λατρεύσομεν
dño: qd ad veniam⁹ nos illuc. indurauit aūt dñs
κυρίῳ, ἕως τοῦ ἐλθεῖν ἡμᾶς ἐκεῖ. ἐσκλήρυνε δὲ κς τὴν
cor pharaōis: et nō voluit dimittere eos
καρδίαν φαραώ, καὶ οὐκ ἐβουλήθη ἐξαποστεῖλαι αὐ-
et ait pharao: recede a me: ca-
τούς. καὶ λέγει φαραώ, ἄπελθε ἀπ' ἐμοῦ, πρόσεχε
ue tibi ampli⁹ nō addere videre meā faciem.
σεαυτῷ ἔτι μὴ προσθεῖναι ἰδεῖν μου τὸ πρόσωπον.
q̄ aūt die apparueris mihi: morieris. ait aūt moyses:
ᾗ δ' ἂν ἡμέρᾳ ὀφθῇς μοι, ἀποθανῇ. λέγει δὲ μωυσῆς,
sic dixisti: nō ampli⁹ apparebo tibi in faciem.
οὕτως εἴρηκας, οὐκ ἔτι ὀφθήσομαί σοι εἰς πρόσωπον.
Ca.11 A Dixit aūt dñs ad moysen: adhuc vnā plagā
Εἶπε δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν, ἔτι μίαν πληγὴν
inducā sup pharaonē: & sup egyptū: et post hec
ἐπάξω ἐπὶ φαραὼ, καὶ ἐπ' αἴγυπτον, καὶ μετὰ ταῦ-
dimittet vos hinc. qñ aūt dimiserit
τα ἐξαποστελεῖ ὑμᾶς ἐντεῦθεν. ὅταν δὲ ἐξαποστέλλῃ
vos: cū oī electiōe eiiciet vos. loq̄re igr
ὑμᾶς, σὺν πάσῃ ἐκβολῇ ἐκβαλεῖ ὑμᾶς. λάλησον οὖν
clam in aures populi: et petat vnusq̄sq3
κρυφῇ εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ, καὶ αἰτησάτω ἕκαστος
a vicino: et mulier a vicina
παρὰ τοῦ πλησίον, καὶ γυνὴ παρὰ τῆς πλησίον
vasa argētea et aurea et vestē. dñs aūt
σκεύη ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ καὶ ἱματισμόν. κύριος δὲ
dedit grām populo corā egyptiis: et
ἔδωκε χάριν τῷ λαῷ ἐναντίον τῶν αἰγυπτίων. καὶ
mutuauerūt illis. et hō moyses magn⁹
ἔχρησαν αὐτοῖς. καὶ ὁ ἄνθρωπος μωυσῆς μέγας
fact⁹ ē valde: corā egyptiis:
ἐγενήθη σφόδρα, ἐναντίον τῶν αἰγυπτίων,

Trāsla.B.Hiero.

nec mouit se de loco in quo erat. Vbicūq3 aūt hitabant filii israel lux erat. Vocauitq3 pharao moysen & aaron: & dixit eis. Ite sacrificate dño. Oues tātū vestre & armenta remaneant: puuli vestri eant vobiscum. Ait moyses. Hostias quoq3 & holocausta dabis nobis: q̄ offeramus dño deo nostro. Cuncti greges pgēt nobiscū. Nō remanebit ex eis vngula: que necessaria sunt in cultum domini dei nri: p̄sertim cū ignoremus quid debeat imolari: donec ad ipsum locū pueniamus. Indurauit aūt dñs cor pharaonis: & noluit dimittere eos. Dixitq3 pharao ad moysen. Recede a me: & caue ne vltra videas faciē meā. quocūq3 die appueris mihi morieris. Rñdit Moyses. Ita fiat vt locutus es. Non videbo vltra faciē tuā.

Cap.11. Et dixit dñs ad Moysen. Adhuc vna plaga tangam pharaonem & egyptum: & post hec dimittet vos: & exire compellet. Dices ergo omni plebi vt postulet vir ab amico suo: & mulier a vicina sua vasa argētea & aurea. Dabit aūt dominus gratiā populo suo corā egyptiis. Fuitq3 moyses vir magnus valde in terra egypti

Ter.Heb. Exo. Ca.x.

וְלֹא־קָמוּ אִישׁ מִתַּחְתָּיו שְׁלֹשֶׁת	קום
יָמִים וּלְכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָיָה אוֹר	יום
בְּמוֹשְׁבֹתָם׃ וַיִּקְרָא פַרְעֹה אֶל	ישב קרא
מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר לְכוּ עִבְדוּ אֶת יְהוָה	הלך
רַק צֹאנְכֶם וּבְקַרְכֶם יֻצָּג גַּם	
טַפְּכֶם יֵלֵךְ עִמָּכֶם׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה גַּם	
אַתָּה תִּתֵּן בְּיָדֵנוּ זְבָחִים וְעֹלֹת	נתן עלה
וְעָשִׂינוּ לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ׃ וְגַם מִקְנֵנוּ	עשה קנה
יֵלֵךְ עִמָּנוּ לֹא תִשָּׁאֵר פַּרְסָה כִּי	שאר
מִמֶּנּוּ נִקַּח לַעֲבֹד אֶת יְהוָה	לקח
אֱלֹהֵינוּ וַאֲנַחְנוּ לֹא נֵדַע מַה נַּעֲבֹד	ידע עבד
אֶת יְהוָה עַד בֹּאֵנוּ שָׁמָּה׃ וַיְחַזֵּק	בוא חזק
יְהוָה אֶת לֵב פַּרְעֹה וְלֹא אָבָה	
לְשַׁלְּחָם׃ וַיֹּאמֶר לוֹ פַרְעֹה לֵךְ	הלך
מֵעָלָי הִשָּׁמֶר לְךָ אַל תֹּסֶף רְאוֹת	שמר יסף ראה
פָּנַי כִּי בְּיוֹם רְאֹתְךָ פָנַי תָּמוּת׃	מות
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה כֵּן דִּבַּרְתָּ לֹא אֹסִף	
עוֹד רְאוֹת פָּנֶיךָ׃ וַיֹּאמֶר	Cap.xi.
יְהוָה אֶל מֹשֶׁה עוֹד נֶגַע אֶחָד	
אָבִיא עַל פַּרְעֹה וְעַל מִצְרַיִם אַחֲרֵי	בוא
כֵן יְשַׁלַּח אֶתְכֶם מִזֶּה כְּשַׁלְּחוֹ כָּלָה	שלח
גָּרֵשׁ יְגָרֵשׁ אֶתְכֶם מִזֶּה׃ דַּבֶּר נָא	
בְּאָזְנֵי הָעָם וְיִשְׁאֲלוּ אִישׁ מֵאֵת	שאל
רֵעֵהוּ וְאִשָּׁה מֵאֵת רְעוּתָהּ כְּלֵי	רעה כלה
כֶסֶף וּכְלֵי זָהָב׃ וַיִּתֵּן יְהוָה אֶת חֵן	נתן חנן
הָעָם בְּעֵינֵי מִצְרָיִם גַּם הָאִישׁ	
מֹשֶׁה גָּדוֹל מְאֹד בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם	גדל

Transla.Chal.

וְלָא קָמוּ אִינַשׁ מִתְּחוֹתוֹהִי תְּלָתָא יוֹמִין וּלְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֲוָה נְהוֹרָא בְּמוֹתְבָנֵיהוֹן׃
וּקְרָא פַרְעֹה לְמֹשֶׁה וַאֲמַר אִיזִילוּ פְּלַחוּ קֳדָם יְיָ לְחוֹד עָנְכוֹן וְתוֹרֵיכוֹן שְׁבוּקוּ אַף
טַפְלְכוֹן יֵיזִיל עִמְּכוֹן׃ וַאֲמַר מֹשֶׁה אַף אַתְּ תִּתֵּן בִּידָנָא נִכְסַת קוּדְשִׁין וַעֲלָוָן וְנַעֲבֵיד
קֳדָם יְיָ אֱלָהַנָא׃ וְאַף בְּעִירָנָא יֵיזִיל עִמַּנָא לָא נִשְׁאַר מִנְּהוֹם אֲרֵי מִנֵּיהּ אֲנַחְנָא
נְסַבִין לְמִפְלַח קֳדָם יְיָ אֱלָהַנָא וַאֲנַחְנָא לֵית אֲנַחְנָא יָדְעִין מָה נִפְלַח קֳדָם יְיָ עַד
מֵיתַנָא לְתַמָּן׃ וְאַתְקֵיף יְיָ יָת לִבָּא דְפַרְעֹה וְלָא אֲבָא לְשַׁלָּחוּתְהוֹן׃ וַאֲמַר לֵיהּ פַּרְעֹה
אִיזֵיל מֵעִלָּוַי אִסְתְּמַר לָךְ לָא תוֹסֵיף לְמִחְזֵי אַפַּי אֲרֵי בְּיוֹמָא דְתִחְזֵי אַפַּי
תְּמוּת׃ וַאֲמַר מֹשֶׁה יָאוּת מַלֵּילְתָּא לָא אוֹסֵיף עוֹד לְמִחְזֵי אַפָּךְ׃
וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה עוֹד מַכְתָּשׁ חַד אֵיתֵי עַל פַּרְעֹה וְעַל מִצְרַיִם בָּתַר Ca.xi.
כֵּן יְשַׁלַּח יָתְכוֹן מִכָּא כְּשַׁלָּחוּתֵיהּ גְּמִירָא תָּרָכָא יְתָרֵךְ יָתְכוֹן מִכָּא׃ מַלֵּיל כְּעַן קֳדָם
עַמָּא וְיִשְׁאֲלוּן גְּבַר מִן חַבְרֵיהּ וְאִתְּתָא מִן חַבְרְתַהּ מָנִין דִּכְסַף וּמָנִין דִּדְהַב׃ וִיהַב יְיָ יָת
עַמָּא לְרַחֲמִין בְּעֵינֵי מִצְרָאֵי אַף גַּבְרָא מֹשֶׁה רַב לַחֲדָא בְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם

Interp.chal.

nec surrexerunt singuli de locis suis tribus diebus. Oibus aūt filiis israel erat lux in habitationib⁹ suis. Uocauitq3 pharao moysen: & ait. Ite colite corā dño: oues tantū vestras & boues relinquite: familia quoq3 vestra eat vobiscū. Et ait moyses. Tu quoq3 dabis in manibus nris hostias sanctas & holocausta: vt faciamus corā dño deo nostro. Pecora quoq3 nra pergent nobiscū: non dimittemus quicq̄: quia ex eis debemus accipere vt seruiamus corā dño deo nro. Nos aūt nescimus in quo seruituri sumus coram dño deo nro: donec veniamus illuc. Indurauit aūt dñs cor pharaonis: & noluit dimittere eos. Dixitq3 ei pharao. Recede a me: caue tibi ne vltra videas faciem meam: quoniam in die in quo videris faciem meam morieris. Dixitq3 moyses. Recte locutus es: non addam vltra videre faciem tuam. Ca.11.

Et dixit dñs ad moysen. Adhuc plagā vnā inducas sup pharaonē & sup egyptū: postea dimittet vos hinc. cūq3 dimiserit: oīno proiiciet vos hinc. Loquere nūc corā populo: vt postulet vir ab amico suo & mulier ab amica sua vasa argentea & vasa aurea. Deditq3 dñs gratiā populo in oculis egyptiorū: vir quoq3 moyses erat magnus valde in terra egypti:

Primitiua chal.

יתב
עאן תור אזל
נתן עלה עבד
שאר פלח
אתא תקף אבה
עלה סגר יסף
חזא סות
כתש אתא
שלח תרך
שאל אנת מאן
רבב

Ter. Heb.

Privativa heb.	Ter. Heb.
	בעיני עבדי פרעה ובעיני העם׃
אמר	ויאמר משה כה אמר יהוה
חצה יצא	כחצת הלילה אני יוצא בתוך
מות בכר	מצרים׃ ומת כל בכור בארץ
	מצרים מבכור פרעה הישב על
	כסאו עד בכור השפחה אשר אחר
היה	הרחים וכל בכור בהמה׃ והיתה
	צעקה גדלה בכל ארץ מצרים
כמו היה	אשר כמהו לא נהיתה וכמהו לא
יסף חרץ	תסף׃ ולכל בני ישראל לא יחרץ
	כלב לשנו למאיש ועד בהמה
ידע פלה	למען תדעון אשר יפלה יהוה בין
	מצרים ובין ישראל׃ וירדו כל
שחה	עבדיך אלה אלי והשתחוו לי
יצא	לאמר צא אתה וכל העם אשר
	ברגליך ואחרי כן אצא ויצא
חרה	מעם פרעה בחרי אף׃ ויאמר יהוה
שמע	אל משה לא ישמע אליכם
רבה יפת	פרעה למען רבות מופתי בארץ
עשה	מצרים׃ ומשה ואהרן עשו את
	כל המפתים האלה לפני פרעה
חזק	ויחזק יהוה את לב פרעה ולא
	שלח את בני ישראל מארצו׃
Cap. xii.	ויאמר יהוה אל משה
אמר	ואל אהרן בארץ מצרים לאמר׃
	החדש הזה לכם ראש חדשים
	ראשון הוא לכם לחדשי השנה׃

Trãsla. B. Hiero.

coram seruis pharaonis & omni populo. Et ait. Hec dicit dominus. Media nocte igrediar in egyptum: & morietur oẽ primogẽitũ in terra egyptiorũ a primogenito Pharaonis qui sedet in solio eius: vsq ad primogẽitũ ancille q̃ est ad molã: & oĩa primogenita iumentorũ. Eritq clamor magnus in vniuersa terra egypti qualis nec ante fuit nec postea futurus est. Apud oẽs aũt filios israel nõ mutiet cãis ab homine vsq ad pecus: vt sciatis quanto miraculo diuidet dominus egyptios & israel. Descendentq omnes serui tui isti ad me: & adorabunt me dicẽtes. Egredere tu & omnis populus qui subiectus est tibi. Post hec egrediemur. Et exiuit a pharaõe iratus nimis. Dixit aũt dñs ad moysen. Non audiet vos pharao: vt multa signa fiant in terra egypti. Moyses aũt & aaron fecerunt oĩa signa & ostẽta q̃ scripta sunt corã pharaõe. & indurauit dñs cor pharaonis: nec dimisit filios israel de terra sua.

Cap. 12.

Dixit quoq dominus ad moysen & Aaron in terra egypti. Mensis iste vobis principium mensium: primus erit in mensibus anni.

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.

et corã pharaõe: et corã oib⁹ ser B
καὶ ἐναντίον φαραὼ, καὶ ἐναντίον πάντων τῶν θερα-
uis eius. et dixit moyses: hec dicit dñs.
πόντων αὐτοῦ. καὶ εἶπε μωυσῆς, τάδε λέγει κύριος.
circa mediã noctẽ ego ingredior in mediũ egy
περὶ μέσας νύκτας ἐγὼ εἰσπορεύομαι εἰς μέσον αἰγύ-
pti: et morieť oẽ primogenitũ in t̃ra egy
πτου, καὶ τελευτήσει πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ αἰγύ-
pti: a primogenito pharaõis: q̃ sedet in throno:
πτου, ἀπὸ πρωτοτόκου φαραὼ, ὃς κάθηται ἐπὶ θρόνου,
et vsq ad primogenitũ ancille que ẽ ad
καὶ ἕως τοῦ πρωτοτόκου τῆς θεραπαίνης τῆς παρὰ
molã: et vsq ad p̃mogenitũ oĩs iumẽti. et
τὸν μύλον, καὶ ἕως πρωτοτόκου παντὸς κτήνους. καὶ
erit clamor magnus p oẽm t̃rã egypti: qui
ἔσται κραυγὴ μεγάλη κατὰ πᾶσαν γῆν αἰγύπτου, ἥτις
talis nõ fact⁹ fuit: et talis nõ ampli⁹ appone C
τοιαύτη οὐ γέγονεν, καὶ τοιαύτη οὐκ ἔτι προστεθήσε-
tur. et in oib⁹ filijs israel nõ muttiet canis
ται. καὶ ἐν πᾶσι τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ οὐ γρύξει κύων τῇ
lingua sua: ab hoĩe vsq ad pecus: vt sci
γλώσσῃ αὐτοῦ, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, ὅπως εἰ-
as quãta mirificabit dñs inter egyptios
δῇς ὅσα παραδοξάσει κς ἀναμέσον τῶν αἰγυπτίων
et israel. et descendent oẽs ser
καὶ τοῦ ἰσραήλ. καὶ καταβήσονται πάντες οἱ παῖ-
ui tui isti ad me: et adorabũt me: di
δές σου οὗτοι πρός με, καὶ προσκυνήσουσί με, λέ-
centes: egredere tu: et ois pp̃ls tu⁹ quẽ tu ducis.
γοντες, ἔξελθε σὺ, καὶ πᾶς ὁ λαός σου οὗ σὺ ἀφηγῇ.
et post hec egrediar. egressus ẽ ãt moyses a
καὶ μετὰ ταῦτα ἐξελεύσομαι. ἐξῆλθε δὲ μωυσῆς ἀπὸ
pharaone cũ ira: et dixit dñs ad moysen.
φαραὼ μετὰ θυμοῦ, καὶ εἶπε κύριος πρὸς μωυσῆν. D
nõ audiet vos pharao: vt multiplicẽ
οὐκ εἰσακούσεται ὑμῶν φαραώ, ἵνα πληθύνω τὰ
signa mea: et prodigia mea in t̃ra egypti.
σημεῖα μου, καὶ τὰ τέρατά μου ἐν τῇ γῇ αἰγύπτου.
moyses ãt et aaron fecerũt oĩa ostenta
μωυσῆς δὲ καὶ ἀαρὼν ἐποίησαν πάντα τὰ τέρα-
hec in t̃ra egypti corã pharaõe. indu
τα ταῦτα ἐν γῇ αἰγύπτου ἐναντίον φαραώ. ἐσκλή-
rauit ãt dñs cor pharaõis: et nõ vo
ρυνε δὲ κύριος τὴν καρδίαν φαραώ, καὶ οὐκ ἠθέ-
luit dimittere filios israel ex t̃ra
λησεν ἐξαποστεῖλαι τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ ἐκ γῆς
sua.
αὐτοῦ.

Ca. 12.

Dixit ãt dñs ad moysen et aaron in t̃ra A
Εἶπε δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν καὶ ἀαρὼν ἐν γῇ
egypti: dicẽs: mẽsis iste vobis p̃ncipiũ mẽsiũ: p̃
αἰγύπτου, λέγων, ὁ μὴν οὗτος ὑμῖν ἀρχὴ μηνῶν, πρῶ-
m⁹ est vobis in mẽsib⁹ anni.
τός ἐστιν ὑμῖν ἐν τοῖς μησὶ τοῦ ἐνιαυτοῦ.

Privativa chal.

גלה
מות יתב
אמה רחה
רבב יסף נזק
נבח ידע פרש
נחת בעה
אמר נפק
קבל סגא יפת
אל תקף
אמר
ראש

Interp. chal.

in oculis seruorũ pharaonis et in oculis populi. et ait moyses. Hec dicit dñs. Media nocte ego apparebo in medio egypti. et morietur omne primogenitum in terra egypti: a primogenito pharaonis qui futurus est vt sedeat sup solium regni eius: vsq ad primogenitum ancille que est in domo molarũ: et omne primogenitũ iumentorũ. Et erit clamor magnus in vniuersa terra egypti: qualis nunq̃ fuit: et similis ei nõ erit vltra. Nullumq filiorũ israel ledet canis latrans lingua sua ab hoĩe vsq ad iumentũ: vt sciatis q diuiserit domin⁹ inter egyptios et inter israel. Descendẽtq omnes serui tui isti ad me: et rogabunt me: dicentes. Egredere tu et ois populus qui tecum est: et post hec egrediar. Et egressus est a facie pharaonis cum ira furoris. Dixit aũt dñs ad moysen. Non acquiescet vobis pharao: vt multiplicẽ portenta mea in terra egypti. Moyses autẽ et aaron fecerunt oĩa portenta hec coram pharaone. Et indurauit dñs cor pharaonis: et non dimisit filios israel de terra sua.

Ca. 12.

Dixitq dominus ad moysen et aarõ in terra egypti: dicens. Mensis iste erit vobis principium mensium: primus erit vobis in mensibus anni:

Transla. Chal.

בעיני עבדי פרעה ובעיני עמא׃ ואמר משה כדנן אמר יי כפלגות ליליא אנא מתגלי
בגו מצראי׃ וימות כל בוכרא בארעא דמצרים מבוכרא דפרעה דעתיד למיתב על
כורסי מלכותיה עד בוכרא דאמתא די בבית רחיא וכל בוכרא דבעירא׃ ותהי צוחתא
רבתא בכל ארעא דמצרים דכותה לא הות ודכותה לא תוסיף׃ ולכל בני ישראל לא
יזיק כלבא בלישניה למנבח למאנשא ועד בעירא בדיל דתדעון דיפריש יי
בין מצראי ובין ישראל׃ ויחתון כל עבדך אלין לותי ויבעון מני למימר פוק את וכל
עמא דעמך ובתר כן אפוק ונפק מן קדם פרעה בתקוף רגז׃ ואמר יי למשה לא
יקביל מנכון פרעה בדיל לאסגאה מופתי בארעא דמצרים׃ ומשה ואהרן עבדו ית
כל מופתיא האלין קדם פרעה ואתקיף יי ית לבא דפרעה ולא שלח ית בני ישראל
מארעיה׃ Ca. xij. ואמר יי למשה ולאהרן בארעא דמצרים למימר׃
ירחא הדין לכון ריש ירחיא קדמאי הוא לכון לירחי שתא׃

Trāſla.Gre.lxx.cū interp.latina.

loq̄re ad oēm cōgregationē filiorum iſrael:
λάλησον πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν τῶν υἱῶν ἰσραὴλ,
dicēs: decima mēſis huius accipiāt
λέγων, τῇ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τούτου λαβέτωσαν
vnuſq̄ſq; agnum p domos familiarum: agnum:
ἕκαστος πρόβατον κατ' οἴκους πατριῶν, πρόβατον
p domū. ſi āt pauci fuerit q̄ in domo: vt nō
κατ' οἰκίαν. ἐὰν δὲ ὀλιγοστοὶ ὦσιν οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ, ὥστε μὴ
ſufficiētes ſint ad agnū: aſſumet ſecū
ἱκανοὺς εἶναι εἰς τὸ πρόβατον, προσλήψεται μεθ' ἑαυτοῦ
vicinū proximū ſuū iuxta numerum animarum:
τὸν γείτονα τὸν πλησίον αὐτοῦ κατὰ ἀριθμὸν ψυχῶν,
vnuſq̄ſq; qd̄ ſufficit ſibi connumerabit in agnū.
ἕκαστος τὸ ἀρκοῦν αὐτῷ συναριθμήσεται εἰς πρόβα-
agn⁹ pfect⁹: maſcul⁹: imaculat⁹: ānicul⁹ erit
τον. πρόβατον τέλειον, ἄρσεν, ἄμωμον, ἐνιαύσιον ἔσται
vobis. ab agnis et ab hedis accipietis. ⁊
ὑμῖν. ἀπὸ τῶν ἀρνῶν καὶ ἀπὸ τῶν ἐρίφων λήψεσθε. καὶ
erit vobis ſeruatū vſq; ad quartā ⁊ deci
ἔσται ὑμῖν διατετηρημένον ἕως τῆς τεσσαρεσκαιδεκά-
mā mēſis huius. ⁊ immolabūt eū oīs multitudo
της τοῦ μηνὸς τούτου. καὶ σφάξουσιν αὐτὸ πᾶν τὸ πλῆθος
cōgregatiōis filiorum iſrael ad veſperā. ⁊ acci-
συναγωγῆς τῶν υἱῶν ἰσραὴλ πρὸς ἑσπέραν. καὶ λήψον-
piēt de ſanguine: ⁊ ponēt in duob⁹ poſtib⁹:
ται ἀπὸ τοῦ αἵματος, καὶ θήσουσιν ἐπὶ τῶν δύο σταθμῶν,
et ſup limē: in domib⁹ in qb⁹ comederit il
καὶ ἐπὶ τὴν φλιὰν, ἐν τοῖς οἴκοις ἐν οἷς ἂν φάγωσιν αὐ-
la in ipſis. et comedēt carnes hac nocte aſ
τὰ ἐν αὐτοῖς. καὶ φάγονται τὰ κρέα ταύτῃ τῇ νυκτὶ ὀπ-
ſas igne: et azyma cū herb amaris comedēt. nō co
τὰ πυρί, καὶ ἄζυμα ἐπὶ πικρίδων ἔδονται. οὐκ ἔ-
medetis ab eis crudū neq; coctū in aqua: ſz
δεσθε ἀπ' αὐτῶν ὠμὸν οὐδὲ ἡψημένον ἐν ὕδατι, ἀλλ'
B aſſa igne caput cū pedib⁹ et inteſti-
ἢ ὀπτὰ πυρί κεφαλὴν σὺν τοῖς ποσὶ καὶ τοῖς ἐνδοσθί-
nis. nō relinquetis ex ipſis vſq; ad mane. et os nō
οις. οὐκ καταλείψετε ἀπ' αὐτῶν ἕως πρωΐ. καὶ ὀστοῦν οὐ
cōfringetis ab eo. at relicta ex
συντρίψετε ἀπ' αὐτοῦ. τὰ δὲ καταλειπόμενα ἀπ' αὐ-
eo vſq; ad mane: i igne cōburetis. ſic āt come
τοῦ ἕως πρωΐ, ἐν πυρὶ κατακαύσετε. οὕτως δὲ φά-
detis eū: lūbi vr̄i accincti: et cal
γεσθε αὐτό. αἱ ὀσφύες ὑμῶν περιεζωσμέναι, καὶ τὰ ὑ-
ciamēta in pedib⁹ vr̄is: et baculi
ποδήματα ἐν τοῖς ποσὶν ὑμῶν, καὶ αἱ βακτηρίαι ὑ-
vr̄i in manib⁹ vr̄is. et comedetis eū cū feſtina
μῶν ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν. καὶ ἔδεσθε αὐτὸ μετὰ σπου-
tiōe: paſcha eſt dn̄i. et trāſibo in tr̄a egy-
δῆς, πάσχα ἐστὶ κυρίου. καὶ διελεύσομαι ἐν γῇ αἰγύ-
pti in nocte hac: et pcutiā oē primoge-
πτου ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ, καὶ πατάξω πᾶν πρωτότο-
nitū in tr̄a egypti ab hoīe vſq; ad
κον ἐν γῇ αἰγύπτου ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως

Trāſla.B.Hiero.

Loquimini ad vniuerſum cetum filiorum iſrael: & dicite eis. Decima die menſis huius tollat vnuſquiſq; agnū p familias & domos ſuas. Sin āt minor ē nūerus vt ſufficere poſſit ad veſcēdū agnū: aſſumet vicinū ſuū q cōiūctus ē domui eius iuxta nūerū aīarū q̄ ſufficere pñt ad eſum agni. Erit aūt agnus abſq; macula maſculus anniculus. Iuxta quem ritum tolletis & hedū: & ſeruabitis eū vſq; ad q̄rtā decimam diem menſis huius. Immolabitq; eū vniuerſa mlt̄itudo filiorū iſrael ad veſperam: & ſument de ſanguie eius: ac ponent ſuper vtrumq; poſtem: & in ſuperliminaribus domorum in quibus comedent illum. Et edent carnes nocte illa aſſas igni: & azymos panes cum lactucis agreſtibus. nō comedetis ex eo crudū quid: nec coctū aqua: ſed aſſum tm̄ igni. Caput cum pedibus eius & iteſtinis vorabitis: nec remanebit quicq̄ ex eo vſq; mane. Si quid reſiduum fuerit: igne cōburetis. Sic āt comedetis illū. Renes vr̄os accīgetis: & calciamēta hēbitis i pedibus: tenentes baculos in māibus: & comedetis feſtinanter. Eſt ei phaſe .i. trāſitus dn̄i. Et trāſibo per terrā egypti nocte illa: percutiamq; omne primogenitū in terra egypti ab hoie vſq; ad

Ter.Heb. Exo. Ca.xij.

דברו אל כל עדת ישראל לאמר
בעשר לחדש הזה ויקחו להם
איש שה לבית אבת שה לבית:
ואם ימעט הבית מהיות משה
ולקח הוא ושכנו הקרב אל ביתו
במכסת נפשת איש לפי אכלו
תכסו על השה: שה תמים זכר
בן שנה יהיה לכם מן הכבשים
ומן העזים תקחו: והיה לכם
למשמרת עד ארבעה עשר יום
לחדש הזה ושחטו אתו כל קהל
עדת ישראל בין הערבים: ולקחו
מן הדם ונתנו על שתי המזוזת
ועל המשקוף על הבתים אשר
יאכלו אתו בהם: ואכלו את הבשר
בלילה הזה צלי אש ומצות על
מררים יאכלהו: אל תאכלו ממנו
נא ובשל מבשל במים כי אם
צלי אש ראשו על כרעיו ועל
קרבו: ולא תותירו ממנו עד בקר
והנתר ממנו עד בקר באש
תשרפו: וככה תאכלו אתו מתניכם
חגרים נעליכם ברגליכם ומקלכם
בידכם ואכלתם אתו בחפזון
פסח הוא ליהוה: ועברתי בארץ
מצרים בלילה הזה והכיתי כל
בכור בארץ מצרים מאדם ועד

Primitiua.heb.

יעד
לקח
מעט היה
כסס
תמם
לקח
שמר
שנה זוז
שקף בית
אכל
צלה מצץ
אכל
יתר
שרף אכל
נכה
בכר

Tranſla.Chal.

מליל ועם כל כנשתא דישראל למימר בעשרא לירחא הדין ויסבון להון גבר אימר
לבית אבא אימרא לביתא: ואם זעיר ביתא מלאיתמנאה על אימרא ויסב הוא
ושבביה דקריב לביתיה במנין נפשתא גבר לפום מיכליה תתמנון על אימרא: אימר
שלים דכר בר שתיה יהא לכון מן אמריא ומן בני עזיא תסבון: ויהי לכון למטרא עד
ארבעה עשר יומא לירחא הדין ויכסון יתיה כל קהל כנשתא דישראל בין שמשיא:
ויסבון מן דמא ויתנון על תרין סיפיא ועל שקפא על בתיא דייכלון יתיה בהון: וייכלון
ית בשרא בליליא הדין טוי נור ופטיר על מררין ייכלוניה: לא תיכלון מניה כד חי
ואף לא כד מבשל מבשל במיא אלהין טוי נור רישיה על כרעוהי ועל גויה: ולא
תשארון מניה עד צפרא ודישתאר מניה עד צפרא בנורא תוקדון: וכדין תיכלון
יתיה חרציכון יהון אסירין מסניכון ברגליכון וחוטריכון בידיכון ותיכלון יתיה
בבהילו פסחא הוא קדם יי: ואתגלי בארעא דמצרים בליליא הדין ואקטול כל
בוכרא בארעא דמצרים מאינשא ועד

Interp.chal.

Loq̄mini cū oī cetu filiorū iſrael dicētes. In decima die mēſis hui⁹ tollat vnuſq̄ſq; ſibi agnū pro domo patrum: agnū pro domo. Si aūt pauci nūero fuerint vt nō poſſint ſufficere ad veſcendū agnū: tollat ipſe ⁊ vicin⁹ eius qui propinqu⁹ eſt domui ſue iuxta numerū aīarum: ſinguli iuxta qd̄ poſſint ſufficere ad veſcendum: numerabimini ad veſcendū agnum. Agnus imaculatus maſculus anniculus erit vobis: de agnis ⁊ de filijs caprarum accipietis. Et erit vobis in cuſtodiā vſq; ad quartādecimam diem menſis huius. Immolabūtq; eum omnis eccleſia filiorum iſrael ad veſperā. ⁊ ſument de ſanguine: ⁊ ponent ſup duos poſtes ⁊ in ſuperliminare ſup domibus: in quibus comedent illum. Et comedent carnē in nocte illa aſſam igni: ⁊ azymū panem cum amaris herbis comedent illum. Non comedetis ex eo crudum neq; coctum aqua: ſed aſſum igni: caput eius cum cruribus ⁊ inteſtinis eius comedetis. Et non relinq̄tis ex eo vſq; mane: ⁊ qd̄ reſiduū fuerit vſq; mane igne comburetis. Sic enī comedetis illū: lumbi veſtri ſint accincti: calciamēta veſtra in pedib⁹ vr̄is: ⁊ baculi veſtri ſint in manibus vr̄is. Et comedetis cum feſtināter: eſt enim phaſe coram dn̄o. Et apparebo in terra egypti in nocte illa: interficiāq; omne primogenitū in terra egypti ab homine vſq; ad

Primitiua chal.

נסב
זער מנה
מנה אכל
היה נטר
רבע נכס
נסב נתן ספף
אכל טוה חיה
בשל ראש
שאר יקד אכל
היה סנא
גלה קטל

בהמה ובכל אלהי מצרים אעשה
שפטים אני יהוה והיה הדם לכם
לאת על הבתים אשר אתם שם
וראיתי את הדם ופסחתי עלכם
ולא יהיה בכם נגף למשחית
בהכתי בארץ מצרים: והיה היום
הזה לכם לזכרון וחגתם אתו
חג ליהוה לדרתיכם חקת עולם
תחגהו: שבעת ימים מצות תאכלו
אך ביום הראשון תשביתו שאר
מבתיכם כי כל אכל חמץ ונכרתה
הנפש ההוא מישראל מיום
הראשון עד יום השבעי: וביום
הראשון מקרא קדש וביום
השביעי מקרא קדש יהיה לכם
כל מלאכה לא יעשה בהם אך
אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו
יעשה לכם: ושמרתם את המצות
כי בעצם היום הזה הוצאתי את
צבאותיכם מארץ מצרים ושמרתם
את היום הזה לדרתיכם חקת עולם:
בראשן בארבעה עשר יום לחדש
בערב תאכלו מצת עד יום האחד
ועשרים לחדש בערב: שבעת
ימים שאר לא ימצא בבתיכם כי
כל אכל מחמצת ונכרתה הנפש
ההוא מעדת ישראל בגר

Primitiua heb.: עשה, את בית, ראה, היה שחת, נכה, חגג, דור עלם, יום אכל, שבת, כרת, קרא, לאך עשה, אכל בדד, יצא, רבע, אכל, מצא, חמץ כרת, יעד

pecus: & in cunctis dis-
is egypti faciam 0000000
iudicia: ego dominus.
Erit aũt sanguis vobis
in signum in edibus in
quibus eritis: 0000000
& videbo sanguinẽ: &
transibo vos: 0000000000
nec erit in vobis pla-
ga disperdens: 00000000
qñ percussero terrã egy-
pti. Habebitis aũt hũc
diem in monimẽtũ: &
celebrabitis eum 000000
solẽnẽ dño in gñatiõi-
bus vřis cultu sempiter
no. Septẽ diebus azy-
ma comedetis. 00000000
In die primo non erit
fermentum 000000000000
in domibus vřis. Qui-
cunq̃ comederit fermẽ
tũ: pibit aĩa illa de isra-
el a primo die 0000000
vsq; ad diem septimũ.
Dies 000000000000000
prima erit sctã ac solẽ
nis: & dies 00000000000
septima eadẽ festiuitate
venerabilis. 0000000 0000
Nihil operis facietis i
eis: exceptis 0000000000
his que ad vescendum
pertinent: 000000000000
& obseruabitis azyma.
000000000000 00000000000
In eadẽ enim ipsa die
educam 000000000000000
exercitũ vřm de terra
egypti: & custodietis
diem istũ in generatio
nes vestras ritu ppetuo
Primo mense quarta
decima die mensis 0000
ad vesperã comedetis
azyma vsq; ad diẽ vi-
cesimã primã eiusdẽ mẽ
sis ad vesperam. Septẽ
diebus fermẽtatũ non
inuenietur in domibus
vřis. Qui comederit fer
mentatum: peribit aĩa
eius de cetu israel tam
de aduenis q̃ 0000000

pecus: et in oib⁹ diis egyptioꝝ fa-
κτήνους, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς θεοῖς τῶν αἰγυπτίων ποιή-
ciã ultionẽ. ego dñs. et erit sanguis vob
σω τὴν ἐκδίκησιν. ἐγὼ κύριος. καὶ ἔσται τὸ αἷμα ὑμῖν
in signo in domib⁹: in qb⁹ vos eritis illic:
ἐν σημείῳ ἐπὶ τῶν οἰκιῶν, ἐν αἷς ὑμεῖς ἐστὲ ἐκεῖ,
et videbo sanguinẽ: et protegã vos: et nõ erit
καὶ ὄψομαι τὸ αἷμα, καὶ σκεπάσω ὑμᾶς, καὶ οὐκ ἔσται
in vobis plaga vt deleamini: qñ pcussero in tra
ἐν ὑμῖν πληγὴ τοῦ ἐκτριβῆναι, ὅταν παίω ἐν γῇ
egypti. et erit dies hec vobis in memoriale:
αἰγύπτου. καὶ ἔσται ἡ ἡμέρα αὕτη ὑμῖν εἰς μνημόσυνον,
et celebrabitis eã festũ dño in gñatiões vras:
καὶ ἑορτάσετε αὐτὴν ἑορτὴν κυρίῳ εἰς γενεὰς ὑμῶν,
legitimũ sẽpiternũ. celebrate eã septẽ dies. azyma
νόμιμον αἰώνιον. ἑορτάσατε αὐτήν. ἑπτὰ ἡμέρας ἄζυμα
comedetis. ab aũt die prima expelletis
φάγεσθε. ἀπὸ δὲ τῆς ἡμέρας τῆς πρώτης ἀφανιεῖτε
fermẽtũ ex domib⁹ vris. ois q̃ comederit fermẽtũ: pe-
ζύμην ἐκ τῶν οἰκιῶν ὑμῶν. πᾶς ὃς ἂν φάγῃ ζύμην, ἐξολο-
bit aĩa illa ex israel: a die
θρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐξ ἰσραήλ, ἀπὸ τῆς ἡμέρας
prima vsq; ad diem septimã. et dies
πρώτης ἕως τῆς ἡμέρας τῆς ἑβδόμης. καὶ ἡ ἡμέρα ἡ
pma vocabitur sancta. et dies septia vocata
πρώτη κεκλήσεται ἁγία. καὶ ἡ ἡμέρα ἡ ἑβδόμη κλητὴ
sancta erit vobis. oẽ opus seruile nõ facietis
ἁγία ἔσται ὑμῖν. πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε
in eis: preter q̃ fient oĩ aĩe:
ἐν αὐταῖς, πλὴν ὅσα ποιηθήσεται πάσῃ ψυχῇ,
hoc solũ fiet vobis. et custodietis
τοῦτο μόνον ποιηθήσεται ὑμῖν. καὶ φυλάξεσθε τὴν
mandatũ hoc. in .n. hac die edu-
ἐντολὴν ταύτην. ἐν γὰρ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐξά-
cã exercitũ vrm ex tra egypti. et facie-
ξω τὴν δύναμιν ὑμῶν ἐκ γῆς αἰγύπτου. καὶ ποιή-
tis diem hanc in gñatiões vras legi-
σετε τὴν ἡμέραν ταύτην εἰς γενεὰς ὑμῶν νόμι-
timũ sẽpiternũ. incipiẽte quarta decima
μον αἰώνιον. ἐναρχομένῃ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ
die mẽsis primi a vespera come-
ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου ἀφ' ἑσπέρας ἔδε-
detis azyma vsq; ad diẽ vnã et vigesimã mẽ-
σθε ἄζυμα ἕως ἡμέρας μιᾶς καὶ εἰκάδος τοῦ μη-
sis: vsq; ad vesperã. septẽ dies fermẽtũ nõ inuenie-
νός, ἕως ἑσπέρας. ἑπτὰ ἡμέρας ζύμη οὐχ εὑρεθήσε-
tur in domib⁹ vris. ois q̃ comederit fermẽta-
ται ἐν ταῖς οἰκίαις ὑμῶν. πᾶς ὃς ἂν φάγῃ ζυμω-
tũ: peribit aĩa illa ex cõgregatiõe
τόν, ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ συναγωγῆς
israel in qs aduenis et in
ἰσραήλ, ἔν τε τοῖς γειώραις καὶ ἐν τοῖς 0000000

C

Leui. 23.a. Nũeri. 28.c.

D

Primitiua chal.: עבד דון חוה, אות בית תמא, חוס קטל חגג, דור קום בטל, בית אכל שצא, ערע, עבד אכל, נטר נפק, דור קום רבע, אכל שבח אכל, חמע שצא גור

Interp. chal.

pecus: et in cunctis idolis egyptiorum faciam iudicia: ego dño. Erit aũt sanguis vobis in signũ in domibus in quibus eritis. et videbo sanguinẽ et miserebor vří: et non erit in vobis mors disperdẽs: cum interfecero in terra egypti. Et erit hic dies vobis in memoriã: et celebrabitis eum solẽnem corã dño in generationib⁹ vřis: federe sempiterno celebrabitis eum. Septẽ diebus azyma comedetis: in die autem primo auferetis fermentũ de domibus vestris. omnis enim qui comederit fermentatũ: peribit homo ille de israel: a die primo vsq; in diem septimũ. In die aũt primo solẽnitas sancta erit vobis: in die quoq; septimo solẽnitas sancta erit vobis: nullũ opus fiet in eis: sed id qđ ptinet ad vescendũ omni anime illud solũmodo fiet vobis. Et obseruabitis azyma: quia in hac eadẽ die eduxi exercitus vřos de terra egypti: obseruabitisq; diẽ hũc in generationibus vřis federe sempiterno. In mẽse nisan in quartadecima die mensis ad vesperam comedetis azyma: vsq; ad diem vicesimã primã mensis ad vesperam. Septem diebus fermentũ non inuenietur in domib⁹ vřis: quia ois qui comederit fermentatũ: peribit homo ille de cetu israel tam de aduenis quam de 00

Transla. Chal.

בעירא ובכל טעות מצראי אעביד דינין אנא יי: ויהי דמא לכון לאת על בתיא
דאתון תמן ואחזי ית דמא ואחוס עליכון ולא יהא לכון מותא לחבלא כד אקטול
בארעא דמצרים: ויהי יומא הדין לכון לדוכרנא ותחגון יתיה חגא קדם יי לדריכון
קים עלם תחגניה: שבעא יומין פטירא תיכלון ברם ביומא קדמאה תבטלון חמירא
מבתיכון ארי כל דייכול חמיע וישתיצי אנשא ההוא מישראל מיומא קדמאה עד
יומא שביעאה: וביומא קדמאה מערע קדיש וביומא שביעאה מערע קדיש יהא לכון
כל עבידא לא יתעביד בהון ברם דיתאכל לכל נפש הוא בלחודוהי יתעביד לכון:
ותטרון ית פטיריא ארי בכרן יומא הדין אפיקית ית חיליכון מארעא דמצרים ותטרון
ית יומא הדין לדריכון לקים עלם: בניסן בארבעת עסרא יומא לירחא ברמשא
תיכלון פטירן עד יומא חד ועשרין לירחא ברמשא: שבעא יומין חמיר לא ישתכח
בבתיכון ארי כל דייכול מחמעא וישתיצי אנשא ההוא מכנשתא דישראל בגיוריא

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

indigenis terre. omne fermētatū nō comedetis. in
αὐτόχθοσι τῆς γῆς. πᾶν ζυμωτὸν οὐκ ἔδεσθε. ἐν
C omni habitaculo vestro comedetis azyma. vocauit
παντὶ κατοικητηρίῳ ὑμῶν ἔδεσθε ἄζυμα. ἐκάλεσε
aūt moyses oēm senatū israel: et di-
δὲ μωυσῆς πᾶσαν τὴν γερουσίαν ἰσραὴλ, καὶ εἶ-
xit ad eos: euntes accipite vobis ipsis
πε πρὸς αὐτούς, ἀπελθόντες λάβετε ὑμῖν αὐτοῖς
agnū ꝓ cognationes vestras: et sacrificate
πρόβατον κατὰ συγγενείας ὑμῶν, καὶ θύσατε τὸ
pascha. accipietis aūt fasciculū hyssopi: et tingen-
πάσχα. λήψεσθε δὲ δέσμην ὑσσώπου, καὶ βάψαν-
tes ex sanguine qui apud ianuā: et tan
τες ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ παρὰ τὴν θύραν, καὶ θί-
getis limē: et vtrosq̄ postes a
ξετε τῆς φλιᾶς, καὶ ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν σταθμῶν ἀπὸ
sanguine qui apud ianuā. vos aūt nō egredie
τοῦ αἵματος τοῦ παρὰ τὴν θύραν. ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐξελεύ-
mini vnusquisq̄ ianuā domus sue vsq̄ ad mane:
σεσθε ἕκαστος τὴν θύραν τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἕως πρωΐ,
et transibit dñs ad pcutiendū egyptios
καὶ παρελεύσεται κύριος πατάξαι τοὺς αἰγυπτίους,
et videbit sanguinē in limine: et sup vtrosq̄
καὶ ὄψεται τὸ αἷμα ἐπὶ τῆς φλιᾶς, καὶ ἐπ' ἀμφοτέ-
postes. et trāsibit dñs
ρων τῶν σταθμῶν. καὶ παρελεύσεται κύριος τὴν
ianuā: et nō sinet exterminatorē ingre
θύραν, καὶ οὐκ ἀφήσει τὸν ὀλοθρεύοντα εἰσελ-
di in domos vestras ad pcutiendū. et serua
θεῖν εἰς τὰς οἰκίας ὑμῶν πατάξαι. καὶ φυλάξε-
bitis verbū hoc legitimū tibi: et
σθε τὸ ῥῆμα τοῦτο νόμιμον σεαυτῷ, καὶ
filijs tuis vsq̄ ad sclm. si aūt ingressi fueritis i
τοῖς υἱοῖς σου ἕως αἰῶνος. ἐὰν δὲ εἰσέλθητε εἰς
terrā: quā dederit dñs vobis sicut locut⁹
τὴν γῆν, ἣν ἂν δῷ κύριος ὑμῖν καθότι ἐλάλη-
est: seruabitis cultū hūc. et erit
σε, φυλάξεσθε τὴν λατρείαν ταύτην. καὶ ἔσται
si dixerit ad vos filij vr̄i q̄s cultus
ἐὰν λέγωσι πρὸς ὑμᾶς οἱ υἱοὶ ὑμῶν τίς ἡ λατρεία
hic? et dicetis eis: victima pascha hoc do
αὕτη; καὶ ἐρεῖτε αὐτοῖς, θυσία τὸ πάσχα τοῦτο κυ-
E mino: q̄ protexit domos filiorū israel
ρίῳ, ὃς ἐσκέπασε τοὺς οἴκους τῶν υἱῶν ἰσραὴλ
in egypto: qñ pcussit egyptios:
ἐν αἰγύπτῳ, ἡνίκα ἐπάταξε τοὺς αἰγυπτίους,
at domos nr̄as liberauit. et incuruat⁹ popul⁹
τοὺς δὲ οἴκους ἡμῶν ἐρρύσατο. καὶ κύψας ὁ λαὸς
adorauit. ⁊ euntes fecerūt filij
προσεκύνησε. καὶ ἀπελθόντες ἐποίησαν οἱ υἱοὶ
israel sicut precepit dñs moysi et
ἰσραὴλ καθὰ ἐνετείλατο κύριος τῷ μωυσῇ καὶ
aaron:
ἀαρών,

Trāsla.B.Hiero.

de indigenis terre. Omē fermentatum non comedetis. In cunctis hītaculis vr̄is edetis azyma. Vocauit autē moyses oēs seniores filiorū israel: & dixit ad eos. Ite tollentes animal per familias vestras: & immolate phase. Fasciculumq̄ hysopi tingite in sanguie qui est in limine: & aspergite ex eo superliminare & vtrumq̄ postem. Nullus vestrum egrediatur ostium domus sue vsq̄ mane. Transibit enim dominus percutiens egyptios. Cūq̄ viderit sanguinē in superliminari & in vtroq̄ poste: transcendet ostium domus: & non sinet percussorē igredi domos vras & ledere. Custodi verbū istud legitimū tibi & filiis tuis vsq̄ in eternum. Cumq̄ introieritis terram quā dñs daturus ē vobis vt pollicitus est: obseruabitis cerimonias istas. Et cū dixerint vobis filii vestri: que est ista religio: dicetis eis. Victima transitus domini est: quando transiuit sup domos filiorū israel in egypto percutiens egyptios & domos nostras liberās. Incuruatusq̄ populus adorauit. Et egressi filii israel fecerunt sicut preceperat dominus moysi & aaron.

Ter.Heb. Exo. Ca.xij.

וּבְאֶזְרַח הָאָרֶץ: כָּל מַחְמֶצֶת לֹא
תֹאכֵלוּ, בְּכֹל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם תֹּאכְלוּ
מַצּוֹת: וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְכָל זִקְנֵי
יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם, מִשְׁכוּ וּקְחוּ
לָכֶם צֹאן לְמִשְׁפְּחֹתֵיכֶם וְשַׁחֲטוּ
הַפָּסַח: וּלְקַחְתֶּם אֲגֻדַּת אֵזוֹב
וּטְבַלְתֶּם בַּדָּם אֲשֶׁר בַּסַּף, וְהִגַּעְתֶּם
אֶל הַמַּשְׁקוֹף וְאֶל שְׁתֵּי הַמְּזוּזֹת
מִן הַדָּם אֲשֶׁר בַּסָּף, וְאַתֶּם לֹא
תֵצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח בֵּיתוֹ עַד בֹּקֶר:
וְעָבַר יְהוָה לִנְגֹּף אֶת מִצְרַיִם,
וְרָאָה אֶת הַדָּם עַל הַמַּשְׁקוֹף וְעַל
שְׁתֵּי הַמְּזוּזֹת, וּפָסַח יְהוָה עַל
הַפֶּתַח, וְלֹא יִתֵּן הַמַּשְׁחִית לָבֹא אֶל
בָּתֵּיכֶם לִנְגֹּף: וּשְׁמַרְתֶּם אֶת
הַדָּבָר הַזֶּה, לְחָק לְךָ וּלְבָנֶיךָ עַד
עוֹלָם: וְהָיָה כִּי תָבֹאוּ אֶל הָאָרֶץ
אֲשֶׁר יִתֵּן יְהוָה לָכֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֵּר,
וּשְׁמַרְתֶּם אֶת הָעֲבֹדָה הַזֹּאת: וְהָיָה
כִּי יֹאמְרוּ אֲלֵיכֶם בְּנֵיכֶם, מָה
הָעֲבֹדָה הַזֹּאת לָכֶם: וַאֲמַרְתֶּם
זֶבַח פֶּסַח הוּא לַיהוָה, אֲשֶׁר
פָּסַח עַל בָּתֵּי בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם
בְּנָגְפּוֹ אֶת מִצְרַיִם וְאֶת בָּתֵּינוּ
הִצִּיל, וַיִּקֹּד הָעָם וַיִּשְׁתַּחֲווּ: וַיֵּלְכוּ
וַיַּעֲשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כַּאֲשֶׁר
צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן

Priṁtiua.heb.

זָרַח
אָכַל יָשַׁב
שֵׁם קָרָא
אָמַר לָקַח
שִׁפְחָה
אֵזוֹב
נָגַע
שָׁקַף שָׁנָה זוּז
יָצָא
נָתַן שָׁחַת בּוֹא
בַּיִת
עָלַם
נָצַל קָדַד שָׁחָה
עָשָׂה

Transla.Chal.

וּבְיַצִּיבַיָא דְאַרְעָא: כָּל מַחְמְעָא לָא תֵיכְלוּן, בְּכָל מוֹתְבָנֵיכוֹן תֵּיכְלוּן פַּטִּירָן: וּקְרָא מֹשֶׁה
לְכָל סָבֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲמַר לְהוֹן, אִתְנְגִידוּ וְסַבוּ לְכוֹן מִבְּנֵי עָנָא לְזַרְעֲיָתְכוֹן וְכוֹסוּ פִסְחָא:
וְתִסְּבוּן אֱסָרַת אֵזוֹבָא וְתִטְבְּלוּן בִּדְמָא דִי בְמָנָא, וְתַדּוּן לְשַׁקְפָא וְלִתְרֵין סִפַּיָא מִן
דְמָא דִי בְמָנָא, וְאַתּוּן לָא תִפְּקוּן אֱנָשׁ מִתְּרַע בֵּיתֵיהּ עַד צַפְרָא: וְאִתְגְּלֵי יְיָ לְמִמְחֵי
יָת מִצְרָאֵי, וְיֶחֱזֵי יָת דְמָא עַל שַׁקְפָא וְעַל תַּרְתֵּין סִפַּיָא, וְיֵחוֹס יְיָ עַל תַּרְעָא וְלָא
יִשְׁבּוֹק מְחַבְּלָא לְמֵיעַל לְבָתֵּיכוֹן לְמִמְחֵי: וְתִטְּרוּן יָת פִּתְגָמָא הָדֵין, לִקְיָם לָךְ וְלִבְנָךְ
עַד עָלְמָא: וִיהֵי אֲרֵי תֵיעֲלוּן לְאַרְעָא דְיִתֵּן יְיָ לְכוֹן כְּמָא דְמַלֵּיל, וְתִטְּרוּן יָת פָּלְחָנָא
הָדָא: וִיהֵי אֲרֵי יֵימְרוּן לְכוֹן בְּנֵיכוֹן, מָה פָלְחָנָא הָדָא לְכוֹן: וְתֵימְרוּן דְבַח חַיָּס הוּא קֳדָם
יְיָ, דְחָס עַל בָּתֵּי בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם כַּד מְחָא יָת מִצְרָאֵי וְיָת בָּתַּנָא שֵׁזֵיב, וּכְרַע עַמָּא
וּסְגִידוּ: וַאֲזַלוּ וַעֲבַדוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל, כְּמָא דְפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן

Interp.chal.

Indigenis terre. Nihil fermentatum comedetis: in cunctis habitatiōibus vr̄is comedetis azyma. Vocauit aūt moyses omnes seniores israel: ⁊ dixit ad eos. Capite ⁊ tollite vobis de filijs ouiū per familias vestras: ⁊ imolate phase. Colligetisq̄ manipulū hysopi: ⁊ tingetis in sanguine qui est in vase: ⁊ aspergetis superliminare ⁊ duos postes de sanguie qui ē in vase. Nullusq̄ vestrū egrediatur ab ostio domus sue vsq̄ mane. Et reuelabitur dñs vt percutiat egyptios: videbitq̄ sanguinem in superliminare ⁊ sup duo limina: et miserebitur dñs super ostiū. Et nō sinet vastatorē ingredi domos vr̄as ad percutiendū. et obseruabitis verbū illud in pactū tibi ⁊ filijs tuis vsq̄ in eternū. Eritq̄ qñ introieritis terrā quā dñs datur⁹ est vobis: sicut locut⁹ est: obseruabitis cultū hūc. ⁊ erit cū dixerint vobis filij vr̄i. Quid ē cult⁹ hic vobis? ⁊ dicetis. Sacrificiū pro misa est corā dño: eo q̄ miser⁹ est sup domos filiorū isr̄l in egypto: qñ pcussit egyptios: ⁊ domos nr̄as liberauit. Incuruatusq̄ ē pp̄ls ⁊ adorauerūt. Ieruntq̄ filij isr̄l ⁊ fecerūt sic̄ p̄cepat dñs moysi ⁊ aarō

Priṁtiua chal.

יְתַב שׁוּב נְגַד
נְסַב עָאן נְכַס
נְסַב טְבַל מָאן
יְדַד נְפַק צְלָה
מְחָא חֲזָא חוּס
שְׁבַק חֲבַל עוּל
בַּיִת נְטַר קוּם
הֲוָה עוּל נְתַן
אֲמַר חוּס בַּיִת

Ter. Heb.

כֵּן עָשׂוּ׃ וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה וַיהוָה
הִכָּה כָל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם
מִבְּכֹר פַּרְעֹה הַיֹּשֵׁב עַל כִּסְאוֹ עַד
בְּכוֹר הַשְּׁבִי אֲשֶׁר בְּבֵית הַבּוֹר וְכֹל
בְּכוֹר בְּהֵמָה׃ וַיָּקָם פַּרְעֹה לַיְלָה
הוּא וְכָל עֲבָדָיו וְכָל מִצְרַיִם וַתְּהִי
צְעָקָה גְדֹלָה בְּמִצְרָיִם כִּי אֵין בַּיִת
אֲשֶׁר אֵין שָׁם מֵת׃ וַיִּקְרָא לְמֹשֶׁה
וּלְאַהֲרֹן לַיְלָה וַיֹּאמֶר קוּמוּ צְּאוּ
מִתּוֹךְ עַמִּי גַּם אַתֶּם גַּם בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וּלְכוּ עִבְדוּ אֶת יְהוָה
כְּדַבֶּרְכֶם׃ גַּם צֹאנְכֶם גַּם בְּקַרְכֶם
קְחוּ כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתֶּם וָלֵכוּ וּבֵרַכְתֶּם
גַּם אֹתִי׃ וַתֶּחֱזַק מִצְרַיִם עַל הָעָם
לְמַהֵר לְשַׁלְּחָם מִן הָאָרֶץ כִּי אָמְרוּ
כֻּלָּנוּ מֵתִים׃ וַיִּשָּׂא הָעָם אֶת בְּצֵקוֹ
טֶרֶם יֶחְמָץ מִשְׁאֲרֹתָם צְרֻרֹת
בְּשִׂמְלֹתָם עַל שִׁכְמָם׃ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
עָשׂוּ כִּדְבַר מֹשֶׁה וַיִּשְׁאֲלוּ
מִמִּצְרַיִם כְּלֵי כֶסֶף וּכְלֵי זָהָב
וּשְׂמָלֹת׃ וַיהוָה נָתַן אֶת חֵן הָעָם
בְּעֵינֵי מִצְרַיִם וַיַּשְׁאִלוּם וַיְנַצְּלוּ
אֶת מִצְרָיִם׃ וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
מֵרַעְמְסֵס סֻכֹּתָה כְּשֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף
רַגְלִי הַגְּבָרִים לְבַד מִטָּף׃ וְגַם עֵרֶב
רַב עָלָה אִתָּם וְצֹאן וּבָקָר מִקְנֶה
כָּבֵד מְאֹד׃ וַיֹּאפוּ אֶת הַבָּצֵק אֲשֶׁר

Primitiua heb.

הָיָה חָצָה
נָכָה בָּכַר
שָׁבָה
קוּם
הָיָה
מוּת קָרָא
יָצָא
הָלַךְ
לָקַח
חָזַק
נָשָׂא
חָמֵץ שָׁאַר
עָשָׂה שָׁאַל
כָּלָה
חָנַן
שָׁאַל נָצַל
נָסַע
מֵאָה
בָּדַד
רָבָה קָנָה
אָפָה

Trãsla. B. Hiero.

Factũ ẽ aũt in noctis medio percussit dominus omne primogenitum in terra egypti: a primogenito pharaonis q̃ in solio eius sedebat: vsq; ad primogenitũ captiue q̃ erat i carcere: & oẽ primogenitũ iumentorum. Surrexit pharao nocte & oĩs serui eius cũctiq; egyptus: & ortus ẽ clamor magnus in egypto. nec ẽ ei erat domus in qua non iaceret mortuus. Vocatisq; pharao moyse & aarõ nocte ait. Surgite: egredimini a pplo meo vos & filii israel. Ite & immolate domino sicut dicitis. Oues vras & armẽta assumite vt petieratis: & abeuntes benedicite mihi. Vrgebantq; egyptii populum israel de terra exire velociter dicentes. Omnes moriemur. Tulit igr̃ populus conspersã farinã anteq̃ fermentaretur: & ligans in palliis posuit sup humeros suos. Feceruntq; filii israel sicut preceperat dominus moysi: & petierũt ab egyptiis vasa argentea & aurea: vestemq; plurimam. Dñs aũt dedit gratiã populo corã egyptiis: vt cõmodarẽt eis: & spoliauerunt egyptios. Profectiq; sunt filii israel de ramesse in sochot sexcenta fere millia peditum virorum absq; paruulis & mulieribus: sed & vulgus pmiscuũ innũerabile ascẽdit cũ eis oues & armẽta & aiantia diuersi gñis multa nimis. Coxeruntq; farinã

Trãsla. Grę. lxx. cũ interp. latina.

sic fecerũt. factũ ẽ aũt media nocte: et
οὕτως ἐποίησαν. ἐγενήθη δὲ μεσούσης τῆς νυκτὸς, καὶ
dñs percussit oẽ primogenitũ in terra egypti: a
κύριος ἐπάταξε πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ αἰγύπτου, ἀπὸ
primogenito pharaonis sedẽte in throno: et
πρωτοτόκου φαραὼ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ
vsq; ad primogenitũ captiue q̃ in carcere: et
ἕως πρωτοτόκου τῆς αἰχμαλωτίδος τῆς ἐν τῷ λάκκῳ, καὶ
oẽ primogenitũ iumẽti. et surrexit pharao nocte: ⁊
πᾶν πρωτότοκον κτήνους. καὶ ἀνέστη φαραὼ νυκτὸς, καὶ
oẽs serui eius: et oẽs egyptij:
πάντες οἱ θεράποντες αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ αἰγύπτιοι,
et fact' ẽ clamor magn' in oĩ tra egypti. nõ
καὶ ἐγενήθη κραυγὴ μεγάλη ἐν πάσῃ γῇ αἰγύπτου. οὐ
.n. erat dom' i q̃ nõ erat i ea mortu'. et vocauit
γὰρ ἦν οἰκία ἐν ᾗ οὐκ ἦν ἐν αὐτῇ τεθνηκώς. καὶ ἐκάλεσε
pharao moysen ⁊ aaron nocte: ⁊ dixit eis:
φαραὼ μωυσῆν καὶ ἀαρὼν νυκτὸς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς,
surgite: et egredimini ex populo meo: ⁊ vos ⁊ filij
ἀνάστητε, καὶ ἐξέλθετε ἐκ τοῦ λαοῦ μου, καὶ ὑμεῖς καὶ οἱ υἱοὶ
israel: ite ⁊ seruite dño deo vr̃o:
ἰσραὴλ, βαδίζετε καὶ λατρεύσατε κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν,
sicut dicitis: et oues et boues vr̃os ac
καθὰ λέγετε. καὶ τὰ πρόβατα καὶ τοὺς βόας ὑμῶν ἀνα
cipiẽtes ite: sicut dixistis: bñdicite
λαβόντες πορεύεσθε, καθάπερ εἰρήκατε, εὐλογήσατε
aũt et mihi. et vrgebãt egyptij populũ
δὲ κἀμέ. καὶ κατεβιάζοντο οἱ αἰγύπτιοι τὸν λαὸν
festinãter eijcere eos ex tra. dixerũt.n. q
σπουδῇ ἐκβαλεῖν αὐτοὺς ἐκ τῆς γῆς. εἶπαν γὰρ ὅτι
oẽs nos morimur. tulit aũt popul'
πάντες ἡμεῖς ἀποθνήσκομεν. ἀνέλαβε δὲ ὁ λαὸς τὸ
farinã suã anteq̃ fermẽtarẽt masse eorũ: li
σταῖς αὐτῶν πρὸ τοῦ ζυμωθῆναι τὰ φυράματα αὐτῶν, ἐν
gate in vestib' eoz sup humeros.
δεδεμένα ἐν τοῖς ἱματίοις αὐτῶν ἐπὶ τῶν ὤμων. οἱ
aut filij israel fecerũt sicut precepit eis moy
δὲ υἱοὶ ἰσραὴλ ἐποίησαν καθὰ συνέταξεν αὐτοῖς μωυ
ses. et petierũt ab egyptijs vasa argẽtea
σῆς. καὶ ᾔτησαν παρὰ τῶν αἰγυπτίων σκεύη ἀργυρᾶ
et aurea ⁊ vestem. et dñs dedit gr̃am po
καὶ χρυσᾶ καὶ ἱματισμόν. καὶ κύριος ἔδωκε χάριν τῷ λα
pulo suo: corã egyptijs: et cõmodauerũt eis:
ῷ αὐτοῦ ἐναντίον τῶν αἰγυπτίων, καὶ ἔχρησαν αὐτοῖς,
et spoliauerũt egyptios. profecti aũt fi
καὶ ἐσκύλευσαν τοὺς αἰγυπτίους. ἀπάραντες δὲ οἱ υἱ
lij israel de ramesse in sochoth ad sexcenta millia
οὶ ἰσραὴλ ἐκ ῥαμεσσῆ εἰς σοχὼθ εἰς ἑξακοσίας χιλιά
peditũ: viri: pter supellectilẽ: et vulg'
δας πεζῶν, οἱ ἄνδρες, πλὴν τῆς ἀποσκευῆς, καὶ ἐπί
pmiscuũ multũ ascendit cũ eis: ⁊ oues: et bo
μικτος πολὺς συνανέβη αὐτοῖς, καὶ πρόβατα, καὶ βό
ues: et iumẽta multa valde. et coxerũt farinã
ες, καὶ κτήνη πολλὰ σφόδρα. καὶ ἔπεψαν τὸ σταῖς

Sa. Sap. 18.
F
S. 11. a. Infra. eo.
G

Transla. Chal.

כן עבדו׃ והוה בפלגות ליליא ויי קטל כל בוכרא בארעא דמצרים מבוכרא דפרעה
דעתיד למתב על כורסי מלכותיה עד בוכרא דשביא די בבית אסירי וכל בוכרא
דבעירא׃ וקם פרעה בליליא הוא וכל עבדוהי וכל מצראי והות צוחתא רבתא
במצרים ארי לית ביתא דלא הוה ביה מיתא׃ וקרא למשה ולאהרן בליליא ואמר
קומו פוקו מגו עמי אף אתון אף בני ישראל ואיזילו פלחו קדם יי כמא דהויתון
אמרין׃ אף ענכון אף תוריכון דברו כמא דמלילתון ואיזילו וצלו אף עלי׃ ותקיפו
מצראי על עמא לאוחאה לשלחותהון מן ארעא ארי אמרו כלנא מיתין׃ ונטל עמא
ית לישהון עד לא חמע מותר אצותהון צריר בלבושיהון על כתפיהון׃ ובני
ישראל עבדו כפתגמא דמשה ושאילו ממצראי מנין דכסף ומנין דדהב ולבושין׃
ויי יהב ית עמא לרחמין בעיני מצראי ואשאלונון ורוקינו ית מצראי׃ ונטלו בני
ישראל מרעמסס לסוכות כשית מאה אלפין גברא רגלאין בר מטפלא׃ ואף נוכראין
סגיאין סליקו עמהון ועאן ותורי בעירא סגי לחדא׃ ואפו ית לישא

Interp. chal.

ita fecerunt. Factumq; est in noctis medio: ⁊ dñs occidit omne primogenitũ in terra egypti: a primogenito pharaonis qui sessurus erat sup solium regni eius: vsq; ad primogenitum captiue que erat in domo vinctorum: ⁊ omne primogenitũ iumentorũ. Surrexitq; pharao in nocte ipse ⁊ oẽs serui eius ⁊ oẽs egyptij: et fuit clamor magnus in egypto: qz nulla domus erat in qua non esset aliquis mortuus. Vocauitq; moysen et aaron nocte: ⁊ ait. Surgite: egredimini de medio populi mei tam vos q̃ filij israel: ⁊ ite seruite coram dño sicut dicebatis. Oues quoq; vestras ⁊ boues assumite: sicut loquebamini: ⁊ ite orate etiã pro me. Preualescebantq; egyptij super populũ vt cito mitterent eos de terra: quia dicebãt omnes nos mortui sumus. Tulitq; populus massam suã anteq̃ fermẽtaretur: sicut erat in panarijs suis: ligatã in pallijs suis sup humeros suos ipositã. Filij aũt israel fecerũt iuxta verbũ moysi: ⁊ petierũt ab egyptijs vasa aurea ⁊ vasa argẽtea ⁊ vestes. Dñs autẽ dedit populo gratiã in oculis egyptiorz: ⁊ cõmodauerũt eis: ⁊ vacuos reliquerunt egyptios. Profectiq; sunt filij israel de ramesses in sochoth: q̃si sexcẽta millia peditũ pter familiã. extranei quoq; multi ascenderũt cũ eis: ⁊ oues ⁊ boues ⁊ pecora multa nimio. Et coxerunt massam

Primitiua chal.

יתב שבה
קום רבב
מות
נפק הוה
עאן צלא
מות
לוש יתר אצוא
מאן
שאל ריק
נתא אפה

Transla. Grec. lxx. cum interpre. latina.

q̄s eduxerāt ex egypto: subcineritios azymos. nō
ὃ ἐξήνεγκαν ἐξ αἰγύπτου, ἐγκρυφίας ἀζύμους. οὐ
.n. fermētata fuit. eiecerūt .n. eos egyptii:
γὰρ ἐζυμώθη. ἐξέβαλον γὰρ αὐτοὺς οἱ αἰγύπτιοι,
et nō potuerūt expectare: neq; pulmētum
καὶ οὐκ ἠδυνάσθησαν ὑπομεῖναι, οὐδὲ ἐπισιτισ-
fecerūt sibi ad vias. at habita-
μὸν ἐποίησαν ἑαυτοῖς εἰς τὴν ὁδόν. ἡ δὲ κατοίκη-
tio filiorū israel quā habitauerūt ipsi et
σις τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἣν κατῴκησαν αὐτοὶ καὶ οἱ
pres eorū in tra egypti et in tra chanaan
πατέρες αὐτῶν ἐν γῇ αἰγύπτου καὶ ἐν γῇ χαναάν
ipsi et pres eorū: quadringenti trigin-
αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν, τετρακόσια τριάκον-
ta anni. et factū ē post quatrīgētos et trigi-
τα ἔτη. καὶ ἐγένετο μετὰ τετρακόσια καὶ τριά-
ta annos: egressus ē ois exercit' dñi de tra
κοντα ἔτη, ἐξῆλθε πᾶσα στρατιὰ κυρίου ἐκ γῆς αἰ-
egypti. nox obseruatiōis est dño vt edu-
γύπτου. νὺξ προφυλακῆς ἐστι τῷ κυρίῳ, ὥστε ἐξα-
xit eos ex tra egypti. illa nox hec
γαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου. ἐκείνη ἡ νὺξ αὕτη
obseruatio dño: vt oibus filiis israel sit in
προφυλακὴ κυρίῳ, ὥστε πᾶσι υἱοῖς ἰσραὴλ εἶναι εἰς
gñatiōes eorū. dixit aūt dñs ad moysen et aaron:
γενεὰς αὐτῶν. εἶπε δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν καὶ ἀαρών,
hec lex pasche. ois alienigena nō comedet
οὗτος ὁ νόμος πάσχα. πᾶς ἀλλογενὴς οὐκ ἔδεται
ex eo. et oēm seruū alicui' vel empti-
ἀπ' αὐτοῦ. καὶ πάντα οἰκέτην τινὸς ἢ ἀργυρώνη-
tiuz circūcides eū. et tunc comedet ex eo.
τον περιτεμεῖς αὐτόν. καὶ τότε φάγεται ἀπ' αὐτοῦ.
aduena vel mercenari' nō comedet ex eo. in domo
πάροικος ἢ μισθωτὸς οὐκ ἔδεται ἀπ' αὐτοῦ. ἐν οἰκίᾳ
vna comedet: et nō efferetis ex domo de
Nūeri. 9.c. μιᾷ βρωθήσεται, καὶ οὐκ ἐξοίσετε ἐκ τῆς οἰκίας τῶν
Ioā. 19.f. carnib' extra: et os nō cōfringetis ab eo. om-
κρεῶν ἔξω, καὶ ὀστοῦν οὐ συντρίψετε ἀπ' αὐτοῦ. πᾶ-
nis cetus israel faciet hoc. si aūt qs ac-
σα συναγωγὴ ἰσραὴλ ποιήσει αὐτό. ἐὰν δέ τις προσ-
cesserit in vobis aduena: et fecerit pascha dño:
έλθῃ ἐν ὑμῖν προσήλυτος, καὶ ποιῇ τὸ πάσχα κυρίῳ,
circūcides illi' oē masculū. et tunc acce-
περιτεμεῖς αὐτοῦ πᾶν ἀρσενικόν. καὶ τότε προσελεύ-
det facere illud. et erit sicut et indigena
σεται ποιῆσαι αὐτό. καὶ ἔσται ὥσπερ καὶ ὁ αὐτόχθων
tre. ois incircūcisus nō comedet ex eo. lex
τῆς γῆς. πᾶς ὁ ἀπερίτμητος οὐκ ἔδεται ἀπ' αὐτοῦ. νό-
vna erit indigene et aduenienti aduc-
μος εἷς ἔσται τῷ ἐγχωρίῳ καὶ τῷ προσελθόντι προσή-
ne in vobis. et fecerūt filii israel: sicut pcepit
λυτῳ ἐν ὑμῖν. καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ἰσραήλ, καθὰ ἐνετείλα-
dñs moysi et aaron ad eos: sic fecerūt.
το κύριος τῷ μωυσῇ καὶ ἀαρὼν πρὸς αὐτούς, οὕτως ἐποίησαν.

Trāsla. B. Hiero.

quam dudum de egypto conspersā tulerāt: & fecerunt subcineritios panes azymos. Neq; enī poterāt fermētari cogētibus exire egyptiis: & nullā facere sinētibus morā: nec pulmēti q̄c q̄3 occurrerat preparare. Habitatio aūt filiorū israel q̄ mānserūt in egypto fuit quadringētorū triginta annorū. Quibus expletis eadem die egressus est omnis exercitus domini de terra egypti. Nox est ista obseruabilis domini: quando eduxit eos de terra egypti. hāc obseruare debent oēs filii israel in generationibus suis. Dixitq; dñs ad moysē & aaron. Hec est religio phase. Omnis alienigēa nō comedet ex eo. Ois aūt seruus empticius circūcidetur & sic comedet. Aduēa & mercenarius non edēt ex eo. In vna domo comedetur: nec efferetis de carnibus eius foras: nec os illius confringetis. Omnis cetus filiorū israel faciet illud. q̄ si q̄s peregrinorū i vrām voluerit trāsire coloniam: & facere phase dñi: circumcidetur prius oē masculinū eius: & tūc rite celebrabit: eritq; sicut idigena terre. Si quis āt circūcisus nō fuerit: nō vescetur ex eo. Eadē lex erit idigene & colono: qui pegrinatur apd vos. Feceruntq; omnes filii israel sicut preceperat dñs moysi & aaron.

Ter. Heb. Exo. Ca. xii.

הוציאו ממצרים עגת מצות כי
לא חמץ כי גרשו ממצרים ולא
יכלו להתמהמה וגם צדה לא עשו
להם: ומושב בני ישראל אשר
ישבו במצרים שלשים שנה
וארבע מאות שנה: ויהי מקץ
שלשים שנה וארבע מאות שנה
ויהי בעצם היום הזה יצאו כל
צבאות יהוה מארץ מצרים: ליל
שמרים הוא ליהוה להוציאם
מארץ מצרים הוא הלילה הזה
ליהוה שמרים לכל בני ישראל
לדרתם: ויאמר יהוה אל משה
ואהרן זאת חקת הפסח כל בן
נכר לא יאכל בו: וכל עבד איש
מקנת כסף ומלתה אתו אז יאכל
בו: תושב ושכיר לא יאכל בו:
בבית אחד יאכל לא תוציא
מן הבית מן הבשר חוצה ועצם לא
תשברו בו: כל עדת ישראל יעשו
אתו: וכי יגור אתך גר ועשה פסח
ליהוה המול לו כל זכר ואז יקרב
לעשתו והיה כאזרח הארץ וכל
ערל לא יאכל בו: תורה אחת יהיה
לאזרח ולגר הגר בתוככם: ויעשו
כל בני ישראל כאשר צוה יהוה
את משה ואת אהרן כן עשו:

Primitiua heb.

[illegible]
קדמה צור
עשה ישב
היה קצץ
רבע מאה
דור
קנה נמל אכל
ישב שכר
יצא
שבר יעד עשה
גור
נמל קרב
זרח
אכל ירה היה

Trāsla. Chal.

דאפיקו ממצרים גריצן פטירן ארי לית חמיע ארי אתרכו ממצרים ולא יכילו
לאתעכבא ואף זודין לא עבדו להון: ומותבניהון דבני ישראל דיתיבו במצרים ארבע
מאה ותלתין שנין: והוה מסוף ארבע מאה ותלתין שנין והוה בכרן יומא הדין נפקו
כל חיליא דיי מארעא דמצרים: ליל נטיר הוא קדם יי לאפקותהון מארעא
דמצרים הוא ליליא הדין קדם יי נטיר לכל בני ישראל לדריהון: ואמר יי למשה
ולאהרן דא גזירת פסחא כל בר ישראל דאשתמד לא יכול ביה: וכל עבד גבר זביני
כספא ותגזר יתיה בכן יכול ביה: תותבא ואגירא לא יכול ביה: בחבורא חדא יתאכל
לא תפקון מן ביתא מן בשרא לברא וגרמא לא תתברון ביה: כל כנישתא דישראל
יעבדון יתיה: וארי יתגייר עמכון גיורא ויעביד פסחא קדם יי יגזר ליה כל דכורא
ובכן יקרב למעבדיה ויהי כיציבא דארעא וכל ערלאי לא יכול ביה: אוריתא חדא
תהא ליציבא ולגיורא דיתגייר בניכון: ועבדו כל בני ישראל כמא דפקיד יי ית
משה וית אהרן כן עבדו:

Interp. chal.

quas eduxerant de egypto. Feceruntq; placentas azymas: quia non erat fermentatū: eo q; eiecti fuerāt de egypto: & non poterant immorari: viaticū quoq; non parauerūt sibi. Habitatio autē filiorū israel qua habitauerūt in egypto fuit quadringentorū & triginta annorū. Et factum est post quadringētos & triginta annos in hac eadē die: egressi sunt oēs exercitus dñi de terra egypti. Nox obseruabilis est coram dño: vt educeret eos de terra egypti: hec est nox illa coram dño: obseruanda filiis israel in generationibus suis. Dixitq; domin' ad moysen & aaron. Hic est ritus phase: ois filius israel qui fuerit apostata: non comedat ex eo. Omnis autē seruus alicuius emptus argento si circūciderit eum: tunc comedet ex eo. Aduena & mercenarius nō comedēt ex eo. In societate vna comedetis: non efferetis de carnibus eius ex domo foras: & os non cōfringetis in eo. Omnis cetus israel faciet illud. Et quando transierit ad vestram religionē aliquis proselytus & fecerit phase coram domino: circumcidetur omnis masculus eius: et tunc accedet vt faciat illud: & erit sicut indigena terre: & omnis profanus nō comedet ex eo. Lex vna erit indigene & proselyto qui morabitur vobiscum. Feceruntq; filii israel sicut preceperat dominus moysi & aaron: ita fecerūt.

Primitiua chal.

נפק תרך
עבד יתב
רבע שנה
נפק
דור
שמד אכל
גזר יתב
נפק תבר
עבד גור
קרב עבד הוה
חלל יהב הוה
גור

וַיְהִי בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה הוֹצִיא יְהוָה
אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
עַל צִבְאֹתָם׃ Ca. xiii. וַיְדַבֵּר יְהוָה
אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ קַדֶּשׁ לִי כָל
בְּכוֹר פֶּטֶר כָּל רֶחֶם בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה לִי הוּא׃ וַיֹּאמֶר
מֹשֶׁה אֶל הָעָם זָכוֹר אֶת הַיּוֹם
הַזֶּה אֲשֶׁר יְצָאתֶם מִמִּצְרַיִם
מִבֵּית עֲבָדִים כִּי בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיא
יְהוָה אֶתְכֶם מִזֶּה וְלֹא יֵאָכֵל
חָמֵץ׃ הַיּוֹם אַתֶּם יֹצְאִים בְּחֹדֶשׁ
הָאָבִיב׃ וְהָיָה כִי יְבִיאֲךָ יְהוָה אֶל
אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי
וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
לַאֲבֹתֶיךָ לָתֶת לָךְ אֶרֶץ זָבַת חָלָב
וּדְבָשׁ וְעָבַדְתָּ אֶת הָעֲבֹדָה הַזֹּאת
בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה׃ שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל
מַצֹּת וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי חַג לַיהוָה׃
מַצּוֹת יֵאָכֵל אֵת שִׁבְעַת הַיָּמִים
וְלֹא יֵרָאֶה לְךָ חָמֵץ וְלֹא יֵרָאֶה לְךָ
שְׂאֹר בְּכָל גְּבֻלֶךָ׃ וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ
בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר בַּעֲבוּר זֶה
עָשָׂה יְהוָה לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרָיִם׃
וְהָיָה לְךָ לְאוֹת עַל יָדְךָ וּלְזִכָּרוֹן בֵּין
עֵינֶיךָ לְמַעַן תִּהְיֶה תּוֹרַת יְהוָה
בְּפִיךָ כִּי בְּיָד חֲזָקָה הוֹצִאֲךָ יְהוָה
מִמִּצְרָיִם׃ וְשָׁמַרְתָּ אֶת הַחֻקָּה

הָיָה | דבר | בָּכַר | זָכַר | אָבַב בוא | שָׁבַע | נָתַן זוב | אָכַל | מִין יוֹם | רָאָה | נָגַד | עָבַר | יָצָא | זָכַר | הָיָה יָרָה | פֶּה יָצָא

Et eadem die eduxit dominus filios israel de terra egypti per turmas suas. Ca. 13.

Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Sanctifica mihi omne primogenitũ: quod aperit vuluã in filiis israel tã de hoibus q̃ de iumẽtis. Mea sũt eñi oia. Et ait moyses ad populum. Memẽtote diei huius in qua egressi estis de egypto & de domo seruitutis: quoniam in manu forti eduxit vos dñs de loco isto: vt nõ comedatis fermẽtatũ panẽ. Hodie egredimini mense nouarũ frugũ. Cũq; introduxerit te dñs in terram chananei & ethei & amorrei & euei & iebusei: quã iurauit patribus tuis vt daret tibi terrã fluentem lacte & melle: celebrabis hunc morem sacrorũ mense isto. Septẽ diebus vesceris azymis: & in die septimo erit solemnitas dñi. Azyma comedetis septem diebus. Nõ apparebit apud te aliqd fermentatũ: nec in cunctis finibus tuis. Narrabisq; filio tuo in die illo dicens. Hoc est quod fecit mihi dñs: qñ egressus sum de egypto. Et erit quasi signũ in manu tua & q̃si monimentũ ante oculos tuos: & vt lex domini sp sit in ore tuo. In mãu eñi forti eduxit te dñs de egypto. Custodies huiuscemodi cultum

τ factũ ẽ in die illa: eduxit dñs
καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἐξήγαγε κύριος
filios israel ex trã egypti cũ exercitu
τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ ἐκ γῆς αἰγύπτου σὺν δυνάμει
eorũ.
αὐτῶν. Ca. 13.
Dixit aũt dñs ad moysen: dicens: sctifica
Εἶπε δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, ἁγίασόν
mihi oẽ primogenitũ primogñitũ aperiẽs oẽm
μοι πᾶν πρωτότοκον πρωτογενὲς διανοῖγον πᾶσαν
vuluã in filijs israel ab hoie vsq; ad iumẽtũ: meũ ẽ. dixit aũt moyses ad populũ: re-
μήτραν ἐν τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, ἐμοί ἐστι. εἶπε δὲ μωυσῆς πρὸς τὸν λαόν, μνη-
cordamini diei huius: in q̃ egressi estis ex egy
μονεύετε τὴν ἡμέραν ταύτην, ἐν ᾗ ἐξήλθετε ἐξ αἰγύ-
pto: ex domo seruitutis. in .n. manu forti
πτου, ἐξ οἴκου δουλείας. ἐν γὰρ χειρὶ κραταιᾷ
eduxit dñs vos hinc. τ nõ comedetis
ἐξήγαγε κύριος ὑμᾶς ἐντεῦθεν. καὶ οὐ βρωθήσεται
fermẽtũ. hodierna die vos egredimini i mẽse
ζύμη. ἐν γὰρ τῇ σήμερον ὑμεῖς ἐκπορεύεσθε ἐν μηνὶ
nouorũ. τ erit qñ introduxerit te dñs
τῶν νέων. καὶ ἔσται ἡνίκα ἂν εἰσαγάγῃ σε κύριος ὁ
deus tuus in trã chananeorũ: τ etheorũ:
θεός σου εἰς τὴν γῆν τῶν χαναναίων, καὶ χετταίων,
τ eueorũ: τ gergeseorũ: τ amorreorũ: τ phereseorũ: τ iebuseorũ: quã iurauit patribus
καὶ εὐαίων, καὶ γεργεσαίων, καὶ ἀμορραίων, καὶ φερεζαίων, καὶ ἰεβουσαίων, ἣν ὤμοσε τοῖς πατράσι
tuis dare tibi: trã fluentẽ lacte τ melle. τ
σου δοῦναί σοι, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι. καὶ
facies seruitutẽ hanc in mẽse hoc.
ποιήσεις τὴν λατρείαν ταύτην ἐν τῷ μηνὶ τού-
sex dies comedetis azyma: at die se-
τῳ. ἓξ ἡμέρας ἔδεσθε ἄζυμα, τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβ-
ptima festũ dño: azyma comedetis septẽ dies. nõ
δόμῃ ἑορτὴ κυρίου, ἄζυμα ἔδεσθε ἑπτὰ ἡμέρας. οὐκ
apparebit tibi fermentatũ: neq; erit tibi fermẽtũ oibus
ὀφθήσεταί σοι ζυμωτόν, οὐδὲ ἔσται σοι ζύμη πᾶ-
terminis tuis. τ narrabis filio tuo
σι τοῖς ὁρίοις σου. καὶ ἀναγγελεῖς τῷ υἱῷ σου
in die illa: dicẽs: pp hoc fecit do
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγων, διὰ τοῦτο ἐποίησε κύ-
minus deus meus: qñ egressus sũ ex egypto.
ριος ὁ θεός μου, ὡς ἐξεπορευόμην ἐξ αἰγύπτου.
τ erit tibi in signũ in manu tua: τ
καὶ ἔσται σοι εἰς σημεῖον ἐπὶ τῆς χειρός σου, καὶ
memoriale ante oculos tuos: vt sit
μνημόσυνον πρὸ ὀφθαλμῶν σου, ὅπως ἂν γένηται
lex dñi in ore tuo. in .n. manu
ὁ νόμος κυρίου ἐν τῷ στόματί σου. ἐν γὰρ χειρὶ
forti eduxit te dñs ex egypto.
κραταιᾷ ἐξήγαγέ σε κύριος ἐξ αἰγύπτου.

Infra. 34. d. Numeri. 8. c. Luce. 2. d. Deu. 13.

A

B

Trãsla. chal.

וַהֲוָה בִּכְרַן יוֹמָא הָדֵין אַפֵּיק יְיָ יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם עַל חֵילֵיהוֹן׃
Ca. xiii. וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימַר׃ אַקְדֵּישׁ קֳדָמַי כָּל בּוּכְרָא פָּתַח כָּל
וַלְדָּא בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בֶּאֱנָשָׁא וּבִבְעִירָא דִּילִי הוּא׃ וַאֲמַר מֹשֶׁה לְעַמָּא הֲווֹ דְכִירִין יָת
יוֹמָא הָדֵין דִּנְפַקְתּוּן מִן מִצְרַיִם מִבֵּית עַבְדוּתָא אֲרֵי בִּתְקוֹף יְדָא אַפֵּיק יְיָ יָתְכוֹן מִכָּא
וְלָא יִתְאֲכֵל חֲמִיעַ׃ יוֹמָא דֵין אַתּוּן נָפְקִין בְּיַרְחָא דַאֲבִיבָא׃ וִיהֵי אֲרֵי יַעֲלִינָךְ יְיָ לְאַרְעָא
דִּכְנַעֲנָאֵי וְחִתָּאֵי וֶאֱמוֹרָאֵי וְחִוָּאֵי וִיבוּסָאֵי דְּקַיֵּים לַאֲבָהָתָךְ לְמִתַּן לָךְ אַרְעָא עָבְדָא חֲלַב
וּדְבַשׁ וְתִפְלַח יָת פּוּלְחָנָא הָדָא בְּיַרְחָא הָדֵין׃ שִׁבְעָא יוֹמִין תֵּיכוֹל פַּטִּירָן וּבְיוֹמָא
שְׁבִיעָאָה חַגָּא קֳדָם יְיָ׃ פַּטִּיר יִתְאֲכֵל יָת שִׁבְעָא יוֹמִין וְלָא יִתַחְזֵי לָךְ חֲמִיעַ וְלָא יִתַחְזֵי
לָךְ חֲמִירָא בְּכָל תְּחוּמָךְ׃ וּתְחַוֵּי לִבְרָךְ בְּיוֹמָא הַהוּא לְמֵימַר בְּדִיל דָּא עֲבַד יְיָ לִי
בְּמִפְּקִי מִמִּצְרָיִם׃ וִיהֵי לָךְ לְאָת עַל יְדָךְ וּלְדוּכְרָן בֵּין עֵינָךְ בְּדִיל דִּתְהֵי אוֹרָיְתָא דַיְיָ
בְּפוּמָךְ אֲרֵי בִּידָא תַקִּיפָא אַפְּקָךְ יְיָ מִמִּצְרָיִם׃ וְתִטַּר יָת קְיָמָא

Primitiua chal.

נְפַק | אֲמַר קְדַשׁ | יְלַד הֲוָה | אֲכַל הֲוָה עֲל | קוּם נְתַן | פְּלַח אֲכַל | חֲנַג חֲזָא | חֲוָה אֲמַר נְפַק | הֲוָה אֲתָא יְרַח | נְטַר קוּם

Interp. chal.

et factum est in ipsa die: eduxit dominus filios israel de terra egypti per turmas suas. Ca. 13.

Locutusq; est dñs cum moyse: dicens. Sanctifica mihi omne primogenitũ qđ aperit oẽm vuluam in filiis israel in hoibus τ in iumẽtis meum est. Dixitq; moyses ad populũ. Memento diei huius in qua egressi estis de egypto de domo seruitutis: qñ in manu forti eduxit vos dñs de loco isto: τ non comedetur fermentatũ. Hodie vos egredimini in mense nouarum frugum. Et erit quando introduxerit te dñs in terram chananei τ ethei τ amorrei τ euei τ iebusei: pro qua iurauit patribus tuis vt daret tibi terram fluentẽ lacte τ melle: celebrabis cultũ istum in mense isto. Septẽ diebus comedes azyma: τ in die septima erit solẽnitas corã dño. Azymũ comedetur septẽ diebus τ nõ apparebit tibi fermẽtatũ neq; apparebit tibi fermẽtũ in omni termino tuo. Narrabisq; filio tuo in die illo: dicens. Propter hoc fecit mihi dñs: quando egressus sum de egypto. Et erit tibi in signum in manu tua: τ in memoriale inter oculos tuos: vt sit lex domini in ore tuo: quia in manu forti eduxit te dominus de egypto. Et custodies pactum

Trāsla. Grē. lxx. cū interp. latina.

et serua legem hanc secundū tēpora annorum: a
καὶ φυλάξαι τὸν νόμον τοῦτον κατὰ καιροὺς ὡρῶν, ἀφ' ἡ-
diebus in dies. et erit cū introduxerit te dñs deus
μερῶν εἰς ἡμέρας. καὶ ἔσται ὡς ἂν εἰσαγάγῃ σε κς ὁ θς
tuus in terrā chananeorum: quēadmodū iurauit
σου εἰς τὴν γῆν τῶν χαναναίων, ὃν τρόπον ὤμοσε τοῖς
patribus tuis: et dabit tibi eā. et separabis omē
πατράσι σου, καὶ δώσει σοι αὐτήν. καὶ ἀφοριεῖς πᾶν
aperiens vuluā: masculina dño: et omē aperi
διανοῖγον μήτραν, τὰ ἀρσενικὰ τῷ κυρίῳ, καὶ πᾶν δια-
ens vuluā ex armentis in iumētis tuis.
νοῖγον μήτραν ἐκ τῶν βουκολίων ἐν τοῖς κτήνεσί σου.
C quecunque fuerit tibi: masculina dño. omē aperi
ὅσα ἂν γένηταί σοι, τὰ ἀρσενικὰ τῷ κυρίῳ. πᾶν διανοῖ-
ens vuluā asine mutabis oue. si autem nō muta
γον μήτραν ὄνου ἀλλάξεις προβάτῳ. ἐὰν δὲ μὴ ἀλλά-
ueris: redimes illud. omē primogenitū hois
ξῃς, λυτρώσῃ αὐτό. πᾶν πρωτότοκον ἀνθρώπου τῶν
filiorum tuorum redimes. si autē interrogauerit te filius tuus post
υἱῶν σου λυτρώσῃ. ἐὰν δὲ ἐρωτήσῃ σε ὁ υἱός σου μετὰ
hec: dicens: qđ hoc? et dices ei: quia in ma-
ταῦτα, λέγων, τί τοῦτο; καὶ ἐρεῖς αὐτῷ, ὅτι ἐν χει-
nu forti eduxit nos dñs de terra egypti: ex do
ρὶ κραταιᾷ ἐξήγαγεν ἡμᾶς κς ἐκ γῆς αἰγύπτου, ἐξ οἴ-
mo seruitutis. qñ autem indurauit pharao ad dimittendū
κου δουλείας. ἡνίκα δὲ ἐσκλήρυνε φαραὼ ἐξαποστεῖλαι
nos: occidit dñs omē primogenitū in terra egypti:
ἡμᾶς, ἀπέκτεινε κς πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ αἰγύπτου,
a primogenitis hoim vsqz ad primogenita iu-
ἀπὸ πρωτοτόκων ἀνθρώπων ἕως πρωτοτόκων κτη-
mētorum. propter hoc ego sacrifico dño omē aperiens vuluā:
νῶν. διὰ τοῦτο ἐγὼ θύω τῷ κῳ πᾶν διανοῖγον μήτραν,
masculina: et omē primogenitū filiorum meorum re
τὰ ἀρσενικά, καὶ πᾶν πρωτότοκον τῶν υἱῶν μου λυ-
dimā. et erit in signū in manu tua:
τρώσομαι. καὶ ἔσται εἰς σημεῖον ἐπὶ τῆς χειρός σου,
et inmobile ante oculos tuos. in .n. manu
καὶ ἀσάλευτον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν σου. ἐν γὰρ χειρὶ
forti eduxit te dñs ex egypto. vt autem di-
κραταιᾷ ἐξήγαγέ σε κύριος ἐξ αἰγύπτου. ὡς δὲ ἐξα-
misit pharao populū: nō perduxit eos
D πέστειλε φαραὼ τὸν λαόν, οὐχ ὡδήγησεν αὐτοὺς ὁ
deus viā terre philisthim: quia prope erat. dixit .n.
θεὸς ὁδὸν γῆς φυλιστιείμ, ὅτι ἐγγὺς ἦν. εἶπε γὰρ
deus ne forte peniteret populū videntē bel
ὁ θεὸς μήποτε μεταμελήσῃ τῷ λαῷ ἰδόντι πόλε-
lum et reuertatur in egyptū. et circūdu
μον, καὶ ἀποστρέψῃ εἰς αἴγυπτον. καὶ ἐκύκλω-
xit deus populū via que in desertū: in
σεν ὁ θεὸς τὸν λαὸν ὁδὸν τὴν εἰς τὴν ἔρημον, εἰς τὴν
rubrū mare. quinta autem generatione ascēderūt fi-
ἐρυθρὰν θάλασσαν. πέμπτη δὲ γενεὰ ἀνέβησαν οἱ υἱ-
lii israel ex terra egypti. et accepit moyses
οὶ ἰσραὴλ ἐκ γῆς αἰγύπτου. καὶ ἔλαβε μωυσῆς

Trāsla. B. Hiero.

statuto tempore a diebus in dies. Cumqz introduxerit te dñs in terram chananei sicut iurauit tibi & patribus tuis: & dederit tibi eā: separabis oē qđ aperit vuluā dño: & quod primitiuū est in pecoribus tuis. Quicqđ hūeris masculini sexus: cōsecrabis dño. Primogenitū asini mutabis oue: qđ si nō redemeris interficies. Oē aūt primogenitū hois de filiis tuis pcio redimes. Cūqz interrogauerit te filius tuus cras dicēs: qđ est hoc? Rñdebis ei In manu forti eduxit nos dñs de terra egypti de domo seruitutis. Nā cum induratus eēt pharao: & nollet nos dimittere: occidit dñs oē primogenitū in terra egypti a primogenito hois vsqz ad primogenitū iumētorū. Idcirco imolo dño oē quod aperit vuluā masculini sexus: & oia primogēita filiorū meorū redimo. Erit igit quasi signū in māu tua: & quasi appēsū quid ob recordatione ante oclos tuos: eo quod i māu forti eduxit nos dñs de egypto. Igit cum emisisset pharao ppl'm: nō eos duxit deus per viā terre philistiim que vicina ē: reputās ne forte peniteret eū si vidisset aduersū se bella cōsurgere & reuerteretur egyptū: sed circūduxit per viā deserti: q̄ ē iuxta mare rubrū. Et armati ascēderunt filii israel de terra egypti. Tulit quoqz moyses

Tex. Heb.

הַזֹּאת לְמוֹעֲדָהּ מִיָּמִים יָמִימָה׃
וְהָיָה כִּי יְבִאֲךָ יְהוָה אֶל אֶרֶץ
הַכְּנַעֲנִי כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְךָ וְלַאֲבֹתֶיךָ
וּנְתָנָהּ לָךְ׃ וְהַעֲבַרְתָּ כָל פֶּטֶר רֶחֶם
לַיהוָה וְכָל פֶּטֶר שֶׁגֶר בְּהֵמָה אֲשֶׁר
יִהְיֶה לְךָ הַזְּכָרִים לַיהוָה׃ וְכָל
פֶּטֶר חֲמֹר תִּפְדֶּה בְשֶׂה וְאִם לֹא
תִפְדֶּה וַעֲרַפְתּוֹ וְכֹל בְּכוֹר אָדָם
בְּבָנֶיךָ תִּפְדֶּה׃ וְהָיָה כִּי יִשְׁאָלְךָ
בִנְךָ מָחָר לֵאמֹר מַה זֹּאת וְאָמַרְתָּ
אֵלָיו בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיאָנוּ יְהוָה
מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים׃ וַיְהִי כִּי
הִקְשָׁה פַרְעֹה לְשַׁלְּחֵנוּ וַיַּהֲרֹג
יְהוָה כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבְּכֹר
אָדָם וְעַד בְּכוֹר בְּהֵמָה עַל כֵּן אֲנִי
זֹבֵחַ לַיהוָה כָּל פֶּטֶר רֶחֶם הַזְּכָרִים
וְכָל בְּכוֹר בָּנַי אֶפְדֶּה׃ וְהָיָה לְאוֹת
עַל יָדְכָה וּלְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ כִּי
בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיאָנוּ יְהוָה מִמִּצְרָיִם׃
וַיְהִי בְּשַׁלַּח פַּרְעֹה אֶת הָעָם וְלֹא
נָחָם אֱלֹהִים דֶּרֶךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים
כִּי קָרוֹב הוּא כִּי אָמַר אֱלֹהִים פֶּן
יִנָּחֵם הָעָם בִּרְאֹתָם מִלְחָמָה
וְשָׁבוּ מִצְרָיְמָה׃ וַיַּסֵּב אֱלֹהִים אֶת
הָעָם דֶּרֶךְ הַמִּדְבָּר יַם סוּף
וַחֲמֻשִׁים עָלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ
מִצְרָיִם׃ וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת

Primitiua heb.

יָעַד
בּוֹא
שָׁבַע
עָבַר
הָיָה
פָּדָה
בָּכַר
שָׁאַל
הָיָה
קָשָׁה הָרַג
טוֹטָף
יָצָא
נָחָה
קָרַב
נָחַם רָאָה
שׁוּב סָבַב
דָּבַר
עָלָה
לָקַח

Transla. Chal.

הָדָא לִזְמַנַהּ מִזְמַן לִזְמַן׃ וִיהֵי אֲרֵי יַעֲלִינָךְ יְיָ לְאַרַע כְּנַעֲנָאָה כְּמָא דְקַיֵּים לָךְ וְלַאֲבָהָתָךְ
וְיִתְּנִנַהּ לָךְ׃ וְתַעֲבַר כָּל פָּתַח וַלְדָּא קֳדָם יְיָ וְכָל פָּתַח וְלַד בְּעִירָא דִּיהוֹן לָךְ דִּכְרִין
תַּקְדֵּישׁ קֳדָם יְיָ׃ וְכָל בּוּכְרָא דַחֲמָרָא תִּפְרוֹק בְּאִימְרָא וְאִם לָא תִפְרוֹק וְתִקְפֵיהּ
וְכָל בּוּכְרָא דֶאֱנָשָׁא בִּבְנָךְ תִּפְרוֹק׃ וִיהֵי אֲרֵי יִשְׁאֲלִינָךְ בְּרָךְ מְחַר לְמֵימַר מָה דָא
וְתֵימַר לֵיהּ בִּתְקוֹף יְדָא אַפְּקַנָא יְיָ מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עַבְדוּתָא׃ וַהֲוָה כַּד אַקְשִׁי פַרְעֹה
לְשַׁלָּחוּתַנָא וּקְטַל יְיָ כָּל בּוּכְרָא בְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם מִבּוּכְרָא דֶאֱנָשָׁא וְעַד בּוּכְרָא
דִבְעִירָא עַל כֵּן אֲנָא דָבַח קֳדָם יְיָ כָּל פָּתַח וַלְדָּא דּוּכְרַיָּא וְכָל בּוּכְרָא דִבְנַי אֶפְרוֹק׃
וִיהֵי לְאָת עַל יְדָךְ וְלִתְפִלִּין בֵּין עֵינָךְ אֲרֵי בִּידָא תַקִּיפָא אַפְּקַנָא יְיָ מִמִּצְרָיִם׃ וַהֲוָה
כַּד שַׁלַּח פַּרְעֹה יָת עַמָּא וְלָא דַבַּרִינוּן יְיָ אֹרַח אֲרַע פְּלִשְׁתָּאֵי אֲרֵי קָרִיב הוּא אֲרֵי
אֲמַר יְיָ דִּילְמָא יְתוּבוּן עַמָּא בְּמִחְזֵיהוֹן קְרָבָא וִיתוּבוּן לְמִצְרָיִם׃ וְאַסְחַר יְיָ יָת עַמָּא אֹרַח
מַדְבְּרָא יַמָּא דְסוּף וּמְזָרְזִין סְלִיקוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאַרְעָא דְמִצְרָיִם׃ וְאַסֵּיק מֹשֶׁה יָת

Interp. chal.

hoc in tēpore suo a tpe in tpo. Et erit cū introduxerit te dñs in terrā chananei sicut iurauit tibi et patribus tuis: et dederit eā tibi: transire facies oīne qđ aperit vuluā corā dño: et oēs masculos qui aperiūt vuluā in aialibus quos habueris sanctificabis corā dño. Et omne primogenitū asini redimes agno. Et si nō redemeris: mactabis eū. Omneqz pmogenitū in filiis tuis redimes. Et erit cū interrogauerit te filius tuus cras: dicens. Quid est hoc? dices ei. In manu forti eduxit nos dñs de egypto de domo seruitutis. Et factū est cū induratus esset pharao: et nollet dimittere nos: interfecit dñs oē pmogenitū in terra egypti: a primogenito hois vsqz ad primogenitū aialis. Idcirco ego sacrifico omne masculū qđ aperit vuluā: et oēm pmogenitum filiorū meorum redimā. Eritqz in signū in manu tua: et in appensum quoddā inter oculos tuos: qa in manu forti eduxit nos dñs de egypto. Et factū est cuz emisisset pharao ppl'm: nō duxit eos deus p viā terre philistinorum: qa ppinquā erat: qa dixit deus ne forte formidet ppls cū viderit preliū: et reuertātur in egyptū. Et circūduxit deus ppl'm p viā deserti maris rubri: et armati ascenderūt filij israel de terra egypti. Tulit autem moyses

Primitiua chal.

עוּל
נְתַן עֲבַר יְלַד
הֲוָה קְדַשׁ פְּרַק
נְקַף הֲוָה שְׁאַל
אֲמַר נְפַק קְשָׁה
יְלַד
הֲוָה אוֹת פְּלַל
עוּז
חֲזָא תוּב סְחַר
דְבַר זְרַז נְסַק

שָׁבַע עַצְמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ כִּי הַשְׁבֵּעַ
הִשְׁבִּיעַ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
פָּקֹד יִפְקֹד אֱלֹהִים אֶתְכֶם
וְהַעֲלִיתֶם אֶת עַצְמֹתַי מִזֶּה אִתְּכֶם׃
נָסַע חָנָה וַיִּסְעוּ מִסֻּכֹּת וַיַּחֲנוּ בְאֵתָם בִּקְצֵה
פָּנָה הַמִּדְבָּר׃ וַיהוָה הֹלֵךְ לִפְנֵיהֶם יוֹמָם
עָמַד נָחָה בְּעַמּוּד עָנָן לַנְחֹתָם הַדֶּרֶךְ וְלַיְלָה
אוֹר הָלַךְ בְּעַמּוּד אֵשׁ לְהָאִיר לָהֶם לָלֶכֶת
מוּשׁ יוֹמָם וָלָיְלָה׃ לֹא יָמִישׁ עַמּוּד
הֶעָנָן יוֹמָם וְעַמּוּד הָאֵשׁ לָיְלָה
פָּנָה לִפְנֵי הָעָם׃ וַיְדַבֵּר

Cap. xiiii.

דָּבַר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל
שׁוּב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיָשֻׁבוּ וְיַחֲנוּ לִפְנֵי
פִּי הַחִירֹת בֵּין מִגְדֹּל וּבֵין הַיָּם
לִפְנֵי בַּעַל צְפֹן נִכְחוֹ תַחֲנוּ עַל
הַיָּם׃ וְאָמַר פַּרְעֹה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
סָגַר נְבֻכִים הֵם בָּאָרֶץ סָגַר עֲלֵיהֶם
הַמִּדְבָּר׃ וְחִזַּקְתִּי אֶת לֵב פַּרְעֹה
כָּבֵד וְרָדַף אַחֲרֵיהֶם וְאִכָּבְדָה בְּפַרְעֹה
וּבְכָל חֵילוֹ וְיָדְעוּ מִצְרַיִם כִּי
עָשָׂה נָגַד אֲנִי יְהוָה וַיַּעֲשׂוּ כֵן׃ וַיֻּגַּד לְמֶלֶךְ
הָפַךְ מִצְרַיִם כִּי בָרַח הָעָם וַיֵּהָפֵךְ
לְבַב פַּרְעֹה וַעֲבָדָיו אֶל הָעָם
וַיֹּאמְרוּ מַה זֹּאת עָשִׂינוּ כִּי
שִׁלַּחְנוּ אֶת יִשְׂרָאֵל מֵעָבְדֵנוּ׃
אָסַר וַיֶּאְסֹר אֶת רִכְבּוֹ וְאֶת עַמּוֹ לָקַח
עִמּוֹ׃ וַיִּקַּח שֵׁשׁ מֵאוֹת רֶכֶב

Trāsla. B. Hiero.

ossa Ioseph secum: eo q adiurasset filios israel dicens. Visitabit vos deus: efferte ossa mea hinc vobiscum. Profectiq de sochot castrametati sunt i ethā in extremis finibus solitudis. Dñs āt precedebat eos ad ostendendā viā p diē in colūna nubis: & p noctē in colūna ignis: vt dux eēt itineris vtroq tpe. Nūq defuit columna nubis per diem nec columna ignis per noctē coram populo. Ca.14.

LOcutus est autem dominus ad moysen dicens. Loquere filiis israel. Reuersi castrametentur e regione phiairoth: que est inter magdalum & mare cōtra beelsephon. In conspectu eius castra ponetis super mare. Dicturusq ē Pharao sup filiis israel. coartati sūt in terra. conclusit eos desertū. Et indurabo cor eius ac psequtur vos: & glorificabor in pharaōe & in oī exercitu eius: scientq egyptii: quia ego sum dñs. Fecerūt q ita. Et nunciatum est regi egyptiorum q fugisset populus: imutatumq est cor pharaonis & seruorum eius super populum: & dixerunt. Quid voluimus facere vt dimitteremus israel ne seruiret nobis? Iunxit ergo currū: & omnē populū suū assūpsit secum. Tulitq sexcentos currus

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

ossa ioseph secū: iuramēto .n. adiurauit ioseph
τὰ ὀστᾶ ἰωσὴφ μεθ' ἑαυτοῦ, ὅρκῳ γὰρ ὥρκισεν ἰωσὴφ τοὺς
filios israel. dicēs: visitatiōe visitabit vos dñs: Gen. 50.d. Josue. 24.g.
υἱοὺς ἰσραήλ. λέγων, ἐπισκοπῇ ἐπισκέψεται ὑμᾶς κς,
et auferetis ossa mea hinc vobiscū. profe
καὶ συνανοίσετε τὰ ὀστᾶ μου ἐντεῦθεν μεθ' ὑμῶν. ἐξά
cti āt filij israel ex sochoth: castrametati sūt
ραντες δὲ οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἐκ σοχώθ, ἐστρατοπέδευσαν
in ethā circa desertū. at de⁹ pcedebat eos: die Num. 14.c.
ἐν ὀθὼμ παρὰ τὴν ἔρημον. ὁ δὲ θεὸς ἡγεῖτο αὐτῶν, ἡμέ
qdē in colūna nubis: ad ostēdēdū eis viā
ρας μὲν ἐν στύλῳ νεφέλης, δεῖξαι αὐτοῖς τὴν ὁδόν, τὴν
at nocte: in colūna ignis: ⁊ nō defecit colūna 1.Co. 10.a.
δὲ νύκτα, ἐν στύλῳ πυρός. καὶ οὐκ ἐξέλιπεν ὁ στύλος Nee. 9.c.
nubis die: et colūna ignis no
τῆς νεφέλης ἡμέρας, καὶ ὁ στύλος τοῦ πυρὸς νυ
cte corā oī populo.
κτὸς ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ. Ca. 14.

ET locut⁹ ē dñs ad moysen: dicēs: loqre
καὶ ἐλάλησε κς πρὸς μωυσῆν, λέγων, λάλησον A
filijs israel: ⁊ reuersi castrameten
τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ, καὶ ἀποστρέψαντες στρατοπεδευ
tur corā suburbio: inter mag
σάτωσαν ἀπέναντι τῆς ἐπαύλεως, ἀναμέσον μαγ
dalum ⁊ inter mare: eregione beel
δώλου καὶ ἀναμέσον τῆς θαλάσσης, ἐξεναντίας βεελ
sephon. corā eis castrametaberis in ma
σεφῶν. ἐνώπιον αὐτῶν στρατοπεδεύσεις ἐπὶ τῆς θα
ri. et dicet pharao de filijs israel: er
λάσσης. καὶ ἐρεῖ φαραὼ περὶ τῶν υἱῶν ἰσραήλ, πλα
rant isti in terra: cōclusit .n. eos deser
νῶνται οὗτοι ἐν τῇ γῇ. συγκέκλεικε γὰρ αὐτοὺς ἡ ἔρη
tū. ego āt indurabo cor pharaōis: et psequē
μος. ἐγὼ δὲ σκληρυνῶ τὴν καρδίαν φαραώ, καὶ κατα
tur post eos: et glorificabor in pharaōe:
διώξεται ὀπίσω αὐτῶν, καὶ ἐνδοξασθήσομαι ἐν φαραώ,
et in oī exercitu eius. ⁊ cognoscēt oēs
καὶ ἐν πάσῃ τῇ στρατιᾷ αὐτοῦ. καὶ γνώσονται πάντες οἱ
egyptij: q ego dñs. et fecerūt sic. et nū
αἰγύπτιοι, ὅτι ἐγὼ κύριος. καὶ ἐποίησαν οὕτως. καὶ ἀ
ciatū ē regi egyptiorū: q fugit
νηγγέλη τῷ βασιλεῖ τῶν αἰγυπτίων, ὅτι πέφευγεν ὁ
popul⁹. ⁊ mutatū ē cor pharaōis: ⁊ seruo
λαός. καὶ μετεστράφη ἡ καρδία φαραώ, καὶ τῶν θεραπόν
rum eius cōtra ppl̄m. ⁊ dixerūt: qd hoc fe B
των αὐτοῦ ἐπὶ τὸν λαόν. καὶ εἶπαν, τί τοῦτο πε
cimus: vt dimitterem⁹ filios israel: vt nō
ποιήκαμεν, τοῦ ἐξαποστεῖλαι τοὺς υἱοὺς ἰσραήλ, τοῦ μὴ
seruirēt nobis. iunxit igr pharao currus suos:
δουλεύειν ἡμῖν. ἔζευξεν οὖν φαραὼ τὰ ἅρματα αὐτοῦ,
⁊ oēm populū suū cōgregauit secū:
καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ συναπήγαγε μεθ' ἑαυτοῦ,
et accepit sexcentos curr⁹ electos:
καὶ ἔλαβεν ἑξακόσια ἅρματα ἐκλεκτά,

Pritiua chal.

אֲמַר דְּכַר
שְׁרָא תְּוַר תְּבַר
שְׁרָא עֲבַר
אֲזַל יוֹם עֲדָה
אֲמַר תּוּב שְׁרָא
אֲמַר עַרְבַל
תְּקַף רְדַף יְקַר
שְׁרָא חֲוָה
הֲפַךְ
פְּלַח

Interp. chal.

ossa ioseph secum: eo q iuramento adiurasset filios israel: dicens. Recordando recordabitur vestri de⁹: et efferetis ossa mea vobiscum hinc. Profectiq sunt de socoth ⁊ castrametati sunt in ethan: quod est in latere deserti. Dñs aūt precedebat eos per diem in colūna nubis: vt pararet eis locū mansionis in via: ⁊ in nocte in colūna ignis: vt illuminaret eis vt ambularent die ac nocte. nunq deficiebat colūna nubis per diem neq colūna ignis per noctem coram populo.

LOcutusq est dñs cum moyse: dicens. Ca. 14. Loquere cum filijs israel: vt reuertantur ⁊ castrametētur corā phiairoth inter magdalum ⁊ mare coram beelsephon: e regione eorū castrametabimur super mare. Dicetq pharao super filijs israel: coartati sunt in terra. conclusit eos desertus. Et indurabo cor pharaonis ⁊ persequetur eos: et glorificabor in pharaone ⁊ in omi exercitu suo: ⁊ scient egyptij quia ego dominus. Feceruntq ita. Et nunciatum est regi egypti q abijsset populus: ⁊ cōuersum est cor pharaonis ⁊ seruorum eius in populum: ⁊ dixerunt. Quid est hoc quod fecimus: vt dimitteremus israel: ne seruiret nobis? Iunxitq currus suum: ⁊ populum suum tulit secum. Tulitq sexcentos currus

Transla. Chal.

יוֹסֵף עִמֵּיהּ אֲרֵי אוֹמָאָה אוֹמֵי יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר מִדְכַּר דְּכִיר יְיָ יָתְכוֹן
וְתַסְּקוּן יָת גַּרְמַי מִכָּא עִמְּכוֹן׃ וּנְטַלוּ מִסֻּכּוֹת וּשְׁרוֹ בְאֵיתָם דִּבְסְטַר מַדְבְּרָא׃ וַיְיָ מְדַבַּר
קֳדָמֵיהוֹן בִּימָמָא בְּעַמּוּדָא דַעֲנָנָא לְאַשְׁרָיוּתְהוֹן בְּאָרְחָא וּבְלֵילְיָא בְּעַמּוּדָא דְאֶשָּׁתָא
לְאַנְהָרָא לְהוֹן לְמֵיזַל בִּימָמָא וּבְלֵילְיָא׃ לָא עֲדֵי עַמּוּדָא דַעֲנָנָא בִּימָמָא וְאַף לָא
עַמּוּדָא דְאֶשָּׁתָא בְּלֵילְיָא קֳדָם עַמָּא׃ Ca. xiiij. וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה
לְמֵימַר׃ מַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וִיתוּבוּן וְיִשְׁרוֹן קֳדָם פּוּם חִירָתָא בֵּין מִגְדְּלָא וּבֵין יַמָּא
קֳדָם בְּעֵיל צְפוֹן לָקֳבְלֵיהוֹן תִּשְׁרוֹן עַל יַמָּא׃ וְיֵימַר פַּרְעֹה עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מְעַרְבְּלִין
אִינוּן בְּאַרְעָא אֲחַד עֲלֵיהוֹן מַדְבְּרָא׃ וְאַתְקֵיף יָת לִבָּא דְפַרְעֹה וְיִרְדּוֹף בָּתְרֵיהוֹן וְאֶתְיַקַּר
בְּפַרְעֹה וּבְכָל מַשִּׁרְיָתֵיהּ וְיִדְּעוּן מִצְרָאֵי אֲרֵי אֲנָא יְיָ וַעֲבַדוּ כֵן׃ וְאִתְחַוָּא לְמַלְכָּא
דְמִצְרַיִם אֲרֵי אֲזַל עַמָּא וְאִתְהֲפֵיךְ לִבָּא דְפַרְעֹה וְעַבְדּוֹהִי לְעַמָּא וַאֲמַרוּ מָה דָא עֲבַדְנָא
אֲרֵי שַׁלַּחְנָא יָת יִשְׂרָאֵל מִלְּמִפְלְחַנָא׃ וְטַקֵּיס יָת רְתִכּוֹהִי וְיָת עַמֵּיהּ דְּבַר עִמֵּיהּ׃
וּדְבַר שֵׁית מְאָה רְתִכִּין

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

et oēm equitatū egyptiorū: τ duces
καὶ πᾶσαν τὴν ἵππον τῶν αἰγυπτίων, καὶ τριστάτας
sup oēs. τ indurauit dñs cor pha
ἐπὶ πάντων. καὶ ἐσκλήρυνε κύριος τὴν καρδίαν φα
raōis regis egypti: et psecutus ē post
ραὼ βασιλέως αἰγύπτου, καὶ κατεδίωξεν ὀπίσω τῶν
C filios israel. at filij israel egressi fuerāt in manu
υἱῶν ἰσραήλ. οἱ δὲ υἱοὶ ἰσραὴλ ἐξεπορεύοντο ἐν χειρὶ
excelsa: et psecuti sūt egypti post eos.
Iosue. 24.a ὑψηλῇ. καὶ κατεδίωξαν οἱ αἰγύπτιοι ὀπίσω αὐτῶν.
et inuenerūt eos castra habentes apd ma
καὶ εὕροσαν αὐτοὺς παρεμβεβληκότας παρὰ τὴν θά-
re. et ois equitat⁹ et currus pharaōis:
λασσαν. καὶ πᾶσα ἡ ἵππος καὶ τὰ ἅρματα φαραὼ,
et exercitus ei⁹: et equites eius: corā
καὶ ἡ στρατιὰ αὐτοῦ, καὶ οἱ ἱππεῖς αὐτοῦ, ἀπέναντι τῆς
suburbio: e regione beelsephon: et pharao pce-
ἐπαύλεως, ἐξεναντίας βεελσεπφῶν, καὶ φαραὼ προσῆ-
debat. τ respiciētes filij israel oculis:
γεν. καὶ ἀναβλέψαντες οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ τοῖς ὀφθαλμοῖς,
vidēt. et ecce egypti castrametati sūt post
ὁρῶσι. καὶ ἰδοὺ οἱ αἰγύπτιοι ἐστρατοπέδευσαν ὀπί-
eos. et timuerūt valde. clamauerūt āt
σω αὐτῶν. καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα. ἀνεβόησαν δὲ οἱ
filij israel ad dñm. et dixert ad moysen: eo qd
υἱοὶ ἰσραὴλ πρὸς κύριον. καὶ εἶπαν πρὸς μωυσῆν, παρὰ
nō essent sepulchra in egypto eduxisti nos
τὸ μὴ ὑπάρχειν μνήματα ἐν αἰγύπτῳ, ἐξήγαγες ἡμᾶς
vt moreremur in deserto. qd hoc fecisti nobis
θανατῶσαι ἐν τῇ ἐρήμῳ. τί τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν
educens ex egypto? nō istud fuit vbū qd lo-
ἐξαγαγὼν ἐξ αἰγύπτου; οὐ τοῦτο ἦν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλα-
cuti sum⁹ ad te in egypto: dicentes: dimitte
λήσαμεν πρός σε ἐν αἰγύπτῳ, λέγοντες, πάρες
nos: vt seruiam⁹ egyptijs.
D ἡμᾶς, ὅπως δουλεύσωμεν τοῖς αἰγυπτίοις.
melius .n. erat nos seruire egyptijs:
κρεῖσσον γὰρ ἦν ἡμᾶς δουλεύειν τοῖς αἰγυπτίοις;
φ mori in deserto hoc. dixit āt moy
ἢ ἀποθανεῖν ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ. εἶπε δὲ μωυ-
ses ad populū: cōfidite state: τ videte
σῆς πρὸς τὸν λαὸν, θαρσεῖτε στῆτε, καὶ ὁρᾶτε
saluationē que a dño: quā faci
τὴν σωτηρίαν τὴν παρὰ τοῦ κυρίου, ἣν ποιή-
et nobis hodie. quēadmodū .n. vidistis
σει ἡμῖν σήμερον. ὃν τρόπον γὰρ ἑωράκατε
egyptios hodie: nō adijcietis vltra
τοὺς αἰγυπτίους σήμερον, οὐ προσθήσεσθε ἔτι
videre eos in eternū temp⁹. dñs pugna
ἰδεῖν αὐτοὺς εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον. κύριος πολε-
bit pro vobis: et vos tacebitis. dixit āt
μήσει ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ ὑμεῖς σιγήσεσθε. εἶπε δὲ
dño ad moysen: qd clamas
κύριος πρὸς μωυσῆν, τί βοᾷς ooooooo ooo

Trāsla. B. Hiero.

electos & quicquid i e
gypto curruum fuit: &
duces totius exercitus.
Indurauitq3 dñs cor
pharaōis regis egypti:
& persecutus est filios
israel. At illi egressi e-
rant oooooooooooooooooo
in māu excelsa. Cūq3
psequerētur egyptij ve
stigia pcedentiū: repe-
runt eos in castris sup
mare. Oisq3 equitatus
& currus pharaonis ooo
& vniuersus exercitus e
rant in phiairoth cōtra
beelsephō. Cūq3 ap p-
pinquasset pharao: le-
uātes filij israel oculos
viderunt egyptios oooo
post se. Et timuerunt
valde. Clamaueruntq3
ad dñm: & dixerūt ad
oooooooooooo oooooooooooo
moysen. Forsitan nō
erant sepulchra ooooooo
in egypto: ideo tulisti
nos vt moreremur i so-
litudine? Quid hoc fa-
cere voluisti: vt educeres
nos ex egypto? Nonne
iste est sermo quem ooo
loquebamur ad te i e-
gypto dicentes: ooooooo
recede a nobis vt seruia
mus egyptiis. Mult
enim melius erat ser-
uire eis: ooooooooooooooo
φ mori in solitudine.
Et ait moyses ad oooo
populū. Nolite time
re. State & videte ooo
magnalia domini: que
facturus est ooooooooooo
hodie. Egyptios eni
quos nunc videtis: ne
quaq3 vltra videbitis oo
oooooooooooooo ooooooooo
vsq3 in sempiternum.
Dominus pugnabit
pro vobis: & vos tace-
bitis. Dixitq3 oooooooooo
dominus ad moysen.
Quid clamas ooooooo

Ter. Heb. Exo. Ca. xiiij.

בחור וכל רכב מצרים ושלשם
על כלו: ויחזק יהוה את לב פרעה
מלך מצרים, וירדף אחרי בני
ישראל ובני ישראל יצאים
ביד רמה: וירדפו מצרים
אחריהם, וישיגו אותם חנים על
הים, כל סוס רכב פרעה ופרשיו
וחילו, על פי החירת לפני בעל
צפן: ופרעה הקריב, וישאו בני
ישראל את עיניהם והנה מצרים
נסע אחריהם וייראו מאד ויצעקו
בני ישראל אל יהוה: ויאמרו אל
משה, המבלי אין קברים
במצרים לקחתנו למות במדבר,
מה זאת עשית לנו להוציאנו
ממצרים: הלא זה הדבר אשר
דברנו אליך במצרים לאמר,
חדל ממנו ונעבדה את מצרים,
כי טוב לנו עבד את מצרים
ממתנו במדבר: ויאמר משה אל
העם אל תיראו, התיצבו וראו
את ישועת יהוה אשר יעשה
לכם היום, כי אשר ראיתם את
מצרים היום, לא תספו לראתם
עוד עד עולם: יהוה ילחם
לכם, ואתם תחרשון: ויאמר
יהוה אל משה מה תצעק

Primitiua heb.

בחר
חזק
רדף
רום
נשג חנה
פנה
קרב נשא
ירא צעק
בל
עשה יצא
עבד
מות
ירא יצב ראה
ישע
ראה
יסף
עלם לחם
חרש
צעק

Transla. Chal.

בחירן וכל רתיכי מצראי וגברין ממנן על כולהון: ואתקיף יי ית לבא דפרעה מלכא
דמצרים ורדף בתר בני ישראל ובני ישראל נפקין בריש גלי: ורדפו מצראי בתריהון
ואדביקו יתהון כד שרן על ימא כל סוסון רתיכי פרעה ופרשוהי ומשריתיה על
פום חירתא קדם בעיל צפון: ופרעה קריב וזקפו בני ישראל ית עיניהון והא מצראי
נטלין בתריהון ודחילו לחדא וזעיקו בני ישראל קדם יי: ואמרו למשה המדלית
קברין במצרים דברתנא לממת במדברא מה דא עבדת לנא לאפקותנא ממצרים:
הלא דין פתגמא דמלילנא עמך במצרים למימר פסק מננא ונפלח ית מצראי ארי
טב לנא דנפלח ית מצראי מדנמות במדברא: ואמר משה לעמא לא תדחלון [illegible]
אתעתדו וחזו ית פורקנא דיי דיעביד לכון יומא דין ארי כמא דחזיתון ית מצראי
יומא דין לא תוספון למחזיהון עוד עד עלמא: יי יגיח לכון קרב ואתון תשתקון:
ואמר יי למשה קבלית צלותך

Interp. chal.

electos τ oēs currus egyptiorū: et fortissimos viros
cōstituit sup oēs. Indurauitq3 dñs cor pharaonis re-
gis egypti: τ secutus est post filios israel. Filij autem
israel egrediebātur capite discooperto. Et secuti sunt
egypti post eos: τ cōprehenderūt eos castrametan-
tes sup mare: omnesq3 equi curruū pharaonis τ equi
tes eius τ exercit⁹ eius erāt sup phiarioth corā beel-
sephon. Pharao autem appropinquauit: τ leuaue-
rūt filij israel oculos suos: τ ecce egypti mouebātur
post eos: τ timuerūt valde. clamaueruntq3 filij israel
coram dño. Et dixerūt ad moysen. Nunquid quia nō
erāt sepulchra in egypto tulisti nos vt moreremur in
solitudine? Quid ē hoc φ fecisti nobis? vt educeres
nos de egypto? nōne hic est sermo ques loquebamur
tecū in egypto dicentes: recede a nobis et seruiamus
egyptijs: qr melius est nobis vt seruiamus egyptijs:
φ vt moriamur in solitudine. Dixitq3 moyses ad po-
pulum. Ne timeatis: state τ videte redemptionē do-
mini: quam faciet vobis hodie: quia sicut egyptios
vidistis hodie: non videbitis eos vltra vsq3 in sempi-
ternum. Dñs pugnabit pro vobis: τ vos tacebitis.
Dixitq3 dñs ad moysen. Suscepi orationē tuam. ooo

Primitiua chal.

סנה תקף
ראש גלה
דבק שרא אשרא

מות דחר נפק
אמר פלח
טוב מות דחל
עתד חזא עבד
חזא יסף חזא
גוח שתק צלא

Ter. Heb.

אלי דבר אל בני ישראל ויסעו:
ואתה הרם את מטך ונטה את ידך
על הים ובקעהו ויבאו בני
ישראל בתוך הים ביבשה: ואני
הנני מחזק את לב מצרים ויבאו
אחריהם ואכבדה בפרעה ובכל
חילו ברכבו ובפרשיו: וידעו
מצרים כי אני יהוה בהכבדי
בפרעה ברכבו ובפרשיו: ויסע
מלאך האלהים ההלך לפני
מחנה ישראל וילך מאחריהם
ויסע עמוד הענן מפניהם ויעמד
מאחריהם: ויבא בין מחנה מצרים
ובין מחנה ישראל ויהי הענן
והחשך ויאר את הלילה ולא קרב
זה אל זה כל הלילה: ויט משה
את ידו על הים ויולך יהוה את
הים ברוח קדים עזה כל הלילה
וישם את הים לחרבה ויבקעו המים:
ויבאו בני ישראל בתוך הים
ביבשה והמים להם חומה
מימינם ומשמאלם: וירדפו
מצרים ויבאו אחריהם כל סוס
פרעה רכבו ופרשיו אל תוך הים:
ויהי באשמרת הבקר וישקף
יהוה אל מחנה מצרים בעמוד
אש וענן ויהם את מחנה

Primitiua heb.

נסע
רום נטה
בוא
חזק
כבד
פנה
חנה
עמד
בוא
היה
אור
הלך
קדם עזז
שום בקע
חמה
ימן רדף
בוא
היה שמר שקף
חנה עמד
הום

Trāsla. B. Hiero.

ad me. Loquere filiis israel vt proficiscantur. Tu aũt eleua virgã tuã & extende manũ tuam sup mare & diuide illud: vt gradiantur filii israel in medio mari per siccum. Ego aũt indurabo cor egyptiorũ: vt persequantur vos: & glorificabor in pharaone: & in omni exercitu eius & in curribus & in eqtibus illius. Et sciet egyptii: quia ego sum dñs: cũ glorificatus fuero in pharaone: & in curribus atq; i equitibus eius. Tollensq; se angelus dei qui pcedebat castra israel: abiit post eos & cũ eo pariter colũna nubis priora dimittẽs: post tergum stetit inter castra egyptiorum & castra israel. Et erat nubes tenebrosa & illuminãs noctẽ: ita vt ad se inuicem toto noctis tpe accedere nõ valerẽt. Cumq; extẽdisset moyses manũ sup mare: abstulit illud dñs flãte vẽto vehemẽti & vrẽte tota nocte & vertit in siccum. Diuisaq; est aqua: & igressi sũt filii israel per medium sicci maris. Erat enim aqua quasi murus a dextra eorum & leua. Persequentesq; egyptii ingressi sunt post eos: & omnis eqtatus pharaõis currus e ius & equites p mediũ maris. Iamq; aduenerat vigilia matutina: & respiciẽs dñs sup castra egyptiorum per colũnam ignis & nubis interfecit exercitum

Trāsla. Gre. lxx. cũ interp. latina

ad me: loquere filiis israel: et proficiscan
πρός με, λάλησον τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ, καὶ ἀναζευξάτω-
tur. et tu tolle virgã tuã: et extende
σαν. καὶ σὺ ἔπαρον τὴν ῥάβδον σου, καὶ ἔκτεινον τὴν
manũ tuã sup mare: et diuide illud: et in
χεῖρά σου ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ῥῆξον αὐτήν, καὶ εἰσ-
grediantur filii israel in mediũ maris p
ελθέτωσαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ εἰς μέσον τῆς θαλάσσης κα-
siccũ. et ecce ego indurabo cor phara
τὰ τὸ ξηρόν. καὶ ἰδοὺ ἐγὼ σκληρυνῶ τὴν καρδίαν φαρα-
onis: et egyptiorum omniũ: et ingredientur post
ώ, καὶ τῶν αἰγυπτίων πάντων, καὶ εἰσελεύσονται ὀπί-
eos: et glorificabor in pharaõe: et in oi
σω αὐτῶν, καὶ ἐνδοξασθήσομαι ἐν φαραώ, καὶ ἐν πάσῃ Mer. b.
exercitu ei': et in curribus: et in eq
τῇ στρατιᾷ αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς ἅρμασι, καὶ ἐν τοῖς ἵπ-
tib' eius: et cognoscẽt oẽs egyptii: q ego
ποις αὐτοῦ, καὶ γνώσονται πάντες οἱ αἰγύπτιοι, ὅτι ἐγὼ
dñs: glorificato me in pharaõe: et in currib':
κς, ἐνδοξαζομένου μου ἐν φαραώ, καὶ ἐν τοῖς ἅρμασι,
et in equitib' ei'. sustulit se aũt angel' dei
καὶ ἐν τοῖς ἵπποις αὐτοῦ. ἐξῆρε δὲ ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ ὁ
precedens castra filiorum israel:
προπορευόμενος τῆς παρεμβολῆς τῶν υἱῶν ἰσραήλ,
et abiit ex retro. sustulit se aũt et colũna nu
καὶ ἐπορεύθη ἐκ τῶν ὄπισθεν. ἐξῆρε δὲ καὶ ὁ στῦλος τῆς νε-
bis a facie eorũ: et stetit post
φέλης ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ ἔστη ἐκ τῶν ὀπίσω
eos. et ingressa ẽ inter castra
αὐτῶν. καὶ εἰσῆλθεν ἀναμέσον τῆς παρεμβολῆς τῶν
egyptiorum: et inter castra israel: et ste
αἰγυπτίων, καὶ ἀναμέσον τῆς παρεμβολῆς ἰηλ, καὶ ἔ-
tit. et facta ẽ caligo et tenebre. et venit nox. et nõ com
στη. καὶ ἐγένετο γνόφος καὶ σκότος. καὶ διῆλθεν ἡ νύξ. καὶ οὐ συν-
miscuit se adinuicẽ tota nocte. extẽdit aũt moyses manũ
έμιξαν ἀλλήλοις ὅλην τὴν νύκτα. ἐξέτεινε δὲ μωυσῆς τὴν χεῖρα
sup mare. et induxit dñs mare in vento au
ἐπὶ τὴν θάλασσαν. καὶ ὑπήγαγε κς τὴν θάλασσαν ἐν ἀνέμῳ νό-
stro forti tota nocte: et fecit mare sicc
τῳ βιαίῳ ὅλην τὴν νύκτα, καὶ ἐποίησε τὴν θάλασσαν ξηράν.
et diuisa ẽ aqua: et ingressi sũt filii israel in mediũ ma
καὶ ἐσχίσθη τὸ ὕδωρ, καὶ εἰσῆλθον οἱ υἱοὶ ἰηλ εἰς μέσον τῆς θα-
ris p siccũ. et aqua eis murus a dextris e
λάσσης κατὰ τὸ ξηρόν. καὶ τὸ ὕδωρ αὐτοῖς τεῖχος ἐκ δεξιῶν καὶ
mur' a sinistris. psecuti sũt aũt egyptii: et ingressi
τεῖχος ἐξ εὐωνύμων. κατεδίωξαν δὲ οἱ αἰγύπτιοι, καὶ εἰσῆλθον
post eos ois equitat' pharaõis: et curr': et ascen
ὀπίσω αὐτῶν πᾶσα ἡ ἵππος φαραώ, καὶ τὰ ἅρματα, καὶ οἱ ἀνα-
sores in mediũ maris. factũ ẽ aũt in custodia ma
βάται εἰς μέσον τῆς θαλάσσης. ἐγενήθη δὲ ἐν τῇ φυλακῇ τῇ ἑω-
tutina. et respexit dñs in castra egyptiorum
θινῇ, καὶ ἐπέβλεψε κς ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν τῶν αἰγυπτίων
in colũna ignis et nubis: et cõturbauit castra
ἐν στύλῳ πυρὸς καὶ νεφέλης, καὶ συνετάραξε τὴν παρεμβολὴν

Primitiua chal.

נטל נטל רום
עול תקף
יקר שרא
לאר דבר
שרא
עול
קרב
שנה
בזע עול
נטר שכה

Interp. chal.

loquere filiis israel: vt proficiscantur. Tu aũt tolle virgam tuã: et leua manũ tuã sup mare: et diuide illud: et ingredientur filii israel in mediũ maris per siccũ. ego autẽ indurabo cor egyptiorũ: et ingredientur post eos: et glorificabor in pharaone et in omni exercitu eius: in curribus eius et in equitibus illi'. Et scient egyptii quia ego dñs: cum glorificatus fuero in pharaone in curribus suis et in equitibus suis. Et recessit angelus dñi qui gradiebatur coram castris israel: et abiit post eos: et recessit colũna nubis a facie eorũ: et stetit post tergũ eorũ. et ingressa est inter castra egyptiorũ et inter castra israel: et erat nubes et obscuritas egyptiis. Israeli aũt erat lux tota nocte: et non accesserũt ad se inuicẽ tota nocte. Et leuauit moyses manũ suã super mare: et dñs abstulit mare vento orientali vehementi tota nocte: et posuit mare in siccũ: et diuise sunt aque. Ingressiq; sunt filii israel in mediũ maris per siccũ: et aque erant eis muri a dextris et a sinistris eorum. Et persecuti sunt egyptii: et ingressi sunt post eos omnes equi pharaonis currus eius et equites eius per medium maris. Factumq; est in custodia matutina: et respexit dñs castra egyptiorũ in colũna ignis et nubis: et conturbauit castra

Transla. Chal.

ליל עם בני ישראל ויטלון: ואת טול ית חוטרך וארים ית ידך על ימא ובזעהו
ויעלון בני ישראל בגו ימא ביבשתא: ואנא הא אנא מתקיף ית לבא דמצראי ויעלון
בתריהון ואתיקר בפרעה ובכל משריתיה ברתיכוהי ובפרשוהי: וידעון מצראי
ארי אנא יי באתיקרותי בפרעה ברתיכוהי ובפרשוהי: ונטל מלאכא דיי דמדבר
קדם משריתא דישראל ואזל מבתריהון ונטל עמודא דעננא מן קדמיהון ושרא
מבתריהון: ועאל בין משריתא דמצראי ובין משריתא דישראל והוה עננא וקבלא
למצראי ולישראל נהר כל ליליא ולא אתקריבו דין לות דין כל ליליא: וארים
משה ית ידיה על ימא ודבר יי ית ימא ברוח קדומא תקיף כל ליליא ושוי ית
ימא ליבשתא ואתבזעו מיא: ועלו בני ישראל בגו ימא ביבשתא ומיא להון שורין
מימיניהון ומשמאליהון: ורדפו מצראי ועלו בתריהון כל סוסות פרעה רתיכוהי
ופרשוהי לגו ימא: והוה במטרות צפרא ואסתכי יי למשריתא דמצראי
בעמודא דאישתא ועננא ושגיש ית משריתא

egyptiorū: & colligauit axes curruū
τῶν αἰγυπτίων, καὶ συνέδησε τοὺς ἄξονας τῶν ἁρμά-
eorū: et fregit eos cū vi. et dixerūt
των αὐτῶν, καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς μετὰ βίας. καὶ εἶπαν
egyptii: fugiam⁹ a facie israel. et .n.
οἱ αἰγύπτιοι, φύγωμεν ἀπὸ προσώπου ἰσραήλ. ὁ γὰρ
dūs oppugnat pro eis egyptios. dixit aūt dūs
κς πολεμεῖ ὑπὲρ αὐτῶν τοὺς αἰγυπτίους. εἶπε δὲ κς
ad moysen: extende manū tuā sup ma
πρὸς μωυσῆν, ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὴν θάλασ-
re: & reuertatur aqua et cooperiat
σαν, καὶ ἀποκαταστάτω τὸ ὕδωρ καὶ ἐπικαλυψάτω
egyptios: sup qz currus: et sup
τοὺς αἰγυπτίους, ἐπί τε τὰ ἅρματα, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀ-
ascensores. extendit aūt moyses manū sup ma
ναβάτας. ἐξέτεινε δὲ μωυσῆς τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν θά-
re: & reuersa ē aqua ad diem ad
λασσαν, καὶ ἀπεκατέστη τὸ ὕδωρ πρὸς ἡμέραν ἐπὶ
locū. at egyptii: fugierūt ad aquā. et excus
χώρας. οἱ δὲ αἰγύπτιοι ἔφυγον ἐπὶ τὸ ὕδωρ. καὶ ἐξετί-
G fit dūs egyptios in mediū maris. & re
ναξε κς τοὺς αἰγυπτίους εἰς μέσον τῆς θαλάσσης. καὶ ἐ-
Sapi. 10. uersa aqua cooperuit currus et
πανασραφὲν τὸ ὕδωρ ἐκάλυψε τὰ ἅρματα καὶ τοὺς
ascensores: et oēm exercitū pharaōis: q̄ ingres
ἀναβάτας, καὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν φαραώ, τοὺς εἰσπο-
si fuerūt post eos in mare. et nō reli
ρευομένους ὀπίσω αὐτῶν εἰς τὴν θάλασσαν. καὶ οὐ κατε-
Psal. 105. ct⁹ ē ex eis vll⁹. at filii israel perrexerūt
λείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς. οἱ δὲ υἱοὶ ἰσραὴλ ἐπορεύθησαν
Esa. 11 d. p siccū in medio maris. at aqua ei⁹ mu
διὰ ξηρᾶς ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης. τὸ δὲ ὕδωρ αὐτοῖς τεῖ-
rus a dextris et mur⁹ a sinistris. et liberauit
χος ἐκ δεξιῶν καὶ τεῖχος ἐξ εὐωνύμων. καὶ ἐρρύσατο
dūs israel in die illa de manu egy-
κς τὸν ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ χειρὸς τῶν αἰγυ-
ptiorū. & vidit israel egyptios mortuos
πτίων. καὶ ἴδεν ἰσραὴλ τοὺς αἰγυπτίους τεθνηκότας
apō litt⁹ maris. et vidit israel
παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης. καὶ ἴδεν ἰσραὴλ τὴν
manū magnā: q̄ fecit dūs egyptiis. ti
χεῖρα τὴν μεγάλην, ἃ ἐποίησε κς τοῖς αἰγυπτίοις. ἐ-
muit aūt pplūs dūm: & crediderūt deo: et
φοβήθη δὲ ὁ λαὸς τὸν κν, καὶ ἐπίστευσαν τῷ θεῷ, καὶ
moysi seruo eius.
μωυσῇ τῷ θεράποντι αὐτοῦ. Ca.15.

A Tunc cecinerūt moyses et filii israel cāticū
Τότε ᾖσαν μωυσῆς καὶ οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ τὴν ᾠδὴν
hoc dūo: et dixerūt: cantem⁹ dūo: gloriose.n.
Infra. 20. Esa.157 Esa.12. a. ταύτην τῷ κῷ, καὶ εἶπαν, ᾄσωμεν τῷ κῷ, ἐνδόξως γὰρ
glorificat⁹ ē. equū & ascēsorē deiecit in ma-
δεδόξασται. ἵππον καὶ ἀναβάτην ἔρριψεν εἰς θάλασ-
re. auxiliator et ptector fact⁹ ē
σαν. βοηθὸς καὶ σκεπαστὴς ἐγένετό

eorum: & subuertit rotas curruum: ferebāturqz in pfundū. Dixerūt ergo egyptii. Fugiamus israelē. dūs enim pugnat pro eis contra nos. & ait dominus ad moysen. Extende manum tuā super mare: vt reuertantur aque ad egyptios sup curr⁹ & equites eorū. Cūqz extēdisset moyses manū cōtra mare: reuersū est primo diluculo ad priorē locū. Fugiētibusqz egyptiis occurrerūt aque: & inuoluit eos dūs in mediis fluctibus. Reuersequz sunt aque & operuerūt currus & eqtes cūcti exercitus pharaonis: qui seqnētes ingressi fuerant mare: nec vnus quidē supfuit ex eis. Filii aūt israel preexerūt p mediū sicci maris: & aque eis erāt quasi p muro a dextris & a sinistris. Liberauitqz dominus in die illo israel de manu egyptiorū: & viderūt egyptios mortuos super littus maris & manū magnam quam exercuerat dominus contra eos. Timuitqz populus dominum: & crediderunt dūo & moysi seruo eius. Ca.15

Tunc cecinit moyses & filii israel carmen hoc domino: & dixerunt. Cātemus domino. Gloriose eni magnificatus est: equū & ascensorē deiecit in mare. Fortitudo mea & laus mea dūs: & fctūs ē

מִצְרָיִם: וַיָּסַר אֵת אֹפַן מַרְכְּבֹתָיו
וַיְנַהֲגֵהוּ בִּכְבֵדֻת וַיֹּאמֶר מִצְרַיִם
אָנוּסָה מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי יְהוָה
נִלְחָם לָהֶם בְּמִצְרָיִם: וַיֹּאמֶר יְהוָה
אֶל מֹשֶׁה נְטֵה אֶת יָדְךָ עַל הַיָּם
וְיָשֻׁבוּ הַמַּיִם עַל מִצְרַיִם עַל רִכְבּוֹ
וְעַל פָּרָשָׁיו: וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ עַל
הַיָּם וַיָּשָׁב הַיָּם לִפְנוֹת בֹּקֶר
לְאֵיתָנוֹ וּמִצְרַיִם נָסִים לִקְרָאתוֹ
וַיְנַעֵר יְהוָה אֶת מִצְרַיִם בְּתוֹךְ
הַיָּם: וַיָּשֻׁבוּ הַמַּיִם וַיְכַסּוּ אֶת הָרֶכֶב
וְאֶת הַפָּרָשִׁים לְכֹל חֵיל פַּרְעֹה
הַבָּאִים אַחֲרֵיהֶם בַּיָּם לֹא נִשְׁאַר
בָּהֶם עַד אֶחָד: וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הָלְכוּ
בַיַּבָּשָׁה בְּתוֹךְ הַיָּם וְהַמַּיִם לָהֶם
חֹמָה מִימִינָם וּמִשְּׂמֹאלָם: וַיּוֹשַׁע
יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת יִשְׂרָאֵל מִיַּד
מִצְרָיִם וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת מִצְרַיִם
מֵת עַל שְׂפַת הַיָּם: וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל
אֶת הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה
בְּמִצְרַיִם וַיִּירְאוּ הָעָם אֶת יְהוָה
וַיַּאֲמִינוּ בַּיהוָה וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ:

Cap.xv.

אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַיהוָה
וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר אָשִׁירָה לַיהוָה
כִּי גָאֹה גָּאָה סוּס וְרֹכְבוֹ רָמָה
בַיָּם: עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ וַיְהִי

סור רכב
נהג
נוס פנה
לחם
שוב
נטה
פנה
נוס
נער
כסה
בא שאר
ימן ישע
ראה
מות שפה
ירא
אמן
Cap.xv.
שור
אמר
עזז היה

Transla.Chal.

ומצראי: ואעדי ית גלגלי רתיכתהון ומדברין להון בתקוף ואמרו מצראי אערוק מן
קדם ישראל ארי דא היא גבורתא דיי דעבד להון קרבין במצרים: ואמר יי למשה
ארים ית ידך על ימא ויתובון מיא על מצראי על רתיכיהון ועל פרשיהון: וארים
משה ית ידיה על ימא ותב ימא לעידן צפרא לתוקפיה ומצראי ערקין לקדמותיה
ושניק יי ית מצראי בגו ימא: ותבו מיא וחפו ית רתיכיא וית פרשיא לכל משרית
פרעה דעלו בתריהון בימא לא אשתאר בהון עד חד: ובני ישראל הליכו ביבשתא
בגו ימא ומיא להון שורין מימיניהון ומשמאליהון: ופריק יי ביומא ההוא ית ישראל
מידא דמצראי וחזו ישראל ית מצראי מיתין על כיף ימא: וחזו ישראל ית גבורת
ידא רבתא דעבד יי במצרים ודחילו עמא מן קדם יי והימינו במימרא דיי ובנבואת
משה עבדיה: Ca.xv. בכן שבח משה ובני ישראל ית תושבחתא הדא
קדם יי ואמרו למימר נשבח ונודה קדם יי ארי אתגאי על גיותניא וגאותא דיליה
היא סוסיא ורוכביה רמא בימא: תוקפי ותושבחתי דחילא יי אמר במימריה והוה

Interp.chal.

egyptiorū. Et abstulit rotas curruū eorū: & ducebāt eos grauit. Dixerūtqz egyptii. Fugiam⁹ a facie israel: qz hec est potentia dūi que pugnabat pro eis in egypto. Et dixit dūs ad moysen. Leua manū tuam sup mare: et reuertētur aque sup egyptios & sup currus eorū et sup equites eorū. Et leuauit moyses manū suā sup mare: & reuersum est mare in tpe matutino ad vigorem suū. Egyptii autē fugiebāt in occursum eius: & suffocauit dūs egyptios in medio maris. Et reuerse sunt aque & operuerunt currus & equites & oēs exercitus pharaonis: qui ingressi fuerāt post eos in mare: nō remāsit in eis vsqz ad vnū. Filii aūt israel ambulabāt per siccū in medio maris: & aque erāt eis muri a dextris & a sinistris eorū. Liberauitqz dūs i die illo israel de manu egyptiorū: & viderūt israelite egyptios mortuos in littore maris. Viditqz israel potentiā manus magne quā fecit dūs in egyptios: & timuit populus a facie domini: & crediderūt in verbū dūi et pphetie moysi serui eius. Cap.15.

Tunc cecinit moyses & filii israel carmē hoc corā dūo: & dixerūt. Cātemus & laudemus corā dūo: qz magnificat⁹ ē sup magnificos: & magnificētia illi⁹ ē equū & ascensorē ei⁹ piecit in mare. Fortitudo mea & canticū meū dūs terribilis: dixit in verbo suo: & fuit

Primitiua chal.

עדה דבר ערק
רום תוב
תוב חפה שרא
עלל שאר אחד
חזא מות
רבב דחל אמר
שבח
שבח גאה נאה
רמה

Tex. Heb.

Tex. Heb.	Primitiua heb.
לי לישועה זה אלי ואנוהו	ישע נוה
אלהי אבי וארממנהו: יהוה	רום
איש מלחמה יהוה שמו:	לחם
מרכבת פרעה וחילו ירה בים	רכב
ומבחר שלשיו טבעו בים סוף:	בחר
תהמת יכסימו ירדו במצולת כמו	כסה צול
אבן: ימינך יהוה נאדרי בכח	ימן אדר כח
ימינך יהוה תרעץ אויב: וברב	רעץ איב רבה
גאונך תהרס קמיך תשלח	גאה הרס קום
חרנך יאכלמו כקש: וברוח	שלח חרה אכל
אפיך נערמו מים נצבו כמו	ערם נצב
נד נזלים קפאו תהמת בלב	
ים: אמר אויב ארדף אשיג	רדף נשג
אחלק שלל תמלאמו נפשי	חלק מלא
אריק חרבי תורישמו ידי:	ריק ירש
נשפת ברוחך כסמו ים צללו	כסה
כעופרת במים אדירים: מי	עפר אדר כמו
כמכה באלם יהוה מי כמכה	איל
נאדר בקדש נורא תהלת	אדר ירא הלל
עשה פלא: נטית ימינך	נטה ימן
תבלעמו ארץ: נחית בחסדך	בלע נחה
עם זו גאלת נהלת בעזך אל	זה עזז
נוה קדשך: שמעו עמים ירגזון	רגז
חיל אחז ישבי פלשת: אז	חול
נבהלו אלופי אדום אילי מואב	בהל אלף
יאחזמו רעד נמגו כל ישבי	אחז
כנען: תפל עליהם אימתה ופחד	נפל

Trāsla. B. Hiero.

mihi in salutē. Iste deus meus & glorificabo eum: deus patris mei & exaltabo eū. Dñs quasi vir pugnator: omnipotens nomen eius. Currus pharaonis & exercitū eius proiecit in mare. Electi principes eius submersi sūt in mari rubro: abyssi operuerūt eos: descenderūt in profundū quasi lapis. Dextera tua dñe magnificata est in fortitudine: dextera tua dñe percussit inimicū: & in multitudine glorie tue deposuisti aduersarios tuos. Misisti iram tuam que deuorauit eos sicut stipulam: & in spū furoris tui congregate sūt aque. Stetit vnda fluens: congregati sunt abyssi in medio mari. Dixit inimicus. Persequar & comprehendā: diuidā spolia: implebitur aīa mea. Euaginabo gladiū meū: interficiet eos manus mea. Flauit spūs tuus & operuit eos mare: submersi sunt quasi plūbū in aquis vehementibus. Quis similis tui in fortibus dñe. Quis similis tui? magnificus in sctitate terribilis atq; laudabilis & faciens mirabilia. Extendisti manū tuā: & deuorauit eos terra. Dux fuisti in mia tua populo: quē redemisti. Et portasti eū in fortitudie tua ad habitaculū sctm tuū. Ascenderūt populi & irati sūt: dolores obtinuerūt habitatores philistiim. Tūc conturbati sūt principes edō robustos moab obtinuit tremor: obriguerūt oēs habitatores chanaā. Irruat sup eos formido

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

mihi in salutē. hic meus deus et glorificabo eū: deus
μοι εἰς σωτηρίαν· οὗτός μου θεὸς καὶ δοξάσω αὐτόν, θεὸς τοῦ
patris mei: et exaltabo eū. dñs cōfringēs bel
πατρός μου, καὶ ὑψώσω αὐτόν. κύριος συντρίβων πολέ
la: dñs nomē illi: currus pharaōis: et exerci
μους, κύριος ὄνομα αὐτῷ. ἅρματα φαραὼ, καὶ τὴν δύνα
tus eius deiecit in mare. electos ascēsores
μιν αὐτοῦ ἔρριψεν εἰς θάλασσαν. ἐπιλέκτους ἀναβάτας
duces submersit in rubro mari: ponto
τριστάτας κατεπόντισεν ἐν ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ. πόντῳ
cooperuit eos: descēderūt in pfundū quasi lapis
ἐκάλυψεν αὐτούς· κατέδυσαν εἰς βυθὸν ὡσεὶ λίθος.
dextera tua dñe glorificata ē i fortitudie. dextra tua manus
ἡ δεξιά σου κύριε δεδόξασται ἐν ἰσχύϊ. ἡ δεξιά σου χείρ
dñe fregit inimicos: et multitudine glorie tue
κύριε ἔθραυσεν ἐχθρούς, καὶ τῷ πλήθει τῆς δόξης σου
cōtriuisti aduersarios. misisti irā
συνέτριψας τοὺς ὑπεναντίους· ἀπέστειλας τὴν ὀργήν
tuā et deuorauit eos tanq̄ stipulā. et p spiri
σου καὶ κατέφαγεν αὐτοὺς ὡσεὶ καλάμην. καὶ διὰ πνεύ
tum ire tue diuisa ē aq. cōglutinate sūt quasi mu
ματος τοῦ θυμοῦ σου διέστη τὸ ὕδωρ. ἐπάγη ὡσεὶ τεῖ
rus aque: cōglutinate sūt et vnde in medio ma
χος τὰ ὕδατα, ἐπάγη καὶ τὰ κύματα ἐν μέσῳ τῆς θα
ris. dixit inimicus psequēs cōprehendā: diuidā
λάσσης. εἶπεν ὁ ἐχθρὸς διώξας καταλήψομαι, μεριῶ
spolia: saturabo aīas meā: interficiā gladio meo:
σκῦλα, ἐμπλήσω ψυχήν μου, ἀνελῶ τῇ μαχαίρᾳ μου,
dñabit manus mea. misisti spm tuū: co
κυριεύσει ἡ χείρ μου. ἀπέστειλας τὸ πνεῦμά σου, ἐκ
operuit eos mare: submersi sūt tanq̄ plūbū
κάλυψεν αὐτοὺς θάλασσα, ἔδυσαν ὡσεὶ μόλιβδος
in aqua vehemēti. qs similis tibi in diis dñe? qs
ἐν ὕδατι σφοδρῷ. τίς ὅμοιός σοι ἐν θεοῖς κύριε; τίς
similis tibi glorificatus in sctis: mirabiliter glo
ὅμοιός σοι δεδοξασμένος ἐν ἁγίοις, θαυμαστῶς ἐνδό
riose faciēs miracula? extēdisti dexterā tuā: ab
ξως ποιῶν τέρατα; ἐξέτεινας τὴν δεξιάν σου, κα
sorbuit eos terra. deduxisti iustitia tua
τέπιεν αὐτοὺς γῆ. ὡδήγησας τῇ δικαιοσύνῃ σου
populū tuū hūc: quē redemisti. aduocasti
τὸν λαόν σου τοῦτον, ὃν ἐλυτρώσω· παρεκάλεσας
fortitudine tua in diuersoriū sctm tuū. audierūt gētes
τῇ ἰσχύϊ σου εἰς κατάλυμα ἅγιόν σου. ἤκουσαν ἔθνη
et irate sunt: dolores ceperūt habitātes phi
καὶ ὠργίσθησαν, ὠδῖνες ἔλαβον κατοικοῦντας φυ
listijm. tūc festinauerūt duces edom: et prīci
λιστιείμ. τότε ἔσπευσαν ἡγεμόνες ἐδώμ, καὶ ἄρχον
pes moabitarū: accepit eos tremor. liquefa
τες μωαβιτῶν, ἔλαβεν αὐτοὺς τρόμος. ἐτάκη
cti sūt oēs habitātes chanaā. irru
σαν πάντες οἱ κατοικοῦντες χαναάν. ἐπιπέ
at sup eos timor et tremor.
σοι ἐπ' αὐτοὺς φόβος καὶ τρόμος.

B

Transla. Chal.

יי לפריק, דין אלהי ואבנה ליה מקדשא אלהא דאבהתי ואפלח קדמוהי: יי מרי
נצחן קרביא יי שמיה: רתיכי פרעה ומשריתיה שדי בימא ושפר גברוהי אטבעו
בימא דסוף: תהומיא חפו עליהון נחתו לעומקיא כאבנא: ימינך יי אדירא בחילא
ימינך יי תברת סנאה: ובסגיות תוקפך תברתינון לדקמו על עמך שלחת רוגזך
שיצינון כנורא לקשא: ובמימר פומך חכימו מיא קמו כשור אזליא קפו תהומין
בלבא דימא: דהוה אמר סנאה ארדוף אדביק אפליג ביזתא תשבע מנהון נפשי
אשלוף חרבי תשיצינון ידי: אמרת במימרך חפא עליהון ימא אשתקעו כאברא
במיין תקיפין: לית בר מנך דאת הוא אלהא יי לית בר מנך אלהא אדיר בקודשא
דחיל תושבחן עביד פרישן: ארימת ימינך בלעתנון ארעא: דברתא בטובך לעמא
דין דפרקתא סוברתא בתוקפך לדירא דקודשך: שמעו עממיא זעו דחלא אחדתינון כל
דהוו יתבין בפלשת: בכן אתבהילו רברבי אדום תקיפי מואב אחדתינון רתיתא
אתברו כל דהוו יתבין בכנען: תפיל עליהון אימתא ודחלתא

Primitiua chal.

בנה קדש פלח
שרא שדה טבע
חפה
סנא קום
שצא אמר קפה
רדף דבק פלג
שבע שלף אמר
חפה שמע מי
שבח רום טוב
דור לות
רוח בהל רבב
תבר נפל

Interp. chal.

mihi in redēptorē. Hic ē deus meus et edificabo ei sanctuariū: deus patrum meorū et fuiā corā eo. Dñs est victor bellorū: dñs nomē eius. Currus pharaōis et exercitus eius piecit in mare: et electi fortes eius submersi sunt i mari rubro. Abyssi cooperuerūt eos: descenderūt in pfundū quasi lapis. Dextera tua dñe fortissima ē in virtute: dextera tua dñe cōfregit inimicū. Et i multitudie fortitudinis tue cōfregisti eos q̄ cōsurrexerūt cōtra ppłm tuū: misisti irā tuā et cōsumpsit eos sicut ignis stipulā. Et in verbo oris tui sapiēter cōgregate sunt aq̄: steterūt fluētes sicut murus: coagulati sunt abyssi in corde maris. dicebat ei inimicus psequar: cōprehēdā: diuidā spolia: saturabit ex eis aīa mea: euaginabo gladiū meū: cōsumet eos manus mea. Dixisti in verbo tuo: et cooperuit eos mare: submersi sunt sicut plūbus in aqs validis. Nō est absq; te: quia tu es deus dñe: nullus est pter te deus fortis in sanctitate: terribilis laudabilis faciēs mirabilia. Leuasti dexterā tuā deuorauit eos terra: deduxisti in bonitate tua ppłm tuū hūc quē redemisti. Portasti eum in fortitudie tua ad hītaculū sctitatis tue. Audierūt ppłi: cōmoti sūt: tremor apphēdit oēs q habitāt in palestina. Tūc cōturbati sunt pricipes edō robusti moab: apphēdit eos tremor: cōtriti sunt oēs q habitabāt in chanaan. Irruat super eos terror et timor:

Trāſla.Gre.lxx.cū interp.latina.

magnitudie brachij tui fiant vt lapides: donec p-
μεγέθει βραχίονός σου ἀπολιθωθήτωσαν, ἕως ἂν πα-
trāſeat pplſ tu' dñe: donec ptrāſeat pplſ tu' hic:
ρέλθῃ ὁ λαός σου κύριε, ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ λαός σου οὗ-
quē poſſedisti. introducēs planta eos
τος, ὃν ἐκτήσω. εἰσαγαγὼν καταφύτευσον αὐτοὺς
in mōte hereditatis tue in paratū habitaculū
εἰς ὄρος κληρονομίας σου εἰς ἕτοιμον κατοικητήριόν
C tuū. qđ operatus es dñe: ſanctuariū dñe: qđ pauerūt
σου. ὃ κατειργάσω κύριε, ἁγίασμα κύριε, ὃ ἡτοίμασαν
man' tue. dñs regnans in ſeculū: τ in ſe
αἱ χεῖρές σου. κύριος βασιλεύων εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ἐπ' αἰ-
culū: τ vltra. q ingreſſus ē equ' pharaōis cū curribꝰ
ῶνα, καὶ ἔτι. ὅτι εἰσῆλθεν ἵππος φαραὼ σὺν ἅρμασι
et aſcenſoribꝰ in mare: et ſupduxit ſup eos
καὶ ἀναβάταις εἰς θάλασσαν, καὶ ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς
dñs aquā maris. at filij iſrael ambulaue
κύριος τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης. οἱ δὲ υἱοὶ ἰσραὴλ ἐπορεύθη-
rūt p ſiccū in medio maris. accepit āt maria
σαν διὰ ξηρᾶς ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης. ἔλαβε δὲ μαριὰμ
pphetiſſa ſoror aaron tympanū in manu
ἡ προφῆτις ἡ ἀδελφὴ ἀαρὼν τὸ τύμπανον ἐν τῇ χειρὶ
ſua. τ egreſſe ſūt oēs mulieres poſt ipſā
αὐτῆς. καὶ ἐξήλθοσαν πᾶσαι αἱ γυναῖκες ὀπίσω αὐτῆς
cū tympanis et choris. incepit āt illis maria:
μετὰ τυμπάνων καὶ χορῶν. ἐξῆρχε δὲ αὐτῶν μαριὰμ,
dicēs: cātemus dño: glorioſe. n. glorificat' ē.
λέγουσα, ᾄσωμεν τῷ κυρίῳ, ἐνδόξως γὰρ δεδόξασται.
equū et aſcenſorē deiecit in mare. eduxit āt
ἵππον καὶ ἀναβάτην ἔρριψεν εἰς θάλασσαν. ἐξῆρε δὲ
moyſes filios iſrael de mari rubro: τ du
μωσῆς τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ ἀπὸ θαλάσσης ἐρυθρᾶς, καὶ ἤ-
xit eos in deſertū ſur. et ambulauerūt tres
γαγεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἔρημον σοὺρ. καὶ ἐπορεύοντο τρεῖς
dies in deſerto: et nō inueniebāt aquā: ad bibēdū.
ἡμέρας ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ οὐχ εὕρισκον ὕδωρ, ὥστε πιεῖν.
venerūt āt in marath: et nō potuerūt bibere aquā de
ἦλθον δὲ εἰς μερρὰν, καὶ οὐκ ἐδύναντο πιεῖν ὕδωρ ἐκ
marath. amara. n. erat. ppt hoc vocatū ē nomen
μερρᾶς. πικρὸν γὰρ ἦν. διὰ τοῦτο ἐπωνομάσθη τὸ ὄνομα
loci illius amaritudo. et murmurauit pplſ cōtra
τοῦ τόπου ἐκείνου πικρία. καὶ διεγόγγυζεν ὁ λαὸς ἐπὶ
moyſen: dicentes: qđ bibemus. clamauit āt moyſes
D μωσῆν, λέγοντες, τί πιόμεθα. ἐβόησε δὲ μωσῆς
ad dñm. et oſtēdit ei dñs lignū: τ coniecit in
Iudith 5.c. πρὸς κύριον. καὶ ἔδειξεν αὐτῷ ὁ κύριος ξύλον, καὶ ἐνέβαλεν εἰς
Eccle. 38.a. aquā: τ dulcis facta ē aqua. illic cōſtituit ei iu-
τὸ ὕδωρ, καὶ ἐγλυκάνθη τὸ ὕδωρ. ἐκεῖ ἔθετο αὐτῷ δι-
ſtificatiōes et iudicia: et ibi eū tentauit: et
καιώματα καὶ κρίσεις, καὶ ἐκεῖ αὐτὸν ἐπείρασε, καὶ
dixit: ſi audieris vocē dñi dei tui: τ
εἶπεν, ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσῃς τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου, καὶ
placita corā eo feceris: τ auribus pcepis
τὰ ἀρεστὰ ἐναντίον αὐτοῦ ποιήσῃς, καὶ ἐνωτίσῃ ∞

Trāſla.B.Hiero.

& pauor in magnitudie brachij tui. Fiāt immobiles quaſi lapis: donec ptrāſeat populus tu' dñe donec ptranſeat populus tuus iſte quē poſſediſti. Introduces eos: & plātabis i mōte hereditatis tue firmiſſimo habitaculo tuo: quod operatus es dñe. Sāctuariū tuū dñe: quod firmauerūt manus tue. Dñs regnabit i eternū & vltra. Ingreſſus ē ei eqs pharao cū curribus & eqtibus eius i mare: & reduxit ſuper eos dñs aqs maris. Filii āt iſrael ambulauerūt p ſiccū i medio ei'. Sūpſit ergo maria pphetiſſa ſoror aarō tympanū i mau ſua: egreſſeq; ſūt oēs mulieres p' eā cū tympāis & choris: qbus pcinebat dicēs. Cantemus dño: glorioſe ei magnificatus ē: equū & aſcēſorē eius deiecit i mare. Tulit āt moyſes iſrael de mari rubro: & egreſſi ſūt in deſertū ſur. Ambulaueruntq; tribus diebus per ſolitudinē: & nō inueniebāt aquā. Et venerūt i marath: nec poterāt bibere aqs de marath: eo q' eēnt amare. Vñ & cōgruū loco nomē impoſuit vocās illum marath. i. amaritudinē. Et murmurauit populus cōtra moyſen dicēs. Quid bibemus? At ille clamauit ad dñm. ∞ Qui oñdit ei lignū: qđ cū miſiſſet in aqs i dulcedinē verſe ſūt. Ibi cōſtituit ei pcepta atq; iudicia: & ibi tentauit eū dicēs. Si audieris vocē dñi dei tui: & quod rectum eſt corā eo feceris

Ter.Heb. Exo. Ca.xv.

בִּגְדֹל זְרוֹעֲךָ יִדְּמוּ כָּאָבֶן עַד
יַעֲבֹר עַמְּךָ יְהוָה עַד יַעֲבֹר עַם
זוּ קָנִיתָ: תְּבִאֵמוֹ וְתִטָּעֵמוֹ בְּהַר
נַחֲלָתְךָ מָכוֹן לְשִׁבְתְּךָ פָּעַלְתָּ
יְהוָה מִקְּדָשׁ אֲדֹנָי כּוֹנְנוּ יָדֶיךָ:
יְהוָה יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד:
כִּי בָא סוּס פַּרְעֹה בְּרִכְבּוֹ וּבְפָרָשָׁיו
בַּיָּם וַיָּשֶׁב יְהוָה עֲלֵהֶם אֶת מֵי
הַיָּם וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הָלְכוּ בַיַּבָּשָׁה
בְּתוֹךְ הַיָּם: וַתִּקַּח מִרְיָם הַנְּבִיאָה
אֲחוֹת אַהֲרֹן אֶת הַתֹּף בְּיָדָהּ וַתֵּצֶאןָ
כָל הַנָּשִׁים אַחֲרֶיהָ בְּתֻפִּים וּבִמְחֹלֹת:
וַתַּעַן לָהֶם מִרְיָם שִׁירוּ לַיהוָה כִּי
גָאֹה גָּאָה סוּס וְרֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם:
וַיַּסַּע מֹשֶׁה אֶת יִשְׂרָאֵל מִיַּם סוּף
וַיֵּצְאוּ אֶל מִדְבַּר שׁוּר וַיֵּלְכוּ שְׁלֹשֶׁת
יָמִים בַּמִּדְבָּר וְלֹא מָצְאוּ מָיִם:
וַיָּבֹאוּ מָרָתָה וְלֹא יָכְלוּ לִשְׁתֹּת מַיִם
מִמָּרָה כִּי מָרִים הֵם עַל כֵּן קָרָא
שְׁמָהּ מָרָה: וַיִּלֹּנוּ הָעָם עַל מֹשֶׁה
לֵּאמֹר מַה נִּשְׁתֶּה: וַיִּצְעַק אֶל
יְהוָה וַיּוֹרֵהוּ יְהוָה עֵץ וַיַּשְׁלֵךְ
אֶל הַמַּיִם וַיִּמְתְּקוּ הַמָּיִם שָׁם
שָׂם לוֹ חֹק וּמִשְׁפָּט וְשָׁם ״
נִסָּהוּ: וַיֹּאמֶר אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע
לְקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהַיָּשָׁר
בְּעֵינָיו תַּעֲשֶׂה וְהַאֲזַנְתָּ ״

Primitiua.heb.

זרע דום
עבר
קנה בוא נטע
כון ישב
קדש
מלך
בוא
שוב
לקח
יצא
נשה חלל
ענה שור
נסע
בוא שתה
לון
שתה צעק
ירה שלך
מתק שום
שפט
שמע
עשה אזן

Tranſla.Chal.

בסגיאות תוקפך ישתתקון כאבנא עד דיעבר עמך יי עד דיעבר עמא דנן דפרקתא:
תעילינון ותשרינון בטורא דאחסנתך אתר בית שכינתך אתקינתא יי מקדשא יי
אתקנוהי ידך: יי מלכותיה קאים לעלם ולעלמי עלמיא: כד על סוסות פרעה ברתיכוהי
ובפרשוהי בימא ואתיב יי עליהון ית מי ימא ובני ישראל הליכו ביבשתא בגו ימא:
ונסיבת מרים נביאתא אחתיה דאהרן ית תופא בידהא ונפקא כל נשיא בתרהא
בתופין ובחינגין: ומתניא להן מרים שבחו ואודו קדם יי ארי אתגאי על גיותנא
וגאותא דיליה היא סוסיא ורוכביה רמא בימא: ואטיל משה ית ישראל מימא
דסוף ונפקו למדברא דחגרא ואזלו תלתא יומין במדברא ולא אשכחו מיא: ואתו
למרה ולא יכילו למשתי מיא ממרה ארי מרירין אינון על כן קרא שמה מרה:
ואתרעמו עמא על משה למימר מה נשתי: וצלי קדם יי ואלפיה יי אעא ורמא ״
למיא ובסימו מיא תמן גזר ליה קימין ודינין ותמן נסיה: ואמר אם קבלא תקביל ״
למימרא דיי אלהך ודכשר קדמוהי תעביד ותצית ״״״״״״״

Interp.chal.

in multitudine fortitudinis tue taceāt ſicut lapis: donec trāſeat populus tuus dñe: donec trāſeat pplſ hic quem redemiſti. Introduces eos τ collocabis eos in mōte hereditatis tue. locū domus maieſtatis tue preparaſti dñe: ſanctuariū dñi pparauerūt manus tue. Regnū dñi in ſeculū τ in ſcla ſeculoꝝ. Qñ ingreſſus ē eqtatus pharaonis cū curribus ſuis τ eqtibus ſuis in mare: reduxit dñs ſup eos aqs maris. filij aūt iſrael ambulauerūt p ſiccū in medio maris. Et tulit maria prophetiſſa ſoror aaron tympanū in manu ſua: et egreſſe ſunt oēs mulieres poſt eā cū tympanis τ choris. Et reſpōdebat eis maria. Cantate τ laudate corā dño: qm magnificatus eſt ſup magnificos: τ magnificentia eius eſt: equū τ aſcenſorē eius pięcit in mare. Tulit aūt moyſes iſrael de mari rubro: τ egreſſi ſunt per deſertū agra. Et ambulauerūt tribus diebus per deſertū: τ nō inuenerūt aqs. et venerūt in mara: τ nō potuerūt bibere aqs de mara: eo q amare ērāt: ppterea vocauit nomē eiuſdē loci mara. Et cōqſt' eſt populus ɔtra moyſen: dicēs. Quid bibemus. Et orauit corā dño: τ oſtendit ei dñs lignū: τ proiecit in aquā: τ dulces facte ſunt aque. Ibi cōſtituit ei pactum τ iudicia: τ ibi tētauit eū: τ ait. Si obediēdo obedieris vbo dñi dei tui: τ qđ rectū eſt coram eo feceris: τ audieris

Primitiua chal.

כסא שתק עבר
עול שרא חסן
תקן קדש עול
תוב
אחת תפף נפק
ענה ידה גאה
רמה נטל ים
דבר שכח אתא
שתה קעם
אמר צלא רמה
קום דון קבל
עבד צית

צוה למצותיו ושמרת כל חקיו כל
חלה שום המחלה אשר שמתי במצרים
לא אשים עליך כי אני יי
בוא יהוה רפאך׃ ויבאו אילמה
ושם שתים עשרה עינת מים
חנה ושבעים תמרים ויחנו שם על
המים׃ ויסעו

Cap.xvj.

נסע יעד מאילם ויבאו כל עדת בני
יתר ישראל אל מדבר סין אשר בין
אילם ובין סיני בחמשה עשר
יום לחדש השני לצאתם יי
שנה יצא מארץ מצרים׃ וילינו כל עדת
לון בני ישראל על משה ועל אהרן
במדבר׃ ויאמרו אלהם בני
דבר אמר ישראל מי יתן מותנו ביד יהוה
נתן מות בארץ מצרים בשבתנו על סיר
ישב הבשר באכלנו לחם לשבע כי
הוצאתם אתנו אל המדבר הזה
יצא להמית את כל הקהל הזה ברעב׃
מות ויאמר יהוה אל משה הנני
ממטיר לכם לחם מן השמים
מטר ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו
למען אנסנו הילך בתורתי אם
נסה ירה לא׃ והיה ביום הששי והכינו
כון את אשר יביאו והיה משנה
בוא שנה על אשר ילקטו יום יום׃ ויאמר
לקט משה ואהרן אל כל בני ישראל

& obedieris mādatis eius: custodierisq; oia pcepta illius: cūctū languorē quē posui i egypto non inducam sup te. Ego enim sum dñs deus saluator tuus. Venerunt aūt in helim filii israel: vbi erant duodeci fontes aquarū & septuaginta palme: & castrametati sūt iuxta aquas. Ca.16.

Profectiq; de helim vēit oīs multitudo filiorum israel in desertum sin quod est inter helim & sinai: qntadecima die mensis scđi: postq̄ egressi sunt de terra egypti. Et murmurauit oīs cōgregatio filiorū israel contra moysen & aarō i solitudine. Dixeruntq; filii israel ad eos. Vtinā mortui essemus per manum domini in terra egypti: qñ sedebamus super ollas carniū: & comedebamus panē in saturitate: Cur induxistis nos in desertum istud: vt occideretis omnē multitudinē fame? dixit aūt dñs ad moysen Ecce ego pluam vobis panes de celo. Egrediatur populus & colligat q̄ sufficiūt p singulos dies: vt tētē eū: vtrū ābulet i lege mea an non. Die aūt sexto parent qđ inferant: & fit duplum quā colligere solebant p singulos dies. Dixerūtq; moyses & aaron ad omnes filios israel.

mādata eius: et seruaueris oēs iusti
ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ, καὶ φυλάξῃς πάντα τὰ δικαι
tias eius: oēm morbū quē induxi
ώματα αὐτοῦ, πᾶσαν νόσον ἣν ἐπήγαγεν τοῖς
egyptijs: nō inducā sup te. ego.n. sum domi
αἰγυπτίοις, οὐκ ἐπάξω ἐπὶ σέ. ἐγὼ γάρ εἰμι κύρι
nus sanans te. et .n. venerūt in elim: et erāt
ος ὁ ἰώμενός σε. καὶ ἦλθον εἰς ἐλίμ, καὶ ἦσαν
illic duodeci fontes aquaꝝ: et septuagin
ἐκεῖ δώδεκα πηγαὶ ὑδάτων, καὶ ἑβδομήκοντ Alias 33.b.
ta trūci palmaꝝ. castrametati sūt āt illic apd
α στελέχη φοινίκων. παρενέβαλον δὲ ἐκεῖ πα
aquas.
ρὰ τὰ ὕδατα. Ca.16.

Profecti sūt āt ex elim: et venit oīs cōgrega A
Ἀπῆραν δὲ ἐξ ἐλίμ, καὶ ἦλθε πᾶσα συναγω
tio filioꝝ israel in desertū sin: qđ est inter
γὴ υἱῶν ἰσραὴλ εἰς τὴν ἔρημον σίν, ὅ ἐστιν ἀναμέσον
elim: ꝛ inter sina. at quīta et deci
ἐλίμ, καὶ ἀναμέσον σινά. τῇ δὲ πέντε καὶ δεκά
ma die: mēse scđo egressis ip
τῃ ἡμέρᾳ, τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἐξεληλυθότων αὐ
sis ex t̄ra egypti: murmurauit oīs cōgrega
τῶν ἐκ γῆς αἰγύπτου, διεγόγγυζε πᾶσα ἡ συναγω
tio filioꝝ israel cōtra moysen et aaron. ꝛ di
γὴ τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἐπὶ μωυσῆν καὶ ἀαρών. καὶ εἶ
xerūt ad eos filij israel: vtinā mortui essem⁹
παν πρὸς αὐτοὺς οἱ υἱοὶ ἰσραήλ, ὄφελον ἀπεθάνομεν
percussi a dño in t̄ra egypti: qñ sede
πληγέντες ὑπὸ κυρίου ἐν γῇ αἰγύπτου, ὅταν ἐκα
bam⁹ sup ollas carniū: ꝛ comedebam⁹ pa
θίσαμεν ἐπὶ τῶν λεβήτων τῶν κρεῶν, καὶ ἠσθίομεν ἄρ
nes ad sacietatē: q̄ eduxistis nos in
τους εἰς πλησμονήν, ὅτι ἐξηγάγετε ἡμᾶς εἰς τὴν
desertū hoc: vt occideretis oēm cōgrega
ἔρημον ταύτην, ἀποκτεῖναι πᾶσαν τὴν συναγω
tionē hanc in fame. dixit āt dñs ad moysen:
γὴν ταύτην ἐν λιμῷ. εἶπε δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν,
ecce ego pluā vobis panes ex celo. et egre
ἰδοὺ ἐγὼ ὕω ὑμῖν ἄρτους ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. καὶ ἐξε
dietur popul⁹: ꝛ colligent qđ diei in
λεύσεται ὁ λαός, καὶ συλλέξουσι τὸ τῆς ἡμέρας εἰς
diem: vt tentem eos sī ambulabūt B
ἡμέραν, ὅπως πειράσω αὐτοὺς εἰ πορεύσονται
in lege mea vel nō. et erit die sexta:
τῷ νόμῳ μου ἢ οὔ. καὶ ἔσται τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ,
et preparabūt qđ inferāt. ꝛ erit
καὶ ἑτοιμάσουσιν ὃ ἂν εἰσενέγκωσιν. καὶ ἔσται
duplū qđ cōgregauerit qđ p diem in di
διπλοῦν ὃ ἂν συναγάγωσι τὸ καθ' ἡμέραν εἰς ἡ
em. dixit āt moyses et aaron ad oēm
μέραν. εἶπε δὲ μωυσῆς καὶ ἀαρὼν πρὸς πᾶσαν
cetū filioꝝ israel:
συναγωγὴν υἱῶν ἰσραήλ,

Primitiua chal.

נטר שוה אסא
אתא תרי נבע
מי שבא אתא
דור תוה נפק
רעם
מות אמר הוה
נפק
נחת
נפק לקט נסה
ירה הוה שית
תקן אתא

Interp. chal.

precepta eius ꝛ custodieris omnia pacta eius: omnes languores quos posui in egypto non ponam eos super te: qr ego dñs medicus tuus. Veneruntq; in elim: vbi erant duodecim fontes aquarum ꝛ septuaginta palme. et castrametati sunt ibi iuxta aquas. Ca.16.

Profectiq; sunt de elim: ꝛ venit omnis cetus filiorum israel in desertū sin: quod est inter elim ꝛ inter sinai: quintadecima die mensis secundi postquā egressi sunt de terra egypti. Murmurauitq; ois congregatio filiorū israel contra moysen ꝛ contra aaron in solitudine: et dixerūt eis filii israel. Utinā mortui essemus per verbum domini in terra egypti: quando sedebamus super ollas carnis: quando comedebamus panē ꝛ saturabamur. quare eduxistis nos in desertum istud? vt occideretis oēm populū hunc fame? Dixitq; dñs ad moysen. Ecce ego descendere faciam vobis panem de celo: ꝛ egredietur populus: ꝛ colliget per singulos dies. Ut tentem eum: vtrum ambulent in lege mea: an non. Et erit in die sexto ꝛ preparabunt que attulerint: et erit duplum ad illud quod colligerint per singulos dies. Dixitq; moyses ꝛ aarō ad omnes filios israel.

Transla. Chal.

לפקודוהי ותטר כל קימוהי כל מרעין דשויתי במצראי לא אשוינון עלך ארי אנא
יי אסך׃ ואתו לאילים ותמן תרתא עשרה מבועין דמיין ושבעין דקלין ושרו תמן
על מיא׃ Ca.xvj. ונטלו מאילים ואתו כל כנשתא דבני ישראל
למדברא דסין דבין אילים ובין סיני בחמשא עשרא יומא לירחא תנינא למפקהון
מארעא דמצרים׃ ואתרעמו כל כנשתא דבני ישראל על משה ועל אהרן במדברא׃
ואמרו להון בני ישראל לוי דמיתנא על מימרא דיי בארעא דמצרים כד הוינא
יתבין על דודי בשרא כד הוינא אכלין לחמא ושבעין ארי אפקתון יתנא למדברא
הדין לקטלא ית כל קהלא הדין בכפנא׃ ואמר יי למשה הא אנא מחית לכון לחמא
מן שמיא ויפקון עמא וילקטון פתגם יום ביומיה בדיל דאנסינון היהכון באוריתי
אם לא׃ ויהי ביומא שתיתאה ויתקנון ית דייתון ויהי על חד תרין על דילקטון
יום יום׃ ואמר משה ואהרן לכל בני ישראל

Transla. Gre. lxx. cum interpre. latina.

vespere scietis: q dñs eduxit vos de
ἑσπέρας γνώσεσθε, ὅτι κύριος ἐξήγαγεν ὑμᾶς ἐκ
terra egypti: ⁊ mane videbitis gloriã dñi
γῆς αἰγύπτου, καὶ πρωῒ ὄψεσθε τὴν δόξαν κυρίου
qñ audiuit murmur vr̃m cõtra de-
ἐν τῷ εἰσακοῦσαι τὸν γογγυσμὸν ὑμῶν ἐπὶ τῷ θε-
um. nos aũt qd sum9: q murmuratis cõtra nos?
ῷ. ἡμεῖς δὲ τί ἐσμεν, ὅτι διαγογγύζετε καθ᾽ ἡμῶν;
⁊ dixit moyses cũ dederit dñs vobis vespe
καὶ εἶπε μωυσῆς ἐν τῷ διδόναι κύριον ὑμῖν ἑσπέ-
re carnes comedere: ⁊ panes mane in saturi-
ρας κρέα φαγεῖν, καὶ ἄρτους τοπρωῒ εἰς πλησ-
tate: qñ audiuit dñs murmur ve-
μονὴν, διὰ τὸ εἰσακοῦσαι κύριον τὸν γογγυσμὸν ὑ-
strũ: qđ vos murmuratis cõtra nos. nos aũt qd
μῶν, ὃν ὑμεῖς διαγογγύζετε καθ᾽ ἡμῶν. ἡμεῖς δὲ τί
sum9? nõ .n. cõtra nos murmur vr̃m est:
ἐσμεν; οὐ γὰρ καθ᾽ ἡμῶν ὁ γογγυσμὸς ὑμῶν ἐστιν,
sed cõtra deũ. dixit aũt moyses ad aa-
ἀλλ᾽ ἢ κατὰ τοῦ θεοῦ. εἶπε δὲ μωυσῆς πρὸς ἀα-
ron: dic oĩ cetui filiorũ israel: accedi-
ρὼν, εἶπον πάσῃ συναγωγῇ υἱῶν ἰσραὴλ, προσέλ-
te corã deo. audiuit .n. vr̃m mur
θετε ἐναντίον τοῦ θεοῦ. εἰσακήκοε γὰρ ὑμῶν τὸν γογ-
mur. qñ aũt locut9 ẽ aaron oĩ cõgregatiõi fi-
γυσμόν. ἡνίκα δὲ ἐλάλει ἀαρὼν πάσῃ συναγωγῇ υἱ-
liorũ israel: ⁊ cõuersi sũt in desertũ: ⁊
ῶν ἰσραὴλ, καὶ ἐπεστράφησαν εἰς τὴν ἔρημον, καὶ
gloria dñi apparuit in nube. ⁊ locut9 ẽ dñs
ἡ δόξα κυρίου ὤφθη ἐν νεφέλῃ. καὶ ἐλάλησε κύριος
ad moysen: dicẽs: audiui murmur
πρὸς μωυσῆν, λέγων, εἰσακήκοα τὸν γογγυσμὸν
filiorũ israel. loquere ad eos: dicẽs:
τῶν υἱῶν ἰσραήλ. λάλησον πρὸς αὐτοὺς, λέγων, τὸ
ad vesperã comedetis carnes: ⁊ mane saturabi-
C πρὸς ἑσπέραν ἔδεσθε κρέα, καὶ τοπρωῒ πλησθή-
mini panib9. ⁊ scietis: q ego sũ do-
σεσθε ἄρτων. καὶ γνώσεσθε, ὅτι ἐγώ εἰμι κύ-
min9 de9 vr̃. factũ ẽ aũt vespe. ⁊ ascẽ-
ριος ὁ θεὸς ὑμῶν. ἐγένετο δὲ ἑσπέρα. καὶ ἀνέ-
dit coturnix: ⁊ cooperuit ca-
βη ἡ ὀρτυγομήτρα, καὶ ἐκάλυψε τὴν παρεμ-
stra. mane aũt factũ ẽ cũ cessasset
βολήν. τοπρωῒ δὲ ἐγένετο καταπαυομένης τῆς
ros i circuitu castrorũ: ⁊ ecce sup
δρόσου κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἰδοὺ ἐπὶ
superficiẽ deserti subtile vt coriandrũ al-
πρόσωπον τῆς ἐρήμου λεπτὸν ὡσεὶ κόριον λευ-
bũ: vt pruina sup terrã. videntes aũt fi-
κὸν, ὡσεὶ πάγος ἐπὶ τῆς γῆς. ἰδόντες δὲ οἱ υἱ-
lii israel: dixerũt alter alteri: qd est
οὶ ἰσραὴλ, εἶπαν ἕτερος τῷ ἑτέρῳ, τί ἐστι
hoc? nõ .n. sciebãt
τοῦτο; οὐ γὰρ ᾔδεισαν

Trãsla. B. Hiero.

Vespere scietis q dominus eduxerit vos de terra egypti: & mane videbitis gloriam domini. Audiuit enim murmur vestrum contra dominum. Nos vero quid sumus: quia musitastis contra nos? Et ait moyses. Dabit vobis dñs vespe carnes edere. Et mane panes in saturitate: eo q audierit murmurationes vestras: quib9 murmurati estis contra eũ. Nos ei quid sumus? Nec cõtra nos est murmur vrm sed cõtra dñz. Dixit quoq; moyses ad Aarõ. Dic vniuerse cõgregatiõi filiorũ israel. Accedite corã domino. Audiuit ei murmur vrm. Cũq; loqretur aaron ad oẽm cetum filiorum israel: respexerũt ad solitudinem. Et ecce gloria dñi apparuit in nube. Locutus est aũt dñs ad moysen dicẽs. Audiui murmurationes filiorum israel. Loquere ad eos. Vespere comedetis carnes: & mane saturabimini panibus. scietisq; q ego sum dñs deus vr. Factũ est ergo vespe: & ascẽdens coturnix cooperuit castra. mane quoq; ros iacuit per circuitũ castrorũ. Cũq; operuisset superficiẽ terre: apparuit in solitudine minutũ & quasi pilo tusũ in similitudine pruine sup terrã. Quod cũ vidisset filii israel: dixerũt ad inicẽ. Man hu. quod significat qd ẽ hoc? Igno

Ter. Heb.

ערב וידעתם כי יהוה הוציא
אתכם מארץ מצרים : ובקר
וראיתם את כבוד יהוה בשמעו
את תלנתיכם על יהוה ונחנו מה
כי תלינו עלינו : ויאמר משה
בתת יהוה לכם בערב בשר לאכל
ולחם בבקר לשבע בשמע יהוה
את תלנתיכם אשר אתם מלינם
עליו ונחנו מה לא עלינו
תלנתיכם כי על יהוה : ויאמר
משה אל אהרן אמר אל כל עדת
בני ישראל קרבו לפני יהוה כי
שמע את תלנתיכם : ויהי כדבר
אהרן אל כל עדת בני ישראל
ויפנו אל המדבר והנה כבוד
יהוה נראה בענן : וידבר יהוה אל
משה לאמר : שמעתי את תלונת
בני ישראל דבר אלהם לאמר
בין הערבים תאכלו בשר ובבקר
תשבעו לחם וידעתם כי אני יהוה
אלהיכם : ויהי בערב ותעל השלו
ותכס את המחנה ובבקר היתה
שכבת הטל סביב למחנה : ותעל
שכבת הטל והנה על פני המדבר
דק מחספס דק ככפר על הארץ :
ויראו בני ישראל ויאמרו איש
אל אחיו מן הוא כי לא ידעו מה

Primitiua heb.

יצא
ראה כבד
לון
נתן
לון
אמר
קרב פנה
היה
פנה הר כבד
ראה דבר
אכל
שבע
עלה
כסה חנה היה
סבב
חקק חספס
ראה
קנה

Trãsla. Chal.

ברמשא ותדעון ארי יי אפיק יתכון מארעא דמצרים : ובצפרא ותחזון ית יקרא
דיי כד שמיע ית תורעמתכון קדם יי ונחנא מה ארי אתרעמתון עלנא : ואמר משה
בדיתן יי לכון ברמשא בשרא למיכל ולחמא בצפרא למסבע כד שמיע קדם יי ית
תורעמתכון דאתון מתרעמין עלוהי ונחנא מה לא עלנא תורעמתכון אלהין על
מימרא דיי : ואמר משה לאהרן אימר לכל כנישתא דבני ישראל קריבו קדם יי
ארי שמיע קדמוהי תורעמתכון : והוה כד מליל אהרן לכל כנישתא דבני ישראל
ואתפניאו למדברא והא יקרא דיי אתגלי בעננא : ומליל יי עם משה למימר :
שמיע קדמי ית תורעמות בני ישראל מליל עמהון למימר בין שמשיא תיכלון בסרא
ובצפרא תשבעון לחמא ותדעון ארי אנא יי אלהכון : והוה ברמשא וסליקת שלוי
וחפאת ית משריתא ובצפרא הות נחתת טלא סחור סחור למשריתא : וסליקת
נחתת טלא והא על אפי מדברא דעדק מקלף דעדק דגיר כגלידא על ארעא : וחזו
בני ישראל ואמרו גבר לאחוהי מנא הוא ארי לא ידעו מה

Interpre. chal.

Vespere scietis q dñs eduxerit vos de terra egypti: et mane videbitis gloriã domini: eo q auditũ sit murmur vestrum coram dño: nos enĩ quid sumus quia murmurastis contra nos? Dixitq; moyses cum dederit vobis dñs vespere carnem ad comedendum: ⁊ mane panem in saturitatem: cum auditũ sit coram dño murmur vestrum: quod vos murmurastis cõtra eũ. Nos enim quid sumus? non est contra nos murmur vestrum: sed contra verbum domini. Dixitq; moyses ad aaron. Dic vniuerse congregationi filiorũ israel. Accedite coram dño: quia auditum est coram eo murmur vestrũ. Et factum est cum loqueretur aaron ad omnẽ congregationẽ filiorũ israel: ⁊ respexerunt ad solitudinem: ⁊ ecce gloria dñi reuelata erat in nube. Locutusq; est dñs ad moysen: dicens. Auditũ est coram me murmur filiorũ israel: loquere cum eis: dicens. Vespere comedetis carnem: ⁊ mane saturabimini pane: ⁊ scietis q ego dñs deus vester. Factũq; est vespere ⁊ ascendit coturnix: ⁊ operuit castra. et mane ros descendit per circuitum castrorum: ⁊ sublatus est ros qui descenderat: ⁊ ecce super faciem deserti minutum quasi decorticatum: minutum acervatum: quasi pruina super terram. Et viderunt filii israel: ⁊ dixerũt vnusquisq; fratri suo. Quid est hoc? Nesciebãt enim quid

Primitiua chal.

ידע נפק חזא
רגם
יהב אכל שבע
אמר
פנה חזר גלה
אמר רגם
אכל שבע ידע
חפא שרא הוה
מלל קלף חזא

Ter. Heb. (with *Primitiua heb.* in the margin)

הוא ויאמר משה אלהם הוא
הלחם אשר נתן יהוה לכם לאכלה׃
זה הדבר אשר צוה יהוה
פאה — לקטו ממנו איש לפי אכלו עמר
גלל ספר — לגלגלת מספר נפשתיכם איש
לקח עשה — לאשר באהלו תקחו׃ ויעשו כן
לקט רבה — בני ישראל וילקטו המרבה
מעט מדד עדף — והממעיט׃ וימדו בעמר ולא העדיף
חסר — המרבה והממעיט לא החסיר
איש לפי אכלו לקטו׃ ויאמר
יתר — משה אלהם איש אל יותר ממנו
עד בקר׃ ולא שמעו אל משה
ויותרו אנשים ממנו עד בקר
רום תלע באש — וירם תולעים ויבאש ויקצף
קצף — עלהם משה׃ וילקטו אתו בבקר
חמם — בבקר איש כפי אכלו וחם
מסס היה — השמש ונמס׃ ויהי ביום הששי
שנה שנה — לקטו לחם משנה שני העמר
בוא נשא נגד — לאחד ויבאו כל נשיאי העדה
נגד — ויגידו למשה׃ ויאמר אלהם
הוא אשר דבר יהוה שבתון
שבת קדש ליהוה מחר את אשר
אפה בשל — תאפו אפו ואת אשר תבשלו
נוח — בשלו ואת כל העדף הניחו
שמר — לכם למשמרת עד הבקר׃ ויניחו
אתו עד הבקר כאשר צוה
באש — משה ולא הבאיש ורמה לא

Trāsla. B. Hiero.

rabāt ei quid eēt. Qui
bus ait moyses. Iste est
pānis quē dñs dedit vo
bis ad vescēdū. Hic est
sermo quem precepit
vobis dominus. Colli-
gat vnusquisqȝ ex eo
quātū sufficit ad vescē-
dū: gomor p singula ca
pitā. Iuxta nūerū aiarū
vrarū q̄ hitāt i taberna-
culo sic tolletis. Fecerūt
qȝ ita filii israel: & colle
gerunt alius plus alius
minus: & mēsi sunt ad
mēsuram gomor. Nec
qui plus collegerat: ha
buit āplius: nec qui mi-
nus parauerat: repit mi
nus: sed singuli iuxta id
qđ edere poterāt: con-
gregauerunt. Dixitqȝ
moyses ad eos. Nullus
relinquat ex eo ī māe.
Qui nō audierūt eū:
sed dimiserūt quidā ex
eis vsqȝ mane: ∞∞∞
& scatere cepit vermi-
bus atqȝ cōputruit. Et
iratus ē cōtra eos Moy
ses. Colligebāt āt māe
singuli quātū sufficere
poterat ad vescēdū. Cū
qȝ incaluisset sol liq̄fie-
bat. In die autem sexta
collegerunt cibos du-
plices. idest duo gomor
p singulos hoies. Vene
rūt āt oēs pricipes mł-
titudinis. & narrauerūt
Moysi. Qui ait eis. ∞∞
Hoc est q̄ locutus est
dominus. Requies ∞∞
sabbati sctificata ē do-
mino. Cras quodcūqȝ
operandum est: facite.
& q̄ coquenda sunt: ∞
coquite. Quicquid āt
reliquum fuerit: repo-
nite vsqȝ in mane. Fece-
rūtqȝ ita vt preceperat
∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
moyses: & non cōpu-
truit neqȝ vermis ∞∞

Trāsla. Gre. lxx. cū interp̄. latina.

qđ erat. dixit at moyses ad eos: hic pa-
τί ἦν. εἶπε δὲ μωυσῆς πρὸς αὐτούς, οὗτος ὁ ἄρ- Je. 11. Sapi. 16. c.
nis: quē dedit dñs vobis ad comedēdū: hoc
τος, ὃν ἔδωκε κύριος ὑμῖν φαγεῖν, τοῦτο τὸ
vbū qđ precepit dñs. congregate ex
ῥῆμα ὃ συνέταξε κύριος. συναγάγετε ἀπ' αὐ-
eo vnusquisqȝ ad pximos gomor ſm ca
τοῦ ἕκαστος εἰς τοὺς καθήκοντας γόμορ κατὰ κε-
put iuxta numerū aiarū vrarū: vnusquisqȝ in
φαλὴν κατὰ ἀριθμὸν ψυχῶν ὑμῶν, ἕκαστος ἐν ταῖς
tabernaculis vris colligite. fecerūt at sic
σκηναῖς ὑμῶν συλλέξατε. ἐποίησαν δὲ οὕτως D
filij israel et collegerūt: qđ multū et qđ
οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ καὶ συνέλεξαν, ὁ τὸ πολὺ καὶ ὁ
minus. et metientes gomor: nō
τὸ ἔλαττον. καὶ μετρήσαντες τὸ γόμορ, οὐκ
abundauit qđ multū: et qđ minus. nō minus
ἐπλεόνασεν ὁ τὸ πολύ, καὶ ὁ τὸ ἔλαττον. οὐκ ἠλατ-
habuit vnusquisqȝ: ad pximos apud se 2. Co. 8. c.
τόνησεν ἕκαστος, εἰς τοὺς καθήκοντας παρ' ἑαυτῷ
collegerūt. dixit at moyses ad eos: nul
συνέλεξαν. εἶπε δὲ μωυσῆς πρὸς αὐτούς, μη-
lus relinquat ex eo in mane. et
δεὶς καταλιπέτω ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸ πρωΐ. καὶ
nō audierūt moysen: sed reliquerūt qđdā
οὐκ ἤκουσαν μωυσῆ, ἀλλὰ κατέλιπόν τινες
ex eo in mane. et efferbuit vermes:
ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸ πρωΐ. καὶ ἐξέζεσε σκώληκας,
et cōputruit. et indignatus ē cōtra eos moy
καὶ ἐπώζεσε. καὶ ἐπικράνθη ἐπ' αὐτοῖς μωυ-
ses. et collegerūt illud mane mane: vnusquisqȝ
σῆς. καὶ συνέλεξαν αὐτὸ πρωῒ πρωΐ, ἕκαστος
sufficiēs sibi. qñ at incaluisset sol:
τὸ καθῆκον αὐτῷ. ἡνίκα δὲ διεθέρμανεν ὁ ἥλιος,
liq̄fiebat. factū ē at die sexta: colle-
ἐτήκετο. ἐγένετο δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ, συνέλε-
rūt necessaria dupla: duo gomor vni. ingres
ξαν τὰ δέοντα διπλᾶ, δύο γόμορ τῷ ἑνί. εἰσῆλθο-
si sūt at oēs pricipes cōgregationis: et
σαν δὲ πάντες οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς, καὶ
narrauerūt moysi. dixit at ad eos: hoc ver
ἀνήγγειλαν μωυσῇ. εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς, τοῦτο τὸ ῥῆ-
bū est: qđ locutus ē dñs. sabbata requies scta
μά ἐστιν, ὃ ἐλάλησε κύριος. σάββατα ἀνάπαυσις ἁγία E
dño. cras quecūqȝ coxeritis: coquite. et quecūqȝ
τῷ κυρίῳ. αὔριον ὅσα ἐὰν πέσσητε, πέσσετε. καὶ ὅσα
elixaueritis: elixate. et oē supfluū relinquite
ἐὰν ἕψητε, ἕψετε. καὶ πᾶν τὸ πλεονάζον καταλίπε-
illud in repositiōes in mane. et reliquerūt ex
τε αὐτὸ εἰς ἀποθήκην εἰς τὸ πρωΐ. καὶ κατελίπετο ἀπ'
eo in mane: sicut precepit eis moy
αὐτοῦ εἰς τὸ πρωΐ, καθάπερ συνέταξεν αὐτοῖς μωυ-
ses. et nō cōputruit: neqȝ vermis
σῆς. καὶ οὐκ ἐπώζεσεν, οὐδὲ σκώληξ ἐγένετο ∞∞∞

Primitiua chal.

אכל גלל
מנה שכן נסב
סגא זער יתר
צנע
שאר
סרא אכל
שאר יום שית
אתא רבב
מלל נוח אפה
יתר צנע נטר

Interpre. chal.

esset. Dixitqȝ eis moyses. Hic ē panis quē dedit vob dñs ad vescēdū. hoc ē verbū qđ pcepit dñs. Colligite ex eo vnusquisqȝ q̄ntū sufficit ad vescēdū: gomor p singula capita: iuxt nūerū aiarū vrarū: vnusquisqȝ p his q̄ habitant in tabernaculo suo tollat. Feceruntqȝ ita filij isr'l: et collegerūt quidā plus et q̄dam min⁹: et mēsi sunt ad mēsurā gomor: et nihil supfuit ei q̄ plus collegit: nec defuit ei q̄ minus collegerat. Unusquisqȝ iuxta id qđ poterat comedere collegerūt. Dixitqȝ eis moyses. Nullus reponat ex eo vsqȝ mane. et nō acqeuerūt moysi: et dimiserūt q̄dam viri ex eo vsqȝ mane: et scaturiuit vermibus et cōputruit: et iratus est ꝯtra eos moyses. Colligebāt illud mane: singuli q̄ntū sufficere poterat ad vescendū. et qđ remanebat ex eo sup faciē agri: cū incaluisset sol liq̄fiebat. Et factū est in die sexto collegerūt panē duplicē: duo gomor vnicuiqȝ: et venerunt oēs pncipes cōgregationis et narrauerūt moysi: et ait eis. Hoc est qđ locut⁹ est dñs: req̄es sabbati sctificati est corā dño cras qđ coctūri estis: coqte. et qđ cōditūri estis: cōdite. Et qđ reliquū fuerit: reponite vobis in custodiā vsqȝ mane. Et reposuerūt illud vsqȝ in mane sicut pceperat moyses: et nō cōputruit neqȝ vermis

Trāsla. chal.

הוא ואמר משה להון הוא לחמא דיהב יוי לכון למיכל׃ דין פתגמא דפקיד יוי
לקוטו מניה גבר לפום מיכליה עומרא לגלגלתא מנין נפשתכון גבר לדי במשכניה
תסבון׃ ועבדו כן בני ישראל ולקטו דאסגי ודאזער׃ וכלו בעומרא ולא אותר
דאסגי ודאזער לא חסר גבר לפום מיכליה לקטו׃ ואמר משה להון גבר לא יצנע
מניה עד צפרא׃ ולא קבילו מן משה ואשארו גוברין מניה עד צפרא ורחיש רחשא
וסרי ורגיז עליהון משה׃ ולקטו יתיה בצפר בצפר גבר כפום מיכליה ודאשתאר
מניה על אפי חקלא כד חמא עלוהי שמשא פשר׃ והוה ביומא שתיתאה לקטו לחמא
על חד תרין תרין עומרין לחד ואתו כל רברבי כנישתא וחויאו למשה׃ ואמר להון
הוא דמליל יוי נייח שבתא קודשא קדם יוי מחר ית דאתון עתידין למיפא אפו וית
דאתון עתידין לבשלא בשילו וית כל מותרא אצנעו לכון למטרא עד צפרא׃ ואצנעו
יתיה עד צפרא כמא דפקיד משה ולא סרי ורחשא לא

factū ē in eo. dixit āt moyses: comedite hodie il-
εὑρέθη ἐν αὐτῷ. εἶπε δὲ μωυσῆς, φάγετε σήμερον αὐ-
lud: ē .n. sabbatū dn̄o: hodie nō inuenie
τό, ἔστι γὰρ σάββατον τῷ κυρίῳ, σήμερον οὐχ εὑρεθή-
tur in agro. sex dies colligetis. at die
σεται ἐν πεδίῳ. ἓξ ἡμέρας συλλέξετε. τῇ δὲ ἡμέρᾳ
septima sabbatū: q̄ nō erit in eo. factū ē
τῇ ἑβδόμῃ σάββατον, ὅτι οὐκ ἔσται ἐν αὐτῇ. ἐγένετο
āt in die septima: egressi sūt q̄dā ex popu
δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, ἐξήλθοσάν τινες ἐκ τοῦ λα-
lo ad colligēdū: ꝛ nō inuenerūt. dixit āt dn̄s ad moysen:
οῦ συλλέξαι, καὶ οὐχ εὗρον. εἶπε δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν,
vsq̄ quo nō vultis audire mandata mea:
ἕως τίνος οὐ βούλεσθε εἰσακούειν τὰς ἐντολάς μου,
et legē meā? videte: ꝗ.n. dn̄s dedit vobis
καὶ τὸν νόμον μου; ἴδετε, ὁ γὰρ κύριος ἔδωκεν ὑμῖν τὴν
Exe. 20.b. diem hanc sabbata: ꝓp hoc ipse dedit
ἡμέραν ταύτην σάββατα, διὰ τοῦτο αὐτὸς ἔδωκεν
F vobis die sexto panes duoꝝ dieꝝ. sedete
ὑμῖν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ ἄρτους δύο ἡμερῶν. καθίσε-
vnusquisq̄ in domib⁹ vr̄is apd̄ semetip̄s: nul-
σθε ἕκαστος εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν παρ' ἑαυτῷ, μή-
lus vr̄m egrediat ex loco suo
τις ὑμῶν ἐκπορευέσθω ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ τῇ
die septima. et sabbatizauit pp̄ls die
ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ. καὶ ἐσαββάτισεν ὁ λαὸς τῇ ἡμέ-
septima. ꝛ vocauerūt illud filij israel
ρᾳ τῇ ἑβδόμῃ. καὶ ἐπωνόμασαν αὐτὸ οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ
Numeri 11.b. nomen eius: man. erat āt q̄si semē coriādri albū.
τὸ ὄνομα αὐτοῦ, μάν. ἦν δὲ ὡς σπέρμα κορίου λευκόν.
at gustus ei⁹ vt simila in melle. dixit āt moy
τὸ δὲ γεῦμα αὐτοῦ ὡς ἐγκρὶς ἐν μέλιτι. εἶπε δὲ μωυ-
ses: hoc vbū: qd̄ p̄cepit dn̄s: imple-
σῆς, τοῦτο τὸ ῥῆμα, ὃ συνέταξε κύριος, πλήσα-
te gomor: man: ad repositionē in gn̄a
τε τὸ γόμορ τοῦ μάν, εἰς ἀποθήκην εἰς τὰς γε-
tiōes vr̄as: vt videant panē: quē comedistis
νεὰς ὑμῶν, ἵνα ἴδωσι τὸν ἄρτον, ὃν ἐφάγετε ὑ-
vos in deserto: q̄n eduxit vos dn̄s de
μεῖς ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὡς ἐξήγαγεν ὑμᾶς κύριος ἐκ
t̄ra egypti. ꝛ dixit moyses aaron: accipe
γῆς αἰγύπτου. καὶ εἶπε μωυσῆς τῷ ἀαρών, λάβε
vas aureū vnū: et immitte in illud ple-
G στάμνον χρυσοῦν ἕνα, καὶ ἔμβαλε εἰς αὐτὸ πλῆ-
nū gomor man: ꝛ repones illud co-
ρες τὸ γόμορ τοῦ μάν, καὶ ἀποθήσεις αὐτὸ ἐναν-
ram deo in custodiā in gn̄atiōes
τίον τοῦ θεοῦ εἰς διατήρησιν εἰς τὰς γενεὰς
vr̄as: quēadmodū p̄cepit dn̄s moysi.
ὑμῶν, ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ μωυσῇ.
et reposuit illud aaron coram testimo-
καὶ ἀπέθηκεν αὐτὸ ἀαρὼν ἐναντίον τοῦ μαρτυρί-
Iosue 5.d. nio in custodiam. at filij israel
ου εἰς διατήρησιν. οἱ δὲ υἱοὶ ἰσραὴλ ooo oooooooo

inuētus est in eo. Dixitq̄ moyses. Comedite illud hodie: quia sabbatum est domino: non inuenietur hodie in agro. Sex diebus colligite: in die aūt septimo sabbatū ē dn̄o: idcirco nō īuenietur. Venitq̄ septima dies: & egressi de populo vt colligerēt: nō inuenerunt. ooo Dixit autem dominus ad moysen. Vsq̄ quo nō vultis custodire mandata mea & legem meā? Videte q̄ dn̄s dederit vobis sabbatū: & ꝓpter hoc die sexta tribuit vobis cibos duplices. Maneat vnusquisq̄ apud semetipsū: & nullus egrediatur de loco suo die septimo. & sabbatizauit populus die septimo. Appellauitq̄ domus israel nomen eius man: qd̄ erat quasi semen coriādri albū: gustusq̄ eius quasi simile cū melle. Dixit āt moyses. Iste est sermo quem p̄cepit dn̄s. Imple gomor ex eo: & custodiatur in futuras retro gn̄ationes: vt nouerint panē: quo alui vos in solitudine: quando educti estis de terra egypti: dixitq̄ moyses ad aaron. Sume vas vnū: & mitte ibi man: q̄ntū pōt cape gomor: & repone corā domino ad seruandum in gn̄atiōes v̄ras: sicut preceperat dominus moysi. Posuitq̄ illud aaron in tabernaculo reseruandum. Filij autem israel

Tex. Heb.	Primitiua heb.
היתה בו: ויאמר משה אכלהו	הָיָה
היום כי שבת היום ליהוה היום	
לא תמצאהו בשדה: ששת ימים	מָצָא
תלקטהו וביום השביעי שבת	לָקַט
לא יהיה בו: ויהי ביום השביעי	הָיָה
יצאו מן העם ללקט ולא	
מצאו: ויאמר יהוה אל משה עד	
אנה מאנתם לשמר מצותי	צָוָה
ותורתי: ראו כי יהוה נתן לכם	יָרָה רָאָה
השבת על כן הוא נתן לכם ביום	
הששי לחם יומים שבו איש	יָשַׁב
תחתיו אל יצא איש ממקמו	קוּם שָׁבַת
ביום השביעי: וישבתו העם ביום	
השבעי: ויקראו בית ישראל את	קָרָא
שמו מן והוא כזרע גד לבן	
וטעמו כצפיחת בדבש: ויאמר	צָפַח
משה זה הדבר אשר צוה יהוה	
מלא העמר ממנו למשמרת	
לדרתיכם למען יראו את הלחם	אָכַל דָּבַר
אשר האכלתי אתכם במדבר	
בהוציאי אתכם מארץ מצרים:	יָצָא
ויאמר משה אל אהרן קח צנצנת	אָמַר לָקַח
אחת ותן שמה מלא העמר מן	נָתַן מָנָה
והנח אתו לפני יהוה למשמרת	יָנַח פָּנָה
לדרתיכם: כאשר צוה יהוה	
אל משה ויניחהו אהרן לפני	
העדת למשמרת: ובני ישראל	עוּד

Transla. Chal.

הוה ביה: ואמר משה אכלוהי יומא דין ארי שבתא יומא דין קדם יי יומא דין לא
תשכחוניה בחקלא: שתא יומין תלקטוניה וביומא שביעאה שבתא לא יהא ביה:
והוה ביומא שביעאה נפקו מן עמא למלקט ולא אשכחו: ואמר יי למשה עד אימתי
אתון מסרבין למטר פקודי ואוריתי: חזו ארי יי יהב לכון שבתא על כן הוא יהיב
לכון ביומא שתיתאה לחם תרין יומין, תיבו אינש תחותוהי לא יפוק גבר מאתריה
ביומא שביעאה: ונחו עמא ביומא שביעאה: וקרו בית ישראל ית שמיה מנא והוא
כבר זרע גירדא חיור וטעמיה כאסקריטון בדבש: ואמר משה דין פתגמא דפקיד יי
מלי עומרא מניה למטרא לדריכון בדיל דיחזון ית לחמא דאוכלית יתכון במדברא
באפקותי יתכון מארעא דמצרים: ואמר משה לאהרן סב צלוחית חדא והב תמן
מלי עומרא מנא ואצנע יתיה קדם יי למטרא לדריכון: כמא דפקיד יי ית משה
ואצנעיה אהרן קדם סהדותא למטרא: ובני ישראל ‹‹‹‹‹‹‹‹‹‹‹‹‹‹‹‹‹‹‹‹

Interp. chal.

fuit in eo. Dixitq̄ moyses. Comedite illud hodie: q2 sabbatū est hodie corā dn̄o: hodie nō inuenietis illud in agro. Sex diebus colligetis illud: ꝛ in die septimo sabbatū est: nō erit in eo. Et factū est in die septimo: egressi sunt de populo vt colligerent: ꝛ nō inuenerūt. Dixitq̄ dn̄s ad moysen: vsquequo nō vultis custodire mandata mea ꝛ leges meas? videte q̄ dn̄s dederit vobis sabbatū: propterea dat vobis in die sexto panem duorum dierū. Sedete vnusquisq̄ in loco suo: nullus egrediatur de loco suo in die septimo. Quieuitq̄ popul⁹ in die septimo. Appellauitq̄ dom⁹ israel nomē eius māna: ꝛ erat quasi semē coriādri albū: gustusq̄ eius quasi lagana frita cū melle. Dixitq̄ moyses. Hic est sermo quē p̄cepit dn̄s: plenum gomor ex eo seruate in generationes vestras. vt videant panem quē comedere feci vos in deserto: quando eduxi vos de terra egypti. Dixitq̄ moyses ad aaron. Tolle lagunculam vnā: ꝛ mitte ibi māna plenū gomor: ꝛ repone illam corā domino: vt seruetur in generationes vestras. sicut p̄cepit domin⁹ moysi: ita reposuit illud aaron corā testamento in custodiam. Filij autem israel oooooooooooooooooooooooooooo

Primitiua chal.

שְׁכַח לְקַט הֲוָה
שְׁכַח
סְרַב נְטַר יְדָה
חֲזָא יְהַב
נְפַק נוּחַ קְרָא
מְלָא נְטַר דוּר
חֲזָא דְבַר נְפַק
נְסַב יְהַב צְנַע
נְטַר

Primitiua heb. / Tex. Heb.

אכלו את המן ארבעים שנה עד — בוא ישב
באם אל ארץ נושבת את המן —
אכלו עד באם אל קצה ארץ
כנען: והעמר עשרית האיפה הוא: — עשר

Cap. xvii.

ויסעו כל עדת בני
ישראל ממדבר סין למסעיהם על — נסע יעד
פי יהוה ויחנו ברפידים — דבר
ואין מים לשתת העם: וירב — פה חנה
העם עם משה ויאמרו תנו לנו — שתה רוב
מים ונשתה ויאמר להם — אמר נתן
משה מה תריבון עמדי מה
תנסון את יהוה: ויצמא שם — נסה צמא
העם למים וילן העם על משה — לון
ויאמר למה זה העליתנו ממצרים — עלה
להמית אתי ואת בני ואת — מות
מקני בצמא: ויצעק משה אל — קנה צעק
יהוה לאמר מה אעשה לעם — עשה
הזה עוד מעט וסקלני: ויאמר
יהוה אל משה עבר לפני העם — פנה
וקח אתך מזקני ישראל ומטך — לקח נטה
אשר הכית בו את היאר קח — נכה
בידך והלכת: הנני עמד לפניך
שם על הצור בחרב והכית
בצור ויצאו ממנו מים ושתה
העם ויעש כן משה לעיני זקני
ישראל: ויקרא שם המקום — קרא קום
מסה ומריבה על ריב בני — נסה רוב

Trāsla. B. Hiero.

comederūt man quadraginta annis: donec venirēt in terrā habitabilem. Hoc cibo aliti sūt vsqquo tangerent fines terre chanaā. Gomor āt decima ps est ephi. Ca. 17.

Igitur profecta omnis multitudo filiorū israel de deserto sin per māsiões suas iuxta sermonem dñi castrametati sūt in raphidim: vbi nō erat aq̄ ad bibēdū populo. Qui iurgatus contra moysen ait. Da nobis aquam vt bibamus. Quibus respondit moyses. Quid iurgamini contra me? Cur tētatis dominum? Sitiuit ergo ibi pp̄ls pre aque penuria & murmurauit contra moysen dicēs. Cur fecisti nos exire de egypto: vt occideres nos & liberos nostros ac iumenta siti? Clamauit autem moyses ad dñm dicens. Quid faciam populo huic. Adhuc paululū & lapidabit me. Et ait dñs ad moysen. Antecede populum: & sume tecū de senioribus israel: & virgā qua percussisti fluuiū tolle in manu tua & vade. En ego stabo ibi corā te supra petram oreb: percutiesq; petram & exibit ex ea aqua: vt bibat populus. Fecit moyses ita coram senioribus israel. Et vocauit nomen loci illius tentatio: propter iurgium filiorum

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

cōmederūt man ānos q̄dragīta: donec venerūt i
ἔφαγον τὸ μὰν ἔτη τεσσαράκοντα, ἕως ἦλθον εἰς
trā habitabilē. man comederūt donec venerūt in
τὴν οἰκουμένην. τὸ μὰν ἔφαγον ἕως παρεγένοντο εἰς
ptē phenicie. at gomor decima
μέρος τῆς φοινίκης. τὸ δὲ γόμορ τὸ δέκατον τῶν
triū mensurarū erat.
τριῶν μέτρων ἦν. Ca. 17.

Et pfecta ē ois cōgregatio filiorū israel ex
καὶ ἀπῆρε πᾶσα ἡ συναγωγὴ υἱῶν ἰσραὴλ ἐκ A
deserto sin p castra sua: scdm ver
τῆς ἐρήμου σὶν κατὰ παρεμβολὰς αὐτῶν, διὰ ῥήμα
bum dñi. et castrametati sūt i raphidin. nō erat
τος κυρίου. καὶ παρενέβαλον ἐν ῥαφιδίν. οὐκ ἦν
āt aq̄ pplo ad bibēdū. et cōuiciabat popul⁹
δὲ ὕδωρ τῷ λαῷ ὥστε πιεῖν. καὶ ἐλοιδορεῖτο ὁ λαὸς
ad moysen: dicētes: da nobis aquā: vt bibam⁹.
πρὸς μωυσῆν, λέγοντες, δὸς ἡμῖν ὕδωρ, ἵνα πίωμεν.
et dixit eis moyses: q̄d cōuiciamini me? et
καὶ εἶπεν αὐτοῖς μωυσῆς, τί λοιδορεῖσθέ μοι; καὶ
q̄d tentatis dñm? sitiuit āt illic popul⁹ aquā.
τί πειράζετε κύριον; ἐδίψησε δὲ ἐκεῖ ὁ λαὸς ὕδατι.
et murmurauit pp̄ls cōtra moysen: dicētes: q̄d hoc:
καὶ ἐγόγγυζεν ὁ λαὸς ἐπὶ μωυσῆν, λέγοντες, τί τοῦτο,
q̄ eduxisti nos ex egypto vt occideres Num. 20.b.
ὅτι ἀνεβίβασας ἡμᾶς ἐξ αἰγύπτου τοῦ ἀποκτεῖναι
nos: et filios nros: τ iumēta siti.
ἡμᾶς, καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν, καὶ τὰ κτήνη τῷ δίψει.
clamauit āt moyses ad dñs: dicēs: q̄d faciā popu
ἐβόησε δὲ μωυσῆς πρὸς κν, λέγων, τί ποιήσω τῷ λα
lo huic. adhuc paululū: τ lapidabūt me.
ῷ τούτῳ. ἔτι μικρὸν, καὶ καταλιθοβολήσουσί με.
et dixit dñs ad moysen: antecede pplm B
καὶ εἶπε κύριος πρὸς μωυσῆν, προπορεύου τοῦ λαοῦ
istū accipe āt tecū a seniorib
τούτου, λάβε δὲ μετὰ σεαυτοῦ ἀπὸ τῶν πρεσβυτέ
bus populi: et virgam: in q̄ pcussisti Num. 20.b.
ρων τοῦ λαοῦ, καὶ τὴν ῥάβδον, ἐν ᾗ ἐπάταξας τὸν
flumē: accipe in manu tua τ vade. ecce
ποταμὸν, λάβε ἐν τῇ χειρί σου καὶ πορεύου. ἰδοὺ
ego stabo illic: anteq̄ tu accedas sup petrā
ἐγὼ ἕστηκα ἐκεῖ, πρὸ τοῦ σε ἐλθεῖν ἐπὶ τῆς πέτρας
in oreb. τ pcuties petrā: et exi Psa. 77. 1. Co. 10. a.
ἐν χωρήβ. καὶ πατάξεις τὴν πέτραν, καὶ ἐξελεύ
bit ex ea aqua: τ bibet popul⁹. fe
σεται ἐξ αὐτῆς ὕδωρ, καὶ πίεται ὁ λαός. ἐποί
cit āt moyses sic corā filiis is
ησε δὲ μωυσῆς οὕτως ἐναντίον τῶν υἱῶν ἰσ
rael. et vocauit nomē loci
ραὴλ. καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου
illi⁹ tentatio τ iurgiū pp̄ ob
ἐκείνου πειρασμὸς καὶ λοιδόρησις διὰ τὴν λοι
iurgationē filiorū
δορίαν τῶν υἱῶν

Primitiua chal.

רבע שנה אתא
סוף אחד קצה
דור נטל אמר
שרא שתה נצה
יהב נצה נסה
צחה רגם נסק
צלא אמר עבד
רגם שוב
מחא נטל אזל
קום נפק שתה
נסה נצת

Interp. chal.

comederūt māna quadraginta annis: donec venerūt in terrā habitabilē: māna comederūt: donec venirēt ad cōfinia terre chanaā. Gomor autem erat decima pars trium satorum. Ca. 17.

Et profecta est ois cōgregatio filiorū israel a deserto sin per mansiones suas iuxta verbū dñi: τ castrametati sunt in raphidim. Et non erant aque vt populus biberet: τ obiurgatus est pp̄ls cōtra moysen atq; dixerūt. Date nobis aquas vt bibamus. Dixitq; eis moyses. Quid iurgamini cōtra me? quid tentatis corā dño? Sitiuitq; ibi pp̄ls propter aquarū penuriā: et murmurauit populus cōtra moysen: τ ait. Cur fecisti nos ascendere de egypto vt interficeres me τ filios meos τ pecora mea siti? Orauitq; moyses corā dño: dicēs. Quid faciā populo huic: adhuc paululū τ lapidabunt me. Dixitq; dñs ad moysen. Transi corā populo: τ tolle tecū de senioribus israel: τ virgā tuā qua percussisti fluuiū; tolle in manu tua: τ vade. Ecce ego stabo ante te ibi iuxta petrā in oreb: et percuties petram: τ exibunt ex ea aque: vt bibat populus. Fecitq; moyses ita corā senioribus israel. Vocauitq; nomen loci tentatio τ iurgium: eo q̄ obiurgati sunt filij

Transla. Chal.

אכלו ית מנא ארבעין שנין עד מיתיהון לארעא יתיבתא ית מנא אכלו עד מיתיהון
לסיפי ארעא דכנען: ועומרא חד מן עשרא בתלת סאין הוא:

Ca. xvii.

ונטלו כל כנישתא דבני ישראל ממדברא דסין למטלניהון על מימרא דיי ושרו
ברפידים ולית מיא למשתי לעמא: ונצא עמא עם משה ואמרו הבו לנא מיא ונשתי
ואמר להון משה מה נצן אתון עמי מה מנסן אתון קדם יי: וצחי תמן עמא למיא
ואתרעם עמא על משה ואמר למה דנן אסקתנא ממצרים לקטלא יתי וית בני וית
בעירי בצחותא: וצלי משה קדם יי למימר מה אעביד לעמא הדין עוד זעיר כען
ירגמונני: ואמר יי למשה עיבר קדם עמא ודבר עמך מסבי ישראל וחוטרך
דמחית ביה ית נהרא טול בידך ותיזיל: הא אנא קאים קדמך תמן על טינרא בחורב
ותמחי בטינרא ויפקון מניה מיא וישתי עמא ועבד כן משה לעיני סבי ישראל:
וקרא שמא דאתרא נסיתא ומצותא על דנצו בני

Trãſla.Gre.lxx.cũ interp̃.latina.

israel: et ꝓpterea ꝙ tẽtant dñm: dicentes: ſi
Ἰσραήλ, καὶ διὰ τὸ πειράζειν κύριον, λέγοντας, εἰ
eſt dñs in nobis an nõ: venit aũt amalech ⁊ oppu
ἔστι κύριος ἐν ἡμῖν ἢ οὔ, ἦλθε δὲ ἀμαλὴκ καὶ ἐπο-
gnabat iſrael in raphidim. dixit aũt moyſes
λέμει τὸν Ἰσραὴλ ἐν ῥαφιδίν. εἶπε δὲ μωυσῆς τῷ
C ioſue: elige tibi viros potentes et egre
Ἰησοῦ, ἐπίλεξον σεαυτῷ ἄνδρας δυνατούς, καὶ ἐξελ-
ſſus cõgredere cũ amalech cras. et ecce ego
θὼν παράταξαι τῷ ἀμαλὴκ αὔριον. καὶ ἰδοὺ ἐγὼ
ſtabo in vertice collis: ⁊ virga
ἕστηκα ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ βουνοῦ, καὶ ἡ ῥάβδος
dei in manu mea. et fecit ioſue ſi-
τοῦ θεοῦ ἐν τῇ χειρί μου. καὶ ἐποίησεν Ἰησοῦς κα-
cut dixit ei moyſes: et egreſſus cõgreſſ⁹
θάπερ εἶπεν αὐτῷ μωυσῆς, καὶ ἐξελθὼν παρετάξα-
eſt cũ amalech. ⁊ moyſes et aaron et hur aſcẽ
το τῷ ἀμαλήκ. καὶ μωυσῆς καὶ ἀαρὼν καὶ ὢρ ἀνέ-
derũt in verticẽ collis. et factũ ẽ
βησαν ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ βουνοῦ. καὶ ἐγένετο
qñ eleuabat moyſes manus: preualebat iſrael.
ὅταν ἐπῆρε μωυσῆς τὰς χεῖρας, κατίσχυεν Ἰσραήλ.
qñ aũt remittebat man⁹: preualebat amalech.
ὅταν δὲ καθῆκε τὰς χεῖρας, κατίσχυεν ἀμαλήκ. αἱ
aũt man⁹ moyſi graues. et accipiẽtes lapidẽ ſup-
δὲ χεῖρες μωυσῆ βαρεῖαι. καὶ λαβόντες λίθον ὑπέ-
poſuerũt ſub eũ: ⁊ ſedit ſup eũ. ⁊ aaron ⁊
θηκαν ὑπ᾽ αὐτόν. καὶ ἐκάθητο ἐπ᾽ αὐτοῦ. καὶ ἀαρὼν καὶ
hur ſuſtentabãt man⁹ ei⁹ hinc vn⁹ ⁊ hinc
ὢρ ἐστήριζον τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐντεῦθεν εἷς καὶ ἐν-
D vn⁹. et fuerũt man⁹ moyſi ſuſten-
τεῦθεν εἷς. καὶ ἐγένοντο αἱ χεῖρες μωυσῆ ἐστηριγ-
Judith 4.d. tate vſq; ad occaſum ſolis. ⁊ fugauit iſra-
μέναι ἕως δυσμῶν τοῦ ἡλίου. καὶ ἐτρέψατο Ἰησοῦς
Sapiẽ 11.a. el amalech: et oẽm populũ eius in
τὸν ἀμαλήκ, καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν
occiſiõe gladij. dixit aũt dñs ad moyſen:
φόνῳ μαχαίρας. εἶπε δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν,
ſcribe hoc ad memoriã in libro.
κατάγραψον τοῦτο εἰς μνημόσυνον ἐν βιβλίῳ.
et dabis in aures ioſue: qꝛ delectione de
καὶ δώσεις εἰς τὰ ὦτα Ἰησοῦ, ὅτι ἀλοιφῇ ἐξα-
lebo memoriã amalech de illa q̃ ſub
λείψω τὸ μνημόσυνον ἀμαλὴκ ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν
celo. ⁊ edificauit moyſes altare dño:
οὐρανόν. καὶ ᾠκοδόμησε μωυσῆς θυσιαστήριον κυρίῳ,
et vocauit nomẽ eius dñs refugi-
καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ κύριος καταφυ-
um meũ: qꝛ in manu occulta pugnat dñs
γή μου, ὅτι ἐν χειρὶ κρυφαίᾳ πολεμεῖ κύριος
cõtra amalech a gñatiõibus in gñatiões.
ἐπὶ ἀμαλὴκ ἀπὸ γενεῶν εἰς γενεάς. Ca.18.
A Audiuit aũt iethro ſacerdos madiã ſocer moyſi
Ἤκουσε δὲ ἰοθὼρ ὁ ἱερεὺς μαδιὰμ ὁ γαμβρὸς μωυσῆ

Trãſla.B.Hiero.

iſrael: & quia tentauerunt dominum dicentes. Eſt ne dominus in nobis an non? Venit aũt amalech: & pugnabat contra filios iſrael in raphidim. Dixitq; moyſes ad ioſue. Elige viros: & egreſſus pugna contra amalech cras. Ego ſtabo in vertice collis habens virgam dei in manu mea. Fecit ioſue vt locutus erat moyſes & pugnauit cõtra amalech. Moyſes aũt & aarõ & hur aſcẽderũt ſup verticem collis. Cumq; leuaret Moyſes manus: vincebat iſrael. Sin autẽ paululũ remiſiſſet: ſupabat amalech. Manus autẽ moyſi erãt graues. Sumẽtes igr̃ lapidẽ poſuerũt ſubter eũ: in quo ſedit. Aarõ aũt & hur ſuſtẽtabant manus eius ex vtraq; pte. Et factũ eſt vt manus illius non laſſarentur vſq; ad occaſũ ſolis. Fugauitq; Ioſue amalech & populũ eius in ore gladii. Dixit autẽ dñs ad moyſen. Scribe hoc ob monimentum in libro: & trade auribus Ioſue. Delebo enim memoriam amalech ſub celo. Edificauitq; moyſes altare: & vocauit nomen eius: dñs exaltatio mea dicẽs. Qa manus ſolii domini & bellũ dñi erit cõtra amalech: a gñatione in gñationẽ. Ca.18.

Cumq; audiſſet Ietro ſacerdos madian cognatus moyſi

Ter.Heb. Exo. Ca.xviij.

ישראל ועל נסתם את יהוה
לאמר היש יהוה בקרבנו אם
אין: ויבא עמלק וילחם עם
ישראל ברפידם: ויאמר משה
אל יהושע בחר לנו אנשים
וצא הלחם בעמלק מחר אנכי
נצב על ראש הגבעה ומטה
האלהים בידי: ויעש יהושע
כאשר אמר לו משה להלחם
בעמלק ומשה אהרן וחור עלו
ראש הגבעה: והיה כאשר ירים
משה ידו וגבר ישראל וכאשר
יניח ידו וגבר עמלק: וידי משה
כבדים ויקחו אבן וישימו תחתיו
וישב עליה ואהרן וחור תמכו
בידיו מזה אחד ומזה אחד ויהי
ידיו אמונה עד בא השמש:
ויחלש יהושע את עמלק ואת
עמו לפי חרב: ויאמר יהוה אל
משה כתב זאת זכרון בספר
ושים באזני יהושע כי מחה
אמחה את זכר עמלק מתחת
השמים: ויבן משה מזבח ויקרא
שמו יהוה נסי: ויאמר כי יד
על כס יה מלחמה ליהוה
בעמלק מדר דר: וישמע
Cap.xviii.
יתרו כהן מדין חתן משה את

Pritiua heb.

בוא לחם
אמר
יצא
יצב נטה
עשה
עלה
רום
נוח
לקח שום
היה
אמן בוא
חלש
פה
שום
בנה זבח קרא
נסס
לחם
דור
שמע

Transla.Chal.

ישראל ועל דנסיאו קדם יי למימר האית שכינתא דיי שריא בינגא אם לא: ואתא
עמלק ואגיח קרבא עם ישראל ברפידים: ואמר משה ליהושע בחר לנא גברין ופוק
אגח קרבא בעמלק מחר אנא קאים על ריש רמתא וחוטרא דאתעבידו ביה ניסין
מן קדם יי בידי: ועבד יהושע כמא דאמר ליה משה לאגחא קרבא בעמלק ומשה
אהרן וחור סליקו לריש רמתא: והוה כד ארים משה ידוהי ומתגברין דבית ישראל
וכד מנח ידוהי ומתגברין דבית עמלק: וידי משה יקרן ונסיבו אבנא ושויאו תחותוהי
ויתיב עלה ואהרן וחור סעדין לידוהי מכא חד ומכא חד והוו ידוהי פרישן בצלו עד
דעל שמשא: ותבר יהושע ית עמלק וית עמיה לפתגם דחרב: ואמר יי למשה כתוב
דא דוכרנא בספרא ושוי קדם יהושע ארי ממחא אמחי ית דוכרנא דעמלק מתחות
שמיא: ובנא משה מדבחא ופלח עלוהי קדם אל דעבד ליה ניסין: ואמר בשבועה אמירא
דא מן קדם דחילא דשכינתיה על כורסיה יקרא דלאגחא קרבא מן קדם יי בדבית
עמלק לשיציותהון מדרי עלמא: Ca.18. ושמע יתרו רבא דמדין חמוהי דמשה ית

Interp̃.chal.

iſrael: ⁊ q: tẽtauerũt corã dño: dicẽtes. Utrũ maieſtas dñi in medio nr̃m habitat an nõ? Uenit aũt amalech: et iniit preliũ cõtra iſrl̃ in raphidim. Dixitq; moyſes ad ioſue. Elige nob̃ viros: ⁊ egredere pugna ꝯ amalech cras. Ego ſtabo in vertice collis: ⁊ virga qua facta ſunt miracula a facie dei erit in manu mea. Fecitq; ioſue ſicut dixerat ei moyſes: vt pugnaret cõtra amalech. Moyſes aũt aaron ⁊ hur aſcenderũt ad verticẽ collis. Et factũ eſt cum eleuaret moyſes manus ſuas preualebãt viri domus iſrael: ⁊ cũ demittebat manus ſuas: preualebãt viri domus amalech. Manus autẽ moyſi erãt graues: ⁊ tulerũt lapidẽ ⁊ poſuerũt ſub eo: ſeditq; ſup eum. Aaron aũt ⁊ hur ſuſtentabãt manus eius: hinc vnus ⁊ inde alter. Fueruntq; manus moyſi extente in oratione vſq; ad occaſum ſolis. Et cõtriuit ioſue amalech ⁊ populum eius in ore gladij. Dixitq; dñs ad moyſen. Scribe hoc mẽoriale in libro: ⁊ pone corã ioſue: qꝛ delẽs delebo memoriã amalech ſub celo. Edificauitq; moyſes altare ⁊ imolauit ſup eo corã deo: q̃ fecit ſibi miracula. Et ait. Cum iuramẽto dictũ eſt hoc a facie terribilis: cuius maieſtas eſt ſup ſoliũ glie vt cõmittat ꝓliũ a facie dñi ꝯtra viros domꝰ amalech vt cõſumat eos a gñationib⁹ ſeculi. Ca.18.

Et audiuit iethro princeps madian ſocer moyſi

Pritiua chal.

אמר שרא
גנח נפק
ראש רום עבד
נסס
רום גבר
תת שוה
אחד הוה צלא
על
שוה מחה
בנה דבח נסס
גנח שצא דור
רבב

כל אשר עשה אלהים למשה
ולישראל עמו כי הוציא יהוה את יצא
ישראל ממצרים: ויקח יתרו חתן לקח
משה את צפרה אשת משה אחר איש
שלוחיה: ואת שני בניה אשר שלח שנה בנה
שם האחד גרשם כי אמר גר גור
הייתי בארץ נכריה: ושם האחד היה
אליעזר כי אלהי אבי בעזרי
ויצלני מחרב פרעה: ויבא יתרו נצל בוא
חתן משה ובניו ואשתו אל משה איש
אל המדבר אשר הוא חנה שם דבר
הר האלהים: ויאמר אל משה אמר
אני חתנך יתרו בא אליך בוא
ואשתך ושני בניה עמה: ויצא איש שנה
משה לקראת חתנו וישתחו שחה
וישק לו: וישאלו איש לרעהו נשק שאל
לשלום ויבאו האהלה: ויספר שלם ספר
משה לחתנו את כל אשר עשה
יהוה לפרעה ולמצרים על אודת
ישראל את כל התלאה אשר לאה
מצאתם בדרך ויצלם יהוה: ויחד נצל חדה
יתרו על כל הטובה אשר עשה
יהוה לישראל אשר הצילו מיד
מצרים: ויאמר יתרו ברוך יהוה ברך
אשר הציל אתכם מיד מצרים ומיד
פרעה אשר הציל את העם מתחת
יד מצרים: עתה ידעתי כי גדול גדל

omnia que fecerat deus moysi oooooooooooo & israel populo suo: & quod eduxisset dominus israel de egypto: tulit oooooooooooooooooooooo sephoram vxorē moysi quam oooooooooooooo remiserat: & duos filios eius: quorum ooooo vnus vocabatur gersan: dicente patre aduena fui in terra aliena: alter vero oooooooooooo eliezer. deus enim ait patris mei adiutor meus: & eruit me de gladio pharaonis. venit ergo ietro cognatus moysi & filii eius & vxor eius ad moysen in desertū: vbi erat castrametatus iuxta mōtē dei: & mādauit moysi dicens. Ego ietro cognatus tuus venio ad te: ooooo & vxor tua & duo filii tui cum ea. oooooooooooo Qui egressus in occursum cognati sui adorauit: & osculatus est eū. Salutaueruntque se mutuo verbis pacificis. Cumque intrasset tabernaculū narrauit moyses cognato suo cuncta que fecerat dñs pharaoni & egyptiis propter oooooo israel. vniuersumque laborē qui oooooooooooooooooo accidisset eis in itinere: & quod liberauerat eos dominus. Letatusque est ietro super omnibus bonis que fecerat dñs israeli: eo quod eruisset eum de manu egyptiorū. Et ait. Benedictus dominus oooo qui liberauit vos de manu egyptiorum: & de manu pharaōis qui eruit populum suum de manu egypti. Nūc cognoui quia magnus oo

ola que fecit dns israel suo popu
πάντα ὅσα ἐποίησε κύριος ἰσραὴλ τῷ ἑαυτοῦ λα
lo: eduxit .n. dns israel ex egypto. acce
ῷ, ἐξήγαγε γὰρ κύριος τὸν ἰσραὴλ ἐξ αἰγύπτου. ἔλα
pit āt iethro socer moysi sephorā vxo
βε δὲ ἰοθὼρ ὁ γαμβρὸς μωυσῆ σεπφώραν τὴν γυ
rē moysi post dimissionē ei⁹ τ duos
ναῖκα μωυσῆ μετὰ τὴν ἄφεσιν αὐτῆς καὶ τοὺς δύο
filios eius: nomē vni eorū gersam: dicens:
υἱοὺς αὐτοῦ, ὄνομα τῷ ἑνὶ αὐτῶν γηρσάμ, λέγων,
aduena fui in terra aliena: et nomē
πάροικος ἤμην ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ, καὶ τὸ ὄνομα τοῦ
secūdi eliezer: dicens: τ .n. de⁹ patris mei B.c.d.
δευτέρου ἐλιέζερ, λέγων, ὁ γὰρ θεὸς τοῦ πατρός μου
auxiliator me⁹: τ eruit me de manu pharaōis: τ
βοηθός μου, καὶ ἐξείλατό με ἐκ χειρὸς φαραώ, καὶ
venit iethro socer moysi et filij et vxor
ἦλθεν ἰοθὼρ ὁ γαμβρὸς μωυσῆ καὶ οἱ υἱοὶ καὶ ἡ γυ
ad moysen in desertū vbi castrametat⁹ ē in
νὴ πρὸς μωυσῆν εἰς τὴν ἔρημον οὗ παρενέβαλεν ἐπ'
mōte dei. nūciatū ē āt moysi: dicētes: ecce
ὄρους τοῦ θεοῦ. ἀνηγγέλη δὲ μωυσῆ, λέγοντες, ἰδοὺ
socer tu⁹ iethro venit ad te et
ὁ γαμβρός σου ἰοθὼρ παραγίνεται πρὸς σε καὶ ἡ
vxor tua et filij tui cū eo. egressus ē āt moy
γυνή σου καὶ οἱ υἱοί σου μετ' αὐτοῦ. ἐξῆλθε δὲ μωυ
ses in occursum socero suo: et ado B
σῆς εἰς συνάντησιν τῷ γαμβρῷ αὐτοῦ, καὶ προσε
rauit eū: et osculat⁹ ē eū: et ample
κύνησεν αὐτῷ, καὶ ἐφίλησεν αὐτόν, καὶ ἠσπά
xi sūt adinuicē: et introduxit eos in taber
σαντο ἀλλήλους, καὶ εἰσήγαγεν αὐτοὺς εἰς τὴν σκη
naculū. τ narrauit moyses socero suo om
νήν. καὶ διηγήσατο μωυσῆς τῷ γαμβρῷ αὐτοῦ πάν
nia que fecit dns pharaōi et egyptiis p
τα ὅσα ἐποίησε κς τῷ φαραὼ καὶ τοῖς αἰγυπτίοις ἕ
pter israel: et oēm laborē q accidit
νεκεν τοῦ ἰσραήλ, καὶ πάντα τὸν μόχθον τὸν γενόμενον
eis in via: τ q eruit eos dns de ma
αὐτοῖς ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὅτι ἐξείλατο αὐτοὺς κς ἐκ χει
nu pharaōis: τ de manu egyptioꝝ. obstupuit āt ie
ρὸς φαραώ, καὶ ἐκ χειρὸς τῶν αἰγυπτίων. ἐξέστη δὲ ἰο
thro sup oib⁹ bonis q fecit eis dns:
θὼρ ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἐποίησεν αὐτοῖς κς,
et q eruit eos dns de manu egyptioꝝ et de
καὶ ὅτι ἐξείλατο αὐτοὺς κς ἐκ χειρὸς αἰγυπτίων καὶ ἐκ
manu pharaōis. τ dixit iethro bñdict⁹ dns: q eru
χειρὸς φαραώ. καὶ εἶπεν ἰοθὼρ, εὐλογητὸς κς, ὅτι ἐξεί
it populū suū de manu egyptioꝝ:
λατο τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐκ χειρὸς τῶν αἰγυπτίων,
et de manu pharaōis. nūc cognoui: q magn⁹
καὶ ἐκ χειρὸς φαραώ. νῦν ἔγνων, ὅτι μέγας οοο

Primitiua chal.

נפק אנת דור הוה אמר דבר שרא נגלה תמה אתא שכן שנה עים שכח חדה טוב ברך רבב

Interp. chal.

omnia que fecerat dñs moysi τ israel populo suo: τ quod eduxisset dñs israel de egypto. Tulitque iethro socer moysi sephorā vxorē moysi: postquā remiserat eam: et duos filios eius quorum nomē vnius erat gerson: quia dixit aduena fui in terra aliena. Et nomē alterius eliezer: quia verbū dei patris mei fuit in adiutoriū meum: τ eruit me de gladio pharaonis. Venitque iethro socer moysi τ filij eius τ vxor eius ad moysen in desertū in quo ipse manebat: in montē super quē reuelata est gloria dñi. Dixitque ad moysen. Ego socer tuus iethro venio ad te τ vxor tua τ duo filij sui cum ea. Egressusque est moyses in occursum soceri sui: τ adorauit: et osculatus est eum: τ salutauerūt se mutuo pacifice: τ venerunt in tabernaculū. Et narrauit moyses socero suo oia que fecerat dñs pharaoni τ egyptiis propter israel: omnē tribulationē que inuenit eos in via: τ quō liberasset eos dñs. Letatusque est iethro super omnibus bonis que fecerat dñs israeli: quod eruisset eos de manu egyptiorum. Et ait iethro. Benedictus dñs qui liberauit vos de manu egyptioꝝ τ de manu pharaonis: qui liberauit populum de medio angustie dominij egyptiorum. Nunc cognoui quoniam magnus ooooooooooooooo

Transla. Chal.

כל דעבד יי למשה ולישראל עמיה ארי אפיק יי ית ישראל ממצרים: ודבר יתרו
חמוהי דמשה ית צפורה איתת משה בתר דפטרה: וית תרין בנהא דשום חד גרשום
ארי אמר דייר הויתי בארעא נוכראה: ושום חד אליעזר ארי אלהא דאבא
הוה בסעדי ושיזבני מחרבא דפרעה: ואתא יתרו חמוהי דמשה ובנוהי ואתתיה לות
משה למדברא דהוא שרי תמן לטורא דאתגלי עלוהי יקרא דיי: ואמר למשה
אנא חמוך יתרו אתי לותך ואתתך ותרין בנהא עמה: ונפק משה לקדמות חמוהי וסגיד
ונשיק ליה ושאילו גבר לחבריה לשלם ואתו למשכנא: ואשתעי משה לחמוהי ית
כל דעבד יי לפרעה ולמצראי על עיסק ישראל ית כל עקתא דאשכחתנון בארחא
ושיזבינון יי: וחדי יתרו על כל טבתא דעבד יי לישראל דשיזבינון מידא
דמצראי: ואמר יתרו בריך יי דשיזיב יתכון מידא דמצראי ומידא דפרעה דשיזיב ית
עמא מתחות מרות מצראי: כען ידענא ארי רב ::::::::::::::::::::::

dñs sup oēs deos ꝓpter hoc:
κύριος παρὰ πάντας τοὺς θεοὺς ἕνεκεν τούτου,
ꝙ supbe egeſt eis: ⁊ accepit iethro so
ὅτι ἐπέθεντο αὐτοῖς, καὶ ἔλαβεν ἰοθὼρ ὁ γαμ
cer moysi holocausta ⁊ victimas deo.
βρὸς μωυσῆ ὁλοκαυτώματα καὶ θυσίας τῷ θεῷ.
venit āt aaron ⁊ oēs seniores
παρεγένετο δὲ ἀαρὼν καὶ πάντες οἱ πρεσβύτεροι
israel ad comedendū panē cū soce=
ἰσραὴλ τοῦ συμφαγεῖν ἄρτον μετὰ τοῦ γαμ=
ro moysi corā deo. et factū ē post
βροῦ μωυσῆ ἐναντίον τοῦ θεοῦ. καὶ ἐγένετο μετὰ
crastinū cōsedit moyses ad iudicādū
τὴν ἐπαύριον συνεκάθισε μωυσῆς κρίνειν τὸν
populū: assistebat āt oīs pplūs moysi a
λαόν, παρειστήκει δὲ πᾶς ὁ λαὸς μωυσῆ ἀπὸ
mane vsq; ad vesperā. et vidēs iethro oīa q̃cūq;
πρωΐθεν ἕως ἑσπέρας. καὶ ἰδὼν ἰοθὼρ πάντα ὅσα
C faciebat populo: dicit ei: qd hoc qd tu fa=
ἐποίει τῷ λαῷ, λέγει αὐτῷ, τί τοῦτο ὃ σὺ ποι=
cis populo? quare tu sedes solus: oīs āt
εῖς τῷ λαῷ; διατί σὺ κάθησαι μόνος, πᾶς δὲ ὁ
popul⁹ assistit tibi a mane vsq; ad crepusculū:⁊
λαὸς παρέστηκέ σοι ἀπὸ πρωῒ ἕως δείλης; καὶ
dicit moyses socero suo: ꝙ venit
λέγει μωυσῆς τῷ γαμβρῷ αὐτοῦ, ὅτι παραγίνε=
ad me popul⁹ q̃rere iudiciū a deo
ται πρός με ὁ λαὸς ἐκζητῆσαι κρίσιν παρὰ τοῦ θε=
qñ .n. fuerit eis disceptatio ⁊ venerit
οῦ. ὅταν γὰρ γένηται αὐτοῖς ἀντιλογία καὶ ἔλθωσι
ad me: diiudico quēlibet: et instruo il=
πρός με, διακρίνω ἕκαστον, καὶ συμβιβάζω αὐ=
los mandata dei ⁊ legem
τοὺς τὰ προστάγματα τοῦ θεοῦ καὶ τὸν νόμον
eius. dixit āt socer moysi ad eū:
αὐτοῦ. εἶπε δὲ ὁ γαμβρὸς τοῦ μωυσῆ πρὸς αὐ=
nō recte tu facis Xbū hoc: corruptio
τόν, οὐκ ὀρθῶς σὺ ποιεῖς τὸ ῥῆμα τοῦτο, φθο=
ne cōsumeris intolerabili ⁊ tu: ⁊
ρᾷ καταφθαρήσῃ ἀνυπομονήτῳ καὶ σύ, καὶ
oīs popul⁹ hic: q̄ est tecū. grauetibi
πᾶς ὁ λαὸς οὗτος, ὅς ἐστι μετὰ σοῦ. βαρύ σοι
Xbū hoc: nō poteris facere tu sol⁹.
Deut. 1.b. τὸ ῥῆμα τοῦτο, οὐ δυνήσῃ ποιεῖν σὺ μόνος.
nūc igr audi me et consulā tibi: ⁊
νῦν οὖν ἄκουσόν μου καὶ συμβουλεύσω σοι, καὶ
erit deus tecū. esto tu populo q̄
ἔσται ὁ θεὸς μετὰ σοῦ. γίνου σὺ τῷ λαῷ τὰ
ad deū: ⁊ referes sermones eo=
πρὸς τὸν θεόν, καὶ ἀνοίσεις τοὺς λόγους αὐ=
rū ad deū: et testificare eis
τῶν πρὸς τὸν θεόν, καὶ διαμαρτύρῃ αὐτοῖς τὰ
precepta dei et
προστάγματα τοῦ θεοῦ καὶ ooo oooo oooo ooo oooo

dominus super omnes deos: eo quod ooooooooooo superbe egerint contra eos. Obtulit ergo iethro cognatus moysi holocausta & hostias deo. Veneruntq; aaron & oēs seniores filiorum israel vt comederent panē cū eo coram oooooooooooo deo. Altera autem die sedit ooooooooooooooooo moyses: vt iudicaret populū: qui assistebat moysi a mane vsq; ad vesperam. Quod oooooo cū vidisset cognatus eius omnia scilicet que agebat in populo: ait. Quid est oooooo.oooooo quod facis in plebe? Cur oooooooooooooooo solus sedes: & oīs populus prestolatur oooooo de mane vsq; ad vesperam? Cui respondit moyses. Venit ad me populus ooooooooooo querens sententiam dei. cūq; acciderit eis aliq̄ disceptatio: veniūt ad me vt iudicem inter eos: & ostendam precepta oooooooooooo ooo oooooooo dei & leges eius. At ille. oooooooooooooooooo Non bonam inquit rē ooooooooooooooooooooooo facis. Stulto labore cō sumeris: & tu & oooooooo populus iste qui tecū est. Vltra vires tuas est negotiū. Solus illud non poteris sustinere. sed audi verba mea atq; consilia: oooooooooo & erit deus tecum. Esto tu populo ooooooo in his que ad deū pertinent: vt referas ooooooo que dicuntur ad eum: ostendasq; populo oooo cerimonias & ritum colendi: ooooooooooooooooo

יְהוָה מִכָּל הָאֱלֹהִים כִּי בַדָּבָר
אֲשֶׁר זָדוּ עֲלֵיהֶם: וַיִּקַּח יִתְרוֹ חֹתֵן — זוד לקח
מֹשֶׁה עֹלָה וּזְבָחִים לֵאלֹהִים
וַיָּבֹא אַהֲרֹן וְכֹל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל — בוא
לֶאֱכָל לֶחֶם עִם חֹתֵן מֹשֶׁה לִפְנֵי — פנה
הָאֱלֹהִים: וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיֵּשֶׁב — היה
מֹשֶׁה לִשְׁפֹּט אֶת הָעָם וַיַּעֲמֹד — עמד
הָעָם עַל מֹשֶׁה מִן הַבֹּקֶר עַד הָעָרֶב:
וַיַּרְא חֹתֵן מֹשֶׁה אֵת כָּל אֲשֶׁר הוּא — ראה
עֹשֶׂה לָעָם וַיֹּאמֶר מָה הַדָּבָר
הַזֶּה אֲשֶׁר אַתָּה עֹשֶׂה לָעָם מַדּוּעַ — ידע
אַתָּה יוֹשֵׁב לְבַדֶּךָ וְכָל הָעָם נִצָּב — ישב בדד נצב
עָלֶיךָ מִן בֹּקֶר עַד עָרֶב: וַיֹּאמֶר
מֹשֶׁה לְחֹתְנוֹ כִּי יָבֹא אֵלַי הָעָם
לִדְרֹשׁ אֱלֹהִים: כִּי יִהְיֶה לָהֶם — היה
דָּבָר בָּא אֵלַי וְשָׁפַטְתִּי בֵּין אִישׁ — בוא
וּבֵין רֵעֵהוּ וְהוֹדַעְתִּי אֶת חֻקֵּי — ידע
הָאֱלֹהִים וְאֶת תּוֹרֹתָיו: וַיֹּאמֶר חֹתֵן — ירה
מֹשֶׁה אֵלָיו לֹא טוֹב הַדָּבָר אֲשֶׁר
אַתָּה עֹשֶׂה: נָבֹל תִּבֹּל גַּם אַתָּה גַּם
הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר עִמָּךְ כִּי כָבֵד
מִמְּךָ הַדָּבָר לֹא תוּכַל עֲשֹׂהוּ — מן יכל
לְבַדֶּךָ: עַתָּה שְׁמַע בְּקֹלִי אִיעָצְךָ — בדד יעץ
וִיהִי אֱלֹהִים עִמָּךְ הֱיֵה אַתָּה לָעָם — היה
מוּל הָאֱלֹהִים וְהֵבֵאתָ אַתָּה אֶת — בוא
הַדְּבָרִים אֶל הָאֱלֹהִים: וְהִזְהַרְתָּה — זהר
אֶתְהֶם אֶת הַחֻקִּים וְאֶת

Transla.Chal.

וַיָי דְּלֵית אֱלָהָא בַּר מִנֵּיהּ אֲרֵי בְּפִתְגָּמָא דְחַשִּׁיבוּ מִצְרָאֵי לְמִידַן יָת יִשְׂרָאֵל בֵּיהּ
דָּנִינוּן: וְקָרֵיב יִתְרוֹ חֲמוּהִי מֹשֶׁה עֲלָוָן וְנִכְסַת קוּדְשִׁין קֳדָם יְיָ וַאֲתָא אַהֲרֹן וְכָל סָבֵי
יִשְׂרָאֵל לְמֵיכַל לַחְמָא עִם חֲמוּהִי דְמֹשֶׁה קֳדָם יְיָ: וַהֲוָה מִיּוֹמָא דְבַתְרוֹהִי וִיתֵיב מֹשֶׁה
לְמֵידַן יָת עַמָּא וְקָם עַמָּא עִלָּוֹהִי דְמֹשֶׁה מִן צַפְרָא עַד רַמְשָׁא: וַחֲזָא חֲמוּהִי דְמֹשֶׁה יָת
כָּל דְּהוּא עָבֵיד לְעַמָּא וַאֲמַר מַה פִּתְגָּמָא הָדֵין דְּאַתְּ עָבֵיד לְעַמָּא מָדֵין אַתְּ יָתֵיב בִּלְחוֹדָךְ
וְכָל עַמָּא קַיְמִין עֲלָוָךְ מִן צַפְרָא עַד רַמְשָׁא: וַאֲמַר מֹשֶׁה לַחֲמוּהִי אֲרֵי אָתַן לְוָתִי
עַמָּא לְמִתְבַּע אוּלְפַן מִן קֳדָם יְיָ: כַּד הָוֵי לְהוֹן דִּינָא אָתַן לְוָתִי וְדָאֵין אֲנָא בֵּין גַּבְרָא
וּבֵין חַבְרֵיהּ וּמְהוֹדַעְנָא לְהוֹן יָת קְיָמַיָּא דַּיְיָ וְיָת אוֹרָיָתֵיהּ: וַאֲמַר חֲמוּהִי דְמֹשֶׁה לֵיהּ
לָא תַקִּין פִּתְגָּמָא דְּאַתְּ עָבֵיד: מִלְאָה תִלְאֵי אַף אַתְּ אַף עַמָּא הָדֵין דְּעִמָּךְ אֲרֵי יַקִּיר מִנָּךְ
פִּתְגָּמָא לָא תִיכּוּל לְמֶעְבְּדֵיהּ בִּלְחוֹדָךְ: כְּעַן קַבֵּיל מִנִּי אֲמַלְּכִנָּךְ וִיהֵי מֵימְרָא דַּיְיָ
בְּסַעְדָּךְ הֱוִי אַתְּ לְעַמָּא תָּבַע אוּלְפָן מִן קֳדָם יְיָ וּתְהֵי מַיְתֵי אַתְּ יָת פִּתְגָּמֵיהוֹן קֳדָם יְיָ
וְתַזְהַר יָתְהוֹן יָת קְיָמַיָּא וְיָת ''

Interp̄.chal.

dominus: neq; enī est deus preter eum: quia eadem re qua cogitauerunt egypti iudicare israel: in ipsa iudicati sunt. Obtulitq; iethro socer moysi holocausta et sacrificia sanctificata corā domino: ⁊ venit aaron ⁊ omnes seniores israel vt comederent panem cum socero moysi corā deo. Factumq; est sequenti die: et sedit moyses vt iudicaret populum. Stetitq; populus apud moysen a mane vsq; ad vesperam. Viditq; socer moysi omnia que ipse faciebat in populo: ⁊ ait. Quid est verbum hoc q̄ tu facis in populo? cur tu solus sedes: ⁊ omnis populus stat apud te a mane vsq; ad vesperam? Et ait moyses socero suo. Venit enim ad me populus vt querat doctrinam a facie domini. Cumq; est eis iudicium veniunt ad me: ⁊ iudico inter virum ⁊ proximum suum: ⁊ doceo eos precepta dei ⁊ legem eius. Dixitq; socer moysi ei. Non rectam rem tu facis: fatigatione fatigaberis tam tu q̄ populus hic qui tecū est: quia grauis tibi est res ista: non poteris facere eam tu solus. Nunc acquiesce mihi: ⁊ dabo tibi cōsilium: ⁊ erit verbum domini in adiutorius tui: esto tu populo querens doctrinam a facie dei. Et tu referes verba eorum in conspectū domini. ⁊ admonebis eos preceptis et oooooooooooooooooooo

Primitiua chal.
דין
עלה שוב
אכל
קום
קום אתא
תבע הוה דון
דון ידע ירה
לאה
יכל עבד מלך
הוה אמר כוה
אתא זהר

התורת והודעת להם את הדרך ידע
ילכו בה ואת המעשה אשר עשה
יעשון: ואתה תחזה מכל העם חזה
אנשי חיל יראי אלהים אנשי
אמת שנאי בצע ושמת עלהם שום
שרי אלפים שרי מאות שרי שור
חמשים ושרי עשרת: ושפטו
את העם בכל עת והיה כל
הדבר הגדל יביאו אליך וכל בוא
הדבר הקטן ישפטו הם והקל שפט קלל
מעליך ונשאו אתך: אם את
הדבר הזה תעשה וצוך אלהים עשה צוה
ויכלת עמד וגם כל העם הזה על
מקמו יבא בשלום: וישמע משה קום שלם שמע
לקול חתנו ויעש כל אשר אמר:
ויבחר משה אנשי חיל מכל בחר
ישראל ויתן אתם ראשים על נתן
העם שרי אלפים שרי מאות
שרי חמשים ושרי עשרת: ושפטו
את העם בכל עת את הדבר
הקשה יביאון אל משה וכל בוא
הדבר הקטן ישפוטו הם: וישלח שפט שלח
משה את חתנו וילך לו אל ארצו:

Cap.xix.

בחדש השלישי
לצאת בני ישראל מארץ מצרים יצא
ביום הזה באו מדבר סיני: בוא דבר
ויסעו מרפידים ויבאו מדבר נסע

viamq; ooooooooooooooooo oooooooooooooooooooooooo per quam ingredi debeant: & opus quod oo facere debeant. Prouide autem de omni plebe viros potentes & timentes deum in quibus sit veritas: & qui oderint auaritiã: & cõstitue ex eis tribunos & cẽturiones & quinquagenarios & decanos: qui iudicent ooooooooooooooooo populum omni tẽpore. Quicquid oooooooooo autem maius fuerit referant ad te: & oooooooo ipsi minora tãtũmodo iudicent: leuiusq; sit ooo tibi: partito in alios onere. Si ooooooooooooooo hoc feceris implebis imperium dei: & precepta eius poteris sustẽtare: & omnis hic populus reuertetur ad loca sua cũ pace. Quibus auditis moyses fecit omnia que ille suggesserat. oo Et electis viris strenuis de cuncto oooooooooo israel cõstituit eos principes ooooooooooooooooo populi tribunos & cẽturiones & ooooooooooooo quinquagenarios & decanos: qui iudicabant plebem omni tẽpore. Quicquid autem ooooo grauius erat: referebãt ad eum: oooooooooooooo faciliora tantummodo iudicantes. Dimisitq; cognatũ suũ: qui reuersus abiit in terram suã.

Mense tertio Ca.19. oooooooooooooooooo egressiõis israel de terra egypti: ooooooooooooo in die hac venerunt in solitudinem sinai. oooo Nã profecti de raphidim & peruenĩẽtes vsq; in desertum

legẽ eius: τ ostẽdes eis vias: τὸν νόμον αὐτοῦ, καὶ σημανεῖς αὐτοῖς τὰς ὁδοὺς, in quibus ambulabũt in ipsis: τ opera q̃ facient. et tu tibi prouide ab oi ἐν αἷς πορεύσονται ἐν αὐταῖς, καὶ τὰ ἔργα ἃ ποιήσουσιν. καὶ σὺ σεαυτῷ σκέψαι ἀπὸ παντὸς τοῦ ppło viros potentes et pios: viros iustos odio hñtes supbiã: τ cõstitues eos λαοῦ ἄνδρας δυνατοὺς καὶ θεοσεβεῖς, ἄνδρας δικαίους μισοῦντας ὑπερηφανίαν, καὶ καταστήσεις αὐτοὺς sup ipsos milenarios τ centuriones et quinquagenarios τ decuriones: τ iudicabũt τοὺς ἐπ' αὐτοῖς χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους καὶ πεντηκοντάρχους καὶ δεκάρχους, καὶ κρινοῦσι τὸν populũ oi tẽpore. at v̄bũ graue referẽt λαὸν πᾶσαν ὥραν. τὸ δὲ ῥῆμα τὸ ὑπέρογκον ἀνοίσουσιν ad te: at leuia iudicioꝶ iudicabũt ἐπὶ σέ, τὰ δὲ βραχέα τῶν κριμάτων κρινοῦσιν ipsi: τ alleuiabũt a te: τ auxiliabũtur αὐτοί, καὶ κουφιοῦσιν ἀπὸ σοῦ, καὶ συναντιλήψονταί σοι. tibi. si ãt v̄bũ hoc facies: τ fortificabit te deus: et poteris astare: τ ois populus hic veniet ad suũ locũ cũ pace. ἐὰν δὲ τὸ ῥῆμα τοῦτο ποιήσῃς, καὶ κατισχύσει σε ὁ θεός, καὶ δυνήσῃ παραστῆναι, καὶ πᾶς ὁ λαὸς οὗτος ἥξει εἰς τὸν ἑαυτοῦ τόπον μετ' εἰρήνης. audiuit ãt moyses vocem soceri sui: ἤκουσε δὲ μωυσῆς τῆς φωνῆς τοῦ γαμβροῦ αὐτοῦ, τ fecit q̃cũq; dixit ei: τ elegit moyses viros potentes ex oi israel: et καὶ ἐποίησεν ὅσα εἶπεν αὐτῷ, καὶ ἐπέλεξε μωυσῆς ἄνδρας δυνατοὺς ἀπὸ παντὸς ἰσραήλ, καὶ fecit eos sup eos milenarios τ centuriones τ quinquagenarios τ decuriões: ἐποίησεν αὐτοὺς ἐπ' αὐτῶν χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους καὶ πεντηκοντάρχους καὶ δεκάρχους, et scribas: τ iudicabãt populũ καὶ γραμματοεισαγωγεῖς, καὶ ἔκρινον τὸν λαὸν oi tẽpore. at verbũ graue referebãt πᾶσαν ὥραν. τὸ δὲ ῥῆμα τὸ ὑπέρογκον ἀνέφερον ad moysen: oẽ ãt verbũ leue iudicabãt ipsi. πρὸς μωυσῆν, πᾶν δὲ ῥῆμα ἐλαφρὸν ἔκρινον αὐτοί. dimisit ãt moyses suũ socerũ: τ abijt in terrã suã. ἐξαπέστειλε δὲ μωυσῆς τὸν ἑαυτοῦ γαμβρόν, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. Ca.19.

At mẽse tertio egressiõis filioꝶ israel de tra egypti die hac Τοῦ δὲ μηνὸς τοῦ τρίτου τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἐκ γῆς αἰγύπτου τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ venerũt in desertũ sinai: et profecti sũt ex raphidim: τ venerũt in desertũ ἤλθοσαν εἰς τὴν ἔρημον τοῦ σινᾶ, καὶ ἐξῆραν ἐκ ῥαφιδείμ, καὶ ἦλθον εἰς τὴν ἔρημον

Primitiua chal. ידע עבד חזא שנא מנה רבב מאה דון חוה אתא קלל סבר עבד פקד יכל קום אמר מנה ראש דון קשה אתא נפק אתא יתר

Interp. chal.

legibus: τ ostendes eis viam per quã ambulẽt τ opera que facturi sunt. Tu autẽ videbis ex omni populo viros virtutis timentes deũ: viros veraces qui oderint accipere pecuniã. τ cõstitue super eos tribunos et centuriones τ quinquagenarios τ decanos. et iudicent populũ in omni tẽpore: τ omne negotiũ quod fuerit magnũ referent ad te. Omne autẽ negotium paruũ ipsi iudicabunt: τ alleuiabunt a te onus: τ supportabunt tecum. Si verbũ hoc feceris: τ preceperit tibi dñs: poteris stare: ois quoq; popl's hic ibunt ad locũ suũ in pace. Acquieuitq; moyses verbo soceri sui: et fecit oia q̃ dixit. Elegitq; moyses viros virtutis ex oibi israel: τ constituit eos principes sup populũ: tribunos: centuriones: quinquagenarios: decanos. Et iudicabant populũ omni tempore: negotium quod erat graue referebant ad moysen: τ omne negotium quod erat paruũ iudicabant ipsi. Dimisitq; moyses socerum suum: τ abijt in terram suam Ca.19.

Mense tertio egressiõis filioꝶ israel de terra egypti in die hac venerũt in solitudinẽ sinai. Profectiq; sunt de raphidim: τ venerũt in desertum ooo

Transla. Chal.

אוריתא ותהודע להון ית ארחא דיהכון בה וית עובדא דיעבדון: ואת תחזי מכל עמא גוברין דחילא דחילין מן קדם יי גוברין דקשוט דסנן לקבלא ממון ותמני עליהון רבני אלפי רבני מאותא רבני חמשין רבני עשרותא: וידונון ית עמא בכל עדן ויהי כל פתגם רב ייתון לותך וכל פתגם זעיר ידונון אינון ויקילון מינך ויסוברון עמך: אם ית פתגמא הדין תעביד ויפקדינך יי ותיכול למיקם ואף כל עמא הדין על אתריה יהך בשלם: וקביל משה למימר חמוהי ועבד כל דאמר: ובחר משה גוברין דחילא מכל ישראל ומני יתהון רישין על עמא רבני אלפי רבני מאותא רבני חמשין ורבני עשרותא: ודיינין ית עמא בכל עידן ית פתגמא קשיא מיתן לות משה וכל פתגם זעיר דיינין אינון: ושלח משה ית חמוהי ואזל ליה לארעיה:

Ca.xix. בירחא תליתאה למיפק בני ישראל מארעא דמצרים ביומא הדין אתו למדברא דסיני: ונטלו מרפידים ואתו למדברא

Trāsla. Grę. lxx. cū interp. latina.

sinai: et castrametatus est illic israel e regione
τοῦ σινᾶ, καὶ παρενέβαλεν ἐκεῖ ἰσραὴλ κατέναντι
montis. et moyses ascendit in montem
τοῦ ὄρους. καὶ μωυσῆς ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος τοῦ
dei. et vocauit eum dominus deus de
θεοῦ. καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν κύριος ὁ θεὸς ἐκ τοῦ
monte: dicens: hec dices domui iacob: et
ὄρους, λέγων, τάδε ἐρεῖς τῷ οἴκῳ ἰακώβ, καὶ
annunciabis filiis israel: ipsi vidistis que
ἀπαγγελεῖς τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ, αὐτοὶ ἑωράκατε ὅ-
cunque feci egyptiis: et portaui vos
σα πεποίηκα τοῖς αἰγυπτίοις, καὶ ἀνέλαβον ὑμᾶς
tanquam super alas aquilarum: et adduxi vos
ὡσεὶ ἐπὶ πτερύγων ἀετῶν, καὶ προσηγαγόμην ὑμᾶς
ad me. et nunc si audieritis meam vo-
πρὸς ἐμαυτόν. καὶ νῦν ἐὰν ἀκούσητε τῆς ἐμῆς φω-
cem: et seruaueritis fedus meum: eritis mihi
νῆς, καὶ φυλάξητε τὴν διαθήκην μου, ἔσεσθέ μοι
populus peculiaris ex omnibus gentibus. mea enim
λαὸς περιούσιος ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν. ἐμὴ γάρ
est omnis terra. vos autem eritis mihi regale sa-
ἐστι πᾶσα ἡ γῆ. ὑμεῖς δὲ ἔσεσθέ μοι βασίλειον ἱ-
1. Pe. 2.b. cerdocium et gens sancta. hec verba di-
ράτευμα καὶ ἔθνος ἅγιον. ταῦτα τὰ ῥήματα ἐ-
ces filiis israel. venit autem moyses: et vo-
ρεῖς τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ. ἦλθε δὲ μωυσῆς, καὶ ἐκά-
cauit seniores populi: et expo-
λεσε τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ λαοῦ, καὶ παρέ-
B suit eis omnes sermones hos:
θηκεν αὐτοῖς πάντας τοὺς λόγους τούτους,
quos precepit ei deus. respondit autem omnis
οὓς συνέταξεν αὐτῷ ὁ θεός. ἀπεκρίθη δὲ πᾶς
populus vnanimiter: et dixerunt: omnia quecunque
ὁ λαὸς ὁμοθυμαδὸν, καὶ εἶπαν, πάντα ὅσα
dixit deus: faciemus: et audiemus. retu-
εἶπεν ὁ θεός, ποιήσομεν, καὶ ἀκουσόμεθα. ἀνή-
lit autem moyses omnes sermones po-
νεγκε δὲ μωυσῆς πάντας τοὺς λόγους τοῦ λα-
puli ad deum. dixit autem dominus ad moysen:
οῦ πρὸς τὸν θεόν. εἶπε δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν,
Infra. 34.a. ecce ego venio ad te in columna nu-
ἰδοὺ ἐγὼ παραγίνομαι πρός σε ἐν στύλῳ νεφέ-
bis: vt audiat populus loquentem me ad
λης, ἵνα ἀκούσῃ ὁ λαὸς λαλοῦντός μου πρός
te: et tibi credant in sempiternum. nuncia-
σε, καὶ σοὶ πιστεύσωσιν εἰς τὸν αἰῶνα. ἀνήγγει-
uit autem moyses verba populi ad do-
λε δὲ μωυσῆς τὰ ῥήματα τοῦ λαοῦ πρὸς κύ-
minum. dixit autem dominus ad moysen: descendens te-
ριον. εἶπε δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν, καταβὰς δια-
stificare populo: et sanctifica eos hodie et
μάρτυραι τῷ λαῷ, καὶ ἅγνισον αὐτοὺς σήμερον καὶ
cras: et lauent vestimenta sua: et sint
αὔριον, καὶ πλυνάτωσαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἔστωσαν

Trāsla. B. Hiero.

tum sinai castrametati sunt in eodem loco: ibique israel fixit tentoria e regione montis. Moyses autem ascendit ad deum. Vocauitque eum dominus de monte & ait. Hec dices domui iacob: & annunciabis filiis israel. Vos ipsi vidistis que fecerim egyptiis: quomodo portauerim vos super alas aquilarum: & assumpserim mihi. Si ergo audieritis vocem meam & custodieritis pactum meum: eritis mihi in peculium de cunctis populis. Mea est enim omnis terra: & vos eritis mihi in regnum sacerdotale & gens sancta. Hec sunt verba que loqueris ad filios israel. Venit moyses: & conuocatis maioribus natu populi exposuit omnes sermones: quos mandauerat dominus. Responditque omnis populus simul. Cuncta que locutus est dominus: faciemus. Cumque retulisset moyses verba populi ad dominum: ait ei dominus. Iam nunc veniam ad te in caligine nubis: vt audiat me populus loquentem ad te: & credat tibi in perpetuum. Nunciauit ergo moyses verba populi ad dominum. Qui dixit ei. Vade ad populum & sanctifica illos hodie & cras: lauentque vestimenta sua: & sint

Text. Heb. Exo. Ca. xix.

סיני ויחנו במדבר ויחן שם
ישראל נגד ההר: ומשה עלה אל
האלהים ויקרא אליו יהוה מן
ההר לאמר כה תאמר לבית
יעקב ותגיד לבני ישראל: אתם
ראיתם אשר עשיתי למצרים
ואשא אתכם על כנפי נשרים
ואבא אתכם אלי: ועתה אם
שמוע תשמעו בקלי ושמרתם
את בריתי והייתם לי סגלה מכל
העמים כי לי כל הארץ: ואתם
תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש
אלה הדברים אשר תדבר אל
בני ישראל: ויבא משה ויקרא
לזקני העם וישם לפניהם את
כל הדברים האלה אשר צוהו
יהוה: ויענו כל העם יחדו
ויאמרו כל אשר דבר יהוה
נעשה וישב משה את דברי
העם אל יהוה: ויאמר יהוה אל
משה הנה אנכי בא אליך בעב
הענן בעבור ישמע העם בדברי
עמך וגם בך יאמינו לעולם
ויגד משה את דברי העם אל
יהוה: ויאמר יהוה אל משה
לך אל העם וקדשתם היום
ומחר וכבסו שמלתם: והיו

Pritiua. heb.

חנה
קרא
אמר
נגד
ראה עשה
נשא
בוא
שמע קול
ברת היה
מלך קדש
דבר
בוא
שום פנה
ענה
אמר
עשה
בוא
עבר שמע
אמן עלם
נגד
היה

Transla. Chal.

לסיני ושרו במדברא ושרא תמן ישראל לקביל טורא: ומשה סליק לקדמות מימרא
דיי וקרא ליה יי מן טורא למימר כדנן תימר לבית יעקב ותחוי לבני ישראל:
אתון חזיתון דעבדית למצראי ואטלית יתכון כד על גדפי נשרין וקרבית יתכון
לפולחני: וכען אם קבלא תקבלון במימרי ותטרון ית קימי ותהון קדמי חביבין מכל
עממיא ארי דילי כל ארעא: ואתון תהון קדמי מלכין כהנין ועם קדיש אלין פתגמיא
דתמליל עם בני ישראל: ואתא משה וקרא לסבי עמא וסדר קדמיהון ית כל פתגמיא
האלין דפקדיה יי: ואתיבו כל עמא כחדא ואמרו כל דמליל יי נעביד ואתיב משה
ית פתגמי עמא קדם יי: ואמר יי למשה הא אנא מתגלי לך בעיבא דעננא בדיל
דישמע עמא במללותי עמך ואף בך יהימנון לעלם וחוי משה ית פתגמי עמא
קדם יי: ואמר יי למשה איזיל לות עמא ותזמנינון יומא דין ומחר ויחורון
לבושיהון: ויהון

Interp. chal.

sinai: et castrametati sunt in deserto: castrametatusque est ibi israel e regione montis. Moyses autem ascendit in conspectum verbi dei. Vocauitque eum dominus de monte: dicens. Hec dices domui iacob: et annunciabis filiis israel. Vos vidistis que fecerim egyptiis: et portaui vos quasi super alas aquile: et applicaui vos ad seruitutem meam. Et nunc si obedieritis verbo meo: et custodieritis pactum meum: eritis coram me dilecti pre omnibus populis: quoniam mea est omnis terra. Vos autem eritis coram me reges et sacerdotes et populus sanctus. Hec sunt verba que loqueris cum filiis israel. Venitque moyses et vocauit seniores populi: et exposuit coram eis omnia verba hec que preceperat ei dominus. Responditque omnis populus simul: atque dixerunt. Omnia que locutus est dominus faciemus. Et retulit moyses verba populi coram domino. Dixitque dominus ad moysen. Ecce ego apparebo tibi in caligine nubis: vt audiat populus cum loquar tecum: tibi quoque credent in perpetuum. Nunciauitque moyses verba populi coram domino. Dixitque dominus ad moysen. vade ad populum: et preparabis eos hodie et cras. Lauentque vestimenta sua: et sint

Pritiua chal.

שרא אמר
אמר חוה
חזא נטל
קבל נטר קום
הוה אל
מלל שוב
תוב עבד
גלה
שמע המן חוה
זמן חור
הוה

Primitiua heb.	Text. Heb. Exo. Ca. xix.
כון שלש	נכנים ליום השלישי כי ביום
	השלשי ירד יהוה לעיני כל העם
גבל	על הר סיני: והגבלת את העם
סבב שמר עלה	סביב לאמר השמרו לכם עלות
	בהר ונגע בקצהו כל הנגע בהר
נגע סקל	מות יומת: לא תגע בו יד כי סקול
	יסקל או ירה יירה אם בהמה
חיה	אם איש לא יחיה במשך היבל
	המה יעלו בהר: וירד משה מן ההר
קדש כבס	אל העם ויקדש את העם ויכבסו
	שמלתם: ויאמר אל העם היו
יום נגש	נכנים לשלשת ימים אל תגשו
איש היה	אל אשה: ויהי ביום השלישי
שלש קול	בהית הבקר ויהי קלת וברקים
	וענן כבד על ההר וקל שפר חזק
חרד חנה	מאד ויחרד כל העם אשר במחנה:
יצא	ויוצא משה את העם לקראת
יצב	האלהים מן המחנה ויתיצבו
	בתחתית ההר: והר סיני עשן כלו
פנה	מפני אשר ירד עליו יהוה באש
עלה	ויעל עשנו כעשן הכבשן ויחרד
	כל ההר מאד: ויהי קול השפר
הלך דבר	הולך וחזק מאד משה ידבר
ענה	והאלהים יעננו בקול: וירד יהוה
קרא	על הר סיני אל ראש ההר ויקרא
	יהוה למשה אל ראש ההר ויעל
אמר ירד	משה: ויאמר יהוה אל משה רד

Trãsla. B. Hiero.

pati i diẽ tertiũ. In die enim tertio descendet dñs corã omni plebe super mõtẽ sinai. Cõstituesq; terminos populo p circuitũ: & dices ad eos. Cauete ne ascẽdatis in mõtẽ: nec tãgatis fines illius. Ois q tetigerit montem: morte morietur. Manus non tãgẽt eum: sed lapidibus opprimetur: aut cõfodietur iaculis: siue iumẽtũ fuerit siue hõ nõ viuet. Cũ cepit clãgere buccina: tũc ascẽdãt in mõtẽ. Descẽditq; Moyses de mõte ad populũ & sctificauit eũ. Cũq; lauissent vestimẽta sua: ait ad eos. Estote parati in diẽ tertiũ: & ne appropiquetis vxoribus vẽis. Iãq; aduenerat tertius dies: & mane inclaruerat. Et ecce ceperũt audiri tonitrua: ac micare fulgura: & nubes dẽsissima opire mõtẽ. Clangorq; buccine vehemẽtius pstrepebat & timuit pp̃ls qui erat in castris. Cũq; eduxisset eos moyses in occursum dei de loco castrorũ: steterũt ad radices mõtis. Totus aũt mõs sinai fumabat: eo q descendisset dñs deus sup eũ i igne: & ascẽderet fumus ex eo q̃si de fornace. Eratq; omnis mõs terribilis: & sonitus buccine paulatĩ crescebat in maius: & prolixius tẽdebatur. Moyses loq̃batur: & deus rñdebat ei. Descẽditq; dominus sup mõtẽ sinai in ipso mõtis vertice: & vocauit moysen i cacumẽ eius. Quo cũ ascẽdisset: dixit ad eũ. descẽ

Trãsla. Grec. lxx. cũ interp. latina.

parati in diem tertiũ. nã die
ἕτοιμοι εἰς τὴν ἡμέραν τὴν τρίτην. τῇ γὰρ ἡμέρᾳ
tertio descendet dñs in mõtẽ si-
τῇ τρίτῃ καταβήσεται κύριος ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ σι-
na: corã oĩ populo: ⁊ segregabis
νᾶ, ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ ἀφοριεῖς τὸν
populũ in circuitu: dicẽs: cauete vobis ne
λαὸν κύκλῳ, λέγων προσέχετε ὑμῖν ἑαυτοῖς τοῦ
ascẽdatis in mõtẽ: et tãgatis qd illi⁹. ois q
ἀναβῆναι εἰς τὸ ὄρος, καὶ θιγεῖν τι αὐτοῦ. πᾶς ὁ ἁ-
tetigerit mõtẽ. morte morietur. nõ tãget il
ψάμενος τοῦ ὄρους, θανάτῳ τελευτήσει. οὐχ ἅψεται αὐ-
lũ man⁹. i.n. lapidib⁹ lapidabitur vel iaculo cõfo-
τοῦ χείρ. ἐν γὰρ λίθοις λιθοβοληθήσεται ἢ βολίδι κατα-
dietur siue hõ siue iumẽtũ: nõ viuet. quã — Heb. 12 c.
τοξευθήσεται, ἐάν τε κτῆνος ἐάν τε ἄνθρωπος οὐ ζήσεται. ὅταν
do ãt voces ⁊ tube recesserit de mõte:
αἱ φωναὶ καὶ αἱ σάλπιγγες ἀπέλθῃ ἀπὸ τοῦ ὄρους,
illi ascendẽt in mõtẽ. ⁊ descendit moyses
ἐκεῖνοι ἀναβήσονται ἐπὶ τὸ ὄρος. καὶ κατέβη μωυσῆς
de mõte ad populũ ⁊ sanctificauit eos. ⁊ laue-
ἐκ τοῦ ὄρους πρὸς τὸν λαὸν καὶ ἡγίασεν αὐτούς. καὶ ἔπλυ-
rũt vestimẽta sua. ⁊ dixit populo: estote pa-
ναν τὰ ἱμάτια αὐτῶν. καὶ εἶπεν τῷ λαῷ, γίνεσθε ἕτοι- — C
ti: tres dies nõ accedatis vxori. factũ ẽ ãt
μοι, τρεῖς ἡμέρας μὴ προσέλθητε γυναικί. ἐγένετο δὲ
die tertio facto ad mane: et facte sũt
τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ γενηθέντος πρὸς ὄρθρον, καὶ ἐγένοντο
voces ⁊ fulgura et nubes caliginose in mõte
φωναὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ νεφέλαι γνοφώδεις ἐπ᾽ ὄρους
sinai. vox tube sonabat valde. ⁊ timuit
σινᾶ. φωνὴ τῆς σάλπιγγος ἤχει μέγα. καὶ ἐπτοήθη
ois popul⁹: q erat in castris. et eduxit moy
πᾶς ὁ λαός, ὁ ἦν ἐν τῇ παρεμβολῇ. καὶ ἐξήγαγε μωυ-
ses ppl̃m in occursum dei ex ca-
σῆς τὸν λαὸν εἰς συνάντησιν τοῦ θεοῦ ἐκ τῆς παρεμ-
stris. et astiterũt in mõte sinai: at mõs
βολῆς. καὶ παρέστησαν ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ σινᾶ, τὸ δὲ ὄρος
sinai fumabat tot⁹: qz descẽderat deus in
τὸ σινᾶ ἐκαπνίζετο ὅλον, διὰ τὸ καταβεβηκέναι τὸν θεὸν ἐπ᾽
illũ in igne. ascẽdebat ãt fum⁹ tãq̃ fum⁹ fornacis. et
αὐτὸ ἐν πυρί. ἀνέβαινε δὲ ὁ καπνὸς ὡσεὶ καπνὸς καμίνου. καὶ
stupuit ois popul⁹ valde. facte sũt ãt voces tube
ἐξέστη πᾶς ὁ λαὸς σφόδρα. ἐγίνοντο δὲ αἱ φωναὶ τῆς σάλπιγγος
procedentes fortiores valde. moyses loq̃bat. at de⁹
προβαίνουσαι ἰσχυρότεραι σφόδρα. μωυσῆς ἐλάλει ὁ δὲ θεὸς
respondebat ei voce. descẽdit ãt dñs in mõtẽ
ἀπεκρίνατο αὐτῷ φωνῇ. κατέβη δὲ ὁ κύριος ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ
sinai in vertice mõtis: et vocauit dñs moy-
σινᾶ ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους, καὶ ἐκάλεσεν κύριος μωυ-
sen in vertice mõtis. et ascẽdit moyses. et
σῆν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ ὄρους. καὶ ἀνέβη μωυσῆς. καὶ
ait dñs ad moysen: dicẽs: descẽdens
εἶπεν ὁ κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, καταβὰς ∞∞∞

Primitiua chal. — Interp. chal.

Primitiua chal.	Interp. chal.
תחם אמר סמר	parati in diem tertiũ: qr̃ in die tertio reuelabitur dominus in oculis ois populi sup montẽ sinai. Constituesq; terminos populo per circuitũ: dicens. Cauete
נסק קרב קטל	vobis ne ascẽdatis in montẽ: neq; accedatis ad finẽ eius. Ois qui accesserit ad montẽ: occisione occidetur. non tangat eum manus: qr̃ lapidatione lapida-
רגם שדה קום	bitur: aut iaculis cõfodietur: siue iumentũ siue homo nõ viuet. Quãdo tuba subtracta fuerit: ipsi habebũt
נגד רשה נסק	facultatẽ ascendẽdi in montẽ. Descẽditq; moyses de monte ad populũ: ⁊ preparauit eos: ⁊ lauauerunt ve-
הוה קרב אתת	stimẽta sua: ⁊ ait ad populũ. Estote parati in diẽ tertiũ: nõ appropinq̃tis vxorib⁹. Et factũ est i die tertio
הוה קול	cũ esset mane: ⁊ fuerũt voces ⁊ fulgura ⁊ nubes grauis sup montẽ ⁊ vox tube fortis nimis: ⁊ cõmotus est
זוע שרא נפק	ois populus qui erat in castris. Eduxitq; moyses populũ de castris in occursum verbi dei: ⁊ steterunt ad
אמר עתד תנה	radices mõtis. Mons aũt sinai fumabat totus: eo q reuelatus erat dñs sup eum in igne. Et ascendit fum⁹
גלה קול	eius quasi fumus fornacis: ⁊ cõtremuit ois mons valde. Vox aũt tube ibat ⁊ cõualescebat nimis: moyses
מלל ענה	loquebatur: et a facie dei respondebatur ei voce. Et reuelatus est dñs sup montẽ sinai in vertice montis:
ראש נחת	et vocauit dñs moysen ad verticẽ montis: ⁊ ascendit moyses. Dixitq; dñs ad moysen. Descende ∞∞∞

Transla. Chal.

זמינין ליומא תליתאה ארי ביומא תליתאה יתגלי יי לעיני כל עמא על טורא דסיני:
ותתחים ית עמא סחור סחור למימר אסתמרו לכון מלמיסק לטורא ולמקרב בסופיה
כל דיקרב בטורא אתקטלא יתקטיל: לא תקרב ביה ידא ארי אתרגמא יתרגם או
אשתדאה ישתדי אם בעירא אם אנשא לא יתקיים במיגד שופרא אינון מרשן
למיסק לטורא: ונחת משה מן טורא לות עמא וזמין ית עמא וחורו לבושיהון: ואמר
לעמא הוו זמינין לתלתא יומין לא תקרבון לצד איתתא: והוה ביומא תליתאה
במהויה צפרא והוו קלין וברקין ועננא תקיף על טורא וקל שופרא תקיף לחדא
וזע כל עמא די במשריתא: ואפיק משה ית עמא לקדמות מימרא דיי מן משריתא
ואתעתדו בשפולי טורא: וטורא דסיני תנן כוליה מן קדם דאתגלי עלוהי יי
באשתא וסליק תנניה כתננא דאתונא וזע כל טורא לחדא: והוה קל שופרא אזיל
ותקיף לחדא משה ממליל ומן קדם יי מתעני ליה בקל: ואתגלי יי על טורא ‹‹
דסיני לריש טורא וקרא יי למשה לריש טורא וסליק משה ואמר יי למשה חות

côtestare populû: ne forte appropinquêt ad
D διαμάρτυραι τῷ λαῷ, μήποτε ἐγγίσωσι πρὸς τὸν
deû ad videndû: et cadant ab eis multitudo.
θεὸν κατανοῆσαι, καὶ πέσωσιν ἀπ' αὐτῶν πλῆθος.
et sacerdotes appropinquâtes dño sanctificê
καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ ἐγγίζοντες τῷ κυρίῳ ἁγιασθήτωσαν
tur: ne forte recedat ab eis dñs. et di
μήποτε ἀπαλλάξῃ ἀπ' αὐτῶν κύριος. καὶ εἶ
xit moyses ad deû: nô poterit popul⁹
πε μωυσῆς πρὸς τὸν θεόν, οὐ δυνήσεται ὁ λαὸς
ascendere in môtê sinai: tu .n. testificatus
ἀναβῆναι εἰς τὸ ὄρος τὸ σινά, σὺ γὰρ διαμεμαρτύ
es nobis: dicens: determina môtê ⁊ sctifica
ρησαι ἡμῖν, λέγων, ἀφόρισαι τὸ ὄρος καὶ ἁγίασαι
eû. dixit aût ipsi dñs: vade: descêde:
αὐτό. εἶπε δὲ αὐτῷ κύριος, βάδιζε, κατάβηθι,
⁊ ascende tu ⁊ aaron tecum: at sacerdotes
καὶ ἀνάβηθι σὺ καὶ ἀαρὼν μετὰ σοῦ, οἱ δὲ ἱερεῖς
et popul⁹ nô vadant ad ascêdêdû ad de
καὶ ὁ λαὸς μὴ βιαζέσθωσαν ἀναβῆναι πρὸς τὸν θε
ûm: ne forte pdat ex eis dñs. descen
όν, μήποτε ἀπολέσῃ ἀπ' αὐτῶν κύριος. κα
dit aût moyses ad populû: ⁊ dixit
τέβη δὲ μωυσῆς πρὸς τὸν λαόν, καὶ εἶπεν αὐ
eis.
τοῖς.

Ca.20.

A Et locut⁹ ê dñs omnes sermones
Καὶ ἐλάλησε κύριος πάντας τοὺς λόγους
hos: dicens: ego sum dñs deus tuus:
Deut. 5.a. ps.80 τούτους, λέγων, ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεός σου,
q eduxi te de tra egypti de domo ser
ὅστις ἐξήγαγόν σε ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐξ οἴκου δου
uitutis: nô erût tibi dei alij pter me:
λείας. οὐκ ἔσονταί σοι θεοὶ ἕτεροι πλὴν ἐμοῦ,
nô facies tibi idolû: neqꝫ vllius
οὐ ποιήσεις ἑαυτῷ εἴδωλον, οὐδὲ παντὸς
simulachrû: quecûqꝫ in celo sursû ⁊ quecûqꝫ in
ὁμοίωμα, ὅσα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ ὅσα ἐν τῇ
tra deorsû ⁊ quecûqꝫ in aquis sub
γῇ κάτω καὶ ὅσα ἐν τοῖς ὕδασιν ὑποκάτω τῆς
tra: nô adorabis eos: neqꝫ seruies
γῆς, οὐ προσκυνήσεις αὐτοῖς, οὐδὲ μὴ λατρεύσεις
eis. ego .n. sû dñs de⁹ tuus: de⁹ zelotes red
αὐτοῖς. ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος ὁ θεός σου, θεὸς ζηλωτὴς ἀπο
dens peccata pfm in filios in tertiâ ⁊
διδοὺς ἁμαρτίας πατέρων ἐπὶ τέκνα ἐπὶ τρίτην καὶ
quartâ gñationê odio habêtib⁹ me: ⁊ faciês miam
τετάρτην γενεὰν τοῖς μισοῦσί με, καὶ ποιῶν ἔλεος
in milliaria diligentib⁹ me: et seruâtib⁹
εἰς χιλιάδας τοῖς ἀγαπῶσί με, καὶ τοῖς φυλάσσουσι
precepta mea. nô accipies nomê dñi dei tui
τὰ προστάγματά μου. οὐ λήψῃ τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ σου
in vano. nô .n. mûdabit dñs accipientê
ἐπὶ ματαίῳ. οὐ γὰρ μὴ καθαρίσει κύριος τὸν λαμβάνοντα

de & contestare popu
lum: ne forte velit trã
scêdere terminos ad vi
dendû dñm: & pereat ex
eis plurima multitudo.
Sacerdotes quoqꝫ qui
accedût ad dñm: sctifi
cêtur ne percutiat eos.
Dixitqꝫ moyses ad do
minû. Nô poterit vul
gus ascendere in mon
tem sinai: tu enim testi
ficatus es & iussisti dicês
Põe termios circa mõ
tem: & sanctifica illum.
Cui ait dominus. Va
de descêde: ascendesqꝫ
tu & aaron tecum. Sa
cerdotes autê & popu
lus nõ trãseãt termios:
nec ascendãt ad dñm:
ne forte iterficiat illos.
Descêditqꝫ moyses ad
pplm: & oia narrauit
eis.

Ca.20

Locutusqꝫ est deus
cunctos sermones hos
Ego sum dominus de
us tuus qui eduxi te de
terra egypti
de domo seruitutis.
Non habebis
deos alienos corã me.
Non facies
tibi sculptile neqꝫ oẽm
similitudinẽ que est in
celo desup: & que in ter
ra deorsum: nec eorũ
q̃ sunt in aquis sub ter
ra. Non adorabis
ea neqꝫ coles. Ego sũ
dominus
deus tuus fortis zelo
tes visitãs iniqtatẽ pa
trũ in filios in tertiam
& quartã generationẽ
eorũ q oderũt me: &
faciens miam in millia
his q diligũt me: & cu
stodiũt pcepta mea. nõ
assumes nomẽ dñi dei
tui in vanum. Nec ẽm
habebit insontem dñs
eum: qui assumpserit

הָעֵד בָּעָם פֶּן יֶהֶרְסוּ אֶל יְהוָה | עוד הרס
לִרְאוֹת וְנָפַל מִמֶּנּוּ רָב: וְגַם | ראה
הַכֹּהֲנִים הַנִּגָּשִׁים אֶל יְהוָה
יִתְקַדָּשׁוּ פֶּן יִפְרֹץ בָּהֶם יְהוָה: | קדש פרץ
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְהוָה לֹא יוּכַל | יכל
הָעָם לַעֲלֹת אֶל הַר סִינָי כִּי אַתָּה | עלה
הַעֵדֹתָה בָּנוּ לֵאמֹר הַגְבֵּל אֶת הָהָר
וְקִדַּשְׁתּוֹ: וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוָה לֶךְ | גבל
רֵד וְעָלִיתָ אַתָּה וְאַהֲרֹן עִמָּךְ
וְהַכֹּהֲנִים וְהָעָם אַל יֶהֶרְסוּ לַעֲלֹת
אֶל יְהוָה פֶּן יִפְרָץ בָּם: וַיֵּרֶד מֹשֶׁה
אֶל הָעָם וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם:

וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֵת כָּל הַדְּבָרִים | Cap.xx.
הָאֵלֶּה לֵאמֹר: אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ | דבר
אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם | יצא
מִבֵּית עֲבָדִים: לֹא יִהְיֶה לְךָ | היה
אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל פָּנָי: לֹא תַעֲשֶׂה | פנה עשה
לְךָ פֶסֶל וְכָל תְּמוּנָה אֲשֶׁר בַּשָּׁמַיִם | מון
מִמַּעַל וַאֲשֶׁר בָּאָרֶץ מִתָּחַת וַאֲשֶׁר | עלה
בַּמַּיִם מִתַּחַת לָאָרֶץ: לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה | שחה
לָהֶם וְלֹא תָעָבְדֵם כִּי אָנֹכִי יְהוָה | עבד
אֱלֹהֶיךָ אֵל קַנָּא פֹּקֵד עֲוֹן אָבֹת
עַל בָּנִים עַל שִׁלֵּשִׁים וְעַל רִבֵּעִים
לְשֹׂנְאָי: וְעֹשֶׂה חֶסֶד לַאֲלָפִים
לְאֹהֲבַי וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֹתָי: לֹא תִשָּׂא | צוה נשא
אֶת שֵׁם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לַשָּׁוְא כִּי
לֹא יְנַקֶּה יְהוָה אֵת אֲשֶׁר יִשָּׂא אֶת | נקה

Transla.Chal.

אַסְהֵיד בְּעַמָּא דִּלְמָא יִפְגְּרוּן קֳדָם יְיָ לְמִחְזֵי וְיִפֵּל מִנְּהוֹן סַגִּי: וְאַף כָּהֲנַיָּא דְּקָרִיבִין
לְשַׁמָּשָׁא קֳדָם יְיָ יִתְקַדְּשׁוּן דִּלְמָא יִתְקוֹף בְּהוֹן יְיָ: וַאֲמַר מֹשֶׁה קֳדָם יְיָ לָא יִכּוֹל עַמָּא
לְמִיסַק לְטוּרָא דְסִינַי אֲרֵי אַתְּ אַסְהֵדְתָּא בַנָא לְמֵימַר תְּחוּם יָת טוּרָא וְקַדְּשֵׁיהּ: וַאֲמַר
לֵיהּ יְיָ אִיזֵיל חוּת וְתִסַּק אַתְּ וְאַהֲרֹן עִמָּךְ וְכָהֲנַיָּא וְעַמָּא לָא יִפְגְּרוּן לְמִיסַק לְקֳדָם
Ca.xx. יְיָ דִּלְמָא יִתְקוֹף בְּהוֹן: וּנְחַת מֹשֶׁה לְעַמָּא וַאֲמַר לְהוֹן:
וּמַלֵּיל יְיָ יָת כָּל פִּתְגָּמַיָּא הָאִלֵּין לְמֵימַר: אֲנָא יְיָ אֱלָהָךְ דְּאַפֵּקְתָּךְ מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם
מִבֵּית עַבְדוּתָא: לָא יְהֵא לָךְ אֱלָהּ אָחֳרָן בַּר מִנִּי: לָא תַעְבֵּיד לָךְ צְלֵם וְכָל דְּמוּ
דְּבִשְׁמַיָּא מִלְּעֵלָּא וְדִי בְאַרְעָא מִלְּרַע וְדִי בְמַיָּא מִלְּרַע לְאַרְעָא: לָא תִסְגּוּד לְהוֹן וְלָא
תִפְלְחִנּוּן אֲרֵי אֲנָא יְיָ אֱלָהָךְ אֵל קַנָּא מַסְעַר חוֹבֵי אֲבָהָן עַל בְּנִין מָרָדִין עַל דָּר
תְּלִיתַאי וְעַל דָּר רְבִיעַאי לְסָנְאַי כַּד מַשְׁלְמִין בְּנַיָּא לְמֶחְטֵי בָּתַר אֲבָהַתְהוֹן:
וְעָבֵיד טִיבוּ לְאַלְפֵי דָרִין לְרָחֲמַי וּלְנָטְרֵי פִקּוֹדָי: לָא תֵימֵי יָת שְׁמָא דַּיְיָ אֱלָהָךְ
לְמַגָּנָא אֲרֵי לָא יְזַכֵּי יְיָ יָת דְּיֵימֵי

Interp.chal.

conte stare populû: ne forte transgrediãtur vt videant dñm: et cadat ex eis multitudo. Sacerdotes quoqꝫ q accedunt ad ministrandû coram dño sanctificêtur: ne forte irascatur côtra eos dñs. Dixitqꝫ moyses corã dño. Non poterit populus ascêdere in montê sinai: quoniã tu côtestatus es nos: dicens. Pone terminû circa montem ⁊ sanctifica eum. Dixitqꝫ ei dñs. Uade descende: ascendesqꝫ tu ⁊ aaron tecû. Sacerdotes aût et populus non transgrediãtur vt ascendât in côspectû domini: ne forte irascatur côtra eos. Descêditqꝫ moyses ad populum: ⁊ narrauit eis.

Ca.20.

Locutusqꝫ est de⁹ cunctos sermones hos: dicês. Ego dñs deus tu⁹: qui eduxi te de terra egypti de domo seruitutis. Non erit tibi deus alius preter me. Non facies tibi imaginê neqꝫ omnê similitudinê eoꝝ que in celo sunt desup: neqꝫ eoꝝ que in terra sunt deorsum: neqꝫ eoꝝ q in aquis sunt sub terra. Non adorabis ea neqꝫ seruies eis: qm ego dñs deus tuus de⁹ zelotes: visitans peccata patrû super filios transgressores in tertiã ⁊ in quartã generationê: his qui oderunt me: quãdo filij sequûtur peccata patrum. Et faciens misericordiã in mille generatiões diligentibus me ⁊ custodiêtib⁹ precepta mea. Non iurabis in noîe dei tui frustra: qꝛ nô iustificabit dñs illû q iurauerit

Primitiua chal.

פגר חזא נפל
סגא קדש
נסק סהד אמר
נחת נסק
תקף
אמר נפק
הוה עבד דמה
עלל ארע סגד
פלח סער דור
שלם חטא
טוב אום
זכה

שמו לשוא: זכור את יום השבת — זכר
לקדשו: ששת ימים תעבד — יום עבד
ועשית כל מלאכתך: ויום השביעי — עשה לאך שבע
שבת ליהוה אלהיך לא תעשה
כל מלאכה אתה ובנך ובתך עבדך
ואמתך ובהמתך וגרך אשר — אמה גור
בשעריך: כי ששת ימים עשה
יהוה את השמים ואת הארץ את
הים ואת כל אשר בם וינח ביום — נוח
השביעי על כן ברך יהוה את יום
השבת ויקדשהו: כבד את אביך — קדש
ואת אמך למען יארכון ימיך על — ארך
האדמה אשר יהוה אלהיך נתן
לך: לא תרצח: לא תנאף: — רצח נאף
לא תגנב: לא תענה ברעך עד — גנב ענה עוד
שקר: לא תחמד בית רעך לא — חמד
תחמד אשת רעך ועבדו ואמתו — איש רעה
ושורו וחמרו וכל אשר לרעך: — אמה
וכל העם ראים את הקולת ואת — ראה
הלפידם ואת קול השפר ואת — לפד
ההר עשן וירא העם וינעו — ראה נוע
ויעמדו מרחק: ויאמרו אל משה — עמד אמר
דבר אתה עמנו ונשמעה ואל — שמע
ידבר עמנו אלהים פן נמות: — דבר מות
ויאמר משה אל העם אל תיראו — ירא
כי לבעבור נסות אתכם בא — עבר נסה בוא
האלהים ובעבור תהיה יראתו על — היה

nomē dñi dei sui frustra. Memento vt diē sabbati sctifices. Sex diebus operaberis: & facies omnia opera tua: septimo autem die sabbatū dñi dei tui est. Non facies oē opus in eo tu & filius tuus & filia tua: seruus tuus & ancilla tua: iumētū tuū & aduena qui est intra portas tuas. Sex ēi diebus fecit dñs celum & terrā & mare & oia q̄ in eis sunt: & requieuit i die septimo. Idcirco bñdixit dominus diei sabbati: & sanctificauit eum. Honora patrē tuum & matrem tuā: vt sis longeuus super terram: quam dñs deus tuus dabit tibi. Nō occides. Nō mechaberis. Non furtū facies. Nō loq̄ris cōtra proximū tuū falsū testimonium. Nō cōcupisces domū pximi tui. Nec desiderabis vxorē ei: nō seruū. nō ancillā. nō bouē. nō asinū. nec oia q̄ illius sūt. Cūctus āt populus videbat voces & lampades & sonitum buccine mōtēq; fumātē: & perteriti ac pauore concussi: steterunt procul dicētes moysi. Loquere tu nobis & audiemus. Non loquatur nobis deus ne forte moriamur. Et ait moyses ad populum. nolite timere. Vt enim pbaret vos venit deus: & vt terror illius esset in

nomen ei in vano. memēto diē
τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ ματαίῳ. μνήσθητι τὴν ἡμέραν τῶν
sabbatoꝝ sctificare eā. sex diebus opaberis ⁊ fa
σαββάτων ἁγιάζειν αὐτήν. ἓξ ἡμέρας ἐργᾷ, καὶ ποιή
cies oia opera tua. at die septima sab B
σεις πάντα τὰ ἔργα σου. τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ σάβ Infra. 31.c.
bata dño deo tuo. nō facies in ea oē o Eze. 20.b.
βατα κυρίῳ τῷ θεῷ σου. οὐ ποιήσεις ἐν αὐτῇ πᾶν ἔρ
pus tu ⁊ fili tuus et filia tua seru tuus ⁊
γον σὺ καὶ ὁ υἱός σου καὶ ἡ θυγάτηρ σου ὁ παῖς σου καὶ ἡ
serua tua: bos tu et subiugale tuū: ⁊
παιδίσκη σου ὁ βοῦς σου καὶ τὸ ὑποζύγιόν σου, καὶ
oē iumētū tuū: et aduena habitans in te.
πᾶν κτῆνός σου, καὶ ὁ προσήλυτος ὁ παροικῶν ἐν σοί.
in.n. sex diebus fecit dñs celū ⁊ terā ⁊
ἐν γὰρ ἓξ ἡμέραις ἐποίησε κς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ
mare ⁊ oia q̄ in eis ⁊ requie
τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, καὶ κατέ Gen. 2.a.
uit die septima. pp hoc bñdixit dñs Deut. 5.b.
παυσε τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ. διὰ τοῦτο εὐλόγησε κς
diē septimā: et sctificauit eā. honora Math. 5.a.
τὴν ἡμέραν τὴν ἑβδόμην, καὶ ἡγίασεν αὐτήν. τίμα τὸν Marc 7.b.
prē tuū ⁊ mrē tuā: vt bene tibi sit et vt lon Ephe. 6.a.
πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ ἵνα μα Roma. 13.b.
geu sis sup terrā bonā: q̄ dñs de tuus
κροχρόνιος γένῃ ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς, ἧς κς ὁ θεός σου
dat tibi. nō occides. nō mechaberis. nō furaberis.
δίδωσί σοι. οὐ φονεύσεις. οὐ μοιχεύσεις. οὐ κλέψεις.
nō falso testificaberis cōtra pximū tuū testimoniū
οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου μαρτυρί
falsū. nō cōcupisces vxorē pximi
αν ψευδῆ. οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον
tui. nō cōcupisces domū pximi tui:
σου. οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν οἰκίαν τοῦ πλησίον σου,
neq; agrū eius: neq; seruū ei: neq;
οὔτε τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, οὔτε τὸν παῖδα αὐτοῦ, οὔτε
ancillā eius. neq; bouē eius: neq; subiu
τὴν παιδίσκην αὐτοῦ, οὔτε τοῦ βοὸς αὐτοῦ, οὔτε τοῦ ὑποζυ
gale eius: neq; oēꝫ supellectilē eius: neq; q̄cūq; pxi
γίου αὐτοῦ, οὔτε παντὸς κτήνους αὐτοῦ, οὔτε ὅσα τῷ πλη
mi tui sūt. et oīs popul videbat vocē: et C
σίον σου ἐστί. καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἑώρα τὴν φωνήν, καὶ τὰς
lampades: ⁊ vocē tube: ⁊ mōtē
λαμπάδας, καὶ τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγος, καὶ τὸ ὄρος
fumātē. pterriti āt oīs populus steterūt a
τὸ καπνίζον. φοβηθέντες δὲ πᾶς ὁ λαὸς ἔστησαν μα Deut. 18.c.
longe: ⁊ dixerūt ad moysen: loquere tu nobis: et Hebr. 12.c.
κρόθεν, καὶ εἶπαν πρὸς μωυσῆν, λάλησον σὺ ἡμῖν, καὶ
nō loquat ad nos deus: ne forte moriamur. et ait
μὴ λαλείτω πρὸς ἡμᾶς ὁ θεός, μήποτε ἀποθάνωμεν. καὶ λέγει
illis moyses: cōfidite. causa .n. tentandi vos ve
αὐτοῖς μωυσῆς, θαρσεῖτε. ἕνεκεν γὰρ τοῦ πειράσαι ὑμᾶς παρ
nit deus ad vos: vt sit timor eius in
εγένετο ὁ θεὸς πρὸς ὑμᾶς, ὅπως ἂν γένηται ὁ φόβος αὐτοῦ ἐν

Primitiua chal.

הוה שית פלח
עבד
גור מרה
נוח ארך
קטל גוף גנב
סהד חמד אתת
אמה חזא קול
תנן זוע קום
קבל מלל אמר
מות דחל נסה
גלה הוה

Interp. chal.

in noīe suo in vanū. Memēto diei sabbati vt sanctifices eū. Sex dieb opaberis: ⁊ facies oia opera tua: die aūt septimo sabbatū est corā dño deo tuo. Non facies in eo oīne opus tu ⁊ filius tu ⁊ filia tua: seruus tuus ⁊ ancilla tua ⁊ iumentū tuuꝫ: ⁊ peregrinus qui est in vrbe tua. q2 sex diebus fecit dñs celū ⁊ terrā mare ⁊ oia que in eis sunt: ⁊ requieuit in die septimo. Idcirco benedixit dñs diei sabbati ⁊ sanctificauit eum. Honora patrē tuū ⁊ matrē tuā: vt plongētur dies tui sup terrā: quaꝫ dñs deus tu dabit tibi. Non occides aīam. Non mechaberis. Non furaberis. Nō testificaberis ꝯtra pximū tuū falsum testimoniū. Nō cōcupisces domū pximi tui. Non cōcupisces vxorē pximi tui: neq; seruū eius neq; ancillā eius neq; bouē neq; asinū eius: neq; oia q̄ sunt pximi tui. Omisq; populus videbat voces ⁊ lāpades ⁊ vocē tube ⁊ montē fumantem. Viditq; populus ⁊ cōtremuerūt ⁊ steterūt procul. Dixerūtq; ad moysen. Loquere tu nobiscū ⁊ obediemus: ⁊ nō loquatur nobiscū verbū a facie dñi: ne forte moriamur. Dixitq; moyses ad pplm. Ne timeatis: quia vt probaret vos dñs: reuelata est gloria dei: et vt sit timor eius super

Transla. Chal.

שמיה לשקרא: הוי דכיר ית יומא דשבתא לקדשותיה: שתא יומין תפלח ותעביד
כל עבידתך: ויומא שביעאה שבתא קדם יי אלהך לא תעביד כל עבידתא את וברך
וברתך עבדך ואמתך ובעירך וגיורך די בקרוך: ארי שתא יומין עבד יי ית שמיא וית
ארעא ית ימא וית כל די בהון ונח ביומא שביעאה על כן ברך יי ית יומא דשבתא
וקדשיה: יקר ית אבוך וית אמך בדיל דיורכון יומך על ארעא דיי אלהך יהיב לך:
לא תקטול נפש: לא תגנוף: לא תגנוב: לא תסהיד בחברך סהדותא דשקרא: לא
תחמיד ביתא דחברך לא תחמיד איתת חברך ועבדיה ואמתיה ותוריה וחמריה וכל
די לחברך: וכל עמא חזן ית קליא וית בעוריא וית קל שופרא וית טורא תנן וחזא
עמא וזעו וקמו מרחיק: ואמרו למשה מליל את עמנא ונקביל ולא יתמליל עמנא
מימר מן קדם יי דלמא נמות: ואמר משה לעמא לא תדחלון ארי בדיל לנסאה
יתכון אתגלי יקרא דיי ובדיל דתהי דחלתיה על

vobis: et nō peccetis. stetit āt ols ppls
ὑμῖν, ἵνα μὴ ἁμαρτάνητε. ἱστήκει δὲ πᾶς ὁ λαὸς
alonge: moyses āt venit ad caliginē: vbi erat
μακρόθεν, μωυσῆς δὲ εἰσῆλθεν εἰς τὸν γνόφον, οὗ ἦν ὁ
de⁹. dixit āt dñs ad moysen: hec dices
D θεός. εἶπε δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν, τάδε ἐρεῖς τῷ
domui iacob: et annūciabis filijs israel:
οἴκῳ ἰακώβ, καὶ ἀναγγελεῖς τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ,
vos vidistis: φ de celo locut⁹ sū
ὑμεῖς ἑωράκατε, ὅτι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λελάληκα
ad vos. nō facietis vobis deos argēteos:
πρὸς ὑμᾶς. οὐ ποιήσετε ἑαυτοῖς θεοὺς ἀργυροῦς,
et deos aureos: nō facietis vobis ipsis alta=
καὶ θεοὺς χρυσοῦς, οὐ ποιήσετε ὑμῖν αὐτοῖς θυσια-
re. de tra facietis mihi: ⁊ sacrificabitis I ipso
στήριον. ἐκ γῆς ποιήσετέ μοι, καὶ θύσετε ἐπ᾽ αὐτοῦ
holocausta: et salutaria vra: o=
τὰ ὁλοκαυτώματα, καὶ τὰ σωτήρια ὑμῶν, τὰ πρό-
ues ⁊ vitulos vros in oī loco: vbi
βατα καὶ τοὺς μόσχους ὑμῶν ἐν παντὶ τόπῳ, οὗ ἐὰν
inuocauero nomē meū illic. ⁊ veniā ad te ⁊ be
Deut. 27.a ἐπονομάσω τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ. καὶ ἥξω πρὸς σὲ καὶ εὐ-
nedicā tibi. si āt altare de lapidib⁹ facies mihi:
λογήσω σε. ἐὰν δὲ θυσιαστήριον ἐκ λίθων ποιῇς μοι,
Josue 8.g nō edificabis eos sectos. ⁊.n. cultrū
οὐκ οἰκοδομήσεις αὐτοὺς τμητούς. τὸ γὰρ ἐγχειρίδιόν
tuū iniecisti sup eos: et polluti sūt. nō a
σου ἐπιβέβληκας ἐπ᾽ αὐτούς, καὶ μεμίανται. οὐκ ἀ-
scendes in gradib⁹ in altare meū: vt
ναβήσῃ ἐν ἀναβαθμίσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν μου, ὅπως
nō reueles turpitudinē tuā in eo.
ἂν μὴ ἀποκαλύψῃς τὴν ἀσχημοσύνην σου ἐπ᾽ αὐτοῦ.
Ca.21 A Et hec iudicia: q̄ ppones co=
Καὶ ταῦτα τὰ δικαιώματα, ἃ παραθήσεις ἐνώ-
ram eis. si possideris seruū hebreū: sex ānos ser
πιον αὐτῶν. ἐὰν κτήσῃ παῖδα ἑβραῖον, ἓξ ἔτη δου-
uiet tibi: at septimo abibit liber
Deut. 15.c λεύσει σοι, τῷ δὲ ἑβδόμῳ ἀπελεύσεται ἐλεύθερος
gratis. si ipse solus intrauerit: ⁊ solus egredie
Iere. 34.c δωρεάν. ἐὰν αὐτὸς μόνος εἰσέλθῃ, καὶ μόνος ἐξελεύσε-
tur. si āt vxor simul itrauerit cū eo: ⁊ vxor
ται. ἐὰν δὲ γυνὴ συνεισέλθῃ μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ γυνὴ
egrediet cū eo. si āt dñs eius dede
ἐξελεύσεται μετ᾽ αὐτοῦ. ἐὰν δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ δῷ
rit ei vxorē: ⁊ pepererit ei filios vel filias:
αὐτῷ γυναῖκα, καὶ τέκῃ αὐτῷ υἱοὺς ἢ θυγατέρας,
vxor ⁊ liberi sint dño illi⁹.
ἡ γυνὴ καὶ τὰ παιδία ἔσονται τῷ κυρίῳ αὐτοῦ,
ipse āt sol⁹ egrediet. si āt rñdens di=
αὐτὸς δὲ μόνος ἐξελεύσεται. ἐὰν δὲ ἀποκριθεὶς εἴπῃ
xerit seru⁹: dilexi dñm meū: ⁊ vxo
ὁ παῖς, ἠγάπηκα τὸν κύριόν μου, καὶ τὴν γυ-
rem meā et liberos: nō
ναῖκά μου καὶ τὰ παιδία, οὐκ …

vobis: & nō peccaretis. Stetitq; populus … de longe: moyses autē accessit ad caliginē in qua erat deus. Dixitq; preterea dominus … ad moysen. Hec dices filiis … israel. Vos vidistis φ de … celo locutus sim vobis. Non facietis … deos argenteos nec deos aureos … facietis vobis. Altare de terra facietis … mihi: & offeretis sup eo holocausta & … pacifica vestra: oues vestras & boues: … in omni loco in quo memoria fuerit … nois mei. Veniā ad te & bñdicam tibi. Q d si altare lapideū feceris mihi: non edificabis … illud de sectis lapidibus. Si enim leuaueris cultrū sup eo: polluetur. Nō ascēdes p gradus ad altare meū: ne reueletur turpitudo tua. …

Hec sunt Cap.21. indicia … que propones eis. Si emeris … seruum hebreum: sex annis seruiet tibi: … in septimo egredietur liber gratis. … Cū quali veste intrauerit: cū tali exeat. si habēs vxorē & vxor egredietur simul. Sin autem … dñs dederit illi vxorē: & peperit … filios & filias: mulier & liberi eius … erunt domini sui. Ipse vero exibit cū vestitu suo. φ si dixerit seruus diligo … dñm meum & vxorem ac liberos: non …

פניכם לבלתי תחטאו: ויעמד העם | כנה חטא עמד
מרחק ומשה נגש אל הערפל
אשר שם האלהים: ויאמר יהוה
אל משה כה תאמר אל בני
ישראל אתם ראיתם כי מן | ראה
השמים דברתי עמכם: לא תעשון | עשה
אתי אלהי כסף ואלהי זהב לא
תעשו לכם: מזבח אדמה תעשה | זבח
לי וזבחת עליו את עלתיך ואת
שלמיך את צאנך ואת בקרך
בכל המקום אשר אזכיר את | קום זכר
שמי אבוא אליך וברכתיך: ואם | בוא
מזבח אבנים תעשה לי לא תבנה | בנה
אתהן גזית כי חרבך הנפת עליה | גזז נוף
ותחללה: ולא תעלה במעלת על | חלל עלה עלה
מזבחי אשר לא תגלה ערותך | גלה ערה
עליו: ואלה המשפטים | Cap.xxi.
| שפט
אשר תשים לפניהם: כי תקנה | שום פנה קנה
עבד עברי שש שנים יעבד | שנה עבד
ובשבעת יצא לחפשי חנם: אם | חנן
בגפו יבא בגפו יצא אם בעל | גוף בוא
אשה הוא ויצאה אשתו עמו: אם | איש
אדניו יתן לו אשה וילדה לו | נתן
בנים או בנות האשה וילדיה
תהיה לאדניה והוא יצא בגפו: | היה
ואם אמר יאמר העבד אהבתי
את אדני את אשתי ואת בני לא | איש

Transla.Chal.

אפיכון בדיל דלא תחובון: וקם עמא מרחיק ומשה קריב לצית אמיטתא דתמן יקרא
דיי: ואמר יי למשה כדנן תימר לבני ישראל אתון חזיתון ארי מן שמיא מליית
עמכון: לא תעבדון קדמי דחלן דכסף ודחלן דדהב לא תעבדון לכון: מדבח אדמתא
תעביד קדמי ותיכוס עלוהי ית עלותך וית נכסת קודשך מן ענך ומן תורך בכל
אתרא דאשרי שכנתי לתמן אשלח ברכתי לך ואברכינך: ואם מדבח אבנין תעביד
קדמי לא תבני יתהן פסילן דלמא תרים חרבך עלהא ותחליניה: ולא תיסק בדרגין
על מדבחי דלא תתגלי ערייתך עלוהי: Ca.xxi. ואלין דיניא דתסדר
קדמיהון: ארי תזבון עבדא בר ישראל שית שנין יפלח ובשביעיתא יפוק
לבר חורין מגן: אם בלחודוהי יעול בלחודוהי יפוק אם בעיל איתתא הוא ותפוק איתתיה
עמיה: אם רבוניה יתן ליה איתתא ותליד ליה בנין או בנן איתתא ובנהא תהי לרבונהא
והוא יפוק בלחודוהי: ואם מימר יימר עבדא רחימנא ית רבוני ית איתתי וית בני לא

Interp.chal.

faciē vestrā: vt non peccetis. Stetitq; populus a longe: ⁊ moyses accessit ad nubis caliginē: vbi erat glia dei. Dixitq; dñs ad moysen. Hec dices filijs israel: vos vidistis qd de celo locutus sum vobiscū. Non facietis coram me deos argenteos: neq; deos aureos facietis vobis. altare de terra facies corā me: ⁊ imolabis sup eo holocausta tua ⁊ sacrificia sanctificata tua de ouibus tuis ⁊ de bobus. In oīni loco in quo habitare fecero gloriam meā: ibi mittā benedictionē meam ⁊ benedicā tibi. Si autē altare ex lapidibus feceris corā me: non edificabis sectos lapides: ne forte leues gladium tuū sup illo: ⁊ profanes eum. Et non ascendes per gradus sup altare meum: vt non reueletur turpitudo tua super eo. Ca.21.
Et hec sunt iudicia q̄ ppones corā eis. Quādo emeris seruū filiū israel: sex annis seruiet: ⁊ in anno septimo egrediet liber gratis. Si solus intrauerit: solus egrediet. Si marit⁹ vxoris est: egrediet vxor eius cū eo. Si dñs ei⁹ dederit ei vxorē: ⁊ pepit ei filios aut filias: vxor ⁊ filij ei⁹ erūt dñi sui: ⁊ ipse egredietur solus. Si autem dicens dixerit seruus. Diligo dominum meum vxorem meam ⁊ liberos meos: non

Primitiua chal.
רוב אמר חזא
עבד דחה נכס
עלה ענא שרא
שלח ברך בנה
רום חלל נסך
גלה ערה אל
דין סדר זבן
שנה פלח נפק
עול אנת דבב
נתן ילד רוה
אמר

Primitiua heb.	Ter. Heb.
יָצָא נָגַשׁ	אֵצֵא חָפְשִׁי׃ וְהִגִּישׁוֹ אֲדֹנָיו אֶל
	הָאֱלֹהִים, וְהִגִּישׁוֹ אֶל הַדֶּלֶת אוֹ
זוז	אֶל הַמְּזוּזָה, וְרָצַע אֲדֹנָיו אֶת אָזְנוֹ
רָצַע מָכַר	בַּמַּרְצֵעַ, וַעֲבָדוֹ לְעֹלָם׃ וְכִי יִמְכֹּר
בָּנָה יָצָא	אִישׁ אֶת בִּתּוֹ לְאָמָה, לֹא תֵצֵא
רוע	כְּצֵאת הָעֲבָדִים׃ אִם רָעָה בְּעֵינֵי
פָּדָה מָשַׁל	אֲדֹנֶיהָ אֲשֶׁר לֹא יְעָדָהּ וְהֶפְדָּהּ,
	לְעַם נָכְרִי לֹא יִמְשֹׁל לְמָכְרָהּ
יעד	בְּבִגְדוֹ בָהּ׃ וְאִם לִבְנוֹ יִיעָדֶנָּה,
שָׁפַט עָשָׂה	כְּמִשְׁפַּט הַבָּנוֹת יַעֲשֶׂה לָּהּ׃ אִם
לָקַח כָּסָה	אַחֶרֶת יִקַּח לוֹ, שְׁאֵרָהּ כְּסוּתָהּ
עָנָה גָּרַע	וְעֹנָתָהּ לֹא יִגְרָע׃ וְאִם שְׁלָשׁ אֵלֶּה
חָנַן	לֹא יַעֲשֶׂה לָהּ, וְיָצְאָה חִנָּם אֵין
נָכָה מות	כָּסֶף׃ מַכֵּה אִישׁ וָמֵת מוֹת יוּמָת׃
	וַאֲשֶׁר לֹא צָדָה וְהָאֱלֹהִים אִנָּה
שׂום קום נוס	לְיָדוֹ, וְשַׂמְתִּי לְךָ מָקוֹם אֲשֶׁר יָנוּס
זוד	שָׁמָּה׃ וְכִי יָזִד אִישׁ עַל רֵעֵהוּ
זָבַח	לְהָרְגוֹ בְעָרְמָה, מֵעִם מִזְבְּחִי
לָקַח נָכָה	תִּקָּחֶנּוּ לָמוּת׃ וּמַכֵּה אָבִיו וְאִמּוֹ
	מוֹת יוּמָת׃ וְגֹנֵב אִישׁ וּמְכָרוֹ
מָצָא קָלַל	וְנִמְצָא בְיָדוֹ מוֹת יוּמָת׃ וּמְקַלֵּל
ריב	אָבִיו וְאִמּוֹ מוֹת יוּמָת׃ וְכִי יְרִיבֻן
נָכָה	אֲנָשִׁים וְהִכָּה אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ
גָּרַף מות	בְּאֶבֶן אוֹ בְאֶגְרֹף, וְלֹא יָמוּת וְנָפַל
שָׁכַב קום הָלַךְ	לְמִשְׁכָּב׃ אִם יָקוּם וְהִתְהַלֵּךְ בַּחוּץ
נָקָה	עַל מִשְׁעַנְתּוֹ וְנִקָּה הַמַּכֶּה, רַק

Trãsla. B. Hiero.

egrediar liber: offerat eũ dñs diis: & applicabitur ad ostiũ & postes perforabitq; aurẽ eius subula: & erit ei seruus in seculum. Si quis vẽdiderit filiã suã in famulam: non egredietur sicut ancille exire consueuerũt. Si displicuerit oculis dñi sui cui tradita fuerat: dimittet eã. populo ãt alieno vẽdẽdi nõ habebit ptãtem: si spreuerit eam. Si aũt filio suo despõderit eã: iuxta morem filiarum faciet illi. q̃ si alteram ei acceperit: prouidebit puelle nuptias & vestimẽta: & pciũ pudicicie nõ negabit. Si tria ista non fecerit: egredietur gratis absq; pecunia. Qui percusserit hominem volens occidere: morte moriatur. Qui ãt nõ ẽ isidiatus: sed deus illum tradidit in manus eius: cõstituã tibi locũ in quo fugere debeat. Si qs p industriã occiderit pximũ suũ & p insidias: ab altari meo euelles eum vt moriatur. Qui pcusserit patrẽ suũ aut matrẽ: morte moriatur. Qui furatus fuerit hominẽ: & vẽdiderit eum: cõuictus noxe morte moriatur. Qui maledixerit patri suo vl' matri morte moriatur. Si rixati fuerit viri & pcusserit alter pximũ suũ lapide vel pugno: & ille mortuus nõ fuerit: sed iacuerit i lectulo: si surrexerit & ambulauerit foris sup baculũ suũ: inocẽs erit q pcusserit:

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.

exeo liber: afferet eum dño ei' ad
ἀποτρέχω ἐλεύθερος, προσάξει αὐτὸν ὁ κς αὐτοῦ πρὸς
tribunal dei: et tunc adducet eũ ad
τὸ κριτήριον τοῦ θεοῦ, καὶ τότε προσάξει αὐτὸν πρὸς τὴν
hostiũ ad postem: ⁊ pforabit ei' dño aurẽ
θύραν ἐπὶ τὸν σταθμὸν, καὶ τρυπήσει αὐτοῦ ὁ κς τὸ οὖς
subula: et seruiet ei in seculũ. si ãt
τῷ ὀπητίῳ, καὶ δουλεύσει αὐτῷ εἰς τὸν αἰῶνα. ἐὰν δέ
aliqs vẽdiderit filiã suã famulã: nõ egre-
τις ἀποδῶται τὴν θυγατέρα αὐτοῦ οἰκέτιν, οὐκ ἀπελεύ-
dief sicut egrediũtur ancille. si nõ pla-
σεται, ὥσπερ ἀποτρέχουσιν αἱ δοῦλαι. ἐὰν μὴ εὐα-
cuerit dño suo: quã ipse despõdit
ρεστήσῃ τῷ κυρίῳ ἑαυτῆς, ἣν αὐτὸς καθωμολογήσατο
ipsa: redimet eã: geñti ãt aliene nõ
αὐτὴν, ἀπολυτρώσει αὐτήν. ἔθνει δὲ ἀλλοτρίῳ οὐ
dño est vẽdere eã: qm spreuit in ea. si ãt
κύριός ἐστι πωλεῖν αὐτὴν, ὅτι ἠθέτησεν ἐν αὐτῇ. ἐὰν δὲ
filio suo despõderit eã: iuxta iusti-
τῷ υἱῷ αὐτοῦ καθομολογήσηται αὐτὴν, κατὰ τὸ δικαίω-
ciã filiarũ faciet illi. si ãt aliã accepit
μα τῶν θυγατέρων ποιήσει αὐτῇ. ἐὰν δὲ ἄλλην λάβῃ
sibi: necessaria ⁊ vestimẽtũ ⁊ cõuersatiões
ἑαυτῷ, τὰ δέοντα καὶ τὸν ἱματισμὸν καὶ τὴν ὁμιλίαν
eius nõ defraudabit. si ãt tria hec nõ fa-
αὐτῆς οὐκ ἀποστερήσει. ἐὰν δὲ τὰ τρία ταῦτα μὴ ποι-
ciet ei: egredief gratis sine precio. si pcus-
ήσῃ αὐτῇ, ἐξελεύσεται δωρεὰν ἄνευ ἀργυρίου. ἐὰν πα-
serit qs aliquẽ: ⁊ mortu' fuerit: morte moriaf. si
τάξῃ τίς τινα, καὶ ἀποθάνῃ, θανάτῳ θανατούσθω. ὁ
ãt nõ volẽs: sed dño tradidit in manus
δὲ οὐχ ἑκὼν, ἀλλὰ ὁ θεὸς παρέδωκεν εἰς τὰς χεῖρας
eius: dabo tibi locum quo fugiet illuc homicida. si
αὐτοῦ, δώσω σοι τόπον οὗ φεύξεται ἐκεῖ ὁ φονεύσας. ἐὰν
ãt aliqs agressus fuerit pximũ vt occidat eũ dolo: et
δέ τις ἐπιθῆται τῷ πλησίον ἀποκτεῖναι αὐτὸν δόλῳ, καὶ
fugiat: ab altari meo accipies eũ vt occidatur. q
καταφύγῃ, ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου μου λήψῃ αὐτὸν θανατῶσαι. ὃς
pcutit prẽ suũ vel mrẽ suã: morte moriatur. q maledicit
τύπτει πατέρα αὐτοῦ ἢ μητέρα αὐτοῦ, θανάτῳ θανατούσθω. ὁ κακολογῶν
pri suo vel mri sue: morte moriatur. q furat' fue-
πατέρα αὐτοῦ ἢ μητέρα αὐτοῦ, θανάτῳ τελευτάτω. ὃς ἐὰν κλέ-
rit aliquẽ filiorũ israel: et opprimens eũ vẽdi-
ψῃ τινὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ καταδυναστεύσας αὐτὸν ἀποδῶ-
derit fuerit i ipso: morte moriatur. si rixati fuerint duo viri:
ται, καὶ εὑρεθῇ ἐν αὐτῷ, θανάτῳ τελευτάτω. ἐὰν δὲ λοιδορῶνται δύο ἄνδρες,
et pcusserit aliqs pximũ lapide vel pugno: et nõ mortu' fuerit:
καὶ πατάξῃ τις τὸν πλησίον λίθῳ ἢ πυγμῇ, καὶ μὴ ἀποθάνῃ,
iacuerit ãt in lecto: si exsurgẽs hõ ambula-
κατακλιθῇ δὲ ἐπὶ τὴν κοίτην, ἐὰν ἐξαναστὰς ὁ ἄνθρωπος περιπα-
rit foris sup baculũ suũ: innocẽs erit q pcussit: pter
τήσῃ ἔξω ἐπὶ ῥάβδου αὐτοῦ, ἀθῷος ἔσται ὁ πατάξας, πλὴν

B

Primitiua chal.

דון זוז
רצע הוה זבן
נפק רבב קום
פרק לשן שלט
קום עבד נגב
כסה מנע
עבד נפק מחא
מות קטל מסר
שוה ערק רשע
דנח דבר קטל
גנב זבן שכח
נצה נפל קום
הלך בנה נכה

Interp. chal.

egrediar liber. Applicabitq; eum dñs eius corã iudicibus: ⁊ applicabit eum ad ostium aut ad postẽ. ⁊ perforabit dñs eius aurem eius subula: ⁊ erit ei seruus seruiẽs ei in seculũ. Si aũt vir vendiderit filiã suam in ancillam: nõ egredietur sicut egrediũtur serui. Si displicuerit in oculis dñi sui: quã sibi desponderat: liberam faciat eam. Non habebit facultatẽ vt vendat eam viro alio: cum dñatus fuerit eius. Si autẽ filio suo desponderit eam: iuxta cõsuetudinẽ filiarũ israel faciet ei. Si alterã acceperit sibi: nutrimentũ eius vestimentũq; ⁊ ꝯcubitũ ei' nõ phibebit. Et si tria hec nõ fecerit ei: egredietur gratis absq; argento. Qui pcusserit virũ: ⁊ mortuus fuerit: occisione occidatur. Qui autẽ nõ est insidiatus: sed a facie dei traditus est manui eius: constituã tibi locũ ad quẽ fugiat. Et qñ impie egerit vir cõtra proximũ suum: vt interficiat eum per insidias: de cõspectu altaris mei tolles eum: vt interficiatur. Qui autẽ percusserit patrẽ suũ aut matrẽ suam: morte moriatur. Qui furatus fuerit animã de filijs israel: ⁊ vendiderit eam: inuẽtaq; fuerit in manu eius: morte moriatur. Qui aũt maledixerit patri suo vel matri sue: morte moriaf. Et qñ rixati fuerint viri: ⁊ percusserit vir proximũ suũ lapide aut pugno: et nõ fuerit mortuus: sed ceciderit in lectulo ⁊ fuerit ociosus. si surrexerit ⁊ ambulauerit foris sup baculũ suum: erit innocens percussor: sed

Transla. Chal.

אפוק בר חורין׃ ויקרבניה רבוניה לקדם דיניא, ויקרביניה לות דשא או לות
מזוזתא, וירצע רבוניה ית אודניה במרצעא, ויהי ליה עביד פלח לעלם׃ וארי יזבין
גבר ית ברתיה לאמהו, לא תפוק כמפקנות עבדיא׃ אם בישתא בעיני רבונהא דקימה
ליה ויפרקינה, לגבר אחרן לית ליה רשו לזבנה, במשלטיה בה׃ ואם לבריה יקימנה,
כהלכת בנת ישראל יעביד לה׃ אם אחרנתא יסב ליה, זיונה כסותה ועונתה לא
ימנע׃ ואם תלת אלין לא יעביד לה, ותפוק מגן דלא כסף׃ דימחי לגבר וימות
אתקטלא יתקטיל׃ ודלא כמן ליה ומן קדם יי אתמסר לידיה, ואשוי לך אתרא
דיערוק לתמן׃ וארי ירשע גבר על חבריה למקטליה בנכיל, מן קדם מדבחי
תדברניה למקטל׃ ודימחי לאבוהי ולאמיה אתקטלא יתקטיל׃ ודיגנוב נפשא
מבני ישראל ויזבניניה, וישתכח בידיה אתקטלא יתקטיל׃ ודילוט לאבוהי
ולאמיה אתקטלא יתקטיל׃ וארי ינצון גברין וימחי גבר ית חבריה באבנא או
בכורמיזא, ולא ימות ויפיל לבוטלן׃ אם יקום ויהליך בברא על בוריה ויהי זכאה
מחא לחוד

eius: soluet et medicationes. si aūt aliquis percusserit
ἀργίας αὐτοῦ, ἀποτίσει καὶ τὰ ἰατρεῖα. ἐὰν δέ τις πατάξῃ
seruū suū vel ancillā suā in virga: et
τὸν παῖδα αὐτοῦ ἢ τὴν παιδίσκην αὐτοῦ ἐν ῥάβδῳ, καὶ
mortuus fuerit sub manus eius: pena puniatur. si aūt
ἀποθάνῃ ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτοῦ, δίκῃ ἐκδικηθήτω. ἐὰν δὲ
superuixerit diē vnā vel duos. nō punietur: tā.n. pe
διαβιώσῃ ἡμέραν μίαν ἢ δύο, οὐκ ἐκδικηθήσεται, τὸ γὰρ ἀρ
cunia sua est. si aūt pugnauerint duo viri: et percusse
γύριον αὐτοῦ ἐστι. ἐὰν δὲ μάχωνται δύο ἄνδρες, καὶ πατά
rint mulierē in vētre hñtē: et egressus fuerit infās ei9
ξωσι γυναῖκα ἐν γαστρὶ ἔχουσαν, καὶ ἐξέλθῃ τὸ παιδίον αὐ
nō figuratū: dāno dānat9 erit: scdm qd
τῆς μὴ ἐξεικονισμένον, ἐπιζήμιον ζημιωθήσεται, καθότι ἂν
imposuerit vir mulieris: et dabit cū postulatiōe.
ἐπιβάλῃ ὁ ἀνὴρ τῆς γυναικός, καὶ δώσει μετὰ ἀξιώματος.
si aūt figuratū fuerit: dabit aiaz p aia: ocu
ἐὰν δὲ ἐξεικονισμένον ᾖ, δώσει ψυχὴν ἀντὶ ψυχῆς, ὀφθαλ
lū p oculo: dētē p dēte: manū pro ma
μὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος, χεῖρα ἀντὶ χει
nu: pedē pro pede: adustionē pro adustione:
ρός, πόδα ἀντὶ ποδός, κατάκαυμα ἀντὶ κατακαύματος,
vulnus pro vulnere: liuorē pro liuore. si aūt
τραῦμα ἀντὶ τραύματος, μώλωπα ἀντὶ μώλωπος. ἐὰν δέ
aliquis percusserit oculū serui sui: vel ocu
τις πατάξῃ τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ οἰκέτου αὐτοῦ, ἢ τὸν ὀφθαλ
lū ancille sue: et excecauerit: liberos di
μὸν τῆς θεραπαίνης αὐτοῦ, καὶ ἐκτυφλώσῃ, ἐλευθέρους ἐξα
mittet eos pro oculo illoz. si aūt aliquis
ποστελεῖ αὐτοὺς ἀντὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ αὐτῶν. ἐὰν δέ τις
dētē serui sui: vel dētē an
τὸν ὀδόντα τοῦ οἰκέτου αὐτοῦ, ἢ τὸν ὀδόντα τῆς θερα
cille sue exciderit liberos dimittet eos pro
παίνης αὐτοῦ ἐκκόψῃ, ἐλευθέρους ἐξαποστελεῖ αὐτοὺς ἀν
dēte illoz. si aūt cornu percusserit taurus virū vel
τὶ τοῦ ὀδόντος αὐτῶν. ἐὰν δὲ κερατίσῃ ταῦρος ἄνδρα ἢ
mulierē: et mortu9 fuerit: lapidib9 lapidabit taurus:
γυναῖκα, καὶ ἀποθάνῃ, λίθοις λιθοβοληθήσεται ὁ ταῦρος,
et nō comedent carnes eius: at dñs tau
καὶ οὐ βρωθήσεται τὰ κρέα αὐτοῦ, ὁ δὲ κύριος τοῦ ταύ
ri innocēs erit. si aūt taurus cornupeta fuerit āte he
ρου ἀθῷος ἔσται. ἐὰν δὲ ὁ ταῦρος κερατιστὴς ᾖ πρὸ τῆς ἐχ
ri et ante tertiā diē: et cōtestati sūt dño
θὲς καὶ πρὸ τῆς τρίτης, καὶ διαμαρτύρωνται τῷ κυρίῳ
eius: et nō clauserit eū: occiderit aūt virū vel mulie
αὐτοῦ, καὶ μὴ ἀφανίσῃ αὐτόν, ἀνέλῃ δὲ ἄνδρα ἢ γυναῖ
rē: taurus lapidabit: et dñs eius simul mo
κα, ὁ ταῦρος λιθοβοληθήσεται, καὶ ὁ κύριος αὐτοῦ προσαπο
rietur. si aūt pciū redēptiōis ipositū fuerit ei: dabit pciū redēptiōis
θανεῖται. ἐὰν δὲ λύτρα ἐπιβληθῇ αὐτῷ, δώσει λύτρα τῆς
aīe sue qcūqz imposuerit ei. si aūt filiū cornu
ψυχῆς αὐτοῦ ὅσα ἂν ἐπιβάλωσιν αὐτῷ. ἐὰν δὲ υἱὸν κερα
percusserit vel filiā: iuxta iudiciū hoc
τίσῃ ἢ θυγατέρα, κατὰ τὸ δικαίωμα τοῦτο

ita tñ vt opas eius & ipēsas i medicos restituat. Qui percusserit seruum suū vel ancillam virga: & mortui fuerit in manibus eius: criminis reus erit. Si aūt vno die vel duobus supuixerit: nō subiacebit pene: quia pecunia illius ē. Si rixati fuerit viri & pcusserit quis mulierē pgnātē: & abortiuū quidē fecerit: sed ipsa vixerit: subiacebit dāno quantum maritus mulieris expetierit: & arbitri iudicauerit. Si autē mors eius fuerit subsecuta: reddet aiam p anima: oculū pro oculo: dētē p dēte: manū p manu: pedē pro pede: adustionē pro adustione: vulnus pro vulnere: liuorē pro liuore. Si percusserit quispiā oculū serui sui aut ācille: & luscos eos fecerit: dimittet eos liberos p oculo quē eruit. Dētē quoqz si excusserit seruo vel ancille sue: sir dimittet eos liberos. Si bos cornu percusserit virum aut mulierem: & mortui fuerint: lapidibus obruetur: & non comedentur carnes eius. dñs quoqz bouis innocens erit. & si bos cornupeta fuerit ab heri & nudiustertius & cōtestati sūt dñm ei9 nec recluserit eū: occideritqz virū aut mulierē: & bos lapidibus obruetur: & dñm eius occidēt. Qd si pciū fuerit ei ipositū: dabit p aia sua quicquid fuerit postulatus. Filiū quoqz & filiā si cornu percusserit: simili snie subiacebit.

שִׁבְתּוֹ יִתֵּן וְרַפֹּא יְרַפֵּא׃ וְכִי־יַכֶּה
אִישׁ אֶת־עַבְדּוֹ אוֹ אֶת־אֲמָתוֹ
בַּשֵּׁבֶט וּמֵת תַּחַת יָדוֹ נָקֹם יִנָּקֵם׃
אַךְ אִם־יוֹם אוֹ יוֹמַיִם יַעֲמֹד לֹא
יֻקַּם כִּי כַסְפּוֹ הוּא׃ וְכִי־יִנָּצוּ
אֲנָשִׁים וְנָגְפוּ אִשָּׁה הָרָה וְיָצְאוּ
יְלָדֶיהָ וְלֹא יִהְיֶה אָסוֹן עָנוֹשׁ
יֵעָנֵשׁ כַּאֲשֶׁר יָשִׁית עָלָיו בַּעַל
הָאִשָּׁה וְנָתַן בִּפְלִלִים׃ וְאִם־אָסוֹן
יִהְיֶה וְנָתַתָּה נֶפֶשׁ תַּחַת נָפֶשׁ׃ עַיִן
תַּחַת עַיִן שֵׁן תַּחַת שֵׁן יָד תַּחַת יָד
רֶגֶל תַּחַת רָגֶל׃ כְּוִיָּה תַּחַת כְּוִיָּה
פֶּצַע תַּחַת פָּצַע חַבּוּרָה תַּחַת
חַבּוּרָה׃ וְכִי־יַכֶּה אִישׁ אֶת־עֵין עַבְדּוֹ
אוֹ־אֶת־עֵין אֲמָתוֹ וְשִׁחֲתָהּ לַחָפְשִׁי
יְשַׁלְּחֶנּוּ תַּחַת עֵינוֹ׃ וְאִם־שֵׁן עַבְדּוֹ
אוֹ־שֵׁן אֲמָתוֹ יַפִּיל לַחָפְשִׁי
יְשַׁלְּחֶנּוּ תַּחַת שִׁנּוֹ׃ וְכִי־יִגַּח
שׁוֹר אֶת־אִישׁ אוֹ אֶת־אִשָּׁה וָמֵת
סָקוֹל יִסָּקֵל הַשּׁוֹר וְלֹא יֵאָכֵל
אֶת־בְּשָׂרוֹ וּבַעַל הַשּׁוֹר נָקִי׃ וְאִם
שׁוֹר נַגָּח הוּא מִתְּמֹל שִׁלְשֹׁם וְהוּעַד
בִּבְעָלָיו וְלֹא יִשְׁמְרֶנּוּ וְהֵמִית אִישׁ
אוֹ אִשָּׁה הַשּׁוֹר יִסָּקֵל וְגַם־בְּעָלָיו
יוּמָת׃ אִם־כֹּפֶר יוּשַׁת עָלָיו וְנָתַן
פִּדְיֹן נַפְשׁוֹ כְּכֹל אֲשֶׁר־יוּשַׁת עָלָיו׃
אוֹ־בֵן יִגָּח אוֹ־בַת יִגָּח כַּמִּשְׁפָּט הַזֶּה

יָשַׁב'נָתַן
אָמָה
מוּת
עָמַד
נָקַם'נָצָה
הָרָה'אָסַן'עָנַשׁ
שִׁית
אִישׁ
נָתַן
כָּוָה
חָבַר
אָמָה
שָׁלַח
נָפַל
נָגַח
סָקַל
נָקָה
עוּד
שָׁמַר'מוּת
סָקַל
שִׁית
פָּדָה
נָגַח'שָׁפַט

Transla.Chal.

בוטלניה יתן ואגר אסיא ישלם: וארי ימחי גבר ית עבדיה או ית אמתיה בשלטן
וימות תחות ידיה איתדנא יתדן: ברם אם יומא חד או תרין יומין יתקיים לא יתדן
ארי כספיה הוא: וארי ינצון גוברין וימחון איתתא מעדיא ויפקון ולדהא ולא יהי
מותא איתגבאה יתגבי כמא דישוי עלוהי בעלא דאיתתא ויתן על מימר דיינא:
ואם מותא יהי ותתן נפשא חלף נפשא: עינא חלף עינא שנא חלף שנא ידא חלף
ידא רגלא חלף רגלא: כואה חלף כואה פידעא חלף פידעא משקופי חלף משקופי:
וארי ימחי גבר ית עינא דעבדיה או ית עינא דאמתיה ויחבלנה לבר חורין יפטרניה
חלף עיניה: ואם שנא דעבדיה או שנא דאמתיה יפיל לבר חורין יפטרניה חלף
שניה: וארי ינגח תור ית גברא או ית אתתא וימות איתרגמא יתרגם תורא ולא יתאכל
ית בשריה ומריה דתורא יהי זכאה: ואם תור נגח הוא מאתמלי ומדקמוהי
ואתסהיד במריה ולא נטריה ויקטול גבר או אתתא תורא יתרגם ואף מריה יתקטיל:
אם ממון ישוון עלוהי ויתן פורקן נפשיה ככל דישוון עלוהי: או בר ישראל יגח
תורא או בת ישראל יגח תורא כדינא הדין

Interp.chal.

restituet id qd fuit ociosus ab opere: et mercedē medici soluet. Et qn pcusserit vir seruū suū aut ancillā suaz virga: et mortuus fuerit sub manu eius: iudicio iudicabitur. Sed si die vno aut duobus diebus superuixerit: non iudicabitur: qa argentū suū est. Et qn rixati fuerit viri: et pcusserint mulierē pgnantē: et egressus fuerit fetus eius: et nō fuerit mors: condēnatione condēnabit: sicut posuerit sup eum maritus mulieris: et dabit per sententiā iudicū. Si aūt mortua fuerit: reddet animā pro aia: oculū pro oculo: dentē pro dente manū pro manu: pedē pro pede: adustionē p adustione: vulnus pro vulnere: liuorē p liuore. Et qn pcusserit vir oculū serui sui aut oculū ancille sue et corruperit eū: liberū dimittet eū pro oculo eius. Et si dentē serui sui aut ancille sue cadere fecerit: liberū dimittet eum pro dente ei9. Et qn bos viri cornu pcusserit virū aut mulierē: et mortu9 fuerit: lapidatione lapidabitur bos: et nō comedetur caro eius: dñs autē bouis erit innocēs. Si autē bos cornupeta fuerit ab heri et nudiustertius: et ptestati sunt dñm eius: et nō seruauerit eū: et interfecerit virū aut mulierē: bos lapidabitur: dñs quoqz ei9 interficiet. Si pecuniā iposuerint sup eum: dabit redemptionē aīe sue: iuxta oia que imposuerint sup eū. Si aūt filiū israel cornu pcusserit bos aut filiam israel cornu percusserit: iuxta iudiciū hoc

Primitiua chal.

נְתַן'שְׁלֵם'מְחָא
אֲמָה'דוּן'קוּם
נְצָה'צְדָה'נְפַק
יְלַד'הֲוָה'נְגַב
שְׁוָה'אִנְתְּ'אֲמַר
דוּן'הֲוָה'שְׁקַף
אֲמָה'פְּטַר
נְפַל'נְגַח
מוּת'רְגַם'אֲכַל
הֲוָה'תְּמַל
סְהֵד'קְטַל
שְׁוָה'נְתַן'דוּן

Primitiua heb. Ter. Heb. Exo. Ca.xxi. | Trãsla. B. Hiero. | Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina

יעשה לו: אם עבד יגח השור או
אמה כסף שלשים שקלים יתן
לאדניו והשור יסקל: וכי יפתח
איש בור או כי יכרה איש בר
ולא יכסנו ונפל שמה שור או
חמור: בעל הבור ישלם כסף
ישיב לבעליו והמת יהיה לו:
וכי יגף שור איש את שור רעהו
ומת ומכרו את השור החי וחצו
את כספו וגם את המת יחצון: או
נודע כי שור נגח הוא מתמול
שלשם ולא ישמרנו בעליו שלם
ישלם שור תחת השור והמת
Cap. xxij. יהיה לו: כי יגנב איש
שור או שה וטבחו או מכרו
חמשה בקר ישלם תחת השור
וארבע צאן תחת השה: אם
במחתרת ימצא הגנב והכה ומת
אין לו דמים: אם זרחה השמש
עליו דמים לו שלם ישלם אם
אין לו ונמכר בגנבתו: אם המצא
תמצא בידו הגנבה משור עד
חמור עד שה חיים שנים ישלם:
כי יבער איש שדה או כרם ושלח
את בעירה ובער בשדה אחר
מיטב שדהו ומיטב כרמו ישלם:
כי תצא אש ומצאה קצים

(Margin, Primitiua heb.:) פתח · כרה בור · כסה · שלם · שוב מות היה · נגף · חיה חצה · ידע · שמר · גנב · שלם · רבע · חתר מצא נכה · מות · מכר · חיה שנה · בער · יטב · יצא קוץ

Si seruum ∞∞∞∞∞ ancillãq; inuaserit: triginta siclos argẽti dño dabit: bos vero lapidibus opprimetur. Si qs apuerit cisternã & foderit & nõ opuerit eã: ceciderit; bos aut asinus i eã: reddet dominus cisterne preciũ iumẽtorũ: quod autem mortuum est ipsius erit. ∞∞ Si bos alienus bouem alterius vulnerauit: ∞ & ille mortuus fuerit: vẽdẽt bouẽ viuũ & diuident preciũ: cadauer ãt mortui inter se dispertient. Si ãt sciebat q bos cornupeta eẽt ab heri & nudiustertius: & nõ custodiuit eũ dñs suus: reddet bouẽ p boue: & cadauer integrũ accipiet. Ca. 22.

Si qs furatus fuerit bouem aut ouẽ: & occiderit vel vendiderit: quinq; boues pro vno boue restituet: & q̃ttuor oues p vna oue. Si effrigẽs fur domũ siue suffodiẽs fuerit inẽtus: & accepto vulnere mortuus fuerit: pcussor nõ erit reus sanguis. Q si orto sole hoc fecerit: homicidiũ ppetrauit: & ipse morietur. Si nõ hũerit qd p furto reddat: ipse venũdabitur. Si inẽtũ fuerit apud eũ qd furatus ẽ viuẽs siue bos siue asinus siue ouis: duplũ restituet. Si leserit qspiam agrũ vel vineã: & dimiserit iumentũ suũ: vt depascatur aliena: qcquid optimũ habuerit i agro suo vel in vinea p dãni estimatione restituet. Si egressus ignis inuenerit spinas: ∞∞∞

faciẽt ei. si ãt seruũ cornupcusserit taurꝰ vel
ποιήσουσιν αὐτῷ. ἐὰν δὲ παῖδα κερατίσῃ ὁ ταῦρος ἢ
ancillã: argẽti triginta didragmas dabit
παιδίσκην, ἀργυρίου τριάκοντα δίδραχμα δώσει
dño eoꝝ: ꝛ taurus lapidabitur. si ãt
τῷ κυρίῳ αὐτῶν, καὶ ὁ ταῦρος λιθοβοληθήσεται. ἐὰν δέ
aliqs apuerit cisternã vel exciderit cisternã: ꝛ nõ coopeverit eã: ꝛ iciderit illic vitulꝰ vel asinꝰ: dñs cisterne soluet: pecuniã dabit dño eoꝝ: at
τις ἀνοίξῃ λάκκον ἢ λατομήσῃ λάκκον, καὶ μὴ καλύψῃ αὐτόν, καὶ ἐμπέσῃ ἐκεῖ μόσχος ἢ ὄνος, ὁ κύριος τοῦ λάκκου ἀποτίσει, ἀργύριον δώσει τῷ κυρίῳ αὐτῶν, τὸ δὲ
mortuũ ei erit. si ãt cornupcusserit alicuiꝰ taurus taurũ primi: ꝛ mortuꝰ fuerit: vendent taurũ viuũ: et diuidẽt preciũ
τετελευτηκὸς αὐτῷ ἔσται. ἐὰν δὲ κερατίσῃ τινὸς ταῦρος τὸν ταῦρον τοῦ πλησίον, καὶ τελευτήσῃ, ἀποδώσονται τὸν ταῦρον τὸν ζῶντα, καὶ διελοῦνται τὸ ἀργύριον
eius: ꝛ taurũ mortuũ diuidẽt. si ãt cognoscit taurus q cornupeta est ante heri ꝛ ante tertiũ diẽ: ꝛ cõtestati fuerint dño eius: ꝛ nõ clauserit eũ: soluet taurũ pro tauro: at mortuꝰ illi erit.
αὐτοῦ, καὶ τὸν ταῦρον τὸν τεθνηκότα διελοῦνται. ἐὰν δὲ γνωρίζηται ὁ ταῦρος ὅτι κερατιστής ἐστι πρὸ τῆς ἐχθὲς καὶ πρὸ τῆς τρίτης ἡμέρας, καὶ διαμεμαρτυρημένοι ὦσι τῷ κυρίῳ αὐτοῦ, καὶ μὴ ἀφανίσῃ αὐτόν, ἀποτίσει ταῦρον ἀντὶ ταύρου, ὁ δὲ τετελευτηκὼς αὐτῷ ἔσται.

Ca. 22 A
Si ãt aliqs furatꝰ fuerit vitulũ vel ouẽ ꝛ occiderit illã: vel vẽdiderit: qnq; vitulos soluet p vitulo: ꝛ q̃ttuor oues p oue. si ãt in effossione inuẽtꝰ fuerit fur: ꝛ vulneratꝰ mortuꝰ fuerit: nõ est illi cedes. si ãt ortus fuerit sol sup eũ: reꝰ est: simul morieꝰ. si ãt nõ est sba illi: vendat p furto suo. si ãt dephẽsũ fuerit ꝛ inẽtũ fuerit i manu eiꝰ furtũ ab asino vsq; ad ouẽ viuens dupla ipa soluet. si ãt depastꝰ fuerit qs agrũ vel vineã: ꝛ dimiserit iumẽtũ suũ vt depascat agrũ alienũ: soluet ex agro suo iuxta fructũ eiꝰ. si ãt oẽm agrũ depastꝰ fuerit: optima agri sui vel optima vinee sue soluet. si ãt egressus ignis inuenerit spinas:
ἐὰν δέ τις κλέψῃ μόσχον ἢ πρόβατον καὶ σφάξῃ αὐτό, ἢ ἀποδῶται, πέντε μόσχους ἀποτίσει ἀντὶ τοῦ μόσχου, καὶ τέσσαρα πρόβατα ἀντὶ τοῦ προβάτου. ἐὰν δὲ ἐν τῷ διορύγματι εὑρεθῇ ὁ κλέπτης, καὶ πληγεὶς ἀποθάνῃ, οὐκ ἔστιν αὐτῷ φόνος. ἐὰν δὲ ἀνατείλῃ ὁ ἥλιος ἐπ᾽ αὐτῷ, ἔνοχός ἐστιν, ἀνταποθανεῖται. ἐὰν δὲ μὴ ὑπάρχῃ αὐτῷ, πραθήτω ἀντὶ τοῦ κλέμματος αὐτοῦ. ἐὰν δὲ καταλημφθῇ καὶ εὑρεθῇ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὸ κλέμμα ἀπό τε ὄνου ἕως προβάτου ζῶντα, διπλᾶ αὐτὰ ἀποτίσει. ἐὰν δὲ καταβοσκήσῃ τις ἀγρὸν ἢ ἀμπελῶνα, καὶ ἀφῇ τὸ κτῆνος αὐτοῦ καταβοσκῆσαι ἀγρὸν ἕτερον, ἀποτίσει ἐκ τοῦ ἀγροῦ αὐτοῦ κατὰ τὸ γένημα αὐτοῦ. ἐὰν δὲ πάντα τὸν ἀγρὸν καταβοσκήσῃ, τὰ βέλτιστα τοῦ ἀγροῦ αὐτοῦ καὶ τὰ βέλτιστα τοῦ ἀμπελῶνος αὐτοῦ ἀποτίσει. ἐὰν δὲ ἐξελθὸν πῦρ εὕρῃ ἀκάνθας,

Primitiua chal.

עבד אמה פתח · כרה כסה נפל · שלם תוב היה · נגף זבן חיה · פלג ידע תמל · מות גנב נכס · זבן רבע ען · חתר שכח · מות · חיה · אכל שלח אכל · נפק שכח

Interp. chal.

fiet ei. Si autem seruũ aut ancillam cornu percusserit bos: triginta siclos argenti dabit dño suo: bos autem lapidabitur. Et qñ aliquis aperuerit cisternã: aut qñ aliqs vir foderit cisternã: ꝛ nõ operuerit eam: cecideritq; ibi bos aut asinus: dñs cisterne soluet argentũ: qd reddet dño eius: ꝛ qd mortuũ est ipsiꝰ erit. Qñ ãt pcusserit bos viri bouẽ pximi sui: ꝛ mortuꝰ fuerit: vẽdãt bouẽ viuũ: ꝛ diuidãt pecuniã eiꝰ: pecuniã quoq; mortui diuidẽt. Si ãt notũ fuerit q bos cornupeta est ab heri ꝛ nudiustertius: ꝛ nõ custodiuit eũ: dñs eius soluet bouẽ pro boue: mortuus ãt ipsius erit. Ca. 22.

Quando furatus fuerit vir bouem aut agnum et occiderit eum: aut vendiderit: soluet quinq; boues pro boue: ꝛ q̃ttuor oues p agno. Si autẽ suffodiẽs domũ inuẽtus fuerit latro ꝛ percussus fuerit et mortuus fuerit: pcussor non erit reus sanguinis: si oculus testiũ fuerit sup eũ: sanguis reus erit pcussori: soluẽs soluet fur: ꝛ si nõ habuerit: vendetur p furto suo. Si ãt inuentũ fuerit in manu eius qd furto sublatũ fuerat: a boue vsq; ad asinũ ꝛ vsq; ad agnũ: si fuerit viui: duplũ restituet. Qñ pastũ fecerit vir agro aut vineã ꝛ dimiserit iumẽtũ suũ ꝛ pascet in agro altero: qd meliꝰ est in agro suo aut qd optimũ est in vinea sua restituet. qñ egressus fuerit ignis ꝛ inuenerit spinas:

Transla. Chal.

יתעביד ליה: אם עבדא יגח תורא או אמתא כסף תלתין סלעין יתן לריבוניה ותורא
יתרגם: וארי יפתח גבר גוב או ארי יכרה גבר גוב ולא יכסיניה ויפול תמן תורא או
חמרא: מריה דגובא ישלם כספא יתיב למרוהי ומיתא יהי דיליה: וארי יגוף תור
דגבר ית תורא דחבריה וימות ויזבנון ית תורא חיא ויפלגון ית דמיה ואף ית דמי
מיתא יפלגון: או אתידע ארי תור נגח הוא מאתמלי ומדקדמוהי ולא נטריה מריה
שלמא ישלם תורא חלף תורא ומיתא יהי דיליה: Ca. xxij. ארי יגנוב
גבר תור או אימר ויכסיניה או יזבניניה חמשה תורין ישלם חלף תורא וארבע
ענא חלף אימרא: אם בפתרתא ישתכח גנבא ויתמחי וימות לית ליה דמא: אם
עינא דסהדיא נפלת עלוהי דמא ליה שלמא ישלם ואם לית ליה ויזדבן בגנובתיה:
אם אשתכחא תשתכח בידיה גנבתא מתור עד חמר עד אימר כד אינון חיין על חד
תרין ישלם: ארי יוכיל גבר חקל או כרם וישלח ית בעיריה ויכול בחקל אחרן שפר
חקליה ושפר כרמיה ישלם: ארי תיפוק נור ותשכח כובין

Trāsla. Grę. lxx. cū interp. latina.

et adusserit areas vel spicas aut cāpū: sol-
καὶ προσεμπρήσῃ ἅλωνας ἢ στάχυς ἢ πεδίον, ἀποτί-
uet qui ignē incēdit. si āt quispiā dederit p-
σει ὁ τὸ πῦρ ἐκκαύσας. ἐὰν δέ τις δῷ τῷ πλη-
ximo argētū vel vasa ad custodiēdū: et furatū fuerit d do-
σίον ἀργύριον ἢ σκεύη φυλάξαι, καὶ κλαπῇ ἐκ τῆς οἰ-
mo hoīs: si inuēt' fuerit q furat' ē: soluet
κίας τοῦ ἀνθρώπου, ἐὰν εὑρεθῇ ὁ κλέψας, ἀποτίσει
duplū: si āt nō inuēt' fuerit q furat' ē: accedet
διπλοῦν, ἐὰν δὲ μὴ εὑρεθῇ ὁ κλέψας, προσελεύσεται
dñs domꝰ corā deo: et iurabit ꝑfecto
ὁ κύριος τῆς οἰκίας ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ ὀμεῖται ἦ μὴν
nō ipm malignatū fuisse in oī deposi-
μὴ αὐτὸν πεπονηρεῦσθαι ἐφ' ὅλης τῆς παρακαταθή-
to primi iuxta oē dicibile delictū: de q-
κης τοῦ πλησίον κατὰ πᾶν ῥητὸν ἀδίκημα, περί τε
uitulo: et subiugali: et oue: et veste:
μόσχου, καὶ ὑποζυγίου, καὶ προβάτου, καὶ ἱματίου,
et oī amissione accusata: quodcūq igr
καὶ πάσης ἀπωλείας τῆς ἐγκαλουμένης, ὅ τι οὖν ἂν
sit corā deo īgredietᷣ iudiciū ambo-
ᾖ, ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἐλεύσεται ἡ κρίσις ἀμφοτέ-
rum. et captus p deū soluet duplū
ρων. καὶ ὁ ἁλοὺς διὰ τοῦ θεοῦ ἀποτίσει διπλοῦν τῷ
primo suo. si āt aliqs dederit ꝓximo subiugale
πλησίον αὐτοῦ. ἐὰν δέ τις δῷ τῷ πλησίον ὑποζύγιον
vel ouem vel vitulū vel oē iumētū ad custodiēdū: et
ἢ πρόβατον ἢ μόσχον ἢ πᾶν κτῆνος φυλάξαι, καὶ
debilitatū fuerit vel mortuū fuerit vel captiuū fuerit: et
συντριβῇ ἢ τελευτήσῃ ἢ αἰχμάλωτον γένηται, καὶ
nullus nouerit: iuramētū erit dei inter am-
μηδεὶς γνῷ, ὅρκος ἔσται τοῦ θεοῦ ἀναμέσον ἀμφοτέ-
bos: ꝑfecto nō ipm neqȝ fuisse in de-
ρων, ἦ μὴν μὴ αὐτὸν πεπονηρεῦσθαι ἐπὶ τῆς πα-
posito ꝓximi: et sic accipiet
ρακαταθήκης τοῦ πλησίον, καὶ οὕτως προσδέξεται
dñs eius: et nō soluet. si āt sub-
ὁ κύριος αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ ἀποτίσει. ἐὰν δὲ κλα-
latū fuerit ab eo: soluet dño eius. si āt a-
πῇ παρ' αὐτοῦ, ἀποτίσει τῷ κυρίῳ αὐτοῦ. ἐὰν δὲ θη-
bestia comestū fuerit: ducet illū ad hostiū: et nō
ριάλωτον γένηται, ἄξει αὐτὸν ἐπὶ τὴν θύραν, καὶ οὐκ
soluet. si āt petierit qs a ꝓximo:
ἀποτίσει. ἐὰν δὲ αἰτήσῃ τις παρὰ τοῦ πλησί-
et dbilitatū fuerit vel mortuū fuerit vel captiuū fuerit:
ον, καὶ συντριβῇ ἢ ἀποθάνῃ ἢ αἰχμάλωτον γένηται,
at dñs eius nō fuerit cū eo: soluēs
ὁ δὲ κύριος αὐτοῦ μὴ ᾖ μετ' αὐτοῦ, ἀποτινῶν ἀ-
soluet. si āt dñs eius fuerit cū eo: nō
ποτίσει. ἐὰν δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ ᾖ μετ' αὐτοῦ, οὐκ
reddet. si āt mercenarius fuerit: erit ei p
ἀποτίσει. ἐὰν δὲ μισθωτὸς ᾖ, ἔσται αὐτῷ ἀντὶ
mercede sua. si āt deceperit
τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ. ἐὰν δὲ ἀπατήσῃ

B

C

Trāsla. B. Hiero.

& comprehēderit acer
uos frugū siue stātes se-
getes in agris: reddet
dānū qui ignē succēde-
rit. Si quis commenda
uerit
amico pecuniā aut vas
in custodiam:
& ab eo q suscepat fur
to ablata fuerint: si inue
nitur fur duplum red-
det. si latet
fur: dñs domus appli
cabitur
ad deos: & iurabit ꝙ
non extenderit manū
in rem proximi sui ad
ꝑpetrādū fraudem tam
in boue q̄ȝ in asino &
oue ac vestimento: &
quicquid dānū inferre
potest. ad
deos vtriusqȝ cā perue
niet. & si
illi iudicauerint: duplū
restituet proxīo suo.
si quis cōmēdauerit
proximo suo bouē: a-
sinū: ouē: & oē iumētū
ad custodiā: & mortuū
fuerit aut debilitatum
vel captū ab hostibus:
nullusqȝ hoc viderit: iusiurādū erit ī medio ꝙ
nō extēderit manū ad
rē ꝓximi sui: suscipiet-
qȝ dñs iuramētū: & ille
reddere nō cogetur. &
si furto ablatū fuerit:
restituet dānū dño. si
comestū a bestia: deferat
ad eū qđ occisū ē: & nō
restituet. Qui a ꝓxi-
mo suo quicquid horū
mutuo postulauerit: &
debilitatū aut mortuū
fuerit dño nō pñte red
dere cōpelletur: & si in
pñtiarū dñs fuerit: nō
restituet: maxime si cō
ductū venerat p merce
de opis sui. Si seduxerit

Ter. Heb.

ונאכל גדיש או הקמה או
השדה שלם ישלם המבער
את הבערה׃ כי יתן איש אל
רעהו כסף או כלים לשמר
וגנב מבית האיש אם ימצא
הגנב ישלם שנים׃ אם לא
ימצא הגנב ונקרב בעל הבית
אל האלהים אם לא שלח ידו
במלאכת רעהו׃ על כל דבר
פשע על שור על חמור על
שה על שלמה על כל אבדה
אשר יאמר כי הוא זה עד
האלהים יבא דבר שניהם אשר
ירשיען אלהים ישלם שנים
לרעהו׃ כי יתן איש אל רעהו
חמור או שור או שה וכל בהמה
לשמר ומת או נשבר או נשבה
אין ראה׃ שבעת יהוה תהיה
בין שניהם אם לא שלח ידו
במלאכת רעהו ולקח בעליו ולא
ישלם׃ ואם גנב יגנב מעמו
ישלם לבעליו׃ אם טרף יטרף
יבאהו עד הטרפה לא ישלם׃ וכי
ישאל איש מעם רעהו ונשבר או
מת בעליו אין עמו שלם ישלם׃
אם בעליו עמו לא ישלם אם
שכיר הוא בא בשכרו׃ וכי יפתה

Priūtiua heb.

אכל גדש
נתן
כלה
שלם שנה
קרב
לאך
חמר
אמר
בוא שנה
רשע
נתן
מות שבר שבה
היה
שנה
בוא
שאל
שכר בוא פתה

Transla. Chal.

ותיכול גדישין או קמתא או חקלא שלמא ישלם דאדליק ית דליקתא׃ ארי יתן גבר
לחבריה כסף או מנין למטר ויתגנבון מבית גברא אם ישתכח גנבא ישלם על חד
תרין׃ אם לא ישתכח גנבא ויתקריב מריה דביתא לקדם דיניא אם לא אושיט
ידיה במא דמסר ליה חבריה׃ על כל פתגם דחוב על תור על חמר על אימר על כסו
על כל אבדתא דיימר ארי הוא דין לקדם דיניא ייעול דין תרויהון דיחייבון
דיניא ישלם על חד תרין לחבריה׃ ארי יתן גבר לחבריה חמר או תור או אימר וכל
בעירא למטר וימות או אתבר או אשתבי ליתוהי חזי׃ מומתא דיי תהי בין תרויהון
אם לא אושיט ידיה במא דמסר ליה חבריה ויקביל מריה מניה מומתא ולא ישלם׃
אם אתגנבא יתגנב מעמיה ישלם למרוהי׃ אם אתברא יתבר ייתי סהדין ותבירא
לא ישלם׃ וארי ישאל גבר מן חבריה ויתבר או ימות מריה לית עמיה שלמא ישלם׃
אם מריה עמיה לא ישלם אם אגירא הוא על באגריה׃ וארי ישדל

Interp. chal.

et succenderit aceruos aut segetē aut agrum integrū: reddet q succēderit ignē id qđ succēsum est. Qñ dederit vir ꝓximo suo argentū aut vasa in custodiā: ꝛ furto sublata fuerint de domo viri: si inuētus fuerit fur restituet duplū. Si aūt fur nō fuerit inuētus: accedet dñs domus in cōspectu iudicū: si nō extendit manū suā in illud qđ tradidit illi ꝓximus suꝰ. sup oēm rem delicti: sup bouē super asinū sup agnū sup vestimentū sup oēm rem perditā qui dixerit ꝙ hec est: in ɔspectu iudicū veniat causa amboꝝ: ꝛ quēcūqȝ cōdēnauerᷣ fuerit a iudicibus reddet duplū ꝓximo suo. Qñ dederit vir ꝓximo suo asinū aut bouē aut agnū ꝛ oē iumentum in custodiā ꝛ mortuꝰ fuerit aut ɔfractus aut ductus in ꝑdā: nullo vidēte: iuramentū dñi erit inter ambos qđ nō extēdit manū suā ī illū qđ tradidit ei ꝓximꝰ suꝰ. et suscipiet dño ab eo iuramētū: ꝛ nihil restituet. Si furto sublatus fuerit ab eo restituet dño suo. Si dilaceratū fuerit: afferat qđ dilaceratū est ī testimoniū: ꝛ nō restituet. Et qñ mutuo accepit vir a ꝓximo suo: ꝛ cōfractū fuerit siue mortuū dño suo nō existēte cū eo: restitutiōes reddet. Si dño eiꝰ fuerit cū eo nō restituet. si ɔductū fuerit: cōputet p mercede eiꝰ. Et qñ seduxerit

Priūtiua chal.

אכל קום דלק
נתן מאן נטר
גנב אחד קרב
דון ישט כסה
אמר עול תרי
חוב נתן
תבר שבה חזא
אום היה ישט
קבל שלם גנב
אתא שאל
מות עול שדל

איש בתולה אשר לא ארשה בתל
ושכב עמה מהר ימהרנה לו
לאשה: אם מאן ימאן אביה איש
לתתה לו כסף ישקל כמהר נתן שקל
הבתולת: מכשפה לא תחיה: כשף חיה
כל שכב עם בהמה מות יומת:
זבח לאלהים יחרם בלתי ליהוה חרם
לבדו: וגר לא תונה ולא תלחצנו: בדד גור ינה
כי גרים הייתם בארץ מצרים: לחץ היה
כל אלמנה ויתום לא תענון: אם יתם
ענה תענה אתו כי אם צעק יצעק צעק
אלי שמע אשמע צעקתו: וחרה
אפי והרגתי אתכם בחרב והיו היה
נשיכם אלמנות ובניכם יתמים: נשה
אם כסף תלוה את עמי את לוה
העני עמך לא תהיה לו ״ ענה היה
כנשה לא תשימון עליו נשך: שום
אם חבל תחבל שלמת רעך עד רעה
בא השמש תשיבנו לו: כי הוא בוא שוב
כסותה לבדה הוא שמלתו לערו כסה בדד עור
במה ישכב והיה כי יצעק אלי שכב צעק
ושמעתי כי חנון אני: אלהים חנן
לא תקלל ונשיא בעמך לא ״ קלל נשא
תאר: מלאתך ודמעך לא תאחר ארר אחר
בכור בניך תתן לי: כן תעשה ״ בכר עשה
לשרך לצאנך שבעת ימים יהיה יום היה
עם אמו ביום השמיני תתנו לי: שמן היה

quis virginem necdũ desponsatam dormieritq̃ cũ ea: dotabit eã & habebit eam vxorem. Si pater virginis dare noluerit: reddet pecuniã iuxta modum dotis quam virgines accipe cõsueuerunt. Maleficos non patieris viuere. Qui coierit cũ iumẽto: morte moriatur. Qui immolat diis occidetur: pter dño soli. Aduenã non cõtristabis: neq̃ affliges eũ. Aduene ei & ipsi fuistis in terra egypti. Vidue & pupillo non nocebitis. Si leseritis eos: vociferabuntur ad me: & ego audiã clamorẽ eorũ: & indignabitur furor meus: pcutiamq̃ vos gladio: & erũt vxores vr̃e vidue: & filii vestri pupilli. Si pecuniã mutuã dederis populo meo paupi qui habitat tecũ: non vrgebis eum quasi exactor: nec vsuris opprimes. Si pignus a pximo tuo accepis vestimẽtũ: añ solis occasum reddes ei. Ipsum enim est solũ quo operitur indumẽtũ carnis eius: nec habet aliud in quo dormiat. Si clamauerit ad me exaudiã eũ: quia misericors sum. Diis nõ detrahes: & principi populi tui nõ maledices. Decimas & primitias tuas nõ tardabis offerre. Primogenitũ filiorũ tuorum dabis mihi. De bobus quoq̃ & ouibus silr̃ facies. Septẽ diebus sit cũ mr̃e sua: die octaua reddes eũ mihi.

aliqs virginẽ indespõsatã: et dormierit cũ ea: dote
τις παρθένον ἀμνήστευτον, καὶ κοιμηθῇ μετ᾽ αὐτῆς, φερνῇ
dotabit eã sibi vxorẽ. si ãt renuẽs renue-
φερνιεῖ αὐτὴν ἑαυτῷ γυναῖκα. ἐὰν δὲ ἀνανεύων ἀνανεύ
rit: ⁊ nõ voluerit pr̃ ei⁹ dare eã illi
σῃ, καὶ μὴ βούληται ὁ πατὴρ αὐτῆς δοῦναι αὐτὴν αὐτῷ
vxorẽ: argẽtũ soluet pr̃i scd̃z qd̃ est
γυναῖκα, ἀργύριον ἀποτίσει τῷ πρὶ καθ᾽ ὅσον ἐστὶν ἡ
dos virginũ. veneficos nõ viuificabitis.
φερνὴ τῶν παρθένων. φαρμακοὺς οὐ περιβιώσετε.
oẽs dormiẽtẽ cũ iumẽto morte occidetis
πάντα κοιμώμενον μετὰ κτήνους θανάτῳ ἀποκτενεῖ D
eos. sacrificãs diis alienis occidet:
τε αὐτούς. ὁ θυσιάζων θεοῖς ἑτέροις ἐξολοθρευθήσεται,
nisi dño soli. ⁊ aduenã nõ malefacietis: neq̃ Leui. 16.g.
πλὴν κυρίῳ μόνῳ. καὶ προσήλυτον οὐ κακώσετε, οὐ
affligetis eũ. fuistis.n. aduene in tra egy
δὲ μὴ θλίψητε αὐτόν. ἦτε γὰρ προσήλυτοι ἐν γῇ αἰγύ
pti. oẽm viduã ⁊ orphanũ nõ oppmetis eos. Zach. 7.c.
πτου. πᾶσαν χήραν καὶ ὀρφανὸν οὐ κακώσετε.
si ãt oppresseritis eos: ⁊ vociferãtes clamaue
ἐὰν δὲ κακώσητε αὐτοὺς, καὶ κεκράξαντες καταβοήσω
rit ad me: auditiõe audiã clamorẽ eoꝝ: ⁊
σι πρός με, ἀκοῇ εἰσακούσομαι τῆς βοῆς αὐτῶν, καὶ
indignabor furore: ⁊ occidã vos gladio:
ὀργισθήσομαι θυμῷ, καὶ ἀποκτενῶ ὑμᾶς μαχαίρᾳ,
⁊ erũt vxores vr̃e vidue: ⁊ filii
καὶ ἔσονται αἱ γυναῖκες ὑμῶν χῆραι, καὶ τὰ τέκνα ὑ
vr̃i orphani. si ãt pecuniã mutuaueris fr̃i
μῶν ὀρφανά. ἐὰν δὲ ἀργύριον ἐκδανείσῃς τῷ ἀδελφῷ τῷ
pauperi: a te nõ eris eũ vrgẽs: nõ
πενιχρῷ, παρὰ σοὶ οὐκ ἔσῃ αὐτὸν κατεπείγων. οὐκ
impones ei vsurã. si ãt pignus pigneraueris
ἐπιθήσεις αὐτῷ τόκον. ἐὰν δὲ ἐνεχύρασμα ἐνεχυράσῃς
vestimẽtũ pximi: ante occasũ solis reddes
τὸ ἱμάτιον τοῦ πλησίον, πρὸ δυσμῶν ἡλίου ἀποδώσεις
illud ei. est .n. hoc operimẽtũ ei⁹ solũ hoc
αὐτὸ αὐτῷ. ἔστι γὰρ τοῦτο περιβόλαιον αὐτοῦ μόνον τοῦτο τὸ
vestimẽtũ turpitudinis ei⁹: in quo dormiet? si igr̃
ἱμάτιον ἀσχημοσύνης αὐτοῦ, ἐν τίνι κοιμηθήσεται; ἐὰν οὖν
clamauerit ad me: exaudiã eũ. misericors.n.
καταβοήσῃ πρός με, εἰσακούσομαι αὐτοῦ. ἐλεήμων γάρ
sum. deos nõ maledices: ⁊ pricipi ppl̃i tui Actū 23.a.
εἰμι. θεοὺς οὐ κακολογήσεις, καὶ ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου
nõ dices male. primitias aree ⁊ torcularis tui nõ
οὐκ ἐρεῖς κακῶς. ἀπαρχὰς ἅλωνος καὶ ληνοῦ σου οὐ κα
tardabis offerre. priogenita filioꝝ tuoꝝ dabis mihi.
θυστερήσεις. τὰ πρωτότοκα τῶν υἱῶν σου δώσεις ἐμοί.
sic facies vitulũ tuũ ⁊ ouem tuã
οὕτω ποιήσεις τὸν μόσχον σου καὶ τὸ πρόβατόν σου
⁊ subiugale tuũ. septẽ dies erit sub mr̃e:
καὶ τὸ ὑποζύγιόν σου. ἑπτὰ ἡμέρας ἔσται ὑπὸ τὴν μητέ
at die octauo reddes mihi illud.
ρα, τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἀποδώσεις μοι αὐτό.

Transla. Chal.

גבר בתולתא דלא מארסה וישכוב עמה קימא יקימנה ליה לאנתו: אם מצבא
לא יצבי אבוהא למתנה ליה כספא יתקול כמוהרי בתולתא: חרשא לא תיחי: כל
דישכוב עם בעירא אתקטלא יתקטיל: דידבח לטעות עממיא יתקטיל אלהין ״
לשמא דיוי בלחודוהי: וגיורא לא תונון ולא תעיקון ארי דיירין הויתון בארעא
דמצרים: כל ארמלא ויתום לא תענון: אם ענאה תעני יתיה ארי אם מקבל יקבל
קדמי קבלא אקביל קבילתיה: ויתקוף רוגזי ואקטול יתכון בחרבא ותהוין נשיכון
ארמלן ובניכון יתמין: אם כספא תוזיף לעמי לעניא דעמך לא תהי ליה כרשיא לא
תשוון עלוהי חבוליא: אם משכונא תסב כסותא דחברך עד מיעל שמשא תתיבניה
ליה: ארי היא כסותיה בלחודהא היא תותביה למשכיה במה ישכוב ויהי ארי יקבל
קדמי ואקביל קבילתיה ארי חננא אנא: דיינא לא תקיל ורבא בעמך לא תלוט:
מליתך ודמעך לא תאחר בוכרא דבנך תפריש קדמי כן תעביד לתורך לענך שבעא
יומין יהי עם אמיה וביומא תמינאה תפרשיניה קדמי: ״״״״״״״״״״״״״״״״

Primitiua chal.

ארס שכב קום
צבה נתן תקל
חיה קטל דבח
טעה גור ינה
עיק דור ענה
תקף הוה נשה
זוף שוה שכן
נסב כסה עלל
תיב יתב דון
קלל רבב לוט
מלא אחר פרש
עבד צאן

Interp. chal.

vir virginẽ que non est desponsata ⁊ cõcubuerit cum ea: desponsabit eam sibi in vxorẽ. Quod si noluerit pater eius tradere ei illam: argentũ in pondere reddet iuxta dotem virginũ. Malefica non viuat. Omnis qui concubuerit cum iumento morte moriatur. Qui immolauerit idolis populorũ occidatur. preter nomini dñi solius. Aduenã autẽ non decipietis neq̃ affligetis. quoniã aduene fuistis in terra egypti. Nullam viduam neq̃ pupillũ affligetis: q2 si affligens afflixeris eum: ⁊ clamans clamauerit corã me: suscipiens suscipiã clamorẽ eius. et indignabitur furor meus: interficiãq̃ vos gladio: ⁊ erunt vxores vestre vidue: et filii vestri pupilli. Si argentũ cõmodaueris populo meo paupi q̃ habitat tecũ: nõ eris ei quasi fenerator: nec imponetis sup eum vsurã. Si pro pignore acceperis coopertoriũ proximi tui: ante solis occasum reddes illud ei. q2 ipsum est coopertoriũ eius: ⁊ ipm est indumentũ cutis ei⁹: in quo cubabit: eritq̃ qñ clamauerit corã me: suscipiã clamorẽ eius: q2 misericors ego sum. Iudices nõ vilipendes: ⁊ principi in populo tuo nõ maledices. Primitias frumẽti tui ⁊ vini nõ tardabis reddere. Primogenitum filiorũ tuorũ reseruabis corã me. sic facies de bob⁹ tuis ⁊ de ouib⁹: septẽ dieb⁹ erit cũ matre sua: ⁊ in die octauo separabis eũ corã me.

Ezech. 22.d. Ezc. 44.f. τ viri sancti eritis mihi. τ carnẽ in agro a bestijs captã
καὶ ἄνδρες ἅγιοι ἔσεσθέ μοι. καὶ κρέας ἐν ἀγρῷ θηριάλωτον
nõ comedetis: cani proijcietis eam.
οὐκ ἔδεσθε, τῷ κυνὶ ἀπορρίψατε αὐτό. Ca. 23.

A Non suscipies auditionẽ vanã. nõ simul sedeas
Οὐ παραδέξῃ ἀκοὴν ματαίαν. οὐ συγκαθίσῃ
cũ iniquo vt sis testis iniquus. nõ eris cũ
μετὰ τοῦ ἀδίκου γενέσθαι μάρτυς ἄδικος. οὐκ ἔσῃ μετὰ
pluribus in malitia. nõ addijcies cũ multitudine
πλειόνων ἐπὶ κακίᾳ. οὐ προστεθήσῃ μετὰ πλειόνων
Deut. 21.b. ad declinãdũ iudiciũ: τ pauperis nõ misereberis in iudicio.
ἐκκλῖναι κρίσιν. καὶ πένητα οὐκ ἐλεήσεις ἐν κρίσει.
si aũt occurreris boui inimici tui: vel sub-
ἐὰν δὲ συναντήσῃς τῷ βοΐ τοῦ ἐχθροῦ σου, ἢ τῷ ὑπο-
iugali eius errãtibus: reducẽs restitues
ζυγίῳ αὐτοῦ πλανωμένοις, ἀποστρέψας ἀποδώσεις
ei. si aũt videris subiugale inimici tui cecidis-
αὐτῷ. ἐὰν δὲ ἴδῃς τὸ ὑποζύγιον τοῦ ἐχθροῦ σου πεπτωκὸς
se sub onere suo: nõ ptrãsibis illũ: sed sub
ὑπὸ τὸν γόμον αὐτοῦ, οὐ παρελεύσῃ αὐτό, ἀλλὰ συν-
Deut. 16.d. Deut. 31.d. Eccli. 10.d. leuabis id cũ illo. nõ puertes iudiciũ paupe-
εγερεῖς αὐτὸ μετ᾽ αὐτοῦ. οὐ διαστρέψεις κρίμα πένη-
ris in iudicio suo. ab oĩ iudicio iniquo re-
τος ἐν κρίσει αὐτοῦ. ἀπὸ παντὸς ῥήματος ἀδίκου ἀπ-
cedes. innocẽtẽ τ iustũ nõ occides. τ nõ iu-
οστήσῃ. ἀθῷον καὶ δίκαιον οὐκ ἀποκτενεῖς. καὶ οὐ δι-
stificabis impiũ causa munerũ. τ dona nõ accipies.
καιώσεις τὸν ἀσεβῆ ἕνεκεν δώρων. καὶ δῶρα οὐ λήψῃ.
nã dona excecãt oculos videntiũ: τ sub-
τὰ γὰρ δῶρα ἐκτυφλοῖ ὀφθαλμοὺς βλεπόντων, καὶ λυ-
uertũt verba iusta. τ aduene nõ male-
μαίνεται ῥήματα δίκαια. καὶ προσήλυτον οὐ κακώ-
facietis: neq; affligetis: vos .n. scitis animã
σετε, οὐδὲ μὴ θλίψετε. ὑμεῖς γὰρ οἴδατε τὴν ψυχὴν τοῦ
aduene. ipsi .n. aduene fuistis in terra egy-
προσηλύτου. αὐτοὶ γὰρ προσήλυτοι ἦτε ἐν γῇ Αἰγύ-
pti. sex ãnos seminabis terrã tuã τ cõgregabis fru-
πτῳ. ἓξ ἔτη σπερεῖς τὴν γῆν σου καὶ συνάξεις τὰ γεν-
ctus eius: at septimo remissionẽ facies: τ
νήματα αὐτῆς, τῷ δὲ ἑβδόμῳ ἄφεσιν ποιήσεις, καὶ
dimittes eã: τ comedẽt mẽdici gẽtis
ἀνήσεις αὐτήν, καὶ ἔδονται οἱ πτωχοὶ τοῦ ἔθνους
B tue. at relicta eoꝝ comedẽt be-
σου. τὰ δὲ ὑπολειπόμενα αὐτῶν ἔδεται τὰ θη-
stie agrestes. sic facies vinee tue:
ρία τὰ ἄγρια. οὕτω ποιήσεις τὸν ἀμπελῶνά σου,
τ olineto tuo. sex dies facies opera
καὶ τὸν ἐλαιῶνά σου. ἓξ ἡμέρας ποιήσεις τὰ ἔργα
tua: at die septima requiesces: vt requi-
σου, τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀνάπαυσιν, ἵνα ἀνα-
escat bos tuus τ subiugale tuũ: τ re-
παύσηται ὁ βοῦς σου καὶ τὸ ὑποζύγιόν σου, καὶ ἀ-
frigeret filius
ναψύξῃ ὁ υἱὸς τῆς

Viri sancti eritis mihi. Carnem q̃ a bestiis fuerit p̃gustata nõ comedetis: sed p̃iicietis canibus. Ca. 23
Non suscipies vocẽ mẽdacii: nec iunges manũ tuã vt p̃ impio dicas falsũ testimoniũ. Nõ sequeris turbã ad faciendũ malũ: nec in iudicio plurimorũ acquiesces sententie: vt a vero devies. Paupis quoq; nõ misereberis in iudicio. Si occurreris boui inimici tui aut asino erranti: reduc ad eum. Si videris asinum odientis te iacere sub onere: nõ ptrãsibis sed subleuabis cũ eo. Non declinabis in iudicium pauperis. Mendaciũ fugies. Insontem & iustum non occides: quia aduersor impium. Nec accipies munera: que etiam excecant prudẽtes: & subuertũt verba iustorum. Peregrino molestus non eris. Scitis enim aduenarũ aias: quia & ipsi peregrini fuistis in terra egypti. Sex ãnis seminabis terram tuam: & cõgregabis fruges eius. anno aũt septimo dimittes eã & requiescere facies: vt comedãt pauperes populi tui: & qcqd reliquũ fuerit: edãt bestie agri. ita facies ĩ vinea & in olineto tuo. Sex diebus opaberis: septima die cessabis: vt reqescat bos & asinus tu': & refrigeretur filius

וְאַנְשֵׁי קֹדֶשׁ תִּהְיוּן לִי וּבָשָׂר | הָיָה
בַּשָּׂדֶה טְרֵפָה לֹא תֹאכֵלוּ לַכֶּלֶב | אָכַל
תַּשְׁלִכוּן אֹתוֹ׃ לֹא תִשָּׂא שֵׁמַע | שָׁלַךְ
Cap. xxiij.
שָׁוְא אַל תָּשֶׁת יָדְךָ עִם רָשָׁע | נָשָׂא שׁוּת
לִהְיֹת עֵד חָמָס׃ לֹא תִהְיֶה אַחֲרֵי | הָיָה עוּד הָיָה
רַבִּים לְרָעֹת וְלֹא תַעֲנֶה עַל רִב | רָבַב רָעַע עָנָה
לִנְטֹת אַחֲרֵי רַבִּים לְהַטֹּת׃ | רוּב נָטָה
וְדָל לֹא תֶהְדַּר בְּרִיבוֹ׃ כִּי תִפְגַּע | הָדַר רוּב פָּגַע
שׁוֹר אֹיִבְךָ אוֹ חֲמֹרוֹ תֹּעֶה
הָשֵׁב תְּשִׁיבֶנּוּ לוֹ׃ כִּי תִרְאֶה | שׁוּב רָאָה
חֲמוֹר שֹׂנַאֲךָ רֹבֵץ תַּחַת מַשָּׂאוֹ | נָשָׂא
וְחָדַלְתָּ מֵעֲזֹב לוֹ עָזֹב תַּעֲזֹב עִמּוֹ׃
לֹא תַטֶּה מִשְׁפַּט אֶבְיֹנְךָ בְּרִיבוֹ׃ | נָטָה שָׁפַט אָבָה
מִדְּבַר שֶׁקֶר תִּרְחָק וְנָקִי וְצַדִּיק | רָחַק נָקָה צָדַק
אַל תַּהֲרֹג כִּי לֹא אַצְדִּיק רָשָׁע׃ | הָרַג
וְשֹׁחַד לֹא תִקָּח כִּי הַשֹּׁחַד יְעַוֵּר | לָקַח עוּר
פִּקְחִים וִיסַלֵּף דִּבְרֵי צַדִּיקִים׃ | סָלַף
וְגֵר לֹא תִלְחָץ וְאַתֶּם יְדַעְתֶּם אֶת | גּוּר לָחַץ
נֶפֶשׁ הַגֵּר כִּי גֵרִים הֱיִיתֶם בְּאֶרֶץ | הָיָה
מִצְרָיִם׃ וְשֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְרַע אֶת | שָׁנָה זָרַע
אַרְצֶךָ וְאָסַפְתָּ אֶת תְּבוּאָתָהּ׃
וְהַשְּׁבִיעִת תִּשְׁמְטֶנָּה וּנְטַשְׁתָּהּ | שָׁמַט
וְאָכְלוּ אֶבְיֹנֵי עַמֶּךָ וְיִתְרָם תֹּאכַל | אָבָה אָכַל
חַיַּת הַשָּׂדֶה כֵּן תַּעֲשֶׂה לְכַרְמְךָ | חָיָה עָשָׂה
לְזֵיתֶךָ׃ שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה | יוֹם
מַעֲשֶׂיךָ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי תִּשְׁבֹּת | שָׁבַת
לְמַעַן יָנוּחַ שׁוֹרְךָ וַחֲמֹרֶךָ וְיִנָּפֵשׁ בֶּן | נוּחַ נָפַשׁ

Transla. Chal.

וְאֱנָשִׁין קַדִּישִׁין תְּהוֹן קֳדָמַי וּבְשַׂר תְּלִישׁ מִן חֵיוַת בָּרָא לָא תֵיכְלוּן לְכַלְבָּא תִּרְמוֹן יָתֵהּ׃
Ca. xxiij. לָא תְקַבֵּל שְׁמַע דִּשְׁקַר לָא תְשַׁוֵּי יְדָךְ עִם חַיָּבָא לְמֶהֱוֵי לֵיהּ סָהִיד
שְׁקַר׃ לָא תְהֵי בָּתַר סַגִּיאֵי לְאַבְאָשָׁא וְלָא תִתְמְנַע מִלְּאַלָּפָא מַה דִּי בְּעֵינָךְ עַל דִּינָא
בָּתַר סַגִּיאִין שַׁלֵּים דִּינָא׃ וְעַל מִסְכְּנָא לָא תְרַחֵם בְּדִינֵיהּ׃ אֲרֵי תְעָרַע תּוֹרָא דְסָנְאָךְ אוֹ
חֲמָרֵיהּ דְּטָעֵי אָתָבָא תְּתִיבִינֵּיהּ לֵיהּ׃ אֲרֵי תֶחֱזֵי חֲמָרָא דְסָנְאָךְ רְבִיעַ תְּחוֹת טוּעְנֵיהּ
וְתִתְמְנַע מִלְּמִשְׁבַּק לֵיהּ מִשְׁבָּק תִּשְׁבּוֹק מָה דִּי בְלִבָּךְ עֲלוֹהִי וּתְפָרֵיק עִמֵּיהּ׃ לָא תַצְלֵי
דִּין מִסְכֵּנָךְ בְּדִינֵיהּ׃ מִפִּתְגָּמִין דִּכְדַב תְּהֵי רַחִיק וּדְזַכַּאי וּדְנָפַק זַכַּאי מִן דִּינָא לָא תִקְטוֹל
אֲרֵי לָא אֲזַכֵּי חַיָּבָא׃ וְשׁוֹחֲדָא לָא תְקַבֵּל אֲרֵי שׁוֹחֲדָא מְעַוַּר עֵינֵי חַכִּימִין וּמְקַלְקֵל
פִּתְגָּמִין תְּרִיצִין׃ וְגִיּוֹרָא לָא תְעִיקוּן וְאַתּוּן יְדַעְתּוּן יָת נַפְשָׁא דְגִיּוֹרָא אֲרֵי דַּיָּרִין הֲוֵיתוּן
בְּאַרְעָא דְמִצְרָיִם׃ וְשִׁית שְׁנִין תִּזְרַע יָת אַרְעָךְ וְתִכְנוֹשׁ יָת עֲלַלְתַּהּ׃ וּשְׁבִיעֵתָא תַּשְׁמְטִינַּהּ
וְתִרְטְשִׁינַּהּ וְיֵיכְלוּן מִסְכֵּינֵי עַמָּךְ וּשְׁאָרְהוֹן תֵּיכוֹל חֵיוַת בָּרָא כֵּן תַּעְבֵּיד לְכַרְמָךְ לְזֵיתָךְ׃
שִׁתָּא יוֹמִין תַּעְבֵּיד עֲבִידָתָךְ וּבְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה תְּנוּחַ בְּדִיל דִּינוּחַ תּוֹרָךְ וַחֲמָרָךְ וְיִשְׁקוֹט בַּר

Inter p̃. chal.

Et viri sancti eritis corã me: τ carnẽ dilaceratã a bestia agri nõ comedetis: canibus p̃iicietis eã. Ca. 23.
Non suscipies vocem mẽdacij: nec pones manũ tuã cũ iniquo vt sis ei testis falsus. Non sequeris multos ad malefaciendum: neq; declinas docere quod tibi videtur in iudicio. Iuxta sententiã plurimorum perfice iudiciũ. Et pauperis nõ misereaeris in iudicio. Si occurreris boui inimici tui aut asino errantibus: reducens reduces eos illi. Quãdo videris asinum odientis te iacentẽ sub onere suo: τ desieris adiuuare eũ: dimittens dimittes odiũ qd erat in corde tuo cõtra eũ: τ subleuabis cũ eo. Non declinabis iudiciũ pauperis tui in causa eius. A verbis ociosis p̃cul eris: τ eũ q̃ fuerit iustificatus τ exierit iustus a iudicio non occides: q: nõ iustificabo impiũ. Et munera nõ accipies: q: munus excecat oculos sapiẽtũ: τ peruertit verba iustoꝝ. Et aduenã nõ angustiabitis: vos eñi scitis aiam pegrini: q: aduene fuistis in terra egypti. Et sex ãnis seminabis terrã tuã: τ cõgregabis fructũ eius. Septio aũt ãno dimittes eã: τ relinques eã τ comedẽt paupes ppli tui: τ qd illi reliq̃rint comedet bestia agri: sic facies vinee tue τ olineto tuo. Sex diebus facies opera tua: in die autẽ septimo requiesces vt desicat bos tuus τ asinus tuus: τ quiescat filius.

Pritiua chal.
חָיָה אָכַל
רְמָה קְבַל שְׁוָה
רוּב הָוָה בָּאַשׁ
מְנַע אֲלַף דּוּן
סְכַן רְחַם עְרַע
טְעָה תּוּב חֲזָא
שְׁבַק פְּרַק צְלָה
זְכָה נְפַק קְטַל
עֲוַר קַלְקֵל נְגַר
עְיַק דּוּר שְׁנָה
זְרַע כְּנַשׁ שְׁמַט
רְטַשׁ נוּחַ שְׁקַט

אמתך והגר: ובכל אשר אמרתי · אמה
אליכם תשמרו ושם אלהים · שמר
אחרים לא תזכירו לא ישמע על · זכר שמע
פיך: שלש רגלים תחג לי בשנה: · פה
את חג המצות תשמר שבעת · מן שמר
ימים תאכל מצות כאשר צויתך · יום אכל צוה
למועד חדש האביב כי בו יצאת · יעד אבב
ממצרים ולא יראו פני ריקם: · ראה פנה
וחג הקציר בכורי מעשיך אשר · קצר בכר עשה
תזרע בשדה וחג האסף בצאת · זרע יצא
השנה באספך את מעשיך מן
השדה: שלש פעמים בשנה יראה
כל זכורך אל פני האדן יהוה: לא · זכר
תזבח על חמץ דם זבחי ולא ילין · זבח לון
חלב חגי עד בקר: ראשית בכורי
אדמתך תביא בית יהוה אלהיך · בוא
לא תבשל גדי בחלב אמו: · בשל
הנה אנכי שלח מלאך לפניך
לשמרך בדרך ולהביאך אל · בוא
המקום אשר הכנתי: השמר מפניו · קום כון שמר
ושמע בקלו אל תמר בו כי לא · קול מרה
ישא לפשעכם כי שמי בקרבו: · נשא
כי אם שמע תשמע בקלו · שמע קול
ועשית כל אשר אדבר ואיבתי · עשה דבר
את איביך וצרתי את צרריך: · צרר
כי ילך מלאכי לפניך והביאך אל · פנה בוא
האמרי והחתי והפרזי והכנעני

ancille tue: & aduena.
Omnia que dixi
vobis custodite: & per
nomē externorū deo
rum non iurabitis: ne
q3 audietur ex
ore vr̄o. Tribus vicib9
per singulos annos mi
hi festa celebrabitis. So
lēnitatē quoq3 azymo
rū custodies. Septē die
bus comedetis azyma:
sicut p̄cepi tibi tēpore
mēsis nouorū quando
egressus es de egypto.
Nō appebis in cōspe
ctu meo vacuus. Et so
lēnitatē messis primiti
uorū opis tui q̄cūq3 se
minaueris in agro: solē
nitatē quoq3 i exitu an
ni qñ cōgregaueris oēs
fruges tuas de agro.
Ter in anno apparebit
oē masculinū tuū corā
dño deo tuo. Non
imolabis sup fermēto
sanguinē victime tue:
nec remāebit adeps so
lēnitatis mee vsq3 mãe.
Primitias frugū terre
tue deferes i domū dñi
dei tui. Nō coques he
dū in lacte matris sue.
Ecce ego mittā ange
lum meum: qui p̄cedat
te & custodiat in via: &
introducat in
locum quem prepara
ui tibi. Obserua eum
& audi vocē eius: nec
cōtēnēdū putes: quia
nō dimittet cū peccaue
ris: & est nomē meū in
illo. qđ si audieris vocē
eius
& feceris oia que lo
quor: inimicus ero
inimicis tuis: & affligā
affligentes te.
Precedetq3 te angelus
meus: & introducet te
ad amorreū & etheū
& pherezeū chananeū

ancille tue ꝛ aduena. oia q̄cuq3 di
παιδίσκης σου καὶ ὁ προσήλυτος. πάντα ὅσα εἴρη
xi ad vos: custodietis. et nomē deoꝝ alienoꝝ
κα πρὸς ὑμᾶς, φυλάξεσθε. καὶ ὄνομα θεῶν ἑτέρων
nō memorabitis: neq3 audiet ex ore
οὐκ ἀναμνησθήσεσθε, οὐδ' ἐμὴ ἀκουσθῇ ἐκ τοῦ στόμα
vro. tria tempora anni celebrate
τος ὑμῶν. τρεῖς καιροὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑορτάσατέ
mihi. festū azymoꝝ obseruabitis facere. septē
μοι. τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων φυλάξεσθε ποιεῖν. ἑπτὰ
dies comedetis azyma: sicut precepi tibi
ἡμέρας ἔδεσθε ἄζυμα, καθάπερ ἐνετειλάμην σοι
iuxta tēpus mensis nouoꝝ. in .n. ipso
κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ μηνὸς τῶν νέων. ἐν γὰρ αὐτῷ
egressus es ex egypto. nō apparebis corā me vacu9.
ἐξῆλθες ἐξ αἰγύπτου. οὐκ ὀφθήσῃ ἐνώπιόν μου κενός. Infra. 34.d.
et festū messis primitiuoꝝ facies Deut. 16.d.
καὶ ἑορτὴν τοῦ θερισμοῦ πρωτογεννημάτων ποιήσεις Eccle. 35.d.
opeꝝ tuoꝝ: q̄ seminaueris in agro tuo.
τῶν ἔργων σου, ὧν ἐὰν σπείρῃς ἐν τῷ ἀγρῷ σου.
ꝛ festū cōsūmationis in exitu āni in
καὶ ἑορτὴν συντελείας ἐπ' ἐξόδου τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐν
cōgregatione opū tuoꝝ q̄ ex agro tuo.
τῇ συναγωγῇ τῶν ἔργων σου τῶν ἐκ τοῦ ἀγροῦ σου.
tria tēpora āni apparebit oē mascu C
τρεῖς καιροὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ὀφθήσεται πᾶν ἀρσενι
linū tuū corā dño deo tuo. qñ .n. eiece
κόν σου ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ σου. ὅταν γὰρ ἐκβά
ro gētes a cōspectu tuo: ꝛ extēdā terios tuos: nō sacri
λω ἔθνη ἀπὸ προσώπου σου, καὶ πλατύνω τὰ ὅριά σου, οὐ
cabis sup fermēto sāguinē victime mee: neq3 dormiet adeps festi
θύσεις ἐπὶ ζύμῃ αἷμα τοῦ θυσιάσματός μου, οὐδὲ μὴ κοιμηθῇ στέαρ τῆς
uitatis mee vsq3 mane. primitias primitiuoꝝ
ἑορτῆς μου ἕως πρωΐ. τὰς ἀπαρχὰς τῶν πρωτογεννημάτων τῆς
tre tue iferes in domū dñi dei tui. nō coques agnū
γῆς σου εἰσοίσεις εἰς τὸν οἶκον κυρίου τοῦ θεοῦ σου. οὐχ ἑψήσεις ἄρνα
in lacte mris sue. et ecce ego mitto angelū meū
ἐν γάλακτι μητρὸς αὐτοῦ. καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου
añ faciē tuā: vt custodiat te in via: vt introdu
πρὸ προσώπου σου, ἵνα φυλάξῃ σε ἐν τῇ ὁδῷ, ὅπως εἰσαγά
cat te in terrā: quā pparaui tibi: attēde tibi: et
γῃ σε εἰς τὴν γῆν, ἣν ἡτοίμασά σοι. πρόσεχε σεαυτῷ καὶ
exaudi eū: nō incredulus sis illi: nō .n. dimittet te.
εἰσάκουε αὐτοῦ, μὴ ἀπείθει αὐτῷ, οὐ γὰρ μὴ ὑποστείληταί σε.
ꝛ.n. nomē meū est in eo. si auditu audieris meā vo
τὸ γὰρ ὄνομά μου ἐστὶν ἐπ' αὐτῷ. ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσῃς τῆς ἐμῆς φω
cem: et feceris oia q̄cuq3 precipio tibi: inimic9 ero
νῆς, καὶ ποιήσῃς πάντα ὅσα ἐντέλλομαί σοι, ἐχθρεύσω τοῖς
inimicis tuis: et aduersabor aduersarijs tuis. ibit
ἐχθροῖς σου, καὶ ἀντικείσομαι τοῖς ἀντικειμένοις σου. πορεύ
.n. angelus me9 precedēs te: et introducet te ad
σεται γὰρ ὁ ἄγγελός μου ἡγούμενός σου, καὶ εἰσάξει σε πρὸς τὸν
amorreū: et etheū: ꝛ pherezeū: ꝛ chananeū: ꝛ
ἀμορραῖον, καὶ χετταῖον, καὶ φερεζαῖον, καὶ χαναναῖον, καὶ

Primitiua chal.

אמה סמר טעה
דכר שמע חגג
נטר אכל
חזא זרע נפק
כנש רגב נכס
בית דבח ראש
אתא קדש אכל
לאך נטר על
תמן סבר אמר
סרב שבק קבל
עבד מלל ענא
עיק

Interp. chal.

ancille tue ꝛ peregrinus. Et in oībus que dixi vobis estote admoniti: ꝛ nomē idoloꝝ populoꝝ nō recordabimini: neq3 audietur in ore vr̄o. Tribus vicibus in anno celebrabitis festa corā me. Solēnitatē azymoꝝ custodies: septē diebus comedes azyma: sicut precepi tibi in tēpore mensis nouaꝝ frugū: qr̄ in eo egressus es de egypto: ꝛ nō appareas in cōspectu meo vacuus. Solēnitatē quoq3 messis primitiuoꝝ operis tui que seminasti in agro. Et solemnitatē cōgregationis in exitu anni: qñ congregaueris opera tua de agro. Tribus vicibus in anno apparebūt oēs masculi tui corā dñatore seculi dño. Non imolabis sup fermento sanguinem victime mee: neq3 manebūt extra altare adipes sacrificij solēnitatis vsq3 mane. Principium primitiaꝝ terre tue afferes in sāctuariū dñi dei tui. Nō comedes carnē cum lacte. Ecce ego mitto angelū meū ante te: vt custodiat te in via: ꝛ introducat te in locū quē preparaui. Obserua te a facie eius: ꝛ acquiesce verbo ei9 ne sis rebellis in cōspectu ei9: qr̄ non dimittet pctā vr̄a: qr̄ in noīe meo est verbū eius. Quod si suscipiēs susceperis verbū eius: ꝛ feceris oīa que locut9 fuero: odio habebo inimicos tuos: ꝛ tribulabo tribulātes te: qr̄ ibit angel9 me9 ante faciē tuā: ꝛ introducet te ad amorreos ꝛ etheos ꝛ pherezeos ꝛ chananeos

Transla. Chal.

אמתך וגיורא: ובכל דאמרית לכון תסתמרון ושום טעות עממיא לא תדכרון לא
ישתמע על פומכון: תלת זמנין תחגון קדמי בשתא: ית חגא דפטיריא תיטר שבעא
יומין תיכול פטירא כמא דפקדתך לזמן ירחא דאביבא ארי ביה נפקתא ממצרים
ולא יתחזון קדמי ריקנין: וחגא דחצדא בכורי עובדך דתזרע בחקלא וחגא דכנשא
במפקת שתא בממכנשך ית עובדך מן חקלא: תלת זמנין בשתא יתחזון כל דכורך ·
קדם רבון עלמא יי: לא תכוס על חמיע דם פסחי ולא יביתון בר מן מדבחא תרבי
נכסת חגא עד צפרא: ריש בכורי ארעך תיתי לבית מקדשא דיי אלהך לא תיכול
בשר בחלב: הא אנא שלח מלאכא קדמך למטרך באורחא ולאעלותך לאתרא · · ·
דאתקינית: אסתמר מן קדמוהי וקביל במימריה לא תסרב למלליה ארי לא ישבוק
לחוביכון ארי בשמי מימריה: ארי אם קבלא תקבל במימריה ותעביד כל דאמליל
ואסני ית סנאך ואעיק למעיקיך: ארי יהך מלאכי קדמך ויעלינך לאמוראי
וחתאי ופרזאי וכנענאי

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.

gergeseũ: et eueũ: et iebuseũ: & delebo
γεργεσαῖον, καὶ εὐαῖον, καὶ ἰεβουσαῖον, καὶ ἐκτρίψω
eos. nõ adorabis deos eorũ: neque
αὐτούς. οὐ προσκυνήσεις τοῖς θεοῖς αὐτῶν, οὐδ᾽ οὐ μὴ
seruies eis. nõ facies iuxta opera eo-
λατρεύσεις αὐτοῖς. οὐ ποιήσεις κατὰ τὰ ἔργα αὐ-
rũ: sed destructiõe destrues eos: & cõterẽs
τῶν, ἀλλὰ καθαιρέσει καθελεῖς αὐτούς, καὶ συντρίβων
cõterens statuas eorũ: et seruies dño
συντρίψεις τὰς στήλας αὐτῶν, καὶ λατρεύσεις κυρίῳ
deo tuo: et bñdicã panẽ tuũ & vinũ
τῷ θεῷ σου, καὶ εὐλογήσω τὸν ἄρτον σου καὶ τὸν οἶνόν
tuũ: & aquã tuã: & auertã infirmitatẽ a
σου, καὶ τὸ ὕδωρ σου, καὶ ἀποστρέψω μαλακίαν ἀφ᾽ ὑ-
vobis. nõ erit in vobis sterilis: neque infecũda: neque sterilis
Deut. 7.c. μῶν. οὐκ ἔσται ἐν ὑμῖν ἄτεκνος, οὐδὲ ἄγονος, οὐδὲ στεῖρα
sup terrã tuã. numerũ dierũ tuorum imple-
ἐπὶ τῆς γῆς σου. τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν σου ἀναπλη-
bo: & terrorẽ meũ mittã precedentẽ te. &
ρώσω, καὶ τὸν φόβον μου ἀποστελῶ ἡγούμενόν σου, καὶ
amẽtes faciã oẽs gẽtes: in quo tu exiueris in eos:
D ἐκστήσω πάντα τὰ ἔθνη, εἰς οὓς σὺ ἐκπορεύσῃ εἰς αὐ-
et dabo oẽs aduersarios tuos pfu-
τούς, καὶ δώσω πάντας τοὺς ὑπεναντίους σου φυγά-
gos: et immittam scrabrones priores te. & eij-
δας, καὶ ἀποστελῶ τὰς σφηκίας προτέρας σου. καὶ ἐκ-
ciam amorreos: & eueos: et chananeos.
βαλῶ τοὺς ἀμορραίους, καὶ εὐαίους, καὶ χαναναίους.
et etheos a te. nõ eijciã eos a fa-
καὶ χετταίους ἀπὸ σοῦ. οὐκ ἐκβαλῶ αὐτοὺς ἀπὸ προσ-
cie tua in ãno vno: vt nõ fiat terra deserta
ώπου σου ἐν ἐνιαυτῷ ἑνί, ἵνα μὴ γένηται ἡ γῆ ἔρημος
et multe fiãt cõtra te bestie terre: paulatim
καὶ πολλὰ γένηται ἐπὶ σὲ τὰ θηρία τῆς γῆς, κατὰ μι-
paulatim eijciã eos a te: vsque quo crescas &
κρὸν μικρὸν ἐκβαλῶ αὐτοὺς ἀπὸ σοῦ, ἕως ἂν αὐξηθῇς καὶ
hereditate possideas terrã. & ponã terminos tuos a
κληρονομήσῃς τὴν γῆν. καὶ θήσω τὰ ὅριά σου ἀπὸ τῆς
rubro mari vsque ad mare palestinorum:
ἐρυθρᾶς θαλάσσης ἕως τῆς θαλάσσης τῆς φιλιστιίμ,
et a deserto et vsque ad fluuiũ magnũ
καὶ ἀπὸ τῆς ἐρήμου καὶ ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου
euphratẽ. et tradã in manus vestras
εὐφράτου. καὶ παραδώσω εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν τοὺς
Deut. 7.a. habitãtes in terra. et eijciã eos a te:
ἐγκαθημένους ἐν τῇ γῇ. καὶ ἐκβαλῶ αὐτοὺς ἀπὸ σοῦ,
nõ habitabis cũ eis. et diis eorũ nõ pones
οὐ συγκαθίσεις αὐτοῖς. καὶ τοῖς θεοῖς αὐτῶν οὐ θήσεις
fedus. et nõ hitabũt in terra tua: vt nõ pec-
διαθήκην. καὶ οὐκ ἐγκαθήσονται ἐν τῇ γῇ σου, ἵνα μὴ ἁ-
care te faciãt erga me. si .n. seruies
μαρτάνειν σε ποιήσωσι πρός με. ἐὰν γὰρ δουλεύσῃς
diis eorũ: hi erũt tibi offẽdiculũ.
τοῖς θεοῖς αὐτῶν, οὗτοι ἔσονταί σοι πρόσκομμα.

Trãsla. B. Hiero.

que & eueũ & iebuseum: quos ego conterã. Nõ adorabis deos eorum: neque coles eos. Non facies opera eorum: sed destrues eos: & cõfringes statuas eorum. Seruietisque dño deo vestro: vt bñdicã panibus tuis & aquis: & auferã infirmitatẽ de medio tui. Non erit infecunda nec sterilis in terra tua. Numerũ dierũ tuorũ implebo. Terrorẽ meum mittã in pcursũ tuum: & occidã omnem populũ ad quẽ ingredieris. Cũctorũque inimicorũ tuorũ corã te terga vertã: emittens scrabrones prius: qui fugabunt eueum & chananeũ & etheum antequã introeas. Non eiiciam eos a facie tua ãno vno: ne terra in solitudinẽ redigatur: & crescãt contra te bestie. Paulatim expellã eos de conspectu tuo: donec augearis & possideas terrã. Ponam aũt termios tuos a mari rubro vsque ad mare palestiorũ: & a deserto vsque ad fluuiũ. Tradã in manibus vestris habitatores terre: & eiiciã eos de cõspectu vestro. Nõ inibis cũ eis fedus: nec cũ diis eorũ. non habitent in terra tua: ne forte peccare te faciãt in me si seruieris diis eorum: quod tibi certe erit in scandalum.

Ter. Heb. Exo. Ca. xxiii.

הַחִוִּי וְהַיְבוּסִי וְהִכְחַדְתִּיו׃ לֹא
תִשְׁתַּחֲוֶה לֵאלֹהֵיהֶם וְלֹא תָעָבְדֵם
וְלֹא תַעֲשֶׂה כְּמַעֲשֵׂיהֶם כִּי הָרֵס
תְּהָרְסֵם וְשַׁבֵּר תְּשַׁבֵּר מַצֵּבֹתֵיהֶם׃
וַעֲבַדְתֶּם אֵת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
וּבֵרַךְ אֶת לַחְמְךָ וְאֶת מֵימֶיךָ
וַהֲסִרֹתִי מַחֲלָה מִקִּרְבֶּךָ׃ לֹא תִהְיֶה
מְשַׁכֵּלָה וַעֲקָרָה בְּאַרְצֶךָ אֶת
מִסְפַּר יָמֶיךָ אֲמַלֵּא׃ אֶת אֵימָתִי
אֲשַׁלַּח לְפָנֶיךָ וְהַמֹּתִי אֶת כָּל
הָעָם אֲשֶׁר תָּבֹא בָּהֶם וְנָתַתִּי אֶת
כָּל אֹיְבֶיךָ אֵלֶיךָ עֹרֶף׃ וְשָׁלַחְתִּי
אֶת הַצִּרְעָה לְפָנֶיךָ וְגֵרְשָׁה
אֶת הַחִוִּי אֶת הַכְּנַעֲנִי וְאֶת
הַחִתִּי מִלְּפָנֶיךָ׃ לֹא אֲגָרְשֶׁנּוּ
מִפָּנֶיךָ בְּשָׁנָה אֶחָת פֶּן תִּהְיֶה
הָאָרֶץ שְׁמָמָה וְרַבָּה עָלֶיךָ חַיַּת
הַשָּׂדֶה׃ מְעַט מְעַט אֲגָרְשֶׁנּוּ
מִפָּנֶיךָ עַד אֲשֶׁר תִּפְרֶה
וְנָחַלְתָּ אֶת הָאָרֶץ׃ וְשַׁתִּי אֶת
גְּבֻלְךָ מִיַּם סוּף וְעַד יָם פְּלִשְׁתִּים
וּמִמִּדְבָּר עַד הַנָּהָר כִּי אֶתֵּן בְּיֶדְכֶם
אֵת יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ וְגֵרַשְׁתָּמוֹ מִפָּנֶיךָ׃
לֹא תִכְרֹת לָהֶם וְלֵאלֹהֵיהֶם בְּרִית׃
לֹא יֵשְׁבוּ בְּאַרְצְךָ פֶּן יַחֲטִיאוּ
אֹתְךָ לִי כִּי תַעֲבֹד אֶת אֱלֹהֵיהֶם כִּי
יִהְיֶה לְךָ לְמוֹקֵשׁ׃

Primitiua heb.

כָּחַד
שָׁחָה עָבַד
עָשָׂה
יָצַב
סוּר חָלָה הָיָה
שָׁכַל
סָפַר יוֹם מָלֵא
שָׁלַח הָמַם
בּוֹא נָתַן
גָּרַשׁ
הָיָה
חָיָה
פָּנָה פָּרָה
שׁוּת
דָּבַר נָתַן
כָּרַת בָּרַת
חָטָא
עָבַד
הָיָה יָקַשׁ

Transla. Chal.

חִוָּאֵי וִיבוּסָאֵי וְאֶשֵּׁיצִינּוּן׃ לָא תִסְגּוֹד לְטַעֲוָתְהוֹן וְלָא תִפְלְחִינוּן וְלָא תַעֲבֵיד כְּעוֹבָדֵיהוֹן
אֲרֵי פַגָּרָא תְפַגְּרִינוּן וְתַבָּרָא תְתַבַּר קָמָתְהוֹן׃ וְתִפְלְחוּן קֳדָם יְיָ אֱלָהֲכוֹן וִיבָרֵיךְ יָת
מֵיכְלָךְ וְיָת מִשְׁתְּיָךְ וְאַעְדֵּי מַרְעִין בִּישִׁין מִבֵּינָךְ׃ לָא תְהֵי מְתַכְּלָא וְעַקְרָא בְּאַרְעָךְ יָת
מִנְיַן יוֹמָךְ אֲשַׁלֵּים׃ יָת אֵימְתִי אֲשַׁלַּח קֳדָמָךְ וְאַתְבַּר יָת כָּל עַמָּא דְאַתְּ אָתֵי לְאַגָּחָא בְהוֹן
וְאֶמְסַר יָת כָּל בַּעֲלֵי דְבָבָךְ קֳדָמָךְ מַחְזְרֵי קְדָל׃ וְאֶשְׁלַח יָת עִרְעִיתָא קֳדָמָךְ וּתְתָרֵיךְ יָת
חִוָּאֵי יָת כְּנַעֲנָאֵי וְיָת חִתָּאֵי מִן קֳדָמָךְ׃ לָא אֲתָרְכִינּוּן מִן קֳדָמָךְ בְּשַׁתָּא חֲדָא דִּלְמָא תְהֵי
אַרְעָא צַדְיָא וְיִסְגֵּי עֲלָךְ חֵיוַת בָּרָא׃ זְעֵיר זְעֵיר אֲתָרְכִינּוּן מִן קֳדָמָךְ עַד דְּתִפּוּשׁ וְתַחְסִין
יָת אַרְעָא׃ וַאֲשַׁוֵּי יָת תְּחוּמָךְ מִיַּמָּא דְסוּף עַד יַמָּא דִפְלִשְׁתָּאֵי וּמִמַּדְבְּרָא עַד פְּרָת אֲרֵי
אֶמְסַר בִּידְכוֹן יָת יָתְבֵי אַרְעָא וּתְתָרֵכִינּוּן מִן קֳדָמָךְ׃ לָא תִגְזַר לְהוֹן וּלְטַעֲוָתְהוֹן
קְיָים׃ לָא יִתְּבוּן בְּאַרְעָךְ דִּלְמָא יְחַיְּבוּן יָתָךְ קֳדָמַי וְלָא תִפְלַח יָת טַעֲוָתְהוֹן אֲרֵי
לְתַקְלָא יְהוֹן לָךְ׃

Ca. xxiiii.

Interp. chal.

et eueos & iebuseos: & disperdas eos. Non adorabis idola eorũ neque coles ea: neque facies sm opera eorũ. sed destruẽs destrues eos & cõfringẽs cõfringes statuas eorũ. Seruietisque coram dño deo vestro: & benedicet cibum tuũ & potus tuũ: & auferam infirmitates pessimas de medio tui. Non erit orbata & sterilis in terra tua: numerum dierum tuorũ perficiam. Terrorem meũ mittam ante te: & conteram omnẽ populum ad quẽ tu ingredieris vt pugnes cõtra eum. Et ponã oẽs inimicos tuos corã te terga vertentes. Mittãque vespam ante faciem tuã: & eiiciet eueos: chananeos: et etheos a facie tua. Non eiiciam eos a facie tua in anno vno: ne terra sit deserta: & multiplicẽtur contra te bestie agri. Paulatim eiiciam eos a facie tua: donec augearis & possideas terram. Ponãque terminum tuum a mari rubro vsque ad mare philistinorum & a deserto vsque ad euphratem: quoniã tradam in manibus vestris habitatores terre: & eiiciam eos a facie tua. Non inibis cum eis pactum nec cum idolis suis. non habitent in terra tua: ne forte peccare te faciant coram me: neque seruias idolis eorum: quia in scandalum erunt tibi.
Cap. 24.

Primitiua chal.

שְׁצָא סְגַד טְעָה
פְּלַח קוּם בָּרֵךְ
אֲכַל שְׁתָה עֲדָה
הֲוָה תְּכַל
מְנָה שְׁלַם שְׁלַח
אֲתָא מְסַר חֲזַר
תְּרַךְ צְדָה סְגָא
חֲיָה תְּרַךְ נְפַשׁ
חֲסַן שְׁוָה דְּבַר
מְסַר גְּזַר טְעָה
קוּם חוּב פְּלַח

Primitiua heb. | Ter. Heb. | Exo. | Ca. xxiiii.

Cap. xxiiii.

ואל משה אמר עלה אל יהוה
אתה ואהרן נדב ואביהוא ושבעים
שחה — מזקני ישראל והשתחויתם
בדד — מרחק ונגש משה לבדו אל יהוה
נגש עלה — והם לא יגשו והעם לא יעלו
בוא ספר — עמו ויבא משה ויספר לעם את
שפט — כל דברי יהוה ואת כל המשפטים
ענה — ויען כל העם קול אחד ויאמרו
כל הדברים אשר דבר יהוה
עשה כתב — נעשה ויכתב משה את כל דברי
שכם בנה זבח — יהוה וישכם בבקר ויבן מזבח
נצב — תחת ההר ושתים עשרה מצבה
שנה — לשנים עשר שבטי ישראל
שלח — וישלח את נערי בני ישראל ויעלו
עלה זבח — עלת ויזבחו זבחים שלמים
לקח חצה — ליהוה פרים ויקח משה חצי
שום — הדם וישם באגנת וחצי הדם
ברת — זרק על המזבח ויקח ספר הברית
קרא אזן — ויקרא באזני העם ויאמרו כל
שמע — אשר דבר יהוה נעשה ונשמע
זרק — ויקח משה את הדם ויזרק על
העם ויאמר הנה דם הברית אשר
כרת יהוה עמכם על כל הדברים
עלה — האלה ויעל משה ואהרן נדב
ואביהוא ושבעים מזקני ישראל
ראה — ויראו את אלהי ישראל ותחת
עשה ספר — רגליו כמעשה לבנת הספיר

Trāsla. B. Hiero.

Moysi quoque dixit. Ca. 24 Ascende ad dn̄m tu & aarō nadab & abiu & septuaginta senes ex israel: & adorabitis procul. Solusque moyses accedet ad dominū & illi nō appropinquabūt: nec populus ascēdet cū eo. Venit ergo moyses & narrauit plebi omnia verba dn̄i atque iudicia. Rn̄ditque ois populus vna voce. Omnia verba domini que locutus est faciemus. Scripsit autē moyses vniuersos sermōes dn̄i: & mane cōsurgens edificauit altare ad radices montis: & duodecim titulos per duodecim tribus israel. Misitque iuuenes de filiis israel: & obtulerunt holocausta immolauerūtque victimas pacificas dn̄o vitulos. Tulit itaque moyses dimidiā ptē sanguinis: & misit in crateras: partē aūt residuam fudit sup altare. Assumensque volumē federis legit audiēte populo. Qui dixerūt. Oia que locutus est dn̄s faciemus: & erimus obedientes. Ille vero sūptū sanguinem respsit in populū. Et ait. Hic est sanguis federis quod pepigit dn̄s vobiscum super cūctis sermonibus his. Ascēderuntque moyses & aaron: nadab & abiu & septuaginta de senioribus israel: & viderunt deum israel. Sub pedibus eius quasi opus lapidis saphirini:

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

Et moysi dixit: ascende ad dn̄m tu et a- Ca. 24
Καὶ μωυσῇ εἶπεν, ἀνάβηθι πρὸς κύριον σὺ καὶ ἀα- A
arō et nadab et abiud: et septuaginta se-
ρὼν καὶ ναδὰβ καὶ ἀβιούδ, καὶ ἑβδομήκοντα τῶν πρε-
niorum israel: et adorabūt alōge
σβυτέρων ἰσραήλ, καὶ προσκυνήσουσι μακρόθεν τῷ
dn̄o: et appropinquabit moyses solus ad deū: ipsi aūt
κυρίῳ, καὶ ἐγγιεῖ μωυσῆς μόνος πρὸς τὸν θεόν, αὐτοὶ δὲ
nō appropinquabūt: at populus nō simul ascēdet cū eis.
οὐκ ἐγγιοῦσιν, ὁ δὲ λαὸς οὐ συναναβήσεται μετ᾽ αὐτῶν.
ingressus ē aūt moyses: et narrauit populo oīa D. 19. b
εἰσῆλθε δὲ μωυσῆς, καὶ διηγήσατο τῷ λαῷ πάντα Infra. co.
verba dei et iudicia. respōdit aūt
τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ καὶ τὰ δικαιώματα. ἀπεκρίθη δὲ
oīs populus voce vna: dicētes: oēs sermōes:
πᾶς ὁ λαὸς φωνῇ μιᾷ, λέγοντες, πάντας τοὺς λόγους,
quos locut⁹ ē dn̄s: faciem⁹: et audiem⁹. et scri-
οὓς ἐλάλησε κύριος, ποιήσομεν, καὶ ἀκουσόμεθα. καὶ ἔγρα-
psit moyses oīa verba. surgēs aūt moyses
ψε μωυσῆς πάντα τὰ ῥήματα. ὀρθρίσας δὲ μωυσῆς
mane edificauit altare sub mōte: et duode-
τοπρωὶ ᾠκοδόμησε θυσιαστήριον ὑπὸ τὸ ὄρος, καὶ δώδε-
cim lapides in duodecim trib⁹ israel. et mi-
κα λίθους εἰς τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ ἰσραήλ. καὶ ἐξαπέ-
sit iuuenes filiorū israel: et obtulerūt
στειλε τοὺς νεανίσκους τῶν υἱῶν ἰσραήλ, καὶ ἀνήνεγκαν
holocausta: et sacrificauerūt victimā salutaris deo
ὁλοκαυτώματα, καὶ ἔθυσαν θυσίαν σωτηρίου τῷ θεῷ
vitulos. accipiēs aūt moyses dimidiū sāguinis Hebr. 9. d.
μοσχάρια. λαβὼν δὲ μωυσῆς τὸ ἥμισυ τοῦ αἵματος
infudit in craterē: at dimidiū sanguinis infu-
ἐνέχεεν εἰς κρατῆρας, τὸ δὲ ἥμισυ τοῦ αἵματος προσέ-
dit sup altare. et accipiēs librū testa-
χεεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. καὶ λαβὼν τὸ βιβλίον τῆς δια-
mēti: legit in aures populi. et dixit: oīa
θήκης, ἀνέγνω εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ. καὶ εἶπον. πάντα
que locut⁹ ē dn̄s: faciemus: et audiem⁹.
ὅσα ἐλάλησε κύριος, ποιήσομεν, καὶ ἀκουσόμεθα.
accipiēs aūt moyses sanguinē respsit
λαβὼν δὲ μωυσῆς τὸ αἷμα κατεσκέδασε τοῦ
populū. et dixit: ecce sanguis testamēti: quod
λαοῦ. καὶ εἶπεν, ἰδοὺ τὸ αἷμα τῆς διαθήκης, ἧς B
disposuit dn̄s ad vos de oīb⁹ ser-
διέθετο κύριος πρὸς ὑμᾶς περὶ πάντων τῶν λό-
mōib⁹ his. et ascēdit moyses et aarō et na-
γων τούτων. καὶ ἀνέβη μωυσῆς καὶ ἀαρὼν καὶ να-
dab et abiud: et septuaginta senio-
δὰβ καὶ ἀβιούδ, καὶ ἑβδομήκοντα τῶν πρεσβυ-
rum israelc: et viderūt locū vbi stetit
τέρων ἰσραήλ, καὶ εἶδον τὸν τόπον οὗ εἱστήκει ὁ
deus israel: et q̄ sub pedes ei⁹
θεὸς τοῦ ἰσραήλ, καὶ τὰ ὑπὸ τοὺς πόδας αὐ-
quasi op⁹ lateris saphiri:
τοῦ ὡσεὶ ἔργον πλίνθου σαπφείρου,

Primitiua chal.

נסק שוב סגד
קרב
שעה דור תוב
עבד קדם
בנה קום תרי
קום נסק עלה
שנה זרק
קום עבד קבל
אל
שוב חזא

Interp. chal.

Moysi autem dixit. Ascende in cōspectū dn̄i tu et aaron nadab et abiu et septuaginta de seniorib⁹ israel: et adorabitis a longe. et accedet moyses solus corā dn̄o: et illi non accedant: et populus non ascendat cum eo. Venitque moyses et narrauit populo oīa verba dn̄i et omnia iudicia. Et responderūt oēs populus simul atque dixerūt. Oīa verba que locutus est dn̄s faciem⁹. Scripsitque moyses oīa verba dn̄i: et surrexit mane: et edificauit altare in humiliori loco montis et duodecim titulos per duodecim tribus israel. Misitque primogenitos filiorū israel: et obtulerunt holocausta: immolaueruntque victimas sanctificatas corā dn̄o boues. Tulitque moyses dimidiā partē sanguinis: et posuit in crateras: et dimidiā partē sanguinis aspersit sup altare. Assumpsitque librū federis: et legit corā populo: et dixerunt. Omnia que locutus est dn̄s faciemus et obediemus. Tulitque moyses sanguinē et aspsit sup altare vt ppiciaret pro populo: et dixit. Ecce sanguis federis quod pepigit dn̄s vobiscū sup oīa verba hec. Ascenditque moyses et aaron et nadab et abiu et septuaginta de seniorib⁹ israel. et viderūt gloriā dei israel: et sub throno glorie ei⁹ quasi opus lapidis preciosi

Transla. Chal.

ולמשה אמר סק לקדם יי את ואהרן נדב ואביהוא ושבעין מסבי ישראל ותסגדון
מרחיק: ויתקרב משה בלחודוהי קדם יי ואינון לא יתקרבון ועמא לא יסקון עמיה:
ואתא משה ואשתעי לעמא ית כל פתגמיא דיי וית כל דיניא ואתיבו כל עמא
כחדא ואמרו כל פתגמיא דמליל יי נעביד: וכתב משה ית כל פתגמיא דיי ואקדים
בצפרא ובנא מדבחא בשפולי טורא ותרתא עשרה קמא לתרי עשר שבטיא דישראל:
ושלח ית בכורי בני ישראל ואסיקו עלון ונכסו נכסת קודשין קדם יי תורין: ונסיב
משה פלגות דמא ושוי במזרקיא ופלגות דמא זרק על מדבחא: ונסיב ספרא
דקימא וקרא קדם עמא ואמרו כל דמליל יי נעביד ונקבל: ונסיב משה ית דמא
וזרק על מדבחא לכפרא על עמא ואמר הא דם קימא דגזר יי עמכון על כל פתגמיא
האלין: וסליק משה ואהרן נדב ואביהוא ושבעין מסבי ישראל: וחזו ית יקר אלהא
דישראל ותחות כורסי יקריה כעובד אבן טבא

C
et ſicut ſpecies firmamēti celi puri-
καὶ ὥσπερ εἶδος στερεώματος τοῦ οὐρανοῦ τῇ καθα-
tate. et electorū iſrael nō diſ-
ριότητι. καὶ τῶν ἐπιλέκτων τοῦ ἰσραὴλ οὐ δι-
ſonuit neq; vnꝰ. et apparuerūt in loco
εφώνησεν οὐδὲ εἷς. καὶ ὤφθησαν ἐν τῷ τόπῳ τοῦ
dei et comederūt et biberūt. et dixit dñs ad moy
θεοῦ καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον. καὶ εἶπε κύριος πρὸς μωυ-
ſen: aſcēde ad me in mōtē: et ſta illic:
σῆν, ἀνάβηθι πρός με εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἴσθι ἐκεῖ,
et dabo tibi tabulas lapideas legē et
καὶ δώσω σοι τὰ πυξία τὰ λίθινα τὸν νόμον καὶ τὰς
mādata: q̄ ſcripſi vt darē legē eis. et ſur-
ἐντολάς, ἃς ἔγραψα νομοθετῆσαι αὐτοῖς. καὶ ἀνα-
Infra. 15.d. et 31.d. gēs moyſes et ioſue q̄ aſtabat ei: aſcēde
στὰς μωυσῆς καὶ ἰησοῦς ὁ παρεστηκὼς αὐτῷ, ἀνέβη-
rūt in mōtē dei: et ſenioribus
σαν εἰς τὸ ὄρος τοῦ θεοῦ, καὶ τοῖς πρεσβυτέροις
dixerūt: manete hic: quouſq; reuertamur
εἶπον, ἡσυχάζετε αὐτοῦ, ἕως ἀναστρέψωμεν
ad vos. et ecce aarō et hur vobiſcū. ſi
πρὸς ὑμᾶς. καὶ ἰδοὺ ἀαρὼν καὶ ὢρ μεθ' ὑμῶν. ἐάν
alicui cōtigerit q̄ſtio: accedāt eos.
τινι συμβῇ κρίσις, προσπορευέσθωσαν αὐτοῖς.
et aſcēdit moyſes in mōtē: et cooperuit nu
καὶ ἀνέβη μωυσῆς εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἐκάλυψεν ἡ νε-
bes mōtē: et deſcēdit gloria dei in
φέλη τὸ ὄρος, καὶ κατέβη ἡ δόξα τοῦ θεοῦ ἐπὶ τὸ
mōtē ſinai: et cooperuit illū nubes ſex di
ὄρος τὸ σινᾶ, καὶ ἐκάλυψεν αὐτὸ ἡ νεφέλη ἓξ ἡμέ-
es. et vocauit dñs moyſen die
ρας. καὶ ἐκάλεσε κύριος τὸν μωυσῆν τῇ ἡμέρᾳ τῇ
ſeptima de medio nubis. at ſpecies glo-
ἑβδόμῃ ἐκ μέσου τῆς νεφέλης. τὸ δὲ εἶδος τῆς δό-
rie dñi quaſi ignis ardens in vertice
D ξης κυρίου ὡσεὶ πῦρ φλέγον ἐπὶ τῆς κορυφῆς
mōtis coram filijs iſrael. et īgreſſus ē
τοῦ ὄρους ἐναντίον τῶν υἱῶν ἰσραήλ. καὶ εἰσῆλθε
moyſes in mediū nubis: et aſcēdit in
Infra. 34.d. μωυσῆς εἰς τὸ μέσον τῆς νεφέλης, καὶ ἀνέβη εἰς
mōtē: et fuit illic in mōte quadraginta
τὸ ὄρος, καὶ ἦν ἐκεῖ ἐν τῷ ὄρει τεσσαράκοντα ἡμέ-
dies et quadraginta noctes
ρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας. Ca. 25.

Et locutus ē dñs ad moyſen: dicēs: dic
Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, εἰπὲ τοῖς
filijs iſrael: ꝛ accipiant mihi p̄mitias ab om-
υἱοῖς ἰσλ', καὶ λαβέτωσάν μοι ἀπαρχὰς παρὰ πάν-
nibus: qbꝰ viſū fuerit cordi. accipietis p̄mitias
των, οἷς ἂν δόξῃ τῇ καρδίᾳ. λήψεσθε τὰς ἀπαρχάς
meas. ꝛ hec eſt p̄mitia: q̄ accipietis ab
μου. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἀπαρχή, ἣν λήψεσθε παρ' αὐ-
eis: aurū: argentū: es:
τῶν, χρυσίον, ἀργύριον, χαλκόν,

& quaſi celū cū ſerenū eſt. Necnō ſuper eos qui pcul receſſerāt de filijs iſrael miſit manū ſuā. Viderūtq; deū & comederūt ac biberūt. Dixit autē dñs ad Moyſen. aſcēde ad me in montem: & eſto ibi daboq; tibi tabulas lapideas & legē ac mandata que ſcripſi: vt doceas filios iſrael. Surrexerūt moyſes & ioſue miniſter eius: aſcēdēſq; moyſes in montē dei ſenioribus ait. Expectate hic donec reuertamur ad vos. Habetis aaron & hur vobiſcum: ſi qd natū fuerit q̄ſtiōis referetis ad eos. Cūq; aſcendiſſet moyſes: operuit nubes montem: & habitauit gloria dñi ſuper ſinai tegens illum nube ſex diebus. Septimo āt die vocauit eū dñs de medio caliginis. erat autē ſpecies glorie dñi q̄ſi ignis ardēs ſup verticē montis: ī cōſpectu filiorū iſrael. Ingreſſuſq; moyſes medium nebule aſcēdit in mōtem: & fuit ibi q̄dragita dieb9 & q̄draginta noctibus. Ca. 25.

Locutuſq; eſt dominus ad Moyſen dicens. Loquere filiis iſrael: vt tollant mihi primitias. Ab omni homine qui offert vltroneus accipietis eas. Hec ſunt autem que accipere debetis. Aurū & argentum & es

ובכעצם השמים לטהר: ואל
אצילי בני ישראל לא שלח ידו
ויחזו את האלהים ויאכלו וישתו:
ויאמר יהוה אל משה עלה אלי
ההרה והיה שם ואתנה לך את
לחת האבן והתורה והמצוה אשר
כתבתי להורתם: ויקם משה
ויהושע משרתו ויעל משה אל
הר האלהים: ואל הזקנים אמר
שבו לנו בזה עד אשר נשוב
אליכם והנה אהרן וחור עמכם
מי בעל דברים יגש אלהם: ויעל
משה אל ההר ויכס הענן את
ההר: וישכן כבוד יהוה על הר
סיני ויכסהו הענן ששת ימים
ויקרא אל משה ביום השביעי
מתוך הענן: ומראה כבוד יהוה
כאש אכלת בראש ההר לעיני
בני ישראל: ויבא משה בתוך
הענן ויעל אל ההר ויהי משה
בהר ארבעים יום וארבעים לילה:
וידבר יהוה אל משה
לאמר: דבר אל בני ישראל
ויקחו לי תרומה מאת כל איש
אשר ידבנו לבו תקחו את
תרומתי: וזאת התרומה אשר
תקחו מאתם זהב וכסף ונחשת:

Primitiua heb.:
אצל
חזה אכל שתה
נתן
לוח ירה צוה
ירה קום
שרת
ישב שוב
נגש
כסה
שכן כבד
יום
קרא
ראה
בוא
עלה היה
רבע
Cap. xxv.
דבר
לקח רום
נדב

Transla. Chal.

וכמחזי שמיא לברירו: ולרברבי בני ישראל לא הות נזקא וחזו ית יקרא דיי והוו
חדן בקורבניהון דאתקבלו כאלו הוו אכלין ושתן: ואמר יי למשה סק לקדמי
לטורא והוי תמן ואתן לך ית לוחי אבנא ואוריתא ותפקדתא דכתבית לאלפותהון:
וקם משה ויהושע משמשניה וסליק משה לטורא דאתגלי עלוהי יקרא דיי:
ולסביא אמר אוריכו לנא הכא עד דנתוב לותכון והא אהרן וחור עמכון מאן דאית
ליה דינא יתקרב לקדמיהון: וסליק משה לטורא וחפא עננא ית טורא: ושרא יקרא
דיי על טורא דסיני וחפהי עננא שתא יומין וקרא למשה ביומא שביעאה מגו
עננא: וחזו יקרא דיי כחזו אשא אכלא בריש טורא לעיני בני ישראל: ועל משה
בגו עננא וסליק לטורא והוה משה בטורא ארבעין יממין וארבעין לילון:
ומליל יי עם משה למימר: מליל עם בני ישראל ויפרשון קדמי Ca. xxv.
אפרשותא מן כל גבר דיתרעי ליביה תסבון ית אפרשותי: ודא אפרשותא דתסבון
מנהון דהבא וכספא ונחשא:

Interp. chal.

et quaſi aſpectus celi cum ſerenus eſt. Principibus autē filiorū iſrael nullū incōmodū fuit: ꝛ viderūt gloriam dei: ꝛ gauiſi ſunt in ſacrificiis ſuis que accepta fuerūt: quaſi comediſſent ꝛ bibiſſent. Dixitq; dñs ad moyſen aſcende in cōſpectu meo in montē: ꝛ eſto ibi: et dabo tibi tabulas lapideas ꝛ legem ꝛ mādata que ſcripſi vt doceas eos. ſurrexitq; moyſes ꝛ ioſue miniſter eius: ꝛ aſcendit moyſes in montē in quo reuelata fuerat gloria dñi. ſenioribus autē dixit. Expectate nos hic: donec reuertamur ad vos. Et ecce aaron et hur vobiſcū: quicūq; habuerit iudiciū acce..at coram eis. Aſcenditq; moyſes in montē: ꝛ cooperuit nubes montē: ꝛ habitauit gloria dñi ſup monte ſinai: cooperuitq; eū nubes ſex diebus: ꝛ vocauit moyſen in die ſeptimo de medio nubis. ꝛ viſio glorie dñi erat ſicut viſio ignis ardentis in vertice montis in oculis filiorum iſrael. Et ingreſſus eſt moyſes in medio nubis: aſcenditq; in montē: ꝛ fuit moyſes in monte quadraginta diebus ꝛ quadraginta noctibus. Ca. 25.

Locutuſq; eſt dominus cum moyſe dicens. Loquere cum filijs iſrael: vt ſeparent coram me ſeparationē primitiaꝝ: ab omi viro q̄ voluerit ex corde ſuo accipietis ſeparationem meam. Hec eſt autem ſeparatio quam tolletis ab eis. aurū ꝛ argentum ꝛ es

Primitiua chal.:
חזא כבב הוה
חדה אכל שתה
נסק נתן כבד
קום שמש גלה
שוב תוב
חון קרב
חזא ראש עול
רבע יום
אמר פרש
רעה נסב

Tex.Heb.

תלע שנה | ותכלת וארגמן ותולעת שני ושש
עור אדם | ועזים: וערת אילם מאדמים
שוט | וערת תחשים ועצי שטים: שמן
אור | למאר בשמים לשמן המשחה
ולקטרת הסמים: אבני שהם
עשה | ואבני מלאים לאפד ולחשן: ועשו
קדש | לי מקדש ושכנתי בתוכם: ככל
ראה את בנה | אשר אני מראה אותך את תבנית
שכן כלה | המשכן ואת תבנית כל כליו וכן
ארן | תעשו: ועשו ארון עצי שטים
אמה חצה | אמתים וחצי ארכו ואמה וחצי
קום צפה | רחבו ואמה וחצי קמתו: וצפית
טהר | אתו זהב טהור מבית ומחוץ
עשה סבב | תצפנו ועשית עליו זר זהב סביב:
ויצקת לו ארבע טבעת זהב
נתן שנה | ונתתה על ארבע פעמתיו ושתי
אחד | טבעת על צלעו האחת ושתי
שנה עשה | טבעת על צלעו השנית: ועשית
בדי עצי שטים וצפית אתם
בוא | זהב: והבאת את הבדים בטבעת
נשא | על צלעת הארן לשאת את הארן
היה | בהם: בטבעת הארן יהיו הבדים
סור | לא יסרו ממנו: ונתת אל הארן
עוד נתן | את העדת אשר אתן אליך:
ועשית כפרת זהב טהור אמתים
וחצי ארכה ואמה וחצי רחבה:
שנה קשה | ועשית שנים כרבים זהב מקשה

Trāsla.B.Hiero.

& hyacinthū & purpurā: coccūq; bis tinctum & byssū & pilos caprarū & pelles arietum rubricatas: pellesq; hyacinthinas & ligna sethim: oleū ad luminaria cōcinnāda: aromata ī vnguētū & thymiamata boni odoris: lapides onychinos & gēmas ad ornandū ephot & rōnale. Facietq; mihi sanctuariū: & habitabo ī medio eorū: iuxta oēm similitudinē tabernaculi qd' ostēdā tibi: & oim vasorū ī cultum eius. Sicq; facietis illud. Arcā de lignis sethim compingite: cuius lōgitudo habeat duos & semis cubitos: latitudo cubitū & dimidiū: altitudo cubitum similr' ac semissem. & deaurabis eā auro mūdissimo itus & foris. Faciesq; supra coronā auream p circuitū: & quattuor circulos aureos: quos pones per quattuor arce āgulos. Duo circuli sint in latere vno & duo in altero. Facies quoq; vectes de lignis sethim & operies eos auro: Inducesq; p circulos qui sunt in arce lateribus: vt portetur in eis. qui semper erūt in circulis: nec vnq; extrahentur ab eis. Ponesq; in arca testificationē quā dabo tibi. Facies & ppiciatoriū de auro mūdissimo. duos cubitos & dimidiū tenebit lōgitudo eius: & cubitū ac semisse latitudo. Duos quoq; cheru

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

ὑάκινθον, πορφύραν, κόκκινον διπλοῦν, καὶ βύσσον κεκλωσμένην, καὶ τρίχας αἰγείας, καὶ δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα, καὶ δέρματα ὑακίνθινα, καὶ ξύλα ἄσηπτα, καὶ λίθους σαρδίου, καὶ ἔλαιον εἰς τὴν φαῦσιν, θυμιάματα εἰς τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος, καὶ λίθους εἰς τὴν γλυφὴν εἰς τὴν ἐπωμίδα, καὶ τὸν ποδήρη. καὶ ποιήσεις μοι ἁγίασμα, καὶ ὀφθήσομαι ἐν ὑμῖν. καὶ ποιήσεις μοι κατὰ πάντα ὅσα ἐγὼ δεικνύω σοι ἐν τῷ ὄρει, τὸ παράδειγμα τῆς σκηνῆς, καὶ τὸ παράδειγμα πάντων τῶν σκευῶν αὐτῆς, καὶ οὕτω ποιήσεις. καὶ ποιήσεις κιβωτὸν μαρτυρίου ἐκ ξύλων ἀσήπτων, δύο πήχεων καὶ ἡμίσους τὸ μῆκος, καὶ πήχεος καὶ ἡμίσους τὸ πλάτος, καὶ πήχεος καὶ ἡμίσους τὸ ὕψος. καὶ καταχρυσώσεις αὐτὴν χρυσίῳ καθαρῷ, ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν χρυσώσεις αὐτήν, καὶ ποιήσεις αὐτῇ κυμάτια χρυσᾶ στρεπτὰ κύκλῳ. καὶ ἐλάσεις αὐτῇ τέσσαρας δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὰ τέσσαρα κλίτη, δύο δακτυλίους ἐπὶ τὸ κλίτος τὸ ἕν, καὶ δύο δακτυλίους ἐπὶ τὸ κλίτος τὸ δεύτερον. ποιήσεις δὲ ἀναφορεῖς ἐκ ξύλων ἀσήπτων, καὶ καταχρυσώσεις αὐτοὺς χρυσίῳ. καὶ εἰσάξεις τοὺς ἀναφορεῖς εἰς τοὺς δακτυλίους τοὺς ἐν τοῖς κλίτεσι τῆς κιβωτοῦ, αἴρειν τὴν κιβωτὸν ἐν αὐτοῖς. ἐν τοῖς δακτυλίοις τῆς κιβωτοῦ ἔσονται οἱ ἀναφορεῖς ἀκίνητοι. καὶ ἐμβαλεῖς εἰς τὴν κιβωτὸν τὰ μαρτύρια, ἃ ἂν δῶ σοι. καὶ ποιήσεις ἱλαστήριον ἐπίθεμα χρυσίου καθαροῦ, δύο πήχεων καὶ ἡμίσους τὸ μῆκος, καὶ πήχεος καὶ ἡμίσους τὸ πλάτος. καὶ ποιήσεις

hyacinthū: purpurā: coccinū duplū: et byssū retortā: et pilos caprinos: et pelles arietū rubricatas: et pelles hyacinthinas: et ligna iputribilia: et lapides sardios: et oleū in illuminationē: thymiamata i oleū vnctionis: et in cōpositionē thymiamatis: et lapides in sculpturam ad superhumerale: et tunicā talarē. et facies mihi sanctuariū: et videbor in vobis. et facies mihi scdm oia que ego ostēdo tibi in mōte: exēplū tabernaculi: et exēplū omniū vasorū eius: et sic facies. et facies arcā testimonij ō lignis iputribilib': duorū cubitorū et dimidij lōgitudo: et cubiti et dimidij latitudo: et cubiti et dimidij altitudo. et deaurabis eā auro puro: intus et extra deaurabis eā: et facies ei vndulas aureas vertibiles i circuitu. et immittes ei quattuor anulos aureos: et impones sup quattuor latera: duos anulos sup latus vnū: et duos anulos sup latus scdm. facies aūt vectes de lignis iputribilib': et deaurabis eos auro. et induces vectes in anulos q in laterib' arce: ad portādū arcā in eis. In anulis arce testamēti erūt vectes imobiles. et impones in arcā testimonia: q dedero tibi. et facies ppiciatoriū suppositiōē auri puri: duorū cubitorū et dimidij longitudo: et cubiti et dimidij latitudo. et facies

Priitiua chal.

עז ספק שוט
נהר רבב שלם
עבד קדש שרא
חזא דמה שכן
תרך אמה
פתה רמא
דהב עבד נגד
רבע עזק זוה
עבד על נטל
הוה עדה נתן
אמה פתה עבד

Interp.chal.

et hyacinthum & purpurā & coccinū & byssum & pilos caprarū: & pelles arietum rubricatas pellesq; taxorum & ligna setim: oleum ad luminaria: aromata in oleum vnctionis & incensum aromatū: lapides onychinos & lapides vt impleant celaturas ephod & rationalis. Et faciant coram me sanctuariū: & habitare faciam maiestatē meam in medio eorū. iuxta oia que ego ostendo tibi similitudinē tabernaculi & similitudinem omniū vasorum eius sic facietis. Facientq; arcam de lignis setim: duorū cubitorum & dimidij erit longitudo eius: & cubiti & dimidij latitudo eius: & cubiti & dimidij altitudo eius. Cooperiesq; eam auro mundissimo intus & foris. Faciesq; super eā circulū aureum per circuitum. Et effundes ei quattuor anulos aureos: & pones sup quattuor angulos eius: duoq; anuli in latere vno: & duo anuli in latere altero. Faciesq; vectes ex lignis setim: & operies eos auro. Inducesq; vectes p anulos i laterib' arce: vt portet arca in eis. In anulis arce erunt vectes: non auferantur ab ea. Ponesq; in arca testamentū quod dabo tibi. Faciesq; propiciatoriū ex auro purissimo: duos cubitos & dimidiū hēbit lōgitudo eī': & cubitū & dimidiū latitudo eius. Faciesq; duos cherubiz de auro ductili

Transla. Chal.

ותכלא וארגונא וצבע זהורי ובוץ ומעזי: ומשכי דדכרי מסמקי ומשכי ססגונא ואעי
שטין: משחא לאנהורותא בושמיא למשח רבותא ולקטורת בוסמיא: אבני בורלא
ואבני אשלמותא לשקעא באפודא ובחושנא: ויעבדון קדמי מקדשא ואשרי שכינתי
ביניהון: ככל דאנא מחזי יתך ית דמות משכנא וית דמות כל מנוהי וכן תעבדון: ויעבדון
ארונא דאעי שטין תרתין אמין ופלגא אורכיה ואמתא ופלגא פותיה ואמתא ופלגא
רומיה: ותחפי יתיה דהב דכי מגו ומברא תחפיניה ותעביד עלוהי זיר דדהב סחור
סחור: ותתיך ליה ארבע עזקן דדהב ותתן על ארבע זויתיה ותרתין עזקן על סטריה
חד ותרתין עזקן על סטריה תנינא: ותעביד אריחי דאעי שטין ותחפי יתהון דהבא:
ותעיל ית אריחיא בעזקתא על סטרי ארונא למיטל ית ארונא בהון: בעזקת ארונא
יהון אריחיא לא יעדון מניה: ותתן בארונא ית סהדותא דאתן לך: ותעביד
כפורתא דדהב דכי תרתין אמין ופלגא אורכיה ואמתא ופלגא פותיה: ותעביד
תרין כרובין דדהב נגיד

Trāſla. Gre. lxx. cū interp. latina.

duos cherubiȝ aureos tornatiles: ꝛ impones eos
δύο χερουβὶμ χρυσᾶ τορευτά, καὶ ἐπιθήσεις αὐτὰ
ex vtriſq; lateribꝰ ꝓpiciatorij. fient
ἐξ ἀμφοτέρων τῶν κλιτῶν τοῦ ἱλαστηρίου. ποιηθήσονται
C cherubim: vnꝰ ex latere hoc: ꝛ cherub vnꝰ ex
χερουβὶμ, εἷς ἐκ τοῦ κλίτους τούτου, καὶ χερουβὶμ εἷς ἐκ
latere ſcdo ꝓpiciatorij. ꝛ facies
τοῦ κλίτους τοῦ δευτέρου τοῦ ἱλαστηρίου. καὶ ποιήσεις
duos cherubim ſup duo latera. erūt duo
τοὺς δύο χερουβὶμ ἐπὶ τὰ δύο κλίτη. ἔσονται οἱ δύο
cherubim: extēdētes alas deſup: obū-
χερουβὶμ, ἐκτείνοντες τὰς πτέρυγας ἐπάνωθεν, συ-
brātes alis ſuis in ꝓpiciatorio: ꝛ
σκιάζοντες ταῖς πτέρυξιν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ἱλαστηρίου, καὶ
vultus eoꝝ ad ſe inuicē: ad ꝓpiciatoriū e-
τὰ πρόσωπα αὐτῶν εἰς ἄλληλα, εἰς τὸ ἱλαστήριον ἔσον-
rūt vultus cherubim. ꝛ ſup īpones ꝓpi-
ται τὰ πρόσωπα τῶν χερουβίμ. καὶ ἐπιθήσεις τὸ ἱλα-
tiatoriū ſup arcā deſup. ꝛ in arcā impo-
στήριον ἐπὶ τὴν κιβωτὸν ἄνωθεν. καὶ εἰς κιβωτὸν ἐμβα-
nes teſtimonia q̄ dabo tibi. ꝛ cognoſcar tibi
λεῖς τὰ μαρτύρια ἃ δώσω σοι. καὶ γνωσθήσομαί σοι
illinc: ꝛ loq̄r tibi de ſuperiori pte ꝓpiciatorij inter
ἐκεῖθεν, καὶ λαλήσω σοι ἄνωθεν τοῦ ἱλαστηρίου ἀναμέσον
D duos cherubim: exiſtētes in arca
τῶν δύο χερουβίμ, τῶν ὄντων ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ τοῦ
teſtimonij: iuxta oīa q̄ p̄cipio tibi ad
μαρτυρίου, κατὰ πάντα ὅσα ἂν ἐντείλωμαί σοι πρὸς
filios iſrael. ꝛ facies mēſā ex lignis
τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. καὶ ποιήσεις τράπεζαν ἐκ ξύλων
imputribilibꝰ: duoꝝ cubitoꝝ lōgitudo: et cubiti lati-
ἀσήπτων, δύο πηχῶν τὸ μῆκος, καὶ πήχεος τὸ εὖ-
tudo: ꝛ cubiti ꝛ dimidij altitudo. ꝛ deaura-
ρος, καὶ πήχεος καὶ ἡμίσεος τὸ ὕψος. καὶ καταχρυ-
bis eā auro puro. ꝛ facies ei
σώσεις αὐτὴν χρυσίῳ καθαρῷ. καὶ ποιήσεις αὐτῇ
retibiles vndulas aureas in circuitu. ꝛ facies ei
στρεπτὰ κυμάτια χρυσᾶ κύκλῳ. καὶ ποιήσεις αὐ-
coronā pugillo in circuitu. ꝛ facies reti-
τῇ στεφάνην παλαιστοῦ κύκλῳ. καὶ ποιήσεις στρε-
bilē vndulā in circuitu corone: ꝛ facies ei
πτὸν κυμάτιον κύκλῳ τῇ στεφάνῃ, καὶ ποιήσεις αὐ-
q̄ttuor anulos aureos. ꝛ impo-
τῇ τέσσαρας δακτυλίους χρυσοῦς. καὶ ἐπιθή-
nes q̄ttuor anulos ſup quat-
E σεις τοὺς τέσσαρας δακτυλίους ἐπὶ τὰ τέσσα-
tuor ptes pedū illius ſub retibilē co-
ρα μέρη τῶν ποδῶν αὐτῆς ὑπὸ τὴν στρεπτὴν στε-
ronā. et erunt anuli in poſitiōes ve-
φάνην. καὶ ἔσονται οἱ δακτύλιοι εἰς θήκας τοῖς ἀνα-
ctibus: ad portādū menſam. et facies ve-
φορεῦσιν, ὥστε αἴρειν τὴν τράπεζαν. καὶ ποιήσεις τοὺς ἀνα-
ctes de lignis īputribilibꝰ. ꝛ deaurabis eos
φορεῖς ἐκ ξύλων ἀσήπτων. καὶ καταχρυσώσεις αὐτοὺς

Trāſla. B. Hiero.

bim aureos & pductiles facies ex vtraq; pte oraculi. Cherub vnus ſit in latere vno: & alter in altero. Vtrūq; latus propiciatorii tegant expandentes alas & operientes oraculū: reſpiciātq; ſe mutuo verſis vultibus in propiciatorium quo operienda eſt arca: in qua pones teſtimonium quod dabo tibi. Inde precipiam & loquar ad te ſupra ꝓpiciatoriū. ſ. ac de medio duorū cherubim qui erunt ſup arcam teſtimonii cuncta que mandabo per te filiis iſrael. Facies & mēſam de lignis ſethim habentē duos cubitos lōgitudinis: & in latitudine cubitū: & ī altitudie cubitū ac ſemiſſem: & inaurabis eā auro puriſſimo. Facieſq; illi labiū aureū p circuitū. & ipi labio coronā interraſilē altā q̄ttuor digitis: & ſup illā alterā coronā aureolā. quattuor quoq; circulos aureos preparabis: & pones eos in quattuor angulis eiuſdē menſe per ſingulos pedes. Subter coronam erūt circuli aurei: vt mittātur vectes per eos: & poſſit mēſa portari. Ipſos quoq; vectes facies de lignis ſethim: & circundabis

Tex. Heb. Exo. Ca. xxv.

תעשה אתם משני קצות הכפרת:
ועשה כרוב אחד מקצה מזה
וכרוב אחד מקצה מזה מן הכפרת
תעשו את הכרבים על שני
קצותיו: והיו הכרבים פרשי
כנפים למעלה סככים בכנפיהם
על הכפרת ופניהם איש אל
אחיו אל הכפרת יהיו פני
הכרבים: ונתת את הכפרת על
הארן מלמעלה ואל הארן תתן
את העדת אשר אתן אליך:
ונועדתי לך שם ודברתי אתך
מעל הכפרת מבין שני הכרבים
אשר על ארון העדת את כל
אשר אצוה אותך אל בני ישראל:
ועשית שלחן עצי שטים אמתים
ארכו ואמה רחבו ואמה וחצי
קמתו: וצפית אתו זהב טהור
ועשית לו זר זהב סביב: ועשית
לו מסגרת טפח סביב ועשית זר
זהב למסגרתו סביב: ועשית לו
ארבע טבעת זהב ונתת את
הטבעת על ארבע הפאת אשר
לארבע רגליו: לעמת המסגרת
תהיין הטבעת לבתים לבדים
לשאת את השלחן: ועשית את
הבדים עצי שטים וצפית אתם

Primitiua heb.

עשה קצה
כרב
היה
עלה
היה פנה
נתן
יעד
שנה
צוה את בנה
עשה
שוט אמה חצה
קום צפה טהר
סבב
סגר
רבע נתן
פאה
היה בית
נשא

Transla. Chal.

תעביד יתהון מתרין סטרי כפורתא: ועביד כרובא חד מסטרא מכא וכרובא חד
מסטרא מכא מן כפורתא תעבדון ית כרוביא על תרין סטרוהי: ויהון כרוביא פרישן
גדפיהון לעילא מטלין בגדפיהון על כפורתא ואפיהון חד לקביל חד לקביל כפורתא
יהון אפי כרוביא: ותתן ית כפורתא על ארונא מלעילא ובארונא תתן ית סהדותא
דאתן לך: ואזמן מימרי לך תמן ואמליל עמך מעלוי כפורתא מבין תרין כרוביא
דעל ארונא דסהדותא ית כל דאפקיד יתך לות בני ישראל: ותעביד פתורא דאעי
שטין תרתין אמין אורכיה ואמתא פותיה ואמתא ופלגא רומיה: ותחפי יתיה דהב
דכי ותעביד ליה זיר דדהב סחור סחור: ותעביד ליה גדנפא רומיה פושכא סחור
סחור ותעביד זיר דדהב לגדנפיה סחור סחור: ותעביד ליה ארבע עזקן דדהב ותתן
ית עזקתא על ארבע זויתא די לארבע רגלוהי: לקביל גדנפא תהוין עזקתא לאתרא
לאריחיא למיטל ית פתורא: ותעביד ית אריחיא דאעי שטין ותחפי יתהון

Interp. chal.

facies eos ex duobus lateribus ꝓpiciatorij: facieſq; vnū cherub ex latere eiꝰ hinc: ꝛ cherub vnū ex latere eius inde. Ex ꝓpiciatorio facietis cherubiȝ ſup duo latera eius. Eruntq; cherubim expandētes alas ſuas ſurſum obūbrantes alis ſuis ſup propiciatoriū: ꝛ facies vniuſcuiuſq; e regione alterius: cōtra propiciatorium erunt facies cherubim. Ponesq; propiciatorium ſup arcam deſuper: ꝛ in arca pones teſtimoniū quod dabo tibi. ꝛ ſtatuam ibi verbum meū tibi: ꝛ loquar tecum deſuper propiciatorij de medio duorum cherubim qui ſunt ſup arcam teſtimonij oīa que mādabo tibi ad filios iſrael. Facieſq; mēſaȝ de lignis ſetim: duos cubitos habebit longitudo eius: ꝛ cubitus vnum latitudo eius: ꝛ cubitum ꝛ dimidium altitudo eius. Cooperieſq; eam auro mundiſſimo: ꝛ facies ei circulum aureum per circuitum: facieſq; ei coronam interraſilē altā pugillo per circuitū. Et facies circulū aureum ipſi corone interraſili p circuitū. Facieſq; ei q̄ttuor anulos aureos: ꝛ pones eos ſup q̄ttuor angulos q̄ ſunt ad q̄ttuor pedes eius. cōtra coronā interraſilē erunt anuli vt mittātur per eos vectes vt portetur menſa. Facieſq; vectes ex lignis ſetim: ꝛ cooperies eos

Primitiua chal.

עבד הוה
עלה טלל
נתן
זמן אמר מלל
פקד עבד אע
שוט אמה פתה
חפא דכה
נתן
זוה רבע הוה
נטל חפא

Primitiua heb.	Ter. Heb.
	זהב ונשא בם את השלחן: ועשית
קשה	קערתיו וכפתיו וקשותיו ···
נקה נסך	ומנקיתיו אשר יסך בהן זהב
עשה	טהור תעשה אתם: ונתת על
פנה תמד	השלחן לחם פנים לפני תמיד:
עשה טהר קשה	ועשית מנרת זהב טהור מקשה
	תיעשה המנורה ירכה וקנה
גבע	גביעיה כפתריה ופרחיה ממנה
היה קנה	יהיו: וששה קנים יצאים ·
צדד	מצדיה שלשה קני מנרה מצדה
	האחד ושלשה קני מנרה מצדה
שנה שקד	השני: שלשה גבעים משקדים
	בקנה האחד כפתר ופרח ושלשה
	גבעים משקדים בקנה האחד
	כפתר ופרח כן לששת הקנים
	היצאים מן המנרה: ובמנרה
רבע	ארבעה גבעים משקדים כפתריה
שנה	ופרחיה: וכפתר תחת שני הקנים
	ממנה וכפתר תחת שני הקנים
	ממנה וכפתר תחת שני הקנים
	ממנה לששת הקנים היצאים
	מן המנרה: כפתריהם וקנתם
	ממנה יהיו כלה מקשה אחת
טהר נור	זהב טהור: ועשית את נרתיה
עלה אור	שבעה והעלה את נרתיה והאיר
פנה לקח חתה	על עבר פניה: ומלקחיה ומחתתיה
	זהב טהור: ככר זהב טהור

Trāsla. B. Hiero.

auro adsubuehēdā mēsam. Parabis & acetabula ac phialas thuribula & cyathos i quibus offerenda sūt libamina ex auro purissimo: & pones super mēsam panes propositiōis in conspectu meo semper. Facies & cādelabrū ductile de auro mundissimo hastile eius & calamos cyphos & spherulas ac lilia ex ipso procedentia. Sex calami egredientur de lateribus: tres ex vno latere & tres ex altero. Tres cyphi quasi in nucis modum per calamos singulos spheruleqꝫ simul & lilia: & tres similiter cyphi instar nucis in calamo altero: spheruleqꝫ simul & lilia. Hoc erit opus sex calamorū: qui producēdi sunt de hastili. In ipso aūt candelabro erūt quattuor cyphi i nucis modū spheruleqꝫ p singulos & lilia. Sphęrule sub duobus calamis per tria loca que simul sex fiūt procedētes de hastili vno. Et spherule igitur & calami ex ipso erunt vniuersa ductilia ex auro purissimo. Facies & lucernas septē: & pōes eas sup cādelabrū: vt luceant ex aduerso. Emūctoria quoqꝫ & vbi ea q̄ emūcta sūt extiguātur fiant de auro purissimo. Oē pōdus cādelabri cū vniuersis vasis suis hēbit talētū auri purissi-

Trāsla. Grę. lxx. cū interp. latina.

auro puro. et subuehes in ipsis men-
χρυσίω καθαρῶ. καὶ ἀρθήσεται ἐν αὐτοῖς ἡ τράπε-
sa. et facies catinos eius: et mortariola:
ζα. καὶ ποιήσεις τὰ τρύβλια αὐτῆς, καὶ τὰς θυΐσκας,
et libatoria: et cyathos: in quibus libabis in
καὶ τὰ σπονδεῖα, καὶ τοὺς κυάθους, ἐν οἷς σπείσεις ἐν
ipsis: ex auro puro facies ea. et impones
αὐτοῖς, χρυσίου καθαροῦ ποιήσεις αὐτά. καὶ ἐπιθήσεις
sup mensā panes ppositiōis corā me sem
ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἄρτους ἐνωπίους ἐναντίον μου διὰ F
per. et facies cādelabrū: ex auro puro
παντός. καὶ ποιήσεις λυχνίαν, ἐκ χρυσίου καθαροῦ
tornatile facies cādelabrū. hastile eius: et
τορευτὴν ποιήσεις τὴν λυχνίαν. ὁ καυλὸς αὐτῆς, καὶ οἱ
calami: et cyphi: et spherule: et
καλαμίσκοι, καὶ οἱ κρατῆρες, καὶ οἱ σφαιρωτῆρες, καὶ
lilia ex ipso erūt. sex aūt calami egredien-
τὰ κρίνα ἐξ αὐτῆς ἔσται. ἓξ δὲ καλαμίσκοι ἐκπορευόμε-
tes ex lateribus: tres calami cādelabri de
νοι ἐκ πλαγίων, τρεῖς καλαμίσκοι τῆς λυχνίας ἐκ τοῦ
latere ipsius vnius: et tres calami cādelabri
κλίτους αὐτῆς τοῦ ἑνός, καὶ τρεῖς καλαμίσκοι τῆς λυχνίας
de latere scdo. et tres cyphi figu
ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ δευτέρου. καὶ τρεῖς κρατῆρες ἐκτετυ-
rati i modū nucis. in vno calamo: sphe-
πωμένοι καρυΐσκους. ἐν τῷ ἑνὶ καλαμίσκῳ, σφαιρω-
rula et liliū. et tres cyphi figurati in
τὴρ καὶ κρίνον. καὶ τρεῖς κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι κα-
nucis modū. in vno calamo sphērula et liliū.
ρυΐσκους. ἐν τῷ ἑνὶ καλαμίσκῳ σφαιρωτὴρ καὶ κρίνον.
sic sex calamis egredientibus de
οὕτω τοῖς ἓξ καλαμίσκοις τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τῆς
cādelabro. et in cādelabro quattuor crateres figu-
λυχνίας. καὶ ἐν τῇ λυχνίᾳ τέσσαρες κρατῆρες ἐκτετυ-
rati in modū nucis. in vno calamo sphe- G
πωμένοι καρυΐσκους. ἐν τῷ ἑνὶ καλαμίσκῳ οἱ σφαιρω-
rule. et lilia eius vt sphērula sub duob'
τῆρες. καὶ τὰ κρίνα αὐτῆς ὡς σφαιρωτὴρ ὑπὸ τοὺς δύο
calamis ex eo. et sphērula sub duobus
καλαμίσκους ἐξ αὐτῆς. καὶ σφαιρωτὴρ ὑπὸ τοὺς δύο κα-
calamis ex eo: sic sex calamis
λαμίσκους ἐξ αὐτῆς, οὕτω τοῖς ἓξ καλαμίσκοις
egredientibus de cādelabro. et cala-
τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τῆς λυχνίας. καὶ οἱ καλαμί-
mi et spherule ex eo sint omnino tornati-
σκοι καὶ οἱ σφαιρωτῆρες ἐξ αὐτῆς ἔστωσαν ὅλαι τορευ-
les ex eodē auro puro. et facies lucernas eius
ταὶ ἐξ ἑνὸς χρυσίου καθαροῦ. καὶ ποιήσεις τοὺς λύχνους αὐτῆς
septē. et impones lucernas eius. et lucebūt ab vna
ἑπτά. καὶ ἐπιθήσεις τοὺς λύχνους αὐτῆς, καὶ φανοῦσιν ἐκ τοῦ ἑνὸς
facie eius. et emunctoriū eius: et suppositio-
προσώπου αὐτῆς. καὶ τὸν ἐπαρυστῆρα αὐτῆς, καὶ τὰ ὑποθέμα-
nes ei' de auro puro. talētū auri puri
τα αὐτῆς ἐκ χρυσίου καθαροῦ. τάλαντον χρυσίου καθαροῦ

Primitiua chal. — **Interp. chal.**

Primitiua chal.	Interp. chal.
הוה זכך כסא	auro: et portabunt cum eis mensam. Faciesqꝫ acetabula ei' et phialas ei' et thuribula ei' et cyathos: in quibus offerēda sunt libamia: ex auro purissimo facies
כול נסך דכה	ea. et pones sup mensam panem propositionis in conspectu meo semp. Faciesqꝫ candelabrū de auro mundissimo: ductile facies candelabrū: hastile eius et cala
נתן נור תור	mus eius: cyphiqꝫ eius spherule eius et lilia eius ex ipso erunt. et sex calami egredientur de laterib' eius:
הוה קנה	tres calami ex vno latere candelabri: et tres calami ex secundo latere candelabri. Tres cyphi figurati in
צור קנה	calamo vno: spherula et lilium: et tres cyphi figurati in calamo vno: spherula et liliū. Sic facies in sex ca-
שית	lamis qui egrediuntur de candelabro. Et in candela bro erunt quattuor cyphi figurati: spherule eius et lilia eius. Spherulaqꝫ sub duob' calamis eius: et sphe rula sub duobus calamis eius: et spherula sub duo-
נור דכה עבד	bus calamis eius. sic facies sex calamis qui egrediūtur de candelabro. Spherule eorum et calami ex ipso
דלק בצן נהר	erunt omnia ductilia ex auro mundissimo. faciesqꝫ septem lucernas eius: et incendes lucernas vt luceant
חתה דכה	contra faciē eius. Et forcipes eius et turibula eius ex auro mundissimo. Ex talento auri mundissimi ···

Transla. Chal.

דהבא ויהון נטלין בהון ית פתורא: ותעביד מגיסוהי ובזיכוהי וקסותיה ומכילתיה
דיתנסך בהון, דהב דכי תעביד יתהון: ותתן על פתורא לחם אפיא קדמי תדירא:
ותעביד מנרתא דדהב דכי, נגיד תתעביד מנרתא שדרהא וקנהא, כליתהא חיזורהא
ושושנהא מינה יהון: ושתא קנין נפקין מסטרהא תלתא קני מנרתא מסטרה חד,
ותלתא קני מנרתא מסטרה תנינא: תלתא כלידין מצירין בקניא חד חיזור ושושן,
ותלתא כלידין מצירין בקניא חד חיזור ושושן, כן לשתא קנין דנפקין מן מנרתא:
ובמנרתא ארבעא כלידין מצירין חיזורהא ושושנהא: וחיזור תחות תרין קנין דמינה
וחיזור תחות תרין קנין דמינה, וחיזור תחות תרין קנין דמינה, כן לשתא קנין דנפקין
מן מנרתא: חיזוריהון וקניהון מינה יהון כולה נגידא חדא דדהב דכי: ותעביד ית
בוציניהא שבעא, ותדליק ית בוציניהא ויהון מנהרין לקביל אפהא: וצבתהא ··
ומחתיתהא דדהב דכי: ככרא דדהב דכי ·························

facies oĩa vasa hec. vide facias iux
Hebre. ποιήσεις πάντα τὰ σκεύη ταῦτα. ὅρα ποιήσεις κα
8.b. ta figurã ostẽsam tibi in mõte.
Actuũ. τὰ τὸν τύπον τὸν δεδειγμένον σοι ἐν τῷ ὄρει. Ca.26.
7.b. Et tabernaculũ facies: decẽ cortinas de
Καὶ τὴν σκηνὴν ποιήσεις, δέκα αὐλαίας ἐκ
A bysso retorta: et hyacintho: et purpu
βύσσου κεκλωσμένης, καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύ
ra: coccino retorto cherubim. ope
ρας, καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου χερουβίμ. ἐρ
re textorio facies eas. lõgitudo cor
γασίᾳ ὑφάντου ποιήσεις αὐτάς. μῆκος τῆς αὐ
tine vnius octo et viginti cubitorum: et lati
λαίας τῆς μιᾶς ὀκτὼ καὶ εἴκοσι πηχῶν, καὶ εὖ
tudo quattuor cubitorum cortina vna erit.
ρος τεσσάρων πηχῶν ἡ αὐλαία ἡ μία ἔσται.
mẽsura eadẽ erit oĩbus cortinis.
μέτρον τὸ αὐτὸ ἔσται πάσαις ταῖς αὐλαίαις.
quinque aũt cortine erũt mutuo cõiun
πέντε δὲ αὐλαῖαι ἔσονται ἐξ ἀλλήλων συνεχό
cte altera ex altera. et quinque cor
μεναι ἡ ἑτέρα ἐκ τῆς ἑτέρας. καὶ πέντε αὐ
tine erũt mutuo cõiũcte: altera
λαῖαι ἔσονται ἐξ ἀλλήλων συνεχόμεναι, ἡ ἑτέρα
ex altera. et facies ãsulas hyacinthi
ἐκ τῆς ἑτέρας. καὶ ποιήσεις ἀγκύλας ὑακινθί
nas in labio cortine vnius: ex
νας ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς αὐλαίας τῆς μιᾶς, ἐκ
vna parte ad copulationẽ. et sic
τοῦ ἑνὸς μέρους εἰς τὴν συμβολήν. καὶ οὕτω
facies in labio cortine exte
ποιήσεις ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς αὐλαίας τῆς ἐξω
rioris ad copulationẽ scdam. quinqua
τέρας πρὸς τῇ συμβολῇ τῇ δευτέρᾳ. πεν
ginta aũt ansulas facies cortine
τήκοντα δὲ ἀγκύλας ποιήσεις τῇ αὐλαίᾳ τῇ
vni: et quinquaginta ansulas facies ex
μιᾷ, καὶ πεντήκοντα ἀγκύλας ποιήσεις ἐκ τοῦ
parte cortine iuxta copulationẽ secũ
μέρους τῆς αὐλαίας κατὰ τὴν συμβολὴν τῆς δευ
de: cõtrarie cõtracadẽtes ad in
τέρας, ἀντιπρόσωποι ἀντιπίπτουσαι εἰς ἀλλή
uicẽ vnicuique. facies fibulas quinquaginta au
λας ἑκάστῃ. ποιήσεις κρίκους πεντήκοντα χρυ
B reas. et cõiũges cortinas alterã alteri
σοῦς. καὶ συνάψεις τὰς αὐλαίας ἑτέραν τῇ ἑτέρᾳ
fibulis. et erit tabernaculũ vnũ. et fa
τοῖς κρίκοις. καὶ ἔσται ἡ σκηνὴ μία. καὶ ποι
cies saga cilicina coopertimẽtũ sup taber
ήσεις δέρρεις τριχίνας σκέπην ἐπὶ τῆς σκη
naculo: vndecim saga facies ea. lõgi
νῆς, ἕνδεκα δέρρεις ποιήσεις αὐτάς. τὸ μῆ
tudo sagi
κος τῆς δέρρεως τῆς

mi. Inspice & fac secundum exemplar quod tibi in mõte mõstratum est. Ca.26.
Tabernaculum vero ita facies. Decem cortinas de bysso retorta & hyacintho ac purpura coccoque bis tincto: variatas opere plumario facies. Longitudo cortine vnius habebit viginti octo cubitos: latitudo quattuor cubitorum erit. Vnius mensure fient vniuersa tentoria. Quinque cortine sibi iũgentur mutuo: & alie quinque nexu simili coherebunt. Ansulas hyacinthinas in lateribus ac summitatibus facies cortinarum: vt possint inuicẽ copulari. Quinquagenas ansulas cortina habebit in vtraque parte ita insertas: vt ansa contra ansam veniat: & altera alteri possit adaptari. Facies & quinquaginta circulos aureos quibus cortinarũ vela iungenda sunt: vt vnum tabernaculũ fiat. Facies & saga cilicina vndecim: ad opiẽdũ tectum tabernaculi. Longitudo sagi

יעשה אתה את כל הכלים
האלה׃ וראה ועשה בתבניתם
אשר אתה מראה בהר׃
ואת המשכן תעשה עשר
יריעת שש משזר ותכלת וארגמן
ותלעת שני כרבים מעשה
חשב תעשה אתם׃ ארך היריעה
האחת שמנה ועשרים באמה
ורחב ארבע באמה היריעה
האחת מדה אחת לכל היריעת׃
חמש היריעת תהיין חברת
אשה אל אחתה וחמש יריעת
חברת אשה אל אחתה׃ ועשית
ללאת תכלת על שפת היריעה
האחת מקצה בחברת וכן תעשה
בשפת היריעה הקיצונה במחברת
השנית׃ חמשים ללאת תעשה
ביריעה האחת וחמשים
ללאת תעשה בקצה היריעה
אשר במחברת השנית
מקבילת הללאת אשה אל אחתה׃
ועשית חמשים קרסי זהב וחברת
את היריעת אשה אל אחתה
בקרסים והיה המשכן אחד׃
ועשית יריעת עזים לאהל על
המשכן עשתי עשרה יריעת
תעשה אתם׃ ארך היריעה

עשה כלה
בנה
ראה
Cap.xxvi.
שכן ירע שזר
שנה
אחד
רבע
מדד
היה
איש
לוה שפה
קצה חבר
שנה
קבל
עשה

Transla.Chal.

תעביד יתה ית כל מניא האלין׃ וחזי ועביד בדמותהון דאת מתחזי בטורא׃
ויתמשכנא תעביד עשר יריען דבוץ שזיר ותכלא וארגונא Ca.xxvi.
וצבע זהורי צורת כרובין עובד אומן תעביד יתהון׃ אורכא דיריעתא חדא עשרין
ותמני אמין ופותיא ארבע אמין דיריעתא חדא משחתא חדא לכל יריעתא׃
חמש יריען תהוין מלפפן חדא עם חדא וחמש יריען מלפפן חדא עם חדא׃ ותעביד
ענובין דתכלא על שפתא דיריעתא חדא מסטרא דבית לופי וכן תעביד בשפתא
דיריעתא דבית לופי תנינא׃ חמשין ענובין תעביד ביריעתא חדא וחמשין ענובין
תעביד בסטרא דיריעתא דבית לופי תנינא מכוונן ענוביא חדא לקביל חדא׃ ותעביד
חמשין פורפין דדהב ותלפיף ית יריעתא חדא עם חדא בפורפיא ויהי משכנא חד׃
ותעביד יריען דמעזי לפרסא על משכנא חדא עשרי יריען תעביד יתהון׃ אורכא
דיריעתא

Interp.chal.

facies illud et oĩa vasa hec. Inspiceque et fac iuxta similitudinem eorum que monstrata sunt tibi in monte.
Tabernaculum vero facies decem cortinas de bysso retorta et hyacintho et purpura et coccino: figuras cherubim facies: opere artificio facies eas. Longitudo cortine vnius erit viginti et octo cubitorum et latitudo eiusdem cortine quattuor cubitorum: Mensura vna erit omnium cortinarum. Quinque cortine erunt cõiuncte vna cum alia: et quinque cortine erũt coniuncte vna cum alia. Faciesque ansulas ex hyacintho super ora cortine vnius in latere quo iungenda est: et similiter facies in ora secũde cortine in loco quo iungenda est. Quinquaginta ansulas facies in cortina vna: et quinquaginta ansulas facies in latere cortine secunde in loco quo iungenda est: respicientibus se mutuo ansulis: ita vt ansula sit e regione alterius. Faciesque quinquaginta fibulas ex auro: et coniunges vnãquãque cortinam cum altera fibulis: et erit tabernaculum vnum. Faciesque cortinas de pilis caprarum: vt extendantur super tabernaculum: vndecim cortinas facies. longitudo cortine

Primitiua chal.

עבד אל חזא
דמה שכן
עבד ירע תמנא
אמה פתה רבע
הוה לפף עבד
שפה
כון
פרף אלהה שכן
עז

האחת שלשים באמה ורחב
ארבע באמה היריעה האחת מדה
אחת לעשתי עשרה יריעת:
וחברת את חמש היריעת לבד — בדד
ואת שש היריעת לבד וכפלת
את היריעה הששית אל מול פני — פנה
האהל: ועשית חמשים ללאת על
שפת היריעה האחת הקיצנה
בחברת וחמשים ללאת על
שפת היריעה החברת השנית:
ועשית קרסי נחשת חמשים
והבאת את הקרסים בללאת — בוא
וחברת את האהל והיה אחד:
וסרח העדף ביריעת האהל — ירע
חצי היריעה העדפת תסרח — חצה סרח
על אחרי המשכן: והאמה ᾽᾽ — שכן
מזה והאמה מזה בעדף בארך
יריעת האהל יהיה סרוח — היה
על צדי המשכן מזה ומזה לכסתו: — צדד כסה
ועשית מכסה לאהל ערת ᾽᾽ — עור
אילם מאדמים ומכסה ערת — אדם
תחשים מלמעלה: ועשית — עלה עשה
את הקרשים למשכן עצי
שטים עמדים: עשר אמות — שוט אמה
ארך הקרש ואמה וחצי האמה
רחב הקרש האחד: שתי ᾽᾽ — שנה
ידות לקרש האחד משלבת — שלב

vnius habebit triginta cubitos: & latitudo quattuor. Equa erit mensura sagorum omniũ. E quibus quinq; iunges seorsũ: & sex sibi mutuo copulabis: ita vt sextum sagum in fronte tecti duplices. Facies & quiquaginta ansas in ora sagi vnius: vt cõiũgi cũ altero queat: & quinquaginta ansas in ora sagi alterius vt cum altero copuletur. Facies & quinquaginta fibulas eneas quibus iungantur anse: vt vnum ex omnibus operimentum fiat. Quod aũt superfuerit in sagis q̃ parãtur tecto idest vnũ sagũ qđ ãplius est: ex medietate eius operies tabernaculi posteriora: & cubitus ex vna parte pẽdebit: & alter ex altera q plus est in sagorũ longitudine vtrumq; latus tabernaculi protegens. Facies & operimẽtũ aliud tecto de pellibus arietũ rubricatis: & super hoc rursum aliud operimẽtũ de hyacinthinis pellibus. Facies & tabulas stantes tabernaculi de lignis sethim: que singule denos cubitos in lõgitudine habeant: & in latitudine singulos ac semissem. In lateribus tabule due incastrature fient: quibus

vnĩ erit trigĩta cubitoꝝ: τ q̃tuoꝛ cubi-
μιᾶς ἔσται τριάκοντα πηχῶν, καὶ τεσσάρων πή-
toꝝ latitudo sagi vnĩ: mẽsura ea-
χεων τὸ εὖρος τῆς δέρρεως τῆς μιᾶς, μέτρον τὸ αὐ-
dẽ erit vndecim sagis. τ cõliges
τὸ ἔσται ταῖς ἕνδεκα δέρρεσι. καὶ συνάψεις τὰς
quinq; saga simul: τ sex saga
πέντε δέρρεις ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ τὰς ἓξ δέρρεις ἐ-
simul. τ duplicabis sagũ sextũ
πὶ τὸ αὐτό. καὶ ἐπιδιπλώσεις τὴν δέρριν τὴν ἕκτην
ante faciẽ tabernaculi. τ facies ansulas
κατὰ πρόσωπον τῆς σκηνῆς. καὶ ποιήσεις ἀγκύλας
quinquaginta in labio sagi vni-
πεντήκοντα ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς δέρρεως τῆς μι-
us: qđ in medio scđm copulationẽ. τ quinqua-
ᾶς, τῆς ἀνὰ μέσον κατὰ τὴν συμβολήν. καὶ πεντή-
ginta ansas facies in labio sa-
κοντα ἀγκύλας ποιήσεις ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς δέρ-
gi: cõiũgẽtis scđi. τ fa-
ρεως, τῆς συναπτούσης τῆς δευτέρας. καὶ ποιή-
cies fibulas eneas quinquaginta. τ copulabis
σεις κρίκους χαλκοῦς πεντήκοντα. καὶ συνάψεις
fibulas ex ansis: τ copulabis
τοὺς κρίκους ἐκ τῶν ἀγκυλῶν, καὶ συνάψεις τὰς
saga: τ erit vnũ. τ suppones sup̃fluũ
δέρρεις, καὶ ἔσται ἕν. καὶ ὑποθήσεις τὸ πλεονάζον
in sagis tabernaculi dimidiũ sagi
ἐν ταῖς δέρρεσι τῆς σκηνῆς τὸ ἥμισυ τῆς δέρρεως
reliquũ cooperies residuũ
τὸ ὑπολελειμμένον ὑποκαλύψεις τὸ πλεονάζον τῶν
sagoꝝ tabernaculi. cooperies post taber-
δέρρεων τῆς σκηνῆς. ὑποκαλύψεις ὀπίσω τῆς σκη-
naculũ: cubitũ ex hoc: τ cubitũ ex hoc:
νῆς, πῆχυν ἐκ τούτου, καὶ πῆχυν ἐκ τούτου,
ex supeminẽti sagoꝝ: de lõgi-
ἐκ τοῦ ὑπερέχοντος τῶν δέρρεων, ἐκ τοῦ μή-
tudinẽ sagoꝝ tabernaculi. τ erit coope-
κους τῶν δέρρεων τῆς σκηνῆς. καὶ ἔσται συγκα-
riẽs sup latera tabernaculi hic τ inde:
λύπτον ἐπὶ τὰ πλάγια τῆς σκηνῆς ἔνθεν καὶ ἔνθεν,
vt cooperiat. τ facies operimẽtũ taber- C
ἵνα καλύπτῃ. καὶ ποιήσεις κατακάλυμμα τῆς σκη-
naculi pelles arietũ rubricatas: τ supoperi- D
νῆς δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα, καὶ ἐπικαλύμ-
mẽta pelles hyacinthinas desup. τ fa-
ματα δέρματα ὑακίνθινα ἐπάνωθεν. καὶ ποιή-
cies colũnas tabernaculi de lignis iputribilib9. de-
σεις στύλους τῆς σκηνῆς ἐκ ξύλων ἀσήπτων. δέ-
cẽ cubitoꝝ facies colũnã vnã: τ cu-
κα πηχῶν ποιήσεις τὸν στῦλον τὸν ἕνα, καὶ πή-
biti vnĩ τ dimidij latitudo colũne
χεως ἑνὸς καὶ ἡμίσους τὸ πλάτος τοῦ στύλου
vnĩ: duos cubitulos colũne
τοῦ ἑνός, δύο ἀγκωνίσκους τῷ στύλῳ τῷ

Primitiua chal.

Interp. chal.

אמה פתה — vnius hẽbit triginta cubitos: τ latitudo eiusdẽ cortine habebit quattuoꝛ cubitos: mensura vna erit vndecim cortinis. Et iunges quinq; cortinas seoꝛsum τ
עוף שית — sex cortinas seoꝛsum. et duplicabis cortinam sextam
עבד — que est super faciem tabernaculi. Et facies quinquaginta ansulas in oꝛa cortine vnius in latere quo iun-
לפף — genda est: τ quinquaginta ansas in oꝛa cortine secunde in loco quo iungenda est. Facies q; quinquaginta
עול שכן הוה — fibulas ex ere: τ induces fibulas in ansulis: τ coniunges tabernaculum vt sit vnũ. Et quod superest ex cor-
סרח אמה — tinis tabernaculi: dimidium .s. cortine que superest: extendes super posterioꝛa tabernaculi. Et cubitus
כסה עבד — hinc τ cubitus inde qui superest in longitudine cortinarum tabernaculi: extendatur super latera taber-
חפא שכן סמק — naculi hinc τ inde et cooperiat illud. Facies q; coopertoꝛiũ tabernaculi de pellibus arietum rubricatis: et
אע קום אמה — aliud coopertoꝛium de pellibus taxonum desuper. Facies q; tabulas stantes tabernaculo de lignis setis.
פתה תרי שלב — decem cubitos habebit longitudo tabule: τ cubitum et dimidium latitudo tabule vnius. Duos cardines habebit vnaquaq; tabula: τ duab9 incastraturis erũt coniuncte

Transla. Chal.

חדא תלתין אמין ופותיא ארבע אמין דיריעתא חדא משחתא חדא לחדא עשרה ᾽᾽
יריען: ותלפיף ית חמש יריען לחוד וית שית יריען לחוד ותעיף ית יריעתא שתיתאה
לקביל אפי משכנא: ותעביד חמשין ענובין על שפתא דיריעתא חדא מסטרא דבית
לופי וחמשין ענובין על שפתא דיריעתא דבית לופי תנינתא: ותעביד פורפין דנחשא
חמשין ותעיל ית פורפיא בענוביא ותלפיף ית משכנא ויהי חד: וסירחא דיתיר
ביריעת משכנא פלגות יריעתא דיתירת תסרח על אחורי משכנא: ואמתא מכא
ואמתא מכא בדיתיר באורך יריעת משכנא יהי סריח על סטרי משכנא מכא ומכא
לכסיותיה: ותעביד חופאה למשכנא דמשכי דדכרי מסמקי וחופאה דמשכי ᾽᾽
ססגונא מלעילא: ותעביד ית דפיא למשכנא דאעי שטין קיימין: עשר אמין
אורכא דדפא ואמתא ופלגות אמתא פותיא דדפא חד: תרתין צירין לדפא חד
משלבין

vni: cōcurrētes alter alteri. sic
ἑνί, ἀντιπίπτοντας ἕτερον τῷ ἑτέρῳ. οὕτω
facies oibus colūnis tabernaculi. ꝛ fa-
ποιήσεις πᾶσι τοῖς στύλοις τῆς σκηνῆς. καὶ ποι-
cies colūnas tabernaculi viginti colūnas ex
ήσεις τοὺς στύλους τῆς σκηνῆς εἴκοσι στύλους ἐκ τοῦ
latere qđ ad austrū. ꝛ qđraginta bases
κλίτους τοῦ πρὸς νότον. καὶ τεσσαράκοντα βάσεις
argēteas facies viginti colūnis. duas bases
ἀργυρᾶς ποιήσεις τοῖς εἴκοσι στύλοις. δύο βάσεις
colūne vni in ambas ptes eius: ꝛ duas
τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ, καὶ δύο
bases colūne vni in vtrasq; p-
βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ εἰς ἀμφότερα τὰ μέ-
tes eius. ꝛ latus scđm ad aqlōes:
ρη αὐτοῦ. καὶ τὸ κλίτος τὸ δεύτερον πρὸς βορρᾶν,
viginti colūnas ꝛ qđraginta bases eaꝝ
εἴκοσι στύλους καὶ τεσσαράκοντα βάσεις αὐτῶν
argēteas. duas bases colūne vni in am
ἀργυρᾶς. δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ εἰς ἀμ-
bas ptes eius: ꝛ duas bases co-
φότερα τὰ μέρη αὐτοῦ, καὶ δύο βάσεις τῷ στύ-
lūne vni in ambas ptes eius. ꝛ
λῳ τῷ ἑνὶ εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ. καὶ
a tergo tabernaculi scđm ptē
ἐκ τῶν ὀπίσω τῆς σκηνῆς κατὰ τὸ μέρος
q̄ ad mare facies sex colūnas. ꝛ
τὸ πρὸς θάλασσαν ποιήσεις ἓξ στύλους. καὶ
duas colūnas facies in angulis
δύο στύλους ποιήσεις ἐπὶ τῶν γωνιῶν τῆς
tabernaculi a tergo. ꝛ erūt ex equo
σκηνῆς ἐκ τῶν ὀπισθίων. καὶ ἔσονται ἐξ ἴσου
ab infra. ꝛ in idipm erūt eq̄les a
κάτωθεν. καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔσονται ἴσοι ἐκ
capitib⁹ in copulationē vnā. sic
E τῶν κεφαλῶν εἰς σύμβλησιν μίαν. οὕτω
facies vtrisq; angulis duo
ποιήσεις ἀμφοτέραις ταῖς γωνίαις ταῖς δυ-
bus. eq̄les sint. ꝛ erūt octo colūne.
σί. ἴσαι ἔστωσαν. καὶ ἔσονται ὀκτὼ στῦλοι.
ꝛ bases eaꝝ argētee decē et sex. ꝛ due
καὶ βάσεις αὐτῶν ἀργυραῖ δεκαέξ. καὶ δύο
bases colūne vni: ꝛ due bases
βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνί, καὶ δύο βάσεις
colūne vni: ꝛ due bases colūne vni in
τῷ στύλῳ τῷ ἑνί, καὶ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ εἰς
ambas ptes eius. ꝛ facies ve-
ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ. καὶ ποιήσεις μοχ-
ctes ex lignis īputribilib⁹ q̄nq; colūnis ex
λοὺς ἐκ ξύλων ἀσήπτων πέντε τοῖς στύλοις ἐκ
vna pte tabernaculi. ꝛ q̄nq; ve
τοῦ ἑνὸς μέρους τῆς σκηνῆς. καὶ πέντε μοχ-
ctes colūnis lateri tabernaculi scđo:
λοὺς τοῖς στύλοις τῷ κλίτει τῆς σκηνῆς τῷ δευτέρῳ,

tabula alteri tabule connectatur. Atq; in hunc modū cūcte tabule parabuntur. Quarum viginti erunt in latere meridiano qđ vergit ad austrū: quibus quadraginta bases argenteas fundes vt bine bases singulis tabulis per duos angulos subiciantur. In latere quoq; secundo tabernaculi quod vergit ad aquilonem: viginti tabule erūt: quadraginta hn̄tes bases argenteas. Bine bases singulis tabulis supponentur. Ad occidentalem vero plagam tabernaculi facies sex tabulas: & rursum alias duas que in angulis erigantur post tergum tabernaculi. Eruntq; sibi coniūcte a deorsum vsq; ad sursum: & vna omnes compago retinebit. Duabus quoq; tabulis que in angulis ponēde sūt: similis iunctura seruabitur. Et erūt simul tabule octo: bases earum argentee sedecim: duabus basibus per vnam tabulā supportatis. Facies & vectes de lignis sethim quinq; ad cōtinendas tabulas in vno latere tabernaculi: & quinq; alios in altero

אשה אל אחתה כן תעשה לכל
קרשי המשכן: ועשית את
הקרשים למשכן עשרים קרש
לפאת נגבה תימנה: וארבעים
אדני כסף תעשה תחת עשרים
הקרש שני אדנים תחת
הקרש האחד לשתי ידתיו
ושני אדנים תחת הקרש האחד
לשתי ידתיו: ולצלע המשכן
השנית לפאת צפון עשרים
קרש: וארבעים אדניהם כסף
שני אדנים תחת הקרש האחד
ושני אדנים תחת הקרש
האחד: ולירכתי המשכן ימה
תעשה ששה קרשים: ושני
קרשים תעשה למקצעת המשכן
בירכתים: ויהיו תואמם מלמטה
ויחדו יהיו תמים על ראשו אל
הטבעת האחת כן יהיה לשניהם
לשני המקצעת יהיו: והיו שמנה
קרשים ואדניהם כסף ששה
עשר אדנים שני אדנים תחת
הקרש האחד ושני אדנים תחת
הקרש האחד: ועשית בריחם
עצי שטים חמשה לקרשי צלע
המשכן האחד: וחמשה בריחם
לקרשי צלע המשכן השנית

איש
שכן
פאה ימן נגב
שנה
שנה פאה צפן
עשה
קצה
היה תאם
תמם
היה
ברח
שוט

Transla.Chal.

חדא עם חדא כן תעביד לכל דפי משכנא: ותעביד ית דפיא למשכנא עשרין דפין
לרוח עיבר דרומא: וארבעין סמכין דכסף תעביד תחות עשרין דפין תרין סמכין
תחות דפא חד לתרין צירוהי ותרין סמכין תחות דפא חד לתרין צירוהי: ולסטר
משכנא תנינא לרוח ציפונא עשרין דפין: וארבעין סמכיהון דכסף תרין סמכין תחות
דפא חדא ותרין סמכין תחות דפא חד: ולסיפי משכנא מערבא תעביד שתא דפין:
ותרין דפין תעביד לזוית משכנא בסופיהון: ויהון מכונין מלרע וכחדא יהון מכוונין
ברישיהון לעזקתא חדא כן יהי לתרויהון לתרין זוין יהון: ויהון תמניא דפין
וסמכיהון כסף שתא עשר סמכין תרין סמכין תחות דפא חד ותרין סמכין תחות
דפא חד: ותעביד עברין דאעי שטין חמשא לדפי סטר משכנא חד: וחמשא עברין
לדפי סטר משכנא תנינא

Interp.chal.

vna cum alia: sic facies in omnibus tabulis tabernaculi. Faciesq; viginti tabulas tabernaculo ad latus meridianū: ꝛ quadraginta bases argēteas facies sub viginti tabulis. Due bases erunt sub tabula vna in duobus cardinibus eius: ꝛ due bases sub tabula alia in duobus cardinibus eius. Et in latere secundo tabernaculi ad plagam aquilonarē erunt viginti tabule: et quadraginta bases argētee: due bases sub vna tabula: ꝛ due bases sub alia tabula. et ad posteriorē partem occidentalē tabernaculi facies sex tabulas. et duas tabulas facies ad angulos tabernaculi in extremitate eius. Et erunt coniuncte ab inferiori parte: simulq; erunt cōiuncte in capite suo in anulo vno: sic erit ambobus: hoc est duobus angulis. Eruntq; octo tabule ꝛ bases earum sedecim argentee: due bases sub vna tabula ꝛ due bases sub alia tabula. Et facies quinq; vectes de lignis setim ad continendas tabulas vnius lateris tabernaculi. Et quinq; alios vectes ad continendas tabulas lateris secundi tabernaculi:

Primitiua chal.

רבע דפא
סוף עבר עבד
זוה הוה כון
ארע תרי זוה
דפא שית עבד
עא שכן

Tex. Heb.

וַחֲמִשָּׁה בְרִיחִם לְקַרְשֵׁי צֶלַע
הַמִּשְׁכָּן לַיַּרְכָתַיִם יָמָּה׃ וְהַבְּרִיחַ
בָּרַח · הַתִּיכֹן בְּתוֹךְ הַקְּרָשִׁים מַבְרִחַ מִן
הַקָּצֶה אֶל הַקָּצֶה׃ וְאֶת הַקְּרָשִׁים
צָפָה עָשָׂה · תְּצַפֶּה זָהָב וְאֶת טַבְּעֹתֵיהֶם תַּעֲשֶׂה
בַּיִת · זָהָב בָּתִּים לַבְּרִיחִם וְצִפִּיתָ אֶת
קוּם · הַבְּרִיחִם זָהָב׃ וַהֲקֵמֹתָ אֶת
שָׁפַט רָאָה · הַמִּשְׁכָּן כְּמִשְׁפָּטוֹ אֲשֶׁר הָרְאֵיתָ
בָּהָר׃ וְעָשִׂיתָ פָרֹכֶת תְּכֵלֶת
תָּלַע שָׁנָה · וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ
שָׁזַר עָשָׂה · מָשְׁזָר מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב יַעֲשֶׂה אֹתָהּ
נָתַן רָבַע · כְּרֻבִים׃ וְנָתַתָּה אֹתָהּ עַל אַרְבָּעָה
עָמַד · עַמּוּדֵי שִׁטִּים מְצֻפִּים זָהָב וָוֵיהֶם
זָהָב עַל אַרְבָּעָה אַדְנֵי כָסֶף׃
וְנָתַתָּה אֶת הַפָּרֹכֶת תַּחַת הַקְּרָסִים
בּוֹא · וְהֵבֵאתָ שָׁמָּה מִבֵּית לַפָּרֹכֶת אֵת
אָרַן עוּד בָּדַל · אֲרוֹן הָעֵדוּת וְהִבְדִּילָה הַפָּרֹכֶת לָכֶם
בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים׃
וְנָתַתָּ אֶת הַכַּפֹּרֶת עַל אֲרוֹן הָעֵדֻת
שׂוּם · בְּקֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים׃ וְשַׂמְתָּ אֶת הַשֻּׁלְחָן
נוּר · מִחוּץ לַפָּרֹכֶת וְאֶת הַמְּנֹרָה נֹכַח
שָׁכַן יָמַן · הַשֻּׁלְחָן עַל צֶלַע הַמִּשְׁכָּן תֵּימָנָה
נָתַן צָפַן · וְהַשֻּׁלְחָן תִּתֵּן עַל צֶלַע צָפוֹן׃
עָשָׂה סָכַךְ · וְעָשִׂיתָ מָסָךְ לְפֶתַח הָאֹהֶל תְּכֵלֶת
וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ
מָשְׁזָר מַעֲשֵׂה רֹקֵם׃ וְעָשִׂיתָ
עָמַד · לַמָּסָךְ חֲמִשָּׁה עַמּוּדֵי שִׁטִּים

Trāsla. B. Hiero.

& eiusdem numeri ad occidentalem plagā qui mittentur per medias tabulas a summo vsq; ad sūmū. Ipsas quoq; tabulas deaurabis: & fundes in eis anulos aureos p quos vectes tabulata cōtineāt: quos operies laminis aureis. Et eriges tabernaculū iuxta exēplar: qđ tibi in monte mōstratū est. Facies & velum de hyacintho & purpura coccoq; bis tincto & bysso retorta opere plumario: & pulchra varietate contextum: quod appēdes ante quattuor colūnas de lignis sethi que ipe quidē deaurate erūt & habebūt capita aurea & bases argēteas. Inseretur autem velum per circulos: intra quod pones arcam testimonii: quo & sanctuarium & sāctuarii sanctuaria diuidētur. Pones & ppiciatoriū sup arcā testimonii in sctā sctōrū: mensamq; extra velum: & cōtra mensam cādelabrū in latere tabernaculi meridiano. Mensa eī stabit in parte aquilonis. Facies & tentoriū in introitu tabernaculi de hyacintho & purpura coccoq; bis tincto & bysso retorta ope plumario: & quinq; columnas

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

et quinq; vectes colūnis posteriori lateri
καὶ πέντε μοχλοὺς τοῖς στύλοις τῷ ὀπισθίῳ κλίτει
tabernaculi qđ ad mare. et vectis medius
τῆς σκηνῆς τὸ πρὸς θάλασσαν. καὶ ὁ μοχλὸς ὁ μέσος
inter colūnas pueniat ab vno late
ἀναμέσον τῶν στύλων διικνείσθω ἀπὸ τοῦ ἑνὸς κλί
re in alterū latus. et colūnas deau
τους εἰς τὸ ἕτερον κλίτος. καὶ τοὺς στύλους κατα
rabis auro. et anulos facies
χρυσώσεις χρυσίῳ. καὶ τοὺς δακτυλίους ποιήσεις
aureos: in q̃s inmittes vectes. et deau-
χρυσοῦς, εἰς οὓς εἰσάξεις τοὺς μοχλούς. καὶ κατα
rabis vectes auro. et eriges
χρυσώσεις τοὺς μοχλοὺς χρυσίῳ. καὶ ἀναστήσεις
tabernaculū iuxta formā ostēsam tibi in
τὴν σκηνὴν κατὰ τὸ εἶδος τὸ δεδειγμένον σοι ἐν τῷ
mōte. et facies velū ex hyacintho et F
ὄρει. καὶ ποιήσεις καταπέτασμα ἐξ ὑακίνθου καὶ
purpura: et coccino retorto: et bysso
πορφύρας, καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου, καὶ βύσσου
filata. op⁹ textū facies illud cherubim.
νενησμένης. ἔργον ὑφαντὸν ποιήσεις αὐτὸ χερουβίμ.
et impones illud sup quattuor colūnas īputribiles
καὶ ἐπιθήσεις αὐτὸ ἐπὶ τεσσάρων στύλων ἀσήπτων
deauratas auro. et capitula eorū au-
κεχρυσωμένων χρυσίῳ. καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν χρυ
rea. et bases eorū quattuor argētee. et pōes
σαῖ. καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τέσσαρες ἀργυραῖ. καὶ θήσεις
velū sup colūnas. et inferes illic
τὸ καταπέτασμα ἐπὶ τοὺς στύλους. καὶ εἰσοίσεις ἐκεῖ
intra velū arcā testa
ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρ
mēti. et diuidet velū vobis in-
τυρίου. καὶ διοριεῖ τὸ καταπέτασμα ὑμῖν ἀναμέ
ter sāctuariū et inter sanctū sanctorū. et co-
σον τοῦ ἁγίου καὶ ἀναμέσον τοῦ ἁγίου τῶν ἁγίων. καὶ κα
operies velo arcā
τακαλύψεις τῷ καταπετάσματι τὴν κιβωτὸν τοῦ
testimonij in sancto sanctorū. et pones men
μαρτυρίου ἐν τῷ ἁγίῳ τῶν ἁγίων. καὶ θήσεις τὴν τρά
sam extra velū: et cādelabrū
πεζαν ἔξωθεν τοῦ καταπετάσματος, καὶ τὴν λυχνίαν
eregione mēse in pte tabernaculi q̃ ad G
ἀπέναντι τῆς τραπέζης ἐπὶ μέρους τῆς σκηνῆς τὸ πρὸς
austrū. et mēsam pones in pte tabernacli
νότον. καὶ τὴν τράπεζαν θήσεις ἐπὶ μέρους τῆς σκηνῆς
q̃ ad aqlonē. et facies tētoriū ex hya-
τὸ πρὸς βορρᾶν. καὶ ποιήσεις ἐπίσπαστρον ἐξ ὑακίν
cintho et purpura: et coccino retorto: et
θου καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου, καὶ
bysso retorta: op⁹ variegatū. et facies
βύσσου κεκλωσμένης, ἔργον ποικιλτοῦ. καὶ ποιήσεις
velo quinq; colūnas: et deaurabis
τῷ καταπετάσματι πέντε στύλους, καὶ χρυσώσεις

Primitiua chal.

עֲבַר · חֲפָה עֲבַד · קוּם חֲזָא · נְתַן · רְבַע שׁוּט חֲפָא · פְּרַף עוּל פְּרַשׁ · שְׁנָה נוּר · שְׁכַן נְתַן עֲבַד · צוּר

Interp. chal.

et quinq; vectes ad continendas tabulas posterioris partis tabernaculi ad occidentem. Et vectis medius qui mittetur per medias tabulas transiet a summo vsq; ad summū. Tabulas autē cooperies auro: et anulos earum facies aureos: vt sint loca vectibus: vectes quoq; cooperies auro. Et eriges tabernaculum iuxta exemplar quod tibi in monte monstratū est. Faciesq; velū de hyacintho et purpura et coccino et bysso retorta opere artificis facies illud figuris cherubim. et pones illud super quattuor colūnas de lignis setim coopertas auro: capita earum aurea: super quattuor bases argenteas. Et pones velum sub fibulis: et introduces ibi vltra velū arcam testimonij: vt diuidat velum vobis inter sanctum et inter sanctum sanctorum. ponesq; propiciatorium super arcam testimonij in sancto sanctorum. Ponesq; mensam extra velum: et candelabrum e regione mense in latere meridionali tabernaculi. et mensam pones in latere aquilonari. Faciesq; velum in ostio tabernaculi ex hyacintho et purpura et coccino et bysso retorta opere polymitarij. Et facies velo quinq; colūnas de lignis setim:

Transla. Chal.

וְחַמְשָׁא עַבְרִין לְדַפֵּי סְטַר מַשְׁכְּנָא לְסוֹפֵיהוֹן מַעַרְבָא׃ וְעַבְרָא מְצִיעָאָה בְּגוֹ דַפַּיָּא מְעַבַּר
מִן סְיָפֵי לִסְיָפֵי׃ וְיָת דַּפַּיָּא תַּחֲפֵי דַהֲבָא וְיָת עִזְקָתְהוֹן תַּעֲבֵיד דַּהֲבָא אַתְרָא לְעַבְרַיָּא
וְתַחֲפֵי יָת עַבְרַיָּא דַּהֲבָא׃ וּתְקִים יָת מַשְׁכְּנָא כְּהִלְכָתֵיהּ דְּאִתְחֲזֵיתָא בְּטוּרָא׃ וְתַעֲבֵיד
פָּרוֹכְתָּא דְתִכְלָא וְאַרְגְּוָנָא וּצְבַע זְהוֹרִי וּבוּץ שְׁזִיר עוֹבַד אוּמָּן צוּרַת כְּרוּבִין׃ וְתִתֵּן יָתַהּ
עַל אַרְבְּעָא עַמּוּדֵי שִׁטִּין מְחַפַּן דַּהֲבָא וָוֵיהוֹן דַּהֲבָא עַל אַרְבְּעָא סַמְכִין דִּכְסַף׃ וְתִתֵּן יָת
פָּרוֹכְתָּא תְּחוֹת פּוּרְפַיָּא וְתַעֵיל לְתַמָּן מִגָּיו לְפָרוֹכְתָּא יָת אֲרוֹנָא דְסַהֲדוּתָא וְתַפְרֵישׁ
פָּרוֹכְתָּא לְכוֹן בֵּין קוּדְשָׁא וּבֵין קֹדֶשׁ קוּדְשַׁיָּא׃ וְתִתֵּן יָת כַּפּוּרְתָּא עַל אֲרוֹנָא דְסַהֲדוּתָא
בְּקֹדֶשׁ קוּדְשַׁיָּא׃ וּתְשַׁוֵּי יָת פָּתוֹרָא מִבָּרָא לְפָרוֹכְתָּא וְיָת מְנָרְתָא לָקֳבֵיל פָּתוֹרָא עַל
סְטַר מַשְׁכְּנָא דָרוֹמָא וּפָתוֹרָא תִּתֵּן עַל סְטַר צִיפּוּנָא׃ וְתַעֲבֵיד פְּרָסָא לִתְרַע מַשְׁכְּנָא
תִּכְלָא וְאַרְגְּוָנָא וּצְבַע זְהוֹרִי וּבוּץ שְׁזִיר עוֹבַד צַיָּר׃ וְתַעֲבֵיד לִפְרָסָא חַמְשָׁא
עַמּוּדֵי שִׁטִּין

Trāſla.Gre.lxx.cū interp.latina.

eas auro. & capitula eaꝝ aurea. &
αὐτοὺς χρυσίῳ. καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν χρυσαῖ. καὶ
cōflabis eis quinqꝫ baſes eneas.
χωνεύσεις αὐτοῖς πέντε βάσεις χαλκᾶς. Ca.27.
A Et facies altare ex lignis īputribilib⁹:
καὶ ποιήσεις θυσιαστήριον ἐκ ξύλων ἀσήπτων,
quinqꝫ cubitoꝝ lōgitudo: & quinqꝫ cubitoꝝ latitudo.
πέντε πηχῶν τὸ μῆκος, καὶ πέντε πηχῶν τὸ εὖρος.
quadrāgulū erit altare: & triū cubitoꝝ
τετράγωνον ἔσται τὸ θυσιαστήριον, καὶ τριῶν πηχῶν
altitudo ei⁹. & facies cornua ſupra quat-
τὸ ὕψος αὐτοῦ. καὶ ποιήσεις τὰ κέρατα ἐπὶ τῶν τεσσά-
tuor angulos. ex eo erūt cornua. & operies
ρων γωνιῶν. ἐξ αὐτοῦ ἔσται τὰ κέρατα. καὶ καλύψεις
ea ere. & facies coronā altari.
αὐτὰ χαλκῷ. καὶ ποιήσεις στεφάνην τῷ θυσιαστηρίῳ.
& cooperimētū eius: & phialas eius:
καὶ τὸν καλυπτῆρα αὐτοῦ, καὶ τὰς φιάλας αὐτοῦ,
& fuſcinulas eius: & focū eius: &
καὶ τὰς κρεάγρας αὐτοῦ, καὶ τὸ πυρεῖον αὐτοῦ, καὶ
oīa vaſa eius facies enea. & fa-
πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ ποιήσεις χαλκᾶ. καὶ ποι-
cies ei craticulā opere reticulato eneā. &
ήσεις αὐτῷ ἐσχάραν ἔργῳ δικτυωτῷ χαλκῆν. καὶ
facies craticule quattuor anulos ene-
ποιήσεις τῇ ἐσχάρᾳ τέσσαρας δακτυλίους χαλ-
os ad quattuor latera. & ſuppones
κοῦς ἐπὶ τὰ τέσσαρα κλίτη. καὶ ὑποθήσεις
eos ſub craticula altaris ab in
αὐτοὺς ὑπὸ τὴν ἐσχάραν τοῦ θυσιαστηρίου κάτω
fra. erit aūt craticula vſqꝫ ad dimidiū al-
θεν. ἔσται δὲ ἡ ἐσχάρα ἕως τοῦ ἡμίσους τοῦ θυ-
taris. & facies vectes al-
σιαστηρίου. καὶ ποιήσεις ἀναφορεῖς τῷ θυσια-
B tari ex lignis īputribilib⁹: & inerabis
στηρίῳ ἐκ ξύλων ἀσήπτων, καὶ περιχαλκώσεις
eos ere. & immittes vectes
αὐτοὺς χαλκῷ. καὶ εἰσάξεις τοὺς ἀναφορεῖς
in anulos. & ſint vectes
εἰς τοὺς δακτυλίους. καὶ ἔστωσαν οἱ ἀναφορεῖς
ſm latera altaris in leuādo
κατὰ τὰ πλευρὰ τοῦ θυσιαστηρίου ἐν τῷ αἴρειν
illud. cōcauū tabulatū facies illud. iuxta
αὐτό. κοῖλον σανιδωτὸν ποιήσεις αὐτό. κατὰ
demōſtratū tibi in mōte: ſic fa-
τὸ παραδειχθέν σοι ἐν τῷ ὄρει, οὕτω ποιή-
cies illud. & facies atriū tabernaculo. ad
σεις αὐτό. καὶ ποιήσεις αὐλὴν τῇ σκηνῇ. εἰς
lat⁹ qđ ad auſtꝝ vela atrū ex byſ-
τὸ κλίτος τὸ πρὸς λίβα ἱστία τῆς αὐλῆς ἐκ βύσ-
ſo retorta. lōgitudo cētū cubitoꝝ vni
σου κεκλωσμένης. μῆκος ἑκατὸν πηχῶν τῷ ἑνὶ
lateri. & colūne eaꝝ viginti:
κλίτει. καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν εἴκοσι,

Trāſla.B.Hiero.

deaurabis lignorum ſe
thim: ante quas ducetur tē
toriū: quarū erūt capi-
ta aurea & baſes enee.
Facies & Ca.27.
altare de
lignis ſethim quod ha
bebit quinqꝫ cubitos in
lōgitudīe & totidē ī la-
titudine: ideſt quadrū
& tres cubitos in alti-
tudine.
Cornua aūt per quat-
tuor angulos ex ipſo
erunt: & operies illud
ere. Facieſqꝫ in vſus ei⁹
lebetes ad ſuſcipiēdos
cineres & forcipes atqꝫ
fuſcinulas
& ignium receptacula.
Oīa vaſa ex ere fabri-
cabis: craticulamqꝫ in
modum
retis eneam
per cuius quattuor an
gulos erūt quattuor a-
nuli enei: quos pones
ſubter
arulam altaris. Eritqꝫ
craticula vſqꝫ ad altaris
medium. Facies &
vectes altaris de lignis
ſethim duos:
quos opies laminis e-
neis: & induces
per circulum: eruntqꝫ
ex vtroqꝫ
latere altaris ad portā
dū. Nō ſolidū: ſed inane
& cauū intrinſecus faci-
es illud: ſicut tibi in
monte monſtratum eſt.
Facies & atrium taber
naculi: in cuius auſtrali
plaga contra meridiem
erunt tentoria de byſ
ſo retorta. Centum
cubitos vnum latus te
nebit in longitudine:
& columnas viginti cū
baſibus totidem

Text.Heb. Exo. Ca.xxvij.

	Pritiua heb.
וְצִפִּיתָ אֹתָם זָהָב וָוֵיהֶם זָהָב	צָפָה
וְיָצַקְתָּ לָהֶם חֲמִשָּׁה אַדְנֵי נְחֹשֶׁת׃	
וְעָשִׂיתָ אֶת הַמִּזְבֵּחַ עֲצֵי	Cap.xxvij.
שִׁטִּים חָמֵשׁ אַמּוֹת אֹרֶךְ וְחָמֵשׁ	שוט אָמַר
אַמּוֹת רֹחַב רָבוּעַ יִהְיֶה הַמִּזְבֵּחַ	רָבַע
וְשָׁלֹשׁ אַמּוֹת קֹמָתוֹ׃ וְעָשִׂיתָ	
קַרְנֹתָיו עַל אַרְבַּע פִּנֹּתָיו מִמֶּנּוּ	
תִּהְיֶיןָ קַרְנֹתָיו וְצִפִּיתָ אֹתוֹ	הָיָה
נְחֹשֶׁת׃ וְעָשִׂיתָ סִּירֹתָיו לְדַשְּׁנוֹ	עָשָׂה
וְיָעָיו וּמִזְרְקֹתָיו וּמִזְלְגֹתָיו	יָעָה זָרַק זָלַג
וּמַחְתֹּתָיו לְכָל כֵּלָיו תַּעֲשֶׂה	חָתָה כָּלָה
נְחֹשֶׁת׃ וְעָשִׂיתָ לּוֹ מִכְבָּר מַעֲשֵׂה	כָּבַר
רֶשֶׁת נְחֹשֶׁת וְעָשִׂיתָ עַל הָרֶשֶׁת	
אַרְבַּע טַבְּעֹת נְחֹשֶׁת עַל אַרְבַּע	רָבַע
קְצוֹתָיו׃ וְנָתַתָּה אֹתָהּ תַּחַת	קָצָה נָתַן
כַּרְכֹּב הַמִּזְבֵּחַ מִלְּמָטָּה וְהָיְתָה	הָיָה
הָרֶשֶׁת עַד חֲצִי הַמִּזְבֵּחַ׃ וְעָשִׂיתָ	חָצָה
בַדִּים לַמִּזְבֵּחַ בַּדֵּי עֲצֵי שִׁטִּים	
וְצִפִּיתָ אֹתָם נְחֹשֶׁת׃ וְהוּבָא אֶת	בוֹא
בַּדָּיו בַּטַּבָּעֹת וְהָיוּ הַבַּדִּים עַל שְׁתֵּי	הָיָה שָׁנָה
צַלְעֹת הַמִּזְבֵּחַ בִּשְׂאֵת אֹתוֹ׃ נְבוּב	נָשָׂא נָבַב
לֻחֹת תַּעֲשֶׂה אֹתוֹ כַּאֲשֶׁר הֶרְאָה	לוּחַ רָאָה
אֹתְךָ בָּהָר כֵּן יַעֲשׂוּ׃ וְעָשִׂיתָ אֵת	
חֲצַר הַמִּשְׁכָּן לִפְאַת נֶגֶב תֵּימָנָה	שָׁכַן פָּאָה יָמַן
קְלָעִים לֶחָצֵר שֵׁשׁ מָשְׁזָר מֵאָה	שָׁזַר
בָאַמָּה אֹרֶךְ לַפֵּאָה הָאֶחָת׃ וְעַמֻּדָיו	אָחַד
עֶשְׂרִים וְאַדְנֵיהֶם עֶשְׂרִים	

Tranſla.Chal.

וְתַחֲפֵי יָתְהוֹן דַּהֲבָא וָוֵיהוֹן דַּהֲבָא וְתַתִּיךְ לְהוֹן חַמְשָׁא סַמְכִין דִּנְחָשָׁא׃
Ca.xxvii. וְתַעְבֵּיד יָת מַדְבְּחָא דְּאָעֵי שִׁטִּין חֲמֵשׁ אַמִּין אוּרְכָּא וְחָמֵשׁ אַמִּין
פּוּתְיָא מְרַבַּע יְהֵי מַדְבְּחָא וּתְלָת אַמִּין רוּמֵיהּ׃ וְתַעְבֵּיד קַרְנוֹהִי עַל אַרְבַּע זָוְיָתֵיהּ
מִנֵּיהּ יְהוֹיָן קַרְנוֹהִי וְתַחֲפֵי יָתֵיהּ נְחָשָׁא׃ וְתַעְבֵּיד פְּסַכְתְּרָוָתֵיהּ לְמִסְפַּי קִטְמֵיהּ
וּמַגְרוֹפְיָתֵיהּ וּמִזְרְקוֹהִי וְצִנּוֹרְיָתֵיהּ וּמַחְתְּיָתֵיהּ לְכָל מָנוֹהִי תַּעְבֵּיד נְחָשָׁא׃ וְתַעְבֵּיד
לֵיהּ סְרָדָא עוֹבַד מְצַדְתָּא דִּנְחָשָׁא וְתַעְבֵּיד עַל מְצַדְתָּא אַרְבַּע עִזְקָן דִּנְחָשָׁא עַל אַרְבַּע
סִטְרוֹהִי׃ וְתִתֵּן יָתַהּ תְּחוֹת סוֹבְבָא דְּמַדְבְּחָא מִלְּרַע וּתְהֵי מְצַדְתָּא עַד פַּלְגוּת מַדְבְּחָא׃
וְתַעְבֵּיד אֲרִיחַיָּא לְמַדְבְּחָא אֲרִיחֵי דְּאָעֵי שִׁטִּין וְתַחֲפֵי יָתְהוֹן נְחָשָׁא׃ וְתַעֲלוֹן יָת אֲרִיחוֹהִי
בְּעִזְקָתָא וִיהוֹן אֲרִיחַיָּא עַל תְּרֵין סִטְרֵי מַדְבְּחָא בְּמִטַּל יָתֵיהּ׃ חֲלִיל לוּחִין תַּעְבֵּיד יָתֵיהּ
כְּמָא דְּאַחְזִי יָתָךְ בְּטוּרָא כֵּן יַעְבְּדוּן׃ וְתַעְבֵּיד יָת דָּרַת מַשְׁכְּנָא לְרוּחַ עֵיבַר דָּרוֹמָא סְרָדִין
לְדָרְתָּא דְּבוּץ שְׁזִיר מְאָה אַמִּין אוּרְכָּא לְרוּחָא חֲדָא׃ וְעַמּוּדוֹהִי עַשְׂרִין וְסַמְכֵיהוֹן עַשְׂרִין

Interp.chal.

et cooperies eas auro: capita earum erunt ex auro: & fundes eis quinqꝫ baſes eneas. Ca.27.
Facieſqꝫ altare de lignis ſetim. quinqꝫ cubitos habebit longitudo eius: & quīqꝫ cubitos latitudo: quadratū erit altare: & tres cubitos habebit altitudo eius. Facieſqꝫ cornua eius ſuper angulos eius: ex ipſo erunt cornua eius: & operies illud ere. Et facies lebetes vt colligantur cinis: & batilia eius: & acetabula & fuſcinulas: & turibula eius: oīa vaſa eius facies ex ere. Et facies ei craticulā ope retis ex ere. Et facies ſuper rete quattuor anulos ex ere ſuper quattuor lateribus eius: & pones eam ſub circulo altaris deorſum: & erit rete vſqꝫ ad dimidium altaris. Et facies vectes altaris de lignis ſetim: & cooperies eos ere. et inducentur vectes per anulos: & erunt vectes in duobus lateribus altaris qñ portabūt illud. Concauum ex tabulis facies illud: ſicut oſtenſum eſt tibi in monte ſic facient. Facieſqꝫ atrium tabernaculi: in cuius auſtrali plaga erunt cortine de byſſo retorta centum cubitorum longitudinis in plaga vna. Et columne eius viginti: & baſes earum viginti

Pritiua chal.

חָפָא נְתַר
דְּבַח אָע אַמַּה
פְּתָה רְבַע הֲוָה
עֲבַד זְוָה חָפָא
סְפָא גְּרַף זְרַק
חֲתָה מְנָא צוּד
רְבַע נְתַן דְּבַח
אֲרַע הֲוָה חָפָא
עוּל הֲוָה נְטַל
חֲזָא עֲבַד דּוּר
שְׁכַן דּוּר אַמַּה

נחשת ווי העמדים וחשקיהם
צפן כסף: וכן לפאת צפון בארך קלעים
מאה ארך ועמדו עשרים ••
ואדניהם עשרים נחשת ווי
העמדים וחשקיהם כסף: ורחב
החצר לפאת ים קלעים חמשים
אמה עמדיהם עשרה ואדניהם
עשרה: ורחב החצר לפאת
זרח קדמה מזרחה חמשים אמה:
וחמש עשרה אמה קלעים לכתף
עמדיהם שלשה ואדניהם ••
שנה שלשה: ולכתף השנית חמש
עשרה קלעים עמדיהם שלשה
ואדניהם שלשה: ולשער החצר
סכך מסך עשרים אמה תכלת וארגמן
תלע שנה עשה ותולעת שני ושש משזר מעשה
עמד רבע רקם עמדיהם ארבעה •••
ואדניהם ארבעה: כל עמודי
סבב חשק החצר סביב מחשקים כסף
וויהם כסף ואדניהם נחשת:
ארך החצר מאה באמה ••
ורחב חמשים בחמשים ••
קום אמה וקמה חמש אמות שש משזר
כלה ואדניהם נחשת: לכל כלי
שכן המשכן בכל עבדתו וכל ••
יתדתיו וכל יתדת החצר נחשת:
ואתה תצוה את בני ישראל

eneis: que capita cū celaturis suis habebunt ꝏ argētea. Similiter & in latere aquilonis p lōgū erūt tētoria centū cubitorum columne viginti: & bases enee eiusdē numeri & capita ꝏꝏꝏꝏꝏꝏ earū cū celaturis suis argētea. In latitudie vero atrii qđ respicit ad occidēte erūt tētoria p quinquagita cubitos: & colūne decē: basesqꝫ totidē. In ea quoqꝫ atrii latitudine q respicit ad oriētem: quiquaginta cubiti erunt: ꝏꝏ in quibus quindecī cubitorū tētoria lateri vno deputabuntur: colūneqꝫ tres & bases ꝏꝏꝏ totidē. & in latere altero erūt tētoria: cubitos obtinentia quindecim: columne tres ꝏꝏꝏꝏ & bases totidem. In introitu vero atrii fiet ꝏꝏ tentoriū cubitorū viginti ex hyacintho & purpura coccoqꝫ bis tincto & bysso retorta opere plumario. Columnas habebit quattuor: cum basibus totidem. Omnes columne ꝏꝏ atrii per circuitū vestite erunt argenteis laminis: capitibus argenteis: & basibus eneis. In lōgitudine occupabit atrium cubitos cētū: in latitudine quinquaginta. ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ altitudo quinqꝫ cubitorū erit. Fietqꝫ de bysso retorta: & habebit bases eneas. Cūcta vasa tabernaculi in oīs vsus & cerimonias tā paxillos eius qꝫ atrii ex ere facietis. ꝏꝏꝏꝏꝏꝏ Precipe filiis israel ꝏꝏ ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ

et bases eoꝝ viginti enee. et fibule eoꝝ
καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν εἴκοσι χαλκαῖ. καὶ οἱ κρίκοι αὐτῶν
et forcipes eaꝝ argētee. sic lateri qđ
καὶ αἱ ψαλίδες αὐτῶν ἀργυραῖ. οὕτω τῷ κλίτει τῷ
ad aqlonē vela cētū cubitoꝝ lōgitudo. et colūne vi
πρὸς βορρᾶν ἱστία ἑκατὸν πηχῶν τὸ μῆκος. καὶ οἱ στῦλοι
ginti. et bases eaꝝ viginti enee. et fibule
εἴκοσι. καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν εἴκοσι χαλκαῖ. καὶ οἱ κρίκοι
eoꝝ et forcipes colūnaꝝ et bases dear- C
αὐτῶν καὶ αἱ ψαλίδες τῶν στύλων καὶ αἱ βάσεις περι-
gētate argēto. at latitudo atrij qđ ad
ηργυρωμέναι ἀργυρίῳ. τὸ δὲ εὖρος τῆς αὐλῆς τὸ κατὰ
mare vela qnqginta cubitoꝝ. colūne eoꝝ de-
θάλασσαν ἱστία πεντήκοντα πηχῶν. στῦλοι αὐτῶν δέ-
cē: et bases eaꝝ decē. et latitudo atrij qđ
κα, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν δέκα. καὶ εὖρος τῆς αὐλῆς τῆς
ad oriētē vela qnqginta cubitoꝝ. colūne eoꝝ
πρὸς ἀνατολὰς ἱστία πεντήκοντα πηχῶν. στῦλοι αὐ-
decē: et bases eaꝝ decē. et qnqꝫ et
τῶν δέκα, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν δέκα. καὶ πέντε καὶ
decē cubitoꝝ veloꝝ altitudo lateri vni. colūne
δέκα πηχῶν τῶν ἱστίων τὸ ὕψος κλίτει τῷ ἑνί. στῦλοι
eoꝝ tres: et bases eaꝝ tres. et la-
αὐτῶν τρεῖς, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τρεῖς. καὶ τὸ κλί-
tus scd̄m qndecim cubitoꝝ veloꝝ
τος τὸ δεύτερον δέκα πέντε πηχῶν τῶν ἱστίων τὸ
altitudo. columne eoꝝ tres: ⁊ bases eaꝝ tres.
ὕψος. στῦλοι αὐτῶν τρεῖς, καὶ βάσεις αὐτῶν τρεῖς.
et hostio atrij coopimētū viginti cubitoꝝ
καὶ τῇ πύλῃ τῆς αὐλῆς κάλυμμα εἴκοσι πηχῶν
altitudo ex hyacintho ⁊ purpura: et coccino re-
τὸ ὕψος ἐξ ὑακίνθου καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου κε-
torto: et bysso retorta variegatione
κλωσμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης τῇ ποικιλίᾳ
polymitarij. et colūne eius qttuor: et
τοῦ ῥαφιδευτοῦ. καὶ στῦλοι αὐτοῦ τέσσαρες, καὶ αἱ
bases eius qttuor. oēs colūne atrij
βάσεις αὐτοῦ τέσσαρες. πάντες οἱ στῦλοι τῆς αὐλῆς
incircuitu deargētate argēto. et capitula
κύκλῳ κατηργυρωμένοι ἀργυρίῳ. καὶ αἱ κεφαλίδες
eaꝝ argētea. et bases eaꝝ enee.
αὐτῶν ἀργυραῖ. καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν χαλκαῖ.
at lōgitudo atrij cētū ad cētū. et lati- D
τὸ δὲ μῆκος τῆς αὐλῆς ἑκατὸν ἐφ' ἑκατόν. καὶ τὸ εὖ-
tudo qnqginta ad qnqginta. et altitudo
ρος πεντήκοντα ἐπὶ πεντήκοντα. καὶ ὕψος
qnqꝫ cubitoꝝ ex bysso retorta. et
πέντε πηχῶν ἐκ βύσσου κεκλωσμένης. καὶ αἱ
bases eaꝝ enee. oīs supellex et
βάσεις αὐτῶν χαλκαῖ. πᾶσα ἡ κατασκευὴ καὶ
oīa vasa et paxilli atrij
πάντα τὰ ἐργαλεῖα καὶ οἱ πάσσαλοι τῆς αὐλῆς Leui.
enei. et tu pcipe filijs israel: 7.d.
χαλκοῖ. καὶ σὺ σύνταξον τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ, ꝏꝏ

Primitiua chal. Interp. chal.

כנש
פתה דור עלב
רתח אמה
צור רבע
כנש
אמה פתה סנה
שבק סבא דור
פקד

ex ere: capita colūnarum ⁊ celature eaꝝ erunt de argento. Et similiter in latere aquilonis erunt cortine longitudinis centum cubitoꝝ: ⁊ bases earum viginti ex ere: capita colūnarum ⁊ celature earum erunt de argento. Et in latitudine atrij ad latus occidentale erunt cortine longitudinis quinquaginta cubitorum: colūne earum decem ⁊ bases earum decem. Et latitudo atrij ad latus orientale erit quinquaginta cubitorum: ⁊ cortine quindecim cubitorum erunt in vno latere: colūne earum tres: ⁊ bases earum tres. ⁊ in secundo latere cortine quindecim cubitorum erunt: columne earum tres: et bases earum tres. Et in hostio atrij erit tētorium viginti cubitorū ex hyacintho ⁊ purpura ⁊ coccino ⁊ bysso retorta opere polymitario: columne eius quattuor: ⁊ bases eius quattuor. omnes colūne atrij per circuitū celate erunt argento: capita earū erunt argentea: ⁊ bases earū erunt ex ere. Longitudo aūt atrij erit centum cubitoꝝ: ⁊ latitudo quinquaginta. Et altitudo cortinarum quinqꝫ cubitoꝝ ex bysso retorta: ⁊ bases earū ex ere. Omnia vasa tabernaculi in omne ministeriū eiꝰ ⁊ oēs paxilli eius ⁊ oēs paxilli atrij erunt ex ere. Tu aūt precipe filijs israel

Transla. Chal.

נחשא ווי עמודיא וכיבושיהון דכסף: וכן לרוח ציפונא באורכא סרדין מאה ••
אורכא ועמודוהי עשרין וסמכיהון עשרין דנחשא ווי עמודיא וכבושיהון כסף:
ופותיא דדרתא לרוח מערבא סרדין חמשין אמין עמודיהון עשרא וסמכיהון עשרא:
ופותיא דדרתא לרוח קדומא מדינחא חמשין אמין: וחמש עשרה אמין סרדין ••
לעיברא עמודיהון תלתא וסמכיהון תלתא: ולעיברא תניינא חמש עשרה סרדין
עמודיהון תלתא וסמכיהון תלתא: ולתרע דרתא פרסא עשרין אמין דתכלא וארגונא
וצבע זהורי ובוץ שזיר עובד צייר עמודיהון ארבעה וסמכיהון ארבעה: כל עמודי •
דרתא סחור סחור מכבשין כסף וויהון כסף וסמכיהון דנחשא: אורכא דדרתא מאה
אמין ופותיא חמשין בחמשין ורומא חמש אמין דבוץ שזיר וסמכיהון דנחשא: לכל
מני משכנא בכל פולחניה וכל סיכוהי וכל סיכי דדרתא דנחשא: ואת תפקיד
ית בני ישראל ••••

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.

et accipiãt tibi oleũ ex oliuis defecatũ
καὶ λαβέτωσάν σοι ἔλαιον ἐξ ἐλαιῶν ἄτρυγον
purũ cõtusum in lumẽ: vt ardeat lucerna
καθαρὸν κεκομμένον εἰς φῶς, ἵνα καίηται λύχνος
semp in tabernaculo testimonij. extra
διαπαντὸς ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου· ἔξωθεν τοῦ
velũ qđ sup testamẽto incẽdet
καταπετάσματος τοῦ ἐπὶ τῆς διαθήκης καύσει
illud aarõ et filij eius a vespa vsq ad mane:
αὐτὸ ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἀφ᾽ ἑσπέρας ἕως πρωΐ, ἐ-
corã dño: legitimũ sẽpitnũ in gñatiões
ναντίον κυρίου, νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς
vras a filijs israel.
ὑμῶν παρὰ τῶν υἱῶν ἰσραήλ. Ca.28.

A Et tu applica ad te: et aa
Καὶ σὺ προσαγάγου πρὸς ἑαυτὸν, τόν τε ἀα-
ron frm tuũ: et filios eius de
ρὼν τὸν ἀδελφόν σου, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἐκ
filijs israel: vt sacerdotio fũgãtur mihi: aarõ et na
τῶν υἱῶν ἰσραὴλ, ἱερατεύειν μοι, ἀαρὼν καὶ να-
dab: et abiud: et eleazar: et ithamar fi
δὰβ, καὶ ἀβιοὺδ, καὶ ἐλεάζαρ, καὶ ἰθάμαρ υἱ-
lios aarõ. et facies vestẽ sanctã aarõ
οὺς ἀαρών. καὶ ποιήσεις στολὴν ἁγίαν ἀαρὼν τῷ
frĩ tuo in honorẽ et gloriã. et tu loq
ἀδελφῷ σου εἰς τιμὴν καὶ δόξαν. καὶ σὺ λάλη-
re oĩb9 sapiẽtib9 mẽte: qđs imple
σον πᾶσι τοῖς σοφοῖς τῇ διανοίᾳ, οὓς ἐνέπλη-
ui spũ sapiẽtie et sẽsu. et fa
σα πνεύματος σοφίας καὶ αἰσθήσεως. καὶ ποι-
ciẽt vestẽ sanctã aaron ad sanctuariũ:
ήσουσι τὴν στολὴν τὴν ἁγίαν ἀαρὼν εἰς τὸ ἅγιον,
in qua sacerdotio fũget mihi. et he vestes: quas
ἐν ᾗ ἱερατεύσει μοι. καὶ αὗται αἱ στολαί, ἃς
faciẽt. pectorale: et suphumerale: et
ποιήσουσι. τὸ περιστήθιον, καὶ τὴν ἐπωμίδα, καὶ
tunicã talarẽ: et tunicã strictam: et
τὸν ποδήρη, καὶ χιτῶνα κοσυμβωτὸν, καὶ
cidarim: et balteũ. et faciẽt vestes sanctas
κίδαριν, καὶ ζώνην. καὶ ποιήσουσι στολὰς ἁγίας
aaron et filijs eius vt sacerdotio fũgãt mihi:
ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ εἰς τὸ ἱερατεύειν μοι.
et ipi accipiẽt auṝ: et hyacinthũ:
καὶ αὐτοὶ λήψονται τὸ χρυσίον, καὶ τὴν ὑάκινθον,
et purpurã: et coccinũ: et byssũ.
B καὶ τὴν πορφύραν, καὶ τὸ κόκκινον, καὶ τὴν βύσσον.
et faciẽt suphumerale ex bisso retor
καὶ ποιήσουσι τὴν ἐπωμίδα ἐκ βύσσου κεκλωσμέ-
ta: opus cõtextũ variegatoris. duo suphũeralia erũt
νης, ἔργον ὑφαντὸν ποικιλτοῦ. δύο ἐπωμίδες ἔσονται
illi cõtinẽtia alterũ alterũ: in duab9
αὐτῷ συνέχουσαι ἑτέρα τὴν ἑτέραν, ἐπὶ τοῖς δυσὶ
ptibus suspensa. et cõtextus suphumeraliũ
μέρεσιν ἐξηρτισμέναι. καὶ τὸ ὕφασμα τῶν ἐπωμίδων

Trãsla. B. Hiero.

vt afferãt tibi oleũ de arboribus oliuarũ purissimũ piloq cõtusum: vt ardeat lucerna sẽper i tabernaculo testimonii extra velum: quod oppãsũ est testimonio: & collocabunt eã aarõ & filii eius & vsq mane luceat coram dño. Perpetuus erit cult9 p successiões eorũ corã filiis israel. Ca.28.

Applica quoq ad te aaron fratrẽ tuum cum filiis suis de medio filiorum israel: vt sacerdotio fũgãtur mihi Aarõ: nadab: & abiu: eleazar: & Ithamar. faciesq vestem sanctã Aaron fratri tuo in gloriã & decorem. Et loqueris cunctis sapientibus corde quos repleui spiritu prudentie: vt faciant vestes aarõ fratri tuo i quibus sctificatus ministret mihi. Hec aũt erũt vestimẽta que facient. Rõnale & suphumerale: tunicã & lineã strictã: cidarim & balteũ. Facient fratri tuo aarõ & filiis eius vestimẽta sancta: vt sacerdotio fungãtur mihi. Accipientq aurũ & hyacithũ & purpuram coccũq bis tinctum & byssum. Facient aũt superhumerale de auro & hyacintho & purpura coccoq bis tīcto & bysso retorta opere polymito. Duas oras iunctas habebit in vtroq latere summitatũ: vt in vnũ redeãt. Ipsa quoq

Tex. Heb. Exo. Ca. xxviii.

ויקחו אליך שמן זית זך כתית
למאור להעלת נר תמיד׃ באהל
מועד מחוץ לפרכת אשר
על העדת יערך אתו אהרן
ובניו מערב עד בקר לפני
יהוה חקת עולם לדרתם מאת
בני ישראל׃ ואתה

Cap. xxviii.

הקרב אליך את אהרן אחיך
ואת בניו אתו מתוך בני
ישראל לכהנו לי אהרן נדב
ואביהוא אלעזר ואיתמר בני
אהרן׃ ועשית בגדי קדש לאהרן
אחיך לכבוד ולתפארת׃
ואתה תדבר אל כל חכמי לב
אשר מלאתיו רוח חכמה ועשו
את בגדי אהרן לקדשו לכהנו
לי׃ ואלה הבגדים אשר יעשו
חשן ואפוד ומעיל וכתנת תשבץ
מצנפת ואבנט ועשו בגדי קדש
לאהרן אחיך ולבניו לכהנו לי׃
והם יקחו את הזהב ואת התכלת
ואת הארגמן ואת תולעת השני
ואת השש׃ ועשו את האפד זהב
תכלת וארגמן תולעת שני ושש
משזר מעשה חשב׃ שתי
כתפת חברת יהיה לו אל שני
קצותיו וחבר׃ וחשב אפדתו

Priitiua. heb.

לקח זכך כתת
אור עלה נור
תמד ערך
עוד ערב
פנה
עלם דור
קרב
עשה
כבד פאר
עשה
אפד מעל
שבץ צנף
לקח
תלע שנה
שזר עשה
שנה היה שנה
קצה

Transla. Chal.

ויסבון לך משח זיתא דכיא כתישא לאנהרא לאדלקא בוציניא תדירא׃ במשכן
זמנא מברא לפרוכתא דעל סהדותא יסדר יתיה אהרן ובנוהי מרמשא עד צפרא
Ca. xxviii. קדם יוי קים עלם לדריהון מעם בני ישראל׃
ואת קריב לותך ית אהרן אחוך וית בנוהי עמיה מגו בני ישראל לשמשא קדמי אהרן
נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר בני אהרן׃ ותעביד לבושי קודשא לאהרן אחוך ליקר
ולתושבחא׃ ואת תמליל עם כל חכימי לבא דאשלמית עמהון רוח חכמתא ויעבדון
ית לבושי אהרן לקדשא יתיה לשמשא קדמי׃ ואלין לבושיא דיעבדון חושנא ואפודא
ומעילא וכתונין מרמצן מצנפין והמינין ויעבדון לבושי קודשא לאהרן אחוך ולבנוהי
לשמשא קדמי׃ ואינון יסבון ית דהבא וית תכלא וית ארגונא וית צבע זהורי
וית בוצא׃ ויעבדון ית אפודא דדהבא תכלא וארגונא וצבע זהורי ובוץ שזיר עובד
אומן׃ תרתין כתפין מלפפן יהון ליה על תרין סטרוהי ויתלפף׃ והמין תקוניה

Interp. chal.

vt afferant tibi oleum mundissimũ de oliuis cõtusis vt luceat: vt incendantur lucerne semper. In tabernaculo federis extra velum quod est ante testamentũ ordinabit eas aaron a vespere vsq ad mane coram domino: ritu perpetuo in generationibus suis a filijs israel. Cap. 28.

Tu autem applica ad te aaron fratrẽ tuum: & filios eius cum eo de medio filiorũ israel: vt ministrent coram me aaron nadab & abiu eleazar & ithamar filij aaron. Faciesq vestes sanctas aaron fratri tuo in gloriã & decorem. Et tu loquere cum oĩbus sapientibus corde: quos impleui spiritu sapientie: vt faciant vestes aaron: vt sanctificetur ad ministrandũ coram me. Et he sunt vestes quas facient: rationale & suphumerale: pallium & tunicas strictas: cidarim & baltea. Facientq vestes sanctas aaron & filijs eius: vt ministrent coram me. Et illi accipient aurũ & hyacinthum & purpuram & coccinum & byssum. & facient suphumerale ex auro & argento & purpura & coccino & bysso retorta opere artificio. Duo humerali cõiuncti erunt ei: in duobus lateribus eius coniungentur. et balteus ornatus eius

Priitiua chal.

נסב דכה נהר
דלק שכן סדר
קום דור
אח
עבד
שבח מלל שלם
אל
רמץ צנף
נסב
תרי לפף המה

Tér. Heb.

אשר עליו כמעשהו ממנו יהיה
זהב תכלת וארגמן ותולעת שני
ושש משזר: ולקחת את שתי
אבני שהם ופתחת עליהם
שמות בני ישראל: ששה
משמתם על האבן האחת ואת
שמות הששה הנותרים על האבן
השנית כתולדתם: מעשה
חרש אבן פתוחי חתם תפתח את
שתי האבנים על שמת בני
ישראל מסבת משבצות זהב
תעשה אתם: ושמת את שתי
האבנים על כתפת האפד אבני
זכרן לבני ישראל ונשא אהרן
את שמותם לפני יהוה על שתי
כתפיו לזכרן: ועשית משבצת
זהב: ושתי שרשרת זהב טהור
מגבלת תעשה אתם מעשה עבת
ונתתה את שרשרת העבתת על
המשבצת: ועשית חשן משפט
מעשה חשב כמעשה אפד
תעשנו זהב תכלת וארגמן
ותולעת שני ושש משזר
תעשה אתו: רבוע יהיה כפול זרת
ארכו וזרת רחבו: ומלאת בו
מלאת אבן ארבעה טורים אבן
טור אדם פטדה וברקת הטור

Pr̄itiua heb.

אחד
יתר
שנה ילד עשה
פתח
סבב שבץ
עשה שום
בנה
טהר
גבל
נתן
שפט
רבע היה כפל

Trāsla. B. Hiero.

textura & cuncta opis varietas erit ex auro & hyacitho & purpura coccoq̄ bis ticto & bysso retorta. Sumesq̄ duos lapides onychinos: & sculpes in eis nomia filiorum israel. sex nomia in lapide vno: & sex reliqua in altero iuxta ordinē natiuitatis eorum. Opere sculptoris & celatura gēmarii sculpes eos nominibus filiorum israel inclusos auro atq̄ circūdatos: & pones in vtroq̄ latere suphumeralis: memoriale filiis israel: portabitq̄ aaron noia eorū corā dño super vtrumq̄ humerū ob recordatione. Facies & vncinos ex auro: & duas catenulas auri purissimi sibiinuicem coherētes: quas inseres vncinis. Ratiōale quoq̄ iudicii facies opere polymito iuxta texturā suphumeralis ex auro hyacintho & purpura coccoq̄ bis tincto & bysso retorta. Quadrāgulū erit & duplex. Mēsurā palmi habebit tā in logitudie q̄ in latitudie. ponesq̄ in eo quattuor ordines lapidum. In primo versu erit lapis sardius & topazius &

Trāsla. Grę. lxx. cū interp̄. latina.

quod est in ipso: scd̄m factionē ex ipso erit
ὅ ἐστιν ἐπ᾽ αὐτῷ, κατὰ τὴν ποίησιν ἐξ αὐτοῦ ἔσται
ex auro: et hyacintho: et purpura: et
ἐκ χρυσίου, καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ
coccino filato: et bysso retorta.
κοκκίνου διανενησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης.
et accipies duos lapides smaragdos: et sculpes
καὶ λήψῃ δύο λίθους σμαράγδους, καὶ γλύψεις
in ipsis nomina filiorum israel. sex nomina
ἐν αὐτοῖς τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν ἰσραήλ. ἓξ ὀνόματα
sup lapidē vnū. et sex noia reliqua
ἐπὶ τὸν λίθον ἕνα. καὶ ἓξ ὀνόματα τὰ λοιπὰ
sup lapidē scd̄m iuxta generationes eorum:
ἐπὶ τὸν λίθον τὸν δεύτερον κατὰ τὰς γενέσεις αὐτῶν,
opus lapidarie artis. sculptura sigilli
ἔργον λιθουργικῆς τέχνης. γλύμμα σφραγῖδος
sculpes duos lapides in noib' filiorū israel. et pones duos lapides
διαγλύψεις τοὺς δύο λίθους ἐπὶ τοῖς ὀνόμασι τῶν υἱῶν ἰσραήλ. καὶ θήσεις τοὺς δύο λίθους
sup humeros suphumeralis. lapides memoriale sūt filiis israel.
ἐπὶ τῶν ὤμων τῆς ἐπωμίδος. λίθοι μνημοσύνου εἰσὶ τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ.
et portabit aaron noia filiorū israel corā domino sup duos humeros eius: memoriale de ipsis.
καὶ ἀναλήψεται ἀαρὼν τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἐναντίον κυρίου ἐπὶ τῶν δύο ὤμων αὐτοῦ, μνημόσυνον περὶ αὐτῶν.
et facies vncinos ex auro puro. et facies duas catenulas ex auro puro:
καὶ ποιήσεις ἀσπιδίσκας ἐκ χρυσίου καθαροῦ. καὶ ποιήσεις δύο κροσσωτὰ ἐκ χρυσίου καθαροῦ,
cōmixtas in florib' opus[culū] cōtexture. et impones catenulas coherentes
καταμεμιγμένα ἐν ἄνθεσιν ἔργον πλοκῆς. καὶ ἐπιθήσεις τὰ κροσσωτὰ τὰ πεπλεγμένα
sup vncinos: scd̄m suphumeralia eorū ex anteriorib'.
ἐπὶ τὰς ἀσπιδίσκας, κατὰ τὰς παρωμίδας αὐτῶν ἐκ τῶν ἐμπροσθίων.
et facies rōnale iudiciorū op' variegatoris. scd̄m numerū suphumeralis facies illud ex auro:
καὶ ποιήσεις λόγιον τῶν κρίσεων ἔργον ποικιλτοῦ. κατὰ τὸν ῥυθμὸν τῆς ἐπωμίδος ποιήσεις αὐτὸ ἐκ χρυσίου,
et hyacintho: et purpura: et coccino filato: et bysso retorta
καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου νενησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης
facies illud. quadrāgulū erit duplū:
ποιήσεις αὐτό. τετράγωνον ἔσται διπλοῦν,
palmi lōgitudo: et palmi latitudo. et texes in eo texturā scd̄m lapidē quadriordinē.
σπιθαμῆς τὸ μῆκος, καὶ σπιθαμῆς τὸ εὖρος. καὶ καθυφανεῖς ἐν αὐτῷ ὕφασμα κατάλιθον τετράστιχον.
ordo lapidū erit sardi': topazi': et smaragdus: ordo
στίχος λίθων ἔσται σάρδιον, τοπάζιον, καὶ σμάραγδος, ὁ στίχος

Pr̄itiua chal.

גלף
שאר תנה ילד
טוב פרש גלף
שקע רמין שוה
תרי נטל תכן
דכה תרם נתן
תכן דון עבד
רבע הוה פתה
שלם טוב רבע

Interp̄. chal.

qui est super illud sicut opus eius ex ipso erit ex auro hyacintho et purpura et coccino et bysso retorta. Tollesq̄ duos lapides onychinos: et sculpes sup eos nomina filiorū israel. Sex noia super lapide vno: et reliqua sex noia sup lapide secūdo iuxta ordinē natiuitatis eorū. Opere artificio lapidis preciosi scriptura distincta sicut sculptura que fit in anulis sculpes duos lapides per noia filiorum israel: circundatos et inclusos auro facies eos. Ponesq̄ duos lapides sup humerulos suphumeralis: lapides memoriales filiis israel: portabitq̄ aaron nomina eorum coram dño super duos humeros eius ob recordationes. Faciesq̄ vncinos ex auro et duas catenulas auri mūdissimi sibi inuicem coherentes: facies eas opere fimbriarum. et pones catenulas fimbriatas sup vncinos. Faciesq̄ rationale iudicii opere artificio: iuxta opus superhumeralis facies illud: ex auro hyacintho et purpura et coccino et bysso retorta facies illud. Quadratū erit et duplicatū: mēsurā palmi habebit in longitudine eiꝰ: et mēsurā palmi habebit in latitudine eiꝰ. Et implebis in eo impletionē lapidis preciosi: quattuor ordines lapidū. In pmo ordine erit sardiꝰ topaziꝰ et smaragdꝰ.

Transla. Chal.

דעלוהי כעובדיה מניה יהי דהבא תכלא וארגונא וצבע זהורי ובוץ שזיר: ותיסב ית
תרתין אבני בורלא ותגלוף עליהון שמהת בני ישראל: שיתא משמהתהון על אבנא
חדא וית שמהת שיתא דישתארו על אבנא תניתא כתולדתהון: עובד אומן דאבן
טבא כתב מפרש כגלוף דעזקא תגלוף ית תרתין אבניא על שמהת בני ישראל משקען
דדהב תעביד יתהון: ותשוי ית תרתין אבניא על כתפי אפודא אבני דוכרנא
לבני ישראל ויטול אהרן ית שמהתהון קדם ייי על תרין כתפוהי לדוכרנא: ותעביד
מרמצן דדהב: ותרתין תכין דדהב דכי מתחמן תעביד יתהון עובד גדילו ותתן ית תכיא
גדילתא על מרמצתא: ותעביד חשן דינא עובד אומן כעובד אפודא תעבדיניה דדהבא
תכלא וארגונא וצבע זהורי ובוץ שזיר תעביד יתיה: מרבע יהי עיף זרתא אורכיה
וזרתא פותיה: ותשלים ביה אשלמות אבן טבא ארבעה סדרין דאבן טבא סדרא
קדמאה סמקן ירקן וברקן סדרא

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

us. et ordo secūdus: carbūculus: et saphi
ὁ εἷς. καὶ ὁ στίχος ὁ δεύτερος, ἄνθραξ, καὶ σάπφει
rus: et iaspis. et ordo tertius: ligurius: et
ρος, καὶ ἴασπις. καὶ ὁ στίχος ὁ τρίτος, λιγύριον, καὶ
achates: et amethystus: et ordo quartus: chry
ἀχάτης, καὶ ἀμέθυστος. καὶ ὁ στίχος ὁ τέταρτος, χρυ
solithus: et berullus: et onychinus: circūtecti
σόλιθος, καὶ βήρυλλος, καὶ ὀνύχιον, περικεκαλυμμέ
auro: et colligata in auro. sint se
να χρυσίῳ, καὶ συνδεδεμένα ἐν χρυσίῳ. ἔστωσαν κα
cūdū ordinē eorū: et lapides sint ex nominibus
τὰ στίχον αὐτῶν, καὶ οἱ λίθοι ἔστωσαν ἐκ τῶν ὀνομάτων
filiorū israel: duodecī secūdū noīa eorū:
τῶν υἱῶν ἰσραήλ, δεκαδύο κατὰ τὰ ὀνόματα αὐτῶν.
sculpture sigillorū cuiuslibet secūdū nomē sint in
D γλυφαὶ σφραγίδων ἑκάστου κατ' ὄνομα ἔστωσαν εἰς
duodecī tribus. et facies sup rōale
τὰς δώδεκα φυλάς. καὶ ποιήσεις ἐπὶ τὸ λογεῖον
catenas cōnexas: opus catenarū ex
κροσσοὺς συμπεπλεγμένους, ἔργον ἁλυσιδωτὸν ἐκ
auro puro. et facies sup rōali duos
χρυσίου καθαροῦ. καὶ ποιήσεις ἐπὶ τὸ λογεῖον δύο
anulos aureos. et impones duos anu
δακτυλίους χρυσοῦς. καὶ ἐπιθήσεις τοὺς δύο δα
los aureos sup vtraq initia
κτυλίους τοὺς χρυσοῦς ἐπ' ἀμφοτέρας τὰς ἀρχὰς τοῦ
rōnalis. et impones catenas et catenata
λογείου. καὶ ἐπιθήσεις τοὺς κροσσοὺς καὶ τὰ ἁλυσιδω
auri sup duos anulos sup vtraq
τὰ χρυσίου ἐπὶ τοὺς δύο δακτυλίους ἐπ' ἀμφοτέρων
latera rōnalis. et duo latera duarū catenarū
τῶν κλιτῶν τοῦ λογείου. καὶ δύο κλίτη τῶν δύο κροσσῶν
impones sup duas cōnexiōes et impones sup
ἐπιθήσεις ἐπὶ τὰ δύο ἐμπλόκια. καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ
humeros suphumeralis ex aduerso secūdū faciem.
τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος ἐξ ἐναντίας κατὰ πρόσωπον.
et facies duos anulos aureos. et impones
καὶ ποιήσεις δύο δακτυλίους χρυσοῦς. καὶ ἐπιθήσεις
sup duas alas rōnalis: in sūmitatē a sūmitate
ἐπὶ τὰ δύο πτερύγια τοῦ λογείου, ἐπὶ τὸ ἄκρον ἀπ' ἄκρου
posteriori suphumeralis intrinsecus. et facies duos
τοῦ ὀπισθίου τῆς ἐπωμίδος ἔσωθεν. καὶ ποιήσεις δύο
anulos aureos: et impones sup vtrosq
δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ ἐπιθήσεις ἐπ' ἀμφοτέρους
humeros suphumeralis ab infra eius: secūdū fa
τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος κάτωθεν αὐτοῦ, κατὰ πρό
ciem secūdū copulationē desup cōtexture
σωπον κατὰ τὴν συμβολὴν ἄνωθεν τῆς συνυφῆς τῆς
suphumeralis. et cōstringes rōnale ab anu
E ἐπωμίδος. καὶ σφίγξεις τὸ λογεῖον ἀπὸ τῶν δακτυ
lis qui in eo ad anulos suphu
λίων τῶν ἐπ' αὐτοῦ εἰς τοὺς δακτυλίους τῆς ἐπωμί
meralis cōiūctos ex hyacintho:
δος συνεχομένους ἐκ τῆς ὑακίνθου, cccccccccc

Trāsla. B. Hiero.

smaragdus. In secundo carbūculus & saphirus & iaspis. In tertio ligurius achates ccccccc & amethysthus. In quarto cccccccccccccccccccc chrysolithus onychinus & berillus. Inclusi cccc auro erunt per ordines suos: cccccccccccc habebunt. q̄ noia filiorum israel: ccccccccccc duodecim nominibus celabuntur singuli lapides nominibus singulorum per duodecim ccc tribus. Facies in rationali cccccccccccccccccccc catenas sibiinuicem coherentes ex auro cccccc purissimo & duos cccc cccccccccccccccccc ccccccc anulos aureos: quos pones cccccccccccccccccc in vtraq3 rationalis sūmitate: cccccccccccccccc catenasq3 aureas cccccc ccccccccccccccccc cccccc iunges anulis qui sūt in marginibus eius: cc & ipsarum catenarum extrema ccccccccccccc duobus copulabis vncinis cccccccccccccccccc in vtroq3 latere suphumeralis qd rōnale respicit. Facies & duos anulos aureos: quos pōes in summitatibus rationalis & in ccccccccccccc oris: que e regiōe sūt suphumeralis & posteriora eius aspiciūt: necnō & alios duos anulos aureos: q ponendi sunt in vtroq3 latere cc suphumeralis deorsū: qd respicit cōtra faciē iūcture iferioris: vt aptari possit cū suphumerali: & strigatur rōnale anulis suis cum ccccc anulis suphumeralis vitta hyacinthina: cccc

Tex. Heb.

האחד: והטור השני נפך ספיר | ספר
ויהלם: והטור השלישי לשם | הלם שלש
שבו ואחלמה: והטור הרביעי | שנה חלם
תרשיש ושהם וישפה משבצים | שבץ
זהב יהיו במלואתם: והאבנים | היה מלא
תהיין על שמת בני ישראל
שתים עשרה על שמתם פתוחי | פתח
חותם איש על שמו תהיין לשני | חתם שנה
עשר שבט: ועשית על החשן
שרשת גבלת מעשה עבת זהב | עשה
טהור: ועשית על החשן שתי | טהר שנה
טבעות זהב ונתת את שתי | נתן
הטבעות על שני קצות החשן: | קצה
ונתתה את שתי עבתת הזהב על
שתי הטבעת אל קצות החשן:
ואת שתי קצות שתי העבתת
תתן על שתי המשבצות ונתתה | נתן
על כתפות האפוד אל מול פניו: | פנה
ועשית שתי טבעות זהב ושמת | שנה שום
אתם על שני קצות החשן על
שפתו אשר אל עבר האפוד | שפה אפד
ביתה: ועשית שתי טבעות זהב
ונתתה אתם על שתי כתפות
האפוד מלמטה ממול פניו לעמת
מחברתו ממעל לחשב האפוד: | חבר עלה
וירכסו את החשן מטבעתו אל | רכס
טבעת האפוד בפתיל תכלת | פתל

Transla. Chal.

חד: וסדרא תנינא אזמרגדין ושבזיז וסבהלום: וסדרא תליתאה קנכירי טרקיא ועין
עגלא: וסדרא רביעאה כרום ימא ובורלא ופנתירי מרמצן בדהב יהון באשלמותהון:
ואבניא תהוין על שמהת בני ישראל תרתא עשרה על שמהתהון כתב מפרש כגלוף
דעזקא גבר על שמיה תהוין לתריעשר שבטין: ותעביד על חושנא תכין מתחמן
עובד גדילו דדהב דכי: ותעביד על חושנא תרתין עזקן דדהב ותתן ית תרתין עזקתא
על תרין סטרי חושנא: ותתן ית תרתין גדילן דדהב על תרין עזקתא בסטרי חושנא:
וית תרתין גדילן דעל תרין סטרוהי תתן על תרתין מרמצתא ותתן על כתפי אפודא
לקביל אפוהי: ותעביד תרתין עזקן דדהב ותשוי יתהון על תרין סטרי חושנא על
שפתיה די לעברא דאפודא מלגו: ותעביד תרתין עזקן דדהב ותתן יתהון על תרין
כתפי אפודא מלרע מלקביל אפוהי לקביל בית לופי מעלוי להמין אפודא:
ויחדון ית חושנא מעזקתיה לעזקת אפודא בחוטא דתכלתא ''''''''''''''''

Interp. chal.

Et in secūdo ordine carbunculus saphirus et iaspis. In tertio ordine ligurius achates et amethystus. In quarto autē ordine chrysolithus onychinus et berillus: inclusi auro erunt in celaturis suis. Lapides autē erunt duodecim iuxta nomina filiorū israel: sculpti scriptura distincta sicut sculptura anuli: singuli lapides per nomina singulorū erunt per duodecim tribus. Faciesq3 in rationali catenulas sibi inuicem coherentes opere fimbriarum ex auro mundissimo. et facies super rationale duos anulos ex auro: et pones duos anulos in duobus lateribus rationalis. Et pones duas fimbrias aureas in duobus anulis in lateribus rationalis: et duas fimbrias que sunt in duobus lateribus eius pones super duos vncinos: et pones in humerulis suphumeralis contra faciē eius. Et facies duos anulos aureos: et pones eos in duobus lateribus rationalis que sunt in ore eius: q̄ est e regiōe suphūeralis itrinsecus. Faciesq3 duos anulos aureos et pones eos in duobus hūerulis suphumeralis inferius cōtra faciē suā e regione iūcture eius super balteū suphumeralis. et cōiungēt rōnale ex anulis suis ad anulos suphumeralis vitta hyacinthina cccccc

Primitiua chal.

רמץ היה שלם
הוה תרי פרש
גלף עבד תכן
תחם דכה נתן
רמץ
עבד שנה
שפה
ארע לפף עלה
אחד

לִהְיוֹת עַל־חֵשֶׁב הָאֵפוֹד וְלֹא יִזַּח — הָיָה זָחַח
הַחֹשֶׁן מֵעַל הָאֵפוֹד׃ וְנָשָׂא אַהֲרֹן
אֶת שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּחֹשֶׁן
הַמִּשְׁפָּט עַל לִבּוֹ בְּבֹאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ — שָׁפַט בּוֹא
לְזִכָּרֹן לִפְנֵי יְהוָה תָּמִיד׃ וְנָתַתָּ — פָּנָה תָּמַד נָתַן
אֶל חֹשֶׁן הַמִּשְׁפָּט אֶת הָאוּרִים — שָׁפַט
וְאֶת הַתֻּמִּים וְהָיוּ עַל לֵב אַהֲרֹן — תָּמַם הָיָה
בְּבֹאוֹ לִפְנֵי יְהוָה וְנָשָׂא אַהֲרֹן
אֶת מִשְׁפַּט בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל לִבּוֹ
לִפְנֵי יְהוָה תָּמִיד׃ וְעָשִׂיתָ אֶת
מְעִיל הָאֵפוֹד כְּלִיל תְּכֵלֶת׃ וְהָיָה — מָעַל כָּלַל
פִי רֹאשׁוֹ בְּתוֹכוֹ שָׂפָה יִהְיֶה לְפִיו — פָּה
סָבִיב מַעֲשֵׂה אֹרֵג כְּפִי תַחְרָא — סָבַב עָשָׂה
יִהְיֶה לּוֹ לֹא יִקָּרֵעַ׃ וְעָשִׂיתָ עַל — קָרַע
שׁוּלָיו רִמֹּנֵי תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת — תָּלַע
שָׁנִי עַל שׁוּלָיו סָבִיב וּפַעֲמֹנֵי זָהָב — שָׁנָה
בְּתוֹכָם סָבִיב׃ פַּעֲמֹן זָהָב וְרִמּוֹן — רָמַן
פַּעֲמֹן זָהָב וְרִמּוֹן עַל שׁוּלֵי הַמְּעִיל
סָבִיב׃ וְהָיָה עַל אַהֲרֹן לְשָׁרֵת
וְנִשְׁמַע קוֹלוֹ בְּבֹאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ — שָׁמַע בּוֹא
לִפְנֵי יְהוָה וּבְצֵאתוֹ וְלֹא יָמוּת׃ — יָצָא מוּת
וְעָשִׂיתָ צִּיץ זָהָב טָהוֹר וּפִתַּחְתָּ — עָשָׂה טָהַר
עָלָיו פִּתּוּחֵי חֹתָם קֹדֶשׁ לַיהוָה׃
וְשַׂמְתָּ אֹתוֹ עַל פְּתִיל תְּכֵלֶת וְהָיָה — שׂוּם
עַל הַמִּצְנֶפֶת אֶל מוּל פְּנֵי יי — צָנַף פָּנָה
הַמִּצְנֶפֶת יִהְיֶה׃ וְהָיָה עַל מֵצַח — הָיָה
אַהֲרֹן וְנָשָׂא אַהֲרֹן אֶת עֲוֹן יי

vt maneat iunctura fabrefacta: & a seinuicē rōnale & superhumerale nequeant separari. Portabitque aaron noīa filiorū israel in rationali ooooooo iudicii super pectus suum: qñ igredietur sanctuariū memoriale corā dño in eternū. Pōes autem in rationali iudicii doctrinam ooo:ooooo & veritatem: que erūt in pectore Aaron oooo qñ ingredietur coram domino: & gestabit oo iudicium filiorum israel in pectore suo ooo:ooo in cōspectu dñi semp. Facies & ooooooooooooooo tunicā superhumeralis totā hyacinthinā: i cuius medio supra erit capitiū & ora oooooooooooo per gyrum eius textilis: sicut fieri solet i extremis vestiū partibus: ne facile rumpantur. Deorsū vero ad pedes eiusdē tunice p circuitū quasi malapunica faci es ex hyacintho & purpura & cocco bis tīcto & bysso retorta: mixtis in medio tintinabulis: ita vt tintinabulū sit aureū & malūpunicū: rursūque tintinabulū aliud aureū & malūpunicū. Et vestietur ea aarō in officio misterii vt audiatur sonit⁹ qñ igreditur & egreditur sāctuariū ī cōspectu dñi: & non moriatur. Facies & laminā d' auro purissimo ī q̄ sculpes ope celatoris scm̄ dño. Ligabisque eam vitta hyacinthina: & erit super tiaram imminens fronti pontificis.ooooooooooooooooo Portabitque aaron iniquitates oooooooooooooo

cōnexos ad cōtexturā superhumeralis:
συμπεπλεγμένους εἰς τὸ ὕφασμα τῆς ἐπωμίδος,
vt nō defluat rōnale a superhumerali. et ac-
ἵνα μὴ χαλᾶται τὸ λογεῖον ἀπὸ τῆς ἐπωμίδος. καὶ λή-
cipiet aaron. et portabit aaron noīa filiorū
ψεται ἀαρών. καὶ λήψεται ἀαρὼν τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν
israel in rōnali iudicij sup pect⁹: in-
ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ λογείου τῆς κρίσεως ἐπὶ τοῦ στήθους, εἰσ-
gredieñs in sctuariū mēoriale corā deo. et po-
ιόντι εἰς τὸ ἅγιον μνημόσυνον ἐναντίον τοῦ θεοῦ. καὶ ἐπιθή-
nes in rōnali iudicij manifestatiōes et
σεις ἐπὶ τὸ λογεῖον τῆς κρίσεως τὴν δήλωσιν καὶ τὴν
v'itatē. et erit sup pect⁹ aarō: qñ ingressus
ἀλήθειαν. καὶ ἔσται ἐπὶ τοῦ στήθους ἀαρών, ὅταν εἰσπορεύ-
fuerit in sctuariū corā dño. et gestabit aarō iudi-
ηται εἰς τὸ ἅγιον ἐναντίον κυρίου. καὶ οἴσει ἀαρὼν τὰς κρί-
cia filiorū israel sup pect⁹ corā dño sē- F
σεις τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ στήθους ἐναντίον κυρίου διὰ-
per. et facies tunicā talarē: totā hyaci-
παντός. καὶ ποιήσεις ὑποδύτην ποδήρη, ὅλον ὑακίν-
thinā. et erit capitiū ex illo mediū: cui adiūgēs
θινον. καὶ ἔσται τὸ περιστόμιον ἐξ αὐτοῦ μέσον, ᾤαν ἔχον
incircuitu capitij op⁹ textorio: copulationē
κύκλῳ τοῦ περιστομίου ἔργον ὑφαντοῦ, τὴν συμβολὴν
textā ex ipso: vt nō rūpat. et facies sup
συνυφασμένην ἐξ αὐτοῦ, ἵνα μὴ ῥαγῇ. καὶ ποιήσεις ἐπὶ
marginē tunice ab infra: q̄si florētis mali punici
τὸ λῶμα τοῦ ὑποδύτου κάτωθεν, ὡς ἐξανθούσης ῥόας ῥο-
mala punica ex hyacitho: et purpura: et coccino fila-
ΐσκους ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου διανε-
to: et bysso retorta: in margine
νησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης, ἐπὶ τοῦ λώματος
tunice incircuitu. at eadē specie mala punica aurea:
τοῦ ὑποδύτου κύκλῳ. τὸ δ' αὐτὸ εἶδος ῥοΐσκους χρυσοῦς,
et tītinabula ī medio hor̄ incircuitu: inter ma-
καὶ κώδωνας ἀναμέσον τούτων περικύκλῳ, παρὰ ῥοΐ-
lū punicū aureū tītinabulū: et floridū in margine
σκον χρυσοῦν κώδωνα, καὶ ἄνθινον ἐπὶ τοῦ λώματος τοῦ
tunice incircuitu. et erit aaron in ministrādo
ὑποδύτου κύκλῳ. καὶ ἔσται ἀαρὼν ἐν τῷ λειτουργεῖν
audibilis vox eius: ingredieñti in sctuariū corā dño:
ἀκουστὴ ἡ φωνὴ αὐτοῦ, εἰσιόντι εἰς τὸ ἅγιον ἐναντίον κυ-
et egredieñti: vt nō moriat. et facies laminā G
ρίου καὶ ἐξιόντι, ἵνα μὴ ἀποθάνῃ. καὶ ποιήσεις πέταλον
aureā purā. et sculpes in ea sculptu-
χρυσοῦν καθαρόν. καὶ ἐκτυπώσεις ἐν αὐτῷ ἐκτύπω-
rā sigilli scificatiōē dñi. et impones illud in
μα σφραγῖδος ἁγίασμα κυρίου. καὶ ἐπιθήσεις αὐτὸ ἐπὶ
hyacitho retorto. et erit sup mitrā: an-
ὑακίνθου κεκλωσμένης. καὶ ἔσται ἐπὶ τῆς μίτρας, κα-
te faciem mitre erit. et erit sup frō-
τὰ πρόσωπον τῆς μίτρας ἔσται. καὶ ἔσται ἐπὶ τοῦ με-
te aaron. et portabit aaron peccata
τώπου ἀαρών. καὶ ἐξαρεῖ ἀαρὼν τὰ ἁμαρτήματα

Transla. Chal.

לְמֶהֱוֵי עַל הֶמְיַן אֵפוֹדָא וְלָא יִתְפָּרַק חוּשְׁנָא מֵעִלָּוֵי אֵפוֹדָא׃ וְיִטּוֹל אַהֲרֹן יָת שְׁמָהַת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּחֹשֶׁן דִּינָא עַל לִבֵּיהּ בְּמֵיעֲלֵיהּ לְקוּדְשָׁא לְדוּכְרָנָא קֳדָם יְיָ תְּדִירָא׃
וְתִתֵּן בְּחֹשֶׁן דִּינָא יָת אוּרַיָּא וְיָת תֻּמַּיָּא וִיהוֹן עַל לִבָּא דְאַהֲרֹן בְּמֵיעֲלֵיהּ לִקְדָם יְיָ
וְיִטּוֹל אַהֲרֹן יָת דִּין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל לִבֵּיהּ קֳדָם יְיָ תְּדִירָא׃ וְתַעְבֵּיד יָת מְעִיל אֵפוֹדָא
גְּמִיר תִּכְלָא׃ וִיהֵי פוּם רֵישֵׁיהּ כָּפִיל לְגַוֵּיהּ תּוֹרָא יְהֵי מַקַּף לְפוּמֵּיהּ סְחוֹר סְחוֹר עוֹבַד
מְחֵי כְּפוּם שִׁרְיָן יְהֵי לֵיהּ דְּלָא יִתְבְּזַע׃ וְתַעְבֵּיד עַל שִׁפּוּלוֹהִי רִמּוֹנֵי תִכְלָא וְאַרְגְּוָנָא
וּצְבַע זְהוֹרִי עַל שִׁפּוּלוֹהִי סְחוֹר סְחוֹר, וְזַגִּין דְּדַהֲבָא בֵּינֵיהוֹן סְחוֹר סְחוֹר׃ זַגָּא דְדַהֲבָא
וְרִמּוֹנָא זַגָּא דְדַהֲבָא וְרִמּוֹנָא עַל שִׁפּוּלֵי מְעִילָא סְחוֹר סְחוֹר׃ וִיהֵי עַל אַהֲרֹן לְשַׁמָּשָׁא
וְיִשְׁתְּמַע קָלֵיהּ בְּמֵיעֲלֵיהּ לְקוּדְשָׁא קֳדָם יְיָ וּבְמִפְּקֵיהּ וְלָא יְמוּת׃ וְתַעְבֵּיד צִיצָא דִּדְהַב
דְּכֵי וְתִגְלוֹף עֲלוֹהִי כְּתָב מְפָרַשׁ קֹדֶשׁ לַיְיָ׃ וּתְשַׁוֵּי יָתֵיהּ עַל חוּטָא דְּתִכְלְתָא וִיהֵי עַל
מִצְנַפְתָּא לָקֳבֵיל אַפֵּי מִצְנַפְתָּא יְהֵי׃ וִיהֵי עַל בֵּית עֵינוֹהִי דְאַהֲרֹן וְיִטּוֹל אַהֲרֹן יָת עֲוָיַת

Interp. chal.

et sit super balteū superhumeralis: et nō auferat rationale a superhumerali. Et portabit aaron nomina filiorū israel in rationali iudicij super cor suū: cum ingressus fuerit in sanctuarium in memoriā corā dño semp. Ponesque in rationale iudicij vrim et thumim: et erunt sup cor aaron cum ingressus fuerit corā dño. Portabitque aaron iudiciū filiorū isr̄l sup cor suū corā dño semper. Faciesque palliū superhumeralis totum hyacinthinū: et erit capitium eius duplicatum intrinsecus. Ora erit capitio: eius per gyrum opere textorio: sicut os lorice erit ei: vt non rūpatur. Faciesque in inferiori parte p circuitū malagranata ex hyacintho et purpura et coccino: et tintinabula aurea in medio eorū p circuitū. Tintinabulū aureū et malūgranatū: tintinabulū aureū et malūgranatū in inferiori pte pallij per circuitū. Eritque sup aarō qñ ministrauerit: et audiet sonit⁹ eius qñ ingredietur in sanctuariū corā dño et qñ egressus fuerit: et nō morietur. Faciesque laminā ex auro mūdissimo: et sculpes sup ea scriptura distincta: sanctū dño. Pones eā sup vittā hyacinthinā: et erit sup tiarā: e regione tiare erit. Eritque sup frontē aarō imminēs oculis: et portabit aaron iniquitates cor̄

Primitiua chal.

הֲוָה פְּרַק נְטַל
דּוּן עֲלַל
תְּמַם הֲוָה
זְקַף מְחָא שְׁרָא
הֲוָה בְּזַע עֲבַד
זְגַא שְׁמַע עֲלַל
נְפַק מוּת
דְּכָה גְּלַף פְּרַשׁ
שְׁוָה צְנַף
נְטַל עֲוָה

Trāsla.Grę.lxx.cū interp.latina.

sctorum: q̄ sctificauerit filij israel oīs
τῶν ἁγίων, ὅσα ἂν ἁγιάσωσιν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ παντὸς
muneris sctorum eorum. et erit in fronte
G δόματος τῶν ἁγίων αὐτῶν. καὶ ἔσται ἐπὶ τοῦ μετώπου
aaron sp̄ acceptabile eis corā dn̄o. et
ἀαρὼν διὰ παντὸς δεκτὸν αὐτοῖς ἔναντι κυρίου. καὶ
nodi tunicarum ex bysso. et facies ci-
οἱ κοσυμβωτοὶ τῶν χιτώνων ἐκ βύσσου. καὶ ποιήσεις κί-
darim byssinā. et zonā facies: opus variegatoris.
δαριν βυσσίνην. καὶ ζώνην ποιήσεις, ἔργον ποικιλτοῦ.
et filijs aaron facies tunicas: et zonas.
καὶ τοῖς υἱοῖς ἀαρὼν ποιήσεις χιτῶνας, καὶ ζώνας.
et cidaris facies eis in honorē et gloriā.
καὶ κιδάρεις ποιήσεις αὐτοῖς εἰς τιμὴν καὶ δόξαν.
et indues eas aaron fratrē tuū: et
καὶ ἐνδύσεις αὐτὰ ἀαρὼν τὸν ἀδελφόν σου, καὶ τοὺς
filios eius cū eo. et vnges eos: et im-
υἱοὺς αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ. καὶ χρίσεις αὐτούς, καὶ ἐμ-
plebis eorum manus. et sctificabis eos: vt
πλήσεις αὐτῶν τὰς χεῖρας. καὶ ἁγιάσεις αὐτούς, ἵνα
sacerdotio fungant mihi. et facies eis femina-
ἱερατεύωσί μοι. καὶ ποιήσεις αὐτοῖς περισκε-
lia linea: ad velandū turpitudinē corporis eorum:
λῆ λινᾶ, καλύψαι ἀσχημοσύνην χρωτὸς αὐτῶν,
a lumbis vsq; ad femora erit. et habebit aaron ea
ἀπὸ ὀσφύος ἕως μηρῶν ἔσται. καὶ ἕξει ἀαρὼν αὐτὰ
et filij eius: qn̄ ingrediunt in tabernaculū
καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, ὅταν εἰσπορεύωνται εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ
testimonij: vel qn̄ ingrediunt ad ministrādū ad
μαρτυρίου, ἢ ὅταν προσπορεύωνται λειτουργεῖν πρὸς
altare sctuarij. et nō adducēt ad
τὸ θυσιαστήριον τοῦ ἁγίου. καὶ οὐκ ἐπάξονται πρὸς
seipsos peccatū: vt nō moriant. legitimū
ἑαυτοὺς ἁμαρτίαν, ἵνα μὴ ἀποθάνωσι. νόμιμον
sempiternū illi: et semini eius post
αἰώνιον αὐτῷ, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ᾽
eum.
αὐτόν. Ca.29.

A Et hec sunt q̄ facies eis: ad sctificādū
Καὶ ταῦτά ἐστιν ἃ ποιήσεις αὐτοῖς, ἁγιάσαι
eos: vt sacerdotio fungātur mihi. accipies vitulū ex
αὐτούς, ὥστε ἱερατεύειν μοι. λήψῃ μοσχάριον ἐκ
bob⁹ vnū: et arietes duos imaculatos: et panes
βοῶν ἕν, καὶ κριοὺς δύο ἀμώμους, καὶ ἄρτους
azymos cōspersos in oleo: et lagana
ἀζύμους πεφυραμένους ἐν ἐλαίῳ, καὶ λάγανα
azyma vncta in oleo similam ex tri-
ἄζυμα κεχρισμένα ἐν ἐλαίῳ. σεμίδαλιν ἐκ πυ-
tico facies ea. et impones ea in ca-
ροῦ ποιήσεις αὐτά. καὶ ἐπιθήσεις αὐτὰ ἐπὶ κα-
nistro vno: et offeres ea in canistro: et
νοῦν ἕν, καὶ προσοίσεις αὐτὰ ἐπὶ τῷ κανῷ, καὶ
vitulum et duos arietes
τὸ μοσχάριον καὶ τοὺς δύο κριούς

Trāsla.B.Hiero.

eorū que obtulerūt: & sanctificauerunt filii israel in cunctis muneribus & donariis suis. Erit āt lamina sp̄ i fronte eius: vt placatus sit ei dn̄s. Stringesq; tunicā bysso: & tiaram byssinam facies & balteum opere plumarii. Porro filiis aaron tunicas lineas parabis & balteos ac tiaras in gloriam & decorem: vestiesq; his omnibus aaron fratrem tuum & filios eius cum eo: & cūctorum consecrabis manus: sctificabisq; illos: vt sacerdotio fūgātur mihi. Facies & feminalia linea: vt operiāt carnem turpitudinis sue a renibus vsq; ad femora: & vtētur eis aaron & filii eius quando ingredientur tabernaculū testimonii: vel qn̄ appropiquāt ad altare: vt ministrent in sanctuario: ne iniqtatis rei moriātur. Legitimū sēpiternū erit aarō & semi ei⁹ p⁹ eū.

Ca.29 SEd & hoc fa cies vt mihi i sacerdotio cōsecrētur. Tolle vitulum de armento & arietes duos imaculatos panesq; azymos & crustulā absq; fermēto: q̄ cōspsa sint oleo: lagana quoq; azyma oleo lita. De simila triticea cuncta facies & posita in canistro offeres. vitulum autem & duos arietes &

Text.Heb. Exo. Ca.xxix.

הקדשים אשר יקדישו בני
ישראל לכל מתנת קדשיהם
והיה על מצחו תמיד לרצון להם
לפני יהוה: ושבצת הכתנת שש
ועשית מצנפת שש ואבנט
תעשה מעשה רקם: ולבני אהרן
תעשה כתנת ועשית להם אבנטים
ומגבעות תעשה להם לכבוד
ולתפארת: והלבשת אתם את
אהרן אחיך ואת בניו אתו
ומשחת אתם ומלאת את ידם
וקדשת אתם וכהנו לי: ועשה
להם מכנסי בד לכסות בשר
ערוה ממתנים ועד ירכים יהיו:
והיו על אהרן ועל בניו בבאם אל
אהל מועד או בגשתם אל המזבח
לשרת בקדש ולא ישאו עון
ומתו חקת עולם לו ולזרעו אחריו:
וזה הדבר אשר תעשה
להם לקדש אתם לכהן לי לקח
פר אחד בן בקר ואילם שנים
תמימם: ולחם מצות וחלת מצת
בלולת בשמן ורקיקי מצות
משחים בשמן סלת חטים
תעשה אתם: ונתת אותם על סל
אחד והקרבת אתם בסל ואת
הפר ואת שני האילים: ואת

Primitiua.heb.

רצה
עשה
גבע כבד
פאר לבש
כנס כסה
ערה היה
בוא
נגש זבח
נשא
מות עלם

Cap.xxix.

עשה
שנה
תמם
בלל רקק
חנט
נתן
קרב
שנה

Transla.Chal.

קודשיא דיקדשון בני ישראל לכל מתנן קודשיהון ויהי על בית עינוהי תדירא לרעוא
להון קדם יי: ותרמיץ כיתונא דבוצא ותעביד מצנפתא דבוצא והמין תעביד עובד
צייר: ולבני אהרן תעביד כתונין ותעביד להון המינין וקובעין תעביד להון ליקר
ולתשבחא: ותלביש יתהון ית אהרן אחוך וית בנוהי עמיה ותרבי יתהון ותקרב ית
קורבניהון ותקדיש יתהון וישמשון קדמי: ועביד להון מכנסין דבוץ לכסאה בסר
עריתא מחרצין ועד ירכן יהון: ויהון על אהרן ועל בנוהי במיעלהון למשכן זמנא או
במקרבהון למדבחא לשמשא בקודשא ולא יקבלון חובא ולא ימותון קים עלם
ליה ולבנוהי בתרוהי: Ca.xxix. ודין פתגמא דתעביד להון לקדשא
יתהון לשמשא קדמי סב תור חד בר תורי ודכרין תרין שלמין: ולחם פטיר וגריצן
פטירן דפילן במשח ואספוגין פטירין דמשיחין במשח סלת חטין תעביד יתהון:
ותתין יתהון על סלא חדא ותקריב יתהון בסלא וית תורא וית תרין דכרין: וית

Interp.chal.

que sanctificauerint filij israel in cunctis muneribus sanctificationū eorum. Eritq; semp sup frontē eius immineēs oculis: in beneplacitū eis corā dn̄o. Stringesq; tunicā bysso: et facies tiarā de bysso: et balteum facies opere polymitari. Et filijs aarō facies tunicas: et facies eis baltea: et mitras facies eis in honorē et decorē. Induesq; ea aaron fratrē tuū et filios eius cū eo: et vnges eos et offeres oblationes eorum: sanctificabisq; illos vt ministrent coram me. Et facies eis femoralia ex bysso vt operiāt carnē turpitudinis sue: a lūbis vsq; ad femora erunt. Eruntq; sup aaron et super filios eius qn̄ ingredientur in tabernaculū federis: aut qn̄ accedent ad altare vt ministrēt in sanctuario: et nō suscipient peccatū ne moriātur. Legitimū sempiternū erit ei et filijs eius post eum. Ca.29.

Et hoc est verbum quod facies eis: vt sanctifices eos ad ministrandum coram me. Tolle vitulum vnum de armento et arietes duos immaculatos: panemq; azymum et placentas azymas cōspersas oleo et lagana azyma lita oleo de simila tritici facies ea. Ponesq; ea in canistro vno et offeres ea in canistro: et vitulum et duos arietes et

Primitiua chal.

קדש נתן רעה
רמץ
צור שבח לבש
רבע רבב שמש
כנס כסה ערה
הוה עול שכן
קרב חטא קבל
מות קום עבד
נסב
חנט עבד נתן
קרב

אהרן ואת בניו תקריב אל פתח
אהל מועד ורחצת אתם במים׃
ולקחת את הבגדים והלבשת את — לבש
אהרן את הכתנת ואת מעיל — מעל
האפד ואת האפד ואת החשן
ואפדת לו בחשב האפד׃ ושמת — שום
המצנפת על ראשו ונתת את — צנף
נזר הקדש על המצנפת׃ ולקחת
את שמן המשחה ויצקת על
ראשו ומשחת אתו׃ ואת בניו
תקריב והלבשתם כתנת׃ וחגרת
אתם אבנט אהרן ובניו וחבשת
להם מגבעת והיתה להם כהנה — גבע היה
לחקת עולם ומלאת יד אהרן ויד — עלם
בניו׃ והקרבת את הפר לפני אהל — פנה
מועד וסמך אהרן ובניו את ידיהם — ידה
על ראש הפר׃ ושחטת את הפר
לפני יהוה פתח אהל מועד׃
ולקחת מדם הפר ונתת על
קרנת המזבח באצבעך ואת כל — זבח צבע
הדם תשפך אל יסוד המזבח׃ — שפך יסד
ולקחת את כל החלב המכסה את — כסה
הקרב ואת היתרת על הכבד ואת
שתי הכלית ואת החלב אשר — שנה כלה
עליהן והקטרת המזבחה׃ ואת — קטר
בשר הפר ואת ערו ואת ״
פרשו תשרף באש מחוץ ״ — עור שרף

aaron ac filios eius applicabis ad ostium tabernaculi testimonii. Cũq; laueris patrẽ cũ filiis suis aqua: idues aaron vestimẽtis suis .i. linea & tunica & superhumerali & rõnali quod constringes balteo: & pones tiaram in capite eius & laminam sanctam sup tiaram: & oleum vnctiõis fundes super caput eius: atq; hoc ritu cõsecrabitur. Filios quoq; illius applicabis: & indues tunicis lineis: cingesq; balteo aaron scilicet & liberos eius: & ipones eis mitras. eruntq; sacerdotes mihi religione perpetua. Postq̃ initiaueris manꝰ eorũ: applicabis & vitulum coram tabernaculo testimonii. Imponẽtq; aarõ & filii eius manus sup caput illius: & mactabis eum in conspectu dñi iuxta ostiũ tabernaculi testimonii: sumptũq; de sanguine vituli pones sup cornua altaris digito tuo: reliquum autem sanguinẽ fundes iuxta basim eius. Sumes & adipem totũ qui operit intestina & reticulũ iecoris ac duos renes & adipem qui sup eos ẽ: & offeres incensum super altare: carnes vero vituli & corium & fimum cõbures foris extra

et aaron et filios eius applicabis ad
καὶ ἀαρὼν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ προσάξεις ἐπὶ τὰς
ianuã tabernaculi testimonij: et lauabis eos
θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ λούσεις αὐ-
in aqua. et accipiens vestes indues aa
τοὺς ἐν ὕδατι. καὶ λαβὼν τὰς στολὰς ἐνδύσεις ἀα-
ron fratrẽ tuũ: et vestem talarem:
ρὼν τὸν ἀδελφόν σου, καὶ τὸν χιτῶνα τὸν ποδήρη,
et superhumerale: et rõnale. et copulabis ipm
καὶ τὴν ἐπωμίδα, καὶ τὸ λόγιον· καὶ συνάψεις αὐτῷ τὸ
rõnale ad superhumerale: et impones mitrã
λόγιον πρὸς τὴν ἐπωμίδα, καὶ ἐπιθήσεις τὴν μίτραν
sup caput eius: et impones laminã — Le.1.b
ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσεις τὸ πέταλον
sctificatiões sup mitrã. et accipies de oleo
τὸ ἁγίασμα ἐπὶ τὴν μίτραν. καὶ λήψῃ τοῦ ἐλαίου
vnctionis: et infũdes illud sup caput e-
τοῦ χρίσματος, καὶ ἐπιχεεῖς αὐτὸ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐ-
ius: et vnges eum. et filios eius appli-
τοῦ, καὶ χρίσεις αὐτόν. καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ προσά-
bis: ⁊ indues eos vestes: ⁊ cinges eos — B
ξεις, καὶ ἐνδύσεις αὐτοὺς χιτῶνας, καὶ ζώσεις αὐτοὺς
zonis: ⁊ circũpones eis cidaris: ⁊
ταῖς ζώναις, καὶ περιθήσεις αὐτοῖς τὰς κιδάρεις, καὶ
erit eis sacerdotiũ mihi in seculũ. ⁊ cõsecrabis
ἔσται αὐτοῖς ἱερατεία ἐμοὶ εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ τελειώσεις
manꝰ aaron ⁊ manꝰ filiorũ eiuꝰ. ⁊
τὰς χεῖρας ἀαρὼν καὶ τὰς χεῖρας τῶν υἱῶν αὐτοῦ. καὶ
applicabis vitulũ ad ianuas tabernaculi testi
προσάξεις τὸν μόσχον ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρ-
monij. ⁊ imponẽt aaron ⁊ filij eius
τυρίου. καὶ ἐπιθήσουσιν ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς
manꝰ suas sup caput vituli: corã dño:
χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ μόσχου, ἔναντι κυρίου,
apud hostiũ tabernaculi testimonij. ⁊ iugu
παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. καὶ σφά-
labis vitulũ corã dño apud hostiũ taber
ξεις τὸν μόσχον ἔναντι κυρίου παρὰ τὰς θύρας τῆς σκη-
naculi testimonij. ⁊ accipies de sanguine vi-
νῆς τοῦ μαρτυρίου. καὶ λήψῃ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μό-
tuli: ⁊ pones sup cornua altaris di-
σχου, καὶ θήσεις ἐπὶ τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου τῷ δα-
gito tuo. at reliquũ totũ sanguinẽ infũdes iuxta
κτύλῳ σου· τὸ δὲ λοιπὸν πᾶν αἷμα ἐκχεεῖς παρὰ τὴν
basim altaris. ⁊ accipies oẽm adipẽ q̃ sup — Le.3.a
βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου. καὶ λήψῃ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς
vẽtrẽ: ⁊ reticulũ iecoris: ⁊ duos re-
κοιλίας, καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος, καὶ τοὺς δύο νε-
nes: ⁊ adipẽ q̃ sup ipsos: ⁊ impones sup
φρούς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ᾽ αὐτῶν, καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὸ
altare. at carnes vituli: ⁊ pellẽ:
θυσιαστήριον. τὰ δὲ κρέα τοῦ μόσχου, καὶ τὸ δέρμα,
⁊ fimũ cõbures in igne extra
καὶ τὴν κόπρον κατακαύσεις ἐν πυρὶ ἔξω τῆς

Prĩitiua chal.

שכן סחא נסב
לבש תקן שויה
צנף נתן
רבב ריק רבב
קרב לבש זרז
הוה קום
קרב שכן סמך
נכס נסב נתן
דבח צבע אשד
חפא תרב כלה
נסק תחח יקד

Interp̃. chal.

Aaron quoq; ⁊ filios eius applicabis ad hostium tabernaculi federis: ⁊ lauabis eos aquis: ⁊ tolles vestimenta: induesq; aaron tunica ⁊ pallio superhumeralis: ⁊ superhumerali ⁊ rationali: ⁊ ornabis cũ balteo superhumeralis. ⁊ pones tiaram sup caput eius: et pones coronam sanctã super tiaram. Tollesq; oleũ vnctionis ⁊ fundes super caput eius: et vnges eum. Filios quoq; eius applicabis ⁊ indues eos tunicis: et cinges baltcis aaron ⁊ filios eius. Et ornabis eos mitris: ⁊ erit eis sacerdotium in pactum perpetuũ. Et offeres oblationem aaron ⁊ oblationem filiorum eius: offeresq; vitulum coram tabernaculo federis: et imponent aaron ⁊ filij eius manus suas super caput vituli. Immolabisq; vitulũ coram domino in hostio tabernaculi federis. et tolles de sanguine vituli et pones super cornua altaris digito tuo: et totum sanguinem effundes ad fundamentum altaris. Tollesq; omnem adipem qui operit intestina ⁊ reticulũ q̃ est sup iecur: ⁊ duos renes ⁊ adipẽ qui est sup eos: et incendes sup altare. Et carnes vituli ⁊ pellem eius et fimum eius combures igni extra

Transla. Chal.

אהרן וית בנוהי תקריב לתרע משכן זימנא ותסחי יתהון במיא׃ ותיסב ית ״
לבושיא ותלביש ית אהרן ית כתונא וית מעילא דאפודא וית אפודא וית חושנא
ותתקן ליה בהמין אפודא׃ ותשוי מצנפתא על רישיה ותתן ית כלילא דקודשא
על מצנפתא׃ ותיסב ית משח דרבותא ותריק על רישיה ותרבי יתיה׃ וית בנוהי
תקריב ותלבשינון כתונין׃ ותזרז יתהון המינין אהרן ובנוהי ותתקן להון כובעין
ותהי להון כהונתא לקים עלם ותקריב קורבנא דאהרן וקורבנא דבנוהי׃ ותקריב
ית תורא לקדם משכן זימנא ויסמוך אהרן ובנוהי ית ידיהון על ריש תורא׃ ותכוס
ית תורא קדם יי בתרע משכן זימנא׃ ותיסב מן דמא דתורא ותתן על קרנת מדבחא
באצבעך וית כל דמא תשוד ליסודא דמדבחא׃ ותיסב ית כל תרבא דחפי ית גווא
וית חצרא דעל כבדא וית תרתין כוליין וית תרבא דעליהון ותסיק למדבחא׃ וית
בשרא דתורא וית משכיה וית אוכליה תוקיד בנורא מברא

Trāsla.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

castra. peccatū .n. est. ꝛ arietē accipies vnū: et imponēt aaron et filij eius manus suas sup caput arietis. et iugulabis arietē: et accipiēs sanguinē effundes sup altare in circuitu: et arietē secabis per mēbra. et
C lauabis intestina ꝛ pedes aqua: et impones sup frusta cū capite. et offeres totū arietē sup altare holocaustū dño in odorē suauitatis: sacrificiū dño est. et accipies arietē secūdū: et imponet aaron et filij eius manus suas sup caput arietis: et iugulabis eū: et accipies de sanguine eius: ꝛ impones sup extremū auris aaron dextre: et super sūmitatē pedis dextri: et sup extremitates auriū filioꝝ eius dextraꝝ: et sup sūmitates manuū eoꝝ dextraꝝ: et sup sūmitates pedū eoꝝ dextroꝝ. et accipies de sanguine ab altare: et ab oleo vnctionis: et aspges sup aaron et sup vestem eius: et sup filios eius: et sup vestes filioꝝ eius cū eo. et sanctificabit ipse: et vestis eius: et filij eius: et vestes filioꝝ eius
D cū eo. at sanguis arietis infundes ad altare in circuitu. ꝛ accipies de ariete adipē eius: ꝛ adipē cooperientē ventrē: et reticulū iecoris: et duos renes: et adipē q̄ supra illos: et brachiū dextrū.

παρεμβολῆς· ἁμαρτία γάρ ἐστι. καὶ τὸν κριὸν λήψῃ τὸν ἕνα, καὶ ἐπιθήσουσιν ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ κριοῦ. καὶ σφάξεις τὸν κριόν, καὶ λαβὼν τὸ αἷμα προσχεεῖς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ, καὶ τὸν κριὸν διχοτομήσεις κατὰ μέλη. καὶ πλυνεῖς τὰ ἐνδόσθια καὶ τοὺς πόδας ὕδατι, καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὰ διχοτομήματα σὺν τῇ κεφαλῇ. καὶ ἀνοίσεις ὅλον τὸν κριὸν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὁλοκαύτωμα κυρίῳ εἰς ὀσμὴν εὐωδίας, θυσίασμα κυρίῳ ἐστί. καὶ λήψῃ τὸν κριὸν τὸν δεύτερον, καὶ ἐπιθήσει ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ κριοῦ, καὶ σφάξεις αὐτόν, καὶ λήψῃ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς ἀαρὼν τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐπὶ τοὺς λοβοὺς τῶν ὤτων τῶν υἱῶν αὐτοῦ τῶν δεξιῶν, καὶ ἐπὶ τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν αὐτῶν τῶν δεξιῶν, καὶ ἐπὶ τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν αὐτῶν τῶν δεξιῶν. καὶ λήψῃ ἀπὸ τοῦ αἵματος ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τῆς χρίσεως, καὶ ῥανεῖς ἐπὶ τὸν ἀαρὼν καὶ ἐπὶ τὴν στολὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τὰς στολὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. καὶ ἁγιασθήσεται αὐτός, καὶ ἡ στολὴ αὐτοῦ, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ αἱ στολαὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. τὸ δὲ αἷμα τοῦ κριοῦ προσχεεῖς πρὸς τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ. καὶ λήψῃ ἀπὸ τοῦ κριοῦ τὸ στέαρ αὐτοῦ, καὶ τὸ στέαρ τὸ καλύπτον τὴν κοιλίαν, καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος, καὶ τοὺς δύο νεφρούς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν, καὶ τὸν βραχίονα τὸν δεξιόν.

Trāsla.B.Hiero.

castra: eo q̄ p peccato sit. Vnū quoq̧ arietē sumes: super cuius caput ponent aaron & filii eius manus. quē cū mactaueris tolles de sanguine eius & fundes circa altare: ipsum aūt arietem secabis in frusta: lotaq̧ intestina eius & pedes pones sup cōcisas carnes & super caput illius: & offeres totū arietē in incensum sup altare: oblatio est domino odor suauissimus victime domini. Tolles quoq̧ arietem alterum: super cuius caput Aaron & filii eius ponent manus. Quem cū immolaueris: sumes de sanguie eius: & pones super extremum auricule dextre aaron & filiorum eius: & super pollices manus eorum ac pedis dextri: fundesq̧ sanguinē sup altare per circuitum. Cūq̧ tuleris de sanguine qui est super altare & de oleo vnctiōis: asperges aaron & vestes eius filios & vestimenta eorum. Consecratisq̧ ipsis & vestibus tolles adipem de ariete & caudam & aruinā: que operit vitalia: ac reticulū iecoris & duos renes atq̧ adipem qui super eos ē: armū q̧ dextrum:

Ter.Heb. Exo. Ca.xxix.

לַמַּחֲנֶה חַטָּאת הוּא: וְאֶת הָאַיִל
הָאֶחָד תִּקָּח וְסָמְכוּ אַהֲרֹן וּבָנָיו אֶת
יְדֵיהֶם עַל רֹאשׁ הָאָיִל: וְשָׁחַטְתָּ
אֶת הָאַיִל וְלָקַחְתָּ אֶת דָּמוֹ וְזָרַקְתָּ
עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: וְאֶת הָאַיִל תְּנַתֵּחַ
לִנְתָחָיו וְרָחַצְתָּ קִרְבּוֹ וּכְרָעָיו
וְנָתַתָּ עַל נְתָחָיו וְעַל רֹאשׁוֹ:
וְהִקְטַרְתָּ אֶת כָּל הָאַיִל הַמִּזְבֵּחָה
עֹלָה הוּא לַיהוָה רֵיחַ נִיחוֹחַ אִשֶּׁה
לַיהוָה הוּא: וְלָקַחְתָּ אֵת הָאַיִל
הַשֵּׁנִי וְסָמַךְ אַהֲרֹן וּבָנָיו אֶת
יְדֵיהֶם עַל רֹאשׁ הָאָיִל: וְשָׁחַטְתָּ
אֶת הָאַיִל וְלָקַחְתָּ מִדָּמוֹ וְנָתַתָּה
עַל תְּנוּךְ אֹזֶן אַהֲרֹן וְעַל תְּנוּךְ
אֹזֶן בָּנָיו הַיְמָנִית וְעַל בֹּהֶן יָדָם
הַיְמָנִית וְעַל בֹּהֶן רַגְלָם הַיְמָנִית
וְזָרַקְתָּ אֶת הַדָּם עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב:
וְלָקַחְתָּ מִן הַדָּם אֲשֶׁר עַל הַמִּזְבֵּחַ
וּמִשֶּׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְהִזֵּיתָ עַל
אַהֲרֹן וְעַל בְּגָדָיו וְעַל בָּנָיו
וְעַל בִּגְדֵי בָנָיו אִתּוֹ וְקָדַשׁ
הוּא וּבְגָדָיו וּבָנָיו וּבִגְדֵי בָנָיו אִתּוֹ:
וְלָקַחְתָּ מִן הָאַיִל הַחֵלֶב וְהָאַלְיָה
וְאֶת הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה אֶת
הַקֶּרֶב וְאֵת יֹתֶרֶת הַכָּבֵד
וְאֵת שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת וְאֶת הַחֵלֶב
אֲשֶׁר עֲלֵיהֶן וְאֵת שׁוֹק הַיָּמִין

Primitiua heb.

חָנָה
לָקַח
סָבַב נָתַח
נָתַן
קָטַר
נוּחַ
שָׁנָה
תָּנַךְ
נָזָה
כָּסָה
שָׁנָה כָּלָה
עָלָה יָמַן

Transla.Chal.

לְמַשְׁרִיתָא חַטָּאתָא הוּא: וְיָת דִּכְרָא חַד תִּיסַּב וְיִסְמְכוּן אַהֲרֹן וּבְנוֹהִי יָת יְדֵיהוֹן
עַל רֵישׁ דִּיכְרָא: וְתִכּוֹס יָת דִּכְרָא וְתִיסַּב יָת דְּמֵיהּ וְתִזְרוֹק עַל מַדְבְּחָא סְחוֹר סְחוֹר:
וְיָת דִּכְרָא תְּפַלֵּג לְאֵיבָרוֹהִי וּתְחַלֵּיל גַּוֵּיהּ וּכְרַעוֹהִי וְתִתֵּן עַל אֵבָרוֹהִי וְעַל רֵישֵׁיהּ:
וְתַסֵּק יָת כָּל דִּכְרָא לְמַדְבְּחָא עֲלָתָא הוּא קֳדָם יְיָ לְאִתְקַבָּלָא בְּרַעֲוָא קוּרְבָּנָא קֳדָם
יְיָ הוּא: וְתִיסַּב יָת דִּכְרָא תִּנְיָנָא וְיִסְמוֹךְ אַהֲרֹן וּבְנוֹהִי יָת יְדֵיהוֹן עַל רֵישׁ דִּכְרָא:
וְתִיכּוֹס יָת דִּכְרָא וְתִיסַּב מִדְּמֵיהּ וְתִתֵּן עַל רוּם אוּדְנָא דְּאַהֲרֹן וְעַל רוּם אוּדְנָא דִּבְנוֹהִי
דְּיַמִּינָא וְעַל אִלְיוֹן יְדֵיהוֹן דְּיַמִּינָא וְעַל אִלְיוֹן רַגְלֵיהוֹן דְּיַמִּינָא וְתִזְרוֹק יָת דְּמָא עַל
מַדְבְּחָא סְחוֹר סְחוֹר: וְתִיסַּב מִן דְּמָא דְּעַל מַדְבְּחָא וּמִמִּשְׁחָא דִּרְבוּתָא וְתַדֵּי עַל אַהֲרֹן
וְעַל לְבוּשׁוֹהִי וְעַל בְּנוֹהִי וְעַל לְבוּשֵׁי בְנוֹהִי עִמֵּיהּ וְיִתְקַדַּשׁ הוּא וּלְבוּשׁוֹהִי וּבְנוֹהִי
וּלְבוּשֵׁי בְנוֹהִי עִמֵּיהּ: וְתִיסַּב מִן דִּכְרָא תַּרְבָּא וְאַלִּיתָא וְיָת תַּרְבָּא דְּחָפֵי יָת גַּוָּא וְיָת
חֲצַר כַּבְדָּא וְיָת תַּרְתֵּין כּוּלְיָין וְיָת תַּרְבָּא דַּעֲלֵיהוֹן וְיָת שָׁקָא דְּיַמִּינָא

Interp̄.chal.

castra: expiatio enim est. et arietem vnum tolles: et imponent aaron ꝛ filij eius manus suas super caput arietis. Et immolabis arietē: ꝛ tolles sanguinē eius ꝛ aspergeas sup altare p circuitū. ꝛ arietē diuides per membra eius: ꝛ lauabis intestina eius ꝛ genua eius: et pones sup membra eius ꝛ sup caput eius. Et incendes totum arietē sup altare: holocaustū est corā dño: vt suscipiatur cum beneplacito: oblatio est corā dño. Tollesq̧ arietē scdm: ꝛ iponēt aaron ꝛ filij eius manꝰ suas sup caput arietis. ꝛ immolabis arietē: tollesq̧ de sanguine eius ꝛ pones in superiori parte auris aaron: ꝛ in superiori parte auris dextere filioꝝ eius: et super pollicem dextere manus eorum ꝛ super pollicem pedis dexteri eorum. Aspergesq̧ sanguinem super altare per circuitū. Et tolles de sanguine qui est super altare ꝛ de oleo vnctionis: et asperges super aaron ꝛ super vestes eius ꝛ super filios eius ꝛ super vestes filiorum eius cum eo. Et sanctificabitur ipse ꝛ vestes eius: ꝛ filij eius ꝛ vestes filiorum eius cū eo. Tollesq̧ de ariete adipem ꝛ caudam: ꝛ adipem qui operit intestina ꝛ reticulum iecoris ꝛ duos renes et adipem qui est super eos ꝛ armum dexterum:

Primitiua chal.

שְׁרָא נְסַב סְמַךְ
רֵאשׁ נְכַס זְרַק
פְּלַג חֲלַל נְתַן
נְסַק עֲלָה קְבַל
רְעָה
זְרַק
נְסַב דְּמַת רְבַב
יְדַד קְדַשׁ
חֲפָא
כְּלָה שׁוּק

Tex. Heb.

כי איל מלאים הוא: וככר לחם
אחת וחלת לחם שמן אחת ורקיק — רקק
אחד מסל המצות אשר לפני — פנה
יהוה: ושמת הכל על כפי אהרן — שום
ועל כפי בניו והנפת אתם תנופה — נוף
לפני יהוה: ולקחת אתם מידם — פנה
והקטרת המזבחה על העלה לריח
ניחוח לפני יהוה אשה הוא ליהוה:
ולקחת את החזה מאיל המלאים
אשר לאהרן והנפת אתו תנופה
לפני יהוה והיה לך למנה:
וקדשת את חזה התנופה ואת
שוק התרומה אשר הונף ׳׳ — רום
ואשר הורם מאיל המלאים
מאשר לאהרן ומאשר לבניו:
והיה לאהרן ולבניו לחק עולם — עלם
מאת בני ישראל כי תרומה הוא
ותרומה יהיה מאת בני ישראל — היה
מזבחי שלמיהם תרומתם ליהוה:
ובגדי הקדש אשר לאהרן יהיו
לבניו אחריו למשחה בהם ולמלא
בם את ידם: שבעת ימים — יום
ילבשם הכהן תחתיו מבניו אשר — לבש
יבא אל אהל מועד לשרת בקדש: — בוא יעד
ואת איל המלאים תקח ובשלת — לקח
את בשרו במקם קדש: ואכל — קום
אהרן ובניו את בשר האיל

Trāsla. B. Hiero.

eo quod sit aries consecra
tionis: tortamque panis ccccc
vnius crustulū cōspersū
oleo: laganum ccccccc
de canistro azymorum
quod positū ē in cōspe
ctu dñi: ponesque oīa su
per manus aaron ccccc
& filiorū eius: & sancti
ficabis eos eleuans cccc
corā dño. Suscipiesque
vniuersa de mānib9 eo
rū: & incēdes sup alta-
re in holocaustū: odo-
rē suauissimū in cōspe-
ctu dñi: qa oblatio eius
est. Sumes quoque pe-
ctusculū de ariete: quo
initiatus ē aaron: sancti-
ficabisque illud eleuatum
corā domino: & cedet
in partem tuam: ccccc
Sctificabisque & pectus-
culū consecratum & cc
armum: quem cccccccc
cccccccccccccccccccccc
de ariete sepasti: quo
initiatus est cccccccccc
aaron & filii eius: ccc
cccccccccccccccccccc
cedētque in ptē aarō &
filiorū eius iure ppetuo
a filiis israel: quia pri-
mitiua sunt cccccccccc
& initia ccccccccccccccc
cccccccccccccccccccccc
de victimis eorū pacifi
cis que offerunt dño.
Vestē āt sctām qua vte
tur aaron: habebunt
filii eius post eū: vt vn
gātur in ea: & cōsecren
tur manus eorum. Se-
ptem diebus cccccccccc
vtetur illa q pōtifex p
eo fuerit cōstitutus de fi
liis eius: & qui igredie-
tur tabernaculum testi
monii: vt ministret i sā
ctuario. Arietē āt con
secratiōis tolles: & co-
ques carnes eius i loco
sācto: quibus vescetur
aaron & filii eius. ccccc

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

est .n. cōsecratio hec. & panē vnū ex oleo:
ἔστι γὰρ τελείωσις αὕτη. καὶ ἄρτον ἕνα ἐξ ἐλαίου,
& laganū vnū ex canistro azymoꝝ oblato
καὶ λάγανον ἓν ἀπὸ τοῦ κανοῦ τῶν ἀζύμων τῶν προτε-
rum corā dño. & impones oīa sup
θειμένων ἔναντι κυρίου. καὶ ἐπιθήσεις τὰ πάντα ἐπὶ
manus aaron: & sup manus filioꝝ
τὰς χεῖρας ἀαρών, καὶ ἐπὶ τὰς χεῖρας τῶν υἱῶν
eius: & segregabis ea segregatiōes corā dño.
αὐτοῦ, καὶ ἀφοριεῖς αὐτὰ ἀφόρισμα ἔναντι κυρίου.
& accipies ea de manib9 eoꝝ: & offeres
καὶ λήψῃ αὐτὰ ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ ἀνοίσεις
sup altare holocausti in odorē sua-
ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῆς ὁλοκαυτώσεως εἰς ὀσμὴν εὐω-
uitatis corā dño: oblatio est dño. & accipies
δίας ἔναντι κυρίου, κάρπωμά ἐστι κυρίῳ. καὶ λήψῃ
pectusculū ab ariete cōsecratiōis: qđ est a-
τὸ στηθύνιον ἀπὸ τοῦ κριοῦ τῆς τελειώσεως, ὅ ἐστιν ἀα-
arō: & segregabis illđ segregationē corā dño: &
ρών, καὶ ἀφοριεῖς αὐτὸ ἀφόρισμα ἔναντι κυρίου, καὶ
erit tibi in pte: & sctificabis pectusclz segregationē
ἔσται σοι ἐν μερίδι. καὶ ἁγιάσεις τὸ στηθύνιον ἀφόρισμα,
& brachiū separatiōis: qđ segregat' ē &
καὶ τὸν βραχίονα τοῦ ἀφαιρέματος, ὃς ἀφώρισται καὶ
qđ separat' ē ab ariete cōsecratiōis
ὃς ἀφῄρηται ἀπὸ τοῦ κριοῦ τῆς τελειώσεως
ab aarō: & a filiis eius. &
ἀπὸ τοῦ ἀαρών, καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτοῦ. καὶ
erit aarō: & filiis eius legitimū sēpi-
ἔσται ἀαρών, καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ νόμιμον αἰώ-
ternū a filiis israel. est .n. segregatio
νιον παρὰ τῶν υἱῶν ἰσραήλ. ἔστι γὰρ ἀφόρισμα
hec. & segregatio erit a filiis isra-
τοῦτο. καὶ ἀφόρισμα ἔσται παρὰ τῶν υἱῶν ἰσρα-
el a sacrificiis salutarib9 segregatio
ὴλ ἀπὸ τῶν θυμάτων τῶν σωτηρίων ἀφόρισμα
dño. & vestis sctuarii: q̃ est aarō: erit
κυρίῳ. καὶ ἡ στολὴ τοῦ ἁγίου, ἥ ἐστιν ἀαρών, ἔσται τοῖς
filiis eius post eū: vt vngātur ipi in ip-
υἱοῖς αὐτοῦ μετ᾽ αὐτόν, χρισθῆναι αὐτοὺς ἐν αὐ-
sis: & cōsecrētur man9 eoꝝ. septē
τοῖς, καὶ τελειῶσαι τὰς χεῖρας αὐτῶν. ἑπτὰ ἡ-
dies induet ipa sacerdos p eo ex fi-
μέρας ἐνδύσεται αὐτὰ ὁ ἱερεὺς ἀντ᾽ αὐτοῦ ἐκ τῶν υἱ-
liis eius: qđ intrabit in tabnaculū testi-
ῶν αὐτοῦ, ὃς εἰσελεύσεται εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρ-
monii ad ministrādū in sctō. & arietē
τυρίου λειτουργεῖν ἐν τῷ ἁγίῳ. καὶ τὸν κριὸν
cōsecratiōis accipies: & coques carnes
τῆς τελειώσεως λήψῃ, καὶ ἑψήσεις τὰ κρέα
in loco sctō. & comedēt aaron & filii eius
ἐν τόπῳ ἁγίῳ. καὶ ἔδονται ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ
carnes arietis:
τὰ κρέα τοῦ κριοῦ, cccc cccc cc cc cccc ccc cc

E

Primitiua chal.

פתת
שוה רום
נסב נסך דבח
עלה קבל רעה
חדה הוה
פרש רום הוה
קום
הוה
רבב לבש
רבב עול שכן
נסב בשל אכל

Interp. chal.

quoniā aries oblationū est. et tortā panis vnā: & pa-
centā panis oleati vnā: & laganū vnū de canistro azy-
moꝝ qđ est corā dño. Ponesque oīa sup manus aaron
et sup manus filioꝝ eius. et eleuabis oīa eleuatione
corā dño. Et tolles ea de manibus eoꝝ: & incendes in
altari sup holocaustū: vt suscipiatur cū beneplacito
coram dño: oblatio est corā dño. Sumesque pectus de
ariete oblationis aaron: & eleuabis eum eleuatione
corā dño: & erit tibi in portionē. Sanctificabisque pe-
ctus eleuationis & armū separationis: qđ eleuatū est
et separatū de ariete oblationis aaron & filioꝝ eius.
Eritque aaron & filiis eius in statutū eternum a filiis
israel: qz separatio est: et separatio erit a filiis israel
de victimis sanctificationū suarum: separatio eorum
coram dño. Uestimenta autē sancta que sunt aaron:
erunt filiis eius post eum: vt vngantur in eis: & offe-
rātur in eis oblationes eoꝝ. Septē diebus induetur
eis sacerdos qui vngēdus est pro eo de filiis eius. qui
intrabit in tabernaculum federis vt ministret in san-
ctuario. Arietem autē oblationum tolles: & coques
carnem eius in loco sancto. et comedent aaron & filii
eius carnem arietis cccccccccccccccccccccccccc

Transla. Chal.

ארי דכר קורבניא הוא: ופתא דלחם חדא וגריצתא דלחם משח חדא ואספוג חד
מסלא דפטיריא די קדם יי: ותשוי כולא על ידי אהרן ועל ידי בנוהי ותרים יתהון
ארמא קדם יי: ותיסב יתהון מידהון ותסיק למדבחא על עלתא לאתקבלא ברעוא
קדם יי קורבנא הוא קדם יי: ותיסב ית חדיא מדכר קורבניא די לאהרן ותרים
יתיה ארמא קדם יי ויהי לך לחולק: ותקדיש ית חדיא דארמותא וית שקא ׳׳׳
דאפרשותא דאתרם ודאתפרש מדכר קורבניא מדי לאהרן ומדי לבנוהי: ויהי לאהרן
ולבנוהי לקים עלם מן בני ישראל ארי אפרשותא הוא ואפרשותא יהי מן בני
ישראל מנכסת קודשיהון אפרשותהון קדם יי: ולבושי קודשא די לאהרן יהון
לבנוהי בתרוהי לרבאה בהון ולקרבא בהון ית קורבנהון: שבעא יומין ילבשינון כהנא
דיתרבא תחותוהי מבנוהי דיעול למשכן זמנא לשמשא בקודשא: וית דכר ׳׳
קורבניא תיסב ותבשיל ית בשריה באתר קדיש: ויכול אהרן ובנוהי ית בשר דכרא

Trāsla.Grę.lxx.cū interp.latina.

ꝛ panes qui in canistro apō fo-
καὶ τοὺς ἄρτους τοὺς ἐν τῷ κανῷ παρὰ τὰς θύ-
res tabnacli testimonij. comedēt ea in qb⁹
ρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. ἔδονται αὐτὰ ἐν οἷς
sctificati sūt in ipis ad cōsecrādū man⁹ eoꝝ
ἡγιάσθησαν ἐν αὐτοῖς τελειῶσαι τὰς χεῖρας αὐ-
ad sctificādū eos. alienigena nō comedet ab
τῶν ἁγιάσαι αὐτούς. ἀλλογενὴς οὐκ ἔδεται ἀπ' αὐ-
eis: sūt .n. scta. si āt remāserit de carnib⁹
τῶν, ἔστι γὰρ ἅγια. ἐὰν δὲ καταλειφθῇ ἀπὸ τῶν κρεῶν
sacrificij cōsecratiōis ꝛ panib⁹ vsqꝫ ad māe:
F τῆς θυσίας τῆς τελειώσεως καὶ τῶν ἄρτων ἕως πρωί,
cōbures reliqas igne: nō comedētur: sctifi
κατακαύσεις τὰ λοιπὰ πυρί, οὐ βρωθήσεται, ἁγία-
catio.n. est. ꝛ facies aarō ꝛ filijs eius
σμα γάρ ἐστι. καὶ ποιήσεις ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ
sic iuxta oīa q̄ pcepi tibi. septē
οὕτω κατὰ πάντα ὅσα ἐνετειλάμην σοι. ἑπτὰ
dies cōsecrabis eoꝝ man⁹. ꝛ vi-
ἡμέρας τελειώσεις αὐτῶν τὰς χεῖρας. καὶ τὸ μο-
tulū q̄ pctī: facies in die puri
σχάριον τὸ τῆς ἁμαρτίας ποιήσεις τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κα-
ficatiōis. ꝛ mūdabis altare cū sctifi
θαρισμοῦ. καὶ καθαριεῖς τὸ θυσιαστήριον ἐν τῷ ἁγιά-
caueris tu sup illō. ꝛ vnges illud vt sctifices
ζειν σε ἐπ' αὐτῷ. καὶ χρίσεις αὐτὸ ὥστε ἁγιάσαι
illud. septē dies mūdabis altare: ꝛ
αὐτό. ἑπτὰ ἡμέρας καθαριεῖς τὸ θυσιαστήριον, καὶ
sctificabis illud. ꝛ erit altare sctīm sctōꝝ.
ἁγιάσεις αὐτό. καὶ ἔσται τὸ θυσιαστήριον ἅγιον ἁγίων.
oīs q̄ tetigerit altare sctificabit. ꝛ hec
πᾶς ὁ ἁπτόμενος τοῦ θυσιαστηρίου ἁγιασθήσεται. καὶ ταῦ-
sūt q̄ facies sup altare. agnos āni-
τά ἐστιν ἃ ποιήσεις ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. ἀμνοὺς ἐνιαυ-
culos imaculatos duos q̄tidie assidue obla-
σίους ἀμώμους δύο τὴν ἡμέραν ἐνδελεχῶς, κάρπω-
tionē assiduitatis. agnū vnū facies mane:
μα ἐνδελεχισμοῦ. τὸν ἀμνὸν τὸν ἕνα ποιήσεις τὸ πρωί,
ꝛ agnū scdm facies vespi. ꝛ
καὶ τὸν ἀμνὸν τὸν δεύτερον ποιήσεις τὸ δειλινόν. καὶ
decimā ptē simile cōspse in oleo con-
δέκατον σεμιδάλεως πεφυραμένης ἐν ἐλαίῳ κεκομ-
tuso q̄rte pti hin. ꝛ libationē q̄rtā ptē
μένῳ τετάρτῳ τοῦ ἵν. καὶ σπονδὴν τὸ τέταρτον
G hin vini agno vni. ꝛ agnū
τοῦ ἵν οἴνου τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνί. καὶ τὸν ἀμνὸν τὸν
scdm facies vespi: iuxta sacrificiū
δεύτερον ποιήσεις τὸ δειλινόν, κατὰ τὴν θυσίαν τὴν
matutinū: ꝛ iuxta libationē ei⁹. facies
πρωινὴν, καὶ κατὰ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ. ποιήσεις
in odorē suauitatis oblationē dño: sacrificiū assidui
εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κάρπωμα κυρίῳ, θυσίαν ἐνδελε-
tatis in gñatiōes vrās iuxta hostiū
χισμοῦ εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἐπὶ τὰς θύρας oooo

Trāsla.B.Hiero.

Panes quoqꝫ qui sunt in canistro in vestibulo tabernaculi testimonii comedent: vt sit placabile sacrificium: & sanctificētur offerentiū manus. Alienigena nō vescetur ex eis: qa sancti sūt. Et si remāserit de carnibus consecratis siue de panibus vsqꝫ mane: cōbures ooooooooooo reliquias igni. Non comedentur: quia sanctificata sunt. Omnia que precepi tibi facies sup Aaron & filiis eius. Septē oooooooooooo diebus cōsecrabis manus eorū. & vitulū pro pctō offeres p singulos dies ad expiandum. oo Mūdabisqꝫ altare cū immolaueris expiatiōis hostiā: & vnges illud in sctificationē. Septē diebus expiabis altare & sanctificabis: & erit ooo sanctum sanctorum. Oīs qui tetigerit ooooo illud sanctificabitur. Hoc ē quod facies ooo in altari. Agnos anniculos oooooooooooooooooo duos per singulos dies iugiter: vnū agnum mane & oooooooooooooooo oooooo:oooooooooooo oooo oo alterum vespe: oooooooo oooooooooo decimā partē simile cōsperse oleo tuso: qd hēat mēsuram quartā ptē hin: & vinū ad libādū eiusdē mēsure in agno vno. ooooo Alterū vero agnū offeres ad vesperam iuxta ritum matutine oblationis: iuxta ea que diximus in odorem suauitatis. Sacrificium est domino deo oblatiōe perpetua in generationes vestras ad ostium oooooo

Tex.Heb. Exo. Ca.xxix. Priītiua heb.

ואת הלחם אשר בסל פתח אהל
מועד: ואכלו אתם אשר כפר
בהם למלא את ידם לקדש
אתם וזר לא יאכל כי קדש הם: — אכל
ואם יותר מבשר המלאים ומן — יתר
הלחם עד הבקר ושרפת את
הנותר באש לא יאכל כי קדש
הוא: ועשית לאהרן ולבניו ככה — עשה
ככל אשר צויתי אתכה שבעת — צוה
ימים תמלא ידם: ופר חטאת — מלא
תעשה ליום על הכפרים וחטאת
על המזבח בכפרך עליו ומשחת — זבח
אתו לקדשו: שבעת ימים תכפר — כפר
על המזבח וקדשת אתו והיה
המזבח קדש קדשים כל הנגע
במזבח יקדש: וזה אשר תעשה — קדש עשה
על המזבח כבשים בני שנה — זבח
שנים ליום תמיד: את הכבש — שנה תמד
האחד תעשה בבקר ואת ״
הכבש השני תעשה בין הערבים: — שנה
ועשרן סלת בלול בשמן ״ — בלל
כתית רבע ההין ונסך רביעת — כתת
ההין יין לכבש האחד: ואת
הכבש השני תעשה בין הערבים
כמנחת הבקר וכנסכה תעשה
לה לריח ניחח אשה ליהוה: — נוח
עלת תמיד לדרתיכם פתח ״ — עלה דור

Transla.Chal.

וית לחמא די בסלא לתרע משכן זימנא: ויכלון יתהון דיתכפר בהון לקרבא ית
קורבניהון לקדשא יתהון וחילוני לא יכול ארי קודשא אינון: ואם ישתאר מבשר
קורבניא ומן לחמא עד צפרא ותוקיד ית דישתאר בנורא לא יתאכל ארי קודשא
הוא: ותעביד לאהרן ולבנוהי כדין ככל דפקדית יתך שבעא יומין תקריב קורבנהון:
ותורא דחטאתא תעביד ליומא על כפוריא ותדכי ית מדבחא בכפרותך עלוהי ותרבי
יתיה לקדשותיה: שבעא יומין תכפר על מדבחא ותקדיש יתיה ויהי מדבחא קודש
קודשין כל דיקרב במדבחא יתקדש: ודין דתעביד על מדבחא אמרין בני שתא תרין
ליומא תדירא: ית אמרא חדא תעביד בצפרא וית אמרא תנינא תעביד בין ״
שמשיא: ועשרונא סולתא דפילא במשח כתישא רבעות הינא וניסכא רבעות הינא
חמרא לאמרא חדא: וית אמרא תנינא תעביד בין שמשיא כמנחת צפרא וכנסכה
תעביד לה לאתקבלא ברעוא קורבנא קדם יי: עלתא תדירא לדריכון בתרע ״״

Interp.chal.

et panē qui est in canistro in ostio tabernaculi federis. Et comedēt ea qbus placabiles erunt: vt offerantur oblationes eoꝝ: vt sanctificentur. alienus aūt nō vescetur eis: qꝛ sanctificata sunt. et si remanserit de carne oblationū ꝛ de pane vsqꝫ mane: cōburetur qđ remanserit igni. Non comedetur: qꝛ sanctificatū est. Faciesqꝫ aaron ꝛ filiis eius iuxta oīa q̄ precepi tibi. septē diebus offeres oblationes eoꝝ. Uitulū autē qđ est pro peccato facies cotidie pro expiationib⁹. et mūdabis altare cum expiaueris sup illud: ꝛ vnges illud vt sanctificetur. Septē diebus expiabis sup altare: ꝛ sanctificabis illud: ꝛ erit altare sanctus sanctoꝝ: ois qui tetigerit altare sanctificabitur. Et hoc est qđ facies in altari. agnos anniculos duos p singulos dies iugiter. Agnū vnū facies mane: ꝛ agnum secundū facies in vespere: ꝛ decimā partē simile cōsperse oleo contuso qđ habeat quartā partē hin. Et vinum pro libamine quartā partē hin in agnū vnū. Et alterum agnum facies ad vesperam: sicut sacrificiū matutinū et sicut libamen eius facies ei: vt oblatio suscipiatur cum beneplacito coꝛam domino: holocaustuꝫ iuge in generationibus vestris in ostio ooooooooooooooo

Priītiua chal.

כפר
חלל שאר
יקד
עבד קרב
דכה רבת רבה
קדש הוה
עבד
קבל רעה דור

Pritiua heb. | Tex. Heb. | Exo. | Ca.xxx.

אהל מועד לפני יהוה אשר — יעד פנה
אועד לכם שמה לדבר אליך — יעד
שם: ונעדתי שמה לבני ישראל
ונקדש בכבדי: וקדשתי את
אהל מועד ואת המזבח ואת — זבח
אהרן ואת בניו אקדש לכהן לי:
ושכנתי בתוך בני ישראל והייתי — היה
להם לאלהים: וידעו כי אני
יהוה אלהיהם אשר הוצאתי — יצא
אתם מארץ מצרים לשכני
בתוכם אני יהוה אלהיהם:

Cap.xxx.

ועשית מזבח מקטר קטרת עצי
שטים תעשה אתו: אמה ארכו — עשה קטר שוט
ואמה רחבו רבוע יהיה ואמתים — רבע היה אמה
קמתו ממנו קרנתיו: וצפית — קום צפה
אתו זהב טהור את גגו ואת — טהר
קירתיו סביב ואת קרנתיו — סבב
ועשית לו זר זהב סביב: ושתי — שנה
טבעת זהב תעשה לו מתחת לזרו
על שתי צלעתיו תעשה על שני
צדיו והיה לבתים לבדים — צדד בית
לשאת אתו בהמה: ועשית את — נשא
הבדים עצי שטים וצפית אתם
זהב: ונתתה אתו לפני הפרכת — נתן פנה
אשר על ארן העדת לפני הכפרת — עוד
אשר על העדת אשר אועד לך — יעד
שמה: והקטיר עליו אהרן — קטר

Trāsla. B. Hiero.

tabernaculi testimonii coram domino: vbi constituam vt loq̄r ad te. Ibiq̧ precipiam filiis israel: & sctificabitur altare i gloria mea. Sanctificabo & tabernaculū testimonii cum altari & aarō cū filiis suis: vt sacerdotio fungātur mihi. Et habitabo in medio filiorum israel: eroq̧ eis deus: & scient q̄ ego dominus deus eorum: qui eduxi eos de terra egypti: vt manerem inter illos: ego dn̄s deus ipsorum. Ca.30.

Facies quoq̧ altare ad adolēdū thymiama de lignis sethim: habēs cubitū lōgitudinis & alterū latitudinis. i. quadrāgulū: & duos cubitos i altitudine. Cornua ex ipso pcedēt: vestiesq̧ illud auro purissimo tam craticulā eius q̄ parietes per circuitum & cornua. Faciesq̧ ei coronā aureolā p gyrum: & duos anulos aureos sub corona per singula latera vt mittantur in eos vectes: & altare portetur. Ipsos quoq̧ vectes facies de lignis sethim: & inaurabis. Ponesq̧ altare contra velum quod ante arcā pēdet testimonii corā ppiciatorio quo tegitur testimonium: vbi loquar tibi: & adolebit incensū super eo aaron:

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

tabnacli testimonij corā dño: in
τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἔναντι κυρίου, ἐν
qb⁹ cognoscar tibi illic: vt loq̄r tibi. ⁊ ꝓs
οἷς γνωσθήσομαί σοι ἐκεῖ, ὥστε λαλῆσαί σοι. καὶ τά-
cipiā illic filijs israel: ⁊ sctificabor i glo
ξομαι ἐκεῖ τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ, καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν δό-
ria mea. ⁊ sctificabo tabnaculū testimonij:
ξῃ μου. καὶ ἁγιάσω τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου,
⁊ altare: ⁊ aarō: ⁊ filios ei⁹
καὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἀαρών, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐ-
sctificabo: vt sacerdotio fūgāt mihi. ⁊ vocabor
τοῦ ἁγιάσω, ἱερατεύειν μοι. καὶ ἐπικληθήσομαι
in filijs israel: ⁊ ero eoꝝ deus: ⁊
ἐν τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ, καὶ ἔσομαι αὐτῶν θεός, καὶ
cognoscēt: ꝙ ego sum dñs ds eoꝝ: q̄ edu
γνώσονται, ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν, ὁ ἐξα-
xi eos de t̄ra egypti: vt inuocarer eis
γαγὼν αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου, ἐπικληθῆναι αὐ-
⁊ de⁹ essem eoꝝ.
τοῖς, καὶ θεὸς εἶναι αὐτῶν. Ca.30.
Et facies altare thymiamatis: ex li
Καὶ ποιήσεις θυσιαστήριον θυμιάματος, ἐκ ξύ-
gnis ipūtribilib⁹ facies illud: cubiti lōgitudo:
λων ἀσήπτων ποιήσεις αὐτό, πήχεος τὸ μῆκος,
⁊ cubiti latitudo: q̄drāgulū erit: ⁊ duoꝝ
καὶ πήχεος τὸ εὖρος, τετράγωνον ἔσται, καὶ δύο
cubitoꝝ altitudo. ex ipso erūt cornua ei⁹.
πήχεων τὸ ὕψος. ἐξ αὐτοῦ ἔσται τὰ κέρατα αὐ-
⁊ deaurabis illud auro puro
τοῦ. καὶ καταχρυσώσεις αὐτὸ χρυσίῳ καθαρῷ
craticulā eius: ⁊ parietes eius i circuitu:
τὴν ἐσχάραν αὐτοῦ, καὶ τοὺς τοίχους αὐτοῦ κύκλῳ,
⁊ cornua eius. ⁊ facies ei v'ti
καὶ τὰ κέρατα αὐτοῦ. καὶ ποιήσεις αὐτῷ στρε-
bilē coronā aureā in circuitu: ⁊ duos anulos
πτὴν στεφάνην χρυσῆν κύκλῳ, καὶ δύο δακτυλίους
aureos puros facies ei sub coro-
χρυσοῦς καθαροὺς ποιήσεις αὐτῷ ὑπὸ τὴν στεφά-
nā v'tibilē eius: ad duo latera fa-
νην τὴν στρεπτὴν αὐτοῦ, εἰς τὰ δύο κλίτη ποι-
cies in duob⁹ laterib⁹. ⁊ erūt ansule
ήσεις ἐν δυσὶ πλευροῖς. καὶ ἔσονται ψαλίδες
vectibus: ad portādū illud in ipsis. ⁊
ταῖς σκυτάλαις, ὥστε αἴρειν αὐτὸ ἐν αὐταῖς. καὶ
facies vectes ex lignis ipūtribilib⁹. ⁊ de-
ποιήσεις σκυτάλας ἐκ ξύλων ἀσήπτων. καὶ κα-
aurabis eos auro. ⁊ pones illud
ταχρυσώσεις αὐτὰς χρυσίῳ. καὶ θήσεις αὐτὸ
coram velo: existe in
ἀπέναντι τοῦ καταπετάσματος, τοῦ ὄντος ἐπὶ
arca testimonij. in qb⁹ cognos-
τῆς κιβωτοῦ τοῦ μαρτυρίου. ἐν οἷς γνωσθήσο-
car tibi illic. ⁊ adolebit in eo aarō
μαί σοι ἐκεῖ. καὶ θυμιάσει ἐπ' αὐτοῦ ἀαρὼν

A

Transla. Chal.

משכן זמנא קדם יי דאזמן מימרי לכון תמן למללא עמך תמן: ואזמן מימרי
תמן לבני ישראל ואתקדש ביקרי: ואקדיש ית משכן זמנא וית מדבחא וית אהרן
וית בנוהי אקדיש לשמשא קדמי: ואשרי שכנתי בגו בני ישראל ואהוי להון
לאלהא: וידעון ארי אנא יי אלההון דאפקית יתהון מארעא דמצרים לאשראה
שכנתי ביניהון אנא יי אלההון: Ca.xxx. ותעביד מדבחא לאסקא
עלוהי קטורת בוסמין דאעי שטין תעביד יתיה: אמתא אורכיה ואמתא פותיה מרבע
יהי ותרתין אמין רומיה מיניה קרנוהי: ותחפי יתיה דהב דכי ית אגריה וית
כתלוהי סחור סחור וית קרנוהי ותעביד ליה זיר דדהב סחור סחור: ותרתין עזקן
דדהב תעביד ליה מלרע לזיריה על תרתין זויתיה תעביד על תרין סטרוהי ויהי
לאתרא לאריחיא למיטל יתיה בהון: ותעביד ית אריחיא דאעי שטין ותחפי יתהון
דהבא: ותתן יתיה קדם פרוכתא דעל ארונא דסהדותא לקדם כפורתא דעל סהדותא
דאזמין מימרי לך תמן: ויסיק עלוהי אהרן

Pritiua chal. | Interp. chal.

זמן אמר — tabernaculi federis coram dño: vbi constituam verbum meuȝ vobis: vt loquatur ibi tecum. Et constituā
דבח — verbum meum ibi filijs israel: ⁊ sanctificabor in gloria mea. sanctificaboq̧ tabernaculum federis ⁊ alta-
שרא הוה — re. Aaron quoq̧ ⁊ filios eius sanctificabo: vt mini-
נפק שרא — strent coram me. Et habitare faciam maiestatē meam in medio filiorum israel: ⁊ ero eis in deum. Et scient
עבד נסק — quia ego dño deus eorum: qui eduxi eos de terra egypti: vt maneret maiestas mea inter illos: ego dominus deus eorum. Ca.30.
שוט אמה פתה — Et facies altare ad adolenduȝ super illo incensum aromatum: de lignis setim facies illud.
רבע הוה תרי — Longitudo eius erit vnius cubiti: ⁊ latitudo eius vnius cubiti: quadrangulū erit: ⁊ duos cubitos habebit
חפה דכה — in altitudine: ex ipso erunt cornua eius. Cooperiesq̧ illud auro mundissimo tectuȝ eius ⁊ parietes per cir-
ארע זוה — cuitum ⁊ cornua eius. Faciesq̧ ei circulum aureū per gyrum. et duos anulos aureos facies ei sub circulo
נטל — eius in duobus angulis eius et in duobus lateribus eius: eruntq̧ loca vectibus: vt portetur in eis. Faci-
נתן — esq̧ vectes de lignis setim: et cooperies eos auro. ponesq̧ illud ante velū qd̄ est iuxta arcam testimonij
זמן אמר נסק — coram propiciatorio qd̄ est sup testamentū: vbi constituam verbum meuȝ tibi. Et adolebit super eo aaron

incēsum cōpositū subtile mane mane. qñ com-
θυμίαμα σύνθετον λεπτὸν τὸ πρωῒ πρωΐ. ὅταν ἐπισ-
ponet lucernas: adolebit in eo: ⁊ qñ
κευάζῃ τοὺς λύχνους, θυμιάσει ἐπ᾽ αὐτοῦ, καὶ ὅταν
accēderit aarō lucernas sero: adolebit in eo
ἐξάπτῃ ἀαρὼν τοὺς λύχνους ὀψέ, θυμιάσει ἐπ᾽ αὐτοῦ
B incēsum assiduitatis: semper corā dño in
θυμίαμα ἐνδελεχισμοῦ, διαπαντὸς ἔναντι κυρίου εἰς
gñatiões vras. ⁊ nō offeretis in eo incēsum
τὰς γενεὰς ὑμῶν. καὶ οὐκ ἀνοίσετε ἐπ᾽ αὐτοῦ θυμίαμα
aliud: oblationē ⁊ sacrificiū: ⁊ libationē nō liba
ἕτερον, κάρπωμα καὶ θυσίαν, καὶ σπονδὴν οὐ σπεί-
bitis in eo. ⁊ ꝓpitiabit aarō in cor-
σετε ἐπ᾽ αὐτοῦ. καὶ ἐξιλάσεται ἀαρὼν ἐπὶ τῶν κε-
nibus ei⁹ semel in anno. a sanguine
ράτων αὐτοῦ ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ. ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ
purgatiōis pctōꝝ ꝓpitiatiōis semel in
καθαρισμοῦ τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ ἐξιλασμοῦ ἅπαξ τοῦ
anno purgabit illud in gñatiões vras: sctū
ἐνιαυτοῦ καθαριεῖ αὐτὸ εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, ἅγιον τῶν
sctoꝝ ē dño. ⁊ locut⁹ est dñs ad moysen:
ἁγίων ἐστὶ τῷ κυρίῳ. καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν,
dicēs: cū accipies cōputationē filioꝝ israel in
Nucri 1.d. λέγων, ἐὰν λάβῃς συλλογισμὸν τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἐν
visitatione eoꝝ: ⁊ dabūt vn⁹ quisq; ꝓciū redēptiōis
τῇ ἐπισκοπῇ αὐτῶν, καὶ δώσουσιν ἕκαστος λύτρα τῆς
aie sue dño: ⁊ nō erit in ipsis pla-
ψυχῆς αὐτοῦ τῷ κυρίῳ, καὶ οὐκ ἔσται ἐν αὐτοῖς πτῶ-
ga in visitatiōe eoꝝ. ⁊ hoc est qđ da-
σις ἐν τῇ ἐπισκοπῇ αὐτῶν. καὶ τοῦτό ἐστιν ὃ δώσου-
būt quicūq; trāsierint ad visitationē: di-
σιν ὅσοι ἂν παραπορεύωνται ἐπὶ τὴν ἐπίσκεψιν, τὸ ἥ-
midiū didragmatis: qđ ē iuxta didragma sanctū.
μισυ τοῦ διδράχμου ὅ ἐστι κατὰ τὸ δίδραχμον τὸ ἅγιον
Leui. 27.c. viginti oboli didragma: at dimidiū didrag
εἴκοσι ὀβολοὶ τὸ δίδραχμον, τὸ δὲ ἥμισυ τοῦ διδράχ-
Nucri 3.g. matis oblatio dño. ois trāsiens ad
Eze. 45.d. μου εἰσφορὰ κυρίῳ. πᾶς ὁ παραπορευόμενος ἐπὶ τὴν
visitationē a vigesimo ãno ⁊ sup: dabūt
ἐπίσκεψιν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, δώσουσι
oblationē dño. diues nō addet: ⁊
τὴν εἰσφορὰν τῷ κυρίῳ. ὁ πλουτῶν οὐ προσθήσει, καὶ
pauper nō minuet a dimidio di
ὁ πενόμενος οὐκ ἐλαττονήσει ἀπὸ τοῦ ἡμίσους τοῦ δι-
dragmatis in dãdo oblationē dño ꝓpi-
δράχμου ἐν τῷ διδόναι τὴν εἰσφορὰν κυρίῳ ἐξιλάσα-
tiari ꝑ aiab⁹ vris. ⁊ accipies argētū
σθαι περὶ τῶν ψυχῶν ὑμῶν. καὶ λήψῃ τὸ ἀργύριον τῆς
oblatiōis a filiis israel: ⁊ dabis il-
εἰσφορᾶς παρὰ τῶν υἱῶν ἰσραήλ, καὶ δώσεις αὐ-
lud ad vsum tabernaculi testimonij. ⁊
τὸ εἰς τὸ κάτεργον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. καὶ
erit filiis israel
ἔσται τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ

suaue fragrans. Mane oooooooooo ooooooooooooo qñ cōponet lucernas incendet illud: oooooooo & quando collocat eas ad ooooooooooooooooooo vesperum vret thymiama sempiternum oooooo corā dño in gñationes vestras. Non offeretis sup eo thymiama compositionis alterius nec oblationē & victimam: nec libabitis. Et deprecabitur aarō sup cornua eius semel p annū in sanguine qđ oblatum est pro peccato: & placabit super eo i generationibus vestris. ooo Sāctum sanctorū erit dño. Locutusq; est ooo dominus ad moysen dicens. Quando tuleris summam filiorū israel iuxta numerum: oo dabunt singuli preciū pro animabus suis dño & nō erit plaga in eis ooooooooooooo oooooooooooo cū fuerit recēsiti. Hoc āt dabit ois qui transit ad nomen: dimidiū sicli iuxta mensurā tēpli. Siclus viginti obolos habet. oooooooooooooooooo Media pars sicli offeretur domino. oooooooooo Qui habetur in numero a viginti annis ooooo & supra: dabit preciū. Diues oooooooooooooooo non addet oooooooooooo ooooooooooooo oooooooooooo ad mediū sicli: & pauper nihil minuet. oooooo ooooooooooooo oooooooooooo oooooooooooooooo ooooooo Susceptāq; pecuniam que collata est a ooooooo filiis israel: trades in vsus oooooooooooooooooo tabernaculi testimonij: oooooooooooooooooooooooo

קטרת סמים בבקר בבקר ״
בהיטיבו את הנרת יקטירנה: | יטב נור
ובהעלת אהרן את הנרת בין | עלה
הערבים יקטירנה קטרת תמיד | תמד
לפני יהוה לדרתיכם: לא תעלו | דור
עליו קטרת זרה ועלה ומנחה
ונסך לא תסכו עליו: וכפר אהרן | נסך
על קרנתיו אחת בשנה מדם
חטאת הכפרים אחת בשנה ״
יכפר עליו לדרתיכם קדש | כפר
קדשים הוא ליהוה: וידבר | דבר
יהוה אל משה לאמר: כי תשא | נשא
את ראש בני ישראל לפקדיהם
ונתנו איש כפר נפשו ליהוה
בפקד אתם ולא יהיה בהם נגף
בפקד אתם: זה יתנו כל העבר | נתן
על הפקדים מחצית השקל בשקל | מצה
הקדש עשרים גרה השקל
מחצית השקל תרומה ליהוה: כל | רום
העבר על הפקדים מבן עשרים שנה
ומעלה יתן תרומת יהוה: העשיר | עלה עשר
לא ירבה והדל לא ימעיט | רבה מעט
ממחצית השקל לתת את ״ | נתן
תרומת יהוה לכפר על נפשתיכם:
ולקחת את כסף הכפרים מאת
בני ישראל ונתת אתו על עבדת
אהל מועד והיה לבני ישראל | יעד

Transla. Chal.

קטורת בוסמין בצפר בצפר באתקנותיה ית בוציניא יקטרינה: ובאדלקות אהרן
ית בוציניא בין שמשיא יקטרינה קטורת בוסמין תדירא קדם יי׳ לדריכון: לא
תסקון עלוהי קטורת בוסמין נוכראין ואף לא עלתא ומנחתא ונסכא לא תנסכון
עלוהי: ויכפר אהרן על קרנוהי חדא בשתא מדם חטאת כפוריא חדא זמנא בשתא
יכפר עלוהי לדריכון קדש קודשין הוא קדם יי: ומליל יי עם משה למימר: ארי
תקביל ית חושבן בני ישראל למניניהון ויתנון גבר פורקן נפשיה קדם יי כד תמני
יתהון ולא יהי בהון מותא כד תמני יתהון: דין יתנון כל דעבר על מנינא פלגות סלעא
בסלעי קודשא עשרין מעין סלעא פלגות סלעא אפרשותא קדם יי: כל דעבר על
מניניא מבר עשרין שנין ולעילא יתן אפרשותא קדם יי: דעתיר לא יסגי ודמסכן
לא יזער מפלגות סלעא למתן ית אפרשותא דיי לכפרא על נפשתיכון: ותסב ית
כסף כפוריא מן בני ישראל ותתן יתיה על פולחן משכן זמנא ויהי לבני ישראל

Interp. chal.

incensum thymiamatū mane mane: quando cōponet lucernas incendet illud: ⁊ quando accenderit aaron lucernas ad vesperū incendet illud incensum thymiamatis iugiter coram dño in generationibus vestris. Non incendetis super eo incensum aromatū extraneorum: neq; holocaustū neq; munus: neq; libamen libabitis sup eo. Et propiciabit aaron sup cornua ei⁹ semel in anno de sanguine sacrificij quod fit pro expiatione peccati. Semel in anno ꝓpiciabitur sup eo in gñationibus vris: sanctū sctōꝝ est corā dño. Locutusq; est dñs cū moyse: dicens. Cū susceperis summā filioꝝ israel iuxta numerū eoꝝ: dabūt singuli redemptionē aīe sue corā dño: qñ numerabis eos. et nō erit in eis mors: cū recēsueris eos. Hoc dabūt oēs q̄ transibūt ad numerū: dimidiū sicli iuxta siclū sanctuarij: viginti obolos habet siclus. dimidiū sicli separabit corā dño. Ois q̄ transierit ad numerū a viginti annis et supra dabit separationē coram dño. qui diues est non addet: ⁊ pauper nō minuet a dimidio sicli: vt det separationē dñi ad placandum pro aīabus vestris. Collectūq; argentū ꝓpiciationū a filiis isrl: ⁊ trades illō in ministeriū tabernaculi federis: vt sit filiis israel

Primitiua chal.

תקן קטר דלק
דור
נסך עלה נסך
כפר
אמר קבל
מנה נתן מנה
הוה מעה פרש
שנה עלה נתן
סגא סכן זער
נתן נפש
שכן זמן

Prīitiua heb.	Ter. Heb. Exo. Ca. xxx.
כָּפַר	לְזִכָּרוֹן לִפְנֵי יְהוָה לְכַפֵּר עַל
דָּבַר	נַפְשֹׁתֵיכֶם׃ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל
עָשָׂה כִּיר	מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ וְעָשִׂיתָ כִּיּוֹר נְחֹשֶׁת
כּוּן נָתַן	וְכַנּוֹ נְחֹשֶׁת לְרָחְצָה וְנָתַתָּ אֹתוֹ
זָבַח	בֵּין אֹהֶל מוֹעֵד וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ
נָתַן	וְנָתַתָּ שָׁמָּה מָיִם׃ וְרָחֲצוּ אַהֲרֹן
	וּבָנָיו מִמֶּנּוּ אֶת יְדֵיהֶם וְאֶת
בּוֹא	רַגְלֵיהֶם׃ בְּבֹאָם אֶל אֹהֶל מוֹעֵד
רָחַץ מוּת	יִרְחֲצוּ מַיִם וְלֹא יָמֻתוּ אוֹ
נָגַשׁ	בְגִשְׁתָּם אֶל הַמִּזְבֵּחַ לְשָׁרֵת
קָטַר	לְהַקְטִיר אִשֶּׁה לַיהוָה׃ וְרָחֲצוּ
הָיָה	יְדֵיהֶם וְרַגְלֵיהֶם וְלֹא יָמֻתוּ וְהָיְתָה
עָלַם דּוּר	לָהֶם חָק עוֹלָם לוֹ וּלְזַרְעוֹ לְדֹרֹתָם׃
	וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃
לָקַח מוּר	וְאַתָּה קַח לְךָ בְּשָׂמִים רֹאשׁ מָר
דְּרוֹר מֵאָה	דְּרוֹר חֲמֵשׁ מֵאוֹת וְקִנְּמָן בֶּשֶׂם
חָצָה	מַחֲצִיתוֹ חֲמִשִּׁים וּמָאתָיִם
	וּקְנֵה בֹשֶׂם חֲמִשִּׁים וּמָאתָיִם׃
	וְקִדָּה חֲמֵשׁ מֵאוֹת בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ
עָשָׂה	וְשֶׁמֶן זַיִת הִין׃ וְעָשִׂיתָ אֹתוֹ שֶׁמֶן
רָקַח	מִשְׁחַת קֹדֶשׁ רֹקַח מִרְקַחַת
	מַעֲשֵׂה רֹקֵחַ שֶׁמֶן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ
הָיָה	יִהְיֶה׃ וּמָשַׁחְתָּ בוֹ אֶת אֹהֶל
אָרַן עוּד	מוֹעֵד וְאֵת אֲרוֹן הָעֵדֻת׃ וְאֶת
כָּלָה	הַשֻּׁלְחָן וְאֶת כָּל כֵּלָיו וְאֶת
נוּר	הַמְּנֹרָה וְאֶת כֵּלֶיהָ וְאֵת מִזְבַּח
	הַקְּטֹרֶת׃ וְאֵת מִזְבַּח הָעֹלָה

Trāsla. B. Hiero.

monimētū eorū corā domino: & propiciet aiabus eorū. Locutusq̄ est dñs ad ꝏꝏꝏ moysen dicēs. Facies & labiū eneum ꝏꝏꝏ cum basi sua ad lauandum: ponesq̄ illud ꝏꝏ inter tabernaculū testimonii & altare. ꝏꝏꝏ Et missa aqua lauabūt in ea aaron ꝏꝏꝏ & filii eius manus suas ac ꝏꝏꝏ pedes: qñ ingressuri sunt tabernaculū testimonii: & ꝏꝏꝏ quando accessuri sunt ad altare: vt offerant i eo thymiama domino ꝏꝏꝏ ne forte moriantur. ꝏꝏꝏ Legitimū sempiternū erit ipsi & semini eius p successiōes. locutusq̄ e dominus ad moysen dicēs. Sume tibi aromata prime myrrhe & electe quingentos siclos: & cinamomi ꝏꝏ mediū .i. ducētos quinquaginta siclos: ꝏꝏꝏ calami similiter ducentos quiquaginta siclos: casie aūt quingētos siclos in pondere sanctuarii: oleū de oliuetis mēsurā hin. Faciesq̄ vnctionis oleū sanctū vnguētū compositum ꝏꝏ opere vnguentarii: ꝏꝏ & vnges ex ꝏꝏꝏ eo tabernaculum ꝏꝏꝏ testimonii & arcā testamenti: ꝏꝏꝏ mensamq̄ cum vasis suis: ꝏꝏꝏ candelabrum & vtensilia eius: altaria ꝏꝏꝏ thymiamatis & holocausti: ꝏꝏꝏ

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

memoriale corā dño ad ppiciādū p
μνημόσυνον ἐναντι κυρίου ἐξιλάσασθαι περὶ τῶν
aiab⁹ vřis. ꝛ locut⁹ ē dñs ad moysen: di-
ψυχῶν ὑμῶν. καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέ
cēs: fac peluim eneā: ꝛ basim illi
γων, ποίησον λουτῆρα χαλκοῦν, καὶ βάσιν αὐτῷ
eneā: ad lauādū. ꝛ pones eā inter
χαλκῆν, ὥστε νίπτεσθαι. καὶ θήσεις αὐτὸν ἀνὰ μέσον
tabnacl'i testimonij: ꝛ inter al
τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ θυσια
tare. ꝛ effundes in illā aquā. ꝛ lauabit aaron
στηρίου. καὶ ἐκχεεῖς εἰς αὐτὸν ὕδωρ. καὶ νίψεται ἀαρὼν Infra. 40.d.
ꝛ filij ei⁹ ex ea man⁹ suas ꝛ
καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐξ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ τοὺς
pedes suos. qñ ingrediētur in tabnaclm
πόδας αὐτῶν. ὅταν εἰσπορεύωνται εἰς τὴν σκηνὴν
testimonij lauabūt aq̄: ꝛ nō morien
τοῦ μαρτυρίου νίψονται ὕδατι, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνω
tur. vel qñ accesserint ad alta-
σιν. ἢ ὅταν προσπορεύωνται πρὸς τὸ θυσιαστή
re ad ministrādū ꝛ offerēdū holocausta
ριον λειτουργεῖν καὶ ἀναφέρειν τὰ ὁλοκαυτώματα
dño: lauabūt man⁹ ꝛ pedes su-
κυρίῳ, νίψονται τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας αὐ
os aq̄: vt nō moriātur. ꝛ erit eis
τῶν ὕδατι, ἵνα μὴ ἀποθάνωσι. καὶ ἔσται αὐτοῖς
legitimū sēpiternū ei ꝛ gñatiōib⁹ ei⁹ post
νόμιμον αἰώνιον αὐτῷ καὶ ταῖς γενεαῖς αὐτοῦ μετ' αὐ
eū. ꝛ locut⁹ ē dñs ad moysen: dicēs: ꝛ tu
τόν. καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, καὶ σὺ
cape aromata florē myrrhe electe qngē-
λάβε ἡδύσματα τὸ ἄνθος σμύρνης ἐκλεκτῆς πεντα
tos siclos: ꝛ cinamomi odoriferi dimi
κοσίους σίκλους, καὶ κινναμώμου εὐώδους τὸ ἥμι
diū hui⁹ ducētos ꝛ qnq̄gīta siclos: ꝛ
συ τούτου διακοσίους καὶ πεντήκοντα σίκλους, καὶ
calami odoriferi ducētos qnq̄gīta: ꝛ ca-
καλάμου εὐώδους διακοσίους πεντήκοντα, καὶ ἴ
sie qngētos siclos sāctuarij: ꝛ ole-
ρεως πεντακοσίους σίκλους τοῦ ἁγίου, καὶ ἔλαι
um ex oliuis vnū ꝛ facies illud oleū chrisma
ον ἐξ ἐλαιῶν εἵν. καὶ ποιήσεις αὐτὸ ἔλαιον χρῖσμα Infra. 40.b.
sāctū vnguētū vnguētarij arte vnguētarij. oleū chris
ἅγιον μύρον μυρεψικὸν τέχνῃ μυρεψοῦ. ἔλαιον χρῖσ
ma sāctū erit. ꝛ vnges ex eo tabnaculū
μα ἅγιον ἔσται. καὶ χρίσεις ἐξ αὐτοῦ τὴν σκηνὴν
testimonij: ꝛ arcā testimonij:
τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου,
ꝛ oīa vasa ei⁹: ꝛ lucernā: ꝛ
καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τὴν λυχνίαν, καὶ
vasa ei⁹: ꝛ altare thymiama-
τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιάμα
tis: ꝛ altare holocausti:
τος, καὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν ὁλοκαυτωμάτων,

C

Prīitiua chal.

אֲמַר עֲבַד
דְּכַן
קְדַשׁ עוּל
מוּת קְרַב נְסַךְ
קוּם דּוּר
רֵאשׁ מוּר חֲסַת
תְּקַל מְאָה
קְלָא עֲבַד רְבַב
הֲוָה רְבַב שְׁכַן
נוּר דְּנַח

Interp. chal.

in memoriale coram dño: vt propicietur pro aiabus vestris. Locutusq̄ est dñs ad moysen dicēs. Faciesq̄ luterē ex ere ꝛ basim eius ex ere ad lauandū. ꝛ pones eum inter tabernaculū federis ꝛ altare: et pones ibi aquas: ꝛ sanctificabūt aaron ꝛ filij eius ex eo manus suas ꝛ pedes suos. Quādo ingressuri sunt tabernaculum federis sanctificabūtur aquis: ꝛ non moriētur: aut quando accedent ad altare ad ministrandū: vt incendatur oblatio corā dño. Sanctificabūtq̄ pedes suos ꝛ manus suas: ꝛ non moriētur. Et erit pactum legitimum ipsi et filijs eius per generationes suas. Locutusq̄ est dñs cum moyse dicens. Tu autē sume tibi aromata prime myrrhe mundissime quingentos siclos: ꝛ cinamomi aromatici dimidium .i. ducentos et quinquaginta siclos: ꝛ calami aromatici ducentos et quinquaginta siclos: ꝛ casie quingentos siclos in siclis sanctuarij: ꝛ oleum oliuarū mensurā hin plenā. Faciesq̄ illud oleum vnctionis sancte aromatizans opere aromatarij: oleum vnctionis sancte erit. Et vnges ex eo tabernaculum federis ꝛ arcam testamenti et mensam ꝛ oīa vasa eius: ꝛ candelabrū ꝛ vasa eius: et altare incensi aromatū: ꝛ altare holocausti ꝏꝏ

Transla. Chal.

לְדוּכְרָנָא קֳדָם יְיָ לְכַפָּרָא עַל נַפְשָׁתֵיכוֹן׃ וּמַלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימַר׃ וְתַעְבֵּיד כִּיּוֹרָא
דִנְחָשָׁא וּבְסִיסֵיהּ דִּנְחָשָׁא לְקִדּוּשׁ וְתִתֵּן יָתֵיהּ בֵּין מַשְׁכַּן זִמְנָא וּבֵין מַדְבְּחָא וְתִתֵּן תַּמָּן
מַיָּא׃ וִיקַדְּשׁוּן אַהֲרֹן וּבְנוֹהִי מִנֵּיהּ יָת יְדֵיהוֹן וְיָת רַגְלֵיהוֹן׃ בְּמֵיעַלְהוֹן לְמַשְׁכַּן זִמְנָא
יְקַדְּשׁוּן מַיָּא וְלָא יְמוּתוּן אוֹ בְּמִקְרַבְהוֹן לְמַדְבְּחָא לְשַׁמָּשָׁא לְאַסָּקָא קֻרְבָּנָא קֳדָם יְיָ׃
וִיקַדְּשׁוּן יְדֵיהוֹן וְרַגְלֵיהוֹן וְלָא יְמוּתוּן וּתְהֵי לְהוֹן קְיָם עָלַם לֵיהּ וְלִבְנוֹהִי לְדָרֵיהוֹן׃
וּמַלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימַר׃ וְאַתְּ סַב לָךְ בּוּסְמִין רֵישָׁא מֵירָא דָכְיָא מַתְקַל חֲמֵשׁ מְאָה
וְקִנְּמָן בְּשָׂם פַּלְגוּתֵיהּ מַתְקַל מָאתַן וְחַמְשִׁין וּקְנֵה בוּסְמָא מַתְקַל מָאתַן וְחַמְשִׁין׃
וּקְצִיעֲתָא מַתְקַל חֲמֵשׁ מְאָה בְּסִלְעֵי קוּדְשָׁא וּמְשַׁח זֵיתָא מְלֵי הִינָא׃ וְתַעְבֵּיד יָתֵיהּ מְשַׁח
רְבוּת קוּדְשָׁא בּוֹסֶם מְבֻסַּם עוֹבַד בּוּסְמָנוּ מְשַׁח רְבוּת קוּדְשָׁא יְהֵי׃ וּתְרַבֵּי בֵיהּ יָת
מַשְׁכַּן זִמְנָא וְיָת אֲרוֹנָא דְּסַהֲדוּתָא׃ וְיָת פָּתוֹרָא וְיָת כָּל מָנוֹהִי וְיָת מְנָרְתָא וְיָת מָנַהָא׃
וְיָת מַדְבְּחָא דִקְטֹרֶת בּוּסְמַיָּא׃ וְיָת מַדְבְּחָא דַעֲלָתָא

et oia vasa eius: et mẽsam: et
καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ, καὶ τὴν τράπεζαν, καὶ
oia vasa eius: et peluim: ⁊
πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τὸν λουτῆρα, καὶ τὴν
basim eiꝰ. ⁊ sctificabis ea. et erũt scta
βάσιν αὐτοῦ· καὶ ἁγιάσεις αὐτά· καὶ ἔσαι ἅγια
D sctoꝝ. ois tangens illa: sctificabit.
τῶν ἁγίων· πᾶς ὁ ἁπτόμενος αὐτῶν, ἁγιασθήσεται·
et aaron et filios eius vnges: et sctifi
καὶ ἀαρὼν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ χρίσεις, καὶ ἁγιά-
cabis eos vt sacerdotio fũgant mihi. et filiis isra
σεις αὐτοὺς ἱερατεύειν μοι· καὶ τοῖς υἱοῖς ἰσρα-
el loqueris: dicens oleũ vnguẽtũ vnctiõis
ὴλ λαλήσεις, λέγων, ἔλαιον ἄλειμμα χρίσεως
sctm erit hoc vobis in gñatiões vras. in
ἅγιον ἔσαι τοῦτο ὑμῖν εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν· ἐπὶ
carnẽ hois nõ vngẽt. et iuxta cõpo
σάρκα ἀνθρώπου οὐ χρισθήσεται· καὶ κατὰ τὴν σύν-
sitionẽ hãc nõ facietis vobis ipsis eodẽ modo
θεσιν ταύτην οὐ ποιήσετε ὑμῖν ἑαυτοῖς ὡσαύτως·
sctm est ⁊ sctificatio erit vobis. q̃cũq; fecerit eodẽ mo
ἅγιόν ἐστι καὶ ἁγίασμα ἔσαι ὑμῖν· ὃς ἂν ποιήσῃ ὡσαύ-
do: et q̃ dederit ex eo alienigene: extermi
τως, καὶ ὃς ἂν δῷ ἀπ᾽ αὐτοῦ ἀλλογενεῖ, ἐξολοθρευ-
nabit ex pplo suo. et dixit dñs ad
θήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ· καὶ εἶπε κύριος πρὸς
moysen: accipe tibi ipsi aromata: stactẽ: ony
μωυσῆν, λάβε σεαυτῷ ἡδύσματα, στακτήν, ὄνυ-
chẽ: et galbanũ boni odoris: et thus lucidissimũ: e
χα, καὶ χαλβάνην ἡδυσμοῦ, καὶ λίβανον διαφανῆ, ἴ-
q̃le eq̃li erit: et facient illud thymiama vnguẽ
σον ἴσῳ ἔσαι, καὶ ποιήσουσιν αὐτὸ θυμίαμα μυρεψι-
tariũ opꝰ vnguentarii: mixtũ purũ opꝰ sctm.
κὸν ἔργον μυρεψοῦ, μεμιγμένον καθαρὸν ἔργον ἅγιον·
et cõteres ex his subtile: et pones eo
καὶ συγκόψεις ἐκ τούτων λεπτόν, καὶ θήσεις ἀπέ-
rã testimonio in tabernaculo testimo
ναντι τοῦ μαρτυρίου ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρί-
nii: vnde cognoscar tibi illic. sctm sctoꝝ erit
ου, ὅθεν γνωσθήσομαί σοι ἐκεῖ· ἅγιον τῶν ἁγίων ἔσαι
vobis thymiama. iuxta cõpositionẽ hanc nõ facie
ὑμῖν θυμίαμα· κατὰ τὴν σύνθεσιν ταύτην οὐ ποι-
tis vobis ipsis. sctificatio erit vobis dño q̃cũ
ήσετε ὑμῖν ἑαυτοῖς· ἁγίασμα ἔσαι ὑμῖν κυρίῳ· ὃς
q; fecerit eodẽ modo vt olfaciat in eo:
ἂν ποιήσῃ ὡσαύτως ὥστε ὀσφραίνεσθαι ἐν αὐτῷ,
peribit de populo suo.
ἀπολεῖται ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. Ca.31.
A Et locutꝰ ẽ dñs ad moysen: dicẽs: ecce
Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, ἰδοὺ
vocaui ex noie beseleel filiũ
8:5.d ἀνακέκλημαι ἐξ ὀνόματος τὸν βεσελεὴλ τὸν τοῦ

& vniuersã supellectilẽ: q̃ ad cultũ eorũ pertinet: sanctificabisq; oia: & erunt sancta sctõrũ. Qui tetigerit ea: sanctificabitur. Aaron & filios eius vnges: sanctificabisq; eos vt sacerdotio fungãtur mihi. Filiis quoq; israel dices. Hoc oleũ vnctionis sanctum erit mihi in generationes vestras. Caro hois nõ vngetur ex eo & iuxta cõpositionẽ eius non facietis aliud: quia sctificatũ est: & sctũ erit vobis. Homo quicunq; tale cõposuerit: & dederit ex eo alieno: extermiabitur de populo suo. Dixitq; dñs ad moysen. Sume tibi aromata: stacten & onychã: galbanum boni odoris: & thus lucidissimũ: eq̃lis ponderis erunt oia. faciesq; thymiama cõpositum ope vnguentarii mixtũ diligẽter & purum & sctificatiõe dignissimũ. Cunq; in tenuissimum puluerẽ vniuersa contuderis: pones ex eo corã tabernaculo testimõii: ĩ quo loco appebo tibi. Sctũm sanctorum erit vobis thymiama. Talem compositionẽ non facietis in vsus vestros: quia sanctum est dño. Homo quicunq; fecerit simile vt odore illius pfruatur: peribit de populis suis. Ca.31.
Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Ecce vocaui ex nomie beseleel filium

ואת כל כליו ואת הכיר ואת כנו:
וקדשת אתם והיו קדש קדשים
כל הנגע בהם יקדש: ואת אהרן
ואת בניו תמשח וקדשת אתם
לכהן לי: ואל בני ישראל
תדבר לאמר שמן משחת קדש
יהיה זה לי לדרתיכם: על בשר
אדם לא ייסך ובמתכנתו לא
תעשו כמהו קדש הוא קדש
יהיה לכם: איש אשר ירקח
כמהו ואשר יתן ממנו על
זר ונכרת מעמיו: ויאמר
יהוה אל משה קח לך סמים
נטף ושחלת וחלבנה סמים
ולבנה זכה בד בבד יהיה:
ועשית אתה קטרת רקח
מעשה רוקח ממלח טהור קדש:
ושחקת ממנה הדק ונתתה
ממנה לפני העדת באהל מועד
אשר אועד לך שמה קדש
קדשים תהיה לכם: והקטרת
אשר תעשה במתכנתה לא
תעשו לכם קדש תהיה לך
ליהוה: איש אשר יעשה כמוה
להריח בה ונכרת מעמיו:
וידבר יהוה אל משה לאמר: Cap.xxxi.
ראה קראתי בשם בצלאל בן

היה
קדש
משח
דבר
סוך תכן
עשה כמו
היה
נתן
כרת אמד
לקח
זכך
מלח טהר
דקק נתן
פנה יעד
יעד
היה
ריח
דבר

Transla.Chal.

ית כל מנוהי וית כיורא וית בסיסיה: ותקדיש יתהון ויהון קדש קודשין כל דיקרב
בהון יתקדש: וית אהרן וית בנוהי תרבי ותקדיש יתהון לשמשא קדמי: ועם בני
ישראל תמליל למימר משח רבות קודשא יהי דין קדמי לדריכון: על בשרא
דאינשא לא יתנסך ובדמותיה לא תעבדון כותיה קודשא הוא קודשא יהי לכון:
גבר דיבסם כותיה ודיתן מניה על חילוני וישתיצי מעמיה: ואמר יי למשה סב
לך בוסמין נטופא וטופרא וחלבנתא בוסמין ולבונתא דכיתא מתקל במתקל יהי:
ותעביד יתה קטורת בוסמין בוסם עובד בוסמנו ממזג דכי לקודשא: ותשחוק מינה
ותדיק ותתן מינה קדם סהדותא במשכן זמנא דאיזמין מימרי לך תמן קדש
קודשין תהי לכון: וקטורת בוסמין דתעביד בדמותה לא תעבדון לכון קודשא תהי
Ca.xxxi. לך קדם יי: גבר דיעביד דכותה לארחא בה וישתיצי מעמיה:
ומליל יי עם משה למימר: חזי דרביתי בשום בצלאל בר

Interp.chal.

et omnia vasa eius: et luterem ⁊ basim eius. Sanctificabisq; ea: ⁊ erunt sanctum sanctorum. omnis qui tetigerit ea sanctificabit. Aaron quoq; ⁊ filios eius vnges: ⁊ sanctificabis eos vt ministrent coram me. Et cum filiis israel loqueris dicens. Oleum vnctionis sancte erit hoc corã me in generationes vestras. super carnem hominis non vngetur: ⁊ iuxta similitudinem eius non facietis aliud sicut illud: sanctũm est: sanctũq; erit vobis. Vir qui tale cõposuerit: ⁊ qui dederit ex eo alieno: exterminabitur de populo suo. Dixitq; dñs ad moysen. Tolle tibi aromata: stacten et onychã ⁊ galbanũ aromatizãs ⁊ thus mundissimũ eq̃lis põderis erũt. Faciesq; thymiama aromatũ aromatizãs opere aromatarii mixtũ mũdissimũ in sanctificatione. ⁊ cõtundes ex eo ⁊ cõminues: ⁊ pones ex eo corã testimonio in tabernaculo federis: vbi cõstituã verbum meũ tibi. Sanctũ sanctoꝝ erit vobis: ⁊ thymiama aromatũ q̃d facies: non facietis vobis simile ei: sanctũ erit tibi corã dño. Quicũq; fecerit tale ad odorandũ in eo: exterminabit de pplo suo. Ca.31.
Locutusq; est dñs cum moyse: dicẽs. Vide q̃ vocaui ex nomine beseleel filiũ

Priĩtiua chal.

קדש קרב
רבב
מלל אמר דור
סוך דמה עבד
בסם יתן חלל
שצא נסב דכה
תקל עבד ערב
שחק דקק שכן
זמן אמר הוה
עבד דמה
שצא חזא רבה

Primitiua heb. Text. Heb. Exo. Ca. xxxi. Trāsla. B. Hiero. Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

Primitiua heb.	Text. Heb.
נטה	אורי בן חור למטה יהודה׃
מלא	ואמלא אתו רוח אלהים בחכמה
בין ידע לאך	ובתבונה ובדעת ובכל מלאכה׃
עשה	לחשב מחשבת לעשות בזהב
	ובכסף ובנחשת׃ ובחרשת אבן
	למלאת ובחרשת עץ לעשות
נתן	בכל מלאכה׃ ואני הנה נתתי אתו
	את אהליאב בן אחיסמך למטה
	דן ובלב כל חכם לב נתתי חכמה
צוה	ועשו את כל אשר צויתך׃ את
עוד	אהל מועד ואת הארן לעדת ואת
כלה	הכפרת אשר עליו ואת כל כלי
	האהל׃ ואת השלחן ואת כליו
נור	ואת המנרה הטהרה ואת כל
זבח	כליה ואת מזבח הקטרת׃ ואת
	מזבח העלה ואת כל כליו ואת
כיר כנן	הכיור ואת כנו׃ ואת בגדי השרד
	ואת בגדי הקדש לאהרן הכהן
בנה	ואת בגדי בניו לכהן׃ ואת שמן
	המשחה ואת קטרת הסמים
צוה עשה	לקדש ככל אשר צויתך יעשו׃
אמר	ויאמר יהוה אל משה לאמר׃
	ואתה דבר אל בני ישראל לאמר
שמר	אך את שבתתי תשמרו כי אות
דור	הוא ביני וביניכם לדרתיכם
ידע קדש	לדעת כי אני יהוה מקדשכם׃
	ושמרתם את השבת כי קדש הוא

huri filii hur de tribu iuda: & impleui eum spiritu dei: sapientia & intelligentia & scia in omni opere ad excogitādū quicqd fabrefieri potest ex auro & argēto & ere marmore & gemmis & diuersitate lignorū: dediqȝ ei socium ooliab filium achisamech de tribu dan. Et in corde ois eruditi posui sapientiā: vt faciant cuncta que precepi tibi: tabernaculū federis & arcam testimonii & ppitiatoriū quod sup eam est: & cuncta vasa tabernaculi mēsamqȝ & vasa eius: candelabrum purissimum cum vasis suis: & altare thymiamatis & holocausti & oia vasa eorū: labium cum basi sua: vestes sanctas in ministerio aaron sacerdoti & filiis eius: vt fūgantur officio suo in sacris: oleū vnctionis & thymiama aromatum in sanctuario. Omnia q̄ precepi tibi facient. Et locutus est dñs ad moysen dicens. Loquere filiis israel & dices ad eos. Videte vt sabbatum meum custodiatis: quia signum est inter me & vos in generationibus vestris: vt sciatis quia ego dominus: qui sctifico vos. Custodite sabbatum. Sanctum est enim

vri filiū hur: tribus iuda: et impleui eum
Οὐρὶ υἱοῦ ὤρ, τῆς φυλῆς ἰούδα, καὶ ἐνέπλησα αὐτὸν
spū diuino sapiētie et intellect⁹ et sciētie
πνεῦμα θεῖον σοφίας καὶ συνέσεως καὶ ἐπιστήμης
in oī ope ad excogitādū: et fabricandū ad
ἐν παντὶ ἔργῳ διανοεῖσθαι, καὶ ἀρχιτεκτονεῖν ἐρ
operandū aurū: ꝛ argentū: et es
γάζεσθαι τὸ χρυσίον, καὶ τὸ ἀργύριον, καὶ τὸν χαλ
ꝛ hyacinthū: ꝛ purpurā: ꝛ coc
κὸν, καὶ τὴν ὑάκινθον, καὶ τὴν πορφύραν, καὶ τὸ κόκ
cinū filatū: ꝛ byssum retortā: ꝛ
κινον τὸ νηστὸν, καὶ τὴν βύσσον τὴν κεκλωσμένην, καὶ
ad lapidaria opa: ꝛ ad fabrilia li- B
εἰς τὰ λιθουργικὰ ἔργα, καὶ εἰς τὰ τεκτονικὰ τῶν ξύ
gnoꝝ: operari scđm oīa opa. ꝛ ego de
λων, ἐργάζεσθαι κατὰ πάντα τὰ ἔργα. καὶ ἐγὼ δέ
di ipm ꝛ ooliab filiū achisamech de
δωκα αὐτὸν καὶ τὸν ἐλιὰβ τὸν τοῦ ἀχισαμὰχ ἐκ
tribu dā. ꝛ oī erudito corde dedi
φυλῆς δάν. καὶ παντὶ συνετῷ καρδίᾳ δέδωκα
intellectū. ꝛ faciēt oīa q̄ pcepi
σύνεσιν. καὶ ποιήσουσι πάντα ὅσα συνέταξά
tibi. tabnaculū testimonij: ꝛ ar-
σοι. τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὴν κιβω
cā testamēti: ꝛ ppitiatoriū qđ in ea: ꝛ
τὸν τῆς διαθήκης, καὶ τὸ ἱλαστήριον τὸ ἐπ᾽ αὐτῆς, καὶ
instrumēta tabnacli: ꝛ altaria:
τὴν διασκευὴν τῆς σκηνῆς, καὶ τὰ θυσιαστήρια,
ꝛ mēsam: et oīa vasa eius:
καὶ τὴν τράπεζαν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς,
et lucernā purā: et oīa
καὶ τὴν λυχνίαν τὴν καθαράν, καὶ πάντα τὰ
vasa ei⁹: et peluim: et basim
σκεύη αὐτῆς, καὶ τὸν λουτῆρα, καὶ τὴν βάσιν
eius: et vestes ministratorias aaron:
αὐτοῦ, καὶ τὰς στολὰς τὰς λειτουργικὰς ἀαρών;
et vestes filioꝝ ei⁹ vt sacerdotio fūgant mihi: C
καὶ στολὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ εἰς τὸ ἱερατεύειν μοι,
et oleū vnctiōis: et thymiama
καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ τὸ θυμίαμα τῆς
cōpositiōis sācti: scđm oīa q̄ p
συνθέσεως τοῦ ἁγίου, κατὰ πάντα ὅσα ἐν
cepi tibi: faciēt. et locut⁹ ē dn̄s
τετάλμαι σοι, ποιήσουσιν. καὶ ἐλάλησε κύριος
ad moysen: dicēs: et tu loquere filiis
πρὸς μωυσῆν, λέγων, καὶ σὺ λάλησον τοῖς υἱοῖς B.20.d
israel: dicēs: videte: et sabbata mea ser
ἰσραὴλ, λέγων, ὁρᾶτε, καὶ τὰ σάββατά μου φυ
uabitis. est .n. signū apđ me et in vobis in
λάξεσθε. ἔστι γὰρ σημεῖον παρ᾽ ἐμοὶ καὶ ἐν ὑμῖν εἰς
gñatiōes vras: vt cognoscatis q̄ ego dn̄s scti-
τὰς γενεὰς ὑμῶν, ἵνα γνῶτε ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιά
ficās vos. et seruabitis sabbatū: q2 sctm est
ζων ὑμᾶς. καὶ φυλάξεσθε τὸ σάββατον, ὅτι ἅγιόν ἐστι

Primitiua chal. Interp. chal. Transla. Chal.

Primitiua chal.
שלם
ידע
שלם
שכן
נור דכה דבח
עלה
רבב עבד אמר
שבת נטר אות
דור ידע קדש
נטר

huri filij hur de tribu iuda. et impleui eū spū a facie dei in sapientia in intellectu et in scientia ꝛ in omni opere: ad docendū artifices: vt faciant in auro ꝛ i argento ꝛ in ere: ꝛ in arte lapidis preciosi ad implendū celaturas ꝛ in arte fabri lignarij: vt faciant in omni opere. Ego autē ecce dedi cum eo ooliab filiū achisamech de tribu dan. Et in corde omniū sapientū corde dedi sapientiā: vt faciant omnia que precepi tibi. Tabernaculū federis ꝛ arcam p testimonio ꝛ propiciatoriū qđ est sup eam ꝛ oīa vasa tabernaculi ꝛ mensam ꝛ vasa eius: ꝛ candelabrū mundissimuȝ ꝛ omnia vasa eius: ꝛ altare incensi aromatū ꝛ altare holocausti ꝛ oīa vasa eius: ꝛ luterem ꝛ basim eius: ꝛ vestes ministerij ꝛ vestes sanctas aaron sacerdotis: ꝛ vestes filioꝝ eius vt ministrent: ꝛ oleum vnctionis ꝛ thymiama aromatū in sanctuario: iuxta omnia que precepi tibi facient. Aitqȝ dominus ad moysen dicens. Et tu loquere cum filiis israel dicens. Verūtamen dies sabbatorum meorum custodite: quoniā signum est inter verbum meum ꝛ vos in generationes vestras: vt sciatis quia ego dominus qui sanctifico vos. Custodietisqȝ sabbatum: sanctum est enim

אורי בר חור לשבטא דיהודה׃ ואשלמית עמיה רוחא מן קדם יי בחכמתא ובסכלתנו
ובמדע ובכל עיבידא׃ לאלפא אומנון למעבד בדהבא ובכספא ובנחשא׃ ובאומנות
אבן טבא לאשלמא ובנגרות אעא למעבד בכל עיבידתא׃ ואנא הא יהבית עמיה ית
אהליאב בר אחיסמך לשבטא דדן ובלב כל חכימי לבא יהבית חכמתא ויעבדון ית כל
דפקדתך׃ ית משכן זמנא וית ארונא לסהדותא וית כפורתא דעלוהי וית כל מני
משכנא׃ וית פתורא וית מנוהי וית מנרתא דכיתא וית כל מנהא וית מדבח קטורת
בוסמין׃ וית מדבחא דעלתא וית כל מנוהי וית כיורא וית בסיסיה׃ וית לבושי
שמושא וית לבושי קודשא לאהרן כהנא וית לבושי בנוהי לשמשא׃ וית משחא
דרבותא וית קטורת בוסמיא לקודשא ככל דפקדתך יעבדון׃ ואמר יי למשה
למימר׃ ואת מליל עם בני ישראל למימר ברם ית יומי שביא דילי תטרון ארי את
היא בין מימרי וביניכון לדריכון למידע ארי אנא יי מקדשכון׃ ותטרון ית שבתא
ארי קודשא היא

Trāsla.Gre.lxx.cū interp̄.latina.	Trāsla.B.Hiero.	Tex.Heb. Exo. Ca.xxxi.	Pritiua.heb.

Trāsla.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

vobis. q̄ polluerit illud: morte morietur. ois
ὑμῖν· ὁ βεβηλῶν αὐτὸ, θανάτῳ θανατωθήσεται. πᾶς
qui faciet in eo opus: peribit ani
ὅστις ποιήσει ἐν αὐτῷ ἔργον, ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυ
ma illa de medio ppl̄i sui. sex di=
D χὴ ἐκείνη ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ αὐτῆς. ἓξ ἡμέ
es facies opa: at die septima
ρας ποιήσεις ἔργα, τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ
sabbata requies sancta dño. ois
σάββατα ἀνάπαυσις ἁγία τῷ κυρίῳ. πᾶς
qui faciet op⁹ die sabbatoꝝ:
ὅστις ποιήσει ἔργον τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων,
morietur. et custodient filij israel
θανατωθήσεται. καὶ φυλάξουσιν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ
sabbata facere ipsa in gñatiōes su=
τὰ σάββατα ποιεῖν αὐτὰ εἰς τὰς γενεὰς αὐ=
as. testamētū eternū in me et filijs isra
τῶν. διαθήκη αἰώνιος ἐν ἐμοὶ καὶ τοῖς υἱοῖς ἰσ=
Gen. 1.c. el: signū est sēpiternū. qm̄ in sex dieb⁹
ραὴλ, σημεῖόν ἐστιν αἰώνιον. ὅτι ἐν ἓξ ἡμέραις
fecit dñs et celū et terrā: et
ἐποίησε κύριος τόν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ
die septima cessauit et requieuit.
τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἐπαύσατο καὶ κατέπαυ
Infra. 34.c 31.d. et dedit moysi qñ cessauit loqui
σε. καὶ ἔδωκε μωυσῇ ἡνίκα κατέπαυσε λαλῶν
ei in mōte sina duas tabulas
αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει τῷ σινᾶ τὰς δύο πλάκας
testamēti: tabulas lapideas scriptas
τοῦ μαρτυρίου, πλάκας λιθίνας γεγραμμένας
digito dei.
τῷ δακτύλῳ τοῦ θεοῦ. Ca.32.

A Et vidēs popul⁹: q̄ tardauit moyses
Καὶ ἰδὼν ὁ λαὸς, ὅτι κεχρόνικε μωυσῆς
descendere de mōte: cōgregat⁹ ē ppl's ad aa=
καταβῆναι ἐκ τοῦ ὄρους, συνέστη ὁ λαὸς ἐπὶ ἀα
ron: et dicunt ei: surge: et fac no
ρὼν, καὶ λέγουσιν αὐτῷ, ἀνάστηθι, καὶ ποίησον ἡ
bis deos: q̄ precedant nos. nā moy=
μῖν θεούς, οἳ προπορεύσονται ἡμῶν. ὁ γὰρ μωυ=
Baruch 7.c. ses hic homo q̄ eduxit nos de terra
σῆς οὗτος ὁ ἄνθρωπος ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς
egypti: nō scim⁹ qd̄ factū ē illi. et di=
αἰγύπτου, οὐκ οἴδαμεν τί γέγονεν αὐτῷ. καὶ λέ=
cit illis aaron: tollite inaures aureas
γει αὐτοῖς ἀαρὼν, περιέλεσθε τὰ ἐνώτια τὰ χρυσᾶ
q̄ in aurib⁹ mulierū vr̄aꝝ et filiaꝝ: et
τὰ ἐν τοῖς ὠσὶ τῶν γυναικῶν ὑμῶν καὶ θυγατέρων, καὶ
afferte ad me. et abstulerūt ois popul⁹ in=
ἐνέγκατε πρός με. καὶ περιείλαντο πᾶς ὁ λαὸς τὰ ἐνώ
aures aureas q̄ in aurib⁹ eoꝝ: et attulerūt
τια τὰ χρυσᾶ τὰ ἐν τοῖς ὠσὶν αὐτῶν, καὶ ἤνεγκαν
ad aaron. et accepit de manib⁹ illoꝝ
πρὸς ἀαρών. καὶ ἐδέξατο ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν

Trāsla.B.Hiero.

vobis. Qui polluerit illud: morte moriatur. Qui fecerit in eo op⁹: peribit anima illius de medio populi sui. Sex diebus facietis opus: in die septimo sabbatum est requies sancta dño. Omnis qui fecerit opus i hac die: morietur. Custodiant filii israel sabbatum: & celebrēt illud in gñatiōibus suis. Pactū est sempiternū inter me & filios israel: signūq; perpetuum. Sex enim diebus fecit dominus celum & terram: & in septimo ab omni opere cessauit. Deditq; dominus moysi cōpletis huiuscemodi sermonibus in mōte sinai duas tabulas testimōii lapideas: scriptas digito dei. Ca.32.

Uidēs āt ppl's q̄ moram faceret moyses descendēdi de monte: congregatus aduersus aaron dixit. Surge fac nobis deos qui nos precedant. Moysi enim huic viro qui nos eduxit de terra egypti: ignoramus quid acciderit. Dixitq; ad eos aaron. Tollite inaures aureas de vxorū filiorūq; & filiarū vestrarū auribus: & afferte ad me. Fecit populus q̄ iusserat deferēs inaures ad aarō. Quas cū ille accepisset: formauit

Tex.Heb. Exo. Ca.xxxi.

לכם מחלליה מות יומת כי כל
העשה בה מלאכה ונכרתה הנפש
ההוא מקרב עמיה: ששת ימים
יעשה מלאכה וביום השביעי
שבת שבתון קדש ליהוה כל
העשה מלאכה ביום השבת מות
יומת: ושמרו בני ישראל את
השבת לעשות את השבת
לדרתם ברית עולם: ביני ובין
בני ישראל אות הוא לעלם כי
ששת ימים עשה יהוה את
השמים ואת הארץ וביום השביעי
שבת וינפש: ויתן אל משה
ככלתו לדבר אתו בהר סיני שני
לחת העדת לחת אבן כתבים
באצבע אלהים: וירא העם כי
בשש משה לרדת מן ההר
ויקהל העם על אהרן ויאמרו
אליו קום עשה לנו אלהים אשר
ילכו לפנינו כי זה משה האיש
אשר העלנו מארץ מצרים לא
ידענו מה היה לו: ויאמר אלהם
אהרן פרקו נזמי הזהב אשר באזני
נשיכם בניכם ובנתיכם והביאו
אלי: ויתפרקו כל העם את נזמי
הזהב אשר באזניהם ויביאו
אל אהרן: ויקח מידם ויצר

Pritiua.heb.

חלל
לא כרת
יום
שבת
דור ברת עלם
בנה
יום
נפש נתן
כלה שנה
לוח עוד
צבע
Cap.xxxii.
ראה ירד
קהל אמר
פנה
עלה
נשה בוא
פרק
לקח

Transla.Chal.

לכון דיחליניה אתקטלא יתקטיל ארי כל דיעביד בה עבידתא וישתיצי אנשא ההוא
מגו עמיה: שתא יומין תתעביד עבידתא וביומא שביעאה שבת שבתא קודשא קדם
יי כל דיעביד עבידתא ביומא דשבתא אתקטלא יתקטיל: ויטרון בני ישראל ית
שבתא למעבד ית שבתא לדריהון קים עלם: בין מימרי ובין בני ישראל את היא
לעלם ארי בשתא יומין עבד יי ית שמיא וית ארעא וביומא שביעאה שבת ונח:
ויהב למשה כד שיצי למללא עמיה בטורא דסיני תרין לוחי סהדותא לוחי אבנא
כתיבין באצבעא דיי: Ca.xxxii. וחזא עמא ארי אוחר משה למיחת
מן טורא ואתכנש עמא על אהרן ואמרו ליה קום עבד לנא דחלן דיהכון קדמנא ארי
דין משה גברא דאסקנא מארעא דמצרים לא ידענא מה הוה ליה: ואמר להון אהרן
פריקו קדשי דדהבא די באודני נשיכון בניכון ובנתיכון ואיתיאו לותי: ואתפריקו
כל עמא ית קדשי דדהבא די באודניהון ואיתיו לות אהרן: ונסיב מידיהון וצר

Interp̄.chal.

vobis: qui prophanauerit illud morte moriatur: qm̄ ois qui fecerit in eo opus exterminabitur homo ille de medio populi sui. Sex diebus fiet opus: in die autem septimo sabbatū est requies sancta corā dño. Quicūq; fecerit opus in die sabbati: morte moriatur. Custodiantq; filij israel sabbatū: et celebrent sabbatū in gñationibus suis. Pactū eternū est inter verbū meū et inter filios israel: signū est in eternū: qm̄ in sex diebus fecit dñs celum ⁊ terrā: ⁊ in die septimo quieuit et requieuit. Deditq; moysi cum cōsumasset loqui cū eo in monte sinai duas tabulas testimonij tabulas lapideas scriptas digito dei. Ca.32.

Uiditq; populus q̄ moram faceret moyses vt descenderet de monte: ⁊ congregatus est ppl's ad aarō: ⁊ dixerūt ei. Surge fac nobis deos q̄ gradiant̄ ante nos. Moysi enī huic viro q̄ eduxit nos de terra egypti nescim⁹ qd̄ acciderit. Dixitq; eis aaron. Tollite inaures aureas q̄ sunt in auribus vxoꝝ vestrarū: filioꝝ ⁊ filiarū vr̄aꝝ ⁊ afferte ad me. Tuleruntq; ois popul⁹ inaures aureas q̄ erant in auribus suis: ⁊ detulerūt ad aaron. et tulit de manib⁹ eoꝝ: ⁊ formauit

Pritiua chal.

חלל קטל
שצא שית
נטר
עבד קום אמר
נוח
צבע אחר נחת
כנש
נסק
נשא בנה אתא
פרק צור

עָשָׂה נָסַךְ אֹתוֹ בַּחֶרֶט וַיַּעֲשֵׂהוּ עֵגֶל מַסֵּכָה
וַיֹּאמְרוּ אֵלֶּה אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר הֶעֱלוּךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיַּרְא
רָאָה בָּנָה זָבַח פָּנָה אַהֲרֹן וַיִּבֶן מִזְבֵּחַ לְפָנָיו וַיִּקְרָא
קָרָא אַהֲרֹן וַיֹּאמַר חַג לַיהוָה מָחָר׃
שָׁכַם עָלָה וַיַּשְׁכִּימוּ מִמָּחֳרָת וַיַּעֲלוּ עֹלֹת
נָגַשׁ שָׁתָה וַיַּגִּשׁוּ שְׁלָמִים וַיֵּשֶׁב הָעָם לֶאֱכֹל
קוּם דָּבַר וְשָׁתוֹ וַיָּקֻמוּ לְצַחֵק׃ וַיְדַבֵּר יְהוָה
הָלַךְ יָרַד אֶל מֹשֶׁה לֶךְ רֵד כִּי שִׁחֵת עַמְּךָ
סוּר אֲשֶׁר הֶעֱלֵיתָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ סָרוּ
צָוָה עָשָׂה מַהֵר מִן הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוִּיתִם עָשׂוּ
שָׁחָה לָהֶם עֵגֶל מַסֵּכָה וַיִּשְׁתַּחֲווּ לוֹ וַיִּזְבְּחוּ
לוֹ וַיֹּאמְרוּ אֵלֶּה אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר הֶעֱלוּךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיֹּאמֶר
רָאָה יְהוָה אֶל מֹשֶׁה רָאִיתִי אֶת הָעָם
יָנַח הַזֶּה וְהִנֵּה עַם קְשֵׁה עֹרֶף הוּא׃ וְעַתָּה
חָרָה הַנִּיחָה לִּי וְיִחַר אַפִּי בָהֶם וַאֲכַלֵּם
גָּדַל חָלָה וְאֶעֱשֶׂה אוֹתְךָ לְגוֹי גָּדוֹל׃ וַיְחַל
פָּנָה מֹשֶׁה אֶת פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהָיו וַיֹּאמֶר
חָרָה לָמָה יְהוָה יֶחֱרֶה אַפְּךָ בְּעַמֶּךָ אֲשֶׁר
יָצָא כֹּחַ גָּדַל הוֹצֵאתָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּכֹחַ גָּדוֹל
אָמַר וּבְיָד חֲזָקָה׃ לָמָּה יֹאמְרוּ מִצְרַיִם
רָעַע לֵאמֹר בְּרָעָה הוֹצִיאָם לַהֲרֹג אֹתָם
כָּלָה בֶּהָרִים וּלְכַלֹּתָם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה
חָרָה נָחַם שׁוּב מֵחֲרוֹן אַפֶּךָ וְהִנָּחֵם עַל
הָרָעָה לְעַמֶּךָ׃ זְכֹר לְאַבְרָהָם
לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ אֲשֶׁר

Trãsla. B. Hiero.

opere fusorio: & fecit ex eis vitulũ conflatilẽ. Dixeruntq;. Hi sũt dii tui israel: ꝏꝏꝏꝏꝏ qui te eduxerũt de terra egypti. Quod cũ vidisset aarõ: edificauit altare corã eo: & p̃conis voce clamauit dicens. Cras solẽnitas dñi est. Surgẽtesq; mane obtulerũt holocausta ꝏꝏꝏ & hostias pacificas: & sedit populus mãducare & bibere: & surrexerunt ludere. Locutus ẽ aũt dñs ad moysen dicẽs. Vade & descende: peccauit pp̃ls tu⁹ quẽ eduxisti de terra egypti: recesserunt cito de via quã ostẽdisti eis. Feceruntq; sibi vitulũ conflatilẽ: & adorauerũt ꝏ atq; imolãtes ei hostias dixerunt. Isti sunt dii tui israel: qui te eduxerũt de terra egypti. rursumq; ait dñs ad moysen. Cerno q̃ populus iste dure ceruicis sit. Dimitte ꝏꝏꝏꝏꝏꝏ me vt irascatur furor meus cõtra eos: & deleam eos: faciamq; te in gẽtem magnam. Moyses autem orabat dñm deum suum dicens. ꝏ Cur dñe irascitur furor tuus contra populũ tuũ: quẽ eduxisti d terra egypti in fortitudie magna & in manu robusta. Ne queso dicant egyptii: callide eduxit eos vt interficeret ꝏ in mõtibus: & deleret e terra. ꝏꝏꝏꝏꝏ quiescat ira tua: & esto placabilis super ꝏꝏꝏ nequitia populi tui. ꝏ Recordare abraam & isaac & israel seruorũ tuorum: quibus ꝏꝏꝏ

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp̃. latina.

⁊ formauit illud in stilo. ⁊ fecit
καὶ ἔπλασεν αὐτὸ ἐν τῇ γραφίδι. καὶ ἐποίησεν
illud vitulũ cõflatilẽ. ⁊ dixerũt: isti dij
αὐτὸ μόσχον χωνευτόν. καὶ εἶπαν, οὗτοι οἱ θεοί
tui israel: q̃ eduxerũt te de t̃ra egy-
σου ἰσραήλ, οἵτινες ἀνεβίβασάν σε ἐκ γῆς αἰγύ-
pti. ⁊ vidẽs aarõ edificauit altare
πτου. καὶ ἰδὼν ἀαρὼν ᾠκοδόμησεν θυσιαστήριον
corã eo. ⁊ p̃dicauit aarõ: dicẽs: so-
κατέναντι αὐτοῦ. καὶ ἐκήρυξεν ἀαρών, λέγων, ἑορ-
lẽnitas dñi cras. ⁊ mãe surgẽs in crastinũ deduct
τὴ κυρίου αὔριον. καὶ ὀρθρίσας τῇ ἐπαύριον ἀνεβί-
fecit holocausta. ⁊ obtulit sacrificiũ
βασεν ὁλοκαυτώματα. καὶ προσήνεγκεν θυσίαν
salutare: ⁊ sedit pp̃ls adcomedẽdũ ⁊ bibẽdũ: ⁊ 1.Co. 10.b.
σωτηρίου, καὶ ἐκάθισεν ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πιεῖν, καὶ
surrexerũt ludere. ⁊ locut⁹ est dño ad
ἀνέστησαν παίζειν. καὶ ἐλάλησεν ὁ κύριος πρὸς B
moysen: dicẽs: vade celeriter descẽde: pec
μωυσῆν, λέγων, βάδιζε τὸ τάχος κατάβηθι, ἠ- Deut. 9.b.
cauit .n. pp̃ls tu⁹: q̃s eduxisti de t̃ra egy
νόμησε γὰρ ὁ λαός σου, οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς αἰ-
pti. trãsgressi sũt cito de via: q̃m p̃ce-
γύπτου. παρέβησαν ταχὺ ἐκ τῆς ὁδοῦ, ἧς ἐνε- 3.Reg. 12.g.
pi eis. fecerũt sibi ipsis vitulũ ⁊ ado
τείλω αὐτοῖς. ἐποίησαν ἑαυτοῖς μόσχον καὶ προ-
rauerũt eũ: ⁊ sacrificauerũt illi. ⁊ di-
σκεκυνήκασιν αὐτῷ, καὶ τεθύκασιν αὐτῷ. καὶ εἶ-
xerũt: isti dij tui israel: q̃ eduxe-
παν, οὗτοι θεοί σου ἰσραήλ, οἵτινες ἀνεβίβα-
rũt te de t̃ra egypti. ⁊ nũc dimitte me: ⁊ ira
σάν σε ἐκ γῆς αἰγύπτου. καὶ νῦν ἔασόν με, καὶ θυ-
tus furore cõtra eos: delebo eos. ⁊
μωθεὶς ὀργῇ εἰς αὐτούς, ἐκτρίψω αὐτούς. καὶ
faciã te in gẽtẽ magnã. ⁊ orauit moyses
ποιήσω σε εἰς ἔθνος μέγα. καὶ ἐδεήθη μωυσῆς
corã dño deo. ⁊ dixit: vt q̃d dñe
ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ. καὶ εἶπεν, ἱνατί κύριε
irasceris furore in populũ tuũ: q̃s eduxisti de t̃ra
θυμοῖ ὀργῇ εἰς τὸν λαόν σου, οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς
egypti i fortitudine magna et in brachio ex
αἰγύπτου ἐν ἰσχύϊ μεγάλῃ καὶ ἐν τῷ βραχίονι τῷ ὑ- Num. 14.c.
celso: ne forte loquãt egyptij: dicentes: cũ
ψηλῷ, μήποτε εἴπωσιν οἱ αἰγύπτιοι, λέγοντες, με-
malignitate eduxit illos ad iterficiẽdũ in
τὰ πονηρίας ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἀποκτεῖναι ἐν τοῖς
mõtib⁹: et delendum eos de terra.
ὄρεσιν, καὶ ἐξαναλῶσαι αὐτοὺς ἀπὸ τῆς γῆς.
cessa ab ira furoris tui: et placabilis
παῦσαι τῆς ὀργῆς τοῦ θυμοῦ σου, καὶ ἵλεως γί-
esto p̃ nequitia populi tui: memor abraam
νου ἐπὶ τῇ κακίᾳ τοῦ λαοῦ σου, μνησθεὶς ἀβραὰμ
et isaac et iacob tuorũ seruorũ: quib⁹
καὶ ἰσαὰκ καὶ ἰακὼβ τῶν σῶν οἰκετῶν, οἷς ꝏꝏ

Primitiua chal. Interp̃. chal.

נתך illud circino: ⁊ fecit vitulũ cõflatilẽ. Et dixerũt. isti sũt
dij tui israel: q̃ ascẽdere te fecerũt de t̃ra egypti. Vidit
דבח חגג q̃ aaron et edificauit altare corã eo: clamauitq; ⁊ ait.
Solẽnitas corã dño erit cras. Et surrexerũt mane se-
קדם סחר quẽti die. Et imolauerũt holocausta: ⁊ obtulerũt ho-
stias. Seditq; pp̃ls vt mãducaret ⁊ biberet: ⁊ surrexe-
אכל שתה קום runt ad ludendũ. Locutusq; est dño ad moysen. Vade
descende: q2 corruptus est populus tu⁹: quẽ ascende-
אזל סטה re fecisti de terra egypti: recesserũt cito a via quã p̃e-
cepisti eis. Fecerũt sibi vitulũ conflatilẽ: ⁊ adoraue-
נסך runt eũ ⁊ sacrificauerũt ei atq; dixerunt. Isti sunt dij
tui israel: q̃ te ascẽdere fecerũt de terra egypti. Dixit-
גלה קשה ינח q; dño ad moysen. Notũ est corã me q̃ populus iste
sit dure ceruicis. et nunc dimitte dep̃ecationẽ tuam
בעה תקף שצא a facie mea: ⁊ irascetur furor meus cõtra eos: ⁊ cõsu-
mã eos: faciãq; te in gentem magnã. Et orauit moy-
עבד סגא צלא ses corã dño deo suo: ⁊ ait. Cur dñe irascit furor tu⁹
cõtra populũ tuũ quẽ eduxisti de terra egypti in forti
נפק אמר אמר tudine magna ⁊ in manu valida: quare loquẽtur egy
ptij dicẽtes. Cum malignitate eduxit eos: vt interfi-
תוב עבד ceret eos in montibus: ⁊ vt consumeret eos de sup̃fi-
cie terre. Reuertere ab ira furoris tui: ⁊ conuertere a
דנה malo quod cogitasti facere populo tuo. Memor esto
abraham isaac ⁊ israel seruorũ tuorum: ꝏꝏꝏꝏ

Transla. Chal.

יתה בזיפא ועבדיה עגל מתכא ואמרו אלין דחלתך ישראל דאסקוך מארעא
דמצרים׃ וחזא אהרן ובנא מדבחא קדמוהי וקרא אהרן ואמר חגא קדם יי ›
מחר׃ ואקדימו ביומא דבתרוהי ואסיקו עלון וקריבו נכסין ואסתחר עמא ››
למיכל ולמשתי וקמו לחייכא׃ ומליל יי עם משה איזיל חות ארי חבילו עמך
דאסיקתא מארעא דמצרים׃ סטו בפריע מן אורחא דפקידתינון עבדו להון עגל מתכא
וסגידו ליה ודבחו ליה ואמרו אלין דחלתך ישראל דאסקוך מארעא דמצרים׃
ואמר יי למשה גלי קדמי ית עמא הדין והא עם קשי קדל הוא׃ וכען אנח בעותך מן
קדמי ויתקוף רוגזי בהון ואשיצינון ואעביד יתך לעם סגי׃ וצלי משה קדם יי ››
אלהיה ואמר למה יי יתקוף רוגזך בעמך דאפקתא מארעא דמצרים בחיל רב ››
ובידא תקיפא׃ למה יימרון מצראי למימר בבישא אפקינון לקטלא יתהון בני טוריא
ולשיציותהון מעל אפי ארעא תוב מתקוף רוגזך ואתיב מן בישא דחשיבתא למעבד
לעמך׃ הוי דכיר לאברהם ליצחק ולישראל עבדך ››››››››››››››››››››››››

iurasti eis per temetipm. ⁊ locut⁹ es ad
ὤμοσας αὐτοῖς κατὰ σεαυτοῦ. καὶ ἐλάλησας πρὸς
eos: dicēs: multū multiplicabo semē vrm sicut
αὐτούς, λέγων, πολυπληθυνῶ τὸ σπέρμα ὑμῶν ὡσεὶ
stellas celi multitudine. ⁊ omē
C τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει. καὶ πᾶσαν τὴν
trā hanc quā dixisti dare semini eoꝝ:
γῆν ταύτην ἣν εἶπας δοῦναι τῷ σπέρματι αὐτῶν,
⁊ possidebūt eā in seculū. ⁊ placat⁹ ē
καὶ καθέξουσιν αὐτὴν εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ ἱλάσθη
dn̄s de malo: qd̄ dixit facturū cōtra
κύριος περὶ τῆς κακίας, ἧς εἶπεν ποιῆσαι πρὸς
ppl'm suū. ⁊ reuersus moyses: descēdit
τὸν λαὸν αὐτοῦ. καὶ ἐπιστρέψας μωυσῆς, κατέβη
de mōte. ⁊ due tabule testimonij in
ἀπὸ τοῦ ὄρους. καὶ αἱ δύο πλάκες τοῦ μαρτυρίου ἐν
manib⁹ eius: tabule lapidee scripte
ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, πλάκες λίθιναι γεγραμμέναι
ex vtrisq; ptib⁹ eaꝝ: hinc ⁊ hinc erāt
ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν αὐτῶν, ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἦσαν
scripte: ⁊ tabule op⁹ dei erāt: ⁊ scri-
γεγραμμέναι, καὶ αἱ πλάκες ἔργον θεοῦ ἦσαν, καὶ ἡ γρα-
ptura scriptura dei fuit sculpta in tabulis. ⁊
φὴ γραφὴ θεοῦ ἐστι κεκολαμμένη ἐν ταῖς πλαξίν. καὶ
audiēs iosue vocē populi clamātiū: di-
ἀκούσας ἰησοῦς τῆς φωνῆς τοῦ λαοῦ κραζόντων, λέ-
cit ad moysen: vox belli in castris.
γει πρὸς μωυσῆν, φωνὴ πολέμου ἐν τῇ παρεμβολῇ.
⁊ dicit: nō est vox p̄cinētiū pugnā: neq; vox
καὶ λέγει, οὐκ ἔστι φωνὴ ἐξαρχόντων κατ' ἰσχύν, οὐδὲ φω-
p̄cinētiū fugā: sed vocē p̄cinētiū vi-
νὴ ἐξαρχόντων τροπῆς, ἀλλὰ φωνὴν ἐξαρχόντων οἴ-
nū ego audio. et qn̄ appropinquauit castris vi-
νου ἐγὼ ἀκούω. καὶ ἡνίκα ἤγγιζε τῇ παρεμβολῇ ὁ-
det vitulū et choros. et iratus ira moy-
ρᾷ τὸν μόσχον καὶ τοὺς χορούς. καὶ ὀργισθεὶς θυμῷ μωυ-
ses: proiecit de manib⁹ suis duas tabulas:
σῆς, ἔρριψεν ἀπὸ τῶν χειρῶν αὐτοῦ τὰς δύο πλάκας,
et cōfregit eas sub mōte. et accipiēs vi-
D καὶ συνέτριψεν αὐτὰς ὑπὸ τὸ ὄρος. καὶ λαβὼν τὸν μό-
tulū quē fecerāt: cōbussit illū igne: et cō-
σχον ὃν ἐποίησαν, κατέκαυσεν αὐτὸν πυρί, καὶ κα-
triuit illū minutū: et dispsit illū in a-
τήλεσεν αὐτὸν λεπτόν, καὶ ἔσπειρεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ὕ-
quā: et dedit bibere illā filijs israel. et
δωρ, καὶ ἐπότισεν αὐτὸ τοὺς υἱοὺς ἰσραήλ. καὶ
dixit moyses aaron: qd̄ fecit tibi populus
εἶπεν μωυσῆς τῷ ἀαρών, τί ἐποίησέ σοι ὁ λαὸς
hic: q̄ induxisti sup illos pctm̄ ma-
οὗτος, ὅτι ἐπήγαγες ἐπ' αὐτοὺς ἁμαρτίαν μεγά-
gnū: et dixit aarō ad moysen: ne irascaris dn̄e. tu
λην; καὶ εἶπεν ἀαρὼν πρὸς μωυσῆν, μὴ ὀργίζου κύριε. σὺ
Lec. scis impetū populi huius. dicūt .n. mihi
οἶδας τὸ ὅρμημα τοῦ λαοῦ τούτου. λέγουσι γάρ μοι

iurasti per temetipsum dicens. Multiplicabo semē vestrū sicut stellas celi: & vniuersam terrā hāc de qua locutus sum: dabo semī vr̄o: & possidebitis eam semp. placatusq; est dn̄s ne faceret malū: qd̄ locutus fuerat aduersus populū suū. Et reuersus ē moyses de mōte portās duas tabulas testimonij in manu sua scriptas ex vtraq; pte & factas opere dei. Scriptura quoq; dei erat sculpta in tabulis. Audiens autem iosue tumultū populi vociferātis: dixit ad moysen. Vlulatus pugne auditur in castris. Qui r̄ndit. Nō est clamor adhortantiū ad pugnam: neq; vociferatio cōpellētiū ad fugā: sed vocē cātantiū ego audio. Cūq; appropinquasset ad castra: vidit vitulū & choros: iratusq; valde proiecit de manu tabulas: & confregit eas ad radicem montis. Arripiensq; vitulum quē fecerant: cōbussit & cōtriuit vsq; ad puluerem: quem sparsit in aquam: & dedit ex eo potum filiis israel. Dixitq; ad aarō. Quid tibi fecit hic populus: vt induceres sup eū pctm̄ maximū. Cui ille respondit. Ne indignetur dn̄s meus. Tu enim nosti populū istū: q̄ p̄nus sit ad malū. Dixerūt mi-

נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם בָּךְ וַתְּדַבֵּר אֲלֵהֶם
אַרְבֶּה אֶת זַרְעֲכֶם כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמָיִם
וְכָל הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי
אֶתֵּן לְזַרְעֲכֶם וְנָחֲלוּ לְעֹלָם׃ וַיִּנָּחֶם
יְהוָה עַל הָרָעָה אֲשֶׁר דִּבֶּר
לַעֲשׂוֹת לְעַמּוֹ׃ וַיִּפֶן וַיֵּרֶד מֹשֶׁה מִן
הָהָר וּשְׁנֵי לֻחֹת הָעֵדֻת בְּיָדוֹ לֻחֹת
כְּתֻבִים מִשְּׁנֵי עֶבְרֵיהֶם מִזֶּה וּמִזֶּה
הֵם כְּתֻבִים׃ וְהַלֻּחֹת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים
הֵמָּה וְהַמִּכְתָּב מִכְתַּב אֱלֹהִים הוּא
חָרוּת עַל הַלֻּחֹת׃ וַיִּשְׁמַע יְהוֹשֻׁעַ
אֶת קוֹל הָעָם בְּרֵעֹה וַיֹּאמֶר אֶל
מֹשֶׁה קוֹל מִלְחָמָה בַּמַּחֲנֶה׃ וַיֹּאמֶר
אֵין קוֹל עֲנוֹת גְּבוּרָה וְאֵין קוֹל
עֲנוֹת חֲלוּשָׁה קוֹל עַנּוֹת אָנֹכִי
שֹׁמֵעַ׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר קָרַב אֶל
הַמַּחֲנֶה וַיַּרְא אֶת הָעֵגֶל וּמְחֹלֹת
וַיִּחַר אַף מֹשֶׁה וַיַּשְׁלֵךְ מִיָּדָו אֶת
הַלֻּחֹת וַיְשַׁבֵּר אֹתָם תַּחַת הָהָר׃
וַיִּקַּח אֶת הָעֵגֶל אֲשֶׁר עָשׂוּ וַיִּשְׂרֹף
בָּאֵשׁ וַיִּטְחַן עַד אֲשֶׁר דָּק וַיִּזֶר
עַל פְּנֵי הַמַּיִם וַיַּשְׁקְ אֶת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אַהֲרֹן
מֶה עָשָׂה לְךָ הָעָם הַזֶּה כִּי הֵבֵאתָ
עָלָיו חֲטָאָה גְדֹלָה׃ וַיֹּאמֶר אַהֲרֹן
אַל יִחַר אַף אֲדֹנִי אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת
הָעָם כִּי בְרָע הוּא׃ וַיֹּאמְרוּ לִי

שָׁבַע
רָבָה כָּכַב
נָתַן
עָשָׂה פָּנָה
שָׁנָה לוּחַ עָדָה
עָשָׂה
כָּתַב
חָרַת שָׁמַע
רוּעַ
לָחַם חָנָה
עָנָה גָּבַר
הָיָה
רָאָה חָלַל
חָרָה שָׁלַךְ
שָׁבַר
לָקַח עָשָׂה שָׂרַף
טָחַן דָּקַק זָרָה
פָּנָה שָׁקָה
אָמַר
בּוֹא
רוּעַ

Transla. Chal.

דְּקַיֵּימְתָּ לְהוֹן בְּמֵימְרָךְ וּמַלֵּילְתָּא עִמְּהוֹן אַסְגֵּי יָת בְּנֵיכוֹן כְּכוֹכְבֵי שְׁמַיָּא וְכָל אַרְעָא
הָדָא דַּאֲמָרִית אֶתֵּן לִבְנֵיכוֹן וְיַחְסְנוּן לְעָלַם׃ וְתָב יְיָ מִן בִּישְׁתָא דְּחַשֵּׁיב לְמֶעְבַּד לְעַמֵּיהּ׃
וְאִתְפְּנִי וּנְחַת מֹשֶׁה מִן טוּרָא וּתְרֵין לוּחֵי סַהֲדוּתָא בִּידֵיהּ לוּחִין כְּתִיבִין מִתְּרֵין עִבְרֵיהוֹן
מִכָּא וּמִכָּא אִנּוּן כְּתִיבִין׃ וְלוּחַיָּא עוֹבָדָא דַּייָ אִנּוּן וּכְתָבָא כְּתָבָא מִן קֳדָם יְיָ הוּא
מְפָרַשׁ עַל לוּחַיָּא׃ וּשְׁמַע יְהוֹשֻׁעַ יָת קָל עַמָּא כַּד מְיַבְּבִין וַאֲמַר לְמֹשֶׁה קָל קְרָבָא
בְּמַשְׁרִיתָא׃ וַאֲמַר לָא קָל גִּבָּרִין דְּנָצְחִין בִּקְרָבָא וְאַף לָא קָל חַלָּשִׁין דְּמִתַּבְרִין קָל
דִּמְחַיְּכִין אֲנָא שָׁמַע׃ וַהֲוָה כַּד קְרֵיב לְמַשְׁרִיתָא וַחֲזָא יָת עֶגְלָא וְחִנְגִּין וּתְקֵיף רוּגְזָא
דְּמֹשֶׁה וּרְמָא מִידוֹהִי יָת לוּחַיָּא וְתַבַּר יָתְהוֹן בְּשִׁפּוֹלֵי טוּרָא׃ וּנְסֵיב יָת עֶגְלָא דַּעֲבַדוּ
וְאוֹקִיד בְּנוּרָא וְשָׁף עַד דַּהֲוָה דַּקִּיק וּדְרָא עַל אַפֵּי מַיָּא וְאַשְׁקִי יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
וַאֲמַר מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן מָה עֲבַד לָךְ עַמָּא הָדֵין אֲרֵי אַיְתֵיתָא עֲלוֹהִי חוֹבָא רַבָּא׃ וַאֲמַר
אַהֲרֹן לָא יִתְקַף רוּגְזָא דְּרִבּוֹנִי אַתְּ יְדַעְתְּ יָת עַמָּא אֲרֵי בְּבִישׁ הוּא׃ וַאֲמָרוּ לִי

Interp. chal.

quibus iurasti in verbū tuū: ⁊ cum q̄bus locutus es: dicens. Multiplicabo filios vestros sicut stellas celi: et vniuersam terrā hanc quā dixi dabo filijs vestris: et possidebūt eam in eternū. Reuersusq; est dn̄s a malo q̄d cogitauit facere populo suo. Respexitq; moyses et descendit de monte: ⁊ duas tabulas testimonij portabat in manu sua scriptas ex vtraq; parte: hinc ⁊ inde erant scripte. Tabule aūt erant opere dei facte: ⁊ scriptura erat scripta a facie dei sculpta sup tabulas. Audiuitq; iosue vocē populi qñ vociferabātur: ⁊ dixit ad moysen. Uox pugne auditur in castris. et ait. Non est vox fortium p̄ualentiū in pugna: neq; vox imbecilliū qui superātur: sed vocem ludentiū ego audio. Et factū est cū appropinquasset ad castra ⁊ vidisset vitulū ⁊ choros: iratus est furor moysi: ⁊ proiecit de manib⁹ suis tabulas: ⁊ cōfregit eas in humiliorib⁹ locis montis. Arripuitq; vitulū quē fecerāt: ⁊ cōbussit igne ⁊ cōtriuit donec fuit cōminutū: ⁊ exparsit sup faciē aque: ⁊ dedit bibere filijs isrl. Dixitq; moyses ad aaron. Quid fecit tibi hic popul⁹ q: induxisti sup eū peccatū? ⁊ ait aaron. Ne irascatur furor dn̄i mei: tu nosti populū q: p̄nus sit ad malū: dixerūtq; mihi:

Primitiua chal.

קוּם אֲמַר סְנָא
נְתַן חֲסַן תּוּב
פְּנָה
פְּרַשׁ יְבַב
שְׁרָא תְּבַר
חֲזָה
קַד שׁוּף שְׁקָה
אֲתָא רְבַב
תְּקַף רְבַב

עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יֵלְכוּ
לְפָנֵינוּ כִּי זֶה מֹשֶׁה הָאִישׁ אֲשֶׁר
הֶעֱלָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֹא יָדַעְנוּ
עָלָה מֶה הָיָה לוֹ׃ וָאֹמַר לָהֶם לְמִי זָהָב
פָּרַק נָתַן שָׁלַךְ הִתְפָּרָקוּ וַיִּתְּנוּ לִי וָאַשְׁלִכֵהוּ
בָאֵשׁ וַיֵּצֵא הָעֵגֶל הַזֶּה׃ וַיַּרְא
מֹשֶׁה אֶת הָעָם כִּי פָרֻעַ הוּא כִּי
קוּם פְרָעֹה אַהֲרֹן לְשִׁמְצָה בְּקָמֵיהֶם׃
עָמַד וַיַּעֲמֹד מֹשֶׁה בְּשַׁעַר הַמַּחֲנֶה וַיֹּאמֶר
אָסַף מִי לַיהוָה אֵלָי וַיֵּאָסְפוּ אֵלָיו כָּל
בְּנֵי לֵוִי׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם כֹּה אָמַר
שׂוּם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שִׂימוּ אִישׁ
חַרְבּוֹ עַל יְרֵכוֹ עִבְרוּ וָשׁוּבוּ מִשַּׁעַר
לָשַׁעַר בַּמַּחֲנֶה וְהִרְגוּ אִישׁ אֶת
אָחִיו וְאִישׁ אֶת רֵעֵהוּ וְאִישׁ אֶת
עָשָׂה קְרֹבוֹ׃ וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי לֵוִי כִּדְבַר מֹשֶׁה
נָפַל וַיִּפֹּל מִן הָעָם בַּיּוֹם הַהוּא כִּשְׁלֹשֶׁת
אַלְפֵי אִישׁ׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה מִלְאוּ
יֶדְכֶם הַיּוֹם לַיהוָה כִּי אִישׁ בִּבְנוֹ
נָתַן וּבְאָחִיו וְלָתֵת עֲלֵיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה׃
הָיָה וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל
הָעָם אַתֶּם חֲטָאתֶם חֲטָאָה גְדֹלָה
עָלָה וְעַתָּה אֶעֱלֶה אֶל יְהוָה אוּלַי
כָּפַר אֲכַפְּרָה בְּעַד חַטַּאתְכֶם׃ וַיָּשָׁב
מֹשֶׁה אֶל יְהוָה וַיֹּאמַר אָנָּא חָטָא
הָעָם הַזֶּה חֲטָאָה גְדֹלָה וַיַּעֲשׂוּ
נָשָׂא לָהֶם אֱלֹהֵי זָהָב׃ וְעַתָּה אִם תִּשָּׂא

hi. Fac nobis deos qui nos precedant. ∞∞∞ Huic eni moysi qui ∞∞∞∞∞∞ nos eduxit de terra egypti: nescimus ∞∞∞ qd' acciderit: Quibus ego dixi. Quis vestrū habet aurū. Tulerūt & dederūt mihi: & proieci illud in ignē: egressusq; est hic vitulus. Vidēs ergo moyses populū q̄ eēt nudatus: spoliauerat ei eū aarō pp ignominiā sordis: & inter hostes nudū cōstituerat: & stās in porta castrorū ait. Si qs ē dn̄i iūgatur mihi. Cōgregatiq; sūt ad eū oēs filii leui. Quibus ait. Hec dicit dn̄s deus israel. Ponat vir ∞∞∞∞∞∞∞ gladiū sup femur suū. Ite & redite de porta vsq; ad portā p mediū castrorū: & occidat vnusquisq; fratrē suum & amicum & ∞∞∞∞∞∞ pximū suū. Fecerūtq; filii leui iuxta sermonē moysi: cecideruntq; in die illa quasi tria ∞∞∞ millia hominū. Et ait moyses. Consecrastis manus vr̄as hodie domino vnusquisq; i filio & in fratre suo: vt detur vobis benedictio. Fctō aūt altero die: locutus est moyses ad ∞∞ populū. Peccastis peccatum maximum. ∞∞ Ascendam ad dominum: si quo modo ∞∞ quiuero eū depcari p scelere vestro. reuersusq; ad dominū ait. Obsecro: peccauit ∞∞∞ populus iste peccatū maximum: feceruntq; sibi deos aureos. Aut dimitte eis hanc ∞∞∞

fac nobis deos q̄ precedant nos: nā moy-
ποίησον ἡμῖν θεοὺς οἳ προπορεύσονται ἡμῶν· ὁ γὰρ μωυ-
ses hic homo: q̄ eduxit nos ex egypto: nō
σῆς οὗτος ὁ ἄνθρωπος, ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐξ αἰγύπτου, οὐκ
scimus q̄d factū ē illi. et dixi eis: cui
οἴδαμεν τί γέγονεν αὐτῷ. καὶ εἶπα αὐτοῖς, τίνι ὑ-
est aurū: auferte. et dederūt mihi: et
πάρχει χρυσία, περιέλεσθε. καὶ ἔδωκάν μοι, καὶ
conieci in ignē: et exijt vitul⁹ hic. ⁊ vi-
ἔρριψα εἰς τὸ πῦρ, καὶ ἐξῆλθεν ὁ μόσχος οὗτος. καὶ ἰ-
dens moyses populū q̄ dispersus erat: dispersit
δὼν μωυσῆς τὸν λαὸν ὅτι διεσκέδασται, διεσκέδασεν
.n. eos aaron ludibriū aduersarijs su-
γὰρ αὐτοὺς ἀαρὼν ἐπίχαρμα τοῖς ὑπεναντίοις αὐ-
is: stetit moyses in porta castrorū. et
τῶν, ἔστη μωυσῆς ἐπὶ τῆς πύλης τῆς παρεμβολῆς· καὶ E
dixit: si q̄s a dn̄o: veniat ad me. cōgregati sūt igr
εἶπεν, εἴ τις πρὸς κύριον, ἴτω πρός με. συνῆλθον οὖν
ad eū oēs filij leui. et dixit illis:
πρὸς αὐτὸν πάντες οἱ υἱοὶ λευί. καὶ λέγει αὐτοῖς,
hec dicit dn̄s deus israel: ponite vnusq̄sq; suū
τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ἰσραήλ, θέτε ἕκαστος τὴν ἑαυ-
ensem sup femur: et transite ⁊ re-
τοῦ ῥομφαίαν ἐπὶ τὸν μηρόν, καὶ διέλθατε καὶ ἀνα-
dite a porta in portā p castra:
κάμψατε ἀπὸ πύλης εἰς πύλην διὰ τῆς παρεμβο- Deut. 33.a.
et occidite vnusq̄sq; fratrē suū: et
λῆς, καὶ ἀποκτείνατε ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ
vnusq̄sq; proximū suū: et vnusq̄sq; amicū
ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὸν ἔγγιστα
suū. et fecerūt filij leui sc̄dm q̄ locut⁹ ē eis
αὐτοῦ. καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ λευὶ καθὰ ἐλάλησεν αὐ-
moyses. et ceciderūt ex pp̄lo in die
τοῖς μωυσῆς. καὶ ἔπεσον ἐκ τοῦ λαοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ
illa tria millia virorū. ⁊ dixit eis moy-
ἐκείνῃ τρεῖς χιλιάδες ἀνδρῶν. καὶ εἶπεν αὐτοῖς μωυ-
ses: impleuistis man⁹ vr̄as hodie dn̄o
σῆς, ἐπληρώσατε τὰς χεῖρας ὑμῶν σήμερον κυρίῳ
vnusq̄sq; in filio et in fratre: vt darē sup vos
ἕκαστος ἐν τῷ υἱῷ καὶ ἐν τῷ ἀδελφῷ, δοθῆναι ἐφ᾿ ὑμᾶς
bn̄dictio. et factū ē post crastinū: dixit moy-
εὐλογίαν. καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν αὔριον, εἶπε μωυ-
ses ad populū: vos peccastis peccatū ma-
σῆς πρὸς τὸν λαόν, ὑμεῖς ἡμαρτήκατε ἁμαρτίαν με-
gnū. et nūc ascendā ad deū: vt depre-
γάλην. καὶ νῦν ἀναβήσομαι πρὸς τὸν θεόν, ἵνα ἐξιλά-
cer pro peccato vr̄o. reuersus ē āt moy-
σωμαι περὶ τῆς ἁμαρτίας ὑμῶν. ἐπέστρεψε δὲ μωυ-
ses ad dn̄m. et dixit: rogo dn̄e: peccauit
σῆς πρὸς κύριον. καὶ εἶπε, δέομαι κύριε, ἡμάρτηκεν ὁ F
pp̄ls hic peccatū magnū: et fecerūt sibi
λαὸς οὗτος ἁμαρτίαν μεγάλην, καὶ ἐποίησαν ἑαυ-
ipsis deos aureos. et nūc si q̄dē dimittis eis
τοῖς θεοὺς χρυσοῦς. καὶ νῦν εἰ μὲν ἀφεῖς αὐτοῖς ∞∞

Primitiua chal. נְסַק רְמָה סְאַב דּוּר קוּם שְׁבַק אֲתָא כְּנַשׁ שְׁוָה יְתַן הוּב רְבַב נְסַק כְּפַר תּוּב בְּעָא שְׁבַק

Interp. chal.

Fac nobis deos qui ambulēt ante nos. Quoniā huic viro moysi qui ascendere nos fecit de terra egypti nescimus quid acciderit. Dixiq; eis. quis habet aurū: tollite ⁊ adducite mihi: et proieci illud in ignem: et egressus est vitulus iste. Viditq; moyses populum q̄ ociosus esset: ociosum enim fecerat eum aaron: vt contaminaret eos nomine pessimo in generatiōes suas. Stetitq; moyses in porta castrorū: ⁊ ait. Qui timent dn̄m veniāt ad me. Cōgregatiq; sūt ad eū oēs filij leui. et ait eis. Hec dicit dn̄s de⁹ israel: ponat vnusq̄sq; gladium suū sup femur suū: ⁊ ptransite ⁊ redite de porta vsq; ad portā in castris: ⁊ occidat vnusquisq; fratrem suū: ⁊ vnusq̄sq; p̄ximū suū: ⁊ vnusquisq; cōsanguineū suū. Et fecerūt filij leui iuxta v̄buz moysi: ceciderūtq; ex pp̄lo q̄si tria millia virorū. Et dixit moyses. Obtuli stis oblationes vr̄as hodie corā dn̄o vnusq̄sq; in filio suo ⁊ fratre suo: vt detur hodie sup vos benedictio. Et factū est in die sequēti: et dixit moyses pp̄lo. Uos peccastis peccatū grande. ⁊ nūc ascendā corā dn̄o: si forte placabo pro peccāo vr̄o. Reuersusq; est moyses in cōspectū dn̄i: ⁊ ait. Obsecro: peccauit pp̄ls iste pcm̄ grāde. feceruntq; sibi deos ex auro. et nunc si dimittis ∞

Transla. Chal.

עֲבֵיד לַנָא דַחֲלָן דִּיהָכוּן קֳדָמַנָא אֲרֵי דֵין מֹשֶׁה גַּבְרָא דְּאַסְּקַנָא מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם לָא
יְדַעְנָא מָה הֲוָה לֵיהּ׃ וַאֲמָרִית לְהוֹן לְמַן דַּהֲבָא פָּרִיקוּ וִיהַבוּ לִי וּרְמֵיתֵיהּ בְּנוּרָא וּנְפַק
עִגְלָא הָדֵין׃ וַחֲזָא מֹשֶׁה יָת עַמָּא אֲרֵי בְטִיל הוּא אֲרֵי בַטֵּילְתִּנוּן אַהֲרֹן לְאַסְאָבוּתְהוֹן שׁוּם
בִּישׁ לְדָרֵיהוֹן׃ וְקָם מֹשֶׁה בִּתְרַע מַשְׁרִיתָא וַאֲמַר מַן דַּחֲלָיָא דַיָי יֵיתוֹן לְוָתִי וְאִתְכְּנִשׁוּ
לְוָתֵיהּ כָּל בְּנֵי לֵוִי׃ וַאֲמַר לְהוֹן כִּדְנַן אֲמַר יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל שַׁווּ גְּבַר חַרְבֵּיהּ עַל
יַרְכֵּיהּ עִבַרוּ וְתוּבוּ מִתְּרַע לִתְרַע בְּמַשְׁרִיתָא וּקְטוּלוּ גְּבַר יָת אֲחוּהִי וּגְבַר יָת חַבְרֵיהּ
וּגְבַר יָת קָרִיבֵיהּ׃ וַעֲבַדוּ בְנֵי לֵוִי כְּפִתְגָמָא דְמֹשֶׁה וּנְפַל מִן עַמָּא בְּיוֹמָא הַהוּא כִּתְלָתָא
אַלְפִין גַּבְרָא׃ וַאֲמַר מֹשֶׁה קָרִיבוּ קוּרְבָּנְכוֹן יוֹמָא דֵין קֳדָם יְיָ אֲרֵי גְבַר בִּבְרֵיהּ וּבַאֲחוּהִי
וּלְאַיְתָאָה עֲלֵיכוֹן יוֹמָא דֵין בִּרְכָן׃ וַהֲוָה בְּיוֹמָא דְבַתְרוֹהִי וַאֲמַר מֹשֶׁה לְעַמָּא אַתּוּן חַבְתּוּן
חוֹבָא רַבָּא וּכְעַן אֶיסַּק לִקְדָם יְיָ מָאִים אֲכַפַּר עַל חוֹבֵיכוֹן׃ וְתָב מֹשֶׁה לִקְדָם יְיָ וַאֲמַר
בְּבָעוּ חַב עַמָּא הָדֵין חוֹבָא רַבָּא וַעֲבַדוּ לְהוֹן דַחֲלָן דִּדְהַב׃ וּכְעַן אִם שְׁבַקְתְּ

Trāsla.Grec.lxx.cū interp.latina.

peccatū eorū: dimitte. si autē nō: dele me
τὴν ἁμαρτίαν αὐτῶν, ἄφες. εἰ δὲ μή, ἐξάλειψόν με
de libro tuo quē scripsisti. & dixit dñs ad
ἐκ τῆς βίβλου σου ἧς ἔγραψας. καὶ εἶπε κύριος πρὸς
moysen: si quis peccauit corā me: delebo eū
μωυσῆν, εἴ τις ἡμάρτηκεν ἐνώπιόν μου, ἐξαλείψω αὐ
de libro meo nūc autē vade: & duc
τὸν ἐκ τῆς βίβλου μου. νῦν δὲ βάδιζε, καὶ ὁδήγησον
populū hunc in locū: quē dixi tibi: ecce ange
s.23.c τὸν λαὸν τοῦτον εἰς τὸν τόπον, ὃν εἶπά σοι, ἰδοὺ ὁ ἄγγε
lus meus precedit ante faciē tuā. q̄ autē
λός μου προπορευέσθω πρὸ προσώπου σου. ᾗ δ' ἂν ἡ
die visitauero: & inducā sup eos
μέρᾳ ἐπισκέπτωμαι, καὶ ἐπάξω ἐπ' αὐτοὺς τὴν ἁ
peccatū eorū. & percussit dñs populū p
μαρτίαν αὐτῶν. καὶ ἐπάταξε κύριος τὸν λαὸν περὶ
factura vituli: quē fecit aaron.
τῆς ποιήσεως τοῦ μόσχου, οὗ ἐποίησεν ἀαρών. Ca.33

A Et dixit dñs ad moysen: vade &
Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μωυσῆν, πορεύου καὶ
ascēde hinc tu & populus tuus: quos eduxisti
ἀνάβηθι ἐντεῦθεν σὺ καὶ ὁ λαός σου, οὓς ἐξήγαγες
de terra egypti: in terrā: quā iurauit abraā
ἐκ γῆς αἰγύπτου, εἰς τὴν γῆν, ἣν ὤμοσα τῷ ἀβραὰμ
& isaac & iacob. dicēs: semi
καὶ τῷ ἰσαὰκ καὶ τῷ ἰακώβ. λέγων, τῷ σπέρμα
ni vestro dabo eā. & mittā ange
τι ὑμῶν δώσω αὐτήν. καὶ συναποστελῶ τὸν ἄγγε
lū meū ante faciē tuā. & eijciet amor
λόν μου πρὸ προσώπου σου. καὶ ἐκβαλεῖ τὸν ἀμορ
reum: & etheū: & pherezeū: & gergeseū:
ῥαῖον, καὶ χετταῖον, καὶ φερεζαῖον, καὶ γεργεσαῖον,
& eueū: & iebuseū: & chananeū. & intro
καὶ εὐαῖον, καὶ ἰεβουσαῖον, καὶ χαναναῖον. καὶ εἰσά
ducā te in terrā manantē lacte & melle. nō enim coa
ξω σε εἰς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι. οὐ γὰρ μὴ συνανα
scēdā tecū: quia ppls dure ceruicis tu es:
βῶ μετὰ σοῦ, διὰ τὸ λαὸν σκληροτράχηλόν σε εἶναι,
vt nō disperdā te in via. & audiēs populus
ἵνα μὴ ἐξαναλώσω σε ἐν τῇ ὁδῷ. καὶ ἀκούσας ὁ λαὸς
verbū malū hoc: luxerūt in lu
τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο, κατεπένθησαν ἐν πεν
ctibus. & dixit dñs filijs israel: vos populus
θικοῖς. καὶ εἶπε κύριος τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ, ὑμεῖς λαὸς
dure ceruicis: videte ne plagā aliā inducā
σκληροτράχηλος, ὁρᾶτε μὴ πληγὴν ἄλλην ἐπαγάγω
sup vos: & disperdā vos. nūc igitur deponite
ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἐξαναλώσω ὑμᾶς. νῦν οὖν ἀφέλεσθε τὰς
vestes gloriarū vestrarū: & ornatū: & ostēdā tibi
στολὰς τῶν δοξῶν ὑμῶν, καὶ τὸν κόσμον, καὶ δείξω σοι
q̄ faciā tibi. & deposuerūt filij israel orna
ἃ ποιήσω σοι. καὶ περιείλαντο οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ τὸν κόσ
tum suū: & vestē a mōte oreb.
μον αὐτῶν, καὶ τὴν στολὴν ἀπὸ τοῦ ὄρους τοῦ χωρήβ.

Trāsla.B.Hiero.

noxam: aut si non facis: dele me
de libro tuo quem scripsisti. Cui respondit
dominus. Qui peccauerit mihi:
delebo eū de libro meo.
Tu autem vade: & duc
populum istum quo
locutus sum tibi.
Angelus meus precedet
te. Ego autē in die vltionis
visitabo & hoc peccatū eorum. Percussit aūt
dominus populum pro
reatu vituli:
quē fecerat aarō.

Locutusq; est. Ca.33
dñs ad moysen dicēs. Vade ascēde de loco isto tu & populus tuus: quē eduxisti de terra egypti: in terrā quā
iurauit abraam
isaac & iacob dicens.
Semini tuo
dabo eā. & mittā precursorē tui angelum
vt eiiciam chananeū &
ammorreum
& etheū & pherezeū &
eueū & iebuseū: & intres
in terrā fluentē lacte
& melle. Nō enim ascēdā tecū: quia ppls dure
ceruicis est: ne forte
disperdā te in via. Audiensq; populus sermonē
hūc pessimū luxit: &
nullus ex more indutus
est cultu suo. Dixitq;
dominus ad
moysen. Loquere filiis israel.
Populus dure ceruicis
es: semel
ascēdā in medio tui &
delebo te. Iam nunc
depone ornatum tuū:
vt sciam quid
faciam tibi. Deposuerunt ergo filii israel
ornatū suum a monte
oreb. Moyses quoq;

Tex.Heb. Exo. Ca.xxxiij. Primitiua heb.

חַטָּאתָם וְאִם אַיִן מְחֵנִי נָא — מחה
מִסִּפְרְךָ אֲשֶׁר כָּתָבְתָּ: וַיֹּאמֶר יְהוָה
אֶל מֹשֶׁה מִי אֲשֶׁר חָטָא לִי
אֶמְחֶנּוּ מִסִּפְרִי: וְעַתָּה לֵךְ נְחֵה אֶת — הלך
הָעָם אֶל אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי לָךְ הִנֵּה
מַלְאָכִי יֵלֵךְ לְפָנֶיךָ וּבְיוֹם פָּקְדִי — לאך פנה
וּפָקַדְתִּי עֲלֵהֶם חַטָּאתָם: וַיִּגֹּף יְהוָה — נגף
אֶת הָעָם עַל אֲשֶׁר עָשׂוּ אֶת הָעֵגֶל
אֲשֶׁר עָשָׂה אַהֲרֹן: וַיְדַבֵּר — Cap.xxxiij.
יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵךְ עֲלֵה מִזֶּה אַתָּה — דבר
וְהָעָם אֲשֶׁר הֶעֱלִיתָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם — עלה
אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם — שבע
לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב לֵאמֹר לְזַרְעֲךָ
אֶתְּנֶנָּה: וְשָׁלַחְתִּי לְפָנֶיךָ מַלְאָךְ — נתן פנה
וְגֵרַשְׁתִּי אֶת הַכְּנַעֲנִי הָאֱמֹרִי
וְהַחִתִּי וְהַפְּרִזִּי הַחִוִּי וְהַיְבוּסִי: אֶל
אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ כִּי לֹא אֶעֱלֶה — זוב עלה
בְּקִרְבְּךָ כִּי עַם קְשֵׁה עֹרֶף אַתָּה פֶּן
אֲכֶלְךָ בַּדָּרֶךְ: וַיִּשְׁמַע הָעָם אֶת הַדָּבָר — שמע
הָרָע הַזֶּה וַיִּתְאַבָּלוּ וְלֹא שָׁתוּ — רעע אבל שות
אִישׁ עֶדְיוֹ עָלָיו: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל — עדה
מֹשֶׁה אֱמֹר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אַתֶּם
עַם קְשֵׁה עֹרֶף רֶגַע אֶחָד
אֶעֱלֶה בְקִרְבְּךָ וְכִלִּיתִיךָ וְעַתָּה — כלה
הוֹרֵד עֶדְיְךָ מֵעָלֶיךָ וְאֵדְעָה מָה — ירד ידע
אֶעֱשֶׂה לָּךְ: וַיִּתְנַצְּלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל — עשה נצל
אֶת עֶדְיָם מֵהַר חוֹרֵב: וּמֹשֶׁה

Transla.Chal.

לחוביהון ואם לא מחני כען מספרך דכתבתא: ואמר יי למשה מן דחב קדמי אמחיניה
מספרי: וכען איזיל דבר ית עמא לאתרא דמלילית לך הא מלאכי יהך קדמך וביום
אסערותי ואסער עליהון חוביהון: ומחא יי ית עמא על דאשתעבידו לעגלא דעבד
אהרן: Ca.xxxiii. ומליל יי עם משה איזיל סק מיכא את ועמא
דאסקתא מארעא דמצרים לארעא דקיימית לאברהם ליצחק וליעקב למימר לבנך
אתנינה: ואשלח קדמך מלאכא ואתריך ית כנענאי ואמוראי חתאי ופרזאי
חואי ויבוסאי: לארעא עבדא חלב ודבש ארי לא אסלק שכינתי ביניך ארי עם קשי
קדל את דלמא אשיציניך בארחא: ושמע עמא ית פתגמא בישא הדין ואתאבלו ולא
שוו גבר תקון זיניה עלוהי: ואמר יי למשה אימר לבני ישראל אתון עם קשי
קדל שעה חדא אסליק שכינתי מביניך ואשיציניך וכען אעדי תקון זינך מנך ותגלי
קדמי מה אעביד לך: ואעדיו בני ישראל ית תקון זיניהון מטורא דחורב: ומשה

Interp.chal.

peccata eorū: si autē non: dele me nunc de libro tuo quem scripsisti. Dixitq; dñs ad moysen. Qui peccauerit corā me: delebo eum de libro meo. Nunc autē vade duc populū in locū quē locutus sum tibi: ecce angelus meus ibit ante te. Et in die visitationis mee visitabo sup eos peccata eorū. Et percussit dñs populū: eo q coluerāt vitulū: quē fecerat aaron. Ca.33.

Locutusq; est domin' cū moyse. Uade descende hinc tu & populus quē ascendere fecisti de terra egypti in terram quā iurauit abraham isaac & iacob: dicēs. Filijs tuis dabo eā terrā fluentē lacte & melle. mittāq; angelū ante te: & eijciā chananeos & amorreos et etheos & pherezeos et eueos & iebuseos. Non enī ascendere faciā maiestatē meā in medio tui: q: populus dure ceruicis tu es: ne forte disperdam te in via. Audiuitq; pplus sermonē hunc pessimū: & luxerūt: et nullus posuit ornatū cultus sui sup se. Dixitq; dñs ad moysen. dic filijs israel: vos estis ppls dure ceruicis: si vna hora abstulero maiestatē meā a te: disperdā te. Et nunc aufer ornatū cultus tui a te. Notum est enim coram me quod facturus sum tibi. Et deposuerūt filij israel ornatū cultus sui de monte oreb. Moyses autē

Primitiua chal.

מחה מחא
לאך
סער שעבד
נסק
קום אמר נתן
שלח תרך
קשה
שצא אבל
שוה
סלק עדה גלה
עבד

Ter. Heb.

יקח את האהל ונטה לו מחוץ
למחנה הרחק מן המחנה וקרא
לו אהל מועד והיה כל מבקש
יהוה יצא אל אהל מועד אשר
מחוץ למחנה: והיה כצאת משה
אל האהל יקומו כל העם ונצבו
איש פתח אהלו והביטו אחרי
משה עד באו האהלה: והיה
כבא משה האהלה ירד עמוד
הענן ועמד פתח האהל ודבר עם
משה: וראה כל העם את יי
עמוד הענן עמד פתח האהל
וקם כל העם והשתחוו איש
פתח אהלו: ודבר יהוה אל
משה פנים אל פנים כאשר
ידבר איש אל רעהו ושב אל
המחנה ומשרתו יהושע בן נון
נער לא ימיש מתוך האהל:
ויאמר משה אל יהוה ראה
אתה אמר אלי העל את העם
הזה ואתה לא הודעתני את
אשר תשלח עמי ואתה אמרת
ידעתיך בשם וגם מצאת חן
בעיני: ועתה אם נא מצאתי
חן בעיניך הודעני נא את
דרכך ואדעך למען אמצא חן
בעיניך וראה כי עמך הגוי הזה:

Priuatiua heb.

לקח
חנה רחק
יצר בקש
יצא
קום יצב
נבט
בוא
עמד
קום שחה
פנה
דבר שוב
תנה
מוש
אמר
עלה
ידע
שלח
מצא

Trāsla. B. Hiero.

tollēs tabernaculū tetendit extra castra procul: vocauitq; nomen eius tabernaculū federis. Et ois populus qui hēbat aliqꝫ qstionē egrediebatur ad tabernaculū federis extra castra. Cūq; egrederetur moyses ad tabernaculū surgebat vniuersa plebs: & stabat vnusquisq; in ostio papiliōis sui: respiciebātq; tergū moysi dōec igrederetur tētoriū. Ingresso āt illo tabernaculū federis descēdebat colūna nubis: & stabat ad ostiū. loqbaturq; dñs cū moyse cernētibus vniuersis: q columna nubis staret ad ostium tabernaculi. Stabantq; & ipsi & adorabant per fores tabernaculorum suorum. Loqbatur aūt dñs ad moysen facie ad faciem: sicut solet loqui hō ad amicū suum. Cumq; ille reuerteretur in castra: minister eius iosue filius nun puer nō recedebat de tabernaculo. Dixit autem moyses ad dominum. Precipis vt educā populum istum: & non indicas mihi quē missurus sis mecū presertim cum dixeris: noui te ex noīe: & inuenisti gratiam coram me. Si ergo inueni gratiā in cōspectu tuo: ostende mihi faciē tuā: vt sciā te & inueniā gratiā ante oculos tuos. Respice populum tuum gentē hanc.

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

et accipiēs moyses tabnaculū: fixit extra
καὶ λαβὼν μωυσῆς τὴν σκηνὴν, ἔπηξεν ἔξω τῆς
castra procul a castris.
παρεμβολῆς μακρὰν ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς. B
et vocatū ē tabnaculū testimonij. et factū ē:
καὶ ἐκλήθη σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου. καὶ ἐγίνετο,
ois qrēs dñm: et egrediebat in
πᾶς ὁ ζητῶν τὸν κύριον, καὶ ἐξεπορεύετο εἰς τὴν
tabnaculū extra castra. qñ āt ingredieba
σκηνὴν ἔξω τῆς παρεμβολῆς. ἡνίκα δ᾽ ἂν εἰσεπορεύε-
tur moyses in tabnaculū qđ extra castra:
το μωυσῆς εἰς τὴν σκηνὴν τὴν ἔξω τῆς παρεμβολῆς,
stabat ois pplꝰ cōsiderātes vnusqsq; apđ
εἱστήκει πᾶς ὁ λαὸς σκοπεύοντες ἕκαστος παρὰ τὰς
hostiū tabnacli sui. et aspiciebāt abeū
θύρας τῆς σκηνῆς αὐτοῦ. καὶ κατενοοῦσαν ἀπιόν-
te moyse qđad ingrederet ille in tabna
τος μωυσῆ ἕως τοῦ εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς τὴν σκη-
culū. vt āt ingressus ē moyses in tabnaclꝫ: descē
νήν. ὡς δ᾽ εἰσῆλθε μωυσῆς εἰς τὴν σκηνὴν, κατέ-
debat colūna nubis: et stabat ad
βαινεν ὁ στῦλος τῆς νεφέλης, καὶ ἵστατο ἐπὶ τὴν
hostiū tabnaculi: et loqbat moysi. et videbat
θύραν τῆς σκηνῆς, καὶ ἐλάλει μωυσῆ. καὶ ἑώρα
ois populus colūnā nubis stātē ad
πᾶς ὁ λαὸς τὸν στῦλον τῆς νεφέλης ἑστῶτα ἐπὶ
hostiū tabernaculi. et stabat ois popul'.
τῆς θύρας τῆς σκηνῆς. καὶ ἵστατο πᾶς ὁ λαός.
et adorauerūt vnusqsq; ab hostio taber
καὶ προσεκύνησαν ἕκαστος ἀπὸ τῆς θύρας τῆς σκη- Nūeri
naculi sui. et locut' ē dñs ad moysen: pre 12.d.
νῆς αὐτοῦ. καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν, ἐνώ-
sens presenti: vt qspiā loqret ad suū
πιος ἐνωπίῳ, ὥς εἴ τις λαλήσαι πρὸς τὸν ἑαυτοῦ
amicū. et reuertebat in castra. C
φίλον. καὶ ἀπελύετο εἰς τὴν παρεμβολήν.
at seruus iosue filiꝰ naue iuuenis nō
ὁ δὲ θεράπων ἰησοῦς ὁ υἱὸς ναυῆ νέος οὐκ ἐξ-
recedebat de tabernaculo. et dixit moyses
επορεύετο ἐκ τῆς σκηνῆς. καὶ εἶπε μωυσῆς
ad dñm: ecce tu mihi dicis: deduc populū
πρὸς κύριον, ἰδοὺ σύ μοι λέγεις, ἀνάγαγε τὸν λαὸν
hunc: tu āt nō indicasti mihi: quē simul mittes me
τοῦτον, σὺ δὲ οὐκ ἐδήλωσάς μοι, ὃν συναποστελεῖς με-
cum. tu āt mihi dixisti: noui te preter oēs: et
τ᾽ ἐμοῦ. σὺ δέ μοι εἶπας, οἶδά σε παρὰ πάντας, καὶ
grām habes apđ me. si igr̄ inueni grām corā
χάριν ἔχεις παρ᾽ ἐμοί. εἰ οὖν εὕρηκα χάριν ἐναντίον
te: ostēde mihi teipsum manifeste: vt videā te:
σου, ἐμφάνισόν μοι σεαυτὸν γνωστῶς, ἵνα ἴδω σε, ὅ-
vt sim inueniēs grās corā te: et vt sciā:
πως ἂν ὦ εὑρηκὼς χάριν ἐναντίον σου, καὶ ἵνα γνῶ,
q populꝰ tuꝰ gēs magna hec.
ὅτι λαός σου τὸ ἔθνος τὸ μέγα τοῦτο.

Priuatiua chal.

שכן שבא רחק
קרא
קום עתר
שכן סכל עול
קום עלל חזה
מלל תוב
שמש עדה
נסק ידע שלח
רבב שכח
ידע שבח גלה

Interp. chal.

tulit tabernaculū. et tetendit illud extra castra procul a castris: et vocauit illud tabernaculū domꝰ doctrine. Et ois qui querebat doctrinā a facie dñi egrediebat ad tabernaculū domus doctrine: qđ erat extra castra. Et cū egrediebat moyses ad tabernaculū: surgebat ois pplꝰ: et stabat vnusqsq; in ostio tabernaculi sui: et respiciebāt post moysen: donec igrederet in tabernaculū. et cū ingrederet tabernaculū: descēdebat colūna nubis: et stabat i ostio tabernaculi: et loqbat cū moyse. videbatq; ois pplꝰ colūnā nubis stantē in ostio tabernaculi: surgebatq; ois populus: et adorabāt vnusqsq; in ostio tabernaculi sui. Loquebaturq; dñs cū moyse verbū ad verbū: sicut loquitur vir cum proximo suo. Et reuertebatur in castra. Ministerq; eius iosue filius nun puer nō recedebat de tabernaculo. Dixitq; moyses corā dño. Vide quod tu dicis mihi ascendere fac populū illum: et tu nō indicasti mihi quē missurus sis mecū. tu enim dixisti: vocaui te ex noie et etiā inuenisti gratiā corā me. Et nunc si inueni obsecro gratiā in conspectu tuo: ostende mihi viā in bonitatis tue: et cognoscā misericordiā tuā: vt inueniā gratiā in cōspectu tuo. noscāq; est corā te q popul' iste est pplꝰ tuus.

Transla. Chal.

ונסיב ית משכנא ופרסיה ליה מברא למשריתא ארחיק מן משריתא וקרי ליה
משכן בית אולפנא ויהוה כל דתבע אולפן מן קדם יי נפיק למשכן בית אולפנא
דמברא למשריתא ויהוה כד נפיק משה למשכנא קימין כל עמא ומתעתדין גבר
בתרע משכניה ומסתכלין אחורי משה עד דעליל למשכנא: והוה כד עליל משה
למשכנא נחית עמודא דעננא וקאים בתרע משכנא ומתמליל עם משה: וחזן כל
עמא ית עמודא דעננא קאים בתרע משכנא וקימין כל עמא וסגדין גבר בתרע משכניה:
ומתמליל יי עם משה ממלל עם ממלל כמא דממליל גבר עם חבריה ותאיב למשריתא
ומשומשניה יהושע בר נון עולימא לא עדי מגו משכנא: ואמר משה קדם יי חזי
דאת אמר לי אסיק ית עמא הדין ואת לא אודעתני ית דתשלח עמי ואת אמרת רביתך
בשום ואף אשכחתא רחמין קדמי: וכען אם כען אשכחית רחמין קדמך אודעני כען ית
ארח טובך ואדע רחמך בדיל דאשכח רחמין קדמך וגלי קדמך ארי עמך עמא הדין:

Trāſla.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

et dicit: ipſe p̄cedā te: et requieſcere fa
καὶ λέγει. αὐτὸς προπορεύσομαί σου, καὶ καταπαύ
ciā te. et dicit ad eū: ſi nō tu ipſe iueris
σω σε. καὶ λέγει πρὸς αὐτόν, εἰ μὴ σὺ αὐτὸς πορεύῃ
nobiſcū: ne me deducas hinc. et quō notū
μεθ᾽ ἡμῶν, μή με ἀναγάγῃς ἐντεῦθεν. καὶ πῶς γνωστὸν ἔ
erit vere: q̄ inueni grām apō te ego q̄ et
σται ἀληθῶς, ὅτι εὕρηκα χάριν παρὰ σοὶ ἐγώ τε καὶ
pp̄ls tu⁹. ſed coambulāte te nobiſcū: et
ὁ λαός σου. ἀλλ᾽ ἢ συμπορευομένου σου μεθ᾽ ἡμῶν, καὶ
glorificabimur ego q̄ et pp̄ls tu⁹ ſup om
ἐνδοξασθησόμεθα ἐγώ τε καὶ ὁ λαός σου παρὰ πάν
D nes gētes: q̄ ſup terrā ſūt. et dixit dn̄s ad
τα τὰ ἔθνη, ὅσα ἐπὶ τῆς γῆς ἐστι. καὶ εἶπε κς πρὸς
moyſen: et hunc tibi ſmonē: quē dixiſti: facī
μωυσῆν, καὶ τοῦτόν σοι τὸν λόγον, ὃν εἴρηκας, ποιή
am. inueniſti .n. grāz corā me: et noui te p̄e
σω. εὕρηκας γὰρ χάριν ἐνώπιόν μου, καὶ οἶδά σε πα
ter oēs. et dicit: oſtende mihi tuā gloriā. et
ρὰ πάντας. καὶ λέγει, δεῖξόν μοι τὴν σεαυτοῦ δόξαν. καὶ
dixit: ego p̄cibo prior te gloria mea:
εἶπεν, ἐγὼ παρελεύσομαι πρότερός σου τῇ δόξῃ μου,
et vocabo in noie meo: dn̄s corā te. et mi
καὶ καλέσω ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, κς ἐναντίον σου. καὶ
Roma. 9.c. ſerebor: cui⁹ miſe⁹ fuero et clemēs ero cui clemēs fuero. τ
ἐλεήσω, ὃν ἂν ἐλεῶ. καὶ οἰκτειρήσω ὃν ἂν οἰκτείρω. καὶ
dixit: nō poteris videre faciē meā. nō .n.
εἶπεν, οὐ δυνήσῃ ἰδεῖν τὸ πρόσωπόν μου. οὐ γὰρ μὴ
videbit hō faciē meā: et viuet. τ
ἴδῃ ἄνθρωπος τὸ πρόσωπόν μου, καὶ ζήσεται. καὶ
dixit dn̄s: ecce locus apud me: τ ſtabis ſupra
εἶπε κς, ἰδοὺ τόπος παρ᾽ ἐμοί, καὶ στήσῃ ἐπὶ τῆς
petrā. qn̄ aūt trāſierit gloria mea: τ
πέτρας. ἡνίκα δ᾽ ἂν παρέλθῃ ἡ δόξα μου, καὶ
ponā te in foramē petre: et ptegā
θήσω σε εἰς ὀπὴν τῆς πέτρας, καὶ σκεπάσω τῇ
manu mea ſup te: quo ad trāſiero. et auſe
χειρί μου ἐπὶ σέ, ἕως ἂν παρέλθω. καὶ ἀφε
rā manū meā. et tunc videbis q̄ poſt
λῶ τὴν χεῖρά μου. καὶ τότε ὄψει τὰ ὀπίσω
me: at facies mea nō videbitur
μου, τὸ δὲ πρόσωπόν μου οὐκ ὀφθήσεταί
tibi.
σοι.

Ca.34.

A ET dixit dn̄s ad moyſen: p̄cide ti
καὶ εἶπε κύριος πρὸς μωυσῆν, λάξευσον σε
bi ip̄i duas tabulas lapideas: ſicut et pri
αυτῷ δύο πλάκας λιθίνας, καθάπερ καὶ αἱ πρῶ
me: et aſcēde ad me in mōtē: et ſcri
ται, καὶ ἀνάβηθι πρός με εἰς τὸ ὄρος, καὶ γρά
bam in tabulis ṽba: q̄ fuerūt in
ψω ἐπὶ τῶν πλακῶν τὰ ῥήματα, ἃ ἦν ἐν ταῖς
tabulis primis:
πλαξὶν ταῖς πρώταις,

Trāſla.B.Hiero.

Dixitq̄ dn̄s. Facies mea p̄cedet te & requiem dabo tibi. Et ait moyſes. Si non tu ipſe p̄cedas: ne educas nos de loco iſto. In quo ei ſcire poterimus ego & populus tuus inueniſſe nos grām in cōſpectu tuo: niſi ābulaueris nobiſcū: vt glorificemur ab oībus populis: qui habitant ſuper terram. Dixit autem dominus ad moyſen. Et verbū iſtud qd̄ locutus es faciā. Inueniſti enim gratiam corā me: & teipſū noui ex nomine. Qui ait. oſtende mihi gloriam tuam. R̄ndit. Ego oſtendā oē bonū tibi: & vocabor in nomine domini coram te: & miſerebor cui volue ro: & clemens ero in quē mihi placuerit. Rurſumq̄ ait. Nō poteris videre faciē meam. Non enim videbit me homo: & viuet. Et iterum. Ecce inquit eſt locus apud me: & ſtabis ſupra petram. Cūq̄ trāſibit glīa mea: ponam te in foramine petre: & protegā dextera mea donec tranſeā. Tollāq̄ manū meam: & videbis poſteriora mea: faciem aūt meā videre nō poteris. Ca.34.

HC deinceps p̄cide ait tibi duas tabulas lapideas inſtar priorum: & ſcribam ſuper eas verba que habuerunt tabule

Ter.Heb. Exo. Ca.xxxiij.

ויאמר פני ילכו והנחתי לך׃
ויאמר אליו אם אין פניך
הלכים אל תעלנו מזה׃ ובמה יודע
אפוא כי מצאתי חן בעיניך אני
ועמך הלוא בלכתך עמנו
ונפלינו אני ועמך מכל העם אשר
על פני האדמה׃ ויאמר יהוה
אל משה גם את הדבר הזה
אשר דברת אעשה כי מצאת חן
בעיני ואדעך בשם׃ ויאמר
הראני נא את כבדך׃ ויאמר
אני אעביר כל טובי על פניך
וקראתי בשם יהוה לפניך
וחנתי את אשר אחן ורחמתי
את אשר ארחם׃ ויאמר לא
תוכל לראת את פני כי לא יראני
האדם וחי׃ ויאמר יהוה הנה מקום
אתי ונצבת על הצור׃ והיה
בעבר כבדי ושמתיך בנקרת
הצור ושכתי כפי עליך עד
עברי׃ והסרתי את כפי
וראית את אחרי ופני לא
יראו׃ ויאמר
יהוה אל משה פסל לך שני
לחת אבנים כראשנים וכתבתי
על הלחת את הדברים אשר
היו על הלחת הראשנים

Primitiua heb.

נוח
עלה ידע
איפה
הלך
פלה
עשה
ראה
עבר פנה
חנן
יכל ראה
חיה קום
נצב
שום
סכך
סור
Cap. xxxiiii.
שנה
לוח
היה

Tranſla.Chal.

ואמר שכינתי תהך ואניח לך׃ ואמר קדמוהי אם לית שכינתך מהלכא בינגא לא
תסקיננא מכא׃ ובמה יתידע הכא ארי אשכחנא רחמין קדמך אנא ועמך הלא במיהך
שכינתך עמנא ויתעבדן לנא פרישן לי ולעמך משנין מכל עמא דעל אפי ארעא׃ ואמר
יי למשה אף ית פתגמא הדין דמלילתא אעביד ארי אשכחתא רחמין קדמי ורביתך
בשום׃ ואמר אחזני כען ית יקרך׃ ואמר אנא אעבר כל טובי על אפך ואקרי
בשמא דיי קדמך ואחון על מן דאיחון וארחים על מן דארחם׃ ואמר לא תיכול
למחזי ית אפי יקרי ארי לא יחזינני אנשא ויתקים׃ ואמר יי הא אתר מתקן קדמי
ותתעתד על טינרא׃ ויהי במעבר יקרי ואשוינך במערת טינרא ואגין במימרי עלך
עד דאעבר׃ ואעדי ית דברת יקרי ותחזי ית דבתרי ודקדמי לא יתחזון׃

Ca.xxxiiij.

ואמר יי למשה פסל לך תרין לוחי אבניא כקדמאי ואכתוב
על לוחיא ית פתגמיא דהוו על לוחיא קדמאי

Interp̄.chal.

Et ait. Maieſtas mea ibit τ requiē dabo tibi. Et dixit corā eo. Si nō preierit maieſtas tua nobiſcū: ne aſcēdere facias nos hinc. In quo enī3 ſcietur hic q̄ inuenimus gratiā corā te ego τ populus tuus: niſi cū ambulauerit maieſtas tua nobiſcū: vt fiant nobis miracula: τ diuidamur ego τ populus tu⁹ ab oībus populo qui eſt ſup faciē terre. Dixitq̄ dn̄s ad moyſen. Verbū quoq̄ illud quod locutus es faciā: quia inueniſti gratiā coram me: τ vocaui te ex noie: τ ait. Oſtende mihi obſecro gloriā tuā: τ dixit. Ego tranſire faciam omnē gloriā meā ſup faciē tuā: τ vocabo in noie dn̄i corā te. et miſerebor cui miſerebor: τ clemēs ero: cui clemēs ero. Et dixit. Non poteris videre faciē glorie mee: nō enī videbit me homo τ viuet. Dixitq̄ domin⁹. Ecce locus eſt paratus in cōſpectu meo τ ſtabis ſupra petram. Eritq̄ cum tranſierit gloria mea: ponā te in caverna petre: τ protegā te verbo meo donec tranſeā. et auferam verbū glorie mee: τ videbis id qđ eſt poſt me. Et que ſunt coram me non apparebunt. Ca.34.

DIxitq̄ dn̄s ad moyſen. Dola tibi duas tabulas lapideas ſicut priores: τ ſcribam ſuper tabulas verba que erant ſuper tabulas priores

Primitiua chal.

נוח הלך
נסק יקר
עבד שנה
עבד שכח רבב
חזא עבר קרא
חנן רחם יכל
קום תקן עתד
הוה עבר שוה
גנן אמר עדה
כתב
הוה

אשר שברת: והיה נכון לבקר | כון
ועלית בבקר אל הר סיני ונצבת | עלה יצב
לי שם על ראש ההר: ואיש לא
יעלה עמך וגם איש אל ירא בכל | ראה
ההר גם הצאן והבקר אל ירעו | רעה
אל מול ההר ההוא: ויפסל שני | פסל שנה
לחת אבנים כראשנים וישכם | שכם
משה בבקר ויעל אל הר סיני
כאשר צוה יהוה אתו ויקח בידו | לקח
שני לחת אבנים: וירד יהוה
בענן ויתיצב עמו שם ויקרא | קרא
בשם יהוה: ויעבר יהוה על | עבר
פניו ויקרא יהוה יהוה אל רחום | פנה קרא רחם
וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת: | חנן
נצר חסד לאלפים נשא עון
ופשע וחטאה ונקה לא ינקה
פקד עון אבות על בנים ועל
בני בנים על שלשים ועל
רבעים: וימהר משה ויקד ארצה | מהר קדד
וישתחו: ויאמר אם נא יי | שחה
מצאתי חן בעיניך אדני ילך
נא אדני בקרבנו כי עם קשה
ערף הוא וסלחת לעוננו ולחטאתנו
ונחלתנו: ויאמר הנה אנכי
כרת ברית נגד כל עמך | כרת
אעשה נפלאת אשר לא יי | עשה פלא
נבראו בכל הארץ ובכל הגוים | ברא

quas fregisti. Esto paratus mane: oooooooooo ut ascendas statim in montem synai: stabisque oooooo mecum super verticem montis. Nullus oooooo ascendat tecum: nec videatur quispiam per totum montem: boues quoque & oues non pascantur econtra. Excidit ergo duas oooooooooooooooo tabulas lapideas quales antea fuerant: & de nocte consurgens ascendit in montem sinai oo sicut preceperat ei dominus portans secum tabulas. Cumque descendisset dominus oooooooo per nuben: stetit moyses cum eo inuocans nomen domini. Quo transeunte coram oooooooooo eo: ait. Dominator domine deus misericors oooooo & clemens patiens & multe miserationis ac verax: qui custodis misericordiam in millia: qui aufers iniquitatem & scelera atque peccata: nullusque apud te per se innocens est: qui reddis iniquitatem patrum filiis ac oo nepotibus in tertiam & oooooooooooo:ooo.oooooo quartam progeniem. Festinusque moyses curuatus est pronus in terram: & adorans ait. Si oooooooo inueni gratiam in conspectu tuo domine: obsecro ut gradiaris nobiscum. populus enim dure oooooo ceruicis est: ut auferas iniquitates nostras atque peccata: nosque possideas. Rndit dominus. Ego inibo pactum videntibus cunctis: oooooooooooo signa faciam que nunquam oooooooooooooooooooooooo visa sunt super terram nec in vllis gentibus:

ἃς συνέτριψας. καὶ γίνου ἕτοιμος εἰς τὸ πρωΐ, καὶ ἀναβήσῃ ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ σινά, καὶ στήσῃ μοι ἐκεῖ ἐπ᾽ ἄκρου τοῦ ὄρους. καὶ μηδεὶς ἀναβήτω μετὰ σοῦ, μηδὲ ὀφθήτω ἐν παντὶ τῷ ὄρει. καὶ τὰ πρόβατα καὶ οἱ βόες μὴ νεμέσθωσαν πλησίον τοῦ ὄρους ἐκείνου. καὶ ἐλάξευσε δύο πλάκας λιθίνας, καθάπερ καὶ αἱ πρῶται. καὶ ὀρθρίσας μωυσῆς τὸ πρωΐ, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος τὸ σινά, καθότι συνέταξεν αὐτῷ κύριος. καὶ ἔλαβε μωυσῆς μεθ᾽ ἑαυτοῦ τὰς δύο πλάκας τὰς λιθίνας. καὶ κατέβη κύριος ἐν νεφέλῃ, καὶ παρέστη αὐτῷ ἐκεῖ, καὶ ἐκάλεσε τῷ ὀνόματι κυρίου, καὶ παρῆλθε κύριος πρὸ προσώπου αὐτοῦ. καὶ ἐκάλεσε κύριος κύριος ὁ θεὸς οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος καὶ ἀληθινός, καὶ δικαιοσύνην διατηρῶν, καὶ ποιῶν ἔλεος εἰς χιλιάδας, ἀφαιρῶν ἀνομίας, καὶ ἀδικίας, καὶ ἁμαρτίας, καὶ οὐ καθαριεῖ τὸν ἔνοχον, ἐπάγων ἀνομίας πατέρων ἐπὶ τέκνα, καὶ ἐπὶ τέκνα τέκνων, ἐπὶ τρίτην καὶ τετάρτην γενεάν. καὶ σπεύσας μωυσῆς κύψας ἐπὶ τὴν γῆν προσεκύνησε τῷ κυρίῳ. καὶ εἶπεν εἰ εὕρηκα χάριν ἐναντίον σου, συμπορευθήτω ὁ κύριός μου μεθ᾽ ἡμῶν. ὁ λαὸς γὰρ σκληροτράχηλός ἐστι, καὶ ἀφελεῖς σὺ τὰς ἀνομίας ἡμῶν, καὶ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ ἐσόμεθα σοί. καὶ εἶπε κύριος πρὸς μωυσῆν, ἰδοὺ ἐγὼ τίθημί σοι διαθήκην ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ σου. καὶ ποιήσω ἔνδοξα, ἃ οὐ γέγονεν ἐν πάσῃ τῇ γῇ, καὶ ἐν παντὶ ἔθνει.

quas contriuisti: et esto paratus ad mane: et ascendes ad montem sinai: et stabis mihi illic in summitate montis. et nullus ascendat tecum: neque videatur in toto monte. et oues et boues non pascantur prope montem illum. et excidit duas tabulas lapideas: sicut et prime. et surgens moyses mane: ascendit in montem sinai: sicut precepit ei dominus. et accepit moyses secum duas tabulas lapideas. et descendit dominus in nube: et astitit ei illic: et vocauit nomine domini: et transiuit dominus ante faciem eius. et vocauit dominus dominus deus clemens et misericors: patiens et multe miserationis et verus: et iustitiam seruans: et faciens misericordiam in millia: auferens iniquitates: et peccata: et reum non purificabit: inducens peccata patrum super filios: et in filios filiorum: in tertiam et quartam generationem. et festinans moyses curuatus adorauit dominum. et dixit: si inueni gratiam coram te: simul eat dominus meus nobiscum. populus enim dure ceruicis est. et auferes tu peccata nostra. et erimus tibi. et dixit dominus ad moysen: ecce ego pono tibi pactum coram populo tuo. et faciam gloriosa: que non facta fuere in tota terra: et in omni gente.

B

Dicte. 8.c.

C

Primitiua chal.

Interp. chal.

נסס
חזא רעה
קדם
גלה
יתד עבר
רחם סגא עבד
דור עוה תוב
זכה סער אתא
שכח רבר
קשה שנק חסן
קום עבד ברא

quas confregisti: et esto paratus mane: et ascendes mane in montem sinai: stabisque coram me ibi super verticem montis. nullusque vir ascendat tecum: neque videat vir per totum montem: oues quoque et boues non pascantur e regione montis illius. dolauitque duas tabulas lapideas sicut priores: et surrexit moyses mane: et ascendit in montem sinai sicut preceperat ei dominus: et tulit in manu sua duas tabulas lapideas. Et reuelatus est dominus in nube: et stetit cum eo ibi: et inuocauit in nomine domini. Et transire fecit dominus maiestatem suam super faciem eius: et inuocauit. Domine domine deus misericors et clemens: patiens et multa faciens bona et veritatem: custodiens bonitatem in mille generationes: dimittens iniquitatem et scelera et peccata: parcens eis qui conuertuntur ad legem tuam: et non iustificans eos qui non conuertuntur: visitans peccata patrum in filios et in filios filiorum sceleratorum in generationem tertiam et in generationem quartam. Festinansque moyses et incuruatus est super terram et adorauit: et ait. Si inueni nunc gratiam in conspectu tuo: eat obsecro maiestas domini inter nos: quia populus dure ceruicis est. Et dimittes delicta nostra et peccata: et possidebis nos. et ait. Ecce ego inibo pactum: coram omni populo tuo faciam mirabilia: que nunquam fuerunt creata in vniuersa terra et in omnibus populis. oooooooo

Transla. Chal.

דתברתא: והוי זמין לצפרא ותסק בצפרא לטורא דסיני ותתעתד קדמי תמן על ריש טורא: ואנש לא יסק עמך ואף אנש לא יתחזי בכל טורא אף ענא ותורי לא ירעון לקביל טורא ההוא: ופסל תרין לוחי אבניא כקדמאי ואקדים משה בצפרא וסליק לטורא דסיני כמא דפקיד יי יתיה ונסיב בידיה תרין לוחי אבניא: ואתגלי יי בעננא ואתעתד עמיה תמן וקרא בשמא דיי: ואעבר יי שכנתיה על אפוהי וקרא יי יי אלהא רחמנא וחננא מרחיק רגז ומסגי למעבד טבון וקשוט: נטיר טיבו לאלפי דרין שביק לעוין ולמרוד ולחובין סלח לדתיבין לאוריתיה ודלא תיבין לא מזכי מסער חובי אבהן על בנין ועל בני בנין מרדין על דר תליתאי ועל דר רביעאי: ואוחי משה וכרע על ארעא וסגיד: ואמר אם כען אשכחית רחמין קדמך יי תהך כען שכינתא דיי ביננא ארי עם קשי קדל הוא ותשבוק לחובנא ולחטאנא ותחסנננא: ואמר הא אנא גזר קים קדם כל עמך אעביד פרישן דלא אתבריאו בכל ארעא ובכל עממיא

Trāſla.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

⁊ videbit oīs ppls: in quib⁹ es tu: opa dñi: qr
καὶ ὄψεται πᾶς ὁ λαός, ἐν οἷς εἶ σύ, τὰ ἔργα κυρίου, ὅτι
mirabilia sūt: q̃ ego faciā tibi illic. attēde tu
θαυμαστά ἐστιν, ἃ ἐγὼ ποιήσω σοι ἐκεῖ. πρόσεχε σὺ
omnia q̃ ego pcipio tibi. ecce ego eiciā ante
πάντα ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι. ἰδοὺ ἐγὼ ἐκβάλλω πρὸ
faciē vrām amorreū: ⁊ chananeū:
προσώπου ὑμῶν τὸν ἀμορραῖον, καὶ τὸν χαναναῖον,
⁊ etheū: ⁊ pherezeū: ⁊ eueū: ⁊
καὶ τὸν χετταῖον, καὶ τὸν φερεζαῖον, καὶ τὸν εὐαῖον, καὶ
D gergeseū: ⁊ iebuseū. caue tibi:
τὸν γεργεσαῖον, καὶ τὸν ἰεβουσαῖον. πρόσεχε σεαυτῷ,
ne forte diſpōas pactū hitātib⁹ in
μή ποτε διαθῇς διαθήκην τοῖς ἐγκαθημένοις ἐπὶ τῆς
tra: in quā tu ingredieris in ea: ne forte fiat of-
γῆς, εἰς ἣν εἰσπορεύῃ εἰς αὐτήν, μή ποτε γένηται πρό-
fenſio in vobis. aras eoꝝ deſtruetis: ⁊
σκομμα ἐν ὑμῖν. τοὺς βωμοὺς αὐτῶν καθελεῖτε, καὶ
Deut. 7.a. ſtatuas eoꝝ cōfringetis: ⁊ lucos eoꝝ
τὰς στήλας αὐτῶν συντρίψετε, καὶ τὰ ἄλση αὐτῶν
ſuccidetis: ⁊ ſculptilia deoꝝ eoꝝ cōburetis
ἐκκόψετε, καὶ τὰ γλυπτὰ τῶν θεῶν αὐτῶν κατακαύ-
igne: nō .n. adorabitis deū aliū. nā
σετε πυρί. οὐ γὰρ μὴ προσκυνήσετε θεῷ ἑτέρῳ. ὁ γὰρ
dñs deus zeloſū nomē: de⁹ zelotes eſt: ne forte
κύριος ὁ θεὸς ζηλωτὸν ὄνομα, θεὸς ζηλωτής ἐστι, μή ποτε
pōas pactū hitātib⁹ in tra: ⁊ forni
θῇς διαθήκην τοῖς ἐγκαθημένοις ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐκπορ-
cētur poſt deos eoꝝ: ⁊ ſacrificēt
νεύσωσιν ὀπίσω τῶν θεῶν αὐτῶν, καὶ θύσωσι τοῖς
diis eoꝝ: ⁊ vocēt te: ⁊ cōedes d ſacrificijs
θεοῖς αὐτῶν, καὶ καλέσωσί σε, καὶ φάγῃς τῶν θυσιῶν
eoꝝ: ⁊ accipias de filiab⁹ eoꝝ filijs tuis:
3.Reg. 11.a. αὐτῶν, καὶ λάβῃς τῶν θυγατέρων αὐτῶν τοῖς υἱοῖς σου
⁊ de filiab⁹ tuis des filijs eoꝝ: ⁊ for
καὶ τῶν θυγατέρων σου δῷς τοῖς υἱοῖς αὐτῶν, καὶ ἐκ-
nicētur filie tue poſt deos eo
πορνεύσωσιν αἱ θυγατέρες σου ὀπίσω τῶν θεῶν αὐ-
rū: ⁊ fornicari faciāt filios tuos poſt
τῶν, καὶ ἐκπορνεύσωσι τοὺς υἱούς σου ὀπίσω τῶν
deos eoꝝ. ⁊ deos cōflatiles nō facies tibi ipſi.
θεῶν αὐτῶν. καὶ θεοὺς χωνευτοὺς οὐ ποιήσεις σεαυτῷ.
feſtū azymoꝝ cuſtodies: ſeptē dies cōedes azy
E τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων φυλάξῃ, ἑπτὰ ἡμέρας φάγῃ ἄζυ-
ma: ſicut pcepi tibi: ad tēp⁹ in mē
μα, καθάπερ ἐντέταλμαί σοι, εἰς τὸν καιρὸν ἐν μη-
ſe nouoꝝ. in .n. mēſe nouoꝝ egreſſ⁹ es ex egy
S.13.a νὶ τῶν νέων. ἐν γὰρ τῷ μηνὶ τῶν νέων ἐξῆλθες ἐξ αἰγύ-
Luc. 2.a. pto. oē aperiens vuluā: mihi maſculina. pmo
πτου. πᾶν διανοῖγον μήτραν, ἐμοὶ τὰ ἀρσενικά. πρω-
genitū vituli ⁊ ouis. ⁊ pmogenitū ſub-
τότοκον μόσχου καὶ προβάτου. καὶ πρωτότοκον ὑπο-
iugalis redimes oue. ſi āt
ζυγίου λυτρώσῃ προβάτῳ. ἐὰν δὲ

Trāſla.B.Hiero.

vt cernat populus iſte in cuius es medio opus domini terribile quod facturus ſum. Obſerua cuncta que hodie mandaui tibi. Ego ipſe eiciam ante faciē tuā ammorreum & chananeum & etheum pherezeum quoq; & eueum & ieburſeum. Caue ne vnq̄ cum habitatoribus terre illius iungas amicitias: que ſint tibi in ruinam: ſed & aras eorum deſtrue: confringe ſtatuas: lucoſq; ſuccide. Noli adorare deum alienū. Dñs zelotes nomē eius: deus eſt emulator. Ne ineas pactum cū hoibus illarū regionū: ne cū fornicati fuerit cū diis ſuis: & adorauerit ſimulachra eorū: vocet te qſpiā vt comedas de imolatis. Nec vxorē de filiabus eorū accipies filiis tuis: ne poſtq̄ ipſe fuerit fornicate: fornicari faciāt & filios tuos in deos ſuos. Deos cōflatiles nō facies tibi. Solēnitatē azymorū cuſtodies. Septē diebus veſceris azymis: ſicut pcepi tibi in tpe mēſis nouorū. Mēſe eni verni tpis egreſſus es de egypto. Oē qd apit vuluā gñis maſculini: meū erit. De cūctis aiantibus: tā de bob⁹ q̄ de ouib⁹ meū erit. Primogenitū aſini redimes oue. Si autem

Tex.Heb.

וְרָאָה כָל הָעָם אֲשֶׁר אַתָּה
בְקִרְבּוֹ אֶת מַעֲשֵׂה יְהוָה כִּי
נוֹרָא הוּא אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה
עִמָּךְ׃ שְׁמָר לְךָ אֵת אֲשֶׁר
אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם הִנְנִי גֹרֵשׁ
מִפָּנֶיךָ אֶת הָאֱמֹרִי וְהַכְּנַעֲנִי
וְהַחִתִּי וְהַפְּרִזִּי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי׃
הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן תִּכְרֹת בְּרִית
לְיוֹשֵׁב הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה בָּא
עָלֶיהָ פֶּן יִהְיֶה לְמוֹקֵשׁ בְּקִרְבֶּךָ׃
כִּי אֶת מִזְבְּחֹתָם תִּתֹּצוּן וְאֶת
מַצֵּבֹתָם תְּשַׁבֵּרוּן וְאֶת אֲשֵׁרָיו
תִּכְרֹתוּן׃ כִּי לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל
אַחֵר כִּי יְהוָה קַנָּא שְׁמוֹ אֵל קַנָּא
הוּא׃ פֶּן תִּכְרֹת בְּרִית לְיוֹשֵׁב
הָאָרֶץ וְזָנוּ אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶם וְזָבְחוּ
לֵאלֹהֵיהֶם וְקָרָא לְךָ וְאָכַלְתָּ
מִזִּבְחוֹ׃ וְלָקַחְתָּ מִבְּנֹתָיו לְבָנֶיךָ
וְזָנוּ בְנֹתָיו אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶן וְהִזְנוּ
אֶת בָּנֶיךָ אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶן׃ אֱלֹהֵי
מַסֵּכָה לֹא תַעֲשֶׂה לָּךְ׃ אֶת חַג
הַמַּצּוֹת תִּשְׁמֹר שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל
מַצּוֹת אֲשֶׁר צִוִּיתִךָ לְמוֹעֵד חֹדֶשׁ
הָאָבִיב כִּי בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב יָצָאתָ
מִמִּצְרָיִם׃ כָּל פֶּטֶר רֶחֶם לִי וְכָל
מִקְנְךָ תִּזָּכָר פֶּטֶר שׁוֹר וָשֶׂה׃
וּפֶטֶר חֲמוֹר תִּפְדֶּה בְשֶׂה וְאִם

Primitiua heb.

יָרֵא
צָוָה
פָּנָה
שָׁמַר כָּרַת
יָשַׁב בּוֹא
הָיָה יָקַשׁ
נָתַץ
יָצַב
כָּרַת
זָנָה
נָסַךְ עָשָׂה
שָׁמַר יוֹם אָכַל
צָוָה יָעַד
אָבַב
קָנָה זָכַר
חָמַר פָּדָה

Tranſla.Chal.

וְיֶחֱזוּן כָּל עַמָּא דְּאַתְּ בֵּינֵיהוֹן יָת עוֹבָדָא דַּייָ אֲרֵי דְחִיל הוּא דַּאֲנָא עָבֵיד עִמָּךְ׃ טַר לָךְ
יָת דַּאֲנָא מְפַקֵּיד יוֹמָא דֵין הָא אֲנָא מְתָרֵיךְ מִן קֳדָמָךְ יָת אֱמוֹרָאֵי וּכְנַעֲנָאֵי וְחִתָּאֵי
וּפְרִיזָּאֵי וְחִוָּאֵי וִיבוּסָאֵי׃ אִסְתְּמַר לָךְ דִּילְמָא תִגְזַר קְיָם לְיָתְבֵי אַרְעָא דְּאַתְּ עָלֵיל
עֲלַהּ דִּילְמָא יְהֵי לְתַקְלָא בֵּינָךְ׃ אֲרֵי יָת אֱגוֹרֵיהוֹן תְּתָרְעוּן וְיָת קָמָתְהוֹן תְּתַבְּרוּן וְיָת
אֲשֵׁירֵיהוֹן תְּקַצְּצוּן׃ אֲרֵי לָא תִסְגּוֹד לְטָעֲוַת עַמְמַיָּא אֲרֵי יְיָ קַנָּא שְׁמֵיהּ אֵל קַנָּא
הוּא׃ דִּילְמָא תִגְזַר קְיָם לְיָתְבֵי אַרְעָא וְיִטְעוֹן בָּתַר טָעֲוָתְהוֹן וִידַבְּחוּן לְטָעֲוָתְהוֹן
וְיִקְרוֹן לָךְ וְתֵיכוֹל מִדִּבְחֵיהוֹן׃ וְתִיסַּב מִבְּנָתֵיהּ לִבְנָךְ וְיִטְעוֹן בְּנָתֵיהּ בָּתַר טָעֲוָתְהוֹן
וְיַטְעְיָן יָת בְּנָךְ בָּתַר טָעֲוָתְהוֹן׃ דַּחְלָן דְּמַתְּכָא לָא תַעְבֵּיד לָךְ׃ יָת חַגָּא דְּפַטִּירַיָּא תִּיטַּר
שִׁבְעָא יוֹמִין תֵּיכוֹל פַּטִּירִין כְּמָא דְּפַקֵּידְתָּךְ לִזְמַן יַרְחָא דַּאֲבִיבָא אֲרֵי בְּיַרְחָא דַּאֲבִיבָא
נְפַקְתָּא מִמִּצְרָיִם׃ כָּל פָּתַח וַלְדָּא דִּילִי וְכָל בְּעִירָךְ תַּקְדֵּישׁ דִּכְרִין בְּכוֹר תּוֹר וְאִמַּר׃
וּבוּכְרָא דַחֲמָרָא תִּפְרוֹק בְּאִימְּרָא וְאִם

Interp̄.chal.

Uidebitq; oīs populus in cui⁹ medio tu es opus dñi quia terribile eſt: qd ego facio tecū. Obſerua tibi oīa que ego precipio tibi hodie. ecce ego eiciā a facie tua amorreos ⁊ chananeos ⁊ etheos ⁊ pherezeos ⁊ eueos ⁊ iebuſeos. Caue tibi ne forte ineas pactū cū habitatorib⁹ terre ad quā tu ingredieris: ne forte ſit in ſcandalū in medio tui. ſed aras eoꝝ deſtruetis: ⁊ ſtatuas eoꝝ cōfringetis: ⁊ lucos eoꝝ ſuccidetis. non enī adorabis idola populi: qz dñs zelotes nomē eius: deus zelotes eſt. ne forte ineas pactū cū habitatorib⁹ terre. Et errabunt poſt idola ſua ⁊ ſacrificabūt idolis ſuis: et vocabūt te vt comedas de ſacrificiis eoꝝ: ⁊ tollas de filiabus ſuis filijs tuis: ⁊ errabūt filie ſue poſt idola ſua: ⁊ errare facient filios tuos poſt idola ſua. Deos conflatiles non facies tibi. Solēnitatem azymorum cuſtodies: ſeptem diebus comedes azyma ſicut precepi tibi: in tēpore menſis nouarū frugum. Quoniam in menſe nouarum frugum egreſſus es de egypto. Omne quod aperit vuluam meum eſt: ⁊ omnes maſculos primogenitos in pecoribus tuis ſanctificabis: primogenitum bouis ⁊ agni. Primogenitū autem aſini redimes pro agno: ⁊ ſi

Primitiua chal.

חֲזָא נְגַר
פְּקַד תְּרַךְ
סְמַר גְּזַר עַל
הֲוָה תְּרַע קוּם
תְּבַר קְצַץ סְגַד
טְעָה
דְּבַח קְרָא אָכַל
נְסַב תְּבַר עֲבַד
חֲגַג נְטַר
יְלַד קְדַשׁ
פְּרַק

לא תפדה וערפתו כל בכור בניך
תפדה ולא יראו פני ריקם׃
ששת ימים תעבד וביום
השביעי תשבת בחריש ובקציר
תשבת׃ וחג שבעת תעשה לך
בכורי קציר חטים וחג האסיף
תקופת השנה׃ שלש פעמים
בשנה יראה כל זכורך את פני
האדן יהוה אלהי ישראל׃ כי
אוריש גוים מפניך והרחבתי
את גבלך ולא יחמד איש את
ארצך בעלתך לראות את פני
יהוה אלהיך שלש פעמים בשנה׃
לא תשחט על חמץ דם זבחי ולא
ילין לבקר זבח חג הפסח׃ ראשית
בכורי אדמתך תביא בית יהוה
אלהיך לא תבשל גדי בחלב
אמו׃ ויאמר יהוה אל משה כתב
לך את הדברים האלה כי על פי
הדברים האלה כרתי אתך ברית
ואת ישראל׃ ויהי שם עם יהוה
ארבעים יום וארבעים לילה
לחם לא אכל ומים לא שתה
ויכתב על הלחת את דברי הברית
עשרת הדברים׃ ויהי ברדת משה
מהר סיני ושני לחת העדת ביד
משה ברדתו מן ההר ומשה לא

Primitiua hebr.:
בכר
ראה פנה
עבד
שבת חרש
קצר
בכר חטט אסף
קוף
ירש רחב
חמד
עלה ראה
שחט
לון
בוא
בשל
אמר
פה
כרת
היה
רבע
כתב לוח
ירד
שנה עוד

nec preciū pro eo dederis: occidetur. Primogenitū filiorū tuorum redimes: nec apparebis in cōspectu meo vacuus. Sex diebus operaberis: die septimo cessabis arare & metere. Solēnitatē hebdomadarū facies tibi in primitiis frugū messis tue triticee: & solēnitatē quā redeūte anni tempore cūcta cōdūtur. Tribus temporibus anni apparebit oē masculinū tuū in cōspectu omnipotentis dñi dei israel. Cum enim tulero gentes a facie tua: & dilatauero terminos tuos: nullus insidiabitur terre tue: ascēdente te & apparente in conspectu domini dei tui ter in anno. Non immolabis super fermēto sanguinē hostie mee: neq; residebit mane de victimis solēnitatis phase. Primitias frugū terre tue offeres in domo dñi dei tui. Nō coques hedū in lacte matris sue. Dixitq; dñs ad moysē. Scribe tibi verba hec: quibus & tecum & cum israel pepigi fedus. Fuit ergo ibi cū domino moyses quadraginta dies & quadraginta noctes: panem nō comedit & aquam non bibit: & scripsit in tabulis verba federis decē. Cūq; descēderet moyses de mōte sinai: tenebat duas tabulas lapideas testimonii: & ignorabat

nō redemeris: preciū dabis eius. oē primogeni-
μὴ λυτρώσῃ, τιμὴν δώσεις αὐτοῦ. πᾶν πρωτότο-
tū filiorū tuorū redimes. nō apparebis corā
κον τῶν υἱῶν σου λυτρώσῃ. οὐκ ὀφθήσῃ ἐνώπιόν
me vacuus: sex dies operaberis: at die septi-
μου κενός. ἓξ ἡμέρας ἐργᾷ, τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδό-
ma requiesces: a semine et messe cessa-
μῃ καταπαύσεις, τῷ σπόρῳ καὶ τῷ ἀμητῷ κα-
bis. et festū hebdomadarū facies mihi.
ταπαύσεις. καὶ ἑορτὴν ἑβδομάδων ποιήσεις μοι,
initiū metendi triticū: et festū cōgregationis me-
ἀρχὴν θερισμοῦ πυρῶν, καὶ ἑορτὴν συναγωγῆς με-
diante anno. tria tēpora an-
σοῦντος τοῦ ἐνιαυτοῦ. τρεῖς καιροὺς τοῦ ἐνιαυ-
ni apparebit oē masculinū tuū corā dño
τοῦ ὀφθήσεται πᾶν ἀρσενικόν σου ἐνώπιον κυρίου
deo israel. qū .n. eiecero gētes a
τοῦ θεοῦ Ἰσραήλ. ὅταν γὰρ ἐκβάλω τὰ ἔθνη ἀπὸ
facie tua: et dilatauero fines tuos nō
προσώπου σου, καὶ πλατύνω τὰ ὅριά σου, οὐκ
desiderabit ellus terrā tuā: qū ascēde-
ἐπιθυμήσει οὐδεὶς τῆς γῆς σου, ἡνίκα ἂν ἀναβαί-
ris vt appareas corā dño deo tuo. tria tēpo-
νῃς ὀφθῆναι ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου. τρεῖς και-
ra anni nō imolabis sup fermēto sanguinē
ροὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ οὐ σφάξεις ἐπὶ ζύμῃ αἷμα θυ-
sacrificij mei. et nō dormiēt in mane
σιάσματός μου, καὶ οὐ κοιμηθήσεται εἰς τὸ πρωῒ
sacrificia festi pascha. primitias
θυσιάσματα ἑορτῆς τοῦ πάσχα. τὰ πρωτογεννήματα
terre tue inferes in domū dñi dei tui.
τῆς γῆς σου εἰσοίσεις εἰς τὸν οἶκον κυρίου τοῦ θεοῦ σου.
nō coques agnū in lacte mris sue. et dixit
οὐχ ἑψήσεις ἄρνα ἐν γάλακτι μητρὸς αὐτοῦ. καὶ εἶπε
dñs ad moysen: scribe tibi ipsi verba
κύριος πρὸς Μωυσῆν, γράψον σεαυτῷ τὰ ῥήματα
hec: in .n. sermonib⁹ his posui tibi te-
ταῦτα, ἐπὶ γὰρ τῶν λόγων τούτων τέθειμαί σοι δια-
duo: et israel. et fuit illic moyses corā do-
θήκην καὶ τῷ Ἰσραήλ. καὶ ἦν ἐκεῖ Μωυσῆς ἐναντίον κυ-
mino quadraginta dies et qdraginta no-
ρίου τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύ-
ctes. panē nō comedit et aquā nō bibit. et scri-
κτας. ἄρτον οὐκ ἔφαγεν καὶ ὕδωρ οὐκ ἔπιε. καὶ ἔγρα-
psit verba hec in tabulis fe-
ψε τὰ ῥήματα ταῦτα ἐπὶ τῶν πλακῶν τῆς δια-
deris: decē vba. postq̄ āt descendit moy-
θήκης, τοὺς δέκα λόγους. ὡς δὲ κατέβαινε Μωυ-
ses de mōte sinai: et due tabule sup
σῆς ἐκ τοῦ ὄρους Σινᾶ, καὶ αἱ δύο πλάκες ἐπὶ τῶν
manib⁹ moysi. descēdēte āt eo de
χειρῶν Μωυσῆ. καταβαίνοντος δὲ αὐτοῦ ἐκ
mōte: et moyses nō
τοῦ ὄρους, καὶ Μωυσῆς οὐκ

Eccli. 35.a. F Exo.23.b. Deut. 14.d.

Primitiua chal.
נקף חזא שית
פלח נוח עבד
חטט נפק רבב
תרך פתה
חמד נסק
נכס בית דמך
חגג ראש אתא
קדש אכל אמר
קום רבע יום
שתה קום
נחת

Interp. chal.

non redemeris: truncabis caput illius: et oēe primogenitū filiorū tuorū redimes: et nō apparebūt corā me vacui. Sex diebus operaberis: in die autē septimo requiesces: in seminationis tēpore et messis quiesces. Solēnitatē quoq; hebdomadarū facies tibi in primitiis messis tritici: et solēnitatē qn̄ egrediēte anno fructus cōgregantur. Trib⁹ temporibus in anno apparebit oīs masculus tuus corā dn̄atore seculi dño deo israel. Ejiciā enī populos a facie tua: et dilatabo terminū tuū: neq; concupiscet homo terrā tuā cum ascēderis vt appareas corā dño deo tuo tribus temporibus in anno. Non imolabis sup fermento sanguinē phase mei: neq; manebūt extra altare adipes victime solemnitatis vsq; mane. Primitias terre tue offeres in domū sanctuarij dñi dei tui. Non comedes carnē cum lacte. Dixitq; dñs ad moysen. Scribe tibi verba hec: quia per sermonē horum verborū pepigi tecū fedus et cum israel. Fuitq; ibi cum dño quadraginta diebus et qdraginta noctibus: panem non comedit et aquā non bibit. Et scripsit sup tabulis decē verba federis. Et factū est cū descendisset moyses de mōte sinai: due tabule testimonij erant in manib⁹ moysi cū descēdisset de monte. Moyses aūt ne

Transla.Chal.

לא תפרוק ותנקפיה וכל בוכרא דבנך תפרוק ולא יתחזון קדמי ריקנין׃ שתא יומין
תפלח וביומא שביעאה תנוח בזרועא ובחצדא תנוח׃ וחגא דשבועיא תעביד לך בכורי
חצד חטין וחגא דכנשא במפקא דשתא׃ תלת זמנין בשתא יתחזון כל דכורך קדם רבון
עלמא יי אלהא דישראל׃ ארי איתריך עממין מן קדמך ואפתי ית תחומך ולא
יחמיד אנש ית ארעך במסקך לאתחזאה קדם יי אלהך תלת זמנין בשתא׃ לא
תיכוס על חמיע דם פסחי ולא יביתון בר מן מדבחא תרבי נכסת חגא עד צפרא׃
ריש בכורי ארעך תיתי לבית מקדשא דיי אלהך לא תיכול בשר בחלב׃ ואמר יי
למשה כתב לך ית פתגמיא האלין ארי על מימר פתגמיא האלין גזרית עמך קים
ועם ישראל׃ והוה תמן עם יי ארבעין יממין וארבעין לילון לחמא לא אכל ומיא לא
שתי וכתב על לוחיא ית פתגמי קימא עשרא פתגמין׃ והוה כד נחית משה מן טורא
דסיני ותרין לוחי סהדותא בידא דמשה במחתיה מן טורא ומשה לא

sciebat: ꝙ glorificatus fuerat aspectus cutis fa-
ᾔδει, ὅτι δεδόξασται ἡ ὄψις τοῦ χρώματος τοῦ προσ-
ciei sue cũ loqueref ipse ei. et vidit
ώπου αὐτοῦ ἐν τῷ λαλεῖν αὐτὸν αὐτῷ. καὶ ἴδεν
aaron τ oẽs filij israel moysen: τ erat
ἀαρὼν καὶ πάντες οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ τὸν μωυσῆν, καὶ ἦν
glorificatus aspectus cutis faciei eius. et
δεδοξασμένη ἡ ὄψις τοῦ χρώματος τοῦ προσώπου αὐτοῦ. καὶ
G timuerũt appropinquare ei. et vocauit eos
ἐφοβήθησαν ἐγγίσαι αὐτῷ. καὶ ἐκάλεσεν αὐτοὺς
moyses: τ cõuersi sũt ad eũ aarõ τ
μωυσῆς, καὶ ἐπεστράφησαν πρὸς αὐτὸν ἀαρὼν καὶ
oẽs principes synagoge. τ locutus est
πάντες οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς. καὶ ἐλάλησεν
eis moyses. et post hec accesserũt ad eũ
αὐτοῖς μωυσῆς. καὶ μετὰ ταῦτα προσῆλθον πρὸς αὐ-
oẽs filij israel. et precepit eis
τὸν πάντες οἱ υἱοὶ ἰσραήλ. καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς
oia: q̃ locutus ẽ dñs ad eũ in mõte
πάντα, ὅσα ἐλάλησε κύριος πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ὄρει
sinai. τ postq̃ cessauit loqui ad eos: im
σινᾶ. καὶ ἐπεὶ κατέπαυσε λαλῶν πρὸς αὐτούς, ἐπέ-
posuit sup faciẽ suã velũ. qñ aũt
θηκεν ἐπὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ κάλυμμα. ἡνίκα δ᾽ ἂν
ingrediebaf moyses corã dño vt loqref ei:
εἰσεπορεύετο μωυσῆς ἔναντι κυρίου λαλεῖν αὐτῷ,
auferebat velamẽ: donec exiret. et
περιῃρεῖτο τὸ κάλυμμα, ἕως τοῦ ἐκπορεύεσθαι. καὶ
egrediẽs loq̃baf oĩbus filijs israel q̃cũq̃ pce-
ἐξελθὼν ἐλάλει πᾶσι τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ ὅσα ἐνετεί-
pit illi dñs. et viderũt filij israel faciem
λατο αὐτῷ κύριος. καὶ ἴδον οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ τὸ πρόσωπον
moysi: ꝙ glorificata erat. et circũposuit moyses vela-
μωυσῆ, ὅτι δεδόξασται. καὶ περιέθηκε μωυσῆς κάλυμ-
mẽ sup faciem suã donec ingrederef ad loquẽdũ cũ eo.
μα ἐπὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἕως ἂν εἰσέλθῃ λαλεῖν αὐτῷ.
ET cõgregauit moyses oẽs cetũ fi-
C.35 καὶ συνήθροισε μωυσῆς πᾶσαν συναγωγὴν υἱ-
A liorũ israel. et dixit ad eos: hi sermones quos di
ῶν ἰσραήλ. καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, οὗτοι οἱ λόγοι, οὓς εἶ-
xit dñs facere eos. sex dies facies opa.
πε κύριος ποιῆσαι αὐτούς. ἓξ ἡμέρας ποιήσεις ἔργα.
at die septima requies sctm sabba-
τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ κατάπαυσις ἅγιον σάββα-
ta: requies dño. ois faciẽs in ea o-
τα, ἀνάπαυσις τῷ κυρίῳ. πᾶς ὁ ποιῶν ἐν αὐτῇ ἔρ-
pus: moriaf. nõ ardebit ignis in oi habita
γον, τελευτάτω. οὐ καύσετε πῦρ ἐν πάσῃ τῇ κατοι-
tiõe vrã in die sabbatorũ. ego dñs. et di
κίᾳ ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων. ἐγὼ κς. καὶ εἶ-
xit moyses ad oẽs cetũ filiorũ israel:
πε μωυσῆς πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν ἰσραήλ,
dicẽs: hoc vbũ: qđ pcepit dñs: dicẽs: accipe
λέγων, τοῦτο τὸ ῥῆμα, ὃ συνέταξε κς, λέγων, λάβε-

ꝙ cornuta esset facies
sua: ex cõsortio sermõis
domini. Videntes aũt
aaron & filii israel
cornutã moysi faciem:
timuerunt prope
accedere. Vocatiq; ab
eo
reuersi sunt tã aaron q̃
principes
synagoge. Et postquã
locutus est ad eos:
venerũt ad eũ ẽt oẽs fi
lii israel. Quibus prece
pit cuncta que audierat
a dño in monte
sinai. Impletisq; sermo
nibus:
posuit velamẽ sup fa-
ciem suam. Qui ingres-
sus ad dñm & loquens
cũ eo auferebat
donec exiret: & tũc lo
quebatur ad
filios israel oĩa que sibi
fuerant imperata. Qui
videbant faciem egre-
dientis moysi esse
cornutã: sed operiebat
ille rursus
faciem suam: si quãdo
loq̃batur ad eos. Ca.35
IGitur congregata
omni turba filiorũ
israel: dixit
ad eos. hec sunt que
iussit
dominus fieri. Sex die-
bus
facietis opus. Septim⁹
dies erit
vobis sanctus: sabba-
tum & requies
dñi. Qui fecerit opus
in eo: occidetur.
Nõ succẽdetis ignẽ in
omnibus habitaculis ve
stris per diem sabbati.
Et ait moyses ad
oẽm caterũ filiorũ is
rael. Iste est
sermo quẽ p̃cepit do
minus dicẽs. Separate

ידע כי קרן עור פניו בדברו אתו:
וירא אהרן וכל בני ישראל את
משה והנה קרן עור פניו וייראו
מגשת אליו: ויקרא אלהם משה
וישבו אליו אהרן וכל הנשאים
בעדה וידבר משה אלהם: ואחרי
כן נגשו כל בני ישראל ויצום
את כל אשר דבר יהוה אתו בהר
סיני: ויכל משה מדבר אתם
ויתן על פניו מסוה: ובבא משה
לפני יהוה לדבר אתו יסיר את
המסוה עד צאתו ויצא ודבר אל
בני ישראל את אשר יצוה:
וראו בני ישראל את פני משה
כי קרן עור פני משה והשיב
משה את המסוה על פניו עד באו
לדבר אתו: ויקהל משה
את כל עדת בני ישראל ויאמר
אלהם אלה הדברים אשר צוה
יהוה לעשת אתם: ששת ימים
תעשה מלאכה וביום השביעי
יהיה לכם קדש שבת שבתון
ליהוה כל העשה בו מלאכה יומת:
לא תבערו אש בכל משבתיכם
ביום השבת: ויאמר משה אל
כל עדת בני ישראל לאמר זה
הדבר אשר צוה יהוה לאמר: קחו

פנה
ראה
ירא
נגש קרא
שוב
יצר דבר
צוה
כלה
נתן סוה בוא
סור
יצא
ראה
שוב
Cap.xxxv.
קהל יעד
עשה יום
לאך שבע
היה
מות
בער ישב
אמר
לקח

Transla.Chal.

ידע ארי סגי זיו יקרא דאפוהי במללותיה עמיה: וחזא אהרן וכל בני ישראל ית
משה והא סגי זיו יקרא דאפוהי ודחילו מלאתקרבא לותיה: וקרא להון משה ותבו
לותיה אהרן וכל רברביא דכנשתא ומליל משה עמהון: ובתר כן אתקריבו כל בני
ישראל ופקדינון ית כל דמליל יי עמיה בטורא דסיני: ושיצי משה ממללא עמהון
ויהב על אפוהי בית אפי: וכד עליל משה לקדם יי למללא עמיה מעדי ית בית אפי
עד מפקיה ונפיק וממליל עם בני ישראל ית דמתפקד: וחזן בני ישראל ית סבר
אפי משה ארי סגי זיו יקרא דאפי משה ומתיב משה ית בית אפי על אפוהי עד
דעליל למללא עמיה: Ca.xxxv. ואכניש משה ית כל כנשתא דבני
ישראל ואמר להון אלין פתגמיא דפקיד יי למעבד יתהון: שתא יומין תתעביד
עבידתא וביומא שביעאה יהי לכון קודשא שבת שבתא קדם יי כל דיעביד ביה
עבידתא יתקטיל: ולא תבערון אשתא בכל מותבניכון ביומא דשבתא: ואמר משה לכל
כנשתא דבני ישראל למימר דין פתגמא דפקיד יי למימר: סבו

Interp.chal.

sciebat ꝙ multiplicatus esset splendor glorie vultus sui cum loqueretur cũ eo. Viditq; aaron τ oẽs filij isrl moysen: τ ecce multiplicatus erat splẽdor glorie vultus eius: timuerũtq; accedere ad eum. Et vocauit eos moyses: et reuersi sunt ad eũ aaron τ oẽs pncipes cõgregationis. et locutus est moyses cũ eis: τ postea accesserunt oẽs filij israel: τ precepit eis oĩa q̃ locutus est dñs cũ eo in mõte sinai. Cũq; cõsumasset moyses loq cũ eis: posuit sup faciẽ suã velamẽ. Et cũ ĩgrediebaf moyses in cõspectũ dñi vt loqretur cum eo: auferebat velamẽ donec exiret: τ egrediebaf τ loq̃batur cũ filijs israel qđ preceptũ erat. Videbãtq; filij israel aspectũ vultus moysi: q: multus erat splendor glorie vultus moysi. Et reducebat moyses velamẽ sup faciẽ suã: donec ingrederetur ad loquendũ cum eo. Ca.35.

COngregauitq; moyses oẽm cetũ filiorum israel: et ait eis. Hec sunt verba q̃ precepit dñs vt faciatis ea. Sex diebus fiet opus: in die aũt septimo erit vobis requies sabbati sancti corã dño. oĩs qui fecerit in eo opus occidetur. Non succẽdetis ignẽ in oĩbus habitationibus vestris in die sabbati. Et ait moyses ad omnẽ congregationẽ filiorum israel: dicens. Iste est sermo quem precepit dominus: dicens. Tollite eos

Primitiua chal.

סנא
קרב תוב
רבב
שצא
עול עדה
נפק מלל פקד
חזא תוב
כנש עבד שית
הוה
קטל בער יתב
אמר נסב

Pritiua heb.	Ter. Heb.
רום נדב	מאתכם תרומה ליהוה כל נדיב
בוא רום	לבו יביאה את תרומת יהוה זהב
	וכסף ונחשת: ותכלת וארגמן
תלע שנה עור	ותולעת שני ושש ועזים: וערת
אדם	אילם מאדמים וערת תחשים
שוט אור	ועצי שטים: ושמן למאור
	ובשמים לשמן המשחה ולקטרת
	הסמים: ואבני שהם ואבני
אפד	מלאים לאפוד ולחשן: וכל חכם
בוא עשה	לב בכם יבאו ויעשו את כל אשר
שכן	צוה יהוה: את המשכן את אהלו
כסה	ואת מכסהו את קרסיו ואת
ברח עמד	קרשיו את בריחו את עמדיו ואת
	אדניו: את הארן ואת בדיו את
סכך	הכפרת ואת פרכת המסך: את
כלה	השלחן ואת בדיו ואת כל כליו
פנה נור	ואת לחם הפנים: ואת מנרת
	המאור ואת כליה ואת נרתיה
זבח	ואת שמן המאור: ואת מזבח
	הקטרת ואת בדיו ואת שמן
	המשחה ואת קטרת הסמים ואת
	מסך הפתח לפתח המשכן: את
כבר	מזבח העלה ואת מכבר הנחשת
	אשר לו את בדיו ואת כל כליו
כון	את הכיר ואת כנו: את קלעי
	החצר את עמדיו ואת אדניה
	ואת מסך שער החצר: את יתדת

Trāsla. B. Hiero.

apud vos primitias dño. Oīs voluntarius & pno aīo offerat eas domino. Aurum & argētū & es: hyacinthum & purpuram: coccūq; bis tinctū & byssum: pilos caprarū: pellesq; arietū rubricatas & hyacinthinas: ligna sethim & oleum ad luminaria cōcinnāda: & vt cōficiatur vnguētum & thymiama suauissimū: lapides onychinos & gemmas ad ornatū superhumeralis & rōnalis. Quisquis vestrum sapiens ē: veniat & faciat quod dñs imperauerat tabernaculū s. & tectū ei⁹ atq; operimentū anulos & tabulata cū vectibus: paxillos & bases: arcā & vectes: propitiatoriū & velū: quod ante illud oppanditur: mēsam cū vectibus & vasis & propositionis panibus: candelabrum ad luminaria sustētāda. vasa illius & lucernas & oleū ad nutrimenta ignium: altare thymiamatis: & vectes & oleum vnctionis & thymiama ex aromatibus: tentorium ad ostiū tabernaculi: altare holocausti & craticulam eius eneam cum vectibus & vasis suis. labrum & basim eius: cortinas atrii cum columnis & basibus: tentorium in foribus vestibuli: paxillos

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

a vobis ipsis separationē dño. oīs susci-
παρ' ὑμῶν αὐτῶν ἀφαίρεμα κυρίῳ· πᾶς ὁ καταδεχό
piens corde ferent primitias dño: au- b.:f.1
μενος τῇ καρδίᾳ οἴσουσι τὰς ἀπαρχὰς κυρίῳ, χρυ
rū: argētū: es: hyacinthū purpurā: coccinū
σίον, ἀργύριον, χαλκόν, ὑάκινθον, πορφύραν, κόκκινον
duplū filatum: et byssū retortā: et
διπλοῦν διανενησμένον, καὶ βύσσον κεκλωσμένην, καὶ
pilos caprinos: et pelles arietū rubricatas:
τρίχας αἰγείας, καὶ δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα
et pelles hyacithinas: et ligna ī putribilia: et ole
καὶ δέρματα ὑακίνθινα, καὶ ξύλα ἄσηπτα, καὶ ἔλαι
um ad illuminatiōes: et thymiama ad oleū vnctio-
ον εἰς τὴν φαῦσιν, καὶ θυμίαμα εἰς τὸ ἔλαιον τῆς χρί-
nis et ad cōpositionē thymiamatis: et lapides
σεως καὶ εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος, καὶ λίθους
sardios: et lapides in sculpturā: ad superhumera
σαρδίους, καὶ λίθους εἰς τὴν γλυφὴν, εἰς τὴν ἐπωμί-
le: et in rōnale. et oīs sapiēs mēte ī vo
δα, καὶ εἰς τὸ λογεῖον. καὶ πᾶς ὁ σοφὸς τῇ διανοίᾳ ἐν ὑ
bis: veniēs operetur oīa q̄ pcepit dñs.
μῖν, ἐλθὼν ἐργαζέσθω πάντα ὅσα συνέταξε κύριος.
tabnaculū: ppugnacula: et operimen-
τὴν σκηνὴν, τὰ παραρύματα, καὶ τὰ κατακαλύμμα-
ta: et fibulas: et colūnas: et ve-
τα, καὶ τὰ διατόνια, καὶ τοὺς στύλους, καὶ τοὺς μο
ctes: et paxillos: et bases: ar
χλοὺς, καὶ τοὺς πασσάλους, καὶ τὰς βάσεις, τὴν κι-
cam: et vectes eius: et ppitiatoriū:
βωτὸν, καὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς, καὶ τὸ ἱλαστήριον,
et velū: et mēsam: et
καὶ τὸ καταπέτασμα, καὶ τὴν τράπεζαν, καὶ τοὺς
vectes eius: et oīa vasa eius: et
ἀναφορεῖς αὐτῆς, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ
panes ppositiōis: et cādelabrū lumi
τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως, καὶ τὴν λυχνίαν τοῦ φω-
nis: et oīa vasa eius: et lucernas ei⁹:
τὸς, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τοὺς λύχνους αὐ-
et oleū luminis. et altare thymia-
τῆς, καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ φωτός. καὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιά-
matis: et vectes eius: et oleū vnctio
ματος, καὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ, καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσε-
nis: et thymiama cōpositiōis: et velū
ως, καὶ θυμίαμα τῆς συνθέσεως, καὶ τὸ ἐπίσπαστρον τῆς
porte tabnacli: et altare holocausti: et
θύρας τῆς σκηνῆς, καὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ ὁλοκαυτώματος, καὶ
craticulā ei⁹ eneā: et vectes eius: et oīa
τὴν ἐσχάραν αὐτοῦ, τὴν χαλκῆν, καὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ, καὶ πάντα
vasa eius: et labrū: et basim eius. et cortinas
τὰ σκεύη αὐτοῦ, καὶ τὸν λουτῆρα καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ. καὶ τὰ ἱστία
atrij: et colūnas eius: et bases eius. et
τῆς αὐλῆς, καὶ τοὺς στύλους αὐτῆς, καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς. καὶ τὸ
velū porte atrij: et paxillos tabnacli:
ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς αὐλῆς, καὶ τοὺς πασσάλους τῆς σκηνῆς,

C

Pritiua chal.
כרע שבע אתא
עז סמך
שוט נהר רבב
שלם
אתא עבד שכן
פרפא דפא
מאן
נור נהר
דבח
שכן עלה
דור סבא

Interp. chal.

et vobis primitias coram dño. Oīs qui fuerit voluntarius ex corde suo afferat primitias corā dño: aurum et argentū et es et hyacinthū et purpurā et coccinum et byssum et pilos caprarū: et pelles arietū rubricatas et pelles hyacinthinas et ligna setim: et oleū ad luminaria: aromata in vnguētum vnctionis et in thymiama aromatū. Et lapides onychinos et lapides vt impleāt celaturas que sunt in superhumerali et in rationali. Oēsq; sapientes corde qui sunt in vobis veniāt et faciant oīa que precepit dñs: tabernaculū et tentorium eius: et operimentū eius: fibulas eius et tabulas ei⁹: et vectes eius: columnas eius: et bases eius: arcam et vectes eius: et propiciatoriū et veluz quod extendit. Mensam et vectes eius et omnia vasa eius: et panem ppositionis: et cādelabrū illuminationis et vasa ei⁹ et lucernas eius: et oleum ad illuminandū: altareq; incensi aromatum et vectes eius: et oleum vnctionis: et thymiama aromatū. Et tentorium ostij ad portam tabernaculi. altare holocausti et rete eneū eius et vectes eius et omnia vasa eius: labrum et basim eius. Cortinas atrij columnasq; eius et bases eius et tentorium porte atrij: paxillos

Transla. Chal.

מנכון אפרשותא קדם יי כל דיתרעי לביה ייתי ית אפרשותא קדם יי דהבא
וכספא ונחשא: ותכלא וארגונא וצבע זהורי ובוץ ומעזי: ומשכי דדכרי מסמקי
ומשכי ססגונא ואעי שטין: ומשחא לאנהרותא בוסמיא למשח רבותא ולקטורת
בוסמיא: ואבני בורלא ואבני אשלמותא לשקעא באפודא ובחושנא: וכל חכימי
לבא דבכון ייתון ויעבדון ית כל דפקיד יי: ית משכנא ית פרסיה וית חופאיה ית
פורפוהי וית דפוהי ית עברוהי ית עמודוהי וית סמכוהי: ית ארונא וית אריחוהי
וית כפורתא וית פרוכתא דפרסא: ית פתורא וית אריחוהי וית כל מנוהי וית לחם
אפיא: וית מנרתא דאנהורי וית מנהא וית בוציניהא וית משחא דאנהורותא: וית
מדבחא דקטורת בוסמיא וית אריחוהי וית משחא דרבותא וית קטורת בוסמיא וית
פרסא דתרעא לתרע משכנא: ית מדבחא דעלתא וית סרדא דנחשא דליה ית
אריחוהי וית כל מנוהי ית כיורא וית בסיסיה: ית סרדי דרתא ית עמודהא וית
סמכהא וית פרסא דתרע דרתא: ית סיכי

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

et paxillos atrij: et funiculos eoꝝ:
καὶ τοὺς πασσάλους τῆς αὐλῆς, καὶ τὰ σχοινία αὐτῶν,
et vestes sctās aarō sacerdotis: et ve
καὶ τὰς στολὰς τὰς ἁγίας ἀαρὼν τοῦ ἱερέως, καὶ τὰς στο
stes: in quib⁹ ministrabūt in ipsis in sctuario:
λάς, ἐν αἷς λειτουργήσουσιν ἐν αὐταῖς ἐν τῷ ἁγίῳ,
et tunicas filijs aaron sacerdotij: et
καὶ τοὺς χιτῶνας τοῖς υἱοῖς ἀαρὼν τῆς ἱερατείας, καὶ
oleū vnctiōis: et thymiama cōpo
τὸ ἔλαιον τοῦ χρίσματος, καὶ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέ
sitiōis. et exijt oīs multitudo filioꝝ israel a
σεως. καὶ ἐξῆλθε πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν ἰσραὴλ ἀπὸ
moyse: et adduxit vnusquisq; q̄ tulit eoꝝ cor:
μωυσῆ, καὶ ἤνεγκεν ἕκαστος ὧν ἔφερεν αὐτῶν ἡ καρ
et qb⁹ visū ē aīe eoꝝ: obtulerūt segre
δία, καὶ οἷς ἔδοξε τῇ ψυχῇ αὐτῶν, ἤνεγκαν ἀφαί
gationē dño ad oīa opa tabnacli testi
ρεμα κυρίῳ εἰς πάντα τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρ
monij: et ad oīa accessoria eius: et ad om
τυρίου, καὶ εἰς πάντα τὰ κάτεργα αὐτῆς, καὶ εἰς πά
nes vestes sctuarij. et obtulerūt viri
σας τὰς στολὰς τοῦ ἁγίου. καὶ ἤνεγκαν οἱ ἄνδρες
de vxorib⁹ oīb⁹: qb⁹ visū ē ī mēte:
παρὰ τῶν γυναικῶν πασῶν, ὧν ἔδοξε τῇ διανοίᾳ,
obtulerūt sigilla: et inaures: et anulos:
ἤνεγκαν σφραγῖδας, καὶ ἐνώτια, καὶ δακτυλίους,
et torq̄s: et dextralia: et oē vas
καὶ ἐμπλόκια, καὶ περιδέξια, καὶ πᾶν σκεῦος
aureū. et oēs q̄ obtulerūt segregationē auri
χρυσοῦν. καὶ πάντες ὅσοι ἤνεγκαν ἀφαίρεμα χρυσί
dño. et oīs cui inuētū ē apd eū hyacithus: et
ου κυρίῳ. καὶ πᾶς ᾧ εὑρέθη παρ' αὐτῷ ὑάκινθος, καὶ
purpura: et coccinū: et byssus: et pelles
πορφύρα, καὶ κόκκινον, καὶ βύσσος, καὶ δέρματα
D arietū rubricate: et pelles hyacithine: ob
κριῶν ἠρυθροδανωμένα, καὶ δέρματα ὑακίνθινα, ἤ
tulerūt. et oīs separās separationē: argētū
νεγκαν. καὶ πᾶς ὁ ἀφαιρῶν τὸ ἀφαίρεμα, ἀργύριον
et es obtulerūt separationes dño.
καὶ χαλκὸν ἤνεγκαν τὰ ἀφαιρέματα τῷ κυρίῳ.
et apd q̄s īuēta sūt ligna īputribilia ī oīa ope
καὶ παρ' οἷς εὑρέθη ξύλα ἄσηπτα εἰς πάντα τὰ ἔρ
ra fabricatiōis: obtulerūt. et oīs mulier sapiēs
γα τῆς κατασκευῆς, ἤνεγκαν. καὶ πᾶσα γυνὴ σοφὴ τῇ
mēte manib⁹ ad filādū: obtulerūt filata
διανοίᾳ ταῖς χερσὶ νήθειν, ἤνεγκαν νενησμένα τὴν
hyacinthū: et purpurā: et coccinū: et
ὑάκινθον, καὶ τὴν πορφύραν, καὶ τὸ κόκκινον, καὶ
byssū. et oēs mulieres: qb⁹ visū ē
τὴν βύσσον. καὶ πᾶσαι αἱ γυναῖκες, αἷς ἔδοξε τῇ
in mēte eaꝝ in sapiētia neuerūt pilos caprinos. et
διανοίᾳ αὐτῶν ἐν σοφίᾳ, ἔνησαν τὰς τρίχας τὰς αἰγείας. καὶ οἱ
principes obtulerūt lapides smaragdi: et lapides
ἄρχοντες ἤνεγκαν τοὺς λίθους τῆς σμαράγδου, καὶ τοὺς λίθους τῆς

Trāsla.B.Hiero.

tabernaculi atrii cum funiculis suis: vestimēta quorū vsus est in ministerio sanctuarii. Vestes aaron pōtificis ac filiorū eius vt sacerdotio fungātur mihi. Egressaq; omnis multitudo filiorū israel de cōspectu moysi: obtulerunt mēte prōptissima atq; deuota primitias domino: ad faciendum opus tabernaculi testimonii. Quicquid ad cultū & ad vestes sanctas necessarium erat: viri cum mulieribus prebuerūt armillas & inaures anulos & dextralia. Oē vas aureum in donaria dñi separatū est. Si quis habebat aurum: hyacinthū & purpurā: coccūq; bis tinctum: byssum & pilos caprarū: pelles arietū rubricatas & hyacinthinas: argenti erisq; metalla obtulerunt domino: lignaq; sethim in varios vsus. Sed & mulieres docte que neuerant dederūt hyacinthum purpurā ac vermiculum ac byssum & pilos caprarū: spōte ppria cuncta tribuentes. Principes vero obtulerunt lapides onychinos: & gemmas

Ter. Heb. Exo. Ca.xxxv. Primitiua.heb.

המשכן ואת יתדת החצר ואת
מיתריהם: את בגדי השרד לשרת — יתר
בקדש את בגדי הקדש לאהרן
הכהן ואת בגדי בניו לכהן: ויצאו
כל עדת בני ישראל מלפני — יצא פנה
משה: ויבאו כל איש אשר נשאו — בוא
לבו וכל אשר נדבה רוחו אתו
הביאו את תרומת יהוה למלאכת — בוא רום לאך
אהל מועד ולכל עבדתו ולבגדי — יעד
הקדש: ויבאו האנשים על
הנשים כל נדיב לב הביאו חח — נשה נדב בוא
ונזם וטבעת וכומז כל כלי זהב — כמז
וכל איש אשר הניף תנופת זהב — נוף
ליהוה: וכל איש אשר נמצא — מצא
אתו תכלת וארגמן ותולעת שני — תלע שנה
ושש ועזים וערת אילם מאדמים — עור אדם
וערת תחשים הביאו: כל מרים — רום
תרומת כסף ונחשת הביאו את
תרומת יהוה וכל אשר נמצא
אתו עצי שטים לכל מלאכת — שוט לאך
העבדה הביאו: וכל אשה חכמת — איש
לב בידיה טוו ויביאו מטוה את — טוה
התכלת ואת הארגמן את תולעת
השני ואת השש: וכל הנשים
אשר נשא לבן אתנה בחכמה טוו
את העזים: והנשאם הביאו את
אבני השהם ואת אבני המלאים

Transla.Chal.

משכנא וית סיכי דרתא וית אטוניהון: ית לבושי שמושא לשמשא בקודשא ית
לבושי קודשא לאהרן כהנא וית לבושי בנוהי לשמשא: ונפקו כל כנשתא דבני
ישראל מן קדם משה: ואתו כל גבר דאתרעי לביה וכל דאשלמת רוחיה איתיו
ית אפרשותא קדם יי לעבידת משכן זמנא ולכל פולחניה וללבושי קודשא:
ואתו גובריא עם נשיא כל דאתרעי לביה איתיו שירין ושבבין ועזקן ומחוך כל מאן
דדהב וכל גבר דארים ארמות דהבא קדם יי: וכל גבר דאשתכח עמיה תכלא וארגונא
וצבע זהורי ובוץ ומעזי ומשכי דדכרי מסמקי ומשכי ססגונא איתיו: כל
דארים ארמות כספא ונחשא איתיו ית אפרשותא קדם יי וכל דאשתכח עמיה
אעי שטין לכל עבידת פולחנא איתיו: וכל איתתא חכימת לבא בידהא עזלא ואיתיו
כד עזיל ית תכלא וית ארגונא ית צבע זהורי וית בוצא: וכל נשיא דאתרעי לבהן
יתהן בחכמתא עזלן ית מעזיא: ורברביא איתיו ית אבני בורלא וית אבני אשלמותא

Interp.chal.

tabernaculi ⁊ paxillos atrij ⁊ funiculos eius: vestes ministerij vt ministrēt in sanctuario: vestesq; sanctas aaron sacerdotis: ⁊ vestes filioꝝ eius vt ministrent. Egressaq; est oīs cōgregatio filioꝝ israel de cōspectu moysi. Et venerūt oēs viri qui ex corde suo se obtulerūt: ⁊ oīs qui habuit spiritū perfectū obtulit primitias coram dño in opus tabernaculi federis ⁊ ad oēm cultum eius ⁊ ad vestes sanctas. Obtulerūtq; viri cum mulieribus oēs ex corde volūtario obtulerunt armillas ⁊ inaures: anulos ⁊ dextralia: ⁊ omne vas aureū. Et oīs vir qui separauit primitias auri coram dño: omnisq; apud quē inuentus est hyacinthus ⁊ purpura ⁊ coccinus ⁊ byssus retorta ⁊ pili caprarū ⁊ pelles arietū rubricate ⁊ pelles hyacinthine: obtulit. oīs q̄ separauit primitias argenti ⁊ eris: obtulerūt primitias coram dño. Et oīs apud quē inuenta sunt ligna setim ad omne opus ministerij obtulerūt. Oīsq; mulier sapiens corde manibus suis nebat: ⁊ adducebāt hyacinthū ⁊ purpuram ⁊ coccinū ⁊ byssum que neuerant. Et oēs mulieres que volebant cum sapientia cordis earū nebant pilos caprarum. Principes autē obtulerūt lapides onychinos ⁊ lapides ad implēdas

Primitiua chal.

שכן
אתא רעה שלם
אתא פרש
אתא נשה שרא
רום שכח
עזק ספק אתא
רום
שוט אתא
רעה
רבב שלם

אפד לָאֵפוֹד וְלַחֹשֶׁן׃ וְאֶת הַבֹּשֶׂם וְאֶת
אור הַשֶּׁמֶן לְמָאוֹר וּלְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה
וְלִקְטֹרֶת הַסַּמִּים׃ כָּל אִישׁ וְאִשָּׁה
בוא אֲשֶׁר נָדַב לִבָּם אֹתָם לְהָבִיא לְכָל
עשה הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה לַעֲשׂוֹת
בְּיַד מֹשֶׁה הֵבִיאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
אמר נְדָבָה לַיהוָה׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רְאוּ קָרָא יְהוָה בְּשֵׁם
נטה בְּצַלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶן חוּר לְמַטֵּה
מלא יְהוּדָה׃ וַיְמַלֵּא אֹתוֹ רוּחַ אֱלֹהִים
בין ידע בְּחָכְמָה בִּתְבוּנָה וּבְדַעַת וּבְכָל
מְלָאכָה׃ וְלַחְשֹׁב מַחֲשָׁבֹת לַעֲשֹׂת
בַּזָּהָב וּבַכֶּסֶף וּבַנְּחֹשֶׁת׃ וּבַחֲרֹשֶׁת
אֶבֶן לְמַלֹּאת וּבַחֲרֹשֶׁת עֵץ לַעֲשׂוֹת
חשב ירה בְּכָל מְלֶאכֶת מַחֲשָׁבֶת׃ וּלְהוֹרֹת
נָתַן בְּלִבּוֹ הוּא וְאָהֳלִיאָב בֶּן
אֲחִיסָמָךְ לְמַטֵּה דָן׃ מִלֵּא אֹתָם
חָכְמַת לֵב לַעֲשׂוֹת כָּל מְלֶאכֶת
חָרָשׁ וְחֹשֵׁב וְרֹקֵם בַּתְּכֵלֶת
וּבָאַרְגָּמָן בְּתוֹלַעַת הַשָּׁנִי וּבַשֵּׁשׁ
עשה וְאֹרֵג עֹשֵׂי כָּל מְלָאכָה וְחֹשְׁבֵי
Cap.xxxvi. מַחֲשָׁבֹת׃ וְעָשָׂה בְצַלְאֵל
וְאָהֳלִיאָב וְכֹל אִישׁ חֲכַם לֵב אֲשֶׁר
בין נָתַן יְהוָה חָכְמָה וּתְבוּנָה בָּהֵמָּה
ידע לָדַעַת לַעֲשֹׂת אֶת כָּל מְלֶאכֶת
עֲבֹדַת הַקֹּדֶשׁ לְכֹל אֲשֶׁר צִוָּה
קרא יְהוָה׃ וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל בְּצַלְאֵל

ad suphumerale & rõnale. Aromataq̃ & oleũ ad lumiaria cõcinnãda & ad p̃parãdũ vnguẽtũ ac thymiama odoris suauissimi cõponẽdũ. Oẽs viri & mulieres mente deuota obtulerũt donaria: vt fierent opa que iusserat dñs p manũ moysi. Cũcti filii israel voluntaria dño dedicauerũt. Dixitq̃ moyses ad filios israel. ecce vocauit dñs ex nomine beseleel filium huri filii hur de tribu iuda: iplevitq̃ eũ spiritu dei: sapientia & intelligentia & sciẽtia & omni doctrina: ad excogitãdũ & faciendũ opus i auro & argẽto & ere sculpendisq̃ lapidibus & opere carpẽtario. Quicquid fabre adinueniri potest dedit i corde eius. Ooliab quoq̃ filium achisamech de tribu dan ambos erudiuit sapiẽtia: vt faciãt opa abietarii polymitarii ac plumarii de hyacintho & purpura coccoq̃ bis tincto & bysso: & texãt oĩa: ac noua q̃q̃ reperiant. Ca.36.

Fecit ergo beseleel & ooliab & omnis vir sapiens quibus dedit dominus sapientiam & itellectũ: vt scirent fabre operari que in vsu sanctuarii necessaria sunt & que precepit dominus. Cumq̃ vocasset eos moyses

plenitudinis ad suphumerale: τ ad rõnale et
πληρώσεως εἰς τὴν ἐπωμίδα, καὶ εἰς τὸ λόγιον, καὶ
cõpositiões: et oleũ vnctiõis: τ
τὰς συνθέσεις, καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ τὴν
cõpositiões thymiamatis. τ ois vir τ mulier q̃s
σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος. καὶ πᾶς ἀνὴρ καὶ γυνὴ ὧν
tulit mens eoꝝ: ingredietes facere oia
ἔφερεν ἡ διάνοια αὐτῶν, εἰσελθόντες ποιεῖν πάντα
opa: q̃ p̃cepit dñs facere ea p
τὰ ἔργα, ὅσα συνέταξε κύριος ποιῆσαι αὐτὰ διὰ
moysen: obtulerũt segregationẽ filij israel dño. et
μωυσῆν, ἤνεγκαν ἀφαίρεμα οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ κυρίῳ. καὶ
dixit moyses filijs israel: ecce vocauit
εἶπε μωυσῆς τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ, ἰδοὺ ἀνακέκληκεν
deus ex nomine beseleel filiũ vri filij S.31.a
ὁ θεὸς ἐξ ὀνόματος τὸν βεσελεὴλ τὸν τοῦ οὐρὶ υἱὸν
vr: ex tribu iuda: et impleuit eũ spiri
ὤρ, ἐκ φυλῆς ἰούδα, καὶ ἐνέπλησεν αὐτὸν πνεῦ-
tu diuino sapiẽtie τ intellect⁹ et sciẽtie oia
μα θεῖον σοφίας καὶ συνέσεως καὶ ἐπιστήμης πάν-
fabricandi scdm oia opa ar
των ἀρχιτεκτονεῖν κατὰ πάντα τὰ ἔργα τῆς ἀρ-
chitecture facere aurũ τ argẽtũ
χιτεκτονίας ποιεῖν τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον
et es: τ sculpere lapidẽ: et
καὶ τὸν χαλκὸν, καὶ λιθουργῆσαι τὸν λίθον, καὶ
elaborare ligna: et facere in oi
κατεργάζεσθαι τὰ ξύλα, καὶ ποιεῖν ἐν παντὶ
ope sapiẽtie. et instruere dedit in
ἔργῳ σοφίας. καὶ προβιβάσαι γε ἔδωκεν ἐν τῇ
mente ei q̃ et ooliab filio achisamech
διανοίᾳ αὐτῷ τε καὶ ἐλιὰβ τῷ τοῦ ἀχισαμὰχ
ex tribu dan. et impleuit eos sa
ἐκ τῆς φυλῆς δάν. καὶ ἐνέπλησεν αὐτοὺς σο-
piẽtia et intellectu τ mente: sciendi face
φίας καὶ συνέσεως καὶ διανοίας, συνιέναι ποι-
re oia opa sanctuarij: textoria
ῆσαι πάντα τὰ ἔργα τοῦ ἁγίου, τὰ ὑφαντά
variegata: texere coccino et bys-
τὰ ποικιλτά, ὑφᾶναι τῷ κοκκίνῳ καὶ τῇ βύσ-
so: τ facere oẽ op⁹ architecture τ
σῳ, καὶ ποιεῖν πᾶν ἔργον ἀρχιτεκτονίας καὶ
variegationis.
ποικιλίας. Ca.36.

Et fecit beseleel τ ooliab et ois A
Καὶ ἐποίησε βεσελεὴλ καὶ ἐλιὰβ καὶ πᾶς
sapiẽs mẽte: cui data fuit sapiẽtia et sciẽtia
σοφὸς τῇ διανοίᾳ, ᾧ ἐδόθη σοφία καὶ ἐπιστήμη
in ipsis: itelligẽdi facere oia opa q̃ ad
ἐν αὐτοῖς, συνιέναι ποιεῖν πάντα τὰ ἔργα τὰ κα-
sctuariũ ptinẽtia: scdm oia q̃cũq̃ p̃ce-
τὰ τὰ ἅγια καθήκοντα, κατὰ πάντα ὅσα συνέ-
pit dñs. et vocauit moyses beseleel
ταξε κύριος. καὶ ἐκάλεσε μωυσῆς τὸν βεσελεὴλ

Priuatiua chal.

עבר רבב
אתא רעה
עבד
חזא רבב שלם
ידע עבד
שלם
צור
מחא אלף
ידע עבד

Interp̃. chal.

celaturas q̃ erãt in suphumerali τ in rationali. et aromata τ oleum ad luminaria τ ad oleũ vnctionis τ ad thymiama aromatũ. Ois vir τ mulier q̃ voluerunt ex corde suo vt offerent ad oẽ opus qd̃ preceperat dñs fieri p manũ moysi: obtulerũt filij israel volũtarie coram dño. Dixitq̃ moyses filijs israel. Videte q̃ vocauit dñs ex noĩe beseleel filiũ vri filij hur de tribu iuda. et impleuit eũ spũ a facie dñi: sapiẽtia τ intelligẽtia τ scientia i oĩ opere. Et vt discat artes: vt faciat in auro τ argento τ ere τ in arte gẽmaria: vt gẽmis celaturas impleat. Et in opere fabri lignarij vt faciat in oĩ opere artificis. τ vt doceat dedit in corde eius ipse τ oliab filius achisamech de tribu dan: impleuit eos sapientia cordis: vt faciant in oĩ opere carpentarij τ artificis τ polymitarij in hyacintho τ purpura in coccino τ in bysso τ in omni opere textoris: τ doceant artifices. Ca.36.

Fecitq̃ beseleel τ ooliab et omnis vir sapiẽs cor de quibus dedit dominus sapientiam τ intelligentiam: vt facerent omne opus ministerij sanctuarij iuxta omnia que precepit dominus. Vocauitq̃ moyses beseleel

Transla. Chal.

לשקעא באפודא ובחושנא׃ וית בוסמא וית משחא לאנהרותא ולמשח רבותא
ולקטורת בוסמיא׃ כל גבר ואתתא דאתרעי לבהון עמהון לאיתאה לכל עבידתא
דפקיד יי למעבד בידא דמשה איתיו בני ישראל נדבתא קדם יי׃ ואמר משה לבני
ישראל חזו דרבי יי בשום בצלאל בר אורי בר חור לשבטא דיהודה׃ ואשלים עמיה
רוחא מן קדם יי בחכמתא ובסכלתנו ובמדע ובכל עבידתא׃ ולאלפא אומנון למעבד
בדהבא ובכספא ובנחשא׃ ובאומנות אבן טבא לאשלמא ובנגרות אעא למעבד בכל
עבידת אומנון׃ ולאלפא יהב בלביה הוא ואהליאב בר אחיסמך לשבטא דדן׃ אשלים
עמהון חכימות לבא למעבד כל עבידת נגר ואומן וצייר בתכלא ובארגונא בצבע זהורי
ובבוצא ומחי עבדי כל עבידתא ומלפי אומנון׃ Ca.xxxvi. ועבד בצלאל
ואהליאב וכל גבר חכים לבא דיהב יי חכמתא וסכלתנו בהון למדע למעבד ית כל
עבידת פלחן קודשא לכל דפקיד יי׃ וקרא משה לבצלאל

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

τ ooliab τ oēs hñtes sapiētiā:
καὶ ἐλιὰβ καὶ πάντας τοὺς ἔχοντας τὴν σοφίαν,
qb⁹ dedit dē sciētiā in corde: τ
οἷς ἔδωκεν ὁ θεὸς ἐπιστήμην ἐν τῇ καρδίᾳ, καὶ
oēs spōtanee volētes acce
πάντας τοὺς ἑκουσίως βουλομένους προσπορεύ-
dere ad opa: vt pficerēt illa: τ ac
εσθαι πρὸς τὰ ἔργα, ὥστε συντελεῖν αὐτά. καὶ ἔ-
ceperūt a moyse oēs separatiōes: q̄s
λαβον παρὰ μωυσῆ πάντα τὰ ἀφαιρέματα, ἃ
attulerūt filii israel ad oīa opa
ἤνεγκαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ εἰς πάντα τὰ ἔργα τοῦ
sctuarii ad faciēdū illa. τ ipsi recipiebāt adhuc
ἁγίου ποιεῖν αὐτά. καὶ αὐτοὶ προσεδέχοντο ἔτι
oblata a ferētib⁹ mane mane.
τὰ προσφερόμενα παρὰ τῶν φερόντων πρωῒ πρωΐ.
τ venerūt oēs sapiētes faciētes
καὶ παρεγίνοντο πάντες οἱ σοφοὶ οἱ ποιοῦντες
oīa opa sctuarii: vnusquisq; sm suū
πάντα τὰ ἔργα τοῦ ἁγίου, ἕκαστος κατὰ τὸ ἑαυτοῦ
op⁹: qđ ipsi opabātur. τ dixerūt ad moysē:
ἔργον, ὃ αὐτοὶ εἰργάζοντο. καὶ εἶπαν πρὸς μωυσῆν,
qm multū fert popul⁹ vltra opa q̄cūq; p̄-
ὅτι πλῆθος φέρει ὁ λαὸς παρὰ τὰ ἔργα ὅσα συνέ-
cepit dñs facere. τ pcepit moyses
ταξε κύριος ποιῆσαι. καὶ προσέταξε μωυσῆς,
τ pdicauit in castris: dicēs: vir τ mu-
καὶ ἐκήρυξεν ἐν τῇ παρεμβολῇ, λέγων, ἀνὴρ καὶ γυ-
lier nō āpli⁹ laborēt in pmitias
νὴ μηκέτι ἐργαζέσθωσαν εἰς τὰς ἀπαρχὰς τοῦ
sctuarii. τ phibit⁹ ē popul⁹ āpli⁹ offerre. τ
ἁγίου. καὶ ἐκωλύθη ὁ λαὸς ἔτι προσφέρειν. καὶ
opa erāt eis sufficiētia: ad fabricationē
τὰ ἔργα ἦν αὐτοῖς ἱκανά, εἰς τὴν κατασκευὴν
ad faciēdū ea: τ supfuerūt. τ fe-
ποιῆσαι αὐτά, καὶ προσκατέλειπον. καὶ ἐποίη-
cit oīs sapiēs mēte in opantib⁹
B σε πᾶς σοφὸς τῇ διανοίᾳ ἐν τοῖς ἐργαζομένοις
tabernaculū decē cortinas de bysso retor-
τὴν σκηνὴν δέκα αὐλαίας ἐκ βύσσου κεκλωσμέ-
ta: τ hyacintho: τ purpura: τ coccino re
νης, καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου κε-
torto: cherubim ope textorio fe-
κλωσμένου, χερουβὶμ ἐργασίᾳ ὑφαντοῦ ἐποίη-
cit illas. lōgitudo cortine vni⁹
σεν αὐτάς. τὸ μῆκος τῆς αὐλαίας τῆς μιᾶς
octo τ viginti cubitoꝝ: τ latitudo quat-
ὀκτὼ καὶ εἴκοσι πηχέων, καὶ τὸ εὖρος τεσσά-
tuor cubitoꝝ cortina vna erat. mēsura ea
ρων πηχέων ἡ αὐλαία ἡ μία ἦν. μέτρον τὸ αὐ-
dē erat oīb⁹ cortinis.
τὸ ἦν πάσαις ταῖς αὐλαίαις.

Trāsla.B.Hiero.

Et omnem eruditū vi-
rum
cui dederat dñs sapiē
tiam &
qui sponte sua obtule
rant se
ad faciendum opus: tra
didit eis
omnia donaria
filiorū israel. Qui cū
instarēt operi quotidie:
mane vota populus of
ferebat.
Vnde artifices venire cō-
pulsi
dixerunt moysi. Plus
offert populus q̄ ne-
cessariū est.
Iussit ergo moyses pre
conis voce cantari.
Nec vir nec mulier qc-
quam
offerat vltra in opere
sanctuarii. Sicq; cessatū
est a muneribus offeren
dis: eo q̄ oblata suffice-
rent:
& supabūdarent. Fece-
runtq; omnes
corde sapientes ad ex-
plendum opus
tabernaculi: cortinas
decem de bysso retor
ta & hyacitho & purpu
ra: coccoq; bis tincto:
opere vario & arte po-
lymita. Quarū
vna habebat in longitu
dine viginti octo
cubitos: & in latitudie
quattuor.
Vna mensura erat oīm
cortinarum.

Ter.Heb. Exo. Ca.xxxvi.

ואל אהליאב ואל כל איש חכם
לב אשר נתן יהוה חכמה בלבו
כל אשר נשאו לבו לקרבה אל
המלאכה לעשת אתה: ויקחו
מלפני משה את כל התרומה
אשר הביאו בני ישראל למלאכת
עבדת הקדש לעשת אתה והם
הביאו אליו עוד נדבה בבקר
בבקר: ויבאו כל החכמים העשים
את כל מלאכת הקדש איש איש
ממלאכתו אשר המה עשים:
ויאמרו אל משה לאמר מרבים
העם להביא מדי העבדה
למלאכה אשר צוה יהוה לעשת
אתה: ויצו משה ויעבירו קול
במחנה לאמר איש ואשה אל
יעשו עוד מלאכה לתרומת
הקדש ויכלא העם מהביא:
והמלאכה היתה דים לכל המלאכה
לעשות אתה והותר: ויעשו כל
חכם לב בעשי המלאכה את
המשכן עשר יריעת שש משזר
ותכלת וארגמן ותולעת שני כרבים
מעשה חשב עשה אתם: ארך
היריעה האחת שמנה ועשרים
באמה ורחב ארבע באמה היריעה
האחת מדה אחת לכל היריעת:

Primitiua.heb.

לקח
פנה רום
בוא
בוא עשה
לאך
אמר רבה
בוא
עשה
צוה עבר
חנה
כלא בוא
היה
יתר
עשה
שש זרע שזר
תלע שנה
רבע
מדד

Transla.Chal.

ולאהליאב ולכל גבר חכים לבא דיהב יי חכמתא בלביה כל דאתרעי לביה לאתקרבא
לעבידתא למעבד יתה: ונסיבו מן קדם משה ית כל אפרשותא דאיתיו בני ישראל
לעבידת פולחן קודשא למעבד יתה ואינון איתיו לותיה עוד נדבתא בצפר בצפר:
ואתו כל חכימיא דעבדין ית כל עבידת קודשא גבר גבר מעבידתיה דאינון עבדין:
ואמרו למשה למימר מסגן עמא לאיתאה מיסת פולחנא לעבידתא דפקיד יי למעבד
יתה: ופקיד משה ואעברו כרוזא במשריתא למימר גבר ואתתא לא יעבדון עוד
עבידתא לאפרשות קודשא ופסק עמא מלאיתאה: ועבידתא הות מיסת לכל עבידתא
למעבד יתה ואשתארו: ועבדו כל חכימי לבא בעבדי עבידתא ית משכנא עשר יריען
דבוץ שזיר ותכלא וארגונא וצבע זהורי צורת כרובין עובד אומן עבד יתהון: אורכא
דיריעתא חדא עשרין ותמני אמין ופותיא ארבע אמין דיריעתא חדא משחתא
חדא לכל יריעתא:

Interp.chal.

et ooliab τ oēm virū sapientē corde: in cuius corde
dedit dñs sapientiā: τ oēm qui sponte se obtulit ad fa
ciendū opus. Et tulerunt de cōspectu moysi oēs pri-
mitias quas obtulerāt filii israel ad opus ministerii
sanctuarii vt facerent illud: ipsi quoq; offerebant ei
munera voluntaria mane mane. Veneruntq; oēs sapiē
tes qui faciebāt omne opus sanctuarii vnusquisq; ab
opere suo qđ ipsi faciebāt: et locuti sunt ad moysen:
dicentes. Plus offert populus q̄ necessarium est ad
opus ministerii quod precepit dñs vt facerent illud.
Precepitq; moyses τ transire fecerunt precones per
castra: dicentē. Vir τ mulier nō faciant vltra opus ad
primitias sanctuarii. Cessauitq; populus a muneri-
bus offerendis: τ quod factū erat sufficiebat ad oēe
opus quod faciendum erat: τ superabundabat. Fece
runtq; omnes sapientes corde de his qui faciebant
opus tabernaculi: decem cortinas de bysso retorta τ
hyacintho τ purpura τ coccino cū figuris cherubī:
opere artificio fecit eas. Longitudo vnius cortine
viginti τ octo cubitorum erat: τ latitudo quattuor cu
bitorū: mensura vna erat omnium cortinarum.

Primitiua chal.

רשה קרב
פרש אתא
עבד
אמר סגא
שרא אתא
עבד
שאר
אמה פתה רבע

Ter. Heb.

ויחבר את חמש היריעת אחת אל — חבר
אחת וחמש יריעת חבר אחת אל
אחת: ויעש ללאת תכלת על — עשה לול
שפת היריעה האחת מקצה — שפה אחד
במחברת כן עשה בשפת היריעה — חבר
הקיצונה במחברת השנית: — קצץ שנה
חמשים ללאת עשה ביריעה
האחת וחמשים ללאת עשה
בקצה היריעה אשר במחברת
השנית מקבילת הללאת אחת אל — קבל
אחת: ויעש חמשים קרסי זהב
ויחבר את היריעת אחת אל אחת
בקרסים ויהי המשכן אחד: ויעש — היה שכן
יריעת עזים לאהל על המשכן
עשתי עשרה יריעת עשה אתם:
ארך היריעה האחת שלשים
באמה וארבע אמות רחב היריעה — אמה
האחת מדה אחת לעשתי
עשרה יריעת: ויחבר את חמש
היריעת לבד ואת שש היריעת — בדד
לבד: ויעש ללאת חמשים על
שפת היריעה הקיצנה במחברת
וחמשים ללאת עשה על
שפת היריעה החברת
השנית: ויעש קרסי נחשת
חמשים לחבר את האהל להית — היה
אחד: ויעש מכסה לאהל — כסה

Trāsla. B. Hiero.

Côiunxitq3 cortinas quinq3 alteram alteri: & alias quinq3 sibi inuicem copulauit. Fecit & ansas hyacinthinas in ora cortine vnius ex vtroq3 latere & in ora cortine alterius. similiter: vt contra se inuicē venirēt anse: & mutuo iūgerētur. Vn̄ & qnq̄gīta fudit circulos aureos. q morderēt cortiarum ansas: & fieret vnum tabernaculum. Fecit & saga vndeci de pilis caprarū ad opiēdū tectū tabernaculi. vnum sagū in lōgitudine habebat cubitos triginta: & in latitudie cubitos quattuor. Vnius mensure erant omnia saga. Quorum quinq3 iunxit seorsum: & sex alia sepatim. Fecitq3 ansas quinquaginta in ora sagi vnius: & quinquaginta in ora sagi alterius: vt sibiinuicem iungerētur: & fibulas eneas quinquaginta quibus necteretur tectum vt vnum pallium ex omnibus sagis fieret. Fecit & opertorium tabernaculi de

Trāsla. Gre. lxx. cū interp̄. latina.

quinq3 aūt cortine erant adinuicē cōiuncte
πέντε δὲ αὐλαῖαι ἦσαν ἐξ ἀλλήλων συνεχόμεναι
altera ex altera. et quinq3 cortine erāt
ἡ ἑτέρα ἐκ τῆς ἑτέρας. καὶ πέντε αὐλαῖαι ἦσαν
adinuicē cōiūcte altera ex altera.
ἐξ ἀλλήλων συνεχόμεναι ἡ ἑτέρα ἐκ τῆς ἑτέρας.
et fecit ansulas hyacithinas sup labio
καὶ ἐποίησεν ἀγκύλας ὑακινθίνας ἐπὶ τοῦ χείλους
cortine vni°: ex vna parte ad
τῆς αὐλαίας τῆς μιᾶς, ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους εἰς
copulationē. et sic fecit in la-
τὴν συμβολήν. καὶ οὕτως ἐποίησε τοῦ χεί-
bio cortine exterioris ad copulatio
λους τῆς αὐλαίας τῆς ἐξωτέρας πρὸς τὴν συμβο-
nē secūdā. quiquagita aūt ansulas fecit
λὴν τῇ δευτέρᾳ. πεντήκοντα δὲ ἀγκύλας ἐποίη-
cortine vni: et quiquaginta ansulas fe
σε τῇ αὐλαίᾳ τῇ μιᾷ, καὶ πεντήκοντα ἀγκύλας ἐ-
cit ex parte cortine iuxta copu
ποίησε ἐκ τοῦ μέρους τῆς αὐλαίας κατὰ τὴν συμ-
lationē secūde: cōtrarie 3cadētes
βολὴν τῆς δευτέρας, ἀντιπρόσωποι ἀντιπίπτου-
ad inuicē vnaq̄q3. et fecit fibulas quī-
σαι εἰς ἀλλήλας ἑκάστη. καὶ ἐποίησε κρίκους πεν-
q̄ginta aureas. et cōiuxit cortinas alte
τήκοντα χρυσοῦς. καὶ συνῆψε τὰς αὐλαίας ἑτέ-
rā alteri fibulis. et fuit tabnacl'vnū.
ραν τῇ ἑτέρᾳ τοῖς κρίκοις. καὶ ἐγένετο ἡ σκηνὴ μία.
et fecit saga cilicina ad coopiēdū sup
καὶ ἐποίησε δέρρεις τριχίνας σκέπην ἐπὶ τὴν
tabernaculo. vndeci saga fecit ea. lōgitudo
σκηνήν. ἕνδεκα δέρρεις ἐποίησεν αὐτάς. τὸ μῆκος
sagi vni° erat triginta cubitoꝝ: et
τῆς δέρρεως τῆς μιᾶς ἦν τριάκοντα πηχῶν, καὶ
quattuor cubitoꝝ latitudo sagi vni°.
τεσσάρων πηχῶν τὸ εὖρος τῆς δέρρεως τῆς μιᾶς.
mensura eadē erat vndecim sagis. et cōiūxit
μέτρον τὸ αὐτὸ ἦν ταῖς ἕνδεκα δέρρεσι. καὶ συνῆψε
quinq3 saga in idipm: et sex saga in
τὰς πέντε δέρρεις ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ τὰς ἓξ δέρρεις ἐπὶ
idipm. et fecit ansulas quinquaginta in la-
τὸ αὐτό. καὶ ἐποίησεν ἀγκύλας πεντήκοντα ἐπὶ τοῦ χεί-
bio sagi vni°: qđ in medio ēm copu-
λους τῆς δέρρεως τῆς μιᾶς, τῆς ἀνὰ μέσον κατὰ τὴν συμ-
lationē. et quinquaginta ansulas fecit in la-
βολήν. καὶ πεντήκοντα ἀγκύλας ἐποίησεν ἐπὶ τοῦ χεί-
bio sagi cōiūgētis scđi. et
λους τῆς δέρρεως τῆς συναπτούσης τῆς δευτέρας. καὶ
fecit fibulas eneas quinquaginta. et cōiūxit
ἐποίησε κρίκους χαλκοῦς πεντήκοντα. καὶ συνῆψε
fibulas ex ansulis: et cōiūxit saga:
τοὺς κρίκους ἐκ τῶν ἀγκυλῶν, καὶ συνῆψε τὰς δέρρεις,
et fuit vnū. et fecit opimētū tabnaculi
καὶ ἐγένετο ἕν. καὶ ἐποίησε κατακάλυμμα τῆς σκηνῆς

Pritiua chal. — Interp̄. chal.

Coniunxitq3 quinq3 cortinas vnā cum alia: et quinq3 cortinas alias cōiunxit vnas cum alia. Fecitq3 ansas ex hyacintho in ora cortine vnius in latere quo iungēda erat: et sic fecit in ora cortine alterius in latere quo iungenda erat. Quinquaginta ansas fecit in cortina vna: et quinquaginta ansas fecit in latere cortine alterius quo iungenda erat. Erant enim anse vna e regione alterius. Fecitq3 quinq̄ginta fibulas aureas: et cōiunxit cortinas vnam cum alia fibulis: et factum est tabernaculum vnum. Fecitq3 cortinas de pilis caprarum ad extendendum super tabernaculum: vndecim cortinas fecit. Longitudo cortine vnius triginta cubitorum erat. et quattuor cubitorum erat latitudo vnius cortine. vnius mensure erant vndecī cortine. Et coniunxit quinq3 cortinas seorsum: et sex cortinas seorsum. Fecitq3 ansas quinquaginta in ora cortine in latere quo iungenda erat: et quinquaginta ansas fecit in ora cortine alterius in loco quo iungenda erat. Fecitq3 fibulas eneas quinquaginta: vt coniungeretur tabernaculū vt esset vnum. Et fecit coopertorium tabernaculi

Pritiua chal.: שפה לפף · תנה · כון · פרפא שכן · עז שכן · רבע אמה · שפה · שכן הוה

Transla. Chal.

ולפף ית חמש יריען חדא עם חדא וחמש יריען לפף חדא עם חדא: ועבד ענובין
דתכלא על שפתא דיריעתא חדא מסטרא דבית לופי כן עבד בשפתא דיריעתא
מסטרא דבית לופי תנייתא: חמשין ענובין עבד ביריעתא חדא וחמשין ענובין עבד
בסטרא דיריעתא דבית לופי תנייתא מכונן ענוביא חדא לקביל חדא: ועבד חמשין
פורפין דדהב ולפף ית יריעתא חדא עם חדא בפורפיא והוה משכנא חד: ועבד
יריען דמעזי לפרסא על משכנא חד עשרי יריען עבד יתהון: אורכא דיריעתא חדא
תלתין אמין וארבע אמין פותיא דיריעתא חדא משחתא חדא לחד עשרי יריען:
ולפף ית חמש יריען לחוד וית שית יריען לחוד: ועבד ענובין חמשין על שפתא
דיריעתא בסטרא דבית לופי וחמשין ענובין עבד על שפתא דיריעתא דבית לופי
תנייתא: ועבד פורפין דנחשא חמשין ללפפא ית משכנא למהוי חד: ועבד חופאה
למשכנא

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

C

pelles arietū rubricatas: ⁊ sup-
δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα, καὶ ἐπι-
operimēta pelles hyacinthinas desup. ⁊
καλύμματα δέρματα ὑακίνθινα ἐπάνωθεν. καὶ
fecit colūnas tabnaculi ex lignis īputribilib⁹:
ἐποίησε στύλους τῆς σκηνῆς ἐκ ξύλων ἀσήπτων,
decē cubitoꝝ colūnā vnā: ⁊ cubiti
δέκα πηχῶν τὸν στῦλον τὸν ἕνα, καὶ πήχεως
vni⁹ ⁊ dimidū latitudo colūne
ἑνὸς καὶ ἡμίσεως τὸ πλάτος τοῦ στύλου τοῦ
vni⁹. duo cubituli colūne vni cōtraca
ἑνός. δύο ἀγκωνίσκοι τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ ἀντιπί-
dētes alter alteri: sic fecit om
πτοντες ἕτερος τῷ ἑτέρῳ, οὕτως ἐποίησε πᾶ-
nib⁹ colūnis tabnacli. ⁊ fecit colūnas
σι τοῖς στύλοις τῆς σκηνῆς. καὶ ἐποίησε τοὺς στύλους
tabnacli viginti colūnas ex latere qđ ad
τῆς σκηνῆς εἴκοσι στύλους ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ πρὸς
austꝝ. ⁊ q̄dragita bases argēteas fe-
νότον. καὶ τεσσαράκοντα βάσεις ἀργυρᾶς ἐποί-
cit viginti colūnis. duas bases co-
ησε τοῖς εἴκοσι στύλοις. δύο βάσεις τῷ στύ-
lūne vni: in ambas ptes eius.
λῳ τῷ ἑνί, εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ.
⁊ duas bases colūne vni: in am-
καὶ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνί, εἰς ἀμφό-
bas ptes eius. ⁊ lat⁹ scđm qđ
τερα τὰ μέρη αὐτοῦ. καὶ τὸ κλίτος τὸ δεύτερον τὸ
ad aq̄lonē vigīti colūnas ⁊ quadraginta
πρὸς βορρᾶν εἴκοσι στύλους καὶ τεσσαράκοντα
bases eaꝝ argēteas. duas bases colū
βάσεις αὐτῶν ἀργυρᾶς. δύο βάσεις τῷ στύ-
ne vni: in vtraſq; ptes eius.
λῳ τῷ ἑνί, εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ.
⁊ duas bases colūne vni: in vtraſ
καὶ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνί, εἰς ἀμφό-
q; ptes eius. ⁊ a tergo
τερα τὰ μέρη αὐτοῦ. καὶ ἐκ τῶν ὀπίσω τῆς
tabnacli sm ptē q̄ ad mare: fe-
σκηνῆς κατὰ τὸ μέρος τὸ πρὸς θάλασσαν, ἐποί-
cit sex colūnas. ⁊ duas colūnas fecit
ησεν ἓξ στύλους. καὶ δύο στύλους ἐποίησεν ἐ-
in angulis tabernaculi a tergo.
πὶ τῶν γωνιῶν τῆς σκηνῆς ἐκ τῶν ὀπισθίων.
⁊ erāt ex equo ab infra. ⁊ sm idipm
καὶ ἦσαν ἐξ ἴσου κάτωθεν. καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ
erāt eq̄les ex capitib⁹ in copulatione vnā.
ἦσαν ἴσοι ἐκ τῶν κεφαλῶν εἰς σύμβλησιν μίαν.
sic fecit vtrisq; angulis
οὕτως ἐποίησεν ἀμφοτέραις ταῖς γωνίαις ταῖς
duob⁹. ⁊ erāt octo colūne:
δυσί. καὶ ἦσαν ὀκτὼ στῦλοι,

Trāsla.B.Hiero.

pellibus arietū rubricatis: aliudq; desuper velamen de pellibus hyacinthinis. Fecit & tabulas tabernaculi de lignis sethim stātes. Decē cubitorū erat longitudo tabule vnius: & vnū ac semis cubitum latitudo retinebat. Bine incastraturę erant per singulas tabulas: vt altera alteri iungeretur. Sic fecit in omnibus tabernaculi tabulis. E quibus viginti ad plagam meridianā erāt cōtra austrū cū q̄dragita basib⁹ argenteis. Due bases sub vna tabula ponebantur ex vtraq; parte angulorum: vbi incastrature laterum in angulis terminātur. Ad plagam quoq; tabernaculi que respicit ad aquilonem fecit viginti tabulas cum quadraginta basibus argenteis duas bases per singulas tabulas. Contra occidentem vero, idest ad eam partem tabernaculi que mare respicit: fecit sex tabulas & duas alias per singulos angulos tabernaculi retro: que iuncte erant a deorsum vsq; sursum: & in vnā compaginē pariter ferebātur. Ita fecit ex vtraq; parte per angulos: vt octo essent simul tabule:

Ter.Heb. Exo. Ca.xxxvj.

ערת אילם מאדמים ומכסה
ערת תחשים מלמעלה: ויעש
את הקרשים למשכן עצי שטים
עמדים: עשר אמת ארך הקרש
ואמה וחצי האמה רחב הקרש
האחד: שתי ידת לקרש
האחד משלבת אחת אל
אחת כן עשה לכל קרשי
המשכן: ויעש את הקרשים
למשכן עשרים קרשים לפאת
נגב תימנה: וארבעים אדני כסף
עשה תחת עשרים הקרשים
שני אדנים תחת הקרש האחד
לשתי ידתיו ושני אדנים תחת
הקרש האחד לשתי ידתיו: ולצלע
המשכן השנית לפאת צפון
עשה עשרים קרשים: וארבעים
אדניהם כסף שני אדנים תחת
הקרש האחד ושני אדנים
תחת הקרש האחד: ולירכתי
המשכן ימה עשה ששה קרשים:
ושני קרשים עשה למקצעת
המשכן בירכתים: והיו תואמם
מלמטה ויחדו יהיו תמים
אל ראשו אל הטבעת האחת
כן עשה לשניהם לשני
המקצעת: והיו שמנה קרשים

Printiua heb.

עור אדם
עלה
שוט
אמה
חצה
שנה
שלב
פאה
ימן
שנה
שנה
קצע
היה תאם
מטה היה תמם

Transla.Chal.

דמשכי דדכרי מסמקי וחופאה דמשכי ססגונא מלעילא: ועבד ית דפיא למשכנא
דאעי שטין קימין: עשר אמין אורכא דדפא ואמתא ופלגות אמתא פותיא דדפא
חד: תרתין צירין לדפא חד משלבין חד לקביל חד כן עבד לכל דפי משכנא: ועבד
ית דפיא למשכנא עשרין דפין לרוח עיבר דרומא: וארבעין סמכין דכסף עבד תחות
עשרין דפין תרין סמכין תחות דפא חד לתרין צירוהי ותרין סמכין תחות דפא חד
לתרין צירוהי: ולסטר משכנא תנינא לרוח צפונא עבד עשרין דפין: וארבעין
סמכיהון דכסף תרין סמכין תחות דפא חד ותרין סמכין תחות דפא חד: ולסיפי
משכנא מערבא עבד שתא דפין: ותרין דפין עבד לזוית משכנא בסופיהון: והוו
מכוונין מלרע וכחדא הוו מכוונין ברישיהון אל עזקתא חדא כן עבד לתרויהון
לתרתין זוויין: והוו תמניא דפין

Interp.chal.

de pellib⁹ arietū rubricatis. Coopertoriūq; aliud de pellibus hyacintinis desup. Fecitq; tabulas tabernaculi de lignis setis stātes. decē cubitoꝝ erat lōgitudo tabule: ⁊ cubiti ⁊ dimidiū erat latitudo tabule enius. Duos cardines fecit in vnaquaq; tabula et duabus incastraturis erant cōiuncte vna cum alia. sic fecit in oībus tabulis tabernaculi. Et fecit tabulas tabernaculi viginti ad latus meridianū: et quadragita bases argenteas fecit sub viginti tabulis: due bases sub tabula vna in duobus cardinibus eius: ⁊ due bases sub tabula alia in duobus cardinibus eius. Et in latere secūdo tabernaculi ad plagam septētrionalē fecit viginti tabulas: ⁊ quadraginta bases de argento. due bases erant sub tabula vna: ⁊ due bases sub alia tabula. Et in posteriori parte occidentali tabernaculi fecit sex tabulas. et duas tabulas fecit in angulis tabernaculi extremis. Et erant coniuncte ab inferiori parte: similiq; erant cōiuncte in capite suo in anulo vno: sic fecit in duobus angulis. Fueruntq; octo tabule

Printiua chal.

סמק עלה
שוט קום פתה
שלב שכן
תנה רבע
סוף
ערב שית זוה
הוה כון ארע
ראש תרי זוה

Tra. Heb.

וְאַדְנֵיהֶם כֶּסֶף שִׁשָּׁה עָשָׂר אֲדָנִים
שְׁנֵי אֲדָנִים שְׁנֵי אֲדָנִים תַּחַת
הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד׃ וַיַּעַשׂ בְּרִיחֵי עֲצֵי
שִׁטִּים חֲמִשָּׁה לְקַרְשֵׁי צֶלַע
הַמִּשְׁכָּן הָאֶחָת׃ וַחֲמִשָּׁה בְרִיחִם
לְקַרְשֵׁי צֶלַע הַמִּשְׁכָּן הַשֵּׁנִית
וַחֲמִשָּׁה בְרִיחִם לְקַרְשֵׁי הַמִּשְׁכָּן
לַיַּרְכָתַיִם יָמָּה׃ וַיַּעַשׂ אֶת הַבְּרִיחַ
הַתִּיכֹן לִבְרֹחַ בְּתוֹךְ הַקְּרָשִׁים מִן
הַקָּצֶה אֶל הַקָּצֶה׃ וְאֶת הַקְּרָשִׁים
צִפָּה זָהָב וְאֶת טַבְּעֹתָם עָשָׂה זָהָב
בָּתִּים לַבְּרִיחִם וַיְצַף אֶת ׳׳
הַבְּרִיחִם זָהָב׃ וַיַּעַשׂ אֶת
הַפָּרֹכֶת תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת
שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב
עָשָׂה אֹתָהּ כְּרֻבִים׃ וַיַּעַשׂ לָהּ
אַרְבָּעָה עַמּוּדֵי שִׁטִּים ׳׳׳
וַיְצַפֵּם זָהָב וָוֵיהֶם זָהָב וַיִּצֹק
לָהֶם אַרְבָּעָה אַדְנֵי כָסֶף׃ ׳׳
וַיַּעַשׂ מָסָךְ לְפֶתַח הָאֹהֶל ׳׳
תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי
וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר מַעֲשֵׂה רֹקֵם׃
וְאֶת עַמּוּדָיו חֲמִשָּׁה וְאֶת וָוֵיהֶם
וְצִפָּה רָאשֵׁיהֶם וַחֲשֻׁקֵיהֶם
זָהָב וְאַדְנֵיהֶם חֲמִשָּׁה נְחֹשֶׁת׃

Cap. xxxvii.

וַיַּעַשׂ בְּצַלְאֵל אֶת
הָאָרֹן עֲצֵי שִׁטִּים אַמָּתַיִם וָחֵצִי

Primitiua heb.: עָשָׂה בָּרַח — שוט — שָׁכַן — תָּוֶךְ — בַּיִת בָּרַח צָפָה — תָּלַע — שָׁנָה שָׁזַר עָשָׂה — עָמַד — סָכַךְ — אָמַר חָצָה

Trãsla. B. Hiero.

Et hērent bases argẽteas sedecim: binas scilicet bases sub singulis tabulis. Fecit & vectes de lignis sethim quinꝗ; ad cõtinẽdas tabulas vniꝰ lateris tabernaculi. & quinꝗ; alios ad alterius lateris coaptãdas tabulas: & extra hos quinꝗ; alios vectes ad occidẽtalẽ plagã tabernaculi cõtra mare. Fecit quoꝗ; vectẽ aliũ qui per medias tabulas ab angulo vsꝗ; ad angulũ perueniret. Ipsa autẽ tabulata deaurauit fusis basibus earũ argenteis. Et circulos eorũ fecit aureos: per quos vectes induci possent: quos & ipsos laminis aureis operuit. Fecit & velũ de hyacintho & purpura: vermiculo ac bysso retorta opere polymitario. varium atꝗ; distinctũ: & quattuor colũnas de lignis sethim: quas cum capitibus deaurauit: fusis basibus earum argenteis. Fecit & tentoriũ in introitu tabernaculi ex hyacitho purpura vermiculo byssoꝗ; retorta opere plumarii: & columnas quinꝗ; cũ capitibus suis: quas operuit auro: basesꝗ; earum fudit eneas: quas & operuit auro. Cap. 37.

FEcit autẽ beseleel & arcam de lignis sethim habentem duos & semis cubitos

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina

ꝛ bases eaꝝ argẽtee decẽ ꝛ sex. due bases
καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν ἀργυραῖ δεκαέξ. δύο βάσεις
colũne vni: ꝛ due bases colũne vni:
τῷ στύλῳ τῷ ἑνί, καὶ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνί,
in vtraꝗ; parte eius. ꝛ fecit vectes
εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ. καὶ ἐποίησε μοχλοὺς
ex lignis ĩputribilibꝰ quinꝗ; colũnis ex vna
ἐκ ξύλων ἀσήπτων πέντε τοῖς στύλοις ἐκ τοῦ ἑνὸς
parte tabnacli. ꝛ quinꝗ; vectes colũnis
μέρους τῆς σκηνῆς. καὶ πέντε μοχλοὺς τοῖς στύλοις τῷ
lateri tabnaculi scdo. ꝛ quinꝗ; vectes
κλίτει τῆς σκηνῆς τῷ δευτέρῳ. καὶ πέντε μοχλοὺς D
colũnis posteriori lateri tabnaculi: qđ ad
τοῖς στύλοις τῷ ὀπισθίῳ κλίτει τῆς σκηνῆς, τῷ πρὸς
mare. ꝛ vectis medius inter co-
θάλασσαν. καὶ ὁ μοχλὸς ὁ μέσος ἀναμέσον τῶν στύ-
lũnas perueniebat ab vno latere in aliud la-
λων διικνεῖτο ἀπὸ τοῦ ἑνὸς κλίτους εἰς τὸ ἕτερον κλί-
tus. ꝛ colũnas deaurauit auro: ꝛ
τος. καὶ τοὺς στύλους κατεχρύσωσεν χρυσίῳ, καὶ
anulos eaꝝ fecit aureos in repositoria
τοὺς δακτυλίους αὐτῶν ἐποίησε χρυσοῦς εἰς θήκας
vectibꝰ. ꝛ deaurauit vectes
τοῖς ἀναφορεῦσι. καὶ κατεχρύσωσε τοὺς μοχλοὺς
auro: ꝛ fecit velũ ex hyacitho:
χρυσίῳ, καὶ ἐποίησε καταπέτασμα ἐξ ὑακίνθου,
ꝛ purpura: ꝛ coccino retorto: ꝛ bys-
καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου, καὶ βύσ-
so filata. opꝰ textile fecit illud cheru-
σου νενησμένης. ἔργον ὑφαντὸν ἐποίησεν αὐτὸ χερου-
bim. ꝛ imposuit illud sup quattuor colũnas impu-
βίμ. καὶ ἐπέθηκεν αὐτὸ ἐπὶ τέσσαρας στύλους ἀση-
tribiles deauratas auro. ꝛ capita ea-
πτους κεχρυσωμένους χρυσίῳ. καὶ αἱ κεφαλίδες αὐ-
rum aurea: ꝛ bases eaꝝ quattuor argen-
τῶν χρυσαῖ, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τέσσαρες ἀργυ-
tee. ꝛ fecit tẽtoriũ porte tabnaculi ex hya-
ραῖ. καὶ ἐποίησεν ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς σκηνῆς ἐξ ὑα-
cintho: ꝛ purpura: ꝛ coccino retorto:
κίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου,
ꝛ bysso retorta: opꝰ variegatoris. ꝛ
καὶ βύσσου κεκλωσμένης, ἔργον ποικιλτοῦ. καὶ
colũnas eius quinꝗ;: ꝛ capita
τοὺς στύλους αὐτοῦ πέντε, καὶ τὰς κεφαλίδας
eaꝝ. ꝛ deaurauit capita ea-
αὐτῶν. καὶ κατεχρύσωσε τὰς κεφαλίδας αὐ-
rũ auro. ꝛ fudit eis quinꝗ; ba-
τῶν χρυσίῳ. καὶ ἐχώνευσεν αὐτοῖς πέντε βά-
ses eneas:
σεις χαλκᾶς, Ca. 37. A

ET fecit beseleel arcã de lignis
καὶ ἐποίησε βεσελεὴλ τὴν κιβωτὸν ἐκ ξύλων
ĩputribilibꝰ: duoꝝ cubitoꝝ ꝛ dimidij
ἀσήπτων, δύο πηχέων καὶ ἡμίσεους τὸ

Primitiua chal. — Interp. chal.

et bases earũ argentee sedecim bases erant: bine bases sub vnaquaꝗ; tabula. Et fecit quinꝗ; vectes de lignis setim ad ꝯtinẽdas tabulas vniꝰ lateris tabernaculi: ꝛ quinꝗ; vectes fecit ad cõtinẽdas tabulas alteriꝰ lateris tabernaculi: ꝛ quinꝗ; vectes fecit ad cõtinẽdas tabulas partis posterioris tabernaculi ad occidentẽ. Et fecit vectem mediũ vt mitteretur per medias tabulas a summo vsꝗ; ad summũ. Tabulasꝗ; cooperuit auro: ꝛ anulos eaꝝ fecit ex auro vt essent loca vectibus: vectes quoꝗ; cooperuit auro. Fecitꝗ; velum de hyacintho ꝛ purpura ꝛ coccino ꝛ bysso retorta: opere artificis fecit illud cũ figuris cherubim. Et fecit ei quattuor colũnas de lignis setim: ꝛ cooperuit eas auro: et capita eaꝝ erãt ex auro: ꝛ cõfudit eis quattuor bases de argẽto. Fecitꝗ; tẽtoriũ in ostio tabernaculi de hyacintho ꝛ purpura ꝛ coccino ꝛ bysso retorta ope polymitarij: ꝛ colũne eiꝰ quinꝗ; cũ capitibꝰ suis. ꝛ cooperuit capita eaꝝ ꝛ celaturas eaꝝ auro. basesꝗ; eaꝝ fecit quinꝗ; ex ere.

ET fecit beseleel arcam de lignis setim Ca. xxxvii.
duorum cubitorum ꝛ dimidij erat

Primitiua chal.: שוט — עֲבַר — עֲבַר סוף — רְקַע — חֲפָא עֲתַר — שְׁכַן צור — שוט אַמָּה

Transla. Chal.

וְסַמְכֵיהוֹן דִּכְסַף שִׁתָּא עֲשַׂר סַמְכִין תְּרֵין סַמְכִין תְּרֵין סַמְכִין תְּחוֹת דַּפָּא חַד׃ וַעֲבַד עַבְרֵי
דְּאָעֵי שִׁטִּין חַמְשָׁא לְדַפֵּי סְטַר מַשְׁכְּנָא חַד׃ וְחַמְשָׁא עַבְרִין לְדַפֵּי סְטַר מַשְׁכְּנָא תִּנְיָנָא
וְחַמְשָׁא עַבְרִין לְדַפֵּי סְטַר מַשְׁכְּנָא לְסוֹפֵיהוֹן מַעַרְבָא׃ וַעֲבַד יָת עַבְרָא מְצִיעָאָה ׳׳
לְאַעְבָּרָא בְּגוֹ דַּפַּיָּא מִן סְיָפֵי לִסְיָפֵי׃ וְיָת דַּפַּיָּא חֲפָא דַהֲבָא וְיָת עִזְקָתְהוֹן עֲבַד דַּהֲבָא
אַתְרָא לְעַבְרַיָּא וַחֲפָא יָת עַבְרַיָּא דַּהֲבָא׃ וַעֲבַד יָת פָּרֻכְתָּא תַּכְלָא וְאַרְגְּוָנָא וּצְבַע זְהוֹרִי
וּבוּץ שְׁזִיר עוֹבַד אוּמָּן עֲבַד יָתַהּ צוּרַת כְּרוּבִין׃ וַעֲבַד לַהּ אַרְבְּעָה עַמּוּדֵי שִׁטִּין
וַחֲפָנוּן דַּהֲבָא וָוֵיהוֹן דַּהֲבָא וְאַתִּיךְ לְהוֹן אַרְבְּעָה סַמְכִין דִּכְסַף׃ וַעֲבַד פְּרָסָא לִתְרַע
מַשְׁכְּנָא תַּכְלָא וְאַרְגְּוָנָא וּצְבַע זְהוֹרִי וּבוּץ שְׁזִיר עוֹבַד צַיָּיר׃ וְיָת עַמּוּדוֹהִי חַמְשָׁא
וְיָת וָוֵיהוֹן וַחֲפָא רֵישֵׁיהוֹן וְכִבּוּשֵׁיהוֹן דַּהֲבָא וְסַמְכֵיהוֹן חַמְשָׁא דִּנְחָשָׁא׃
וַעֲבַד בְּצַלְאֵל יָת אֲרוֹנָא דְּאָעֵי שִׁטִּין תַּרְתֵּין אַמִּין וּפַלְגָּא ׳ Ca. xxxvii.

Trāſla.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

lōgitudo: & cubiti & dimidij latitudo: & cubi-
μῆκος, καὶ πήχεως καὶ ἡμίσους τὸ πλάτος, καὶ πήχε-
ti & dimidij altitudo: & deaurauit eā
ως καὶ ἡμίσους τὸ ὕψος, καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὴν
auro puro intrinſecꝰ & extrinſecꝰ. & fecit ei
χρυσίῳ καθαρῷ ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν. καὶ ἐποίησεν αὐτῇ
vndulā ꝯtibilē aureā in circuitu. & fudit ei
κυμάτιον στρεπτὸν χρυσοῦν κύκλῳ. καὶ ἐχώνευσεν αὐ-
quattuor anulos aureos ſup quattuor
τῇ τέσσαρας δακτυλίους χρυσοῦς ἐπὶ τὰ τέσσαρα
latera eiꝰ. duos anulos ſup latus vnū: &
κλίτη αὐτῆς· δύο δακτυλίους ἐπὶ τὸ κλίτος τὸ ἕν, καὶ
duos anulos ſup latus ſcḋm. & fe-
δύο δακτυλίους ἐπὶ τὸ κλίτος τὸ δεύτερον. καὶ ἐποί-
cit vectes de lignis īputribilibꝰ: & deaura-
ησεν ἀναφορεῖς ἐκ ξύλων ἀσήπτων, καὶ κατεχρύσω-
uit eos auro. & induxit vectes in
σεν αὐτοὺς χρυσίῳ. καὶ εἰσήγαγε τοὺς ἀναφορεῖς εἰς τοὺς
anulos qui in lateribus arce: ad leuādā
δακτυλίους τοὺς ἐν τοῖς κλίτεσι τῆς κιβωτοῦ, αἴρειν
arcā in eis. & fecit ꝓpitiatoriū ſuppoſi
τὴν κιβωτὸν ἐν αὐτοῖς. καὶ ἐποίησε τὸ ἱλαστήριον ἐπίθε-
tionē auri puri duoꝝ cubitoꝝ & dimidij lō-
μα χρυσίου καθαροῦ δύο πηχῶν καὶ ἡμίσους τὸ μῆ-
gitudo: & cubiti & dimidij latitudo. & fecit
κος, καὶ πήχεως καὶ ἡμίσους τὸ πλάτος. καὶ ἐποίησε
duos cherubim aureos tornatiles: & ipoſuit eos ex
δύο χερουβὶμ χρυσᾶ τορευτά, καὶ ἐπέθηκεν αὐτὰ ἐξ
vtriſq; lateribꝰ ꝓpitiatorij. cherub vnꝰ ex
ἀμφοτέρων τῶν κλιτῶν τοῦ ἱλαστηρίου. χερουβ εἷς ἐκ
latere hoc. & cherub vnus ex latere
τοῦ κλίτους τούτου, καὶ χερουβ εἷς ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ
ſcḋo ꝓpitiatorij. & fecit duos cherubim
δευτέρου τοῦ ἱλαστηρίου. καὶ ἐποίησε τοὺς δύο χερουβὶμ
ſup duo latera eius. & erāt duo cherubim ex-
ἐπὶ τὰ δύο κλίτη αὐτοῦ. καὶ ἦσαν οἱ δύο χερουβὶμ ἐκ-
tēdētes alas deſup: obūbrātes
τείνοντες τὰς πτέρυγας ἐπάνωθεν, συσκιάζοντες ταῖς
alis ſuis ſup ꝓpitiatoriū. & facies eo-
πτέρυξιν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ἱλαστηρίου, καὶ τὰ πρόσωπα αὐ-
rum ad inuicē ad ꝓpitiatoriū erāt facies
τῶν εἰς ἄλληλα εἰς τὸ ἱλαστήριον ἦσαν τὰ πρόσωπα
cherubim. & fecit mēſam ex lignis īputribi
τῶν χερουβίμ. καὶ ἐποίησε τράπεζαν ἐκ ξύλων ἀσή-
lib: duoꝝ cubitoꝝ lōgitudo: & cubiti latitudo: & cubi
πτων, δύο πηχῶν τὸ μῆκος, καὶ πήχεως τὸ εὖρος, καὶ πήχε-
ti & dimidij altitudo. & deaurauit eā auro pu-
ως καὶ ἡμίσους τὸ ὕψος. καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὴν χρυσίῳ κα-
ro. et fecit ei ꝯtibilē vndulā aureā i circuitu. et
θαρῷ. καὶ ἐποίησεν αὐτῇ στρεπτὸν κυμάτιον χρυσοῦν κύκλῳ. καὶ
fecit ei coronā pugilli in circuitu. et fecit ꝯtibilē
ἐποίησεν αὐτῇ στεφάνην παλαιστοῦ κύκλῳ. καὶ ἐποίησε στρεπτὸν
vndulā in circuitu corone. et fudit ei quattuor
κυμάτιον κύκλῳ τῇ στεφάνῃ. καὶ ἐχώνευσεν αὐτῇ τέσσαρας

B

Trāſla.B.Hiero.

i lōgitudie: & cubitū ac ſemiſſem in latitudine: altitudo quoq; vniꝰ cubiti fuit & dimidii: veſtiuitq; eā auro puriſſimo ītus & foris. Et fecit illi coronā aureā ꝑ gyrū cōflās: q̄ttuor anulos aureos ꝑ quattuor angulos eius: duos anulos in latere vno: & duos in altero. Vectes quoq; fecit de lignis ſethim: quos veſtiuit auro: & quos miſit in anulos qui erant in lateribus arce ad portandū eā. Fecit & propiciatoriū .i. oraculū d' auro mūdiſſimo duorū cubitorum & dimidii in lōgitudīe: & cubiti ac ſemis in latitudine. Duos ēt cherubim ex auro ductili: quos poſuit ex vtraq; pte ꝓpiciatorii: cherub vnū in ſummitate vnius ptis: & cherub alterum in ſūmitate partis alterius. Duos cherubim in ſingulis ſummitatibus propiciatorii extendentes alas & tegentes ꝓpiciatoriū: ſeq; mutuo & illud reſpicientes. Fecit & mēſā de lignis ſethī in lōgitudie duorū cubitorū & in latitudie vnius cubiti: q̄ hēbat i altitudie cubitū ac ſemiſſe. Circūdeditq; eā auro mūdiſſimo: & fecit illi labiū aureū ꝑ gyrū ipſi quoq; labio coronā aureā interraſilē q̄ttuor digitorū: & ſup eā dē alterā coronā aureā. Fudit & quattuor

Ter.Heb. Exo. Ca.xxxvij.

אַרְכּוֹ וְאַמָּה וָחֵצִי רָחְבּוֹ וְאַמָּה
וָחֵצִי קֹמָתוֹ׃ וַיְצַפֵּהוּ זָהָב טָהוֹר
מִבַּיִת וּמִחוּץ וַיַּעַשׂ לוֹ זֵר זָהָב
סָבִיב׃ וַיִּצֹק לוֹ אַרְבַּע טַבְּעֹת זָהָב
עַל אַרְבַּע פַּעֲמֹתָיו וּשְׁתֵּי טַבָּעֹת
עַל צַלְעוֹ הָאֶחָת וּשְׁתֵּי טַבָּעֹת עַל
צַלְעוֹ הַשֵּׁנִית׃ וַיַּעַשׂ בַּדֵּי עֲצֵי
שִׁטִּים וַיְצַף אֹתָם זָהָב׃ וַיָּבֵא אֶת
הַבַּדִּים בַּטַּבָּעֹת עַל צַלְעֹת הָאָרֹן
לָשֵׂאת אֶת הָאָרֹן׃ וַיַּעַשׂ כַּפֹּרֶת
זָהָב טָהוֹר אַמָּתַיִם וָחֵצִי אָרְכָּהּ
וְאַמָּה וָחֵצִי רָחְבָּהּ׃ וַיַּעַשׂ שְׁנֵי
כְרֻבִים זָהָב מִקְשָׁה עָשָׂה אֹתָם
מִשְּׁנֵי קְצוֹת הַכַּפֹּרֶת׃ כְּרוּב אֶחָד
מִקָּצָה מִזֶּה וּכְרוּב אֶחָד
מִקָּצָה מִזֶּה מִן הַכַּפֹּרֶת עָשָׂה
אֶת הַכְּרֻבִים מִשְּׁנֵי קְצוֹוֹתָיו׃
וַיִּהְיוּ הַכְּרֻבִים פֹּרְשֵׂי כְנָפַיִם
לְמַעְלָה סֹכְכִים בְּכַנְפֵיהֶם עַל
הַכַּפֹּרֶת וּפְנֵיהֶם אִישׁ אֶל אָחִיו
אֶל הַכַּפֹּרֶת הָיוּ פְּנֵי הַכְּרֻבִים׃ וַיַּעַשׂ
אֶת הַשֻּׁלְחָן עֲצֵי שִׁטִּים אַמָּתַיִם
אָרְכּוֹ וְאַמָּה רָחְבּוֹ וְאַמָּה וָחֵצִי
קֹמָתוֹ׃ וַיְצַף אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר וַיַּעַשׂ
לוֹ זֵר זָהָב סָבִיב׃ וַיַּעַשׂ לוֹ מִסְגֶּרֶת
טֹפַח סָבִיב וַיַּעַשׂ זֵר זָהָב
לְמִסְגַּרְתּוֹ סָבִיב׃ וַיִּצֹק לוֹ אַרְבַּע

Priītiua heb.

קום צפה ספר
עשה
סבב
שנה
שנה
בוא
נשא
קשה
שנה קצה
כרב
היה
עלה
פנה
עשה
שוט אמה
חצה
קום
סגר

Tranſla.Chal.

אורכיה ואמתא ופלגא פותיה ואמתא ופלגא רומיה׃ וחפהי דהבא דכי מגו ומברא׃
ועבד ליה זיר דדהב סחור סחור׃ ואתיך ליה ארבע עזקן דדהב על ארבע זויתיה׃
ותרתין עזקן על סטריה חד ותרתין עזקן על סטריה תנינא׃ ועבד אריחי דאעי שטין׃
וחפא יתהון דהבא׃ ואעיל ית אריחיא בעזקתא על סטרי ארונא למיטל ית ארונא׃
ועבד כפורתא דדהב דכי תרתין אמין ופלגא אורכיה ואמתא ופלגא פותיה׃ ועבד
תרין כרובין דדהב נגיד עבד יתהון מתרין סטרי כפורתא׃ כרוב חד מסטרא מכא
וכרוב חד מסטרא מכא מן כפורתא עבד ית כרוביא מתרין סטרוהי׃ והוו כרוביא
פרישן גדפיהון לעילא מטלין בגדפיהון על כפורתא ואפיהון חד לקביל חד לקביל
כפורתא הוו אפי כרוביא׃ ועבד ית פתורא דאעי שטין תרתין אמין אורכיה ואמתא
פותיה ואמתא ופלגא רומיה׃ וחפא יתיה דהב דכי ועבד ליה זיר דדהב סחור סחור׃
ועבד ליה גדנפא רומיה פושכא סחור סחור ועבד זיר דדהב לגדנפיה סחור סחור׃
ואתיך ליה ארבע

Interp̄.chal.

longitudo eius: & latitudo eius cubiti & dimidij: & altitudo cubiti & dimidij. et cooperuit eā auro mūdiſſimo intus & foris: fecitq; illi circulū aureū per circuitum. Et effudit ei quattuor anulos aureos ſup q̄ttuor angulos eius: duo anuli in latere vno: & duo anuli in latere altero. et fecit vectes de lignis ſetim: & coopuit eos auro. et induxit vectes per anulos qui erant in lateribus arce. Fecitq; propiciatoriū ex auro mundiſſimo. duoꝝ cubitoꝝ & dimidij erat longitudo eius: & latitudo cubiti & dimidij. Fecitq; duos cherubī de auro ductili fecit eos ex duobus lateribus ꝓpiciatorii: cherub vnus in latere vno hinc: & cherub alterū in latere altero illinc. Ex ꝓpiciatorio fecit cherubim ex duobꝰ lateribus eius. Et erant cherubim extendentes alas ſuas ſurſum: tegentes alis ſuis ſup ꝓpiciatoriū: & facies vniuſcuiuſq; contra erat e regione alterius: cōtra propiciatoriū erant facies cherubim. Fecitq; menſam de lignis ſetim. duorū cubitoꝝ longitudo eius: & cubiti vnius latitudo eius: & cubiti et dimidij altitudo eius. Et operuit eam auro mundiſſimo: fecitq; ei circulum aureū per gyrum. Et fecit ei coronā interraſilē altam pugillo per circuitum: & fecit circulū aureum ipſi corone interraſili per gyrum. et fudit ei quattuor

Priītiua chal.

פתה
עבר רבע זוה
תרי תנה
עול נטל
רבה תרי אמה
פתה
חוה
גדפא טלל אף
אע תרי אמה

Tex. Heb.

טַבְּעֹת זָהָב וַיִּתֵּן אֶת הַטַּבָּעֹת עַל
אַרְבַּע הַפֵּאֹת אֲשֶׁר לְאַרְבַּע רַגְלָיו׃
לְעֻמַּת הַמִּסְגֶּרֶת הָיוּ הַטַּבָּעֹת
בָּתִּים לַבַּדִּים לָשֵׂאת אֶת הַשֻּׁלְחָן׃
וַיַּעַשׂ אֶת הַבַּדִּים עֲצֵי שִׁטִּים
וַיְצַף אֹתָם זָהָב לָשֵׂאת אֶת
הַשֻּׁלְחָן׃ וַיַּעַשׂ אֶת הַכֵּלִים אֲשֶׁר
עַל הַשֻּׁלְחָן אֶת קְעָרֹתָיו וְאֶת
כַּפֹּתָיו וְאֵת מְנַקִּיֹּתָיו וְאֶת
הַקְּשָׂוֹת אֲשֶׁר יֻסַּךְ בָּהֵן זָהָב
טָהוֹר׃ וַיַּעַשׂ אֶת הַמְּנֹרָה זָהָב טָהוֹר
מִקְשָׁה עָשָׂה אֶת הַמְּנֹרָה יְרֵכָהּ
וְקָנָהּ גְּבִיעֶיהָ כַּפְתֹּרֶיהָ וּפְרָחֶיהָ
מִמֶּנָּה הָיוּ׃ וְשִׁשָּׁה קָנִים יֹצְאִים
מִצִּדֶּיהָ שְׁלֹשָׁה קְנֵי מְנֹרָה
מִצִּדָּהּ הָאֶחָד וּשְׁלֹשָׁה קְנֵי מְנֹרָה
מִצִּדָּהּ הַשֵּׁנִי׃ שְׁלֹשָׁה גְבִעִים
מְשֻׁקָּדִים בַּקָּנֶה הָאֶחָד כַּפְתֹּר
וָפֶרַח וּשְׁלֹשָׁה גְבִעִים מְשֻׁקָּדִים
בְּקָנֶה אֶחָד כַּפְתֹּר וָפָרַח כֵּן לְשֵׁשֶׁת
הַקָּנִים הַיֹּצְאִים מִן הַמְּנֹרָה׃
וּבַמְּנֹרָה אַרְבָּעָה גְבִעִים מְשֻׁקָּדִים
כַּפְתֹּרֶיהָ וּפְרָחֶיהָ׃ וְכַפְתֹּר תַּחַת
שְׁנֵי הַקָּנִים מִמֶּנָּה וְכַפְתֹּר
תַּחַת שְׁנֵי הַקָּנִים מִמֶּנָּה וְכַפְתֹּר
תַּחַת שְׁנֵי הַקָּנִים מִמֶּנָּה לְשֵׁשֶׁת
הַקָּנִים הַיֹּצְאִים מִמֶּנָּה׃ כַּפְתֹּרֵיהֶם

Priuitiua heb.

נָתַן
רָבַע פָּאָה
בַּיִת נָשָׂא
כָּלָה
נָקָה
מָשָׁה נָסַךְ
טָהַר עָשָׂה נוּר
מָשָׁה
גָּבַע
הָיָה קָנָה
צָדַד
שָׁקַד
שָׁנָה

Trāsla. B. Hiero.

circulos aureos quos posuit in quattuor angulis per singulos pedes mense contra coronā: misitq; in eos vectes: vt possit mensa portari. ipsos quoq; vectes fecit de lignis sethim: & circumdedit eos auro. Et vasa ad diuersos vsus mense: acetabula: phialas & cyathos & thuribula ex auro puro: in quibus offerēda sūt libamia. Fecit & cādelabrū ductile d' auro mundissimo. De cuius vecte calami cyphi spheruleq; ac lilia procedebāt: sex i vtroq; latere. Tres calami ex pte vna: & tres ex altera. Tres cyphi in nucis modū p calamos singulos: spheruleq; simul & lilia: & tres cyphi instar nucis i calamo altero: spheruleq; simul & lilia. Equū erat opus sex calamorū q pcedebāt de stipite candelabri. In ipso āt vecte erāt qttuor cyphi i nucis modū. Spheruleq; per singulos & lilia: & spherule sub duobus calamis per loca tria: qui simul sex fiunt calami procedentes de vecte vno. & spherule igitur

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

anulos aureos. & iposuit quattuor
δακτυλίους χρυσοῦς· καὶ ἐπέθηκε τοὺς τέσσαρας
anulos sup quattuor ptes pedū eius
δακτυλίους ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη τῶν ποδῶν αὐ-
sub ꝯtibili corona. erāt anuli in
τῆς ὑπὸ τὴν στρεπτὴν στεφάνην. ἦσαν δὲ οἱ δακτύλιοι εἰς
repositoria vectib⁹: ad portādū mēsam. &
θήκας τοῖς ἀναφορεῦσιν, ὥστε αἴρειν τὴν τράπεζαν. καὶ
fecit vectes de lignis iputribilib⁹: & de-
ἐποίησε τοὺς ἀναφορεῖς ἐκ ξύλων ἀσήπτων, καὶ κα-
aurauit eos auro: ad portādū men-
τεχρύσωσεν αὐτοὺς χρυσίῳ, ὥστε αἴρειν τὴν τράπε-
sam. & fecit vasa mēse: catinos
ζαν. καὶ ἐποίησε τὰ σκεύη τῆς τραπέζης, τὰ τρυβλία
eius & mortariola & cyathos & liba-
αὐτῆς καὶ τὰς θυΐσκας καὶ τοὺς κυάθους καὶ τὰ σπον-
toria in qb⁹ libabit in eis auri puri. &
δεῖα ἐν οἷς σπείσει ἐν αὐτοῖς χρυσίου καθαροῦ. καὶ
fecit cādelabrū ex auro puro: tornatile
ἐποίησε τὴν λυχνίαν ἐκ χρυσίου καθαροῦ, τορευτὴν
fecit cādelabrū. hastile eius & cala
ἐποίησε τὴν λυχνίαν. ὁ καυλὸς αὐτῆς καὶ οἱ καλαμί-
mi & cyphi & spherule & li
σκοι καὶ οἱ κρατῆρες καὶ οἱ σφαιρωτῆρες καὶ τὰ κρί-
lia ex ipso erāt. sex āt calami egredientes
να ἐξ αὐτῆς ἦσαν. ἓξ δὲ καλαμίσκοι ἐκπορευόμενοι
ex laterib⁹. tres calami cādelabri ex
ἐκ πλαγίων· τρεῖς καλαμίσκοι τῆς λυχνίας ἐκ τοῦ
latere ipsi⁹ vnius: & tres calami
κλίτους αὐτῆς τοῦ ἑνός, καὶ τρεῖς καλαμίσκοι τῆς
cādelabri ex latere scdo. & tres
λυχνίας ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ δευτέρου. καὶ τρεῖς
cyphi figurati in nucis modū. in vno ca
κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυΐσκους. ἐν τῷ ἑνὶ κα-
lamo spherula & lilium: & tres cyphi
λαμίσκῳ σφαιρωτὴρ καὶ κρίνον, καὶ τρεῖς κρατῆρες
figurati in nucis modū: i vno calamo
ἐκτετυπωμένοι καρυΐσκους, ἐν τῷ ἑνὶ καλαμίσκῳ
spherula & liliū. sic sex calamis
σφαιρωτὴρ καὶ κρίνον. οὕτω τοῖς ἓξ καλαμίσκοις
egredientib⁹ ex cādelabro. & in cā-
τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τῆς λυχνίας. καὶ ἐν τῇ λυχ-
delabro qttuor cyphi figurati i nucis modū.
νίᾳ τέσσαρες κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυΐσκους.
in vno calamo spherule & lilia ei⁹.
ἐν τῷ ἑνὶ καλαμίσκῳ οἱ σφαιρωτῆρες καὶ τὰ κρίνα αὐ-
spherula sub duob⁹ calamis ex ip
τῆς. ὁ σφαιρωτὴρ ὑπὸ τοὺς δύο καλαμίσκους ἐξ αὐ-
sa: & spherula sub duob⁹ calamis ex ipsa.
τῆς, καὶ σφαιρωτὴρ ὑπὸ τοὺς δύο καλαμίσκους ἐξ αὐτῆς.
sic sex calamis egredientib⁹ ex
οὕτω τοῖς ἓξ καλαμίσκοις τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τῆς
cādelabro: & calami & spherule
λυχνίας, καὶ οἱ καλαμίσκοι καὶ οἱ σφαιρωτῆρες

C

Transla. Chal.

עִזְקָן דִּדְהַב וִיהַב יָת עִזְקָתָא עַל אַרְבַּע זָוְיָתָא דִּלְאַרְבַּע רַגְלוֹהִי׃ לָקֳבֵל גְּדַנְפָא הֲוָאָה
עִזְקָתָא אַתְרָא לַאֲרִיחַיָּא לְמִטַּל יָת פָּתוֹרָא׃ וַעֲבַד יָת אֲרִיחַיָּא לְאָעֵי שִׁטִּין וַחֲפָא
יָתְהוֹן דַּהֲבָא לְמִטַּל יָת פָּתוֹרָא׃ וַעֲבַד יָת מָנַיָּא דְּעַל פָּתוֹרָא יָת מְכִילָתֵיהּ וְיָת בָּזִיכוֹהִי
וְיָת סְפִילָתֵיהּ וְיָת קַסְוָתָא דְּיִתְנְסַךְ בְּהוֹן דִּדְהַב דְּכֵי׃ וַעֲבַד יָת מְנָרְתָא דִּדְהַב דְּכֵי נְגִיד
עֲבַד יָת מְנָרְתָא שִׁדַּהּ וּקְנַהּ כַּלִּידָהָא חֵיזוּרַהָא וְשׁוֹשַׁנַּהָא מִנַּהּ הֲווֹ׃ וְשִׁתָּא קְנִין
נָפְקִין מִסִּטְרָהָא תְּלָתָא קְנֵי מְנָרְתָא מִסִּטְרַהּ חַד וּתְלָתָא קְנֵי מְנָרְתָא מִסִּטְרַהּ תִּנְיָנָא׃
תְּלָתָא כַּלִּידִין מְצַיְּרִין בְּקַנְיָא חַד חֵיזוּר וְשׁוֹשָׁן וּתְלָתָא כַּלִּידִין מְצַיְּרִין בְּקַנְיָא חַד
חֵיזוּר וְשׁוֹשָׁן כֵּן לְשִׁתָּא קְנִין דְּנָפְקִין מִן מְנָרְתָא׃ וּבִמְנָרְתָא אַרְבְּעָה כַּלִּידִין מְצַיְּרִין
חֵיזוּרַהָא וְשׁוֹשַׁנַּהָא׃ וְחֵיזוּר תְּחוֹת תְּרֵין קְנִין מִנַּהּ וְחֵיזוּר תְּחוֹת תְּרֵין קְנִין מִנַּהּ
וְחֵיזוּר תְּחוֹת תְּרֵין קְנִין מִנַּהּ לְשִׁתָּא קְנִין דְּנָפְקִין מִנַּהּ׃ חֵיזוּרֵיהוֹן

Priuitiua chal.

רְבַע זָוָה הֲוָה
נְטַל
כּוּר קַסְוָא נְסַךְ
הֲוָה נוּר קְנָה
נוּר
צוּר

Interp. chal.

anulos aureos: & posuit anulos sup qttuor angulos eius qui erāt ad quattuor pedes eius. Contra coronā interrasilem fuerūt anuli: vt per eos mitterētur vectes vt portaretur mensa. Fecitq; vectes de lignis setim & operuit eos auro: vt in eis portaretur mēsa. Et fecit vasa q̄ erant sup mensa: acetabula eius & phyalas & thuribula & cyathos in quibus offerēda erant libamina de auro mundissimo fecit ea. Fecitq; candelabrum de auro mundissimo: ductile fecit illud: hastile & calamus eius: cyphi eius spherule & lilia eius ex ipso erāt. Et sex calami egrediebant de laterib⁹ eius: tres calami ex latere vno candelabri: & tres calami ex latere altero. Tres cyphi figurati erant in calamo vno: spherula & liliū: & tres cyphi figurati in calamo alio: spherula & liliū. sic fecit in sex calamis qui egrediebant de candelabro. Et in candelabro erant quattuor cyphi figurati spherule eius & lilia: spherulaq; sub duob⁹ calamis eius: & spherula sub duobus calamis eius: & spherula sub duobus calamis ei⁹. sic fecit in sex calamis q̄ egrediebātur ex eo. Spherule eius

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.

ex ipso erãt oẽs tornatiles ex vno auro puro.
ἐξ αὐτῆς ἦσαν ὅλαι τορευταὶ ἐξ ἑνὸς χρυσίου καθαροῦ.
& fecit lucernas eius septẽ. & forci-
καὶ ἐποίησε τοὺς λύχνους αὐτῆς ἑπτά· καὶ τὰς λαβί-
pes eius & emunctoria ei⁹ auri pu
δας αὐτῆς καὶ τὰς ἐπαρυστρίδας αὐτῆς χρυσίου κα
ri. talentũ auri puri fecit il
θαροῦ. τάλαντον χρυσίου καθαροῦ ἐποίησεν αὐ-
lã: & oĩa vasa eius. & fecit al
τὴν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς. καὶ ἐποίησε θυ
D tare incẽsi ex lignis ĩputribilib⁹: cubiti
σιαστήριον θυμιάματος ἐξ ξύλων ἀσήπτων, πήχεος
lõgitudo ei⁹: & cubiti latitudo ei⁹ qua
τὸ μῆκος αὐτοῦ, καὶ πήχεος τὸ εὖρος αὐτοῦ τε-
drãgulũ: & duorũ cubitorũ altitudo ei⁹. ex
τράγωνον, καὶ δύο πηχέων τὸ ὕψος αὐτοῦ. ἐξ
ipso erãt cornua eius. & deaura-
αὐτοῦ ἦσαν τὰ κέρατα αὐτοῦ. καὶ κατεχρύσω-
uit illud auro puro: craticulã eius: &
σεν αὐτὸ χρυσίῳ καθαρῷ, τὴν ἐσχάραν αὐτοῦ, καὶ
parietes eius: & cornua eius. &
τοὺς τοίχους αὐτοῦ, καὶ τὰ κέρατα αὐτοῦ. καὶ
fecit illi volubilẽ coronã aureã in circuitu. &
ἐποίησεν αὐτῷ στρεπτὴν στεφάνην χρυσῆν κύκλῳ. καὶ
duos anulos aureos puros fecit illi
δύο δακτυλίους χρυσοῦς καθαροὺς ἐποίησεν αὐτῷ
sub corona volubili eius ad duo latera ei⁹
ὑπὸ τὴν στεφάνην τὴν στρεπτὴν αὐτοῦ εἰς τὰ δύο κλίτη αὐ
in duob⁹ laterib⁹ eius in repositoria ve
τοῦ ἐν τοῖς δυσὶ πλευροῖς αὐτοῦ εἰς θήκας τοῖς σκυτάλοις
ctib⁹: ad portãdũ illũ ĩ eis. & fecit vectes
ὥστε αἴρειν αὐτὸ ἐν αὐτοῖς. καὶ ἐποίησε τοὺς μοχλοὺς
de lignis ĩputribilib⁹: & deaurauit eos au
ἐκ ξύλων ἀσήπτων, καὶ κατεχρύσωσεν αὐτοὺς χρυ-
ro. & fecit oleũ vnctiõis sctũ: &
σίῳ. καὶ ἐποίησε τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως τὸ ἅγιον, καὶ
cõpositionẽ thymiamatis purũ op⁹ pigmẽtarij.
τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος καθαρὸν ἔργον μυρεψοῦ.

C.38. A
Et fecit altare holocausti de li
Καὶ ἐποίησε θυσιαστήριον ὁλοκαυτώματος ἐκ ξύ
gnis ĩputribilib⁹: quinq; cubitorũ lõgitudine: & quinq;
λων ἀσήπτων, πέντε πηχέων τὸ μῆκος, καὶ πέντε
:. Pa. 11 a. cubitorũ latitudine: q̃drãgulũ erat altare. &
πηχέων τὸ εὖρος, τετράγωνον ἦν τὸ θυσιαστήριον, καὶ
triũ cubitorũ altitudo ei⁹. & fecit cornua
τριῶν πηχέων τὸ ὕψος αὐτοῦ. καὶ ἐποίησε τὰ κέρατα ἐ
in quattuor angulis: ex ipso erãt cornua. &
πὶ τῶν τεσσάρων γωνιῶν, ἐξ αὐτοῦ ἦσαν τὰ κέρατα. καὶ
cooperuit ea ere. & fecit coronã alta
ἐκάλυψεν αὐτὰ χαλκῷ. καὶ ἐποίησε στεφάνην τῷ θυσια
ri: & coopimẽtũ ei⁹: & phialas ei⁹:
στηρίῳ, καὶ τὸ καλυπτῆρα αὐτοῦ, καὶ τὰς φιάλας αὐτοῦ,
& fuscinulas ei⁹: & thuribulũ eius:
καὶ τὰς κρεάγρας αὐτοῦ, καὶ τὸ πυρεῖον αὐτοῦ,

Trãsla. B. Hiero.

& calami ex ipso erant. vniuersa ductilia ex auro purissimo. Fecit & lucernas septẽ cũ emunctoriis suis: & vasa vbi ea q̃ emũcta sunt extinguãtur de auro mũdissimo. Talẽtũ auri appẽdebat candelabrũ cũ oĩbus vasis suis. Fecit & altare thymiamatis de lignis sethim per q̃drũ singulos hñs cubitos: & in altitudiẽ duos: e cuius angulis procedebant cornua: vestiuitq; illud auro purissimo cũ craticula ac parietibus & cornib⁹. Fecitq; ei coronam aureolã p gyrũ: & duos anulos aureos sub corona per singula latera: vt mittantur in eos vectes: & possit altare portari. Ipsos ãt vectes fecit de lignis sethim: & operuit laminis aureis. Composuit & oleum ad sanctificationis vnguentum & thymiamata de aromatib⁹ mũdissimis opere pigmentarii.

Ca. 38.

Fecit & altare holocausti de lignis sethim: quinq; cubitorum per quadrum: & trium in altitudine: cuius cornua de angulis p̃cedebãt. opuitq; illud laminis eneis. Et ĩ vsus eius parauit ex ere vasa diuersa: lebetes: forcipes: fuscinulas: vncinos:

Ter. Heb.

וקנתם ממנה היו כלה מקשה
אחת זהב טהור: ויעש את נרתיה
שבעה ומלקחיה ומחתתיה זהב
טהור: ככר זהב טהור עשה אתה
ואת כל כליה: ויעש את מזבח
הקטרת עצי שטים אמה ארכו
ואמה רחבו רבוע ואמתים קמתו
ממנו היו קרנתיו: ויצף אתו
זהב טהור את גגו ואת קירתיו
סביב ואת קרנתיו ויעש לו זר
זהב סביב: ושתי טבעת זהב עשה
לו מתחת לזרו על שתי צלעתיו
על שני צדיו לבתים לבדים
לשאת אתו בהם: ויעש את
הבדים עצי שטים ויצף אתם
זהב: ויעש את שמן המשחה
קדש ואת קטרת הסמים
טהור מעשה רקח:

Cap. xxxviij.

ויעש את מזבח
העלה עצי שטים חמש
אמות ארכו וחמש אמות
רחבו רבוע ושלש אמות
קמתו: ויעש קרנתיו על ארבע
פנתיו ממנו היו קרנתיו
ויצף אתו נחשת: ויעש את כל
כלי המזבח את הסירת ואת
היעים ואת המזרקת את המזלגת

Priuitiua heb.

לקח חתה
כלה זבח
שוט
רבע אמה קום
צפה
טהר
סבב
שנה
בית
נשא
זרק זלג

Transla. Chal.

וקניהון מינה הוו כולה נגידא חדא דדהב דכי: ועבד ית בוצינהא שבעא וציבתהא
ומחתיתהא דדהב דכי: ככרא דדהב דכי עבד יתה וית כל מנהא: ועבד ית מדבח קטורת
בוסמיא דאעי שטין אמתא אורכיה ואמתא פותיה מרבע ותרתין אמין רומיה
מיניה הוו קרנוהי: וחפא יתיה דהב דכי ית איגריה וית כותלוהי סחור סחור וית
קרנוהי ועבד ליה דיר דדהב סחור סחור: ותרתין עזקן דדהב עבד ליה מלרע
לזיריה על תרתין זויתיה על תרין סטרוהי לאתרא לאריחיא למיטל יתיה בהון:
ועבד ית אריחיא דאעי שטין וחפא יתהון דהבא: ועבד ית משחא דרבותא קודשא וית
קטורת בוסמיא דכי עובד בוסמנו: Ca. xxxviij. ועבד ית מדבחא דעלתא
דאעי שטין חמש אמין אורכיה וחמש אמין פותיה מרבע ותלת אמין רומיה: ועבד
קרנוהי על ארבע זויתיה מיניה הואה קרנוהי וחפא יתיה נחשא: ועבד ית כל מאני
מדבחא ית פסכתרותא וית מגרופיתא וית מזרקיא וית צנוריתא

Interp. chal.

et calami eius ex ipso erãt: oia simul ductilia ex auro mũdissimo. Fecitq; septẽ lucernas ei⁹ & forcipes ei⁹ et thuribula eius ex auro mũdissimo. ex talento auri mundissimi fecit illud & oia vasa eius. Fecitq; altare incensi aromatũ de lignis setim. longitudo eius erat cubiti vnius: & latitudo eius cubiti vnius: quadrãgulum erat: & duorũ cubitorũ erat altitudo eius: ex ipso fuerunt cornua eius. Operuitq; illud auro mundissimo: tectũ eius & parietes eius per gyrũ & cornua ei⁹. Et fecit circulũ aureũ per circuitũ: & duos anulos aureos fecit ei subter circulum eius in duobus angulis eius sup duo latera eius: vt per eos inducerẽtur vectes: vt portaretur in eis. Fecitq; vectes de lignis setim: & operuit eos auro. Et fecit oleum sancte vnctionis & thymiama aromatum mundissimum opere aromatarij.

Ca. 38.

Fecitq; altare holocausti de lignis setim: quinq; cubitorũ erat longitudo eius: & quinq; cubitorũ latitudo eius: quagdrangulũ erat. & triũ cubitorũ altitudo ei⁹. Fecitq; cornua eius sup quattuor angulos ei⁹. ex ipso erãt cornua ei⁹: & cooperuit illud ere. et fecit oĩa vasa altarĩ: lebetes & batilla & acetabula & fuscinulas

Priuitiua chal.

רוה דהב צנת
חתה
רבה אמה פתה
כתע תרי אמה
ארע
תרי זוה נטל
עלה שוט
פתה רבע רבע
רוה רמח
צרף זרק צנר

Pritiua heb.	Ter. Heb. Exo. Ca.xxxviij.
	וְאֶת הַמַּחְתֹּת כָּל כֵּלָיו עָשָׂה
כָּבַר	נְחֹשֶׁת׃ וַיַּעַשׂ לַמִּזְבֵּחַ מִכְבָּר
עָשָׂה	מַעֲשֵׂה רֶשֶׁת נְחֹשֶׁת תַּחַת כַּרְכֻּבּוֹ
חָצָה	מִלְּמַטָּה עַד חֶצְיוֹ׃ וַיִּצֹק אַרְבַּע
קָצָה	טַבָּעֹת בְּאַרְבַּע הַקְּצָוֹת לְמִכְבַּר
בָּיִת	הַנְּחֹשֶׁת בָּתִּים לַבַּדִּים׃ וַיַּעַשׂ
	אֶת הַבַּדִּים עֲצֵי שִׁטִּים וַיְצַף
בּוֹא	אֹתָם נְחֹשֶׁת׃ וַיָּבֵא אֶת הַבַּדִּים
נָשָׂא	בַּטַּבָּעֹת עַל צַלְעֹת הַמִּזְבֵּחַ לָשֵׂאת
נָבַב לוּחַ	אֹתוֹ בָּהֶם נְבוּב לֻחֹת עָשָׂה
עָשָׂה כִּיר	אֹתוֹ׃ וַיַּעַשׂ אֵת הַכִּיּוֹר נְחֹשֶׁת וְאֵת
כּוּן רָאָה	כַּנּוֹ נְחֹשֶׁת בְּמַרְאֹת הַצֹּבְאֹת
יָעַד	אֲשֶׁר צָבְאוּ פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃
פֵּאָה	וַיַּעַשׂ אֶת הֶחָצֵר לִפְאַת נֶגֶב
יָמַן	תֵּימָנָה קַלְעֵי הֶחָצֵר שֵׁשׁ
שָׁזַר עָמַד	מָשְׁזָר מֵאָה בָּאַמָּה׃ עַמּוּדֵיהֶם
	עֶשְׂרִים וְאַדְנֵיהֶם עֶשְׂרִים נְחֹשֶׁת
	וָוֵי הָעַמּוּדִים וַחֲשֻׁקֵיהֶם כָּסֶף׃
	וְלִפְאַת צָפוֹן מֵאָה בָאַמָּה עַמּוּדֵיהֶם
	עֶשְׂרִים וְאַדְנֵיהֶם עֶשְׂרִים נְחֹשֶׁת
	וָוֵי הָעַמּוּדִים וַחֲשֻׁקֵיהֶם כָּסֶף׃
	וְלִפְאַת יָם קְלָעִים חֲמִשִּׁים
	בָּאַמָּה עַמּוּדֵיהֶם עֲשָׂרָה
	וְאַדְנֵיהֶם עֲשָׂרָה וָוֵי הָעַמֻּדִים
חָשַׁק	וַחֲשׁוּקֵיהֶם כָּסֶף׃ וְלִפְאַת קֵדְמָה
זָרַח	מִזְרָחָה חֲמִשִּׁים אַמָּה׃ קְלָעִים
	חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה אֶל הַכָּתֵף

Trāsla.B.Hiero.

& ignium receptacula. Craticulamq; eius i modū retis fecit eneam: & subter eā in altaris medio arulam fusis quattuor anulis per totidem reticuli sumitates: ad immittēdos vectes ad portādū. Quos & ipsos fecit de lignis sethim: & operuit laminis eneis: induxit q; in circulos qui in lateribus altaris eminebant. Ipsū aūt altare nō erat solidū: sed cauū ex tabulatis & itus vacuū. Fecit & labrū eneū cum basi sua de speculis mulierum: que excubabant in ostio tabernaculi. Fecit & atriū in cuius australi plaga erant tentoria de bysso retorta cubitorum cētum: columne enee viginti cū basibus suis: capita colūnarū & tota opis celatura argētea. Eque ad septētrionalem plagam tentoria colūne basesq; & capita colūnarū eiusdē mēsure & opis ac metalli erāt. In ea vero plaga q̄ ad occidētē respicit: fuerūt tentoria cubitorū quiquagita: colūne decē cū basibus suis enee: & capita colūnarū & tota opis celatura argentea. Porro contra orietē quiquagita cubitorum parauit tentoria: e quibus quindecim cubitos

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina

et oīa vasa eius fecit enea. et fe
καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐποίησε χαλκᾶ. καὶ ἐποί
cit et craticulā ope retiario eneā. et fe
ησεν αὐτῷ ἐσχάραν ἔργῳ δικτυωτῷ χαλκῆν. καὶ ἐποί
cit craticule q̄ttuor anulos eneos ad
ησε τῇ ἐσχάρᾳ τέσσαρας δακτυλίους χαλκοῦς ἐπὶ τὰ
quattuor latera. ⁊ supposuit eos sub crati
τέσσαρα κλίτη. καὶ ὑπέθηκεν αὐτοὺς ὑπὸ τὴν ἐσχά
cula altaris ab infra. ⁊ erat craticula vsq; ad
ραν τοῦ θυσιαστηρίου κάτωθεν. καὶ ἦν ἡ ἐσχάρα ἕως
dimidiū altaris. ⁊ fecit ve
ἡμίσους τοῦ θυσιαστηρίου. καὶ ἐποίησε τοὺς ἀναφο
ctes altari ex lignis iputribilib': ⁊ obe
ρεῖς τῷ θυσιαστηρίῳ ἐκ ξύλων ἀσήπτων, καὶ περιε
rauit eos ere. ⁊ induxit ve
χάλκωσεν αὐτοὺς χαλκῷ. καὶ εἰσήγαγε τοὺς ἀνα
ctes per latera altaris in ele
φορεῖς κατὰ τὰ πλευρὰ τοῦ θυσιαστηρίου ἐν τῷ αἴ
uādo illō. cōcauū tabulatū fecit illud. ⁊
ρειν αὐτό. κοῖλον σανιδωτὸν ἐποίησεν αὐτό. καὶ
fecit labrū eneū: ⁊ ba
ἐποίησε τὸν λουτῆρα τὸν χαλκοῦν, καὶ τὴν βά
sin eius eneā de speculis ieiunan
σιν αὐτοῦ χαλκῆν ἐκ τῶν κατόπτρων τῶν νηστευσα
tiū: q̄ ieiunauerūt apō hostia tabernaculi
σῶν, αἳ ἐνήστευσαν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ
testimonij. ⁊ fecit atriū ad austrū: B
μαρτυρίου. καὶ ἐποίησε τὴν αὐλὴν τὰ πρὸς λίβα,
cortinas atrij ex bysso retorta cētū
ἱστία τῆς αὐλῆς ἐκ βύσσου κεκλωσμένης ἑκατὸν
ad cētū. ⁊ colūne eaꝝ viginti: ⁊ ba
ἐφ᾽ ἑκατόν. καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν εἴκοσι, καὶ αἱ βά
ses eaꝝ viginti enee. ⁊ fibule eaꝝ ⁊
σεις αὐτῶν εἴκοσι χαλκαῖ. καὶ οἱ κρίκοι αὐτῶν καὶ αἱ
forcipes eaꝝ argētee. ⁊ latus qd ad aquilo
ψαλίδες αὐτῶν ἀργυραῖ. καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς βο
nē cētū ad cētū. ⁊ colūne eaꝝ viginti ⁊
ῤῥᾶν ἑκατὸν ἐφ᾽ ἑκατόν. καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν εἴκοσι, καὶ
bases eaꝝ viginti enee. ⁊ fibule eaꝝ
αἱ βάσεις αὐτῶν εἴκοσι χαλκαῖ. καὶ οἱ κρίκοι αὐτῶν
et forcipes eaꝝ argētee. et latus qd
καὶ αἱ ψαλίδες αὐτῶν ἀργυραῖ. καὶ τὸ κλίτος τὸ
ad mare cortine quīquaginta cubitoꝝ: co
πρὸς θάλασσαν αὐλαῖαι πεντήκοντα πηχίων, στῦ
lūne eaꝝ decē: et bases eaꝝ decē. et
λοι αὐτῶν δέκα, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν δέκα. καὶ
fibule eaꝝ et forcipes eaꝝ argētee. et
οἱ κρίκοι αὐτῶν καὶ αἱ ψαλίδες αὐτῶν ἀργυραῖ. καὶ
latus qd ad oriētē quīquaginta cubito
τὸ κλίτος τὸ πρὸς ἀνατολὰς πεντήκοντα πηχί
rū cortine: quīq; et decē cubitoꝝ iuxta dorsū.
ων. ἱστία, πεντεκαίδεκα πηχίων τὸ κατὰ νώτου.

Pritiua chal.	Interp̄. chal.
חָתָה צוּד	et thuribula: omnia vasa eius fecit ex ere. Fecitq; ei craticulam opere retis ex ere sub circulo eius deorsum vsq; ad dimidiū eius.
אֲרַע עֲתַר זָוָה	Et fudit ei quattuor anulos in q̄ttuor angulis craticule enee: vt p eos inducerent vectes. Fecitq; vectes de lignis setim: et operuit eos ere. Et induxit vectes per anulos in laterib' altaris:
עֲוַל נְטַל	vt portaretur cum eis: concauū ex tabulis fecit illud. Et fecit labrū ex ere ⁊ basim eius ex ere de speculis
חֲזָא נְשַׁת	mulierū qui veniebāt vt orarent in ostio tabernaculi federis. Fecitq; atriū: in cuius australi plaga erant
שְׁכַן דּוּר	cortine de bysso retorta centū cubitoꝝ. Colūne earuꝫ erant viginti: ⁊ basses earū vinginti ex ere. capita co
אַמָּה	lumnarū ⁊ celature earū erant ex argento. Et in plaga septētrionali erant cortine centuꝫ cubitoꝝ: colūne earū viginti ⁊ bases eaꝝ viginti ex ere. capita colūnarum ⁊ celature erant de argento. Et in plaga occidē
עֲרַב	tali fuerunt cortine quinquaginta cubitoꝝ: columne earum decem: ⁊ bases earum decem. capita columna
דְּנַח	rum ⁊ celature earum ex argento. Et in plaga orientali erat spacium quinquaginta cubitorum: quindecim cubitorum cortine erant in vno latere:

Transla.Chal.

וְיָת מַחְתְּיָתָא כָּל מָנוֹהִי עֲבַד נְחָשָׁא׃ וַעֲבַד לְמַדְבְּחָא סְרָדָא עוֹבַד מְצִדְתָּא דִּנְחָשָׁא
תְּחוֹת סוֹבְבֵיהּ מִלְּרַע עַד פַּלְגֵיהּ׃ וְאַתִּיךְ אַרְבַּע עִזְקָתָא בְּאַרְבַּע זָוְיָתָא לִסְרָדָא
דִּנְחָשָׁא אַתְרָא לַאֲרִיחַיָּא׃ וַעֲבַד יָת אֲרִיחַיָּא דְּאָעֵי שִׁטִּין וַחֲפָא יָתְהוֹן דִּנְחָשָׁא׃
וְאַעֵיל יָת אֲרִיחַיָּא בְּעִזְקָתָא עַל סִטְרֵי מַדְבְּחָא לְמִטַּל יָתֵיהּ בְּהוֹן חֲלִיל לוּחִין
עֲבַד יָתֵיהּ׃ וַעֲבַד יָת כִּיּוֹרָא דִּנְחָשָׁא וְיָת בְּסִיסֵיהּ דִּנְחָשָׁא בְּמַחְזְיָת נְשַׁיָּא
דְּאָתְיָן לְצַלָּאָה בִּתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא׃ וַעֲבַד יָת דַּרְתָּא לְרוּחַ עֵיבַר דָּרוֹמָא סְרָדֵי דַּרְתָּא
דְּבוּץ שְׁזִיר מְאָה אַמִּין׃ עַמּוּדֵיהוֹן עַשְׂרִין וְסַמְכֵיהוֹן עַשְׂרִין דִּנְחָשָׁא וָוֵי עַמּוּדַיָּא
וְכִבּוּשֵׁיהוֹן דִּכְסַף׃ וּלְרוּחַ צִפּוּנָא מְאָה אַמִּין עַמּוּדֵיהוֹן עַשְׂרִין וְסַמְכֵיהוֹן עַשְׂרִין
דִּנְחָשָׁא וָוֵי עַמּוּדַיָּא וְכִבּוּשֵׁיהוֹן דִּכְסַף׃ וּלְרוּחַ מַעַרְבָא סְרָדִין חַמְשִׁין אַמִּין עַמּוּדֵיהוֹן
עַשְׂרָא וְסַמְכֵיהוֹן עַשְׂרָא וָוֵי עַמּוּדַיָּא וְכִבּוּשֵׁיהוֹן דִּכְסַף׃ וּלְרוּחַ קִדּוּמָא מַדִּינְחָא
חַמְשִׁין אַמִּין׃ סְרָדִין חֲמֵשׁ עַשְׂרֵה אַמִּין לְעִבְרָא

et colũne eaꝝ tres: et bases eaꝝ
καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν τρεῖς, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν
tres. et in dorso scdo hinc et
τρεῖς. καὶ ἐπὶ τοῦ νώτου τοῦ δευτέρου ἔνθεν καὶ
inde scdm portã atrij: cortine qndecim
ἔνθεν κατὰ τὴν πύλην τῆς αὐλῆς, αὐλαῖαι πέντε
et decẽ cubitoꝝ. et colũne eaꝝ tres: et
καὶ δέκα πηχῶν. καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν τρεῖς, καὶ
bases eaꝝ tres. oẽs cortine taber=
αἱ βάσεις αὐτῶν τρεῖς. πᾶσαι αἱ αὐλαῖαι τῆς σκη
naculi ex bysso retorta. et bases colũ
νῆς ἐκ βύσσου κεκλωσμένης. καὶ αἱ βάσεις τῶν στύ
narũ eaꝝ enee: et vncini eaꝝ argẽtei:
λων αὐτῶν χαλκαῖ, καὶ αἱ ἀγκύλαι αὐτῶν ἀργυραῖ,
et capita eaꝝ deargẽtata argẽto:
καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν περιηργυρωμέναι ἀργυρίῳ,
et colũne deargẽtate argẽto oẽs
καὶ οἱ στῦλοι περιηργυρωμένοι ἀργυρίῳ πάντες οἱ
C colũne atrij. et velũ hostij
στῦλοι τῆς αὐλῆς. καὶ τὸ καταπέτασμα τῆς πύλης
atrij opꝰ variegatoris ex hyacintho: et pur=
τῆς αὐλῆς ἔργον ποικιλτοῦ ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορ=
pura: et coccino filato: et bysso re=
φύρας, καὶ κοκκίνου νενησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσ
torta viginti cubitoꝝ lõgitudo: et altitudo et lati=
μένης εἴκοσι πηχῶν τὸ μῆκος, καὶ τὸ ὕψος καὶ τὸ εὖ=
tudo qnqꝫ cubitoꝝ adequata cortinis a=
ρος πέντε πηχῶν ἐξισούμενον τοῖς ἱστίοις τῆς αὐ=
trij. et colũne eoꝝ qttuor: et bases eo
λῆς. καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν τέσσαρες, καὶ αἱ βάσεις αὐ
rũ qttuor enee: et vncini eoꝝ argẽ
τῶν τέσσαρες χαλκαῖ, καὶ αἱ ἀγκύλαι αὐτῶν ἀργυ
tei: et capita eoꝝ deargentata argẽ
ραῖ, καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν περιηργυρωμέναι ἀργυ
to. et oẽs paxilli atrij incircuitu e=
ρίῳ. καὶ πάντες οἱ πάσσαλοι τῆς αὐλῆς κύκλῳ χαλ
nei. et hec cõstructio tabernaculi testimo=
κοῖ. καὶ αὕτη ἡ σύνταξις τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρί
nij sicut pceptũ fuit moysi: ministeriũ eẽ
ου καθὰ συνετάγη μωυσῇ, τὴν λειτουργίαν εἶναι
leuitarũ p ithamar filiũ aarõ sacerdotis.
τῶν λευιτῶν διὰ ἰθάμαρ τοῦ υἱοῦ ἀαρὼν τοῦ ἱερέως.
et beseleel filiꝰ vri ex tribu iuda fecit
καὶ βεσελεὴλ ὁ τοῦ οὐρὶ ἐκ τῆς φυλῆς ἰούδα ἐποίη
sicut precepit dñs moysi. et ooliab filiꝰ
σε καθὰ συνέταξε κύριος τῷ μωυσῇ. καὶ ἐλιὰβ ὁ τοῦ
achisamech ex tribu dan: q fabricauit
ἀχισαμὰχ ἐκ τῆς φυλῆς δὰν, ὃς ἠρχιτεκτόνευσε τὰ
textilia et acupicta et variegata: texuit
ὑφαντὰ καὶ τὰ ῥαφιδευτὰ καὶ τὰ ποικιλτά, ὑφᾶναι
iacintho et purpura: et coccino filato et
τῇ ὑακίνθῳ καὶ πορφύρᾳ, καὶ κοκκίνῳ νενησμένῳ καὶ
bysso. oẽ aurũ qđ opatũ ẽ in
βύσσῳ. πᾶν τὸ χρυσίον ὃ κατειργάσθη εἰς τὰ

columnarum triũ cum basibꝰ suis vnũ tenebat latus: & in parte altera: quia inter vtraqꝫ itroitum tabernaculi fecit: quindecim eque cubitorũ erãt tẽtoria: colũneqꝫ tres & bases totidẽ. Cũcta atrii tentoria byssus retorta texuerat. Bases colũnarũ fuere enee. capita aũt earũ cum cunctis celaturis suis argẽtea: sed & ipsas colũnas atrii vestiuit argento. Et in introitu eius opere plumario fecit tẽtorium ex hyacintho: purpura: vermiculo ac bysso retorta: qđ habebat viginti cubitos in lõgitudine: altitudo vero quiqꝫ cubitorũ erat: iuxta mẽsurã quã cuncta atrii tẽtoria hẽbãt. Colũne ãt i igressu fuere qttuor cũ basibus eneis: capitaqꝫ earũ & celature argentee. Paxillos quoqꝫ tabernaculi & atrii per gyrum fecit eneos. Hec sunt instrumenta tabernaculi testimonii: que enũcerata sunt iuxta pceptũ moysi in cerimoniis leuitarũ p manum ithamar filii aarõ sacerdotis: q̃ beseleel filius huri filii hur đ tribu iuda dño per moysen iubẽte cõpleuerat: iũcto sibi socio ooliab filio achisamech de tribu dã: qui & ipse artifex lignorũ egregius fuit: & polymitarius atqꝫ plumarius ex hyacitho: purpura: vermiculo & bysso. Oẽ aurũ qđ expensum est in opere

עַמֻּדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה וְאַדְנֵיהֶם
שְׁלֹשָׁה׃ וְלַכָּתֵף הַשֵּׁנִית מִזֶּה וּמִזֶּה
לְשַׁעַר הֶחָצֵר קְלָעִים חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה
אַמָּה עַמֻּדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה וְאַדְנֵיהֶם
שְׁלֹשָׁה׃ כָּל קַלְעֵי הֶחָצֵר סָבִיב
שֵׁשׁ מָשְׁזָר׃ וְהָאֲדָנִים לָעַמֻּדִים
נְחֹשֶׁת וָוֵי הָעַמּוּדִים וַחֲשׁוּקֵיהֶם
כֶּסֶף וְצִפּוּי רָאשֵׁיהֶם כָּסֶף וְהֵם — צָפָה
מְחֻשָּׁקִים כֶּסֶף כֹּל עַמֻּדֵי הֶחָצֵר׃
וּמָסַךְ שַׁעַר הֶחָצֵר מַעֲשֵׂה רֹקֵם — סָכַךְ עָשָׂה
תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ — תָּלַע שָׁנָה
מָשְׁזָר וְעֶשְׂרִים אַמָּה אֹרֶךְ וְקוֹמָה
בְרֹחַב חָמֵשׁ אַמּוֹת לְעֻמַּת קַלְעֵי — אָמַה
הֶחָצֵר׃ וְעַמֻּדֵיהֶם אַרְבָּעָה וְאַדְנֵיהֶם
אַרְבָּעָה נְחֹשֶׁת וָוֵיהֶם כֶּסֶף וְצִפּוּי
רָאשֵׁיהֶם וַחֲשֻׁקֵיהֶם כָּסֶף׃ וְכָל
הַיְתֵדֹת לַמִּשְׁכָּן וְלֶחָצֵר סָבִיב — שָׁכַן סָבַב
נְחֹשֶׁת׃ אֵלֶּה פְקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן מִשְׁכַּן — פָּקַד
הָעֵדֻת אֲשֶׁר פֻּקַּד עַל פִּי מֹשֶׁה — עָוַד פָּה
עֲבֹדַת הַלְוִיִּם בְּיַד אִיתָמָר בֶּן
אַהֲרֹן הַכֹּהֵן׃ וּבְצַלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶן
חוּר לְמַטֵּה יְהוּדָה עָשָׂה אֵת כָּל — נָטָה
אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה׃ וְאִתּוֹ
אָהֳלִיאָב בֶּן אֲחִיסָמָךְ לְמַטֵּה דָן
חָרָשׁ וְחֹשֵׁב וְרֹקֵם בַּתְּכֵלֶת
וּבָאַרְגָּמָן וּבְתוֹלַעַת הַשָּׁנִי וּבַשֵּׁשׁ׃
כָּל הַזָּהָב הֶעָשׂוּי לַמְּלָאכָה בְּכֹל — עָשָׂה לָאַךְ

Transla.Chal.

עַמּוּדֵיהוֹן תְּלָתָא וְסַמְכֵיהוֹן תְּלָתָא׃ וְלִצִיבְרָא תִּנְיָנָא מִכָּא וּמִכָּא לִתְרַע דַּרְתָּא סְרָדִין
חֲמֵשׁ עַסְרֵה אַמִּין עַמּוּדֵיהוֹן תְּלָתָא וְסַמְכֵיהוֹן תְּלָתָא׃ כָּל סְרָדֵי דַרְתָּא סְחוֹר סְחוֹר דְבוּץ
שְׁזִיר׃ וְסַמְכַיָא לְעַמּוּדַיָא דִּנְחָשָׁא וָוֵי עַמּוּדַיָא וְכִיבּוּשֵׁיהוֹן דִּכְסַף וְחִפּוּי רֵישֵׁיהוֹן דִּכְסַף
וְאִינוּן מְכַבְּשִׁין דִּכְסַף כָּל עַמּוּדֵי דַרְתָּא׃ וּפְרָסָא דִתְרַע דַּרְתָּא עוֹבַד צַיָּיר תִּכְלָא
וְאַרְגְּוָנָא וּצְבַע זְהוֹרִי וּבוּץ שְׁזִיר וְעַשְׂרִין אַמִּין אוּרְכֵּיהּ וְרוּמֵיהּ בְּפוּתְיֵהּ חֲמֵשׁ אַמִּין
לָקֳבֵיל סְרָדֵי דַרְתָּא׃ וְעַמּוּדֵיהוֹן אַרְבְּעָה וְסַמְכֵיהוֹן אַרְבְּעָה דִּנְחָשָׁא וָוֵיהוֹן דִּכְסַף וְחִפּוּי
רֵישֵׁיהוֹן וְכִיבּוּשֵׁיהוֹן דִּכְסַף׃ וְכָל סִכַּיָא לְמַשְׁכְּנָא וּלְדַרְתָּא סְחוֹר סְחוֹר דִּנְחָשָׁא׃
אִלֵּין מִנְיָנֵי מַשְׁכְּנָא מַשְׁכְּנָא דְסַהֲדוּתָא דְּאִתְמְנִיאוּ עַל מֵימְרָא דְמֹשֶׁה עַל פּוּלְחַן לֵיוָאֵי
בִּידָא דְאִיתָמָר בַּר אַהֲרֹן כַּהֲנָא׃ וּבְצַלְאֵל בַּר אוּרִי בַר חוּר לְשִׁבְטָא דִיהוּדָה עֲבַד יָת
כָּל דְּפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה׃ וְעִמֵּיהּ אָהֳלִיאָב בַּר אֲחִיסָמָךְ לְשִׁבְטָא דְדָן נַגָּר וְאוּמָּן וְצַיָּיר
בְּתִכְלָא וּבְאַרְגְּוָנָא וּבִצְבַע זְהוֹרִי וּבְבוּצָא׃ כָּל דַּהֲבָא דְּאִתְעֲבֵיד לַעֲבִידְתָּא בְּכָל

Interp.chal.

colũne earũ tres ꝛ bases earũ tres. ꝛ in latere secũdo ostij atrij hinc ꝛ inde erant cortine quindecim cubitorum: colũne earũ tres ꝛ bases earũ tres. Omnes cortine atrij per circuitũ erant de bysso retorta: et bases columnarũ erant ex ere. capita colũnarum ꝛ celature earuꝫ fuerũt de argento. ꝛ cooperuit argento capita earum. Ille quoqꝫ omnes colũne atrij celate erant argento. et tentoriũ ostij atrij fecit opere polymitarij ex hyacintho ꝛ purpura ꝛ coccino ꝛ bysso retorta. viginti cubitoꝝ erat lõgitudo eius: ꝛ altitudo eius sicut latitudo eius: qnqꝫ cubitoꝝ erat: iuxta altitudinẽ cortinarũ atrij: ꝛ colũne eiꝰ quattuor ꝛ bases earũ quattuor ex ere: vncini earum erant ex argento: ꝛ operuit capita earum ꝛ celaturas earum argento. Omnesqꝫ paxilli tabernaculi ꝛ atrij per circuitũ erant ex ere. Hec sunt numerationes tabernaculi testimonij q̃ enumerate sunt iuxta pceptũ moysi p ministeriũ leuitarũ p manũ ithamar filij aarõ sacerdotis. Beseleel enĩ filiꝰ vri filij hur de tribu iuda fecit oĩa q̃ precepit dñs ad moysen. Et cũ eo ooliab filiꝰ achisamech de tribu dan faber lignariꝰ ꝛ artifex ꝛ polymitariꝰ in hyacintho et purpura ꝛ coccino ꝛ bysso. oẽ auꝝ qđ factũ est in ol

Primitiua chal.

תָּנָה דור
ראשׁ
כְּבַשׁ צור
פְּתָה
רְבַע
סְכָא שְׁכַן
אַל מְנָה אֲמַר
עֲבַד

מלאכת הקדש ויהי זהב התנופה היה נוף
תשע ועשרים ככר ושבע מאות
ושלשים שקל בשקל הקדש:
וכסף פקודי העדה מאת ככר עוד מאה
ואלף ושבע מאות וחמשה
ושבעים שקל בשקל הקדש:
בקע לגלגלת מחצית השקל גלל חצה
בשקל הקדש לכל העבר על
הפקדים מבן עשרים שנה
ומעלה לשש מאות אלף ושלשת עלה
אלפים וחמש מאות וחמשים:
ויהי מאת ככר הכסף לצקת את יצק
אדני הקדש ואת אדני הפרכת
מאת אדנים למאת הככר ככר
לאדן: ואת האלף ושבע המאות
וחמשה ושבעים עשה ווים
לעמודים וצפה ראשיהם וחשק עמד
אתם: ונחשת התנופה שבעים
ככר ואלפים וארבע מאות שקל:
ויעש בה את אדני פתח אהל עשה
מועד ואת מזבח הנחשת ואת יעד זבח
מכבר הנחשת אשר לו ואת כל כבר
כלי המזבח: ואת אדני החצר סביב כלה סבב
ואת אדני שער החצר ואת כל
יתדת המשכן ואת כל יתדת שכן
החצר סביב: ומן התכלת

Cap. xxxix. תלע שנה

והארגמן ותולעת השני עשו עשה

sãctuarii: & qđ oblatũ ẽ ĩ donariis: ooooooooooo viginti & nouem ooo talẽtorũ fuit: & septingẽtorũ triginta siclorũ ad mensurã sanctuarii oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo Oblatum est autem ab his qui trãsierũt ad oooo numerum a viginti annis oooooooooooo ooooooo & supra: de sexcentis tribus ooooooooooooooo milibus & quingentis quinquaginta armatorũ. Fuerũt pterea cẽtũ talẽta argẽti: e qbus cõflate sunt bases sctũarii & itroitus vbi velum pendet. Centũ bases facte sũt de talẽtis cẽtũ: singulis talẽtis p bases singulas supputatis. De mille ãt septigentis & septuaginta quiq3 siclis fecit capita columnarũ: quas & ipsas vestiuit argẽto. Eris quoq3 oblata sunt talẽta septuaginta duo milia: & quadrigenti supra sicli. ooooooo ex quibus fuse sũt bases in introitu tabernaculi testimonii: & altare eneum cum ooooooo craticula sua: omniaq3 oooooooooooooooooooo vasa q̃ ad vsũ eius pertinent. & bases atrii tã i circuitu q̃3 in ingressu eius & oooooooooooooooooo paxilli tabernaculi atq3 ooooooooooooooooooo atrii per gyrũ. Ca. 39.

DE hyacintho vero & purpura: vermiculo ac bysso fecit ooooo

opa scđm oẽm opationẽ sanctuarij: fuit
ἔργα κατὰ πᾶσαν τὴν ἐργασίαν τῶν ἁγίων, ἐγένετο
auri qđ primitiaꝝ: nouẽ et viginti talenta:
χρυσίου τοῦ τῆς ἀπαρχῆς, ἐννέα καὶ εἴκοσι τάλαντα,
et septingẽti et triginta sicli scđm siclum
καὶ ἑπτακόσιοι καὶ τριάκοντα σίκλοι κατὰ τὸν σίκλον
scũm. ꝛ argenti et sepatio a recensi-
τὸν ἅγιον. καὶ ἀργυρίου καὶ ἀφαίρεμα παρὰ τῶν ἐπεσκεμ-
tis viris cõgregatiõis cẽtũ talenta: et
μένων ἀνδρῶν τῆς συναγωγῆς ἑκατὸν τάλαντα, καὶ
mille septingenti septuagita quinq3 sicli.
χίλιοι ἑπτακόσιοι ἑβδομήκοντα πέντε σίκλοι.
dragma vna capiti dimidiũ sicli: scđm
δραχμὴ μία τῇ κεφαλῇ τὸ ἥμισυ τοῦ σίκλου, κατὰ
siclũ scũm. oĩs ptransiẽs in
τὸν σίκλον τὸν ἅγιον. πᾶς ὁ παραπορευόμενος εἰς τὴν
censum a vigiti ãnis ꝛ supra in sexa
ἐπίσκεψιν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω εἰς τὰς ἑξή-
ginta myriadas et tres mille ꝛ quigẽtos
κοντα μυριάδας καὶ τρισχιλίους καὶ πεντακοσίους
quinquagita. et facta sũt cẽtũ talẽta
πεντήκοντα. καὶ ἐγενήθη τὰ ἑκατὸν τάλαντα τοῦ
argẽti in cõflationẽ capitũ tabnaculi:
ἀργυρίου εἰς τὴν χώνευσιν τῶν κεφαλίδων τῆς σκηνῆς,
et in capita veli. cẽ-
καὶ εἰς τὰς κεφαλίδας τοῦ καταπετάσματος. ἑκα-
tũ capita in cẽtũ talẽta: talẽtũ
τὸν κεφαλίδες εἰς τὰ ἑκατὸν τάλαντα, τάλαντον τῇ
capiti. ꝛ mille septingẽtos septuagin
κεφαλίδι. καὶ τοὺς χιλίους ἑπτακοσίους ἑβδομήκον-
ta quinq3 siclos fecit ad vncinos co
τα πέντε σίκλους ἐποίησεν εἰς τὰς ἀγκύλας τῶν στύ-
lũnaꝝ. ꝛ deaurauit capita eoꝝ: et
λων. καὶ κατεχρύσωσε τὰς κεφαλίδας αὐτῶν, καὶ
ornauit eas. et es sepationis
κατεκόσμησεν αὐτούς. καὶ ὁ χαλκὸς τοῦ ἀφαιρέματος
trecenta septuagita talenta: ꝛ duo mille et
τριακόσια ἑβδομήκοντα τάλαντα, καὶ δισχίλιοι καὶ
q̃dringiti sicli. et fecerũt ex ipso bases
τετρακόσιοι σίκλοι. καὶ ἐποίησαν ἐξ αὐτοῦ τὰς βάσεις
hostij tabnaculi testimonij: ꝛ altare
τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὸ θυσιαστήριον
eneũ cum craticula sua: et oĩa vasa
τὸ χαλκοῦν σὺν τῇ ἐσχάρᾳ αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ σκεύη τοῦ
altaris: et bases atrij in circuitu: ꝛ
θυσιαστηρίου, καὶ τὰς βάσεις τῆς αὐλῆς κύκλῳ, καὶ τὰς
bases hostij atrij: ꝛ paxillos
βάσεις τῆς πύλης τῆς αὐλῆς, καὶ τοὺς πασσάλους τῆς
tabnaculi: ꝛ paxillos atrij in circuitu.
σκηνῆς, καὶ τοὺς πασσάλους τῆς αὐλῆς κύκλῳ. Ca. 39.

ET receptã hiacinthũ et purpu
Καὶ τὴν καταλειφθεῖσαν ὑάκινθον καὶ πορφύ-
rã et coccinũ fecerũt
ραν καὶ τὸ κόκκινον ἐποίησαν oooooooooooooooo

Pñitiua chal. | Interp. chal.

opere sanctuarij ꝛ qđ oblatũ est fuit viginti ꝛ nouem talentoꝝ ꝛ septingentoꝝ ꝛ triginta sicloꝝ in pondere sanctuarij. Argentũ autẽ numeratoꝝ cõgregationis fuit centũ talentoꝝ: ꝛ mille ꝛ septingentoꝝ ꝛ septuaginta ꝛ quinq3 sicloꝝ in pondere sanctuarij. Unum pondus oblatũ est per singula capita: qđ est dimidiũ sicli in pondere sanctuarij: qđ oblatum est ab oibus qui transierũt ad numeros a viginti annis ꝛ supra de sexcentis ꝛ tribus millibus ꝛ quingẽtis ꝛ quinquaginta. Fueruntq3 centũ talenta argenti ex quo cõflate sunt bases sanctuarij ꝛ bases tentorij: centuꝫ talenta pro centũ basibus: talentũ p base. De mille aũt ꝛ septingentis ꝛ septuaginta ꝛ quinq3 siclis fecit vncinos columnaꝝ: ꝛ operuit capita earũ: ꝛ fecit celaturas eaꝝ. es quoq3 oblationis fuit septuaginta talentoꝝ ꝛ duo milia ꝛ quadrigentorũ sicloꝝ: ex quo fecit bases ostij tabernaculi federis ꝛ altare eneum ꝛ craticulã eius eneam ꝛ oĩa vasa altaris ꝛ bases atrij per circuituꝫ ꝛ bases ostij atrij ꝛ oẽs paxillos tabernaculi ꝛ omnes paxillos atrij per circuitum. Ca. 39.

DE hyacintho autẽ ꝛ purpura ꝛ coccino fecerũt oooooooooooooooooooooooooooooooooooo

Transla. Chal.

עבידת קודשא והוה דהב ארמותא עשרין ותשע ככרין ושבע מאה ותלתין סלעין — רום
בסלעי קודשא: וכסף מנייני כנישתא מאת ככרין ואלף ושבע מאה ושבעין וחמש — מנה מאה
סלעין בסלעי קודשא: תקלא לגלגלתא פלגות סלעא בסלעי קודשא לכל דעבר על
מנינא מבר עשרין שנין ולעילא לשית מאה ותלתא אלפין וחמש מאה וחמשין: והוה — שנה עלה
מאת ככרין דכספא לאתכא ית סמכי קודשא וית סמכי פרוכתא מאת סמכין למאת — נתך
ככרין ככרא לסמכא: וית אלפא ושבע מאה ושבעין וחמש עבד ווין לעמודיא וחפא
רישיהון וכבש יתהון: ונחשא דארמותא שבעין ככרין ותרין אלפין וארבע מאה — ראש רום רבע
סלעין: ועבד בה ית סמכי תרע משכן זימנא וית מדבחא דנחשא וית סרדא דנחשא — שכן דנח
דליה וית כל מאני מדבחא: וית סמכי דרתא סחור סחור וית סמכי תרע דרתא — דור
וית כל סכי משכנא וית כל סכי דרתא סחור סחור: — סכא

Ca. xxix.

ומן תכלא וארגונא וצבע זהורי עבדו ››››››››››››››››››››››››››››››››››››››

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

vestes ministratorias aarō: ad ministrādū in
στολὰς λειτουργικὰς ἀαρών, ὥστε λειτουργεῖν ἐν
eis in sctuario: sicut precepit dñs moy
αὐταῖς ἐν τῷ ἁγίῳ; καθὰ συνέταξε κύριος τῷ μωυ
si. et fecerūt suphumerale ex auro: et hya
σῇ. καὶ ἐποίησαν τὴν ἐπωμίδα ἐκ χρυσίου, καὶ ὑα
cintho: et purpura: et coccino filato: et
κίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου νενησμένου, καὶ
bysso retorta. et excisē sūt lamine au
βύσσου κεκλωσμένης. καὶ ἐτμήθη τὰ πέταλα τοῦ χρυ
ri pili: ad cōtexendū cū hyacintho et pur
σίου τρίχες, ὥστε συνυφᾶναι σὺν τῷ ὑακίνθῳ καὶ τῇ πορ
pura: et cū coccino filato: et
φύρᾳ, καὶ σὺν τῷ κοκκίνῳ τῷ διανενησμένῳ, καὶ
cū bysso retorta: op⁹ textile fece
σὺν τῇ βύσσῳ τῇ κεκλωσμένῃ, ἔργον ὑφαντὸν ἐποί
runt illū suphumeralia cōiūcta ex vtrisq͡ᵹ
ησαν αὐτὸ ἐπωμίδας συνεχούσας ἐξ ἀμφοτέρων
partib⁹. op⁹ textile adinuicē cōnexū
τῶν μερῶν. ἔργον ὑφαντὸν εἰς ἄλληλα συμπεπλεγ
ad seipm. et ipso fecerūt scdm sui
μένον καθ' ἑαυτό. ἐξ αὐτοῦ ἐποίησαν κατὰ τὴν αὐ
ipsi facturā ex auro et hyacitho: et purpura:
τοῦ ποίησιν ἐκ χρυσίου καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας,
et coccino filato: et bysso retorta:
καὶ κοκκίνου διανενησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης,
sicut precepit dñs moysi. et fecerūt
καθὰ συνέταξε κύριος τῷ μωυσῇ. καὶ ἐποίησαν ἀμ
vtrosq͡ᵹ lapides smaragdi astrictos
φοτέρους τοὺς λίθους τῆς σμαράγδου συμπεπορπη
et inclusos auro: sculptos
μένους καὶ περισιαλωμένους χρυσίῳ, γεγλυμμένους
et incisos incisione sigilli de no
καὶ ἐκκεκολαμμένους ἐκκόλαμμα σφραγῖδος ἐκ τῶν ὀνο
minib⁹ filiorū israel: et posuerūt eos in
μάτων τῶν υἱῶν ἰσραήλ. καὶ ἐπέθηκαν αὐτοὺς ἐπὶ τοὺς
humeris suphūeralis: lapides mēorialis filiorū
ὤμους τῆς ἐπωμίδος, λίθους μνημοσύνου εἰσὶ τῶν υἱῶν
israel: sicut precepit dñs moysi. et fecerūt
ἰσραήλ. καθὰ συνέταξε κύριος τῷ μωυσῇ. καὶ ἐποίησαν
B rōnale: op⁹ textile variegatiōe: scdm op⁹
λόγιον. ἔργον ὑφαντὸν τῇ ποικιλίᾳ. κατὰ τὸ ἔργον τῆς
suphūeralis: ex auro: et hyacitho: et purpura:
ἐπωμίδος, ἐκ χρυσίου, καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας,
et coccino filato: et bysso retorta:
καὶ κοκκίνου διανενησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης.
quadrangulū duplex fecerūt rōnale: palmi lōgitudo:
τετράγωνον διπλοῦν ἐποίησαν τὸ λόγιον. σπιθαμῆς τὸ μῆκος,
et palmi latitudo duplex. et cōtexta est in eo textura
καὶ σπιθαμῆς τὸ εὖρος διπλοῦν. καὶ συνυφάνθη ἐν αὐτῷ ὕφασ
ta lapidū quattuor ordinū. ordo lapidū: sardi⁹ et topa
μα κατάλιθον τετράστιχον. στίχος λίθων, σάρδιον καὶ τοπά
zi⁹ et smaragdus ordo vnus. et ordo scđs: carbūcul⁹
ζιον καὶ σμάραγδος ὁ στίχος ὁ εἷς. καὶ ὁ στίχος ὁ δεύτερος, ἄνθραξ

Trāsla.B.Hiero.

vestes quibus indueretur aarō: qñ ministrabat in sctis: sicut p̄cepit dñs moysi. Fecit igitur suphumerale de auro hyacintho & purpura coccoq͡ᵹ bis tincto & bysso retorta: ope polymitario. Inciditq͡ᵹ bracteas aureas & extenuauit in fila: vt possent torqueri cū priorū colorū subtegmine: duasq͡ᵹ oras sibiuuicē copulatas in vtroq͡ᵹ latere summitatum: & baltheū ex eisdē coloribus: sicut preceperat dñs moysi. Parauit & duos lapides onychinos astrictos & īclusos auro & sculptos arte gemmaria nominibus filiorum israel. Posuitq͡ᵹ eos in lateribus suphumeralis in monimentū filiorum israel. sicut preceperat dominus moysi. Fecit & rōnale opere polymito iuxta opus suphumeralis ex auro: hyacintho: purpura: coccoq͡ᵹ bis tincto: & bysso retorta: q̄drāgulum duplex mēsure palmi: & posuit in eo gemmarum ordines quattuor. In prio versu erat sardius: topazius: smaragdus. In secundo carbunculus:

Ter.Heb. Exo.Ca.xxxix.

בגדי שרד לשרת בקדש
ויעשו את בגדי הקדש אשר
לאהרן כאשר צוה יהוה את
משה: ויעש את האפד זהב תכלת
וארגמן ותולעת שני ושש משזר:
וירקעו את פחי הזהב וקצץ — רקע פוח
פתילם לעשות בתוך התכלת — פתל
ובתוך הארגמן ובתוך תולעת
השני ובתוך השש מעשה חשב:
כתפת עשו לו חברת על שני — שנה
קצוותו חבר: וחשב אפדתו אשר — קצה
עליו ממנו הוא כמעשהו זהב — עשה
תכלת וארגמן ותולעת שני ושש
משזר כאשר צוה יהוה את — שזר
משה: ויעשו את אבני השהם
מסבת משבצת זהב מפתחת — סבב שבץ פתח
פתוחי חותם על שמות בני — חתם
ישראל: וישם אתם על כתפת — שום
האפד אבני זכרון לבני ישראל — בנה
כאשר צוה יהוה את משה: ויעש
את החשן מעשה חשב כמעשה
אפד זהב תכלת וארגמן ותולעת
שני ושש משזר: רבוע היה כפול — רבע כפל
עשו את החשן זרת ארכו וזרת — עשה
רחבו כפול: וימלאו בו ארבעה — מלא
טורי אבן טור אדם פטדה וברקת
הטור האחד: והטור השני נפך — שנה

Transla.Chal.

לבושי שמושא לשמשא בקודשא ועבדו ית לבושי קודשא די לאהרן כמא
דפקיד יי ית משה: ועבד ית אפודא דדהבא תכלא וארגונא וצבע זהורי ובוץ שזיר:
ורדידו ית טסי דדהבא וקציצו חוטין למעבד בגו תכלא ובגו ארגונא ובגו צבע
זהורי ובגו בוצא עובד אומן: כתפין עבדו ליה מלפפן על תרין סטרוהי מלפף:
והמין תקוניה דעלוהי מניה הוא כעובדוהי דדהבא תכלא וארגונא וצבע זהורי ובוץ
שזיר כמא דפקיד יי ית משה: ועבדו ית אבני בורלא משקען מרמצן דדהב
מפרש בגלוף דעיזקא על שמהת בני ישראל: ושוי יתהון על כתפי אפודא אבני
דוכרנא לבני ישראל כמא דפקיד יי ית משה: ועבד ית חושנא עובד אומן כעובד
אפודא דדהבא תכלא וארגונא וצבע זהורי ובוץ שזיר: מרבע הוה עיף עבדו ית
חושנא זרתא אורכיה וזרתא פותיה עיף: ואשלימו ביה ארבעה סדרין דאבן טבא
סידרא קדמאה סמקן ירקן וברקן סידרא חד: וסידרא תנינא איזמורדין

Interp.chal.

vestes ministerii ad ministrandum in sanctuario: feceruntq͡ᵹ vestes sanctas aarō: sicut precepit dominus moysi. Feceruntq͡ᵹ superhumerale ex auro et hyacintho et purpura et coccino et bysso retorta: extenderuntq͡ᵹ bracteas aureas et inciderūt fila: vt facerēt in medio hyacinthi et in medio purpure et in medio coccini et in medio byssi opere artificis. humerulos fecerūt ei cōiunctos: in duob⁹ lateribus eius iungebātur. Et balthe⁹ ornamēti sui q̄ erat iuxta illud ex ipso erat iuxta opus eius ex auro hyacintho et purpura et bysso retorta: sicut precepit dñs moysi. Feceruntq͡ᵹ duos lapides onychinos inclusos in celaturis aureis scriptos distincte q̄si sculptura anuli per noia filiorū israel. Et posuit eos in humeralis suphumeralis: lapides mēoriales filiis israel: sicut precepat dñs moysi. fecitq͡ᵹ rationale opere artificis iuxta opus suphumeralis ex auro hyacitho et purpura et coccino et bysso retorta: quadratus erat: duplicatū fecerunt rationale: palmi vnius erat longitudo eius: et latitudo eius palmi vnius: duplicatum erat. Et impleuerūt in eo quattuor ordines lapidū preciosi. in primo ordine erat sardius topazius et carbunculus. Et in secundo ordine smaragdus

Privatiua chal.

פסס קצץ עבד
אפן לפף
המן
שקע רמץ
פרש שוה
רבע עוף
פתה שלם רבע

Primitiua hebr. **Tex. Hebr.** **Exo.** **Ca. xxxix**

ספר הלם | ספיר ויהלם: והטור השלישי
שבה חלם | לשם שבו ואחלמה: והטור
הרביעי תרשיש שהם וישפה
מוסבת משבצת זהב במלאתם:
והאבנים על שמת בני ישראל
הנה שתים עשרה על שמתם
פתח | פתוחי חתם איש על שמו
שנה | לשנים עשר שבט: ויעשו על
החשן שרשרת גבלת מעשה עבת
טהר שנה | זהב טהור: ויעשו שתי משבצת
נתן | זהב ושתי טבעת זהב ויתנו את
קצה | שתי הטבעת על שני קצות
החשן: ויתנו שתי העבתת הזהב
על שתי הטבעת על קצות החשן:
ואת שתי קצות שתי העבתת
נתנו על שתי המשבצת ויתנם
פנה | על כתפת האפד אל מול פניו:
שום | ויעשו שתי טבעת זהב וישימו
שנה שפה | על שני קצות החשן על שפתו
אשר אל עבר האפד ביתה:
ויעשו שתי טבעת זהב ויתנם על
שתי כתפת האפד מלמטה ממול
חבר עלה | פניו לעמת מחברתו ממעל לחשב
רכס | האפד: וירכסו את החשן מטבעתיו
פתל | אל טבעת האפד בפתיל תכלת
היה זחח | להית על חשב האפד ולא יזח
החשן מעל האפד כאשר צוה

Trãsla. B. Hiero.

saphirus: iaspis. In tertio ligurius: achates: & amethystus. In quarto chrysolithus onychinus: & berillus circũdati & inclusi auro per ordines suos. Ipsique lapides duodecim sculpti erant noĩbus duodecim tribuũ israel: singuli per noĩa singulorum. Fecerunt in rõnali & catenulas sibiinuicem coherẽtes de auro purissimo: & duos vncinos totidem anulos aureos. Porro anulos posuerunt in vtroque latere rõnalis: ex quibus penderent due catene auree: quas inseruerunt vncinis qui in superhumeralis angulis eminebant. Hec & ante & retro ita cõueniebãt sibi: vt superhumerale & rõnale mutuo necterẽtur: stricta ad balteũ & anulis fortius copulata: quos iũgebat vitta hyacithina: ne laxa fluerent: & a seinuicem mouerẽtur: sicut precepit

Trãsla. Grec. lxx. cũ interp. latina.

et saphirus et iaspis. et ordo tertius ligu-
καὶ σάπφειρος καὶ ἴασπις. καὶ ὁ στίχος ὁ τρίτος λιγύ-
rius et achates et amethystus. et ordo quar-
ριον καὶ ἀχάτης καὶ ἀμέθυστος. καὶ ὁ στίχος ὁ τέταρ-
tus chrysolithus et berillus et onychinus inclu-
τος χρυσόλιθος καὶ βηρύλλιον καὶ ὀνύχιον περικεκυκλω-
si auro: et colligati auro. et
μένα χρυσίῳ, καὶ συνδεδεμένα χρυσίῳ. καὶ οἱ
lapides erãt ex noĩbus filiorum israel duode-
λίθοι ἦσαν ἐκ τῶν ὀνομάτων τῶν υἱῶν ἰσραὴλ δώδε-
cim: ex duodeci noĩbus eorum sculpti
κα, ἐκ τῶν δώδεκα ὀνομάτων αὐτῶν ἐγγεγλυμμέναι
sigilli. vnusquisque ex suo noĩe in duode-
σφραγῖδες. ἕκαστος ἐκ τοῦ ἑαυτοῦ ὀνόματος εἰς τὰς δώδε-
cim tribus. et fecerũt sup rõnale catenulas cõne-
κα φυλάς. καὶ ἐποίησαν ἐπὶ τὸ λόγιον κροσσοὺς συμ-
xas: opus cõnexiõis: ex auro pu-
πεπλεγμένους, ἔργον ἐμπλοκίου, ἐκ χρυσίου καθα-
ro. et fecerũt duos vncinos aureos: et duos
ροῦ. καὶ ἐποίησαν δύο ἀσπιδίσκας χρυσᾶς, καὶ δύο
anulos aureos. et imposuerũt duos anu-
δακτυλίους χρυσοῦς. καὶ ἐπέθηκαν τοὺς δύο δακτυλί-
los aureos sup vtraque pricipia rõnalis.
ους τοὺς χρυσοῦς ἐπ' ἀμφοτέρας τὰς ἀρχὰς τοῦ λογίου.
et iposuerũt inectiones ex auro sup duos
καὶ ἐπέθηκαν τὰ ἐμπλόκια ἐκ χρυσίου ἐπὶ τοὺς δύο
anulos sup vtrasque ptes rõnalis. et
δακτυλίους ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τοῦ λογίου. καὶ
ad duas cõiũctiões duas inectiões. et impo-
εἰς τὰς δύο συμβολὰς τὰ δύο ἐμπλόκια. καὶ ἐπέθη-
suerũt sup duobus vncinis humeros suphũeralis
καν ἐπὶ τὰς δύο ἀσπιδίσκας τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος
et aduerso scdm faciẽ. et fecerũt duos anu-
ἐξ ἐναντίας κατὰ πρόσωπον. καὶ ἐποίησαν δύο δα-
los aureos. et iposuerũt sup duas alas
κτυλίους χρυσοῦς. καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὰ δύο πτερύ-
a sũitate rõnalis ad sũmitatẽ posterioris ptis
για ἐπ' ἄκρου τοῦ λογίου ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ὀπισθίου τῆς
suphũeralis ab itus. et fecerũt duos anulos au-
ἐπωμίδος ἔσωθεν. καὶ ἐποίησαν δύο δακτυλίους χρυ-
reos: et iposuerũt sup vtrosque hũeros suphu-
σοῦς, καὶ ἐπέθηκαν ἐπ' ἀμφοτέρους τοὺς ὤμους τῆς ἐπω-
meralis ab infra eius: sm faciẽ sm cõne-
μίδος κάτωθεν αὐτοῦ, κατὰ πρόσωπον κατὰ τὴν συμ-
xionẽ desup cõtexturã suphũeralis. et cõstrin-
βολὴν ἄνωθεν τῆς συνυφῆς τῆς ἐπωμίδος. καὶ συνέσφι-
xit rõnale ab anulis q in eo ad
γξε τὸ λόγιον ἀπὸ τῶν δακτυλίων τῶν ἐπ' αὐτοῦ εἰς τοὺς
anulos suphũeralis: cõiũctos ex hyaci-
δακτυλίους τῆς ἐπωμίδος, συνεχομένους ἐκ τῆς ὑακίν-
tho cõplicatos ad cõtexturã suphũeralis: vt
θου συμπεπλεγμένους εἰς τὸ ὕφασμα τῆς ἐπωμίδος, ἵνα
nõ defluerẽt rõnale a suphũerale: sicut precepit
μὴ χαλᾶται τὸ λόγιον ἀπὸ τῆς ἐπωμίδος, καθὰ συνέταξε

C

Primitiua chal.

נקר
שקע רמץ
שלם תרי פרש
תכה
תרי
דהב
שוה שפה
ארע לפף עלה
המן הוה פרק

Interp. chal.

saphirus & iaspis. In tertio autẽ ordine ligurius achates & amethystus. In quarto autẽ ordine chrysolithus: onychinus & berillus: inclusi strictique auro fuerunt in implectionibus suis. Ipsi autẽ lapides duodecim erãt iuxta noĩa filiorum israel: scripti scriptura distincta quasi sculptura anuli singuli lapides per noĩa singulorũ per duodecim tribus. Feceruntque in rationali catenulas sibi inuicẽ coherẽtes opere fimbrie ex auro mũdissimo. Et fecerũt duos vncinos aureos & duos anulos aureos: & posuerũt duos anulos in duobus lateribus rationalis. posuerũtque duas fimbrias aureas in duobus anulis qui erãt in lateribus rationalis. Et duas fimbrias q erant in duobus laterib⁹ eius posuerũt in duob⁹ vncinis. posuerũtque eas in humerulis suphũeralis cõtra faciẽ eius. Fecerũtque duos anulos aureos & posuerũt eos in duob⁹ lateribus rationalis q erant in ora eius q est e regione suphumeralis introrsus. Fecerũtque duos anulos ex auro & posuerũt eos i duobus humerulis suphumeralis inferius cõtra faciem eius e regione iuncture eius supra balteũ suphumeralis. Et cõiunxerũt rõnale ex anulis suis ad anulos suphumeralis vitta hyacinthina: vt esset sup balteũ suphumeralis: et non recederet rationale a superhumerali: sicut preceperat

Transla. Chal.

ושבזיז וסבהלום: וסידרא תליתאה כנקרי תרמא ועין עגלא: וסידרא רביעאה
כרום ימא ובורלא ופנתרי משקען מרמצן בדהב באשלמותהון: ואבניא על שמהת
בני ישראל אינון תרתא עשרי על שמהתהון כתב מפרש כגלוף דעזקא גבר על שמיה
לתרי עשר שבטין: ועבדו על חושנא תכין מתחמן עובד גדיל דדהב דכי: ועבדו
תרתין מרמצן דדהב ותרתין עזקן דדהב ויהבו ית תרתין עזקתא על תרין סטרי
חושנא: ויהבו תרתין גדילן דדהב על תרתין עזקן על סטרי חושנא: וית תרתין גדילן
דעל תרין סטרוהי יהבו על תרתין מרמצתא ויהבינון על כתפי אפודא לקביל
אפוהי: ועבדו תרתין עזקן דדהב ושויו על תרין סטרי חושנא על שפמיה די
לעברא דאפודא מלגיו: ועבדו תרתין עזקן דדהב ויהבינון על תרתין כתפי אפודא
מלרע מלקביל אפוהי לקביל בית לופיה מעילוי להמין אפודא: ואחדו ית חושנא
מעזקתיה לעזקת אפודא בחוטא דתכלתא למהוי על המין אפודא ולא מתפרק
חושנא מעילוי אפודא כמא דפקיד

Trāsla.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

dño moysi. et fecerūt tunicā sub
κύριος τῷ μωυσῇ. καὶ ἐποίησαν τὸν ὑποδύτην ὑπὸ
suphūerale: opus textile: totū hyacithinū. at ca
τὴν ἐπωμίδα, ἔργον ὑφαντόν, ὅλον ὑακίνθινον. τὸ δὲ πε
pitium tunice in medio textum adiū
ρισόμιον τοῦ ὑποδύτου ἐν τῷ μέσῳ διυφασμένον συμ
ctū: cui adiūgēs in circuitu capitiū iseparabile.
πλεκτόν, ᾧ ἀνέχον κύκλῳ τὸ περιστόμιον ἀδιάλυτον.
et fecerūt sup margine tunice ab
καὶ ἐποίησαν ἐπὶ τοῦ λώματος τοῦ ὑποδύτου κά
infra q̄si florētis mali punici mala punica ex hyacītho: ⁊
τωθεν ὡσεὶ ἐξανθούσης ῥόας ῥοΐσκους, ἐξ ὑακίνθου, καὶ
purpura: et coccino filato: et bysso re
πορφύρας, καὶ κοκκίνου νενησμένου, καὶ βύσσου κε
torta. et fecerūt tintinabula aurea. et im
κλωσμένης. καὶ ἐποίησαν κώδωνας χρυσοῦς. καὶ ἐπ
posuerūt titinabula sup margines tuni
έθηκαν τοὺς κώδωνας ἐπὶ τὰ λώματα τοῦ ὑπο
ce in circuitu inter mala punica. titinabula au
δύτου κύκλῳ ἀναμέσον τῶν ῥοΐσκων. κώδωνας χρυ
rea ⁊ mala punica sup margine tunice
σοῦς καὶ ῥοΐσκους ἐπὶ τοῦ λώματος τοῦ ὑποδύτου
i circuitu: ad ministrādū: sicut pcepit dño
κύκλῳ, εἰς τὸ λειτουργεῖν, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ
moysi. et fecerūt tunicas byssinas: op⁹ texti
μωυσῇ. καὶ ἐποίησαν χιτῶνας βυσσίνους, ἔργον ὑφαν
le aaron et filijs eius. et cidares ex
τὸν ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ. καὶ τὰς κιδάρεις ἐκ
bysso: et mitrā ex bysso: et femo
βύσσου, καὶ τὴν μίτραν ἐκ βύσσου, καὶ τὰ περισ
ralia ex bysso retorta: et zonas eoꝝ
κελῆ ἐκ βύσσου κεκλωσμένης, καὶ τὰς ζώνας αὐτῶν
ex bysso et hyacītho: et purpura et coccino
ἐκ βύσσου καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου
retorta: op⁹ variegatoris: sicut pcepit
κεκλωσμένου, ἔργον ποικιλτοῦ, ὃν τρόπον συνέταξε
dño moysi. et fecerūt laminā au
κύριος τῷ μωυσῇ. καὶ ἐποίησαν τὸ πέταλον τὸ χρυ
reā: sepationē sctuarij auri puri: et scri
σοῦν, ἀφόρισμα τοῦ ἁγίου χρυσίου καθαροῦ. καὶ ἔγ
pserūt in ea litteras impressas sigil
γραψαν ἐπ᾽ αὐτοῦ γράμματα ἐκτετυπωμένα σφρα
li scificationē dño. ⁊ imposuerūt in ea margi
γῖδος, ἁγίασμα κυρίῳ. καὶ ἐπέθηκαν ἐπ᾽ αὐτὸ λῶμα
nē hyacithinā: vt supadaret sup mitrā desu
τὸ ὑακίνθινον, ὥστε ἐπικεῖσθαι ἐπὶ τὴν μίτραν ἄνω
D per: sicut pcepit dño moysi. et pfe
θεν, ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ μωυσῇ. καὶ συν
ctū ē oē op⁹ tabernaculi testimonij.
ετελέσθη πᾶν ἔργον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.
et fecerūt filij israel scdm oia q̄cūq; p̄
καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ κατὰ πάντα ὅσα συν
cepit dño moysi: ⁊ attulerūt tabernaclm
έταξε κύριος τῷ μωυσῇ, καὶ ἤνεγκαν τὴν σκηνὴν

Trāsla.B.Hiero.

dñs moysi. Feceruntq; tunicam superhumeralis totā hyacinthinam: & capitiū in superiori pte contra mediū: oramq; per gyrum capitij textilem. deorsū āt ad pedes mala punica ex hyacintho: purpura: vermiculo ac bysso retorta. & titinabula de auro purissimo: que posuerunt inter malogranata in extrema parte tunice per gyrū. titinabulum autem aureum & malūpunicū: quibus ornatus icedebat pontifex qn̄ ministerio fūgebatur: sicut p̄cepit dñs moysi. Fecerunt tunicas byssinas opere textili aaron & filiis eius: & mitras cum coronulis suis ex bysso. feminalia quoq; linea byssina. cingulum vero de bysso retorta: hyacitho: purpura ac vermiculo bis tincto arte plumaria. sicut p̄ceperat dominus moysi. Fecerunt & laminā sacre venerationis de auro purissimo: scripseruntq; in ea opere gemmario sanctum domini: & strixerūt eā cū mitra vitta hyacinthina: sicut preceperat dñs moysi. Perfectū ē igitur omne opus tabernaculi & tecti testimonii. Fecerūtq; filii israel cuncta que preceperat dominus moysi: & obtulerūt tabernaculum

Ter.Heb. Exo.Ca.xxxix.

יְהוָה אֶת מֹשֶׁה: וַיַּעַשׂ אֶת מְעִיל
הָאֵפֹד מַעֲשֵׂה אֹרֵג כְּלִיל תְּכֵלֶת:
וּפִי הַמְּעִיל בְּתוֹכוֹ כְּפִי תַחְרָא שָׂפָה
לְפִיו סָבִיב לֹא יִקָּרֵעַ: וַיַּעֲשׂוּ עַל
שׁוּלֵי הַמְּעִיל רִמּוֹנֵי תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן
וְתוֹלַעַת שָׁנִי מָשְׁזָר: וַיַּעֲשׂוּ
פַעֲמֹנֵי זָהָב טָהוֹר, וַיִּתְּנוּ אֶת
הַפַּעֲמֹנִים בְּתוֹךְ הָרִמֹּנִים עַל שׁוּלֵי
הַמְּעִיל סָבִיב בְּתוֹךְ הָרִמֹּנִים: פַּעֲמֹן
וְרִמֹּן פַּעֲמֹן וְרִמֹּן עַל שׁוּלֵי הַמְּעִיל
סָבִיב לְשָׁרֵת כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
אֶת מֹשֶׁה: וַיַּעֲשׂוּ אֶת הַכָּתְנֹת שֵׁשׁ
מַעֲשֵׂה אֹרֵג לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו: וְאֵת
הַמִּצְנֶפֶת שֵׁשׁ וְאֶת פַּאֲרֵי הַמִּגְבָּעֹת
שֵׁשׁ וְאֶת מִכְנְסֵי הַבָּד שֵׁשׁ
מָשְׁזָר: וְאֶת הָאַבְנֵט שֵׁשׁ מָשְׁזָר
וּתְכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי
מַעֲשֵׂה רֹקֵם, כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
אֶת מֹשֶׁה: וַיַּעֲשׂוּ אֶת צִיץ נֵזֶר
הַקֹּדֶשׁ זָהָב טָהוֹר, וַיִּכְתְּבוּ עָלָיו
מִכְתַּב פִּתּוּחֵי חוֹתָם, קֹדֶשׁ לַיהוָה:
וַיִּתְּנוּ עָלָיו פְּתִיל תְּכֵלֶת, לָתֵת עַל
הַמִּצְנֶפֶת מִלְמָעְלָה, כַּאֲשֶׁר צִוָּה
יְהוָה אֶת מֹשֶׁה: וַתֵּכֶל כָּל עֲבֹדַת
מִשְׁכַּן אֹהֶל מוֹעֵד, וַיַּעֲשׂוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת
מֹשֶׁה כֵּן עָשׂוּ: וַיָּבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן

Primitiua.heb.

עָשָׂה מָעַל
כָּלַל
פֶּה
סָבַב קָרַע
רִמֵּן
תָּלַע שָׁנָה שָׁזַר
טָהַר
צָנַף גָּבַע
כָּנַס
עָשָׂה
טָהַר כָּתַב
נָתַן פָּתַל נָתַן
עָלָה
כָּלָה
שָׁכַן יָעַד
בּוֹא

Transla.Chal.

יְיָ יָת מֹשֶׁה: וַעֲבַד יָת מְעִילָא דְּאֵיפוֹדָא עוֹבַד מָחֵי גְמִיר תִּכְלָא: וּפוּם מְעִילָא בְּגַוֵּיהּ
כְּפוּם שִׁרְיָן תּוֹרָא סְפַף לְפוּמֵיהּ סְחוֹר סְחוֹר דְּלָא יִתְבְּזַע: וַעֲבַדוּ עַל שִׁיפּוּלֵי מְעִילָא
רִמּוֹנֵי תִּכְלָא וְאַרְגְּוָנָא וּצְבַע זְהוֹרִי שְׁזִיר: וַעֲבַדוּ זַגִּין דִּדְהַב דְּכֵי, וִיהַבוּ יָת זַגַּיָּא בְּגוֹ
רִמּוֹנַיָּא עַל שִׁיפּוּלֵי מְעִילָא סְחוֹר סְחוֹר בְּגוֹ רִמּוֹנַיָּא: זַגָּא וְרִמּוֹנָא זַגָּא וְרִמּוֹנָא עַל
שִׁיפּוּלֵי מְעִילָא סְחוֹר סְחוֹר, לְשַׁמָּשָׁא כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה: וַעֲבַדוּ יָת כִּתּוּנַיָּא
דְּבוּצָא עוֹבַד מָחֵי לְאַהֲרֹן וְלִבְנוֹהִי: וְיָת מִצְנַפְתָּא דְּבוּצָא וְיָת שְׁבַח כּוֹבְעַיָּא דְּבוּצָא,
מִכְנְסִין דְּבוּץ בּוּץ שְׁזִיר: וְיָת הֶמְיָנָא דְּבוּץ שְׁזִיר וְתִכְלָא וְאַרְגְּוָנָא וּצְבַע זְהוֹרִי עוֹבַד
צַיָּיר, כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה: וַעֲבַדוּ יָת צִיצָא כְּלִילָא דְקוּדְשָׁא דִּדְהַב דְּכֵי, וּכְתַבוּ
עֲלוֹהִי כְּתַב מְפָרַשׁ, קֹדֶשׁ לַייָ: וִיהַבוּ עֲלוֹהִי חוּטָא דִּתְכִלְתָּא, לְמִתַּן עַל מִצְנַפְתָּא
מִלְּעֵילָא, כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה: וּשְׁלֵימַת כָּל עֲבִידַת פּוּלְחַן מַשְׁכַּן זִמְנָא, וַעֲבַדוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל דְּפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה כֵּן עֲבַדוּ: וְאַיְתִיוּ יָת מַשְׁכְּנָא

Interp̄.chal.

dñs moysi. Feceruntq; palliū superhumeralis opere textoris totum hyacinthinum. Et os pallij in medio eius: sicut os lorice. Ora erat per circuitū oris eius ut nō rūperet. Feceruntq; in inferiori pte pallij malogranata ex hyacintho ⁊ purpura ⁊ coccino retorto. Feceruntq; tintinabula de auro mūdissimo: ⁊ posuerūt tintinabula in medio malorūgranatoꝝ in inferiori parte pallij p circuitū in medio malorūgranatoꝝ. Tintinabulū ⁊ malūgranatū: tintinabulū ⁊ malū granatū: in inferiori parte pallij per circuitū: ad ministrandū: sicut preceperat dñs moysi. Feceruntq; tunicā ex bysso opere textoris aaron ⁊ filijs eius. Et tiarā ex bysso ⁊ pileos in decorē ex bysso. Et femoralia ex bysso retorta: balteus quoq; ex bysso retorta ⁊ hyacintho ⁊ purpura ⁊ coccino opere polymitarij: sicut preceperat dñs moysi. Et fecerūt laminas coronā sanctitatis ex auro mūdissimo: ⁊ scripserūt sup eam scriptura distincta: sanctū dño. Et posuerūt in ea vittam hyacinthinā: vt poneretur super mitram: sicut preceperat dñs moysi. Perfectūq; est omne opus tabernaculi federis. Feceruntq; filij israel iuxta oia que preceperat dñs moysi: ita fecerunt. Adduxeruntq; tabernaculum

Primitiua chal.

מְחָא
שְׁרָא סְפַף בְּזַע
זְגָא
צְנַף
כְּנַס
צוּר דְּכָה
פְּרַשׁ נְתַן
עֲלָה שְׁכַן
אֲתָא

אֶל מֹשֶׁה אֶת הָאֹהֶל וְאֶת כָּל
כֵּלָיו קְרָסָיו קְרָשָׁיו בְּרִיחָו וְעַמֻּדָיו כָּלָה בָּרַח
וַאֲדָנָיו׃ וְאֶת מִכְסֵה עוֹרֹת הָאֵילִם כָּסָה
הַמְאָדָּמִים וְאֶת מִכְסֵה עֹרֹת אָדַם עוּר
הַתְּחָשִׁים וְאֵת פָּרֹכֶת הַמָּסָךְ׃ אֶת סָכַךְ
אֲרוֹן הָעֵדֻת וְאֶת בַּדָּיו וְאֵת אָרַן עוּד
הַכַּפֹּרֶת׃ אֶת הַשֻּׁלְחָן אֶת כָּל כֵּלָיו
וְאֵת לֶחֶם הַפָּנִים׃ אֶת הַמְּנֹרָה פָּנָה נוּר
הַטְּהֹרָה אֶת נֵרֹתֶיהָ נֵרֹת הַמַּעֲרָכָה עָרַךְ
וְאֶת כָּל כֵּלֶיהָ וְאֵת שֶׁמֶן הַמָּאוֹר׃ אוֹר
וְאֵת מִזְבַּח הַזָּהָב וְאֵת שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה זָבַח
וְאֵת קְטֹרֶת הַסַּמִּים וְאֵת מָסַךְ
פֶּתַח הָאֹהֶל׃ אֵת מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת
וְאֶת מִכְבַּר הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר לוֹ אֶת כָּבַר
בַּדָּיו וְאֶת כָּל כֵּלָיו אֶת הַכִּיֹּר וְאֶת
כַּנּוֹ׃ אֶת קַלְעֵי הֶחָצֵר אֶת עַמֻּדֶיהָ
וְאֶת אֲדָנֶיהָ וְאֶת הַמָּסָךְ לְשַׁעַר
הֶחָצֵר אֶת מֵיתָרָיו וִיתֵדֹתֶיהָ וְאֵת יָתַר
כָּל כְּלֵי עֲבֹדַת הַמִּשְׁכָּן לְאֹהֶל מוֹעֵד׃
אֶת בִּגְדֵי הַשְּׂרָד לְשָׁרֵת בַּקֹּדֶשׁ
אֶת בִּגְדֵי הַקֹּדֶשׁ לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן
וְאֶת בִּגְדֵי בָנָיו לְכַהֵן׃ כְּכֹל אֲשֶׁר
צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה כֵּן עָשׂוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל אֵת כָּל הָעֲבֹדָה׃ וַיַּרְא עָשָׂה
מֹשֶׁה אֶת כָּל הַמְּלָאכָה וְהִנֵּה רָאָה
עָשׂוּ אֹתָהּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה כֵּן לָאַךְ
עָשׂוּ וַיְבָרֶךְ אֹתָם מֹשֶׁה׃ בָּרַךְ

Trāsla. B. Hiero.

& tectũ & vniuersam supellectilem: anulos tabulas: vectes: columnas: ac bases: opertorium de pellibus arietum rubricatis: & aliud operimentum de hyacinthinis pellibus: velum: arcam: vectes: propiciatorium: mensam cum vasis suis: & propositionis panibus: candelabrum: lucernas. & vtensilia earum cum oleo: altare aureum & vnguentum & thymiama ex aromatibus: & tentorium in introitu tabernaculi: altare eneum: retiaculum: vectes: & vasa eius omnia. labrum cum basi sua: tentoria atrii & columnas cum basibus suis. tentorium in introitu atrii: funiculosq; illius & paxillos. Nihil ex vasis defuit que in ministeriũ tabernaculi & in tectũ federis iussa sũt fieri. Vestes quoq; quibus sacerdotes vtuntur in sanctuario aarõ scilicet & filii eius: obtulerunt filii israel: sicut preceperat dominus. Que postq̃ moyses cũcta vidit cõpleta: benedixit eis.

Trāsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.

ad moysen: et oia vasa eius: et
πρὸς μωυσῆν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ
anulos eius: et colũnas eius: et
τοὺς δακτυλίους αὐτῆς, καὶ τοὺς στύλους αὐτῆς, καὶ
vectes eius: et paxillos eius:
τοὺς μοχλοὺς αὐτῆς, καὶ τοὺς πασσάλους αὐτῆς,
et bases eius: et opimẽta pelles
καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς, καὶ τὰς διφθέρας δέρματα
arietũ rubricatas: et coopto:ia pel-
κριῶν ἠρυθροδανωμένα, καὶ τὰ κατακαλύμματα δέρ-
les hyacinthinas: et velũ: et ar-
ματα ὑακίνθινα, καὶ τὸ καταπέτασμα, καὶ τὴν κι-
cam testimonij: et vectes eius: et
βωτὸν τοῦ μαρτυρίου, καὶ τοὺς διωστῆρας αὐτῆς, καὶ
ppiciatoriũ: et mẽsam: et oia vasa
τὸ ἱλαστήριον, καὶ τὴν τράπεζαν, καὶ πάντα τὰ σκεύη
eius: et panes ppositiõis: et cãde-
αὐτῆς, καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως, καὶ τὴν λυ-
labrũ purũ: et lucernas eius lucernas
χνίαν τὴν καθαράν, καὶ τοὺς λύχνους αὐτῆς λύχνους
incẽdij: et oia vasa eius: et ole-
τῆς καύσεως, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τὸ ἔλαι-
um luminis: et altare aureũ: et
ον τοῦ φωτός, καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν, καὶ
oleũ vnctiõis: et thymiama cõpositio-
τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσε-
nis: et velũ porte tabnaculi: et
ως, καὶ τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς σκηνῆς, καὶ τὸ
altare eneũ: et craticulã eius
θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν, καὶ τὴν ἐσχάραν αὐτοῦ τὴν
eneã: et vectes eius: et oia
χαλκῆν, καὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ
vasa eius: et labrũ: et basim eius: et
σκεύη αὐτοῦ, καὶ τὸν λουτῆρα, καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ, καὶ
cortinas atrij: et colũnas et bases eius: et
τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς, καὶ τοὺς στύλους καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς, καὶ
velum porte atrij: et funiculos eius: et
ἐπίσπαστρον τῆς πύλης τῆς αὐλῆς, καὶ τὰ σχοινία αὐτῆς, καὶ τοὺς
paxillos eius: et oia instrumẽta q̃ ad opa
πασσάλους αὐτῆς, καὶ πάντα τὰ ἐργαλεῖα τὰ εἰς τὰ ἔργα τῆς
tabernaculi testimonij: et vestes ministratorias ad
σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὰς στολὰς τὰς λειτουργικὰς εἰς
ministrandũ in eis in sctuario: vestes sctuarij: q̃ sũt aa-
λειτουργεῖν ἐν αὐταῖς ἐν τῷ ἁγίῳ, στολὰς τοῦ ἁγίου, αἵ εἰσιν ἀα-
ron: et vestes filioꝝ eius in sacerdotiũ. Sm om-
ρών, καὶ τὰς στολὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ εἰς τὴν ἱερατείαν. κατὰ πάν-
nia q̃cũq; pcepit dñs moysi: sic fecerũt filij isra-
τα ὅσα συνέταξε κύριος τῷ μωυσῇ, οὕτως ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ἰσ-
el oẽs apparatũ. et vidit moyses oia opa:
ραὴλ πᾶσαν τὴν παρασκευήν. καὶ εἶδε μωυσῆς πάντα τὰ ἔργα,
et fuerũt facientes ea quẽadmodũ pcepit dñs mo-
καὶ ἦσαν πεποιηκότες αὐτὰ ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ μω-
si: sic fecerũt ea: et bñdixit eis moyses.
σῇ, οὕτως ἐποίησαν αὐτά, καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς μωυσῆς.

Priitiua chal. — Interp. chal.

מְנָא כְּרַךְ · סְמַךְ · נוּר דְּהַב נְהַר · דְּבַח · מְאַן · סְבָא

ad moysen et omnia vasa eiusdẽ tabernaculi: fibulas eius: tabulas eius: vectes eius: et colũnas eius: et bases eius: et opertoriũ de pellibus arietum rubricatis: et opertoriũ de pellibus hyacinthinis: velũ quoq; qd extenditur: arcam testimonij et vectes ei᷒: et propiciatorium: mensam et oia vasa eius: et panẽ propositionis: candelabrũ mundissimũ: et lucernas que ordinantur et omnia vasa eius: et oleum ad illuminandum: altare aureũ et oleum vnctionis: thymiama aromatũ. Tentoriũq; quod erat in ostio tabernaculi: altare eneum: et retiaculũ eius eneum: vectes eius et oia vasa eius. Labrum et basim eius: cortinas atrij cũ colũnis suis et cum basibus suis: velum quoq; ad ostium atrij: funiculos eius et paxillos eius et omnia vasa ministerij tabernaculi federis: vestes quoq; ministerij ad ministrandum in sanctuario: vestes sanctas aaron sacerdotis et vestes filiorũ eius vt ministrent. iuxta omnia que precepit dñs moysi: ita fecerunt filij israel omne opus. Viditq; moyses omne opus et ecce fecerant illud sicut preceperat dominus ita fecerunt: benedixitq; eis moyses. Ca.40.

Transla. Chal.

לְוָת משֶׁה יָת מַשְׁכְּנָא וְיָת כָּל מָנוֹהִי פּוּרְפוֹהִי דַּפּוֹהִי עָבְרוֹהִי וְעַמּוּדוֹהִי וְסַמְכוֹהִי׃ וְיָת
חוֹפָאָה דְּמַשְׁכֵּי דְּדִכְרֵי מְסַמְּקֵי וְיָת חוֹפָאָה דְּמַשְׁכֵּי דְּסַסְגּוֹנָא וְיָת פָּרוֹכְתָּא דִּפְרָסָא׃
יָת אֲרוֹנָא דְּסָהֲדוּתָא וְיָת אֲרִיחוֹהִי וְיָת כַּפּוּרְתָּא׃ יָת פָּתוֹרָא וְיָת כָּל מָנוֹהִי וְיָת לְחֵם
אַפַּיָּא׃ יָת מְנָרְתָּא דָּכִיתָא יָת בּוֹצִינַהָא בּוֹצִינֵי סִדְרָא וְיָת כָּל מָנַהָא וְיָת מִשְׁחָא
דְּאַנְהָרוּתָא׃ וְיָת מַדְבְּחָא דְּדַהֲבָא וְיָת מִשְׁחָא דִּרְבוּתָא וְיָת קְטֹרֶת בּוּסְמַיָּא וְיָת פְּרָסָא
דִּתְרַע מַשְׁכְּנָא׃ יָת מַדְבְּחָא דִּנְחָשָׁא וְיָת סְרָדָא דִּנְחָשָׁא דִּילֵיהּ יָת אֲרִיחוֹהִי וְיָת כָּל
מָנוֹהִי יָת כִּיּוֹרָא וְיָת בְּסִיסֵיהּ׃ יָת סְרָדֵי דַּרְתָּא יָת עַמּוּדַהָא וְיָת סַמְכַהָא וְיָת פְּרָסָא
לִתְרַע דַּרְתָּא יָת אַטּוּנוֹהִי וְסִכַּהָא וְכָל מָאנֵי פוּלְחַן מַשְׁכְּנָא לְמַשְׁכַּן זִמְנָא׃ יָת לְבוּשֵׁי
שִׁמּוּשָׁא לְשַׁמָּשָׁא בְקוּדְשָׁא יָת לְבוּשֵׁי קוּדְשָׁא לְאַהֲרֹן כַּהֲנָא וְיָת לְבוּשֵׁי בְנוֹהִי
לְשַׁמָּשָׁא׃ כְּכֹל דְּפַקֵּיד יְיָ יָת משֶׁה כֵּן עֲבַדוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת כָּל פּוּלְחָנָא׃ וַחֲזָא משֶׁה יָת
כָּל עֲבִידְתָּא וְהָא עֲבַדוּ יָתַהּ כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ כֵּן עֲבַדוּ וּבָרֵיךְ יָתְהוֹן משֶׁה׃

Ca.xl.

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.

C.40 A
Et locut' ẽ dñs ad moysen: dicẽs: in die
καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, ἐν ἡμέ-
vna mẽsis pmi pma die mẽsis: eriges tabna
ρᾳ μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου νουμηνίᾳ, στήσεις τὴν σκη-
culũ testimonij: et pones ibi arcã
νὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ θήσεις ἐκεῖ τὴν κιβωτὸν τοῦ
testimonij: et cooperies arcã
μαρτυρίου, καὶ σκεπάσεις τὴν κιβωτὸν τῷ κα-
velo. et inferes mẽsam: et ap
ταπετάσματι. καὶ εἰσοίσεις τὴν τράπεζαν, καὶ προ-
pones ppositionẽ ei'. et inferes cãdelabrũ:
θήσεις τὴν πρόθεσιν αὐτῆς. καὶ εἰσοίσεις τὴν λυχνίαν,
et impones lucernas ei'. et pones al
καὶ ἐπιθήσεις τοὺς λύχνους αὐτῆς. καὶ θήσεις τὸ θυσια-
tare aureũ ad incẽsandũ corã ar
στήριον τὸ χρυσοῦν εἰς τὸ θυμιᾶσαι ἐναντίον τῆς κιβω-
ca testimonij. et impones coopimẽtũ
τοῦ τοῦ μαρτυρίου. καὶ ἐπιθήσεις κάλυμμα τοῦ
veli sup hostiũ tabnaculi. et
καταπετάσματος ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς. καὶ τὸ
altare holocaustoꝝ pones iuxta ho
θυσιαστήριον τῶν καρπωμάτων θήσεις παρὰ τὴν θύ-
stiũ tabnaculi testimonij. et pones la
ραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. καὶ θήσεις τὸν λου-
brũ inter tabernaculũ testimonij et in
τῆρα ἀναμέσον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ ἀνα-
ter altare: et pones in eo aquã.
μέσον τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ θήσεις ἐν αὐτῷ ὕδωρ.
et pones atriũ in circuitu. et pones ve
καὶ θήσεις τὴν αὐλὴν κύκλῳ. καὶ θήσεις τὸ κατα-
lum porte atrij. et assumes
πέτασμα τῆς πύλης τῆς αὐλῆς. καὶ λήψῃ τὸ ἔ-
oleũ vnctionis: et vnges tabnaculũ: et
λαιον τοῦ χρίσματος, καὶ χρίσεις τὴν σκηνήν, καὶ
B oia q̃ in eo. et sctificabis illũ et om
πάντα τὰ ἐν αὐτῇ. καὶ ἁγιάσεις αὐτὴν καὶ πάν-
nia vasa eius. et erit sctũ. et vnges
τα τὰ σκεύη αὐτῆς. καὶ ἔσται ἁγία. καὶ χρίσεις τὸ
altare holocaustoꝝ: et oia
θυσιαστήριον τῶν καρπωμάτων, καὶ πάντα τὰ
vasa eius. et vnges labrũ: et basis
σκεύη αὐτοῦ. καὶ χρίσεις τὸν λουτῆρα, καὶ τὴν βάσιν
eius: et sctificabis illud. et sctificabis al
αὐτοῦ, καὶ ἁγιάσεις αὐτόν. καὶ ἁγιάσεις τὸ θυσια-
tare. et erit altare sctũ sctoꝝ. et
S.30.c στήριον. καὶ ἔσται τὸ θυσιαστήριον ἅγιον τῶν ἁγίων. καὶ
applicabis aarõ et filios eius ad
προσάξεις ἀαρὼν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τὰς
hostia tabernaculi testimonij: et lauabis
θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ λούσεις
eos aqua. et indues aaron vestes
αὐτοὺς ὕδατι. καὶ ἐνδύσεις ἀαρὼν τὰς στολὰς
sctãs: et vnges eũ: et sctificabis eũ:
τὰς ἁγίας, καὶ χρίσεις αὐτόν, καὶ ἁγιάσεις αὐτόν,

Trãsla. B. Hiero.

Locutusq́ʒ ẽ. Ca.40.
dominus ad moysen
dicens. Mense primo
prima die mensis eri-
ges tabernaculum
testimõii: & pones in
eo arcam.
dimittesq́ʒ ante illam ve
lum:
& illata mensa pones
super eam que rite prece
pta sunt. Candelabrum
stabit
cum lucernis suis: &
altare
aureum in quo adole-
tur incẽsũ corã arca
testimonii. Tentorium
in introitu tabernaculi
testimonii pones: &
ante illud altare holo-
causti: Labrum
inter altare & taberna
culũ: qd' ĩplebis
aqua. Circũdabisq́ʒ
atrium tentoriis
& ingressum eius.
Et assũpto vnctionis o
leo: vnges
tabernaculum cũ vasis
suis
vt sanctificentur:
altare
holocausti & oia vasa
eius
labrum cum
basi sua. Oia vnctiõis
oleo cõsecrabis: vt sint
sancta sanctorũ. Appli
cabisq́ʒ aarõ & filios eius
ad fores tabernaculi te
stimonii: & lotos aqua
indues sanctis vestibus

Ter. Heb. Exo. Ca. xl.

וידבר יהוה אל משה
לאמר: ביום החדש הראשון
באחד לחדש תקים את משכן
אהל מועד: ושמת שם את ארון
העדות וסכת על הארן את הפרכת:
והבאת את השלחן וערכת את
ערכו והבאת את המנרה והעלית
את נרתיה: ונתתה את מזבח
הזהב לקטרת לפני ארון העדת
ושמת את מסך הפתח למשכן:
ונתתה את מזבח העלה לפני פתח
משכן אהל מועד: ונתת את הכיר
בין אהל מועד ובין המזבח ונתת
שם מים: ושמת את החצר סביב
ונתת את מסך שער החצר:
ולקחת את שמן המשחה ומשחת
את המשכן ואת כל אשר בו
וקדשת אתו ואת כל כליו
והיה קדש: ומשחת את מזבח
העלה ואת כל כליו וקדשת
את המזבח והיה המזבח קדש
קדשים: ומשחת את הכיר ואת
כנו וקדשת אתו: והקרבת את
אהרן ואת בניו אל פתח אהל
מועד ורחצת אתם במים:
והלבשת את אהרן את בגדי
הקדש ומשחת אתו וקדשת אתו

Priũiua heb.

Cap. xl.
דבר
קום
שום
סכך
בוא
עלה
נתן
פנה
שכן
כלה
זבח
כון קרב
רחץ לבש

Transla. Chal.

ומליל יי עם משה למימר: ביומא דירחא קדמאה בחד לירחא תקים ית משכנא
דמשכן זימנא: ותשוי תמן ית ארונא דסהדותא ותטליל על ארונא ית פרוכתא:
ותעיל ית פתורא ותסדר ית סידרוהי ותעיל ית מנרתא ותדליק ית בוציניהא ותתן
ית מדבחא דדהבא לאסקא קטורת בוסמין קדם ארונא דסהדותא ותשוי ית פרסא
דתרעא למשכנא: ותתן ית מדבחא דעלתא קדם תרע משכנא דמשכן זימנא: ותתן ית
כיורא בין משכן זימנא ובין מדבחא ותתן תמן מיא: ותשוי ית דרתא סחור סחור
ותתן ית פרסא דתרע דרתא: ותיסב ית משחא דרבותא ותרבי ית משכנא וית כל
דביה ותקדיש יתיה וית כל מאנוהי ויהא קודשא: ותרבי ית מדבחא דעלתא וית
כל מנוהי ותקדיש ית מדבחא ויהא מדבחא קדש קודשין: ותרבי ית כיורא וית
בסיסיה ותקדיש יתיה: ותקריב ית אהרן וית בנוהי לתרע משכן זימנא ותסחי
יתהון במיא: ותלביש ית אהרן ית לבושי קודשא ותרבי יתיה ותקדיש יתיה

Interp. chal.

Locutusq́ʒ est dominus cum moyse: dicens. In mense primo: prima die mensis eriges tabernaculum federis: et pones ibi arcam testimonij. Et cooperies super arcam velamine. Et inferes mensam: et ordinabis ordinem eius. et inferes candelabrũ: et incendes lucernas eius. Ponesq́ʒ altare aureũ: in quo adoletur thymiama aromatuꝫ coram arca testimonij. Ponesq́ʒ velum in ostio tabernaculi: et pones altare holocausti ante ostiũ tabernaculi federis. Et pones labrum inter tabernaculum federis et altare: et pones ibi aquam. Ponesq́ʒ atrium per circuitum: et pones tentorium ostij atrij. Tollesq́ʒ oleum vnctionis: et vnges tabernaculũ et omnia que in eo sunt: et sanctificabis illud et omnia vasa eius: et erit sanctum. et vnges altare holocausti et omnia vasa eius: sanctificabisq́ʒ altare: et erit altare sanctum sanctorũ. Et vnges labrum et basim eius: et sanctificabis illud. Applicabisq́ʒ aaron et filios eius ad ostium tabernaculi federis: et lauabis eos aquis. Et indues aaron vestibus sanctis: et vnges eum: sanctificabisq́ʒ illum

Priũiua chal.

אמר קום שכן
שוה חפא
עלל סדר נור
דלק נתן נסך
דור
נסב רבב
קדש הוה עלה
קרב שכן סחא
לבש

Tex. Heb.	Primitiua hebr.
וכהן לי: ואת בניו תקריב	
והלבשת אתם כתנת: ומשחת	
אתם כאשר משחת את אביהם	
וכהנו לי והיתה להית להם	היה
משחתם לכהנת עולם לדרתם:	עלם דור
ויעש משה ככל אשר צוה יהוה	עשה
אתו כן עשה: ויהי בחדש	היה
הראשון בשנה השנית באחד	שנה
לחדש הוקם המשכן: ויקם	קום
משה את המשכן ויתן את	נתן
אדניו וישם את קרשיו ויתן	שום
את בריחיו ויקם את עמודיו:	ברח קום עמד
ויפרש את האהל על המשכן	פרש
וישם את מכסה האהל עליו	כסה
מלמעלה כאשר צוה יהוה את	עלה
משה: ויקח ויתן את העדת אל	לקח עוד
הארן וישם את הבדים על הארן	
ויתן את הכפרת על הארן מלמעלה:	
ויבא את הארן אל המשכן וישם	בוא
את פרכת המסך ויסך על ארון	סכך ארן
העדות כאשר צוה יהוה את	
משה: ויתן את השלחן באהל	
מועד על ירך המשכן צפנה	
מחוץ לפרכת: ויערך עליו ערך	ערך
לחם לפני יהוה כאשר צוה	פנה
יהוה את משה: וישם את המנרה	נור
באהל מועד נכח השלחן ››	

vt ministrent mihi & vnctio eorū in sacerdotiū sempiternū pficiat. Fecitq; moyses omnia que preceperat dñs. Igitur mense primo āni secūdi: prima die mensis collocatū est tabernaculū. Erexitq; moyses illud & posuit tabulas ac bases & vectes: statuitq; colūnas: & expandit tectum super tabernaculum imposito desuper operimento: sicut dominus imperauerat. Posuit & testimoniū in arca subditis infra vectibus: & oraculum desuper. Cūq; intulisset arcā in tabernaculū testimōii: appendit ante eā velū: vt expleret dñi iussionē. Posuit & mēsā in tabernaculo testimonii ad plagam septentrionalem extra velum: ordinatis corā ppositionis panibus: sicut preceperat dominus moysi. Posuit & candelabrum in tabernaculo testimonii e regione mense

τ sacerdotio fūgel mihi. τ filios eius applic
καὶ ἱερατεύσει μοι. καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ προσά
cabis τ indues eos tunicas: τ vnges eos
ξεις καὶ ἐνδύσεις αὐτοὺς χιτῶνας, καὶ ἀλείψεις αὐ
sicut vnxisti patrem eoꝝ: τ
τοὺς ὃν τρόπον ἤλειψας τὸν πατέρα αὐτῶν, καὶ
sacerdotio fūgētur mihi. τ erit: vt sit illis
ἱερατεύσουσί μοι. καὶ ἔσται, ὥστε εἶναι αὐτοῖς
vnctio sacerdotij in eternū: in gñatiões
χρίσμα ἱερατείας εἰς τὸν αἰῶνα, εἰς τὰς γενεὰς
eorū. τ fecit moyses oīa quecūq; pce-
αὐτῶν. καὶ ἐποίησε μωυσῆς πάντα ὅσα ἐνετεί
pit illi dñs: sic fecit. τ factū ē
λατο αὐτῷ κύριος, οὕτως ἐποίησε. καὶ ἐγένετο
in mēse pmo scdo āno egressio
ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ τῷ δευτέρῳ ἔτει ἐκπορευο
nis eorū ex egypto pma die mēsis: erectū ē tabna
μένων αὐτῶν ἐξ αἰγύπτου νουμηνία, ἐστάθη ἡ σκη
culū. τ erexit moyses tabernaculū: τ imposuit
νή. καὶ ἔστησε μωυσῆς τὴν σκηνήν, καὶ ἐπέθηκε τὰς
capita: τ immisit vectes: τ
κεφαλίδας, καὶ ἐνέβαλε τοὺς μοχλούς, καὶ
erexit colūnas eius: τ extēdit cor-
ἔστησε τοὺς στύλους αὐτῆς, καὶ ἐξέτεινε τὰς αὐ
tinas sup tabernaculū: τ imposuerūt opimētū
λαίας ἐπὶ τὴν σκηνήν, καὶ ἐπέθηκαν τὸ κάλυμμα
tabernaculi sup illā desup: sicut pcepit dñs
τῆς σκηνῆς ἐπ' αὐτὴν ἄνωθεν, καθὰ συνέταξε κύριος
moysi. τ accipiēs testimonia imposuit in
τῷ μωυσῇ. καὶ λαβὼν τὰ μαρτύρια ἐνέβαλεν εἰς
arcā: τ supposuit vectes sub
τὴν κιβωτόν, καὶ ὑπέθηκε τοὺς διωστῆρας ὑπὸ
arcā: τ imposuit ppitiatoriū sup ar
τὴν κιβωτόν, καὶ ἐπέθηκε τὸ ἱλαστήριον ἐπάνω τῆς κι
cam. τ intulit arcā in tabernacl'm:
βωτοῦ. καὶ εἰσήνεγκε τὴν κιβωτὸν εἰς τὴν σκηνήν,
τ imposuit opimētū veli:
καὶ ἐπέθηκε τὸ κατακάλυμμα τοῦ καταπετάσματος,
τ operuit arcā testimonij: si
καὶ ἐσκέπασε τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου, ὃν
cut pcepit dñs moysi. τ imposuit
τρόπον συνέταξε κύριος τῷ μωυσῇ. καὶ ἐπέθηκε
mēsam in tabernaculū testimonij: ad
τὴν τράπεζαν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, ἐπὶ τὸ
latus tabernaculi testimonij qđ ad aqlonē ex-
κλίτος τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου τὸ πρὸς βοῤῥᾶν ἔξω
tra velū tabernaculi. τ appo-
θεν τοῦ καταπετάσματος τῆς σκηνῆς. καὶ προσέθη
suit in ea panes ppositiōis corā dño: si
κεν ἐπ' αὐτῆς τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἐναντίον κυ, ὃν
cut pcepit dñs moysi. τ posuit cādelabrū
τρόπον συνέταξε κς τῷ μωυσῇ. καὶ ἔθηκε τὴν λυχνίαν
in tabernaculū testimonij eregiōe mēse:
εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου ἐναντίον τῆς τραπέζης,

Hebr. 7.a.

C

Transla. Chal.

וישמש קדמי: וית בנוהי תקריב ותלביש יתהון כתונין: ותרבי יתהון כמא דרבית
ית אבוהון וישמשון קדמי ותהי למהוי להון רבותהון לכהנות עלם לדריהון: ועבד
משה ככל דפקיד ייי יתיה כן עבד: והוה בירחא קדמאה בשתא תניתא בחד יומא
לירחא איתקם משכנא: ואקים משה ית משכנא ויהב ית סמכוהי ושוי ית דפוהי
ויהב ית עברוהי ואקים ית עמודוהי: ופרש ית פרסא על משכנא ושוי ית חופאה
דמשכנא עלוהי מלעילא כמא דפקיד ייי ית משה: ונסיב ויהב ית סהדותא בארונא
ושוי ית אריחיא על ארונא ויהב ית כפורתא על ארונא מלעילא: ואעיל ית ארונא
למשכנא ושוי ית פרוכתא דפרסא ואטיל על ארונא דסהדותא כמא דפקיד ייי
ית משה: ויהב ית פתורא במשכן זמנא על צדא דמשכנא ציפונא מברא לפרוכתא:
וסדר עלוהי סידרין דלחם קדם ייי כמא דפקיד ייי ית משה: ושוי ית מנרתא
במשכן זמנא לקביל פתורא ›››››››››››

Interp. chal.

et ministret coram me. Filios quoq; eius applicabis τ indues eos tunicis. et vnges eos sicut vnxisti patrē eorum: τ ministrabunt coram me: τ vt sit eis vnctio sua in sacerdotiū sempiternū in generationibus suis. Fecitq; moyses iuxta omnia que preceperat ei dominus ita fecit. Factumq; est in mense primo in anno secundo prima die mensis erectum est tabernaculum. Erexitq; moyses tabernaculum: τ posuit bases eius: et imposuit tabulas eius: τ posuit vectes eius: τ erexit columnas eius: τ expandit tentorium super tabernaculum: et posuit coopertorium tabernaculi super illud desuper: sicut preceperat dominus moysi. Tulitq; τ posuit testimonium in arca: τ posuit in arca vectes: τ posuit propiciatorium super arcam desuper. et intulit arcam in tabernaculum: τ posuit velum extensus: vt protegeret super arcam testimonij sicut preceperat dominus moysi. Posuitq; mensam in tabernaculo federis in latere tabernaculi ad aquilonē extra velum: et ordinauit super ea ordines panum coram domino: sicut preceperat dominus moysi. Posuitq; candelabrum in tabernaculo federis e regione mense

Primitiua chal.

שמש
הוה רבב דור
הוה
קום שנה
חבר
עלה
עלל
טלל
צדד
סדר
נור

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

ad latus tabnaculi qđ ad austrū. ⁊ imposuit
εἰς τὸ κλίτος τῆς σκηνῆς τὸ πρὸς νότον· καὶ ἐπέθηκε
lucernas illius corā dño: sicut pre-
τοὺς λύχνους αὐτῆς ἔναντι κυρίου, ὃν τρόπον συν-
cepit dñs moysi. ⁊ posuit altare
έταξε κύριος τῷ μωυσῇ. καὶ ἔθηκε τὸ θυσιαστήριον τὸ
aureū in tabnaculo testimonij cōtra ve-
χρυσοῦν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου ἀπέναντι τοῦ κα-
lum. ⁊ adoleuit sup illud thymia-
ταπετάσματος. καὶ ἐθυμίασεν ἐπ' αὐτοῦ τὸ θυμία-
ma cōpositiōis: sicut pcepit dñs moy-
μα τῆς συνθέσεως, καθάπερ συνέταξε κύριος τῷ μωυ-
si. ⁊ posuit tētoriū porte tabnaculi: ⁊ al-
σῇ. καὶ ἔθηκε τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς σκηνῆς, καὶ τὸ
tare holocaustoꝝ posuit iuxta hostia
θυσιαστήριον τῶν καρπωμάτων ἔθηκε παρὰ τὰς θύρας
tabnaculi testimonij. ⁊ obtulit in eo holo-
τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. καὶ ἀνήνεγκεν ἐπ' αὐτοῦ τὴν ὁλοκαύ-
caustū ⁊ sacrificiū: sicut pcepit dñs moysi.
τωμα καὶ θυσίαν, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ μωυσῇ.
⁊ fecit labiū inter tabernaculū
καὶ ἐποίησε τὸν λουτῆρα ἀναμέσον τῆς σκηνῆς τοῦ
testimonij: ⁊ inter altare. ⁊
μαρτυρίου, καὶ ἀναμέσον τοῦ θυσιαστηρίου. καὶ
imposuit in eo aquā: vt lauētur ex eo
ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτῷ ὕδωρ, ἵνα νίπτωνται ἐξ αὐτοῦ
moyses ⁊ aarō ⁊ filij ei' manus
μωυσῆς καὶ ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας
suas ⁊ pedes: ingrediētib' illis in
αὐτῶν καὶ τοὺς πόδας, εἰσπορευομένων αὐτῶν εἰς
tabnaculū testimonij: aut qñ accederēt
τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, ἢ ὅταν προσπορεύωνται
ad altare ad ministrādū: lauabātur ex eo:
πρὸς τὸ θυσιαστήριον λειτουργεῖν, ἐνίπτοντο ἐξ αὐ-
sicut pcepit dñs moysi. et erexit
τοῦ, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ μωυσῇ. καὶ ἔστησε τὴν
atriū i circuitu tabernaculi ⁊ testimonij: ⁊ po-
αὐλὴν κύκλῳ τῆς σκηνῆς καὶ τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἔθη-
suit tētoriū porte atrij. ⁊ per-
κε τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς αὐλῆς. καὶ συνε-
fecit moyses oīa opa. ⁊ opuit nu-
τέλεσε μωυσῆς πάντα τὰ ἔργα. καὶ ἐκάλυψεν ἡ νε-
Hebr 9.c. bes tabernaculū testimonij: ⁊ gl'ia dñi
φέλη τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ δόξης κυρίου
repletū ē tabnaculū. ⁊ nō potuit moyses in-
ἐπλήσθη ἡ σκηνή. καὶ οὐκ ἠδυνάσθη μωυσῆς εἰσ-
gredi in tabernaculū testimonij: qm obū
ελθεῖν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, ὅτι ἐπε-
brauit sup illud nubes: ⁊ gl'ia dñi
σκίαζεν ἐπ' αὐτὴν ἡ νεφέλη, καὶ δόξης κυρίου
repletū ē tabernaculū. qñ āt ascēderet nubes a
ἐπλήσθη ἡ σκηνή. ἡνίκα δ' ἂν ἀνέβη ἡ νεφέλη ἀπὸ τῆς

Trāsla.B.Hiero.

in parte australi: locatis per ordinem lucernis iuxta preceptum domini. Posuit & altare aureum sub tecto testimonii contra velum: & adoleuit super eo incensum aromatum: sicut iusserat dominus moysi. Posuit & tentorium in introitu tabernaculi testimonii: & altare holocausti in vestibulo testimonii offerens in eo holocaustum & sacrificia: vt dominus imperauerat. Labrum quoq; statuit inter tabernaculum testimonii & altare implens illud aqua. Laueruntq; in eo moyses & aaron ac filii eius manus suas & pedes: cum ingrederentur tectū federis: & accederent ad altere: sicut preceperat dominus moysi. Erexit & atrium per gyrū tabernaculi & altaris ducto in introitu eius tētorio. Postquā omnia perfecta sunt: operuit nubes tabernaculum testimonii: & gloria domini impleuit illud. Nec poterat Moyses ingredi tectum federis nube operiente omnia: & maiestate dñi coruscante: quia cūcta nubes operuerat. Si qñ nubes

Tex.Heb.

Tex.Heb.	Primitiua heb.
על ירך המשכן נגבה׃ ויעל	שכן צלה
הנרת לפני יהוה כאשר צוה	
יהוה את משה׃ וישם את	
מזבח הזהב באהל מועד לפני	יצר
הפרכת׃ ויקטר עליו קטרת	קטר
סמים כאשר צוה יהוה את	
משה׃ וישם את מסך הפתח	שום
למשכן׃ ואת מזבח העלה שם	שום
פתח משכן אהל מועד ויעל	
עליו את העלה ואת המנחה	
כאשר צוה יהוה את משה׃	
וישם את הכיר בין אהל מועד	
ובין המזבח ויתן שמה מים	נתן
לרחצה׃ ורחצו ממנו משה ואהרן	
ובניו את ידיהם ואת רגליהם׃	
בבאם אל אהל מועד ובקרבתם	
אל המזבח ירחצו כאשר	בוא
צוה יהוה את משה׃ ויקם את	רחץ
החצר סביב למשכן ולמזבח	קום
ויתן את מסך שער החצר	סבב
ויכל משה את המלאכה׃	כלה לאך
ויכס הענן את אהל מועד	כסה
וכבוד יהוה מלא את	כבד
המשכן׃ ולא יכל משה לבוא	
אל אהל מועד כי שכן עליו	
הענן וכבוד יהוה מלא את	
המשכן׃ ובהעלות הענן מעל	צלה

Transla.Chal.

על צידא דמשכנא דרומא׃ ואדליק בוציניא קדם יי כמא דפקיד יי ית משה׃ ושוי
ית מדבחא דדהבא במשכן זימנא קדם פרוכתא׃ ואסיק עלוהי קטורת בוסמין כמא
דפקיד יי ית משה׃ ושוי ית פרסא דתרעא למשכנא׃ וית מדבחא דעלתא שוי
בתרע משכנא דמשכן זימנא ואסיק עלוהי ית עלתא וית מנחתא כמא דפקיד יי ית
משה׃ ושוי ית כיורא בין משכן זימנא ובין מדבחא ויהב תמן מיא לקדוש׃ ויקדשון
מניה משה ואהרן ובנוהי ית ידיהון וית ריגליהון׃ במיעלהון למשכן זימנא
ובמקרבהון למדבחא מקדשין כמא דפקיד יי ית משה׃ ואקים ית דרתא סחור
סחור למשכנא ולמדבחא ויהב ית פרסא דתרע דרתא ושיצי משה ית עבידתא׃
וחפא ענגא ית משכן זימנא ויקרא דיי איתמלי ית משכנא׃ ולא יכיל משה
למיעל למשכן זימנא ארי שרא עלוהי ענגא ויקרא דיי איתמלי ית משכנא׃
ובאסתלקות ענגא מעלוי

Interp.chal.

In latere australi tabernaculi. Et incendit lucernas coram domino: sicut preceperat dominus moysi. Et posuit altare aureum in tabernaculo federis coram velo. Et adoleuit sup eo incensum aromatū: sicut preceperat dominus moysi. Et posuit tentorium in ostio tabernaculi. Et altare holocausti posuit in ostio tabernaculi federis: et obtulit super eo holocaustum ⁊ munus: sicut preceperat domin' moysi. Posuitq; labrum inter tabernaculum federis ⁊ inter altare: et posuit ibi aquā ad lauandum. Laueruntq; ex eo moyses ⁊ aaron ⁊ filij eius manus suas ⁊ pedes suos: cū ingrederentur tabernaculum federis: et cum accederent ad altare lauabantur: sicut preceperat dominus moysi. Erexitq; atrium per circuitum tabernaculi et altaris ⁊ posuit velum in ostio atrij. Et perfecit moyses omne opus. Et operuit nubes tabernaculum federis: ⁊ gloria domini impleuit tabernaculum. Et non poterat moyses ingredi tabernaculum federis: eo q manebat super illud nubes: ⁊ gloria domini impleuerat tabernaculum. Et cum eleuabat nubes de super

Primitiua chal.
דלק
דהב נסך
שכן צלה
נסך
קדש
עול
קרב קום דור
דהב שצא
מלא
עול סלק צלה

הַמִּשְׁכָּן יִסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּכֹל | נָסַע
מַסְעֵיהֶם׃ וְאִם לֹא יֵעָלֶה הֶעָנָן
וְלֹא יִסְעוּ עַד יוֹם הֵעָלֹתוֹ׃ כִּי עֲנַן
יְהוָה עַל הַמִּשְׁכָּן יוֹמָם וְאֵשׁ
תִּהְיֶה לַיְלָה בּוֹ לְעֵינֵי כָל בֵּית | הָיָה
יִשְׂרָאֵל בְּכָל מַסְעֵיהֶם׃

Cap.i.

וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר יְהוָה
אֵלָיו מֵאֹהֶל מוֹעֵד לֵאמֹר׃ דַּבֵּר | קָרָא דָבַר
אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם | יָעַד
אָדָם כִּי יַקְרִיב מִכֶּם קָרְבָּן לַיהוָה | קָרַב
מִן הַבְּהֵמָה מִן הַבָּקָר וּמִן הַצֹּאן
תַּקְרִיבוּ אֶת קָרְבַּנְכֶם׃ אִם עֹלָה
קָרְבָּנוֹ מִן הַבָּקָר זָכָר תָּמִים | תָּמַם
יַקְרִיבֶנּוּ אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד
יַקְרִיב אֹתוֹ לִרְצֹנוֹ לִפְנֵי יְהוָה׃ | רָצָה פָּנָה
וְסָמַךְ יָדוֹ עַל רֹאשׁ הָעֹלָה וְנִרְצָה
לוֹ לְכַפֵּר עָלָיו׃ וְשָׁחַט אֶת
בֶּן הַבָּקָר לִפְנֵי יְהוָה וְהִקְרִיבוּ
בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת הַדָּם
וְזָרְקוּ אֶת הַדָּם עַל הַמִּזְבֵּחַ | זָבַח
סָבִיב אֲשֶׁר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃ | סָבַב
וְהִפְשִׁיט אֶת הָעֹלָה וְנִתַּח | פָּשַׁט
אֹתָהּ לִנְתָחֶיהָ׃ וְנָתְנוּ בְּנֵי אַהֲרֹן
הַכֹּהֵן אֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ וְעָרְכוּ
עֵצִים עַל הָאֵשׁ׃ וְעָרְכוּ בְּנֵי אַהֲרֹן
הַכֹּהֲנִים אֵת הַנְּתָחִים אֶת ''

tabernaculū deserebat pficiscebātur filii isrl p turmas suas. Si pēdebat desup: manebāt ī eodē loco. Nubes qppe dñi incubebat per diē tabernaculo & ignis in nocte: videntibus cunctis populis israel per cunctas māsiones suas.

Explicit liber Exodi.

Incipit vaiechra. i. liber Leuiticus. Cap.i.

Vocauit aūt moysen & locutus ē ei dñs de tabernaculo testimonii: dicēs. Loqre filiis israel: & dices ad eos. Hō qui obtulerit ex vobis hostiam domino de pecoribus idest de bobus & ouibus offerens victimas: si holocaustum fuerit eius oblatio ac de armēto: masculū immaculatū offeret ad ostiū tabernaculi testimonii ad placandum sibi dominum. Ponetqꝫ sup caput hostie manus & acceptabilis erit: atqꝫ in expiatione eius pficiēs. Immolabitqꝫ vitulum coram domino: & offerent filii aaron sacerdotes sanguinem eius fundentes per altaris circuitum: quod est ante ostium tabernaculi. Detractaqꝫ pelle hostie artus in frusta concident: & subiicient in altari ignem strue lignorum ante composita: & membra que sunt cesa desuper ordinātes:

tabnaculi: pficiscebātur filij israel cū sarcina
σκηνῆς, ἀνεζεύγνυσαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ σὺν τῇ ἀπαρτίᾳ
sua. si aūt nō ascēdebat nubes: nō pficiscebātur vsqꝫ ad
αὐτῶν. εἰ δὲ μὴ ἀνέβη ἡ νεφέλη, οὐκ ἀνεζεύγνυσαν ἕως
diē qua ascēdebat nubes. nubes enī erat sup
τῆς ἡμέρας ἧς ἀνέβη ἡ νεφέλη. νεφέλη γὰρ ἦν ἐπὶ τῆς
tabnaclo die: ꝛ ignis erat sup illud nocte co=
σκηνῆς ἡμέρας, καὶ πῦρ ἦν ἐπ' αὐτῆς νυκτὸς ἐναν=
ram oī israel in oīb⁹ pfectio=
τίον παντὸς ἰσραὴλ ἐν πάσαις ταῖς ἀναζυ=
nib⁹ eorū.
γαῖς αὐτῶν.

Explicit liber Exodus.

Incipit liber Leuiticus.

ET reuocauit moysen: ꝛ locut⁹ ē dñs ei de
Καὶ ἀνεκάλεσε μωυσῆν, καὶ ἐλάλησε κύριος αὐτῷ ἐκ | A
tabnaclo testimonij: dicēs: loqre filijs
τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, λέγων, λάλησον τοῖς υἱοῖς
israel: ꝛ dices ad eos: hō si obtulerit ex
ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς, ἄνθρωπος ἐὰν προσαγάγῃ ἐξ
vobis dona dño de iumētis: ꝛ de
ὑμῶν δῶρα τῷ κυρίῳ ἀπὸ τῶν κτηνῶν, καὶ ἀπὸ τῶν
bob⁹: ꝛ de ouibus offeretis dona
βοῶν, καὶ ἀπὸ τῶν προβάτων προσοίσετε τὰ δῶρα ὑ=
vrā: si holocaustū donū ei⁹: ex bob⁹ mas
μῶν, ἐὰν ὁλοκαύτωμα τὸ δῶρον αὐτοῦ, ἐκ τῶν βοῶν ἄρ=
culū imaculatū offeret illud ad hostiū tabna
σεν ἄμωμον προσάξει αὐτὸ πρὸς τὴν θύραν τῆς σκη=
culi testimonij. offeret illū acceptabile corā do
νῆς τοῦ μαρτυρίου. προσοίσει αὐτὸ δεκτὸν ἐναντίον κυ=
mino. ꝛ imponet manū sup caput
ρίου. καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ | Exo. 19.b.
hostie acceptabile ei: ad ppitiādū p eo.
καρπώματος δεκτὸν αὐτῷ, ἐξιλάσασθαι περὶ αὐτοῦ.
ꝛ imolabūt vitulū corā dño. ꝛ offe=
καὶ σφάξουσι τὸν μόσχον ἔναντι κυρίου. καὶ προσοί=
rent filij aarō sacerdotes sanguinē. ꝛ effundēt
σουσιν οἱ υἱοὶ ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα. καὶ προσχεοῦσι τὸ | B
sāguinē sup altare in circuitu qđ āte hostiū
αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ τὸ ἐπὶ τῶν θυρῶν
tabnaculi testimonij. ꝛ excoriātes
τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. καὶ ἐκδείραντες τὸ ὁ=
hostiam: cōcidēt illā per mēbra. ꝛ im=
λοκαύτωμα, μελιοῦσιν αὐτὸ κατὰ μέλη. καὶ ἐπι=
ponent filij aaron sacerdotes ignē sup al
θήσουσιν οἱ υἱοὶ ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς πῦρ ἐπὶ τὸ θυ=
tare. ꝛ exaggerabūt ligna sup ignē.
σιαστήριον. καὶ ἐπιστοιβάσουσι ξύλα ἐπὶ τὸ πῦρ.
ꝛ. imponent filij aarō sacerdotes mem
καὶ ἐπιστοιβάσουσιν οἱ υἱοὶ ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς τὰ διχο=
bra scisa:
τομήματα,

Primitiua chal. | Interp. chal.

נְטַל סְלַק
שְׁכַן יוֹם הֲוָה

tabernaculū proficiscebātur filij israel per oēs mansiones suas. Et si nō eleuabat nubes: nō proficiscebātur vsqꝫ in diē qua eleuabatur. Nubes enim dñi erat sup tabernaculū per diē: ꝛ ignis erat in eo p noctē in oculis oīs domus israel in oībus mānsionibus suis.

Explicit liber exodi.

Incipit liber leuiticus. Ca.i.

אֲמַר
קְרַב
עָאן עֲלָה
רְעָה סְמַךְ רֵאשׁ
רְעָה נְכַס
זְרַק דְּבַח שְׁכַן
שְׁלַח פְּלַג נְתַן
סְדַר

Vocauit aūt moysen ꝛ locutus est dñs cum eo de tabernaculo federis: dicens. Loquere cū filijs israel: ꝛ dices eis. Homo q obtulerit ex vobis oblationē corā dño: de pecoribus de bobus ꝛ de ouibus offeretis oblationes vras. Si holocaustū fuerit ei⁹ oblatio de bobus: masculū integrū offerat: ad ostiū tabernaculi federis offerat illū: et sit ei placabile corā dño. Imponetqꝫ manū suā sup caput holocausti: ꝛ acceptabile erit ei ad ppiciandū p eo. Imolabitqꝫ vitulū corā dño: ꝛ offerēt filij aaron sacerdotes sanguinē: ꝛ aspergent sanguinē sup altare p circuitū qđ est in ostio tabernaculi federis. ꝛ detrahet pellē holocausti: ꝛ diuidet illud per membra eius: ꝛ ponēt filij aaron sacerdotes ignē sup altare: ꝛ ordinabūt ligna super ignē. Ordinabuntqꝫ filij aaron sacerdotes membra

Transla. Chal.

מַשְׁכְּנָא נָטְלִין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָל מַטְּלָנֵיהוֹן׃ וְאִם לָא מִסְתַּלַּק עֲנָנָא וְלָא נָטְלִין עַד יוֹמָא
דְּאִסְתַּלָּקוּתֵיהּ׃ אֲרֵי עֲנָנָא דַּיְיָ עַל מַשְׁכְּנָא בִּימָמָא וְאִישָׁתָא תְהֵי לֵילְיָא בֵּיהּ לְעֵינֵי
כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּכָל מַטְּלָנֵיהוֹן׃

Ca.i.

וּקְרָא לְמֹשֶׁה וּמַלֵּיל יְיָ עִמֵּיהּ מִמַּשְׁכַּן זִמְנָא לְמֵימָר׃ מַלֵּיל עִם
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתֵימַר לְהוֹן אֱנָשׁ אֲרֵי יְקָרֵב מִנְּכוֹן קוּרְבָּנָא קֳדָם יְיָ מִן בְּעִירָא מִן תּוֹרֵי
וּמִן עָנָא תְּקָרְבוּן יָת קוּרְבַּנְכוֹן׃ אִם עֲלָתָא קוּרְבָּנֵיהּ מִן תּוֹרֵי דְּכַר שְׁלִים יְקָרְבִנֵּיהּ
לִתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא יְקָרֵב יָתֵיהּ לְרַעֲוָא לֵיהּ קֳדָם יְיָ׃ וְיִסְמוֹךְ יְדֵיהּ עַל רֵישׁ עֲלָתָא
וְיִתְרְעֵי לֵיהּ לְכַפָּרָא עֲלוֹהִי׃ וְיִכּוֹס יָת בַּר תּוֹרֵי קֳדָם יְיָ וִיקָרְבוּן בְּנֵי אַהֲרֹן כָּהֲנַיָּא יָת
דְּמָא וְיִזְרְקוּן יָת דְּמָא עַל מַדְבְּחָא סְחוֹר סְחוֹר דְּבִתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא׃ וְיַשְׁלַח יָת עֲלָתָא
וִיפַלֵּג יָתַהּ לְאֵבָרַהָא׃ וְיִתְּנוּן בְּנֵי אַהֲרֹן כָּהֲנָא אִישָׁתָא עַל מַדְבְּחָא וִיסַדְּרוּן אָעַיָּא עַל
אִישָׁתָא׃ וִיסַדְּרוּן בְּנֵי אַהֲרֹן כָּהֲנַיָּא יָת אֵבְרַיָּא יָת

et caput: et adipē sup ligna: q̄ sup
καὶ τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸ στέαρ ἐπὶ τὰ ξύλα, τὰ ἐπὶ τοῦ
ignē: existētia sup altare. q̄ āt in vētre
πυρός, τὰ ὄντα ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου. τὰ δὲ ἐν τῇ κοιλίᾳ
et pedes lauabūt aqua. et imponet sacer
καὶ τοὺς πόδας πλυνοῦσιν ὕδατι. καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱε-
dos oīa sup altare. holocaustū est sacri
ρεὺς τὰ πάντα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. κάρπωμά ἐστι θυ-
ficiū odor suauitatis dño. si āt ab ouib⁹
σία ὀσμὴ εὐωδίας κῳ. ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν προβάτων τὸ
oblatio ei⁹ dño. ab q̄ agnis: et hedis
δῶρον αὐτοῦ τῷ κῳ. ἀπό τε τῶν ἀρνῶν, καὶ τῶν ἐρίφων
in holocaustū: masculū imaculatū offeret illud. et
εἰς ὁλοκαύτωμα, ἄρσεν ἄμωμον προσάξει αὐτό. καὶ
imponet manū sup caput eius: et immola
ἐπιθήσει τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ σφάξου-
C būt illō a latere altaris: ad aqlonē co-
σιν αὐτὸ ἐκ πλαγίων τοῦ θυσιαστηρίου, πρὸς βορρᾶν ἔναν-
ram dño. et effundēt filij aarō sacerdotes sāguinē
τι κυ. καὶ προσχεοῦσιν οἱ υἱοὶ ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα
ei⁹ sup altare in circuitu. et diuidēt illud per
αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ. καὶ διελοῦσιν αὐτὸ κα-
mēbra: et caput eius: et adipē ei⁹. et
τὰ μέλη, καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ τὸ στέαρ αὐτοῦ. καὶ
coaceruabūt sacerdotes illa sup ligna: q̄ sup
ἐπιστοιβάσουσιν οἱ ἱερεῖς αὐτὰ ἐπὶ τὰ ξύλα, τὰ ἐπὶ
ignē: existētia sup altare. et q̄ in vē-
τοῦ πυρός, τὰ ὄντα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. καὶ τὰ ἐν κοι-
tre: et pedes lauabūt aqua. et offe-
λίᾳ, καὶ τοὺς πόδας πλυνοῦσιν ὕδατι. καὶ προσ-
ret sacerdos oīa: et imponet sup al-
οίσει ὁ ἱερεὺς τὰ πάντα, καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὸ θυ-
tare. holocaustū est sacrificij odor suauitatis
σιαστήριον. κάρπωμά ἐστι θυσίας ὀσμὴ εὐωδίας τῷ
dño. si āt ab auib⁹ holocaustū of-
κυρίῳ. ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν πετεινῶν ὁλοκάρπωμα προ-
ferat donū suū dño: et offerat de
σφέρῃ δῶρον αὐτοῦ τῷ κυρίῳ, καὶ προσοίσει ἀπὸ
turturib⁹: vel de colūbis oblationē suā:
τῶν τρυγόνων, ἢ ἀπὸ τῶν περιστερῶν τὸ δῶρον αὐτοῦ,
et offeret eā sacerdos ad altare: et
D καὶ προσοίσει αὐτὸ ὁ ἱερεὺς πρὸς τὸ θυσιαστήριον, καὶ
retorquebit caput ei⁹: et sacrificabit sacerdos
ἀποκνίσει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς
sup altare: et effundet sanguinē ad ba-
ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ στραγγιεῖ τὸ αἷμα πρὸς τὴν βά-
sem altaris. et auferet vesiculā cū
σιν τοῦ θυσιαστηρίου. καὶ ἀφελεῖ τὸν πρόλοβον σὺν τοῖς
plumis: et proijciet ea ppe altare ver
πτεροῖς. καὶ ἐκβαλεῖ αὐτὸ παρὰ τὸ θυσιαστήριον κατ'
sus orientē ad locū cineris. et cōfringet il-
ἀνατολὰς εἰς τὸν τόπον τῆς σποδοῦ. καὶ ἐκκλάσει αὐ-
lam ab alis: et nō diuidet. et sacrificabit
τὸ ἐκ τῶν πτερύγων, καὶ οὐ διελεῖ. καὶ ἐπιθήσει

caput videlicet & cuncta que adherēt iecori: intestinis & pedibus lotis aqua: adolebitq̄ ea sacerdos super altare in holocaustū & suauē odorem domino. Quod si de pecoribus oblatio est: de ouibus siue de capris holocaustū: masculū absq̄ macula offeret: imolabitq̄ ad latus altaris: qd respicit ad aquilonē corā domino. Sanguinē vero illius fūdent super altare filij aarō p circuitū: diuidētq̄ mēbra caput & oīa que adherent iecori: & imponēt super ligna quibus subiiciendus est ignis. Intestina vero & pedes lauabunt aqua: & oblata omnia adolebit sacerdos super altare in holocaustum & odorem suauissimū dño. Si aūt de auibus holocausti oblatio fuerit domino de turturibus & pullis columbe: offeret eam sacerdos ad altare: & retorto ad collū capite ac rupto vulneris loco: decurrere faciet sanguinē sup crepidinem altaris. vesiculam vero gutturis & plumas pijciet ppe altare ad oriētalē plagā: i loco in quo cineres effūdi solēt. cōfringetq̄ ascellas ei⁹: & nō secabit: neq̄ ferro diuidet eā: & adolebit

הראש ואת הפדר על העצים
אשר על האש אשר על המזבח׃
וקרבו וכרעיו ירחץ במים
והקטיר הכהן את הכל המזבחה
עלה אשה ריח ניחוח ליהוה׃
ואם מן הצאן קרבנו מן הכשבים
או מן העזים לעלה זכר תמים
יקריבנו׃ ושחט אתו על ירך
המזבח צפנה לפני יהוה וזרקו
בני אהרן הכהנים את דמו על
המזבח סביב׃ ונתח אתו לנתחיו
ואת ראשו ואת פדרו וערך
הכהן אתם על העצים אשר
על האש אשר על המזבח׃
והקרב והכרעים ירחץ במים
והקריב הכהן את הכל והקטיר
המזבחה עלה הוא אשה ריח
ניחח ליהוה׃ ואם מן העוף עלה
קרבנו ליהוה והקריב מן התרים
או מן בני היונה את קרבנו׃
והקריבו הכהן אל המזבח
ומלק את ראשו והקטיר
המזבחה ונמצה דמו על קיר
המזבח׃ והסיר את מראתו בנצתה
והשליך אתה אצל המזבח
קדמה אל מקום הדשן׃ ושסע
אתו בכנפיו לא יבדיל והקטיר

רחץ
קטר
נוח
רחץ
קרב קטר
נוח
תור
זבח
מצה
סור ראה נצה
שלך
קום
בדל

Transla. Chal.

רישא וית תרבא על אעיא דעל אישתא דעל מדבחא׃ וגויה וכרעוהי יחליל במיא
ויסק כהנא ית כולא למדבחא עלתא קורבן דמתקבל ברעוא קדם יי׃ ואם מן בני ענא
קורבניה מן אמריא או מן בני עזיא לעלתא דכר שלים יקרבניה׃ ויכוס יתיה על
שידא דמדבחא ציפונא קדם יי ויזרקון בני אהרן כהניא ית דמיה על מדבחא סחור
סחור׃ ויפליג יתיה לאיברוהי ית רישיה וית תרביה ויסדר כהנא יתהון על אעיא
דעל אישתא דעל מדבחא׃ וגוא וכרעיא יחליל במיא ויקריב כהנא ית כולא ויסק
למדבחא עלתא הוא קורבן דמתקבל ברעוא קדם יי׃ ואם מן עופא עלתא קורבניה
קדם יי ויקריב מן שפניניא או מן בני יונה ית קורבניה׃ ויקרביניה כהנא למדבחא
ויםלוק ית רישיה ויסק למדבחא ויתמצי דמיה על כותל מדבחא׃ ויעדי ית זפקיה
באוכליה וירמי יתיה בסטר מדבחא קידומא לאתר דמושדין קיטמא׃ ויפריק
יתיה בגדפוהי לא יפריש ויסיק

Interp. chal.

caput et adipē sup ligna que sunt sup ignē qui est sup altare. Interiora aūt eius et pedes ei⁹ lauabit aqua: et incēdet sacerdos oia sup altari: holocausti oblatio est: q̄ suscipitur cum beneplacito corā dño. Si aūt de filijs ouiū fuerit oblatio eius de arietib⁹ aut de filijs caprarū in holocaustū: masculū integrū offeret. imolabitq̄ eum ad latus aquilonis altaris corā dño. Et spargēt filij aaron sacerdotes sanguinē illius sup altare per circuitū. Diuidetq̄ illud per mēbra eius caput ei⁹ et adipē eius: et ordinabit sacerdos mēbra sup ligna q̄ sunt sup ignē qui est sup altare. Intestina aūt et pedes lauabit aqua: et offeret sacerdos oia: et adolebit in altari: holocausti oblatio est q̄ suscipitur cum beneplacito corā dño. Si aūt de auibus fuerit holocaustum oblationis eius corā dño: offeret de turturibus aut de filijs colūbe oblationē suā: offeretq̄ eam sacerdos ad altare: et retorquebit ad collū caput eius: et adolebit in altare: et decurrere faciet sanguinē eius sup parietē altaris. Et auferet vesiculā gutturis cum fimo suo: et proijciet illam ad latus altaris ad orientalem plagam in locū in quo effundunt cineres. Confringatq̄ illud per alas suas: nō diuidat. Et adolebit

Pritiua chal.

חלל נסק רבח
עלה קבל רצה
קרב נכס
צפן זרק
פלג ראש סדר
עלה קרב רבח
סלק נסק
מצה עדה רמה
קדם אשד
פרק פרש

אתו הכהן המזבחה על העצים
אשר על האש עלה הוא אשה
ריח ניחח ליהוה׃ ונפש

Cap.ii.

כי תקריב קרבן מנחה ליהוה סלת
היה — יהיה קרבנו ויצק עליה שמן
בוא — ונתן עליה לבנה׃ והביאה אל
בני אהרן הכהנים וקמץ משם
מלא קמצו מסלתה ומשמנה על
כל לבנתה והקטיר הכהן את
זכר — אזכרתה המזבחה אשה ריח
יתר — ניחח ליהוה׃ והנתרת מן המנחה
לאהרן ולבניו קדש קדשים
קרב — מאשי יהוה׃ וכי תקרב קרבן
אפה תנר — מנחה מאפה תנור סלת חלות
בלל רקק — מצת בלולת בשמן ורקיקי מצות
משחים בשמן׃ ואם מנחה על
חבת — המחבת קרבנך סלת בלולה
פתת — בשמן מצה תהיה׃ פתות אתה
פתים ויצקת עליה שמן מנחה
רחש — הוא׃ ואם מנחת מרחשת קרבנך
עשה בוא — סלת בשמן תעשה׃ והבאת את
המנחה אשר יעשה מאלה
ליהוה והקריבה אל הכהן
נגש קרב רום — והגישה אל המזבח׃ והרים הכהן
קטר — מן המנחה את אזכרתה והקטיר
נוח — המזבחה אשה ריח ניחח ליהוה׃
והנתרת מן המנחה לאהרן

super altare lignis ∞∞ ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞ igne supposito. Holocaustum est & oblatio suauissimi odoris dño.

Ca.2.

Anima cū obtulerit oblationē sacrificij dño: similaerit eius oblatio. Funde tq super eā oleum: & ponet thus: ac deferet ad ∞∞∞∞∞∞ filios aarō sacerdotis. Quorū vnus tollet pugillum plenum simile & olei ac ∞∞∞∞∞∞∞ totū thus & ponet ∞∞ ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞ memoriale super altare in odorem ∞∞∞∞∞ suauissimū dño. Qd āt reliquū fuerit de sacrificio: erit aaron & filiorū eius sanctū sctōrū de oblatiōib⁹ dñi. Cū aūt obtuleris sacrificiū coctum ī clibano de simila: panes scilicet ∞∞ absq fermēto cōspsos oleo: & lagana azyma oleo lita. Si oblatio tua fuerit de ∞∞∞∞∞∞ sartagine simile cōsperse ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞ oleo & absq fermēto: diuides eam ∞∞∞∞∞ minutatim: & fūdes super eam oleum. ∞∞∞∞ Si āt de craticula fuerit sacrificium: eque ∞∞ simila oleo conspergetur: quam offerens ∞∞ ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞ ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞ domino trades manibus sacerdotis. Qui ∞∞ cum obtulerit eam: tollet ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞ memoriale de sacrificio: & adolebit ∞∞∞∞ super altare in odorem suauitatis domino ∞∞ Quidquid autem reliquum est: erit aaron ∞

illud sacerdos sup altare sup ligna q̄
αὐτὸ ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπὶ τὰ ξύλα τὰ
sup ignem. holocaustū est sacrificij odor
ἐπὶ τοῦ πυρός. κάρπωμά ἐστι θυσίας ὀσμὴ
suauitatis dño.
εὐωδίας τῷ κυρίῳ.

Ca.2.

Si āt aīa offerat oblationē sacrificiū do
ἐὰν δὲ ψυχὴ προσφέρῃ δῶρον θυσίαν τῷ κυ
mino: simila erit oblatio eius. & effundet
ρίῳ, σεμίδαλις ἔσται τὸ δῶρον αὐτοῦ. καὶ ἐπιχεεῖ
sup illā oleū. & iponet sup id incēsum.
ἐπ' αὐτὴν ἔλαιον. καὶ ἐπιθήσει ἐπ' αὐτὸ λίβανον.
sacrificiū ē. & offeret illā ad filios aarō sa
θυσία ἐστί. καὶ οἴσει αὐτὴν πρὸς τοὺς υἱοὺς ἀαρὼν τοὺς ἱ
cerdotes. & accipiēs ab illa: iplebit pugillū
ερεῖς. καὶ δραξάμενος ἀπ' αὐτῆς, πλήσει τὴν δράκα
a simila cū oleo: & [illegible]
ἀπὸ τῆς σεμιδάλεως σὺν τῷ ἐλαίῳ, καὶ πάντα τὸν
thus eius: & iponet sacerdos memoriale ei⁹
λίβανον αὐτῆς, καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς τὸ μνημόσυνον αὐ
sup altare: sacrificiū odor suauitatis dño.
τῆς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, θυσία ὀσμὴ εὐωδίας τῷ κυρίῳ.
& reliquū a sacrificio aarō & filiis
καὶ τὸ λοιπὸν τὸ ἀπὸ τῆς θυσίας ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς
ei⁹: scīm sctōꝝ a sacrificiis dñi. si āt
αὐτοῦ, ἅγιον τῶν ἁγίων ἀπὸ τῶν θυσιῶν κυρίου. ἐὰν δὲ
obtulerit donū sacrificiū coctū in furno ex
προσφέρῃ δῶρον θυσίαν πεπεμμένην ἐν κλιβάνῳ ἐκ
simila: panes azymos cōspersos in
σεμιδάλεως, ἄρτους ἀζύμους πεφυραμένους ἐν ἐ
oleo: & lagana azyma vncta in oleo.
λαίῳ, καὶ λάγανα ἄζυμα κεχρισμένα ἐν ἐλαίῳ. ἐ
si āt sacrificiū de sartagine donū tuū: simila
ὰν δὲ θυσία ἀπὸ τηγάνου τὸ δῶρόν σου, σεμίδαλις
cōspsa in oleo: azyma erit. & cōminues
πεφυραμένη ἐν ἐλαίῳ, ἄζυμα ἔσται. καὶ διαθρύψεις
ea in frusta: & effundes sup illa oleū: sacri
αὐτὰ κλάσματα, καὶ ἐπιχεεῖς ἐπ' αὐτὰ ἔλαιον, θυ
ficiū est dño. si āt sacrificiū de craticula donū
σία ἐστὶ κυρίῳ. ἐὰν δὲ θυσία ἀπὸ ἐσχάρας τὸ δῶρόν
tuū: simila in oleo fiet. & offe
σου, σεμίδαλις ἐν ἐλαίῳ ποιηθήσεται. καὶ προσοί
res sacrificiū qd̄ feceris ex his do
σεις τὴν θυσίαν ἣν ἂν ποιήσῃ ἐκ τούτων τῷ κυ
mino. & offeres ad sacerdotē. & accedēs
ρίῳ. καὶ προσοίσεις πρὸς τὸν ἱερέα. καὶ προσεγγίσας
ad altare: tollet sacerdos de sacri
πρὸς τὸ θυσιαστήριον, ἀφελεῖ ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τῆς θυσί
ficio memoriale eius. & iponet sacerdos sup
ας τὸ μνημόσυνον αὐτῆς. καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ
altare, holocaustū odorē suauitatis dño.
θυσιαστήριον κάρπωμα ὀσμὴ εὐωδίας τῷ κυρίῳ.
at relictū a sacrificio: aarō
τὸ δὲ καταλειφθὲν ἀπὸ τῆς θυσίας, ἀαρὼν ∞∞

A

B

C

Ptitiua chal.

אע אש קבל
רעה תוה
ריח נתן אתא
קמץ סלא נסך
דכר דבח שאר
קרב אפה
גרץ ספג
שרת הוה ריק
רבה עבד אתא
פרש דבח נסך
קבל רעה שאר

Interp. chal.

cum sacerdos in altari sup ligna que sunt sup ignem: holocaustum est oblatio que suscipitur cum beneplacito coram domino.

Ca.2.

Homo aūt cū obtulerit oblationē muneris corā dño: simila erit eius oblatio: fundetq sup eam oleū: & ponet sup eā thus. et afferet eā ad filios aarō sacerdotis: & tollet inde sacerdos plenū pugillū suum de simila eius & de oleo eius cum toto thure eius. Et adolebit memoriale ei⁹ in altari. oblatio est q̄ suscipitur cum beneplacito corā dño. Quod aūt reliquū fuerit de munere: erit aaron & filiis eius: sanctū sanctoꝝ est de oblationibus dñi. Et qn̄ obtuleris oblationem muneris cocti in clibano de simila: placētas azymas conspersas oleo & lagana azyma que vncta sint oleo. Si aūt sacrificiū de sartagine fuerit oblatio tua: simila cōspersa oleo azyma erit: diuides eam minutatim: et effundes sup eam oleū: munus est. Si autē sacrificiū de craticula fuerit oblatio tua: ex simila cum oleo fiat: & afferes sacrificiū qd̄ fit ex his corā dño: et offeres illud ad sacerdotē: offeretq illō ad altare. & separabit sacerdos de sacrificio memoriale eius. & adolebit in altari: oblatio est que suscipitur cum beneplacito coram dño. Quod autē reliquum fuerit de sacrificio: erit aaron ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞

Transla. Chal.

ויסיק יתיה כהנא למדבחא על אעיא דעל אישתא עלתא הוא קורבן דמתקבל ברעוא קדם
יי׃ ואנש ארי יקריב קורבן מנחתא קדם יי סולתא יהי — Ca.ij.
קורבניה ויריק עלה משחא ויתן עלה לבונתא׃ וייתינה לות בני אהרן כהניא
ויקמוץ מתמן מלי קומציה מסולתה וממשחה על כל לבונתה ויסק כהנא ית
אדכרתה למדבחא קורבן דמתקבל ברעוא קדם יי׃ ודאשתאר מן מנחתא לאהרן
ולבנוהי קדש קודשין מקורבניא דיי׃ וארי תקריב קורבן מנחתא מאפה תנורא
סלת גריצן פטירן דפילן במשח ואספוגין פטירין דמשיחין במשח׃ ואם מנחתא על
משריתא קורבנך סולת דפילא במשח פטיר תהא׃ בצע יתה ביצועין ותריק עלה
משחא מנחתא היא׃ ואם מנחתא דרדתא קורבנך סולתא במשח תתעבד׃ ותיתי
ית מנחתא דתתעביד מאילין קדם יי ויקרבינה לות כהנא ויקרבינה למדבחא׃
ויפרש כהנא מן מנחתא ית אדכרתה ויסק למדבחא קורבן דמתקבל ברעוא קדם
יי׃ ודאשתאר מן מנחתא לאהרן

et filiis eius. scm̄ sctōꝝ ab holo
καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ. ἅγια τῶν ἁγίων ἀπὸ τῶν καρ
caustis dñi. oē sacrificiū: qḋ obtuleri=
πωμάτων κυρίου. πᾶσαν θυσίαν, ἣν ἂν προσφέρη=
tis dño: nō facietis fermētatū. oē em̄
τε τῷ κυρίῳ, οὐ ποιήσετε ζυμωτόν. πᾶσαν γὰρ
fermētū: ⁊ oē mel nō adiicietis in illo: sacri
ζύμην, καὶ πᾶν μέλι οὐ προσοίσετε ἀπ' αὐτοῦ, καρ
ficare dño oblationē. de pmitijs offeretis ip=
πῶσαι τῷ κυρίῳ δῶρον. ἀπαρχῆς προσοίσετε αὐ
sa dño: sup āt altare nō imponē=
τὰ τῷ κυρίῳ, ἐπὶ δὲ τὸ θυσιαστήριον οὐκ ἀναβιβασθή
tur in odorē suauitatis dño. ⁊ oīs oblatio sa=
σεται εἰς ὀσμὴν εὐωδίας τῷ κυρίῳ. καὶ πᾶν δῶρον θυ
crificij vrī sale salietur. nō cessabit sal fe
σίας ὑμῶν ἁλὶ ἁλισθήσεται. οὐ διαπαύσεται ἅλας δια
D deris dñi a sacrificijs vris: in oī
θήκης κυρίου ἀπὸ θυσιασμάτων ὑμῶν, ἐπὶ παντὸς
dono vrō offeretis dño sal. si āt ob=
δώρου ὑμῶν προσοίσετε τῷ κυρίῳ ἅλας. ἐὰν δὲ προ=
tuleris sacrificiū primitiaꝝ dño: noua to=
σφέρῃς θυσίαν πρωτογεννημάτων τῷ κυρίῳ, νέα πε
refacta farra cōminuta dño. ⁊ offeres
φρυγμένα χίδρα ἐρικτὰ τῷ κυρίῳ. καὶ προσοίσεις τὴν
sacrificiū primitiaꝝ tuaꝝ: ⁊ effundes sup
θυσίαν τῶν πρωτογεννημάτων σου, καὶ ἐπιχεεῖς ἐπ'
ipm oleū: ⁊ impones sup eū thus: sacrificiū
αὐτὴν ἔλαιον, καὶ ἐπιθήσεις ἐπ' αὐτὴν λίβανον, θυσία
est. ⁊ offeret sacerdos memoriale eius de
ἐστι. καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς τὸ μνημόσυνον αὐτῆς ἀπὸ
farribus cū oleo: ⁊ oē thus
τῶν χίδρων σὺν τῷ ἐλαίῳ, καὶ πάντα τὸν λίβα
eius: holocaustū est dño.
νον αὐτῆς. κάρπωμά ἐστι κυρίῳ. Ca. 3.
A Si āt sacrificiū salutaris oblatio ei⁹ dño: si
ἐὰν δὲ θυσία σωτηρίου τὸ δῶρον αὐτοῦ τῷ κῳ, ἐὰν
quidē ex bob⁹ ipe obtulerit: siue masculū: siue
μὲν ἐκ τῶν βοῶν αὐτὸς προσαγάγῃ, ἐάν τε ἄρσεν, ἐάν τε
feminā: imaculatū adducet illō corā dño. ⁊ imponet
θῆλυ, ἄμωμον προσάξει αὐτὸ ἐναντίον κυρίου. καὶ ἐπιθήσει
man⁹ eius sup caput doni: ⁊ imola=
τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ δώρου, καὶ σφά=
bit illud apud hostiū tabernaculi testimonij. ⁊
ξει αὐτὸ παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. καὶ
effundēt filij aarō sacerdotes sāguinē sup alta
προσχεοῦσιν οἱ υἱοὶ ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσια
re holocaustoꝝ in circuitu. et adducēt
στήριον τῶν ὁλοκαυτωμάτων κύκλῳ. καὶ προσάξουσιν
de sacrificio salutari holocaustū dño: adipē
ἀπὸ τῆς θυσίας σωτηρίου κάρπωμα κυρίῳ, τὸ στέαρ
opiētē vētrē: et oēm adipē
τὸ κατακαλύπτον τὴν κοιλίαν, καὶ πᾶν τὸ στέαρ
qui sup vētrē: et duos renes: et
τὸ ἐπὶ τῆς κοιλίας, καὶ τοὺς δύο νεφρούς, καὶ

& filiorū eius sctm̄ sa
ctorū de oblationibus
domini. Omnis obla=
tio que offertur ccccccc
dño absq; fermēto fi=
et: nec quicq̄ cccccccc
fermenti ac mellis a=
dolebitur in cccccccccc
sacrificio domini. Pri=
mitias tantum cccccccc
eorū offeretis ac mūe
ra: super altare vero cc
nō iponentur in odorē
suauitatis. Quidquid
obtuleris sacrificii sale
condies: nec auferes
sal federis dei tui de sa
crificio tuo. cccccccccc
In omni oblatiōe of=
feres sal. Si autem ccccc
obtuleris munus pri=
mitiarū frugū tuarū do
mio de spicis adhuc vi=
rentibus: torrebis eas
igni: & cōfringes in mo
re farris: & sic offeres
primitias tuas dño fū=
dens sup ea oleū & th⁹
iponēs: qa oblatio dñi
est. de qua adolebit sa=
cerdos in memoriā mu
neris: ptē farris fracti &
olei ac totū thus.
Quod si Cap. 3.
hostia pacificorū fuerit
eius oblatio: & de bo=
bus voluerit offerre ma
rem siue feminam: ccc
immaculata offeret ccc
coram domio. Ponet
manū sup caput victi=
me sue: que imolabitur
in introitu tabernaculi
testimōii. Fūdētq; filii
aaron sacerdotis sāgui
nem per altaris ccccccc
circuitum: & offerent
de hostia pacificorū in
oblationem domino a
dipem qui operit cccccc
vitalia: & quicquid pi
guedinis est cccccccccc
intrinsecus: duos re=
nes cum cccccccccccc

ולבניו קדש קדשים מאשי
יהוה׃ כל המנחה אשר תקריבו
ליהוה לא תעשה חמץ כי כל
שאר וכל דבש לא תקטירו ממנו
אשה ליהוה׃ קרבן ראשית
תקריבו אתם ליהוה ואל המזבח
לא יעלו לריח ניחח׃ וכל קרבן
מנחתך במלח תמלח ולא תשבית
מלח ברית אלהיך מעל מנחתך
על כל קרבנך תקריב מלח׃ ואם
תקריב מנחת בכורים ליהוה
אביב קלוי באש גרש כרמל
תקריב את מנחת בכוריך׃ ונתת
עליה שמן ושמת עליה לבנה
מנחה הוא׃ והקטיר הכהן את
אזכרתה מגרשה ומשמנה על כל
לבנתה אשה ליהוה׃ ואם
Cap. iij.
זבח שלמים קרבנו אם מן הבקר
הוא מקריב אם זכר אם נקבה
תמים יקריבנו לפני יהוה׃ וסמך
ידו על ראש קרבנו ושחטו פתח
אהל מועד וזרקו בני אהרן
הכהנים את הדם על המזבח
סביב׃ והקריב מזבח השלמים
אשה ליהוה את החלב המכסה
את הקרב ואת כל החלב אשר
על הקרב׃ ואת שתי הכלית ואת

Pritiua. heb.
קרב
עשה
עלה
שבת
ברת
בכר
אבב קלה
נתן
שום
זכר
תמם נקבה
יעד
זבח
סבב קרב
כסה
שנה כלה

Transla. Chal.

ולבנוהי קדש קודשין מקורבניא דיוי׃ כל מנחתא דיתקרבון קדם יוי לא יתעבד
חמיע ארי כל חמיר וכל דבש לא תסקון מניה קורבנא קדם יוי׃ קורבן שירוי
תקרבון יתהון קדם יוי ולמדבחא לא יסקון לאתקבלא ברעוא׃ וכל קורבן מנחתך
במלחא תמלח ולא תבטל מלח קים אלהך מעל מנחתך על כל קורבנך תקריב מלחא׃
ואם תקריב מנחת בכורין קדם יוי אביב קלי בנור פירוכן רכיכן תקריב ית מנחת
בכורך׃ ותתן עלה משחא ותשוי עלה לבונתא מנחתא היא׃ ויסק כהנא ית אדכרתה
מגרשה וממשחה על כל לבונתה קורבנא קדם יוי׃ Ca. iii. ואם נכסת
קודשיא קורבניה אם מן תורי הוא מקריב אם דכר אם נוקבא שלים יקרביניה
קדם יוי׃ ויסמוך ידיה על ריש קורבניה ויכסיניה בתרע משכן זימנא ויזרקון בני
אהרן כהניא ית דמא על מדבחא סחור סחור׃ ויקרב מנכסת קודשיא קורבנא קדם
יוי ית תרבא דחפי ית גווא וית כל תרבא די על גווא׃ וית תרתין כוליין וית

Interp. chal.

et filiis eius. Sanctū sctōꝝ erit de oblationibus dñi.
oē munus qḋ offert corā dño nō fiet fermētatū: qm̄
oē fermentū ⁊ oē mel nō adolebitis ex eo oblationē
corā dño. In oblationē primitiarū offeretis ea corā
dño: ⁊ in altare nō incēdant: vt suscipiātur cum bene
placito. oēm et oblationē sacrificij tui sale salies: nec
auferes sal federis dei tui de sacrificio tuo: sup oēm
oblationē tuā offeres sal. Si autē obtuleris munus
primitiarū corā dño: de spicis virentibus torrefactis
igne cōfractis ac teneris offeres munus primitiarū
tuaꝝ. Et pones sup illud oleū: ponesq; sup illud thus:
munus est. et adolebit sacerdos memoriale ei⁹ de gra
nis eius cōfractis ⁊ de oleo eius cū toto thure eius.
oblatio est coram domino. Ca. 3.
Et si hostia sanctificationū fuerit oblatio eius: si
de bob⁹ ipse obtulerit siue masculū siue feminā:
integrū offeret corā dño. ponetq; manū suā sup caput
oblationis sue: ⁊ imolabit eā in ostio tabernaculi fe
deris. ⁊ aspgent filij aaron sacerdotes sanguinē p cir
cuitū altaris. ⁊ offeret de hostia sanctificationū obla
tionē corā dño adipē qui opit intestina ⁊ totū adipē
qui est sup intestina: et duos renes cccccccccc

Pritiua chal.
קרב צבד
נסק
מלח בטל קום
קלה
יתן שוה
נסק דכר
קרב
סמך ראש כנס
שכן זרק דמה
חפה תרי כלה

Ter. Heb.

החלב אשר עלהן אשר על
הכסלים ואת היתרת על הכבד
על הכליות יסירנה: והקטירו — סור קטר
אתו בני אהרן המזבחה על העלה
אשר על העצים אשר על האש
אשה ריח ניחח ליהוה: ואם מן — נוח
הצאן קרבנו לזבח שלמים
ליהוה זכר או נקבה תמים
יקריבנו: אם כשב הוא מקריב
את קרבנו והקריב אתו לפני — פנה
יהוה: וסמך את ידו על ראש
קרבנו ושחט אתו לפני אהל
מועד וזרקו בני אהרן את דמו
על המזבח סביב: והקריב מזבח — קרב
השלמים אשה ליהוה חלבו
האליה תמימה לעמת העצה
יסירנה ואת החלב המכסה את — סור
הקרב ואת כל החלב אשר על
הקרב: ואת שתי הכלית ואת
החלב אשר עלהן אשר
על הכסלים ואת היתרת על
הכבד על הכלית יסירנה:
והקטירו הכהן המזבחה לחם — קטר
אשה ליהוה: ואם עז קרבנו — קרב
והקריבו לפני יהוה: וסמך את
ידו על ראשו ושחט אתו לפני
אהל מועד וזרקו בני אהרן — יעד

Trāsla. B. Hiero.

adipe quo teguntur ilia: & reticulū iecoris cum renunculis: adolebuntq̧ ea super altare in holocaustum lignis igne supposito in oblationē suauissimi odoris dño. Si vero de ouibus fuerit eius oblatio & pacificorū hostia, siue masculū obtulerit siue feminā: imaculata erunt omnia. Si agnum obtulerit coram dño. ponet manū suā super caput victime sue q̄ imolabitur in vestibulo tabernaculi testimonii. Fundentq̧ filii aarō sanguinē eius p circuitū altaris: & offerent de pacificorū hostia sacrificium domino: adipē & caudā totā cum renibus & pinguedinem que operit vētrē atq̧ vniuersa vitalia: & vtrumq̧ renunculum cum adipe qui est iuxta ilia: reticulumq̧ iecoris cum renunculis: & adolebit ea sacerdos super altare in pabulū ignis & oblationis domini. Si capra fuerit eius oblatio: & obtulerit eam domino: ponet manū suā super caput eius: immolabitq̧ eā in introitu tabernaculi testimōii. Et fūdēt filii aa

Trāsla. Gre. lxx. cū interp̄. latina.

adipē q̄ sup ipsos: q̄ sup femora. et reti
τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν, τὸ ἐπὶ τῶν μηρῶν· καὶ τὸν λο
culū: qđ sup iecur cū renib⁹ aufe
βὸν, τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος σὺν τοῖς νεφροῖς περιελ
ret. et referēt ea filij aaron sacerdotes
λεῖ· καὶ ἀνοίσουσιν αὐτὰ οἱ υἱοὶ ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς
sup altare sup holocausta: sup
ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπὶ τὰ ὁλοκαυτώματα, ἐπὶ
ligna: q̄ sup ignē oblationē odorē
τὰ ξύλα, τὰ ἐπὶ τοῦ πυρὸς κάρπωμα ὀσμὴν — B
suauitatis dño. si āt de ouib⁹
εὐωδίας τῷ κυρίῳ. ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν προβάτων
oblatio eius sacrificiū salutaris dño: ma
τὸ δῶρον αὐτοῦ θυσίας σωτηρίου τῷ κυρίῳ, ἄρ
sculū vel feminā imaculatū offeret illud. si agnū
σεν ἢ θῆλυ, ἄμωμον προσοίσει αὐτό. ἐὰν ἄρνα
obtulerit mun⁹ eius: offeret illud co
προσαγάγῃ τὸ δῶρον αὐτοῦ, προσάξει αὐτὸ ἔναν
rā dño. et supponet manū sup ca
τι κυρίου. καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφα
put doni sui: et imolabit illud apud ho
λὴν τοῦ δώρου αὐτοῦ, καὶ σφάξει αὐτὸ παρὰ τὰς θύ
stiū tabernaculi testimonij: et infundēt
ρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ προσχεοῦσιν οἱ
filij aaron sacerdotes sanguinē sup altare in cir
υἱοὶ ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύ
cuitu: et offeret a sacrificio salutaris — s. co.c ifrac.
κλῳ, καὶ προσοίσει ἀπὸ τῆς θυσίας σωτηρίου
oblationē dño adipē et lūbū ima
κάρπωμα τῷ κυρίῳ τὸ στέαρ καὶ τὴν ὀσφὺν ἄμω
culatū cū lūb⁹ diuidet illud. et adipē
μον σὺν ταῖς ψόαις περιελεῖ αὐτό. καὶ τὸ στέαρ
coopientē ventrē: et oēs adipē
τὸ κατακαλύπτον τὴν κοιλίαν, καὶ πᾶν τὸ στέαρ
q̄ sup ventrē: et vtrosq̧ renes — C
τὸ ἐπὶ τῆς κοιλίας, καὶ ἀμφοτέρους τοὺς νεφρούς,
et adipē q̄ sup ipsos q̄ sup ilia: et
καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν τὸ ἐπὶ τῶν μηρίων, καὶ
reticulū qđ sup iecur cū renib⁹
τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος σὺν τοῖς νεφροῖς
auferēs: offeret sacerdos sup altare.
περιελών, ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον.
odor suauitatis oblatio dño. si āt de
ὀσμὴ εὐωδίας κάρπωμα τῷ κυρίῳ. ἐὰν δὲ ἀπὸ
capris donū eius: et adducet illud
τῶν αἰγῶν τὸ δῶρον αὐτοῦ, καὶ προσάξει αὐτὸ
coram dño: et imponet manus sup
ἐναντίον κυρίου, καὶ ἐπιθήσει τὰς χεῖρας ἐπὶ
caput eius. et imolabūt illud co
τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. καὶ σφάξουσιν αὐτὸ ἐναν
ram dño apud hostiū tabernaculi
τίον κυρίου παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ
testimonij. et effundent filij aaron
μαρτυρίου. καὶ προσχεοῦσιν οἱ υἱοὶ ἀαρὼν

Pritiua chal.

על עדה נסק
דבח עלה קבל
רעה עאן
קרב סמך
ראש נכס שכן
זרק דבח
עדה תרי
כלה נסס
נסק עז
נכס שכן זרם

Interp̄. chal.

et adipem qui est sup eos: & qui est sup ilia: & reticulū qđ est sup iecur cū renibus auferet illud. Adolebūt q̧ ea filij aaron sup altare in holocaustū quod est sup ligna que sunt sup ignem. Oblatio est que suscipitur cum beneplacito coram dño. Si aūt de ouibus fuerit oblatio eius in hostiam sanctificationū coram dño: masculum aut feminā integrū offeret. Si agnus ipse obtulerit in oblationē suam: offeret eum coram dño. et imponet manum suam super caput oblationis sue et immolabit eam ante tabernaculū federis. & asper gent filij aaron sanguinē eius per circuitum altaris. Offeretq̧ de hostia sanctificationū oblationē coram domino: adipem eius: caudam integram: contra dorsum auferet eam: & totum adipem qui est super intestina & duos renes: & adipes qui est super eos: qui est iuxta ilia: et reticulū quod est super iecur cum renunculis auferet illud. Et adolebit ea sacerdos in altari: pabulum oblationis est coram dño. Si autem de capris fuerit oblatio eius: offeret eam coram domino. et imponet manum suam super caput eius: immolabitq̧ eam ante tabernaculum federis. et aspergent filij aaron

Transla. Chal.

תרבא דעליהן דעל גססיא וית חצרא דעל כבדא על כוליתא יעדינה: ויסקון יתיה
בני אהרן למדבחא על עלתא דעל אעיא דעל אשתא קורבן דמתקבל ברעוא קדם
יי: ואם מן בני ענא קורבניה לנכסת קודשיא קדם יי דכר או נוקבא שלים
יקרביניה: אם אימר הוא מקריב ית קורבניה ויקריב יתיה קדם יי: ויסמוך ית ידיה
על ריש קורבניה ויכוס יתיה קדם משכן זימנא ויזרקון בני אהרן ית דמיה על
מדבחא סחור סחור: ויקרב מנכסת קודשיא קורבנא קדם יי תרביה אליתא שלמתא
לקבל שזרתא יעדינה וית תרבא דחפי ית גווא וית כל תרבא די על גווא: וית תרתין
כוליין וית תרבא דעליהן דעל גססיא וית חצרא דעל כבדא על כוליתא יעדינה:
ויסקיניה כהנא למדבחא לחם קורבנא קדם יי: ואם מן בני עזיא קורבניה
ויקרביניה קדם יי: ויסמוך ית ידיה על רישיה ויכוס יתיה לקדם משכן זימנא
ויזרקון בני אהרן

Trāsla.Grec.lxx.cū interp.latina.

sacerdotes sanguinē sup altare circuitu. & offe
οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ. καὶ ἀνοί
ret ex eo oblationē dño adipē ope
σει ἀπ' αὐτοῦ κάρπωμα τῷ κυρίῳ τὸ στέαρ τὸ κα
rientē vētrē: & oēm adipē q̄ ē
τακαλύπτον τὴν κοιλίαν, καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ
sup vētrē: et duos renes: et adi
ἐπὶ τῆς κοιλίας, καὶ τοὺς δύο νεφρούς, καὶ τὸ στέ
pē q̄ sup illos q̄ sup ilia: & reticulū
αρ τὸ ἐπ' αὐτῶν τὸ ἐπὶ τῶν μηρίων, καὶ τὸν λοβὸν
qđ sup iecur cū renib⁹ auferet:
τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος σὺν τοῖς νεφροῖς περιελεῖ.
et offeret sacerdos sup altare oblationē
καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κάρπωμα
Infra. 4.b. odorē suauitatis dño. oēs adipē dño le
ὀσμὴν εὐωδίας τῷ κυρίῳ. πᾶν στέαρ τῷ κυρίῳ νό
gitimū sēpiternū in gñatiōes vfas: in oī
μιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, ἐν πάσῃ τῇ
habitatiōe vfa oēz adipē & oēz sanguinē nō
κατοικίᾳ ὑμῶν πᾶν στέαρ καὶ πᾶν αἷμα οὐκ
comedetis.
ἔδεσθε. Ca.4

A Et locut⁹ ē dñs ad moysen: dicens: loq̄
Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, λάλη
re filijs israel: dicēs: aīa si peccauerit nō
σον τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ, λέγων. ψυχὴ ἐὰν ἁμάρτῃ ἀκου
spōte in oīb⁹ pceptis dñi: q̄ nō opz
σίως ἀπὸ πάντων τῶν προσταγμάτων κῦ, ὧν οὐ δεῖ
facere: et faciet aliqđ ex illis: si q̄dē sacer
ποιεῖν, καὶ ποιήσει ἕν τι ἀπ' αὐτῶν, ἐὰν μὲν ὁ ἀρχι
dos p̄n⁹ vnct⁹ peccauerit vt popul⁹ peccet:
ερεὺς ὁ κεχρισμένος ἁμάρτῃ τοῦ τὸν λαὸν ἁμαρτεῖν,
et offeret pro peccato suo: qđ peccauit: vi
καὶ προσάξει περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ, ἧς ἥμαρτε, μό
tulū ex bob⁹ imaculatū dño pro peccato. et
σχον ἐκ βοῶν ἄμωμον τῷ κυρίῳ περὶ τῆς ἁμαρτίας. καὶ
adducet vitulū ad hostiū tabernaculi
προσάξει τὸν μόσχον παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ
testimonij corā dño: et imponet manū suā
μαρτυρίου ἔναντι κῦ, καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα αὐτοῦ
sup caput vituli coram dño: & imolabit
ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ μόσχου ἔναντι κῦ, καὶ σφάξει
vitulū corā dño. & accipiēs sacerdos vnct⁹ cō
τὸν μόσχον ἐνώπιον κῦ. καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ὁ χριστὸς ὁ τε
secrat⁹ manus: de sanguine vituli:
τελειωμένος τὰς χεῖρας, ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου,
et inferet illū in tabernaculū testimonij. et inti
καὶ εἰσοίσει αὐτὸ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου. καὶ βά
a.1.b. c.3.a. get sacerdos digitū in sanguinē: et asper
ψει ὁ ἱερεὺς τὸν δάκτυλον εἰς τὸ αἷμα, καὶ προσρα
B get a sanguine septies digito corā dño:
νεῖ ἀπὸ τοῦ αἵματος ἑπτάκις τῷ δακτύλῳ ἔναντι κῦ,
iuxta velum sctm. et ipōnet
κατὰ τὸ καταπέτασμα τὸ ἅγιον. καὶ ἐπιθήσει ὁ

Trāsla.B.Hiero.

ron sanguinē eius per altaris circuitū: tollētq̄ ex ea in pastū ignis dominici oooooooooooo. adipem qui operit ventrem: & ooooooooooooooo qui tegit vniuersa vitalia: duos oooooooooooooooo renunculos cum reticulo quod est super eos iuxta ilia: & aruinam oooooooooooooooooooooooo iecoris cum renunculis: oooooooooooooooooooo adolebitq̄ ea super altare sacerdos in alimonia ignis & suauissimi odoris. Oīs adeps domini erit iure ppetuo i gñatiōibus & cunctis habitaculis vestris: nec sanguinē nec adipem oino comedetis. Ca.4.

Locutusq̄ ē dñs ad Moysen: dicens. Loquere filiis israel. oo Anima que peccauerit per ignorantiam: oo & de vniuersis mandatis dñi q̄ precepit vt nō fierēt quippiā fecerit: si oooooooooooooooooooo sacerdos q vnctus est peccauerit delinq̄re faciēs populum: offeret pro pctō suo oooooooo vitulum immaculatū domino. ooooooooooooooo Et adducet illum ad ostium tabernaculi oooooo testimonii corā dño: ponetq̄ manum super caput eius: & immolabit eum oooooooooooooooo domino. Hauriet quoq̄ de sanguine oooooooo vituli inferēs illū i tabernaculū testimonii. Cūq̄ intinxerit digitū in sanguine: asp̄get eū septies coram domino ooooooooooooooooooooooo contra velum sanctuarii: ponetq̄ oooooooooo

Ter.Heb. Leui. Ca.iiii.

את דמו על המזבח סביב׃ והקריב
ממנו קרבנו אשה ליהוה את
החלב המכסה את הקרב ואת כל
החלב אשר על הקרב׃ ואת שתי
הכלית ואת החלב אשר עלהן
אשר על הכסלים ואת היתרת
על הכבד על הכלית יסירנה׃
והקטירם הכהן המזבחה לחם
אשה לריח ניחח כל חלב ליהוה׃
חקת עולם לדרתיכם בכל
מושבתיכם כל חלב וכל דם לא
תאכלו׃ וידבר יהוה אל
משה לאמר׃ דבר אל בני ישראל
לאמר נפש כי תחטא בשגגה
מכל מצות יהוה אשר לא
תעשינה ועשה מאחת מהנה׃ אם
הכהן המשיח יחטא לאשמת העם
והקריב על חטאתו אשר חטא
פר בן בקר תמים ליהוה לחטאת׃
והביא את הפר אל פתח אהל
מועד לפני יהוה וסמך את ידו על
ראש הפר ושחט את הפר לפני
יהוה׃ ולקח הכהן המשיח מדם
הפר והביא אתו אל אהל מועד׃
וטבל הכהן את אצבעו בדם והזה
מן הדם שבע פעמים לפני יהוה
את פני פרכת הקדש׃ ונתן הכהן

Primitiua.heb.

סבב
כסה
שנה
כלה
זבח
עלם דור
ישב
אכל
Cap. iiii.
דבר בנה
חטא
צוה
עשה
משח
קרב
תמם
בוא
יעד פנה
צבע נזה

Transla.Chal.

ית דמיה על מדבחא סחור סחור׃ ויקריב מניה קורבניה קורבנא קדם יי ית תרבא
דחפי ית גוא וית כל תרבא דעל גוא׃ וית תרתין כולין וית תרבא דעליהון דעל
גססיא וית חצרא דעל כבדא על כוליתא יעדינה׃ ויסקינון כהנא למדבחא לחם
קורבנא לאתקבלא ברעוא כל תרבא קדם יי׃ קים עלם לדריכון בכל מותבניכון
כל תרבא וכל דמא לא תיכלון׃ Ca.iiij. ומליל יי עם משה למימר׃
מליל עם בני ישראל למימר אנש ארי יחוב בשלו מכל פקודיא דיי דלא כשרין
לאתעבדא ויעבד מן חד מנהון׃ אם כהנא רבא יחוב לחובת עמא ויקריב על חובתיה
דחב תור בר תורי שלים קדם יי לחטאתא׃ וייתי ית תורא לתרע משכן זמנא קדם
יי ויסמוך ית ידיה על ריש תורא ויכוס ית תורא קדם יי׃ ויסב כהנא רבא מדמא
דתורא וייתי יתיה למשכן זמנא׃ ויטבול כהנא ית אצבעיה בדמא וידי מן דמא
שבע זמנין קדם יי קדם פרוכתא דקודשא׃ ויתן כהנא

Interp.chal.

sanguinē eius per circuitum altaris. Offeretq̄ ex eo oblationē eius corā dño: adipē qui operit intestina & totū adipē qui est sup intestina & duos renes & adipē qui est sup eos: q̄ est iuxta ilia: & reticulū qđ est sup iecur cum renūculis auferet illud. Adolebitq̄ ea sacerdos in altari: pabulū oblationis est: vt suscipiatur cū beneplacito. oīs adeps corā dño offeret. Pacto sempiterno in gñationibus vfis in cūctis habitationib⁹ vestris: oēm adipem & oēm sanguinē nō comedetis.

Locutusq̄ est dñs cum moyse: dicens. Ca.4. Loquere cum filijs israel dicēs. Homo qui peccauerit per ignorantiā de vniuersis mādatis dñi que nō decent fieri: & fecerit vnū ex eis. Si sacerdos magnus peccauerit pro delicto populi: offeret pro pctō suo qđ peccauit vitulū integrū corā dño pro pctō. & adducet vitulū ad ostiū tabernaculi federis in cōspectu dñi: & imponet manū eius sup caput vituli: & immolabit vitulū corā dño. Et tollet sacerdos magnus de sanguine vituli: & inferet eum in tabernaculū federis. Et tinget sacerdos digitū suum in sanguine: & aspergēt de sanguine septies coram domino contra velum sanctuarij. Ponetq̄ sacerdos oooooooooooooooo

Primitiua chal.

דמה קרב
חפה כלה
צדה נסק
קבל רעה קום
דור יתב אכל
אמר חוב שלה
עבד אחד רבב
קרב אתא שכן
סמך נכס נסב
טבל צבע ידד
נתן

Pri͠tiua heb. — Ter. Heb.

מן הדם על קרנות מזבח קטרת
הסמים לפני יהוה אשר באהל
שפך מועד ואת כל דם הפר ישפך
יסד אל יסוד מזבח העלה אשר פתח
אהל מועד: ואת כל חלב פר
רום החטאת ירים ממנו את החלב
כסה המכסה על הקרב ואת כל החלב
שנה כלה אשר על הקרב: ואת שתי הכלית
ואת החלב אשר עליהן אשר על
הכסלים ואת היתרת על הכבד
סור על הכליות יסירנה: כאשר יורם
קטר משור זבח השלמים והקטירם
זבח הכהן על מזבח העלה: ואת עור
הפר ואת כל בשרו על ראשו ועל
יצא כרעיו וקרבו ופרשו: והוציא את
חנה כל הפר אל מחוץ למחנה אל
קום טהר מקום טהור אל שפך הדשן
ושרף אתו על עצים באש על
שרף שפך הדשן ישרף: ואם כל
עלם שגג יעד עדת ישראל ישגו ונעלם דבר
עשה מעיני הקהל ועשו אחת מכל
צוה מצות יהוה אשר לא תעשינה
ידע ואשמו: ונודעה החטאת אשר
עלה קרב חטאו עליה והקריבו הקהל פר
בוא בן בקר לחטאת והביאו אתו
פנה יעד לפני אהל מועד: וסמכו זקני
יעד העדה את ידיהם על ראש הפר

Trãsla. B. Hiero.

de eodẽ sanguĩe super
cornua altaris thymia
matis gratissimi domi-
no: qđ est in tabernacu
lo testimonij. Oẽm aũt
reliquũ sanguinẽ fũdet
in basim altaris holo-
causti in introitu
tabernaculi. Et adipẽ
vituli
offeret pro peccato:
tam eum
qui vitalia operit: quã
omnia
que intrinsecus sũt: du
os renunculos
& reticulum quod est
super eos iuxta
ilia: & adipem iecoris
cum renunculis: sicut
offertur
de vitulo hostie pacifi
corum: & adolebit ea
sup altare holocausti.
Pellem vero
& omnes carnes cum
capite &
pedibus & intestinis
& fimo & reliquo corpe
efferet extra castra in
locum mundum: vbi
cineres effundi solent:
icẽdetq3 ea sup ligno-
rũ struem: que in loco
effusorũ cinerũ crema
bũtur. q si omnis
turba filiorum israel i-
gnorauerit: & per impe
ritiam fecerit
quod cõtra mandatum
domini est:
& postea intellexerit
peccatum suum:
offeret pro peccato suo
vitulum:
Adducetq3 eum
ad ostium tabernaculi:
& ponent seniores
populi manus super
caput eius

Trãsla. Grec. lxx. cũ interp. latina.

sacerdos de sanguine vituli sup cornua
ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ
altaris thymiamatis cõpositiõis corã do-
θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος τῆς συνθέσεως ἐναντίον κυ-
mino: qđ ẽ in tabernaculo testimonij. et oẽm san- lfra co.
ρίου, ὅ ἐστιν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου. καὶ πᾶν τὸ αἷ-
guinẽ vituli effundet in basim alta-
μα τοῦ μόσχου ἐκχεεῖ παρὰ τὴν βάσιν τοῦ θυσια-
ris holocausti: qđ ẽ apud hostia
στηρίου τῆς ὁλοκαυτώσεως, ὅ ἐστι παρὰ τὰς θύρας τῆς
tabernaculi testimonij. ꝛ oẽm adipẽ vituli q
σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. καὶ πᾶν τὸ στέαρ τοῦ μόσχου τοῦ
pcti. ꝛ auferet ab eo adipẽ co-
τῆς ἁμαρτίας, περιελεῖ ἀπ' αὐτοῦ τὸ στέαρ τὸ κα-
operiẽs intestina: ꝛ oẽm adipẽ q sup
τακαλύπτον τὰ ἐνδόσθια, καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ
intestina: ꝛ duos renes: ꝛ adipẽ q
τῶν ἐνδοσθίων, καὶ τοὺς δύο νεφρούς, καὶ τὸ στέαρ τὸ
in ipsis: q sup ilia: ꝛ reticulũ qđ sup
ἐπ' αὐτῶν, τὸ ἐπὶ τῶν μηρίων, καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ
iecur cũ renib⁹ auferet illud: quẽad-
τοῦ ἥπατος σὺν τοῖς νεφροῖς περιελεῖ αὐτό, ὃν τρό-
modũ auferẽ a vitulo sacrificij salutaris.
πον ἀφαιρεῖται ἀπὸ τοῦ μόσχου τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου,
et offeret sacerdos sup altare holocau
καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῆς καρπώσε-
sti: ꝛ pellẽ vituli: ꝛ oẽm carnẽ eius
ως, καὶ τὸ δέρμα τοῦ μόσχου, καὶ πᾶσαν τὴν σάρκα αὐτοῦ
cũ capite ꝛ extremitatib⁹ ꝛ vẽtre ꝛ
σὺν τῇ κεφαλῇ καὶ τοῖς ἀκρωτηρίοις καὶ τῇ κοιλίᾳ καὶ C
fimo. ꝛ efferet totũ vitulũ extra ca-
τῇ κόπρῳ. καὶ ἐξοίσει ὅλον τὸν μόσχον ἔξω τῆς παρεμ-
stra ad locũ mũdũ: vbi effundũt cinerẽ.
βολῆς εἰς τόπον καθαρόν, οὗ ἐκχέουσι τὴν σποδιάν.
ꝛ cõburẽt illũ sup ligna in igne: in
καὶ κατακαύσουσιν αὐτὸν ἐπὶ ξύλων ἐν πυρί, ἐπὶ τῆς
effusione cineris cremabit. si aũt ois cõ-
ἐκχύσεως τῆς σποδιᾶς καυθήσεται. ἐὰν δὲ πᾶσα συν-
gregatio israel ignorauerit inuite: ꝛ latuerit vbũ ab
αγωγὴ Ἰσραὴλ ἀγνοήσῃ ἀκουσίως, καὶ λάθῃ ῥῆμα ἐξ
oculis cõgregatiõis: ꝛ faciẽt vnũ de
ὀφθαλμῶν τῆς συναγωγῆς, καὶ ποιήσωσι μίαν ἀπὸ
oib⁹ mãdatis dñi: q nõ opꝫ facere: ꝛ pecca-
πασῶν τῶν ἐντολῶν κυρίου, ἣν οὐ δεῖ ποιεῖν, καὶ πλημ-
uerit: ꝛ cognitũ fuerit illis pctm: qđ pecca
μελήσωσι, καὶ γνωσθῇ αὐτοῖς ἡ ἁμαρτία, ἣν ἥμαρ-
uerũt in eo: et adducet cõgregatio vitulũ ex bob⁹ imaculatũ
τον ἐν αὐτῇ, καὶ προσάξει ἡ συναγωγὴ μόσχον ἐκ βοῶν ἄμωμον
pro peccato: et adducet illũ ad hostia taber
περὶ τῆς ἁμαρτίας, καὶ προσάξει αὐτὸν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκη-
naculi testimonij. et imponẽt seniores cõ-
νῆς τοῦ μαρτυρίου. καὶ ἐπιθήσουσιν οἱ πρεσβύτεροι τῆς συν-
gregatiõis man⁹ suas sup caput vituli
αγωγῆς τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ μόσχου

Pri͠tiua chal.

רבה
אשד עלה
חטא פרש חפה
תרי כלה עדה
נסק דנח
ראש נפק
שרא דהה אשד
יקד שלה חוה
כסה עבד חוב
ידע קרב אתא
שבק סבך שוב

Interp. chal.

de sanguine sup cornua altaris thymiamatis aroma-
tum corã dño: qđ est in tabernaculo federis. oẽm autẽ
sanguinẽ vituli fundet in fundamẽto altaris holocau
sti qđ est in ostio tabernaculi federis. Et totũ adipem
bouis qui offertur pro peccato separabit ab eo: adipẽ
qui opit intestina ꝛ oẽm adipẽ qui est sup intestina ꝛ
duos renes ꝛ adipẽ q est sup eos ꝛ q est sup ilia: ꝛ re-
ticulũ qđ est sup iecur cũ renibus auferat illud: sicut
separatũ est de vitulo hostie sanctificationũ. Et adole
bit ea sacerdos sup altare holocausti: et pellẽ vituli ꝛ
omnẽ carnẽ eius cũ capite ꝛ cũ pedibus ꝛ cũ intesti
nis ꝛ fimo eius. Efferetq3 oẽm vitulũ extra castra in
locũ mundũ in locũ vbi cinis funditur. Incẽdetq3 eũ
igne sup ligna: in loco vbi cinis funditur cõburetur.
Si aũt ois cõgregatio israel ignorauerit ꝛ occultũ fue
rit verbũ ab oculis ecclesie: ꝛ fecerint cõtra vnũ de oi-
bus preceptis dñi qđ nõ decet fieri ꝛ peccauerint: et
postea notũ fuerit pctm in quo peccauerũt: offeret ec
clesia vitulum de bobus pro peccato: ꝛ adducent eũ
corã tabernaculo federis: imponentq3 seniores cõ-
gregationis manus suas super caput vituli

Transla. Chal.

מן דמא על קרנת מדבחא דקטורת בוסמיא קדם יי די במשכן זמנא וית כל דמא
דתורא ישוד ליסודא דמדבחא דעלתא דבתרע משכן זמנא: וית כל תרבא דתורא
חטאתא יפריש מניה ית תרבא דחפי ית גוא וית כל תרבא דעל גוא: וית תרתין
כוליין וית תרבא דעליהן די על גססיא וית חצרא דעל כבדא על כוליתא יעדינה:
כמא דמתפרש מתור נכסת קודשיא ויסקינון כהנא על מדבחא דעלתא: וית משכא
דתורא וית כל בשריה על רישיה ועל כרעוהי וגויה ואוכליה: ויפק ית כל תורא
לברא למשריתא לאתר דכי לאתר בית מישד קיטמא ויוקיד יתיה על אעיא
בנורא על אתר בית מישד קיטמא יתוקד: ואם כל כנישתא דישראל ישתלון ויהא
מכסא פתגמא מעיני קהלא ויעבדון חד מכל פקודיא דיי דלא כשרין לאתעבדא
ויחובון: ותתידע חובתא דחבו עלה ויקרבון קהלא תור בר תורי לחטאתא וייתון יתיה
לקדם משכן זמנא: ויסמכון סבי כנישתא ית ידיהון על ריש תורא

corā dño. & imolabūt vitulū corā dño. &
ἔναντι κυρίου· καὶ σφάξουσι τὸν μόσχον ἔναντι κῦ· καὶ
D inducet pinceps sacerdotū vnct⁹ de sanguine vituli
εἰσοίσει ὁ ἀρχιερεὺς ὁ χριστὸς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου
in tabernaculū testimonij. & tīget pinceps sacerdotū
εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου· καὶ βάψει ὁ ἀρχιερεὺς τὸν
A.eo. digitū de sanguie vituli: & aspget septies
δάκτυλον ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου, καὶ ῥανεῖ ἑπτάκις
corā dño: eregione veli sāctu
ἔναντι κῦ, κατενώπιον τοῦ καταπετάσματος τοῦ ἁγί
arij. & de sanguine imponet sacerdos sup cor
ου· καὶ ἀπὸ τοῦ αἵματος ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὰ κέ
nua altaris thymiamatū cōpositionis:
ρατα τοῦ θυσιαστηρίου τῶν θυμιαμάτων τῆς συνθέσεως,
qđ ē corā dño: qđ ē in tabernaculo testimonij. &
ὅ ἐστιν ἐνώπιον κῦ, ὅ ἐστιν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου· καὶ
oēm sāguinē effundet sup basim altaris
τὸ πᾶν αἷμα ἐκχεεῖ πρὸς τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου
holocaustoꝝ: cōtra ꝑpe hostiū tabernacli
τῶν καρπώσεων, τοῦ ὄντος πρὸς τὴν θύραν τῆς σκηνῆς
a.ſ.b. testimonij. & oēm adipē ei⁹ auferet ab
græco. τοῦ μαρτυρίου· καὶ τὸ πᾶν στέαρ αὐτοῦ περιελεῖ ἀπ᾽ αὐ
eo: et offeret sup altare. et faciet
τοῦ, καὶ ἀνοίσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· καὶ ποιήσει τὸν
vitulū: quēadmodū fecit vitulū q̄ pecca
μόσχον, ὃν τρόπον ἐποίησε τὸν μόσχον τὸν τῆς ἁμαρ
ti: sic fiet. et ꝓpiciabit pro
τίας, οὕτως ποιηθήσεται· καὶ ἐξιλάσεται περὶ
E illis sacerdos: et dimittet illis pecca
αὐτῶν ὁ ἱερεύς, καὶ ἀφεθήσεται αὐτοῖς ἡ ἁμαρ
tum. et educent vitulū totū extra ca
τία· καὶ ἐξοίσουσι τὸν μόσχον ὅλον ἔξω τῆς παρεμβο
stra: et cremabūt vitulū: quēadmodū cōbu
λῆς, καὶ κατακαύσουσι τὸν μόσχον, ὃν τρόπον κατέ
serūt vitulū priorē. pctīn cōgregationis
καυσαν τὸν μόσχον τὸν πρότερον· ἁμαρτία συναγωγῆς
est. si āt pinceps peccauerit: et fecerit vnū de om
ἐστι. ἐὰν δὲ ὁ ἄρχων ἁμάρτῃ, καὶ ποιήσῃ μίαν ἀπὸ πα
nib⁹ pceptis dñi dei sui: qđ nō fiet in
σῶν τῶν ἐντολῶν κῦ τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, ἣ οὐ ποιηθήσεται ἀκου
uite: et peccauerit et deliquerit: et cognitū fuerit illi pctīn
σίως, καὶ ἁμάρτῃ καὶ πλημμελήσῃ, καὶ γνωσθῇ αὐτῷ ἡ ἁμαρτί
qđ peccauit in ipso: et offeret donū ei⁹ hircum ex
α ἣν ἥμαρτεν ἐν αὐτῇ, καὶ προσοίσει τὸ δῶρον αὐτοῦ χίμαρον ἐξ
capris masculū imaculatū. & iponet manū suā sup ca
αἰγῶν ἄρσεν ἄμωμον· καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κε
put hirci: et imolabūt illū in loco: vbi imolabūt
φαλὴν τοῦ χιμάρου, καὶ σφάξουσιν αὐτὸν ἐν τόπῳ, οὗ σφάζουσι
holocausta coram dño: pctīn est. et iponet
τὰ ὁλοκαυτώματα ἐνώπιον κῦ, ἁμαρτία ἐστί· καὶ ἐπιθήσει ὁ
sacerdos de sanguineq̄ ē peccati digito sup
ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ τῆς ἁμαρτίας τῷ δακτύλῳ ἐπὶ τὰ
cornua altaris holocaustoꝝ. et
κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου τῶν ὁλοκαυτωμάτων· καὶ τὸ

corā dño. Immolatoq; vitulo in conspectu dñi: inferet sacerdos qui vnctus est de sāguine eius in tabernaculū testimonij: tinctoq; digito aspergens septies contra velū. Ponetq; de eodē sanguine in cornibus altaris quod est coram domino in tabernaculo testimonij. Reliquū āt sanguinē fundet iuxta basim altaris holocaustorum: qđ ē in ostio tabernaculi testimonij. Oēmq; ei adipē tollet & adolebit sup altare: sic faciens & đ hoc vitulo quō fecit & prius. & rogāte pro eis sacerdote ꝓpitius erit eis dñs. Ipsum aūt vitulum efferet extra castra atq; comburet sicut & priorem vitulū: quia ē pro pctō multitudinis. Si peccauerit princeps: & fecerit vnū e plurib⁹ p ignorātiā qđ dñi lege prohibetur: & postea intellexerit peccatū suum: offeret hostiā corā dño hircū de capris immaculatū: ponetq; manū suā sup caput eius. Cūq; immolauerit cū i loco vbi solet mactari holocaustū corā dño: qa p pctō ē: tīget sacerdos digitū i sāguie hostie p pctō tāgēs cornua altaris holocausti: & reliquum

לפני יהוה ושחט את הפר לפני
יהוה: והביא הכהן המשיח מדם
הפר אל אהל מועד: וטבל הכהן
אצבעו מן הדם והזה שבע
פעמים לפני יהוה את פני
הפרכת: ומן הדם יתן על קרנת
המזבח אשר לפני יהוה אשר
באהל מועד ואת כל הדם ישפך
אל יסוד מזבח העלה אשר פתח
אהל מועד: ואת כל חלבו ירים
ממנו והקטיר המזבחה: ועשה
לפר כאשר עשה לפר החטאת
כן יעשה לו וכפר עלהם הכהן
ונסלח להם: והוציא את הפר אל
מחוץ למחנה ושרף אתו כאשר
שרף את הפר הראשון
חטאת הקהל הוא: אשר נשיא
יחטא ועשה אחת מכל מצות
יהוה אלהיו אשר לא תעשינה
בשגגה ואשם: או הודע אליו
חטאתו אשר חטא בה והביא את
קרבנו שעיר עזים זכר תמים:
וסמך ידו על ראש השעיר ושחט
אתו במקום אשר ישחט
את העלה לפני יהוה חטאת הוא:
ולקח הכהן מדם החטאת באצבעו
ונתן על קרנת מזבח העלה ואת

פנה
בוא משח
צבע נזה
נתן
שפך
יסד
רום
קטר
עשה
סלח יצא
חנה
נשא
חטא אחד
עשה
ידע
בוא
שער תמם
קום שחט
פנה
זבח

Transla.Chal.

קדם יי׳ ויכוס ית תורא קדם יי׳: ויעיל כהנא רבא משיחא מדמא דתורא למשכן זמנא:
ויטבול כהנא אצבעיה בן דמא וידי שבע זמנין קדם יי׳ לקדם פרוכתא: ומן דמא
יתן על קרנת מדבחא דבוסמיא די קדם יי׳ די במשכן זמנא וית כל דמא ישוד ליסודא
דמדבחא דעלתא דבתרע משכן זמנא: וית כל תרביה יפריש מניה ויסק למדבחא:
ויעבד לתורא כמא דעבד לתורא דחטאתא כן יעביד ליה ויכפר עליהון כהנא
וישתבק להון: ויפק ית תורא למברא למשריתא ויוקד יתיה כמא דאוקיד ית
תורא קדמאה חטאת קהלא הוא: דרבא יחוב ויעבד חד מכל פיקודיא דיי׳ אלהיה
דלא כשרין לאתעבדא בשלו ויחוב: או אתידע ליה חוביה דחב בה וייתי ית
קורבניה צפיר בר עזי דכר שלים: ויסמוך ידיה על ריש צפירא ויכוס יתיה
באתרא דיכוס ית עלתא קדם יי׳ חטאתא הוא: ויסב כהנא מדמא דחטאתא
באצבעיה ויתן על קרנת מדבחא דעלתא וית

Interp.chal.

corā dño: & immolabit vitulū corā dño. Et inferet sacerdos magnus de sanguine vituli in tabernaculū federis: & tinget sacerdos digitum suū in sanguine: et asperget septies corā dño contra velū: & de sanguine ponet sup cornua altaris qđ est in tabernaculo federis corā dño. Et totū sanguinē fundet in fundamēto altaris holocausti qđ est in ostio tabernaculi federis. et totū adipē separabit ex eo: & adolebit in altari. Faciet q; de hoc vitulo sicut fecit de vitulo pro peccato: ita faciet ei: & propiciabit pro eis sacerdos: & dimittetur eis. educetq; vitulū extra castra: et cōburet eū sicut cōbusit vitulū priorē: quia pro peccato cōgregationis est. Qđ princeps peccauerit p ignorātiā & fecerit cōtra vnū de oībus pceptis dñi dei sui: qđ nō decet fieri: & deliqrit: si notū fuerit ei pctꝫ suū in quo peccauit: afferet oblationē suam hircū de capris masculū integrū. Imponetq; manū suā sup caput hirci: et imolabit eum in loco vbi immolat holocaustū corā domino: pro peccato enim est. Colletq; sacerdos de sanguine hostie pro peccato digito suo: & ponet super cornua altaris holocausti: et

Pritiua chal.

כנס עול רבב
טבל צבע ידד
נתן דנח אשד
עלל פרש נסק
עבד כפר
שבק נפק שרא
יקד רבב חוב
עבד טלה ידע
אתא סמך ראש
נכס עלה נסב
צבע נתן דבח

Ter. Heb.

דמו ישפך אל יסוד מזבח העלה:
ואת כל חלבו יקטיר המזבחה
כחלב זבח השלמים וכפר עליו
הכהן מחטאתו ונסלח לו: ואם
נפש אחת תחטא בשגגה מעם
הארץ בעשתה אחת ממצות
יהוה אשר לא תעשינה ואשם:
או הודע אליו חטאתו אשר חטא
והביא קרבנו שעירת עזים תמימה
נקבה על חטאתו אשר חטא:
וסמך את ידו על ראש החטאת
ושחט את החטאת במקום ״
העלה: ולקח הכהן מדמה ״
באצבעו ונתן על קרנת מזבח
העלה ואת כל דמה ישפך אל
יסוד המזבח: ואת כל חלבה
יסיר כאשר הוסר חלב מעל זבח
השלמים והקטיר הכהן המזבחה
לריח ניחח ליהוה וכפר עליו
הכהן ונסלח לו: ואם כבש יביא
קרבנו לחטאת נקבה תמימה
יביאנה: וסמך את ידו על ״
ראש החטאת ושחט אתה לחטאת
במקום אשר ישחט את העלה:
ולקח הכהן מדם החטאת ״
באצבעו ונתן על קרנת מזבח
העלה ואת כל דמה ישפך

Primitiua heb.

שפך יסד
כפר
סלח
צוה
עשה
ידע
בוא
צבע
סור
נוח
קום

Trāsla. B. Hiero.

fundens ad basim eius. adipem vero adolebit supra: sicut in victimis pacificorū fieri solet. Rogabitq̧ pro eo sacerdos & pro peccō eius: & dimittetur ei. Quod si peccauerit aīa per ignorantiā de populo terre: vt faciat quicq̄ de his que dn̄i lege prohibentur atq̧ delinquat & cognouerit peccatum suum: offeret caprā immaculatam: ponetq̧ manus sup caput hostie q̄ pro peccō est: & immolabit eā in loco holocausti. Tolletq̧ sacerdos de sanguine in digito suo & tāgens cornua altaris holocausti: Reliquum fundet ad basim eius. Omnē aūt adipem auferens sicut auferri solet de victimis pacificorum: adolebit super altare in odorē suauitatis domino: rogabitq̧ pro eo: & dimittetur ei. Si aūt de pecoribus obtulerit victimā pro peccato: ouē scilicet immaculatā: ponet manum super caput eius: & immolabit eam in loco vbi solent cedi holocaustorum hostie. Sumetq̧ sacerdos de sanguine eius digito suo: & tangens cornua altaris holocausti: reliquū fundet

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

oēm sāguinē eius effundet iuxta basim altaris holocaustor. et oēm adipē eius offeret sup altare: sicut adipē sacrificij salutaris. et propitiabit pro eo sacerdos de peccō eius. et dimittet illi. si aūt aīa vna peccauerit inuite ex populo terre: in faciendū vnū de omnibus preceptis dn̄i: qđ nō fiet: et peccauerit: et cognitū fuerit ei peccm̄: qđ peccauit in eo: et feret donū capellā ex capris immaculatā feminā feret pro peccō: qđ peccauit. et imponet manū suā sup caput peccati sui: et imolabūt capellā q̄ peccati in loco: vbi imolabūt holocausta. et accipiet sacerdos de sanguine eius digito suo: et imponet sup cornua altaris holocaustor. et oēm sanguinē illius effundet iuxta basis altaris. et totū adipē auferet: quēadmodū aufertur adeps de sacrificio salutari. et tollet sacerdos sup altare in odorē suauitatis dn̄o. et propitiabit pro eo sacerdos: et dimittetur ei. si aūt ouem obtulerit donū suū pro peccō: feminā imaculatā offeret illud. et imponet manū suā sup caput illius q̄ peccati. et imolabūt illud pro peccato in loco vbi imolabūt holocausta. et accipiēs sacerdos de sanguine q̄ peccati digito suo: imponet sup cornua altaris holocausti. et oēs eius sanguinē

πᾶν αἷμα αὐτοῦ ἐκχεεῖ παρὰ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου τῶν ὁλοκαυτωμάτων. καὶ πᾶν τὸ στέαρ αὐτοῦ ἀνοίσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, ὥσπερ τὸ στέαρ θυσίας σωτηρίου. καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ. καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ. ἐὰν δὲ ψυχὴ μία ἁμαρτήσῃ ἀκουσίως ἐκ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς, ἐν τῷ ποιῆσαι μίαν ἀπὸ πασῶν τῶν ἐντολῶν κυρίου, ἣ οὐ ποιηθήσεται, καὶ πλημμελήσῃ, καὶ γνωσθῇ αὐτῷ ἡ ἁμαρτία, ἣν ἥμαρτεν ἐν αὐτῇ, καὶ οἴσει τὸ δῶρον χίμαιραν ἐξ αἰγῶν ἄμωμον θήλυαν οἴσει περὶ τῆς ἁμαρτίας, ἧς ἥμαρτεν. καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἁμαρτήματος αὐτοῦ, καὶ σφάξουσι τὴν χίμαιραν τὴν τῆς ἁμαρτίας ἐν τῷ τόπῳ, οὗ σφάξουσι τὰ ὁλοκαυτώματα. καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῆς τῷ δακτύλῳ αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου τῶν ὁλοκαυτωμάτων. καὶ πᾶν τὸ αἷμα αὐτῆς ἐκχεεῖ παρὰ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου. καὶ πᾶν τὸ στέαρ περιελεῖ, ὃν τρόπον περιαιρεῖται τὸ στέαρ ἀπὸ τῆς θυσίας σωτηρίου. καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ. καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεύς, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ. ἐὰν δὲ πρόβατον προσενέγκῃ τὸ δῶρον αὐτοῦ περὶ τῆς ἁμαρτίας, θῆλυ ἄμωμον προσοίσει αὐτό. καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ τῆς ἁμαρτίας. καὶ σφάξουσιν αὐτὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἐν τῷ τόπῳ οὗ σφάζουσι τὰ ὁλοκαυτώματα. καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ τῆς ἁμαρτίας τῷ δακτύλῳ αὐτοῦ, ἐπιθήσει ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου τῆς ὁλοκαρπώσεως. καὶ πᾶν αὐτοῦ τὸ αἷμα

F

G

Primitiua chal.

נסך
כפר שבק
עבד פקד ידע
חוב אתא עז
סמך ראש עלה
נסב צבע יהב
דבח אשד עדה
קבל רעה

Interp. chal.

sanguinē eius effundet ad fundamentū altaris holocausti. Et totū adipē eius adolebit in altari sicut adipē hostie sanctificationū. et propiciabit pro eo sacerdos sup peccato eius: et dimittet ei. Si aūt vir vnus de populo terre peccauerit per ignorantiā: et faciat cōtra vnū de preceptis dn̄i qđ nō decet fieri: et deliquerit. si notum fuerit ei peccatū suū in quo peccauit: adducet oblationē suā caprā feminā integrā pro peccō suo qđ peccauit. Imponetq̧ manū suā sup caput hostie q̄ est pro peccō: et imolabit eam in loco holocausti. Tolletq̧ sacerdos de sanguine eius in digito suo: et ponet sup cornua altaris holocausti: et totū sanguinē fundet ad fundamentū altaris. et oēm adipē eius auferet: sicut aufert adeps de hostia sctificationū: adolebitq̧ sacerdos in altari: et suscipiat cū beneplacito corā dn̄o. et propiciabit pro eo sacerdos: et dimittet ei. Et si de ouibus adduxerit in oblationē pro peccō: feminā integrā offerat. Iponetq̧ manū suā sup caput victime pro peccō et immolabit eā pro expiatiōe in loco vbi imolatur holocaustū. Tolletq̧ sacerdos de sanguine victime que fit pro peccato in digito suo: et ponet sup cornua altaris holocausti: et omnē sanguinem fundet

Transla. Chal.

דמיה ישוד ליסודא דמדבחא דעלתא: וית כל תרביה יסק למדבחא כתרב נכסת
קודשיא ויכפר עלוהי כהנא מחובתיה וישתבק ליה: ואם אנש חד יחוב בשלו
מעמא דארעא במעבדיה חד מפקודיא דיי דלא כשרין לאתעבדא ויחוב: או אתידע
ליה חובתיה דחב וייתי ית קורבניה צפירת עזין שלמתא נקבתא על חובתיה דחב:
ויסמוך ית ידיה על ריש חטאתא ויכוס ית חטאתא באתרא דעלתא: ויסב כהנא
מדמה באצבעיה ויתן על קרנת מדבחא דעלתא וית כל דמה ישוד ליסודא דמדבחא:
וית כל תרבה יעדי כמא דאתעדא תרב מעל נכסת קודשיא ויסק כהנא למדבחא
לאתקבלא ברעוא קדם יי ויכפר עלוהי כהנא וישתבק ליה: ואם אימר ייתי ״
קורבניה לחטאתא נוקבתא שלמתא ייתינה: ויסמוך ית ידיה על ריש חטאתא ויכוס
יתה לחטאתא באתר דיכוס ית עלתא: ויסב כהנא מדמא דחטאתא באצבעיה ויתן
על קרנת מדבחא דעלתא וית כל דמה ישוד

Trāſla. Grę. lxx. cū interp. latina.	Trāſla. B. Hiero.	Ter. Heb. Leui. Ca. v.	Pritiua heb.

Trāſla. Grę. lxx. cū interp. latina.

effundet iuxta basim altaris holocau-
ἐκχεεῖ παρὰ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου τῆς ὁλοκαυ-
5.b ⁊ 3.co. ſti. ⁊ oēm eius adipē auferet: quēad-
τώσεως. καὶ πᾶν αὐτοῦ τὸ στέαρ περιελεῖ, ὃν τρό-
modū aufertur adeps ouis de ſacrificio ſa-
πον περιαιρεῖται στέαρ προβάτου ἀπὸ θυσίας σω-
lutaris: ⁊ imponet illū ſacerdos ſup alta-
τηρίου, καὶ ἐπιθήσει αὐτὸ ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήρι-
re ſup holocauſta dñi. ⁊ ppitiabit
ον ἐπὶ τὰ ὁλοκαυτώματα κυρίου. καὶ ἐξιλάσεται
pro eo ſacerdos pro pctō: qđ peccauit:
περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ἁμαρτίας ἧς ἥμαρτε,
⁊ dimittetur ei.
καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ. Ca. 5.

A Si aūt aīa peccauerit: ⁊ audierit vocē iura-
ἐὰν δὲ ψυχὴ ἁμάρτῃ, καὶ ἀκούσῃ φωνὴν ὁρκι-
mēti: ⁊ hic teſtis: vel vidit: vel cōſcius fuit: ſi
σμοῦ, καὶ οὗτος μάρτυς, ἢ ἑώρακεν, ἢ σύνοιδεν, ἐὰν
nō indicauerit: portabit pctm ſuū. aīa
μὴ ἀπαγγείλῃ, λήψεται τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῦ. ἡ ψυ-
q̄ tetigerit oēm rem immūdā:
χὴ ἥτις ἐὰν ἅψηται παντὸς πράγματος ἀκαθάρτου,
vł morticinū vel a beſtia occiſū imūdū: vel mortici-
ἢ θνησιμαίου ἢ θηριαλώτου ἀκαθάρτου, ἢ τῶν θνησι-
nia abominationū imūdorū: vel mor-
μαίων βδελυγμάτων τῶν ἀκαθάρτων, ἢ τῶν θνη-
ticinia iumētoꝝ imūdoꝝ: vel tetigerit de im-
σιμαίων κτηνῶν τῶν ἀκαθάρτων, ἢ ἅψηται ἀπὸ ἀκα-
mūditia hōis: de oī imūditia eius:
θαρσίας ἀνθρώπου, ἀπὸ πάσης ἀκαθαρσίας αὐτοῦ,
quā tāgēs pollut⁹ fuerit: ⁊ latuit ipm: poſt aūt
ἧς ἂν ἁψάμενος μιανθῇ, καὶ ἔλαθεν αὐτόν, μετὰ δὲ
hoc cognouit: ⁊ errauerit aīa: q̄ iurauerit di-
τοῦτο γνῷ, καὶ πλημμελήσῃ ἡ ψυχή. ἡ ἂν ὀμόσῃ, δια-
ſtinguēs labijs ad malefaciēdū vel bñe faciē-
στέλλουσα τοῖς χείλεσι κακοποιῆσαι ἢ καλῶς ποιῆ-
dum per oīa q̄ diſtixerit hō cū iura-
σαι κατὰ πάντα ὅσα ἂν διαστείλῃ ὁ ἄνθρωπος καθ' ὅρ-
mēto: ⁊ latuerit eū: ⁊ iſte cognouerit: ⁊ peccauerit vnū
B κου, καὶ λάθῃ αὐτόν, καὶ οὗτος γνῷ, καὶ ἁμάρτῃ ἕν
qđ de iſtis: ⁊ dixerit pctm in quo
τι τούτων, καὶ ἐξαγορεύσῃ τὴν ἁμαρτίαν περὶ ἧς
peccauerit cōtra eū: ⁊ feret pro qb⁹ deli-
ἡμάρτηκε κατ' αὐτῆς, καὶ οἴσει περὶ ὧν ἐπλημμέλη-
quit dño: pro pctō qđ peccauit: feminā
σε τῷ κυρίῳ, περὶ τῆς ἁμαρτίας ἧς ἥμαρτε, θῆλυ
de ouib⁹ agnā vel capellā ex capris
ἀπὸ τῶν προβάτων ἀμνάδα ἢ χίμαιραν ἐξ αἰγῶν
pro pctō. ⁊ ppitiabit pro eo ſacerdos
περὶ ἁμαρτίας. καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς
pro pctō. ⁊ relinq̄tur ei pec-
περὶ τῆς ἁμαρτίας. καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ ἡ ἁμαρ-
catū. ſi aūt nō potuerit man⁹ ei⁹ qđ ſatis ē ad
τία. ἐὰν δὲ μὴ ἰσχύσῃ ἡ χεὶρ αὐτοῦ τὸ ἱκανὸν εἰς ∞

Trāſla. B. Hiero.

ad basim eius. Omnē
quoqꝫ adipem ccccccc
auferens ſicut auferri
ſolet adeps arietis cccc
qui imolatur pro pacifi
cis cremabit cccccccccc
ſuper altare incenſum
domini: cccccccccccccc
rogabitqꝫ pro eo & p
peccato eius: ccccccccc
& dimittetur ei. Ca. 5.
SI peccauerit aīa &
audierit vocem iurā
tis: teſtiſqꝫ fuerit q̄ ipſe
vidit: aut conſcius eſt:
niſi cccccccccccccccccc
idicauerit portabit ini-
quitatē ſuam. Aīa que
tetigerit aliquid immū
dū: ſiue quod occiſū a
beſtia eſt: aut p ſe mor
tuum cccccccccc ccccccc
aut quodlibet aliud re
ptile: cccccccccccccccccc
& oblita fuerit imūdicie
ſue: rea eſt & deliquit.
& ſi tetigerit qcq̄ de i-
mūdicia hōis iuxta oēꝫ
impuritatem qua pol-
lui ſolet: cccccccccccccc
oblitaqꝫ cognouerit po
ſtea: ſubiacebit delicto.
Anima q̄ iurauerit &
protulerit cccccccccccc
labiis ſuis: vt vel male
quid faceret: vł bene: &
idipſum ccccccccccccccc
cccccccccccccccccccccccc
iuramento & ſermōe fir
mauerit: oblitaqꝫ poſtea
intellexerit delictū ſuū:
cccccccccccccccccccccccc
agat penitentiam cccc
cccccccccccccccc cccccc cccc
pro peccato: & offe-
rat cccccccccccccccccccccc
cccccccccccccccccccccc ccc
cccccccccccccccccccccc cccc
de gregibus agnam ſi
ue ccccccccccccccccccccc
capram: orabitqꝫ pro
ea ſacerdos & pro cccc
peccatis eius. Sin autē
nō potuerit offerre ccc

Ter. Heb. Leui. Ca. v.

אֶל יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ: וְאֶת כָּל חֶלְבָּהּ
יָסִיר כַּאֲשֶׁר יוּסַר חֵלֶב הַכֶּשֶׂב
מִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן
אֹתָם הַמִּזְבֵּחָה עַל אִשֵּׁי יְהוָה
וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן עַל חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר
חָטָא וְנִסְלַח לוֹ: וְנֶפֶשׁ — Cap. v.
כִּי תֶחֱטָא וְשָׁמְעָה קוֹל אָלָה וְהוּא
עֵד אוֹ רָאָה אוֹ יָדָע אִם לוֹא — עוד
יַגִּיד וְנָשָׂא עֲוֺנוֹ: אוֹ נֶפֶשׁ אֲשֶׁר — נגד
תִּגַּע בְּכָל דָּבָר טָמֵא אוֹ בְנִבְלַת — נגע
חַיָּה טְמֵאָה אוֹ בְּנִבְלַת בְּהֵמָה
טְמֵאָה אוֹ בְּנִבְלַת שֶׁרֶץ טָמֵא
וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ וְהוּא טָמֵא וְאָשֵׁם: — עלם
אוֹ כִי יִגַּע בְּטֻמְאַת אָדָם לְכֹל
טֻמְאָתוֹ אֲשֶׁר יִטְמָא בָּהּ
וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ וְהוּא יָדַע וְאָשֵׁם:
אוֹ נֶפֶשׁ כִּי תִשָּׁבַע לְבַטֵּא — שבע
בִשְׂפָתַיִם לְהָרַע אוֹ לְהֵיטִיב — שפה רוע יטב
לְכֹל אֲשֶׁר יְבַטֵּא הָאָדָם — בטא
בִּשְׁבֻעָה וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ וְהוּא יָדַע
וְאָשֵׁם לְאַחַת מֵאֵלֶּה: וְהָיָה כִי
יֶאְשַׁם לְאַחַת מֵאֵלֶּה וְהִתְוַדָּה — אשם ידה
אֲשֶׁר חָטָא עָלֶיהָ: וְהֵבִיא אֶת — בוא
אֲשָׁמוֹ לַיהוָה עַל חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר
חָטָא נְקֵבָה מִן הַצֹּאן כִּשְׂבָּה אוֹ
שְׂעִירַת עִזִּים לְחַטָּאת וְכִפֶּר עָלָיו
הַכֹּהֵן מֵחַטָּאתוֹ: וְאִם לֹא תַגִּיעַ יָדוֹ — נגע

Trāſla. Chal.

לִיסוֹדָא דְמַדְבְּחָא: וְיָת כָּל תַּרְבַּהּ יַעְדֵי כְּמָא דְאִתְעֲדָא תְּרַב אִימְרָא מִנִּכְסַת קוּדְשַׁיָּא
וְיַסֵּק כַּהֲנָא יָתְהוֹן לְמַדְבְּחָא עַל קוּרְבָּנַיָּא דַּיָי וִיכַפַּר עֲלוֹהִי כַּהֲנָא עַל חוֹבְתֵיהּ דְּחָב
וְיִשְׁתְּבֵק לֵיהּ: Ca. v. וֶאֱנָשׁ אֲרֵי יְחוֹב וְיִשְׁמַע קָל מוֹמֵי וְהוּא סָהִיד
אוֹ חֲזָא אוֹ יְדַע אִם לָא יְחַוֵּי וִיקַבֵּל חוֹבֵיהּ: אוֹ אֱנָשׁ דְּיִקְרַב בְּכָל מִדַּעַם מְסָאַב אוֹ
בְּנִבְלַת חַיְתָא מְסָאַבָא אוֹ בְּנִבְלַת בְּעִירָא מְסָאַבָא אוֹ בְּנִבְלַת רְחֵישׁ מְסָאַב וִיהֵא כְּסָא
מִנֵּיהּ וְהוּא מְסָאַב וְחָב: אוֹ אֲרֵי יִקְרַב בְּסוֹאֲבַת אֱנָשָׁא לְכָל סוֹבְתֵיהּ דְּמִסְתָּאַב בַּהּ וִיהֵא
מְכַסָּא מִנֵּיהּ וְהוּא יְדַע וְחָב: אוֹ אֱנָשׁ אֲרֵי יְקַיֵּים לְפָרָשָׁא בְּסִפְוָן לְאַבְאָשָׁא אוֹ
לְאוֹטָבָא לְכָל דִּיפָרֵשׁ אֱנָשָׁא בְּקִיּוּם וִיהֵא מְכַסָּא מִנֵּיהּ וְהוּא יְדַע וְחָב לַחֲדָא
מֵאִלֵּין: וִיהֵי אֲרֵי יְחוֹב לַחֲדָא מֵאִלֵּין וִיוַדֵּי דְּחָב עֲלַהּ: וְיַיְתֵי יָת אֲשָׁמֵיהּ לִקְדָם יָיָ עַל
חוֹבְתֵיהּ דְּחָב נוּקְבָא מִן עָנָא אִימַּרְתָּא אוֹ צְפִירַת עִזִּין לְחַטָּאתָא וִיכַפַּר עֲלוֹהִי כַּהֲנָא
מֵחוֹבְתֵיהּ: וְאִם לָא תַמְטֵי יְדֵיהּ

Interp. chal.

ad fundamentū altaris. Et totū adipē eius auferet: ſi
cut ablatus eſt adeps arietis hoſtie ſanctificationū.
Adolebitqꝫ ea ſacerdos in altari ſup oblationes dñi:
et propiciabit pro eo ſacerdos pro peccato ſuo qđ pec
cauit: ⁊ dimittetur ei. Ca. 5.
ET ſi hō peccauerit ⁊ audierit vocē adiurantis: ⁊
ipſe fuerit teſtis aut vidit aut cōſcius eſt: ſi nō in
dicauerit: portabit iniq̄tatē ſuā. Aut hō qui tetigerit
in oēm rem imundā aut in cadauer beſtie imunde aut
in cadauer iumēti imundi aut i cadauer reptilis imū
di: ⁊ fuerit celatū ab eo: ⁊ poſtea ipſe ſciuit q̄ pecca-
uit: aut cum tetigerit imunditiā hōis iuxta oēm im-
mūditiā eius qua immūdus fit: ⁊ fuerit celatū ab eo:
et poſtea ipſe ſcierit q̄ peccauit: aut hō qui iurauerit
pferēs labijs ſuis vt male faciat aut bene: iuxta oīa
que profert homo cum iuramēto: et oculatū fuerit:
et poſtea ipſe ſcierit q̄ peccauit in vno ex his: con-
fitebitur peccatū in quo peccauit: ⁊ afferet pro pecca
to ſuo in cōſpectu dñi pro pctō ſuo quo peccauit femi
nam de ouibus aut capram de capris: ⁊ propiciabit
pro eo ſacerdos ⁊ pro peccato ſuo. Si autē non ſuffe-
cerit manus eius vt poſſit offerre cccccccccccccc

Pritiua chal.

עדה
נסק דבח כפר
שבק חוב שמע
אום חזה קבל
קרב סאב חיה
רחש מסה סאב
קום שפה באש
יטב פרש קום
ידה אתא
ענא עז כפר
מטא

Ter. Heb.

די שה והביא את אשמו אשר
חטא שתי תרים או שני בני יונה
ליהוה אחד לחטאת ואחד לעלה
והביא אתם אל הכהן והקריב
את אשר לחטאת ראשונה ומלק
את ראשו ממול ערפו ולא יבדיל
והזה מדם החטאת על קיר
המזבח והנשאר בדם ימצה אל
יסוד המזבח חטאת הוא ואת
השני יעשה עלה כמשפט וכפר
עליו הכהן מחטאתו אשר חטא
ונסלח לו ואם לא תשיג ידו
לשתי תרים או לשני בני יונה
והביא את קרבנו אשר חטא
עשירת האפה סלת לחטאת לא
ישים עליה שמן ולא יתן עליה
לבנה כי חטאת הוא והביאה
אל הכהן וקמץ הכהן ממנה
מלוא קמצו את אזכרתה
והקטיר המזבחה על אשי
יהוה חטאת הוא וכפר עליו
הכהן על חטאתו אשר חטא
מאחת מאלה ונסלח לו
והיתה לכהן כמנחה וידבר
יהוה אל משה לאמר נפש כי
תמעל מעל וחטאה בשגגה
מקדשי יהוה והביא את אשמו

Primitiua heb.

שנה
קרב
בדל
נזה
נזה שאר
מצה יסד
שנה עשה שפט
סלח נשג
תור
עשר איפה
שום נתן
בוא
מלא זכר
קטר
היה דבר
מעל

Trãsla. B. Hiero.

pecus: offerat duos turtures vel duos pullos columbarum dño: vnũ pro pctõ: & alterum in holocaustũ: dabitq; eos sacerdoti. Qui primum offerens pro peccato retorquebit caput eius ad pẽnulas ita vt collo adhereat: & nõ penitus abrũpatur: & aspget de sãguie eius pariete altaris. Quicqd aũt reliquũ fuerit: faciet distillare ad fũdamẽtũ eius: qa p pctõ est. Alterũ vero i holocaustũ adolebit vt fieri solet: rogabitq; p eo sacerdos & p pctõ eius: & dimittetur ei. Et si non quiuerit manus eius duos offerre turtures aut duos pullos columbarum: offeret pro peccato suo similẽ partem ephi decimam. Non mittet in eam oleum nec thuris aliqd ipõet: quia pro peccato est. tradetq; eam sacerdoti: qui plenũ ex ea pugillum hauriens cremabit super altare in monimẽtũ eius qui obtulerit: rogans pro illo & expians: reliquam vero partem ipse habebit in mũere. Locutusq; est dñs ad moysen dicẽs. Aĩa si preuaricans cerimonias per errorem in his que domino sunt sãctificata peccauerit: offeret p delicto suo

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina

ouem: feret pro pctõ suo: qđ peccauit:
πρόβατον, ἔσται περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ, ἧς ἥμαρτε, Deut. 18. c. Zach. 2. d.
duas turtures: vel duos pullos colũbarũ dño: vnũ
δύο τρυγόνας, ἢ δύο νεοσσοὺς περιστερῶν τῷ κυρίῳ, ἕνα
pro pctõ: & vnũ in holocaustũ. & feret ea
περὶ ἁμαρτίας, καὶ ἕνα εἰς ὁλοκαύτωμα. καὶ οἴσει αὐ-
ad sacerdotẽ. & adducet sacerdos qđ pro
τὰ πρὸς τὸν ἱερέα. καὶ προσάξει ὁ ἱερεὺς τὸ περὶ τῆς ἁ-
peccato prius. & retorquebit sacerdos ca-
μαρτίας πρότερον. καὶ ἀποκνίσει ὁ ἱερεὺς τὴν κεφα-
put eius a vnculo: & nõ diuidet. &
λὴν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ σφονδύλου, καὶ οὐ διελεῖ. καὶ
aspget de sanguine qui pro pctõ sup
ῥανεῖ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἐπὶ
parietẽ altaris. at reliquũ san-
τὸν τοῖχον τοῦ θυσιαστηρίου. τὸ δὲ κατάλοιπον τοῦ αἵ-
guinis aspget. sup basim altaris.
ματος καταστραγγιεῖ ἐπὶ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρί-
peccati eñ est. & scđm faciet ho-
ου. ἁμαρτίας γάρ ἐστι. καὶ τὸ δεύτερον ποιήσει ὁλο-
locaustũ: vt decet. & ppitiabit pro eo
κάρπωμα, ὡς καθήκει. καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ
sacerdos pro pctõ suo: qđ peccauit. & re-
ἱερεὺς περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ, ἧς ἥμαρτε. καὶ ἀφε-
quetur ei. si ãt nõ inuenerit man⁹ eius par
θήσεται αὐτῷ. ἐὰν δὲ μὴ εὑρίσκῃ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ζεῦ-
turturũ: vel duos pullos colũbarũ: & feret
γος τρυγόνων, ἢ δύο νεοσσοὺς περιστερῶν, καὶ οἴσει
oblationẽ suã pro quo peccauit decimã ptẽ
τὸ δῶρον αὐτοῦ περὶ οὗ ἥμαρτε τὸ δέκατον τοῦ οἰ-
ephi similã pro pctõ. nõ effundet sup il-
φὶ σεμιδάλεως περὶ ἁμαρτίας. οὐκ ἐπιχεεῖ ἐπ' αὐ-
lud oleũ: neq; imponet sup illud incẽsum: qm pro
τὸ ἔλαιον, οὐδὲ ἐπιθήσει ἐπ' αὐτὸ λίβανον, ὅτι περὶ
peccato est. & feret illã ad sacerdotẽ. & ac-
ἁμαρτίας ἐστί. καὶ οἴσει αὐτὴν πρὸς τὸν ἱερέα. καὶ δρα-
cipiẽs ab ea sacerdos plenũ pugillũ suũ:
ξάμενος ἀπ' αὐτῆς ὁ ἱερεὺς πλήρη τὴν δρᾶκα αὐτοῦ,
memoriale eius imponet sup altare in
τὸ μνημόσυνον αὐτῆς ἐπιθήσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπὶ
holocaustis dño. pcti .n. est. &
τῶν ὁλοκαυτωμάτων τῷ κυρίῳ. ἁμαρτίας γάρ ἐστι. καὶ
ppitiabit pro eo sacerdos p pctõ eius:
ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ,
qđ peccauit ab vno hoȝ. & dimittet ei.
ἧς ἥμαρτεν ἀφ' ἑνὸς τούτων. καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ. τὸ
at reliquũ erit sacerdoti: vt sacrificiũ si- C
δὲ καταλειφθὲν ἔσται τῷ ἱερεῖ, ὡς ἡ θυσία τῆς σεμι-
mile. & locut⁹ ẽ dñs ad moysem: dicẽs: aĩa
δάλεως. καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, ψυχὴ D
si latuerit eã obliuione: & peccauerit inuite de
ἐὰν λάθῃ αὐτὴν λήθη, καὶ ἁμάρτῃ ἀκουσίως ἀπὸ τῶν
sctis dñi: & feret p delicto suo
ἁγίων κυρίου, καὶ οἴσει τῆς πλημμελείας αὐτοῦ

Trãnsla. Chal.

כמסת שיתא וייתי ית אשמיה דחב תרתין שפנינין או תרין בני יונה קדם יי חד
לחטאתא וחד לעלתא וייתי יתהון לות כהנא ויקריב ית די לחטאתא קדמיתא
וימלוק ית רישיה מקבל קדליה ולא יפריש וידי מדמא דחטאתא על כותל
מדבחא ודישתאר בדמא יתמצי ליסודא דמדבחא חטאתא הוא וית תנינא יעביד
עלתא כדחזי ויכפר עלוהי כהנא מחובתיה דחב וישתבק ליה ואם לא תדביק ידיה
לתרתין שפנינין או לתרין בני יונה וייתי ית קורבניה דחב חד מן עשרא בתלת
סאין סולתא לחטאתא לא ישוי עלה משחא ולא יתן עלה לבונתא ארי חטאתא
היא וייתינה לות כהנא ויקמוץ כהנא מינה מלי קומציה ית אדכרתה ויסק למדבחא
על קורבניא דיי חטאתא היא ויכפר עלוהי כהנא על חובתיה דחב מחדא מאלין
וישתבק ליה ותהי לכהנא כמנחתא ומליל יי עם משה למימר אנש ארי ישקר
שקר ויחוב בשלו מקודשיא דיי וייתי ית אשמיה

Primitiua chal.

שוה חוב
תרי אחד עלה
קרב מלק ראש
פרש ידי דמה
שאר מצה תנה
עבד חזא שבק
דבק אתא חוב
סאה שוה נתן
קמץ מלא דכר
נסק כפר הוה
אמר שקר שלה

Interp. chal.

agnũ: adducat pro delicto suo quo peccauit duos turtures aut duos filios colũbe corã dño vnum pro peccato & vnũ in holocaustũ: afferatq; eos ad sacerdotẽ. Et offerat primũ illuȝ qui est pro peccato: & retorquebit caput eius cõtra dorsum eius: & nõ diuidat. Et asperget de sanguine hostie pro peccato super parietes altaris: & decurrere faciet quod reliquũ est de sanguine ad fundamentũ altaris: pro peccato eñ est. Et alterum faciet holocaustũ sicut decet: & ppitiabit pro eo sacerdos pro pctõ suo quo peccauit: & dimittetur ei. Et si nõ suffecerit man⁹ eius ad duos turtures aut ad duos filios colũbe: offerat oblationẽ suã p pctõ suo quo peccauit decimã partẽ triũ satoȝ simile pro pctõ. Non ponet sup eam oleũ: neq; dabit super eã thus: quia pro peccato est. Tradetq; eam sacerdoti: & tollet ex ea sacerdos plenũ pugillum suum in monimentũ eius: & adolebit in altari sup oblationes dñi: pro pctõ enim est. Propitiabitq; pro eo sacerdos pro pctõ suo quo peccauit in vno ex his. Et dimittetur ei: & erit sacerdoti sicut mun⁹. Locutusq; est dñs cũ moyse dicẽs. Hõ qui puaricat⁹ fuerit puaricationẽ: & peccauerit p ignorãtiã i his q̃ sctificata sũt dño: afferat p pctõ suo

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

dño arietē imaculatū ex ouibꝰ: pcij
τῷ κυρίῳ κριὸν ἄμωμον ἐκ τῶν προβάτων, τιμῆς
argēti siclos: siclo scō: pro quo
ἀργυρίου σίκλων, τῷ σίκλῳ τῷ ἁγίῳ, περὶ οὗ ἐ
deliquit: & qđ peccauit de scīs sol
πλημμέλησε. καὶ ὃ ἥμαρτεν ἀπὸ τῶν ἁγίων ἀπο
uet & quītā ptē apponet sup illud. &
τίσει καὶ τὸ ἐπίπεμπτον προσθήσει ἐπ᾽ αὐτό. καὶ
dabit illud sacerdoti. & sacerdos ꝓpitiabit pro
δώσει αὐτὸ τῷ ἱερεῖ. καὶ ὁ ἱερεὺς ἐξιλάσεται περὶ
eo in ariete delicti. & dimittet
αὐτοῦ ἐν τῷ κριῷ τῆς πλημμελείας. καὶ ἀφεθήσεται
ei. & aīa q̃ peccauerit: & fecerit vnū de
αὐτῷ. καὶ ψυχὴ ἣ ἂν ἁμάρτῃ, καὶ ποιήσῃ μίαν ἀπὸ
oībus mādatis dñi: q̃ nō opꝫ facere: &
πασῶν τῶν ἐντολῶν κυρίου, ὧν οὐ δεῖ ποιεῖν, καὶ
nō cognouit: & peccauerit: & acceperit pctm̄
οὐκ ἔγνω, καὶ πλημμελήσῃ, καὶ λάβῃ τὴν ἁμαρτίαν
suū: & offeret arietē imaculatū ex ouibus: p̄c
αὐτοῦ, καὶ οἴσει κριὸν ἄμωμον ἐκ τῶν προβάτων, τι
cij argēti in pctm̄ ad sacerdotē. & p
μῆς ἀργυρίου εἰς πλημμέλειαν πρὸς τὸν ἱερέα. καὶ ἐξι
pitiabit pro eo sacerdos pro ignorātia ei9
λάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ἀγνοίας αὐ
quā ignorauit: & ipse nō nouerat. & dimittetur
τοῦ, ἧς ἠγνόησε, καὶ αὐτὸς οὐκ ᾔδει. καὶ ἀφεθήσε
ei. peccauit .n. pctm̄: iniqui
ται αὐτῷ. ἐπλημμέλησε γὰρ πλημμέλειαν, πλημ
tatē corā dño.
μέλησιν ἔναντι κυρίου. C. 6.

A Et locutꝰ ē dño ad moysen: dicēs: anī
Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, ψυ
ma q̃ peccauerit: & cōtēnēs cōtēpserit man
χὴ ἐὰν ἁμάρτῃ, καὶ παριδὼν παρίδῃ τὰς ἐντο
data dñi: & mētita fuerit cōtra ꝓximū in de
λὰς κυρίου, καὶ ψεύσηται πρὸς τὸν πλησίον ἐν πα
posito: vel de societate: vel de rapina: vel le
ραθήκῃ, ἢ περὶ κοινωνίας, ἢ περὶ ἁρπαγῆς, ἢ ἠ
sit aliqđ ꝓximū: vel iuenit pditū: &
δίκησέ τι τὸν πλησίον, ἢ εὗρεν ἀπώλειαν, καὶ
mētiatur de eo: & iurauerit iniuste de
ψεύσηται περὶ αὐτῆς, καὶ ὀμόσῃ ἀδίκως περὶ ἑ
vno ex oībꝰ: q̃ faciet hō: ita vt
νὸς ἀπὸ πάντων, ὧν ἂν ποιήσῃ ἄνθρωπος, ὥστε
peccet i his: & erit qñ peccauerit:
ἁμαρτεῖν ἐν τούτοις, καὶ ἔσται ἡνίκα ἂν ἁμάρτῃ,
& deliquerit: & reddat: rapinā: quā
καὶ πλημμελήσῃ, καὶ ἀποδῷ τὸ ἅρπαγμα, ὃ ἥρ
rapuit: vel offensam: quā offendit: vel depo
πασεν, ἢ τὸ ἀδίκημα, ὃ ἠδίκησεν, ἢ τὴν παρα
situ: qđ creditū ē ei: vel pditionē: quā
θήκην, ἥτις παρετέθη αὐτῷ, ἢ τὴν ἀπώλειαν, ἣν
inuenit de oī re:
εὗρεν ἀπὸ παντὸς πράγματος,

Trāsla. B. Hiero.

arietem immaculatum de gregibus. Qui emi potest duobus siclis iuxta pondus sanctuarii. Ipsumq; qđ intulit damni restituet: & quintam partem ponet supra: tradens sacerdoti. qui rogabit pro eo offerens arietem: & dimittetur ei. Aīa q̃ peccauerit p ignorātiā: Feceritq; vnum ex his que domini lege prohibentur: & pcti rea itellexerit iniquitatē suā: offeret arietē imaculatū de gregibꝰ sacerdoti iuxta mēsuram estimationēq; peccati: qui orabit pro eo: quia nesciens fecerit. & dimittetur ei. Quia per errorem deliquit in dño. Ca. 6.

Locutusq; est dñs ad moyse: dicēs. Aīa que peccauerit: & contempto dño negauerit ꝓximo suo depositū qđ fidei eiꝰ creditū fuerat: vel vi aliqd extorserit: aut calumniam fecerit: siue rem perditā inuenerit: & inficiās insup peierauerit: & quodlibet aliud ex pluribus fecerit in quibus solēt peccare homines: conuicta delicti reddet omnia que per fraudem voluit obtinere

Ter. Heb. Leui. Ca. vi.

ליהוה איל תמים מן הצאן
בערכך כסף שקלים בשקל
הקדש לאשם: ואת אשר חטא
מן הקדש ישלם ואת חמישתו
יוסף עליו ונתן אתו לכהן
והכהן יכפר עליו באיל האשם
ונסלח לו: ואם נפש כי תחטא
ועשתה אחת מכל מצות יהוה
אשר לא תעשינה ולא ידע
ואשם ונשא עונו: והביא איל
תמים מן הצאן בערכך לאשם
אל הכהן וכפר עליו הכהן על
שגגתו אשר שגג והוא לא
ידע ונסלח לו: אשם הוא אשם
אשם ליהוה: וידבר
יהוה אל משה לאמר: נפש כי
תחטא ומעלה מעל ביהוה וכחש
בעמיתו בפקדון או בתשומת יד
או בגזל או עשק את עמיתו:
או מצא אבדה וכחש בה ונשבע
על שקר על אחת מכל אשר
יעשה האדם לחטא בהנה:
והיה כי יחטא ואשם והשיב
את הגזלה אשר גזל או את
העשק אשר עשק או את
הפקדון אשר הפקד אתו או את
האבדה אשר מצא: או מכל

Priītiua heb.

תמם
שלם חמש
יסף
כפר
חטא
עשה צוה
ענה בוא
תמם
סלח
Cap. vi.
דבר
עמת שום
שבע
עשה
שוב
פקד

Transla. Chal.

לקדם יי דכר שלים מן ענא בפורסניה כסף סלעין בסלעי קודשא לאשמא: וית דחב
מן קודשא ישלים וית חומשיה יוסף עלוהי ויתן יתיה לכהנא וכהנא יכפר עלוהי
בדיכרא דאשמא וישתבק ליה: ואם אנש ארי יחוב ויעבד חדא מכל פיקודיא
דיי דלא כשרין לאתעבדא ולא ידע ותב ויקביל חוביה: וייתי דכר שלים מן ענא
בפורסניה לאשמא לות כהנא ויכפר עלוהי כהנא על שלותיה דאשתלי והוא
לא ידע וישתבק ליה: אשמא הוא על חובתיה דהוא חב אשמא יקריב קדם יי:
ומליל יי עם משה למימר: אנש ארי יחוב וישקר שקר Ca. vj.
קדם יי ויכדב בחבריה בפקדונא או בשותפות ידא או בגזילא או עשק ית חבריה: או
אשכח אבידתא וכדיב בה ואישתבע על שקרא על חדא מכל דיעבד אנשא למיחב
בהון: ויהי ארי יחטי ויחוב ויתיב ית גזילא דגזל או ית עשקא דעשק או ית פקדונא
דאיתפקד לותיה או ית אבידתא דאשכח: או מכל

Interp. chal.

corā dño arietē integrū de ouibus estimationis duoꝝ siclorū argenti in siclis sanctuarii pro delicto: & id qđ peccauit in sancto restituet: & quintam partē addet sup illud: & dabit illud sacerdoti: & sacerdos propiciabit pro eo in ariete q̃ offert pro delicto: dimitteturq; ei. Homo aūt qui peccauerit & fecerit cōtra vnū ex oībus preceptis dñi qđ nō decet fieri: & p ignorantiā peccauerit: suscipiet iniqtatē suā. & afferet masculū integrū de oībꝰ iuxta estimationē delicti ad sacerdotē: & ppiciabit p eo sacerdos p errore suo quo errauit: & ipse ignorauit. dimittetur q; ei. Pro delicto enī est & pro pctō suo quo ipse peccauit: p delicto offerat corā dño.

Locutusq; ē dñs cū moyse dicēs. Hō qui Ca. 6. peccauerit & preuaricatꝰ fuerit corā dño: & mētitꝰ fuerit cōtra ꝓximū suū in deposito aut cōmertio manuū aut in rapina: aut vim fecerit ꝓximo suo: aut inuenit rem pditā & negauit eam: & iurauit falso sup vnū ex oībus q̃ facit hō vt peccet in eis. Eritq; qñ peccauerit & deliquerit: restituat rapinā quā rapuit: aut violentiam quā intulit: aut depositū quod cōmendatum fuit apud eum: aut rem perditā quā inuenit: aut quicquid ex omnibus

Priītiua chal.

צאן תוב
שלם יסף נתן
שבק עבד פקד
קבל
תוב קרב
אמר תוב שקר
כדב
שכח שבע עבד
תוב הוה חטא
תוב פקד

אֲשֶׁר יִשָּׁבַע עָלָיו לַשֶּׁקֶר וְשִׁלַּם שָׁלַם
אֹתוֹ בְּרֹאשׁוֹ וַחֲמִשִׁתָיו יֹסֵף
עָלָיו לַאֲשֶׁר הוּא לוֹ יִתְּנֶנּוּ בְּיוֹם נָתַן
אַשְׁמָתוֹ׃ וְאֶת אֲשָׁמוֹ יָבִיא לַיהוָה בּוֹא
אַיִל תָּמִים מִן הַצֹּאן בְּעֶרְכְּךָ
לְאָשָׁם אֶל הַכֹּהֵן׃ וְכִפֶּר עָלָיו
הַכֹּהֵן לִפְנֵי יְהוָה וְנִסְלַח לוֹ עַל פָּנָה
אַחַת מִכֹּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה לְאַשְׁמָה
בָהּ׃ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה
לֵּאמֹר׃ צַו אֶת אַהֲרֹן וְאֶת בָּנָיו צָוָה
לֵאמֹר זֹאת תּוֹרַת הָעֹלָה יָרָה
הִוא הָעֹלָה עַל מוֹקְדָה עַל יָקַד
הַמִּזְבֵּחַ כָּל הַלַּיְלָה עַד הַבֹּקֶר זָבַח
וְאֵשׁ הַמִּזְבֵּחַ תּוּקַד בּוֹ׃ וְלָבַשׁ
הַכֹּהֵן מִדּוֹ בַד וּמִכְנְסֵי בַד מָדַד כָּנַס
יִלְבַּשׁ עַל בְּשָׂרוֹ וְהֵרִים אֶת הַדֶּשֶׁן לָבַשׁ רוּם
אֲשֶׁר תֹּאכַל הָאֵשׁ אֶת הָעֹלָה אָכַל
עַל הַמִּזְבֵּחַ וְשָׂמוֹ אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ׃ שׂוּם
וּפָשַׁט אֶת בְּגָדָיו וְלָבַשׁ בְּגָדִים
אֲחֵרִים וְהוֹצִיא אֶת הַדֶּשֶׁן אֶל יָצָא
מִחוּץ לַמַּחֲנֶה אֶל מָקוֹם טָהוֹר׃ חָנָה קוּם טָהַר
וְהָאֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ תּוּקַד בּוֹ לֹא
תִכְבֶּה וּבִעֵר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן עֵצִים כָּבָה
בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר וְעָרַךְ עָלֶיהָ הָעֹלָה
וְהִקְטִיר עָלֶיהָ חֶלְבֵי הַשְּׁלָמִים׃ קָטַר
אֵשׁ תָּמִיד תּוּקַד עַל הַמִּזְבֵּחַ לֹא תָּמַד
תִכְבֶּה׃ וְזֹאת תּוֹרַת הַמִּנְחָה הַקְרֵב יָדָה קָרַב

integra: & quintā insuper partem domino cui damnum intulerat. Pro peccato autē suo offeret arietem immaculatum de grege: & dabit eum sacerdoti iuxta estimationē mēsuramq delicti: qui rogabit pro eo corā domino: & dimittetur illi pro singulis q̄ faciendo peccauit. Locutusq est dominus ad moysen dicens. Precipe aaron & filiis eius. Hec est lex holocausti. Cremabitur in altari tota nocte vsq mane. Ignis ex eodem altari erit. Vestietur tunica sacerdos & feminalibus lineis: tolletq cineres quos vorans ignis exussit: & ponens iuxta altare spoliabitur prioribus vestimentis: indutisq aliis efferet eos extra castra in loco mundissimo. Ignis autem in altari semper ardebit: quem nutriet sacerdos subiiciens ligna mane p singulos dies: & imposito holocausto desuper adipes adolebit pacificorum. Ignis ē iste ppetuus: q nunq deficiet i altari. Hec ē lex sacrificii & libamentorum q̄ offerēt

quā iurauit pro ea iniuste: & soluet ipa:
οὗ ὤμοσε περὶ αὐτοῦ ἀδίκως, καὶ ἀποτίσει αὐτὰ,
principale: & quintā ptē eius addet
τὸ κεφάλαιον, καὶ τὸ ἐπίπεμπτον αὐτοῦ προσθήσει
sup illō: cui⁹ est illi reddet q̄ die redargut⁹ fuerit.
ἐπ' αὐτό, τίνος ἐστὶν αὐτῷ ἀποδώσει ᾗ ἡμέρᾳ ἐλεγχθῇ.
& p pctō suo feret dño arietē im
καὶ τῆς πλημμελείας αὐτοῦ οἴσει τῷ κυρίῳ κριὸν ἄ-
maculatū de ouibus: p̄cij: in qō pecca-
μωμον ἀπὸ τῶν προβάτων, τιμῆς, εἰς ὃ ἐπλημ-
uit. & ppiciabit pro eo sacerdos corā
μέλησεν. καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἔναντι
dño. & dimittetur ei circa vnū ab oīb⁹ q̄
κυρίου. καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ περὶ ἑνὸς ἀπὸ πάντων ὧν
fecit & peccauit in illo. & locut⁹ ē dñs
ἐποίησε καὶ ἐπλημμέλησεν ἐν αὐτῷ. καὶ ἐλάλησε κύ-
ad moysen: dicēs: p̄cipe aarō & filijs
ριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, ἔντειλαι τῷ ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς
eius: dicēs: hec lex holocausti: hoc
αὐτοῦ, λέγων, οὗτος ὁ νόμος τῆς ὁλοκαυτώσεως, αὐτὴ
holocaustū in cōbustiōe eius in alta
ἡ ὁλοκαύτωσις ἐπὶ τῆς καύσεως αὐτῆς ἐπὶ τοῦ θυσια-
ri totā noctē vsq ad mane: & ignis al
στηρίου ὅλην τὴν νύκτα ἕως πρωΐ, καὶ τὸ πῦρ τοῦ θυ-
taris cremabitur in ipso: & nō extingue-
σιαστηρίου καυθήσεται ἐπ' αὐτοῦ, καὶ οὐ σβεσθήσε-
tur. & induet sacerdos tunicā lineā: & femo-
ται. καὶ ἐνδύσεται ὁ ἱερεὺς χιτῶνα λινοῦν, καὶ περι-
rale lineū induet circa corpus suū. & tol-
σκελὲς λινοῦν ἐνδύσεται περὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ. καὶ ἀφε-
let reliquias: quas cōsumpserit ignis:
λεῖ τὴν κατακάρπωσιν, ἣν ἂν καταναλώσει τὸ πῦρ,
holocaustū ab altari. & appo-
τὴν ὁλοκάρπωσιν ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου. καὶ παραθή-
net eas iuxta altare. & exuet
σει αὐτὴν ἐχόμενα τοῦ θυσιαστηρίου. καὶ ἐκδύσεται
veste suā: et induet veste aliā. et edu
τὴν στολὴν αὐτοῦ, καὶ ἐνδύσεται στολὴν ἄλλην. καὶ ἐξοί-
cet reliquias extra castra in lo
σει τὴν κατακάρπωσιν ἔξω τῆς παρεμβολῆς εἰς τό-
cū mūdū. et ignis in altari accēdet
πον καθαρόν. καὶ πῦρ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καυθήσεται
sup eo: nō extinguet: et cōburet sup eo
ἐπ' αὐτοῦ, οὐ σβεσθήσεται, καὶ καύσει ἐπ' αὐτοῦ
sacerdos ligna mane mane: et accumulabit sup
ὁ ἱερεὺς ξύλα τὸ πρωῒ πρωΐ, καὶ στοιβάσει ἐπ' αὐ-
eo holocaustū. et imponet sup eo
τοῦ τὴν ὁλοκαύτωσιν. καὶ ἐπιθήσει ἐπ' αὐτοῦ
adipē salutaris: et ignis semp arde-
τὸ στέαρ τοῦ σωτηρίου, καὶ πῦρ διαπαντὸς καυθήσε-
bit: sup altare nō extinguet. hec lex
ται, ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον οὐ σβεσθήσεται. οὗτος ὁ νό-
sacrificij: quod adducēt ipsu
μος τῆς θυσίας, ἣν προσάξουσιν αὐτὴν οἱ

B

Primitiua chal.

שְׁלַם רֵאשׁ יְסַף
נְתַן אֲתָא עָאן
כְּפַר שְׁבַק עֲבַד
אֲמַר עֲלָה יְקַד
דְּנַח אֵשׁ הֲוָה
לְבַשׁ כְּנַס פְּרַשׁ
אֲכַל שְׁוָה שְׁלַח
נְפַק שְׁרָא
דְּכָה זְפָה בְּעַר
סְדַר עֲלָה נְסַךְ
הֲוָה קְרַב

Interp. chal.

quibus falso iurauit. Reddetq illud integrū: & quintam partem addet super illud: illi cui pertinet dabit illud in die delicti sui. Pro delicto autem suo afferat coram domino arietem integrū de ouibus iuxta estimationem delicti: tradatq cum sacerdoti. Et propiciabit pro eo sacerdos coram domino: & dimittetur ei pro vnoquoq ex omnibus que faciendo peccauit in eo. Locutusq est dominus cum moyse dicens. precipe aaron & filiis eius dicens. hec est lex holocausti: quod holocaustū cremabitur in altari tota nocte vsq mane: & ignis altaris erit incēsus in eo. Vestieturq sacerdos vestimentis de byssso: & femoralibus de bysso vestietur super carnem suam: & separabit cineres quem exussit ignis holocausti super altare: & ponet eū in latere altaris. Spoliabiturq vestimētis suis: & vestietur aliis vestibus: educetq cinerem extra castra in loco mūdissimo. Ignis autem erit incensus in eodē altari: nunq̄ extingetur: & incēdet in eo sacerdos ligna mane mane: & ordinabit super eo holocaustū. Adolebitq sup eo adipes hostie scificacionū. Ignis semper erit ardens super altare: nunq̄ extinguetur. Et hec est lex muneris quod offerent

Transla. Chal.

דְּאִשְׁתְּבַע עֲלוֹהִי לְשִׁקְרָא וִישַׁלֵּם יָתֵיהּ בְּרֵישֵׁיהּ וְחֻמְשֵׁיהּ יוֹסֵף עֲלוֹהִי לִדְהוּא דִּילֵיהּ
יִתְּנִנֵּיהּ בְּיוֹמָא דְּחוֹבְתֵיהּ׃ וְיָת אֲשָׁמֵיהּ יַיְתֵי לִקְדָם יְיָ דְּכַר שְׁלִים מִן עָנָא בְּפוּרְסָנֵיהּ
לַאֲשָׁמָא לְוָת כַּהֲנָא׃ וִיכַפַּר עֲלוֹהִי כַּהֲנָא קֳדָם יְיָ וְיִשְׁתְּבֵיק לֵיהּ עַל חַד מִכֹּל דְּיַעֲבֵד
לְמֵיחַב בַּהּ׃ וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימַר׃ פַּקֵּיד יָת אַהֲרֹן וְיָת בְּנוֹהִי לְמֵימַר דָּא אוֹרַיְתָא
דַעֲלָתָא הִיא עֲלָתָא דְּמִתּוֹקְדָא עַל מַדְבְּחָא כָּל לֵילְיָא עַד צַפְרָא וְאֶשָּׁתָא דְמַדְבְּחָא
תְּהֵי יָקְדָא בֵיהּ׃ וְיִלְבַּשׁ כַּהֲנָא לְבוּשִׁין דְּבוּץ וּמִכְנְסִין דְּבוּץ יִלְבַּשׁ עַל בִּשְׂרֵיהּ וְיַפְרֵישׁ
יָת קִטְמָא דְּתֵיכוּל אֶשָּׁתָא יָת עֲלָתָא עַל מַדְבְּחָא וִישַׁוֵּינֵיהּ בִּסְטַר מַדְבְּחָא׃ וְיִשְׁלַח יָת
לְבוּשׁוֹהִי וְיִלְבַּשׁ לְבוּשִׁין אָחֳרָנִין וְיַפֵּק יָת קִטְמָא לְמִבָּרָא לְמַשְׁרִיתָא לַאֲתַר דְּכֵי׃
וְאֶשָּׁתָא עַל מַדְבְּחָא תְּהֵי יָקְדָא בֵיהּ לָא תִטְפֵי וִיבָעַר עֲלַהּ כַּהֲנָא אָעִין בִּצְפַר בִּצְפַר
וְיִסְדַּר עֲלַהּ עֲלָתָא וְיַסֵּיק עֲלַהּ תַּרְבֵּי נִכְסַת קוּדְשַׁיָּא׃ אֶשָּׁתָא תְּדִירָא תְּהֵי יָקְדָא עַל
מַדְבְּחָא לָא תִטְפֵי׃ וְדָא אוֹרַיְתָא דְמִנְחָתָא דִּיקָרְבוּן

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

filii aarō corā dño corā altari. ⁊
υἱοὶ ἀαρὼν ἔναντι κῡ ἀπέναντι τοῦ θυσιαστηρίου. καὶ ἀ-
tollet ab eo pugillo de simila sacri
φελεῖ ἀπ᾽ αὐτῆς τῇ δρακὶ ἀπὸ τῆς σεμιδάλεως τῆς θυ-
ficii cū oleo ei' ⁊ cū oī thure
σίας σὺν τῷ ἐλαίῳ αὐτῆς καὶ σὺν παντὶ τῷ λιβάνῳ
eius exīstia in sacrificio. ⁊ tollet sup al-
αὐτῆς τὰ ὄντα ἐπὶ τῆς θυσίας. καὶ ἀνοίσει ἐπὶ τὸ θυσια-
tari holocaustū odorē suauitatis: mēoriale ei'
στήριον κάρπωμα ὀσμὴν εὐωδίας, μνημόσυνον αὐτῆς
dño. at reliquū ab ea comedet aarō ⁊
τῷ κω̄. τὸ δὲ καταλειφθὲν ἀπ᾽ αὐτῆς ἔδονται ἀαρὼν καὶ
filii ei'. azyma comedent in loco scō: in atrio
οἱ υἱοὶ αὐτοῦ. ἄζυμα βρωθήσεται ἐν τόπῳ ἁγίῳ, ἐν αὐλῇ
tabernaculi testimonij comedēt eā. nō coque-
τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἔδονται αὐτήν. οὐ πεφθή-
tur fermētata. ptē ipaȝ dedi ipsis
σεται ἐζυμωμένη. μερίδα αὐτὴν δέδωκα αὐτοῖς
de holocaustis dñi. scā scōꝝ sūt. si-
ἀπὸ τῶν καρπωμάτων κυρίου. ἅγια ἁγίων ἐστίν. ὥς-
cut qd pcti: ⁊ sicut qd deli-
περ τὸ τῆς ἁμαρτίας, καὶ ὥσπερ τὸ τῆς πλημμελεί-
cti. oē masculinū sacerdotū cōedēt ipaȝ. legiti-
ας. πᾶν ἀρσενικὸν τῶν ἱερέων ἔδονται αὐτήν. νόμι-
mū sēpitnū in gnatiōes vras de holocau
μον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἀπὸ τῶν καρπω-
stis dñi. ois q tetigerit ab illis: san-
μάτων κυρίου. πᾶς ὃς ἂν ἅψηται ἀπ᾽ αὐτῶν, ἁγια-
ctificabit. ⁊ locut' ē dñs ad moysen: dicēs:
σθήσεται. καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων,
C hoc donū aarō ⁊ filioꝝ eius: qd of-
τοῦτο τὸ δῶρον ἀαρὼν καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, ὃ προ-
ferent dño. in die: qua vnxeris il
σοίσουσι τῷ κυρίῳ. ἐν τῇ ἡμέρᾳ, ᾗ ἂν χρίσῃς αὐ-
lū: decima pᵒ ephi simile in sacrificiū sē
τόν, τὸ δέκατον τοῦ οἰφὶ σεμιδάλεως εἰς θυσίαν δια-
per: dimidiū ei' mane: et dimidiū eius
παντός, τὸ ἥμισυ αὐτῆς τὸ πρωΐ, καὶ τὸ ἥμισυ αὐτῆς
vespi. in sartagine in oleo fiet: cōsper-
τὸ δειλινόν. ἐπὶ τηγάνου ἐν ἐλαίῳ ποιηθήσεται, πεφυ-
sam feret ipsā circūuolutā: sacrificiū ex fragmētis
ραμένην οἴσει αὐτὴν ἑλικτά, θυσίαν ἐκ κλασμάτων
offeret in odorē suauitatis dño: ⁊ sacerdos vn
προσοίσει εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ, καὶ ὁ ἱερεὺς ὁ χρι-
ctus q pro eo ex filiis ei' faciet illud legitimū
στὸς ὁ ἀντ᾽ αὐτοῦ ἐκ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ποιήσει αὐτὴν νόμιμον
sēpitnū dño. totū cōsumabitur. ⁊ oē sacri
αἰώνιον τῷ κω̄. ἅπαν ἐπιτελεσθήσεται. καὶ πᾶσα θυ-
ficiū sacerdotis holocaustū erit: ⁊ nō comedet. ⁊ lo-
σία ἱερέως ὁλόκαυστος ἔσται, καὶ οὐ βρωθήσεται. καὶ ἐλά-
cut' ē dñs ad moysen: dicēs: loq̄re aaron
λησε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, λάλησον τῷ ἀαρὼν
⁊ filiis ei': dicēs: hec lex
καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, λέγων, οὗτος ὁ νόμος ∞∞

Trāsla.B.Hiero.

filii aaron corā domino & ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞ coram altari. Tollet sacerdos pugillum ∞∞∞ simile que conspersa est oleo: & totum ∞∞∞ thus quod super simila est: adolebitq3 illud ∞ in altari in monimētū odoris suauissimi dño. Reliquā aūt ptem simile comedet aaron ∞∞ cum filiis suis absq3 fermento: & comedet i loco sancto in atrio tabernaculi. Ideo autem non fermētabitur: qa pars eius in dñi offertur incēsum. Sactum sanctorū erit ∞∞∞∞∞∞∞∞∞ sicut p pctō atq3 delicto. Mares tm̄ stirpis aarō comedēt illā. Legitimū ac sēpiternū erit in gn̄atiōibus vr̄is de sacrificiis dñi. Ois q te tigerit illa: sactificabitur. Locutusq3 ē dñs ad moysen dicēs. Hec est oblatio Aarō & filioꝝ eius: quā offerre debēt dño i die vnctiōis sue. Decimā partē ephi offerēt simile i sacrificio sēpiterno. Mediū eius mane & medium eius vespe: q̄ in sartagie oleo cōspsa frigetur. Offeret āt eā calidā ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞ in odorē suauissimum dño ∞∞∞∞∞∞∞∞∞ sacerdos qui iure patri successerit. Et ∞∞∞ tota cremabitur i altari. Oē ei sacrificiū sacerdotū igne consumetur: nec quisq3 comedet ex eo. Locutus est autem dominus ad moysen dicens. loquere aaron & filiis eius. Ista ē lex

Tex.Heb. Leui. Ca.vi.

אתה בני אהרן לפני יהוה אל
פני המזבח: והרים ממנו בקמצו
מסלת המנחה ומשמנה ואת כל
הלבנה אשר על המנחה והקטיר
המזבח ריח ניחח אזכרתה ליהוה:
והנותרת ממנה יאכלו אהרן
ובניו מצות תאכל במקום קדש
בחצר אהל מועד יאכלוה: לא
תאפה חמץ חלקם נתתי אתה
מאשי קדש קדשים הוא ״
כחטאת וכאשם: כל זכר בבני
אהרן יאכלנה חק עולם לדרתיכם
מאשי יהוה כל אשר יגע בהם
יקדש: וידבר יהוה אל משה
לאמר: זה קרבן אהרן ובניו אשר
יקריבו ליהוה ביום המשח אתו
עשירת האפה סלת מנחה
תמיד מחציתה בבקר ומחציתה
בערב: על מחבת בשמן תעשה
מרבכת תביאנה תפיני מנחת
פתים תקריב ריח ניחח ליהוה:
והכהן המשיח תחתיו מבניו
יעשה אתה חק עולם ליהוה ״״
כליל תקטר: וכל מנחת כהן כליל
תהיה לא תאכל: וידבר יהוה ״
אל משה לאמר: דבר אל אהרן
ואל בניו לאמר זאת תורת

Priītiua heb.

פנה
רום
נוח זכר
יתר
יעד
אפה נתן
עלם דור
נגע
קדש דבר
משח
עשר איפה
חצה
חבת עשה
רבך בוא אפה
פתת קרב נוח
כלל קטר
היה אכל
ירה

Transla.Chal.

יתה בני אהרן קדם יי לקדם מדבחא: ויפריש מניה בקומציה מסלתא דמנחתא
ומשחה וית כל לבונתא דעל מנחתא ויסק למדבחא לאתקבלא ברעוא אדכרתה
קדם יי: ודאשתאר מנה יכלון אהרן ובנוהי פטיר תתאכל באתר קדיש בדרת
משכן זימנא יכלונה: לא תתאפי חמיע חולקהון יהבית יתה מקורבני קדש קודשין
היא כחטאתא וכאשמא: כל דכורא בבני אהרן יכלונה קים עלם לדריכון ״
מקורבניא דיי כל דיקרב בהון יתקדש: ומליל יי עם משה למימר: דין קורבנא
דאהרן ובנוהי דיקרבון קדם יי ביומא דירבון יתיה חד מן עסרא בתלת סאין סולתא
מנחתא תדירא פלגותא בצפרא ופלגותא ברמשא: על מסריתא במשח תתעביד
רביכא תיתיניה תופיני מנחת ביצועין תקרב לאתקבלא ברעוא קדם יי: וכהנא
דיתרבא תחותוהי מבנוהי יעביד יתה קים עלם קדם יי גמיר תתסק: וכל מנחתא
דכהנא גמיר תהי לא תתאכל: ומליל יי עם משה למימר: מליל עם אהרן ועם
בנוהי למימר דא אוריתא ״״״״״״״״״״״״״״״״״״״״״״״״״״״״״

Interp.chal.

filii aaron in conspectu domini corā altari. Separabitq3 ex eo pugillo suo de simila muneris ⁊ de oleo ei' et totū thus qd est sup munus: ⁊ adolebit illud in altari: vt memoriale eius suscipiatur cum beneplacito coram dño. Quod autē reliquū fuerit ex eo: comedent aaron ⁊ filii eius. Azymū comedetur in loco sancto: in atrio tabernaculi federis comedent illud. Non coquetur fermentatū: partē enim eoꝝ dedi eis de oblationibus meis. Sanctū sanctoꝝ erit: sicut hostia q̄ fit pro pctō ⁊ pro delicto. Ois masculus de filiis aaron comedet illud: legitimū sempiternū erit in gn̄ationibus vestris de oblationib' dñi. ois qui tetigerit illud: sanctificabit. Locutusq3 est dñs cū moyse dicēs. Hec est oblatio aaron ⁊ filioꝝ eius: quā offerent corā dño in die vnctionis sue: decimā partē trium satoꝝ simile in munere ppetuo. dimidiā partē eius mane ⁊ dimidiā ptē ei' vespi: in sartagine cū oleo fiet tenera: offerat eā coctā: atq3 i frusta cōcisa offerat: vt suscipiat mun' cū beneplacito corā dño. Sacerdos aūt de filiis suis qui vngedus est pro eo faciet illud: legitimū sempiternum erit corā dño: totū cremabitur. Oēq3 munus sacerdotis totū cremabit: nō comedatur. Locutusq3 est dñs cum moyse: dicens. Loquere cum aaron ⁊ cū filiis eius: dicens. Hec est lex ∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞

Priītiua chal.

פרש
נסך קבל רעה
דכר שאר אכל
דור שכן אפה
קום דור
קרב קדש אמר
רבב סאה
שרת עבד
אתא אפה
רבב נסך
הוה

הַחַטָּאת בִּמְקוֹם אֲשֶׁר תִּשָּׁחֵט קוּם שָׁחַט
הָעֹלָה תִּשָּׁחֵט הַחַטָּאת לִפְנֵי יְהוָה פָּנָה
קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא׃ הַכֹּהֵן הַמְחַטֵּא חָטָא
אֹתָהּ יֹאכְלֶנָּה בְּמָקוֹם קָדֹשׁ אָכַל
תֵּאָכֵל בַּחֲצַר אֹהֶל מוֹעֵד׃ כֹּל יָעַד
אֲשֶׁר יִגַּע בִּבְשָׂרָהּ יִקְדָּשׁ וַאֲשֶׁר נָגַע קָדַשׁ
יִזֶּה מִדָּמָהּ עַל הַבֶּגֶד אֲשֶׁר יִ נָזָה
זֶּה עָלֶיהָ תְּכַבֵּס בְּמָקוֹם קָדֹשׁ׃ כָּבַס
וּכְלִי חֶרֶשׂ אֲשֶׁר תְּבֻשַּׁל בּוֹ כָּלָה בָּשַׁל
יִשָּׁבֵר וְאִם בִּכְלִי נְחֹשֶׁת בֻּשָּׁלָה שָׁבַר
וּמֹרַק וְשֻׁטַּף בַּמָּיִם׃ כָּל זָכָר
בַּכֹּהֲנִים יֹאכַל אֹתָהּ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים
הִוא׃ וְכָל חַטָּאת אֲשֶׁר יוּבָא בּוֹא
מִדָּמָהּ אֶל אֹהֶל מוֹעֵד לְכַפֵּר יָעַד
בַּקֹּדֶשׁ לֹא תֵאָכֵל בָּאֵשׁ תִּשָּׂרֵף׃ שָׂרַף
וְזֹאת תּוֹרַת הָאָשָׁם

Cap. vij.

קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא׃ בִּמְקוֹם אֲשֶׁר יָרָה
יִשְׁחֲטוּ אֶת הָעֹלָה יִשְׁחֲטוּ אֶת שָׁחַט
הָאָשָׁם וְאֶת דָּמוֹ יִזְרֹק עַל זָרַק
הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃ וְאֵת כָּל חֶלְבּוֹ זָבַח סָבַב
יַקְרִיב מִמֶּנּוּ אֵת הָאַלְיָה וְאֶת
הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה אֶת הַקֶּרֶב׃ וְאֵת כָּסָה
שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת וְאֶת הַחֵלֶב אֲשֶׁר שָׁנָה כָּלָה
עֲלֵיהֶן אֲשֶׁר עַל הַכְּסָלִים וְאֶת
הַיֹּתֶרֶת עַל הַכָּבֵד עַל הַכְּלָיֹת
יְסִירֶנָּה׃ וְהִקְטִיר אֹתָם הַכֹּהֵן סוּר קָטַר
הַמִּזְבֵּחָה אִשֶּׁה לַיהוָה אָשָׁם

hostie pro peccato. In loco vbi offertur holocaustum: immolabitur coram domino. Sanctum sanctorū est. Sacerdos qui offert comedet eā in loco sancto in atrio tabernaculi. Quicquid tetigerit carnes eius sāctificabitur. Si de sanguine illius veste fuerit aspersa: lauabitur in loco sancto. Vas autē fictile in quo cocta est confringetur. Quod si vas eneum fuerit: defricabitur & lauabitur aqua. Omnis masculus de genere sacerdotali vescetur de carnibus eius: quia sctm̄ sctōꝝ est. Hostia enim que ceditur pro pctō. cuius sanguis infertur in tabernaculū testimonii ad expiādū in sanctuario: nō comedetur sed cōburetur igni. Ca.7.

Hec quoque ē lex hostie pro delicto. Sctā sctōrū est. Idcirco vbi imolabitur holocaustū: mactabitur & victima pro delicto. Sāguis eius per gyrum altaris fūdetur. Offerent ex ea caudā & adipem qui operit vitalia: duos renunculos & pinguedinem que iuxta ilia est. reticulumq; iecoris cū renunculis: & adolebit ea sacerdos super altare. Incēsum est domini pro delicto.

pcti: in loco vbi imolabūt holocausta: immolabit τ qd peccati co- (D)
τῆς ἁμαρτίας, ἐν τόπῳ οὗ σφάζουσι τὰ ὁλοκαυτώματα, σφαγιάσουσι καὶ τὸ τῆς ἁμαρτίας ἔναντι
rā dño: sctā sctōꝝ sunt. sacerdos offerēs illud: comedet illud: in loco sctō comedet: in atrio
κυρίου, ἅγια ἁγίων ἐστίν. ὁ ἱερεὺς ὁ ἀναφέρων αὐτήν, ἔδεται αὐτήν, ἐν τόπῳ ἁγίῳ βρωθήσεται, ἐν αὐλῇ τῆς
tabnaculi testimonij. ois q tetigerit carnes illius: sacrificabit. τ cui asp̄sum fuerit de
σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. πᾶς ὁ ἁπτόμενος τῶν κρεῶν αὐτῆς, ἁγιασθήσεται. καὶ ᾧ ἂν ἐπιρραντισθῇ ἐκ
sanguine illi⁹: sup veste q asp̄sa fuerit sup illā: lauabitur in loco sctō. τ vas te-
τοῦ αἵματος αὐτῆς, ἐπὶ τὸ ἱμάτιον ὃ ἐὰν ῥαντισθῇ ἐπ' αὐτό, πλυθήσεται ἐν τόπῳ ἁγίῳ. καὶ σκεῦος ὀστρά-
stēū vbi cocta fuerit i ipo: cōteretur. si āt
κινον οὗ ἂν ἑψηθῇ ἐν αὐτῷ, συντριβήσεται. ἐὰν δὲ
in vase eneo cocta fuerit: dfricabit illud: τ la
ἐν σκεύει χαλκῷ ἑψηθῇ, ἐκτρίψει αὐτό, καὶ κλύ-
uabit aqua. oē masculū in sacerdotib⁹ comedet il (Infra. 11. c. τ 15. b.)
σει ὕδατι. πᾶς ἄρσην ἐν τοῖς ἱερεῦσι φάγεται αὐ-
lud. sctā sctōꝝ sunt dño. τ oia q pro
τό. ἅγια ἁγίων ἐστὶ κυρίῳ. καὶ πάντα τὰ περὶ τῆς
peccato quoꝝ illatū fuerit de sanguine coꝝ in
ἁμαρτίας ὧν ἂν εἰσενεχθῇ ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῶν εἰς
tabnaculū testimonij: ad ppitiādū in scūario:
τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, ἐξιλάσασθαι ἐν τῷ ἁγίῳ,
nō comedetur: in igne cōburetur.
οὐ βρωθήσεται, ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται. Ca.7.

Et hec lex arietis q pro delicto. sctā sctōꝝ sūt. in loco vbi imolabūt (A)
καὶ οὗτος ὁ νόμος τοῦ κριοῦ τοῦ περὶ τῆς πλημμελίας. ἅγια ἁγίων ἐστίν. ἐν τόπῳ οὗ σφάζουσι
holocaustū: imolabūt arietē delicti corā dño. τ sanguinē effundet iuxta
τὸ ὁλοκαύτωμα, σφάξουσι τὸν κριὸν τῆς πλημμελίας ἔναντι κυρίου. καὶ τὸ αἷμα προσχεεῖ ἐπὶ τὴν
basim altaris in circuitu. τ oēm adipē ei⁹
βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου κύκλῳ. καὶ πᾶν τὸ στέαρ αὐ-
offeret ab eo: τ lūbos τ adipē
τοῦ προσοίσει ἀπ' αὐτοῦ, καὶ τὴν ὀσφὺν καὶ τὸ στέαρ
operiētē intestina. τ oēm adipē q
τὸ κατακαλύπτον τὰ ἐνδόσθια, καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ
in intestinis: τ duos renes: τ
ἐπὶ τῶν ἐνδοσθίων, καὶ τοὺς δύο νεφρούς, καὶ τὸ
adipē q in illis q sup femora: τ reticulū
στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν τὸ ἐπὶ τῶν μηρίων, καὶ τὸν λοβὸν
qd in iecore cū renib⁹: auferet
τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος σὺν τοῖς νεφροῖς, περιελεῖ
ea. τ offeret ea sacerdos sup altare holocaustū dño: pro delicto
αὐτά. καὶ ἀνοίσει αὐτὰ ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κάρπωμα τῷ κυρίῳ, περὶ πλημμελείας

Pꝛitiua chal.

נְכַס
כְּפַר אֲכַל דּוּר
שְׁכַן קְרַב יְדַד
חֲוַר בְּשַׁל תְּבַר
מָאן מְרַק שְׁטַף
אֲכַל עוּל יְקַד
נְכַס
זְרַק דְּבַח סְחַר
חֲפָה תְּרֵי כְּלָה
עֲדָה נְסַק

Interp. chal.

sacrificiū pro pctō: in loco vbi imolat holocaustū: imolabit hostia pro pctō corā dño: sanctū sctōꝝ est. Sacerdos q ppiciat in sanguine eius: comedet eam: in loco sctō comedet in atrio tabernaculi federis. Ois q tetigerit carnē eius sctificabit. et q asperserit de sanguine eius sup vestimēta sua: illud qd fuerit aspersum lauabit in loco sctō. Vas aūt fictile in quo cocta est: cōfringet. Si aūt in vase eneo fuerit cocta defricabit τ lauabit aq: ois masculus de sacerdotib⁹ comedet illā: sanctū sctōꝝ est. Ois aūt hostia pro pctō cui⁹ sanguis infertur in tabernaculū federis ad expiandū in sanctuario: non comedetur: sed igni cōburetur. Ca.7.
Et hec est lex hostie pro delicto: sanctū sctōꝝ est. In loco vbi imolāt holocaustū imolabūt hostiā pro delicto: sanguinē aūt ei⁹ spget p circuitū altaris. τ totū adipē ei⁹ offeret ex ea: caudā τ adipē qui operit intestina τ duos renes τ adipē qui est sup eos: qui est iuxta ilia τ reticulū qd est sup iecur cū renibus auferat eum. Et adolebit ea sacerdos in altari in oblatiões coram domino. pro delicto enim

Transla. Chal.

חַטָּאתָא בְּאַתְרָא דִי תִתְנְכֵס עֲלָתָא תִּתְנְכֵס חַטָּאתָא קֳדָם יְיָ קֹדֶשׁ קוּדְשִׁין הִיא׃
כַּהֲנָא דִּמְכַפַּר בִּדְמַהּ יֵיכְלִנַּהּ בַּאֲתַר קַדִּישׁ תִּתְאֲכֵל בְּדָרַת מַשְׁכַּן זִמְנָא׃ כֹּל דְּיִקְרַב
בְּבִשְׂרַהּ יִתְקַדַּשׁ וּדְיִדֵּי מִן דְּמַהּ עַל לְבוּשׁ דִּי יִדֵּי עֲלַהּ תְּחַוַּר בַּאֲתַר קַדִּישׁ׃ וּמָאן
דַּחֲסַף דְּתִתְבַּשַּׁל בֵּיהּ יִתְּבַר וְאִם בְּמָנָא דִנְחָשָׁא תִּתְבַּשַּׁל וְיִתְמְרִיק וְיִשְׁתְּטִיף בְּמַיָּא׃ כָּל
דְּכוּרָא בְּכַהֲנַיָּא יֵיכוּל יָתַהּ קֹדֶשׁ קוּדְשִׁין הִיא׃ וְכָל חַטָּאתָא דִּי יִתָּעַל מִדְּמַהּ לְמַשְׁכַּן
זִמְנָא לְכַפָּרָא בְּקוּדְשָׁא לָא תִתְאֲכֵל בְּנוּרָא תִּתּוֹקַד׃ Ca.vij. וְדָא אוֹרָיְתָא
דַּאֲשָׁמָא קֹדֶשׁ קוּדְשִׁין הוּא׃ בְּאַתְרָא דְּיִכְּסוּן יָת עֲלָתָא יִכְּסוּן יָת אֲשָׁמָא וְיָת דְּמֵיהּ
יִזְרוֹק עַל מַדְבְּחָא סְחוֹר סְחוֹר׃ וְיָת כָּל תַּרְבֵּיהּ יְקָרֵיב מִנֵּיהּ יָת אַלְיְתָא וְיָת תַּרְבָּא
דְּחָפֵי יָת גַּוָּא׃ וְיָת תַּרְתֵּין כּוֹלְיָן וְיָת תַּרְבָּא דַּעֲלֵיהֶן דְּעַל גִּסְסַיָּא וְיָת חַצְרָא דְּעַל
כַּבְדָּא עַל כּוֹלְיָתָא יַעְדִּינַהּ׃ וְיַסֵּיק יָתְהוֹן כַּהֲנָא לְמַדְבְּחָא קוּרְבָּנָא קֳדָם יְיָ אֲשָׁמָא

est. ois masculus ex sacerdotibus comedet ea: in
ἐστί. πᾶς ἄρσην ἐκ τῶν ἱερέων ἔδεται αὐτά, ἐν
loco scto comedet. scta sctorum sunt. sicut
τόπῳ ἁγίῳ βρωθήσεται. ἅγια ἁγίων ἐστίν. ὥσπερ
quod pro pcto: sic et quod deli
τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας, οὕτως καὶ τὸ τῆς πλημμ-
cti. lex vna illorum. sacerdos qui ppitia
μελείας. νόμος εἷς αὐτῶν. ὁ ἱερεὺς ὅστις ἐξιλά-
bit in eo: illi erit. et sacerdos offe-
σεται ἐν αὐτῷ, αὐτῷ ἔσται. καὶ ὁ ἱερεὺς ὁ προσά-
rens holocaustum hois: pellis ho-
γων ὁλοκαύτωμα ἀνθρώπου, τὸ δέρμα τῆς ὁλο-
locausti: quod offert ille: ei erit.
καυτώσεως, ἧς προσφέρει αὐτός, αὐτῷ ἔσται.
et oe sacrificium quod fiet in clibano:
καὶ πᾶσα θυσία ἥτις ποιηθήσεται ἐν κλιβάνῳ,
et oe quod fiet in craticula: vel in
καὶ πᾶσα ἥτις ποιηθήσεται ἐπ' ἐσχάρας, ἢ ἐπὶ
sartagine: sacerdotis offerentis illud:
τηγάνου, τοῦ ἱερέως τοῦ προσφέροντος αὐτήν,
illius erit. et oe sacrificium pparatum in
αὐτοῦ ἔσται. καὶ πᾶσα θυσία ἀναπεποιημένη ἐν
oleo: et non pparatum: oibus filiis
ἐλαίῳ, καὶ μὴ ἀναπεποιημένη, πᾶσι τοῖς υἱοῖς
B aaron erit cuilibet equum. hec lex sacrificij
ἀαρὼν ἔσται ἑκάστῳ τὸ ἴσον. οὗτος ὁ νόμος τῆς θυσίας
pacificorum: quod offerent dno. si quidem pro
τοῦ σωτηρίου, ἣν προσοίσουσι τῷ κυρίῳ. ἐὰν μὲν περὶ
laudatione obtulerit illud: et offeret in sacri
αἰνέσεως προσφέρῃ αὐτήν, καὶ προσοίσει ἐπὶ τῆς θυ-
ficio laudationis panes azymos ex simila
σίας τῆς αἰνέσεως ἄρτους ἀζύμους ἐκ σεμιδάλεως
pparatos in oleo: et lagana azyma
ἀναπεποιημένους ἐν ἐλαίῳ, καὶ λάγανα ἄζυμα δια-
lita in oleo: et similam cōsp-
κεχρισμένα ἐν ἐλαίῳ, καὶ σεμίδαλιν πεφυραμέ-
sam in oleo: in panibus fermētatis offeret obla
νην ἐν ἐλαίῳ, ἐπ' ἄρτοις ζυμίταις προσοίσει τὰ δῶ-
tionē suā in sacrificiū laudationis salutaris ei⁹.
ρα αὐτοῦ ἐπὶ θυσίᾳ αἰνέσεως σωτηρίου αὐτοῦ.
et adducet ab eo vnū ab oibus do
καὶ προσάξει ἀπ' αὐτοῦ ἓν ἀπὸ πάντων τῶν δώ-
nis illi⁹: separationē dno: sacerdoti effun-
ρων αὐτοῦ, ἀφαίρεμα κυρίῳ, τῷ ἱερεῖ τῷ προσχέ-
denti sanguinē salutaris: illi erit: et carnes sa
οντι τὸ αἷμα τοῦ σωτηρίου, αὐτῷ ἔσται, καὶ τὰ κρέα θυ-
crificij laudis salutaris: illi erūt. et in qua die do
σίας αἰνέσεως σωτηρίου, αὐτῷ ἔσται. καὶ ἐν ᾗ ἡμέρᾳ
natur: comedētur. nō relinquēt ab illa
δωρεῖται, βρωθήσεται. οὐ καταλείψουσιν ἀπ' αὐτοῦ
ad mane. et si votū fuerit: vel voluntariū sacrificauerit
εἰς τὸ πρωΐ. καὶ ἐὰν εὐχὴ ᾖ, ἢ ἑκούσιον θυσιάζῃ τὸ
donū suū: qua die obtulerit
δῶρον αὐτοῦ, ᾗ ἂν ἡμέρᾳ προσαγάγῃ τὴν

Omnis masculus de sacerdotali genere in loco scto vescetur his carnibus: quia sctū sctōrum est. Sicut pro pctō offertur hostia: ita & p dlicto. Vtriusq; hostie lex vna erit. Ad sacerdotē q ea obtulerit ptinebit. Sacerdos qui offert holocausti victimā: hēbit pellem eius. Et oē sacrificiū simile quod coquitur in clibano: & quicquid in craticula vel in sartagine pparatur: eius erit sacerdotis a quo offertur: siue oleo conspersa siue arida fuerint. Cunctis filiis aaron mensura eq per singulos diuidetur. Hec est lex hostie pacificorum que offertur domino. Si p gratiarum actione oblatio fuerit: offerēt panes absq; fermento cōspersos oleo: & lagana azyma vncta oleo. coctamq; similam & collyridas olei admixtione conspersas panes quoq; fermentatos cum hostia gratiarum que imolatur pro pacificis: ex quibus vnus pro primitiis offertur dño & erit sacerdotis qui fundet hostie sanguinem. Cuius carnes eadem comedentur die: nec remanebit ex eis quicq; vsq; mane. Si voto vel spōte quispiā obtulerit hostiā: eadem similiter

הוא׃ כל זכר בכהנים יאכלנו
במקום קדוש יאכל קדש
קדשים הוא׃ כחטאת כאשם
תורה אחת להם הכהן אשר
יכפר בו לו יהיה׃ והכהן המקריב
את עלת איש עור העלה
אשר הקריב לכהן לו יהיה׃
וכל מנחה אשר תאפה בתנור
וכל נעשה במרחשת ועל מחבת
לכהן המקריב אתה לו תהיה׃ וכל
מנחה בלולה בשמן וחרבה לכל
בני אהרן תהיה איש כאחיו׃
וזאת תורת זבח השלמים אשר
יקריב ליהוה׃ אם על תודה
יקריבנו והקריב על זבח התודה
חלות מצות בלולת בשמן ורקיקי
מצות משחים בשמן וסלת
מרבכת חלת בלולת בשמן׃
על חלת לחם חמץ יקריב
קרבנו על זבח תודת שלמיו׃
והקריב ממנו אחד מכל
קרבן תרומה ליהוה לכהן
הזרק את דם השלמים לו יהיה׃
ובשר זבח תודת שלמיו ביום
קרבנו יאכל לא יניח
ממנו עד בקר׃ ואם נדר או
נדבה זבח קרבנו ביום הקריבו

קדש
כפר קרב
עלה
אפה תנר
עשה רחש
חבת
בלל
ידה
רקק
רבך
רום
היה
אכל נוח

Transla.Chal.

הוא׃ כל דכורא בכהניא יכלניה באתר קדיש יתאכל קדש קודשין הוא׃ כחטאתא
כאשמא אוריתא חדא להון כהנא די יכפר ביה דיליה יהי׃ וכהנא דמקרב ית עלת
גבר משך עלתא דיקרב לכהנא דיליה יהי׃ וכל מנחתא דתתאפי בתנורא וכל דתתעבד
במרחשתא ועל מסריתא לכהנא דמקרב יתה דיליה תהי׃ וכל מנחתא דפילא במשח
ודלא פילא לכל בני אהרן תהי גבר כאחוהי׃ ודא אוריתא דנכסת קודשיא דיקרב
קדם יי׃ אם על תודתא יקרבניה ויקרב על נכסת תודתא גריצן פטירן דפילן
במשח ואספוגין פטירין דמשיחין במשח וסולתא רביכא גריצן דפילן במשח׃ על
גריצן דלחם חמיע יקריב קורבניה על נכסת תודת קודשוהי׃ ויקרב מיניה חד מכל
קורבנא אפרשותא קדם יי לכהנא דזריק ית דם נכסת קודשיא דיליה יהי׃ ובשר
נכסת תודת קודשוהי ביום קורבניה יתאכל לא יצנע מיניה עד צפרא׃ ואם נדר או
נדבתא נכסת קורבניה ביומא דיקרב

Interp.chal.

est. Omnis masculus ex sacerdotibus comedet eam: in loco sancto comedet: sanctū sanctorum est. Sicut hostia q̄ offertur pro peccato sic erit hostia q̄ offert pro delicto: lex vna erit eis. sacerdos qui ppiciat cum ea: eius erit. Sacerdos aūt q̄ offert holocaustū viri: pellis holocausti erit eius qui offert illud. Et omne munus qd coquitur in clibano et omne qd fit in craticula et in sartagine ad sacerdotē qui offert illud ptinebit. et omne munus cōspersum oleo et qd nō est cōspersum: oibus filiis aaron erit: equaliter diuidat inter frēs. Et hec ē lex hostie sanctificationū q̄ offert corā dño. Si pro grarū actione obtulerit eā: offeret pro hostia gratiarū actionis placentas azymas cōspersas oleo: et lagana azyma vncta oleo: et collyridas simile conspersas oleo: cum placētis panis fermētati offeret oblationem suam pro hostia gratiarū actionis sanctificationū eius: offeretq; ex ea vnū ex oni oblatione separatū corā dño: et illius sacerdotis erit qui aspergit sanguinē hostie sanctificationū. Carne aūt hostie gratiarū actionis sanctificationū eius eadē die qua offert comedet: nō remanebit ex ea quicq; vsq; mane. Si aūt voto vel sponte obtulerit hostiā: eadē die qua offert

Pritiua chal.
אכל
כפר הוה
עלה אפה
עבד שרת הוה
נוה קרב
ידה
ספג
פרש
אכל צנע
קרב

את זבחו יאכל וממחרת והנותר יתר
ממנו יאכל: והנותר מבשר
הזבח ביום השלישי באש שלש
ישרף: ואם האכל יאכל מבשר שרף
זבח שלמיו ביום השלישי
לא ירצה המקריב אתו לא רצה
יחשב לו פגול יהיה והנפש חשב פגל
האכלת ממנו עונה תשא: והבשר עוה נשא
אשר יגע בכל טמא לא יאכל נגע
באש ישרף והבשר כל טהור טהר
יאכל בשר: והנפש אשר תאכל
בשר מזבח השלמים אשר
ליהוה וטמאתו עליו ונכרתה כרת
הנפש ההוא מעמיה: ונפש כי
תגע בכל טמא בטמאת אדם או
בבהמה טמאה או בכל שקץ טמא
ואכל מבשר זבח השלמים אשר
ליהוה ונכרתה הנפש ההוא
מעמיה: וידבר יהוה אל משה דבר
לאמר: דבר אל בני ישראל
לאמר כל חלב שור וכשב ועז
לא תאכלו: וחלב נבלה וחלב
טרפה יעשה לכל מלאכה ואכל עשה לאך
לא תאכלהו: כי כל אכל חלב מן
הבהמה אשר יקריב ממנה קרב
אשה ליהוה ונכרתה הנפש
האכלת מעמיה: וכל דם לא

edetur die. Sed & si qd in crastinũ remãserit: vesci licitum est. Quicquid autem tertius inuenerit dies: ignis absumet. Si quis de carnibus victime pacificorũ die tertio comederit: irrita fiet eius oblatio: nec proderit offerẽti: quin potius quecunq₃ anima tali se edulio cõtaminauerit: p̃uaricatiõis rea erit. Caro q̃ aliqd tetigerit imũdũ: nõ comedetur: sed cõburetur igni. Qui fuerit mũdus vescetur ex ea. Anima polluta que ederit de carnibus hostie pacificorũ que oblata est domino: peribit de populis suis: & que tetigerit immũdiciam hominis vel iumenti siue omnis rei que polluere potest: & comederit de huiuscemodi carnibus: interibit de populis suis. Locutusq₃ est dñs ad moysẽ dicens. Loquere filiis Israel. Adipem ouis & bouis & capre nõ comedetis. Adipẽ cadaueris morticini & eius aĩalis qd a bestia captũ ẽ: habebitis in varios vsus. Si quis adipem qui offerri debet in incensum domini comederit: peribit de populo suo. Sanguinem quoq₃ omnis

sacrificiũ suũ: comedetur τ crastino: τ reli-
θυσίας αὐτοῦ, βρωθήσεται καὶ τῇ αὔριον, καὶ τὸ κα-
quum a carnib⁹ sacrificij vsq₃ ad die
ταλειφθὲν ἀπὸ τῶν κρεῶν τῆς θυσίας ἕως ἡμέρας
tertiũ: in igni cõburetur. si aũt cõedẽs
τρίτης, ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται. ἐὰν δὲ φαγὼν
cõederit de carnib⁹ die tertio: nõ acci-
φάγῃ ἀπὸ τῶν κρεῶν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, οὐ δεχ-
pietur offerẽti illud: nõ cõnumerabit ei
θήσεται τῷ προσφέροντι αὐτό, οὐ λογισθήσεται αὐ-
pollutio est. at aĩa: q̃ comederit ab
τῷ, μίασμά ἐστι. ἡ δὲ ψυχή, ἥτις ἂν φάγῃ ἀπ'
eo: pctm̃ portabit. τ carnes quecũq₃
αὐτοῦ, τὴν ἁμαρτίαν λήψεται. καὶ κρέα ὅσα ἂν
tetigerit oĩo imũdi: nõ cõedẽtur. in i-
ἅψηται παντὸς ἀκαθάρτου, οὐ βρωθήσεται, ἐν πυ-
gne cõburẽtur. oĩs mũdus cõedet carnes.
ρὶ κατακαυθήσεται. πᾶς καθαρὸς φάγεται κρέα.
at aĩa q̃ comederit de carnib⁹ sacri
ἡ δὲ ψυχὴ ἥτις ἂν φάγῃ ἀπὸ τῶν κρεῶν τῆς θυ- C
ficij salutaris: qd̃ est dño: τ imũdi
σίας τοῦ σωτηρίου, ὅ ἐστι κυρίῳ, καὶ ἡ ἀκαθαρ-
tia ei⁹ in eo: exterminabit aĩa il-
σία αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ, ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκεί-
la de pplo suo. τ aĩa: q̃ tetigerit om
νη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς. καὶ ψυχή, ἣ ἂν ἅψηται παν-
nẽ rem imũdã: vel de imũditia ho
τὸς πράγματος ἀκαθάρτου, ἢ ἀπὸ ἀκαθαρσίας ἀν-
minis: vel quadrupedũ imũdorũ: vel om
θρώπου, ἢ τῶν τετραπόδων τῶν ἀκαθάρτων, ἢ παν-
nis abominatiõis imũde: τ cõederit de
τὸς βδελύγματος ἀκαθάρτου, καὶ φάγῃ ἀπὸ τῶν
carnib⁹ sacrificij pacificorũ: qd̃ est dñi:
κρεῶν τῆς θυσίας τῶν εἰρηνικῶν, ὅ ἐστι τοῦ κυρίου,
peribit aĩa illa de pplo suo. τ
ἀπολεῖται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς. καὶ
locutus ẽ dñs ad moysen: dicẽs: loq̃re
ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, λάλησον
filijs israel: dicẽs: oẽm adipẽ boũ τ
τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ, λέγων, πᾶν στέαρ βοῶν καὶ
ouium τ caprarũ nõ comedetis. τ adepe morticĩ
προβάτων καὶ αἰγῶν οὐκ ἔδεσθε. καὶ στέαρ θνησιμαί-
niorũ: τ a bestia occisorũ fiet in oẽ opus:
ων, καὶ θηριαλώτων ποιηθήσεται εἰς πᾶν ἔργον,
τ comestione nõ comedet. q: oĩs comedẽs
καὶ βρώσει οὐ βρωθήσεται. ὅτι πᾶς ὁ ἐσθίων
adipẽ de iumẽtis: quorũ offeret ab illis
στέαρ ἀπὸ τῶν κτηνῶν, ὧν προσάξει ἀπ' αὐτῶν
holocaustũ dño: peribit aĩa illa de
κάρπωμα κυρίῳ, ἀπολεῖται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ
pplo suo. oẽm sanguinẽ nõ
τοῦ λαοῦ αὐτῆς. πᾶν αἷμα οὐκ a.3.d.

שאר
יקד
רעה חשב רחק
אכל קבל סאב
דכה שצא
קרב
אמר
עבד
אכל קרב
דם

hostia comedet: τ in die quoq₃ crastina si qd remanserit ex ea comedet. Et qd remanserit de carne hostie in die tertiã: igni cõburet. Si aũt comestũ fuerit quicq₃ de carne hostie sctificationũ in die tertia: nõ erit in beneplacito neq₃ existimabit ei q offeret eam: abominabile erit: τ homo qui comederit ex ea peccatũ suscipiet. Caro aũt sanctificata q̃ tetigerit oẽe immundũ: nõ comedet: sed igni cõburet. Et qcũq₃ fuerit mũdus ad comedendũ carnẽ sanctificatã: comedat carnẽ sanctificatã. Homo aũt q comederit carnẽ hostie sanctificationũ q̃ est corã dño: τ imunditia ei⁹ fuerit in eo: exterminabit hõ ille de populo suo. Et hõ qui tetigerit oẽe imundũ siue immũditiã hoĩs: aut iumentũ imundum: aut oẽm abominationẽ immũdã: τ comederit de carne hostie sctificationũ q̃ est corã dño: exterminabit hõ ille de pplo suo. Locutusq₃ est dñs cũ moyse dicẽs. Loq̃re cũ filijs israel dicẽs. Oẽm adipẽ bouis τ agni τ capre nõ comedetis. adepe aũt cadaueris morticini τ adepe aĩalis cõfracti a bestia fiet in oẽ opus: et nequaq̃ comedetis eũ. q: oĩs q comederit adipẽ pecoris ex quo offert oblatio corã dño: exterminabit homo qui comederit de populo suo. et oẽm sanguinẽ nõ

ית נכסתיה יתאכל וביומא דבתרוהי ודאשתאר מניה יתאכל: ודאשתאר מבשר
נכסתא ביומא תליתאה בנורא יתוקד: ואם איתאכלא יתאכל מבשר נכסת קודשוהי
ביומא תליתאה לא יהי לרעוא דמקרב יתיה לא יתחשב ליה מרחק יהי ואנש
דיכול מיניה חוביה יקבל: ובשר קודשא דיקרב בכל מסאב לא יתאכל בנורא יתוקד
ובשר קודשא כל דדכי לקודשא ייכול בשר קודשא: ואנש דייכול בשרא מנכסת
קודשיא די קדם יי וסובתיה עלוהי וישתיצי אנשא ההוא מעמיה: ואנש ארי יקרב
בכל מסאב בסואבת אנשא או בבעירא מסאבא או בכל שקץ מסאב וייכול מבשר נכסת
קודשיא די קדם יי וישתיצי אנשא ההוא מעמיה: ומליל יי עם משה למימר:
מליל עם בני ישראל למימר כל תרב תור ואמר ועז לא תיכלון: ותרב נבילא ותרב
תבירא יתעבד לכל עבידתא ומיכל לא תיכלוניה: ארי כל דייכול תרבא מן בעירא
דיקרב מנה קורבנא קדם יי וישתיצי אנשא דייכול מעמיה: וכל דמא לא

Trāſla.Grec.lxx.cū interp̄.latina.

comedetis in oī hitatiõe vr̄a de q̄ sumē
ἔδεσθε ἐν πάσῃ κατοικίᾳ ὑμῶν ἀπό τι τῶν κτη-
tis ⁊ de auib⁹. ois aīa q̄ cōederit
νῶν καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν. πᾶσα ψυχὴ ἣ ἂν φάγῃ
sanguinē: peribit aīa illa de pp̄lo
αἷμα, ἀπολεῖται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐ-
suo. ⁊ locut⁹ ē dñs ad moysem: dicēs: lo
τῆς. καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, λά-
quere filijs israel: dicēs: q̄ obtulerit sacri
λησον τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ, λέγων, ὁ προσφέρων θυ-
ficiū pacificoꝝ suoꝝ dño: feret do
σίαν τῶν εἰρηνικῶν αὐτοῦ τῷ κυρίῳ, οἴσει τὸ δῶ-
nū suū dño: de sacrificio salu-
ρον αὐτοῦ τῷ κυρίῳ, ἀπὸ τῆς θυσίας τοῦ σωτη-
taris ei⁹. manus eius offerent obla-
ρίου αὐτοῦ. αἱ χεῖρες αὐτοῦ προσοίσουσι τὰ καρ-
tiones dño. adipē q̄ in pectusculo:
πώματα τῷ κυρίῳ. τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τοῦ στηθυνίου,
⁊ reticulū qđ in iecore offeret ip-
D καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος προσάξει αὐ-
sa: vt īponat donū corā dño. et tol
τά, ὥστε ἐπιθεῖναι δόμα ἔναντι κυρίου. καὶ ἀνοί-
let sacerdos adipē sup̄ altare. ⁊ erit
σει ὁ ἱερεὺς τὸ στέαρ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. καὶ ἔσται
pectusculū aaron ⁊ filijs eius. ⁊ bra-
τὸ στηθύνιον ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ. καὶ τὸν βρα-
chiū dextrū dabitis sep̄ationē sacerdoti de
χίονα τὸν δεξιὸν δώσετε ἀφαίρεμα τῷ ἱερεῖ ἀπὸ
sacrificijs salutaris vr̄i. q̄ obtulerit
τῶν θυσιῶν τοῦ σωτηρίου ὑμῶν. ὁ προσφέρων τὸ
sanguinē salutaris ⁊ adipē de filijs aarō:
αἷμα τοῦ σωτηρίου καὶ τὸ στέαρ ἀπὸ τῶν υἱῶν ἀαρών,
illi erit brachiū dextrū in p̄te. nā pe
αὐτῷ ἔσται ὁ βραχίων ὁ δεξιὸς ἐν μερίδι. τὸ γὰρ στη-
ctusculū impositionis ⁊ brachiū se-
θύνιον τοῦ ἐπιθέματος καὶ τὸν βραχίονα τοῦ ἀφαι-
parationis: accepi a filijs israel de
ρέματος, εἴληφα παρὰ τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἀπὸ τῶν
sacrificijs salutaris vr̄i: ⁊ dedi illa aarō
θυσιῶν τοῦ σωτηρίου ὑμῶν, καὶ ἔδωκα αὐτὰ ἀαρὼν
sacerdoti: ⁊ filijs eius: legitimū a
τῷ ἱερεῖ, καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, νόμιμον παρὰ τῶν
filijs israel. hec vnctio aaron: ⁊ vnctio fili
υἱῶν ἰσραήλ. αὕτη ἡ χρῖσις ἀαρών, καὶ ἡ χρῖσις τῶν υἱ-
oꝝ ei⁹ de oblationibus dñi: in qua
ῶν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρπωμάτων κυρίου, ἐν ᾗ
die applicauit illos vt sacerdotio fūgerētur do
ἡμέρᾳ προσηγάγετο αὐτοὺς εἰς τὸ ἱερατεύειν κυ-
mino. sicut p̄cepit dñs dare illis qua
ρίῳ. καθὰ ἐνετείλατο κύριος δοῦναι αὐτοῖς ᾗ ἡ-
die vnxit illos de filijs israel: legitimū
μέρᾳ ἔχρισεν αὐτοὺς παρὰ τῶν υἱῶν ἰσραήλ, νόμιμον
sempiternū in gñatiõib⁹ eoꝝ. hec lex
αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν. οὗτος ὁ νόμος

Trāſla.B.Hiero.

aialis non sumetis in ci
bo tam de auibus q̄ꝫ
de pecoribus. Ois ani
ma que ederit
sanguinē: p̄ibit
de populis suis. Locu
tusq; est dñs ad moyse
dicens. loquere filiis is
rael
dicens. Qui offert vi
ctimam pacificorum
dño: offerat simul &
sacrificiū.i.libamēta ei
Tenebit manibus
adipē hostie
& pectusculū. Cūq; am
bo oblata dño cōsecra
uerit: tradet sacerdoti:
qui adolebit
adipē super altare: pe
ctusculum autem erit
aaron & filiorum eius.
Armus quoq; dexter
d' pacificorū hostiis ce
det in primitias sacer
dotis. Qui obtulerit sā
guinem
& adipem filiorum aa
ron:
ipse hēbit & armū dex
trū in portiōe sua. Pe
ctusculū enim eleuatio
nis & armum
separationis tuli a fili
is israel
de hostiis eorum paci
ficis: & dedi
aaron sacerdoti & filiis
eius in lege perpetua
ab omni populo israel.
Hec est vnctio
aaron & filiorum eius
in cerimoniis domini:
die quo obtulit eos
moyses vt sacerdotio fū
gerentur: & que prece
pit eis dari dominus
a filiis israel
religiōe ppetua i gña
tionibus suis. Ista ē lex

Tex.Heb. Leui. Ca.vii.

תאכלו בכל מושבתיכם לעוף
ולבהמה: כל נפש אשר תאכל
כל דם ונכרתה הנפש ההוא
מעמיה: וידבר יהוה אל משה
לאמר: דבר אל בני ישראל
לאמר המקריב את זבח שלמיו
ליהוה יביא את קרבנו ליהוה
מזבח שלמיו: ידיו תביאינה את
אשי יהוה את החלב על החזה
יביאנו את החזה להניף אתו
תנופה לפני יהוה: והקטיר הכהן
את החלב המזבחה והיה החזה
לאהרן ולבניו: ואת שוק הימין
תתנו תרומה לכהן מזבחי
שלמיכם: המקריב את דם
השלמים ואת החלב מבני אהרן
לו תהיה שוק הימין למנה: כי
את חזה התנופה ואת שוק
התרומה לקחתי מאת בני ישראל
מזבחי שלמיהם ואתן אתם
לאהרן הכהן ולבניו לחק עולם
מאת בני ישראל: זאת משחת
אהרן ומשחת בניו מאשי יהוה
ביום הקריב אתם לכהן ליהוה:
אשר צוה יהוה לתת להם ביום
משחו אתם מאת בני ישראל
חקת עולם לדרתם: זאת התורה

Primitiua.heb.

אכל ישב
בוא
נוף
פנה קטר
זבח
ימן
נתן רום
היה
נתן
עלם
קרב
נתן
דור ירה

Transla.Chal.

תיכלון בכל מותבניכון לעופא ולבעירא: כל אינש דייכול כל דמא וישתיצי אנשא
ההוא מעמיה: ומליל יי עם משה למימר: מליל עם בני ישראל למימר דמקריב
ית נכסת קודשוהי קדם יי ייתי ית קורבניה קדם יי מנכסת קודשוהי: ידוהי ייתין
ית קורבניא דיי ית תרבא על חדיא ייתיניה ית חדיא לארמא יתיה ארמא קדם יי:
ויסק כהנא ית תרבא למדבחא ויהא חדיא לאהרן ולבנוהי: וית שוקא דימינא
תתנון אפרשותא לכהנא מנכסת קודשיכון: דמקריב ית דם נכסת קודשיא וית
תרבא מבני אהרן דיליה תהי שוקא דימינא לחולק: ארי ית חדיא דארמותא וית
שוקא דאפרשותא נסיבית מן בני ישראל מנכסת קודשיהון ויהבית יתהון לאהרן
כהנא ולבנוהי לקיים עלם מן בני ישראל: דא רבות אהרן ורבות בנוהי מקורבניא
דיי ביומא דיקרבון יתהון לשמשא קדם יי: דפקיד יי למתן להון ביומא דרבי
יתהון מן בני ישראל קיים עלם לדריהון: דא אוריתא

Interp̄.chal.

comedetis in oibus habitatiōibus vris tam de auib⁹ ꝙ de pecoribus. Ois homo q̄ comederit oēm sanguinē: exterminabit hō ille de populo suo. Locutusq; est dñs cum moyse dicēs. Loq̄re cū filijs israel dicens. Qui offert victimā sanctificationū eius corā dño: afferat oblationē suā corā dño de hostia sanctificationū eius. Manus eius afferāt oblationes dñi: adipē cum pectusculo afferat: vt eleuet pectusculū eleuatione corā dño. Et adolebit sacerdos adipē in altari: erit qꝫ pectusculū aarō ⁊ filijs eius. armū quoq; dexteruꝫ dabitis p̄ primitijs sacerdoti de hostia sanctificationū vestraꝫ. Qui obtulerit sanguinē hostie sanctificationū ⁊ adipē de filijs aaron: ipsius erit armus dexter in portionē suā. quia pectusculū eleuationis ⁊ armum seperationis tuli a filijs israel de hostia pacificorū suoꝫ: ⁊ dedi ea aaron sacerdoti ⁊ filijs eius pacto sempiterno a filijs israel. Hec est vnctio aaron et vnctio filioꝫ eius de oblationibus dñi: in die qua obtulerit eos vt ministrarent corā dño. Que precepit domin⁹ dari eis a filijs israel in die qua vnxerit eos federe sempiterno in generatiōibus suis. Hec est lex

Primitiua chal.

יתב
קרב
אתא
חדה רום
נסק דבח היה
נתן פרש
בנה חזה רום
קום רבב
נתן רבב
דור

לעלה למנחה ולחטאת ולאשם
מלא ולמלואים ולזבח השלמים׃ אשר
צוה יהוה את משה בהר סיני
צוה ביום צותו את בני ישראל
קרב להקריב את קרבניהם ליהוה
Cap. viii. במדבר סיני׃ וידבר
דבר יהוה אל משה לאמר׃ קח את
לקח אהרן ואת בניו אתו ואת
הבגדים ואת שמן המשחה
שנה ואת פר החטאת ואת שני
האילים ואת סל המצות׃ ואת כל
יעד העדה הקהל אל פתח אהל
עשה מועד׃ ויעש משה כאשר צוה
קהל יהוה אתו ותקהל העדה אל
אמר פתח אהל מועד׃ ויאמר משה אל
העדה זה הדבר אשר צוה יהוה
לעשות׃ ויקרב משה את אהרן
רחץ ואת בניו וירחץ אתם במים׃
נתן חגר ויתן עליו את הכתנת ויחגר אתו
לבש מעל באבנט וילבש אתו את המעיל
ויתן עליו את האפד ויחגר אתו
אפד בחשב האפד ויאפד לו בו׃
שום וישם עליו את החשן ויתן
אל החשן את האורים ואת
תמם צנף התמים׃ וישם את המצנפת
על ראשו וישם על המצנפת
אל מול פניו את ציץ הזהב

holocausti & sacrificii pro peccato atq; delicto: & pro cõsecratiõe & pacificorũ victimis: quã constituit dñs moysi in monte synai quando mandauit filiis israel vt offerent oblationes suas domino in deserto synai. Ca. 8.

Locutusq; est dñs ad moysẽ: dicens. Tolle aaron cum filiis suis: vestesq; eorũ & vnctionis oleum: vitulum pro peccato: duos arietes: canistrum cũ azymis: & congregabis omnem cetum israel ad ostium tabernaculi. Fecitq; moyses vt dñs imperauerat: congregataq; omni turba ante fores tabernaculi: ait. Iste est sermo quẽ iussit dominus fieri. Statimq; obtulit aaron & filios eius. Cũq; lauisset eos: vestiuit pontificem subucula linea accingens eum balteo: & induens eũ tunica hyacinthina: & desuper humerale imposuit. quod astringẽs cingulo aptauit rationali: in quo erat doctrina & veritas. Cidari quoq; texit caput: & super eam contra frontem posuit laminam auream

holocaustoꝝ: ⁊ sacrificiũ: ⁊ pro pec-
τῶν ὁλοκαυτωμάτων, καὶ θυσίας, καὶ περὶ ἁμαρτί-
cato: et delicto: ⁊ cõsecratione: ⁊
ας, καὶ τῆς πλημμελείας, καὶ τῆς τελειώσεως, καὶ
sacrificio salutaris: sicut pcepit do-
τῆς θυσίας σωτηρίου, ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύ-
minus moysi in mõte sinai: qua die pce-
ριος τῷ μωυσῇ ἐν τῷ ὄρει σινᾶ, ᾗ ἡμέρᾳ ἐνετεί-
pit filiis israel: offerre dona sua
λατο τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ, προσφέρειν τὰ δῶρα αὐ-
corã dño in deserto sinai.
τῶν ἔναντι κυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ σινᾶ. Ca. 8.
Et locutus ẽ dñs ad moysen: dicẽs: accipe A
Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, λάβε
aaron ⁊ filios eius: et vestes: et ole-
τὸν ἀαρὼν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τὰς στολὰς, καὶ τὸ ἔλαι- Nu. 7.
um vnctiõis: et vitulũ q pro peccato:
ον τῆς χρίσεως, καὶ τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας,
et duos arietes: et canistrũ azymoꝝ: et om
καὶ τοὺς δύο κριοὺς, καὶ τὸ κανοῦν τῶν ἀζύμων, καὶ πᾶ-
nẽ cetũ cõgrega ad hostiũ
σαν τὴν συναγωγὴν ἐκκλησίασον ἐπὶ τὴν θύραν τῆς
tabernaculi testimonii. ⁊ fecit moyses sicut
σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. καὶ ἐποίησε μωυσῆς ὃν τρόπον
pcepit ei dñs. ⁊ cõgregauit cetũ
συνέταξεν αὐτῷ κύριος. καὶ ἐξεκκλησίασε τὴν συναγωγὴν
ad hostiũ tabernaculi testimonii et di
ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. καὶ εἶ-
xit moyses cetui: hoc est verbũ:
πε μωυσῆς τῇ συναγωγῇ, τοῦτό ἐστι τὸ ῥῆμα,
qđ pcepit dñs facere. et adduxit
ὃ ἐνετείλατο κύριος ποιῆσαι. καὶ προσήγαγε
moyses aaron: ⁊ filios eius: ⁊
μωυσῆς τὸν ἀαρὼν, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ
lauit eos aqua. et induit eũ tu
ἔλουσεν αὐτοὺς ὕδατι. καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν τὸν χι-
nicã: et cinxit eũ zonã: et vestiuit
τῶνα, καὶ ἔζωσεν αὐτὸν τὴν ζώνην, καὶ ἐνέδυσεν
eum tunicã: ⁊ imposuit sup eũ
αὐτὸν τὸν ὑποδύτην, καὶ ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτὸν τὴν
suphumerale: et pcinxit illũ fcdm factu
ἐπωμίδα, καὶ συνέζωσεν αὐτὸν κατὰ τὴν ποίη-
rã suphumeralis: ⁊ astrinxit illũ in
σιν τῆς ἐπωμίδος, καὶ συνέσφιγξεν αὐτὸν ἐν
eo: et imposuit sup eũ rõnale: et impo
αὐτῇ, καὶ ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτὸν τὸ λόγιον, καὶ ἐπέ-
suit sup rõnale manifestationẽ ⁊ verita-
θηκεν ἐπὶ τὸ λόγιον τὴν δήλωσιν καὶ τὴν ἀλήθει-
tẽ: et imposuit mitrã sup caput
αν, καὶ ἐπέθηκε τὴν μίτραν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν B
eius: et imposuit sup mitrã fcdm fa-
αὐτοῦ, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὴν μίτραν κατὰ πρό-
ciem eius laminã aureã
σωπον αὐτοῦ τὸ πέταλον τὸ χρυσοῦν

Primitiua chal. Interp. chal.

עלה
דבר אמר
רבב
כנש שכן
כנש
עבד סחא
כתן המן לבש
תקן שוה
תמם צנף

holocausti ⁊ muneris ⁊ sacrificii pro peccato ⁊ pro delicto: et oblationum ⁊ hostie sanctificationum: quam precepit dominus moysi in monte sinai: in die qua mandauit filiis israel vt offerent oblationes suas coram domino in deserto sinai. Ca. 8.

Locutusq; est dñs cum moyse dicens. Applica aaron ⁊ filios eius cum eo ⁊ vestes ⁊ oleum vnctionis ⁊ vitulũ pro peccato ⁊ duos arietes ⁊ canistrũ azymorum. Omnẽq; cetum congrega ad ostium tabernaculi federis. Fecitq; moyses sicut preceperat ei dominus. Et congregatus est cetus ad ostium tabernaculi federis. Dixitq; moyses congregationi. Iste est sermo quem iussit dominus fieri. Applicauitq; moyses aaron ⁊ filios eius: ⁊ lauauit eos aqua: ⁊ posuit super eum tunicam. et accinxit eum balteo. ⁊ induit eum pallio: ⁊ posuit super eum superhumerale: ⁊ accinxit eum balteo superhumeralis: ornauitq; eum in eo. Et posuit super eum rationale: ⁊ posuit in rationale vrim ⁊ thumim. Et posuit cidarim super caput eius: ⁊ super cidarim contra faciem eius posuit laminam auream

Transla. Chal.

לעלתא ולמנחתא ולחטאתא ולאשמא ולקורבניא ולנכסת קודשיא׃ דפקיד יי ית
משה בטורא דסיני ביומא דפקיד ית בני ישראל לקרבא ית קורבניהון קדם יי
במדברא דסיני׃ Ca. viii. ומליל יי עם משה למימר׃ קריב ית
אהרן וית בנוהי עמיה וית לבושיא וית משחא דרבותא וית תורא דחטאתא וית
תרין דכרין וית סלא דפטיריא׃ וית כל כנשתא כנוש לתרע משכן זמנא׃ ועבד
משה כמא דפקיד יי יתיה ואתכנישת כנשתא לתרע משכן זמנא׃ ואמר משה
לכנשתא דין פתגמא דפקיד יי למעבד׃ וקריב משה ית אהרן וית בנוהי ואסחי
יתהון במיא׃ ויהב עלוהי ית כתונא וזריז יתיה בהמינא ואלביש יתיה ית מעילא
ויהב עלוהי ית איפודא וזריז יתיה בהמין איפודא ואתקין ליה ביה׃ ושוי עלוהי
ית חושנא ויהב בחושנא ית אוריא וית תומיא׃ ושוי ית מצנפתא על רישיה ושוי
על מצנפתא לקבל אפוהי ית ציצא דדהבא

Trãsla.Grę.lxx.cũ interp.latina.

cõsecratũ scẽ3: queadmodũ pcepit dñs
τὸ καθηγιασμένον ἅγιον, ὃν τρόπον συνέταξε κς τῷ
moysi. ⁊ accepit moyses de oleo vnctionis:
μωυσῇ. καὶ ἔλαβε μωυσῆς ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τῆς χρίσεως,
⁊ vnxit tabnaculũ ⁊ oĩa vasa eius: ⁊
καὶ ἔχρισε τὴν σκηνὴν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ
scificauit illud. ⁊ aspsit de eo sup altare
ἡγίασεν αὐτήν. καὶ ἔρρανεν ἀπ᾽ αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον
septies. ⁊ vnxit altare: ⁊ scificauit il
ἑπτάκις. καὶ ἔχρισε τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἡγίασεν αὐ
lud: ⁊ oĩa vasa ei⁹: ⁊ peluim: ⁊
τό, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ, καὶ τὸν λουτῆρα, καὶ
basim eius scificare illa. ⁊ effudit moy-
τὴν βάσιν αὐτοῦ ἁγιάσαι αὐτά. καὶ ἐπέχεεν μωυ-
ses de oleo vnctiõis sup caput aa-
σῆς ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τῆς χρίσεως ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἀα-
ron. ⁊ vnxit illũ: ⁊ scificauit illũ. ⁊ addu-
ρών. καὶ ἔχρισεν αὐτόν, καὶ ἡγίασεν αὐτόν. καὶ προσή-
xit moyses filios aaron: ⁊ vestiuit eos tu
γαγε μωυσῆς τοὺς υἱοὺς ἀαρών, καὶ ἐνέδυσεν αὐτοὺς χι-
nicas: ⁊ cinxit eos zonis: ⁊ circũposuit illis
τῶνας, καὶ ἔζωσεν αὐτοὺς ζώνας, καὶ περιέθηκεν αὐτοῖς
cidares: sicut pcepit dñs moysi. ⁊ attu-
κιδάρεις, καθάπερ συνέταξε κς τῷ μωυσῇ. καὶ προσή-
C lit vitulũ q̃ pro pctõ. ⁊ imposuit
γαγε τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας. καὶ ἐπέθηκεν
aaron et filij ei⁹ manus suas sup ca-
ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφα-
put vituli pctĩ: et imolauit eũ. et
λὴν τοῦ μόσχου τῆς ἁμαρτίας, καὶ ἔσφαξεν αὐτόν. καὶ
accepit moyses de sanguine: et imposuit sup
ἔλαβε μωυσῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὰ
cornua altaris in circuitu digito suo: et
κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου κύκλῳ τῷ δακτύλῳ αὐτοῦ, καὶ
mũdauit altare. et sanguinẽ effudit sup
ἐκαθάρισε τὸ θυσιαστήριον. καὶ τὸ αἷμα ἐξέχεεν ἐπὶ τὴν
basim altaris: et scificauit illud: ad propi-
βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἡγίασεν αὐτό, τοῦ ἐξιλάσασθαι
tiãdũ sup eo. et accepit moyses oẽm adipẽ q̃ in
ἐπ᾽ αὐτοῦ. καὶ ἔλαβε μωυσῆς πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ
intestinis: et reticulũ qđ in iecore: et
τῶν ἐνδοσθίων, καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος, καὶ
vtrosq3 renẽs: et adipẽ q̃ in ipsis: et
ἀμφοτέρους τοὺς νεφρούς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ᾽ αὐτῶν, καὶ
obtulit moyses sup altare. et vitulũ: et pel-
ἀνήνεγκε μωυσῆς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. καὶ τὸν μόσχον, καὶ τὴν βύρ-
lem ei⁹: et carnes ei⁹: et fimũ eius cõbu-
σαν αὐτοῦ, καὶ τὰ κρέα αὐτοῦ, καὶ τὴν κόπρον αὐτοῦ κατέκαυ-
sit igne extra castra: sicut pcepit dñs
σε πυρὶ ἔξω τῆς παρεμβολῆς, ὃν τρόπον συνέταξε κύριος
moysi. et attulit moyses arietẽ q̃ ad holocau-
τῷ μωυσῇ. καὶ προσήγαγε μωυσῆς τὸν κριὸν τὸν εἰς ὁλοκαύτω-
stũ. et imposuit aarõ et filij ei⁹ manus suas sup
μα. καὶ ἐπέθηκεν ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ

Trãsla.B.Hiero.

consecratam in sctificatione: sicut precepat ei dominus. Tulit & vnctionis oleum: quo liniuit tabernaculũ cũ oi supellectili sua. Cũq3 sanctificans aspersisset altare septem vicibus vnxit illud & omnia vasa eius: labrũq3 cũ basi sua sanctificauit oleo. Quod fundens super caput aarõ: vnxit eũ & cõsecrauit. Filios quoq3 eius oblatos vestiuit tunicis lineis: & cinxit balteis: imposuitq3 mitras vt iusserat dominus. Obtulit & vitulũ pro peccato. Cũq3 sup caput eius posuisset aarõ & filii eius manus suas: imolauit eũ hauriẽs sanguinẽ: & tincto digito tetigit cornua altaris pgyrum. Quo expiato & sctificato: fudit reliquum sanguinẽ ad fundamenta eius. Adipem vero qui erat super vitalia & reticulũ iecoris duosq3 renunculos cum aruinulis suis adoleuit super altare: vitulũ cũ pelle & carnibus & fimo cremans extra castra: sicut preceperat dominus. Obtulit & arietem in holocaustum. Super cuius caput cũ imposuissent aaron & filii ei⁹ ma

Ter.Heb. Leui. Ca.viii.

נֵזֶר הַקֹּדֶשׁ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
אֶת מֹשֶׁה: וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת שֶׁמֶן
הַמִּשְׁחָה וַיִּמְשַׁח אֶת הַמִּשְׁכָּן וְאֶת
כָּל אֲשֶׁר בּוֹ וַיְקַדֵּשׁ אֹתָם: וַיַּז
מִמֶּנּוּ עַל הַמִּזְבֵּחַ שֶׁבַע פְּעָמִים
וַיִּמְשַׁח אֶת הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת כָּל כֵּלָיו
וְאֶת הַכִּיֹּר וְאֶת כַּנּוֹ לְקַדְּשָׁם: וַיִּצֹק
מִשֶּׁמֶן הַמִּשְׁחָה עַל רֹאשׁ אַהֲרֹן
וַיִּמְשַׁח אֹתוֹ לְקַדְּשׁוֹ: וַיַּקְרֵב מֹשֶׁה
אֶת בְּנֵי אַהֲרֹן וַיַּלְבִּשֵׁם כֻּתֳּנֹת
וַיַּחְגֹּר אֹתָם אַבְנֵט וַיַּחֲבֹשׁ לָהֶם
מִגְבָּעוֹת כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת
מֹשֶׁה: וַיַּגֵּשׁ אֵת פַּר הַחַטָּאת
וַיִּסְמֹךְ אַהֲרֹן וּבָנָיו אֶת יְדֵיהֶם עַל
רֹאשׁ פַּר הַחַטָּאת: וַיִּשְׁחָט וַיִּקַּח
מֹשֶׁה אֶת הַדָּם וַיִּתֵּן עַל קַרְנוֹת
הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב בְּאֶצְבָּעוֹ וַיְחַטֵּא אֶת
הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת הַדָּם יָצַק אֶל יְסוֹד
הַמִּזְבֵּחַ וַיְקַדְּשֵׁהוּ לְכַפֵּר עָלָיו:
וַיִּקַּח אֶת כָּל הַחֵלֶב אֲשֶׁר עַל הַקֶּרֶב
וְאֵת יֹתֶרֶת הַכָּבֵד וְאֶת שְׁתֵּי
הַכְּלָיֹת וְאֶת חֶלְבְּהֶן וַיַּקְטֵר מֹשֶׁה
הַמִּזְבֵּחָה: וְאֶת הַפָּר וְאֶת עֹרוֹ וְאֶת
בְּשָׂרוֹ וְאֶת פִּרְשׁוֹ שָׂרַף בָּאֵשׁ
מִחוּץ לַמַּחֲנֶה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
אֶת מֹשֶׁה: וַיַּקְרֵב אֵת אֵיל הָעֹלָה
וַיִּסְמְכוּ אַהֲרֹן וּבָנָיו אֶת יְדֵיהֶם עַל

Primitiua.heb.

לקח
משח שכן
קדש נזה
זבח
כלה
כון
קרב
חבש
גבע
נגש
סמך
שחט
סבב צבע חטא
יסד
שנה
כלה קטר
עור
חנה

Transla.Chal.

כְּלִילָא דְקוּדְשָׁא כְּמָא דְפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה: וּנְסֵיב מֹשֶׁה יָת מִשְׁחָא דִּרְבוּתָא וְרַבִּי יָת
מַשְׁכְּנָא וְיָת כָּל דְּבֵיהּ וְקַדֵּישׁ יָתְהוֹן: וְאַדִּי מִנֵּיהּ עַל מַדְבְּחָא שְׁבַע זִמְנִין וְרַבִּי יָת מַדְבְּחָא
וְיָת כָּל מָנוֹהִי וְיָת כִּיּוֹרָא וְיָת בְּסִיסֵיהּ לְקַדָּשׁוּתְהוֹן: וַאֲרֵיק מִמִּשְׁחָא דִּרְבוּתָא עַל רֵישׁ
אַהֲרֹן וְרַבִּי יָתֵיהּ לְקַדָּשׁוּתֵיהּ: וְקָרֵיב מֹשֶׁה יָת בְּנֵי אַהֲרֹן וְאַלְבֵּשִׁנּוּן כִּתּוּנִין וְזָרֵיז
יָתְהוֹן הֶמְיָנִין וְאַתְקֵין לְהוֹן קוֹבְעִין כְּמָא דְפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה: וְקָרֵיב יָת תּוֹרָא דְחַטָּאתָא
וּסְמַךְ אַהֲרֹן וּבְנוֹהִי יָת יְדֵיהוֹן עַל רֵישׁ תּוֹרָא דְחַטָּאתָא: וּנְכַס וּנְסֵיב מֹשֶׁה יָת דְּמָא
וִיהַב עַל קַרְנָת מַדְבְּחָא סְחוֹר סְחוֹר בְּאֶצְבְּעֵיהּ וְדַכִּי יָת מַדְבְּחָא וְיָת דְּמָא אֲרֵיק
לִיסוֹדָא דְמַדְבְּחָא וְקַדְּשֵׁיהּ לְכַפָּרָא עֲלוֹהִי: וּנְסֵיב יָת כָּל תַּרְבָּא דְעַל גַּוָּא וְיָת חֲצַר
כַּבְדָּא וְיָת תַּרְתֵּין כּוּלְיָן וְיָת תַּרְבְּהֶן וְאַסֵּיק מֹשֶׁה לְמַדְבְּחָא: וְיָת תּוֹרָא וְיָת מַשְׁכֵּיהּ
וְיָת בִּשְׂרֵיהּ וְיָת אוּכְלֵיהּ אוֹקֵיד בְּנוּרָא מִבָּרָא לְמַשְׁרִיתָא כְּמָא דְפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה:
וְקָרֵיב יָת דִּכְרָא דַעֲלָתָא וּסְמָכוּ אַהֲרֹן וּבְנוֹהִי יָת יְדֵיהוֹן עַל

Interp.chal.

corona sanctitatis: sicut preceperat dñs moysi. Tulit q3 moyses oleum vnctionis: ⁊ vnxit tabernaculũ ⁊ oĩa que in eo erant: ⁊ sanctificauit ea. Aspersitq3 ex eo super altari septies. Et vnxit altare ⁊ oĩa vasa eius ⁊ labrũ ⁊ basim eius: vt sanctificaret ea. Effuditq3 de oleo vnctionis sup caput aaron: ⁊ vnxit eum vt sanctificaret eum. Applicauitq3 moyses filios aarõ: ⁊ vestiuit eos tunicis: ⁊ cinxit eos balteis: ⁊ ornauit eos mitris: sicut preceperat dñs moysi. Et obtulit vitulũ pro peccato: ⁊ imposuit aaron ⁊ filij eius manus suas super caput vituli qui offerebatur pro peccato: immolauitq3 eum. Et tulit moyses sanguinẽ: et posuit super cornua altaris per circuitum digito suo: ⁊ mundauit altare. Reliquũ autem sanguinem fudit ad fundamentũ altaris: ⁊ sanctificauit illud vt expiaret illud. Tulitq3 omnẽ adipem qui erat super intestina ⁊ reticulum iecoris ⁊ duos renes ⁊ adipem eorum: ⁊ adoleuit moyses in altari. Vitulum autem ⁊ pellem eius et carnem eius ⁊ fimum eius combussit igni extra castra: sicut preceperat dominus moysi. Et obtulit arietem holocausti: ⁊ imposuerunt aaron ⁊ filij eius manus suas super

Primitiua chal.

רבב
ירד דנה
מאן ריק ראש
לבש
צבע דכה
תרי כלה נסק
יקד שרא
עלה

Ter. Heb.

ראש האיל: וישחט ויזרק משה — זרק
את הדם על המזבח סביב: ואת
האיל נתח לנתחיו ויקטר משה
את הראש ואת הנתחים ואת
הפדר: ואת הקרב ואת הכרעים
רחץ במים ויקטר משה את כל
האיל המזבחה עלה הוא ״
לריח ניחח אשה הוא ליהוה — נוח
כאשר צוה יהוה את משה: ויקרב — קרב
את האיל השני איל המלאים — שנה
ויסמכו אהרן ובניו את ידיהם
על ראש האיל: וישחט ויקח — לקח
משה מדמו ויתן על תנוך אזן — נתן תנך
אהרן הימנית ועל בהן ידו
הימנית ועל בהן רגלו הימנית:
ויקרב את בני אהרן ויתן ״
משה מן הדם על תנוך אזנם
הימנית ועל בהן ידם הימנית
ועל בהן רגלם הימנית ויזרק
משה את הדם על המזבח סביב: — זבח
ויקח את החלב ואת האליה
ואת כל החלב אשר על הקרב
ואת יתרת הכבד ואת שתי — שנה
הכלית ואת חלבהן ואת שוק — כלה
הימין: ומסל המצות אשר — ימן
לפני יהוה לקח חלת מצה ״ — פנה
אחת וחלת לחם שמן אחת ״ — אחד

Trāsla. B. Hiero.

nus suas: imolauit eū: & fudit sanguinē eius per circuitū altaris. Ipsumq; arietē i frusta cōcidēs: Caput eius & artus & adipē adoleuit igni: lotis prius intestinis & pedibus. Totumq; simul arietem incendit super altare: eo q̄ esset holocaustum suauissimi odoris domino: sicut p̄ceperat ei. Obtulit & arietem secundū cōsecrationem sacerdotum: posuerūtq; sup caput eius aarō & filii eius manus suas. Quem cū immolasset moyses sumēs de sanguine eius tetigit extremū auricule dextre aaron: & pollicē manus eius dextre: similiter & pedis. Obtulit & filios aarō. Cunq; de sanguine arietis imolati tetigisset extremū auricule singulorū dextre: pollices manus ac dextri pedis: reliquum fudit super altare per circuitum. Adipem vero & caudā omnemq; pinguedinē que operit intestina: reticulumq; iecoris & duos renes cum adipibus suis & armo dextro separauit. Tollēs autem de canistro azymorum quod erat coram dño panem absq; fermento vnum: & collyridam cōspersam oleo

Trāsla. Grę. lxx. cū interp̄. latina.

caput arietis. et imolauit moyses
τὴν κεφαλὴν τοῦ κριοῦ. καὶ ἔσφαξε μωυσῆς τὸν
arietē. et effudit moyses sanguinē sup al-
κριόν. καὶ προσέχει μωυσῆς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσια-
tare in circuitu. et arietē in frusta cōcidit et mē-
στήριον κύκλω. καὶ τὸν κριὸν ἐκρεοτόμησε καὶ τὰ μέ-
bra eius. et obtulit moyses caput: et
λη αὐτοῦ. καὶ ἀνήνεγκε μωυσῆς τὴν κεφαλὴν, καὶ
mēbra: et adipē: et vētrē et pe-
τὰ μέλη, καὶ τὸ στέαρ, καὶ τὴν κοιλίαν καὶ τοὺς πό-
des lauit aqua. et obtulit moyses totū
δας ἔπλυνεν ὕδατι. καὶ ἀνήνεγκε μωυσῆς ὅλον τὸν
arietē sup altare. holocaustū est in odorē
κριὸν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. ὁλοκαύτωμά ἐστιν εἰς ὀσμὴν
suauitatis. oblatio est dño: sicut p̄cepit
εὐωδίας. κάρπωμά ἐστι κυρίω, καθάπερ ἐνετείλατο
dñs moysi. et adduxit moyses arietē
κύριος τῶ μωυσῆ. καὶ προσήγαγε μωυσῆς τὸν κριὸν
scōm cōsecrationis. et imposuit aarō et
τὸν δεύτερον τῆς τελειώσεως. καὶ ἐπέθηκεν ἀαρὼν καὶ
filij eius man' suas sup caput arie
οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ κρι-
tis: et imolauit eū. et accepit moyses de
οῦ, καὶ ἔσφαξεν αὐτόν. καὶ ἔλαβε μωυσῆς ἀπὸ τοῦ
sanguine ei': et iposuit sup extremū auris
αἵματος αὐτοῦ, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς
aaron dextre: et sup sūmitatē man' eius
ἀαρὼν τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς αὐτοῦ
dextre: et sup sūmitatē pedis eius
τῆς δεξιᾶς, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς αὐτοῦ τοῦ
dextri. et adduxit moyses filios aarō. et
δεξιοῦ. καὶ προσήγαγε μωυσῆς τοὺς υἱοὺς ἀαρών. καὶ
imposuit moyses de sanguine sup extremū
ἐπέθηκε μωυσῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος ἐπὶ τὸν λοβὸν
auris eoȝ dextre: et sup sūmitatē
τοῦ ὠτὸς αὐτῶν τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς
man' eoȝ dextre: et sup sūmitatē pe-
χειρὸς αὐτῶν τῆς δεξιᾶς, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ πο-
dis eoȝ dextri: et effudit moyses
δὸς αὐτῶν τοῦ δεξιοῦ. καὶ προσέχει μωυσῆς τὸ
sanguinē sup altare icircuitu. et accepit adi
αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλω. καὶ ἔλαβε τὸ στέ-
pē et lūbos: et oēȝ adipē q̄ in vēn
αρ καὶ τὴν ὀσφύν, καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς κοι-
tre: et reticulū iecoris: et duos re
λίας, καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος, καὶ τοὺς δύο νε-
nes: et adipē q̄ in illis: et brachiū
φρούς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν, καὶ τὸν βραχίο-
dextrū. et de canistro cōsecrationis
να τὸν δεξιόν. καὶ ἀπὸ τοῦ κανοῦ τῆς τελειώσεως,
existētis corā dño: accepit collyrīā azy
τοῦ ὄντος ἀπέναντι κυρίου, ἔλαβε κολλύραν ἄζυ-
mā vnā et collyrīā panis ex oleo vnā:
μον μίαν καὶ κολλύραν ἄρτου ἐξ ἐλαίου μίαν,

Pñitiua chal. / Interp̄. chal.

ראש רבת — caput arietis. Jmmolauitq; eum: et aspersit moyses sanguinē eius per circuitū altaris. Arietē quoq; diuisit per mēbra ei' et adoleuit moyses caput et mēbra et adipē: et intestina et genua lauit aq̄: adoleuitq; moyses
קבל רעה — totū arietē in altari. holocaustū est et suscipial euȝ beneplacito. oblatio est coraȝ dño: sicut p̄ceperat dñs
תנה — moysi. Obtulitq; arietem secundū oblationū: et impo-suerunt aaron et filij eius manus suas sup caput arie-
נכס — tis: imolauitq; euȝ. Et tulit moyses de sanguine eius: et posuit super extremuȝ auricule dextere aaron et su-
ימן — per pollicem manus eius dextre et super polliceȝ pe-dis eius dextri. Obtulitq; filios aaron: et posuit moy-ses de sanguine super extremū auricule eorū dextre et super pollicem manus eorum dextre et super polli-
דנח — cem pedis eorum dextri. Aspersitq; moyses sangui-nem per circuitum altaris. Tulitq; adipem et caudā
תרי כלה — et totum adipem qui est super intestina et reticulum iecoris et duos renes et adipem eorum et armum dex-trum. De canistro quoq; azymorum quod erat coram domino tulit placentam azymam vnam et collyridam panis oleati vnam

Transla. Chal.

ריש דיכרא: ונכיס וזרק משה ית דמא על מדבחא סחור סחור: וית דיכרא פליג
לאיברוהי ואסיק משה ית רישא וית אבריא וית תרבא: וית גוא וית כרעיא חליל
במיא ואסיק משה ית כל דיכרא למדבחא עלתא הוא לאתקבלא ברעוא קורבנא
הוא קדם יי כמא דפקיד יי ית משה: וקריב ית דיכרא תנינא דכר קורבניא וסמכו
אהרן ובנוהי ית ידיהון על ריש דיכרא: ונכיס ונסיב משה מדמיה ויהב על רום
אודנא דאהרן דימינא ועל אליון ידיה דימינא ועל אליון רגליה דימינא: וקריב
ית בני אהרן ויהב משה מן דמא על רום אודניהון דימינא ועל אליון ידיהון דימינא
ועל אליון רגליהון דימינא וזרק משה ית דמא על מדבחא סחור סחור: ונסיב ית
תרבא וית אליתא וית כל תרבא דעל גוא וית חצר כבדא וית תרתין כוליין וית ״
תרבהן וית שקא דימינא: ומסלא דפטיריא די קדם יי נסיב גריצתא פטירתא חדא
וגריצתא דלחם משח חדא

D

E

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.

⁊ laganũ vnũ. ⁊ imposuit sup adipes: ⁊ sup
καὶ λάγανον ἕν. καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὰ στέατα, καὶ ἐπὶ
brachiũ dextrũ. ⁊ imposuit oĩa sup
τὸν βραχίονα τὸν δεξιόν. καὶ ἐπέθηκε τὰ πάντα ἐπὶ
man⁹ aarõ: ⁊ sup man⁹ filioꝝ ei⁹.
τὰς χεῖρας ἀαρὼν, καὶ ἐπὶ τὰς χεῖρας τῶν υἱῶν αὐτοῦ.
F ⁊ obtulit ipa sepatonẽ corã dño. ⁊ accepit
καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὰ ἀφαίρεμα ἔναντι κυ. καὶ ἔλαβε
moyses de manib⁹ eoꝝ: ⁊ obtulit ipa
μωυσῆς ἀπὸ τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὰ
sup altare: sup holocaustũ cõsecra
ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, ἐπὶ τὸ ὁλοκαύτωμα τῆς τελειώ
tiõis: qđ est odor suauitatis: oblatio est dño. ⁊ acci
σεως ὅ ἐστιν ὀσμὴ εὐωδίας, κάρπωμά ἐστι κυρίῳ. καὶ λα
piẽs moyses pectusculũ abstulit illũ impositionẽ corã
βὼν μωυσῆς τὸ στηθύνιον ἀφεῖλεν αὐτὸ ἐπίθεμα ἔναντι
dño: de ariete cõsecratiõis. ⁊ factũ est moy
κυ, ἀπὸ τοῦ κριοῦ τῆς τελειώσεως. καὶ ἐγένετο μωυ
si in pte: sicut pcepit dñs moysi. ⁊ acce
σῆ ἐν μερίδι, καθὰ ἐνετείλατο κς τῷ μωυσῇ. καὶ ἔλα
pit moyses de oleo vnctiõis: ⁊ de
βε μωυσῆς ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τῆς χρίσεως, καὶ ἀπὸ
sanguine q̃ sup altare: ⁊ sparsit
τοῦ αἵματος τοῦ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ προσέρρανεν
sup aarõ: ⁊ sup vestes eius: ⁊ sup fili
ἐπὶ ἀαρὼν, καὶ ἐπὶ τὰς στολὰς αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοὺς υἱ
os eius: ⁊ sup vestes filioꝝ eius cũ
οὺς αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τὰς στολὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐ
eo. ⁊ sctificauit aarõ: ⁊ vestes eius: ⁊
τοῦ. καὶ ἡγίασεν ἀαρὼν, καὶ τὰς στολὰς αὐτοῦ, καὶ τοὺς
filios ei⁹: ⁊ vestes filioꝝ eius cũ eo.
υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τὰς στολὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ.
⁊ dixit moyses ad aarõ ⁊ filios eius: coq
καὶ εἶπε μωυσῆς πρὸς ἀαρὼν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, ἑψή
te carnes apđ hostiũ tabnaculi testimo
σατε τὰ κρέα παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυ
nij in loco sctõ. ⁊ illic comedetis eas: ⁊
ρίου ἐν τόπῳ ἁγίῳ. καὶ ἐκεῖ φάγεσθε αὐτά, καὶ τοὺς
panes q̃ sũt in canistro cõsecratiõis: sicut
ἄρτους τοὺς ἐν τῷ κανῷ τῆς τελειώσεως, ὃν τρόπον
pceptũ ẽ mihi. dicẽs: aarõ ⁊ filij ei⁹ come
συντέτακταί μοι. λέγων, ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ φάγον
dẽt eas. ⁊ qđ reliquũ fuerit carniũ ⁊ paniũ
ται αὐτά. καὶ τὸ καταλειφθὲν τῶν κρεῶν καὶ τῶν ἄρτων
G in igne cõburetur. ⁊ ab hostio tabna
ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται. καὶ ἀπὸ τῆς θύρας τῆς σκη
culi testimonij nõ egrediemini septẽ dieb⁹:
νῆς τοῦ μαρτυρίου οὐκ ἐξελεύσεσθε ἑπτὰ ἡμέρας,
vsq̃ ad diẽ plenitudinis dieꝝ cõsecratiõis vře.
ἕως ἡμέρας πληρώσεως ἡμερῶν τελειώσεως ὑμῶν,
septẽ eñi dies cõsecrabit man⁹ vřas: si
ἑπτὰ γὰρ ἡμέρας τελειώσει τὰς χεῖρας ὑμῶν, κα
cut fecit in die hac: qua pcepit
θάπερ ἐποίησεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, ἣ ἐνετείλατο

Trãsla. B. Hiero.

laganumq; posuit sup adipes & armũ dextrum: tradens simul omnia aarõ & filiis eius. Qui postq̃ leuauerunt ea coram domino: rursum suscepta de manibus eorum adoleuit super altare holocausti. eo q̄ cõsecratiõis eẽt oblatio in odorem suauitatis sacrificii domino. Tulitq; pectusculũ eleuans illud corã dño de ariete consecrationis in partem suam: sicut preceperat ei dominus. Assumensq; vnguentum & sanguinem qui erat in altari aspersit super aaron & vestimenta eius & super filios illius ac vestes eorum. Cũq; sanctificasset eos in vestitu suo: precepit eis dicens. Coquite carnes ante fores tabernaculi: & ibi comedite eas. Pães quoq; cõsecrationis edite q positi sũt i canistro sicut pcepit mihi dñs dicẽs. Aarõ & filii eius comedẽt eos. Quicqd ãt reliquũ fuerit d carne & pãib⁹: ignis absumet. De ostio quoq; tabernaculi non exibitis septẽ diebus vsq; ad diẽ quo cõplebitur tẽp⁹ cõsecratiõis vestre. Septem enim diebus finitur consecratio: sicut in presentiarum factum est:

Tex. Heb. Leui. Ca. viii.

ורקיק אחד וישם על החלבים
ועל שוק הימין: ויתן את הכל
על כפי אהרן ועל כפי בניו וינף
אתם תנופה לפני יהוה: ויקח
משה אתם מעל כפיהם ויקטר
המזבחה על העלה מלאים הם
לריח ניחח אשה הוא ליהוה:
ויקח משה את החזה ויניפהו
תנופה לפני יהוה מאיל המלאים
למשה היה למנה כאשר צוה
יהוה את משה: ויקח משה
משמן המשחה ומן הדם אשר על
המזבח ויז על אהרן על בגדיו
ועל בניו ועל בגדי בניו
אתו ויקדש את אהרן את
בגדיו ואת בניו ואת בגדי בניו
אתו: ויאמר משה אל אהרן ואל
בניו בשלו את הבשר פתח אהל
מועד ושם תאכלו אתו ואת
הלחם אשר בסל המלאים
כאשר צויתי לאמר אהרן ובניו
יאכלהו: והנותר בבשר ובלחם
באש תשרפו: ומפתח אהל
מועד לא תצאו שבעת ימים
עד יום מלאת ימי מלאיכם כי
שבעת ימים ימלא את ידכם:
כאשר עשה ביום הזה צוה

Primitiua heb.

רקק שום
נוף
קטר
נזה
קדש
אמר
בשל אכל
צוה
יתר
שרף
יצא יום
מלא

Transla. Chal.

ואספוג חד ושוי על תרביא ועל שקא דימינא: ויהב ית כולא על ידי אהרן ועל ידי
בנוהי וארים יתהון ארמא קדם יי: ונסיב משה יתהון מעל ידיהון ואסיק למדבחא על
עלתא קורבניא אינון לאתקבלא ברעוא קורבנא הוא קדם יי: ונסיב משה ית חדיא
וארמיה ארמא קדם יי מדכר קורבניא למשה הוה לחולק כמא דפקיד יי ית
משה: ונסיב משה ממשחא דרבותא ומן דמא דעל מדבחא ואדי על אהרן ועל
לבושוהי ועל בנוהי ועל לבושי בנוהי עמיה וקדיש ית אהרן ית לבושוהי וית בנוהי
וית לבושי בנוהי עמיה: ואמר משה לאהרן ולבנוהי בשילו ית בשרא בתרע משכן
זמנא ותמן תיכלון יתיה וית לחמא די בסל קורבניא כמא דפקידית למימר אהרן
ובנוהי יכלונה: ודאשתאר בבשרא ובלחמא בנורא תוקדון: ומתרע משכן זמנא
לא תפקון שבעא יומין עד יום משלם יומי קורבניכון ארי שבעא יומין יקרבון
קורבניכון: כמא דעבד ביומא הדין פקיד

Interp. chal.

et laganũ vnũ: ⁊ posuit sup adipes ⁊ sup armũ dextrũ. Posuitq; oĩa in manibus aarõ ⁊ in manib⁹ filiorũ eius: ⁊ eleuauit ea eleuatione corã dño. Tulitq; ea moyses de manibus eoꝝ ⁊ adoleuit in altari sup holocaustũ: oblationes eꝫ sunt vt suscipiantur cũ beneplacito: oblatio est corã dño. Tulitq; moyses pectusculũ et eleuauit illud eleuatione corã dño de ariete oblationũ: fuitq; in portionẽ moysi sicut preceperat ei dño. Et tulit moyses de oleo vnctionis ⁊ de sanguine qui erat sup altare: ⁊ aspersit sup aaron ⁊ sup vestimenta eius ⁊ sup filios eius ⁊ sup vestes filioꝝ eius cum eo. Sanctificauitq; aaron ⁊ vestimẽta eius ⁊ filios eius et vestes filioꝝ eius cũ eo. Dixitq; moyses ad aaron et ad filios eius. Coquite carnes in ostio tabernaculi federis: ⁊ ibi comedetis eam ⁊ panẽ qui est in canistro oblationum: sicut precepi dicens. Aaron ⁊ filij eius comedent ea. quod autẽ reliquũ fuerit de carne et pane igni cõburetis. et de ostio tabernaculi federis non exibitis septem diebus: vsq; quo compleantur dies oblationis vestre: quia septem diebus offeretur oblatio vestra: sicut factum est hodie: precepit

Primitiua chal.

ספג שוה
רום נסק
עלה קבל רעה
חדה
רבב רבח ידד
שכן
אכל אמר
שאר יקד
נפק שלם קרב

Ter. Heb.

יהוה לעשת לכפר עליכם: ופתח | עשה
אהל מועד תשבו יומם ולילה | ישב
שבעת ימים ושמרתם את
משמרת יהוה ולא תמותו כי כן | שמר מות
צויתי: ויעש אהרן ובניו את כל
הדברים אשר צוה יהוה ביד
משה: ויהי ביום

Cap. ix.

השמיני קרא משה לאהרן | היה שמן
ולבניו ולזקני ישראל: ויאמר
אל אהרן קח לך עגל בן בקר | לקח
לחטאת ואיל לעלה תמימם | תמם
והקרב לפני יהוה: ואל בני | קרב פנה
ישראל תדבר לאמר קחו שעיר | דבר שער
עזים לחטאת ועגל וכבש בני
שנה תמימם לעלה: ושור ואיל
לשלמים לזבח לפני יהוה
ומנחה בלולה בשמן כי היום | כלל
יהוה נראה אליכם: ויקחו את | ראה
אשר צוה משה אל פני אהל
מועד ויקרבו כל העדה ויעמדו | עוד קרב עמד
לפני יהוה: ויאמר משה זה | אמר
הדבר אשר צוה יהוה תעשו | עשה
וירא אליכם כבוד יהוה: ויאמר | ראה כבד
משה אל אהרן קרב אל המזבח | זבח
ועשה את חטאתך ואת עלתך | עלה
וכפר בעדך ובעד העם ועשה
את קרבן העם וכפר בעדם

Trãsla. B. Hiero.

vt ritus sacrificii cõpleretur. Die ac nocte manebitis in tabernaculo obseruantes custodias domini: ne moriamini. Sic enim mihi preceptũ est. Feceruntq; aaron & filii eius cũcta que locutus est dominus per manũ moysi. Ca. 9.

Facto aũt octauo die vocauit moyses aaron & filios eius ac maiores natu israel: dixitq; ad aaron. Tolle de armento vitulum pro pctõ & arietẽ in holocaustũ vtrũq; immaculatũ: & offer illos coram domino: & ad filios israel loqueris. Tollite hircum pro peccato & vitulum atq; agnũ ãniculũ & sine macula in holocaustum: bouẽ & arietem pro pacificis: & immolate eos coram domino: in sacrificio singulorũ similã cõspersam oleo offerẽtes. Hodie enĩ dñs apparebit vobis. Tulerũt ergo cũcta q̃ iusserat moyses ad ostiũ tabernaculi: vbi cũ omnis multitudo astaret: ait moyses. Iste est sermo quem precepit dominus facite: & apparebit vobis gloria eius. Et dixit ad aaron. Accede ad altare: & immola pro pctõ tuo. Offer holocaustum: & deprecare pro te & pro populo. Cumq; mactaueris hostiam populi: ora pro eis

Trãsla. Grec. lxx. cũ interp. latina

dñs facere: ad ꝓpitiãdũ pro vobis. τ
κύριος τοῦ ποιῆσαι, ὥστε ἱλάσασθαι περὶ ὑμῶν. καὶ
ad hostiũ tabnaculi testimonii sedebitis
ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καθήσεσθε
septẽ dies: die τ nocte: τ custodietis
ἑπτὰ ἡμέρας, ἡμέραν καὶ νύκτα, καὶ φυλάξετε τὰ
custodias dñi. τ nõ moriemini. sic
φυλάγματα κυρίου. καὶ οὐκ ἀποθανεῖσθε. οὕτως
eñi ꝓcepit mihi dñs. τ fecit aarõ τ
γὰρ ἐνετείλατό μοι κύριος. καὶ ἐποίησεν ἀαρὼν καὶ
filii eius oẽs sermões: q̃s ꝓcepit
οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πάντας τοὺς λόγους, οὓς συνέταξε
dñs in manu moysi.
κύριος ἐν χειρὶ μωυσῆ. Ca. 9.

A Et factũ ẽ die octaua: vocauit moyses aarõ: τ filios ei⁹: τ seniores
καὶ ἐγενήθη τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ, ἐκάλεσε μωυσῆς ἀαρὼν, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τὴν γερουσίαν
israel. τ dixit moyses ad aarõ: accipe tibi
ἰσραήλ. καὶ εἶπε μωυσῆς πρὸς ἀαρὼν, λάβε σεαυτῷ
vitulũ de bob⁹ pro pctõ: τ arietẽ in
μοσχάριον ἐκ βοῶν περὶ ἁμαρτίας, καὶ κριὸν εἰς
holocaustũ immaculatũ: τ offer ea corã
ὁλοκαύτωμα ἄμωμον, καὶ προσένεγκε αὐτὰ ἔναντι
dño. τ seniorib⁹ israel loq̃ris: dicẽs:
κυρίου. καὶ τῇ γερουσίᾳ ἰσραὴλ λαλήσεις, λέγων,
accipite hedũ ex capris vnũ pro pctõ: τ
λάβετε χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, καὶ
vitulũ: τ agnũ ãniculũ ad holocaustũ: immaculata: τ vitulũ: τ arietẽ in sacrificiũ salutaris:
μοσχάριον, καὶ ἀμνὸν ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκάρπωσιν, ἄμωμα, καὶ μόσχον, καὶ κριὸν εἰς θυσίαν σωτηρίου,
corã dño. τ similã cõspsam in
ἔναντι κυρίου, καὶ σεμίδαλιν ἀναπεφυραμένην ἐν
oleo. qm̃ hodie dñs appebit in vobis. τ acceperũt sicut ꝓcepit moyses cõtra tabnaculũ
ἐλαίῳ. ὅτι σήμερον κύριος ὀφθήσεται ἐν ὑμῖν. καὶ ἔλαβον καθότι ἐνετείλατο μωυσῆς ἀπέναντι τῆς σκηνῆς
testimonii. τ accessit oĩs cõgregatio:
τοῦ μαρτυρίου. καὶ προσῆλθε πᾶσα ἡ συναγωγή,
τ steterũt corã dño. τ dixit moyses: hoc
καὶ ἔστησαν ἔναντι κυρίου. καὶ εἶπε μωυσῆς, τοῦτο
v̄bũ: qđ ꝓcepit dñs: facite. τ apparebit in vobis gloria dñi. τ dixit moyses aaron:
τὸ ῥῆμα, ὃ συνέταξε κύριος, ποιήσατε. καὶ ὀφθήσεται ἐν ὑμῖν ἡ δόξα κυρίου. καὶ εἶπε μωυσῆς τῷ ἀαρὼν,
B accede ad altare: τ fac qđ pro
πρόσελθε πρὸς τὸ θυσιαστήριον, καὶ ποίησον τὸ περὶ
pctõ tuo: τ holocaustũ tuũ. τ ꝓpitia
ἁμαρτίας σου, καὶ τὸ ὁλοκαύτωμά σου. καὶ ἐξίλασαι
re pro te: τ pro domo tua. τ fac
σαι περὶ σεαυτοῦ, καὶ περὶ τοῦ οἴκου σου. καὶ ποίη-
donũ ppl'i: τ ꝓpitia pro eis:
σον τὰ δῶρα τοῦ λαοῦ, καὶ ἐξίλασαι περὶ αὐτῶν,

Primitiua chal.

עבד שכן יתב
יום נטר אמר
מות פקד
שוב נסב
עלה מלל
עז
גלה
קום
עבד
דבח

Interp. chal.

dñs fieri ad propiciandũ pro vobis. Et in ostio tabernaculi federis manebitis die ac nocte septẽ diebus: et custodietis custodiã verbi dñi: τ nõ moriemini: sic eni preceptũ est mihi. Feceritq; aaron τ filii eius iuxta oĩa verba q̃ precepit dñs per manũ moysi. Ca. 9.

Et factũ est in die octauo: vocauit moyses aaron τ filios eius τ seniores israel. dixitq; ad aaron. Tolle tibi vitulũ de bobus ꝓ peccato: τ arietẽ in holocaustũ integros: τ offer corã dño. et cum filiis israel loq̃ris dicens. Tollite hircũ de capris pro pctõ τ vitulum τ agnũ ãniculos integros in holocaustũ: τ bouẽ τ arietẽ pro hostia sanctificationũ ad sacrificandũ coram dño: τ munus simile conspersũ oleo: qm̃ hodie reuelabit vobis gloria dñi. Obtulerũtq; ea q̃ iusserat moyses ante tabernaculũ federis: accessitq; oĩa congregatio τ stetit coram dño. et ait moyses. Hoc verbum qđ precepit dñs facite: τ reuelabit vobis gloria dñi. Dixitq; moyses ad aarõ. Accede ad altare: τ fac sacrificium tuum pro peccato τ holocaustũ tuum: τ propicia pro te τ pro populo: τ fac oblationẽ populi: et propicia pro eis

Transla. Chal.

יי למעבד לכפרא עליכון: ובתרע משכן זמנא תתבון יממא וליליא שבעא יומין ו
תטרון ית מטרת מימרא דיי ולא תמותון ארי כן אתפקדית: ועבד אהרן ובנוהי
ית כל פתגמיא דפקיד יי בידא דמשה: Ca. ix. והוה ביומא תמינאה
קרא משה לאהרן ולבנוהי ולסבי ישראל: ואמר לאהרן סב לך עגל בר תורי לחטאתא
ודכר לעלתא שלמין וקריב קדם יי: ועם בני ישראל תמליל למימר סבו צפיר בר
עזין לחטאתא ועגל ואימר בני שנה שלמין לעלתא: ותור ודכר לנכסת קודשיא
לדבחא קדם יי ומנחתא דסלתא דפילא במשח ארי יומא דין יקרא דיי מתגלי לכון: ואיתיו
ית דפקיד משה לקדם משכן זמנא וקריבו כל כנישתא וקמו קדם יי: ואמר משה
דין פתגמא דפקיד יי תעבדון ויתגלי לכון יקרא דיי: ואמר משה לאהרן קרב
למדבחא ועביד ית חטאתך וית עלתך וכפר עלך ועל עמא ועביד ית קורבן עמא
וכפר עליהון

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp̃.latina.

sicut pcepit dño moysi. ⁊ acces
καθάπερ ἐνετείλατο κύριος τῷ μωυσῇ. καὶ προσῆλ-
sit aarõ ad altare: ⁊ imolauit vitu
θεν ἀαρὼν πρὸς τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἔσφαξε τὸ μοσχά-
lum q pro pctõ suo. ⁊ obtule
ριον τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ. καὶ προσήνεγ-
rũt filij aarõ sãguinẽ ad ipm. ⁊ tinxit
καν οἱ υἱοὶ ἀαρὼν τὸ αἷμα πρὸς αὐτόν. καὶ ἔβαψε τὸν
digitũ suũ in sãguine: ⁊ imposuit sup
δάκτυλον αὐτοῦ εἰς τὸ αἷμα, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὰ
cornua altaris. ⁊ sãguinẽ effudit iuxta
κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου. καὶ τὸ αἷμα ἐξέχεεν ἐπὶ
basiʒ altaris. ⁊ adipẽ ⁊
τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου. καὶ τὸ στέαρ καὶ τοὺς
renes ⁊ reticulũ iecoris pro
νεφροὺς καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος τοῦ περὶ τῆς
pctõ leuauit in altare: sicut
ἁμαρτίας ἀνήνεγκεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, ὃν τρόπον
pcepit dño moysi. ⁊ carnes ⁊
ἐνετείλατο κύριος τῷ μωυσῇ. καὶ τὰ κρέα καὶ τὴν
C coriũ cõbussit in igne: extra ca
βύρσαν κατέκαυσεν ἐν πυρί, ἔξω τῆς παρεμβο-
stra. ⁊ imolauit holocaustũ. ⁊ attule
λῆς. καὶ ἔσφαξε τὸ ὁλοκαύτωμα. καὶ προσήνεγ-
rũt filij aarõ sãguinẽ ad eũ. ⁊ effudit
καν οἱ υἱοὶ ἀαρὼν τὸ αἷμα πρὸς αὐτόν. καὶ προσέχεεν
illũ ad altare i circuitu. ⁊ holocau
αὐτὸ πρὸς τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ. καὶ τὸ ὁλοκαύτω-
stũ obtulerũt illud per mẽbra: ⁊ ca
μα προσήνεγκαν αὐτὸ κατὰ μέλη, καὶ τὴν κεφα-
put: ⁊ imposuit sup altare. ⁊ lauit
λήν, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. καὶ ἔπλυνε
vẽtrẽ ⁊ pedes aqua. ⁊ impo
τὴν κοιλίαν καὶ τοὺς πόδας ὕδατι. καὶ ἐπέθη-
suit sup holocaustũ sup altare. ⁊
κεν ἐπὶ τὸ ὁλοκαύτωμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. καὶ
attulit donũ ppli. ⁊ accepit hir
προσήνεγκε τὸ δῶρον τοῦ λαοῦ. καὶ ἔλαβε τὸν χί-
cum q pro pctõ ppli. ⁊ im
μαρον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ. καὶ ἔσ-
molauit illũ: ⁊ purificauit illũ: sicut ⁊
φαξεν αὐτόν, καὶ ἐκαθάρισεν αὐτόν, καθὰ καὶ
primũ. ⁊ obtulit holocaustũ. ⁊
τὸν πρῶτον. καὶ προσήνεγκε τὸ ὁλοκαύτωμα, καὶ
fecit illud vt decet. ⁊ obtulit
ἐποίησεν αὐτὸ ὡς καθήκει. καὶ προσήνεγκε τὴν
sacrificiũ: ⁊ impleuit manũ ab eo. ⁊
θυσίαν, καὶ ἔπλησε τὴν χεῖρα ἀπ' αὐτῆς. καὶ
imposuit sup altare absqʒ holocau
ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον χωρὶς τοῦ ὁλοκαυτώ-
sto matutino. ⁊ imolauit vitulũ ⁊
ματος τοῦ πρωϊνοῦ. καὶ ἔσφαξε τὸν μόσχον καὶ τὸν
arietẽ sacrificij salutaris q̃d ppli.
κριὸν τῆς θυσίας σωτηρίου τῆς τοῦ λαοῦ.

Trãsla.B.Hiero.

sicut pcepit dñs. Statimqʒ aaron accedens ad altare imolauit vitulum pro peccato suo: cuius sanguinem obtulerunt ei filij sui. In quo tingens digitũ tetigit cornua altaris: & fudit residuum ad basim eius. Adipemqʒ & renunculos ac reticulum iecoris q̃ sunt pro peccato adoleuit super altare: sicut preceperat dominus moysi. Carnes vero & pellem eius extra castra combussit igni. Imolauit & holocausti victimã. Obtulerũtqʒ ei filij sui sanguinẽ eius quẽ fudit p altaris circuitum. Ipsam etiam hostiam in frusta concisam cũ capite & mẽbris singulis obtulerunt: q̃ oĩa sup altare cremauit igni: lotis aqua prius intestinis & pedibus. Et pro peccato populi offerens mactauit hircum: expiatoqʒ altari fecit holocaustum addens in sacrificio libamẽta que pariter offeruntur: & adolẽs ea super altare absqʒ cerimoniis holocausti matutini. Imolauit & bouem atqʒ arietem hostias pacificas populi.

Ter.Heb. Leui. Ca.ix.

כאשר צוה יהוה׃ ויקרב אהרן
אל המזבח וישחט את עגל | שחט
החטאת אשר לו׃ ויקרבו בני
אהרן את הדם אליו ויטבל | טבל
אצבעו בדם ויתן על קרנות | צבע נתן
המזבח ואת הדם יצק אל יסוד | יסד
המזבח׃ ואת החלב ואת הכלית | כלה
ואת היתרת מן הכבד מן החטאת
הקטיר המזבחה כאשר צוה | קטר
יהוה את משה׃ ואת הבשר
ואת העור שרף באש מחוץ
למחנה׃ וישחט את העלה וימצאו | חנה מצא
בני אהרן אליו את הדם
ויזרקהו על המזבח סביב׃ ואת | זרק סבב
העלה המציאו אליו לנתחיה
ואת הראש ויקטר על המזבח׃
וירחץ את הקרב ואת
הכרעים ויקטר על העלה | רחץ
המזבחה׃ ויקרב את קרבן העם | קרב
ויקח את שעיר החטאת אשר | לקח שער
לעם וישחטהו ויחטאהו | חטא
כראשון׃ ויקרב את העלה
ויעשה כמשפט׃ ויקרב את | עשה שפט
המנחה וימלא כפו ממנה | מלא
ויקטר על המזבח מלבד עלת | בדד
הבקר׃ וישחט את השור ואת
האיל זבח השלמים אשר לעם

Transla.Chal.

כמא דפקיד יי׃ וקריב אהרן למדבחא ונכס ית עגלא דחטאתא דיליה׃ וקריבו בני
אהרן ית דמא ליה וטבל אצבעיה בדמא ויהב על קרנת מדבחא וית דמא אריק ליסודא
דמדבחא׃ וית תרבא וית כוליתא וית חצרא מן כבדא מן חטאתא אסיק למדבחא
כמא דפקיד יי ית משה׃ וית בשרא וית משכא אוקיד בנורא מברא למשריתא׃
ונכס ית עלתא ואמטיו בני אהרן ליה ית דמא וזרקיה על מדבחא סחור סחור׃ וית
עלתא אמטיו ליה לאברהא וית רישא ואסיק על מדבחא׃ וחליל ית גווא וית כרעיא
ואסיק על עלתא למדבחא׃ וקריב ית קורבן עמא ונסיב ית צפירא דחטאתא די לעמא
ונכסיה וכפר בדמיה כקדמאה׃ וקריב ית עלתא ועבדה כדחזי׃ וקריב ית מנחתא
ומלא ידיה מינה ואסיק על מדבחא בר מעלת צפרא׃ ונכס ית תורא וית דכרא
נכסת קודשיא די לעמא

Interp̃.chal.

sicut precepit dñs. Accessitqʒ aaron ad altare: ⁊ immolauit vitulum pro peccato suo. Obtuleruntqʒ filij aaron ei sanguinẽ. Et tinxit digitũ suũ in sanguine: et posuit sup cornua altaris: ⁊ reliquũ sanguinẽ fudit ad fundamentũ altaris. Adipem autẽ ⁊ renes ⁊ reticulũ iecoris de sacrificio pro peccato adoleuit in altari: sicut preceperat dñs moysi. Carnem autẽ ⁊ pellem cõbussit igni extra castra. Immolauitqʒ holocaustum: ⁊ applicauerũt filij aaron ei sanguinẽ: ⁊ aspersit eum per circuitũ altaris. Holocaustum autẽ applicauerũt ei per membra eius diuisum: ⁊ caput: ⁊ adoleuit sup altare. Lauitqʒ intestina ⁊ pedes: ⁊ adoleuit in altari sup holocaustũ. Et obtulit oblationẽ populi. Et tulit hircũ pro peccato populi: ⁊ immolauit eum: ⁊ expiauit in sanguine eius: sicut ante fecerat. Et obtulit holocaustũ: ⁊ fecit illud sicut decebat. Obtulitqʒ munus: ⁊ impleuit manũ suam ex eo: ⁊ adoleuit super altare: absqʒ holocausto matutino. Immolauitqʒ bouem ⁊ arietem hostie sanctificationum populi:

Primitiua chal.

צבע ריק
כלה נסק
יקד שרא
מטא
עלה
רבא
חזא
עלה

וימצאו בני אהרן את הדם אליו
ויזרקהו על המזבח סביב: ואת
החלבים מן השור ומן האיל
כסה כלה האליה והמכסה והכלית ויתרת
שום הכבד: וישימו את החלבים על
חזה החזות ויקטר החלבים
המזבחה: ואת החזות ואת שוק
ימן נוף פנה הימין הניף אהרן תנופה לפני
נשא יהוה כאשר צוה משה: וישא
ברך אהרן את ידו אל העם ויברכם
עשה וירד מעשת החטאת והעלה
בוא והשלמים: ויבא משה ואהרן
יצא אל אהל מועד ויצאו ויברכו
ראה כבד את העם וירא כבוד יהוה אל
יצא כל העם: ותצא אש מלפני יהוה
אכל עלה ותאכל על המזבח את העלה
רנן נפל ואת החלבים וירא כל העם
וירנו ויפלו על פניהם:

Cap.x.

לקח ויקחו בני אהרן נדב ואביהוא
חתה נתן איש מחתתו ויתנו בהן אש
שום קרב וישימו עליה קטרת ויקריבו
לפני יהוה אש זרה אשר לא צוה
אתם: ותצא אש מלפני יהוה
את מות ותאכל אותם וימתו לפני יהוה:
אמר ויאמר משה אל אהרן הוא אשר
קדש דבר יהוה לאמר בקרבי אקדש
כבד דמם ועל פני כל העם אכבד וידם

Obtuleruntque & filii sui sanguinem quem fudit super altare in circuitu. adipem autem bouis & caudam arietis renunculosque cum adipibus suis & reticulum iecoris posuerunt sup pectora. Cumque cremati essent adipes sup altare: pectora eorum & armos dextros separauit aaron eleuans coram dño: sicut preceperat moyses. Et extendens manum ad populum benedixit ei. sicque completis hostiis p peccato & holocaustis & pacificis descendit. ingressi aũt moyses & aaron in tabernaculum testimonii & deinceps egressi bñdixerunt populo. Apparuitque gloria dñi oi multitudini: & ecce egressus ignis a domino deuorauit holocaustum & adipes q erat super altare. quod cũ vidissent turbe laudauerunt dñm ruentes in facies suas. Ca.10.

Arreptisque Nadab & abiu filii aaron: thuribulis imposuerunt ignem & incensum desuper offerentes coram domino ignem alienum quod eis preceptum non erat. Egressusque ignis a domino deuorauit eos: & mortui sunt coram domino. Dixitque moyses ad aaron. Hoc est quod locutus est dñs. Sanctificabor i his q appropinquant mihi & in conspectu omnis populi glorificabor. Quod audiens tacuit

τ obtulerũt filii aarõ sanguinẽ ad ipm. τ
καὶ προσήνεγκαν οἱ υἱοὶ ἀαρὼν τὸ αἷμα πρὸς αὐτόν. καὶ
effudit illũ sup altare i circuitu: τ adipẽ
προσέχεεν αὐτὸ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ, καὶ τὸ στέαρ
q a vitulo: τ ab ariete: τ lũbos:
τὸ ἀπὸ τοῦ μόσχου, καὶ ἀπὸ τοῦ κριοῦ, καὶ τὴν ὀσφύν,
τ adipẽ q cooperit in vẽtre: τ
καὶ τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον ἐπὶ τῆς κοιλίας, καὶ τοὺς D
duos renes: τ adipẽ q in ipis: τ reticlũ
δύο νεφρούς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν, καὶ τὸν λοβὸν
qd in iecore. τ imposuit adipes sup pectuſ
τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος. καὶ ἐπέθηκε τὰ στέατα ἐπὶ τὰ στη-
cula. τ obtulit adipes sup altare. τ
θύνια. καὶ ἀνήνεγκε τὰ στέατα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. καὶ τὸ
pectusculũ: τ brachiũ dextrũ abstulit aarõ
στηθύνιον, καὶ τὸν βραχίονα τὸν δεξιὸν ἀφεῖλεν ἀαρὼν ἀ-
separationẽ corã dño: sicut pcepit moyses.
φαίρεμα ἔναντι κυρίου, ὃν τρόπον συνέταξε μωυσῆς.
τ eleuãs aarõ man⁹ suas ad pplm: bñe
καὶ ἐξάρας ἀαρὼν τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὸν λαόν, εὐλό-
dixit eis. τ descẽdit cũ fecisset qd p̃o pec-
γησεν αὐτούς. καὶ κατέβη ποιήσας τὸ περὶ τῆς ἁμαρ-
cato: τ holocausta: τ qd salutaris. τ ingres
τίας, καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα, καὶ τὸ τοῦ σωτηρίου. καὶ εἰσῆλ-
sus ẽ moyses τ aarõ in tabnaculũ testimonii. τ e-
θε μωυσῆς καὶ ἀαρὼν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου. καὶ ἐ-
gressi bñdixerũt pplm. τ appãruit glĩa dñi
ξελθόντες εὐλόγησαν τὸν λαόν. καὶ ὤφθη ἡ δόξα κυρίου
oi pplo. τ egressus ẽ ignis a dño: τ deuo
παντὶ τῷ λαῷ. καὶ ἐξῆλθε πῦρ παρὰ κυρίου, καὶ κατέ-
rauit q̃ in altari: et holocau-
φαγε τὰ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, τά τε ὁλοκαυτώμα-
sta: τ adipes. τ vidit ois pplos: τ obstupuit.
τα, καὶ τὰ στέατα. καὶ εἶδε πᾶς ὁ λαός, καὶ ἐξέστη.
τ ceciderũt in faciẽ suam.
καὶ ἔπεσαν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν. C.10.

Et accipiẽtes duo filii aaron nadab τ
Καὶ λαβόντες οἱ δύο υἱοὶ ἀαρὼν ναδὰβ καὶ ἀ- A
abiud: vnusquisque thuribulũ suũ: imposuerũt in eis
βιούδ, ἕκαστος τὸ πυρεῖον αὐτοῦ, ἐπέθηκαν ἐπ' αὐ-
ignẽ: τ iniecerũt sup ea thymiama: τ obtu-
τὰ πῦρ, καὶ ἐπέβαλον ἐπ' αὐτὸ θυμίαμα, καὶ προσή-
lerũt corã dño ignẽ alienũ: qd nõ pcece-
νεγκαν ἔναντι κυρίου πῦρ ἀλλότριον, ὃ οὐ προσέτα-
perat dñs eis. τ egressus ẽ ignis a dño: τ
ξε κύριος αὐτοῖς. καὶ ἐξῆλθε πῦρ παρὰ κυρίου, καὶ
deuorauit eos: τ mortui sũt corã dño. τ
κατέφαγεν αὐτούς, καὶ ἀπέθανον ἔναντι κυρίου. καὶ
dixit moyses ad aaron: hoc est qd locut⁹ ẽ dñs:
εἶπε μωυσῆς πρὸς ἀαρών, τοῦτό ἐστιν ὃ ἐλάλησε κύριος,
dicẽs: in appinquãtib⁹ mihi scificabor: τ in om
λέγων, ἐν τοῖς ἐγγίζουσί μοι ἁγιασθήσομαι, καὶ ἐν πά-
ni cõgregatiõe glorificabor. τ cõpũctus est
σῃ συναγωγῇ δοξασθήσομαι. καὶ κατενύχθη

Primitiua chal.

Interp. chal.

כמא; רפה שנה חדה; נסך רום; על שכן; גלה דנח; עלה חדה; חתה אש שנה; מות קדש; זכר

et applicauerũt filii aaron sanguinẽ: τ aspersit eũ sup altaris circuitũ: adipes quoque de boue τ ariete: caudam τ qd operit intestina τ renes τ reticulũ iecoris: τ posuerunt adipes sup pectora: adoleuitque adipes in altari. Pectora aũt τ femur dextrũ eleuauit aarõ eleuatione coram dño: sicut pceperat moyses. Leuauitque aaron man⁹ suas ad populũ: τ bñdixit eis. Et descendit postquã fecerat hostiã pro pctõ τ holocaustũ τ victimã sanctificationũ. Et ingressus ẽ moyses τ aaron in tabernaculũ federis: τ egressi sunt τ benedixerũt populo: τ reuelata est gloria dñi oĩ populo. Egressusque ẽ ignis a facie dñi τ cõsumpsit holocaustũ τ adipes qui erant super altare. Viditque omnis populus et laudauerũt: τ ceciderunt super facies suas. Ca.10.

Tulerunt que filii aaron nadab τ abiu vnusquisque thuribulũ suũ: τ dederũt in eis ignẽ: τ posuerũt sup eum incẽsum aromatũ: τ obtulerũt corã dño ignẽ alienũ: qd nõ pceperat eis. Egressusque ẽ ignis a facie dñi: τ deuorauit eos: τ mortui sunt corã dño. Dixitque moyses ad aaron. Hoc est qd locutus est dñs dicens. In his qui appropinquãt mihi sanctificabor: τ in cõspectu omnis populi glorificabor: τ tacuit

Transla. Chal.

ונסיבו בני אהרן ית דמא ליה וזרקיה על מדבחא סחור סחור: וית תרביא מן תורא
ומן דיכרא אליתא וחפי גוא וכוליתא וחצר כבדא: ושויאו ית תרביא על חדיתא
ואסיק תרביא למדבחא: וית חדיתא וית שוקא דימינא ארים אהרן ארמא קדם
יי כמא דפקיד משה: ואריים אהרן ית ידוהי לעמא ובריכנון ונחת מלמעבד חטאתא
ועלתא ונכסת קודשיא: ועאל משה ואהרן למשכן זמנא ונפקו וברכו ית עמא
ואתגלי יקרא דיי לכל עמא: ונפקת אשתא מן קדם יי ואכלת על מדבחא ית
עלתא וית תרביא וחזו כל עמא ושבחו ונפלו על אפיהון:

Ca.x.

ונסיבו בני אהרן נדב ואביהוא גבר מחתיתיה ויהבו בהון אשתא ושויו עלה קטרת
בוסמין וקריבו קדם יי אשתא נוכריתא דלא פקיד יתהון: ונפקת אשתא מן קדם
יי ואכלת יתהון ומיתו קדם יי: ואמר משה לאהרן הוא דמליל יי למימר בקריבי
אתקדש ועל אפי כל עמא אתיקר ושתיק

Trãsla.Grec.lxx.cũ interp.latina.

aaron. ⁊ vocauit moyses misael ⁊ elisa-
ἀαρών. καὶ ἐκάλεσε μωυσῆς τὸν μισαὴλ καὶ τὸν ἐλισα-
phã: filios oziel fratris pẽris aarõ. ⁊ dixit
φάν, υἱοὺς ὀζιὴλ ἀδελφοῦ τοῦ πρὸς ἀαρών. καὶ εἶπεν
eis: accedite ⁊ tollite fr̃es
αὐτοῖς, προσέλθατε καὶ ἄρατε τοὺς ἀδελφοὺς
vr̃os de facie sctuarij extra ca-
ὑμῶν ἐκ προσώπου τῶν ἁγίων ἔξω τῆς παρεμβο-
stra. ⁊ accesserũt: ⁊ tulerũt eos in tunicis su-
λῆς. καὶ προσῆλθον, καὶ ἦραν αὐτοὺς ἐν τοῖς χιτῶσιν αὐ-
is extra castra: quẽadmodũ locut⁹ ẽ moy-
τῶν ἔξω τῆς παρεμβολῆς, ὃν τρόπον ἐλάλησε μω-
B ses. ⁊ dixit moyses ad aarõ: ⁊ eleazar ⁊ itha-
σῆς. καὶ εἶπε μωυσῆς πρὸς ἀαρών, καὶ ἐλεάζαρ καὶ ἰθά-
mar filios eius relictos:
μαρ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ τοὺς καταλελειμμένους, τὰς
capita vr̃a cidara nõ denudabit: ⁊ vestes
κεφαλὰς ὑμῶν οὐκ ἀποκιδαρώσετε, καὶ τὰ ἱμάτια
vr̃as nõ scindetis: vt nõ moriamini: ⁊ sup om-
ὑμῶν οὐ διαρρήξετε, ἵνα μὴ ἀποθάνητε, καὶ ἐπὶ πᾶ-
nẽ cetũ erit furor. fratres vr̃i
σαν τὴν συναγωγὴν ἔσται θυμός. οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν
ois dom⁹ israel lugebũt incẽdiũ: qđ
πᾶς ὁ οἶκος ἰσραὴλ κλαύσονται τὸν ἐμπυρισμόν, ὃν
incẽdit dñs: ⁊ ab hostio tabnaculi
ἐνεπύρισε κύριος. καὶ ἀπὸ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ
testimonij nõ egrediemini: vt nõ moriamini.
μαρτυρίου οὐκ ἐξελεύσεσθε, ἵνα μὴ ἀποθάνητε. τὸ
oleũ enĩ vnctiõis qđ a dño in vobis
ἔλαιον γὰρ τῆς χρίσεως τὸ παρὰ τοῦ κυρίου ἐφ' ὑμῖν
est. ⁊ fecerũt s̃cdm ṽbũ moysi. ⁊ locut⁹ est
ἐστί. καὶ ἐποίησαν κατὰ τὸ ῥῆμα μωυσῆ. καὶ ἐλάλησε
dñs aarõ: dicẽs: vinũ ⁊ siceraã nõ bibetis tu
κύριος τῷ ἀαρών, λέγων, οἶνον καὶ σίκερα οὐ πίεσθε σὺ
⁊ filij tui tecũ: qñ ingressi fueritis in
καὶ οἱ υἱοί σου μετὰ σοῦ, ἡνίκα ἂν εἰσπορεύησθε εἰς τὴν
tabnaculũ testimonij: vel accedẽtib⁹ vobis
σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, ἢ προσπορευομένων ὑμῶν
ad altare: ⁊ nõ peccatis. legitimũ
πρὸς τὸ θυσιαστήριον, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνητε. νόμιμον
sempiternũ in gñatiões vr̃as: ad discernẽdũ inter
αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, διαστεῖλαι ἀναμέσον τῶν
scta ⁊ pphana: ⁊ inter im-
ἁγίων καὶ τῶν βεβήλων, καὶ ἀναμέσον τῶν ἀκα-
mũda ⁊ mũda: ⁊ ad docẽdũ
θάρτων καὶ τῶν καθαρῶν, καὶ συμβιβάζειν τοὺς
filios israel oĩa legitima: q̃ locut⁹ ẽ dñs
υἱοὺς ἰσραὴλ πάντα τὰ νόμιμα, ἃ ἐλάλησε κύριος
ad eos per manũ moysi. ⁊ dixit moyses ad
πρὸς αὐτοὺς διὰ χειρὸς μωυσῆ. καὶ εἶπε μωυσῆς πρὸς
aarõ: ⁊ ad eleazar ⁊ ad ithamar fi-
ἀαρών, καὶ πρὸς ἐλεάζαρ καὶ πρὸς ἰθάμαρ τοὺς υἱ-
lios eius relictos: accipite
οὺς αὐτοῦ τοὺς καταλειφθέντας, λάβετε τὴν

Trãsla.B.Hiero.

aarõ. Vocatis aũt moyses misahele & elisaphan filiis oziel patrui aaron: ait ad eos. Ite & tollite fratres vr̃os de cõspectu sanctuarii: & asportate extra castra. Cõfestimq̃ pgẽtes tulerũt eos sicut iacebãt vestitos lineis tunicis: & eiecerunt foras vt sibi fuerat imperatũ. Locutusq̃ est moyses ad aaron & ad eleazar & ithamar filios eius. Capita vestra nolite nudare: & vestimẽta nolite scindere: ne forte moriãmi: & sup oẽs cetũ oriatur indignatio. Frẽs vestri & omnis domus isral̃ plãgant incendium qđ dñs suscitauit. Vos aũt nõ egrediamini fores tabernaculi: alioqui peribitis. Oleũ qppe sctẽ vnctionis ẽ sup vos. Qui fecerit omnia iuxta preceptum moysi. Dixitq̃ dñs ad aarõ. Vinum & omne qđ inebriare potest non bibetis tu & filii tui: quando intrabitis in tabernaculũ testimõii: ne moriamini: qa p̃ceptũ sepiternũ ẽ in gñatiões vr̃as: & vt habeatis scientiã discernẽdi inter sctm̃ & profanũ: inter pollutum & mundum: doceatisq̃ filios israel omnia legitima mea q̃ locutus sum ad eos per manũ moysi. Locutusq̃ est moyses ad aaron & ad eleazar & ithamar filios eius qui erant residui. Tollite

Ter.Heb.

אַהֲרֹן: וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל מִישָׁאֵל
וְאֶל אֶלְצָפָן בְּנֵי עֻזִּיאֵל דֹּד אַהֲרֹן
וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם קִרְבוּ שְׂאוּ אֶת
אֲחֵיכֶם מֵאֵת פְּנֵי הַקֹּדֶשׁ אֶל
מִחוּץ לַמַּחֲנֶה: וַיִּקְרְבוּ וַיִּשָּׂאֻם
בְּכֻתֳּנֹתָם אֶל מִחוּץ לַמַּחֲנֶה
כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה
אֶל אַהֲרֹן וּלְאֶלְעָזָר וּלְאִיתָמָר
בָּנָיו רָאשֵׁיכֶם אַל תִּפְרָעוּ
וּבִגְדֵיכֶם לֹא תִפְרֹמוּ וְלֹא תָמֻתוּ
וְעַל כָּל הָעֵדָה יִקְצֹף וַאֲחֵיכֶם
כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל יִבְכּוּ אֶת הַשְּׂרֵפָה
אֲשֶׁר שָׂרַף יְהוָה: וּמִפֶּתַח אֹהֶל
מוֹעֵד לֹא תֵצְאוּ פֶּן תָּמֻתוּ כִּי
שֶׁמֶן מִשְׁחַת יְהוָה עֲלֵיכֶם וַיַּעֲשׂוּ
כִּדְבַר מֹשֶׁה: וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל
אַהֲרֹן לֵאמֹר: יַיִן וְשֵׁכָר אַל
תֵּשְׁתְּ אַתָּה וּבָנֶיךָ אִתָּךְ
בְּבֹאֲכֶם אֶל אֹהֶל מוֹעֵד וְלֹא
תָמֻתוּ חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם:
וּלְהַבְדִּיל בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין הַחֹל
וּבֵין הַטָּמֵא וּבֵין הַטָּהוֹר:
וּלְהוֹרֹת אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵת
כָּל הַחֻקִּים אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה
אֲלֵיהֶם בְּיַד מֹשֶׁה: וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה
אֶל אַהֲרֹן וְאֶל אֶלְעָזָר וְאֶל
אִיתָמָר בָּנָיו הַנּוֹתָרִים קְחוּ אֶת

Primitiua heb.

קָרָא
נָשָׂא
תָּה קָרַב
פָּרַע
פָּרַם
יָצַר קָצַף
בָּכָה
יָעַד יָצָא
עָשָׂה
דָּבַר
שָׁתָה
בּוֹא
מוּת עָלַם דּוּר
בָּדַל חָלַל
טָהַר
יָרָה בָּנָה
יָתַר לָקַח

Transla.Chal.

אַהֲרֹן: וּקְרָא מֹשֶׁה לְמִישָׁאֵל וּלְאֶלְצָפָן בְּנֵי עֻזִּיאֵל אַחְבּוּהִי דְאַהֲרֹן וַאֲמַר לְהוֹן קְרִיבוּ
טוּלוּ יָת אֲחֵיכוֹן מִן קֳדָם אַפֵּי קוּדְשָׁא לְמִבָּרָא לְמַשְׁרִיתָא: וּקְרִיבוּ וּנְטַלוּנוּן בִּכְתּוּנֵיהוֹן
לְמִבָּרָא לְמַשְׁרִיתָא כְּמָא דְּמַלֵּיל מֹשֶׁה: וַאֲמַר מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן וּלְאֶלְעָזָר וּלְאִיתָמָר בְּנוֹהִי
רֵישֵׁיכוֹן לָא תְרַבּוּן פֵּרוּעַ וּלְבוּשֵׁיכוֹן לָא תְבַזְּעוּן וְלָא תְמוּתוּן וְעַל כָּל כְּנִשְׁתָּא יְהֵי
רוּגְזָא וַאֲחֵיכוֹן כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל יִבְכּוּן יָת יְקִידְתָא דְאוֹקֵיד יְיָ: וּמִתְּרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא
לָא תִפְּקוּן דִּלְמָא תְמוּתוּן אֲרֵי מְשַׁח רְבוּת קוּדְשָׁא דַיְיָ עֲלֵיכוֹן וַעֲבָדוּ כְּפִתְגָמָא
דְמֹשֶׁה: וּמַלֵּיל יְיָ עִם אַהֲרֹן לְמֵימַר: חֲמַר וּמְרַוֵּי לָא תִשְׁתֵּי אַתְּ וּבְנָךְ עִמָּךְ בְּמֵיעַלְכוֹן
לְמַשְׁכַּן זִמְנָא וְלָא תְמוּתוּן קְיָם עָלַם לְדָרֵיכוֹן: וּלְאַפְרָשָׁא בֵּין קוּדְשָׁא וּבֵין חוּלָא
וּבֵין מְסָאֲבָא וּבֵין דַּכְיָא: וּלְאַלָּפָא יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת כָּל קְיָמַיָּא דְּמַלֵּיל יְיָ לְהוֹן בִּידָא
דְמֹשֶׁה: וּמַלֵּיל מֹשֶׁה עִם אַהֲרֹן וְעִם אֶלְעָזָר וְעִם אִיתָמָר בְּנוֹהִי דְּאִשְׁתְּאַרוּ סַבוּ יָת

Interp.chal.

aarõ. Uocauitq̃ moyses misael ⁊ elisaphã filios oziel patrui aarõ: ⁊ ait ad eos. Accedite ⁊ tollite fr̃es vr̃os de cõspectu sanctuarij: ⁊ asportate extra castra. Accesseruntq̃ ⁊ asportauerũt eos cũ tunicis suis extra castra: sicut locut⁹ fuerat moyses. Dixitq̃ moyses ad aarõ ⁊ ad eleazar ⁊ ithamar filios er⁹. Nolite nutrire comã capitis vr̃i: nec scidatis vestimẽta vr̃a vt nõ moriamini: ⁊ sup oẽm cetũ sit idignatio: ⁊ fr̃es vr̃i ⁊ ois dom⁹ israel plangẽt incendiũ qđ succendit dñs. Et de ostio tabernaculi federis nõ egrediamini: ne forte moriamini: qm̃ oleũ vnctionis scte dñi est sup vos. Fecerũt q̃ iuxta verbũ moysi. Locutusq̃ ẽ dñs cũ aarõ dicẽs. Uinũ ⁊ quicq̃d inebriare potest nõ bibas tu ⁊ filij tui tecũ qñ ingredimini in tabernaculũ federis: vt nõ moriamini. Preceptũ sempiternũ erit in gñationes vestras: ⁊ ad diuidendũ inter sanctũ ⁊ pphanũ ⁊ inter pollutũ ⁊ mundũ: ⁊ vt doceatis filios israel oĩa legitima que locutus est eis dñs per manus moysi. Locutusq̃ est moyses cum aaron ⁊ cum eleazar ⁊ cum ithamar filijs eius qui residui fuerant. Tollite

Primitiua chal.

אַח
נְטַל שְׁרָא
רֵאשׁ רְבָא בְּזַע
מוּת רְגַז בְּכָה
יְקַד נְפַק רְבַב
אֲמַר רְוָה שְׁתָה
עוּל שְׁכַן קוּם
דּוּר פְּרַשׁ סְאַב
דְּכָא שְׁאַר נְסַב

C

המנחה הנותרת מאשי יהוה
זנח ואכלוה מצות אצל המזבח כי
קדש קדשים הוא: ואכלתם
קום אתה במקום קדוש כי חקך
וחק בניך הוא מאשי יהוה כי
צוה נוף כן צויתי: ואת חזה התנופה ואת
רום שוק התרומה תאכלו במקום
אכל קום טהור אתה ובניך ובנתיך
טהר אתך כי חקך וחק בניך נתנו
מזבחי שלמי בני ישראל: שוק
התרומה וחזה התנופה על אשי
בוא החלבים יביאו להניף תנופה
פנה לפני יהוה והיה לך ולבניך
עלם אתך לחק עולם כאשר צוה
שער יהוה: ואת שעיר החטאת דרש
קצף דרש משה והנה שרף ויקצף על
אלעזר ועל איתמר בני אהרן
יתר ידע הנותרים לאמר: מדוע לא
אכלתם את החטאת במקום
הקדש כי קדש קדשים הוא
נשא ואתה נתן לכם לשאת את עון
יעד העדה לכפר עליהם לפני יהוה:
בוא הן לא הובא את דמה אל הקדש
פנה אכל פנימה אכול תאכלו אתה בקדש
דבר כאשר צויתי: וידבר אהרן
קרב אל משה הן היום הקריבו את
עלה חטאתם ואת עלתם לפני יהוה

sacrificium quod remāsit de oblatione dñi: & comedite illud absq; fermento iuxta altare: quia sanctum sanctorum est. comedetis aūt in loco sancto qđ datum est tibi & filiis tuis de oblationibus domini: sicut pceptū est mihi. pectusculū quoq; qđ oblatum est: & armū q separatus est: edetis in loco mundissimo tu & filii tui & filie tue tecum. Tibi enim ac liberis tuis reposita sunt de hostiis salutarib⁹ filiorū israel: eo q armū & pectus & adipes qui cremantur in altari, eleuauerūt coram domino: & pertineant ad te & ad filios tuos lege perpetua: sicut precepit dñs. Inter hec hircum qui oblat⁹ fuerat p peccato cū q̄reret moyses adustū reppit: iratusq; contra eleazar & ithamar filios aaron qui remanserant: ait. Cur non comedistis hostiā pro peccato in loco sancto que sancta sanctorum est: & data vobis vt portetis iniquitatem multitudinis: & rogetis pro ea in cōspectu dñi: pserti cū de sanguine illius nō sit illatū intra scā: & comedere debueratis eā in sctuario sicut preceptū ē mihi. Respondit aaron. Oblata est hodie victima p pctō & holocaustum corā dño:

sacrificiū relictū ab oblatiōib⁹
θυσίαν τὴν καταλειφθεῖσαν ἀπὸ τῶν καρπωμάτων
dñi: ⁊ comedite illud azyma iuxta altare: qm̄
κυρίου, καὶ φάγετε αὐτὴν ἄζυμα παρὰ τὸ θυσιαστήριον, ὅτι
scā scōꝝ est. ⁊ comedite illud in loco scō. legi
ἅγια ἁγίων ἐστί. καὶ φάγεσθε αὐτὴν ἐν τόπῳ ἁγίῳ. νό
timū em̄ tibi est: ⁊ legitimū filiis tuis hoc ab
μιμον γάρ σοί ἐστι, καὶ τὸ νόμιμον τοῖς υἱοῖς σου τοῦτο ἀπὸ
oblatiōib⁹ dñi. sic em̄ pceptū est
τῶν καρπωμάτων κυρίου. οὕτως γὰρ ἐντέταλταί
mihi. ⁊ pectusculū segregatiōis: ⁊ brachi
μοι. καὶ τὸ στηθύνιον τοῦ ἀφορίσματος, καὶ τὸν βραχίο
um separatiōis comedetis i loco scō: tu ⁊
να τοῦ ἀφαιρέματος φάγεσθε ἐν τόπῳ ἁγίῳ, σὺ καὶ
filij tui ⁊ dom⁹ tua tecū. legitimū tibi: ⁊ le
οἱ υἱοί σου καὶ ὁ οἶκός σου μετὰ σοῦ. νόμιμόν σοι, καὶ νό
gitimū filiis tuis datū est de sacrificiis salu
μιμον τοῖς υἱοῖς σου ἐδόθη ἀπὸ τῶν θυσιῶν τῶν σω
taribus filioꝝ israel. brachiū sepa
τηρίων τῶν υἱῶν ἰσραήλ. τὸν βραχίονα τοῦ ἀφαι
ratiōis ⁊ pectusculū segregatiōis in
ρέματος καὶ τὸ στηθύνιον τοῦ ἀφορίσματος ἐπὶ τῶν
oblatiōib⁹ adipū offerēt segregare
καρπωμάτων τῶν στεάτων προσοίσουσιν ἀφορίσαι
segregationē corā dño. ⁊ erit tibi ⁊ filiis
ἀφόρισμα ἔναντι κυρίου. καὶ ἔσται σοι καὶ τοῖς υἱοῖς
tuis ⁊ filiab⁹ tuis tecū legitimū eter
σου καὶ ταῖς θυγατράσι σου μετὰ σοῦ νόμιμον αἰώ
nū: quēadmodū pcepit dñs moysi. ⁊ hir
νιον, ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ μωυσῇ. καὶ τὸν χίμα
cū q̄ pro pctō q̄rēs q̄siuit moyses.
ρον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας ζητῶν ἐξεζήτησε μωυσῆς.
⁊ hic cōbust⁹ fuerat. ⁊ irat⁹ ē moyses ɔtra elea
καὶ ὅδε ἐμπεπύριστο. καὶ ἐθυμώθη μωυσῆς ἐπὶ ἐλεά
zar ⁊ ithamar filios aarō: relictos.
ζαρ καὶ ἰθάμαρ τοὺς υἱοὺς ἀαρών, τοὺς καταλελειμμένους,
dicēs: cur nō comedistis q̄d pro pctō i lo
λέγων, διατί οὐκ ἐφάγετε τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἐν τό
co scō. q̄ em̄ scā scōꝝ est. hoc dedit vobis
πῳ ἁγίῳ; ὅτι γὰρ ἅγια ἁγίων ἐστί. τοῦτο ἔδωκεν ὑμῖν
comedere: vt auferatis pctm̄ cetus: et
φαγεῖν, ἵνα ἀφέλητε τὴν ἁμαρτίαν τῆς συναγωγῆς, καὶ
ppitietis pro eis corā dño: nō em̄ illatū est
ἐξιλάσησθε περὶ αὐτῶν ἔναντι κυρίου. οὐ γὰρ εἰσήχθη
de sanguine ei⁹ in scūariū. iuxta faciē
ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτοῦ εἰς τὸ ἅγιον. κατὰ πρόσωπον
intra comedite illō in loco scō: quēadmodū pce
ἔσω φάγεσθε αὐτὸ ἐν τόπῳ ἁγίῳ, ὃν τρόπον συν
ptū ē mihi. ⁊ locut⁹ ē aarō ad moysen: dicēs:
τέταχέ μοι. καὶ ἐλάλησεν ἀαρὼν πρὸς μωυσῆν, λέγων,
si hodie obtulerūt q̄ pro pctō suo:
εἰ σήμερον προσαγειόχασι τὰ περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐ
⁊ holocausta sua corā dño:
τῶν καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα αὐτῶν ἔναντι κυρίου,

D

דבח munus qđ remāsit de oblationibus dñi: ⁊ comedite illud azymū in latere altaris: quia scīm scōꝝ est. Comedetisq; illud in loco sancto: q2 portio tua et portio filiorū tuorū est de oblatiōibus dñi: sic em̄ mihi preceptū
אכל est. pectusculū quoq; eleuatiōis ⁊ femur qđ separatū est edetis in loco mundo tu et filij tui et filie tue tecū:
חמד רום פרש quā portio tua et portio filioꝝ tuoꝝ est: q̄ data sunt de hostia scificationū filioꝝ israel. Femur qđ separatū
רבה יהב est et pectus eleuatiōis cū oblatiōibus adipū offerēt: vt eleuētur eleuatione coram dño. eritq; tibi et filijs
חדה אתא tuis tecū in pactum sempiternū: sicut precepit dominus. Hircū autem qui oblatus fuerat pro peccato requirēs requisiuit moyses: ⁊ ecce exustus erat. Et iratus est cōtra eleazar et contra ithamar filios aaron qui remanserant: dicens. Quare non comedistis hostiam pro peccato in loco scō? sanctū em̄ scōꝝ est: et
תהה קום בעה eam tradidit vobis ad parcendum super peccata congregatiōis: ad propitiandū pro eis corā dño. Ecce nō
ימד שאר אמר est illatū de sanguine illi⁹ in domū scuarij intrinsec⁹: et ideo debueratis eā comedere in scuario: sicut pceptū ē mihi. Locutusq; ē aarō cū moyse. Ecce hodie obtulerūt hostias p pctis suis et holocausta sua corā dño
עול דם
אכל
עלה

מנחתא דאשתארת מקורבניא דיי ואכלוה פטיר בסטר מדבחא ארי קדש קודשין
הוא: ותיכלון יתה באתר קדיש ארי חולקך וחולק בנך הוא מקורבניא דיי ארי כן
אתפקדית: וית חדיא דארמותא וית שוקא דאפרשותא תיכלון באתר דכי את
ובנך ובנתך עמך ארי חולקך וחולק בנך אתיהיבו מנכסת קודשיא דבני ישראל: שוקא
דאפרשותא וחדיא דארמותא על קורבני תרביא ייתון לארמא ארמא קדם יי
ויהי לך ולבנך עמך לקים עלם כמא דפקיד יי: וית צפירא דחטאתא מבעא תבעיה
משה והא איתוקד ורגיז על אלעזר ועל איתמר בני אהרן דאשתארו למימר: מדין
לא אכלתון ית חטאתא באתר קדיש ארי קדש קודשין היא ויתה יהב לכון לסלחא
על חובי כנשתא לכפרא עליהון קדם יי: הא לא איתעל מדמה לבית קודשא גואה
מיכל תיכלון יתה בקודשא כמא דפקדית: ומליל אהרן עם משה הא יומא דין
קריבו ית חטאתהון וית עלתהון קדם יי

Trāſla.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

et cōtigerūt mihi hec: et comedā qđ pro peccō hodie: nūqđ placitū erit dño? et audiuit moyſes: et placuit illi. Ca. 11.

A Et locutus ē dñs ad moyſen et aarō: dicēs: loquimini filijs iſrael: dicētes: hec

Deut. 14.a. aialia: q̄ comedetis de oībꝰ aialibꝰ q̄ ſup trrā: oē aial diuidēs vngulā et vngues diuidēs duas vngulas: et reducēs ruminationē in aialibꝰ: hec comedetis. ſed ab his nō comedetis ab reducētibus ruminationē et a diuiſas hñtibꝰ vngulas et diuidētibus vngues. camelū: qm̄ reducit ruminationē hoc: et vngulā nō diuidit. immūdū hoc vobis. et chirogryllū: qm̄ reducit ruminationē hoc et vngulā nō diuidit: immūdū hoc vobis. et leporē: qm̄ reducit ruminationē hoc et vngulā nō diuidit. imūdus hoc vobis. et ſuē: qm̄ diuidit vngulā hoc: et diuidit vngues vngule: et hoc nō reducit ruminationē. immūdū hoc vobis. a carnibꝰ ipſoꝝ nō comedetis. et ꝑ ſe mortua ipſa nō tāgetis. immunda hec vob.

B et hec comedetis ab oībꝰ q̄ in aquis: oīa q̄ ſunt in eis ale et ſquame in aquis: et in maribus: et in torrentibus: hec comedetis. et oīa q̄ nō ſunt illis ale: neqꝫ ſquame

Trāſla.B.Hiero.

mihi autem accidit qđ vides. Quō potui comedere eam: aut placere dño in cerimonijs mēte lugubri? Qđ cū audiſſet moyſes: recepit ſatiſfactionem. Ca.11.

Locutuſqꝫ ē dñs ad moyſen & aarō dicēs. Dicite filijs iſrael. Hec ſunt animalia que comedere debetis de cunctis animātibus terre. Oē qđ habet diuiſam vngulam & ruminat in pecoribus: comedetis. Quicquid autem ruminat & habet vngulā: ſed nō diuidit eā: ſicut camelus & cetera: non comedetis illud: & inter immunda reputabitis. Chirogryllus qui ruminat vngulamqꝫ non diuidit: immūdus eſt: lepus quoqꝫ nam & ipſe ruminat ſed vngulam non diuidit. & ſus que cum vngulam diuidat non ruminat. horū carnibus non veſcemini: nec cadauera cōtingetis. quia immūda ſūt vobis. Hec etiā ſunt que gignuntur in aquis: & veſci licitum ē. Oē quod habet pennulas & ſquamas tā in mari q̄ in fluminibꝰ & ſtagnis: comedetis. Quicqđ aūt pēnulas & ſquāmas nō hꝫ

Tex.Heb. Leui. Ca.xi.

ותקראנה אתי כאלה ואכלתי
חטאת היום הייטב בעיני יהוה׃
וישמע משה וייטב בעיניו׃

Cap.xi.

וידבר יהוה אל משה ואל
אהרן לאמר אלהם׃ דברו אל
בני ישראל לאמר זאת החיה
אשר תאכלו מכל הבהמה אשר
על הארץ׃ כל מפרסת פרסה
ושסעת שסע פרסת מעלת גרה
בבהמה אתה תאכלו׃ אך את
זה לא תאכלו ממעלי הגרה
וממפרסי הפרסה את הגמל כי
מעלה גרה הוא ופרסה איננו
מפריס טמא הוא לכם׃ ואת
השפן כי מעלה גרה הוא ופרסה
לא יפריס טמא הוא לכם׃ ואת
הארנבת כי מעלת גרה הוא
ופרסה לא הפריסה טמאה הוא
לכם׃ ואת החזיר כי מפריס
פרסה הוא ושסע שסע פרסה
והוא גרה לא יגר טמא הוא לכם׃
מבשרם לא תאכלו ובנבלתם
לא תגעו טמאים הם לכם׃ את
זה תאכלו מכל אשר במים כל
אשר לו סנפיר וקשקשת במים
בימים ובנחלים אתם תאכלו׃
וכל אשר אין לו סנפיר וקשקשת

Priſtiua.heb.

קרא
טוב
שמע
אכל
פרס
עלה
ארנב
חזר
גרה
אכל
נגע
סנפר

Tranſla.Chal.

וערען יתי עקן כאילין ואילו יכין אכלית חטאתא יומא דין התקין קדם יי׃ ושמע
משה ושפר בעינוהי׃ Ca.xi. ומליל יי עם משה ועם אהרן למימר
להון׃ מלילו עם בני ישראל למימר דא חיתא דתיכלון מכל בעירא דעל ארעא׃ כל
דסדיקא פרסתא ומטלפא טילפין פרסתא מסקא פשרא בבעירא יתה תיכלון׃
ברם ית דין לא תיכלון ממסקי פשרא וממסדיקי פרסתא ית גמלא ארי מסיק
פשרא הוא ופרסתא לא סדיקא מסאב הוא לכון׃ וית טפזא ארי מסיק פשרא
הוא ופרסתא לא סדיקא מסאב הוא לכון׃ וית ארנבא ארי מסקא פשרא היא
ופרסתא לא סדיקא מסאבא היא לכון׃ וית חזירא ארי סדיק פרסתא הוא ומטילפא
טילפין פרסתא והוא פשרא לא פשר מסאב הוא לכון׃ מבשריהון לא תיכלון
ובנבלתהון לא תקרבון מסאבין אינון לכון׃ ית דין תיכלון מכל די במיא כל דליה
ציצין וקלפין במיא בימיא ובנחליא יתהון תיכלון׃ וכל דלית ליה ציצין וקלפין

Interp̄.chal.

et acciderūt mihi tales tribulatiōes: et ſi comediſſem hodie hoſtiā pro peccato: nunqđ rectū eſſet corā dño? Audiuitqꝫ moyſes: et placuit in oculis eius. Ca.1.

Locutuſqꝫ eſt dñs cū moyſe et cū aaron: dicens eis. Loquimini cū filijs iſrael dicētes. Hec ſunt aialia que comedere debetis de cunctis aialibus que ſunt ſup terram. Omne qđ diuidit plantam in duas vngulas et ruminat in animalibus: illud comedetis. Veruntamen hec non comedetis de ruminātibus et de diuidētibus vngulā: camelū qui ruminat et vngulā nō diuidit: immūdus erit vobis. Chirogryllꝰ quoqꝫ qui ruminat et vngulam nō diuidit: immundus erit vobis. Et lepus qui ruminat et vngulā nō diuidit: immūdus erit vobis. Et ſus qui diuidit vngulas et in duas vngulas plantā diuidit: ſꝫ ipſe nō ruminat: immūdus erit vobis. De carnibus eorum nō comedetis: et cadauera eorum non tangetis: immunda erūt vobis. Hec autem comedetis de omnibus que ſunt in aquis: oīa que habent pennulas et ſquamas in aquis in mari et in torrentibus ea comedetis. Et quod non habet pennulas et ſquamas

Priſtiua chal.

צוח
אמר
חיה אכל
טלפא נסק
סדק
סאב
קרב
ים

Ter. Heb.

בימים ובנחלים מכל שרץ המים
ומכל נפש החיה אשר במים
שקץ הם לכם׃ ושקץ יהיו לכם
חיה — מבשרם לא תאכלו ואת נבלתם
שקץ — תשקצו׃ כל אשר אין לו סנפיר
וקשקשת במים שקץ הוא לכם׃
ואת אלה תשקצו מן העוף לא
יאכלו שקץ הם את הנשר ואת
הפרס ואת העזניה׃ ואת הדאה
עזז — ואת האיה למינה׃ את כל ערב
למינו׃ ואת בת היענה ואת התחמס
חמס — ואת השחף ואת הנץ למינהו׃ ואת
הכוס ואת השלך ואת הינשוף׃
נשף — ואת התנשמת ואת הקאת ואת
נשם — הרחם׃ ואת החסידה האנפה
חסד — למינה ואת הדוכיפת ואת העטלף׃
כל שרץ העוף ההלך על ארבע
רבע — שקץ הוא לכם׃ אך את זה
תאכלו מכל שרץ העוף ההלך
על ארבע אשר לא כרעים ממעל
עלה — לרגליו לנתר בהן על הארץ׃ את
אלה מהם תאכלו את הארבה
אכל רבה — למינו ואת הסלעם למינהו ואת
החרגל למינהו ואת החגב למינהו׃
וכל שרץ העוף אשר לו
ארבע רגלים שקץ הוא לכם׃
טמא — ולאלה תטמאו כל הנגע בנבלתם

Trāsla. B. Hiero.

eorum que in aquis mouentur & viuunt: abominabile vobis execrandumq̧ erit. Carnes eorum non comedetis: & morticina vitabitis. Cuncta q̄ nō habent pennulas & squamas ī aquis: polluta erunt. Hec sunt que de auibus comedere nō debetis: & vitanda sunt vobis. Aquilam & gryphum & halietum & miluum ac vulturē iuxta genus suum: & oē coruini gñis in similitudinē suā. Struthionem & noctuam & larum & accipitrem iuxta genus suum: bubonem & mergulum & ibin & cygnum & onocrotalum & porphyrionem: herodionem & caradrion iuxta genus suum. Vpupā quoq̧ & vespertilionē. Oē de volucribus qd graditur sup q̄ttuor pedes abomiabile erit vobis. Quicquid autem ambulat quidem sup q̄ttuor pedes: sed habet longiora retro crura per que salit super terram comedere debetis. Vtē bruchus in genere suo: & attacus atq̧ ophimach⁹ atq̧ locusta singula iuxta genus suū. Quicquid autē ex volucribus q̄ttuor tm̄ habet pedes: execrabile erit vobis. & quicūq̧ morticina eorum tetigerit

Trāsla. Gre. lxx. cū interp̃. latina.

in aquis et in maribus et in tor-
ἐν τοῖς ὕδασι καὶ ἐν ταῖς θαλάσσαις καὶ ἐν τοῖς χει-
rentib⁹: ab oibus q̃ eructant aque: et C
μάῤῥοις, ἀπὸ πάντων ὧν ἐρεύγεται τὰ ὕδατα, καὶ
ab oi aia viuēte q̃ in aqua: abo
ἀπὸ πάσης ψυχῆς ζώσης τῆς ἐν τῷ ὕδατι, βδέ-
minatio est: et abominatio erūt vobis. de
λυγμά ἐστι, καὶ βδελύγματα ἔσονται ὑμῖν. ἀπὸ τῶν
carnib⁹ eoꝝ nō comedetis. ⁊ morticinia eoꝝ abo
κρεῶν αὐτῶν οὐκ ἔδεσθε· καὶ τὰ θνησιμαῖα αὐτῶν βδε-
minabimini: ⁊ oia q̄cūq̧ nō sūt in eis pennule:
λύξεσθε, καὶ πάντα ὅσα οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς πτερύγια,
neq̧ squame ex his q̄ in aquis: abominatio hoc ē
οὐδὲ λεπίδες τῶν ἐν τοῖς ὕδασι, βδέλυγμα τοῦτό ἐ-
vobis. ⁊ hec abominabimini ab auib⁹:
στιν ὑμῖν. καὶ ταῦτα βδελύξεσθε ἀπὸ τῶν πετεινῶν,
et nō comedētur: abominatio est. aqlā: et
καὶ οὐ βρωθήσεται, βδέλυγμά ἐστι. τὸν ἀετόν, καὶ τὸν
gryphū: ⁊ haliectū: ⁊ vulturē: et miluū: ⁊
γρύπα, καὶ τὸν ἁλιάετον, καὶ τὸν γύπα, καὶ τὸν ἰκτῖνα, καὶ τὰ
similia illi. ⁊ oia corui gñа: et similia illi.
ὅμοια αὐτῷ· καὶ πάντα κόρακα, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ.
et struthionē: et noctuā: et larū: et similia illis
καὶ στρουθόν, καὶ γλαῦκα, καὶ λάρον, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ.
et accipitrē: et similia illi. et nycticoracē: et mer
καὶ ἱέρακα, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ· καὶ νυκτικόρακα, καὶ κα-
gulum: et ibin: et porphyrionē: et pelica-
ταῤῥάκτην, καὶ ἶβιν, καὶ πορφυρίωνα, καὶ πελεκᾶ-
nū: et cygnū: et herodionē: ⁊ chalandrion: ⁊
να, καὶ κύκνον, καὶ ἐρωδιόν, καὶ χαλαδριόν, καὶ τὰ
similia illis: ⁊ vpupā: ⁊ vespertilionē: et om-
ὅμοια αὐτῷ· καὶ ἔποπα, καὶ νυκτερίδα, καὶ πάν-
nia reptilia auiū: q̃ ambulāt sup quat-
τα τὰ ἑρπετὰ τῶν πετεινῶν, ἃ πορεύεται ἐπὶ τέσσ-
tuor: abominatio est vobis. sed hec comedetis
σαρα, βδέλυγμά ἐστιν ὑμῖν. ἀλλὰ ταῦτα φάγεσθε
a reptilibus auiū: q̃ ambulāt sup
ἀπὸ τῶν ἑρπετῶν τῶν πετεινῶν, ἃ πορεύεται ἐπὶ
q̄ttuor: q̃ habēt crura superius pedibus eoꝝ:
τεσσάρων, ἃ ἔχει σκέλη ἀνώτερον τῶν ποδῶν αὐτῶν,
ad saltādū in ipsis sup terrā. ⁊ hec comedetis
πηδᾶν ἐν αὐτοῖς ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ταῦτα φάγεσθε
ab ipsis: bruchū: et similia illi. et
ἀπ' αὐτῶν· τὸν βροῦχον, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ· καὶ τὸν
attacū: et similia illi. et ophiomachū: ⁊
ἀττάκην, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ· καὶ τὸν ὀφιομάχην, καὶ τὰ
similia illi. et locustā: et similia illi. et
ὅμοια αὐτῷ· καὶ τὴν ἀκρίδα, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῇ. καὶ D
oē reptile ab auibus: qbus sūt quattuor
πᾶν ἑρπετὸν ἀπὸ τῶν πετεινῶν, οἷς ἐστὶ τέσσαρες
pedes: abominatio vobis est: et in his pol
πόδες, βδέλυγμα ὑμῖν ἐστί, καὶ ἐν τούτοις μι-
luemini. ois tangens morticinia eoꝝ:
ανθήσεσθε· πᾶς ὁ ἁπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν,

Transla. Chal.

בימיא ובנחליא מכל רחשא דמיא ומכל נפשא חיתא די במיא שקצא אנון לכון׃
ושקצא יהון לכון מבסריהון לא תיכלון ויח נבלתהון תשקצון׃ כל דלית ליה ציצין
וקלפין במיא שקצא הוא לכון׃ ויח אלין תשקצון מן עופא לא יתאכלון שקצא
אנון נשרא ועד ועזיא׃ ודיתא וטרפיתא לזנה׃ יח כל עורבא לזניה׃ ויח בת נעמיתא
וציצא וצפר שחפא ונצא לזנוהי׃ וקדיא ושלינונא וקיפופא׃ ובותא וקתא
ויקרקא׃ וחוריתא ואבו לזנה ונגר טורא ועטלפא׃ כל רחשא דעופא דמהלך על
ארבע שקצא הוא לכון׃ ברם יח דין תיכלון מכל רחשא דעופא דמהלך על ארבע
דליה קרסולין מעלוי רגלוהי לקפצא בהון על ארעא׃ יח אלין מנהון תיכלון יח
גובא לזניה ויח רשונא לזנוהי ויח חרגלא לזנוהי ויח חגבא לזנוהי׃ וכל רחשא דעופא
דליה ארבע רגלין שקצא הוא לכון׃ ולאלין תסתאבון כל דיקרב בנבלתהון

Pritiua chal.

חיה
אכל שקץ
עז זנא
הלך
רבע אכל
עלה
סאב

Interp̃. chal.

In mari ⁊ in torrētib⁹ de omi reptili aquaꝝ ⁊ oi aīa viuēti eoꝝ que sunt in aq̄s: abominabile erit vobis. De carnib⁹ eoꝝ nō comedetis: ⁊ cadauera eoꝝ vitabitis. Omne qd nō habet pēnulas ⁊ squamas in aq̄s abominabile erit vobis. Hec quoq̧ vitabitis de auib⁹: nō comedētur: q: vitāda sunt: aquilā ⁊ gryphū: ⁊ halietū et miluū ac vulturē iuxta genus suū: ⁊ oēm coruū in genere suo: ⁊ filiā struthionis ⁊ noctuā ⁊ larū ⁊ accipitrē iuxta genus suū: bubonē ⁊ mergulū ⁊ ibin ⁊ cignum ⁊ onocrotalum ⁊ porphyrionē ⁊ herodionē ⁊ caradrion iuxta genus suū: ⁊ vpupam ⁊ vespertilionem. Omne reptile de volucrib⁹ qd graditur sup quattuor pedes: abominabile erit vobis. Veruntamē hec comedetis de oibus reptilibus auiuꝝ gradientiū sup q̄ttuor pedes: quicq̄d habet genua desup pedes eius per q̄ salit sup terrā. Hec sunt q̄ ex eis comedetis: locustā iuxta genus suū: ⁊ attacū atq̧ ophiomachū in genere suo: ⁊ bruchū in genere suo: oē aūt reptile auiū qd habet q̄ttuor pedes abominabile erit vobis. ꝓpter hec q̧q̧ immundi eritis ois q̄ tetigerit morticina eoꝝ:

immūdus erit vsq3 ad vesperā. & ois tollēs mor-
ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας. καὶ πᾶς ὁ αἴρων τῶν θνη-
ticinia illoꝝ: lauabit vestes suas: & immū-
σιμαίων αὐτῶν, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀκάθαρ-
dus erit vsq3 ad vesperā. & in oib9 aialib9 qd ē
τος ἔσται ἕως ἑσπέρας. καὶ ἐν πᾶσι τοῖς κτήνεσιν ὅ ἐστι
diuidēs vngulā: & vngues diuidit: & rumi-
διχηλοῦν ὁπλήν, καὶ ὀνυχιστῆρας ὀνυχίζει, καὶ μηρυ-
nationē nō ruminat: imūda erūt vobis. ois
κισμὸν οὐ μηρυκᾶται, ἀκάθαρτα ἔσονται ὑμῖν. πᾶς ὁ
tāgēs morticinia illoꝝ: imūdus erit vsq3 ad
ἁπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν, ἀκάθαρτος ἔσται ἕως
vesperā. et oē qd ābulat sup man9 suas ī om
ἑσπέρας. καὶ πᾶς ὁ πορευόμενος ἐπὶ χειρῶν αὐτοῦ ἐν πᾶ-
nibus aialib9: q̄ ābulāt sup quattuor: imūda
σι τοῖς θηρίοις, ἃ πορεύεται ἐπὶ τετράπων, ἀκάθαρτα
erūt vobis. ois tāgēs morticinia illoꝝ:
ἔσται ὑμῖν. πᾶς ὁ ἁπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν,
immūdus erit vsq3 ad vesperā. et tollēs mortici-
ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας. καὶ ὁ αἴρων τῶν θνησιμαί-
nia illoꝝ: lauabit vestes suas: et immūdus erit
ων αὐτῶν, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται
E vsq3 ad vesperā. imūda hec erūt vobis. et hec
ἕως ἑσπέρας. ἀκάθαρτα ταῦτα ἔσται ὑμῖν. καὶ ταῦτα
vobis imūda ex reptilib9 q̄ repūt sup
ὑμῖν ἀκάθαρτα τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς
trā. mustella: et mus: et crocodilus terrestris.
γῆς· ἡ γαλῆ, καὶ ὁ μῦς, καὶ ὁ κροκόδειλος ὁ χερσαῖος.
et similia illi. mygale: et chameleon: et stel-
καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ. μυγαλῆ, καὶ χαμαιλέων, καὶ ἀσκα-
lio: et lacerta: et talpa: hec immūda
λαβώτης, καὶ σαύρα, καὶ ἀσπάλαξ. ταῦτα ἀκάθαρτα
erūt vobis ex oibus reptilib9 q̄ serpūt
ἔσται ὑμῖν ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων
sup trā. ois tāgēs morticinia illoꝝ:
ἐπὶ τῆς γῆς. πᾶς ὁ ἁπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν,
immūdus erit vsq3 ad vesperā. et oē in qd incide-
ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας. καὶ πᾶν ἐφ' ὃ ἂν ἐπιπέσῃ
rit sup illd de mortuis ipsoꝝ: imūdū erit
ἐπ' αὐτὸ ἀπὸ τῶν τεθνηκότων αὐτῶν, ἀκάθαρτον ἔσται
ab oi vase ligneo: vel veste: vel pelle:
ἀπὸ παντὸς σκεύους ξυλίνου, ἢ ἱματίου, ἢ δέρματος,
vel sacco. oē vas in q̄ factū fuerit op9 in ipso
ἢ σάκκου. πᾶν σκεῦος ὃ ἐὰν ποιηθῇ ἔργον ἐν αὐτῷ
in aquā tingetur: et immūdū erit vsq3 ad vesperā.
εἰς ὕδωρ βαφήσεται, καὶ ἀκάθαρτον ἔσται ἕως ἑσπέρας.
F et purū erit. et oē vas fictile: in qd in-
καὶ καθαρὸν ἔσται. καὶ πᾶν σκεῦος ὀστράκινον, εἰς ὃ ἂν ἐμ-
ciderit ab ipsis intus: q̄ intus fuerit: imūda erūt: et
πέσῃ ἀπὸ τούτων ἔνδον, ὅσα ἂν ἔνδον ᾖ, ἀκάθαρτα ἔσται, καὶ
ipsum cōteretur. et ois cibus: q̄ comeditur: in qd sup in
αὐτὸ συντριβήσεται. καὶ πᾶν βρῶμα, ὃ ἐσθίεται, εἰς ὃ ἐὰν ἐπέλ-
ciderit ips̄ aqua: imūd9 erit vobis. et oē potū: qd
θῃ ἐπ' αὐτὸ ὕδωρ, ἀκάθαρτον ἔσται ὑμῖν. καὶ πᾶν ποτόν, ὃ

polluetur: & erit immūdus vsq3 ad vesperum. & si necesse fuerit vt portetur qdpiā horum mortuū: lauabit vestimēta sua & imūdus erit vsq3 ad occasum solis. Oē aial qd habet quidē vngulā: sed nō diuidit eā nec ruminat: immundū erit. & quicquid tetigerit illud: cōtaminabitur. Quod ambulat sup manus ex cūctis aiantibus q̄ incedunt quadrupedia imūdū erit. Qui tetigerit morticina eorum polluetur vsq3 ad vesperū: & qui portauerit hmōi cadauera: lauabit vestimēta sua & imūd9 erit vsq3 ad vesperū: qa oia hec imūda sunt vobis. Hec quoq3 iter polluta reputabūtur de his q̄ mouētur in terra. mustela & mus & crocodilus. singula iuxta genus suū: mygale: chameleon: & stellio & lacerta & talpa. oia hec imunda sunt: Qui tetigerit morticina eorū: immūdus erit vsq3 ad vesperū & super qd ceciderit quicq̄ de morticinis eorū polluetur tā vas ligneū & vestimētū quā pelles & cilicia & ī quocunq3 fit opus: tingētur aqua & polluta erunt vsq3 ad vesperū: & sic postea mūdabūtur. Vas aūt fictile ī quod horum quicq̄ intro ceciderit: polluetur: & idcirco frāgēdū est. Ois cibus quem comedetis: si fusa fuerit super eum aqua: immundus erit. & omne liquens quod

יִטְמָא עַד הָעָרֶב׃ וְכָל הַנֹּשֵׂא
מִנִּבְלָתָם יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד
הָעָרֶב׃ לְכָל הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר הִוא
מַפְרֶסֶת פַּרְסָה וְשֶׁסַע אֵינֶנָּה
שֹׁסַעַת וְגֵרָה אֵינֶנָּה מַעֲלָה
טְמֵאִים הֵם לָכֶם כָּל הַנֹּגֵעַ בָּהֶם
יִטְמָא׃ וְכֹל הוֹלֵךְ עַל כַּפָּיו בְּכָל
הַחַיָּה הַהֹלֶכֶת עַל אַרְבַּע טְמֵאִים
הֵם לָכֶם כָּל הַנֹּגֵעַ בְּנִבְלָתָם
יִטְמָא עַד הָעָרֶב׃ וְהַנֹּשֵׂא אֶת
נִבְלָתָם יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד
הָעָרֶב טְמֵאִים הֵמָּה לָכֶם׃ וְזֶה
לָכֶם הַטָּמֵא בַּשֶּׁרֶץ הַשֹּׁרֵץ עַל
הָאָרֶץ הַחֹלֶד וְהָעַכְבָּר וְהַצָּב
לְמִינֵהוּ׃ וְהָאֲנָקָה וְהַכֹּחַ וְהַלְּטָאָה
וְהַחֹמֶט וְהַתִּנְשָׁמֶת׃ אֵלֶּה הַטְּמֵאִים
לָכֶם בְּכָל הַשָּׁרֶץ כָּל הַנֹּגֵעַ בָּהֶם
בְּמֹתָם יִטְמָא עַד הָעָרֶב׃ וְכֹל אֲשֶׁר
יִפֹּל עָלָיו מֵהֶם בְּמֹתָם יִטְמָא מִכָּל
כְּלִי עֵץ אוֹ בֶגֶד אוֹ עוֹר אוֹ שָׂק כָּל
כְּלִי אֲשֶׁר יֵעָשֶׂה מְלָאכָה בָּהֶם
בַּמַּיִם יוּבָא וְטָמֵא עַד הָעֶרֶב
וְטָהֵר׃ וְכָל כְּלִי חֶרֶשׂ אֲשֶׁר יִפֹּל
מֵהֶם אֶל תּוֹכוֹ כֹּל אֲשֶׁר בְּתוֹכוֹ
יִטְמָא וְאֹתוֹ תִשְׁבֹּרוּ׃ מִכָּל הָאֹכֶל
אֲשֶׁר יֵאָכֵל אֲשֶׁר יָבוֹא עָלָיו
מַיִם יִטְמָא וְכָל מַשְׁקֶה אֲשֶׁר

כָּבַס
פָּרַס
הָלַךְ
מוּחַ
נָשַׁם
מוּת
נָפַל
כָּלָה
עָשָׂה לָאַךְ
בּוֹא
טָמָא שָׁבַר
אָכַל בּוֹא
שָׁקָה

Transla.Chal.

יְהֵי מְסָאַב עַד רַמְשָׁא׃ וְכָל דְּיִטּוֹל מִנִּבְלַתְהוֹן יְצַבַּע לְבוּשׁוֹהִי וִיהֵי מְסָאַב עַד רַמְשָׁא׃
לְכָל בְּעִירָא דְּהִיא סְדִיקָא פַּרְסָתָא וְטִלְפִין לָא אִיתַהָא מְטַלְפָא וּפִשְׁרָא לָא אִיתַהָא
מַסְּקָא מְסָאֲבִין אִינוּן לְכוֹן כָּל דְּיִקְרַב בְּנִבְלַתְהוֹן יְהֵי מְסָאַב׃ וְכָל דִּמְהַלֵּךְ עַל יְדוֹהִי
בְּכָל חַיְתָא דִּמְהַלְּכָא עַל אַרְבַּע מְסָאֲבִין אִינוּן לְכוֹן כָּל דְּיִקְרַב בְּנִבְלַתְהוֹן יְהֵי מְסָאַב עַד
רַמְשָׁא׃ וּדְיִטּוֹל יַת נִבְלַתְהוֹן יְצַבַּע לְבוּשׁוֹהִי וִיהֵי מְסָאַב עַד רַמְשָׁא מְסָאֲבִין אִינוּן
לְכוֹן׃ וְדֵין לְכוֹן דִּמְסָאַב בְּרִחְשָׁא דְּרָחֵישׁ עַל אַרְעָא חוּלְדָּא וְעַכְבְּרָא וְצַבָּא לִזְנוֹהִי׃
וְיַלָּא וְכוֹחָא וְחַלְטָתָא וְחוֹמְטָא וְאֵשׁוּתָא׃ אִלֵּין דִּמְסָאֲבִין לְכוֹן בְּכָל רִחְשָׁא כָּל דְּיִקְרַב
בְּהוֹן בְּמוֹתְהוֹן יְהֵי מְסָאַב עַד רַמְשָׁא׃ וְכָל דְּיִפֵּל עֲלוֹהִי מִנְּהוֹן בְּמוֹתְהוֹן יְהֵי מְסָאַב מִכָּל
מָאן דְּאָע אוֹ לְבוּשׁ אוֹ מְשַׁךְ אוֹ שַׂק כָּל מָאן דְּיִתְעֲבֵיד עֲבִידְתָּא בְּהוֹן בְּמַיָּא יִתָּעַל
וִיהֵי מְסָאַב עַד רַמְשָׁא וְיִדְכֵּי׃ וְכָל מָאן דַּחֲסַף דְּיִפֵּל מִנְּהוֹן לְגַוֵּיהּ כֹּל דִּי בְגַוֵּיהּ יִסְתָּאַב
וְיָתֵיהּ תְּתַבְּרוּן׃ מִכָּל מֵיכַל דְּמִתְאֲכֵל דְּיֵעוֹל עֲלוֹהִי מַיָּא יְהֵי מְסָאַב וְכָל מַשְׁקֵי ׳׳׳

Interp.chal.

erit imundus vsq3 ad vesperā. et q̄ portauerit de morticinijs eoꝝ lauabit vestimēta sua: & erit imūdus vsq3 ad vesperā. Oīe aial qd diuidit vngulā: & plantā nō diuidit nec ruminat imundū est vobis: ois qui tetigerit morticinia eoꝝ: erit immūdus. Et oē qd ambulat sup man9 suas ex oibus aiantib9 q̄ gradiūtur sup quattuor: pedes imundū erit vobis. ois q̄ tetigerit cadauera eoꝝ erit immundus vsq3 ad vesperā. Et q̄ portauerit cadauera eoꝝ lauabit vestimēta sua: & erit immūdus vsq3 ad vesperā: imunda enim erūt vobis. Hec quoq3 erunt vobis polluta in reptilibus q̄ repēt sup terrā. Mustela & mus & crocodil9 iuxta gen9 suū: & mygale & cameleō & stellio & lacerta & talpa. Hec imunda sunt vobis ex oibus reptilib9. Ois q̄ tetigerit morticinia eoꝝ erit immundus vsq3 ad vesperā. et ois sup quē ceciderit de morticinijs eoꝝ erit imūdus: vas siue ligneū et vestis aut pellis aut saccus oē vas in quo fit opus immittet in aquā: & erit imundū vsq3 ad vesperā: & postea erit mundū. Oīe aūt vas fictile in quo aliqd horū intro ciderit oia q̄ sunt ī eo polluta erūt: illud aūt frangetis. & ois cibus q̄ comedit̄ sup quo effusa fuerit aqua & aliqd horū tetigerit: imūdus erit: & ois potus

Pritiua chal.
נְטַל צְבַע
טְלַף
נְסַק קְרֵב הֲלַךְ
חֲיָה
סְאַב
צְלַח
קְרַב
הֲוָה נְפַל
עֲבַד עַל
דְּכָא
תְּבַר שְׁקָא

Ter. Heb.

ישתה בכל כלי יטמא: וכל אשר שתה
יפל מנבלתם עליו יטמא תנור תנר
וכירים יתץ טמאים הם וטמאים נתץ
יהיו לכם: אך מעין ובור מקוה היה עין קוה
מים יהיה טהור ונגע בנבלתם טהר
יטמא: וכי יפל מנבלתם על כל
זרע זרוע אשר יזרע טהור הוא: זרע
וכי יתן מים על זרע ונפל נתן
מנבלתם עליו טמא הוא לכם:
וכי ימות מן הבהמה אשר היא מות
לכם לאכלה הנגע בנבלתה יטמא
עד הערב: והאכל מנבלתה יכבס כבס
בגדיו וטמא עד הערב והנשא
את נבלתה יכבס בגדיו וטמא
עד הערב: וכל השרץ השרץ על
הארץ שקץ הוא לא יאכל: כל אכל
הולך על גחון וכל הולך על ארבע עד הלך גחן רבע
כל מרבה רגלים לכל השרץ השרץ רבה
על הארץ לא תאכלום כי שקץ
הם: אל תשקצו את נפשתיכם שקץ
בכל השרץ השרץ ולא תטמאו טמא
בהם ונטמתם בם: כי אני יהוה
אלהיכם והתקדשתם והייתם קדש היה
קדשים כי קדוש אני ולא תטמאו
את נפשתיכם בכל השרץ הרמש
על הארץ: כי אני יהוה המעלה עלה
אתכם מארץ מצרים להית לכם היה

Trāsla. B. Hiero.

bibitur de vniuerso va-
se imūdū erit. Et quic-
quid de morticinis hu-
iuscemodi ceciderit sup
illud: imundū erit: siue
clibāi siue chytropodes
destruētur: & imūdi e-
rūt. Fontes vero & ci-
sterne & oīs aquarū cō-
gregatio munda erit.
Qui morticia eorū te-
tigerit: polluetur. Si ce-
ciderit super sementem
non polluet eam.
Si aūt quispiā aqua se-
mētē pfuderit: & post-
ea morticinis tacta fue-
rit: illico polluetur.
Si mortuū fuerit aial
quod licet
vobis comedere. qui
cadauer eius tetigerit:
imūdus erit vsq; ad
vesperū. Et qui come-
derit ex eo quippiā siue
portauerit: lauabit ve-
stimenta sua: & imūdus
erit vsq; ad vesperum.
Omne quod reptat su-
per
terrā: abominabile e-
rit: nec assumetur in ci-
bū. Quicquid sup pe-
ctus quadrupes gradi-
tur: & multos habet pe-
des siue
per humum trahitur:
non comedetis: quia
abominabile est. noli-
te cōtaminare aīas vrās
nec tangatis quicq̄ eo-
rū: ne immundi sitis.
Ego sum .n. dominus
deus vester. Scti esto-
te:
quia ego sanctus sum.
ne polluatis
animas vrās in oī repti-
li quod mouetur
sup terram. Ego enim
sum dominus qui edu-
xi vos de terra egypti:
vt essem vobis

Trāsla. Gre. lxx. cū interp̄. latina.

bibitur in oī vase: imūdū erit. τ oē
πίνεται ἐν παντὶ ἀγγείῳ, ἀκάθαρτον ἔσται. καὶ πᾶν
in q̄ inciderit a morticinīs ipsoꝝ sup il-
ἐφ᾽ ὃ ἂν ἐπιπέσῃ ἀπὸ τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἐπ᾽ αὐ-
lud: imūdū erit. clibani τ chytropodes de-
τό, ἀκάθαρτον ἔσται. κλίβανοι καὶ χυτρόποδες κα-
struētur. imūda hec erūt. τ imūda
θαιρεθήσονται. ἀκάθαρτα ταῦτά ἐστι. καὶ ἀκάθαρτα
erūt vobis: p̄ter fōtes aquaꝝ: τ lacū: τ
ἔσονται ὑμῖν, πλὴν πηγῶν ὑδάτων, καὶ λάκκου, καὶ
cōgregatiōes aque: erit mūdū. q̄ tetigerit
συναγωγῆς ὕδατος, ἔσται καθαρόν. ὁ δὲ ἁπτόμενος
morticinia illoꝝ: imūdus erit. si āt cecide-
τῶν θνησιμαίων αὐτῶν, ἀκάθαρτος ἔσται. ἐὰν δὲ ἐπιπέσῃ
rit ex morticinīs illoꝝ sup oē semē semi-
ἀπὸ τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἐπὶ πᾶν σπέρμα σπόρι-
nabile: q̄d seminabit: mūdū est. si āt effusa fuerit
μον, ὃ σπαρήσεται, καθαρὸν ἔσται. ἐὰν δὲ ἐπιχυθῇ
aqua sup oē semē: τ ceciderit ex morticinīs
ὕδωρ ἐπὶ πᾶν σπέρμα, καὶ ἐπιπέσῃ τῶν θνησιμαί-
illoꝝ sup illō: imūdū est vobis. si āt mortuū fuerit ex
ων αὐτῶν ἐπ᾽ αὐτό, ἀκάθαρτόν ἐστιν ὑμῖν. ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ
aīalib᷒: q̄d ē vobis comedere hoc: tangēs morticinia il-
κτηνῶν, ὅ ἐστιν ὑμῖν φαγεῖν τοῦτο, ὁ ἁπτόμενος τῶν θνησιμαί-
loꝝ: imūdus erit vsq; ad vesperā. τ comedēs a mor-
ων, ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας. καὶ ὁ ἐσθίων ἀπὸ τῶν θνησι-
ticinīs eoꝝ: lauabit vestes suas: τ imūd᷒ erit vsq; ad
μαίων αὐτῶν, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως
vesperā. τ tollēs morticinia eoꝝ: lauabit vestimēta
ἑσπέρας. καὶ ὁ αἴρων τῶν θνησιμαίων αὐτῶν, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια
sua: et lauabit aqua: et imūd᷒ erit vsq; ad vesperā.
αὐτοῦ, καὶ λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.
et oē reptile: q̄d serpit sup trā: abominatio ē hoc vo-
καὶ πᾶν ἑρπετόν, ὃ ἕρπει ἐπὶ τῆς γῆς, βδέλυγμα ἔσται τοῦτο ὑ-
bis: nō comedetur. et oē ambulans sup vētrē: et oē
μῖν, οὐ βρωθήσεται. καὶ πᾶς ὁ πορευόμενος ἐπὶ κοιλίας, καὶ πᾶς ὁ
ambulās sup quattuor semp: q̄d multiplicat pedi-
πορευόμενος ἐπὶ τεσσάρων διαπαντός, ὃ πολυπληθεῖ πο-
b᷒ in oīb᷒ reptilib᷒ reptātib᷒ sup trā: nō come-
σὶν ἐν πᾶσι τοῖς ἑρπετοῖς τοῖς ἕρπουσιν ἐπὶ τῆς γῆς, οὐ φά-
detis illud: q̄a abominatio hoc ē. et nō cōtaminetis
γεσθε αὐτό, ὅτι βδέλυγμά τοῦτό ἐστι. καὶ οὐ μὴ βδελύξητε
aīas vrās in oīb᷒ reptilib᷒ reptātib᷒ sup trā:
τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἐν πᾶσι τοῖς ἑρπετοῖς τοῖς ἕρπουσιν ἐπὶ τῆς γῆς,
et nō polluemini in his: et nō imūdi eritis in ip-
καὶ οὐ μιανθήσεσθε ἐν τούτοις, καὶ οὐκ ἀκάθαρτοι ἔσεσθε ἐν αὐ-
sis: q̄a ego sū dn̄s deus vr̄. et sctificabimini: et eritis
τοῖς, ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. καὶ ἁγιασθήσεσθε, καὶ ἔσεσθε
scti. q̄a sctūs sum ego dn̄s deus vr̄. et nō polluetis ani-
ἅγιοι, ὅτι ἅγιός εἰμι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. καὶ οὐ μιανεῖτε τὰς ψυ-
mas vrās in oīb᷒ reptilib᷒ que mouētur sup trā.
χὰς ὑμῶν ἐν πᾶσι τοῖς ἑρπετοῖς τοῖς κινουμένοις ἐπὶ τῆς γῆς.
q̄a ego sum dn̄s q̄ eduxi vos de trā egypti: vt essē vo-
ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ ἀναγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς αἰγύπτου, εἶναι ὑμῶν

G

Pñtiua chal.

שתה
תרע עין כנש
קרב זרע
יהב
מות אכל
צבע נטל
הלך מעה רבע
אכל שקץ
סאב קדש
הוה
נסק

Interp̄. chal.

qui bibitur in oīi vase erit immundus. Et oīa sup q̄ de his morticinīs aliq̄d ceciderit erūt immūda: clibani et chytropodes frāgentur. Immūda sunt: τ immūda erūt vobis. Verūtamē fons τ cisterna vbi aque cōgregantur erūt mūda. Qui aūt tetigerit morticinia eoꝝ: erit immūdus. Et si ceciderit de morticinīs eoꝝ sup oēm semētē seminatā q̄ seminatur: mūda erit. Et si effusa fuerit aq̄ sup semētē: et ceciderit de morticinīs eoꝝ sup eā: imūda erit vobis. Et q̄n mortuū fuerit aial q̄d licet vobis comedere: q̄ tetigerit cadauer ei᷒ erit immūdus vsq; ad vesperas. Et q̄ comederit de ei᷒ cadauere lauabit vestimēta sua: et erit imūdus vsq; ad vesperā. Et q̄ portauerit cadauer ei᷒: lauabit vestimēta sua: et erit imūd᷒ vsq; ad vesperas. Et oē reptile q̄d repat sup terrā abominabile est: nō comedatur. Oē q̄d graditur sup vētrē suū et oē q̄d gradit sup q̄ttuor pedes oē quoq; q̄d hēt multos pedes et oī reptili q̄d repat sup terrā nō comedentis: q̄r abomiabilia sunt. Nō cōtaminabitis aīas vrās i oī reptili q̄d repat: nec polluamini in eis: ne sitis imūdi in eis. Quoniā ego dominus deus vester: sctificamini et eritis sancti: quia ego sanctus sum. Et non polluatis animas vestras in omni reptili q̄d reptat sup terrā. Quia ego dn̄s q̄ eduxi vos de terra egypti: vt sim vobis

Transla. Chal.

דישתתי בכל מאן יהי מסאב: וכל דיפיל מנבלתהון עלוהי יהי מסאב תנור וכירים
יתרעון מסאבין אינון ומסאבין יהון לכון: ברם מעין וגוב בית כנישות מיא יהי דכי
ודיקרב בנבלתהון יהי מסאב: וארי יפל מנבלתהון על כל בר זרע זרוע דיזדרע דכי
הוא: וארי יתיהבון מיא על בר זרעא ויפל מנבלתהון עלוהי מסאב הוא לכון: וארי
ימות מן בעירא דהיא לכון למיכל דיקרב בנבילתה יהי מסאב עד רמשא: ודייכול
מנבלתה יצבע לבושוהי ויהי מסאב עד רמשא ודיטול ית נבלתה יצבע לבושוהי
ויהי מסאב עד רמשא: וכל ריחשא דרחיש על ארעא שקצא הוא לא יתאכל: כל
דמהלך על מעוהי וכל דמהלך על ארבע עד כל סגיאות רגלין לכל ריחשא דרחיש
על ארעא לא תיכלונון ארי שקצא אינון: לא תשקצון ית נפשתיכון בכל ריחשא
דרחיש ולא תסתאבון בהון ותסתאבון פון בהון: ארי אנא יי אלהכון ותתקדשון
ותהון קדישין ארי קדיש אנא ולא תסאבון ית נפשתיכון בכל ריחשא דרחיש על
ארעא: ארי אנא יי דאסקית יתכון מארעא דמצרים למהוי לכון

Trāsla.Grec.lxx.cū interp̄.latina.

deus. ⁊ eritis scti: qm̄ sctūs sum ego dn̄s. hec lex
θεός. καὶ ἔσεσθε ἅγιοι, ὅτι ἅγιός εἰμι ἐγὼ κς. οὗτος ὁ νό
de aīalib⁹: ⁊ volucrib⁹: ⁊ oī
μος περὶ τῶν κτηνῶν, καὶ τῶν πετεινῶν, καὶ πάσης
aīa viuēte q̄ mouet in aqua: ⁊ oī
ψυχῆς ζώσης τῆς κινουμένης ἐν τῷ ὕδατι, καὶ πάσης
aīa q̄ reptat sup t̄rā: et distinguēre inter
ψυχῆς ἑρπούσης ἐπὶ τῆς γῆς, διαστεῖλαι ἀναμέσον
immūda ⁊ inter mūda: ⁊ in
τῶν ἀκαθάρτων καὶ ἀναμέσον τῶν καθαρῶν, καὶ ἀναμέ
ter aīalia gñerātia q̄ cōeduntur: ⁊ in
σον τῶν ζωογονούντων τὰ ἐσθιόμενα, καὶ ἀναμέ
ter aīalia gñerātia q̄ nō comeduntur.
σον τῶν ζωογονούντων τὰ μὴ ἐσθιόμενα. Ca.12.

A Et locut⁹ ē dn̄s ad moysen: dicēs: loq̄re
Καὶ ἐλάλησε κς πρὸς μωυσῆν, λέγων, λάλησον
filijs israel: ⁊ dices ad eos: dicēs: mulier q̄
τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, λέγων, γυνὴ ἥ
semē susceperit: et peperit masculū: immūda
τις ἐὰν σπερματισθῇ, καὶ τέκῃ ἄρσενα, ἀκάθαρτος
erit septē dies: iuxta dies separatiōis
ἔσται ἑπτὰ ἡμέρας, κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ χωρισμοῦ τῆς
mēstrui eius: immūda erit. et die octa-
ἀφέδρου αὐτῆς, ἀκάθαρτος ἔσται. καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγ-
ua circūcidet carnē p̄putij eius. et
δόῃ περιτεμεῖ τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ. καὶ
B triginta et tres dies sedebit in sāguine puri
τριάκοντα καὶ τρεῖς ἡμέρας καθήσεται ἐν αἵματι καθα
ficatiōis sue. oē sctm̄ nō tāget: et in sctua
ρισμοῦ αὐτῆς. παντὸς ἁγίου οὐχ ἅψεται, καὶ εἰς τὸ ἁγια
riū nō ingredietur: vsq̄ q̄ impleātur dies
στήριον οὐκ εἰσελεύσεται, ἕως ἂν πληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι
purgatiōis eius. si āt feminā pepererit: et imūda
καθάρσεως αὐτῆς. ἐὰν δὲ θῆλυ τέκῃ, καὶ ἀκάθαρτος ἔ-
erit bis septē dies: scd̄m mēstruū eius. et
σται δὶς ἑπτὰ ἡμέρας, κατὰ τὴν ἄφεδρον αὐτῆς. καὶ ἑ-
Lu.2.d seraginta dies et sex manebit in sāguine imūdo
C ξήκοντα ἡμέρας καὶ ἓξ καθήσεται ἐν αἵματι ἀκαθάρτῳ
eius. et q̄n impleti fuerint dies purgationis eius
αὐτῆς. καὶ ὅταν ἀναπληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι καθάρσεως αὐτῆς
in filio vel in filia: offeret agnū ānicul̄ū in holocau
ἐφ' υἱῷ ἢ ἐπὶ θυγατρί, προσοίσει ἀμνὸν ἐνιαύσιον εἰς τὸ ὁλοκαύ-
stum: et pullum columbe: vel turtur p̄ peccato ad
τωμα, καὶ νεοσσὸν περιστερᾶς, ἢ τρυγόνα περὶ ἁμαρτίας ἐπὶ τὴν
hostiū tabernaculi testimonij ad sacerdotē: et offeret il
θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου πρὸς τὸν ἱερέα, καὶ προσοίσει αὐ-
lū corā dn̄o. et p̄pitiabit pro ea sacerdos: et purgabit
τὸ ἔναντι κυ. καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτῆς ὁ ἱερεύς, καὶ καθαριεῖ
eā a fonte sanguinis ei⁹. hec lex parien-
αὐτὴν ἀπὸ τῆς πηγῆς τοῦ αἵματος αὐτῆς. οὗτος ὁ νόμος τῆς τικτού
tis masculū vel feminā. si āt nō inuenerit man⁹ eius qd̄ satis ē ad a-
σης ἄρσεν ἢ θῆλυ. ἐὰν δὲ μὴ εὑρίσκῃ ἡ χεὶρ αὐτῆς τὸ ἱκανὸν εἰς ἀμ-
gnū: et accipiet duos turtures: vel duos pullos columbaꝝ:
νόν, καὶ λήψεται δύο τρυγόνας, ἢ δύο νεοσσοὺς περιστερῶν,

Trāsla.B.Hiero.

in deum. Sancti eritis: quia ego sanctus sum. Ista est lex animantium ac volucrum & omnis anime viuentis: q̄ mouetur in aqua & reptat in terra: vt differentias noueritis mundi & imundi: & sciatis quid comedere & respuere debeatis. Ca.12.

Locutusq̧ ē dn̄s ad moysen dicēs. Loquere filiis israel: & dices ad eos. Mulier si suscepto semine pepererit masculum: imunda erit septē diebus iuxta dies separatiōis menstrue: & die octauo circūcidetur ifantulus. ipsa vero trigīta tribus diebus manebit in sanguine purificationis sue. Omne sctūm nō tanget nec īgredietur ī sāctuariū donec ipleatur dies purgatiōis sue. Si aūt feminā pepererit: imūda erit duabus hebdomadibus iuxta ritum fluxus mēstrui: & sexaginta sex diebus manebit ī sāguie purificationis sue. Cumq̧ expleti fuerit dies purificatiōis sue p̄ filio siue p̄ filia deferet agnū ānicul̄ū ī holocaustū & pullū colūbe siue turturē p̄ pctō ad ostiū tabernaculi testimōii: & tradet sacerdoti q offeret illa corā dn̄o: & orabit p̄ ea: & sic mūdabitur a p̄fluuio sāguis sui. Ista ē lex parietis masculū aut feminā. Q̄d si nō inuenerit man⁹ ei⁹: nec potuerit offerre agnum: sumet duos turtures vel duos pullos colūbarum

Tex.Heb. Leui. Ca.xij.

לאלהים והייתם קדשים כי
קדוש אני׃ זאת תורת הבהמה
והעוף וכל נפש החיה הרמשת
במים ולכל נפש השרצת
על הארץ׃ להבדיל בין הטמא
ובין הטהר ובין החיה הנאכלת
ובין החיה אשר לא תאכל׃
וידבר יהוה אל משה לאמר׃ דבר
אל בני ישראל לאמר אשה כי
תזריע וילדה זכר וטמאה שבעת
ימים כימי נדת דותה תטמא׃
וביום השמיני ימול בשר ערלתו׃
ושלשים יום ושלשת ימים תשב
בדמי טהרה בכל קדש לא תגע
ואל המקדש לא תבא עד מלאת
ימי טהרה׃ ואם נקבה תלד
וטמאה שבעים כנדתה וששים
יום וששת ימים תשב על דמי
טהרה׃ ובמלאת ימי טהרה לבן
או לבת תביא כבש בן שנתו
לעלה ובן יונה או תר לחטאת
אל פתח אהל מועד אל הכהן׃
והקריבו לפני יהוה וכפר עליה
וטהרה ממקר דמיה זאת תורת
הילדת לזכר או לנקבה׃ ואם לא
תמצא ידה די שה ולקחה שתי
תרים או שני בני יונה אחד

Primitiua.heb.

ירה
בדל
אכל
Cap. xii.
דבר
איש
זרע
יום נדד דוה
טמא שמן גמל
יום ישב
נגע
קדש בוא
ילד
בוא שנה
תור
יעד
קרב פנה
קור ירה
מצא שנה
שנה

Transla.Chal.

לאלה ותהון קדישין ארי קדיש אנא׃ דא אוריתא דבעירא ודעופא ודכל נפשא
חיתא דרחשא במיא ולכל נפשא דרחשא על ארעא׃ לאפרשא בין מסאבא ובין
Ca.xij. דכיא ובין חיתא דמתאכלא ובין חיתא דלא מתאכלא׃
ומליל יי עם משה למימר׃ מליל עם בני ישראל למימר איתתא ארי תעדי ותליד
דכר ותהי מסאבא שבעא יומין כיומי ריחוק סובתה תהי מסאבא׃ וביומא תמינאה
יתגזר בשרא דערלתיה׃ ותלתין ותלתא יומין תתיב בדם דכי בכל קודשא לא
תקרב ולמקדשא לא תיעול עד משלם יומי דכותה׃ ואם נוקבא תליד ותהי מסאבא
ארבעת עשר יומין כריחוקה ושתין ושתא יומין תתיב על דם דכו׃ ובמשלם יומי
דכותה לברא או לברתא תיתי אימר בר שתיה לעלתא ובר יונה או שפנינא לחטאתא
לתרע משכן זימנא לות כהנא׃ ויקרביניה קדם יי ויכפר עלהא ותדכי ממסאבת
דמהא דא אוריתא דילדתא לדכר או לנוקבא׃ ואם לא תשכח ידה כמיסת אימרא
ותסב תרין שפנינין או תרין בני יונה חד

Interp̄.chal.

In deū: eritisq̧ sancti: q2 ego sctūs sum. Ista ē lex aīantium ⁊ volucrū ⁊ oīs aīe viuētis q̄ mouet in aquis et oīs animātis qd̄ reptat sup terram. ad diuidendū inter immundū ⁊ mūdum ⁊ inter aīal qd̄ comeditur ⁊ inter animal qd̄ non comeditur. Ca.12.

Locutusq̧ est dn̄s cum moyse dicēs. Loquere cū filiis israel dicēs. Mulier q̄n cōcepit ⁊ peperit masculū: erit imunda septē diebus: iuxta dies separationis mēstrui eius erit imunda. Et in die octauo circūcidet caro p̄putij ei⁹. Et triginta ⁊ tribus diebus manebit in sanguine purificationis: oē sctm̄ nō tāget: et in sanctuariū nō igredietur: donec cōpleant dies purificatiōis eius. Si aūt feminā peperit: erit imunda quattuordecī diebus iuxta ritū separationis mēstrui. Et sexaginta ⁊ sex dieb⁹ manebit in sanguine purificationis. et cū cōpleti fuerint dies purificatiōis sue pro filio siue pro filia: afferet agnū anniculū in holocaustū: ⁊ filiū colūbe aut turturē pro peccato ad ostiū tabernaculi federis ad sacerdotē. Offeretq̧ illū corā dn̄o. et p̄piciabit pro ea: ⁊ mundabitur ab imunditia sanguinis sui. Hec est lex parientis masculū aut feminam. Si autē non inuenerit manus eius p̄cium quod possit sufficere ad emendū agnum: sumet duos turtures aut duos filios columbe vnum

Primitiua chal.

חוה מי פרש
סאב דכה חוה
אכל אמר אתא
עדה ילד הוה
תמנא גזר
תוב קרב קדש
עול שלם תוב
דכה אתא עלה
שכן קרב כפר
דכה סאב שכח
נסב

לְעֹלָה וְאֶחָד לְחַטָּאת וְכִפֶּר עָלֶיהָ
הַכֹּהֵן וְטָהֵרָה׃ וַיְדַבֵּר

Cap. xiii.

יְהוָה אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אַהֲרֹן לֵאמֹר׃
נשא אָדָם כִּי יִהְיֶה בְעוֹר בְּשָׂרוֹ שְׂאֵת
אוֹ סַפַּחַת אוֹ בַהֶרֶת וְהָיָה בְעוֹר
בוא בְּשָׂרוֹ לְנֶגַע צָרָעַת וְהוּבָא אֶל
אַהֲרֹן הַכֹּהֵן אוֹ אֶל אַחַד מִבָּנָיו
הַכֹּהֲנִים׃ וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת הַנֶּגַע
בְּעוֹר הַבָּשָׂר וְשֵׂעָר בַּנֶּגַע הָפַךְ
ראה לָבָן וּמַרְאֵה הַנֶּגַע עָמֹק מֵעוֹר
בְּשָׂרוֹ נֶגַע צָרַעַת הוּא וְרָאָהוּ
הַכֹּהֵן וְטִמֵּא אֹתוֹ׃ וְאִם בַּהֶרֶת
לְבָנָה הִוא בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ וְעָמֹק אֵין
מַרְאֶהָ מִן הָעוֹר וּשְׂעָרָה לֹא הָפַךְ
סגר לָבָן וְהִסְגִּיר הַכֹּהֵן אֶת הַנֶּגַע
יום שִׁבְעַת יָמִים׃ וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן בַּיּוֹם
שבע הַשְּׁבִיעִי וְהִנֵּה הַנֶּגַע עָמַד בְּעֵינָיו
לֹא פָשָׂה הַנֶּגַע בָּעוֹר וְהִסְגִּירוֹ
שנה הַכֹּהֵן שִׁבְעַת יָמִים שֵׁנִית׃ וְרָאָה
הַכֹּהֵן אֹתוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שֵׁנִית
וְהִנֵּה כֵּהָה הַנֶּגַע וְלֹא פָשָׂה הַנֶּגַע
ספח בָּעוֹר וְטִהֲרוֹ הַכֹּהֵן מִסְפַּחַת הִוא
וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְטָהֵר׃ וְאִם פָּשֹׂה
תִפְשֶׂה הַמִּסְפַּחַת בָּעוֹר אַחֲרֵי
ראה הֵרָאֹתוֹ אֶל הַכֹּהֵן לְטָהֳרָתוֹ וְנִרְאָה
שֵׁנִית אֶל הַכֹּהֵן׃ וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה
פשה פָּשְׂתָה הַמִּסְפַּחַת בָּעוֹר וְטִמְּאוֹ

vnũ in holocaustũ: & alterũ p pctõ. Orabitq; p ea sacerdos: & sic mundabitur. Ca.13.

Locutusq; ẽ dñs ad moysen & aarõ dicens. Hõ i cuius cute & carne ortus fuerit diuersus color siue pustula: aut quasi lucẽs qppiam id est plaga lepre: adducetur ad aarõ sacerdotẽ vel ad vnũ quẽlibet filiorũ eius. Qui cũ viderit lepram in cute & pilos in albũ mutatos colorẽ: ipsamq; speciẽ lepre humiliorẽ cute & carne reliqua: plaga lepre est: & ad arbitrium eius separabitur. Si aũt lucis candor fuerit in cute: nec humilior carne reliqua & pili coloris pristini: recludet eum sacerdos septem diebus: & considerabit die septimo. Et siquidẽ lepra vltra non creuerit: nec transierit in cute priores terminos: rursũ recludet eũ septẽ diebus aliis: & die septimo contẽplabitur. Si obscurior fuerit lepra: & non creuerit in cute: mundabit eã: quia scabies est: lauabitq; hõ vestimẽta sua: & mũdus erit. Qd si postq̃ a sacerdote visus est & redditus mundicie: iterum lepra creuerit: adducetur ad eũ: & imũdicie cõ

vnã in holocaustũ: ⁊ vnã pro pctõ: ⁊
μίαν εἰς ὁλοκαύτωμα, καὶ μίαν περὶ ἁμαρτίας, καὶ
ꝓpitiabit pro ea sacerdos: ⁊ purgabitur.
ἐξιλάσεται περὶ αὐτῆς ὁ ἱερεύς, καὶ καθαρισθήσεται.
Et locut⁹ ẽ dñs ad moysen ⁊ aarõ: di
Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν καὶ ἀαρών, λέ
cẽs: hoi si alicui fiat in cute corporis ei⁹
γων, ἀνθρώπῳ ἐάν τινι γένηται ἐν δέρματι χρωτὸς αὐ
cicatrix significatiõis vel lucẽs: ⁊ fiat in cute
τοῦ οὐλὴ σημασίας ἢ τηλαυγής, καὶ γένηται ἐν δέρμα
corporis eius tactus lepre: ducetur ad aarõ
τι χρωτὸς αὐτοῦ ἁφὴ λέπρας, ἀχθήσεται πρὸς ἀαρὼν
sacerdotẽ: vel vnũ filiorũ eius sacerdotũ: ⁊ videbit
τὸν ἱερέα, ἢ ἕνα τῶν υἱῶν αὐτοῦ τῶν ἱερέων, καὶ ὄψεται
sacerdos tactũ in cute corporis eius: ⁊ si
ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν ἐν δέρματι τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ, καὶ ἡ
capillus in tactu mutauerit albũ: ⁊ aspectus tactus
θρὶξ ἐν τῇ ἁφῇ μεταβάλλῃ λευκήν, καὶ ἡ ὄψις τῆς ἁφῆς
humilis a cute corporis eius: tactus
ταπεινὴ ἀπὸ τοῦ δέρματος τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ, ἁφὴ
lepre est. ⁊ videbit sacerdos: ⁊ polluet illũ. si
λέπρας ἐστί. καὶ ὄψεται ὁ ἱερεύς, καὶ μιανεῖ αὐτόν. ἐὰν
aũt clara alba fuerit in cute corporis
δὲ τηλαυγὴς λευκὴ ᾖ ἐν τῷ δέρματι τοῦ χρωτὸς
eius et humilis nõ fuerit aspectus eius a cute:
αὐτοῦ καὶ ταπεινὴ μὴ ᾖ ἡ ὄψις αὐτῆς ἀπὸ τοῦ δέρμα
et capillus eius nõ mutauit pilũ albũ:
τος, καὶ ἡ θρὶξ αὐτοῦ οὐ μετέβαλε τρίχα λευκήν,
ipsa aũt est obscura: et segregabit sacerdos tactũ
αὕτη δέ ἐστιν ἀμαυρά, καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν
septẽ dies. et videbit sacerdos tactũ die
ἑπτὰ ἡμέρας. καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν τῇ ἡμέρᾳ τῇ
septima: et ecce tactus manet corã eo: nõ cre
ἑβδόμῃ, καὶ ἰδοὺ ἡ ἁφὴ μένει ἐναντίον αὐτοῦ, οὐ με
uit tactus in cute: et segregabit sacerdos
τέπεσεν ἡ ἁφὴ ἐν τῷ δέρματι, καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς
eũ septẽ dies scdo. et videbit sacerdos eũ
αὐτὸν ἑπτὰ ἡμέρας τὸ δεύτερον. καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς αὐ
die septima scdo: et ecce obscurus
τὸν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ τὸ δεύτερον, καὶ ἰδοὺ ἀμαυρὰ
tactus: nõ creuit tactus ĩ cute: et mũ
ἡ ἁφή, οὐ μετέπεσεν ἡ ἁφὴ ἐν τῷ δέρματι, καὶ κα
dabit eũ sacerdos: significatio enĩ est. et eũ lauans
θαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς, σημασία γάρ ἐστι. καὶ πλυνάμε
rit vestimẽta sua: mũdus erit. si aũt comu
νος τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καθαρὸς ἔσται. ἐὰν δὲ μεταβα
tata creuerit significatio ĩ cute: postq̃
λοῦσα μεταπέσῃ ἡ σημασία ἐν τῷ δέρματι, μετὰ τὸ
vidit eũ sacerdos vt mũdaret eũ: et visus fue
ἰδεῖν αὐτὸν τὸν ἱερέα τοῦ καθαρίσαι αὐτόν, καὶ ὀφθήσε
rit scdo a sacerdote: et videbit sacerdos: et ecce
ται τὸ δεύτερον τῷ ἱερεῖ, καὶ ὄψεται ὁ ἱερεύς, καὶ ἰδοὺ με
creuit significatio in cute: et polluet eũ
τέπεσεν ἡ σημασία ἐν τῷ δέρματι, καὶ μιανεῖ αὐτὸν

C. 13. A

B

Priitiua chal.

אמר הוה עדה
כתש צתא
חוה הפך חור
חזה סאב
סגר חזה כתש
קום יסף
עמם יסף
דכה עדה צבע
דכה
יסף סאב

Interp̃. chal.

in holocaustum et vnũ pro peccato: ⁊ propiciabit pro ea sacerdos: ⁊ munda erit. Ca. 13.

Locutusq; est dñs cum moyse ⁊ aaron: dicens. Homo in cui⁹ cute carnis fuerit diuersus color aut pustula aut lucẽs aliquid: et fuerit in cute carnis eius in plagam lepre: adducetur ad aaron sacerdotẽ: aut ad vnũ de filiis suis sacerdotib⁹. Et videbit sacerdos plagam in cute carnis: ⁊ si capillus plage versus est in albedinem ⁊ aspectus plage profundior est cute carnis ei⁹: plaga lepre est: videbitq; eam sacerdos: et immundũ iudicabit eum. Si autẽ macula alba est in cute carnis eius: ⁊ aspectus eius non est profundior cute: ⁊ capillus nõ est versus in album: recludet sacerdos eũ q̃ habet plagã septẽ diebus. Videbitq; eaʒ sacerdos in die septimo: ⁊ si plaga stetit sicut erat: ⁊ nõ creuit plaga in cute: recludet eum sacerdos septẽ diebus aliis. Videbitq; eũ sacerdos iterũ in die septimo et si obscura fuerit plaga ⁊ non creuit plaga in cute mundũ iudicabit eum sacerdos: pustula enĩ est. Et lauabit vestimẽta sua ⁊ mũdabitur. Si autẽ rursus creuerit pustula in cute: postq̃ visa est a sacerdote vt mũdaret eum: ostendetur iterũ sacerdoti. ⁊ videbit sacerdos: ⁊ si creuit pustula in cute: immundũ iudicabit eaʒ

Transla. Chal.

לעלתא וחד לחטאתא ויכפר עלה כהנא ותדכי׃ Ca. xiii. ומליל יי עם משה
ועם אהרן למימר׃ אנש ארי יהי במשך בשריה עמקא או עדיא או בהרא ויהי
במשך בשריה למכתש סגירו ויתיתי לות אהרן כהנא או לות חד מבנוהי כהניא׃
ויחזי כהנא ית מכתשא במשך בשרא ושערא במכתשא אתהפך למחור ומחזי מכתשא
עמיק ממשך בסריה מכתש סגירותא הוא ויחזיניה כהנא ויסאיב יתיה׃ ואם בהרא
חורא היא במשך בסריה ועמיק לית מחזהא מן משכא ושערה לא אתהפך למחור
ויסגר כהנא ית מכתשא שבעא יומין׃ ויחזיניה כהנא ביומא שביעאה והא מכתשא
קם כד הוה לא אוסיף מכתשא במשכא ויסגריניה כהנא שבעא יומין תנינות׃
ויחזי כהנא יתיה ביומא שביעאה תנינות והא עמא מכתשא ולא אוסיף מכתשא
במשכא וידכיניה כהנא עדיתא היא ויצבע לבושוהי וידכי׃ ואם אוספא תוסיף
עדיתא במשכא בתר דאתחזי לכהנא לדכיותיה ויתחזי תנינות לכהנא׃ ויחזי כהנא
והא אוסיפת עדיתא במשכא ויסאיביניה

sacerdos: lepra est. & tact⁹ lepre si fiat in ho
ὁ ἱερεύς· λέπρα ἐστί. καὶ ἁφὴ λέπρας ἐὰν γένηται ἐν ἀν
mine: & veniet ad sacerdotē: & videbit sa
θρώπῳ, καὶ ἐλεύσεται πρὸς τὸν ἱερέα, καὶ ὄψεται ὁ ἱ
cerdos: & ecce cicatrix alba in cute: & ipsa mu
ερεύς, καὶ ἰδοὺ οὐλὴ λευκὴ ἐν τῷ δέρματι, καὶ αὐτὴ με
tauit pilū albū: & a sano car
τέβαλε τρίχα λευκήν, καὶ ἀπὸ τοῦ ὑγιοῦς τῆς σαρ
nis viue in cicatrice: lepra antiqua est in
κὸς τῆς ζώσης ἐν τῇ οὐλῇ, λέπρα παλαιουμένη ἐστὶν ἐν
cute corporis eius: & polluet eū sacer
τῷ δέρματι τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ, καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱε
dos: nō segregabit eū: quia immūdus est. si āt flo
ρεύς, οὐκ ἀφοριεῖ αὐτόν, ὅτι ἀκάθαρτός ἐστι. ἐὰν δὲ ἐξαν
rens floruerit lepra in cute: & cooperuerit
θοῦσα ἐξανθήσει λέπρα ἐν τῷ δέρματι, καὶ καλύψει
lepra oēm cutē tact⁹: a capite e
ἡ λέπρα πᾶν τὸ δέρμα τῆς ἁφῆς, ἀπὸ κεφαλῆς αὐ
ius vsq; ad pedes eius: scdm totā visionē sacer
τοῦ ἕως ποδῶν αὐτοῦ, καθ᾽ ὅλην τὴν ὅρασιν τοῦ ἱε
dotis: & videbit sacerdos: & ecce cooperuit le
ρέως, καὶ ὄψεται ὁ ἱερεύς, καὶ ἰδοὺ ἐκάλυψεν ἡ λέ
pra oēm cutē corporis eius: & mūda
πρα πᾶν τὸ δέρμα τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ, καὶ καθα
bit tactū: quia totū cōmutauit albū: mūdus
ριεῖ τὴν ἁφήν, ὅτι πᾶν μετέβαλε λευκόν, καθαρός
est. & qua die visa fuerit in eo corpus viuēs: cōta
ἐστι. καὶ ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ὀφθῇ ἐν αὐτῷ χρὼς ζῶν, μιανθή
minabit. & videbit sacerdos corpus sanū: &
σεται. καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὸν χρῶτα τὸν ὑγιῆ, καὶ
cōtaminabit eū corpus sanū: immūdus est: le
μιανεῖ αὐτὸν ὁ χρὼς ὁ ὑγιής, ἀκάθαρτός ἐστι, λέ
pra est. si āt cōuersū fuerit corpus sanū: &
C πρα ἐστί. ἐὰν δὲ ἀποκαταστῇ ὁ χρὼς ὁ ὑγιής, καὶ
mutatū fuerit albū: & veniet ad sacerdotē:
μεταβάλῃ λευκόν, καὶ ἐλεύσεται πρὸς τὸν ἱερέα,
& videbit eū sacerdos: & ecce mutauit tactus
καὶ ὄψεται αὐτὸν ὁ ἱερεύς, καὶ ἰδοὺ μετέβαλεν ἡ ἁφὴ
in albū: & mūdabit sacerdos tactū: mū
εἰς τὸ λευκόν, καὶ καθαριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφήν, καθα
dus est. & caro si fiat in cute e
ρός ἐστι. καὶ σὰρξ ἐὰν γένηται ἐν τῷ δέρματι αὐ
ius cicatrix: & sanauerit: & fiat in loco
τοῦ ἕλκος, καὶ ὑγιασθῇ, καὶ γένηται ἐν τῷ τόπῳ τοῦ
vlceris cicatrix alba: vel clara albescēs: vel
ἕλκους οὐλὴ λευκή, ἢ τηλαυγὴς λευκαίνουσα, ἢ
rubescēs: & videbit a sacerdote: & videbit
πυρρίζουσα, καὶ ὀφθήσεται τῷ ἱερεῖ, καὶ ὄψεται ὁ
sacerdos: & ecce aspectus ei⁹ humilior cu
ἱερεύς, καὶ ἰδοὺ ἡ ὄψις αὐτῆς ταπεινοτέρα τοῦ δέρ
te: & pilus ei⁹ versus est in albū: &
ματος, καὶ ἡ θρὶξ αὐτῆς μετέβαλεν εἰς λευκόν, καὶ
polluet eū sacerdos: quia lepra est: in vlcere
μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς, ὅτι λέπρα ἐστίν, ἐν τῷ ἕλκει

demnabitur. Plaga le-pre si fuerit in homie: adducetur ad sacerdotem: & videbit eum. Cumq; color albus in cute fuerit: & capillorū mutauerit aspectū ipsa quoq; caro viua apparuerit: lepra vetustissima iudicabitur atq; inolita cuti. Cōtaminabit itaq; eū sacerdos & non recludet: qa pspicue imūdicie ē. Sin aūt effloruerit discurrēs lepra in cute: & operuerit omnem carnem a capite vsq; ad pedes: quicquid sub aspectu oculorum cadit: considerabit eū sacerdos: & teneri lepra mundissima iudicabit: eo q omnis in candorē versa sit: & idcirco hō mundus erit. Quando vero caro viuens in ea apparuerit: tūc sacerdotis iudicio polluetur: & iter immundos reputabitur. Caro enim viua si lepra aspgitur: imūda ē. Quod si rursum versa fuerit in alborē: & totū hoiem operuerit: considerabit eum sacerdos: & mundum esse decernet. Caro autem & cutis in qua vlcus natum est & sanatum: & in loco vlceris cicatrix alba apparuerit siue subrussa: adducetur hō ad sacerdotē: q cum viderit locum lepre humiliorem carne reliqua & pilos versos in candorem: contaminabit eum. Plaga enim lepre

הַכֹּהֵן צָרַעַת הוּא׃ נֶגַע צָרַעַת כִּי
תִהְיֶה בְּאָדָם וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן׃
וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה שְׂאֵת לְבָנָה
בָּעוֹר וְהִיא הָפְכָה שֵׂעָר לָבָן
וּמִחְיַת בָּשָׂר חַי בַּשְׂאֵת׃ צָרַעַת
נוֹשֶׁנֶת הִוא בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ וְטִמְּאוֹ
הַכֹּהֵן לֹא יַסְגִּרֶנּוּ כִּי טָמֵא הוּא׃
וְאִם פָּרוֹחַ תִּפְרַח הַצָּרַעַת בָּעוֹר
וְכִסְּתָה הַצָּרַעַת אֵת כָּל עוֹר הַנֶּגַע
מֵרֹאשׁוֹ וְעַד רַגְלָיו לְכָל מַרְאֵה
עֵינֵי הַכֹּהֵן׃ וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה
כִסְּתָה הַצָּרַעַת אֶת כָּל בְּשָׂרוֹ וְטִהַר
אֶת הַנָּגַע כֻּלּוֹ הָפַךְ לָבָן טָהוֹר
הוּא׃ וּבְיוֹם הֵרָאוֹת בּוֹ בָּשָׂר חַי
יִטְמָא׃ וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת הַבָּשָׂר הַחַי
וְטִמְּאוֹ הַבָּשָׂר הַחַי טָמֵא הוּא
צָרַעַת הוּא׃ אוֹ כִי יָשׁוּב הַבָּשָׂר הַחַי
וְנֶהְפַּךְ לְלָבָן וּבָא אֶל הַכֹּהֵן׃ וְרָאָהוּ
הַכֹּהֵן וְהִנֵּה נֶהְפַּךְ הַנֶּגַע לְלָבָן
וְטִהַר הַכֹּהֵן אֶת הַנֶּגַע טָהוֹר הוּא׃
וּבָשָׂר כִּי יִהְיֶה בוֹ בְעֹרוֹ שְׁחִין
וְנִרְפָּא׃ וְהָיָה בִּמְקוֹם הַשְּׁחִין
שְׂאֵת לְבָנָה אוֹ בַהֶרֶת לְבָנָה
אֲדַמְדָּמֶת וְנִרְאָה אֶל הַכֹּהֵן׃ וְרָאָה
הַכֹּהֵן וְהִנֵּה מַרְאֶהָ שָׁפָל מִן
הָעוֹר וּשְׂעָרָהּ הָפַךְ לָבָן וְטִמְּאוֹ
הַכֹּהֵן נֶגַע צָרַעַת הוּא בַּשְּׁחִין

הָיָה בּוֹא
נָשָׂא
יָשַׁן
סָגַר
פָּרַח
כָּסָה
רָאָה
טָהַר
טָמֵא
שׁוּב
הָפַךְ בּוֹא
הָיָה עוֹר שָׁחַן
רָפָא קוּם
רָאָה
רָאָה

Transla.Chal.

כַּהֲנָא סְגִירוּתָא הוּא ׃ מַכְתַּשׁ סְגִירוּ אֲרֵי תְהֵי בַּאֲנָשָׁא וְיִתְּתֵי לְוָת כַּהֲנָא ׃ וְיֶחֱזֵי
כַּהֲנָא וְהָא עֲמִיק חִוָּרָא בְּמַשְׁכָּא וְהִיא הֲפַכַת שַׂעֲרָא לְמִחַּר וְרוֹשֶׁם בִּשְׂרָא חַיָּא •••
בְּעַמִיקְתָא׃ סְגִירוּת עַתִּיקָא הִיא בִּמְשַׁךְ בִּשְׂרֵיהּ וִיסָאֲבִינֵּיהּ כַּהֲנָא לָא יַסְגְּרִינֵּיהּ אֲרֵי
מְסָאַב הוּא׃ וְאִם מִסְנָא תִסְגֵּי סְגִירוּתָא בְּמַשְׁכָּא וְתַחֲפֵי סְגִירוּתָא יָת כָּל מְשַׁךְ מַכְתַּשָׁא
מֵרֵישֵׁיהּ וְעַד רִגְלוֹהִי לְכָל חֵיזוּ עֵינֵי כַּהֲנָא ׃ וְיֶחֱזֵי כַּהֲנָא וְהָא חֲפַת סְגִירוּתָא יָת כָּל
בִּשְׂרֵיהּ וִידַכֵּי יָת מַכְתַּשָׁא כּוֹלֵיהּ אִתְהֲפַךְ לְמִחַּר דְּכֵי הוּא ׃ וּבְיוֹמָא דְאִתַּחְזֵי בֵיהּ
בִּשְׂרָא חַיָּא יְהֵי מְסָאַב ׃ וְיֶחֱזֵי כַּהֲנָא יָת בִּשְׂרָא חַיָּא וִיסָאֲבִינֵּיהּ בִּשְׂרָא חַיָּא מְסָאַב
הוּא סְגִירוּתָא הוּא ׃ אוֹ אֲרֵי יְתוּב בִּשְׂרָא חַיָּא וְיִתְהֲפֵךְ לְמִחַּר וְיֵיתֵי לְוָת כַּהֲנָא ׃
וְיֶחֱזִינֵּיהּ כַּהֲנָא וְהָא אִתְהֲפֵךְ מַכְתַּשָׁא לְמִחַּר וִידַכֵּי כַהֲנָא יָת מַכְתַּשָׁא דְּכֵי הוּא ׃
וֶאֱנָשׁ אֲרֵי יְהֵי בֵיהּ בְּמַשְׁכֵּיהּ שִׁחְנָא וְיִתַּסֵּי ׃ וִיהֵי בַּאֲתַר שִׁחְנָא עֲמִקָא חִוָּרָא אוֹ בַהֲרָא
חִוָּרָא סַמְקָא וְיִתַּחְזֵי לְכַהֲנָא ׃ וְיֶחֱזֵי כַּהֲנָא וְהָא מֶחֱזָהָא מַכִּיךְ מִן מַשְׁכָּא וְשַׂעֲרַהּ אִתְהֲפִךְ
לְמִחַּר וִיסָאֲבִינֵּיהּ כַּהֲנָא מַכְתַּשׁ סְגִירוּתָא הִיא בְּשִׁחְנָא ••••••••••••••••

Interp̄.chal.

sacerdos: lepra enī est. Plaga lepre si fuerit in hoie: adducetur ad sacerdotē. Et videbit sacerdos & si macula alba est in cute: & capillus eius versus est in albedinē: & signū viue carnis fuerit in macula: lepra vetustissima ē in cute carnis sue: & cōtaminabit eū sacdos: non recludet eum: qr immūdus est. Et si crescens creuerit lepra in cute: & operuerit lepra omnē cutē plage a capite eius vsq; ad pedes eius oia que oculi sacerdotis possunt videre: videbit sacerdos: & si operuit lepra omnē carnē eius: mundā iudicabit plagam: tota enim versa est in albedinē: & ideo mūdus est homo. In die autē quo apparuerit in ea caro viua: erit immūdus. Videbitq; sacerdos carnem viuā: & contaminabit eam: caro enim viua leprosa imūda est. Si enī caro viua versa fuerit in albedinem: adducetur ad sacerdotē. videbitq; eam sacerdos: & si versa est plaga in albedinē: mundam iudicabit plagā sacerdos: mundus enī est. Homo autē in cuius cute fuerit scabies: et sanata est: & in loco vlceris fuerit macula alba aut macula subrussa: videbit a sacerdote. Videbitq; sacerdos: & si aspectus eius humilior est cute: & capilli eius versi sunt in albedinem: contaminabit eum sacerdos: quia plaga lepre est crescens in vlcere.

Primitiua chal.

הֲוָה אֲתָא
חֲוַר
סְגַר
סְנָא חֲפָה כְּתַשׁ
רֵאשׁ חֲזָה
דְּכָה הֲפַךְ חֲזָה
חֲיָה הֲוָה סְאַב
תּוּב אֲתָא
חֲזָה דְּכָה
אֲסָא
סְאַב כְּתַשׁ

Tex. Heb.

פָּרָחָה׃ וְאִם יִרְאֶנָּה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה
אֵין בָּהּ שֵׂעָר לָבָן וּשְׁפָלָה
אֵינֶנָּה מִן הָעוֹר וְהִיא כֵהָה
וְהִסְגִּירוֹ הַכֹּהֵן שִׁבְעַת יָמִים׃ וְאִם — סָגַר יוֹם
פָּשֹׂה תִפְשֶׂה בָּעוֹר וְטִמֵּא הַכֹּהֵן
אֹתוֹ נֶגַע הוּא׃ וְאִם תַּחְתֶּיהָ תַּעֲמֹד — עָמַד
הַבַּהֶרֶת לֹא פָשָׂתָה צָרֶבֶת
הַשְּׁחִין הוּא וְטִהֲרוֹ הַכֹּהֵן׃ אוֹ
בָשָׂר כִּי יִהְיֶה בְעֹרוֹ מִכְוַת אֵשׁ — הָיָה כָּוָה
וְהָיְתָה מִחְיַת הַמִּכְוָה בַּהֶרֶת לְבָנָה — חָיָה
אֲדַמְדֶּמֶת אוֹ לְבָנָה׃ וְרָאָה אֹתָהּ
הַכֹּהֵן וְהִנֵּה נֶהְפַּךְ שֵׂעָר לָבָן — הָפַךְ
בַּבַּהֶרֶת וּמַרְאֶהָ עָמֹק מִן הָעוֹר
צָרַעַת הוּא בַּמִּכְוָה פָּרָחָה וְטִמֵּא — כָּוָה
אֹתוֹ הַכֹּהֵן נֶגַע צָרַעַת הוּא׃ וְאִם
יִרְאֶנָּה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה אֵין בַּבַּהֶרֶת שֵׂעָר — רָאָה
לָבָן וּשְׁפָלָה אֵינֶנָּה מִן הָעוֹר וְהוּא
כֵהָה וְהִסְגִּירוֹ הַכֹּהֵן שִׁבְעַת יָמִים׃
וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי אִם — שָׁבַע
פָּשֹׂה תִפְשֶׂה בָּעוֹר וְטִמֵּא הַכֹּהֵן
אֹתוֹ נֶגַע צָרַעַת הוּא׃ וְאִם
תַּחְתֶּיהָ תַּעֲמֹד הַבַּהֶרֶת לֹא — עָמַד
פָשְׂתָה בָעוֹר וְהוּא כֵהָה שְׂאֵת — פָּשָׂה
הַמִּכְוָה הוּא וְטִהֲרוֹ הַכֹּהֵן כִּי
צָרֶבֶת הַמִּכְוָה הוּא׃ וְאִישׁ אוֹ
אִשָּׁה כִּי יִהְיֶה בוֹ נָגַע בְּרֹאשׁ אוֹ — הָיָה
בְזָקָן׃ וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת הַנֶּגַע

Trāsla. B. Hiero.

orta est i vlcere. Quod si pilus coloris est pristini: & cicatrix subobscura & vicina carne non est humilior: recludet eum septē diebus. Et siquidem creuerit: adiudicabit eū lepre: sinautem steterit in loco suo: vlceris est cicatrix: & homo mundus erit. Caro autē & cutis quā ignis exusserit: & sanata albam siue ruffam habuerit cicatricem: considerabit eam sacerdos. Et ecce si versa est in alborem: locus eius reliqua cute est humilior: contaminabit eum: quia plaga lepre in cicatrice orta ē. Q͞d si pilorū color nō fuerit immutatus: nec hūilior plaga carne reliqua: & ipsa lepre spēs fuerit subobscura: recludet eū septē diebus. & die septimo contemplabitur. Si creuerit in cute lepra: contaminabit eum. Sinautem in loco suo cādor steterit non satis clarus: plaga conbustionis est: & idcirco mundabitur: quia cicatrix est combusture. Vir siue mulier in cuius capite vel barba germinauerit lepra: videbit eos sacerdos.

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

effloruit. si autem viderit ipsum sacerdos: et ecce nō est
ἐξήνθησεν. ἐὰν δὲ ἴδῃ αὐτὸν ὁ ἱερεύς, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἔστιν
in ipso pilus albus: et humile nō sit a cu-
ἐν αὐτῷ θρὶξ λευκή, καὶ ταπεινὸν μὴ ᾖ ἀπὸ τοῦ δέρ-
te corporis: et ipsa sit obscura: et segregabit
ματος τοῦ χρωτός, καὶ αὐτὴ ᾖ ἀμαυρά, καὶ ἀφοριεῖ
illū sacerdos septē dies. si autem diffusiōe diffunde-
αὐτὸν ὁ ἱερεὺς ἑπτὰ ἡμέρας. ἐὰν δὲ διαχύσει διαχεῖ-
tur in cute: et polluet ipsum sacerdos: tactus le-
ται ἐν τῷ δέρματι, καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς, ἁφὴ λέ-
pre est: in vlcere effloruit. si autem in loco suo
πρας ἐστίν, ἐν τῷ ἕλκει ἐξήνθησεν. ἐὰν δὲ κατὰ χώραν αὐ-
manserit claritas: et nō diffundatur: liuor
τοῦ μείνῃ τὸ τηλαύγημα, καὶ μὴ διαχέηται, οὐλὴ
vlceris est: et mūdabit eū sacerdos. et caro
τοῦ ἕλκους ἐστίν, καὶ καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς. καὶ σὰρξ
si fuerit in cute sua: cōbustio i-
ἐὰν γένηται ἐν τῷ δέρματι αὐτοῦ, κατάκαυμα πυ-
gnis: et fuerit in cute eius sanatū
ρός, καὶ γένηται ἐν τῷ δέρματι αὐτοῦ τὸ ὑγιασθὲν τοῦ
cōbustionis lucēs clarū vel palidū rube-
κατακαύματος αὐγάζον τηλαυγὲς ἢ ἔκλευκον πυρ-
scēs: et videbit ipsum sacerdos: et ecce mutauit
ρίζον, καὶ ὄψεται αὐτὸν ὁ ἱερεύς, καὶ ἰδοὺ μετέβαλεν
pilū albū in clarū: et aspectus eius humi-
τρίχα λευκὴν εἰς τὸ αὐγάζον, καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ ταπει-
lis a cute: lepra est: in cōbustio-
νὴ ἀπὸ τοῦ δέρματος, λέπρα ἐστίν, ἐν τῷ κατακαύ-
ne effloruit: et polluet ipsum sacerdos: tactus lepre
ματι ἐξήνθησεν, καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς, ἁφὴ λέπρας
est. si autem viderit ipsum sacerdos: et ecce nō est in
ἐστίν. ἐὰν δὲ ἴδῃ αὐτὸν ὁ ἱερεύς, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ
splēdēte pilus albus: et humile nō sit a cu-
αὐγάζοντι θρὶξ λευκή, καὶ ταπεινὸν μὴ ᾖ ἀπὸ τοῦ δέρμα-
te: et ipsum autem obscurū: et segregabit ipsum sacerdos
τος, καὶ αὐτὸ δὲ ἀμαυρόν, καὶ ἀφοριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς ἑ-
septē dies: et videbit eū sacerdos in die se-
πτὰ ἡμέρας, καὶ ὄψεται αὐτὸν ὁ ἱερεὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβ-
ptimo. si autem effusione diffusū fuerit in cute: et
δόμῃ. ἐὰν δὲ διαχύσει διαχέηται ἐν τῷ δέρματι, καὶ
polluet sacerdos eū: tactus lepre est: in vlcere ef-
μιανεῖ ὁ ἱερεὺς αὐτόν, ἁφὴ λέπρας ἐστίν, ἐν τῷ ἕλκει ἐ-
floruit. si autem in loco māserit splēdēs: et nō
ξήνθησεν. ἐὰν δὲ κατὰ χώραν μείνῃ τὸ αὐγάζον, καὶ μὴ
diffundatur in cute: ipse autem obscurus sit: cicatrix
διαχυθῇ ἐν τῷ δέρματι, αὐτὴ δὲ ἀμαυρὰ ᾖ, οὐλὴ τοῦ
cōbustionis est: et mūdabit ipsum sacerdos.
κατακαύματός ἐστι, καὶ καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς.
et enim figura cōbustionis est. et viro
ὁ γὰρ χαρακτὴρ τοῦ κατακαύματός ἐστι. καὶ ἀνδρὶ
vel mulieri cui fuerit in ipsis tactus lepre in ca-
ἢ γυναικὶ ᾧ ἐὰν γένηται ἐν αὐτοῖς ἁφὴ λέπρας ἐν τῇ κε-
pite vel in barba: et videbit sacerdos tactum:
φαλῇ ἢ ἐν τῷ πώγωνι, καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφήν,

D

Transla. Chal.

סְגִירוּתָא׃ וְאִם יֶחֱזִינַּהּ כַּהֲנָא וְהָא לֵית בַּהּ שַׂעֲרָא לְמִחַוַּר וּמַכִּיכָא לֵיתָהָא מִן מַשְׁכָּא וְהִיא
עַמְיָא וְיַסְגַּר יָתֵיהּ כַּהֲנָא שִׁבְעָא יוֹמִין׃ וְאִם אוֹסָפָא תוֹסֵף בְּמַשְׁכָּא וִיסָאֵיב כַּהֲנָא יָתֵיהּ
מַכְתָּשׁ סְגִירוּתָא הוּא׃ וְאִם בְּאַתְרַהּ קָמַת בַּהַרְתָּא לָא אוֹסִיפַת רוֹשַׁם שִׁחְנָא הוּא וִידַכֵּינֵיהּ
כַּהֲנָא׃ אוֹ אֱנָשׁ אֲרֵי יְהֵי בְמַשְׁכֵיהּ כְּוָאָה דְנוּר וּתְהֵי רוֹשַׁם כְּוָאָה בַּהֲרָא חִוָּרָא סַמְקָא
אוֹ חִוָּרָא׃ וְיֶחֱזֵי יָתַהּ כַּהֲנָא וְהָא אִתְהַפַּךְ שַׂעֲרָא לְמִחַוַּר בְּבַהַרְתָּא וּמֶחֱזָהָא עֲמִיק מִן
מַשְׁכָּא סְגִירוּתָא הִיא בִּכְוָאָה סְגִיאַת וִיסָאֵיב יָתֵיהּ כַּהֲנָא מַכְתָּשׁ סְגִירוּתָא הוּא׃ וְאִם
יֶחֱזִינַּהּ כַּהֲנָא וְהָא לֵית בְּבַהַרְתָּא שַׂעֲרָא לְמִחַוַּר וּמַכִּיכָא לֵיתָהָא מִן מַשְׁכָּא וְהִיא עַמְיָא
וְיַסְגְּרִנֵּיהּ כַּהֲנָא שִׁבְעָא יוֹמִין׃ וְיֶחֱזִינֵּיהּ כַּהֲנָא בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה אִם אוֹסָפָא תוֹסֵיף
בְּמַשְׁכָּא וִיסָאֵיב כַּהֲנָא יָתֵיהּ מַכְתָּשׁ סְגִירוּתָא הוּא׃ וְאִם בְּאַתְרַהּ קָמַת בַּהַרְתָּא לָא
אוֹסִיפַת בְּמַשְׁכָּא וְהִיא עַמְיָא רוֹשַׁם כְּוָאָה הִיא וִידַכֵּינֵיהּ כַּהֲנָא אֲרֵי רוֹשַׁם כְּוָאָה הוּא׃
גְּבַר אוֹ אִתְּתָא אֲרֵי יְהֵי בֵיהּ מַכְתָּשׁ בְּרֵישׁ אוֹ בְדִקְנָא׃ וְיֶחֱזֵי כַּהֲנָא יַת מַכְתָּשָׁא

Priuatiua chal.

עָמַם סָגַר יָסַף
קוּם
הָוָה
חָזָה הָפַךְ חָוַר
חָזָה כָּוָה סָאַב
מָכַךְ
קוּם
אִתְּתָא
כְּתַשׁ רֵאשׁ

Interp. chal.

Si autē viderit eam sacerdos: et si nō est in ea capillus albus neqꝫ est humilior cute: et ipsa est obscura: recludet eum sacerdos septē diebus. Si autē rursus creuerit in cute: cōtaminabit eum sacerdos: quia plaga lepre est. Et si in loco suo steterit macula nec creuit: cicatrix vlceris est: et mūdabit eum sacerdos. Homo autē in cuius cute fuerit exustio ignis: et fuerit cicatrix cōbustionis macula alba subruffa aut totaliter alba: videbit eam sacerdos: et si pilus eiusdē macule versus est in albedinē: et aspectus eius profundior est cute: lepra est crescens in cōbustione. Et contaminabit eum sacerdos: quia plaga lepre est. Si autem viderit eam sacerdos et non est pilus albus in macula illa: neqꝫ est humilior cute: et est subobscura: recludet eū sacerdos septem diebus. Et videbit eum sacerdos in die septimo: si crescens creuerit in cute: contaminabit eum sacerdos: quia plaga lepre est. Si autē in loco suo stetit macula nec creuit in cute: et ipsa est obscura: macula combustionis est. Et mundabit eum sacerdos: quia cicatrix combustionis est. Uir autem siue mulier in cuius capite aut barba fuerit plaga: videbit sacerdos plagam

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp̃.latina.

& ecce aspectus eius depressior cute: in ip-
καὶ ἰδοὺ ἡ ὄψις αὐτῆς κοιλοτέρα τοῦ δέρματος, ἐν αὐ-
sa aũt pilus flauus subtilis: & polluet eũ sacerdos:
τῇ δὲ θρὶξ ξανθίζουσα λεπτή, καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς,
plaga est: lepra capitis vel lepra bar-
θραυσμά ἐστιν, λέπρα τῆς κεφαλῆς ἢ λέπρα τοῦ πώ-
be est. & si viderit sacerdos tactũ pla
γωνός ἐστι. καὶ ἐὰν ἴδῃ ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν τοῦ θραύσμα-
ge: & ecce nõ aspectus humilior cute:
E τος, καὶ ἰδοὺ οὐχ ἡ ὄψις ἐγκοιλοτέρα τοῦ δέρματος,
& capillus flauus nõ est in ipsa: & segregabit sacer
καὶ θρὶξ ξανθίζουσα οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῇ, καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱε-
dos tactũ plage septẽ dies: & vide
ρεὺς τὴν ἁφὴν τοῦ θραύσματος ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ ὄψε-
bit sacerdos tactũ die septima: & ecce
ται ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ ἰδοὺ
nõ effusa ẽ plaga: & capillus flauus nõ est
οὐ διεχύθη τὸ θραῦσμα, καὶ θρὶξ ξανθίζουσα οὐκ ἔστιν
in ipsa: & aspectus plage nõ est humilior a
ἐν αὐτῇ, καὶ ἡ ὄψις τοῦ θραύσματος οὐκ ἔστι κοίλη ἀπὸ
cute: & radetur cutis: at pla
τοῦ δέρματος, καὶ ξυρηθήσεται τὸ δέρμα, τὸ δὲ θραῦ-
ga nõ radetur: & segregabit sacerdos plagã
σμα οὐ ξυρηθήσεται, καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς τὸ θραῦσμα
septẽ dies scdo. & videbit sacerdos pla-
ἑπτὰ ἡμέρας τὸ δεύτερον. καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὸ θραῦ-
gam die septima: & ecce nõ diffusa ẽ pla
σμα τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ ἰδοὺ οὐ διεχύθη τὸ θραῦ-
ga in cute postq̃ rasus fuerit ille: & aspect⁹
σμα ἐν τῷ δέρματι μετὰ τὸ ξυρηθῆναι αὐτόν, καὶ ἡ ὄψις
plage nõ est humilior a cute: & mũ
τοῦ θραύσματος οὐκ ἔστι κοίλη ἀπὸ τοῦ δέρματος, καὶ κα-
dabit eũ sacerdos: & lauãs vestimẽta sua:
θαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς, καὶ πλυνάμενος τὰ ἱμάτια αὐτοῦ,
mũdus erit. si aũt diffusiõe diffusa fuerit plaga in
καθαρὸς ἔσται. ἐὰν δὲ διαχύσει διαχέηται τὸ θραῦσμα ἐν
cute postq̃ mũdatus fuerit ille: & videbit
τῷ δέρματι μετὰ τὸ καθαρισθῆναι αὐτόν, καὶ ὄψεται
eũ sacerdos: & ecce diffusa ẽ plaga in
αὐτὸν ὁ ἱερεύς, καὶ ἰδοὺ διακέχυται τὸ θραῦσμα ἐν τῷ
cute: nõ cõsiderabit sacerdos de pilo
δέρματι, οὐκ ἐπισκέψεται ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς τριχὸς
flauescẽte: immũdus est. si aũt coram eo mã
τῆς ξανθιζούσης, ἀκάθαρτός ἐστιν. ἐὰν δὲ ἐνώπιον αὐτοῦ μεί-
serit ĩ loco plaga: & capill⁹ niger renat⁹ fuerit
νῃ ἐπὶ χώρας τὸ θραῦσμα, καὶ θρὶξ μέλαινα ἀνατείλῃ
in eo: sanauit plaga: mũdus est. & mũda-
ἐν αὐτῷ, ὑγίακεν τὸ θραῦσμα, καθαρός ἐστιν. καὶ καθα-
bit eũ sacerdos. & viro vel mulieri cui fuerit in
ριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς. καὶ ἀνδρὶ ἢ γυναικὶ ᾧ ἐὰν γένηται ἐν
cute carnis sue cãdores splẽdẽtes al-
δέρματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ αὐγάσματα αὐγάζοντα λευ-
bescẽtes: & videbit sacerdos: & ecce in cute
καθίζοντα, καὶ ὄψεται ὁ ἱερεύς, καὶ ἰδοὺ ἐν δέρματι

Trãsla.B.Hiero.

Et siquidẽ humilior fu-
it loc⁹ carne reliqua: &
capillus flauus solitoq̃
subtilior: cõtaminabit
eos: quia lepra capitis
ac barbe
est. Sin autem viderit
locum
macule equalem vicine
carni
& capillum nigrum: re
cludet
eũ septem diebus:
& die septimo intuebi
tur.
Si non creuerit macu-
la
& capillus sui coloris ẽ:
& locus
plage carni reliqua eq̃-
lis: radetur homo
absq̃ loco macule: &
recludetur
septem diebus
aliis. Si
die septimo visa fuerit
stetisse
plaga ĩ loco suo: nec
humilior carne reliqua:
mundabit eum: lotis-
q̃
vestibus suis mũdus e-
rit. Sin autem post e-
mundationem rursus
creuerit macula in cu
te:
non q̃ret amplius vtrũ
capillus in
flauũ colorẽ sit commu
tatus: quia aperte imun
dus est. Porro si steterit
macula: & capilli ni-
gri fuerint: nouerit ho-
minem sanatum eẽ: &
confidenter eũ pronun-
ciet mundum. Vir siue
mulier in cuius cute cã
dor apparuerit:
ituebitur eos sacerdos:
Si deprehenderit

Ter.Heb. Leui. Ca.xiii.

והנה מראהו עמק מן העור ובו
שער צהב דק וטמא אתו הכהן
נתק הוא צרעת הראש או הזקן
הוא: וכי יראה הכהן את נגע
הנתק והנה אין מראהו עמק מן
העור ושער שחר אין בו והסגיר
הכהן את נגע הנתק שבעת ימים:
וראה הכהן את הנגע ביום
השביעי והנה לא פשה הנתק
ולא היה בו שער צהב ומראה
הנתק אין עמק מן העור: והתגלח
ואת הנתק לא יגלח והסגיר
הכהן את הנתק שבעת ימים
שנית: וראה הכהן את הנתק
ביום השביעי והנה לא פשה
הנתק בעור ומראהו איננו עמק
מן העור וטהר אתו הכהן וכבס
בגדיו וטהר: ואם פשה יפשה
הנתק בעור אחרי טהרתו:
וראהו הכהן והנה פשה הנתק
בעור לא יבקר הכהן לשער
הצהב טמא הוא: ואם בעיניו עמד
הנתק ושער שחר צמח בו
נרפא הנתק טהור הוא וטהרו
הכהן: ואיש או אשה כי יהיה
בעור בשרם בהרת בהרת
לבנת: וראה הכהן והנה בעור

Priũtiua heb.

ראה
דקק
סגר
גלח
יום
שנה
בקר
רפא טהר
היה

Transla.Chal.

והא מחזוהי עמיק מן משכא וביה שער סומק דעדק ויסאיב יתיה כהנא ניתקא
הוא סגירות רישא או דקנא הוא: וארי יחזי כהנא ית מכתש ניתקא והא לית
מחזוהי עמיק מן משכא ושער אוכם לית ביה ויסגר כהנא ית מכתש ניתקא שבעא
יומין: ויחזי כהנא ית מכתשא ביומא שביעאה והא לא אוסיף ניתקא ולא הוה ביה
שער סומק ומחזי ניתקא לית עמיק מן משכא: ויגלח סחרני ניתקא וית ניתקא לא
יגלח ויסגר כהנא ית ניתקא שבעא יומין תנינות: ויחזי כהנא ית ניתקא ביומא שביעאה
והא לא אוסיף ניתקא במשכא ומחזוהי ליתוהי עמיק מן משכא וידכי יתיה כהנא
ויצבע לבושוהי וידכי: ואם אוספא יוסיף ניתקא במשכא בתר דכותיה: ויחזיניה
כהנא והא אוסיף ניתקא במשכא לא יבקר כהנא לשער סומק מסאב הוא: ואם כד
הוה קם ניתקא ושער אוכם צמח ביה אתסי ניתקא דכי הוא וידכיניה כהנא: וגבר
או אתתא ארי יהי במשך בשריהון בהרן בהרן חורן: ויחזי כהנא והא במשך

Interp̃.chal.

et si aspectus ei⁹ fuerit profundior cute: & in ipsa fue-
rit capillus flauus tenuissimus: cõtaminabit eũ sacer
dos: quia lepra capitis siue barbe est. Et si viderit sa-
cerdos plagam lepre: & aspectus eius non est profun
dior cute: & capillus niger non est in eo: recludet sa-
cerdos plagam lepre septem diebus. et videbit sa-
cerdos plagam in die septimo. Et si non creuit lepra
nec est in ea capillus flauus: & aspectus lepre non est
profundior cute: tondebit in circuitu lepre: & lepram
ipsam nõ tondebit: & recludet sacerdos leprã septẽ die
bus aliis. Et videbit sacerdos leprã in die septimo: et
si non creuit lepra in cute: & aspectus eius nõ est pro-
fundior cute: mundum iudicabit eum sacerdos. et la-
uabit vestimenta sua: & mundabitur. Si autem rursus
creuerit lepra in cute post emundationem suam vide-
bit eum sacerdos: & si creuit lepra in cute. nõ curabit
sacerdos de capillo flauo: quia immundus est. Si autẽ
lepra stetit sicut antea erat: & capillus niger ortus est
in ea: sanata est lepra: mundus est: & mundum iudica
bit eum sacerdos. Uir autem siue mulier in quorum
cute carnis fuerint macule albe: videbit sacerdos et
si in cute

Priũtiua chal.

סאב
חזה כתש
סגר
יסף
גלח
דכה
צבע דכה
בקר סאב
קום אסא
אנתא הוה חוה

בְּשָׂרָם בֶּהָרֹת כֵּהוֹת לְבָנֹת, בֹּהַק כָּהָה
הוּא פָּרַח בָּעוֹר טָהוֹר הוּא׃ וְאִישׁ
כִּי יִמָּרֵט רֹאשׁוֹ, קֵרֵחַ הוּא טָהוֹר מָרַט
הוּא׃ וְאִם מִפְּאַת פָּנָיו יִמָּרֵט פָּאָה פָּנָה
רֹאשׁוֹ, גִּבֵּחַ הוּא טָהוֹר הוּא׃ וְכִי
יִהְיֶה בַקָּרַחַת אוֹ בַגַּבַּחַת נֶגַע לָבָן
אֲדַמְדָּם, צָרַעַת פֹּרַחַת הִוא
בְּקָרַחְתּוֹ אוֹ בְגַבַּחְתּוֹ׃ וְרָאָה אֹתוֹ
הַכֹּהֵן וְהִנֵּה שְׂאֵת הַנֶּגַע לְבָנָה נָשָׂא
אֲדַמְדֶּמֶת בְּקָרַחְתּוֹ אוֹ בְגַבַּחְתּוֹ,
כְּמַרְאֵה צָרַעַת עוֹר בָּשָׂר׃ אִישׁ
צָרוּעַ הוּא טָמֵא הוּא, טַמֵּא צָרַע
יְטַמְּאֶנּוּ הַכֹּהֵן בְּרֹאשׁוֹ נִגְעוֹ׃
וְהַצָּרוּעַ אֲשֶׁר בּוֹ הַנֶּגַע בְּגָדָיו
יִהְיוּ פְרֻמִים וְרֹאשׁוֹ יִהְיֶה פָרוּעַ, הָיָה פָּרַע
וְעַל שָׂפָם יַעְטֶה, וְטָמֵא טָמֵא עָטָה
יִקְרָא׃ כָּל יְמֵי אֲשֶׁר הַנֶּגַע בּוֹ קָרָא יוֹם
יִטְמָא טָמֵא הוּא, בָּדָד יֵשֵׁב מִחוּץ טָמֵא
לַמַּחֲנֶה מוֹשָׁבוֹ׃ וְהַבֶּגֶד כִּי יִהְיֶה חָנָה יָשַׁב
בוֹ נֶגַע צָרָעַת, בְּבֶגֶד צֶמֶר אוֹ בְּבֶגֶד
פִּשְׁתִּים׃ אוֹ בִשְׁתִי אוֹ בְעֵרֶב
לַפִּשְׁתִּים וְלַצָּמֶר, אוֹ בְעוֹר אוֹ
בְּכָל מְלֶאכֶת עוֹר׃ וְהָיָה הַנֶּגַע יְרַקְרַק יָרַק
אוֹ אֲדַמְדָּם בַּבֶּגֶד אוֹ בָעוֹר אוֹ
בַשְּׁתִי אוֹ בָעֵרֶב אוֹ בְכָל כְּלִי עוֹר נֶגַע שָׁתָה כָּלָה
צָרַעַת הוּא, וְהָרְאָה אֶת הַכֹּהֵן׃ רָאָה
וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת הַנֶּגַע, וְהִסְגִּיר סָגַר

Trāsla. B. Hiero.

subobscurum alborē lucere in cute: sciat non esse leprā: sed maculam coloris cādidi & hoīem mundū. Vir de cuius capite capilli fluūt: caluus & mundus est. Et si a fronte ceciderit pili recaluaster & mundus est. Si autem in caluitio siue in recaluatione albus vel ruffus color fuerit exortus: & hoc sacerdos viderit: condēnabit eū haud dubie lepre: que orta est in caluitio. Quicunq; ergo maculatus fuerit lepra: & separatus est ad arbitrium sacerdotis: habebit vestimēta dissuta: caput nudum: os veste cōtectum: cōtaminatū ac sordidū se clamabit. Omni tēpore quo leprosus est & immundus: solus habitabit extra castra. Vestis lanea siue linea que lepram habuerit in stamine atq; subtegmine: aut certe pellis: vel quicquid ex pelle confectum est, si alba vel rufa macula fuerit infecta: lepra reputabitur: ostēdeturq; sacerdoti. Qui consideratam recludet

Trāsla. Gre. lxx. cũ interp. latina

carnis sue cādores splēdētes albescētes
τῆς σαρκὸς αὐτοῦ αὐγάσματα αὐγάζοντα λευκαθίζοντα
impetigo ē: flores in cute: mūdus est. si aūt
ἀλφός ἐστι, ἐξανθεῖ ἐν τῷ δέρματι, καθαρός ἐστι. ἐὰν δέ
alicui caluū fuerit caput eius calvus est: mūdus
τινι μαδήσῃ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ φαλακρός ἐστι, καθαρός ἐ-
est. si aūt ante faciē eius caluū fuerit caput eius
στιν. ἐὰν δὲ κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ μαδήσῃ ἡ κεφαλὴ αὐ-
recaluaster est: mūdus est. si aūt fuerit in
τοῦ ἀναφάλαντός ἐστι, καθαρός ἐστιν. ἐὰν δὲ φανῇ ἐν τῷ
caluitie eius: vel i recaluatiōe eius
φαλακρώματι αὐτοῦ, ἢ ἐν τῷ ἀναφαλαντώματι αὐτοῦ
tact' albus vel flauescēs: lepra florēs est in
ἁφὴ λευκὴ ἢ πυρρίζουσα, λέπρα ἐξανθοῦσά ἐστιν ἐν τῷ
caluitie eius: vel i recaluatione eius.
φαλακρώματι αὐτοῦ, ἢ ἐν τῷ ἀναφαλαντώματι αὐτοῦ.
et videbit eū sacerdos: et ecce aspectus tactus al
καὶ ὄψεται αὐτὸν ὁ ἱερεύς, καὶ ἰδοὺ ἡ ὄψις τῆς ἁφῆς λευ-
bus vel flauescēs in caluitie eius: vel in re-
κὴ ἢ πυρρίζουσα ἐν τῷ φαλακρώματι αὐτοῦ, ἢ ἐν τῷ ἀνα-
caluatione eius sicut species lepre in cute
φαλαντώματι αὐτοῦ ὡς εἶδος λέπρας ἐν τῷ δέρματι
carnis sue: hō leprosus ē: immūdus ē. pollutione
τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, ἄνθρωπος λεπρός ἐστι, ἀκάθαρτός ἐστι. μιάν-
ne polluet eū sacerdos: i capite suo tact' ei'.
σει μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς, ἐν τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ ἡ ἁφὴ αὐτοῦ.
et leprosus in quo ē tactus: vestimēta eius erūt solu
καὶ ὁ λεπρὸς ἐν ᾧ ἐστιν ἡ ἁφή, τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἔσται παραλε-
ta: et caput eius nudū: et
λυμένα, καὶ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἀκατακάλυπτος, καὶ
circa os eius cōtegatur: et immūdus vo
περὶ τὸ στόμα αὐτοῦ περιβαλλέσθω, καὶ ἀκάθαρτος κε-
cabitur oēs dies: quādiu fuerit in eo ta
κλήσεται πάσας τὰς ἡμέρας, ὅσας ἐὰν ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἡ ἁ-
ctus: immūdus exīs immūdus erit: segregatus sede
φή, ἀκάθαρτος ὢν ἀκάθαρτος ἔσται. κεχωρισμένος καθή-
bit: extra castra erit eius cōuersatio.
σεται, ἔξω τῆς παρεμβολῆς ἔσται αὐτοῦ ἡ διατριβή.
et vestis i qua fuerit in ipsa tactus lepre in ve-
καὶ ἱμάτιον ᾧ ἐὰν φανῇ ἐν αὐτῷ ἁφὴ λέπρας ἐν ἱμα-
ste lanea: vel in veste stupea: vel i stamie: vel i subtegmie:
τίῳ ἐρεῷ, ἢ ἐν ἱματίῳ στυππυΐνῳ, ἢ ἐν στήμονι, ἢ ἐν κρόκῃ,
vel in lineis: vel in laneis: vel in pelle: vel in
ἢ ἐν τοῖς λινοῖς, ἢ ἐν τοῖς ἐρέοις, ἢ ἐν δέρματι, ἢ ἐν
omni opararia pelle: et fuerit tact' vire-
παντὶ ἐργασίμῳ δέρματι, καὶ φανῇ ἡ ἁφὴ χλωρί-
scēs vel flauescēs in pelle: vel in veste:
ζουσα ἢ πυρρίζουσα ἐν τῷ δέρματι, ἢ ἐν τῷ ἱματίῳ,
vel in stamine: vel in subtegmine: vel in oī vase ope-
ἢ ἐν τῷ στήμονι, ἢ ἐν τῇ κρόκῃ, ἢ ἐν παντὶ σκεύει ἐρ-
rario pellis: tactus lepre est. et ostēdet sacer-
γασίμου δέρματος, ἁφὴ λέπρας ἐστί. καὶ δείξει τῷ ἱε-
doti: et videbit sacerdos tactū: et segregabit
ρεῖ, καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφήν, καὶ ἀφοριεῖ

F

G

Pri̇̄tiua chal.

עֲמַם סְגָא יְתַר
רֵאשׁ קְבַל
כְּתַשׁ
חֲזָה סְאַב
הֲוָה
בְּזַע עֲטַף סְאַב
כְּרָא שְׁרָא
יְתַב שְׁתָה
הֲוָה
כְּתַשׁ
חֲזָא סְגַר

Interp. chal.

carnis eorum sunt macule subobscure albe: macula coloris candidi est crescens in cute: mundusq; est. Vir autē cuius capilli capitis fluunt: caluus et mūdus est. Si autē cōtra faciē suam fluerint capilli capitis eius: recaluaster est: mūdusq; est. et si fuerit in caluitio aut in recaluatione plaga alba subrussa: lepra est crescens in caluitio eius aut in recaluatione eius. Videbitq; eum sacerdos: et si macula plage alba fuerit et subrussa in caluitio eius aut in recaluatione ei' sicut aspectus lepre cutis carnis: vir leprosus est: immundus est: contaminās contaminabit eum sacerdos: in capite eius est plaga eius. Leprosus autē in quo fuerit plaga: vestimēta eius erūt scissa: et caput eius erit nudū: et os eius inuoluetur panno sicut lugēs. Et non cōtaminemini neq; immundi sitis clamabit: cunctis diebus quibus habuerit plagā erit immūdus: immūdus enī est: solus habitabit: extra castra erit habitatio ei'. Et vestis in qua fuerit plaga lepre in veste lanea aut in veste linea aut in stamine vel in subtegmine de lino aut de lana aut in pelle vel in quocumq; quod factum est ex pelle: si fuerit plaga pallida aut russa in veste aut in pelle vel in stamine aut in subtegmine aut in quacunq; veste pellicea: plaga lepre est: ostenderturq; sacerdoti. Et videbit sacerdos plagam: et recludet

Transla. Chal.

בִּשְׂרֵיהוֹן בַּהֲרָן עַמְיָן חִוְּרָן, בּוֹהֲקָא הוּא סְגֵי בְּמַשְׁכָּא דְּכֵי הוּא׃ וּגְבַר אֲרֵי יִתַּר שְׂעַר
רֵישֵׁיהּ, קָרֵחַ הוּא דְּכֵי הוּא׃ וְאִם מִלָּקֳבֵל אַפּוֹהִי יִתַּר שְׂעַר רֵישֵׁיהּ, גְּלוֹשׁ הוּא דְּכֵי
הוּא׃ וַאֲרֵי יְהֵי בְקָרַחוּתָא אוֹ בִגְלוֹשׁוּתָא מַכְתָּשׁ חִוָּר סְמוֹק, סְגִירוּת סָגְיָא הִיא
בְּקָרַחוּתֵהּ אוֹ בִגְלוֹשׁוּתֵהּ׃ וְיֶחֱזֵי יָתֵהּ כַּהֲנָא וְהָא עֲמָקָא מַכְתָּשָׁא חִוָּר סְמוֹק
בְּקָרַחוּתֵהּ אוֹ בִגְלוֹשׁוּתֵהּ, כְּמֶחֱזֵי סְגִירוּתָא מְשַׁךְ בִּשְׂרָא׃ גְּבַר סְגִיר הוּא מְסָאַב הוּא,
סַאָבָא יְסָאֲבִנֵּהּ כַּהֲנָא בְּרֵישֵׁהּ מַכְתָּשֵׁהּ׃ וּסְגִירָא דְּבֵהּ מַכְתָּשָׁא לְבוּשׁוֹהִי יְהוֹן
מְבַזְּעִין וְרֵישֵׁהּ יְהֵי פְּרִיעַ, וְעַל שָׂפָם כְּאַבְלָא יִתְעַטֵּף, וְלָא תִתְסָאֲבוּן לָא תִתְסָאֲבוּן
יִקְרֵי׃ כָּל יוֹמִין דְּמַכְתָּשָׁא בֵהּ יְהֵי מְסָאַב מְסָאַב הוּא, בִּלְחוֹדוֹהִי יִתֵּב מִבָּרָא לְמַשְׁרִיתָא
יְהֵי מוֹתְבֵהּ׃ וּלְבוּשָׁא אֲרֵי יְהֵי בֵהּ מַכְתַּשׁ סְגִירוּ, בִּלְבוּשׁ עֲמַר אוֹ בִּלְבוּשׁ כִּתָּן׃ אוֹ
בִשְׁתְיָא אוֹ בְעִרְבָא לְכִתָּנָא וּלְעַמְרָא, אוֹ בְמַשְׁכָּא אוֹ בְּכָל עֲבִידַת מְשַׁךְ׃ וִיהֵי מַכְתָּשָׁא
יָרוֹק אוֹ סְמוֹק בִּלְבוּשָׁא אוֹ בְמַשְׁכָּא אוֹ בִשְׁתְיָא אוֹ בְעִרְבָא אוֹ בְּכָל מָאן דִּמְשַׁךְ, מַכְתַּשׁ
סְגִירוּתָא הוּא, וְיִתַּחֲזֵי לְכַהֲנָא׃ וְיֶחֱזֵי כַהֲנָא יָת מַכְתָּשָׁא, וְיַסְגַּר

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.

sacerdos tactũ septẽ dies: ⁊ videbit
ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ ὄψεται τὴν ἁ-
tactũ die septima. si aũt diffusus fuerit tact9 i
φὴν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ. ἐὰν δὲ διαχέηται ἡ ἁφὴ ἐν
veste: vel in stamine: vel i subtegmine vel in
τῷ ἱματίῳ, ἢ ἐν τῷ στήμονι, ἢ ἐν τῇ κρόκῃ ἢ ἐν τῷ
pelle: iuxta oĩa q̃cũq̃ facta fuerit pelles
δέρματι, κατὰ πάντα ὅσα ἂν ποιηθῇ δέρματα
in opatiõe: lepra pseuerãs est tact9: immun
ἐν τῇ ἐργασίᾳ, λέπρα ἔμμονός ἐστιν ἡ ἁφή, ἀκάθαρ-
G dus est: cõburet vestẽ: vel stamẽ: vel
τός ἐστι, κατακαύσει τὸ ἱμάτιον, ἢ τὸν στήμονα, ἢ
subtegmẽ: vel i laneo: vel in lineo: vel in om
τὴν κρόκην, ἢ ἐν τοῖς ἐρίοις, ἢ ἐν τοῖς λινοῖς, ἢ ἐν παν-
ni vase pelliceo: in quo fuerit i ipo tact9: qr le
τὶ σκεύει δερματίνῳ, ἐν ᾧ ἂν ᾖ ἐν αὐτῷ ἡ ἁφή, ὅτι λέ-
pra pseuerãs est: in igne cõburet. si aũt
πρα ἔμμονός ἐστιν, ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται. ἐὰν δὲ
viderit sacerdos: ⁊ nõ diffusus fuerit tact9 in ve-
ἴδῃ ὁ ἱερεύς, καὶ μὴ διαχέηται ἡ ἁφὴ ἐν τῷ ἱμα-
ste: vel in stamine: vel in subtegmine: vel i om-
τίῳ, ἢ ἐν τῷ στήμονι, ἢ ἐν τῇ κρόκῃ, ἢ ἐν παν-
ni vase pelliceo: ⁊ pcipiet sacerdos: ⁊
τὶ σκεύει δερματίνῳ, καὶ συντάξει ὁ ἱερεύς, καὶ
lauabit in q̃ fuerit in ipo tact9: ⁊ segregabit
πλυνεῖ ἐφ᾽ οὗ ἐὰν ᾖ ἐπ᾽ αὐτῷ ἡ ἁφή, καὶ ἀφοριεῖ
sacerdos tactũ septẽ dies scdo. ⁊
ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν ἑπτὰ ἡμέρας τὸ δεύτερον. καὶ
videbit sacerdos postq̃ lot9 fuerit tact9:
ὄψεται ὁ ἱερεὺς μετὰ τὸ πλυθῆναι τὴν ἁφήν,
⁊ si aũt nõ mutauerit tact9 aspectũ suũ: ⁊
καὶ εἰ δὲ μὴ μετέβαλεν ἡ ἁφὴ τὴν ὄψιν αὐτῆς, καὶ
tact9 nõ diffundit: immũdũ est: in igne
ἡ ἁφὴ οὐ διαχεῖται, ἀκάθαρτόν ἐστιν, ἐν πυρὶ
cõburetur. firmat9 ẽ in veste: vel in
κατακαυθήσεται. ἐστήρικται ἐν τῷ ἱματίῳ, ἢ ἐν
stamine: vel in subtegmine: ⁊ si viderit sacerdos:
τῷ στήμονι, ἢ ἐν τῇ κρόκῃ. καὶ ἐὰν ἴδῃ ὁ ἱερεύς,
⁊ fuerit obscur9 tact9 postq̃ lotũ fuerit ipsum:
καὶ ᾖ ἀμαυρὰ ἡ ἁφὴ μετὰ τὸ πλυθῆναι αὐτό,
rũpet illũ a veste: vel a
ἀπορρήξει αὐτὸ ἀπὸ τοῦ ἱματίου, ἢ ἀπὸ τοῦ
stamine: vel a subtegmine: vel a pel-
στήμονος, ἢ ἀπὸ τῆς κρόκης, ἢ ἀπὸ τοῦ δέρμα-
le. si aũt appareat ampli9 in veste: vel i sta
τος. ἐὰν δὲ ὀφθῇ ἔτι ἐν τῷ ἱματίῳ, ἢ ἐν τῷ στή-
mine: vel in subtegmine: vel in oĩ vase pel
μονι, ἢ ἐν τῇ κρόκῃ, ἢ ἐν παντὶ σκεύει δερ-
liceo: lepra florẽs est: in igne cõ
ματίνῳ, λέπρα ἐξανθοῦσά ἐστιν, ἐν πυρὶ κα-
buretur in q̃ est tactus:
τακαυθήσεται ἐν ᾧ ἐστὶν ἡ ἁφή, oooooooooooooo

Trãsla. B. Hiero.

septem diebus: & oooo
oooooooooooooooooooooooo
die septimo rursus oooo
aspiciens si deprehende
rit creuisse: oooooooooooo
oooooooooooo ooo oooooo
oooooooooooooooooooooooo
oooooooooooooooooooooooo
oooooooooo oooooooooooo
lepra oooooooooooooo
perseuerans est. pollu-
tum iudicabit oooooooooo
vestimentum: & oooooo
oooooooooooooo oooooooo
oooooooooooo oooooooooo
oooooooooooooooooooooooo
omne in quo fuerit in
uenta: & idcirco oooooo
oooooooooooooooooooooooo
oooooooooooo oooooooooooo
comburetur flammis.
q̃ si eam viderit oooooooo
non creuisse: oooooooooo
oooooooooooooooooooooooo
oooooooooooooooooooooooo
oooooooooooooooooooooooo
precipiet: & lauabunt
id oooooooooooooooooo
in quo lepra est: reclu
detq̃ illud septẽ diebus
aliis. Et cum viderit oo
oooooooooooooooooooooooo
faciem quidem pristinã
non reuersam: oooooooo
nec tñ creuisse leprã:
oooooo oooooooooooooooooo
immundũ iudicabit: &
igne comburet: eo q̃ in-
fusa sit in superficie ve-
stimenti vel per totũ le-
pra. Sin autem obscuri-
or fuerit locus lepre oo
postq̃ vestis est lota:
abrũpet eum & a soli-
do diuidet. Quod ooooo
oooooooooooooooo oooooo
si vltra apparuerit ooo
oooooooooooooooooooooo
in his locis que prius i-
maculata erant: lepra oo
volatilis & vaga debet
igne oooooooooooooooooo
comburi. oooooooooooo
oooooooooooooooooo oooooo

אֶת הַנֶּגַע שִׁבְעַת יָמִים׃ וְרָאָה
אֶת הַנֶּגַע בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי כִּי
פָשָׂה הַנֶּגַע בַּבֶּגֶד אוֹ בַשְּׁתִי אוֹ
בָעֵרֶב אוֹ בָעוֹר לְכֹל אֲשֶׁר
יֵעָשֶׂה הָעוֹר לִמְלָאכָה צָרַעַת
מַמְאֶרֶת הַנֶּגַע טָמֵא הוּא׃ וְשָׂרַף
אֶת הַבֶּגֶד אוֹ אֶת הַשְּׁתִי אוֹ אֶת
הָעֵרֶב בַּצֶּמֶר אוֹ בַפִּשְׁתִּים אוֹ
אֶת כָּל כְּלִי הָעוֹר אֲשֶׁר יִהְיֶה בוֹ
הַנָּגַע כִּי צָרַעַת מַמְאֶרֶת הִוא
בָּאֵשׁ תִּשָּׂרֵף׃ וְאִם יִרְאֶה הַכֹּהֵן
וְהִנֵּה לֹא פָשָׂה הַנֶּגַע בַּבֶּגֶד אוֹ
בַשְּׁתִי אוֹ בָעֵרֶב אוֹ בְּכָל כְּלִי
עוֹר׃ וְצִוָּה הַכֹּהֵן וְכִבְּסוּ אֵת אֲשֶׁר
בּוֹ הַנָּגַע וְהִסְגִּירוֹ שִׁבְעַת יָמִים
שֵׁנִית׃ וְרָאָה הַכֹּהֵן אַחֲרֵי הֻכַּבֵּס
אֶת הַנֶּגַע וְהִנֵּה לֹא הָפַךְ
הַנֶּגַע אֶת עֵינוֹ וְהַנֶּגַע לֹא פָשָׂה
טָמֵא הוּא בָּאֵשׁ תִּשְׂרְפֶנּוּ פְּחֶתֶת
הִוא בְּקָרַחְתּוֹ אוֹ בְגַבַּחְתּוֹ׃ וְאִם
רָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה כֵּהָה הַנֶּגַע
אַחֲרֵי הֻכַּבֵּס אֹתוֹ וְקָרַע אֹתוֹ
מִן הַבֶּגֶד אוֹ מִן הָעוֹר אוֹ מִן
הַשְּׁתִי אוֹ מִן הָעֵרֶב׃ וְאִם תֵּרָאֶה
עוֹד בַּבֶּגֶד אוֹ בַשְּׁתִי אוֹ בָעֵרֶב אוֹ
בְכָל כְּלִי עוֹר פֹּרַחַת הִוא בָּאֵשׁ
תִּשְׂרְפֶנּוּ אֵת אֲשֶׁר בּוֹ הַנָּגַע׃

Primitiua heb.

עָשָׂה
אָרַר
הָיָה
שָׂרַף רָאָה
יוֹם
שָׁנָה כָּבַס

Transla. Chal.

יַת מַכְתָּשָׁא שִׁבְעָא יוֹמִין׃ וְיֶחֱזֵי יַת מַכְתָּשָׁא בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה אֲרֵי אוֹסֵיף מַכְתָּשָׁא
בִּלְבוּשָׁא אוֹ בְשִׁתְיָא אוֹ בְעִרְבָא אוֹ בְמַשְׁכָּא לְכֹל דְּיִתְעֲבֵד מַשְׁכָּא לַעֲבִידְתָּא סְגִירוּת
מְחַסְרָא מַכְתָּשָׁא מְסָאַב הוּא׃ וְיוֹקֵיד יַת לְבוּשָׁא אוֹ יַת שִׁתְיָא אוֹ יַת עִרְבָא בְּעַמְרָא
אוֹ בְכִתָּנָא אוֹ יַת כָּל מָאן דִּמְשַׁךְ דִּיהֵי בֵיהּ מַכְתָּשָׁא אֲרֵי סְגִירוּת מְחַסְרָא הִיא בְּנוּרָא
תִּתּוֹקַד׃ וְאִם יֶחֱזֵי כַהֲנָא וְהָא לָא אוֹסֵיף מַכְתָּשָׁא בִּלְבוּשָׁא אוֹ בְשִׁתְיָא אוֹ בְעִרְבָא אוֹ
בְּכָל מָאן דִּמְשַׁךְ׃ וִיפַקֵּיד כַּהֲנָא וִיחַוְּרוּן יַת דְּבֵיהּ מַכְתָּשָׁא וְיַסְגְּרִינֵּיהּ שִׁבְעָא יוֹמִין
תִּנְיָנוּת׃ וְיֶחֱזֵי כַהֲנָא בָּתַר דְּחַוַּרוּ יַת מַכְתָּשָׁא וְהָא לָא שְׁנָא מַכְתָּשָׁא מִן כַּד הֲוָה
וּמַכְתָּשָׁא לָא אוֹסֵיף מְסָאַב הוּא בְּנוּרָא תּוֹקְדִינֵּיהּ תַּבְרָא הִיא בִּשְׁחִיקוּתֵיהּ אוֹ
בְּחַדְתוּתֵיהּ׃ וְאִם חֲזָא כַהֲנָא וְהָא עֲמָא מַכְתָּשָׁא בָּתַר דְּחַוַּרוּ יָתֵיהּ וְיִבְזַע יָתֵיהּ מִן
לְבוּשָׁא אוֹ מִן מַשְׁכָּא אוֹ מִן שִׁתְיָא אוֹ מִן עִרְבָא׃ וְאִם תִּתַּחְזֵי עוֹד בִּלְבוּשָׁא אוֹ בְשִׁתְיָא
אוֹ בְעִרְבָא אוֹ בְּכָל מָן דִּמְשַׁךְ סָגְיָא הִיא בְּנוּרָא תּוֹקְדִינֵּיהּ יַת דְּבֵיהּ מַכְתָּשָׁא׃

Interp. chal.

eam septẽ diebus: videbitq̃ plagam in die septimo: et si creuit in veste vel in stamine aut in pelle aut in quocũq̃ quod ex pelle fit: lepre corrodẽtis est plaga: immũdus erit. Et cõburet vestem aut stamen aut subtegmen laneum aut lineum aut quãcunq̃ vestem pelliceam in quibus fuerit plaga: quia lepra corrodens est: igne comburetur. Et si viderit sacerdos q̃ nõ creuit plaga in vestimẽto aut in stamine vel subtegmine aut in omni veste pellicea: iubebit sacerdos ⁊ lauabũt illud in quo fuerit plaga: ⁊ recludet illud septem diebus aliis. videbitq̃ sacerdos postq̃ lauerunt locũ plage: ⁊ si non est mutata plaga ab eo quod erat: neq̃ creuit plaga: immũdus erit: igni combures illud: corrosio enim est in vetustate sua vel in nouitate sua. Et si viderit sacerdos q̃ plaga est subobscura postquã lauerunt eam: abrumpet eam a vestimento aut de pelle aut de stamine aut de subtegmine. Et si vltra apparuerit in vestimento aut in stamine vel in subtegmine aut in quacunq̃ veste pellicea multiplicata est: igni combures illud in quo est plaga. oooooooooooooooo
oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

Primitiua chal.

יְסַף
עֲבַד
חֲסַר סְאַב יְקַד
הֲוָה
יְקַד חֲוָה
פְּקַד חֲוַר
תְּנָה שְׁנָה
יְסַף יְקַד שְׁחַק
חֲדַה כְּנַשׁ בְּזַע
שְׁתַה חֲזָא
כְּנָא

וְהַבֶּגֶד אוֹ הַשְּׁתִי אוֹ הָעֵרֶב אוֹ
כָּל כְּלִי הָעוֹר אֲשֶׁר תְּכַבֵּס וְסָר סור
מֵהֶם הַנָּגַע וְכֻבַּס שֵׁנִית וְטָהֵר׃
זֹאת תּוֹרַת נֶגַע צָרַעַת בֶּגֶד הַצֶּמֶר יהיה
אוֹ הַפִּשְׁתִּים אוֹ הַשְּׁתִי אוֹ הָעֵרֶב
אוֹ כָּל כְּלִי עוֹר לְטַהֲרוֹ אוֹ
לְטַמְּאוֹ׃ Ca.xiiij. וַיְדַבֵּר יְהוָה
אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ זֹאת תִּהְיֶה תּוֹרַת דבר היה
הַמְּצֹרָע בְּיוֹם טָהֳרָתוֹ וְהוּבָא אֶל בוא
הַכֹּהֵן׃ וְיָצָא הַכֹּהֵן אֶל מִחוּץ
לַמַּחֲנֶה וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה נִרְפָּא חנה רפא
נֶגַע הַצָּרַעַת מִן הַצָּרוּעַ׃ וְצִוָּה
הַכֹּהֵן וְלָקַח לַמִּטַּהֵר שְׁתֵּי צִפֳּרִים
חַיּוֹת טְהֹרוֹת וְעֵץ אֶרֶז וּשְׁנִי חיה שנה
תוֹלַעַת וְאֵזֹב׃ וְצִוָּה הַכֹּהֵן וְשָׁחַט תלע
אֶת הַצִּפּוֹר הָאֶחָת אֶל כְּלִי חֶרֶשׂ צפר כלה
עַל מַיִם חַיִּים׃ אֶת הַצִּפֹּר הַחַיָּה
יִקַּח אֹתָהּ וְאֶת עֵץ הָאֶרֶז לקח
וְאֶת שְׁנִי הַתּוֹלַעַת וְאֶת הָאֵזֹב
וְטָבַל אוֹתָם וְאֵת הַצִּפֹּר הַחַיָּה את
בְּדַם הַצִּפֹּר הַשְּׁחֻטָה עַל
הַמַּיִם הַחַיִּים׃ וְהִזָּה עַל הַמִּטַּהֵר נזה טהר
מִן הַצָּרַעַת שֶׁבַע פְּעָמִים
וְטִהֲרוֹ וְשִׁלַּח אֶת הַצִּפֹּר הַחַיָּה
עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה׃ וְכִבֶּס הַמִּטַּהֵר פנה
אֶת בְּגָדָיו וְגִלַּח אֶת כָּל שְׂעָרוֹ
וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָהֵר וְאַחַר יָבוֹא בוא

Si cessauerit: lauabit aqua ea que pura sunt secūdo: & munda erunt. Ista est lex lepre vestimenti lanei & linei staminis atq; subtegminis oisq; supellectilis pellicee: quo mūdari debeat vel cōtaminari. Ca.14.

Locutusq; est dñs ad moysen. dicēs. Hic est ritus leprosi qñ mundandus est. Adducetur ad sacerdotē. Qui egressus de castris: cū inuenerit lepram esse mundatam: precipiet ei qui purificatur vt offerat duos passeres viuos p se: quos vesci licitū ē: & lignū cedrinum vermiculumq; & hyssopū. Et vnū ex passeribus immolari iubebit in vase fictili super aquas viuētes: aliū autem viuum cum ligno cedrino & cocco & hyssopo tinget in sanguine passeris imolati: quo asperget illum qui mūdandus est septies vt iure purgetur: & dimittet passerē viuū: vt in agrū auolet. Cūq; lauerit homo vestimēta sua: radet omnes pilos corporis: & lauabitur aqua: purificatusq; ingredietur

καὶ τὸ ἱμάτιον, ἢ ὁ στήμων, ἢ ἡ κρόκη, ἢ πᾶν σκεῦος
(et vestis: vel stamē: vel subtegmē: vel oē vas)
δερμάτινον, ὃ πλυθήσεται, καὶ ἀποστήσεται ἀπ᾽
(pelliceū: qđ lauabit: et recedet ab)
αὐτοῦ ἡ ἁφή, καὶ πλυθήσεται τὸ δεύτερον, καὶ κα
(ipso tactus: et lauabitur scđo: et mū)
θαρὸν ἔσται. οὗτος ὁ νόμος ἁφῆς λέπρας ἱματίου
(dum erit. hec lex tact⁹ lepre vestis)
ἐρέου, ἢ στυππυΐνου, ἢ στήμονος, ἢ κρόκης, ἢ παν
(lanee: vel stuppee: vel staminis: vel subtegminis: vel om)
τὸς σκεύους δερματίνου, εἰς τὸ καθαρίσαι αὐ
(nis vasis pellicei: ad mūdādū il)
τὸ ἢ μιᾶναι.
(lud vel pollmēdū.)

C.14.

Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, οὗ
(Et locut⁹ ē dñs ad moysen: dicēs: hec)
τος ὁ νόμος τοῦ λεπροῦ. ᾗ ἂν ἡμέρᾳ καθαρισθῇ,
(lex leprosi. qua die mūdat⁹ fuerit:)
καὶ προσαχθήσεται πρὸς τὸν ἱερέα, καὶ ἐξελεύσε
(et adducetur ad sacerdotē: et egredie)
ται ὁ ἱερεὺς ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ ὄψεται ὁ ἱε
(tur sacerdos extra castra: et videbit sa)
ρεύς, καὶ ἰδοὺ ἴαται ἡ ἁφὴ τῆς λέπρας ἀπὸ τοῦ
(cerdos: et ecce sanat tact⁹ lepre a)
λεπροῦ, καὶ προστάξει ὁ ἱερεύς, καὶ λήψονται τῷ κε
(leproso: et iubebit sacerdos: et accipiēt)
καθαρισμένῳ δύο ὀρνίθια ζῶντα καθαρά, καὶ ξύ
(mūdato duas auiculas viuas puras: et li)
λον κέδρινον, καὶ κεκλωσμένον κόκκινον, καὶ ὕσ
(gnū cedrinū: et retortū coccinū: et hys)
σωπον. καὶ προστάξει ὁ ἱερεύς, καὶ σφάξουσι τὸ
(sopū. et iubebit sacerdos: et imolabūt)
ὀρνίθιον τὸ ἓν εἰς ἀγγεῖον ὀστράκινον ἐφ᾽ ὕδατι ζῶντι.
(auiculā vnā in vase fictili in aqua viuēte.)
καὶ τὸ ὀρνίθιον τὸ ζῶν λήψεται αὐτό, καὶ τὸ ξύλον
(et auiculā viuētē accipiet eā: et lignū)
τὸ κέδρινον, καὶ τὸ κεκλωσμένον κόκκινον, καὶ τὸν
(cedrinū: et retortū coccinū: et)
ὕσσωπον, καὶ βάψει αὐτὰ καὶ τὸ ὀρνίθιον τὸ ζῶν
(hyssopū: et tinget ea et auiculā viuētē)
εἰς τὸ αἷμα τοῦ ὀρνιθίου τοῦ σφαγέντος ἐφ᾽ ὕδατι
(in sanguine auicule immolate in aqua)
ζῶντι, καὶ περιρρανεῖ ἐπὶ τὸν καθαρισθέντα ἀπὸ
(viuēte: et asperget sup mūdatū a)
τῆς λέπρας ἑπτάκις, καὶ καθαρὸς ἔσται. καὶ ἐξαποστελεῖ
(lepra septies: et mūdus erit. et dimittet)
τὸ ὀρνίθιον τὸ ζῶν εἰς πεδίον, καὶ πλυνεῖ
(auiculā viuā in cāpū: et lauabit)
ὁ καθαρισθεὶς τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ξυρήσεται
(mūdatus vestes suas: et radet)
πᾶσαν τὴν τρίχα αὐτοῦ, καὶ λούσεται ἐν ὕδατι,
(oēm pilū suum: et lauabit in aqua:)
καὶ καθαρὸς ἔσται. καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεται
(et mūdus erit. et post hec ingredietur)

Math. 8.a. Marc 1.a. Luce. 5.c. & 17.d.

A

Pritiua chal. Interp. chal.

חור עדה צבע
תנה תנה
אמר היה אתא
נפק שבא חזה
אסא כמר נסב
דכה תרי חוה
נכס כבע חיה
אזב טבל ידד
שלח צבע גלח
סחא עול

Vestis autem aut stamen aut subtegmen aut omnis vestis pellicea que lota fuerit et recesserit ab eis plaga: lauabitur secundo: et sic mundabitur. Hec est lex plage lepre vestis lanee aut linee aut staminis vel subtegminis aut omnis supellectilis pellicee: quomodo mundari debeat vel contaminari. Cap.14.

Locutusq; est dominus ad moysen dicens. Hec est lex leprosi: in die emundationis sue adducetur ad sacerdotem: et egredietur sacerdos extra castra: et videbit sacerdos: et si sanata fuerit lepra leprosi: precipiet sacerdos vt tollant ei qui mundandus est duos passeres viuos mundos: et lignum cedri et coccinum et hyssopum. Precipietq; sacerdos vt immolent passerem vnum in vase fictili super aquas fontis. Passerem autem viuum tollet et lignū cedrinum et coccinum et hyssopum. Et tinget ea et passerem viuū in sanguine passeris immolati super aquas fontis: et asperget septies super illum qui mundandus est a lepra: et mundabit eum: et dimittet passerem viuum super faciem agri. Lauabitq; ille qui mūdandus est vestimēta sua: et tondebit oēs pilos suos: et lauabit aqua: et sic mūdabit. Et postea ingredietur

Transla. Chal.

וּלְבוּשָׁא אוֹ שִׁתְיָא אוֹ עַרְבָא אוֹ כָל מָאן דִמְשַׁךְ דְיִתְחַוַר וְיַעְדֵי מִנְהוֹן מַכְתָּשָׁא וְיִצְטְבַע
תִּנְיָנוּת וְיִדְכֵּי׃ דָא אוֹרָיְתָא דְמַכְתַּשׁ סְגִירוּ לְבוּשׁ עֲמַר אוֹ כִיתָנָא אוֹ שִׁתְיָא אוֹ עַרְבָא
אוֹ כָל מָאן דִמְשַׁךְ לְדַכָּאוּתֵיהּ אוֹ לְסָאָבוּתֵיהּ׃ Ca.xiiij. וּמַלִּיל יְיָ עִם
מֹשֶׁה לְמֵימַר׃ דָא תְהֵי אוֹרָיְתָא דִסְגִירָא בְּיוֹמָא דִדְכוּתֵיהּ וְיִתְיְתֵי לְוָת כַּהֲנָא׃ וְיִפּוֹק
כַּהֲנָא לְמִבְּרָא לְמַשְׁרִיתָא וְיֶחֱזֵי כַהֲנָא וְהָא אִתְּסֵי מַכְתַּשׁ סְגִירוּתָא מִן סְגִירָא׃ וִיפַקֵּד
כַּהֲנָא וְיִסַּב לְמִדַּכֵּי תַרְתֵּין צִפְּרִין חַיִּין דַכְיָן וְאָעָא דְאַרְזָא וּצְבַע זְהוֹרִי וְאֵיזוֹבָא׃
וִיפַקֵּד כַּהֲנָא וְיִכּוֹס יָת צִפְּרָא חֲדָא לְמָאן דַחֲסַף עַל מֵי מַבּוּעַ׃ יָת צִפְּרָא חַיְתָא יִסַּב
יָתַהּ וְיָת אָעָא דְאַרְזָא וְיָת צְבַע זְהוֹרִי וְיָת אֵיזוֹבָא וְיִטְבּוֹל יָתְהוֹן וְיָת צִפְּרָא חַיְתָא
בִּדְמָא דְצִפְּרָא דִנְכִיסְתָּא עַל מֵי מַבּוּעַ׃ וְיַדֵּי עַל דְמִדַּכֵּי מִן סְגִירוּתָא שְׁבַע זִמְנִין
וִידַכֵּינֵיהּ וִישַׁלַּח יָת צִפְּרָא חַיְתָא עַל אַפֵּי חַקְלָא׃ וִיצַבַּע דְמִדַּכֵּי יָת לְבוּשׁוֹהִי וִיגַלַּח
יָת כָּל שַׂעֲרֵיהּ וְיַסְחֵי בְּמַיָּא וְיִדְכֵּי וּבָתַר כֵּן יֵעוֹל

in castra: et manebit extra domū
εἰς τὴν παρεμβολήν, καὶ διατρίψει ἔξω τοῦ οἴκου
suā septē dies. et erit die septima:
αὐτοῦ ἑπτὰ ἡμέρας. καὶ ἔσται τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ,
radet oēm pilū suū: caput
ξυρήσεται πᾶσαν τὴν τρίχα αὐτοῦ, τὴν κεφαλὴν
suū: et barbā: et supcilia. et oēm
αὐτοῦ, καὶ τὸν πώγωνα, καὶ τὰς ὀφρῦς, καὶ πᾶσαν
pilū suū radet. et lauabit vestes
τὴν τρίχα αὐτοῦ ξυρήσεται. καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια
suas: et lauabit corp⁹ suū aqua: et mū
αὐτοῦ, καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι, καὶ κα
dabitur. et die octaua accipiet duos a-
θαρὸς ἔσται. καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ λήψεται δύο ἀμ
gnos imaculatos āniculos: et ouem vnā imaculatā
νοὺς ἀμώμους ἐνιαυσίους, καὶ πρόβατον ἓν ἄμωμον
anniculā: et tres decimas simile ad sacrificiū
ἐνιαύσιον, καὶ τρία δέκατα σεμιδάλεως εἰς θυσίαν
cōspsum in oleo: et sextariū olei vnū.
πεφυραμένην ἐν ἐλαίῳ, καὶ κοτύλην ἐλαίου μίαν.
et stabit sacerdos mūdās hoiēz q̄ mūda
καὶ στήσει ὁ ἱερεὺς ὁ καθαρίζων τὸν ἄνθρωπον τὸν καθαριζόμε-
tur: et hec corā dño: sup hostiū tabnacli
νον, καὶ ταῦτα ἔναντι κυρίου, ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς
testimonij. et accipiet sacerdos agnū vnū:
τοῦ μαρτυρίου. καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς τὸν ἀμνὸν τὸν ἕνα,
et offeret eū pro delicto: et sextariū
καὶ προσάξει αὐτὸν τῆς πλημμελείας, καὶ τὴν κοτύλην
olei: et sepabit illa sepationē corā dño. et
τοῦ ἐλαίου, καὶ ἀφοριεῖ αὐτὰ ἀφόρισμα ἔναντι κυρίου. καὶ
immolabūt agnū in loco: vbi immolabūt holocau
σφάξουσι τὸν ἀμνὸν ἐν τόπῳ, οὗ σφάζουσι τὰ ὁλοκαυ
sta: et q̄ pro pctō: in loco scō:
τώματα, καὶ τὰ περὶ τῆς ἁμαρτίας, ἐν τόπῳ ἁγίῳ.
est eīn qđ pro pctō: sicut qđ pro deli-
ἔστι γὰρ τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας, ὥσπερ τὸ τῆς πλημμε-
cto est sacerdoti. scāz scōꝝ est. et accipiet sacerdos
λείας ἐστὶ τῷ ἱερεῖ. ἅγια ἁγίων ἐστί. καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς
a sāguine q̄ pro delicto: et imponet sacerdos
ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ τῆς πλημμελείας, καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς
sup extremū auricule q̄ mūdat dextre: et
ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς τοῦ καθαριζομένου τοῦ δεξιοῦ, καὶ
sup extremitatē man⁹ eius dextre: et sup extremitatē
ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς αὐτοῦ τῆς δεξιᾶς, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον
pedis eius dextri. et accipiēs sacerdos a
τοῦ ποδὸς αὐτοῦ τοῦ δεξιοῦ. καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τῆς
sextario olei infundet sup manū sacerdotis
κοτύλης τοῦ ἐλαίου ἐπιχεεῖ ἐπὶ τὴν χεῖρα τοῦ ἱερέως
sinistrā. et tinget sacerdos digitū suū
τὴν ἀριστεράν. καὶ βάψει ὁ ἱερεὺς τὸν δάκτυλον αὐτοῦ τὸν
dextrū ab oleo existēti in manu ei⁹
δεξιὸν ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τοῦ ὄντος ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐ-
sinistra. et aspget septies ab
τοῦ τῆς ἀριστερᾶς. καὶ ῥανεῖ ἑπτάκις ἀπὸ

B

C

castra: ita dumtaxat vt maneat extra tabernaculū suū septē diebus: & die septima radet capillos capitis barbamq̧ & supercilia ac totius corporis pilos. Et lotis rursum vestib⁹ & corpore: die octauo sumet duos agnos immaculatos: & ouem anniculam absq̧ macula: & tres decimas simile in sacrificiū que cōspsa sit oleo: & seorsū olei sextariū. Cūq̧ sacerdos purificans hoiem statuerit eū & hec omnia corā domino in ostio tabernaculi testimonij: tollet agnum & offeret eum pro delicto oleiq̧ sextarium. Et oblatis ante dominum omnibus: immolabit agnum vbi solet immolari hostia pro peccato & holocaustū.i. in loco sancto. Sicut ei pro pctō ita & pro delicto ad sacerdotē ptinet hostia. Sctā sanctorū ē. Assumēsq̧ sacerdos de sanguie hostie q̄ imolata est pro delicto: pōet super extremū auricule dextre ei⁹ q mūdatur: & sup pollices man⁹ dextre & pedis: & de olei sextario mittet in manum suā sinistram: tingetq̧ digitum dextrum in eo: & asperget

אל המחנה וישב מחוץ לאהלו
שבעת ימים: והיה ביום השביעי
יגלח את כל שערו את ראשו
ואת זקנו ואת גבת עיניו ואת
כל שערו יגלח וכבס את בגדיו
ורחץ את בשרו במים וטהר:
וביום השמיני יקח שני כבשים
תמימם וכבשה אחת בת שנתה
תמימה ושלשה עשרנים סלת
מנחה בלולה בשמן ולג אחד שמן:
והעמיד הכהן המטהר את האיש
המטהר ואתם לפני יהוה פתח
אהל מועד: ולקח הכהן את הכבש
האחד והקריב אתו לאשם ואת
לג השמן והניף אתם תנופה לפני
יהוה: ושחט את הכבש במקום
אשר ישחט את החטאת ואת
העלה במקום הקדש כי כחטאת
האשם הוא לכהן קדש קדשים
הוא: ולקח הכהן מדם האשם ונתן
הכהן על תנוך אזן המטהר
הימנית ועל בהן ידו הימנית ועל
בהן רגלו הימנית: ולקח הכהן מלג
השמן ויצק על כף הכהן
השמאלית: וטבל הכהן את
אצבעו הימנית מן השמן אשר
על כפו השמאלית והזה מן

ישב שבע
גלח
גבב
שמן לקח שנה
תמם שנה
בלל לוג
עמד
ידד
קרב
נוף
קום
שחט
תכך טהר
צבע
נזה

Transla.Chal.

למשריתא ויתב למברא למשכניה שבעא יומין: ויהי ביומא שביעאה יגלח ית כל
שעריה ית רישיה וית דקניה וית גבני עינוהי וית כל שעריה יגלח ויצבע ית
לבושוהי ויסחי ית בסריה במיא וידכי: וביומא תמינאה יסב תרין אמרין
ואמרתא חדא בת שתה שלמתא ותלתא עשרונין סולתא מנחתא דפילא במשח
חד משחא: ויקים כהנא דמדכי ית גברא דמידכי ויתהון קדם יי בתרע משכן
ויסב כהנא ית אמרא חד ויקריב יתיה לאשמא וית לוגא דמשחא וירים יתהון
ארמא קדם יי: ויכוס ית אמרא באתרא דיכוס ית חטאתא וית עלתא באתר קדש
ארי כחטאתא אשמא הוא לכהנא קדש קודשין הוא: ויסב כהנא מדמא דאשמא
ויתן כהנא על רום אודנא דמדכי דימינא ועל אליון ידיה דימינא ועל אליון רגליה
דימינא: ויסב כהנא מלוגא דמשחא ויריק על ידא דכהנא דשמאלא: ויטבול כהנא
ית אצבעיה דימינא מן משחא דעל ידיה שמאליתא וידי מן

Interp.chal.

in castra: et manebit extra tabernaculū suum septem diebus. Eritq̧ in die septimo tondebit oēs capillos capitis sui et barbe sue et palpebras oculoꝝ eius oēsq̧ pilos suos tondebit: et lauabit vestimēta sua: lauabitq̧ carnem suā aquis. et sic mundabitur. In die autē octauo sumet duos agnos integros et agnā vnam anniculā integrā. et tres decimas simile in munus: que cōspersa sit oleo et sextariū vnuz olei. Et statuet sacerdos qui emūdat virū qui mundādus est et ea corā dño in ostio tabernaculi federis. Et tollet sacerdos agnū vnum et offeret illū pro delicto et olei sextariū: et eleuabit ea eleuatione corā dño. Immolabitq̧ agnum in loco in quo immolatur hostia pro peccato et holocaustum in loco sancto. quia sicut pro pctō ita est pro delicto: ad sacerdotē pertinet: sanctū sanctoꝝ est. Tolletq̧ sacerdos de sanguine hostie pro delicto: et ponet sacerdos sup extremū auricule dextre ei⁹ qui mūdat et sup pollicē manus eius dextre et sup pollicē pedis eius dextri. Tolletq̧ sacerdos de sextario olei: et fundet super manū sacerdotis sinistrā. et tinget sacerdos digitum manus sue dextre in oleo qui est in manu eius sinistra: et asperget de

Primitiua chal.

שרא שכן יתה
ראש
סחא דכה נסב
לוג
אחד קום שכן
קרב רום
נכס צלה
נתן דכת
ריק טבל
צבע ידד

השמן באצבעו שבע פעמים לפני יזה
יהוה: ומיתר השמן אשר על כפו
יתן הכהן על תנוך אזן המטהר
הימנית ועל בהן ידו הימנית ועל
בהן רגלו הימנית על דם האשם:
והנותר בשמן אשר על כף הכהן יתר
יתן על ראש המטהר וכפר עליו נתן
הכהן לפני יהוה: ועשה הכהן
את החטאת וכפר על המטהר
מטמאתו ואחר ישחט את העלה: שחט
והעלה הכהן את העלה ואת עלה
המנחה המזבחה וכפר עליו הכהן זבח
וטהר: ואם דל הוא ואין ידו
משגת ולקח כבש אחד אשם נשג
לתנופה לכפר עליו ועשרון נוף
סלת אחד בלול בשמן למנחה בלל
ולג שמן: ושתי תרים או שני לוג שנה תור
בני יונה אשר תשיג ידו והיה
אחד חטאת והאחד עלה: והביא בוא
אתם ביום השמיני לטהרתו שמן
אל הכהן אל פתח אהל
מועד לפני יהוה: ולקח הכהן עוד פנה
את כבש האשם ואת לג
השמן והניף אתם הכהן
תנופה לפני יהוה: ושחט את כבש
האשם ולקח הכהן מדם האשם
ונתן על תנוך אזן המטהר טהר

coram
dño septies. Qđ āt re-
liquū ē olei in leua ma
nu: fundet sup extre-
mū auricule dextre eius
qui mūdatur: & super
pollices manus ac
pedis dextri: & sup sā-
guinē qui effusus ē p de
licto:
& super caput ei⁹.
Rogabitq; pro eo
coram domino: & faci
et
sacrificiū pro peccato.
Tunc immolabit holo
caustum:
& ponet illud in altari
cum
libamentis suis:
& homo rite mundabi
tur. Quod si pauper ē:
& non pōt manus eius
inuenire que dicta sunt
pro delicto: assumet a
gnū ad oblationē: vt
roget p eo sacerdos: de
cimāq; ptē simile cōspsē o
leo in sacrificiū: & olei
sextariū duosq; turtu
res siue duos pullos co
lumbe: quorum
vnus sit pro peccato:
& alter in holocaustū:
offeretq; ea die octa-
uo purificationis sue
sacerdoti ad ostium ta
bernaculi
testimonij coram do-
mino. Qui suscipiens
agnum pro delicto &
sextarium
olei: leuabit simul:
immolatoq; agno
de sanguine eius po-
net super
extremū auricule dex
tre eius qui mundatur:

oleo digito suo corā dño. at re
τοῦ ἐλαίου τῷ δακτύλῳ αὐτοῦ ἔναντι κυρίου. τὸ δὲ κα
liquū oleū qđ ē in manu ei⁹: imponet sa-
ταλειφθὲν ἔλαιον τὸ ὂν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, ἐπιθήσει ὁ ἱ
cerdos sup extremū auricule ei⁹ q̄ mūdat dex
ερεὺς ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς τοῦ καθαριζομένου τοῦ δε
tre: et sup extremū manus eius dextre: et
ξιοῦ, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς αὐτοῦ τῆς δεξιᾶς, καὶ
sup extremū pedis eius dextri: sup lo-
ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς αὐτοῦ τοῦ δεξιοῦ, ἐπὶ τὸν τό
cū sanguinis q̄ p delicto. at reliquū
πον τοῦ αἵματος τοῦ τῆς πλημμελείας. τὸ δὲ καταλειφθὲν
oleum qđ sup manū sacerdotis: īponet sacerdos
ἔλαιον τὸ ἐπὶ τῆς χειρὸς τοῦ ἱερέως, ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς
sup caput mundati. et ppiciabit p
ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ καθαρισθέντος, καὶ ἐξιλάσεται περὶ
eo sacerdos corā dño: et faciet sacerdos
αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἔναντι κυρίου. καὶ ποιήσει ὁ ἱερεὺς
qđ p peccato: ⁊ ppiciabit sacerdos p eo
τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας, καὶ ἐξιλάσεται ὁ ἱερεὺς περὶ τοῦ
q̄ mundat a pctō suo. ⁊ post hoc
καθαριζομένου ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ. καὶ μετὰ τοῦτο
immolabit sacerdos holocaustū: ⁊ sacrificiū offe
σφάξει ὁ ἱερεὺς τὸ ὁλοκαύτωμα, καὶ τὴν θυσίαν ἀνοί-
ret sup altari corā dño. ⁊ ppiciabit pro
σει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἔναντι κυρίου. καὶ ἐξιλάσεται περὶ
eo sacerdos: ⁊ mūdabitur. si āt paup fuerit: ⁊
αὐτοῦ ὁ ἱερεύς, καὶ καθαρισθήσεται. ἐὰν δὲ πένηται, καὶ
man⁹ eius nō inuenerit: accipiet agnū vnū ī qđ deli
ἡ χεὶρ αὐτοῦ μὴ εὑρίσκῃ, λήψεται ἀμνὸν ἕνα εἰς ὃ ἐπλημ-
quit in segregationē: vt ppiciet pro eo:
μέλησεν εἰς ἀφαίρεμα, ὥστε ἐξιλάσασθαι περὶ αὐτοῦ,
⁊ decimā simile vnā cōspsē in oleo d.r.bt d.u.d.
καὶ δέκατον σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ
in sacrificiū: ⁊ sextariū olei vnū: ⁊ duos turtures:
εἰς θυσίαν, καὶ κοτύλην ἐλαίου μίαν, καὶ δύο τρυγόνας,
vel duos pullos colūbaꝝ: q̄cūq; inuenerit man⁹ eius. ⁊
ἢ δύο νεοσσοὺς περιστερῶν, ὅσα ἂν εὕρῃ ἡ χεὶρ αὐτοῦ. καὶ
erit vnus pro pctō: ⁊ vnus in holocaustū:
ἔσται ἡ μία περὶ ἁμαρτίας, καὶ ἡ μία εἰς ὁλοκαύτωμα,
⁊ offeret hec die octaua: ad mūdā-
καὶ προσοίσει αὐτὰ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ, εἰς τὸ καθαρί-
dū se ad sacerdotē: iuxta portā tabnaculi te
σαι αὐτὸν πρὸς τὸν ἱερέα, ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρ-
stimonij: corā dño. ⁊ accipiēs sacerdos agnū q̄ pro
τυρίου, ἔναντι κυρίου. καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς τὸν ἀμνὸν τὸν τῆς
delicto: ⁊ sextariū olei: imponet hec
πλημμελείας, καὶ τὴν κοτύλην τοῦ ἐλαίου, ἐπιθήσει αὐ-
impositionē corā dño. ⁊ immolabit agnū q̄
τὰ ἐπίθεμα ἔναντι κυρίου. καὶ σφάξει τὸν ἀμνὸν τὸν τῆς
delicti: ⁊ accipiet sacerdos de sanguie ei⁹ q̄ p deli
πλημμελείας, καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ τῆς πλημ-
cto: ⁊ imponet sup extremū auricule ei⁹ q̄ mūdat
μελείας, καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς τοῦ καθαριζομένου

Primitiua chal.

נתן
שאר ראש
כפר עבד סאב
עלה נסך דבח
דכה סכן הנך
נסב רום תרי
דבק הוה אחד
אתא תמנא
דכה שכן רום
נסב נתן דכה

Interp. chal.

oleo digito suo septies corā dño. ⁊ de reliquo oleo qđ est in manu ei⁹ ponet sacerdos sup extremū auricule dextre eius q̄ mundat: ⁊ sup pollicē manus ei⁹ dextre et sup pollicē pedis eius dextri: sup sanguinē hostie q̄ offert pro delicto. Et qđ reliquū est de oleo qđ est sup manū sacerdotis: ponet sup caput eius q̄ mundat. Et ppiciabit pro eo sacerdos corā dño. Facietq; sacerdos hostiā pro pctō: ⁊ ppiciabit pro eo q̄ mūdat ab immū ditia sua: ⁊ postea imolabit holocaustū. Et adolebit sacerdos holocaustū ⁊ munus in altari: et ppiciabit pro eo sacerdos: ⁊ sic mūdabit. Et si paup est ⁊ man⁹ eius nō sufficit: tollet agnū vnū pro delicto: et eleuet ad piciandū p eo: ⁊ decimā vnā simile cōsperse oleo pro munere: ⁊ sextariū olei ⁊ duos turtures aut duos filios colūbe quos inuenerit manus eius. Et erit vnus pro pctō ⁊ vnus in holocaustū. Et adducet eos in die octauo emūdatōis sue ad sacerdotē ad ostiū taberna culi federis corā dño. et tollet sacerdos agnū q̄ offert pro delicto ⁊ sextariū olei: ⁊ eleuabit ea sacerdos ele uatione corā dño. Immolabitq; agnū pro delicto. Et tollet sacerdos de sanguine hostie pro delicto: ⁊ po net sup extremū auricule dextre eius qui mundatur

Transla. Chal.

משחא באצבעיה שבע זמנין קדם יי׃ ומשאר משחא דעל ידיה יתן כהנא על רום
אודנא דמידכי דימינא ועל אליון ידיה דימינא ועל אליון רגליה דימינא על דמא
דאשמא׃ ודאשתאר במשחא דעל ידא דכהנא יתן על רישא דמידכי ויכפר עלוהי
כהנא קדם יי׃ ויעבד כהנא ית חטאתא ויכפר על דמידכי מסואבתיה ובתר כן יכוס ית
עלתא׃ ויסק כהנא ית עלתא וית מנחתא למדבחא ויכפר עלוהי כהנא וידכי׃ ואם
מסכן הוא ולית ידיה מדבקא ויסב אימר חד אשמא לארמא לכפרא עלוהי
ועשרונא סולתא חד דפיל במשח למנחתא ולוגא דמשחא׃ ותרין שפנינין או תרין
בני יונה דתדביק ידיה ויהי חד חטאתא וחד עלתא׃ וייתי יתהון ביומא תמינאה
לדכותיה לות כהנא לתרע משכן זמנא קדם יי׃ ויסב כהנא ית אימרא דאשמא וית
לוגא דמשחא וירים יתהון כהנא ארמא קדם יי׃ ויכוס ית אימרא דאשמא ויסב
כהנא מדמא דאשמא ויתן על רום אודנא דמידכי

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

dextre: & sup extremū manus eius dex
τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς αὐτοῦ τῆς δε
tre: & sup extremū pedis eius dextri. &
ξιᾶς, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς αὐτοῦ τοῦ δεξιοῦ. καὶ
ab oleo effundet sacerdos sup manū
ἀπὸ τοῦ ἐλαίου ἐπιχεεῖ ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὴν χεῖρα τοῦ
sacerdotis sinistrā: & asperget sacerdos digito suo
ἱερέως τὴν ἀριστεράν, καὶ ῥανεῖ ὁ ἱερεὺς τῷ δακτύλῳ αὐ
dextro ab oleo qd in manu eius
τοῦ τῷ δεξιῷ ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τῇ
sinistra septies corā dño. & imponet sacerdos
ἀριστερᾷ ἑπτάκις ἔναντι κυρίου. καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς
ab oleo qd est in manu sua sup
ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τοῦ ὄντος ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἐπὶ
extremū auricule ei' q mūdat dextre: &
τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς τοῦ καθαριζομένου τοῦ δεξιοῦ, καὶ
sup extremū manus eius dextre: & sup ex
ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς αὐτοῦ τῆς δεξιᾶς, καὶ ἐπὶ τὸ ἄ
tremū pedis eius dextri: in loco
κρον τοῦ ποδὸς αὐτοῦ τοῦ δεξιοῦ, ἐπὶ τὸν τόπον
sanguinis q pro delicto. at reliquū
τοῦ αἵματος τοῦ τῆς πλημμελείας. τὸ δὲ καταλειφθὲν
oleū qd ē in manu sacerdotis: iponet sup
ἔλαιον τὸ ὂν ἐπὶ τῆς χειρὸς τοῦ ἱερέως, ἐπιθήσει ἐπὶ
caput mūdati: & ppitiabit pro
τὴν κεφαλὴν τοῦ καθαρισθέντος, καὶ ἐξιλάσεται περὶ
eo sacerdos corā dño. & faciet vnū de
αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἔναντι κυρίου. καὶ ποιήσει μίαν ἀπὸ τῶν
turturib' vel de pullis colūbarū: sm qd
τρυγόνων ἢ ἀπὸ τῶν νοσσῶν τῶν περιστερῶν, καθότι
inuenit eius manus: vnū pro pctō: &
εὗρεν αὐτοῦ ἡ χείρ, τὴν μίαν περὶ ἁμαρτίας, καὶ τὴν
vnū in holocaustū cū sacrificio. & ppitiabit
μίαν εἰς ὁλοκαύτωμα σὺν τῇ θυσίᾳ. καὶ ἐξιλάσεται ὁ
sacerdos p eo q mūdat corā dño. hec lex
ἱερεὺς περὶ τοῦ καθαριζομένου ἔναντι κυρίου. οὗτος ὁ νό
in quo ē tactus lepre: & nō inuenienti a
μος ἐν ᾧ ἐστιν ἁφὴ τῆς λέπρας, καὶ τοῦ μὴ εὑρίσκοντος
manu sua in mūdationē eius. & locutus
τῇ χειρὶ αὐτοῦ εἰς τὸν καθαρισμὸν αὐτοῦ. καὶ ἐλάλη
E est dño ad moysen & aarō: dicēs: cū igressi fueritis
σε κύριος πρὸς μωυσῆν καὶ ἀαρών, λέγων, ὡς ἂν εἰσέλθητε
in trā chananeorū: quā ego do vobis i sor
εἰς τὴν γῆν τῶν χαναναίων, ἣν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν ἐν κλή
te: & dabo tactū lepre in domib' tre
ρῳ, καὶ δώσω ἁφὴν λέπρας ἐν ταῖς οἰκίαις τῆς γῆς τῆς
possesse vre. & ibit cuius ipius domus: & nun
ἐγκτήτου ὑμῶν. καὶ ἥξει τίνος αὐτοῦ ἡ οἰκία, καὶ ἀναγ
ciabit sacerdoti: dicēs: qsi tactus visus ē mihi in
γελεῖ τῷ ἱερεῖ, λέγων, ὥσπερ ἁφὴ ἑώραταί μοι ἐν
domo. & iubebit sacerdos euacuare do
τῇ οἰκίᾳ. καὶ προστάξει ὁ ἱερεὺς ἀποσκευάσαι τὴν οἰ
mū: anteq ingrediatur sacerdos
κίαν, πρὸ τοῦ εἰσελθόντα τὸν ἱερέα

Trāsla.B.Hiero.

& super pollices man eius ac pedis dextri. Olei vero partem mittet in manum suam sinistram: in quo tingens digitū dextre manus asperget septies contra dominum: tangetq; extremū dextre auricule illius qui mūdatur: & pollices manus ac pedis dextri in loco sanguinis qui effusus est p delicto. Reliquam aūt ptē olei que est i sinistra manu: mittet super caput purificati: vt placet pro eo dominum: & turturem siue pullum columbe offeret vnum pro delicto: & alterum in holocaustū cum libamentis suis. Hoc est sacrificium leprosi qui hře nō pōt oīa in emūdationē sui. Locutusq; est dñs ad moysen & aaron dicens. Cūq; ingressi fueritis terram chanaan: quā ego dabo vobis i possessionē: si fuerit plaga lepre in edibus: ibit cuius est domus nūcians sacerdoti & dicet. Quasi plaga lepre videtur mihi eē i domo mea At ille pcipiet vt efferātur vniuersa de domo priusq; ingrediatur eā:

Text.Heb. Leui. Ca.xiiij.

הַיְמָנִית וְעַל בֹּהֶן יָדוֹ הַיְמָנִית וְעַל
בֹּהֶן רַגְלוֹ הַיְמָנִית: וּמִן הַשֶּׁמֶן יָצַק
הַכֹּהֵן עַל כַּף הַכֹּהֵן הַשְּׂמָאלִית:
וְהִזָּה הַכֹּהֵן בְּאֶצְבָּעוֹ הַיְמָנִית מִן — נזה צבע
הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל כַּפּוֹ הַשְּׂמָאלִית
שֶׁבַע פְּעָמִים לִפְנֵי יְהוָה: וְנָתַן
הַכֹּהֵן מִן הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל כַּפּוֹ עַל
תְּנוּךְ אֹזֶן הַמִּטַּהֵר הַיְמָנִית וְעַל
בֹּהֶן יָדוֹ הַיְמָנִית וְעַל בֹּהֶן רַגְלוֹ
הַיְמָנִית עַל מְקוֹם דַּם הָאָשָׁם: — קום
וְהַנּוֹתָר מִן הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל כַּף — יתר
הַכֹּהֵן יִתֵּן עַל רֹאשׁ הַמִּטַּהֵר לְכַפֵּר — נתן
עָלָיו לִפְנֵי יְהוָה: וְעָשָׂה אֶת הָאֶחָד
מִן הַתֹּרִים אוֹ מִן בְּנֵי הַיּוֹנָה
מֵאֲשֶׁר תַּשִּׂיג יָדוֹ: אֵת אֲשֶׁר — נשג
תַּשִּׂיג יָדוֹ אֶת הָאֶחָד חַטָּאת וְאֶת
הָאֶחָד עֹלָה עַל הַמִּנְחָה וְכִפֶּר
הַכֹּהֵן עַל הַמִּטַּהֵר לִפְנֵי יְהוָה: זֹאת
תּוֹרַת אֲשֶׁר בּוֹ נֶגַע צָרַעַת אֲשֶׁר — ירה
לֹא תַשִּׂיג יָדוֹ בְּטָהֳרָתוֹ: וַיְדַבֵּר — דבר
יְהוָה אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אַהֲרֹן לֵאמֹר:
כִּי תָבֹאוּ אֶל אֶרֶץ כְּנַעַן אֲשֶׁר — בוא
אֲנִי נֹתֵן לָכֶם לַאֲחֻזָּה וְנָתַתִּי נֶגַע — נתן
צָרַעַת בְּבֵית אֶרֶץ אֲחֻזַּתְכֶם: וּבָא
אֲשֶׁר לוֹ הַבַּיִת וְהִגִּיד לַכֹּהֵן לֵאמֹר — נגד
כְּנֶגַע נִרְאָה לִי בַּבָּיִת: וְצִוָּה הַכֹּהֵן — ראה
וּפִנּוּ אֶת הַבַּיִת בְּטֶרֶם יָבֹא הַכֹּהֵן — פנה

Transla.Chal.

דִּימִינָא וְעַל אִלְיוֹן יְדֵיהּ דִּימִינָא וְעַל אִלְיוֹן רַגְלֵיהּ דִּימִינָא: וּמִן מִשְׁחָא יְרִיק כַּהֲנָא עַל
יְדָא דְּכַהֲנָא שְׂמָאלִיתָא: וְיַדֵּי כַּהֲנָא בְּאֶצְבְּעֵיהּ דִּימִינָא מִן מִשְׁחָא דְּעַל יְדֵיהּ ...
שְׂמָאלִיתָא שְׁבַע זִמְנִין קֳדָם יְיָ: וְיִתֵּן כַּהֲנָא מִן מִשְׁחָא דְּעַל יְדֵיהּ עַל רוּם אוּדְנָא דְּמִדַּכֵּי
דִּימִינָא וְעַל אִלְיוֹן יְדֵיהּ דִּימִינָא וְעַל אִלְיוֹן רַגְלֵיהּ דִּימִינָא עַל אֲתַר דְּמָא דַּאֲשָׁמָא:
וּדְיִשְׁתְּאַר מִן מִשְׁחָא דְּעַל יְדָא דְּכַהֲנָא יִתֵּן עַל רֵישָׁא דְּמִדַּכֵּי לְכַפָּרָא עֲלוֹהִי קֳדָם יְיָ:
וְיַעֲבֵיד יָת חַד מִן שַׁפְנִינַיָּא אוֹ מִן בְּנֵי יוֹנָה מִדְּתַדְבֵּיק יְדֵיהּ: יָת דְּתַדְבֵּיק יְדֵיהּ יָת חַד
חַטָּאתָא וְיָת חַד עֲלָתָא עַל מִנְחָתָא וִיכַפַּר כַּהֲנָא עַל דְּמִדַּכֵּי קֳדָם יְיָ: דָּא אוֹרָיְתָא
דְּבֵיהּ מַכְתַּשׁ סְגִירוּ דְּלָא תַדְבֵּיק יְדֵיהּ בִּדְכוּתֵיהּ: וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה וְעִם אַהֲרֹן
לְמֵימַר: אֲרֵי תֵיעֲלוּן לְאַרְעָא דִּכְנַעַן דַּאֲנָא יָהֵיב לְכוֹן לְאַחְסָנָא וְאֶתֵּן מַכְתַּשׁ סְגִירוּ
בְּבֵית אֲרַע אַחְסַנְתְּכוֹן: וְיֵיתֵי דְּדִילֵיהּ בֵּיתָא וִיחַוֵּי לְכַהֲנָא לְמֵימַר כְּמַכְתְּשָׁא אִתְחֲזִי
לִי בְּבֵיתָא: וִיפַקֵּיד כַּהֲנָא וִיפַנּוּן יָת בֵּיתָא עַד לָא יֵיעוֹל כַּהֲנָא

Interp.chal.

et sup pollicē manus eius dextre & sup pollicē pedis eius dextri: & de oleo fundet sacerdos sup manū sinistrā suā. Et asperget sacerdos digito suo man' dextre de oleo qd est in manu sinistra eius septies corā dño. Ponetq; sacerdos de oleo qd est in manu eius sup extremū auricule dextre eius qui mūdatur & sup pollicem manus eius dextre & sup pollicē pedis eius dextri in loco sanguinis qui effusus est pro delicto. qd aūt reliquū est de oleo qd est sup manū sacerdotis ponet sup caput eius qui mundatur: ad propiciandū pro eo corā dño. Facietq; vnū de turturibus aut de filiis columbe quē inuenerit manus eius vnū pro pctō & vnū in holocaustū sup mun9. Propiciabitq; sacerdos p eo qui mūdatur corā dño. Hec est lex eius in quo est plaga lepre cuius manus nō inuenit ad mundationē suam. Locutusq; est dñs cum moyse & aaron dicens. Quando ingressi fueritis terrā chanaan quā ego dabo vobis in possessionē: & dedero plagam lepre in domo terre possessionis vre: veniet ille cuius est domus et nūciabit sacerdoti dicens. Quasi plaga visa est mihi in domo. Precipietq; sacerdos vt efferātur omnia que sunt in domo: anteq; ingrediatur sacerdos

Priitiua chal.

ריק
יהב צבע
שאר עתר ראש
עבד דבק אחד
עלה
כהש דכה
אמר עול חסן
עתן אתא חזה
חזה פקד פנה

לראות את הנגע ולא יטמא כל טמא
אשר בבית ואחר כן יבא הכהן
לראות את הבית: וראה את הנגע
והנה הנגע בקירת הבית
שקערורת ירקרקת או אדמדמת
ומראיהן שפל מן הקיר: ויצא ראה
הכהן מן הבית אל פתח הבית
והסגיר את הבית שבעת ימים: סגר יום
ושב הכהן ביום השביעי וראה שוב שבע
והנה פשה הנגע בקירת הבית:
וצוה הכהן וחלצו את האבנים
אשר בהן הנגע והשליכו אתהן שלך
אל מחוץ לעיר אל מקום טמא:
ואת הבית יקצע מבית סביב קצע סבב
ושפכו את העפר אשר הקצו אל קצה
מחוץ לעיר אל מקום טמא: ולקחו קום
אבנים אחרות והביאו אל תחת בוא
האבנים ועפר אחר יקח וטח את לקח טוח
הבית: ואם ישוב הנגע ופרח בבית שוב
אחר חלץ את האבנים ואחרי
הקצות את הבית ואחרי הטוח: קצה
ובא הכהן וראה והנה פשה בוא
הנגע בבית צרעת ממארת הוא אבר
בבית טמא הוא: ונתץ את הבית
את אבניו ואת עציו ואת כל
עפר הבית והוציא אל מחוץ יצא
לעיר אל מקום טמא: והבא קום

Trāsla. B. Hiero.

& videat vtrum leprosa sit: ne immūda fiant omnia que in domo sunt. Intrabitq; postea vt consideret lepram domus. ooooooooooooo & cum viderit in parietibus illius quasi ooooooo valliculas pallore siue rubore deformes ooooo & humiliores superficie reliqua: egredietur ostium domus: ooooooo ooo oooooooooooooooooo & statim claudet illam septem diebus: ooooooo reuersusq; die septimo considerabit eam. Si inuenerit creuisse leprā: oooooooooooooooooooooooo iubebit erui lapides oo oooooooooooooooooooooooo in quibus lepra est & proiici eos ooooooooooo extra ciuitatem in locum immundum: oooo domum autem ipsam radi intrinsecus p circuitum & spargi puluerem rasure oooooooooo extra vrbem in locum immundum ooo oooo lapidesq; alios reponi pro oooooooooooooo his qui ablati fuerant: & luto alio liniri oooo domum. Sin autem oo oooooooooooooooooooooo postq; eruti sunt lapides & puluis elatus ooo & alia terra lita: oooo oooooooooooooooooooooo ingressus sacerdos viderit reuersam lepram & parietes respersos maculis: lepra est perseuerans & immunda domus: quam statim destruent: & lapides eius ac ligna atq; vniuersum puluerem proiicient extra oooooooooooo oppidum in locum immūdū. Qui intrauerit

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

ad videndū tactū: ꝛ nō immūda sint quecūq;
ἰδεῖν τὴν ἁφήν, καὶ οὐ μὴ ἀκάθαρτα γένηται ὅσα ἂν
fuerit in domo. ꝛ post hec ingredietur sacerdos
ᾖ ἐν τῇ οἰκίᾳ. καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεται ὁ ἱερεὺς
ad cōsiderādū domū: ꝛ videbit tactū: ꝛ ec
καταμαθεῖν τὴν οἰκίαν, καὶ ὄψεται τὴν ἁφήν, καὶ ἰ
ce tactus in parietibus domus cōcauitates viri
δοὺ ἡ ἁφὴ ἐν τοῖς τοίχοις τῆς οἰκίας κοιλάδας χλω
dantes vel rubescētes: ꝛ aspectus eaꝝ humi
ρίζούσας ἢ πυρρίζούσας, καὶ ἡ ὄψις αὐτῶν ταπει
lior parietibus: ꝛ egressus sacerdos de do
νοτέρα τῶν τοίχων, καὶ ἐξελθὼν ὁ ἱερεὺς ἐκ τῆς οἰκί
mo in hostiū domus: ꝛ segregabit sacerdos
ας ἐπὶ τὴν θύραν τῆς οἰκίας, καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν
domū septē dies. ꝛ redibit sacerdos die
οἰκίαν ἑπτὰ ἡμέρας. καὶ ἐπανήξει ὁ ἱερεὺς τῇ ἡμέρᾳ
septima: ꝛ videbit domū: ꝛ ecce diffusus ē
τῇ ἑβδόμῃ, καὶ ὄψεται τὴν οἰκίαν, καὶ ἰδοὺ διεχύθη
tactus in parietibus domus: ꝛ iubebit
ἡ ἁφὴ ἐν τοῖς τοίχοις τῆς οἰκίας, καὶ προστάξει ὁ
sacerdos: ꝛ eruēt lapides: in qb' est tactus.
ἱερεύς, καὶ ἐξελοῦσι τοὺς λίθους, ἐν οἷς ἐστιν ἡ ἁφή.
ꝛ eiiciēt ipsos extra ciuitatē in locū
καὶ ἐκβαλοῦσιν αὐτοὺς ἔξω τῆς πόλεως εἰς τόπον
immūdū: ꝛ domū radēt intrinsecus in
ἀκάθαρτον, καὶ τὴν οἰκίαν ἀποξύσουσιν ἔσωθεν κύ
circuitu: ꝛ effundēt puluerē rasum extra
κλῳ, καὶ ἐκχεοῦσι τὸν χοῦν τὸν ἀποξυσμένον ἔξω
ciuitatē in locū immūdū. ꝛ accipiēt
τῆς πόλεως εἰς τόπον ἀκάθαρτον. καὶ λήψονται
lapides politos alios: ꝛ ponēt pro
λίθους ἀπεξυσμένους ἑτέρους, καὶ ἀντιθήσουσιν ἀν
lapidibus. ꝛ puluerē aliū accipiēt: ꝛ li
τὶ τῶν λίθων. καὶ χοῦν ἕτερον λήψονται, καὶ ἐξα
nient domū. si aūt superuenerit iterū tactus:
λείψουσι τὴν οἰκίαν. ἐὰν δὲ ἐπέλθῃ πάλιν ἡ ἁφή,
ꝛ ortus fuerit in domo postq; eruerūt la
καὶ ἀνατείλῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ μετὰ τὸ ἐξελεῖν τοὺς λί
pides: ꝛ postq; rasa fuit domus: ꝛ post
θους, καὶ μετὰ τὸ ἀποξυσθῆναι τὴν οἰκίαν, καὶ με
quā linita fuerit: ꝛ ingredietur sacerdos:
τὰ τὸ ἐξαλειφθῆναι, καὶ εἰσελεύσεται ὁ ἱερεύς,
ꝛ videbit si diffusus ē tactus in domo: le
καὶ ὄψεται εἰ διακέχυται ἡ ἁφὴ ἐν τῇ οἰκίᾳ, λέ
pra perseuerās est in domo: immūda est. ꝛ de
πρα ἔμμονός ἐστιν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἀκάθαρτός ἐστι. καὶ κα
struēt domū: ꝛ ligna eius: ꝛ
θελοῦσι τὴν οἰκίαν, καὶ τὰ ξύλα αὐτῆς, καὶ τοὺς
lapides eius: ꝛ oēm puluerē domus effe
λίθους αὐτῆς, καὶ πάντα τὸν χοῦν τῆς οἰκίας ἐξοίσου
rēt extra ciuitatē in locū immūdū. ꝛ
σιν ἔξω τῆς πόλεως εἰς τόπον ἀκάθαρτον. καὶ ὁ
ingressus
εἰσπορευόμενος ooo oooo oooo oooo oooo ooo oo oo ooo

F

Primitiua chal.

חזה סאב
נפק סגר תוב
יסף פקד שלף
רמה קרה קלף
נסב
עול שוע
כתש סגא עול
חזה חסר תרע
אע נפק קרה

Interp. chal.

ad videndam plagam et non contaminentur omnia que in domo sunt: et postea intrabit sacerdos ad videndam domum. videbitq; plagam: ꝛ siquidē plaga fuerit in parietibus domus: quasi vallicule pallide aut subrufe ꝛ aspectus earum fuerit humilior pariete: egredietur sacerdos de domo ad ostium domus: et claudet domum septem diebus. Reuertetur q; sacerdos in die septimo: ꝛ si viderit creuisse plagam in parietibus domus: iubebit sacerdos ꝛ eruent lapides in quibus fuerit plaga: ꝛ proiicient eos extra castra in locū immundū. Domum autē radent intrinsecus per circuitum: ꝛ proiicient puluerem quem raserunt extra ciuitatem in locū immūdū: tollentq; alios lapides ꝛ inducent eos in locum lapidum priorum: ꝛ alius puluis sumatur et liniatur domus. Et si reuersa fuerit plaga ꝛ creuerit in domo: postquā eruerūt lapides ꝛ postquā raserunt domū ꝛ postq; linita est: ingredietur sacerdos: ꝛ si viderit creuisse plagam in domo: lepra corrosiua est in domo: immunda erit. Et diruent domum: lapides eius ꝛ ligna eius: ꝛ omnē puluerem domus educent extra ciuitatem in locum immundum. Et quicunq; intrauerit ooooooooooo ooo

Transla. Chal.

למחזי ית מכתשא ולא יסתאב כל די בביתא ובתר כן יעול כהנא למחזי ית ביתא:
ויחזי ית מכתשא והא מכתשא בכותלי ביתא פחתין ירקן או סמקן ומחזיהן מכיך מן
כותלא: ויפוק כהנא מן ביתא לתרע ביתא ויסגר ית ביתא שבעא יומין: ויתוב כהנא
ביומא שביעאה ויחזי והא אוסיף מכתשא בכותלי ביתא: ויפקיד כהנא וישלפון ית
אבניא די בהון מכתשא וירמון יתהון למברא לקרתא לאתר מסאב: וית ביתא יקלפון
מגיו סחור סחור וירמון ית עפרא דקליפו למברא לקרתא לאתר מסאב: ויסבון אבנין
אחרנין ויעלון באתר אבניא ועפר אחרן יסב וישוע ית ביתא: ואם יתוב מכתשא
ויסגי בביתא בתר דשליפו ית אבניא ובתר דקליפו ית ביתא ובתר דאתשע: וייעול
כהנא ויחזי והא אוסיף מכתשא בביתא סגירות מחסרא הוא בביתא מסאב הוא:
ויתרע ית ביתא ית אבנוהי וית אעוהי וית כל עפר ביתא ויפיק למברא לקרתא
לאתר מסאב: ודייעול

in domū oēs dies:qb⁹ segregata est:
εἰς τὴν οἰκίαν πάσας τὰς ἡμέρας, ἃς ἀφωρισμένη ἐστίν,
immūdus erit vſq; ad veſpas. τ dormiēs in do
ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας. καὶ ὁ κοιμώμενος ἐν τῇ οἰ
mo: lauabit veſtes ſuas: τ immūdus erit
κίᾳ, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται
G vſq; ad veſpas. τ comedēs in domo: lauabit ve
ἕως ἑσπέρας. καὶ ὁ ἔσθιων ἐν τῇ οἰκίᾳ, πλυνεῖ τὰ ἱ
ſtes ſuas. ſi aūt veniēs igreſſus fuerit ſacerdos:
μάτια αὐτοῦ. ἐὰν δὲ παραγενόμενος εἰσέλθῃ ὁ ἱερεύς,
τ viderit: τ ecce nō diffuſus ē tactus in domo poſt
καὶ ἴδῃ, καὶ ἰδοὺ οὐ διαχεῖται ἡ ἁφὴ ἐν τῇ οἰκίᾳ με
quā linita fuerit domus: τ mūdabit ſacerdos
τὰ τὸ ἀπαλειφθῆναι τὴν οἰκίαν, καὶ καθαριεῖ ὁ ἱερεὺς
domū: qm̄ ſanat⁹ ē tact⁹. τ accipiet ad purificādū
τὴν οἰκίαν, ὅτι ἰάθη ἡ ἁφή. καὶ λήψεται ἀφαγνίσαι τὴν
domū: duas auiculas viuas: τ lignū cedrinū: τ re
οἰκίαν, δύο ὀρνίθια ζῶντα, καὶ ξύλον κέδρινον, καὶ κε
tortū coccinū: τ hyſſopū. τ immolabit aui
κλωσμένον κόκκινον, καὶ ὕσσωπον. καὶ σφάξει τὸ ὀρ
culā vnā i vaſe fictili in aqua viuēti: τ ac
νίθιον τὸ ἓν εἰς σκεῦος ὀστράκινον ἐφ᾽ ὕδατι ζῶντι, καὶ λή
cipiet lignū cedrinū: τ retortū cocci
ψεται τὸ ξύλον τὸ κέδρινον, καὶ τὸ κεκλωσμένον κόκκι
nū: τ hyſſopū: τ auiculā viuētē: τ tinget
νον, καὶ τὸν ὕσσωπον, καὶ τὸ ὀρνίθιον τὸ ζῶν, καὶ βάψει
ea in ſanguine auicule immolate in a
αὐτὰ εἰς τὸ αἷμα τοῦ ὀρνιθίου τοῦ ἐσφαγμένου ἐφ᾽ ὕδα
qua viua: τ aſpget in ipſis ſup domū
τι ζῶντι, καὶ περιρρανεῖ ἐν αὐτοῖς ἐπὶ τὴν οἰκίαν
ſepties: τ purificabit domū in ſanguine aui
ἑπτάκις, καὶ ἀφαγνιεῖ τὴν οἰκίαν ἐν τῷ αἵματι τοῦ ὀρ
cule: τ in aqua viua: τ in auicula
νιθίου, καὶ ἐν τῷ ὕδατι τῷ ζῶντι, καὶ ἐν τῷ ὀρνιθίῳ τῷ
viuēte: τ in ligno cedrino. τ in hyſſopo:
ζῶντι, καὶ ἐν τῷ ξύλῳ τῷ κεδρίνῳ, καὶ ἐν τῷ ὑσσώπῳ,
τ in retorto coccino. τ dimittet
καὶ ἐν τῷ κεκλωσμένῳ κοκκίνῳ. καὶ ἐξαποστελεῖ τὸ
auiculā viuētē extra ciuitatē in cāpū. τ
ὀρνίθιον τὸ ζῶν ἔξω τῆς πόλεως εἰς τὸ πεδίον. καὶ
ppitiabit pro domo: τ mūdabitur. hec
ἐξιλάσεται περὶ τῆς οἰκίας, καὶ καθαρὰ ἔσται. οὗτος
lex iuxta oēm tactū lepre: τ fractio
ὁ νόμος κατὰ πᾶσαν ἁφὴν λέπρας, καὶ θραύσμα
nis: τ lepre veſtis: τ dom⁹: et cica
τος, καὶ τῆς λέπρας ἱματίου, καὶ τῆς οἰκίας, καὶ οὐ
tricis: et ſignificatiōis: et ſplēdoris: vt de
λῆς, καὶ σημασίας, καὶ τοῦ αὐγάσματος, τοῦ ἐ
claretur qua die immūdū: et qua die mun
ξηγήσασθαι ἡ ἡμέρα ἀκάθαρτος, καὶ ἡ ἡμέρα καθα
dū erit. hec lex lepre.
ρισθήσεται. οὗτος ὁ νόμος τῆς λέπρας. Ca.15.
Et locutus ē dñs ad moyſen τ aarō: dicēs loquere
Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν καὶ ἀαρών, λέγων, λαλήσατε

domum quando clau
ſa eſt: immūdus erit vſq; ad veſ
perū: & q dormierit i ea
& comederit quippiam
lauabit veſtimēta ſua.
Quod ſi introiens
ſacerdos viderit leprā
non creuiſſe
in domo: poſtq̄ demo
lita fuerit: purificabit
eam reddita ſanitate.
& in purificatione eius
ſumet duos
paſſeres lignūq; cedri
num & vermiculum
atq; hyſſopū: & immo
lato vno paſſere
in vaſe fictili ſuper a
quas viuas: tollet
lignum cedrinū & hyſ
ſopum &
coccum & paſſerem vi
uum:
& tinget oia in ſāguine
paſſeris immolati
atq; i aqs viuētibus: &
aſperget domū ſepties:
purificabitq; eam tam
in ſanguine
paſſeris quā i aquis vi
uetibus: & in paſſere
viuo lignoq; cedrio &
hyſſopo atq; vermiculo.
Cumq; dimiſerit paſſe
rem auolare
in agrum libere:
orabit pro domo & in
re mūdabitur. Iſta eſt
lex ois lep̄ & pcuſſure:
lepre veſtium & do
mos: cicatricis
& erūpentiū papularū
lucētis macle & i varias
ſpēs colorib⁹ imutatis vt
poſſit ſcire quo tēpore
mūdū qd vl' immūdū ſit.
Locutuſq; eſt Ca.15.
dñs ad
moyſe & aaron: dicēs.
Loquimini

אל הבית כל ימי הסגיר אתו
יטמא עד הערב והשכב בבית
יכבס את בגדיו והאכל בבית
יכבס את בגדיו ואם בא יבא
הכהן וראה והנה לא פשה הנגע
בבית אחרי הטח את הבית וטהר
הכהן את הבית כי נרפא הנגע
ולקח לחטא את הבית שתי
צפרים ועץ ארז ושני תולעת
ואזב ושחט את הצפר האחת
אל כלי חרש על מים חיים ולקח
את עץ הארז ואת האזב ואת
שני התולעת ואת הצפר החיה
וטבל אתם בדם הצפר השחוטה
ובמים החיים והזה אל הבית שבע
פעמים וחטא את הבית בדם
הצפור ובמים החיים ובצפר
החיה ובעץ הארז ובאזב ובשני
התולעת ושלח את הצפר החיה
אל מחוץ לעיר אל פני השדה
וכפר על הבית וטהר זאת
התורה לכל נגע הצרעת ולנתק
ולצרעת הבגד ולבית ולשאת
ולספחת ולבהרת להורת ביום
הטמא וביום הטהר זאת תורת
הצרעת Ca.xv. וידבר יהוה אל
משה ואל אהרן לאמר דברו

טמא
כבס
רפא
שנה
שנה תלע
כלה
שחט
נזה
פנה
ירה
נשא
ידה
ירה
דבר

Tranſla.Chal.

לביתא כל יומין דיסגר יתיה יהי מסאב עד רמשא ודישכוב בביתא יצבע ית
לבושוהי ודיכול בביתא יצבע ית לבושוהי ואם מיעל יעול כהנא ויחזי והא לא
אוסיף מכתשא בביתא בתר דאתשע ית ביתא וידכי כהנא ית ביתא ארי איתסי
מכתשא ויסב לדכאה ית ביתא תרין צפרין ואעא דארזא וצבע זהורי ואזובא
ויכוס ית צפרא חדא למאן דחסף על מי מבוע ויסב ית אעא דארזא וית אזובא
וית צבע זהורי וית צפרא חיתא ויטבול יתהון בדמא דצפרא דנכיסתא ובמי מבוע
ויַדֵּי לביתא שבע זימנין וידכי ית ביתא בדמא דצפרא ובמי מבוע ובצפרא חיתא
ובאעא דארזא ובאיזובא ובצבע זהורי וישלח ית צפרא חיתא למברא לקרתא
לאפי חקלא ויכפר על ביתא וידכי דא אוריתא לכל מכתש סגירותא ולנתקא
ולסגירות לבושא ולביתא ולעמקא ולצדיתא ולבהרא לאלפא ביומא דמסאבא וביומא
דדכיא דא אוריתא דסגירותא Ca.xv. ומליל יי עם משה ועם אהרן למימר מלילו

Interp.chal.

domum omnibus diebus quibus clauſa eſt erit immundus vſq; ad veſperam: τ qui dormierit in domo: lauabit veſtimenta ſua: τ qui comederit in domo lauabit veſtimenta ſua. Et ſi introiens intrauerit ſacerdos τ viderit: τ ecce non creuit plaga in domo poſtq̄ linita fuerit domus: mundabit ſacerdos domū: quia ſanata eſt plaga. Tollāturq; in emundatione domus duo paſſeres τ lignum cedrinum τ coccinum τ hyſſopum. immolabitq; paſſerem vnum in vaſe fictili ſuper aquas fontis: τ tollet lignum cedrinum τ hyſſopum τ coccinum τ paſſerem viuum: τ tinget ea in ſanguine paſſeris immolati τ in aquis fontis: τ aſperget domum ſepties. Purificabitq; domum in ſanguine paſſeris τ in aquis fontis τ in paſſere viuo et in ligno cedrino τ in hyſſopo τ in coccino. et dimittet paſſerem viuū extra vrbem ſup faciem agri. et expiabit domū: τ mūdabitur. Iſta eſt lex omnis plage lepre τ lepre capitis τ veſtis τ domus τ macule diuerſi coloris τ puſtule τ lucentis macule: τ ad docendum qua die contaminanda eſt τ qua die mundanda eſt. Iſta eſt lex lepre. Ca.15.
Locutuſq; eſt dñs cū moyſe τ aarō dicēs. Loquimini

Priitiua chal.

סגר שכב צבע
אכל עלל חזה
כתש שוע חזה
נסב זהר נכס
צבע אזב
חיה טבל
ידד
שלח קרה
כפר סתש
עדה סאב דכה
אמר

אל בני ישראל ואמרתם אלהם
איש איש כי יהיה זב מבשרו זובו
טמא הוא: וזאת תהיה טמאתו
בזובו רר בשרו את זובו או
החתים בשרו מזובו טמאתו
הוא: כל המשכב אשר ישכב עליו
הזב יטמא וכל הכלי אשר ישב
עליו יטמא: ואיש אשר יגע
במשכבו יכבס בגדיו ורחץ במים
וטמא עד הערב: והישב על
הכלי אשר ישב עליו הזב יכבס
בגדיו ורחץ במים וטמא עד הערב:
והנגע בבשר הזב יכבס בגדיו
ורחץ במים וטמא עד הערב: וכי
ירק הזב בטהור וכבס בגדיו
ורחץ במים וטמא עד הערב: וכל
המרכב אשר ירכב עליו הזב
יטמא: וכל הנגע בכל אשר יהיה
תחתיו יטמא עד הערב והנושא
אותם יכבס בגדיו ורחץ במים
וטמא עד הערב: וכל אשר יגע בו
הזב וידיו לא שטף במים וכבס
בגדיו ורחץ במים וטמא עד
הערב: וכלי חרש אשר יגע בו
הזב ישבר וכל כלי עץ ישטף
במים: וכי יטהר הזב מזובו
וספר לו שבעת ימים לטהרתו

היה זוב
ריר
חתם
שכב
טמא
נגע
כבס
כלה
רקק טהר
רכב
היה
טמא נשא
את כבס
נגע
זוב
כלה
שבר שטף
טהר
יום

filiis israel: & dicite
eis
Vir qui patitur fluxū
seminis:
imundus erit: & tūc iu
dicabitur huic vicio sub
iacere: cū p singula mo-
menta adheserit carni
eius: atq concreuerit
fedus humor.
Omne stratum i quo
dormierit
immundum erit: & v-
bicunq sederit.
Si quis hominum teti-
gerit
lectū eius: lauabit vesti
menta sua: & ipse lotus
aq̄ imūdus erit vsq ad
vesperū. Si sederit vbi
ille sederat: & ip̄e laua-
bit vestimēta sua: & lot
aqua immundus erit
vsq ad vesperā. Qui
tetigerit carnē eius: la-
uabit vestimēta sua: &
ipse lotus aqua imūd
erit vsq ad vesperā. Si
saliuā huiuscemodi hō
iecerit sup eū qui mun-
dus est: lauabit vestimē
tā sua: & lotus aqua im
mūdus erit vsq ad ve-
sperū. Sagma sup qd
sederit: imūdū erit &
qcquid sub eo fuerit q
fluxū semis patitur: pol
lutū erit vsq ad vespe-
rū. Qui portauerit ho
rū aliquid: lauabit vesti
mēta sua: & ipse lotus a
qua immūdus erit vsq
ad vesperū. Ois quē te
tigerit q talis ē nō lotis
añ māibus: lauabit ve-
stimēta sua & lotus aq̄
imūdus erit vsq ad ve
sperum. Vas fictile qd
tetigerit cōfrigetur:
vas aūt ligneū lauabitur
aq̄. Si sanatus fuerit q
huiuscemōi sustiet pas-
sionē: nūerabit septem
dies p emūdatione sui

filios israel: et dices ad illos. viro viro cui
τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς. ἀνδρὶ ἀνδρὶ ᾧ
fuerit flux ex corpore eius: flux eius im
ἐὰν γένηται ῥύσις ἐκ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἡ ῥύσις αὐτοῦ ἀκά
mūdus est. et hec lex immūditiei eius. flu
θαρτός ἐστι. καὶ οὗτος ὁ νόμος τῆς ἀκαθαρσίας αὐτοῦ. ῥέ
ens semē ex corpore suo: ex fluxu: q cōsti
ων γονὴν ἐκ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἐκ τῆς ῥύσεως, ἧς συνέστη
tit i corpore illi: p fluxū suū hec im
κεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ, διὰ τῆς ῥύσεως αὐτοῦ αὕτη ἡ ἀκα
mūditia e in eo. ois lect in quo dormierit sup
θαρσία αὐτοῦ ἐν αὐτῷ. πᾶσα κοίτη ἐφ' ᾗ ἂν κοιμηθῇ ἐπ'
eū seminifluus immūdus est: et oē vas in q
αὐτῇ ὁ γονορρυὴς ἀκάθαρτός ἐστι, καὶ πᾶν σκεῦος ἐφ' ὃ ἂν
sederit sup illō seminiflu: immūdus est. et hō:
καθίσῃ ἐπ' αὐτὸ ὁ γονορρυὴς, ἀκάθαρτόν ἐστι. καὶ ἄνθρωπος,
q tetigerit cubile ei: lauabit vestes suas:
ὃς ἐὰν ἅψηται τῆς κοίτης αὐτοῦ, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ,
et lauabit aqua: et immūdus erit vsq ad vesperas. et se
καὶ λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας. καὶ ὁ καθή
dens sup vas: in quo sederit sup illō seminiflu:
μενος ἐπὶ τοῦ σκεύους, ἐφ' ᾧ ἂν καθίσῃ ἐπ' αὐτὸ ὁ γονορρυής,
lauabit vestimēta sua: et lauabitur aqua: et immūdus
πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος
erit vsq ad vesperas. et q tetigerit corpus seminiflui:
ἔσται ἕως ἑσπέρας. καὶ ὁ ἁπτόμενος τοῦ χρωτὸς τοῦ γονορρυοῦς,
lauabit vestes suas: et lauabitur aqua: et immūdus e-
πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔ-
rit vsq ad vesperas. si āt spuerit seminiflu sup mūdū:
σται ἕως ἑσπέρας. ἐὰν δὲ προσσιελίσῃ ὁ γονορρυὴς ἐπὶ τὸν καθαρόν,
lauabit vestes suas: et lauabit aqua: et immūdus e-
πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔ-
rit vsq ad vesperas. et oē stragulū asini in q ascēderit sup
σται ἕως ἑσπέρας. καὶ πᾶν ἐπίσαγμα ὄνου ἐφ' ὃ ἂν ἐπιβῇ ἐπ'
illud seminiflu: immūdus erit vsq ad vesperas. et ois tan-
αὐτὸ ὁ γονορρυής, ἀκάθαρτον ἔσται ἕως ἑσπέρας. καὶ πᾶς ὁ ἁπτό-
gens ab oib quecūq fuerit sub eo: immūdus erit
μενος ἀπὸ πάντων ὅσα ἂν ᾖ ὑποκάτω αὐτοῦ, ἀκάθαρτος ἔσται
vsq ad vesperas. et tollēs ea: lauabit vestes suas: et
ἕως ἑσπέρας. καὶ ὁ αἴρων αὐτά, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ
lauabitur aqua: et immūdus erit vsq ad vesperas. et quē
λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας. καὶ ὅσων
tetigerit seminiflu: et manus ei nō lote ē aqua:
ἂν ἅψηται ὁ γονορρυής, καὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ οὐ νένιπται ὕδατι,
lauabit vestes: et lauabitur aqua: et immūdus erit vs
πλυνεῖ τὰ ἱμάτια, καὶ λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕ-
q ad vesperas. et vas fictile qd tetigerit seminiflu: cō-
ως ἑσπέρας. καὶ σκεῦος ὀστράκινον οὗ ἂν ἅψηται ὁ γονορρυής, συν-
fringetur. et oē vas ligneū lauabitur aqua: et mū-
τριβήσεται. καὶ πᾶν σκεῦος ξύλινον πλυθήσεται ὕδατι, καὶ κα-
dum erit. si āt mūdat fuerit seminiflu ex fluxu suo:
θαρὸν ἔσται. ἐὰν δὲ καθαρισθῇ ὁ γονορρυὴς ἐκ τῆς ῥύσεως αὐτοῦ,
et numerabit sibi septē dies ad purgationē sui:
καὶ ἐξαριθμήσεται ἑαυτῷ ἑπτὰ ἡμέρας εἰς τὸν καθαρισμὸν αὐτοῦ,

Primitiua chal.

הוה
שכב מאן
רכב צבע סחא
רקק
דכה רכב
נטל
צבע
חבר שטף
דכה מנה

Interp. chal.

cū filijs israel et dicetis eis: vir vir qui fluxerit de car
ne eius fluxus seminis: imund erit. et hec erit imūdi
tia eius in fluxu suo: qui liquidus humor fluit de carne ei
aut qui densus adheret carni eius: immunditia ei est.
Omne stratū i quo cubuerit q fluxū seminis patit: erit
imundū: et oē vas in q sederit erit imūdū. Et vir q teti
gerit stratū ei: lauabit vestimēta sua: et lauabit aq: et
erit imūdus vsq ad vesperā. et quicūq sederit sup vas
sup q sederit ille q fluxū patit: lauabit vestimēta sua:
et lauabit aq: et erit imūdus vsq ad vesperā. et q teti
gerit carnē illi q fluxū patit: lauabit vestimēta sua:
et lauabit aq: et erit imūd vsq ad vesperas. Et qn spue
rit ille q fluxū patit sup eū q mūdus ē: lauabit vestimē
ta sua et lauabit aq et erit imūd vsq ad vesperā. et ois
equitatura sup quā equitauerit ille qui fluxū patit: erit
imūda. Et ois q tetigerit oē qd sub eo fuerit: erit imū
dus vsq ad vesperas. Et q portauerit illō lauabit vesti-
mēta sua: et lauabit aq: et erit imūdus vsq ad vesperā.
Et oia que tetigerit ille q fluxū patit: et manus suas nō
abluerat aq: lauabit vestimēta sua: et lauabit aq: et
erit imūdus vsq ad vesperā. Uas aūt fictile qd tetige
rit ille q patit fluxū: cōfringet. et oē vas ligneū abluet
aqua. Et qn ille q fluxū patitur mūdatus fuerit a flu
xu suo: numerabit ei septē dies ad emūdationē sua.

Transla. Chal.

עם בני ישראל ותימרון להון גבר גבר ארי יהי דאיב מבשריה דוביה מסאב הוא: ודא
תהי סואבתיה בדוביה ריר בשריה ית דוביה או חתים בשריה מדוביה סואבתיה הוא:
כל משכבא דישכוב עלוהי דובנא יהי מסאב וכל מנא דיתיב עלוהי יהי מסאב: וגבר
דיקרב במשכביה יצבע לבושוהי ויסחי במיא ויהי מסאב עד רמשא: ודיתיב על
מנא דיתיב עלוהי דובנא יצבע לבושוהי ויסחי במיא ויהי מסאב עד רמשא: ודיקרב
בבשר דובנא יצבע לבושוהי ויסחי במיא ויהי מסאב עד רמשא: וארי ירוק דובנא
בדכיא ויצבע לבושוהי ויסחי במיא ויהי מסאב עד רמשא: וכל מרכבא דירכוב
עלוהי דובנא יהי מסאב: וכל דיקרב בכל דיהי תחותוהי יהי מסאב עד רמשא ודיטול
יתהון יצבע לבושוהי ויסחי במיא ויהי מסאב עד רמשא: וכל דיקרב ביה דובנא
וידוהי לא שטף במיא ויצבע לבושוהי ויסחי במיא ויהי מסאב עד רמשא: ומאן דחסף
דיקרב ביה דובנא יתבר וכל מאן דאע ישתטיף במיא: וארי ידכי דובנא מדוביה
ויִמני ליה שבעא יומין לדכותיה

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

τ lauabit vestes eī' τ lauabit corpus suū
καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ
aqua viua: τ mūdus erit. τ die octaua
ὕδατι ζῶντι, καὶ καθαρὸς ἔσται. καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ
accipiet sibi duos turtures: vel duos pullos colū
λήψεται ἑαυτῷ δύο τρυγόνας, ἢ δύο νεοσσοὺς περιστε-
bax: τ offeret ea corā dño: ad hostia taberna
ρῶν, καὶ οἴσει αὐτὰ ἐναντίον κυρίου, ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκη-
culi testimonii: τ dabit ea sacerdoti: τ fa
νῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ δώσει αὐτὰ τῷ ἱερεῖ, καὶ ποιή-
ciet ea sacerdos vnū pro pctō: τ vnū in
σει αὐτὰ ὁ ἱερεὺς μίαν περὶ ἁμαρτίας, καὶ μίαν εἰς
holocaustū. τ ppitiabit pro eo sacerdos co
ὁλοκαύτωμα. καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἔναν-
C rā dño a fluxu eī'. τ hō cuiegressa fuerit ex
τι κυρίου ἀπὸ τῆς ῥύσεως αὐτοῦ. καὶ ἄνθρωπος ᾧ ἐὰν ἐξέλθῃ ἐξ
eo ɔcubitu seminis: τ lauabit aqua oē
αὐτοῦ κοίτη σπέρματος, καὶ λούσεται ὕδατι πᾶν τὸ
corpus suū: τ imūdus erit vsq ad vespaꝫ. τ ois
σῶμα αὐτοῦ, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας. καὶ πᾶν
vestis: τ ois pellis: i qua fuerit sup eā ɔcubit'
ἱμάτιον, καὶ πᾶν δέρμα, ἐφ' ὃ ἂν ᾖ ἐπ' αὐτῷ κοίτη
seminis: τ lauabit aqua: τ imūda e-
σπέρματος, καὶ πλυθήσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτον ἔ-
rit vsq ad vespā. τ mulier si dormierit vir cū ea
σται ἕως ἑσπέρας. καὶ γυνὴ ἐὰν κοιμηθῇ ἀνὴρ μετ' αὐτῆς
concubitu seminis: τ lauabunt aqua: τ immū
κοίτην σπέρματος, καὶ λούσονται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρ-
di erūt vsq ad vespā. τ mulier q̄ fuerit fluēs sā-
τοι ἔσονται ἕως ἑσπέρας. καὶ γυνὴ ἥτις ἂν ᾖ ῥέουσα αἵ-
guine: τ erit flux' eius in corpore eius: septē
ματι, καὶ ἔσται ἡ ῥύσις αὐτῆς ἐν τῷ σώματι αὐτῆς, ἑπτὰ
dies erit in mēstruo suo. ois tāgēs e-
ἡμέρας ἔσται ἐν τῇ ἀφέδρῳ αὐτῆς. πᾶς ὁ ἁπτόμενος αὐ-
am: immūdus erit vsq ad vespā. τ oē sup qd dor-
τῆς, ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας. καὶ πᾶν ἐφ' ὃ ἂν κοι-
mierit sup illō in mēstruo eius: imūdū erit.
τάζηται ἐπ' αὐτὸ ἐν τῇ ἀφέδρῳ αὐτῆς, ἀκάθαρτον ἔσται.
τ oē sup qd insederit sup illō: imūdū erit.
καὶ πᾶν ἐφ' ὃ ἂν ἐπικαθίσῃ ἐπ' αὐτό, ἀκάθαρτον ἔσται.
τ ois q̄ tetigerit cubile eius: lauabit ve
καὶ πᾶς ὃς ἂν ἅψηται τῆς κοίτης αὐτῆς, πλυνεῖ τὰ ἱμά-
stes suas: τ lauabit corpus aqua: τ imūdus
τια αὐτοῦ, καὶ λούσεται τὸ σῶμα ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος
erit vsq ad vespā. τ ois tāgēs oē vas
ἔσται ἕως ἑσπέρας. καὶ πᾶς ὁ ἁπτόμενος παντὸς σκεύ-
in quo sederit sup illō: lauabit vestes su
ους ἐφ' ὃ ἂν καθίσῃ ἐπ' αὐτό, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐ-
as: τ lauabit aqua: τ imūdus erit vsq ad
τοῦ, καὶ λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως
vespaꝫ. si āt in lecto ea exūte: vel sup
ἑσπέρας. ἐὰν δὲ ἐν τῇ κοίτῃ αὐτῆς οὔσης, ἢ ἐπὶ τοῦ
vas: vbi ea sederit sup illō:
σκεύους, οὗ ἐὰν αὐτὴ καθῆται ἐπ' αὐτῷ, oooo ooo oo

Trāsla.B.Hiero.

& lotis vestibus & toto corpore in aquis ooooo viuentibus erit mūdus. Die autē octauo sumet duos turtures aut duos pullos columbe: ooo & veniet i cōspectu dñi ad ostium tabernaculi testimonii: dabitq eos sacerdoti. Qui faciet vnū p pctō & alterum in oooooooooooooooooooooooo holocaustū: rogabitq p eo corā dño vt emūdetur a fluxu seminis sui. Vir de quo egredietur semē coitus: lauabit aqua oē corpus suum: & imūdus erit vsq ad vesperū. Vestem & pellem quā habuerit: oooooooooooooooooooooooo lauabit aqua: & imundа erit vsq ad oooooooo vesperum. Mulier oooo oooooooooooooooo ooo oooo cum qua coierit: lauabitur oooooooooooooooooo aq̄ & imūda erit vsq ad vespū. Mulier q̄ redeūte mēse patitur fluxum sanguinis: oooooooooo septem diebus separabitur. oooooooooooooooo Ois qui tetigerit eam immundus erit vsq ad vesperū: & locus i quo dormierit oooooooooooo vel sederit diebus separationis sue: polluetur. Qui tetigerit lectū suū oooooooooooooooooooo oooo lauabit vestimēta sua & ipē lotus aq̄ imūdus erit vsq ad vesperum. Oē vas super quod illa ooo sederit quisquis attigerit: lauabit vestimta sua: & ipē lotus aq̄ pollutus erit vsq ad vesperum. oooooooooooooooooooooooo oooooooooooooooooooooooo oooooooooooooooooooooo oo oooooooooooooo oooooooooo

Tex.Heb. Leui. Ca.xv.

וכבס בגדיו ורחץ בשרו במים
חיים וטהר: וביום השמיני יקח
לו שתי תרים או שני בני יונה | שָׁמַן לָקַח
ובא לפני יהוה אל פתח אהל | שָׁנָה תּוֹר
מועד ונתנם אל הכהן: ועשה | בּוֹא פָּנָה
אתם הכהן אחד חטאת והאחד | יָעַד
עלה וכפר עליו הכהן לפני יהוה
מזובו: ואיש כי תצא ממנו שכבת | עָלָה
זרע ורחץ במים את כל בשרו | יָצָא
וטמא עד הערב: וכל בגד וכל
עור אשר יהיה עליו שכבת
זרע וכבס במים וטמא עד
הערב: ואשה אשר ישכב
איש אתה שכבת זרע ורחצו | אִישׁ שָׁכַב
במים וטמאו עד הערב: ואשה כי
תהיה זבה דם יהיה זבה בבשרה
שבעת ימים תהיה בנדתה | הָיָה זוּב
וכל הנגע בה יטמא עד | נָדַד
הערב: וכל אשר תשכב עליו | טָמֵא
בנדתה יטמא וכל אשר תשב | עָלָה
עליו יטמא: וכל הנגע במשכבה | יָשַׁב
יכבס בגדיו ורחץ במים וטמא
עד הערב: וכל הנגע בכל כלי | כָּבַס
אשר תשב עליו יכבס בגדיו | כָּלָה
ורחץ במים וטמא עד הערב:
ואם על המשכב הוא או על
הכלי אשר הוא ישבת עליו

Transla.Chal.

ויצבע לבושוהי ויסחי בשריה במי מבוע וידכי: וביומא תמינאה יסב ליה תרין
שפנינין או תרין בני יונה וייתי לקדם יי לתרע משכן זמנא ויתנינון לכהנא ויעביד
יתהון כהנא חד חטאתא וחד עלתא ויכפר עלוהי כהנא קדם יי מדוביה: וגבר ארי
תפוק מניה שכבת זרעא ויסחי במיא ית כל בשריה ויהי מסאב עד רמשא: וכל
לבוש וכל משך דיהי עלוהי שכבת זרעא ויצטבע במיא ויהי מסאב עד רמשא:
ואתתא דישכוב גבר יתה שכבת זרעא ויסחון במיא ויהון מסאבין עד רמשא:
ואתתא ארי תהי דיבא דם יהי דובה בבסרה שבעה יומין תהי בריחוקה וכל דיקרב
בה יהי מסאב עד רמשא: וכל דתשכוב עלוהי בריחוקה יהי מסאב וכל דתתיב
עלוהי יהי מסאב: וכל דיקרב במשכבה יצבע לבושוהי ויסחי במיא ויהי מסאב עד
רמשא: וכל דיקרב בכל מנא דתתיב עלוהי יצבע לבושוהי ויסחי במיא ויהי מסאב
עד רמשא: ואם על משכבא הוא או על מנא דהיא יתבא עלוהי ''''''''''''

Interp.chal.

Et lauabit vestimenta sua: lauabitq carnē suā aquis fontis: τ sic mūdabitur. In die aūt octauo sumet sibi duos turtures aut duos filios columbe: τ adducet in cōspectu dñi ad ostium tabernaculi federis. Dabitq eos sacerdoti: τ faciet sacerdos vnū ex eis pro pctō et vnū in holocaustū: τ propiciabit pro eo sacerdos corā dño a fluxu suo. Uir aūt de quo egreditur semē coitus lauabit aquis oēm carnē suā: τ erit immūdus vsq ad vesperā. Ois aūt vestis τ ois pellis sup qua fuerit semen coitus lauabit aquis: τ erit immūda vsq ad vesperā. Mulier aūt cuꝫ q̄ vir cubuerit coitu seminis: vterq lauabitur aquis: τ erunt immūdi vsq ad vesperā. Mulier aūt q̄ patit fluxū sanguinis i carne sua: septē diebus erit q̄si mēstruata. Et ois q̄ tetigerit eam erit immūdus vsq ad vesperā. Et ois q̄ cubuerit cū ea in mēstruo suo erit immūdus. Et oē sup quod sederit erit immundū. Et ois q̄ tetigerit stratuꝫ eius lauabit vestimēta sua: τ lauabitur aquis: τ erit immundus vsq ad vesperā. Et ois qui tetigerit omne vas sup qd sederit: lauabit vestimenta sua: τ lauabitur aquis: τ erit immundus vsq ad vesperam. Et si cubuerit ille in strato vel in vase in quo ipsa sedit: oooooooooo

Pritiua chal.

סְחָא צְבַע נְסַב
אֲתָא שְׁכַן נְתַן
עֲבַד אֲחַד כְּפַר
נְפַק הֲוָה סְאַב
צְבַע
אֲתָא שְׁכַב
הֲוָה דוּב קְרַב
שְׁכַב יְתַב
שְׁכַב
מָאן

בנגעו בו יטמא עד הערב: ואם
שכב ישכב איש אתה ותהי
נדתה עליו וטמא שבעת ימים — יום
וכל המשכב אשר ישכב עליו
יטמא: ואשה כי יזוב זוב דמה — זוב
ימים רבים בלא עת נדתה או — רבה
כי תזוב על נדתה כל ימי זוב
טמאתה כימי נדתה תהיה טמאה
הוא: כל המשכב אשר תשכב
עליו כל ימי זובה כמשכב נדתה
יהיה לה וכל הכלי אשר תשב — כלה ישב
עליו טמא יהיה כטמאת נדתה:
וכל הנוגע בם יטמא וכבס בגדיו — נגע
ורחץ במים וטמא עד הערב: ואם
טהרה מזובה וספרה לה שבעת
ימים ואחר תטהר: וביום השמיני — טהר שמן
תקח לה שתי תרים או שני בני — לקח שנה תור
יונה והביאה אותם אל הכהן אל — בוא את
פתח אהל מועד: ועשה הכהן את — יעד
האחד חטאת ואת האחד עלה
וכפר עליה הכהן לפני יהוה מזוב — פנה
טמאתה: והזרתם את בני — נזר
ישראל מטמאתם ולא ימתו — מות
בטמאתם בטמאם את משכני — שכן
אשר בתוכם: זאת תורת הזב — ירה זוב
ואשר תצא ממנו שכבת זרע — יצא
לטמאה בה: והדוה בנדתה והזב — דוה

Si coierit cum ea vir tpe sanguinis menstrualis: immundus erit septē diebus: & oē stratū in quo dormierit: polluetur. Mulier que patitur multis diebus fluxum sanguinis non in tpe menstruali: vel q̄ post menstruū sanguine fluere non cessat: q̄p diu subiacet huic passioni: immūda erit q̄si sit in tpe menstruo. Oē stratū in quo dormierit: & vas in quo sederit: pollutum erit. Quicūq; tetigerit ea: lauabit vestimēta sua: & ipse lotus aqua immūdus erit vsq; ad vesperū. Si steterit sanguis & fluere cessauerit: nūerabit septē dies purificationis sue: & die octauo offeret p se sacerdoti duos turtures: aut duos pullos columbarum ad ostiū tabernaculi testimonii: qui vnum faciet pro peccato & alterū in holocaustum: rogabitq; pro ea corā domino: & pro fluxu immundicie eius. Docebitis ergo filios israel vt caueant immundicias: & non moriātur in sordibus suis: cum polluerint tabernaculū meū quod est inter eos. Ista est lex eius qui patitur fluxū seminis: & q polluitur coitu: & q̄ menstruis tpibus separatur: vel que iugi

cū tāgit ipse illā: imūdus erit vsq; ad ves
ἐν τῷ ἅπτεσθαι αὐτὸν αὐτῆς, ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέ-
perā. si āt cubatiōe dormiuerit qs cū ea: ⁊ fuerit im
ρας. ἐὰν δὲ κοίτῃ κοιμηθῇ τις μετ' αὐτῆς, καὶ γένηται ἡ ἀ-
mūditia eius sup eū: imūdus erit septē di
καθαρσία αὐτῆς ἐπ' αὐτῷ, ἀκάθαρτος ἔσται ἑπτὰ ἡμέ-
es. ⁊ ois lect⁹ in quo dormiuerit in eo: imūdus
ρας· καὶ πᾶσα κοίτη ἐφ' ᾗ ἂν κοιμηθῇ ἐπ' αὐτῆς, ἀκάθαρ-
dus erit. ⁊ mulier si fluxerit fluxū sāguinis sui dies
τος ἔσται. καὶ γυνὴ ἐὰν ῥέῃ ῥύσει αἵματος αὐτῆς ἡμέρας
plures: nō in tpe mēstrui sui: si ⁊ fluxerit
πλείους, οὐκ ἐν καιρῷ τῆς ἀφέδρου αὐτῆς, ἐὰν καὶ ῥέῃ
post mēstruū suū: oēs dies fluxus im
μετὰ τὴν ἄφεδρον αὐτῆς, πᾶσαι αἱ ἡμέραι ῥύσεως ἀ-
mūditie eius: sicut dies mēstrui sui:
καθαρσίας αὐτῆς, καθάπερ αἱ ἡμέραι τῆς ἀφέδρου αὐ-
erit imūda. ⁊ ois lect⁹ in q̄ dormierit
τῆς, ἔσται ἀκάθαρτος. καὶ πᾶσαν κοίτην ἐφ' ἣν ἂν κοιμηθῇ
in eo oēs dies fluxus eius: iuxta
ἐπ' αὐτῆς πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ῥύσεως αὐτῆς, κατὰ
lectū mēstrui eius erit illi. ⁊ oē vas
τὴν κοίτην τῆς ἀφέδρου αὐτῆς ἔσται αὐτῇ· καὶ πᾶν σκεῦος
in quo sederit sup illō: imūdū erit: iuxta im
ἐφ' ὃ ἂν καθίσῃ ἐπ' αὐτό, ἀκάθαρτον ἔσται, κατὰ τὴν ἀ-
mūditiā mēstrui sui. ⁊ ois tāgēs
καθαρσίαν τῆς ἀφέδρου αὐτῆς· καὶ πᾶς ὁ ἁπτόμενος
eā: imūdus erit: ⁊ lauabit vestes suas: ⁊
αὐτῆς, ἀκάθαρτος ἔσται, καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ
lauabit aqua: ⁊ imūdus erit vsq; ad vesperā. si
λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας. ἐὰν
āt purgata fuerit a fluxu suo: ⁊ nūerabit sibi
δὲ καθαρισθῇ ἀπὸ τῆς ῥύσεως αὐτῆς, καὶ ἐξαριθμήσεται αὐτῇ
septē dies: ⁊ post hec mūdabit. ⁊ die
ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ μετὰ ταῦτα καθαρισθήσεται. καὶ τῇ ἡμέρᾳ
octaua accipiet sibi duos turtures: vel duos pullos colūbe:
τῇ ὀγδόῃ λήψεται ἑαυτῇ δύο τρυγόνας, ἢ δύο νεοσσοὺς περιστερῶν,
⁊ feret ea ad sacerdotē ad hostiū tabnaculi testimo
καὶ οἴσει αὐτὰ πρὸς τὸν ἱερέα ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυ-
nii. ⁊ faciet sacerdos vnū pro pctō: ⁊ v-
ρίου. καὶ ποιήσει ὁ ἱερεὺς τὴν μίαν περὶ ἁμαρτίας, καὶ τὴν ἕ-
nū in holocaustū. ⁊ ppitiabit pro ea sacerdos corā
ναν εἰς ὁλοκαύτωσιν. καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτῆς ὁ ἱερεὺς ἔναντι
dño a fluxu imūditie eius. ⁊ cautos facietis
κυρίου ἀπὸ ῥύσεως ἀκαθαρσίας αὐτῆς. καὶ εὐλαβεῖς ποιήσετε
filios israel ab imūditijs suis. ⁊ nō mo
τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἀπὸ τῶν ἀκαθαρσιῶν αὐτῶν. καὶ οὐκ ἀπο-
rietur ob imūditiā suā: cū polluerit ipsi
θανοῦνται διὰ τὴν ἀκαθαρσίαν αὐτῶν, ἐν τῷ μιαίνειν αὐτοὺς
tabnaculū meū qd in ipsis. hec lex seminiflui. ⁊
τὴν σκηνήν μου τὴν ἐν αὐτοῖς. οὗτος ὁ νόμος τοῦ γονορρυοῦς. καὶ
si alicui exiuerit ex ipso cubatio seminis: vt polluat in
ἐάν τινι ἐξέλθῃ ἐξ αὐτοῦ κοίτη σπέρματος, ὥστε μιανθῆναι ἐν
ipso: ⁊ sanguinifluē in mēstruo eius: ⁊ seminifluus
αὐτῇ, καὶ τῇ αἱμορροούσῃ ἐν τῇ ἀφέδρῳ αὐτῆς, καὶ ὁ γονορρυὴς

D

Priitiua chal.

כרב שכב
סאב אתתא
דוב סאב
הוה מאן יתב
כרב צבע אשתא
דכה מנה נסב
אתא שכן
עבד עלה כפר
פרש מות
נפק דוב

Interp. chal.

cū tetigerit illā imūd⁹ erit vsq; ad vesperā. Et si cubādo cubuerit vir cū ea ⁊ mēstruū ei⁹ fuerit in ea: erit imūdus septē diebus. Et oīe stratū sup qd cubuerit erit immūdus. Et mulier cui⁹ sanguis fluxerit dieb⁹ multis pter tēpus mēstrui sui: vel qn fluxerit post mēstruū suū: cūctis dieb⁹ quib⁹ fluxerit immūditia eius: sicut in diebus menstrui sui erit immūda. Omīe stratū in quo cubuerit omnibus diebus fluxus sui: quasi stratū menstrui sui erit. Et oīe vas in quo sederit immūdū erit quasi immunditia menstrui sui: ⁊ omnis qui tetigerit illā erit immūdus: ⁊ lauabit vestimēta sua: lauabiturq; aqua: ⁊ erit imūdus vsq; ad vesperā. Si āt mūdata fuerit a fluxu suo: nūerabit sibi septē dies: ⁊ postea mundabitur: in die āūt octauo tollet sibi duos turtures aut duos filios colūbe: ⁊ adducet eos ad sacerdotē ad ostiū tabernaculi federis: facietq; sacerdos vnū p pctō ⁊ vnū i holocaustū: ⁊ ppitiabit p ea sacerdos corā dño a fluxu imūditie sue. Et separabitis filios israel ab imūditijs suis: ⁊ nō moriātur i imūditijs suis: cū polluerit tabnaculū meū qd est iter eos. Ista ē lex ei⁹ q patit fluxū semis: ⁊ a q egredit semen coit⁹ vt polluat in eo: ⁊ eius q est polluta mēstruo: ⁊ illi⁹ a quo fluxus

Transla. Chal.

דיקרבינה ביה יהי מסאב עד רמשא: ואם משכב ישכוב גבר יתה ותהי ריחוקה עלוהי
ויהי מסאב שבעא יומין וכל משכבא דישכוב עלוהי יהי מסאב: ואיתתא ארי ידוב
דוב דמה יומין סגיאין בלא עידן ריחוקה או ארי תדוב על ריחוקה כל יומי דוב סובתה
כיומי ריחוקה תהי מסאבא היא: כל משכבא דתשכוב עלוהי כל יומי דובה כמשכב
ריחוקה יהי לה וכל מנא דתיתב עלוהי מסאב יהי כסואבת ריחוקה: וכל דיקרב
בהון יהי מסאב ויצבע לבושוהי ויסחי במיא ויהי מסאב עד רמשא: ואם דכיאת
מדובה ותמני לה שבעה יומין ובתר כן תדכי: וביומא תמינאה תיסב לה תרין שפנינין
או תרין בני יונה ותיתי יתהון לות כהנא לתרע משכן זמנא: ויעביד כהנא ית חד
חטאתא וית חד עלתא ויכפר עלה כהנא קדם יי מדוב סובתה: ותפרשון ית בני
ישראל מסובתהון ולא ימותון בסובתהון בסאביהון ית משכני דביניהון: דא אורייתא
דדובנא ודתפוק מניה שכבת זרעא לאסתאבא בה: ולדסובתא בריחוקה ולדדאיב

in fluxu eius masculo vel femine. et vi-
ἐν τῇ ῥύσει αὐτοῦ, τῷ ἄρσενι ἢ τῇ θηλείᾳ. καὶ τῷ ἀν-
ro: si dormierit cũ menstruata.
δρί, ἐὰν κοιμηθῇ μετὰ ἀποκαθημένης. Ca.16.
A Et locut' ẽ dñs ad moysen postq̃ mor-
Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν μετὰ τὸ τε-
tui sũt duo filij aarõ qñ obtulerũt ip-
8.10.a λευτῆσαι τοὺς δύο υἱοὺς ἀαρὼν ἐν τῷ προσφέρειν αὐ-
si ignẽ alienũ corã dño: et mortui fuerũt. et di-
τοὺς πῦρ ἀλλότριον ἔναντι κυ, καὶ ἐτελεύτησαν. καὶ εἶ-
xit dñs ad moysen: loq̃re ad aarõ fra-
πε κύριος πρὸς μωυσῆν, λάλησον πρὸς ἀαρὼν τὸν ἀδελ-
trẽ tuũ: et nõ intret oĩm horã i sctuariũ
φόν σου, καὶ μὴ εἰσπορευέσθω πᾶσαν ὥραν εἰς τὸ ἅγι-
qđ interius velo in fa-
ον τὸ ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος εἰς τὸ πρόσωπ-
cie ppitiatorij: qđ ẽ sup arca testimo
ον τοῦ ἱλαστηρίου, ὅ ἐστιν ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ τοῦ μαρτυρί-
nij: et nõ morîemini. in eni nube apparebo
ου, καὶ οὐκ ἀποθανεῖται. ἐν γὰρ νεφέλῃ ὀφθήσομαι ἐ-
in ppitiatorio: sic ingredietur aarõ in sctu
πὶ τοῦ ἱλαστηρίου. οὕτως εἰσελεύσεται ἀαρὼν εἰς τὸ ἅ-
ariũ: in vitulo ex bobus pro pctõ et ariete in ho
γιον, ἐν μόσχῳ ἐκ βοῶν περὶ ἁμαρτίας καὶ κριῷ εἰς ὁ-
locaustũ: et tunicã lineã sctificatã indu-
λοκαύτωμα, καὶ χιτῶνα λινοῦν ἡγιασμένον ἐνδύσε-
et: et feminale lineũ erit in corpore eius:
ται, καὶ περισκελὲς λινοῦν ἔσται ἐπὶ τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ,
et zona linea cĩget: et cidarin lineã circũponet: ve-
B καὶ ζώνῃ λινῇ ζώσεται, καὶ κίδαριν λινῆν περιθήσεται, ἱ-
stes sctẽ sũt. et lauabit aqua oẽ corpus su-
μάτια ἅγιά ἐστι. καὶ λούσεται ὕδατι πᾶν τὸ σῶμα αὐ-
um. et vestiet eas. et a multitudine
τοῦ. καὶ ἐνδύσεται αὐτά. καὶ παρὰ τῆς συναγωγῆς
filiorũ israel accipiet duos hircos ex capris pro
τῶν υἱῶν ἰσραὴλ λήψεται δύο χιμάρους ἐξ αἰγῶν περὶ
pctõ: et arietẽ vnũ in holocaustũ: et addu
ἁμαρτίας, καὶ κριὸν ἕνα εἰς ὁλοκαύτωμα, καὶ προσά-
cet aarõ vitulũ q̃ pro pctõ suũ: et
ξει ἀαρὼν τὸν μόσχον τὸν περὶ ἁμαρτίας τὸν ἑαυτοῦ, καὶ
ppitiabit pro se et domo sua. et accipiet
ἐξιλάσεται περὶ ἑαυτοῦ καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ. καὶ λήψεται
duos hircos: et cõstituet eos corã dño
τοὺς δύο χιμάρους, καὶ παραστήσει αὐτοὺς ἔναντι κυ
iuxta hostiũ tabnacli testimonij. et imponet
παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. καὶ ἐπιθήσει
aarõ sup duos hircos sortes: sortẽ vnã
ἀαρὼν ἐπὶ τοὺς δύο χιμάρους κλήρους, κλῆρον ἕνα τῷ
dño: et sortẽ vnã emissario. et adducet aa
κω, καὶ κλῆρον ἕνα τῷ ἀποπομπαίῳ. καὶ προσάξει ἀα-
rõ hircũ sup quẽ supuenit sup eũ sors
ρὼν τὸν χίμαρον, ἐφ' ὃν ἐπῆλθεν ἐπ' αὐτὸν ὁ κλῆρος τῷ
dño. et faciet pro pctõ. et hircũ: sup quẽ
κω. καὶ ποιήσει περὶ ἁμαρτίας. καὶ τὸν χίμαρον, ἐφ' ὃν

fluit sanguine: & hominis
qui dormierit cũ ea.
Ca.16.
Locutusq; est dominus ad Moysẽ post mortem duorum filiorum aarõ: qñ offerẽtes ignẽ alienũ interfecti sunt. Et precepit ei dicens. Loquere ad aarõ fratrem tuum ne oĩ tpe ingrediatur sanctuarium: quod est intra velum coram ꝓpitiatorio: quo tegitur arca: vt nõ moriatur: quia in nube apparebo sup oraculũ: nisi hec añ fecerit. Vitulum ꝓ pctõ offeret & arietẽ in holocaustũ. tunica linea vestietur: feminalibus lineis verẽda celabit. Accingetur zona linea. cidarim lineã impõet capiti. Hec.n. vestimẽta sũt sctã: qbus cũctis cũ lotus fuerit induetur. Suscipietq; ab vniuersa multitudie filiorũ israel duos hircos pro peccato & vnũ arietem in holocaustum. Cũq; obtulerit vitulum: & orauerit pro se & pro domo sua: duos hircos stare faciet coram dño in ostio tabernaculi testimonii. mittẽsq; super vtrumq; sortem: vnam domio & alteram capro emissario. cuius exierit sors domino: offeret illum pro peccato. cuius autem

את זובו לזכר ולנקבה ולאיש
אשר ישכב עם טמאה׃
וידבר יהוה אל משה אחרי מות
שני בני אהרן בקרבתם לפני
יהוה וימתו׃ ויאמר יהוה אל
משה דבר אל אהרן אחיך
ואל יבא בכל עת אל הקדש
מבית לפרכת אל פני הכפרת
אשר על הארן ולא ימות כי
בענן אראה על הכפרת׃ בזאת
יבא אהרן אל הקדש בפר בן
בקר לחטאת ואיל לעלה׃ כתנת
בד קדש ילבש ומכנסי בד יהיו
על בשרו ובאבנט בד יחגר
ובמצנפת בד יצנף בגדי קדש
הם ורחץ במים את בשרו
ולבשם׃ ומאת עדת בני ישראל
יקח שני שעירי עזים לחטאת
ואיל אחד לעלה׃ והקריב אהרן
את פר החטאת אשר לו וכפר בעדו
ובעד ביתו׃ ולקח את שני השעירם
והעמיד אתם לפני יהוה פתח אהל
מועד׃ ונתן אהרן על שני השעירים
גרלות גורל אחד ליהוה וגורל אחד
לעזאזל׃ והקריב אהרן את השעיר
אשר עלה עליו הגורל ליהוה
ועשהו חטאת׃ והשעיר אשר

שכב
Ca.xvi.
דבר
שנה
אמר
בוא
ראה
לבש כנס היה
חגר
צנף
יעד
לקח שנה
שער קרב
עמד פנה
[illegible]
גרל

Transla.Chal.

ית דוביה לדכר ולנוקבא ולגבר דישכוב עם מסאבא׃ Ca.xvi. ומליל יי
עם משה בתר דמיתו תרין בני אהרן בקרוביהון אישתא נוכריתא קדם יי ומיתו׃
ואמר יי למשה מליל עם אהרן אחוך ולא יהי עליל בכל עידן לקודשא מן
לפרוכתא לקדם כפורתא דעל ארונא ולא ימות ארי בעננא אנא מתגלי על בית
כפורתא׃ בדא יהי עליל אהרן לקודשא בתור בר תורי לחטאתא ודכר לעלתא׃ כתונא
דבוצא דקודשא ילבש ומכנסין דבוץ יהון על בשריה ובהמיינא דבוצא יסר
ובמצנפתא דבוצא יחית בריש יה לבושי קודשא אינון ויסחי במיא ית בסריה
ויל בישינון׃ ומן כנשתא דבני ישראל יסב תרין צפירי עיזין לחטאתא ודכר חד
לעלתא׃ ויקריב אהרן ית תורא דחטאתא דיליה ויכפר עלוהי ועל אנש ביתיה׃
ויסב ית תרין צפירין ויקים יתהון קדם יי בתרע משכן זמנא׃ ויתן אהרן על תרין
צפירין עדבין עדבא חד לשמא דיי ועדבא חד לעזאזל׃ ויקריב אהרן ית צפירא
דסליק עלוהי עדבא לשמא דיי ויעבדיניה חטאתא׃ וצפירא דסליק

Interp.chal.

fluit tã masculi q̃ femine et viri q̃ cubuerit cũ immũda.
Locutusq; est dñs cum moyse postquã Ca.16. mortui sunt duo filij aaron: qñ obtulerũt ignẽ alienũ corã dño et mortui sũt. Dixitq; dñs ad moysen. Loquere cuz aaron fratre tuo et nõ ingrediatur oĩbus tẽpore ad sanctuariũ intra velum coram ꝓpiciatorio quod est sup arcam: et non moriatur: quoniã in nube ego apparebo super propiciatoriũ. Cum hoc ingredietur aaron in sanctuariũ: cum vitulo de bobus pro peccato et ariete in holocaustuz. Tunica linea sancta vestietur: et feminalia linea erunt super carnez eius: et balteo lineo accingetur: et cidarim lineam ponet in capite suo: vestimenta sancta sunt. Et lauabit aquis carnem suam: et sic vestietur eis. et tollet a congregatione filiorũ israel duos hircos caprarum pro peccato: et arietem vnum in holocaustuz. Offeretq; aaron vitulũ suũ quod est pro peccato: et propiciabit pro se et pro hominibus domus sue. Tolletq; duos hircos: et stare faciet eos coram domino in ostio tabernaculi federis. Et mittet aaron sup duos hircos sortes: sortem vnam nomini dñi: et sortem vnam azazel. Offeretq; aaron hircum cuius sors exierit in nomine domini: et faciet eum pro peccato. Hircum autem cuius sors exierit

Pritiua chal.
שכב
מות תרי קרב
הוה
ארן מות גלה
עול עלה לבש
כנס הוה אסר
צנף נחת ראש
סחא נסב צפר
אחד עלה קרב
כפר קום שבק
נתן סלק
עבד

עלה עליו הגורל לעזאזל יעמד — עמד
חי לפני יהוה לכפר עליו לשלח
אתו לעזאזל המדברה: והקריב — דבר
אהרן את פר החטאת אשר לו
וכפר בעדו ובעד ביתו ושחט את
פר החטאת אשר לו: ולקח מלא
המחתה גחלי אש מעל המזבח
מלפני יהוה ומלא חפניו קטרת — חתה זבח
סמים דקה והביא מבית לפרכת: — דקק בוא
ונתן את הקטרת על האש לפני
יהוה וכסה ענן הקטרת את
הכפרת אשר על העדות ולא
ימות: ולקח מדם הפר והזה — עוד
באצבעו על פני הכפרת קדמה — מות נזה
ולפני הכפרת יזה שבע פעמים מן — אצבע
הדם באצבעו: ושחט את שעיר
החטאת אשר לעם והביא את
דמו אל מבית לפרכת ועשה
את דמו כאשר עשה לדם הפר
והזה אתו על הכפרת ולפני
הכפרת: וכפר על הקדש מטמאת
בני ישראל ומפשעיהם לכל
חטאתם וכן יעשה לאהל מועד — עשה יעד
השכן אתם בתוך טמאתם: וכל
אדם לא יהיה באהל מועד בבאו — היה בוא
לכפר בקדש עד צאתו וכפר — יצא
בעדו ובעד ביתו ובעד כל

in caprum emissarium: statuet eum vivũ corã dño vt fundat pces sup eũ: & emittat eũ in solitudinẽ. His rite celebratis offeret vitulum: & rogans pro se & domo sua: immolabit eũ. Assumptoq; thuribulo qđ de prũis altaris impleuerit: & hauriẽs manu cõpositũ thymiama in incensum: vltra velum intrabit in sancta: vt positis super ignem aromatibus nebula eorum & vapor operiat oraculum quod est supra testimonium: & nõ moriatur. Tollet quoq; de sanguine vituli & asperget digito septies contra ppitiatoriũ ad orientem. Cũq; mactauerit hircum pro peccato populi: inferet sanguinem eius intra velum: sicut preceptum est de sanguine vituli: vt aspergat e regione oraculi. & expiet sanctuariũ ab immunditiis filiorũ israel. & a preuaricatiõibus eorũ: cũctis q; pctis. Iuxta hũc ritũ faciet tabernaculo testimonii qđ fixũ ẽ inter eos in medio sordiũ habitationis eorũ. Nullus hominũ sit in tabernaculo qñ pontifex sanctuarium ingreditur: vt roget pro se & p domo sua & pro vniuerso

superuenit sup eũ sors emissarii: sta
ἐπῆλθεν ἐπ᾽ αὐτὸν ὁ κλῆρος τοῦ ἀποπομπαίου, στή-
tuet eũ viuẽtẽ corã dño: vt ppitiet sup
σει αὐτὸν ζῶντα ἔναντι κυρίου, ὥστε ἐξιλάσασθαι ἐπ᾽ αὐ-
eũ: vt dimittat eũ in emissionẽ: τ
τοῦ, ὥστε ἐξαποστεῖλαι αὐτὸν εἰς τὴν ἀποπομπήν, καὶ
dimittet eũ in eremũ. τ adducet aarõ vi
ἀφήσει αὐτὸν εἰς τὴν ἔρημον. καὶ προσάξει ἀαρὼν τὸν μό-
tulũ q pro pctõ q suus: τ ppitia-
σχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας τὸν ἑαυτοῦ, καὶ ἐξιλάσε-
bit pro se: τ domo sua. τ imolabit — C
ται περὶ ἑαυτοῦ, καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ. καὶ σφάξει τὸν — Exod. 30.c
vitulũ q pro pctõ suũ: τ accipiet
μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας τὸν ἑαυτοῦ, καὶ λήψεται — Heb. 9
plenũ thuribulũ carbonũ ignis ab alta
πλῆρες τὸ πυρεῖον ἀνθράκων πυρὸς ἀπὸ τοῦ θυσιαστη-
ri: qđ ẽ corã dño. τ implebit manus suas
ρίου, τοῦ ἀπέναντι κυρίου. καὶ πλήσει τὰς χεῖρας αὐτοῦ
thymiamate cõpositiõis subtilis. τ inducet interius
θυμιάματος συνθέσεως λεπτῆς. καὶ εἰσοίσει ἐσώτερον
velo: τ imponet thymiama sup
τοῦ καταπετάσματος, καὶ ἐπιθήσει τὸ θυμίαμα ἐπὶ τὸ
corã dño. τ cooperiet vapor thymiamatis ppitiatoriũ
ἔναντι κυρίου. καὶ καλύψει ἡ ἀτμὶς τοῦ θυμιάματος τὸ ἱλαστήριον
qđ ẽ in testimoniis: τ nõ morietur. τ accipiet a
τὸ ἐπὶ τῶν μαρτυρίων, καὶ οὐκ ἀποθανεῖται. καὶ λήψεται ἀπὸ
sanguine vituli: τ asperget digito sup ppitiatoriũ
τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου, καὶ ῥανεῖ τῷ δακτύλῳ ἐπὶ τὸ ἱλαστήριον
ad oriẽtẽ: in facie ppitiatorii asperget septies
κατὰ ἀνατολάς, κατὰ πρόσωπον τοῦ ἱλαστηρίου ῥανεῖ ἑπτάκις
a sanguinẽ digito suo. τ imolabit hircũ q
ἀπὸ τοῦ αἵματος τῷ δακτύλῳ αὐτοῦ. καὶ σφάξει τὸν χίμαρον τὸν
pro pctõ: qui ẽ pro pplo corã dño. τ inferet
περὶ τῆς ἁμαρτίας, τὸν περὶ τοῦ λαοῦ ἔναντι κυρίου. καὶ εἰσοίσει
de sanguine ei⁹ interi⁹ velo. τ faciet
ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτοῦ ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος. καὶ ποιήσει
sanguinẽ ei⁹: quẽadmodũ fecit sanguinẽ vituli. τ asperget
τὸ αἷμα αὐτοῦ ὃν τρόπον ἐποίησε τὸ αἷμα τοῦ μόσχου. καὶ ῥανεῖ τὸ
sanguinẽ ei⁹ sup ppitiatoriũ: in facie ppitiatorii. τ
αἷμα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ἱλαστήριον, κατὰ πρόσωπον τοῦ ἱλαστηρίου. καὶ
ppitiabit sctuariũ ab imũditiis filiorũ israel.
ἐξιλάσεται τὸ ἅγιον ἀπὸ τῶν ἀκαθαρσιῶν τῶν υἱῶν ἰσραήλ,
τ ab iniqtatib⁹ eoꝝ de oib⁹ pecca
καὶ ἀπὸ τῶν ἀδικημάτων αὐτῶν περὶ πασῶν τῶν ἁμαρτι-
tis eoꝝ. τ sic faciet tabnaculo testimonii qđ edifi
ῶν αὐτῶν. καὶ οὕτω ποιήσει τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου τῇ ἐκτι-
catũ ẽ in his q in medio imũditiei eoꝝ. τ ois ho
σμένῃ ἐν τοῖς ἐν μέσῳ τῆς ἀκαθαρσίας αὐτῶν. καὶ πᾶς ἄνθρω-
mo nõ erit in tabnaculo testimonii: ingrediẽte
πος οὐκ ἔσται ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, εἰσπορευομένου
ipso ad ppitiãdũ in sctuario: q̃ad exierit. τ ppitia
αὐτοῦ ἐξιλάσασθαι ἐν τῷ ἁγίῳ, ἕως ἂν ἐξέλθῃ. καὶ ἐξιλά-
bit pro se τ domo sua: τ pro omni
σεται περὶ αὐτοῦ καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ περὶ πάσης

Primitiua chal.

קום
דבר
נכס נסב מלא
עלל דבח דקק
עול נתן חפה
מות נסב דם
ידד צבע נכס
עבד
כפר סאב
שכן שרא הוה
עול נפק

Interp. chal.

azazel: statuet viuũ corã dño: vt ppiciet in eo τ vt mittat eũ ad azazel in desertũ. et offeret aarõ vitulũ pro pctõ suo: τ ppiciabit pro se τ pro hoībus domus sue. Immolabitq; vitulũ pro pctõ suo: et tollet thuribulum plenũ prunis ignis desuper altare de conspectu dñi et plenũ pugillũ suũ thymiamatis aromatum minutorũ: τ igredietur intra velũ. Et ponet thymiama aromatũ super ignem corã dño: et cooperiet nebula incensi ppiciatoriũ quod est supra testimoniũ: vt non moriatur. tolletq; de sanguine vituli τ asperget digito suo sup faciẽ propiciatorii ad orientẽ: et corã propiciatorio asperget septies de sanguine digito suo. Immolabitq; hircũ qđ est pro pctõ populi: τ inferet sanguinẽ eius itra velũ. Et faciet de sanguine ei⁹ sicut fecit de sanguine vituli: τ asperget eum sup propiciatoriũ et corã propiciatorio. Et expiabit sup sanctuariũ ab immũditiis filioꝝ israel τ a preuaricationib⁹ eoꝝ cum cunctis pctis eoꝝ. Et sic faciet tabernaculo federis qđ collocatũ cum eis in medio cõtaminationũ eorũ. Nullusq; vir sit in tabernaculo federis qñ ingreditur vt propiciet in sanctuario donec egrediatur: τ ppiciabit pro se τ pro hominibus domus sue τ pro omni

Transla. Chal.

עליהי עדבא לעזאזל יתקם כד חי קדם יי לכפרא עלוהי לשלחא יתיה לעזאזל
למדברא: ויקריב אהרן ית תורא דחטאתא דיליה ויכפר עלוהי ועל אנש ביתיה
ויכוס ית תורא דחטאתא דיליה: ויסב מלי מחתיתא גומרין דאישא מעלוי מדבחא
מקדם יי ומלי חפנוהי קטורת בוסמין דקיקין ויעיל מגו לפרוכתא: ויתן ית קטורת
בוסמיא על אישתא קדם יי ויחפי ענן קטורתא ית כפורתא דעל סהדותא ולא ימות:
ויסב מדמא דתורא וידי באצבעיה על אפי כפורתא קדומא וקדם כפורתא ידי
שבע זמנין מן דמא באצבעיה: ויכוס ית צפירא דחטאתא די לעמא ויעיל ית דמיה
מגיו לפרוכתא ויעביד ית דמיה כמא דעבד לדמא דתורא וידי יתיה על כפורתא
וקדם כפורתא: ויכפר על קודשא מסואבת בני ישראל וממרדיהון לכל חטאיהון
וכן יעביד למשכן זמנא דשרי עמהון בגו סואבתהון: וכל אנש לא יהי במשכן זמנא
במעליה לכפרא בקודשא עד מפקיה ויכפר עלוהי ועל אנש ביתיה ועל כל

cetu israel. et egrediet sup altare qđ ē
συναγωγῆς ἰσραήλ. καὶ ἐξελεύσεται ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ
corā dño: et ppitiabit sup illud. et accipiet
ἀπέναντι κυρίου, καὶ ἐξιλάσεται ἐπ' αὐτοῦ. καὶ λήψεται ἀπὸ
de sanguine vituli: et de sanguine hir
τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου, καὶ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ χιμά
ci: et imponet sup cornua altaris in circuitu.
ρου, καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου κύκλῳ.
et asperget sup illud de sanguine digito suo
καὶ ῥανεῖ ἐπ' αὐτὸ ἀπὸ τοῦ αἵματος τῷ δακτύλῳ αὐτοῦ
septies: et mūdabit illud: et scificabit illud de
ἑπτάκις, καὶ καθαριεῖ αὐτό, καὶ ἁγιάσει αὐτὸ ἀπὸ τῶν
immūditijs filiorū israel. et sacrificabit propi
ἀκαθαρσιῶν τῶν υἱῶν ἰσραήλ. καὶ συντελέσει ἐξιλα
tians sctuariū: et tabnaculū testimonij: et
σκόμενος τὸ ἅγιον, καὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὸ
altare: et de sacerdotibus: et mūdabit. et ad
θυσιαστήριον, καὶ περὶ τῶν ἱερέων, καὶ καθαριεῖ. καὶ προ
ducet hircū viuū: et imponet aarō
σάξει τὸν χίμαρον τὸν ζῶντα, καὶ ἐπιθήσει ἀαρὼν τὰς
E duas man⁹ suas sup caput hirci viuētis:
δύο χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ χιμάρου τοῦ ζῶντος,
et cōfitebit sup eū oēs iniqtates filiorū
καὶ ἐξαγορεύσει ἐπ' αὐτοῦ πάσας τὰς ἀνομίας τῶν υἱῶν
israel: et oēs nequias eorū: et oīa
ἰσραήλ, καὶ πάσας τὰς ἀδικίας αὐτῶν, καὶ πάσας
peccata eorū. et imponet ea sup caput
τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. καὶ ἐπιθήσει αὐτὰς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ
hirci viuētis. et dimittet i manu hois parati in
χιμάρου τοῦ ζῶντος. καὶ ἐξαποστελεῖ ἐν χειρὶ ἀνθρώπου ἑτοίμου εἰς
eremū. et accipiet hircus in seipso peccata eorū
τὴν ἔρημον. καὶ λήψεται ὁ χίμαρος ἐφ' ἑαυτῷ τὰς ἀνομίας αὐτῶν
in trā inaccessibilē. et dimittet hircū in trā inaccessibilē.
εἰς γῆν ἄβατον. καὶ ἐξαποστελεῖ τὸν χίμαρον εἰς γῆν ἄβατον.
et reuertet aarō in tabnaculū testimonij: et exuet
καὶ εἰσελεύσεται ἀαρὼν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐκδύσεται
vestē lineā: quā induerat ingrediēs ipse in
τὴν στολὴν τὴν λινῆν, ἣν ἐνεδεδύκει εἰσπορευομένου αὐτοῦ εἰς τὸ
sctuariū. et deponet eā illic: et lauabit corp⁹ suū aq
ἅγιον, καὶ ἀποθήσει αὐτὴν ἐκεῖ, καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι
qui loco scto: et induet vestē suā: et egrediēs fa
ἐν τόπῳ ἁγίῳ, καὶ ἐνδύσεται τὴν στολὴν αὐτοῦ, καὶ ἐξελθὼν ποι
ciet holocaustū suū et holocaustū ppli: et pro
ήσει τὸ ὁλοκαύτωμα αὐτοῦ καὶ τὸ ὁλοκαύτωμα τοῦ λαοῦ, καὶ ἐξι
pitiabit pro se: et domo sua: et pro pplo: vt pro
λάσεται περὶ αὐτοῦ, καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ περὶ τοῦ λαοῦ, ὡς περὶ
sacerdotib⁹. et adipē q pro pctis offeret sup al
τῶν ἱερέων. καὶ τὸ στέαρ τὸ περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἀνοίσει ἐπὶ τὸ θυ
tare. et dimittēs hircū segregatū in
σιαστήριον. καὶ ὁ ἐξαποστέλλων τὸν χίμαρον τὸν διεσταλμένον εἰς
emissionē: lauabit vestes suas: et lauabit corpus suū
ἄφεσιν, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ
in aqua: et post hec ingrediet in castra.
ὕδατι, καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολήν.

cetu israel: donec egrediatur tabernaculū. Cū aūt exierit ad altare qđ corā dño est: oret p se. & sumptū sanguine vituli atq; hirci fundat super cornua eius per gyrum: aspergensq; digito septies: expiet & sctificet illud ab immunditiis filiorum israel. Postq̄ emūdauerit sctūariū & tabernaculum & altare tunc offerat hircum viuentem. & posita vtraq; manu super caput eius: confiteatur omnes iniquitates filiorum israel & vniuersa delicta atq; pctā eorū: que iprecās capiti eius emittet illū per hoiem paratū in desertum. Cūq; portauerit hircus oēs iniquitates eorum in terrā solitariam & dimissus fuerit i deserto: reuertetur in tabernaculū testimōij. & depositis vestibus quibus prius idutus erat cum intraret sctūarium: relictisq; ibi: lauabit carnem suam i loco scto: induturq; vestibus suis. et postq̄ egressus obtulerit holocaustum suum ac plebis: rogabit tam pro se q̄ pro populo: & adipem qui oblatus est p peccatis adolebit sup altare. Ille vero qui dimiserit caprum emissarium lauabit vestimenta sua & corpus aqua & sic igredietur in castra.

קְהַל יִשְׂרָאֵל׃ וְיָצָא אֶל הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר — זָבַח
לִפְנֵי יְהוָה וְכִפֶּר עָלָיו וְלָקַח מִדַּם — פָּנָה
הַפָּר וּמִדַּם הַשָּׂעִיר וְנָתַן עַל קַרְנֹת — שָׂעַר
הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃ וְהִזָּה עָלָיו מִן הַדָּם — סָבַב
בְּאֶצְבָּע שֶׁבַע פְּעָמִים וְטִהֲרוֹ
וְקִדְּשׁוֹ מִטֻּמְאֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְכִלָּה
מִכַּפֵּר אֶת הַקֹּדֶשׁ וְאֶת אֹהֶל מוֹעֵד
וְאֶת הַמִּזְבֵּחַ וְהִקְרִיב אֶת הַשָּׂעִיר
הֶחָי׃ וְסָמַךְ אַהֲרֹן אֶת שְׁתֵּי יָדָו עַל — קָרַב
רֹאשׁ הַשָּׂעִיר הַחַי וְהִתְוַדָּה עָלָיו — שָׁנָה
אֶת כָּל עֲוֹנֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶת — יָדָה
כָּל פִּשְׁעֵיהֶם לְכָל חַטֹּאתָם וְנָתַן — עָוָה
אֹתָם עַל רֹאשׁ הַשָּׂעִיר וְשִׁלַּח
בְּיַד אִישׁ עִתִּי הַמִּדְבָּרָה׃ וְנָשָׂא — עֵת דָּבַר
הַשָּׂעִיר עָלָיו אֶת כָּל עֲוֹנֹתָם אֶל
אֶרֶץ גְּזֵרָה וְשִׁלַּח אֶת הַשָּׂעִיר
בַּמִּדְבָּר׃ וּבָא אַהֲרֹן אֶל אֹהֶל מוֹעֵד
וּפָשַׁט אֶת בִּגְדֵי הַבָּד אֲשֶׁר לָבַשׁ — בּוֹא יָעַד
בְּבֹאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ וְהִנִּיחָם שָׁם׃
וְרָחַץ אֶת בְּשָׂרוֹ בַמַּיִם בְּמָקוֹם — יָנַח
קָדוֹשׁ וְלָבַשׁ אֶת בְּגָדָיו וְיָצָא — קוּם
וְעָשָׂה אֶת עֹלָתוֹ וְאֶת עֹלַת הָעָם — קָדַשׁ
וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד הָעָם׃ וְאֵת חֵלֶב — עָלָה
הַחַטָּאת יַקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה׃
וְהַמְשַׁלֵּחַ אֶת הַשָּׂעִיר לַעֲזָאזֵל — קָטַר
יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרָחַץ אֶת בְּשָׂרוֹ — שָׁלַח
בַּמַּיִם וְאַחֲרֵי כֵן יָבוֹא אֶל הַמַּחֲנֶה׃ — כָּבַס
בּוֹא חָנָה

Transla.Chal.

קְהָלָא דְיִשְׂרָאֵל׃ וְיִפּוֹק לְמַדְבְּחָא דִי קֳדָם יְיָ וִיכַפַּר עֲלוֹהִי וְיִסַּב מִדְּמָא דְתוֹרָא
וּמִדְּמָא דִצְפִירָא וְיִתֵּן עַל קַרְנַת מַדְבְּחָא סְחוֹר סְחוֹר׃ וְיַדֵּי עֲלוֹהִי מִן דְּמָא בְּאֶצְבְּעֵיהּ
שְׁבַע זִמְנִין וִידַכֵּינֵיהּ וִיקַדְּשִׁינֵיהּ מִסּוֹאֲבַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וִישֵׁיצֵי מִלְּכַפָּרָא עַל קוּדְשָׁא
וְעַל מַשְׁכַּן זִמְנָא וְעַל מַדְבְּחָא וִיקָרֵיב יָת צְפִירָא חַיָּא׃ וְיִסְמוֹךְ אַהֲרֹן יָת תַּרְתֵּין יְדוֹהִי
עַל רֵישׁ צְפִירָא חַיָּא וִיוַדֵּי עֲלוֹהִי יָת כָּל עֲוָיָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיָת כָּל מָרְדֵיהוֹן לְכָל
חֲטָאֵיהוֹן וְיִתֵּן יָתְהוֹן עַל רֵישׁ צְפִירָא וִישַׁלַּח בְּיַד גְּבַר דִּזְמִין לְמֵהַךְ לְמַדְבְּרָא׃ וְיִטּוֹל
צְפִירָא עֲלוֹהִי יָת כָּל עֲוָיָתְהוֹן לַאֲרַע דְּלָא יָתְבָא וִישַׁלַּח יָת צְפִירָא בְּמַדְבְּרָא׃ וְיֵיעוֹל
אַהֲרֹן לְמַשְׁכַּן זִמְנָא וְיַשְׁלַח יָת לְבוּשֵׁי בוּצָא דִּילְבַשׁ בְּמֵיעֲלֵיהּ לְקוּדְשָׁא וְיַצְנְעִנּוּן תַּמָּן׃
וְיַסְחֵי יָת בִּשְׂרֵיהּ בְּמַיָּא בַּאֲתַר קַדִּישׁ וְיִלְבַּשׁ יָת לְבוּשׁוֹהִי וְיִפּוֹק וְיַעְבֵּיד יָת עֲלָתֵיהּ
וְיָת עֲלַת עַמָּא וִיכַפַּר עֲלוֹהִי וְעַל עַמָּא׃ וְיָת תַּרְבָּא דְחַטָּאתָא יַסֵּיק לְמַדְבְּחָא׃ וּדְמוֹבִיל
יָת צְפִירָא לַעֲזָאזֵל יְצַבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְיַסְחֵי יָת בִּשְׂרֵיהּ בְּמַיָּא וּבָתַר כֵּן יֵיעוֹל לְמַשְׁרִיתָא׃

Interp.chal.

ecclesia israel. Egredieturq; ad altare qđ est coram dño: et expiabit illud: et tollet de sanguine vituli et de sanguine hirci: et ponet sup cornua altaris per circuitū: et asperget sup eū septies de sanguine cū digito suo: et mūdabit illud. Et scificabit illud ab immūditijs filiorū israel. Et postq̄ cessauerit expiare sup sāctuariū et sup tabernaculū federis et sup altare: offeret hircū viuū. ponetq; aarō ambas man⁹ suas sup caput hirci viui: et cōfitebitur sup eū oēs iniquitates filiorū israel: et oēs preuaricatiōes eorū omniaq; pctā eorū: et dabit ea super caput hirci: et mittet eum per manum viri parati vt eat in solitudinē. Portabitq; hircus sup se oēs iniquitates eorū ad terrā inhabitabilē: et dimittet hircū p solitudinē. Et ingredietur aarō tabnaculū federis: et exuet vestimēta linea quib⁹ vestitus fuerat qñ ingressus est in sanctuarium: et reponet ea ibi. Lauabitq; carnē suam aquis in loco sctō: vestieturq; vestibus suis: et egredietur: et faciet holocaustū suū et holocaustū ppli. Et propitiabit pro se et pro populo. adipem aūt sacrificij pro pctō adolebit sup altare. Et qui duxerit hircū azazel: lauabit vestimēta suā: et lauabit carnem suam aquis: et postea ingredietur in castra.

Primitiua chal.

דְּבַח
נְתַן יְדַד צְבַע
חֲדָה קְדַשׁ שְׁצָא
קְרֵב חֲיָה סְמַךְ
תְּרֵי רֵאשׁ יְדָה
עֲוָה שְׁלַח הֲלַךְ
דְּבַר נְטַל עוּל
שְׁכַן צְנַע סְחָא
לְבַשׁ נְפַק עֲבַד
עֲלָה נְסַק יְבַל
צְבַע סְחָא שְׁרָא

ואת פר החטאת ואת שעיר
החטאת אשר הובא את דמם — בוא
לכפר בקדש יוציא אל מחוץ — יצא
למחנה ושרפו באש את ערתם — עור
ואת בשרם ואת פרשם: והשרף
אתם יכבס בגדיו ורחץ את בשרו
במים ואחרי כן יבוא אל המחנה:
והיתה לכם לחקת עולם בחדש — היה עלם
השביעי בעשור לחדש תענו את — שבע עשר ענה
נפשתיכם וכל מלאכה לא תעשו — לאך עשה
האזרח והגר הגר בתוככם: כי — זרח גור
ביום הזה יכפר עליכם לטהר — כפר
אתכם מכל חטאתיכם לפני יהוה — פנה
תטהרו: שבת שבתון היא לכם — טהר
ועניתם את נפשתיכם חקת
עולם: וכפר הכהן אשר ימשח — משח
אתו ואשר ימלא את ידו לכהן — מלא
תחת אביו ולבש את בגדי הבד בגדי
הקדש: וכפר את מקדש הקדש — קדש
ואת אהל מועד ואת המזבח יכפר — יעד זבח
ועל הכהנים ועל כל עם הקהל
יכפר: והיתה זאת לכם לחקת — היה
עולם לכפר על בני ישראל מכל — עלם
חטאתם אחת בשנה ויעש — אחד עשה
כאשר צוה יהוה את משה:

Cap. xvii.

וידבר יהוה אל משה
לאמר: דבר אל אהרן ואל בניו — דבר

Vitulum autem & hircum qui pro peccato fuerant immolati: & quorum sanguis illatus est in sanctuarium vt expiatio compleretur: asportabunt foras castra: & comburent igni tam pelles quam carnes eorum ac fimum. & quicunque combusserit ea lauabit vestimenta sua & carnem aqua: & sic ingredietur castra. Eritque vobis hoc legitimum sempiternum. Mense autem septimo: decima die mensis affligetis animas vestras: nullumque opus facietis siue indigena siue aduena qui peregrinatur inter vos. In hac die expiatio erit vestri atque mundatio ab omnibus peccatis vestris. coram domino mundabimini. Sabbatum enim requietionis est: & affligetis animas vestras religione perpetua. Expiabit autem sacerdos qui vnctus fuerit: & cuius manus initiatae sunt vt sacerdotio fungatur pro patre suo. Indueturque stola linea & vestibus sanctis: & expiabit sanctuarium & tabernaculum testimonii atque altare: sacerdotes quoque & vniuersum populum. Eritque vobis hoc legitimum sempiternum: vt oretis pro filiis israel & pro cunctis peccatis eorum semel in anno. Fecit igitur sicut preceperat dominus moysi. Ca. 17.

Et locutus est dominus ad moysen dicens. Loquere aaron & filiis eius

Et vitulum quidem pro peccato: et hircum quidem pro peccato quorum sanguis eorum inductus est ad propitiandum in sanctuario educent ea extra castra: et comburent ea in igne: et pelles eorum et carnes eorum et fimum eorum. at qui combusserit ea: lauabit vestes suas: et lauabit corpus suum aqua: et post hec ingredietur ad castra. et erit hoc vobis legitimum sempiternum. in mense septimo decima mensis humiliabitis animas vestras: et omne opus non facietis indigena et aduena adueniens in vobis. in enim die hac propitiabitur pro vobis: ad mundandum vos ab omnibus peccatis vestris: coram domino mundabimini: sabbata sabbatorum erit hec vobis. et humiliabitis animas vestras: legitimum sempiternum. et propitiabit sacerdos quem vnxerint eum: et quem consecrauerit manus eius: vt sacerdotio fungatur post patrem suum: et induet vestem lineam vestem sanctam: et propitiabit sanctum sanctorum: et tabernaculum testimonij: et altare propitiabit: et pro sacerdotibus et pro omni congregatione propitiabit. et erit vobis legitimum hoc sempiternum ad propitiandum pro filiis israel ab omnibus peccatis eorum. semel in anno fiet: sicut precepit dominus moysi. Ca. 17.

Et locutus est dominus ad moysen: dicens: loquere ad aaron et ad filios eius

καὶ τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας, καὶ τὸν χίμαρον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας ὧν τὸ αἷμα αὐτῶν εἰσηνέχθη ἐξιλάσασθαι ἐν τῷ ἁγίῳ, ἐξοίσουσιν αὐτὰ ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ κατακαύσουσιν αὐτὰ ἐν πυρί, καὶ τὰ δέρματα αὐτῶν καὶ τὰ κρέατα αὐτῶν καὶ τὴν κόπρον αὐτῶν. ὁ δὲ κατακαίων αὐτά, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι, καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολήν. καὶ ἔσται τοῦτο ὑμῖν νόμιμον αἰώνιον. ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς ταπεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν, καὶ πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε ὁ αὐτόχθων καὶ ὁ προσήλυτος ὁ προσκείμενος ἐν ὑμῖν. ἐν γὰρ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐξιλάσεται περὶ ὑμῶν, καθαρίσαι ὑμᾶς ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν ὑμῶν, ἔναντι κυρίου καθαρισθήσεσθε. σάββατα σαββάτων ἔσται αὕτη ὑμῖν. καὶ ταπεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν, νόμιμον αἰώνιον. καὶ ἐξιλάσεται ὁ ἱερεὺς ὃν ἂν χρίσωσιν αὐτόν, καὶ ὃν ἂν τελειώσωσι τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ἱερατεύειν μετὰ τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ ἐνδύσεται τὴν στολὴν τὴν λινῆν στολὴν ἁγίαν, καὶ ἐξιλάσεται τὸ ἅγιον τοῦ ἁγίου, καὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὸ θυσιαστήριον ἐξιλάσεται, καὶ περὶ τῶν ἱερέων καὶ περὶ πάσης τῆς συναγωγῆς ἐξιλάσεται. καὶ ἔσται ὑμῖν νόμιμον τοῦτο αἰώνιον ἐξιλάσκεσθαι περὶ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν· ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ ποιηθήσεται, καθάπερ συνέταξε κύριος τῷ μωυσῇ.

καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, λάλησον πρὸς ἀαρὼν καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ

Infra. 23. c.

G

A

Pritiua chal. | Interp. chal.

עול
נפק יקד
חוה
קום ענה
עבד גור כפר
דכה קום
רבב קרב לבש
קדש שכן דבח
אמר

vitulum autem pro peccato et hircum qui offertur pro peccato quorum sanguis illatus est ad expiandum in sanctuario: efferent extra castra: et comburent igni pelles eorum et carnes et fimum eorum. Et qui combusserit ea lauabit vestimenta sua: lauabitque carnem suam aquis: et postea ingredietur in castra. Eritque vobis in legitimum sempiternum. In mense septimo in decima die mensis affligetis animas vestras: nullumque opus facietis: tam indigene quam aduene qui peregrinantur inter vos. Quia in hac die expiatio erit vestri: vt mundemini ab omnibus peccatis vestris: coram domino mundabimini. Sabbatum requietionis erit vobis: affligetisque animas vestras. Legitimum sempiternum erit. propitiabitque sacerdos qui vnctus fuerit et cuius oblatio oblata est vt ministret pro patre suo: induetur que vestibus lineis vestibus sanctis: et expiabit super sanctuarium sanctitatis et super tabernaculum federis et super altare. Atque expiabit et super omnem populum ecclesie expiabit. Eritque vobis hoc legitimum sempiternum ad propitiandum pro filiis israel ab omnibus peccatis eorum semel in anno. fecitque sicut preceperat dominus moysi.

Locutusque est dominus cum moyse Cap. 17. dicens. Loquere cum aaron et cum filiis eius

Transla. Chal.

ויָת תורא דחטאתא ויָת צפירא דחטאתא דאתעל מדמהון לכפרא בקודשא
יפקון למברא למשריתא ויוקדון בנורא יָת משכיהון ויָת בשריהון ויָת אוכליהון:
ודמוקיד יָתהון יצבע לבושוהי ויסחי יָת בשריה במיא ובתר כן ייעול למשריתא: ותהי
לכון לקים עלם בירחא שביעאה בעשרא לירחא תענון יָת נפשתיכון וכל עבידא לא
תעבדון יציבא וגיוריא דיתגיירון ביניכון: ארי ביומא הדין יכפר עליכון לדכאה יָתכון
מכל חוביכון קדם ייי תדכון: שבת שבתא היא לכון ותענון יָת נפשתיכון קים עלם:
ויכפר כהנא דירבי יָתיה ודיקריב יָת קורבניה לשמשא תחות אבוהי וילבש יָת
לבושי בוצא לבושי קודשא: ויכפר על מקדש קודשא ועל משכן זמנא ועל מדבחא
יכפר ועל כהניא ועל כל עמא דקהלא יכפר: ותהי דא לכון לקים עלם לכפרא על
בני ישראל מכל חוביהון חדא בשתא ועבד כמא דפקיד ייי יָת משה:

Ca. xvii.

ומליל ייי עם משה למימר: מליל עם אהרן ועם בנוהי

⁊ ad omnes filios israel: ⁊ dices ad e-
καὶ πρὸς πάντας τοὺς υἱοὺς ἰσραήλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐ-
os: hoc vbũ qđ ƥcepit dño: dicẽs: ho-
τούς, τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ ἐνετείλατο κύριος, λέγων, ἄν-
mo homo filioꝝ israel qui immolauerit vi-
θρωπος ἄνθρωπος τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ὃς ἂν σφάξῃ μό-
tulũ vel ouẽ vel caprã in castris: ⁊ q
σχον ἢ πρόβατον ἢ αἶγα ἐν τῇ παρεμβολῇ, καὶ ὃς ἂν
occiderit extra castra: ⁊ ad hostiũ
σφάξῃ ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς
tabnaculi testimonij nõ ferat: vt offerat
σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου μὴ ἐνέγκῃ, ὥστε προσενέγκαι
donũ dño corã tabnaculo testimo-
δῶρον τῷ κυρίῳ ἀπέναντι τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρί-
nij: sãguis cõputabit hoĩ illi: sãguinẽ ef-
ου, αἷμα λογισθήσεται τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ, αἷμα ἐξέ-
fudit. peribit aĩa illa de ppl̃o suo:
χεεν. ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐ-
vt ferãt filij israel sacrificia sua:
τῆς, ὅπως ἂν φέρωσιν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ τὰς θυσίας αὐ-
q̃cũq͛ ipsi iugulauerit in cãpis: ⁊ fe-
τῶν, ὅσας ἂν αὐτοὶ σφάξωσιν ἐν τοῖς πεδίοις, καὶ οἴ-
rẽt ea dño ad hostiũ tabnaculi
σουσιν αὐτὰ τῷ κυρίῳ ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ
testimõij: ad sacerdotẽ. ⁊ sacrificabũt sacrificia salutaris
μαρτυρίου, πρὸς τὸν ἱερέα· καὶ θύσουσι θυσίας σωτηρίου
dño ipsa. ⁊ effundet sacerdos sãguinẽ sup
τῷ κυρίῳ αὐτά. καὶ προσχεεῖ ὁ ἱερεὺς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ
B altare corã dño ad hostia tabnacli
θυσιαστήριον ἀπέναντι κυρίου παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς
testimonij. ⁊ tollet adipẽ in odorẽ suauita-
τοῦ μαρτυρίου. καὶ ἀνοίσει τὸ στέαρ εἰς ὀσμὴν εὐωδί-
tis dño. ⁊ nõ sacrificabũt vltra sacrificia ipsoꝝ
ας τῷ κυρίῳ. καὶ οὐ θύσουσιν ἔτι τὰς θυσίας αὐτῶν τοῖς
vanis i qb⁹ ipsi fornicabũtur post e-
ματαίοις ἐν οἷς αὐτοὶ ἐκπορνεύουσιν ὀπίσω αὐ-
os. legitimũ sempiternũ erit vobis in gñatiões vras.
τῶν. νόμιμον αἰώνιον ἔσται ὑμῖν εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν.
⁊ dices ad eos: hõ hõ de
καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς, ἄνθρωπος ἄνθρωπος ἀπὸ
filiis israel: ⁊ de aduenis
τῶν υἱῶν ἰσραήλ, καὶ ἀπὸ τῶν προσηλύτων τῶν
pegrinãtibus in vobis: q fecerit holocaustũ vel
προσκειμένων ἐν ὑμῖν, ὃς ἂν ποιήσῃ ὁλοκαύτωμα ἢ
sacrificiũ: ⁊ ad hostiũ tabnaculi testi-
θυσίαν, καὶ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρ-
monij nõ tulerit: ad faciẽdũ ipm dño: pe-
τυρίου μὴ ἐνέγκῃ, ποιῆσαι αὐτὸ τῷ κυρίῳ, ἐξο-
ribit hõ ille de ppl̃o suo.
λοθρευθήσεται ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἐκ τοῦ λαοῦ αὐ-
⁊ hõ hõ filioꝝ israel vel
τοῦ. καὶ ἄνθρωπος ἄνθρωπος τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἢ
aduenaꝝ additoꝝ
C τῶν προσηλύτων τῶν προσκειμένων

&cunctis filiis israel: dicens ad eos. Iste est sermo quem mandauit dominus dicens. Homo quilibet de domo israel si occiderit bouẽ aut ouem siue capram in castris vel extra castra: & nõ obtulerit ad ostium tabernaculi oblationem domino: sanguinis reus erit: quasi si sanguinem fuderit: sic peribit de medio populi sui. Ideo sacerdoti offerre debent filii israel hostias suas quas occidunt in agro vt sanctificentur domino ante ostium tabernaculi testimonii: & immolent eas hostias pacificas domino. Fundetq; sacerdos sanguinẽ sup altare domini ad ostiũ tabernaculi testimonii: & adolebit adipem in odorẽ suauitatis dño: & nequaquã vltra immolabunt hostias suas demonibus: cũ quibus fornicati sunt. Legitimũ sempiternum erit illis & posteris eorum. Et ad ipsos dices. Homo de filiis israel & de aduenis qui peregrinantur apud vos: qui obtulerit holocaustũ siue victimã: & ad ostiũ tabernaculi testimonii nõ adduxerit eã: vt offerat dño: interibit de populo suo. Homo quilibet de domo israel & de aduẽis qui pere

וְאֶל כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ
אֲלֵיהֶם זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה
יְהוָה לֵאמֹר: אִישׁ אִישׁ מִבֵּית
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִשְׁחַט שׁוֹר אוֹ
כֶשֶׂב אוֹ עֵז בַּמַּחֲנֶה אוֹ אֲשֶׁר
יִשְׁחַט מִחוּץ לַמַּחֲנֶה: וְאֶל פֶּתַח
אֹהֶל מוֹעֵד לֹא הֱבִיאוֹ לְהַקְרִיב
קָרְבָּן לַיהוָה לִפְנֵי מִשְׁכַּן יְהוָה
דָּם יֵחָשֵׁב לָאִישׁ הַהוּא דָּם שָׁפָךְ
וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא מִקֶּרֶב עַמּוֹ:
לְמַעַן אֲשֶׁר יָבִיאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
אֶת זִבְחֵיהֶם אֲשֶׁר הֵם זֹבְחִים עַל
פְּנֵי הַשָּׂדֶה וֶהֱבִיאֻם לַיהוָה אֶל
פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד אֶל הַכֹּהֵן וְזָבְחוּ
זִבְחֵי שְׁלָמִים לַיהוָה אוֹתָם: וְזָרַק
הַכֹּהֵן אֶת הַדָּם עַל מִזְבַּח יְהוָה פֶּתַח
אֹהֶל מוֹעֵד וְהִקְטִיר הַחֵלֶב לְרֵיחַ
נִיחֹחַ לַיהוָה: וְלֹא יִזְבְּחוּ עוֹד אֶת
זִבְחֵיהֶם לַשְּׂעִירִם אֲשֶׁר הֵם זֹנִים
אַחֲרֵיהֶם חֻקַּת עוֹלָם תִּהְיֶה זֹּאת
לָהֶם לְדֹרֹתָם: וַאֲלֵהֶם תֹּאמַר אִישׁ
אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּר
אֲשֶׁר יָגוּר בְּתוֹכָם אֲשֶׁר יַעֲלֶה
עֹלָה אוֹ זָבַח: וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד
לֹא יְבִיאֶנּוּ לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ לַיהוָה
וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא מֵעַמָּיו: וְאִישׁ
אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּר הַגָּר

שָׁחַט
חָנָה
יָעַד בּוֹא קָרַב
שָׁכַן
חָשַׁב
כָּרַת
אֵת
קָטַר
נוּחַ
שָׂעַר זָנָה
הָיָה
דּוּר אָמַר
גּוּר
עָלָה
יָעַד
בּוֹא עָשָׂה
גּוּר

Transla.Chal.

ועם כל בני ישראל ותימר להון דין פתגמא דפקיד יי למימר: גבר גבר מבית ישראל
דיכוס תור או אימר או עזא במשריתא או דיכוס מברא למשריתא: ולתרע משכן
זמנא לא איתיניה לקרבא קורבנא קדם יי קדם משכנא דיי דמא יתחשיב לגברא
ההוא דמא אשד וישתיצי אנשא ההוא מגו עמיה: בדיל דייתון בני ישראל ית
דבחיהון דאינון דבחין על אפי חקלא וייתנון לקדם יי לתרע משכן זמנא לות כהנא
ויכסון נכסת קודשין קדם יי יתהון: ויזרוק כהנא ית דמא על מדבחא דיי בתרע
משכן זמנא ויסיק תרבא לאתקבלא ברעוא קדם יי: ולא ידבחון עוד ית דבחיהון
לשדין דאינון טען בתריהון קים עלם תהי דא להון לדריהון: ולהון תימר גבר גבר
מבית ישראל ומן גיוריא דיתגיירון ביניהון דיסיק עלתא או נכסת קודשיא: ולתרע
משכן זמנא לא ייתיניה למעבד יתיה קדם יי וישתיצי אנשא ההוא מגו
עמיה: וגבר גבר מבית ישראל ומן גיוריא דיתגיירון

Interp̃.chal.

et cum omnes filios israel: et dices eis. Iste est sermo quẽ precepit dñs dicẽs. Uir vir de domo israel q̃ occiderit bouẽ aut agnũ siue caprã in castris: aut qui occiderit extra castra: ⁊ ad ostium tabernaculi federis nõ adduxerit illud vt offeratur in oblationẽ corã dño coram tabernaculo dñi: sanguis reputabitur illi viro: sanguinẽ fudit: ⁊ peribit homo ille de medio populi sui: vt afferant filij israel sacrificia sua que sacrificant super faciẽ agri: afferantq; ea dño ad ostium tabernaculi federis ad sacerdotem: ⁊ immolent hostias sanctas coram dño: aspergetq; sacerdos sanguinẽ super altare dñi in ostio tabernaculi federis: ⁊ adolebit adipem: vt suscipiatur voluntarie coram dño. Et non sacrificabũt vltra sacrificia sua demonibus post quos ipsi errant. Legitimũ sempiternũ erit hoc illis in generationibus suis. ⁊ ad ipsos dices. Uir vir de domo israel ⁊ de aduenis qui peregrinantur inter vos qui obtulerit holocaustum siue victimã sanctificatam: et ad ostium tabernaculi federis non adduxerit eam: vt faciat eam corã domino: extermiabit homo ille de medio populi sui. Et vir vir de domo israel ⁊ de peregrinis qui peregrinantur

Primitiua chal.

כנס עזז שרא
אתא דם חשב
שצא אתא
אף
כנס זרק דבח
נסק קבל רעה
שד טעה קום
היה דור אמר
גור אתא עבד
שצא

Priitiua heb.	Ter. Heb. Leui. Ca.xviii.	Trāſla. B. Hiero.	Trāſla. Grec. lxx. cū interp. latina.

אכל נתן בתוכם אשר יאכל כל דם ונתתי
פנה פני בנפש האכלת את הדם
כרת והכרתי אתה מקרב עמה׃ כי נפש
הבשר בדם הוא ואני נתתיו
זבח לכם על המזבח לכפר על
נפשתיכם כי הדם הוא בנפש
כפר יכפר׃ על כן אמרתי לבני ישראל
כל נפש מכם לא תאכל דם
והגר הגר בתוככם לא יאכל דם׃
ואיש איש מבני ישראל ומן
צוד הגר הגר בתוכם אשר יצוד ציד
חיה או עוף אשר יאכל ושפך
את דמו וכסהו בעפר׃ כי נפש
כל בשר דמו בנפשו הוא ואמר
לבני ישראל דם כל בשר לא
תאכלו כי נפש כל בשר דמו הוא
כרת כל אכליו יכרת׃ וכל נפש אשר
זרח תאכל נבלה וטרפה באזרח ובגר
וכבס בגדיו ורחץ במים וטמא
כבס עד הערב וטהר׃ ואם לא יכבס
רחץ ובשרו לא ירחץ ונשא עונו׃
Cap. xviii. וידבר יהוה אל משה לאמר׃
דבר דבר אל בני ישראל ואמרת
אלהם אני יהוה אלהיכם׃
כמעשה ארץ מצרים אשר
עשה ישבתם בה לא תעשו וכמעשה
בוא ארץ כנען אשר אני מביא

grinantur inter vos: si comederit sanguinem: obfirmabo faciem meam contra aiam illius: & disperdā eā de populo suo: quia anima carnis in sanguine ē: & ego dedi illum vobis vt super altare ī eo expietis pro animabus vestris: & sanguis pro anime piaculo sit. Idcirco dixi filiis israel. Ois aia ex vobis non comedet sanguinem: nec ex aduenis qui peregrinantur apud vos. Homo quicunq̧ de filiis israel & de aduenis qui peregrināntur apud vos: si venatione atq̧ aucupio ceperit ferā vel aue quib⁹ vesci licitū est: fundat sanguinē eius: & opiat illū terra. Aia enī ois carnis in sanguine est. Vñ dixi filiis israel. Sāguinē vniuerse carnis non comedetis: quia aia carnis in sanguine est: & quicūq̧ comederit illū interibit. Aia que comederit morticinū vel captū a bestia tā de idigenis q̧ de aduenis: lauabit vestimenta sua & semetipsū aq̄ & cōtaminatus erit vsq̧ ad vesperū: & hoc ordie mūdus fiet. Qd si nō lauerit vestimēta sua vl' corpus: portabit iniqtatē suā

Ca. 18. Locutusq̧ ē dñs ad moyse dicēs. Loqre filiis isrl' & dices ad eos. Ego sum dñs deus vr̄. Iuxta cōsuetudinē terre egypti ī qua habitastis non facietis: & iuxta morem regiōis chanaā ad quā ego introducturus sū

in vobis: q comederit oēm sāguinē: τ obfirmabo faciē meā cōtra aias comedētē sāguinē: τ
ἐν ὑμῖν, ὃς ἂν φάγῃ πᾶν αἷμα, καὶ ἐπιστήσω τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν ψυχὴν τὴν ἔσθουσαν τὸ αἷμα, καὶ
perdā eā de populo suo. τ enī aia ois carnis sāguis eius est. et ego dedi vobis illū super altare ad ppitiādū pro aiab⁹
ἀπολῶ αὐτὴν ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς. ἡ γὰρ ψυχὴ πάσης σαρκὸς αἷμα αὐτοῦ ἐστι. καὶ ἐγὼ δέδωκα ὑμῖν αὐτὸ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου ἐξιλάσκεσθαι περὶ τῶν ψυχῶν
vris. τ enī sāguis eius pro aia ppitiabit. ppt hoc dixi filiis israel: ois aia ex vobis nō
ὑμῶν. τὸ γὰρ αἷμα αὐτοῦ ἀντὶ ψυχῆς ἐξιλάσεται. διὰ τοῦτο εἴρηκα τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ, πᾶσα ψυχὴ ἐξ ὑμῶν οὐ
comedet sāguinē. τ aduena q additus ī vobis nō comedet sāguinē. τ hō hō filiorū israel: vel
φάγεται αἷμα. καὶ ὁ προσήλυτος ὁ προσκείμενος ἐν ὑμῖν οὐ φάγεται αἷμα. καὶ ἄνος ἄνος τῶν υἱῶν ἰσραήλ, ἢ τῶν
aduenarū additorū in vobis: q venabitur venationē ferā vel auem: q comedit: effundet sāguinē
προσηλύτων τῶν προσκειμένων ἐν ὑμῖν, ὃς ἂν θηρεύσῃ θήρευμα θηρίον, ἢ πετεινόν, ὃ ἔσθιεται, ἐκχεεῖ τὸ αἷμα
suū: τ cooperiet illū terrā: τ enī aia ois carnis sāguis eius est. τ dixi filiis israel: sāguinē
αὐτοῦ, καὶ καλύψει αὐτὸ τῇ γῇ. ἡ γὰρ ψυχὴ πάσης σαρκὸς αἷμα αὐτοῦ ἐστι. καὶ εἶπα τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ, αἷμα D
ois carnis nō comedetis: qm aia ois carnis sāguis eius est. ois comedēs illū peribit. τ
πάσης σαρκὸς οὐ φάγεσθε, ὅτι ψυχὴ πάσης σαρκὸς αἷμα αὐτοῦ ἐστι. πᾶς ὁ ἔσθιων αὐτὸ ἐξολοθρευθήσεται. καὶ
ois aia: q comederit morticinū: vel a fera captū in idigenis: vel ī aduenis: lauabit
πᾶσα ψυχή, ἥτις φάγεται θνησιμαῖον, ἢ θηριάλωτον ἐν τοῖς αὐτόχθοσιν, ἢ ἐν τοῖς προσηλύτοις, πλυνεῖ
vestes suas: τ lauabit aqua: τ immundus erit vsq̧ ad vesperā: τ mūdus erit. si aūt nō
τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας, καὶ καθαρὸς ἔσται. ἐὰν δὲ μὴ
lauabit vestes suas: τ corpus suū nō lauabit aqua: τ accipiet iniqtatē suā.
πλύνῃ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ μὴ λούσηται ὕδατι, καὶ λήψεται ἀνόμημα αὐτοῦ. Ca. 18.

Et locutus ē dñs ad moysen: dicēs: loquere filiis israel: τ dices ad eos: ego dñs deus vr̄: scdm̄ cōsuetudines A
Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, λάλησον τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς, ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα τῆς
ſre egypti: in qua habitastis in ipsa: nō facietis: τ scdm̄ mores ſre chanaā: in qua ego induco vos
γῆς αἰγύπτου, ἐν ᾗ παρῳκήσατε ἐν αὐτῇ, οὐ ποιήσετε, καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα τῆς γῆς χαναάν, εἰς ἣν ἐγὼ εἰσάγω ὑμᾶς

Ē.7.c. Infra. 19.c.

Priitiua chal.	Interp. chal.

אכל נתן
כפר מן
גור
צוד חיה אכל
אשד כסה דם
שצא
יצב צבע סחא
הוה סאב דכה
קבל אמר
עבד על

Inter eos qui comederit oēm sanguinē: ponā furorē meū in hoie qui comederit sanguinē: τ disperdā eum de medio populi sui. Qm̄ aia carnis in sanguine est: et ego dedi eū vobis ad expiandū sup altare pro aiabus vris: quia sanguis pro aia expiat. Idcirco dixi filiis israel. Ois homo ex vobis nō comedet sanguinē. Et peregrini q peregrināntur inter vos: nō comedēt sanguinē. Et vir vir de filiis israel τ de peregrinis q peregrināntur inter eos q venatus fuerit venationē bestie aut auis qbus vesci licitū est: fundet sanguinē ei⁹ τ operiet eū terra: aia enī ois carnis in sanguine eius est. Et ego dixi filiis isrl' sanguinē ois carnis nō comedetis: qm̄ aia ois carnis in sanguine eius est: ois q comederit eum peribit. Et omnis qui comederit morticinū vel cōfractū a bestia de indigenis vel aduenis: lauabit vestimēta sua: τ lauabit aqua: τ erit immundus vsq̧ ad vesperas: τ erit mūd⁹. Si aūt nō lauauerit vestimēta neq̧ carnē suā lauauerit: suscipiet iniqtatē suā. Ca. 18.

Locutusq̧ est dñs cū moyse dicēs. Loqre cū filiis israel τ dicens ad eos. Ego sum dñs deus vr̄. Iuxta opera populi terre egypti i qua habitastis nō facietis: et iuxta opera populi terre chanaan ad quā

Transla. Chal.

בֵּינֵיהוֹן דְּיֵיכוּל כָּל דְּמָא וְאֶתֵּן רוּגְזִי בֶּאֱנָשָׁא דְּיֵיכוּל יָת דְּמָא וְאֵישֵׁיצֵי יָתֵיהּ מִגּוֹ עַמֵּיהּ׃
אֲרֵי נְפַשׁ בִּשְׂרָא בִּדְמָא הוּא וַאֲנָא יְהַבְתֵּיהּ לְכוֹן עַל מַדְבְּחָא לְכַפָּרָא עַל נַפְשָׁתֵיכוֹן
אֲרֵי דְמָא הוּא עַל נַפְשָׁא מְכַפַּר׃ עַל כֵּן אֲמָרִית לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל כָּל אֱנָשׁ מִנְּכוֹן לָא יֵיכוּל
דְּמָא וְגִיּוֹרַיָּא דְּיִתְגַּיְּרוּן בֵּינֵיכוֹן לָא יֵיכְלוּן דְּמָא׃ וּגְבַר גְּבַר מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִן גִּיּוֹרַיָּא
דְּיִתְגַּיְּרוּן בֵּינֵיהוֹן דִּיצוּד צֵיד חַיְתָא אוֹ עוֹפָא דְּמִתְאֲכִיל וְיֵישׁוֹד יָת דְּמֵיהּ וִיכַסֵּינֵיהּ
בְּעַפְרָא׃ אֲרֵי נְפַשׁ כָּל בִּשְׂרָא דְּמֵיהּ בְּנַפְשֵׁיהּ הוּא וַאֲמָרִית לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל דַּם כָּל
בִּשְׂרָא לָא תֵיכְלוּן אֲרֵי נְפַשׁ כָּל בִּשְׂרָא דְּמֵיהּ הוּא כָּל דְּיֵיכְלִנֵּיהּ יִשְׁתֵּיצֵי׃ וְכָל אֱנָשׁ
דְּיֵיכוּל נְבֵילָא וּתְבִירָא בְּיַצִּיבַיָּא וּבְגִיּוֹרַיָּא וִיצַבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְיַסְחֵי בְמַיָּא וִיהֵי מְסָאַב עַד
רַמְשָׁא וְיִדְכֵּי׃ וְאִם לָא יְצַבַּע וּבִשְׂרֵיהּ לָא יַסְחֵי וִיקַבֵּל חוֹבֵיהּ׃

Ca. xviii.

וּמַלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימַר׃ מַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתֵימַר לְהוֹן אֲנָא יְיָ אֱלָהֲכוֹן׃ כְּעוֹבָדֵי
עַמָּא דְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם דִּיתֵבְתּוּן בַּהּ לָא תַעְבְּדוּן וּכְעוֹבָדֵי עַמָּא דְּאַרְעָא דִּכְנַעַן דַּאֲנָא מַעֵיל

Trāſla.Grē.lxx.cū interp.latina.

illi⁹ nō facietis: τ in legibus illo⁊ nō ambu
ἐκεῖ οὐ ποιήσετε, καὶ ἐν τοῖς νομίμοις αὐτῶν οὐ πορεύ
late. iudicia mea facietis: τ ꝑcepta
σεσθε. τὰ κρίματά μου ποιήσετε, καὶ τὰ προστάγματά
mea custodietis: τ ambulate in illis: ego dñs de⁹
μου φυλάξεσθε, καὶ πορεύεσθε ἐν αὐτοῖς. ἐγὼ κς ὁ θς
vr. τ custodietis ꝑcepta mea: τ oīa
ὑμῶν. καὶ φυλάξεσθε τὰ προστάγματά μου, καὶ πάντα
Roma. 10.a. iudicia mea: τ facietis illa. q̄ fecerit il-
τὰ κρίματά μου, καὶ ποιήσετε αὐτά. ὁ ποιήσας αὐ-
la hō: viuet in ipsis: ego dñs deus vr. hō hō
τὰ ἄνθρωπος, ζήσεται ἐν αὐτοῖς, ἐγὼ κς ὁ θς ὑμῶν. ἄνθρωπος ἄνθρωπος
ad oēm ꝓximū carnis eius nō accedet
πρὸς πάντα οἰκεῖον σαρκὸς αὐτοῦ οὐ προσελεύσεται
ad reuelādū turpitudinē: ego dñs. turpitudinē pa
ἀποκαλύψαι ἀσχημοσύνην, ἐγὼ κς. ἀσχημοσύνην τοῦ πα
tris tui: τ turpitudinē mris tue nō reuela
τρός σου, καὶ ἀσχημοσύνην τῆς μρς σου οὐκ ἀποκαλύ
B bis: mr eīn tua est. turpitudinē eius nō re-
ψεις, μήτηρ γάρ σου ἐστίν· τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς οὐκ ἀπο
uelabis. turpitudinē vxoris pris tui nō reue
καλύψεις. ἀσχημοσύνην γυναικὸς πρς σου οὐκ ἀποκα
labis: turpitudo pris tui est. turpitudinē so
λύψεις, ἀσχημοσύνη πρς σου ἐστίν. ἀσχημοσύνην τῆς ἀδ
roris tue ex pre tuo vel ex mre tua itrogenite vel ge
ελφῆς σου ἐκ πρς σου ἢ ἐκ μρς σου ἐνδογενοῦς ἢ γε
nite extra: nō reuelabis turpitudinē ea-
γεννημένης ἔξω, οὐκ ἀποκαλύψεις τὴν ἀσχημοσύνην αὐ
rū. turpitudinē filie filij tui vel filie fi
τῶν. ἀσχημοσύνην θυγατρὸς υἱοῦ σου ἢ θυγατρὸς θυγα
lie tue nō reuelabis turpitudinē ea⁊: qm
τρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῶν, ὅτι
tua turpitudo est. turpitudinē filie vxoris
σὴ ἀσχημοσύνη ἐστίν. ἀσχημοσύνην θυγατρὸς γυναικὸς
pris tui nō reuelabis: ex eodē pre soror
πατρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις, ὁμοπατρία ἀδελφή
tua est: nō reuelabis turpitudinē eius. tur
σου ἐστίν, οὐκ ἀποκαλύψεις τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς. ἀ
pitudinē sororis pris tui nō reuelabis: cō
σχημοσύνην ἀδελφῆς πρς σου οὐκ ἀποκαλύψεις, οἰ
sanguinea eīn pris tui est. turpitudinē sororis mris tue
κεία γὰρ πρς σου ἐστίν. ἀσχημοσύνην ἀδελφῆς μρς σου
nō reuelabis: cōsanguinea eīn mris tue ē. turpitudi
οὐκ ἀποκαλύψεις, οἰκεία γὰρ μρς σου ἐστίν. ἀσχημοσύ
C nē fris pris tui nō reuelabis: τ ad
νην ἀδελφοῦ τοῦ πρς σου οὐκ ἀποκαλύψεις, καὶ πρὸς
vxorē illi⁹ nō ingredieris: cognata eīn tua est. turpitu
τὴν γυναῖκα αὐτοῦ οὐκ εἰσελεύσῃ, συγγενὴς γάρ σου ἐστίν. ἀσχημο
dinē nurus tue nō reuelabis: vxor eīn filij tui est: nō
σύνην νύμφης σου οὐκ ἀποκαλύψεις, γυνὴ γὰρ υἱοῦ σου ἐστίν, οὐκ
reuelabis turpitudinē ei⁹. turpitudinē vxoris
ἀποκαλύψεις τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς. ἀσχημοσύνην γυναικὸς ἀ
fris tui nō reuelabis: turpitudo fris tui est.
δελφοῦ σου οὐκ ἀποκαλύψεις, ἀσχημοσύνη ἀδελφοῦ σου ἐστί.

Trāſla.B.Hiero.

vos: non agetis: nec in legitimis eorum ambulabitis. Facietis iudicia mea & ꝑcepta mea seruabitis: & ambulabitis in eis. Ego dominus deus vester. Custodite leges meas atq; iudicia: que faciens homo viuet in eis. Ego dominus. Omnis homo ad proximam sanguinis sui nō accedet vt reuelet turpitudinē eius. Ego dñs. Turpitudinē pris tui & turpitudinē mris tue nō discoopies. Mater tua ē: nō reuelabis turpitudinē eius. Turpitudinē vxoris patris tui nō discoopies. Turpitudo eī pris tui ē. Turpitudinē sororis tue ex pre siue ex matre que domi vel foris genita est: non reuelabis. Turpitudinem filie filii tui vel neptis ex filia non reuelabis: quia turpitudo tua est. Turpitudinē filie vxoris patris tui quā peperit patri tuo: & est soror tua: nō reuelabis. Turpitudinem sororis patris tui nō discooperies: quia caro ē patris tui. Turpitudinē sororis matris tue nō reuelabis: eo q̄ caro sit matris tue. Turpitudinem patrui tui nō reuelabis nec accedes ad vxorē eius q̄ tibi affinitate cōiūgitur. Turpitudinem nurus tue nō reuelabis qa vxor filii tui ē: nec discoopies ignominiā eius. Turpitudinē vxoris fris tui nō reuelabis: qa turpitudo fris tui ē.

Tex.Heb. Leui. Ca.xviij. Primitiua.heb.

אתם שמה לא תעשו ובחקתיהם
לא תלכו: את משפטי תעשו הלך שפט
ואת חקתי תשמרו ללכת בהם שמר
אני יהוה אלהיכם: ושמרתם את
חקתי ואת משפטי אשר יעשה עשה
אתם האדם וחי בהם אני יהוה:
איש איש אל כל שאר בשרו
לא תקרבו לגלות ערוה אני קרב גלה ערה
יהוה: ערות אביך וערות אמך
לא תגלה אמך הוא לא תגלה
ערותה: ערות אשת אביך לא איש
תגלה ערות אביך הוא: ערות
אחותך בת אביך או בת אמך בנה
מולדת בית או מולדת חוץ לא ילד
תגלה ערותן: ערות בת בנך או
בת בתך לא תגלה ערותן כי
ערותך הנה: ערות בת אשת
אביך מולדת אביך אחותך הוא
לא תגלה ערותה: ערות אחות
אביך לא תגלה שאר אביך הוא:
ערות אחות אמך לא תגלה כי
שאר אמך הוא: ערות אחי
אביך לא תגלה אל אשתו לא
תקרב דדתך הוא: ערות כלתך דוד כלל
לא תגלה אשת בנך הוא לא
תגלה ערותה: ערות אשת אחיך
לא תגלה ערות אחיך הוא:

Transla.Chal.

יתבון לתמן לא תעבדון ובנימוסיהון לא תהכון: ית דיני תעבדון וית קימי תטרון
למהלכא בהון אנא יי אלהכון: ותטרון ית קימי וית דיני דיעביד יתהון אנשא ויחי
בהון לחיי עלמא אנא יי: גבר גבר לכל קריב בשריה לא תקרבון לגלאה עריא
אנא יי: ערית אבוך וערית אמך לא תגלי אמך היא לא תגלי עריתה: ערית איתת
אבוך לא תגלי עריתא דאבוך הוא: ערית אחתך בת אבוך או בת אמך דיליד(א) מן
אבוך מן איתא אוחרי או מן אימך מן גבר אוחרן לא תגלי עריתהן: ערית בת ברך או
בת ברתך לא תגלי עריתהן ארי עריתך אינין: ערית בת איתת אבוך דיליד(א) מן
אבוך אחתך היא לא תגלי עריתה: ערית אחת אבוך לא תגלי קריבא דאבוך היא: ערית אחת
אמך לא תגלי ארי קריבא דאמך היא: ערית אחבוך לא תגלי לאתתיה לא תקרב
איתת אחבוך היא: ערית כלתך לא תגלי איתת ברך היא לא תגלי עריתה: ערית
איתת אחוך לא תגלי עריתא דאחוך היא:

Interp.chal.

vos nō facietis: neq; in legitimis eo⁊ ābuletis. Iudicia ei mea facietis: τ pacta mea ſuabitis vt ābuletis in eis: ego dñs de⁹ vr. Custodietisq; pacta mea τ iudicia mea: q̄ faciēs hō viuet i eis vita sēpiterna: ego dñs. Uir vir ad oēs ꝓximā carnis sue nō accedet vt reuelet turpitudinē: ego dñs. Turpitudinē pris tui τ turpitudinē mris tue nō discooperies: mr tua ē: nō reuelabis turpitudinē ei⁹. Turpitudinē vxoris pris tui nō discooperies: turpitudo eni pris tui ē. Turpitudinē sororis tue filie pris tui aut filie mris tue: q̄ genita est a pre tuo ex alia vxore aut a mre tua ex alio viro: nō discooperies turpitudinē ea⁊. Turpitudinē filie filij tui aut filie filie tue: nō reuelabis turpitudinē ea⁊: q2 turpitudo tua est. Turpitudinē filie vxoris pris tui q̄ genita est a patre tuo nō reuelabis: q2 soror tua est: nō reuelabis turpitudinē eius. Turpitudinē sororis pris tui non discooperies: cōsanguinea eni patris tui est. Turpitudinē sororis mris tue nō reuelabis: q2 cōsanguinea mris tue ē. Turpitudinē patrui tui nō reuelabis ad vxorē ei⁹ nō accedes: vxor ei patrui tui ē. Turpitudinē nurus tue nō reuelabis: vxor eni filij tui est: nō discooperies turpitudinē eius. Turpitudinē vxoris fratris tui nō reuelabis: q2 turpitudo fris tui est.

Primitiua chal.

הלך דין קום
נטר עבד חיה
קרב גלה ערה
אב אם אתתא
ילד
גלה בר
ערה
אח אתתא קרב
כלל גלה

Legit [illegible] in trāslat. [illegible] inter. et in [illegible] Chald. [illegible] eius .s. fratris. et hoc [illegible] propter sequentia esse legendum credo. Ibi [illegible] declarat Hieronymus [illegible] ambiguum in aliis litteris.

עֶרְוַת אִשָּׁה וּבִתָּהּ לֹא תְגַלֵּה אֶת
לָקַח בַּת בְּנָהּ וְאֶת בַּת בִּתָּהּ לֹא תִקַּח
זָמַם לְגַלּוֹת עֶרְוָתָהּ שַׁאֲרָה הֵנָּה זִמָּה
אִישׁ הִוא׃ וְאִשָּׁה אֶל אֲחֹתָהּ לֹא תִקָּח
חָיָה לִצְרֹר לְגַלּוֹת עֶרְוָתָהּ עָלֶיהָ בְּחַיֶּיהָ׃
נָדַד וְאֶל אִשָּׁה בְּנִדַּת טֻמְאָתָהּ לֹא
קָרַב עָרָה תִקְרַב לְגַלּוֹת עֶרְוָתָהּ׃ וְאֶל אֵשֶׁת
עָמַת נָתַן עֲמִיתְךָ לֹא תִתֵּן שְׁכָבְתְּךָ לְזָרַע
לְטָמְאָה בָהּ׃ וּמִזַּרְעֲךָ לֹא תִתֵּן
עָבַר חָלַל לְהַעֲבִיר לַמֹּלֶךְ וְלֹא תְחַלֵּל אֶת
שֵׁם אֱלֹהֶיךָ אֲנִי יְהוָה׃ וְאֶת זָכָר
שָׁכַב תָּעַב לֹא תִשְׁכַּב מִשְׁכְּבֵי אִשָּׁה תּוֹעֵבָה
הִוא׃ וּבְכָל בְּהֵמָה לֹא תִתֵּן שְׁכָבְתְּךָ
עָמַד לְטָמְאָה בָהּ וְאִשָּׁה לֹא תַעֲמֹד
פָּנָה לִפְנֵי בְהֵמָה לְרִבְעָהּ תֶּבֶל הוּא׃ אַל
טָמֵא תִּטַּמְּאוּ בְּכָל אֵלֶּה כִּי בְכָל אֵלֶּה
שָׁלַח נִטְמְאוּ הַגּוֹיִם אֲשֶׁר אֲנִי מְשַׁלֵּחַ
פָּקַד מִפְּנֵיכֶם׃ וַתִּטְמָא הָאָרֶץ וָאֶפְקֹד
קָאָה עֲוֹנָהּ עָלֶיהָ וַתָּקִא הָאָרֶץ אֶת
יֹשְׁבֶיהָ׃ וּשְׁמַרְתֶּם אַתֶּם אֶת חֻקֹּתַי
שָׁפַט עָשָׂה וְאֶת מִשְׁפָּטַי וְלֹא תַעֲשׂוּ מִכֹּל
זָרַח גּוּר הַתּוֹעֵבֹת הָאֵלֶּה הָאֶזְרָח וְהַגֵּר הַגָּר
בְּתוֹכְכֶם׃ כִּי אֶת כָּל הַתּוֹעֵבֹת הָאֵל
עָשׂוּ אַנְשֵׁי הָאָרֶץ אֲשֶׁר לִפְנֵיכֶם
וַתִּטְמָא הָאָרֶץ׃ וְלֹא תָקִיא הָאָרֶץ
אֶתְכֶם בְּטַמַּאֲכֶם אֹתָהּ כַּאֲשֶׁר
קָאָה אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר לִפְנֵיכֶם׃ כִּי

Turpitudinem vxoris tuę & filię eius nō reuelabis. Filiā filii eius & filiā filię illius nō sumes vt reueles ignominiā eius: quia caro illius sūt: & talis coitus incestus est. Sororē vxoris tuę in pellicatū illius non accipies: nec reuelabis turpitudinē eius adhuc illa viuēte. ad mulierē q̄ patitur mēstrua non accedes: nec reuelabis feditatē eius. Cū vxore proximi tui nō coibis: nec seminis cōmixtiōe macularis. De semine tuo nō dabis vt consecretur idolo moloch: nec polluces nomē dei tui. Ego dominus. Cū masculo nō cōmiscearis coitu femineo: quia abominatio est. Cū omni pecore nō coibis: nec macularis cū eo. Mulier nō succūbet iumēto: nec miscebitur ei: quia scelus est. Nec polluamini in omnibus his quibus cōtaminate sūt vniuersę gētes: quas ego eiiciā ante cōspectū vr̄m: & quibus polluta est terra: cuius ego scelera visitabo vt euomat habitatores suos. Custodite legitima mea atq; iudicia vt non faciatis ex omnibus abominationibus istis tā indigena q̄ colonus q peregrinatur apud vos. Oēs enim execrationes istas fecerūt accolę terrę qui fuerunt ante vos: & polluerūt eā. Cauete ergo ne & vos similiter euomat cum paria feceritis. sicut euomuit gētē q̄ fuit ante vos.

turpitudinē vxoris ꝛ filie eius nō reue
ἀσχημοσύνην γυναικὸς καὶ θυγατρὸς αὐτῆς οὐκ ἀποκα
labis. filiā filii eius: ꝛ fili
λύψεις. τὴν θυγατέρα τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, καὶ τὴν θυγατέ
am filie eius nō accipies ad reuelādū tur
ρα τῆς θυγατρὸς αὐτῆς οὐ λήψῃ ἀποκαλύψαι τὴν ἀσχη
pitudinē eas: cōsanguinee tue sūt: impietas est. vxo
μοσύνην αὐτῶν, οἰκεῖαι σου εἰσίν, ἀσέβημά ἐστι. γυναῖ
rē sup sorore eius nō accipies pellicē: vt reue
κα ἐπ' ἀδελφῇ αὐτῆς οὐ λήψῃ ἀντίζηλον, ἀποκαλύ
les turpitudinē eius sup ipsa: adhuc viuēte illa.
ψαι τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς ἐπ' αὐτῇ, ἔτι ζώσης αὐτῆς.
ꝛ ad mulierē in secessu immūditie eius nō
καὶ πρὸς γυναῖκα ἐν χωρισμῷ τῆς ἀκαθαρσίας αὐτῆς οὐ
accedes: vt reueles turpitudinē eius. ꝛ
προσελεύσῃ, ἀποκαλύψαι τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς. καὶ
ad vxorē ꝓximi tui nō dabis cubationē se
πρὸς γυναῖκα τοῦ πλησίον σου οὐ δώσεις κοίτην σπέρ
minis tui: vt polluaris cū ea. ꝛ de semi D
ματός σου, ἐκμιανθῆναι πρὸς αὐτήν. καὶ ἀπὸ τοῦ σπέρ
ne tuo nō dabis seruire ꝓncipi: ꝛ nō pro 3. Reg.
ματός σου οὐ δώσεις λατρεύειν ἄρχοντι, καὶ οὐ βε 18. c.
fanabis nomē sctūz: ego dn̄s. ꝛ cū masculo Infra.
βηλώσεις τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον, ἐγὼ κς. καὶ μετὰ ἄρσενος 20. c.
nō dormies coitū femineū: abominatio em̄ est. ꝛ
οὐ κοιμηθήσῃ κοίτην γυναικείαν, βδέλυγμα γάρ ἐστι. καὶ
cū oī quadrupede: nō dabis coitū tuū in semi
πρὸς πᾶν τετράποδον, οὐ δώσεις κοίτην σου εἰς σπερ
natiōnē vt polluaris cū illo. ꝛ mulier nō a
ματισμὸν ἐκμιανθῆναι πρὸς αὐτό. καὶ γυνὴ οὐ στή
stabit ad oē quadrupes vt ascēdat: scelestū
σεται πρὸς πᾶν τετράπουν βιβασθῆναι, μυσαρὸν
em̄ est. nō polluamini in oīb᷒ his: in oīb᷒
γάρ ἐστι. μὴ μιαίνεσθε ἐν πᾶσι τούτοις, ἐν πᾶσι
em̄ his pollute sūt gētes: q̄s ego eiicī
γὰρ τούτοις ἐμιάνθησαν τὰ ἔθνη, ἃ ἐγὼ ἐξαποστέλ
am ante cōspectū vr̄m. polluta est t̄ra: ꝛ reti
λω πρὸ προσώπου ὑμῶν. ἐξεμιάνθη ἡ γῆ, καὶ ἀνταπ
tribui iniq̄tatē illis ꝓpt illā: ꝛ aggraua
έδωκα ἀδικίαν αὐτοῖς δι' αὐτήν, καὶ προσώχθι
ta est t̄ra sedēnb᷒ in illa. ꝛ custodietis oīa
σεν ἡ γῆ τοῖς ἐγκαθημένοις ἐπ' αὐτῆς. καὶ φυλάξεσθε πάντα τὰ
legitima mea: ꝛ ꝓcepta mea: ꝛ nō facietis ab om
νόμιμά μου, καὶ τὰ προστάγματά μου, καὶ οὐ ποιήσετε ἀπὸ πάν
nib᷒ abominatiōib᷒ his: indigena ꝛ q̄ aduē
των τῶν βδελυγμάτων τούτων, ὁ ἐγχώριος καὶ ὁ προσγινό
nit aduena in vobis. oēs em̄ abominatiōes has
μενος προσήλυτος ἐν ὑμῖν. πάντα γὰρ τὰ βδελύγματα ταῦ
fecerūt hoīes t̄re exūtes priores vobis: ꝛ polluta ē
τα ἐποίησαν οἱ ἄνθρωποι τῆς γῆς οἱ ὄντες πρότεροι ὑμῶν, καὶ ἐμιάνθη
t̄ra. ꝛ vt nō aggrauet vobis t̄ra cū pollueritis vos eā
ἡ γῆ. καὶ ἵνα μὴ προσοχθίσῃ ὑμῖν ἡ γῆ ἐν τῷ μιαίνειν ὑμᾶς αὐτήν
quēadmodū aggrauata ē gētib᷒ q̄ ante vos. qm̄
ὃν τρόπον προσώχθισε τοῖς ἔθνεσι τοῖς πρὸ ὑμῶν. ὅτι

Pritiua chal.

Interp. chal.

נְסַב צְוַן Turpitudinē mulieris ꝛ filie eius nō reuelabis: filiā filii eius aut filiā filie eius nō accipies vt reueles tur
אֶת עָרַק pitudinē eius: cōsanguinee eni sunt: cōsiliū peccatorū est. Et vxorē cum sorore sua nō accipies vt sit ei in tri
רְחַק סְאַב נְתַן bulationē: nec discooperies turpitudinē illius: illa viuente. Et ad mulierē in mēstruo immūditie sue nō
עֲבַר חֲלַל accedes ne reueles turpitudinē eius. et cū vxore proximi tui nō cubabis et seminis cōmixtione ꝯtamineris in
שְׁכַב תְּעַב ea. Et de semie tuo nō dabis vt trāsferat ad moloch: ꝛ nō violabis nomē dn̄i dei tui: ego dn̄s. Et cū masculo
קוּם שְׁלַט nō coibis coitu muliebri: abominatio eni est. Et cū oī iumēto nō coibis et cōtamineris cum eo: neq; mulier
סְאַב גְּלָה stabit corā iumēto vt succūbat ei: scelus eni est. ne polluamini in oībus his: q: in oībus his ꝯtaminati sunt
סְעַר רִיק נְסַר populi quos ego eiiciam ante conspectū vr̄m. Et cōtaminata ē terra: ꝛ visitaui scel᷒ ei᷒ sup eā ꝛ euomuit
קוּם דוּן עֲבַד terra habitatores suos. Vos aūt custodietis legitima mea ꝛ iudicia mea: ꝛ nō facietis ex oībus abominationib᷒
יְצַב גּוּר סְאַב istis: nec idigene nec pegrini q̄ pegrinanē inter vos. Oēs eni abominatiōes istas fecerūt viri t̄re q̄ fuerūt an vos: ꝛ polluta ē terra. ꝛ nō euomet vos t̄ra cū cōtaminaueritis eā: sic euomuit ꝑplos q̄ fuerūt an vos. q:

Transla. Chal.

ערית איתתא וברתה לא תגלי ית בת ברה וית בת ברתה לא תסב לגלאה ערייתה קריבן
אינין עצת חטאין היא׃ ואיתתא עם אחתה לא תיסב לאעקא לה לגלאה עריתה עלה
בחייה׃ ולאיתתא בריחוק סובתה לא תקרב לגלאה עריתה׃ ולאיתת חברך לא תתן
שכבתך לזרעא לאסתאבא בה׃ ומזרעך לא תתן לאעברא למלך ולא תחיל ית שמא
דאלהך אנא יי׃ וית דכורא לא תשכוב משכבי איתתא תועבתא היא׃ ובכל בעירא לא
תתן שכבתך לאסתאבא בה ואיתתא לא תקום קדם בעירא למשלט בה תבלא הוא׃
לא תסתאבון בכל אילין ארי בכל אילין איסתאבו עממיא דאנא מגלי מן קדמיכון׃
ואיסתאבת ארעא ואסערית חובה עלה ורוקינת ארעא ית יתבהא׃ ותטרון אתון ית
קימי וית דיני ולא תעבדון מכל תועבתא האילין יציביא וגיוריא דיתגיירון ביניכון׃
ארי ית כל תועבתא האלין עבדו אנשי ארעא די קדמיכון ואיסתאבת ארעא׃ ולא
תרוקין ארעא יתכון בסאוביכון יתה כמא דרוקינת ית עממיא די קדמיכון׃ ארי

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

ois q fecerit ab oib' abominatio
πᾶς ὃς ἂν ποιήσει ἀπὸ πάντων τῶν βδελυγμά-
nib' his: peribūt aīe q̄ fece
των τούτων, ἐξολοθρευθήσονται αἱ ψυχαὶ αἱ ποιοῦ-
runt ex medio ppl̄i eoꝝ. et seruate custodias
σαι ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ αὐτῶν. καὶ φυλάξεσθε τὰ φυλάγματα
meas: vt nō faciatis de omnib' legitimis
μου, ὅπως μὴ ποιῆτε ἀπὸ πάντων τῶν νομίμων
abominatis: q̄ facta sūt ante vos. et nō pol-
τῶν ἐβδελυγμένων, ἃ γέγονε πρὸ τοῦ ὑμᾶς. καὶ οὐ μιανθή-
luemini in ipsis qm̄ ego dn̄s deus vr̄.
σεσθε ἐν αὐτοῖς, ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. Ca. 19.
A Et locut' ē dn̄s ad moysen: dicēs: lo
καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, λά-
[illegible] quere vniuerse multitudini filioꝝ israel: et dices
λησον πάσῃ τῇ συναγωγῇ τῶν υἱῶν ἰσραήλ, καὶ ἐρεῖς
ad illos: sctī eritis: qm̄ ego sctūs dn̄s de' ve
πρὸς αὐτούς, ἅγιοι ἔσεσθε, ὅτι ἐγὼ ἅγιος κύριος ὁ θεὸς ὑ-
ster. vnusquisq; p̄rez suū et m̄rez suā timeat
μῶν. ἕκαστος πατέρα αὐτοῦ καὶ μητέρα αὐτοῦ φοβείσθω.
et sabbata mea custodietis: ego dn̄s deus ve
καὶ τὰ σάββατά μου φυλάξεσθε, ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑ-
ster. nō sequimini idola: et deos cōflati
1.Pe.1. μῶν. οὐκ ἀκολουθήσετε εἰδώλοις, καὶ θεοὺς χωνευ-
les nō facietis vobis: ego dn̄s deus vr̄. et si
τοὺς οὐ ποιήσετε ὑμῖν, ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. καὶ ἐὰν
sacrificaueritis sacrificiū salutaris dn̄o: acceptabile vr̄z sa
θύσητε θυσίαν σωτηρίου τῷ κυρίῳ, δεκτὴν ὑμῶν θύσετε, ᾗ
crificabitis: q̄ die sacrificabitis: cōedet et crastino. et si
ἂν ἡμέρᾳ θύσητε, βρωθήσεται καὶ τῇ αὔριον. καὶ ἐὰν
relictū fuerit vsq; ad diē tertiā: in igne cō-
καταλειφθῇ ἕως ἡμέρας τρίτης, ἐν πυρὶ κατα-
B buret. si aūt cōestiōe cōedet die ter
καυθήσεται. ἐὰν δὲ βρώσει βρωθῇ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρί-
tia: insacrificabile ē: nō acceptabit. q aūt cōederit il
τῃ, ἄθυτόν ἐστιν, οὐ δεχθήσεται. ὁ δὲ ἐσθίων αὐ-
lud: pctm̄ accipiet: qm̄ scta dn̄i profa
τὸ ἁμαρτίαν λήψεται, ὅτι τὰ ἅγια κυρίου ἐβεβή-
nauit. et peribūt aīe q̄ cōederint
λωσεν. καὶ ἐξολοθρευθήσονται αἱ ψυχαὶ αἱ ἐσθίουσαι
de ppl̄o suo. et metētib' vobis mes-
ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῶν. καὶ ἐκθεριζόντων ὑμῶν τὸν θερι-
sem t're vr̄e nō pficietis messionē ve
σμὸν τῆς γῆς ὑμῶν οὐ συντελέσετε τὸν θερισμὸν ὑ-
strā agri tui vt metatis: et q̄ ceciderit
μῶν τοῦ ἀγροῦ σου ἐκθερίσαι, καὶ τὰ ἀποπίπτοντα
ex missione tua nō colliges. et vine-
τοῦ θερισμοῦ σου οὐ συλλέξεις. καὶ τὸν ἀμπε-
C tam tuā nō reuindemiabis: neq; grana
λῶνά σου οὐκ ἐπανατρυγήσεις, οὐδὲ τοὺς ῥῶγας
vinee tui colliges: mēdico et
Deu. 24. τοῦ ἀμπελῶνός σου συλλέξεις, τῷ πτωχῷ καὶ
aduene relinq̄s ea: ego
τῷ προσηλύτῳ καταλείψεις αὐτά, ἐγὼ

Trāsla.B.Hiero.

Ois aīa q̄ fecerit de abominationibus his quippiam: peribit de medio populi sui. Custodite mādata mea. Nolite facere q̄ fecerūt hi qui fuerūt ante vos. Et ne polluamini i eis. Ego dn̄s deus vester. Cap. 19.
Locutus est dn̄s ad moysen dicēs. Loq̄re ad oēm cetū filiorū israel: & dices ad eos. Sctī estote: qa ego sanctus sum dn̄s deus vr̄. Vnusquisq; matrem suam & patrē suū timeat. Sabbata mea custodite. Ego dn̄s deus vester. Nolite conuerti ad idola: nec deos conflatiles facietis vobis. Ego dominus deus vester. Si imolaueritis hostiam pacificorum domino vt sit placabilis: eo die quo fuerit imolata: comedetis eā & die altero. Quicqd āt residuū fuerit in die tertium igne cōburetis. Si quis post biduū comederit ex ea: prophanus erit & impietatis reus: portabitq; iniquitatem suā: qa sanctum domini polluit: & pibit anima illius de populo suo. Cunq; messueris segetes terre tue: nō tōdebis vsq; ad solū supficiē terre: nec remanentes spicas colliges: neq; in vinea tua racemos & grana decidētia congregabis: sed paupibus & peregrinis carpēda dimittes. Ego

Ter. Heb. Leui. Ca.xix.

כל אשר יעשה מכל התועבת
האלה ונכרתו הנפשות העשת
מקרב עמם׃ ושמרתם את משמרתי
לבלתי עשות מחקות התועבת
אשר נעשו לפניכם ולא תטמאו
בהם אני יהוה אלהיכם׃
וידבר יהוה אל משה לאמר׃ דבר
אל כל עדת בני ישראל ואמרת
אלהם קדשים תהיו כי קדוש
אני יהוה אלהיכם׃ איש אמו
ואביו תיראו ואת שבתתי
תשמרו אני יהוה אלהיכם׃ אל
תפנו אל האלילם ואלהי מסכה
לא תעשו לכם אני יהוה
אלהיכם׃ וכי תזבחו זבח שלמים
ליהוה לרצנכם תזבחהו׃ ביום
זבחכם יאכל וממחרת והנותר
עד יום השלישי באש ישרף׃
ואם האכל יאכל ביום השלישי
פגול הוא לא ירצה׃ ואכליו עונו
ישא כי את קדש יהוה חלל
ונכרתה הנפש ההוא מעמיה׃
ובקצרכם את קציר ארצכם
לא תכלה פאת שדך לקצר ולקט
קצירך לא תלקט׃ וכרמך לא
תעולל ופרט כרמך לא תלקט
לעני ולגר תעזב אתם אני

Priitiua.heb.

כרת
עשה שמר
פנה
Cap. xix.
דבר
יעד
היה קדש
ירא
שמר
פנה אליל נסך
עשה
זבח
אכל יתר
שלש שרף
פגל רצה
נשא
כרת
קצר
כלה פאה
לקט
עלל
ענה גור עזב

Transla.Chal.

כל דיעבד מכל תועבתא האילין וישתיצין נפשתא דיעבדן מגו עמהון׃ ותטרון ית
מטרת מימרי בדיל דלא למעבד מנמוסי תועבתא דאתעבידא קדמיכון ולא תסתאבון
בהון אנא יי אלהכון׃ Ca.xix. ומליל יי עם משה למימר׃ מליל עם
כל כנשתא דבני ישראל ותימר להון קדישין תהון ארי קדיש אנא יי אלהכון׃
גבר מן אמיה ומן אבוהי יהון דחלין וית יומי שביא דילי תטרון אנא יי אלהכון׃
לא תתפנון בתר טעון ודחלן דמתכא לא תעבדון לכון אנא יי אלהכון׃ וארי תכסון
נכסת קודשין קדם יי לרעוא לכון תכסוניה׃ ביומא דתתנכס יתאכל ומיומא דבתרוהי
ודישתאר עד יומא תליתאה בנורא יתוקד׃ ואם אתאכלא יתאכיל ביומא תליתאה
מרחק הוא לא יהא לרעוא׃ ודיכלניה חוביה יקבל ארי ית קודשא דיי אחיל
וישתיצי אנשא ההוא מעמיה׃ ובמחצדכון ית חצדא דארעכון לא תשיצי פאתא
דחקלך למחצד ולקטא דחצדך לא תלקט׃ וכרמך לא תעוליל ונתרא דכרמך לא
תלקט לעניי ולגיורי תשבוק יתהון אנא

Interp.chal.

ois qui fecerit ex oibus abominationib' istis: exterminabitur aīe q fecerint talia de medio populi sui. Custodietisq; custodiā verbi mei: vt non faciatis de moribus abominabilibus qui facti sunt ante vos: et
non polluamini in eis. Ego dn̄s deus vester. Ca 19.
Locutusq; est dn̄s cum moyse dicēs. Loq̄re cum omni cetu filioꝝ israel et dices eis. Sancti eritis: q2 ego sanctus sum dn̄s deus vester. Vnusquisq; matrē suaȝ et patrē suū timebit: et dies sabbatoꝝ meorum custodietis: ego dn̄s deus vester. Nolite respicere ad idola: neq; deos conflatiles facietis vobis: ego dn̄s deus vester. Et si immolaueritis hostiā sanctificatā coraȝ dn̄o: voluntarie imolabitis eam. In die qua immolabitur comedetur et sequēti die. quod autē reliquū fuerit vsq; in diem tertiū: igni comburetur. Et si comestū fuerit in die tertio: abominatio erit: nō erit placabile: et qui comederit ex eo suscipiet iniquitatē suam: quoniā sanctū dn̄i prophanabit: et exterminabitur homo ille de populo suo. Cumq; messueritis messem terre vestre: non consumabitis metere angulum agri tui: neq; recolliges remanētes spicas messis tue. Neq; in vinea tua colliges racemos post vindemiaȝ remanentes. Neq; grana decidentia vinee tue cōgregabis: sed pauperibus et peregrinis dimittes ea: ego

Priitiua chal.

שצא
אמר עבד נמס
אמר הוה
אם שבת נטר
פנה טעה נתך
עבד נכס רעה
אכל שאר יקד
רחק הוה קבל
חלל שצא חצד
שצא פאה
לקט עלל
ענה גור שבק

Pritiua heb. | Ter. Heb. | Leui. | Ca. xix.

גנב יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ לֹא תִּגְנֹבוּ וְלֹא
כחש שקר עמת תְכַחֲשׁוּ וְלֹא תְשַׁקְּרוּ אִישׁ בַּעֲמִיתוֹ׃
שבע וְלֹא תִשָּׁבְעוּ בִשְׁמִי לַשָּׁקֶר וְחִלַּלְתָּ
אֶת שֵׁם אֱלֹהֶיךָ אֲנִי יְהוָה׃ לֹא
עשק רעה גזל תַעֲשֹׁק אֶת רֵעֲךָ וְלֹא תִגְזֹל לֹא
לון שכר תָלִין פְּעֻלַּת שָׂכִיר אִתְּךָ עַד בֹּקֶר׃
קלל פנה לֹא תְקַלֵּל חֵרֵשׁ וְלִפְנֵי עִוֵּר לֹא
כשל תִתֵּן מִכְשֹׁל וְיָרֵאתָ מֵּאֱלֹהֶיךָ
עשה שפט אֲנִי יְהוָה׃ לֹא תַעֲשׂוּ עָוֶל בַּמִּשְׁפָּט
הדר לֹא תִשָּׂא פְנֵי דָל וְלֹא תֶהְדַּר
גדל פְּנֵי גָדוֹל בְּצֶדֶק תִּשְׁפֹּט עֲמִיתֶךָ׃
ילך רכל עמד לֹא תֵלֵךְ רָכִיל בְּעַמֶּיךָ לֹא תַעֲמֹד
שנא עַל דַּם רֵעֶךָ אֲנִי יְהוָה׃ לֹא תִשְׂנָא
יכח אֶת אָחִיךָ בִּלְבָבֶךָ הוֹכֵחַ תּוֹכִיחַ אֶת
עֲמִיתֶךָ וְלֹא תִשָּׂא עָלָיו חֵטְא׃ לֹא
נקם נטר תִקֹּם וְלֹא תִטֹּר אֶת בְּנֵי עַמֶּךָ
וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ אֲנִי יְהוָה׃
שמר אֶת חֻקֹּתַי תִּשְׁמֹרוּ בְּהֶמְתְּךָ לֹא
רבע שדה זרע תַרְבִּיעַ כִּלְאַיִם שָׂדְךָ לֹא תִזְרַע
כִּלְאָיִם וּבֶגֶד כִּלְאַיִם שַׁעַטְנֵז לֹא
עלה שכב יַעֲלֶה עָלֶיךָ׃ וְאִישׁ כִּי יִשְׁכַּב אֶת
אִשָּׁה שִׁכְבַת זֶרַע וְהִוא שִׁפְחָה
חרף פדה נֶחֱרֶפֶת לְאִישׁ וְהָפְדֵּה לֹא נִפְדָּתָה
אוֹ חֻפְשָׁה לֹא נִתַּן לָהּ בִּקֹּרֶת
היה מות תִּהְיֶה לֹא יוּמְתוּ כִּי לֹא חֻפָּשָׁה׃
בוא וְהֵבִיא אֶת אֲשָׁמוֹ לַיהוָה אֶל פֶּתַח
יעד אֹהֶל מוֹעֵד אֵיל אָשָׁם׃ וְכִפֶּר עָלָיו

Trāsla. B. Hiero.

dñs deus vester. Non facietis furtum. non oo mentiemini: nec decipiet vnusquisq; pximū suū. Nō periurabis in nomine meo: nec pollues nomē dei tui. Ego dominus. Non oooooooooo facies calūniā pximo tuo: nec vi opprimes eū. Nō morabitur op mercenarii tui apud te vsq; mane. Nō maledices surdo: nec coram ceco pones offendiculū: sed timebis dñm deum tuū: quia ego sum dñs. Nō facies qd iniquū ē: nec iniuste iudicabis. Nō cōsideres psonā pauperis: nec honores vultū potētis. Iuste iudica pximo tuo. Nō eris criminator: nec susurro in ppl̄s. Nō stabis cōtra sanguinē pximi tui. Ego dñs. Nō oderis frēm tuū in corde tuo: sed publice argue eū: ne habeas sup illo pctūm. Nō q̄ras vltionē: nec memor eris iniurie ciuiū tuorū. Diliges amicū tuū sicut teipm. Ego dñs. Leges meas custodite. Iumenta tua nō facies coire cū alterius gn̄is aiantibus. Agrū tuū nō seres diuerso semie. Vestē q̄ ex duobus texta est: nō indueris. Hō si dormierit cū muliere coitu seminis: que sit ancilla ēt nobilis: & tamen p̄cio non redempta oooooooo nec libertati donata: vapulabunt ambo: & non morientur: quia non fuit libera. oooooo Pro delicto autem suo offeret dño ad ostium tabernaculi testimōii arietē: orabitq; pro eo

Trāsla. Grec. lxx. cū interp. latina.

dñs deus vr̄. nō furabimini: neq; mētiemini: neq;
κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. οὐκ κλέψετε, οὐδὲ ψεύσεσθε, οὐδὲ
calūniabit qs pximū suū. ⁊ nō iurabitis
συκοφαντήσει τις τὸν πλησίον αὐτοῦ. καὶ οὐκ ὀμεῖσθε
nomie meo in iniusto. ⁊ nō pphanabitis — Math. 5.c.
ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ἐπ' ἀδίκῳ. καὶ οὐ βεβηλώσετε τὸ
nomē dei vr̄i. ego dñs deus vr̄. nō ledes
ὄνομα τοῦ θεοῦ ὑμῶν. ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. οὐκ ἀδικήσεις τὸν
pximū tuū. ⁊ nō rapies. ⁊ nō dormiet
πλησίον σου. καὶ οὐκ ἁρπάξεις. καὶ οὐ κοιμηθήσεται
merces mercenarii apō te vsq; ad mane. nō male
ὁ μισθὸς τοῦ μισθωτοῦ παρὰ σοὶ ἕως πρωΐ. οὐ κακῶς — Deut. 24.c.
dices surdo: ⁊ corā ceco nō appones — Thobie 4.c.
ἐρεῖς κωφόν, καὶ ἀπέναντι τυφλοῦ οὐ προσθήσεις
offendiculū: ⁊ timebis deū tuū. ego dñs de⁹ — D
σκάνδαλον, καὶ φοβηθήσῃ τὸν θεόν σου. ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς — Ro. 2. b
vr̄. nō facietis iniqtatē in iudicio. nō accipies psonā — Eph. 6 b.
ὑμῶν. οὐ ποιήσετε ἄδικον ἐν κρίσει. οὐ λήψῃ πρόσωπον — act. 16 f
nā mēdici: neq; admiraberis psonā potētis. — iac. 2. b
πτωχοῦ, οὐδὲ μὴ θαυμάσῃς πρόσωπον δυνάστου. — 1. Pe. c.
in iustitia iudicabis pximū tuū. nō ambulabis do
ἐν δικαιοσύνῃ κρινεῖς τὸν πλησίον σου. οὐ πορεύσῃ δό — Eccl. 19 b.
lo in gēte tua. nō cōspirabis ɔtra sāguinē
λῳ ἐν τῷ ἔθνει σου. οὐκ ἐπισυστήσῃ ἐφ' αἵματι τοῦ — Math. 18.c.
pximi tui. ego dñs de⁹ vr̄. nō oderis fra
πλησίον σου. ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. οὐ μισήσεις τὸν ἀδελ — Luce. 17. a.
trē tuū mēte tua. correptiōe corripies pximū
φόν σου τῇ διανοίᾳ σου. ἐλεγμῷ ἐλέγξεις τὸν πλησίον
tuū: ⁊ nō accipies ppt eū pctm̄. ⁊ nō vlciscetur — Eccle. 10. a.
σου, καὶ οὐ λήψῃ δι' αὐτὸν ἁμαρτίαν. καὶ οὐκ ἐκδικᾶ
tur tua man⁹. ⁊ nō irasceris filiis ppl̄i
ταί σου ἡ χείρ. καὶ οὐ μηνιεῖς τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ — Math. 5.c.
tui. ⁊ diliges pximū tuū sic teipm. — Marci 12.c.
σου. καὶ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς ἑαυτόν. — gal. 5.c
ego dñs deus vr̄. legē meā custodietis iumē — Ja. 2.c.
ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. τὸν νόμον μου φυλάξεσθε. τὰ κτή
ta tua nō admittes diuerso aiali. ⁊ vine
νη σου οὐκ ὀχεύσεις ἑτεροζύγῳ. καὶ τὸν ἀμπελῶ
aȝ tuā nō seminabis diuerso semie. ⁊ vestē ex duob⁹
νά σου οὐ κατασπερεῖς διάφορον. καὶ ἱμάτιον ἐκ δύο
textā adulteratā nō vesties teipm. ⁊ si
ὑφασμένον κίβδηλον οὐκ ἐπιβαλεῖς σεαυτῷ. καὶ ἐάν
aliqs dormierit cū muliere cōcubitu seminis: ⁊ ip
τις κοιμηθῇ μετὰ γυναικὸς κοίτην σπέρματος, καὶ αὐ — E
sa fuerit fua seruata hoi: ⁊ ipa redēptiōe
τὴ οἰκέτις διαπεφυλαγμένη ἀνθρώπῳ, καὶ αὐτὴ λύτροις
nō redēpta est: vel libertas nō data ē ei: cōsideratio
οὐ λελύτρωται, ἢ ἐλευθερία οὐκ ἐδόθη αὐτῇ, ἐπισκοπὴ
erit illis: nō morientur: qm̄ nō liberata ē. ⁊
ἔσται αὐτοῖς, οὐκ ἀποθανοῦνται, ὅτι οὐκ ἠλευθερώθη. καὶ
adducet pro delicto suo dño ad hostiū tabnaculi
προσάξει τῆς πλημμελείας αὐτοῦ τῷ κυρίῳ παρὰ τὴν θύραν τῆς σκη
culi testimonij: arietē delicti: ⁊ ppitiabit pro ipo
νῆς τοῦ μαρτυρίου, κριὸν πλημμελείας, καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ

Pritiua chal.

גנב כדב שקר
שבע חלל עשק
אנס בית לוט
חוה שום דחל
עבד דון נסב
סבן הדר רבה
דון אכל קום
סנא אח יכח
כבל נטר
רחם רבב זרע
נסך אנת אמה
פרק חרר יהב

Interp. chal.

dñs deus vester. Non facietis furtū: ⁊ nō negabitis: neq; mētiemini vnusq̄sq; cōtra pximū suū. Nec iurabitis in noīe meo false: neq; pphanabis nomen dñi dei tui: ego dñs. Non facies calūniā pximo tuo: neq; vi aliqd suoȝ accipies. Non manebit merces mercenarii apud te vsq; mane. Non maledicas ei qui nō audit: ⁊ corā nō vidēte nō ponas offendiculū: ⁊ timebis dñm deuȝ tuū: ego dñs. Non facietis falsitatē in iudicio: neq; accipies faciē paupis: nec honorabis faciē principis: in veritate iudicabis pximū tuū. Non eris criminator in pplo tuo: neq; stabis cōtra sanguinē pximi tui: ego dñs. Nō oderis frēs tuū in corde tuo: arguēs argues pximū tuū: ⁊ nō suscipies p eo pctm. nō q̄ras vltionē: neq; obseruabis inimicitias filiis ppl̄i tui. Diligesq; pximū tuū sic teipm: ego dñs. Pacta mea fuabitis. iumēta tua nō facias coire cū alterius generis aiantib⁹. Agrū tuū nō feres cōmixtione seminū: ⁊ vestimentū qd ex cōmixtione lane ⁊ lini cōtextū est nō ascēdat sup te. Et si vir cubuerit cū muliere coitu seminis: ⁊ ipsa ē ancilla despōsata viro ⁊ redēptione nō ē redēpta argēto: neq; libellus libertatis datus est ei: vapulabit ipsa: nō morietur q: nō est redēpta. Adducetq; pro delicto suo corā dño ad ostium tabernaculi federis arietē pro delicto. Propiciabitq; pro eo ooo

Transla. Chal.

יְיָ אֱלָהֲכוֹן׃ לָא תִגְנְבוּן וְלָא תְכַדְּבוּן וְלָא תְשַׁקְּרוּן אֱנָשׁ בְּחַבְרֵיהּ׃ וְלָא תִשְׁתַּבְעוּן בִּשְׁמִי
לְשִׁקְרָא וּתְחַיֵּל יָת שְׁמָא דֶאֱלָהָךְ אֲנָא יְיָ׃ לָא תַעְשׁוֹק יָת חַבְרָךְ וְלָא תֵאנוֹס לָא
תְבִית אַגְרָא דַאֲגִירָא לְוָתָךְ עַד צַפְרָא׃ לָא תְלוּט דְּלָא שָׁמַע וְקֳדָם דְּלָא חָזֵי לָא
תְשִׁים תַּקְלָא וְתִדְחַל מֵאֱלָהָךְ אֲנָא יְיָ׃ לָא תַעְבְּדוּן שְׁקַר בְּדִינָא לָא תִסַּב אַפֵּי
מִסְכְּנָא וְלָא תְהַדַּר אַפֵּי רַבָּא בְּקוּשְׁטָא תְּדִינֵיהּ לְחַבְרָךְ׃ לָא תֵיכוּל קֻרְצִין בְּעַמָּךְ
לָא תְקוּם עַל דְּמָא דְחַבְרָךְ אֲנָא יְיָ׃ לָא תִסְנֵי יָת אֲחוּךְ בְּלִבָּךְ אוֹכָחָא תּוֹכַח יָת חַבְרָךְ
וְלָא תְקַבֵּל עַל דִּילֵיהּ חוֹבָא׃ לָא תִקּוֹם וְלָא תְטַר דְּבָבוּ לִבְנֵי עַמָּךְ וּתְרַחֵם לְחַבְרָךְ
כְּוָתָךְ אֲנָא יְיָ׃ יָת קְיָמַי תִּטְּרוּן בְּעִירָךְ לָא תַרְבֵּיב עֵירוּבִין חַקְלָךְ לָא תִזְרַע עֵירוּבִין
וּלְבוּשׁ עֵירוּבִין שַׁעַטְנְזָא לָא יִסַּק עֲלָךְ׃ וּגְבַר אֲרֵי יִשְׁכּוּב יָת אִתְּתָא שְׁכָבַת זַרְעָא וְהִיא
אַמְתָא אֲחִידָא לִגְבַר וְאִתְפְּרָקָא לָא אִתְפְּרֵקַת בְּכַסְפָּא אוֹ חֵירוּתָא לָא אִתְיְהֵיבַת לַהּ
בִּקְּרָתָא תְּהֵי בַהּ לָא יְמוּתוּן אֲרֵי לָא אִתְחָרַרַת׃ וְיַיְתֵי יָת אֲשָׁמֵיהּ לִקְדָם יְיָ
לִתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא דִּכְרָא לַאֲשָׁמָא׃ וִיכַפַּר עֲלוֹהִי ׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳׳

Trãsla.Grę.lxx.cũ interp.latina.

sacerdos in ariete delicti coram dño: et
ὁ ἱερεὺς ἐν τῷ κριῷ τῆς πλημμελείας ἔναντι κυρίου, καὶ
pro peccato suo: quod peccauit: et remittet ei
περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ, ἧς ἥμαρτε, καὶ ἀφεθήσεται αὐ-
peccatũ: quod peccauit. quã autem ingressi fueritis in
τῷ ἡ ἁμαρτία, ἣν ἥμαρτεν. ὅταν δὲ εἰσέλθητε εἰς τὴν
terrã: quam dñs deus vester dat vobis: et plãtaue
γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν, καὶ καταφυτεύ-
ritis omnẽ arborẽ comestibilẽ: et mũdabitis im
σετε πᾶν ξύλον βρώσιμον, καὶ περικαθαριεῖτε τὴν ἀ-
mũditiã eius. fructus eius tres ãnos erit vobis im
καθαρσίαν αὐτοῦ. ὁ καρπὸς αὐτοῦ τρία ἔτη ἔσται ὑμῖν ἀ-
mũdus: nõ comedet. et ãno quar
περικάθαρτος, οὐ βρωθήσεται. καὶ τῷ ἔτει τῷ τετάρ-
to erit ois fructus eius sanctus laudabilis dño. in anno autem
τῳ ἔσται πᾶς ὁ καρπὸς αὐτοῦ ἅγιος αἰνετὸς τῷ κυρίῳ. ἐν δὲ
ãno quinto comedetis fructũ eius: addi
τῷ ἔτει τῷ πέμπτῳ φάγεσθε τὸν καρπὸν αὐτοῦ, πρόσθε-
tio vobis fructus illius. ego sum dñs deus vester. nõ come
μα ὑμῖν τὰ γεννήματα αὐτοῦ. ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. μὴ ἔσθε-
8.17.d detis in mõtibus: et nõ augurabimini: neque auspicabi
τε ἐπὶ τῶν ὀρέων, καὶ οὐκ οἰωνιεῖσθε, οὐδὲ ὀρνιθοσκοπήσεσ-
F
mini: neque facietis rotũditatẽ ex coma capitis
θε, οὐδὲ ποιήσετε σισόην ἐκ τῆς κόμης τῆς κεφαλῆς
vestri. neque corrũpetis supficiẽ barbe vestre. et in
ὑμῶν. οὐδὲ φθερεῖτε τὴν ὄψιν τοῦ πώγωνος ὑμῶν. καὶ ἐν-
cisiones sup aĩa nõ facietis in corpore vestro.
τομίδας ἐπὶ ψυχῇ οὐ ποιήσετε ἐν τῷ σώματι ὑμῶν.
et lras ipressas nõ facietis vobis. ego dñs deus
καὶ γράμματα στικτὰ οὐ ποιήσετε ὑμῖν. ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς
vester. nõ pcaminabis filiã tuã vt pstituas
ὑμῶν. οὐ βεβηλώσεις τὴν θυγατέρα σου ἐκπορνεῦσαι
illã. et nõ fornicabit terra: et iplebit
αὐτήν. καὶ οὐκ ἐκπορνεύσει ἡ γῆ, καὶ πλησθήσεται ἡ
terra iniquitate. et sabbata mea custodietis. et a
γῆ ἀνομίας. καὶ σάββατά μου φυλάξεσθε. καὶ ἀπὸ
sctuario meo timebitis. ego dño. nõ sequemi
τῶν ἁγίων μου φοβηθήσεσθε. ἐγὼ κύριος. οὐκ ἐπακολουθή-
ni vẽtriloquos: et incãtatoribus nõ adhere
σετε ἐγγαστριμύθοις, καὶ τοῖς ἐπαοιδοῖς οὐ προσκολλη-
bitis: vt polluamini in illis. ego dñs deus vester. a
θήσεσθε, ἐκμιανθῆναι ἐν αὐτοῖς. ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. ἀπὸ
G facie cani cõsurges: et honorabis aspe
προσώπου πολιοῦ ἐξαναστήσῃ, καὶ τιμήσεις πρόσω-
Exo.22. ctũ senioris: et timebis deũ tuũ. ego dño
c. πον πρεσβυτέρου, καὶ φοβηθήσῃ τὸν θεόν σου. ἐγώ εἰμι κύριος ὁ
deus vester. si autem aliquis accesserit vobis aduena in
θεὸς ὑμῶν. ἐὰν δέ τις προσέλθῃ ὑμῖν προσήλυτος ἐν
terra vestra: nõ affligetis eũ: sicut indigena in vobis
τῇ γῇ ὑμῶν, οὐ θλίψετε αὐτόν, ὡς αὐτόχθων ἐν ὑμῖν
erit aduena qui accesserit ad vos. et dili
ἔσται ὁ προσήλυτος ὁ προσπορευόμενος πρὸς ὑμᾶς. καὶ ἀγαπή-
ges eũ sicut teipsum: quia aduene fuistis in terra egypti.
σεις αὐτὸν ὡς σεαυτόν, ὅτι προσήλυτοι ἦτε ἐν γῇ αἰγύπτῳ.

Trãsla.B.Hiero.

sacerdos & pro peccato eius corã dño: & repropitiabitur ei: dimitteturque pctm. Quñ ingressi fueritis terrã: & plãtaueritis in ea ligna pomifera: auferetis pputia eorũ. Poma q̃ germinãt imũda erũt vobis: nec edetis ex eis. Quarto autem anno omnis fructus eorum sctificabitur laudabilis domino. Quito aũt ãno comedetis fructus: cõgregãtes poma q̃ proferũt. Ego dominus deus vester. Nõ cõedetis cũ sãguine. Nõ augurabimini: nec obseruabitis sõnia: Neque irotũdũ attõdebitis comam: nec radetis barbã. Et sup mortuo non incidetis carnes vrãs: neque figuras aliqs aut stigmata facietis vobis. Ego dñs. Ne prostituas filiã tuã: ne contaminetur terra: & impleatur piaculo. Sabbata mea custodite: & sctuariũ meũ metuite. Ego dominus. Non declinetis ad magos: neque ab hariolis aliqd sciscitemini: vt polluamini per eos. Ego dñs deus vester. Corã cano capite consurge: & honora psonã senis: & time dominum deũ tuũ. Ego sum dominus. Si hitauerit aduena in terra vrã & moratus fuerit iter vos: nõ expbretis ei. Sed sit iter vos q̃si idigẽa & diligetis eũ q̃si vosmetipsos. Fuistis ei & vos aduene in terra egypti.

Ter.Heb. Leui. Ca.xix.

הכהן באיל האשם לפני יהוה על
חטאתו אשר חטא ונסלח לו
מחטאתו אשר חטא: וכי תבאו
אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל
וערלתם ערלתו את פריו שלש
שנים יהיה לכם ערלים לא
יאכל: ובשנה הרביעת יהיה כל
פריו קדש הלולים ליהוה: ובשנה
החמישת תאכלו את פריו להוסיף
לכם תבואתו אני יהוה אלהיכם:
לא תאכלו על הדם לא תנחשו
ולא תעוננו: לא תקפו פאת
ראשכם ולא תשחית את פאת
זקנך: ושרט לנפש לא תתנו
בבשרכם וכתבת קעקע לא תתנו
בכם אני יהוה: אל תחלל את בתך
להזנותה ולא תזנה הארץ ומלאה
הארץ זמה: את שבתתי תשמרו
ומקדשי תיראו אני יהוה: אל
תפנו אל האבת ואל הידענים
אל תבקשו לטמאה בהם אני
יהוה אלהיכם: מפני שיבה תקום
והדרת פני זקן ויראת מאלהיך אני
יהוה: וכי יגור אתך גר בארצכם
לא תונו אתו: כאזרח מכם יהיה
לכם הגר הגר אתכם ואהבת לו
כמוך כי גרים הייתם בארץ מצרים

Priitiua heb.

סָלַח
בוא
אָכַל
פָּרָה
שָׁנָה הָיָה
רָבַע
הָלַל
חָמֵשׁ אָכַל יָסַף
בוא
נָחַשׁ
עָנַן נָקַף פֵּאָה
שָׁחַת
נָתַן
חָלַל זָנָה
זָנָה
זָמַם שָׁמַר
קָדַשׁ יָרֵא
פָּנָה אוב
בָּקַשׁ
פָּנָה שוב קום
גור
יָנָה זָרַח הָיָה
הָיָה

Transla.Chal.

כהנא בדכרא דאשמא קדם יי על חובתיה דחב וישתביק ליה מחובתיה דחב: וארי
תיעלון לארעא ותצבון כל אילן דמיכל ותרחקון רחקא ית איביה תלת שנין יהי
לכון מרחק לאבדא לא יתאכל: ובשתא רביעתא יהי כל איביה קודש תשבחן קדם
יי: ובשתא חמישתא תיכלון ית איביה לאוספא לכון עללתיה אנא יי אלהכון: לא
תיכלון על דמא לא תנחשון ולא תעונון: לא תקפון פאתא דרישכון ולא תחבל ית
פאתא דדיקנך: ורשם על מית לא תתנון בבשרכון ורושמין חריתין לא תתנון בכון
אנא יי: לא תחיל ית ברתך לאטעיותה ולא תטעי ארעא ותתמלי ארעא עצת חטאין:
ית יומי שביא דילי תטרון ולבית מקדשי תהון דחלין אנא יי: לא תתפנון בתר
בידין וזכורו לא תתבעון לאסתאבא בהון אנא יי אלהכון: מן קדם דסבר באוריתא
תקומון ותהדר אפי סבא ותדחל מאלהך אנא יי: וארי יתגייר עמכון גיורא
בארעכון לא תונון יתיה: כיציבא מנכון יהי לכון גיורא דיתגייר עמכון ותרחם ליה
כותך ארי דיירין הויתון בארעא דמצרים ,,

Interp.chal.

sacerdos in ariete qui offertur pro delicto coram dño pro pctõ suo: quo peccauit. Et dimittetur ei pctm eius quo peccauit. Et quãdo ingressi fueritis terram: et plantaueritis omnẽ arborem pomiferã: fructus eius erit vobis prohibitus: tribus annis non comedatur. Anno autẽ quarto erit omnis fructus eius sanctificatus laudantibus corã dño. In anno aũt quinto comedetis fructũ eius: vt addatur vobis fructus eius: ego dñs deus vester. Nõ comedetis sup sanguinẽ: nõ augurabimini: neque obseruabitis horas. Neque in rotundũ attõdebitis comam capitis vestri. Neque ledeo comã barbe tue: et lesionem super mortuum non dabitis in carne vrã: et stigmata sculpta nõ facietis in vobis: ego dñs. Non prophanabis filiã tuã vt facias eam fornicari: et nõ fornicabit terra: ne impleatur terra scelere. Dies autẽ sabbatorũ meorum obseruabitis: et domũ sanctuarij mei metuite: ego dñs. Nolite declinare ad magos: et hariolos nolite sciscitari vt polluamini in eis: ego dñs deus vester. Coram eo qui est doctus in lege cõsurgetis: et honorabis faciem senis: et timebis deum tuum: ego dominus. Si peregrinatus fuerit vobiscũ peregrinus in terra vrã: nõ decipiatis eũ. Sicut indigena ex vobis erit vobis peregrinus qui peregrinabitur apud vos: et diliges eũ sicut teipsum: quia peregrini fuistis in terra egypti:

Priitiua chal.

חוב שבק עול
נצב אכל רחק
אנב שנה רוה
שבח יסף נחש
ענה נקף פאה
ראש חבל מות
נתן חרת חלל
טעה מלא יצן
שבת נטר קדש
פנה תבע סאב
קום הדר שוב
רחם גור ינה

Primitiua heb. | **Tex. Heb.**

עונו ישא ׃ ואיש אשר ישכב — נשא
את אשה דוה וגלה את ערותה
את מקרה הערה והוא גלתה את — קור גלה
מקור דמיה ונכרתו שניהם
מקרב עמם ׃ וערות אחות אמך
ואחות אביך לא תגלה כי
את שארו הערה עונם ישאו ׃
ואיש אשר ישכב את דדתו — שכב דוד
ערות דדו גלה חטאם ישאו
ערירים ימתו ׃ ואיש אשר יקח — ערר מות לקח
את אשת אחיו נדה הוא ערות — איש
אחיו גלה ערירים יהיו ׃ ׃ — היה
ושמרתם את כל חקתי ואת כל
משפטי ועשיתם אתם ולא — שפט עשה
תקיא אתכם הארץ אשר אני — קאה
מביא אתכם שמה לשבת בה ׃ — בוא ישב
ולא תלכו בחקת הגוי אשר אני — הלך
משלח מפניכם כי את כל אלה — שלח פנה
עשו ואקץ בם ׃ ואמר לכם אתם — קוץ
תירשו את אדמתם ואני — ירש
אתננה לכם לרשת אתה ארץ — נתן
זבת חלב ודבש אני יהוה ׃ ׃ — זוב
אלהיכם אשר הבדלתי אתכם מן — בדל
העמים ׃ והבדלתם בין הבהמה
הטהרה לטמאה ובין העוף
הטמא לטהר ולא תשקצו את — שקץ
נפשתיכם בבהמה ובעוף ובכל

Trãsla. B. Hiero.

portabũt iniquitatẽ suam. Qui coierit cũ muliere in fluxu mẽstruo: & reuelauerit turpitudinem eius: ipsaq aperuerit fontem sanguinis sui: interficientur ambo de medio populi sui. Turpitudinẽ materteræ & amitæ tuæ nõ discoperies. Qui hoc fecerit: ignominiam carnis suæ nudauit: portabũt ãbo iniquitatẽ suã. Qui coierit cũ vxore patrui vel auunculi sui: & reuelauerit ignominiam cognationis suæ: portabunt ambo peccatũ suũ. Absq liberis morientur. Qui duxerit vxorẽ frĩs sui: rẽ facit illicitã: turpitudinẽ fris sui reuelauit: absq filiis erit. Custodite leges meas atq iudicia & facite ea: ne & vos euomat terra quã intraturi estis & habitaturi. Nolite ambulare in legitimis nationũ: quas ego expulsurus sũ ante vos. Oĩa enim hec fecerũt: & abominatus sum eas. Vobis autem loquor. Possidete terram eorum quam dabo vobis in hereditatem: terram fluentem lacte & melle. Ego dominus deus vester: qui separaui vos a ceteris populis. Separate ergo & vos iumentum mundum ab immundo: & auem mundam ab immũda: nec polluetis animas vestras in pecore & auibus & cunctis

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina

pctm suũ accipiet. ꝛ vir q dormierit cũ
ἁμαρτίαν αὐτοῦ λήψεται. καὶ ἀνὴρ ὃς ἂν κοιμηθῇ μετὰ
muliere mẽstruata: ꝛ reuelabit turpi
γυναικὸς ἀποκαθημένης, καὶ ἀποκαλύψει τὴν ἀσχημο
tudinẽ eius: fontẽ eius reuelauit: ꝛ illa
σύνην αὐτῆς, τὴν πηγὴν αὐτῆς ἀπεκάλυψε, καὶ αὕτη
reuelauit fluxũ sanguinis sui: pe
ἀπεκάλυψε τὴν ῥύσιν τοῦ αἵματος αὐτῆς, ἐξολο
ribunt ambo ex gñatiõe sua. ꝛ
θρευθήσονται ἀμφότεροι ἐκ τῆς γενεᾶς αὐτῶν. καὶ
turpitudinẽ sororis pris tui: ꝛ sororis
ἀσχημοσύνην ἀδελφῆς τοῦ πατρός σου, καὶ ἀδελφῆς
mris tue nõ reuelabis. ꝛ enĩ ꝓpĩquĩ
τῆς μητρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις. τὴν γὰρ οἰκειό
nitatẽ reuelauerũt: pctm suũ fe
τητα ἀπεκάλυψαν, ἁμαρτίαν αὐτῶν ἀποίσον
rẽt. ꝛ q dormierit cũ cognata sua:
ται. καὶ ὃς ἂν κοιμηθῇ μετὰ τῆς συγγενοῦς αὐτοῦ,
turpitudinẽ cognatiõis eius reuelauit: absq
ἀσχημοσύνην τῆς συγγενείας αὐτοῦ ἀπεκάλυψεν, ἄ
liberis morientur. ꝛ vir: q acceperit mu
τεκνοι ἀποθανοῦνται. καὶ ἀνὴρ, ὃς ἂν λάβῃ γυ
lierẽ fris sui: imũditia est: turpitu
ναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἀκαθαρσία ἐστί, ἀσχημο D
dinẽ fris sui reuelauit: absq liberi
σύνην τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἀπεκάλυψεν, ἄτεκνοι
morientur. ꝛ seruabitis ꝓcepta mea: ꝛ
ἀποθανοῦνται. καὶ φυλάξασθε τὰ προστάγματά μου, καὶ
oĩa iudicia mea: ꝛ facietis ea: ꝛ
πάντα τὰ κρίματά μου, καὶ ποιήσετε αὐτά, καὶ
nõ erit grauis vobis tra: in quã ego induco
οὐ μὴ προσοχθίσῃ ὑμῖν ἡ γῆ, εἰς ἣν ἐγὼ εἰσάγω
vos illuc vt habitetis in ea. ꝛ nõ ambula
ὑμᾶς ἐκεῖ κατοικεῖν ἐπ' αὐτῆς. καὶ οὐχὶ πορεύεσ
bitis in legitimis gẽtiũ: quos expellã a
θε ἐν τοῖς νομίμοις τῶν ἐθνῶν, οὓς ἐξαποστέλλω ἀφ' ὑ
vobis: qm hec oĩa fecerũt: ꝛ abominatus
μῶν, ὅτι ταῦτα πάντα ἐποίησαν, καὶ ἐβδελυξά
sum eos. ꝛ dixi vobis: vos possidebitis
μην αὐτούς. καὶ εἶπα ὑμῖν, ὑμεῖς κληρονομήσετε τὴν
trã eoꝝ. ꝛ ego dabo vobis eã in possessiõe: trã flu
γῆν αὐτῶν. καὶ ἐγὼ δώσω ὑμῖν αὐτὴν ἐν κτήσει, γῆν ῥέ
entẽ lacte ꝛ melle. ego dñs deus vr: q segre
ουσαν γάλα καὶ μέλι. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, ὃς διώρι
gaui vos ab oĩbus gẽtibus. ꝛ segregabitis
σα ὑμᾶς ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν. καὶ ἀφοριεῖτε
vos in medio iumẽtoꝝ mũdoꝝ ꝛ imũdo
ἑαυτοὺς ἀναμέσον τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν καὶ ἀκαθάρ
rũ: ꝛ in medio volatiliũ mũdoꝝ ꝛ
των, καὶ ἀναμέσον τῶν πετεινῶν τῶν καθαρῶν καὶ τῶν
imũdoꝝ. ꝛ nõ polluetis aĩas vras in
ἀκαθάρτων. καὶ οὐ βδελύξετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἐν
iumẽtis: ꝛ in volatilibus: ꝛ in oĩbus
τοῖς κτήνεσι, καὶ ἐν τοῖς πετεινοῖς, καὶ ἐν πᾶσι

Primitiua chal.

קבל שכב אנש
סאב דם תרי
ערה ערה
אח
ילד מות נסב
רחק ערה נטר
קום דון עבד
רחק עול תבך
ירב גלה אמר
ירת נתן ברש
רבה סאב שמן

Interp. chal.

iniquitatẽ suam suscipiet. Vir aũt qui coierit cum muliere immũda: ꝛ discooperuit turpitudinẽ eius: ignominiã eius reuelauit: ipsa quoq discooperuit immũditiã sanguinis sui: ꝛ extermiabũtur ambo de medio populi sui. turpitudinẽ sororis matris tue ꝛ sororis pris tui nõ discooperies: qm cognatã suam discooperuit: peccatũ suũ suscipient. vir autẽ qui coierit cũ vxore patrui sui: turpitudinẽ patrui sui discooperuit: iniquitatẽ suam suscipient: absq liberis morientur. Vir autẽ qui acceperit vxorẽ fratris sui: quasi mẽstruata est: turpitudinẽ fris sui discooperuit absq filiis erũt. Custodietisq oĩa legitima mea ꝛ oĩa iudicia mea: ꝛ facietis ea: vt nõ eiciat vos terra ad quã ego introduco vos vt habitetis in ea. Et nõ ambuletis i legitimis populorũ: quos ego trãsmigrare faciã ante vos. Quia oĩa hec fecerũt: ꝛ abominatũ est eos verbũ meũ. Vobis autem dixi: vos possidebitis terrã eorũ: ꝛ ego dabo eã vobis vt possideatis eã: terrã fluẽtẽ lacte ꝛ melle: ego dñs deus vester: qui separaui vos de populis. Et separabitis inter animale mundum ꝛ immundum ꝛ inter aues immundã ꝛ mundam: ꝛ non contaminabitis animas vestras in animalibus ꝛ in auibus ꝛ in omni

Transla. Chal.

חוביה יקבל ׃ וגבר דישכוב ית איתתא סאבתא ויגלי ית עריתה ית קלנה גלי והיא
תגלי ית סואבת דמהא וישתיצון תרויהון מגו עמהון ׃ ועריית אחת אמך ואחת אבוך
לא תגלי ארי ית קריבתיה גלי חוביהון יקבלון ׃ וגבר דישכוב ית איתת אחבוהי
ערית אחבוהי גלי חוביהון יקבלון דלא ולד ימותון ׃ וגבר דיסב ית איתת אחוהי
מרחקא היא ערית אחוהי גלי דלא ולד יהון ׃ ותטרון ית כל קימי וית כל דיני
ותעבדון יתהון ולא תרחק יתכון ארעא דאנא מעיל יתכון לתמן למיתב בה ׃ ולא
תהכון בנימוסי עממיא דאנא מגלי מקדמיכון ארי ית כל אלין עבדו ורחיק מימרי
יתהון ׃ ואמרית לכון אתון תירתון ית ארעהון ואנא אתננה לכון למירת יתה ארע
עבדא חלב ודבש אנא יי אלהכון דאפרשית יתכון מן עממיא ׃ ותפרשון בין בעירא
דכיא למסאבא ובין עופא מסאבא לדכי ולא תשקצון ית נפשתכון בבעירא
ובעופא ובכל

reptilib⁹ terre: q̄ segregaui vobis in immūditia.
τοῖς ἑρπετοῖς τῆς γῆς, ἃ ἀφώρισα ὑμῖν ἐν ἀκαθαρσίᾳ.
τ eritis mihi scti: qm̄ sctūs ego dn̄s deus vr̄:
καὶ ἔσεσθέ μοι ἅγιοι, ὅτι ἅγιος ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν,
q̄ segregaui vos ab oib⁹ gētib⁹: vt essetis mihi.
ὁ ἀφορίσας ὑμᾶς ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν, εἶναι ἐμοί.
τ vir vel mulier q̄ fuerit ex ipsis vētriloqu⁹ vel incā
καὶ ἀνὴρ ἢ γυνὴ ὃς ἂν γένηται αὐτῶν ἐγγαστρίμυθος ἢ ἐπα
tator: morte moriātur ambo: lapidib⁹ la
οιδός, θανάτῳ θανατούσθωσαν ἀμφότεροι, λίθοις λι
pidabitis eos: rei sūt.
θοβολήσετε αὐτούς, ἔνοχοί εἰσι. Ca. 21.

A Et dixit dn̄s ad moysen: dicēs: dic
Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, εἰπὲ τοῖς
sacerdotib⁹ filijs aarō: τ dices ad eos: in
ἱερεῦσιν υἱοῖς ἀαρών, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς, ἐν ταῖς
aiab⁹ nō cōtaminabūtur in gēte sua: sꝫ in
ψυχαῖς οὐ μιανθήσονται ἐν τῷ ἔθνει αὐτῶν, ἀλλ' ἢ ἐν
ppinquo prime ipsos sup p̄re τ sup m̄re
τῷ οἰκείῳ τῷ ἔγγιστα αὐτῶν ἐπὶ πατρὶ καὶ ἐπὶ μητρὶ
sua: τ sup filijs: τ sup filiab⁹: τ sup fra
αὐτῶν, καὶ ἐπὶ υἱοῖς, καὶ ἐπὶ θυγατράσι, καὶ ἐπ' ἀδελ
tre: τ sup sorore sua v̄gine q̄ prima est il
φῷ, καὶ ἐπ' ἀδελφῇ αὐτοῦ παρθένῳ τῇ ἐγγιζούσῃ αὐ
li q̄ nō collocata viro: sup his nō cōtami
τῷ τῇ μὴ ἐκδεδομένῃ ἀνδρί, ἐπὶ τούτοις οὐ μιανθή
nabitur repēte in ppl̄o suo in pphanationē e
σεται ἐξάπινα ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ εἰς βεβήλωσιν αὐ
ius. τ caluitiū nō rademini caput sup
τοῦ. καὶ φαλάκρωμα οὐ ξυρηθήσεσθε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ
mortuo: τ supficiē barbe nō radēt: τ sup
νεκρῷ, καὶ τὴν ὄψιν τοῦ πώγωνος οὐ ξυρήσονται, καὶ ἐπὶ
carnes suas nō incidēt incisiōes. san
τὰς σάρκας αὐτῶν οὐ κατατεμοῦσιν ἐντομίδας. ἅγι
cti erūt deo suo: τ nō pphanabūt no
οι ἔσονται τῷ θεῷ αὐτῶν, καὶ οὐ βεβηλώσουσι τὸ ὄνο
mē dei sui. τ eñ sacrificia dn̄i dona deo
μα τοῦ θεοῦ αὐτῶν. τὰς γὰρ θυσίας κυρίου δῶρα τοῦ θεοῦ
suo: ipsi offerēt: τ erūt scti. mulierē
αὐτῶν, αὐτοὶ προσφέρουσι, καὶ ἔσονται ἅγιοι. γυναῖκα

B meretricē τ pphanā nō accipiēt: τ mulierē
πόρνην καὶ βεβηλωμένην οὐ λήψονται, καὶ γυναῖκα
repudiatā a viro suo nō accipiēt: qm̄ san
ἐκβεβλημένην ἀπὸ ἀνδρὸς αὐτῆς οὐ λήψονται, ὅτι ἅγι
ct⁹ est dn̄o deo suo: τ sctificabis e
ός ἐστι τῷ κυρίῳ τῷ θεῷ αὐτοῦ, καὶ ἁγιάσεις αὐ
um. τ eñ dona dn̄i dei vr̄i hic of
τόν. τὰ γὰρ δῶρα κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν οὗτος προ
fert: sctūs erit. sctūs ego dn̄s sctificās e
σφέρει, ἅγιος ἔσται. ἅγιος ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιάζων αὐ
os. τ filia hoīs sacerdotis si pphanata
τούς. καὶ θυγάτηρ ἀνθρώπου ἱερέως ἐὰν βεβηλω
fuerit vt fornicetur nomē
θῇ τοῦ ἐκπορνεῦσαι τὸ ὄνομα

que mouentur in terra: & que vobis ostendi esse polluta. Eritis sancti mihi: quia sanctus ego sum dominus: & separaui vos a ceteris populis: vt essetis mei. Vir siue mulier in quibus phythonicus vel diuinationis fuerit spiritus: morte moriātur: lapidibus obruēt eos. Sanguis eorū sit sup illos.

Dixit quoqꝫ Ca.21. dn̄s ad moysē. loq̄re ad sacerdotes filios aaron: & dices ad eos. Ne cōtaminetur sacerdos in mortibus ciuiū suorū: nisi tm̄ in cōsanguineis ac ppinquis. i. supra patrē & matrē & filiū & filiā: fratrē quoqꝫ & sororē virginem que non est nupta viro. sed nec in principe populi sui cōtaminabitur. Nec radent caput nec barbam: neqꝫ in carnibus suis facient incisuras. Sancti erunt deo suo: & non pollučt nomen eius. Incensum enim dn̄i & panes dei sui offerunt: & iō sancti erunt. Scortū & vile pstibulū non ducet vxorē: nec eā que repudiata est a marito: quia cōsecrat est deo suo: & panes propositiōis offert. Sit ergo sanctus: quia & ego sctūs sum dominus q sctificovos. Sacerdotis filia si depr̄hēsa fuerit in stupro: & violauerit nomen

אשר תרמש האדמה אשר
הבדלתי לכם לטמא: והייתם לי
קדשים כי קדוש אני יהוה
ואבדל אתכם מן העמים להיות
לי: ואיש או אשה כי יהיה בהם
אוב או ידעני מות יומתו באבן
ירגמו אתם דמיהם בם:
ויאמר יהוה אל משה אמר
אל הכהנים בני אהרן ואמרת
אלהם לנפש לא יטמא
בעמיו: כי אם לשארו הקרב
אליו לאמו ולאביו ולבנו ולבתו
ולאחיו: ולאחתו הבתולה הקרובה
אליו אשר לא היתה לאיש לה
יטמא: לא יטמא בעל בעמיו
להחלו: לא יקרחה קרחה בראשם
ופאת זקנם לא יגלחו ובבשרם
לא ישרטו שרטת: קדשים יהיו
לאלהיהם ולא יחללו שם
אלהיהם כי את אשי יהוה לחם
אלהיהם הם מקריבם והיו קדש:
אשה זנה וחללה לא יקחו ואשה
גרושה מאישה לא יקחו כי קדש
הוא לאלהיו: וקדשתו כי את
לחם אלהיך הוא מקריב קדש יהיה
לך כי קדוש אני יהוה מקדשכם:
ובת איש כהן כי תחל לזנות את

רמש
היה
קדש
איש
רגם
Ca.xxi.
אמר
בנה
בתל
היה
טמא
חלל קרח
פאה גלח
שרט היה
קרב
לקח
גרש
בנה חלל זנה

Transla. Chal.

ותרחש ארעא דאפרישית לכון לסאבא: ותהון קדמי קדישין ארי קדיש אנא יי
ואפרשית יתכון מן עממיא למהוי פלחין קדמי: וגבר או איתתא ארי יהי בהון בידין
Ca.xxi. או זכורו איתקטלא יתקטלון באבנא ירגמון יתהון קטלא חייבין:
ואמר יי למשה אמר לכהניא בני אהרן ותימר להון על מית לא יסתאב בעמיה:
אלהן לקריביה דקריב ליה לאמיה ולאבוהי ולבריה ולברתיה ולאחוהי: ולאחתיה
בתולתא דקריבא ליה דלא הות לגבר לה יסתאב: לא יסתאב רבא בעמיה לאחלותיה:
לא יקרחון קרח ברישיהון ופאתא דדיקנהון לא יגלחון ובבשרהון לא יחבלון
חבול: קדישין יהון קדם אלההון ולא יחלון שמא דאלההון ארי ית קורבניא דיי
קורבן אלההון אינון מקרבין ויהון קדישין: איתתא מטעיא ומחלא לא יסבון
ואיתתא דמתרכא מבעלה לא יסבון ארי קדיש הוא קדם אלהיה: ותקדשיניה ארי
ית קורבן אלהך הוא מקרב קדיש יהי לך ארי קדיש אנא יי מקדשכון: ובת גבר
כהין ארי תתחל למטעי מקדושת

Interp̄. chal.

quod reptat in terra: que separaui vt essent vobis immunda. Eritisqꝫ coram me sancti: q2 sanctus ego dn̄s: et separaui vos de populis vt seruiatis corā me. Vir autē aut mulier in quibus fuerint phitones vel diuinatiões: occisione occidenꝰ: lapidibus obruent eos. rei mortis sunt. Ca.21.

Dixitqꝫ dn̄s ad moysen. Loquere ad sacerdotes filios aaron: dicesqꝫ eis. Nullus cōtaminet super mortuū in ppl̄o suo: nisi pro cōsanguineis suis qui propinqui sunt ei. Pro matre sua τ pro patre suo et pro filio suo τ pro filia sua τ pro fratre suo τ p sorore sua virgine q̄ propinqua est ei que nō est nupta viro: pro his contaminabitur. Non cōtaminetur princeps in ppl̄o suo: vt nō prophanet se. Non depilabūt capita sua: τ comam barbe sue non tondebunt: τ in carne sua non incidant incisionē. Sancti erunt in cōspectu dei sui. et non violabunt nomen dei sui: quia oblationes domini dei sui ipsi offerunt: eruntqꝫ sancti. Mulierem meretricem τ violatam non accipiēt in vxorē: et mulierem que repulsa est a viro suo nō accipient: qm̄ sanctus est coram deo suo. Sanctificabisqꝫ eum: quia oblationē dei tui ipse offert. sanctus erit tibi: q2 sanctus sum ego dn̄s qui sanctifico vos. Filia autē viri sacerdotis q̄ violata fuerit fornicatione: sctificationē

Primitiua chal.

רחש היה
היה אנתא היה
קטל רגם חוב
אמר מות סאב
אם אב את
היה חלל פרט
ראש פאה גלח
חבל היה
קרב אנת טעה
חלל נסב תרך
קדש קרב
חלל טעה

Tex. Heb. (Prĩtiua heb.)

אֲבִיהָ הִיא מְחַלֶּלֶת, בָּאֵשׁ תִּשָּׂרֵף׃ — שָׂרַף
וְהַכֹּהֵן הַגָּדוֹל מֵאֶחָיו אֲשֶׁר יוּצַק — גָּדַל יָצַק
עַל רֹאשׁוֹ שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וּמִלֵּא אֶת
יָדוֹ לִלְבֹּשׁ אֶת הַבְּגָדִים, אֶת
רֹאשׁוֹ לֹא יִפְרָע, וּבְגָדָיו לֹא — פָּרַע
יִפְרֹם׃ וְעַל כָּל נַפְשֹׁת מֵת לֹא יָבֹא, — פָּרַם מוּת בּוֹא
לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לֹא יִטַּמָּא׃ וּמִן — טָמֵא
הַמִּקְדָּשׁ לֹא יֵצֵא, וְלֹא יְחַלֵּל אֵת — קָדַשׁ
מִקְדַּשׁ אֱלֹהָיו, כִּי נֵזֶר שֶׁמֶן
מִשְׁחַת אֱלֹהָיו עָלָיו אֲנִי יְהוָה׃
וְהוּא אִשָּׁה בִבְתוּלֶיהָ יִקָּח׃ ·· — בָּתַל לָקַח
אַלְמָנָה וּגְרוּשָׁה וַחֲלָלָה זֹנָה אֶת — גָּרַשׁ
אֵלֶּה לֹא יִקָּח, כִּי אִם בְּתוּלָה
מֵעַמָּיו יִקַּח אִשָּׁה׃ וְלֹא יְחַלֵּל — אִישׁ
זַרְעוֹ בְּעַמָּיו, כִּי אֲנִי יְהוָה
מְקַדְּשׁוֹ׃ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה — דָּבַר
לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן לֵאמֹר,
אִישׁ מִזַּרְעֲךָ לְדֹרֹתָם אֲשֶׁר — דּוֹר
יִהְיֶה בוֹ מוּם, לֹא יִקְרַב לְהַקְרִיב — הָיָה קָרַב
לֶחֶם אֱלֹהָיו׃ כִּי כָל אִישׁ ··
אֲשֶׁר בּוֹ מוּם לֹא יִקְרָב, אִישׁ
עִוֵּר אוֹ פִסֵּחַ אוֹ חָרֻם אוֹ שָׂרוּעַ׃ — שָׂרַע
אוֹ אִישׁ אֲשֶׁר יִהְיֶה בוֹ שֶׁבֶר — הָיָה
רָגֶל, אוֹ שֶׁבֶר יָד׃ אוֹ גִבֵּן אוֹ דַק — דָּקַק
אוֹ תְּבַלֻּל בְּעֵינוֹ, אוֹ גָרָב אוֹ יַלֶּפֶת — בָּלַל
אוֹ מְרוֹחַ אָשֶׁךְ׃ כָּל אִישׁ אֲשֶׁר בּוֹ — מָרַח
מוּם מִזֶּרַע אַהֲרֹן הַכֹּהֵן, לֹא יִגַּשׁ — נָגַשׁ

Trãsla. B. Hiero.

patris sui: flammis exuretur. ∞∞∞ Põtifex .i. sacerdos maximus inter frẽs sup cuius caput fusum est vnctionis oleũ: & cuius ∞ manus in sacerdotio cõsecrate sunt: vestitusq̃ est sanctis vestibus: caput suũ nõ discooperiet: vestimẽta nõ scindet: & ad oẽm mortuũ nõ ingredietur oĩno. Sup pr̃e quoq̃ suo & matre nõ cõtaminabitur: nec egredietur de sctĩs ne polluat sctĩuariũ dei. quia oleũ sancte ∞∞ vnctiõis dei sui sup eũ est. Ego dominus. ∞∞ Virginẽ ducet vxorẽ. ∞∞∞ Viduã aũt & repudiatã & sordidã atq̃ meretricem non accipiet: sed puellam ∞∞∞ de populo suo: ne cõmisceat ∞∞∞ stirpem gñis sui vulgo gentis sue: qa ego dñs qui sctĩfico eum. Locutusq̃ est dñs ad moysẽ dicens. Loquere ad aaron. ∞∞∞ Homo de semine tuo per familias qui ∞∞ habuerit maculã: non offeret ∞∞∞ panes deo suo: nec accedet ad ministeriũ eius. Si ∞∞∞ ∞∞∞ cecus fuerit: si claudus: si vel paruo vel grãdi vel torto naso: si fracto ∞ ∞∞∞ pede: si manu: si gibbus: si lippus: ∞∞∞ si albuginẽ hñs in oculo: si iugẽ scabiẽ: si impetiginẽ in corpore: vel herniosus: oĩs q̃ habuerit maculã de semĩe aarõ sacerdotis: nõ acce-

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina

pr̃is sui ipsa pphanat: in igne cõbu-
τοῦ πατρὸς αὐτῆς αὐτὴ βεβηλοῖ, ἐπὶ πυρὸς κατακαυ-
retur. et sacerdos magnus de fr̃ibus su-
θήσεται. καὶ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐ-
is infuso sup caput suũ o-
τοῦ ἐπικεχυμένου ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ τοῦ ἐλαί-
leo vnctiõis et cõsecrato man⁹
ου τοῦ χρίσματος καὶ τετελειωμένου τὰς χεῖρας
suas vt induat sctã: caput nõ cida-
αὐτοῦ ἐνδύσασθαι τὰ ἅγια, τὴν κεφαλὴν οὐκ ἀποκι-
ra nudabit: et vestes suas nõ scindet et
δαρώσει, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ οὐ διαρρήξει, καὶ
sup oĩ aĩa mortua nõ ingredietur.
ἐπὶ πάσῃ ψυχῇ τετελευτηκυίᾳ οὐκ εἰσελεύσεται.
sup pr̃e suo et sup mr̃e sua nõ polluetur.
ἐπὶ πατρὶ αὐτοῦ καὶ ἐπὶ μητρὶ αὐτοῦ οὐ μιανθήσεται.
et ex sctĩs nõ egredietur: et nõ pphanabit
καὶ ἐκ τῶν ἁγίων οὐκ ἐξελεύσεται, καὶ οὐ βεβηλώσει
sctĩficatũ dei sui: qm̃ sctm̃ oleũ vn-
τὸ ἡγιασμένον τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, ὅτι τὸ ἅγιον ἔλαιον τὸ χρι-
ctũ dei sui sup eo. ego dñs. hic mulierẽ vir- Ez. 44.d.
στὸν τοῦ θεοῦ αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ. ἐγὼ κύριος. οὗτος γυναῖκα παρ-
ginẽ de gñe suo accipiet: viduã aũt et repudia-
θένον ἐκ τοῦ γένους αὐτοῦ λήψεται, χήραν δὲ καὶ ἐκβεβλη-
tã et pollutam et meretricẽ: has nõ accipiet:
μένην καὶ βεβηλωμένην καὶ πόρνην, ταύτας οὐ λήψεται,
sʒ virginẽ de gñe suo accipiet vxorẽ. et
ἀλλ' ἢ παρθένον ἐκ τοῦ γένους αὐτοῦ λήψεται γυναῖκα. καὶ
nõ polluet semẽ suũ in pp̃lo suo.
οὐ βεβηλώσει τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ.
ego dñs sctĩficãs ipm̃: et locutus ẽ dñs ad
ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτόν. καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς
moysen: dicẽs: loq̃re aarõ: dicẽs: hõ de
μωυσῆν, λέγων, εἶπον ἀαρών, λέγων, ἄνθρωπος ἐκ
gñe tuo in gñatiõib⁹ vr̃as: cui fuerit in
τοῦ γένους σου εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, τίνι ἐὰν ᾖ ἐν
ipso macula: nõ accedet offerre do-
αὐτῷ μῶμος, οὐ προσελεύσεται προσφέρειν τὰ δῶ-
na dei sui. oĩs hõ cui fuerit i ipso macula:
ρα τοῦ θεοῦ αὐτοῦ. πᾶς ἄνθρωπος ᾧ ἐὰν ᾖ ἐν αὐτῷ μῶμος,
nõ accedet. hõ cecus: vel claud⁹:
οὐ προσελεύσεται. ἄνθρωπος τυφλός, ἢ χωλός, ἢ
mancus: vel aure trũcat⁹ vel hõ cui fuerit i
κολοβόχειρ, ἢ ὠτότμητος, ἢ ἄνθρωπος ᾧ ἐὰν ᾖ ἐν
ipso fractio manus: vel fractio pedis: vel
αὐτῷ σύντριμμα χειρός, ἢ σύντριμμα ποδός, ἢ
gibbosus: vel lipp⁹ oculos: vel depalpebra-
κυρτός, ἢ ἔφηλος τοὺς ὀφθαλμούς, ἢ πτίλλος τοὺς
oculos: vel hõ cui fuerit i ipso scabies agrestis: vel i-
ὀφθαλμούς, ἢ ἄνθρωπος ᾧ ἐὰν ᾖ ἐν αὐτῷ ψώρα ἀγρία, ἢ λι-
petigo: vel vni⁹ testiculi. oĩs hõ cui ẽ in ipso macula de
χήν, ἢ μόνορχις. πᾶς ἄνθρωπος ᾧ ἐστιν ἐν αὐτῷ μῶμος ἐκ τοῦ
semine aarõ sacerdotis: nõ appinq̃bit
σπέρματος ἀαρὼν τοῦ ἱερέως, οὐκ ἐγγιεῖ τοῦ ∞

C

D

Prĩtiua chal.

יְקַד רְבַב רִיק
לְבַשׁ רְבַב פְּרַע
בְּזַע מוּת עֲלַל
אֲב סְאַב קַדַּשׁ
נְפַק רְבַב אִתְּתָא
נְסַב תְּרַךְ חֲלַל
טְעָה אֲמַר
דּוּר הֲוָה קְרַב
דְּקַק חֲלַד

Interp. chal.

pr̃is sui ipsa violauit: igni cõburetur. Sacerdos autẽ maxim⁹ q̃ vnctus est de fratrib⁹ suis sup cui⁹ caput effusum est oleũ vnctiõis: et cui⁹ oblatio oblata est vt induat vestimẽtis: in capite suo nõ nutriat comã: et vestimẽta sua nõ scindat: et sup oẽm aĩam mortui nõ ingrediat: pro pr̃e suo et p mr̃e sua nõ cõtaminet. Et de sanctuario nõ egrediatur: neq̃ prophanet sanctuariũ dei sui: quia corona olei vnctionis dei sui est super eum: ego dominus. Ipse autem vxorem virginez accipiet: viduam autem et repudiatam et prophanatã meretricem non accipiet: nisi virginem de populo suo accipiet vxorem: et non prophanabit semẽ suum in populo suo: quia ego dñs sanctifico eum. Locutusq̃ est dominus cum moyse dicens. Loquere cum aarõ dicẽs. Uir de filiis tuis in gñatiõib⁹ suis in quo fuerit macula: non accedet vt offerat oblationem dei sui. Omnis enim vir in quo fuerit macula: non accedet: vir cecus aut claudus aut diminutus aut superfluus: aut vir in quo fuerit fractura pedis aut fractura man⁹: aut gibbus aut lippus aut albuginẽ hñs in oculo: aut scabiẽ hñs vel ipetiginẽ aut hñs cõtritos testiculos. Oĩs vir de semĩe aarõ sacerdotis in quo ẽ macula nõ accedat

Transla. Chal.

אֲבוּהָא הִיא מַחֲלָא, בְּנוּרָא תִּתּוֹקַד׃ וְכַהֲנָא דְּיִתְרַבָּא מֵאֲחוֹהִי דְּיִתְרַק עַל רֵישֵׁיהּ
מִשְׁחָא דִּרְבוּתָא וְדִיקָרֵיב יַת קוּרְבָּנֵיהּ לְמִלְבַּשׁ יַת לְבוּשַׁיָּא יַת רֵישֵׁיהּ לָא יְרַבֵּי ·
פֵּירוּעַ, וּלְבוּשׁוֹהִי לָא יִבְזַע׃ וְעַל כָּל נַפְשַׁת מִיתָא לָא יֵיעוֹל, לַאֲבוּהִי וּלְאִמֵּיהּ לָא
יִסְתָּאַב׃ וּמִן מַקְדְּשָׁא לָא יִפּוֹק וְלָא יַחֵיל יַת מַקְדְּשָׁא דֶּאֱלָהֵיהּ, אֲרֵי כְּלִיל מְשַׁח רְבוּת
אֱלָהֵיהּ עֲלוֹהִי אֲנָא יְיָ׃ וְהוּא אִתְּתָא בִּבְתוּלַהָא יִסַּב׃ אַרְמְלָא וּמְתָרְכָא וַחֲלִילָא
סְנִיתָא יַת אִלֵּין לָא יִסַּב, אֱלָהֵן בְּתוּלְתָּא מֵעַמֵּיהּ יִסַּב אִתְּתָא׃ וְלָא יַחֵיל זַרְעֵיהּ ·
בְּעַמֵּיהּ, אֲרֵי אֲנָא יְיָ מְקַדְּשֵׁיהּ׃ וּמַלֵּיל יְהוָה עִם מֹשֶׁה לְמֵימַר׃ מַלֵּיל עִם אַהֲרֹן לְמֵימַר
גְּבַר מִבְּנָךְ לְדָרֵיהוֹן דִּיהֵי בֵיהּ מוּמָא, לָא יִקְרַב לְקָרָבָא קוּרְבַּן אֱלָהֵיהּ׃ אֲרֵי כָּל גְּבַר
דְּבֵיהּ מוּמָא לָא יִקְרַב, גְּבַר עֲוִיר אוֹ חֲגִיר אוֹ חֲרִים אוֹ שְׂרִיעַ׃ אוֹ גְּבַר דִּיהֵי בֵיהּ תְּבַר
רַגְלָא, אוֹ תְּבַר יְדָא׃ אוֹ גְבִין אוֹ דוּקָא אוֹ חִילִּיז בְּעֵינֵיהּ, אוֹ גַרְבָן אוֹ חֲזָזָן אוֹ מְרִיס ·
פַּחְדִּין׃ כָּל גְּבַר דְּבֵיהּ מוּמָא מִזַּרְעָא דְּאַהֲרֹן כַּהֲנָא, לָא יִקְרַב ··············

vt offerat sacrificia dño: qm̄ macula in ip-
προσενεγκεῖν τὰς θυσίας κυρίῳ, ὅτι μῶμος ἐν αὐ-
so: dona dei sui nō accedet vt
τῷ, τὰ δῶρα τοῦ θεοῦ αὐτοῦ οὐ προσελεύσεται προσε-
offerat. sctā sctōꝝ ⁊ a sctis co
νεγκεῖν. τὰ ἅγια τῶν ἁγίων καὶ ἀπὸ τῶν ἁγίων φά-
medet: sȝ ad velū nō acce
γεται, πλὴν πρὸς τὸ καταπέτασμα οὐ προσελεύ-
det: ⁊ ad altare nō appinquabit: qm̄ ma
σεται, καὶ πρὸς τὸ θυσιαστήριον οὐκ ἐγγιεῖ, ὅτι μῶ-
culā hēt: ⁊ nō ꝓphanabit sctm̄ dei
μον ἔχει, καὶ οὐ βεβηλώσει τὸ ἅγιον τοῦ θεοῦ
sui: qm̄ ego dñs sctifico eos. ⁊ lo
αὐτοῦ, ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτούς. καὶ ἐλά-
cutꝰ ē moyses ad aarō ⁊ filios eius: ⁊
λησε μωυσῆς πρὸς ἀαρὼν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ
ad oēs filios israel.
πρὸς πάντας τοὺς υἱοὺς ἰσραήλ. Ca. 22.
A Et locutus ē dñs ad moysen: dicēs lo
Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, λά-
quere aarō ⁊ filiis eius: ⁊ caue
λησον ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, καὶ προσεχέτω-
ant a sctis filiorꝝ israel: ⁊ nō pro
σαν ἀπὸ τῶν ἁγίων τῶν υἱῶν ἰσραήλ, καὶ οὐ βεβη-
phanabūt nomē sctm̄ meū: q̄cūqꝫ ipi sctifi
λώσουσι τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν μου, ὅσα αὐτοὶ ἁγιά-
cāt mihi. ego dñs. dic ipis: in gn̄ationes
ζουσί μοι. ἐγὼ κύριος. εἶπον αὐτοῖς, εἰς τὰς γενεὰς
vr̄as ois hō q̄ accesserit ab oī
ὑμῶν πᾶς ἄνθρωπος ὃς ἂν προσέλθῃ ἀπὸ παντὸς
semine vr̄o ad sctā: q̄cūqꝫ sctifi
τοῦ σπέρματος ὑμῶν πρὸς τὰ ἅγια, ὅσα ἂν ἁγιά-
cant filii israel dño: ⁊ imūditia e-
ζουσιν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ τῷ κυρίῳ, καὶ ἡ ἀκαθαρσία αὐ-
ius in ipo: peribit aīa illa a
τοῦ ἐπ᾽ αὐτῷ, ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἀπ᾽ ἐ-
me. ego dñs. ⁊ hō de semine
μοῦ. ἐγὼ κύριος. καὶ ἄνθρωπος ἐκ τοῦ σπέρματος
aarō sacerdotis: ⁊ hic leprosus vel seminifluꝰ:
ἀαρὼν τοῦ ἱερέως, καὶ οὗτος λεπρὸς ἢ γονοῤῥυής,
de sctis nō comedet: vsqꝫ q̄ mūdet᷑. ⁊ q̄ teti-
τῶν ἁγίων οὐκ ἔδεται, ἕως ἂν καθαρισθῇ. καὶ ὁ ἁπτό-
gerit oēm imūditiā aīe: vel hō cui
μενος πάσης ἀκαθαρσίας ψυχῆς, ἢ ἄνθρωπος ᾧ
egressus fuerit ex ipo ꝯcubitꝰ seminis: vel q̄cūqꝫ te
ἂν ἐξέλθῃ ἐξ αὐτοῦ κοίτη σπέρματος, ἢ ὅστις ἂν ἅ-
tigerit oē reptile imūdū: qd̄ polluet ipm̄:
ψηται παντὸς ἑρπετοῦ ἀκαθάρτου, ὃ μιανεῖ αὐτόν,
vel sup hoīem in quo polluet illū iuxta oēm im
ἢ ἐπ᾽ ἀνθρώπῳ ἐν ᾧ μιανεῖ αὐτὸν κατὰ πᾶσαν ἀ-
mūditiā eius: aīa q̄cūqꝫ tetigerit eū:
καθαρσίαν αὐτοῦ, ψυχὴ ἥτις ἂν ἅψηται αὐτῶν,
imūda erit vsqꝫ ad vespam: nō comedet de
ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας, οὐκ ἔδεται ἀπὸ τῶν

det offerre hostias dño:
nec pāes deo suo.
Ve
scetur tū panibus q offe
rūtur in sctūario: ita
dūtaxat vt intra velū
non ingrediatur. nec
accedet ad altare qui
maculā habet: & cōta
minare nō debet sctūa
riū meū. Ego dñs qui
sctifico eos. locutus ē er
go moyses ad aaron &
ad filios eius & ad oēm
israel cūcta q̄ sibi fuerāt
imperata. Cap. 22.
LOcutus quoqꝫ ē do
minus ad moysē di
cēs. loq̄re ad aarō & ad
filios eiꝰ: vt caueāt ab
his q̄ cōsecrata sūt filio
rū israel: & nō cōtami
nēt nomē sctificatorū
mihi q̄ ipsi offerunt.
Ego dñs. Dic ad eos
& ad posteros eorum.
Ois homo qui accesse
rit de stirpe vestra
ad ea q̄ cōsecrata sunt
& que obtulerunt filii
israel domino in quo
est immundicia:
peribit coram domio.
Ego sum dominus.
Homo de semine
aarō qui fuerit lepro-
sus aut patiens fluxū se
minis: nō vescetur de
his q̄ sctificata sūt mihi:
dōec sanetur. Qui te-
tigerit imūdū sup mor
tuo: & ex quo egredi-
tur semē quasi coitus:
& q tāgit reptile & qd-
libet imūdū: cuius ta-
ctus est sordidus:
immun
dus erit vsqꝫ ad vespe-
rū: & nō vescetur de

לְהַקְרִיב אֶת אִשֵּׁי יְהוָה מוּם בּוֹ
אֵת לֶחֶם אֱלֹהָיו לֹא יִגַּשׁ לְהַקְרִיב׃
לֶחֶם אֱלֹהָיו מִקָּדְשֵׁי הַקֳּדָשִׁים
וּמִן הַקֳּדָשִׁים יֹאכֵל׃ אַךְ אֶל הַפָּרֹכֶת — אכל
לֹא יָבֹא וְאֶל הַמִּזְבֵּחַ לֹא יִגַּשׁ כִּי — בוא זבח
מוּם בּוֹ וְלֹא יְחַלֵּל אֶת מִקְדָּשַׁי — חלל
כִּי אֲנִי יְהוָה מְקַדְּשָׁם׃ וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה
אֶל אַהֲרֹן וְאֶל בָּנָיו וְאֶל כָּל בְּנֵי — בנה
יִשְׂרָאֵל׃ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל — Cap. xxii.
מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן וְאֶל
בָּנָיו וְיִנָּזְרוּ מִקָּדְשֵׁי בְנֵי — נזר
יִשְׂרָאֵל וְלֹא יְחַלְּלוּ אֶת שֵׁם
קָדְשִׁי אֲשֶׁר הֵם מַקְדִּשִׁים לִי — קדש
אֲנִי יְהוָה׃ אֱמֹר אֲלֵהֶם לְדֹרֹתֵיכֶם — דור
כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִקְרַב מִכָּל זַרְעֲכֶם — קרב
אֶל הַקֳּדָשִׁים אֲשֶׁר יַקְדִּישׁוּ בְנֵי
יִשְׂרָאֵל לַיהוָה וְטֻמְאָתוֹ עָלָיו
וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִלְּפָנַי
אֲנִי יְהוָה׃ אִישׁ אִישׁ מִזֶּרַע — כרת פנה
אַהֲרֹן וְהוּא צָרוּעַ אוֹ זָב בַּקֳּדָשִׁים
לֹא יֹאכַל עַד אֲשֶׁר יִטְהָר וְהַנֹּגֵעַ — צרע זוב
בְּכָל טְמֵא נֶפֶשׁ אוֹ אִישׁ אֲשֶׁר — אכל טהר
תֵּצֵא מִמֶּנּוּ שִׁכְבַת זָרַע׃ אוֹ אִישׁ
אֲשֶׁר יִגַּע בְּכָל שֶׁרֶץ אֲשֶׁר יִטְמָא — יצא
לוֹ אוֹ בְאָדָם אֲשֶׁר יִטְמָא לוֹ לְכֹל — נגע טמא
טֻמְאָתוֹ׃ נֶפֶשׁ אֲשֶׁר תִּגַּע בּוֹ
וְטָמְאָה עַד הָעָרֶב וְלֹא יֹאכַל מִן

Transla. Chal.

לְקָרָבָא יָת קוּרְבָּנַיָא דַּיְיָ מוּמָא בֵּיהּ יָת קוּרְבַּן אֱלָהֵיהּ לָא יִקְרַב לְקָרָבָא׃ קוּרְבַּן יְיָ
אֱלָהֵיהּ מִקּוּדְשֵׁי קוּדְשַׁיָא וּמִן קוּדְשַׁיָא יֵיכוּל׃ בְּרַם לְפָרוּכְתָּא לָא יֵיעוֹל וּלְמַדְבְּחָא
לָא יִקְרַב אֲרֵי מוּמָא בֵּיהּ וְלָא יַחֵיל יָת מַקְדְּשַׁי אֲרֵי אֲנָא יְיָ מְקַדֵּשְׁהוֹן׃ וּמַלֵּיל מֹשֶׁה
עִם אַהֲרֹן וְעִם בְּנוֹהִי וְעִם כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ Ca. xxii. וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃
מַלֵּיל עִם אַהֲרֹן וְעִם בְּנוֹהִי וְיִתְפָּרְשׁוּן מִקּוּדְשַׁיָא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְלָא יְחַלוּן יָת שְׁמָא
דְּקוּדְשִׁי דְּאִינוּן מַקְדְּשִׁין קֳדָמַי אֲנָא יְיָ׃ אֱמַר לְהוֹן לְדָרֵיכוֹן כָּל גְּבַר דְּיִקְרַב מִכָּל
זַרְעֲכוֹן לְקוּדְשַׁיָא דִּיקַדְּשׁוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קֳדָם יְיָ וְסוֹבְתֵיהּ עֲלוֹהִי וְיִשְׁתֵּצֵי אֱנָשָׁא
הַהוּא מִקֳּדָמַי אֲנָא יְיָ׃ גְּבַר גְּבַר מִזַּרְעָא דְאַהֲרֹן וְהוּא סְגִיר אוֹ דָאִיב בְּקוּדְשַׁיָא לָא
יֵיכוּל עַד דְּיִדְכֵּי וּדְיִקְרַב בְּכָל טְמֵא נַפְשָׁא אוֹ גְבַר דְּתִפּוֹק מִנֵּיהּ שִׁכְבַת זַרְעָא׃ אוֹ
גְבַר דְּיִקְרַב בְּכָל רִחְשָׁא דְּיִסְתָּאַב לֵיהּ אוֹ בַאֲנָשָׁא דְּיִסְתָּאַב לֵיהּ לְכָל סוֹבְתֵיהּ׃ אֱנָשׁ
דְּיִקְרַב בֵּיהּ וִיהֵי מְסָאַב עַד רַמְשָׁא וְלָא יֵיכוּל מִן

Interp. chal.

vt offerat oblatões dñi. Macula eni est in eo: nō acce
dat vt offerat oblationē dei sui. De sanctificatis aūt q̄
offerūtur deo suo vescetur de sanctis sanctorꝝ. Veruꝫ
tamē intra velū nō ingrediat᷑ neqꝫ ad altare accedat:
quia macula est in eo: nec violet sanctuaria mea: qꝛ
ego dñs sanctifico eos. Locutusqꝫ est moyses cū aarō
et cum filiis eius ⁊ cum oībus filiis israel. Ca. 22.
LOcutusqꝫ est dñs cum moyse dicēs. Loquere cū
aaron ⁊ cū filiis eius: vt separētur ab his q̄ san-
ctificata sunt a filiis israel q̄ ipsi sctificāt in cōspectu
meo: ⁊ nō violabūt nomen sanctū meū: ego dñs. Dic
eis. Ois vir de omni semine vr̄o in generationibus
vr̄is qui tetigerit ea q̄ sctificata sunt corā dño a filiis
israel: ⁊ immunditia eius est in eo: peribit homo ille
a cōspectu meo: ego dñs. Vir vir de semine aaron qui
fuerit leprosus aut patiens fluxū seminis nō vescetur
de his que sanctificata sunt: donec mūdetur. Et qui te
tigerit omne immūdum anime: aut vir ex quo egredi
tur semē coitus: aut vir qui tetigerit oē reptile quo
immūdus fit: aut hoīem quo immūdus fit iuxta oēm
immūditiam eius: homo qui tetigerit eum erit im-
mundus vsqꝫ ad vesperam. et non comedet de

Priītiua chal.

אֲכַל עוּל דְּבַח
חֲלַל קְדַשׁ
בַּן אֲמַר
פְּרַשׁ חֲלַל
דוּר קְרַב
סְאַב שְׁצָא
אֲכַל דְּכָה
נְפַק
סְאַב הֲוָה

הקדשים כי אם רחץ בשרו
במים: ובא השמש וטהר ואחר בוא
יאכל מן הקדשים כי לחמו הוא:
נבלה וטרפה לא יאכל לטמאה
בה אני יהוה: ושמרו את
משמרתי ולא ישאו עליו חטא שמר נשא
ומתו בו כי יחללהו אני יהוה מות חלל
מקדשם: וכל זר לא יאכל קדש
תושב כהן ושכיר לא יאכל קדש: ישב שכר
וכהן כי יקנה נפש קנין כספו קנה
הוא יאכל בו וליד ביתו הם ילד
יאכלו בלחמו: ובת כהן כי תהיה בנה היה
לאיש זר הוא בתרומת הקדשים רום
לא תאכל: ובת כהן כי תהיה היה
אלמנה וגרושה וזרע אין לה גרש
ושבה אל בית אביה כנעוריה שוב נער
מלחם אביה תאכל וכל זר לא
יאכל בו: ואיש כי יאכל קדש
בשגגה ויסף חמשיתו עליו ונתן
לכהן את הקדש: ולא יחללו את חלל
קדשי בני ישראל את אשר
ירימו ליהוה: והשיאו אותם עון רום נשא את
אשמה באכלם את קדשיהם כי
אני יהוה מקדשם: וידבר יהוה קדש דבר
אל משה לאמר: דבר אל אהרן
ואל בניו ואל כל בני ישראל
ואמרת אליהם איש איש מבית

his q̄ sanctificata sunt: sed cum lauerit carnē suam aqua: & occubuerit sol: tunc mundatus vescetur de sctificatis: quia cibus illius est. Morticinū & captū a bestia nō comedēt nec polluētur i eis. Ego sū dominus. Custodiant precepta mea vt non subiaceant peccato: & moriātur i sctuario cū polluerit illud. Ego dn̄s q sctifico eos. Oīs aliēigena nō comedet de sctificatis. Inquilin⁹ sacerdotis & mercenarius nō vescētur ex eis. Quem autē sacerdos emerit: & qui vernaculus dom⁹ eius fuerit: hi comedēt ex eis. Si filia sacerdotis cuilibet ex populo nupta fuerit: de his q̄ sctificata sunt & de primitiis nō vescetur. Sin autem vidua vel repudiata & absq̧ liberis reuersa fuerit ad domū patris sui: sicut puella cōsueuerat: aletur cibis patris sui. Oīs alienigena comedēdi ex eis nō habet potestatē. Qui comederit de sctificatis p ignorātiā: addet quītā ptē cū eo qd comedit & dabit sacerdoti i sanctuariū: nec cōtaminabūt sctificata filiorū israel q̄ offerūtur dn̄o: ne forte sustineāt iniquitatem delicti sui cū sctificata comederint. Ego dn̄s qui sctifico eos. Locutusq̧ est dn̄s ad moysen dicens: Loquere ad aaron & filios eius & ad oēs filios israel. dicesq̧ ad eos. Homo de domo

sctis: si nō lauerit corp⁹ suū aq̄: ⁊ occiderit
ἁγίων, ἐὰν μὴ λούσηται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι, καὶ δύῃ
sol ⁊ mūdus erit: ⁊ tūc comedet de
ὁ ἥλιος καὶ καθαρὸς ἔσται, καὶ τότε φάγεται ἀπὸ τῶν
sctis: qm̄ panis eius est. morticiniū ⁊ a fera captū
ἁγίων, ὅτι ἄρτος αὐτοῦ ἐστι. θνησιμαῖον καὶ θηριάλωτον
nō comedet: vt polluat in ipso. ego dn̄s. ⁊ custodi-
οὐ φάγεται, μιανθῆναι ἐν αὐτῷ. ἐγὼ κύριος. καὶ φυλάξον-
ent meas custodias vt nō accipiāt ppt ea
ται μου τὰ φυλάγματα, ἵνα μὴ λάβωσι δι' αὐτὰ ἁ-
petīn: ⁊ moriātur ppt ea: si pphana-
μαρτίαν, καὶ ἀποθάνωσι δι' αὐτά, ἐὰν βεβηλώσου-
būt ea: ego dn̄s sctificās eos. ⁊ ois alienige
σιν αὐτά, ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτούς. καὶ πᾶς ἀλλογε-
na nō comedet sctā: inq̄lin⁹ sacerdotis: ⁊ mercenari⁹
νὴς οὐκ ἔδεται ἅγια, πάροικος ἱερέως, καὶ μισθωτὸς
nō comedet sctā. si āt sacerdos possederit aiam em-
οὐκ ἔδεται ἅγια. ἐὰν δὲ ἱερεὺς κτήσηται ψυχὴν ἔγ-
ptā pecunia: ipse comedet panē ei⁹. ⁊
κτητον ἀργυρίου, αὐτὸς φάγεται τὸν ἄρτον αὐτοῦ. καὶ οἱ οἰ-
vnaculi ei⁹: ⁊ ipi comedēt panē eius. ⁊ fi
κογενεῖς αὐτοῦ, καὶ αὐτοὶ φάγονται τὸν ἄρτον αὐτοῦ. καὶ θυ-
lia hois sacerdotis si iūcta fuerit viro alienigene: ip-
γάτηρ ἀνθρώπου ἱερέως ἐὰν γένηται ἀνδρὶ ἀλλογενεῖ, αὐτὴ
sa de primitiis sctōꝝ nō comedet. ⁊ filia sacer
τῶν ἀπαρχῶν τῶν ἁγίων οὐ φάγεται. καὶ θυγάτηρ ἱερέ-
dotis si fuerit vidua vel repudiata: semē āt nō fuerit il
ως ἐὰν γένηται χήρα ἢ ἐκβεβλημένη, σπέρμα δὲ μὴ ἦν αὐ-
li: ⁊ reuertat ad domū pris sui
τῇ, καὶ ἐπαναστρέψῃ ἐπὶ τὸν οἶκον τὸν πατρικὸν αὐ-
et in iuuētute sua: de panib⁹ pa
τῆς κατὰ τὴν νεότητα αὐτῆς, ἀπὸ τῶν ἄρτων τοῦ πα-
tris sui comedet. ⁊ ois alienigena nō comedet
τρὸς αὐτῆς φάγεται. καὶ πᾶς ἀλλογενὴς οὐ φάγεται ἀ-
ab illis. ⁊ hō q̄ comederit sctā per ignorā
π' αὐτῶν. καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν φάγῃ ἅγια κατὰ ἄγνοι-
tiā: ⁊ addet quītā pte eius sup illō:
αν, καὶ προσθήσει τὸ ἐπίπεμπτον αὐτοῦ ἐπ' αὐτό,
⁊ dabit sacerdoti sctūn: ⁊ nō polluēt
καὶ δώσει τῷ ἱερεῖ τὸ ἅγιον, καὶ οὐ βεβηλώσουσι
sctā filioꝝ israel: q̄ ipi offerūt
τὰ ἅγια τῶν υἱῶν ἰσραήλ, ἃ αὐτοὶ ἀναφέρουσι τῷ
dn̄o: ⁊ adducēt sup ipos scelus deli
κυρίῳ, καὶ ἐπάξουσιν ἐπ' αὐτοὺς ἀνομίαν πλημμε-
cti cū comederit ipi sctā eoꝝ: qm̄ ego do
λίας ἐν τῷ ἐσθίειν αὐτοὺς τὰ ἅγια αὐτῶν, ὅτι ἐγὼ κύ-
min⁹ sctificās eos. ⁊ locut⁹ ē dn̄s ad moy
ριος ὁ ἁγιάζων αὐτούς. καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυ-
sen: dicēs: loq̄re aarō ⁊ filiis eius:
σῆν, λέγων, λάλησον ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ,
⁊ oi multitudini filioꝝ israel: ⁊ dices ad
καὶ πάσῃ συναγωγῇ υἱῶν ἰσραήλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς
eos: hō hō de filiis
αὐτούς, ἄνθρωπος ἄνθρωπος ἀπὸ τῶν υἱῶν

B

Exod. 22. d. Eze. 44. g.

C

Primitiua chal.

סחא על
נטר
אמר קבל מות
חלל קדש חלל
יתב אגר קנה
ילד הוה פרש
תרך תוב רבב
אכל שלה יסף
נתן חלל פרש
עוה אכל קדש
אמר

Interp. chal.

sanctificatis: nisi lauerit carnē suā aq̄s. Et cū occubuerit sol ⁊ mūdatus fuerit comedet de his q̄ sanctificata sunt: qm̄ cibus illi⁹ est. Morticiniū aūt ⁊ qd̄ cōfractū ē a bestia nō comedet: ne imundus fiat in eo: ego dn̄s. Custodiētq̧ custodiā verbi mei: vt nō suscipiāt p eo pctm̄ ⁊ moriant̄ in eo qm̄ pphanauerint illō: ego dn̄s qui sctifico eos. Ois aūt extraneus nō comedet id qd̄ sanctificatū est: inq̄linus sacerdotis ⁊ mercenarius eius nō comedet illud qd̄ sctificatū est. Sacerdos aūt si emerit aiam p̄cio pecunie sue: ipsa comedet ex eo. Vernaculi aūt dom⁹ eius ipsi vescent̄ pane suo. Filia aūt sacerdotis si fuerit nupta viro alieno: ipsa nō comedet de his q̄ sctificata ⁊ sepata sunt. Et filia sacerdotis si fuerit vidua vel repudiata: ⁊ fili⁹ nō fuerit ei: et reuersa fuerit in domū pris sui: sic erat in pueritia sua: de pane pris sui comedet. Ois aūt extraneus nō comedet ex eo. Vir aūt q̄ comederit id qd̄ sctificatū ē p ignorantiā: addet q̄ntā partē sup illud qd̄ sctificatū est: ⁊ dabit sacerdoti. et nō violabūt ea q̄ sanctificata sunt a filiis israel q̄ separata sunt corā dn̄o: ⁊ suscipiēt sup ea iniq̄tates ⁊ pctā cū comederint ea: ⁊ cū cōtaminauerint ea q̄ sctificata sunt: qr ego dn̄s sctifico eos. Locutusq̧ ē dn̄s cū moyse dicēs. Loq̄re cū aarō ⁊ cū filiis ei⁹ ⁊ cū oib⁹ filiis isrl̄: ⁊ dices eis. vir vir de domo

Transla. Chal.

קודשיא אלהן אסחי בשריה במיא: ובמיעל שמשא וידכי ובתר כן ייכול מן קודשיא
ארי לחמיה הוא: נבילא ותבירא לא ייכול לאסתאבא בה אנא יי: ויטרון ית מטרת
מימרי ולא יקבלון עלוהי חובא וימותון ביה ארי יחלוניה אנא יי מקדשהון: וכל
חלוני לא ייכול קודשא תותבא דכהנא ואגירא לא ייכול קודשא: וכהין ארי יקני
נפש קנין כספיה הוא ייכול ביה ויליד ביתיה אינון ייכלון בלחמיה: ובת כהין ארי
תהא לגבר חלוני היא באפרשות קודשיא לא תיכול: ובת כהין ארי תהי ארמלא
ומתרכא ובר לית לה ותתוב לבית אבוהא כרביותהא מלחמא דאבוהא תיכול וכל
חלוני לא ייכול ביה: וגבר ארי ייכול קודשא בשלו ויוסף חומשיה עלוהי ויתן
לכהנא ית קודשא: ולא יחלון ית קודשיא דבני ישראל ית דיפרשון קדם יי:
ויקבלון עליהון עוין וחובין במיכלהון בסואבא ית קודשיהון ארי אנא יי מקדשהון:
ומליל יי עם משה למימר: מליל עם אהרן ועם בנוהי ועם כל בני ישראל ותימר
להון גבר גבר מבית

Trāsla.Grē.lxx.cū interp̄.latina.	Trāsla.B.Hiero.	Tex.Heb. Leui. Ca.xxii.	Primitiua.heb.

Trāsla.Grē.lxx.cū interp̄.latina.

israel: et de aduenis in israel: qui
ἰσραήλ, καὶ ἐκ τῶν προσκειμένων ἐν ἰσραήλ, ὃς ἂν
obtulerit dona sua scdm oēm cōfessionē su
προσενέγκῃ τὰ δῶρα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν ὁμολογίαν αὐ
am: vel scdm oēm electionē suā quecūq obtule
τῶν, ἢ κατὰ πᾶσαν αἵρεσιν αὐτῶν ὅσα ἂν προσενέγ
rint dño in holocaustū: accepta vob masculū ima
κωσι τῷ κυρίῳ εἰς ὁλοκαύτωμα, δεκτὰ ὑμῖν ἄρσενα ἄμω
culatū ex bobus et ex ouib⁹ et ex
μα ἐκ τῶν βουκολίων καὶ ἐκ τῶν προβάτων καὶ ἐκ
capris. oīa q̄ habuerit maculā in se nō of
τῶν αἰγῶν. πάντα ὅσα ἂν ἔχῃ μῶμον ἐν αὐτοῖς οὐ προ
ferēt dño: qꝛ nō acceptabile erit vob. et hō q̄
σάξουσι κυρίῳ, διότι οὐ δεκτὸν ἔσται ὑμῖν. καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν
obtulerit sacrificiū salutaris dño: soluēs votū vel
προσενέγκῃ θυσίαν σωτηρίου τῷ κυρίῳ, διαστείλας εὐχὴν ἢ
per electionē vel in festis vrīs: ex q̄ bo
κατὰ αἵρεσιν ἢ ἐν ταῖς ἑορταῖς ὑμῶν, ἐκ τῶν βουκο
bus vel ex ouibus: īmaculatū erit acceptabile:
λίων ἢ ἐκ τῶν προβάτων, ἄμωμον ἔσται εἰς δεκτόν,
oīs macula nō erit in ipso. cecū: vel cōfra
πᾶς μῶμος οὐκ ἔσται ἐπ᾽ αὐτῷ. τυφλὸν, ἢ συντετριμ
ctū: vel lingua scissū: vel prurigīa: vel scabio
μένον, ἢ γλωσσότμητον, ἢ μυρμηκιῶντα, ἢ ψωραγριῶν
sa vel ipetiginosa habētia: nō adducēt ea deo:
τα ἢ λειχῆνας ἔχοντα, οὐ προσάξουσιν αὐτὰ τῷ κυρίῳ,
et in oblationē nō dabitis de eis sup al
καὶ εἰς κάρπωσιν οὐ δώσετε ἀπ᾽ αὐτῶν ἐπὶ τὸ θυσιαστή
tare dño. et vitulū vel ouē aure scissū: vel cau
ριον τῷ κυρίῳ. καὶ μόσχον ἢ πρόβατον ὠτότμητον, ἢ κολο
da āputatā victimas imolabis ea tibi ipsi: in āt votū
βόκερκον σφάγια ποιήσεις αὐτὰ σεαυτῷ, εἰς δὲ εὐχήν
tuū nō accipient. cōtritū: et cōfractū: et
σου οὐ δεχθήσεται. θλαδίαν, καὶ ἐκτεθλιμμένον, καὶ
excisum: et auulsum nō offeretis ea
ἐκτομίαν, καὶ ἀπεσπασμένον οὐ προσάξετε αὐτὰ τῷ
dño. et in tra vra nō facietis: et ex manu
κυρίῳ. καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ὑμῶν οὐ ποιήσετε, καὶ ἐκ χειρὸς
D filii alienigene nō offeretis dona dei vri
υἱοῦ ἀλλογενοῦς οὐ προσοίσετε δῶρα τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἀπὸ
ab oib⁹ his. qꝛ corruptiões sūt in eis:
πάντων τούτων. ὅτι φθάρματά ἐστιν ἐν αὐτοῖς,
macula in eis: nō accipiētur hec vobis. et locu
μῶμος ἐν αὐτοῖς, οὐ δεχθήσεται ταῦτα ὑμῖν. καὶ ἐλά
tus ē dñs ad moysen: dicēs: vitulū vel ouē vel ca
λησε κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων, μόσχον ἢ πρόβατον ἢ αἶ
prā: vt genita fuerit: et erit septē dies sub mře sua:
γα, ὡς ἂν τεχθῇ, καὶ ἔσται ἑπτὰ ἡμέρας ὑπὸ τὴν μητέρα
a die octaua et vltra accipiētur ad oblatiões
τῇ δὲ ἡμέρᾳ ὀγδόῃ καὶ ἐπέκεινα δεχθήσεται εἰς δῶρα
sacrificiū dño. et vitulū vel ouē ipsā et fi
κάρπωμα τῷ κυρίῳ. καὶ μόσχον ἢ πρόβατον αὐτὴν καὶ τὰ παι
lios eius nō iugulabitis die vna. si āt sacrificaueri sacrificiū votū
δία αὐτῆς οὐ σφάξετε ἡμέρᾳ μιᾷ. ἐὰν δὲ θύσῃς θυσίαν εὐχὴν

Trāsla.B.Hiero.

israel: & de aduenis q̄ habitant apud vos: qui obtulerit oblationē suam: vel vota soluēs vel sponte offerēs: quicqd illud obtulerit in holocaustū dñi: vt offeratur p vos: masculus immaculatus erit ex bobus & ouibus & ex capris. si maculā habuerit: non offeretis: neq3 erit acceptabile. Homo qui obtulerit victimam pacificorum domino: vel vota soluens vel sponte offerens tā de bobus q̄3 de ouibus immaculatū offeret: vt acceptabile sit. Omnis macula nō erit in eo. Si cecum fuerit. si fractū: si cicatricē hñs: si papulas aut scabiē aut ipetiginē non offeretis ea dño: nec adolebitis ex eis super altare dñi. Bouem & ouem aure & cauda amputatis volūtarie offerre pōt. votū āt ex his solui nō pt. Oē aial qd vel cōtritis vel tūsis vel sectis: ablatisq3 testiculis ē: nō offeretis dño: & in terra vra hoc oino ne faciatis. De manu aliēigene nō offeretis panes deo vrō: & quicquid aliud dare voluerit qa corrupta & maculata sunt oīa: nō suscipietis ea. Locutusq3 ē dñs ad moysen dicēs. bos ouis & capra cū genita fuerint: septē diebus erūt sub vbere matris sue: die aūt octauo & deinceps offerri poterūt domino. Siue illa bos siue ouis: nō immolabuntur vna die cū fetibus suis. Si imolaueritis hostiā p grāru actio

Tex.Heb. Leui. Ca.xxii.

יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּר בְּיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
יַקְרִיב קָרְבָּנוֹ לְכָל נִדְרֵיהֶם וּלְכָל
נִדְבוֹתָם אֲשֶׁר יַקְרִיבוּ לַיהוָה
לְעֹלָה׃ לִרְצֹנְכֶם תָּמִים זָכָר בַּבָּקָר
בַּכְּשָׂבִים וּבָעִזִּים׃ כֹּל אֲשֶׁר בּוֹ
מוּם לֹא תַקְרִיבוּ כִּי לֹא לְרָצוֹן
יִהְיֶה לָכֶם׃ וְאִישׁ כִּי יַקְרִיב זֶבַח
שְׁלָמִים לַיהוָה לְפַלֵּא נֶדֶר אוֹ
לִנְדָבָה בַּבָּקָר אוֹ בַצֹּאן תָּמִים
יִהְיֶה לְרָצוֹן כָּל מוּם לֹא יִהְיֶה בּוֹ׃
עַוֶּרֶת אוֹ שָׁבוּר אוֹ חָרוּץ אוֹ יַבֶּלֶת
אוֹ גָרָב אוֹ יַלֶּפֶת לֹא תַקְרִיבוּ
אֵלֶּה לַיהוָה וְאִשֶּׁה לֹא תִתְּנוּ
מֵהֶם עַל הַמִּזְבֵּחַ לַיהוָה׃ וְשׁוֹר וָשֶׂה
שָׂרוּעַ וְקָלוּט נְדָבָה תַּעֲשֶׂה אֹתוֹ
וּלְנֶדֶר לֹא יֵרָצֶה׃ וּמָעוּךְ וְכָתוּת
וְנָתוּק וְכָרוּת לֹא תַקְרִיבוּ לַיהוָה
וּבְאַרְצְכֶם לֹא תַעֲשׂוּ׃ וּמִיַּד בֶּן נֵכָר
לֹא תַקְרִיבוּ אֶת לֶחֶם אֱלֹהֵיכֶם
מִכָּל אֵלֶּה כִּי מָשְׁחָתָם בָּהֶם מוּם
בָּם לֹא יֵרָצוּ לָכֶם׃ וַיְדַבֵּר יְהוָה
אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ שׁוֹר אוֹ כֶשֶׂב
אוֹ עֵז כִּי יִוָּלֵד וְהָיָה שִׁבְעַת יָמִים
תַּחַת אִמּוֹ וּמִיּוֹם הַשְּׁמִינִי וָהָלְאָה
יֵרָצֶה לְקָרְבַּן אִשֶּׁה לַיהוָה׃ וְשׁוֹר
אוֹ שֶׂה אֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ לֹא תִשְׁחֲטוּ
בְּיוֹם אֶחָד׃ וְכִי תִזְבְּחוּ זֶבַח תּוֹדָה

Primitiua.heb.

גור
קרב
תמם
רצה
היה
שבר חרץ
נתן
זבח
שרע קלט
רצה מעך כתת
נתק כרת
עשה
קרב
רצה
ילד יום
שמן
שחט
זבח ידה

Transla.Chal.

יִשְׂרָאֵל וּמִן גִּיּוֹרַיָּא בְּיִשְׂרָאֵל דִּיקָרֵיב קוּרְבָּנֵיהּ לְכָל נִדְרֵיהוֹן וּלְכָל נִדְבַתְהוֹן דִּיקָרְבוּן
קֳדָם יְיָ לַעֲלָתָא׃ לְרַעֲוָא לְכוֹן שְׁלִים דְּכַר בְּתוֹרֵי בְּאִמְּרַיָּא וּבְעִזַּיָּא׃ כֹּל דְּבֵיהּ מוּמָא
לָא תְקָרְבוּן אֲרֵי לָא לְרַעֲוָא יְהֵי לְכוֹן׃ וּגְבַר אֲרֵי יְקָרֵיב נִכְסַת קוּדְשַׁיָּא קֳדָם יְיָ
לְפָרָשָׁא נִדְרָא אוֹ לִנְדַבְתָּא בְּתוֹרֵי אוֹ בְעָנָא שְׁלִים יְהֵי לְרַעֲוָא כָּל מוּמָא לָא יְהֵי בֵיהּ׃
עֲוִיר אוֹ תְבִיר אוֹ פְּסִיק אוֹ יַבְּלָן אוֹ גַרְבָן אוֹ חֲזָזָן לָא תְקָרְבוּן אִלֵּין קֳדָם יְיָ וְקוּרְבָּנָא
לָא תִתְּנוּן מִנְּהוֹן עַל מַדְבְּחָא קֳדָם יְיָ׃ וְתוֹר וְאִמַּר יַתִּיר וְחַסִּיר נִדְבְתָא תַּעְבֵּיד יָתֵיהּ
וּלְנִדְרָא לָא יִתְרְעֵי׃ וּדְמָרִיס וּדְרְסִיס וְדִשְׁלִיף וְדִגְזִיר לָא תְקָרְבוּן קֳדָם יְיָ וּבְאַרְעֲכוֹן
לָא תַעְבְּדוּן׃ וּמִיַּד בַּר עַמְמִין לָא תְקָרְבוּן יָת קוּרְבַּן אֱלָהֲכוֹן מִכָּל אִלֵּין אֲרֵי חִבּוּלְהוֹן
בְּהוֹן מוּמָא בְּהוֹן לָא לְרַעֲוָא יְהוֹן לְכוֹן׃ וּמַלֵּיל יְהוָה עִם מֹשֶׁה לְמֵימַר׃ תּוֹר אוֹ אִמַּר אוֹ
עֵז אֲרֵי יִתְיְלִיד וִיהֵי שִׁבְעָא יוֹמִין בָּתַר אִמֵּיהּ וּמִיּוֹמָא תְמִינָאָה וּלְהָלָא יִתְרְעֵי
לְקָרָבָא קוּרְבָּנָא קֳדָם יְיָ׃ וְתוֹרְתָא אוֹ שֵׂיתָא לַהּ וְלִבְרַהּ לָא תִכְּסוּן בְּיוֹמָא חַד׃ וַאֲרֵי
תִכְּסוּן נִכְסַת תּוֹדְתָא

Interp̄.chal.

israel et de pegrinis qui habitāt in israel: q̄ obtulerit oblationē suā oibus votis suis et oib⁹ oblatiōib⁹ spontaneis suis q̄ obtulerit corā dño in holocaustū: vt placabile sit pro vobis: masculus integer erit ex bobus aut ex agnis vel capris. Omne in quo fuerit macula non offeretis: quia nō erit pro vobis placabile. Uir autē qui obtulerit victimā sanctificationū coram dño vota soluēs aut sponte offerens de bobus aut de ouibus: integrum erit: vt sit placabile: ois macula non erit in eo: si cecū fuerit aut cōfractū aut succisum: aut papulas habens aut scabiē aut impetiginē: non offerens ea corā dño: neq3 oblationē pōetis ex eis sup altare corā dño. Bos et agnus si fuerit supflu⁹ vel diminutus: voluntarie facies eum: et pro voto nō erit placabilis. Animal aūt quod habet cōtritos vel tusos aut sectos testiculos nō offeretis illud corā dño: neq3 in terra vestra hoc facietis. Et de manu filiū populoꝝ non offeretis oblationē deo vestro ex oibus his: q: corruptio eoꝝ in eis est: macula est in eis: nō erit placabile vobis. Locutusq3 ē dñs cū moyse dicēs. Bos aut agn⁹ aut capra cū nati fuerint: septē dieb⁹ erūt cū mře sua: a die aūt octauo et deīceps erūt acceptabiles vt offerāt in oblationē corā dño. Bouē aut ouē nō imolabitis vna die cū filio suo. Cū aūt imolaueritis hostiā grāꝝ

Primitiua chal.

גור קרב
עלה רעה תור
עז
עאן הוה
כרב
נתן דבח עבד
רעה שלף
עבד
הוה אמר
ילד אם תמנא
רעה שה נכס
אחד יתה

ליהוה לרצנכם תזבחו׃ ביום
ההוא יאכל לא תותירו ממנו אכל יתר
עד בקר אני יהוה׃ ושמרתם
מצותי ועשיתם אתם אני יהוה׃ צוה עשה
ולא תחללו את שם קדשי חלל
ונקדשתי בתוך בני ישראל אני קדש
יהוה מקדשכם׃ המוציא אתכם יצא
מארץ מצרים להיות לכם לאלהים היה
Cap. xxiii. אני יהוה׃ וידבר יהוה אל
משה לאמר׃ דבר אל בני ישראל דבר
ואמרת אלהם מועדי יהוה אשר יעד
תקראו אתם מקראי קדש אלה קרא
הם מועדי׃ ששת ימים תעשה יום עשה
מלאכה וביום השביעי שבת שבתון לאך שבע
מקרא קדש כל מלאכה לא
תעשו שבת הוא ליהוה בכל
מושבתיכם׃ אלה מועדי יהוה ישב
מקראי קדש אשר תקראו אתם קרא
במועדם׃ בחדש הראשון בארבעה רבע
עשר לחדש בין הערבים פסח
ליהוה׃ ובחמשה עשר יום לחדש
הזה חג המצות ליהוה שבעת ימים יום
מצות תאכלו׃ ביום הראשון אכל
מקרא קדש יהיה לכם כל היה
מלאכת עבדה לא תעשו׃
והקרבתם אשה ליהוה שבעת קרב
ימים ביום השביעי מקרא קדש כל שבע

ne domino: vt possit esse placabilis: eodē die comedetis eam. Non remanebit quicquam in mane alterius diei. Ego dñs. Custodite mandata mea & facite ea. Ego dominus. Ne polluatis nomen meū sanctū: vt sanctificer in medio filiorū israel. Ego dñs qui sanctifico vos & eduxi de terra egypti: vt essem vobis in deū. Ego dominus. Ca. 23.

Locutusq; ē dñs ad moysen dicens. Loquere filiis israel & dices ad eos. He sūt ferie domini quas vocabitis sanctas. Sex diebus facietis opus. dies septimus: quia sabbati requies ē: vocabitur sanctus. Oē opus non facietis in eo. Sabbatū dñi est in cūctis habitatiōibus vr̃is. He sunt ergo ferie dñi sancte quas celebrare debetis tpibus suis. Mense primo quarta decima die mēsis ad vesperū phase domini est. & quinta decima die mensis huius solēnitas azymorū dñi ē. Septem dieb azyma comedetis. Dies primus erit vobis celeberrimus sanctusq;. Omne opus seruile nō facietis in eo: sed offeretis sacrificium in igne domino septem diebus. Dies aūt septimus erit celebrior & sā

gratiarū dño acceptabile vob: sacrificabitis
χαρμοσύνης τῷ κυρίῳ εἰσδεκτὸν ὑμῖν θύσετε
illud: die illa comedet: nō relin-
αὐτό, τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ βρωθήσεται, οὐκ ἀπο-
quetis de carnib' ad mane: ego do-
λείψετε ἀπὸ τῶν κρεῶν εἰς πρωΐ, ἐγώ κύ-
min'. seruate pcepta mea ꝛ fa-
ριος. φυλάξετε τὰς ἐντολάς μου καὶ ποιή-
cietis ea: ego dño. ꝛ nō pollua-
σετε αὐτάς, ἐγὼ κύριος. καὶ οὐ βεβηλώ-
tis nomē scī mei: ꝛ scīficabor
σετε τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου μου, καὶ ἁγιασθήσομαι
in medio filioꝝ israel: ego dño scīficās
ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν ἰσραὴλ, ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιάζων
vos: q̄ eduxi vos de t̄ra egypti: vt
ὑμᾶς, ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς αἰγύπτου, ὥστε
essem vr̄ de': ego dño.
εἶναι ὑμῶν θεός, ἐγὼ κύριος. Ca. 23

Et locutus ē dño ad moysen: dicēs:
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων,
loq̄re filijs israel: ꝛ dices ad eos:
λάλησον τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς,
festa dñi q̄ vocabitis ipa vocata scā:
ἑορταὶ κυρίου ἃς καλέσετε αὐτὰς κλητὰς ἁγίας,
hec sūt festa mea. sex dies facies o-
αὗταί εἰσιν αἱ ἑορταί μου. ἓξ ἡμέρας ποιήσεις ἔρ-
pera: at die septima sabbata requies
γα, τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ σάββατα ἀνάπαυσις
vocata scā dño: oē op' nō facietis:
κλητὴ ἁγία τῷ κυρίῳ, πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε,
sabbata sunt dño. in oī hītatiōe ve-
σάββατά ἐστι τῷ κυρίῳ. ἐν πάσῃ κατοικίᾳ ὑ-
stra hec festa dño vocata scā: q̄ voca-
μῶν αὗται αἱ ἑορταὶ τῷ κυρίῳ κληταὶ ἅγιαι, ἃς καλέ-
bitis ipa in tēporib' suis. in pmo
σετε αὐτὰς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν. ἐν τῷ πρώτῳ
mēse in quarta decima die mēsis:
μηνὶ ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς, ἀ-
inter vespma phase dño. ꝛ in
νὰ μέσον τῶν ἑσπερινῶν πάσχα τῷ κυρίῳ. καὶ ἐν τῇ
quinta decima die mēsis hui' fes-
πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τούτου ἑορ-
tū azymoꝝ dño. septē dies come-
τὴ τῶν ἀζύμων τῷ κυρίῳ. ἑπτὰ ἡμέρας ἄζυ-
detis azyma. ꝛ dies pma vocata scā e-
μα ἔδεσθε. καὶ ἡ ἡμέρα ἡ πρώτη κλητὴ ἁγία ἔ-
rit vobis. oē op' seruile nō facietis.
σται ὑμῖν. πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε.
ꝛ offeretis holocaustū dño septē
καὶ προσάξετε ὁλοκαύτωμα τῷ κυρίῳ ἑπτὰ
dies. ꝛ dies septima vocata scā
ἡμέρας. καὶ ἡ ἡμέρα ἡ ἑβδόμη κλητὴ ἁγία
erit vobis. oē
ἔσται ὑμῖν. πᾶν

A

Exod. 12.c. Nume. 28.c.

B

Priitiua chal.

אכל שאר
נטר חלל קדש
נפק הוה
אמר
יעד ערע
שית עבד
יתב ערע
רבע
חגג
אכל הוה
עבד קרב

Interp. chal.

actionis coram dño: et sit pro vobis placabilis immolabitis eam. Eadem die comedatur: nō relinquatis ex ea vsq; mane: ego dño. Custodietisq; precepta mea et facietis ea: ego dño. Et non violabitis nomen sanctum meū: ꝛ sanctificabor in medio filioꝝ israel: ego dño qui sanctifico vos: qui eduxi vos de terra egypti vt sim vobis in deum: ego dño. Ca. 23.

Locutusq; est dño cum moyse dicēs. Loquere cū filiis israel: ꝛ dices ad eos. Solemnitates dñi quas vocabitis inuocatione sancta: hec sunt solēnitates mee. Sex diebus facies opus: die aūt septio sabbatū requiei est vocatione sancta: oē opus nō facietis in eo: sabbatū est corā dño in cunctis habitationibus vr̄is. He sunt solēnitates dñi quas vocabitis vocatione scā in tpibus suis. Mense pmo q̄rtadecima mēsis ad vesperā phase corā dño ē: q̄ntadecia aūt die mēsis huius solēnitas azymoꝝ est coram dño: septē diebus azyma comedetis. In die primo erit vobis vocatio sancta: omne opus seruile nō facietis. ꝛ offeretis oblationem coram domino septem diebus: in die septimo vocatio sancta erit vobis: omne

Transla. Chal.

קדם יי לרעוא לכון תכסון׃ ביומא ההוא יתאכיל לא תשארון מיניה עד צפרא אנא
יי׃ ותטרון פקודי ותעבדון יתהון אנא יי׃ ולא תחלון ית שמא דקודשי ואתקדש
בגו בני ישראל אנא יי מקדישכון׃ דאפיק יתכון מארעא דמצרים למהוי לכון
לאלהא אנא יי׃ Ca. xxiii. ומליל יי עם משה למימר׃ מליל עם בני
ישראל ותימר להון מועדיא דיי דתערעון יתהון מערע קדיש אילין אינון מועדי׃
שתא יומין תתעבד עיבידתא וביומא שביעאה שבת שבתא מערע קדיש כל עיבידא
לא תעבדון שבתא היא קדם יי בכל מותבניכון׃ אילין מועדיא דיי מערע קדיש
דתערעון יתהון בזמניהון׃ בירחא קדמאה בארבעת עשרא לירחא בין שמשיא
פסחא קדם יי׃ ובחמשת עשרא יומא לירחא הדין חגא דפטיריא קדם יי שבעא
יומין פטירא תיכלון׃ ביומא קדמאה מערע קדיש יהי לכון כל עיבידת פולחנא לא
תעבדון׃ ותקרבון קורבנא קדם יי שבעא יומין ביומא שביעאה מערע קדיש כל

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

opus seruile nō facietis. et locut⁹ est dñs
ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε. καὶ ἐλάλησε κύριος
ad moysen: dicēs: loqre filijs israel: et di
πρὸς μωυσῆν, λέγων. εἰπὲ τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ, καὶ ἐ-
ces ad eos: qn̄ ingressi fueritis in terrā: quā ego do
ρεῖς πρὸς αὐτούς, ὅταν εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν, ἣν ἐγὼ δί-
vobis: et messueritis messem ei⁹: et fe
δωμι ὑμῖν, καὶ θερίσητε τὸν θερισμὸν αὐτῆς, καὶ οἴ-
retis manipulos pmitias messis vr̄e ad
σετε δράγματα ἀπαρχὴν τοῦ θερισμοῦ ὑμῶν πρὸς τὸν
sacerdotē: et offeret manipulū corā dn̄o acceptabile
ἱερέα, καὶ ἀνοίσει τὸ δράγμα ἔναντι κυρίου δεκτὸν
vobis: crastina die a pmo offeret illū sacer
ὑμῖν, τῇ ἐπαύριον τῆς πρώτης ἀνοίσει αὐτὸ ὁ ἱερ-
dos. et facietis in die qua tuleritis
εύς. καὶ ποιήσετε ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἂν φέρητε τὸ
manipulū: ouē imaculatā āniculā in holocaustū
δράγμα, πρόβατον ἄμωμον ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα
dn̄o: et sacrificiū ei⁹ due decime si
τῷ κυρίῳ, καὶ τὴν θυσίαν αὐτοῦ δύο δέκατα σεμι-
mile cōfecte ī oleo: sacrificiū do-
δάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ, θυσία τῷ κυ-
mino: ī odorē suauitatis dn̄o: et libationē ei⁹ quartā
ρίῳ, εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ, καὶ σπονδὴν αὐτοῦ τέταρ-
ptē hin vini. et panē: et tosta far-
τον τοῦ ἵν οἴνου. καὶ ἄρτον, καὶ πεφρυγμένα χί-
ra noua nō comedetis vsq; ad ipsā diē hāc:
δρα νέα οὐ φάγεσθε ἕως εἰς αὐτὴν τὴν ἡμέραν ταύ-
quo ad obtuleritis dona dei vr̄i. legiti
την, ἕως ἂν προσενέγκητε ὑμεῖς τὰ δῶρα τοῦ θεοῦ ὑμῶν. νόμι-
mū sēpiternū in gn̄ationes vr̄as in oī hitat.ōe
μον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἐν πάσῃ κατοικί-
vr̄a. et numerabitis vobis a postero die
ᾳ ὑμῶν. καὶ ἀριθμήσετε ὑμεῖς ἀπὸ τῆς ἐπαύριον τῶν
sabbatorū a die qua obtuleritis
σαββάτων ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἂν προσενέγκητε τὸ
manipulū ipositiōis: septē hebdomadas inte
δράγμα τοῦ ἐπιθέματος, ἑπτὰ ἑβδομάδας ὁλοκλή-
gras numerabis vsq; ad crastinū vltime hebdo
ρους ἀριθμήσεις ἕως τῆς ἐπαύριον τῆς ἐσχάτης ἑβδομά-
madis numerabitis qnq̄ginta dies: et offe
δος ἀριθμήσετε πεντήκοντα ἡμέρας, καὶ προσοί-
retis sacrificiū nouū dn̄o: ab hitatiōe
σετε θυσίαν νέαν τῷ κυρίῳ. ἀπὸ τῆς κατοικίας
vr̄a offeretis panes ipositionē: duos panes. ex
ὑμῶν προσοίσετε ἄρτους ἐπίθεμα, δύο ἄρτους. ἐκ
duab⁹ decimis simile erūt: fermētati co
δύο δεκάτων σεμιδάλεως ἔσονται, ἐζυμωμένοι πεφ-
quētur pmitiaꝝ dn̄o. et offe
θήσονται πρωτογεννημάτων τῷ κυρίῳ. καὶ προσά-
retis cū panib⁹ septē agnos imaculatos āni-
ξετε μετὰ τῶν ἄρτων ἑπτὰ ἀμνοὺς ἀμώμους ἐνιαυ-
culos: et vitulū vnū ex
σίους, καὶ μόσχον ἕνα ἐκ

Trāsla.B.Hiero.

ctior. nullūq; seruile opus facietis in eo. Locutusq; est dñs ad moysē dicens. Loquere filiis israel: & dices ad eos. Cum ingressi fueritis terrā quā ego dabo vobis & messueritis segetem: feretis manipulos spicarum primitias messis vestre ad sacerdotem. Qui eleuabit fasciculū corā dño vt acceptabile sit pro vobis altero die sabbati: & sāctificabit illum. Atq; in eodē die quo manipulus cōsecratur cedetur agnus immaculatus ānículus ī holocaustū dñi: & libamēta offerētur cū eo due decime simile cōspse oleo in incēsū dñi: odorēq; suauissimū. liba quoq; vini quarta pars hin. Panē & polētam & pultes nō comedetis ex segete: vsq; ad diē q offeretis ex ea deo vestro. Preceptū est sempiternum in gn̄atiōibus cūctisq; habitaculis vestris. Numerabitis ergo ab altero die sabbati ī quo obtulistis manipulum primitiarum septem hebdomadas plenas vsq; ad alterā diē expletionis hebdomade septime.i. quīquagīta dies. & sic offeretis sacrificium nouū dño ex oib⁹ habitaculis vestris: panes primitiarū duos de duabus decimis simile fermētate: quos coquetis in primitias dñi. Offeretisq; cum panibus septem

Tex.Heb.

מלאכת עבדה לא תעשו: וידבר
יהוה אל משה לאמר: דבר אל
בני ישראל ואמרת אלהם כי
תבאו אל הארץ אשר אני נתן
לכם וקצרתם את קצירה
והבאתם את עמר ראשית
קצירכם אל הכהן: והניף את
העמר לפני יהוה לרצנכם
ממחרת השבת יניפנו הכהן:
ועשיתם ביום הניפכם את העמר
כבש תמים בן שנתו לעלה ליהוה:
ומנחתו שני עשרנים סלת
בלולה בשמן אשה ליהוה ריח
ניחח ונסכה יין רביעת ההין:
ולחם וקלי וכרמל לא תאכלו עד
עצם היום הזה עד הביאכם את
קרבן אלהיכם חקת עולם
לדרתיכם בכל משבתיכם:
וספרתם לכם ממחרת השבת מיום
הביאכם את עמר התנופה שבע
שבתות תמימת תהיינה: עד
ממחרת השבת השביעת תספרו
חמשים יום והקרבתם מנחה
חדשה ליהוה: ממושבתיכם תביאו
לחם תנופה שתים שני עשרנים
סלת תהיינה חמץ תאפינה בכורים
ליהוה: והקרבתם על הלחם שבעת

Pritiua.heb.

בוא
בוא
קצר נוף
פנה רצה
עשה
תמם שנה
שנה
בלל
נוח נסך
קלה אכל
בוא
עלם
דור ישב
נוף
היה
שבע ספר
קרב
ישב בוא
שנה
היה אפה בכר
קרב

Transla.Chal.

עבידת פולחנא לא תעבדון: ומליל יי עם משה למימר: מליל עם בני ישראל
ותימר להון ארי תעלון לארעא דאנא יהיב לכון ותחצדון ית חצדה ותיתון
ית עומרא ריש חצדכון לות כהנא: וירים ית עומרא קדם יי לרעוא לכון בתר
יומא טבא ירימיניה כהנא: ותעבדון ביום ארמותכון ית עומרא אימר שלים
בר שתיה לעלתא קדם יי: ומנחתיה תרי עשרונין סולתא דפילא במשח קורבנא
קדם יי לאתקבלא ברעוא ונסכיה חמרא רבעות הינא: ולחם וקלי ופירוכן לא
תיכלון עד כרן יומא הדין עד איתאיכון ית קורבן אלהכון קים עלם לדריכון בכל
מותבניכון: ותמנון לכון מבתר יומא טבא מיום איתאיכון ית עומרא דארמותא שבע
שבוען שלמן תהוין: עד מבתר שבועתא שביעתא תמנון חמשין יומין ותקרבון
מנחתא חדתא קדם יי: ממותבניכון תיתון לחם ארמותא תרתין גריצן תרין עשרונין
סולתא יהוין חמיע יתאפין בכורין קדם יי: ותקרבון על לחמא שבעא

Interp.chal.

opus seruile nō facietis. Locutusq; est dñs cū moyse dicens. Loquere cū filiis israel: et dices ad eos. Cum ingressi fueritis terrā quā ego dabo vobis: et messueritis messem eius: afferetis manipulū primitias messis vr̄e ad sacerdotē. Et eleuabit sacerdos manipulū corā dño: vt acceptabile sit pro vobis. Post diē festiuitatis eleuabit eū sacerdos. Facietisq; ī die quo eleuatur manipulus agnū integrū anniculū in holocaustū corā dño. Munus aūt eius erit due decime simile consperse oleo in oblationē corā dño: vt suscipiatur cū beneplacito: et libamentū eius q̄rta pars hin vini. Panē aūt et grana torrefacta et polentā nō comedetis vsq; ad diē hanc: donec offeratis oblationē dei vr̄i: legitimū sempiternū erit gn̄ationibus vestris in cunctis habitationibus vr̄is. Et numerabitis vobis ab altero die festiuitatis a die in quo offeretis manipulū eleuationis septē hebdomadas integras: vsq; ad alterā diē expletionis hebdomade septie numerabitis quinquaginta dies. et offeretis munus nouū corā dño. De habitationibus vr̄is afferetis panē eleuationis: due placente ex duabus decimis simile erūt: fermētate coquentur in primitias coram domino. Offeretisq; cum pane septem

Pritiua chal.

עלל אמר
עלל חצד
אתא ראש רום
רעא טוב
שתא
כבל מלל
אכל אתא לום
דור יתב מנה
רום קרב
חדא אתא
תרי אפה

Pritiua heb. | **Ter. Heb.** | **Leui.** | **Ca.xxiij.**

כבשים תמימם בני שנה ופר בן
בקר אחד ואילם שנים יהיו עלה
ליהוה ומנחתם ונסכיהם אשה
נוח עשה שער — ריח ניחח ליהוה: ועשיתם שעיר
עזים אחד לחטאת ושני כבשים
נוף — בני שנה לזבח שלמים: והניף
הכהן אתם על לחם הבכרים
תנופה לפני יהוה על שני כבשים
פנה — קדש יהיו ליהוה לכהן: וקראתם
בעצם היום הזה מקרא קדש
קרא — יהיה לכם כל מלאכת עבדה לא
לאך — תעשו חקת עולם בכל מושבתיכם
עשה ישב — לדרתיכם: ובקצרכם את קציר
דור קצר — ארצכם לא תכלה פאת שדך
כלה פאה — בקצרך ולקט קצירך לא תלקט
לקט — לעני ולגר תעזב אתם אני יהוה
ענה גור עזב — אלהיכם: וידבר יהוה אל משה
דבר — לאמר: דבר אל בני ישראל
שבע — לאמר בחדש השביעי באחד
היה — לחדש יהיה לכם שבתון זכרון
רוע — תרועה מקרא קדש: כל מלאכת
קרב — עבדה לא תעשו והקרבתם אשה
ליהוה: וידבר יהוה אל משה
עשר — לאמר: אך בעשור לחדש השביעי
הזה יום הכפרים הוא מקרא
ענה — קדש יהיה לכם ועניתם את
נפשתיכם והקרבתם אשה

Trāsla. B. Hiero.

agnos immaculatos anniculos: & vitulū de armēto vnū: & arietes duos: & erūt in holocaustū cum libamentis suis in odorem suauissimū domino. Facietis & hircū pro peccato. Duosq; agnos anniculos hostias pacificorū. Cūq; eleuauerit eos sacerdos cum panibus primitiarum coram domino: cedēt in vsum eius. Et vocabitis hūc diem celeberrimū atq; sanctissimum. Omne opus seruile nō facietis in eo. Legitimū sempiternū erit in cūctis habitaculis & gñationibus vris. Postq̄ āt messueritis segetē terre vre nō secabitis eā vsq; ad solū nec remanentes spicas colligetis. Sed pauperib⁹ & peregrinis dimittetis eas. Ego sum dñs deus vr. Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Loquere filiis israel. Mense septimo: prima die mensis erit vobis sabbatum memoriale clāgētib⁹ tubis: & vocabitur sctm. Omne opus seruile nō facietis in eo: & offeretis holocaustū dño. Locutusq; ē dñs ad moysen dicēs. Decimo die mensis huius septimi dies expiationū erit celeberrimus: & vocabitur sctūs. Affligetisq; animas vestras in eo: & offeretis holocaustum

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

bobus: & arietes duos immaculatos: & erūt holo
βουκολίου, καὶ κριοὺς δύο ἀμώμους, καὶ ἔσονται ὁλο
caustū dño. & sacrificia eoꝝ &
καύτωμα τῷ κυρίῳ. καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ
libatiōes eoꝝ sacrificiū odor suauitatis dño. & facie
σπονδαὶ αὐτῶν θυσία ὀσμὴ εὐωδίας τῷ κυρίῳ. καὶ ποιή
tis hircū ex capris vnū pro pctō: duos a
σετε χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, καὶ δύο ἀμ
gnos āniculos in sacrificiū salutaris cū panibus
νοὺς ἐνιαυσίους εἰς θυσίαν σωτηρίου μετὰ τῶν ἄρτων
pmitiaꝝ. & īponet ea sacerdos
τῶν πρωτογεννημάτων. καὶ ἐπιθήσει αὐτὰ ὁ ἱερεὺς
cū panibus pmitiaꝝ īpositiōes
μετὰ τῶν ἄρτων τῶν πρωτογεννημάτων ἐπίθεμα
corā dño cū duobus agnis: scā erūt
ἐναντίον κυρίου μετὰ τῶν δύο ἀμνῶν, ἅγια ἔσονται
dño. sacerdoti offerēti ea ipsi erūt.
τῷ κυρίῳ. τῷ ἱερεῖ τῷ προσφέροντι αὐτὰ αὐτῷ ἔσται.
& vocabitis hāc diē: vocata scā e=
καὶ καλέσετε ταύτην τὴν ἡμέραν, κλητὴ ἁγία ἔσ
rit vobis. oē opus seruile nō facietis in
ται ὑμῖν. πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε ἐν
ea. legitimū sēpitnū in gñatiōes vras in oi ū.19.b
αὐτῇ. νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἐν πάσῃ
hitatiōe vra. & qñ messueritis messē
κατοικίᾳ ὑμῶν. καὶ ὅταν θερίζητε τὸν θερισμὸν τῆς
tre vre: nō pficietis reliquū messis
γῆς ὑμῶν, οὐ συντελέσετε τὸ λοιπὸν τοῦ θερισμοῦ
agri tui cū messueris tu: & q̄ ceci
τοῦ ἀγροῦ σου ἐν τῷ θερίζειν σε, καὶ τὰ ἀποπί
derint messis tue nō colliges: mē
πτοντα τοῦ θερισμοῦ σου οὐ συλλέξεις, τῷ πτω
dico & aduene relinq̄s ea: ego
χῷ καὶ τῷ προσηλύτῳ καταλείψεις αὐτά, ἐγὼ
dñs deus vr. & locutus ē dñs ad moy
κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυ
sen: dicēs: loq̄re filiis israel: dicēs:
σῆν, λέγων, λάλησον τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ, λέγων,
mēsis septimi vna mēsis erit vobis re
τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου μιᾷ τοῦ μηνὸς ἔσται ὑμῖν ἀνά
quies: mēoriale tubaꝝ vocata scā
παυσις, μνημόσυνον σαλπίγγων κλητὴ ἁγία τῷ
dño: oē opus seruile nō facietis. & of
κυρίῳ, πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε. καὶ προ
feretis holocaustū dño. & locutus ē do
σάξετε ὁλοκαύτωμα τῷ κυρίῳ. καὶ ἐλάλησε κύ
minus ad moysen: dicēs: & decima mēsis
ριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, καὶ τῇ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς ū.19.f.
septimi huius dies expiatiōis: vocata sā
τοῦ ἑβδόμου τούτου ἡμέρα ἐξιλασμοῦ, κλητὴ ἁ
cta erit vobis. & humiliabitis aīas vras:
γία ἔσται ὑμῖν. καὶ ταπεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν,
& offeretis holocaustū
καὶ προσάξετε ὁλοκαύτωμα τῷ

D

E

Pritiua chal.

בן עלה
כבש רעה עבד
עז אחד רום
ערע היה קום
יתב דור חצד
שצא פאה
לקט ענה גור
שבק אמר אחד
נוח עבד קרב
ערע
ענה קרב

Interp. chal.

agnos integros anniculos & vitulū de bobus vnū: & arietes duo erunt in holocaustū corā dño: & munera eoꝝ & libamēta eoꝝ: vt suscipiatur oblatio volūtarie corā dño. Facietisq; hircū vnū de capris pro peccato et duos agnos anniculos in hostiā sanctificationum: et eleuabit eos sacerdos cum pane primitiarū eleuatione corā dño cum duobus agnis: sctificata erunt corā dño: & sacerdoti pertinebūt. Et vocabitis hunc eūdem diē vocatione sancta: sanctus erit vobis: omne opus seruile nō facietis: legitimū sempiternū erit in cunctis habitationibus vris & generationibus vris. Et qn̄ messueritis segetē tre vre: nō ꝯsumabis metere angulū agri tui cum messueris: neq; colliges decidentes spicas messis tue: sed pauperi & peregrino dimittes eas: ego dñs deus vester. Locutusq; est dñs cum moyse dicens. Loquere cum filiis israel dicens. In mense septimo prima die mensis erit vobis requies: memoriale clangoris & vocatio sancta: omne opus seruile nō facietis: & offeretis oblationē corā dño. Locutusq; est dñs cū moyse dicēs. Uerūtamē in decima die mensis hui⁹ septimi dies expiationū erit: vocatio scā erit vobis: & affligetis aīas vras: & offeretis oblatōes

Transla. Chal.

אמרין שלמין בני שנה ותור בר תורי חד ודכרין תרין יהון עלתא קדם יי ומנחתהון
ונסכיהון קורבן דמתקבל ברעוא קדם יי: ותעבדון צפיר בר עזין חד לחטאתא
ותרין אמרין בני שנה לנכסת קודשיא: וירים כהנא יתהון על לחם בכוריא ארמא
קדם יי על תרין אמרין קודשא יהון קדם יי לכהנא: ותערעון בכרן יומא הדין מערע
קדיש יהי לכון כל עבידת פולחנא לא תעבדון קים עלם בכל מותבניכון לדריכון:
ובמחצדכון ית חצדא דארעכון לא תשיצי פאתא חקלך במחצדך ולקטא דחצדך לא
תלקט לעניי ולגיורי תשבוק יתהון אנא יי אלהכון: ומליל יי עם משה למימר:
מליל עם בני ישראל למימר בירחא שביעאה בחד לירחא יהי לכון נייחא דוכרן יבבא
מערע קדיש: כל עבידת פולחנא לא תעבדון ותקרבון קורבנא קדם יי: ומליל יי
עם משה למימר: ברם בעשרא לירחא שביעאה הדין יומא דכפוריא הוא מערע
קדיש יהי לכון ותענון ית נפשתכון ותקרבון קורבנא

dño. oē opus nō facietis in ipa die
κυρίῳ. πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ
hac: est eni dies expiatiōis hec vobis:
ταύτῃ, ἔστι γὰρ ἡμέρα ἐξιλασμοῦ αὕτη ὑμῖν,
ppitiare pro vobis corā dño deo
ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ
vro. ois aia: q̄ nō humiliabit
ὑμῶν. πᾶσα ψυχή, ἥτις μὴ ταπεινωθήσεται
in ipa die hac: exterminabit ex
ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, ἐξολοθρευθήσεται ἐκ
pplo suo. et ois aia: q̄ faciet
τοῦ λαοῦ αὐτῆς. καὶ πᾶσα ψυχή, ἥτις ποιήσει
op⁹ in ipa die hac: peribit ani
ἔργον ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, ἀπολεῖται ἡ ψυ
ma illa de pplo suo. oē op⁹ nō fa
χὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς. πᾶν ἔργον οὐ ποι
cietis. legitimū sēpiternū in gñatiōes vras in
ήσετε. νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἐν
oib⁹ hitatiōib⁹ vris: sabbata sab
πάσαις ταῖς κατοικίαις ὑμῶν, σάββατα σαβ
batoꝝ erit vobis. et humiliabitis ani
βάτων ἔσται ὑμῖν. καὶ ταπεινώσετε τὰς ψυ
mas vras a nono mēsis. a ves
χὰς ὑμῶν ἀπὸ ἐνάτης τοῦ μηνός. ἀπὸ ἑσπέ
pera vsq ad vesperā sabbatizabitis sab
ρας ἕως ἑσπέρας σαββατιεῖτε τὰ σάβ
bata vra. et locut⁹ ē dñs ad moy
βατα ὑμῶν. καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυ
sen: dicēs: loqre filiis israel: di
σῆν, λέγων, λάλησον τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ, λέ
cēs: quinta decima mēsis septi
γων, τῇ πεντεκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδό
mi huius festū tabnaculoꝝ septē dies domi
F μου τούτου ἑορτὴ σκηνῶν ἑπτὰ ἡμέρας τῷ κυ
no. et dies pria vocata scta erit
ρίῳ. καὶ ἡ ἡμέρα ἡ πρώτη κλητὴ ἁγία ἔσται
vobis: oē op⁹ seruile nō facietis.
ὑμῖν, πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε.
septē dies offeretis holocaustū dño.
ἑπτὰ ἡμέρας προσάξετε ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ.
et dies octaua vocata scta erit vobis.
καὶ ἡ ἡμέρα ἡ ὀγδόη κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν.
et offeretis holocaustū dño: exodiū
καὶ προσάξετε ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ, ἐξόδιόν
est. oē opus seruile nō facietis. hec
ἐστι. πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε. αὗται αἱ
festa dñi: qua vocabitis ipa vocata san
ἑορταὶ κυρίου, ἃς καλέσετε αὐτὰς κλητὰς ἁ
cta: vt offeratis oblationē dño:
γίας, ὥστε προσενέγκαι καρπώματα τῷ κυρίῳ,
holocaustū et sacrificia ipoꝝ: et libatiōes
ὁλοκαύτωμα καὶ θυσίας αὐτῶν, καὶ σπονδὰς τὸ

domio. Oē opus seruile non facietis in tpe diei huius: quia dies propitiationis est: vt propitietur vobis dominus deus vester. Omnis anima que afflicta non fuerit die hac: peribit de populis suis: & que operis quippiam fecerit: delebo eam de populo suo. Nihil ergo operis facietis in eo. Legitimū sepiternū erit vobis in cūctis generationibus & habitationibus vestris. Sabbatū reqetiōis est: & affligetis aias vras. Die nono mēsis septimi a vespe vsq ad vesperā celebrabitis sabbata vra. Et locut⁹ ē dñs ad moysen dicens. Loquere filiis israel. A quinto decimo die mensis huius septimi erunt ferie tabernaculorum septē diebus domio. Dies primus vocabitur celeberrim⁹ atq sctissimus. Omne opus seruile non facietis in eo. & septem diebus offeretis holocausta dño. Dies quoq octauus erit celeberrim⁹ atq sanctissimus: & offeretis holocaustum dño. Est enim cetus atq collecte. Omne opus seruile nō facietis in ea. He sunt ferie dñi quas vocabitis celeberrimas atq sanctissimas. offeretisq in eis oblatiōes dño holocausta & libamenta iuxta ritū vniuscuiusq

ליהוה: וכל מלאכה לא תעשו
בעצם היום הזה, כי יום כפרים
הוא לכפר עליכם לפני יהוה — פנה
אלהיכם: כי כל הנפש אשר לא
תענה בעצם היום הזה, ונכרתה — כרת
מעמיה: וכל הנפש אשר תעשה — עשה
כל מלאכה בעצם היום הזה,
והאבדתי את הנפש ההוא מקרב — אבד
עמה: כל מלאכה לא תעשו, חקת
עולם לדרתיכם בכל משבתיכם: — דור ישב
שבת שבתון הוא לכם ועניתם את
נפשתיכם בתשעה לחדש בערב,
מערב עד ערב תשבתו שבתכם: — שבת
וידבר יהוה אל משה לאמר: דבר
אל בני ישראל לאמר, בחמשה
עשר יום לחדש השביעי הזה,
חג הסכות שבעת ימים ליהוה: — סכך יום
ביום הראשון מקרא קדש, כל — קרא
מלאכת עבדה לא תעשו: — לאך עשה
שבעת ימים תקריבו אשה — קרב
ליהוה, ביום השמיני מקרא — שמן
קדש יהיה לכם, והקרבתם אשה — היה
ליהוה עצרת הוא, כל מלאכת
עבדה לא תעשו: אלה מועדי — יעד
יהוה אשר תקראו אתם מקראי — קרא
קדש, להקריב אשה ליהוה,
עלה ומנחה זבח ונסכים דבר

Transla. Chal.

קדם יי: וכל עבידא לא תעבדון בכרן יומא הדין ארי יומא דכפוריא הוא לכפרא
עליכון קדם יי אלהכון: ארי כל אנש דלא מתעני בכרן יומא הדין וישתיצי מעמיה:
וכל אנש דיעבד כל עבידא בכרן יומא הדין ואוביד ית אנשא ההוא מגו עמה:
כל עבידא לא תעבדון, קים עלם לדריכון בכל מותבניכון: שבת שבתא היא לכון
ותענון ית נפשתיכון בתשעא לירחא ברמשא, מרמשא עד רמשא תנוחון נייחכון:
ומליל יי עם משה למימר: מליל עם בני ישראל למימר, בחמשת עשרא יומא
לירחא שביעאה הדין חגא דמטליא שבעא יומין קדם יי: ביומא קדמאה מערע
קדיש, כל עבידת פולחנא לא תעבדון: שבעא יומין תקרבון קורבנא קדם יי ביומא
תמינאה מערע קדיש יהי לכון, ותקרבון קורבנא קדם יי כנישין תהון כל עבידת
פולחנא לא תעבדון: אלין מועדיא דיי דתערעון יתהון מערע קדיש, לקרבא
קורבנא קדם יי, עלתא ומנחתא נכסת קודשין ונסכין פתגם

Interp. chal.

cotam dño. Et oīe opus nō facietis in hac eadē die: quia dies expiationū est ad ꝑpiciandū pro vobis coram dño deo vro. Ois enī homo qui non afflixerit se in hac eadē die: exterminabit de populo suo. Et ois homo qui fecerit oīe opus in hac eadē die: disperdā hominē illū de medio populi sui. Nullum opus facietis in eo: legitimū sempiternū erit generationibus vestris in cunctis habitationibus vris. Sabbatū requietionis erit vobis: et affligetis aias vestras in die nono mensis ad vesperā: a vespere vsq ad vesperum requiescetis in requie vestra. Locutusq est dñs cum moyse dicens. Loquere cum filiis israel dicens. In quintadecima die mensis septimi huius festiuitas vmbraculoꝝ erit septē diebus corā dño: in die primo vocatio sancta erit: omne opus seruile non facietis. Septē diebus offeretis oblationes corā dño: in die octauo vocatio sctā erit vobis: et offeretis oblationes corā dño: collecti enim eritis: oīe opus seruile nō facietis. He sunt solēnitates dñi quas vocabitis vocatione sancta: vt offeratur oblatio coram domino holocaustum et munus et hostia sanctificationum et libamenta iuxta ritum

Pmitiua chal.

ענה שצא
עבד אבד
קום דור יתב
נוח
אמר
חגג טלל ערע
קרב קמא
היה קרב
יעד ערע
עלה

Priua heb. — Tex. Heb.

בדד — יום ביומו: מלבד שבתת יהוה
ומלבד מתנותיכם ומלבד כל
נדריכם ומלבד כל נדבתיכם
נתן — אשר תתנו ליהוה: אך בחמשה
עשר יום לחדש השביעי באספכם
בוא חגג — את תבואת הארץ תחגו את חג
יום — יהוה שבעת ימים ביום הראשון
שבתון וביום השמיני שבתון:
פרה — ולקחתם לכם ביום הראשון פרי
עץ הדר כפת תמרים וענף עץ
פנה — עבת וערבי נחל ושמחתם לפני
יהוה אלהיכם שבעת ימים:
וחגתם אתו חג ליהוה שבעת ימים
חקק צלם דור — בשנה חקת עולם לדרתיכם
שבע סכך — בחדש השביעי תחגו אתו: בסכת
ישב זרח — תשבו שבעת ימים כל האזרח
בישראל ישבו בסכת: למען
ידעו דרתיכם כי בסכות הושבתי
יצא — את בני ישראל בהוציאי
אותם מארץ מצרים אני יהוה
דבר יעד — אלהיכם: וידבר משה את מעדי
Ca. xxiiii. — יהוה אל בני ישראל: וידבר
צוה — יהוה אל משה לאמר: צו את
לקח — בני ישראל ויקחו אליך שמן
זכך כתת אור — זית זך כתית למאור להעלת נר
עלה נור תמד — תמיד: מחוץ לפרכת העדת באהל
עוד ערב — מועד יערך אתו אהרן מערב עד

Trãsla. B. Hiero.

dici: exceptis sabbatis domini donisq; vestris: & que offeretis ex voto vel que sponte tribuetis dño. A quintodecimo ergo die mensis septimi qñ cõgregaueritis oẽs fructus terre vestre celebrabitis ferias dñi septem diebus. Die primo & die octauo erit sabbatum. i. reqes. Sumetisq; vobis die primo fructus arboris pulcherrime. spatulasq; palmarũ. & ramos ligni densarũ frõdiũ & salices de torrẽte: & letabimini corã domino deo vestro: celebrabitisq; solẽnitatẽ eius septem diebus p annũ. Legitimũ sẽpiternũ erit i gñatiõib9 vestris. Mẽse septimo festa celebrabitis: & habitabitis in vmbraculis septẽ diebus. Oĩs qui de gñe est israel: manebit in tabernaculis: vt discãt posteri vr̃i q in tabernaculis hitare fecerim filios israel: cum educerem eos de terra egypti. Ego dominus deus vr̃. Locutusq; est moyses sup solẽnitatibus dñi ad filios israel.

Et locut9 ẽ dñs ad moysẽ dicens. Ca. 24. Precipe filiis israel vt afferãt tibi oleum de oliuis purissimũ ac lucidũ ad cõcinãdas lucernas iugiter extra velũ testimõij in tabernaculo federis. Ponetq; eas aaron a vespere vsq;

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina

de die in diẽ: p̃ter sabbata dñi:
καὶ ἡμέραν εἰς ἡμέραν, πλὴν τῶν σαββάτων κυρίου·
et p̃ter dona vr̃a: et p̃ter oia vo
καὶ πλὴν τῶν δομάτων ὑμῶν, καὶ πλὴν πασῶν τῶν εὐ
ta vr̃a: et p̃ter oia volũtaria vr̃a: q̃
χῶν ὑμῶν, καὶ πλὴν πάντων τῶν ἑκουσίων ὑμῶν, ἃ ἂν
dederitis dño. et in quintadecima die
δῶτε τῷ κυρίῳ. καὶ ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέ
mẽsis septimi: qñ cõsumaueritis om
ρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου, ὅταν συντελέσητε πά
nes fructus tre: celebrate dño
ντα τὰ γεννήματα τῆς γῆς, ἑορτάσατε τῷ κυρίῳ
septẽ dies. die pr̃ia requies:
ἑπτὰ ἡμέρας. τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ ἀνάπαυσις, G
et die octaua requies. et accipietis
καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἀνάπαυσις. καὶ λήψεσθε
vobis die pr̃ia fructũ arboris pulchrũ:
ἑαυτοῖς τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ καρπὸν ξύλου ὡραῖον,
et spatulas palmarũ: et ramos arboris de
καὶ κάλλυνθρα φοινίκων, καὶ κλάδους ξύλου δα
sos: et salices: et agni casti ramos ex torrẽte: et
σεῖς, καὶ ἰτέας, καὶ ἄγνου κλάδους ἐκ χειμάρρου, καὶ
letabimini corã dño deo vr̃o septẽ
εὐφρανθήσεσθε ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἑπτὰ
dies. et celebrabitis ipas festiuitatẽ dño
ἡμέρας. καὶ ἑορτάσετε αὐτὴν ἑορτὴν τῷ κυρίῳ
septẽ dies anni: legitimũ sempiternũ in gñã
ἑπτὰ ἡμέρας τοῦ ἐνιαυτοῦ, νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γε
tiões vr̃as. in mẽse septimo celebrate ip
νεὰς ὑμῶν. ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ ἑορτάσετε αὐ
sa: in tabnaculis. hitate septẽ dies. ois in
τήν, ἐν σκηναῖς κατοικήσετε ἑπτὰ ἡμέρας. πᾶς ὁ αὐ
digena in israel hitabũt in tabnaculis: vt
τόχθων ἐν ἰσραὴλ κατοικήσουσιν ἐν σκηναῖς, ὅπως
videãt gñationes vr̃e: q̃ in tabnaculis hitare feci
ἴδωσιν αἱ γενεαὶ ὑμῶν, ὅτι ἐν σκηναῖς κατῴκισα
filios israel: cũ educerẽ ego illos de tra
τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ, ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν με αὐτοὺς ἐκ γῆς
egypti: ego dñs deus vr̃. et locutus ẽ moy
αἰγύπτου, ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. καὶ ἐλάλησε μωυ
ses festa dñi filiis israel.
σῆς τὰς ἑορτὰς κυρίου τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ. Ca. 24
Et locutus ẽ dñs ad moysen: dicẽs: p̃
Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, ἔν A
cipe filiis israel: et accipiãt tibi
τειλαι τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ, καὶ λαβέτωσάν σοι
oleũ oliuarũ purũ cõtusum in lumẽ: vt ardeat
ἔλαιον ἐλάϊνον καθαρὸν κεκομμένον εἰς φῶς, καῦσαι
lucernã semp extra velũ:
λύχνον διαπαντὸς ἔξωθεν τοῦ καταπετάσματος,
in tabnaculo testimonij incẽdent ipm aarõ
ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου καύσουσιν αὐτὸν ἀαρὼν
et filij eius a vespa vsq;
καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἀφ᾽ ἑσπέρας ἕως

Priua chal.

שבת נתן
כנש
חגג נוח
נסב פרה
חדה
קום דור טלל
תוב יתב
נפק
יעד בן
אמר נסב דכה
נהר דלק שכן
סדר

Interp. chal.

vmbraculisq; dici: exceptis sabbatis dñi et exceptis donis vr̃is et exceptis oib9 votis vr̃is et exceptis oib9 q sponte offeretis corã dño. Verũtamen in quintadecima die mensis septimi quãdo cõgregaueritis fructus terre: solẽnizabitis solẽnitatẽ corã dño septẽ diebus. In die primo erit requies: et in die octauo erit requies. Sumetisq; vobis in die primo fructus arboris citrei et spatulas palmarũ et myrtũ et salices torrentis: et letabimini coram dño deo vestro septem diebus. et solẽnizabitis hanc solẽnitatem coram dño septem diebus per annũ: legitimũ sempiternũ erit generationibus vestris: in mense septimo celebrabitis eam. In vmbraculis habitabitis septem diebus: omnes indigene in israel habitabunt in vmbraculis. vt sciant generationes vestre quia in vmbraculo nubis mee habitare feci filios israel quãdo eduxi eos de terra egypti: ego dñs deus vester. Locutusq; est moyses ordinẽ solẽnitatũ dñi: et docuit eas filios israel. Ca. 24.

Locutusq; est dominus cum moyse dicens. Precipe filiis israel et tollant tibi oleum de oliuis contusis purissimum: vt luceat: vt incendantur lucerne iugiter. extra velum testimonij in tabernaculo federis ordinabit eas aaron a vespere

Transla. Chal.

יום ביומיה: בר משביא דיי ובר ממתנתכון ובר מכל נדריכון ובר מכל נדבתכון
דתתנון קדם יי: ברם בחמשת עשרא יומא לירחא שביעאה במכנשכון ית עללתא
דארעא תחגון ית חגא קדם יי שבעא יומין ביומא קדמאה נייחא וביומא תמינאה נייחא:
ותסבון לכון ביומא קדמאה פירי אילנא אתרוגין ולולבין והדסין וערבין דנחל
ותחדון קדם יי אלהכון שבעא יומין: ותחגון יתיה חגא קדם יי שבעא יומין בשתא
קיים עלם לדריכון בירחא שביעאה תחגון יתיה: במטליא תתבון שבעא יומין כל
יציבא בישראל יתבון במטליא: בדיל דידעון דריכון ארי במטלת ענני אותיבית ית
בני ישראל באפקותי יתהון מארעא דמצרים אנא יי אלהכון: ומליל משה ית
סדר מועדיא דיי ואלפינון לבני ישראל: Ca. xxiiij. ומליל יי עם
משה למימר: פקיד ית בני ישראל ויסבון לך משח זיתא דכיא כתישא לאנהרא
לאדלקא בוציניא תדירא: מברא לפרוכתא דסהדותא במשכן זמנא יסדר יתיה
אהרן מרמשא עד

Trāsla. Grē. lxx. cū interp. latina.

ad mane corā dño assidue: legitimū sēpitnū in
πρωὶ ἔναντι κυρίου ἐνδελεχῶς, νόμιμον αἰώνιον εἰς
generatiões vras. in candelabro mūdo in
τὰς γενεὰς ὑμῶν. ἐπὶ τῆς λυχνίας τῆς καθαρᾶς καύ
cedēt lucernas corā dño vsqȝ ad mane.
σουσι τοὺς λύχνους ἔναντι κυρίου ἕως εἰς τὸ πρωί.
τ accipietis similā: τ facietis eā duodeci
καὶ λήψεσθε σεμίδαλιν, καὶ ποιήσετε αὐτὴν δώδεκα
panes: duas decimas erit panis vn⁹. τ im
ἄρτους, δύο δεκάτων ἔσται ὁ ἄρτος ὁ εἷς. καὶ ἐπι
pones eos duas positiões: sex panes vna po
θήσετε αὐτοὺς δύο θέματα, ἓξ ἄρτους τὸ ἓν θέ
sitio sup mēsam purā corā domi
μα ἐπὶ τὴν τράπεζαν τὴν καθαρὰν ἔναντι κυ
no. τ imponetis sup positionē thus pur
ρίου. καὶ ἐπιθήσετε ἐπὶ τὸ θέμα λίβανον καθαρὸν
salē: τ erūt panes in memoriā
καὶ ἅλας, καὶ ἔσονται οἱ ἄρτοι εἰς ἀνάμνησιν
propositi dño. die sabbato
προκείμενοι τῷ κυρίῳ. τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββά
B rū pponetis corā dño semp a
των προθήσετε ἔναντι κυρίου διαπαντὸς παρὰ
filiis israel: fedus sēpitnū. τ erūt aarō
τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, διαθήκην αἰώνιον. καὶ ἔσται ἀαρὼν
τ filiis eius. τ comedēt ea in lo
καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ. καὶ φάγονται αὐτὰ ἐν τό
co scō: est eñ scā scōꝝ hoc ipi a
πῳ ἁγίῳ, ἔστι γὰρ ἅγια ἁγίων τοῦτο αὐτῷ ἀπὸ τῶν
sacrificatis dño: legitimū sēpitnū. τ egres
θυσιαζομένων τῷ κυρίῳ, νόμιμον αἰώνιον. καὶ ἐξῆλ
sus ē filiꝰ mulieris israelitidis: τ hic erat filius
θεν υἱὸς γυναικὸς Ἰσραηλίτιδος, καὶ οὗτος ἦν υἱὸς
egyptii in filiis israel. τ pugnauit in
αἰγυπτίου ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. καὶ ἐμαχέσατο ἐν
castris q̄ ex israelitide: τ ho
τῇ παρεμβολῇ ὁ ἐκ τῆς Ἰσραηλίτιδος, καὶ ὁ ἄν
mo israelita. τ cognominās filius
θρωπος ὁ Ἰσραηλίτης. καὶ ἐπονομάσας ὁ υἱὸς τῆς
mulieris israelitidis nomē maledixit:
γυναικὸς τῆς Ἰσραηλίτιδος τὸ ὄνομα κατηράσατο,
τ duxerūt eū ad moysen. τ nomē
καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς μωυσῆν. καὶ τὸ ὄνομα τῆς
C mrīs eius salomith filia labri de tri
μητρὸς αὐτοῦ σαλωμὶθ θυγάτηρ λαβρὶ ἐκ τῆς φυ
bu dan. τ posuerūt eū in carcerē vt iudicarēt
λῆς δάν. καὶ ἀπέθεντο αὐτὸν εἰς φυλακὴν διακρῖναι
eū per pceptū dñi. τ locutus ē dñs ad
αὐτὸν διὰ προστάγματος κυ. καὶ ἐλάλησε κς πρὸς
moysen: dicēs: educ eū q maledixit extra
μωυσῆν, λέγων, ἐξάγαγε τὸν καταρασάμενον ἔξω
castra: τ imponēt oēs q audie
τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἐπιθήσουσι πάντες οἱ ἀκού
rūt manus suas sup caput illius:
σαντες τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ,

Trāsla. B. Hiero.

in mane corā dño cultu rituqȝ perpetuo in gñatioïbus vřis. Super candelabrū mūdissimū ponentur semper i conspectu domini. Accipies quoqȝ similā & coques ex ea duodecim panes: qui singuli hēbūt duas decimas. Quorum senos altrinsecus super mensam purissimam coram domino statues. & pones super eos thus lucidissimum: vt sit panis in monimētū oblationis dñi. Per singula sabbata mutabuntur corā domino suscepti a filiis israel federe sēpiterno. eruntqȝ aaron & filiorū eius vt comedant eos in loco scō. quia sanctum sanctorum est de sacrificiis dñi iure ppetuo. Ecce aūt egressus filius mulieris israelitidis quē peperat de viro egyptio inter filios israel: iurgatus est i castris cum viro israelita. Cumqȝ blasphemasset nomen domini & maledixisset ei adductus est ad moysen. Vocabatur aūt mater eius salumith filia dabri de tribu dan. Miseruntqȝ eū i carcerē donec noscēt qd iuberet dominus. Qui locutus est ad moysen dicens. Educ blasphemum extra castra: & ponāt omnes qui audierūt manus suas super caput eius:

Tex. Heb. Leui. Ca. xxiiij.

בקר לפני יהוה תמיד חקת עולם
לדרתיכם: על המנרה הטהרה
יערך את הנרות לפני יהוה
תמיד: ולקחת סלת ואפית אתה
שתים עשרה חלות שני
עשרנים יהיה החלה האחת:
ושמת אותם שתים מערכות
שש המערכת על השלחן הטהר
לפני יהוה: ונתת על המערכת
לבנה זכה והיתה ללחם לאזכרה
אשה ליהוה: ביום השבת ביום
השבת יערכנו לפני יהוה תמיד
מאת בני ישראל ברית עולם:
והיתה לאהרן ולבניו ואכלהו
במקום קדש כי קדש קדשים הוא
לו מאשי יהוה חק עולם: ויצא בן
אשה ישראלית והוא בן איש מצרי
בתוך בני ישראל וינצו במחנה בן
הישראלית ואיש הישראלי: ויקב
בן האשה הישראלית את השם
ויקלל ויביאו אתו אל משה ושם
אמו שלמית בת דברי למטה דן:
ויניחהו במשמר לפרש להם
על פי יהוה: וידבר יהוה אל
משה לאמר: הוצא את המקלל
אל מחוץ למחנה וסמכו כל
השמעים את ידיהם על ראשו

Pritiua heb.

פנה
נור
אפה
שנה
היה
שום את ערך
נתן
זכר זכר
פנה
כרת עלם
קום
איש
נצה חנה
קבב
קלל בוא
כנה נטה
ינח שמר
פה דבר
יצא
חנה

Transla. Chal.

צפרא קדם יי תדירא קים עלם לדריכון: על מנרתא דכיתא יסדר ית בוציניא קדם
יי תדירא: ותיסב סולתא ותיפי יתה תרתא עשרי גריצן תרין עשרונין תהי גריצתא
חדא: ותשוי יתהון תרין סדרין שית בסדרא על פתורא דכיא קדם יי: ותתן על
סדרא לבונתא דכיתא ותהי ללחם לאדכרתא קורבנא קדם יי: ביומא דשבתא
ביומא דשבתא יסדרניה קדם יי תדירא מן בני ישראל קים עלם: ותהי לאהרן
ולבנוהי וייכלוניה באתר קדיש ארי קדש קודשין הוא ליה מקורבניא דיי קים
עלם: ונפק בר איתתא בת ישראל והוא בר גבר מצראי בגו בני ישראל ואתנציו
במשריתא בר איתתא בת ישראל וגברא בר ישראל: ופריש בר איתתא בת ישראל
ית שמא וארגיז ואיתיאו יתיה לות משה ושום אמיה שלומית בת דברי לשבטא
דדן: ואסרוהי בבית מטרא עד דיתפרש להון על גזירת מימרא דיי: ומליל יי עם משה
למימר: אפיק ית דארגיז למברא למשריתא ויסמכון כל דשמעין ית ידיהון על רישיה

Interp. chal.

vsqȝ mane corā dño iugiter: legitimū sempiternū erit in generatiõibus vris. Sup candelabrū mundissimū disponet lucernas corā dño semp. Tollesqȝ similā τ coques ex ea duodecim placentas: ex duabus decimis erit vnaqueqȝ placenta. Ponesqȝ eas duobus ordinibus: sex in ordine vno sup mēsam mundissimā coram dño: τ pones sup ordinē panis thus purissimū: τ erit in monumentū panis oblatiõis corā dño. per singula sabbata ordinabit eum corā dño iugiter a filiis israel pacto sempiterno. Eritqȝ aarō τ filiis eiꝰ: vt comedāt eum in loco scō: qȝ sanctū sanctoꝝ est ei de oblationibus dñi pacto sempiterno. Egressusqȝ ē filius mulieris israelitidis: ipse aūt erat filius viri egyptii in medio filioꝝ israel: τ rixati sunt in castris: filius mulieris israelitidis τ vir israelita. Et explanauit filiꝰ mulieris israelitidis nomē τ blasphemauit: τ adduxerūt eum ad moysen. Nomē aūt matris eius erat selomith filia dabri de tribu dan. Ligaueruntqȝ eum in carcere: donec exponeretur eis per sententias verbi domini. Locutusqȝ ē dñs cū moyse dicens. Educ blasphemum extra castra: τ imponant omnes qui audierūt manus suas super caput eius:

Pritiua chal.

קום דור נור
דכה נסב אפה
שנה נתן
היה דכר
סדר בן קום
אכל
אתא נצה
רגז
אתא אם נטר
פרש אמר נפק
שרא סמך ראש

Trā. Heb.

וּרְגְמוּ אֹתוֹ כָּל הָעֵדָה׃ וְאֶל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר אִישׁ אִישׁ
כִּי יְקַלֵּל אֱלֹהָיו וְנָשָׂא חֶטְאוֹ׃
וְנֹקֵב שֵׁם יְהוָה מוֹת יוּמָת רָגוֹם
יִרְגְּמוּ בוֹ כָּל הָעֵדָה כַּגֵּר כָּאֶזְרָח
בְּנָקְבוֹ שֵׁם יוּמָת׃ וְאִישׁ כִּי יַכֶּה
כָּל נֶפֶשׁ אָדָם מוֹת יוּמָת׃ וּמַכֵּה
נֶפֶשׁ בְּהֵמָה יְשַׁלְּמֶנָּה נֶפֶשׁ תַּחַת
נָפֶשׁ׃ וְאִישׁ כִּי יִתֵּן מוּם בַּעֲמִיתוֹ
כַּאֲשֶׁר עָשָׂה כֵּן יֵעָשֶׂה לּוֹ׃ שֶׁבֶר
תַּחַת שֶׁבֶר עַיִן תַּחַת עַיִן שֵׁן
תַּחַת שֵׁן כַּאֲשֶׁר יִתֵּן מוּם בָּאָדָם
כֵּן יִנָּתֶן בּוֹ׃ וּמַכֵּה בְהֵמָה יְשַׁלְּמֶנָּה
וּמַכֵּה אָדָם יוּמָת׃ מִשְׁפַּט אֶחָד
יִהְיֶה לָכֶם כַּגֵּר כָּאֶזְרָח יִהְיֶה
כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ וַיְדַבֵּר
מֹשֶׁה אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיּוֹצִיאוּ
אֶת הַמְקַלֵּל אֶל מִחוּץ לַמַּחֲנֶה
וַיִּרְגְּמוּ אֹתוֹ אָבֶן וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל עָשׂוּ
כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה׃

Cap.xxv.

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי
לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי תָבֹאוּ אֶל
הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם וְשָׁבְתָה
הָאָרֶץ שַׁבָּת לַיהוָה׃ שֵׁשׁ שָׁנִים
תִּזְרַע שָׂדֶךָ וְשֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְמֹר
כַּרְמֶךָ וְאָסַפְתָּ אֶת תְּבוּאָתָהּ׃

Primitiua heb.: עדה · רגם · גור זרח · מות נכה · שלם · נתן עמת · עשה · שפט · היה · יצא · קלל חנה · רגם עשה · בוא · שנה · זרע שדה זמר · בוא

Trāsla. B. Hiero.

& lapidet eū populus vniuersus. Et ad filios israel loqueris. Homo qui maledixerit deo suo portabit pctūm suum. & qui blasphemauerit nomē dñi: morte moriatur. Lapidibus opprimet eū ois multitudo populi. Siue ille ciuis siue pegrinus fuerit. Qui blasphemauerit nomē dñi: morte moriatur. Qui pcusserit & occiderit hoiem morte moriatur. Qui pcusserit aial reddet vicariū. i. aiam pro aia. Qui irrogauerit maculam cuilibet ciuiū suorū: sicut fecit: sic fiet ei. Fracturā p fractura: oculū p oculo: dētē pro dēte restituet. Qualē inflixerit maculā: talē sustinere cogetur. Qui pcusserit iumētū reddet aliud. Qui percusserit hoiem puniet. Equū iudiciū sit iter vos: siue pegrinus siue ciuis peccauerit: qa ego sum dñs deus vr̄. Locutusq; ē moyses ad filios israel & eduxerūt eū qui blasphemauerat extra castra: ac lapidib⁹ oppresserūt. Feceruntq; filii israel sicut pceperat dñs moysi. Cap. 25.

LOcutusq; ē dñs ad moysen in monte sinai dicēs. Loq̄re filiis israel: & dices ad eos. Qñ igressi fueritis terrā quam ego dabo vobis: sabbatizetis sabbatum dño. Sex annis seres agrū tuū: & sex annis putabis vineam tuam: colligesq; fructus eius.

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

et lapidabūt eū ois multitudo. et
καὶ λιθοβολήσουσιν αὐτὸν πᾶσα ἡ συναγωγή. καὶ τοῖς
filiis israel loq̄re: et dices ad eos: hō
υἱοῖς ἰσραὴλ λάλησον, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς, ἄνθρωπος
hō si maledixerit deo suo: pctm ac
ἄνθρωπος ἐὰν καταράσηται θεὸν αὐτοῦ, ἁμαρτίαν λή
cipiet. nominās āt nomē dñi: morte mo-
ψεται. ὀνομάζων δὲ τὸ ὄνομα κυρίου, θανάτῳ θανα-
riatur: lapidib⁹ lapidēt eū ois mul
τούσθω, λίθοις λιθοβολησάτωσαν αὐτὸν πᾶσα ἡ συ
titudo. siue aduena siue indigena cū
ναγωγή. ἐάν τε προσήλυτος ἐάν τε αὐτόχθων ἐν τῷ
nominauerit ipse nomē dñi: moriat. et
ὀνομάσαι αὐτὸν τὸ ὄνομα κυρίου, τελευτάτω. καὶ ἄν
hō q̄ pcusserit aīam hoīs: et mortu⁹ fue
θρωπος ὃς ἂν πατάξῃ ψυχὴν ἀνθρώπου, καὶ ἀποθάνῃ
rit: morte moriat. et q̄ pcusserit aīam
ν, θανάτῳ θανατούσθω. καὶ ὃς ἂν πατάξῃ ψυχὴν
iumēti: et mortuū fuerit: soluat aīam pro aīa
κτήνους, καὶ ἀποθάνῃ, ἀποτισάτω ψυχὴν ἀντὶ ψυ
ma. et si aliqs dabit maculā pximo suo:
χῆς. καὶ ἐάν τις δῶσι μῶμον τῷ πλησίον αὐτοῦ,
sicut fecit illi: sic ecōtra fiet ei.
ὡς ἐποίησεν αὐτῷ, ὡσαύτως ἀντιποιηθήσεται αὐ
fracturā p fractura: oculū pro
τῷ. σύντριμμα ἀντὶ συντρίμματος, ὀφθαλμὸν ἀντὶ
oculo: dētē p dēte: sicut dederit ma
ὀφθαλμοῦ, ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος, καθότι ἂν δῷ μῶ
culā hoī: sic dabit ei. q̄cūq; pcusse
μον ἀνθρώπῳ, οὕτως δοθήσεται αὐτῷ. ὃς ἂν πατά
rit hoiē et mortu⁹ fuerit: morte moriat. iudiciū
ξῃ ἄνθρωπον καὶ ἀποθάνῃ, θανάτῳ θανατούσθω. δικαίωσις
vnū erit aduene et indigene: qm
μία ἔσται τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ ἐγχωρίῳ, ὅτι
ego dñs deus vr̄. et locutus ē moyses filiis is
ἐγὼ κς ὁ θεὸς ὑμῶν. καὶ ἐλάλησε μωυσῆς τοῖς υἱοῖς ἰσ
rael: et eduxerūt eū q̄ maledixerat extra ca
ραήλ, καὶ ἐξήγαγον τὸν καταρασάμενον ἔξω τῆς παρεμ
stra: et lapidauerūt eū lapidib⁹. et filii
βολῆς, καὶ κατελιθοβόλησαν αὐτὸν λίθοις. καὶ οἱ υἱοὶ
israel fecerūt sicut pcepit dñs moysi.
ἰσραὴλ ἐποίησαν καθάπερ συνέταξε κς τῷ μωυσῇ.

Exo.21.b. Deut.19.b. Matth.5.e. D

ET locut⁹ ē dñs moysi in mōte si
καὶ ἐλάλησε κύριος τῷ μωυσῇ ἐν τῷ ὄρει σι C.25 A
nai: dicēs: loq̄re filiis israel: et dices ad
νᾶ, λέγων, λάλησον τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς
eos: qñ intraueritis in trā: quā ego do vo
αὐτούς, ὅταν εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν, ἣν ἐγὼ δίδωμι ὑ
bis: et requiescet tra sabbata dño. sex
μῖν, καὶ ἀναπαύσεται ἡ γῆ σάββατα τῷ κυρίῳ. ἓξ
annis seminabis agrū tuū: et sex ānis putabis vi
ἔτη σπερεῖς τὸν ἀγρόν σου, καὶ ἓξ ἔτη τεμεῖς τὴν ἄμ
neā tuā: et ɔgregabis fructū eius.
πελόν σου, καὶ συνάξεις τὸν καρπὸν αὐτῆς.

Trāsla. Chal.

וְיִרְגְּמוּן יָתֵיהּ כָּל כְּנִשְׁתָּא׃ וְעִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּמַלֵּיל לְמֵימַר גְּבַר גְּבַר אֲרֵי יַרְגֵּיז קֳדָם
אֱלָהֵיהּ וִיקַבֵּל חוֹבֵיהּ׃ וּדְיִפָרֵשׁ שְׁמָא דַּייָ אִתְקְטָלָא יִתְקְטֵיל מִרְגַּם יִרְגְּמוּן בֵּיהּ כָּל
כְּנִשְׁתָּא כְּגִיּוֹרָא כְּיַצִּיבָא בְּפָרְשׁוּתֵיהּ שְׁמָא יִתְקְטֵיל׃ וּגְבַר אֲרֵי יִקְטוֹל כָּל נַפְשָׁא
דַּאֲנָשָׁא אִתְקְטָלָא יִתְקְטֵיל׃ וּדְיִקְטוֹל נְפַשׁ בְּעִירָא יְשַׁלְּמִינַּהּ נַפְשָׁא חֲלָף נַפְשָׁא׃ וּגְבַר
אֲרֵי יִתֵּן מוּמָא בְּחַבְרֵיהּ כְּמָא דַּעֲבַד כֵּן יִתְעֲבֵד לֵיהּ׃ תַּבְרָא חֲלָף תַּבְרָא עֵינָא חֲלָף עֵינָא
שִׁנָּא חֲלָף שִׁנָּא כְּמָא דְּיִתֵּן מוּמָא בַּאֲנָשָׁא כֵּן יִתְיְהֵב בֵּיהּ׃ וּדְיִקְטוֹל בְּעִירָא יְשַׁלְּמִינַּהּ
וּדְיִקְטוֹל אֲנָשָׁא יִתְקְטֵיל׃ דִּינָא חַד יְהֵי לְכוֹן כְּגִיּוֹרָא כְּיַצִּיבָא יְהֵי אֲרֵי אֲנָא יְיָ
אֱלָהֲכוֹן׃ וּמַלֵּיל מֹשֶׁה עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאַפִּיקוּ יָת דְּאַרְגֵּיז לְמִבָּרָא לְמַשְׁרִיתָא וּרְגַמוּ
יָתֵיהּ בְּאַבְנַיָּא וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבַדוּ כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה׃

Ca.xxv.

וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה בְּטוּרָא דְּסִינַי לְמֵימַר׃ מַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתֵימַר לְהוֹן אֲרֵי
תֵיעֲלוּן לְאַרְעָא דַּאֲנָא יָהֵיב לְכוֹן וְתַשְׁמֵיט אַרְעָא שְׁמִטְּתָא קֳדָם יְיָ׃ שֵׁית שְׁנִין תִּזְרַע
חַקְלָךְ וְשֵׁית שְׁנִין תִּכְסַח כַּרְמָךְ וְתִכְנוֹשׁ יָת עֲלַלְתַּהּ׃

Interp. chal.

et lapidabūt cum ois cōgregatio. Et cū filiis israel loqueris dicēs. Uir vir q̄ blasphemauerit corā deo suo: suscipiet iniquitatē suā. et q̄ explanauerit nomē dñi occasione occidet: lapidatione lapidabūt eū ois cōgregatio: tā aduena q̄ indigena cū explanauerit nomen interficiat. Uir aūt qui occiderit oēm aiam hois: occasione occidat. Et q̄ occiderit aiam aialis soluet eā: animā pro aia. Uir aūt qui posuerit maculā in proximo: sicut fecit sic fiet ei: fraturā p fratura: oculū pro oculo: dentē pro dente. qualē maculā posuerit in homine: talis fiet in eo. Et q̄ occiderit aial restituet illō: et qui occiderit hominē occidatur: iudiciū vnū erit vobis: tam peregrino quā indigene: quia ego dñs deus vester. Locutusq; est moyses cum filiis israel: et eduxerūt eū q̄ blasphemauerat extra castra: et lapidauerunt eum lapidibus. Filii autē israel fecerunt sicut preceperat dñs moysi. Ca. 25.

LOcutusq; est dñs cum moyse in monte sinai dicens. Loquere cum filiis israel et dices ad eos. Quando igressi fueritis in terram quā ego dabo vobis: dimittetur terra quiescere coram domino. Sex annis seminabis agrum tuum: et sex annis putabis vineam tuam: et colliges fructus eius.

Primitiua chal.: רגם סלל רגז · קבל פרש קטל · גור · שלם · נתן עבד · שן יהב · דון אחד חוה · נפק רגז שרא · אמר על · שמט שנה זרע · כסח כנש

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

in āt āno septimo sabbata requies erit
ἐν δὲ τῷ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ σάββατα ἀνάπαυσις ἔσαι
tre sabbata dño. agrū tuū nō seminabis ꝛ
τῇ γῇ σάββατα τῷ κω. τὸν ἀγρόν σου οὐ σπερεῖς καὶ
vineā tuā nō putabis: ꝛ spōtanea ascē
τὴν ἄμπελόν σου οὐ τεμεῖς, καὶ τὰ αὐτόματα ἀναβαί
dētia agri tui nō metes: ꝛ vuas
νοντα τοῦ ἀγροῦ σου οὐκ ἐκθερίσεις, καὶ τὴν σαφυλὴν
sctificatiōis tue nō vindemiabis: ānus re
τοῦ ἁγιάσματός σου οὐκ ἐκτρυγήσεις, ἐνιαυτὸς ἀνα
quiei erit tre. ꝛ erūt sabbata tre
παύσεως ἔσαι τῇ γῇ. καὶ ἔσαι τὰ σάββατα τῆς γῆς
esca tibi: ꝛ filio tuo: ꝛ ancille
βρώματά σοι, καὶ τῷ παιδί σου, καὶ τῇ παιδίσκῃ
tue: ꝛ mercenario tuo: ꝛ pegrino ad
σου, καὶ τῷ μισθωτῷ σου, καὶ τῷ παροίκῳ τῷ προσκει
iacēti apō te: ꝛ iumētis tuis: ꝛ bestijs
μένῳ πρός σε, καὶ τοῖς κτήνεσί σου, καὶ τοῖς θηρίοις
q̄ in tra tua erit oē germē eius in ci
τοῖς ἐν τῇ γῇ σου ἔσαι πᾶν τὸ γένημα αὐτοῦ εἰς βρῶ
bū. ꝛ numerabis tibi ipi septē requies ānoꝝ
σιν. καὶ ἐξαριθμήσεις σεαυτῷ ἑπτὰ ἀναπαύσεις ἐτῶν

B septē ānos septies. ꝛ erūt tibi septē hebdomades
ἑπτὰ ἔτη ἑπτάκις. καὶ ἔσονταί σοι ἑπτὰ ἑβδομάδες
ānoꝝ nouē ꝛ quadragita āni. ꝛ annūciabitis
ἐτῶν ἐννέα καὶ τεσσαράκοντα ἔτη. καὶ διαγγελεῖτε
tube voce in oī tra vra mēse
σάλπιγγος φωνῇ ἐν πάσῃ τῇ γῇ ὑμῶν τῷ μηνὶ
septimo decima mēsis. die
τῷ ἑβδόμῳ τῇ δεκάτῃ τοῦ μηνός. τῇ ἡμέρᾳ τοῦ
ppitiatiōis ānūciabitis tuba in oī tra ve
ἐξιλασμοῦ διαγγελεῖτε σάλπιγγι ἐν πάσῃ τῇ γῇ ὑμ
stra: ꝛ sctificabitis ānū quīquagesimū an
ῶν, καὶ ἁγιάσετε τὸ ἔτος τὸ πεντηκοστὸν ἐνιαυ
nū: ꝛ clamabitis remissionē in tra oīb᷑
τόν, καὶ διαβοήσετε ἄφεσιν ἐπὶ τῆς γῆς πᾶσι τοῖς
hitātibus eā. ānus remissiōis significatio
κατοικοῦσιν αὐτήν. ἐνιαυτὸς ἀφέσεως σημασία
hec erit vobis. ꝛ redibitis vnusq̄sq̄ in
αὕτη ἔσαι ὑμῖν. καὶ ἀπελεύσεσθε ἕκασος εἰς τὴν
possessionē suā: ꝛ q̄libꝫ in familiā suā
κτῆσιν αὐτοῦ, καὶ ἕκασος εἰς τὴν πατριὰν αὐτοῦ
redibitis: remissionis significatio hec ānus
ἀπελεύσεσθε, ἀφέσεως σημασία αὕτη τὸ ἔτος τὸ
quīquagesimus ānus erit vobis. nō seminabitis: neq̄
πεντηκοστὸν ἐνιαυτὸς ἔσαι ὑμῖν. οὐ σπερεῖτε, οὐδὲ
metetis spōtanea ascēdētia eius: ꝛ
μὴ ἀμήσετε αὐτόματα ἀναβαίνοντα αὐτῆς, καὶ
nō vindemiabitis sctificata eius: q̄ꝛ remissiōis
οὐ τρυγήσετε τὰ ἡγιασμένα αὐτῆς, ὅτι ἀφέσεως
significatio est: sctūs erit vobis. de a
σημασία ἐσίν, ἅγιον ἔσαι ὑμῖν. ἀπὸ τῶν πεδίων
gro comedetis fructus illius
φάγεσθε τὰ γενήματα αὐτῆς

Trāsla.B.Hiero.

Septimo autem anno sabbatum erit terre reqnietionis domini. Agrum non feres: & vineā nō putabis. Que spōte gignet humus non metes: & vuas primitiarū tuarū nō colliges quasi vindemiā. Annus eni requietiōis terre est. Sed erunt vobis in cibū: tibi & seruo tuo: ancille & mercenario tuo: & aduene q pegrinātur apud te. iumētis tuis & pecoribus omnia que nascūtur prebebunt cibum. Numerabis quoq̄ tibi septem hebdomadas ānorū.i. septies septē. que simul faciunt quadraginta nouē. & clanges buccina mense septimo: decima die mensis ppitiationis tempore in vniuersa terra vestra. Sanctificabisq̄ annum quinquagesimum & vocabis remissionē cūctis hītatoribus terre tue. Ipse est enim iubileus. Reuertetur hō ad possessionē suā: & vnusquisq̄ rediet ad familiā pristinā. qꝛ iubileus est: & quinquagesimus annus. Nō feretis atq̄ metetis spōte in agro nascētia. & primitias vindemie nō colligetis ob sctificationē iubilei: sed statī ablata comedetis

Ter.Heb.

וּבַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִת שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן
יִהְיֶה לָאָרֶץ שַׁבָּת לַיהוָה שָׂדְךָ
לֹא תִזְרָע וְכַרְמְךָ לֹא תִזְמֹר: אֵת
סְפִיחַ קְצִירְךָ לֹא תִקְצוֹר וְאֶת
עִנְּבֵי נְזִירֶךָ לֹא תִבְצֹר שְׁנַת
שַׁבָּתוֹן יִהְיֶה לָאָרֶץ: וְהָיְתָה שַׁבַּת
הָאָרֶץ לָכֶם לְאָכְלָה לְךָ וּלְעַבְדְּךָ
וְלַאֲמָתֶךָ וְלִשְׂכִירְךָ וּלְתוֹשָׁבְךָ
הַגָּרִים עִמָּךְ: וְלִבְהֶמְתְּךָ וְלַחַיָּה
אֲשֶׁר בְּאַרְצֶךָ תִּהְיֶה כָל תְּבוּאָתָהּ
לֶאֱכֹל: וְסָפַרְתָּ לְךָ שֶׁבַע שַׁבְּתֹת
שָׁנִים שֶׁבַע שָׁנִים שֶׁבַע פְּעָמִים
וְהָיוּ לְךָ יְמֵי שֶׁבַע שַׁבְּתֹת הַשָּׁנִים
תֵּשַׁע וְאַרְבָּעִים שָׁנָה: וְהַעֲבַרְתָּ
שׁוֹפַר תְּרוּעָה בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִעִי
בֶּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ בְּיוֹם הַכִּפֻּרִים
תַּעֲבִירוּ שׁוֹפָר בְּכָל אַרְצְכֶם:
וְקִדַּשְׁתֶּם אֵת שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים
שָׁנָה וּקְרָאתֶם דְּרוֹר בָּאָרֶץ לְכָל
יֹשְׁבֶיהָ יוֹבֵל הִוא תִּהְיֶה לָכֶם
וְשַׁבְתֶּם אִישׁ אֶל אֲחֻזָּתוֹ וְאִישׁ
אֶל מִשְׁפַּחְתּוֹ תָּשֻׁבוּ: יוֹבֵל
הִוא שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה תִּהְיֶה
לָכֶם לֹא תִזְרָעוּ וְלֹא תִקְצְרוּ אֶת
סְפִיחֶיהָ וְלֹא תִבְצְרוּ אֶת נְזִרֶיהָ:
כִּי יוֹבֵל הִוא קֹדֶשׁ תִּהְיֶה לָכֶם
מִן הַשָּׂדֶה תֹּאכְלוּ אֶת תְּבוּאָתָהּ:

Priītiua heb.

שָׁבַע
הָיָה
סָפַח קָצַר
נָזַר בָּצַר
אָמָה שָׂכַר
יָשַׁב גּוּר
בּוֹא
שָׁנָה
הָיָה יוֹם
כָּבַע עָבַר
שָׁפַר רוּעַ
עָשַׂר
דָּרַר
יָבַל הָיָה
שׁוּב
שָׁפַח
הָיָה
זָרַע קָצַר
אָכַל

Transla.Chal.

וּבְשַׁתָּא שְׁבִיעֲתָא נְיָח שְׁמִטְּתָא יְהֵי לְאַרְעָא שְׁמִטְּתָא קֳדָם יְיָ חַקְלָךְ לָא תִזְרַע וְכַרְמָךְ
לָא תִכְסָח: יָת כָּתֵי חֲצָדָךְ לָא תַחְצַד וְיָת עִנְּבֵי שְׁבַקְתָּךְ לָא תִקְטוֹף שְׁנַת שְׁמִטְּתָא יְהֵי
לְאַרְעָא: וּתְהֵי שְׁמִטַּת אַרְעָא לְכוֹן לְמֵיכַל לָךְ וּלְעַבְדָּךְ וּלְאַמְתָךְ וְלַאֲגִירָךְ וּלְתוֹתָבָךְ
דְּדַיְרִין עִמָּךְ: וְלִבְעִירָךְ וּלְחַיְתָא דִּי בְאַרְעָךְ תְּהֵי כָּל עֲלַלְתַּהּ לְמֵיכַל: וְתִמְנֵי לָךְ שְׁבַע
שְׁמִטִּין דִּשְׁנִין שְׁבַע שְׁנִין שְׁבַע זִמְנִין וִיהוֹן לָךְ יוֹמֵי שְׁבַע שְׁמִטִּין דִּשְׁנִין אַרְבְּעִין וּתְשַׁע
שְׁנִין: וְתַעְבַּר שׁוֹפַר יַבָּבָא בְּיַרְחָא שְׁבִיעָאָה בְּעַשְׂרָא לְיַרְחָא בְּיוֹמָא דְכִפּוּרַיָּא תַּעְבְּרוּן
שׁוֹפָרָא בְּכָל אַרְעֲכוֹן: וּתְקַדְּשׁוּן יָת שְׁנַת חַמְשִׁין שְׁנִין וְתִקְרוּן חֵירוּתָא בְּאַרְעָא לְכָל
יָתְבָהָא יוֹבְלָא הִיא תְּהֵי לְכוֹן וּתְתוּבוּן גְּבַר לְאַחְסַנְתֵּיהּ וּגְבַר לְזַרְעִיתֵיהּ תְּתוּבוּן:
יוֹבְלָא הִיא שְׁנַת חַמְשִׁין שְׁנִין תְּהֵי לְכוֹן לָא תִזְרְעוּן וְלָא תַחְצְדוּן יָת כָּתָהָא וְלָא
תִקְטְפוּן יָת שְׁבַקְתַּהּ: אֲרֵי יוֹבְלָא הִיא קוּדְשָׁא תְּהֵי לְכוֹן מִן חַקְלָא תֵּיכְלוּן יָת עֲלַלְתַּהּ:

Interp.chal.

Anno aūt septimo requies remissionis erit terre: remissio erit corā dño: agrū tuū nō seres: ꝛ vineā tuā nō putabis. Que spōte nascūtur messis tue nō metes: ꝛ vuas quas tibi reliquisti nō vindemiabis: annus em̄ remissiōis erit terre. Eritq̄ remissio terre vobis in cibū tibi ꝛ seruoq̄ tuo ꝛ ancille tue ꝛ mercenario tuo ꝛ inquilino tuo qui habitāt tecū: iumētis quoq̄ tuis ꝛ bestiis q̄ sunt in terra tua erit omnis fructus eius in cibū. Numerabisq̄ tibi septē hebdomadas annoꝝ septies septē annos: eritq̄ tibi dies septē hebdomadaꝝ annoꝝ quadraginta ꝛ nouem anni. Et transire facies clangorem buccine per vniuersam terram tuam: in mēse septimo in decima die mēsis in die expiationū. Et sanctificabitis annū quinquagesimū: ꝛ vocabitis libertatē in terra cunctis habitatoribus eius. Jubileus erit vobis: ꝛ reuertetur vnusquisq̄ homo ad hereditatem suam: ꝛ vnusq̄sq̄ reuertetur ad familiā suam. Jubileus est: annus quinquagesimus erit vobis. Non seminabitis neq̄ metetis que sponte nascuntur in terra: neq̄ putabitis reliquias eius. Quia iubileus est: sanctus erit vobis: de agro comedetis fruct᷒ eius.

Priītiua chal.

נוּחַ הָוָה
כְּתַת חֲצַד סְחַף
אֲכַל אֲמָה יְהַב
דּוּר הֲוָה הֲוָה
מְנָה שְׁנַת רְבַע
עֲבַר
קְדַשׁ שְׁנָה קְרָא
חֲרַר תּוּב חֲסַן
זְרַע חֲצַד כָּת
קְטַף אֲכַל

שָׁנָה בִּשְׁנַת הַיּוֹבֵל הַזֹּאת תָּשֻׁבוּ אִישׁ
מָכַר אֶל אֲחֻזָּתוֹ׃ וְכִי תִמְכְּרוּ מִמְכָּר
עָמַת לַעֲמִיתֶךָ אוֹ קָנֹה מִיַּד עֲמִיתֶךָ אַל
יָנָה סָפַר שָׁנָה תּוֹנוּ אִישׁ אֶת אָחִיו׃ בְּמִסְפַּר שָׁנִים
קָנָה אַחַר הַיּוֹבֵל תִּקְנֶה מֵאֵת עֲמִיתֶךָ
בּוֹא מָכַר בְּמִסְפַּר שְׁנֵי תְבוּאֹת יִמְכָּר לָךְ׃
פֶּה רָבָה לְפִי רֹב הַשָּׁנִים תַּרְבֶּה מִקְנָתוֹ
מָעַט וּלְפִי מְעֹט הַשָּׁנִים תַּמְעִיט מִקְנָתוֹ
סָפַר כִּי מִסְפַּר תְּבוּאֹת הוּא מֹכֵר לָךְ׃
וְלֹא תוֹנוּ אִישׁ אֶת עֲמִיתוֹ וְיָרֵאתָ
מֵאֱלֹהֶיךָ כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃
עָשָׂה שָׁפַט וַעֲשִׂיתֶם אֶת חֻקֹּתַי וְאֶת מִשְׁפָּטַי
שָׁמַר תִּשְׁמְרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וִישַׁבְתֶּם
עַל הָאָרֶץ לָבֶטַח׃ וְנָתְנָה הָאָרֶץ
פָּרָה פִּרְיָהּ וַאֲכַלְתֶּם לָשֹׂבַע וִישַׁבְתֶּם
אָמַר לָבֶטַח עָלֶיהָ׃ וְכִי תֹאמְרוּ מַה
אָכַל שָׂבַע נֹּאכַל בַּשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִת הֵן לֹא
זָרַע אָסַף נִזְרָע וְלֹא נֶאֱסֹף אֶת ׳׳׳׳
צָוָה תְּבוּאָתֵנוּ׃ וְצִוִּיתִי אֶת בִּרְכָתִי
עָשָׂה לָכֶם בַּשָּׁנָה הַשִּׁשִּׁית וְעָשָׂת
אֶת הַתְּבוּאָה לִשְׁלֹשׁ הַשָּׁנִים׃
שָׁמַן וּזְרַעְתֶּם אֵת הַשָּׁנָה הַשְּׁמִינִת
וַאֲכַלְתֶּם מִן הַתְּבוּאָה יָשָׁן עַד
תָּשַׁע הַשָּׁנָה הַתְּשִׁיעִת עַד בּוֹא ׳׳
אָכַל תְּבוּאָתָהּ תֹּאכְלוּ יָשָׁן׃ וְהָאָרֶץ לֹא
מָכַר תִמָּכֵר לִצְמִתֻת כִּי לִי הָאָרֶץ כִּי
גּוּר יָשַׁב גֵרִים וְתוֹשָׁבִים אַתֶּם עִמָּדִי׃ וּבְכֹל

Anno iubilei redient
omnes
ad possessiões suas.
Quñ vẽdes quippiam
ciui tuo: vel emes ab
eo: ne
cõtristes frẽm tuũ: sed
iuxta numerũ annorũ
iubilei emes ab eo: &
iuxta supputationem
frugum vendet tibi.
Quãto plus anni re-
mãserit post iubileũ: tã-
to crescet & p̄ciũ: quã
to minus tp̄is numera-
ueris: tãto minoris & em
ptio cõstabit. Tp̄s enĩ
frugũ vẽdet tibi. Noli
te affligere cõtribulos
vr̃os: sed timeat vnusquis
que deũ suũ: quia ego
dñs deus vr̃. Facite p̄-
cepta mea & iudicia
custodite. & iplete ea:
vt habitare possitis
in terra absque vllo pa-
uore. & gignat vobis
humus fructus suos qui-
bus vescamini vsque ad
saturitatẽ: nullius impe
tũ formidantes. Quod si
dixeritis quid comede-
mus ãno septimo si nõ
seuerimus: neque colle-
gerimus
fruges nostras: dabo
bñdictionẽ meã
vobis anno sexto & fa
ciet
fructus trium ãnorũ:
seretisque anno octauo
& comedetis veteres
fruges vsque ad
nonũ annum: donec
noua nascantur
edetis vetera. Terra
quoque non
vendetur in perpetuũ
quia mea est: &
vos aduene & coloni
mei estis. Vnde cuncta

in ãno remissiõis significatiõis ipsi⁹ redi
ἐν τῷ ἔτει τῆς ἀφέσεως σημασίας αὐτῆς ἐπανε-
bitis vnusquisque in possessionẽ suã. si aũt vẽdi
λεύσεται ἕκαστος εἰς τὴν κτῆσιν αὐτοῦ. ἐὰν δὲ ἀπο-
deris vẽditionẽ proximo tuo: siue emeris a
δῷ πρᾶσιν τῷ πλησίον σου, ἐὰν τε κτήσῃ παρὰ
proximo tuo: nõ affligat hõ pro-
τοῦ πλησίον σου, μὴ θλιβέτω ἄνθρωπος τὸν πλη-
ximũ. scdm numerũ ãnorũ post significationẽ e-
σίον. κατὰ ἀριθμὸν ἐτῶν μετὰ τὴν σημασίαν κτή-
mes a proximo: iuxta numerũ ãnorũ fru-
σῃ παρὰ τοῦ πλησίον, κατὰ ἀριθμὸν ἐνιαυτῶν γε-
ctuũ vẽdet tibi: scdm q plus
νημάτων ἀποδώσεταί σοι, καθότι ἂν πλεῖον τῶν
ãnorũ multiplicat emptionẽ suã: et scdm q mi-
ἐτῶν πληθύνῃ τὴν κτῆσιν αὐτοῦ, καὶ καθότι ἂν ἔλα-
nus ãnorũ diminuet emptionẽ suã: quia nume-
ττον τῶν ἐτῶν ἐλαττονώσει τὴν κτῆσιν αὐτοῦ. ὅτι ἀριθμὸν
rũ fructuũ hic vẽdet tibi: nõ affligat
γενημάτων οὕτως ἀποδώσεταί σοι. μὴ θλιβέτω
hõ proximũ suũ. et timebis dñm
ἄνθρωπος τὸν πλησίον αὐτοῦ. καὶ φοβηθήσῃ κύριον τὸν
deũ tuũ: ego dñs de⁹ vr̃. et facietis oĩa
θεόν σου, ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. καὶ ποιήσετε πάντα τὰ
p̄cepta mea: et oĩa iudicia mea: et ser-
δικαιώματά μου, καὶ πάσας τὰς κρίσεις μου, καὶ φυ-
uabitis: et facietis ea: et habitabitis in
λάξετε, καὶ ποιήσετε αὐτά, καὶ κατοικήσετε ἐπὶ
terra cõfidẽtes. et dabit terra fructus su-
τῆς γῆς πεποιθότες. καὶ δώσει ἡ γῆ τὰ ἐκφόρια αὐ-
os: et comedetis ad saturitatẽ: et habitabitis cõ-
τῆς, καὶ φάγεσθε εἰς πλησμονήν, καὶ κατοικήσετε πε-
fidẽtes in ipsa. si aũt dixeritis: qd comedem⁹ in
ποιθότες ἐπ᾽ αὐτῆς. ἐὰν δὲ λέγητε, τί φαγόμεθα ἐν
ãno septimo hoc: si nõ seminauerim⁹: et
τῷ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ τούτῳ, ἐὰν μὴ σπείρωμεν, καὶ
nõ cõgregauerimus fructus nr̃os: et mittam
μὴ συναγάγωμεν τὰ γενήματα ἡμῶν, καὶ ἀποστελῶ
bñdictionẽ meã vobis in ãno sexto: et fa-
τὴν εὐλογίαν μου ὑμῖν ἐν τῷ ἔτει τῷ ἕκτῳ, καὶ ποι-
ciet fructus eius in tres ãnos: et semi-
ήσει τὰ γενήματα αὐτῆς εἰς τὰ τρία ἔτη, καὶ σπε-
nabitis ãno octauo: et comedetis de fru-
ρεῖτε τὸ ἔτος τὸ ὄγδοον, καὶ φάγεσθε ἀπὸ τῶν γε-
ctibus antiquis vsque ad ãnũ nonũ. vsque
νημάτων παλαιὰ ἕως τοῦ ἔτους τοῦ ἐνάτου. ἕως
veniãt fructus eius: comedetis vetera ve-
ἂν ἔλθῃ τὰ γενήματα αὐτῆς, φάγεσθε παλαιὰ παλαι-
terũ: et terra nõ vẽdet in cõfirmationẽ: mea
ῶν. καὶ ἡ γῆ οὐ πραθήσεται εἰς βεβαίωσιν. ἐμὴ
enĩ est terra: qm̃ aduene et peregrini vos
γάρ ἐστιν ἡ γῆ, διότι προσήλυτοι καὶ πάροικοι ὑμεῖς
estis corã me. et per oẽm
ἐστὲ ἐναντίον ἐμοῦ. καὶ κατὰ πᾶσαν C D

Priuitiua chal. Interp. chal.

זְבַן — In anno iubilei hui⁹ reuertemini vnusquisque ad pos-
sessionẽ suã: et qñ vendideritis venditionẽ proximo tuo
תָּב מְנָה שְׁנָה — aut qñ emeritis de manu proximi tui: nõ decipiat vir fra
trem suũ. Iuxta numerũ annorum post iubileũ emes a
סְגָא זְעֵר דְּחַל — proximo tuo: iuxta numerũ annorum frugũ vendet tibi.
Secundũ multitudinẽ annorum multiplicabis emptio-
עֲבַד קוּם דּוּן — nem: et secundũ paucitatẽ annorum minues emptionẽ:
quia numerũ frugum vendit tibi. et non decipiet vir
נְטַר תָּב נְתַן — proximũ suũ. Et timebis deum tuũ: quia ego dñs deus
vester. Et facietis legitima mea: et iudicia mea custo-
אֲבַב אֲכַל שְׂבַע — dietis: facietisque ea: et habitabitis cõfidẽter in terra.
Dabitque terra fructũ suũ: et comedetis in saturitatẽ:
אֲמַר זְרַע כְּנַשׁ — et habitabitis cõfidẽter in ea. Et si dixeritis quid man
ducabimus in anno septimo: ecce non seminabimus
פְּקַד שִׁית תְּמַן — nec colligemus fructus nostros. mãdabo benedictionẽ
meã vobis in anno sexto: et faciet fructus pro tribus
עוּל זְבַן דּוּר — annis. seretisque ãno octauo: et comedetis de fructu ve
teri vsque ad annũ nonũ: donec veniãt fruct⁹ ei⁹ edetis
יְתַב — vetera. Terra aũt nõ vẽdet in ppetuũ: quia mea est ter-
ra. Aduene enĩ et coloni estis vos corã me. et in omni

Trãsla. Chal.

בְּשַׁתָּא דְיוֹבֵלָא הָדָא תְּתוּבוּן גְּבַר לְאַחֲסַנְתֵּיהּ׃ וַאֲרֵי תְזַבְּנוּן זְבִינִין לְחַבְרָךְ אוֹ תִזְבְּנוּן מִן
יַד חַבְרָךְ לָא תוֹנוּן גְּבַר יָת אֲחוּהִי׃ בְּמִנְיַן שְׁנַיָּא בָּתַר יוֹבֵלָא תִּזְבּוּן מִן חַבְרָךְ בְּמִנְיַן שְׁנֵי
עֲלַלְתָּא יְזַבֵּן לָךְ׃ לְפוּם סַגִּיּוּת שְׁנַיָּא תַּסְגֵּי זְבִינוֹהִי וּלְפוּם זְעֵירוּת שְׁנַיָּא תַּזְעֵר זְבִינוֹהִי
אֲרֵי מִנְיַן עֲלַלְתָּא הוּא מְזַבֵּן לָךְ׃ וְלָא תוֹנוּן גְּבַר יָת חַבְרֵיהּ וְתִדְחַל מֵאֱלָהָךְ אֲרֵי אֲנָא
יְיָ אֱלָהֲכוֹן׃ וְתַעְבְּדוּן יָת קְיָמַי וְיָת דִּינַי תִּטְּרוּן וְתַעְבְּדוּן יָתְהוֹן וְתִתְּבוּן עַל אַרְעָא
לְרוּחְצָן׃ וְתִתֵּן אַרְעָא אִבַּהּ וְתֵיכְלוּן לְמִשְׂבַּע וְתִתְּבוּן לְרוּחְצָן עֲלַהּ׃ וַאֲרֵי תֵימְרוּן מָה
נֵיכוּל בְּשַׁתָּא שְׁבִיעֵתָא הָא לָא נִזְרַע וְלָא נִכְנוֹשׁ יָת עֲלַלְתַּנָא׃ וַאֲפַקֵּד יָת בִּרְכְּתִי לְכוֹן
בְּשַׁתָּא שְׁתִיתֵיתָא וְתַעְבֵּד יָת עֲלַלְתָּא לִתְלָת שְׁנִין׃ וְתִזְרְעוּן יָת שַׁתָּא תְּמִינֵיתָא וְתֵיכְלוּן
מִן עֲלַלְתָּא עַתִּיקָא עַד שַׁתָּא תְּשִׁיעֵתָא עַד מֵיעַל עֲלַלְתַּהּ תֵּיכְלוּן עַתִּיקָא׃ וְאַרְעָא לָא
תִזְדַּבַּן לַחֲלוּטִין אֲרֵי דִילִי אַרְעָא אֲרֵי דַיָּרִין וְתוֹתָבִין אַתּוּן קֳדָמַי׃ וּבְכֹל ׳׳׳׳׳׳

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

terrā possessiōis vře redēptionē dabitis tre. si
γῆν κατασχέσεως ὑμῶν λύτρα δώσετε τῆς γῆς. ἐὰν
āt paup fuerit frater tuus q̄ tecū: ⁊ vēdiderit
δὲ πένηται ὁ ἀδελφός σου ὁ μετὰ σοῦ, καὶ ἀποδῶται
de possessione sua: ⁊ accedat ppīquus
ἀπὸ τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ, καὶ ἔλθῃ ὁ ἀγχιστεύων
vel pximus ei: ⁊ redimet vēditionē fra=
ὁ ἐγγίζων αὐτῷ, καὶ λυτρώσεται τὴν πρᾶσιν τοῦ ἀδελ=
tris sui. si āt alicui nō fuerit ppīqu⁹ ⁊ abūdauerit
φοῦ αὐτοῦ. ἐὰν δέ τινι μὴ ᾖ ὁ ἀγχιστεύων καὶ εὐπορηθῇ τῇ
manu ⁊ īuētū fuerit ei qđ sufficit redēptio ei⁹: ⁊ con
χειρὶ καὶ εὑρεθῇ αὐτῷ τὸ ἱκανὸν λύτρα αὐτοῦ, καὶ συλλο=
putabit ānos vēditiōis eius: ⁊ reddet qđ super
γιεῖται τὰ ἔτη τῆς πράσεως αὐτοῦ, καὶ ἀποδώσει ὃ ὑπερ=
est hoī: cui vēditū fuerit illđ ⁊ redibit in
έχει τῷ ἀνθρώπῳ, ᾧ ἀπέδοτο αὐτὸ καὶ ἐπανελεύσεται εἰς
possessionē suā. si āt nō abūdauerit man⁹ eius qđ suf
τὴν κατάσχεσιν αὐτοῦ. ἐὰν δὲ μὴ εὐπορηθῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ τὸ ἱκα=
ficit vt reddat ei: ⁊ erit vēditio eius ei q̄
νὸν ὥστε ἀποδοῦναι αὐτῷ, καὶ ἔσται ἡ πρᾶσις αὐτοῦ τῷ
emit eā vsq; ad ānū remissiōis: ⁊ egre
κτησαμένῳ αὐτὴν ἕως τοῦ ἕκτου ἔτους τῆς ἀφέσεως, καὶ ἐξε=
dietur in remissiōe: ⁊ redibit in possessio
λεύσεται ἐν τῇ ἀφέσει, καὶ ἀπελεύσεται εἰς τὴν κατά=
nē suā. ⁊ si aliqs vēdiderit domū hītabilē in ci=
E σχεσιν αὐτοῦ. καὶ ἐάν τις ἀποδῶται οἰκίαν οἰκητὴν ἐν πό=
uitate murata: ⁊ erit redēptio ei⁹: vsq; q̄ cō=
λει τετειχισμένῃ, καὶ ἔσται ἡ λύτρωσις αὐτῆς, ἕως πλη=
pleat̄ ānus dierū erit redēptio eius. si āt
ρωθῇ, ἐνιαυτὸς ἡμερῶν ἔσται ἡ λύτρωσις αὐτῆς. ἐὰν δὲ
nō redēpta fuerit dōec ɔpleat̄ ānus totus: ɔfirmabitur
μὴ λυτρωθῇ ἕως ἂν πληρωθῇ ἐνιαυτὸς ὅλος, κυρωθήσεται
domus exñs in vrbe habēte murū firmi=
ἡ οἰκία ἡ οὖσα ἐν τῇ πόλει τῇ ἐχούσῃ τεῖχος βεβαί=
ter ei q̄ emit eā in gñatiōes eius: ⁊ nō egre
ως τῷ κτησαμένῳ αὐτὴν εἰς τὰς γενεὰς αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐξε=
dietur in remissiōe. at domꝰ q̄ in villis: qb⁹
λεύσεται ἐν τῇ ἀφέσει. αἱ δὲ οἰκίαι αἱ ἐν ἐπαύλεσιν, αἷς
nō est in ipis murus īcircuitu: ad agrū
οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς τεῖχος κύκλῳ, πρὸς τὸν ἀγρὸν τῆς
tre ɔputabūtur redimibiles semp. ⁊ illę c=
γῆς λογισθήσονται λυτρωταὶ διαπαντός. καὶ ἐν
rūt ⁊ in remissiōe egrediētur. ⁊ vrbes le
τῇ ἀφέσει ἐξελεύσονται. καὶ αἱ πόλεις τῶν λε=
uitaꝝ domus vrbiū possessiōis eoꝝ redimi=
υιτῶν οἰκίαι τῶν πόλεων κατασχέσεως αὐτῶν λυτρω=
biles semp erūt leuitis. ⁊ q̄ rede
ταὶ διαπαντὸς ἔσονται τοῖς λευίταις. καὶ ὃς ἂν λυτρώ=
merit a leuitis: ⁊ exibit vēditio domoꝝ
σηται παρὰ τῶν λευιτῶν, καὶ ἐξελεύσεται ἡ διάπρασις οἰκιῶν
vrbis possessiōis eoꝝ in remissiōe: qm̄ domus vr=
πόλεως κατασχέσεως αὐτῶν ἐν τῇ ἀφέσει, ὅτι οἰκίαι τῶν πόλε=
biū leuitaꝝ hec possessio eoꝝ in medio filioꝝ israel.
ων τῶν λευιτῶν αὕτη ἡ κατάσχεσις αὐτῶν ἐν μέσῳ υἱῶν ἰσραήλ

Trāsla. B. Hiero.

ᶠregioᵍ possessionis vře sub redeptiōis cōditiōe vēdetur. ᵇSi ᶜattenuatus ᶠfrater tuus ᶠvēdiderit ᵇpossessiūculā suā & voluerit propīquus ᵐeius: ⁿpotest redimere ᵖqđ ille vēdiderat. ᵃSin aūt nō ᵃhabuerit ᶠproximū ʸ& ipse ᶜprecium ᵉad redimēdū ᵇpotuerit iuenire: ᶜcōputabuntur fructus ᶠex eo ᵍtpe ᵇquo vēdidit: ᶦ& ᶦqđ reliquū ē ᶦreddet ᵐemptori: ᵠsicq; recipiet ᶠpossessionē suā. Qđ ᵉsi ᶠnō ᵃiuenerit ᶠmanus eius ᶠvt ᶠreddat ꝑciū ᵇhabebit ᶜemptor ᶜquod emerat ᶠvsq; ad ᵇannum ᶦiubileū. ᶦIn ipso ei oīs vēditio ᵐredibit ⁿad dñm & ad possessorem pristinū. ᶠQui ᵍvēdiderit ᶠdomū intra ᶠvrbis ᵘmuros: ᵐhabebit licētiā ᶠredimēdi: ᶦdonec vnus ᵃimpleatur ᵇannus. ᶜSi ᵇnō ᶦredemerit & ⁿanni circulus fuerit reuolut⁹: ᶦemptor possidebit ᵃeā: & ᵇposteri eius ᶠin ꝑpetuū & redimi ēt ᶠnō poterit ᶠi iubileo. ᶠSin aute ᵃin villa fuerit ᶠdomus ᵇque ᶦmuros ᶦnō ᵏhabet: ᵒagrorū iure ᵠvendetur. Si ante ᶠredēpta non ᵉfuerit: ᵘin iubileo ᵗreuertetur ad dñm suū. ᵃEdes ᶠleuitarū q̄ in ᵇvrbibus sūt: ᶜsp ᶠpossunt ᵖredimi. ᵇSi ᶦredēpti nō fuerint: ᶦin iubileo ᵐreuertētur ad dominos. ᵉquia ᶠdomus ᵍvrbiū ᵃleuitarum pro ʸpossessionibus ᶠsunt ᵃinter ᵇfilios ᶜisrael. ᵉSuburbana aūt eorum ᵉnon ᵇveneant:

Ter. Heb. Leui. Ca. xxv.

ארץ אחזתכם גאלה תתנו לארץ:
כי ימוך אחיך ומכר מאחזתו ובא
גאלו הקרב אליו וגאל את
ממכר אחיו: ואיש כי לא יהיה לו
גאל והשיגה ידו ומצא כדי
גאלתו: וחשב את שני ממכרו
והשיב את העדף לאיש אשר
מכר לו ושב לאחזתו: ואם לא
מצאה ידו די השיב לו והיה
ממכרו ביד הקנה אתו עד שנת
היובל ויצא ביבל ושב לאחזתו:
ואיש כי ימכר בית מושב עיר
חומה והיתה גאלתו עד תם שנת
ממכרו ימים תהיה גאלתו: ואם
לא יגאל עד מלאת לו שנה
תמימה וקם הבית אשר בעיר
אשר לא חמה לצמיתת לקנה אתו
לדרתיו לא יצא ביבל: ובתי
החצרים אשר אין להם חמה
סביב על שדה הארץ יחשב
גאלה תהיה לו וביבל יצא: וערי
הלוים בתי ערי אחזתם גאלת
עולם תהיה ללוים: ואשר יגאל
מן הלוים ויצא ממכר בית ועיר
אחזתו ביבל כי בתי ערי הלוים
הוא אחזתם בתוך בני ישראל:
ושדה מגרש עריהם לא ימכר

Pritiua. heb.

נתן
מוך בוא
מכר היה
נשג
שנה
שוב
שנה
ישב
חמה היה תמם
יום
גאל
קום
צמת
דור בית
סבב חשב
היה יצא
עלם גאל
נגרש מכר

Transla. Chal.

ארע אחסנתכון פורקנא תתנון לארעא: ארי יתמסכן אחוך ויזבן מאחסנתיה ויתי
פריקיה דקריב ליה ויפרוק ית זביני דאחוהי: וגבר ארי לא יהי ליה פריק ותדבק
ידיה וישכח כמסת פורקניה: ויחשב ית שני זביניה ויתיב ית מותרא לגבר דזבן
ליה ויתוב לאחסנתיה: ואם לא תשכח ידיה כמסת דיתיב ליה ויהון זביניה ביד
דזבן יתיה עד שתא דיובלא ויפוק ביובלא ויתוב לאחסנתיה: וגבר ארי יזבן בית
מותב בקרתא דמקפא שור ויהי פורקניה עד משלם שתא דזבינוהי עידן בעידן יהי
פורקניה: ואם לא יתפריק עד משלם ליה שתא שלמתא ויקום ביתא די בקרתא
דליה שורא לחלוטין לדזבן יתיה לדרוהי לא יפוק ביובלא: ובתי פצחיא דלית
להון שור סחור סחור על חקל ארעא יתחשבון פורקנא יהי להון וביובלא יפקון:
וקרוי ליואי בתי קרוי אחסנתהון פורקן עלם יהי לליואי: ודיפרוק מן ליואי ויפוק
זביני ביתא וקרוי אחסנתיה ביובלא ארי בתי קרוי ליואי היא אחסנתהון בגו בני
ישראל: וחקל רוח קרויהון לא יזדבן

Interp. chal.

terra possessionis vře dabitis redēptionē terre. Qm̄ paup factus fuerit frater tu⁹: ⁊ vēdiderit de possessione sua: veniet redēptor eius qui propinquus est ei: ⁊ redimet qđ frater suus vēdidit. Uir aūt cui nō fuerit redēptor: ⁊ attigerit manus eius ⁊ inuenerit quantū sufficit ad redēptionē eius: cōputabit annos venditionis: et reddet qđ amplius fuerit viro cui vendidit: ⁊ reuertetur ad possessionē suā. Et si nō inuenerit manus eius quantū sufficit vt reddat ei: erit illud qđ vendidit in manu emptoris eius vsq; ad annū iubilei: et egredietur in iubileo: ⁊ reuertet̄ ad possessionē suā. Uir aūt qui vēdiderit domū habitationis intra vrbis murū: erit redēptio eius donec ipleat̄ annus vēditionis: tanto tpe erit redēptio ei⁹. et si nō fuerit redēpta donec cōpleat̄ ann⁹ integer: erit domus q̄ est in vrbe murata illius q̄ emit eā in ꝑpetuū in gñationib⁹ suis: nō egredietur in iubileo. Edes āt ruris qđ nō habet murū ꝑ circuitū: sicut ager terre estimabūtur: redēptio erit eis: ⁊ ī iubileo egredient̄. et vrbes leuitaꝝ ⁊ dom⁹ vrbiū possessionū suaꝝ in eternū pñt redimi: redēptio erit sempiterna erit leuitis. Et q̄ de leuitis redimerit: egredietur vēditio dom⁹ ⁊ vrbis possessionis ei⁹ in iubileo: q: dom⁹ vrbiū leuitarū sunt possessio eoꝝ i medio filioꝝ israel. Ager aūt spacij vrbiū suarū nō vendet̄:

Pritiua chal.

חסן נתן סכן
אתא פרק היה
דבק שכח חשב
שנה יתר תוב
שכח תוב נפק
זבן יתב כרח
יקף שלם פרק
קום חלט חור
בית יקף חשב
קרה חסן פרק
נפק
זבן

כִּי אֲחֻזַּת עוֹלָם הוּא לָהֶם: וְכִי
יָמוּךְ אָחִיךָ וּמָטָה יָדוֹ עִמָּךְ
וְהֶחֱזַקְתָּ בּוֹ גֵּר וְתוֹשָׁב וָחַי עִמָּךְ:
אַל תִּקַּח מֵאִתּוֹ נֶשֶׁךְ וְתַרְבִּית
וְיָרֵאתָ מֵאֱלֹהֶיךָ וְחֵי אָחִיךָ עִמָּךְ:
אֶת כַּסְפְּךָ לֹא תִתֵּן לוֹ בְּנֶשֶׁךְ
וּבְמַרְבִּית לֹא תִתֵּן אָכְלֶךָ: אֲנִי
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי
אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם לָתֵת לָכֶם
אֶת אֶרֶץ כְּנַעַן לִהְיוֹת לָכֶם
לֵאלֹהִים: וְכִי יָמוּךְ אָחִיךָ עִמָּךְ
וְנִמְכַּר לָךְ לֹא תַעֲבֹד בּוֹ עֲבֹדַת
עָבֶד: כְּשָׂכִיר כְּתוֹשָׁב יִהְיֶה עִמָּךְ
עַד שְׁנַת הַיֹּבֵל יַעֲבֹד עִמָּךְ: וְיָצָא
מֵעִמָּךְ הוּא וּבָנָיו עִמּוֹ וְשָׁב אֶל
מִשְׁפַּחְתּוֹ וְאֶל אֲחֻזַּת אֲבֹתָיו
יָשׁוּב: כִּי עֲבָדַי הֵם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי
אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם לֹא יִמָּכְרוּ
מִמְכֶּרֶת עָבֶד: לֹא תִרְדֶּה בוֹ בְּפָרֶךְ
וְיָרֵאתָ מֵאֱלֹהֶיךָ: וְעַבְדְּךָ וַאֲמָתְךָ
אֲשֶׁר יִהְיוּ לָךְ מֵאֵת הַגּוֹיִם אֲשֶׁר
סְבִיבֹתֵיכֶם מֵהֶם תִּקְנוּ עֶבֶד וְאָמָה:
וְגַם מִבְּנֵי הַתּוֹשָׁבִים הַגָּרִים עִמָּכֶם
מֵהֶם תִּקְנוּ וּמִמִּשְׁפַּחְתָּם אֲשֶׁר
עִמָּכֶם אֲשֶׁר הוֹלִידוּ בְּאַרְצְכֶם וְהָיוּ
לָכֶם לַאֲחֻזָּה: וְהִתְנַחַלְתֶּם אֹתָם
לִבְנֵיכֶם אַחֲרֵיכֶם לָרֶשֶׁת אֲחֻזָּה

סוּךְ נָטָה / חָזַק גּוּר יָשַׁב / לָקַח רָבָה / נָתַן / יָצָא / נָתַן / הָיָה / מָכַר עָבַד / שָׂכַר הָיָה / שָׁנָה / שׁוּב / שָׁפַח / רָדָה / אָמָה / סָבַב קָנָה / יָשַׁב גּוּר / יָלַד / נָחַל / יָרַשׁ

quia possessio sempiterna est. Si attenuatus fuerit frater tuus & infirmus manu: susceperis eū quasi aduenā & peregrinū & vixerit tecū: ne accipias vsuras ab eo: nec amplius quā dedisti. Time deū vt viuere possit frater tuus apud te. Pecuniā tuā non dabis ei ad vsuram: & frugum superabundātiam non exiges. Ego dominus deus vester qui eduxi vos de terra egypti: vt darem vobis terram chanaan & vt essem vester deus. Si paupertate cōpulsus vendiderit se tibi frater tuus: nō eū opprimes seruitute famulorum. sed quasi mercenarius & colonus erit. Vsque ad annū iubileū operabitur apud te: & postea egredietur cū liberis suis: & reuertetur ad cognationem & ad possessionē patrum suorum. Mei enim serui sunt: & ego eduxi eos de terra egypti. Nō veneant conditione seruorum. Ne affligas eū per potētiam: sed metuito deū tuum. Seruus & ancilla sint vobis de nationibus que in circuitu vestro sunt & de aduenis qui peregrinantur apud vos: vel qui ex his nati fuerint in terra vestra. Hos habebitis famulos: & hereditario iure transmittetis ad posteros ac possidebitis

& agri segregati in vrbibus eorum nō
καὶ οἱ ἀγροὶ οἱ ἀφωρισμένοι ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν οὐ
vendentur: quia possessio sempiterna hoc eorum est.
πραθήσονται, ὅτι κατάσχεσις αἰωνία τοῦτο αὐτῶν ἐστίν.
si autem pauper fuerit frater tuus & impotens erit
ἐὰν δὲ πένηται ὁ ἀδελφός σου καὶ ἀδυνατήσει ταῖς
manibus suis apud te: auxiliaberis ei vt aduenae
χερσὶν αὐτοῦ παρὰ σοί, ἀντιλήψῃ αὐτοῦ ὡς προσηλύ-
ne & peregrino: & viuet tecum. nō accipies
του καὶ παροίκου, καὶ ζήσεται μετὰ σοῦ. οὐ λήψῃ
ab eo vsurā: neque in multitudine. & timebis
παρ᾽ αὐτοῦ τόκον, οὐδὲ ἐπὶ πλήθει. καὶ φοβηθήσῃ τὸν
deum tuum: & viuet frater tuus tecum. argen- F
θεόν σου, καὶ ζήσεται ὁ ἀδελφός σου μετὰ σοῦ. τὸ ἀργύ-
tum tuum nō dabis ei in vsura: & in superabun-
ριόν σου οὐ δώσεις αὐτῷ ἐπὶ τόκῳ, καὶ ἐπὶ πλεονασμῷ
dantia nō dabis ei escas tuas: ego dominus deus
οὐ δώσεις αὐτῷ τὰ βρώματά σου, ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑ-
vester: qui eduxi vos de terra egypti: vt darē vobis
μῶν, ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς αἰγύπτου, τοῦ δοῦναι ὑμῖν
terrā chanaā: vt essē vester deus. si autē humiliatus fue-
τὴν γῆν χαναάν, ὥστε εἶναι ὑμῶν θεός. ἐὰν δὲ ταπεινωθῇ
rit frater tuus apud te & venditus fuerit tibi: nō ser-
ὁ ἀδελφός σου παρὰ σοὶ καὶ πραθῇ σοι, οὐ δουλεύ-
uiet tibi seruitute serui: vt mercenarius vel colonus
σει σοι δουλείαν οἰκέτου, ὡς μισθωτὸς ἢ πάροικος
erit tibi: vsque ad annū remissionis operabitur a-
ἔσται σοι, ἕως τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς ἀφέσεως ἐργᾶται πα-
pud te: & egredietur in remissione a te ipse:
ρὰ σοί, καὶ ἐξελεύσεται ἐν τῇ ἀφέσει ἀπὸ σοῦ αὐτός,
& filij eius secum: & redibit in Israe.
καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἀπελεύσεται εἰς τὴν
cognationē eius: & in possessionē paternā eius
γενεὰν αὐτοῦ, καὶ εἰς τὴν κατάσχεσιν τὴν πατρικὴν αὐτοῦ
reuertetur. quia serui mei sunt hi: quos edu-
ἀποδραμεῖται. διότι οἰκέται μου εἰσὶν οὗτοι, οὓς ἐξή-
xi de terra egypti. nō vendentur in venditione serui.
γαγον ἐκ γῆς αἰγύπτου. οὐ πραθήσεται ἐν πράσει οἰκέτου.
nō affliges eum in labore: & timebis
οὐ κατατενεῖς αὐτὸν ἐν τῷ μόχθῳ, καὶ φοβηθήσῃ κύριον
deum tuū. & seruus & ancilla quecumque fuerint tibi
τὸν θεόν σου. καὶ παῖς καὶ παιδίσκη ὅσοι ἂν γένωνταί σοι
ex gentibus quecumque in circuitu tuo sunt ab eis posside-
ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ὅσα κύκλῳ σου εἰσίν, ἀπ᾽ αὐτῶν κτήσεσθε
bitis seruū & ancillā: & a filijs colo-
δοῦλον καὶ δούλην, καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν παροί-
norum existentium in vobis ab his possidebitis: & a
κων τῶν ὄντων ἐν ὑμῖν ἀπὸ τούτων κτήσεσθε, καὶ ἀπὸ
cognationibus eorum quecumque fuerint in terra vestra
συγγενειῶν αὐτῶν ὅσα ἂν γένωνται ἐν τῇ γῇ ὑμῶν
sint vobis in possessiones: & participabitis eos fi-
ἔστωσαν ὑμῖν εἰς κατάσχεσιν, καὶ καταμεριεῖτε αὐτοὺς τοῖς
lijs vestris post eos. & erunt vobis possessi in
τέκνοις ὑμῶν μεθ᾽ ὑμᾶς. καὶ ἔσονται ὑμῖν κατόχιμοι εἰς τὸν

Primitiua chal.

סְכַן מוּט תְּקַף / דּוּר יְתַב נְסַב / רְבָה דְּחַל חֲיָה / נְתַן אֲכַל נְפַק / הֲוָה סְכַן זְבַן / פְּלַח אֲגַר יְתַב / הֲוָה נְפַק תּוּב / חֲסַן קְשָׁה דְּחַל / אֲמָה קְנָה יְתַב / דּוּר יְלַד הֲוָה / יְרַת

Interp. chal.

quia possessio sempiterna est eis. Et quū pauper factus fuerit frater tuus & declinauerit manus eius ad te: suscipies eum quasi aduenā & inquilinū: & viuet tecū. Non accipies ab eo vsurā neque fenus: & timebis deū tuū: & viuet frater tuus tecū. Argentū tuū non dabis ei ad vsurā: et pro fenore nō dabis cibū tuū: ego dominus deus vester qui eduxi vos de terra egypti: vt darem vobis terrā chanaan: et essem vobis in deū. Si autē pauper factus fuerit frater tuus tecū: & vendiderit se tibi: nō seruiat tibi seruitute famulorum. quasi mercenarius & quasi colonus erit tecū: vsque ad annū iubilei seruiet tibi. Egredietur quoque a te ipse & filij eius cū eo: & reuertetur ad cognationē suā: & ad possessionē patrū suorum reuertetur. quia serui mei sunt quos eduxi de terra egypti: nō vendantur venditione seruorum. Non subiicias tibi seruitute dura: & timebis deū tuū. Seruus autē tuus & ancilla tua sint tibi de filijs populorum qui sunt in circuitu vestro: et eis possidebitis seruos et ancillas. De filijs quoque incolarum incircuncisorum qui habitant vobiscū ex eis possidebitis & de cognationibus suis que sunt vobiscū que nate sunt in terra vestra: erunt quoque vobis in possessionē. et dimittetis eos in possessionem filijs vestris post vos: vt possideant eos

Transla. Chal.

אֲרֵי אַחְסָנַת עָלַם הוּא לְהוֹן: וַאֲרֵי יִתְמַסְכַּן אֲחוּךְ וּתְמוּט יְדֵיהּ עִמָּךְ וְתַתְקֵיף בֵּיהּ דַּיָּיר
וְתוֹתָב וִיחֵי עִמָּךְ: לָא תִסַּב מִנֵּיהּ חִבּוּלְיָא וְרִבִּיתָא וְתִדְחַל מֵאֱלָהָךְ וִיחֵי אֲחוּךְ עִמָּךְ:
יָת כַּסְפָּךְ לָא תִתֵּן לֵיהּ בְּחִבּוּלְיָא וּבְרִבִּיתָא לָא תִתֵּן מֵיכְלָךְ: אֲנָא יְיָ אֱלָהֲכוֹן דְּאַפֵּיקִית
יָתְכוֹן מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם לְמִתַּן לְכוֹן יָת אַרְעָא דִכְנַעַן לְמֶהֱוֵי לְכוֹן לֶאֱלָהּ: וַאֲרֵי יִתְמַסְכַּן
אֲחוּךְ עִמָּךְ וְיִזְדַּבַּן לָךְ לָא תִפְלַח בֵּיהּ פּוּלְחַן עַבְדִּין: כַּאֲגִירָא כְּתוֹתָבָא יְהֵי עִמָּךְ עַד
שַׁתָּא דְיוֹבֵלָא יִפְלַח עִמָּךְ: וְיִפּוֹק מֵעִמָּךְ הוּא וּבְנוֹהִי עִמֵּיהּ וִיתוּב לְזַרְעִיתֵיהּ וּלְאַחְסָנַת
אֲבָהָתוֹהִי יְתוּב: אֲרֵי עַבְדַּי אִנּוּן דְּאַפֵּיקִית יָתְהוֹן מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם לָא יִזְדַּבְּנוּן זְבוּן
עַבְדִּין: לָא תִפְלַח בֵּיהּ בְּקַשְׁיוּ וְתִדְחַל מֵאֱלָהָךְ: וְעַבְדָּךְ וְאַמְתָךְ דִּיהוֹן לָךְ מִן עַמְמַיָּא
דִּי בְסַחְרָנֵיכוֹן מִנְּהוֹן תִּקְנוֹן עַבְדִּין וְאַמְהָן: וְאַף מִבְּנֵי תוֹתָבַיָּא עַרְלָאֵי דְּדָיְרִין עִמְּכוֹן
מִנְּהוֹן תִּקְנוֹן וּמִזַּרְעִיתְהוֹן דְּעִמְּכוֹן דְּאִתְיְלִידוּ בְּאַרְעֲכוֹן וִיהוֹן לְכוֹן לְאַחְסָנָא: וְתַחְסְנוּן
יָתְהוֹן לִבְנֵיכוֹן בָּתְרֵיכוֹן לְמֵירַת אַחְסָנָא

eternū ipsos inseruitutē redigetis. at ex frīb⁹ vrīs
αἰῶνα αὐτοὺς καταδουλώσεσθε. τῶν δὲ ἀδελφῶν ὑμῶν
filioꝝ israel: vnusq̄sq; frēm suū nō affliget
τῶν υἱῶν ἰσλ̄, ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ οὐ κατατενεῖ
G eū in laborib⁹. si āt inuenerit man⁹ adue-
αὐτὸν ἐν τοῖς μόχθοις. ἐὰν δὲ εὕρῃ ἡ χεὶρ τοῦ προσηλύ-
ne vel colont q̄ apō te: ⁊ inops
του ἢ τοῦ παροίκου τοῦ παρὰ σοί, καὶ ἀπορηθεὶς ὁ ἀ-
frater tuus vēdat aduene vel colono q̄
δελφός σου πραθῇ τῷ προσηλύτῳ ἢ τῷ παροίκῳ τῷ
apud te: vel ex stirpe aduene: postq̄ vēdit⁹ fuerit
παρὰ σοί, ἢ ἐκ γενετῆς προσηλύτῳ, μετὰ τὸ πραθῆναι
ipse: redēptio erit ei. vn⁹ de fratrib⁹ eius
αὐτόν, λύτρωσις ἔσται αὐτῷ. εἷς τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ
redimet illū. frater p̄ris eius: vel fili⁹ fr̄is
λυτρώσεται αὐτόν. ἀδελφὸς πατρὸς αὐτοῦ, ἢ υἱὸς ἀδελφοῦ
p̄ris eius redimet illū: vel de ppinq̄s
πατρὸς αὐτοῦ λυτρώσεται αὐτόν, ἢ ἀπὸ τῶν οἰκείων τῶν
carniū eius ex tribu eius redimet: eū. si
σαρκῶν αὐτοῦ ἐκ τῆς φυλῆς αὐτοῦ λυτρώσεται αὐτόν. ἐὰν
āt abūdās manib⁹ suis: redemerit seipm:
δὲ εὐπορηθεὶς ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, λυτρώσηται ἑαυτόν,
⁊ cōputabit erga eū q̄ emit illū ab an-
καὶ συλλογιεῖται πρὸς τὸν κεκτημένον αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἔ-
no quo vēdidit seipm ei vsq; ad ānū re-
τους οὗ ἀπέδοτο ἑαυτὸν αὐτῷ ἕως τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς ἀ-
missiōis. ⁊ erit argētū vēditiōis eius vt de-
φέσεως. καὶ ἔσται τὸ ἀργύριον τῆς πράσεως αὐτοῦ ὡς ἡ-
eo mercenarij. ānū ex āno erit cū eo. si āt alicui
μέρα μισθίου ἔτος ἐξ ἔτους ἔσται μετ᾿ αὐτοῦ. ἐὰν δέ τινι
plus ānoꝝ sit ad hec reddet re-
πλεῖον τῶν ἐτῶν ᾖ, πρὸς ταῦτα ἀποδώσει τὰ λύ-
dēptionē eius ab argēto vēditiōis eius. si āt
τρα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἀργυρίου τῆς πράσεως αὐτοῦ. ἐὰν δὲ
parū reliquū fuerit ab ānis in ānū remissiōis:
ὀλίγον καταλειφθῇ ἀπὸ τῶν ἐτῶν εἰς τὸν ἐνιαυτὸν τῆς ἀφέσεως,
⁊ cōputabit ei iuxta ānos eius: ⁊ reddet redē-
καὶ συλλογιεῖται αὐτῷ κατὰ τὰ ἔτη αὐτοῦ, καὶ ἀποδώσει τὰ λύ-
ptiōes eius vt mercenari⁹: ānū ex anno erit cū eo. nō affli-
τρα αὐτοῦ ὡς μισθωτός, ἐνιαυτὸν ἐξ ἐνιαυτοῦ ἔσται μετ᾿ αὐτοῦ. οὐ κα-
ges eū in labore corā te. si āt nō redempt⁹ fuerit
τατενεῖς αὐτὸν ἐν τῷ μόχθῳ ἐνώπιόν σου. ἐὰν δὲ μὴ λυτρῶται κατὰ
iuxta hec: exibit in anno remissiōis ipse: ⁊
ταῦτα, καὶ ἐξελεύσεται ἐν τῷ ἔτει τῆς ἀφέσεως αὐτός, καὶ
filij eius cū eo: qm̄ mei filij israel serui famu-
τὰ παιδία αὐτοῦ μετ᾿ αὐτοῦ, ὅτι ἐμοὶ οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ οἰκέται παῖ-
li mei hi sūt: quos eduxi de t̄ra egypti.
δές μου οὗτοί εἰσιν, οὓς ἐξήγαγον ἐκ γῆς αἰγύπτου. Ca.26.
Ego dn̄s deus vr̄: nō facietis vobis ipsis manu fa-
Ἐγώ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, οὐ ποιήσετε ὑμῖν αὐτοῖς χειροποί-
cta: neq; sculptilia: neq; statuā erigetis vobis: neq; lapidē insi-
ητα, οὐδὲ γλυπτά, οὐδὲ στήλην ἀναστήσετε ὑμῖν, οὐδὲ λίθον σκο-
gnē erigetis in t̄ra vr̄a ad adorādū eū: ego
πὸν θήσετε ἐν τῇ γῇ ὑμῶν προσκυνῆσαι αὐτῷ, ἐγώ

in eternum. fratres āt vestros filios israel ne opprimatis p potētiā. Si inualuerit apud vos manus aduene atq; peregrini & attenuatus frater tuus vendiderit se ei: aut cuiq; de stirpe eius: post vēditionē pōt redimi. Qui voluerit ex fribus suis redimet eū: & patruus & patruelis & consanguineus & affinis. Sin autem & ipse potuerit: redimet se: supputatis dumtaxat annis a tpe venditiōis sue vsq; in annū iubileū: & pecunia qua vēditus fuerat iuxta annorū numerū: & ratione mercenarii supputata. Si plures fuerint anni qui remanēt vsq; ad iubileum secūdū hos reddet & preciū. si pauci: ponet rationem cū eo iuxta annorum numerū: & reddet ēptori qd reliquū ē annorū: quibus añ seruiuit mercedibus imputatis. Nō affliget eū violēter in cōspectu tuo. Quod si per hec redimi nō potuerit: anno iubileo egredietur cū liberis suis. Mei enim sunt serui filii israel: quos eduxi de terra egypti.
Cap. 26.
Ego dominus deus vester. Nō facietis vobis idolum & sculptile: nec titulos erigetis: nec insignem lapidem ponetis in terra vestra: vt adoretis eū. Ego enī sum

לעלם בהם תעבדו ובאחיכם בני
ישראל איש באחיו לא תרדה
בו בפרך: וכי תשיג יד גר ותושב
עמך ומך אחיך עמו ונמכר לגר
תושב עמך או לעקר משפחת גר:
אחרי נמכר גאלה תהיה לו אחד
מאחיו יגאלנו: או דדו או בן דדו
יגאלנו או משאר בשרו
ממשפחתו יגאלנו או השיגה
ידו ונגאל: וחשב עם קנהו
משנת המכרו לו עד שנת היבל
והיה כסף ממכרו במספר שנים
כימי שכיר יהיה עמו: אם עוד
רבות בשנים לפיהן ישיב
גאלתו מכסף מקנתו: ואם מעט
נשאר בשנים עד שנת היבל
וחשב לו כפי שניו ישיב את
גאלתו: כשכיר שנה בשנה יהיה
עמו לא ירדנו בפרך לעיניך:
ואם לא יגאל באלה ויצא בשנת
היבל הוא ובניו עמו: כי לי בני
ישראל עבדים עבדי הם אשר
הוצאתי אותם מארץ מצרים
אני יהוה אלהיכם: לא תעשו
לכם אלילם ופסל ומצבה לא
תקימו לכם ואבן משכית לא תתנו
בארצכם להשתחות עליה כי אני

נשג ישב
מוך מכר
היה
גאל דוד
שנה
ספר שנה
יום שכר
רבה פה שוב
קנה
שאר
ירה
יצא את
Cap. xxvi.
עשה אלל נצב
שכה נתן
שחה

Transla. Chal.

לעלם בהון תפלחון ובאחיכון בני ישראל גבר באחוהי לא תפלח ביה בקשיו: וארי תדבק
יד ערל ותותב עמך ויתמסכן אחוך עמיה ויזדבן לערל תותב דעמך או לשאר
מזרעית גיורא: בתר דאזדבן פורקנא יהי ליה חד מאחוהי יפרקיניה: או אחבוהי
או בר אחבוהי יפרקיניה או מקריב בסריה מזרעיתיה יפרקיניה או תדבק ידיה
ויתפרק: ויחשב עם זבניה משתא דאזדבן ליה עד שתא דיובלא ויהי כסף זבינוהי
במנין שניא כיומי אגירא יהי עמיה: אם עוד סגיאות בשניא לפומהן יתיב
פורקניה מכסף זבינוהי: ואם זעיר אשתאר בשניא עד שתא דיובלא ויחשב
ליה כפום שנוהי יתיב ית פורקניה: כאגיר שנה בשנה יהי עמיה לא יפלח
ביה בקשיו לעינך: ואם לא יתפריק באלין ויפוק בשתא דיובלא הוא ובנוהי עמיה
ארי דילי בני ישראל עבדין עבדי אינון דאפיקית יתהון מארעא דמצרים
אנא יי אלהכון: לא תעבדון לכון טעון וצלם וקמא לא תקימון Ca.xxvi.
לכון ואבן סגדא לא תתנון בארעכון למסגד עלה ארי אנא

Interp.chal.

In eternū ⁊ seruiant eis. Fratres aūt vestri filij israel non seruiāt seruitute dura: neq; vir dñetur fr̄is sui grauiter. Et qū inualuerit manus incircūcisi incole qui habitat apud te: ⁊ paup factus fuerit frater tu⁹ apud illum: ⁊ vendiderit se incircūciso incole q̄ est apud te aut cuiquā de cognatione peregrini: postq̄ venditus fuerit redēptio erit ei: vn⁹ de fribus suis redimet eū: aut patru⁹ eius aut fili⁹ patrui sui aut cōsanguineus carnis sue de cognatione sua redimet eū: aut si valuerit man⁹ eius redimet se. et cōputabit cū emptore suo ab anno quo vēdidit se ei vsq; ad annū iubilei. et erit argentū venditionis sue iuxta numerū annoꝝ: iuxta dies mercenarij erit cū eo. Si plures fuerit anni: iuxta eos reddet redēptionē suā de argento emptionis sue. Et si pauci anni remāserint vsq; ad annū iubilei: cōputabit ei: iuxta ānos ei⁹ reddet redēptionē suā. sic mercenari⁹ singuloꝝ annoꝝ erit apud eū: nō fuiet ei violēter ante oculos tuos. Si aūt p hec nō fuerit redēptus: egredief in anno iubilei ipse ⁊ filij ei⁹ cū eo: q: serui mei sunt filij israel: q̄s eduxi de terra egypti.
Ego dñs deus vester. Non facietis Ca.26. vobis idola nec imaginē: ⁊ statuā non erigetis vobis. Et lapidē adorationis nō facietis in terra vr̄a vt adoretis super eum: quia ego

Primitiua chal.

פלח דבק
יתב ספן זבן
גור הוה אחד
פרק אח
חשב
מנה שנה
שאר
תוב פלח
קשה פרק נפק
עבד טעה קום
נתן סגד

Tex. Heb.

Primitiua heb.	Tex. Heb.
	יהוה אלהיכם: את שבתתי
שמר קדש	תשמרו ומקדשי תיראו אני
ירא הלך	יהוה: אם בחקתי תלכו ואת
צוה עשה	מצותי תשמרו ועשיתם אתם:
נתן	ונתתי גשמיכם בעתם ונתנה
בול	הארץ יבולה ועץ השדה יתן
פרה נשג	פריו: והשיג לכם דיש את בציר
דוש בצר	ובציר ישיג את זרע ואכלתם
	לחמכם לשבע וישבתם לבטח
שלם	בארצכם: ונתתי שלום בארץ
חרד שבת	ושכבתם ואין מחריד והשבתי
רעע	חיה רעה מן הארץ וחרב לא
עבר	תעבר בארצכם: ורדפתם את
פנה	איביכם ונפלו לפניכם לחרב:
	ורדפו מכם חמשה מאה ומאה
רדף	מכם רבבה ירדפו ונפלו איביכם
פנה	לפניכם לחרב: ופניתי אליכם
פרה רבה	והפריתי אתכם והרביתי אתכם
קום ברת	והקימתי את בריתי אתכם:
	ואכלתם ישן נושן וישן מפני
יצא שכן	חדש תוציאו: ונתתי משכני
געל	בתוככם ולא תגעל נפשי
הלך	אתכם: והתהלכתי בתוככם
היה	והייתי לכם לאלהים ואתם
	תהיו לי לעם: אני יהוה
	אלהיכם אשר הוצאתי אתכם
היה	מארץ מצרים מהית להם

Trãsla. B. Hiero.

dñs deus vester. Custodite sabbata mea: & pauete ad sanctuarium meum. Ego dñs. Si in pceptis meis ambulaueritis: & mãdata mea custodieritis: & feceritis ea: dabo vobis pluuias tẽporibus suis: & terra gignet germẽ suũ: & pomis arbores replebuntur. Apphẽdet messiũ tritura vindemiam: & vindemia occupabit sementẽ: & comedetis panẽ vestrũ in saturitate: & absq; pauore habitabitis i terra vr̃a. Dabo pacẽ in finibus vestris: dormietis & nõ erit qui exterreat. Auferam malas bestias: & gladius non transibit terminos vestros. Persequemini inimicos vr̃os & corruent coram vobis. Persequentur quinq; de vestris cẽtũ alienos: & cẽtũ de vobis decẽ millia. Cadent inimici vestri gladio in conspectu vestro. Respiciã vos & crescere faciam: multiplicabimini: & firmabo pactum meum vobiscum. Comedetis vetustissima veterum: & vetera nouis superuenientibus proiicietis. Ponã tabernaculũ meũ in medio vestri. & non abiiciet vos anima mea. Ambulabo inter vos: & ero deus vester: vosq; eritis populus meus. Ego dominus deus vester qui eduxi vos de terra egyptiorum: ne seruiretis eis.

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.

dñs deus vr̃. sabbata mea seruabitis:
κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. τὰ σάββατά μου φυλάξεσθε,
ꝛ a sanctuario meo timebitis: ego dñs.
καὶ ἀπὸ τῶν ἁγίων μου φοβηθήσεσθε, ἐγὼ κύριος.
si in pceptis meis ãbulaueritis: ꝛ mã
ἐὰν ἐν τοῖς προστάγμασί μου πορεύησθε, καὶ τὰς ἐν Deut. 28.a.
data mea obseruaueritis: ꝛ feceritis ea: ꝛ
τολάς μου φυλάξησθε, καὶ ποιήσητε αὐτάς, καὶ
dabo pluuiã vobi in tẽpore suo: ꝛ tra dabit
δώσω τὸν ὑετὸν ὑμῖν ἐν καιρῷ αὐτοῦ, καὶ ἡ γῆ δώσει
germina sua: ꝛ ligna cãpoꝝ red
τὰ γεννήματα αὐτῆς, καὶ τὰ ξύλα τῶν πεδίων ἀποδώ
dent fructũ suũ. ꝛ apphẽdet vobis
σει τὸν καρπὸν αὐτῶν. καὶ καταλήψεται ὑμῖν
tritura vindemiã: ꝛ vindemia apphẽ
ὁ ἀλοητὸς τὸν τρυγητόν, καὶ ὁ τρυγητὸς καταλήψε
det sementẽ. ꝛ comedetis panẽ vr̃m ad
ται τὸν σπόρον, καὶ φάγεσθε τὸν ἄρτον ὑμῶν εἰς
saturitatẽ. ꝛ hitabitis cũ securitate in
πλησμονήν. καὶ κατοικήσετε μετὰ ἀσφαλείας ἐπὶ
tra vr̃a: ꝛ dabo pacẽ in tra vr̃a: ꝛ Iob. 11 d.
τῆς γῆς ὑμῶν, καὶ δώσω εἰρήνην ἐν τῇ γῇ ὑμῶν, καὶ
dormietis: ꝛ nõ erit vos exterrẽs. ꝛ
κοιμηθήσεσθε, καὶ οὐκ ἔσται ὑμᾶς ὁ ἐκφοβῶν. καὶ
perdã bestias malas ex tra vr̃a: ꝛ bel
ἀπολῶ θηρία πονηρὰ ἐκ τῆς γῆς ὑμῶν, καὶ πόλε
lũ nõ trãsibit p trã vr̃as: ꝛ psequimini B
μος οὐ διελεύσεται διὰ τῆς γῆς ὑμῶν, καὶ διώξετε
inimicos vr̃os: ꝛ cadẽt corã vobis
τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καὶ πεσοῦνται ἐνώπιον ὑμῶν
in cede. ꝛ psequẽt ex vobis quinq; cẽtũ:
ἐν φόνῳ. καὶ διώξονται ἐξ ὑμῶν πέντε ἑκατόν,
ꝛ cẽtũ ex vobis psequẽt decẽ millia. ꝛ ca
καὶ ἑκατὸν ἐξ ὑμῶν διώξονται μυριάδας. καὶ πεσοῦν
dẽt inimici vr̃i corã vobis gladio. ꝛ
ται οἱ ἐχθροὶ ὑμῶν ἐνώπιον ὑμῶν μαχαίρᾳ. καὶ
respiciã sup vos: ꝛ crescere faciã vos: ꝛ multi
ἐπιβλέψω ἐφ᾽ ὑμᾶς, καὶ αὐξανῶ ὑμᾶς, καὶ πλη
plicabo vos: ꝛ statuã pactũ meũ vobiscũ:
θυνῶ ὑμᾶς, καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου μεθ᾽ ὑμῶν,
ꝛ comedetis ꝛ antiq antiquoꝝ: ꝛ antiq
καὶ φάγεσθε καὶ παλαιὰ παλαιῶν, καὶ παλαιὰ
ex cõspectu nouoꝝ efferetis. ꝛ ponã taberna
ἐκ προσώπου νέων ἐξοίσετε. καὶ θήσω τὴν σκη
culũ meũ in vobis: ꝛ nõ abominabit aĩa mea
νήν μου ἐν ὑμῖν, καὶ οὐ βδελύξεται ἡ ψυχή μου
vos. ꝛ ambulabo inter vos: ꝛ ero
ὑμᾶς. καὶ ἐμπεριπατήσω ἐν ὑμῖν, καὶ ἔσομαι
vr̃ deus: ꝛ vos eritis mihi in ppl̃m: ego
ὑμῶν θεός, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς λαόν, ἐγώ
sum dñs deus vr̃ q eduxi vos ex tra
εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς
egypti: cũ essent vos
Αἰγύπτου, ὄντων ὑμῶν

Transla. Chal.

יי אלהכון: ית יומי שביא דילי תטרון ולבית מקדשי תהון דחלין אנא יהוה: אם
בקימי תהכון וית פיקודי תטרון ותעבדון יתהון: ואתן מטריכון בעידניהון ותתן ארעא
עללתה ואילן חקלא יתן איביה: ויערע לכון דישא לקטפא וקטפא יערע לאפקות
בר זרעא ותיכלון לחמכון למשבע ותתבון לרוחצן בארעכון: ואתן שלמא בארעא
ותשרון ולית דמניד ואבטל חיתא בישתא מן ארעא ודקטלין בחרבא לא יעידון
בארעכון: ותרדפון ית בעלי דבביכון ויפלון קדמיכון לחרבא: וירדפון מנכון חמשא
למאה ומאה מנכון לרבותא יעריקון ויפלון בעלי דבביכון קדמיכון לחרבא: ואתפני
במימרי לאיטבא לכון ואפיש יתכון ואסגי יתכון ואקים ית קימי עמכון: ותיכלון
עתיקא דעתיק ועתיקא מן קדם חדתא תפנון: ואתן משכני ביניכון ולא ירחק מימרי
יתכון: ואשרי שכינתי ביניכון ואהוי לכון לאלה ואתון תהון קדמי לעם: אנא יהוה
אלהכון דאפיקית יתכון מארעא דמצרים מלמהוי להון

Primitiua chal.

שבת נטר קדש
הוה יהב נתן
אבב דוש נפק
אכל שבע יתב
שרא נוד נטל
חיה עדה רדף
נפל רבב ערק
פנה אמר יתב
נפש סנא קום
חדת פנה שכן
רחק שרא הוה

Interp. chal.

dñs deus vr̃. Dies sabbatoꝝ meoꝝ custodite: ꝛ domũ sanctuarij mei metuite: ego dñs. Si in legitimis meis ambulaueritis: ꝛ precepta mea custodieritis: ꝛ feceritis ea: dabo pluuiã vestrã in tẽporibus suis: ꝛ dabit terra fructuꝫ suũ: ꝛ arbor agri dabit poma sua. et apprehendet vobis tritura vindemiam: ꝛ vindemia apprehẽdet pullulationẽ sementis: ꝛ comedetis panẽ vestrũ in saturitate: ꝛ habitabitis confidẽter in terra vestra. Daboq; pacẽ in terra: ꝛ manebitis ꝛ nõ erit qui commoueat vos: ꝛ cessare faciã bestiam malã de terra: ꝛ occidentes gladio nõ transibũt per terrã vr̃am. Et persequemini inimicos vestros: ꝛ corruent coram vobis in gladio. Persequẽturq; quinq; ex vobis centum: ꝛ centum ex vobis fugabũt decem millia. Et cadent inimici vestri coram vobis in gladio. ꝛ aspiciam vos in verbo meo: et benefaciã vobis: ꝛ crescere vos faciam: et multiplicabo vos: ꝛ statuam pactum meum vobiscum. Comedetisq; vetera veterum. ꝛ vetera propter noua efferetis. Daboq; tabernaculũ meũ inter vos: ꝛ nõ abijciet vos verbũ meũ: ꝛ habitare faciã maiestatẽ meã inter vos: ꝛ ero vobis in deũ: ꝛ vos eritis corã me in ppl̃m. Ego dñs deus vr̃ qui eduxi vos de terra egypti: ne

servi. et cõfregi vinculũ iugi ve-
δούλων. καὶ συνέτριψα τὸν δεσμὸν τοῦ ζυγοῦ ὑ-
stri: et duxi vos cũ fiducia. si aũt nõ o-
μῶν, καὶ ἤγαγον ὑμᾶς μετὰ παῤῥησίας. ἐὰν δὲ μὴ ὑ-
Deut. bedieritis mihi: neq; feceritis pcepta
28.b. πακούσητέ μου, μηδὲ ποιήσητε τὰ προστάγματά
mea hec: sꝫ inobedientes fueritis ipsis: et
μου ταῦτα, ἀλλὰ ἀπειθήσητε αὐτοῖς, καὶ τοῖς
iudicia mea spreuerit aĩa vr̃a: ita vt vos
κρίμασί μου προσοχθίσῃ ἡ ψυχὴ ὑμῶν, ὥστε ὑμᾶς
nõ faciatis oĩa mãdata mea: ita vt dissi-
μὴ ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολάς μου, ὥστε διασκε-
petis vos pactũ meũ: et ego faciã sic
δάσαι ὑμᾶς τὴν διαθήκην μου, καὶ ἐγὼ ποιήσω οὕ-
vobis. et obfirmabo sup vos festinationẽ: et
τως ὑμῖν. καὶ ἐπιστήσω ἐφ᾽ ὑμᾶς σπουδὴν, τήν τε
egestatẽ: et scabiẽ: et icterũ: cõsumẽ
ἀπορίαν, τήν τε ψώραν, καὶ τὸν ἴκτερον, σφακελίζ-
C tes oculos vr̃os: et aiam vr̃am li-
οντας τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν, καὶ τὴν ψυχὴν ὑμῶν ἐκ-
quescẽtẽ. et seminabitis i vanũ semina
τήκουσαν. καὶ σπερεῖτε διὰ κενῆς τὰ σπέρματα
vr̃a: et comedẽt ea aduersarij vr̃i. et obfir
ὑμῶν, καὶ ἔδονται αὐτὰ οἱ ὑπεναντίοι ὑμῶν. καὶ ἐπι-
mabo faciẽ meã ꝯ vos: et cadetis co
στήσω τὸ πρόσωπόν μου ἐφ᾽ ὑμᾶς, καὶ πεσεῖσθε ἐναν-
rã inimicis vr̃is: et psequẽt vos odiẽ
τίον τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν, καὶ διώξονται ὑμᾶς οἱ μισοῦν-
tes vos: et fugietis nullo psequẽte vos. et
τες ὑμᾶς, καὶ φεύξεσθε οὐδενὸς διώκοντος ὑμᾶς. καὶ
si vsq; ad hoc nõ obedieritis mihi: et addã
ἐὰν ἕως τούτου μὴ ὑπακούσητέ μου, καὶ προσθήσω
castigare vos plagis septies pro pec
παιδεῦσαι ὑμᾶς πληγαῖς ἑπτάκις ἐπὶ ταῖς ἁμαρ-
catis vr̃is: et cõfringã supbiã arrogã
τίαις ὑμῶν, καὶ συντρίψω τὴν ὕβριν τῆς ὑπερηφα-
tie vr̃e: et ponã celũ vobis sicut ferreũ:
νίας ὑμῶν, καὶ θήσω τὸν οὐρανὸν ὑμῖν ὡς σιδηροῦν,
et terrã vr̃am sicut eneã: et erit in vanũ
καὶ τὴν γῆν ὑμῶν ὡσεὶ χαλκῆν, καὶ ἔσται εἰς κενὸν ἡ
vis vr̃a. et nõ dabit terra vr̃a semẽ suũ: et
ἰσχὺς ὑμῶν. καὶ οὐ δώσει ἡ γῆ ὑμῶν τὸν σπόρον αὐτῆς, καὶ
lignũ agri nõ dabit fructũ suũ. et si
τὸ ξύλον τοῦ ἀγροῦ οὐ δώσει τὸν καρπὸν αὐτοῦ. καὶ ἐὰν
D post hec ãbulaueritis obliqui: et nõ volueritis
μετὰ ταῦτα πορεύησθε πλάγιοι, καὶ μὴ βούλησθε
obedire mihi: addã vobis plagas septẽ iuxta pctã
ὑπακούειν μου, προσθήσω ὑμῖν πληγὰς ἑπτὰ κατὰ τὰς ἁμαρτί-
vr̃a. et mittã sup vos agrestes bestias terre: et co
ας ὑμῶν. καὶ ἀποστελῶ ἐφ᾽ ὑμᾶς τὰ ἄγρια θηρία τῆς γῆς, καὶ κα-
medẽt vos: et cõsumẽt iumẽta vr̃a: et pau-
τέδεται ὑμᾶς, καὶ ἐξαναλώσει τὰ κτήνη ὑμῶν, καὶ ὀλιγο-
cos faciẽt vos. et solitarie erũt vie vr̃e: et si
στώσει ὑμᾶς. καὶ ἔρημοι ἔσονται αἱ ὁδοὶ ὑμῶν, καὶ ἐὰν

& qui confregi catenas ceruicum vestrarũ vt incederetis erecti. Quod si non audieritis me: nec feceritis omnia mãdata mea: sed spreueritis leges meas: & iudicia mea contempseritis: vt non faciatis ea q̃ a me cõstituta sũt: & ad irritũ pducatis pactũ meum: ego quoq; hec faciã vobis. Visitabo vos velociter in egestate & ardore: qui cõficiat oculos vestros & consumat aias vr̃as. Frustra seretis semẽtẽ: que ab hostibus deuorabitur. Ponã faciẽ meã cõtra vos & corruetis coram hostibus vestris: & subiiciemini his q oderunt vos. Fugietis nemine persequente. Sin autẽ nec sic obedieritis mihi: addã correptiones vestras septuplum propter peccata vr̃a: & conteram superbiã duricie vestre. Daboq; vobis celũ desup sicut ferrũ & terrã eneã. Cõsumetur in cassum labor vester. non proferet terra germen: nec arbores poma prebebunt. Si ãbulaueritis ex aduerso mihi: nec volueritis audire me: addam plagas vestras vsq; in septuplũ pp pctã vr̃a. Emittamq; in vos bestias agri: que cõsumant vos & pecora vestra: & ad paucitatẽ cuncta redeãt. deserteq; fient vie vr̃e. Quod si

עבדים ואשבר מטת עלכם
ואולך אתכם קוממיות: ואם לא
תשמעו לי ולא תעשו את כל
המצות האלה: ואם בחקתי
תמאסו ואם את משפטי תגעל
נפשכם לבלתי עשות את כל
מצותי להפרכם את בריתי: אף
אני אעשה זאת לכם והפקדתי
עליכם בהלה את השחפת ואת
הקדחת מכלות עינים ומדיבת
נפש וזרעתם לריק זרעכם
ואכלהו איביכם: ונתתי פני בכם
ונגפתם לפני איביכם ורדו בכם
שנאיכם ונסתם ואין רדף
אתכם: ואם עד אלה לא תשמעו
לי ויספתי ליסרה אתכם שבע
על חטאתיכם: ושברתי את גאון
עזכם ונתתי את שמיכם כברזל
ואת ארצכם כנחשה: ותם לריק
כחכם ולא תתן ארצכם את
יבולה ועץ הארץ לא יתן פריו:
ואם תלכו עמי קרי ולא תאבו
לשמע לי ויספתי עליכם מכה
שבע כחטאתיכם: והשלחתי בכם
את חית השדה ושכלה אתכם
והכריתה את בהמתכם והמעיטה
אתכם ונשמו דרכיכם: ואם

Primitiua heb.
שבר מוט
הלך
שמע עשה
צוה
מאס שפט
פור
פקד
כלה דאב
נתן פנה
רדה
נוס
שמע
גאה
עזז נתן
תמם
כוח נתן
יבל פרה
הלך קרה אבה
נכה
שלח
חיה
כרת מעט
שמם

Transla. Chal.

עבדין ותברית ניר עממיא מנכון ודברית יתכון בחירותא: ואם לא תקבלון למימרי
ולא תעבדון ית כל פקודיא האלין: ואם בקימי תקוצון ואם ית דיני תרחיק
נפשכון בדיל דלא למעבד ית כל פקודי לאשניותכון ית קימי: אף אנא אעבד דא
לכון ואסער עליכון בהולתא ית שחפתא וית קדחתא מחשכן עינין ומפחן נפש ותזרעון
לריקנו זרעכון ויכלוניה בעלי דבביכון: ואתן רוגזי בכון ותתברון קדם בעלי דבביכון
וירדון בכון סנאיכון ותערקון ולית דרדיף יתכון: ואם עד אלין לא תקבלון למימרי
ואוסיף למרדי יתכון שבע על חוביכון: ואתבר ית יקר תקפכון ואתן ית שמיא
דעליכון תקיפין כפרזלא דלא מחתין מטרא וארעא די תחותיכון חסינא כנחשא
מלמעבד פירין: ויסוף לריקנו חילכון ולא תתן ארעכון ית עללתה ואילן ארעא לא
יתן איביה: ואם תהכון קדמי בקשיו ולא תיבון לקבלא למימרי ואוסיף לאיתאה עליכון
מחא שבע כחוביכון: ואגרי בכון ית חית ברא ותתכל יתכון ותשיצי ית בעיריכון
ותזער יתכון ויצדון אורחתכון: ואם

Interp. chal.

seruiretis eis. Et cõfregi iugũ populoꝝ et vobis: et duxi vos in libertate. Si aũt non obedieritis verbo meo: nec feceritis oĩa precepta hec: et si legitima mea spreueritis: et iudicia mea abominata fuerit aĩa vr̃a: vt nõ faciatis oĩa precepta mea: vt imutetis pactum meũ: ego quoq; hec faciã vobis. visitaboq; vos in cõturbatione egestate et ardore: obscurãtib' oculos et expirare faciẽtib' aiam. Seminabitisq; i vanũ semẽ vestrũ: et comedẽt illud inimici vr̃i. Ponãq; irã meã cõtra vos: et ꝯteremini corã inimicis vr̃is: et dñabunt vestri q oderũt vos. Et fugietis nemine persequẽte vos. et si in his nõ obedieritis verbo meo: addã corripere vos septies sup pctã vr̃a. et cõterã gloriã fortitudinis vr̃e: daboq; celos q sunt sup vos fortes sicut ferrum vt nõ deferãt pluuiã: et terrã q est subter vos fortem sicut es nec faciet fructus. cõsumeturq; in cassũ fortitudo vestra: et nõ dabit terra germen suum: neq; arbor terre dabit fructũ suũ. Et si ambulaueritis coram me in duritia: et nolueritis obedire verbo meo: addam inducere sup vos percussionẽ septuplã iuxta peccata vestra. Immittãq; in vos bestias agri: et absq; liberis facient vos: et consumabũt pecora vestra: et diminuent vos: et deserte erunt vie vestre. Et si

Primitiua chal.
תור קבל אמר
עבד פקד קום
קוץ דון עבד
שנה סער בהל
חשך נפח זרע
אכל נתן תבר
רדה ערק יסף
רדה תבר על
נחת עבד סוף
אבב יתב קשה
אבה אתא גרה
חזה תכל שיצא

באלה לא תוסרו לי והלכתם יסר
עמי קרי: והלכתי אף אני עמכם קרה
בקרי והכיתי אתכם גם אני שבע נכה
על חטאתיכם: והבאתי עליכם בוא
חרב נקמת נקם ברית ונאספתם ברית אסף
אל עריכם ושלחתי דבר בתוככם עיר
ונתתם ביד אויב: בשברי לכם נתן איב
מטה לחם ואפו עשר נשים נטה אפה
לחמכם בתנור אחד והשיבו נשה תנר
לחמכם במשקל ואכלתם ולא שוב שקל
תשבעו: ואם בזאת לא תשמעו שבע שמע
לי והלכתם עמי בקרי: והלכתי קרה
עמכם בחמת קרי ויסרתי אתכם יחם
אף אני שבע על חטאתיכם:
ואכלתם בשר בניכם ובשר
בנתיכם תאכלו: והשמדתי את אכל שמד
במתיכם והכרתי את חמניכם במה כרת
ונתתי את פגריכם על פגרי נתן
גלוליכם וגעלה נפשי אתכם: גלל
ונתתי את עריכם חרבה והשמותי עיר שמם
את מקדשיכם ולא אריח בריח קדש
ניחחכם: והשמתי אני את הארץ נוח
ושממו עליה איביכם הישבים
בה: ואתכם אזרה בגוים זרה
והריקתי אחריכם חרב והיתה ריק היה
ארצכם שממה ועריכם יהיו חרבה: היה
אז תרצה הארץ את שבתתיה רצה

nec sic volueritis recipere disciplinā: sed ambulaueritis ex aduerso mihi. ego quoqꝫ contra vos aduersus incedam. & percutiā vos septies pp pctā vestra. inducāqꝫ super vos gladiū vltorem federis mei: cūqꝫ cōfugeritis in vrbes: mittā pestilētiam in medio vestri: & trademini in manib⁹ hostiū. postq̄ cōfregero baculū panis vr̄i: ita vt decem mulieres in vno clibano coq̄nt panes. & reddant eos ad pondus: & comedetis & nō saturabimini. Sin autem nec p hec audieritis me: sed ambulaueritis cōtra me & ego incedā aduersus vos in furore cōtrario: & corripiam vos septē plagis propter peccata vestra: ita vt comedatis carnes filiorum vestrorum & filiarum vestrarū. Destruam excelsa vestra: & simulacra confringam. Cadetis inter ruinas idolorū vestrorū. & abominabitur vos anima mea i tm̄ vt vrbes vr̄as redigā in solitudinē. & deserta faciā sctūaria vestra. nec recipiā vltra odorē suauissimū. dispdāqꝫ terrā vestrā: & stupebunt sup ea inimici vestri cum habitatores illius fuerint. Vos aūt dispergam in gentes: & euaginabo post vos gladium. eritqꝫ terra vestra deserta & ciuitates vestre dirute. Tunc placebunt terre sabbata sua

post hec nō correcti fueritis: sꝫ ābulaueritis
ἐπὶ τούτοις μὴ παιδευθῆτε, ἀλλὰ πορεύησθε
ꝯtra me obliq̄: ambulabo τ ego vobiscū fu
πρός με πλάγιοι, πορεύσομαι κἀγὼ μεθ' ὑμῶν θυ
rore obliquo: τ pcutiā vos τ ego sep
μῷ πλαγίῳ, καὶ πατάξω ὑμᾶς κἀγὼ ἑπτά
ties pro pctis vr̄is: τ inducā sup vos
κις ἀντὶ τῶν ἁμαρτιῶν ὑμῶν, καὶ ἐπάξω ἐφ' ὑμᾶς
gladiū vlciscētē vltionē pacti. τ con
μάχαιραν ἐκδικοῦσαν δίκην διαθήκης. καὶ καταφ
fugietis in vrbes vr̄as: τ mittā mor
φεύξεσθε εἰς τὰς πόλεις ὑμῶν, καὶ ἐξαποστελῶ θάνα
tē in vos: τ trademini in manus
τον εἰς ὑμᾶς, καὶ παραδοθήσεσθε εἰς χεῖρας τῶν
inimicoꝝ cū tribulauero vos penuria panū. co
ἐχθρῶν ἐν τῷ θλίψαι ὑμᾶς σιτοδείᾳ ἄρτων. πέ
quēt decē mulieres panes vr̄os in cliba
ψουσι δέκα γυναῖκες τοὺς ἄρτους ὑμῶν ἐν κλιβά
no vno: τ reddēt panes vobis in pōde
νῳ ἑνί, καὶ ἀποδώσουσι τοὺς ἄρτους ὑμῖν ἐν σταθ
re: τ comedetis: τ nō saturabimini. si aūt
μῷ, καὶ φάγεσθε, καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῆτε. ἐὰν δὲ
post hec nō obedieritis mihi: sꝫ ambulaue
ἐπὶ τούτοις μὴ ὑπακούσητέ μου, ἀλλὰ πορεύησ
ritis ꝯ me obliq̄: τ ego ambulabo vobiscū
θε πρός με πλάγιοι, καὶ αὐτὸς πορεύσομαι μεθ' ὑμῶν
in furore obliquo. τ corripiā vos ego septies:
ἐν θυμῷ πλαγίῳ. καὶ παιδεύσω ὑμᾶς ἐγὼ ἑπτάκις,
iuxta peccata vr̄a: τ comedetis carnes
κατὰ τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν, καὶ φάγεσθε τὰς σάρκας
filioꝝ vr̄oꝝ: τ carnes filiaꝝ vr̄aꝝ
τῶν υἱῶν ὑμῶν, καὶ τὰς σάρκας τῶν θυγατέρων ὑμῶν
comedetis. τ desolabo statuas vr̄as: τ destru
φάγεσθε. καὶ ἐρημώσω τὰς στήλας ὑμῶν, καὶ ἐξολοθρεύ
am lignea simulacra vr̄a: τ ponā cadauera
σω τὰ ξύλινα χειροποίητα ὑμῶν, καὶ θήσω τὰ κῶλα
vr̄a sup cadauera idoloꝝ vr̄oꝝ. τ grauis erit
ὑμῶν ἐπὶ τὰ κῶλα τῶν εἰδώλων ὑμῶν. καὶ προσοχθιεῖ
aīa mea vobis. τ ponā vrbes vr̄as solitarias:
ἡ ψυχή μου ὑμῖν. καὶ θήσω τὰς πόλεις ὑμῶν ἐρήμους,
τ desolabo scā vr̄a: τ nō olfaciā
καὶ ἐξερημώσω τὰ ἅγια ὑμῶν, καὶ οὐ μὴ ὀσφρανθῶ τῆς
odorē sacrificioꝝ vr̄oꝝ. τ desolabo ego terrā
ὀσμῆς τῶν θυσιῶν ὑμῶν. καὶ ἐξερημώσω ἐγὼ τὴν γῆν
vr̄am. τ admirabūtur sup illā inimici vr̄i: habi
ὑμῶν. καὶ θαυμάσονται ἐπ' αὐτῇ οἱ ἐχθροὶ ὑμῶν, οἱ ἐν
tātes in illa. τ dispgā vos in gētes: τ
οικοῦντες ἐν αὐτῇ. καὶ διασπερῶ ὑμᾶς εἰς τὰ ἔθνη, καὶ
cōsumet vos penetrās gladius: τ
ἐξαναλώσει ὑμᾶς ἐπιπορευομένη μάχαιρα. καὶ
erit fra vr̄a deserta: τ vrbes vr̄e erūt
ἔσται ἡ γῆ ὑμῶν ἔρημος, καὶ αἱ πόλεις ὑμῶν ἔσονται
solitarie. tūc cōplacebūt fre sabbata sua
ἔρημοι. τότε εὐδοκήσει ἡ γῆ τὰ σάββατα αὐτῆς

E

Transla. Chal.

ואלין לא תתרדון למימרי ותהכון קדמי בקשיו: ואיהך אף אנא עמכון בקשיו ואלקי
יתכון אף אנא שבע על חוביכון: ואיתי עליכון קטלין בחרבא ויתפרעון מנכון
פורענותא על דעברתון על פתגמי אוריתא ותתכנשון לקירויכון ואגרי מותנא
ביניכון ותתמסרון ביד סנאה: כד אתבר לכון סעיד מיכלא ויפיין עשר נשין לחמכון
בתנורא חד ויתיבון לחמכון במתקלא ותיכלון ולא תשבעון: ואם בדא לא תקבלון
למימרי ותהכון קדמי בקשיו: ואהך עמכון בתקוף רגז וארדי יתכון אף אנא שבע על
חוביכון: ותיכלון בשר בניכון ובשר בנתיכון תיכלון: ואישצי ית במתכון ואקצץ ית
חניסניכון ואתן ית פגריכון על פגרי טעותכון ויריחק מימרי יתכון: ואתן ית קרויכון
חרבא ואצדי ית מקדשיכון ולא אקביל ברעוא קרבן כנישתכון: ואצדי אנא ית ארעא
ויצדון עלה בעלי דבביכון דיתבין בה: ויתכון אבדר ביני עממיא ואגרי בתריכון
קטלין בחרבא ותהי ארעכון צדיא וקרויכון יהון חרבא: בכן תרעי ארעא ית שמטהא

Interp. chal.

In his nō fueritis correpti verbo meo: τ ābulaueritis corā me in duritia: ābulabo ego dure vobiscū: et ego q̄q̄ pcutiā vos septies pp pctā vr̄a. Et inducā sup vos occisores gladio: τ vlciscent in vos vltionē pro eo q̄d trāsgressi fuistis verba legis: τ ꝯgregabimini i vrbib⁹ vr̄is: τ imittā pestilētiā in medio vr̄i: τ trademini i manu hostis. Cū ꝯfregero vos sustētatiōē cibi: τ coquēt decē mulieres panē vr̄m i vno clibano: τ reducēt panē vr̄m in pōdere: τ comedetis τ nō saturabimini. τ si in hoc nō obedieritis verbo meo: τ ābulaueritis corā me in duritia: ābulabo vobiscū in ira furoris: corripiāq̄ ego q̄q̄ vos septies pp pctā vr̄a. Et comedetis carnē filioꝝ vr̄oꝝ: τ carnē filiaꝝ vr̄aꝝ comedetis: τ destruā excelsa vr̄a: τ succidā simulachra vr̄a: τ dabo cadauera vr̄a sup cadauera idoloꝝ vr̄oꝝ: τ abominabit vos verbū meū. et dabo ciuitates vr̄as in solitudinē τ deserta faciā sctūaria vr̄a. Et nō suscipiā volūtarie oblationē cōgregationis vr̄e. Et desertā ego faciā terrā: τ deserti erūt sup ea inimici vr̄i q̄ habitāt in ea. Uos aūt dispgā inter pplos: τ immittā post vos occisores gladio: τ erit terra vr̄a deserta: τ ciuitates vr̄e erunt in solitudinē. Tunc cōplacebūt terre requietiones eius

Primitiua chal.

אתא פרע כנש
כרה אגר מסר
תבר אכל אפה
נשה אחד תוב
תקל שבע קבל
אמר קשה רדה
שצא קצץ
נתן טעה רחק
צדה קדש
רעה בדר ערה
הוה רעה

Trāsla.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

oibus diebus desolationis sue: et vos eritis
πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ἐρημώσεως αὐτῆς, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθε
in tra inimicorū vroꝝ. tūc sabbatizabit tra: et cōplacebit
ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν. τότε σαββατιεῖ ἡ γῆ, καὶ εὐδοκήσει
sabbata sua oibus diebus desolationis
τὰ σάββατα αὐτῆς πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ἐρημώσεως
sue. sabbatizabit q̄ nō sabbatizauit in sabbatis
αὐτῆς. σαββατιεῖ ἃ οὐκ ἐσαββάτισεν ἐν τοῖς σαββάτοις
vris: qn̄ hitabatis ipsam. et relictis ex vo
ὑμῶν, ἡνίκα κατῳκεῖτε αὐτήν. καὶ τοῖς καταλειφθεῖσιν ἐξ ὑ
bis inducā pauorē in corde illoꝝ in tra ini
μῶν ἐπάξω δειλίαν εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχ
micoꝝ suoꝝ. et psequetur eos sonitus folij volātis: et
θρῶν αὐτῶν. καὶ διώξεται αὐτοὺς φωνὴ φύλλου φερομένου, καὶ
fugiēt vt fugiētes a bello: et cadēt nul
φεύξονται ὡς φεύγοντες ἀπὸ πολέμου, καὶ πεσοῦνται οὐ
lo psequēte. et cōtēnet frater frēm suū
δενὸς διώκοντος. καὶ ὑπερόψεται ὁ ἀδελφὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ
sicut in bello: nullo incurrēte. et nō poteritis re
ὡσεὶ ἐν πολέμῳ, οὐδενὸς κατατρέχοντος. καὶ οὐ δυνήσεσθε ἀν
sistere inimicis vris. et pibitis in gētibus: et
τιστῆναι τοῖς ἐχθροῖς ὑμῶν. καὶ ἀπολεῖσθε ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ
comedet vos tra inimicoꝝ vroꝝ. et relicti
κατέδεται ὑμᾶς ἡ γῆ τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν. καὶ οἱ καταλειφθέντες
ex vobis tabescēt pp peccata sua in tra
ἀφ' ὑμῶν καταφθαρήσονται διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ἐν τῇ γῇ
inimicoꝝ suoꝝ: et pp peccata patrū su
τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν πατέρων αὐ
oꝝ tabescēt. et cōfitebūtur peccata sua:
τῶν τακήσονται. καὶ ἐξαγορεύσουσι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν,
et peccata patrū suoꝝ: qꝛ trāsgressi sūt
καὶ τὰς ἁμαρτίας τῶν πατέρων αὐτῶν, ὅτι παρέβησαν
et ꝯtēpserūt me: et qꝛ ambulauerūt corā me obliqui:
καὶ ὑπερεῖδόν με, καὶ ὅτι ἐπορεύθησαν ἐναντίον μου πλάγιοι,
et ego ambulaui cū illis in furore obliquo. et pdā
καὶ ἐγὼ ἐπορεύθην μετ' αὐτῶν ἐν θυμῷ πλαγίῳ. καὶ ἀπολῶ
illos in tra inimicoꝝ suoꝝ. tūc erubescet cor
αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν. τότε ἐντραπήσεται ἡ καρδία
illoꝝ incircūcisum: et tūc ꝯplacebūt scele
αὐτῶν ἡ ἀπερίτμητος, καὶ τότε εὐδοκήσουσι τὰς ἁμαρτί
ra sua. et recordabor federis iacob: et
ας αὐτῶν. καὶ μνησθήσομαι τῆς διαθήκης ἰακώβ, καὶ τῆς
federis isaac: et federis abraam recordabor.
διαθήκης ἰσαάκ, καὶ τῆς διαθήκης ἀβραὰμ μνησθήσομαι.
et tre recordabor. et derelinquetur tra ab
καὶ τῆς γῆς μνησθήσομαι. καὶ ἡ γῆ ἐγκαταλειφθήσεται ὑπ' αὐ
eis. tūc expectabit tra sabbata sua: cū des
τῶν. τότε προσδέξεται ἡ γῆ τὰ σάββατα αὐτῆς, ἐν τῷ ἐρη
ta fuerit illa ppt eos. et ipsi expectabūt sua
μωθῆναι αὐτὴν δι' αὐτούς. καὶ αὐτοὶ προσδέξονται τὰς ἑαυ
peccata: eo qđ iudicia mea spreuerūt: et
τῶν ἀνομίας, ἀνθ' ὧν τὰ κρίματά μου ὑπερεῖδον, καὶ τοῖς
precepta mea despexerūt aīa sua.
προστάγμασί μου προσώχθισαν τῇ ψυχῇ αὐτῶν. ooo

Trāsla.B.Hiero.

cūctis diebus solitudinis sue. Qñ fueritis in terra hostili sabbatizabit ooo & reqescet in sabbatis ooo solitudinis sue. eo q non ooo requeuerit i sabbatis vestris: qñ hitabatis ooo in ea. Et q de vobis remãserint: dabo pauorē in cordibus eorū in regionibus hostiū. Terrebit eos sonitus folii volãtis: & ita fugiēt quasi gladiū. Cadēt nullo p sequēte: & corruēt singuli sup frēs suos quasi bella fugientes. Nemo vestrū inimicis audebit resistere. ooo Peribitis inter gentes: & hostilis vos terra cōsumet. q si & de his aliqui remãserit: tabescēt in iniqtatibus suis in terra inimicorū suorū. & pp pctā patrum suorum & sua affligentur: donec cōfiteātur iniquitates suas & maiorum suorū quibus puaricati sunt in me: & ambulauerūt ex aduerso mihi. Ambulabo igitur & ego contra eos: & inducā illos in terrā hostilē donec erubescat incircūcisa mēs eorū. Tūc orabūt pro ipietatib suis: & recordabor federis mei quod pepigi cū iacob & isaac & ooo abraam. Terre quoq memor ero. ooo q cū relicta fuerit ab eis: cōplacebit sibi in sabbatis suis patiēs solitudinē pp illos. Ipsi vero rogabūt p pctis suis: eo q ooo abiecerit iudicia mea & leges meas despexerit.

Ter.Heb. Leui. Ca.xxvi.

כל ימי השמה ואתם בארץ
איביכם אז תשבת הארץ
והרצת את שבתתיה: כל ימי
השמה תשבת את אשר לא
שבתה בשבתתיכם בשבתכם
עליה: והנשארים בכם והבאתי מרך
בלבבם בארצת איביהם ורדף
אתם קול עלה נדף ונסו מנסת
חרב ונפלו ואין רדף: וכשלו איש
באחיו כמפני חרב ורדף אין ולא
תהיה לכם תקומה לפני איביכם:
ואבדתם בגוים ואכלה אתכם ארץ
איביכם: והנשארים בכם ימקו
בעונם בארצת איביכם ואף בעונת
אבתם אתם ימקו: והתודו את
עונם ואת עון אבתם במעלם
אשר מעלו בי ואף אשר הלכו
עמי בקרי: אף אני אלך עמם
בקרי והבאתי אתם בארץ איביהם
או אז יכנע לבבם הערל ואז
ירצו את עונם: וזכרתי את בריתי
יעקוב ואף את בריתי יצחק ואף את
בריתי אברהם אזכר והארץ אזכר:
והארץ תעזב מהם ותרץ את
שבתתיה בהשמה מהם והם ירצו
את עונם יען וביען במשפטי
מאסו ואת חקתי געלה נפשם:

Primitiua heb.

יום שמם
שבת
ישב
שאר בוא רכך
נוס
פנה
היה קום
שאר מקק
ידה
קרה ילך
בוא
רצה כרת
זכר
עזב רצה
שמם
שפט

Transla.Chal.

כל יומין דצדיאת ואתון בארע בעלי דבביכון בכן תשמט ארעא ותרעי ית שמטהא:
כל יומין דצדיאת תשמיט ית דלא שמיטת בשמטיכון כד הויתון יתבין בה:
ודישתארון בכון ואעיל תברא בלבהון בארעתא דסנאיהון וירדוף יתהון קל טרפא
דשקיף ויערקון כמיערק מן קדם קטלין בחרבא ויפלון ולית דרדיף: ויתקלון גבר
באחוהי כמקדם קטלין בחרבא ורדיף לית ולא תהי לכון תקומה קדם בעלי דבביכון:
ותיבדון ביני עממיא ותגמר יתכון ארע בעלי דבביכון: ודישתארון בכון יתמסון
בחוביהון בארעתא דסנאיכון ואף בחובי אבהתהון בישיא דאחדו בידיהון
יתמסון: ויודון ית חוביהון וית חובי אבהתהון בשקריהון דשקרו במימרי ואף דהליכו
קדמי בקשיו: אף אנא אהך עמהון בקשיו ואעיל יתהון בארע בעלי דבביהון או בכן
יתבר לבהון טפשא ובכן ירעון ית חוביהון: ודכירנא ית קימי דעם יעקב ואף ית
קימי דעם יצחק ואף ית קימי דעם אברהם אנא דכיר וארעא אנא דכיר: וארעא
תתרטש מנהון ותרעי ית שמטהא בדצדיאת מנהון ואינון ירעון ית חוביהון לוטין
חלף ברכן אתי עליהון דהא בדיני קצו וית קימי רחיקת נפשהון: ''''''''''

Interp̄.chal.

cunctis diebus quibus fuerit deserta: et vos in terra inimicoꝝ vroꝝ. Tunc dimittet terra desicere: et cōplacebūt ei requietiones sue: cūctis dieb⁹ quibus fuerit deserta dimittet desicere: eo q nō dimittebat in ānis requietionis vre qn̄ habitabatis in ea. et q̄ de vobis remāserit inducā pauorē in cordibus eoꝝ in terra hostiū suoꝝ. Et psequētur eos sonitus folij decidētis: et fugient sicut fugiūt a facie occisoꝝ gladio: et corruent vnusquisqꝫ in fratrē suū: quasi fugientes a facie occisoꝝ gladio: nemine psequēte. Et nō erit vobis resistentia ante inimicos vros: et peribitis iter populos: et cōsumet vos terra inimicoꝝ vroꝝ. Et q̄ reliq̄ fuerint ex vobis tabescent iniqtatib⁹ suis in terra inimicoꝝ vroꝝ: pp pctā quoqꝫ pessima patrū suoꝝ q̄ apprehēderūt manibus suis tabescēt. et cōfitebūtur pctā sua et pctā prm̄ suoꝝ ppter puaricationē q̄ preuaricati sunt in verbū meū: et q ambulauerūt corā me in duritia. Ego quoqꝫ incedā cū eis in duritia et inducā eos in terrā inimicoꝝ suoꝝ: aut tūc ꝯteret insipiēs cor eoꝝ: et tūc placabūt p iniqtatib⁹ suis. Recordaborqꝫ federis mei qđ pepigi cū iacob: et pacti mei qđ pepigi cū isaac: et ēt pacti mei qđ pepigi cū abraā ego recordabor: tre quoqꝫ ego recordabor. et tra relicta erit ab eis: et ꝯplacebit sibi requietōib⁹ suis cū deserta fuerit ab eis. Illi quoqꝫ placabūt p iniqtatib⁹ suis. maledictiões p bñdictionib⁹ induxi sup eos: eo q abiecerit legitima mea: et iudicia sua abolita sit aīa eoꝝ.

Primitiua chal.

צדה שמם
הוה
שאר עול רדף
שקף ערק נפל
תקל הוה קום
אבד כסס
ידה אמר
קשה תבר
תבר רעה קום
רטש רעה צדה
אתא דון קוץ

ואף גם זאת בהיותם בארץ
איביהם לא מאסתים ולא
געלתים לכלתם להפר בריתי
אתם כי אני יהוה אלהיהם׃
וזכרתי להם ברית ראשנים
אשר הוצאתי אתם מארץ
מצרים לעיני הגוים להיות
להם לאלהים אני יהוה׃ אלה
החקים והמשפטים והתורת
אשר נתן יהוה בינו ובין בני
ישראל בהר סיני ביד משה׃

Cap. xxvii.

וידבר יהוה אל משה לאמר׃ דבר
אל בני ישראל ואמרת אלהם
איש כי יפלא נדר בערכך נפשת
ליהוה׃ והיה ערכך הזכר מבן
עשרים שנה ועד בן ששים שנה
והיה ערכך חמשים שקל כסף
בשקל הקדש׃ ואם נקבה הוא
והיה ערכך שלשים שקל׃ ואם
מבן חמש שנים ועד בן עשרים
שנה והיה ערכך הזכר עשרים
שקלים ולנקבה עשרת שקלים׃
ואם מבן חדש ועד בן חמש שנים
והיה ערכך הזכר חמשה שקלים
כסף ולנקבה ערכך שלשת
שקלים כסף׃ ואם מבן ששים
שנה ומעלה אם זכר והיה

כלה | פור | יצא | היה | ירה | דבר | פלא | שנה | עלה

Trāsla. B. Hiero.

Attamen etiam cū essent in terra hostili: non penitus abieci eos neqꝫ sic despexi vt consumerentur: & irritū facerē pactū meum cū eis. Ego enim sum dñs deus eorum: & recordabor federis mei pristini: quando eduxi eos de terra egypti in cōspectu gētium vt essem deus eorum. Ego dominus deus. Hec sunt iudicia atqꝫ precepta & leges quas dedit dominus inter se & inter filios israel in mōte sinai ꝑ manū moysi. Cap. 27.

Locutusqꝫ est dominus ad moysen dicens. Loquere filiis israel: & dices ad eos. Homo qui votum fecerit & spoponderit dño aiam suā: sub estimatiōe dabit preciū. Si fuerit masculus a vicesimo āno vsqꝫ ad sexagesimū annū: dabit quinquaginta siclos argenti ad mensuram sanctuarii. si mulier: triginta. A quinto autem anno vsqꝫ ad vicesimū masculus dabit viginti siclos: femina decem. Ab vno mense vsqꝫ ad annum quintum: pro masculo dabuntur quinqꝫ sicli. pro femina tres. Sexagenarius & vltra masculus dabit

Trāsla. Gre. lxx. cū interꝑ. latina

ꝛ sic existib⁹ ipsis in fra inimicoꝝ suorū: nō cōtēpsi eos: neqꝫ despexi eos ita vt pderē illos vt anihilarē pactū meū qd ad eos. ego eni sum dñs deus illoꝝ. ꝛ recordabor pacti illoꝝ prior: qñ eduxi illos de fra egypti: de domo seruitutis corā gētib⁹: vt essē illoꝝ de⁹: ego dñs. hec iudicia ꝛ pcepta ꝛ lex: quā dedit dñs inter se: ꝛ inter filios israel: in mōte sinai in manu moysi.

καὶ οὕτως ὄντων αὐτῶν ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, οὐχ ὑπερεῖδον αὐτούς, οὐδὲ προσώχθισα αὐτοῖς ὥστε ἐξαναλῶσαι αὐτοὺς τοῦ διασκεδάσαι τὴν διαθήκην μου τὴν πρὸς αὐτούς. ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν. καὶ μνησθήσομαι διαθήκης αὐτῶν προτέρας, ὅτε ἐξήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας ἐναντίον τῶν ἐθνῶν, τοῦ εἶναι αὐτῶν θεός, ἐγὼ κύριος. ταῦτα τὰ κρίματα καὶ τὰ προστάγματα καὶ ὁ νόμος, ὃν ἔδωκε κύριος ἀνὰ μέσον αὐτοῦ, καὶ ἀνὰ μέσον τῶν υἱῶν ἰσραήλ, ἐν τῷ ὄρει σινᾶ ἐν χειρὶ μωυσῆ. 2. Cor. 6. d.

Ca. 27.

Et locut⁹ ē dñs ad moysen: dicēs loqre filijs israel: ꝛ dices ad eos: hō: q vouerit votū in pciū aie sue dño: erit pciū masculi a vigīti ānis vsqꝫ ad sexagīta ānos: erit eius pciū: quinqgīta didragma argēti mēsura scta. at femie erit pciū trigīta didragma. si āt a qnqꝫ ānis vsqꝫ ad vigīti ānos: erit pciū masculi vigīti didragma. at femie: decē. ab āt vno mēse vsqꝫ ad qnqꝫ ānos erit pciū masculi: qnqꝫ didragma argēti. at femie: tria didragma argēti. si āt a sexagīta ānis ꝛ supra: si qdē mascul⁹ fuerit: erit

Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, λάλησον τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς, ἄνθρωπος, ὃς ἂν εὔξηται εὐχὴν εἰς τιμὴν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ τῷ κυρίῳ, ἔσται ἡ τιμὴ τοῦ ἄρσενος ἀπὸ εἰκοσαετοῦς ἕως ἑξηκονταετοῦς, ἔσται αὐτοῦ ἡ τιμή, πεντήκοντα δίδραχμα ἀργυρίου τῷ σταθμῷ τῷ ἁγίῳ. τῆς δὲ θηλείας ἔσται ἡ συντίμησις τριάκοντα δίδραχμα. ἐὰν δὲ ἀπὸ πενταέτους ἕως εἰκοσαέτους, ἔσται ἡ τιμὴ τοῦ ἄρσενος εἴκοσι δίδραχμα. τῆς δὲ θηλείας, δέκα. ἀπὸ δὲ μηνιαίου ἕως πενταέτους ἔσται ἡ τιμὴ τοῦ ἄρσενος, πέντε δίδραχμα ἀργυρίου. τῆς δὲ θηλείας, τρία δίδραχμα ἀργυρίου. ἐὰν δὲ ἀπὸ ἑξηκονταετῶν καὶ ἐπάνω, ἐὰν μὲν ἄρσεν ᾖ, ἔσται

A

Pritiua chal.

הוה רחק שצא | שנה קום נפק | קום | דון אמר | אמר | פרש הוה | שנה שית כבס | עלה

Interp. chal.

Attamen etiam cum essent in terra inimicoꝝ suorum non reliqui eos neqꝫ abieci vt consumerē eos vt immutem pactum meum cum eis: quia ego dñs deus eorū. Et recordabor eis pacti priorum quos eduxi de terra egypti ante oculos populorum: vt essem eis in deum: ego dñs. Hec sunt pacta ꝛ iudicia ꝛ leges: que dedit dñs inter verbum eius ꝛ inter filios israel in monte sinai per manū moysi. Ca. 27.

Locutusqꝫ est dñs cum moyse dicēs. Loquere cū filijs israel ꝛ dices ad eos. Uir qui vouerit votū in estimatione animaꝝ coram dño. si fuerit estimatio a viginti annis vsqꝫ ad sexaginta annos: erit preciū eius quinquaginta sicli argenti in siclis sanctuarij. Et si femina fuerit: erit precium eius triginta sicli. et ab etate quinqꝫ annorum vsqꝫ ad viginti annos erit precium masculi viginti sicli: ꝛ femine decem sicli. Et si fuerit ab etate mensis vsqꝫ ad etatem quinqꝫ annorum erit precium masculi quinqꝫ sicli ꝛ femine tres sicli argenti. Si fuerit ab etate sexaginta annorum et deinceps: erit

Transla. Chal.

ואף כדין דאנון בארע בעלי דבביהון לא ארטשנון ולא ארחיקנון לשיציותהון לאשנאה קימי עמהון ארי אנא יי אלההון׃ ודכירנא להון קים קדמאי דאפיקית יתהון מארעא דמצרים לעיני עממיא למהוי להון לאלה אנא יי׃ אלין קימיא ודיניא ואוריתא דיהב יי בין מימריה ובין בני ישראל בטורא דסיני בידא דמשה׃

Ca. xxvii.

ומליל יי עם משה למימר׃ מליל עם בני ישראל ותימר להון גבר ארי יפרש נדר בפורסן נפשתא קדם יי׃ ויהי פורסניה דדכרא מבר עשרין שנין ועד בר שתין שנין ויהי פורסניה חמשין סלעין דכסף בסלעי קודשא׃ ואם נוקבא היא ויהי פורסנה תלתין סלעין׃ ואם מבר חמש שנין ועד בר עשרין שנין ויהי פורסניה דדכרא עשרין סלעין ולנוקבתא עשר סלעין׃ ואם מבר ירחא ועד בר חמש שנין ויהי פורסניה דדכרא חמש סלעין דכסף ולנוקבתא פורסנה תלת סלעין דכסף׃ ואם מבר שתין שנין ולעילא אם דכרא ויהי

preciũ ei9: quĩq; ⁊ decẽ didragma argẽ
ἡ τιμὴ αὐτοῦ, πέντε καὶ δέκα δίδραχμα ἀργυρί-
ti. at feminę: decẽ didragma. si aũt pau
ου· τῆς δὲ θηλείας, δέκα δίδραχμα. ἐὰν δὲ ταπει-
per fuerit ad estimatõez: stabit corã sacerdote. ⁊ ap-
νὸς ᾖ τῇ τιμῇ, στήσεται ἔναντι τοῦ ἱερέως. καὶ τι-
preciabit illũ sacerdos: quẽadmodũ põt man9 e-
μήσεται αὐτὸν ὁ ἱερεύς, καθάπερ ἰσχύει ἡ χεὶρ αὐ-
ius q̃ votũ fecit: sic appciabit illũ sacerdos.
τοῦ εὐξαμένου, οὕτως τιμήσεται αὐτὸν ὁ ἱερεύς.
B si aũt ab aialib9 oblatio ab
ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν προσφερομένων ἀπ'
ipsis donũ dño. q̃ dederit ab his
αὐτῶν δῶρον τῷ κυρίῳ. ὃς ἂν δῷ ἀπὸ τούτων τῷ
dño: erit sctm. nõ mutabit ipm bonũ ma
κυρίῳ, ἔσται ἅγιον. οὐκ ἀλλάξει αὐτὸ καλὸν πονη-
lo: neq; malũ bono. si aũt mutãdo mutaue
ρῷ, οὐδὲ πονηρὸν καλῷ. ἐὰν δὲ ἀλλάσσων ἀλλάξ-
rit illud aial aiali: erit ipm ⁊ cõmutatio
ῃ αὐτὸ κτῆνος κτήνει, ἔσται αὐτὸ καὶ τὸ ἄλλαγμα
sctm. si aũt oẽ aial imũdũ: a q̃b9 nõ of-
ἅγιον. ἐὰν δὲ πᾶν κτῆνος ἀκάθαρτον, ἀφ' ὧν οὐ προσ-
fert ab ipsis donũ dño: statuet iumẽ
φέρεται ἀπ' αὐτῶν δῶρον τῷ κυρίῳ, στήσει τὸ κτῆ-
tũ corã sacerdote: ⁊ appciabit illũ sacer
νος ἔναντι τοῦ ἱερέως, καὶ τιμήσεται αὐτὸ ὁ ἱε-
dos inter bonũ ⁊ inter malũ. secũ
ρεὺς ἀναμέσον καλοῦ καὶ ἀναμέσον πονηροῦ. καθό-
dũ qđ appciabit illũ sacerdos: sic statuet. si
τι ἂν τιμήσεται αὐτὸ ὁ ἱερεύς, οὕτως στήσεται. ἐὰν
aũt redimẽs redemerit illud: reddet
δὲ λυτρούμενος λυτρώσηται αὐτό, προσθήσει τὸ
quitã ptẽ ad p̃ciũ ei9. ⁊ ho
ἐπίπεμπτον πρὸς τὴν τιμὴν αὐτοῦ. καὶ ἄνθρω-
mo: q̃ sctificauerit domũ suã sctãm
πος, ὃς ἂν ἁγιάσῃ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἁγίαν τῷ
dño: ⁊ appciabit illã sacerdos inter
κυρίῳ, καὶ τιμήσεται αὐτὴν ὁ ἱερεὺς ἀναμέσον
bonã ⁊ iter malã: vt appciaue-
καλῆς καὶ ἀναμέσον πονηρᾶς, ὡς ἂν τιμήσε-
rit sacerdos illã: sic statuet. si aũt
ται ὁ ἱερεὺς αὐτήν, οὕτως σταθήσεται. ἐὰν δὲ ὁ
sctificãs illã redemerit domũ suã:
ἁγιάσας αὐτὴν λυτρῶται τὴν οἰκίαν αὐτοῦ,
addet sup illũ quitã ptẽ argẽti
προσθήσει ἐπ' αὐτὸ τὸ ἐπίπεμπτον τοῦ ἀργυρίου
p̃cii: ⁊ erit illi. si aũt ab agro
τῆς τιμῆς, καὶ ἔσται αὐτῷ. ἐὰν δὲ ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ
possessiõis sue sctificauerit hõ dño:
τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ ἁγιάσῃ ἄνθρωπος τῷ κυρίῳ,
C ⁊ erit p̃ciũ sm semẽtẽ suã: p coro or-
καὶ ἔσται ἡ τιμὴ κατὰ τὸν σπόρον αὐτοῦ, κόρου κρι-
dei quĩquagita didragma argẽti. si aũt
θῆς πεντήκοντα δίδραχμα ἀργυρίου. ἐὰν δὲ

quindecim siclos: femi
na decem. Si pauper fue
rit &
estimationẽ reddere nõ
valebit: stabit coram sa
cerdote: & quantum il
le estimauerit & viderit
eum posse reddere: tan
tum dabit.
Animal autẽ quod im
molari potest
domino si quis voue
rit: sanctum
erit & mutari non pote
rit. id est.
nec melius malo nec
peius
bono. q' si mutauerit:
& ipm quod mutatũ ẽ:
& illud p quo mutatũ ẽ:
cõsecratũ erit dño. Ai
mal imũdũ qđ imolari
domino non potest: si
quis vouerit
adducetur ante sacer
dotem: qui
diiudicans vtrum bo
num an
malum sit: statuet pre
cium. q' si
dare voluerit is qui of
fert: addet
sup estimationẽ quitã
partẽ. Homo si vouerit
domum suam & sancti
ficauerit domino:
cõsiderabit eã sacerdos
vtrũ bõa an mala sit: &
iuxta p̃ciũ qđ ab eo fue
rit cõstitutũ: venũdabi
tur. Sin autẽ ille q voue
rat voluerit redimere eã:
dabit quintã partẽ esti
mationis supra: &
habebit domũ. Qđ si a
grũ possessiõis sue voue
rit & cõsecrauerit dño:
iuxta mẽsurã sementis e
stimabitur p̃ciũ. Si trigi
ta modiis ordei seritur
terra: qnq̃gita siclis ve
nũdetur argenti. Si stati

ערכך חמשה עשר שקל ולנקבה
עשרה שקלים: ואם מך הוא
מערכך והעמידו לפני הכהן
והעריך אתו הכהן על פי אשר
תשיג יד הנדר יעריכנו הכהן:
ואם בהמה אשר יקריבו ממנה
קרבן ליהוה כל אשר יתן ממנו
ליהוה יהיה קדש: לא יחליפנו
ולא ימיר אתו טוב ברע או רע
בטוב ואם המר ימיר בהמה
בבהמה והיה הוא ותמורתו יהיה
קדש: ואם כל בהמה טמאה אשר
לא יקריבו ממנה קרבן ליהוה
והעמיד את הבהמה לפני הכהן:
והעריך הכהן אתה בין טוב ובין
רע כערכך הכהן כן יהיה: ואם
גאל יגאלנה ויסף חמישתו
על ערכך: ואיש כי יקדש
את ביתו קדש ליהוה
והעריכו הכהן בין טוב ובין רע
כאשר יעריך אתו הכהן כן יקום:
ואם המקדיש יגאל את ביתו
ויסף חמישית כסף ערכך עליו
והיה לו: ואם משדה אחזתו
יקדיש איש ליהוה והיה ערכך
לפי זרעו זרע חמר שערים
בחמשים שקל כסף: אם

מוך
עמד פנה
ערך פה
נשג
קרב
נתן
המה חלף
מיר רוע
קרב
גאל חמש
קדש
קום

Transla.Chal.

פורסניה חמש עשרה סלעין ולנוקבתא עשר סלעין: ואם מסכן הוא מפורסניה
ויקימניה קדם כהנא ויפרוס יתיה כהנא על מימר דתדבק יד נדרא יפרסניה כהנא:
ואם בעירא דיקרבון מינה קורבנא קדם יהוה כל דיתן מיניה קדם יהוה יהי קודשא:
לא יחלפניה ולא יעבר יתיה טב בביש או ביש בטב ואם חלפא יחלף בעירא בבעירא
ויהי הוא וחלופיה יהי קודשא: ואם כל בעירא מסאבא דלא יקרבון מינה קורבנא
קדם יי ויקים ית בעירא קדם כהנא: ויפרוס כהנא יתה בין טב ובין ביש כפורסן
כהנא כן יהי: ואם מפרק יפרקנה ויוסף חומשיה על פורסניה: וגבר ארי יקדש
ית ביתיה קודשא קדם יהוה ויפרסניה כהנא בין טב ובין ביש כמא דיפרוס יתיה
כהנא כן יקום: ואם דאקדיש יפרוק ית ביתיה ויוסף חומש כסף פורסניה עלוהי
ויהי ליה: ואם מחקל אחסנתיה יקדש גבר קדם יי ויהי פורסניה לפום זרעיה
בית זרע כור שערין בחמשין סלעין דכסף: ואם

Interp.chal.

preciũ masculi quindecim sicli: ⁊ feminę decẽ sicli. Et si fuerit pauper ⁊ nõ põt reddere estimationẽ suã: stabit corã sacerdote: ⁊ estimabit eũ sacerdos: q̃tum valuerit manus vouẽtis estimabit eũ sacerdos. animal aũt qđ offerri potest in oblatione corã dño. si q̃s obtulerit illud corã dño: erit sanctũ. Non immutabit eũ neq; permutabit bonũ pro malo aut malũ p bono. Et si permutãdo permutauerit aial pro aiali: ipsum ⁊ illud pro quo mutatũ est erit sanctũ. Et si oẽ aial immundũ fuerit qđ offerri non potest corã dño: statuet aial corã sacerdote: ⁊ appreciabit eũ sacerdos siue sit bonũ siue malum: iuxta estimationẽ sacerdotis ita erit. Et si redimẽs redemerit illud: addet quintã partẽ sup estimationẽ eius. Vir aũt qui sanctificauerit domũ suã sanctificatione corã dño: estimabit eam sacerdos: siue sit mala siue bona: iuxta estimationẽ sacerdotis sic stabit. Et si ille qui sanctificauit redemerit domũ suã: addet quintã partem sup estimationẽ eius ⁊ habebit eam. Et si de agro possessionis sue sanctificauerit vir corã domino: erit preciũ eius iuxta mensuram sementis eius. Si coro ordei seminatur: estimabitur quinquaginta siclis argenti.

Primitiua chal.

סכן
קום פרס אמר
דבק קרב מן
נתן היה חלף
עבר טוב
סאב
קום
פרק יסף קדש
פרס
קום
חסן

שנה משנת היבל יקדיש שדהו
כערכך יקום: ואם אחר היבל
יקדיש שדהו וחשב לו הכהן את
יתר הכסף על פי השנים הנותרת עד
גרע שנת היבל ונגרע מערכך: ואם
גאל יגאל את השדה המקדיש
אתו ויסף חמשית כסף ערכך
עלה קום עליו וקם לו: ואם לא יגאל את
השדה ואם מכר את השדה
לאיש אחר לא יגאל עוד:
יצא והיה השדה בצאתו ביבל קדש
היה ליהוה כשדה החרם לכהן תהיה
קנה אחזתו: ואם את שדה מקנתו
אשר לא משדה אחזתו
יקדיש ליהוה: וחשב לו הכהן
כסס שנה את מכסת הערכך עד שנת היבל
ונתן את הערכך ביום ההוא
יבל שוב קדש ליהוה: בשנת היובל ישוב
השדה לאשר קנהו מאתו
לאשר לו אחזת הארץ:
וכל ערכך יהיה בשקל הקדש
עשרים גרה יהיה השקל: אך
בכר בכור אשר יבכר ליהוה בבהמה לא
קדש יקדיש איש אתו אם שור אם שה
ליהוה הוא: ואם בבהמה הטמאה
ופדה בערכך ויסף חמשתו
מכר עליו ואם לא יגאל ונמכר

ab anno incipientis iubilei vouerit agrum: quāto valere pōt: tanto estimabitur. Sin autem post aliquātulum tpis: supputabit sacerdos pecuniā iuxta annorū qui reliqui sunt numerū vsq3 ad iubileū: & detrahetur ex precio. Quod si voluerit redimere agrū ille qui vouerat: addet quintā partē estimate pecunie & possidebit eū. Sin aūt noluerit redimere: sed alteri cuilibet fuerit venūdatus: vltra eū qui vouerat redimere nō poterit. quia cum iubilei venerit dies: sanctificatus erit dño. & possessio consecrata ad ius pertinet sacerdotum. Si ager emptus est & non de possessiōe maiorum sctificatus fuerit dño: supputabit sacerdos iuxta annorū numerū vsq3 ad iubileum precium. & dabit ille qui vouerat eum domino. In iubileo aūt reuertetur ad priorem dominum qui vendiderat eum & habuerat in sortem possessionis sue. Omnis estimatio siclo sanctuarii ponderabitur. Siclus viginti obolos habet. Primogenita que ad dñm ptinēt nemo sctificare poterit & vouere: siue bos siue ouis fuerit: dñi sunt. Q d si immūdum est aīal: redimet qui obtulit iuxta estimationē suā: & addet quintā ptē pcii. Si redimere noluerit: vēdetur alteri

ab anno remissionis sctificauerit agrū suū:
ἀπὸ τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς ἀφέσεως ἁγιάσῃ τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ,
scdm preciū eius stabit. si aūt vltimo post
κατὰ τὴν τιμὴν αὐτοῦ στήσεται. ἐὰν δὲ ἔσχατον μετὰ τὴν
remissionē sctificauerit agrū suū: supputabit illū sa
ἄφεσιν ἁγιάσῃ τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, προσλογιεῖται αὐτῷ ὁ ἱε
cerdos argentū ad ānos reliquos: vsq3 ad
ρεὺς τὸ ἀργύριον ἐπὶ τὰ ἔτη τὰ ἐπίλοιπα, ἕως εἰς τὸν
annū remissionis: et subducetur ab
ἐνιαυτὸν τῆς ἀφέσεως, καὶ ἀνθυφαιρεθήσεται ἀπὸ τῆς
estimatiōe illius. si aūt redimēs redemerit
συντιμήσεως αὐτοῦ. ἐὰν δὲ λυτρούμενος λυτρῶται
agrū sctificās illum: addet quintā par
τὸν ἀγρὸν ὁ ἁγιάσας αὐτόν, προσθήσει τὸ ἐπίπεμ
tem argenti ad preciū eius: et erit ei.
πτον τοῦ ἀργυρίου πρὸς τὴν τιμὴν αὐτοῦ, καὶ ἔσται αὐ
si aūt nō redemerit agrū: et vēdiderit
τῷ. ἐὰν δὲ μὴ λυτρῶται τὸν ἀγρόν, καὶ ἀποδῶται τὸν
agrū homini alteri: nō amplius nō redimat: sed e
ἀγρὸν ἀνθρώπῳ ἑτέρῳ, οὐκ ἔτι μὴ λυτρώσηται, ἀλλ' ἔ
rit ager exeūte remissiōe sctūs dño: sic
σται ὁ ἀγρὸς ἐξεληλυθυίας τῆς ἀφέσεως ἅγιος τῷ κυρίῳ, ὥσ
ut terra separata sacerdoti erit possessio illius.
περ ἡ γῆ ἡ ἀφωρισμένη τῷ ἱερεῖ ἔσται κατάσχεσις αὐτοῦ.
si aūt ab agro quē possedit: q nō est ab
ἐὰν δὲ ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ οὗ κέκτηται, ὅς οὐκ ἔστιν ἀπὸ τοῦ
agro possessiōis eius sctificabit dño:
ἀγροῦ τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ ἁγιάσει τῷ κυρίῳ,
supputabit ad eū sacerdos finē precij ex
λογιεῖται πρὸς αὐτὸν ὁ ἱερεὺς τὸ τέλος τῆς τιμῆς ἐκ
anno remissiōis: et reddet pre
τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς ἀφέσεως, καὶ ἀποδώσει τὴν τι
ciū in die illa sctūm dño. et in an
μὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἅγιον τῷ κυρίῳ. καὶ ἐν τῷ ἐνιαυ
no remissiōis reddet ager homi
τῷ τῆς ἀφέσεως ἀποδοθήσεται ὁ ἀγρὸς τῷ ἀνθρώ
ni a quo possedit illū ab eo cuius fuit pos
πῳ παρ' οὗ κέκτηται αὐτὸν παρ' αὐτοῦ οὗ ἦν ἡ κα
sessio terre. et oē preciū erit mēsuris san
τάσχεσις τῆς γῆς. καὶ πᾶσα τιμὴ ἔσται σταθμοῖς ἁ
ctis: viginti obolis erit didragma. oē primo
γίοις, εἴκοσι ὀβολοὶ ἔσται τὸ δίδραχμον. καὶ πᾶν πρω
genitū qd fuerit in aīalibus tuis est Exo. 10.b.
τότοκον ὃ ἐὰν γένηται ἐν τοῖς κτήνεσί σου ἔσται τῷ Nu. 3.g.
dño. et nō sctificabit vllus illud. siue vitulū: Eze. 45.d.
κυρίῳ. καὶ οὐχ ἁγιάσει οὐδεὶς αὐτό. ἐάν τε μόσχον,
siue ouē dño est. si aūt quadrupe
ἐάν τε πρόβατον τῷ κυρίῳ ἐστίν. ἐὰν δὲ τῶν τετραπό
dū immūdorū: cōmutabit sm preciū illius: et
δων τῶν ἀκαθάρτων, ἀλλάξει κατὰ τὴν τιμὴν αὐτοῦ, καὶ
addet quintā ptē eius ad illud: et
προσθήσει τὸ ἐπίπεμπτον αὐτοῦ πρὸς αὐτό, καὶ
erit illi. si aūt nō redimet: vēdetur
ἔσται αὐτῷ. ἐὰν δὲ μὴ λυτρῶται, πραθήσεται

Transla. Chal.

משתא דיובלא יקדש חקליה כפורסניה יקום: ואם בתר יובלא יקדש חקליה ויחשב
ליה כהנא ית כספא על פום שניא דאשתארא עד שתא דיובלא ויתמנע מפורסניה:
ואם מפרק יפרוק ית חקלא דאקדיש יתיה ויוסף חומש כסף פורסניה עלוהי ויקום
ליה: ואם לא יפרוק ית חקלא ואם זבין ית חקלא לגבר אחרן לא יתפרק עוד: ויהי
חקלא במפקיה ביובלא קודשא קדם יי כחקל חרמא לכהנא תהי אחסנתיה: ואם
ית חקל זבינוהי דלא מחקל אחסנתיה יקדיש קדם יהוה: ויחשב ליה כהנא ית
סכום פורסניה עד שתא דיובלא ויתן ית פורסניה ביומא ההוא קודשא קדם יי:
בשתא דיובלא יתוב חקלא לדזבניה מיניה לדדיליה אחסנת ארעא: וכל פורסניה
יהי בסלעי קודשא עשרין מעין הויא סלעא: ברם בוכרא דיתבכר קדם יי בבעירא
לא יקדיש גבר יתיה אם תור אם אמר דיי הוא: ואם בבעירא מסאבא ויפרוק
בפורסניה ויוסף חומשיה עלוהי ואם לא יתפרק ויזדבן

Pritiua chal.
חשב
שנה שאר
מנע ברך יסף
קום
נפק הוה חסן
נתן
תוב זבן
הוה מעה בכר
קדש סאב פרק
יסף

Interp. chal.

Si ab anno iubilei cōsecrauerit agrū suū: iuxta estimationē eius stabit. Et si post iubileū ɔsecrauerit agrū suū: supputabit ei sacerdos argētū iuxta numerū annorū q reliqui sunt vsq3 ad annū iubilei: et diminuetur ex pcio eius. Si aūt redimēs redemerit agrū ille q cōsecrauit illū: addet quintā ptem argēti sup estimationem eius: et habebit eū. Et si nō redemerit agrū: et vēdiderit agrū viro alteri: nō redimetur amplius. et cū egressus fuerit ager in iubileo: erit cōsecratus coram dño: sicut ager anathematis in possessionē sacerdotis erit. Et si agrū aliquis cōsecrauerit corā domino: quē emerat: qui non est de agro possessionis sue: estimabit sacerdos summam precii eius vsq3 ad annum iubilei: et dabit precium eius in die illa: sanctum erit corā domino. In anno autem iubilei reuertetur ager ei a quo emit eū: cuius est possessio terre. Omnis aūt estimatio erit in siclis sanctuarii: viginti obolos habēt sicius. Uerūtamē primogenitū qd ad dñm pertinet in pecoribus: nemo sctificabit illud: siue bos fuerit siue agnus: domini enim est. Et si de animalibus immundis est: redimetur iuxta estimationē eius et addet quintam partē sup illud. Et si non fuerit redēptū: vēdetur

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

scdm estimationē illi⁹. ois āt ↄsecratio: quā ↄsecrauerit
κατὰ τὸ τίμημα αὐτοῦ. πᾶν δὲ ἀνάθεμα, ὃ ἐὰν ἀναθῇ ὁ
hō dño ab oib⁹ q̄cūq; sibi sunt: ab ho
D ἄνθρωπος τῷ κυρίῳ ἀπὸ πάντων ὅσα αὐτῷ ἐστιν, ἀπὸ ἀν-
mine: vsq; ad pec⁹: ⁊ ab agro possessionis
θρώπου, ἕως κτήνους, καὶ ἀπὸ ἀγροῦ κατασχέσεως
sue: nō vēdet: neq; redimet. ois ↄsecra
αὐτοῦ, οὐκ ἀποδώσεται, οὐδὲ λυτρώσεται. πᾶν ἀνάθε-
tio scā scōꝝ erit dño. ⁊ ois ↄsecratio q̄ cō
μα ἅγιον ἁγίων ἔσται τῷ κῷ. καὶ πᾶν ἀνάθεμα ὃ ἐὰν ἀνα-
secrata fuerit ab hoīb⁹: nō redimet: sꝫ mor-
τεθῇ ἀπὸ τῶν ἀνῶν, οὐ λυτρωθήσεται, ἀλλὰ θανά-
te morietur. ois decima terre: a
τῳ θανατωθήσεται. πᾶσα δεκάτη τῆς γῆς, ἀπὸ τοῦ
semine terre: ⁊ a fructu ligneo
σπέρματος τῆς γῆς, καὶ ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ξυλίνου τῷ
dño scta: dño est. si āt redimēs re
κυρίῳ ἅγιον, τῷ κυρίῳ ἐστίν. ἐὰν δὲ λυτρούμενος λυ-
demerit hō decimā suā: quitā ptē eius
τρώσηται ἄνθρωπος τὴν δεκάτην αὐτοῦ, τὸ ἐπίπεμπτον αὐτοῦ
addet sup illud: ⁊ erit illi. ⁊ ois deci-
προσθήσει ἐπ' αὐτό, καὶ ἔσται αὐτῷ. καὶ πᾶσα δεκά-
ma boū: ⁊ ouiū: ⁊ oē qđ venerit in
τη βοῶν, καὶ προβάτων, καὶ πᾶν ὃ ἂν διέλθῃ ἐν τῷ
numero sub virga: decima erit scā
ἀριθμῷ ὑπὸ τὴν ῥάβδον, τὸ δέκατον ἔσται ἅγιον τῷ
dño. nō cōmutabis illā bonā mala: neq; ma-
κυρίῳ. οὐκ ἀλλάξεις καλὸν πονηρῷ, οὐδὲ πονη-
lā bona. si āt ↄmutās ↄmutaueris illā: erit illa
ρὸν καλῷ. ἐὰν δὲ ἀλλάσσων ἀλλάξῃς αὐτό, ἔσται αὐτὸ
⁊ ↄmutatio eius scā: nō redimet. hec
καὶ τὸ ἄλλαγμα αὐτοῦ ἅγιον, οὐ λυτρωθήσεται. αὗταί εἰσιν αἱ
pcepta q̄ pcepit dñs moysi ad
ἐντολαί ἃς ἐνετείλατο κύριος τῷ μωυσῇ πρὸς τοὺς
filios israel in mōte sinai.
υἱοὺς ἰσραὴλ ἐν τῷ ὄρει σινά.

Explicit liber Leuiticus.
Incipit liber Numeri. Ca.i.

A ET locut⁹ ē dñs ad moysen in deserto
Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν ἐν τῇ ἐρήμῳ τῷ
sinai: in tabnaculo testimonij: in vna mēsis
σινᾶ, ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, ἐν μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ
scdi: anno scdo egressoꝝ ipsoꝝ de tra
δευτέρου, ἔτους δευτέρου ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς
egypti: dicēs: accipite sūmam ois ↄgregatiōis
Infra. 16.a. αἰγύπτου, λέγων, λάβετε ἀρχὴν πάσης συναγωγῆς
filioꝝ israel per cognatiōes suas: per domos
υἱῶν ἰσραὴλ κατὰ τὰς συγγενείας αὐτῶν, κατ' οἴκους
familiaꝝ suaꝝ: per numerū nominū ipsoꝝ. oē
πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν. πᾶν
masculū fm caput eoꝝ: a viginti ānis ⁊
ἄρσεν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ
supra ois egrediēs in exercitu
ἐπάνω πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει

Trāsla. B. Hiero.

quantūcūq; fuerit ante estimatum. Oē qđ dño consecratur siue homo fuerit siue animal: siue ager: non veneat nec redimi poterit. Quicquid semel fuerit cōsecratū: sctūm sctōrū erit dño. Et ois consecratio q̄ offertur ab hoīe nō redimetur: sed morte morietur. Oēs decime terre siue de pomis arborū: siue de frugibus: dñi sūt: & illi sctificātur. Si qs āt voluerit redimere decimas suas: addet quintam partem earū. Oim decimarū bouis & ouis que sub pastoris virga trāseunt: qcqđ decimū venerit: sanctificabitur dño. Nō eligetur nec bonū nec malū: nec altero cōmutabitur. Si quis mutauerit: & qđ mutatū est: & pro quo mutatū ē sctificabitur dño: & nō redimetur. Hec sunt pcepta que mandauit dominus moysi ad filios israel in monte sinai.

Explicit liber Leuiticus. Incipit vaidaber. i. liber Numeri. Ca.i.

LOcutusq; ē dñs ad moysen in deserto sinai i tabernaculo federis prima die mensis scdi āno altero egressiōis eorum ex egypto dicēs. Tollite summā vniuerse cōgregatiōis filiorū israel p cognatiōes & domos suas: & nomina singulorum quicquid sexus est masculini a vicesimo anno & supra: omniū virorum fortium

Ter. Heb. Nu. Ca.i. Priuatiua heb.

בערכך׃ אך כל חרם אשר יחרם
איש ליהוה מכל אשר לו מאדם
ובהמה ומשדה אחזתו לא ימכר
ולא יגאל כל חרם קדש קדשים
הוא ליהוה׃ כל חרם אשר יחרם
מן האדם לא יפדה מות יומת׃
וכל מעשר הארץ מזרע הארץ
מפרי העץ ליהוה הוא קדש
ליהוה׃ ואם גאל יגאל איש
ממעשרו חמשיתו יסף עליו׃
וכל מעשר בקר וצאן כל אשר
יעבר תחת השבט העשירי יהיה
קדש ליהוה׃ לא יבקר בין טוב
לרע ולא ימירנו ואם המר
ימירנו והיה הוא ותמורתו יהיה
קדש לא יגאל׃ אלה המצות
אשר צוה יהוה את משה אל
בני ישראל בהר סיני׃

חרם
מכר
פדה
עשר
פרה
עלה
עבר עשר היה
בקר
רוע מיר
היה
גאל צוה
בנה

וידבר יהוה אל משה במדבר סיני
באהל מועד באחד לחדש השני
בשנה השנית לצאתם מארץ
מצרים לאמר׃ שאו את ראש
כל עדת בני ישראל למשפחתם
לבית אבתם במספר שמות
כל זכר לגלגלתם׃ מבן עשרים
שנה ומעלה כל יצא צבא

Cap. i.
דבר דבר יעד
שנה
יצא
נשא
יעד שפחה
ספר
גלל
עלה

Transla. Chal.

בפורסניה׃ ברם כל חרמא דיחרים גבר קדם יי מכל דליה מאנשא ובעירא ומחקל
אחסנתיה לא יזדבן ולא יתפרק כל חרמא קודש קודשין הוא קדם יהוה׃ כל חרמא
דיתחרם מן אנשא לא יתפריק אתקטלא יתקטל׃ וכל מעשר ארעא מזרעא דארעא
מפירי אילנא דיי הוא קודשא קדם יי׃ ואם מפרק יפרוק גבר ממעשריה חומשיה
יוסיף עלוהי׃ וכל מעשר תורין ועאן כל דיעבר תחות חוטרא עשראה יהי קודשא
קדם יי׃ לא יבקר בין טב לביש ולא יחלפיניה ואם חלפא יחלפיניה ויהי הוא
וחלופיה יהי קודשא לא יתפריק׃ אלין פיקודיא דפקיד יי ית משה לות בני
ישראל בטורא דסיני׃

Ca.i. ומליל יי עם משה במדברא דסיני במשכן זמנא בחד לירחא
תנינא בשתא תניתא למפקהון מארעא דמצרים למימר׃ קבילו ית חושבן כל
כנשתא דבני ישראל לזרעיתהון לבית אבהתהון במנין שמהן כל דכורא
לגלגלתהון׃ מבר עשרין שנין ולעילא כל נפיק חילא

Interp. chal.

iuxta estimationē suā. Uerumtamē oēe anathema qđ anathematisauerit vir corā dño: de oibus q̄ ad eum pertinēt ab hoīe ⁊ iumēto ⁊ ab agro possessionis sue: non vēdetur nec redimet: omne anathema sanctū sanctoꝝ est corā dño. Omne anathema qđ anathematisatuꝝ est ab hoīe nō redimetur: sed occisione occidetur. Et oēs decie terre de semīe terre ⁊ de fructu arboꝝ: dñi sunt: sancte sunt corā dño. Et si redimēs redimerit vir de decimis suis: addet quintā pertē super eas. Oisq; decimatio boū ⁊ ouium omne decimū qđ transierit sub virga: erit sanctificatū corā dño. Non requirat inter bonū ⁊ malū: neq; cōmutet illud. Si aūt cōmutās cōmutauerit illud: illud ⁊ id pro quo cōmutatū est erit sanctificatū: nō redimet. Hec sunt precepta q̄ mādauit dñs moysi ad filios israel in mōte sinai.

Explicit liber Leuiticus.
Incipit liber Numeri. Ca.i.

LOcutusq; est domin⁹ cū moyse in deserto sinai in tabernaculo federis in prima die mensis secundi in anno scdo egressionis eoꝝ de terra egypti: dicens. Suscipe summā ois cetus filioꝝ israel per cognationes suas ⁊ p domos patrū suoꝝ iuxta numerū nominū eoꝝ: oim masculini sexus per capita eoꝝ a viginti annis ⁊ supra oim egredientiū ad exercitū

Priuatiua chal.

חרם
כסל עשר
פרה
עבר חטר
בקר טוב חלף
פרק
דבר שכן
תנה נפק אמר
מנה
גלל שנה עלה

Pritiua heb. Tex.Heb. Nu. La.i.

בישראל תפקדו אתם לצבאתם — פקד
אתה ואהרן: ואתכם יהיו איש — היה
איש למטה איש ראש לבית — נטה
אבתיו הוא: ואלה שמות האנשים
אשר יעמדו אתכם לראובן — עמד
אליצור בן שדיאור: לשמעון
שלמיאל בן צורישדי: ליהודה
נחשון בן עמינדב: ליששכר
נתנאל בן צוער: לזבולן אליאב
בן חלן: לבני יוסף לאפרים
אלישמע בן עמיהוד למנשה
גמליאל בן פדהצור: לבנימן
אבידן בן גדעני: לדן אחיעזר בן
עמישדי: לאשר פגעיאל בן עכרן:
לגד אליסף בן דעואל: לנפתלי
אחירע בן עינן: אלה קריאי העדה — קרא יעד
נשיאי מטות אבותם ראשי אלפי — נשא
ישראל הם: ויקח משה ואהרן את — לקח
האנשים האלה אשר נקבו
בשמת: ואת כל העדה הקהילו — קהל
באחד לחדש השני ויתילדו על — שנה ילד
משפחתם לבית אבתם במספר
שמות מבן עשרים שנה ומעלה
לגלגלתם: כאשר צוה יהוה את
משה ויפקדם במדבר סיני: ויהיו — פקד דבר היה
בני ראובן בכר ישראל תולדתם
למשפחתם לבית אבתם ״

Trāsla.B.Hiero.

ex israel: & numerabitis eas per turmas suas tu & aaron: eruntq; vobiscum cccccccccccc principes tribuū ac domorum in cognatiōibus suis: quorū ista sunt nomina. cccccccccccccccc De tribu ruben cccccccccccccccccccccccc elisur filius sedeur. De tribu symeon: cccccccc salamihel filius surisaddai. De tribu iuda: cccc naason filius aminadab. De tribu isachar nathanael filius suar. De tribu zabulon: eliab filius helon. Filiorū aūt ioseph de tribu effraim: elisama filius amiud. De tribu manasse: gamaliel filius phadassur. De tribu beniamin: abidan filius gedeonis. De tribu dan: abiezer filius amisaddai. De tribu aser: phegiel filius ochrā. De tribu gad: heliasaph filius duel. De tribu neptali: ahira filius enā. Hi nobilissimi pricipes mltitudinis p trib9 & cognationes suas & capita exercitus isrl: quos tulerunt moyses & aaron cccccccccccccccccccc cccc cū oi vulgi multitudine. & congregauerunt primo die mesis secundi recensentes eos per cognationes & domos ac familias & capita & noia singulorū a vicesimo anno & supra. cccc sicut preceperat dñs ccccccccccccccccccccccccc moysi. Numeratiq; sūt in deserto sinai: de ccc ruben primogenito israelis per generationes & familias ac domos suas: cccccccccccccccccc

Trāsla.Grec.lxx.cū interp.latina

israel numerate eos cū exercitu eo
Ἰσραὴλ ἐπισκέψασθε αὐτοὺς σὺν τῇ δυνάμει αὐ-
rū: tu ꝛ aaron. ꝛ vobiscū erūt quilibz
τῶν, σὺ καὶ ἀαρών. καὶ μεθ᾽ ὑμῶν ἔσονται ἕκαστος
per tribū vniuscuiusq principū: per domos fa
κατὰ φυλὴν ἑκάστου ἀρχόντων, κατ᾽ οἴκους πα-
miliaꝝ erūt. ꝛ hec noia vi
τριῶν ἔσονται. καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀν-
roꝝ: qui aderūt vobiscū. ex ruben:
δρῶν, οἵτινες παραστήσονται μεθ᾽ ὑμῶν. τῶν ῥουβὴν,
elisur: filius sedeur. ex symeō: salami-
ἐλισοὺρ, υἱὸς σεδιούρ. τῶν συμεών, σαλαμι-
el: fili⁹ surisadai. ex iuda: naasson: filius
ὴλ, υἱὸς σουρισαδαί. τῶν ἰούδα, ναασσὼν, υἱὸς
aminadab. ex isachar: nathanael: filius su
ἀμιναδάβ. τῶν ἰσάχαρ, ναθαναὴλ, υἱὸς σω-
ar. ex zabulō: eliab: fili⁹ helon. ex
γάρ. τῶν ζαβουλὼν, ἐλιάβ, υἱὸς χαιλών. τῶν
filius ioseph: ex ephraim: elisama: filius ami
υἱῶν ἰωσήφ, τῶν ἐφραίμ, ἐλισαμὰ, υἱὸς σεμι-
ud. ex manasse: gamaliel: filius phadassur.
ούδ. τῶν μανασσῆ, γαμαλιὴλ, υἱὸς φαδασσούρ.
ex beniamin: amidan: fili⁹ gedeonis. ex dan:
τῶν βενιαμὶν, ἀβιδὰν, υἱὸς γαδεωνί. τῶν δὰν,
abiezer: filius amisadai. ex aser: phegiel:
ἀχιέζερ, υἱὸς ἀμισαδαί. τῶν ἀσήρ, φαγεὴλ,
filius ochrā. ex gad: elisaph: filius rhaguel.
υἱὸς ἐχράν. τῶν γὰδ, ἐλισὰφ, υἱὸς ῥαγουήλ.
ex neptalim: ahira: fili⁹ enan. hi no-
τῶν νεφθαλὶμ, ἀχιρὲ, υἱὸς αἰνάν. οὗτοι οἱ ἐπί- B
biles cōgregationis: pncipes tribuū
κλητοι τῆς συναγωγῆς, ἄρχοντες τῶν φυλῶν
per familias suas: pncipes israel sunt.
κατὰ πατριὰς αὐτῶν, χιλίαρχοι ἰσραήλ εἰσι.
ꝛ accepit moyses ꝛ aarō viros hos
καὶ ἔλαβε μωυσῆς καὶ ἀαρὼν τοὺς ἄνδρας τού-
vocatos ex noie: ꝛ oēm
τους τοὺς ἀνακληθέντας ἐξ ὀνόματος, καὶ πᾶσαν
cōgregationē ꝯgregauerūt in vna mēsis secū
τὴν συναγωγὴν συνήγαγον ἐν μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ δευτέ-
di ani. ꝛ numerauerūt per gñationes suas:
ρου ἔτους. καὶ ἐπεσκέπτοντο κατὰ γενέσεις αὐτῶν,
per familias suas: scḋm numeꝝ nominū
κατὰ τὰς πατριὰς αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων
eoꝝ: a viginti ānis ꝛ supra: oē masculinū
αὐτῶν, ἀπὸ εἰκοσαέτους καὶ ἐπάνω, πᾶν ἀρσενικὸν
scḋm caput ipsoꝝ: quēadmodū pcepit dñs
κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ
moysi. ꝛ numerati sūt in deserto sinai. ꝛ fue-
μωυσῇ. καὶ ἐπεσκέπησαν ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ σινᾶ. καὶ ἐγέ-
rūt filii ruben pimogeniti israel per cogna
νοντο οἱ υἱοὶ ῥουβὴν πρωτοτόκου ἰσραὴλ κατὰ συγγε-
tiōes suas: per pplos eoꝝ: per domos familiaꝝ suaꝝ:
νείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν,

Pritiua chal.

הוה
ראש קום
ערע רבב אב
פרש אחד תנה
יחס מנה שנה
עלה גלל מנה
דבר קנה ילד

Translа.Chal.

בישראל תמנון יתהון לחיליהון את ואהרן: ועמכון יהון גברא גברא לשבטא גבר
רישׁ לבית אבהתוהי הוא: ואלין שמהת גבריא דיקומון עמכון לראובן אליצור בר
שדי אור: לשמעון שלמיאל בר צורישדי: ליהודה נחשון בר עמינדב: ליששכר
נתנאל בר צוער: לזבולן אליאב בר חילון: לבני יוסף לאפרים אלישמע בר עמיהוד
למנשה גמליאל בר פדהצור: לבנימין אבידן בר גדעוני: לדן אחיעזר בר עמישדי:
לאשר פגעיאל בר עכרן: לגד אליסף בר דעואל: לנפתלי אחירע בר עינן: אלין
מערעי כנשתא רברבי שבטי אבהתהון רישי אלפיא דישראל אינון: ודבר משה
ואהרן ית גבריא האלין דאתפרשו בשמהן: וית כל כנשתא כנשו בחד לירחא
תנינא ואתיחסו על זרעיתהון לבית אבהתהון במנין שמהן מבר עשרין שנין
ולעילא לגלגלתהון: כמא דפקיד יי ית משה ומנון במדברא דסיני: והוו בני
ראובן בוכרא דישראל תולדתהון לזרעיתהון לבית אבהתהון ״״״״״״״״״״״״״״

Interp.chal.

in israel: numerabitis eos per turmas suas tu ꝛ aarō. ꝛ vobiscū erūt vn⁹ vir de vno quoq; tribu: qd princeps sit domus patrū suoꝝ. Et hec sunt nomina viroꝝ qui stabunt vobiscum. De ruben: elisur filius sedeur. De symeon: selumiel filius surisaddai. De iuda: naason filius aminadab. De isachar: nathanael filius suar. De zabulon: eliab filius helon. Filioꝝ aūt ioseph de ephraim: elisama fili⁹ amihud. De manase: gamaliel filius fadasur. De beniami: abidan filius gedeonis. De dan: abiezer fili⁹ amisaddai. De aser: fegiel fili⁹ ochran. De gad: eliasaph filius dehuel. De neptali: aira filius enan. Hi sunt nuncupati congregationis principes tribuū patrum suorum: capita sunt miliū israel. Tulitq; moyses ꝛ aaron viros istos quoꝝ no mina exposita sunt: ꝛ omnē cetum congregauerūt in prima die mensis secundi ꝛ numerati sunt per genealogias ꝛ familias suas ac domos patrum suoꝝ iuxta numerum nominū eoꝝ a viginti annis ꝛ supra per capita eorum: sicut precepit dominus moysi: numerauitq; eos in deserto sinai. Fueruntq; filii ruben p generationes suas ꝛ familias suas per domos patrum suorum cccccccccccccccccccccccccccccccccccc

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

scdm numez nominū: scdm caput eoz: oē
κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πᾶν
masculinū a viginti annis & supra: ois egre
ἀρσενικὸν ἀπὸ εἰκοσαέτους καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπο
diens in exercitu: numeratio eoz de tri
ρευόμενος ἐν τῇ δυνάμει, ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυ
bu ruben sex & quadraginta milia & quin
λῆς ῥουβὴν ἓξ καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντα
genti. filiis symeō: per cognatiōes eoz: per
κόσιοι. τοῖς υἱοῖς συμεὼν, κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κα
C populos eoz: per domos familiaz suaz: scdm
τὰ δήμους αὐτῶν, κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατ᾽ ἀ
numez nominū: scdm caput eoz: oēs mascu
ριθμὸν ὀνομάτων, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσε
lini a viginti annis & supra: ois egre
νικὰ ἀπὸ εἰκοσαέτους καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμε
diēs in exercitu: numeratio eoz de tribu sy
νος ἐν τῇ δυνάμει, ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς συ
meō: nouē & quinquaginta milia & trecēti.
μεὼν, ἐννέα καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τριακόσιοι.
filiis gad scdm cognationes eoz: scdm populos
τοῖς υἱοῖς γὰδ, κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους
eoz: scdʒ domos familiaz eoz: scdm numez nomi
αὐτῶν, κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομά
nū: oia masculina a viginti annis & supra:
των, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαέτους καὶ ἐπάνω,
ois egrediēs in exercitu: numeratio eo
πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει, ἡ ἐπίσκεψις αὐ
rū de tribu gad: quinqz & quadragita mi
τῶν ἐκ τῆς φυλῆς γὰδ, πέντε καὶ τεσσαράκοντα χι
lia & sexcenti & quiquagita. filiis iu
λιάδες καὶ ἑξακόσιοι καὶ πεντήκοντα. τοῖς υἱοῖς ἰού
da: per cognatiōes eoz: per populos eoz: per
D δα, κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κα
domos familiaz suaz: scdm numerū nominū eoz: om
τ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, πάν
nes masculini a viginti annis & supra: ois egre
τα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαέτους καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμε
diēs in exercitu: numeratio eoz de tribu iuda: quat
νος ἐν τῇ δυνάμει, ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς ἰούδα, τέσ
tuor & septuaginta milia & sexcenti. filiis isa
σαρες καὶ ἑβδομήκοντα χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι. τοῖς υἱοῖς ἰσσα
char: per cognatiōes suas: per populos eoz: p domos
χὰρ, κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ᾽ οἴκους
familiaz suaz: scdm numez nominū eoz: oēs mas
πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, πάντα ἀρσε
culina viginti annis & supra: ois egrediēs in
νικὰ ἀπὸ εἰκοσαέτους καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ
exercitu: numeratio eoz de tribu isachar: quattuor
δυνάμει, ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς ἰσσαχὰρ, τέσσαρες
& quinquagita milia & quadragita. filiis zabu
καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι. τοῖς υἱοῖς ζαβου
lon: per cognatiōes suas: per populos eoz: per domos
λὼν, κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ᾽ οἴκους

Trāsla. B. Hiero.

& noia capitū singulorū oē qd sexus ē masculini a vicesimo āno & supra procedentium ad bellum quadraginta sex milia quingenti. De filiis symeon p generationes & familias ac domos cognationū suarū: recēsiti sunt p nomina & capita singulorū: oē qd sexus ē masculini a vicesimo anno & supra pcedentiū ad bellum quinquagita nouē milia trecenti. De filiis gad: per gñationes & familias ac domos cognationū suarū recēsiti sunt per noia singulorū a viginti annis & supra: oēs q ad bella pcederent quadraginta quiqz milia sexcenti quinquaginta. De filiis iuda p gñatiōes & familias ac domos cognationum suarum per noia singulorū a vicesimo anno & supra: oēs qui poterāt ad bella procedere: recensiti sunt septuaginta quattuor milia sexcenti. De filiis isachar p gñatiōes & familias ac domos cognationū suarū per noia singulorum a vicesimo anno & supra: oēs qui ad bella procederēt: recēsiti sunt quinquaginta quattuor milia quadringēti. De filiis zabulō p gñationes & familias ac domos

Ter. Heb.

במספר שמות לגלגלתם כל זכר
מבן עשרים שנה ומעלה כל
יצא צבא: פקדיהם למטה ראובן
ששה וארבעים אלף וחמש
מאות: לבני שמעון תולדתם
למשפחתם לבית אבתם פקדיו
במספר שמות לגלגלתם כל
זכר מבן עשרים שנה ומעלה
כל יצא צבא: פקדיהם למטה
שמעון תשעה וחמשים אלף
ושלש מאות: לבני גד תולדתם
למשפחתם לבית אבתם במספר
שמות מבן עשרים שנה ומעלה
כל יצא צבא: פקדיהם למטה גד
חמשה וארבעים אלף ושש מאות
וחמשים: לבני יהודה תולדתם
למשפחתם לבית אבתם במספר
שמת מבן עשרים שנה ומעלה
כל יצא צבא: פקדיהם למטה
יהודה ארבעה ושבעים אלף
ושש מאות: לבני יששכר
תולדתם למשפחתם לבית אבתם
במספר שמת מבן עשרים שנה
ומעלה כל יצא צבא: פקדיהם
למטה יששכר ארבעה וחמשים
אלף וארבע מאות: לבני
זבולן תולדתם למשפחתם לבית

Primitiua. heb.

רבע
ילד
ספר גלל
עלה
נטה
מאה
שפח

Transla. Chal.

1 במנין שמהן לגלגלתהון כל דכורא מבר עשרין שנין ולעילא כל נפיק חילא
מניניהון לשבטא דראובן ארבעין ושתא אלפין וחמש מאה: לבני שמעון תולדתהון
לזרעיתהון לבית אבהתהון מניניהי במנין שמהן לגלגלתהון כל דכורא מבר עשרין
שנין ולעילא כל נפיק חילא: מניניהון לשבטא דשמעון חמשין ותשעה אלפין
ותלת מאה: לבני גד תולדתהון לזרעיתהון לבית אבהתהון במנין שמהן מבר עשרין
שנין ולעילא כל נפיק חילא: מניניהון לשבטא דגד ארבעין וחמשא אלפין ושית
מאה וחמשין: לבני יהודה תולדתהון לזרעיתהון לבית אבהתהון במנין שמהן מבר
עשרין שנין ולעילא כל נפיק חילא: מניניהון לשבטא דיהודה שבעין וארבעה אלפין
ושית מאה: לבני יששכר תולדתהון לזרעיתהון לבית אבהתהון במנין שמהן מבר
עשרין שנין ולעילא כל נפיק חילא: מניניהון לשבטא דיששכר חמשין וארבעה
אלפין וארבע מאה: לבני זבולן תולדתהון לזרעיתהון לבית

Interp. chal.

per numerū nominū eoz p capita eoz oēs masculi a viginti annis & supra oēs egredientes ad exercitū: numeratiqz sunt de tribu rubē quadraginta & sex milia & quingenti. De filiis symeon p gñationes suas & familias suas & p domos patrū suoz recēsiti sunt iuxta numez eoz p capita eoz. Oēs masculi a vicesimo anno & supra oēs egredientes in exercitū: recēsitiqz sunt de tribu symeō quiquagita & nouē milia & trecēti. De filiis gad p gñatiōes suas p familias suas per domos patrū suoz iuxta numez nominū eoz a vicesimo anno & supra oēs egredientes in exercitū: numeratiqz sūt de tribu gad quadraginta quinqz milia & sexcēti & quinquaginta. De filiis iuda per gñatiōes suas p familias suas per domos patrū suoz iuxta numez nominū eorū a vicesimo anno & supra oēs egredientes in exercitū: recēsitiqz sunt de tribu iuda septuagita quattuor milia & sexcēti. De filiis isachar per gñatiōes suas & familias suas & domos patrū suoz iuxta numerū nominū eorū a vicesimo anno & supra oēs egredientes in exercitū: numeratiqz sunt de tribu isachar quinquaginta quattuor milia & quadringēti. De filiis zabulō per generationes suas & per familias suas & domos

Primitiua chal.

רבע שית
בן ילד
מנה
ילד
רבע

Ter. Heb.

אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שֵׁמֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים
שָׁנָה וָמַעְלָה כֹּל יֹצֵא צָבָא׃
פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה זְבוּלֻן שִׁבְעָה
וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת׃
לִבְנֵי יוֹסֵף לִבְנֵי אֶפְרַיִם תּוֹלְדֹתָם
לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר
שֵׁמֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה
כֹּל יֹצֵא צָבָא׃ פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה
אֶפְרָיִם אַרְבָּעִים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ
מֵאוֹת׃ לִבְנֵי מְנַשֶּׁה תּוֹלְדֹתָם
לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר
שֵׁמוֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה
כֹּל יֹצֵא צָבָא׃ פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה
מְנַשֶּׁה שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף
וּמָאתָיִם׃ לִבְנֵי בִנְיָמִן תּוֹלְדֹתָם
לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר
שֵׁמֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה
כֹּל יֹצֵא צָבָא׃ פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה
בִנְיָמִן חֲמִשָּׁה וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע
מֵאוֹת׃ לִבְנֵי דָן תּוֹלְדֹתָם
לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר
שֵׁמֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה
כֹּל יֹצֵא צָבָא׃ פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה דָן
שְׁנַיִם וְשִׁשִּׁים אֶלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת׃
לִבְנֵי אָשֵׁר תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם
לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שֵׁמֹת מִבֶּן
עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כֹּל יֹצֵא צָבָא׃

Pritiua heb.

יָלַד
עָלָה
שָׁנָה
מֵאָה יָלַד
שֵׁם פָּנָה סָפַר
רָבַע
נָטָה
שָׁנָה מֵאָה

Trāsla. B. Hiero.

cognationū suarū recēsiti sunt p noia singulorū a vicesimo anno: & supra: oēs qui poterant ad bella procedere quinquagita septē milia quadringenti. De filiis ioseph filiorū effraim p gñationes & familias ac domos cognationū suarū: recēsiti sunt per noia singulorū a vicesimo anno & supra: oēs qui poterāt ad bella procedere. quadraginta milia quingenti. Porro filiorum manasse per generationes & familias ac domos cognationū suarū: recensiti sunt per noia singulorū a viginti annis & supra: oēs qui poterāt ad bella procedere: trigintaduo milia ducenti. De filiis beniamin per gñatiōes & familias ac domos cognationū suarū recēsiti sunt noibus singulorū a vicesimo anno & supra: oēs q poterāt ad bella procedere trigintaquinq; milia quadringenti. De filiis dan per gñationes & familias ac domos cognationū suarū recēsiti sunt noibus singulorū a vicesimo anno & supra: oēs qui poterāt ad bella pcedere sexagitaduo milia septigēti De filiis aser per generationes & familias ac domos cognationū suarū: recēsiti sunt per noia singulorū a vicesimo āno & supra: oēs q poterant ad bella pro

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

familiarū suarū: sm numerū nominū: oēs ma
πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων, πάντα ἀρ
sculini a viginti ānis τ supra: ois egre
σενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευό
diēs in exercitu: numeratio eorū ex tri
μενος ἐν τῇ δυνάμει, ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυ
bu zabulō: septē τ quinq̄gīta milia τ
λῆς ζαβουλών, ἑπτὰ καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ
quadrigēti. filijs ioseph filij ephraim: per
τετρακόσιοι. τοῖς υἱοῖς ἰωσὴφ υἱοὶ ἐφραίμ, κατὰ
cognatiōes suas: per ppl'os eorū: per do
συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴ
mos familiarū suarū: scdm numerū nominū:
κους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων,
oēs masculini a viginti ānis τ supra:
πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω,
ois egrediēs in exercitu: numeratio
πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει, ἡ ἐπίσκεψις
eorū de tribu ephraim: quadragīta mi
αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς ἐφραίμ, τεσσαράκοντα χιλιά
lia τ quingēti. filijs manasse per cogna
δες καὶ πεντακόσιοι. τοῖς υἱοῖς μανασσῆ κατὰ συγ
tiōes eorū: per ppl'os eorū: per domos fa
γενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πα
miliarū suarū: scdm numerū nominū: oēs
τριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν τῶν ὀνομάτων, πάντα
masculinu a viginti ānis τ supra: ois egrediēs
ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος
in exercitu: numeratio eorū de tribu manasse: duo
ἐν τῇ δυνάμει, ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς μανασσῆ, δύο
τ triginta milia τ ducēti. filijs beniamī:
καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ διακόσιοι. τοῖς υἱοῖς βενιαμίν,
per cognatiōes suas: per populos eorū: per domos fami
κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πα
liarū suarū: scdm numerū nominū: oēs masculini a
τριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ
viginti ānis τ supra: ois egrediēs in exercitu:
εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει,
numeratio eorū de tribu beniamī: quinq τ trigin
ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς βενιαμίν, πέντε καὶ τριάκον
ta milia: τ quadrigēti. filijs dan: per cognatio
τα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι. τοῖς υἱοῖς δάν, κατὰ συγγενεί
nes eorū: per populos eorū: per domos familiarū suarū:
ας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν,
scdm numerū nominū: oēs masculini a viginti ānis τ
κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ
supra: ois egrediēs in exercitu: numeratio eo
ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει, ἡ ἐπίσκεψις αὐ
rū de tribu dā: duo τ sexagita milia τ septin
τῶν ἐκ τῆς φυλῆς δάν, δύο καὶ ἑξήκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακό
gēti. filijs aser: per cognatiōes eoz: p populos eo
σιοι. τοῖς υἱοῖς ἀσήρ, κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐ
rū: per domos familiarū suarū: scdm numerū nominū: om
τῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων, πά

E

Pritiua chal.

מנה שנה עלה
ילד
מנה מאה
רבע בן ילד
מנה
שית

Interp. chal.

patrū suoz p numerū nominū eoz a vicesimo anno τ sup oēs egredientes in exercitū: nūerati sunt de tribu zabulon quinquaginta septē milia τ quadringenti. De filijs ioseph de filijs ephraim p gñationes suas p familias suas p domos patrū suoz iux nūerū nominū eoz a vicesimo anno τ supra oēs egredientes in exercitū: nūerati sunt de tribu ephraim quadraginta milia τ quingenti. De filijs manasse p gñatiōes suas τ familias suas τ domos pr̄m suoz iux nūez nominū eoz a vicesimo āno et sup oēs egredientes in exercitū: nūerati sunt de tribu manasse triginta duo milia τ ducēti. De filijs beniamin p gñationes suas τ familias suas τ domos patrum suoz τ nūerū nominū eoz a vicesimo anno τ sup oēs egredientes in exercitū: recēsiti sunt de tribu beniamin triginta quinq milia τ quadringēti. De filijs dan per gñationes suas τ familias suas τ domos patrū suorū iuxta numerū nominū eoz a vicesimo anno τ supra oēs egredientes in exercitū: recēsiti sunt de tribu dan sexaginta duo milia τ septingēti. De filijs aser per gñationes suas τ familias suas τ domos patrum suoz iuxta numerum nominū eoz a vicesimo anno et supra omnes egredientes in exercitum.

Transla. Chal.

אבהתהון במנין שמהן מבר עשרין שנין ולעילא כל נפיק חילא׃ מנינהון לשבטא
דזבולן חמשין ושבעה אלפין וארבע מאה׃ לבני יוסף לבני אפרים תולדתהון
לזרעיתהון לבית אבהתהון במנין שמהן מבר עשרין שנין ולעילא כל נפיק חילא׃
מניניהון לשבטא דאפרים ארבעין אלפין וחמש מאה׃ לבני מנשה תולדתהון
לזרעיתהון לבית אבהתהון במנין שמהן מבר עשרין שנין ולעילא כל נפיק חילא׃
מניניהון לשבטא דמנשה תלתין ותרין אלפין ומאתן׃ לבני בנימן תולדתהון לזרעיתהון
לבית אבהתהון במנין שמהן מבר עשרין שנין ולעילא כל נפיק חילא׃ מניניהון
לשבטא דבנימן תלתין וחמשא אלפין וארבע מאה׃ לבני דן תולדתהון לזרעיתהון
לבית אבהתהון במנין שמהן מבר עשרין שנין ולעילא כל נפיק חילא׃ מניניהון
לשבטא דדן שתין ותרין אלפין ושבע מאה׃ לבני אשר תולדתהון לזרעיתהון לבית
אבהתהון במנין שמהן מבר עשרין שנין ולעילא כל נפיק חילא׃

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp.latina.

nes masculini a viginti ãnis ⁊ supra: ois e
τὰ ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκ-
grediẽs in exercitu: numeratio eoꝝ de
πορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει, ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς
tribu aser: vnũ ⁊ quadraginta milia ⁊
φυλῆς ἀσὴρ, μία καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ
quĩgẽti. filiis nepthalim: per cognationes
πεντακόσιοι. τοῖς υἱοῖς νεφθαλίμ, κατὰ συγγενείας
eoꝝ: per populos eoꝝ: per domos familiaꝝ su
αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐ-
arũ: ẽm numeꝝ noĩm: oẽs masculini a
τῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ
viginti ãnis ⁊ supra: ois egrediẽs in
εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ
exercitu: numeratio eoꝝ de tribu nep-
δυνάμει, ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς νεφθα-
tali: tria ⁊ quinquaginta milia ⁊ quadri-
λίμ, τρεῖς καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακό-
gẽti. hec numeratio: quã numerauerit moyses
σιοι. αὕτη ἡ ἐπίσκεψις, ἣν ἐπεσκέψατο μωυσῆς
⁊ aarõ ⁊ principes israel: duodecĩ viri:
καὶ ἀαρὼν καὶ οἱ ἄρχοντες ἰσραὴλ, δώδεκα ἄνδρες.
vir vn⁹ per tribũ vnã: per tribũ domoꝝ fa
ἀνὴρ εἷς κατὰ φυλὴν μίαν, κατὰ φυλὴν οἴκων πα-
milie eoꝝ erãt. ⁊ fuit ois numeratio
τριῶν αὐτῶν ἦσαν. καὶ ἐγένετο πᾶσα ἡ ἐπίσκεψις
filioꝝ israel cũ exercitu eoꝝ: a viginti
τῶν υἱῶν ἰσραὴλ σὺν δυνάμει αὐτῶν, ἀπὸ εἰκοσαε-
annis ⁊ supra: ois egrediẽs ad pre-
τοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος παρατά-
liadũ in israel: sexcẽta milia ⁊ tria mi
ξασθαι ἐν ἰσραὴλ, ἑξακόσιαι χιλιάδες καὶ τρισχί-
lia ⁊ quingẽti ⁊ quinquagita. at leui-
λιοι καὶ πεντακόσιοι καὶ πεντήκοντα. οἱ δὲ λευῖ-
te de tribu familie ipsoꝝ: nõ sũt numera-
ται ἐκ τῆς φυλῆς πατριᾶς αὐτῶν, οὐ συνεπεσκέπη-
ti in filiis israel. ⁊ locut⁹ ẽ dñs ad moy-
σαν ἐν τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ. καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυ-
G sẽ: dicẽs: vide tribũ leui nõ simul nũerabis: ⁊
σῆν, λέγων, ὅρα τὴν φυλὴν τὴν λευὶ οὐ συνεπισκέψῃ, καὶ
numeꝝ eoꝝ nõ accipies in medio filioꝝ isra-
τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν οὐ λήψῃ ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν ἰσρα-
el. ⁊ tu cõstitue leuitas in tabnaculũ testimo-
ήλ. καὶ σὺ ἐπίστησον τοὺς λευίτας ἐπὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυ-
nii: ⁊ sup oia vasa ei⁹: ⁊ sup oia quecũq; in
ρίου, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ ἐπὶ πάντα ὅσα ἐν
ea. ipsi portabũt tabnaculũ: ⁊ oia vasa eius. ⁊
αὐτῇ. αὐτοὶ ἀροῦσι τὴν σκηνὴν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς. καὶ
ipsi ministrabũt in eo: ⁊ in circuitu tabnaculi castra-
αὐτοὶ λειτουργήσουσιν ἐν αὐτῇ, καὶ κύκλῳ τῆς σκηνῆς παρεμ-
metabũtur: ⁊ cũ eleuatũ fuerit tabnaculũ deponẽt illd leui
βαλοῦσι, καὶ ἐν τῷ ἐξαίρειν τὴν σκηνὴν, καθελοῦσιν αὐτὴν οἱ λευῖ-
te. ⁊ cũ depositũ fuerit tabnaculũ: erigẽt illud.
ται. καὶ ἐν τῷ παρεμβάλλειν τὴν σκηνὴν, ἀναστήσουσιν αὐτήν.

Trãsla.B.Hiero.

cedere: quadragita milia & mille quingenti. De filiis neptali: p gñatiões & familias ac domos cognationũ suarũ: recensiti sũt noibus singulorũ a vicesimo anno & supra oẽs qui poterant ad bella procedere: quiquagintatria milia quadringenti. Hi sunt quos numerauerunt moyses & aaron & duodecim pricipes israel: singulos p domos cognationum suarum. Fueruntq; omnes filii israel per domos & familias suas: a vicesimo anno & supra: qui poterant ad bella procedere: sexcẽtatria milia virorum quingẽti quinquaginta. Leuite aũt in tribubus familiarum suarũ non sunt numerati cum eis. Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Tribum leui noli numerare: neq; pones summam eorũ cum filiis israel: sed constitues eos sup tabernaculũ testimonii & cuncta vasa eius: & quicquid ad cerimonias pertinet. Ipsi portabũt tabernaculũ & oia vtensilia eius: & erũt i ministerio ac per gyrũ tabernaculi metabũtur. Cũ pficiscẽdũ fuerit dponet leuite tabernaculũ: cũ castra metãda erigẽt. quis

Ter.Heb. | **Primitiua.heb.**

פקדיהם למטה אשר אחד | נטה
וארבעים אלף וחמש מאות: בני
נפתלי תולדתם למשפחתם לבית
אבתם במספר שמת מבן עשרים
שנה ומעלה כל יצא צבא: | עלה
פקדיהם למטה נפתלי שלשה
וחמשים אלף וארבע מאות: אלה
הפקדים אשר פקד משה ואהרן
ונשיאי ישראל שנים עשר
איש איש אחד לבית אבתיו | נשא שנה
היו: ויהיו כל פקודי בני ישראל | היה פקד
לבית אבתם מבן עשרים שנה
ומעלה כל יצא צבא בישראל:
ויהיו כל הפקדים שש מאות | מאה
אלף ושלשת אלפים וחמש
מאות וחמשים: והלוים למטה
אבתם לא התפקדו בתוכם: | פקד
וידבר יהוה אל משה לאמר: אך | דבר
את מטה לוי לא תפקד ואת | נטה פקד
ראשם לא תשא בתוך בני | נשא
ישראל: ואתה הפקד את הלוים
על משכן העדת ועל כל כליו ועל | שכן עוד כלה
כל אשר לו המה ישאו את
המשכן ואת כל כליו והם ישרתהו | שרת
וסביב למשכן יחנו: ובנסע המשכן | סבב חנה
יורידו אתו הלוים ובחנת | ירד חנה
המשכן יקימו אתו הלוים והזר | קום

Transla.Chal.

מנייניהון לשבטא דאשר ארבעין וחד אלפין וחמש מאה: בני נפתלי תולדתהון
לזרעיתהון לבית אבהתהון במנין שמהן מבר עשרין שנין ולעילא כל נפיק חילא:
מנייניהון לשבטא דנפתלי חמשין ותלתא אלפין וארבע מאה: אלין מנייניא דמנא
משה ואהרן ורברבי ישראל תרי עשר גברין גברא חד לבית אבהתוהי הוו: והוו כל
מנייני בני ישראל לבית אבהתהון מבר עשרין שנין ולעילא כל נפיק חילא בישראל:
והוו כל מנייניא שית מאה ותלתא אלפין וחמש מאה וחמשין: וליואי לשבטא
דאבהתהון לא אתמניאו ביניהון: ומליל יי עם משה למימר: ברם ית שבטא דלוי
לא תמני וית חושבנהון לא תקבל בגו בני ישראל: ואת מני ית ליואי על משכנא
דסהדותא ועל כל מנוהי ועל כל דליה אינון יטלון ית משכנא וית כל מנוהי ואינון
ישמשוניה וסחור סחור למשכנא ישרון: ובמיטל משכנא יפרקון יתיה ליואי
ובמשרי משכנא יקימון יתיה ליואי וחלוני

Interp.chal. | **Primitiua chal.**

numerati sunt de tribu aser quadraginta milia ⁊ mille ⁊ quingenti. Filii neptali per generationes suas p familias suas ⁊ domos patrũ suoꝝ iuxta numerũ nominũ eoꝝ a viginti annis ⁊ supra oẽs egredientes in exercitum: numerati sunt de tribu neptali quinquaginta tria milia ⁊ quadringenti. Hi sunt numerati quos numerauit moyses ⁊ aaron ⁊ duodecim principes israel singuli p domos patrũ suoꝝ. Fueruntq; oẽs qui numerati sunt de filiis israel p domos patrũ suoꝝ a vicesimo anno ⁊ supra oẽs egredientes in exercitũ in israel: fuerũt oẽs qui numerati sunt sexcenta tria milia ⁊ quingenti ⁊ quinquaginta. Leuite aũt in tribu patrũ suoꝝ nõ sunt numerati inter eos. Locutusq; est dñs cũ moyse dicẽs. Uerumtamen tribũ leui nõ numerabis: ⁊ summã eoꝝ non suscipies in medio filioꝝ israel. Tu autẽ constitue leuitas sup tabernaculũ testimonii ⁊ sup oia vasa eius ⁊ sup omnia que ad illud pertinẽt. Ipsi portabunt tabernaculum et omnia vasa eius: ⁊ ipsi ministrabũt in eo: ⁊ per gyrum tabernaculi metabuntur. Et cum proficiscetur tabernaculum: deponent illud leuite: ⁊ quando collocabitur tabernaculum erigent illud leuite. Extraneus

רבע
מנה
רבב אחד הוה
מנה שנה עלה
אמר
כבל שכן
מאן נטל
שמש שרא
פרק קום חלל

Ter. Heb.

מות הקרב יומת: וחנו בני ישראל
חנה איש על מחנהו ואיש על דגלו
לצבאתם: והלוים יחנו סביב
היה למשכן העדת ולא יהיה קצף
יעד על עדת בני ישראל ושמרו
שמר הלוים את משמרת משכן העדות:
עשה ויעשו בני ישראל ככל אשר
צוה יהוה את משה כן עשו:

Ca. ii.

וידבר יהוה אל משה ואל
דבר אהרן לאמר: איש על דגלו באתת
אות לבית אבתם יחנו בני ישראל
מנגד סביב לאהל מועד יחנו:
יעד והחנים קדמה מזרחה דגל מחנה
זרח יהודה לצבאתם ונשיא לבני
נשא יהודה נחשון בן עמינדב: וצבאו
ופקדיהם ארבעה ושבעים אלף
רבע ושש מאות: והחנים עליו מטה
עלה נטה יששכר ונשיא לבני יששכר
נתנאל בן צוער: וצבאו ופקדיו
ארבעה וחמשים אלף וארבע
מאות: מטה זבולן ונשיא לבני
זבולן אליאב בן חלן: וצבאו
ופקדיו שבעה וחמשים אלף
וארבע מאות: כל הפקדים
מאה למחנה יהודה מאת אלף ושמנים
אלף וששת אלפים וארבע
נסע מאות לצבאתם ראשנה יסעו:

Trāsla. B. Hiero.

quis externorū accesserit occidetur. Metabūtur āt castra filii israel: vnusquisq; p turmas & cuneos atq; exercitū suū. Porro leuite p gyrū tabernaculi figet tetoria: ne fiat idignatio sup multitudinē filiorū israel: & excubabunt in custodiis tabernaculi testimonii. Fecerunt ergo filii israel iuxta omnia que preceperat dñs moysi.

Cap. 2.

Locutusq; est dominus ad moysen & aaron dicens. Singuli per turmas signa atq; vexilla & domos cognationū suarū castrametabūtur filii isrl' per gyrum tabernaculi federis. Ad orientē iudas figet tētoria per turmas exercitus sui. eritq; princeps filiorū eius naason filius aminadab: & ois de stirpe eius sūma pugnātiū septuaginta quattuor milia sexcenti. Iuxta eū castrametati sunt de tribu isachar: quorū priceps fuit nathanael filius suar: & ois numerus pugnatorum eius: quinquaginta quattuor milia quadringenti. In tribu zabulon princeps fuit heliab filius helō. oisq; de stirpe eius exercitus pugnatorū quinquaginta septem milia qdrigēti. Vniuersi qui in castris iude annumerati sunt: fuerunt centū octoginta sex milia quadringenti: & per turmas suas primi egredientur. In

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

τ alienigena accedēs: moriatur. τ
καὶ ἀλλογενὴς ὁ προσπορευόμενος, ἀποθανέτω. καὶ
castrametabūtur filii israel: vir in suo or
παρεμβαλοῦσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ἀνὴρ ἐν τῇ ἑαυτοῦ τά
dine: τ vir fm suū pricipatū: cū exercitu
ξει, καὶ ἀνὴρ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ ἡγεμονίαν, σὺν δυνάμει
suo. at leuite castrametētur exregiōe in
αὐτῶν. οἱ δὲ λευῖται παρεμβαλλέτωσαν ἐναντίοι κύ
circuitu tabnaculi testimonii: τ nō erit pecca
κλῳ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ οὐκ ἔσται ἁμάρτη
tū in filiis israel. τ custodiēt leuite ipsi
μα ἐν υἱοῖς Ἰσραήλ. καὶ φυλάξουσιν οἱ λευῖται αὐτοὶ
custodiā tabnaculi testimonii. τ fecerūt
τὴν φυλακὴν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. καὶ ἐποίησαν οἱ
filii israel: fm oia quecūq; pcepit dñs
υἱοὶ Ἰσραὴλ, κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο κύριος τῷ
moysi τ aarō: sic fecerūt.
μωυσῇ καὶ ἀαρών, οὕτως ἐποίησαν.

Ca. 2.

Et locut' ē dñs ad moysen τ aarō: dicēs:
Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν καὶ ἀαρών, λέγων,
hō pximꝰ fm ordinē suū: fm signa: secū
ἄνθρωπος ἐχόμενος κατὰ τάγμα αὐτοῦ, κατὰ σημασίας, κα
dū domos familiaꝝ suaꝝ: castrametētur fi
τ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, παρεμβαλλέτωσαν οἱ υἱ
lii israel exregiōe: icircuitu tabnaculi testimonii
οὶ Ἰσραὴλ ἐναντίοι, κύκλῳ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου
castrametabūtur filii israel. τ castrame
παρεμβαλοῦσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. καὶ οἱ παρεμβάλ
tātes pmi ꝯ̄tra oriētē: ordo ca
λοντες πρῶτοι κατ' ἀνατολάς, τάγμα παρεμβο
stroꝝ iuda cū exercitu suo: τ pnceps filioꝝ
λῆς Ἰούδα σὺν δυνάμει αὐτῶν, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν
iuda: naasson: filiꝰ aminadab. exercitꝰ eius q nu
Ἰούδα, ναασσών, υἱὸς ἀμιναδάβ. δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπε
merati sūt: q̄tuor τ septuagīta milia τ
σκεμμένοι, τέσσαρες καὶ ἑβδομήκοντα χιλιάδες καὶ
sexcēti. τ castrametātes ꝯ̄tigui ex tribu isa
ἑξακόσιοι. καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι φυλῆς Ἰσ
char: τ pnceps filioꝝ isachar: nathanael: filiꝰ suar.
σάχαρ, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Ἰσσάχαρ, ναθαναήλ, υἱὸς σωγάρ.
exercitꝰ eiꝰ q numerati sūt: q̄tuor τ quinq̄gīta
δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι, τέσσαρες καὶ πεντήκοντα
milia τ q̄drigēti. τ castrametātes ꝯ̄tigui
χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι. καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι
eiꝰ ex tribu zabulō: τ pnceps filioꝝ zabulō: eliab
αὐτοῦ φυλῆς ζαβουλών, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν ζαβουλών, ἐλιάβ,
filiꝰ chelō. exercitꝰ eiꝰ q numerati sūt: septē τ quinq̄gīn
υἱὸς χαιλών. δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι, ἑπτὰ καὶ πεντήκον
ta milia τ q̄drigēti. oēs q numerati sūt de
τα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι. πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι ἐκ τῆς
castris iuda: cētū τ octogīta milia τ sex
παρεμβολῆς Ἰούδα, ἑκατὸν καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδες καὶ ἑξακισ
milia τ q̄drigēti: cū exercitu suo pmi pficiscētur.
χίλιοι καὶ τετρακόσιοι, σὺν δυνάμει αὐτῶν πρῶτοι ἐξαροῦσι.

Prītiua chal. **Interp. chal.**

קטל ante qui accesserit interficiat. Castrametabūtur aūt
הוה filii israel vnusqsq; p mansionē suā τ vnusqsq; iuxta
נטר vexillū suū per turmas eoꝝ. Leuite aūt metabūtur p
אמר gyrū tabernaculi testimonii: τ nō erit indignatio sup
אתה cōgregationē filioꝝ israel: τ custodiēt leuite custodiā tabernaculi testimonii. Feceruntq; filii israel iuxta oīa que preceperat dñs moysi: ita fecerūt.

Ca. 2.

דנח שרא רבב Locutusq; est dñs cū moyse τ aaron dicens. Singuli iuxta vexillū suū p signa τ p domos patrū suoꝝ castrametabunt filii israel: p gyrū ꝯtra tabernaculū federis castrametabūt. vexillū castroꝝ iuda erit ad oriētē p exercitꝰ suos: τ pnceps filioꝝ iuda naason filiꝰ aminadab. τ exercitꝰ eius τ q numerati sunt ex eo fuerūt septuagita q̄tuor milia τ sexcēti. Et q castrametat iuxta eū erit tribꝰ isachar: τ pnceps filioꝝ isachar nathanael filiꝰ suar. et exercitus eius τ qui numerati sunt ex eo fuerūt quinq̄ginta q̄tuor milia τ q̄dringēti. De tribu filioꝝ zabulō pnceps fuit eliab filiꝰ helon. τ exercitꝰ eius τ q numerati sunt ex eo fuerūt quinq̄ginta septē milia τ q̄dringēti. Oēs q numerati sunt de castris iuda fuerūt centū τ octoginta sex milia et q̄dringenti per turmas suas: primo proficiscantur.

Transla. Chal.

דיקרב יתקטל: וישרון בני ישראל גבר על משרוהי וגבר על טקסיה לחיליהון:
וליואי ישרון סחור סחור למשכנא דסהדותא ולא יהי רוגזא על כנשתא דבני
ישראל ויטרון ליואי ית מטרת משכנא דסהדותא: ועבדו בני ישראל ככל דפקיד
יי ית משה כן עבדו: Ca. ii. ומליל יי עם משה ועם אהרן למימר:
גבר על טקסיה באתון לבית אבהתהון ישרון בני ישראל מקבל סחור סחור למשכן
זמנא ישרון: ודשרן קדומא מדינחא טקס משרית יהודה לחיליהון ורבא לבני
יהודה נחשון בר עמינדב: וחיליה ומניניהון שבעין וארבעה אלפין ושית מאה:
ודשרן סמיכין עלוהי שבטא דיששכר ורבא לבני יששכר נתנאל בר צוער: וחיליה
ומניניהון חמשין וארבעה אלפין וארבע מאה: שבטא דזבולן ורבא לבני זבולן אליאב
בר חלון: וחיליה ומניניהון חמשין ושבעה אלפין וארבע מאה: כל מניניא למשרית
יהודה מאה ותמנן ושיתא אלפין וארבע מאה לחיליהון בקדמיתא נטלין:

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.	Trāsla. B. Hiero.	Tex. Heb. Nu. Ca. ij.	Pritiua. heb.

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

ordo castrorum filiorum rubē ad aphricū cū exer
τάγμα παρεμβολῆς υἱῶν ῥουβὴν πρὸς λίβα σὺν δυνά-
B citu suo: et princeps filiorum rubē: elisur: filius
μει αὐτῶν, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν ῥουβὴν, ἐλισοὺρ, υἱὸς
sedeur: exercitus eius qui numerati sūt sex et qua
σεδιούρ, δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι ἓξ καὶ τεσσα-
dragita milia et quingēti. et castra
ράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι. καὶ οἱ παρεμ-
metātes contigui eius ex tribu symeō: et prin
βάλλοντες ἐχόμενοι αὐτοῦ φυλῆς συμεὼν, καὶ ὁ ἄρ-
ceps filiorum symeō: salamiel: filius surisadai:
χων τῶν υἱῶν συμεὼν, σαλαμιὴλ, υἱὸς σουρισαδαί,
exercitus eius qui nūerati sūt nouē et quinquagin-
δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι ἐννέα καὶ πεντήκον-
ta milia et trecēti. et castrametā-
τα χιλιάδες καὶ τριακόσιοι. καὶ οἱ παρεμβάλλον-
tes contigui eius tribus gad: et princeps fi-
τες ἐχόμενοι αὐτοῦ φυλὴ γάδ, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱ-
liorum gad: eliasaph: filius raguel: et exercitus eius qui
ῶν γάδ, ἐλισάφ, υἱὸς ῥαγουήλ, καὶ δύναμις αὐτοῦ οἱ
numerati sūt: quinque et quadragita milia
ἐπεσκεμμένοι, πέντε καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες
et sexcēti quinquaginta. omnes qui numerati sūt
καὶ ἑξακόσιοι πεντήκοντα. πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι
castrorum rubē: cētū et quinquagita et
τῆς παρεμβολῆς ῥουβὴν, ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα καὶ
vnū milia et quadrigēti et quinquagita cū
μία χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι καὶ πεντήκοντα σὺν
exercitu suo. et secūdi proficiscētur. et leuabi-
δυνάμει αὐτῶν. καὶ δεύτεροι ἐξαροῦσιν. καὶ ἀρθήσε-
tur tabernaculū testimonij et castra leuita-
ται ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου καὶ ἡ παρεμβολὴ τῶν λευι-
rū in medio castrorum: vt castrametabūtur
τῶν μέσον τῶν παρεμβολῶν, ὡς παρεμβαλοῦσιν
sic et proficiscētur quilibet consequens iuxta principatū
οὕτως καὶ ἐξαροῦσιν ἕκαστος ἐχόμενος καθ᾽ ἡγεμονίας
suū: ordines castrorum ephraim iuxta ma-
αὐτῶν. τάγματα παρεμβολῆς ἐφραὶμ παρὰ θάλασ-
C re cū exercitu suo: et princeps filiorum ephra-
σαν σὺν δυνάμει αὐτῶν, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν ἐφρα-
im: elisama: filius amiud. exercitus eius qui numera-
ίμ, ἐλισαμὰ, υἱὸς ἀμιούδ. δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμ-
ti sūt quadragita milia et quingēti. et
μένοι τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι. καὶ οἱ
castrametātes contigui eius tribus manasse: et
παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι αὐτοῦ φυλὴ μανασσῆ, καὶ
princeps filiorum manasse: gamaliel: filius phadasur:
ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν μανασσῆ, γαμαλιὴλ, υἱὸς φαδασσούρ,
exercitus eius qui numerati sūt duo et trigita mi-
δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι δύο καὶ τριάκοντα χι-
lia et ducēti. et castrametātes cōti-
λιάδες καὶ διακόσιοι. καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμε-
gui eius tribus bēiamin: et princeps filiorum bēiamin:
νοι αὐτοῦ φυλὴ βενιαμὶν, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν βενιαμὶν,

Trāsla. B. Hiero.

castris filiorū rubē ad
meridianam plagā erit
princeps elisur filius
sedeur. & cūctus exer-
citus pugnatorū eius
qui nūerati sunt q̄dra-
ginta sex milia quigē-
ti. Iuxta eū castrameta-
ti sunt de tribu symeō:
quorū princeps fuit sa-
lamihel filius
suriddai: & cūct⁹ exer-
citus pugnatorum eius
qui nūerati sunt quin-
q̄gintanouē milia trecē-
ti. In tribu Gad princeps
fuit
heliasaph filius duel:
& cunctus exercitus pu-
gnatorum eius qui nu-
merati sunt quadragin-
ta quinq; milia sexcēti
quiquaginta. Omnes
qui recēsiti sunt in ca-
stris rubē cētum quin-
quaginta milia & mil-
le quadringenti
quiquaginta: per tur-
mas suas in secūdo loco
proficiscētur. Leuabi-
tur āt tabernaculum te-
stimonii p officia leuita-
rum & turmas eorum.
Quō erigetur: ita &
deponetur. Singuli
p loca & ordies suos p-
ficiscētur. Ad occiden-
talē plagā erunt castra fi-
liorū effrai: quorū pri-
ceps fuit helisama fili⁹
ammiud. Cunctus
exercit⁹ pugnatorum
eius qui numerati sunt
q̄dragita milia quigēti.
Et cū eis tribus filiorū
manasse: quorum pri-
ceps fuit gamaliel filius
phadassur: cunctusq;
exercitus pugnatorū
ei⁹ qui nūerati sunt tri-
gitaduo milia ducenti.
In tribu filiorum ben-
iamin princeps fuit

Tex. Heb. Nu. Ca. ij. — **Pritiua. heb.**

דֶּגֶל מַחֲנֵה רְאוּבֵן תֵּימָנָה לְצִבְאֹתָם — יָמַן
וְנָשִׂיא לִבְנֵי רְאוּבֵן אֱלִיצוּר בֶּן — נָשָׂא
שְׁדֵיאוּר׃ וּצְבָאוֹ וּפְקֻדָיו שִׁשָּׁה
וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃
וְהַחוֹנִם עָלָיו מַטֵּה שִׁמְעוֹן וְנָשִׂיא — חָנָה
לִבְנֵי שִׁמְעוֹן שְׁלֻמִיאֵל בֶּן
צוּרִישַׁדָּי׃ וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם
תִּשְׁעָה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וּשְׁלֹשׁ
מֵאוֹת׃ וּמַטֵּה גָּד וְנָשִׂיא לִבְנֵי גָד — מָאָה
אֶלְיָסָף בֶּן רְעוּאֵל׃ וּצְבָאוֹ
וּפְקֻדֵיהֶם חֲמִשָּׁה וְאַרְבָּעִים אֶלֶף — רָבַע
וְשֵׁשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים׃ כָּל
הַפְּקֻדִים לְמַחֲנֵה רְאוּבֵן מְאַת — מָנָה
אֶלֶף וְאֶחָד וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע
מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים לְצִבְאֹתָם וּשְׁנִים — שָׁנָה
יִסָּעוּ׃ וְנָסַע אֹהֶל מוֹעֵד מַחֲנֵה — נָסַע יָעַד
הַלְוִיִּם בְּתוֹךְ הַמַּחֲנֹת כַּאֲשֶׁר
יַחֲנוּ כֵּן יִסָּעוּ אִישׁ עַל יָדוֹ — נָסַע
לְדִגְלֵיהֶם׃ דֶּגֶל מַחֲנֵה אֶפְרַיִם
לְצִבְאֹתָם יָמָּה וְנָשִׂיא לִבְנֵי
אֶפְרַיִם אֱלִישָׁמָע בֶּן עַמִּיהוּד׃
וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם אַרְבָּעִים אֶלֶף
וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃ וְעָלָיו מַטֵּה מְנַשֶּׁה
וְנָשִׂיא לִבְנֵי מְנַשֶּׁה גַּמְלִיאֵל בֶּן — מָאָה
פְּדָהצוּר׃ וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם
שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף וּמָאתָיִם׃ — שָׁנָה מָאָה
וּמַטֵּה בִּנְיָמִן וְנָשִׂיא לִבְנֵי בִנְיָמִן — נָטָה

Transla. Chal.

טְקַס מַשְׁרִית רְאוּבֵן דָּרוֹמָא לְחֵילֵיהוֹן וְרַבָּא לִבְנֵי רְאוּבֵן אֱלִיצוּר בַּר שְׁדֵיאוּר׃
וְחֵילֵיהּ וּמִנְיָנֵיהוֹן אַרְבְּעִין וְשִׁתָּא אַלְפִין וַחֲמֵשׁ מְאָה׃ וְדִשְׁרַן סְמִיכִין עֲלוֹהִי שִׁבְטָא
דְשִׁמְעוֹן וְרַבָּא לִבְנֵי שִׁמְעוֹן שְׁלֻמִיאֵל בַּר צוּרִי שַׁדָּי׃ וְחֵילֵיהּ וּמִנְיָנֵיהוֹן חַמְשִׁין וּתְשַׁע
אַלְפִין וּתְלָת מְאָה׃ וְשִׁבְטָא דְגָד וְרַבָּא לִבְנֵי גָד אֶלְיָסָף בַּר רְעוּאֵל׃ וְחֵילֵיהּ וּמִנְיָנֵיהוֹן
אַרְבְּעִין וְחַמְשָׁא אַלְפִין וְשִׁית מְאָה וְחַמְשִׁין׃ כָּל מִנְיָנַיָּא לְמַשְׁרִית רְאוּבֵן מְאָה וְחַמְשִׁין
וְחַד אַלְפִין וְאַרְבַּע מְאָה וְחַמְשִׁין לְחֵילֵיהוֹן בְּתִנְיֵתָא נָטְלִין׃ וְיִטּוֹל מַשְׁכַּן זִמְנָא מַשְׁרִית
לֵיוָאֵי בְּגוֹ מַשְׁרְיָתָא כְּמָא דְשָׁרַן כֵּן נָטְלִין גְּבַר עַל אַתְרֵיהּ לִטְקָסֵיהוֹן׃ טְקַס מַשְׁרִית
אֶפְרַיִם לְחֵילֵיהוֹן מַעַרְבָא וְרַבָּא לִבְנֵי אֶפְרַיִם אֱלִישָׁמָע בַּר עַמִּיהוּד׃ וְחֵילֵיהּ וּמִנְיָנֵיהוֹן
אַרְבְּעִין אַלְפִין וַחֲמֵשׁ מְאָה׃ וּדְסָמְכִין עֲלוֹהִי שִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה וְרַבָּא לִבְנֵי מְנַשֶּׁה
גַּמְלִיאֵל בַּר פְּדָה צוּר׃ וְחֵילֵיהּ וּמִנְיָנֵיהוֹן תְּלָתִין וּתְרֵין אַלְפִין וּמָאתָן׃ וְשִׁבְטָא
דְבִנְיָמִן וְרַבָּא לִבְנֵי בִנְיָמִן

Interp. chal.

vexillū castrorum ruben erit ad meridiē per turmas suas: et princeps filiorum ruben elisur filius sedeur. Et exercitus eius et qui numerati sunt ex eo quadraginta sex milia et quingenti. Et qui castrametātur iuxta eum sunt viri trib⁹ symeon: et princeps filiorum symeon: salamiel fili⁹ surisaddai. Et exercit⁹ eius et qui numerati sunt ex eo fuerūt quinquaginta nouē milia et trecēti. et in tribu filiorum gad princeps fuit eliasaph fili⁹ dehuel. Et exercit⁹ eius et qui nūerati sunt ex eo fuerūt quadraginta quinq; milia et sexcēti et quinquagita. omnes qui recensiti sunt in castris ruben fuerunt centum quinquaginta milia et mille et quadringenti et quiquagita per turmas suas: secūdo proficiscētur. Et proficiscetur tabernaculū federis et castra leuitarū in medio castrorum. Quō castrametētur ita proficiscētur: singuli in loco suo per vexilla sua. Vexillum castrorum ephraim per exercitū suū erit ad occidētē: et princeps filiorum ephraim elisama filius amiud: et exercitus eius et qui numerati sunt ex eo quadraginta milia et quingēti. Et iuxta eum tribus manasse: et princeps filiorum manasse gamaliel fili⁹ phadasur. et exercitus eius et qui numerati sunt ex eo triginta duo milia et ducenti. in tribu filiorum beniamin princeps fuit

Pritiua chal.

שְׁרָא רְבַב
מְנָה שְׁרָא
רְבַע תְּנָה שְׁכַן
נְגַה שְׁרָא
עֲרַב מְנָה
רְבַע

אֲבִידָן בֶּן גִּדְעֹנִי: וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם
חֲמִשָּׁה וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע
מֵאוֹת: כָּל הַפְּקֻדִים לְמַחֲנֵה
אֶפְרַיִם מְאַת אֶלֶף וּשְׁמֹנַת אֲלָפִים
וּמֵאָה לְצִבְאֹתָם וּשְׁלִשִׁים יִסָּעוּ:
דֶּגֶל מַחֲנֵה דָן צָפֹנָה לְצִבְאֹתָם
וְנָשִׂיא לִבְנֵי דָן אֲחִיעֶזֶר בֶּן
עַמִּישַׁדָּי: וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם שְׁנַיִם
וְשִׁשִּׁים אֶלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת:
וְהַחֹנִים עָלָיו מַטֵּה אָשֵׁר וְנָשִׂיא
לִבְנֵי אָשֵׁר פַּגְעִיאֵל בֶּן עָכְרָן:
וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם אֶחָד וְאַרְבָּעִים רָבַע
אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת: וּמַטֵּה נַפְתָּלִי
וְנָשִׂיא לִבְנֵי נַפְתָּלִי אֲחִירַע בֶּן נָשָׂא
עֵינָן: וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה
וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת: כָּל
הַפְּקֻדִים לְמַחֲנֵה דָן מְאַת אֶלֶף חָנָה
וְשִׁבְעָה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְשֵׁשׁ
מֵאוֹת לָאַחֲרֹנָה יִסְעוּ לְדִגְלֵיהֶם: נָסַע
אֵלֶּה פְּקוּדֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְבֵית
אֲבֹתָם כָּל פְּקוּדֵי הַמַּחֲנֹת
לְצִבְאֹתָם שֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁלֹשֶׁת
אֲלָפִים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים:
וְהַלְוִיִּם לֹא הָתְפָּקְדוּ בְּתוֹךְ בְּנֵי פָּקַד
יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת
מֹשֶׁה: וַיַּעֲשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל עָשָׂה
אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה כֵּן חָנוּ חָנָה

abidan filius gedeõis: & cũctus exercitus pugnatorũ eius qui recensiti sunt: trigintaquinqȝ milia quadringenti. Oẽs qui nũerati sunt in castris effraim centum octo milia centum per turmas suas: tertii proficiscẽtur. Ad aquilonis partem castrametati sunt filii dan: quorũ princeps fuit abiezer filius amisaddai. Cunctusqȝ exercitus pugnatorum eius qui nũerati sunt sexagitaduo milia septingẽti. Iuxta eũ fixere tẽtoria de tribu aser: quorum princeps fuit phegiel filius ochran. Cũctus exercit⁹ pugnatorũ eius qui numerati sunt qdraginta milia & mille quigẽti. De tribu filiorũ neptali priceps fuit ahira filius enan. Cunctus exercitus pugnatorum eius quinqgintatria milia quadringenti. Omnes qui numerati sunt i castris dan fuerunt centũ quinquaginta septem milia sexcenti: & nouissimi proficiscentur. Hic numerus filiorũ israel per domos cognationum suarum & turmas diuisi exercitus sexcentatria milia quingenti quinquaginta. Leuite autem nõ sũt numerati inter filios israel. Sic enim preceperat dominus moysi. Feceruntqȝ filii israel iuxta omnia que mandauerat dñs. Castrametati sunt

auidā: fili⁹ gedeõis: exercitus eius q̄ nume-
ἀβιδὰν, υἱὸς γαδεωνί, ἡ δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμ-
rati sũt qnqȝ ⁊ triginta milia ⁊ quadrin
μένοι πέντε καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ τετρακό-
gẽti. oẽs q̄ nũerati sũt castrorũ ephra-
σιοι. πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι τῆς παρεμβολῆς ἐφρα-
im: cẽtũ milia ⁊ octo milia ⁊ cẽtũ
ἰμ, ἑκατὸν χιλιάδες καὶ ὀκτακισχίλιοι καὶ ἑκατὸν
cũ potẽtia eorũ. tertij pficiscẽtur: ordines ca-
σὺν δυνάμει αὐτῶν. τρίτοι ἐξαροῦσι, τάγματα πα-
strorũ dā ad aqlonẽ cũ exercitu eorũ: ⁊
ρεμβολῆς δὰν πρὸς βορρᾶν σὺν δυνάμει αὐτῶν, καὶ
pnceps filiorũ dā: abiezer: fili⁹ amisadai: ex-
ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν δάν, ἀχιέζερ, υἱὸς ἀμισαδαί, δύ-
ercitus ei⁹: q̄ nũerati sũt duo ⁊ sexagita mi
ναμις αὐτοῦ, οἱ ἐπεσκεμμένοι δύο καὶ ἑξήκοντα χιλιά-
lia ⁊ septigẽti. ⁊ castrametātes iux-
δες καὶ ἑπτακόσιοι. καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχό-
ta eũ: trib⁹ aser: ⁊ pnceps filiorũ aser
μενοι αὐτοῦ φυλῆς ἀσήρ, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν ἀσὴρ
phegiel filius ochrā: exercitus eius q̄ nũerati sũt
φαγαιὴλ υἱὸς ἐχράν, ἡ δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι
vnũ ⁊ quadragita milia ⁊ qngẽti.
μία καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι.
⁊ castrametātes cõtigui eius tribus nep
καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι αὐτοῦ φυλῆς νεφ
tali: ⁊ pnceps filiorũ neptali: ahira: filius e-
θαλί, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν νεφθαλί, ἀχιρέ, υἱὸς αἰ-
nā: exercitus eius q̄ numerati sũt tria ⁊ qui-
νάν, δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι τρεῖς καὶ πεν-
quagita milia ⁊ quadrigẽti. oẽs qui
τήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι. πάντες οἱ ἐπε-
nũerati sũt castrorũ dā cẽtũ ⁊ quin
σκεμμένοι τῆς παρεμβολῆς δὰν ἑκατὸν καὶ πεν-
quagita milia ⁊ septẽ ⁊ sexcẽti: vlti-
τήκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτὰ καὶ ἑξακόσιοι, ἔσχα-
mi pficiscẽtur sm ordinẽ eorũ. hec nume
τοι ἐξαροῦσι κατὰ τάγμα αὐτῶν. αὕτη ἡ ἐπί-
ratio filiorũ israel p domos familiarũ sua
σκεψις τῶν υἱῶν ἰσραὴλ κατ' οἴκους πατριῶν αὐ-
rũ. oĩs numeratio castrorũ
τῶν. πᾶσα ἡ ἐπίσκεψις τῶν παρεμβολῶν
cũ exercitib⁹ suis: sexcẽta milia
σὺν ταῖς δυνάμεσιν αὐτῶν, ἑξακόσιαι χιλιάδες
⁊ tria milia ⁊ qngẽti ⁊ qnqgin
καὶ τρισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι καὶ πεντήκον-
ta. at leuite nõ cõnumerati sũt inter fi-
τα. οἱ δὲ λευῖται οὐ συνεπεσκέπησαν ἐν τοῖς υἱ-
lios israel: sicut pcepit dñs moysi.
οῖς ἰσραήλ, καθὰ ἐνετείλατο κύριος τῷ μωυσῇ.
⁊ fecerũt filij israel iuxta oĩa q̄ pce
καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ κατὰ πάντα ἃ συνέ-
pit dñs moysi: sic castrametati sũt
ταξε κύριος τῷ μωυσῇ, οὕτως παρενέβαλον

Prĩitiua chal.

תמנא
צפן סנה
שית שרא
אחד
מנה
שרא
מנה נגה

Interp. chal.

Abidan filius gedeonis: ⁊ exercitus eius ⁊ q̄ numerati sunt ex eo triginta quinqȝ milia ⁊ q̄drīgẽti. Oẽs qui numerati sunt in castris ephraim fuerũt centũ octoginta milia ⁊ centũ: p turmas suas: tertio pficiscant. Uexillũ castrorũ dan erit ad aqlonẽ p turmas suas: et princeps filiorũ dan ahiezer fili⁹ ammisaddai. Et exercitus eius ⁊ q̄ nũerati sunt ex eo fuerũt sexaginta duo milia ⁊ septingẽti. Et q̄ castrametãtur iuxta eum tribus aser: ⁊ princeps filiorũ aser fegiel filius ochran. et exercitus eius et q̄ numerati sunt ex eo q̄draginta milia ⁊ mille ⁊ quingẽti. Et iuxta eum tribus neptali: ⁊ princeps filiorũ neptali hahira fili⁹ enam. et exercitus eius ⁊ qui numerati sunt ex eo quinq̄ginta tria milia ⁊ quadringẽti. Oẽs q̄ numerati sunt in castris dan fuerunt centũ q̄nquaginta septẽ milia ⁊ sexcẽti: nouissime pficiscantur. Hi sunt qui numerati sunt de filiis israel per domos patrũ suorũ. Oẽs q̄ numerati sunt in castris p exercitum suũ sexcenta tria milia: et quingenti ⁊ quinquaginta. Leuite autẽ non sunt numerati iter filios israel: sicut preceperat dñs moysi. Feceruntqȝ filii israel iuxta omnia que precepit dñs moysi: ita castrametabantur

Transla. Chal.

אבידן בר גדעוני: וחיליה ומנינהון תלתין וחמשא אלפין וארבע מאה: כל מניניא
למשרית אפרים מאה ותמניא אלפין ומאה לחיליהון בתליתתא נטלין: טקס
משרית דן ציפונא לחיליהון ורבא לבני דן אחיעזר בר עמישדי: וחיליה ומניניהון
שתין ותרין אלפין ושבע מאה: ודשרן סמיכין עלוהי שבטא דאשר ורבא לבני
אשר פגעיאל בר עכרן: וחיליה ומניניהון ארבעין וחד אלפין וחמש מאה: ושבטא
דנפתלי ורבא לבני נפתלי אחירע בר עינן: וחיליה ומניניהון חמשין ותלתא אלפין
וארבע מאה: כל מניניא למשריתא דדן מאה וחמשין ושבעה אלפין ושית מאה
בבתריתא נטלין לטקסיהון: אלין מנייני בני ישראל לבית אבהתהון כל מנייני
משריתא לחיליהון שית מאה ותלתא אלפין וחמש מאה וחמשין: וליואי לא
אתמניאו בגו בני ישראל כמא דפקיד יי ית משה: ועבדו בני ישראל ככל דפקיד
יי ית משה כן שרן

per aciẽ eoз: ⁊ sic pfecti sũt vnusquisq
κατὰ τάγμα αὐτῶν, καὶ οὕτως ἐξῆραν ἕκαστος
cõseqntes p ppl̃os suos p domos fami
ἐχόμενοι κατὰ δήμους αὐτῶν κατ᾽ οἴκους πα-
liaз suaз.
τριῶν αὐτῶν. Ca.3.

Et he gn̄atiões aarõ ⁊ moysi: in
A καὶ αὗται αἱ γενέσεις ἀαρὼν καὶ μωυσῆ, ἐν
Leui. 10.a. Infra. 16.b. die qua locut⁹ ẽ dñs moysi in mõte sinai:
ἡμέρᾳ ᾗ ἐλάλησε κύριος τῷ μωυσῇ ἐν ὄρει σινά,
⁊ hec noïa filioз aarõ: pmogeni
καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν ἀαρών, πρωτότο-
tus nadab ⁊ abiu ⁊ eleazar ⁊ ithamar. ⁊
κος ναδὰβ καὶ ἀβιοὺδ καὶ ἐλεάζαρ καὶ ἰθάμαρ. καὶ
hec noïa filioз aarõ: sacerdotes
ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν ἀαρών, οἱ ἱερεῖς οἱ ἠ-
vncti: qs ɔsecrauerũt man⁹ eoз: vt sa
λειμμένοι, οὓς ἐτελείωσαν τὰς χεῖρας αὐτῶν, ἱε-
cerdotio fũgerẽtur. ⁊ mortu⁹ ẽ nadab ⁊ abiu co
ρατεύειν. καὶ ἐτελεύτησε ναδὰβ καὶ ἀβιοὺδ ἔναν-
rã dño: offerẽtib⁹ ipis ignẽ alienũ
τι κυρίου, προσφερόντων αὐτῶν πῦρ ἀλλότριον
corã dño in deserto sinai: ⁊ filij nõ
ἔναντι κυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ σινά, καὶ παιδία οὐκ
erãt eis. ⁊ sacerdotio fũcti sũt eleazar ⁊ ithamar cũ
ἦν αὐτοῖς. καὶ ἱεράτευσαν ἐλεάζαρ καὶ ἰθάμαρ με-
aarõ pre suo. ⁊ locut⁹ ẽ dñs
τὰ ἀαρὼν τοῦ πατρὸς αὐτῶν. καὶ ἐλάλησε κύριος
ad moysen: dicẽs: accipe tribũ leui: ⁊ statues
πρὸς μωυσῆν, λέγων, λάβε τὴν φυλὴν λευί, καὶ στήσεις
eos corã aarõ sacerdote. ⁊ ministra
αὐτοὺς ἐναντίον ἀαρὼν τοῦ ἱερέως. καὶ λειτουργή-
B bũt ei: ⁊ custodiẽt custodias ei⁹:
σουσιν αὐτῷ, καὶ φυλάξουσι τὰς φυλακὰς αὐτοῦ,
⁊ custodias filioз israel corã taberna
καὶ τὰς φυλακὰς τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἔναντι τῆς σκη-
culo testimonij: ad opãdũ opa tabnacli.
νῆς τοῦ μαρτυρίου, ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς.
⁊ custodiẽt oia vasa tabnaculi testi
καὶ φυλάξουσι πάντα τὰ σκεύη τῆς σκηνῆς τοῦ μαρ-
monij: ⁊ custodias filioз israel: iuxta
τυρίου, καὶ τὰς φυλακὰς τῶν υἱῶν ἰσραήλ, κατὰ
oia opa tabnaculi. ⁊ dabis leui
πάντα τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς. καὶ δώσεις τοὺς λευί-
tas aarõ frĩ tuo: ⁊ filijs ei⁹
τας ἀαρὼν τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ
sacerdotib⁹: donũ dati: hi mihi sũt a
τοῖς ἱερεῦσιν, δόμα δεδομένοι, οὗτοί μοι εἰσὶν ἀπὸ
filijs israel. ⁊ aarõ ⁊ filios eius sta
τῶν υἱῶν ἰσραήλ. καὶ ἀαρὼν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ κα-
tues sup tabnaculũ testimonij: ⁊ custodiẽt
ταστήσεις ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ φυλάξουσι
sacerdotiũ eoз. ⁊ alienigena tãgẽs: morietur.
τὴν ἱερατείαν αὐτῶν. καὶ ὁ ἀλλογενὴς ὁ ἁπτόμενος, ἀποθανεῖται.

per turmas suas & p̃fecti p familias ac domos patrũ suorũ. Cap.3.

Hę sũt generatiões aaron & moysi in die qua locutus est dominus ad moysen i mõte sinai. Et hec nomia filiorum aaron. Primogenitus ei⁹ nadab deinde abiu & eleazar & ithamar. Hec nomina filiorum aaron sacerdotũ qui vncti sunt & quorum replete & cõsecrate manus: vt sacerdotio fungerẽtur. Mortui sũt eñ nadab & abiu cũ offerrẽt ignẽ alienũ in cõspectu domini in deserto sinai absq; liberis. functiq; sunt sacerdotio eleazar & ithamar corã aaron patre suo. locutusq; est dominus ad moysen dicens. Applica tribũ leui & fac stare in conspectu aaron sacerdotis: vt ministrent ei: & excubent & obseruent quicquid ad cultũ pertinet multitudinis corã tabernaculo testimõij: & custodiant vasa tabernaculi: seruientes in ministerio eius. Dabisq; dono leuitas aaron & filiis eius: quibus traditi sunt a filiis israel. Aaron aũt & filios eius cõstitues sup cultũ sacerdotii. Extern⁹ q ad mistrãdũ accesserit: morietur.

לדגליהם וכן נסעו איש
למשפחתיו על בית אבתיו: שפחה
ואלה תולדת אהרן ומשה Cap.iii.
ביום דבר יהוה את משה בהר ילד
סיני: ואלה שמות בני אהרן
הבכר נדב ואביהוא אלעזר
ואיתמר: אלה שמות בני אהרן
הכהנים המשחים אשר מלא
ידם לכהן: וימת נדב ואביהוא מות
לפני יהוה בהקרבם אש זרה פנה קרב
לפני יהוה במדבר סיני ובנים דבר
לא היו להם ויכהן אלעזר היה כהן
ואיתמר על פני אהרן אביהם:
וידבר יהוה אל משה לאמר: דבר
הקרב את מטה לוי והעמדת קרב נטה עמד
אתו לפני אהרן הכהן ושרתו
אתו: ושמרו את משמרתו שמר
ואת משמרת כל העדה לפני יעד
אהל מועד לעבד את עבדת יעד
המשכן: ושמרו את כל כלי שכן כלה
אהל מועד ואת משמרת בני
ישראל לעבד את עבדת
המשכן: ונתתה את הלוים נתן
לאהרן ולבניו נתונם נתונם
המה לו מאת בני ישראל: ואת
אהרן ואת בניו תפקד ושמרו פקד
את כהנתם והזר הקרב יומת: מות

Transla.Chal.

Ca.iii.

לטקסיהון וכן נטלין גבר לזרעיתיה על בית אבהתוהי:
ואלין תולדת אהרן ומשה ביומא דמליל יי ית משה בטורא דסיני: ואלין שמהת
בני אהרן בוכרא נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר: ואלין שמהת בני אהרן כהניא
דאתרביאו דאתקרב קורבנהון לשמשא: ומית נדב ואביהוא קדם יי בקרבהון
אישתא נוכריתא קדם יהוה במדברא דסיני ובנין לא הוו להון ושמיש אלעזר
ואיתמר על אפי אהרן אבוהון: ומליל יי עם משה למימר: קריב ית שבטא דלוי ותקים
יתיה קדם אהרן כהנא וישמשון יתיה: ויטרון ית מטרתיה וית מטרת כל כנישתא
קדם משכן זמנא למפלח ית פולחן משכנא: ויטרון ית כל מני משכן זמנא וית
מטרת בני ישראל למפלח ית פולחן משכנא: ותתן ית ליואי לאהרן ולבנוהי
מסירין יהיבין אינון ליה מן בני ישראל: וית אהרן וית בנוהי תמני ויטרון ית
כהנתהון וחילוני דיקרב יתקטל:

Interp.chal.

per vexilla sua: ⁊ ita proficiscebantur singuli per familias suas ⁊ per domum patrum suoз. Ca.3.

Et he sunt generationes aaron ⁊ moysi: in die qua locutus est dñs ad moysen in monte sinai. Et hec sunt nomina filioз aaron. primogenitus eius nadab ⁊ abiu eleazar ⁊ ithamar. Hec nomina filioз aaron sacerdotũ: qui vncti sunt: ⁊ quoз oblatio oblata est vt ministraret. Mortuusq; est nadab ⁊ abiu coram dño: qñ obtulerũt ignẽ alienũ coram dño in deserto sinai: ⁊ filij non fuerũt eis. et ministrauit eleazar et ithamar in cõspectu aaron patris sui. Locutusq; est dñs cũ moyse dicens. Applica tribũ leui ⁊ statue eum corã aaron sacerdote: ⁊ ministrabũt ei: ⁊ custodient custodiã eius ⁊ custodiã oĩs cõgregationis ante tabernaculũ federis: vt seruiãt in ministerio tabernaculi: ⁊ custodiãt omnia vasa tabernaculi federis et custodiã filioз israel: et vt seruiãt in ministerio tabernaculi federis. Dabisq; leuitas aaron ⁊ filijs eius: cui dati traditiq; sunt a filijs israel. Aaron autem et filios eius constitues et custodiant sacerdotium suũ. Alienus autem qui accesserit occidetur.

Primitiua chal.

רבב מות
דבר הוה
אמר קום
שמש נטר
שכן פלח
נתן
מן מנה
חלל קרב קטל

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃
וַאֲנִי הִנֵּה לָקַחְתִּי אֶת הַלְוִיִּם
מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תַּחַת כָּל
בְּכוֹר פֶּטֶר רֶחֶם מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְהָיוּ לִי הַלְוִיִּם׃ כִּי לִי כָּל
בְּכוֹר בְּיוֹם הַכֹּתִי כָל בְּכוֹר
בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם הִקְדַּשְׁתִּי לִי כָל
בְּכוֹר בְּיִשְׂרָאֵל מֵאָדָם עַד בְּהֵמָה
לִי יִהְיוּ אֲנִי יְהוָה׃ וַיְדַבֵּר יְהוָה
אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְבַּר סִינַי לֵאמֹר׃
פְּקֹד אֶת בְּנֵי לֵוִי לְבֵית אֲבֹתָם
לְמִשְׁפְּחֹתָם כָּל זָכָר מִבֶּן חֹדֶשׁ
וָמַעְלָה תִּפְקְדֵם׃ וַיִּפְקֹד אֹתָם
מֹשֶׁה עַל פִּי יְהוָה כַּאֲשֶׁר צֻוָּה׃
וַיִּהְיוּ אֵלֶּה בְנֵי לֵוִי בִּשְׁמֹתָם
גֵּרְשׁוֹן וּקְהָת וּמְרָרִי׃ וְאֵלֶּה שְׁמוֹת
בְּנֵי גֵרְשׁוֹן לְמִשְׁפְּחֹתָם לִבְנִי
וְשִׁמְעִי׃ וּבְנֵי קְהָת לְמִשְׁפְּחֹתָם
עַמְרָם וְיִצְהָר חֶבְרוֹן וְעֻזִּיאֵל׃ וּבְנֵי
מְרָרִי לְמִשְׁפְּחֹתָם מַחְלִי וּמוּשִׁי
אֵלֶּה הֵם מִשְׁפְּחֹת הַלֵּוִי לְבֵית
אֲבֹתָם׃ לְגֵרְשׁוֹן מִשְׁפַּחַת הַלִּבְנִי
וּמִשְׁפַּחַת הַשִּׁמְעִי אֵלֶּה הֵם
מִשְׁפְּחֹת הַגֵּרְשֻׁנִּי׃ פְּקֻדֵיהֶם
בְּמִסְפַּר כָּל זָכָר מִבֶּן חֹדֶשׁ וָמָעְלָה
פְּקֻדֵיהֶם שִׁבְעַת אֲלָפִים וַחֲמֵשׁ
מֵאוֹת׃ מִשְׁפַּחַת הַגֵּרְשֻׁנִּי

בָּכַר · הָיָה · נָכָה · קָדַשׁ · שָׁפַח · עָלָה · פָּקַד · פֶּה · הָיָה · סָפַר · מֵאָה

Locutusq; ē dominus ad moysen dicēs. Ego tuli leuitas a filiis israel pro omni primogenito qui aperit vuluā in filiis israel: eruntq; leuite mei. Meū est enim omne primogenitū: ex quo percussi primogenitos in terra egypti: sanctificaui mihi quicquid primum nascitur in israel. Ab homine vsq; ad pecus mei sunt. ego dñs. locutusq; est dñs ad moysen in deserto sinai dicens. Numera filios leui p domos patrū suorū & familias: omnem masculum ab vno mense & supra. Numerauit moyses vt preceperat dominus: & inuēti sunt filii leui per nomina sua gerson & caath & merari. Filii gerson: lebni & semei. Filii caath: amram & iessaar hebron & ozihel. Filii merari mooli & musi. De gerson fuere familie due: lebnitica & semeitica. quarum numeratus est populus sexus masculini ab vno mense & supra. septem milia quingenti. Hi

& locutus ē dñs ad moysen: dicēs: & ego ecce
καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, καὶ ἐγὼ ἰδοὺ
accepi leuitas de medio filiox israel pro
εἴληφα τοὺς λευίτας ἐκ μέσου τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἀν-
omni primogenito apiēte vuluā a
τὶ παντὸς πρωτοτόκου διανοίγοντος μήτραν παρὰ
filiis israel: redēptio eox erūt: & erūt
τῶν υἱῶν ἰσραὴλ, λύτρα αὐτῶν ἔσονται, καὶ ἔσονται
mihi leuite. mihi em oē primogenitū. in qua
ἐμοὶ οἱ λευῖται. ἐμοὶ γὰρ πᾶν πρωτότοκον. ἐν ᾗ ἂν
die pcussi oē primogenitū in tra egy-
ἡμέρᾳ ἐπάταξα πᾶν πρωτότοκον ἐν τῇ γῇ αἰγύ-
pti: sctificaui mihi oē primogenitū in israel: ab
πτου, ἡγίασα ἐμοὶ πᾶν πρωτότοκον ἐν ἰσραὴλ, ἀπὸ
hoie vsq; ad pecus mihi erūt. ego dñs. &
ἀνθρώπου ἕως κτήνους ἐμοὶ ἔσονται. ἐγὼ κύριος. καὶ
locutus ē dñs ad moysen in deserto sinai:
ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν ἐν τῇ ἐρήμῳ σινά,
dicēs: numera filios leui per domos
λέγων, ἐπίσκεψαι τοὺς υἱοὺς λευὶ κατ᾽ οἴκους
familiax suax: p cognatiōes suas: oē mas
πατριῶν αὐτῶν, κατὰ συγγενείας αὐτῶν, πᾶν ἀρ-
culinū ab vno mēse & supra numerate
σενικὸν ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω ἐπισκέψασθε
eos. & numerauit eos moyses &
αὐτούς. καὶ ἐπεσκέψατο αὐτοὺς μωυσῆς καὶ
aarō p vocē dñi: quēadmodū pcepit do-
ἀαρὼν διὰ φωνῆς κυρίου, ὃν τρόπον συνέταξεν κύ-
minus eis. & fuerūt filii leui ex noib' su-
ριος αὐτοῖς. καὶ ἦσαν οἱ υἱοὶ λευὶ ἐξ ὀνομάτων αὐ-
is: gersō: caath: & merari. & hec
τῶν, γεδσών, καάθ, καὶ μεραρί. καὶ ταῦτα τὰ ὀ-
noia filiox gerson: p populos suos:
νόματα τῶν υἱῶν γεδσών, κατὰ δήμους αὐτῶν,
lebni: & semei. & filii caath: per populos su-
λοβενί, καὶ σεμεΐ. καὶ υἱοὶ καάθ, κατὰ δήμους αὐ-
os: amrā: & essaar hebrō & oziel. &
τῶν, ἀμράμ, καὶ ἰσσαὰρ χεβρὼν καὶ ὀζιήλ. καὶ
filij merari: per populos suos: mooli: & mu-
υἱοὶ μεραρί, κατὰ δήμους αὐτῶν, μοολί, καὶ μου-
si. hi sunt populi leuitax p domos pa-
σί. οὗτοί εἰσι δῆμοι τῶν λευιτῶν κατ᾽ οἴκους πα-
triax suax. gersō populus lebni: &
τριῶν αὐτῶν. τῷ γεδσὼν δῆμος τοῦ λοβενί, καὶ
populus semei. hi populi gersō. nume
δῆμος τοῦ σεμεΐ. οὗτοι δῆμοι τοῦ γεδσών. ἐπί-
ratio eox fm numex oīs masculini:
σκεψις αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν παντὸς ἀρσενικοῦ,
ab vno mēse & supra: numeratio eox se-
ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω, ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἑ-
ptē milia & qngēti. & filij gerson
πτακισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι. καὶ υἱοὶ γεδσών

Exo. 13.a. Infra. 8.c.

C

Primitiua chal.

אֲמַר · יְלַד · הֲוָה · שְׁמַשׁ · קָדַשׁ · הֲוָה · יְתַר · מְנָה · אַב · עֲלָה · אֲמַר · פְּקַד · הֲוָה · שֻׁם · מְנָה · עֲלָה

Interp. chal.

Locutusq; est dñs cū moyse dicēs. Ego aūt ecce applicaui leuitas ad me de medio filiox israel p oī primogenito q apit vuluā de filiis isrł: ministrabūtq; leuite in cospectu meo. Meū est eni oē primogenitū: i die quo occidi oēe primogenitū in terra egypti: sctificaui coram me oē primogenitū in israel: ab hoie vsq; ad pecus mei sunt: ego dñs. Locutusq; est dñs cū moyse in deserto sinai dicēs. Numera filios leui p domos patx suox & familias suas oēs masculos ab vno mēse & supra nūerabitis eos. Numerauitq; eos moyses iuxta verbum dñi: sicut mandatū fuerat ei. Fuerunt autem hi filij leui per noia sua: gerson & caath & merari. Et hec sunt noia filiox gerson per familias suas: lobni et semei. Et filij caath per familias suas amram et isaar & hebron & oziel. Filij aūt merari per familias suas: mooli & musi. Hec sunt familie leuitarum per domos patrum suorum. de gerson fuit familia lobni & familia semei. Hec sunt familie gerson. Numeratiq; sunt ex eis iuxta numerum omniū masculox ab vno mense & supra. Fuitq; numerus eorum septem milia et quingenti. Familie gerson

Transla. Chal.

וּמַלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימַר׃ וַאֲנָא הָא קָרֵבִית יָת לֵיוָאֵי מִגּוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל חֲלַף כָּל בּוּכְרָא פְּתַח וַלְדָּא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וִיהוֹן מְשַׁמְּשִׁין קֳדָמַי לֵיוָאֵי׃ אֲרֵי דִילִי כָּל בּוּכְרָא בְּיוֹמָא דְקַטֵּלִית כָּל בּוּכְרָא בְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם אַקְדֵּישִׁית קֳדָמַי כָּל בּוּכְרָא בְּיִשְׂרָאֵל מֵאֱנָשָׁא עַד בְּעִירָא דִּילִי יְהוֹן אֲנָא יְיָ׃ וּמַלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה בְּמַדְבְּרָא דְסִינַי לְמֵימַר׃ מְנֵי יָת בְּנֵי לֵוִי לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן לְזַרְעֲיָתְהוֹן כָּל דְּכוּרָא מִבַּר יַרְחָא וּלְעֵילָא תִּמְנִנּוּן׃ וּמְנָא יָתְהוֹן מֹשֶׁה עַל מֵימְרָא דַיְיָ כְּמָא דְאִתְפַּקַּד׃ וַהֲווֹ אִלֵּין בְּנֵי לֵוִי בִּשְׁמָהָתְהוֹן גֵּרְשׁוֹן וּקְהָת וּמְרָרִי׃ וְאִלֵּין שְׁמָהַת בְּנֵי גֵרְשׁוֹן לְזַרְעֲיָתְהוֹן לִבְנִי וְשִׁמְעִי׃ וּבְנֵי קְהָת לְזַרְעֲיָתְהוֹן עַמְרָם וְיִצְהָר חֶבְרוֹן וְעֻזִּיאֵל׃ וּבְנֵי מְרָרִי לְזַרְעֲיָתְהוֹן מַחְלִי וּמוּשִׁי אִלֵּין אִנּוּן זַרְעֲיַת לֵיוָאֵי לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן׃ לְגֵרְשׁוֹן זַרְעִית לִבְנִי וְזַרְעִית שִׁמְעִי אִלֵּין אִנּוּן זַרְעֲיַת גֵּרְשׁוֹן׃ מִנְיָנֵיהוֹן בְּמִנְיַן כָּל דְּכוּרָא מִבַּר יַרְחָא וּלְעֵילָא מִנְיָנֵיהוֹן שִׁבְעָא אַלְפִין וַחֲמֵשׁ מְאָה׃ זַרְעִית גֵּרְשׁוֹן

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp.latina.

post tabnaculũ castrametabũtur iuxta ma
ὀπίσω τῆς σκηνῆς παρεμβαλοῦσιν παρὰ θάλασ=
D re. ꝛ pnceps dom⁹ familie pprĩ ger=
σαν. καὶ ὁ ἄρχων οἴκου πατριᾶς τοῦ δήμου τοῦ γερ=
son: elisaph: fili⁹ lael. ꝛ custodia filioꝝ gerson
σὼν, ἐλισὰφ, υἱὸς δαήλ. καὶ ἡ φυλακὴ υἱῶν γερσὼν
in tabnaculo testimonij: tabnaculũ: ꝛ opimẽ
ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, ἡ σκηνὴ, καὶ τὸ κατακάλυμ
tũ hostij tabnaculi testimonij: ꝛ vela
μα τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὰ ἱστία
atrij: ꝛ velũ porte a
τῆς αὐλῆς, καὶ τὸ καταπέτασμα τῆς πύλης τῆς αὐ=
trij existẽtis in tabnaculo: ꝛ reliq̃
λῆς τῆς οὔσης ἐπὶ τῆς σκηνῆς, καὶ τὰ κατάλοιπα
oĩum opus eius caath. pplꝰ amrã
πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ. τῷ καὰθ. δῆμος ἀμραμ
vn⁹: ꝛ popul⁹ lessar vn⁹: ꝛ popul⁹ hebrõ
εἷς, καὶ δῆμος τῷ ἰσσαὰρ εἷς, καὶ δῆμος χεβρὼν
vn⁹: ꝛ popul⁹ oziel vn⁹. hi sũt populi ca
εἷς, καὶ δῆμος ὀζιὴλ εἷς. οὗτοί εἰσι δῆμοι τοῦ κα=
ath fm numerũ: oẽ masculinũ a mẽse vno ꝛ
ὰθ κατὰ ἀριθμὸν, πᾶν ἀρσενικὸν ἀπὸ μηνιαίου καὶ
supra: octo milia ꝛ sexcẽti: custodiẽtes
ἐπάνω ὀκτακισχίλιοι καὶ ἑξακόσιοι, φυλάσσοντες
custodias sctõꝝ. populi filioꝝ caath
τὰς φυλακὰς τῶν ἁγίων. οἱ δῆμοι τῶν υἱῶν καὰθ
castrametabũtur ex oblĩq tabnaculi ꝯ̃sus a
παρεμβαλοῦσιν ἐκ πλαγίων τῆς σκηνῆς κατὰ λί=
phricũ. ꝛ pnceps dom⁹ familiaꝝ populoꝝ
βα. καὶ ὁ ἄρχων οἴκου πατριῶν τῶν δήμων τοῦ
caath: elisaphan: fili⁹ oziel. ꝛ custodia eoꝝ
καὰθ, ἐλισαφὰν, υἱὸς ὀζιήλ. καὶ φυλακὴ αὐτῶν ἡ
arca: ꝛ mẽsa: ꝛ cãdelabrũ: ꝛ al
κιβωτὸς, καὶ ἡ τράπεζα, καὶ ἡ λυχνία, καὶ τὰ θυ
taria: ꝛ vasa sctõꝝ: q̃cũq͂ mini
σιαστήρια, καὶ τὰ σκεύη τοῦ ἁγίου, ὅσα λειτουρ=
strabũt in ipsis: ꝛ velũ ꝛ
γοῦσιν ἐν αὐτοῖς, καὶ τὸ κατακάλυμμα, καὶ
oĩa opa eoꝝ. ꝛ pnceps in
πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν. καὶ ὁ ἄρχων ὁ ἐπὶ τῶν
pricipib⁹ leuitaꝝ: eleazar fili⁹ aarõ
E ἀρχόντων τῶν λευιτῶν, ἐλεάζαρ υἱὸς ἀαρὼν τοῦ
sacerdotis ꝯ̃stitut⁹: ad custodiẽdũ custodias
ἱερέως καθεσταμένος, φυλάσσειν τὰς φυλακὰς τῶν
sctõꝝ. merari popul⁹ mooli: ꝛ populus
ἁγίων. τῷ μεραρὶ δῆμος ὁ μολὶ, καὶ δῆμος ὁ
musi. hi sũt populi merari: numera
μουσί. οὗτοί εἰσι δῆμοι τοῦ μεραρί, ἡ ἐπίσκε=
tio eoꝝ fm numeꝝ: oẽ masculinũ ab vno
ψις αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν, πᾶν ἀρσενικὸν ἀπὸ μη
mẽse ꝛ supra: sex milia ꝛ ducẽti.
νιαίου καὶ ἐπάνω, ἑξακισχίλιοι καὶ διακόσιοι.

Trãsla.B.Hiero.

post tabernaculũ metabũtur ad occidentem sub principe heliasaph filio iahel. & habebunt excubias in tabernaculo federis ipsum tabernaculum & opimẽtũ eius: tẽtoriũ qd trahitur añ fores tecti federis & cortinas atrii: tẽtoriũ quoq͂ qd appẽditur in introitu atrii tabernaculi: & quicquid ad ritũ altaris ptinet: funes tabernaculi: & oĩa vtẽsilia eius. Cognatio caath hẽbit populos amramitas & iessaaritas & hebrõitas & ozielitas. He sunt familie caathitarum. recẽsiti p noĩa sua oẽs gñis masculini ab vno mẽse & supra octo milia sexcenti. Habebũt excubias sanctuarii & castrametabũtur ad meridianam plagam. Princepsq͂ eorum erit elisaphan filius oziel. & custodiant arcam mensamq͂ & candelabrũ: altaria & vasa sanctuarii in quibus ministratur & velũ: cunctaq͂ huiuscemodi supellectilẽ. Princeps aũt pricipũ leuitarũ eleazar filius aarõ sacerdotis erit sup excubitores custodie sanctuarii. At vero de merari erunt populi moolite & musite recensiti per noia sua omnes generis masculini: ab vno mense & supra sex milia ducenti.

Tex.Heb. Nu. Ca.iij.

Tex.Heb.	Pritiua heb.
אַחֲרֵי הַמִּשְׁכָּן יַחֲנוּ יָמָּה: וּנְשִׂיא	שָׁכַן חָנָה נָשָׂא
בֵית אָב לַגֵּרְשֻׁנִּי אֶלְיָסָף בֶּן	
לָאֵל: וּמִשְׁמֶרֶת בְּנֵי גֵרְשׁוֹן	שָׁמַר
בְּאֹהֶל מוֹעֵד הַמִּשְׁכָּן וְהָאֹהֶל	יָעַד
מִכְסֵהוּ וּמָסַךְ פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד:	כָּסָה סָכַךְ
וְקַלְעֵי הֶחָצֵר וְאֶת מָסַךְ פֶּתַח הֶחָצֵר	
אֲשֶׁר עַל הַמִּשְׁכָּן וְעַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב	
וְאֵת מֵיתָרָיו לְכֹל עֲבֹדָתוֹ: וְלִקְהָת	זָבַח סָבַב יָתַר
מִשְׁפַּחַת הָעַמְרָמִי וּמִשְׁפַּחַת הַיִּצְהָרִי	
וּמִשְׁפַּחַת הַחֶבְרֹנִי וּמִשְׁפַּחַת הָעָזִּיאֵלִי	
אֵלֶּה הֵם מִשְׁפְּחֹת הַקְּהָתִי:	
בְּמִסְפַּר כָּל זָכָר מִבֶּן חֹדֶשׁ וָמָעְלָה	
שְׁמֹנַת אֲלָפִים וְשֵׁשׁ מֵאוֹת	
שֹׁמְרֵי מִשְׁמֶרֶת הַקֹּדֶשׁ: מִשְׁפְּחֹת	
בְּנֵי קְהָת יַחֲנוּ עַל יֶרֶךְ הַמִּשְׁכָּן	חָנָה
תֵּימָנָה: וּנְשִׂיא בֵית אָב לְמִשְׁפְּחֹת	יָמַן נָשָׂא
הַקְּהָתִי אֱלִיצָפָן בֶּן עֻזִּיאֵל:	
וּמִשְׁמַרְתָּם הָאָרֹן וְהַשֻּׁלְחָן	
וְהַמְּנֹרָה וְהַמִּזְבְּחֹת וּכְלֵי הַקֹּדֶשׁ	נוּר כָּלָה
אֲשֶׁר יְשָׁרְתוּ בָּהֶם וְהַמָּסָךְ וְכֹל	שָׁרַת סָכַךְ
עֲבֹדָתוֹ: וּנְשִׂיא נְשִׂיאֵי הַלֵּוִי אֶלְעָזָר	
בֶּן אַהֲרֹן הַכֹּהֵן פְּקֻדַּת שֹׁמְרֵי	
מִשְׁמֶרֶת הַקֹּדֶשׁ: לִמְרָרִי מִשְׁפַּחַת	שָׁפַח
הַמַּחְלִי וּמִשְׁפַּחַת הַמּוּשִׁי	
אֵלֶּה הֵם מִשְׁפְּחֹת מְרָרִי: וּפְקֻדֵיהֶם	
בְּמִסְפַּר כָּל זָכָר מִבֶּן חֹדֶשׁ	סָפַר
וָמַעְלָה שֵׁשֶׁת אֲלָפִים וּמָאתָיִם:	עָלָה מֵאָה

Transla.Chal.

אֲחוֹרֵי מַשְׁכְּנָא יִשְׁרוֹן מַעַרְבָא: וְרַב בֵּית אַבָּא לְבֵית גֵּרְשׁוֹן אֶלְיָסָף בַּר לָאֵל: וּמַטְּרַת
בְּנֵי גֵרְשׁוֹן בְּמַשְׁכַּן זִמְנָא מַשְׁכְּנָא וּפְרָסָא חוֹפָאֵיהּ וּפְרָסָא דִּתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא: וּסְרָדֵי
דָּרְתָא וְיָת פְּרָסָא דִּתְרַע דָּרְתָא דְּעַל מַשְׁכְּנָא וְעַל מַדְבְּחָא סְחוֹר סְחוֹר וְיָת אֲטוּנוֹהִי
לְכָל פּוּלְחָנֵיהּ: וְלִקְהָת זַרְעִית עַמְרָם וְזַרְעִית יִצְהָר וְזַרְעִית חֶבְרוֹן וְזַרְעִית עֻזִּיאֵל אִלֵּין
אִנּוּן זַרְעִית קְהָת: בְּמִנְיַן כָּל דְּכוּרָא מִבַּר יַרְחָא וּלְעֵילָא תְּמַנְיָא אַלְפִין וְשִׁית מְאָה
נָטְרֵי מַטְּרַת קוּדְשָׁא: זַרְעִית בְּנֵי קְהָת יִשְׁרוֹן עַל שִׁדָּא דְמַשְׁכְּנָא דָּרוֹמָא: וְרַב בֵּית
אַבָּא לְזַרְעִית קְהָת אֱלִיצָפָן בַּר עֻזִּיאֵל: וּמַטְּרַתְהוֹן אֲרוֹנָא וּפָתוֹרָא וּמְנַרְתָּא וּמַדְבְּחַיָּא
וּמָאנֵי קוּדְשָׁא דִּישַׁמְּשׁוּן בְּהוֹן וּפְרָסָא וְכָל פּוּלְחָנֵיהּ: וַאֲמַרְכְּלָא דִּמְמַנָּא עַל רַבְרְבֵי
לֵיוָאֵי אֶלְעָזָר בַּר אַהֲרֹן כַּהֲנָא מִתְּחוֹת יְדוֹהִי מְמַנַּן נָטְרֵי מַטְּרַת קוּדְשָׁא: לִמְרָרִי זַרְעִית
מַחְלִי וְזַרְעִית מוּשִׁי אִלֵּין אִנּוּן זַרְעִית מְרָרִי: וּמִנְיָנֵיהוֹן בְּמִנְיַן כָּל דְּכוּרָא מִבַּר יַרְחָא
וּלְעֵילָא שִׁתָּא אַלְפִין וּמָאתָן:

Interp.chal.

castrametabũtur post tabernaculũ ad occidentem. Et pnceps domus patrũ gersonitarũ: elisaph filꝰ lael. sub custodia aũt filioꝝ gerson in tabernaculo federis erit tabernaculũ ꝛ operimentũ quo tegitur: tentoriũq͂ quod est in ostio tabernaculi federis: ꝛ cortine atrij: ꝛ tẽtoriũ quod est in ostio atrij quod circuit altare ꝛ tabernaculũ: ꝛ funiculi eius iuxta oẽm cultũ eius. De caath aũt fuit familia amrã ꝛ familia isaar et familia hebron ꝛ familia oziel. He sunt familie caath iuxta numerũ oim masculoꝝ ab vno mense ꝛ supra octo milia ꝛ sexcẽti custodientiũ custodiã sanctuarij. Familie filioꝝ caath castrametabũtur ad meridianũ latus tabernaculi. et princeps domus patrũ familiarũ caath: elisaphan filius oziel. Eruntq͂ sub custodia eoꝝ arca ꝛ mensa ꝛ candelabrũ ꝛ altaria ꝛ vasa q̃bus ministrat in sanctuario: ꝛ tentoriũ ꝛ oẽ q̃d ad eius cultũ pertinet. Prepositus aũt qui cõstitutꝰ est sup principes leuitaꝝ: eleazar filiꝰ aaron sacerdotis: et sub manu eius erunt cõstituti illi q̃ custodiũt custodiã sanctuarij. de merari fuit familia mooli ꝛ familia musi. He sunt familie merari. Oẽsq͂ masculi q̃ numerati sunt ex eo ab vno mẽse ꝛ supra sex milia ꝛ ducẽti.

Pritiua chal.

שְׁכַן שְׁרָא עֲרַב
רְבַב נְטַר חֲפָה
דּוּר דְּבַח
מְנָה עֲלָה
שְׁרָא שְׁכַן רְבַב
נְטַר נוּר דְּבַח
שְׁמַשׁ מְנָה
נְטַר
מְאָה

Primitiua heb. | Tex. Heb. | Nu. | Ca.iij. | Trāsla. B. Hiero. | Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

Tex. Heb.

וּנְשִׂיא בֵית אָב לְמִשְׁפְּחֹת מְרָרִי
צוּרִיאֵל בֶּן אֲבִיחָיִל עַל יֶרֶךְ
הַמִּשְׁכָּן יַחֲנוּ צָפֹנָה׃ וּפְקֻדַּת
שכן מִשְׁמֶרֶת בְּנֵי מְרָרִי קַרְשֵׁי הַמִּשְׁכָּן
ברח וּבְרִיחָיו וְעַמֻּדָיו וַאֲדָנָיו וְכָל
כֵּלָיו וְכֹל עֲבֹדָתוֹ׃ וְעַמֻּדֵי הֶחָצֵר
סבב סָבִיב וְאַדְנֵיהֶם וִיתֵדֹתָם
יתר חנה פנה וּמֵיתְרֵיהֶם׃ וְהַחֹנִים לִפְנֵי הַמִּשְׁכָּן
קדם זרח קֵדְמָה לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד מִזְרָחָה
שמר מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּבָנָיו שֹׁמְרִים
מִשְׁמֶרֶת הַמִּקְדָּשׁ לְמִשְׁמֶרֶת בְּנֵי
מות יִשְׂרָאֵל וְהַזָּר הַקָּרֵב יוּמָת׃ כָּל
פְּקוּדֵי הַלְוִיִּם אֲשֶׁר פָּקַד מֹשֶׁה
פה וְאַהֲרֹן עַל פִּי יְהוָה לְמִשְׁפְּחֹתָם
עלה שנה כָּל זָכָר מִבֶּן חֹדֶשׁ וָמַעְלָה שְׁנַיִם
אמר וְעֶשְׂרִים אָלֶף׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל
מֹשֶׁה פְּקֹד כָּל בְּכֹר זָכָר לִבְנֵי
נשא יִשְׂרָאֵל מִבֶּן חֹדֶשׁ וָמַעְלָה וְשָׂא
ספר אֵת מִסְפַּר שְׁמֹתָם׃ וְלָקַחְתָּ
אֶת הַלְוִיִּם לִי אֲנִי יְהוָה תַּחַת
כָּל בְּכֹר בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֵת בֶּהֱמַת
בכר הַלְוִיִּם תַּחַת כָּל בְּכוֹר בְּבֶהֱמַת בְּנֵי
פקד צוה יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּפְקֹד מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה
יְהוָה אֹתוֹ אֶת כָּל בְּכוֹר בִּבְנֵי
היה יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי כָל בְּכוֹר זָכָר בְּמִסְפַּר
שֵׁמֹת מִבֶּן חֹדֶשׁ וָמָעְלָה
לִפְקֻדֵיהֶם שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים אָלֶף

Trāsla. B. Hiero.

Princeps eorum suriel filius abiaiel in plaga septentrionali castrametabūtur. Erunt sub custodia eorum tabule tabernaculi & vectes & colūne ac bases earum: & oia que ad cultū huiuscemodi pertinent: colūneq; atrii per circuitum cum basibus suis: & paxilli cū funibus. Castrametabūtur anī tabernaculū federis. idest. ad oriētalem plagam moyses & aaron cum filiis suis. hñtes custodiam sanctuarii in medio filiorum israel. Quisquis alienus accesserit: morietur. Oēs leuite quos numerauerunt moyses & aaron iuxta preceptū dñi per familias suas in gñe masculino a mense vno & supra fuerunt vigintiduo milia. Et ait dominus ad moysen. Numera primogenitos sexus masculini de filiis israel ab vno mense & supra: & habebis summā eorū. Tollesq; leuitas mihi pro oī primogenito filiorū israel. Ego sum dñs. Et pecora eorū pro vniuersis primogenitis pecorū filiorū israel: Recēsuit moyses sicut preceperat dñs primogenitos filiorum israel: & fuerunt masculi per nomina sua a mense vno & supra vigintiduo milia

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

et princeps domus familiarum pp̃li merari: su-
καὶ ὁ ἄρχων οἴκου πατριῶν τῷ δήμου τοῦ μεραρί, σου-
riel filius abiaiel: ex obliquo tabernaculi castra-
ριὴλ υἱὸς ἀβιχαίλ, ἐκ πλαγίων τῆς σκηνῆς παρεμ-
metabūtur ad aquilonē. numeratio tribus filiorum
βαλοῦσι πρὸς βορρᾶν. ἡ ἐπίσκεψις τῆς φυλῆς τῶν υἱῶν
merari: capitula tabernaculi: et vectes
μεραρί, τὰς κεφαλίδας τῆς σκηνῆς, καὶ τοὺς μοχλοὺς
eius: et columnas eius: et bases eius:
αὐτῆς, καὶ τοὺς στύλους αὐτῆς, καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς,
et oia vasa eorum: et opa eorum: et
καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν, καὶ τὰ ἔργα αὐτῶν, καὶ
columnas atrii incircuitu: et bases eorum:
τοὺς στύλους τῆς αὐλῆς κύκλῳ, καὶ τὰς βάσεις αὐτῶν,
et paxillos eorum: et funes eorum.
καὶ τοὺς πασσάλους αὐτῶν, καὶ τοὺς κάλους αὐτῶν.
et castrametātes contra faciē tabnacli
καὶ οἱ παρεμβάλλοντες κατὰ πρόσωπον τῆς σκηνῆς
testimonii ab oriēte: moyses et aarō
τοῦ μαρτυρίου ἀπὸ ἀνατολῶν, μωυσῆς καὶ ἀαρὼν
et filii eius: custodiētes custodias sctuarii
καὶ υἱοὶ αὐτοῦ, φυλάσσοντες τὰς φυλακὰς τοῦ ἁγίου
ad custodias filiorum israel. et alienigena
εἰς τὰς φυλακὰς τῶν υἱῶν ἰσραήλ. καὶ ὁ ἀλλογενὴς
tāgēs: morietur. oīs numeratio
ὁ ἁπτόμενος, ἀποθανεῖται. πᾶσα ἡ ἐπίσκεψις τῶν
leuitarum: quos numerauit moyses et aarō per vo
λευιτῶν, οὓς ἐπεσκέψατο μωυσῆς καὶ ἀαρὼν διὰ φω-
cē dn̄i per populos eorum: oē masculinū ab
νῆς κυρίου κατὰ δήμους αὐτῶν, πᾶν ἀρσενικὸν ἀπὸ
vno mēse et supra: duo et viginti milia. et dixit
μηνιαίου καὶ ἐπάνω, δύο καὶ εἴκοσι χιλιάδες. καὶ εἶπε
dn̄s ad moysen: dicēs numera oē primogeni-
κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, ἐπίσκεψαι πᾶν πρωτότο-
tū masculinū filiorum israel ab vno mēse et supra.
κον ἄρσεν τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω.
et accipe numerū eorū ex noīe. et accipies
καὶ λάβε τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ἐξ ὀνόματος. καὶ λήψῃ τοὺς
leuitas mihi: ego dn̄s: pro oībus primogenitis
λευίτας ἐμοί, ἐγὼ κύριος, ἀντὶ πάντων τῶν πρωτοτόκων
filiorum israel: et iumēta leuitarum pro oībus
υἱῶν ἰσραήλ, καὶ τὰ κτήνη τῶν λευιτῶν ἀντὶ πάντων
iumētis primogenitis in iumētis fi-
τῶν κτηνῶν τῶν πρωτοτόκων ἐν τοῖς κτήνεσι τῶν υἱ-
liorum israel. et numerauit moyses quēadmodū pre-
ῶν ἰσραήλ. καὶ ἐπεσκέψατο μωυσῆς ὃν τρόπον ἐνε-
cepit dn̄s ei: oē primogenitū in filiis isra
τείλατο κύριος αὐτῷ, πᾶν πρωτότοκον ἐν τοῖς υἱοῖς ἰσρα-
el. et fuerūt oīa primogenita masculina fm
ήλ. καὶ ἐγένοντο πάντα τὰ πρωτότοκα ἀρσενικὰ κατὰ
numerum et ex noīe ab vno mēse et supra ex
ἀριθμὸν καὶ ἐξ ὀνόματος ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω ἐκ
numeratiōe eorum: duo et viginti milia
τῆς ἐπισκέψεως αὐτῶν, δύο καὶ εἴκοσι χιλιάδες

Primitiua chal.

שרא
נטר דפא
דור סבא שרא
שכן נתן קדש
חלל קרב קטל
מנה אמר עלה
מנה
קרב

Interp. chal.

Et princeps domus patris familiarum merari: suriel filius abihail: castrametabunturq; ad latus aquilonare tabernaculi. Hec autē tradita sunt in custodiā filiorum merari: tabule tabernaculi et vectes eius et colūne eius et bases eius et oia vasa eius et oia que ad cultū eius ptinent et colūne atrii per circuitū et bases earum et paxilli et funes earū. Et qui castrametabūtur ante tabernaculū ad orientalē plagā ante tabernaculū federis erant moyses et aaron et filii sui custodiētes custodiā sanctuarii in custodiā filiorum israel. Extraneus autē qui accesserit occidet. Oēs qui numerati sunt de leuitis quos nūerauit moyses et aaron iuxta verbū dn̄i per familias suas: oēs masculi ab vno mense et supra fuerūt viginti duo milia. Dixitq; dn̄s ad moysen. Numera oēs primogenitos masculos de filiis israel ab vno mense et supra et suscipe summā noium eorum. et applicabis leuitas in cōspectu meo: ego dn̄s: pro omni primogenito filiorū israel: et pecora leuitarū pro vniuersis primogenitis pecorum filiorum israel. Numerauitq; moyses oēs primogenitos filiorū israel sicut preceperat ei dn̄s. Fueruntq; oēs masculi primogeniti iuxta numerū nominū eorū numerati sunt ab vno mense et supra viginti duo milia

Transla. Chal.

וְרַבָּא דְבֵית אַבָּא לְזַרְעֲיָת מְרָרִי צוּרִיאֵל בַּר אֲבִיחָיִל עַל שִׁדָּא דְמַשְׁכְּנָא יִשְׁרוֹן צִיפּוּנָא
וּמְסִיר לְמִטַּר בְּנֵי מְרָרִי דַּפֵּי מַשְׁכְּנָא וְעַבְרוֹהִי וְעַמּוּדוֹהִי וְסַמְכוֹהִי וְכָל מָנוֹהִי וְכָל
פּוּלְחָנֵיהּ׃ וְעַמּוּדֵי דַרְתָּא סְחוֹר סְחוֹר וְסַמְכֵיהוֹן וְסִכַּיְהוֹן וְאַטּוּנֵיהוֹן׃ וּדְשָׁרַן קֳדָם
מַשְׁכְּנָא קִדּוּמָא קֳדָם מַשְׁכַּן זִמְנָא מַדִּינְחָא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּבְנוֹהִי נָטְרִין מַטְּרַת מַקְדְּשָׁא
לְמַטְּרַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְחִלּוֹנַי דְּיִקְרַב יִתְקְטֵל׃ כָּל מִנְיָנֵי לֵיוָאֵי דִּמְנָא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עַל
מֵימְרָא דַיהוה לְזַרְעֲיָתְהוֹן כָּל דְּכוּרָא מִבַּר יַרְחָא וּלְעֵילָא עַסְרִין וּתְרֵין אַלְפִין׃ וַאֲמַר
יהוה לְמֹשֶׁה מְנִי כָּל בּוּכְרָא דְכוּרָא לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל מִבַּר יַרְחָא וּלְעֵילָא וְקַבֵּל יָת חוּשְׁבַּן
שְׁמָהָתְהוֹן׃ וּתְקָרֵב יָת לֵיוָאֵי קֳדָמַי אֲנָא יהוה חֲלַף כָּל בּוּכְרָא בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְיָת בְּעִירָא
דְלֵיוָאֵי חֲלַף כָּל בּוּכְרָא בִּבְעִירָא דִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וּמְנָא מֹשֶׁה כְּמָא דְפַקֵּיד יהוה יָתֵיהּ יָת
כָּל בּוּכְרָא בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַהֲווֹ כָל בּוּכְרָא דְכוּרָא בְּמִנְיַן שְׁמָהָן מִבַּר יַרְחָא וּלְעֵילָא
לְמִנְיָנֵיהוֹן עַסְרִין וּתְרֵין אַלְפִין

Transla. Grec. lxx. cum interp. latina.

et tres et septuaginta et ducenti. et locutus
καὶ τρεῖς καὶ ἑβδομήκοντα καὶ διακόσιοι. καὶ ἐλάλη
est dominus ad moysen: dicens: accipe leuitas
G σε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, λάβε τοὺς λευίτας
pro omnibus primogenitis filiorum israel:
ἀντὶ πάντων τῶν πρωτοτόκων τῶν υἱῶν ἰσραήλ,
et iumenta leuitarum pro iumentis eorum. et
καὶ τὰ κτήνη τῶν λευιτῶν ἀντὶ τῶν κτηνῶν αὐτῶν. καὶ
Infra. erunt mihi leuite: ego dominus. redemptiones tri
18.c. ἔσονταί μοι οἱ λευῖται, ἐγὼ κύριος. τὰ λύτρα τῶν τρι
um et septuaginta et ducentorum que supersunt
ῶν καὶ ἑβδομήκοντα καὶ διακοσίων οἱ πλεονάζοντες
a leuitis a primogenitis fi
παρὰ τοὺς λευίτας ἀπὸ τῶν πρωτοτόκων τῶν υἱ
liorum israel. et accipies quinque siclos per caput: per
ῶν ἰσραὴλ. καὶ λήψῃ πέντε σίκλους κατὰ κεφαλήν, κατὰ
didragmum sanctum accipies: viginti obolis siclus.
τὸ δίδραχμον τὸ ἅγιον λήψῃ, εἴκοσι ὀβολοὺς σίκλου.
Exo. et dabis argentum aaron et filiis eius:
30.b. καὶ δώσεις τὸ ἀργύριον ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ,
Leu. redemptiones superabundantium in eis. et accepit moy
27.c. λύτρα τῶν πλεοναζόντων ἐν αὐτοῖς. καὶ ἔλαβε μωυ
Eze. ses argentum redemptiones a superabundanti
45.d. σῆς τὸ ἀργύριον τὰ λύτρα παρὰ τῶν πλεοναζόντων
bus in redemptionem leuitarum a
των εἰς τὴν ἐκλύτρωσιν τῶν λευιτῶν παρὰ τῶν
primogenitis filiorum israel accepit argentum:
πρωτοτόκων τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἔλαβε τὸ ἀργύριον,
quinque et sexaginta et mille trecentos si
πέντε καὶ ἑξήκοντα καὶ χιλίους τριακοσίους σί
clos: secundum siclum sanctum. et dedit moy
κλους, κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον. καὶ ἔδωκε μωυ
ses argentum redemptiones superabundantium aa
σῆς τὸ ἀργύριον τὰ λύτρα τῶν πλεοναζόντων ἀα
ron et filiis eius: per vocem domini quemadmo
ρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, διὰ φωνῆς κυρίου ὃν τρό
dum precepit dominus moysi.
πον ἐνετείλατο κύριος τῷ μωυσῇ. Ca. 4.

A Et locutus est dominus ad moysen et aaron: dicens:
Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν καὶ ἀαρὼν, λέγων,
accipe summam filiorum caath de medio filiorum
λάβε τὸ κεφάλαιον τῶν υἱῶν καὰθ ἐκ μέσου υἱῶν
leui: per populos eorum: per domos familiarum sua
λευί, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐ
rum: a viginti annis et quinque annis et supra
τῶν, ἀπὸ εἰκοσαέτους καὶ πέντε ἐτῶν καὶ ἐπάνω
usque ad quinquaginta annos: omnis ingrediens ad mini
ἕως πεντήκοντα ἐτῶν, πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος λειτουρ
strandum vt faciat omnia opera in tabernaculo testi
γεῖν ποιῆσαι πάντα τὰ ἔργα ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρ
monii. et hec opera filiorum caath in taberna
τυρίου. καὶ ταῦτα τὰ ἔργα τῶν υἱῶν καὰθ ἐν τῇ σκη
culo testimonii sanctum sanctorum.
νῇ τοῦ μαρτυρίου ἅγιον τῶν ἁγίων.

Transla. B. Hiero.

ducenti septuagintatres. Locutusque est dominus ad moysen dicens. Tolle leuitas pro primogenitis filiorum israel. & pecora leuitarum pro pecoribus eorum. Eruntque leuite mei. Ego sum dominus. In precio autem ducentorum septuagintatrium qui extendunt numerum leuitarum de primogenitis filiorum israel: accipies quinque siclos per singula capita ad mensuram sanctuarii. Siclus habet viginti obolos. Dabisque pecuniam aaron & filiis eius precium eorum qui supra sunt. Tulit igitur moyses pecuniam eorum qui fuerant amplius & quos redemerat a leuitis pro primogenitis filiorum israel mille trecentorum sexagintaquinque siclorum iuxta pondus sanctuarii. & dedit eam aaron & filiis eius iuxta verbum quod preceperat sibi dominus. Cap. 4.

Locutusque est dominus ad moysen & aaron dicens. Tolle summam filiorum caath de medio leuitarum per domos & familias suas a tricesimo anno & supra: usque ad quinquagesimum annum omnium qui ingrediuntur ut stent & ministrent in tabernaculo federis. Hic est cultus filiorum caath. Tabernaculum federis & sanctum sanctorum

Ter. Heb. Nu. Ca. iij.

שלשה ושבעים ומאתים: וידבר | מאה דבר
יהוה אל משה לאמר: קח את | לקח
הלוים תחת כל בכור בבני ישראל | בכר
ואת בהמת הלוים תחת בהמתם
והיו לי הלוים אני יהוה: ואת | היה
פדויי השלשה והשבעים | פדה
והמאתים העדפים על הלוים
מבכור בני ישראל: ולקחת חמשת
חמשת שקלים לגלגלת בשקל | גלל
הקדש תקח עשרים גרה השקל: | לקח
ונתתה הכסף לאהרן ולבניו | נתן
פדויי העדפים בהם: ויקח משה את
כסף הפדיום מאת העדפים על
פדויי הלוים: מאת בכור בני
ישראל לקח את הכסף חמשה
וששים ושלש מאות ואלף בשקל
הקדש: ויתן משה את כסף | נתן
הפדים לאהרן ולבניו על פי יהוה | פה
כאשר צוה יהוה את משה:

Ca. iiii.

וידבר יהוה אל משה ואל אהרן
לאמר: נשא את ראש בני קהת
מתוך בני לוי למשפחתם | שפח
לבית אבתם: מבן שלשים שנה
ומעלה ועד בן חמשים שנה כל | עלה
בא לצבא לעשות מלאכה באהל | בוא עשה לאך
מועד: זאת עבדת בני קהת | יעד
באהל מועד קדש הקדשים:

Transla. Chal.

מאתן ושבעין ותלתא: ומליל יי עם משה למימר: קריב ית ליואי חלף כל בוכרא
בבני ישראל וית בעירא דליואי חלף בעיריהון ויהון משמשין קדמי ליואי אנא יי:
וית פריקי מאתן ושבעין ותלתא דיתירין על ליואי מבוכריא דבני ישראל: ותיסב
חמש חמש סלעין לגולגלתא בסלעי קודשא תיסב עשרין מעין סלעא: ותתן כספא
לאהרן ולבנוהי פריקי דיתירין בהון: ונסיב משה ית כסף פורקנהון מן דיתירין על
פריקי ליואי: מן בוכריא דבני ישראל נסיב ית כספא אלף ותלת מאה ושתין וחמש
סלעין בסלעי קודשא: ויהב משה ית כסף פריקיא לאהרן ולבנוהי על מימרא דיי
כמא דפקיד יי ית משה:

Ca. iiii.

ומליל יי עם משה ועם אהרן
למימר: קבילו ית חושבן בני קהת מגו בני לוי לזרעיתהון לבית אבהתהון: מבר תלתין
שנין ולעילא ועד בר חמשין שנין כל דאתי לחילא למפלח פולחנא במשכן
זימנא: דין פולחן בני קהת במשכן זימנא קדש קודשיא:

Interp. chal.

et ducenti et septuaginta et tres. Locutusque est dominus cum moyse dicens. Applica leuitas pro omni primogenito filiorum israel et pecora leuitarum pro pecoribus eorum: et ministrabunt leuite coram me: ego dominus. Et a ducentis et septuaginta et tribus qui excedunt numerum leuitarum qui redimendi sunt de primogenitis filiorum israel: tolles quinque siclos per singula capita in siclis sanctuarii viginti obolos habet siclus. Dabisque argentum eorum qui redimendi sunt qui excedunt leuitas aaron et filiis eius. Tulitque moyses argentum eorum qui fuerunt amplius quos redemerat a leuitis: pro primogenitis filiorum israel tulit argenti mille et trecentos et sexaginta siclos in siclis sanctuarii. Deditque moyses argentum redemptorum aaron et filiis eius iuxta verbum domini: sicut preceperat dominus moysi. Cap. 4.

Locutusque est dominus cum moyse et cum aaron dicens. Suscipe summam filiorum caath de medio filiorum leui per familias suas per domos patrum suorum: a triginta annis et supra et usque ad quinquaginta annos omnis qui venerit ut per turmas ministrent ministerium in tabernaculo federis. Hic est cultus filiorum caath in tabernaculo federis: sanctum sanctorum.

Primitiva chal.

מאה אמר
שמש
פרק יתר נסב
גלל מאה נתן
שית
שנה עלה אתא
פלח שכן

Tex. Hebr.

ובא אהרן ובניו בנסע המחנה
והורדו את פרכת המסך וכסו בה
את ארן העדת: ונתנו עליו כסוי
עור תחש ופרשו בגד כליל
תכלת מלמעלה ושמו בדיו: ועל
שלחן הפנים יפרשו בגד תכלת
ונתנו עליו את הקערת ואת
הכפת ואת המנקית ואת קשות
הנסך ולחם התמיד עליו יהיה:
ופרשו עליהם בגד תולעת שני
וכסו אתו במכסה עור תחש
ושמו את בדיו: ולקחו בגד
תכלת וכסו את מנרת המאור
ואת נרתיה ואת מלקחיה ואת
מחתתיה ואת כל כלי שמנה
אשר ישרתו לה בהם: ונתנו
אתה ואת כל כליה אל מכסה
עור תחש ונתנו על המוט:
ועל מזבח הזהב יפרשו בגד
תכלת וכסו אתו במכסה עור
תחש ושמו את בדיו: ולקחו
את כל כלי השרת אשר ישרתו
בם בקדש ונתנו אל בגד
תכלת וכסו אותם במכסה
עור תחש ונתנו על המוט:
ודשנו את המזבח ופרשו עליו
בגד ארגמן: ונתנו עליו את כל

Primitiua hebr.

חנה
ירד סכך כסה
עוד
כלל
עלה שום
פנה פרש
נקה קשה
תמד היה
תלע שנה
כסה
נור אור
נור לקח
חתה כלה
שרת
זבח
שום
את

Trãsla. B. Hiero.

ingredietur aaron & filii eius: qñ mouẽda sũt castra: & deponẽt velũ qđ pẽdet añ fores: & inuoluẽtq; eo arcam testimonii: & opient rursũ velamine hyacinthinarũ pelliũ: extẽdẽtq; desuper palliũ totum hyacithinũ: & iducent vectes. Mẽsã quoq; ꝓpositiõis inuoluẽt hyacinthino pallio: & ponẽt cũ eo thuribula ac mortariola cyathos & crateras ad liba fũdẽda. panes semper in ea erunt. extendẽtq; desup palliũ coccineum: qđ rursũ operiẽt velamento hyacinthinarũ pelliũ: & inducent vectes. Sument & palliũ hyacinthinũ: quo operient candelabrum cum lucernis & forcipibus suis: & emunctoriis & cunctis vasis olei: q̃ ad cõcinnãdas lucernas necessaria sunt. & super omnia ponent operimentum hyacithinarũ pellium: & inducent vectes. Nec non & altare aureũ inuoluent hyacithino vestimẽto: & extẽdent desup opimẽtũ hyacithinarum pellium: inducentq; vectes. omnia vasa quib⁹ ministratur in sctũario iuoluẽt hyacinthino pallio: & extẽdent desuper operimentum hyacinthinarũ pelliũ: inducẽtq; vectes. Sed & altare mũdabũt cinere: & inuoluent illud purpureo vestimento: ponẽtq; cũ eo omnia

Trãsla. Grec. lxx. cũ interp. latina

& introibũt aarõ & filij ei⁹: qñ leuãda
καὶ εἰσελεύσονται ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, ὅταν ἐξαί-
fuerit castra: & deponẽt velũ
ρῃ ἡ παρεμβολή, καὶ καθελοῦσι τὸ καταπέτασμα
obũbrãs: & cõtegẽt in eo ar
τὸ συσκιάζον, καὶ κατακαλύψουσιν ἐν αὐτῷ τὴν κιβω-
cã testimõij. & imponẽt sup illã ve
τὸν τοῦ μαρτυρίου. καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπ᾽ αὐτὸ κατακά-
lamẽ pelliceũ hyacithinũ: & iniiciẽt
λυμμα δερμάτινον ὑακίνθινον, καὶ ἐπιβαλοῦσιν
sup illã palliũ totũ hyacithinũ desup. & immit
ἐπ᾽ αὐτὴν ἱμάτιον ὅλον ὑακίνθινον ἄνωθεν. καὶ διεμβαλοῦ-
tent vectes eius. & sup mẽsam pro
σι τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς. καὶ ἐπὶ τὴν τράπεζαν τὴν προ-
positã immittẽt sup eã palliũ purpureũ:
κειμένην ἐπιβαλοῦσιν ἐπ᾽ αὐτὴν ἱμάτιον πορφυροῦν,
& discos: & mortariola: & cya
καὶ τὰ τρυβλία, καὶ τὰς θυΐσκας, καὶ τοὺς κυά-
thos: & libatoria in q̃b⁹ libat: & panes
θους, καὶ τὰ σπονδεῖα ἐν οἷς σπένδει, καὶ οἱ ἄρτοι οἱ
sẽpiterni in ea erũt. & immittẽt in
διαπαντὸς ἐπ᾽ αὐτῆς ἔσονται. καὶ ἐπιβαλοῦσιν ἐπ᾽ αὐ-
eã palliũ coccinũ: & coopiẽt eã coop
τὴν ἱμάτιον κόκκινον, καὶ καλύψουσιν αὐτὴν καλύμ-
culo pelliceo hyacithino: & immittẽt ve
ματι δερματίνῳ ὑακινθίνῳ, καὶ ἐμβαλοῦσι τοὺς ἀνα-
ctes eius: & accipiẽt palliũ hyacithinũ: & coope
φορεῖς αὐτῆς. καὶ λήψονται ἱμάτιον ὑακίνθινον, καὶ καλύ-
riẽt cãdelabrũ lucẽtẽ: & lucernas eius: &
ψουσι τὴν λυχνίαν τὴν φωτίζουσαν, καὶ τοὺς λύχνους αὐτῆς, καὶ
emũctoria eius: & forcipes eius: & oĩa
τὰς ἐπαρυστρίδας αὐτῆς, καὶ τὰς λαβίδας αὐτῆς, καὶ πάντα
vasa olei eius: q̃cũq; ministrabũt in ipsis.
τὰ ἀγγεῖα τοῦ ἐλαίου αὐτῆς, ὅσα λειτουργήσουσιν ἐν αὐτοῖς.
& imittẽt eã: & oĩa vasa eius: i coopimẽ
καὶ ἐμβαλοῦσιν αὐτὴν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, εἰς κάλυμμα
pelliceũ hyacithinũ: & imponẽt eã sup vectes:
δερμάτινον ὑακίνθινον, καὶ ἐπιθήσουσιν αὐτὴν ἐπ᾽ ἀναφορέως.
& sup altare aureũ imponẽt palliũ hyaci
καὶ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν ἐπικαλύψουσιν ἱμάτιον ὑακίν-
thinũ: & coopiẽt illõ coopimẽto pelliceo hyaci
θινον, καὶ ἐπικαλύψουσιν αὐτὸ καλύμματι δερματίνῳ ὑακιν-
thino: & immittẽt vectes eius: & sumẽt oĩa
θίνῳ, καὶ διεμβαλοῦσι τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ. καὶ λήψονται πάντα
vasa ministratoria: q̃cũq; ministrabũt in eis in
τὰ σκεύη τὰ λειτουργικά, ὅσα λειτουργήσουσιν ἐν αὐτοῖς ἐν
sctũario. & immittẽt in palliũ hyacithinũ: & coope
τοῖς ἁγίοις. καὶ ἐμβαλοῦσιν εἰς ἱμάτιον ὑακίνθινον, καὶ καλύψου-
riẽt ea coopimẽto pelliceo hyacithino: & imponẽt
σιν αὐτὰ καλύμματι δερματίνῳ ὑακινθίνῳ, καὶ ἐπιθήσου-
sup vectes: & coopitoriũ imponẽt sup altare.
σιν ἐπ᾽ ἀναφορεῖς. καὶ τὸν καλυπτῆρα ἐπιθήσουσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον.
& coopiẽt sup illõ palliũ totũ purpureũ. & impo
καὶ ἐπικαλύψουσιν ἐπ᾽ αὐτὸ ἱμάτιον ὁλοπόρφυρον. καὶ ἐπι-

B

Primitiua chal.

עול נטל שרא
פרק כסה נתן
חפה פרש שוה
אף נתן טל
כסיא הוה
נסב נור
חתה מאן שמש
דהב
כסה
ספה

Interp. chal.

Ingredieturq; aaron & filij eius qñ mouẽda sunt castra: & deponẽt velũ qđ pendet: & cooperiẽt eo arcã testimonij: & ponẽt sup illud velamẽ ex pellibus hyacinthinis: & expãdent desup palliũ totũ hyacinthinũ: & ponent vectes eius. Et sup mẽsam panis ꝓpositionis expandẽt palliũ hyacinthinũ: & ponẽt sup eam thuribula & mortariola & cyathos & crateras libamẽtoꝝ. & panes erũt sup ea semp. & expandẽt sup eã palliũ coccineũ: & cooperiẽt eam coopertorio de pellibus hyacinthinis: & ponent vectes ei⁹. Tollentq; palliũ hyacinthinũ: & cooperiẽt candelabrũ luminaris & lucernas eius & forcipes eius & thuribula ei⁹ & oĩa vasa ministerij eius quibus vtuntur in ministerio eius. Et ponent super illud & sup omnia vasa eius coopertoriuꝫ de pellibus hyacinthinis: et ponent sup vecteꝫ. & super altare aureũ extendent palliũ hyacinthinũ: & cooperient illud operimẽto de pellibus hyacinthinis: et ponent vectes eius. Et tollent oĩa vasa ministerij eius quibus ministrant in sanctuario: & ponent ea in pallio hyacinthino. Et cooperient illud coopertorio pellium hyacinthinarũ: & ponent super vectem. Colligentq; cinerem de altari et expandent super illud pallium purpureum: et ponent super illud omnia

Transla. Chal.

ויעול אהרן ובנוהי במיטל משריתא ויפרקון ית פרוכתא דפרסא ויכסון בה ית
ארונא דסהדותא: ויתנון עלוהי חופאה דמשך ססגונא ויפרסון לבוש גמיר תכלא
מלעילא וישוון אריחוהי: ועל פתורא דלחים אפיא יפרסון לבוש תכלא ויתנון
עלוהי ית מגיסיא וית בזיכיא וית מכילתא וית קסות ניסוכא ולחים תדירא עלוהי
יהי: ויפרסון עליהון לבוש צבע זהורי ויכסון יתיה בחופאה דמשך ססגונא וישוון
ית אריחוהי: ויסבון לבוש תכלא ויכסון ית מנרתא דאנהורי וית בוציניהא וית
מלקטהא וית מחתיתהא וית כל מני שמושא דישמשון לה בהון: ויתנון יתה וית כל
מנהא לחופאה דמשך ססגונא ויתנון על אריתא: ועל מדבחא דדהבא יפרסון לבוש
תכלא ויכסון יתיה בחופאה דמשך ססגונא וישוון ית אריחוהי: ויסבון ית כל מני
שמושא דישמשון בהון בקודשא ויתנון ללבוש תכלא ויכסון יתהון בחופאה דמשך
ססגונא ויתנון על אריתא: ויספון ית קטמא דמדבחא ויפרסון עלוהי לבוש
ארגונא: ויתנון עלוהי ית כל

Trāsla.Grē.lxx.cū interp̄.latina.

nēt sup illō oīa vasa ei' ī q̄b' mini
σουσιν ἐπ' αὐτὸ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ, ἐν οἷς λειτουρ
strabūt in eis: et thuribula et fuscinulas
γοῦσιν ἐν αὐτοῖς, καὶ τὰ πυρεῖα καὶ τὰς κρεάγρας
et phialas et oīa vasa alta
καὶ τὰς φιάλας καὶ πάντα τὰ σκεύη τοῦ θυσιαστη
ris: et īmittēt sup illō coopimētū pelli
ρίου. καὶ ἐπιβαλοῦσιν ἐπ' αὐτὸ κάλυμμα δερμάτι
ceū hyacīthinū. et īmittēt vectes e
νον ὑακίνθινον. καὶ διεμβαλοῦσι τοὺς ἀναφορεῖς αὐ
ius et cōsumabūt aarō et filij eius: coope
τοῦ. καὶ συντελέσουσιν ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καλύ
rientes sctūaria: et oīa vasa sctā: cū
πτοντες τὰ ἅγια, καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ ἅγια, ἐν τῷ
tollentur castra. et post hec introi
ἐξαίρειν τὴν παρεμβολήν. καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύ
būt filij caath ad tollēdū. et nō tāgēt sctā:
σονται υἱοὶ καὰθ αἴρειν. καὶ οὐχ ἅψονται τῶν ἁγίων,
vt nō moriātur. hec tollēt filij caath in
ἵνα μὴ ἀποθάνωσι. ταῦτα ἀροῦσιν υἱοὶ καὰθ ἐν τῇ
tabnaculo testimonij: episcop' eleazar filr' aarō
σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, ἐπίσκοπος ἐλεάζαρ υἱὸς ἀαρὼν
sacerdotis: oleū luminis et incēsū
τοῦ ἱερέως, τὸ ἔλαιον τοῦ φωτὸς καὶ τὸ θυμίαμα τῆς
cōpositiōis: et sacrificiū quotidianū: et oleū
συνθέσεως, καὶ ἡ θυσία ἡ καθ' ἡμέραν, καὶ τὸ ἔλαιον τῆς
vnctiōis: cura tota tabnaculi et q̄cūq; sūt ī eo
χρίσεως, ἡ ἐπισκοπὴ ὅλη τῆς σκηνῆς καὶ ὅσα ἐστὶν ἐν αὐ
in sctūario: et in oīb' opib'. et locut' est
τῇ ἐν τῷ ἁγίῳ, ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις. καὶ ἐλάλησε
dñs ad moysen et aarō: dicēs: nō pdatis
κύριος πρὸς μωυσῆν καὶ ἀαρὼν, λέγων, μὴ ὀλοθρεύσητε τῆς
de tribu pplm caath de medio leuitar. et
φυλῆς τὸν δῆμον τὸν καὰθ ἐκ μέσου τῶν λευιτῶν. καὶ
hoc facite illis: et viuēt et nō mo
τοῦτο ποιήσατε αὐτοῖς, καὶ ζήσονται καὶ οὐ μὴ
riētur: accedētibus illis ad sctā
ἀποθάνωσι, προσπορευομένων αὐτῶν πρὸς τὰ ἅγια
sctōr. aarō et filij ei' ingrediātur:
τῶν ἁγίων. ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰσπορευέσθωσαν,
et cōstituēt eos q̄lib3 ad portatiōes
C καὶ καταστήσουσιν αὐτοὺς ἕκαστον εἰς τὴν ἀναφορὰν
suā et nō intrēt videre ꝯfestim sctūariū:
αὐτοῦ. καὶ οὐ μὴ εἰσέλθωσιν ἰδεῖν ἐξάπινα τὸ ἅγιον,
et moriētur. et locut' ē dñs ad moysen:
καὶ ἀποθανοῦνται. καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν,
dicēs: accipe sūmā filior gerson: et
λέγων, λάβε τὴν ἀρχὴν τῶν υἱῶν γεδσὼν, καὶ τοὺς
domesticos familiar suar: per pplos eor:
κατοίκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν.
a q̄nq; et vigīti ānis et supra vsq; ad q̄nq̄
ἀπὸ πέντε καὶ εἰκοσαετοὺς καὶ ἐπάνω ἕως πεντη
ginta ānos numerate eos:
κονταέτους ἐπισκέψασθε αὐτούς,

Trāsla.B.Hiero.

vasa quibus in ministerio eius vtūtur .i. igniū receptacula: fuscinulas ac tridentes vncinos & batilla. Cuncta vasa altaris operient simul velamine hyacinthinarū pellium: & inducēt vectes. Cūq; inuoluerit aaron & filii eius sanctuariū & omnia vasa eius in commotione castrorum: tunc intrabunt filii caath: vt portēt inuoluta: & nō tāgēt vasa sctūarii: ne moriantur. Ista sunt onera filiorū caath in tabernaclo federis: sup quos erit eleazar filius aaro sacerdotis: ad cuius ptiet curā oleū ad cōcinādas lucernas & cōpositiōis incēsum & sacrificiū qđ sp offertur: & oleū vnctiōis: & quicquid ad cultū tabernaculi ptinet: oīmq; vasorū q in sanctuario sūt. Locutusq; ē dñs ad moysen & aaron dicēs. Nolite pdere populū caath de medio leuitarum: sed hoc facite eis: vt viuāt & nō moriātur si tetigerint sancta sctōrum. Aaron & filii eius intrabunt: ipsiq; disponēt onera singulorū: & diuident quid portare quis debeat. Alii nulla curiositate videāt q̄ sūt in sanctuario: priusq̄ inuoluātur: alioqui morientur. Locutusq; ē dñs ad moysen dicēs. Tolle summā ēt filiorum gerson per domos ac familias & cognationes suas a triginta annis & supra vsq; ad annos quinquaginta. Numera

Ter.Heb.

כֵּלָיו אֲשֶׁר יְשָׁרְתוּ עָלָיו בָּהֶם אֶת
הַמַּחְתֹּת אֶת הַמִּזְלָגֹת וְאֶת הַיָּעִים
וְאֶת הַמִּזְרָקֹת כֹּל כְּלֵי הַמִּזְבֵּחַ
וּפָרְשׂוּ עָלָיו כְּסוּי עוֹר תַּחַשׁ
וְשָׂמוּ בַדָּיו: וְכִלָּה אַהֲרֹן וּבָנָיו
לְכַסֹּת אֶת הַקֹּדֶשׁ וְאֶת כָּל כְּלֵי
הַקֹּדֶשׁ בִּנְסֹעַ הַמַּחֲנֶה וְאַחֲרֵי כֵן
יָבֹאוּ בְנֵי קְהָת לָשֵׂאת וְלֹא יִגְּעוּ
אֶל הַקֹּדֶשׁ וָמֵתוּ אֵלֶּה מַשָּׂא בְנֵי
קְהָת בְּאֹהֶל מוֹעֵד: וּפְקֻדַּת אֶלְעָזָר
בֶּן אַהֲרֹן הַכֹּהֵן שֶׁמֶן הַמָּאוֹר וּקְטֹרֶת
הַסַּמִּים וּמִנְחַת הַתָּמִיד וְשֶׁמֶן
הַמִּשְׁחָה פְּקֻדַּת כָּל הַמִּשְׁכָּן וְכָל
אֲשֶׁר בּוֹ בְּקֹדֶשׁ וּבְכֵלָיו: וַיְדַבֵּר
יְהוָה אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אַהֲרֹן לֵאמֹר:
אַל תַּכְרִיתוּ אֶת שֵׁבֶט מִשְׁפְּחֹת
הַקְּהָתִי מִתּוֹךְ הַלְוִיִּם: וְזֹאת עֲשׂוּ
לָהֶם וְחָיוּ וְלֹא יָמֻתוּ בְּגִשְׁתָּם אֶת
קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים אַהֲרֹן וּבָנָיו
יָבֹאוּ וְשָׂמוּ אוֹתָם אִישׁ אִישׁ עַל
עֲבֹדָתוֹ וְאֶל מַשָּׂאוֹ: וְלֹא יָבֹאוּ
לִרְאוֹת כְּבַלַּע אֶת הַקֹּדֶשׁ וָמֵתוּ:
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר:
נָשֹׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי גֵרְשׁוֹן גַּם
הֵם לְבֵית אֲבֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם:
מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וָמַעְלָה עַד
בֶּן חֲמִשִּׁים שָׁנָה תִּפְקֹד אוֹתָם

Primitiua.heb.

זָלַג יָעָה
זָרַק
כָּסָה
כָּסָה
חָנָה
בּוֹא נָשָׂא נָגַע
מוּת נָשָׂא
יָעַד
אוֹר
תָּמַד
שָׁכַן
כָּלָה דָּבַר
כָּרַת שָׁפְחָה
עָשָׂה
חָיָה נָגַשׁ
שׂוּם אֵת
רָאָה מוּת
עָלָה
פָּקַד

Transla.Chal.

מָנוֹהִי דִּישַׁמְּשׁוּן עֲלוֹהִי בְּהוֹן יָת מַחְתְּיָתָא וְיָת צִנּוֹרְיָתָא וְיָת מַגְרֵפְיָתָא וְיָת מִזְרְקַיָּא
כָּל מָנֵי מַדְבְּחָא וְיִפְרְסוּן עֲלוֹהִי חוֹפָאָה דִּמְשַׁךְ סַסְגּוֹנָא וִישַׁוּוֹן אֲרִיחוֹהִי: וִישֵׁיצֵי
אַהֲרֹן וּבְנוֹהִי לְכַסָּאָה יָת קוּדְשָׁא וְיָת כָּל מָנֵי קוּדְשָׁא בְּמִטַּל מַשְׁרִיתָא וּבָתַר כֵּן יֵיעֲלוּן
בְּנֵי קְהָת לְמִיטַּל וְלָא יִקְרְבוּן לְקוּדְשָׁא וְלָא יְמוּתוּן אִלֵּין מַטּוּל בְּנֵי קְהָת בְּמַשְׁכַּן
זִמְנָא: וּדְמָסִיר לְמִטַּר אֶלְעָזָר בַּר אַהֲרֹן כָּהֲנָא מִשְׁחָא דְּאַנְהָרוּתָא וּקְטֹרֶת בּוּסְמַיָּא
וּמִנְחָתָא תְּדִירָא וּמִשְׁחָא דִּרְבוּתָא מַסְּרַת כָּל מַשְׁכְּנָא וְכָל דְּבֵיהּ בְּקוּדְשָׁא וּבְמָנוֹהִי: וּמַלִּיל
יְיָ עִם מֹשֶׁה וְעִם אַהֲרֹן לְמֵימַר: לָא תְשֵׁיצוֹן יָת שִׁבְטָא זַרְעֲיַת קְהָת מִגּוֹ לֵיוָאֵי: וְדָא
עֲבִידוּ לְהוֹן וְיֵיחוּן וְלָא יְמוּתוּן בְּמִקְרַבְהוֹן לְקֹדֶשׁ קוּדְשַׁיָּא אַהֲרֹן וּבְנוֹהִי יֵיעֲלוּן וִימַנּוּן
יָתְהוֹן גְּבַר גְּבַר עַל פּוּלְחָנֵיהּ וּלְמַטּוּלֵיהּ: וְלָא יֵיעֲלוּן לְמֶחֱזֵי כַּד מְכַסַּן יָת מָנֵי קוּדְשָׁא
וְלָא יְמוּתוּן: וּמַלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימַר: קַבֵּל יָת חוּשְׁבַּן בְּנֵי גֵרְשׁוֹן אַף אִנּוּן לְבֵית
אֲבָהָתְהוֹן לְזַרְעֲיָתְהוֹן: מִבַּר תְּלָתִין שְׁנִין וּלְעֵילָא עַד בַּר חַמְשִׁין שְׁנִין תִּמְנֵי יָתְהוֹן

Interp̄.chal.

vasa eius quibus ministrāt sup illud: thuribula et fuscinulas et batilla et phialas oiaq; vasa altaris. et extendēt sup ea opertoriū hyacinthinar pelliū: et ponēt vectes eius. Et cōsummabit aaron et filij eius cooperire sanctuarium et oia vasa sanctuarij quā mouenda sunt castra: et postea ingredientur filij caath vt portēt ea: et nō tangant sancta vt non moriantur. Hec sunt onera filiorū caath in tabernaculo federis. et q̄ tradita sunt eleazar filio aaron sacerdotis: hec sunt. oleū ad luminaria et incensum aromatū et iuge sacrificiū et oleum vnctionis: et ad curā eius pertinet totū tabernaculū et oia q̄ sunt in sanctuario et vasa eius. Locutusq; est dñs cum moyse et cū aaron dicens. Nolite cōsumere tribū cognationū caath de medio leuitarū. Et hoc facite eis vt viuant et non moriantur quādo accedent ad sancta sanctor. Aaron et filij eius intrabunt et constituēt eos vnūquēq; sup ministeriū suū et sup onus suū. et nō ingrediātur ad videndū qū operiūtur vasa sanctuarū vt nō moriātur. Locutusq; est dñs cum moyse dicens. Recipe quoq; summā filior gerson per domos patrū suor per cognationes suas a triginta annis et supra vsq; ad quinquaginta annos numerabis eos.

Primitiua chal.

עֲרַף זְבַק
שְׁצָא כְּאַן
נְטַל שְׁרָא עָל
קְרַב מוּת נְטַל
שְׁכַן נְהַר
רְבַב
אֲמַר שְׁצָא
חֲיָה קְרַב עָל
כְּסָה נְטַל חֲזָה
כְּסָה
שְׁנָה עֲלָה

כל הבא לצבא צבא לעבד עבדה
באהל מועד: זאת עבדת משפחת
הגרשני לעבד ולמשא: ונשאו
ירע שכן — את יריעת המשכן ואת אהל
כסה — מועד מכסהו ומכסה התחש אשר
סכך — עליו מלמעלה ואת מסך פתח
אהל מועד: ואת קלעי החצר
ואת מסך פתח שער החצר
זנח סבב — אשר על המשכן ועל המזבח סביב
יתר כלה — ואת מיתריהם ואת כל כלי
עשה — עבדתם ואת כל אשר יעשה
פה — להם ועבדו: על פי אהרן ובניו
היה — תהיה כל עבדת בני הגרשני לכל
משאם ולכל עבדתם ופקדתם
שמר נשא — עלהם במשמרת את כל משאם:
זאת עבדת משפחת בני הגרשני
באהל מועד ומשמרתם ביד
איתמר בן אהרן הכהן: בני
מררי למשפחתם לבית אבתם
פקד — תפקד אתם: מבן שלשים
עלה — שנה ומעלה ועד בן חמשים
בוא — שנה תפקדם כל הבא לצבא
לעבד את עבדת אהל מועד:
וזאת משמרת משאם לכל
עבדתם באהל מועד קרשי
שכן ברח עמד — המשכן ובריחיו ועמודיו
ואדניו: ועמודי החצר סביב

omnes qui ingrediuntur: & ministrant in tabernaculo federis. Hoc est officiū familie gersonitarum: vt portent cortinas tabernaculi & tectum federis opimētū aliud: & super oīa velamen hyacinthinū: tentoriūqȝ quod pēdet in introitu tabernaculi federis: cortinas atrii: & velum in introitu quod ē ante tabernaculū. Omnia que ad altare pertinent funiculos & vasa ministerii iubente aaron & filiis eius portabūt filii gerson: & sciēt singuli cui debeant oneri mancipari. Hic est cultus familie gersonitarum in tabernaculo federis. Eruntqȝ sub manu ithamar filii aaron sacerdotis. Filios quoqȝ merari per familias & domos patrū suorum recensebis a triginta annis & supra vsqȝ ad annos quinquaginta: omnes qui ingrediuntur ad officiū ministerii sui & cultum federis testimonii. Hec sunt onera eorum. Portabunt tabulas tabernaculi & vectes eius: colūnas ac bases earū: colūnas quoqȝ atrii p circuitū

oīs ingrediēs ad ministrādū: ⁊ faciēdū opa
πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν, καὶ ποιεῖν τὰ ἔργα
sua in tabnaculo testimonij. hoc ministeriū
αὐτοῦ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου. αὕτη ἡ λειτουργία τοῦ
ppli gersō: ad ministrādū ⁊ portādū. ⁊ portabit
δήμου γεδσὼν, λειτουργεῖν καὶ αἴρειν. καὶ ἀρεῖ τὰς
pelles tabnaculi: ⁊ tabnaculū testimonij: ⁊
δέῤῥεις τῆς σκηνῆς, καὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ
coopimētū eius: ⁊ coopimētū hyacīthinū ∂ erat sup illō desup: ⁊ coopimētū
τὸ κατακάλυμμα αὐτῆς, καὶ τὸ κατακάλυμμα τὸ ὑακίνθινον τὸ ὂν ἐπ' αὐτῆς ἄνωθεν, καὶ τὸ κατακάλυμμα
hostij tabnaculi testimonij: ⁊ vela
τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὰ ἱστία τῆς
atrij: ⁊ coopimētū hostij atrij: q̄cūqȝ
αὐλῆς, καὶ τὸ κατακάλυμμα τῆς θύρας τῆς αὐλῆς, ὅσα
sup tabnaculū ⁊ sup altare ⁊ sup
ἐπὶ τῆς σκηνῆς καὶ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ τὰ περισ-
sua illoꝝ: ⁊ oīa vasa ministratoria eo-
σὰ αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ λειτουργικὰ αὐ-
rū. ⁊ q̄cūqȝ ministrabūt in ipsis facient.
τῶν. καὶ ὅσα λειτουργήσουσιν ἐν αὐτοῖς ποιήσουσι.
iuxta os aarō ⁊ filioꝝ eius erit mini-
κατὰ στόμα ἀαρὼν καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἔσται ἡ λει-
steriū filioꝝ gersō iuxta oīa mini
τουργία τῶν υἱῶν γεδσὼν κατὰ πάσας τὰς λειτουρ-
steria eoꝝ: ⁊ iuxta oīa opa eoꝝ. ⁊
γίας αὐτῶν, καὶ κατὰ πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν. καὶ
numerabis eos ex noīb⁹: ⁊ oīa q̄
ἐπισκέψῃ αὐτοὺς ἐξ ὀνομάτων, καὶ πάντα τὰ ἀρ-
portātur ab ipsis. hoc ministeriū filioꝝ gersō in
τὰ ὑπ' αὐτῶν. αὕτη ἡ λειτουργία τῶν υἱῶν γεδσὼν ἐν
tabnaculo testimonij. ⁊ custodia eoꝝ in ma-
τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου. καὶ ἡ φυλακὴ αὐτῶν ἐν χει-
nu ithamar filij aarō sacerdotis. filij merari
ρὶ ἰθάμαρ τοῦ υἱοῦ ἀαρὼν τοῦ ἱερέως. υἱοὶ μεραρὶ
per pplos suos p domos familiaꝝ suaꝝ
κατὰ δήμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν
numerate eos: a q̄nqȝ ⁊ vigīti ānis
ἐπισκέψασθε αὐτούς, ἀπὸ πέντε καὶ εἰκοσαετοῦς
⁊ supra vsqȝ ad q̄nq̄gita ānos numerate
καὶ ἐπάνω ἕως πεντηκονταετοῦς ἐπισκέψασθε
eos. oīs ingrediēs ad ministrādū ad fa
αὐτούς. πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν ποι-
ciēdū opa tabnaculi testimonij. ⁊ hec
εῖν τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. καὶ ταῦτα
obseruatiōes eoꝝ q̄ portātur ab ipsis iuxta
τὰ φυλάγματα τῶν αἰρομένων ὑπ' αὐτῶν κατὰ
oīa opa eoꝝ in tabnaculo testimonij:
πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, τὰς
capitula tabnaculi: ⁊ vectes eius: ⁊ colūnas
κεφαλίδας τῆς σκηνῆς, καὶ τοὺς μοχλοὺς αὐτῆς, καὶ τοὺς στύλους
eius: ⁊ bases eiꝰ: ⁊ colūnas atrij īcircuitu:
αὐτῆς, καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς, καὶ τοὺς στύλους τῆς αὐλῆς κύκλῳ,

Primitiua chal.

פלח
נטל שכן חפה
דור על
דבח
מסר פלח אמר
היה נטל מנה
נטר
שנה עלה
מנה אתא נטר
דבא דור

Interp. chal.

Omnes qui venit ad ministrandū per turmas suas in ministerio tabernaculi federis. Hoc ē ministeriū cognationū gerson vt ministrēt ⁊ portēt. Portabūtqȝ cortinas tabernaculi ⁊ tētoriū tabnaculi federis ⁊ opertoriū hyacīthinū qd est sup illō ⁊ tētoriū ostij tabernaculi federis ⁊ cortinas atrij ⁊ tētoriū qd est in introitu ostij atrij qd est sup tabnaculū ⁊ sup altare per circuitū ⁊ funiculos eoꝝ ⁊ oīa vasa ministerij eoꝝ: ⁊ oīa que eis tradita sunt vt ministrēt. iuxta verbus aaron ⁊ filiorū eius erit omne ministerium filiorum gerson per omnia onera sua ⁊ per oīa ministeria sua: ⁊ constituetis super eos in custodia oīa onera eoꝝ. Hoc est ministeriū cognationū filioꝝ gersō in tabernaculo federis: quoꝝ custodia erit in manu ithamar filij aarō sacerdotis. Filios merari per familias suas ⁊ per domos patrum suorum numerabis a triginta annis ⁊ supra vsqȝ ad quinquaginta annos numerabis eos: omnes qui veniunt per turmas vt ministrent ministerium tabernaculi federis. Et hec est custodia oneris eorum iuxta omne ministerium suum in tabernaculo federis: tabule tabernaculi ⁊ vectes ⁊ colūne eius ⁊ bases eius ⁊ columne atrij per circuitum

Transla. Chal.

כל דאתי לחילא חילא למפלח פולחנא במשכן זמנא: דין פולחן זרעית גרשון
למפלח ולמטל: ויטלון ית יריעת משכנא וית משכן זמנא חופאיה וחופאה דססגונא
דעלוהי מלעילא וית פרסא דתרע משכן זמנא: וית סרדי דרתא וית פרסא דמעלנא
דתרע דרתא דעל משכנא ועל מדבחא סחור סחור וית אטוניהון וית כל מאני
פולחנהון וית כל דיתמסר להון ויפלחון: על מימר אהרן ובנוהי תהי כל פולחן בני
גרשון לכל מטולהון ולכל פולחנהון ותמנון עליהון במטרא ית כל מטולהון: דין
פולחן זרעית בני גרשון במשכן זמנא ומטרתהון בידא דאיתמר בר אהרן כהנא:
בני מררי לזרעיתהון לבית אבהתהון תמני יתהון: מבר תלתין שנין ולעילא ועד
בר חמשין שנין תמנינון כל דאתי לחילא למפלח ית פולחן משכן זמנא: ודא מטרת
מטולהון לכל פולחנהון במשכן זמנא דפי משכנא ועברוהי ועמודוהי וסמכוהי:
ועמודי דרתא סחור סחור

Trāsla. Grę. lxx. cū interp. latina.

et bases eorum: et columnas coope-
καὶ τὰς βάσεις αὐτῶν, καὶ τοὺς στύλους τοῦ καταπε-
rimenti portae atrii: et bases ea-
τάσματος τῆς πύλης τῆς αὐλῆς, καὶ τὰς βάσεις αὐ-
rum: et paxillos eorum: et funes eorum:
τῶν, καὶ τοὺς πασσάλους αὐτῶν, καὶ τοὺς κάλους αὐτῶν,
et omnia vasa eorum: et omnia mini-
καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ λειτουρ-
stratoria eorum: ex nominibus numerate eos: et
γήματα αὐτῶν, ἐξ ὀνομάτων ἐπισκέψασθε αὐτούς, καὶ
omnia vasa custodiae eorum quae portantur ab il-
πάντα τὰ σκεύη τῆς φυλακῆς τῶν αἰρομένων ὑπ' αὐ-
lis. hoc ministerium populi merari in omnibus
τῶν. αὕτη ἡ λειτουργία δήμου μεραρὶ ἐν πᾶσι τοῖς
D operibus eorum in tabernaculo testimonii: in manu ithamar
ἔργοις αὐτῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, ἐν χειρὶ ἰθάμαρ
filii aarō sacerdotis. et numerauit moyses et
τοῦ υἱοῦ ἀαρὼν τοῦ ἱερέως. καὶ ἐπεσκέψατο μωυσῆς καὶ
aarō et principes israel filios caath: per
ἀαρὼν καὶ οἱ ἄρχοντες ἰσραὴλ τοὺς υἱοὺς καάθ, κατὰ
populos suos: per domos familiarum suarum: a quinque et
δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, ἀπὸ πέντε καὶ
viginti annis et supra usque ad quinquaginta annos: omnis in-
εἰκοσαέτους καὶ ἐπάνω ἕως πεντηκονταέτους, πᾶς ὁ εἰσπορευό-
grediens ad ministrandum et faciendum opera in tabernaculo testi-
μενος λειτουργεῖν καὶ ποιεῖν τὰ ἔργα ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρ-
monii. et fuit numeratio eorum per populos eorum:
τυρίου. καὶ ἐγένετο ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν,
duo milia septingenti quinquaginta. hec numeratio populi
δισχίλιοι ἑπτακόσιοι πεντήκοντα. αὕτη ἡ ἐπίσκεψις δήμου
caath: omnis ministrans in tabernaculo testimonii: sicut nu-
καάθ, πᾶς ὁ λειτουργῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, καθὰ ἐπε-
merauit moyses et aarō per vocem domini: in manu moysi.
σκέψατο μωυσῆς καὶ ἀαρὼν διὰ φωνῆς κυρίου, ἐν χειρὶ μωυσῆ.
et numerati sunt filii gerson: per populos eorum: per domos
καὶ ἐπεσκέπησαν υἱοὶ γερσών, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους
familiarum suarum: a quinque et viginti annis et supra
πατριῶν αὐτῶν, ἀπὸ πέντε καὶ εἰκοσαέτους καὶ ἐπάνω
usque ad quinquaginta annos: omnis ingrediens ad ministrandum
ἕως πεντηκονταέτους, πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν
et faciendum opera in tabernaculo testimonii. et fuit nu-
καὶ ποιεῖν τὰ ἔργα ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου. καὶ ἐγένετο ἡ ἐπί-
meratio eorum per populos eorum: per domos familiarum
σκεψις αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν
suarum: duo milia sexcenti triginta. hec numera-
αὐτῶν, δισχίλιοι ἑξακόσιοι τριάκοντα. αὕτη ἡ ἐπίσκε-
tio populi filiorum gersō: omnis ministrans in tabernaculo
ψις δήμου υἱῶν γερσών, πᾶς ὁ λειτουργῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ
testimonii: quos numerauit moyses et aarō per vo-
μαρτυρίου, οὓς ἐπεσκέψατο μωυσῆς καὶ ἀαρὼν διὰ φω-
cem domini in manu moysi. numerati sunt autem et populi
νῆς κυρίου ἐν χειρὶ μωυσῆ. ἐπεσκέπησαν δὲ καὶ δῆμος
filiorum merari per populos eorum: per domos
υἱῶν μεραρὶ κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους

Trāsla. B. Hiero.

cum basibus & paxillis & funibus suis. Oīa vasa & supellectilem ad numerum accipiēt: sicque portabunt. Hoc est officium familie meraritarum & ministeriū in tabernaculo federis: eruntque sub manu ithamar filii aaron sacerdotis. Recēsuerūt igitur moyses & aarō & pricipes sinagoge filios caath per cognatiōes & domos patrum suorum: a triginta annis & supra: usque ad annum quinquagesimum omnes qui ingrediūtur ad ministeriū tabernaculi federis: & inuenti sunt duo milia septingenti quinquaginta. Hic est numerus populi caath qui intrant tabernaculū federis. Hos numerauit moyses & aaron iuxta sermonē dñi per manū moysi. Nūerati sunt & filii gerson per cognationes & domos patrum suorū a triginta annis & supra usque ad quinquagesimū annū: oēs qui ingrediuntur ut ministrēt in tabernaculo federis: & inuenti sunt duo milia sexcenti triginta. Hic est populus gersonitarū: quos numerauerunt moyses & aarō iuxta verbum domini. Nūerati sūt & filii merari per cognationes & domos

Tex. Heb.

וְאַדְנֵיהֶם וִיתֵדֹתָם וּמֵיתְרֵיהֶם
לְכָל כְּלֵיהֶם וּלְכֹל עֲבֹדָתָם וּבְשֵׁמֹת
תִּפְקְדוּ אֶת כְּלֵי מִשְׁמֶרֶת מַשָּׂאָם׃
זֹאת עֲבֹדַת מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי מְרָרִי לְכָל
עֲבֹדָתָם בְּאֹהֶל מוֹעֵד בְּיַד אִיתָמָר
בֶּן אַהֲרֹן הַכֹּהֵן׃ וַיִּפְקֹד מֹשֶׁה
וְאַהֲרֹן וּנְשִׂיאֵי הָעֵדָה אֶת בְּנֵי
הַקְּהָתִי לְמִשְׁפְּחֹתָם וּלְבֵית אֲבֹתָם׃
מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וָמַעְלָה וְעַד בֶּן
חֲמִשִּׁים שָׁנָה כָּל הַבָּא לַצָּבָא
לַעֲבֹדָה בְּאֹהֶל מוֹעֵד׃ וַיִּהְיוּ
פְקֻדֵיהֶם לְמִשְׁפְּחֹתָם אַלְפַּיִם
שְׁבַע מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים׃ אֵלֶּה
פְקוּדֵי מִשְׁפְּחֹת הַקְּהָתִי כָּל
הָעֹבֵד בְּאֹהֶל מוֹעֵד אֲשֶׁר פָּקַד
מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עַל פִּי יְהוָה בְּיַד מֹשֶׁה׃
וּפְקוּדֵי בְּנֵי גֵּרְשׁוֹן לְמִשְׁפְּחוֹתָם
וּלְבֵית אֲבֹתָם׃ מִבֶּן שְׁלֹשִׁים
שָׁנָה וָמַעְלָה וְעַד בֶּן חֲמִשִּׁים שָׁנָה
כָּל הַבָּא לַצָּבָא לַעֲבֹדָה בְּאֹהֶל
מוֹעֵד׃ וַיִּהְיוּ פְּקֻדֵיהֶם לְמִשְׁפְּחֹתָם
לְבֵית אֲבֹתָם אַלְפַּיִם וְשֵׁשׁ
מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים׃ אֵלֶּה פְקוּדֵי
מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי גֵרְשׁוֹן כָּל הָעֹבֵד
בְּאֹהֶל מוֹעֵד אֲשֶׁר פָּקַד מֹשֶׁה
וְאַהֲרֹן עַל פִּי יְהוָה׃ וּפְקוּדֵי מִשְׁפְּחֹת
בְּנֵי מְרָרִי לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית

Primitiua heb.

פָּקַד
שָׁפַח
יָעַד
פָּקַד
נָשָׂא יָעַד
עָלָה
בּוֹא
הָיָה
מֵאָה
פֶּה
פָּקַד

Transla. Chal.

וְסַמְכֵיהוֹן וְסִיכֵּיהוֹן וְאַטוּנֵיהוֹן לְכָל מָנֵיהוֹן וּלְכֹל פּוּלְחָנְהוֹן וּבִשְׁמָהָן תִּמְנוּן יָת מָנֵי
מַטְּרַת מַטּוּלְהוֹן׃ דָּא פּוּלְחַן זַרְעִית בְּנֵי מְרָרִי לְכָל פּוּלְחָנְהוֹן בְּמַשְׁכַּן זִמְנָא בִּידָא
דְּאִיתָמָר בַּר אַהֲרֹן כָּהֲנָא׃ וּמְנָא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וְרַבְרְבֵי כְנִשְׁתָּא יָת בְּנֵי קְהָת לְזַרְעֲיָתְהוֹן
וּלְבֵית אֲבָהָתְהוֹן׃ מִבַּר תְּלָתִין שְׁנִין וּלְעֵילָּא וְעַד בַּר חַמְשִׁין שְׁנִין כָּל דְּאָתֵי לְחֵילָא
לְפוּלְחָנָא בְּמַשְׁכַּן זִמְנָא׃ וַהֲווֹ מִנְיָנֵיהוֹן לְזַרְעֲיָתְהוֹן תְּרֵין אַלְפִּין שְׁבַע מְאָה וְחַמְשִׁין׃
אִלֵּין מִנְיָנֵי זַרְעִית קְהָת כָּל דְּפָלַח בְּמַשְׁכַּן זִמְנָא דִּמְנָא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עַל מֵימְרָא דַּיהוָה
בִּידָא דְמֹשֶׁה׃ וּמִנְיָנֵי בְּנֵי גֵרְשׁוֹן לְזַרְעֲיָתְהוֹן וּלְבֵית אֲבָהָתְהוֹן׃ מִבַּר תְּלָתִין שְׁנִין וּלְעֵילָּא
וְעַד בַּר חַמְשִׁין שְׁנִין כָּל דְּאָתֵי לְחֵילָא לְפוּלְחָנָא בְּמַשְׁכַּן זִמְנָא׃ וַהֲווֹ מִנְיָנֵיהוֹן
לְזַרְעֲיָתְהוֹן לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן תְּרֵין אַלְפִּין וְשִׁית מְאָה וּתְלָתִין׃ אִלֵּין מִנְיָנֵי זַרְעִית בְּנֵי
גֵרְשׁוֹן כָּל דְּפָלַח בְּמַשְׁכַּן זִמְנָא דִּמְנָא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עַל מֵימְרָא דַּיהוָה׃ וּמִנְיָנֵי זַרְעִית
בְּנֵי מְרָרִי לְזַרְעֲיָתְהוֹן וּלְבֵית

Interp. chal.

et bases earum: paxilli: et funiculi eorum: omniaque vasa eorum omnis ministerii sui: et per nomina cōstituetis vasa custodie oneris eorum. hoc est ministeriū cognationis filiorum merari iuxta omne ministeriū eorum in tabernaculo federis per manū ithamar filii aarō sacerdotis. Numerauitque moyses et aarō et principes congregationis filios caath per familias suas et domos patrū suorum a triginta annis et supra usque ad quinquaginta annos omnis qui veniāt per turmas ad ministrandum in tabernaculo federis. Fueruntque qui numerati sunt ex eis per familias suas duo milia septingenti et quinquaginta. Hi sunt qui numerati sunt de cognatiōe caath omnis qui ministrabāt in tabernaculo federis: quos numerauit moyses et aarō iuxta verbū dñi per manū moysi. Numeratique sunt filii gerson per cognatiōes suas et per domos patrum suorum a triginta annis et supra usque ad quinquaginta annos: omnis qui venit per turmas ad ministrandū in tabernaculo federis. Fueruntque qui numerati sunt ex eis per familias suas et domos patrum suorum duo milia sexcenti et triginta. Hi sunt qui numerati sunt de familiis filiorum gerson: omnis ministrātes in tabernaculo federis: quos numerauit moyses et aaron iuxta verbū dñi. Et qui numerati sunt de familiis filiorum merari per familias suas et per domos

Primitiua chal.

סְבַא מָאן
שְׁכַן
רְבַב
שְׁנָה עֲלָה אֲתָא
הֲוָה מְנָה
אֲמַר
אֲתָא שְׁכַן
מְנָה

אבתם: מבן שלשים שנה ומעלה
ועד בן חמשים שנה כל הבא
היה לצבא לעבדה באהל מועד: ויהיו
פקדיהם למשפחתם שלשת
מאה אלפים ומאתים: אלה פקודי
משפחת בני מררי אשר פקד
משה ואהרן על פי יהוה ביד
משה: כל הפקדים אשר פקד
נשא משה ואהרן ונשיאי ישראל את
הלוים למשפחתם ולבית אבתם:
עלה מבן שלשים שנה ומעלה ועד בן
חמשים שנה כל הבא לעבד
נשא עבדת עבדה ועבדת משא באהל
יעד מועד: ויהיו פקדיהם שמנת
מאה אלפים וחמש מאות ושמנים: על
את פי יהוה פקד אותם ביד משה
איש איש על עבדתו ועל משאו
ופקדיו אשר צוה יהוה את משה:

Cap. v.

וידבר יהוה אל
דבר צוה משה לאמר: צו את בני ישראל
שלח חנה וישלחו מן המחנה כל צרוע
צרע זוב וכל זב וכל טמא לנפש: מזכר
עד נקבה תשלחו אל מחוץ
טמא למחנה תשלחום ולא יטמאו
חנה את מחניהם אשר אני שכן
עשה בתוכם: ויעשו כן בני ישראל
וישלחו אותם אל מחוץ

patrum suorum a triginta annis & supra: vsq; ad annū quinquagesimū: oēs qui ingrediūtur ad explēdos ritus tabernaculi federis: & inuenti sunt tria milia ducenti. Hic est numerus filiorum merari quos recensuerunt moyses & aaron iuxta imperiū dñi p manū moysi. Oēs qui recensiti sunt de leuitis: & quos recēseri fecit ad nomē moyses & aaron & principes israel p cognationes & domos patrū suorū a triginta annis & supra vsq; ad annum quinquagesimū ingredientes ad ministerium tabernaculi: & onera portanda. fuerunt simul octo milia quingenti octoginta. Iuxta verbum domini recensuit eos moyses vnumquēq; iuxta officium & onera sua: sicut preceperat ei dominus.

Ca. 5.

LOcutusq; est dominus ad moysen dicens. Precipe filiis israel: vt eiiciant de castris omnem leprosum & qui semine fluit: pollutusq; ē sup mortuo. tam masculum q̃ feminam eiicite de castris: ne contaminēt ea cum habitauerint vobiscum. Fecērūtq; ita filii israel: & eiecerunt eos extra

familiaꝝ suaꝝ: a quinq̃ ⁊ vigiti ãnis ⁊ su-
πατριῶν αὐτῶν, ἀπὸ πέντε καὶ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐ-
pra vsq; ad quīqḡita ãnos: oīs ingrediēs
πάνω ἕως πεντηκονταετοῦς, πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος
ad ministrādū ⁊ faciēdū ad opa tabnaculi
λειτουργεῖν καὶ ποιεῖν πρὸς τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ
testimonij. ⁊ fuit numeratio eoꝝ per po-
μαρτυρίου. καὶ ἐγενήθη ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ δή-
pulos eoꝝ: p domos familiaꝝ suaꝝ: tria milia
μους αὐτῶν, κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν, τρισχίλιοι
⁊ ducēti. hec numeratio populi filioꝝ merari:
καὶ διακόσιοι. αὕτη ἡ ἐπίσκεψις δήμου υἱῶν μεραρί,
quos numerauit moyses ⁊ aarō pp vocē do-
οὓς ἐπεσκέψατο μωυσῆς καὶ ἀαρὼν διὰ φωνῆς κυ-
mini ī manu moysi. oēs numerati: quos
ρίου ἐν χειρὶ μωυσῆ. πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι, οὓς
numerauit moyses ⁊ aarō ⁊ pncipes is-
ἐπεσκέψατο μωυσῆς καὶ ἀαρὼν καὶ οἱ ἄρχοντες ἰσ-
rael leuitas: per populos eoꝝ: p domos
ραὴλ τοὺς λευίτας, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ᾽ οἴκους
familiaꝝ suaꝝ: a quinq̃ ⁊ vigiti ãnis ⁊
πατριῶν αὐτῶν, ἀπὸ πέντε καὶ εἰκοσαετοῦς καὶ
supra vsq; ad quīqḡita ãnos: oīs ingre-
ἐπάνω ἕως πεντηκονταετοῦς, πᾶς ὁ εἰσπορευόμε-
diēs ad opa opuꝫ ⁊ opa q̃ por-
νος πρὸς τὰ ἔργα τῶν ἔργων, καὶ τὰ ἔργα τὰ αἰ-
tant in tabnaculo testimonij. ⁊ fuerūt
ρόμενα ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου. καὶ ἐγενήθησαν οἱ
qui nūerati sūt octo milia quīgēti octogin-
ἐπισκεπέντες ὀκτακισχίλιοι πεντακόσιοι ὀγδοήκον-
ta. per vocē dñi numerauit moyses
τα. διὰ φωνῆς κυρίου ἐπεσκέψατο μωυσῆς
eos virū p virū: in operib⁹ eo-
αὐτοὺς ἄνδρα κατὰ ἄνδρα, ἐπὶ τῶν ἔργων αὐ-
rū: ⁊ in q̃b⁹ portabūt ipsi. ⁊ nume-
τῶν, καὶ ἐπὶ ὧν αἴρουσιν αὐτοί. καὶ ἐπεσκέπη-
rati sūt quēadmodū pcepit dñs moysi.
σαν ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ μωυσῇ. Ca. 5.

ET locutus ē dñs ad moysen: dicēs: pci-
ΚΑὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, πρόσταξον
pe filiis israel: ⁊ eiciāt ex
τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ, καὶ ἐξαποστειλάτωσαν ἐκ τῆς
castris oēm lepsuꝫ: ⁊ oēm seminifluū:
παρεμβολῆς πάντα λεπρὸν, καὶ πάντα γονοῤῥυῆ,
⁊ oēm imūdū sup aīa: a masculo
καὶ πάντα ἀκάθαρτον ἐπὶ ψυχῇ, ἀπὸ ἀρσενικοῦ
vsq; ad feminā: mittite extra castra:
ἕως θηλυκοῦ, ἐξαποστείλατε ἔξω τῆς παρεμβολῆς,
⁊ nō polluēt castra sua: in q̃b⁹ ego
καὶ οὐ μιανοῦσι τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν, ἐν οἷς ἐγὼ
cōuersor in ipsis. ⁊ fecerūt sic fi-
καταγίνομαι ἐν αὐτοῖς. καὶ ἐποίησαν οὕτως οἱ υἱ-
lii israel. ⁊ miserūt eos extra
οἱ ἰσραήλ. καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτοὺς ἔξω τῆς

Primitiua chal. Interp. chal.

היה מאה
מנה אמר מנה
רבב שנה
אתא פלח נטל
מנה

אמר שלח
שרא דוב סאב

patrū suoꝝ a triginta annis ⁊ supra vsq; ad quinquaginta annos: oēs q̃ venīūt per turmas ad ministrandū in tabernaculo federis. Fueruntq; q̃ nūerati sunt ex eis per familias suas tria milia ⁊ ducēti. Hi sunt q̃ numerati sunt de familiis filioꝝ merari: quos nūerauit moyses ⁊ aarō iuxta verbū dñi p manū moysi. Oēs leuite nūerati sunt quos nūerauit moyses ⁊ aaron ⁊ principes isrł p familias ⁊ p domos patrū suoꝝ a triginta ãnis ⁊ supra vsq; ad quinquaginta annos: oēs q̃ ingrediūtur ad ministrandū ministeriū cultus ⁊ ministeriū oneris in tabernaculo federis: fueruntq; qui numerati sunt ex eis octo milia ⁊ quingēti ⁊ octoginta iuxta verbum dñi. Constituitq; eos per manū moysi vnumquēq; super ministeriū suum ⁊ super onus suum: ⁊ numerati sunt sicut preceperat dominus moysi.

Ca. 5.

LOcutusq; est dñs cum moyse dicens. Precipe filiis israel: vt eiiciant de castris oēm leprosum et omnē qui patitur fluxum seminis: ⁊ omnē qui pollutus est pollutione anime. a masculo vsq; ad feminā eiicietis: extra castra eiicietis eos: et non contaminēt castra eoꝝ: quia maiestas mea habitat inter eos. Feceruntq; ita filii israel: ⁊ eiecerunt eos extra

Transla. Chal.

אבהתהון: מבר תלתין שנין ולעילא ועד בר חמשין שנין כל דאתי לחילא לפולחנא
במשכן זמנא: והוו מניניהון לזרעיתהון תלתא אלפין ומאתן: אלין מניני זרעית בני
מררי דמנא משה ואהרן על מימרא דיי ביד משה: כל מניניא דמנא משה ואהרן
ורברבי ישראל ית ליואי לזרעיתהון ולבית אבהתהון: מבר תלתין שנין ולעילא
ועד בר חמשין שנין כל דאתי למפלח פולחן פולחנא ופולחן מטול במשכן זמנא:
והוו מניניהון תמניא אלפין וחמש מאה ותמנן: על מימרא דיי מנא יתהון בידא
דמשה גבר גבר על פולחניה ועל מטוליה ומניניהי דפקיד יי ית משה:

Ca. v.

ומליל יי עם משה למימר: פקיד ית בני ישראל וישלחון מן
משריתא כל דסגיר וכל דדאיב וכל דמסאב לטמא נפשא מדכר עד נוקבא תשלחון
למברא למשריתא תשלחונון ולא יסאבון ית משריתהון דשכנתי שריא ביניהון:
ועבדו כן בני ישראל ושלחו יתהון למברא

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

castra: sicut locutus est dñs moysi: i-
τῆς παρεμβολῆς, καθὰ ἐλάλησε κύριος τῷ μωυσῇ, οὕ-
ta fecerūt filij israel. et locutus est dñs
τως ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ἰσραήλ. καὶ ἐλάλησε κύριος
ad moysen: dicēs: loquere filijs israel:
πρὸς μωυσῆν, λέγων, λάλησον τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ,
dicēs: vir aut mulier: quicūqȝ fecerit de oībus
λέγων, ἀνὴρ ἢ γυνή, ὅστις ἂν ποιήσῃ ἀπὸ πασῶν
pctīs humanis: et contēnēs cō-
τῶν ἁμαρτιῶν τῶν ἀνθρωπίνων, καὶ παριδὼν πα-
tēpserit: et deliquerit aīa illa: cōfitebi-
ριδῃ, καὶ πλημμελήσῃ ἡ ψυχὴ ἐκείνη, ἐξαγορεύ-
tur pctīm: qđ fecit: et reddet
σει τὴν ἁμαρτίαν, ἣν ἐποίησεν, καὶ ἀποδώσει
delictū. pncipale: et quītū p
τὴν πλημμέλειαν. τὸ κεφάλαιον, καὶ τὸ ἐπίπεμ-
tē eius addet sup illō: et reddet
πτον αὐτοῦ προσθήσει ἐπ' αὐτό, καὶ ἀποδώσει
cui deliquit eidē. si aūt nō fuerit homi
τίνι ἐπλημμέλησεν αὐτῷ. ἐὰν δὲ μὴ ᾖ τῷ ἀνθρώ-
ni appropinquās: ita vt reddat illi deli-
πῳ ὁ ἀγχιστεύων, ὥστε ἀποδοῦναι αὐτῷ τὸ πλημ-
ctū: delictū redditū do
μέλημα, τὸ πλημμέλημα τὸ ἀποδιδόμενον τῷ κυ-
B mino: sacerdoti erit: pter arietē ꝓpitiatiōis:
ρίῳ, τῷ ἱερεῖ ἔσται, πλὴν τοῦ κριοῦ τοῦ ἱλασμοῦ,
per quē placabit ꝓ eo in ipso. et oēs
δι' οὗ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ. καὶ πᾶσα
primitie iuxta oīa sctīficata in filijs is
ἀπαρχὴ κατὰ πάντα τὰ ἁγιαζόμενα ἐν υἱοῖς ἰσ-
rael: quecūqȝ obtulerit dño: sacerdoti
ραήλ, ὅσα ἂν προσφέρωσι τῷ κυρίῳ, τῷ ἱερεῖ
ipsi erūt: et vniuscuiusqȝ sctīficata ipsius erūt.
αὐτῷ ἔσται, καὶ ἑκάστου τὰ ἡγιασμένα αὐτοῦ ἔσται.
et vir: q̄ dederit sacerdoti: ipsi erit. et locutus
καὶ ἀνήρ, ὃς ἂν δῷ τῷ ἱερεῖ, αὐτῷ ἔσται. καὶ ἐλάλη-
est dño ad moysen: dicēs: loquere
σε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, λάλησον τοῖς
filijs israel: et dices ad eos: viri viri si
υἱοῖς ἰσραήλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς, ἀνδρὸς ἀνδρὸς ἐὰν
trāsgressa fuerit vxor eius: et cōtēpserit eū cōtem-
παραβῇ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ παριδοῦσα αὐτὸν ὑπερίδου-
nēs: et dormierit qs cū ea coitu seminis: et
σα, καὶ κοιμηθῇ τις μετ' αὐτῆς κοίτην σπέρματος, καὶ
latuerit ab oculis viri sui: et celauerit: ipsa
λάθῃ ἐξ ὀφθαλμῶν τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, καὶ κρύψῃ, αὐτὴ
aūt fuerit polluta: et testis nō fuerit ꝯ eā: et ipsa
δὲ ᾖ μεμιασμένη, καὶ μάρτυς μὴ ᾖ κατ' αὐτῆς, καὶ αὐτὴ
nō fuerit ꝯprehēsa: et supuenerit ei spūs zeloty
μὴ ᾖ συνειλημμένη, καὶ ἐπέλθῃ αὐτῷ πνεῦμα ζηλώσε-
pie: et zelauerit vxorē suā: ipsa aūt polluta ē:
ως, καὶ ζηλώσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, αὐτὴ δὲ μεμίανται,
vel venerit sup eū spūs zelotypie: et zelauit
ἢ ἐπέλθῃ ἐπ' αὐτῷ πνεῦμα ζηλώσεως, καὶ ζηλώσῃ τὴν

Trāsla.B.Hiero.

castra: sicut locutus erat dominus moysi. Locutusqȝ est dominus ad moysen dicens. Loquere ad filios israel. Vir siue mulier cum fecerit ex oībus peccatis que solēt hoībus accidere: & p negligētiā trāsgressi fuerint mandatū dñi: atqȝ deliq̄rint: cōfitebūtur pctūm suum: & reddent ipsum caput: quintamqȝ partem desuper ei in quem peccauerint. Sin autem nō fuerit qui recipiat: dabūt dño: & erit sacerdotis: excepto ariete qui offertur ꝓ expiatione: vt sit placabilis hostia. Oēs quoqȝ primitie quas offerunt filii israel ad sacerdotē pertinent: & quicquid in sctūarium offertur a singulis & traditur manibus sacerdotis: ipsius erit. Locutusqȝ est dñs ad moysen dicens. Loq̄re ad filios israel: & dices ad eos. Vir cuius vxor errauerit: maritumqȝ contemnēs dormierit cum altero viro: & hoc maritus deprehendere non quiuerit: sed latet adulterium: & testibus argui nō pt: quia non est inuenta in stupro: si spūs zelotypie concitauerit virum contra vxorē suā que polluta est: vel falsa suspitione appetitur:

Tex.Heb.

לַמַּחֲנֶה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל
מֹשֶׁה כֵּן עָשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיְדַבֵּר
יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי
יַעֲשׂוּ מִכָּל חַטֹּאת הָאָדָם לִמְעֹל
מַעַל בַּיהוָה וְאָשְׁמָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא׃
וְהִתְוַדּוּ אֶת חַטָּאתָם אֲשֶׁר עָשׂוּ
וְהֵשִׁיב אֶת אֲשָׁמוֹ בְּרֹאשׁוֹ
וַחֲמִשִׁתוֹ יֹסֵף עָלָיו וְנָתַן לַאֲשֶׁר
אָשַׁם לוֹ׃ וְאִם אֵין לָאִישׁ גֹּאֵל
לְהָשִׁיב הָאָשָׁם אֵלָיו הָאָשָׁם
הַמּוּשָׁב לַיהוָה לַכֹּהֵן מִלְּבַד אֵיל
הַכִּפֻּרִים אֲשֶׁר יְכַפֶּר בּוֹ עָלָיו׃ וְכָל
תְּרוּמָה לְכָל קָדְשֵׁי בְנֵי יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר יַקְרִיבוּ לַכֹּהֵן לוֹ יִהְיֶה׃
וְאִישׁ אֶת קֳדָשָׁיו לוֹ יִהְיוּ אִישׁ
אֲשֶׁר יִתֵּן לַכֹּהֵן לוֹ יִהְיֶה׃ וַיְדַבֵּר
יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ
אִישׁ כִּי תִשְׂטֶה אִשְׁתּוֹ וּמָעֲלָה
בוֹ מָעַל׃ וְשָׁכַב אִישׁ אֹתָהּ
שִׁכְבַת זֶרַע וְנֶעְלַם מֵעֵינֵי
אִישָׁהּ וְנִסְתְּרָה וְהִיא נִטְמָאָה
וְעֵד אֵין בָּהּ וְהִוא לֹא נִתְפָּשָׂה׃
וְעָבַר עָלָיו רוּחַ קִנְאָה וְקִנֵּא
אֶת אִשְׁתּוֹ וְהִוא נִטְמָאָה אוֹ
עָבַר עָלָיו רוּחַ קִנְאָה וְקִנֵּא אֶת

Primitiua.heb.

יָדָה
שׁוּב
חָמֵשׁ
שׁוּב בָּדַד
כָּפַר
רוּם
קָרַב הָיָה
נָתַן
שָׂטָה אִישׁ
עָלַם
סָתַר טָמֵא
עוּד תָּפַשׂ

Transla.Chal.

לְמַשְׁרִיתָא כְּמָא דְּמַלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה כֵּן עֲבַדוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וּמַלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימַר׃
מַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל גְּבַר אוֹ אִתְּתָא אֲרֵי יַעְבְּדוּן מִכָּל חוֹבֵי אֱנָשָׁא לְשַׁקָּרָא שְׁקַר
קֳדָם יְיָ וִיחוּב אֱנָשָׁא הַהוּא׃ וִיוַדּוּן יָת חוֹבֵיהוֹן דַּעֲבַדוּ וְיָתֵיב יָת חוֹבְתֵיהּ בְּרֵישֵׁיהּ
וְחֻמְשֵׁיהּ יוֹסֵף עֲלוֹהִי וְיִתֵּן לִדְחָב לֵיהּ׃ וְאִם לֵית לְגַבְרָא פָּרִיק לְאָתָבָא חוֹבְתָא לֵיהּ
חוֹבְתָא דְּמָתִיב קֳדָם יְיָ לְכַהֲנָא בַּר מִדְּכַר כִּפּוּרַיָּא דִּיכַפַּר בֵּיהּ עֲלוֹהִי׃ וְכָל אַפְרָשׁוּתָא
לְכָל קֻדְשַׁיָּא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל דִּיקָרְבוּן לְכַהֲנָא דִּילֵיהּ יְהֵי׃ וּגְבַר יָת מַעְשַׂר קֻדְשׁוֹהִי
דִּילֵיהּ יְהוֹן גְּבַר דְּיִתֵּן לְכַהֲנָא דִּילֵיהּ יְהֵי׃ וּמַלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימַר׃ מַלֵּיל עִם בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְתֵימַר לְהוֹן גְּבַר גְּבַר אֲרֵי תִסְטֵי אִתְּתֵיהּ וּתְשַׁקַּר בֵּיהּ שְׁקָר׃ וְיִשְׁכּוּב גְּבַר
יָתַהּ שִׁכְבַת זַרְעָא וִיהֵא מְכַסָּא מֵעֵינֵי בַעְלַהּ וּמִטַּמְּרָא וְהִיא מְסָאֲבָא וְסָהִיד לֵית בַּהּ
וְהִיא לָא אִתְּאַחֲדַת׃ וְיִעְבַּר עֲלוֹהִי רוּחַ קִנְאָה וִיקַנֵּי יָת אִתְּתֵיהּ וְהִיא מְסָאֲבָא אוֹ
עֲבַר עֲלוֹהִי רוּחַ קִנְאָה וִיקַנֵּי יָת

Interp.chal.

castra: sic locutus fuerat dñs cū moyse ita fecerūt filij israel. Locutusqȝ est dñs cū moyse dicēs. Loq̄re cum filijs israel. Vir aut mulier cū fecerint ex oībus pctīs hoīs et preuaricētur preuaricationē corā dño: et deliq̄rit hō ille: cōfitebūtur peccata sua q̄ fecerūt: et reddēt ipsum caput quo peccauerūt: et quintā partē addēt super illud: et dabūt ei cui peccauerūt. Et si non vixerit homo ille neqȝ habuerit ꝓpinquū cui reddatur illud in quo peccauerūt: illud qđ redditur pro pctō coram dño ad sacerdotē pertinet: excepto ariete expiationis qui offertur vt expiet sup eū. Et oēs primitie omniū sanctificatorū filiorū israel que offerūt sacerdoti: ipsi⁹ erūt. Et decime sanctificate vniuscuiusqȝ: ipsi⁹ erūt: et vir qui dederit sacerdoti: ipsius erit. Locutusqȝ est dñs cū moyse dicēs. Loq̄re cū filijs israel et dices ad eos. Vir cuius vxor errauerit et preuaricata fuerit in eum preuaricationē: et cōcubuerit vir cum ea coitu seminis: et occultū atqȝ absconditū fuerit ab oculis viri sui: et ipsa est contaminata: et nullus testis est contra eā: neqȝ ipsa est deprehensa. aut spūs zelotypie transierit sup eum: et zelauerit vxorē suā: et ipsa polluta fuerit. vel spiritus zelotypie transierit super eum et

Primitiua chal.

אֲמַר
אֱנַשׁ עֲבַד
חוּב יְדָה תּוּב
רֵאשׁ יְסַף נְתַן
תּוּב כְּפַר פְּרַשׁ
קְרֵב הֲוָה עֲשַׂר
סְטָה אֱנַשׁ שְׁקַר
שְׁכַב כְּסָה טְמַר
סְאֵב אֲחַד עֲבַר
קְנָא

אִשְׁתּוֹ וְהִיא לֹא נִטְמָאָה׃ וְהֵבִיא — בוא
הָאִישׁ אֶת אִשְׁתּוֹ אֶל הַכֹּהֵן
וְהֵבִיא אֶת קָרְבָּנָהּ עָלֶיהָ עֲשִׂירִת — עָשַׂר
הָאֵיפָה קֶמַח שְׂעֹרִים לֹא יִצֹק
עָלָיו שֶׁמֶן וְלֹא יִתֵּן עָלָיו לְבֹנָה
כִּי מִנְחַת קְנָאֹת הוּא מִנְחַת
זִכָּרוֹן מַזְכֶּרֶת עָוֹן׃ וְהִקְרִיב אֹתָהּ — זָכַר קָרַב
הַכֹּהֵן וְהֶעֱמִדָהּ לִפְנֵי יְהוָה׃ — עָמַד פָּנָה
וְלָקַח הַכֹּהֵן מַיִם קְדֹשִׁים בִּכְלִי — כָּלָה
חָרֶשׂ וּמִן הֶעָפָר אֲשֶׁר יִהְיֶה — הָיָה
בְּקַרְקַע הַמִּשְׁכָּן יִקַּח הַכֹּהֵן וְנָתַן — שָׁכַן לָקַח
אֶל הַמָּיִם׃ וְהֶעֱמִיד הַכֹּהֵן אֶת
הָאִשָּׁה לִפְנֵי יְהוָה וּפָרַע אֶת — אִישׁ
רֹאשׁ הָאִשָּׁה וְנָתַן עַל כַּפֶּיהָ אֵת
מִנְחַת הַזִּכָּרוֹן מִנְחַת קְנָאֹת הִוא
וּבְיַד הַכֹּהֵן יִהְיוּ מֵי הַמָּרִים — מָרַר
הַמְאָרְרִים׃ וְהִשְׁבִּיעַ אֹתָהּ הַכֹּהֵן — אָרַר שָׁבַע
וְאָמַר אֶל הָאִשָּׁה אִם לֹא שָׁכַב
אִישׁ אֹתָךְ וְאִם לֹא שָׂטִית טֻמְאָה — שָׂטָה
תַּחַת אִישֵׁךְ הִנָּקִי מִמֵּי הַמָּרִים — נָקָה
הַמְאָרְרִים הָאֵלֶּה׃ וְאַתְּ כִּי שָׂטִית
תַּחַת אִישֵׁךְ וְכִי נִטְמֵאת — טָמֵא
וַיִּתֵּן אִישׁ בָּךְ אֶת שְׁכָבְתּוֹ — נָתַן
מִבַּלְעֲדֵי אִישֵׁךְ׃ וְהִשְׁבִּיעַ הַכֹּהֵן אֶת
הָאִשָּׁה בִּשְׁבֻעַת הָאָלָה וְאָמַר
הַכֹּהֵן לָאִשָּׁה יִתֵּן יְהוָה אוֹתָךְ — אֵת
לְאָלָה וְלִשְׁבֻעָה בְּתוֹךְ עַמֵּךְ

adducet eam ad sacerdotem: & offeret oblationem pro illa decimā partē sati farine ordeacee. Nō fundet super eam oleum: nec imponet thus: quia sacrificiū zelotypie est: & oblatio inuestigans adulteriū. Offeret igitur eam sacerdos: & statuet coram domino. assumetqꝫ aquā sanctā in vase fictili: & pauxillū terre de pauimento tabernaculi mittet in eam. Cūqꝫ steterit mulier in cōspectu domini: discoopiet caput eius: & ponet super manus illius sacrificiū recordatiōis & oblationē zelotypie. Ipse aūt tenebit aquas amarissimas in quibus cū execratione maledicta congessit: adiurabitqꝫ eam & dicet. Si non dormiuit vir alienus tecū: & si non polluta es deserto mariti toro: non te nocebūt aque iste amarissime: in quas maledicta cōgessi. Si aūt declinasti a viro tuo: atqꝫ polluta es: & concubuisti cum altero: his maledictiōibus subiacebis. Det te dominus in maledictionē exēplū qꝫ cūctorū in pplo suo.

vxorē suā: ipsa vo nō fuerit polluta: ⁊ adducet homo vxorē suā ad sacerdotē: et offeret donū p ea: decimā ptē oephi farinā ordeaceā: nō effundet sup eā oleū: neqꝫ imponet sup eā thus. est .n. zelotypie sacrificiū memorationis: cōmemorās peccatū. ⁊ adducet eā sacerdos: ⁊ statuet eā corā dño: ⁊ sumet sacerdos aquā purā viuentē in vase fictili: ⁊ de terre existe sup pauimēto tabnaculi testimonij: ⁊ accipiēs sacerdos immittet in aquā: ⁊ statuet sacerdos mulierē corā dño: ⁊ discoopiet caput mulieris: ⁊ dabit sup manꝰ eius sacrificiū memorationis: sacrificiū zelotypie: in aūt manu sacerdotis erit aqua reprehēsionis execrata hec. ⁊ adiurabit eā sacerdos: ⁊ dicet mulieri: si nō dormiuerit aliqs tecū: si nō trāsgressa es vt pollueris sub viro tuo: innocēs esto ab aqua redargutionis execrata hac. si vo tu trāsgressa es maritata existens aut polluta es: ⁊ dedit qs cubitū suū in te: pter virū tuū: ⁊ adiurabit sacerdos mulierē in iuramētis execrationis huiꝰ. ⁊ dicet sacerdos mulieri: det dñs te i execratiōe ⁊ in iuramēto in medio ppli tui:

γυναῖκα αὐτοῦ, αὐτὴ δὲ μὴ ᾖ μεμιασμένη, καὶ ἄξει ὁ ἄνθρωπος τὴν γυναῖκα αὐτοῦ πρὸς τὸν ἱερέα, καὶ προσοίσει τὸ δῶρον περὶ αὐτῆς, τὸ δέκατον τοῦ οἰφὶ ἄλευρον κρίθινον, οὐκ ἐπιχεεῖ ἐπ᾽ αὐτῷ ἔλαιον, οὐδ᾽ ἐπιθήσει ἐπ᾽ αὐτὸ λίβανον. ἔστι γὰρ ζηλοτυπίας θυσία μνημοσύνου, ἀναμιμνήσκουσα ἁμαρτίαν. καὶ προσάξει αὐτὴν ὁ ἱερεύς, καὶ στήσει αὐτὴν ἔναντι κυρίου, καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ὕδωρ καθαρὸν ζῶν ἐν ἀγγείῳ ὀστρακίνῳ, καὶ τῆς γῆς τῆς οὔσης ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἐμβαλεῖ εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ στήσει ὁ ἱερεὺς τὴν γυναῖκα ἔναντι κυρίου, καὶ ἀποκαλύψει τὴν κεφαλὴν τῆς γυναικός, καὶ δώσει ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτῆς τὴν θυσίαν τοῦ μνημοσύνου, τὴν θυσίαν τῆς ζηλοτυπίας, ἐν δὲ τῇ χειρὶ τοῦ ἱερέως ἔσται τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγμοῦ τοῦ ἐπικαταρωμένου τούτου. καὶ ὁρκιεῖ αὐτὴν ὁ ἱερεύς, καὶ ἐρεῖ τῇ γυναικί, εἰ μὴ κεκοίμηταί τις μετὰ σοῦ, εἰ μὴ παραβέβηκας μιανθῆναι ὑπὸ τὸν ἄνδρα τὸν σεαυτῆς, ἀθῶα ἴσθι ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ ἐλεγμοῦ τοῦ ἐπικαταρωμένου τούτου. εἰ δὲ σὺ παραβέβηκας ὕπανδρος οὖσα ἢ μεμίανσαι, καὶ ἔδωκέ τις τὴν κοίτην αὐτοῦ ἐν σοί, πλὴν τοῦ ἀνδρός σου, καὶ ὁρκιεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν γυναῖκα ἐν τοῖς ὅρκοις τῆς ἀρᾶς ταύτης. καὶ ἐρεῖ ὁ ἱερεὺς τῇ γυναικί, δῴη κύριός σε ἐν ἀρᾷ καὶ ἐν ὅρκῳ ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ σου, — C

Primitiua chal.

אתא
אחד סאה ריק
נתן דכר קרב
קום נסב היה
שכן אית פרע
ראש לטט
אום אמר סטה
סאב הוה
אום אית נתן

Interp. chal.

zelauerit vxorē suam ⁊ ipsa non fuerit contaminata: adducet vir vxorē suā ad sacerdotē: ⁊ adducet cum ea oblationē suam decimā partem trium satorū farine ordeacee: nō effundet super eam oleū nec ponet super eam thus: quia munus zelotypie est: munus recordationis cōmemorans peccata. Offeretqꝫ eam sacerdos: ⁊ statuet eam coram dño. Et tollet sacerdos aquā lauteris in vase fictili: et de puluere q̄ est in fundamēto tabernaculi tollet sacerdos: ⁊ mittet eum in aquā. et statuet sacerdos mulierē corā dño: ⁊ discooperiet caput mulieris: ⁊ ponet in manibus eius munus recordationis: munꝰ zelotypie est. ⁊ in manu sacerdotis erunt aq̄ amare maledicte. Adiurabitqꝫ eā sacerdos ⁊ dicet mulieri. Si nō cōcubuit vir tecū: ⁊ si non declinasti vt cōtaminata esses: excepto viro tuo: esto innocua ab aq̄s istis amarissimis maledictis. Et si tu declinasti a viro tuo ⁊ polluta es: et cōcubuit vir tecū: excepto viro tuo: adiurabitqꝫ sacerdos mulierē iuramēto maledictiōis: ⁊ dicet sacerdos mulieri. dabit te dñs in maledictionē ⁊ iuramentū in medio ppli tui:

Transla. Chal.

אִתְּתֵיהּ וְהִיא לָא מְסָאֲבָא׃ וְיַיְתֵי גַּבְרָא יָת אִתְּתֵיהּ לְוָת כָּהֲנָא וְיַיְתֵי יָת קוּרְבָּנַהּ עֲלַהּ
חַד מִן עַסְרָא בִּתְלָת סְאִין קְמַח שְׂעָרִין לָא יְרִיק עֲלוֹהִי מִשְׁחָא וְלָא יִתֵּן עֲלוֹהִי לְבוֹנְתָא
אֲרֵי מִנְחַת קִנְאֲתָא הוּא מִנְחַת דּוּכְרָנָא מְדַכְּרַת חוֹבִין׃ וִיקָרֵיב יָתַהּ כָּהֲנָא וִיקִימִנַּהּ
קֳדָם יְיָ׃ וְיִסַּב כָּהֲנָא מֵי כִיּוֹר בְּמָאן דַּחֲסַף וּמִן עַפְרָא דִּיהֵי בִּיסוֹדֵי מַשְׁכְּנָא יִסַּב כָּהֲנָא
וְיִתֵּן לְמַיָּא׃ וִיקִים כָּהֲנָא יָת אִתְּתָא קֳדָם יְיָ וְיִפְרַע יָת רֵישָׁא דְאִתְּתָא וְיִתֵּן עַל יְדַהָא
יָת מִנְחַת דּוּכְרָנָא מִנְחַת קִנְאֲתָא הִיא וּבִידָא דְכָהֲנָא יְהוֹן מַיָּא מְרִירַיָּא מְלַטְטַיָּא׃
וְיוֹמֵי יָתַהּ כָּהֲנָא וְיֵימַר לְאִתְּתָא אִם לָא שְׁכֵיב גְּבַר יָתִיךְ וְאִם לָא סְטֵית לְאִסְתַּאָבָא
בַּר מִבַּעְלִיךְ הֲוִי זַכָּאָה מִמַּיָּא מְרִירַיָּא מְלַטְטַיָּא הָאִלֵּין׃ וְאַתְּ אֲרֵי סְטֵית בַּר מִבַּעְלִיךְ
וַאֲרֵי אִסְתָּאַבְתְּ וִיהַב גְּבַר בִּיךְ יָת שְׁכוֹבְתֵיהּ בַּר מִבַּעְלִיךְ׃ וְיוֹמֵי כָּהֲנָא יָת אִתְּתָא
בְּמוֹמָתָא דִלְוָטָא וְיֵימַר כָּהֲנָא לְאִתְּתָא יִתֵּן יְיָ יָתִיךְ לִלְוָט וּלְמוֹמֵי בְּגוֹ עַמִּיךְ

Trāsla.Grec.lxx.cū interp̄.latina.

cū dederit dñs femur tuū decidēs τ
ἐν τῷ δοῦναι κύριον τὸν μηρόν σου διαπεπτωκότα καὶ
vterū tuū diruptū: τ introibit
τὴν κοιλίαν σου πεπρησμένην, καὶ εἰσελεύσεται τὸ
aqua execrata hec in vterū tuū
ὕδωρ τὸ ἐπικαταρώμενον τοῦτο εἰς τὴν κοιλίαν σου
vt dirūpat vētrē: τ decidat femur tuū. τ dicet
πρῆσαι γαστέρα, καὶ διαπεσεῖν μηρόν σου. καὶ ἐρεῖ ἡ
mulier: fiat fiat. τ scribet sacerdos execratiōes
γυνή, γένοιτο γένοιτο. καὶ γράψει ὁ ἱερεὺς τὰς ἀρὰς
has in libro: τ delebit in aqua
ταύτας εἰς βιβλίον, καὶ ἐξαλείψει εἰς τὸ ὕδωρ τοῦ
redargutiōis execrata: τ potabit mu
ἐλεγμοῦ τοῦ ἐπικαταρωμένου, καὶ ποτιεῖ τὴν γυ
lierē aqua redargutiōis maledicte.
ναῖκα τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγμοῦ τοῦ ἐπικαταρωμένου.
τ introibit in eā aqua redargutiōis
καὶ εἰσελεύσεται εἰς αὐτὴν τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγμοῦ τοῦ
D maledicte. τ accipiet sacerdos de manu
ἐπικαταρωμένου. καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ἐκ χειρὸς τῆς
mulieris sacrificiū zelotypie: τ imponet
γυναικὸς τὴν θυσίαν τῆς ζηλοτυπίας, καὶ ἐπιθήσει
sacrificiū corā dño: τ offeret illud sup
τὴν θυσίαν ἔναντι κυρίου. καὶ προσοίσει αὐτὴν ἐπὶ τὸ
altare. τ apprēdet sacerdos de sacrificio
θυσιαστήριον. καὶ δράξεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τῆς θυσίας τὸ
recordationē eius: τ offeret illā sup altare:
μνημόσυνον αὐτῆς, καὶ ἀνοίσει αὐτὸ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον,
τ post hec potabit mulierē aqua. τ
καὶ μετὰ ταῦτα ποτιεῖ τὴν γυναῖκα τὸ ὕδωρ. καὶ
erit si fuerit polluta τ latuerit virū suū:
ἔσται ἐὰν ᾖ μεμιασμένη καὶ λήθῃ λάθῃ τὸν ἄνδρα αὐτῆς,
τ introibit in eā aqua re
καὶ εἰσελεύσεται εἰς αὐτὴν τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγ
dargutiōis execrata: τ rūpet vte
μοῦ τὸ ἐπικαταρώμενον, καὶ πρησθήσεται τὴν κοι
rū: τ decidet femur eius. τ erit
λίαν, καὶ διαπεσεῖται ὁ μηρὸς αὐτῆς. καὶ ἔσται
mulier in execratiōē i pp̄lo suo. si ūo nō fue
ἡ γυνὴ εἰς ἀρὰν ἐν τῷ λαῷ αὐτῆς. ἐὰν δὲ μὴ μι
rit polluta mulier: τ mūda fuerit: τ inocēs erit: τ
ανθῇ ἡ γυνή, καὶ καθαρὰ ᾖ, καὶ ἀθῶα ἔσται, καὶ
seminabit semē. hec lex zelo
ἐκσπερματιεῖ σπέρμα. οὗτος ὁ νόμος τῆς ζηλο
typie: quā si trāsierit mulier maritata exi
τυπίας, ᾧ ἐὰν παραβῇ ἡ γυνὴ ὕπανδρος οὖ
stēs: τ polluta fuerit: aut hō cui euenerit sup
σα, καὶ μιανθῇ, ἢ ἄνθρωπος ᾧ ἂν ἐπέλθῃ ἐπ᾽
eū spūs zelotypie: τ zelauerit vxo
αὐτὸν πνεῦμα ζηλώσεως, καὶ ζηλώσῃ τὴν γυναῖ
rē suā: τ statuet
κα αὐτοῦ, καὶ στήσει

Trāsla.B.Hiero.

Putrescere faciat femur tuum: & tumens vter tu dirūpatur. Ingrediātur aq̄ maledicte in ventrem tuum: & vtero tumescēte putrescat femur. Et rñdebit mulier. Amē amē. Scribet q̄ sacerdos i libello ista maledicta: & delebit ea aquis amarissimis in quas maledicta congessit: & dabit ei bibere. Quas cū exhauserit: tollet sacerdos de manu eius sacrificium zelotypie: & eleuabit illud coram domino: imponetq̄ illud sup altare. ita dumtaxat vt prius pugillum sacrificii tollat de eo quod offertur: & incendat super altar. & sic potū det mulieri aquas amarissimas. Quas cum biberit si polluta ē: & cōtēpto viro adulterii rea ē: pertransibunt eam aq̄ maledictionis: & inflato ventre computrescet femur: eritq̄ mulier in maledictione & i exēplū omni populo. Quod si polluta non fuerit: erit innoxia: & faciet liberos. Ista est lex zelotypie: si declinauerit mulier a viro suo: & si polluta fuerit: maritusq̄ zelotypie spiritu cōcitatus adduxerit eā

Ter.Heb.

בתת יהוה את ירכך נפלת ואת
בטנך צבה׃ ובאו המים המאררים
האלה במעיך לצבות בטן ולנפל
ירך ואמרה האשה אמן אמן׃
וכתב את האלת האלה הכהן בספר
ומחה אל מי המרים׃ והשקה את
האשה את מי המרים המאררים
ובאו בה המים המאררים
למרים׃ ולקח הכהן מיד האשה
את מנחת הקנאת והניף את
המנחה לפני יהוה והקריב
אתה אל המזבח׃ וקמץ הכהן
מן המנחה את אזכרתה
והקטיר המזבחה ואחר
ישקה את האשה את המים׃
והשקה את המים והיתה
אם נטמאה ותמעל מעל באישה
ובאו בה המים המאררים
למרים וצבתה בטנה ונפלה
ירכה והיתה האשה לאלה
בקרב עמה׃ ואם לא נטמאה
האשה וטהרה הוא ונקתה ונזרעה
זרע׃ זאת תורת הקנאת אשר
תשטה אשה תחת אישה
ונטמאה׃ או איש אשר
תעבר עליו רוח קנאה וקנא
את אשתו והעמיד את

Priitiua heb.

נתן
בוא
צבה צבה
אלה
שקה
נוף
פנה קרב
זבח
זכר
קטר
היה
טמא מעל
טמא ארר
צבה
נקה זרע
ירה
שטה
עבר
איש עמד

Transla.Chal.

כד יתן יי ית ירכיך מסיא וית מעיכי נפיחין׃ ויעלון מיא מלטטיא האלין במעיכי
לאפחא מעין ולאמסאה ירך ותימר איתתא אמן אמן׃ ויכתוב ית לוטיא האלין כהנא
בספרא וימחוק למיא מריריא׃ וישקי ית איתתא ית מיא מריריא מלטטיא ויעלון
בה מיא מלטטיא ללוט׃ ויסב כהנא מידא דאיתתא ית מנחת קנאתא וירים ית
מנחתא קדם יי ויקרב יתה למדבחא׃ ויקמוץ כהנא מן מנחתא ית אדכרתה ויסיק
למדבחא ובתר כן ישקי ית איתתא ית מיא׃ וישקינה ית מיא ותהי אם אסתאבת
ושקרת שקר בבעלה ויעלון בה מיא מלטטיא ללוט ויפחון מעהא ותתמסי ירכה
ותהי איתתא ללוט בגו עמה׃ ואם לא איסתאבת איתתא ודכיא היא ותפוק זכאה
ותעדי עדוי׃ דא אוריתא דקנאתא דתסטי איתתא בר מבעלה ותסתאב׃ או גבר
דתעבר עלוהי רוח קנאה ויקני ית איתתיה ויקים ית

Interp̄.chal.

cum dederit dñs femur tuū putridū τ viscera tua tumētia. Ingredienturq̄ aque iste maledicte in vtero tuo: τ tumere facient viscera τ cōputrescere femur. et dicet mulier: amen: amen. Scribetq̄ sacerdos maledictiones has in libello: τ delebit eas in aq̄s amarissimis: τ dabit bibere mulieri aquas amarissimas et maledictas. Ingrediēturq̄ in eam aque maledicte in maledictionē. Tolletq̄ sacerdos de māu mulieris sacrificiū zelotypie: τ eleuabit munus coram dño: et offeret illud in altari. et tollet sacerdos de munere plenū pugillū: τ adolebit in altari. τ postea dabit bibere mulieri aq̄s. Et cū ppinauerit ei aq̄s: si illa polluta ē et preuaricauit p̄uaricationē ɔtra maritū suū: ingredient in eā aq̄ maledicte in maledictionē: τ tumescēt viscera ei9: τ cōputrescet femur eius: τ erit mulier in maledictionē in medio ppl̄i sui. Si aūt mulier nō est polluta sed mūda ē: egrediet innoxia: τ cōcipiet ɔceptionē. Ista ē lex zelotypie qñ declinauerit mulier a viro suo τ cōtaminata fuerit: aut viri sup quē transierit sp̄us zelotypie τ zelauerit vxorem suā. Statuetq̄

Priitiua chal.

נפל עול
לטט כתב
מחק שקה
נסב רום קרב
דבח קמץ דכר
נסק הוה סאב
צבת
אנת אדכה נפק
עדה סטה
עבר קנא קום

האשה לפני יהוה ועשה לה
הכהן את כל התורה הזאת׃ ונקה
נשא האיש מעון והאשה ההוא תשא
Cap.vi. את עונה׃ וידבר יהוה
דבר אל משה לאמר׃ דבר אל בני
ישראל ואמרת אלהם איש או
פלא נזר אשה כי יפלא לנדר נדר נזיר
להזיר ליהוה׃ מיין ושכר יזיר
שתה חמץ יין וחמץ שכר לא ישתה
שרה וכל משרת ענבים לא ישתה
לוח אכל וענבים לחים ויבשים לא יאכל׃
עשה כל ימי נזרו מכל אשר יעשה
מגפן היין מחרצנים ועד זג לא
יאכל׃ כל ימי נדר נזרו תער
לא יעבר על ראשו עד מלאת
נזר הימם אשר יזיר ליהוה
היה קדש יהיה גדל פרע שער
ראשו׃ כל ימי הזירו ליהוה על
מות בוא נפש מת לא יבא׃ לאביו ולאמו
טמא לאחיו ולאחתו לא יטמא להם
במתם כי נזר אלהיו על ראשו׃
כל ימי נזרו קדש הוא
ליהוה׃ וכי ימות מת עליו בפתע
פתה פתאם וטמא ראש נזרו וגלח
שבע ראשו ביום טהרתו ביום השביעי
גלח שמן בוא יגלחנו׃ וביום השמיני יבא
שנה תור שתי תרים או שני בני יונה אל

in conspectu dñi: & fecerit ei sacerdos iuxta omnia que scripta sunt: maritus absq; culpa erit: & illa recipiet iniquitatē suā. Cap.6.

LOcutusq; est dñs ad moysen dicēs: Loquere ad filios israel & dices ad eos. Vir siue mulier cū fecerint votū vt sanctificētur: & se voluerint dño cōsecrar: a vino & oī qd inebriare pōt abstinebūt. Acetū ex vino & ex qualibet alia potiōe & qcqd de vua exprimitur nō bibēt. vuas recentes siccasq; nō comedent cūctis diebus qbus ex voto dño cōsecrantur. quicquid ex vinea esse pōt a bvua passa vsq; ad acinū nō comedent. Oī tpe sepationis sue nouacula nō trāsibit per caput eius vsq; ad completum diē quo domino consecratur. Sanctus erit crescente cesarie capitis eius. Oī tpe cōsecrationis sue super mortuū nō ingredietur: nec sup pr̄is quidē & matris & fratris sororisq; funere contaminabitur: quia consecratio dei sui super caput eius est. Oībus diebus separatiōis sue sctūs erit domino. Sin autem mortuus fuerit subito quispiā corā eo: polluetur caput consecrationis eius: qd radet illico in eadem die purgatiōis sue: & rursū septia. In octaua āt die offeret duos turtures vl duos pullos colūbe

eā corā dño: & faciet ei sacer
ἔναντι κυρίου, καὶ ποιήσει αὐτῇ ὁ ἱε-
dos oēm legē hāc: & innocēs erit ho
ρεὺς πάντα τὸν νόμον τοῦτον, καὶ ἀθῷος ἔσται ὁ ἄν-
mo a pctō. & mulier illa re-
θρωπος ἀπὸ ἁμαρτίας. καὶ ἡ γυνὴ ἐκείνη λή-
cipiet pctm̄ suū:
ψεται τὴν ἁμαρτίαν αὐτῆς, Ca.6.
Et locut' ē dñs ad moysen: dicēs: loq̄
Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, λάλη-
re filijs israel: & dices ad eos: vir aut mu
σον τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς, ἀνὴρ ἢ γυ-
lier q̄ magne vouerit votū vt scīficet scīfi
νὴ ὃς ἂν μεγάλως εὔξηται εὐχὴν ἀφαγνίσασθαι ἁγ-
cationē dño: a vino & sicera scīficabit. acetū
νείαν κυρίῳ, ἀπὸ οἴνου καὶ σίκερα ἁγνισθήσεται. ὄξος
ex vino & acetū e sicera nō bibet. & q̄cūq; o-
ἐξ οἴνου καὶ ὄξος ἐκ σίκερα οὐ πίεται. καὶ ὅσα κα-
perātur ex vua nō bibet: & vuā re-
τεργάζεται ἐκ σταφυλῆς οὐ πίεται, καὶ σταφυλὴν πρόσ-
cētē & vuas passas nō comedet oib' dieb'
φατον καὶ σταφίδας οὐ φάγεται πάσας τὰς ἡμέρας τῆς
voti sui. ab oibus q̄cūq; fiūt ex vitibus
εὐχῆς αὐτοῦ. ἀπὸ πάντων ὅσα γίνεται ἐξ ἀμπέλου
vinū: e corticib' vue vsq; ad acinū nō comedet
οἶνον, ἀπὸ στεμφύλων ἕως γιγάρτου οὐ φάγεται
oibus diebus voti scīficatiōis sue.
πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς τοῦ ἁγνισμοῦ αὐτοῦ.
nouacula nō trāsibit sup caput eius: vsq;
ξυρὸν οὐκ ἐπελεύσεται ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ἕως
ipleātur dies: q̄s vouit. scūs erit:
ἂν πληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι, ὅσας ηὔξατο. ἅγιος ἔσται,
nutriēs comā capillū capitis sui. oib'
τρέφων κόμην τρίχα κεφαλῆς αὐτοῦ. πάσας τὰς
diebus voti dño sup oēm aīaʒ mor-
ἡμέρας τῆς εὐχῆς κυρίῳ ἐπὶ πάσῃ ψυχῇ τετελευ-
tuā nō introibit sup p̄reʒ & mr̄eʒ & sup
τηκυίᾳ οὐκ εἰσελεύσεται ἐπὶ πατρὶ καὶ μητρὶ καὶ ἐπ᾽
frēm & sup sororē: nō polluet in eis:
ἀδελφῷ καὶ ἐπ᾽ ἀδελφῇ, οὐ μιανθήσεται ἐπ᾽ αὐτοῖς,
mortuis illis: q: votū dei sui sup eū: &
ἀποθανόντων αὐτῶν, ὅτι εὐχὴ θεοῦ αὐτοῦ ἐπ᾽ αὐτῷ, καὶ
sup caput ei': oibus diebus voti sui
ἐπὶ κεφαλῆς αὐτοῦ, πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς αὐτοῦ
scūs erit dño. si āt q̄s morte moriat̄ subi
ἅγιος ἔσται τῷ κυρίῳ. ἐὰν δέ τις θανάτῳ ἀποθάνῃ ἐξάπι- B
to sup eū: statim polluet caput vo
να ἐπ᾽ αὐτῷ, παραχρῆμα μιανθήσεται ἡ κεφαλὴ εὐ-
ti sui: & radet caput suū in q̄ die mū
χῆς αὐτοῦ, καὶ ξυρήσεται τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ᾗ ἂν ἡμέρᾳ κα-
dat' fuerit. die septimo radet: & die
θαρισθῇ. τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ξυρηθήσεται, καὶ τῇ ἡμέ-
octaua offeret duos turtures: aut duos pullos colūbe ad
ρᾳ τῇ ὀγδόῃ οἴσει δύο τρυγόνας, ἢ δύο νεοσσοὺς περιστε-

Priitiua chal.
עבד זכה
קבל אמר
פרש נדר
נזר חדת שתה
יתר אכל
עבד
ספר עבר שלם
נזר רבב ראש
מות עול סאב
שלה
גלח דכה
אתא

Interp̄. chal.

vxorem corā dño. Facietq; ei sacerdos iuxta omnē legem hanc. et erit vir innocēs a peccatis: & mulier illa recipiet iniquitatem suam. Ca.6.

LOcutusq; est dño cum moyse dicēs. Loq̄re cum filijs israel & dices eis. Uir siue mulier cū fecerint votū nazarei vt separetur corā dño: a vino nouo et veteri separetur: acetū ex vino nouo & acetū ex vino veteri nō bibat: & quicqd de vuis exprimitur non bibat: vuas quoq; virides & siccas nō comedet. Cunctis diebus qbus fuerit nazareus de oībus q̄ fiūt de vite vini a granulis vsq; ad folliculos non comedat. Cunctis diebus qbus ex voto fuerit nazareus: nouacula nō transibit sup caput eius vsq; ad cōplementū dierū quibus fuerit nazareus corā dño: sanctus erit: crescere dimittet cesariē capillorū capitis sui. Cunctis diebus qbus fuerit nazareus corā dño sup aīam mortui nō ingredietur: neq; cōtaminabitur pro patre vel pro matre sua aut pro fratre vel sorore sua si mortui fuerint: q: corona dei sui est sup caput eius. Cunctis diebus qbus fuerit nazareus: sanctus erit corā dño. et si qspiā mortu' fuerit corā eo subito ipso ignorāte polluet caput ɔsecratiōis ei': & tōdet caput suū in die emūdatiōis sue: in die septia tōdet illū. In die āt octaua adducet duos turtures vel duos filios colūbe ad

Transla. Chal.

איתתא קדם יי ויעבד לה כהנא ית כל אוריתא הדא׃ ויהא גברא מחובין
ואיתתא ההיא תקבל ית חובה׃ Ca.vi. ומליל יי עם משה למימר׃
מליל עם בני ישראל ותימר להון גבר או איתתא ארי יפריש למידר נדר נזירא
למהוי נזיר קדם יי׃ מחמר חדת ועתיק יזר חל דחמר חדת וחל דחמר עתיק לא ישתה
וכל מתרות ענבין לא ישתה וענבין רטיבין ויבישין לא יכול׃ כל יומי נזריה מכל
דמתעבד מגופנא דחמרא מפורצנין ועד עצורין לא יכול׃ כל יומי נדר נזריה
מספר לא יעבר על רישיה עד משלם יומיא דיזר קדם יי קדיש יהי מרבי פרוע
שער רישיה׃ כל יומין דיזר קדם יי על נפשא דמיתא לא ייעול׃ לאבוהי ולאמיה
לאחוהי ולאחתיה לא יסתאב להון במותהון ארי כלילא דאלהיה על רישיה׃ כל
יומי נזריה קדיש הוא קדם יי׃ וארי ימות מיתא עלוהי בתכף שלו ויסאב ריש
נזריה ויגלח רישיה ביומא דדכותיה ביומא שביעאה יגלחניה׃ וביומא תמינאה
ייתי תרין שפנינין או תרין בני יונה לות

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

sacerdotē: sup hostia tabernaculi testimo-
τὸν ἱερέα, ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρί-
nij. ⁊ faciet sacerdos vnā pro peccato: et
ου. καὶ ποιήσει ὁ ἱερεὺς τὴν μίαν περὶ ἁμαρτίας, καὶ
vnā in holocaustū: et ppitiabit p eo
τὴν μίαν εἰς ὁλοκαύτωμα, καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐ-
sacerdos p qb⁹ peccauit p aīa: ⁊
τοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ ὧν ἥμαρτεν περὶ τῆς ψυχῆς, καὶ
scificabit caput ei⁹: in illa die scifi
ἁγιάσει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἡ-
ficatus ē dño oīb⁹ dieb⁹ voti. ⁊ ad-
γιάσθη κυρίῳ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς. καὶ προ-
ducet agnū ānicułū in delictū. ⁊ di-
σάξει ἀμνὸν ἐνιαύσιον εἰς πλημμέλειαν. καὶ αἱ ἡμέ-
es priores inumerati erūt: qz pollutū fuit caput
ραι αἱ πρότεραι ἄλογοι ἔσονται, ὅτι ἐμιάνθη ἡ κεφαλὴ
voti sui. ⁊ hec lex vouentis quacūq; die
εὐχῆς αὐτοῦ. καὶ οὗτος ὁ νόμος τοῦ εὐξαμένου ᾗ ἂν ἡμέρᾳ

C

cōpleuerit dies voti sui: offeret ipse
πληρώσει ἡμέρας εὐχῆς αὐτοῦ, προσοίσει αὐτὸς
iuxta hostia tabnaculi testimōij: ⁊ ad
παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ προ-
ducet donū suū dño: agnū ānicułū
σάξει τὸ δῶρον αὐτοῦ τῷ κυρίῳ, ἀμνὸν ἐνιαύσιον
immaculatū vnū in holocaustū: ⁊ agnā āni
ἄμωμον ἕνα εἰς ὁλοκαύτωμα, καὶ ἀμνάδα ἐνιαυ-
culā imaculatā vnā in pctīn: ⁊ arietē vnū im
σίαν ἄμωμον μίαν εἰς ἁμαρτίαν, καὶ κριὸν ἕνα ἄ-
maculatū in salutare: ⁊ canistrū azymoꝝ simi
μωμον εἰς σωτήριον, καὶ κανοῦν ἀζύμων σεμιδά-
le panes cōfectos in oleo: ⁊ la-
λεως ἄρτους ἀναπεποιημένους ἐν ἐλαίῳ, καὶ λά-
gana azyma vncta in oleo: ⁊ sacrificiū eo
γανα ἄζυμα κεχρισμένα ἐν ἐλαίῳ, καὶ θυσίαν αὐ-
rū: ⁊ libationē eoꝝ. ⁊ offeret sacerdos
τῶν, καὶ σπονδὴν αὐτῶν. καὶ προσοίσει ὁ ἱερεὺς
corā dño: ⁊ faciet qō pro pctō suo:
ἔναντι κυρίου, καὶ ποιήσει τὸ περὶ ἁμαρτίας αὐ-
⁊ holocaustū suū. ⁊ arietē fa
τοῦ, καὶ τὸ ὁλοκαύτωμα αὐτοῦ. καὶ τὸν κριὸν ποι-
ciet sacrificiū dño in cāistro azymoꝝ. ⁊
ήσει θυσίαν κυρίῳ ἐπὶ τῷ κανῷ τῶν ἀζύμων. καὶ
faciet sacerdos sacrificiū eius: ⁊ libationē
ποιήσει ὁ ἱερεὺς τὴν θυσίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν σπονδὴν
eius. ⁊ radet q̄ votū fecit iuxta hostia

D

αὐτοῦ. καὶ ξυρήσεται ὁ εὐγμένος παρὰ τὰς θύρας
tabnaculi testimōij caput voti
τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου τὴν κεφαλὴν τῆς εὐχῆς
sui: ⁊ imponet capillos sup ignē:
αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσει τὰς τρίχας ἐπὶ τὸ πῦρ,
qui est sup sacrificiū salutaris. ⁊ accipiet
ὅ ἐστιν ἐπὶ τὴν θυσίαν τοῦ σωτηρίου. καὶ λήψεται
sacerdos brachiū coctū ab ariete:
ὁ ἱερεὺς τὸν βραχίονα ἑφθὸν ἀπὸ τοῦ κριοῦ, ooo

Trāsla. B. Hiero.

sacerdoti in introitu federis testimonij: facietq; sacerdos vnū pro peccato: & alterū in holocaustū: & deprecabitur pro eo: quia peccauit sup mortuo: sctificabitq; caput eius in die illo: & cōsecrabit dño dies oooooooooooooooo separatiōis illius offerēs agnum anniculum pro pctō: ita tñ vt dies priores irriti fiant: oooo qm̄ polluta est sctificatio eius. Ista est lex oooo cōsecratiōis. Cū dies quos ex voto decreuerat cōplebūtur: adducet eū ad ostium tabernaculi federis: vt offerat oblationē eius dño agnū anniculū immaculatū in holocaustum: oo & ouem anniculam immaculatam oooooooooooo pro peccato: & arietē immaculatum ooooooo hostiā pacificam: canistrū quoq; panū azymorū qui cōspsi sūt oleo: & lagana absq; fermento vncta oleo ac libamia singulorū: que offeret sacerdos corā domino: & faciet ooooo tam pro pctō quā in holocaustum. oooooooo Arietē vero immolabit hostiam pacificam domino: offerens simł canistrum azymorum & libamenta: q̄ ex more debentur. Tunc oooo radetur nazareus ad ostium tabernaculi federis cesarie consecrationis sue: tolletq; capillos eius: & ponet sup ignem qui est oooooo suppositus sacrificio pacificorum & oooooo armum coctum arietis oooooooooooooooooooooo

Tex. Heb.

הכהן אל פתח אהל מועד׃ ועשה
הכהן אחד לחטאת ואחד לעלה
וכפר עליו מאשר חטא על
הנפש וקדש את ראשו ביום
ההוא׃ והזיר ליהוה את ימי
נזרו והביא כבש בן שנתו
לאשם והימים הראשנים יפלו
כי טמא נזרו׃ וזאת תורת
הנזיר ביום מלאת ימי נזרו
יביא אתו אל פתח אהל מועד׃
והקריב את קרבנו ליהוה כבש
בן שנתו תמים אחד לעלה
וכבשה אחת בת שנתה תמימה
לחטאת ואיל אחד תמים
לשלמים׃ וסל מצות סלת חלת
בלולת בשמן ורקיקי מצות
משחים בשמן ומנחתם ונסכיהם׃
והקריב הכהן לפני יהוה ועשה
את חטאתו ואת עלתו׃ ואת
האיל יעשה זבח שלמים
ליהוה על סל המצות ועשה
הכהן את מנחתו ואת נסכו׃
וגלח הנזיר פתח אהל מועד
את ראש נזרו ולקח את שער
ראש נזרו ונתן על האש אשר
תחת זבח השלמים׃ ולקח
הכהן את הזרע בשלה מן האיל

Primitiua heb.

יעד
נזר יום
שנה
יום נפל
ירח
יעד
קרב
אחד בנה שנה
תמם
בלל משח
קרב פנה
עשה

Transla. Chal.

כהנא לתרע משכן זימנא׃ ויעבד כהנא חד לחטאתא וחד לעלתא ויכפר עלוהי
מדחב על מיתא ויקדש ית רישיה ביומא ההוא׃ ויזר קדם יי ית יומי נזריה וייתי
אמר בר שתיה לאשמא ויומיא קדמאי יבטלון ארי מסאב נזריה׃ ודא אוריתא
דנזירא ביום משלם יומי נזריה ייתי יתיה לתרע משכן זימנא׃ ויקריב ית קורבניה
קדם יהוה אמר בר שתיה שלים חד לעלתא ואמרתא חדא בת שתה שלמתא
לחטאתא ודכר חד שלים לנכסת קודשיא׃ וסל פטיר סלת גריצן דפילן במשח
ואספוגין פטירין דמשיחין במשח ומנחתהון ונסכיהון׃ ויקרב כהנא קדם יי ויעביד
ית חטאתיה וית עלתיה׃ וית דכרא יעביד נכסת קודשיא קדם יי על סלא דפטיריא
ויעביד כהנא ית מנחתיה וית נסכיה׃ ויגלח נזירא בתרע משכן זימנא ית ריש נזריה
ויסב ית שער ריש נזריה ויתן על אשתא דתחות דודא דנכסת קודשיא׃ ויסב
כהנא ית דרעא בשילא מן דכרא ''''''''''''''''''''''''''''''''

Interp. chal.

sacerdotē ad ostium tabernaculi federis. Facietq; sacerdos vnū pro pctō ⁊ vnū in holocaustū: ⁊ ppiciabit pro eo qui peccauit sup mortuo. ⁊ sanctificabit caput eius in die illa. Et cōsecrabit corā dño dies separationis ille. et adducet agnū anniculū pro delicto: ⁊ dies priores erunt irriti: eo q̄ polluta est sanctificatio eius. Ista est lex nazarei in die quo expleti fuerit dies sanctificationis eius: adducetur q; ad ostiū tabernaculi federis: ⁊ offeret oblationē suā corā dño agnū vnum anniculū integrū in holocaustū ⁊ agnā vnā integram pro pctō ⁊ arietē vnum integrū in hostiā sanctificationum: ⁊ canistrū azymoꝝ ⁊ placentas ex simila cōspersas oleo ⁊ lagana azyma vncta oleo: ⁊ munera sua et libamina sua. et offeret ea sacerdos corā dño: ⁊ faciet sacrificiū pro pctō ⁊ holocaustū eius. Et offeret arietem hostie sanctificationū corā dño cū canistro azymoꝝ. Offeret q; sacerdos munus ⁊ libamentū eius. Et tondebit in hostio tabernaculi federis caput consecrationis sue. Et tollet capillos capitis consecrationis sue: ⁊ ponet super ignem qui est sub lebete in quo coquuntur carnes hostie sanctificationum. Tolletq; sacerdos brachium coctum arietis: ooooooooooo

Primitiua chal.

עבד אחד עלה
כפר חוב קדש
נזר שתא בטל
סאב שלם שכן
קרב
ספג קרב עבד
עלה
גלח ראש
נתן
בשל

וְחַלַּת מַצָּה אַחַת מִן הַסַּל וּרְקִיק
מַצָּה אֶחָד וְנָתַן עַל כַּפֵּי הַנָּזִיר
אַחַר הִתְגַּלְּחוֹ אֶת נִזְרוֹ׃ וְהֵנִיף
אוֹתָם הַכֹּהֵן תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה
קֹדֶשׁ הוּא לַכֹּהֵן עַל חֲזֵה הַתְּנוּפָה
וְעַל שׁוֹק הַתְּרוּמָה וְאַחַר יִשְׁתֶּה
הַנָּזִיר יָיִן׃ זֹאת תּוֹרַת הַנָּזִיר אֲשֶׁר
יִדֹּר קָרְבָּנוֹ לַיהוָה עַל נִזְרוֹ
מִלְּבַד אֲשֶׁר תַּשִּׂיג יָדוֹ כְּפִי
נִדְרוֹ אֲשֶׁר יִדֹּר כֵּן יַעֲשֶׂה
עַל תּוֹרַת נִזְרוֹ׃ וַיְדַבֵּר יְהוָה
אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל
אַהֲרֹן וְאֶל בָּנָיו לֵאמֹר כֹּה תְבָרְכוּ
אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אָמוֹר לָהֶם׃
יְבָרֶכְךָ יְהוָה וְיִשְׁמְרֶךָ׃ יָאֵר יְהוָה
פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ׃ יִשָּׂא יְהוָה פָּנָיו
אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם׃ וְשָׂמוּ
אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲנִי
אֲבָרְכֵם׃ Ca. vii. וַיְהִי
בְּיוֹם כַּלּוֹת מֹשֶׁה לְהָקִים אֶת
הַמִּשְׁכָּן וַיִּמְשַׁח אֹתוֹ וַיְקַדֵּשׁ
אֹתוֹ וְאֶת כָּל כֵּלָיו וְאֶת הַמִּזְבֵּחַ
וְאֶת כָּל כֵּלָיו וַיִּמְשָׁחֵם וַיְקַדֵּשׁ
אֹתָם׃ וַיַּקְרִיבוּ נְשִׂיאֵי יִשְׂרָאֵל
רָאשֵׁי בֵּית אֲבֹתָם הֵם נְשִׂיאֵי הַמַּטֹּת
הֵם הָעֹמְדִים עַל הַפְּקֻדִים׃ וַיָּבִיאוּ
אֶת קָרְבָּנָם לִפְנֵי יְהוָה שֵׁשׁ

Primitiua heb.: נָזַר | גָּלַח נוף | את | רוּם שָׁתָה | יָכַח | נָדַר | בָּדַד נָשַׂג פֶּה | דָּבַר | בָּרַךְ | אָמַר | שָׁמַר אור | פָּנָה חָנַן נָשָׂא | שׂוּם שָׁלַם | הָיָה | כָּלָה קוּם | שָׁכַן מָשַׁח | קָדַשׁ כָּלָה זָבַח | קָרַב נָשָׂא | נָטָה | בּוֹא | פָּנָה

tortaq; absq; fermēto vnā de canistro. & laganū azymū vnū: & tradet in manus nazarei: postq̄ rasum fuerit caput eius. Susceptaq; vniuersa ab eo eleuabit in conspectu domini: & sctificata sacerdotis erunt: sicut pectusculū qđ separi iussū ē: & femur. Post hec p̄t bibere nazareus vinū. Ista est lex nazarei: cū vouerit oblationē suā dño tpe cōsecrationis sue: exceptis his q̄ inuenerit manus eius. Iuxta quod mente deuouerat: ita faciet ad perfectionē sctificatiōis sue. Locutusq; est dominus ad moysē dicens. Loquere aaron & filiis eius. sic benedicetis filiis israel: & dicetis eis. Bñdicat tibi dñs: & custodiat te. Ostēdat dñs faciē suam tibi: & misereatur tui. cōuertat dominus vultū suū ad te: & det tibi pacē. Inuocabūtq; nomē meū sup filios israel: & ego bñdicā eis. Ca.7.

Factum est autem in die qua compleuit moyses tabernaculū & erexit illud. vnxitq; & sanctificauit cum omnibus vasis suis: altare similiter & omnia vasa eius: obtulerunt principes israel capita familiarum que erant per singulas tribus prefecti eorum qui numerati fuerant munera coram domino sex

ꝛ panē vnū azymū de canistro: ꝛ laganū
καὶ ἄρτον ἕνα ἄζυμον ἀπὸ τοῦ κανοῦ, καὶ λάγανον
azymū vnū: ꝛ imponet sup manus illius q̄ vo-
ἄζυμον ἕν, καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὰς χεῖρας τοῦ ηὐγμέ-
uit postq̄ raserit ipse caput suū. et
νου μετὰ τὸ ξυρήσασθαι αὐτὸν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. καὶ
offeret ea sacerdos ipositionē corā dño. sctm
ἀνοίσει αὐτὰ ὁ ἱερεὺς ἐπίθεμα ἔναντι κυρίου. ἅγιον
erit sacerdoti sup pectusculū impositionis: et
ἔσται τῷ ἱερεῖ ἐπὶ τοῦ στηθυνίου τοῦ ἐπιθέματος, καὶ
sup brachiū separationis. et post
ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ ἀφαιρέματος. καὶ μετὰ
hec bibet q̄ vouit vinū. hec lex
ταῦτα πίεται ὁ ηὐγμένος οἶνον. οὗτος ὁ νόμος τοῦ
vouentis: q̄cūq; vouerit dño donū suū dño
εὐξαμένου, ὃς ἂν εὔξηται κυρίῳ δῶρον αὐτοῦ κυρίῳ
pro voto suo: p̄ter ea q̄ inuenerit man⁹ ei⁹
περὶ τῆς εὐχῆς αὐτοῦ, χωρὶς ὧν ἂν εὕρῃ ἡ χεὶρ αὐ-
scdm potentiā voti sui: qđ voue-
τοῦ κατὰ δύναμιν τῆς εὐχῆς αὐτοῦ, ἣν ἂν εὔξη-
rit scdm legē sctificatiōis ei⁹. et locut⁹ ē do
ται κατὰ τὸν νόμον ἁγνείας αὐτοῦ. καὶ ἐλάλησε κύ-
min⁹ ad moysen: dicēs: loquere aaron et
ριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, λάλησον ἀαρὼν καὶ τοῖς
filijs eius: dicēs: sic benedicetis fi-
υἱοῖς αὐτοῦ, λέγων, οὕτως εὐλογήσετε τοὺς υἱ-
lijs israel: dicentes eis: benedicat tibi dñs:
οὺς ἰσραήλ, λέγοντες αὐτοῖς, εὐλογήσαι σε κύριος,
ꝛ custodiat te: illuminet dñs vultū su-
καὶ φυλάξαι σε, ἐπιφάναι κύριος τὸ πρόσωπον αὐ-
um sup te: ꝛ misereat tui: eleuet dñs vul-
τοῦ ἐπὶ σέ, καὶ ἐλεήσαι σε, ἐπάραι κύριος τὸ πρόσω-
tū suū sup te: et det tibi pacē. et
πον αὐτοῦ ἐπὶ σέ, καὶ δῴη σοι εἰρήνην. καὶ Ecc. 36. c.
imponēt nomē meū sup filios israel:
ἐπιθήσουσι τὸ ὄνομά μου ἐπὶ τοὺς υἱοὺς ἰσραήλ,
ꝛ ego benedicam eis.
καὶ ἐγὼ εὐλογήσω αὐτούς. Ca.7. A

Et factū ē die q̄ consūmauit moyses:
καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ ᾗ συνετέλεσε μωυσῆς,
vt erigeret tabernaculū. ꝛ vnxit illud: ꝛ Exo. 40. b.
ὥστε ἐξαναστῆσαι τὴν σκηνήν. καὶ ἔχρισεν αὐτήν, καὶ
sctificauit illud: ꝛ oia vasa ei⁹: ꝛ
ἡγίασεν αὐτήν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τὸ
altare: et oia vasa ei⁹. ꝛ vnxit
θυσιαστήριον, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ, καὶ ἔχρισεν
ea et sctificauit ea. ꝛ obtulerūt pricipes
αὐτὰ καὶ ἡγίασεν αὐτά. καὶ προσήνεγκαν οἱ ἄρχοντες
israel pricipes domoꝝ familiarū suaꝝ. hi
ἰσραὴλ ἄρχοντες οἴκων πατριῶν αὐτῶν. οὗτοι οἱ
principes tribuū: hi prefecti sup guber
ἄρχοντες φυλῶν, οὗτοι οἱ παρεστηκότες ἐπὶ τῆς ἐπι-
natione. ꝛ obtulerūt dona sua corā dño: sex
σκοπῆς. καὶ ἤνεγκαν τὰ δῶρα αὐτῶν ἔναντι κυρίου, ἓξ

Primitiua chal. | Interp. chal.

et placentā azymā vnam de canistro ꝛ laganū azymū vnū: ꝛ ponet sup man⁹ nazarei postq̄ totondit caput cōsecrationis sue. Eleuabitq; ea sacerdos eleuatione corā dño: ꝛ qđ sanctificatū est: erit sacerdotis cum pectusculo eleuationis ꝛ cū femore qđ separatū est: ꝛ postea bibet nazare⁹ vinū. Ista est lex nazarei q̄ vouerit oblationē suā corā dño sup cōsecratione sua: exceptis his q̄ inuenerit manus eius iuxta votū suū qđ vouit: ita faciet iuxta legē cōsecratiōis sue. Locutusq; ē dñs cum moyse dicēs. Loq̄re cū aaron ꝛ cū filiis eius dicēs. Sic benedicetis filiis israel: dicetisq; eis. Benedicat tibi dñs: ꝛ custodiat te. ostendat dñs maiestatē suā tibi: ꝛ misereat tui. Auferat dñs irā suā a te: ꝛ ponat tibi pacem. Ponētq; benedictionē nois mei sup filios israel: ꝛ ego benedicam eis. Ca. 7.

Actumq; est in die quo cōpleuit moyses erigere tabernaculū: vnxit illud ꝛ sanctificauit illud et omnia vasa eius: altare quoq; ꝛ omnia vasa eius: et vnxit ea ꝛ sanctificauit ea. Obtulerūtq; principes israel capita domus patrū suorū: ipsi sunt principes tribuum qui steterunt super eos qui numerati sunt. Obtulerūtq; oblationes suas coram domino sex

Primitiua chal.: רום | פרש שתה נדר | דבק עבד | אמר | ברך נטר נהר | עדה שוה | קום סאך דבח | רבב רבב ראש | קום מנה אתא

Transla. Chal.

וּגְרִיצְתָא בְּפַטִּירְתָא חֲדָא מִן סַלָּא וְאֶסְפּוֹג פַּטִּיר חַד וְיִתֵּין עַל יְדֵי נְזִירָא בָּתַר דִּיגַלַּח יָת
נְזִירֵיהּ׃ וִירִים יָתְהוֹן כָּהֲנָא אֲרָמָא קֳדָם יְיָ קוּדְשָׁא הוּא לְכָהֲנָא עַל חֲדְיָא דַאֲרָמוּתָא
וְעַל שָׁקָא דְאַפְרָשׁוּתָא וּבָתַר כֵּן יִשְׁתֵּי נְזִירָא חַמְרָא׃ דָּא אוֹרַיְתָא דִנְזִירָא דִּיִדַּר
קוּרְבָּנֵיהּ קֳדָם יְיָ עַל נְזִירֵיהּ בַּר מִדְּתַדְבֵּיק יְדֵיהּ כְּפוּם נִדְרֵיהּ דְּיִדַּר כֵּן יַעְבֵּד עַל
אוֹרַיְתָא דִנְזִירֵיהּ׃ וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימַר׃ מַלֵּיל עִם אַהֲרֹן וְעִם בְּנוֹהִי לְמֵימַר
כְּדֵין תְּבָרְכוּן יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּד תֵּימְרוּן לְהוֹן׃ יְבָרְכִנָּךְ יְיָ וְיִטְּרִינָּךְ׃ יַנְהַר יְיָ
שְׁכִינְתֵיהּ לְוָתָךְ וִירַחֵם עֲלָךְ׃ יִסַּב יְיָ רוּגְזֵיהּ מִנָּךְ וִישַׁוֵּי לָךְ שְׁלָם׃ וִישַׁוּוֹן יָת בִּרְכַּת
שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲנָא אֲבָרְכִינּוּן׃ Ca.vii. וַהֲוָה בְּיוֹמָא דְשֵׁיצִי
מֹשֶׁה לַאֲקָמָא יָת מַשְׁכְּנָא וְרַבִּי יָתֵיהּ וְקַדֵּישׁ יָתֵיהּ וְיָת כָּל מָנוֹהִי וְיָת מַדְבְּחָא וְיָת כָּל
מָנוֹהִי וְרַבִּינוּן וְקַדֵּישׁ יָתְהוֹן׃ וְקָרִיבוּ רַבְרְבֵי יִשְׂרָאֵל רֵישֵׁי בֵּית אֲבָהָתְהוֹן אִנּוּן רַבְרְבֵי
שִׁבְטַיָּא אִנּוּן דְּקָיְמִין עַל מִנְיָנַיָּא׃ וְאַיְתִיוּ יָת קוּרְבָּנְהוֹן לִקְדָם יְיָ שִׁית

Trāſla. Grē. lxx. cū interp̄. latina.

plauſtra tecta: ⁊ duodecī boues: plauſtrū
ἁμάξας λαμπηνικάς, καὶ δώδεκα βόας, ἅμαξαν
a duob⁹ p̄ncipib⁹: ⁊ vitulū ab vnoq̄q̄.
παρὰ δύο ἀρχόντων, καὶ μόσχον παρὰ ἑκάστου.
⁊ obtulerūt corā tabnaculo. ⁊ ait
καὶ προσήνεγκαν ἐναντίον τῆς σκηνῆς. καὶ εἶπε
dn̄s ad moyſen: dicēs: accipe ab eis:
κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, λάβε παρ' αὐτῶν,
⁊ erūt ad opa miniſtratoria tabna
καὶ ἔσονται πρὸς τὰ ἔργα τὰ λειτουργικὰ τῆς σκη
culi teſtimonij: ⁊ dabis ea leui
νῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ δώσεις αὐτὰ τοῖς λευί
tis: vnicuiq̄ iuxta miniſteriū eius. ⁊
ταις, ἑκάστῳ κατὰ τὴν λειτουργίαν αὐτοῦ. καὶ
accipiēs moyſes plauſtra ⁊ boues: de
λαβὼν μωυσῆς τὰς ἁμάξας καὶ τοὺς βόας, ἔδω
dit ea leuitis. duo plauſtra ⁊
κεν αὐτὰ τοῖς λευίταις. τὰς δύο ἁμάξας καὶ τοὺς
quattuor boues dedit filijs gerſō iuxta
τέσσαρας βόας ἔδωκεν τοῖς υἱοῖς γεδσὼν κατὰ τὰς
miniſteria ipoꝝ. ⁊ quattuor plauſtra ⁊
λειτουργίας αὐτῶν. καὶ τὰς τέσσαρας ἁμάξας καὶ τοὺς
octo boues dedit filijs merari iuxta
ὀκτὼ βόας ἔδωκεν τοῖς υἱοῖς μεραρὶ κατὰ τὰς
miniſteria ipoꝝ: p̄ ithamar filiū aarō
λειτουργίας αὐτῶν, διὰ ἰθάμαρ τοῦ υἱοῦ ἀαρὼν τοῦ
ſacerdotis. ⁊ filijs caath nō dedit: q̄ mi
ἱερέως. καὶ τοῖς υἱοῖς καὰθ οὐκ ἔδωκεν, ὅτι τὰ λει
niſteria ſcītuarij hñt: ſup hūeri portabūt.
τουργήματα τοῦ ἁγίου ἔχουσιν, ἐπ' ὤμων ἀροῦσι.
⁊ obtulerūt p̄ncipes ad dedicationē
καὶ προσήνεγκαν οἱ ἄρχοντες εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν
altaris in die in qua vnxit illud:
τοῦ θυσιαστηρίου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐν ᾗ ἔχρισεν αὐτό,
⁊ obtulerūt p̄ncipes dona ſua co
καὶ προσήνεγκαν οἱ ἄρχοντες τὰ δῶρα αὐτῶν ἀπέ
rā altari. ⁊ dixit dn̄s ad moy
ναντι τοῦ θυσιαστηρίου. καὶ εἶπε κύριος πρὸς μωυ
ſen: p̄nceps vn⁹ p̄ diē: p̄nceps per diē offe
σῆν, ἄρχων εἷς καθ' ἡμέραν, ἄρχων καθ' ἡμέραν προσοί
rēt dona ſua ad dedicationē alta
σουσι τὰ δῶρα αὐτῶν εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τοῦ θυσια
ris. ⁊ fuit offerēs die p̄mo do
στηρίου. καὶ ἦν ὁ προσφέρων τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ τὸ δῶ
nū ſuū naaſſon: fili⁹ aminadab: p̄nceps tribus
ρον αὐτοῦ ναασσών, υἱὸς ἀμιναδάβ, ἄρχων τῆς φυλῆς
iuda. ⁊ obtulit donū ei⁹: diſcū
ἰούδα. καὶ προσήνεγκε τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον
argēteū vnū: triginta ⁊ cētū pōd⁹ eius.
ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ.
phialā vnā argēteā ſeptuaginta ſicloꝝ ſe
φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων κα
cūdū ſiclū ſctm̄:
τὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον,

B

Trāſla. B. Hiero.

plauſtra tecta cū duodecim bob⁹. Vnū plauſtrū obtulere duo duces: & vnū bouē ſinguli. obtulerūtq̄ ea ī conſpectu tabernaculi. Ait autem dominus ad moyſen. Suſcipe ab eis vt ſeruiant in miniſterio tabernaculi: & trades ea leuitis iuxta ordinem miniſterii ſui. Itaq̄ cū ſuſcepiſſet moyſes plauſtra & boues: tradidit ea leuitis. Duo plauſtra & quattuor boues dedit filiis gerſon iuxta id qd̄ habebāt neceſſariū: quattuor alia plauſtra & octo boues dedit filiis merari ſecundū officia & cultū ſuum ſub manu ithamar filii aarō ſacerdotis. Filiis āt caath non dedit plauſtra & boues: quia ī ſctūario ſeruiūt: & onera ꝓpriis portāt humeris. Igitur obtulerūt duces in dedicationē altaris die qua vnctum eſt oblationem ſuam ante altare. Dixitq̄ dn̄s ad moyſen. Singuli duces p̄ ſingulos dies offerant munera in dedicationem altaris. Primo die obtulit oblationem ſuam naaſō filius aminadab de tribu iuda: fueruntq̄ in ea acetabulū argenteū pondo cētū triginta ſiclorum: phiala argentea habens ſeptuaginta ſiclos iuxta pondus ſanctuarii.

Ter. Heb. Nu. Ca. vij.

עגלת צב ושני עשר בקר עגלה
על שני הנשאם ושור לאחד
ויקריבו אותם לפני המשכן׃
ויאמר יהוה אל משה לאמר׃
קח מאתם והיו לעבד את עבדת
אהל מועד ונתתה אותם אל
הלוים איש כפי עבדתו׃ ויקח
משה את העגלת ואת הבקר ויתן
אותם אל הלוים׃ את שתי
העגלות ואת ארבעת הבקר נתן
לבני גרשון כפי עבדתם׃ ואת
ארבע העגלת ואת שמנת הבקר
נתן לבני מררי כפי עבדתם ביד
איתמר בן אהרן הכהן׃ ולבני קהת
לא נתן כי עבדת הקדש עלהם
בכתף ישאו׃ ויקריבו הנשאים
את חנכת המזבח ביום המשח
אתו ויקריבו הנשאים את
קרבנם לפני המזבח׃ ויאמר
יהוה אל משה נשיא אחד ליום
נשיא אחד ליום יקריבו את
קרבנם לחנכת המזבח׃ ויהי
המקריב ביום הראשון את קרבנו
נחשון בן עמינדב למטה יהודה׃
וקרבנו קערת כסף אחת שלשים
ומאה משקלה מזרק אחד כסף
שבעים שקל בשקל הקדש

Priitiua heb.

שנה
את
אמר
לקח היה
עבד נתן
פה
שנה
רבע
נשא
היה
קרב
נטה
אחד
שקל זרק

Transla. Chal.

עגלן כסיד מחפין ותרי עשר תורין עגלתא על תרין רברביא ותורא לחד וקריבו יתהון
קדם משכנא׃ ואמר יהוה למשה למימר׃ קביל מנהון ויהון למפלח ית פולחן
משכן זמנא ותתן יתהון לליואי גבר כמיסת פולחניה׃ ונסיב משה ית עגלתא וית
תורי ויהב יתהון לליואי׃ ית תרתין עגלתא וית ארבעת תורי יהב לבני גרשון כמסת
פולחנהון׃ וית ארבע עגלן וית תמניא תורי יהב לבני מררי כמסת פולחנהון בידא
דאיתמר בר אהרן כהנא׃ ולבני קהת לא יהב ארי פולחן קודשא עליהון בכתפא
נטלין׃ וקריבו רברביא ית חנכת מדבחא ביומא דרביאו יתיה וקריבו רברביא ית
קורבנהון קדם מדבחא׃ ואמר יי למשה רבא חד ליומא רבא חד ליומא יקרבון ית
קורבנהון לחנכת מדבחא׃ והוה דמקרב ביומא קדמאה ית קורבניה נחשון בר
עמינדב לשבטא דיהודה׃ וקורבניה מגסתא דכסף חדא מאה ותלתין סלעין
מתקליה מזרקא חד דכסף מתקליה שבעין סלעין בסלעי קודשא

Interp. chal.

plauſtra tecta ⁊ duodecim boues: vnū plauſtrū pro duobus principibus ⁊ bouē pro vno: obtulerūtq̄ coram tabernaculo. Et dixit dn̄s ad moyſen dicēs. Suſcipe ab eis: vt ſint ad miniſtrandū miniſteriū tabernaculi federis: ⁊ trades ea leuitis iuxta id quod vnicuiq̄ opus eſt ad miniſteriū ſuū. Tulitq̄ moyſes plauſtra ⁊ boues ⁊ tradidit leuitis. Duo plauſtra ⁊ quattuor boues dedit filijs gerſon iuxta neceſſitatem miniſterij ſui. et quattuor plauſtra ⁊ octo boues dedit filijs merari iuxta neceſſitatē miniſterij ſui: per manum ithamar filij aaron ſacerdotis. Filijs aūt caath nihil dedit: quia miniſterium ſanctuarij erat ſup eos: et humeris portabant. Obtulerūtq̄ principes in dedicationē altaris in die quo vnxerūt illū: obtulerūtq̄ principes oblationes ſuas ante altare. Dixitq̄ dn̄s ad moyſen. Singuli principes per ſingulos dies offerant oblationes ſuas in dedicationē altaris. Qui autem obtulit primo die oblationē ſuam fuit naaſon filius aminadab de tribu iuda: ⁊ oblatio eius fuit acetabulum argenteum vnum: centum ⁊ triginta ſiclos appendebat: phiala vna argentea appendens ſeptuaginta ſiclos in ſiclo ſanctuarij:

Priitiua chal.

חפה
שכן אמר הוה
פלח יתן
תרי רבע
תמנא
רבב דבח רבב
קרב
אחד
תקל זרק

שָׁנָה בָּלַל שְׁנֵיהֶם מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה
בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה׃ כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב
מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ פַּר אֶחָד בֶּן בָּקָר
שָׁנָה אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ אֶחָד בֶּן שְׁנָתוֹ
שָׂעַר לְעֹלָה׃ שְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃
וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם
עָתַד חֲמִשָּׁה עַתּוּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים
בְּנֵי שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן נַחְשׁוֹן
שָׁנָה קָרַב בֶּן עַמִּינָדָב׃ בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי הִקְרִיב
נָשָׂא נְתַנְאֵל בֶּן צוּעָר נְשִׂיא יִשָּׂשכָר׃
הִקְרִב אֶת קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת כֶּסֶף אַחַת
שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק
אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל
הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם מְלֵאִים סֹלֶת
בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה׃ כַּף אַחַת
עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ פַּר
אֶחָד בֶּן בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ
אֶחָד בֶּן שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ שְׂעִיר
עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃ וּלְזֶבַח
הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִים
חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים
בְּנֵי שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן נְתַנְאֵל
שָׁלֹשׁ נָשָׂא בֶּן צוּעָר׃ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי נָשִׂיא
לִבְנֵי זְבוּלֻן אֱלִיאָב בֶּן חֵלֹן׃ קָרְבָּנוֹ
קַעֲרַת כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים
שָׁקַל זָרַק וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף
שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ

Trāsla. B. Hiero.

vtrunq plenum simila conspersa oleo in sacrificiū. mortariolum ex decē siclis aureis plenū incenso. bouem de armento & arietem & agnum anniculum in holocaustū: hircūq pro peccato. & in sacrificio pacificorum boues duos: arietes quinq: hircos quinq: agnos anniculos quinq. Hec est oblatio naason filii aminadab. Secundo die obtulit nathanael filius suar dux de tribu issachar acetabulū argenteum appendens centū triginta siclos phialam argēteā hñtē septuaginta siclos iuxta pondus sanctuarii: vtrūq plenum simila conspersa oleo in sacrificium: mortariolum aureū habēs decem siclos plenū incēso: bouem de armento & arietē & agnum anniculū in holocaustum: hircumq pro peccato. & in sacrificio pacificorum boues duos: arietes quinq: hircos quinq: agnos anniculos quinq. Hec fuit oblatio nathanael filii suar. Tertio die princeps filiorū zabulon heliab filius helon obtulit acetabulū argēteū appendens centū triginta siclos: phialam argenteam habentem septuaginta siclos ad pondus sanctuarii

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

vtraq simile plena confecte
ἀμφότερα σεμιδάλεως πλήρη ἀναπεποιημένης
in oleo ad sacrificiū. mortariolū vnū decē aureoꝝ:
ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν. θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν,
plenū incensi. vitulū vnū e bob⁹. arietē vnū.
πλήρη θυμιάματος. μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν. κριὸν ἕνα.
agnū vnū ānicul̄ū in holocaustū. ⁊ hir-
ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα. καὶ χίμα-
cū ex capris vnū pro peccō: et in sa-
ρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, καὶ εἰς θυ-
crificiū salutaris. vitulas duas. arietes quinq.
σίαν σωτηρίου. δαμάλεις δύο. κριοὺς πέντε.
hircos quinq. agnas ānicul̄as quinq.
τράγους πέντε. ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε.
hoc donū naasson filij aminadab.
τοῦτο τὸ δῶρον ναασσὼν υἱοῦ ἀμιναδάβ. τῇ
die scdo obtulit nathanael: fili⁹
ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ προσήνεγκε ναθαναὴλ, υἱὸς
sogar: pnceps trib⁹ issachar. ⁊ obtu-
σωγὰρ, ἄρχων τῆς φυλῆς ἰσάχαρ. καὶ προσή-
lit donū suū: discū argēteū vnū: tri-
νεγκε τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν, τριά-
gita ⁊ cētū pōd⁹ ei⁹. phialā vnā argē-
κοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ. φιάλην μίαν ἀργυ-
teā septuagita sicloꝝ: sm siclū
ρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων, κατὰ τὸν σίκλον τὸν
scm. vtraq plena simile ꝯfe-
ἅγιον. ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιη-
cte in oleo in sacrificiū. mortariolū vnū decē
μένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν. θυΐσκην μίαν δέκα
aureoꝝ: plenū incēsi. vitulū vnū e
χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος. μόσχον ἕνα ἐκ
bob⁹. agnū vnū ānicul̄ū in holocaustū. ⁊ hir
βοῶν. ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα. καὶ χί-
cū ex capris vnū pro peccō: ⁊ in
μαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, καὶ εἰς
sacrificiū salutaris. vitulas duas. arietes qn-
θυσίαν σωτηρίου. δαμάλεις δύο. κριοὺς πέν-
q. hircos quinq. agnas ānicul̄as qn-
τε. τράγους πέντε. ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέν-
q. hoc donū nathanael filij soar.
τε. τοῦτο τὸ δῶρον ναθαναὴλ υἱοῦ σωγάρ. τῇ
die tertio pnceps filioꝝ zabulō:
ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν ζαβουλὼν,
eliab fili⁹ chelō: donū eius: dis-
ἐλιὰβ υἱὸς χελὼν, τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλί-
cū argēteū vnū: trigita ⁊ cētū pōd⁹
ον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ
eius. phialā vnā argēteā septuagita
αὐτοῦ. φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα
sicloꝝ: sm siclū scm.
σίκλων, κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον.

Priitiua chal. — Interp. chal.

תְּרֵי מְלָא
אֲחַד שְׁתָא
עֲלָה עֲד
תְּנָה
רְבַב
תְּקַל זְרַק

ambo plena simila cōspersa oleo pro munere: mortariolū vnū aureū appendēs decē siclos auri plenū incenso aromatū: vitulus vnus de bobus: aries vnus: agnus āniculus vn⁹ in holocaustū: hircus de capris vnus pro peccō. Et in sacrificio sanctificationū obtulit boues duos: arietes qnq; hedos qnq; agnos anniculos qnq. Hec ē oblatio naason filij aminadab.
In die secūdo obtulit nathanael filius suar princeps isachar. Obtulitq; oblationē suam acetabulū argenteū vnū: centū ⁊ triginta siclos appēdebat: phialam vnā argenteā appendentē septuaginta siclos in siclis sanctuarij ambo plena simila cōspersa oleo pro munere: mortariolū vnum aureū appendens decē siclos auri plenus incenso aromatū: vitulū vnum de bobus arietē vnū: agnum anniculū vnus in holocaustū: hircum de capris vnum pro peccato. ⁊ in victimā sanctificationū: boues duos arietes quinq; hedos quinq; agnos āniculos qnq. Hec est oblatio nathanael filij suar. In die tertio princeps filiorum zabulon eliab filius helon obtulit oblationem suam acetabulum argenteum vnum appendens centum ⁊ triginta siclos: phialam vnam aureeam appēdentē septuaginta siclos in siclis sanctuarij:

Transla. Chal.

תַּרְוֵיהוֹן מְלַן סוּלְתָא דְּפִילָא בִמְשַׁח לְמִנְחָתָא׃ בָּזִיכָא חֲדָא מַתְקַל עֲשַׂר סִלְעִין דִּדְהַב
מַלְיָא קְטֹרֶת בּוּסְמִין׃ תּוֹר חַד בַּר תּוֹרֵי דְּכַר חַד אִמַּר חַד בַּר שַׁתֵּיהּ לַעֲלָתָא׃ צְפִיר בַּר
עִזִּין חַד לְחַטָּאתָא׃ וּלְנִכְסַת קוּדְשַׁיָּא תּוֹרִין תְּרֵין דִּכְרִין חַמְשָׁא גַּדְיֵי חַמְשָׁא אִמְּרִין
בְּנֵי שְׁנָה חַמְשָׁא דֵּין קֻרְבַּן נַחְשׁוֹן בַּר עַמִּינָדָב׃ בְּיוֹמָא תִנְיָנָא קָרֵב נְתַנְאֵל בַּר
צוּעָר רַבָּא דְּיִשָּׂשכָר׃ קָרֵיב יָת קֻרְבָּנֵיהּ מְגִיסְתָּא דִּכְסַף חֲדָא מְאָה וּתְלָתִין סִלְעִין
בֵּיהּ מַתְקְלַהּ מִזְרְקָא חַד דִּכְסַף מַתְקְלֵיהּ שִׁבְעִין סִלְעִין בְּסִלְעֵי קוּדְשָׁא תַּרְוֵיהוֹן מְלַן
סוּלְתָא דְּפִילָא בִמְשַׁח לְמִנְחָתָא׃ בָּזִיכָא חֲדָא מַתְקַל עֲשַׂר סִלְעִין דִּדְהַב מַלְיָא קְטֹרֶת
בּוּסְמִין׃ תּוֹר חַד בַּר תּוֹרֵי דְּכַר חַד אִמַּר חַד בַּר שַׁתֵּיהּ לַעֲלָתָא׃ צְפִיר בַּר עִזִּין חַד
לְחַטָּאתָא׃ וּלְנִכְסַת קוּדְשַׁיָּא תּוֹרִין תְּרֵין דִּכְרִין חַמְשָׁא גַּדְיֵי חַמְשָׁא אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָה
חַמְשָׁא דֵּין קֻרְבַּן נְתַנְאֵל בַּר צוּעָר׃ בְּיוֹמָא תְלִיתָאָה רַבָּא לִבְנֵי זְבוּלֻן אֱלִיאָב בַּר
חֵילוֹן׃ קֻרְבָּנֵיהּ מְגִיסְתָּא דִּכְסַף חֲדָא מְאָה וּתְלָתִין סִלְעִין בֵּיהּ מַתְקְלַהּ מִזְרְקָא חַד דִּכְסַף
מַתְקְלֵיהּ שִׁבְעִין סִלְעִין בְּסִלְעֵי קוּדְשָׁא׃

Trāsla.Grē.lxx.cū interp.latina.

vtraq plena simile cōfecte
ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης
in oleo in sacrificiū. mortariolū vnū decē au
ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν. θυΐσκην μίαν δέκα χρυ
reoꝝ: plenū incēsi. vitulū vnū e bob⁹.
σῶν, πλήρη θυμιάματος. μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν.
arietē vnū. agnū vnū anniculū ad holocaustū.
κριὸν ἕνα. ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα.
ꝛ hircū ex capris vnū ꝓ pctō: ꝛ
καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, καὶ
in sacrificiū salutaris. vitulas duas. arietes
εἰς θυσίαν σωτηρίου. δαμάλεις δύο. κριοὺς
quinq. hircos quinq. agnas anniculas qui
πέντε. τράγους πέντε. ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέν
q. hoc donū eliab filij chelō. die
τε. τοῦτο τὸ δῶρον ἐλιὰβ υἱοῦ χελών. τῇ ἡμέρᾳ
quarto princeps filioꝝ rubē: elisur:
C τῇ τετάρτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν ῥουβὴν, ἐλισοὺρ,
fili⁹ sedeur: donū eius: discū ar
υἱὸς σεδιούρ, τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀρ
gēteū vnū: triginta ꝛ cētū pond⁹ eius:
γυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ.
phialā vnā argenteā septuagita sicloꝝ: secū
φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων, κα
dū siclū scēm: vtraq plena si
τὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον, ἀμφότερα πλήρη σε
mile confecte in oleo in sacri
μιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσί
ficiū. mortariolū vnū decē aureoꝝ plenū incen
αν. θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιά
so. vitulū vnū ex bob⁹. arietē vnū. agnū vnū
ματος. μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν. κριὸν ἕνα. ἀμνὸν ἕνα
anniculū in holocaustū. ꝛ hircū ex ca
ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα. καὶ χίμαρον ἐξ αἰ
pris vnū ꝓ pctō: et in sacrificiū salu
γῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, καὶ εἰς θυσίαν σω
taris. vitulas duas. arietes quinq. hir
τηρίου. δαμάλεις δύο. κριοὺς πέντε. τρά
cos quinq. agnas anniculas quinq. hoc
γους πέντε. ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε. τοῦ
donū elisur: filij sedeur. die
το τὸ δῶρον ἐλισοὺρ, υἱοῦ σεδιούρ. τῇ ἡμέ
quinto: pīceps filioꝝ symeō: sa
ρᾳ τῇ πέμπτῃ, ἄρχων τῶν υἱῶν συμεὼν, σα
lamiel: fili⁹ surisadai: donū eius:
λαμιὴλ, υἱὸς σουρισαδαί, τὸ δῶρον αὐτοῦ,
discū argenteū vnū: triginta et centū
τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν
pond⁹ eius. phialā vnā argenteā septuagin
ὁλκὴ αὐτοῦ. φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομή
ta sicloꝝ: scēm siclum scēm:
κοντα σίκλων, κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον,

Trāsla.B.Hiero.

vtrūq plenum simila conspersa oleo in sacrificiū. mortariolū aureū appēdēs decē siclos plenū incēso: bouem de armento: & arietem: & agnum anniculū in holocaustū: hircumq pro peccato: & in sacrificio pacificorū: boues duos: arietes quinq: hircos quiq agnos anniculos quinq. Hec ē oblatio heliab filii helon. Die qrto princeps filiorum ruben elisur filius sedeur obtulit acetabulū argenteum appendens centum triginta siclos: phialā argenteā hñtē septuaginta siclos ad pondus sanctuarii: vtrunq plenum simila conspersa oleo in sacrificiū. mortariolum aureū appendens decē siclos plenū incenso. bouē de armēto: & arietē: & agnū anniculum in holocaustum: hircumq pro peccato. & in sacrificio pacificorum: boues duos: arietes quinq: hircos quinq: agnos anniculos quinq. Hec fuit oblatio elisur filii sedeur. Die quinto princeps filiorum symeon salamihel filius surisaddai obtulit acetabulum argenteū appendens centum triginta siclos: phialā argenteam habentem septuaginta siclos ad pondus sanctuarii:

Ter.Heb.

שניהם מלאים סלת בלולה בשמן | שנה בלל
למנחה: כף אחת עשרה זהב מלאה
קטרת: פר אחד בן בקר איל אחד
כבש אחד בן שנתו לעלה: שעיר | שנה שער
עזים אחד לחטאת: ולזבח
השלמים בקר שנים אילם
חמשה עתדים חמשה כבשים בני
שנה חמשה זה קרבן אליאב בן
חלן: ביום הרביעי נשיא לבני | רבע נשא
ראובן אליצור בן שדיאור:
קרבנו קערת כסף אחת שלשים
ומאה משקלה מזרק אחד כסף
שבעים שקל בשקל הקדש
שניהם מלאים סלת בלולה
בשמן למנחה: כף אחת עשרה זהב
מלאה קטרת: פר אחד בן בקר
איל אחד כבש אחד בן שנתו
לעלה: שעיר עזים אחד לחטאת:
ולזבח השלמים בקר שנים
אילם חמשה עתדים חמשה
כבשים בני שנה חמשה זה קרבן
אליצור בן שדיאור: ביום
החמישי נשיא לבני שמעון | חמש נשא
שלמיאל בן צורישדי: קרבנו
קערת כסף אחת שלשים ומאה
משקלה מזרק אחד כסף
שבעים שקל בשקל הקדש

Transla.Chal.

תרויהון מלן סולתא דפילא במשח למנחתא: בזיכא חדא מתקל עשר סלעין דדהב
מליא קטרת בוסמין: תור חד בר תורי דכר חד אמר חד בר שתיה לעלתא: צפיר בר
עזין חד לחטאתא: ולנכסת קודשיא תורין תרין דכרין חמשא גדיי חמשא אמרין
בני שנה חמשא דין קורבן אליאב בר חלון: ביומא רביעאה רבא לבני ראובן
אליצור בר שדיאור: קורבניה מגיסתא דכסף חדא מאה ותלתין סלעין הוה מתקלה
מזרקא חד דכסף מתקליה שבעין סלעין בסלעי קודשא תרויהון מלן סולתא דפילא
במשח למנחתא: בזיכא חדא מתקל עשר סלעין דדהב מליא קטרת בוסמין: תור חד
בר תורי דכר חד אמר חד בר שתיה לעלתא: צפיר בר עזין חד לחטאתא: ולנכסת
קודשיא תורין תרין דכרין חמשא גדיי חמשא אמרין בני שנה חמשא דין קורבן
אליצור בר שדיאור: ביומא חמישאה רבא לבני שמעון שלמיאל בר צורישדי
קורבניה מגיסתא דכסף חדא מאה ותלתין סלעין הוה מתקלה מזרקא חד דכסף
מתקליה שבעין סלעין בסלעי קודשא

Interp.chal.

ambo plena simila cōspersa oleo pro munere: mortariolum vnū appendēs decē siclos auri plenū incenso aromatū: vitulū vnū de bobus: arietē vnum: agnum vnū anniculū in holocaustū. hircum vnum de capris pro peccato: ꝛ in hostias sanctificationū boues duos arietes quinq hedos quinq: agnos anniculos quinq. Hec est oblatio eliab filij helon. In die quarto princeps filiorum ruben elisur filius sedeur obtulit oblationem suam acetabulum argenteum vnum appendens centum et triginta siclos: phialam argenteam vnam appendentem septuaginta siclos in siclis sanctuarij ambo plena simila conspersa oleo pro munere: mortariolum vnum appendens decem siclos auri plenum incenso aromatū: vitulum vnum de bobus: arietem vnum: agnum anniculū vnum in holocaustum: hircum de capris vnum pro peccato: et in hostiam sanctificationum: boues duos: arietes quinq hedos quinq: agnos anniculos quinq. Hec est oblatio elisur filij sedeur. In die quinto princeps filioꝝ symeon selumiel filius surisaddai obtulit oblationē suam acetabulū argenteum vnum appendens centū ꝛ triginta siclos: phialam vnam argenteā appēdentē septuaginta siclos in siclis sanctuarij:

Primitiua chal.

תרי מלא
אחד שתא
עלה עז
רבע
תקל
זרק

שְׁנֵיהֶם מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה ·· שָׁנָה בָּלַל
בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה׃ כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב
מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ פַּר אֶחָד בֶּן בָּקָר
אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ אֶחָד בֶּן שְׁנָתוֹ שָׁנָה
לְעֹלָה׃ שְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃ שָׂעַר
וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם
חֲמִשָּׁה עַתּוּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים עָתַד
בְּנֵי שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן שְׁלֻמִיאֵל
בֶּן צוּרִישַׁדָּי׃ בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי נָשָׂא
נָשִׂיא לִבְנֵי גָד אֶלְיָסָף בֶּן ··
דְּעוּאֵל׃ קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת כֶּסֶף אַחַת
שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק
אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל
הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם מְלֵאִים סֹלֶת
בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה׃ כַּף אַחַת
עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ פַּר
אֶחָד בֶּן בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ
אֶחָד בֶּן שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ שְׂעִיר
עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃ וּלְזֶבַח ··
הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִים
חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים
בְּנֵי שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אֶלְיָסָף
בֶּן דְּעוּאֵל׃ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי נָשִׂיא שָׁבַע
לִבְנֵי אֶפְרָיִם אֱלִישָׁמָע בֶּן עַמִּיהוּד׃
קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים
וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שָׁקַל זָרַק
שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ

vtrunq; plenum simila conspersa oleo in sacrificiū. mortariolū aureū appēdēs decē siclos plenū incenso. bouem de armēto & arietem & agnum anniculum in holocaustū: hircūq; pro peccato. & in hostias pacificorum boues duos: arietes quinq;: hircos quinq;: agnos anniculos quinq;. Hec fuit oblatio salamihel filii surisaddai. Die sexto princeps filiorū gad heliasaph filius duel obtulit acetabulū argenteum appendens centū triginta siclos: phialam argēteā hñtē septuaginta siclos ad pondus sanctuarii: vtrūq; plenum simila conspersa oleo in sacrificium: mortariolum aureū appēdēs decē siclos plenū incēso: bouem de armento & arietē & agnum anniculū in holocaustum: hircumq; pro peccato. & in hostias pacificorum boues duos: arietes quinq;: hircos quinq;: agnos anniculos quinq;. Hec fuit oblatio heliasaph filii duel. Die septimo princeps filiorū effrai elisama filius ammiud obtulit acetabulū argēteū appendens centū triginta siclos: phialam argenteam habentem septuaginta siclos ad pondus sanctuarii

vtraq; plena simile confecte
ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης
in oleo ad sacrificiū. mortariolū vnū decē aureoꝝ:
ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν. θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν,
plenū incensi. vitulū vnū e bob. arietē vnū.
πλήρη θυμιάματος. μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν. κριὸν ἕνα.
agnū vnū āniculū in holocaustū. & hir-
ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα. καὶ χίμα-
cū ex capris vnū pro pctō: et in sa-
ρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, καὶ εἰς θυ-
crificiū salutaris. vitulas duas. arietes quinq;.
σίαν σωτηρίου. δαμάλεις δύο. κριοὺς πέντε.
hircos quinq;. agnas ānicolas quinq;.
τράγους πέντε. ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε.
hoc donū salamiel filii surisadai.
τοῦτο τὸ δῶρον σαλαμιὴλ υἱοῦ σουρισαδαΐ.
die sexto pnceps filioꝝ gad:
τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν γάδ,
elisaph filius raguel: donū eius: vi-
ἐλισὰφ υἱὸς ῥαγουήλ, τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυ-
scā argēteā vnā: triginta & cen-
βλίον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ ἑκα-
tū pōdus eius. phialā vnā argēteā septua-
τὸν ὁλκὴ αὐτοῦ. φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδο-
gita siclos: fm siclū san-
μήκοντα σίκλων, κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγι-
ctū. vtraq; plena simile cōfe-
ον. ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιη-
cte in oleo in sacrificiū. mortariolū vnū decē
μένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν. θυΐσκην μίαν δέκα
aureoꝝ: plenū incēsi. vitulū vnū e bob.
χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος. μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν.
arietē vnū. agnū vnū āniculū in holocaustū. &
κριὸν ἕνα. ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα. καὶ
hircū ex capris vnū pro pctō: & in
χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, καὶ εἰς
sacrificiū salutaris. vitulas duas. arietes qn-
θυσίαν σωτηρίου. δαμάλεις δύο. κριοὺς πέν-
q;. hircos quinq;. agnas ānicolas qn-
τε. τράγους πέντε. ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέν-
q;. hoc donū elisaph filii raguel.
τε. τοῦτο τὸ δῶρον ἐλισὰφ υἱοῦ ῥαγουήλ. τῇ
die septimo pnceps filioꝝ ephraim:
ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἄρχων τῶν υἱῶν ἐφραίμ,
elisama filius ammiud donū eius: vi-
ἐλισαμὰ υἱὸς ἀμμιοὺδ, τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλί-
cā argēteā vnā: triginta & cētū pōdus
ον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ
eius. phialā vnā argēteā septuagita
αὐτοῦ. φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα
siclos: fm siclū sctm.
σίκλων, κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον.

D

Primitiua. chal.

Interp. chal.

ambo plena simila cōspersa oleo pro munere: mortariolū vnū aureū appendēs decē siclos auri plenū incenso aromatū: vitulū vnum de bobus: arietē vnum: agnus āniculū vnum in holocaustū: hircū de capris vnus pro pctō. Et in sacrificio sanctificationū obtulit boues duos: arietes quinq; hedos quinq; agnos anniculos quinq;. Hec ē oblatio selumiel filij surisaddai.

In die sexto princeps filiorum gad eliasaph filius deuel obtulit oblationem suam acetabulum argenteū vnū: centū & triginta siclos appēdebat: phialam vnā argenteā appendentē septuaginta siclos in siclis sanctuarij: ambo plena simila cōspersa oleo pro munere: mortariolū vnum aureū appendens decē siclos auri plenus incenso aromatū: vitulū vnum de bobus arietē vnū: agnum anniculū vnus in holocaustū: hircum de capris vnum pro peccato. & in victimā sanctificationū: boues duos arietes quinq; hedos quinq; agnos anniculos quinq;. Hec est oblatio eliasaph filij deuel. In die septimo princeps filioꝝ ephraim eliasama filius amiud obtulit oblationē suā acetabulum argenteum vnum appendens centum & triginta siclos: phialam vnam auream appēdentē septuaginta siclos in siclis sanctuarij:

תְּרֵי מְלָא
אֲחַד שְׁתָא
עֲלָה עֲז
שִׁית
רְבַב
תְּקַל זְרַק
רְבַב

Transla. Chal.

תַּרְוֵיהוֹן מְלַן סוּלְתָּא דְּפִילָא בִּמְשַׁח לְמִנְחָתָא׃ בָּזִיכָא חֲדָא מַתְקַל עֲשַׂר סִלְעִין דִּדְהַב
מַלְיָא קְטֹרֶת בּוּסְמִין׃ תּוֹר חַד בַּר תּוֹרֵי דְּכַר חַד אִמַּר חַד בַּר שַׁתֵּיהּ לַעֲלָתָא׃ צְפִיר בַּר
עִזִּין חַד לְחַטָּאתָא׃ וּלְנִכְסַת קוּדְשַׁיָּא תּוֹרִין תְּרֵין דִּכְרֵי חַמְשָׁא גַּדְיֵי חַמְשָׁא אִמְּרִין
בְּנֵי שְׁנָה חַמְשָׁא דֵּין קָרְבַּן שְׁלֻמִיאֵל בַּר צוּרִישַׁדָּי׃ בְּיוֹמָא שְׁתִיתָאָה רַבָּא
לִבְנֵי גָד אֶלְיָסָף בַּר דְּעוּאֵל׃ קוּרְבָּנֵיהּ מְגִיסְתָּא דִּכְסַף חֲדָא מְאָה וּתְלָתִין סִלְעִין ·
בְּנֵהּ מַתְקָלַהּ מִזְרְקָא חַד דִּכְסַף מַתְקָלֵיהּ שִׁבְעִין סִלְעִין בְּסִלְעֵי קוּדְשָׁא תַּרְוֵיהוֹן מְלַן
סוּלְתָּא דְּפִילָא בִּמְשַׁח לְמִנְחָתָא׃ בָּזִיכָא חֲדָא מַתְקַל עֲשַׂר סִלְעִין דִּדְהַב מַלְיָא קְטֹרֶת
בּוּסְמִין׃ תּוֹר חַד בַּר תּוֹרֵי דְּכַר חַד אִמַּר חַד בַּר שַׁתֵּיהּ לַעֲלָתָא׃ צְפִיר בַּר עִזִּין חַד ··
לְחַטָּאתָא׃ וּלְנִכְסַת קוּדְשַׁיָּא תּוֹרִין תְּרֵין דִּכְרֵי חַמְשָׁא גַּדְיֵי חַמְשָׁא אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָה
חַמְשָׁא דֵּין קוּרְבַּן אֶלְיָסָף בַּר דְּעוּאֵל׃ בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה רַבָּא לִבְנֵי אֶפְרַיִם אֱלִישָׁמָע
בַּר עַמִּיהוּד קוּרְבָּנֵיהּ מְגִיסְתָּא דִּכְסַף חֲדָא מְאָה וּתְלָתִין סִלְעִין בְּנֵהּ מַתְקָלַהּ מִזְרְקָא חַד
דִּכְסַף מַתְקָלֵיהּ שִׁבְעִין סִלְעִין בְּסִלְעֵי קוּדְשָׁא

E

Trāsla. Grec. lx x. cū interp. latina.

vtraq; plena simile cōfecte
ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης
in oleo in sacrificiū. mortariolū vnū decē au
ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν. θυΐσκην μίαν δέκα χρυ
reox: plenū incēsi. vitulū vnū e bob⁹.
σῶν, πλήρη θυμιάματος. μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν.
arietē vnū. agnū āniculū vnū ad holocaustū.
κριὸν ἕνα. ἀμνὸν ἐνιαύσιον ἕνα εἰς ὁλοκαύτωμα.
τ hircū ex capris vnū p pctō: τ
καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, καὶ
in sacrificiū salutaris. vitulas duas. arietes
εἰς θυσίαν σωτηρίου. δαμάλεις δύο. κριοὺς
quinq;. hircos quinq;. agnas ãniculas qui
πέντε. τράγους πέντε. ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέν
q;. hoc donū elisama filij ammiud die
τε. τοῦτο τὸ δῶρον ἐλισαμὰ υἱοῦ ἀμμιούδ. τῇ ἡμέ
octauo princeps filiox manasse: gamaliel
ρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἄρχων τῶν υἱῶν μανασσῆ, γαμαλιὴλ
fili⁹ phadassur: donū eius: discū ar
υἱὸς φαδασσούρ, τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀρ
gēteū vnū: triginta τ cētū pond⁹ eius:
γυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ.
phialā vnā argenteā septuagita siclox: secū
φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων, κα
dū siclū sctm: vtraq; plena si
τὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον, ἀμφότερα πλήρη σε
mile confecte in oleo in sacri
μιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσί
ficiū. mortariolū vnū decē aureox plenū incen
αν. θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιά
so. vitulū vnū ex bob⁹. arietē vnū. agnū vnū
ματος. μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν. κριὸν ἕνα. ἀμνὸν ἕνα
āniculū in holocaustū. τ hircū ex ca
ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα. καὶ χίμαρον ἐξ αἰ
pris vnū p pctō: et in sacrificiū salu
γῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, καὶ εἰς θυσίαν σω
taris. vitulas duas. arietes quinq;. hir
τηρίου. δαμάλεις δύο. κριοὺς πέντε. τρά
cos quinq;. agnas āniculas quinq;. hoc
γους πέντε. ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε. τοῦ
donū gamaliel filij phadassur. die
το τὸ δῶρον γαμαλιὴλ υἱοῦ φαδασσούρ. τῇ ἡμέ
nono: pīceps filiox beniamin: abi
ρᾳ τῇ ἐνάτῃ, ἄρχων τῶν υἱῶν βενιαμίν, ἀβι
dan: fili⁹ gedeōis: donū eius:
δὰν, υἱὸς γαδεωνί, τὸ δῶρον αὐτοῦ.
discū argenteū vnū: triginta et centū
τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν
pond⁹ eius. phialā vnā argenteā septuagin
ὁλκὴ αὐτοῦ. φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομή
ta siclox: scdm siclum sctm.
κοντα σίκλων, κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον.

Trāsla. B. Hiero.

vtrūq; plenum simila conspersa oleo in sacrificiū. mortariolū aureū appēdēs decē siclos plenū incēso: bouem de armento: & arietem: & agnum anniculū in holocaustū: hircumq; pro peccato: & in hostias pacificorū: boues duos: arietes quinq;: hircos quinq;: agnos anniculos quinq;. Hec fuit oblatio elisama filii ammiud. Die octauo princeps filiorū manasse gamaliel filius phadassur obtulit acetabulū argenteum appendens centum triginta siclos phialā argenteā hñtē septuaginta siclos ad pondus sanctuarii: vtrunq; plenum simila conspersa oleo in sacrificiū. mortariolum aureū appendens decē siclos plenū incenso: bouē de armēto: & arietē: & agnū anniculum in holocaustum: hircumq; pro peccato. & in hostias pacificorum boues duos: arietes quinq;: hircos quinq;: agnos anniculos quinq;. Hec fuit oblatio gamaliel filii phadassur. Die nono princeps filiorū beniamin abidan filius gedeōis obtulit acetabulum argenteū appendens centum triginta siclos: phialā argenteam habentem septuaginta siclos ad pondus sanctuarii:

Ter. Heb. Nu. Ca. vii.

שניהם מלאים סלת בלולה בשמן
למנחה: כף אחת עשרה זהב מלאה
קטרת: פר אחד בן בקר איל אחד
כבש אחד בן שנתו לעלה: שעיר
עזים אחד לחטאת: ולזבח
השלמים בקר שנים אילם
חמשה עתדים חמשה כבשים בני
שנה חמשה, זה קרבן אלישמע
בן עמיהוד: ביום השמיני נשיא
לבני מנשה, גמליאל בן פדהצור:
קרבנו קערת כסף אחת שלשים
ומאה משקלה, מזרק אחד כסף,
שבעים שקל בשקל הקדש,
שניהם מלאים סלת בלולה
בשמן למנחה: כף אחת עשרה זהב
מלאה קטרת: פר אחד בן בקר
איל אחד כבש אחד בן שנתו
לעלה: שעיר עזים אחד לחטאת:
ולזבח השלמים בקר שנים,
אילם חמשה עתדים חמשה
כבשים בני שנה חמשה, זה קרבן
גמליאל בן פדה צור: ביום
התשיעי נשיא לבני בנימן,
אבידן בן גדעני: קרבנו
קערת כסף אחת שלשים ומאה
משקלה, מזרק אחד כסף,
שבעים שקל בשקל הקדש,

Primitiua heb.

שנה בלל
שנה שער
נשא
נשא

Transla. Chal.

תרויהון מלן סולתא דפילא במשח למנחתא: בזיכא חדא מתקל עשר סלעין דדהב
מליא קטרת בוסמין: תור חד בר תורי דכר חד אמר חד בר שתיה לעלתא: צפיר בר
עזין חד לחטאתא: ולנכסת קודשיא תורין תרין דכרין חמשא גדיי חמשא אמרין
בני שנה חמשא, דין קורבן אלישמע בר עמיהוד: ביומא תמינאה רבא לבני מנשה
גמליאל בר פדה צור: קורבניה מגסתא דכסף חדא מאה ותלתין סלעין הוה מתקלה
מזרקא חד דכסף מתקליה שבעין סלעין בסלעי קודשא, תרויהון מלן סולתא דפילא
במשח למנחתא: בזיכא חדא מתקל עשר סלעין דדהב מליא קטרת בוסמין: תור חד
בר תורי דכר חד אמר חד בר שתיה לעלתא: צפיר בר עזין חד לחטאתא: ולנכסת
קודשיא תורין תרין, דכרי חמשא גדיי חמשא אמרין בני שנה חמשא, דין קורבן
גמליאל בר פדה צור: ביומא תשיעאה רבא לבני בנימן, אבידן בר גדעוני:
קורבניה מגסתא דכסף חדא מאה ותלתין סלעין הוה מתקלה, מזרקא חד דכסף
מתקליה שבעין סלעין בסלעי קודשא,

Interp. chal.

Ambo plena simila cōspersa oleo pro munere: mortariolum vnū appendēs decē siclos auri plenū incenso aromatū: vitulū vnū de bobus: arietē vnum: agnum vnū anniculū in holocaustū. hircum vnum de capris pro peccato. τ in hostias sanctificationū boues duos arietes quinq; hedos quinq;: agnos anniculos quinq;. Hec est oblatio elisama filii amiud. In die octauo princeps filiox manasse gamaliel fili⁹ phadasur obtulit oblationē suam acetabulū argenteū vnum appendens centum et triginta siclos: phialam argenteam vnam appendentem septuaginta siclos in siclis sanctuarii ambo plena simila conspersa oleo pro munere: mortariolum vnum appendens decem siclos auri plenum incenso aromatū: vitulum vnum de bobus: arietem vnum: agnum anniculū vnum in holocaustum: hircum de capris vnum pro peccato. et in hostiam sanctificationum: boues duos: arietes quinq; hedos quinq;: agnos anniculos quinq;. Hec est oblatio gamaliel filii phadasur. In die nono princeps filiox beniamī abidan fili⁹ gedeonis obtulit oblationē suam acetabulū argenteū vnum appendens centū τ triginta siclos: phialam vnam argenteā appēdentē septuaginta siclos in siclo sanctuarii:

Primitiua chal.

תרי מלא
אחד שקא
עלה עז
רבב
תקל
זבח

Tex. Heb.

(Primitiva heb.: שָׁנָה בָּלַל)
שְׁנֵיהֶם מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה
בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה׃ כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב
מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ פַּר אֶחָד בֶּן בָּקָר
(שָׁנָה) אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ אֶחָד בֶּן שְׁנָתוֹ
(שָׂעַר) לְעֹלָה׃ שְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃
וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם
(עָתַד) חֲמִשָּׁה עַתּוּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים
בְּנֵי שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אֲבִידָן בֶּן
(נָשָׂא) גִּדְעֹנִי׃ בַּיּוֹם הָעֲשִׂירִי נָשִׂיא
לִבְנֵי דָן אֲחִיעֶזֶר בֶּן עַמִּישַׁדָּי׃
קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת כֶּסֶף אַחַת
שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק
אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל
הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם מְלֵאִים סֹלֶת
בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה׃ כַּף אַחַת
עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ פַּר
אֶחָד בֶּן בָּקָר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ
אֶחָד בֶּן שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ שְׂעִיר
עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃ וּלְזֶבַח
הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִים
חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי
שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אֲחִיעֶזֶר בֶּן
עַמִּישַׁדָּי׃ בְּיוֹם עַשְׁתֵּי עָשָׂר יוֹם
נָשִׂיא לִבְנֵי אָשֵׁר פַּגְעִיאֵל בֶּן עָכְרָן׃
קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים
(שָׁקַל זָרַק) וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף
שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ

Trāsla. B. Hiero.

vtrunq plenum simila conspersa oleo in sacrificiū. mortariolū aureū appēdēs decē siclos plenū incenso. bouem de armēto & arietem & agnum anniculum in holocaustū: hircūq pro peccato. & in hostias pacificorum boues duos: arietes quinq: hircos quinq: agnos anniculos quinq. Hec fuit oblatio abidan filii gedeonis. Die decimo princeps filiorum dan abiezer filius amisaddai obtulit acetabulū argenteum appendens centū triginta siclos: phialam argēteā hñtē septuaginta siclos ad pondus sanctuarii: vtrūq plenum simila conspersa oleo in sacrificium: mortariolum aureū appēdēs decē siclos plenū incēso: bouem de armento & arietē & agnum anniculū in holocaustum: hircumq pro peccato. & in hostias pacificorum boues duos: arietes quinq: hircos quinq: agnos anniculos quinq. Hec fuit oblatio abiezer filii amisaddai. Die vndecimo priceps filiorum aser phegiel filii ochrā obtulit acetabulū argēteū appēdēs centū trigita siclos: phialam argenteam habentem septuaginta siclos ad pondus sanctuarii

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

vtraq plena simile confecte
ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης
in oleo ad sacrificiū. mortariolū vnū decē aureorū:
ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν. θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν,
plenū incensi. vitulū vnū e bob⁹. arietē vnū.
πλήρη θυμιάματος. μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν. κριὸν ἕνα.
agnū vnū āniculū in holocaustū. & hir-
ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα. καὶ χίμα-
cū ex caprio vnū pro pctō: et in sa
ρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, καὶ εἰς θυ-
crificiū salutaris. vitulas duas. arietes quinq.
σίαν σωτηρίου. δαμάλεις δύο. κριοὺς πέντε.
hircos qnq. agnas āniculas qnq.
τράγους πέντε. ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε.
hoc donū abidā filij gedeōis.
τοῦτο τὸ δῶρον ἀβιδὰν υἱοῦ γεδεωνί.
die sexto pnceps filiorū dan:
τῇ ἡμέρᾳ τῇ δεκάτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν δάν,
abiezer: fili⁹ amisadai. donū ei⁹: di-
ἀβιέζερ, υἱὸς ἀμισαδαί. τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυ-
scū argēteū vnū: trigita & cen-
βλίον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ ἑκα-
tū pōd⁹ ei⁹. phialā vnā argēteā septua
τὸν ὁλκὴ αὐτοῦ. φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδο-
gita siclorū: fm siclū san-
μήκοντα σίκλων, κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγι-
ctū. vtraq plena simile pfe-
ον. ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιη-
cte in oleo in sacrificiū. mortariolū vnū decē
μένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν. θυΐσκην μίαν δέκα
aureorū: plenū incēsi. vitulū vnū e bob⁹.
χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος. μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν.
arietē vnū. agnū vnū āniculū in holocaustū. &
κριὸν ἕνα. ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα. καὶ
hircū ex caprio vnū pro pctō: & in
χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, καὶ εἰς
sacrificiū salutaris. vitulas duas. arietes qn
θυσίαν σωτηρίου. δαμάλεις δύο. κριοὺς πέν-
q. hircos qnq. agnas āniculas qn-
τε. τράγους πέντε. ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέν-
q. hoc donū abiezer filij amisadai.
τε. τοῦτο τὸ δῶρον ἀβιέζερ υἱοῦ ἀμισαδαί. τῇ
die vndecimo pnceps filiorū aser
ἡμέρᾳ τῇ ἑνδεκάτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν ἀσὴρ
phegiel: fili⁹ ochran. donū eius: di-
φαγαιὴλ, υἱὸς ἐχράν. τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλί-
scū argēteū vnū: trigita & cētū pōd⁹
ον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ
eius. phialā vnā argēteā septuagita
αὐτοῦ. φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα
siclorū: fm siclū scm.
σίκλων, κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον.

F

Pritiua chal. / Interp. chal.

(Primitiva chal.: תְּרֵי סְלָא; אֲחַד שְׁתָא; עֲלָה עֲד; רְבַב; רְבַב; תְּקַל זְרַק)

ambo plena simila cōspersa oleo pro munere: mortariolū vnū aureum appendens decem siclos plenū incenso aromatū: vitulū vnum de bobus: arietē vnum: agnū āniculū vnum in holocaustū: hircū de capris vnus pro pctō. Et in sacrificio sanctificationū obtulit boues duos: arietes qnq: hedos qnq: agnos āniculos qnq. Hec est oblatio abidan filij gedeoni. In die decimo princeps filiorum dan abiezer filius amisaddai obtulit oblationē suam acetabulū argenteū vnū: centū & triginta siclos appēdebat: phialam vnā argenteā appendentē septuaginta siclos in siclis sanctuarij: ambo plena simila cōspersa oleo pro munere: mortariolū vnum aureū appendens decē siclos plenus incenso aromatum: vitulum vnum de bobus arietē vnū: agnum anniculū vnus in holocaustū: hircum de capris vnum pro peccato. & in victimā sanctificationū: boues duos: arietes quinq: hedos quinq agnos anniculos qnq. Hec est oblatio abiezer filij amisaddai. In die vndecimo princeps filiorū aser phegiel filius ochran obtulit oblationē suā acetabulum argenteum vnum appendens centum & triginta siclos: phialam vnā argenteā appēdentē septuaginta siclos in siclis sanctuarij:

Transla. Chal.

תַּרְוֵיהוֹן מְלַן סוּלְתָּא דְּפִילָא בִּמְשַׁח לְמִנְחָתָא׃ בָּזִיכָא חֲדָא מַתְקַל עֲשַׂר סִלְעִין דִּדְהַב
מַלְיָא קְטֹרֶת בּוּסְמִין׃ תּוֹר חַד בַּר תּוֹרֵי דְּכַר חַד אִמַּר חַד בַּר שַׁתֵּיהּ לַעֲלָתָא׃ צְפִיר בַּר
עִזִּין חַד לְחַטָּאתָא׃ וּלְנִכְסַת קוּדְשַׁיָּא תּוֹרִין תְּרֵין דִּכְרֵי חַמְשָׁא גַּדְיֵי חַמְשָׁא אִמְּרִין
בְּנֵי שְׁנָה חַמְשָׁא דֵּין קֻרְבַּן אֲבִידָן בַּר גִּדְעוֹנִי׃ בְּיוֹמָא עֲשִׂירָאָה רַבָּא לִבְנֵי דָן
אֲחִיעֶזֶר בַּר עַמִּישַׁדָּי׃ קוּרְבָּנֵיהּ מְגִיסְתָּא דִּכְסַף חֲדָא מְאָה וּתְלָתִין סִלְעִין הֲוָה
מַתְקַלַהּ מִזְרְקָא חַד דִּכְסַף מַתְקְלֵיהּ שִׁבְעִין סִלְעִין בְּסִלְעֵי קוּדְשָׁא תַּרְוֵיהוֹן מְלַן
סוּלְתָּא דְּפִילָא בִּמְשַׁח לְמִנְחָתָא׃ בָּזִיכָא חֲדָא מַתְקַל עֲשַׂר סִלְעִין דִּדְהַב מַלְיָא קְטֹרֶת
בּוּסְמִין׃ תּוֹר חַד בַּר תּוֹרֵי דְּכַר חַד אִמַּר חַד בַּר שַׁתֵּיהּ לַעֲלָתָא׃ צְפִיר בַּר עִזִּין חַד
לְחַטָּאתָא׃ וּלְנִכְסַת קוּדְשַׁיָּא תּוֹרִין תְּרֵין דִּכְרֵי חַמְשָׁא גַּדְיֵי חַמְשָׁא אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָה
חַמְשָׁא דֵּין קֻרְבַּן אֲחִיעֶזֶר בַּר עַמִּישַׁדָּי׃ בְּיוֹמָא חַד עֲשַׂר יוֹמִין רַבָּא לִבְנֵי אָשֵׁר
פַּגְעִיאֵל בַּר עָכְרָן׃ קוּרְבָּנֵיהּ מְגִיסְתָּא דִּכְסַף חֲדָא מְאָה וּתְלָתִין סִלְעִין הֲוָה מַתְקְלַהּ
מִזְרְקָא חַד דִּכְסַף מַתְקְלֵיהּ שִׁבְעִין סִלְעִין בְּסִלְעֵי קוּדְשָׁא

Trāsla.Grē.lxx.cū interp.latina.

vtraq plena simile cōfecte
ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης
in oleo in sacrificiū. mortariolū vnū decē au
ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν. θυΐσκην μίαν δέκα χρυ
reoꝝ: plenū incēsi. vitulū vnū e bob⁹.
σῶν, πλήρη θυμιάματος. μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν.
arietē vnū. agnū vnū ānicul̄ū ad holocaustū.
κριὸν ἕνα. ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα.
ꝛ hircū ex capris vnū ꝓ pctō: ꝛ
καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, καὶ
in sacrificiū salutaris. vitulos duos. arietes
εἰς θυσίαν σωτηρίου. δαμάλεις δύο. κριοὺς
quinq. hircos quinq. agnas ānículas qui
πέντε. τράγους πέντε. ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέν
q. hoc donū phegiel filij ochrā. die
τε. τοῦτο τὸ δῶρον φαγαιὴλ υἱοῦ ἐχράν. τῇ ἡμέ
duodecimo princeps filioꝝ nephthali: ahi
ρᾳ τῇ δωδεκάτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν νεφθαλίμ, ἀχι
ra fili⁹ henā. donū eius: discū ar
ρὲ υἱὸς αἰνάν. τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀρ
gētēū vnū: triginta ꝛ cētū pond⁹ eius:
γυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ.
phialā vnā argenteā septuagīta sicloꝝ: scdʒ
φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων, κα
dū siclū scm: vtraq plena si
τὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον, ἀμφότερα πλήρη σε
mile confecte in oleo in sacri
μιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσί
ficiū. mortariolū vnū decē aureoꝝ plenū incen
αν. θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιά
si. vitulū vnū ex bob⁹. arietē vnū. agnū vnū
ματος. μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν. κριὸν ἕνα. ἀμνὸν ἕνα
G ānicul̄ū in holocaustū. ꝛ hircū ex ca
ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα. καὶ χίμαρον ἐξ αἰ
pris vnū ꝓ pctō: et in sacrificiū salu
γῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, καὶ εἰς θυσίαν σω
taris. vitulos duos. arietes quinq. hir
τηρίου. δαμάλεις δύο. κριοὺς πέντε. τρά
cos quinq. agnas ānículas quinq. hoc
γους πέντε. ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε. τοῦ
donū ahira filij henā. hec de
το τὸ δῶρον ἀχιρὲ υἱοῦ αἰνάν. οὗτος ὁ ἐγ
dicatio altaris qua die vnxit
καινισμὸς τοῦ θυσιαστηρίου ᾗ ἡμέρᾳ ἔχρισεν
illud a principib⁹ filioꝝ israel:
αὐτὸ παρὰ τῶν ἀρχόντων τῶν υἱῶν ἰσραήλ,
disci argentei duodeciʒ. phiale argentee duo
τρυβλία ἀργυρᾶ δώδεκα. φιάλαι ἀργυραῖ δώ
decim. mortariola aurea duodecim. triginta
δεκα. θυΐσκαι χρυσαῖ δώδεκα. τριάκοντα

Trāsla.B.Hiero.

vtrūq plenum simila conspersa oleo in sacrificiū. mortariolū aureū appēdēs decē siclos plenū incēso: bouem de armento: & arietem: & agnum anniculū in holocaustū: hircumq pro peccato. & in hostias pacificorū boues duos: arietes quinq: hircos quinq: agnos anniculos quinq. Hec fuit oblatio phegiel filii ochram. Die duodecimo priceps filiorū neptalim ahira filius henan obtulit acetabulū argenteum appendens centum triginta siclos: phialā argenteā hñtē septuaginta siclos ad pondus sanctuarii: vtrunq plenum simila conspersa oleo in sacrificiū. mortariolum aureū appendens decē siclos plenū incenso: bouē de armēto & arietē: & agnū anniculum in holocaustum: hircumq pro peccato. & in hostias pacificorum boues duos: arietes quinq: hircos quinq: agnos anniculos quinq. Hec fuit oblatio ahira filii henan. Hec in dedicatione altaris oblata sunt a principibus israel in die qua cōsecratū ē. acetabula argētea duodecī. phiale argētee duodecim. mortariola aurea duodecim: ita vt centum triginta siclos haberet vnū acetabulū

Ter.Heb. Nu. Ca.vii.

שְׁנֵיהֶם מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן — שָׁנָה בָּלַל
לְמִנְחָה׃ כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה
קְטֹרֶת׃ פַּר אֶחָד בֶּן בָּקָר אַיִל אֶחָד
כֶּבֶשׂ אֶחָד בֶּן שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ שְׂעִיר — שָׁנָה שָׂעַר
עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃ וּלְזֶבַח
הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם
חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי
שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן פַּגְעִיאֵל
בֶּן עָכְרָן׃ בְּיוֹם שְׁנֵים עָשָׂר יוֹם
נָשִׂיא לִבְנֵי נַפְתָּלִי אֲחִירַע בֶּן עֵינָן׃ — נָשָׂא
קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים
וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף
שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ
שְׁנֵיהֶם מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה
בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה׃ כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב
מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ פַּר אֶחָד בֶּן בָּקָר
אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ אֶחָד בֶּן שְׁנָתוֹ
לְעֹלָה׃ שְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃
וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם
אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה
כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן
אֲחִירַע בֶּן עֵינָן׃ זֹאת חֲנֻכַּת
הַמִּזְבֵּחַ בְּיוֹם הִמָּשַׁח אֹתוֹ מֵאֵת — מָשַׁח
נְשִׂיאֵי יִשְׂרָאֵל קַעֲרֹת כֶּסֶף — נָשָׂא
שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה מִזְרְקֵי כֶסֶף שְׁנֵים
עָשָׂר כַּפּוֹת זָהָב שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה׃
שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה הַקְּעָרָה הָאַחַת

Transla.Chal.

תַּרְוֵיהוֹן מְלַן סוּלְתָא דְּפִילָא בִמְשַׁח לְמִנְחָתָא׃ בָּזִיכָא חֲדָא מַתְקַל עֲשַׂר סִלְעִין דִּדְהַב — תְּרֵי מְלָא
מַלְיָא קְטֹרֶת בּוּסְמִין׃ תּוֹר חַד בַּר תּוֹרֵי דְּכַר חַד אִמַּר חַד בַּר שַׁתֵּיהּ לַעֲלָתָא׃ צְפִיר בַּר — אֲחַד שְׁתָא
עִזִּין חַד לְחַטָּאתָא׃ וּלְנִכְסַת קוּדְשַׁיָּא תּוֹרִין תְּרֵין דִּכְרִין חַמְשָׁא גְדָיִין חַמְשָׁא אִמְּרִין — עֲלָה עֲז
בְּנֵי שְׁנָה חַמְשָׁא דֵּין קוּרְבַּן פַּגְעִיאֵל בַּר עָכְרָן׃ בְּיוֹמָא תְרֵי עֲשַׂר יוֹמָא רַבָּא לִבְנֵי — רְבַב
נַפְתָּלִי אֲחִירַע בַּר עֵינָן׃ קוּרְבָּנֵיהּ מְגִסְתָּא דִכְסַף חֲדָא מְאָה וּתְלָתִין סִלְעִין הֲוָה מַתְקָלַהּ — תְּקַל
מִזְרְקָא חַד דִּכְסַף מַתְקָלֵיהּ שִׁבְעִין סִלְעִין בְּסִלְעֵי קוּדְשָׁא תַּרְוֵיהוֹן מְלַן סוּלְתָא דְּפִילָא — זְרַק
בִמְשַׁח לְמִנְחָתָא׃ בָּזִיכָא חֲדָא מַתְקַל עֲשַׂר סִלְעִין דִּדְהַב מַלְיָא קְטֹרֶת בּוּסְמִין׃ תּוֹר חַד
בַּר תּוֹרֵי דְּכַר חַד אִמַּר חַד בַּר שַׁתֵּיהּ לַעֲלָתָא׃ צְפִיר בַּר עִזִּין חַד לְחַטָּאתָא׃ וּלְנִכְסַת
קוּדְשַׁיָּא תּוֹרִין תְּרֵין דִּכְרִין חַמְשָׁא גְדָיִין חַמְשָׁא אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָה חַמְשָׁא דֵּין קוּרְבַּן
אֲחִירַע בַּר עֵינָן׃ דָּא חֲנוּכַּת מַדְבְּחָא בְּיוֹמָא דְרַבִּיאוּ יָתֵיהּ מִן רַבְרְבֵי יִשְׂרָאֵל מְגִסֵי — דְּבַח רְבַב
כְסַף תַּרְתָּא עֶשְׂרֵי מִזְרְקֵי כְסַף תְּרֵי עֲשַׂר בָּזִיכֵי דִדְהַבָא תַּרְתָּא עֶשְׂרֵי מְאָה וּתְלָתִין — תְּרֵי זְרַק
סִלְעִין הֲוָה מַתְקָלַהּ דִּמְגִיסְתָּא חֲדָא — תְּקַל

Interp.chal.

ambo plena simila cōspersa oleo pro munere: mortariolum vnū appendēs decē siclos auri plenū incenso aromatū: vitulū vnū de bobus: arietē vnum: agnum vnū anniculū in holocaustū. hircum vnum de capris pro peccato. ꝛ in hostias sanctificationū boues duos arietes quinq: hedos quinq: agnos anniculos quinq. Hec est oblatio phegiel filij ochran. In die duodecimo princeps filioꝝ neptalim ahira fili⁹ enan obtulit oblationem suam acetabulum argenteū vnum appendens centum et triginta siclos: phialam argenteam vnam appendentem septuaginta siclos in siclis sanctuarij: ambo plena simila conspersa oleo pro munere: mortariolum vnum appendens decem siclos auri plenum incenso aromatū: vitulum vnum de bobus: arietem vnum: agnum anniculū vnum in holocaustum: hircum de capris vnum pro peccato. et in hostiam sanctificationum boues duos: arietes quinq: hedos quinq: agnos anniculos quinq. Hec est oblatio ahira filij enan. Ista est dedicatio altaris in die q̄ vnxerūt illū: a pncipib⁹ israel oblata sunt acetabula argētea duodeciʒ: phiale argētee duodecim: mortariola aurea duodecim: centū ꝛ triginta siclos argenti appendebat acetabulum vnum:

Primitiua heb.	Ter. Heb.
	כֶּסֶף וְשִׁבְעִים הַמִּזְרָק הָאֶחָד
כָּלָה רָבַע	כֹּל כֶּסֶף הַכֵּלִים אַלְפַּיִם וְאַרְבַּע
מֵאָה	מֵאוֹת בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ׃ כַּפּוֹת זָהָב
	שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה מְלֵאֹת קְטֹרֶת
	עֲשָׂרָה עֲשָׂרָה הַכַּף בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ
	כָּל זְהַב הַכַּפּוֹת עֶשְׂרִים וּמֵאָה׃
שָׁנָה	כָּל הַבָּקָר לָעֹלָה שְׁנֵים עָשָׂר
	פָּרִים אֵילִם שְׁנֵים עָשָׂר
שָׂעַר	כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שְׁנֵים עָשָׂר
	וּמִנְחָתָם וּשְׂעִירֵי עִזִּים שְׁנַיִם
	עָשָׂר לְחַטָּאת׃ וְכֹל בְּקַר זֶבַח
	הַשְּׁלָמִים עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה פָּרִים
	אֵילִם שִׁשִּׁים עַתֻּדִים שִׁשִּׁים
	כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שִׁשִּׁים זֹאת
	חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ אַחֲרֵי הִמָּשַׁח אֹתוֹ׃
בּוֹא יָעַד	וּבְבֹא מֹשֶׁה אֶל אֹהֶל מוֹעֵד לְדַבֵּר
שָׁמַע	אִתּוֹ וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל מִדַּבֵּר אֵלָיו
עָנַד	מֵעַל הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל אֲרֹן הָעֵדֻת
שָׁנָה דָּבַר	מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרֻבִים וַיְדַבֵּר אֵלָיו׃
Ca.viii.	וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה
	לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן וְאָמַרְתָּ
עָלָה נוּר	אֵלָיו בְּהַעֲלֹתְךָ אֶת הַנֵּרֹת אֶל
פָּנָה נוּר אוֹר	מוּל פְּנֵי הַמְּנוֹרָה יָאִירוּ שִׁבְעַת
עָשָׂה	הַנֵּרוֹת׃ וַיַּעַשׂ כֵּן אַהֲרֹן אֶל מוּל
	פְּנֵי הַמְּנוֹרָה הֶעֱלָה נֵרֹתֶיהָ
	כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה׃ וְזֶה
עָשָׂה קָשָׁה	מַעֲשֵׂה הַמְּנֹרָה מִקְשָׁה זָהָב עַד

Trāsla.B.Hiero.

& septuaginta siclos vna phiala.idest.in cōmune vasorum oim ex argento sicli duo milia q̄dringenti pōdere sanctuarii: mortariola aurea duodecim plena incenso. denos siclos appendentia pondere sctuarii.i.simul auri sicli centū viginti. boues de armento in holocaustū duodecim: arietes duodecim. agni anniculi duodeci: & libamenta eorum. hirci duodecim pro peccato. in hostias pacificorum boues viginti quattuor. arietes sexaginta. hirci sexaginta. agni anniculi sexaginta. Hec oblata sunt in dedicatione altaris q̄n vnctum est. Cūq; igrederetur moyses tabernaculum federis: vt cōsuleret oraculū audiebat vocē loquentis ad se de propitiatorio: q̄d erat sup arcā testimonii inter duos cherubī: vn̄ & loq̄batur ei.

Ca.8.

Locutusq; est dominus ad moysen dicens. Loquere aaron & dices ad eū. Cū posueris septē lucernas cōtra eā partē quā candelabrū respicit lucere debebunt. Fecit q; aarō & imposuit lucernas sup candelabrum: vt p̄ceperat dn̄s moysi. Hec aūt erat factura candelabri ex auro ductili tam medius

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina

& cētū siclos discus vn⁹. & septuaginta siclos phiala vna. oē argētū vasoꝝ: duo milia & quīgēti sicli: in siclo sctō. mortariola aurea duodeci plena incēso. oē aurū mortarioloꝝ viginti & cētū aurei. oēs boues in holocaustū vituli duodeci. arietes duodeci. agni anniculi duodecim: & sacrificia coꝝ: & libamina coꝝ. & hirci ex capris duodeci pro peccato & in sacrificiū salutaris. vitule viginti quattuor. arietes sexagīta. hirci sexagīta. agne sexagīta ānicule imaculate. hec dedicatio altaris postq̄ vnxit illū cū ingrederet moyses in tabnaculo testimōij ad loquēdū illi. & audiuit vocē dn̄i loquētis ad eū desup ꝓpitiatorio: q̄d est sup arcā testimonij: in medio duoꝝ cherubī. & loq̄bat ad ipm.

καὶ ἑκατὸν σίκλων τὸ τρυβλίον τὸ ἕν. καὶ ἑβδομήκοντα σίκλων ἡ φιάλη ἡ μία. πᾶν τὸ ἀργύριον τῶν σκευῶν, δισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι σίκλοι, ἐν τῷ σίκλῳ τῷ ἁγίῳ. θυΐσκαι χρυσαῖ δώδεκα πλήρεις θυμιάματος. πᾶν τὸ χρυσίον τῶν θυΐσκων εἴκοσι καὶ ἑκατὸν χρυσοῖ. πᾶσαι αἱ βόες εἰς ὁλοκαύτωσιν μόσχοι δώδεκα. κριοὶ δώδεκα. ἀμνοὶ ἐνιαύσιοι δώδεκα, καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν, καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν. καὶ χίμαροι ἐξ αἰγῶν δώδεκα περὶ ἁμαρτίας. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου. δαμάλεις εἰκοσιτέσσαρες. κριοὶ ἑξήκοντα. τράγοι ἑξήκοντα. ἀμνάδες ἑξήκοντα ἐνιαύσιαι ἄμωμοι. αὕτη ἡ ἐγκαίνωσις τοῦ θυσιαστηρίου μετὰ τὸ χρῖσαι αὐτὸν. ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι μωυσῆν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου λαλῆσαι αὐτῷ. καὶ ἤκουσεν τὴν φωνὴν κυρίου λαλοῦντος πρὸς αὐτὸν ἄνωθεν τοῦ ἱλαστηρίου, ὅ ἐστιν ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ τοῦ μαρτυρίου, ἀναμέσον τῶν δύο χερουβίμ. καὶ ἐλάλει πρὸς αὐτόν.

Ca.8.

Et locut⁹ ē dn̄s ad moysen: dicēs: loq̄re aarō: & dices ad eū: q̄ñ posueris lucernas ex pte: ꝯtra faciem cādelabri lucebūt septē lucerne. & fecit sic aarō: ꝯtra faciē cādelabri incēdit lucernas ei⁹: sicut p̄cepit dn̄s moysi. & hec factura cādelabri: solida: aurea:

Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, λάλησον τῷ ἀαρών, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν, ὅταν ἐπιθῇς τοὺς λύχνους ἐκ μέρους, κατὰ πρόσωπον τῆς λυχνίας φωτιοῦσιν οἱ ἑπτὰ λύχνοι. καὶ ἐποίησεν οὕτως ἀαρών, κατὰ πρόσωπον τῆς λυχνίας ἐξῆψεν τοὺς λύχνους αὐτῆς, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ μωυσῇ. καὶ αὕτη ἡ κατασκευὴ τῆς λυχνίας, στερεά, χρυσῆ,

Primitiua chal.	Interp. chal.
רְבַע	et septuaginta appēdebat phiala vna: oē argentū vasoꝝ duo milia & quadringēti sicli in siclis sanctuarij.
מְלָא	mortariola aurea duodecim plena incenso aromatū: vnūquodq; mortariolū appēdebat decē siclos auri in siclis sanctuarij: oē aurū mortarioloꝝ fuit centū & viginti sicli. oēs boues in holocaustum fuerūt duodecim:
עֲלָה	arietes duodecim: agni anniculi duodecim & munera coꝝ: & hirci caprarū duodecim pro pctō. Oēsq; boues
שִׁית	in hostiā sctificationū viginti & q̄ttuor boues fuerūt: arietes sexaginta: hedi sexaginta: agni anniculi sexaginta. Hec est dedicatio altaris postq̄ vnxerūt illud.
עוּל שְׁכַן מְלַל	Cūq; ingrederet moyses in tabernaculū federis ad loquēdum cū eo: audiebat vocē loquētis secū desup
עֲלָה	ꝓpiciatorio q̄d est sup arcam testimonij. Loquebaturq; cum eo de medio duoꝝ cherubim. Ca.8.
אֲמַר דְּלַק	Locutusq; est dn̄s cum moyse dicēs. Loq̄re cum aaron & dices ad eū. Cum accēderis lucernas: cōtra faciē candelabri lucebūt sepcē lucerne. Feciq;
נוּר עֲבַר	ita aaron: ꝯtra faciē candelabri accēdit lucernas: sicut preceperat dn̄s moysi. Hec aūt erat factura candelabri ex auro ductili ab

Transla.Chal.

כְּסַף וְשִׁבְעִין לְמִזְרְקָא חַד כָּל כְּסַף מָאנַיָא תְּרֵי אַלְפִין וְאַרְבַּע מְאָה בְּסִלְעֵי קוּדְשָׁא׃
בָּזִכֵי דַהֲבָא תַּרְתָּא עַשְׂרֵי מַלְיָן קְטֹרֶת בּוּסְמִין מַתְקַל עֲשַׂר סִלְעִין הֲוָה מַתְקְלָה
דְבָזִכָא בְּסִלְעֵי קוּדְשָׁא כָּל דְּהַב בָּזִכַיָא מְאָה וְעֶשְׂרִין׃ כָּל תּוֹרֵי לַעֲלָתָא תְּרֵי עֲשַׂר
תּוֹרִין דִּכְרִין תְּרֵי עֲשַׂר אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָה תְּרֵי עֲשַׂר וּמִנְחָתְהוֹן וּצְפִירֵי עִזִּין תְּרֵי עֲשַׂר
לְחַטָּאתָא׃ וְכֹל תּוֹרֵי לְנִכְסַת קוּדְשַׁיָא עַשְׂרִין וְאַרְבְּעָה תּוֹרִין דִּכְרֵי שִׁתִּין גַּדְיֵי שִׁתִּין
אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָה שִׁתִּין דָּא חֲנֻכַּת מַדְבְּחָא בָּתַר דְּרַבִּיאוּ יָתֵיהּ׃ וְכַד עָלֵיל מֹשֶׁה לְמַשְׁכַּן
זִמְנָא לְמַלָּלָא עִמֵּיהּ וְשָׁמַע יָת קָלָא דְּמִתְמַלֵּל עִמֵּיהּ מֵעִלָּוֵי כַּפֻּרְתָּא דְּעַל אֲרוֹנָא
דְסַהֲדוּתָא מִבֵּין תְּרֵין כְּרוּבַיָא וּמִתְמַלֵּל עִמֵּיהּ׃

Ca.viij.

וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימַר׃ מַלֵּיל עִם אַהֲרֹן וְתֵימַר לֵיהּ בְּאַדְלָקוּתָךְ יָת בּוֹצִינַיָא
לָקֳבֵל אַפֵּי מְנָרְתָא יְהוֹן מְנַהֲרִין שִׁבְעָא בוֹצִינַיָא׃ וַעֲבַד כֵּן אַהֲרֹן לָקֳבֵל אַפֵּי מְנָרְתָא
אַדְלֵיק בּוֹצִינַהָא כְּמָא דְפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה׃ וְדֵין עוֹבַד מְנָרְתָא נְגִידָא דִּדְהַב עַד

Trāſla. Gre. lxx. cū interp. latina.

ſtipes eius: et lilia eius: ſolidū totū:
ὁ καυλὸς αὐτῆς, καὶ τὰ κρίνα αὐτῆς, στερεὰ ὅλη,
iuxta ſpēm quā oñdit dñs moyſi: ſic
κατὰ τὸ εἶδος ὃ ἔδειξε κύριος τῷ μωυσῇ, οὕτως
fecit cādelabrū. et locut⁹ ē dñs ad moy
ἐποίησε τὴν λυχνίαν. καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυ
ſen: dicēs: accipe leuitas de medio
σῆν, λέγων, λάβε τοὺς λευίτας ἐκ μέσου τῶν
filioꝝ iſrael: et purificabis eos. et ſic
υἱῶν ἰσραήλ, καὶ ἀφαγνιεῖς αὐτούς. καὶ οὕτως
facies eis purificationē eoꝝ. aſpges
ποιήσεις αὐτοῖς τὸν ἁγνισμὸν αὐτῶν. περιρρανεῖς
illos aqua purificatiōis. et introibit nouacula in
αὐτοὺς ὕδωρ ἁγνισμοῦ. καὶ ἐπελεύσεται ξυρὸν ἐπὶ
oē corp⁹ eoꝝ: et lauabūt veſtimēta
πᾶν τὸ σῶμα αὐτῶν, καὶ πλυνοῦσι τὰ ἱμάτια
B ſua: et mūdi erūt. et accipiēt vitulū
αὐτῶν, καὶ καθαροὶ ἔσονται. καὶ λήψονται μόσχον
vnū e bob⁹: et huius ſacrificiū ſimilā cō
ἕνα ἐκ βοῶν, καὶ τούτου θυσίαν σεμίδαλιν ἀνα
fectam in oleo. et vitulū anniculū ex bo
πεποιημένην ἐν ἐλαίῳ. καὶ μόσχον ἐνιαύσιον ἐκ βο
bus accipies pro pctō: et adduces leui
ῶν λήψῃ περὶ ἁμαρτίας, καὶ προσάξεις τοὺς λευί
tas ante tabnaculū teſtimonij: et ɔgregabis
τας ἔναντι τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ συνάξεις
oēꝫ ɔgregationē filioꝝ iſrael: et adduces
πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν ἰσραήλ, καὶ προσάξεις
leuitas corā dño: et imponēt fi
τοὺς λευίτας ἔναντι κυρίου, καὶ ἐπιθήσουσιν οἱ υἱ
lij iſrael manus ſuas ſup leuitas:
οὶ ἰσραὴλ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς λευίτας,
et ſegregabit aarō leuitas mun⁹ corā
καὶ ἀφοριεῖ ἀαρὼν τοὺς λευίτας ἀπόδομα ἔναντι
dño a filijs iſrael. et erūt vt ope
κυρίου παρὰ τῶν υἱῶν ἰσραήλ. καὶ ἔσονται ὥστε ἐρ
rētur opa dñi. at leuite imponēt
γάζεσθαι τὰ ἔργα κυρίου. οἱ δὲ λευῖται ἐπιθήσουσι
man⁹ ſuas ſup capita vituloꝝ.
τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν μόσχων.
et facies vnū pro pctō: et vnū in
καὶ ποιήσεις τὸν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, καὶ τὸν ἕνα εἰς
C holocauſtū dño ad ppitiādū pro illis. et
ὁλοκαύτωσιν κυρίῳ ἐξιλάσασθαι περὶ αὐτῶν. καὶ
ſtatues leuitas corā aarō: et corā
στήσεις τοὺς λευίτας ἔναντι ἀαρών, καὶ ἔναντι
filijs eius. et reddes illos mu
τῶν υἱῶν αὐτοῦ. καὶ ἀποδώσεις αὐτοὺς ἀπό
nus corā dño. et ſegregabis leuitas
δομα ἔναντι κυρίου. καὶ διαστελεῖς τοὺς λευίτας
ex medio filioꝝ iſrael: et erūt mihi.
ἐκ μέσου τῶν υἱῶν ἰσραήλ, καὶ ἔσονται ἐμοί.
et poſt hec intrabūt leuite
καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσονται οἱ λευῖται

Trāſla. B. Hiero.

ſtipes: q̄ cūcta que ex vtroq; calamorū latere naſcebātur. Iuxta exēplū qd oſtendit dñs moyſi: ita operatus eſt candelabrū. Et locut⁹ eſt dominus ad moyſē dicens. Tolle leuitas ex medio filiorum iſrael: & purificabis eos iuxta hunc ritū. Aſpergantur aqua luſtrationis: & radant oēs pilos carnis ſue. Cumq; lauerint veſtimenta ſua: & mundati fuerint: tollent bouē de armentis & libamentū eius: ſimilā oleo conſperſam. bouē aūt alterū de armento accipies p peccato: & applicabis leuitas coram tabernaculo federis: cōuocata oī multitudine filiorū iſrael. Cūq; leuite fuerint corā domino: ponent filij iſrael manus ſuas ſuper eos: & offeret aaron leuitas munus in conſpectu domini a filijs iſrael: vt ſeruiant in miniſterio eius. Leuite quoq; ponent manus ſuas ſuper capita boū: e quibus vnum facies pro peccato: & alterū in holocauſtū domini: vt depreceris pro eis. Statueſq; leuitas in cōſpectu aarō & filiorū eius: & cōſecrabis oblatos domino: ac ſeparabis de medio filiorum iſrael: vt ſint mei: & poſtea ingrediantur

Ter. Heb.

ירכה עד פרחה מקשה הוא
כמראה אשר הראה יהוה את
משה כן עשה את המנרה: וידבר
יהוה אל משה לאמר: קח את
הלוים מתוך בני ישראל וטהרת
אתם: וכה תעשה להם לטהרם
הזה עליהם מי חטאת והעבירו
תער על כל בשרם וכבסו
בגדיהם והטהרו: ולקחו פר
בן בקר ומנחתו סלת בלולה
בשמן ופר שני בן בקר תקח
לחטאת: והקרבת את הלוים
לפני אהל מועד והקהלת את
כל עדת בני ישראל: והקרבת
את הלוים לפני יהוה וסמכו
בני ישראל את ידיהם על
הלוים: והניף אהרן את הלוים
תנופה לפני יהוה מאת בני
ישראל והיו לעבד את עבדת
יהוה: והלוים יסמכו את ידיהם
על ראש הפרים ועשה את האחד
חטאת ואת האחד עלה ליהוה
לכפר על הלוים: והעמדת את
הלוים לפני אהרן ולפני בניו והנפת
אתם תנופה ליהוה: והבדלת את
הלוים מתוך בני ישראל והיו
לי הלוים: ואחרי כן יבאו הלוים

Primitiua heb.

ראה
לקח
נזה עבר
טהר
בלל
שנה
קרב
יעד קהל
יעד
נוף
פנה
היה
סמך
עמד
בדל
היה
בוא

Tranſla. Chal.

שדה עד שושנה נגידא היא כחזו דאחזי יי ית משה כן עבד ית מנרתא: ומליל יי
עם משה למימר: קריב ית ליואי מגו בני ישראל ותדכי יתהון: וכדין תעביד להון
לדכאיהון אדי עליהון מיא דחטאתא ויעברון מספר על כל בשריהון ויחורון
לבושיהון וידכון: ויסבון תור בר תורי ומנחתיה סולתא דפילא במשח ותור תנין בר
תורי תיסב לחטאתא: ותקריב ית ליואי קדם משכן זמנא ותכנוש ית כל כנשתא
דבני ישראל: ותקרב ית ליואי קדם יי ויסמכון בני ישראל ית ידיהון על ליואי:
וירים אהרן ית ליואי ארמא קדם יי מן בני ישראל ויהון למפלח ית פולחנא דיי:
וליואי יסמכון ית ידיהון על ריש תורי ועיבד ית חד חטאתא וית חד עלתא קדם
יי לכפרא על ליואי: ותקים ית ליואי קדם אהרן וקדם בנוהי ותרים יתהון ארמא
קדם יי: ותפריש ית ליואי מגו בני ישראל ויהון משמשין קדמי ליואי: ובתר כן
יעלון ליואי

Interp. chal.

haſtili eius vſq; ad lilium eius erat ductile iuxta viſionem quā oſtendit dñs moyſi: ita fecit candelabrum. Locutuſq; eſt dñs cū moyſe dicens. Applica leuitas de medio filioꝝ iſrael: et mundabis eos. et ita facies eis vt mundentur: aſperge ſuper eos aquas luſtrationis: et tranſire facient nouaculā ſuper omnē carnem ſuam et lauabunt veſtimēta ſua et mundi erunt. Tollentq; vitulū de bobus: et munus eius erit ſimila conſperſa oleo. Bouem autem ſecundū tolles de bobus pro peccato. Applicabiſq; leuitas coram tabernaculo federis: et congregabis omnē cetum filioꝝ iſrael: et applicabis leuitas coram dño. Et imponent filij iſrael manus ſuas ſuper leuitas. Eleuabitq; aaron leuitas eleuatione coram dño a filijs iſrael: et erunt miniſtrantes miniſteriū domini. Leuite autē imponent manus ſuas ſuper caput boum. et fac vnus pro peccato et vnum in holocauſtū coram dño ad propiciandus ſuper leuitas. Statueſq; leuitas in conſpectu aaron et in conſpectu filioꝝ eius: et eleuabis eos eleuatione in conſpectu dñi. et ſeparabis leuitas de medio filiorum iſrael: vt ſint miniſtrantes leuite coram me. Et poſtea ingrediētur leuite

Primitiua chal.

חזה
מכה ידד עבר
ספר חור נסב
תנה נסב קרב
שם בן כנש סמך
רום חוה פלח
ראש אחד
עלה קום רום
פרש חוה שמש
עול

לעבד את אהל מועד וטהרת
אתם והנפת אתם תנופה׃ כי
נתנים נתנים המה לי מתוך בני
ישראל תחת פטרת כל רחם
בכור כל מבני ישראל לקחתי — נָכַר
אתם לי׃ כי לי כל בכור בבני
ישראל באדם ובבהמה ביום
הכתי כל בכור בארץ מצרים — נָכָה
הקדשתי אתם לי׃ ואקח את — קָדַשׁ לָקַח
הלוים תחת כל בכור בבני ישראל׃
ואתנה את הלוים נתנים לאהרן — נָתַן
ולבניו מתוך בני ישראל לעבד את
עבדת בני ישראל באהל מועד
ולכפר על בני ישראל ולא יהיה — הָיָה
בבני ישראל נגף בגשת בני — נָגַשׁ
ישראל אל הקדש׃ ויעש משה
ואהרן וכל עדת בני ישראל ללוים — יָעַד
ככל אשר צוה יהוה את משה
ללוים כן עשו להם בני ישראל׃ — עָשָׂה
ויתחטאו הלוים ויכבסו בגדיהם — חָטָא כָּבַס
וינף אהרן אתם תנופה לפני — פָּנָה
יהוה ויכפר עליהם אהרן לטהרם׃ — כָּפַר
ואחרי כן באו הלוים לעבד את — בּוֹא
עבדתם באהל מועד לפני יי — יָעַד
אהרן ולפני בניו כאשר צוה יהוה
את משה על הלוים כן עשו
להם׃ וידבר יהוה אל משה לאמר׃ — דָּבַר

tabernaculū federis vt seruiant mihi. Sicq̄ꝫ purificabis & consecrabis eos ī oblationē dñi: q̄m dono donati sunt mihi a filiis israel. Pro primogenitis q̄ aperiūt oēm vuluā in israel accepi eos. Mea sunt eni oīa primogenita filiorum israel tā ex hoibus q̄ā ex iumētis. Ex die quo percussi oē primogenitū in terra egypti sanctificaui eos mihi: & tuli leuitas pro cūctis primogēitis filiorū israel: tradidiq̄ꝫ eos dono aaron & filiis eius de medio populi vt seruiant mihi pro israel in tabernaculo federis: & orent pro eis ne sit in populo plaga si ausi fuerint accedere ad sanctuarium. Feceruntq̄ꝫ moyses & aarō & oīs multitudo filiorū israel sup leuitis que p̄ceperat dominus moysi. purificatiq̄ꝫ sunt & lauerunt vestimenta sua. Eleuauitq̄ꝫ eos aaron in conspectu dñi & orauit pro eis vt purificati ingrederentur ad officia sua in tabernaculum federis coram aaron & filiis eius. Sicut preceperat dñs moysi de leuitis ita factum est. Locutusq̄ꝫ est dominus ad moysen dicens.

ad opandū opa tabnaculi testimonij. & purificabis eos: & reddes illos dona: q̄ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. καὶ καθαριεῖς αὐτούς, καὶ ἀποδώσεις αὐτοὺς δόματα. ὅτι
donū donatū hi mihi sūt de medio ἀπόδομα ἀποδεδομένοι οὗτοί μοί εἰσιν ἐκ μέσου — Nu. 3. b
filiorū israel: pro apiētib' oēs vul τῶν υἱῶν ἰσραήλ, ἀντὶ τῶν διανοιγόντων πᾶσαν μή — Exo. 13. a. 33. c. Luce 2. d.
uā prīogenitos oīum: a filijs israel assum τραν πρωτοτόκων πάντων. ἐκ τῶν υἱῶν ἰσραὴλ εἴληφα
psi eos mihi. q: mihi oē prīogenitū in filijs ἀυτοὺς ἐμοί. ὅτι ἐμοὶ πᾶν πρωτότοκον ἐν τοῖς υἱοῖς
israel: ab hoie vsq; ad pecus: qua die pcussi ἰσραήλ, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, ᾗ ἡμέρᾳ ἐπάταξα — Exo. 13. c.
oē prīogenitū in tra egypti: sctificaui eos mihi: πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ αἰγύπτου, ἡγίασα αὐτοὺς ἐμοί.
& accepi leuitas pro oī primogenito in filijs israel: καὶ ἔλαβον τοὺς λευίτας ἀντὶ παντὸς πρωτοτόκου ἐν υἱοῖς ἰσραήλ,
& reddidi leuitas donū donatū aarō & filijs eius καὶ ἀπέδωκα τοὺς λευίτας ἀπόδομα ἀποδεδομένους ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ
de medio filiorū israel: ad opandū opa ἐκ μέσου τῶν υἱῶν ἰσραήλ, ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τῶν
filiorū israel in tabnaculo testimonij: & ppitiādū υἱῶν ἰσραὴλ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐξιλάσκεσθαι
pro filijs israel & nō erit in filiis israel plaga: qñ accesserint ad sctā. & περὶ τῶν υἱῶν ἰσραὴλ καὶ οὐκ ἔσται ἐν τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ πληγή, ὅταν προσεγγίζωσι πρὸς τὰ ἅγια. καὶ
fecit moyses & aarō & oīs ɔgregatio filiorū israel leuitis sicut p̄cepit dñs ἐποίησε μωυσῆς καὶ ἀαρὼν καὶ πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν ἰσραὴλ τοῖς λευίταις καθὰ ἐνετείλατο κύριος τῷ
moysi de leuitis: sic fecerūt eis filij israel. μωυσῇ περὶ τῶν λευιτῶν, οὕτως ἐποίησαν αὐτοῖς οἱ υἱοὶ ἰσραήλ.
& purificati sūt leuite: & lauerūt vestimēta sua: καὶ ἡγνίσαντο οἱ λευῖται, καὶ ἔπλυναν τὰ ἱμάτια αὐτῶν,
& reddiderūt eos aarō donū corā dño. καὶ ἀπέδωκεν αὐτοὺς ἀαρὼν ἀπόδομα ἔναντι κυρίου.
& ppitiauit pro eis aarō purificās eos. καὶ ἐξιλάσατο περὶ αὐτῶν ἀαρὼν ἀφαγνίσας αὐτούς.
& post hec ingressi sūt leuite ad ministrādū ministeriū suū καὶ μετὰ ταῦτα εἰσῆλθον οἱ λευῖται λειτουργεῖν τὴν λειτουργίαν αὐτῶν
in tabnaculo testimonij: corā aarō: & corā filijs eius: sicut p̄cepit dñs moysi ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, ἔναντι ἀαρών, καὶ ἔναντι τῶν υἱῶν αὐτοῦ, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ μωυσῇ
de leuitis: sic fecerūt eis. & περὶ τῶν λευιτῶν, οὕτως ἐποίησαν αὐτοῖς. καὶ
locut' ē dñs ad moysen: dicēs: ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων,

D

Primitiua chal. — דְּכָה, יְלַד, קָדַשׁ, פְּלַח, שְׁכַן, הֲוָה, קְרַב, דְּכָה, רוּם, עַל, פְּלַח, שְׁכַן

Interp̄. chal.

vt ministrent in tabernaculo federis: & vnges eos: et eleuabis eos eleuatione. Quoniā separatione separati sunt mihi de medio filiorū israel pro omni primogenito aperiente omnē vuluā de filijs israel: applicaui eos ad cultū meū. Quia meū est omne primogenitum in filijs israel in hominibus & in iumētis: in die quo interfeci omne primogenitū in terra egypti sanctificaui eos corā me. Applicauiq; leuitas pro omni primogenito filiorū israel: dediq; leuitas datos dono aaron & filijs eius de medio filiorū israel: vt seruiant pro filijs israel in tabernaculo federis ad ppiciandū p filijs isrl: vt nō sit in filijs israel mors: cū accesserit ad sanctuariū. Feceruntq; moyses & aaron & ois cōgregatio filiorū israel sup leuitis: iuxta oia que preceperat dñs moysi de leuitis: ita fecerūt eis filij israel: & mundati sunt leuite: & lauauerūt vestimēta sua: & eleuauit eos aaron eleuatione corā dño. & expiauit eos aaron vt emundarētur. Et postea ingressi sunt leuite ad ministrandum ministeriū suum in tabernaculo federis coram aaron & coram filijs eius: sicut preceperat dominus moysi super leuitas: ita fecerunt eis. Locutusq; est dominus cum moyse dicens.

Transla. Chal.

למפלח ית פלחן משכן זמנא ותדכי יתהון ותרים יתהון ארמא׃ ארי אפרשא מפרשין
אינון לי מגו בני ישראל חלף פתח כל ולדא בוכרא כולא מבני ישראל קריבית יתהון
לפולחני׃ ארי דילי כל בוכרא בבני ישראל באנשא ובבעירא ביומא דקטלית כל
בוכרא בארעא דמצרים אקדישית יתהון קדמי׃ וקריבית ית ליואי חלף כל בוכרא
בבני ישראל׃ ויהבית ית ליואי יהיבין לאהרן ולבנוהי מגו בני ישראל למפלח ית
פלחן בני ישראל במשכן זמנא ולכפרא על בני ישראל ולא יהא בבני ישראל
מותא כמקרב בני ישראל לקודשא׃ ועבד משה ואהרן וכל כנשתא דבני ישראל
לליואי ככל דפקיד יי ית משה לליואי כן עבדו להון בני ישראל׃ ואדכיאו ליואי
וחורו לבושיהון ואדים אהרן יתהון ארמא קדם יי וכפר עליהון אהרן לדכאיהון׃
ובתר כן עלו ליואי למפלח ית פולחנהון במשכן זמנא קדם אהרן וקדם בנוהי כמא
דפקיד יי ית משה על ליואי כן עבדו להון׃ ומליל יי עם משה למימר׃

Trāſla.Gre.lxx.cū interp.latina.

hoc eſt qđ pro leuitis: a quinq̄ ꝛ vi
τοῦτό ἐστι τὸ περὶ τῶν λευιτῶν, ἀπὸ πέντε καὶ εἰ
giti ānis ꝛ ſupra: introibūt ad miniſtrādū
κοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, εἰσελεύσονται λειτουργεῖν
miniſteria in opib⁹ in tabnaculo teſtimonij. ꝛ
λειτουργίας ἐν ἔργοις ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου. καὶ
a quīq̄gita ānis diſcedet a mini-
ἀπὸ πεντηκονταέτους ἀποστήσεται ἀπὸ τῆς λειτουρ
ſterio ꝛ nō opabit̄ ápli⁹. ꝛ miniſtrabit cū
γίας καὶ οὐκ ἐργάται ἔτι. καὶ λειτουργήσει μετὰ
fribus ſuis in tabnaculo teſtimōij ad cuſtodiēdū
ἀδελφῶν αὐτοῦ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου φυλάσσειν
cuſtodias: opa āt nō opabit̄. ſic facies
τὰς φυλακάς, ἔργα δὲ οὐκ ἐργάται. οὕτως ποιήσεις
leuitis in cuſtodijs ſuis.
τοῖς λευίταις ἐν ταῖς φυλακαῖς αὐτῶν. Ca.9.

A Et locut⁹ ē dn̄s ad moyſen in deſer-
Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν ἐν τῇ ἐρήμῳ
to ſinai in āno ſcđo egreſſoꝝ eo
σινὰ ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ ἐξελθόντων αὐ-
rū de tra egypti: in mēſe pmo: di-
τῶν ἐκ γῆς αἰγύπτου, ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ, λέ
cēs: dic: ꝛ faciāt filij iſrael paſ
γων, εἰπόν, καὶ ποιείτωσαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ τὸ πά
cha iuxta tēp⁹ ſuū: q̄rta ꝛ decima die
σχα καθ᾽ ὥραν αὐτοῦ, τῇ τεσσαρισκαιδεκάτῃ ἡμέ-
mēſis pmi ad veſpas facie
ρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου πρὸς ἑσπέραν ποιήσε
tis illđ: iuxta tēp⁹ ſuū. ſm legē ei⁹:
τε αὐτό, κατὰ καιροὺς αὐτοῦ. κατὰ τὸν νόμον αὐ
ꝛ iuxta ꝓparationē ei⁹ facies illđ.
τοῦ, καὶ κατὰ σύγκρισιν αὐτοῦ ποιήσεις αὐτό.
ꝛ locut⁹ ē moyſes filijs iſrael face-
καὶ ἐλάλησε μωυσῆς τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ ποιεῖ-
re paſcha: incipiēte quarta deci
σαι τὸ πάσχα, ἐναρχομένου τῇ τεσσαρισκαιδεκάτῃ
ma die mēſis in deſerto ſinai ſi-
ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ σινά, κα
cut pcepit dn̄s moyſi: ſic fecerūt
θὰ συνέταξε κύριος τῷ μωυσῇ, οὕτως ἐποίησαν
filij iſrael. ꝛ venerūt viri q̄ erāt
οἱ υἱοὶ ἰσραήλ. καὶ παρεγένοντο οἱ ἄνδρες οἳ ἦσαν
immūdi ſup aīa hoīs: ꝛ nō potue
ἀκάθαρτοι ἐπὶ ψυχῇ ἀνθρώπου, καὶ οὐκ ἠδύνα-
rūt facere paſcha in die illa ꝛ ac-
ντο ποιῆσαι τὸ πάσχα ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. καὶ προ
ceſſeſt corā moyſe ꝛ aarō in illa
σῆλθον ἐναντίον μωυσῆ καὶ ἀαρὼν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡ-
die. ꝛ dixerūt viri illi ad eos: nos
μέρᾳ. καὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι πρὸς αὐτούς, ἡμεῖς

B immūdi ſup aīa hoīs: nunq̄d frau
ἀκάθαρτοι ἐπὶ ψυχῇ ἀνθρώπου, μὴ οὖν ὑστερή-
demur: ad offerēdū donū
σωμεν, ὥστε προσενέγκαι τὸ δῶρον

Trāſla.B.Hiero.

Hec eſt lex leuitarum. A viginti quinq̄ annis & ſupra ingrediē tur: vt miniſtrent in tabernaculo federis. Cumq̄ quinquageſimum annū etatis impleuerint: ſeruire ceſſabunt. erūtq̄ miniſtri fratrū ſuorū in tabernaculo federis: vt cuſtodiāt q̄ ſibi fuerit commendata. opa āt ipſa nō faciāt. Sic diſpoēs leuitis ī cuſtodiis ſuis. Ca.9.

Locutus eſt dn̄s ad moyſen in deſerto ſinai: āno ſecūdo poſtq̄ egreſſi ſunt de terra egypti: menſe primo: dicens. Faciant filii iſrael phaſe in tpe ſuo quartadecima die menſis huius ad veſperā iuxta omnes cerimonias & iuſtificationes eius. Precepitq̄ moyſes filiis iſrael vt facerēt phaſe. Qui fecerunt tempore ſuo quartadecima die mēſis ad veſperā in mōte ſinai. Iuxta omnia que mandauerat dominus moyſi fecerunt filii iſrael. Ecce autem quidam immundi ſuper aīa hominis qui non poterāt facere phaſe ī die illo: accedentes ad moyſen & aaron: dixerunt eis. Immūdi ſumus ſuper anima hominis. quare fraudamur vt nō valeamus oblationē offerre

Ter.Heb.

זֹאת אֲשֶׁר לַלְוִיִּם מִבֶּן חָמֵשׁ
וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה יָבוֹא לִצְבֹא
צָבָא בַּעֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד׃ וּמִבֶּן
חֲמִשִּׁים שָׁנָה יָשׁוּב מִצְּבָא
הָעֲבֹדָה וְלֹא יַעֲבֹד עוֹד׃ וְשֵׁרֵת
אֶת אֶחָיו בְּאֹהֶל מוֹעֵד לִשְׁמֹר
מִשְׁמֶרֶת וַעֲבֹדָה לֹא יַעֲבֹד כָּכָה
תַּעֲשֶׂה לַלְוִיִּם בְּמִשְׁמְרֹתָם׃
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה בְמִדְבַּר סִינַי
בַּשָּׁנָה הַשֵּׁנִית לְצֵאתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן לֵאמֹר׃ וְיַעֲשׂוּ בְנֵי
יִשְׂרָאֵל אֶת הַפָּסַח בְּמוֹעֲדוֹ׃
בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה בֵּין
הָעַרְבַּיִם תַּעֲשׂוּ אֹתוֹ בְּמֹעֲדוֹ כְּכָל
חֻקֹּתָיו וּכְכָל מִשְׁפָּטָיו תַּעֲשׂוּ אֹתוֹ׃
וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לַעֲשֹׂת הַפָּסַח׃ וַיַּעֲשׂוּ אֶת הַפֶּסַח
בָּרִאשׁוֹן בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ
בֵּין הָעַרְבַּיִם בְּמִדְבַּר סִינַי כְּכֹל אֲשֶׁר
צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה כֵּן עָשׂוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי אֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָיוּ
טְמֵאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם וְלֹא יָכְלוּ
לַעֲשֹׂת הַפֶּסַח בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּקְרְבוּ
לִפְנֵי מֹשֶׁה וְלִפְנֵי אַהֲרֹן בַּיּוֹם
הַהוּא׃ וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים הָהֵמָּה
אֵלָיו אֲנַחְנוּ טְמֵאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם
לָמָּה נִגָּרַע לְבִלְתִּי הַקְרִיב אֶת

Pritiua heb.

עָלָה בּוֹא
שׁוּב
עָבַד
שָׁמַר
עָשָׂה
Ca.ix.
שָׁנָה יָצָא
רָבַע
שָׁפַט
דָּבַר
הָיָה
עָשָׂה קָרַב
פָּנָה
אָמַר
גָּרַע

Tranſla.Chal.

דָא דִי לְלֵוָאֵי מִבַּר עַשְׂרִין וְחָמֵשׁ שְׁנִין וּלְעֵלָּא יֵיתֵי לְמִחְלַא חֵילָא בְּפָלְחַן מַשְׁכַּן זִמְנָא
וּמִבַּר חַמְשִׁין שְׁנִין יְתוּב מֵחֵיל פּוּלְחָנָא וְלָא יִפְלַח עוֹד׃ וִישַׁמֵּשׁ עִם אֲחוֹהִי בְּמַשְׁכַּן
Ca.ix. זִמְנָא לְמִטַּר מַטְּרָא וּפוּלְחַן לָא יִפְלַח כְּדֵין תַּעְבֵּיד לְלֵוָאֵי בְּמַטְּרָתְהוֹן׃
וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה בְּמַדְבְּרָא דְסִינַי בְּשַׁתָּא תִנְיֵתָא לְמִפַּקְהוֹן מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם בְּיַרְחָא
קַדְמָאָה לְמֵימַר׃ וְיַעְבְּדוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת פִּסְחָא בְּזִמְנֵיהּ׃ בְּאַרְבְּעַת עַשְׂרָא יוֹמָא בְּיַרְחָא
הָדֵין בֵּין שִׁמְשַׁיָּא תַּעְבְּדוּן יָתֵיהּ בְּזִמְנֵיהּ כְּכָל גְּזֵירָתֵיהּ וּכְכָל דְּחָזֵי לֵיהּ תַּעְבְּדוּן יָתֵיהּ׃
וּמַלֵּיל מֹשֶׁה עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֶעְבַּד פִּסְחָא׃ וַעֲבַדוּ יָת פִּסְחָא בְּנִיסָן בְּאַרְבְּעַת עַשְׂרָא
יוֹמָא לְיַרְחָא בֵּין שִׁמְשַׁיָּא בְּמַדְבְּרָא דְסִינַי כְּכֹל דְּפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה כֵּן עֲבַדוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
וַהֲווֹ גֻבְרַיָּא דַהֲווֹ מְסָאֲבִין לִטְמֵי נַפְשָׁא דֶאֱנָשָׁא וְלָא יְכִילוּ לְמֶעְבַּד פִּסְחָא בְּיוֹמָא
הַהוּא וּקְרִיבוּ קֳדָם מֹשֶׁה וּקְדָם אַהֲרֹן בְּיוֹמָא הַהוּא׃ וַאֲמַרוּ גֻבְרַיָּא הָאִנּוּן לֵיהּ אֲנַחְנָא
מְסָאֲבִין לִטְמֵי נַפְשָׁא דֶאֱנָשָׁא לְמָה נִתְמְנַע בְּדִיל דְּלָא לְקָרָבָא יָת

Interp.chal.

Iſta eſt lex leuitarū. a viginti quinq̄ annis ꝛ ſupra ingredietur vt per turmas ſuas ſeruiāt in tabernaculo federis: ꝛ a quinquaginta annis reuertent̄ ab exercitu miniſtrātionꝫ: ꝛ nō ſeruiēt amplius. Miniſtrabūtq̄ cū fribus ſuis in tabernaculo federis vt cuſtodiāt cuſtodiam: ꝛ ſeruitute non ſeruient. Ita facies leuitis in cuſtodijs ſuis. Ca.9.

Locutuſq̄ eſt dn̄s cum moyſe in deſerto ſinai in anno ſecūdo egreſſionis eoꝝ de terra egypti in menſe primo dicens. Faciant filij iſrael phaſe in tpe ſuo: in quartadecima die menſis huius ad veſperas facietis illud in tpe ſuo: iuxta omnē ritū ſuū ꝛ iuxta oia q̄ ei pertinēt facietis illud. Locutuſq̄ eſt moyſes cum filijs iſrael vt facerēt phaſe. Fecerūtq̄ phaſe in menſe niſan in quartadecima die mēſis ad veſperā in deſerto ſinai: iuxta oia que preceperat dn̄s moyſi: ita fecerūt filij iſrael. Fuerūtq̄ quidā viri qui erant immundi pro immūdicia aīe hominis: ꝛ non potuerunt facere phaſe in die illo. Acceſſerūtq̄ in ꝯſpectū moyſi ꝛ in conſpectū aaron in die illo: atq̄ dixerūt ei viri illi. Nos ſumus immūdi pollutione anime hominis: quare prohibemur vt non offeramus

Pritiua chal.

שְׁנָה עֲלָה אֲתָא
תּוּב פְּלַח שַׁמֵּשׁ
נְטַר עֲבַר
דְּבַר תְּנָה נְפַק
אֲמַר רְבַע
חֲזָה
עֲבַד
הֲוָה סְאַב
מְנַע

Ter. Heb.

קָרְבַּן יְהוָה בְּמֹעֲדוֹ בְּתוֹךְ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מֹשֶׁה
עִמְדוּ וְאֶשְׁמְעָה מַה יְצַוֶּה יְהוָה
לָכֶם׃ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה
לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לֵאמֹר אִישׁ אִישׁ כִּי יִהְיֶה טָמֵא
לָנֶפֶשׁ אוֹ בְדֶרֶךְ רְחֹקָה לָכֶם אוֹ
לְדֹרֹתֵיכֶם וְעָשָׂה פֶסַח לַיהוָה׃
בַּחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם
בֵּין הָעַרְבַּיִם יַעֲשׂוּ אֹתוֹ עַל מַצּוֹת
וּמְרֹרִים יֹאכְלֻהוּ׃ לֹא יַשְׁאִירוּ
מִמֶּנּוּ עַד בֹּקֶר וְעֶצֶם לֹא יִשְׁבְּרוּ
בוֹ כְּכָל חֻקַּת הַפֶּסַח יַעֲשׂוּ אֹתוֹ׃
וְהָאִישׁ אֲשֶׁר הוּא טָהוֹר וּבְדֶרֶךְ
לֹא הָיָה וְחָדַל לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח
וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמֶּיהָ כִּי
קָרְבַּן יְהוָה לֹא הִקְרִיב בְּמֹעֲדוֹ חֶטְאוֹ
יִשָּׂא הָאִישׁ הַהוּא׃ וְכִי יָגוּר אִתְּכֶם
גֵּר וְעָשָׂה פֶסַח לַיהוָה כְּחֻקַּת הַפֶּסַח
וּכְמִשְׁפָּטוֹ כֵּן יַעֲשֶׂה חֻקָּה אַחַת יִהְיֶה
לָכֶם וְלַגֵּר וּלְאֶזְרַח הָאָרֶץ׃ וּבְיוֹם
הָקִים אֶת הַמִּשְׁכָּן כִּסָּה הֶעָנָן אֶת
הַמִּשְׁכָּן לְאֹהֶל הָעֵדֻת וּבָעֶרֶב
יִהְיֶה עַל הַמִּשְׁכָּן כְּמַרְאֵה אֵשׁ עַד
בֹּקֶר׃ כֵּן יִהְיֶה תָמִיד הֶעָנָן יְכַסֶּנּוּ
וּמַרְאֵה אֵשׁ לָיְלָה׃ וּלְפִי הֵעָלוֹת
הֶעָנָן מֵעַל הָאֹהֶל וְאַחֲרֵי כֵן

Primitiua heb.

צַר
שָׁמַע צָוָה
דָּבַר
דּוּר
שָׁנָה
עָשָׂה
אָכַל שָׁאַר
שָׁבַר
טָהַר
כָּרַת
קָרַב
נָשָׂא גּוּר
שָׁפַט הָיָה
גּוּר זָרַח
קוּם שָׁכַן
עוּד
רָאָה
הָיָה תָּמַד כָּסָה
פֶּה עָלָה

Trāsla. B. Hiero.

domino in tēpore suo inter filios israel. Quibus respōdit moyses. State vt cōsulā quid pcipiat dominus de vobis. Locutusq; ē dominus ad moysen dicēs. Loquere filiis israel. Homo qui fuerit immundus super aīa: siue in via pcul in gente vestra faciat phase domino in mense secūdo quartadecima die mensis ad vesperā: cū azymis & lactucis agrestibus comedent illud. Non relinquent ex eo quippiā vsq; mane: & os eius nō cōfringent. omnem ritū phase obseruabūt. Si quis aūt & mundus est & in itinere non fuit & tamen nō fecit phase: exterminabitur aīa illa de populis suis. quia sacrificiū dño nō obtulit tpe suo. Peccatum suū ipse portabit. Peregrinus quoq; & aduena si fuerint apud vos facient phase dño iuxta cerimonias & iustificatiões suas. Preceptū idē erit apud vos tā aduene q̄ indigene. Igitur die qua erectū est tabernaculū operuit illud nubes. A vespere aūt super tentorium erat quasi species ignis vsq; mane. Sic fiebat iugiter. Per diem operiebat illud nubes: & per noctem quasi species ignis. Cunq; ablata fuisset nubes que tabernaculū ptegebat: tunc

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

dño iuxta tēp⁹ suū: in medio filio⁊ israel: ⁊
κυρίῳ κατὰ τὸν καιρὸν αὐτοῦ, ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰσραήλ; καὶ
dixit ad eos moyses: state ibi: ⁊ au
εἶπε πρὸς αὐτοὺς μωυσῆς, στῆτε αὐτοῦ, καὶ ἀκού-
diem⁹ qd̄ pcipiet de vobis dñs. ⁊ locut⁹ est
σομαι τί ἐντελεῖται περὶ ὑμῶν κύριος. καὶ ἐλάλησε
dñs ad moysen: dicēs loq̄re filiis isra
κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσρα-
el: dicēs: hō hō: q̄ fuerit imūdus sup
ήλ, λέγων, ἄνθρωπος ἄνθρωπος, ὃς ἂν γένηται ἀκάθαρτος ἐπὶ
aīa hoīs: aut in via lōge a vobis: aut in gña
ψυχῇ ἀνθρώπου, ἢ ἐν ὁδῷ μακρὰν ὑμῖν, ἢ ἐν ταῖς γε-
tiōib⁹ vřis: ⁊ faciet pascha dño in mē
νεαῖς ὑμῶν, καὶ ποιήσει τὸ πάσχα τῷ κυρίῳ ἐν τῷ μη-
se scdo: in q̄rta ⁊ decima die ad
νὶ τῷ δευτέρῳ, ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ πρὸς
vespas faciēt illō: in azymis ⁊ herbis a-
ἑσπέραν ποιήσουσιν αὐτό, ἐπὶ ἀζύμων καὶ πικρί-
mariis comedēt illō. nō relinq̄nt ex eo
δων φάγονται αὐτό. οὐ καταλείψουσιν ἀπ' αὐτοῦ
in mane: ⁊ os nō pfrīgēt ex eo: iux — Joh. 19.f
εἰς τὸ πρωΐ, καὶ ὀστοῦν οὐ συντρίψουσιν ἀπ' αὐτοῦ, κα-
ta legē pasche faciēt illō. ⁊ ho
τὰ τὸν νόμον τοῦ πάσχα ποιήσουσιν αὐτό. καὶ ἄνθρω-
mo: q̄ mūd⁹ fuerit: ⁊ in via lōge nō est: ⁊
πος, ὃς ἂν καθαρὸς ᾖ, καὶ ἐν ὁδῷ μακρὰν οὐκ ἔστι, καὶ
fraudabit facere pascha exterminabit aīa
ὑστερήσει ποιῆσαι τὸ πάσχα, ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυ-
ma illa de ppło suo: qr donū dño nō
χὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς, ὅτι τὸ δῶρον κυρίῳ οὐ
obtulit iuxta tēp⁹ suū: pctm̄ acci-
προσήνεγκε κατὰ τὸν καιρὸν αὐτοῦ, ἁμαρτίαν λήψε-
piet hō ille. si vō accesserit ad vos
ται ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. ἐὰν δὲ προσέλθῃ πρὸς ὑμᾶς
aduena in t̃ra vřa: ⁊ faciet pascha do- — C
προσήλυτος ἐν τῇ γῇ ὑμῶν, καὶ ποιήσει τὸ πάσχα κυ-
mino iuxta legē pasche: ⁊ iuxta ordi
ρίῳ κατὰ τὸν νόμον τοῦ πάσχα, καὶ κατὰ τὴν σύντα-
nē eius: sic faciēt illō. lex vna erit
ξιν αὐτοῦ, οὕτως ποιήσουσιν αὐτό. νόμος εἷς ἔσται
vobis: ⁊ aduene: ⁊ indigene
ὑμῖν, καὶ τῷ προσηλύτῳ, καὶ τῷ αὐτόχθονι τῆς
t̃re. ⁊ die q̄ erectū ē tabnaculū opuit nu — Exo. 40.d
γῆς. καὶ τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἐστάθη ἡ σκηνή, ἐκάλυψεν ἡ νε-
bes tabnaculū domū testimonii. ⁊ vespere
φέλη τὴν σκηνὴν τὸν οἶκον τοῦ μαρτυρίου. καὶ τὸ ἑσπέ-
pere erat sup tabnaculū vt spēs ignis vsq; ad māe.
ρας ἦν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὡς εἶδος πυρὸς ἕως πρωΐ.
sic fuit semp nubes coopiebat il-
οὕτως ἐγίνετο διαπαντός· ἡ νεφέλη ἐκάλυπτεν αὐ-
lud die: ⁊ spēs ignis nocte. ⁊ q̄n
τὴν ἡμέρας, καὶ εἶδος πυρὸς τὴν νύκτα. καὶ ἡνίκα
ascēdit nubes a tabnaculo: ⁊ post hec
ἀνέβη ἡ νεφέλη ἀπὸ τῆς σκηνῆς, καὶ μετὰ ταῦτα

Primitiua chal.

שְׁמַע
פְּקַד אֲמַר
רְחַק
דּוּר עֲבַד תְּנָה
רְבַע אֲכַל שְׁאַר
תְּבַר דְּכָה מְנַע
עֲבַד שְׁצָא קְבַל
גּוּר עֲבַד חֲזָה
קוּם אֲחַד הֲוָה
קוּם שְׁכַן הֲוָה
חֲזָה חֲפָה
סְלַק עֲלָה

Interp. chal.

oblationē dñi in tempore suo in medio filio⁊ israel. Dixitq; eis moyses. Expectate donec audiā quid precipiat dñs super re vestra. Locutusq; est dñs cū moyse dicens. Loquere cū filiis israel dicens. Uir vir ex vobis aut de generationibus vestris qui fuerit immūdus pollutione aīe hominis aut in via longinqua: faciet phase coram dño: in mense secūdo in quartadecima die mensis ad vesperā facient illud: cum azymis et herbis amaris comedēt illud. non relinquēt ex eo vsq; mane: ⁊ os nō cōfringent in eo: iuxta omnē ritū phase facient illud. Uir autē qui fuerit mundus ⁊ in itinere non fuerit: ⁊ destiterit facere phase: exterminabitur homo ille de populo suo: quia oblationē dñi nō obtulit in tēpore suo. peccatū suū suscipiet vir ille. Et quādo peregrinatus fuerit apud vos peregrinus: et fecerit phase coram dño: iuxta ritum phase ⁊ sicut ei pertinet ita faciet. preceptū vnum erit vobis ⁊ peregrinis atq; indigenis terre. In die autē qua erectum est tabernaculū cooperuit nubes tabernaculum testimonii: ⁊ in vespere erat super tabernaculū quasi visio ignis vsq; mane. Sic erat iugiter: nubes operiebat illud ⁊ visio ignis per noctē. Et cum eleuata fuisset nubes desuper tabernaculum: postea

Transla. Chal.

קוּרְבָּנָא דַיְיָ בְּזִמְנֵיהּ בְּגוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַאֲמַר לְהוֹן מֹשֶׁה אוֹרִיכוּ עַד דְּאֶשְׁמַע מָה
דְּיִתְפַּקַּד מִן קֳדָם יְיָ עַל דִּילְכוֹן׃ וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימַר׃ מַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לְמֵימַר גְּבַר גְּבַר אֲרֵי יְהֵי מְסָאַב לִטְמֵא נַפְשָׁא דֶאֱנָשָׁא אוֹ בְאוֹרַח רְחִיקָא לְכוֹן אוֹ
לְדָרֵיכוֹן וְיַעְבֵּיד פִּסְחָא קֳדָם יְיָ׃ בְּיַרְחָא תִנְיָנָא בְּאַרְבְּעַת עַסְרָא יוֹמִין בֵּין שִׁמְשַׁיָּא
יַעְבְּדוּן יָתֵיהּ עַל פַּטִּיר וּמְרָרִין יֵיכְלוּנֵיהּ׃ לָא יַשְׁאֲרוּן מִנֵּיהּ עַד צַפְרָא וְגַרְמָא לָא
יִתְבְּרוּן בֵּיהּ כְּכָל גְּזֵירַת פִּסְחָא יַעְבְּדוּן יָתֵיהּ׃ וְגַבְרָא דְּהוּא דְכֵי וּבְאוֹרַח לָא הֲוָה וְיִתְמְנַע
לְמֶעְבַּד פִּסְחָא וְיִשְׁתֵּיצֵי אֱנָשָׁא הַהוּא מֵעַמֵּיהּ אֲרֵי קוּרְבָּנָא דַיְיָ לָא קָרֵיב בְּזִמְנֵיהּ
חוֹבֵיהּ יְקַבֵּל גַּבְרָא הַהוּא׃ וַאֲרֵי יִתְגַּיַּר עִמְּכוֹן גִּיּוֹרָא וְיַעְבֵּיד פִּסְחָא קֳדָם יְיָ כִּגְזֵירַת
פִּסְחָא וְכִדְחָזֵי לֵיהּ כֵּן יַעְבֵּיד קְיָמָא חַד יְהֵי לְכוֹן וּלְגִיּוֹרַיָּא וּלְיַצִּיבַיָּא דְאַרְעָא׃ וּבְיוֹמָא
דְּאִתָּקַם יָת מַשְׁכְּנָא חֲפָא עֲנָנָא יָת מַשְׁכְּנָא לְמַשְׁכְּנָא דְסַהֲדוּתָא וּבְרַמְשָׁא הֲוֵי עַל
מַשְׁכְּנָא כְּחֵיזוּ אֶשָּׁתָא עַד צַפְרָא׃ כֵּן הֲוֵי תְדִירָא עֲנָנָא חָפֵי לֵיהּ וְחֵיזוּ אֶשָּׁתָא
בְּלֵילְיָא׃ וּלְפוּם אִסְתַּלָּקוּת עֲנָנָא מֵעִלָּוֵי מַשְׁכְּנָא וּבָתַר כֵּן

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

profecti sūt filij israel. & in loco quo stetit
ἀπῆρον οἱ υἱοὶ ἰσραήλ. καὶ ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἂν ἔστη
nubes: ibi castrametati sūt filij israel. per
ἡ νεφέλη, ἐκεῖ παρενεβάλοσαν οἱ υἱοὶ ἰσραήλ. διὰ
preceptū dñi castrametabūtur filij isra
προστάγματος κυρίου παρεμβαλοῦσιν οἱ υἱοὶ ἰσρα-
el: & p preceptū dñi pficiscētur om
ήλ, καὶ διὰ προστάγματος κυρίου ἀπαροῦσι πά-
nib⁹ dieb⁹ in qb⁹ obūbrat nubes sup
σας τὰς ἡμέρας ἐν αἷς σκιάζει ἡ νεφέλη ἐπὶ τῆς
tabnaculū: castrametabūtur filij israel. & qñ ex-
σκηνῆς. παρεμβαλοῦσιν οἱ υἱοὶ ἰσραήλ. καὶ ὅταν ἐ-
tracta fuerit nubes sup tabnaculū dieb⁹ plurib⁹:
φέλκηται ἡ νεφέλη ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἡμέρας πλείους,
& custodiēt filij israel custodiā do-
καὶ φυλάξονται οἱ υἱοὶ ἰσραήλ τὴν φυλακὴν τοῦ κυ-
mini: & nō pficiscētur. & erit qñ fuerit
ρίου, καὶ οὐμὴ ἐξαρῶσι. καὶ ἔσται ὅταν σκεπάζῃ
nubes dies numero sup tabnaculo: p
ἡ νεφέλη ἡμέρας ἀριθμῷ ἐπὶ τῆς σκηνῆς, διὰ
vocē dñi castrametabūtur: & p pcep
φωνῆς κυρίου παρεμβαλοῦσι, καὶ διὰ προστάγμα-
tū dñi pficiscētur. & erit qñ fuerit
τος κυρίου ἀπαροῦσιν. καὶ ἔσται ὅταν γένηται
nubes a vespe vsq; ad mane: & ascēderit
ἡ νεφέλη ἀφ' ἑσπέρας ἕως πρωΐ, καὶ ἀναβῇ ἡ
nubes mane: & pficiscētur die aut nocte:
νεφέλη τοπρωΐ, καὶ ἀπαροῦσιν ἡμέρας ἢ νυκτός,
aut mēse diei multiplicatio: nube obū
ἢ μηνὸς ἡμέρας πλεοναζούσης, τῆς νεφέλης σκια-
brāte sup illos: castrametabūtur filij isra
ζούσης ἐπ' αὐτῆς, παρεμβαλοῦσιν οἱ υἱοὶ ἰσρα-
el: & nō pficiscētur. qr per pcep
ήλ, καὶ οὐμὴ ἀπαροῦσιν. ὅτι διὰ προστάγμα-
tū dñi pficiscētur. custodiā dñi custodie
τος κυρίου ἀπαροῦσι. τὴν φυλακὴν κυρίου ἐφύλα-
bāt per pceptū dñi in manu moysi.
ξαν διὰ προστάγματος κυρίου ἐν χειρὶ μωυσῆ. Ca.10

Et locut⁹ ē dñs ad moysen: dicēs:
Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων,
fac tibi duas tubas ductiles: ar
ποίησον σεαυτῷ δύο σάλπιγγας ἐλατάς, ἀρ-
gēteas facies illas. & erūt tibi ad vo
γυρᾶς ποιήσεις αὐτάς. καὶ ἔσονταί σοι ἀνακα-
cādū cōgregationē: & leuādū ca
λεῖν τὴν συναγωγήν, καὶ ἐξαίρειν τὰς παρεμ-
stra: & clanges in illis: & cōgrega
βολάς, καὶ σαλπιεῖς ἐν αὐταῖς, καὶ συναχθή-
bit ois cōgregatio ad hostiū tabnacli
σεται πᾶσα ἡ συναγωγὴ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς
testimonij. si āt in vna clāguerit:
τοῦ μαρτυρίου. ἐὰν δὲ ἐν μιᾷ σαλπίσωσι,
accedent
προσελεύσονται

Trāsla.B.Hiero.

proficiscebātur filii israel. & in loco vbi stetisset nubes: ibi castrametabātur. Ad imperium dñi proficiscebātur: & ad imperiū illius figebant tabernaculū. Cunctis diebus quibus stabat nubes super tabernaculum: manebant in eodē loco. & si euenisset vt multo tēpore māeret super illud: erāt filii israel in excubiis domini & non proficiscebātur quotquot diebus fuisset nubes super tabernaculū. Ad imperium domini erigebant tentoria: & ad imperiū illius deponebāt. Si fuisset nubes a vespere vsq; mane: & statim diluculo tabernaculū reliqsset pficiscebantur. & si post diē & noctē recessisset: dissipabant tētoria. Si vero biduo aut vno mēse vel longiori tēpore fuisset super tabernaculū: māebāt filii israel in eodē loco & nō pficiscebātur. statim āt vt recessisset: mouebāt castra. Per verbum dñi figebāt tētoria. & per verbū illi⁹ pficiscebātur. erātq; i excubiis dñi iuxta iperiū eius per manū moysi. Ca.10

Locutusq; est dñs ad moysen dicēs: Fac tibi duas tubas argenteas ductiles. quibus cōuocare possis multitudinē qñ mouēda sūt castra. Cūq; increpueris tubis: cōgregabitur ad te ois turba ad ostium tabernaculi federis. Si semel clangueris venient

Ter.Heb. Nu. Ca.x.

יסעו בני ישראל ובמקום אשר
ישכן שם הענן שם יחנו בני
ישראל: על פי יהוה יסעו בני
ישראל ועל פי יהוה יחנו כל
ימי אשר ישכן הענן על המשכן
יחנו: ובהאריך הענן על המשכן
ימים רבים ושמרו בני ישראל
את משמרת יהוה ולא יסעו: ויש
אשר יהיה הענן ימים מספר על
המשכן על פי יהוה יחנו ועל
פי יהוה יסעו: ויש אשר יהיה
הענן מערב עד בקר ונעלה הענן
בבקר ונסעו או יומם ולילה
ונעלה הענן ונסעו: או ימים או
חדש או ימים בהאריך הענן על
המשכן לשכן עליו יחנו בני
ישראל ולא יסעו ובהעלתו
יסעו: על פי יהוה יחנו ועל פי
יהוה יסעו את משמרת יהוה
שמרו על פי יהוה ביד משה:

וידבר יהוה אל משה
לאמר: עשה לך שתי חצוצרת
כסף מקשה תעשה אתם והיו
לך למקרא העדה ולמסע את
המחנות: ותקעו בהן ונועדו אליך
כל העדה אל פתח אהל מועד:
ואם באחת יתקעו ונועדו

Primitiua heb.

נסע קום
שכן חנה
יום
ארך
רבה
שמר נסע
ספר
עלה
פה
שמר
Cap.x.
דבר
שנה חצר קשה
עשה קרא
יעד נסע
יעד
תקע

Transla.Chal.

נטלין בני ישראל ובאתרא דשרי תמן ענגא תמן שרן בני ישראל: על מימרא דיי
נטלין בני ישראל ועל מימרא דיי שרן כל יומין דשרי ענגא על משכנא שרן:
ובאורכות ענגא על משכנא יומין סגיאין ונטרין בני ישראל ית מטרת מימרא דיי
ולא נטלין: ואית דהוי ענגא יומין דמנין על משכנא על מימרא דיי שרן ועל מימרא
דיי נטלין: ואית דהוי ענגא מרמשא עד צפרא ומסתלק ענגא בצפרא ונטלין או
יומם וליליא ומסתלק ענגא ונטלין: או תרין יומין או ירחא או עידן בעידן
ענגא על משכנא למשרי עלוהי שרן בני ישראל ולא נטלין ובאסתלקותיה נטלין:
על מימרא דיי שרן ועל מימרא דיי נטלין ית מטרת מימרא דיי נטרין על מימרא
דיי בידא דמשה: Ca.x. ומליל יי עם משה למימר: עיבד לך תרתין חצוצרן
דכסף נגיד תעביד יתהן ויהון לך לערעא כנשתא ולאטלא ית משריתא: ויתקעון
בהון ויזדמנון לותך כל כנישתא לתרע משכן זמנא: ואם בחדא יתקעון ויזדמנון

Interp.chal.

pficiscebātur filii israel: & i loco vbi manebat nubes: ibi manebāt filii israel. p vbū dñi pficiscebant filii israel: & p verbū dñi castrametabātur. Cūctis dieb⁹ q̄bus mācbat nubes sup tabernaculū: manebāt illi. et qñ longo tpe manebat nubes sup tabernaculū & diebus multis: custodiebāt filii israel custodiā vbi dñi: & nō pficiscebant. Et si erat nubes sup tabnaculū diebus paucis: iuxta verbū dñi manebāt: & iuxta verbū dñi pficiscebant. & aliqñ erat nubes a vespe vsq; māe et eleuabat nubes mane: & pficiscebātur: aut post diē et noctē eleuabat nubes: & pficiscebātur. Aut duobus diebus vel vno mēse aut longiori tpe: tanto tpe q̄nto manebat nubes sup tabernaculū: manebāt filii israel: & nō pficiscebant. Et qñ eleuabat: pficiscebātur. iuxta verbū dñi manebāt: & iuxta verbum domini pficiscebātur: custodiā verbi dñi custodiebāt iuxta verbum dñi per manum moysi. Ca.10.

Locutusq; est dñs cū moyse dicēs. Fac tibi duas tubas: de argēto ductili facies eas: & erunt tibi ad cōuocandā cōgregationē & ad mouēdā castra. & clangēt cū eis: & cōueniet ad te ois cōgregatio ad ostiū tabernaculi federis. & si cum vna clanguerint: cōuenient

Primitiua chal.

שרא אמר
הוה מנה
סלק
שכן שרא
חצר
עבד היה נטל
שרא תקע זמן

נשא אליך הנשיאים ראשי אלפי
רוע ישראל: ותקעתם תרועה ונסעו
חנה חנה המחנות החנים קדמה: ותקעתם
שנה תרועה שנית ונסעו המחנות
ימן החנים תימנה תרועה יתקעו
נסע קהל למסעיהם: ובהקהיל את הקהל
תתקעו ולא תריעו: ובני אהרן
הכהנים יתקעו בחצצרות והיו
עלם דור לכם לחקת עולם לדרתיכם: וכי
בוא לחם צור תבאו מלחמה בארצכם על הצר
רוע הצרר אתכם והרעתם בחצצרת
זכר פנה ונזכרתם לפני יהוה אלהיכם
ישע ונושעתם מאיביכם: וביום
שמחתכם ובמועדיכם ובראשי
חדשיכם ותקעתם בחצצרת
עלה על עלתיכם ועל זבחי שלמיכם
היה והיו לכם לזכרון לפני אלהיכם
אני יהוה אלהיכם: ויהי בשנה
שנה השנית בחדש השני בעשרים
עלה בחדש נעלה הענן מעל
שכן עוד נסע משכן העדת: ויסעו בני ישראל
דבר שכן למסעיהם ממדבר סיני וישכן
הענן במדבר פארן: ויסעו
פה בראשנה על פי יהוה ביד משה:
ויסע דגל מחנה בני יהודה
חנה בראשנה לצבאתם ועל צבאו
נחשון בן עמינדב: ועל צבא

ad te principes & capita multitudinis israel. Si aūt prolixior atqȝ cōcisus clāgor increpuerit: mouebunt castra primi qui sūt ad orientalē plagā. In secundo aūt sonitu & pari vlulatu tube leuabūt tētoria q habitant ad meridiem. & iuxta hunc modū reliqui faciēt vlulātibus tubis i pfectionē. Qn āt cōgregādus ē populus: simplex tubarū clāgor erit: & nō cōcise vlulabūt. Filii aūt aaron sacerdotis clāgēt tubis eritqȝ hoc legitimū sēpiternū in gnātiōibus vris. Si exieritis ad bellū de terra vra cōtra hostes qui dimicant aduersum vos: clāgetis vlulātibus tubis: & erit recordatio vri corā dño deo vestro: vt eruamini de manibus inimicorū vrorū. Si qn habebitis epulū & dies festos & calēdas: canetis tubis sup holocaustis & pacificis victimis: vt sint vobis i recordatione dei vestri. Ego dñs deus vester. Anno secundo mense secundo vicesima die mensis eleuata est nubes de tabernaculo federis. Profectiqȝ sunt filii israel p turmas suas de deserto sinai: & recubuit nubes in solitudine pharan. Moueruntqȝ castra primi iuxta imperium domini per manū moysi filii iuda p turmas suas: quorū priceps erat naason filius aminadab. In

ad te oēs pncipes duces israel. & clangetis signū: & leuabūtur castra castrametātia ad oriētē. & clangetis signū secūdū:
πρὸς σὲ πάντες οἱ ἄρχοντες ἀρχηγοὶ ἰσραήλ. καὶ σαλπιεῖτε σημασίαν, καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ παρεμβάλλουσαι κατ᾽ ἀνατολάς. καὶ σαλπιεῖτε σημασίαν δευτέραν,
& leuabūtur castra castrametātia ad austrū. & clangetis signū tertiū: & leuabūtur castra castrametātia iuxta mare. &
καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ παρεμβάλλουσαι κατὰ λίβα. καὶ σαλπιεῖτε σημασίαν τρίτην, καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ παρεμβάλλουσαι παρὰ θάλασσαν. καὶ
clangetis signū quartū: & leuabūtur castra castrametātia ad aqlonē. signū clangēt in eleuatiōe eoꝝ. & qn ꝯgregaueritis ꝯgregationē: clangetis: & nō signū. & filii aarō sacerdotes clangēt tubis. & erit vobis legitimū sempiternū in gnatiōes vras. si āt exieritis ad bellū in terra vra ad aduersarios resistētes vobis: & signū dabitis tubis: & recordatio erit corā dño deo vro: & saluabimini ab inimicis vris. & in dieb⁹ letitie vre: & in festiuitatib⁹ vris: & in neomeniis vris: clangetis tubis in holocaustis & in sacrificiis salutariū vroꝝ. & erit vobi in recordationē corā deo vro: ego dñs de⁹ vr. & factū ē in āno secūdo in mēse scdo vigesima mēsis: ascēdit nubes de tabnaculo testimonii: & pfecti sūt filii israel cū turmis suis de deserto sinai. & stetit nubes in deserto pharā. & pfecti sūt pmi p voce dñi in manu moysi: & pfecti sūt ordo castroꝝ filioꝝ iuda primi cū exercitu suo. & sup exercitū suū naasson fili⁹ aminadab. & sup exercitū
σαλπιεῖτε σημασίαν τετάρτην, καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ παρεμβάλλουσαι πρὸς βορρᾶν. σημασίᾳ σαλπιοῦσιν ἐν τῇ ἐξάρσει αὐτῶν. καὶ ὅταν συναγάγητε τὴν συναγωγήν, σαλπιεῖτε, καὶ οὐ σημασίᾳ. καὶ οἱ υἱοὶ ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς σαλπιοῦσι ταῖς σάλπιγξι. καὶ ἔσται ὑμῖν νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν. ἐὰν δὲ ἐξέλθητε εἰς πόλεμον ἐν τῇ γῇ ὑμῶν πρὸς τοὺς ὑπεναντίους τοὺς ἀνθεστηκότας ὑμῖν, καὶ σημανεῖτε ταῖς σάλπιγξι, καὶ ἀναμνησθήσεσθε ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, καὶ διασωθήσεσθε ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν. καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς εὐφροσύνης ὑμῶν, καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς ὑμῶν, καὶ ἐν ταῖς νουμηνίαις ὑμῶν, σαλπιεῖτε ταῖς σάλπιγξιν ἐπὶ τοῖς ὁλοκαυτώμασι καὶ ἐπὶ ταῖς θυσίαις τῶν σωτηρίων ὑμῶν. καὶ ἔσται ὑμῖν εἰς ἀνάμνησιν ἔναντι τοῦ θεοῦ ὑμῶν, ἐγώ κς ὁ θς ὑμῶν. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ δευτέρῳ ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ εἰκάδι τοῦ μηνός, ἀνέβη ἡ νεφέλη ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐξῆραν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ σὺν ἀπαρτίαις αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἐρήμου τοῦ σινᾶ. καὶ ἔστη ἡ νεφέλη ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ φαράν. καὶ ἐξῆραν πρῶτοι διὰ φωνῆς κυρίου ἐν χειρὶ μωυσῆ, καὶ ἐξῆραν τάγμα παρεμβολῆς υἱῶν ἰούδα πρῶτοι σὺν δυνάμει αὐτῶν. καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως αὐτῶν, ναασσὼν υἱὸς ἀμιναδάβ. καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως

Primitiua chal.
רבב ראש
נטל נטל
כנש יבב
קום דור עול
נגח עיק טוב
פרק חדה יעד
עלה הוה
תנה סלק עלה
דבר
אמר שרא

Interp. chal.

ad te principes capita miliū israel. Clangetisqȝ vlulatione: & mouebūt castra illi q sunt ad orientalē plagam. Clangetisqȝ iterū vlulatione: & mouebūt castra illi q habitāt ad australē plagā: vlulatione clangēt in pfectione sua. Et qn cōgregāda est ecclesia: clangetis et nō vlulabitis. Filii aūt aaron sacerdotes clangent tubis: & erit vobis in legitimū sempiternū in gnātiōibus vris. Et qn ingressi fueritis ad pliandū in terra vra cōtra hostes q tribulant vos: clangetis tubis: vt veniat recordatio vestri in bonū corā dño deo vro: vt eruamini de inimicis vris. et in die letitie vre & in solemnitatibus vris & in kalendis vris clangetis tubis sup holocaustis vris & sup hostiis scificationū vraꝝ: et erunt vobis in recordationē corā deo vro: ego dñs deus vr. Et factū est in anno secūdo in mēse scdo in vicesima die mēsis eleuata ē nubes desup tabernaculū testimonii. Profectiqȝ sunt filii israel per māsiones suas a deserto sinai: & māsit nubes in deserto pharā. Profectiqȝ sunt pmo iuxta verbū dñi per manū moysi. Discessitqȝ primo vexillū castroꝝ filioꝝ iuda p turmas suas: & sup exercitū eius erat princeps naason filius aminadab. et super exercitum

Transla. Chal.

לותך רברביא רישי אלפיא דישראל: ותתקעון יבבתא ויטלון משריתא דשרן קדומא:
ותתקעון יבבתא תנינות ויטלון משריתא דשרן דרומא יבבא יתקעון למטלניהון:
ובמכנש ית קהלא תתקעון ולא תיבבון: ובני אהרן כהניא יתקעון בחצצרתא ויהון לכון
לקים עלם לדריכון: וארי תעלון לאגחא קרבא בארעכון על מעיקי דמעיקין לכון
ותיבבון בחצצרתא ויעול דוכרנכון לטבא קדם יי אלהכון ותתפרקון מסנאיכון:
וביום חדותכון ובמועדיכון ובראשי ירחיכון ותתקעון בחצצרתא על עלותכון ועל
נכסת קודשיכון ויהון לכון לדוכרנא קדם אלהכון אנא יי אלהכון: והוה בשתא
תניתא בירחא תנינא בעשרין בירחא אסתלק עננא מעלוי משכנא דסהדותא:
ונטלו בני ישראל למטלניהון ממדברא דסיני ושרא עננא במדברא דפארן: ונטלו
בקדמיתא על מימרא דיי בידא דמשה: ונטל טקס משרית בני יהודה בקדמיתא
לחיליהון ועל חיליה נחשון בר עמינדב: ועל חילא

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

trib⁹ filioꝝ issachar: nathanael: fili⁹ sogar. ⁊ sup
φυλῆς υἱῶν ἰσσάχαρ, ναθαναὴλ, υἱὸς σωγάρ. καὶ ἐπὶ
exercitu trib⁹ filioꝝ zabulō: eliab: fili⁹ he-
τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν ζαβουλὼν, ἐλιὰβ, υἱὸς χαι-
lon. et deponēt tabernaculū: ⁊ pficiscent filij ger
λών. καὶ καθελοῦσι τὴν σκηνὴν, καὶ ἐξαροῦσιν οἱ υἱοὶ γερ-
son et filij merari: portantes tabernaculū. ⁊ pfecti
σὼν καὶ οἱ υἱοὶ μεραρὶ, αἴροντες τὴν σκηνήν. καὶ ἐξῆραν
sūt ordo castroꝝ rubē cū exercitu suo. ⁊
τάγμα παρεμβολῆς ῥουβὴν σὺν δυνάμει αὐτῶν. καὶ
sup exercitu eoꝝ elisur: fili⁹ sedeur. et
ἐπὶ τῆς δυνάμεως αὐτῶν ἐλισοὺρ, υἱὸς σεδιούρ. καὶ
sup exercitu trib⁹ filioꝝ symeon: salamiel:
ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν συμεὼν, σαλαμιὴλ,
fili⁹ surisadai. et sup exercitu tribus filioꝝ
υἱὸς σουρισαδαί. καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν
C gad: elisaph filius rhaguel. ⁊ pficiscent filij
γάδ, ἐλισὰφ ὁ τοῦ ῥαγουήλ. καὶ ἐξαροῦσιν οἱ υἱοὶ
caath portātes scā. ⁊ statuēt tabernaculū quoꝰq;
καὰθ αἴροντες τὰ ἅγια. καὶ στήσουσι τὴν σκηνὴν ἕως
veniāt. ⁊ pficiscent ordo castroꝝ
παραγίνωνται. καὶ ἐξαροῦσι τάγμα παρεμβολῆς
ephraim: cū exercitu suo. ⁊ sup exerci-
ἐφραὶμ, σὺν δυνάμει αὐτῶν. καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμε-
tu suo elisama: fili⁹ emiud. ⁊ sup exer
ως αὐτοῦ ἐλισαμὰ, υἱὸς ἐμιούδ. καὶ ἐπὶ τῆς δυ-
citu tribus filioꝝ manasse: gamaliel filius pha
νάμεως φυλῆς υἱῶν μανασσῆ, γαμαλιὴλ ὁ τοῦ φα-
dassur. et sup exercitu tribus filioꝝ benia
δασσούρ. καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν βενια-
min: abidan fili⁹ gedeonis. ⁊ pficiscent ordines
μὶν, ἀβιδὰν ὁ τοῦ γαδεωνί. καὶ ἐξαροῦσι τάγματα
castroꝝ filioꝝ dan nouissimi oim ca-
παρεμβολῆς υἱῶν δὰν ἔσχατοι πασῶν τῶν πα-
stroꝝ cū exercitu suo. ⁊ sup exer-
ρεμβολῶν σὺν δυνάμει αὐτῶν. καὶ ἐπὶ τῆς δυ-
citu suo: abiezer fili⁹ amisadai. ⁊ sup
νάμεως αὐτοῦ, ἀβιέζερ ὁ τοῦ ἀμισαδαί. καὶ ἐπὶ
exercitu tribus filioꝝ aser: phegiel: filius
τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν ἀσὴρ, φαγαιὴλ, υἱὸς
ochrā. ⁊ sup exercitu tribus filioꝝ nep
ἐχράν. καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν νεφ-
talis: ahirā fili⁹ henā. he militie
θαλὶμ, ἀχιρὲ, υἱὸς αἰνάν. αὗται αἱ στρατιαὶ
filioꝝ israel. ⁊ pfecti sūt cū exercitu suo. ⁊
υἱῶν ἰσραήλ. καὶ ἐξῆραν σὺν δυνάμει αὐτῶν. καὶ
dixit moyses iobab filio rhaguel ma-
εἶπε μωυσῆς τῷ ἰωβὰβ υἱῷ ῥαγουὴλ τῷ μα-
dianite socero moysis. pficiscimur nos in
διανίτῃ γαμβρῷ μωυσῆ. ἐξαίρομεν ἡμεῖς εἰς
locū quē dixit dñs: hūc dabo vobis.
τὸν τόπον ὃν εἶπε κύριος, τοῦτον δώσω ὑμῖν.
veni nobiscū: ⁊ bene tibi faciemus:
δεῦρο μεθ' ὑμῶν, καὶ εὖ σε ποιήσομεν,

Trāsla. B. Hiero.

tribu filiorū isachar fuit princeps nathanael filius suar. In tribu zabulon erat princeps eliab filius helon. Depositūq; est tabernaculū: qd portantes egressi sunt filii gerson & merari. Profectiq; sunt & filii ruben p turmas & ordinē suū: quorū princeps erat elisur filius sedeur. In tribu aūt filiorū symeon priceps fuit salamihel filius surisaddai. Porro in tribu gad erat princeps heliasaph filius duel. Profectiq; sunt & caathite: portātes sctūariū. Tā diu tabernaculū portabatur: donec venirent ad erectiōis locū. Mouerunt castra & filii effraim p turmas suas: in quorū exercitu priceps erat elisama filius āmiud. In tribu āt filiorū manasse priceps fuit gamaliel filius phadassur: & i tribu beniamin erat dux abidan filius gedeōis. Nouissimi castrorum oim profecti sunt filii dan p turmas suas: in quorū exercitu pricepſ fuit abiezer filius amisaddai. In tribu āt filiorum aser erat princeps phegiel filius ochran. Et in tribu filiorū neptalim princeps fuit ahira filius henā. Hec sūt castra & pfectiōes filiorū israel p turmas suas quādo egrediebātur. Dixitq; moyses obab filio raguel madiāite cognato suo. Proficiscimur ad locū quē dñs datur⁹ ē nobis: veni nobiscū: vt bene faciamus tibi:

Tex. Heb. Nu. Ca. x. Pritiua. heb.

מטה בני יששכר נתנאל בן | נטה
צוער: ועל צבא מטה בני זבולן
אליאב בן חלן: והורד המשכן | ירד שכן
ונסעו בני גרשון ובני מררי
נשאי המשכן: ונסע דגל מחנה | חנה
ראובן לצבאתם ועל צבאו
אליצור בן שדיאור: ועל צבא
מטה בני שמעון שלמיאל בן
צורישדי: ועל צבא מטה בני גד
אליסף בן דעואל: ונסעו הקהתים
נשאי המקדש והקימו את | קדש קום
המשכן עד באם: ונסע דגל מחנה | שכן בוא
בני אפרים לצבאתם ועל צבאו
אלישמע בן עמיהוד: ועל צבא
מטה בני מנשה גמליאל בן
פדהצור: ועל צבא מטה בני
בנימן אבידן בן גדעוני: ונסע דגל
מחנה בני דן מאסף לכל המחנת | אסף
לצבאתם ועל צבאו אחיעזר בן
עמישדי: ועל צבא מטה בני אשר
פגעיאל בן עכרן: ועל צבא מטה
בני נפתלי אחירע בן עינן: אלה
מסעי בני ישראל לצבאתם ויסעו: | נסע
ויאמר משה לחבב בן רעואל | אמר
המדיני חתן משה נסעים אנחנו
אל המקום אשר אמר יהוה אתו | קום
אתן לכם לכה אתנו והטבנו לך | נתן הלך יטב

Transla. Chal.

שבטא דבני יששכר נתנאל בר צוער: ועל חילא שבטא דבני זבולן אליאב בר חלון:
ומתפרק משכנא ונטלין בני גרשון ובני מררי נטלי משכנא: ונטל טקס משרית
ראובן לחיליהון ועל חיליה אליצור בר שדיאור: ועל חילא שבטא דבני שמעון
שלמיאל בר צורישדי: ועל חילא שבטא דבני גד אליסף בר דעואל: ונטלין בני
קהת נטלי מקדשא ומקימין ית משכנא עד מיתיהון: ונטל טקס משרית בני אפרים
לחיליהון ועל חיליה אלישמע בר עמיהוד: ועל חילא שבטא דבני מנשה גמליאל
בר פדה צור: ועל חילא שבטא דבני בנימן אבידן בר גדעוני: ונטל טקס משרית
בני דן מכנש לכל משריתא לחיליהון ועל חיליה אחיעזר בר עמישדי: ועל חילא
שבטא דבני אשר פגעיאל בר עכרן: ועל חילא שבטא דבני נפתלי אחירע בר עינן:
אלין מטלני בני ישראל לחיליהון ונטלו: ואמר משה לחובב בר רעואל מדינאה חמוהי
דמשה נטלין אנחנא לאתרא דאמר יי יתיה אתן לכון איתא עמנא ונוטב לך

Interp. chal.

tribus filioꝝ issachar fuit nathanael filius suar. ⁊ sup exercitū trib⁹ filioꝝ zabulon fuit eliab fili⁹ belō. Depositūq; est tabernaculū: ⁊ profecti sunt filij gerson ⁊ filij merari portātes tabernaculū. Discessit vexillū castroꝝ rubē p turmas suas: ⁊ sup exercitū ei⁹ erat princeps elisur fili⁹ sedeur. Et sup exercitū tribus filioꝝ symeon fuit princeps selumiel fili⁹ surisaddai. et sup exercitū trib⁹ filioꝝ gad fuit eliasaph fili⁹ duel. Profectiq; sunt filij caath portātes sanctuariū: ⁊ erigebāt tabernaculū donec venirēt. Profectūq; est vexillū castroꝝ filioꝝ ephraim p turmas suas: ⁊ sup exercitū ei⁹ fuit princeps elisama fili⁹ amiud. ⁊ sup exercitū trib⁹ filioꝝ manasse gamaliel fili⁹ phadasur. ⁊ sup exercitū tribus filioꝝ beniamī fuit abidā fili⁹ gedeōis. Profectūq; est vexillū castroꝝ filioꝝ dan p turmas suas recolligēs oīa castra: ⁊ sup exercitū ei⁹ fuit princeps abiezer fili⁹ amisaddai. ⁊ sup exercitū trib⁹ filioꝝ aser fuit fegiel fili⁹ ochrā. ⁊ sup exercitū trib⁹ filioꝝ neptali fuit ahira fili⁹ enā. He sunt pfectiōes filioꝝ isrl: pfectiq; sūt p turmas suas. dixitq; moyses ad obab filiū raguel madianitā socerū moysi: pficiscimur nos ad locū de q̄ dixit dñs q̄ daret eū nob. veni nobiscū ⁊ bñfaciem⁹ tibi:

Pritiua chal.

פרק שכן שרא
קדש קום אתא
כנש
נטל
נתן יטב

Primitiua heb.	Tex. Heb.	Nu.	Ca. xi.

כִּי יְהוָה דִּבֶּר טוֹב עַל יִשְׂרָאֵל׃
הָלַךְ וַיֹּאמֶר אֵלָיו לֹא אֵלֵךְ כִּי אִם אֶל
יָלַד אָמַר אַרְצִי וְאֶל מוֹלַדְתִּי אֵלֵךְ׃ וַיֹּאמֶר
עָזַב אַל נָא תַּעֲזֹב אֹתָנוּ כִּי עַל כֵּן יָדַעְתָּ
חָנָה דָּבַר הָיָה חֲנֹתֵנוּ בַּמִּדְבָּר וְהָיִיתָ לָּנוּ לְעֵינָיִם׃
וְהָיָה כִּי תֵלֵךְ עִמָּנוּ וְהָיָה הַטּוֹב
הַהוּא אֲשֶׁר יֵיטִיב יְהוָה עִמָּנוּ
נָסַע וְהֵטַבְנוּ לָךְ׃ וַיִּסְעוּ מֵהַר יְהוָה דֶּרֶךְ
יוֹם אָרוֹן בְּרִית שְׁלֹשֶׁת יָמִים וַאֲרוֹן בְּרִית יְהוָה
פָּנָה נֹסֵעַ לִפְנֵיהֶם דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים
נוּחַ לָתוּר לָהֶם מְנוּחָה׃ וַעֲנַן יְהוָה
עֲלֵיהֶם יוֹמָם בְּנָסְעָם מִן הַמַּחֲנֶה׃
הָיָה אָמַר וַיְהִי בִּנְסֹעַ הָאָרֹן וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה
פּוּץ נוּס שָׂנֵא קוּמָה יְהוָה וְיָפֻצוּ אֹיְבֶיךָ וְיָנֻסוּ
פָּנָה נוּחַ מְשַׂנְאֶיךָ מִפָּנֶיךָ׃ וּבְנֻחֹה יֹאמַר
שׁוּבָה יְהוָה רִבְבוֹת אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל׃

Cap. xi.

וַיְהִי הָעָם כְּמִתְאֹנְנִים
הָיָה אָנַן רוּעַ רַע בְּאָזְנֵי יְהוָה וַיִּשְׁמַע יְהוָה וַיִּחַר
שָׁמַע חָרָה בָּעַר אַפּוֹ וַתִּבְעַר בָּם אֵשׁ יְהוָה וַתֹּאכַל
אָכַל קָצָה צָעַק בִּקְצֵה הַמַּחֲנֶה׃ וַיִּצְעַק הָעָם אֶל
פָּלַל מֹשֶׁה וַיִּתְפַּלֵּל מֹשֶׁה אֶל יְהוָה
שָׁקַע קָרָא קוּם וַתִּשְׁקַע הָאֵשׁ׃ וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם
הַהוּא תַּבְעֵרָה כִּי בָעֲרָה בָם אֵשׁ
יְהוָה׃ וְהָאסַפְסֻף אֲשֶׁר בְּקִרְבּוֹ
אָוָה שׁוּב בָּכָה הִתְאַוּוּ תַּאֲוָה וַיָּשֻׁבוּ וַיִּבְכּוּ
גַּם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ מִי
יַאֲכִלֵנוּ בָּשָׂר׃ זָכַרְנוּ אֶת הַדָּגָה

Trãsla. B. Hiero.

quia dominus bona promisit israeli. Cui ille rñdit. Nõ vadam tecũ: sed reuertar in terrã meã in qua natus sum. Et ille. Noli inquit nos relinqre. Tu enim nosti in quibus locis p desertũ castra ponere debeamus: & eris ductor noster. Cũqꝫ nobiscũ veneris: quicqd optimũ fuerit ex opibus qs nobis traditurus est dñs: dabim9 tibi. Profecti sunt ergo de mõte dñi viã triũ dierũ: arcaqꝫ federis dñi pcedebat eos per dies tres puidẽs castrorũ locũ. Nubes quoqꝫ dñi sup eos erat per diẽ cũ incederẽt. Cũqꝫ eleuaretur arca: dicebat moyses. Surge dñe & dissipentur inimici tui: & fugiant qui oderũt te a facie tua. Cũ aũt deponeretur aiebat. Reuertere dñe ad mltitudinẽ exercitus israel. Ca. xi.

INterea ortũ ẽ murmur populi quasi dolẽtiũ p labore cõtra dominũ. qd cũ audisset iratus est: & accẽsus in eos ignis dñi: deuorauit extremã castrorũ ptẽ. Cũqꝫ clamasset populus ad moysen: orauit moyses ad dñm: & absorptus est ignis. Vocauitqꝫ nomẽ loci illius incensio: eo q succensus fuisset contra eos ignis dñi. Vulgus quippe pmiscuũ qd ascenderat cũ eis: flagrauit desiderio carniũ sedẽs & flẽs iũctis sibi pariter filiis israel: & ait. Quis dabit nobis ad vescẽdum carnes. Recordamur pisci

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina

q: dñs locut9 ẽ bona de israel. et dixit ad
ὅτι κύριος ἐλάλησε καλὰ περὶ ἰσραήλ. καὶ εἶπε πρὸς
eũ: nõ ibo: sed in trã meã & in
αὐτόν, οὐ πορεύσομαι, ἀλλὰ εἰς τὴν γῆν μου καὶ εἰς
gnationẽ meã ibo. & dixit: ne relinquas
τὴν γενεάν μου πορεύσομαι. καὶ εἶπε, μὴ ἐγκαταλίπῃς
nos cui9 cã fuisti nobiscũ in deserto: et
ἡμᾶς οὗ εἵνεκεν ἦσθα μεθ᾽ ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ
eris nobiscũ senex. & erit si ieris no
ἔσῃ μεθ᾽ ἡμῶν πρεσβύτης. καὶ ἔσται ἐὰν πορευθῇς μεθ᾽
biscũ: & erũt bona illa quecũqꝫ benefaci
ἡμῶν, καὶ ἔσται τὰ ἀγαθὰ ἐκεῖνα ὅσα ἂν ἀγαθοποιήσει
et dñs nobis: & bñ tibi faciem9. & pfecti sũt de
κύριος ἡμᾶς, καὶ εὖ σε ποιήσομεν. καὶ ἐξῆραν ἐκ
mõte dñi viã triũ dierũ. & arca
τοῦ ὄρους κυρίου ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν. καὶ ἡ κιβωτὸς
testamẽti dñi precibat prior illis viã
διαθήκης κυρίου προεπορεύετο προτέρα αὐτῶν ὁδὸν
triũ dierũ vt consideraret illis requiẽ.
τριῶν ἡμερῶν κατασκέψασθαι αὐτοῖς ἀνάπαυσιν.
et nubes dñi fuit obumbrãs sup eos
καὶ ἡ νεφέλη κυρίου ἐγένετο σκιάζουσα ἐπ᾽ αὐτοῖς
die cũ pficiscerent ipsi de castris.
ἡμέρας ἐν τῷ ἐξαίρειν αὐτοὺς ἐκ τῆς παρεμβο-
& factũ ẽ cũ leuaret arcã: &
λῆς. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐξαίρειν τὴν κιβωτόν, καὶ
dixit moyses: exurge dñe: & dispergantur
εἶπε μωυσῆς, ἐγέρθητι κύριε, καὶ διασκορπισθήτωσαν
inimici tui: & fugiant oẽs odi-
οἱ ἐχθροί σου, καὶ φυγέτωσαν πάντες οἱ μι-
entes te. & in requie dixit: cõuer
σοῦντές σε. καὶ ἐν τῇ καταπαύσει εἶπεν, ἐπίσ-
te dñe milia miliaria in israel.
τρεφε κύριε χιλιάδας μυριάδας ἐν τῷ ἰσραήλ. Ca. xi.

ET erat popul9 murmurãs mala corã domi
καὶ ἦν ὁ λαὸς γογγύζων πονηρὰ ἔναντι κυρί-
no. & audiuit dñs: & irat9 ẽ ira: et incẽsus ẽ
ου. καὶ ἤκουσε κύριος, καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ, καὶ ἐξεκαύθη
in illis ignis a dño: & deuorauit ptẽ quãdã
ἐν αὐτοῖς πῦρ παρὰ κυρίου, καὶ κατέφαγε μέρος τι
castrorũ. & clamauit popul9 ad moysen: &
τῆς παρεμβολῆς. καὶ ἐκέκραξεν ὁ λαὸς πρὸς μωυσῆν, καὶ
orauit moyses ad dñm: & cessauit ignis. &
ηὔξατο μωυσῆς πρὸς κύριον, καὶ ἐκόπασε τὸ πῦρ. καὶ
vocatũ ẽ nomen loci illius incensio:
ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου ἐμπυρισμός,
q: incensus ẽ i illis ignis a dño. et vul-
ὅτι ἐξεκαύθη ἐν αὐτοῖς πῦρ παρὰ κυρίου. καὶ ὁ ἐπί-
gus qd in ipsis desiderauerũt desideriũ. & se-
μικτος ὁ ἐν αὐτοῖς ἐπεθύμησαν ἐπιθυμίαν. καὶ κα-
dentes flebãt et filij israel. et dixerũt: qs
θίσαντες ἔκλαιον καὶ οἱ υἱοὶ ἰσραήλ. καὶ εἶπον, τίς
nos cibabit carnib9. recordati sum9 piscium:
ἡμᾶς ψωμιεῖ κρέα. ἐμνήσθημεν τοὺς ἰχθύας,

Primitiua chal.	Interp. chal.

טוּב
שְׁבַק הֲוָה שְׁרָא
דְּבַר עֲבַד חֲזָא
הֲוָה אֲזַל גְּלָה
הֲלַךְ וּס תְּקַן
טְלַל עֲלָה יוֹם
נְטַל גְּלָה נְדַר
עֲרַק שְׁרָא אֲמַר
רְבַב הֲוָה סְכַף
דְּלַק סוּף שְׁרָא
צְלָא שְׁקַע תּוּב
בְּכָה אֲכַל

quia dñs locutus est vt adduceret bona sup israel. Dixitqꝫ ei nõ vadam: sed ad terrã meã & ad cognationẽ meã ibo. et ait. Ne obsecro derelinquas nos: tu enim nosti quãdo castrametati sumus in deserto. & magnalia que facta sunt nobis vidisti oculis tuis. Eritqꝫ si veneris nobiscũ: benefaciemus tibi de bono illo quo dñs benefaciet nobis. Profectiqꝫ sunt de monte in quo reuelata est gloria dñi itinere triũ dierũ: & arca federis dñi precedebat eos itinere triũ dierũ: vt prepararet eis locũ mãsionis: & nubes glorie dñi obũbrabat sup eos per diẽ qñ pficiscebãtur de castris. Et factũ est cũ leuaretur arca: dicebat moyses. Reuelare domine et dispergantur hostes tui: et fugiant inimici tui a facie tua. et cum resideret: dicebat. Reuertere domine habita cum gloria tua in medio multitudinis miliũ israel. Ca. xi.

ERatqꝫ populus quasi murmurãtes mala coram dño. Et auditũ est coram dño: & iratus est furor eius: & accensus est in eis ignis a facie dñi: & deuorauit extremam partẽ castrorum. Clamauitqꝫ populus ad moysen: & orauit moyses corã dño: & absorptus ẽ ignis. Appellauitqꝫ nomen loci illius incensio: eo q accensus fuisset in eos ignis a facie dñi. Et pmiscui q erant inter eos petierũt petitionẽ: & reuersi sunt filii israel & plorauerũt atqꝫ dixerunt. Quis dabit nobis carnes ad vescendũ. memores sumus piscium

Transla. Chal.

אֲרֵי יְיָ מַלֵּיל לְאַיְתָאָה טָבָא עַל יִשְׂרָאֵל׃ וַאֲמַר לֵיהּ לָא אֵיזֵיל אֱלָהֵן לְאַרְעִי
וּלְיַלָּדוּתִי אֵיזֵיל׃ וַאֲמַר לָא כְעַן תִּשְׁבּוֹק יָתַנָא אֲרֵי עַל כֵּן יְדַעְתָּא כַּד הֲוֵיתָא שָׁרַן
בְּמַדְבְּרָא וּגְבוּרָן דְּאִתְעֲבִידָא לָנָא חֲזֵיתָא בְּעֵינָךְ׃ וִיהֵי אֲרֵי תֵיזֵיל עִמָּנָא וִיהֵי טָבָא
הַהוּא דְּיוֹטֵיב יְיָ עִמָּנָא וְנוֹטֵיב לָךְ׃ וּנְטַלוּ מִטּוּרָא דְּאִתְגְּלִי עֲלוֹהִי יְקָרָא דַּייָ מַהֲלַךְ
תְּלָתָא יוֹמִין וַאֲרוֹן קְיָמָא דַּייָ נָטֵיל קֳדָמֵיהוֹן מַהֲלַךְ תְּלָתָא יוֹמִין לְאַתְקָנָא לְהוֹן
אֲתַר בֵּית מִשְׁרֵי׃ וַעֲנַן יְקָרָא דַּייָ מַטֵּיל עֲלֵיהוֹן בִּימָמָא בְּמִטַּלְהוֹן מִן מַשְׁרִיתָא׃
וַהֲוָה בְּמִיטַּל אֲרוֹנָא וַאֲמַר מֹשֶׁה אִתְגְּלִי יְיָ וְיִתְבַּדְּרוּן סָנְאָךְ וְיֶעְרְקוּן בַּעֲלֵי דְבָבָךְ מִן
קֳדָמָךְ׃ וּבְמִשְׁרוֹהִי הֲוָה אָמַר תּוּב יְיָ שְׁרֵי בִּיקָרָךְ בְּגוֹ רִבְוָת אַלְפַיָּא דְיִשְׂרָאֵל׃ Ca. xi.
וַהֲוָה עַמָּא כַּד מִסְתַּקְפִין בִּישׁ קֳדָם יְיָ וּשְׁמִיעַ קֳדָם יְיָ וּתְקֵיף רוּגְזֵיהּ וּדְלֵיקַת בְּהוֹן
אִשָּׁתָא מִן קֳדָם יְיָ וְשֵׁיצִיאַת בִּסְיָפֵי מַשְׁרִיתָא׃ וּצְוַח עַמָּא לְמֹשֶׁה וְצַלִּי מֹשֶׁה קֳדָם
יְיָ וְאִשְׁתְּקַעַת אִשָּׁתָא׃ וּקְרָא שְׁמֵיהּ דְּאַתְרָא הַהוּא דְּלֵיקְתָא אֲרֵי דְלֵיקַת בְּהוֹן
אִישָּׁתָא מִן קֳדָם יְיָ׃ וַעֲרַבְרְבִין דִּבֵינֵיהוֹן שְׁאִילוּ שְׁאֶלְתָּא וְתָבוּ וּבְכוֹ אַף בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַאֲמַרוּ מַן יֵיכְלִינָנָא בִּשְׂרָא׃ דְּכִירִין אֲנַחְנָא יָת נוּנַיָּא

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp.latina.

ĝs comedebam⁹ in egypto gratis: ⁊ cucumerũ:
οὓς ἠσθίομεν ἐν αἰγύπτῳ δωρεάν, καὶ τοὺς σικύους,
⁊ peponũ: ⁊ porrorũ: ⁊ cepaꝝ:
καὶ τοὺς πέπονας, καὶ τὰ πράσα, καὶ κρόμμυα,
⁊ allioꝝ. nũc ãt aĩa nr̃a arida
καὶ τὰ σκόροδα. νυνὶ δὲ ἡ ψυχὴ ἡμῶν κατάξηρος,
nihil: p̃terq̃ oculi nr̃i in mãna. at
οὐδέν, πλὴν εἰς ὀφθαλμοὶ ἡμῶν εἰς τὸ μάννα. τὸ δὲ
mãna q̃ſi ſemẽ coriãdri ẽ: ⁊ ſpẽs illius
μάννα ὡσεὶ σπέρμα κορίου ἐστί, καὶ τὸ εἶδος αὐτοῦ
Exo. 16.b. ſpẽs cryſtalli. ⁊ tranſibat popul⁹ ⁊ colli
εἶδος κρυστάλλου. καὶ διεπορεύετο ὁ λαὸς καὶ συ-
gebãt ⁊ molebãt illud in mola: aut cõminuebãt
νέλεγον καὶ ἤληθον αὐτὸ ἐν τῷ μύλῳ, ἢ ἔτριβον
in mortario: ⁊ coq̃bãt illud in olla: ⁊ facie
ἐν τῇ θυίᾳ, καὶ ἥψουν αὐτὸ ἐν τῇ χύτρᾳ, καὶ ἐποί-
bãt illud ſubcinericios. ⁊ erat ſapor illius q̃
ουν αὐτὸ ἐγκρυφίας. καὶ ἦν ἡ ἡδονὴ αὐτοῦ ὡς-
ſi guſtus laganũ ex oleo. ⁊ q̃n deſcẽdebat
εὶ γεῦμα ἐγκρὶς ἐξ ἐλαίου. καὶ ὅταν κατέβαι-
ros ſup caſtra nocte: deſcẽde-
νεν ἡ δρόσος ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν νυκτός, κατέβαι-
bat mãna ſup illuꝫ. ⁊ audiuit moyſes plo-
νε τὸ μάννα ἐπ᾽ αὐτῆς. καὶ ἤκουσε μωυσῆς κλαί-
rantes ipſos p populos ſuos: vnuſq̃ſq; in
οντων αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν, ἕκαστος ἐπὶ
ianua ſua. ⁊ iratus ẽ ira dñs val-
τῆς θύρας αὐτοῦ. καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ κύριος σφό-
de: ⁊ corã moyſe fuit malũ. ⁊ dixit moy-
δρα, καὶ ἔναντι μωυσῆ ἦν πονηρόν. καὶ εἶπε μωυ-
ſes ad dñm. q̃re afflixiſti ſeruũ
σῆς πρὸς κύριον. ἱνατί ἐκάκωσας τὸν θεράποντ-
tuũ: ⁊ cur nõ inueni gr̃as corã
τά σου, καὶ διατί οὐχ εὕρηκα χάριν ἐναντίον
te: vt poneres iraꝫ populi huius ſup me:
σου, ἐπιθεῖναι τὴν ὀργὴν τ̃ λαοῦ τούτου ἐπ᾽ ἐμέ,
C numq̃d ego in ventre cõcepi oẽm populũ hũc:
μὴ ἐγὼ ἐν γαστρὶ ἔλαβον πάντα τὸν λαὸν τοῦτον,
aut ego pepi eos: q: dicis mihi accipe eos
ἢ ἐγὼ ἔτεκον αὐτούς, ὅτι λέγεις μοι λάβε αὐτ-
in ſinũ tuũ: q̃ſi tolleret nutrix lacten-
οὺς εἰς τὸν κόλπον σου, ὡσεὶ ἄραι τιθηνὸς τὸν θηλά-
tem in terrã q̃ iuraſti patribus ſu-
ζοντα εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσας τοῖς πατράσιν αὐ-
is: vnde mihi carnes ad dãdũ oĩ populo
τῶν. πόθεν μοι κρέα δοῦναι παντὶ τῷ λαῷ
huic: q: flẽt cõtra me: dicentes: da
τούτῳ, ὅτι κλαίουσιν ἐπ᾽ ἐμέ, λέγοντες, δὸς
nobis carnes vt mãducemus: nõ potero ego ſolus
ἡμῖν κρέα ἵνα φάγωμεν, οὐ δυνήσομαι ἐγὼ μόνος
ferre populũ hũc: q: graue mihi ẽ ver-
φέρειν τὸν λαὸν τοῦτον, ὅτι βαρύ μοι ἐστὶ τὸ ῥῆ-
bũ hoc. ſi ãt ſic tu facis mihi:
μα τοῦτο. εἰ δὲ οὕτως σὺ ποιεῖς μοι, ooooooo

Trãsla.B.Hiero.

um quos comedebam in egypto gratis: i mẽtẽ nobis veniũt cucumeres & pepones ooooooo porriq; & cepe & oooo oooooooooooooooooooo allia. Anima noſtra arida eſt: oooooooooooooooo nihil aliud reſpiciũt oculi noſtri niſi mã. Erat ãt man quaſi ſemẽ coriandri coloris bdelii. Circuibatq; populus: & colligẽs illud frangebat mola ſiue terebat in mortario: coq̃ns in olla & faciens ex eo tortulas ſaporis oooooo q̃ſi pãis oleati. Cumq; deſcẽderet nocte ſuper caſtra ros: deſcendebat pariter & man. oooo Audiuit ergo moyſes flentem populum oooo per familias ſingulos per oſtia tentorii ſui. Iratuſq; eſt furor dñi valde: ſed & moyſi ooo intolerãda res viſa eſt: & ait ad dñm. Cur oo afflixiſti ſeruũ tuũ? q̃re nõ inuenio ooooooo gr̃am corã te? Et cur i poſuiſti pondus vniuerſi populi huius ſup me? Nũquid ego concepi omnem hanc multitudinẽ vel genui eam: oo vt dicas mihi: porta eos in ſinu tuo: ooooooooo ſicut portare ſolet nutrix ĩfantulũ: & defer in terrã pro qua iuraſti patribus eorum. oooooo Vñ mihi carnes vt dẽ tante multitudini? oooo Flent cõtra me dicentes. Da nobis carnes oo vt comedamus. Non poſſum ſolus oooooooooo ſuſtinere omnẽ hunc populum: quia grauis eſt mihi. Sin aliter tibi videtur: ooooooooooo

Tex.Heb. Nu. Ca.xi.

אשר נאכל במצרים חנם את
הקשאים ואת האבטחים ואת
החציר ואת הבצלים ואת
השומים: ועתה נפשנו יבשה אין
כל בלתי אל המן עינינו: והמן
כזרע גד הוא ועינו כעין הבדלח:
שטו העם ולקטו וטחנו ברחים
או דכו במדכה ובשלו בפרור
ועשו אתו עגות והיה טעמו
כטעם לשד השמן: וברדת הטל
על המחנה לילה ירד המן עליו:
וישמע משה את העם בכה
למשפחתיו איש לפתח אהלו
ויחר אף יהוה מאד ובעיני משה
רע: ויאמר משה אל יהוה למה
הרעת לעבדך ולמה לא מצתי
חן בעיניך לשום את משא כל
העם הזה עלי: האנכי הריתי את
כל העם הזה אם אנכי ילדתיהו
כי תאמר אלי שאהו בחיקך
כאשר ישא האמן את הינק על
האדמה אשר נשבעת לאבתיו:
מאין לי בשר לתת לכל העם הזה
כי יבכו עלי לאמר תנה לנו בשר
ונאכלה: לא אוכל אנכי לבדי
לשאת את כל העם הזה כי כבד
ממני: ואם ככה את עשה לי

Primitiua.heb.

בטח
חצר
שוט ר״ח
דוך פרר
עשה עוג
ירד
שמע
שפחה
חרה
רוע אמר
רוע מצא
נשא
הרה
אמר נשא
שבע
נתן
בכה נתן
אכל יכל בדד
נשא

Transla.Chal.

דהוינא אכלין במצרים מגן ית בוציניא וית אבטיחיא וית כרתי ובוצלי ותומי: וכען
נפשנא תאיבא לית כל מדעם אלהין למנא עיננא: ומנא כבר זרע גדא הוא וחזויה
כחזו בדולחא: שיטין עמא ולקטין וטחנין ברחיא או דקין במדוכתא
ומבשלין ליה בקדרא ועבדין יתיה גריצן והוי טעמיה כטעם דליש במשחא: וכד
נחית טלא על משריתא בליליא נחית מנא עלוהי: ושמע משה ית עמא בכן לזרעיתהון
גבר בתרע משכניה ותקיף רוגזא דיי לחדא ובעיני משה בריש: ואמר משה קדם יי
למא אבאישתא לעבדך ולמה לא אשכחית רחמין קדמך לשואה ית מטול כל עמא
הדין עלי: האנא עדיתי ית כל עמא הדין אם בני אנון דאמרת לי סוברהי בתוקפך כמא
דמסובר תורבינא ית ינקא על ארעא דקיימתא לאבהתוהי: מנן לי בסרא למיתן
לכל עמא הדין ארי בכן עלי למימר הב לנא בסרא וניכול: ולית אנא יכיל בלחודי
למסבר לכל עמא הדין ארי יקיר מני: ואם כדין את עביד לי

Interp.chal.

quos comedebamus in egypto gratis: ⁊ cucumerũ ⁊ peponũ ⁊ porroꝝ ⁊ ceparũ ⁊ allioꝝ: nunc aũt aĩa nr̃a eſt deſiderãs nihil aliud reſpiciũt oculi nr̃i niſi man. Erat autem man quaſi ſemẽ coriandri: ⁊ color eius quaſi color bdelii. Diſpergebatur populus ⁊ colligebant illud: ⁊ q̃ volebat frangebat mola: ⁊ q̃ volebat terebat in mortario: ⁊ coq̃bant illo in olla: ⁊ faciebãt ex eo placentas: ⁊ erat ſapor eius quaſi ſapor panis oleati. Cũq; deſcenderet ros nocte ſup caſtra deſcẽdebat man ſup eum. Audiuitq; moyſes populũ flentes per familias ſuas ſingulos in oſtio tabernaculi ſui. Iratuſq; eſt furor dñi valde: ⁊ in oculis moyſi diſplicuit. Dixitq; moyſes coram dño. Quare maleſeciſti ſeruo tuo: ⁊ cur nõ inueni miam in ꝯſpectu tuo: vt poneres onus oĩs populi huius ſup me. Nunq̃d pr̃ ego ſuꝫ vniuerſi populi hui⁹ aut filij mei ſunt illi: vt dicas mihi porta eum in fortitudine tua: ſicut portat nutrix lactentẽ ſup terrã de qua iuraſti patribus ſuis. vnde habeo carnẽ vt dem vniuerſo populo huic: q: flent cõtra me dicẽtes. Da nobis carnẽ vt manducemus. nõ poſſum ego ſolus ſuſtinere omnẽ populũ hunc: quia grauior me eſt. Et ſi ita tu facies mihi oooooooooooo

Primitiua chal.

הוה
חזה
שוט צבה
בשל הוה
טלל שרא בכה
שבק
באש שכח שוה
נטל אמר
סבר קום יתן
יהב אכל יכל

Tex. Heb.

הרגני נא הרג אם מצאתי חן
בעיניך ואל אראה ברעתי׃ — רָאָה רעע
ויאמר יהוה אל משה אספה לי
שבעים איש מזקני ישראל
אשר ידעת כי הם זקני העם
ושטריו ולקחת אתם אל אהל
מועד והתיצבו שם עמך׃ וירדתי — יעד יצב
ודברתי עמך שם ואצלתי מן
הרוח אשר עליך ושמתי עליהם — שום
ונשאו אתך במשא העם ולא
תשא אתה לבדך׃ ואל העם
תאמר התקדשו למחר ואכלתם — קדש
בשר כי בכיתם באזני יהוה — בכה
לאמר מי יאכלנו בשר כי טוב — אכל
לנו במצרים ונתן יהוה לכם
בשר ואכלתם׃ לא יום אחד
תאכלון ולא יומים ולא חמשה — יום
ימים ולא עשרה ימים ולא
עשרים יום׃ עד חדש ימים עד
אשר יצא מאפכם והיה לכם
לזרא יען כי מאסתם את יהוה — זרה
אשר בקרבכם ותבכו לפניו — בכה פנה
לאמר למה זה יצאנו ממצרים׃
ויאמר משה שש מאות אלף רגלי — אמר ששה
העם אשר אנכי בקרבו ואתה — מאה
אמרת בשר אתן להם ואכלו — נתן
חדש ימים׃ הצאן ובקר ישחט — יום שחט

Trãsla. B. Hiero.

obsecro vt interficias me: & inueniam gratiã in oculis tuis: ne tantis afficiar malis. Et dixit dñs ad moysẽ. Congrega mihi septuaginta viros de senioribus israel: quos tu nosti quod senes populi sint ac magistri. & duces eos ad ostium tabernaculi federis: faciesq; ibi stare tecum: vt descendã & loquar tibi: & auferam de spiritu tuo: tradamq; eis: vt sustentent tecum onus populi: & non tu solus graueris. Populo quoq; dices. Sanctificamini. Cras comedetis carnes. Ego enim audiui vos dicere. Quis dabit nobis escas carniũ. Bene nobis erat in egypto. Vt det vobis dominus carnes & comedatis non vno die nec duobus vel quinq; aut decem nec viginti quidẽ: sed vsq; ad mensem dierũ: donec exeat per nares vestras: & vertatur in nauseam: eo quod repuleritis dominum qui in medio vestri est: & fleueritis coram eo dicẽtes. Quare egressi sumus ex egypto. Et ait moyses ad dñm. Sexcenta milia peditũ huius populi sunt: & tu dicis. Dabo eis esum carniũ mense integro. Nunquid ouium & boum multitudo cedetur

Trãsla. Grec. lxx. cũ interp. latina

interfice me morte: si inueni gratiam apud
ἀπόκτεινόν με ἀναιρέσει, εἰ εὕρηκα χάριν παρὰ
te: vt non videam afflictionem meam. et dixit dñs — D
σοί, ἵνα μὴ ἴδω τὴν κάκωσίν μου. καὶ εἶπε κύριος
ad moysen: congrega mihi septuaginta vi-
πρὸς μωυσῆν, συνάγαγέ μοι ἑβδομήκοντα ἄν-
ros de senioribus israel: quos tu ip-
δρας ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων ἰσραήλ, οὓς σὺ αὐ-
se nosti. ipsi sunt seniores populi:
τὸς εἶδας. οὗτοί εἰσι πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ,
et scribe eos. et educes eos in
καὶ γραμματεῖς αὐτῶν. καὶ ἐξάξεις αὐτοὺς εἰς τὴν
tabernaculum testimonii: et stabunt illic te-
σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ στήσονται ἐκεῖ μετὰ
cum: et descendam: et loquar ibi te-
σοῦ, καὶ καταβήσομαι, καὶ λαλήσω ἐκεῖ μετὰ
cum: et auferam de spiritu qui in te:
σοῦ, καὶ ἀφελῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἐπὶ σοί,
et ponam super eos. et sustinebunt te-
καὶ ἐπιθήσω ἐπ᾽ αὐτούς. καὶ συναντιλήψονταί με-
cum impetum populi: et non feres il-
τὰ σοῦ τὴν ὁρμὴν τοῦ λαοῦ, καὶ οὐκ οἴσεις αὐ-
los tu solus. et populo dices: sanctificamini — Leui. 20.b.
τοὺς σὺ μόνος. καὶ τῷ λαῷ ἐρεῖς, ἁγιάσασθε — Iosu. 3.b.
in crastinum: et comedetis carnes: quia fleuistis — 1. Re.
εἰς αὔριον, καὶ φάγεσθε κρέα, ὅτι ἐκλαύσατε — 16.b.
coram dño: dicentes: quis nos cibabit carnibus:
ἔναντι κυρίου, λέγοντες, τίς ἡμᾶς ψωμιεῖ κρέα,
quia bonum nobis est in egypto. et dabit do-
ὅτι καλὸν ἡμῖν ἐστὶν ἐν αἰγύπτῳ. καὶ δώσει κύ-
minus vobis carnes et manducabitis. non diem vnum
ριος ὑμῖν κρέα καὶ φάγεσθε. οὐχ ἡμέραν μίαν
comedetis: neque duos: neque quinque dies: neque decem
φάγεσθε, οὐδὲ δύο, οὐδὲ πέντε ἡμέρας, οὐδὲ δέκα
dies: neque viginti dies: vsque ad mensem dierum co-
ἡμέρας, οὐδὲ εἴκοσι ἡμέρας, ἕως μηνὸς ἡμερῶν φά-
medetis: vsque quo exeat per nares vestras: et
γεσθε, ἕως ἂν ἐξέλθῃ διὰ τῶν μυκτήρων ὑμῶν. καὶ
erit vobis ad choleram: quia inobedientes fuistis dño:
ἔσται ὑμῖν εἰς χολέραν, ὅτι ἠπειθήσατε κυρίῳ,
qui est in vobis: et fleuistis coram eo:
ὅς ἐστιν ἐν ὑμῖν. καὶ ἐκλαύσατε ἐναντίον αὐτοῦ,
dicentes: quare nobis egredi de terra egypti. et
λέγοντες, ἱνατί ἡμῖν ἐξελθεῖν ἐκ γῆς αἰγύπτου. καὶ
dixit moyses: sexcenta milia peditum populi:
εἶπε μωυσῆς, ἑξακόσιαι χιλιάδες πεζῶν ὁ λαός,
in quibus sum in ipsis. et tu dixisti carnes da-
ἐν οἷς εἰμὶ ἐν αὐτοῖς. καὶ σὺ εἶπας κρέα δώ-
bo eis: et comedent mense dierum. nunquid o-
σω αὐτοῖς, καὶ φάγονται μῆνα ἡμερῶν. μὴ πρό-
ues et boues occidentur:
βατα καὶ βόες σφαγήσονται,

Transla. Chal.

קטולני כען קטול אם אשכחית רחמין קדמך ולא אחזי בבשתי׃ ואמר יי למשה
כנוש קדמי שבעין גברא מסבי ישראל דידעתא ארי אנון סבי עמא וסרכוהי ותדבר
יתהון למשכן זמנא ויתעתדון תמן עמך׃ ואתגלי ואמליל עמך תמן וארבי מן רוחא
דעלך ואשוי עליהון ויסוברון עמך במטול עמא ולא תסובר את בלחודך׃ ולעמא
תימר אזדמנו למחר ותיכלון בישרא ארי בכיתון קדם יי למימר מן יוכלננא
בישרא ארי טב לנא במצרים ויתן יי לכון בישרא ותיכלון׃ לא יומא חד תיכלון
ולא תרין יומין ולא חמשא יומין ולא עשרא יומין ולא עשרין יומין׃ עד ירח יומין עד
דתהוון קצין ביה ויהי לכון לתקלא חלף דקצתון במימרא דיי דשכינתיה שריא ביניכון
ובכיתון קדמוהי למימר למה דנן נפקנא ממצרים׃ ואמר משה שית מאה אלפין
גברא רגלאה עמא דאנא ביניהון ואת אמרת בישרא אתן להון ויכלון ירח יומין׃
העאן ותורין יתנכסון

Primitiua chal.

שבק חזה בישׁ
שוב דבר שבק
עתד גלה סלל
רבב שוה סבר
נטל אמר זמן
אכל בכה נתן
קום תוה אמר
נתן אכל
נכס

Interp. chal.

interfice me obsecro: si inueni mĩam in oculis tuis: et non videbo malum meum. Dixitq; dñs moysi. Congrega corã me septuaginta viros de senioribus filiorum israel quos tu nosti quod sint senes populi et prefecti eius. Et duces eos ad tabernaculum federis: et stabunt ibi tecum. et reuelabor: et loquar tecum ibi: et augebo de spiritu qui est super te et ponam super eos: et sustinebunt tecum onus populi: et non sustinebis tu solus. populo quoq; dices. Preparamini in crastinum et comedetis carnẽ: quia plorastis coram dño dicẽtes. Quis dabit nobis carnẽ ad manducandum: bene enim erat nobis in egypto. dabitq; dñs vobis carnẽ et comedetis non vno die nec duobus diebus nec quinq; diebus nec decẽ diebus nec viginti diebus: sed vsq; ad mensem dierum: donec in fastidium eam habeatis: et sit vobis in scandalum. eo quod in fastidium fuit vobis verbum dñi: cuius maiestas habitat inter vos: et plorastis coram eo dicentes. vt quid egressi sumus de egypto. Et ait moyses. sexcenta milia virorum peditum populi huius inter quos ego habito: et tu dixisti. Dabo eis carnem et comedant mense dierum. Nunquid si oues et boues occidantur

Trāſla.Gre.lxx.cū interp.latina.

E καὶ ἀρκέσει αὐτοῖς, ἢ πᾶν τὸ ὄψος τῆς θαλάσσης συναχθήσεται αὐτοῖς, καὶ ἀρκέσει αὐτοῖς. καὶ

Esa. 59.a. εἶπε κύριος πρὸς μωυσῆν, μὴ ἡ χεὶρ κυρίου οὐκ ἀρκέσει. ἤδη γνώσῃ, εἰ ἐπικαταλήψεταί σε ὁ λόγος μου, ἢ οὔ. καὶ ἐξῆλθε μωυσῆς, καὶ ἐλάλησε πρὸς τὸν λαὸν τὰ ῥήματα κυρίου. καὶ συνήγαγεν ἑβδομήκοντα ἄνδρας ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ. καὶ ἔστησεν αὐτοὺς κύκλῳ τῆς σκηνῆς. καὶ κατέβη κύριος ἐν νεφέλῃ, καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτόν, καὶ παρείλατο ἀπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἐπ' αὐτῷ, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τοὺς ἑβδομήκοντα ἄνδρας τοὺς πρεσβυτέρους.

F ὡς δὲ ἐπανεπαύσατο πνεῦμα ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐπροφήτευσαν, καὶ οὐκ ἔτι προσέθεντο. καὶ κατελείφθησαν δύο ἄνδρες ἐν τῇ παρεμβολῇ. ὄνομα τῷ ἑνὶ ἐλδάδ, καὶ ὄνομα τῷ δευτέρῳ μωδάδ, καὶ ἐπανεπαύσατο ἐπ' αὐτοὺς τὸ πνεῦμα, καὶ οὗτοι ἦσαν τῶν καταγεγραμμένων, καὶ οὐκ ἦλθοσαν πρὸς τὴν σκηνήν. καὶ ἐπροφήτευσαν ἐν τῇ παρεμβολῇ. καὶ προσδραμὼν ὁ νεανίσκος ἀπήγγειλε μωυσῇ. καὶ εἶπεν, ἐλδὰδ καὶ μωδὰδ προφητεύουσιν ἐν τῇ παρεμβολῇ.

G καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς ὁ τοῦ ναυῆ ὁ παρεστηκὼς μωυσῇ ὁ ἐκλεκτὸς αὐτοῦ, εἶπε, κύριέ μου μωυσῆ κώλυσον αὐτούς. καὶ εἶπεν αὐτῷ μωυσῆς, μὴ ζηλοῖς σὺ ἐμοί, καὶ τίς δῴη πάντα τὸν λαὸν κυρίου προφήτας, ὅταν δῷ κύριος τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐπ' αὐτούς. καὶ ἀπῆλθε μωυσῆς εἰς τὴν παρεμβολήν, αὐτὸς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἰσραήλ. καὶ πνεῦμα ἐξῆλθε παρὰ κυρίου, καὶ ἐξεπέρασεν ὀρτυγομήτραν ἀπὸ τῆς θαλάσσης. καὶ ἐπέβαλεν ἐπὶ τῆς

& sufficiet eis: aut oē opſoniū maris cōgregabit ipſis: & ſufficiet eis. & dixit dñs ad moyſen: nūq̄d man' dñi nō ſufficiet. iā noſces: ſi cōprehēdet te verbū meū: aut nō. & exijt moyſes: & locut' ē ad pplm̄ vba dñi. & cōgregauit ſeptuaginta viros de ſeniorib' ppl'i. & ſtatuit eos in circuitu tabnaculi. & deſcēdit dñs in nube: & locut' ē ad eū: & abſtulit de ſpū q̄ ſup eū: & poſuit ſup ſeptuagita viros ſeniores. vt aūt quieuit ſpūs ſup eos: & pphetauerūt: & nō āpli' adiecerūt. & relicti fuerūt duo viri in caſtris: nomē vni heldad: & nomē ſcd̄o medad: & requieuit ſup eos ſpūs: & hi fuerūt ex deſcriptis: & nō venerūt ad tabnaculū. & pphetauerūt in caſtris. & accurrēs iuuenis narrauit moyſi. & dixit: heldad & medad pphetant in caſtris. & rndēs ieſus fili' naue q̄ aſſtabat moyſi electus eius: dixit: dñe mi moyſes phibe illos. & dixit ei moyſes: nūq̄d emularis tu mihi: & q̄s det oēm pplm̄ dñi pphetas: qñ dederit dñs ſpūm ſuū in eos. & abijt moyſes in caſtra: ipſe & ſeniores iſrael. & ſpūs exijt a dño: & trāſire fecit coturnicē a mari. & immiſit in

Trāſla.B.Hiero.

vt poſſit ſufficere ad cibum? vel omnes piſces maris in vnum cōgregabuntur: vt eos ſatiet. Cui rñdit dñs. Nūqd manus domini inualida eſt? Iam nunc videbis vtrum meus ſermo ope cōpleatur. Venit igitur moyſes: & narrauit populo verba domini: cōgregans ſeptuagita viros de ſenioribus iſrael: quos ſtare fecit circa tabernaculum. Deſcēditq; dominus p nubē: & locutus eſt ad eū auferēs de ſpiritu qui erat in moyſe: & dans ſeptuagita viris. Cūq; requieuiſſet in eis ſpūs: pphetauerunt: nec vltra ceſſauerunt. Remāſerāt aūt in caſtris duo viri: quorū vnus vocabatur heldad: & alter medad: ſup quos requieuit ſpiritus: nam & ipſi deſcripti fuerāt: & nō exierāt ad tabernaculū. Cū pphetarent in caſtris: cucurrit puer & nūciauit moyſi dicens. Heldad & medad prophetant in caſtris. Statim ioſue filius nun miniſter moyſi & electus e pluribus ait. Dñe mi moyſes prohibe eos. At ille quid inquit emularis pro me. Quis tribuat vt ois populus prophetet: & det eis dominus ſpūm ſuū. Reuerſuſq; eſt moyſes & maiores natu iſrael in caſtra. Ventus aūt egrediens a domino arreptas trās mare coturnices detulit: & dimiſit i ca-

Tex.Heb. Nu. Ca.xi.

לָהֶם וּמָצָא לָהֶם אִם אֶת כָּל דְּגֵי
הַיָּם יֵאָסֵף לָהֶם וּמָצָא לָהֶם׃
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה הֲיַד יְהוָה
תִּקְצָר עַתָּה תִרְאֶה הֲיִקְרְךָ דְבָרִי
אִם לֹא׃ וַיֵּצֵא מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶל
הָעָם אֵת דִּבְרֵי יְהוָה וַיֶּאֱסֹף
שִׁבְעִים אִישׁ מִזִּקְנֵי הָעָם וַיַּעֲמֵד
אֹתָם סְבִיבֹת הָאֹהֶל׃ וַיֵּרֶד יְהוָה
בֶּעָנָן וַיְדַבֵּר אֵלָיו וַיָּאצֶל מִן
הָרוּחַ אֲשֶׁר עָלָיו וַיִּתֵּן עַל
שִׁבְעִים אִישׁ הַזְּקֵנִים וַיְהִי כְּנוֹחַ
עֲלֵיהֶם הָרוּחַ וַיִּתְנַבְּאוּ וְלֹא יָסָפוּ׃
וַיִּשָּׁאֲרוּ שְׁנֵי אֲנָשִׁים בַּמַּחֲנֶה שֵׁם
הָאֶחָד אֶלְדָּד וְשֵׁם הַשֵּׁנִי מֵידָד
וַתָּנַח עֲלֵהֶם הָרוּחַ וְהֵמָּה בַּכְּתֻבִים
וְלֹא יָצְאוּ הָאֹהֱלָה וַיִּתְנַבְּאוּ
בַּמַּחֲנֶה׃ וַיָּרָץ הַנַּעַר וַיַּגֵּד לְמֹשֶׁה
וַיֹּאמַר אֶלְדָּד וּמֵידָד מִתְנַבְּאִים
בַּמַּחֲנֶה׃ וַיַּעַן יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן מְשָׁרֵת
מֹשֶׁה מִבְּחֻרָיו וַיֹּאמַר אֲדֹנִי
מֹשֶׁה כְּלָאֵם׃ וַיֹּאמֶר לוֹ מֹשֶׁה
הַמְקַנֵּא אַתָּה לִי וּמִי יִתֵּן כָּל
עַם יְהוָה נְבִיאִים כִּי יִתֵּן יְהוָה
אֶת רוּחוֹ עֲלֵיהֶם׃ וַיֵּאָסֵף מֹשֶׁה
אֶל הַמַּחֲנֶה הוּא וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל׃
וְרוּחַ נָסַע מֵאֵת יְהוָה וַיָּגָז שַׂלְוִים
מִן הַיָּם וַיִּטֹּשׁ עַל הַמַּחֲנֶה

Priitiua.heb.

דָּגָה
אָסַף
קָצַר רָאָה קָרָה
דָּבַר
אָסַף
עָמַד
סָבַב
אָצַל
הָיָה
נָבָא
שָׁאַר שָׁנָה חָנָה
שָׁנָה
נוּחַ
רוּץ נָגַד
עָנָה שָׁרַת
קָנָא נָתַן
נָבָא
אָסַף
גּוּז

Tranſla.Chal.

לְהוֹן הֲיִסְפְּקוּן לְהוֹן אִם יָת כָּל נוּנֵי יַמָּא יִתְכַּנְשׁוּן לְהוֹן הֲיִסְפְּקוּן לְהוֹן׃ וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה הֲמֵימְרָא דַיְיָ יִתְעַכַּב כְּעַן תֶּחֱזֵי הַיְעָרְעִינָךְ פִּתְגָּמַי אִם לָא׃ וּנְפַק מֹשֶׁה וּמַלֵּיל עִם עַמָּא יָת פִּתְגָּמַיָּא דַיְיָ וּכְנַשׁ שִׁבְעִין גַּבְרָא מִסָּבֵי עַמָּא וַאֲקִים יָתְהוֹן סְחוֹר סְחוֹר לְמַשְׁכְּנָא׃ וְאִתְגְּלִי יְיָ בַּעֲנָנָא וּמַלֵּיל עִמֵּיהּ וְרַבִּי מִן רוּחָא דַעֲלוֹהִי וִיהַב עַל שִׁבְעִין גַּבְרָא סָבַיָּא וַהֲוָה כַּד שְׁרַת עֲלֵיהוֹן רוּחַ נְבוּאָה וּמִתְנַבָּן וְלָא פָסְקִין׃ וְאִשְׁתָּאֲרוּ תְּרֵין גֻּבְרִין בְּמַשְׁרִיתָא שׁוּם חַד אֶלְדָּד וְשׁוּם תִּנְיָנָא מֵידָד וּשְׁרַת עֲלֵיהוֹן רוּחַ נְבוּאָה וְאִנּוּן בִּכְתִיבַיָּא וְלָא נְפַקוּ לְמַשְׁכְּנָא וּמִתְנַבָּן בְּמַשְׁרִיתָא׃ וּרְהַט עוּלֵימָא וְחַוִּי לְמֹשֶׁה וַאֲמַר אֶלְדָּד וּמֵידָד מִתְנַבָּן בְּמַשְׁרִיתָא׃ וַאֲתֵיב יְהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן מְשַׁמְשָׁנֵיהּ דְּמֹשֶׁה מֵעוּלֵימוֹהִי וַאֲמַר רִבּוֹנִי מֹשֶׁה אֶסְּרִנּוּן׃ וַאֲמַר לֵיהּ מֹשֶׁה הַקִּנְאָתִי אַתְּ מְקַנֵּי רְעֵינָא פוֹן דִּיהוֹן כָּל עַמָּא דַיְיָ נְבִיאִין אֲרֵי יִתֵּן יְיָ יָת רוּחַ נְבוּאוּתֵיהּ עֲלֵיהוֹן׃ וְאִתְכְּנֵשׁ מֹשֶׁה לְמַשְׁרִיתָא הוּא וְסָבֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְרוּחָא נְטַל מִן קֳדָם יְיָ וְאַפְרַח שְׂלָיו מִן יַמָּא וּרְמָא עַל מַשְׁרִיתָא

Interp̄.chal.

eis: ſufficiēt eis? aut ſi oēs piſces maris ↄgregent eis nunq̄d ſufficiēt eis? Dixitq; dñs ad moyſen. Nunq̄d verbū dñi ipedit. nūc videbis vtrū accidat tibi verbū meū an nō. Egreſſuſq; eſt moyſes: & locutus eſt cū populo verba dñi. Et cōgregauit ſeptuagita viros de ſeniorib' ppl'i. et ſtatuit eos p circuitū tabernaculi. Reuelatuſq; eſt dñs in nube & locut' eſt cū eo: & auxit de ſpū qui erat in eo: & dedit ſup ſeptuagita viros ſeniores. Factūq; eſt cū requieuiſſet in eis ſpūs pphetie: pphetauerūt & nequaq̄ ceſſauerūt: remāſerāt aūt duo viri in caſtris: nomē vnius eldad & nomē ſcd̄i medad: et requieuit ſup eos ſpūs pphetie: & ipſi erāt deſcripti: & nō exierāt ad tabernaculū: & pphetabāt in caſtris. Cucurrit autē puer & narrauit moyſi: et ait. Eldad & medad pphetāt in caſtris. Rñditq; ioſue fili' non miniſter moyſi a pueritia ſua: & ait. Dñe mi moyſes mitte eos in carcerē. Dixitq; ei moyſes. nunq̄d emularis tu emulationē meā: vellē q̄ ois ppl's dñi pphetarēt: & q̄ daret dñs ſpūm pphie ſue ſup eos. Collectuſq; ē moyſes in caſtra ipſe & ſeniores iſrael. Ventus autē egreſſus eſt a facie domini: & volare fecit coturnices de mari & proiecit eas iuxta caſtra

Priitiua chal.

סְפַק כְּנַשׁ
עֲכַב חֲזָה עֲרַע
שׁוּב קוּם
שְׁכַן גְּלָה רְבַב
שְׁרָא נְבָא שְׁאַר
שְׁרָא תְּנָה
תְּנָה
תוּב שְׁמַשׁ
קְנָא רְעָה הֲוָה
נְתַן כְּנַשׁ שְׁרָא
שׁוּב פְּרַח רְמָה

כדרך יום כה וכדרך יום כה
סביבות המחנה וכאמתים על סבב אמה
פני הארץ: ויקם העם כל היום פנה קום
ההוא וכל הלילה וכל יום המחרת
ויאספו את השליו הממעיט אסף מעט
עשרה חמרים וישטחו להם
שטוח סביבות המחנה: הבשר שטח
עודנו בין שניהם טרם יכרת חנה
ואף יהוה חרה בעם ויך יהוה בעם כרת
מכה רבה מאד: ויקרא את שם נכה
המקום ההוא קברות התאוה כי רבב קרא
שם קברו את העם המתאוים: קום אוה
מקברות התאוה נסעו העם
חצרות ויהיו בחצרות: היה

Cap.xii.

ותדבר מרים ואהרן
במשה על אדות האשה הכשית דבר אוד איש
אשר לקח כי אשה כשית
לקח: ויאמרו הרק אך במשה אמר
דבר יהוה הלא גם בנו דבר
וישמע יהוה: והאיש משה שמע
ענו מאד מכל האדם אשר ענה
על פני האדמה: ויאמר יי פנה
יהוה פתאם אל משה ואל פתח
אהרן ואל מרים צאו שלשתכם יצא
אל אהל מועד ויצאו שלשתם: ירד
וירד יהוה בעמוד ענן ויעמד עמד עמד
פתח האהל ויקרא אהרן קרא

Trāsla. B. Hiero.

stra itinere q̄ntū vno die
cōfici potest
ex omni parte castrorū
p circuitu: volabantq; i
aere duobus cubitis alti
tudine sup terrā. Sur-
gens ergo populus to-
to die illo & nocte ac
die altero cōgregauit
coturnicū multitudinē
qui parū decē choros:
& siccauerūt eas
p gyrum castrorū. Ad
huc carnes erant
in dentibus eorū: nec
defecerat huiuscemodi
cibus: & ecce furor dñi
concitatus in populū
pcussit eum plaga ma
gna nimis. Vocatusq;
est ille locus sepulchra
cōcupiscētie: ibi enim
sepelierūt populū q
desiderauerat carnes.
Egressi autē de sepul-
chris concupiscentie ve
nerunt in aseroth: &
manserunt ibi. Cap.12.
Locutaq; est maria
& aaron
cōtra moysen pp vxo
rē eius ethiopissam:
& dixerunt. Num per
solum moysen
locutus est dñs? Non-
ne & nobis silr est locu
tus? Q̄d cū audisset do
minus: iratus est. Erat ei
moyses vir mitissimus
sup oēs hoies qui mo
rabantur in terra. Sta-
tim locutus est
dominus ad eum & ad
aarō & mariam. Egre
dimini vos tantū tres
ad tabernaculum fede
ris. Cūq; fuissent egres
si: descendit dñs in co-
lumna nubis: & stetit
in introitu tabernacu
li vocans aaron

Trāsla. Grę. lxx. cū interp. latina

castra: viā diei hinc: ⁊ viā
παρεμβολῆς, ὁδὸν ἡμέρας ἐντεῦθεν, καὶ ὁδὸν ἡ-
diei hinc in circuitu castrorū q̄si bi-
μέρας ἐντεῦθεν, κύκλω τῆς παρεμβολῆς ὡσεὶ δί-
cubitū a tra. ⁊ surgens pp̄ls totū
πηχυ ἀπὸ τῆς γῆς. καὶ ἀναστὰς ὁ λαὸς ὅλην τὴν
diē illū: ⁊ totā noctē: ⁊ totū
ἡμέραν ἐκείνην, καὶ ὅλην τὴν νύκτα, καὶ ὅλην τὴν ἡ-
diem crastinū: et cōgregauerūt coturni
μέραν τὴν ἐπαύριον, καὶ συνήγαγον τὴν ὀρτυγομή-
cē: q̄ parū cōgregauit decē coros. ⁊ refrigerauē-
τραν, ὁ τὸ ὀλίγον συνήγαγε δέκα κόρους. καὶ ἔψυξαν
rūt sibi ipsis refrigeria i circuitu castrorū. carnes Ps. 77
ἑαυτοῖς ψυγμοὺς κύκλω τῆς παρεμβολῆς. τὰ κρέα
adhuc erāt in dentib⁹ eorū anteq̄ deficerēt.
ἔτι ἦν ἐν τοῖς ὀδοῦσιν αὐτῶν πρὶν ἢ ἐκλείπειν.
⁊ dñs irat⁹ ē ira in pp̄lm. ⁊ pcussit
καὶ κύριος ἐθυμώθη ὀργῇ εἰς τὸν λαόν. καὶ ἐπάταξε
dñs populū plaga magna valde. ⁊
κύριος τὸν λαὸν πληγὴν μεγάλην σφόδρα. καὶ
vocatū ē nomē loci illius: sepulchra
ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, μνήματα
cōcupiscētie. q: ibi sepelierūt populū desi
τῆς ἐπιθυμίας. ὅτι ἐκεῖ ἔθαψαν τὸν λαὸν τὸν ἐπι-
deratorē. a sepulchris cōcupiscētie pfect⁹ ē po
θυμητήν. ἀπὸ μνημάτων τῆς ἐπιθυμίας ἐξῆρεν ὁ λα-
pul⁹ i aseroth. ⁊ fuit popul⁹ in aseroth.
ὸς εἰς ἀσηρώθ. καὶ ἐγένετο ὁ λαὸς ἐν ἀσηρώθ. Ca.12.
Et locuta ē maria ⁊ aarō cōtra moy A
καὶ ἐλάλησε μαριὰμ καὶ ἀαρὼν κατὰ μωυ-
sen: pp̄ter vxorē ethiopissā: quā acce
σῆ, ἕνεκεν τῆς γυναικὸς τῆς αἰθιοπίσσης, ἣν ἔλα- Deut.
pit moyses: q: vxorē ethiopissā accepit. 24.
βε μωυσῆς, ὅτι γυναῖκα αἰθιόπισσαν ἔλαβε.
⁊ dixerūt: nū moysi soli locut⁹ ē deus:
καὶ εἶπαν, μὴ μωυσῇ μόνῳ λελάληκεν ὁ θεός;
nōne ⁊ nobis locut⁹ ē: ⁊ audiuit dñs. ⁊ ho
οὐχὶ καὶ ἡμῖν ἐλάλησε; καὶ ἤκουσε κύριος. καὶ ὁ ἄν-
mo moyses mitis valde pręter oēs
θρωπος μωυσῆς πραῢς σφόδρα παρὰ πάντας
hoīes existētes sup terrā. ⁊ dixit
τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὄντας ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ εἶπε
dñs statim ad moysem ⁊ aaron ⁊
κύριος παραχρῆμα πρὸς μωυσῆν καὶ ἀαρὼν καὶ
mariā: exite vos tres in taber
μαριάμ, ἐξέλθετε ὑμεῖς οἱ τρεῖς εἰς τὴν σκη-
naculū testimonij. ⁊ egressi sūt tres: ⁊ in
νὴν τοῦ μαρτυρίου. καὶ ἐξῆλθον οἱ τρεῖς, καὶ εἰς τὴν
tabernaculū testimonij descendit dñs in colūna
σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου κατέβη κύριος ἐν στύλῳ
nubis: ⁊ stetit in hostio tabernaculi
νεφέλης, καὶ ἔστη ἐπὶ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ B
testimonij. ⁊ vocati sūt aaron
μαρτυρίου. καὶ ἐκλήθησαν ἀαρὼν

Transla. Chal.

כמהלך יומא לכא וכמהלך יומא לכא סחור סחור למשריתא וכרום תרתין אמין על
אפי ארעא: וקם עמא כל יומא ההוא וכל ליליא וכל יומא דבתרוהי וכנשו ית שליו
דאזער כנש עשר דגורין ושטחו להון משטיחין סחור סחור למשריתא: בסרא עד
הוא בין שניהון עד לא פסק ורוגזא דיי תקיף בעמא וקטל יי בעמא קטול סגי
לחדא: וקרא ית שמה דאתרא ההוא קברי דמשאלי ארי תמן קברו ית עמא דשאילו:
מקברי דמשאלי נטלו עמא לחצרות והוו בחצרות: Ca.xii. ומלילת מרים
ואהרן במשה על עיסק אתתא שפירתא דנסיב ארי אתתא שפירתא דנסיב רחיקו:
ואמרו הלחוד ברם במשה מליל יי הלא אף עמנא מליל ושמיע קדם יי: וגברא
משה ענותן לחדא מכל אינשא דעל אפי ארעא: ואמר יי בתכיף למשה ולאהרן
ולמרים פוקו תלתיכון למשכן זמנא ונפקו תלתיהון: ואתגלי יי בעמודא
דעננא וקם בתרע משכנא וקרא אהרן

Pritiua chal. Interp. chal.

הלך תרי
אמה קום
זער שטח
שאל
הוה
אתא
ענה
נפק שכן
גלה קום

itinere vni⁹ diei hinc ⁊ itinere vni⁹ diei illic p circuitū castrorū: ⁊ q̄si altitudine duorū cubitorū sup faciē t̄re. Surrexitq; pp̄ls toto die illo ⁊ tota nocte ac toto die sequēti ⁊ collegerūt coturnices: q̄ min⁹ collegit: cōgregauit decē aceruos: ⁊ extenderūt eas p gyrū castrorū. adhuc erat caro in dentibus eorū: anteq̄ deficeret: et furor dñi iratus est cōtra populū: ⁊ occidit dñs in populo occisione magna valde. Vocauitq; nomē loci illius sepulchra desiderantiū: q: ibi sepelierūt populū qui desiderauit. de sepulchris desiderātiū pfectus est populus in aseroth: ⁊ māserūt in aseroth. Ca.12.

Locutaq; est maria ⁊ aaron cōtra moysen pp̄ter vxorē pulchrā quā acceperat: q̄m vxorē pulchrā quā accepit repulit. dixerūtq;. Nunquid cū solo moyse locutus est dñs: nōne etiā nobiscū locutus est: et auditum est corā dño. Vir aūt moyses erat mitis valde p̄e oībus hoībus q̄ erant sup faciē terre. Dixitq; dñs repente ad moysen ⁊ aaron ⁊ mariā. Egredimini vos tres ad tabernaculū federis: ⁊ egressi sunt illi tres. ⁊ reuelatus est dñs in columna nubis: et stetit in ostio tabernaculi: ⁊ vocauit aaron

ꝛ mariā: exierūt ambo. ꝛ dixit dñs ad
καὶ μαριάμ, ἐξῆλθον ἀμφότεροι. καὶ εἶπε κύριος πρὸς
eos: audite verba mea. si fuerit pro-
αὐτούς, ἀκούσατε τῶν λόγων μου· ἐὰν γένηται προ-
pheta vobis dñi: in visione illi cognoscar:
φήτης ὑμῶν κυρίῳ, ἐν ὁράματι αὐτῷ γνωσθήσομαι,
ꝛ in somno loquar ei. nō sic seruus
καὶ ἐν ὕπνῳ λαλήσω αὐτῷ. οὐχ οὕτως ὁ θεράπων
meus moyses: in omni domo mea fidelis est. os
μου μωυσῆς, ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ μου πιστός ἐστι. στό-
ad os loquar ei in spē ꝛ nō per
Exo. 33.c. μα κατὰ στόμα λαλήσω αὐτῷ ἐν εἴδει καὶ οὐ δι' αἰ-
enigmata: ꝛ gloriā dñi vidit: ꝛ cur nō
νιγμάτων, καὶ τὴν δόξαν κυρίου εἶδε, καὶ διατί οὐκ
timuistis murmurare contra seruū
ἐφοβήθητε καταλαλῆσαι κατὰ τοῦ θεράποντός
meū moysen? ꝛ ira furoris dñi sup eos: ꝛ a-
μου μωυσῆ; καὶ ὀργὴ θυμοῦ κυρίου ἐπ' αὐτούς, καὶ ἀ-
C bierūt. ꝛ nubes recessit a tabernaculo. ꝛ ec-
πῆλθον. καὶ ἡ νεφέλη ἀπέστη ἀπὸ τῆς σκηνῆς. καὶ ἰ-
ce maria leprosa velut nix. ꝛ respexit aa-
δοὺ μαριὰμ λεπρῶσα ὡσεὶ χιών. καὶ ἐπέβλεψεν ἀα-
ron sup mariā: ꝛ ecce leprosa. ꝛ dixit aa-
ρὼν ἐπὶ μαριάμ, καὶ ἰδοὺ λεπρῶσα. καὶ εἶπεν ἀα-
ron ad moysen: rogo dñe mi ne imponas no-
ρὼν πρὸς μωυσῆν, δέομαι κύριέ μου μὴ συνεπιθῇς ἡ-
bis pctm: quia ignorauimus quod peccaui-
μῖν ἁμαρτίαν, διότι ἠγνοήσαμεν καθότι ἡμάρτο-
mus. nō fiat vt equale morti: tanq̄ abortiuū egre-
μεν. μὴ γένηται ὡς ἴσον θανάτῳ, ὡσεὶ ἔκτρωμα ἐκ-
diens de vulua matris sue: ꝛ absumit
πορευόμενον ἐκ μήτρας μητρὸς αὐτῆς, καὶ κατεσθίει τὸ
D dimidiū carnis eius. ꝛ clamauit moyses ad dñm:
ἥμισυ τῶν σαρκῶν αὐτῆς. καὶ ἐβόησε μωυσῆς πρὸς κύριον,
dicens: deus rogo te: medere illi. ꝛ dixit dñs
λέγων, ὁ θεὸς δέομαί σου, ἴασαι αὐτήν. καὶ εἶπε κύριος
ad moysen: si pater eius spuens spuisset in
πρὸς μωυσῆν, εἰ ὁ πατὴρ αὐτῆς πτύων ἐνέπτυσεν εἰς
faciem eius nō verebitur. septē di-
τὸ πρόσωπον αὐτῆς, οὐκ ἐντραπήσεται; ἑπτὰ ἡμέ-
es segregetur extra castra: ꝛ post
ρας ἀφορισθήτω ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ μετὰ
hec ingredietur. ꝛ separata ē maria extra
ταῦτα εἰσελεύσεται. καὶ ἀφωρίσθη μαριὰμ ἔξω τῆς
castra septē dies. ꝛ pplus nō profectus ē
παρεμβολῆς ἑπτὰ ἡμέρας. καὶ ὁ λαὸς οὐκ ἐξῆρεν
quoad mūdata ē maria.
ἕως ἐκαθαρίσθη μαριάμ. Ca. 15.

A ET post hec profectus ē pplus de aseroth:
ΚΑὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆρεν ὁ λαὸς ἐξ ἀσηρώθ,
ꝛ castrametati sūt in deserto pharā. ꝛ lo-
καὶ παρενέβαλεν ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ φαράν. καὶ ἐ-
cutus ē dñs ad moysen: dicēs: mitte
λάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, ἀπόστειλον

Et mariā. Qui cū issent dixit ad eos. Audite sermões meos. Si quis fuerit inter vos ꝓpheta dñi: in visione apparebo ei vel per somniū loquar ad illum. At non talis seruus meus moyses: qui in oi domo mea fidelissimus est. Ore ei ad os loquar ei. Palā & nō per enigmata & figuras dñm videt. Quare ergo nō timuistis detrahere seruo meo moysi. Iratusq; contra eos abiit. Nubes quoq; recessit que erat super tabernaculū. Et ecce maria apparuit cādēs lepra quasi nix. Cūq; respexisset eā aarō: & vidisset perfusam lepra: ait ad moysē. Obsecro dñe mi: ne imponas nobis hoc peccatū qd stulte cōmisimus: ne fiat hec quasi mortua: & vt abortiuū qd proiicitur de vulua matris sue. Ecce iam mediū carnis eius deuoratū ē a lepra. Clamauitq; moyses ad dñm dicēs. Deus obsecro sana eā. Cui rñdit dñs. Si pr eius spuisset i faciem illius: nōne debuerat saltē septē dieb⁹ rubore suffundi? Sepetur septē dieb⁹ extra castra: & postea reuocabitur. Exclusa ē itaq; maria extra castra septem diebus: & pplus nō est motus de loco illo: donec reuocata est maria.

PRofectusq; Ca.15. ē pplus de aseroth fixis tētoriis in deserto pharan. Ibiq; locutus est dñs ad moysen dicens. Mitte

---

ומרים ויצאו שניהם: ויאמר | שנה
שמעו נא דברי אם יהיה | היה
נביאכם יהוה במראה אליו | נבא ראה
אתודע בחלום אדבר בו: לא | ידע חלם דבר
כן עבדי משה בכל ביתי נאמן | אמן
הוא: פה אל פה אדבר בו ומראה
ולא בחידות ותמנת יהוה יביט | חוד מון נבט
ומדוע לא יראתם לדבר בעבדי | ירא
במשה: ויחר אף יהוה בם | חרה
וילך: והענן סר מעל האהל | סור
והנה מרים מצרעת כשלג ויפן | צרע פנה
אהרן אל מרים והנה מצרעת:
ויאמר אהרן אל משה בי אדני
אל נא תשת עלינו חטאת אשר | שות
נואלנו ואשר חטאנו: אל נא תהי | יאל היה
כמת אשר בצאתו מרחם אמו | מות יצא
ויאכל חצי בשרו: ויצעק משה | אכל חצה צעק
אל יהוה לאמר אל נא רפא נא לה:
ויאמר יהוה אל משה ואביה ירק | אמר
ירק בפניה הלא תכלם שבעת | פנה כלם
ימים תסגר שבעת ימים מחוץ | יום סגר
למחנה ואחר תאסף: ותסגר מרים | חנה אסף
מחוץ למחנה שבעת ימים והעם
לא נסע עד האסף מרים: | אסף

Cap.xiii.

ואחר נסעו העם מחצרות
ויחנו במדבר פארן: וידבר | חנה דבר
יהוה אל משה לאמר: שלח

Transla.Chal.

ומרים ונפקו תרויהון: ואמר שמעו כען פתגמי אם יהון לכון נביאין אנא יי' בחיזון
אנא מתגלי להון בחלמין אנא ממליל עמהון: לא כן עבדי משה בכל עמי מהימן הוא:
ממלל עם ממלל מלילנא עמיה בחיזו ולא בחידן ודמות יקרא דיי' מסתכל ומדין
לא דחילתון למללא בעבדי במשה: ותקיף רוגזא דיי' בהון ואסתלק: ועננא איסתלק
מעלוי משכנא והא מרים חורא כתלגא ואתפני אהרן למרים והא סגירא: ואמר
אהרן למשה בבעו רבוני לא כען תשוי עלנא חובא דאטפשנא ודי סרחנא: לא כען
תתרחק דא מביננא ארי אחתנא היא צלי כען על בשרא מיתא הדין דבה ויתסי:
וצלי משה קדם יי' למימר אלהא בבעו אסי כען יתה: ואמר יי' למשה ואילו אבוהא
מנזף נזף בה הלא תתכלם שבעא יומין תסתגר שבעא יומין מברא למשריתא ובתר
כן תתכנש: ואסתגרת מרים מברא למשריתא שבעא יומין ועמא לא נטל עד
דאתכנישת מרים: Ca.xiij. ובתר כן נטלו עמא מחצרות ושרו
במדברא דפארן: ומליל יי' עם משה למימר: שלח

Interp̄.chal.

et mariā: ꝛ egressi sunt ambo. et ait. Audite nunc sermones meos. Si fuerint in vobis ꝓphete: ego dñs in visionibus apparebo eis: per somnia loquar eis. nō est ita seruus meus moyses: in omni populo meo fidelis est. verbo ad verbū loquor cū eo: ꝑ visionē ꝛ nō ꝑ enigmata: ꝛ similitudinē glorie dñi contemplat: ꝛ quare nō timuistis loqui cōtra seruū meū moysen. Iratusq; est furor dñi cōtra eos ꝛ abijt. Nubes autē eleuata est desup tabernaculū: ꝛ ecce maria erat alba quasi nix. Respexitq; aaron mariā: ꝛ ecce erat leprosa. Dixitq; aaron ad moysen. Obsecro dñe mi ne imponas nunc nobis peccatū: quia insipiēter ꝛ inique egimus. Ne obsecro separetur hec a nobis: quia soror nostra est. Ora obsecro sup carnē mortuā hanc que est in ea vt sanetur. Orauitq; moyses corā dño dicens. Deus obsecro sana eam nunc. Dixitq; dñs ad moysen. Et si pater eius increpans increpasset eā: nōne erubesceret septē diebus? Recludatur septē diebus extra castra: et postea reuocabitur. Reclusaq; est maria extra castra septē diebus. Populus autē non est profectus donec reuocata est maria. Ca.13.

ET post hec profectus est populus de aseroth: et castrametati sunt in deserto pharan. Locutusq; est dominus cum moyse dicens. Mitte

Primitiua chal.

תרי הוה חזה
מלל הימן
חדה דמה סכל
סלק
שכן פנה
בעה רבב שוה
טפש סרח רחק
אח צלא מות
אסא אמר בעה
נזף כלם סגר
שרא כנש
שרא דבר

Primitiua heb.	Tex.Heb.
תור	לך אנשים ויתרו את ארץ כנען
	אשר אני נתן לבני ישראל איש
נטה	אחד איש אחד למטה אבתיו
שלח נשא	תשלחו כל נשיא בהם: וישלח
דבר פה	אתם משה ממדבר פארן על פי
	יהוה כלם אנשים ראשי בני
	ישראל המה: ואלה שמותם
	למטה ראובן שמוע בן זכור:
	למטה שמעון שפט בן חורי:
	למטה יהודה כלב בן יפנה:
	למטה יששכר יגאל בן יוסף:
	למטה אפרים הושע בן נון: למטה
	בנימן פלטי בן רפוא: למטה
	זבולן גדיאל בן סודי: למטה
	יוסף למטה מנשה גדי בן סוסי:
	למטה דן עמיאל בן גמלי: למטה
	אשר סתור בן מיכאל: ״״
	למטה נפתלי נחבי בן ״״
	ופסי: למטה גד גאואל בן מכי:
	אלה שמות האנשים אשר שלח
קרא	משה לתור את הארץ ויקרא
	משה להושע בן נון יהושע:
שלח	וישלח אתם משה לתור את
אמר עלה	ארץ כנען ויאמר אלהם עלו זה
ראה	בנגב ועליתם את ההר: וראיתם
	את הארץ מה הוא ואת
	העם הישב עליה החזק הוא

Trãsla.B.Hiero.

viros qui cõsiderẽt terram chanaan quam daturus sum filiis israel: singulos de singulis tribubus ex principibus. Fecit moyses qđ dñs imperarat de deserto pharã mittens principes viros: quorum ista sunt nomina. De tribu ruben: semmua filium zechur. De tribu symeon saphat filiũ vri. De tribu iuda caleb filiũ iephone. De tribu isachar igal filium ioseph. De tribu effraim osee filiũ nun. De tribu beniamin phalti filiũ raphu. De tribu zabulon geddihel filium sodi. De tribu ioseph sceptri manasse gaddi filium susi. De tribu dan amihel filium gemalli. De tribu aser sthur filium michael. De tribu neptalim: naabi filium vapsi. De tribu gad guhel filium machi. Hec sunt noĩa virorũ quos misit moyses ad considerandam terram: vocauitq̃ osee filium nun iosue. Misit ergo moyses ad considerandam terram chanaan: & dixit ad eos. Ascendite p meridianã plagã. Cũ q̃ veneritis ad montes considerate terrã qualis sit & populũ q inhabitator est eius: vtrũ fortis sit

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp.latina

tibi viros: et cõsiderẽt terrã
σεαυτῷ ἄνδρας, καὶ κατασκεψάσθωσαν τὴν γῆν
chananeorum: quã ego do filijs is-
τῶν χαναναίων, ἣν ἐγὼ δίδωμι τοῖς υἱοῖς ἰσ-
rael in possessionẽ. virũ vnũ per tribũ:
ραὴλ εἰς κατάσχεσιν. ἄνδρα ἕνα κατὰ φυλήν,
per populos familiarũ suarũ: mittes e-
κατὰ δήμους πατριῶν αὐτῶν, ἀποστελεῖς αὐ-
os: oẽm pncipẽ ex ipsis. et mi-
τούς, πάντα ἀρχηγὸν ἐξ αὐτῶν. καὶ ἐξαπέστει-
sit eos moyses de deserto pharã per vo-
λεν αὐτοὺς μωυσῆς ἐκ τῆς ἐρήμου φαρὰν διὰ φω-
cẽ dñi. oẽs viri pncipes filiorũ israel
νῆς κυρίου. πάντες ἄνδρες ἀρχηγοὶ υἱῶν ἰσραὴλ
hi. et hec noĩa eorũ. de tribu
οὗτοι. καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν. τῆς φυλῆς
ruben: samu: filius zachur. de tribu symeõ:
ῥουβήν, σαμού, υἱὸς ζαχούρ. τῆς φυλῆς συμεών,
saphat: filius suri. de tribu iuda: chaleb:
σαφάτ, υἱὸς σουρί. τῆς φυλῆς ἰούδα, χαλέβ,
filius iephone. de tribu isachar: igal: filius io-
υἱὸς ἰεφοννή. τῆς φυλῆς ἰσάχαρ, ἰγάλ, υἱὸς ἰω-
seph. de tribu ephraim: osee: filius naue.
σήφ. τῆς φυλῆς ἐφραίμ, αὐσή, υἱὸς ναυή. τῆς
de tribu beniami: phalti: filius raphan. de tribu
φυλῆς βενιαμίν, φαλτί, υἱὸς ῥαφού. τῆς φυλῆς
zabulõ: gediel: filius sodi. de tribu ioseph
ζαβουλών, γουδιήλ, υἱὸς σουδί. τῆς φυλῆς ἰωσὴφ
filiorũ manasse: gaddi: filius susi. de tribu
τῶν υἱῶν μανασσῆ, γαδδί, υἱὸς σουσί. τῆς φυλῆς
dan: amiel: filius gemali. de tribu aser: sa-
δάν, ἀμιήλ, υἱὸς γαμαλί. τῆς φυλῆς ἀσήρ, σα-
thur: filius michael. de tribu neptalim: naabi:
θούρ, υἱὸς μιχαήλ. τῆς φυλῆς νεφθαλίμ, ναβί,
filius abi. de tribu gad: guhel filius machi. hec
υἱὸς ἀβί. τῆς φυλῆς γάδ, γουδιήλ, υἱὸς μαχί. ταῦτα
noĩa virorũ: quos misit moy-
τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν, οὓς ἀπέστειλε μωυ-
ses ad cõsiderãdũ terrã. et cognominauit
σῆς κατασκέψασθαι τὴν γῆν. καὶ ἐπωνόμασε
moyses osee filiũ nũ iosue. et mi-
μωυσῆς τὸν αὐσὴ υἱὸν ναυὴ ἰησοῦν. καὶ ἀπέ-
sit eos moyses ad cõsiderãdũ terrã
στειλεν αὐτοὺς μωυσῆς κατασκέψασθαι τὴν γῆν
chanaã. et dixit ad eos: ascẽdite per
χαναάν. καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, ἀνάβητε ταύ-
hoc desertũ: et ascẽdetis in mõtes: et vide-
τῃ τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἀναβήσεσθε εἰς τὸ ὄρος, καὶ ὄψε-
bitis terrã: qualis est: et pp̃lm̃ habitã-
σθε τὴν γῆν, τίς ἐστι, καὶ τὸν λαὸν τὸν ἐγκαθήμε-
tẽ in ea: an fortis est:
νον ἐπ' αὐτῆς, εἰ ἰσχυρός ἐστιν,

Primitiua chal.

אזל אחד
אב שלח רבב
אמר שם
נסק חזה

Interp.chal.

tibi viros et explorent terrã chanaan: quã ego dabo filiis israel: singulos viros de vno quoq̃ tribu patrũ suorũ mittetis oẽm principem qui in eis est. Misitq̃ eos moyses a deserto pharan iuxta verbum dñi: oẽs hi viri capita filiorũ israel erant. Et hec sunt nomina eorum. de tribu ruben: samua filius zachur. de tribu symeon saphat filius hori. de tribu iuda: caleb filius iephone. de tribu isachar: igal filius ioseph. de tribu ephraim: osee filius nun. de tribu beniamin phalti filius raphu. de tribu zabulon: gaddiel filius sodi. de tribu ioseph: de tribu manasse gaddi: filius susi: de tribu dan: amiel filius gemali. de tribu aser: sethur filius michael. de tribu neptali: naabi filius vapsi. de tribu gad: geuel filius machi. Hec sunt nomina virorum quos misit moyses ad explorandam terram. Vocauitq̃ moyses osee filium nun iosue. Et misit eos moyses ad explorandã terram chanaan: et dixit ad eos ascendite hac per meridiem et ascendetis ad montes. et videbitis terram qualis est et populum qui habitat in ea: vtrum fortis sit

Transla.Chal.

לך גוברין ויאללון ית ארעא דכנען דאנא יהיב לבני ישראל גברא חד גברא חד
לשבטא דאבהתוהי תשלחון כל רבא דבהון: ושלח יתהון משה ממדברא דפארן
על מימרא דיי כלהון גוברין רישי בני ישראל אנון: ואלין שמהתהון לשבטא ״
דראובן שמוע בר זכור: לשבטא דשמעון שפט בר חורי: לשבטא דיהודה כלב בר יפנה:
לשבטא דיששכר יגאל בר יוסף: לשבטא דאפרים הושע בר נון: לשבטא דבנימין
פלטי בר רפוא: לשבטא דזבולן גדיאל בר סודי: לשבטא דיוסף לשבטא דמנשה גדי
בר סוסי: לשבטא דדן עמיאל בר גמלי: לשבטא דאשר סתור בר מיכאל: לשבטא
דנפתלי נחבי בר ופסי: לשבטא דגד גאואל בר מכי: אלין שמהת גבריא דשלח ״״
משה לאללא ית ארעא וקרא משה להושע בר נון יהושע: ושלח יתהון משה לאללא
ית ארעא דכנען ואמר להון סקו דא בדרומא ותסקון לטורא: ותחזון ית ארעא מה
היא וית עמא דיתיב עלה התקיף הוא ״״״״ ״״״״״״״״״״״״״״״״״״״״

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

an infirmi: an pauci sūt: an multi. et q̄ terra in
ἢ ἀσθενεῖς, ἢ ὀλίγοι εἰσὶν, ἢ πολλοί. καὶ τίς ἡ γῆ εἰς
quā isti morātur in ea: si pulchra est: an mala.
ἣν οὗτοι ἐγκάθηνται ἐπ' αὐτῆς, εἰ καλή ἐστιν, ἢ πονηρά.
et q̄ ciuitates in q̄b⁹ hi habitāt in e-
καὶ τίνες αἱ πόλεις εἰς ἃς οὗτοι κατοικοῦσιν ἐν αὐ-
is: an in muratis vel in nō muratis. et q̄ terra:
ταῖς, ἢ ἐν τειχήρεσιν ἢ ἐν ἀτειχίστοις. καὶ τίς ἡ γῆ,
an pinguis vel sterilis. si sūt in ea arbores: vel nō.
εἰ πίων, ἢ παρειμένη. εἰ ἔστιν ἐν αὐτῇ δένδρα, ἢ οὔ.
et cōfortati sumetis de fructib⁹
καὶ προσκαρτερήσαντες λήψεσθε ἀπὸ τῶν καρπῶν
terre. et dies dies veris: precursores
τῆς γῆς. καὶ αἱ ἡμέραι ἡμέραι ἔαρος, πρόδρομοι στα-
vue. et ascēdētes cōsiderauerūt terrā a
φυλῆς. καὶ ἀναβάντες κατεσκέψαντο τὴν γῆν ἀπὸ
deserto sin vsq; ad roob: intrātibus emath.
τῆς ἐρήμου σὶν ἕως ῥοὼβ, εἰσπορευομένων ἐμάθ.

C et ascēderūt per desertū. et venerūt vsq; ad
καὶ ἀνέβησαν κατὰ τὴν ἔρημον. καὶ ἤλθοσαν ἕως
hebrō: et ibi achimā: et sisai: et tolmai.
χεβρών, καὶ ἐκεῖ ἀχιμὰν, καὶ σεσί, καὶ θελαμίν.
gigātes enach. et hebrō septē ānis edificata ē
γενεαὶ ἐνάχ. καὶ χεβρὼν ἑπτὰ ἔτεσιν ᾠκοδομήθη
Deut. ante tani egypti: et venerūt vsq; ad vallē
i.d. πρὸ τοῦ τανὶ αἰγύπτου, καὶ ἤλθοσαν ἕως φάραγγος
botri. et absciderūt illinc palmitē et racemū
βότρυος. καὶ ἔκοψαν ἐκεῖθεν κλῆμα καὶ βότρυν στα-
vue vnū in eo: et tulerūt eū in ve
φυλῆς ἕνα ἐπ' αὐτοῦ, καὶ ἦραν αὐτὸν ἐπ' ἀναφορεῦ-
ctib⁹: et de malis punicis: et de ficis. et
σιν, καὶ ἀπὸ τῶν ῥοῶν, καὶ ἀπὸ τῶν συκῶν. καὶ τὸν
locū illū cognominauerūt vallis racemi ppter
τόπον ἐκεῖνον ἐπωνόμασαν φάραγξ βότρυος διὰ τὸν
racemū: quē absciderūt illinc filii israel: et reuer
βότρυν, ὃν ἔκοψαν ἐκεῖθεν οἱ υἱοὶ ἰσραήλ, καὶ ὑπέ-
si sūt inde cū cōsiderauissēt terrā post qua
στρεψαν ἐκεῖθεν κατασκεψάμενοι τὴν γῆν μετὰ τεσ-
draginta dies. et euntes venerūt ad moy
σαράκοντα ἡμέρας. καὶ πορευθέντες ἦλθον πρὸς μωυ-
sem et aarō: et ad oēs cōgregatiōes filiorū
σῆν καὶ ἀαρών, καὶ πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν
Josu. israel: in desertū pharā cades. et res
i.b. ἰσραήλ, εἰς τὴν ἔρημον φαρὰν κάδης. καὶ ἀπε-
pōderūt eis vba et oī cōgrega
κρίθησαν αὐτοῖς ῥήματα καὶ πάσῃ τῇ συναγω-
tiōi. et demōstrauerūt fructū terre: et enar
γῇ. καὶ ἔδειξαν τὸν καρπὸν τῆς γῆς, καὶ διη-
rauerūt ei. et dixerūt: venimus in terrā
γήσαντο αὐτῷ. καὶ εἶπαν, ἤλθομεν εἰς τὴν γῆν
ad quā misisti nos:
D εἰς ἣν ἀπέστειλας ἡμᾶς,

Trāsla. B. Hiero.

an infirmus: pauci numero an plures: ipsa terra bona an mala: vrbes quales murate an absq; muris: humus pinguis an sterilis: nemorosa an absq; arboribus. Cōfortamini: & afferte nobis de fructibus terre. Erat aūt tps qn̄ iam precoque vue vesci possunt. Cū q; ascendissent: explorauerūt terrā a deserto sin vsq; roob intrantibus emath. Ascēderūt q; ad meridiē: & venerūt in hebrō: vbi erant achiman & sisai & tolmai filii enach. Nā hebron septē annis ante tapni vrbē egypti cōdita est. Pergentesq; vsq; ad torrētē botri: absciderunt palmitē cum vua sua: quē portauerunt in vecte duo viri. De malis quoq; granatis & d' ficis loci illius tulerunt: q appellatus est nehele scol. idest torrens botri eo q botrum portassent inde filii israel. Reuersiq; exploratores terre post quadragita dies oi regione circuita venerunt ad moysen & ad aaron & ad oēm cetum filiorū israel in desertum pharan: qd est in cades locutiq; eis & oi multitudini ostēderunt fructus terre: & narrauerunt dicentes. Venimus in terrā ad q̄ misistis nos:

Tex. Heb. Nu. Ca. xiii.

הרפה המעט הוא אם רב: ומה
הארץ אשר הוא ישב בה הטובה
הוא אם רעה ומה הערים אשר
הוא יושב בהנה הבמחנים אם
במבצרים: ומה הארץ השמנה
הוא אם רזה היש בה עץ אם
אין והתחזקתם ולקחתם מפרי
הארץ והימים ימי בכורי ענבים:
ויעלו ויתרו את הארץ ממדבר
צן עד רחב לבא חמת: ויעלו
בנגב ויבא עד חברון ושם אחימן
ששי ותלמי ילידי הענק וחברון
שבע שנים נבנתה לפני צען
מצרים: ויבאו עד נחל אשכל
ויכרתו משם זמורה ואשכול
ענבים אחד וישאהו במוט
בשנים ומן הרמנים ומן התאנים:
למקום ההוא קרא נחל אשכול
על אדות האשכול אשר כרתו
משם בני ישראל: וישבו מתור
הארץ מקץ ארבעים יום: וילכו
ויבאו אל משה ואל אהרן ואל
כל עדת בני ישראל אל מדבר
פארן קדשה וישיבו אתם דבר
ואת כל העדה ויראום את
פרי הארץ: ויספרו לו ויאמרו
באנו אל הארץ אשר שלחתנו

Primitiua heb.

רבב
רוע עיר
ישב חנה
בצר
פרה
יום בכר
תור דבר
בוא
ילד
שנה בנה פנה
בוא שכל
כרת זמר
נשא
שנה
קום
איד
שוב
קצץ רבע
יעד
ישוב
ראה
ספר ספר
אמר בוא

Transla. Chal.

אם חלש הזעיר הוא אם סגיא: ומה ארעא דהוא יתיב בה הטבא היא אם בישא
ומה קרויא דהוא יתיב בהן הבפצחין אם בכרכין: ומה ארעא השמינא היא אם
מסכינא האית בה אילנין אם לא ותתקפון ותסבון מאיבא דארעא ויומיא יומי
בכורי ענבין: וסליקו ואלילו ית ארעא ממדברא דצין עד רחוב למיעל חמת: וסליקו
בדרומא ואתו עד חברון ותמן אחימן ששי ותלמי בני גבריא וחברון שבע שנין
אתבניאת קדם טאנס דמצרים: ואתו עד נחלא דאתכלא וקצו מתמן עוברתא ואתכל
ענבין חד ונטלוהי באריחא בתרין ומן רמוניא ומן תאיניא: לאתרא ההוא קרא נחלא
דאתכלא על עיסק אתכלא דקצו מתמן בני ישראל: ותבו מלאללא ית ארעא מסוף
ארבעין יומין: ואזלו ואתו לות משה ולות אהרן ולות כל כנשתא דבני ישראל
למדברא דפארן לרקם ואתיבו יתהון פתגמא וית כל כנשתא ואחזינון ית איבא
דארעא: ואשתעיו ליה ואמרו אתינא לארעא דשלחתנא

Interp. chal.

an infirmus: vtrū pauci sint an multi. Et q̄lis sit terra in qua habitat: vtrū bona sit an mala: et quales vrbes in quibus habitat: si sunt absq; muris an murate. Et qualis est terra: si est abundans an sterilis: et si sunt i ea arbores an nō. et cōfortabimini et tolletis de fructibus terre. Dies aūt erant qn̄ prime vue mature scunt. Ascenderuntq; et explorauerūt terrā a deserto sin vsq; roob ad introitū emath. Ascenderūtq; ad meridiē et venerūt vsq; ad hebron: et ibi erāt haumā sesai et tolmai filii gigantū: et hebron septē annis anteq̄ thaneos egypti cōdita est. Et venerūt vsq; ad torrentē botri: et absciderūt inde palmitē et botrū vnū vuarū: et portauerūt eū duo viri i vecte: de malis quoq; granatis et de ficis. Appellatusq; est locus ille torrens botri: pp̄ter botrū quē absciderunt inde filii israel. Reuersiq; sunt ab exploratione terre post q̄draginta dies. Et abierūt et venerūt ad moysen et ad aarō et ad omnē cetum filiorum israel in desertū pharan in cades: et retulerunt eis verba et omni cetui: et ostenderunt eis fructum terre. Et narrauerūt eis atq; dixerunt. Venimus in terram ad quam misistis nos:

Primitiua chal.

כרת
סכן תקף נסב
אבב דבר סטא
צתא שטח
בנה תכל קוץ
תוב רבע
אתא
תוב חזה אבב
שעה אתא

וגם זבת חלב ודבש הוא וזה זוב
פריה: אפס כי עז העם הישב עזז
בארץ, והערים בצרות גדלת ציר
מאד, וגם ילדי הענק ראינו ראה
שם: עמלק יושב בארץ הנגב, ישב
והחתי והיבוסי והאמרי יושב
בהר, והכנעני יושב על הים ועל
יד הירדן: ויהס כלב את העם אל הס
משה, ויאמר עלה נעלה וירשנו
אתה, כי יכול נוכל לה: והאנשים יכל
אשר עלו עמו אמרו, לא נוכל עלה
לעלות אל העם, כי חזק הוא
ממנו: ויציאו דבת הארץ אשר יצא דבב
תרו אתה אל בני ישראל לאמר, תור
הארץ אשר עברנו בה לתור
אתה ארץ אכלת יושביה הוא, ישב
וכל העם אשר ראינו בתוכה אנשי
מדות: ושם ראינו את הנפילים מדד נפל
בני ענק מן הנפלים, ונהי בעינינו היה
כחגבים, וכן היינו בעיניהם:

Cap.xiiii.

ותשא כל העדה ויתנו את קולם,
ויבכו העם בלילה ההוא: וילנו נשא יעד נתן
על משה ועל אהרן כל בני לון
ישראל, ויאמרו אלהם כל
העדה לו מתנו בארץ מצרים, או מות
במדבר הזה לו מתנו: ולמה דבר
יהוה מביא אתנו אל הארץ בוא

que re vera fluit lacte & melle: vt ex his fructibus cognosci pōt: sed cultores fortissimos habet: & vrbes grādes atque muratas. Stirpē enach vidimus ibi. Amalech habitat in meridie: etheus & iebuseus & ammorreus in mōtanis. Chananeus vero moratur iuxta mare: & circa fluenta iordanis. Inter hec caleb cōpescens murmur populi q oriebatur cōtra moysen. ait. Ascendamus & possideamus terrā: quoniam poterimus obtinere eā. Alii vero q fuerāt cū eo: dicebāt. Nequaquā ad hūc populū valemus ascendere: quia fortior nobis ē. Detraxeruntque terre: quā inspexerant apud filios israel dicētes. Terra quā lustrauimus: deuorat habitatores suos. Populus quē aspeximus: procere stature est. Ibi vidimus monstra quedam filiorū enach de genere giganteo: quibus cōparati quasi locuste videbamur. Cap.14.

IGitur vociferās ois turba fleuit nocte illa: & murmurati sunt cōtra moysen & aarō cuncti filii israel dicentes. Vtinā mortui essemus in egypto: & non in hac vasta solitudine. Vtinā pereamus: & nō inducat nos dominus in terram

terrā fluētē lacte & melle. & hic fructus
γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι. καὶ οὗτος ὁ καρπὸς
eius. sed qz fortis gēs habitans
αὐτῆς. ἀλλ' ἢ ὅτι θρασὺ τὸ ἔθνος τὸ κατοικοῦν τὴν
terrā: & ciuitates munite murate & ma
γῆν, καὶ αἱ πόλεις ὀχυραὶ τετειχισμέναι καὶ μεγ
gne valde. & generationē enach vidimus ibi.
άλαι σφόδρα. καὶ τὴν γενεὰν ἐνὰχ ἑωράκαμεν ἐκεῖ.
& amalec habitat in terra q ad austrū. &
καὶ ἀμαλὴκ κατοικεῖ ἐν τῇ γῇ τῇ πρὸς νότον. καὶ ὁ
etheus: & eueus: & iebuseus: & amor
χετταῖος, καὶ ὁ εὐαῖος, καὶ ὁ ἰεβουσαῖος, καὶ ὁ ἀμορ
reus habitat in mōtana. & chananeus habi
ῥαῖος κατοικεῖ ἐν τῇ ὀρεινῇ. καὶ ὁ χαναναῖος κατοι
tat iuxta mare: & iuxta iordanē flu
κεῖ παρὰ θάλασσαν, καὶ παρὰ τὸν ἰορδάνην ποτα
uiū. & compescuit chaleb populū ad moy
μόν. καὶ κατεσιώπησε χαλὲβ τὸν λαὸν πρὸς μωυ
sen. & dixit ei: nō sed ascēdētes
σῆν. καὶ εἶπεν αὐτῷ, οὐχὶ ἀλλὰ ἀναβάντες
ascēdamus: & possideamus eā: qz
ἀναβησόμεθα, καὶ κατακληρονομήσομεν αὐτήν, ὅτι
potētes poterimus aduersus eos. & homines q ascē
δυνατοὶ δυνησόμεθα πρὸς αὐτούς. καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ συναναβάν
derūt post eū: dixerūt: nō ascēdamus: qz
τες μετ' αὐτοῦ, εἶπαν, οὐκ ἀναβαίνομεν ὅτι
nō poterimus ascēdere aduersus gētē: qz fortior
οὐ μὴ δυνησόμεθα ἀναβῆναι πρὸς τὸ ἔθνος, ὅτι ἰσχυρότερόν
est nobis magis. & intulerūt pauorē terre q
ἐστιν ἡμῶν μᾶλλον. καὶ ἐξήνεγκαν ἔκστασιν τῆς γῆς ἣν
cōsiderauerūt ipsam ad filios israel: dicētes:
κατεσκέψαντο αὐτὴν πρὸς τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ, λέγοντες, τὴν
terrā quā trāsiuimus eā ad cōsiderādū: terra deuo
γῆν ἣν παρήλθομεν αὐτὴν κατασκέψασθαι, γῆ κατε
rās habitātes in ea est. & ois populus
σθίουσα τοὺς κατοικοῦντας ἐπ' αὐτῆς ἐστιν. καὶ πᾶς ὁ λα
quē vidimus in ea viri procere stature. & ibi
ὸς ὃν ἑωράκαμεν ἐπ' αὐτῆς ἄνδρες ὑπερμήκεις. καὶ ἐκεῖ
vidimus gigātes: & eramus corā nobis velut
ἑωράκαμεν τοὺς γίγαντας, καὶ ἦμεν ἐνώπιον ἡμῶν ὡσεὶ
locuste: sed & sic eramus corā illis.
ἀκρίδες, ἀλλὰ καὶ οὕτως ἦμεν ἐνώπιον αὐτῶν.

C.14 A

ET accipiēs ois cōgregatio: dedit vo
καὶ ἀναλαβοῦσα πᾶσα ἡ συναγωγὴ, ἔδωκε φω
cē: & fleuit populus totā noctē illā: & mur
νήν, καὶ ἔκλαιεν ὁ λαὸς ὅλην τὴν νύκτα ἐκείνην. καὶ διε
murabāt cōtra moysen & aarō oēs filii isra
γόγγυζον ἐπὶ μωυσῆν καὶ ἀαρὼν πάντες οἱ υἱοὶ ἰσρα
el. & dixerūt ad eos ois cōgregatio: vtinā
ήλ. καὶ εἶπαν πρὸς αὐτοὺς πᾶσα ἡ συναγωγή, ὄφελον
mortui essem in terra egypti aut in deserto hoc mor
ἀπεθάνομεν ἐν γῇ αἰγύπτῳ ἢ ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ εἰ ἀπε
tui essem. & quare dns inducit nos in terrā.
θάνωμεν. καὶ ἵνα τί κύριος εἰσάγει ἡμᾶς εἰς τὴν γῆν.

Primitiua chal.

קרה
רבב חזה
צות
נסק יכל
נפק
אזל
קטל חזה
הוה
רום קול בכה
רעם מות
דבר עול

Interp. chal.

et fluit lacte & melle: & hic est fructus eius. sed populus qui habitat in ea fortis ē: & ciuitates murate & grandes valde: filios quoque gigantū vidimus ibi. Amalech habitat in terra australi & etheus & iebuseus & amorreus habitāt in mōte: & chananeus habitat iuxta mare & iuxta ripam iordanis. Et silere fecit caleb populum propter moysen: & ait. Ascendētes ascendemus & possidebimus eā: quia poterimus obtinere eā. Viri aūt qui ascenderūt cū eo dixerūt. nō poterimus ascēdere ad populū: quia fortior nobis est. & detraxerūt terre quā explorauerūt apud filios israel dicentes. Terra per quā transiuimus vt exploraremus eā: terra occidēs habitatores suos ē: & in oi populo quē vidimus in ea erāt viri magne stature. Ibique vidimus gigātes filios enac de gigantibus: & videbamur apud nosmetipsos quasi locuste: & sic fuimus in oculis eorum. Ca.14.

ELeuauitque ois cetus vocē suā: & fleuit ois populus in nocte illa. Et murmurati sūt cōtra moysen et cōtra aaron oēs filij israel: & dixerūt eis ois congregatio. Vtinam mortui essemus in terra egypti: aut in deserto hoc vtinam mortui essemus. Quare ergo inducit nos dominus in terram

Transla. Chal.

ואף עבדא חלב ודבש היא ודין איבהא: לחוד ארי תקיף עמא דיתיב בארעא, וקרויא
דיתבין כריכן רברבן לחדא, ואף בני גיבריא חזינא תמן: עמלקאה יתיב בארע דרומא, וחתאה
ויבוסאה ואמוראה יתיב בטורא, וכנענאה יתיב על ימא ועל כיף ירדנא: ואצית כלב
ית עמא לות משה, ואמר מסק ניסק ונירת יתה, ארי מיכל ניכול לה: וגבריא דסליקו
עמיה אמרו לא ניכול למיסק לות עמא, ארי תקיף הוא מננא: ואפיקו שום ביש על
ארעא דאלילו יתה לבני ישראל למימר, ארעא דעברנא בה לאללא יתה ארעא
קטלא יתבהא היא, וכל עמא דחזינא בגוה אנשין דמשחא: ותמן חזינא ית גיבריא
בני ענק מן גיבריא, והוינא בעיני נפשנא כקמצין, וכן הוינא בעיניהון:
ואריםת כל כנשתא ויהבו ית קלהון, ובכו עמא בליליא ההוא: Ca.xiiii.
ואתרעמו על משה ועל אהרן כל בני ישראל, ואמרו להון כל כנשתא לוי דמיתנא
בארעא דמצרים, או במדברא הדין לוי דמיתנא: ולמה יי מעיל יתנא לארעא

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp̃.latina.

hanc cadere in bello. vxores nre &
ταύτην πεσεῖν ἐν πολέμῳ. αἱ γυναῖκες ἡμῶν καὶ
filij erũt in rapinã: nũc ergo meli-
τὰ παιδία ἔσονται εἰς διαρπαγήν, νῦν οὖν βέλτι-
us nobis est reuerti in egyptũ. & dixit
ον ἡμῖν ἐστὶν ἀποστραφῆναι εἰς αἴγυπτον. καὶ εἶπεν
alter alteri: dem⁹ ducẽ: & reuer-
ἕτερος τῷ ἑτέρῳ, δῶμεν ἀρχηγὸν, καὶ ἀποστρέ-
tamur in egyptũ. & cecidit moyses & aa-
ψωμεν εἰς αἴγυπτον. καὶ ἔπεσε μωυσῆς καὶ ἀα-
ron sup faciẽ corã oĩ cõgregatiõe fili-
ρὼν ἐπὶ πρόσωπον ἐναντίον πάσης συναγωγῆς υἱ-
Eccl. 49.b. oꝝ israel. iesus aũt fili⁹ naue: & chaleb fili⁹
Mach 2.f. ῶν ἰσραήλ. ἰησοῦς δὲ ὁ τοῦ ναυῆ, καὶ χαλὲβ ὁ
iephone: ex his q̃ cõsiderauerũt trã: sci-
τοῦ ἰεφωνή, τῶν κατασκεψαμένων τὴν γῆν, διέῤ-
derũt vestimẽta sua: & dixerũt aduersus oẽm
ῥηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ εἶπαν πρὸς πᾶσαν
cõgregationẽ filioꝝ israel: dicẽtes: tra: quã cõsi-
B συναγωγὴν υἱῶν ἰσραήλ, λέγοντες, ἡ γῆ, ἣν κατα-
derauim⁹ eã: bona est valde valde:
σκεψάμεθα αὐτὴν, ἀγαθή ἐστι σφόδρα σφόδρα.
si eligit nos dñs: inducet nos in trã
εἰ αἱρετίζει ἡμᾶς κύριος, εἰσάξει ἡμᾶς εἰς τὴν γῆν
hanc. & dabit eã nobis. tra q̃ est flu-
ταύτην. καὶ δώσει αὐτὴν ἡμῖν. γῆ ἥτις ἐστὶ ῥέου-
ens lacte & melle. sed a dño ne re-
σα γάλα καὶ μέλι. ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ κυρίου μὴ ἀ-
belles sitis: vos aũt ne timeatis pplm
ποστάται γίνεσθε, ὑμεῖς δὲ μὴ φοβηθῆτε τὸν λαὸν
tre: q: cibus vobis est. recessit enĩ
τῆς γῆς, ὅτι κατάβρωμα ὑμῖν ἐστίν. ἀφέστηκε γὰρ
tẽpus ab illis: at dñs in nobis: ne timea-
ὁ καιρὸς ἀπ' αὐτῶν, ὁ δὲ κύριος ἐν ἡμῖν, μὴ φοβη-
tis eos. & dixit oĩs cõgregatio: vt
θῆτε αὐτούς. καὶ εἶπε πᾶσα ἡ συναγωγὴ, κα-
lapidarẽt eos in lapidib⁹. & gloria dñi
ταλιθοβολῆσαι αὐτοὺς ἐν λίθοις. καὶ ἡ δόξα κυρίου
apparuit in nube sup tabnaculũ testimonij in
ὤφθη ἐν νεφέλῃ ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐν
oĩb⁹ filijs israel. & dixit dñs ad
πᾶσι τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ. καὶ εἶπε κύριος πρὸς
moysen: vsq quo irritat me populus hic
μωυσῆν, ἕως τίνος παροξύνει με ὁ λαὸς οὗτος,
& vsq quo nõ credẽt mihi in oĩb⁹
καὶ ἕως τίνος οὐ πιστεύουσί μοι ἐν πᾶσι τοῖς
signis: que feci in eis: pcutiã e-
σημείοις, οἷς ἐποίησα ἐν αὐτοῖς, πατάξω αὐ-
os morte & pdã eos: & faciã
τοὺς θανάτῳ καὶ ἀπολῶ αὐτούς, καὶ ποιήσω
te in gẽtẽ magnã: & multã magis q̃ hec.
σε εἰς ἔθνος μέγα, καὶ πολὺ μᾶλλον ἢ τοῦτο.
& dixit moyses
καὶ εἶπε μωυσῆς

Trãsla.B.Hiero.

istã: ne cadamus gladio
& vxores ac liberi nři
ducantur captiui. Nõ-
ne melius est reuerti
in egyptũ? Dixerũtq3
alter ad alterum.
Cõstituamus nobis du
cẽ: & reuertamur i egy
ptũ. Quo audito moy-
ses & aarõ ceciderunt
proni in terrã corã oĩ
multitudine filiorũ if-
rael. At vero iosue fili-
us nun & caleb filius
iephone qui & ipsi lu-
strauerunt terram: sci-
derũt vestimẽta sua: &
ad oẽm multitudinẽ
filiorũ israel locuti sũt
Terra quã circuiuimus
valde bona est.
Si propitius fuerit dñs
inducet
nos in eam: & tradet
humum lacte & melle
manantem.
Nolite rebelles esse
contra dominũ: neq3
timeatis populũ terre
huius:
qa sicut panẽ: ita eos
possumus deuorare.
Recessit ab eis oẽ psi-
diũ. dñs nobiscũ ẽ. no
lite metuere. Cũq3 cla-
maret oĩs multitudo: &
lapidibus eos vellet
opprimere: apparuit glĩa
dñi sup tectũ federis
cũctis vidẽtibus filiis
israel. Et dixit dñs ad
moysen. Vsqquo
detrahet mihi populus
iste? Quousq3
non credent mihi in
omnibus signis que fe
ci corã eis? Feriã igitur
eos pestilentia:
atq3 cõsumã. te aũt faci
am principẽ sup gentẽ
magnã & fortiorẽ q̃
hec est. Et ait moyses

Ter.Heb.

הזאת לנפל בחרב נשינו וטפנו
יהיו לבז הלא טוב לנו שוב
מצרימה: ויאמרו איש אל אחיו
נתנה ראש ונשובה מצרימה:
ויפל משה ואהרן על פניהם
לפני כל קהל עדת בני ישראל:
ויהושע בן נון וכלב בן יפנה מן
התרים את הארץ קרעו בגדיהם:
ויאמרו אל כל עדת בני ישראל
לאמר הארץ אשר עברנו בה
לתור אתה טובה הארץ מאד
מאד: אם חפץ בנו יהוה והביא
אתנו אל הארץ הזאת ונתנה
לנו ארץ אשר הוא זבת חלב
ודבש: אך ביהוה אל תמרדו
ואתם אל תיראו את עם הארץ
כי לחמנו הם סר צלם
מעליהם ויהוה אתנו אל תיראם:
ויאמרו כל העדה לרגום אתם
באבנים וכבוד יהוה נראה
באהל מועד אל כל בני ישראל:
ויאמר יהוה אל משה עד
אנה ינאצני העם הזה ועד אנה
לא יאמינו בי בכל האתות אשר
עשיתי בקרבו: אכנו בדבר
ואורשנו ואעשה אתך לגוי
גדול ועצום ממנו: ויאמר משה

Pritiua heb.

נשה
היה בזז
אמר
שוב
נפל פנה
יעד
תור
בוא
זוב
מרד
ירא
סור צלל
רגם
כבד ראה
יעד
נאץ
אמן אות
עשה נכה
ירש
גדל עצם

Transla.Chal.

הדא למפל בחרבא נשנא וטפלנא יהון לביזא הלא טב לנא דנתוב למצרים:
ואמרו גבר לאחוהי נמני רישא ונתוב למצרים: ונפל משה ואהרן על אפיהון קדם
כל קהל כנשתא דבני ישראל: ויהושע בר נון וכלב בר יפנה מן אללי ארעא בזעו
לבושיהון: ואמרו לכל כנשתא דבני ישראל למימר ארעא דעברנא בה לאללא יתה
טבא ארעא לחדא לחדא: אם רעוא בנא יי ויעיל יתנא לארעא הדא ויתננה לנא
ארעא דהיא עבדא חלב ודבש: ברם במימרא דיי לא תמרדון ואתון לא תדחלון מן
עמא דארעא ארי בידנא מסירין אינון עדא תוקפהון מנהון ומימרא דיי בסעדנא
לא תדחלון מנהון: ואמרו כל כנשתא למרגם יתהון באבניא ויקרא דיי אתגלי
במשכן זמנא לכל בני ישראל: ואמר יי למשה עד אימתי יהון מרגזין קדמי עמא
הדין ועד אימתי לא יהימנון במימרי בכל אתיא דעבדית ביניהון: אמחינון במותא
ואשיצינון ואעביד יתך לעם סגיא ותקיף מנהון: ואמר משה

Interp̃.chal.

hanc et cadamus gladio: & vxores nře & paruuli nři erũt in predã: nõne melius ẽ nobis vt reuertamur in egyptũ? Dixitq3 vnusquisq3 ad fratrẽ suũ. Cõstituamus principẽ: & reuertamur in egyptũ. Et cecidit moyses et aaron sup faciẽ suã corã oĩ cetu cõgregatiõis filioꝝ israel. Josue aũt filius nun & caleb filius iephone de exploratorib⁹ terre sciderũt vestimẽta sua: & dixerũt ad oẽm cõgregationẽ filioꝝ israel dicẽtes. Terra per quã trãsiuimus vt exploraremus eã: bona terra ẽ valde nimis. Si volũtas dñi fuerit nobiscũ: introducet nos in terrã hanc: & tradet nobis terrã q̃ fluit lacte & melle. verũtamẽ nolite esse rebelles ɔtra verbũ dñi: neq3 vos timeatis populũ terre: q: in manu nřa traditi sũt recessit ab eis fortitudo eoꝝ: & verbũ dñi est in adiutoriũ nřm: nolite metuere eos. Dixerũt oĩs cõgregatio vt lapidarẽt eos lapidibus. Et gloria dñi reuelata est in tabernaculo federis oĩbus filijs isrl. Dixitq3 dñs ad moysen. Vsquequo ꝓuocabũt me ad iracundiã populus iste? & vsquequo nõ credẽt verbo meo in oĩbus signis que feci inter eos. feriam eos pestilẽtia & consumã eos: & faciam te in populum magnum et fortiorem eis. Dixitq3 moyses

Pritiua chal.

נפל נשא היה
בזז טוב תוב
מנה
אמר
רעה עול נתן
דחל
עדה אמר
רגם גלה
שכן מתי הוה
רגז המן מחא
שיצא עבד

Tex. Heb.

אֶל יְהוָה וְשָׁמְעוּ מִצְרַיִם כִּי
הֶעֱלִיתָ בְכֹחֲךָ אֶת הָעָם הַזֶּה
מִקִּרְבּוֹ׃ וְאָמְרוּ אֶל יוֹשֵׁב הָאָרֶץ
הַזֹּאת שָׁמְעוּ כִּי אַתָּה יְהוָה בְּקֶרֶב
הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר עַיִן בְּעַיִן נִרְאָה
אַתָּה יְהוָה וַעֲנָנְךָ עֹמֵד עֲלֵהֶם
וּבְעַמֻּד עָנָן אַתָּה הֹלֵךְ לִפְנֵיהֶם
יוֹמָם וּבְעַמּוּד אֵשׁ לָיְלָה׃ וְהֵמַתָּה
אֶת הָעָם הַזֶּה כְּאִישׁ אֶחָד וְאָמְרוּ
הַגּוֹיִם אֲשֶׁר שָׁמְעוּ אֶת שִׁמְעֲךָ
לֵאמֹר׃ מִבִּלְתִּי יְכֹלֶת יְהוָה לְהָבִיא
אֶת הָעָם הַזֶּה אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר
נִשְׁבַּע לָהֶם וַיִּשְׁחָטֵם בַּמִּדְבָּר׃
וְעַתָּה יִגְדַּל נָא כֹּחַ אֲדֹנָי כַּאֲשֶׁר
דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר׃ יְהוָה אֶרֶךְ אַפַּיִם
וְרַב חֶסֶד נֹשֵׂא עָוֹן וָפֶשַׁע וְנַקֵּה
לֹא יְנַקֶּה פֹּקֵד עֲוֹן אָבוֹת עַל
בָּנִים עַל שִׁלֵּשִׁים וְעַל רִבֵּעִים׃
סְלַח נָא לַעֲוֹן הָעָם הַזֶּה כְּגֹדֶל
חַסְדֶּךָ וְכַאֲשֶׁר נָשָׂאתָה לָעָם
הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד הֵנָּה׃ וַיֹּאמֶר
יְהוָה סָלַחְתִּי כִּדְבָרֶךָ׃ וְאוּלָם חַי
אָנִי וְיִמָּלֵא כְבוֹד יְהוָה אֶת כָּל
הָאָרֶץ׃ כִּי כָל הָאֲנָשִׁים הָרֹאִים אֶת
כְּבֹדִי וְאֶת אֹתֹתַי אֲשֶׁר עָשִׂיתִי
בְמִצְרַיִם וּבַמִּדְבָּר וַיְנַסּוּ אֹתִי זֶה
עֶשֶׂר פְּעָמִים וְלֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹלִי׃

Primitiua heb.

עָלָה כֹּחַ
יָשַׁב
רָאָה
פָּנָה
עָמַד מוּת
בּוֹא
שָׁבַע שָׁחַט דָּבַר
גָּדַל כֹּחַ
רָבַב
אָלַם חָיָה
מָלֵא כָּבַד
רָאָה
אוֹת עָשָׂה
נָסָה

Trāsla. B. Hiero.

ad dominum. Vt audiant egyptii de quorum medio eduxisti populum istum: & habitatores terre huius qui audierūt q tu domine in populo isto sis: & facie videaris ad faciem: & nubes tua protegat illos: & in colūna nubis precedas eos p diē & ī colūna ignis p noctē: q occideris tantā multitudinē quasi vnum hominem: & dicant. Non poterat introducere populum in terrā pro qua iurauerat: idcirco occidit eos in solitudine: Magnificetur ergo fortitudo dñi: sicut iurasti dicens. Dñs patiens & multe mie: auferens iniquitatē & scelera: nullūq innoxiū derelinquēs: qui visitas peccata patrū in filios: in tertiam & qrtā gñationem. Dimitte obsecro pctūm populi huius secūdū magnitudinem misericordie tue: sicut ppitius fuisti egredientibus de egypto vsq ad locū istū. Dixitq dñs. Dimisi iuxta verbū tuum. Viuo ego: & implebitur gloria dñi vniuersa terra. Attamen oēs homines qui viderunt maiestatem meam: & signa que feci in egypto & in solitudine: & tentauerunt me iā per decē vices: nec obedierunt voci mee:

Trāsla. Grec. lxx. cū interp. latina

ad dñm: & audiet egypt⁹: q
πρὸς κύριον, καὶ ἀκούσεται αἴγυπτος, ὅτι
eduxisti fortitudie tua pplm hūc ex ipsis:
ἀνήγαγες τῇ ἰσχύϊ σου τὸν λαὸν τοῦτον ἐξ αὐτῶν,
sed & oēs hitātes in tra
ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς
hac audierūt: q tu dñs in pplo hoc
ταύτης ἀκηκόασιν, ὅτι σὺ κύριος ἐν τῷ λαῷ τού-
qui oculis ad oculos videris tu do
τῳ, ὅστις ὀφθαλμοῖς κατ᾽ ὀφθαλμοὺς ὀπτάζῃ σὺ κύ-
mine: & nubes tua ōsidet sup eos: & in
ριε, καὶ ἡ νεφέλη σου ἐφέστηκεν ἐπ᾽ αὐτῶν, καὶ ἐν
colūna nubis tu ambulas prior eis
στύλῳ νεφέλης σὺ πορεύῃ πρότερος αὐτῶν τὴν ἡ- Exo. 13.d.
die: & in colūna ignis nocte. & con
μέραν, καὶ ἐν στύλῳ πυρὸς τὴν νύκτα. καὶ ἐκτρί-
friges pplm hūc q̄si hoiem vnū. &
ψεις τὸν λαὸν τοῦτον ὡσεὶ ἄνθρωπον ἕνα. καὶ
dicēt gētes q̄cūq audierūt nomē tuū: di
ἐροῦσι τὰ ἔθνη ὅσοι ἀκηκόασι τὸ ὄνομά σου, λέ-
cētes: eo q̄ nō posset dñs introducere Exo. 32.c.
γοντες, παρὰ τὸ μὴ δύνασθαι κύριον εἰσαγαγεῖν
pplm hūc in trā: quā iurauit eis:
τὸν λαὸν τοῦτον εἰς τὴν γῆν, ἣν ὤμοσεν αὐτοῖς,
strauit eos in deserto. & nūc exalte-
κατέστρωσεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ. καὶ νῦν ὑψωθή-
tur man⁹ tua dñe quēadmodū dixisti: dicēs:
τω ἡ χείρ σου κύριε ὃν τρόπον εἶπας, λέγων,
dñs lōganimis: & multū misericors: & verax:
κύριος μακρόθυμος, καὶ πολυέλεος, καὶ ἀληθινός,
auferēs iniqtates: & scelera: & pctā: &
ἀφαιρῶν ἀνομίας, καὶ ἀδικίας, καὶ ἁμαρτίας, καὶ
expiatiōe nō emūdabit noxiū: reddēs pec
καθαρισμῷ οὐ καθαριεῖ τὸν ἔνοχον, ἀποδιδοὺς ἁ-
cata patrū in filios vsq ad tertiā & quar
μαρτίας πατέρων ἐπὶ τέκνα ἕως τρίτης καὶ τε-
tam gñatiōes. dimitte peccata populo huic
τάρτης γενεᾶς. ἄφες τὴν ἁμαρτίαν τῷ λαῷ τούτῳ
scdʒ magnā miam tuā. quēadmodū ppiti⁹ eis fui
κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου. καθάπερ ἵλεως αὐτοῖς ἐ-
sti ab egypto vsq nūc. & dixit dñs ppi
γένου ἀπὸ αἰγύπτου ἕως τοῦ νῦν. καὶ εἶπε κύριος ἵλε-
ti⁹ eis sum scdm vbū tuū: sʒ viuo ego:
ως αὐτοῖς εἰμὶ κατὰ τὸ ῥῆμά σου, ἀλλὰ ζῶ ἐγώ,
& implebit gloria dñi oēm trā: qa
καὶ ἐμπλήσει ἡ δόξα κυρίου πᾶσαν τὴν γῆν, ὅτι
oēs viri videntes gloriā meā: &
πάντες οἱ ἄνδρες οἱ ὁρῶντες τὴν δόξαν μου, καὶ τὰ
signa q̄ feci in egypto: & in deserto
σημεῖα ἃ ἐποίησα ἐν αἰγύπτῳ, καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ
hoc: & tētauerūt me hac decima vice: &
ταύτῃ, καὶ ἐπείρασάν με τοῦτο δέκατον, καὶ
nō audierūt meā vocē:
οὐκ εἰσήκουσάν μου τῆς φωνῆς,

C

D

Trāsla. Chal.

קדם יי וישמעון מצראי ארי אסקתא בחילך ית עמא הדין מביניהון׃ ויימרון ליתב
ארעא הדא דשמעו ארי את יי דשכינתך שריא בגו עמא הדין דבעיניהון חזו שכינת
יקרך יי ועננך מטליל עליהון ובעמודא דעננא את מדבר קדמיהון ביממא ובעמודא
דאשתא בליליא׃ ותקטול ית עמא הדין כגברא חד ויימרון עממיא דשמעו ית שמע
גבורתך למימר׃ מדלית יכלא קדם יי לאעלא ית עמא הדין לארעא דקיים להון
וקטלינון במדברא׃ וכען סגי כען חילא קדמך יי כמא דמלילתא למימר׃ יי מרחיק רגז
ומסגי למעבד טבון שביק לעוין ולמרוד ולחובין סלח לדתיבין לאוריתיה ודלא
תיבין לא מזכי מסער חובי אבהן על בנין מרדין על דר תליתי ועל דר רביעי׃ שבוק
כען לחובי עמא הדין כסגיאות טיבותך וכמא דשבקת לעמא הדין ממצרים ועד כען׃
ואמר יי שבקית כפתגמך׃ וברם קיים אנא ומליא יקרא דיי ית כל ארעא׃ ארי
כל גובריא דחזו ית יקרי וית אתותי דעבדית במצרים ובמדברא ונסיאו קדמי דנן
עשר זמנין ולא קבילו למימרי׃

Primitiua chal.

שְׁמַע נְסַק אֲמַר
חֲזָה
טְלַל דְּבַר
קְטַל אֲחַד
יְכַל עֲלַל קוּם
דְּבַר סְגָא רְחַק
סְגָא עֲבַד טוּב
עֲוָה תּוּב זְכָה
סְעַר דּוּר
קוּם מְלָא
חֲזָה אוֹת נְסָה
אֲמַר

Interp. chal.

corā dño. Audiēt egyptij de quoꝝ medio ascendere fecisti populū istū in virtute tua: & dicēt habitātibus in terra hac q audierūt q tu dñe cuꝫ maiestate tua habitas in medio populi hui⁹: q oculis suis vidit maiestatē glorie tue dñe: & nubes tua obūbrat sup eos: & in colūna nubis tu precedis eos p diē & in colūna ignis p noctē: & si occideris populū hunc q̄si virū vnū: dicent populi q audierūt famā fortitudinis tue dicētes. Eo q nō erat potestas corā dño ad introducendū populū hunc in terrā pro qua iurauit eis: ideo occidit eos in deserto. Nunc aūt magnificet obsecro fortitudo corā te dñe: sicut locutus es dicens. Dñs patiens & multū benefaciēs: dimittēs iniqtates & scelus: parcēs eis q cōuertūtur ad legē eius: & eos q nō cōuertūtur nō iustificat: visitās peccata patrū in filios rebelles in gñatione tertiā & in quartā. Dimitte obsecro pctā populi hui⁹ sm multitudinē bonitatis tue: & sicut dimisisti pplo huic ab egypto & vsq nunc. Dixitq dñs dimisi iuxta verbum tuū. Uerūtamen viuo ego: & implebitur gloria dñi omnis terra: quia oēs viri qui viderunt gloriam meā & signa mea que feci in egypto & in deserto et tentauerunt corā me iam decem vicibus et non obedierunt verbo meo:

Trāsla.Grec.lxx.cū interp.latina.

profecto nō videbūt trā: quā iuraui pribus
ἦ μὴν οὐκ ὄψονται τὴν γῆν, ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν
Deut. 1.f. suis: sʒ filij eoꝝ q̄ sūt mecū hic ho
αὐτῶν, ἀλλ᾽ ἢ τὰ τέκνα αὐτῶν ἅ ἐστι μετ᾽ ἐμοῦ ὧδε, ὅσοι
die: quotquot nō sciūt bonū aut malū: ois iuni
οὐκ οἴδασιν ἀγαθὸν ἢ κακόν, πᾶς νεώτερος
or experꝰ: his dabo trā. oēs āt
ἄπειρος, τούτοις δώσω τὴν γῆν. πάντες δὲ οἱ
irritātes me nō videbūt hāc. at serꝰ meꝰ
παροξύνοντές με οὐκ ὄψονται αὐτήν. ὁ δὲ παῖς μου
chaleb: q: fuit sp̄us alꝰ in eo: ꝛ se
Josue. 14.b. Χαλέβ, ὅτι ἐγενήθη πνεῦμα ἕτερον ἐν αὐτῷ, καὶ ἐπη
cutꝰ est me: ꝛ inducā eū in trā in quā in
κολούθησέ μοι, καὶ εἰσάξω αὐτὸν εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν εἰσ
trauit illuc: ꝛ semē eiꝰ possidebit eā.
ῆλθεν ἐκεῖ, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ κληρονομήσει αὐτήν.
E at amalec ꝛ chananeꝰ habitant in val
ὁ δὲ ἀμαλὴκ καὶ ὁ χαναναῖος κατοικοῦσιν ἐν τῇ κοι
le. cras reuertimini vos ꝛ discedite in
λάδι. αὔριον ἐπιστράφητε ὑμεῖς καὶ ἀπάρατε εἰς τὴν
desertū viā maris rubri. ꝛ ait dñs ad
ἔρημον ὁδὸν θαλάσσης ἐρυθρᾶς. καὶ εἶπε κύριος πρὸς
moysen ꝛ aaron: dicēs: vsqquo cōgregatiōes
μωυσῆν καὶ ἀαρών, λέγων, ἕως τίνος τὴν συναγωγὴν
prauā hāc: q̄ ipsi murmurāt cōtra
τὴν πονηρὰν ταύτην, ἃ αὐτοὶ γογγύζουσιν ἐναντίον
Infra. 26.g.& 15.b. me: murmurationē filioꝝ israel: q̄ ipsi mur
μου, τὴν γόγγυσιν τῶν υἱῶν ἰσραήλ, ἣν αὐτοὶ γογγύ
murāt de vobis: audiui. dic eis: viuo ego: di
ζουσι περὶ ὑμῶν, ἀκήκοα. εἶπον αὐτοῖς, ζῶ ἐγώ, λέ
cit dñs: pfecto quēadmodū locuti estis in aures
γει κύριος, ἦ μὴν ὃν τρόπον λελαλήκατε εἰς τὰ ὦτά
meas: sic faciā vobis. in deserto hoc cadēt
μου, οὕτως ποιήσω ὑμῖν. ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ πεσεῖ
cadauera vr̄a. ꝛ ois visitatio vr̄a ꝛ nu
ται τὰ κῶλα ὑμῶν, καὶ πᾶσα ἡ ἐπισκοπὴ ὑμῶν καὶ οἱ κα
merati vr̄i a viginti ānis ꝛ supra: q̄cūq̄
τηριθμημένοι ὑμῶν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, ὅσοι
murmurauerūt cōtra me. si vos introibitis in
ἐγόγγυσαν ἐπ᾽ ἐμοί. εἰ ὑμεῖς εἰσελεύσεσθε εἰς τὴν
trā in quā extēdi manū meā vt habitare facerē vos
γῆν ἐφ᾽ ἣν ἐξέτεινα τὴν χεῖρά μου κατασκηνῶσαι ὑμᾶς
in ea. sed chaleb filiꝰ iephone. ꝛ iesus filiꝰ
ἐπ᾽ αὐτῆς. ἀλλ᾽ ἢ χαλὲβ υἱὸς ἰεφοννή, καὶ ἰησοῦς ὁ τοῦ
naue: ꝛ pueri: q̄s dixistis in rapinā futu
ναυή, καὶ τὰ παιδία, ἃ εἴπατε εἰς διαρπαγὴν ἔσε
ros: inducā eos in trā: qua vos recessistis
σθαι, εἰσάξω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν, ἣν ὑμεῖς ἀπέστητε
ab ea. ꝛ cadauera vr̄a cadēt in deserto
ἀπ᾽ αὐτῆς. καὶ τὰ κῶλα ὑμῶν πεσεῖται ἐν τῇ ἐρήμῳ
hoc. at filij vr̄i erūt vagi in deserto
ταύτῃ. οἱ δὲ υἱοὶ ὑμῶν ἔσονται νεμόμενοι ἐν τῇ ἐρήμῳ
F q̄draginta ānis. ꝛ portabūt fornicatiōes
τεσσαράκοντα ἔτη. καὶ ἀνοίσουσι τὴν πορνείαν

Trāsla.B.Hiero.

non videbunt terram pro qua iuraui patribus eorū: nec quisq̄ ex illis qui detraxit mihi intuebitur eā. Seruū meū caleb qui plenus alio spiritu secutus est me: inducam in terrā hanc quam circuiuit: & semen eius possidebit eā: qm̄ amalechites & chananeus habitant in vallibus. Cras amouete castra: & reuertimini in solitudinē p viā maris rubri. Locutusq̄ est dñs ad moysen & aaron dicēs. Vsq̄quo multitudo hec pessima murmurat cōtra me. Querelas filiorū israel audiui. Dic ergo eis. Viuo ego ait dominꝰ: sicuti locuti estis audiēte me: sic faciam vobis. In solitudine hac iacebunt cadauera vestra. Omnes qui numerati estis a viginti annis & supra: & murmurastis cōtra me non intrabitis terram super quam leuaui manum meam: vt habitare vos facerē: preter caleb filium iephone & iosue filiū nun. Paruulos āt vros de quibus dixistis q̄ p̄de hostibus forēt: itroducam: vt videant terram que vobis displicuit. Vestra cadauera iacebunt in solitudine. Filii vr̄i erūt vagi ī deserto annis quadraginta: & portabūt fornicationē vr̄am

Ter.Heb.

אם יראו את הארץ אשר
נשבעתי לאבתם וכל מנאצי לא
יראוה: ועבדי כלב עקב היתה
רוח אחרת עמו וימלא אחרי
והביאתיו אל הארץ אשר בא
שמה וזרעו יורשנה: והעמלקי
והכנעני יושב בעמק מחר פנו
וסעו לכם המדבר דרך ים סוף:
וידבר יהוה אל משה ואל אהרן
לאמר: עד מתי לעדה הרעה
הזאת אשר המה מלינים עלי
את תלנות בני ישראל אשר המה
מלינים עלי שמעתי: אמר אלהם
חי אני נאם יהוה אם לא כאשר
דברתם באזני כן אעשה לכם:
במדבר הזה יפלו פגריכם וכל
פקדיכם לכל מספרכם מבן
עשרים שנה ומעלה אשר
הלינתם עלי: אם אתם תבאו אל
הארץ אשר נשאתי את ידי
לשכן אתכם בה כי אם כלב בן
יפנה ויהושע בן נון: וטפכם אשר
אמרתם לבז יהיה והביאתי אתם
וידעו את הארץ אשר מאסתם
בה: ופגריכם אתם יפלו במדבר
הזה: ובניכם יהיו רעים במדבר
ארבעים שנה ונשאו את זנותיכם

Pritiua.heb.

שבע נאץ
היה
בוא
ירש
ישב פנה
נסע
דבר
עוד רעע
לון עלה
חיה
עשה
דבר נפל
ספר
עלה
לון בוא
טפף
בזז היה בוא
נפל דבר
היה רעה
רבע זנה

Transla.Chal.

אם יחזון ית ארעא דקיימית לאבהתהון וכל דארגיזו קדמי לא יחזונה: ועבדי כלב
חלף דהות רוח אוחרי עמיה ואשלים בתר דחלתי ואעליניה לארעא דעל לתמן
ובנוהי ירתונה: ועמלקאה וכנענאה יתיב במישרא מחר אתפנו וטולו לכון למדברא
אורח ימא דסוף: ומליל יי עם משה ועם אהרן למימר: עד אימתי לכנשתא בישתא
הדא דאינון מתרעמין עלי ית תורעמות בני ישראל דאינון מתרעמין עלי שמיע קדמי:
אימר להון קיים אנא אמר יי אם לא כמא דמללתון קדמי כן אעביד לכון: במדברא
הדין יפלון פגריכון וכל מנייניכון לכל חושבנכון מבר עשרין שנין ולעילא
דאתרעמתון עלי: אם אתון תיעלון לארעא דקיימית במימרי לאשראה יתכון בה
אילהין כלב בר יפנה ויהושע בר נון: וטפלכון דאמרתון לביזא יהון ואעיל יתהון
וידעון ית ארעא דקצתון בה: ופגריכון דילכון יפלון במדברא הדין: ובניכון יהון
מאחרין במדברא ארבעין שנין ויקבלון ית חוביכון

Interp.chal.

si videbūt terrā pro qua iuraui pr̄ibus suis: ꝛ oēs q̄ irritauerūt corā me nō videbūt eam. Seruū aūt meū caleb eo q̄ fuit cuꝫ eo alius sp̄us: ꝛ pfecte secutus est timorē meū introducā in terrā ad quā ingressus est: ꝛ filij sui possidebūt eā. Amalechites āt ꝛ chananeꝰ habitāt in valle: cras reuertimini ꝛ mouete castra in solitudinē p viā maris rubri. Locutusq̄ ē dñs cū moyse ꝛ cū aaron dicēs. Vsq̄quo cōgregatio hec pessima murmurabūt cōtra me: murmuratio filioꝝ isrl̄ q̄ ipsi murmurāt cōtra me audita est corā me. dic eis. Viuo ego dicit dñs q̄ sic̄ locuti estis corā me: sic faciā vobis. in solitudine hac cadent cadauera vr̄a ꝛ oēs q̄ numerati sunt ex vobis iuxta oēm numerationē vr̄am a viginti annis ꝛ supra: q: murmurastis cōtra me. Si vos intrabitis in terrā pro qua iuraui in verbo meo vt habitare facerē vos in ea: preter caleb filiū iephone et iosue filiū nun. Paruulos aūt vros de q̄bus dixistis q̄ essent in predā: introducā ꝛ cognoscent terrā que displicuit vobis. Cadauera aūt vestra cadent in deserto hoc: ꝛ filij vestri morabuntur in solitudine quadraginta annis: ꝛ suscipient iniquitates vestras:

Pritiua chal.

חזה קום רגז
שלם עול
נטל
אמר מתי
רעם
קום עבד דבר
נפל מנה שנה
עול שרא
טף בזז הוה
קרץ נפל אחר
רבע קבל

Primitiua heb.	Tex. Heb.
תמם ספר	עד תם פגריכם במדבר׃ במספר
יום תור	הימים אשר תרתם את הארץ
	ארבעים יום יום לשנה יום
נשא	לשנה תשאו את עונתיכם
	ארבעים שנה וידעתם את
נוא	תנואתי׃ אני יהוה דברתי אם
עשה עוד רוע	לא זאת אעשה לכל העדה הרעה
יעד	הזאת הנועדים עלי במדבר
תמם מות	הזה יתמו ושם ימתו׃ והאנשים
	אשר שלח משה לתור את
שוב לון	הארץ וישבו וילונו עליו את כל
יצא דבב	העדה להוציא דבה על הארץ׃
	וימתו האנשים מוציאי דבת
נגף פנה	הארץ רעה במגפה לפני יהוה׃
חיה	ויהושע בן נון וכלב בן יפנה חיו
	מן האנשים ההם ההלכים לתור
דבר	את הארץ׃ וידבר משה את
	הדברים האלה אל כל בני
אבל	ישראל ויתאבלו העם מאד׃
שכם עלה	וישכמו בבקר ויעלו אל ראש
	ההר לאמר הננו ועלינו אל
קום	המקום אשר אמר יהוה כי
אמר	חטאנו׃ ויאמר משה למה זה
פה	אתם עברים את פי יהוה והוא
צלח	לא תצלח׃ אל תעלו כי אין
נגף	יהוה בקרבכם ולא תנגפו לפני
	איביכם׃ כי העמלקי והכנעני

Trãsla. B. Hiero.

donec cõsumantur cadauera patrũ in deserto iuxta numerũ quadraginta dierũ quibus cõsiderastis terrã. Annus pro die imputabitur. Et quadraginta annis recipietis iniqtates vr̃as: & scietis vltionẽ meã. Quõ sicut locutus sum: ita faciam omni multitudini huic pessime: q̃ cõsurrexit aduersum me. In solitudine hac deficiet & morietur. Igitur omnes viri quos miserat moyses ad contemplandam terrã: & q reuersi murmurare fecerãt cõtra eũ oẽm multitudinẽ detrahentes terre q̧ esset mala: mortui sunt atq; percussi in conspectu domini. Iosue aũt filius nun & caleph filius iephõe vixerũt ex oibus qui perrexerant ad cõsiderãdã terram. Locutusq; est moyses vniuersa verba hec ad oẽs filios israel: & luxit populus nimis. Et ecce mane primo surgentes ascẽderunt verticẽ montis: atq; dixerũt. Parati sumus ascẽdere ad locũ de quo dñs locutus est: quia peccauimus. Quibus moyses. Cur inquit trãsgredimini verbum domini: quod vobis nõ cedet in prosperũ. Nolite ascẽdere: non enim est dñs vobiscũ: ne corruatis coram inimicis vestris. Amalechites & chananeus

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina

vestra vsquequo cõsumentur cadauera vr̃a in deser
ὑμῶν ἕως ἂν ἀναλωθῇ τὰ κῶλα ὑμῶν ἐν τῇ ἐρή-
to iuxta numerũ dierũ: quib⁹ cõside-
μῳ κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν, ὅσας κατε-
rastis terrã quadraginta dieb⁹: di- Eze. 4.b.
σκέψασθε τὴν γῆν τεσσαράκοντα ἡμέρας, ἡμέ-
em pro ãno accipietis peccã vr̃a
ραν τοῦ ἐνιαυτοῦ λήψεσθε τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν
q̃draginta ãnis. ⁊ cognoscetis furorẽ
τεσσαράκοντα ἔτη. καὶ γνώσεσθε τὸν θυμὸν τῆς
ire mee: ego dñs locut⁹ sum. pfecto sic fa-
ὀργῆς μου, ἐγὼ κύριος ἐλάλησα. ἦ μὴν οὕτως ποι-
ciã cõgregatiõi praue huic: q̃ insurre
ήσω τῇ συναγωγῇ τῇ πονηρᾷ ταύτῃ, τῇ ἐπισυνεστη-
xit cõtra me. in deserto hoc cõsumẽ
κυίᾳ ἐπ' ἐμέ. ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ ἐξαναλωθήσον-
tur: ⁊ ibi morientur. ⁊ homines: quos
ται, καὶ ἐκεῖ ἀποθανοῦνται. καὶ οἱ ἄνθρωποι, οὓς
misit moyses ad cõsiderandũ terrã: ⁊
ἀπέστειλε μωυσῆς κατασκέψασθαι τὴν γῆν, καὶ
postq̃ venerũt murmurauerũt cõtra eũ apud
παραγενηθέντες διεγόγγυσαν κατ' αὐτοῦ πρὸς τὴν
cõgregationẽ: vt pferrẽt verba pessima de
συναγωγήν, ἐξενέγκαι ῥήματα πονηρὰ περὶ τῆς
terra: ⁊ mortui sũt homines q̃ dixerũt ad 1.Cor. 10.a.
γῆς, καὶ ἀπέθανον οἱ ἄνθρωποι οἱ κατειπόντες κα-
uersus terrã mala in plaga corã dño.
τὰ τῆς γῆς πονηρὰ ἐν τῇ πληγῇ ἔναντι κυρίου.
⁊ iosue fili⁹ naue: ⁊ chaleb fili⁹ iephone G
καὶ ἰησοῦς υἱὸς ναυή, καὶ χαλὲβ υἱὸς ἰεφοννή
vixerũt de hoibus illis q̃ iue-
ἔζησαν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων τῶν πεπο-
rũt ad cõsiderãdũ terrã. ⁊ locutus ẽ
ρευμένων κατασκέψασθαι τὴν γῆν. καὶ ἐλάλησε
moyses v̄ba hec ad oẽs filli-
μωυσῆς τὰ ῥήματα ταῦτα πρὸς πάντας υἱ-
os israel: ⁊ luxit populus valde. ⁊
οὺς ἰσραήλ, καὶ ἐπένθησεν ὁ λαὸς σφόδρα. καὶ
surgentes mane ascenderũt in v̄ticẽ
ὀρθρίσαντες τοπρωῒ ἀνέβησαν εἰς τὴν κορυφὴν
mõtis: dicẽtes: ecce nos ascendemus in
τοῦ ὄρους, λέγοντες, ἰδοὺ ἡμεῖς ἀναβησόμεθα εἰς τὸν
locũ: quẽ dixit dñs: q: peccauim⁹. ⁊ dixit
τόπον, ὃν εἶπε κύριος, ὅτι ἡμάρτομεν. καὶ εἶπε
moyses: q̃re vos transgredimini v̄bũ do-
μωυσῆς, ἱνατί ὑμεῖς παραβαίνετε τὸ ῥῆμα κυ-
mini: nõ psperabit vobis. ne ascẽdatis: nõ .n.
ρίου, οὐκ εὔοδα ἔσται ὑμῖν. μὴ ἀναβαίνετε. οὐ γάρ
est dño vobiscũ. ⁊ cadetis ante faciem
ἐστι κύριος μεθ' ὑμῶν. καὶ πεσεῖσθε πρὸ προσώπου
inimicoꝝ vr̃oꝝ: q: amalech ⁊ chananeus
ἐχθρῶν ὑμῶν, ὅτι ἀμαλὴκ καὶ ὁ χαναναῖος

Primitiua chal.

סוף
ידע רעם
עבד זמן
סוף מות
תוב נפק
קום
אבל קדם ראש
אמר חוב אמר
צלח נסק תבר

Interp. chal.

donec cõsumant cadauera vr̃a in deserto. iuxta numerũ dierũ quibus explorastis terram quadraginta diebus: dies pro anno: dies pro anno supputabit: ⁊ recipietis iniquitates vr̃as quadraginta annis: ⁊ scietis q̧ murmurastis cõtra me. Ego dño decreui in verbo meo si non hoc faciã omni ɔgregationi pessime q: conuenerũt cõtra me: in solitudine hac cõsumenĩ: ⁊ ibi morientur. Uiri autẽ quos misit moyses ad explorandã terrã reuersi sunt ⁊ fecerũt murmurare cõtra eum oẽm congregationẽ vt detraherent terre. Et mortui sunt viri qui detraxerũt terre peste corã dño. Josue autẽ filius nun ⁊ caleb filius iephone vixerũt ex viris qui abierũt ad explorandã terrã. Locutusq; est moyses verba hec cum omibus filijs israel: ⁊ luxit populus valde. Surrexeruntq; mane ⁊ ascenderũt ad verticẽ montis dicentes. Ecce nos ascendimus ad locũ: de quo dixit dominus: quia peccauimus. Dixitq; moyses. Quare vos transgredimini decretum verbi domini: ⁊ hoc nõ proderit. Non ascendatis: quia non est maiestas domini inter vos: ne conteramini coram inimicis vestris. Amalechites autem ⁊ chananeus

Transla. Chal.

עד דיסופון פגריכון במדברא׃ במנין יומיא דאללתון ית ארעא ארבעין יומין יומא
לשתא יומא לשתא תקבלון ית חוביכון ארבעין שנין ותדעון ית דאתרעמתון עלי׃ אנא
יי גזרית במימרי אם לא דא אעביד לכל כנשתא בישתא הדא דאזדמנו עלי
במדברא הדין יסופון ותמן ימותון׃ וגבריא די שלח משה לאללא ית ארעא ותבו
וארעימו עלוהי ית כל כנשתא לאפקא שום ביש על ארעא׃ ומיתו גבריא דאפיקו
שום ביש על ארעא במותנא קדם יי׃ ויהושע בר נון וכלב בר יפנה אתקימו מן
גבריא האינון דאזלו לאללא ית ארעא׃ ומליל משה ית פתגמיא האלין עם כל
בני ישראל ואתאבלו עמא לחדא׃ ואקדימו בצפרא וסליקו לריש טורא למימר
הא אנחנא סלקין לאתרא דאמר יי ארי חבנא׃ ואמר משה למא דנן אתון עברין
על גזירת מימרא דיי והיא לא תצלח׃ לא תסקון ארי לית שכינתא דיי ביניכון
ולא תתברון קדם בעלי דבביכון׃ ארי עמלקאה וכנענאה

Trāsla.Grec.lxx.cū interp.latina.

Deut. 1.e. ibi ante vos: ⁊ cadetis gladio: cui⁹ cā
ἐκεῖ ἔμπροσθεν ὑμῶν, καὶ πεσεῖσθε μαχαίρᾳ, οὗ εἵνε
auersi estis nō obediētes dño: ⁊ nō erit dñs in
κεν ἀπεστράφητε ἀπειθοῦντες κυρίῳ, καὶ οὐκ ἔσται κς ἐν
vobis. ⁊ vi facientes ascēderūt sup verticē
ὑμῖν. καὶ διαβιασάμενοι ἀνέβησαν ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ
mōtis. at arca testamēti dñi: ⁊ moyses nō
ὄρους. ἡ δὲ κιβωτὸς τῆς διαθήκης κυ, καὶ μωυσῆς οὐκ
motisūt de castris. ⁊ descēdit amalech
ἐκινήθησαν ἐκ τῆς παρεμβολῆς. καὶ κατέβη ἀμαλὴκ
⁊ chananeus habitās in mōte illo: ⁊
καὶ ὁ χαναναῖος ὁ ἐγκαθήμενος ἐν τῷ ὄρει ἐκείνῳ, καὶ
fugauerūt eos ⁊ pcusserūt eos vsq̧ ad herma.
ἐτρέψαντο αὐτοὺς καὶ κατέκοψαν αὐτοὺς ἕως ἑρμά.

C.15. A Et dixit dñs ad moysen: dicēs: loquere
Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, λάλησον
filijs israel: ⁊ dices ad eos: qū intra
τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς, ὅταν εἰσέλ
ueritis in terrā habitationis vr̄e: quā ego do
θητε εἰς τὴν γῆν τῆς κατοικήσεως ὑμῶν, ἣν ἐγὼ δί
vobis ⁊ facietis oblationes dño: aut ho
δωμι ὑμῖν, καὶ ποιήσετε καρπώματα κυρίῳ, ὁλο
locaustū: aut sacrificiū ad magnificādū votū: aut vo
καύτωμα, ἢ θυσίαν μεγαλῦναι εὐχήν, ἢ καθ' ἑκού
lūtariū: aut in festiuitatib⁹ vr̄is vt faciatis odorē suaui
σιον, ἢ ἐν ταῖς ἑορταῖς ὑμῶν ποιῆσαι ὀσμὴν εὐω
tatis dño: si quidē de bob⁹ aut de oui
δίας κυρίῳ, εἰ μὲν ἀπὸ τῶν βοῶν ἢ ἀπὸ τῶν προ
bus: ⁊ offeret offerens donū suū
βάτων, καὶ προσοίσει ὁ προσφέρων τὸ δῶρον αὐτοῦ
dño: sacrificiū simile decimā pt̄e ephi cōspe
κυρίῳ, θυσίαν σεμιδάλεως τὸ δέκατον τοῦ οἰφὶ ἀνα
rse in oleo in quarta hin: ⁊ vi
πεποιημένης ἐν ἐλαίῳ ἐν τετάρτῳ τοῦ ἴν, καὶ οἶ
nū in libationē quartā ptē hin facietis in
νον εἰς σπονδὴν τὸ τέταρτον τοῦ ἲν ποιήσετε ἐπὶ τῆς
holocaustū aut in sacrificiū agno vni:
ὁλοκαυτώσεως ἢ ἐπὶ τῆς θυσίας τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνί,
et arieti: qū feceritis eū in oblationē
καὶ τῷ κριῷ, ὅταν ποιῆτε αὐτὸν εἰς ὁλοκάρπωμα
aut in sacrificiū: facies sacrificiū simile duas
ἢ εἰς θυσίαν, ποιήσεις θυσίαν σεμιδάλεως δύο
B decimas cōspersē in oleo tertiā
δέκατα ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ τὸ τρίτον τοῦ
hin: ⁊ vinū in libamē tertiā hin offe
ἴν, καὶ οἶνον εἰς σπονδὴν τὸ τρίτον τοῦ ἲν προσοί
retis in odorē suauitatis dño. si āt de
σετε εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ. ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν
bob⁹ feceritis in holocaustū: aut in sacrificiū ad ma
βοῶν ποιῆτε εἰς ὁλοκαύτωμα, ἢ εἰς θυσίαν μεγα
gnificādū votū in salutare dño: ⁊ offeret
λῦναι εὐχὴν εἰς σωτήριον κυρίῳ, καὶ προσοίσει
sup vitulū in sacrificiū simile tres
ἐπὶ τοῦ μόσχου εἰς θυσίαν σεμιδάλεως τρία oo

Trāsla.B.Hiero.

ante vos sunt: quorum
gladio corruetis: eo q
nolueritis acquiescere
domino: nec ooooooo
erit dñs vobiscū. At
illi cōtenebrati ascende
rūt in verticē montis.
Arca aūt testamēti dñi
& moyses non recesse
runt de castris. Descen
ditq̧ amalechites & cha
naneus qui habitabat i
mōte: & pcutiēs eos at
q̧ cōcidēs psecutus ē e=
os vsq̧ horma. Ca.15.
Locutus est dñs ad
moysen dicēs. Lo
quere ad filios israel:
& dices ad eos. Cū in
gressi fueritis terram
hitatiōis vr̄e: quā ego
dabo vobis: ooooooooo
& feceritis oblationem
dño in holocaustū aut
victimā pacificā vota
soluentes vel spōte of=
ferētes munera: aut in
solēnitatibus vr̄is ado=
lētes odorē suauitatis
dño: de bob⁹ siue de
ouibus offeret quicun
q̧ imolauerit victimam
sacrificium simile deci
mā partē ephi cōspsam
oleo: qd mēsurā habe=
bit q̄rtā ptē hin: & vi=
nū ad liba fundēda eius
dē mēsure dabit in ho
locaustū siue i victimā:
Per agnos singulos &
arietes erit sacrificiū
siīe duarū decimarū q̄
cōspsa sit oleo tertie p
tis hin. & vinū ad liba=
mentū tertie ptis eius=
dē mēsure offeret in o=
dorē suauitatis domio.
Qñ vero de bobus fe
ceris holocaustum: aut
hostiā vt impleas votū
vel pacificas victimas:
dabis per singulos oooo
boues simile tres ooooo
oooooooooooooooooooooo

Ter.Heb. Nu. Ca.xv.

שם לפניכם ונפלתם בחרב כי
על כן שבתם מאחרי יהוה ולא
יהיה יהוה עמכם: ויעפלו לעלות
אל ראש ההר וארון ברית יהוה
ומשה לא משו מקרב המחנה:
וירד העמלקי והכנעני הישב בהר
ההוא ויכום ויכתום עד החרמה:
וידבר יהוה אל משה
לאמר: דבר אל בני ישראל
ואמרת אלהם כי תבאו אל ארץ
מושבתיכם אשר אני נתן לכם:
ועשיתם אשה ליהוה עלה או
זבח לפלא נדר או בנדבה או
במעדיכם לעשות ריח ניחח
ליהוה מן הבקר או מן הצאן:
והקריב המקריב קרבנו ליהוה
מנחה סלת עשרון בלול ברבעית
ההין שמן: ויין לנסך רביעית ההין
תעשה על העלה או לזבח לכבש
האחד: או לאיל תעשה מנחה
סלת שני עשרנים בלולה יי
בשמן שלשית ההין: ויין לנסך
שלשית ההין תקריב ריח ניחח
ליהוה: וכי תעשה בן בקר עלה
או זבח לפלא נדר או י
שלמים ליהוה: והקריב על בן
הבקר מנחה סלת שלשה יי

Pritiua.heb.

שוב
היה עפל עלה
ארן ברית
מוש חנה
נכה כתת
Ca.xv.
דבר
בוא
ישב
עשה
יעד
נוח
קרב
בלל
רבע
שנה
קרב

Transla.Chal.

תמן קדמיכון ותפלון בחרבא ארי על כן תבתון מבתר פולחנא דיי ולא יהי מימרא
דיי בסעדכון: וארשעו למיסק לריש טורא וארון קימא דיי ומשה לא עדו מגו
משריתא: ונחת עמלקאה וכנענאה דיתיב בטורא ההוא ומחונון וטרדונון עד חרמה:
ומליל ייי עם משה למימר: מליל עם בני ישראל ותימר להון ארי Ca.xv.
תיעלון לארע מותבניכון דאנא יהיב לכון: ותעבדון קורבנא קדם ייי עלתא או נכסת
קודשיא לפרשא נדרא או בנדבתא או במועדיכון למעבד לאתקבלא ברעוא קדם
ייי מן תורי או מן ענא: ויקרב דמקרב קרבניה קדם ייי מנחתא סולתא עשרונא
דפיל ברבעות הינא משחא: וחמרא לניסכא רבעות הינא תעבד על עלתא או לנכסת
קודשיא לאמרא חד: או לדכרא תעבד מנחתא סולתא תרין עשרונין דפילא במשח
תלתות הינא: וחמרא לניסכא תלתות הינא תקרב לאתקבלא ברעוא קדם ייי: וארי
תעבד בר תורי עלתא או נכסת קודשיא לפרשא נדרא או נכסת קודשיא קדם
ייי: ויקרב על בר תורי מנחתא סולתא תלתא ''

Interp.chal.

Ibi sunt āte vos: ⁊ corruetis gladio eo q reuersi estis a cultu dñi: ⁊ nō erit verbū dñi in adiutoriū vr̄m. ⁊ impie egerūt vt ascenderēt in verticē mōtis. arca aūt pacti dñi ⁊ moyses nō recesserūt de medio castroꝝ. Descenditq̧ amalechites ⁊ chananeus q̄ hitabat in mōte illo ⁊ percusserūt eos ⁊ psecuti sunt eos vsq̧ horma.

Locutusq̧ est dñs cum moyse dicens. Ca.15. Loq̄re cum filijs israel ⁊ dices ad eos. Cum ingressi fueritis in terrā habitationis vr̄e: quā ego dabo vobis ⁊ feceritis oblationē corā dño holocaustum aut hostiā sanctificatā pro solutione voti aut sponte aut qd̄ fit in solēnitatibus vr̄is: vt suscipiat cum beneplacito corā dño de bobus aut de ouibus: offeret qui obtulerit oblationē suā corā dño pro munere decimā simile cōsperse quarta parte hin olei: ⁊ vinū pro libamento quartā partē hin offerēs in holocaustū aut victimā sanctificationū: per agnos singulos aut p singulos arietes facies munus: duas decimas simile cōsperse tertia parte hin olei: ⁊ vinū pro libamento tertiam partē hin offeres: vt suscipiatur cum beneplacito coram dño. Et quādo feceris vitulum in holocaustum aut in hostiā sanctificatā pro solutione voti aut victimā sanctificationū coram dño: offeret super vitulum munus: tres oooooooooooooooooooooooooo

Pritiua chal.

נפל תוב היה
רשע נסק ראש
קום עדה מחא
אמר עול יתב
עבד עלה
יעד קבל רעה
ענא קרב
פיל עבד
אחד

עֶשְׂרֹנִים בָּלוּל בַּשֶּׁמֶן חֲצִי הַהִין׃
וְיַיִן תַּקְרִיב לַנֶּסֶךְ חֲצִי הַהִין
אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה׃ כָּכָה יֵעָשֶׂה
לַשּׁוֹר הָאֶחָד אוֹ לָאַיִל הָאֶחָד
אוֹ לַשֶּׂה בַכְּבָשִׂים אוֹ בָעִזִּים׃
כַּמִּסְפָּר אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּ כָּכָה תַּעֲשׂוּ
לָאֶחָד כְּמִסְפָּרָם׃ כָּל הָאֶזְרָח יַעֲשֶׂה
כָּכָה אֶת אֵלֶּה לְהַקְרִיב אִשֵּׁה
רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה׃ וְכִי יָגוּר אִתְּכֶם
גֵּר אוֹ אֲשֶׁר בְּתוֹכְכֶם לְדֹרֹתֵיכֶם
וְעָשָׂה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה
כַּאֲשֶׁר תַּעֲשׂוּ כֵּן יַעֲשֶׂה׃ הַקָּהָל
חֻקָּה אַחַת לָכֶם וְלַגֵּר הַגָּר חֻקַּת
עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם כָּכֶם כַּגֵּר יִהְיֶה
לִפְנֵי יְהוָה׃ תּוֹרָה אַחַת וּמִשְׁפָּט
אֶחָד יִהְיֶה לָכֶם וְלַגֵּר הַגָּר אִתְּכֶם׃
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃
דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ
אֲלֵהֶם בְּבֹאֲכֶם אֶל הָאָרֶץ
אֲשֶׁר אֲנִי מֵבִיא אֶתְכֶם שָׁמָּה׃
וְהָיָה בַּאֲכָלְכֶם מִלֶּחֶם הָאָרֶץ
תָּרִימוּ תְרוּמָה לַיהוָה׃ רֵאשִׁית
עֲרִסֹתֵכֶם חַלָּה תָּרִימוּ תְרוּמָה
כִּתְרוּמַת גֹּרֶן כֵּן תָּרִימוּ אֹתָהּ׃
מֵרֵאשִׁית עֲרִסֹתֵיכֶם תִּתְּנוּ
לַיהוָה תְּרוּמָה לְדֹרֹתֵיכֶם׃
וְכִי תִשְׁגּוּ וְלֹא תַעֲשׂוּ אֵת כָּל

צה · ספר · זבח עשה · גור דור · גור · עלם היה · פנה ירה שפט · דבר · בוא · בוא · רום · נתן · שגה עשה

Trāsla. B. Hiero.

decimas cōsperse oleo qd habeat mediū mēsure hin: & vinū ad libafundēda eiusdē mensure in oblationē suauissimi odoris dño. Sic facies p singulos boues & arietes & agnos & hedos. tā indigene q3 peregrini eodē ritu offerēt sacrificia. Vnū pceptū erit atq3 iudiciū tā vobis q3 aduenis terre. Locutusq3 est dñs ad moysen dicēs. Loqre filiis israel & dices ad eos. Cū veneritis i terram quam dabo vobis: & comederitis de panibus regionis illius: separabitis primitias domino de cibis vestris. Sicut d areis primitias separabitis: ita & de pulmentis dabitis primitiua dño. Quod si per ignorantiā preterieritis quicquam

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

decimas cōfecte in oleo dimidiū hin:
δέκατα ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ ἥμισυ τοῦ ἵν,
et vinū in libamen dimidiū hin. oblatio
καὶ οἶνον εἰς σπονδὴν τὸ ἥμισυ τοῦ ἵν· κάρπωμα
odorē suauitatis dño: sic facies vitulo
ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ, οὕτως ποιήσεις τῷ μόσχῳ
vni: aut arieti vni: aut agno vni: ex
τῷ ἑνί, ἢ τῷ κριῷ τῷ ἑνί, ἢ τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνί, ἐκ
ouib9 aut ex capris. iuxta numeꝝ
τῶν προβάτων ἢ ἐκ τῶν αἰγῶν· κατὰ τὸν ἀριθμὸν
coꝝ q̄ feceritis: sic facietis vni: iuxta
ὧν ἂν ποιήσητε, οὕτως ποιήσετε τῷ ἑνί, κατὰ
numeꝝ coꝝ. ois indigena faciet sic:
τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν· πᾶς ὁ αὐτόχθων ποιήσει οὕ-
tales offerat oblationes in odorē
τως, τοιαῦτα προσενέγκαι καρπώματα εἰς ὀσμὴν
suauitatis dño. si āt aduena in vobis fue
εὐωδίας κυρίῳ· ἐὰν δὲ προσήλυτος ἐν ὑμῖν προσ-
rit in ꝉra vr̄a: aut quicq3 fuerit inter vos in
γένηται ἐν τῇ γῇ ὑμῶν, ἢ ὃς ἂν γένηται ἐν ὑμῖν ἐν ταῖς
gñationib9 vr̄is: et faciet oblationē odorē suaui
γενεαῖς ὑμῶν, καὶ ποιήσει κάρπωμα ὀσμὴν εὐω-
tatis dño: quēadmodū facitis vos: sic faci
δίας κυρίῳ, ὃν τρόπον ποιεῖτε ὑμεῖς, οὕτως ποι-
et cōgregatio dño. lex vna erit vobis et
ήσει ἡ συναγωγὴ κυρίῳ· νόμος εἷς ἔσται ὑμῖν καὶ
aduenis appositis inter vos: lex
τοῖς προσηλύτοις τοῖς προσκειμένοις ἐν ὑμῖν, νόμος
sēpiterna i gñatiōes vr̄as. vt vos et aduena
αἰώνιος εἰς γενεὰς ὑμῶν· ὡς ὑμεῖς καὶ ὁ προσήλυτος
erit corā dño. lex vna erit et iustificatio vna
ἔσται ἔναντι κυρίῳ· νόμος εἷς ἔσται καὶ δικαίωμα ἓν
erit vobis et aduene apposito iter
ἔσται ὑμῖν καὶ τῷ προσηλύτῳ τῷ προσκειμένῳ ἐν
vos. et locut9 ē dñs ad moysē: dicēs: lo
ὑμῖν· καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, λά-
quere filiis israel: et dices ad eos: cū
λησον τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς, ἐν
intraueritis vos in terrā: in quā ego indu
τῷ εἰσπορεύεσθαι ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν, εἰς ἣν ἐγὼ εἰσά-
cā vos illuc. et erit qñ cōmederitis vos de
γω ὑμᾶς ἐκεῖ· καὶ ἔσται ὅταν ἔσθητε ὑμεῖς ἀπὸ
panib9 terre: sepabitis sepationē segrega
τῶν ἄρτων τῆς γῆς, ἀφελεῖτε ἀφαίρεμα ἀφόρι-
tiōes dño: pmitias masse vr̄e pa
σμα τῷ κυρίῳ, ἀπαρχὴν φυράματος ὑμῶν ἄρ- C
nē: sepationē sepabitis ei. vt separationē ab
τον, ἀφαίρεμα ἀφελεῖτε αὐτό· ὡς ἀφαίρεμα ἀπὸ
area: sic segregabitis illā pmitias massas
ἅλωνος, οὕτως ἀφελεῖτε αὐτὸ ἀπαρχὴν φυράμα-
vr̄as. et dabitis dño segregatiōes in gñatiōes
τος ὑμῶν· καὶ δώσετε κυρίῳ ἀφαίρεμα εἰς τὰς γενεὰς
vr̄as. qñ āt peccaueritis et nō feceritis oia
ὑμῶν· ὅταν δὲ διαμάρτητε καὶ μὴ ποιήσητε πάσας

Primitiua. chal.

פרל · קבל רעה גור · דור עבד קום · הוה · אחד דין אמר · עול · אכל פרש ראש · אצוה נתן · דור שלה עבד

Interp. chal.

decimas simile cōsperse oleo dimidie ptis hin. et vinū offeres p libamēto dimidiā ptē hin: oblatio est q̄ suscipit voluntarie corā dño. sic facies p singulos boues et p singulos arietes et p singulos agnos: i agnis aut in capris. Iuxta numerū quē facietis: sic facietis vnicuiq3 iuxta numerū coꝝ: sic faciet ois indigena qñ obtulerit ex his oblationē q̄ suscipit voluntarie corā dño. et qñ pegrinatus fuerit apō vos pegrin9 aut q̄ fuerit inter vos p gñatiōes vr̄as: et fecerit oblationē q̄ suscipit voluntarie corā dño: sic feceritis ita faciet. vna cōgregatio et vn9 ritus erit vob̄ et pegrinis q̄ pegrinant: ita tuto sempiterno in gñationibus vr̄is: sic vos ita erit pegrin9 corā dño. lex vna et iudiciū vnū erit vobis et aduenis qui peregrinātur apud vos. Locutusq3 est dñs ad moysen dicēs. Loq̄re cum filiis israel et dices ad eos. Cum ingressi fueritis in terrā in quā ego induco vos: et cum comederitis de pane terre: separabitis separationē corā dño. In primitias ciboꝝ vestroꝝ separabitis placentā: sicut separant separationē de area sic separabitis eam. De primitiis ciborum vestrorū dabitis separationē coram dño in generationibus vestris: et quando ignoraueritis et non feceritis omnia

Transla. Chal.

עשרונין דפיל במשח פלגות הינא׃ וחמרא תקריב לנסכא פלגות הינא קורבן
דמתקבל ברעוא קדם יי׃ כדין יתעבד לתורא חד או לדכרא חד או לאמר באמריא
או בעזיא׃ כמניינא דתעבדון כדין תעבדון לחד כמניינהון׃ כל יציבא יעביד כדין ית
אלין לקרבא קורבן דמתקבל ברעוא קדם יי׃ וארי יתגייר עמכון גיורא או דביניכון
לדריכון ויעביד קורבן דמתקבל ברעוא קדם יי כמא דתעבדון כן יעבד׃ קהלא קימא
חד לכון ולגיוריא דמתגיירין קים עלם לדריכון כותכון כגיורא יהי קדם יי׃ אוריתא
חדא ודינא חד יהי לכון ולגיוריא דמתגיירין עמכון׃ ומליל יי עם משה למימר׃
מליל עם בני ישראל ותימר להון במיעלכון לארעא דאנא מעיל יתכון לתמן׃ ויהי
במיכלכון מלחמא דארעא תפרשון אפרשותא קדם יי׃ ריש אצותכון חלתא
תפרשון אפרשותא כמא דמפרשין מן אדרא כן תפרשון יתה׃ מריש אצותכון תתנון
קדם יי אפרשותא לדריכון׃ וארי תשתלון ולא תעבדון ית כל

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp.latina.

precepta hec: q̄ locut⁹ ē dñs ad moy
τὰς ἐντολὰς ταύτας, ἃς ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυ
sen: sicut pcepit dñs ad vos in manu moy
σῆν, καθὰ συνέταξε κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐν χειρὶ μωυ
si: a die qua pcepit dñs ad vos
σῆ, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς συνέταξε κύριος πρὸς ὑμᾶς
ꝛ vltra in gñatiões vr̃as. ꝛ erit si ex o-
καὶ ἐπέκεινα εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν. καὶ ἔσται ἐὰν ἐξ ὀφ
culis cõgregatiõis fuerit inuite: ꝛ fa
θαλμῶν τῆς συναγωγῆς γενηθῇ ἀκουσίως, καὶ ποι
ciet ois ꝯgregatio vitulũ vnũ de bob⁹ im-
ήσει πᾶσα ἡ συναγωγὴ μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν ἄμω
maculatũ in holocaustũ in odorẽ suauitatis dño: ꝛ
μον εἰς ὁλοκαύτωμα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ, καὶ
sacrificiũ huius ꝛ libamẽ eius iuxta pre
θυσίαν τούτου καὶ σπονδὴν αὐτοῦ κατὰ τὴν σύν-
ceptũ eius: ꝛ hircũ ex capris vnũ pro pec
ταξιν αὐτοῦ, καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρ
cato. ꝛ ppiciabit sacerdos pro oĩ cõgre
τίας. καὶ ἐξιλάσεται ὁ ἱερεὺς περὶ πάσης συνα
gatione filioꝝ israel: ꝛ dimittet eis: qm̃
γωγῆς υἱῶν ἰσραήλ, καὶ ἀφεθήσεται αὐτοῖς, ὅτι
inuoluntariũ ē. ꝛ ipsi obtulerũt donũ suũ
ἀκούσιόν ἐστι. καὶ αὐτοὶ ἤνεγκαν τὸ δῶρον αὐτῶν
oblationẽ dño pro pctõ suo corã do
κάρπωμα κυρίῳ περὶ ἁμαρτίας αὐτῶν ἔναντι κυ
mino pro inuoluntariis suis: ꝛ dimittet
ρίου περὶ τῶν ἀκουσίων αὐτῶν, καὶ ἀφεθήσεται
oĩ ꝯgregatiõi filioꝝ israel: ꝛ adue
πάσῃ συναγωγῇ υἱῶν ἰσραήλ, καὶ τῷ προσηλύ-
ne apposito ad vos: qm̃ oĩ
τῳ τῷ προσκειμένῳ πρὸς ὑμᾶς, ὅτι παντὶ τῷ
ppl̃o inuoluntariũ. si aũt aĩa vna peccauerit inuoluntarie:
λαῷ ἀκούσιον. ἐὰν δὲ ψυχὴ μία ἁμάρτῃ ἀκουσίως,
adducet vnã caprã ãniculã p pctõ: et
προσάξει μίαν αἶγα ἐνιαυσίαν περὶ ἁμαρτίας, καὶ
ppiciabit sacerdos p aĩa inuolunta
ἐξιλάσεται ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ψυχῆς τῆς ἀκουσια-
ria ꝛ peccante inuoluntarie corã dño: p-
σθείσης καὶ ἁμαρτούσης ἀκουσίως ἔναντι κυρίου, ἐξι
piciabit p eo: ꝛ dimittet ei.
D λάσασθαι περὶ αὐτοῦ, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ. τῷ
indigene in filiis israel: ꝛ aduene
ἐγχωρίῳ ἐν υἱοῖς ἰσραήλ, καὶ τῷ προσηλύτῳ τῷ
apposito in ipsis lex vna erit eis: q
προσκειμένῳ ἐν αὐτοῖς νόμος εἷς ἔσται αὐτοῖς, ὃς
fecerit inuoluntarie. ꝛ aĩa q̃ faciet in
ἂν ποιήσῃ ἀκουσίως. καὶ ψυχὴ ἥτις ποιήσει ἐν
manu supbie ab indigenis aut ab
χειρὶ ὑπερηφανίας ἀπὸ τῶν αὐτοχθόνων ἢ ἀπὸ τῶν
aduenis: deũ hic irritat: ꝛ disp
προσηλύτων, τὸν θεὸν οὗτος παροξύνει, καὶ ἐξολεθρευ
detur aĩa illa de ppl̃o suo: qr verbũ
θήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς, ὅτι τὸ ῥῆμα

Trãsla.B.Hiero.

horum que locutus ē dominus ad moysen: & mandauit per eum ad vos: a die qua cepit iubere & vltra. oblitaq; fuerit facere multitudo: offeret vitulum de armēto holocaustũ in odorem suauissimũ dño. & sacrificiũ eius ac liba: vt cerimõie postulant: hircũq; p peccato. & rogabit sacerdos pro oĩ multitudine filiorum israel: & dimittetur eis. qm̃ nõ sponte peccauerit. nihilominus offerētes incensum dño pro se & pro peccato atq; errore suo: & dimittetur vniuerse plebi filiorũ israel & aduenis qui pegrinātur inter eos quoniam culpa est ois populi p ignorantiã. q si anima vna nesciēs peccauerit: offeret capram anniculam pro peccato suo: & deprecabitur pro ea sacerdos q inscia peccauerit corã domino. ĩpetrabitq; ei veniam: & dimittetur illi. Tã indigenis q̃ȝ aduenis vna lex erit oĩm qui peccauerint ignorantes. Anima vero q p superbiã aliquid cõmiserit siue ciuis sit ille siue pegrin⁹: quoniã aduersus dominum rebellis fuit: peribit de populo suo. Verbũ enim

Ter.Heb.

הַמִּצְוֹת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה
אֶל מֹשֶׁה׃ אֵת כָּל אֲשֶׁר צִוָּה
יְהוָה אֲלֵיכֶם בְּיַד מֹשֶׁה מִן הַיּוֹם
אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה וָהָלְאָה לְדֹרֹתֵיכֶם׃
וְהָיָה אִם מֵעֵינֵי הָעֵדָה נֶעֶשְׂתָה
לִשְׁגָגָה וְעָשׂוּ כָל הָעֵדָה פַּר
בֶּן בָּקָר אֶחָד לְעֹלָה לְרֵיחַ נִיחֹחַ
לַיהוָה וּמִנְחָתוֹ וְנִסְכּוֹ כַּמִּשְׁפָּט
וּשְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּת׃ וְכִפֶּר
הַכֹּהֵן עַל כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְנִסְלַח לָהֶם כִּי שְׁגָגָה הִוא וְהֵם
הֵבִיאוּ אֶת קָרְבָּנָם אִשֶּׁה לַיהוָה
וְחַטָּאתָם לִפְנֵי יְהוָה עַל
שִׁגְגָתָם׃ וְנִסְלַח לְכָל עֲדַת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכָם
כִּי לְכָל הָעָם בִּשְׁגָגָה׃ וְאִם
נֶפֶשׁ אַחַת תֶּחֱטָא בִשְׁגָגָה
וְהִקְרִיבָה עֵז בַּת שְׁנָתָהּ לְחַטָּאת׃
וְכִפֶּר הַכֹּהֵן עַל הַנֶּפֶשׁ הַשֹּׁגֶגֶת
בְּחֶטְאָה בִשְׁגָגָה לִפְנֵי יְהוָה לְכַפֵּר
עָלָיו וְנִסְלַח לוֹ׃ הָאֶזְרָח בִּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכָם תּוֹרָה
אַחַת יִהְיֶה לָכֶם לָעֹשֶׂה בִּשְׁגָגָה׃
וְהַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה בְּיָד רָמָה
מִן הָאֶזְרָח וּמִן הַגֵּר אֶת
יְהוָה הוּא מְגַדֵּף וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ
הַהִוא מִקֶּרֶב עַמָּהּ׃ כִּי דְבַר

Primitiua.heb.

צוה
יעד עשה
נוח
שער
סלח
בוא
פנה
גור
חטא
בנב בנה שנה
זרח
ירה
אחד היה
עשה רום
גור
גדף כרת

Transla.Chal.

פיקודיא האלין דמליל יי עם משה׃ ית כל דפקיד יהוה לותכון בידא דמשה מן
יומא דפקיד יי ולהלא לדריכון׃ ויהי אם מעיני כנשתא אתעבדת לשלו ויעבדון כל
כנשתא תור בר תורי חד לעלתא לאתקבלא ברעוא קדם יי ומנחתיה ונסכיה
כדחזי וצפיר בר עזי חד לחטאתא׃ ויכפר כהנא על כל כנשתא דבני ישראל
וישתבק להון ארי שלותא הוא ואינון איתיו ית קורבנהון קורבנא קדם יי
וחטאתהון קדם יי על שלותהון׃ וישתבק לכל כנשתא דבני ישראל ולגיוריא
דמתגיירין ביניהון ארי לכל עמא בשלותא׃ ואם אנש חד יחוב בשלו ויקרב עזא
בת שתא לחטאתא׃ ויכפר כהנא על אנשא דאשתלי במחטיה בשלו קדם יי לכפרא
עלוהי וישתבק ליה׃ יציבא בבני ישראל ולגיוריא דמתגיירין ביניהון אוריתא חדא
תהי לכון לדיעביד בשלו׃ ואנש דיעביד בריש גלי מן יציביא ומן גיוריא קדם יי
הוא מרגיז וישתיצי אנשא ההוא מגו עמיה׃ ארי על פתגמא

Interp.chal.

precepta hec q̄ locutus est dñs cũ moyse: oĩa q̄ mandauit dñs ad vos per manũ moysi a die qua precepit dñs ꝛ deinceps per gñationes vr̃as. eritq; si ab oculis cõgregationis aliqd latuerit ꝛ per ignorantiã factum fuerit: offeret ois cõgregatio vitulũ de bobus vnũ in holocaustũ: vt suscipiatur voluntarie corã dño. et munus eius ꝛ libamentũ eius sicut decet: ꝛ hircũ de capris vnũ pro peccato. Et ppiciabit sacerdos pro omni cõgregatione filiorum israel ꝛ dimittetur eis: quia ignorantia est: ꝛ ipsi obtulerũt oblationẽ suam corã dño ꝛ sacrificiũ pro pctõ suo corã dño pro ignorãtia sua. Dimitteturq; oĩ ꝯgregationi filioꝝ israel: et aduenis qui pegrinãtur inter eos: qr ignorãtia est ois populi. Et si vir vnus peccauerit per ignorantiã: offeret caprã anniculã pro peccato: ꝛ propiciabit sacerdos pro homĩe qui ignorauerit quãdo peccauerit per ignorantiam corãm domino: ꝛ dimittetur ei. Lex vna erit indigene in filiis israel ꝛ aduenis qui peregrinantur inter eos omni qui fecerit per ignorantiã. Vir autem qui fecerit aliquid per superbiã de indigenis ꝛ peregrinis: dñm ipse irritat: ꝛ peribit homo ille de medio populi sui: quia verbum

Primitiua chal.

עבד
אחד עלה קבל
רעא חזה צפר
כפר שבק שלה
אתא גור
חוב קרב
שלה חוב
יהב
עבד ראש גלה
רגז שצא

Tex. Heb.

יהוה בזה ואת מצותו הפר הכרת
תכרת הנפש ההוא עונה בה׃
ויהיו בני ישראל במדבר
וימצאו איש מקשש עצים
ביום השבת׃ ויקריבו אתו
המצאים אתו מקשש עצים אל
משה ואל אהרן ואל כל העדה׃
ויניחו אתו במשמר כי לא
פרש מה יעשה לו׃ ויאמר יהוה
אל משה מות יומת האיש רגום
אתו באבנים כל העדה מחוץ
למחנה׃ ויציאו אתו כל העדה
אל מחוץ למחנה וירגמו אתו
באבנים וימת כאשר צוה יהוה
את משה׃ ויאמר יהוה אל משה
לאמר׃ דבר אל בני ישראל
ואמרת אלהם ועשו להם ציצת
על כנפי בגדיהם לדרתם
ונתנו על ציצת הכנף פתיל
תכלת׃ והיה לכם לציצת וראיתם
אתו וזכרתם את כל מצות יהוה
ועשיתם אתם ולא תתורו אחרי
לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם
זנים אחריהם׃ למען תזכרו
ועשיתם את כל מצותי והייתם
קדשים לאלהיכם׃ אני יהוה
אלהיכם אשר הוצאתי אתכם

Primitiva heb.: צוה פור · דבר · מצא קשש · קרב · עדה · נוח שמר · עשה אמר · רגם · מחנה יצא · מות · אמר · עשה · דור · פתל · ראה · צוה · עשה תור · זנה זכר · עשה היה · יצא

Trāsla. B. Hiero.

domini contempsit: & preceptum illius fecit irritū: idcirco delebitur: & portabit iniquitatē suam. Factū est autē cum essent filii israel in solitudine & inuenissent hominē colligentē ligna in die sabbati: obtulerunt eum moysi & aaron & vniuerse multitudini. Qui recluserunt eum in carcerem: nescientes quid super eo facere deberent. Dixitq; dominus ad moysē. Morte moriatur homo iste: obruat eū lapidibus omnis turba extra castra. Cumq; eduxissent eum foras: obruerunt eum lapidibus & mortuus est: sicut preceperat dominus. Dixit quoq; dominus ad moysen. Loquere filiis israel & dices ad eos: vt faciant sibi fimbrias per angulos palliorū. ponentes in eis vittas hyacinthinas. Quas cum viderint recordentur omnium mandatorum domini. nec sequantur cogitationes suas & oculos per res varias fornicantes. sed magis memores preceptorum domini faciant ea: sintq; sancti deo suo. Ego dominus deus vester: qui eduxi vos

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

dñi cōtempsit: & mandata eius irrita
κυρίου ἐφαύλισεν, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ διεσκέδασεν,
fecit: delendo delebitur aīa illa: & peccatū eius in ipsa. & erant filii israel in
ἐκτρίψει ἐκτριβήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη, ἡ ἁμαρτία αὐτῆς ἐν αὐτῇ. καὶ ἦσαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἐν
deserto: & inuenerūt virū colligētē ligna die sabbati: & adduxerūt eū qui inuenerāt eū colligētē ligna ad moysē & aaron: & ad oēm ꝯgregationē filiorū israel: &
τῇ ἐρήμῳ, καὶ εὗρον ἄνδρα συλλέγοντα ξύλα τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου, καὶ προσήγαγον αὐτὸν οἱ εὑρόντες αὐτὸν συλλέγοντα ξύλα πρὸς μωυσῆν καὶ ἀαρὼν, καὶ πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν ἰσραήλ, καὶ
reposuerūt eū in carcerē: nō eīn decreuerūt qd faceret ei. & locut' ē dñs ad moysen: dicēs: morte moriatur hō: lapidabitis eū lapidib' oīs ꝯgregatio extra castra. & eduxerūt eū oīs
ἀπέθεντο αὐτὸν εἰς φυλακήν, οὐ γὰρ συνέκριναν τί ποιήσωσιν αὐτόν. καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, θανάτῳ θανατούσθω ὁ ἄνθρωπος, λιθοβολήσετε αὐτὸν λίθοις πᾶσα ἡ συναγωγὴ ἔξω τῆς παρεμβολῆς. καὶ ἐξήγαγον αὐτὸν πᾶσα ἡ
cōgregatio extra castra: & lapidauerūt eū: sicut pcepit dñs moysi. & ait dñs ad moysen dicēs: loq̄re filiis israel: & dices ad eos: & faciāt sibi fimbrias sup alas vestiū suarū in gñatiōes suas. & imponetis sup fimbrias alarū vittā hyacinthinā: & erit vobis in fimbriis: & videbitis eas: & recordabimini oīum mādatorū dñi. & facietis ea: & nō cōuertemini post cogitatiōes vfas: & post oculos vfos: in quib' vos fornicamini post illos: vt recordemini & faciatis oīa mādata mea: & eritis sctī deo vfo. ego dominus deus vf: q̄ eduxi vos
συναγωγὴ ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτόν, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ μωυσῇ. καὶ εἶπε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, λάλησον τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς, καὶ ποιησάτωσαν ἑαυτοῖς κράσπεδα ἐπὶ τὰ πτερύγια τῶν ἱματίων αὐτῶν εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν. καὶ ἐπιθήσετε ἐπὶ τὰ κράσπεδα τῶν πτερυγίων κλῶσμα ὑακίνθινον, καὶ ἔσται ὑμῖν ἐν τοῖς κρασπέδοις, καὶ ὄψεσθε αὐτά, καὶ μνησθήσεσθε πασῶν τῶν ἐντολῶν κυρίου. καὶ ποιήσετε αὐτάς, καὶ οὐ διαστραφήσεσθε ὀπίσω τῶν διανοιῶν ὑμῶν, καὶ ὀπίσω τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν, ἐν οἷς ὑμεῖς ἐκπορνεύετε ὀπίσω αὐτῶν, ὅπως ἂν μνησθῆτε καὶ ποιήσητε πάσας τὰς ἐντολάς μου, καὶ ἔσεσθε ἅγιοι τῷ θεῷ ὑμῶν. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς

Deut. 22.b

Primitiva chal.: שנה היה · דבר שכח גנב · אסר · נטר פרש עבד · קטל שרא · רגם מות · אמר עבד · כסה דור נתן · רמה חזה · עבד · חוה

Interp. chal.

dñi cōtēpsit: & precepta eius fecit irrita. cōsumatione cōsumabit hō ille: iniquitas ei' in eo erit. Erantq; filii israel in solitudine: & inuenerūt virū colligentē ligna in die sabbati. Et adduxerūt eum q̄ inuenerāt eū colligentē ligna ad moysen & aaron & ad omnē ꝯgregationē. Et ligauerūt eum in carcere: q2 nō erat decretum quid fieret de eo. Dixitq; dñs ad moysen. Occisione occidatur vir ille: omnis congregatio lapident cum lapidibus extra castra. Et eduxerūt eum omnis congregatio extra castra: & lapidauerunt eum lapidibus: & mortuus est: sicut pceperat dñs moysi. Dixitq; dñs ad moysen dicens. Loquere cum filiis israel & dices ad eos: vt faciāt sibi fimbrias in angulis vestimētorum suorū per generationes suas. et ponent in fimbrias que sunt in angulis filū hyacinthinū. Eruntq; vobis fimbrie et videatis eas & recordemini oīm mandatorū domini: & faciatis ea. et non fornicemini post cogitationē cordis vestri & post visionē oculorū vestrorum: post que vos erratis sequētes ea. Ut recordemini & faciatis omnia precepta mea: & sitis sancti coram deo vestro. Ego dñs deus vester: qui eduxi vos

Transla. Chal.

דיהוה בסר וית פקודוהי אשני אשתצאה ישתצי אנשא ההוא חוביה ביה׃ והוו
בני ישראל במדברא ואשכחו גבר כד מגבב אעין ביומא דשבתא׃ וקריבו יתיה
דאשכחו יתיה כד מגבב אעין לות משה ולות אהרן ולות כל כנשתא׃ ואסרו יתיה
ית במטרא ארי לא אתפרש מה יתעבד ליה׃ ואמר יי למשה אתקטלא יתקטל
גברא רגומו יתיה באבניא כל כנשתא למברא למשריתא׃ ואפיקו יתיה כל כנשתא
למברא למשריתא ורגמו יתיה באבניא ומית כמא דפקיד יי ית משה׃ ואמר יי
למשה למימר׃ מליל עם בני ישראל ותימר להון ויעבדון להון כרוספדין על כנפי
כסותהון לדריהון ויתנון על כרוספדא דכנפא חוטא דתכלתא׃ ויהי לכון
לכרוספדין ותחזון יתיה ותדכרון ית כל פקודיא דיי ותעבדון יתהון ולא תטעון
בתר הרהור לבכון ובתר חיזו עיניכון דאתון טען בתריהון׃ בדיל דתדכרון ותעבדון
ית כל פקודי ותהון קדישין קדם אלהכון׃ אנא יי אלהכון דאפקית יתכון

Trāsla.Grē.lxx.cū interp̄.latina.

de fra egypti vt essem vr deus: ego dñs
ἐκ γῆς αἰγύπτου εἶναι ὑμῶν θεός, ἐγὼ κύριος
deus vr.
ὁ θεὸς ὑμῶν. Ca.16.
A Et locut⁹ ē core fili⁹ isaar filij caath filij
καὶ ἐλάλησε κορὲ υἱὸς ἰσαὰρ υἱοῦ καὰθ υἱοῦ
leui: τ dathā τ abirō filij eliab: τ
λευί, καὶ δαθὰν καὶ ἀβειρὼν υἱοὶ ἐλιάβ, καὶ αὐ
hō fili⁹ phalech filij rubē: τ insurrexerūt ꝯtra
νὰν υἱὸς φαλὲκ υἱοῦ ῥουβίμ, καὶ ἀνέστησαν ἔναντι
moysen: τ viri filiorum israel quinqgīta
μωυσῆ, καὶ ἄνδρες τῶν υἱῶν ἰσραὴλ πεντήκον-
ta τ ducēti: duces ꝯgregationis senatores
τα καὶ διακόσιοι, ἀρχηγοὶ συναγωγῆς σύγκλητοι
cōsilij: τ viri noiati: insurrexerūt cōtra
βουλῆς, καὶ ἄνδρες ὀνομαστοί, συνέστησαν ἐπὶ
moysen τ aarō. τ dixerūt ad eos:
μωυσῆν καὶ ἀαρών. καὶ εἶπαν πρὸς αὐτούς,
sufficiat vobis: q: oīs ꝯgregatio oēs san
ἐχέτω ὑμῖν, ὅτι πᾶσα ἡ συναγωγὴ πάντες ἅ-
cti: τ in eis dñs: τ quare insurgi
γιοι, καὶ ἐν αὐτοῖς κύριος, καὶ διατί κατανίστα-
tis cōtra ꝯgregationē dñi. τ audiēs moy
σθε ἐπὶ τὴν συναγωγὴν κυρίου. καὶ ἀκούσας μωυ-
ses cecidit sup faciē: τ locut⁹ ē ad
σῆς ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον, καὶ ἐλάλησε πρὸς
chore τ ad oēm cōgregationē: dicēs: cō
κορὲ καὶ πρὸς πᾶσαν συναγωγήν, λέγων, ἐπέ-
siderauit τ cognouit deus existētes suos: τ
σκεπται καὶ ἔγνω ὁ θεὸς τοὺς ὄντας αὐτοῦ, καὶ
sctōs adduxit ad se. τ quos
τοὺς ἁγίους προσηγάγετο πρὸς ἑαυτόν· καὶ οὓς
nō elegit sibi: nō adduxit ad se.
οὐκ ἐξελέξατο ἑαυτῷ, οὐ προσηγάγετο πρὸς ἑαυ-
hoc facietis: accipite vobis ipsis
τόν. τοῦτο ποιήσατε, λάβετε ὑμῖν ἑαυτοῖς
thuribula chore: τ ois cōgregatio ei⁹: τ po
πυρεῖα κορέ, καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ αὐτοῦ, καὶ ἐπί-
nite sup illa ignē: τ ponite sup illa incen
θετε ἐπ᾽ αὐτὰ πῦρ, καὶ ἐπίθετε ἐπ᾽ αὐτὰ θυμία-
sum corā dño cras: τ erit vir quēcūqz ele
μα ἔναντι κυρίου αὔριον, καὶ ἔσται ὁ ἀνὴρ ὃν ἂν ἐκλέ-
gerit dñs hic sctūs. sufficiat vobis filij leui.
ξηται κύριος, οὗτος ἅγιος. ἱκανούσθω ὑμῖν υἱοὶ λευί.
τ dixit moyses ad core: audite me filij
καὶ εἶπε μωυσῆς πρὸς κορέ, εἰσακούσατέ μου υἱοὶ
leui. nūqd paruū est hoc vobis: q segregauit de⁹
λευί. μὴ μικρόν ἐστι τοῦτο ὑμῖν, ὅτι διέστειλεν ὁ θεὸς
israel vos ex multitudine israel: τ ad
B ἰσραὴλ ὑμᾶς ἐκ συναγωγῆς ἰσραήλ, καὶ προσ-
duxit vos ad se vt ministraretis mini
ηγάγετο ὑμᾶς πρὸς ἑαυτὸν λειτουργεῖν τὰς λειτουρ-
steria tabernaculi dñi: τ assisteretis
γίας τῆς σκηνῆς κυρίου, καὶ παρίστασθαι

Trāsla.B.Hiero.

de terra egypti: vt essē deus vester.

Ecce aūt Ca.16. chore filius isuar filii caath filii leui & dathan atqz abirō filii eliab: hon quoqz filii pheleth de filiis rubē: surrexerūt cōtra moysen: aliiqz filiorum israel ducenti quinquaginta viri proceres synagoge. & qui tēpore cōcilii p noia vocabantur. Cūqz stetissent aduersum moysen & aaron dixerunt. Sufficiat vobis quia omnis multitudo sanctorū ē & in ipsis est dominus. Cur eleuamini super populum domini? Qd cū audisset moyses: cecidit pronus in faciem: locutusqz ad chore & ad oēm multitudinē. mane inquit notū faciet dñs qui ad se ptineant: & sanctos applicabit sibi: & quos elegerit appropinquabunt ei. Hoc igitur facite. Tollat vnusquisqz thuribula sua: tu chore & oē cōcilū tuū. & hausto cras igne ponite desup thymiama corā domino: & quēcūqz elegerit: ipse erit sanctus. Multū erigimini filii leui. Dixitqz rursū ad chore. Audite filii leui. Num parū vobis est q separauit vos deus israel ab omni populo: & iunxit sibi vt seruiretis ei in cultu tabernaculi: & staretis

Tex.Heb. Nu. Ca.xvi.

מארץ מצרים להיות לכם
לאלהים אני יהוה אלהיכם׃
ויקח קרח בן יצהר בן
קהת בן לוי ודתן ואבירם בני
אליאב ואון בן פלת בני ראובן׃
ויקמו לפני משה ואנשים מבני
ישראל חמשים ומאתים נשיאי
עדה קראי מועד אנשי שם׃
ויקהלו על משה ועל אהרן
ויאמרו אלהם רב לכם כי כל
העדה כלם קדשים ובתוכם יהוה
ומדוע תתנשאו על קהל יהוה׃
וישמע משה ויפל על פניו׃ וידבר
אל קרח ואל כל עדתו לאמר
בקר וידע יהוה את אשר לו ואת
הקדוש והקריב אליו ואת
אשר יבחר בו יקריב אליו׃
זאת עשו קחו לכם מחתות
קרח וכל עדתו׃ ותנו בהן אש
ושימו עליהן קטרת לפני יהוה
מחר והיה האיש אשר יבחר
יהוה הוא הקדוש רב לכם בני
לוי׃ ויאמר משה אל קרח שמעו
נא בני לוי׃ המעט מכם כי הבדיל
אלהי ישראל אתכם מעדת
ישראל להקריב אתכם אליו לעבד
את עבדת משכן יהוה ולעמד

Pritiua heb.

Cap.xvi.
לקח
קום פנה
מאה נשא
יעד יעד
קהל
רבב
מדע נשא
שמע נפל פנה
דבר
קדש קרב
בחר
עשה לקח חתה
נתן
שום פנה
בדל
קרב
שכן

Transla.Chal.

מארעא דמצרים למהוי לכון לאלה אנא יי אלהכון׃ Ca.xvi. ואתפליג
קורח בר יצהר בר קהת בר לוי ודתן ואבירם בני אליאב ואון בר פלת בני ראובן׃
וקמו לאפי משה וגבריא מבני ישראל מאתן וחמשין רברבי כנשתא מערעי זמן
אנשין דשמא׃ ואתכנשו על משה ועל אהרן ואמרו להון סגיא לכון ארי כל כנשתא
כולהון קדישין וביניהון שריא שכינתא דיי ומה דין אתון מתרברבין על קהלא דיי׃
ושמע משה ונפל על אפוהי׃ ומליל עם קרח ועם כל כנשתיה למימר צפרא ויהודע
יי ית דכשר ליה וית דקדיש ויקרב לקדמוהי וית דיתרעי ביה יקרב לשמושיה׃
עיבידו סבו לכון מחתין קרח וכל כנשתיה׃ והבו בהון אישתא ושוו עליהון קטרת
בוסמין קדם יי מחר ויהי גברא דיתרעי יי הוא קדיש סגי לכון בני לוי׃ ואמר
משה לקרח שמעו כען בני לוי׃ הזעיר לכון ארי אפריש אלהא דישראל יתכון מכנשתא
דישראל לקרבא יתכון לקדמוהי למפלח ית פולחן משכנא דיי ולמקם

Interp̄.chal.

de terra egypti: vt essem vobis in deum: ego dominus deus vester. Ca.16.

Et diuisus est chore filius isaar filij chaath filij leui τ dathan τ abirā filij eliab τ on filius pheleth filij ruben. Et surrexerūt in ꝯspectu moysi: τ viri ex filijs israel ducēti τ quinqginta pncipes cōgregationis: q in tēpore cōcilij per noīa vocabātur. Et congregati sunt aduersus moysen τ aduersus aaron: et dixerūt eis. Sufficiat vobis q vniuersi viri cōgregationis oēs sunt sancti: τ inter eos habitat maiestas dñi: et cur vos eleuamini sup ecclesiā dñi. et audiuit moyses τ cecidit in faciē suā. Locutusqz est cū chore τ cū oī cōgregatiōe ei⁹ dicēs. Mane notū faciet dñs q est q ad se ptineat: τ q sctūs sit vt accedat in cōspectu eius: τ quēcūqz elegerit applicabit ad ministeriū suū. hoc facite: tollite vob thuribula chore τ ois ꝯgregatio ei⁹. τ ponite in eis ignē τ mittite i eis incēsum aromatū corā dño cras. et vir quē eliget dñs: ipse erit sctūs: sufficiat vob filij leui. Dixitqz moyses ad chore. Audite nūc filij leui. Nunqd parū vob ē q separauit vos de⁹ isrl ab oī ꝯgregatiōe israel: vt applicaret vos in cōspectu suo: vt fuiretis in ministerio tabnaculi dñi: τ vt staretis

Pritiua chal.

הוה
פלג בן
קום רבב
ערע כנש
רבב
אמר ידע
קרב רעה נסב
חתה רבב שוה
הוה ספק
פרש
פלח שכן קום

לפני העדה לשרתם: ויקרב אתך
ואת כל אחיך בני לוי אתך
ובקשתם גם כהנה: לכן אתה וכל
עדתך הנעדים על יהוה ואהרן
מה הוא כי תלונו עליו: וישלח
משה לקרא לדתן ולאבירם בני
אליאב ויאמרו לא נעלה: המעט
כי העליתנו מארץ זבת חלב
ודבש להמיתנו במדבר כי
תשתרר עלינו גם השתרר: אף לא
אל ארץ זבת חלב ודבש הביאתנו
ותתן לנו נחלת שדה וכרם העיני
האנשים ההם תנקר לא נעלה:
ויחר למשה מאד ויאמר אל
יהוה אל תפן אל מנחתם לא
חמור אחד מהם נשאתי ולא
הרעתי את אחד מהם: ויאמר
משה אל קרח אתה וכל עדתך
היו לפני יהוה אתה והם ואהרן
מחר: וקחו איש מחתתו
ונתתם עליהם קטרת והקרבתם
לפני יהוה איש מחתתו
חמשים ומאתים מחתת ואתה
ואהרן איש מחתתו: ויקחו איש
מחתתו ויתנו עליהם אש
וישימו עליהם קטרת ויעמדו
פתח אהל מועד ומשה ואהרן:

עדה קרב
לון שלח
אמר עלה
זוב
מות דבר
שרר
בוא
נתן
נקר
חרה
פנה
חמר
רוע אמר
היה פנה
לקח מחה
נתן קרב
לקח
נתן
שום עמד
יעד

corā frequentia populi & ministraretis ei. Idcirco ad se fecit accedere te & oēs frēs tuos filios leui: vt vobis etiam sacerdotiū vēdicetis: & omnis globus tuus stet contra dominum? Quid est eni aaron vt murmuretis cōtra eum? Misit ergo moyses vt vocaret dathan & abiron filios eliab. Qui rñderūt. Non venimus. Nūqd parū ē tibi q̄ eduxisti nos de terra egypti q̄ lacte & melle manabat vt occideres i deserto: nisi & domiatus fueris nostri? Re uera cc induxisti nos in terrā que fluit riuis lactis & mellis: & dedisti nobis possessiōes agrorū & vinearū? An & oculos nřos vis eruere? Nō venimus. Iratusq̄ moyses valde: ait ad cccccc dominum. Ne respicias sacrificia eorum. Tu scis q̄ nec asellū quidē vnq̄ acceperim ab eis: nec afflixerim quempiam eorum. Dixitq̄ ad chore. Tu & omnis congregatio tua: cccccc state seorsum corā domino: & aaron die cccc crastino separatim. Tollite singuli thuribula vestra & ponite sup ea incensum: offerentes domino ccc cccccccc cccccccccccccccccccccc ducenta quinquaginta thuribula. cccccccccc aarō quoq̄ teneat thuribulum suum. Qd cū fecissent cccccccccccccc cccccccccccccccccccccccc stantibus cccccccccccc ccccccccccccccccccccccccc moyse & aaron cccccc cccccc ccccccccccccccccc

corā cōgregatione ad seruiēdū eis. ⁊ ad
ἔναντι τῆς συναγωγῆς λατρεύειν αὐτοῖς. καὶ προσ-
duxit te ⁊ oēs frēs tuos filios
σηγάγετο σὲ καὶ πάντας τοὺς ἀδελφούς σου υἱοὺς
leui tecum: ⁊ q̄ritis sacerdotio fūgi sic tu
λευὶ μετὰ σοῦ, καὶ ζητεῖτε ἱερατεύειν οὕτως σὺ
⁊ ois cōgregatio tua cōgregata ad
καὶ πᾶσα ἡ συναγωγή σου ἡ συνηθροισμένη πρὸς
deū. ⁊ aarō q̄d est q̄ murmuratis aduer
τὸν θεόν. καὶ ἀαρὼν τί ἐστιν ὅτι διαγογγύζετε κατ᾽
sus eū. ⁊ misit moyses vocare dathā ⁊
αὐτοῦ. καὶ ἀπέστειλε μωυσῆς καλέσαι δαθὰν καὶ
abirō filios eliab. ⁊ dixerūt nō ascēdim⁹: nūq̄d
ἀβειρὼν υἱοὺς ἐλιάβ. καὶ εἶπον οὐκ ἀναβαίνομεν, μὴ
parū hoc: q̄ eduxisti nos de t'ra fluēte
μικρὸν τοῦτο, ὅτι ἀνήγαγες ἡμᾶς ἐκ γῆς ῥεούσης
lacte ⁊ melle vt occideres nos in deserto: q̄
γάλα καὶ μέλι ἀποκτεῖναι ἡμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτι
domiaris nři ⁊ pńceps eē: ⁊ in t'rā fluētē
κατάρχεις ἡμῶν καὶ ἄρχων εἶ, καὶ εἰς γῆν ῥέουσαν
lacte ⁊ melle induxisti nos: ⁊ dedisti nobis
γάλα καὶ μέλι εἰσήγαγες ἡμᾶς, καὶ ἔδωκας ἡμῖν
sortē agri ⁊ vineas. oculos
κλῆρον ἀγροῦ καὶ ἀμπελῶνας. τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν
hoium illoȝ eruisti: nō ascēdim⁹. ⁊ ira-
ἀνθρώπων ἐκείνων ἐξέκοψας, οὐκ ἀναβαίνομεν. καὶ ἐβα-
tus est moyses valde: ⁊ dixit ad dūm:
ρυθύμησε μωυσῆς σφόδρα, καὶ εἶπε πρὸς κύριον,
ne attēdas in sacrificiū eoȝ: nō desideriū ali-
μὴ πρόσχῃς εἰς τὴν θυσίαν αὐτῶν, οὐκ ἐπιθύμημα οὐ-
cui⁹ eoȝ accepi: neq̄ malefeci alicui eoȝ.
δενὸς αὐτῶν εἴληφα, οὐδὲ ἐκάκωσα οὐδένα αὐτῶν.
⁊ dixit moyses ad core: sctifica cōgrega-
καὶ εἶπε μωυσῆς πρὸς κορέ, ἁγίασον τὴν συναγω-
tionē tuā: ⁊ estote parati corā dño tu ⁊
γήν σου, καὶ γίνεσθε ἕτοιμοι ἔναντι κυρίου σὺ καὶ
ipsi: ⁊ aarō cras: ⁊ accipite vnusq̄sq̄
αὐτοί, καὶ ἀαρὼν αὔριον, καὶ λάβετε ἕκαστος τὸ
thuribulū suū: ⁊ imponetis sup ea incēsū:
πυρεῖον αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσετε ἐπ᾽ αὐτὰ θυμίαμα,
⁊ adducetis corā dño vnusq̄sq̄ thuribu
καὶ προσάξετε ἔναντι κυρίου ἕκαστος τὸ πυρεῖ-
lū suū: q̄nq̄ginta ⁊ ducēta thuribula:
ον αὐτοῦ, πεντήκοντα καὶ διακόσια πυρεῖα,
⁊ tu ⁊ aarō vnusq̄sq̄ thuribulū suū:
καὶ σὺ καὶ ἀαρὼν ἕκαστος τὸ πυρεῖον αὐτοῦ.
⁊ accepit vnusq̄sq̄ thuribulū suū: ⁊
καὶ ἔλαβεν ἕκαστος τὸ πυρεῖον ἑαυτοῦ, καὶ
imposuit sup ea ignē: ⁊ iniecit in ea
ἐπέθηκεν ἐπ᾽ αὐτὰ πῦρ, καὶ ἐπέβαλεν ἐπ᾽ αὐτὰ
incēsum. ⁊ steterūt iuxta hostia taberna-
θυμίαμα. καὶ ἔστησαν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκη-
culi testimonij moyses ⁊ aarō:
νῆς τοῦ μαρτυρίου μωυσῆς καὶ ἀαρών, cccc

Transla. Chal.

קדם כנשתא לשמשותהון: וקריב יתך וית כל אחך בני לוי עמך, ובען אתון אף כהונתא
רבתא: בכן את וכל כנשתך דאזדמנתון על יי ואהרן מה הוא ארי אתרעמתון
עלוהי: ושלח משה למקרי לדתן ולאבירם בני אליאב ואמרו לא ניסק: הזעיר ארי
אסיקתנא מארע עבדא חלב ודבש לקטלותנא במדברא ארי אתרברבת עלנא אף
אתרברבא: ברם לא לארע עבדא חלב ודבש אעילתנא ויהבת לנא אחסנת חקלין
וכרמין העיני גבריא האנון תשלח לעורא לא ניסק: ותקיף למשה לחדא ואמר קדם
יי לא תקבל ברעוא קורבנהון לא חמרא דחד מנהון שחרית ולא אבאשית לחד
מנהון: ואמר משה לקרח את וכל כנשתך הוו זמינין קדם יי את ואנון ואהרן מחר:
וסבו גבר מחתיתיה ותתנון עליהון קטורת בוסמין ותקרבון קדם יי גבר מחתיתה
מאתן וחמשין מחתין ואת ואהרן גבר מחתיתיה: ונסיבו גבר מחתיתיה ויהבו עליהון
אישתא ושויאו עליהון קטורת בוסמין וקמו בתרע משכן זמנא ומשה ואהרן:

Primitiua chal.

בעה
רבב זמן רעם
קרא
נסק דבר רבב
עול חסן
שלח
קבל אחד מן
באש הוה
נסב חתה נתן
קרב מאה
שוה קום שכן

Interp. chal.

corā cōgregatōe ad ministrādū p eis. Et applicauit te et oēs frēs tuos filios leui tecū: ⁊ q̄ritis vos sacerdotiū magnū: ppterea tu ⁊ ois cōgregatio tua cōuenistis cōtra dñm: q̄d est eni aarō q̄ murmuratis cō eū? Misitq̄ moyses vt vocarēt dathan ⁊ abirā filios eliab: ⁊ dixerūt nō ascēdem⁹. Nunq̄d parū est q̄ ascēdere nos fecisti de t'ra fluēte lacte ⁊ melle vt occideres nos i solitudie: nisi q̄ etiā eleueris cōtra nos? Vtiq̄ neq̄ in terrā fluētē lacte ⁊ melle iduxisti nos: nec dedisti nob possessionē agroȝ ⁊ vineaȝ: si oculos viroȝ illoȝ excecaueris nō ascēdem⁹. Iratusq̄ est moyses valde ⁊ ait corā dño. nō recipias volūtarie oblationē eoȝ: nulli⁹ enī ex eis asinū tuli: neq̄ cuiquā ex eis malefeci. Dixitq̄ moyses ad chore tu ⁊ ois cōgregatio tua estote parati corā dño: tu ⁊ illi ⁊ aaron cras. et tollat vnusq̄sq̄ thuribulū suū: ⁊ ponite sup ea incēsum aromatū: ⁊ offerte corā dño singuli thuribulū suū ducēta ⁊ q̄nquaginta thuribula: tu quoq̄ ⁊ aaron vnusq̄sq̄ teneat thuribulū suum. Tulerūtq̄ singuli thuribulū suū: ⁊ posuerunt sup ea ignem: ⁊ posuerunt in eis incensum arōmatum: ⁊ steterunt in ostio tabernaculi federis: moyses quoq̄ ⁊ aaron: cccccccccccccccccccccccccc

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

τ coaceruauit sup illos core oēm sua
καὶ ἐπισυνέστησεν ἐπ᾽ αὐτοὺς κορὲ τὴν πᾶσαν αὐτοῦ
cōgregationē iuxta hostia tabnaculi testimo
συναγωγὴν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρί
nij. τ apuit gloria dni oi cōgregatiōi. τ
ου. καὶ ὤφθη ἡ δόξα κυρίου πάσῃ τῇ συναγωγῇ. καὶ
locut᾽ ē dns ad moysen τ aarō: dicēs: separa
ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν καὶ ἀαρών, λέγων, ἀπο-
mini de medio cōgregatiōis hui᾽: τ cōsu
χίσθητε ἐκ μέσου τῆς συναγωγῆς ταύτης, καὶ ἐξανα
mā eos semel. τ ceciderūt sup faciē
λώσω αὐτοὺς εἰσάπαξ. καὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον
suā. τ dixerūt: deus deus spirituū τ
D αὐτῶν. καὶ εἶπαν, ὁ θεὸς ὁ θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ
ois carnis: si hō vn᾽ peccauit sup om-
πάσης σαρκός, εἰ ἄνθρωπος εἷς ἥμαρτεν, ἐπὶ πᾶ-
nē cōgregationē ira dni? τ locut᾽ ē do
σαν τὴν συναγωγὴν ἡ ὀργὴ κυρίου; καὶ ἐλάλησε κύ
min᾽ ad moysen: dicēs: loqre cōgregatiōi:
ριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, λάλησον τῇ συναγωγῇ,
dicēs: recedite incircuitu a cōgregatiōe co
λέγων, ἀναχωρήσατε κύκλῳ ἀπὸ τῆς συναγωγῆς κο
re τ dathā τ abirō. τ surrexit moyses τ abi
ρὲ καὶ δαθὰν καὶ ἀβειρών. καὶ ἀνέστη μωυσῆς καὶ ἐπο
it ad dathā τ abirō: τ abierūt simul
ρεύθη πρὸς δαθὰν καὶ ἀβειρών. καὶ συνεπορεύθησαν
cū eo oēs seniores israel. τ
μετ᾽ αὐτοῦ πάντες οἱ πρεσβύτεροι ἰσραήλ. καὶ
locut᾽ ē ad cōgregationē: dicēs: separamini
ἐλάλησε πρὸς τὴν συναγωγήν, λέγων, ἀποσχίσθητε
a tabnaculis hoium durorū isto
ἀπὸ τῶν σκηνῶν τῶν ἀνθρώπων τῶν σκληρῶν τού-
rū: τ ne tāgatis de oib᾽ q̄ sūt illis:
των, καὶ μὴ ἅπτεσθε ἀπὸ πάντων ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς.
ne simul peatis in oi peccō eorū. τ
Deut. 11.a. μὴ συναπόλησθε ἐν πάσῃ τῇ ἁμαρτίᾳ αὐτῶν. καὶ
abstiterūt a tabnaculo core τ dathā τ abi-
ἀπέστησαν ἀπὸ τῆς σκηνῆς κορὲ καὶ δαθὰν καὶ ἀβει
rō incircuitu: τ dathā τ abirō exierūt τ stete
ρὼν κύκλῳ, καὶ δαθὰν καὶ ἀβειρὼν ἐξῆλθον καὶ εἱστήκει
rūt iuxta hostia tabnaculorū suorū: τ vxo
σαν παρὰ τὰς θύρας τῶν σκηνῶν αὐτῶν, καὶ αἱ γυναῖ
res eorū: τ filij eorū: τ supellex eorū.
κες αὐτῶν, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ ἡ ἀποσκευὴ αὐτῶν
τ dixit moyses: in hoc cognoscetis: q dns mi
καὶ εἶπε μωυσῆς, ἐν τούτῳ γνώσεσθε, ὅτι κύριος ἀπέσταλ
sit me ad faciēdū oia opa hec: q: nō a
κέ με ποιῆσαι πάντα τὰ ἔργα ταῦτα, ὅτι οὐκ ἀπ᾽
me ipso. τ si iuxta mortē oium hoium moriē
ἐμαυτοῦ. καὶ εἰ κατὰ θάνατον πάντων ἀνθρώπων ἀποθανοῦ
fuerit isti: τ si iuxta visitatiōē oium hoium
νται οὗτοι, καὶ εἰ κατ᾽ ἐπισκοπὴν πάντων ἀνθρώπων
visitatio fuerit eorū: nō dns misit me. sz
ἐπισκοπὴ ἔσται αὐτῶν, οὐχὶ κύριος ἀπέσταλκέ με. ἀλλ᾽ ἢ

Trāsla.B.Hiero.

Et coaceruassent aduersum eos omnem multitudinē ad ostiū tabernaculi apparuit cunctis gloria dñi. Locutusq; dominus ad moysen & aaron ait. Separamini de medio cōgregatiōis huius: vt eos repente disperdā. Qui ceciderūt proni in faciem atq; dixerunt. Fortissime deus spirituum vniuerse carnis: num vno peccāte cōtra oēs ira tua deseuiet? Et ait dñs ad moysen. Precipe vniuerso populo vt separetur a tabernaculis chore & dathan & abirō. Surrexitq; moyses & abiit ad dathan & abiron. & sequētibus eum senioribus israel: dixit ad turbam. Recedite a tabernaculis impiorū: & nolite tāgere q̄ ad eos pertinent ne inuoluamini in peccatis eorū. Cūq; recessissent a tentoriis eorum per circuitum: dathan & abirō egressi stabant in introitu papilionum suorū cū vxoribus & liberis oiq; frequētia. Et ait moyses. In hoc scietis q dominus miserit me vt facerem vniuersa q̄ cernitis. & nō ex proprio ea corde ptulerim. Si cōsueta hominum morte interierint & visitauerit eos plaga qua & ceteri visitari solent: nō misit me dñs. Si autem

Ter.Heb. Nu. Ca.xvi.

Ter.Heb.	Primitiua heb.
וַיַּקְהֵל עֲלֵיהֶם קֹרַח אֶת כָּל	קהל
הָעֵדָה אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וַיֵּרָא	ראה
כְבוֹד יְהוָה אֶל כָּל הָעֵדָה: וַיְדַבֵּר	כבד דבר
יְהוָה אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אַהֲרֹן לֵאמֹר:	
הִבָּדְלוּ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הַזֹּאת וַאֲכַלֶּה	בדל כלה
אֹתָם כְּרָגַע: וַיִּפְּלוּ עַל פְּנֵיהֶם	נפל פנה
וַיֹּאמְרוּ אֵל אֱלֹהֵי הָרוּחֹת לְכָל	אמר
בָּשָׂר הָאִישׁ אֶחָד יֶחֱטָא וְעַל	חטא
כָּל הָעֵדָה תִּקְצֹף: וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל	יעד קצף
מֹשֶׁה לֵּאמֹר: דַּבֵּר אֶל הָעֵדָה	
לֵאמֹר הֵעָלוּ מִסָּבִיב לְמִשְׁכַּן	עלה סבב שכן
קֹרַח דָּתָן וַאֲבִירָם: וַיָּקָם מֹשֶׁה	קום
וַיֵּלֶךְ אֶל דָּתָן וַאֲבִירָם וַיֵּלְכוּ	
אַחֲרָיו זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיְדַבֵּר אֶל	
הָעֵדָה לֵאמֹר סוּרוּ נָא מֵעַל	יעד
אָהֳלֵי הָאֲנָשִׁים הָרְשָׁעִים הָאֵלֶּה	
וְאַל תִּגְּעוּ בְּכָל אֲשֶׁר לָהֶם פֶּן	נגע
תִּסָּפוּ בְּכָל חַטֹּאתָם: וַיֵּעָלוּ מֵעַל	ספה
מִשְׁכַּן קֹרַח דָּתָן וַאֲבִירָם מִסָּבִיב	
וְדָתָן וַאֲבִירָם יָצְאוּ נִצָּבִים	יצב
פֶּתַח אָהֳלֵיהֶם וּנְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם	נשה
וְטַפָּם: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה בְּזֹאת	טפף אמר
תֵּדְעוּן כִּי יְהוָה שְׁלָחַנִי לַעֲשׂוֹת	ידע עשה
אֵת כָּל הַמַּעֲשִׂים הָאֵלֶּה כִּי לֹא	
מִלִּבִּי: אִם כְּמוֹת כָּל הָאָדָם יְמֻתוּן	מות
אֵלֶּה וּפְקֻדַּת כָּל הָאָדָם יִפָּקֵד	פקד
עֲלֵיהֶם לֹא יְהוָה שְׁלָחָנִי: וְאִם	

Transla.Chal.

וּכְנַשׁ עֲלֵיהוֹן קֹרַח יָת כָּל כְּנִשְׁתָּא לִתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא וְאִתְגְּלִי יְקָרָא דַּייָ לְכָל כְּנִשְׁתָּא:
וּמַלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה וְעִם אַהֲרֹן לְמֵימַר: אִתְפָּרְשׁוּ מִגּוֹ כְּנִשְׁתָּא הָדָא וְאֲשֵׁיצֵי יָתְהוֹן
כְּשַׁעְתָּא: וּנְפַלוּ עַל אַפֵּיהוֹן וַאֲמַרוּ אֵל אֱלָהָא רוּחַיָּא לְכָל בִּשְׂרָא הֲגַבְרָא חַד יְחוֹב
וְעַל כָּל כְּנִשְׁתָּא יְהֵי רוּגְזָא: וּמַלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימַר: מַלֵּיל עִם כְּנִשְׁתָּא לְמֵימַר
אִסְתַּלָּקוּ מִסְּחוֹר סְחוֹר לְמַשְׁכְּנָא דְקֹרַח דָּתָן וַאֲבִירָם: וְקָם מֹשֶׁה וַאֲזַל לְוָת דָּתָן
וַאֲבִירָם וַאֲזַלוּ בָתְרוֹהִי סָבֵי יִשְׂרָאֵל: וּמַלִּיל עִם כְּנִשְׁתָּא לְמֵימַר זוּרוּ כְעַן מֵעִלָּוֵי
מַשְׁכְּנֵי גֻבְרַיָּא חַיָּבַיָּא הָאִלֵּין וְלָא תִקְרְבוּן בְּכָל דִּילְהוֹן דִּלְמָא תִלְקוּן בְּכָל חוֹבֵיהוֹן:
וְאִסְתַּלָּקוּ מֵעִלָּוֵי מַשְׁכְּנָא דְקֹרַח דָּתָן וַאֲבִירָם מִסְּחוֹר סְחוֹר וְדָתָן וַאֲבִירָם נְפַקוּ קָיְמִין
בִּתְרַע מַשְׁכְּנֵיהוֹן וּנְשֵׁיהוֹן וּבְנֵיהוֹן וְטַפְלְהוֹן: וַאֲמַר מֹשֶׁה בְּדָא תִדְּעוּן אֲרֵי יְיָ שַׁלְחַנִי
לְמֶעְבַּד יָת כָּל עוֹבָדַיָּא הָאִלֵּין אֲרֵי לָא מִרְעוּתִי: אִם כְּמוֹתָא דְכָל אֱנָשָׁא יְמוּתוּן
אִלֵּין וְסַעֲרָא דְכָל אֱנָשָׁא יִסְתְּעַר עֲלֵיהוֹן לָא יְיָ שַׁלְחַנִי: וְאִם

Interp.chal.

et cōgregauit cōtra eos chore omnē cōgregationē ad ostium tabernaculi federis: τ reuelata est gloria dñi omni cetui. Locutusq; est dñs cū moyse τ cum aaron dicens. Separamini de medio cōgregationis huius: vt disperdā eos subito. Et ceciderūt in faciē suā: τ dixerūt. deus de᾽ spirituū vniuerse carnis: nunqd si vn᾽ vir peccauerit: sup oēm cōgregationē erit indignatio? Locutusq; est dñs cum moyse dicens. Recedite a circuitu tabernaculi chore: dathan: τ abiram. Surrexit q; moyses τ abiit ad dathan τ abiram: τ abierūt post eum seniores israel. Locutusq; est cum cōgregatione dicens. Recedite nunc a tabernaculis viroṙ peccatorum illoṙ: τ nō tangatis oīa que eoṙ sunt: ne percutiamini in oībus peccatis eoṙ. Et ascenderūt a tabernaculo chore τ dathan τ abiram per circuitū. Dathā autē τ abiram egressi stabant in ostio tabernaculoṙ suoṙ: vxores quoq; eorum τ filij eoṙ τ familie eoṙ. Dixitq; moyses. In hoc scietis quia dñs misit me et facerem oia opera hec: τ non ex voluntate mea. Si morte omniū hominū isti mortui fuerint: τ visitatione omnium hominū visitabitur super eos: non misit me dominus. Et si

Primitiua chal.

עלה אמר
פרש יצא
שעה אף אחד
חוב הוה
סלק שכן קום
שוב עלה
חוב קרב לקה
קום
ידע
עבד רעה מות
סער

ברא פצה | בריאה יברא יהוה ופצתה
פה | האדמה את פיה ובלעה אתם ואת
כל אשר להם וירדו חיים
שאלה וידעתם כי נאצו האנשים
היה כלה | האלה את יהוה: ויהי ככלתו לדבר
בקע | את כל הדברים האלה ותבקע
פתח | האדמה אשר תחתיהם: ותפתח
הארץ את פיה ותבלע אתם ואת
בית | בתיהם ואת כל האדם אשר
רכש | לקרח ואת כל הרכוש: וירדו הם
וכל אשר להם חיים שאלה
כסה אבד | ותכס עליהם הארץ ויאבדו
מתוך הקהל: וכל ישראל אשר
סבב נוס קול | סביבתיהם נסו לקלם כי אמרו
פן תבלענו הארץ: ואש יצאה
אכל | מאת יהוה ותאכל את החמשים
מאה קרב | ומאתים איש מקריבי ״
דבר | הקטרת: וידבר יהוה אל משה
לאמר: אמר אל אלעזר בן
רום חתה | אהרן הכהן וירם את המחתת
מבין השרפה ואת האש ״
זרה הלאה כי קדשו: את
מחתות החטאים האלה בנפשתם
עשה פוח צפה | ועשו אתם רקעי פחים צפוי
זבח קרב פנה | למזבח כי הקריבם לפני יהוה
קדש היה | ויקדשו ויהיו לאות לבני ישראל:
לקח | ויקח אלעזר הכהן את מחתות

nouam rem fecerit dominus & aperiens terra os suum deglutiat eos & omnia que ad illos pertinẽt: descenderintq; viuentes in infernum: scietis quod blasphemauerint dñm. Confestim igitur vt cessauit loqui dirupta est terra sub pedibus eorum: & apiens os suũ deuorauit illos cum tabernaculis suis & vniuersa substantia eorum. Descẽderuntq; viui in infernum operti humo: & perierunt de medio multitudinis. At vero omnis israel qui stabat per gyrũ fugit a clamore pereũtiũ dicẽs. Ne forte & nos terra deglutiat. Sed & ignis egressus a dño interfecit ducentos quinquaginta viros qui offerebant incensum. Locutusq; est dominus ad moysen dicens. Precipe eleazaro filio aarõ sacerdoti vt tollat thuribula que iacent in incendio. & ignẽ huc illucq; dispergat: quoniam sanctificata sunt in mortibus peccatorum. producatq; ea in laminas & affigat altari: eo quod oblatũ sit in eis incẽsum domino: & sanctificata sint: vt cernant ea pro signo & monimẽto filii israel. Tulit ergo eleazar sacerdos thuribula

in visione demõstrabit dñs: et apiẽs terra os
ἐν φάσματι δείξει κύριος, καὶ ἀνοίξασα ἡ γῆ τὸ στό- E
suũ deglutiet eos: et domos eorum:
μα αὐτῆς καταπίεται αὐτούς, καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν,
et tabernacula eorum: et oia que sunt illis:
καὶ τὰς σκηνὰς αὐτῶν, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς,
et descendẽt viuentes in infernũ: et cognoscetis
καὶ καταβήσονται ζῶντες εἰς ᾅδου, καὶ γνώσεσθε
quia irritauerũt homines isti dñm. vt
ὅτι παρώξυναν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι τὸν κύριον. ὡς
aũt cessauit loquẽs verba hec: dirupta est
δὲ ἐπαύσατο λαλῶν τοὺς λόγους τούτους, ἐρράγη fo. 104.
terra subtus pedes eorum: et apta est terra:
ἡ γῆ ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτῶν, καὶ ἠνοίχθη ἡ γῆ,
et deuorauit eos: et domos eorum: et om
καὶ κατέπιεν αὐτούς, καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν, καὶ πάν-
nes homines existẽtes cũ core: et om-
τας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὄντας μετὰ κορέ, καὶ πάν-
nia iumẽta eorum. et descẽderũt ipsi et oia
τα τὰ κτήνη αὐτῶν. καὶ κατέβησαν αὐτοὶ καὶ πάντα
que sũt eis viuẽtia in infernũ: et cooperuit e-
ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς ζῶντα εἰς ᾅδου, καὶ ἐκάλυψεν αὐ-
os terra: et perierũt de medio cõgregationis.
τοὺς ἡ γῆ, καὶ ἀπώλοντο ἐκ μέσου τῆς συναγωγῆς.
et ois israel qui in circuitu eorum fugerũt a
καὶ πᾶς ἰσραὴλ οἱ κύκλῳ αὐτῶν ἔφυγεν ἀπὸ τῆς
voce eorum: dicẽtes: ne forte deglutiat nos
φωνῆς αὐτῶν, λέγοντες, μήποτε καταπίῃ ἡμᾶς Infra. 26.a.
terra. et ignis exiuit a dño: et deuora-
ἡ γῆ. καὶ πῦρ ἐξῆλθε παρὰ κυρίου, καὶ κατέφα-
uit quinquaginta et ducẽtos viros
γε τοὺς πεντήκοντα καὶ διακοσίους ἄνδρας τοὺς
offerẽtes incẽsũ. et locutus est dñs ad
προσφέροντας τὸ θυμίαμα. καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς
moysen: dicẽs: loquere ad eleazar filiũ
μωυσῆν, λέγων, λάλησον πρὸς ἐλεάζαρ τὸν υἱὸν
aarõ sacerdotẽ: auferte thuribula de medio
ἀαρὼν τὸν ἱερέα, ἀνέλεσθε τὰ πυρεῖα ἐκ μέσου
cõbustorum: et ignẽ alienũ
τῶν κατακεκαυμένων, καὶ τὸ πῦρ τὸ ἀλλότριον
hunc dissemina illic: quia sanctificauerũt thuribula
τοῦτο σπεῖρον ἐκεῖ, ὅτι ἡγίασαν τὰ πυρεῖα τῶν
peccatorum horum in aiabus suis: et
ἁμαρτωλῶν τούτων ἐν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν, καὶ
fac ea laminas ductiles circũpositionẽ
ποίησον αὐτὰ λεπίδας ἐλατάς, περίθεμα τῷ
altari: quia oblata fuerũt corã dño:
θυσιαστηρίῳ, ὅτι προσηνέχθησαν ἔναντι κυρίου,
et sanctificata sũt. et facta sũt in signũ F
καὶ ἡγιάσθησαν. καὶ ἐγένοντο εἰς σημεῖον τοῖς
filiis israel. et accepit eleazar filius aarõ
υἱοῖς ἰσραήλ. καὶ ἔλαβεν ἐλεάζαρ υἱὸς ἀαρὼν τοῦ
sacerdotis thuribula
ἱερέως τὰ πυρεῖα

Pritiua chal.

ברא פתח בלע
נחת חיה ידע
רגז שצא בזע
בית קנה
חפה
קול בלע
מאה קרב
אמר פרש חתה
רחק חוב עבד
חפה קדש היה
אתה

Interp. chal.

rem nouã fecerit dñs et aperuerit terra os suũ et deglutierit eos et oia sua et descenderint viui in infernum: scietis quod ad iracũdiã prouocauerũt viri illi dñm. Et factũ est cum cessasset loqui oia verba hec: dirupta est terra que erat sub eis: et aperuit terra os suum et deuorauit eos et viros domus sue et oẽs viros chore et vniuersam substantiã. et descenderũt illi viui in infernum et oia sua: et operuit sup eos terra. Et perierunt de medio ecclesie: ois autẽ israel qui stabat in circuitu eorum fugerũt a clamore eorum: quia dixerũt: ne forte deglutiat nos terra. Ignis aũt egressus est a facie domini et cõbussit ducẽtos et quinquaginta viros qui offerebant incensum aromatum. Locutusq; est dominus cum moyse dicens. Dic eleazaro filio aaron sacerdoti vt separet thuribula de medio combustorum: et ignem dispergat huc et illuc: quia sanctificata sunt thuribula peccatorum horum: qui peccauerunt in animabus suis: et faciant ea laminas ductiles quibus cooperiatur altare: quia obtulerũt ea coram domino et sanctificata sunt: et sint in signũ filiis israel. Tulitq; eleazar sacerdos thuribula

Transla. Chal.

בריאה יברא יי ותפתח ארעא ית פומהא ותבלע יתהון וית כל די להון ויחתון כד
חיין לשאול ותדעון ארי ארגיזו גבריא האלין קדם יי: והוה כד שיצי למללא ית
כל פתגמיא האלין ואתבזעת ארעא די תחותיהון: ופתחת ארעא ית פומהא ובלעת
יתהון וית אנש בתיהון וית כל אנשא די לקרח וית כל קנינא: ונחתו אנון וכל די
להון כד חיין לשאול וחפת עליהון ארעא ואבדו מגו קהלא: וכל ישראל די ״
בסחרניהון ערקו לקלהון ארי אמרו דלמא תבלעננא ארעא: ואשתא נפקת מן קדם
יי ואכלת ית מאתן וחמשין גברא מקרבי קטרת בוסמיא: ומליל יי עם משה ״
למימר: אמר לאלעזר בר אהרן כהנא ויפרש ית מחתיתא מבין יקידיא וית אשתא
ירחק להלא ארי אתקדשו: וית מחתית חיביא האלין דאתחיבו בנפשתהון ויעבדון
יתהון טסין רדידין חפאה למדבחא ארי קריבנון קדם יי ואתקדשו ויהוין לאת
לבני ישראל: ונסיב אלעזר כהנא ית מחתית ״

Trāſla.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

enea: que obtulerūt ꝯbuſti:
τὰ χαλκᾶ, ὅσα προσήνεγκαν οἱ κατακεκαυμένοι,
⁊ appoſuerūt ea circūpoſitionē altari me-
καὶ προσέθηκαν αὐτὰ περίθεμα τῷ θυσιαστηρίῳ μνη
moriale filijs iſrael. vt nō accedat q̄ſ
μόσυνον τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ. ὅπως ἂν μὴ προσέλθῃ μη
quā alienigena: q̄ nō eſt de ſemine aa
δεὶς ἀλλογενής, ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σπέρματος ἀα
ron: ad iponēdū icēſum corā dn̄o: ⁊ nō erit
ρὼν, ἐπιθεῖναι θυμίαμα ἔναντι κυρίου, καὶ οὐκ ἔσται
ſicut core: ⁊ ꝯgregatio eius: ſicut locu
ὥσπερ κορέ, καὶ ἡ ἐπισύστασις αὐτοῦ, καθὰ ἐλά
tus ē dn̄s in manu moyſi ei. ⁊ murmurauerūt
λησε κύριος ἐν χειρὶ μωυσῆ αὐτῷ. καὶ ἐγόγγυσαν
filij iſrael poſtridie ꝯtra moyſe; ⁊ aaron:
οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ τῇ ἐπαύριον ἐπὶ μωυσῆν καὶ ἀαρών,
dicētes: vos occidiſtis ppl̄m dn̄i. ⁊
G λέγοντες, ὑμεῖς ἀπεκτείνατε τὸν λαὸν κυρίου. καὶ
factū ē cū ꝯuerteret cōgregatio ꝯtra
ἐγένετο ἐν τῷ ἐπισυστρέφεσθαι τὴν συναγωγὴν ἐπὶ
moyſe; ⁊ aarō: ⁊ fugerūt ad tabnaculū
μωυσῆν καὶ ἀαρών, καὶ ὥρμησαν ἐπὶ τὴν σκηνὴν τοῦ
teſtimonij: ⁊ hoc ipm̄ cooperuit nubes:
μαρτυρίου, καὶ τήνδε αὐτὴν ἐκάλυψεν ἡ νεφέλη,
⁊ apparuit glīa dn̄i. ⁊ intrauit moyſes ⁊ aa-
καὶ ὤφθη ἡ δόξα κυρίου. καὶ εἰσῆλθε μωυσῆς καὶ ἀα
rō ꝯ̄tra faciē tabnaculi teſtimōij. ⁊
ρὼν κατὰ πρόσωπον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. καὶ
locutꝰ ē dn̄s ad moyſen: dicēs: recedite
ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, ἐκχωρήσατε
de medio ꝯgregatiōis huius ⁊ delebo
ἐκ μέσου τῆς συναγωγῆς ταύτης, καὶ ἐξαναλώσω
Leo. eos ſemel. ⁊ ceciderūt in faciē ſuā:
αὐτοὺς εἰσάπαξ. καὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν.
⁊ dixit moyſes ad aarō: accipe thuribulū: ⁊
καὶ εἶπε μωυσῆς πρὸς ἀαρών, λάβε τὸ πυρεῖον, καὶ
impone ſup illō ignē de altari: ⁊ in
ἐπίθες ἐπ᾽ αὐτὸ πῦρ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἐπί
ijce ſup illō incēſu;: ⁊ defer cito in
βαλε ἐπ᾽ αὐτὸ θυμίαμα, καὶ ἀπένεγκε τὸ τάχος εἰς
cōgregationē: ⁊ ꝓpitiare pro eis. egreſſa ē
τὴν συναγωγήν, καὶ ἐξίλασαι περὶ αὐτῶν. ἐξῆλθε
eni ira a facie dn̄i: incepit ꝯterere
γὰρ ὀργὴ ἀπὸ προσώπου κυρίου, ἤρξατο θραύειν
ppl̄z. ⁊ accepit aarō ſicͤ locutꝰ fuit ei
τὸν λαόν. καὶ ἔλαβεν ἀαρὼν καθάπερ ἐλάλησεν αὐτῷ
moyſes: ⁊ cucurrit in ꝯgregatiōe;: ⁊
μωυσῆς, καὶ ἔδραμεν εἰς τὴν συναγωγήν, καὶ
iā inceperat plaga in ppl̄o. ⁊ iniecit
ἤδη ἐνῆρκτο ἡ θραῦσις ἐν τῷ λαῷ. καὶ ἐπέβαλε
incēſū: ⁊ ꝓpitiatꝰ ē pro populo.
τὸ θυμίαμα, καὶ ἐξιλάσατο περὶ τοῦ λαοῦ. ꝏ

Trāſla.B.Hiero.

enea in quibus obtulerant hi quos incendiū deuorauit. & produxit ea in laminas affigēs altari: vt haberēt poſtea filii iſrael qbus commonerētur: ne q̄s accedat alienigena: & qui non eſt de ſemine aarō ad offerendum incenſum dn̄o: ne patiatur ſicut paſſus ē chore: ꝏꝏꝏꝏ & oīs cōgregatio eiꝰ ꝏꝏ loquente domino ad moyſen. Murmurauit aūt oīs multitudo filiorū iſrael ſequēti die cōtra moyſen & ꝏꝏꝏꝏ aaron dicens. Vos interfeciſtis ꝏꝏꝏꝏꝏꝏ populū dn̄i. Cūq; oriretur ſeditio: & tumultꝰ increſceret: moyſes & aaron fugerunt ꝏꝏꝏ ad tabernaculū federiſ. Q̄d poſtq̄ ingreſſi ſunt operuit nubes & apparuit gloria domini. ꝏꝏ ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ Dixitq; dominus ad moyſen. ꝏꝏꝏꝏꝏꝏ Recedite de medio huius multitudinis: etiam nunc delebo eos. Cūq; iacerent in terra: ꝏꝏ dixit moyſes ad aarō. ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ Tolle thuribulum: & hauſto igne ꝏꝏꝏꝏꝏ de altari mitte incēſū deſuper pergens ꝏꝏꝏ cito ad populū: vt roges pro eis. Iam ꝏꝏꝏꝏ enim egreſſa eſt ira a domino: & ꝏꝏꝏꝏꝏꝏ plaga deſeuit. Quod cum feciſſet aaron ꝏꝏ & cucurriſſet ad mediā ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ multitudinē quā iā vaſtabat incendium: ꝏꝏꝏ obtulit thymiama: ꝏꝏ ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ

Ter.Heb. Nu. Ca.xvi.

הנחשת אשר הקריבו השרפים
וירקעום צפוי למזבח: זכרון
לבני ישראל למען אשר לא
יקרב איש זר אשר לא מזרע
אהרן הוא להקטיר קטרת
לפני יהוה ולא יהיה כקרח
וכעדתו כאשר דבר יהוה ביד
משה לו: וילנו כל עדת בני
ישראל ממחרת על משה ועל
אהרן לאמר אתם המתם
את עם יהוה: ויהי בהקהל
העדה על משה ועל אהרן ויפנו
אל אהל מועד והנה כסהו
הענן וירא כבוד יהוה: ויבא
משה ואהרן אל פני אהל מועד:
וידבר יהוה אל משה לאמר:
הרמו מתוך העדה הזאת
ואכלה אתם כרגע ויפלו על
פניהם: ויאמר משה אל אהרן
קח את המחתה ותן עליה אש
מעל המזבח ושים קטרת והולך
מהרה אל העדה וכפר עליהם
כי יצא הקצף מלפני יהוה
החל הנגף: ויקח אהרן
כאשר דבר משה וירץ אל תוך
הקהל והנה החל הנגף בעם
ויתן את הקטרת ויכפר על העם:

Primitiua heb.

קרב
רקע
יעד
לון
מות
היה קהל
יעד פנה
ראה כבד בוא
פנה יעד
דבר
רום יעד
כלה נפל
לקח תנה נתן
עלה
שום הלך
יעד
חלל לקח
רוץ
כפר

Tranſla.Chal.

נחשא דקריבו יקידיא ורדידונון חופאה למדבחא: דוכרנא לבני ישראל בדיל דלא
יקרב גבר חילוני דלא מזרעא דאהרן הוא לאסקא קטרת בוסמין קדם יי ולא יהי
כקרח וככנשתיה כמא דמליל יי בידא דמשה ליה: ואתרעמו כל כנשתא דבני
ישראל ביומא דבתרוהי על משה ועל אהרן למימר אתון גרמתון דמית עמא דיי:
והוה באתכנשות כנשתא על משה ועל אהרן ואתפניאו למשכן זמנא והא חפהי
ענגא ואתגלי יקרא דיי: ועאל משה ואהרן לקדם משכן זמנא: ומליל יי עם משה
למימר: אתפרשו מגו כנשתא הדא ואשיצי יתהון כשעה ונפלו על אפיהון: ואמר
משה לאהרן סב ית מחתיתא והב עלה אשתא מעלוי מדבחא ושוי קטרת בוסמין
ואוביל בפריע לכנשתא וכפר עליהון ארי נפק רוגזא מן קדם יי שרי מותנא:
ונסיב אהרן כמא דמליל משה ורהט לגו קהלא והא שרי מותנא בעמא ויהב ית
קטרת בוסמיא וכפר על עמא:

Interp̄.chal.

enea q̄ obtulerūt qui cōbuſti fuerāt: ⁊ ꝓduxerūt ea in cooptoriū altaris: in memoriā filijs iſrael: vt nō accedat vir extraneus qui nō eſt de ſemine aaron ad adolendū incēſum aromatū corā dn̄o: et nō ſit ſicut chore et ſicut cōgregatio eius: ſicut locutus eſt dn̄s per manum moyſi. Murmurauerūt autē oīs congregatio filiorum iſrael ſequenti die contra aaron dicētes. Uos effeciſtis vt moreretur populus dn̄i. Et factū eſt cum congregaretur cetus contra moyſen ⁊ contra aaron: reſpexerūt ad tabernaculum federis: ⁊ ecce operuit illud nubes: ⁊ reuelata eſt gloria dn̄i. Et venit moyſes et aaron ante tabernaculū federis. Locutuſq; eſt dn̄s cum moyſe dicens. Separamini de medio congregationis huius: ⁊ conſumabo eos nunc: ⁊ ceciderūt ſuper facies ſuas. Dixitq; moyſes ad aaron: tolle thuribulū ⁊ pone in eo ignem ab altari: ⁊ pone incenſu; aromatum: ⁊ fer cito ad cōgregationē ⁊ ora pro eis: quia egreſſa eſt ira a facie dn̄i: incepit peſtis. Tulitq; aaron ſicut locutus fuerat moyſes: ⁊ cucurrit ad mediū congregationis: ⁊ ecce ceperat peſtis in populo. et poſuit incenſum aromatum: ⁊ orauit pro populo.

Primitiua chal.

עבד דנח
חלל נסם קנה
רעם
אמר מות
כנש פנה שכן
גלה עלל
פרש שצא
נסב יהב
עלה דבח שנה
יבל שרא

וַיַּעֲמֹד בֵּין הַמֵּתִים וּבֵין הַחַיִּים עָמַד מוּת
וַתֵּעָצַר הַמַּגֵּפָה: וַיִּהְיוּ הַמֵּתִים עָצַר נָגַף הָיָה
בַּמַּגֵּפָה אַרְבָּעָה עָשָׂר אֶלֶף וּשְׁבַע רָבַע
מֵאוֹת מִלְּבַד הַמֵּתִים עַל דְּבַר מֵאָה בָּדַד
קֹרַח: וַיָּשָׁב אַהֲרֹן אֶל מֹשֶׁה אֶל שׁוּב
פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְהַמַּגֵּפָה נֶעֱצָרָה: יָעַד עָצַר
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל

Ca.xvii.

מֹשֶׁה לֵּאמֹר: דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דָּבַר
וְקַח מֵאִתָּם מַטֶּה מַטֶּה לְבֵית אָב לָקַח נָטָה
מֵאֵת כָּל נְשִׂיאֵהֶם לְבֵית אֲבֹתָם נָשָׂא
שְׁנֵים עָשָׂר מַטּוֹת אִישׁ אֶת שָׁנָה
שְׁמוֹ תִּכְתֹּב עַל מַטֵּהוּ: וְאֵת שֵׁם כָּתַב
אַהֲרֹן תִּכְתֹּב עַל מַטֵּה לֵוִי כִּי נָטָה
מַטֶּה אֶחָד לְרֹאשׁ בֵּית אֲבוֹתָם:
וְהִנַּחְתָּם בְּאֹהֶל מוֹעֵד לִפְנֵי נוּחַ יָעַד פָּנָה
הָעֵדוּת אֲשֶׁר אִוָּעֵד לָכֶם שָׁמָּה: עוּד יָעַד
וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר אֶבְחַר בּוֹ בָּחַר
מַטֵּהוּ יִפְרָח וַהֲשִׁכֹּתִי מֵעָלַי אֶת פָּרַח שָׁכַךְ
תְּלֻנּוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֵם מַלִּינִם עָלָה לוּן
עֲלֵיכֶם: וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל בְּנֵי דָּבַר
יִשְׂרָאֵל וַיִּתְּנוּ אֵלָיו כָּל נְשִׂיאֵיהֶם נָתַן נָשָׂא
מַטֶּה לְנָשִׂיא אֶחָד מַטֶּה לְנָשִׂיא
אֶחָד לְבֵית אֲבֹתָם שְׁנֵים עָשָׂר שָׁנָה
מַטּוֹת וּמַטֵּה אַהֲרֹן בְּתוֹךְ מַטּוֹתָם:
וַיַּנַּח מֹשֶׁה אֶת הַמַּטֹּת לִפְנֵי
יְהוָה בְּאֹהֶל הָעֵדֻת: וַיְהִי מִמָּחֳרָת הָיָה
וַיָּבֹא מֹשֶׁה אֶל אֹהֶל הָעֵדוּת בּוֹא

& stans inter mortuos ac viuentes: pro populo deprecatus est: & plaga cessauit. Fuerūt autē qui percussi sūt quattuordecim milia hoīm & septingēti absq; his qui perierant in seditiōe chore. Reuersusq; ē aaron ad moysen ad oooo ostiū tabernaculi federis postq̄ quieuit interitus.

Ca.17. ET locutus ē dñs ad oooooooooo moysen dicēs. Loq̄re ad filios israel: oooooooo & accipe ab eis virgas singulas p cognationes suas a cūctis principibus tribuum oooooooooo virgas duodecim. & vniuscuiusq; ooooooooooo nomen superscribes virge sue. Nomen autē aaron erit in tribu leui: & oooooooooooooooooooo vna virga cūctas eorū familias continebit. oooo ponesq; eas in tabernaculo federis coram testimonio vbi loquar ad te. oooooooooooooooooo Quem ex his elegero oooooooooooooooooooooooooo germinabit virga eius & cohibebo a me oooo querimonias filiorum israel: quibus oooooooo cōtra vos murmurant. Locutusq; ē moyses ad filios israel. & dederūt ei omnes principes oo virgas per singulas tribus. Fueruntq; ooooooooo virge duodecim absq; oooooooooooooooooooooooo virga aaron. oooooooooo oooooooooooooooooooooooo Quas cum posuisset moyses coram ooooooo domino in tabernaculo testimonii sequenti die regressus ooooooooo oooooooooooooooooooooooo

& stetit in medio mortuorum & viuentium:
καὶ ἔστη ἀναμέσον τῶν τεθνηκότων καὶ τῶν ζώντων,
& cessauit plaga. & fuerūt mortui
καὶ ἐκόπασεν ἡ θραῦσις. καὶ ἐγένοντο οἱ τεθνηκότες
in plaga quattuor & decē milia & septi
ἐν τῇ θραύσει τέσσαρες καὶ δέκα χιλιάδες καὶ ἑπτα
gēti: absq; mortuis ppter core. & reuer
κόσιοι, χωρὶς τῶν τεθνηκότων ἕνεκεν κορέ. καὶ ἐπέ
sus ē aarō ad moysē ad hostiū tabnaculi
στρεψεν ἀαρὼν πρὸς μωυσῆν ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς
testimonij: & cessauit plaga.
τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐκόπασεν ἡ θραῦσις. Ca.17. A
ET locut' ē dñs ad moysen: dicēs: lo
καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, λά
quere filijs israel: & accipe ab illis vir
λησον τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ, καὶ λάβε παρ' αὐτῶν ῥάβ
gā: virgā p domos familiarū ipsorū ab oīa
δον, ῥάβδον κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν παρὰ πάν
nib' pncipib' eorū p domos familiarū ip
των τῶν ἀρχόντων αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐ
sorū: duodeci virgas. & cuiuslibz nomē in
τῶν, δώδεκα ῥάβδους. καὶ ἑκάστου τὸ ὄνομα ἐπί
scribe in virga eius. & nomē aa
γραψον ἐπὶ τῆς ῥάβδου αὐτοῦ. καὶ τὸ ὄνομα ἀα
rō inscribes in virga leui. est enī vir
ρὼν ἐπιγράψεις ἐπὶ τῆς ῥάβδου λευί. ἔστι γὰρ ῥάβ
ga vna per tribū dom' familiarū ipsorū. & po
δος μία κατὰ φυλὴν οἴκου πατριῶν αὐτῶν. καὶ θή
nes eas in tabnaculo testimonij: in qb' cognos
σεις αὐτὰς ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, ἐν οἷς γνωσθή B
car tibi ibi. & erit hō quēcūq; eligā
σομαί σοι ἐκεῖ. καὶ ἔσται ὁ ἄνθρωπος ὃν ἂν ἐκλέξωμαι
eū: virga eius germinabit. & auferā
αὐτόν, ἡ ῥάβδος αὐτοῦ ἐκβλαστήσει. καὶ περιελῶ
a te murmur filiorū israel: q̄cūq; ipi
ἀπὸ σοῦ τὸν γογγυσμὸν υἱῶν ἰσραήλ, ὅσα αὐτοὶ
murmurāt cōtra vos. & locut' ē moyses
γογγύζουσιν ἐφ' ὑμῖν. καὶ ἐλάλησε μωυσῆς τοῖς
filijs israel: & dederūt ei oēs pnci
υἱοῖς ἰσραήλ, καὶ ἔδωκαν αὐτῷ πάντες οἱ ἄρχον
pes eorū virgā: pncipi vni virgā
τες αὐτῶν ῥάβδον, τῷ ἄρχοντι τῷ ἑνὶ ῥάβδον
vnā: per pncipē: per domos familiarū ipsorū:
μίαν, κατὰ ἄρχοντα, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν,
duodeci virgas. & virga aaron in
δώδεκα ῥάβδους. καὶ ἡ ῥάβδος ἀαρὼν ἀναμέ
ter virgas ipsorū. & imposuit moyses:
σον τῶν ῥάβδων αὐτῶν. καὶ ἀπέθηκε μωυσῆς
virgas corā dño in tabnaculo C
τὰς ῥάβδους ἔναντι κυρίου ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ
testimonij. & factū ē postridie: & intra
μαρτυρίου. καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον, καὶ εἰσῆλ
uit moyses in tabnaculo testimonij.
θε μωυσῆς ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου. oooo

Primitiua chal. Interp. chal.

קוּם מוּת חָיָה
כְּלָה הֲוָה תּוּב
אֲמַר
נְסַב רְבַב
כְּתַב
אֶחָד רֵאשׁ צְנַע
שְׁכַן זְמַן אֲמַר
הֲוָה רְעָה נְעָה
נוּחַ רְגַם
צְנַע עוּל

et stetit inter mortuos & inter viuos: & cessauit pestis. Fuerūt autē qui mortui sunt in peste quattuordecim milia & septingēti: absq; his q mortui sunt in schismate chore. Reuersusq; est aaron ad moysen ad ostium tabernaculi federis: & pestis cessauerat. Ca.17. LOcutusq; est dñs cū moyse dicens. Loq̄re cum filiis israel: & accipe ab eis virgas singulas: p domos patrū ab oībus principib' eorū duodecim virgas per domos patrū suorū: & nomē vniuscuiusq; scribes super virga eius. Nomen aūt aaron scribes sup virgā leui: quia virga vna erit principi domus patrū suorū. Reponesq; eas in tabernaculo federis corā testimonio: vbi constituam verbum meū vobis. et virum quem elegero: virga eius germinabit: & cessare faciam a me querimonias filiorū israel: quibus ipsi murmurant cōtra vos. Locutusq; est moyses cum filiis israel: & dederunt ei oēs principes eorū singulas virgas per singulos principes per domos patrū suorū: duodecim virgas: & virga aaron erat in medio virgarum eorū. Et reposuit moyses virgas coram domino in tabernaculo testimonii. Et factū est in sequenti die ingressus est moyses in tabernaculū testimonii:

Transla. Chal.

וְקָם בֵּין מֵיתַיָּא וּבֵין חַיַּיָּא וְאִתְכְּלִי מוֹתָנָא: וַהֲווֹ דְּמִיתוּ בְּמוֹתָנָא אַרְבְּעַת עֲשַׂר אַלְפִין
וּשְׁבַע מְאָה בַּר מִדְּמִיתוּ עַל פְּלוּגְתָּא דְקֹרַח: וְתָב אַהֲרֹן לְמֹשֶׁה לִתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא
וּמוֹתָנָא אִתְכְּלִי: Ca.xvii. וּמַלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימַר: מַלֵּיל עִם בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְסַב מִנְּהוֹן חוּטְרָא חוּטְרָא לְבֵית אַבָּא מִן כָּל רַבְרְבָנֵיהוֹן לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן תְּרֵי
עֲשַׂר חוּטְרִין גְּבַר יָת שְׁמֵיהּ תִּכְתּוֹב עַל חוּטְרֵיהּ: וְיָת שְׁמָא דְאַהֲרֹן תִּכְתּוֹב עַל חוּטְרָא
דְלֵוִי אֲרֵי חוּטְרָא חַד לְרֵישׁ בֵּית אֲבָהָתְהוֹן: וְתַצְנְעִנּוּן בְּמַשְׁכַּן זִמְנָא קֳדָם סַהֲדוּתָא
דְּאִזְמַן מֵימְרִי לְכוֹן תַּמָּן: וִיהֵי גַּבְרָא דְאִתְרְעֵי בֵּיהּ חוּטְרֵיהּ יִנְעֵי וַאֲנִיחַ מִן קֳדָמַי
יָת תּוּרְעֲמוּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דְּאִנּוּן מִתְרַעֲמִין עֲלֵיכוֹן: וּמַלִּיל מֹשֶׁה עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וִיהַבוּ
לֵיהּ כָּל רַבְרְבָנֵיהוֹן חוּטְרָא לְרַבָּא חַד חוּטְרָא לְרַבָּא חַד לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן תְּרֵי עֲשַׂר
חוּטְרִין וְחוּטְרָא דְאַהֲרֹן בְּגוֹ חוּטְרֵיהוֹן: וְאַצְנַע מֹשֶׁה יָת חוּטְרַיָּא קֳדָם יְיָ בְּמַשְׁכְּנָא
דְסַהֲדוּתָא: וַהֲוָה מִיּוֹמָא דְבָתְרוֹהִי וְעָל מֹשֶׁה לְמַשְׁכְּנָא דְסַהֲדוּתָא

et ecce germinauit virgã aaron in domũ leui:
καὶ ἰδοὺ ἐβλάστησεν ἡ ῥάβδος ἀαρὼν εἰς οἶκον λευί,
et protulit germẽ: et floruerũt flores: et ger-
καὶ ἐξήνεγκε βλαστόν, καὶ ἐξήνθησεν ἄνθη, καὶ ἐβλά-
minauit nuces. et detulit moyses oẽs vir-
στησε κάρυα. καὶ ἐξήνεγκε μωυσῆς πάσας τὰς ῥάβ-
gas a facie dñi ad oẽs filios is-
D δους ἀπὸ προσώπου κυρίου πρὸς πάντας υἱοὺς ἰσ-
rael. et viderũt: et accepit vnusquisq; virgã suã.
ραήλ. καὶ εἶδον, καὶ ἔλαβεν ἕκαστος τὴν ῥάβδον αὐτοῦ.
et dixit dñs ad moysẽ: appone virgã aaron
καὶ εἶπε κς πρὸς μωυσῆν, ἀπόθες τὴν ῥάβδον ἀαρὼν
corã testimonio in custodiã in signũ
ἐνώπιον τῶν μαρτυρίων εἰς διατήρησιν εἰς σημεῖον τοῖς
filiis inobedientiũ. et cesset murmur eo-
υἱοῖς τῶν ἀνηκόων. καὶ παυσάσθω ὁ γογγυσμὸς αὐ-
rũ a me: et nõ moriantur. et fecit moy-
τῶν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωσι. καὶ ἐποίησε μωυ-
ses et aaron sicut pcepit dñs moysi: sic
σῆς καὶ ἀαρὼν καθὰ συνέταξε κς τῷ μωυσῇ, οὕτως
fecerũt. et dixerũt filii israel ad moysen: di-
ἐποίησαν. καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ πρὸς μωυσῆν, λέ-
centes: ecce cõsumpti sum⁹: perimus: oẽs
γοντες, ἰδοὺ ἐξανηλώμεθα, ἀπολώλαμεν, πάντες ἡ-
nos cõsumpti sum⁹: oĩs tangẽs tabernaculũ do-
1.Re. μεῖς παρανηλώμεθα, πᾶς ὁ ἁπτόμενος τῆς σκηνῆς κυ-
3.f. mini moritur: vsq; in finẽ moriamur.
ρίου ἀποθνήσκει, ἕως εἰς τέλος ἀποθάνωμεν. Ca.18

A Et dixit dñs ad aaron: tu et filii tui et
Καὶ εἶπε κς πρὸς ἀαρών, σὺ καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ ὁ
dom⁹ pris tui tecũ accipietis pecca-
οἶκος τοῦ πατρός σου μετὰ σοῦ λήψεσθε τὰς ἁμαρ-
ta sctõrũ: et tu et filii tui tecũ acci-
τίας τῶν ἁγίων, καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοί σου μετὰ σοῦ λή-
pietis peccata sacerdotii vrĩ. et fra-
ψεσθε τὰς ἁμαρτίας τῆς ἱερατείας ὑμῶν. καὶ τοὺς ἀ-
tres tuos tribũ leui populũ patris tui
δελφούς σου φυλὴν λευί, δῆμον τοῦ πατρός σου
adduc ad teipsũ: et addant tibi:
προσαγάγου πρὸς ἑαυτόν, καὶ προστεθήτωσάν σοι,
et ministrent tibi et tu et filii tui te-
καὶ λειτουργείτωσάν σοι καὶ σὺ καὶ υἱοί σου μετὰ
cũ corã tabernaculo testimonii. et cu-
σοῦ ἀπέναντι τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. καὶ φυλά-
stodiẽt custodias tuas: et custodias tabnacli
ξονται τὰς φυλακάς σου, καὶ τὰς φυλακὰς τῆς σκηνῆς
verũ ad vasa scta et ad altare
πλὴν πρὸς τὰ σκεύη τὰ ἅγια καὶ πρὸς τὸ θυσιαστήριον
nõ accedẽt: et nõ morientur et hi et
οὐ προσελεύσονται, καὶ οὐκ ἀποθανοῦνται καὶ οὗτοι καὶ
vos. et addentur ad te: et custodient
ὑμεῖς. καὶ προστεθήσονται πρὸς σέ, καὶ φυλάξονται τὰς
custodias tabernaculi testimonii: iuxta oia
φυλακὰς τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, κατὰ πάσας

---

inuenit germinasse vir
gam aarõ in domo leui
& turgentibus gẽmis
eruperãt flores q foliis
dilatatis in amygdalas
deformati sunt. Protu
lit ergo moyses oẽs vir
gas de cõspectu dñi ad
cũctos filios israel. vi
deruntq; & receperũt sin
guli virgas suas. Dixit
q; dñs ad moysen. Re
fer virgã aarõ in taber
naculũ testimõii. vt ser
uetur ibi in signũ rebel
liũ filiorũ israel. & quie
scant q̃rele eorũ a me
ne moriantur. Fecitq;
moyses sicut pceperat
dominus.
Dixerũt aũt filii israel
ad moysen.
Ecce cõsumpti sumus:
oẽs perijm⁹. Quicũ
q; accedit ad taberna
culũ dñi moritur. Nũ
vsq; ad internitionẽ cũcti
delẽdi sumus. Cap.18:

Dixitq; dominus ad
aaron. Tu
& filii tui & domus pa
tris tui tecũ portabitis
iniqtatem sanctuarii.
& tu & filii tui simul
sustinebitis pctã sacer
dotii vestri. Sed &
frẽs tuos de tribu leui
& sceptrũ patris tui
sume tecum. presto q;
sint & ministrent tibi.
Tu aũt & filii tui mini
strabitis in
tabernaculo testimõii.
Excubabũtq; leuite ad
pcepta tua & ad cũcta
opa tabernaculi: ita dũ
taxat vt ad vasa sctũarii
& altare
non accedant: ne & il
li moriantur: &
vos pereatis simul. Sint
aũt tecũ & excubẽt in
custodiis tabernaculi
& in omnibus

וְהִנֵּה פָּרַח מַטֵּה אַהֲרֹן לְבֵית לֵוִי
וַיֹּצֵא פֶרַח וַיָּצֵץ צִיץ וַיִּגְמֹל
שְׁקֵדִים׃ וַיֹּצֵא מֹשֶׁה אֶת כָּל הַמַּטֹּת
מִלִּפְנֵי יְהוָה אֶל כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיִּרְאוּ וַיִּקְחוּ אִישׁ מַטֵּהוּ׃ וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֶל מֹשֶׁה הָשֵׁב אֶת מַטֵּה
אַהֲרֹן לִפְנֵי הָעֵדוּת לְמִשְׁמֶרֶת
לְאוֹת לִבְנֵי מֶרִי וּתְכַל תְּלוּנֹּתָם
מֵעָלַי וְלֹא יָמֻתוּ׃ וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה
כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ כֵּן עָשָׂה׃
וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל מֹשֶׁה
לֵאמֹר הֵן גָּוַעְנוּ אָבַדְנוּ כֻּלָּנוּ
אָבָדְנוּ׃ כֹּל הַקָּרֵב הַקָּרֵב אֶל מִשְׁכַּן
יְהוָה יָמוּת הַאִם תַּמְנוּ לִגְוֹעַ׃
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל אַהֲרֹן אַתָּה
וּבָנֶיךָ וּבֵית אָבִיךָ אִתָּךְ תִּשְׂאוּ אֶת
עֲוֹן הַמִּקְדָּשׁ וְאַתָּה וּבָנֶיךָ אִתָּךְ
תִּשְׂאוּ אֶת עֲוֹן כְּהֻנַּתְכֶם׃ וְגַם אֶת
אַחֶיךָ מַטֵּה לֵוִי שֵׁבֶט אָבִיךָ
הַקְרֵב אִתָּךְ וְיִלָּווּ עָלֶיךָ וִישָׁרְתוּךָ
וְאַתָּה וּבָנֶיךָ אִתָּךְ לִפְנֵי
אֹהֶל הָעֵדֻת׃ וְשָׁמְרוּ מִשְׁמַרְתְּךָ
וּמִשְׁמֶרֶת כָּל הָאֹהֶל אַךְ
אֶל כְּלֵי הַקֹּדֶשׁ וְאֶל הַמִּזְבֵּחַ
לֹא יִקְרָבוּ וְלֹא יָמֻתוּ גַם הֵם גַּם
אַתֶּם׃ וְנִלְווּ עָלֶיךָ וְשָׁמְרוּ אֶת
מִשְׁמֶרֶת אֹהֶל מוֹעֵד לְכֹל

צִיץ גָּמַל
רָאָה לָקַח
אָמַר שׁוּב
עוּד שָׁמַר
מָרָה כָּלָה לוּן
מוּת עָשָׂה
שָׁכַן
תָּמַם
Cap. xviij.
נָשָׂא
קָדַשׁ
גָּוָה
קָרַב לָוָה שָׁרַת
פָּנָה
שָׁמַר
כָּלָה זָבַח
קָרַב
שָׁמַר יָעַד

Transla.Chal.

וְהָא נְצָא חוּטְרָא דְאַהֲרֹן לְבֵית לֵוִי וְאַפֵּיק לַבְלְבִין וְאָנֵיץ נִיצִין וְכַפֵּית שִׁקְדִין וְאַפֵּיק
מֹשֶׁה יָת כָּל חוּטְרַיָּא מִן קֳדָם יְיָ לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאִשְׁתְּמוֹדַעוּ וּנְסִיבוּ גְּבַר חוּטְרֵיהּ׃
וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה אֲתֵיב יָת חוּטְרָא דְאַהֲרֹן קֳדָם סַהֲדוּתָא לְמַטְּרָא לְאָת לְעַמָּא סָרְבָא
וִיסוּפָן תּוּרְעֲמָתְהוֹן מִן קֳדָמַי וְלָא יְמוּתוּן׃ וַעֲבַד מֹשֶׁה כְּמָא דְפַקֵּיד יְיָ יָתֵיהּ כֵּן עֲבַד׃
וַאֲמַרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֹשֶׁה לְמֵימַר הָא מִנַּנָא קְטַלַת חַרְבָּא וְהָא מִנַּנָא בְּלַעַת אַרְעָא
וְהָא מִנַּנָא דְמִיתוּ בְמוֹתָנָא׃ כֹּל דְּקָרֵב מִקְרַב לְמַשְׁכְּנָא דַיְיָ מָאִית הָא אֲנַחְנָא סְפַן
לִמְמָת׃ Ca. xviij. וַאֲמַר יְיָ לְאַהֲרֹן אַתְּ וּבְנָךְ וּבֵית אֲבוּךְ עִמָּךְ תְּסַלְחוּן עַל חוֹבֵי
מַקְדְּשָׁא וְאַתְּ וּבְנָךְ עִמָּךְ תְּסַלְחוּן עַל חוֹבֵי כְהֻנַּתְכוֹן׃ וְאַף יָת אֲחָךְ שִׁבְטָא דְלֵוִי שִׁבְטָא
דַאֲבוּךְ קָרֵיב לְוָתָךְ וְיִתּוֹסְפוּן עֲלָךְ וִישַׁמְּשׁוּנָךְ וְאַתְּ וּבְנָךְ עִמָּךְ קֳדָם מַשְׁכְּנָא דְסַהֲדוּתָא׃
וְיִטְּרוּן מַטַּרְתָּךְ וּמַטְּרַת כָּל מַשְׁכְּנָא בְּרַם לְמָאנֵי קוּדְשָׁא וּלְמַדְבְּחָא לָא יִקְרְבוּן וְלָא
יְמוּתוּן אַף אִנּוּן אַף אַתּוּן׃ וְיִתּוֹסְפוּן עֲלָךְ וְיִטְּרוּן יָת מַטְּרַת מַשְׁכַּן זִמְנָא לְכָל

Interp.chal.

et ecce germinauit virga aaron in domo leui: et produ-
xit ramos et eruperũt flores: et formate sunt amygda
le. Et protulit moyses oẽs virgas de cõspectu dñi ad
cũctos filios israel: et cognouerũt et acceperũt singuli
virgas suas. Dixitq; dñs ad moysen. Refer virgam
aaron corã testimonio in custodiã et in signũ populo
rebelli: vt cesset murmuratio eoz a facie mea: et non
moriant. Fecitq; moyses sic̃ preceperat ei dñs ita fecit.
Dixerũt aũt filii isrl ad moysen dicẽtes. Ecce ex nobis
interfecti sũt gladio: et ecce aliqui ex nobis deglutiuit tra
et ecce aliq ex nobis mortui sũt peste: oĩs q accedit ad
tabnaculũ dñi morit: nũ morte cõsumẽdi sum⁹. Ca.18.
Dixitq; dñs ad aaron. tu et filii tui et domus pris
tui tecũ ppiciabitis sup delicta sanctuarii: et tu et
filii tui tecũ expiabitis sup pctã sacerdotii vestri. frẽs
quoq; tuos de tribu leui pris tui applica ad te: vt ad
hereãt tibi. et ministrẽt tibi: et tu et filii tui tecũ eritis
corã tabnaculo testimonii. et custodiẽt custodiã tuã et
custodiã totius tabnaculi. sed ad vasa sanctuarii et ad
altare nõ accedãt et nõ moriãtur tam illi q̃ vos. Et
adherebunt tibi: et custodient custodiã tabernaculi fe
deris iuxta omne

Primitiua chal.
נְפַק נִין
שְׁבַע
תּוּב נְטַר אָת
סוּף רְגַם מוּת
אֲמַר
קְרַב שְׁכַן מוּת
סוּף סְלַח קְדַשׁ
יְסַף שְׁמַשׁ נְטַר
דְּבַח קְרַב מוּת
שְׁכַן

עֲבֹדַת הָאֹהֶל וְזָר לֹא יִקְרַב
אֲלֵיכֶם׃ וּשְׁמַרְתֶּם אֵת מִשְׁמֶרֶת
הַקֹּדֶשׁ וְאֵת מִשְׁמֶרֶת הַמִּזְבֵּחַ וְלֹא
הָיָה יִהְיֶה עוֹד קֶצֶף עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
וַאֲנִי הִנֵּה לָקַחְתִּי אֶת אֲחֵיכֶם
הַלְוִיִּם מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָכֶם
נָתַן מַתָּנָה נְתֻנִים לַיהוָה לַעֲבֹד אֶת
עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד׃ וְאַתָּה וּבָנֶיךָ
אִתְּךָ תִּשְׁמְרוּ אֶת כְּהֻנַּתְכֶם לְכָל
דְּבַר הַמִּזְבֵּחַ וּלְמִבֵּית לַפָּרֹכֶת
וַעֲבַדְתֶּם עֲבֹדַת מַתָּנָה אֶתֵּן אֶת
מוּת כְּהֻנַּתְכֶם וְהַזָּר הַקָּרֵב יוּמָת׃
דָּבַר וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל אַהֲרֹן וַאֲנִי
נָתַן הִנֵּה נָתַתִּי לְךָ אֶת מִשְׁמֶרֶת
רוּם תְּרוּמֹתָי לְכָל קָדְשֵׁי בְנֵי יִשְׂרָאֵל
לְךָ נְתַתִּים לְמָשְׁחָה וּלְבָנֶיךָ לְחָק
עָלַם הָיָה עוֹלָם׃ זֶה יִהְיֶה לְךָ מִקֹּדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים
מִן הָאֵשׁ כָּל קָרְבָּנָם לְכָל מִנְחָתָם
וּלְכָל חַטָּאתָם וּלְכָל אֲשָׁמָם אֲשֶׁר
שׁוּב יָשִׁיבוּ לִי קֹדֶשׁ קָדָשִׁים לְךָ הוּא
אָכַל וּלְבָנֶיךָ׃ בְּקֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים תֹּאכְלֶנּוּ
כָּל זָכָר יֹאכַל אֹתוֹ קֹדֶשׁ יִהְיֶה
נָתַן לָךְ׃ וְזֶה לְּךָ תְּרוּמַת מַתָּנָם לְכָל
נוּף תְּנוּפֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ נְתַתִּים
וּלְבָנֶיךָ וְלִבְנֹתֶיךָ אִתְּךָ לְחָק
טָהֵר אָכַל עוֹלָם כָּל טָהוֹר בְּבֵיתְךָ יֹאכַל
צָהַר אֹתוֹ׃ כֹּל חֵלֶב יִצְהָר וְכָל חֵלֶב

cerimoniis eius. Alienigena non miscebitur vobis. Excubate in custodia sanctuarii: & in ministerio altaris: ne oriatur indignatio super filios israel. Ego dedi vobis frẽs vestros leuitas de medio filiorũ israel: & tradidi donũ dño: vt seruiant in ministeriis tabernaculi eius. Tu aũt & filii tui custodite sacerdotium vestrum: & omnia que ad cultũ altaris ptinent & intra velum sunt. per sacerdotes amministrabuntur. Si quis externus accesserit occidetur. Locutusq; est dominus ad aaron. Ecce dedi tibi custodiam primitiarum mearum. Oĩa q̃ sctificãtur a filiis israel tibi tradidi & filiis tuis pro officio sacerdotali legitima sempiterna. Hec ergo accipies de his que sctificantur & oblata sunt dño. Oĩs oblatio & sacrificiũ quicqd p pctõ atq; delicto redditur mihi: & cedet in sctã sctórum tuũ erit & filiorũ tuorũ. In sctũario comedes illud. Mares tantũ edẽt ex eo. q2 cõsecratũ est dño. Primitias ãt quas vouerint & obtulerint filii israel: tibi dedi & filiis tuis ac filiabus tuis iure ppetuo. Qui mũdus ẽ in domo tua vescetur eis. Omnem medullam olei &

ministeria tabernaculi. & alienigena nõ acce-
τὰς λειτουργίας τῆς σκηνῆς· καὶ ἀλλογενὴς οὐ προσε-
det ad te. & custodietis custodias
λεύσεται πρὸς σέ. καὶ φυλάξεσθε τὰς φυλακὰς τῶν
sctoꝝ: & custodias altaris: & nõ erit
ἁγίων, καὶ τὰς φυλακὰς τοῦ θυσιαστηρίου. καὶ οὐκ ἔσται
ampli' furor in filiis israel. & ecce ego accepi
ἔτι θυμὸς ἐν υἱοῖς ἰσραήλ. καὶ ἰδοὺ ἐγὼ εἴληφα τοὺς
fratres vros leuitas de medio filioꝝ israel do-
ἀδελφοὺς ὑμῶν τοὺς λευίτας ἐκ μέσου τῶν υἱῶν ἰσραὴλ δό-
nũ datũ dño: vt ministrẽt ministeria
μα δεδομένον κῳ, λειτουργεῖν τὰς λειτουργίας τῆς
tabernaculi testimonii: & tu & filii tui tecũ
σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοί σου μετὰ σοῦ
seruabitis sacerdotiũ vrm: p omẽ modũ
διατηρήσετε τὴν ἱερατείαν ὑμῶν, κατὰ πάντα τρόπον
altaris: & qđ intra velũ.
τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ τὸ ἔνδοθεν τοῦ καταπετάσματος.
et ministrabitis ministeria doni sacer-
καὶ λειτουργήσετε τὰς λειτουργίας δόμα τῆς ἱερα-
dotii vri. & alienigena accedens: mo-
τείας ὑμῶν. καὶ ὁ ἀλλογενὴς ὁ προσπορευόμενος, ἀποθα-
rietur. & locut' ẽ dñs ad aaron: & ecce ego de-
νεῖται. καὶ ἐλάλησε κς πρὸς ἀαρών, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ δέδω-
di vobis custodiã primitiaꝝ meaꝝ ab
κα ὑμῖν τὴν διατήρησιν τῶν ἀπαρχῶν μου ἀπὸ
oib' sctificatis a filiis israel:
πάντων τῶν ἡγιασμένων παρὰ τῶν υἱῶν ἰσραήλ,
tibi dedi ea in donũ: & filiis tuis legitimũ
σοὶ δέδωκα αὐτὰ εἰς γέρας, καὶ τοῖς υἱοῖς σου νόμιμον
sẽpiternũ. & hoc sit vobis a sctificatis sctis
αἰώνιον. καὶ τοῦτο ἔστω ὑμῖν ἀπὸ τῶν ἡγιασμένων ἁγίων
oblationib' ab oib' donis eoꝝ:
τῶν καρπωμάτων ἀπὸ πάντων τῶν δώρων αὐτῶν,
& ab oib' sacrificiis eoꝝ: & ab
καὶ ἀπὸ πάντων τῶν θυσιασμάτων αὐτῶν καὶ ἀπὸ
oi delicto eoꝝ: & ab oib'
πάσης τῆς πλημμελείας αὐτῶν, καὶ ἀπὸ πασῶν
pctis eoꝝ q̃cũq; reddũt mihi ab oi-
τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν ὅσα ἀποδιδόασί μοι ἀπὸ πάν-
b' sctis tibi erunt & filiis tuis. in
των τῶν ἁγίων σοὶ ἔσονται καὶ τοῖς υἱοῖς σου. ἐν τῷ
scto sctoꝝ comedetis ea. oẽ masculinũ come-
ἁγίῳ τῶν ἁγίων φάγεσθε αὐτά. πᾶν ἀρσενικὸν φάγε-
detis ea. scta erũt tibi. & hoc erit vobis pmitiaꝝ
ται αὐτά· ἅγια ἔσται σοι. καὶ τοῦτο ἔσται ὑμῖν ἀπαρχὴ
donoꝝ eoꝝ: ab oib' oblationib' filioꝝ
δομάτων αὐτῶν, ἀπὸ πάντων τῶν ἐπιθεμάτων τῶν υἱῶν
israel. tibi dedi ea & filiis tuis: & filiab'
ἰσλ. σοὶ δέδωκα αὐτὰ καὶ τοῖς υἱοῖς σου καὶ ταῖς θυγατρά-
tuis tecũ legitimũ sẽpiternũ. ois mũd' in domo tua
σι σου μετὰ σοῦ νόμιμον αἰώνιον· πᾶς καθαρὸς ἐν τῷ οἴκῳ σου
comedet ea. ois pmitia olei: & ois pmitia
ἔδεται αὐτά. πᾶσα ἀπαρχὴ ἐλαίου, καὶ πᾶσα ἀπαρχὴ

B

Primitiua chal.

Interp. chal.

חֲלַל הֲוָה נְתַן פְּלַח שְׁכַן נְטַר נְתַן קְרֵב קְטַל פְּרַשׁ רְבַב יְתַר חֲטָא תּוּב אֲכַל נְתַן רוּם בַּן קוּם הֲוָה

ministeriũ tabernaculi. et alienus nõ accedat ad vos. Custodietisq; custodiã sanctuarii & custodiã altaris: vt nõ sit vltra indignatio sup filios israel. Et ecce ego applicaui fratres vestros leuitas de medio filiorum israel: & dedi eos dono vobis corã dño: vt ministrent ministeriũ tabernaculi federis. tu aũt & filii tui tecum custodietis sacerdotiũ vestrũ iuxta omnẽ ritum altaris: & intra velum ministrabitis ministeriũ doni dabo sacerdotiũ vestrũ: & extraneus qui accesserit occidetur. Locutusq; est dñs cum aaron. Ecce ego dedi tibi custodiã primitiarũ mearum: oĩa que sanctificata sunt a filiis israel tibi tradidi ea pro vnctiõe & filiis tuis in pactũ sempiternũ. Hoc erit tibi de sancto sanctorum qđ remanet de oĩbus q̃ oblata sunt in igne iuxta oĩa munera eorum & iuxta oĩa que pro peccato offerũtur & pro delicto eorum reddent corã me: sanctũ sanctorum erit tibi et filiis tuis. In sancto sanctorum comedetis illud: oĩs masculus comedet illud: sanctũ erit tibi. Et he primitie munerũ eorum iuxta oĩa que obtulerunt filii israel tibi tradidi ea & filiis tuis & filiabus tuis tecum federe sempiterno. Omnis qui mundus fuerit in domo tua comedet ea. Omne optimum olei & omne optimum

Transla. Chal.

פּוּלְחַן מַשְׁכְּנָא וְחִילוֹנַי לָא יִקְרַב לְוָתְכוֹן׃ וְתִטְּרוּן יָת מַטְּרַת קוּדְשָׁא וְיָת מַטְּרַת מַדְבְּחָא
וְלָא יְהֵי עוֹד רוּגְזָא עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַאֲנָא הָא קָרֵיבִית יָת אֲחֵיכוֹן לֵיוָאֵי מִגּוֹ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לְכוֹן מַתְּנָן יְהִיבִין קֳדָם יְיָ לְמִפְלַח יָת פּוּלְחַן מַשְׁכַּן זִמְנָא׃ וְאַתְּ וּבְנָךְ עִמָּךְ
תִּטְּרוּן יָת כְּהֻנַּתְכוֹן לְכָל פִּתְגָּם מַדְבְּחָא וּלְמִגָּו לְפָרוּכְתָּא וְתִפְלְחוּן פּוּלְחַן מַתְּנָא אֶתֵּן
יָת כְּהֻנַּתְכוֹן וְחִילוֹנַי דְּיִקְרַב יִתְקְטִיל׃ וּמַלִּיל יְיָ עִם אַהֲרֹן וַאֲנָא הָא יְהָבִית לָךְ יָת
מַטְּרַת אַפְרָשׁוּתָי לְכָל קוּדְשַׁיָּא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לָךְ יְהַבְתִּינוּן לִרְבוּ וְלִבְנָךְ לִקְיָם עָלַם׃
דֵּין יְהֵי לָךְ מִקֹּדֶשׁ קוּדְשַׁיָּא מוֹתַר מִן אֶשָּׁתָא כָּל קוּרְבָּנְהוֹן לְכָל מִנְחָתְהוֹן וּלְכָל חַטָּוָתְהוֹן
וּלְכָל אֲשָׁמְהוֹן דִּיתִיבוּן קֳדָמַי קֹדֶשׁ קוּדְשִׁין דִּילָךְ הוּא וְלִבְנָךְ׃ בְּקֹדֶשׁ קוּדְשַׁיָּא
תֵּיכְלִינֵיהּ כָּל דְּכוּרָא יֵיכוֹל יָתֵיהּ קוּדְשָׁא יְהֵי לָךְ׃ וְדֵין לָךְ אַפְרָשׁוּת מַתְּנָתְהוֹן לְכָל
אֲרָמוּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָךְ יְהַבְתִּינוּן וְלִבְנָךְ וְלִבְנָתָךְ עִמָּךְ לִקְיָם עָלַם כָּל דְּדָכֵי בְּבֵיתָךְ
יֵיכוֹל יָתֵיהּ׃ כָּל טוּב מְשַׁח וְכָל טוּב

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

vini: & frumēti pmitia coꝝ q̄ dederint do
οἴνου, καὶ σίτου ἀπαρχὴ αὐτῶν ὅσα ἂν δῶσι τῷ κυ
mino: tibi dedi ea. pmogenita om-
ρίῳ, σοὶ δέδωκα αὐτά. τὰ πρωτογεννήματα πάν
nia q̄cūq̄ in t̄ra coꝝ: q̄cūq̄ obtulerint dño:
τα ὅσα ἂν ἐν τῇ γῇ αὐτῶν, ὅσα ἂν ἐνέγκωσι κυρίῳ,
tibi erūt: ois mūdus in domo tua comedet ea.
σοὶ ἔσται, πᾶς καθαρὸς ἐν τῷ οἴκῳ σου ἔδεται αὐ
oē cōsecratū in filiis israel: tibi
τά. πᾶν ἀνατεθεματισμένον ἐν υἱοῖς ἰσραήλ, σοὶ
erit. & oē aperiēs vuluā ab oi car
ἔσται. καὶ πᾶν διανοῖγον μήτραν ἀπὸ πάσης σαρ
C ne: q̄cūq̄ offerūt dño ab hoīe vsq̄ ad
κός, ὅσα προσφέρουσι κυρίῳ ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως
iumētū: tibi erūt. sʒ redēptiōib⁹ redimētur
κτήνους, σοὶ ἔσται. ἀλλ' ἢ λύτροις λυτρωθήσεται
p̄ogenita hoīum: & primo
τὰ πρωτότοκα τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὰ πρωτό
genita iumētoꝝ immūdoꝝ redimes. &
τοκα τῶν κτηνῶν τῶν ἀκαθάρτων λυτρώσῃ. καὶ
redēptio ipi⁹ ab vno mēse p̄ciū
ἡ λύτρωσις αὐτοῦ ἀπὸ μηνιαίου ἡ συντίμησις
quinq̄ sicloꝝ: iuxta siclū sctūʒ viginti
πέντε σίκλων, κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον εἴκοσι
oboli sūt: verūtn̄ p̄ogenita vituloꝝ & p̄i
ὀβολοί εἰσι, πλὴν πρωτότοκα μόσχων καὶ πρω
mogenita ouiū: & p̄mogenita capraꝝ nō re
τότοκα προβάτων, καὶ πρωτότοκα αἰγῶν οὐ λυ
dimes: sctā sūt. & sāguinē coꝝ effundes
k.3.g. τρώσῃ, ἅγιά ἐστι. καὶ τὸ αἷμα αὐτῶν προσχεεῖς
Exo. sup altare: & adipē offeres obla
30.b. ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ τὸ στέαρ ἀνοίσεις κάρ
Leui. tionē in odorē suauitatis dño: & carnes erūt
17.c. πωμα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ, καὶ τὰ κρέα ἔσται
Exo. tibi sicut & pectusculū impositiōis. & sicut
45.d. σοι καθὰ καὶ τὸ στηθύνιον τοῦ ἐπιθέματος. καὶ κα
dū brachiū dextrū: tibi erit ois sepa
τὰ τὸν βραχίονα τὸν δεξιόν, σοὶ ἔσται πᾶν ἀφαί
tio sctōꝝ: q̄cūq̄ separauerit filii isra
ρεμα τῶν ἁγίων, ὅσα ἂν ἀφαιρῶσιν οἱ υἱοὶ ἰσρα
el dño: tibi dedi: & filiis tuis & fi
ὴλ κυρίῳ, σοὶ δέδωκα, καὶ τοῖς υἱοῖς σου καὶ ταῖς
liab⁹ tuis tecū: legitimū sēpiternū. pactū salis
θυγατράσι σου μετὰ σοῦ, νόμιμον αἰώνιον. διαθήκη ἁλὸς
sēpiterni corā dño: tibi & semini tuo post
αἰωνίου ἔναντι κυρίου, σοὶ καὶ τῷ σπέρματί σου με
te. & locut⁹ ē dñs ad aarō: in t̄ra coꝝ nō
τὰ σέ. καὶ ἐλάλησε κς πρὸς ἀαρὼν, ἐν τῇ γῇ αὐτῶν οὐ
hereditabis: & ps nō erit tibi in eis:
κληρονομήσεις, καὶ μερὶς οὐκ ἔσται σοι ἐν αὐτοῖς,
Deut. q: ego ps tua & hereditas tua in medio
18.a. ὅτι ἐγὼ μερίς σου καὶ κληρονομία σου ἐν μέσῳ τῶν
filioꝝ israel. & filiis leui ecce
υἱῶν ἰσραήλ. καὶ τοῖς υἱοῖς λευὶ ἰδοὺ

Trāsla.B.Hiero.

vini ac frumenti quicquid offerunt primitiarum domino tibi dedi. Vniuersa frugū initia q̄ gignit humus & domino deportantur: cedent in vsus tuos. Qui mūdus est in domo tua: vescetur eis. Oē qd̄ ex voto reddiderint filii israel tuū erit. Quicqd primū erūpet e vulua cuncte carnis quā offerunt dño: siue ex hoībus siue de pecoribus fuerit: tui iuris erit. ita dūtaxat vt p hois primogenito p̄ciū accipias. & oē anial qd̄ immūdū est redimi facias. cuius redēptio erit post vnū mēse: siclis argēti quinq̄ pōdere sanctuarii. Siclus viginti obolos habet. Primogēitū āt bouis & ouis & capre non facies redimi. quia scti ficata sūt dño: sāguinē tm̄ eorū fundes sup altare: & adipes adolebis in suauissimū odorem domino. Carnes vero in vsum tuū cedent. sicut pectusculū cōsecratū & armus dexter tua erunt. Oēs primitias sctuarii quas offerūt filii israel dño tibi dedi & filiis ac filiabus tuis iure perpetuo. Pactū salis est sempiternū coram dño tibi ac filiis tuis. Dixitq̄ dominus ad aaron. In terra eorū nihil possidebitis: nec habebitis partē inter eos. Ego pars & hereditas tua in medio filiorū israel. Filiis autem leui

Ter.Heb. Nu. Ca.xviij.

תירוש ודגן ראשיתם אשר
יתנו ליהוה לך נתתים: בכורי
כל אשר בארצם אשר יביאו
ליהוה לך יהיה כל טהור בביתך
יאכלנו: כל חרם בישראל לך
יהיה: כל פטר רחם לכל בשר
אשר יקריבו ליהוה באדם
ובבהמה יהיה לך אך פדה תפדה
את בכור האדם ואת בכור
הבהמה הטמאה תפדה: ופדויו
מבן חדש תפדה בערכך כסף
חמשת שקלים בשקל הקדש
עשרים גרה הוא: אך בכור שור
או בכור כשב או בכור עז לא
תפדה קדש הם את דמם תזרק
על המזבח ואת חלבם תקטיר
אשה לריח ניחח ליהוה: ובשרם
יהיה לך כחזה התנופה וכשוק
הימין לך יהיה: כל תרומת
הקדשים אשר ירימו בני ישראל
ליהוה נתתי לך ולבניך ולבנתיך
אתך לחק עולם ברית מלח
עולם הוא לפני יהוה לך ולזרעך
אתך: ויאמר יהוה אל אהרן
בארצם לא תנחל וחלק לא יהיה
לך בתוכם אני חלקך ונחלתך
בתוך בני ישראל: ולבני לוי הנה

Primitiua.heb.

ירש
נתן בכר
בוא
היה טהר
קרב
בכר
פדה
פדה זרק
זבח קטר
נוח
היה נוף
ימן רום
נתן
עלם ברת
פנה
אמר
נחל

Transla.Chal.

חמר ועיבור ראשיתהון דיתנון קדם יי לך יהבתינון: בכורי כל די בארעהון דיתנון
קדם יי דילך יהי כל דדכי בביתך יכול יתיהו: כל חרמא בישראל דילך יהי: כל פתח
ולדא לכל בשרא דיקרבון קדם יי באנשא ובבעירא יהי דילך ברם מפרק תפרוק
ית בוכרא דאנשא וית בוכרא דבעירא מסאבא תפרוק: ופורקניה מבר ירחא תפרוק
בפורסניה כסף חמש סלעין בסלעי קודשא עשרין מעין הוא: ברם בוכרא דתורא או
בוכרא דאמרא או בוכרא דעזא לא תפרוק קודשא אנון ית דמהון תזרוק על
מדבחא וית תרבהון תסיק לאתקבלא ברעוא קדם יי: ובשרהון יהי לך כחדיא
דארמותא וכשקא דימינא דילך יהי: כל אפרשות קודשיא דיפרשון בני ישראל
קדם יי יהבית לך ולבנך ולבנתך עמך לקים עלם קים מלח עלם הוא קדם יי לך
ולבנך עמך: ואמר יי לאהרן בארעהון לא תחסין וחולק לא יהי לך ביניהון מתנן
דיהבית לך אינון חולקך ואחסנתך בגו בני ישראל: ולבני לוי הא

Interp.chal.

vini & frumēti & pmitias coꝝ q̄s dabūt filii isrł corā dño tibi dedi eas. Primitie oim̄ q̄ in terra sua nascūtur q̄s offerūt corā dño: tue erūt. Ois q̄ mūdus fuerit in domo tua vescetur eis. oīe anathema in israel tuū erit. oīe qd̄ aperit vuluā ois carnis quā offerūt corā dño de homine & iumento & de pecoribus: tuum erit. sed redimens redimes primogenitū hoīs: primogenitū quoq̄ animalis imūdi redimes. Et redēptio eius erit ab etate vnius mēsis: redimesq̄ p̄cio quinq̄ sicloꝝ argēti in siclis sctuari: viginti obolos hūt sicl⁹. sed p̄mogenitū bouis & agni aut p̄mogenitū capre nō redimes: sancta sunt. sanguinē coꝝ asperges sup altare: & adipes coꝝ adolebis: vt oblatio suscipiat volūtarie corā dño. Carnes āt coꝝ erūt tibi sic pectusculū eleuationis & sicut armus dexter: tua erūt. Oēs pmitias sanctificatas quas offerūt filii israel corā dño tibi dedi & filiis tuis & filiabus tuis tecū pacto sempiterno. Pactū eternū salis est coram dño tibi & filiis tuis tecum. Dixitq̄ dño ad aaron. In terra eoꝝ non possidebis: neq̄ pars erit tibi inter eos: dona que dedi tibi illa sunt pars tua & hereditas tua in medio filiorum israel. Filiis autem leui ecce

Primitiua chal.

נתן
היה
ילד קרב פרק
סאב
מעה עז
דם זרק דבח
סלק קבל רעה
חדה רום שוק
פרש קום
חסן הוה

נתתי כל מעשר בישראל לנחלה
חלף עבדתם אשר הם עבדים
את עבדת אהל מועד: ולא
יקרבו עוד בני ישראל אל אהל
מועד לשאת חטא למות: ועבד
הלוי הוא את עבדת אהל מועד
והם ישאו עונם חקת עולם
לדרתיכם ובתוך בני ישראל
לא ינחלו נחלה: כי את מעשר בני
ישראל אשר ירימו ליהוה
תרומה נתתי ללוים לנחלה על
כן אמרתי להם בתוך בני ישראל
לא ינחלו נחלה: וידבר יהוה אל
משה לאמר: ואל הלוים תדבר
ואמרת אלהם כי תקחו מאת בני
ישראל את המעשר אשר נתתי
לכם מאתם בנחלתכם והרמתם
ממנו תרומת יהוה מעשר מן
המעשר: ונחשב לכם תרומתכם
כדגן מן הגרן וכמלאה מן היקב:
כן תרימו גם אתם תרומת יהוה
מכל מעשרתיכם אשר תקחו
מאת בני ישראל ונתתם ממנו
את תרומת יהוה לאהרן הכהן:
מכל מתנתיכם תרימו את כל
תרומת יהוה מכל חלבו את
מקדשו ממנו: ואמרת אלהם

Pri̅itiua heb.: נתן עשר · קרב · יעד נשא · נשא · דור · נחל עשר · רום · נתן · דבר · לקח · רום · חשב רום · עשר לקח · נתן · רום · נתן רום · קדש

Trãsla. B. Hiero.

dedi oẽs decimas israelis in possessionem p ministerio quo seruiunt mihi in tabernaculo federis vt non accedãt vltra filii israel ad tabernaculum. nec cõmittãt peccatũ mortiferũ: solis filiis leui mihi in tabernaculo seruientibus & portãtibus pctã populi. Legitimũ sempiternũ erit in generationibus vestris. Nihil aliud possidebũt decimarũ oblatiõe contenti quas in vsus eorum & necessaria separaui. Locutusq; est dominus ad moysen dicens. Precipe leuitis atq; denuncia. Cũ acceperitis a filiis israel decimas quas dedi vobis: primitias eorũ offerte dño. idest decimã partem decime: vt reputetur vobis in oblationẽ primitiuorum: tam de areis q̃ de torcularibus & vniuersis quorum accipitis primitias offerte domino: & date ea aarõ sacerdoti. Oia que offeretis ex decimis & in donaria domini separabitis optima & electa erunt cuncta. Dicesq; ad eos.

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina

dedi omẽ decimã in israel in hereditate p
δέδωκα πᾶν ἐπιδέκατον ἐν ἰσραὴλ ἐν κλήρῳ ἀντὶ
ministerijs eoꝝ: q̃ ipsi ministrãt
τῶν λειτουργιῶν αὐτῶν, ὅσα αὐτοὶ λειτουργοῦσι
ministeriũ in tabernaculo testimonij. ⁊ nõ
λειτουργίαν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου. καὶ οὐ
accedẽt ãpli⁹ filij israel in tabernaculũ
προσελεύσονται ἔτι οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ εἰς τὴν σκηνὴν
testimonij accipe peccatũ mortiferũ. ⁊
τοῦ μαρτυρίου λαβεῖν ἁμαρτίαν θανατηφόρον. καὶ
ministrabit leuita ipse ministeriũ
λειτουργήσει ὁ λευίτης αὐτὸς τὴν λειτουργίαν
tabernaculi testimonij: ⁊ ipsi accipiẽt
τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ αὐτοὶ λήψονται
pctã eoꝝ: legitimũ sẽpiternũ in gña
τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν, νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γε
tiones suas. ⁊ in medio filioꝝ israel nõ heredita D
νεὰς αὐτῶν. καὶ ἐν μέσῳ υἱῶν ἰσραὴλ οὐ κληρονο Deut. 18. a.
bunt hereditatẽ: q: decimas
μήσουσι κληρονομίαν, ὅτι τὰ ἐπιδέκατα τῶν
filioꝝ israel q̃cũq; segregauerint dño: segrega
υἱῶν ἰσραὴλ ὅσα ἂν ἀφορίσωσι τῷ κυρίῳ, ἀφαί
tionẽ dedi leuitis in sorte. pp̃ hoc
ρεμα δέδωκα τοῖς λευίταις ἐν κλήρῳ. διὰ τοῦ
dixi eis in medio filioꝝ israel nõ here
το εἴρηκα αὐτοῖς ἐν μέσῳ υἱῶν ἰσραὴλ οὐ κληρο
ditabũt sortem. ⁊ locut⁹ ẽ dñs ad moy
νομήσουσι κλῆρον. καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυ
sen: dicẽs: etiã leuitis loqueris: ⁊
σῆν, λέγων, καὶ τοῖς λευίταις λαλήσεις, καὶ
dices ad eos: si acceperitis a filijs is
ἐρεῖς πρὸς αὐτούς, ἐὰν λάβητε παρὰ τῶν υἱῶν ἰσ
rael decimã: quã dedi vobis ab ipsis
ραὴλ τὸ ἐπιδέκατον, ὃ δέδωκα ὑμῖν παρ᾽ αὐτῶν
in sorte: ⁊ sepabitis vos ab ea sepationẽ
ἐν κλήρῳ, καὶ ἀφελεῖτε ὑμεῖς ἀπ᾽ αὐτοῦ ἀφαίρεμα
dño decimã de decima: ⁊ cõputabũ
κυρίῳ ἐπιδέκατον ἀπὸ τοῦ ἐπιδεκάτου, καὶ λογισθήσε
tur vobis sepatiões vre vt triticũ ab area:
ται ὑμῖν τὰ ἀφαιρέματα ὑμῶν ὡς σῖτος ἀπὸ ἅλωνος,
⁊ vt separatio a torculari sic auferetis ⁊
καὶ ὡς ἀφαίρεμα ἀπὸ ληνοῦ, οὕτως ἀφελεῖτε καὶ ὑ
vos ab oib⁹ sepationib⁹ dñi ab oi
μεῖς ἀπὸ πάντων τῶν ἀφαιρεμάτων κυ ἀπὸ πάν
b⁹ decimis vris: q̃scũq; acceperitis a
των τῶν ἐπιδεκάτων ὑμῶν, ὅσα ἂν λάβητε παρὰ
filijs israel: ⁊ dabitis ab ipsis separatiões
τῶν υἱῶν ἰσραὴλ, καὶ δώσετε ἀπ᾽ αὐτῶν ἀφαίρεμα
dño aarõ sacerdoti: de oib⁹ donis vris
κυ ἀαρὼν τῷ ἱερεῖ, ἀπὸ πάντων τῶν δομάτων ὑμῶν
sepabitis sepationẽ dño: de oib⁹ pmi
ἀφελεῖτε ἀφαίρεμα κυρίῳ, ἀπὸ πάντων τῶν ἀπαρ
tijs scificatis ab ipo. ⁊ dices ad eos:
χῶν τῶν ἡγιασμένων ἀπ᾽ αὐτοῦ. καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς,

Transla. Chal.

יהבית כל מעשרא בישראל לאחסנא חלף פולחנהון דאינון פלחין ית פולחן משכן
זמנא: ולא יקרבון עוד בני ישראל למשכן זמנא לקבלא חובא לממת: ויפלחון
ליואי אינון ית פולחן משכן זמנא ואנון יקבלון חוביהון קים עלם לדריכון ובגו בני
ישראל לא יחסנון אחסנא: ארי ית מעשרא דבני ישראל דיפרשון קדם יי אפרשותא
יהבית לליואי לאחסנא על כן אמרית להון בגו בני ישראל לא יחסנון אחסנא: ומליל
יי עם משה למימר: ועם ליואי תמליל ותימר להון ארי תסבון מבני ישראל ית
מעשרא דיהבית לכון מנהון באחסנתכון ותפרשון מניה אפרשותא קדם יי מעשרא
מן מעשרא: ותתחשב לכון אפרשותכון כעיבורא מן אדרא וכמליתא מן מעצרתא: כן
תפרשון אף אתון אפרשותא קדם יי מכל מעשרתכון דתסבון מן בני ישראל
ותתנון מניה ית אפרשותא קדם יי לאהרן כהנא: מכל מתנתכון תפרשון ית כל
אפרשותא קדם יי מכל שופריה ית מקדשיה מניה: ותימר להון

Pri̅itiua. chal.: עשר שכן · קרב מות פלח · קבל דור חסן · פרש · אמר מלל נסב · עשר חסן פרש · חשב מלא עצר · נסב · נתן נתן · קדש אמר

Interp̃. chal.

dedi omnẽ decimam in israel in possessiones pro ministerio suo quo ipsi ministrãt ministeriũ tabernaculi federis. Et nõ accedant vltra filij israel ad tabernaculũ federis: ne suscipiant peccatũ ad mortẽ. Ministrabũtq; ipsi leuite ministeriũ tabernaculi federis: et ipsi suscipiẽt peccata eoꝝ pacto sempiterno in generationibus vris: ⁊ in medio filioꝝ israel non possidebũt hereditatẽ: quia decimas filioꝝ israel quas separant corã dño dedi leuitis in possessionẽ. Ideo dixi eis in medio filioꝝ israel non possidebũt possessionẽ. Locutusq; est dñs cum moyse dicens. Loquere quoq; cum leuitis ⁊ dices eis. Cum acceperitis a filijs israel decimas quas ex eis dedi vobis in possessionẽ vram: separabitis ex eis separationẽ corã dño decimã partem decime. Et reputabitur vobis separatio vestra quasi frumentũ de area ⁊ quasi vinũ de torculari: sic separabitis ⁊ vos separationẽ corã dño ex oibus decimis vris quas accipitis a filijs israel: et dabitis ex eis primitias corã dño aaron sacerdoti. ex oibus que vobis dantur separabitis omnẽ separationes corã domino ex omni quod optimum fuerit ⁊ sanctificatũ ex eo. Dicesq; eis.

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp.latina.

cũ segregaueritis ꝑmitias ab ipo: ꝛ cõpu
ὅταν ἀφαιρῆτε τὴν ἀπαρχὴν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ λογι
tabitur leuitis vt fruct⁹ ex area: ꝛ
σθήσεται τοῖς λευίταις ὡς γένημα ἀπὸ ἅλωνος, καὶ
vt fruct⁹ a torculari: ꝛ comedetis ea in oĩ
ὡς γένημα ἀπὸ ληνοῦ, καὶ ἔδεσθε αὐτὸ ἐν παντὶ
loco vos ꝛ filij vři: qm̃ merces hec vobis
τόπῳ ὑμεῖς καὶ οἱ υἱοὶ ὑμῶν, ὅτι μισθὸς οὗτος ὑμῖν
est ꝓ ministerio vřo q̃ in tabernaculo testi
ἐστὶ τῶν λειτουργιῶν ὑμῶν τῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρ
monij. ꝛ nõ accipietis ꝓpꝉ hoc pctm̃: qm̃ se
τυρίου. καὶ οὐ λήψεσθε δι' αὐτὸ ἁμαρτίαν, ὅτι ἂν ἀ
gregaueritis ꝑmitias ei⁹ ab eo. ꝛ scta
φαιρῆτε τὴν ἀπαρχὴν αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ. καὶ τὰ ἅγια
filiorꝫ israel nõ cõtaminabitis: vt nõ moriamini.
τῶν υἱῶν ἰσραὴλ οὐ βεβηλώσετε, ἵνα μὴ ἀποθάνητε.

C.19 A Et locut⁹ ẽ dñs ad moysez ꝛ aaron.
καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν καὶ ἀαρών,
dicẽs: hec distinctio legis: q̃cũq; cõstituit
λέγων, αὕτη ἡ διαστολὴ τοῦ νόμου, ὅσα συνέταξε
dñs: dicens: loquere filijs israel: ꝛ acci
κύριος, λέγων, λάλησον τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ, καὶ λαβέ
piant ad te vaccam ruffam imaculatã: q̃ nõ
τωσαν πρὸς σὲ δάμαλιν πυρρὰν ἄμωμον, ἥτις οὐκ
hꝫ in se maculã: ꝛ nõ impositũ ẽ sup ipaꝫ iugũ:
ἔχει ἐν αὐτῇ μῶμον, καὶ οὐκ ἐπεβλήθη ἐπ' αὐτὴν ζυγός.
ꝛ dabis eã ad eleazar sacerdotẽ: ꝛ educẽt
καὶ δώσεις αὐτὴν πρὸς ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα, καὶ ἐξάξου
illã extra castra: ꝛ iugulabũt eã
σιν αὐτὴν ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ σφάξουσιν αὐ
corã eo. ꝛ accipiet eleazar de sã
τὴν ἐναντίον αὐτοῦ. καὶ λήψεται ἐλεάζαρ ἀπὸ τοῦ αἵ
guine ei⁹: ꝛ sparget ante cõspectũ
ματος αὐτῆς, καὶ ῥανεῖ ἀπέναντι τοῦ προσώπου τῆς
tabernaculi testimonij de sanguine ei⁹ septies.
σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῆς ἑπτάκις.
ꝛ cõburẽt eã corã eo. ꝛ pellis
καὶ κατακαύσουσιν αὐτὴν ἐναντίον αὐτοῦ. καὶ τὸ δέρμα
ei⁹: ꝛ carnes ei⁹: ꝛ sanguis ei⁹ cũ fimo
αὐτῆς, καὶ τὰ κρέα αὐτῆς, καὶ τὸ αἷμα αὐτῆς σὺν τῇ κόπρῳ
ei⁹ cõburetur. ꝛ accipiet sacerdos lignũ ce
αὐτῆς κατακαυθήσεται. καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ξύλον κέ
drinũ ꝛ hyssopũ: ꝛ coccinũ: ꝛ immittent in
δρινον καὶ ὕσσωπον, καὶ κόκκινον, καὶ ἐμβαλοῦσιν εἰς
mediũ incendij vacce. ꝛ laua
μέσον τοῦ κατακαύματος τῆς δαμάλεως. καὶ πλυ
bit vestes suas sacerdos: ꝛ lauabit cor
νεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ὁ ἱερεύς, καὶ λούσεται τὸ σῶ
B p⁹ suũ aqua: ꝛ post hec ingredietur
μα αὐτοῦ ὕδατι, καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεται
in castra: ꝛ imũd⁹ erit
εἰς τὴν παρεμβολήν, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ὁ
sacerdos vsq; ad vesperã. ꝛ cõburẽs eã
ἱερεὺς ἕως ἑσπέρας. καὶ ὁ κατακαίων αὐτὴν

Trãsla.B.Hiero.

Si pclara & meliora q̃q; obtuleritis ex decimis: reputabitur vobis quasi de area & torculari dederitis primitias & comedetis eas in oĩbus locis vestris tã vos q̃ȝ familie vestre. quia preciũ est pro ministerio quo seruitis in tabernaculo testimõij: & nõ peccabitis super hoc egregia vobis & pinguia reseruantes: ne polluatis oblatiões filiorũ israel: & moriamini. Ca.19

Locutusq; est dominus ad moysen & aaron dicens. Ista ẽ religio victime quã constituit dominus. Precipe filiis israel vt adducant ad te vaccã ruffam etatis integre: in qua nulla sit macula: nec portauerit iugum: tradetisq; eam eleazaro sacerdoti. Qui eductam extra castra immolabit in conspectu omnium: & tingẽs digitum in sanguine eius asperget contra fores tabernaculi septem vicibus. cõburetq; eã cunctis videntibus tam pelle & carnibus eius q̃ȝ sanguine & fimo flãme traditis. Lignum quoq; cedrinũ & hysopum coccumq; bis tinctũ sacerdos mittet in flãmã: q̃ vaccam vorat. Et tũc demũ lotis vestibus & corpore suo ingredietur in castra: commaculatusq; erit vsq; ad vesperũ. Sed & ille q cõbusserit eam

Tex.Heb.

בַּהֲרִימְכֶם אֶת חֶלְבּוֹ מִמֶּנּוּ וְנֶחְשַׁב
לַלְוִיִּם כִּתְבוּאַת גֹּרֶן וְכִתְבוּאַת
יָקֶב: וַאֲכַלְתֶּם אֹתוֹ בְּכָל מָקוֹם
אַתֶּם וּבֵיתְכֶם כִּי שָׂכָר הוּא
לָכֶם חֵלֶף עֲבֹדַתְכֶם בְּאֹהֶל מוֹעֵד:
וְלֹא תִשְׂאוּ עָלָיו חֵטְא בַּהֲרִימְכֶם
אֶת חֶלְבּוֹ מִמֶּנּוּ וְאֶת קָדְשֵׁי בְנֵי
יִשְׂרָאֵל לֹא תְחַלְּלוּ וְלֹא תָמוּתוּ:
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה
וְאֶל אַהֲרֹן לֵאמֹר: זֹאת חֻקַּת
הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה לֵאמֹר
דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ
פָרָה אֲדֻמָּה תְּמִימָה אֲשֶׁר אֵין בָּהּ
מוּם אֲשֶׁר לֹא עָלָה עָלֶיהָ עֹל:
וּנְתַתֶּם אֹתָהּ אֶל אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן
וְהוֹצִיא אֹתָהּ אֶל מִחוּץ לַמַּחֲנֶה
וְשָׁחַט אֹתָהּ לְפָנָיו: וְלָקַח אֶלְעָזָר
הַכֹּהֵן מִדָּמָהּ בְּאֶצְבָּעוֹ וְהִזָּה אֶל
נֹכַח פְּנֵי אֹהֶל מוֹעֵד מִדָּמָהּ שֶׁבַע
פְּעָמִים: וְשָׂרַף אֶת הַפָּרָה לְעֵינָיו
אֶת עֹרָהּ וְאֶת בְּשָׂרָהּ וְאֶת דָּמָהּ עַל
פִּרְשָׁהּ יִשְׂרֹף: וְלָקַח הַכֹּהֵן עֵץ
אֶרֶז וְאֵזוֹב וּשְׁנִי תוֹלַעַת
וְהִשְׁלִיךְ אֶל תּוֹךְ שְׂרֵפַת הַפָּרָה:
וְכִבֶּס בְּגָדָיו הַכֹּהֵן וְרָחַץ בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם
וְאַחַר יָבֹא אֶל הַמַּחֲנֶה וְטָמֵא
הַכֹּהֵן עַד הָעָרֶב: וְהַשֹּׂרֵף אֹתָהּ

Primitiua.heb.

רום'חשב
בוא
קום
עד
נשא
חלל'מות
Ca.xix.
דבר
חקק
ירה
לקח
תמם
נתן
יצא'חנה
פנה
צבע'נזה
עד
עור
שרף
אזב'שנה'תלע
שלך
בוא

Transla.Chal.

באפרשותכון ית שופריה מניה ויתחשב ללואי כעללת אדרא וכעללת מעצרתא׃
ותיכלון יתיה בכל אתר אתון ואנש בתיכון ארי אגרא הוא לכון חלף פולחנכון
במשכן זמנא׃ ולא תקבלון עלוהי חובא באפרשותכון ית שופריה מניה וית
קודשיא דבני ישראל לא תחלון ולא תמותון׃ Ca.xix. ומליל יוי עם
משה ועם אהרן למימר׃ דא גזירת אוריתא דפקיד יוי למימר מליל עם בני ישראל
ויסבון לך תורתא סומקתא שלמתא דלית בה מומא דלא סליק עלה נירא׃ ותתנון
יתה לאלעזר כהנא ויפק יתה למברא למשריתא ויכוס יתה קדמוהי׃ ויסב אלעזר
כהנא מדמה באצבעיה וידי לקבל אפי משכן זמנא מדמה שבע זמנין׃ ויוקיד ית
תורתא לעינוהי ית משכה וית בשרה וית דמה על אוכלה יוקיד׃ ויסב כהנא אעא
דארזא ואזובא וצבע זהורי וירמי לגו יקידת תורתא׃ ויצבע לבושוהי כהנא ויסחי
בשריה במיא ובתר כן יעול למשריתא ויהי מסאב כהנא עד רמשא׃ ודמוקד יתה

Interp.chal.

quãdo separaueritis optimũ eius ex eo: reputabitur leuitis sicut fructus aree ꝛ sicut fruct⁹ torcularis. Comedentisq; illud in oĩ loco vos ꝛ viri dom⁹ vře: q: preciũ est vobis pro ministerio vřo in tabernaculo federis. et nõ recipietis sup illud pctm cũ separaueritis optimum eius ex eo: ꝛ ea q̃ sanctificata sunt a filijs israel non profanabitis: ꝛ nõ moriemini. Ca.19.

Locutusq; est dñs cum moyse ꝛ cũ aaron dicẽs. Hoc est decretũ legis: q̃d precepit dñs dicens. Loq̃re cum filijs israel et adducãt ad te vaccã ruffam integrã: in qua nulla sit macula: sup quã nõ positũ est iugũ. et dabitis eam eleazar sacerdoti: ꝛ adducet eaȝ extra castra: ꝛ imolabit eam in cõspectu suo. Et tollet eleazar sacerdos de sanguine eius digito suo: ꝛ asperget cõtra faciẽ tabernaculi federis de sanguie ei⁹ septies. ꝛ cõburet vaccã ante oculos suos tam pellẽ q̃ȝ carnẽ eius: sanguinẽ quoq; eius cũ fimo ei⁹ cõburet. Et tollet sacerdos lignũ cedri ꝛ hysopum ꝛ coccinũ ꝛ mittet in medio cõbustionis vacce. Lauabitq; sacerdos vestimẽta sua: ꝛ lauabit carnẽ suã aq̃: ꝛ postea ingredietur in castra: ꝛ erit sacerdos pollutus vsq; ad vesperam. Et qui combusserit eam

Primitiua chal.

חשב'עצר
אכל'בית
שכן'קבל'פרש
חלל'מות
אמר
נסב'יהב
נפק'שרא'נכס
דם'צבע'נדד
שכן'יקד'רמה
סחא'עול
בנה'סאב'יקד

יְכַבֵּס בְּגָדָיו בַּמַּיִם וְרָחַץ בְּשָׂרוֹ — כבס
בַּמָּיִם וְטָמֵא עַד הָעָרֶב׃ וְאָסַף
אִישׁ טָהוֹר אֵת אֵפֶר הַפָּרָה וְהִנִּיחַ — טהר נוח
מִחוּץ לַמַּחֲנֶה בְּמָקוֹם טָהוֹר — קום
וְהָיְתָה לַעֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל — היה יעד
לְמִשְׁמֶרֶת לְמֵי נִדָּה חַטָּאת הִוא׃ — שמר
וְכִבֶּס הָאֹסֵף אֶת אֵפֶר הַפָּרָה אֶת
בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד הָעָרֶב וְהָיְתָה לִבְנֵי — היה
יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכָם לְחֻקַּת — גור
עוֹלָם׃ הַנֹּגֵעַ בְּמֵת לְכָל נֶפֶשׁ אָדָם — עלם מות
וְטָמֵא שִׁבְעַת יָמִים׃ הוּא יִתְחַטָּא — יום חטא
בוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי — שלש שבע
יִטְהָר וְאִם לֹא יִתְחַטָּא בַּיּוֹם — טהר חטא
הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי לֹא
יִטְהָר׃ כָּל הַנֹּגֵעַ בְּמֵת בְּנֶפֶשׁ
הָאָדָם אֲשֶׁר יָמוּת וְלֹא יִתְחַטָּא
אֶת מִשְׁכַּן יְהוָה טִמֵּא וְנִכְרְתָה — שכן כרת
הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִיִּשְׂרָאֵל כִּי מֵי נִדָּה
לֹא זֹרַק עָלָיו טָמֵא יִהְיֶה עוֹד — היה
טֻמְאָתוֹ בוֹ׃ זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם כִּי — ירה
יָמוּת בְּאֹהֶל כָּל הַבָּא אֶל הָאֹהֶל — בוא
וְכָל אֲשֶׁר בָּאֹהֶל יִטְמָא שִׁבְעַת — טמא
יָמִים׃ וְכֹל כְּלִי פָתוּחַ אֲשֶׁר אֵין — יום פתח
צָמִיד פָּתִיל עָלָיו טָמֵא הוּא׃ וְכֹל — צמד פתל
אֲשֶׁר יִגַּע עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה בַּחֲלַל — נגע פנה
חֶרֶב אוֹ בְמֵת אוֹ בְעֶצֶם אָדָם
אוֹ בְקָבֶר יִטְמָא שִׁבְעַת יָמִים׃

Trāsla. B. Hiero.

lauabit vestimenta sua & corpus: & immūdus erit vsq; ad vesperum. Colliget aūt vir mūdus cineres vacce: & effundet eos extra castra i loco purissimo: vt sint multitudini filiorum israel in custodiā & in aquam aspersionis: qa p pctō vacca cōbusta est. Cūq; lauerit q vacce portauerat cineres vestimēta sua: immundus erit vsq; ad vesperū. Habebūt hoc filii israel & aduene q hitant inter eos sanctū iure ppetuo. Qui tetigerit cadauer hois: & pp hoc septē diebus fuerit imundus: aspgetur ex hac aq̄ die tertio & septimo: & sic mundabitur. Si die tertio aspsus non fuerit: septimo nō poterit emūdari. Ois qui tetigerit humane aie morticinū: & aspsus hac cō mixtione nō fuerit: polluet tabernaculum dn̄i: & peribit ex israel: quia aqua expiatiōis nō est aspersus. immūdus erit: & manebit spurcitia eius sup eū. Ista est lex hois qui moritur in tabernaculo. Oēs qui ingrediuntur tentoriū illius: & vniuersa vasa q̄ ibi sunt polluta erūt septē diebus. Vas qd̄ non habuerit opculū nec ligaturā desup: imūdū erit. Si quis in agro tetigerit cadauer occisi hois aut per se mortui siue os illius vel sepulchrū: immūdus erit septem diebus

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

lauabit vestes suas aqua: et lauabit
πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ὕδατι, καὶ λούσεται
corpus suū aqua: et imūdus erit vsq; ad
σῶμα αὐτοῦ ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσ-
vesperā. et cōgregabit homo mūdus cine-
πέρας. καὶ συνάξει ἄνθρωπος καθαρὸς τὴν σπο-
rē vacce: et eiiciet extra ca-
δὸν τῆς δαμάλεως, καὶ ἀποθήσει ἔξω τῆς παρεμ-
stra in locū mundū. et erit cōgregatiōi
βολῆς εἰς τόπον καθαρόν. καὶ ἔσται τῇ συναγωγῇ
filioꝝ israel in obseruationē. aqua aspersionis pu-
υἱῶν ἰσραὴλ εἰς διατήρησιν. ὕδωρ ῥαντισμοῦ ἁγ-
rificatio ē. et lauabit vestes q̄ cōgregat
νισμά ἐστι. καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια ὁ συνάγων τὴν
cinerē vitule: et imūdus erit vsq;
σποδὸν τῆς δαμάλεως, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως
ad vesperā. et erit filiis israel et ap-
ἑσπέρας. καὶ ἔσται τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ καὶ τοῖς προσ-
positis aduenis in medio vrī legitimū sempi-
κειμένοις προσηλύτοις ἐν μέσῳ ὑμῶν νόμιμον αἰώ-
ternū. tangēs mortui oēm aīaꝫ hois
νιον. ὁ ἁπτόμενος τεθνηκότος πάσης ψυχῆς ἀνθρώπου
imūdus erit septē dies. hic purificabitur
ἀκάθαρτος ἔσται ἑπτὰ ἡμέρας. οὗτος ἁγνισθήσεται τῇ ἡ-
die tertio: et die septimo et mūdus
μέρᾳ τῇ τρίτῃ, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ καθαρὸς
erit. si aūt nō purificat' fuerit die tertio vel die
ἔσται. ἐὰν δὲ μὴ ἀφαγνισθῇ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καὶ τῇ ἡμέ-
septimo: nō mūdus erit. ois tangēs mortuum
ρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, οὐ καθαρὸς ἔσται. πᾶς ὁ ἁπτόμενος τοῦ τεθ-
tuum ab aīa hois si mortu' fuerit: et nō
νηκότος ἀπὸ ψυχῆς ἀνθρώπου ἐὰν ἀποθάνῃ, καὶ μὴ
erit purificatus: tabernaculū dn̄i inquinauit: et peribit
ἀφαγνισθῇ, τὴν σκηνὴν τοῦ κυρίου ἐμίανεν, καὶ ἐκτριβήσεται
aīa illa de israel: qr aqua aspsiōis
ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐξ ἰσραήλ, ὅτι ὕδωρ ῥαντισμοῦ
nō est aspsa sup eū: imundus est. adhuc
οὐ περιερραντίσθη ἐπ' αὐτόν, ἀκάθαρτός ἐστιν. ἔτι
imūditia eius in ipo est. et hec lex. hō
ἀκαθαρσία αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐστι. καὶ οὗτος ὁ νόμος. ἄνθρωπος
si mortu' fuerit i domo: ois ingrediēs in do-
ἐὰν ἀποθάνῃ ἐν οἰκίᾳ, πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος εἰς τὴν οἰκί-
mū: q̄cūq; sūt in domo: imūda erūt septē di-
αν, ὅσα ἐστὶν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἀκάθαρτα ἔσται ἑπτὰ ἡμέ-
es. et oē vas apertū q̄cūq; nō ligatura
ρας. καὶ πᾶν σκεῦος ἀνεῳγμένον ὅσα οὐχὶ δεσμὸν
ligata sūt in ipo: imūda sūt. et ois q̄cūq;
καταδέδεται ἐπ' αὐτοῦ, ἀκάθαρτά ἐστι. καὶ πᾶς ὃς ἐὰν
tetigerit in supficie campi vulnera-
ἅψηται ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου τραυ-
tum aut mortuū: aut os humanū: aut sepul-
ματίου ἢ νεκροῦ, ἢ ὀστέου ἀνθρωπίνου, ἢ μνήμα-
turā: septē dies imūdus erit.
τος, ἑπτὰ ἡμέρας ἀκάθαρτος ἔσται.

Primitiua chal. / Interp. chal.

כנש דכה
צנע
נטר יעד צבע
גור קום
קרב מות סאב
ידי דכה
שכן
שצא ידי זרק
סאב מות על
הוה
קרב

lauabit vestimēta sua aquis: et lauabit carnem suam aquis: et erit immūdus vsq; ad vesperā. Colliget aūt vir mundus cinerem vacce: et reponet extra castra in loco mundo. et erit cetui filioꝝ israel in custodiā et in aquā aspersionis: pro peccato enim est. Et qui collegerit cinerem vacce lauabit vestimēta sua: et erit immūdus vsq; ad vesperā. et erit filiis israel et peregrinis qui peregrināntur inter eos in ritū perpetuū. Qui tetigerit morticinū vniuerse anime hois: erit immūdus septē diebus. et in die tertio aspergetur ex hac aqua: et in die septimo mūdabitur. Et si nō fuerit aspersus in die tertio: in septimo non mūdabitur. Omnis qui tetigerit morticinū anime hominis qui mortu' fuerit: et non fuerit aspersus: tabernaculū dn̄i polluit: et exterminabitur homo ille de israel: quia aqua aspersionis non fuit aspersus immūdus est: adhuc immūditia eius in eo est. Ista est lex hominis qui mortuus fuerit in tabernaculo: omnis qui ingreditur in tabernaculū et omne qd̄ est in tabernaculo erit immundū septem diebus. et omne vas fictile apertū quod non habet operculum luteum per circuitū eius desuper: immundū erit. Et omnis qui tetigerit sup faciē agri occisum hominē gladio: aut mortuū siue os hominis aut sepulchrum: immūdus erit septem diebus.

Transla. Chal.

יְצַבַּע לְבוּשׁוֹהִי בְּמַיָּא וְיַסְחֵי בִּשְׂרֵיהּ בְּמַיָּא וִיהֵי מְסָאַב עַד רַמְשָׁא׃ וְיִכְנוֹשׁ גְּבַר דְּכֵי יָת
קִטְמָא דְּתוֹרְתָא וְיַצְנַע לְמִבָּרָא לְמַשְׁרִיתָא בַּאֲתַר דְּכֵי וּתְהֵי לִכְנִשְׁתָּא דִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
לְמַטְּרָא לְמֵי אַדְּיוּתָא חַטָּאתָא הִיא׃ וִיצַבַּע דְּמִכְנֵישׁ יָת קִטְמָא דְּתוֹרְתָא יָת לְבוּשׁוֹהִי
וִיהֵי מְסָאַב עַד רַמְשָׁא וּתְהֵי לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וּלְגִיּוֹרַיָּא דְּיִתְגַּיְּרוּן בֵּינֵיהוֹן לִקְיָם עָלָם׃
דְּיִקְרַב בְּמִיתָא לְכָל נַפְשָׁא דֶאֱנָשָׁא וִיהֵי מְסָאַב שִׁבְעָה יוֹמִין׃ הוּא יַדֵּי עֲלוֹהִי בְּיוֹמָא
תְלִיתָאָה וּבְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה יִדְכֵּי וְאִם לָא יַדֵּי עֲלוֹהִי בְּיוֹמָא תְלִיתָאָה וּבְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה
לָא יִדְכֵּי׃ כָּל דְּיִקְרַב בְּמִיתָא בְּנַפְשָׁא דֶאֱנָשָׁא דִימוּת וְלָא יַדֵּי עֲלוֹהִי יָת מַשְׁכְּנָא דַיְיָ
סָאֵיב וְיִשְׁתֵּיצֵי אֱנָשָׁא הַהוּא מִיִּשְׂרָאֵל אֲרֵי מֵי אַדְּיוּתָא לָא אִזְדְּרִיקוּ עֲלוֹהִי מְסָאַב
יְהֵי עוֹד סוֹאַבְתֵיהּ בֵּיהּ׃ דָּא אוֹרָיְתָא אֱנָשׁ אֲרֵי יְמוּת בְּמַשְׁכְּנָא כָּל דְּעָלֵיל לְמַשְׁכְּנָא וְכָל
דִּי בְמַשְׁכְּנָא יְהֵי מְסָאַב שִׁבְעָה יוֹמִין׃ וְכֹל מָאן דַּחֲסַף פְּתִיחַ דְּלֵית מְגוּפַת שְׁיָע מַקַּף
עֲלוֹהִי מְסָאַב הוּא׃ וְכֹל דְּיִקְרַב עַל אַפֵּי חַקְלָא בִּקְטִיל חַרְבָּא אוֹ בְמִיתָא אוֹ בְגַרְמָא
דֶאֱנָשָׁא אוֹ בְקִבְרָא יְהֵי מְסָאַב שִׁבְעָה יוֹמִין׃

C

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

τ accipiēt immūdo de cinere cō
καὶ λήψονται τῷ ἀκαθάρτῳ ἀπὸ τῆς σποδιᾶς τῆς κα-
busto purificatiōis: τ effundēt sup eū
τακεκαυμένης τοῦ ἁγνισμοῦ, καὶ ἐκχεοῦσιν ἐπ' αὐτὴν
aquā viuā in vas: τ accipiet hyssopū: τ tin-
ὕδωρ ζῶν εἰς σκεῦος, καὶ λήψεται ὕσσωπον, καὶ βά-
get in aquā vir mūdus: τ aspget sup
ψει εἰς τὸ ὕδωρ ἀνὴρ καθαρός, καὶ περιρρανεῖ ἐπὶ τὸν
domū: τ sup vasa: τ sup aīas: quęcūq
οἶκον, καὶ ἐπὶ τὰ σκεύη, καὶ ἐπὶ τὰς ψυχάς, ὅσαι ἂν
D fuerit ibi: τ sup eū q tetigit os ho-
ὦσιν ἐκεῖ, καὶ ἐπὶ τὸν ἡψαμένον τοῦ ὀστέου τοῦ ἀν-
minis: aut vulneratū: aut mortuū: aut
θρώπου, ἢ τοῦ τραυματίου, ἢ τοῦ τεθνηκότος, ἢ τοῦ
sepulturā. τ aspget mūdus sup imū-
μνήματος. καὶ περιρρανεῖ ὁ καθαρὸς ἐπὶ τὸν ἀκάθαρ-
dū in die tertio: τ in die septimo:
τον ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ,
τ purgabitur die septimo: τ lauabit
καὶ ἀφαγνισθήσεται τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ πλυνεῖ
vestimēta sua: τ lauabit aqua: τ immū-
τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρ-
dus erit vsq ad vesperas. τ hō q pollut⁹ fuerit: τ
τος ἔσται ἕως ἑσπέρας. καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν μιανθῇ, καὶ
nō purificat⁹ fuerit: peribit aīa illa de me-
μὴ ἀφαγνισθῇ, ἐξολεθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ μέ-
dio cōgregatiōis: qa scta dñi polluit: qm
σου τῆς συναγωγῆς, ὅτι τὰ ἅγια κυρίου ἐμίανεν, ὅτι
aqua asplsiōis nō fuit aspsa sup eū: im-
ὕδωρ ῥαντισμοῦ οὐ περιερραντίσθη ἐπ' αὐτόν, ἀκά-
mūdus est. τ erit vobis legitimū sēpitnū. τ asp-
θαρτός ἐστι. καὶ ἔσται ὑμῖν νόμιμον αἰώνιον. καὶ ὁ περιρ-
gens aquā asplsiōis: lauabit vestes suas: τ
ραίνων ὕδωρ ῥαντισμοῦ, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ
Leui. 17.c. tāgēs aquā asplsiōis: immūdus erit
ὁ ἁπτόμενος τοῦ ὕδατος τοῦ ῥαντισμοῦ, ἀκάθαρτος ἔσται
vsq ad vesperas: τ oē qdcūq tetigerit illū immū-
ἕως ἑσπέρας, καὶ παντὸς οὗ ἐὰν ἅψηται αὐτοῦ ὁ ἀκάθαρ-
dus: imūdū erit vsq ad vesperas.
τος, ἀκάθαρτον ἔσται ἕως ἑσπέρας. Ca. 20.

A ET venerūt filij israel oīs cōgregatio in
καὶ ἦλθον οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ πᾶσα ἡ συναγωγὴ εἰς
desertū sin: in mēse primo: τ māsit
τὴν ἔρημον σίν, ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ, καὶ κατέμεινεν
ppl's in cades. τ mortua est ibi maria: τ
ὁ λαὸς ἐν καδής. καὶ ἐτελεύτησεν ἐκεῖ μαριάμ, καὶ
sepulta ē ibi. τ nō erat aqua cōgregatiōi: τ cōgre-
ἐτάφη ἐκεῖ. καὶ οὐκ ἦν ὕδωρ τῇ συναγωγῇ, καὶ ἠθροί-
gati sūt ꝯ moysen τ aarō. τ obiurgauit popu-
σθησαν ἐπὶ μωυσῆν καὶ ἀαρών. καὶ ἐλοιδορεῖτο ὁ λα-
lus aduersus moysē: dicētes: vtinā mortui essem⁹ in
ὸς πρὸς μωυσῆν, λέγοντες, ὄφελον ἀπεθάνομεν ἐν τῇ
interitu fratrū nroꝶ corā dño. τ quare adduxistis
ἀπωλείᾳ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν ἔναντι κυρίου. καὶ ἵνα τί ἀνηγάγετε

Trāsla.B.Hiero.

Tollentq de cineribus combustionis atq peccati: & mittent aq̄s viuas super eos in vas: in quibus cū hō mūdus tinxerit hyssopū: asperget ex eo oē tētoriū & cunctam supellectilē & hoies huiuscemodi contagione pollutos. Atq hoc mō mundus lustrabit immundū tertio & septimo die: expiatusq die septio lauabit & se & vestimēta sua: & immūdus erit vsq ad vesperū. Si qs hoc ritu non fuerit expiatus: pibit anima illius de medio ecclesie: quia sanctuariū domini polluit: & non est aqua lustrationis aspersus. Erit hoc pceptū legitimū sempiternū. Ipe quoq q asp git aq̄s: lauabit vestimenta sua. Ois q tetigerit aq̄s expiatiōis imūdus erit vsq ad vesperū. quicquid tetigerit imūdus: imūdū faciet: & aīa q̄ horū quippiam tetigerit: imūda erit vsq ad vesperū. Ca. 20

VEneruntq filii israel & ois multitudo i desertū sin mēse prio: & māsit populus i cades. Mortuaq est ibi maria: & sepulta i eodē loco. Cūq indigeret aq̄ populus: conuenerūt aduersum moysen & aaron: & versi in seditionem dixerunt. Vtinam perissemus inter fratres nostros coram domino. Cur eduxistis

Ter.Heb. Nu. Ca.xx.

ולקחו לטמא מעפר שרפת
החטאת ונתן עליו מים חיים אל
כלי ולקח אזוב וטבל במים איש
טהור והזה על האהל ועל כל
הכלים ועל הנפשות אשר היו
שם ועל הנגע בעצם או בחלל
או במת או בקבר והזה הטהר על
הטמא ביום השלישי וביום
השביעי וחטאו ביום השביעי
וכבס בגדיו ורחץ במים וטהר
בערב ואיש אשר יטמא ולא
יתחטא ונכרתה הנפש ההוא מתוך
הקהל כי את מקדש יהוה טמא
מי נדה לא זרק עליו טמא הוא
והיתה להם לחקת עולם ומזה מי
הנדה יכבס בגדיו והנגע במי
הנדה יטמא עד הערב וכל אשר
יגע בו הטמא יטמא והנפש
הנגעת תטמא עד הערב
ויבאו בני ישראל כל העדה מדבר
צן בחדש הראשון וישב העם
בקדש ותמת שם מרים
ותקבר שם ולא היה מים לעדה
ויקהלו על משה ועל אהרן
וירב העם עם משה ויאמרו
לאמר ולו גוענו בגוע אחינו
לפני יהוה ולמה הבאתם את

Pritiua heb.

חטא
כלה אזב
טהר נזה
היה
מות
שלש
שבע
קדש
היה חקק עלם
נזה
טמא
נגע
Ca.xx.
בוא עדד דבר
מות
קבר
קהל
ריב
גוע בוא

Transla.Chal.

ויסבון לדמסאב מעפר יקידת חטאתא ויתן עלוהי מי מבוע למן: ויסב איזובא
ויטבול במיא גבר דכי וידי על משכנא ועל כל מאניא ועל נפשתא דהואה תמן ועל
דיקרב בגרמא או בקטילא או במיתא או בקברא: וידי דכיא על מסאבא ביומא
תליתאה וביומא שביעאה וידכיניה ביומא שביעאה ויצבע לבושוהי ויסחי במיא
וידכי ברמשא: וגבר דיסתאב ולא ידי עלוהי וישתצי אנשא ההוא מגו קהלא ארי
ית מקדשא דיי סאיב מי אדיותא לא אזדריקו עלוהי מסאב הוא: ותהי להון לקים
עלם ודידי מי אדיותא יצבע לבושוהי ודיקרב במי אדיותא יהי מסאב עד רמשא
וכל דיקרב ביה מסאבא יהי מסאב ואנש דיקרב ביה יהי מסאב עד רמשא:
ואתו בני ישראל כל כנשתא למדברא דצן בירחא קדמאה ויתיב Ca.xx.
עמא ברקם ומיתת תמן מרים ואתקברת תמן: ולא הוו מיא לכנשתא ואתכנשו
על משה ועל אהרן: ונצא עמא עם משה ואמרו למימר ולוי דמיתנא במותא
דאחנא קדם יי: ולמה אתיתון ית

Interp.chal.

Tollentq pro imūdo de cinere cōbustionis hostie p pctō: τ mittet sup eum aquas fontis in vase: τ tollet hyssopū τ tinget eū in aq̄s hō mūdus: τ asperget sup tabernaculū τ sup oīa vasa τ sup aīas que erunt ibi τ sup omnē q tetigerit os aut occisum siue mortuū aut sepulchrū. Aspergetq hō mūdus sup imundū in die tertio τ in die septimo: τ mūdabit eum in die septio: et lauabit vestimēta sua: τ ipse lauabit aqua: τ mūdabitur in vespe. Et vir qui fuerit immundus τ nō fuerit aspersus: exterminabit hō ille de medio ecclesie: qr sanctuariū dñi polluit: aqua aspersiōis nō fuit aspersa sup eū: Immundus erit. Et erit eis in legitimū sempiternū. et qui asperserit aquā aspersionis lauabit vestimēta sua: τ q tetigerit aquā aspersionis erit immūdus vsq ad vesperā. τ omne qđ tetigerit immūdus: erit immundū. et homo qui tetigerit illud erit immūdus vsq ad vesperam. Ca. 20.

VEneruntq filii israel oīsq cōgregatio in desertū sin mense primo: τ habitauit populus in cades et mortua est ibi maria τ sepulta est ibi. Et nō erant aque cōgregatiōi: τ ꝯgregati sunt cōtra moysen τ cōtra aaron. τ obiurgatus est populus cōtra moysen: τ dixerunt. Vtinā mortui essemus qñ mortui sunt fratres nostri coram domino. Cur adduxistis

Pritiua chal.

נסב נתן נבע
מאן טבל דכה
ידה שכן
צבע סחא
סאב שצא
קדש ידה זרק
ידה נגע
אתא דבר
מות קבר כנש
כנש נצה אמר
מות אתא

Ter. Heb.

קְהַל יְהוָה אֶל הַמִּדְבָּר הַזֶּה לָמוּת
נָעַר שָׁם אֲנַחְנוּ וּבְעִירֵנוּ׃ וְלָמָה
עָלָה בּוֹא הֶעֱלִיתֻנוּ מִמִּצְרַיִם לְהָבִיא אֹתָנוּ
קוּם רֹעַ אֶל הַמָּקוֹם הָרָע הַזֶּה לֹא מְקוֹם
רמן זֶרַע וּתְאֵנָה וְגֶפֶן וְרִמּוֹן וּמַיִם אַיִן
שָׁתָה בּוֹא לִשְׁתּוֹת׃ וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן מִפְּנֵי
יָעַד נָפַל הַקָּהָל אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וַיִּפְּלוּ
רָאָה כָּבַד עַל פְּנֵיהֶם וַיֵּרָא כְבוֹד יְהוָה
דבר אֲלֵיהֶם׃ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה
לָקַח נָטָה קָהַל לֵּאמֹר׃ קַח אֶת הַמַּטֶּה וְהַקְהֵל אֶת
הָעֵדָה אַתָּה וְאַהֲרֹן אָחִיךָ וְדִבַּרְתֶּם
אֶל הַסֶּלַע לְעֵינֵיהֶם וְנָתַן מֵימָיו
יָצָא וְהוֹצֵאתָ לָהֶם מַיִם מִן הַסֶּלַע
שָׁקָה יָעַד בָּעַר וְהִשְׁקִיתָ אֶת הָעֵדָה וְאֶת בְּעִירָם׃
נָטָה פָּנָה וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת הַמַּטֶּה מִלִּפְנֵי יְהוָה
קָהַל כַּאֲשֶׁר צִוָּהוּ׃ וַיַּקְהִלוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
אֶת הַקָּהָל אֶל פְּנֵי הַסָּלַע
מָרָה וַיֹּאמֶר לָהֶם שִׁמְעוּ נָא הַמֹּרִים
יָצָא הֲמִן הַסֶּלַע הַזֶּה נוֹצִיא לָכֶם
רָמַם נָכָה מָיִם׃ וַיָּרֶם מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ וַיַּךְ אֶת
נָטָה הַסֶּלַע בְּמַטֵּהוּ פַּעֲמָיִם וַיֵּצְאוּ
רָבַב שָׁתָה יָעַד מַיִם רַבִּים וַתֵּשְׁתְּ הָעֵדָה
וּבְעִירָם׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל
מֹשֶׁה וְאֶל אַהֲרֹן יַעַן לֹא
אָמַן קָדַשׁ הֶאֱמַנְתֶּם בִּי לְהַקְדִּישֵׁנִי לְעֵינֵי בְּנֵי
בּוֹא יִשְׂרָאֵל לָכֵן לֹא תָבִיאוּ אֶת הַקָּהָל
נָתַן הַזֶּה אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי

Trāsla. B. Hiero.

ecclesiam domini in solitudinem: vt & nos & nostra iumenta moriamur. Quare nos fecistis ascēdere de egypto: & eduxistis in locum istum pessimum qui seri nō pōt: q nec ficū gignit: nec vineas nec malogranata: insup & aquā nō habet ad bibēdū. Ingressusq; moyses & aarō dimissa multitudine i tabernaculū federis corruerūt proni in terram. Et apparuit gloria domini sup eos. Locutusq; ē dns ad moysen: dices. Tolle virgā: & congrega populū tu & aaron frater tuus: & loquimini ad petrā corā eis: & illa dabit aquas. Cumq; eduxeris aquā de petra. bibet ois multitudo & iumenta eius. Tulit igitur moyses virgā que erat in cōspectu dñi: sicut preceperat ei: congregata multitudine ante petram: dixitq; eis. Audite rebelles & increduli. Num de petra hac vobis aquam poterimus eiicere? Cumq; eleuasset moyses manū pcutiēs virga bis silicē: egressę sunt aque largissime: ita vt populus biberet & iumenta. Dixitq; dominus ad moysen & aarō. Quia non credidistis mihi vt sanctificaretis me corā filiis israel: nō introducetis hos populos in terram quam dabo

Trāsla. Gre. lxx. cū interp̄. latina

cōgregationē dñi in desertū hoc vt oc
τὴν συναγωγὴν κυρίου εἰς τὴν ἔρημον ταύτην ἀποκ
cideretis nos: & iumēta nfa. & quare hoc:
τεῖναι ἡμᾶς, καὶ τὰ κτήνη ἡμῶν. καὶ ἱνατί τοῦ-
eduxistis nos ex egypto vt veniremus
το, ἀνηγάγετε ἡμᾶς ἐξ αἰγύπτου παραγενέσθαι
in locū prauum hūc. locus vbi nō
εἰς τὸν τόπον τὸν πονηρὸν τοῦτον. τόπος οὗ οὐ
seminatur: neq; ficus: neq; vinee: neq; malogranata:
σπείρεται, οὐδὲ συκαῖ, οὐδὲ ἄμπελοι, οὐδὲ ῥόαι,
neq; aqua est ad bibēdū. & venit moyses & aaron
οὐδὲ ὕδωρ ἐστὶ πιεῖν. καὶ ἦλθε μωυσῆς καὶ ἀαρὼν
a facie cōgregationis ad hostiū
ἀπὸ προσώπου τῆς συναγωγῆς ἐπὶ τὴν θύραν
tabernaculi testimonij: et ceciderūt in faciem
τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἔπεσον ἐπὶ πρό-
em suam: & apparuit glīa dñi ad il-
σωπον αὐτῶν, καὶ ὤφθη ἡ δόξα κυρίου πρὸς αὐ-
los. & locutus ē dñs ad moysen: dicēs: accipe
τούς. καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, λάβε
virgā: & cōgrega cōgregationē
τὴν ῥάβδον, καὶ ἐκκλησίασον τὴν συναγωγὴν
tu & aaron frater tuus: & loquimini ad
σὺ καὶ ἀαρὼν ὁ ἀδελφός σου, καὶ λαλήσατε πρὸς
petrā coram eis: & dabit aquas
τὴν πέτραν ἐναντίον αὐτῶν, καὶ δώσει τὰ ὕδα-
suas: & educetis eis aquā ex pe-
τα αὐτῆς, καὶ ἐξοίσετε αὐτοῖς ὕδωρ ἐκ τῆς πέ-
tra: & potabitis cōgregationē & iumē
τρας, καὶ ποτιεῖτε τὴν συναγωγὴν καὶ τὰ κτή-
ta eoꝝ. & accepit moyses virgā coram
νη αὐτῶν. καὶ ἔλαβε μωυσῆς τὴν ῥάβδον ἀπέναντι
dño: sicut cōstituit ei dño. & cōgre
κυρίου, καθὰ συνέταξεν αὐτῷ κύριος. καὶ ἐξεκ-
gauit moyses & aaron cōgregationē co
κλησίασε μωυσῆς καὶ ἀαρὼν τὴν συναγωγὴν ἀπέ-
ram petra. & dixit ad eos: au-
ναντι τῆς πέτρας. καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, ἀ-
dite me increduli: nūqd ex petra hac
κούσατέ μου οἱ ἀπειθεῖς. μὴ ἐκ τῆς πέτρας ταύ-
educemus vobis aquā: & tollens moyses
της ἐξάξομεν ὑμῖν ὕδωρ, καὶ ἐπάρας μωυσῆς
manū suā pcussit petrā vir-
τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπάταξε τὴν πέτραν τῇ ῥάβ-
ga bis: et exiit aqua multa: & bibit
δῳ δίς, καὶ ἐξῆλθεν ὕδωρ πολύ, καὶ ἔπιεν ἡ
congregatio: & iumēta sua. & dixit dñs
συναγωγή, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν. καὶ εἶπε κύριος
ad moysen & aarō: qm̄ nō credidistis mihi
πρὸς μωυσῆν καὶ ἀαρών, ὅτι οὐκ ἐπιστεύσατέ μοι
vt sctificaretis me corā filiis israel: pp hoc nō indu
ἁγιάσαι με ἐναντίον υἱῶν ἰσραήλ, διὰ τοῦτο οὐκ εἰσάξε-
cetis vos cōgregationē hanc in trā quā dedi
τε ὑμεῖς τὴν συναγωγὴν ταύτην εἰς τὴν γῆν ἣν δέδωκα

Exo. 17.b.

B

Exo. 17.b.

Primitiua chal. Interp̄. chal.

נְסַק | ecclesiam dñi in solitudinē hāc: et moriamur hic nos et iumenta nostra. et quare nos fecistis ascendere de egypto? et duceretis in locum hunc pessimū vbi non est locus aptus ad seminandū: vbi non sunt ficus et vitis & malogranata: & aqua non est ad bibendum.
שְׁתָה עוּל שְׁכַן | Ingressiq; sunt moyses & aaron ostiū tabernaculi federis a facie ecclesie: & corruerunt super facies suas.
גְּלָה נְסַב | Et reuelata est eis gloria dñi. Locutusq; est dñs cum
מַלֵּל נְתַן מַי | moyse dicens. Tolle virgam & congrega cetum tu et aaron frater tuus: & loquimini ad petrā ante oculos
נְפַק שְׁקָה | eoꝝ: & dabit aquas suas: & educes eis aquā de petra: et potabis eos aqua: & adaquabis iumenta eoꝝ. Tulitq; moyses virgam a facie dñi sicut preceperat ei. Congregaueruntq; moyses & aaron ecclesiam ante pe
רוּם | tram: dixitq; eis. Audite nunc rebelles. nunquid de petra hac educem vobis aquā? Eleuauitq; moyses
שְׁתָה | manū suam & percussit bis petram virga sua: & egressę sunt aque multe: et bibit cetus & iumenta eorum.
אֲמַר עוּל | Dixitq; dñs ad moysen & aaron. quia nō credidistis verbo meo vt sanctificaretis me ante oculos filiorū israel: ideo non introducetis congregationem hanc in terram quā dedi

Transla. Chal.

קְהָלָא דַּייָ לְמַדְבְּרָא הָדֵין לִמְמַת תַּמָּן אֲנַחְנָא וּבְעִירָנָא׃ וּלְמָה אַסֵּיקְתּוּנָא מִמִּצְרַיִם
לְאַיְתָאָה יָתַנָא לְאַתְרָא בִּישָׁא הָדֵין לָא אֲתַר כְּשַׁר לְבֵית זְרַע וְאַף לָא תְאֵנִין וְגוּפְנִין
וְרִמּוֹנִין וּמַיָּא לָא אִית לְמִשְׁתֵּי׃ וְעָלוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן מִן קֳדָם קְהָלָא לִתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא
וּנְפַלוּ עַל אַפֵּיהוֹן וְאִתְגְּלִי יְקָרָא דַּייָ לְהוֹן׃ וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימַר׃ סַב יָת
חוּטְרָא וּכְנוֹשׁ יָת כְּנִשְׁתָּא אַתְּ וְאַהֲרֹן אָחוּךְ וּתְמַלְּלוּן עִם כֵּיפָא לְעֵינֵיהוֹן וְיִתֵּן
מֵימוֹהִי וְתַפֵּיק לְהוֹן מַיָּא מִן כֵּיפָא וְתַשְׁקֵי יָת כְּנִשְׁתָּא וְיָת בְּעִירְהוֹן׃ וּנְסִיב מֹשֶׁה יָת
חוּטְרָא מִן קֳדָם יְיָ כְּמָא דְּפַקְדֵיהּ׃ וּכְנַשׁוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן יָת קְהָלָא לִקֳדָם כֵּיפָא וַאֲמַר
לְהוֹן שְׁמַעוּ כְּעַן סָרְבָנַיָּא הֲמִן כֵּיפָא הָדֵין נַפֵּיק לְכוֹן מַיָּא׃ וַאֲרֵים מֹשֶׁה יָת יְדֵיהּ וּמְחָא
יָת כֵּיפָא בְּחוּטְרֵיהּ תַּרְתֵּין זִמְנִין וּנְפַקוּ מַיָּא סַגִּיאֵי וּשְׁתִיאַת כְּנִשְׁתָּא וּבְעִירְהוֹן׃
וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן חֲלָף דְּלָא הֵימַנְתּוּן בְּמֵימְרִי לְקַדָּשׁוּתִי לְעֵינֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּכֵן לָא תַעֲלוּן יָת קְהָלָא הָדֵין לְאַרְעָא דִּיהָבִית

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

eis: hec aqua cōtradictiōis: quia conuitia-
αὐτοῖς. τοῦτο τὸ ὕδωρ ἀντιλογίας, ὅτι ἐλοιδορή-
ti sūt filij israel corā dño: ⁊ sctificat⁹ ē in e-
θησαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἔναντι κυρίου, καὶ ἡγιάσθη ἐν αὐ-
is: ⁊ misit moyses nūcios ex cades ad
τοῖς. καὶ ἀπέστειλε μωυσῆς ἀγγέλους ἐκ κάδης πρὸς
C regē edom: dicēs: hec dicit frater tuus
βασιλέα ἐδώμ, λέγων, τάδε λέγει ὁ ἀδελφός σου
israel: tu scis oēm laborē qui inuenit
ἰσραήλ, σὺ ἐπίστῃ πάντα τὸν μόχθον τὸν εὑρόντα
nos: ⁊ descēderūt pres nři in egyptū:
ἡμᾶς, καὶ κατέβησαν οἱ πατέρες ἡμῶν εἰς αἴγυπτον,
⁊ habitauim⁹ in egypto dies plures: ⁊
καὶ παρῳκήσαμεν ἐν αἰγύπτῳ ἡμέρας πλείους, καὶ
afflixerūt nos egyptij ⁊ pres
ἐκάκωσαν ἡμᾶς οἱ αἰγύπτιοι καὶ τοὺς πατέρας ἡ-
nros. ⁊ clamauim⁹ ad dñm: ⁊ exaudiuit
μῶν. καὶ ἀνεβοήσαμεν πρὸς κύριον, καὶ εἰσήκουσεν
dñs vocē nřaʒ: ⁊ mittēs angelū: edu
κύριος τῆς φωνῆς ἡμῶν, καὶ ἀποστείλας ἄγγελον, ἐξή-
xit nos de egypto. ⁊ nūc sum⁹ in cades ci
γαγεν ἡμᾶς ἐξ αἰγύπτου. καὶ νῦν ἐσμὲν ἐν κάδης πό-
uitate: ex pte finiū tuoʒ. ptēribimus per
λει, ἐκ μέρους τῶν ὁρίων σου. παρελευσόμεθα διὰ
terrā tuā: nō trāsibim⁹ p agros neqȝ per vi-
τῆς γῆς σου, οὐ διελευσόμεθα δι᾽ ἀγρῶν οὐδὲ δι᾽ ἀμπε-
neas: neqȝ bibem⁹ aquā e lacu: via regia
λώνων, οὐδὲ πιόμεθα ὕδωρ ἐκ λάκκου, ὁδῷ βασιλι-
ibimus: nō declinabim⁹ ad dexterā neqȝ ad
κῇ πορευσόμεθα, οὐκ ἐκκλινοῦμεν δεξιὰ οὐδὲ εὐώνυ-
sinistrā: qȝad trāsierimus fines tuos. ⁊ dixit
μα, ἕως ἂν παρέλθωμεν τὰ ὅριά σου. καὶ εἶπε
ad eū edom: nō ptrāsibis p me: alioquin in bel
πρὸς αὐτὸν ἐδώμ, οὐ διελεύσῃ δι᾽ ἐμοῦ, εἰ δὲ μὴ ἐν πο-
lo exibo in occursū tibi. ⁊ dicūt
λέμῳ ἐξελεύσομαι εἰς συνάντησίν σοι. καὶ λέγουσιν
ei filij israel: iuxta mōtē trāsibimus. si aūt
αὐτῷ οἱ υἱοὶ ἰσραήλ, παρὰ τὸ ὄρος παρελευσόμεθα. ἐὰν δὲ τοῦ
aquā tuā biberim⁹ ego qȝ ⁊ iumēta mea: dabo p̄
ὕδατός σου πίωμεν ἐγώ τε καὶ τὰ κτήνη μου, δώσω τι-
ciū tibi: sȝ res nulla est. iuxta mōtē trā-
μήν σοι, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα οὐδέν ἐστι. παρὰ τὸ ὄρος παρε-
D sibimus. ille aūt dixit. nō trāsibis per me. ⁊ exi-
λευσόμεθα. ὁ δὲ εἶπεν. οὐ διελεύσῃ δι᾽ ἐμοῦ. καὶ ἐξῆλ-
it edom in occursū eoʒ in turba graui: ⁊ in
θεν ἐδὼμ εἰς συνάντησιν αὐτῶν ἐν ὄχλῳ βαρεῖ, καὶ ἐν
manu forti. ⁊ nō voluit edō ɔcedere israel
χειρὶ ἰσχυρᾷ. καὶ οὐκ ἠθέλησεν ἐδὼμ δοῦναι τῷ ἰσραὴλ
vt trāsiret p fines suos. ⁊ declinauit israel ab
διελθεῖν διὰ τῶν ὁρίων αὐτοῦ. καὶ ἐξέκλινεν ἰσραὴλ ἀπ᾽
eo. ⁊ discesserūt ex cades. ⁊ venerūt filij is-
αὐτοῦ. καὶ ἀπῆραν ἐκ κάδης. καὶ παρεγένοντο οἱ υἱοὶ ἰσ-
rael oīs cōgregatio in or mōtē. ⁊ dixit dñs ad
ραὴλ πᾶσα ἡ συναγωγὴ εἰς ὢρ τὸ ὄρος. καὶ εἶπε κς πρὸς

Trāsla. B. Hiero.

eis. Hec est aqua cōtra
dictiōis: vbi iurgati sūt
filij israel contra dñm:
& sanctificatus ē in eis.
Misit interea nuncios
moyses de cades ad
regē edō: qui dicerent.
Hec mādat frater tuus
israel. Nosti oēm labo
rē qui apphendit nos:
quō descēderint pres
nři in egyptū: & hītaue
rimus ibi multo tpe: af
flixeritqȝ nos egyptii
& pres nostros: & quō
clamauerimus ad dñm
& exaudierit nos: mi-
seritqȝ angelū qui edu-
xerit nos de egypto.
Ecce in vrbe cades q̄ ē
in extremis finibus tuis
positi obsecramus vt
nobis trāsire liceat per
terrā tuā. Nō ibimus ꝑ
p agros nec p vineas.
nō bibemus aqs d' pu
teis tuis: sed gradiemur
via publica nec ad dex
trā nec ad sinistrā decli
nātes: donec trāseamus
terminos tuos. Cui rñ
dit edō. Non pertrāsi-
bis p me: alioquin ar-
matus occurrā tibi. Di
xerūtqȝ filii israel. Per
tritā gradiemur viā: &
si biberimus aqs tuas
nos & pecora nřa: da-
bimus qđ iustū ē. Nul-
la erit in p̄cio difficultas
tm̄ velociter trāseamus
At ille rñdit. Nō trāsi
bitis. Statimqȝ egressus
est obuius cum infinita
multitudie & mānu for-
ti: nec voluit acqescere
dep̄cāti: vt concederet
transitū p fines suos.
Quāobrē diuertit ab
eo israel. Cūqȝ castra-
mouisset de cades vene
rūt in mōtē hor qui est
in finibus terre edom
vbi locutus est dñs ad

Ter. Heb. Nu. Ca. xx.

לרם: המה מי מריבה אשר רבו
בני ישראל את יהוה ויקדש בם:
וישלח משה מלאכים מקדש אל
מלך אדום כה אמר אחיך
ישראל אתה ידעת את כל
התלאה אשר מצאתנו: וירדו
אבתינו מצרימה ונשב במצרים
ימים רבים וירעו לנו מצרים
ולאבתינו: ונצעק אל יהוה
וישמע קלנו וישלח מלאך
ויצאנו ממצרים והנה אנחנו
בקדש עיר קצה גבולך: נעברה
נא בארצך לא נעבר בשדה
ובכרם ולא נשתה מי באר
דרך המלך נלך לא נטה ימין
ושמאול עד אשר נעבר גבלך:
ויאמר אליו אדום לא תעבר בי
פן בחרב אצא לקראתך: ויאמרו
אליו בני ישראל במסלה נעלה
ואם מימיך נשתה אני ומקני ונתתי
מכרם רק אין דבר ברגלי אעברה:
ויאמר לא תעבר ויצא אדום
לקראתו בעם כבד וביד חזקה:
וימאן אדום נתן את ישראל עבר
בגבלו ויט ישראל מעליו: ויסעו
מקדש ויבאו בני ישראל כל
העדה הר ההר: ויאמר יהוה אל

Pritiua heb.

רוב
שלח לאך
לאה
ישב
יום רוע
צעק
שמע קול
גבל עבר
שתה
ילך ימן
שמל עבר
יצא אמר
סלל עלה
מנה נתן
עבר
מאן
נטה נסע
בוא
עדד

Transla. Chal.

להון: אינון מי מצותא דנצו בני ישראל קדם יי ואתקדש בהון: ושלח משה אזגדין
מרקם לות מלכא דאדום כדנן אמר אחוך ישראל את ידעת ית כל עקתא דאשכחתנא:
ונחתו אבהתנא למצרים ויתבנא במצרים יומין סגיאין ואבאישו לנא מצראי ״
ולאבהתנא: וצלינא קדם יי וקביל צלותנא ושלח מלאכא ואפקנא ממצרים והא
אנחנא ברקם קרתא דמסטר תחומך: נעיבר כען בארעך לא נעיבר בחקל ובכרם
ולא נשתי מי גוב אורח מלכא נזיל לא נסטי לימינא ולשמאלא עד דנעיבר תחומך:
ואמר ליה אדומאה לא תעיבר בתחומי דילמא בקטלין בחרבא אפוק לקדמותך: ״
ואמרו ליה בני ישראל באורח כבישא ניסק ואם מיך נשתי אנא ובעירי ואתן
דמיהון לחוד לית פתגם דביש ברגלי אעיבר: ואמר לא תעיבר ונפק אדומאה ״
לקדמותיה בחיל רב וביד תקיפא: וסריב אדומאה למשבק ית ישראל למעבר ״
בתחומיה וסטא ישראל מלותיה: ונטלו מרקם ואתו בני ישראל כל כנשתא להור
טורא: ואמר יי למשה ״״״״״״״״״״״״״״״״״״״״״״״״״״״״״״״״״

Interp. chal.

eis. Hec sunt aque iurgii quia iurgati sunt filij israel coram dño: ⁊ sanctificatus est in eis. Misitqȝ moyses nūcios de cades ad regē idumee: hec dicit frater tu⁹ israel. Tu cognouisti oēs tribulationē q̄ inuenit nos: descenderūtqȝ pres nři in egyptū: ⁊ habitauimus in egypto diebus multis: ⁊ afflixerūt nos egyptij ⁊ patres nostros. et orauimus coram dño: ⁊ suscepit orationē nostrā: ⁊ misit angelum ⁊ eduxit nos de egypto: et ecce nos sumus in vrbe cades que est in latere termini tui. Transeamus nunc per terram tuā: non transibimus per agrum ⁊ vineam: neqȝ bibemus aquam cisterne: per viā regiā ambulabimus: non declinabimus ad dexterā neqȝ ad sinistrā. donec transeam⁹ terminū tuū. Dixitqȝ eis edom. nō pertransibis terminū meū: ne forte cum occidentibus gladio egrediar in occursum tuū. Dixerūtqȝ ei filij israel per viā tritam ascendemus: ⁊ si aquas tuas biberimus ego ⁊ iumēta mea dabo preciū earū. nihilqȝ mali erit: tantū transibo pedibus meis. et ait. Non ptrāsibis. Egressusqȝ est edom in occursum eius cū exercitu multo ⁊ manu forti. Et noluit edom dimittere israel transire per terminū suū: ⁊ diuertit ab eo israel. Profectiqȝ sunt de cades ⁊ venit oīs congregatio filiorum israel in montem hor. Dixitqȝ dño ad ꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯꝯ

Pritiua chal.

צוה קדש
עקא שכח
באש
צלא לאך נפק
קרב עבר
שתה אזל סטה
נפק
מי נתן
דם עבד
שבק
אתא

Tex. Heb.

מֹשֶׁה וְאֶל אַהֲרֹן בְּהֹר הָהָר עַל
גְּבוּל אֶרֶץ אֱדוֹם לֵאמֹר׃ יֵאָסֵף
אַהֲרֹן אֶל עַמָּיו כִּי לֹא יָבֹא אֶל
הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
עַל אֲשֶׁר מְרִיתֶם אֶת פִּי לְמֵי
מְרִיבָה׃ קַח אֶת אַהֲרֹן וְאֶת אֶלְעָזָר
בְּנוֹ וְהַעַל אֹתָם הֹר הָהָר׃ וְהַפְשֵׁט
אֶת אַהֲרֹן אֶת בְּגָדָיו וְהִלְבַּשְׁתָּם
אֶת אֶלְעָזָר בְּנוֹ וְאַהֲרֹן יֵאָסֵף וּמֵת
שָׁם׃ וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה
יְהוָה וַיַּעֲלוּ אֶל הֹר הָהָר לְעֵינֵי
כָּל הָעֵדָה׃ וַיַּפְשֵׁט מֹשֶׁה אֶת אַהֲרֹן
אֶת בְּגָדָיו וַיַּלְבֵּשׁ אֹתָם אֶת אֶלְעָזָר
בְּנוֹ וַיָּמָת אַהֲרֹן שָׁם בְּרֹאשׁ הָהָר
וַיֵּרֶד מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר מִן הָהָר׃
וַיִּרְאוּ כָּל הָעֵדָה כִּי גָוַע אַהֲרֹן וַיִּבְכּוּ
אֶת אַהֲרֹן שְׁלֹשִׁים יוֹם כֹּל בֵּית
יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשְׁמַע הַכְּנַעֲנִי מֶלֶךְ

Cap. xxi.

עֲרָד יֹשֵׁב הַנֶּגֶב כִּי בָּא יִשְׂרָאֵל
דֶּרֶךְ הָאֲתָרִים וַיִּלָּחֶם בְּיִשְׂרָאֵל
וַיִּשְׁבְּ מִמֶּנּוּ שֶׁבִי׃ וַיִּדַּר יִשְׂרָאֵל
נֶדֶר לַיהוָה וַיֹּאמַר אִם נָתֹן תִּתֵּן
אֶת הָעָם הַזֶּה בְּיָדִי וְהַחֲרַמְתִּי
אֶת עָרֵיהֶם׃ וַיִּשְׁמַע יְהוָה
בְּקוֹל יִשְׂרָאֵל וַיִּתֵּן אֶת הַכְּנַעֲנִי
וַיַּחֲרֵם אֶתְהֶם וְאֶת עָרֵיהֶם
וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם חָרְמָה׃

Primitiua heb.

גבל אסף
נתן
מרה פה
רוב לקח
עלה פשט
לבש
אסף מות
עשה
יעד
לבש
ראה בכה
שמע בוא
לחם
שבה נדר
חרם
עיר שמע
נתן
קרא קום

Trãsla. B. Hiero.

moysen dicens. Pergat inquit aaron ad populos suos. Nõ eni intrabit terram quam dedi filiis israel: eo qđ incredulus fuerit ori meo ad aquas cõtradictionis. Tolle aaron & filiũ eius cũ eo: & duces eos in mõtẽ hor. Cũq; nudaueris patrẽ veste sua: indues ea eleazarũ filiũ eius: & aaron colligetur: & morietur ibi. Fecit moyses vt preceperat dñs: & ascẽderũt in mõtem hor coram oĩ multitudine. Cũq; aaron spoliasset vestibus suis: induit eis eleazarum filiũ eius. Illo mortuo in montis supercilio: descendit cũ eleazaro. Oĩs aũt multitudo videns occubuisse aaron: fleuit super eo triginta diebus per cunctas familias suas. Ca. 21.

Quod cum audisset chananeus rex arad qui habitabat ad meridiẽ: venisse .s. israel p exploratorum viã: pugnauit cõtra illũ: & victor existẽs duxit ex eo p̃dã. At israel voto se dño obligãs ait. Si tradideris populum istũ in manu mea: delebo vrbes eius. Exaudiuit q; dominus preces israel: & tradidit chananeum: quem ille interfecit subuersis vrbibus eius: & vocauit nomẽ loci illius horma: idest anathema.

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina

moysen & aarõ in or: mõte in finibus
μωυσῆν καὶ ἀαρὼν ἐν ὢρ τῷ ὄρει ἐπὶ τῶν ὁρίων τῆς
terre edõ: dicẽs: apponat aarõ ad populũ
γῆς ἐδώμ, λέγων, προστεθήτω ἀαρὼν πρὸς τὸν λαὸν
suũ: qr nõ introibit in trã quã dedi
αὐτοῦ, ὅτι οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς τὴν γῆν ἣν δέδωκα τοῖς
filiis israel: qr irritastis me sup aquã
υἱοῖς ἰσραὴλ, διότι παρωξύνατέ με ἐπὶ τοῦ ὕδα-
cõtradictionis. accipe aarõ: & elea
τος τῆς ἀντιλογίας. λάβε τὸν ἀαρὼν, καὶ ἐλεά-
zar filiũ eius: & fac ascẽdere illos in
ζαρ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ ἀναβίβασον αὐτοὺς εἰς
or mõtẽ. & exue aarõ stolã eius: Infra. 33.c.
ὢρ τὸ ὄρος. καὶ ἔκδυσον ἀαρὼν τὴν στολὴν αὐτοῦ,
& indue eleazar filiũ eius: & aarõ ap
καὶ ἔνδυσον ἐλεάζαρ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ ἀαρὼν προσ-
positus: moriatur ibi. & fecit moyses
τεθεὶς, ἀποθανέτω ἐκεῖ. καὶ ἐποίησε μωυσῆς
sicut cõstituit ei dñs: & ascẽdere fecit e-
καθὰ συνέταξεν αὐτῷ κύριος, καὶ ἀνεβίβασεν αὐ- Deut. 10.b.& 32.g.
os in or mõtẽ corã oĩ cõgregatiõe:
τοὺς εἰς ὢρ τὸ ὄρος ἐναντίον πάσης τῆς συναγωγῆς,
& exuit moyses aarõ vestimẽta eius:
καὶ ἐξέδυσε μωυσῆς τὸν ἀαρὼν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ,
& induit ea eleazar filiũ eius: & mor
καὶ ἐνέδυσεν αὐτὰ ἐλεάζαρ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ ἀ-
tuus est aarõ in vertice mõtis. & de
πέθανεν ἀαρὼν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους. καὶ κα-
scẽdit moyses & eleazar de mõte. & vidit
τέβη μωυσῆς καὶ ἐλεάζαρ ἐκ τοῦ ὄρους. καὶ ἴδε
oĩs cõgregatio: qđ mortuus est aarõ: & plan
πᾶσα ἡ συναγωγὴ, ὅτι ἀπελύθη ἀαρὼν, καὶ ἔκλαυ-
xerũt aarõ triginta diebus oĩs domus israel.
σαν τὸν ἀαρὼν τριάκοντα ἡμέρας πᾶς οἶκος ἰσραήλ.
Et audiuit chananeus rex arad ha C.21 A
Καὶ ἤκουσε χαναναῖος βασιλεὺς ἀρὰδ ὁ κα-
bitãs per desertũ: qđ venit israel viã
τοικῶν κατὰ τὴν ἔρημον, ὅτι ἦλθεν ἰσραὴλ ὁδὸν
atharĩ: & pugnauit cõtra israel: & cepe
ἀθαρὶμ, καὶ ἐπολέμησε πρὸς ἰσραὴλ, καὶ κατε-
runt ex eis predã. & vouit is
προνόμευσαν ἐξ αὐτῶν αἰχμαλωσίαν. καὶ ηὔξατο ἰσ-
rael votũ dño: & dixit: si mihi tradideris
ραὴλ εὐχὴν κυρίῳ, καὶ εἶπεν, ἐάν μοι παραδῷς
populũ istũ subditũ: anathematizabo eũ
τὸν λαὸν τοῦτον ὑποχείριον, ἀναθεματιῶ αὐτὸν
& ciuitates eius. & exaudiuit dñs vo
καὶ τὰς πόλεις αὐτοῦ. καὶ εἰσήκουσε κύριος τῆς φω-
cẽ israel: & tradidit chananeũ subditũ
νῆς ἰσραὴλ, καὶ παρέδωκε τὸν χαναναῖον ὑποχείριον
eĩ. & anathematizauit illũ: & ciuitates eius. &
αὐτῷ. καὶ ἀνεθεμάτισεν αὐτὸν, καὶ τὰς πόλεις αὐτοῦ. καὶ
cognominauerũt nomẽ loci illius anathema.
ἐπεκαλέσαντο τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου ἀνάθεμα.

Transla. Chal.

לְאַהֲרֹן בְּהוֹר טוּרָא עַל תְּחוּם אַרְעָא דֶאֱדוֹם לְמֵימַר׃ יִתְכְּנֵישׁ אַהֲרֹן לְעַמֵּיהּ אֲרֵי לָא
יֵיעוֹל לְאַרְעָא דִיהַבִית לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַל דְּסָרֵבְתּוּן עַל מֵימְרִי לְמֵי מַצּוּתָא׃ דְּבַר יָת
אַהֲרֹן וְיָת אֶלְעָזָר בְּרֵיהּ וְאַסֵּיק יָתְהוֹן לְהוֹר טוּרָא׃ וְאַשְׁלַח יָת אַהֲרֹן יָת לְבוּשׁוֹהִי
וְתַלְבֵּישִׁנּוּן יָת אֶלְעָזָר בְּרֵיהּ וְאַהֲרֹן יִתְכְּנֵישׁ וִימוּת תַּמָּן׃ וַעֲבַד מֹשֶׁה כְּמָא דְפַקֵּיד יְיָ
וּסְלִיקוּ לְהוֹר טוּרָא לְעֵינֵי כָּל כְּנִשְׁתָּא׃ וְאַשְׁלַח מֹשֶׁה יָת אַהֲרֹן יָת לְבוּשׁוֹהִי וְאַלְבֵּישׁ
יָתְהוֹן יָת אֶלְעָזָר בְּרֵיהּ וּמִית אַהֲרֹן תַּמָּן בְּרֵישׁ טוּרָא וּנְחַת מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר מִן טוּרָא׃
וַחֲזוֹ כָּל כְּנִשְׁתָּא דְּמִית אַהֲרֹן וּבְכוֹ יָת אַהֲרֹן תְּלָתִין יוֹמִין כֹּל בֵּית יִשְׂרָאֵל׃

Ca. xxi.

וּשְׁמַע כְּנַעֲנָאָה מַלְכָּא דַעֲרָד יָתֵיב דָּרוֹמָא אֲרֵי אֲתָא יִשְׂרָאֵל אוֹרַח
מְאַלְלַיָּא וְאַגִּיחַ קְרָבָא בְּיִשְׂרָאֵל וּשְׁבָא מִנְּהוֹן שִׁבְיָא׃ וְקַיֵּים יִשְׂרָאֵל קְיָים קֳדָם יְיָ
וַאֲמַר אִם מִמְסַר תִּמְסַר יָת עַמָּא הָדֵין בִּידִי וְאֶגְמַר יָת קִרְוֵיהוֹן׃ וְקַבֵּיל יְיָ צְלוֹתֵיהּ
דְּיִשְׂרָאֵל וּמְסַר יָת כְּנַעֲנָאָה וְגַמַּר יָתְהוֹן וְיָת קִרְוֵיהוֹן וּקְרָא שְׁמָא דְאַתְרָא חָרְמָה׃

Interp. chal.

moysen & aaron in monte hor: iuxta terminum terre edom dicẽs. Colligat aaron ad populũ suũ: qr nõ ingredietur terrã quã dedi filiis isrl: eo qđ rebellastis in verbũ meũ ad aquas iurgii. Tolle aaron & eleazarũ filiũ eius: & ascendere fac eos in montẽ hor: & exues aaron vestimẽta eius: & indues ea eleazarũ filiũ eius. Aaron autẽ colligatur & moriatur ibi. Fecitq; moyses sicut preceperat dñs: & ascenderũt in montẽ hor ante oculos oĩs cõgregationis. Et exuit moyses aaron vestimẽta eius & induit ea eleazar filiũ eius: & mortuus est ibi aaron in vertice mõtis. & descendit moyses et eleazarus de monte. Viditq; oĩs cetus qđ mortuus esset aaron: & fleuerunt super aaron triginta diebus omnis domus israel. Ca. 21.

Et audiuit chananeus rex arad q̃ habitabat ad meridiẽ qđ veniebat israel per vias exploratorum: et iniuit bellũ cõtra israel: & captiuauit ex eis captiuitatẽ. Vouitq; israel corã dño votũ: & ait. Si tradẽs tradideris populũ illum in manu mea: destruã vrbes eius. Et suscepit dñs orationẽ israelis: & tradidit chananeũ in manu eorum: & destruxit eos & vrbes eorũ: et appellauit nomen loci horma.

Primitiua chal.

אֲמַר
עוּל נְצָה
נְסַק שְׁלַח
לְבַשׁ כְּנַשׁ מוּת
מוּת רֵאשׁ
חֲזָה בְּכָה
אֲלַל נְגַח שְׁבָה
קוּם מְסַר גְּמַר
קְבַל צְלָא

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

τ discedētes ex or mōte p viā ad mare
καὶ ἀπάραντες ἐξ ὢρ τοῦ ὄρους ὁδὸν ἐπὶ θάλασσαν
rubrū: circuierūt terrā edō τ defe
B ἐρυθράν, περιεκύκλωσαν τὴν γῆν ἐδὼμ καὶ ὠλιγοψύχη
cit pplis in via: τ locut⁹ ē pplis cōtra de
σεν ὁ λαὸς ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ κατελάλει ὁ λαὸς πρὸς τὸν θε
um: τ cōtra moysen: dicētes: quare eduxisti nos
όν, καὶ κατὰ μωυσῆν, λέγοντες, ἱνατί ἐξήγαγες ἡμᾶς
ex egypto vt occideres nos in deserto: qm̄ nō est
ἐξ αἰγύπτου ἀποκτεῖναι ἡμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτι οὐκ ἔστι
panis neqȝ aqua. at aīa nr̄a grauata ē in
ἄρτος οὐδὲ ὕδωρ. ἡ δὲ ψυχὴ ἡμῶν προσώχθισεν ἐν τῷ
pane vacuo hoc. τ misit dn̄s in
ἄρτῳ τῷ διακένῳ τούτῳ. καὶ ἀπέστειλε κύριος εἰς τὸν
1.Cor.10.b. pplm̄ serpētes mortiferos: τ mordebāt
λαὸν τοὺς ὄφεις τοὺς θανατοῦντας, καὶ ἔδακνον τὸν
pplm̄: τ mortu⁹ ē populus multus filioꝝ israel. τ
λαόν, καὶ ἀπέθανε λαὸς πολὺς τῶν υἱῶν ἰσραήλ. καὶ
accedēs populus ad moysen: dixit: q: pecca
παραγενόμενος ὁ λαὸς πρὸς μωυσῆν, ἔλεγεν, ὅτι ἡμάρ
uimus: q: locuti sumus cōtra dn̄m: τ
τομεν, ὅτι κατελαλήσαμεν κατὰ τοῦ κυρίου, καὶ
cōtra te: ora ergo ad dn̄m: τ auferat a
κατὰ σοῦ, εὖξαι οὖν πρὸς κύριον, καὶ ἀφελέτω ἀφ'
C nobis serpētē. τ orauit moyses pro populo.
ἡμῶν τὸν ὄφιν. καὶ ηὔξατο μωυσῆς περὶ τοῦ λαοῦ.
τ dixit dn̄s ad moysen: fac tibi ser
καὶ εἶπε κύριος πρὸς μωυσῆν, ποίησον σεαυτῷ ὄ
pētē eneū: τ pone illū pro signo. τ ois
φιν χαλκοῦν, καὶ θὲς αὐτὸν ἐπὶ σημείου. καὶ πᾶς
morsus vidēs illū viuet. τ fecit moy
ὁ δεδηγμένος ἰδὼν αὐτὸν ζήσεται. καὶ ἐποίησε μωυ
ses serpētē eneū: τ statuit illū pro signo:
Ioā.3.b. σῆς ὄφιν χαλκοῦν, καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ σημείου.
τ factū ē qn̄ serpēs mordebat hominē: τ aspi
καὶ ἐγένετο ὅταν ὄφις ἔδακνεν ἄνθρωπον, καὶ ἐπέ
ciebat in serpētē eneū: τ viuebat. τ
βλεπεν ἐπὶ τὸν ὄφιν τὸν χαλκοῦν, καὶ ἔζη. καὶ
profecti sūt filij israel: τ castrametati sūt in oboth.
ἀπῆραν οἱ υἱοὶ ἰσραήλ, καὶ παρενέβαλον ἐν ὠβώθ.
τ discedētes ex oboth: castrametati sūt in iebarim in
καὶ ἐξάραντες ἐξ ὠβώθ, παρενέβαλον ἐν ἰεαβαρὶμ ἐν
deserto qd̄ est in cōspectu moab ad orien
τῇ ἐρήμῳ ἥ ἐστι κατὰ πρόσωπον μωὰβ κατὰ ἀνα
tem solis. inde discesserūt τ castrametati sūt
τολὰς ἡλίου. ἐκεῖθεν ἀπῆραν καὶ παρενέβαλον
in valle zared. inde discedētes castrame
εἰς φάραγγα ζαρέδ. ἐκεῖθεν ἀπάραντες παρε
tati sūt in trans arnō in deserto qd̄ eminet
νέβαλον εἰς τὸ πέραν ἀρνὼν ἐν τῇ ἐρήμῳ τὸ ἐξέχον
a finib⁹ amorreoꝝ. est eñi arnō
ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν ἀμορραίων. ἔστι γὰρ ἀρνὼν
fines moab inter
ὅρια μωὰβ ἀναμέσον

Trāsla.B.Hiero.

Profecti sunt aūt de monte hor p viā q̄ du
cit ad mare rubrū: vt
circuirent terrā edō. Et
tedere cepit populū iti
neris ac laboris. locutusq; cōtra deū & moysen
ait. Cur eduxisti nos
de egypto: vt morere
mur in solitudie. Deest
panis: nō sūt aque. a
nima nostra iam nause
at super cibo isto leuissi
mo. Quāobrē misit do
minus in populū igni
tos serpentes: ad quorū
plagas & mortes pluri
morum
venerunt ad moysen
atqȝ dixerūt. Peccaui
mus: quia locuti sumus
contra dn̄m & te. Ora
vt tollat
a nobis serpētes. Ora
uit moyses
p populo. Et locutus
est dominus ad eum.
Fac serpentem & pōe
eum pro
signo. Qui percussus
aspexerit eum:
viuet. Fecit ergo moy
ses serpentem eneum:
& posuit eū pro signo.
Quem cum percussi
aspicerent:
sanabantur. Profectiqȝ
filii israel
castrametati sunt in o
both. Vn̄ egressi fixe
re tētoria in ieabarim i
solitudine q̄ respicit
moab cōtra orientalē
plagam: & inde mouen
tes venerūt ad torrētē
zareth. Quē relinquē
tes castrametati sūt cō
tra arnō: que est in de
serto & pminet in fini
bus ammorrei: siquidē
arnon terminus ē mo
ab: diuidens moabitas

Tex.Heb. Nu. Ca.xxi.

וַיִּסְעוּ מֵהֹר הָהָר דֶּרֶךְ יַם סוּף
לִסְבֹב אֶת אֶרֶץ אֱדוֹם וַתִּקְצַר
נֶפֶשׁ הָעָם בַּדָּרֶךְ׃ וַיְדַבֵּר הָעָם
בֵּאלֹהִים וּבְמֹשֶׁה לָמָה הֶעֱלִיתֻנוּ
מִמִּצְרַיִם לָמוּת בַּמִּדְבָּר כִּי אֵין
לֶחֶם וְאֵין מַיִם וְנַפְשֵׁנוּ קָצָה
בַּלֶּחֶם הַקְּלֹקֵל׃ וַיְשַׁלַּח יְהוָה
בָּעָם אֵת הַנְּחָשִׁים הַשְּׂרָפִים
וַיְנַשְּׁכוּ אֶת הָעָם וַיָּמָת עַם רָב
מִיִּשְׂרָאֵל׃ וַיָּבֹא הָעָם אֶל מֹשֶׁה
וַיֹּאמְרוּ חָטָאנוּ כִּי דִבַּרְנוּ בַיהוָה
וָבָךְ הִתְפַּלֵּל אֶל יְהוָה וְיָסֵר
מֵעָלֵינוּ אֶת הַנָּחָשׁ וַיִּתְפַּלֵּל מֹשֶׁה
בְּעַד הָעָם׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה
עֲשֵׂה לְךָ שָׂרָף וְשִׂים אֹתוֹ עַל
נֵס וְהָיָה כָּל הַנָּשׁוּךְ וְרָאָה אֹתוֹ
וָחָי׃ וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה נְחַשׁ נְחֹשֶׁת
וַיְשִׂמֵהוּ עַל הַנֵּס וְהָיָה אִם נָשַׁךְ
הַנָּחָשׁ אֶת אִישׁ וְהִבִּיט אֶל
נְחַשׁ הַנְּחֹשֶׁת וָחָי׃ וַיִּסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיַּחֲנוּ בְּאֹבֹת׃ וַיִּסְעוּ מֵאֹבֹת וַיַּחֲנוּ
בְּעִיֵּי הָעֲבָרִים בַּמִּדְבָּר אֲשֶׁר עַל
פְּנֵי מוֹאָב מִמִּזְרַח הַשָּׁמֶשׁ׃ מִשָּׁם
נָסָעוּ וַיַּחֲנוּ בְּנַחַל זָרֶד׃ מִשָּׁם
נָסְעוּ וַיַּחֲנוּ מֵעֵבֶר אַרְנוֹן אֲשֶׁר
בַּמִּדְבָּר הַיֹּצֵא מִגְּבֻל הָאֱמֹרִי
כִּי אַרְנוֹן גְּבוּל מוֹאָב בֵּין מוֹאָב

Primitiua heb.

נָסַע
קָצַר
דָּבַר
עָלָה
דָּבַר
קָלַל שָׁלַח
נָשַׁךְ מוּת
בּוֹא
אָמַר
פָּלַל סוּר
שׂוּם
נָסַס נָשַׁךְ
חָיָה עָשָׂה
שׂוּם
נָבַט
נָסַע
חָנָה
פָּנָה זָרַח

Transla.Chal.

וּנְטַלוּ מֵהוֹר טוּרָא אוֹרַח יַמָּא דְסוּף לְאַסְחָרָא יַת אַרְעָא דֶאֱדוֹם וַעֲקַת נַפְשָׁא דְעַמָּא
בְּאוֹרְחָא׃ וְאִתְרַעַם עַמָּא קֳדָם יְיָ וְעִם מֹשֶׁה נְצוֹ לְמָה אַסֵּקְתּוּנָא מִמִּצְרַיִם לִמְמַת
בְּמַדְבְּרָא אֲרֵי לֵית לַחְמָא וְלֵית מַיָּא וְנַפְשָׁנָא עֲקַת בְּמַנָּא הָדֵין דְּמֵיכְלֵיהּ קְלִיל׃ וְגָרֵי
יְיָ בְּעַמָּא יַת חִוְיָן קָלַן וּנְכִיתוּ יַת עַמָּא וּמִית עַם סַגִּיא מִיִּשְׂרָאֵל׃ וַאֲתָא עַמָּא לְוָת
מֹשֶׁה וַאֲמַרוּ חַבְנָא אֲרֵי אִתְרַעַמְנָא קֳדָם יְיָ וְעִמָּךְ נְצֵינָא צַלִּי קֳדָם יְיָ וְיַעְדֵּי מִנַּנָא
יַת חִוְיָא וְצַלִּי מֹשֶׁה עַל עַמָּא׃ וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה עֲבֵיד לָךְ קַלְיָא וְשַׁוִּי יָתֵיהּ עַל אָת
וִיהֵי כָּל דְּיִתְנְכִית וְיֶחֱזֵי יָתֵיהּ וְיִתְקַיַּם׃ וַעֲבַד מֹשֶׁה חִוְיָא דִנְחָשָׁא וְשַׁוְיֵיהּ עַל אָת וַהֲוֵי
כַּד נָכִית חִוְיָא יַת גַּבְרָא וּמִסְתַּכַּל בְּחִוְיָא דִנְחָשָׁא וּמִתְקַיַּם׃ וּנְטַלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּשְׁרוֹ
בְּאוֹבוֹת׃ וּנְטַלוּ מֵאוֹבוֹת וּשְׁרוֹ בִּמְגָזַת עֲבָרָאֵי בְּמַדְבְּרָא דְעַל אַפֵּי מוֹאָב מִמַּדְנַח
שִׁמְשָׁא׃ מִתַּמָּן נְטַלוּ וּשְׁרוֹ בְּנַחְלָא דְזָרֶד׃ מִתַּמָּן נְטַלוּ וּשְׁרוֹ מֵעִבְרָא דְאַרְנוֹן דִּי
בְּמַדְבְּרָא דְּנָפֵיק מִתְּחוּם אֱמוֹרָאָה אֲרֵי אַרְנוֹן תְּחוּם מוֹאָב בֵּין מוֹאָב

Interp.chal.

Profectiqȝ sunt de monte hor per viā maris rubri: vt circuirent terrā edom: τ fatigata est aīa populi in via. Et murmurauit ppls corā dn̄o: τ obiurgati sunt cū moyse dicētes. Quare ascēdere nos fecisti de egypto vt moreremur in solitudine: nō enī est panis neqȝ aqua: τ aīa nr̄a fatigata est cum mānā isto cibo leuissimo. Et misit dn̄s in populū serpētes ignitos τ momorderūt populū: τ mortuus est ppl'us plurimus de israel. venitqȝ populus ad moysen τ dixerūt. peccauimus: q: murmurauimus corā dn̄o τ obiurgati sumus tecū. Ora corā dn̄o: vt auferat a nobis serpētes. Et orauit moyses p populo. Dixitqȝ dn̄s ad moysen. Fac tibi ignitū s̄pentē: τ pone eū p signo: τ ois q̄ morsus fuerit τ aspexerit eū viuet. Et fecit moyses serpentē eneū: τ posuit eū p signo: τ qn̄ mordebat s̄pēs virū: aspiciebat serpētē eneū τ viuebat. pfectiqȝ sunt filij isr̄l τ castrametati sūt in oboth. τ pfecti sūt de oboth et castrametati sunt iuxta vadū trāseuntiū in desertū qd̄ est ɔtra moab ad oriētē solis. Inde mouerūt castra: et castrametati sunt in torrēte zared. Idē pfecti sūt: τ castrametati sūt trās torrētē arnō q̄ ē in deserto: q̄ egredit a termio amorrei: q: arnō finis ē moab int̄ moab

Primitiua chal.

סְפִי צִים
נְעַם נְצָה מוּת
דְּבַר אֲכַל גְּרָה
חֲוָה קְלַל חוּב
צְלָא עֲדָה קְלָה
שְׁוָה אוּת נְכַת
חֲזָה קוּם חֲוָה
הֲוָה סְכַל קוּם
שְׁרָא נְגַת דְּבַר
דְּנַח

Tex. Heb.

ובין האמרי: על כן יאמר בספר — אמר
מלחמת יהוה את והב בסופה — לחם
ואת הנחלים ארנון: ואשד
הנחלים אשר נטה לשבת ער — ישב
ונשען לגבול מואב: ומשם בארה — שען נבל
הוא הבאר אשר אמר יהוה
למשה אסף את העם ואתנה — נתן
להם מים: אז ישיר ישראל — שור
את השירה הזאת עלי באר ענו — עלה ענה
לה: באר חפרוה שרים כרוה — שור כרה
נדיבי העם במחקק במשענתם — נדב חקק שען
וממדבר מתנה: וממתנה נחליאל — דבר
ומנחליאל במות: ומבמות הגיא
אשר בשדה מואב ראש
הפסגה ונשקפה על פני — שקף פנה
הישימן: וישלח ישראל — שלח
מלאכים אל סיחן מלך האמרי — לאך
לאמר: אעברה בארצך לא — עבר
נטה בשדה ובכרם לא נשתה — שתה
מי באר בדרך המלך נלך עד אשר — ילך
נעבר גבלך: ולא נתן סיחן את
ישראל עבר בגבלו ויאסף סיחן — אסף
את כל עמו ויצא לקראת ישראל
המדברה ויבא יהצה וילחם — בוא לחם
בישראל: ויכהו ישראל לפי — נכה פה
חרב ויירש את ארצו מארנן — ירש
עד יבק עד בני עמון כי עז

Trāsla. B. Hiero.

& ammorreos. Vnde dicitur in libro bellorum domini. Sicut fecit in mari rubro sic faciet in torrentib⁹ arnon. Scopuli torrētiū inclinati sunt vt requiesceret in arnon & recuberet in finibus moabitarū. Ex eo loco apparuit puteus: sup quo locutus est dñs ad moysen. Cōgrega populū: & dabo ei aquam. Tunc cecinit israel carmen istud. Ascēdat puteus: concinebant. puteus quē foderunt principes & parauerūt duces multitudinis in datore legis & in baculis suis. Profectiq̧ sūt de solitudine mathana. De mathana in nahaliel. De nahaliel in bamoth. Bamoth vallis ē in regiōe moab in vertice phasga qđ respicit contra desertum. Misit āt israel nuncios ad seon regē ammorreorum dicēs. Obsecro vt trāsire mihi liceat per terrā tuā. Nō declinabim⁹ in agros & vineas: nō bibemus aq̄s ex puteis. via regia gradiemur dōec trāseamus terminos tuos. Qui cōcedere noluit vt trāsiret israel p fines suos: quin potius exercitu cōgregato egressus est obuiam in desertū: & venit in iasa: pugnauitq̧ contra eum. A quo pcussus est in ore gladii: & possessa ē terra eius ab arnon vsq̧ ieboc & filios āmō. q̄a forti p̄sidio tenebātur

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

amorreū. pp hoc dicit in libro: bel
τοῦ ἀμορραίου. διὰ τοῦτο λέγεται ἐν βιβλίῳ, πό
lū dñi zoob cōbussit: & tor — D
λεμος τοῦ κυρίου τὴν ζοὸβ ἐφλόγισε, καὶ τοὺς χει
rētes arnō & torrētes statuit vt
μάῤῥους ἀρνὼν καὶ τοὺς χειμάῤῥους κατέστησε κα
habitarēt her: & adiacet finib⁹ moab:
τοικῆσαι ἤρ, καὶ πρόσκειται τοῖς ὁρίοις μωάβ.
& inde pute⁹. hic pute⁹: quē dixit dñs
καὶ ἐκεῖθεν τὸ φρέαρ. τοῦτο φρέαρ, ὃ εἶπε κύριος
ad moysen: cōgrega pplm: & dabo e-
πρὸς μωυσῆν, συνάγαγε τὸν λαὸν, καὶ δώσω αὐ
is aquā. tūc cecinit israel cāticū hoc
τοῖς ὕδωρ. τότε ᾖσεν ἰσραὴλ τὸ ᾆσμα τοῦτο
sup puteū. pręcinite ei: puteū effode
ἐπὶ τοῦ φρέατος. ἐξάρχετε αὐτῷ, φρέαρ ὤρυ
rūt illū pncipes: exciderūt illū reges
ξαν αὐτὸ ἄρχοντες, ἐξελατόμησαν αὐτὸ βασιλεῖς
gētiū in regno suo: cū dominarētur eo
ἐθνῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτῶν, ἐν τῷ κυριεῦσαι αὐ
rū. & a puteo: in māthana. & a mā
τῶν. καὶ ἀπὸ φρέατος, εἰς μανθαναείν. καὶ ἀπὸ μαν
thana: in nathanael. & a nathanael: in ba
θαναείν, εἰς ναθαναὴλ. καὶ ἀπὸ ναθαναὴλ, εἰς βα
moth. & a bamoth: in siluā: q̄ est in
μώθ. καὶ ἀπὸ βαμὼθ, εἰς νάπην, ἥ ἐστιν ἐν τῷ
cāpo moab a vertice excisi — E
πεδίῳ μωὰβ ἀπὸ κορυφῆς τοῦ λελαξευμένου τὸ
qđ respicit ptra faciē deserti. & mi — Iu.10.b
βλέπον κατὰ πρόσωπον τῆς ἐρήμου. καὶ ἀπέστει — Deut.
sit israel legatos ad seon regē amor — 2.c.
λεν ἰσραὴλ πρέσβεις πρὸς σηὼν βασιλέα ἀμορ
reoꝝ: dicēs: trāsibimus p̄ trā tuā:
ῥαίων, λέγων, παρελευσόμεθα διὰ τῆς γῆς σου,
nō declinabim⁹ neq̧ ad agrū: neq̧ ad vi
οὐκ ἐκκλινοῦμεν οὔτε εἰς ἀγρὸν, οὔτε εἰς ἀμπε
neā: neq̧ bibem⁹ aquā de puteo: via
λῶνα, οὔτε πιόμεθα ὕδωρ ἐκ φρέατος, ὁδῷ
regia trāsibim⁹: q̧ ad trāsierim⁹
βασιλικῇ πορευσόμεθα, ἕως ἂν παρέλθωμεν τὰ
fines tuos. & nō cōcessit seon israel trā
ὅριά σου. καὶ οὐκ ἔδωκε σηὼν τῷ ἰσραὴλ πα
sire per fines suos. & cōgregauit seon
ρελθεῖν διὰ τῶν ὁρίων αὐτοῦ. καὶ συνήγαγε σηὼν
oēm pplȝ suū: & exiuit pugna
πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθε παρατάξα
re ptra israel in desertū. & venit in iasa:
σθαι τῷ ἰσραὴλ εἰς τὴν ἔρημον. καὶ ἦλθεν εἰς ἰασσά,
& pugnauit cōtra israel. & pcussit eū
καὶ παρετάξατο τῷ ἰσραήλ. καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν
israel in occisiōe gladij: & dominati sūt
ἰσραὴλ ἐν φόνῳ μαχαίρας, καὶ κατεκυρίευσαν τῆς
terre ei⁹ ab arnō vsq̧ ieboc: vsq̧ ad filios ammā. qr
γῆς αὐτοῦ ἀπὸ ἀρνὼν ἕως ἰαβὸκ, ἕως υἱῶν ἀμμάν. ὅτι

Primitiua chal.

אמר
רבד סמך יהב
בור נתן
שנח נסך רבב
ראש חדר
ראש סכה
אמר עבר סטה
שתה אזל עבר
נחת

Interp. chal.

et inter amorreū. Propterea dicitur in libro belloꝝ que fecit dominus in mari rubro: & magnalia in torrentibus arnon. Effusioq̧ torrentiū qui ducitur contra har: cōiungitur termino moab. Et inde datus est eis pute⁹: ipse est pute⁹ de quo dixit dñs moysi: cōgrega populū & dabo eis aquā. Tūc cecinit israel carmē istud. ascende pute⁹ canite ei: pute⁹ quē foderūt pncipes quē exciderūt pncipes populi: & scribe in baculis suis: qui datus est eis ex deserto. et eo tpe quo datus est eis: descendit cum eis ad torrentes: & de torrentibus ascendit cum eis ad collem. et de colle ad vallem que est in agris moab in verticem collis: & prospicit contra bethiesimoth. Misit autem israel nuncios ad seon regem amorrei dicens. transibo per terram tuā: non declinabimus per agrum neq̧ per vineā: nec bibemus aquā cisterne: via regia gradiemur donec trāseamus terminū tuum. Et non dimisit seon transire israel per terminū suū. Et cōgregauit seon omnē populum suū: & egressus est in occursum israel in desertum: & venit in iassa: & iniit bellum cum israel. & percussit eum israel in ore gladii: & possederūt terrā eius ab arnon vsq̧ ieboc vsq̧ ad filios amō: qr fortis erat

Transla. Chal.

ובין אמוראה: על כן יתאמר בספרא קרבין דעבד יי על ימא דסוף וגבורן על נחלי
ארנון: ושפך נחליא דמדברין לקבל לחית ומסתמך לתחום מואב: ומתמן אתיהיבת
להון בירא הוא בירא דאמר יי למשה כנוש ית עמא ואתן להון מיא: בכין שבח
ישראל ית תושבחתא הדא סקי בירא שבחו לה: בירא דחפרוהא רברביא כרוהא
רישי עמא ספריא בחוטריהון ממדברא אתיהיבת להון: ומדאתיהיבת להון נחתא
עמהון לנחליא ומנחליא סלקא עמהון לרמתא: ומרמתא לחילתא די בחקלי מואב
ריש רמתא ומסתכיא על אפי בית ישימות: ושלח ישראל אזגדין לות סיחון מלכא
אמוראה למימר: איעבר בארעך לא נסטי בחקל ובכרם לא נשתי מי גוב באורח
מלכא נזיל עד דניעבר תחומך: ולא שבק סיחון ית ישראל למעבר בתחומיה וכנש
סיחון ית כל עמיה ונפק לקדמות ישראל למדברא ואתא ליהץ ואגיח קרבא בישראל:
ומחהי ישראל לפתגם דחרב ויריתו ית ארעיה מארנונא עד יובקא עד בני עמון ארי תקיף

iazer finium filiorum ammā est. ⁊ accepit israel oēs
ἰαζὴρ ὅρια υἱῶν ἀμμάν ἐστι. καὶ ἔλαβεν ἰσραὴλ πάσας
ciuitates has: ⁊ habitauit israel in oībus
τὰς πόλεις ταύτας, καὶ κατῴκησεν ἰσλ ἐν πάσαις
F ciuitatibus amorreorum in esebon: ⁊ in om-
ταῖς πόλεσι τῶν ἀμορραίων ἐν ἐσεβών, καὶ ἐν πά-
nib⁹ cōuicinis ei. est .n. esebon ciuitas
σαις ταῖς συγκυρούσαις αὐτῇ. ἔστι γὰρ ἐσεβὼν πόλις
seon regis amorreorum. ⁊ sic debel
σηὼν τοῦ βασιλέως τῶν ἀμορραίων. καὶ οὗτος ἐπολέ
lauit regē moab prius. ⁊ accepit om-
μησε βασιλέα μωὰβ τὸ πρότερον. καὶ ἔλαβε πᾶ-
nē terrā eius de manu eius vsq; arnō. ob hoc
σαν τὴν γῆν αὐτοῦ ἀπὸ χειρὸς αὐτοῦ ἕως ἀρνῶν. διὰ τοῦ-
dicēt enigmatiste: venite in esebon: vt edifi
το ἐροῦσιν οἱ αἰνιγματισταί, ἔλθετε εἰς ἐσεβών, ἵνα οἰκοδο
cet ⁊ cōstruatur ciuitas seon: q2 ignis exijt
μηθῇ καὶ κατασκευασθῇ πόλις σηών, ὅτι πῦρ ἐξῆλθεν
ex esebon: flāma de ciuitate seon: ⁊ deuorauit vsq;
ἐξ ἐσεβών, φλὸξ ἐκ πόλεως σηών, καὶ κατέφαγεν ἕως
moab: ⁊ deuorauit collinas arnō. ve tibi moab. perijsti
μωάβ, καὶ κατέπιε στήλας ἀρνῶν. οὐαί σοι μωάβ. ἀπώ-
sti popule chamos. venditi sūt filij eorum vt saluē
λου λαὸς χαμώς. ἀπεδόθησαν οἱ υἱοὶ αὐτῶν διασώζε-
tur: ⁊ filie eorum captiue re-
σθαι, καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν αἰχμάλωτοι τῷ βασι-
gi amorreorum seon: ⁊ semē eorum pe-
λεῖ τῶν ἀμορραίων σηών, καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν ἀπο-
bit esebon vsq; dibon. ⁊ vxores eorum adhuc
λεῖται ἐσεβὼν ἕως δαιβών. καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἔτι
accenderūt ignē in moab. ⁊ habitauit isrl
προσεξέκαυσαν πῦρ ἐπὶ μωάβ. καὶ κατῴκησεν ἰσλ
G in oībus ciuitatibus amorreorum. ⁊ misit
ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι τῶν ἀμορραίων. καὶ ἀπέστειλε
moyses ad cōsiderandū iazer: ⁊ ceperūt
μωυσῆς κατασκέψασθαι τὴν ἰαζήρ. καὶ κατελάβοντο
eā: ⁊ vicos eius: ⁊ expulerūt amo-
Deut. 3.d. αὐτὴν, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ ἐξέβαλον τὸν ἀμορ-
reū habitantē illic. ⁊ reuersi ascen
ραῖον τὸν κατοικοῦντα ἐκεῖ. καὶ ἐπιστρέψαντες ἀνέβη-
derūt viā q̄ in basā: ⁊ exijt og rex
σαν ὁδὸν τὴν εἰς βασάν, καὶ ἐξῆλθεν ὢγ βασιλεὺς τῆς
basan in occursū eis: ⁊ oīs popul⁹ eius ad bel
βασὰν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς, καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ εἰς πόλε-
lū in edrain. ⁊ dixit dñs ad moysen: ne timeas eū:
μον εἰς ἐδραείν. καὶ εἶπε κς πρὸς μωυσῆν, μὴ φοβηθῇς αὐτόν,
q2 in manus tuas tradidi eum: ⁊ oēm
ὅτι εἰς τὰς χεῖράς σου παραδέδωκα αὐτόν, καὶ πάντα τὸν
populū eius: ⁊ oēm terrā eius: ⁊ facies ei
λαὸν αὐτοῦ, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν αὐτοῦ, καὶ ποιήσεις αὐτῷ
sicut fecisti seon regi amorreorum: q̄ habi-
καθὼς ἐποίησας τῷ σηὼν βασιλεῖ τῶν ἀμορραίων, ὃς κατῴ-
tabat in esebon. ⁊ percussit eū: ⁊ filios eius:
κει ἐν ἐσεβών. καὶ ἐπάταξεν αὐτόν, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ,

termini ammonitarū. Tulit ergo israel omnes ciuitates eius & hītauit in vrbibus amorrei in esebon. s. & viculis eius. Vrbs esebon fuit seon regis ammorrei: qui pugnauit contra regem moab & tulit omnem terrā: q̄ ditiōis illius fuerat vsq; arnon. Idcirco dicitur in prouerbio. Venite in esebō: edificetur & cōstruatur ciuitas seon. Ignis egressus est de esebon: flamma de oppido seon. & deuorauit ar moabitarū & hītatores excelsorū arnon. Ve tibi moab: perijsti popule chamos. Dedit filios eius in fugam: & filias in captiuitatē regi amorreorū seon. Iugum ipsorum disperiit ab esebō vsq; dibon: lassi peruenerunt in iophe & vsq; madaba. Habitauitq; israel in terra amorrei. Misit itaq; moyses qui explorarent iazer: cuius ceperūt viculos & possederūt hītatores. Verterūtq; se & ascenderūt p viā basan: & occurrit eis og rex basan cum omni populo suo pugnaturus in edrai. Dixitq; dñs ad moysen. Ne timeas eū: qa in manu tua tradidi illum & oēm populū ac terram eius. faciesq; illi sicut fecisti seon regi ammorreorum habitatori esebō. Percusserūt igitur & hunc cū filiis suis

גְּבוּל בְּנֵי עַמּוֹן׃ וַיִּקַּח יִשְׂרָאֵל אֵת
כָּל הֶעָרִים הָאֵלֶּה וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל
בְּכָל עָרֵי הָאֱמֹרִי בְּחֶשְׁבּוֹן וּבְכָל
בְּנֹתֶיהָ׃ כִּי חֶשְׁבּוֹן עִיר סִיחֹן מֶלֶךְ
הָאֱמֹרִי הִוא וְהוּא נִלְחַם בְּמֶלֶךְ
מוֹאָב הָרִאשׁוֹן וַיִּקַּח אֶת כָּל
אַרְצוֹ מִיָּדוֹ עַד אַרְנֹן׃ עַל כֵּן יֹאמְרוּ
הַמֹּשְׁלִים בֹּאוּ חֶשְׁבּוֹן תִּבָּנֶה
וְתִכּוֹנֵן עִיר סִיחוֹן׃ כִּי אֵשׁ יָצְאָה
מֵחֶשְׁבּוֹן לֶהָבָה מִקִּרְיַת סִיחֹן
אָכְלָה עָר מוֹאָב בַּעֲלֵי בָּמוֹת אַרְנֹן׃
אוֹי לְךָ מוֹאָב אָבַדְתָּ עַם כְּמוֹשׁ
נָתַן בָּנָיו פְּלֵיטִם וּבְנֹתָיו בַּשְּׁבִית
לְמֶלֶךְ אֱמֹרִי סִיחוֹן׃ וַנִּירָם אָבַד
חֶשְׁבּוֹן עַד דִּיבֹן וַנַּשִּׁים עַד נֹפַח
אֲשֶׁר עַד מֵידְבָא׃ וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל
בְּאֶרֶץ הָאֱמֹרִי׃ וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה
לְרַגֵּל אֶת יַעְזֵר וַיִּלְכְּדוּ בְּנֹתֶיהָ
וַיּוֹרֶשׁ אֶת הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר שָׁם׃
וַיִּפְנוּ וַיַּעֲלוּ דֶּרֶךְ הַבָּשָׁן וַיֵּצֵא
עוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן לִקְרָאתָם הוּא
וְכָל עַמּוֹ לַמִּלְחָמָה אֶדְרֶעִי׃ וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֶל מֹשֶׁה אַל תִּירָא אֹתוֹ כִּי
בְיָדְךָ נָתַתִּי אֹתוֹ וְאֶת כָּל עַמּוֹ וְאֶת
אַרְצוֹ וְעָשִׂיתָ לּוֹ כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתָ
לְסִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר יוֹשֵׁב
בְּחֶשְׁבּוֹן׃ וַיַּכּוּ אֹתוֹ וְאֶת בָּנָיו

גבל לקח
עיר
בנה
לחם
לקח
אמר
בוא בנה
כון
קרה
נפה
פלט שבה
נור
ישם
שלח
לכד
ירש
פנה עלה
לחם אמר
ירא
עשה
ישב
נכה

Transla.Chal.

תְּחוּם דִּבְנֵי עַמּוֹן׃ וּכְבַשׁ יִשְׂרָאֵל יָת כָּל קִרְוַיָּא הָאִלֵּין וִיתֵיב יִשְׂרָאֵל בְּכָל קִרְוֵי אֱמוֹרָאָה
בְּחֶשְׁבּוֹן וּבְכָל כַּפְרָנַהָא׃ אֲרֵי חֶשְׁבּוֹן קַרְתָּא דְּסִיחוֹן מַלְכָּא דֶּאֱמוֹרָאָה הִיא וְהוּא אַגַּח
קְרָבָא בְּמַלְכָּא דְּמוֹאָב קַדְמָאָה וּנְסֵיב יָת כָּל אַרְעֵיהּ מִידֵיהּ עַד אַרְנוֹנָא׃ עַל כֵּן יֵימְרוּן
מַתְלַיָּא עוּלוּ לְחֶשְׁבּוֹן תִּתְבְּנֵי וְתִשְׁתַּכְלַל קַרְתָּא דְּסִיחוֹן׃ אֲרֵי קִידוּם תַּקִּיף כְּאֶשָּׁא
נְפַק מֵחֶשְׁבּוֹן וְעָבְדֵי קְרָבָא כְּשַׁלְהוֹבִיתָא מִקַּרְתָּא דְּסִיחוֹן קְטִילוּ עַמָּא דִּשְׁרוֹ בִּלְחָיַת
מוֹאָב כּוּמְרַיָּא דְּפָלְחִין בֵּית דַּחְלַת בָּמָתָא דְּאַרְנוֹן׃ וַי לְכוֹן מוֹאֲבָאֵי אֲבַדְתּוּן עַמָּא
דְּפָלְחִין לִכְמוֹשׁ מְסַר בְּנֵיהוֹן צִירִין וּבְנָתְהוֹן בְּשִׁבְיָא לְמַלְכָּא דֶּאֱמוֹרָאָה סִיחוֹן׃ וּמַלְכוּ
פְּסַקַת מֵחֶשְׁבּוֹן עֲדָא שׁוּלְטָן מִדִּיבוֹן וְצַדִּיאוּ עַד נֹפַח דִּסְמִיךְ עַד מֵידְבָא׃ וִיתֵיב יִשְׂרָאֵל
בְּאַרַע אֱמוֹרָאָה׃ וּשְׁלַח מֹשֶׁה לְאַלָּלָא יָת יַעְזֵר וּכְבַשׁוּ כַּפְרָנַהָא וְתָרֵיךְ יָת אֱמוֹרָאָה
דְּתַמָּן׃ וְאִתְפְּנִיאוּ וּסְלִיקוּ לְאוֹרַח מַתְנַן וּנְפַק עוֹג מַלְכָּא דְּמַתְנַן לְקַדָּמוּתְהוֹן הוּא וְכָל
עַמֵּיהּ לַאֲגָחָא קְרָבָא לְאֶדְרֶעִי׃ וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה לָא תִּדְחַל מִינֵיהּ אֲרֵי בִידָךְ מְסָרִית
יָתֵיהּ וְיָת כָּל עַמֵּיהּ וְיָת אַרְעֵיהּ וְתַעְבֵּד לֵיהּ כְּמָא דַּעֲבַדְתְּ לְסִיחוֹן מַלְכָּא דֶּאֱמוֹרָאָה
דְּיָתֵיב בְּחֶשְׁבּוֹן׃ וּמְחוֹ יָתֵיהּ וְיָת בְּנוֹהִי

Interp.chal.

terminus filiorum amon. ⁊ cepit israel omnes ciuitates istas: ⁊ habitauit israel in omnibus ciuitatibus amorrei in esebon ⁊ in oībus viculis eius. quia esebō ciuitas erat seon regis amorrei: ⁊ ipse iniit prelū cū rege moab primū: ⁊ tulit oēm terrā eius de manu ei⁹ vsq; arnō. Idcirco dicebāt in pūerbijs. venite in esebon: edificet ⁊ cōstruat ciuitas seō. q2 vētus erit sortis sic ignis egressus est de esebon: ⁊ faciētes prelū sic flāma de ciuitate seon. occiderūt populū q̄ habitabat in har moab: ⁊ sacerdotes q̄ ministrabāt in domo deorum altariū arnon. Ve vobis moabite: perijsti popule q̄ seruiebatis chamos. tradidit filios suos obsides: et filias suas in captiuitatē regi amorreorum seon. ⁊ regnū cessauit ab esebon: ablata est potestas a dibon: ⁊ vastauerunt vsq; nophe: qd est cōiunctū ad medaba. Habitauitq; israel in terra amorrei. ⁊ misit moyses ad explorandum iazar: ⁊ ceperūt viculos eius: ⁊ eiecit amorreū qui erat ibi. ⁊ declinauerunt ⁊ ascenderunt per viam basan: ⁊ egressus est og rex basan ⁊ omnis populus eius in occursum eorū vt iniret prelium in edrai. Dixitq; dominus ad moysen. Ne timeas eum: quia in manu tua tradidi eum ⁊ omnē populū eius et terram eius: ⁊ facies ei sicut fecisti seon regi amorreorū qui habitabat in esebon. Percusseruntq; eum et filios eius

Primitiua chal.

קרה
אמר
נהה שכלל קדם
קרה
שבה
צדה צדה
פנה
נגה דחל
עבד מחא

שאר ואת כל עמו עד בלתי השאיר
שרד לו שריד ויירשו את ארצו׃
ויסעו בני ישראל ויחנו
Ca. xxii.
נסע חנה בערבות מואב מעבר לירדן ירחו׃
ראה וירא בלק בן צפור את כל אשר
עשה ישראל לאמרי׃ ויגר מואב
מפני העם מאד כי רב הוא ויקץ
פנה רבב קוץ מואב מפני בני ישראל׃ ויאמר
אמר מואב אל זקני מדין עתה ילחכו
לחך הקהל את כל סביבתינו כלחך
סבב השור את ירק השדה ובלק בן
צפור מלך למואב בעת ההוא׃
שלח לאך וישלח מלאכים אל בלעם בן
בעור פתורה אשר על הנהר ארץ
בני עמו לקרא לו לאמר הנה
עם יצא ממצרים הנה כסה את
מול עין הארץ והוא ישב ממלי׃
ועתה לכה נא ארה לי את העם
ילך ארר הזה כי עצום הוא ממני אולי
עצם אלי אוכל נכה בו ואגרשנו מן הארץ
יכל גרש כי ידעתי את אשר תברך מברך
ברך ואשר תאר יואר׃ וילכו זקני
ארר מואב וזקני מדין וקסמים בידם
ויבאו אל בלעם וידברו אליו
בוא דבר דברי בלק׃ ויאמר אליהם לינו
לון פה הלילה והשבתי אתכם דבר
שוב כאשר ידבר יהוה אלי וישבו שרי
שור

& vniuersum populum eius vsq; ad internitionem: & possederunt terrā illius. Ca. 22.

Profectiq; castramentati sunt in cāpestribus moab: vbi trans iordanē hiericho sita est. Vidēs āt balac filius sephor oīa q̄ fecerat israel āmorreo: & q̄ ptimuissent eum moabite: & impetum eius ferre non possent: dixit ad maiores natu madian. Ita delebit hic populus oēs qui in nostris finib⁹ cōmorātur: quō solet bos herbas vsq; ad radices carpere. Ipe autem erat eo tempore rex in moab. Misit ergo nuncios ad balaam filium beor hariolū qui habitabat super flumē terre filiorū ammon: vt vocarent eū & dicerēt. Ecce egressus est populus ex egypto: qui operuit superficiem terre sedēs contra me. Veni igitur & maledic populo huic: q a fortior me ē si quomodo possim pcutere & eiicere eum de terra. Noui enim q̄ benedictus sit cui benedixeris: & maledict⁹ in quem maledicta cōgesseris. Perrexerūtq; seniores moab & maiores natu madiā hñtes diuinationis pciū ī māib⁹. Cūq; venissent ad balaam: & narrassent ei oīa verba balac: ille rñdit. Māete hic nocte: & rñdebo quicquid mihi dixerit dñs. Manētibus āt illis

τ oēm populū eius donec nō relinque-
καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ ἕως τοῦ μὴ καταλεί-
ret sibi viuum: τ possederūt trā
πειν αὐτοῦ ζωγρίαν, καὶ ἐκληρονόμησαν τὴν γῆν
eoꝝ.
αὐτῶν.
Ca. 22.
Et discedētes filii israel: castrametati sūt A
καὶ ἀπάραντες οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ, παρενέβαλον
ad occidētē moab apd iordanē iuxta hiericho.
ἐπὶ δυσμῶν μωὰβ παρὰ τὸν ἰορδάνην κατὰ ἰεριχώ.
τ vidēs balaac fili⁹ sephor: oia q̄ fecit
καὶ ἰδὼν βαλὰκ υἱὸς σεπφὼρ πάντα ὅσα ἐποίησεν Ios. 14. b.
israel amorreo: τ timuit moab popu
ἰσραὴλ τῷ ἀμορραίῳ, καὶ ἐφοβήθη μωὰβ τὸν λα-
lū valde: q: multi erāt. τ aggrauat⁹ ē mo
ὸν σφόδρα, ὅτι πολλοὶ ἦσαν. καὶ προσώχθισεν μω-
ab a facie filioꝝ israel. τ dixit moab
ὰβ ἀπὸ προσώπου υἱῶν ἰσραήλ. καὶ εἶπεν μωὰβ τῇ
senatui madian: nūc linget congregatio hec om
γερουσίᾳ μαδιάμ, νῦν ἐκλείξει ἡ συναγωγὴ αὕτη πάν-
nes q̄ incircuitu nr̄o: sicut linget vitulus virē-
τας τοὺς κύκλῳ ἡμῶν, ὡς ἐκλείξαι ὁ μόσχος τὰ χλω-
tia ex campo. et balaac fili⁹ sephor: rex
ρὰ ἐκ τοῦ πεδίου. καὶ βαλὰκ υἱὸς σεπφὼρ, βασι-
moab erat in tēpore illo: τ misit
λεὺς μωὰβ ἦν κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, καὶ ἀπέστειλε
legatos ad balaam filiū beor ad pethorā q̄ ē in
πρέσβεις πρὸς βαλαὰμ υἱὸν βεὼρ φαθουρά, ὅς ἐστιν ἐπὶ
flumine trē filioꝝ ppl̄i ei⁹: vt vocarēt eū
τοῦ ποταμοῦ γῆς υἱῶν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καλέσαι αὐ-
dicēs: ecce popul⁹ exiuit ex egypto. τ ecce. co
τόν, λέγων, ἰδοὺ λαὸς ἐξελήλυθεν ἐξ αἰγύπτου. καὶ ἰδοὺ κα-
operuit faciē trē. τ hic sedet cōti B
τεκάλυψεν τὴν ὄψιν τῆς γῆς. καὶ οὗτος ἐγκάθηται ἐχό-
guus mihi. τ nūc veni maledic mihi populū istū: q:
μενός μου. καὶ νῦν δεῦρο ἄρασαί μοι τὸν λαὸν τοῦτον ὅτι
fortior me est. si possim⁹ percutere ex ipsis:
ἰσχύει οὗτος ἢ ἡμεῖς, ἐὰν δυνώμεθα πατάξαι ἐξ αὐτῶν,
τ eiciam eos e trā. q: noui q: quoscūq; tu bn̄
καὶ ἐκβαλῶ αὐτοὺς ἐκ τῆς γῆς. ὅτι οἶδα ὅτι οὓς ἂν σὺ εὐ-
dixeris: bn̄dicti sūt. τ quoscūq; maledixeris tu: τ ma
λογήσῃς, εὐλόγηνται. καὶ οὓς ἂν καταράσῃ σύ, κεκα-
ledicti sūt. τ abiit senat⁹ moab τ se-
τήρανται. καὶ ἐπορεύθη ἡ γερουσία μωὰβ, καὶ ἡ γε-
nat⁹ madian: τ diuinatiōes in manib⁹ eoꝝ
ρουσία μαδιάμ, καὶ τὰ μαντεῖα ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν.
et venerūt ad balaam. τ dixeūt ei v̄ba
καὶ ἦλθον πρὸς βαλαάμ. καὶ εἶπαν αὐτῷ τὰ ῥήματα
balaac: τ dixit ad eos. diuertite huc Infra. co.
βαλάκ. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, καταλύσατε αὐτοῦ
nocte: τ respondebo vobis verba q̄
τὴν νύκτα, καὶ ἀποκριθήσομαι ὑμῖν τὰ ῥήματα ἃ ἂν
locut⁹ fuerit dñs ad me. τ manserūt pncipes
λαλήσῃ κύριος πρός με. καὶ κατέμειναν οἱ ἄρχοντες

Primitiua chal. | Interp. chal.

שאר שיזב
שרא חתה
סנא
עיק שוב שיצא
לחך
קרא אמר
שרא
יכל נגח תבר
ברך לוט
תוב
רבב

et vniuersum populū eius donec nullus remaneret ei qui euadere possit: τ possederūt terrā eius. Ca. 22.

Profectiq; sunt filii israel: τ castrametati sunt in cāpestribus moab citra iordanē iericho. Et vidit balac fili⁹ sephor oia que fecerat israel amorreo. Et timuit moab valde a cōspectu populi quia multus erat: τ angustiatus est moab a facie filioꝝ israel. Dixitq; moab senioribus madiā. nunc cōsumabūt cetus hic oia que in circuitu nostro sunt: sicut lambit bos herbam agri. Balac aūt filius sephor erat rex moabitarū in illo tēpore. et misit nuncios ad balaā filium beor in petor frāe que est iuxta euphratē in terra filioꝝ populi sui: et vocarent eum dicentes. ecce populus egressus est de egypto: ecce operuit terrā ita vt radii solis non possint eam pertingere. Et ipse habitat cōtra me. et nunc veni obsecro maledic pro me populo huic quia fortior me est: si forte possim pugnare cōtra eum τ eiicere eum de terra. noui enim q̄ benedictus sit cui benedixeris: τ maledict⁹ cui maledixeris. Abieruntq; senes moab τ senes madian τ preciū diuinationis in manibus eoꝝ: τ venerūt ad balaā τ locuti sunt cum eo verba balac. Dixitq; eis. Manete hic nocte hac: τ respondebo vobis verbū sicut locutus fuerit dominus mecum. Expectaueruntq; principes

Transla. Chal.

Ca. xxii.
וית כל עמיה עד דלא אשתאר ליה משיזיב וירית ית ארעיה׃
ונטלו בני ישראל ושרו במישריא דמואב מעברא לירדנא דיריחו׃ וחזא בלק בר
צפור ית כל דעבד ישראל לאמוראה׃ ודחיל מואבאה מן קדם עמא לחדא ארי סגי
הוא ועקת למואבאה מן קדם בני ישראל׃ ואמר מואב לסבי מדין כען ישיצון קהלא
ית כל סחרנגא כמא דמלחיך תורא ית ירוקא דחקלא ובלק בר צפור מלכא למואבאה
בעידנא ההוא׃ ושלח אזגדין לות בלעם בר בעור לפתור ארם דעל פרת ארע בני
עמיה למקרי ליה למימר הא עמא נפק ממצרים הא חפא ית עין שמשא דארעא
והוא שרי מלקבלי׃ וכען איתא כען לוט לי ית עמא הדין ארי תקיף הוא מני מאים
איכול לאגחא ביה קרב ואתרכיניה מן ארעא ארי ידענא ית דתברך מברך
ודתלוט ליט׃ ואזלו סבי מואב וסבי מדין וקוסמיא בידיהון ואתו לות בלעם ומלילו
עמיה פתגמי בלק׃ ואמר להון ביתו הכא בליליא ואתיב יתכון פתגמא כמא דימליל
יהוה עמי ואוריכו רברבי

Trāſla.Gre.lxx.cū interp.latina.

moab apd balaam. ⁊ venit de° ad balaam:
μωὰβ παρὰ βαλαάμ. καὶ ἦλθεν ὁ θεὸς πρὸς βαλαάμ,
⁊ dixit ei: quid hoīes isti apd te.
καὶ εἶπεν αὐτῷ, τί οἱ ἄνθρωποι οὗτοι παρὰ σοί.
et dixit balaam ad deū: balaac fili° se
καὶ εἶπε βαλαὰμ πρὸς τὸν θεόν, βαλὰκ υἱὸς σεπ-
phor rex moab misit eos ad me:
φὼρ βασιλεὺς μωὰβ ἀπέστειλεν αὐτοὺς πρός με,
dicens: ecce popul° exijt ex egypto: ⁊ coope
λέγων, ἰδοὺ λαὸς ἐξελήλυθεν ἐξ αἰγύπτου, καὶ ἐκάλυ
ruit faciē tre: ⁊ nūc veni maledic mihi ei.
ψεν τὴν ὄψιν τῆς γῆς, καὶ νῦν δεῦρο ἄρασαί μοι αὐτόν.
C si forte potero percutere eū: ⁊ eijciā eū.
εἰ ἄρα δυνήσομαι πατάξαι αὐτόν, καὶ ἐκβαλῶ αὐτόν.
⁊ dixit de° ad balaam: nō ibis cum eis:
καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς βαλαάμ, οὐ πορεύσῃ μετ᾽ αὐ
neq; maledices populo: ē .n. bñdict°.
τῶν, οὐδὲ καταράσῃ τὸν λαόν, ἔστι γὰρ εὐλογημένος.
et surgēs balaam mane dixit principib° ba
καὶ ἀναστὰς βαλαὰμ τοπρωῒ εἶπε τοῖς ἄρχουσι βα
laac: reuertimini ad trā vrā: nō di-
λάκ, ἀποτρέχετε πρὸς τὸν γῆν ὑμῶν, οὐκ ἀφί-
mittit me dñs ire vobiscū: ⁊ surgen-
ησί με κύριος πορεύεσθαι μεθ᾽ ὑμῶν. καὶ ἀναστάν-
tes principes moab venerūt ad balaac. ⁊
τες οἱ ἄρχοντες μωὰβ ἦλθον πρὸς βαλάκ. καὶ
dixerūt: nō vult balaā venire nobiscū.
εἶπαν, οὐ θέλει βαλαὰμ πορευθῆναι μεθ᾽ ἡμῶν.
⁊ apposuit adhuc balaac mittere principes
καὶ προσέθετο ἔτι βαλὰκ ἀποστεῖλαι ἄρχοντας
plures ⁊ honorabiliores illis. ⁊ venerūt ad
πλείους, καὶ ἐντιμοτέρους τούτων. καὶ ἦλθον πρὸς
balaam: ⁊ dicūt ei: hec dicit balaac
βαλαάμ, καὶ λέγουσιν αὐτῷ, τάδε λέγει βαλὰκ
fili° sephor: rogo te ne cuncteris venire ad
ὁ τοῦ σεπφώρ, ἀξιῶ σε μὴ ὀκνήσῃς ἐλθεῖν πρός
D me: honorabilit̄.n. honorabo te valde: ⁊ q̃cūq;
με, ἐντίμως γὰρ τιμήσω σε σφόδρα, καὶ ὅσα ἂν
dixeris mihi faciam. ⁊ veni maledic
εἴπῃς μοι, ποιήσω. καὶ δεῦρο ἐπικατάρασαί μοι τὸν
populo isti. ⁊ respondit balaam: ⁊ dixit
λαὸν τοῦτον. καὶ ἀπεκρίθη βαλαάμ, καὶ εἶπε
Infra. 24.c. pncipib° balaac: si det mihi balaac ple-
τοῖς ἄρχουσι βαλάκ, ἐάν δῷ μοι βαλὰκ πλή-
nā domū suā argento ⁊ auro: nō po-
ρη τὸν οἶκον αὐτοῦ ἀργυρίου καὶ χρυσίου, οὐ δυνή-
tero transgredi xbū dñi dei:
σομαι παραβῆναι τὸ ῥῆμα κυρίου τοῦ θεοῦ,
vt faciā illud paruū aut magnū. ⁊ nūc manete
ποιῆσαι αὐτὸ μικρὸν ἢ μέγα. καὶ νῦν ὑπομείνατε
hic ⁊ vos noctē hanc:
αὐτοῦ καὶ ὑμεῖς τὴν νύκτα ταύτην, ooooooo

Trāſla.B.Hiero.

apud balaam: venit deus: ooooooooooooooooo & ait ad eum. Quid ſibi volunt homines oooo iſti apud te? Rñdit. oooooooooooooooooooooo Balac filius ſephor Rex moabitarum oooo miſit ad me dicēs. Ecce populus q egreſſus eſt de egypto opuit ſuperficiem terre: oooooo veni & maledic ei. ſi quomodo ooooooooooooo poſſim pugnans abigere eum. Dixitq; oooo deus ad balaam. Noli ire cū eis: oooooooooooo neq; maledicas populo: quia benedictus eſt. Qui mane cōſurgēs dixit ad oooooooooooooo principes. Ite in terrā veſtram: quia oooooo prohibuit me dominus venire vobiſcum. oooo Reuerſi principes dixerunt ad balac. Noluit balaā venire nobiſcum. ooooooooooooooooo Rurſum ille multo plures oooooooooooooooooo & nobiliores q̃ añ miſerat: miſit. Qui cum veniſſent ad balaā dixerunt. Sic dicit balac filius ſephor. Ne cuncteris venire ad me: paratum habeo honorare te: & quicquid oooooooo volueris dabo tibi. Veni & ooooooooooooooooo maledic populo iſti. Reſpondit balaam: ooo Si dederit mihi oooooo oooooooooooooooooooooo balac plenā domū ſuā argenti & auri: non potero immutare verbum domini dei mei: vt vel plus vel minus loquar. ooooooooooooooo Obſecro vt hic maneatis etiam hac nocte:

Tex.Heb. Nu. Ca.xxii.

מוֹאָב עִם בִּלְעָם׃ וַיָּבֹא אֱלֹהִים
אֶל בִּלְעָם וַיֹּאמֶר מִי הָאֲנָשִׁים
הָאֵלֶּה עִמָּךְ׃ וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל
הָאֱלֹהִים בָּלָק בֶּן צִפֹּר מֶלֶךְ מוֹאָב
שָׁלַח אֵלָי׃ הִנֵּה הָעָם הַיֹּצֵא
מִמִּצְרַיִם וַיְכַס אֶת עֵין הָאָרֶץ
עַתָּה לְכָה קָבָה לִי אֹתוֹ אוּלַי
אוּכַל לְהִלָּחֶם בּוֹ וְגֵרַשְׁתִּיו׃ וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים אֶל בִּלְעָם לֹא תֵלֵךְ עִמָּהֶם
לֹא תָאֹר אֶת הָעָם כִּי בָרוּךְ הוּא׃
וַיָּקָם בִּלְעָם בַּבֹּקֶר וַיֹּאמֶר אֶל
שָׂרֵי בָלָק לְכוּ אֶל אַרְצְכֶם כִּי
מֵאֵן יְהוָה לְתִתִּי לַהֲלֹךְ עִמָּכֶם׃
וַיָּקוּמוּ שָׂרֵי מוֹאָב וַיָּבֹאוּ אֶל בָּלָק
וַיֹּאמְרוּ מֵאֵן בִּלְעָם הֲלֹךְ עִמָּנוּ׃
וַיֹּסֶף עוֹד בָּלָק שְׁלֹחַ שָׂרִים רַבִּים
וְנִכְבָּדִים מֵאֵלֶּה׃ וַיָּבֹאוּ אֶל בִּלְעָם
וַיֹּאמְרוּ לוֹ כֹּה אָמַר בָּלָק בֶּן צִפּוֹר
אַל נָא תִמָּנַע מֵהֲלֹךְ אֵלָי׃ כִּי
כַבֵּד אֲכַבֶּדְךָ מְאֹד וְכֹל אֲשֶׁר
תֹּאמַר אֵלַי אֶעֱשֶׂה וּלְכָה נָּא
קָבָה לִי אֵת הָעָם הַזֶּה׃ וַיַּעַן בִּלְעָם
וַיֹּאמֶר אֶל עַבְדֵי בָלָק אִם יִתֶּן לִי
בָלָק מְלֹא בֵיתוֹ כֶּסֶף וְזָהָב לֹא
אוּכַל לַעֲבֹר אֶת פִּי יְהוָה אֱלֹהָי
לַעֲשׂוֹת קְטַנָּה אוֹ גְדוֹלָה׃ וְעַתָּה
שְׁבוּ נָא בָזֶה גַּם אַתֶּם הַלָּיְלָה

Primitiua.heb.

בוא
כסה
קבב
לחם
הלך
ארר ברך
קום
נתן
קום בוא
רבב
כבד בוא
מנע
כבד
אמר עשה הלך
ענה
נתן
יכל פה
עשה גדל
ישב

Transla.Chal.

מוֹאָב עִם בִּלְעָם׃ וַאֲתָא מֵימַר מִן קֳדָם יְיָ לְוָת בִּלְעָם וַאֲמַר מַן גֻּבְרַיָא הָאִלֵּין דְּעִמָּךְ׃
וַאֲמַר בִּלְעָם קֳדָם יְיָ בָּלָק בַּר צִפּוֹר מַלְכָּא דְמוֹאָב שְׁלַח לְוָתִי׃ הָא עַמָּא נְפַק מִמִּצְרַיִם
וַחֲפָא יָת עֵין שִׁמְשָׁא דְאַרְעָא כְּעַן אִיתָא לוּט לִי יָתֵיהּ מָאִים אִיכּוּל לְאַגָּחָא בֵיהּ
קְרָב וְאֶתָרְכִנֵּיהּ׃ וַאֲמַר יְיָ לְבִלְעָם לָא תֵיתֵיל עִמְּהוֹן לָא תְלוּט יָת עַמָּא אֲרֵי בְרִיךְ
הוּא׃ וְקָם בִּלְעָם בְּצַפְרָא וַאֲמַר לְרַבְרְבֵי בָלָק אִיזִילוּ לְאַרְעֲכוֹן אֲרֵי לֵית רַעֲוָא קֳדָם
יְיָ לְמִשְׁבְּקִי לְמֵיתַל עִמְּכוֹן׃ וְקָמוּ רַבְרְבֵי מוֹאָב וַאֲתוֹ לְוָת בָּלָק וַאֲמָרוּ סָרֵיב בִּלְעָם
לְמֵיתֵי עִמָּנָא׃ וְאוֹסֵיף עוֹד בָּלָק לְמִשְׁלַח רַבְרְבִין סַגִּיאִין וִיקִירִין מֵאִלֵּין׃ וַאֲתוֹ לְוָת
בִּלְעָם וַאֲמָרוּ לֵיהּ כִּדְנַן אֲמַר בָּלָק בַּר צִפּוֹר לָא כְעַן תִּתְמְנַע מִלְּמֵיתֵי לְוָתִי׃ אֲרֵי יְקָרָא
אֲיַקְּרִינָךְ לַחֲדָא וְכֹל דְּתֵימַר לִי אַעְבֵּד וְאִיתָא כְעַן לוּט לִי יָת עַמָּא הָדֵין׃ וַאֲתֵיב בִּלְעָם
וַאֲמַר לְעַבְדֵי בָלָק אִם יִתֵּן לִי בָלָק מְלֵי בֵיתֵיהּ כְּסַף וּדְהַב לֵית לִי רְשׁוּ לְמֶעְבַּר עַל גְּזֵירַת
מֵימְרָא דַיְיָ אֱלָהִי לְמֶעְבַּד זְעֵירְתָא אוֹ רַבְּתָא׃ וּכְעַן אוֹרִיכוּ כְעַן הָכָא אַף אַתּוּן לֵילְיָא

Interp.chal.

moab apud balaam: et venit verbū a facie dñi ad balaam: ⁊ ait. Qui sunt viri illi qui sunt tecū. Et dixit balaā corā dño. Balac filius sephor rex moab misit ad me dicēs. Ecce populus egressus est de egypto: et cooperuit terrā: ita vt sol nō possit eam pertingere: nūc veni maledic ei pro me: si forte potero pugnare contra eum ⁊ eijcere eum. Dixitq; deus ad balaā. nō vadas cū eis: nec maledicas populo q: benedictus est. Et surrexit balaā mane ⁊ dixit principib° balac. Ite in terrā vestrā: quoniā nō est voluntas corā deo vt dimittat me ire vobiscū. Et surrexerūt pncipes moab et venerūt ad balac: ⁊ dixerunt. Noluit balaā venire nobiscū. et addidit rursus balac mittere pncipes plures ⁊ nobiliores istis. et venerūt ad balaā ⁊ dixerūt ei: hec dicit balac filius sephor. Ne desinas obsecro venire ad me: quia honorare honorabo te valde: ⁊ omnia que dixeris mihi faciā: et veni nunc maledic pro me populo huic. Respondit q; balaā: ⁊ ait seruis balac. Si dederit mihi balac plenā domū suā argenti ⁊ auri non habeo facultatē transgrediēdi decretū verbi dñi dei mei: vt faciā rem minimā aut magnā. Nunc autē expectate obsecro etiam vos hic nocte hac: oooooo

Primitiua chal.

אמר
חפה יכל נגח
אזל לוט
קום רעה
שבק אזל
אתא יסף שלח
אתא מנע
אמר עבד תוב
נתן מלא רשה
עבר אמר עבד
רבב

ואדעה מה יסף יהוה דבר עמי : ידע
ויבא אלהים אל בלעם לילה
ויאמר לו אם לקרא לך באו בוא
האנשים קום לך אתם ואך ילך
את הדבר אשר אדבר אליך דבר
אתו תעשה : ויקם בלעם בבקר עשה קום
ויחבש את אתנו וילך עם שרי חבש שור
מואב : ויחר אף אלהים כי הולך חרה הלך
הוא ויתיצב מלאך יהוה בדרך יצב לאך
לשטן לו והוא רכב על אתנו
ושני נעריו עמו : ותרא האתון שנה ראה
את מלאך יהוה נצב בדרך וחרבו יצב
שלופה בידו ותט האתון מן שלף נטה אתן
הדרך ותלך בשדה ויך בלעם את ילך נכה
האתון להטתה הדרך : ויעמד נטה עמד
מלאך יהוה במשעול הכרמים שעל
גדר מזה וגדר מזה : ותרא
האתון את מלאך יהוה ותלחץ אל לחץ
הקיר ותלחץ את רגל בלעם אל
הקיר ויסף להכתה : ויוסף נכה יסף
מלאך יהוה עבור ויעמד עבר
במקום צר אשר אין דרך קום צור
לנטות ימין ושמאול : ותרא נטה ימן שמל
האתון את מלאך יהוה ותרבץ ראה רבץ
תחת בלעם ויחר אף בלעם חרה
ויך את האתון במקל : ויפתח נכה פתח
יהוה את פי האתון ותאמר פה אמר

vt scire queã quid mi-
hi rursum rñdeat dñs.
Venit ergo deus ad ba-
laã nocte:
& ait ei. Si vocare te
venerunt
hoĩes isti: surge & va-
de cum eis: ita dũtaxat
vt quod tibi p̃cepero
facias. Surrexit balaã
mane:
& strata asina sua p̃fe-
ctus est cum eis.
Et iratus est deus.
Stetitqȝ angelus domi-
ni in via
contra balaam qui se-
debat asine:
& duos pueros hẽbat
secum. Cernens asina
angelũ stantẽ in via
euaginato gladio auer
tit se de
itinere: & ibat p agrũ.
Quã cũ verberaret ba
laam & vellet ad semitã
reducere: stetit
angelus in angustiis dua
rum maceriarũ: quibus
vinee cingebãtur. Quẽ
videns
asina iunxit se
parieti: & attriuit sedẽ
tis pedem.
At ille iterũ verberabat
eam. & nihilominus
angelus
ad locum angustũ trã
siens vbi nec ad
dexterã nec ad sinistrã
poterat deuiari: obuius
stetit. Cũqȝ vidisset asi
na stãtẽ angelũ cõcidit
sub pedibus sedentis.
Qui iratus vehemẽtius
cedebat fuste latera e-
ius. Aperuitqȝ
dominus os asine: &
locuta est.

τ cognoscã qđ apponet dñs loqui ad me.
καὶ γνώσομαι τί προσθήσει κύριος λαλῆσαι πρός με·
τ venit deus ad balaam nocte: τ dixit ei:
καὶ ἦλθεν ὁ θεὸς πρὸς βαλαὰμ νυκτός, καὶ εἶπεν αὐτῷ.
si ad vocãdũ te aduenerũt hoĩes isti: sur
εἰ καλέσαι σε πάρεισιν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι, ἀνα
gens sequere eos. sed ꝟbũ qđ lo
στὰς ἀκολούθησον αὐτοῖς· ἀλλὰ τὸ ῥῆμα ὃ ἂν λαλή
qr ad te: hoc facies. τ surgens ba-
σω πρὸς σέ, τοῦτο ποιήσεις. καὶ ἀναστὰς βα-
laam mane strauit asinã suã: τ a-
λαὰμ τοπρωὶ ἐπέσαξεν τὴν ὄνον αὐτοῦ, καὶ ἐ-
bijt cũ principib⁹ moab. τ irat⁹ fuit
πορεύθη μετὰ τῶν ἀρχόντων μωάβ. καὶ ὠργίσθη
furore de⁹: q: abijt ipse. τ surrexit an-
θυμῷ ὁ θεός, ὅτι ἐπορεύθη αὐτός. καὶ ἀνέστη ὁ ἄγ-
gelus dei in via vt calũniaret eũ
γελος τοῦ θεοῦ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἐνδιαβάλλειν αὐ-
τ ipse insederat in asinã suã.
τόν. καὶ αὐτὸς ἐπιβεβήκει ἐπὶ τῆς ὄνου αὐτοῦ.
τ duo pueri eius cũ eo. τ videns asi
καὶ δύο παῖδες αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. καὶ ἰδοῦσα ἡ ὄ
na angelũ dei resistentẽ in via:
νος τὸν ἄγγελον τοῦ θεοῦ ἀνθεστηκότα ἐν τῇ ὁδῷ,
τ gladiũ euaginatũ in manu eius:
καὶ τὴν ῥομφαίαν ἐσπασμένην ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ,
declinauit asina a via: τ ibat ad
ἐξέκλινεν ἡ ὄνος ἐκ τῆς ὁδοῦ, καὶ ἐπορεύετο εἰς τὸ
campũ: τ percussit asinã vt dirigeret eã
πεδίον, καὶ ἐπάταξε τὴν ὄνον τοῦ εὐθῦναι αὐτὴν
in via. τ stetit angelus dei in
ἐν τῇ ὁδῷ. καὶ ἔστη ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ ἐν ταῖς
sulcis vinearũ. sepes hinc: τ
αὔλαξι τῶν ἀμπέλων. φραγμὸς ἐντεῦθεν, καὶ
sepes inde. τ videns asina ange-
φραγμὸς ἐντεῦθεν. καὶ ἰδοῦσα ἡ ὄνος τὸν ἄγγε-
lũ dei: constrinxit seipsã ad parietẽ:
λον τοῦ θεοῦ, προσέθλιψεν ἑαυτὴν πρὸς τὸν τοῖχον,
τ cõpressit pedẽ balaam. τ apposu-
καὶ ἀπέθλιψε τὸν πόδα βαλαάμ. καὶ προσέθε-
it adhuc ꝟberare eã: τ apposuit ange-
το ἔτι μαστίξαι αὐτήν, καὶ προσέθετο ὁ ἄγγε-
lus dei abiens. τ substitit in loco angusto
λος τοῦ θεοῦ ἀπελθών. καὶ ὑπέστη ἐν τόπῳ στενῷ,
in quo nõ erat declinare ad dexterã neqȝ ad sinistrã. τ vi
εἰς ὃν οὐκ ἦν ἐκκλῖναι δεξιὰν οὐδὲ ἀριστεράν. καὶ ἰ
dens asina angelũ dei subsedit
δοῦσα ἡ ὄνος τὸν ἄγγελον τοῦ θεοῦ συνεκάθισεν
subtus balaam. τ iratus ẽ balaam: τ
ὑποκάτω βαλαάμ. καὶ ἐθυμώθη βαλαάμ, καὶ
ꝟberabat asinã in ꝟga. τ aperuit de
ἔτυπτεν τὴν ὄνον ἐν τῇ ῥάβδῳ. καὶ ἤνοιξεν ὁ θε
us os asine. τ dicit
ὸς τὸ στόμα τῆς ὄνου. καὶ λέγει τῷ

E

Priitiua.chal.

ידע
קרא אתא אזל
קום רבב
עתד לאך
חזה
סטה
קום
דחק
יסף מחא עבר
עוק סטה

Interp.chal.

vt sciam quid rursus dñs loquat mecũ. Uenitqȝ ver-
bum a facie dñi ad balaã nocte: τ ait ei. si vt vocarẽt
te venerũt viri isti: surge vade cũ eis. verũtamẽ quod
cunqȝ verbũ loquar tecũ: illud facies. Surrexitqȝ ba
laam mane: τ strauit asinã suã: τ abijt cum principi-
bus moab. Et iratus est furor dñi eo q ille abijsset: τ
stetit angelus dñi in via: vt aduersaretur ei: τ ipse se-
debat sup asinã suã: τ duo pueri eius ibant cum eo.
viditqȝ asina angelũ dñi stantẽ in via: τ gladius eius
euaginat⁹ erat in manu sua: τ declinauit asina a via
et ibat per agrum. Et percussit balaã asinã vt inclina
ret eam ad viam. et stetit angelus dñi in semita vinea
rum vbi sepes erat ex vtraqȝ parte. et vidit asina an-
gelum domini: τ strinxit se cum pariete: τ constrin-
xit pedem balaam ad parietẽ: τ addidit percutere
eam. Et addidit angelus dñi transire: τ stetit in loco
angusto vbi non erat via vt declinaret ad dexteram
neqȝ ad sinistram. Uiditqȝ asina angelum domini: τ
concidit sub balaam. Et iratus est furor balaam: et
percussit asinam baculo. et aperuit dominus os asi-
ne: et dixit

Transla.Chal.

ואידע מה יוסף יי למללא עמי: ואתא מימר מן קדם יי לות בלעם בליליא ואמר
ליה אם למקרי לך אתו גבריא קום איזיל עמהון וברם ית פתגמא דאימליל עמך
יתיה תעביד: וקם בלעם בצפרא וזריז ית אתניה ואזל עם רברבי מואב: ותקיף רוגזא
דיי ארי אזיל הוא ואתעתד מלאכא דיי באורחא לשטן ליה והוא רכיב על אתניה
ותרין עולימוהי עמיה: וחזת אתנא ית מלאכא דיי קאים באורחא וחרביה שליפא
בידיה וסטת אתנא מן אורחא ואזלת בחקלא ומחא בלעם ית אתנא לאסטיותה
לאורחא: וקם מלאכא דיי בשביל כרמיא אתרא דגדרא מכא ואתרא דגדרא
מכא: וחזת אתנא ית מלאכא דיי ואדחקת עם כותלא ודחיקת ית רגלא דבלעם
לכותלא ואוסיף למימחהא: ואוסיף מלאכא דיי למעבר וקם באתר עק דלית אורח
למסטי לימינא ולשמאלא: וחזת אתנא ית מלאכא דיי ורבעת תחות בלעם ותקיף
רוגזא דבלעם ומחא ית אתנא בחוטרא: ופתח יי ית פומא דאתנא ואמרת

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp.latina.

balaam: quid feci tibi: quia percussisti me
βαλαάμ, τί πεποίηκά σοι, ὅτι πέπαικάς με
hac tertia vice. et dixit balaam asine: quia
τοῦτο τρίτον. καὶ εἶπε βαλαὰμ τῇ ὄνῳ, ὅτι
illusisti me: et si habuissem gladium in manu mea:
ἐμπέπαιχάς μοι, καὶ εἰ εἶχον μάχαιραν ἐν χειρί μου,
iam pupugissem te. et dicit asina balaam:
F ἤδη ἂν ἐξεκέντησά σε. καὶ λέγει ἡ ὄνος τῷ βαλαάμ,
non ego asina tua: in qua ascendisti a iuventute
2.Pe. οὐκ ἐγὼ ἡ ὄνος σου, ἐφ' ἧς ἐπέβαινες ἀπὸ νεότητός
2.c. tua usque hodiernum diem? num contemptu
σου ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας; μὴ ὑπεροράσει
contemnens feci tibi sic. ille autem dixit non.
ὑπεριδοῦσα ἐποίησά σοι οὕτως. ὁ δὲ εἶπεν οὔ
revelavit autem deus oculos ba-
χί. ἀπεκάλυψε δὲ ὁ θεὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς βα
laam: et videt angelum domini resistentem
λαάμ, καὶ ὁρᾷ τὸν ἄγγελον κυρίου ἀνθεστηκότα
in via: et gladium evaginatum in
ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ τὴν μάχαιραν ἐσπασμένην ἐν τῇ
manu eius. et inclinans adoravit fa-
χειρὶ αὐτοῦ. καὶ κύψας προσεκύνησε τῷ προσ
cie. et dixit ei angelus dei quare
ώπῳ. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ διατ
re percussisti asinam tuam hac tertia vice. et
τί ἐπάταξας τὴν ὄνον σου τοῦτο τρίτον. καὶ
ecce ego exivi in detractionem tuam: quia non regalis
ἰδοὺ ἐγὼ ἐξῆλθον εἰς διαβολήν σου, ὅτι οὐκ ἀστεία
via tua coram me. et videns me asina de
ἡ ὁδός σου ἐναντίον μου. καὶ ἰδοῦσά με ἡ ὄνος ἐξέ
clinavit a me hac tertia vice. et nisi declinasset a
κλινεν ἀπ' ἐμοῦ τοῦτο τρίτον. καὶ εἰ μὴ ἐξέκλινεν ἀπ' ἐ
me: nunc igitur te quidem occidissem: illam autem re
μοῦ, νῦν οὖν σε μὲν ἂν ἀπέκτεινα, ἐκείνην δ' ἂν πε
servassem. et dixit balaam angelo do
ριεποιησάμην. καὶ εἶπε βαλαὰμ τῷ ἀγγέλῳ κυ
mini: peccavi: non enim sciebam quod tu mihi resi
ρίου, ἡμάρτηκα, οὐ γὰρ ἠπιστάμην ὅτι σύ μοι ἀνθέ
stis in via in occursum meum. et nunc si non
στηκας ἐν τῇ ὁδῷ εἰς συνάντησίν μου. καὶ νῦν εἰ μὴ
tibi placet revertar. et dixit ange
σοι ἀρέσκει ἀποστραφήσομαι. καὶ εἶπεν ὁ ἄγγε
lus dei ad balaam: vade cum
λος τοῦ θεοῦ πρὸς βαλαάμ, συμπορεύθητι μετὰ
hominibus: verumtamen verbum quod loquar ad
τῶν ἀνθρώπων, πλὴν τὸ ῥῆμα ὃ ἂν λαλήσω πρὸς
te: hoc custodies ad loquendum. et abiit bala
σέ, τοῦτο φυλάξῃ λαλῆσαι. καὶ ἐπορεύθη βαλα
am cum principibus balaac. et audiens ba
G ὰμ μετὰ τῶν ἀρχόντων βαλάκ. καὶ ἀκούσας βα
laac: quod venit balaam: exivit in occursum
λάκ, ὅτι ἥκει βαλαάμ, ἐξῆλθεν εἰς συνάντη
ei: in
σιν αὐτῷ, εἰς

Trãsla.B.Hiero.

Quid feci tibi? Cur percutis me ecce iam tertio? Respondit balaam. Quia commeruisti: et illusisti mihi. Utinam haberem gladium: ut te percuterem. Dixit asina. Nonne animal tuum sum: cui semper sedere consuevisti usque in presentem diem? Dic quid simile unquam fecerim tibi? At ille ait. Nunquam. Protinus aperuit dominus oculos balaam: et vidit angelum stantem in via evaginato gladio: adoravitque eum pronus in terram. Cui angelus. cur inquit tertio verberas asinam tuam? Ego veni ut adversarer tibi: quia perversa est via tua: mihique contraria. Et nisi asina declinasset de via dans locum resistenti: te occidissem: et illa viveret. Dixit balaam. Peccavi: nesciens quod tu stares contra me. Et nunc si displicet tibi ut vadam: revertar. Ait angelus. Vade cum istis: et cave ne aliud quam precepero tibi loquaris. Ivit igitur cum principibus. Quod cum audisset balac: egressus est in occursum eius in

Ter. Heb.

לבלעם מה עשיתי לך כי הכיתני
זה שלש רגלים: ויאמר בלעם
לאתון כי התעללת בי לו יש
חרב בידי כי עתה הרגתיך:
ותאמר האתון אל בלעם הלוא
אנכי אתנך אשר רכבת עלי
מעודך עד היום הזה ההסכן
הסכנתי לעשות לך כה ויאמר
לא: ויגל יהוה את עיני בלעם
וירא את מלאך יהוה נצב בדרך
וחרבו שלפה בידו ויקד וישתחו
לאפיו: ויאמר אליו מלאך יהוה
על מה הכית את אתנך זה שלוש
רגלים הנה אנכי יצאתי לשטן
כי ירט הדרך לנגדי: ותראני
האתון ותט לפני זה שלש רגלים
אולי נטתה מפני כי עתה גם
אתכה הרגתי ואותה החייתי:
ויאמר בלעם אל מלאך יהוה
חטאתי כי לא ידעתי כי אתה
נצב לקראתי בדרך ועתה אם
רע בעיניך אשובה לי: ויאמר
מלאך יהוה אל בלעם לך עם
האנשים ואפס את הדבר אשר
אדבר אליך אתו תדבר וילך
בלעם עם שרי בלק: וישמע בלק
כי בא בלעם ויצא לקראתו אל

Primitiva.heb.

עשה נכה
עלל
סכן
עשה
גלה
ראה לאך נצב
קדד שחה
שלש
ראה
אתן נטה פנה
אלי
חיה
רעע שוב
ילך
דבר
שור שמע
בוא

Transla. Chal.

לבלעם מה עבדית לך ארי מחיתני דנן תלת זמנין: ואמר בלעם לאתנא ארי חייכת בי
אילו פון אית חרבא בידי ארי כען קטלתיך: ואמרת אתנא לבלעם הלא אנא אתנך
דרכבת עלי מדאיתך עד יומא הדין המילף אליפנא למעבד לך כדין ואמר לא:
וגלא יי ית עיני בלעם וחזא ית מלאכא דיי מעתד באורחא וחרביה שליפא בידיה
וכרע וסגיד לאפוהי: ואמר ליה מלאכא דיי על מה מחיתא ית אתנך דנן תלת
זמנין הא אנא נפקית למסטן ארי גלי קדמי דאת רעי למיזל באורחא לקבלי:
וחזתני אתנא וסטת מן קדמי דנן תלת זמנין אילו פון לא סטת מן קדמי ארי כען אף
יתך קטלית ויתה קימית: ואמר בלעם למלאכא דיי חבית ארי לא ידעית ארי את
מעתד לקדמותי באורחא וכען אם ביש קדמך אתוב לי: ואמר מלאכא דיי לבלעם
איזיל עם גבריא ולחוד ית פתגמא דאימליל עמך יתיה תמליל ואזל בלעם עם
רברבי בלק: ושמע בלק ארי אתא בלעם ונפק לקדמותיה

Interp. chal.

ad balaam. Quid feci tibi quia percussisti me iam tribus vicibus. et ait balaam ad asinam. Quia illusisti mihi. utinam esset gladius in manu mea: quia nunc occidissem te. Dixitque asina ad balaam. Nonne ego sum asina tua super quam sedisti ex quo esse cepisti usque in diem hanc? Nunquid consuetudine consuevi sic facere tibi? et ait. Non. Aperuitque dominus oculos balaam: et vidit angelum domini stantem in via: et gladius eius evaginatus erat in manu sua: et incurvatus est: et adoravit in faciem suam. Dixitque ei angelus domini. Cur percussisti asinam tuam iam tertia vice: ecce ego egressus sum ut adversarer tibi: quia notum est coram me quod tu volebas ire per viam contra me. Viditque me asina: et declinavit a facie mea iam tertia vice: et nisi declinasset a facie mea: nunc enim te quoque occidissem et eam reservassem. Dixitque balaam ad angelum domini. Peccavi: quia nesciebam quod tu stares in occursum meum in via. nunc autem si displicet coram te: revertar. et ait angelus domini ad balaam. Vade cum viris: sed verbum quod locutus fuero tecum illud loquaris. Et abiit balaam cum principibus balac. et audivit balac quod veniebat balaam: et egressus est in occursum eius

Primitiva chal.

מחא
אלף
גלה לאך עתר
מחא
סטה רעה אזל
חיה
קום תוב
מלל רבב

Ter. Heb.

Primitiua heb.	Ter. Heb.
גָּבַל	עִיר מוֹאָב אֲשֶׁר עַל גְּבוּל אַרְנֹן
אָמַר	אֲשֶׁר בִּקְצֵה הַגְּבוּל: וַיֹּאמֶר בָּלָק
	אֶל בִּלְעָם הֲלֹא שָׁלֹחַ שָׁלַחְתִּי
	אֵלֶיךָ לִקְרֹא לָךְ לָמָּה לֹא הָלַכְתָּ
יָכֹל	אֵלָי הַאֻמְנָם לֹא אוּכַל כַּבְּדֶךָ:
בּוֹא	וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל בָּלָק הִנֵּה בָאתִי
	אֵלֶיךָ עַתָּה הֲיָכֹל אוּכַל דַּבֵּר
מְאוּם שׂוּם	מְאוּמָה הַדָּבָר אֲשֶׁר יָשִׂים
פֶּה	אֱלֹהִים בְּפִי אֹתוֹ אֲדַבֵּר: וַיֵּלֶךְ
בּוֹא קָרָה חוּץ	בִּלְעָם עִם בָּלָק וַיָּבֹאוּ קִרְיַת חֻצוֹת:
זָבַח שָׁלַח	וַיִּזְבַּח בָּלָק בָּקָר וָצֹאן וַיְשַׁלַּח
שׁוּר הָיָה	לְבִלְעָם וְלַשָּׂרִים אֲשֶׁר אִתּוֹ: וַיְהִי
לָקַח	בַבֹּקֶר וַיִּקַּח בָּלָק אֶת בִּלְעָם
עָלָה רָאָה	וַיַּעֲלֵהוּ בָּמוֹת בָּעַל וַיַּרְא מִשָּׁם
Cap. xxiii.	קְצֵה הָעָם: וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל
אָמַר	בָּלָק בְּנֵה לִי בָזֶה שִׁבְעָה מִזְבְּחֹת
זָבַח	וְהָכֵן לִי בָּזֶה שִׁבְעָה פָרִים וְשִׁבְעָה
כּוּן	אֵילִים: וַיַּעַשׂ בָּלָק כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
עָשָׂה	בִּלְעָם וַיַּעַל בָּלָק וּבִלְעָם פַּר וָאַיִל
עָלָה	בַּמִּזְבֵּחַ: וַיֹּאמֶר בִּלְעָם לְבָלָק
אָמַר	הִתְיַצֵּב עַל עֹלָתֶךָ וְאֵלְכָה אוּלַי
יָצַב עָלָה הָלַךְ	יִקָּרֶה יְהוָה לִקְרָאתִי וּדְבַר מַה
אוּלַי	יַרְאֵנִי וְהִגַּדְתִּי לָךְ וַיֵּלֶךְ שֶׁפִי: וַיִּקָּר
רָאָה נָגַד שְׁפָה	אֱלֹהִים אֶל בִּלְעָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֶת
קָרָה	שִׁבְעַת הַמִּזְבְּחֹת עָרַכְתִּי וָאַעַל פַּר וָאַיִל
	בַּמִּזְבֵּחַ: וַיָּשֶׂם יְהוָה דָּבָר בְּפִי בִלְעָם
שׂוּם פֶּה	וַיֹּאמֶר שׁוּב אֶל בָּלָק וְכֹה תְדַבֵּר:
דָּבַר	

Trāsla. B. Hiero.

oppido moabitarum: quod situm est in extremis finibus arnon. Dixitque ad balaam. Misi nuncios vt vocarent te. Cur non statim venisti ad me? An quia mercedem aduentui tuo reddere nequeo? Cui ille respondit. Ecce adsum. Nunquid loqui potero aliud: nisi quod deus posuerit in ore meo? Perrexerunt ergo simul & venerunt in vrbem que in extremis regni eius finibus erat. Cumque occidisset balac boues & oues: misit ad balaam & principes qui cum eo erant munera. Mane autem facto duxit eum ad excelsa baal: & intuitus est extremam partem populi. Cap. 25.

Dixitque balaam ad balac. Edifica mihi hic septem aras: & para totidem vitulos eiusdemque numeri arietes. Cumque fecisset iuxta sermonem balaam: imposuerunt simul vitulum & arietem super aram. Dixitque balaam ad balac. Sta paulisper iuxta holocaustum tuum donec vadam: si forte occurrat mihi dominus: & quodcunque imperauerit loquar tibi. Cumque abiisset velociter: occurrit illi deus. Locutusque ad eum balaam. Septem inquit aras erexi: & imposui vitulum & arietem desuper. Dominus autem posuit verbum in ore eius: & ait. Reuertere ad balac: & hec loqueris

Trāsla. Gre. lxx. cū interp̄. latina.

ciuitatem moab: que est in finibus arnon: que est ex
πόλιν μωὰβ, ἥ ἐστιν ἐπὶ τῶν ὁρίων ἀρνών, ἥ ἐστιν ἐκ
parte terminorum: et dixit balaac ad balaam:
μέρους τῶν ὁρίων, καὶ εἶπε βαλὰκ πρὸς βαλαάμ,
nonne mittens misi ad te: vocare te: quare
οὐχὶ ἀποστείλας ἀπέστειλα πρός σε, καλέσαι σε. διὰ
te non venisti ad me: vere non potero honorare
τί οὐκ ἤρχου πρός με, ὄντως οὐ δυνήσομαι τιμῆσαί
te? et dixit balaam ad balaac: ecce venio ad te
σε; καὶ εἶπε βαλαὰμ πρὸς βαλάκ, ἰδοὺ ἥκω πρός σε
nunc: potens sum loqui quod verbum quodcumque immiserit
νῦν, δυνατὸς ἔσομαι λαλῆσαί τι; τὸ ῥῆμα ὃ ἂν ἐμβάλῃ
deus in os meum: hoc custodiam ad loquendum: et abi-
ὁ θεὸς εἰς τὸ στόμα μου, τοῦτο φυλάξω λαλῆσαι. καὶ ἐπο- Infra. 23.b.
it balaam cum balaac. et venerunt in ciuitates
ρεύθη βαλαὰμ μετὰ βαλάκ. καὶ ἦλθον εἰς πόλεις ἐ-
diuersoriorum: et sacrificauit balaac oues et vitulos.
παύλεων, καὶ ἔθυσε βαλὰκ πρόβατα καὶ μόσχους.
et misit balaam et principibus qui cum
καὶ ἀπέστειλε τῷ βαλαὰμ καὶ τοῖς ἄρχουσι τοῖς μετ'
eo: et factum est mane. et accipiens balaac
αὐτοῦ, καὶ ἐγενήθη πρωΐ. καὶ παραλαβὼν βαλὰκ τὸν
balaam adduxit eum ad statuam baal:
βαλαὰμ ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν στήλην τοῦ βαάλ,
et ostendit ei inde partem quandam populi.
καὶ ἔδειξεν αὐτῷ ἐκεῖθεν μέρος τι τοῦ λαοῦ. Ca. 25

Et dixit balaam balaac: edifica
Καὶ εἶπε βαλαὰμ τῷ βαλάκ, οἰκοδόμησόν A
mihi hic septem altaria et para mihi
μοι ἐνταῦθα ἑπτὰ βωμοὺς καὶ ἑτοίμασόν μοι ἐν-
hic septem vitulos: et septem arietes. et fecit
ταῦθα ἑπτὰ μόσχους, καὶ ἑπτὰ κριούς. καὶ ἐποίησε
balaac quemadmodum dixit ei balaam: et obtu-
βαλὰκ ὃν τρόπον εἶπεν αὐτῷ βαλαάμ, καὶ ἀνήνεγ-
lit vitulum et arietem super altare. et dixit bala-
κε μόσχον καὶ κριὸν ἐπὶ τὸν βωμόν. καὶ εἶπε βαλα-
am ad balaac: sta super sacrificium tuum:
ὰμ πρὸς βαλάκ, παράστηθι ἐπὶ τῆς θυσίας σου,
et ibo si apparuerit mihi deus in occur-
καὶ πορεύσομαι εἴ μοι φανεῖται ὁ θεὸς ἐν συναντή-
su: et verbum quodcumque mihi ostenderit: annunciabo tibi: et
σει, καὶ ῥῆμα ὃ ἄν μοι δείξῃ, ἀπαγγελῶ σοι, καὶ
abiit rectam: et apparuit deus balaam.
ἐπορεύθη εὐθεῖαν, καὶ ἐφάνη ὁ θεὸς τῷ βαλαάμ.
et dixit ad eum balaam: septem altaria
καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν βαλαάμ, τοὺς ἑπτὰ βωμοὺς
paraui: et imposui vitulum et arietem super
ἡτοίμασα, καὶ ἀνεβίβασα μόσχον καὶ κριὸν ἐπὶ
altare. et immisit deus verbum in os
τὸν βωμόν. καὶ ἐνέβαλεν ὁ θεὸς ῥῆμα εἰς τὸ στό-
balaam: et dixit: conuersus ad ba-
μα βαλαάμ, καὶ εἶπεν, ἐπιστραφεὶς πρὸς βα-
laac sic loqueris:
λάκ οὕτως λαλήσεις.

Primitiua chal.

קְרָה שְׁלַח
קְרָא הֲוָה
אֲתָא יְכַל
שַׁוֵּי אֲתָא
נְסַק חֲזָה קְצָה
דְּבַח תַּקֵּן
עֲתַד עֲלָה יְרַד
עֲרַע אֲמַר חֲזָה
חֲוָה

Interp̄. chal.

In vrbe moab que est iuxta terminum arnon que est in latere termini. Dixitque balac ad balaam. nonne mittens misi ad te vt vocarem te: cur non venisti ad me? numquid vere dicebas quod non poteram honorare te? Dixitque balaam ad balac. Ecce nunc venio ad te: numquid possum loqui aliquid: verbum enim quod dominus posuerit in ore meo illud loquar. Abiitque balaam cum balac: et venerunt in vrbem prouintie eius. et occidit balac oues et boues et misit ad balaam et ad principes qui erant cum eo. Et facto mane tulit balac balaam et duxit eum in excelsa dei sui: et vidit inde extremam partem populi. Ca. 25.

Dixitque balaam ad balac. Edifica mihi hic septem aras: et para mihi hic septem boues et septem arietes. Et fecit balac sicut locutus fuerat balaam: et obtulerunt balac et balaam bouem et arietem super vnamquamque aram. Dixitque balaam ad balac. Sta iuxta holocaustum tuum. et ibo: si forte occurrat sermo a facie domini in occursum meum: et verbum quod indicauerit mihi nunciabo tibi. Abiitque solus: et occurrit verbum a facie domini ad balaam: et dixit ei. Septem aras disposui: et obtuli bouem et arietem super aram. Posuitque dominus verbum in ore balaam: et ait. Reuertere ad balac: et sic loqueris.

Transla. Chal.

לְקִרְתָּא דְמוֹאָב דְּעַל תְּחוּם אַרְנוֹן דְּבִסְטַר תְּחוּמָא: וַאֲמַר בָּלָק לְבִלְעָם הֲלָא מִשְׁלַח
שְׁלַחִית לְוָתָךְ לְמִקְרֵי לָךְ לְמָה לָא אֲתֵיתָא לְוָתִי הֲבְקוּשְׁטָא הֲוֵיתָא אֲמַר לֵית אֲנָא
יָכִיל לְיַקָּרוּתָךְ: וַאֲמַר בִּלְעָם לְבָלָק הָא אֲתֵיתִי לְוָתָךְ כְּעַן הֲמֵיכַל יְכִילְנָא לְמַלָּלָא
מִדְּעַם פִּתְגָּמָא דִּישַׁוֵּי יְיָ בְּפוּמִי יָתֵיהּ אֲמַלֵּיל: וַאֲזַל בִּלְעָם עִם בָּלָק וַאֲתוֹ לְקִרְיַת
מַחוֹזֵיהּ: וּנְכַס בָּלָק תּוֹרִין וְעָאן וְשַׁדַּר לְבִלְעָם וּלְרַבְרְבַיָּא דְעִמֵּיהּ: וַהֲוָה בְצַפְרָא וּדְבַר
בָּלָק יָת בִּלְעָם וְאַסְקֵיהּ לְרָמַת דַּחַלְתֵּיהּ וַחֲזָא מִתַּמָּן קְצַת מִן עַמָּא: Ca. xxiij.
וַאֲמַר בִּלְעָם לְבָלָק בְּנֵה לִי הָכָא שַׁבְעָא מַדְבְּחִין וְאַתְקֵין לִי הָכָא שַׁבְעָא תוֹרִין וְשַׁבְעָה
דִּכְרִין: וַעֲבַד בָּלָק כְּמָא דְּמַלֵּיל בִּלְעָם וְאַסֵּק בָּלָק וּבִלְעָם תּוֹר וּדְכַר עַל כָּל מַדְבְּחָא:
וַאֲמַר בִּלְעָם לְבָלָק אִתְעַתַּד עַל עֲלָתָךְ וְאֵיהַךְ מָאִים יְעָרַע מֵימַר מִן קֳדָם יְיָ לִקְדָמוּתִי
וּפִתְגָּמָא דִּיחַוֵּינַנִי וְאֵיחַוֵּי לָךְ וַאֲזַל יְחִידַי: וַעֲרַע מֵימַר מִן קֳדָם יְיָ לְוָת בִּלְעָם וַאֲמַר
לֵיהּ יָת שַׁבְעָא מַדְבְּחִין סַדָּרִית וְאַסֵּיקִית תּוֹר וּדְכַר עַל כָּל מַדְבְּחָא: וְשַׁוִּי יְיָ פִּתְגָּמָא
בְּפוּם בִּלְעָם וַאֲמַר תּוּב לְוָת בָּלָק וּכְדֵין תְּמַלֵּיל:

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

et reuersus est ad eū: et ille steterat sup
καὶ ἀπεστράφη πρὸς αὐτόν, καὶ ὅδε ἐφειστήκει ἐπὶ τῶν
holocaustis suis: et oēs principes moab
ὁλοκαυτωμάτων αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες μωὰβ
cū illo. et assumēs parabolā suā: dixit:
μετ᾽ αὐτοῦ. καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ, εἶπεν,
ex mesopotamia accersiuit me balaac
B ἐκ μεσοποταμίας μετεπέμψατό με βαλακὰ βα-
rex moab. de mōtib⁹ oriētis: dicēs: veni male
Bas. σιλεὺς μωάβ. ἐξ ὀρέων ἀνατολῶν, λέγων, δεῦρο ἄρα-
ρδ. dic mihi iacob: et veni maledic mihi
σαί μοι τὸν ἰακώβ, καὶ δεῦρο ἐπικατάρασαί μοι τὸν
israel. qd maledicā cui nō maledicit dn̄s: qd maledi
ἰσραήλ. τί ἀράσωμαι ὃν μὴ ἀρᾶται κύριος, καὶ τί καταράσω-
cā cui nō maledicit deus: qr de vertice mōtiū vi
μαι ὃν μὴ καταρᾶται ὁ θεός, ὅτι ἀπὸ κορυφῆς ὀρέων ὄ-
debo eū: et de collib⁹ cōsiderabo eū: ecce
ψομαι αὐτόν, καὶ ἀπὸ βουνῶν προσνοήσω αὐτόν, ἰδοὺ
populus solus habitabit: et in gētib⁹ nō reputabitur: quis dinu
λαὸς μόνος κατοικήσει, καὶ ἐν ἔθνεσιν οὐ λογισθήσεται, τίς ἐξηκρι-
merauit semē iacob. et quis numerabit populos isr
βάσατο τὸ σπέρμα ἰακώβ. καὶ τίς ἐξαριθμήσεται δήμους ἰσ-
rael. moriatur aīa mea inter aīas iustoꝝ: et fiat
ραήλ. ἀποθάνοι ἡ ψυχή μου ἐν ψυχαῖς δικαίων, καὶ γένοιτο τὸ
semē meū vt semē hoc. et dixit balaac ad ba
σπέρμα μου ὡς τὸ σπέρμα τούτων. καὶ εἶπε βαλακὰ πρὸς βα-
laam. qd fecisti mihi: ad maledictionē inimicoꝝ meoꝝ vocaui
λαάμ, τί πεποίηκάς μοι, εἰς κατάρασιν ἐχθρῶν μου κέκληκά
te: et ecce bn̄dixisti bn̄dictionē. et dixit balaā ad ba
σε, καὶ ἰδοὺ εὐλόγηκας εὐλογίαν. καὶ εἶπε βαλαὰμ πρὸς βα-
laac: nōne q̄cūqꝫ immiserit deus in os meū: hoc custo
λακά, οὐχὶ ὅσα ἂν ἐμβάλῃ ὁ θεὸς εἰς τὸ στόμα μου, τοῦτο φυλά-
diā loq̄ndū. et dixit ad eū balaac: veni adhuc mecū
ξω λαλῆσαι. καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν βαλακά, δεῦρο ἔτι μετ᾽ ἐμοῦ
in locū aliū ex quo nō videbis eū inde: sed ptē aliq̄ ex
εἰς τόπον ἄλλον ἐξ ὧν οὐκ ὄψῃ αὐτὸν ἐκεῖθεν, ἀλλ᾽ ἢ μέρος τι αὐ-
eo videbis: oēs āt nō videbis: et maledicito mihi eū
τοῦ ὄψῃ, πάντας δὲ οὐ μὴ ἴδῃς, καὶ κατάρασαί μοι αὐτὸν
inde: et assumpsit eū in agri speculā sup verticē
ἐκεῖθεν. καὶ παρέλαβεν αὐτὸν εἰς ἀγροῦ σκοπιὰν ἐπὶ κορυφὴν
excisi: et edificauit ibi septē altaria: et impo
λελαξευμένου, καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ ἑπτὰ βωμούς, καὶ ἀνε-
suit vitulū et arietē sup altare. et dixit bala
βίβασεν μόσχον καὶ κριὸν ἐπὶ τὸν βωμόν. καὶ εἶπε βαλα-
am ad balaac. sta sup sacrificiū tuū: ego āt
ὰμ πρὸς βαλακά. παράστηθι ἐπὶ τῆς θυσίας σου, ἐγὼ δὲ
ibo interrogare deū. et occurrit deus
πορεύσομαι ἐπερωτῆσαι τὸν θεόν. καὶ συνήντησεν ὁ θεὸς
balaā: et immisit v̄bū in os eius. et
τῷ βαλαάμ, καὶ ἐνέβαλεν ῥῆμα εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ. καὶ
dixit reuertere ad balaac: et hec loq̄ris: et
εἶπεν ἀποστράφηθι πρὸς βαλακά, καὶ τάδε λαλήσεις. καὶ
reuersus est ad eū: et ille steterat sup
ἀπεστράφη πρὸς αὐτόν, καὶ ὅδε ἐφειστήκει ἐπὶ τῆς ∞∞

Trāsla. B. Hiero.

Reuersus inuenit stantem balac iuxta holocaustū suū: & oēs principes moabitarū. assūptaqꝫ parabola sua dixit. De arā adduxit me balac rex moabitarū de montibus orientis. Veni inquit: & maledic iacob: propera & detestare israel. Quō maledicā: cui non maledixit deus? Qua rōne detester: quē dn̄s non detestatur? De summis silicibus videbo eum: & de collibus cōsiderabo illū. Populus solus habitabit: & inter gētes non reputabitur. Quis dinumerare possit puluerem iacob: & nosse nūerum stirpis israel? Moriatur anima mea morte iustorū: & fiāt nouissima mea horū similia. Dixitqꝫ balac ad balaam. Quid ē hoc qd agis? Vt malediceres inimicis meis vocaui te: & tu ecōtrario bn̄dicis eis. Cui ille rn̄dit. Nū aliud possum loq nisi quod iusserit dn̄s? Dixit ergo balac. Veni mecū in alterum locum: ∞∞ vnde partem israel videas: & totū ∞∞∞∞ videre nō possis: inde maledicito ei. Cūqꝫ duxisset eū in locum sublimē sup verticē montis phasga: edificauit balaā septē aras: & ipositis supra vitulis atqꝫ arietibus dixit ad balac. Sta hic iuxta holocaustum tuum: donec ego obuius pgā. Cui cum dn̄s occurrisset: posuitqꝫ verbū i ore ei⁹: ait. Reuertere ad balac & hec loq̄ris ei. Reuersus inuenit eū stantē iuxta

Tex. Heb. Nu. Ca. xxiij.

וַיָּשָׁב אֵלָיו וְהִנֵּה נִצָּב עַל עֹלָתוֹ
הוּא וְכָל שָׂרֵי מוֹאָב׃ וַיִּשָּׂא מְשָׁלוֹ
וַיֹּאמַר מִן אֲרָם יַנְחֵנִי בָלָק מֶלֶךְ מוֹאָב
מֵהַרְרֵי קֶדֶם לְכָה אָרָה לִּי יַעֲקֹב
וּלְכָה זֹעֲמָה יִשְׂרָאֵל׃ מָה אֶקֹּב לֹא
קַבֹּה אֵל וּמָה אֶזְעֹם לֹא זָעַם
יְהוָה׃ כִּי מֵרֹאשׁ צֻרִים אֶרְאֶנּוּ
וּמִגְּבָעוֹת אֲשׁוּרֶנּוּ הֶן עָם לְבָדָד
יִשְׁכֹּן וּבַגּוֹיִם לֹא יִתְחַשָּׁב׃ מִי מָנָה
עֲפַר יַעֲקֹב וּמִסְפָּר אֶת רֹבַע
יִשְׂרָאֵל תָּמֹת נַפְשִׁי מוֹת יְשָׁרִים
וּתְהִי אַחֲרִיתִי כָּמֹהוּ׃ וַיֹּאמֶר בָּלָק
אֶל בִּלְעָם מֶה עָשִׂיתָ לִי לָקֹב
אֹיְבַי לְקַחְתִּיךָ וְהִנֵּה בֵּרַכְתָּ בָרֵךְ׃
וַיַּעַן וַיֹּאמַר הֲלֹא אֵת אֲשֶׁר
יָשִׂים יְהוָה בְּפִי אֹתוֹ אֶשְׁמֹר
לְדַבֵּר׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו בָּלָק לְךָ נָּא
אִתִּי אֶל מָקוֹם אַחֵר אֲשֶׁר תִּרְאֶנּוּ
מִשָּׁם אֶפֶס קָצֵהוּ תִרְאֶה וְכֻלּוֹ
לֹא תִרְאֶה וְקָבְנוֹ לִי מִשָּׁם׃ וַיִּקָּחֵהוּ
שְׂדֵה צֹפִים אֶל רֹאשׁ הַפִּסְגָּה וַיִּבֶן
שִׁבְעָה מִזְבְּחֹת וַיַּעַל פַּר וָאַיִל
בַּמִּזְבֵּחַ׃ וַיֹּאמֶר אֶל בָּלָק הִתְיַצֵּב
כֹּה עַל עֹלָתֶךָ וְאָנֹכִי אִקָּרֶה כֹּה׃
וַיִּקָּר יְהוָה אֶל בִּלְעָם וַיָּשֶׂם דָּבָר
בְּפִיו וַיֹּאמֶר שׁוּב אֶל בָּלָק וְכֹה
תְדַבֵּר׃ וַיָּבֹא אֵלָיו וְהִנּוֹ נִצָּב עַל

Primitiua heb.

שוב
נָשָׂא
נָחָה
אָרַר
קָבַב
זָעַם
צור רָאָה
שור
שָׁכַן חָשַׁב
סָפַר
מות
הָיָה כְּמוֹ
עָשָׂה קָבַב
עָנָה
שום
שָׁמַר
קום
קָבַב לָקַח
צָפָה בָּנָה
זָבַח עָלָה
אָמַר יָצַב
עָלָה קָרָה
קָרָה שום
פֶּה
דָּבַר בּוֹא

Transla. Chal.

וְתָב לְוָתֵיהּ וְהָא הוּא מְעַתַּד עַל עֲלָתֵיהּ הוּא וְכָל רַבְרְבֵי מוֹאָב׃ וּנְטַל מַתְלֵיהּ וַאֲמַר מִן
אֲרָם דַּבְּרַנִי בָלָק מַלְכָּא דְמוֹאָב מִטּוּרֵי מַדִּינְחָא אִיתָא לוּט לִי יַעֲקֹב וְאִיתָא תָּרֵיךְ לִי
יָת יִשְׂרָאֵל׃ מָה אֵילוּטֵיהּ לָא לַטְיֵהּ אֵל וּמָה אֵיתָרֵיךְ דְּלָא תָּרְכֵיהּ יְיָ׃ אֲרֵי מֵרֵישׁ
טוּרַיָּא חֲזִיתֵיהּ וּמֵרָמָתָא סְכִיתֵיהּ הָא עַמָּא בִּלְחוֹדֵיהוֹן עֲתִידִין לְאַחְסָנָא עָלְמָא וּבְעַמְמַיָּא
לָא יִתְדַּנְּנוּן גְּמִירָא׃ מָאן יִכּוֹל לְמִמְנֵי דַעְדְקַיָּא דְּבֵית יַעֲקֹב דַּאֲמִיר עֲלֵיהוֹן יִסְגּוֹן
כְּעַפְרָא דְאַרְעָא אוֹ חַד מֵאַרְבַּע מַשִּׁרְיָתָא דְיִשְׂרָאֵל תְּמוּת נַפְשִׁי מוֹתָא דְקַשִּׁיטַיָּא
וִיהֵי סוֹפִי כְּוָתְהוֹן׃ וַאֲמַר בָּלָק לְבִלְעָם מָה עֲבַדְתְּ לִי לְמֵילַט סָנְאַי דְּבַרְתָּךְ וְהָא בָּרָכָא
בָּרַכְתְּ לְהוֹן׃ וַאֲתֵיב וַאֲמַר הֲלָא יָת דִּישַׁוֵּי יְיָ בְּפוּמִי יָתֵיהּ אֶטַּר לְמַלָּלָא׃ וַאֲמַר לֵיהּ
בָּלָק אִיתָא כְעַן עִמִּי לַאֲתַר אוֹחְרָן דְּתַחְזֵינֵיהּ מִתַּמָּן לְחוֹד קְצָתֵיהּ תֶּחֱזֵי וְכוּלֵּיהּ לָא
תֶחֱזֵי וְתֵילוּטֵיהּ לִי מִתַּמָּן׃ וְדַבְּרֵיהּ לַחֲקַל סְכוּתָא לְרֵישׁ רָמָתָא וּבְנָא שַׁבְעָה מַדְבְּחִין
וְאַסֵּיק תּוֹר וּדְכַר עַל כָּל מַדְבַּח׃ וַאֲמַר לְבָלָק אִתְעַתַּד הָכָא עַל עֲלָתָךְ וַאֲנָא אִתְמְטֵי
עַד כָּא׃ וַעֲרַע מֵימַר מִן קֳדָם יְהוָה לְבִלְעָם וְשַׁוִּי פִתְגָּמָא בְּפוּמֵיהּ וַאֲמַר תּוּב לְוָת בָּלָק
וּכְדֵין תְּמַלֵּל׃ וַאֲתָא לְוָתֵיהּ וְהָא מְעַתַּד עַל

Interp. chal.

Reuersusqꝫ est ad eum: et ecce ille stabat iuxta holocaustū suū et oēs principes moab. et assumpsit parabolā suam. et ait. De aram duxit me balac rex moab de montibus orientis: veni inquit maledic pro me iacob et veni pelle a me israelē. Quid maledicā cui non maledixit deus: et quid pellā quē non piecit dn̄s? A vertice enim montiū intueor eum: et de collibus cōsidero eum: ecce populus solus possidebit seculū et in gētibus nō existimabit cōsumptionē. Quis poterit numerare paruulos domus iacob: de quibus dictum est q multiplicabūtur sicut puluis terre: aut vnū ex quattuor castris israel. moriatur anima mea morte rectoꝝ eius: et sit finis meus sicut illoꝝ. Dixitqꝫ balac ad balaā. Quid hoc fecisti mihi: vt malediceres inimicis meis duxi te: et ecce benedictione bn̄dixisti eis. et respondit et ait. Vtiqꝫ qđ posuerit dn̄s in ore meo illud obseruabo et loquar. Dixitqꝫ ei balac. Veni obsecro n̄c mecū in alterū locū: vnde eū videre poteris: tantūmō extremā partē ei⁹ videbis: et totū nō videbis: et maledic illū ei pro me. et adduxit eū in agrū specule in verticē collis: et edificauit septē aras: et obtulit bouē et arietē sup vnāquāqꝫ aram. Dixitqꝫ ad balac. Sta hic iuxta holocaustū tuū: ego āt accedā illuc vsqꝫ: et occurrit verbū a facie dn̄i ipsi balaā: et posuit sermonē in ore eius: et ait. Reuertere ad balac: et sic loqueris. Et venit ad eum: et ecce ipse stabat iuxta

Primitiua chal.

תוּב רְבַב
דְּנַח
לוּט תְּרַךְ רֹאשׁ
חֲזָה רוּם סְכָה
חֲסַן כְּלַל מְנָה
סְגָא רְבַע שְׁרָא
מוּת הֲוָה לוּט
תוּב שְׁוָה נְטַר
חֲזָא קְצָה רֹאשׁ
בְּנָה דְּבַח נְסַק
עֲתַד עֲלָה מְטָא
אֲמַר שְׁוָה
מַלֵּל

עלה שור
נשא
אזן
כזב
נחם עשה
קום
שוב
נבט
רוע
יצא
יעף
לבא
קום ארה נשא
שכב אכל שתה
קבב
ענה
דבר
עשה
הלך לקח קום
ישר קבב
שקף פנה
זבח

עלתו ושרי מואב אתו: ויאמר לו
בלק מה דבר יהוה: וישא משלו
ויאמר קום בלק ושמע האזינה עדי
בנו צפר: לא איש אל ויכזב ובן
אדם ויתנחם ההוא אמר ולא יעשה
ודבר ולא יקימנה: הנה ברך
לקחתי וברך ולא אשיבנה: לא
הביט און ביעקב ולא ראה עמל
בישראל יהוה אלהיו עמו ותרועת
מלך בו: אל מוציאם ממצרים
כתועפת ראם לו: כי לא נחש ביעקב
ולא קסם בישראל כעת יאמר ליעקב
ולישראל מה פעל אל: הן עם כלביא
יקום וכארי יתנשא לא ישכב
עד יאכל טרף ודם חללים ישתה:
ויאמר בלק אל בלעם גם קב לא
תקבנו גם ברך לא תברכנו: ויען
בלעם ויאמר אל בלק הלא דברתי
אליך לאמר כל אשר ידבר יהוה
אתו אעשה: ויאמר בלק אל בלעם
לכה נא אקחך אל מקום אחר
אולי יישר בעיני האלהים וקבתו
לי משם: ויקח בלק את בלעם
ראש הפעור הנשקף על פני
הישימן: ויאמר בלעם אל בלק
בנה לי בזה שבעה מזבחת

holocaustū suū: & pricipes moabitarū cū eo.
Ad quē balac. Quid inquit locutus ē dñs. At
ille assūpta pabola sua ait. Sta balac & auscul
ta: audi fili sephor. Nō est deus quasi hō:
vt mētiatur: nec vt filius hois vt mutetur.
Dixit ergo & nō faciet? locutus est & nō imple
bit? Ad bñdicēdum adductus sum: bñdictionē
phibere nō valeo. Nō est idolum in iacob: nec
videtur simulachrum in isrl. Dñs deus eius
cum eo ē: & clāgor victorie regis in illo. Deus
eduxit illum d egypto cuius fortitudo similis
ē rhinocerotis. Nō est augurium in iacob: nec
diuinatio in israel. Tpibus suis dicetur iacob
& israel: qd operatus sit deus. Ecce populus vt
leena cōsurget: & quasi leo erigetur. Nō ac
cubabit donec deuoret predā: & occisorū san
guinē bibat. Dixitqȝ balac ad balaam. Nec
maledicas ei: nec bñdicas. At ille. Nōne ait
dixi tibi: qȝ quicquid mihi dñs imperaret:
hoc facerem? Et ait balac ad eum.
Veni & ducam te ad alium locum:
si forte placeat deo: vt inde maledicas eis.
Cumqȝ duxisset eum super
verticem montis phogor qui respicit
solitudinem: dixit ei balaam.
Edifica mihi hic septē aras:

holocaustū suū: ⁊ pncipes moab cū eo.
ὁλοκαυτώσεως αὐτοῦ, καὶ οἱ ἄρχοντες μωὰβ μετ' αὐτοῦ.
⁊ dixit ei balaac: qd locut⁹ ē dñs. ⁊
καὶ εἶπεν αὐτῷ βαλαάκ, τί ἐλάλησε κύριος. καὶ
assumēs parabolā suā: dixit: surge
ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ, εἶπεν, ἀνάστηθι
balaac: ⁊ audi aurib⁹ pcipe testis filius se
βαλαάκ, καὶ ἄκουε ἐνώτισαι μάρτυς υἱὸς σεπ
phor: nō vt hō de⁹ ad mētiēdū neqȝ
φώρ. οὐχ ὡς ἄνθρωπος ὁ θεὸς διαψευσθῆναι, οὐδ'
vt filius hoīs vt minetur. ipse dixit: nō
ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἀπειληθῆναι. αὐτὸς εἴπας, οὐχὶ
faciet. loquetur: ⁊ nō manebit. ecce ad bn
ποιήσει. λαλήσει, καὶ οὐχὶ ἐμμενεῖ. ἰδοὺ εὐλο
dicēdū assūpt⁹ sū. bndicā ⁊ nō cōuertar:
γεῖν παρείλημμαι. εὐλογήσω καὶ οὐ μὴ ἀποστρέψω,
nō erit labor in iacob: neqȝ apparebit dolor in
οὐκ ἔσται μόχθος ἐν ἰακώβ, οὐδὲ ὀφθήσεται πόνος ἐν
israel: dñs deus ei⁹ cū eo: gloriosa pncipū in
ἰσραήλ. κς ὁ θς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, τὰ ἔνδοξα ἀρχόντων ἐν
eo: deus q eduxit eū ex egypto. sicut gloria vni
αὐτῷ. ὁ θς ὁ ἐξαγαγὼν αὐτὸν ἐξ αἰγύπτου. ὡς δόξα μο
cornis eius. nō enī est auguriū in iacob: neqȝ
νοκέρωτος αὐτοῦ. οὐ γάρ ἐστιν οἰωνισμὸς ἐν ἰακώβ, οὐδὲ
diuinatio in israel: fm tēpus dicet iacob. ⁊
μαντεία ἐν ἰσραήλ, κατὰ καιρὸν ῥηθήσεται ἰακὼβ καὶ
israel qd pficiet de⁹. ecce popul⁹ sicut catul⁹ leōis
τῷ ἰσραὴλ τί ἐπιτελέσει ὁ θς. ἰδοὺ λαὸς ὡς σκύμνος
cōsurget: ⁊ sic leo supbiet. nō dormi
ἀναστήσεται, καὶ ὡς λέων γαυριωθήσεται. οὐ κοιμηθή
et qad deuoret pdā: ⁊ sanguinē vulneratorū bibet. ⁊
σεται ἕως φάγῃ θήραν, καὶ αἷμα τραυματιῶν πίεται. καὶ
dixit balaac ad balaā: neqȝ maledictiōib⁹ male
εἶπε βαλαὰκ πρὸς βαλαάμ, οὔτε κατάραις κατα
dicas eo: neqȝ bndicēs bndicas ei. ⁊ res
ράσῃ αὐτόν, οὔτε εὐλογῶν εὐλογήσῃς αὐτόν. καὶ ἀπο
pōdēs balaā: dixit balaac: nō locut⁹ sū tibi
κριθεὶς βαλαάμ, εἶπε τῷ βαλαάκ, οὐκ ἐλάλησά σοι
dicēs: Verbū qdcūqȝ locut⁹ fuerit de⁹ hoc faciā.
λέγων, τὸ ῥῆμα ὃ ἂν λαλήσῃ ὁ θεὸς τοῦτο ποιήσω.
⁊ dixit balaac ad balaam: veni assu
καὶ εἶπε βαλαὰκ πρὸς βαλαάμ, δεῦρο παραλά
mā te in locū aliū: si placuerit deo: ⁊ male
βω σε εἰς τόπον ἄλλον, εἰ ἀρέσει τῷ θεῷ, καὶ κα
dic mihi illi inde. ⁊ assumpsit ba
τάρασαί μοι αὐτὸν ἐκεῖθεν. καὶ παρέλαβε βα
laac: balaā sup verticē phogor: q
λαὰκ τὸν βαλαὰμ ἐπὶ κορυφὴν τοῦ φογώρ, τὸ
spectat in desertū. ⁊ dixit balaā
παρατεῖνον εἰς τὴν ἔρημον. καὶ εἶπε βαλαὰμ
ad balaac edifica mihi hic septē altaria:
πρὸς βαλαὰκ οἰκοδόμησόν μοι ὧδε ἑπτὰ βωμούς, D

Priitiua chal.

רבב
צית אמר
כדב עבד תוב
מלך קום ברך
תוב סכל לאה
אמר נפק
צבה
רעה רבב שרא
ארה נטל קטל
לוט
ברך תוב אמר
עבד דבר בנה
רעה ראש
סכה דבח

Interp. chal.

holocaustū suū ⁊ principes moab cū eo. et dixit ei ba
lac: quid locutus est dñs? et assumpsit parabolā suam
et ait. Surge balac ⁊ audi: ausculta verbū meum fili
sephor. Non sicut verba filiorū hominū est sermo dei:
filii hominū dicunt ⁊ mentiūtur: nec iuxta opera fi
liorum carnis qui decernūt facere: ⁊ inito cōsilio mu
tantur ab eo: qȝ ipse dixit nōne faciet: omne enī ver
bum eius cōfirmabitur. Ecce benedictiones accepi
ad benedicendū israel: ⁊ non prohibebo benedictio
nem meā ab eis. Intueor quoniā non sunt seruiētes
idolis in domo iacob: neqȝ operantes falsitatē in is
rael. verbum dñi dei sui est in adiutoriū eorū: ⁊ maie
stas regis sui est inter eos. Deus qui eduxit eos de
egypto: ipse fortitudo ⁊ celsitudo sua est. Non enim
placent auguria in domo iacob: neqȝ diuinatiōes vo
lunt multitudo domus israel. In tēpore dicetur iacob
et israeli quid operatus sit deus. Ecce popul⁹ vt leena
habitabit: ⁊ sicut leo exaltabitur: non habitabit in
terra sua donec occidat occisionē: ⁊ substantias po
pulorū hereditabit. Dixitqȝ balac ad balaam. Neqȝ
maledicas ei: neqȝ benedicas. Respōditqȝ balaam
et dixit ad balac. Nonne locutus sui tecum dicens.
Quodcūqȝ loquetur dñs illud faciam. Dixitqȝ balac
ad balaam. veni nunc ducam te in alterū locū: si for
te erit voluntas coram domino vt maledicas ei inde
pro me. ⁊ duxit balac balaam in verticem collis pho
gor: qui respicit contra faciem bethiesimon. Dixitqȝ
balaam ad balac. Edifica mihi hic septem aras:

Transla. Chal.

עלתיה ורברבי מואב עמיה: ואמר ליה בלק מה מליל יי: ונטל מתליה ואמר קום
בלק ושמע אצית למימרי בר צפור: לא כמלי בני אנשא מימר אלהא בני אנשא
אמרין ומכדבין ואף לא כעובדי בני בסרא דאינון גזרין למעבד ותיבין ומתמלכין
הוא אמר ולא יעבד וכל מימריה מתקים: הא ברכן קבילית אברכינון לישראל
לא אתיב ברכתי מנהון: איסתכלית לית פלחי גלולין בדבית יעקב ואף לא עבדי
לאות שקר בישראל מימרא דיי אלההון בסעדהון ושכינת מלכהון ביניהון:
אלהא דאפקינון ממצרים תוקפא ורומא דיליה: ארי לא נחשיא צבן דיטב לדבית
יעקב ואף לא קסמיא רען בסגיאות בית ישראל בעדן יתאמר ליעקב ולישראל מה עבד
אלהא: הא עמא כליתא שרי וכאריא יתנטל לא ישרי בארעיה עד דיקטול קטול
ונכסי עממיא ירית: ואמר בלק לבלעם אף מילט לא תלוטיניה אף ברכא לא
תברכיניה: ואתיב בלעם ואמר לבלק הלא מלילית עמך למימר כל די ימליל יי
יתיה אעבד: ואמר בלק לבלעם איתא כען אדברינך לאתרא אוחרנא מאים יהי
רעוא מן קדם יי ותלוטיה לי מתמן: ודבר בלק ית בלעם ריש רמתא דפעור
דמסתכיא על אפי בית ישימון: ואמר בלעם לבלק בנה לי הכא שבעה מדבחין

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp̃.latina.	Trãsla.B.Hiero.	Ter.Heb. Nu. Ca.xxiiij.	Pͥmitiua heb.

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp̃.latina.

τ para mihi hic septẽ vitulos: τ septẽ arie
καὶ ἑτοίμασόν μοι ὧδε ἑπτὰ μόσχους, καὶ ἑπτὰ κριοὺς.
tes. τ fecit balaac sicut dixit ei
καὶ ἐποίησε βαλὰκ καθάπερ εἶπεν αὐτῷ
balaam: τ imposuit vitulũ τ arietẽ sup altare
βαλαάμ, καὶ ἀνήνεγκε μόσχον καὶ κριὸν ἐπὶ τὸν βωμόν.

C.14 A Et videns balaam: q̃ bonũ est corã
καὶ ἰδὼν βαλαάμ, ὅτι καλόν ἐστιν ἐναντι
dño bñdicere israel: nõ abijt sm
κυρίου εὐλογεῖν τὸν ἰσραὴλ, οὐκ ἐπορεύθη κατὰ
cõsuetudinẽ in occursum auib⁹: τ cõuer
τὸ εἰωθὸς εἰς συνάντησιν τοῖς οἰωνοῖς, καὶ ἀπέ-
tit faciẽ suã in desertũ. τ
στρεψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὴν ἔρημον. καὶ
eleuãs balaã oculos suos videt
ἐξάρας βαλαὰμ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καθορᾷ
israel exercitũ habẽtẽ per tribus. τ
Infra. 20. τὸν ἰσραὴλ ἐστρατοπεδευκότα κατὰ φυλάς. καὶ
fact⁹ ẽ spũs dei sup eũ: τ assumẽs
ἐγένετο πνεῦμα θεοῦ ἐπ' αὐτόν, καὶ ἀναλαβὼν τὴν
parabolã suã: dixit: dicit balaam filius be
παραβολὴν αὐτοῦ, εἶπε, φησὶ βαλαὰμ υἱὸς βε-
or. dicit hõ verax videns. dicit audi
ὼρ. φησὶν ὁ ἄνθρωπος ἀληθινῶς ὁρῶν. φησὶν ἀκού-
ens eloquia dei: qui visionẽ dei vidit in somnio:
ων λόγια θεοῦ, ὅστις ὅρασιν θεοῦ εἶδεν ἐν ὕπνῳ,
aperti oculi eius: quã pulchre tue
ἀποκεκαλυμμένοι οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ, ὡς καλοί σου
dom⁹ iacob. tabnacula tua israel: tãq̃ valles obũ
οἱ οἶκοι ἰακώβ, αἱ σκηναί σου ἰσραήλ, ὡσεὶ νάπαι σκιά-
brantes: tãq̃ τ horti sup fluuiũ: τ velut
ζουσαι, ὡσεὶ καὶ παράδεισοι ἐπὶ ποταμῶν, καὶ ὡσεὶ

B tabnacula: q̃ fixit dñs: sicut cedri iuxta aq̃s. exi
σκηναὶ, ἃς ἔπηξε κύριος, ὡσεὶ κέδροι παρ' ὕδατα. ἐξε-
bit hõ ex semine eius: τ dominabit gẽ
λεύσεται ἄνθρωπος ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ, καὶ κυριεύσει ἐθ-
tium multis. τ exaltabitur p̃ gog regnũ eius: τ au
νῶν πολλῶν. καὶ ὑψωθήσεται ἢ γὼγ βασιλεία αὐτοῦ, καὶ αὐξη-
gebitur regnũ eius: de⁹ duxit eũ ex egypto: vt
θήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ, ὁ θεὸς ὡδήγησεν αὐτὸν ἐξ αἰγύπτου, ὡς
gloria vnicornis ei. deuorabit gẽtes inimicoꝝ suoꝝ: τ pinguia
δόξα μονοκέρωτος αὐτῷ. ἔδεται ἔθνη ἐχθρῶν αὐτοῦ, καὶ τὰ πάχη
eoꝝ emedullabit: τ sagittis suis sagittabit inimicũ:
αὐτῶν ἐκμυελιεῖ, καὶ ταῖς βολίσιν αὐτοῦ κατατοξεύσει ἐχθρόν.
recubans quieuit vt leo: τ sicut catul⁹ leonis qs exci
κατακλιθεὶς ἀνεπαύσατο ὡς λέων, καὶ ὡσεὶ σκύμνος τίς ἀνα-
tabit eũ. bñdicẽtes te: bñdicti sũt. τ maledicẽn
στήσει αὐτόν. οἱ εὐλογοῦντές σε, εὐλόγηνται. καὶ οἱ καταρώμε-
tes te: maledicti sũt. τ irat⁹ est balaac cõtra balaam: τ cõ
νοί σε, κεκατήρανται. καὶ ἐθυμώθη βαλὰκ ἐπὶ βαλαάμ, καὶ συν-
plosit manus suas. τ dixit balaac ad ba
εκρότησε ταῖς χερσὶν αὐτοῦ. καὶ εἶπε βαλὰκ πρὸς βα-
laam: admaledicẽdũ inimicũ meũ vocaui te: τ ecce
λαάμ, καταρᾶσθαι τὸν ἐχθρόν μου κέκληκά σε, καὶ ἰδοὺ

Trãsla.B.Hiero.

& para totidẽ vitulos: eiusdẽq̃ nũeri arietes. Fecit balac vt balaam dixerat: iposuitq̃ vitulos & arietes p singulas aras. Ca.24.

Cum vidisset balaam q͂ placeret dño: vt bñdiceret israeli: neq̃q̃ abiit vt añ prexerat: vt auguriũ q̃reret: sʒ dirigẽs cõtra desertum vultũ suũ: & eleuãs oculos vidit israel in tẽtoriis cõmoratẽ per tribus suas: & irruẽte in se spũ dei: assumpta parabola ait. Dixit balaam filius beor: dixit hõ cuius obturatus est oculus. dixit auditor sermonũ dei: qui visionẽ oĩpotẽtis intuitus ẽ: qui cadit: & sic apiuntur oculi eius. Quam pulchra tabernacula tua iacob: & tentoria tua israel: vt valles nemorose: vt horti iuxta fluuios irrigui: vt tabernacula q̃ fixit dñs: q̃si cedri ppe aq̃s. Fluet aq̃ de situla eius: & semẽ illius erit in aq̃s multas. Tolletur pp agag rex ei⁹: & auferetur regnũ illius. Deus eduxit illũ d egypto: cui⁹ fortitudo siñs ẽ rhinocerotis. Deuorabũt gẽtes hostes illius: ossaq̃ eorum cõfrigẽt: & pforabũt sagittis. Accubãs dormiuit vt leo: & q̃si leena quã suscitare nullus audebit. Qui bñdixerit tibi: erit & ipe bñdictus: Qui maledixerit tibi: i maledictiõe reputabitur. Iratusq̃ balac cõtra balaã: cõplosis manibus ait. Ad maledicendum inimicis meis vocaui te: quibus ecõtrario

Ter.Heb. Nu. Ca.xxiiij.

וְהָכֵן לִי בָּזֶה שִׁבְעָה פָּרִים וְשִׁבְעָה
אֵילִים׃ וַיַּעַשׂ בָּלָק כַּאֲשֶׁר אָמַר
בִּלְעָם וַיַּעַל פַּר וָאַיִל בַּמִּזְבֵּחַ׃
וַיַּרְא בִּלְעָם כִּי טוֹב בְּעֵינֵי
יְהוָה לְבָרֵךְ אֶת יִשְׂרָאֵל וְלֹא הָלַךְ
כְּפַעַם בְּפַעַם לִקְרַאת נְחָשִׁים
וַיָּשֶׁת אֶל הַמִּדְבָּר פָּנָיו׃ וַיִּשָּׂא
בִלְעָם אֶת עֵינָיו וַיַּרְא אֶת
יִשְׂרָאֵל שֹׁכֵן לִשְׁבָטָיו וַתְּהִי
עָלָיו רוּחַ אֱלֹהִים׃ וַיִּשָּׂא מְשָׁלוֹ
וַיֹּאמַר נְאֻם בִּלְעָם בְּנוֹ בְעֹר וּנְאֻם
הַגֶּבֶר שְׁתֻם הָעָיִן׃ נְאֻם שֹׁמֵעַ
אִמְרֵי אֵל אֲשֶׁר מַחֲזֵה שַׁדַּי
יֶחֱזֶה נֹפֵל וּגְלוּי עֵינָיִם׃ מַה טֹּבוּ
אֹהָלֶיךָ יַעֲקֹב מִשְׁכְּנֹתֶיךָ יִשְׂרָאֵל׃
כִּנְחָלִים נִטָּיוּ כְּגַנֹּת עֲלֵי נָהָר
כַּאֲהָלִים נָטַע יְהוָה כַּאֲרָזִים עֲלֵי
מָיִם׃ יִזַּל מַיִם מִדָּלְיָו וְזַרְעוֹ בְּמַיִם
רַבִּים וְיָרֹם מֵאֲגַג מַלְכּוֹ וְתִנַּשֵּׂא
מַלְכֻתוֹ׃ אֵל מוֹצִיאוֹ מִמִּצְרַיִם
כְּתוֹעֲפֹת רְאֵם לוֹ יֹאכַל גּוֹיִם צָרָיו
וְעַצְמֹתֵיהֶם יְגָרֵם וְחִצָּיו יִמְחָץ׃
כָּרַע שָׁכַב כַּאֲרִי וּכְלָבִיא מִי
יְקִימֶנּוּ מְבָרְכֶיךָ בָרוּךְ וְאֹרְרֶיךָ
אָרוּר׃ וַיִּחַר אַף בָּלָק אֶל בִּלְעָם
וַיִּסְפֹּק אֶת כַּפָּיו וַיֹּאמֶר בָּלָק אֶל
בִּלְעָם לָקֹב אֹיְבַי קְרָאתִיךָ וְהִנֵּה

Pͥmitiua heb.

כון
עשה
עלה
Ca.xxiiii.
ראה
שות דבר פנה
נשא ראה
היה
אמר
חזה
גלה טוב
שכן
נטה גנן
נזל דלה
רבב רום נשא
יצא
יעף אכל צור
גרם חצץ מחץ
ארה לבא
קום ברך
חרה
ספק כפף
קבב

Transla.Chal.

וְאַתְקֵין לִי הָכָא שַׁבְעָה תוֹרִין וְשַׁבְעָא דִכְרִין׃ וַעֲבַד בָּלָק כְּמָא דַאֲמַר בִּלְעָם וְאַסֵּיק תּוֹר
וּדְכַר עַל כָּל מַדְבְּחָא׃ Ca.xxiiij. וַחֲזָא בִּלְעָם אֲרֵי תָקֵין קֳדָם יְיָ לְבָרָכָא יָת יִשְׂרָאֵל
וְלָא הֲלַךְ כִּזְמַן בִּזְמַן אִילָהֵין לְקַדָמוּת נְחָשַׁיָא, וְשַׁוִּי לָקֳבֵל עֶגְלָא דַּעֲבָדוּ יִשְׂרָאֵל בְּמַדְבְּרָא
אַפּוֹהִי׃ וּזְקַף בִּלְעָם יָת עֵינוֹהִי וַחֲזָא יָת יִשְׂרָאֵל שָׁרַן לְשִׁבְטֵיהוֹן, וּשְׁרַת עֲלוֹהִי רוּחַ נְבוּאָה
מִן קֳדָם יְיָ׃ וּנְטַל מַתְלֵיהּ וַאֲמַר, אֵימַר בִּלְעָם בַּר בְּעוֹר, וְאֵימַר גַּבְרָא דְּשַׁפִּיר חָזֵי׃ אֵימַר
דִּשְׁמַע מֵימַר מִן קֳדָם אֵל, דְּחֵזוּ מִן קֳדָם שַׁדַּי חָזֵי, שָׁכֵיב וּמִתְגְּלֵי לֵיהּ׃ מַה טָּבָא אַרְעָךְ יַעֲקֹב
בֵּית מוֹתְבָךְ יִשְׂרָאֵל׃ כִּנְחָלִין דְּמִתְגַּבְּרִין, כְּגִנַּת שַׁקְיָא דְּעַל פְּרָת, כְּבוּסְמַיָּא דִּנְצִיב יְיָ
כְּאַרְזִין דִּנְצִיבִין עַל מַיָּא׃ יִסְגֵּי מַלְכָּא דְּיִתְרַבָּא מִבְּנוֹהִי, וְיִשְׁלוֹט בְּעַמְמִין סַגִּיאִין, וְיִתַּקַּף
מֵאֲגַג מַלְכֵּיהּ, וְתִתְנַטַּל מַלְכוּתֵיהּ׃ אֱלָהָא דְּאַפֵּיקִינוּן מִמִּצְרַיִם תּוּקְפָא וְרוּמָא דִּילֵיהּ׃ יֵיכְלוּן
בֵּית יִשְׂרָאֵל נִכְסֵי עַמְמַיָּא סָנְאֵיהוֹן, וּבִזַּת מַלְכֵיהוֹן יִתְפַּנְּקוּן, וְאַרְעֲהוֹן יַחְסְנוּן׃ יְנוּחַ יִשְׁרֵי
בִּתְקוֹף כְּאַרְיָא וּכְלֵיתָא, וְלֵית מַלְכוּ דִּתְזַעְזְעִנֵּיהּ, מְבָרְכָךְ יְהוֹן בְּרִיכִין וְלָטְטָךְ יְהוֹן לִיטִין׃ וּתְקֵיף
רוּגְזָא דְּבָלָק בְּבִלְעָם וְסָפַק יָת יְדוֹהִי, וַאֲמַר בָּלָק לְבִלְעָם לְמֵילַט סָנְאַי דְּבַרְתָּךְ וְהָא

Interp̃.chal.

et para mihi hic septem boues τ septem arietes. Et fecit balac sicut dixerat balaam: τ obtulit bouem et arietem super vna quaq̃ ara. Ca.14.

Et vidit balaã q͂ placeret corã dño vt bñdiceret israeli: τ nõ abijt sicut antea vt auguria q̃reret: sʒ posuit faciẽ suã ad vitulũ quẽ fecerãt filij isrl̃ i deserto. Et leuauit balaã oculos τ vidit israel cõmorãtẽ p tribus suas: τ fuit sup eũ spũs pphetie a facie dñi. et assũpsit parabolã suã: τ ait. Dicit balaã fili⁹ beor: τ dicit vir q̃ pulchre videt. dicit q̃ audit verbũ a facie dei: q̃ visionẽ a facie oĩpotẽtis videt: cadens: τ reuelat ei. Q̃ bona ẽ terra tua iacob τ dom⁹ hitatiõis tue israel: sicut torrẽtes defluẽtes: sicut hortus irrigu⁹ q̃ ẽ iuxta euphratẽ: sicut aromata q̃ plãtauit dñs: sicut cedri q̃ plãtati sunt iux aq̃s. crescet rex q̃ vngef de filijs suis: τ dñabit populos multos: τ roborabit magi q̃ agag rex ei⁹: τ eleuabit regnũ illi⁹. Deus q̃ eduxit eos d egypto: fortitudo τ altitudo ei⁹ sũt. deuorabit dom⁹ isrl̃ substãtias pplorũ inimicoꝝ suoꝝ: τ spolia regũ eoꝝ delectabũt: τ terrã eoꝝ possidebũt. redescet hitabitq̃ i fortitudie q̃si leo τ q̃si leena τ nõ erit regnũ q̃d cõmoueat eũ. bñdicẽtes tibi erũt bñdicti: τ maledicẽtes tibi erũt maledicti. Iratusq̃ ẽ furor balac cõ balaã: τ cõplosit manib⁹ suis: dixit balac ad balaã. vt maledicceres inimicis meis duxi te: τ ecce

Pͥmitiua chal.

תקן נסך רבה
טוב שפר דבר
שרא חזה אמר
חזה שדד גלה
טוב יתב דבר
גנן שמה צבא
רבב שלט תקף
נטל נסק אבל
בזז פנק חסן
נוח שרא ארה
זוע ברך לוט
תקף

C

Tex. Heb.

ברכת ברך זה שלש פעמים: ועתה
קום ברח לך אל מקומך, אמרתי
כבד אכבדך, והנה מנעך יהוה
כבד מכבוד: ויאמר בלעם אל בלק,
לאך הלא גם אל מלאכיך אשר
שלחת אלי דברתי לאמר: אם
נתן יתן לי בלק מלא ביתו כסף וזהב,
יכל פה לא אוכל לעבר את פי יהוה,
עשה רוע לעשות טובה או רעה מלבי אשר
דבר ידבר יהוה אתו אדבר: ועתה
הלך הלך יעץ הנני הולך לעמי, לכה איעצך
עשה אשר יעשה העם הזה לעמך
יום נשא אמר באחרית הימים: וישא משלו ויאמר
נאם בלעם בנו בער ונאם הגבר
שתם העין: נאם שמע אמרי אל,
ידע עלה חזה וידע דעת עליון מחזה שדי יחזה,
נפל גלה ראה נפל וגלוי עינים: אראנו ולא עתה
שור קרב כוכב אשורנו ולא קרוב, דרך כוכב
קום מיעקב וקם שבט מישראל, ומחץ
פאה פאתי מואב וקרקר כל בני
שת: והיה אדום ירשה, והיה
ירשה שעיר איביו, וישראל
רדה אבד עשה חיל: וירד מיעקב, והאביד
שרד ראה שריד מעיר: וירא את עמלק,
נשא אמר וישא משלו ויאמר, ראשית
גוים עמלק, ואחריתו עדי אבד:
וירא את הקיני, וישא משלו

Trāsla. B. Hiero.

tertio benedixisti. Reuertere ad locū tuum. Decreuerā quidem magnifice honorare te: sed dominus priuauit te honore disposito. Rñdit balaā ad balac. Nonne nunciis tuis quos misisti ad me dixi: si dederit mihi balach plenā domū suā argēti & auri nō potero pterire sermonē dñi dei mei: vt vel boni vel mali qd pferā ex corde meo: sed qcquid dñs dixerit hoc loqr. Verūtamē pgēs ad populū meū dabo tibi cōsilium: qd populus tuus populo huic faciat extremo tpe. Sūpta igitur parabola: rursū ait. Dixit balaā filius beor: dixit homo cuius obturat' ē oculus: dixit auditor sermonum dei: q nouit doctrinā altissimi: & visiōes oīpotētis videt: q cadens aptos habet oculos. Videbo eū: sed nō mō intuebor illū: sed nō pp̄e. Orietur stella ex iacob: & cōsurget virga de israel: & pcutiet duces moab: vastabitq̄ oēs filios seth. Et erit idumea possessio eius. Hereditas seir cedet inimicis suis: israel vero fortiter aget. De iacob erit qui dñetur: & perdat reliquias ciuitatis. Cumq̄ vidisset amalech: assumens parabolam ait. Principiū gentiū amalech: cuius extrema perdentur. Vidit quoq̄ cineum: & assumpta parabola

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

bñdicēs bñdixisti tertio hūc. nūc igitur fuge
εὐλογῶν εὐλόγηκας τρίτον τοῦτο. νῦν οὖν φεῦγε
in locū tuū. dixi honorabo te: τ nūc priuauit te dñs glia.
εἰς τὸν τόπον σου. εἶπα τιμήσω σε, καὶ νῦν ἐστέρησέ σε κύριος τῆς δόξης.
τ dixit balaā ad balaac: nonne τ nūciis tuis q̄s misisti ad me: locut' sū: dicēs: si mihi det balaac plenā domū suā argēto τ auro:
καὶ εἶπε βαλαὰμ πρὸς βαλάκ, οὐχὶ καὶ τοῖς ἀγγέλοις σου οὓς ἀπέστειλας πρός με, ἐλάλησα, λέγων, ἐάν μοι δῷ βαλὰκ πλήρη τὸν οἶκον αὐτοῦ ἀργυρίου καὶ χρυσίου,
nō potero trāsgredi v̄bū dñi vt faciā ei malū aut bonū a me ipso. q̄cūq̄ dixerit mihi deus: hec dicā. τ nūc ecce ego reuertor in locū meū. veni cōsulā tibi:
οὐ δυνήσομαι παραβῆναι τὸ ῥῆμα κυρίου ποιῆσαι αὐτὸ πονηρὸν ἢ καλὸν παρ' ἐμαυτοῦ. ὅσα ἐὰν εἴπῃ μοι ὁ θεός, ταῦτα ἐρῶ. καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ ἀποτρέχω εἰς τὸν τόπον μου. δεῦρο συμβουλεύσω σοι,
qd faciet pplo iste pplo tuo i nouissimis diebus. τ assumēs parabolā suā dixit: dicit balaā filius beor: dicit homo verax vidēs audiēs eloq̄a dei sciēs sciētiā ab altissimo: τ visionē dei vidēs in sōnio: aperti oculi eius: ostendā ei τ nō nūc. beatificabo τ nō appropīquat.
τί ποιήσει ὁ λαὸς οὗτος τὸν λαόν σου ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν. καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ εἶπε, φησὶ βαλαὰμ υἱὸς βεώρ, φησὶν ὁ ἄνθρωπος ὁ ἀληθινὸς ὁρῶν ἀκούων λόγια θεοῦ ἐπιστάμενος ἐπιστήμην παρὰ ὑψίστου, καὶ ὅρασιν θεοῦ ἰδὼν ἐν ὕπνῳ, ἀποκεκαλυμμένοι οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ, δείξω αὐτῷ καὶ οὐχὶ νῦν. μακαρίζω καὶ οὐκ ἐγγίζει.
orietur stella ex iacob: τ exurget homo de israel: τ cōfriget duces moab: τ captiuabit oēs filios seth. τ erit edom hereditas: τ erit hereditas esau inimicus eius. τ israel fecit fortitudinē: τ exurget ex iacob: τ pdet saluatū ex ciuitate.
ἀνατελεῖ ἄστρον ἐξ ἰακώβ, καὶ ἀναστήσεται ἄνθρωπος ἐξ ἰσραήλ, καὶ θραύσει τοὺς ἀρχηγοὺς μωάβ, καὶ προνομεύσει πάντας τοὺς υἱοὺς σήθ. καὶ ἔσται ἐδὼμ κληρονομία, καὶ ἔσται κληρονομία ἡσαῦ ὁ ἐχθρὸς αὐτοῦ. καὶ ἰσραὴλ ἐποίησεν ἰσχύν, καὶ ἐξεγερθήσεται ἐξ ἰακώβ, καὶ ἀπολεῖ σωζόμενον ἐκ πόλεως.
τ vidēs amalec: τ assumēs parabolā suā: dixit: pncipiū gētiū amalec: τ semen eius pibit. τ vidēs cineū: τ assumēs parabolā suā:
καὶ ἰδὼν τὸν ἀμαλήκ, καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ, εἶπεν, ἀρχὴ ἐθνῶν ἀμαλήκ, καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν ἀπολεῖται. καὶ ἰδὼν τὸν κεναῖον, καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ,

D

Primitiua chal.

ברך
אמר נתן מלא
רשה עבר עבד
רעה מלל מלך
תוה חזה ידע
עלה שדד גלה
סכה קום רבב
קטל רבב שלט
ירת צלח נחת
אבד שזב קרב
ראש

Interp. chal.

benedictione bñdixisti eis iā tertio. nunc aūt vade in locū tuū: decreuerā eni honorare te: τ ecce priuauit te dñs honore. Dixitq̄ balaā ad balac. Nonne etiā nūciis quos misisti ad me locutus sum dicēs. Si dederit mihi balac domū suā plenā argento τ auro: nō est mihi facultas transgrediēdi decretū verbi dñi: vt faciā bonū aut malū ex volūtate mea. q̄dcūq̄ locutus fuerit dñs: illud loquar. Et nūc ecce ego vado ad populū meū. veni cōsulā tibi qd facies: τ indicabo tibi qd faciet populus hic pplo tuo in fine dierū. Et assumpsit parabolā suā: τ ait. Dicit balaā fili' beor: τ dicit vir qui pulchre videt. Dicit ille q̄ audit verbū a facie dei et sciens scientiā a cōspectu excelsi: q̄ videt visionē a facie oīpotētis: qui cadit: τ reuelatur ei. Uideo eum: et nō modo: intueor eum: sed nō est prope: cum consurget rex de domo iacob: et vngetur xp̄s de domo israel: τ occidet principes moab: τ dñabitur omniū filiorū hominū. et erit idumea hereditas: τ erit seir hereditas inimicis suis. Israel autē prosperabit in substātia. τ descendet vnus de domo iacob: τ perdet eum qui euaserit de ciuitate populorū. Et vidit amalech τ assumpsit parabolā suā τ ait. Principiū bellorū israel fuit amalech: τ extrema eius in eternū perdentur. Et vidit salameū τ assumpsit parabolā suam:

Transla. Chal.

ברכא מברכת להון דנן תלת זמנין: וכען איזל לך לאתרך אמרית יקרא איקרינך והא
מנעך יי מן יקר: ואמר בלעם לבלק הלא אף לאזגדך דשלחת לותי מלילית למימר:
אם יתן לי בלק מלי ביתיה כסף ודהב לית לי רשו למעבר על גזירת מימרא דיי
למעבד טבא או בישא מרעותי דימליל יי יתיה אימליל: וכען הא אנא אזיל לעמי
איתא אמלכינך מה תעביד ואחוי לך דיעביד עמא הדין לעמך בסוף יומיא: ונטל מתליה
ואמר אמר בלעם בר בעור ואמר גברא דשפיר חזי: אמר דשמע מימר מן קדם אל וידע
מדע מן קדם עלאה דחיזו מן קדם שדי חזי שכיב ומתגלי ליה: חזיתיה ולא כען
סכיתיה ולא איתוהי קריב כד יקום מלכא מדבית יעקב ויתרבא משיחא מדבית
ישראל ויקטול רברבי מואב וישלוט בכל בני אנשא: ויהא אדום ירותא ויהא
ירותא שעיר לבעלי דבבוהי וישראל יצלח בנכסין: ויחות חד מדבית יעקב ויובד
משיזיב מקרית עממיא: וחזא ית עמלקאה ונטל מתליה ואמר ריש קרביא דישראל
הוה עמלק וסופיה לעלמא יאבד: וחזא ית שלמאה ונטל מתליה

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

dixit: fortis habitatio tua: ⁊ si posueris in petra
εἶπεν, ἰσχυρὰ ἡ κατοικία σου, καὶ ἐὰν θῇς ἐν πέτρᾳ τὴν
nidū tuū: ⁊ si fact⁹ fuerit beor nidus inidia
νοσσιάν σου, καὶ ἐὰν γένηται τῷ βεὼρ νοσσιὰ πανουρ
tiæ: assyrii te captiuabūt. ⁊ assumēs
γίας, ἀσσύριοι σε αἰχμαλωτεύσουσι. καὶ ἀναλαβὼν
parabolā suā: dixit: heu heu: qs viuet: qñ
τὴν παραβολὴν αὐτοῦ, εἶπεν, ὦ ὦ, τίς ζήσεται, ὅταν
posuerit ista de⁹: ⁊ exibit de manu italoꝝ. ⁊
θῇ ταῦτα ὁ θεός, καὶ ἐξελεύσεται ἐκ χειρὸς κιτιαίων. καὶ
affligēt asur: ⁊ affligēt hebræos. ⁊ hi
κακώσουσιν ἀσσοὺρ, καὶ κακώσουσιν ἑβραίους. καὶ αὐ
vnanimiter pibūt. ⁊ surgēs balaam a
τοὶ ὁμοθυμαδὸν ἀπολοῦνται. καὶ ἀναστὰς βαλαὰμ ἀπῆλ
biit: reuersus in locū suū. reuersus āt
θεν, ἀποστραφεὶς εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. ἀποστραφεὶς δὲ
⁊ balaac abiit ad sua.
καὶ βαλὰκ ἀπῆλθε πρὸς ἑαυτοῦ. Ca. 25.

A Et māsit israel in sethim: ⁊ contaminat⁹ ē
Καὶ κατέλυσεν ἰσραὴλ ἐν σαττίν, καὶ ἐβεβηλώθη
populus vt fornicaret in filias moab. ⁊ voca
Iosue. 22.d. ὁ λαὸς ἐκπορνεῦσαι εἰς τὰς θυγατέρας μωάβ. καὶ ἐκά
uerūt ipsos ad sacrificia idoloꝝ suoꝝ:
λεσαν αὐτοὺς ἐπὶ τῶν θυσιῶν τῶν εἰδώλων αὐτῶν,
⁊ comedit populus de sacrificiis eoꝝ: ⁊ adora
καὶ ἔφαγεν ὁ λαὸς τῶν θυσιῶν αὐτῶν, καὶ προσεκύνη
uit idola eoꝝ: ⁊ sacrificauit israel beel
σε τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν, καὶ ἐτελέσθη ἰσραὴλ τῷ βεελ
phegor: ⁊ iratus ē furore dñs israel: ⁊ dixit dñs
φεγώρ, καὶ ὠργίσθη θυμῷ κς τῷ ἰσραήλ, καὶ εἶπε κς τῷ
moysi: accipe oēs duces populi ⁊
μωυσῇ, λάβε πάντας τοὺς ἀρχηγοὺς τοῦ λαοῦ καὶ
traduc eos dño cōtra solē.
παραδειγμάτισον αὐτοὺς κυρίῳ ἀπέναντι τοῦ ἡλίου.
B ⁊ auertetur ira furoris dñi ab israel.
καὶ ἀποστραφήσεται ὀργὴ θυμοῦ κυρίου ἀπὸ ἰσραήλ.
⁊ dixit moyses tribub⁹ israel: occidite
Exo. 32.f. καὶ εἶπε μωυσῆς ταῖς φυλαῖς ἰσραήλ, ἀποκτείνατε
vnusquisq; domesticū suū q̄ sacrificauit beel
ἕκαστος τὸν οἰκεῖον αὐτοῦ τὸν τετελεσμένον τῷ βεελφε
phegor. ⁊ ecce hō ex filiis israel veniēs ad
γώρ. καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἐλθὼν προσ
duxit frēz suū ad madianitē co
ήγαγε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ πρὸς τὴν μαδιανῖτιν ἐναν
rā moyse: ⁊ corā omni cōgregatiōe filioꝝ israel. ipsi
τίον μωυσῆ, καὶ ἐναντίον πάσης συναγωγῆς υἱῶν ἰσραήλ. αὐτοὶ
āt flebāt apud hostiū tabernaculi testimonii. ⁊ vidēs
δὲ ἔκλαιον παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. καὶ ἰδὼν
phinees filius eleazar filii aaron sacerdotis: surrexit de medio
φινεὲς υἱὸς ἐλεάζαρ υἱοῦ ἀαρὼν τοῦ ἱερέως, ἐξανέστη ἐκ μέσου τῆς
cōgregatiōis. ⁊ accipiēs pugionē in manu intrauit post
συναγωγῆς. καὶ λαβὼν σειρομάστην ἐν τῇ χειρὶ εἰσῆλθεν ὀπίσω
hoiem israelitē: in caminū. ⁊ pfodit
τοῦ ἀνθρώπου τοῦ ἰσραηλίτου, εἰς τὴν κάμινον. καὶ ἀπεκέντησεν

Trāsla.B.Hiero.

ait. Robustū quidē est habitaculū tuū: sed si in petra posueris nidū tuū: & fueris electus de stirpe cin: quādiu poteris pmanere? Assur.n. capiet te. Assumptaq; parabola iterū locutus est. Heu qs victur⁹ est: qñ ista faciet deus. Venient i trierib⁹ de italia: supabūt assyrios: vastabūtq; hebreos: & ad extremū et ipi pibūt. Surrexitq; balaā: & reuersus ē i locū suū. balac quoq; via q̄ venerat rediit.

Ca.25. Morabatur āt eo tpe israel i sethim: & fornicatus est ppl's cū filiabus moab q̄ vocauerūt eos ad sacrificia sua. At illi comederūt & adorauerūt deos earū. Initiatusq; est israel beelphegor. Et iratus dñs ait ad moysen. Tolle cunctos principes populi: & suspende eos cōtra solē in patibulis: vt auertatur furor meus ab isrl'. Dixitq; moyses ad iudices israel. Occidat vnusquisq; pximos suos: qui initiati sūt beelphegor. Et ecce vnus de filiis israel intrauit corā fribus suis ad scortū madianitē vidēte moyse & oī turba filiorū israel: qui flebant añ fores tabernaculi. Qd cū vidisset phinees filius eleazari filii aarō sacerdotis: surrexit de medio multitudinis. & arrepto pugiōe ingressus est post virum israelitem i lupanar: & perfodit

Tex.Heb. Nu. Ca.xxv.

וַיֹּאמַר אֵיתָן מוֹשָׁבֶךָ וְשִׂים בַּסֶּלַע
קִנֶּךָ: כִּי אִם יִהְיֶה לְבָעֵר קָיִן עַד
מָה אַשּׁוּר תִּשְׁבֶּךָּ: וַיִּשָּׂא מְשָׁלוֹ
וַיֹּאמַר אוֹי מִי יִחְיֶה מִשֻּׂמוֹ אֵל:
וְצִים מִיַּד כִּתִּים וְעִנּוּ אַשּׁוּר וְעִנּוּ
עֵבֶר וְגַם הוּא עֲדֵי אֹבֵד: וַיָּקָם
בִּלְעָם וַיֵּלֶךְ וַיָּשָׁב לִמְקֹמוֹ וְגַם בָּלָק
הָלַךְ לְדַרְכּוֹ: וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל
Ca.xxv.
בַּשִּׁטִּים וַיָּחֶל הָעָם לִזְנוֹת אֶל
בְּנוֹת מוֹאָב: וַתִּקְרֶאןָ לָעָם לְזִבְחֵי
אֱלֹהֵיהֶן וַיֹּאכַל הָעָם וַיִּשְׁתַּחֲווּ
לֵאלֹהֵיהֶן: וַיִּצָּמֶד יִשְׂרָאֵל לְבַעַל
פְּעוֹר וַיִּחַר אַף יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל:
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה קַח אֶת כָּל
רָאשֵׁי הָעָם וְהוֹקַע אוֹתָם לַיהוָה
נֶגֶד הַשָּׁמֶשׁ וְיָשֹׁב חֲרוֹן אַף יְהוָה
מִיִּשְׂרָאֵל: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל
שֹׁפְטֵי יִשְׂרָאֵל הִרְגוּ אִישׁ אֲנָשָׁיו
הַנִּצְמָדִים לְבַעַל פְּעוֹר: וְהִנֵּה
אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּא וַיַּקְרֵב
אֶל אֶחָיו אֶת הַמִּדְיָנִית לְעֵינֵי
מֹשֶׁה וּלְעֵינֵי כָּל עֲדַת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְהֵמָּה בֹכִים פֶּתַח אֹהֶל
מוֹעֵד: וַיַּרְא פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן
אַהֲרֹן הַכֹּהֵן וַיָּקָם מִתּוֹךְ הָעֵדָה
וַיִּקַּח רֹמַח בְּיָדוֹ: וַיָּבֹא אַחַר
אִישׁ יִשְׂרָאֵל אֶל הַקֻּבָּה וַיִּדְקֹר

Pritiua heb.

יָשַׁב שׂוּם
קָנַן הָיָה
שָׁבָה
חָיָה שׂוּם
צָוָה עָנָה
קוּם
שׁוּב קוּם
Ca.xxv.
חָלַל זָנָה
בָּנָה קָרָא
אָכַל שָׁחָה
צָמַד
חָרָה
לָקַח
יָקַע
שׁוּב חָרָה
צָמַד
בּוֹא קָרַב
יָעַד
בָּכָה
יָעַד רָאָה
קוּם
לָקַח בּוֹא
דָּקַר

Transla.Chal.

וַאֲמַר תַּקִּיף בֵּית מוֹתְבָךְ וְשַׁוִּי בִּכְרַך תַּקִּיף מְדוֹרָךְ: אֲרֵי אִם יְהֵא לְשֵׁיצָאָה שַׁלְמָאָה
אַתּוּרָאָה יִשְׁבֵּינָךְ: וּנְטַל מַתְלֵיהּ וַאֲמַר וַי לְחַיָּבַיָּא דְּיֵיחוּן כַּד יַעֲבֵד אֱלָהָא יָת אִלֵּין:
וְסִיעָן יִצְטָרְחָן מִן רוֹמָאֵי וִיעַנּוּן לְאַתּוּר וִישַׁעְבְּדוּן לְעֵבֶר פְּרָת וְאַף אִנּוּן לְעָלְמָא יֵיבְדוּן:
וְקָם בִּלְעָם וַאֲזַל וְתָב לְאַתְרֵיהּ וְאַף בָּלָק אֲזַל לְאָרְחֵיהּ: Ca.xxv. וִיתֵב יִשְׂרָאֵל
בְּשִׁטִּים וְשָׁרִי עַמָּא לְמִטְעֵי בָּתַר בְּנָת מוֹאָב: וּקְרָאָה לְעַמָּא לְדִבְחֵי טַעֲוָתְהֶן וַאֲכַל עַמָּא
וּסְגִידוּ לְטַעֲוָתְהֶן: וְאִתְחַבַּר יִשְׂרָאֵל לְפָלְחֵי בַּעֲלָא פְּעוֹר וּתְקֵיף רוּגְזָא דַּייָ בְּיִשְׂרָאֵל:
וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה דְּבַר יָת כָּל רֵישֵׁי עַמָּא וְדוּן וּקְטוֹל דְּחַיָּיב קְטוֹל קֳדָם יְיָ לָקֳבֵל
שִׁמְשָׁא וִיתוּב תְּקוֹף רוּגְזָא דַּייָ מִיִּשְׂרָאֵל: וַאֲמַר מֹשֶׁה לְדַיָּנֵי יִשְׂרָאֵל קְטוּלוּ גְּבַר
גַּבְרוֹהִי דְּאִתְחַבַּרוּ לְפָלְחֵי בַּעֲלָא פְּעוֹר: וְהָא גַּבְרָא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲתָא וְקָרֵיב לְוָת אֲחוֹהִי
יָת מִדְיָנֵיתָא לְעֵינֵי מֹשֶׁה וּלְעֵינֵי כָּל כְּנִשְׁתָּא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאִנּוּן בָּכָן בִּתְרַע מַשְׁכַּן
זִמְנָא: וַחֲזָא פִּינְחָס בַּר אֶלְעָזָר בַּר אַהֲרֹן כַּהֲנָא וְקָם מִגּוֹ כְּנִשְׁתָּא וּנְסֵיב רוּמְחָא
בִּידֵיהּ: וְעַל בָּתַר גַּבְרָא בַּר יִשְׂרָאֵל לְקֻבְּתָא וּבְזַע

Interp.chal.

et ait: robusta est dom⁹ habitatiōis tue: ponēq; in ciuitate fortissima hitaculū tuū. Si eni fuerit salame⁹ in cōsumationes: assyri⁹ captiuabit te. ⁊ assūpsit parabolā suā ⁊ ait. Ve perdēdus q̄ vixerit qñ faciet de⁹ hec. Et naues venient a romanis: ⁊ affligēt assyriam ⁊ subiicient trans flumē euphratē: ⁊ illi quoq; in eternū peribūt. Surrexitq; balaam ⁊ abiit ⁊ reuersus est in locū suū: balac quoq; abiit in viam suam. Ca.25.

Morabatur aūt israel in setim: ⁊ cepit pplūs fornicari cū filiab⁹ moab: ⁊ vocauerūt populū ad sacrificia idoloꝝ suoꝝ: ⁊ comedit popul⁹: ⁊ adorauerūt idola eoꝝ. Cōiunctusq; ē israel cultorib⁹ beelphegor: et iratus est furor dñi cōtra israel. et dixit dñs. Tolle oēs pncipes populi: ⁊ iudica ⁊ occide illū q̄ reus fuerit morte corā dño cōtra solē: vt auertatur ira furoris dñi ab israel. Dixitq; moyses iudicibus israel. Occidat vnusquisq; viros suos q̄ cōiuncti sunt cultoribus beelphegor. Et ecce vir de filiis israel venit: ⁊ attulit ad fratres suos madianitē ante oculos moysi ⁊ ante oculos oīs cōgregationis filioꝝ israel: ⁊ illi flebāt in ostio tabernaculi federis. Et vidit phinees fili⁹ eleazar filii aaron sacerdotis: ⁊ surrexit de medio cōgregationis: ⁊ tulit lanceā in manu sua: et venit post virum israelitam in lupanar: ⁊ perfodit

Pritiua chal.

יְתַב שְׁנָה דוּר
שְׁבָה תּוּב חְיָה
צְרַח עֲנָה שְׁעְבַד
קוּם תּוּב
שְׁרָא טְעָה
חְבַר
רְאשׁ תּוּב
תּוּב דּוּן
חְבַר
מְנָה שְׁכַן
קוּם נְוָה עַל

Primitiua heb.

Ter. Heb.

את שניהם את איש ישראל — שנה
ואת האשה אל קבתה ותעצר — קבה עצר
המגפה מעל בני ישראל: ויהיו — נגף היה
המתים במגפה ארבעה ועשרים — מות רבע
אלף: וידבר יהוה אל משה — דבר
לאמר: פינחס בן אלעזר בן
אהרן הכהן השיב את חמתי — שוב
מעל בני ישראל בקנאו את
קנאתי בתוכם ולא כליתי את — כלה
בני ישראל בקנאתי: לכן אמר
הנני נתן לו את בריתי שלום: — ברת שלם
והיתה לו ולזרעו אחריו ברית — היה
כהנת עולם תחת אשר קנא — עלם
לאלהיו ויכפר על בני ישראל: — כפר
ושם איש ישראל המכה אשר — נכה
הכה את המדינית זמרי בן סלוא
נשיא בית אב לשמעני: ושם — נשא
האשה המכה המדינית כזבי
בת צור ראש אמות בית אב — אם
במדין הוא: וידבר יהוה אל
משה לאמר: צרור את המדינים — צור
והכיתם אותם: כי צררים הם — נכה צור
לכם בנכליהם אשר נכלו לכם
על דבר פעור ועל דבר כזבי
בת נשיא מדין אחתם המכה — בנה אח נכה
ביום המגפה על דבר פעור: — נגף

Ca. xxvi.

ויהי אחרי המגפה — היה

Trāsla. B. Hiero.

ambos simul virum scilicet & mulierem in locis genitalibus. Cessauitqꝫ plaga a filiis israel. & occisi sunt viginti quattuor milia hominū. Dixitqꝫ dñs ad moysen. Phinees filius eleazari filii aarō sacerdotis auertit iram meam a filiis israel: quia zelo meo cōmotus ē contra eos: vt non ipse delerē filios israel ī zelo meo. Idcirco loq̄re ad eum. Ecce do ei pacē federis mei: & erit tam ipsi q̄ȝ semini eius pactum sacerdotii sempiternū quia zelatus est pro deo suo: & expiauit scelus filiorū israel. Erat aūt nomē viri israelite qui occisus est cum madianitide: zābri filius salumi dux de cognatione & tribu symeonis. Porro mulier madianitis: q̄ pariter interfecta ē: vocabatur cozbi filia sur principis nobilissimi madianitarum. Locutusqꝫ est dñs ad moysē dicens. Hostes vos sentiant madianite: & percutite eos: quia & ipsi hostiliter egerūt contra vos: & decepere insidiis per idolum phogor & cozbi filiam ducis madiā sororē suam: que pcussa est in die plage pro sacrilegio phogor. Ca. 26

Postq̄ noxiorū sanguis effusus est:

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

ambos hominē israelitē: &
ἀμφοτέρους τόν τε ἄνθρωπον τὸν ἰσραηλίτην, καὶ
mulierē p vuluā ei⁹: & cessauit C
τὴν γυναῖκα διὰ τῆς μήτρας αὐτῆς, καὶ ἐπαύσα
plaga a filijs israel: & fuerūt
το ἡ πληγὴ ἀπὸ τῶν υἱῶν ἰσραήλ, καὶ ἐγένον
mortui in plaga quattuor & vi 1. Cor.
το οἱ τεθνηκότες ἐν τῇ πληγῇ τέσσαρες καὶ εἴ 10. d.
ginti milia. & locut⁹ ē dñs ad moysen:
κοσι χιλιάδες. καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν,
dicēs: finees fili⁹ eleazar filij aaron sa
λέγων. φινεὲς ὁ υἱὸς ἐλεάζαρ υἱοῦ ἀαρὼν τοῦ ἱε
cerdotis sedauit furorē meū a filijs is
ρέως κατέπαυσε τὸν θυμόν μου ἀπὸ υἱῶν ἰσ
rael cū zelaret meū zelū īter eos:
ραὴλ ἐν τῷ ζηλῶσαί μου τὸν ζῆλον ἐν αὐτοῖς, Eccl.
& nō pdidi filios israel in ze 45. d.
καὶ οὐκ ἐξανήλωσα τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ ἐν τῷ ζή 1. Mac. 2. d.
lo meo. sic dic: ecce ego do ei
λῳ μου. οὕτως εἶπον, ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι αὐτῷ
testamētū meū testamētū pacis: & erit ei
τὴν διαθήκην μου διαθήκην εἰρήνης, καὶ ἔσται αὐ
& semini eius post eū testamētū
τῷ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ᾽ αὐτὸν διαθήκη
sacerdotij sempiterni: qꝫ zelauit deo suo: &
ἱερατείας αἰωνία, ἀνθ᾽ ὧν ἐζήλωσε τῷ θεῷ αὐτοῦ, καὶ
placauit p filijs israel. at nomē homi D
ἐξιλάσατο περὶ τῶν υἱῶν ἰσραήλ. τὸ δὲ ὄνομα τοῦ ἀνθρώ
nis israelite pcussi: q pcussus ē cū
που τοῦ ἰσραηλίτου τοῦ πεπληγότος, ὃς ἐπεπλήγει με
madianitide: zambri: fili⁹ salo: pnceps do
τὰ τῆς μαδιανίτιδος, ζαμβρὶ, υἱὸς σαλώ, ἄρχων οἴ
m⁹ familie simeō. & nomē mulieri
κου πατριᾶς συμεών. καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ τῇ
madianitidi pcusse: cozbi: filia
μαδιανίτιδι τῇ πεπληγυίᾳ, χασβί, θυγάτηρ
sur: pncipis gētis omoth: dom⁹ familie est
σοὺρ, ἄρχοντος ἔθνους ὀμμώθ, οἴκου πατριᾶς ἐστὶ
madianitaꝫ. & locut⁹ ē dñs ad moysē:
τῶν μαδιὰν. καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν,
dicens: loquere filijs israel: dicens:
λέγων, λάλησον τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ, λέγων,
succēsete madianitis: & pcutite eos:
ἐχθραίνετε τοῖς μαδιηναίοις, καὶ πατάξατε αὐ Infra.
qꝫ inimici sūt ipsi vobis in dolo: 31. b.
τούς, ὅτι ἐχθραίνουσιν αὐτοὶ ὑμῖν ἐν δολιότητι,
quācūqꝫ decipiūt vos p phogor: & p cozbi fili
ὅσα δολιοῦσιν ὑμᾶς διὰ φογὼρ καὶ διὰ χασβὶ θυγα
am pncipis madian sororē eoꝫ pcussam
τέρα ἄρχοντος μαδιὰν ἀδελφὴν αὐτῶν τὴν πεπληγυῖ
in die plage pp phogor.
αν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς πληγῆς διὰ φογώρ. Ca. 26.
Et factū ē post plagā: A
καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν πληγὴν,

Primitiua chal.

אתתא כלה
הוה מות רבע
אמר תוב חמה
קנא שצא קום
הוה
קטל רבב
ראש
צוק
נכל עסק
אח

Interp. chal.

ambos virum .s. israelitā & mulierē per ventrem suū: et cessauit pestis a filijs israel. Fueruntqꝫ qui mortui sunt in peste viginti & quattuor milia. Locutusqꝫ est dño cum moyse dicens. Phinees filius eleazari filij aaron sacerdotis auertit iram meam a filijs israel: cum zelauerit zelum meum in medio eorum: et non consumerē filios israel zelo meo. Idcirco dic ei. ecce ego statuo illi pacē federis mei. eritqꝫ ei & filijs eius post eum pactum sacerdotij sempiternum: eo q zelatus est coram deo suo: & placauit pro filijs israel. Nomen autem viri israelite occisi qui occisus est cum madianitide erat zamri fili⁹ salu principis domus paterne de tribu simeonis. Et nomen mulieris madianitidis que occisa est erat cozbi filia sur qui erat princeps nationis domus paterne in madian. Locutusqꝫ est dominus cum moyse dicens. Affligite madianitas: & occidite eos. quia ipsi afflixerunt vos insidijs suis quibus insidiati sunt cōtra vos per idolum phogor: & per cozbi filiam principis madian sororē suā: que occisa est in die pestis propter phogor. Ca. 26.

Et factum est post pestem:

Transla. Chal.

ית תרויהון ית גברא בר ישראל וית איתתא לקבתה ואתכליאת מותנא מעל בני ישראל:
והוו דמיתו במותנא עשרין וארבעה אלפין: ומליל יי עם משה למימר: פינחס בר
אלעזר בר אהרן כהנא אתיב ית חימתי מעל בני ישראל כד קני ית קנאתי ביניהון
ולא שיציתי ית בני ישראל בקנאתי: בכן אמר הא אנא גזר ליה ית קימי שלם:
ותהי ליה ולבנוהי בתרוהי קים כהנת עלם חלף דקני קדם אלהיה וכפר על בני
ישראל: ושום גברא בר ישראל קטילא דאתקטל עם מדינתא זמרי בר סלוא רב
בית אבא לשבטא דשמעון: ושום איתתא דאתקטילת מדינתא כזבי בת צור ריש
אומי בית אבא במדין הוא: ומליל יי עם משה למימר: אעיק ית מדינאי ותקטלון
יתהון: ארי מעיקין אינון לכון בנכליהון דנכילו לכון על עיסק פעור ועל עיסק כזבי
בת רבא דמדין אחתהון דאתקטילת ביומא דמותנא על עיסק פעור:

והוה בתר מותנא — Ca. xxvi.

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp.latina.

& locut⁹ ẽ dñs ad moysen: & ad eleazar
καὶ ἐλάλησε κς πρὸς μωυσῆν, καὶ πρὸς ἐλεάζαρ τὸν
sacerdotẽ: dicẽs: accipe summã vniuerse cõgregatio
ἱερέα, λέγων, λάβε τὴν ἀρχὴν πάσης συναγω-
nis filioꝝ israel: a viginti ãnis & supra:
s.1.a. γῆς υἱῶν ἰσραὴλ, ἀπὸ εἰκοσαέτους καὶ ἐπάνω,
p domos familiaꝝ ipsoꝝ: ois egrediẽs
κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν, πᾶς ὁ ἐκπορευόμε-
ad preliandũ in israel. & locut⁹ ẽ moy
νος παρατάξασθαι ἐν ἰσραήλ. καὶ ἐλάλησε μωυ-
ses & eleazar sacerdos cũ eis in araboth mo
σῆς καὶ ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς μετ᾽ αὐτῶν ἐν ἀραβὼθ μω-
ab sup iordanẽ cõtra hiericho: dicẽs:
ὰβ ἐπὶ τοῦ ἰορδάνου κατὰ ἱεριχὼ, λέγων,
a viginti ãnis & supra: quẽadmodũ cõsti-
ἀπὸ εἰκοσαέτους καὶ ἐπάνω, ὃν τρόπον συνέ-
tuit dñs moysi. & filij israel q exi
ταξε κύριος τῷ μωυσῇ. καὶ οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ οἱ ἐ-
erũt ex egypto: ruben: primogenit⁹ is-
ξελθόντες ἐξ αἰγύπτου, ῥουβὴν, πρωτότοκος ἰσ-
Gen. rael. filij aũt ruben: enoch popul⁹ enoch
46.b. ραήλ: υἱοὶ δὲ ῥουβὴν, ἐνὼχ δῆμος τοῦ ἐνὼχ τοῦ
Exo. phallu. popul⁹ phallu: esron. popul⁹
6.b. φαλλοῦ. δῆμος τοῦ φαλλουΐ, τῷ ἐσρών. δῆμος τοῦ
1.Pa. esron: charmi: popul⁹ charmi. hi ru
5.b. ἐσρωνί, τῷ χαρμὶ, δῆμος ὁ τοῦ χαρμί. οὗτοι ῥου-
bẽ populi & fuit numeratio eoꝝ tria &
βὴν οἱ δῆμοι καὶ ἐγένετο ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν τρεῖς καὶ
quadraginta milia & septingenti & tri-
τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι καὶ τριά-
ginta. & filij phallu: eliab. & filij eli-
κοντα. καὶ οἱ υἱοὶ φαλλοῦ, ἐλιάβ. καὶ οἱ υἱοὶ ἐλι-
ab: namuel & dathan & abirõ. hi famo
B ἀβ, ναμουὴλ καὶ δαθὰν καὶ ἀβειρών. οὗτοι ἐπί-
sores cõgregatiõis. hi sunt qui insurrexerũt
κλητοι τῆς συναγωγῆς. οὗτοί εἰσιν οἱ ἐπισάντες
cõtra moysen & aaron in cõgregatiõe core: in
ἐπὶ μωυσῆν καὶ ἀαρὼν ἐν τῇ συναγωγῇ κορὲ, ἐν τῇ
rebelliõe dñi. & aperiens terra os su-
ἐπισυστάσει κυρίου. καὶ ἀνοίξασα ἡ γῆ τὸ στόμα αὐ-
um deuorauit eos: & core in morte
τῆς κατέπιεν αὐτοὺς, καὶ κορὲ ἐν τῷ θανάτῳ
cõgregatiõis ei⁹: qñ deuorauit ignis
τῆς συναγωγῆς αὐτοῦ, ὅτε κατέφαγε τὸ πῦρ
quiquaginta & ducentos: & facti
τοὺς πεντήκοντα καὶ διακοσίους, καὶ ἐγενήθη-
s.16.g sũt in signo. at filij core nõ mortui sũt.
σαν ἐν σημείῳ. οἱ δὲ υἱοὶ κορὲ οὐκ ἀπέθανον.
& filij symeõ ppls filioꝝ symeõ na
καὶ οἱ υἱοὶ συμεὼν ὁ δῆμος τῶν υἱῶν συμεὼν τῷ να-
muel. ppls namueli:
μουήλ. δῆμος ὁ ναμουηλί,

Trãsla.B.Hiero.

dixit dominus ad moy
sen & ccccccccccccccccc
eleazarum filium aarõ
sacerdotem. ccccccccc
Numerate omnem sũ
mam filiorum israel ccc
a viginti ãnis & supra
p domos & cognatiões
suas: cunctos qui pos
sunt ad bella procedere
Locuti sũt itaq; moy-
ses & eleazar sacerdos
i cãpestribus moab su
per iordanẽ cõtra hieri
cho ad eos q erãt a vigi
ti annis & supra: cccccc
sicut dñs iperarat. quo
rum iste est numerus. cc
ccc ccccccccccccccccccc
ccc cccccccccccccccccccc
Ruben primogenitus
israel. Huius filius ccc
enoch: a quo familia
enochitarũ: & phallu a
quo familia phalluita-
rum: & esrom a quo fa
milia esromitarum: &
charmi a quo familia
charmitarũ. He sũt fa
milie de stirpe rubẽ: q-
rũ nũerus inuentus est
quadragita tria milia
& septingẽti triginta.
Filius phallu: ccccccccc
eliab. huius filii namu
hel & dathan ccccccccc
& abiron. Isti sunt da-
than & abiron cccccc
principes populi: qui
surrexerũt cõtra moy
sen & aaron in seditiõe
chore qñ aduersus
dñm rebellauerũt: &
apiens terra os suũ de-
uorauit chore morietĩ-
bus plurimis: qñ cõbus
sit ignis ducẽtos quin
qginta viros. Et factũ
est grande miraculũ: vt
chore peunte filii illius
non perirent. Filii sy
meon per cognationes
suas namuhel. ab hoc fa
milia namuhelitarum.

Tex.Heb.

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה וְאֶל | אָמַר
אֶלְעָזָר בֶּן אַהֲרֹן הַכֹּהֵן לֵאמֹר׃
שְׂאוּ אֶת רֹאשׁ כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל | נָשָׂא יָעַד
מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה לְבֵית | עָלָה
אֲבֹתָם כָּל יֹצֵא צָבָא בְּיִשְׂרָאֵל׃
וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֹתָם | דָּבַר
בְּעַרְבֹת מוֹאָב עַל יַרְדֵּן יְרֵחוֹ
לֵאמֹר׃ מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמָעְלָה
כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה וּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל הַיֹּצְאִים מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃
רְאוּבֵן בְּכוֹר יִשְׂרָאֵל בְּנֵי רְאוּבֵן | בָּכַר
חֲנוֹךְ מִשְׁפַּחַת הַחֲנֹכִי לְפַלּוּא מִשְׁפַּחַת | שָׁפַח
הַפַּלֻּאִי׃ לְחֶצְרֹן מִשְׁפַּחַת הַחֶצְרוֹנִי
לְכַרְמִי מִשְׁפַּחַת הַכַּרְמִי׃ אֵלֶּה
מִשְׁפְּחֹת הָראוּבֵנִי וַיִּהְיוּ פְקֻדֵיהֶם | הָיָה
שְׁלֹשָׁה וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וּשְׁבַע | רָבַע
מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים׃ וּבְנֵי פַלּוּא | מָאָה
אֱלִיאָב׃ וּבְנֵי אֱלִיאָב נְמוּאֵל וְדָתָן
וַאֲבִירָם הוּא דָתָן וַאֲבִירָם
קְרוּאֵי הָעֵדָה אֲשֶׁר הִצּוּ עַל מֹשֶׁה | קָרָא יָעַד נָצָה
וְעַל אַהֲרֹן בַּעֲדַת קֹרַח בְּהַצֹּתָם
עַל יְהוָה׃ וַתִּפְתַּח הָאָרֶץ אֶת פִּיהָ | פָּתַח פֶּה
וַתִּבְלַע אֹתָם וְאֶת קֹרַח בְּמוֹת | בָּלַע
הָעֵדָה בַּאֲכֹל הָאֵשׁ אֵת חֲמִשִּׁים
וּמָאתַיִם אִישׁ וַיִּהְיוּ לְנֵס׃ וּבְנֵי קֹרַח | מֵאָה הָיָה נָסַס
לֹא מֵתוּ׃ בְּנֵי שִׁמְעוֹן לְמִשְׁפְּחֹתָם | מוּת
לִנְמוּאֵל מִשְׁפַּחַת הַנְּמוּאֵלִי

Transla.Chal.

וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה וּלְאֶלְעָזָר בַּר אַהֲרֹן כַּהֲנָא לְמֵימָר׃ קַבִּילוּ יָת חוּשְׁבַּן כָּל כְּנִשְׁתָּא
דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל מִבַּר עֶשְׂרִין שְׁנִין וּלְעֵילָא לְבֵית אֲבָהַתְהוֹן כָּל נָפֵיק חֵילָא בְּיִשְׂרָאֵל׃
וּמַלִּיל מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר כַּהֲנָא וַאֲמַרוּ לְמִמְנֵי יָתְהוֹן בְּמֵישְׁרַיָּא דְמוֹאָב עַל יַרְדְּנָא דִירֵחוֹ
לְמֵימָר׃ מִבַּר עֶשְׂרִין שְׁנִין וּלְעֵילָא כְּמָא דְפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל דִּנְפַקוּ
מֵאַרְעָא דְמִצְרָיִם׃ רְאוּבֵן בּוּכְרָא דְיִשְׂרָאֵל בְּנֵי רְאוּבֵן חֲנוֹךְ זַרְעִית חֲנוֹךְ לְפַלּוּא זַרְעִית
פַּלּוּא׃ לְחֶצְרוֹן זַרְעִית חֶצְרוֹן לְכַרְמִי זַרְעִית כַּרְמִי׃ אִלֵּין זַרְעֲיַת רְאוּבֵן וַהֲווֹ מִנְיָנֵיהוֹן
אַרְבְּעִין וּתְלָתָא אַלְפִין וּשְׁבַע מְאָה וּתְלָתִין׃ וּבְנֵי פַלּוּא אֱלִיאָב׃ וּבְנֵי אֱלִיאָב נְמוּאֵל
וְדָתָן וַאֲבִירָם הוּא דָתָן וַאֲבִירָם מְעַרְעֵי כְנִישְׁתָּא דְּאִתְכַּנַּשׁוּ עַל מֹשֶׁה וְעַל אַהֲרֹן
בִּכְנִישְׁתָּא דְקֹרַח בְּאִתְכַּנּוֹשֵׁיהוֹן עַל יְיָ׃ וּפְתַחַת אַרְעָא יָת פּוּמַהּ וּבְלַעַת יָתְהוֹן וְיָת
קֹרַח בְּמוֹתָא דִּכְנִישְׁתָּא כַּד אֲכַלַת אֶשָּׁתָא יָת מָאתָן וְחַמְשִׁין גֻּבְרָא וַהֲווֹ לְאָת׃ וּבְנֵי
קֹרַח לָא מִיתוּ׃ בְּנֵי שִׁמְעוֹן לְזַרְעֲיָתְהוֹן לִנְמוּאֵל זַרְעִית נְמוּאֵל

Interp.chal.

dixit dñs ad moysen & ad eleazarũ filium aaron sacer
dotis dicẽdo. Accipe summã oĩs cetus filioꝝ israel:
a viginti annis & supra per domos patrũ suoꝝ omniũ
egredientiũ in exercitũ in israel. Locutusq; ẽ moyses
et eleazarus sacerdos: decreueruntq; nũerare eos in
cãpestribus moab iuxta iordanẽ hiericho a viginti an
nis & supra sicut dñs preceperat moysi & filiis israel
qui egressi sunt de terra egypti. Ruben primogenit⁹
israel: filij ruben: de enoc fuit familia enochitarum:
de phalu familia phaluitarũ: de esron familia esroni
tarum: de charmi familia charmitarũ. He sunt fami
lie ruben. Et fuit numerus earum quadraginta tria
milia & septingenti & triginta. Filij autẽ phalu: eliab
et filij eliab nemuel & datan & abiram: ipsi sunt datan
et abiram qui vocabãtur ad conciliũ: qui congregati
sunt contra moysen & cõtra aaron in congregatione
chore: quando congregati sunt contra dominũ: & ape
ruit terra os suũ & deglutiuit eos & chore in morte cõ
gregationis: quãdo combussit ignis ducentos & quin
quaginta viros: & facti sunt in signũ. Filij autem cho
re non fuerunt mortui. Filij simeon per familias suas:
de namuel fuit familia namuelitarum: cccccccc

Primitiua chal.

שְׁנָה עֲלָה
מְנָה שְׁרָא
אֲמַר
הֲוָה מְנָה
רְבַע
עֲרַע כְּנַשׁ
מְאָה הֲוָה
מוּת

לְיָמִין מִשְׁפַּחַת הַיָּמִינִי לְיָכִין
מִשְׁפַּחַת הַיָּכִינִי׃ לְזֶרַח מִשְׁפַּחַת
הַזַּרְחִי לְשָׁאוּל מִשְׁפַּחַת הַשָּׁאוּלִי׃
אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת הַשִּׁמְעֹנִי שְׁנַיִם
וְעֶשְׂרִים אֶלֶף וּמָאתָיִם׃ בְּנֵי גָד
לְמִשְׁפְּחֹתָם לִצְפוֹן מִשְׁפַּחַת הַצְּפוֹנִי
לְחַגִּי מִשְׁפַּחַת הַחַגִּי לְשׁוּנִי
מִשְׁפַּחַת הַשּׁוּנִי׃ לְאָזְנִי מִשְׁפַּחַת
הָאָזְנִי לְעֵרִי מִשְׁפַּחַת הָעֵרִי׃
לַאֲרוֹד מִשְׁפַּחַת הָאֲרוֹדִי לְאַרְאֵלִי
מִשְׁפַּחַת הָאַרְאֵלִי׃ אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת
רָבַע בְּנֵי גָד לִפְקֻדֵיהֶם אַרְבָּעִים אֶלֶף
וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃ בְּנֵי יְהוּדָה עֵר וְאוֹנָן
מֵאָה וַיָּמָת עֵר וְאוֹנָן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃ וַיִּהְיוּ
מוּת הָיָה בְנֵי יְהוּדָה לְמִשְׁפְּחֹתָם לְשֵׁלָה
שָׁפַח מִשְׁפַּחַת הַשֵּׁלָנִי לְפֶרֶץ מִשְׁפַּחַת
הַפַּרְצִי לְזֶרַח מִשְׁפַּחַת הַזַּרְחִי׃
וַיִּהְיוּ בְנֵי פֶרֶץ לְחֶצְרֹן מִשְׁפַּחַת
הַחֶצְרֹנִי לְחָמוּל מִשְׁפַּחַת הֶחָמוּלִי׃
אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת יְהוּדָה לִפְקֻדֵיהֶם
שִׁשָּׁה וְשִׁבְעִים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃
בְּנֵי יִשָּׂשכָר לְמִשְׁפְּחֹתָם תּוֹלָע
מִשְׁפַּחַת הַתּוֹלָעִי לְפֻוָּה מִשְׁפַּחַת
הַפּוּנִי׃ לְיָשׁוּב מִשְׁפַּחַת
הַיָּשֻׁבִי לְשִׁמְרֹן מִשְׁפַּחַת
הַשִּׁמְרֹנִי׃ אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת יִשָּׂשכָר
לִפְקֻדֵיהֶם אַרְבָּעָה וְשִׁשִּׁים

& iamin: ab hoc familia iaminitarū. iachin: ab hoc familia iachinitarū. zare ab hoc familia zareitarū. saul ab hoc familia saulitarum. He sūt familie de stirpe symeō: quarū ois nūerus fuit viginti duo milia ducēti. Filii gad per cognatiōes suas. sephon: ab hoc familia sephonitarū. aggi ab hoc familia aggitarū. suni ab hoc familia sunitarū. ozni ab hoc familia oznitarū. her ab hoc familia heritarum. arod ab hoc familia aroditarū. arihel ab hoc familia arihelitarum. Iste sunt familie gad: quarū ois nūerus fuit quadraginta milia quīgēti. Filii iuda her & onan: qui ambo mortui sunt in terra chanaan. Fueruntq filii iuda per cognationes suas: sela: a quo familia selaitarū. phares a quo familia pharesitarū. zare a quo familia zareitarū. Porro filii phares esron: a quo familia esronitarū. & amul: a quo familia amulitarū. Iste sunt familie iuda quarū ois nūerus fuit septuaginta sex milia quingenti. Filii isachar per cognatiōes suas. Thola: a quo familia tholaitarum. phua: a quo familia phuaitarum. iasub: a quo familia iasubitarum. semram: a quo familia semramitarū. He sūt cognationes isachar: quarum numerus fuit sexaginta quattuor

iamin: ppl'o iaminic9. iachin popul9
τῷ ἰαμὶν δῆμος ὁ ἰαμινί. τῷ ἰαχὶν δῆμος
iachinitaꝝ. zara popul9 zaraitaꝝ. sa-
ὁ ἰαχινί. τῷ ζαρὰ δῆμος ὁ ζαραΐ, τῷ σα-
ul popul9 saulitic9. hi populi syme-
οὺλ δῆμος ὁ σαουλί. οὗτοι οἱ δῆμοι συμε-
on ex numeratiōe ipsoꝝ: duo ꝛ vi-
ὼν ἐκ τῆς ἐπισκέψεως αὐτῶν, δύο καὶ εἴ-
ginti milia ꝛ ducenti. filij gad: ꝑ
κοσι χιλιάδες καὶ διακόσιοι. οἱ υἱοὶ γάδ, κα-
populos suos. saphon: ppl'o saphonitic9.
τὰ δήμους αὐτῶν. τῷ σαφών, δῆμος ὁ σαφωνί.
aggi: populus aggitic9. suni: popul9
τῷ ἀγγί, δῆμος ὁ ἀγγί. τῷ σουνί, δῆμος ὁ
sunitic9. aze: ppl'o azenitic9. addi: po-
σουνί. τῷ ἀζὲ, δῆμος ὁ ἀζενί. τῷ ἀδδί. δῆ-
pulus additaꝝ. arodi: popul9 aroditaꝝ. ari-
μος ὁ ἀδδί. τῷ ἀροδί, δῆμος ὁ ἀροδί. τῷ ἀρι-
el: popul9 arielitaꝝ. hi populi filioꝝ gad:
ὴλ, δῆμος ὁ ἀριήλ. οὗτοι οἱ δῆμοι υἱῶν γάδ,
ex numeratione ipsoꝝ quadraginta mi-
ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν τεσσαράκοντα χι-
lia ꝛ quingenti. filij iuda: her
λιάδες καὶ πεντακόσιοι. υἱοὶ ἰούδα, ἢρ
ꝛ abnā: selō: ꝛ phares ꝛ zarā. ꝛ
καὶ αὐνάν, σηλών, καὶ φαρὲς καὶ ζαρά. καὶ
mortu9 ē her ꝛ abnā in ꝉra chanaā: ꝛ
ἀπέθανεν ἢρ καὶ αὐνὰν ἐν γῇ χαναάν, καὶ
facti sūt filij iuda ꝑ populos suos:
ἐγένοντο υἱοὶ ἰούδα κατὰ δήμους αὐτῶν,
selō: popul9 selonitic9. phares:
τῷ σηλών, δῆμος ὁ σηλωνί. τῷ φαρὲς,
popul9 pharesitic9. zarā populus zaraitic9.
δῆμος ὁ φαρεσί. τῷ ζαρὰ δῆμος ὁ ζαραΐ.
ꝛ facti sūt filij phares. asron: popu-
καὶ ἐγένοντο οἱ υἱοὶ φαρές. τῷ ἀσρών, δῆ-
lus asronitic9. amul: populus amuli-
μος ὁ ἀσρωνί. τῷ ἀμοὺλ, δῆμος ὁ ἀμου-
taꝝ. hi populi iude scdm nu-
λί. οὗτοι δῆμοι τῷ ἰούδα κατὰ τὴν ἐπι- Gen. 38.a.
merationēꝫ eoꝝ sex ꝛ septuaginta milia
σκοπὴν αὐτῶν ἓξ καὶ ἑβδομήκοντα χιλιά-
ꝛ quingenti. ꝛ filij isachar
δες καὶ πεντακόσιοι. καὶ οἱ υἱοὶ ἰσσάχαρ
ꝑ populos suos. thola: populus
κατὰ δήμους αὐτῶν. τῷ θωλά, δῆμος ὁ
tholaitaꝝ. phua: populus phuaitaꝝ.
θωλαΐ. τῷ φουά, δῆμος ὁ φουαΐ. τῷ
iasub: populus iasubitaꝝ. semran: popu-
ἰασούβ, δῆμος ὁ ἰασουβί. τῷ σαμβράν, δῆ-
lus semraitaꝝ. hi populi isachar ex
μος ὁ σαμβραμί. οὗτοι δῆμοι ἰσσάχαρ ἐξ
numeratione ipsoꝝ quattuoꝛ ꝛ sexaginta
ἐπισκέψεως αὐτῶν τέσσαρες καὶ ἑξήκοντα

C

Prīitiua chal. Interp̄. chal.

de iamin familia iaminitarū: de iachin familia iachinitarū: de zare familia zareitarū: de saul familia saulitarū. He sunt familie symeon: quarū numerus fuit viginti duo milia ꝛ ducēti. Filii gad per cognationes suas: de sephon familia sephonitaꝝ: de aggi familia aggitarum: de suni familia sunitarū: de ozni familia oznitaꝝ: de heri familia heritaꝝ. de arod familia aroditarū: de areli familia arelitaꝝ. He sunt familie filioꝝ gad: quaꝝ nūerus fuit q̄draginta milia ꝛ q̄ngenti. Filij iuda her ꝛ onan: ꝛ mortui sunt her ꝛ onan in terra chanaā. Fueruntq filij iuda ꝑ cognatiōes suas. de sela familia selaitarū: de phares familia pharesitarū: de zare familia zareitaꝝ. fueruntq filij phares: de esron familia esronitaꝝ: de amul familia amulitarum. He sunt familie iuda quarū nūerus fuit septuaginta ꝛ sex milia ꝛ q̄ngenti. Filij isachar ꝑ familias suas: de thola familia tholaitarū: de phua familia phuaitarum. de iasub familia iasubitarū: de semron familia semronitarū. He sunt familie isachar: quarū numerus fuit sexaginta quattuoꝛ

מָנָה
מוּת הָיָה
שִׁית

Transla. Chal.

לְיָמִין זַרְעִית יָמִין לְיָכִין זַרְעִית יָכִין׃ לְזֶרַח זַרְעִית זֶרַח לְשָׁאוּל זַרְעִית שָׁאוּל׃ אִלֵּין
זַרְעִית שִׁמְעוֹן עֶשְׂרִין וּתְרֵין אַלְפִין וּמָאתָן׃ בְּנֵי גָד לְזַרְעֲיָתְהוֹן לִצְפוֹן זַרְעִית צְפוֹן
לְחַגִּי זַרְעִית חַגִּי לְשׁוּנִי זַרְעִית שׁוּנִי׃ לְאָזְנִי זַרְעִית אָזְנִי לְעֵרִי זַרְעִית עֵרִי׃ לַאֲרוֹד
זַרְעִית אֲרוֹד לְאַרְאֵלִי זַרְעִית אַרְאֵלִי׃ אִלֵּין זַרְעִית בְּנֵי גָד לְמִנְיָנֵיהוֹן אַרְבְּעִין אַלְפִין
וַחֲמֵשׁ מְאָה׃ בְּנֵי יְהוּדָה עֵר וְאוֹנָן וּמִית עֵר וְאוֹנָן בְּאַרְעָא דִכְנָעַן׃ וַהֲווֹ בְנֵי יְהוּדָה
לְזַרְעֲיָתְהוֹן לְשֵׁלָה זַרְעִית שֵׁלָה לְפֶרֶץ זַרְעִית פֶּרֶץ לְזֶרַח זַרְעִית זֶרַח׃ וַהֲווֹ בְנֵי פֶרֶץ
לְחֶצְרוֹן זַרְעִית חֶצְרוֹן לְחָמוּל זַרְעִית חָמוּל׃ אִלֵּין זַרְעִית יְהוּדָה לְמִנְיָנֵיהוֹן שַׁבְעִין
וְשִׁתָּא אַלְפִין וַחֲמֵשׁ מְאָה׃ בְּנֵי יִשָּׂשכָר לְזַרְעֲיָתְהוֹן לְתוֹלָע זַרְעִית תּוֹלָע לְפֻוָּה זַרְעִית
פֻּוָּה׃ לְיָשׁוּב זַרְעִית יָשׁוּב לְשִׁמְרוֹן זַרְעִית שִׁמְרוֹן׃ אִלֵּין זַרְעִית יִשָּׂשכָר לְמִנְיָנֵיהוֹן
שִׁתִּין וְאַרְבְּעָה

Trāſla.Grē.lxx.cū interp̄.latina.

milia τ treceenti. filij zabulō ƥ
χιλιάδες καὶ τριακόσιοι. υἱοὶ ζαβουλὼν κατὰ
populos ſuos. ſared: populus ſareditaꝫ.
δήμους αὐτῶν. τῷ σαρὲδ, δῆμος ὁ σαρεδί. τῷ
hellon: popul⁹ hellonitaꝫ. allel: populus
ἀλλὼν, δῆμος ὁ ἀλλωνί. τῷ ἀλλὴλ, δῆμος ὁ
alleitaꝫ. hi populi zabulō ex numera
D ἀλληλί. οὗτοι οἱ δῆμοι ζαβουλὼν ἐξ ἐπισκέ-
tiōe ipſoꝝ ſexaginta milia τ quigen
ψεως αὐτῶν ἑξήκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσι-
ti. filij ioſeph ƥ populos ſuos: manaſ-
οι. υἱοὶ ἰωσὴφ κατὰ δήμους αὐτῶν, μανασ-
ſes τ ephraim. τ filij manaſſe. machir:
σῆ καὶ ἐφραίμ. καὶ υἱοὶ μανασσῆ. τῷ μαχίρ,
populus machiritaꝫ. τ machir genuit ga-
δῆμος ὁ μαχειρί. καὶ μαχὶρ ἐγέννησε τὸν γα-
laad. galaad populus galaaditicus. τ hi
λαάδ. τῷ γαλαάδ δῆμος ὁ γαλααδί. καὶ οὗ-
filij galaad. iezer: populus iezeritaꝫ.
τοι υἱοὶ γαλαάδ. τῷ ἀχιέζερ, δῆμος ἀχιεζερί.
elech: populus elechitaꝫ. eſrihel: populus
τῷ χιλέγ, δῆμος ὁ χιλεγί. τῷ ἰσριήλ, δῆμος ὁ
eſrihelititicus. ſechē: popul⁹ ſechemitaꝫ. ſe
ἰσριηλί. τῷ συχέμ, δῆμος ὁ συχεμί. τῷ σα-
midā: populus ſemiditaꝫ. opher: populus ophe
μαέρ, δῆμος ὁ σαμαερί. τῷ ὀφέρ, δῆμος ὁ ὀφε-
ritaꝫ. τ ſalpaad filio epher nō fuerūt
ρί. καὶ τῷ σαλπαὰδ υἱῷ ὀφὲρ οὐκ ἐγένοντο
Infra. 27.a. ſibi filij: ſed filie. τ hec
αὐτῷ υἱοί, ἀλλὰ θυγατέρες. καὶ ταῦτα τὰ
nomina filiaꝝ: ſalpaad: maala:
ὀνόματα τῶν θυγατέρων σαλπαάδ, μααλά,
τ noa: τ egla: τ melcha: τ therſa.
καὶ νουά, καὶ ἔγλα, καὶ μελχά, καὶ θερσά.
hi populi manaſſe ex numeratiōe ipſoꝝ:
οὗτοι οἱ δῆμοι μανασσῆ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν,
duo τ quiquaginta milia τ ſeptingē-
δύο καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσι-
ti. hi filij ephraim per populos ſuos.
οι. οὗτοι οἱ υἱοὶ ἐφραὶμ κατὰ δήμους αὐτῶν.
ſuthala: populus ſuthalaiticus. becher:
τῷ σουταλά, δῆμος ὁ σουταλαΐ. τῷ βεχέρ,
populus becheritaꝫ. theen: pplꝰ theenitaꝫ.
δῆμος ὁ βεχερί. τῷ ταναί, δῆμος ὁ ταναΐ.
hi filij ſuthala. edem: populus edein⁹.
οὗτοι οἱ υἱοὶ σουταλά. τῷ ἐδέν, δῆμος ὁ ἐδενί.
hi populi ephraim: ex numeratiōe ipſoꝝ duo
οὗτοι οἱ δῆμοι ἐφραίμ, ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν δύο

Trāſla.B.Hiero.

milia trecenti. Filii zabulon p cognatiões ſuas. Sared: a quo familia ſareditarū. helō: a quo familia helonitarum. ialel a quo familia ialelitarum. He ſunt cognatiões zabulon: quarum numerus fuit ſexaginta milia quigēti. Filii ioſeph p cognationes ſuas manaſſe & ephrai. De manaſſe ortus ē machir: a quo familia machiritarū. Machir genuit galaad a quo familia galaadítarū. Galaad habuit filios iezer: a quo familia iezeritarum. & elech a quo familia elechitarum. & aſrihel a quo familia aſrihelitarum. & ſechē a quo familia ſechemitarum. & ſemida a quo familia ſemidaitarū. & epher a quo familia epheritarū. Fuit aūt epher pr̄ ſalphaad: q filios nō habebat ſed tm̄ filias: quarū iſta ſūt nomina maala & noa & egla & melcha & therſa. He ſunt familie manaſſe & numerus earū quinquaginta duo milia ſeptingenti. Filii aūt ephraim p cognatiões ſuas fuerunt hi. Suthala a quo familia ſuthalaitarum. becher a quo familia becheritarū. theen a quo familia theenitarū Porro filius ſuthala fuit heran: a quo familia herenitarū. He ſunt cognationes filiorū effraim: quarū nūerus fuit trigita duo

Ter.Heb.

אֶלֶף וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת׃ בְּנֵי זְבוּלֻן
לְמִשְׁפְּחֹתָם לְסֶרֶד מִשְׁפַּחַת
הַסַּרְדִּי לְאֵלוֹן מִשְׁפַּחַת הָאֵלֹנִי
לְיַחְלְאֵל מִשְׁפַּחַת הַיַּחְלְאֵלִי׃ אֵלֶּה
מִשְׁפְּחֹת הַזְּבוּלֹנִי לִפְקֻדֵיהֶם
שִׁשִּׁים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃ בְּנֵי
יוֹסֵף לְמִשְׁפְּחֹתָם מְנַשֶּׁה וְאֶפְרָיִם׃
בְּנֵי מְנַשֶּׁה לְמָכִיר מִשְׁפַּחַת
הַמָּכִירִי וּמָכִיר הוֹלִיד אֶת גִּלְעָד
לְגִלְעָד מִשְׁפַּחַת הַגִּלְעָדִי׃ אֵלֶּה בְּנֵי — יָלַד
גִלְעָד אִיעֶזֶר מִשְׁפַּחַת הָאִיעֶזְרִי
לְחֵלֶק מִשְׁפַּחַת הַחֶלְקִי׃
וְאַשְׂרִיאֵל מִשְׁפַּחַת הָאַשְׂרְאֵלִי
וְשֶׁכֶם מִשְׁפַּחַת הַשִּׁכְמִי׃ וּשְׁמִידָע
מִשְׁפַּחַת הַשְּׁמִידָעִי וְחֵפֶר מִשְׁפַּחַת
הַחֶפְרִי׃ וּצְלָפְחָד בֶּן חֵפֶר לֹא הָיוּ — הָיָה
לוֹ בָּנִים כִּי אִם בָּנוֹת וְשֵׁם בְּנוֹת — בָּנָה
צְלָפְחָד מַחְלָה וְנֹעָה חָגְלָה מִלְכָּה
וְתִרְצָה׃ אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת מְנַשֶּׁה
וּפְקֻדֵיהֶם שְׁנַיִם וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף
וּשְׁבַע מֵאוֹת׃ אֵלֶּה בְנֵי אֶפְרַיִם
לְמִשְׁפְּחֹתָם לְשׁוּתֶלַח מִשְׁפַּחַת
הַשֻּׁתַלְחִי לְבֶכֶר מִשְׁפַּחַת
הַבַּכְרִי לְתַחַן מִשְׁפַּחַת הַתַּחֲנִי׃
וְאֵלֶּה בְּנֵי שׁוּתָלַח לְעֵרָן
מִשְׁפַּחַת הָעֵרָנִי׃ אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת
בְּנֵי אֶפְרַיִם לִפְקֻדֵיהֶם שְׁנַיִם — שָׁנָה

Priitiua.heb.

Transla.Chal.

אַלְפִין וּתְלָת מְאָה׃ בְּנֵי זְבוּלֻן לְזַרְעִיָתְהוֹן לְסֶרֶד זַרְעִית סַרְדָּ לְאֵילוֹן זַרְעִית אֵי
לְיַחְלְאֵל זַרְעִית יַחְלְאֵל׃ אִלֵּין זַרְעִית זְבוּלֻן לְמִנְיָנֵיהוֹן שִׁתִּין אַלְפִין וַחֲמֵשׁ מְאָה׃ בְּ
יוֹסֵף לְזַרְעִיָתְהוֹן מְנַשֶּׁה וְאֶפְרָיִם׃ בְּנֵי מְנַשֶּׁה לְמָכִיר זַרְעִית מָכִיר וּמָכִיר אוֹלִיד יָ
גִּלְעָד לְגִלְעָד זַרְעִית גִּלְעָד׃ אִלֵּין בְּנֵי גִלְעָד אִיעֶזֶר זַרְעִית אִיעֶזֶר לְחֵלֶק זַרְעִית חֵלֶ
וְאַשְׂרִיאֵל זַרְעִית אַשְׂרִיאֵל וְשֶׁכֶם זַרְעִית שֶׁכֶם׃ וּשְׁמִידָע זַרְעִית שְׁמִידָע וְחֵפֶר זַרְ
חֵפֶר׃ וּצְלָפְחָד בַּר חֵפֶר לָא הֲווֹ לֵיהּ בְּנִין אֱלָהֵין בְּנָן וְשׁוּם בְּנַת צְלָפְחָד מַחְלָה וְ
חָגְלָה מִלְכָּה וְתִרְצָה׃ אִלֵּין זַרְעִית מְנַשֶּׁה וּמִנְיָנֵיהוֹן חַמְשִׁין וּתְרֵין אַלְפִין וּשְׁבַע מְאָ
אִלֵּין בְּנֵי אֶפְרַיִם לְזַרְעִיָתְהוֹן לְשׁוּתֶלַח זַרְעִית שׁוּתֶלַח לְבֶכֶר זַרְעִית בִּכְרָ לְתַחַן
זַרְעִית תַּחַן׃ וְאִלֵּין בְּנֵי שׁוּתֶלַח לְעֵרָן זַרְעִית עֵרָן׃ אִלֵּין זַרְעִית בְּנֵי אֶפְרַיִם לְמִנְיָנֵיה
תְּלָתִין וּתְרֵין

Interp̄.chal.

milia τ trecenti. Filij zabulon per cognatiões ſuas: de ſared familia ſareditarū: de elon familia elonitaꝫ de ialeel familia ialeelitaꝫ. He ſunt cognationes zabulon: quarū nūerus fuit ſexaginta milia τ qngenti. Filij ioſeph ƥ cognationes ſuas manaſſe τ ephraim. Filij manaſſe de machir familia machiritarū: τ machir gēuit galaad: de galaad familia galaaditaꝫ. Iſti ſunt filij galaad: de iezer familia iezeritaꝫ: de elech familia elechitarū: de aſriel familia aſrielitaruꝫ: de ſechem familia ſechemitarū: de ſemida familia ſemidaitarū: de epher familia epheritaꝫ. Salphaad aūt fili⁹ epher nō habuit filios ſed filias. et nomē filiaꝝ ſalphaad: maala τ noa: egla: melcha τ therſa. He ſūt familie manaſſe. τ fuit numerus earū quinquaginta duo milia τ ſeptingenti. Iſti ſunt filij ephraim per familias ſuas: de ſutala familia ſutalaitarū: de becher familia becheritarū: de theen familia theenitarum. Iſti ſunt autē filij ſutala: de heran familia heranitarum. He ſunt cognationes filiorum ephraim: quarū numerus fuit triginta duo

Priitiua chal.

הָיָה בֵּן
מָנָה

Ter. Heb.

ושלשים אלף וחמש מאות אלה · מאה
בני יוסף למשפחתם: בני בנימן
למשפחתם לבלע משפחת הבלעי · שפח
לאשבל משפחת האשבלי לאחירם
משפחת האחירמי: לשפופם
משפחת השופמי לחופם משפחת
החופמי: ויהיו בני בלע ארד ונעמן · היה
משפחת הארדי לנעמן משפחת
הנעמי: אלה בני בנימן למשפחתם
ופקדיהם חמשה וארבעים אלף
ושש מאות: אלה בני דן למשפחתם
לשוחם משפחת השוחמי אלה
משפחת דן למשפחתם: כל
משפחת השוחמי לפקדיהם
ארבעה וששים אלף וארבע · רבע
מאות: בני אשר למשפחתם · מאה
לימנה משפחת הימנה לישוי
משפחת הישוי לבריעה משפחת
הבריעי: לבני בריעה לחבר
משפחת החברי למלכיאל
משפחת המלכיאלי: ושם בת
אשר שרח: אלה משפחת בני
אשר לפקדיהם שלשה וחמשים
אלף וארבע מאות: בני נפתלי
למשפחתם ליחצאל משפחת
היחצאלי לגוני משפחת הגוני:
ליצר משפחת היצרי לשלם

Trāsla. B. Hiero.

milia quingenti. Isti sunt filii ioseph ꝑ familias suas. Filii beniamin in cognationibus suis: bale a quo familia baleitarum. asbel a quo familia asbelitarum. achirā: a quo familia achirāitarū. suphā a quo familia suphamitarū. vpham a quo familia vphamitarū. Filii bale hered & noemā. de hered familia hereditarū. De noeman familia noemanitarū. Hi sunt filii beniamī ꝑ cognatiōes suas: quorū nūerus fuit q̄draginta quinqꝫ milia sexcenti. Filii dan per cognatiōes suas. suhan a quo familia suhanitarum. He sunt cognatiōes dan per familias suas. Oēs fuere suhanite: quorum numerus erat sexaginta q̄ttuor milia quadringenti. Filii aser per cognationes suas: iēna a quo familia iemnaitarū. iessui a quo familia iessuitarū. brie a quo familia brieitarū. Filii brie haber: a quo familia haberitarū. & melchiel a quo familia melchielitarū. Nomen autem filie aser: fuit sara. He cognationes filiorum aser & numerus eorū quinquaginta tria milia quadringenti. Filii neptalim ꝑ cognatiōes suas: iessihel a quo familia iessihelitarum. guni a quo familia gunitarum. iaser a quo familia iaseritarū. sellem: a quo

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

τ trigīta milia τ quīgenti. hi
καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι. οὗ-
populi filioꝝ ioseph ꝑ populos suos. filij
τοι οἱ δῆμοι υἱῶν ἰωσὴφ κατὰ δήμους αὐτῶν. υἱοὶ
beniamin ꝑ populos suos. bale: popu
βενιαμὶν κατὰ δήμους αὐτῶν. τῷ βαλὶ, δῆ-
lus baleitaꝝ. asybel: populus asybelitaꝝ.
μος ὁ βαλεΐ. τῷ ἀσυβὴλ, δῆμος ὁ ἀσυβηλί.
achirā: populus achiramitaꝝ. supha:
τῷ ἀχιράμ, δῆμος ὁ ἀχιραμί. τῷ σωφάν,
populus suphamitaꝝ. vphā: popul' vphamitaꝝ.
δῆμος ὁ σωφανί. τῷ ὠφὰμ, δῆμος ὁ ὠφαμί.
τ fuerūt filij bale: hered: τ noemā.
καὶ ἐγένοντο υἱοὶ βαλὶ, ἀδὰρ, καὶ νοεμάν.
hered: popul' hereditaꝝ. noemā: populus
τῷ ἀδὰρ, δῆμος ὁ ἀδαρί. τῷ νοεμὰν, δῆμος
noemanitaꝝ. hi populi beniamin ꝑ populos
ὁ νοεμανί. οὗτοι οἱ δῆμοι βενιαμὶν κατὰ δήμους
suos: ex numeratiōe ipsoꝝ quinqꝫ τ qua
αὐτῶν, ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν πέντε καὶ τεσ-
dragīta milia τ sexcenti. τ filij
σαράκοντα χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι. καὶ υἱοὶ
dan ꝑ populos suos. subā: populus
δὰν κατὰ δήμους αὐτῶν. τῷ σαμὶ, δῆμος
subamitaꝝ. hi populi dan ꝑ populos
ὁ σαμί. οὗτοι οἱ δῆμοι δὰν κατὰ δήμους
suos. oēs populi subā ꝑ censū
αὐτῶν. πάντες οἱ δῆμοι σαμὶ κατ' ἐπισκοπὰς
eoꝝ quattuor τ sexaginta milia τ q̄
αὐτῶν τέσσαρες καὶ ἑξήκοντα χιλιάδες καὶ τε-
dringenti. filij aser ꝑ populos suos. ia
τρακόσιοι. υἱοὶ ἀσὴρ κατὰ δήμους αὐτῶν. τῷ ἰα-
min: populus iamīnitaꝝ. iesui: populus ies
μὶν, δῆμος ὁ ἰαμινί. τῷ ἰεσουί, δῆμος ὁ ἰεσ-
suitaꝝ. barie: popul' barietaꝝ. hober:
σουΐ. τῷ βαριά, δῆμος ὁ βαριαΐ. τῷ χοβέρ,
populus hoberitaꝝ. melchiel: populus mel
δῆμος ὁ χοβερί. τῷ μελχιὴλ, δῆμος ὁ μελ-
chielitaꝝ. τ nomen filie aser:
χιηλί. καὶ τὸ ὄνομα τῆς θυγατρὸς ἀσὴρ,
sara. hi populi aser ex numeratione
σάρα. οὗτοι οἱ δῆμοι ἀσὴρ ἐξ ἐπισκέψεως
ipsoꝝ tria τ quiquaginta milia τ
αὐτῶν τρεῖς καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ
quadringenti. filij nepthalim ꝑ popu
τετρακόσιοι. οἱ υἱοὶ νεφθαλὶμ κατὰ δή-
los suos. iessihel. popul' iessihelitaꝝ.
μους αὐτῶν. τῷ ἀσιὴλ, δῆμος ὁ ἀσιηλί.
guni: popul' gunitaꝝ. iasser:
τῷ γαυνὶ, δῆμος ὁ γαυνί. τῷ ἰεσὲρ,
populus iasseritaꝝ. sellem:
δῆμος ὁ ἰεσερί. τῷ σελλήμ,

Primitiua chal. מנה · רבע · שות

Interp. chal.

milia q̄ngēti. Isti sunt filij ioseph ꝑ familias suas. Filij beniamin ꝑ cognatiōes suas: de bale familia baleitarū: de asbel familia asbelitaꝝ: de achiram familia achiramitaꝝ: de sephusam familia sephusamitaꝝ: de huphā familia huphamitaꝝ. fuerūtqꝫ filij bale: arde et naamā: de arde familia ardeitaꝝ: de naaman familia naamanitaꝝ. Hi sunt filij beniamin ꝑ cognatiōes suas: quarū nūerus fuit q̄draginta quinqꝫ milia τ sexcēti. Isti sunt filij dan ꝑ cognatiōes suas: de subā familia subamitaꝝ. He sunt familie dan per cognationes suas. Oēs q nūerati sunt de familia subā fuerūt sexaginta q̄ttuor milia τ q̄dringēti. Filij aser ꝑ cognationes suas: de iēna familia iemnaitaꝝ: de iesui familia iesuitarū: de beria familia bereitaꝝ. filioꝝ berie: de heber familia heberitaꝝ: de malchiel familia malchielitaꝝ. Nomē aūt filie aser fuit sara. He sunt familie filioꝝ aser: quarū nūerus fuit quinquaginta tria milia τ q̄dringēti. Filij neptali per cognatiōes suas: de iasiel familia iasielitarū: de guni familia gunitarum. de iaser familia iaseritarum: de sillem

Transla. Chal.

אלפין וחמש מאה אלין בני יוסף לזרעיתהון: בני בנימן לזרעיתהון לבלע זרעית
בלע לאשבל זרעית אשבל לאחירם זרעית אחירם: לשפיפם זרעית שפיפם לחופם
זרעית חופם: והוו בני בלע ארד ונעמן זרעית ארד לנעמן זרעית נעמן: אלין בני בנימין
לזרעיתהון ומניניהון ארבעין וחמשא אלפין ושית מאה: אלין בני דן לזרעיתהון
לשוחם זרעית שוחם אלין זרעית דן לזרעיתהון: כל זרעית שוחם למניניהון שתין
וארבעה אלפין וארבע מאה: בני אשר לזרעיתהון לימנה זרעית ימנה לישוי זרעית
ישוי לבריעה זרעית בריעה: לבני בריעה לחבר זרעית חבר למלכיאל זרעית
מלכיאל: ושום בת אשר שרח: אלין זרעית בני אשר למניניהון חמשין ותלתא
אלפין וארבע מאה: בני נפתלי לזרעיתהון ליחצאל זרעית יחצאל לגוני זרעית גוני
ליצר זרעית יצר לשלם

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

popul' sellemitaꝝ. hi populi nephthalim: ex
δῆμος ὁ σιλλημί. οὗτοι οἱ δῆμοι νεφθαλίμ, ἐξ
numeratione ipsoꝝ quadraginta quinque milia
ἐπισκέψεως αὐτῶν τεσσαράκοντα πέντε χιλιά-
τ quadrigenti. hec numeratio filioꝝ is
δες καὶ τετρακόσιοι. αὕτη ἡ ἐπίσκεψις υἱῶν ἰσ-
rael sexcenta milia τ mille τ septin-
ραὴλ ἑξακόσιαι χιλιάδες καὶ χίλιοι καὶ ἑπτα-
genti τ triginta. τ locut' ē dñs
κόσιοι καὶ τριάκοντα. καὶ ἐλάλησεν κύριος
ad moysen: dicens: istis diuidet terrā
πρὸς μωυσῆν, λέγων, τούτοις μερισθήσεται ἡ γῆ
ut possideāt ex numero nominū ipsoꝝ:
κληρονομεῖν ἐξ ἀριθμοῦ ὀνομάτων αὐτῶν, τοῖς
pluribꝰ maiorē dabis hereditatem: τ
πλείοσι πλεονάσεις τὴν κληρονομίαν, καὶ
paucioribꝰ minorē dabis hereditatē eo-
τοῖς ἐλάττοσιν ἐλαττώσεις τὴν κληρονομίαν αὐ-
rū. vnicuique sicut nūerati sūt dabitur
τῶν. ἑκάστῳ καθὼς ἐπεσκέπησαν δοθήσεται ἡ
hereditas eoꝝ. per sortes diuidetur
κληρονομία αὐτῶν. διὰ κλήρων μερισθήσεται ἡ
terra nominibꝰ: per tribꝰ familiaꝝ suaꝝ
γῆ τοῖς ὀνόμασι, κατὰ φυλὰς πατριῶν αὐτῶν
hereditabūt. diuides ex sorte he-
κληρονομήσουσι. μεριεῖς ἐκ τοῦ κλήρου τὴν κλη-
reditatē eis inter multos τ paucos.
ρονομίαν αὐτοῖς ἀναμέσον πολλῶν καὶ ὀλίγων.
τ filij leui per populos suos. ger-
καὶ οἱ υἱοὶ λευὶ κατὰ δήμους αὐτῶν. τῷ γηρ-
son: pplo gersonitaꝝ. caath: pplo caa-
σών, δῆμος ὁ γηρσωνί. τῷ καάθ, δῆμος ὁ κα-
thitaꝝ. merari: popul' meraritaꝝ. hi populi filioꝝ le
αθί. τῷ μεραρί, δῆμος ὁ μεραρί. οὗτοι οἱ δῆμοι υἱῶν λευ-
ui. pplo lobni: popul' hebroni: popul' mooli.
ί. δῆμος ὁ λοβενί, δῆμος ὁ χεβρωνί, δῆμος ὁ μοολί,
G τ populus musi: τ populus chori. τ caath
καὶ δῆμος ὁ μουσί, καὶ δῆμος ὁ κορί. καὶ καάθ
genuit amrā. at nomen vxoris
ἐγέννησε τὸν ἀμβράμ. τὸ δὲ ὄνομα τῆς γυναικὸς
eius: iochabet: filia leui: que pepit
αὐτοῦ, ἰωχαβέδ, θυγάτηρ λευί, ἣ ἔτεκε
hos leui in egypto: τ pepit
τούτους τῷ λευὶ ἐν αἰγύπτῳ, καὶ ἔτεκεν τῷ
Exo. amrā aaron τ moysen: τ mariam
6.c. ἀμβρὰμ τὸν ἀαρὼν καὶ μωυσῆν, καὶ μαριὰμ
sororē eoꝝ. τ nati sūt aa-
τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν. καὶ ἐγεννήθησαν τῷ ἀα-
ron: et nadab: τ abiu: τ eleazar: τ
ρὼν, ὅ,τε ναδὰβ, καὶ ἀβιούδ, καὶ ἐλεάζαρ, καὶ
ithamar. τ mortuus ē nadab:
ἰθάμαρ. καὶ ἀπέθανεν ναδὰβ,

Trāsla.B.Hiero.

familia sellemitarum.
He sunt cognatiões fi-
liorū neptalim per fa-
milias suas. quorū nūe-
rus quadraginta quin-
que milia quadringenti.
Ista est summa filiorū
israel qui recensiti sunt
sexcenta milia & mille
septingenti
triginta. Locutusque ē
dominus ad
moysen dicēs. Istis di-
uidetur terra
iuxta numerū vocabu-
lorū in possessiones suas.
Pluribus maiorē partē
dabis: & paucioribus
minorē. singulis sicut
nūc recensiti sūt: trade-
tur possessio: ita dūta-
xat vt sors terram
tribubus diuidat & fa-
miliis. Quicquid sorte
cōtigerit: hoc vel plu-
res accipiāt vel paucio-
res. Hic quoque ē nume-
rus filiorū leui per famili-
as suas. Gerson: a quo
familia gersonitarum.
Caath: a quo familia
caathitarum. Merari a
quo familia meraritar-
um. He sunt familie le-
ui. Familia lobni. fami-
lia hebroni.
familia mooli. familia
musi.
familia chori. At vero
caath
genuit amram: qui ha-
buit vxorem
iochabet filiam leui:
que
nata est ei in egypto.
Hec genuit
amram viro suo filios
aaron & moysen
& mariā sororē eorum.
De aaron orti sunt
nadab & abiu &
eleazar & ithamar.
Quorum nadab

Ter.Heb.

משפחת השלמי: אלה משפחת
נפתלי למשפחתם ופקדיהם
חמשה וארבעים אלף וארבע
מאות: אלה פקודי בני ישראל
שש מאות אלף ואלף שבע
מאות ושלשים: וידבר יהוה אל
משה לאמר: לאלה תחלק הארץ
בנחלה במספר שמות: לרב תרבה
נחלתו ולמעט תמעיט נחלתו
איש לפי פקדיו יתן נחלתו: אך
בגורל יחלק את הארץ לשמות
מטות אבתם ינחלו: על פי הגורל
תחלק נחלתו בין רב למעט:
ואלה פקודי הלוי למשפחתם
לגרשון משפחת הגרשני לקהת
משפחת הקהתי למררי משפחת
המררי: אלה משפחת לוי
משפחת הלבני משפחת החברני
משפחת המחלי משפחת המושי
משפחת הקרחי וקהת
הולד את עמרם: ושם אשת
עמרם יוכבד בת לוי אשר
ילדה אתה ללוי במצרים ותלד
לעמרם את אהרן ואת משה
ואת מרים אחתם: ויולד לאהרן
את נדב ואת אביהוא את
אלעזר ואת איתמר: וימת נדב

Pritiua.heb.

דבר
חלק
ספר רבה
פה נתן
גרל
נטה נחל
פקד שפחה
ילד איש
ילד

Transla.Chal.

זרעית שלם: אלין זרעית נפתלי לזרעיתהון ומניניהון ארבעין וחמשה אלפין וארבע
מאה: אלין מניני בני ישראל שית מאה וחד אלפין ושבע מאה ותלתין: ומליל יי
עם משה למימר: לאלין תתפלג ארעא באחסנא במנין שמהן: לסגיאי תסגון
אחסנתהון ולזעירי תזערון אחסנתהון גבר לפום מנינוהי תתיהב אחסנתיה: ברם
בעדבא תתפלג ארעא לשמהת שבטי אבהתהון יחסנון: על פום עדבא תתפלג
אחסנתהון בין סגיאי לזעירי: ואלין מניני ליואי לזרעיתהון לגרשון זרעית גרשון
לקהת זרעית קהת למררי זרעית מררי: אלין זרעית ליואי זרעית לבני זרעית חברון
זרעית מחלי זרעית מושי זרעית קרח וקהת אוליד ית עמרם: ושום איתת עמרם
יוכבד בת לוי דילידת יתה ללוי במצרים וילידת לעמרם ית אהרן וית משה וית מרים
אחתהון: ואתיליד לאהרן ית נדב וית אביהוא ית אלעזר וית איתמר: ומית נדב

Interp.chal.

familia ssemitarum. Iste sunt cognationes neptali per familias suas: τ numerus earum fuit quadraginta quinque milia τ quadringenti. Hi sunt filij israel qui numerati sunt sexcenta milia τ mille τ septingenti τ triginta. Locutusque est dñs cum moyse dicens. Istis diuides terrā in possessionē iuxta nūerū noim eoꝝ. Pluribꝰ maiorē possessionē dabis: τ paucioribꝰ minorē possessionē dabis: vnicuique iuxta numeratos suos dabit possessio eius. Verūtamē per sortē diuidet terra per noia tribuū patrū suoꝝ possidebit. per sortē diuidetur possessio eorū siue plures siue pauci sint. Et isti sunt filij leui per familias suas: de gerson familia gersonitarū: de caath familia caathitarū: de merari familia meraritarum. Iste sunt familie leui. familia lobni: familia ebrō: familia mooli: familia musi: familia chore. Caath aūt genuit amram: τ nomen vxoris amrā iocabed filia leui: que nata est ei in egypto: τ peperit ex amram aaron τ moysen τ mariam sororem eorum. De aaron autem nati sunt nadab τ abiu: eleazar τ ithamar. Mortuusque est nadab

Pritiua chal.

מנה רבע
שית
אפר פלג חסן
סגא זער יהב
ילד אנתא
את ילד מות

Ter. Hebr.

קרב וַאֲבִיהוּא בְּהַקְרִיבָם אֵשׁ זָרָה
פקד היה לִפְנֵי יְהוָה׃ וַיִּהְיוּ פְקֻדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה
וְעֶשְׂרִים אֶלֶף כָּל זָכָר מִבֶּן חֹדֶשׁ
עלה פקד וָמַעְלָה כִּי לֹא הָתְפָּקְדוּ בְּתוֹךְ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל כִּי לֹא נִתַּן לָהֶם נַחֲלָה
בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ אֵלֶּה פְּקוּדֵי
מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֲשֶׁר
פָּקְדוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעַרְבֹת
מוֹאָב עַל יַרְדֵּן יְרֵחוֹ׃ וּבְאֵלֶּה לֹא
הָיָה אִישׁ מִפְּקוּדֵי מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
הַכֹּהֵן אֲשֶׁר פָּקְדוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
דבר בְּמִדְבַּר סִינָי׃ כִּי אָמַר יְהוָה לָהֶם
יתר מוֹת יָמֻתוּ בַּמִּדְבָּר וְלֹא נוֹתַר מֵהֶם
אִישׁ כִּי אִם כָּלֵב בֶּן יְפֻנֶּה וִיהוֹשֻׁעַ
Ca.xxvii. בִּן נוּן׃ וַתִּקְרַבְנָה
קרב בנה בְּנוֹת צְלָפְחָד בֶּן חֵפֶר בֶּן גִּלְעָד
שפח בֶּן מָכִיר בֶּן מְנַשֶּׁה לְמִשְׁפְּחֹת
מְנַשֶּׁה בֶן יוֹסֵף וְאֵלֶּה שְׁמוֹת
בְּנֹתָיו מַחְלָה נֹעָה וְחָגְלָה וּמִלְכָּה
עמד פנה וְתִרְצָה׃ וַתַּעֲמֹדְנָה לִפְנֵי מֹשֶׁה
וְלִפְנֵי אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְלִפְנֵי
נשא פתח הַנְּשִׂיאִם וְכָל הָעֵדָה פֶּתַח
יעד אמר מות אֹהֶל מוֹעֵד לֵאמֹר׃ אָבִינוּ מֵת
בַּמִּדְבָּר וְהוּא לֹא הָיָה בְּתוֹךְ
יעד הָעֵדָה הַנּוֹעָדִים עַל יְהוָה בַּעֲדַת
בנה קֹרַח כִּי בְחֶטְאוֹ מֵת וּבָנִים לֹא
היה גרע הָיוּ לוֹ׃ לָמָּה יִגָּרַע שֵׁם אָבִינוּ

Trāsla. B. Hiero.

& abiu mortui sūt cū
obtulissent ignē alienū
corā dño. Fueruntqꝫ
oēs q nūerati sūt vigin
ti tria milia generis ma
sculini ab vno mense
& supra: qui nō sunt
recensiti inter filios
israel: nec eis cū cete
ris data possessio est.
Hic est numerus
filiorū israel: q descri
pti sunt a moyse & elea
zaro sacerdote in cam
pestribus
moab supra iordanē
cōtra hiericho. inter
quos nullus fuit eorū
q āte nūerati sūt a moy
se & aaron
in deserto
sinai. Predixerat eni
dominus qꝫ omnes mo
rerentur in solitudine:
Nullusqꝫ remansit ex
eis nisi caleb filius ie
phone & iosue
filius nū. Cap. 27.
Accesserunt autem
filie salphaad: filii es
pher: filii galaad:
filii machir: filii manas
se: qui fuit
filius ioseph.
quarū sunt noīa: maa
la & noa & egla & mel
cha & tersa. steterūtqꝫ
coram moyse
& eleazaro sacerdote
& cunctis principibus
populi ad ostium
tabernaculi federis: at
qꝫ dixerūt. Pr̄ nr̄ mor
tuus est in deserto. nec
fuit in seditione
que concitata est cōtra
dñm sub
chore: sed in pctō suo
mortuus est. Hic non
habuit mares filios.
Cur tollitur nomē il

Trāsla. Gre. lxx. cū interp̄. latina.

⁊ abiu cū offerrēt ipi ignē alienū
καὶ ἀβιοὺδ ἐν τῷ προσφέρειν αὐτοὺς πῦρ ἀλλότριον
corā dño in deserto sinai. ⁊ fuerūt
ἔναντι κυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ σινᾶ. καὶ ἐγενήθησαν ē.3.a
ex cōnumeratiōe eoꝝ tria ⁊ viginti milia.
ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν τρεῖς καὶ εἴκοσι χιλιάδες.
oēe masculinū ab vno mēse ⁊ supra. nō eñ cō
πᾶν ἀρσενικὸν ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω. οὐ γὰρ συν
numerati sūt in medio filioꝝ israel: qꝛ nō
επεσκέπησαν ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν ἰσραήλ, ὅτι οὐ
datur eis sors in medio filioꝝ israel. ⁊
δίδοται αὐτοῖς κλῆρος ἐν μέσῳ υἱῶν ἰσραήλ. καὶ
hec numeratio moysi ⁊ eleazar sacerdotis:
αὕτη ἡ ἐπίσκεψις μωυσῆ καὶ ἐλεάζαρ τοῦ ἱερέως,
qui numerauerūt filios israel in araboth mo
οἳ ἐπεσκέψαντο τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ ἐν ἀραβὼθ μω
ab: in iordane cōtra hiericho. ⁊ in his
άβ, ἐπὶ τοῦ ἰορδάνου κατὰ ἱεριχώ. καὶ ἐν τού
nō erat hō eoꝝ q̄ numerati sūt a
τοις οὐκ ἦν ἄνθρωπος τῶν ἐπεσκεμμένων ὑπὸ
moyse ⁊ aarō: qs numerauerūt filios
μωυσῆ καὶ ἀαρών, οὓς ἐπεσκέψαντο τοὺς υἱοὺς
israel in deserto sina: qꝛ dixit dñs ipis
ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ σινᾶ, ὅτι εἶπε κύριος αὐτοῖς
morte morientur in deserto ⁊ nō fuit
θανάτῳ ἀποθανοῦνται ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ οὐ κατε
relictus ex eis neqꝫ vn⁹. pterq̄ chaleb filius
λείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς. πλὴν χαλὲβ υἱὸς
iephone ⁊ iosue filius nū.
ἰεφοννὴ καὶ ἰησοῦς ὁ τοῦ ναυῆ. Ca. 27.
Et accedētes filie salphaad fi
Καὶ προσελθοῦσαι αἱ θυγατέρες σαλπαὰδ υἱ A
lij epher: filij galaad: filij machir: populi
οῦ ἐφέρ, υἱοῦ γαλαάδ, υἱοῦ μαχίρ, τοῦ δήμου
manasse: filioꝝ ioseph. ⁊ hec noīa
μανασσῆ, τῶν υἱῶν ἰωσήφ. καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα
eaꝝ: mala: ⁊ noa: ⁊ egla: ⁊ melcha: ⁊ ē.20.d
αὐτῶν, μαλά, καὶ νουά, καὶ ἀγλά, καὶ μελχά, καὶ Infra.
thersa. ⁊ stātes corā moyse: ⁊ corā eleazar 36.a.
θερσά. καὶ στᾶσαι ἔναντι μωυσῆ, καὶ ἔναντι ἐλεάζαρ τοῦ Iosu.17.
sacerdote: ⁊ corā pncipibus: ⁊ corā oīs a.
ἱερέως, καὶ ἔναντι τῶν ἀρχόντων, καὶ ἔναντι πάσης
cōgregatiōe in hostio tabnaculi testimonij:
τῆς συναγωγῆς ἐπὶ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου,
dicunt: pater nr̄ mortuus ē i deserto: ⁊
λέγουσιν, ὁ πατὴρ ἡμῶν ἀπέθανεν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ
ipse nō erat in medio cōgregatiōis q̄ surre
αὐτὸς οὐκ ἦν ἐν μέσῳ τῆς συναγωγῆς τῆς ἐπισυσ
xit corā dño in cōgregatiōe core: qꝛ pp
τάσης ἔναντι κυρίου ἐν τῇ συναγωγῇ κορέ, ὅτι δι' ē.16.c
peccatū suū mortu⁹ ē. ⁊ filij nō fuerūt ei
ἁμαρτίαν αὐτοῦ ἀπέθανε. καὶ υἱοὶ οὐκ ἐγένοντο αὐ
ne deleatur nomē pris nri
τῷ, μὴ ἐξαλειφθήτω τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς ἡμῶν

Transla. Chal.

וַאֲבִיהוּא בְּקָרוֹבֵיהוֹן אֶישָׁתָא נוּכְרֵיתָא קֳדָם יְיָ׃ וַהֲווֹ מִנְיָנֵיהוֹן עַשְׂרִין וּתְלָתָא אַלְפִין
כָּל דְּכוּרָא מִבַּר יַרְחָא וּלְעֵלָּא אֲרֵי לָא אִתְמְנִיאוּ בְּגוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲרֵי לָא אִתְיְהֵיב
לְהוֹן אַחְסָנָא בְּגוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ אִלֵּין מִנְיָנֵי מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר כַּהֲנָא דִּמְנוֹ יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּמֵישְׁרַיָּא דְמוֹאָב עַל יַרְדְּנָא דִירֵחוֹ׃ וּבְאִלֵּין לָא הֲוָה גְּבַר מִמִּנְיָנֵי מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן כַּהֲנָא
דִּמְנוֹ יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמַדְבְּרָא דְסִינָי׃ אֲרֵי אֲמַר יְיָ לְהוֹן מֵימַת יְמוּתוּן בְּמַדְבְּרָא וְלָא
אִשְׁתְּאַר מִנְּהוֹן גְּבַר אֱלָהֵן כָּלֵב בַּר יְפֻנֶּה וִיהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן׃ Ca.xxvij.
וּקְרִיבָא בְּנָת צְלָפְחָד בַּר חֵפֶר בַּר גִּלְעָד בַּר מָכִיר בַּר מְנַשֶּׁה לְזַרְעִית מְנַשֶּׁה בַר יוֹסֵף
וְאִלֵּין שְׁמָהַת בְּנָתֵיהּ מַחְלָה נֹעָה וְחָגְלָה וּמִלְכָּה וְתִרְצָה׃ וְקָמָא קֳדָם מֹשֶׁה וּקְדָם
אֶלְעָזָר כַּהֲנָא וּקְדָם רַבְרְבַיָּא וְכָל כְּנִשְׁתָּא בִּתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא לְמֵימָר׃ אֲבוּנָא מִית
בְּמַדְבְּרָא וְהוּא לָא הֲוָה בְּגוֹ כְּנִשְׁתָּא דְּאִזְדַּמַּנוּ עַל יְיָ בִּכְנִשְׁתָּא דְקֹרַח אֲרֵי בְּחוֹבֵיהּ
מִית וּבְנִין לָא הֲווֹ לֵיהּ׃ לְמָא יִתְמְנַע שְׁמָא דַאֲבוּנָא

Pritiua. chal.

הוה מנה · עלה מנה גנה · יהב חסן · שרא · דבר מות · שאר · קום · רבב · שכן אמר · זמן · הוה מנע

Interp̄. chal.

et abiu: cum obtulissent ignē alienū corā dño. Et fuit numerus eoꝝ viginti tria milia omniū masculoꝝ ab vno mense ⁊ supra: qꝛ non fuerūt numerati in medio filioꝝ israel: neqꝫ ei data est eis possessio in medio filioꝝ israel. Hi sunt quos numerauerūt moyses ⁊ eleazar sacerdos qui numerauerūt filios israel in campestribus moab iuxta iordanē hiericho. Et in his non fuit vir eoꝝ qui numerati sunt a moyse ⁊ aaron sacerdote: qui numerauerūt filios israel in deserto sinai. Dixerat eni dño qꝫ morte morerentur in solitudine: et nullus vir remaneret ex eis: nisi caleb filius iephone ⁊ iosue filius nun. Ca. 27.

Accesserunt autē filie salphaad filij epher filij galaad filij machir filij manasse de cognationibus manasse filij ioseph: et hec sunt noīa filiaꝝ eius. Maala: noa: ⁊ egla ⁊ melcha ⁊ thersa. Et steterūt coram moyse ⁊ eleazaro sacerdote ⁊ coram principibus et omni cetu in ostio tabernaculi federis: dicentes. Pater nr̄ mortu⁹ est in deserto: et ipse nō fuit in medio cōgregationis eoꝝ qui cōuenerūt ꝯtra dñm in cōgregatione chore: quia in pctō suo mortuus est: ⁊ nō fuerunt ei filij. Cur tollitur nomen patris nostri

de medio populi sui: quia nō est ei filius.
ἐκ μέσου τοῦ δήμου αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ υἱός.
B date nobis possessionē in medio fratrū patris
δότε ἡμῖν κατάσχεσιν ἐν μέσῳ ἀδελφῶν πατρὸς ἡ-
nři. et retulit moyses iudiciū earū
μῶν. καὶ προσήγαγε μωυσῆς τὴν κρίσιν αὐτῶν
corā dño. et locutus est dñs ad moysen:
ἔναντι κυρίου. καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν,
dicēs recte filie salphaad locute sunt.
λέγων, ὀρθῶς θυγατέρες σαλπαὰδ λελαλήκασι.
donū dabis eis: possessionē hereditatis in
δόμα δώσεις αὐταῖς, κατάσχεσιν κληρονομίας ἐν
medio fratrū patris sui: et adiudicabis
μέσῳ ἀδελφῶν πατρὸς αὐτῶν, καὶ περιθήσεις
sortē patris sui eis. et
τὸν κλῆρον τοῦ πατρὸς αὐτῶν αὐταῖς. καὶ τοῖς
filiis israel loqueris: dicēs: hō si mortuus fuerit: et
υἱοῖς ἰσραὴλ λαλήσεις, λέγων, ἄνθρωπος ἐὰν ἀποθάνῃ, καὶ
filius nō fuerit ei: apponetis hereditatē eius
υἱὸς μὴ ᾖ αὐτῷ, περιθήσετε τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ τῇ
filie sue. si autē nō fuerit ei filia: dabitis
θυγατρὶ αὐτοῦ. ἐὰν δὲ μὴ ᾖ αὐτῷ θυγάτηρ, δώσετε τὴν
hereditatē suā fratri suo. si autē nō fuerint
κληρονομίαν αὐτοῦ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. ἐὰν δὲ μὴ ὦσιν
ei fratres: dabitis hereditatē eius
αὐτῷ ἀδελφοί, δώσετε τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ τῷ
fratri patris sui. si autē nō fuerint fratres patris
ἀδελφῷ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. ἐὰν δὲ μὴ ὦσιν ἀδελφοὶ τοῦ πατρὸς
eius: dabitis hereditatē eius cognato proxi
C αὐτοῦ, δώσετε τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ τῷ οἰκείῳ τῷ ἔγγι-
mo suo de tribu sua: ut possideat que illius. et
στα αὐτοῦ ἐκ τῆς φυλῆς αὐτοῦ, κληρονομήσει τὰ αὐτοῦ. καὶ
erit hoc filiis isrl iustificatio iudicii: sicut pre-
ἔσται τοῦτο τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ δικαίωμα κρίσεως, καθὰ συν-
cepit dñs moysi. et dixit dñs ad moysen: as-
έταξε κύριος τῷ μωυσῇ. καὶ εἶπε κύριος πρὸς μωυσῆν, ἀνά-
cēde in mōtē qui in ultra iordanē: hic mōs
βηθι εἰς τὸ ὄρος τὸ ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου, τοῦτο ὄρος
nabo: et vide terrā chanaā: quā ego do
ναβαῦ, καὶ ἴδε τὴν γῆν χαναάν, ἣν ἐγὼ δίδωμι τοῖς
filiis israel in possessione: et videbis eā: et ad-
υἱοῖς ἰσραὴλ ἐν κατασχέσει, καὶ ὄψῃ αὐτήν, καὶ προσ-
deris ad populū tuū et tu: quemadmodū positus est aa-
τεθήσῃ πρὸς τὸν λαόν σου καὶ σύ, καθάπερ ἐτέθη ἀα-
rō frater tuus in hor mōte: quia trāsgressi estis
ρὼν ὁ ἀδελφός σου ἐν ὢρ τῷ ὄρει, διότι παρέβητε τὸ
verbū meū in deserto sin: cū resisteretis con-
ῥῆμά μου ἐν τῇ ἐρήμῳ σίν, ἐν τῷ ἀντιπίπτειν τὴν συ-
gregatiōi ne sctificaret me. nō sctificastis me in a-
ναγωγὴν τοῦ ἁγιάσαι με. οὐκ ἡγιάσατέ με ἐπὶ τῷ ὕ-
quas corā eis. hec est aqua ɔtradictiōis cades
δατι ἔναντι αὐτῶν. τοῦτό ἐστιν ὕδωρ ἀντιλογίας καδὴς
in deserto sin. et dixit moyses ad dñm:
ἐν τῇ ἐρήμῳ σίν. καὶ εἶπε μωυσῆς πρὸς κύριον,

lius de familia sua: quia non habet filium? Date nobis possessionē inter cognatos patris nři. Retulitq; moyses causam earū ad iudiciū dñi. Qui dixit ad eum. Iustā rē postulāt filie salphaad. Da eis possessionem inter cognatos patris sui: & ei in hereditatem succedant. Ad filios autem israel loqueris hec. Homo cum mortuus fuerit absq; filio: ad filiam eius transibit hereditas. Si filiam non habuerit: habebit successores fratres suos. Quod si & fratres nō fuerint: dabitis hereditatē fratribus patris eius. Sin autem nec patruos habuerit: dabitur hereditas his qui ei pximi sunt. Eritq; hoc filiis israel sanctum lege pperua: sicut pcepit dñs moysi. Dixit quoq; dominus ad moysen. Ascēde in montem istum abari: & cōtemplare inde terram quam daturus sū filiis israel. Cumq; videris eam: ibis & tu ad populum tuum sicut iuit frater tuus aaron. quia offendistis me in deserto sin in contradictiōe multitudinis: nec sctificare me voluistis coram ea super aquas. Hec sūt aquē cōtradictiōis in cades deserti sin. Cui rñdit moyses.

מִתּוֹךְ מִשְׁפַּחְתּוֹ כִּי אֵין לוֹ בֵּן תְּנָה
לָּנוּ אֲחֻזָּה בְּתוֹךְ אֲחֵי אָבִינוּ׃ וַיַּקְרֵב
מֹשֶׁה אֶת מִשְׁפָּטָן לִפְנֵי יְהוָה׃
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃
כֵּן בְּנוֹת צְלָפְחָד דֹּבְרֹת נָתֹן תִּתֵּן
לָהֶם אֲחֻזַּת נַחֲלָה בְּתוֹךְ אֲחֵי
אֲבִיהֶם וְהַעֲבַרְתָּ אֶת נַחֲלַת אֲבִיהֶן
לָהֶן׃ וְאֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר
לֵאמֹר אִישׁ כִּי יָמוּת וּבֵן אֵין לוֹ
וְהַעֲבַרְתֶּם אֶת נַחֲלָתוֹ לְבִתּוֹ׃ וְאִם
אֵין לוֹ בַּת וּנְתַתֶּם אֶת נַחֲלָתוֹ
לְאֶחָיו׃ וְאִם אֵין לוֹ אַחִים וּנְתַתֶּם
אֶת נַחֲלָתוֹ לַאֲחֵי אָבִיו׃ וְאִם אֵין
אַחִים לְאָבִיו וּנְתַתֶּם אֶת נַחֲלָתוֹ
לִשְׁאֵרוֹ הַקָּרֹב אֵלָיו מִמִּשְׁפַּחְתּוֹ
וְיָרַשׁ אֹתָהּ וְהָיְתָה לִבְנֵי
יִשְׂרָאֵל לְחֻקַּת מִשְׁפָּט כַּאֲשֶׁר
צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה
אֶל מֹשֶׁה עֲלֵה אֶל הַר הָעֲבָרִים
הַזֶּה וּרְאֵה אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר
נָתַתִּי לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְרָאִיתָה
אֹתָהּ וְנֶאֱסַפְתָּ אֶל עַמֶּיךָ גַּם אָתָּה
כַּאֲשֶׁר נֶאֱסַף אַהֲרֹן אָחִיךָ׃ כַּאֲשֶׁר
מְרִיתֶם פִּי בְּמִדְבַּר צִן בִּמְרִיבַת
הָעֵדָה לְהַקְדִּישֵׁנִי בַמַּיִם לְעֵינֵיהֶם
הֵם מֵי מְרִיבַת קָדֵשׁ מִדְבַּר צִן׃
וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל יְהוָה לֵאמֹר׃

נָתַן
אֶת קָרַב
שָׁפַט
אָמַר
עָבַר
דָּבַר
בָּנָה
נָתַן
שִׁפְחָה
הָיָה
חָקַק שָׁפַט
נָתַן רָאָה
אָסַף
מָרָה פֶּה דָּבַר
רוּב עֵד קָדַשׁ
דָּבַר

Transla. Chal.

מִגּוֹ זַרְעִיתֵיהּ אֲרֵי לֵית לֵיהּ בַּר הַב לַנָא אַחְסָנָא בְּגוֹ אֲחֵי אֲבוּנָא׃ וְקָרֵיב מֹשֶׁה יָת דִּינְהוֹן
קֳדָם יְיָ׃ וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה לְמֵימַר׃ יָאוּת בְּנָת צְלָפְחָד מְמַלְּלָן מִיתַּן תִּתֵּן לְהוֹן אֲחוּדַת
אַחְסָנָא בְּגוֹ אֲחֵי אֲבוּהוֹן וְתַעְבַּר יָת אַחְסָנַת אֲבוּהוֹן לְהוֹן׃ וְעִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּמַלֵּיל לְמֵימַר
גְּבַר אֲרֵי יְמוּת וּבַר לֵית לֵיהּ וְתַעְבְּרוּן יָת אַחְסַנְתֵּיהּ לִבְרַתֵּיהּ׃ וְאִם לֵית לֵיהּ בְּרַתָּא
וְתִתְּנוּן יָת אַחְסַנְתֵּיהּ לַאֲחוֹהִי׃ וְאִם לֵית לֵיהּ אַחִין וְתִתְּנוּן יָת אַחְסַנְתֵּיהּ לַאֲחֵי אֲבוּהִי׃
וְאִם לֵית אַחִין לַאֲבוּהִי וְתִתְּנוּן יָת אַחְסַנְתֵּיהּ לְקָרִיבֵיהּ דְּקָרִיב לֵיהּ מִזַּרְעִיתֵיהּ וְיֵירַת
יָתַהּ וּתְהֵי לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לִגְזֵירַת דִּין כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה׃ וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה סַק
לְטוּרָא דְעִבְרָאֵי הָדֵין וַחֲזִי יָת אַרְעָא דִּיהָבִית לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְתֶחֱזֵי יָתַהּ וְתִתְכְּנֵישׁ
לְעַמָּךְ אַף אַתְּ כְּמָא דְּאִתְכְּנֵישׁ אַהֲרֹן אֲחוּךְ׃ כְּמָא דְּסָרֵבְתּוּן עַל מֵימְרִי בְּמַדְבְּרָא דְצִין
בִּמְצוּת כְּנִשְׁתָּא לְקַדָּשׁוּתִי בְּמַיָּא לְעֵינֵיהוֹן אִנּוּן מֵי מַצּוּת רְקַם מַדְבְּרָא דְצִין׃
וּמַלֵּיל מֹשֶׁה קֳדָם יְיָ לְמֵימַר׃

Interp. chal.

de medio conationis sue quia non habet filium: da nobis possessionē inter fratres patris nři. Retulitq; moyses causam earū corā dño. Et ait dñs ad moysen dicēs. recte loquunt filie salphaad: da eis possessiōes hereditatis inter fratres pris earū: et transferes ad eas hereditatē patris earū. et cum filiis israel loqueris dicens. Si mortuus fuerit vir et filius ei nō fuerit: transferetis possessionē eius ad filiā suā. et si nō fuerit ei filia: dabitis possessionē eius fratrib' suis. et si non habuerit fratres: dabitis possessiones eius fratribus patris sui. Si aūt pater eius nō habuerit fratres: dabitis possessionē eius consanguineo qui propinquior est ei de cognatione sua: et hereditabit eam. et erit filiis israel in decretū iudicii: sicut precepit dñs moysi. Dixitq; dñs ad moysen. Ascende in montē istū abarim: et vide terrā quā dedi filiis israel: videbisq; eā et colligeris quoq; tu ad populū tuū: sicut collectus est aaron frater tuus: quia preuaricati estis in verbū meum in deserto sin in cōtra dictione cōgregationis: nec sanctificastis me in aquis ante oculos eorum. Hec sunt aque cōtradictionis in cades deserti sin. Locutusq; est moyses coram domino dicens.

Primitiua chal.

יְהַב קְרַב דּוּן
אֲמַר יְאָה מַלֵּל
נְתַן עֲבַר בַּר
נְתַן אַח
יְרַת
הֲוָה דּוּן פְּקַד
חֲזָה כְּנַשׁ
אֲמַר דְּבַר
צְוָה

Tex. Heb.

פקד | יפקד יהוה אלהי הרוחת לכל
בשר איש על העדה׃ אשר יצא
יעד | לפניהם ואשר יבא לפניהם
פנה בוא | ואשר יוציאם ואשר יביאם
יצא בוא | ולא תהיה עדת יהוה כצאן אשר
היה | אין להם רעה׃ ויאמר יהוה אל
אמר | משה קח לך את יהושע בן נון
לקח | איש אשר רוח בו וסמכת את
ידך עליו׃ והעמדת אתו לפני
עמד פנה | אלעזר הכהן ולפני כל העדה
יעד | וצויתה אתו לעיניהם׃ ונתתה
צוה נתן | מהודך עליו למען ישמעו כל
שמע | עדת בני ישראל׃ ולפני אלעזר
הכהן יעמד ושאל לו במשפט
שפט | האורים לפני יהוה על פיו יצאו
פה | ועל פיו יבאו הוא וכל בני
בוא | ישראל אתו וכל העדה׃ ויעש
עשה | משה כאשר צוה יהוה אתו ויקח
לקח | את יהושע ויעמדהו לפני אלעזר
הכהן ולפני כל העדה׃ ויסמך את
יעד סמך | ידיו עליו ויצוהו כאשר דבר
יהוה ביד משה׃

Cap. xxviii.

וידבר יהוה אל משה לאמר׃
דבר צוה | צו את בני ישראל ואמרת
אלהם את קרבני לחמי לאשי
אש | ריח ניחחי תשמרו להקריב
נוח שמר קרב | לי במועדו׃ ואמרת להם זה
יעד

Trāsla. B. Hiero.

Prouideat dñs deus spirituū oīs carnis hominē qui sit sup multitudinē hāc: & possit exire & intrare ante eos: & educere eos vel introducere: ne sit populus dñi sicut oues absqȝ pastore. Dixitqȝ dominus ad eum. Tolle iosue filiū nun virum i quo est spūs: & pone manū tuā sup eū. Qui stabit coram eleazaro sacerdote & omni multitudine: & dabis ei precepta cūctis videntibus & partē glorie tue: vt audiat eū omnis synagoga filiorū israel Pro hoc si qd agēdū erit eleazar sacerdos cōsulet dominum. Ad verbū eius egredietur & ingredietur ipse & omnes filii israel cū eo & cetera multitudo. Fecit moyses vt pcepat dominus. Cumqȝ tulisset iosue: statuit eū corā eleazaro sacerdote & oī frequētia populi: & ipositis capiti eius manibus cuncta replicauit que mandauerat dñs. Cap. 28.

Dixit quoqȝ dñs ad moysen. Precipe filiis israel & dices ad eos. Oblationē meam & panes & incēsum odoris suauissimi offerte per tempora sua. Hec sunt

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

consideret dñs deus spūum et
ἐπισκεψάσθω κύριος ὁ θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ
oīs carnis: hoīem sup cōgregationē
πάσης σαρκός, ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς συναγωγῆς
hanc: qui exibit ante faciē eoꝝ:
ταύτης, ὅστις ἐξελεύσεται πρὸ προσώπου αὐτῶν,
et qui introibit ante faciē eoꝝ: et qui
καὶ ὅστις εἰσελεύσεται πρὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ ὅστις
educet eos: et qui inducet eos: et nō
ἐξάξει αὐτούς, καὶ ὅστις εἰσάξει αὐτούς, καὶ οὐκ
erit cōgregatio dñi sicut oues: qbus nō
ἔσται ἡ συναγωγὴ κυρίου ὡσεὶ πρόβατα, οἷς οὐκ
est pastor. et locutus ē dñs ad moysen: dicēs: accipe ad teipm iosue filiū nun: hominē qui hꝫ spūm in seipso: et impones
ἔστι ποιμήν. καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, λάβε πρὸς ἑαυτὸν ἰησοῦν υἱὸν ναυῆ, ἄνθρωπον ὃς ἔχει πνεῦμα ἐν ἑαυτῷ, καὶ ἐπιθήσεις τὰς
man⁹ tuas sup eū: et statues eū corā eleazar sacerdote: et corā oīm cōgregatiōe: et precipies ei corā eis: et da
χεῖράς σου ἐπ' αὐτόν, καὶ στήσεις αὐτὸν ἔναντι ἐλεάζαρ τοῦ ἱερέως, καὶ ἔναντι πάσης τῆς συναγωγῆς, καὶ ἐντελῇ αὐτῷ ἐναντίον αὐτῶν, καὶ δώ-
bis ex glia tua sup eū: vt audiant eū filij israel. et corā eleazar
σεις τῆς δόξης σου ἐπ' αὐτόν, ὅπως ἂν εἰσακούσωσιν αὐτοῦ οἱ υἱοὶ ἰσραήλ. καὶ ἔναντι ἐλεάζαρ τοῦ
sacerdote stabit. et interrogabūt eū iudi
ἱερέως στήσεται, καὶ ἐπερωτήσουσιν αὐτὸν τὴν κρί-
tiū manifestoꝝ corā dño. in ore eius exibūt: et in ore eius intrabunt ipse et oēs filij israel vnanimiter: et oīs cōgregatio: et fecit moyses: sicut precepit ei dñs. et assumēs iosue
σιν τῶν δήλων ἔναντι κυρίου. ἐπὶ τῷ στόματι αὐτοῦ ἐξελεύσονται, καὶ ἐπὶ τῷ στόματι αὐτοῦ εἰσελεύσονται αὐτὸς καὶ πάντες οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ὁμοθυμαδόν, καὶ πᾶσα ἡ συναγωγή. καὶ ἐποίησε μωυσῆς, καθὰ ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος. καὶ λαβὼν τὸν ἰησοῦν
statuit eū corā eleazar sacerdote et corā omni cōgregatiōe: et imposuit manus suas sup eū: et cōstituit eū sicut precepit dñs moysi.
ἔστησεν αὐτὸν ἔναντι ἐλεάζαρ τοῦ ἱερέως καὶ ἔναντι πάσης συναγωγῆς, καὶ ἐπέθηκε τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν, καὶ συνέστησεν αὐτὸν καθάπερ συνέταξε κύριος τῷ μωυσῇ. Ca. 28.

Et locut⁹ ē dñs ad moysen: dicēs: precipe filijs isrl: et loqris ad eos: dicēs: dona mea oblatiōes meas
καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, ἔντειλαι τοῖς υἱοῖς ἰσλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς, λέγων, τὰ δῶρά μου δόματά μου
libatiōes meas in odorē suauitatis seruabitis offerre mihi in festiuitatib⁹ meis. et dicco ad eos: hec
καρπώματά μου εἰς ὀσμὴν εὐωδίας διατηρήσετε προσφέρειν μοι ἐν ταῖς ἑορταῖς μου. καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς, ταῦτα

Primitiua chal.

מנה נפק עלל
הוה עאן רעה
סמך קום
פקד נתן
קבל שאל
דון אמר הוה
עלל
אמר
קבל רעה נגד

Interp. chal.

cōstituat dñs deus spirituū oīs carnis virū sup cetus qui egrediatur ante eos et qui ingrediatur ante eos: et qui educat eos: et qui inducat eos: vt nō sit cetus dñi sicut oues qbus nō est pastor. Dixitqȝ dñs ad moysen. Tolle iosue filiū nun virū in quo ē spūs pphetie: et impones manū tuā sup eum: et statues eū corā eleazaro sacerdote et corā oī cetu: et precipies ei ante oculos eoꝝ. Dabisqȝ de splēdore tuo sup eo: vt obediāt ei oīs cōgregatio filioꝝ israel. Et corā eleazaro sacerdote stabit: vt cōsulat pro eo in iudicio illuminatiōis corā dño. ad verbū eius egredientur: et ad verbū ei⁹ ingrediantur ipse et oēs filij israel cum eo et omnis cetus. Fecitqȝ moyses sicut ei preceperat dñs: et tulit iosue: et statuit eum coram eleazaro sacerdote et coram omni cetu: et imposuit manus suas sup eum: et precepit ei: sicut locutus fuerat dñs per manū moysi. Ca. 28.

Locutusqȝ est dominus cum moyse dicens. Precipe filiis israel et dices ad eos. Oblationem meam panemqȝ statutum in oblationes meas vt suscipiatur voluntarie obseruabitis et offeratis coram me in tempore suo. dicesqȝ ad eos. Hec est

Transla. Chal.

ימני יי אלהא רוחיא לכל בשרא גברא על כנשתא׃ דיפוק קדמיהון ודיעול קדמיהון
ודיפקינון ודיעלינון ולא תהי כנשתא דיי כענא דלית להון רעי׃ ואמר יי למשה
דבר לך ית יהושע בר נון גבר דרוח נבואה ביה ותסמוך ית ידך עלוהי׃ ותקים יתיה
קדם אלעזר כהנא ולקדם כל כנשתא ותפקיד יתיה לעיניהון׃ ותתן מזיוך עלוהי
דיל דיקבלון מניה כל כנשתא דבני ישראל׃ ולקדם אלעזר כהנא יקום וישאל
ליה בדין אוריא קדם יי על מימריה יהון נפקין ועל מימריה יהון עלין הוא וכל
בני ישראל עמיה וכל כנשתא׃ ועבד משה כמא דפקיד יי יתיה ודבר ית יהושע
ואקימיה קדם אלעזר כהנא וקדם כל כנשתא׃ וסמך ית ידוהי עלוהי ופקדיה כמא
דמליל יי בידא דמשה׃ Ca. xxviii. ומליל יי עם משה למימר׃
פקיד ית בני ישראל ותימר להון ית קורבני לחם סדור לקורבני לאתקבלא ברעוא
תטרון לקרבא קדמי בזמניה׃ ותימר להון דין

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp.latina.

oblatiões quas adducetis dño: agnos ãni
τὰ καρπώματα ἃ προσάξετε κυρίῳ, ἀμνοὺς ἐνι-
culos imaculatos duos p die in holocau
αυσίους ἀμώμους δύο τὴν ἡμέραν εἰς ὁλοκαύτω-
stũ assidue. agnũ vnũ facies ma-
μα ἐνδελεχῶς. τὸν ἀμνὸν τὸν ἕνα ποιήσεις τὸ
ne. et agnũ sm̃ facies
πρωΐ. καὶ τὸν ἀμνὸν τὸν δεύτερον ποιήσεις τὸ
ad vesperas. et facies decimã pte
πρὸς ἑσπέραν. καὶ ποιήσεις τὸ δέκατον τοῦ
ephi similã in sacrificiũ cõfectã in o-
οἰφὶ σεμίδαλιν εἰς θυσίαν ἀναπεποιημένην ἐν ἐ-
leo quarta pte hin. holocaustũ assiduita
λαίῳ τετάρτῳ τοῦ ἵν. ὁλοκαύτωμα ἐνδελεχι-
tis: factũ in mõte sinai: in odorẽ sua
σμοῦ, ἡ γενομένη ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ, εἰς ὀσμὴν εὐ-
uitatis dño. et libamẽ eius quartã pte
ωδίας κυρίῳ. καὶ σπονδὴν αὐτοῦ τὸ τέταρτον
hin agno vni. in scto libabis
τοῦ ἵν τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνί. ἐν τῷ ἁγίῳ σπείσεις
libationẽ sicera dño. et agnũ secũ
σπονδὴν σίκερα κυρίῳ. καὶ τὸν ἀμνὸν τὸν δεύτε-
dũ facies ad vesperas sm̃ sacrifi
ρον ποιήσεις τὸ πρὸς ἑσπέραν κατὰ τὴν θυσί-
ciũ eius et sm̃ libatiões ei9 facie
αν αὐτοῦ καὶ κατὰ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ ποιή-
tis in odorẽ suauitatis dño. et die
σετε εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ. καὶ τῇ ἡμέρᾳ
B sabbatoꝝ adducetis duos agnos anni
τῶν σαββάτων προσάξετε δύο ἀμνοὺς ἐνιαυ-
culos imaculatos. et duas decimas simi
σίους ἀμώμους. καὶ δύο δέκατα σεμιδά-
le cõfecte oleo in sacrificiũ: et
λεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν, καὶ
libationẽ eius holocaustũ sabbatoꝝ in
σπονδὴν αὐτοῦ ὁλοκαύτωμα σαββάτων ἐν τοῖς
sabbatis: in holocausto sem
σαββάτοις, ἐπὶ τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς δια-
piterno et libationẽ eius. et in neo
παντὸς καὶ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ. καὶ ἐν ταῖς νεο-
menijs adducetis holocaustũ dño vitulos
μηνίαις προσάξετε ὁλοκαύτωμα τῷ κυρίῳ μόσχους
ex bob9 duos: et arietẽ vnũ: agnos ãniculos
ἐκ βοῶν δύο, καὶ κριὸν ἕνα, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους
septẽ imaculatos. tres decimas simile cõ-
ἑπτὰ ἀμώμους. τρία δέκατα σεμιδάλεως ἀνα-
fecte i oleo vitulo vni. et
πεποιημένης ἐν ἐλαίῳ τῷ μόσχῳ τῷ ἑνί. καὶ
duas decimas simile cõfecte
δύο δέκατα σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν
oleo arieti vni. et decimã simi
ἐλαίῳ τῷ κριῷ τῷ ἑνί. καὶ δέκατον σεμιδάλι-
le ad sacrificiũ cõfecte in oleo
ως εἰς θυσίαν ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ

Trãsla.B.Hiero.

sacrificia que offerre debetis. Agnos anniculos imaculatos duos quotidie in holocaustũ sempiternũ: vnum offeretis mane & alterum ad vesperum: decimã partem ephi simile: que cõspersa sit oleo purissimo: & habeat quartã ptẽ hin. Holocaustum iuge est qd obtulistis in mõte sinai in odorẽ suauissimũ incẽsi dñi. Et libabitis vini q̃rtã ptem hin per agnos singulos in sctũario dñi. Alterũq; agnũ similiter offeretis ad vesperam iuxta oẽm ritũ sacrificii matutini & libamentorũ ei9 oblationẽ suauissimi odoris domio. Die ãt sabbati offeretis duos agnos anniculos immaculatos: & duas decimas simile oleo cõspersẽ in sacrificio: & liba q̃ rite fundũtur p singula sabbata in holocaustum sẽpiternũ. In calendis ãt.i. in mensium exordiis offeretis holocaustũ dño: vitulos de armento duos: arietem vnum: agnos ãniculos septẽ imaculatos: & tres decimas simile oleo consperse in sacrificio per singulos vitulos. & duas decimas simile oleo consperse per singulos arietes. & decimam decime simile ex oleo in sacrificio

Ter.Heb.

הָאִשֶּׁה אֲשֶׁר תַּקְרִיבוּ לַיהוָה
כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְמִימִם שְׁנַיִם
לַיּוֹם עֹלָה תָמִיד׃ אֶת הַכֶּבֶשׂ אֶחָד
תַּעֲשֶׂה בַבֹּקֶר וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי
תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעַרְבָּיִם׃ וַעֲשִׂירִית
הָאֵיפָה סֹלֶת לְמִנְחָה בְּלוּלָה
בְּשֶׁמֶן כָּתִית רְבִיעִת הַהִין׃ עֹלַת
תָּמִיד הָעֲשֻׂיָה בְּהַר סִינַי לְרֵיחַ
נִיחֹחַ אִשֶּׁה לַיהוָה׃ וְנִסְכּוֹ רְבִיעִת
הַהִין לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד בַּקֹּדֶשׁ הַסֵּךְ
נֶסֶךְ שֵׁכָר לַיהוָה׃ וְאֵת הַכֶּבֶשׂ
הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעַרְבָּיִם
כְּמִנְחַת הַבֹּקֶר וּכְנִסְכּוֹ תַּעֲשֶׂה
אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה׃
וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי כְבָשִׂים בְּנֵי
שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים
סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ׃
עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל עֹלַת
הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ׃ וּבְרָאשֵׁי חָדְשֵׁיכֶם
תַּקְרִיבוּ עֹלָה לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי
בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד כְּבָשִׂים
בְּנֵי שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם׃ וּשְׁלֹשָׁה
עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן
לַפָּר הָאֶחָד וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים
סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן
לָאַיִל הָאֶחָד׃ וְעִשָּׂרֹן עִשָּׂרוֹן
סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַּשֶּׁמֶן

Primitiua heb.

תָּמַם שָׁנָה
תָּמַד
עָשָׂה שָׁנָה
עָשַׂר
בָּלַל
כָּתַת רָבַע עָלָה
עָשָׂה
נָסַךְ
קָרַב
שָׁנָה
בָּלַל

Transla.Chal.

קוּרְבָּנָא דִּתְקָרְבוּן קֳדָם יְיָ אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָה שַׁלְמִין תְּרֵין לְיוֹמָא עֲלָתָא תְּדִירָא׃ יָת
אִמְּרָא חַד תַּעֲבֵיד בְּצַפְרָא וְיָת אִמְּרָא תִּנְיָנָא תַּעֲבֵיד בֵּין שִׁמְשַׁיָּא׃ וְחַד מִן עַסְרָא
בִּתְלָת סְאִין סֻלְתָּא לְמִנְחָתָא דְּפִילָא בִּמְשַׁח כְּתִישָׁא רַבְעוּת הִינָא׃ עֲלָתָא תְּדִירָא
דְּאִתְעֲבֵידַת בְּטוּרָא דְסִינַי לְאִתְקַבָּלָא בְּרַעֲוָא קֻרְבָּנָא קֳדָם יְיָ׃ וְנִסְכֵּיהּ רַבְעוּת הִינָא
לְאִימְּרָא חַד בְּקוּדְשָׁא יִתְנְסַךְ נִיסוּךְ חֲמַר עַתִּיק קֳדָם יְיָ׃ וְיָת אִימְּרָא תִּנְיָנָא תַּעֲבֵיד
בֵּין שִׁמְשַׁיָּא כְּמִנְחַת צַפְרָא וּכְנִסְכֵּיהּ תַּעֲבֵיד קֻרְבַּן דְּמִתְקַבַּל בְּרַעֲוָא קֳדָם יְיָ׃
וּבְיוֹמָא דְשַׁבְּתָא תְּרֵין אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָה שַׁלְמִין וּתְרֵין עֶשְׂרוֹנִין סֻלְתָּא מִנְחָתָא דְּפִילָא
בִּמְשַׁח וְנִסְכֵּיהּ׃ עֲלַת שַׁבָּת דְּתִתְעֲבֵיד בְּשַׁבַּתָּא עַל עֲלַת תְּדִירָא וְנִסְכַּהּ׃ וּבְרֵישֵׁי יַרְחֵיכוֹן
תְּקָרְבוּן עֲלָתָא קֳדָם יְיָ תּוֹרִין בְּנֵי תוֹרֵי תְּרֵין וּדְכַר חַד אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָה שִׁבְעָה שַׁלְמִין
וּתְלָתָא עֶשְׂרוֹנִין סֻלְתָּא מִנְחָתָא דְּפִילָא בִּמְשַׁח לְתוֹרָא חַד וּתְרֵין עֶשְׂרוֹנִין סֻלְתָּא
מִנְחָתָא דְּפִילָא בִּמְשַׁח לְדִכְרָא חַד׃ וְעֶשְׂרוֹנָא עֶשְׂרוֹנָא סֻלְתָּא מִנְחָתָא דְּפִילָא בִּמְשַׁח

Interp.chal.

oblatio quã offeretis corã dño. agnos anniculos immaculatos duos quottidie i holocaustũ sempiternũ. Agnũ vnũ offeres mane: et agnũ alterũ offeres ad vesperã: et decimã partẽ triũ satoꝝ simile pro munere que cõspersa sit oleo contuso: habẽs quartã partem hin. holocaustũ iuge ẽ qd factũ est in monte sinai: et oblatio suscipiatur volũtarie coram dño. et libamen eius erit quarta pars hin per agnos singulos: in sanctuario libabitur libamine vini veteris corã dño. et alterũ agnũ offeres ad vesperã iuxta munus matutinũ et iuxta libamen eius facies oblationẽ que suscipitur volũtarie coram dño. In die autẽ sabbati offeretis duos agnos anniculos immaculatos: et duas decimas simile cõspersẽ oleo pro munere et libamẽ eius: holocaustum est quod fit per singula sabbata preter iuge holocaustũ et libamen eius. et in principijs mensium vestroꝝ offeretis holocaustũ coram dño vitulos de bobus duos: arietem vnũ: agnos anniculos immaculatos septem: et tres decimas simile cõspersẽ oleo pro munere per singulos vitulos: et duas decimas simile conspersẽ oleo pro munere per arietem: et singulas decimas simile conspersẽ oleo

Primitiua chal.

קָרַב עֲלָה
עֲבַד תְּנָה אֲחַד
פִּיל
נְסַךְ
קַבֵּל רְעָה
רֵאשׁ
קָרַב בְּנָן

Primitiua heb. — Text. Heb. — Nu. Ca. xxviii.

Primitiua heb.	Text. Heb.
נוח	לכבש האחד עלה ריח ניחח
חצה	אשה ליהוה ונסכיהם חצי ההין
היה שלש	יהיה לפר ושלישת ההין לאיל
רבע עלה	ורביעת ההין לכבש יין זאת עלת
	חדש בחדשו לחדשי השנה:
שער	ושעיר עזים אחד לחטאת
תמד	ליהוה על עלת התמיד יעשה
רבע	ונסכו: ובחדש הראשון בארבעה
	עשר יום לחדש פסח ליהוה:
	ובחמשה עשר יום לחדש הזה
יום מין אכל	חג שבעת ימים מצות יאכל:
קרא	ביום הראשון מקרא קדש כל
לאך עשה	מלאכת עבדה לא תעשו:
קרב	והקרבתם אשה עלה ליהוה
שנה	פרים בני בקר שנים ואיל
	אחד ושבעה כבשים בני שנה
תמם מנח	תמימם יהיו לכם: ומנחתם
	סלת בלולה בשמן שלשה
	עשרנים לפר ושני עשרנים
	לאיל תעשו: עשרון עשרון תעשה
	לכבש האחד לשבעת הכבשים:
	ושעיר חטאת אחד לכפר
בדד	עליכם: מלבד עלת הבקר
תמד	אשר לעלת התמיד תעשו את
	אלה: כאלה תעשו ליום
אש נוח	שבעת ימים לחם אשה ריח ניחח
עשה	ליהוה על עלת התמיד יעשה

Trãsla. B. Hiero.

per agnos singulos. Holocaustũ suauissimi odoris atq; incensi est dño. Libamẽta aũt vini q̃ per singulas fundẽda sunt victimas: ista erũt. Media pars hin p singulos vitulos. tertia per arietẽ. q̃rta p agnũ. Hoc erit holocaustũ p oẽs mẽses q sibi anno vertẽte succedũt. Hirc9 quoq; offertur dño p pctis in holocaustũ sẽpiternũ cum libamẽtis suis. Mẽse aũt primo q̃rtadecima die mensis phase domini erit: & quintadecima die solemnitas. Septẽ diebus vescentur azymis: q̃rũ dies prima venerabilis & sctã erit. Omne opus seruile non facietis in ea. Offeretisq; incensum holocaustum domino vitulos de armento duos: arietem vnum: agnos anniculos immaculatos septem: & sacrificia singulorum ex simila que conspsa sit oleo. tres decimas p singulos vitulos & duas decimas per arietem & decimã decime per agnos singulos .i. septem agnos: & hircum pro peccato vnum: vt expietur p vobis preter holocaustum matutinum quod semp offeretis. Ita facietis per singulos dies septẽ dierũ in fomitẽ ignis & in odorẽ suauissimũ domino: q surget de holocausto

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina

agno vni sacrificiũ odorẽ suauitatis dño
τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνί. θυσία εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ ἡ
libatione eorũ medietas hin erit vitulo
σπονδὴ αὐτῶν τὸ ἥμισυ τοῦ ἵν ἔσται τῷ μόσχῳ τῷ
vni. ⁊ tertia pars hin erit arieti vni.
ἑνί. καὶ τὸ τρίτον τοῦ ἵν ἔσται τῷ κριῷ τῷ ἑνί.
⁊ quarta pars hin erit agno vni vini.
καὶ τὸ τέταρτον τοῦ ἵν ἔσται τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ οἴνου.
hoc holocaustũ mẽsem de mẽse in
τοῦτο τὸ ὁλοκαύτωμα μῆνα ἐκ μηνὸς εἰς τοὺς
mẽses anni. ⁊ hircũ e capris vnũ
μῆνας τοῦ ἐνιαυτοῦ. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα
pro peccato dño: sup holocausto
περὶ ἁμαρτίας κυρίῳ, ἐπὶ τῆς ὁλοκαυτώσεως
sẽpiterno fiet: ⁊ libatio eius.
τῆς διαπαντὸς ποιηθήσεται, καὶ ἡ σπονδὴ αὐτοῦ.
⁊ in mẽse primo quarta ⁊ decima
καὶ ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ
mẽsis pascha dño. ⁊ quinta ⁊ decima
τοῦ μηνὸς πάσχα κυρίῳ. καὶ τῇ πεντεκαιδεκάτῃ Exo. 10.c.
die mẽsis huius celebrate festũ: septẽ Leuc.
ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τούτου ἑορτάσετε ἑορτήν. ἑπτὰ ἡ 23.a.
dies azyma comedetis. ⁊ die prima ce
μέρας ἄζυμα ἔδεσθε. καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ ἐ
lebris sctã erit vobis. oẽ opus seruile
πίκλητος ἁγία ἔσται ὑμῖν. πᾶν ἔργον λατρευτὸν
nõ facietis. ⁊ adducetis holocausta obla
οὐ ποιήσετε. καὶ προσάξετε ὁλοκαυτώματα κάρ
tionẽ dño vitulos e bobus duos: arietẽ vnũ:
πωμα κυρίῳ μόσχους ἐκ βοῶν δύο, κριὸν ἕνα,
septẽ agnos anniculos: imaculati erũt vobis. ⁊
ἑπτὰ ἀμνοὺς ἐνιαυσίους, ἄμωμοι ἔσονται ὑμῖν. καὶ
sacrificiũ eorũ simila cõspersa in oleo:
θυσία αὐτῶν σεμίδαλις ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ
tres decime vitulo vni: ⁊ due
τρία δέκατα τῷ μόσχῳ τῷ ἑνί, καὶ δύο
decime arieti vni fiet: decimã
δέκατα τῷ κριῷ τῷ ἑνὶ ποιηθήσεται, δέκατον
decimã facies agno vni: septẽ
δέκατον ποιήσεις τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνί, τοῖς ἑπτὰ
agnis. ⁊ hircũ ex capris vnũ pro pec
ἀμνοῖς. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρ
cato ad ppitiãdũ pro vobis: pter holocau
τίας ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν, πλὴν τῆς ὁλοκαυτώ
stũ sẽpiternũ matutinũ: qđ est holo
σεως τῆς διαπαντὸς τῆς πρωϊνῆς, ὅ ἐστιν ὁλοκαύ
caustũ cõtinuitatis. hec sm hec facie
τωμα ἐνδελεχισμοῦ. ταῦτα κατὰ ταῦτα ποιή
tis in septẽ dies: donũ oblationẽ
σετε εἰς τὰς ἑπτὰ ἡμέρας, δῶρον κάρπωμα
odorẽ suauitatis dño: in holocau
ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ, ἐπὶ τοῦ ὁλοκαυτώμα
sto sẽpiterno facies
τος τοῦ διαπαντὸς ποιήσεις

C

Primitiua chal. — Interp. chal.

Primitiua chal.	Interp. chal.
עלה קבל רעה	per singulos agnos. holocaustũ est: vt oblatio suscipiatur voluntarie corã dño. ⁊ libamẽ eoꝝ erit dimidia
הוה ראש	pars hin vini per singulos vitulos: ⁊ tertia pars hin per arietem: ⁊ quarta pars hin per singulos agnos:
חדה עז אחד	hoc est holocaustũ exordij mensis in neomenia eius: sic erit per oẽs kalendas mensiũ anni. Et hircus de
עבד רבע	capris vnus pro peccato offeretur coram dño: preter iuge holocaustũ ⁊ libamen eius. Et in mense primo
חגג אכל	quarta decima die mensis: phase erit coram dño. Et in quintadecima die mẽsis huius solẽnitas est: septẽ
ערע קרב עלה	diebus azymũ comedet. In die prima erit inuocatio sancta: oẽ opus seruile nõ facietis. Offeretisq; ob
הוה	lationẽ holocausti corã dño vitulos de bobus duos ⁊ arietem vnũ: et septẽ agnos anniculos: immaculati
פיל	erũt vobis: ⁊ in munus eoꝝ tres decias simile cõspersẽ oleo p singulos vitulos ⁊ duas decias p arietẽ offeretis. singulas decimas offeretis p singulos agnos: similiter erit p septẽ agnos: ⁊ hircũ pro pctõ vnũ ad
עבד	ppiciandũ p vobis: preter holocaustũ matutinũ qđ est holocaustũ iuge facietis hec: sicut hec facietis per
קבל רעה	singulos dies septẽ dieb9. panis oblationis est q suscipitur voluntarie coram dño. preter holocaustũ iuge

Transla. Chal.

לאמרא חד עלתא לאתקבלא ברעוא קורבנא קדם יי׃ ונסכיהון פלגות הינא יהי
לתורא ותלתות הינא לדיכרא ורבעות הינא לאמרא חמרא דא עלת ריש ירח
באתחדותיה כן לכל רישי ירחי שתא׃ וצפיר בר עזין חד לחטאתא קדם יי על
עלתא תדירא יתעבד ונסכיה׃ ובירחא קדמאה בארבעת עשרא יומא לירחא פיסחא
קדם יי׃ ובחמשא עשרא יומא לירחא הדין חגא שבעא יומין פטיר יתאכל׃ ביומא
קדמאה מערע קדיש כל עבידת פולחנא לא תעבדון׃ ותקרבון קורבנא עלתא קדם
יי תורין בני תורי תרין ודכר חד ושבעה אמרין בני שנה שלמין יהון לכון׃ ומנחתהון
סולתא דפילא במשח תלתא עשרונין לתורא ותרי עשרונין לדכרא תעבדון׃ עשרונא
עשרונא תעביד לאמרא חד כן לשבעה אמרין׃ וצפירא חטאתא חד לכפרא עליכון׃
בר מעלת צפרא די לעלתא תדירא תעבדון ית אלין׃ כאלין תעבדון ליומא שבעא
יומין לחם קורבן דמתקבל ברעוא קדם יי על עלתא תדירא יתעבד

Trāsla.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

libationē eius. & dies septima celebris
τὴν σπονδὴν αὐτοῦ. καὶ ἡ ἡμέρα ἡ ἑβδόμη κλητὴ
scta erit vobis. oē opus seruile nō facie
D ἁγία ἔσται ὑμῖν. πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιή
tis in ea. & die nouorū: qñ ob
σετε ἐν αὐτῇ. καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῶν νέων, ὅταν προ
tuleritis sacrificiū nouū dño hebdomadarū:
σφέρετε θυσίαν νέαν τῷ κυρίῳ τῶν ἑβδομάδων,
celebris scta erit vobis. oē op⁹ seruile
ἐπίκλητος ἁγία ἔσται ὑμῖν. πᾶν ἔργον λατρευτὸν
nō facietis. & adducetis holocausta in
οὐ ποιήσετε. καὶ προσάξετε ὁλοκαυτώματα εἰς
odorē suauitatis dño: vitulos e bob⁹ duos: &
ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ, μόσχους ἐκ βοῶν δύο, καὶ
arietē vnū: septē agnos āniculos imaculatos. sa
κριὸν ἕνα, ἑπτὰ ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἀμώμους. ἡ θυ
crificiū eorū simila cōfecta in oleo.
σία αὐτῶν σεμίδαλις ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ.
tres decime vitulo vni: & due deci
τρία δέκατα τῷ μόσχῳ τῷ ἑνί, καὶ δύο δέκα-
me arieti vni: decima decima a-
τα τῷ κριῷ τῷ ἑνί, δέκατον δέκατον τῷ ἀμ-
gno vni: septē agnis. & hircū
νῷ τῷ ἑνί, τοῖς ἑπτὰ ἀμνοῖς. καὶ χίμαρον
e capris vnū pro peccato: ad expiādū pro
ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, ἐξιλάσασθαι περὶ
vobis: pter holocaustū sēpiter
ὑμῶν, πλὴν τοῦ ὁλοκαυτώματος τοῦ διαπαν-
nū. & sacrificiū eorū facietis mihi. im
τός. καὶ τὴν θυσίαν αὐτῶν ποιήσετέ μοι. ἄμω-
maculati erūt vobis & libatiōes eorū.
μοι ἔσονται ὑμῖν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν. Ca.29.
A Et mēse septimo: pma mē
καὶ τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ, μιᾷ τοῦ μη-
sis: celebris scta erit vobis: oē opus ser
νός, ἐπίκλητος ἁγία ἔσται ὑμῖν, πᾶν ἔργον λα-
uile nō facietis: dies significatiōis erit vo
τρευτὸν οὐ ποιήσετε, ἡμέρα σημασίας ἔσται ὑ-
bis. & facietis holocausta in odorē
μῖν. καὶ ποιήσετε ὁλοκαυτώματα εἰς ὀσμὴν
suauitatis dño: vitulū vnū e bob⁹: arietē vnū:
εὐωδίας κυρίῳ, μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα,
agnos āniculos septē imaculatos. sacrificiū eo
ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἑπτὰ ἀμώμους. ἡ θυσία αὐ-
rū simila cōfecta in oleo. tres
τῶν σεμίδαλις ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ. τρία
decime vitulo vni: & due decime
δέκατα τῷ μόσχῳ τῷ ἑνί, καὶ δύο δέκατα
arieti vni: decima agno vni:
τῷ κριῷ τῷ ἑνί, δέκατον τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνί,
septē agnis.
τοῖς ἑπτὰ ἀμνοῖς.

Trāsla.B.Hiero.

& de libatiōibus singulorū. Dies quoq; septimus celeberrimus & sanctus erit vobis. Oē opus seruile nō facietis in eo. Dies ēt primitiuorū qñ offeretis nouas fruges dño expletis hebdomadibus: venerabilis & sancta erit. Omne opus seruile non facietis in ea. Offeretisq; holocaustum in odorē suauissimū dño vitulos de armento duos: arietem vnū: agnos anniculos immaculatos septē. atq; in sacrificiis eorū simile oleo cōspse tres decimas p singulos vitulos per arietes duos: per agnos decimam decime qui simul sunt agni septem. hircum quoq; qui mactatur p expiatiōe pter holocaustū sēpiternū & liba eius. Immaculata offeretis omnia cum libationibus suis. Ca.29.

Mensis etiam septimi prima dies venerabilis & sancta erit vobis. Omne opus seruile non facietis in ea: quia dies clangoris ē & tubarū. Offeretisq; holocaustum in odorē suauissimum dño vitulū de armento vnum: & arietē vnū: & agnos anniculos immaculatos septē. & in sacrificiis eorū simile oleo consperse tres decimas per singulos vitulos: duas decimas per arietem: vnam decimam per agnum. qui simul sunt agni septem.

Ter.Heb. Nu. Ca.xxix.

Ter.Heb.	P̄mitiua heb.
וְנִסְכּוֹ׃ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא	שׁבע קרא
קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל מְלֶאכֶת	היה לאך
עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ וּבְיוֹם הַבִּכּוּרִים	בכר
בְּהַקְרִיבְכֶם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַיהוָה	קרב
בְּשָׁבֻעֹתֵיכֶם מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה	קרא
לָכֶם כָּל מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃	לאך עשה
וְהִקְרַבְתֶּם עוֹלָה לְרֵיחַ נִיחֹחַ	קרב
לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי בָקָר שְׁנַיִם	שנה
אַיִל אֶחָד שִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי	
שָׁנָה׃ וּמִנְחָתָם סֹלֶת בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן	בלל
שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר הָאֶחָד	
שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל הָאֶחָד׃ עִשָּׂרוֹן	שנה
עִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת	
הַכְּבָשִׂים׃ שְׂעִיר עִזִּים אֶחָד	שער עז
לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם׃ מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד	בדד עלה תמד
וּמִנְחָתוֹ תַּעֲשׂוּ תְּמִימִם יִהְיוּ	עשה תמם היה
לָכֶם וְנִסְכֵּיהֶם׃ וּבַחֹדֶשׁ	Ca.xxix.
הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ מִקְרָא קֹדֶשׁ	
יִהְיֶה לָכֶם כָּל מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא	
תַעֲשׂוּ יוֹם תְּרוּעָה יִהְיֶה לָכֶם׃	רוע
וַעֲשִׂיתֶם עֹלָה לְרֵיחַ נִיחֹחַ	נוח
לַיהוָה פַּר בֶּן בָּקָר אֶחָד אַיִל	
אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שִׁבְעָה	
תְּמִימִם׃ וּמִנְחָתָם סֹלֶת בְּלוּלָה	
בַשָּׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר שְׁנֵי	
עֶשְׂרֹנִים לָאָיִל׃ וְעִשָּׂרוֹן אֶחָד	
לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת הַכְּבָשִׂים׃	

Transla.Chal.

וְנִסְכֵּהּ׃ וּבְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה מְעָרַע קַדִּישׁ יְהֵא לְכוֹן כָּל עֲבִידַת פּוּלְחָנָא לָא תַעְבְּדוּן׃
וּבְיוֹמָא דְבִכּוּרַיָא בְּקָרוֹבֵיכוֹן מִנְחָתָא חַדְתָּא קֳדָם יְיָ בְּעַצְרָתְכוֹן מְעָרַע קַדִּישׁ יְהֵא לְכוֹן
כָּל עֲבִידַת פּוּלְחָנָא לָא תַעְבְּדוּן׃ וּתְקָרְבוּן עֲלָתָא לְאִתְקַבָּלָא בְרַעֲוָא קֳדָם יְיָ תּוֹרִין
בְּנֵי תוֹרֵי תְּרֵין וּדְכַר חַד וְשִׁבְעָא אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָה׃ וּמִנְחַתְהוֹן סוֹלְתָּא דְפִילָא בִמְשַׁח
תְּלָתָא עֶשְׂרוֹנִין לְתוֹרָא חַד וּתְרֵין עֶשְׂרוֹנִין לְדִיכְרָא חַד׃ עֶשְׂרוֹנָא עֶשְׂרוֹנָא לְאִמְּרָא
חַד לְשִׁבְעָה אִמְּרִין׃ צְפִיר בַּר עִזִּין חַד לְכַפָּרָא עֲלֵיכוֹן׃ בַּר מֵעֲלַת תְּדִירָא וּמִנְחָתֵיהּ
תַּעְבְּדוּן שַׁלְמִין יְהוֹן לְכוֹן וְנִסְכֵּיהוֹן׃ Ca.xxix. וּבְיַרְחָא שְׁבִיעָאָה בְּחַד
לְיַרְחָא מְעָרַע קַדִּישׁ יְהֵי לְכוֹן כָּל עֲבִידַת פּוּלְחָנָא לָא תַעְבְּדוּן יוֹם יַבָּבָא יְהֵי לְכוֹן׃
וְתַעְבְּדוּן עֲלָתָא לְאִתְקַבָּלָא בְרַעֲוָא קֳדָם יְיָ תּוֹר בַּר תּוֹרֵי חַד דְּכַר חַד אִמְּרִין בְּנֵי
שְׁנָה שִׁבְעָא שַׁלְמִין׃ וּמִנְחַתְהוֹן סוֹלְתָּא דְפִילָא בִּמְשַׁח תְּלָתָא עֶשְׂרוֹנִין לְתוֹרָא תְּרֵין
עֶשְׂרוֹנִין לְדִכְרָא׃ וְעֶשְׂרוֹנָא חַד לְאִמְּרָא חַד לְשִׁבְעָה אִמְּרִין׃

Interp̄.chal.

et libamen eius fiet. Et in die septimo inuocatio sancta erit vobis: omne opus seruile nō facietis. In die autē primitiuorū quando offeretis munus nouū corā domino in expletione hebdomadarū vestrarū: inuocatio sancta erit vobis: omne opus seruile non facietis: & offeretis holocaustū vt suscipiatur voluntarie corā dño vitulos de bobus duos & arietē vnū et septem agnos anniculos: & pro munere eorū tres decimas simile per singulos vitulos & duas decimas per singulos arietes & singulas decimas p singulos agnos: sic fiet per septē agnos: hircū de capris vnū: ad ppiciandū p vobis: pter holocaustū iuge & mun⁹ eius offeretis: imaculati erūt vobis: & libamina eorū.

Et in mense septimo in pma die mēsis Ca.29. inuocatio scta erit vobis: oē opus seruile nō facietis: dies clāgoris erit vobis. Facietisq; holocaustū vt suscipiat voluntarie corā dño vitulū de bobus vnū: arietem vnū: agnos anniculos imaculatos septem et in munere eorum simile consperse oleo tres decimas per vitulum vnum: duas decimas per arietem: et singulas decimas per singulos agnos: sic facietis per septem agnos.

P̄mitiua chal.

ערע הוה
חדה
קרב
אחד פיל
עז עלה
עבד הוה

Ter. Heb.

וְשְׂעִיר עִזִּים אֶחָד חַטָּאת לְכַפֵּר
עֲלֵיכֶם׃ מִלְּבַד עֹלַת הַחֹדֶשׁ
וּמִנְחָתָהּ וְעֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ
וְנִסְכֵּיהֶם כְּמִשְׁפָּטָם לְרֵיחַ נִיחֹחַ
אִשֶּׁה לַיהוָה׃ וּבֶעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ
הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה
לָכֶם וְעִנִּיתֶם אֶת נַפְשֹׁתֵיכֶם כָּל
מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ וְהִקְרַבְתֶּם
עֹלָה לַיהוָה רֵיחַ נִיחֹחַ פַּר בֶּן בָּקָר
אֶחָד אַיִל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי
שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם׃
וּמִנְחָתָם סֹלֶת בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן
שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר שְׁנֵי
עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל הָאֶחָד׃ עִשָּׂרוֹן
עִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת
הַכְּבָשִׂים׃ שְׂעִיר עִזִּים אֶחָד
חַטָּאת מִלְּבַד חַטַּאת הַכִּפֻּרִים
וְעֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכֵּיהֶם׃
וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי
מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל מְלֶאכֶת
עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ וְחַגֹּתֶם חַג
לַיהוָה שִׁבְעַת יָמִים׃ וְהִקְרַבְתֶּם
עֹלָה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה
פָּרִים בְּנֵי בָקָר שְׁלֹשָׁה עָשָׂר אֵילִם
שְׁנָיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה
עָשָׂר תְּמִימִם יִהְיוּ׃ וּמִנְחָתָם
סֹלֶת בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן שְׁלֹשָׁה

Primitiua heb.

שָׁפַט
עָשַׂר
שָׁבַע קָרָא הָיָה
עָנָה
לָאַךְ עָשָׂה
קָרַב
תָּמַם הָיָה
בָּלַל
שָׁנָה
שָׂעַר
בָּדַד
עָלָה תָּמַד
חָגַג
יוֹם
אֵשׁ נוּחַ
שָׁנָה רָבַע

Trãsla. B. Hiero.

& hircũ p pctõ q offertur in expiationẽ populi: preter holocaustum calendarum cũ sacrificiis suis: & holocaustũ sempiternum cũ libatiõibus solitis eisdẽ cerimõiis offeretis i odorẽ suauissimũ incẽsũ dño. Decima quoq; dies mẽsis huius septimi erit vobis sctã atq; venerabilis: & affligetis aias vras. Oẽ opus seruile nõ facietis in ea. Offeretisq; holocaustũ dño in odorẽ suauissimũ vitulũ de armẽto vnũ. arietẽ vnũ. agnos anniculos immaculatos septẽ. & in sacrificiis eorũ simile oleo consperse tres decimas per singulos vitulos. duas decimas per arietem. decimam decime per agnos singulos qui sunt simul septem agni: & hircum p pctõ absq; his q̃ offerri pro delicto solet in expiationẽ & holocaustũ sẽpiternũ in sacrificio & libaminibus eo℞. Quintadecima vero die mẽsis septimi q̃ vobis sctã erit atq; venerabilis: oẽ op⁹ seruile nõ facietis in ea: sed celebrabitis solẽnitatẽ dño septẽ diebus. Offeretisq; holocaustũ in odorem suauissimum dño vitulos de armẽto tredecim: arietes duos: agnos anniculos immaculatos quattuordecim: & in libamentis eorum simile oleo consperse tres

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina

et hircũ e capris vnũ pro peccato: ad pro
καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, ἐξιλά
pitiãdũ pro vobis: pter holocausta
σασθαι περὶ ὑμῶν, πλὴν τῶν ὁλοκαυτωμάτων
nouiluniĩ. et sacrificia eo℞: et libatiões
τῆς νουμηνίας. καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν, καὶ αἱ σπονδαὶ
eo℞ sm̃ cõsuetudinẽ eo℞ in odorẽ sua
αὐτῶν κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν εἰς ὀσμὴν εὐω
uitatis dño. et decima mẽsis huius:
δίας κυρίῳ. καὶ τῇ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τούτου,
celebris scã erit vobis. et affligetis
ἐπίκλητος ἁγία ἔσται ὑμῖν. καὶ κακώσετε τὰς
aias vras: et oẽ opus nõ facietis: et
ψυχὰς ὑμῶν, καὶ πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε, καὶ
offeretis holocausta in odorẽ suauitatis
προσοίσετε ὁλοκαυτώματα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας
oblationẽ dño: vitulũ vnũ e bobus: arietẽ vnũ:
κάρπωμα κυρίῳ, μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα,
agnos ãniculos septẽ: imaculati erũt vobis.
ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἑπτά, ἄμωμοι ἔσονται ὑμῖν.
sacrificiũ eo℞ simila cõfecta in oleo.
ἡ θυσία αὐτῶν σεμίδαλις ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαί
tres decime vitulo vni: et due
ῳ. τρία δέκατα τῷ μόσχῳ τῷ ἑνί, καὶ δύο
decime arieti vni: decima decima
δέκατα τῷ κριῷ τῷ ἑνί, δέκατον δέκατον τῷ
agno vni: in septẽ agnos. et hir
ἀμνῷ τῷ ἑνί, εἰς τοὺς ἑπτὰ ἀμνούς. καὶ χίμα
cũ e capris vnũ pro peccato ad ppitiãdũ pro
ρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας ἐξιλάσασθαι περὶ
vobis: pter id qđ pro peccato expia
ὑμῶν, πλὴν τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας τῆς ἐξιλά
tionis: et holocaustũ sẽpiternũ. sacri
σεως, καὶ ἡ ὁλοκαύτωσις ἡ διαπαντός. ἡ θυ
ficiũ eius: et libatio eius iuxta cõsue
σία αὐτῆς, καὶ ἡ σπονδὴ αὐτῆς κατὰ τὴν σύγ
tudinẽ oblatio dño. et quita decima
κρισιν κάρπωμα κυρίῳ. καὶ τῇ πεντεκαιδεκά
die mẽsis septimi huius ce
τῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου τούτου ἐ
lebris scã erit vobis. oẽ opus serui
πίκλητος ἁγία ἔσται ὑμῖν. πᾶν ἔργον λατρευ
le nõ facietis: et festiuate eã festiuitatẽ
τὸν οὐ ποιήσετε, καὶ ἑορτάσατε αὐτὴν ἑορτὴν
dño septẽ dies. et adducetis holocausta
κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας. καὶ προσάξετε ὁλοκαυτώματα
oblationẽ in odorẽ suauitatis dño die pri
κάρπωμα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώ
ma vitulos e bob⁹ tredecim: arietes duos: agnos
τῃ μόσχους ἐκ βοῶν δεκατρεῖς, κριοὺς δύο, ἀμνοὺς
anniculos quattuordecim: imaculati erũt. sacrifi
ἐνιαυσίους δεκατέσσαρας, ἄμωμοι ἔσονται. αἱ θυσί
cia eo℞ simila cõfecta in oleo tres
αι αὐτῶν σεμίδαλις ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ τρία

B

Transla. Chal.

וּצְפִיר בַּר עִזֵּי חַד חַטָּאתָא לְכַפָּרָא עֲלֵיכוֹן׃ בַּר מֵעֲלַת יַרְחָא וּמִנְחָתַהּ וַעֲלָתָא תְדִירָא
וּמִנְחָתַהּ וְנִסְכֵּיהוֹן כַּד חֲזֵי לְהוֹן לְאִתְקַבָּלָא בְּרַעֲוָא קוּרְבָּנָא קֳדָם יְיָ׃ וּבַעֲשָׂרָא יוֹמָא
לְיַרְחָא שְׁבִיעָאָה הָדֵין מְעָרַע קַדִּישׁ יְהֵי לְכוֹן וּתְעַנּוֹן יָת נַפְשָׁתֵיכוֹן כָּל עֲבִידַת
פּוּלְחָנָא לָא תַעְבְּדוּן׃ וּתְקָרְבוּן עֲלָתָא קֳדָם יְיָ לְאִתְקַבָּלָא בְּרַעֲוָא תּוֹר בַּר תּוֹרֵי חַד
דְּכַר חַד אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָה שִׁבְעָא שַׁלְמִין יְהוֹן לְכוֹן׃ וּמִנְחַתְהוֹן סֻלְתָּא דְּפִילָא בִּמְשַׁח
תְּלָתָא עֶשְׂרוֹנִין לְתוֹרָא תְּרֵין עֶשְׂרוֹנִין לְדִכְרָא חַד׃ עִשְׂרוֹנָא עִשְׂרוֹנָא לְאִמְּרָא חַד לְכָן
לְשִׁבְעָה אִמְּרִין׃ צְפִיר בַּר עִזִּין חַד לְחַטָּאתָא בַּר מֵחַטָּאתָא דְּכִפּוּרַיָּא וַעֲלָתָא תְדִירָא
וּמִנְחָתַהּ וְנִסְכֵּיהוֹן׃ וּבַחֲמִשָּׁה עַשְׂרָא יוֹמָא לְיַרְחָא שְׁבִיעָאָה מְעָרַע קַדִּישׁ יְהֵי לְכוֹן כָּל
עֲבִידַת פּוּלְחָנָא לָא תַעְבְּדוּן וּתְחַגּוּן חַגָּא קֳדָם יְיָ שִׁבְעָה יוֹמִין׃ וּתְקָרְבוּן עֲלָתָא קוּרְבַּן
דְּמִתְקַבַּל בְּרַעֲוָא קֳדָם יְיָ תּוֹרִין בְּנֵי תוֹרֵי תְּלָתָא עֲשַׂר דִּכְרִין תְּרֵין אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָה
עֲשַׂר שַׁלְמִין יְהוֹן אַרְבְּעָא׃ וּמִנְחַתְהוֹן סֻלְתָּא דְּפִילָא בִּמְשַׁח תְּלָתָא

Primitiua chal.

עֲז עֲלָה
חֲזָה
עֲרַע הֲוָה עֲנָה
עֲבַד קְרַב
אֲחַד
עֲבַד חֲגַג קְבַל
רְעָה רְבַע הֲוָה
פִּיל

Interp. chal.

Et hircũ de capris vnũ pro peccato ad propiciandũ pro vobis: preter holocaustũ kalendarũ et munus eius et holocaustũ iuge et munus eius: et libamina eo℞ sicut eis conuenit: vt oblatio suscipiat voluntarie corã dño. Et in decima die mẽsis hui⁹ septimi inuocatio sancta erit vobis: affligetisq; aias vras: oẽ opus seruile nõ facietis. et offeretis holocaustũ corã dño: vt suscipiat voluntarie: vitulũ de bobus vnũ: arietem vnũ: agnos anniculos septẽ: imaculati erunt vobis: et in munere eo℞ tres decimas simile consperse oleo per vitulum vnũ: duas decimas p arietẽ vnũ: et singulas decimas per singulos agnos. sic fiet per septẽ agnos: hircum de capris vnum pro peccato absq; sacrificio qđ offertur pro peccato in expiationib⁹: et holocaustũ sempiternũ et munus eius et libamina eo℞. Et in quintadecima die mẽsis septimi inuocatio sancta erit vobis: omne opus seruile nõ facietis: et celebrabitis solẽnitatem corã dño septẽ diebus. Et offeretis holocaustũ oblationis quod suscipitur voluntarie corã dño: vitulos de bobus tredecim: arietes duos: agnos anniculos quattuordecim: immaculati erunt. Et in munere eorum tres decimas simile consperse oleo

Trãsla.Grc.lxx.cũ interp.latina.

decime vitulo vni: trib[us] & decẽ
δέκατα τῷ μόσχῳ τῷ ἑνί, τοῖς τρισκαίδεκα
vitulis: & due decime arieti vni: sup
μόσχοις, καὶ δύο δέκατα τῷ κριῷ τῷ ἑνί, ἐπὶ τοὺς
duos arietes: & decima decima agno vni:
δύο κριούς, καὶ δέκατον δέκατον τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνί,
sup quattuordeci agnos. & hircũ e ca
ἐπὶ τοὺς δεκατέσσαρας ἀμνούς. καὶ χίμαρον ἐξ αἰ
pris vnũ ꝓ peccato: p̃ter holocaustũ
γῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως
sempiternũ. sacrificia eoꝝ: & libatiões eo
τῆς διαπαντός. αἱ θυσίαι αὐτῶν, καὶ αἱ σπονδαὶ αὐ
rũ. & die secũda vitulos e bob[us] duo
τῶν. καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ μόσχους ἐκ βοῶν δώ
C deci: arietes duos: agnos ãniculos q̃ttuordeci
δεκα, κριοὺς δύο, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους δεκατέσσαρας
imaculatos. sacrificiũ eoꝝ & libatio eoꝝ
ἀμώμους. ἡ θυσία αὐτῶν καὶ ἡ σπονδὴ αὐτῶν τοῖς
vitulis & arietib[us] & agnis: iuxta
μόσχοις καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς ἀμνοῖς, κατὰ
numerũ eoꝝ s[ecundu]m cõsuetudinẽ eoꝝ. &
ἀριθμὸν αὐτῶν κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν. καὶ
hircũ e capris vnũ ꝓ pctõ: p̃ter
χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, πλὴν
holocaustũ sempiternũ. sacrificia eo
τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός. αἱ θυσίαι αὐ
rũ & libamina eoꝝ. die tercia
τῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν. τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ
vitulos quattuordeci: arietes duos: agnos ãni
μόσχους δεκατέσσαρας, κριοὺς δύο, ἀμνοὺς ἐνιαυ
culos quattuordeci imaculatos. sacrificiũ eoꝝ
σίους δεκατέσσαρας ἀμώμους. ἡ θυσία αὐτῶν
& libatio eoꝝ vitulis & arietibus
καὶ ἡ σπονδὴ αὐτῶν τοῖς μόσχοις καὶ τοῖς κριοῖς
& agnis: iuxta numeꝝ eoꝝ s[ecundu]m cõsue
καὶ τοῖς ἀμνοῖς, κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν κατὰ τὴν σύγ
tudinẽ eoꝝ. & hircũ e capris vnũ pro pecca
κρισιν αὐτῶν. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτί
to: p̃ter holocaustũ sẽpiternũ. sacrifi
ας, πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός. αἱ θυσί
cia eoꝝ & libatiões eoꝝ. die quarta
αι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν. τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ
vitulos decẽ: arietes duos: agnos ãniculos quattuor
μόσχους δέκα, κριοὺς δύο, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους δεκατέσ
decim imaculatos. sacrificia eoꝝ & libatiões eoꝝ
σαρας ἀμώμους. αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν
vitulis & arietib[us] & agnis: iuxta nu
τοῖς μόσχοις καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς ἀμνοῖς, κατὰ ἀριθ
meꝝ eoꝝ s[ecundu]m cõsuetudinẽ eoꝝ. & hircũ e ca
μὸν αὐτῶν κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν. καὶ χίμαρον ἐξ αἰ
pris vnũ pro peccato: p̃ter holocaustũ
γῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς
sẽpiternũ. sacrificia eoꝝ &
διαπαντός. αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ

Trãsla.B.Hiero.

decimas per vitulos singulos qui sunt simul vituli tredecim: & duas decimas arieti vni idest simul arietibus duobus: & decimã decime agnis singulis qui sunt simul agni q̃tuordecim: & hircum pro peccato absq; holocausto sempiterno & sacrificio & libamine eius. In die altero offeretis vitulos de armento duodecim: arietes duos: agnos anniculos imaculatos q̃ttuordeci: sacrificiaq; & libamina singulorum per vitulos & arietes & agnos rite celebrabitis: & hircum pro peccato absq; holocausto sempiterno sacrificioq; & libamie eius. Die tertio offeretis vitulos vndecim: arietes duos: agnos anniculos immaculatos quattuordecim: sacrificiaq; & libamina singulorũ per vitulos & arietes & agnos rite celebrabitis: & hircum pro peccato absq; holocausto sẽpiterno sacrificioq; & libamine eius. Die quarto offeretis vitulos decem: arietes duos: agnos ãniculos imaculatos q̃ttuordeci sacrificiaq; & libamina sigulorũ ꝑ vitulos & arietes & agnos rite celebrabitis: & hircũ pro pctõ absq; holocausto sempiterno sacrificioq; eius

Tex.Heb. Nu.Ca.xxix.

עֶשְׂרֹנִים לַפָּר הָאֶחָד לִשְׁלֹשָׁה
עָשָׂר פָּרִים, שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל
הָאֶחָד לִשְׁנֵי הָאֵילִם: וְעִשָּׂרוֹן
עִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְאַרְבָּעָה
עָשָׂר כְּבָשִׂים: וּשְׂעִיר עִזִּים אֶחָד
חַטָּאת, מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד
מִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ: וּבַיּוֹם הַשֵּׁנִי פָּרִים — שָׁנָה
בְּנֵי בָקָר שְׁנֵים עָשָׂר אֵילִם שְׁנָיִם,
כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר
תְּמִימִם: וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם
לַפָּרִים לָאֵילִם וְלַכְּבָשִׂים
בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט: וּשְׂעִיר עִזִּים — סָפַר שָׁפַט
אֶחָד חַטָּאת, מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד — בָּדַד עָלָה תָּמַד
וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכֵּיהֶם: וּבַיּוֹם
הַשְּׁלִישִׁי פָּרִים עַשְׁתֵּי עָשָׂר — שָׁלַשׁ
אֵילִם שְׁנָיִם, כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה
אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם: וּמִנְחָתָם — תָּמַם
וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּרִים לָאֵילִם
וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט:
וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד, מִלְּבַד עֹלַת — שָׂעַר
הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ: וּבַיּוֹם
הָרְבִיעִי פָּרִים עֲשָׂרָה אֵילִם — רָבַע
שְׁנָיִם, כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה
עָשָׂר תְּמִימִם: מִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם
לַפָּרִים לָאֵילִם וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם
כַּמִּשְׁפָּט: וּשְׂעִיר עִזִּים אֶחָד
חַטָּאת מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד מִנְחָתָהּ

Transla.Chal.

עֶשְׂרוֹנִין לְתוֹרָא חַד לִתְלָתָא עֲשַׂר תּוֹרִין תְּרֵין עֶשְׂרוֹנִין לְדִיכְרָא חַד לִתְרֵין דִּכְרִין:
וְעִשְׂרוֹנָא עִשְׂרוֹנָא לְאִימְּרָא חַד לְאַרְבְּעָה עֲשַׂר אִימְּרִין: וּצְפִיר בַּר עִזִּין חַד חַטָּאתָא,
בַּר מֵעֲלַת תְּדִירָא מִנְחָתַהּ וְנִסְכַּהּ: וּבְיוֹמָא תִּנְיָנָא תּוֹרִין בְּנֵי תוֹרֵי תְּרֵי עֲשַׂר דִּכְרִין
תְּרֵין, אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָה אַרְבְּעָה עֲשַׂר שַׁלְמִין: וּמִנְחַתְהוֹן וְנִסְכֵּיהוֹן לְתוֹרֵי לְדִיכְרֵי וּלְאִמְּרֵי
בְּמִנְיָנְהוֹן כְּדַחֲזֵי: וּצְפִיר בַּר עִזִּין חַד חַטָּאתָא, בַּר מֵעֲלַת תְּדִירָא וּמִנְחָתַהּ וְנִסְכֵּיהוֹן:
וּבְיוֹמָא תְּלִיתָאָה תּוֹרִין חַד עֲשַׂר דִּכְרִין תְּרֵין, אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָה אַרְבְּעָה עֲשַׂר שַׁלְמִין:
וּמִנְחַתְהוֹן וְנִסְכֵּיהוֹן לְתוֹרֵי לְדִכְרֵי וּלְאִמְּרֵי בְּמִנְיָנְהוֹן כְּדַחֲזֵי: וּצְפִיר חַטָּאתָא חַד,
בַּר מֵעֲלַת תְּדִירָא וּמִנְחָתַהּ וְנִסְכַּהּ: וּבְיוֹמָא רְבִיעָאָה תּוֹרִין עַשְׂרָא דִּכְרִין תְּרֵין, אִמְּרִין
בְּנֵי שְׁנָה אַרְבְּעָה עֲשַׂר שַׁלְמִין: מִנְחַתְהוֹן וְנִסְכֵּיהוֹן לְתוֹרֵי לְדִכְרֵי וּלְאִמְּרֵי בְּמִנְיָנְהוֹן
כְּדַחֲזֵי: וּצְפִיר בַּר עִזִּין חַד חַטָּאתָא, בַּר מֵעֲלַת תְּדִירָא מִנְחָתַהּ

Interp.chal.

per vnũquemq; vitulum tredecim vitulorum: duas decimas per vnũquẽq; arietem duorum arietum: et singulas decias ꝑ vnũquẽq; agnũ q̃ttuordeci agnoꝝ: et hircũ de capris vnũ pro pctõ: p̃ter holocaustũ iuge & mun[us] eius & libamẽ eius. Et i die scdo offeretis vitulos de bobus duodeci: arietes duos: agnos anniculos imaculatos q̃ttuordeci. Et munera eoꝝ & libamina eoꝝ ꝑ vitulos & ꝑ arietes & ꝑ agnos sicut decet iuxta nũeꝝ eoꝝ: & hircũ de capris vnũ ꝓ pctõ: praeter holocaustũ sempiternũ & mun[us] ei[us] & libamina eoꝝ. Et in die tertio offeretis vitulos de bobus vndeci: arietes duos: agnos ãniculos imaculatos q̃ttuordeci: & mun[us] eoꝝ & libamia eoꝝ ꝑ vitulos & ꝑ arietes & ꝑ agnos sicut decet iux[ta] numeꝝ eoꝝ: & hircũ ꝓ pctõ vnũ: absq; iugi holocausto & munere ei[us] & libamie eius. In die autẽ quarto offeretis vitulos decẽ: arietes duos: agnos anniculos imaculatos quattuordecim: & munus eoꝝ et libamina eoꝝ per vitulos & per arietes & ꝑ agnos sicut decet iuxta numerũ eoꝝ: & hircũ de capris vnũ pro peccato: absq; iugi holocausto & munere eius

Primitiua chal.

עֵז
תְּנָה
מְנָה חֲזָה עֲלָה
רְבַע

וְנִסְכָּהּ׃ וּבַיּוֹם הַחֲמִישִׁי פָּרִים חמש
תִּשְׁעָה אֵילִם שְׁנָיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי
שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם׃
וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּרִים לָאֵילִם
וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט׃
וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד מִלְּבַד עֹלַת
הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ׃ וּבַיּוֹם
הַשִּׁשִּׁי פָּרִים שְׁמֹנָה אֵילִם שְׁנָיִם שנה
כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר רבע
תְּמִימִם׃ וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם
לַפָּרִים לָאֵילִם וְלַכְּבָשִׂים
בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט׃ וּשְׂעִיר
חַטָּאת אֶחָד מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד עלה תמד
מִנְחָתָהּ וּנְסָכֶיהָ׃ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שבע
פָּרִים שִׁבְעָה אֵילִם שְׁנָיִם
כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר
תְּמִימִם׃ וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּהֶם לַפָּרִים
לָאֵילִם וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם
כְּמִשְׁפָּטָם׃ וּשְׂעִיר חַטָּאת
אֶחָד מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד מִנְחָתָהּ
וְנִסְכָּהּ׃ בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצֶרֶת תִּהְיֶה שמן היה
לָכֶם כָּל מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ לאך עשה
וְהִקְרַבְתֶּם עֹלָה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ קרב נוח
לַיהוָה פַּר אֶחָד אַיִל אֶחָד
כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שִׁבְעָה
תְּמִימִם׃ מִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּר
לָאַיִל וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט׃ ספר שפט

& libamine. Die quito offeretis vitulos noue: arietes duos: agnos anniculos immaculatos quattuordecim: sacrificiaq; & libamina singulorum per vitulos & arietes & agnos rite celebrabitis: & hircū pro pctō absq; holocausto sempiterno sacrificioq; eius & libamie. Die sexto offeretis vitulos octo: arietes duos: agnos āniculos immaculatos quattuordecim sacrificiaq; & libamina singulorum per vitulos & arietes & agnos rite celebrabitis: & hircum pro pctō absq; holocausto sempiterno sacrificioq; eius & libamine. Die septimo offeretis vitulos septem: & arietes duos: agnos āniculos immaculatos quattuordecim: sacrificiaq; & libamina singulorū per vitulos & arietes & agnos rite celebrabitis: & hircū pro peccato absq; holocausto sempiterno sacrificioq; eius & libamine. Die octauo qui est celeberrimus omne opus seruile non facietis offerētes holocaustū in odorem suauissimū domino: vitulum vnū arietem vnum: agnos āniculos immaculatos septem: sacrificiaq; & libamina singulorū per vitulos & arietes & agnos rite celebrabitis:

libatiões eoꝫ. die quinta vitulos nouē:
σπονδαὶ αὐτῶν. τῇ ἡμέρᾳ τῇ πέμπτῃ μόσχους ἐννέα,
arietes duos: agnos ãniculos quattuordeci imaculatos
κριοὺς δύο, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους δεκατέσσαρας ἀμώμους
sacrificia eoꝫ ꝛ libatiões eoꝫ vitulis
αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν τοῖς μόσχοις
ꝛ arietib⁹ ꝛ agnis: iuxta nūerū eo-
καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς ἀμνοῖς, κατὰ ἀριθμὸν αὐ-
rū scdm cõsuetudinē eoꝫ. ꝛ hircū e ca-
τῶν κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν. καὶ χίμαρον ἐξ αἰ- D
pris p pctó: pter holocaustū
γῶν περὶ ἁμαρτίας, πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς
sempiternū. sacrificia eoꝫ ꝛ libatiões eoꝫ.
διαπαντός. αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν.
die sexta vitulos octo: arietes duos: ag-
τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ μόσχους ὀκτώ, κριοὺς δύο, ἀμ-
nos ãniculos quattuordeci imaculatos. sacrificia
νοὺς ἐνιαυσίους δεκατέσσαρας ἀμώμους. αἱ θυσίαι
eoꝫ ꝛ libatiões eoꝫ vitulis: ꝛ
αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν τοῖς μόσχοις, καὶ τοῖς
arietib⁹: ꝛ agnis: iuxta numez eoꝫ scdm
κριοῖς, καὶ τοῖς ἀμνοῖς, κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν κατὰ
cõsuetudinē eoꝫ. ꝛ hircū e caprio vnū
τὴν σύγκρισιν αὐτῶν. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα
p pctó: pter holocaustū sempi-
περὶ ἁμαρτίας, πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαν-
ternū. sacrificia eoꝫ ꝛ libatiões eoꝫ. die
τός. αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν. τῇ ἡμέρᾳ
septima vitulos septē: arietes duos: agnos ãnicu-
τῇ ἑβδόμῃ μόσχους ἑπτά, κριοὺς δύο, ἀμνοὺς ἐνιαυσί-
los quattuordeci imaculatos: sacrificia eoꝫ ꝛ
ους δεκατέσσαρας ἀμώμους. αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ
libatiões eoꝫ vitulis ꝛ arietib⁹ ꝛ ag-
σπονδαὶ αὐτῶν τοῖς μόσχοις καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς ἀμ-
nis: iuxta numerū eoꝫ scdm cõsuetudinē eo-
νοῖς, κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐ-
rū. ꝛ hircū e caprio vnū p pctó: pter
τῶν. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, πλὴν
holocaustū sempiternū. sacrificia eoꝫ
τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός. αἱ θυσίαι αὐτῶν
ꝛ libatiões eoꝫ. die octauo cant⁹ erit
καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν. τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἐξόδιον ἔσται
vobis. oē op⁹ seruile nõ facietis in eo.
ὑμῖν. πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε ἐν αὐτῇ. καὶ
offeretis holocausta in odorē suauitatis obla-
προσοίσετε ὁλοκαυτώματα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας καρ-
tiones dño: vitulū vnū: arietē vnū: agnos ãni-
πώματα κυρίῳ, μόσχον ἕνα, κριὸν ἕνα, ἀμνοὺς ἐνιαυ-
culos septē imaculatos. sacrificia eoꝫ ꝛ libatio-
σίους ἑπτὰ ἀμώμους. αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπον-
nes eoꝫ vitulo ꝛ arieti ꝛ agnis:
δαὶ αὐτῶν τῷ μόσχῳ καὶ τῷ κριῷ καὶ τοῖς ἀμνοῖς,
iuxta numerū eoꝫ scdm cõsuetudinē eoꝫ:
κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν,

שית תמנא
רבע
מנה חזה עלה
הוה עבד קרב
קבל רעה אחד

et libamine ei⁹. Et in die q̄nto offeretis vitulos nouē arietes duos: agnos ãniculos imaculatos q̄ttuordeci: et mun⁹ eoꝫ ꝛ libamina eoꝫ p vitulos ꝛ p arietes ꝛ p agnos sic decet iuxta nūerū eoꝫ: ꝛ hircū vnū p pctō: absq; iugi holocausto ꝛ munere ei⁹ ꝛ libamine eius. Et in die sexto vitulos octo: arietes duos: agnos ãniculos imaculatos q̄ttuordeci: ꝛ mun⁹ eoꝫ ꝛ libamina eoꝫ p vitulos ꝛ per arietes ꝛ p agnos sic decet iuxta numerū eoꝫ: ꝛ hircū vnū pro peccato: absq; iugi holocausto ꝛ munere eius ꝛ libamine eius. Et in die septimo vitulos septē: arietes duos: agnos ãniculos imaculatos q̄ttuordeci: ꝛ mun⁹ eoꝫ ꝛ libamina eoꝫ p vitulos ꝛ p arietes ꝛ p agnos sic decet iux nūez eoꝫ: ꝛ hircū vnū p pctō: absq; iugi holocausto ꝛ munere ei⁹ ꝛ libamine eius. In die octauo collecte erūt vobis: oē opus seruile nō facietis: ꝛ offeretis holocaustū in oblationē que suscipit volūtarie corā dño: vitulū vnū: arietē vnū: agnos anniculos immaculatos septem. et munus eoꝫ ꝛ libamina eoꝫ per vitulū ꝛ per arietē et per agnum sicut decet iuxta numerum eorum:

וְנִסְכַּהּ׃ וּבְיוֹמָא חֲמִישָׁאָה תּוֹרִין תִּשְׁעָה דִּכְרִין תְּרֵין אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָה אַרְבְּעָה עֲשַׂר שַׁלְמִין׃
וּמִנְחַתְהוֹן וְנִסְכֵּיהוֹן לְתוֹרֵי לְדִכְרֵי וּלְאִמְּרֵי בְּמִנְיָנְהוֹן כְּדַחֲזֵי׃ וּצְפִיר חַטָּאתָא חַד
בַּר מֵעֲלַת תְּדִירָא וּמִנְחָתַהּ וְנִסְכַּהּ׃ וּבְיוֹמָא שְׁתִיתָאָה תּוֹרִין תְּמַנְיָא דִּכְרִין תְּרֵין אִמְּרִין
בְּנֵי שְׁנָה אַרְבְּעָה עֲשַׂר שַׁלְמִין׃ וּמִנְחַתְהוֹן וְנִסְכֵּיהוֹן לְתוֹרֵי לְדִכְרֵי וּלְאִמְּרֵי בְּמִנְיָנְהוֹן
כְּדַחֲזֵי׃ וּצְפִיר חַטָּאתָא חַד בַּר מֵעֲלַת תְּדִירָא מִנְחָתַהּ וְנִסְכַּהּ׃ וּבְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה תּוֹרִין
שִׁבְעָא דִּכְרִין תְּרֵין אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָה אַרְבְּעָה עֲשַׂר שַׁלְמִין׃ וּמִנְחַתְהוֹן וְנִסְכֵּיהוֹן לְתוֹרֵי
לְדִכְרֵי וּלְאִמְּרֵי בְּמִנְיָנְהוֹן כְּדַחֲזֵי לְהוֹן׃ וּצְפִירָא דְחַטָּאתָא חַד בַּר מֵעֲלַת תְּדִירָא
מִנְחָתַהּ וְנִסְכַּהּ׃ בְּיוֹמָא תְּמִינָאָה כְּנִישִׁין תְּהוֹן לְכוֹן כָּל עֲבִידַת פָּלְחַן לָא תַעְבְּדוּן׃
וּתְקָרְבוּן עֲלָתָא קוּרְבַּן דְּמִתְקַבַּל בְּרַעֲוָא קֳדָם יְיָ תּוֹר חַד דְּכַר חַד אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָה
שִׁבְעָה שַׁלְמִין׃ מִנְחַתְהוֹן וְנִסְכֵּיהוֹן לְתוֹרָא לְדִכְרָא וּלְאִמְּרַיָּא בְּמִנְיָנְהוֹן כְּדַחֲזֵי׃

Trãſla.Gre.lxx.cũ interp.latina.

τ hircũ e capris vnũ p pctõ: ꝑter
καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, πλὴν τῆς
holocauſtũ ſempiternũ. ſacrificia eoꝝ τ
ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός. αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ
libatiões eoꝝ. hec facietis dño in feſtiui
αἱ σπονδαὶ αὐτῶν. ταῦτα ποιήσετε κῷ ἐν ταῖς ἑορ
tatib' vris: ꝑter vota vra. τ volũtaria ve
ταῖς ὑμῶν, πλὴν τῶν εὐχῶν ὑμῶν. καὶ τὰ ἑκούσια ὑ
ſtra τ holocauſta vra τ ſacrificia vra
μῶν καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα ὑμῶν καὶ τὰς θυσίας ὑμῶν
τ libatiões vras τ ſalutaria vra.
καὶ τὰς σπονδὰς ὑμῶν καὶ τὰ σωτήρια ὑμῶν. Ca.30.

A Et locut' ẽ moyſes filiis iſrl' iuxta oĩa
Καὶ ἐλάλησε μωυσῆς τοῖς υἱοῖς ἰσλ' κατὰ πάν
q̃cũqȝ mãdauit dñs moyſi. τ locut' ẽ moy=
τα ὅσα ἐνετείλατο κς' τῷ μωυσῆ. καὶ ἐλάλησε μωυ
ſes ad ꝑncipes tribuũ filioꝝ iſrael: di=
σῆς πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῶν φυλῶν υἱῶν ἰσραὴλ, λέ
cens: hoc ṽbũ qḋ ꝓcepit dñs. hõ hõ ſi voue
γων, τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ συνέταξε κς'. ἄνθρωπος ἄνθρωπος ὃς ἂν εὔξη
rit votũ dño: aut iurauerit iuramẽtũ: aut determinaue
ται εὐχὴν κῷ, ἢ ὀμόσῃ ὅρκον, ἢ ὁρίσηται ὁρισμῷ περὶ
rit deteriatiõe ꝑ aĩa ſua: nõ faciet irritũ ṽbũ ſuũ: oĩa
τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, οὐ βεβηλώσει τὸ ῥῆμα αὐτοῦ, πάντα
q̃cũqȝ exierint de ore eius: faciet. ſi aũt mulier
ὅσα ἐὰν ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, ποιήσει. ἐὰν δὲ γυνὴ
vouerit votũ dño: aut deteriauerit deteriatiões ĩ domo pa
εὔξηται εὐχὴν κῷ, ἢ ὁρίσηται ὁρισμὸν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πα
tris ſui in iuuẽtute ſua: τ audierit pr̃ ei'
τρὸς αὐτῆς ἐν τῇ νεότητι αὐτῆς, καὶ ἀκούσῃ ὁ πατὴρ αὐ

B vota eius: τ deteriatiões eius: q̃s de=
τῆς τὰς εὐχὰς αὐτῆς, καὶ τοὺς ὁρισμοὺς αὐτῆς, οὓς ὡρί
teriauit de aĩa ſua: τ tacuerit
σατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, καὶ παρασιωπήσῃ ὁ
pr̃ eius: τ cõſtabũt oĩa vota ei': τ
πατὴρ αὐτῆς, καὶ στήσονται πᾶσαι αἱ εὐχαὶ αὐτῆς, καὶ
oẽs deteriatiões ei' q̃s deteriauit de aĩ
πάντες οἱ ὁρισμοὶ αὐτῆς οὓς ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυ
ma ſua: manebũt ei. ſi aũt renuẽs renuerit
χῆς αὐτῆς, μενοῦσιν αὐτῇ. ἐὰν δὲ ἀνανεύων ἀνανεύσῃ ὁ
pr̃ ei': q̃ die audierit vota ei': τ
πατὴρ αὐτῆς, ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἀκούσῃ πάσας τὰς εὐχὰς αὐτῆς, καὶ τοὺς
deteriatiões ei': q̃s deteriauit de aĩa ſua.
ὁρισμοὺς αὐτῆς, οὓς ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς.
nõ cõſtabũt. τ dñs mũdabit eã: q: renuit pr̃ eius.
οὐ στήσονται. καὶ κς' καθαριεῖ αὐτήν, ὅτι ἀνένευσεν ὁ πατὴρ αὐτῆς.
ſi ṽo nupta fuerit viro: τ vota eius ſup eã iux
ἐὰν δὲ γενομένη γένηται ἀνδρί, καὶ αἱ εὐχαὶ αὐτῆς ἐπ' αὐτῇ κα
ta diſtinctiões labioꝝ eius: q̃cũqȝ deteriauit de
τὰ τὴν διαστολὴν τῶν χειλέων αὐτῆς, ὅσα ὡρίσατο κατὰ τῆς
aĩa ſua: τ audierit vir eius: τ tacuerit
ψυχῆς αὐτῆς, καὶ ἀκούσῃ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ παρασιωπήσῃ
ei: q̃ die audierit: τ ſic cõſtabũt oĩa
αὐτῇ, ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἀκούσῃ, καὶ οὕτως στήσονται πᾶσαι αἱ

Trãſla.B.Hiero.

&hircum pro peccato abſqȝ holocauſto ſepiterno ſacrificioqȝ eius & libamine. Hec offeretis dño in ſolẽnitatibus veſtris preter vota & oblatiões ſpõtaneas in holocauſto: ĩ ſacrificio: in libamine & in hoſtiis pacificis.

Narrauitqȝ Ca.30. moyſes filiis iſrael omnia que ei dominus imperarat: & locutus eſt ad principes tribuum filiorum iſrael. Iſte eſt ſermo quem precepit dñs. Si quis virorum votũ dño vouerit: aut ſe cõſtrinxerit iuramẽto: non faciet irritum verbũ ſuũ: ſed oẽ qḋ promiſit implebit. Mulier ſi quippiã voverit: & ſe cõſtrixerit iuramẽto q̃ eſt in domo patris ſui & in etate adhuc puellari: ſi cognouerit pr̃ votũ qḋ pollicita ẽ & iuramẽtũ quo obligauit aĩam ſuã & tacuerit: voti rea erit. Quicqḋ pollicita ẽ & iurauit: opẽ cõplebit. Sin autẽ ſtatim ut audierit contradixerit pater: & vota & iuramẽta eius irrita erunt: nec obnoxia tenebitur ſpõſioni: eo q᷑ contradixerit pater. Si maritũ habuerit & vouerit aliquid: & ſemel de ore eius verbum egrediens aĩam eius obligauerit iuramẽto: quo die audierit vir & non contradixerit:

Tex.Heb. Nu.Ca.xxx.

ושעיר חטאת אחד מלבד עלת
התמיד ומנחתה ונסכה: אלה
תעשו ליהוה במועדיכם לבד
מנדריכם ונדבתיכם לעלתיכם
ולמנחתיכם ולנסכיכם ולשלמיכם:
Ca.xxx. ויאמר משה אל בני
ישראל ככל אשר צוה יהוה את
משה: וידבר משה אל ראשי
המטות לבני ישראל לאמר זה
הדבר אשר צוה יהוה: איש כי
ידר נדר ליהוה או השבע שבעה
לאסר אסר על נפשו לא יחל
דברו ככל היצא מפיו יעשה:
ואשה כי תדר נדר ליהוה ואסרה
אסר בבית אביה בנעריה: ושמע
אביה את נדרה ואסרה אשר
אסרה על נפשה והחריש לה
אביה וקמו כל נדריה וכל אסר
אשר אסרה על נפשה יקום:
ואם הניא אביה אתה ביום
שמעו כל נדריה ואסריה אשר
אסרה על נפשה לא יקום ויהוה
יסלח לה כי הניא אביה אתה:
ואם היו תהיה לאיש ונדריה
עליה או מבטא שפתיה אשר
אסרה על נפשה: ושמע אישה
ביום שמעו והחריש לה וקמו

Priũua.heb.

שער בדד עלה
תמד
עוד
Ca.xxx.
אמר
דבר
נטה
נדר שבע
חלל
פה עשה
איש נדר
חרש
קום
נוא
סלח
היה
בטא שפה

Transl.Chal.

וצפירא דחטאתא חד בר מעלת תדירא ומנחתה ונסכה: אילין תעבדון קדם יי
במועדיכון בר מנדריכון ונדבתיכון לעלתכון ולמנחתיכון ולנסכיכון ולנכסת
קודשיכון: ואמר משה לבני ישראל ככל דפקיד יי ית משה Ca.xxx.
ומליל משה עם רישי שבטיא לבני ישראל למימר דין פתגמא דפקיד יי: גבר
ארי ידר נדר קדם יי או יקיים קים למיסר איסר על נפשיה לא יבטל פתגמיה
ככל דיפוק מפומיה יעבד: ואתתא ארי תדר נדר קדם יי ותיסר איסר בבית אבוהא
ברביותהא: וישמע אבוהא ית נדרה ואסרה דאסרת על נפשה וישתוק לה אבוהא
ויקומון כל נדרהא וכל אסרי דאסרת על נפשה יקומון: ואם אעדי אבוהא יתה
ביומא דשמע כל נדרהא ואסרהא דאסרת על נפשה לא יקומון ומן קדם יי ישתביק
לה ארי אעדי אבוהא יתה: ואם מהוה תהוי לגבר ונדרהא עלהא או פירוש
שפותהא דאסרת על נפשה: וישמע בעלה ביומא דישמע וישתוק לה ויקומון

Interp.chal.

et hircũ p pctõ vnũ: abſqȝ iugi holocauſto τ munere eius τ libamĩe ei'. Hec offeretis corã dño in ſolẽnitatib' vris: ꝑter vota vra τ oblatiões ſpõtaneas vras in holocauſtis vris τ in munerib' vris τ in libaminibus veſtris τ in hoſtiis ſanctificatis veſtris. Ca.30.

Et dixit moyſes filiis iſrael iuxta oĩa q̃ ꝓcepit dñs moyſi. Locutuſqȝ ẽ moyſes cũ ꝓncipib' tribuũ filioꝝ iſrl: dicẽs. Iſte ẽ ſmo quẽ ꝓcepit dñs. Si vir vouerit votũ corã dño aut iurauerit iuramẽtũ vt ꝯſtringat vinculo aĩaȝ ſuã: nõ faciet irritũ verbũ ſuũ: ſȝ iuxͣ oĩa q̃ egreſſa ſũt ab ore eius faciet. Mulier aũt ſi vouerit votũ corã dño: τ ꝯſtrinxerit ſe vinculo in domo pr̃is ſui in pueritia ſua: τ pr̃ ei' audierit votũ eius τ vinculũ ei' q̃ obligauit aĩaȝ ſuã: τ tacuerit pr̃ ei': ꝯfirmata erũt oĩa vota ei' τ oĩa vĩcula q̃b' obligauit aĩaȝ ſuã firma erũt. Si aũt ꝯtradixerit ei pr̃ eius in die q̃ audierit: oĩa vota ei' τ vincula eius q̃bus obligauit aĩam ſuã nõ erũt cõfirmata: τ a facie dñi dimittet̃ ei: eo q᷑ pater eius cõtradixerit ei. Et ſi fuerit nupta viro τ votũ vouerit aut ꝓtulerit labiis ſuis quo obligauit animam ſuam: τ audierit maritus eius: τ in die quo audierit tacuerit: confirmata erunt

Priũua chal.

עדי עלה
ראש אמר
נדר קום אסר
בטל נפק עבד
אסר רבב שמע
שתק קום עדה
שבק
הוה
שפה

נְדָרֶיהָ וֶאֱסָרֶהָ אֲשֶׁר אָסְרָה עַל
נַפְשָׁהּ יָקֻמוּ׃ וְאִם בְּיוֹם שְׁמֹעַ
אִישָׁהּ יָנִיא אוֹתָהּ וְהֵפֵר אֶת פור
נִדְרָהּ אֲשֶׁר עָלֶיהָ וְאֵת מִבְטָא
שְׂפָתֶיהָ אֲשֶׁר אָסְרָה עַל נַפְשָׁהּ
וַיהוָה יִסְלַח לָהּ׃ וְנֵדֶר אַלְמָנָה סלח
וּגְרוּשָׁה כֹּל אֲשֶׁר אָסְרָה עַל גרש
נַפְשָׁהּ יָקוּם עָלֶיהָ׃ וְאִם בֵּית קום
אִישָׁהּ נָדָרָה אוֹ אָסְרָה אִסָּר עַל
נַפְשָׁהּ בִּשְׁבֻעָה׃ וְשָׁמַע אִישָׁהּ
וְהֶחֱרִשׁ לָהּ לֹא הֵנִיא אֹתָהּ וְקָמוּ
כָּל נְדָרֶיהָ וְכָל אִסָּר אֲשֶׁר אָסְרָה
עַל נַפְשָׁהּ יָקוּם׃ וְאִם הָפֵר יָפֵר
אֹתָם אִישָׁהּ בְּיוֹם שָׁמְעוֹ כָּל
מוֹצָא שְׂפָתֶיהָ לִנְדָרֶיהָ וּלְאִסַּר יצא
נַפְשָׁהּ לֹא יָקוּם אִישָׁהּ הֲפֵרָם
וַיהוָה יִסְלַח לָהּ׃ כָּל נֵדֶר וְכָל
שְׁבֻעַת אִסָּר לְעַנֹּת נָפֶשׁ אִישָׁהּ ענה
יְקִימֶנּוּ וְאִישָׁהּ יְפֵרֶנּוּ׃ וְאִם קום פור
הַחֲרֵשׁ יַחֲרִישׁ לָהּ אִישָׁהּ מִיּוֹם חרש
אֶל יוֹם וְהֵקִים אֶת כָּל נְדָרֶיהָ אוֹ קום
אֶת כָּל אֱסָרֶיהָ אֲשֶׁר עָלֶיהָ הֵקִים
אֹתָם כִּי הֶחֱרִשׁ לָהּ בְּיוֹם שָׁמְעוֹ׃
וְאִם הָפֵר יָפֵר אֹתָם אַחֲרֵי
שָׁמְעוֹ וְנָשָׂא אֶת עֲוֹנָהּ׃ אֵלֶּה
הַחֻקִּים אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה חקק
בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ בֵּין אָב לְבִתּוֹ איש בנה

voti rea erit: reddetq; quodcūq; promiserat. Sin autem audiens statim contradixerit: & irritas fecerit pollicitationes eius: verbaq; quibus obstrinxerat animam suam: propitius erit ei dñs. Vidua & repudiata quicquid vouerint reddent. Vxor in domo viri cum se voto constrinxerit & iuramēto: si audierit vir & tacuerit: nec contradixerit spōsiōi: reddet quodcūq; promiserat. Sin autem extemplo contradixerit: nō tenebitur pmissionis rea: qa maritus cōtradixit. & dñs ei ppitius erit. Si vouerit & iuramēto se cōstrinxerit: vt p ieiuniū vel ceterarū rerū abstinētiam affligat aiam suā: in arbitrio viri erit siue faciat siue nō faciat. Qđ si audiēs vir tacuerit: & in alterā diē distulerit sententiā: quicqd vouerat atq; pmiserat: reddet: quia statim vt audiuit tacuit. Sin autem contradixerit postq̄ rescivit: portabit ipse iniquitatem eius. Iste sunt leges quas constituit dñs moysi inter virum & vxorē: inter patrē & filiam: q

vota eius & determinatiões eius: quas determinauit de
εὐχαὶ αὐτῆς καὶ οἱ ὁρισμοὶ αὐτῆς, οὓς ὡρίσατο κατὰ
aia sua cōstabūt. si vero renuēs renuerit
τῆς ψυχῆς αὐτῆς στήσονται. ἐὰν δὲ ἀνανεύων ἀνανεύσῃ
vir eius: qua die audierit: oia vota e-
ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἀκούσῃ, πᾶσαι αἱ εὐχαὶ αὐ-
ius: & determinatiões quas determinauit de aia sua:
τῆς, καὶ οἱ ὁρισμοὶ οὓς ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς,
nō manebūt: qr vir eius renuit sup eā.
οὐ μενοῦσιν, ὅτι ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἀνένευσεν ἀπ' αὐτῆς.
& dñs mūdabit eā. & votū vidue & repu
καὶ κύριος καθαριεῖ αὐτήν. καὶ εὐχὴ χήρας καὶ ἐκβε-
diate quecūq; vouerit de aia sua: ma
βλημένης ὅσα ἂν εὔξηται κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, με-
nebūt ipsi. si aūt in domo viri sui votū e-
νοῦσιν αὐτῇ. ἐὰν δὲ ἐν οἴκῳ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἡ εὐχὴ αὐ-
ius aut determinatio de aia sua cū iuramēto: &
τῆς ἢ ὁ ὁρισμὸς κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς μεθ' ὅρκου, καὶ
audierit vir eius: & tacuerit ei: & nō
ἀκούσῃ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ παρασιωπήσῃ αὐτῇ, καὶ μὴ
renuerit ei: & cōstabūt oia vota eius
ἀνανεύσῃ αὐτῇ, καὶ στήσονται πᾶσαι αἱ εὐχαὶ αὐ-
& oēs determinatiões eius: quas determinauit de
τῆς καὶ πάντες οἱ ὁρισμοὶ αὐτῆς, οὓς ὡρίσατο κατὰ
aia sua: cōstabūt de ea. si aūt ampu-
τῆς ψυχῆς αὐτῆς, στήσονται κατὰ αὐτῆς. ἐὰν δὲ περιε-
tādo amputauerit vir eius: q die audierit: oia
λὼν περιέλῃ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἀκούσῃ, πάντα
quecūq; exierit de labijs eius: iuxta vo
ὅσα ἂν ἐξέλθῃ ἐκ τῶν χειλέων αὐτῆς, κατὰ τὰς εὐ-
ta eius: & iuxta determinatiões q de aia
χὰς αὐτῆς, καὶ κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοὺς κατὰ τῆς ψυχῆς
sua: nō manebūt ei: vir eius amputauit: & do
αὐτῆς, οὐ μενεῖ αὐτῇ, ὁ ἀνὴρ αὐτῆς περιεῖλε, καὶ κύ-
minus purgabit eā. oē votū & oē iuramētū
ριος καθαριεῖ αὐτήν. πᾶσα εὐχὴ καὶ πᾶς ὅρκος
vinculi ad affligendā aiaz: vir eius statuet ei:
δεσμοῦ κακῶσαι ψυχήν, ὁ ἀνὴρ αὐτῆς στήσει αὐ-
& vir eius amputabit ei. si aūt tacendo
τῇ, καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς περιελεῖ αὐτῇ. ἐὰν δὲ σιωπῶν
tacuerit ei diem de die: & statuet ei
παρασιωπήσῃ αὐτῇ ἡμέραν ἐξ ἡμέρας, καὶ στήσει αὐ-
oia vota eius: & determinatiões eas q sup
τῇ πάσας εὐχὰς αὐτῆς, καὶ τοὺς ὁρισμοὺς τοὺς ἐπ' αὐ-
ea statuet ei: qr tacuit ei die. q audi
τῆς στήσει αὐτῇ, ὅτι ἐσιώπησεν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἤκου-
uit. si amputās amputauerit ei post diem in q
σεν. ἐὰν δὲ περιελὼν περιέλῃ αὐτῆς μετὰ τὴν ἡμέραν ἣν ἤ-
audiuit: & sumet peccatū eius. he iu
κουσεν, καὶ λήψεται τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῦ. ταῦτα τὰ δι-
stificatiões quas pcepit dñs moysi: inter virū &
καιώματα ὅσα ἐνετείλατο κύριος τῷ μωυσῇ, ἀναμέσον ἀνδρὸς καὶ
inter vxorē eius: & inter patrē & filiā
ἀναμέσον γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ ἀναμέσον πατρὸς καὶ θυγατρὸς

C

D

Primitiua. chal. | Interp. chal. | Transla. Chal.

vota eius & vincula eius quibus obligauit aiam suam. Et si in die quo audierit maritus eius cōtradixerit ei: irrita faciet vota eius q̄ habet & verbū labiorum eius quo obligauit aiam suā: & a facie dñi dimittet ei. Omē autē votū vidue & repudiate quo obligauit aiam suā: firmū erit. Et si in domo mariti sui pmisit aut obligauit aiam suā vinculo iuramēti: & audiuit vir eius & tacuit neq; cōtradixit ei: cōfirmata erūt oia vota eius: & oia vincula quibus obligauit aiam suā firma erūt. Si aūt maritus eius irrita fecerit ea in die q audierit: oia q ptulit labijs suis in votis suis & in obligatiōe aie sue nō erūt firma: maritus eni eius irrita fecit ea: & a facie dñi dimittet ei. Omne votū & oē iuramentū vinculi ad affligendā animā maritus eius confirmabit ea & maritus eius irrita faciet ea. Si autē tacens tacuerit maritus eius de die in diē: cōfirmabit oia vota eius: aut omnia vincula quibus se obligauit confirmabit ea: quia tacuit in die qua audiuit. Si autē irrita fecit ea postquā audierat: recipiet ille iniquitatem eius. Ista sunt precepta que mandauit dñs moysi inter virum & vxorem eius & inter patrem et filiam suam

תרך קום
קום עדה
בטל
נפק שפה
שבק
קום שתק
קבל קום

נִדְרָהָא וֶאֱסָרָהָא דַּאֲסָרַת עַל נַפְשַׁהּ יְקוּמוּן׃ וְאִם בְּיוֹמָא דִשְׁמַע בַּעְלַהּ יַעְדֵּי יָתַהּ
וִיבַטֵּל יָת נִדְרַהּ דַּעֲלַהּ וְיָת פֵּירוּשׁ סִפְוָתַהָא דַּאֲסָרַת עַל נַפְשַׁהּ וּמִן קֳדָם יְיָ יִשְׁתְּבֵיק
לַהּ׃ וּנְדַר אַרְמַלְתָּא וּמְתָרְכָא כֹּל דַּאֲסָרַת עַל נַפְשַׁהּ יְקוּם עֲלַהּ׃ וְאִם בֵּית בַּעְלַהּ נְדָרַת
אוֹ אֲסָרַת אִיסָר עַל נַפְשַׁהּ בִּקְיוּם׃ וְיִשְׁמַע בַּעְלַהּ וְיִשְׁתּוֹק לַהּ לָא עַגְדֵּי יָתַהּ וִיקוּמוּן
כָּל נִדְרָהָא וְכָל אֱסָרֵי דַּאֲסָרַת עַל נַפְשַׁהּ יְקוּמוּן׃ וְאִם בַּטָּלָא יְבַטֵּיל יָתְהוֹן בַּעְלַהּ
בְּיוֹמָא דִשְׁמַע כָּל אַפָּקוּת סִפְוָתַהָא לְנִדְרַהָא וּלְאִיסַר נַפְשַׁהּ לָא יְקוּמוּן בַּעְלַהּ
בַּטֵּלִינוּן וּמִן קֳדָם יְיָ יִשְׁתְּבֵק לַהּ׃ כָּל נְדַר וְכָל קְיוּמַת אֱסָר לְסַגָּפָא נְפַשׁ בַּעְלַהּ
יְקַיְּמִנּוּן וּבַעְלַהּ יְבַטְּלִינוּן׃ וְאִם מִשְׁתָּק יִשְׁתּוֹק לַהּ בַּעְלַהּ מִיּוֹם לְיוֹם וִיקַיֵּים יָת כָּל
נִדְרָהָא אוֹ יָת כָּל אִיסָרָהָא דַּעֲלַהָא קַיֵּים יָתְהוֹן אֲרֵי שְׁתֵיק לַהּ בְּיוֹמָא דִשְׁמַע׃ וְאִם
בַּטָּלָא יְבַטֵּל יָתְהוֹן בָּתַר דִּשְׁמַע וִיקַבֵּל יָת חוֹבַהּ׃ אִלֵּין קְיָמַיָּא דְּפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה
בֵּין גְּבַר לְאִתְּתֵיהּ בֵּין אַבָּא לִבְרַתֵּיהּ

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

in iuuētute in domo p̄ris sui.
ἐν νεότητι ἐν οἴκῳ πατρὸς αὐτῆς. Ca. 31.

A Et locut' ē dñs ad moysen: dicēs: vlciscere
Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων, ἐκδίκει
vltionē filiorū israel de madianitis: ⁊
τὴν ἐκδίκησιν τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἐκ τῶν μαδιανιτῶν, καὶ
vltimo adderis ad p̄plm tuū. ⁊ locutus ē
ἔσχατον προστεθήσῃ πρὸς τὸν λαόν σου. καὶ ἐλάλησε
moyses ad p̄plm: dicēs: armate ex vobis
μωυσῆς πρὸς τὸν λαόν, λέγων, ἐξοπλίσατε ἐξ ὑμῶν
viros: ⁊ pugnate corā dño cōtra madi
ἄνδρας, καὶ παρατάξασθε ἔναντι κυρίου ἐπὶ μαδι-
am: vt det vindictā a dño madiā:
άμ, ἀποδοῦναι ἐκδίκησιν παρὰ κυρίου τῇ μαδιάμ,
mille ex tribu: ⁊ mille ex tribu: ex oīb'
χιλίους ἐκ φυλῆς, καὶ χιλίους ἐκ φυλῆς, ἐκ πασῶν
tribub' israel mittite ad pugnādū ⁊ nu-
φυλῶν ἰσραὴλ ἀποστείλατε παρατάξασθαι καὶ ἐξη-
merauit ex milibus israel mille ex tri
ρίθμησαν ἐκ τῶν χιλιάδων ἰσραὴλ χιλίους ἐκ φυ-
bu. duodeci milia armatoꝝ in pugnā.
λῆς. δώδεκα χιλιάδες ἐνωπλισμένοι εἰς παράταξιν.
⁊ misit eos moyses mille de tribu
καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς μωυσῆς χιλίους ἐκ φυλῆς
⁊ mille de tribu cū exercitu eoꝝ. ⁊ phinees
καὶ χιλίους ἐκ φυλῆς σὺν δυνάμει αὐτῶν. καὶ φινεὲς
filius eleazar filij aarō sacerdotis. ⁊ vasa scta
υἱὸς ἐλεάζαρ υἱοῦ ἀαρὼν τοῦ ἱερέως. καὶ τὰ σκεύη τὰ ἅγια
⁊ tube in manib' eoꝝ signo
καὶ αἱ σάλπιγγες ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν τῶν σημα-
rum: ⁊ pugnauerūt cōtra madiā: sicut prece-
σιῶν, καὶ παρετάξαντο ἐπὶ μαδιάμ, καθὰ ἐνετεί-
pit dño moysi. ⁊ occiderūt oēe mas
λατο κύριος τῷ μωυσῇ. καὶ ἀπέκτειναν πᾶν ἀρσε-
culū: ⁊ reges madiā occiderūt
νικόν, καὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς μαδιὰμ ἀπέκτειναν
simul cū vulneratis eoꝝ: cui: ⁊ sur:
ἅμα τοῖς τραυματίαις αὐτῶν, τὸν εὐείν, καὶ τὸν σούρ,

B ⁊ recē: ⁊ vr: ⁊ rebe: q̄nq̧ re
καὶ τὸν ῥοκὸμ, καὶ τὸν οὔρ, καὶ τὸν ῥοβόκ, πέντε βα-
ges madiā. ⁊ balaā filiū beor occiderūt in gla-
σιλεῖς μαδιάμ. καὶ τὸν βαλαὰμ υἱὸν βεὼρ ἀπέκτειναν ἐν ῥομ-
dio simul cū vulneratis eoꝝ. ⁊ captiuauerūt p̄da
φαίᾳ ἅμα τοῖς τραυματίαις αὐτῶν. καὶ ἐπρονόμευσαν τὰς γυ-
mulieres madiā: ⁊ supellectilē ipsoꝝ: ⁊ iumēta eoꝝ:
ναῖκας μαδιάμ, καὶ τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν,
⁊ oīa q̄ possessa sūt ipsoꝝ. ⁊ exercitū eoꝝ captiuaue
καὶ πάντα τὰ ἔγκτητα αὐτῶν. καὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν ἐπρονόμευ-
runt: ⁊ oēs ciuitates eoꝝ: q̄ in h̄itatiōib' eo
σαν. καὶ πάσας τὰς πόλεις αὐτῶν, τὰς ἐν ταῖς κατοικίαις αὐ-
rum: ⁊ vicos eoꝝ cōbusserūt in igne: ⁊ acceperūt
τῶν, καὶ τὰς ἐπαύλεις αὐτῶν ἐνέπρησαν ἐν πυρί. καὶ ἔλαβον
oēs p̄dā: ⁊ oīa spolia eoꝝ: ab hoīe
πάσας τὴν προνομήν, καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῶν, ἀπὸ ἀνθρώ-

Trāsla.B.Hiero.

in puellari adhuc etate ē: vel q̄ manet ī parētis domo. Cap. 31.
Locutusq̧ ē dñs ad moysen dicēs. Vlciscere prius filios israel de madiāitis & sic colligeris ad populū tuū. Statiq̧ moyses armate inqt ex vobis viros ad pugnam qui possint vltionē dñi expetere de madiāitis. Mille viri de singulis tribubus eligantur ex israel: qui mittantur ad bellum. Dederuntq̧ millenos de singulis tribubus .i. duodecim milia expeditorū ad pugnā: quos misit moyses cum phinees filio eleazari sacerdotis: vasaq̧ scta & tubas ad clāgēdū tradidit ei. Cūq̧ pugnassent contra madianitas atq̧ vicissent: omnes mares occiderunt & reges eorum cui & recem & sur & vr & rebe quinq̧ principes gentis. balaā quoq̧ filiū beor interfecerunt gladio. ceperūtq̧ mulieres eorū & paruulos omniaq̧ pecora & cunctam supellectilē. Quicqd hēre potuerāt: depopulati sunt tam vrbes q̄ viculos & castella flāma consumpsit. Et tulerunt p̄dam & vniuersa q̄ ceperant tā ex homibus

Tex. Heb. Nu. Ca. xxxi. Priitiua.heb.

בנעריה בית אביה׃
וידבר יהוה אל משה לאמר׃
נקם נקמת בני ישראל מאת
המדינים אחר תאסף אל עמיך׃
וידבר משה אל העם לאמר
החלצו מאתכם אנשים לצבא
ויהיו על מדין לתת נקמת יהוה
במדין׃ אלף למטה אלף למטה
לכל מטות ישראל תשלחו לצבא׃
וימסרו מאלפי ישראל אלף
למטה שנים עשר אלף חלוצי
צבא׃ וישלח אתם משה אלף
למטה לצבא אתם ואת פינחס
בן אלעזר הכהן לצבא וכלי
הקדש וחצצרות התרועה בידו׃
ויצבאו על מדין כאשר צוה יהוה
את משה ויהרגו כל זכר׃ ואת
מלכי מדין הרגו על חלליהם את
אוי ואת רקם ואת צור ואת חור
ואת רבע חמשת מלכי מדין ואת
בלעם בן בעור הרגו בחרב׃ וישבו
בני ישראל את נשי מדין ואת
טפם ואת כל בהמתם ואת כל
מקנהם ואת כל חילם בזזו׃ ואת
כל עריהם במושבתם ואת כל
טירתם שרפו באש׃ ויקחו את
כל השלל ואת כל המלקוח באדם

Ca. xxxi.
דבר
אסף
חלץ
היה נתן
נטה
שלח
מסר
כלה
חצר רוע
צבא
הרג
שבה
נשה
קנה
עיר ישב
לקח
לקח

Transl. Chal.

Ca. xxxi.
ברביותהא בבית אבוהא׃ ומליל יי עם משה למימר׃ אתפרע
פורענות בני ישראל מן מדינאי בתר כן תתכניש לעמך׃ ומליל משה עם עמא למימר
זריזו מנכון גברין לחילא ויהון על מדין למתן פורענות עמא דיי במדין׃ אלפא
לשבטא אלפא לשבטא לכל שבטיא דישראל תשלחון לחילא׃ ואתבחרו מאלפיא
דישראל אלפא לשבטא תרי עשר אלפין מזרזי חילא׃ ושלח יתהון משה אלפא
לשבטא לחילא יתהון וית פינחס בר אלעזר כהנא לחילא ומני קודשא וחצוצרת
יבבא בידיה׃ ואתחילו על מדין כמא דפקיד יי ית משה וקטלו כל דכורא׃ וית
מלכי מדין קטלו על קטיליהון ית אוי וית רקם וית צור וית חור וית רבע חמשא
מלכי מדין וית בלעם בר בעור קטלו בחרבא׃ ושבו בני ישראל ית נשי מדין וית טפלהון
וית כל בעיריהון וית כל גיתיהון וית כל נכסיהון בזו׃ וית כל קרויהון במותבניהון
וית כל בית סגדתהון אוקידו בנורא׃ ושבו ית כל עדאה וית כל דבר[illegible] באנשא

Interp.chal.

in pueritia eius in domo patris sui. Ca. 51.
Locutusq̧ est dñs cum moyse dicens. Vlciscere filios israel de madianitis: ⁊ postea colligeris ad populū tuū. Locutusq̧ ē moyses cū populo dicēs. Armate ex vobis viros in exercitū vt sint contra madian: vt vlciscant populū dñi de madianitis. mille de singulis tribubus per oēs tribus israel mittetis in exercitū. Et electi sunt de milibus israel mille de vno quoq̧ tribu duodecim milia armatoꝝ ad exercitū. et misit eos moyses in exercitū mille de vnoquoq̧ tribu et phinees filiū eleazari sacerdotis ⁊ vasa sancta et tubas clangoris in manu eius. Duxerūtq̧ exercitus cōtra madian sicut preceperat dñs moysi ⁊ occiderūt oēm masculū. Reges quoq̧ madian occiderūt sup interfectos eoꝝ: cui ⁊ recē ⁊ sur ⁊ hur ⁊ rebee q̄nq̧ reges madian. Balaā quoq̧ filiū beor occiderūt gladio. et captiuauerūt filij israel mulieres madianitas et paruulos eoꝝ ⁊ oīa iumēta eoꝝ ⁊ oīa pecora eoꝝ: cunctāq̧ supellectilē eoꝝ depredati sunt: ⁊ oēs vrbes eorum in habitationibus suis ⁊ omne templū adorationis eorum succenderūt igni. Ceperuntq̧ omne spolium ⁊ omnem predam ex hominibus

Priitiua chal.
רבב אמר
כנש
הוה נתן
שלח בחר
זרז
מאן
חיל
שבה נשה טף
נתא בתו קרה
תבלימר עדה

ונבהמה: ויבאו אל משה ואל | בוא
אלעזר הכהן ואל עדת בני | יעד
ישראל את השבי ואת המלקוח | שבה
ואת השלל אל המחנה אל | חנה
ערבת מואב אשר על ירדן ירחו:
ויצאו משה ואלעזר הכהן וכל
נשיאי העדה לקראתם אל | נשא
מחוץ למחנה: ויקצף משה על | קצף
פקודי החיל שרי האלפים | פקד שור
ושרי המאות הבאים מצבא | מאה בוא
המלחמה: ויאמר אלהם משה | לחם אמר
החייתם כל נקבה: הן הנה היו | חיה היה
לבני ישראל בדבר בלעם למסר
מעל ביהוה על דבר פעור ותהי | היה
המגפה בעדת יהוה: ועתה הרגו | נגף יעד
כל זכר בטף וכל אשה ידעת
איש למשכב זכר הרגו: וכל | שכב
הטף בנשים אשר לא ידעו | נשה
משכב זכר החיו לכם: ואתם
חנו מחוץ למחנה שבעת ימים כל | חנה חנה יום
הרג נפש וכל נגע בחלל תתחטאו | חטא
ביום השלישי וביום השביעי | שלש שבע
אתם ושביכם: וכל בגד וכל | שבה
כלי עור וכל מעשה עזים וכל כלי | כלה עשה עז
עץ תתחטאו: ויאמר אלעזר הכהן | חטא
אל אנשי הצבא הבאים | בוא
למלחמה. זאת חקת התורה | לחם חקק ירה

quam ex iumentis: & adduxerunt ad moysen & eleazarum sacerdotem: & ad omnem multitudinem filiorum israel. Reliqua autem utensilia portauerunt ad castra in campestribus moab iuxta iordanem contra hiericho. Egressi sunt autem moyses & eleazar sacerdos & omnes principes synagoge in occursum eorum extra castra. Iratusque moyses principibus exercitus tribunis & centurionibus qui venerant de bello ait. Cur feminas reseruastis? Nonne iste sunt que deceperunt filios israel ad suggestionem balaam: & preuaricari vos fecerunt in domino super peccato phogor: vnde & percussus est populus? Ergo cunctos interficite: quicquid est generis masculini etiam in paruulis: & mulieres que nouerunt viros in coitu iugulate. puellas autem & omnes feminas virgines reseruate vobis: & manete extra castra septem diebus. Qui occiderit hominem vel occisum tetigerit: lustrabitur die tertio & septimo. Et de omni preda siue vestimentum fuerit siue vas & aliquid in vtensilia preparatum de caprarum pellibus & pilis & ligno expiabitur. Eleazar quoque sacerdos ad viros exercitus qui pugnauerant sic locutus est. Hoc est preceptum legis

vsque ad iumentũ: & duxerũt ad moysen & eleazar
ἕως κτήνους, καὶ ἤγαγον πρὸς μωυσῆν καὶ ἐλεάζαρ τὸν
sacerdotẽ. & ad oẽs filios israel: capti
ἱερέα. καὶ πρὸς πάντας τοὺς υἱοὺς ἰσραήλ, τὴν αἰχ
uitatẽ & spolia: & supellectilẽ: in
μαλωσίαν καὶ τὰ σκῦλα, καὶ τὴν προνομὴν, εἰς
castra in araboth moab: q̃ est in
τὴν παρεμβολὴν εἰς ἀραβὼθ μωάβ, ἥ ἐστιν ἐπὶ τοῦ
iordane cõtra hiericho. & exijt moyses & elea
ἰορδάνου κατὰ ἰεριχώ. καὶ ἐξῆλθε μωυσῆς καὶ ἐλεά
zar sacerdos & oẽs pncipes cõgregatio
ζαρ ὁ ἱερεὺς καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες τῆς συναγω
nis in occursũ eius extra castra.
γῆς εἰς συνάντησιν αὐτῶν ἔξω τῆς παρεμβολῆς.
& iratus ẽ furore moyses sup episcopos
καὶ ὠργίσθη θυμῷ μωυσῆς ἐπὶ τοῖς ἐπισκόποις
exercitus: millenarios & cẽturiones
τῆς δυνάμεως, χιλιάρχοις καὶ ἑκατοντάρχοις τοῖς
venientes ex pugna belli. &
ἐρχομένοις ἐκ τῆς παρατάξεως τοῦ πολέμου. καὶ
dixit eis moyses: vt q̃d viuũ cepistis oẽ femininũ:
εἶπεν αὐτοῖς μωυσῆς, ἵνα τί ἐζωγρήσατε πᾶν θῆλυ.
he enĩ fuerũt filijs israel iuxta xbũ ba
αὗται γὰρ ἦσαν τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ κατὰ τὸ ῥῆμα βα
laã vt rebellaretis & cõtẽneretis xbũ dñi pro
λαὰμ τοῦ ἀποστῆσαι καὶ ὑπεριδεῖν τὸ ῥῆμα κυρίου ἕνε | Nu.25.a
pter phogor. & facta ẽ plaga in synagoga domi | Iud.
κεν φογώρ. καὶ ἐγένετο ἡ πληγὴ ἐν τῇ συναγωγῇ κυρί | 21.d
ni. & nũc occidite oẽ masculinũ in omni
ου. καὶ νῦν ἀποκτείνατε πᾶν ἀρσενικὸν ἐν πάσῃ τῇ
summa: & oẽs mulierẽ: que nouit lectũ
ἀπαρτίᾳ, καὶ πᾶσαν γυναῖκα, ἥτις ἔγνω κοίτην
masculi occidite. & oẽs aũt summã
ἄρσενος ἀποκτείνατε. καὶ πᾶσαν δὲ τὴν ἀπαρτίαν
mulierũ que nõ nouit lectũ masculi viuas capi
τῶν γυναικῶν ἥτις οὐκ ἔγνω κοίτην ἄρσενος ζωγρήσα
te eas. & vos castrametamini extra ca
τε αὐτάς. καὶ ὑμεῖς παρεμβάλετε ἔξω τῆς παρεμ
stra septẽ dies. oĩs q̃ interfecerit aĩaz: & oĩs q̃
βολῆς ἑπτὰ ἡμέρας. πᾶς ὁ ἀνελὼν ψυχὴν, καὶ πᾶς ὁ
tetigerit vulneratũ lustrabimini tercia
ἁπτόμενος τοῦ τετρωμένου ἁγνισθήσεται τῇ τρίτῃ
die. & die septimo vos & pre
ἡμέρᾳ. καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ὑμεῖς καὶ ἡ αἰχμαλω
da vra & oẽ indumẽtũ & oẽ vas pel
σία ὑμῶν καὶ πᾶν περίβλημα καὶ πᾶν σκεῦος δερ
liceũ: & oẽs operationẽ ex caprina pelle: & oẽ
μάτινον, καὶ πᾶσαν ἐργασίαν ἐξ αἰγείας, καὶ πᾶν
vas ligneũ expiabitis. & dixit eleazar sacerdos
σκεῦος ξύλινον ἀφαγνιεῖτε. καὶ εἶπεν ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς
ad viros exercitus venientes ex
πρὸς τοὺς ἄνδρας τῆς δυνάμεως τοὺς ἐρχομένους ἐκ
pugna belli: hec iustificatio legis: | D
τῆς παρατάξεως τοῦ πολέμου, τοῦτο τὸ δικαίωμα τοῦ νόμου,

Primitiua chal.

אתא
שבה שבא
רגב
מנה רבה מאת
אתא קום הוה
יעץ הוה
ידע שכב טף
נשה קום שרא
קטל ידד שבה
עץ אתא

Interp. chal.

& iumentis: & adduxerũt ad moysen & ad eleazar sacerdotem & ad cetũ filiorũ israel captiuitatẽ & praedam & spoliũ in castra in cãpestribus moab iuxta iordanẽ hiericho. Egressique sunt moyses & eleazar sacerdos & oẽs principes cõgregationis in occursum eorum extra castra. Et iratus est moyses contra duces exercitus tribunos & centuriones qui venerant de militia belli. dixitque eis moyses. Nunquid reseruastis oẽm feminã? Ecce ipse fuerũt filijs israel in cõsilio balaã vt preuaricarentur preuaricationẽ corã dño sup phogor: & fuit pestis in cõgregatione dñi. Nunc aũt occidite omnẽ masculũ in paruulis: & oẽm mulierẽ q̃ cognouit virũ coitu masculi occidite. Et oẽs paruulas mulieres q̃ non cognouerũt coitũ masculi reseruate vobis. Vos autẽ manete extra castra septẽ dieb⁹. Ois qui occidit aĩam: et qui tetigit occisum: aspergat die tertio: & in die septimo vos & ea que cepistis aspersi eritis. et oẽ vestimentum & omne vas pelliceum & omne quod fit ex pilis caprarum & omne vas ligneũ aspersa erunt. Dixitque eleazar sacerdos ad viros exercitus qui venerant de bello. Hoc est decretum legis

Transla. Chal.

ובעירא: ואיתיאו לות משה ולות אלעזר כהנא ולות כנישתא דבני ישראל ית
שביא וית דברתא וית עדאה למשריתא למישריא דמואב דעל ירדנא דיריחו:
ונפקו משה ואלעזר כהנא וכל רברבי כנישתא לקדמותהון למברא למשריתא:
ורגיז משה על דממנן על חילא רבני אלפין ורבני מאותא דאתו מחיל קרבא: ואמר
להון משה הקיימתון כל נוקבא: הא אינין הואה לבני ישראל בעצת בלעם לשקרא
שקר קדם יי על עיסק פעור והות מותנא בכנישתא דיי: וכען קטולו כל דכורא
בטפלא וכל איתתא דידעת גבר למשכבי דכורא קטולו: וכל טפלא בנשיא דלא
ידעו משכבי דכורא קיימו לכון: ואתון שרו מברא למשריתא שבעה יומין כל דקטול
נפשא וכל דיקרב בקטילא תדון עלוהי ביומא תליתאה וביומא שביעאה אתון
ושביכון: וכל לבוש וכל מאן דמשך וכל עובד מעזי וכל מאן דאע תדון עלוהי: ואמר
אלעזר כהנא לגברי חילא דאתו לקרבא דא גזירת אוריתא

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

quā pcepit dñs moysi: preter aurū
ὃ συνέταξε κύριος τῷ μωυσῇ, πλὴν τοῦ χρυσίου
⁊ argētū ⁊ es ⁊ ferrū ⁊ plū
καὶ τοῦ ἀργυρίου καὶ χαλκοῦ καὶ σιδήρου καὶ μολίβ
bū ⁊ stānum: oīs res q̄ trāsibit in
δου καὶ κασσιτέρου, πᾶν πρᾶγμα ὃ διελεύσεται ἐν
igne perducet in igne: ⁊ purificabit: sed
πυρὶ διάξετε ἐν πυρί, καὶ καθαρισθήσεται, ἀλλ᾽ ἢ
aqua expiatiōis expiabitur. ⁊ oīa q̄cūq;
τῷ ὕδατι τοῦ ἁγνισμοῦ ἁγνισθήσεται. καὶ πάντα ὅσα
nō trāseunt per ignē: trāsibūt per aquā
μὴ διαπορεύηται διὰ πυρός, διελεύσεται δι᾽ ὕδατος
⁊ lauabitis vestimēta vrā die septi
καὶ πλυνεῖσθε τὰ ἱμάτια ὑμῶν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδό
ma: ⁊ mūdabimini. ⁊ post hec introibi
μῃ, καὶ καθαρισθήσεσθε. καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύ
tis in castra. ⁊ locutus ē dñs
σεσθε εἰς τὴν παρεμβολήν. καὶ ἐλάλησε κύριος
ad moysen: dicēs: accipe summā spo
πρὸς μωυσῆν, λέγων, λάβε τὸ κεφάλαιον τῶν σκύ
liorū captiuitatis ab hoīe vsq; ad iumētū tu ⁊
λων τῆς αἰχμαλωσίας ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους σὺ καὶ
eleazar sacerdos ⁊ pncipes familiarū
ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῆς
cōgregatiōis. ⁊ diuidetis spolia inter
συναγωγῆς. καὶ διελεῖτε τὰ σκῦλα ἀναμέσον τῶν
bellatores egressos in bel
πολεμιστῶν τῶν ἐκπεπορευμένων εἰς τὴν παράταξ
lū: ⁊ inter oēm ꝯgregatiōēz: ⁊ sepa
ιν, καὶ ἀναμέσον πάσης τῆς συναγωγῆς, καὶ ἀφελ
rabitis tributū dño ab hoīb⁹ bel
εῖτε τὸ τέλος κυρίῳ παρὰ τῶν ἀνθρώπων τῶν πολε
latorib⁹ egredietib⁹ ad bellū: vnā
μιστῶν τῶν ἐκπεπορευμένων εἰς τὴν παράταξιν, μίαν
aīam a quingētis: ab hoīb⁹: ⁊ a
ψυχὴν ἀπὸ πεντακοσίων, ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἀπὸ
iumētis: ⁊ a bobus: ⁊ ab ouibus:
τῶν κτηνῶν, καὶ ἀπὸ τῶν βοῶν, καὶ ἀπὸ τῶν προβάτ
⁊ a capris: ⁊ ab asinis: a
ων καὶ ἀπὸ τῶν αἰγῶν, καὶ ἀπὸ τῶν ὄνων, ἀπὸ τοῦ
medietate eoꝝ accipietis. ⁊ dabis eleazar sacer
ἡμίσους αὐτῶν λήψεσθε. καὶ δώσεις ἐλεάζαρ τῷ ἱε
doti primitias dñi. ⁊ a medietate que filioꝝ
E ρεῖ τὰς ἀπαρχὰς κυρίου. καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους τοῦ τῶν υἱῶν
israel accipies vnū de quīq̄gīta ab hoīb⁹:
ἰσραὴλ λήψῃ ἕνα ἀπὸ τῶν πεντήκοντα ἀπὸ ἀνθρώπων,
⁊ a bobus: ⁊ ab ouibus: ⁊ ab asinis:
καὶ ἀπὸ βοῶν, καὶ ἀπὸ προβάτων, καὶ ἀπὸ τῶν ὄνων,
⁊ ab oībus iumētis: ⁊ dabis ea
καὶ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν, καὶ δώσεις αὐτὰ τοῖς
leuitis custodiētib⁹ custodias in taber
λευίταις τοῖς φυλάσσουσι τὰς φυλακὰς ἐν τῇ σκη
culo dñi. ⁊ fecit moyses ⁊ eleazar
νῇ κυρίου. καὶ ἐποίησε μωυσῆς καὶ ἐλεάζαρ

Trāsla.B.Hiero.

quod mandauit dominus moysi. Aurum & argētum & es & ferrū & plumbum & stannum: & omne quod pōt transire per flammas: igne purgabitur. quicquid aūt ignē non potest sustinere: aqua expiatiōis sctifica bitur. & lauabitis vestimēta vrā die septimo: & purificati postea castra intrabitis. Dixit quoq; dominus ad moysen. Tollite summam eorū q̄ capta sūt ab homine vsq; ad pecus: tu & eleazar sacerdos & omnes principes vulgi: diuidesq; ex equo predam inter eos qui pugnauerunt egressiq; sunt ad bellū: & inter oēm reliquam multitudinē. & separabis ptē dño ab his qui pugnauerūt & fuerunt in bello vnā animā de quingētis tam ex hominibus quam ex bobus & asinis & ouibus: & dabis eam eleazaro sacerdoti: quia primitie dñi sunt. Ex media quoq; pte filiorū israel accipies quinquagesimum caput hominū & boum & asinorum & ouium cunctorumq; animantium: & dabis ea leuitis qui excubant in custodiis tabernaculi domini. Feceruntq; moyses & eleazar

Tex.Heb.

אשר צוה יהוה את משה: אך את
הזהב ואת הכסף את הנחשת את
הברזל את הבדיל ואת העפרת: | בדל
כל דבר אשר יבא באש תעבירו | בוא עבר
באש וטהר אך במי נדה יתחטא
וכל אשר לא יבא באש תעבירו
במים: וכבסתם בגדיכם ביום
השביעי וטהרתם ואחר תבאו
אל המחנה: ויאמר יהוה אל | חנה אמר
משה לאמר: שא את ראש | נשא
מלקוח השבי באדם ובבהמה | לקח
אתה ואלעזר הכהן וראשי
אבות העדה: וחצית את | חצה
המלקוח בין תפשי המלחמה | לחם
היצאים לצבא ובין כל העדה:
והרמת מכס ליהוה מאת אנשי | רום כסס
המלחמה היצאים לצבא
אחד נפש מחמש המאות מן | מאה
האדם ומן הבקר ומן החמרים
ומן הצאן: ממחציתם תקחו | חצה לקח
ונתתה לאלעזר הכהן תרומת | נתן רום
יהוה: וממחצת בני ישראל תקח
אחד אחז מן החמשים מן
האדם מן הבקר מן החמרים ומן
הצאן מכל הבהמה ונתתה אתם
ללוים שמרי משמרת משכן | שכן
יהוה: ויעש משה ואלעזר | עשה

Transla.Chal.

דפקיד יי ית משה: ברם ית דהבא וית כספא ית נחשא ית ברזלא ית אבצא וית אברא
כל מדעם דמתעל בנורא תעברון בנורא וידכי ברם במי אדיותא יתדי וכל דלא
מתעל בנורא תעברוניה במיא: ותחורון לבושיכון ביומא שביעאה ותדכון ובתר כן
תיעלון למשריתא: ואמר יי למשה למימר: קביל ית חושבן דברתא דשביא באנשא
ובבעירא את ואלעזר כהנא ורישי אבהת כנשתא: ותפליג ית דברתא בין גברי
מגיחי קרבא דנפקו לחילא ובין כל כנשתא: ותפריש נסיבא קדם יי מן גברי מגיחי
קרבא דנפקו לחילא חד נפשא מחמש מאה מן אנשא ומן תורי ומן חמרי ומן ענא:
מפלגותהון תסבון ותתן לאלעזר כהנא אפרשותא קדם יי: ומפלגות בני ישראל תסב
חד דאתחד מן חמשין מן אנשא מן תורי מן חמרי ומן ענא מכל בעירא ותתן
יתהון לליואי נטרי מטרת משכנא דיי: ועבד משה ואלעזר

Interp.chal.

quod precepit dñs moysi. Aurum aūt ⁊ argentū ⁊ es et ferrum ⁊ stannuz ⁊ plumbū ⁊ quicquid potest transire per ignem: transferetis per ignē ⁊ mundabitur: verūtamen aqua aspersionis aspergetur. et omne qd non potest intrare in ignem transferetis per aquam. Et lauabitis vestimenta vestra in die septimo ⁊ mundabimini: ⁊ postea intrabitis in castra. Dixitq; dñs ad moysen dicens. Tolle summā prede captiuitatis ab homine vsq; ad pecus tu ⁊ eleazar sacerdos ⁊ principes patrū cōgregationis: ⁊ diuides predam inter viros bellatores qui egressi sunt in exercitum ⁊ inter omnē cōgregationē. ⁊ separabis partez coram dño a viris bellatoribus qui egressi sunt ad exercitū vnam animā de quingentis de hoībus ⁊ de bobus ⁊ de asinis ⁊ de ouibus. de medietate eorum tolletis ⁊ dabis eleazaro sacerdoti primitias coram dño. et de media parte filiorū israel tolles vnum de quinquaginta ex hoībus ⁊ ex bobus ⁊ asinis et ex ouibus ⁊ ex omni iumento ⁊ dabis ea leuitis custodientibus custodias tabernaculi dñi. Feceritq; moyses ⁊ eleazar

Pritiua chal.

עול עבר דכה
דוד חוד חור
שרא אמר
שבה ראש פלג
נפק פרש
עאן נסב
אחד אחד
נתן נטר שכן

Tex. Heb.

הַכֹּהֵן כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה׃
הָיָה בָּזַז וַיְהִי הַמַּלְקוֹחַ יֶתֶר הַבָּז אֲשֶׁר
בָּזְזוּ עַם הַצָּבָא צֹאן שֵׁשׁ מֵאוֹת
אֶלֶף וְשִׁבְעִים אֶלֶף וַחֲמֵשֶׁת
שָׁנָה אֲלָפִים׃ וּבָקָר שְׁנַיִם וְשִׁבְעִים
אָלֶף׃ וַחֲמֹרִים אֶחָד וְשִׁשִּׁים
נָשָׁה אָלֶף׃ וְנֶפֶשׁ אָדָם מִן הַנָּשִׁים אֲשֶׁר
שָׁכַב לֹא יָדְעוּ מִשְׁכַּב זָכָר כָּל נֶפֶשׁ
הָיָה שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים אָלֶף׃ וַתְּהִי
חָצָה סָפַר הַמֶּחֱצָה חֵלֶק הַיֹּצְאִים בַּצָּבָא מִסְפַּר
מֵאָה הַצֹּאן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁלֹשִׁים
אֶלֶף וְשִׁבְעַת אֲלָפִים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃
כָּסַס וַיְהִי הַמֶּכֶס לַיהוָה מִן הַצֹּאן שֵׁשׁ
מֵאוֹת חָמֵשׁ וְשִׁבְעִים׃ וְהַבָּקָר
שִׁשָּׁה וּשְׁלֹשִׁים אָלֶף וּמִכְסָם לַיהוָה
שָׁנָה שְׁנַיִם וְשִׁבְעִים׃ וַחֲמֹרִים שְׁלֹשִׁים
אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת וּמִכְסָם לַיהוָה
אֶחָד וְשִׁשִּׁים׃ וְנֶפֶשׁ אָדָם שִׁשָּׁה
עָשָׂר אָלֶף וּמִכְסָם לַיהוָה שְׁנַיִם
נָתַן וּשְׁלֹשִׁים נָפֶשׁ׃ וַיִּתֵּן מֹשֶׁה אֶת
רוּם מֶכֶס תְּרוּמַת יְהוָה לְאֶלְעָזָר
הַכֹּהֵן כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת
חָצָה מֹשֶׁה׃ וּמִמַּחֲצִית בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
חָצָה מֹשֶׁה מִן הָאֲנָשִׁים הַצֹּבְאִים׃
יָעַד וַתְּהִי מֶחֱצַת הָעֵדָה מִן הַצֹּאן
שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף
שִׁבְעַת אֲלָפִים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃

Trãsla. B. Hiero.

sicut preceperat dominus. Fuit autem preda quã exercitus ceperat ouium sexcenta septuaginta quinq₃ milia: boum septuaginta duo milia: asinorũ sexaginta milia & mille. aïe hominum sexus feminei q̃ non cognouerãt viros triginta duo milia. Data q₃ est media pars his qui in prelio fuerant: ouium treceta triginta septem milia quingente: e qbus in ptẽ dñi supputate sunt oues sexcẽte septuaginta quinq₃. & de bobus triginta sex milibus: boues septuaginta & duo. de asinis triginta milibus quingẽtis: asini sexaginta vnus. De animabus hoïm sedecim milibus cesserũt in partẽ dñi triginta due aïe. Tradiditq₃ moyses numerum primitiarũ domini eleazaro sacerdoti sicuti fuerat ei imperatum ex media parte filiorũ israel: quam separauerat his qui in prelio fuerant. De media vero parte q̃ cõtigerat reliq̃ multitudi. idest. de ouibus trecentis triginta septem milibus quingentis:

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina

sacerdos sicut p̃cepit dñs moysi. ⁊ fue-
ὁ ἱερεὺς καθὰ συνέταξε κύριος τῷ μωυσῇ. καὶ ἐγέ-
rũt spolia abũdãtia prede q̃ preda-
νετο τὰ σκῦλα τὸ πλεόνασμα τῆς προνομῆς ὃ ἐπρονό-
tis sũt viri bellatores ab oui
μευσαν οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταί ἀπὸ τῶν προβά-
bus sexcẽta milia ⁊ septuagita mi
των ἑξακόσιαι χιλιάδες καὶ ἑβδομήκοντα χιλιά-
lia ⁊ quinq₃ milia. ⁊ boues duo ⁊ septua-
δες καὶ πεντακισχίλια. καὶ βόες δύο καὶ ἑβδομή-
ginta milia. ⁊ asinoꝝ vnũ ⁊ sexaginta mi
κοντα χιλιάδες. καὶ ὄνων μία καὶ ἑξήκοντα χι-
lia. ⁊ aïe hoïm a mulierib₉ q̃
λιάδες. καὶ ψυχαὶ ἀνθρώπων ἀπὸ γυναικῶν αἳ
nõ cognouerũt lectũ masculi oẽs aïe duo
οὐκ ἔγνωσαν κοίτην ἄρσενος πᾶσαι ψυχαὶ δύο
⁊ triginta milia. ⁊ fuit dimi
καὶ τριάκοντα χιλιάδες. καὶ ἐγενήθη τὸ ἡμίσευ-
diũ pars eoꝝ q̃ exierunt in bellũ de
μα ἡ μερὶς τῶν ἐκπεπορευμένων εἰς τὸν πόλεμον ἐκ
numero ouium trecẽta mi
τοῦ ἀριθμοῦ τῶν προβάτων τριακόσιαι χιλιά-
lia ⁊ trigita milia ⁊ septẽ milia
δες καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακισχίλιαι
⁊ quingẽti. ⁊ fuit tributũ dño
καὶ πεντακόσιαι. καὶ ἐγενήθη τὸ τέλος τῷ κυρίῳ
ab ouibus sexcẽte ⁊ septuagin
ἀπὸ τῶν προβάτων ἑξακόσιαι καὶ ἑβδομήκον-
ta quinq₃. ⁊ boues sex ⁊ triginta milia.
τα πέντε. καὶ βόες ἓξ καὶ τριάκοντα χιλιάδες.
⁊ tributũ eoꝝ dño duo ⁊ septuagi
καὶ τὸ τέλος αὐτῶν τῷ κυρίῳ δύο καὶ ἑβδομήκον-
ta. ⁊ asini triginta milia ⁊ quingẽ
τα. καὶ ὄνοι τριάκοντα χιλιάδες καὶ πεντακό-
ti. ⁊ tributũ eoꝝ dño vn₉ ⁊ sexagita. ⁊
σιοι. καὶ τὸ τέλος αὐτῶν κυρίῳ εἷς καὶ ἑξήκοντα. καὶ
aïe hoïm sex ⁊ decẽ milia. ⁊
ψυχαὶ ἀνθρώπων ἓξ καὶ δέκα χιλιάδες. καὶ τὸ
tributũ eoꝝ dño duo ⁊ triginta aïe.
τέλος αὐτῶν τῷ κυρίῳ δύο καὶ τριάκοντα ψυχαί.
⁊ dedit moyses tributũ dño segregatiões
καὶ ἔδωκε μωυσῆς τὸ τέλος κυρίῳ τὸ ἀφαίρεμα
dei eleazar sacerdoti: sicũt p̃cepit dñs
τοῦ θεοῦ ἐλεάζαρ τῷ ἱερεῖ, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ
moysi a medietate filioꝝ israel:
μωυσῇ ἀπὸ τοῦ ἡμισεύματος τῶν υἱῶν ἰσραήλ,
quos diuisit moyses a viris bellato
οὓς διεῖλε μωυσῆς ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμι-
rib₉. ⁊ fuit dimidiũ de cõgregatiõe
στῶν. καὶ ἐγένετο τὸ ἡμίσευμα ἀπὸ τῆς συναγωγῆς
ab ouibus trecẽta milia ⁊ tri
ἀπὸ τῶν προβάτων τριακόσιαι χιλιάδες καὶ τριά-
gita milia ⁊ septẽ milia ⁊ quingenta.
κοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακισχίλια καὶ πεντακόσια.

Transla. Chal.

כַּהֲנָא כְּמָא דְּפַקִּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה׃ וַהֲוָת דִּבְרְתָא שְׁאָר בִּזְתָא דִּבְזוֹ עַמָּא דִּנְפַקוּ לְחֵילָא
עָנָא שֵׁית מְאָה וְשִׁבְעִין וְחַמְשָׁה אַלְפִין׃ וְתוֹרֵי שִׁבְעִין וּתְרֵין אַלְפִין׃ וַחֲמָרֵי שִׁתִּין
וְחַד אַלְפִין׃ וְנַפְשָׁא דַאֲנָשָׁא מִן נְשַׁיָּא דְּלָא יְדָעָא מִשְׁכְּבֵי דְכוּרָא כָּל נַפְשָׁתָא תְּלָתִין
וּתְרֵין אַלְפִין׃ וַהֲוָת פַּלְגוּתָא חוּלַק גֻּבְרַיָּא דִּנְפַקוּ לְחֵילָא מִנְיַן עָנָא תְּלָת מְאָה וּתְלָתִין
וְשִׁבְעָה אַלְפִין וַחֲמֵשׁ מְאָה׃ וַהֲוָה נִסְבָּא קֳדָם יְיָ מִן עָנָא שֵׁית מְאָה וְשִׁבְעִין וַחֲמֵשׁ׃
וְתוֹרֵי תְּלָתִין וְשִׁתָּא אַלְפִין וְנִסְבְּהוֹן קֳדָם יְיָ שִׁבְעִין וּתְרֵין׃ וַחֲמָרֵי תְּלָתִין אַלְפִין
וַחֲמֵשׁ מְאָה וְנִסְבְּהוֹן קֳדָם יְיָ שִׁתִּין וְחַד׃ וְנַפְשָׁא דַאֲנָשָׁא שִׁתָּא עֲשַׂר אַלְפִין וְנִסְבְּהוֹן
קֳדָם יְיָ תְּלָתִין וּתְרֵין נַפְשִׁין׃ וִיהַב מֹשֶׁה יָת נִסְבָּא אַפְרָשׁוּתָא קֳדָם יְיָ לְאֶלְעָזָר כַּהֲנָא
כְּמָא דְּפַקִּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה׃ וּמִפַּלְגוּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דִּפְלַג מֹשֶׁה מִן גֻּבְרַיָּא דִּנְפַקוּ
לְחֵילָא׃ וַהֲוָת פַּלְגוּת כְּנִשְׁתָּא מִן עָנָא תְּלָת מְאָה וּתְלָתִין וְשִׁבְעָה אַלְפִין וַחֲמֵשׁ מְאָה׃

Primitiua chal.

הֲוָה בְּזַז
מְנָה שִׁית
נְשָׁה שְׁכַב
פְּרַשׁ
הֲוָה עָאן

Interp. chal.

sacerdos sicut preceperat dñs moysi: fuitq₃ preda et reliqua spolia que populus qui egressi sunt in prelium expoliauerant ouiũ sexcenta septuaginta quinq₃ milia: ⁊ boũ septuagita duo milia: ⁊ asinoꝝ sexaginta quinq₃ milia: ⁊ aïe hominũ ex mulieribus que nõ cognouerãt concubitũ masculi: oẽs anime triginta duo milia. Fuit autẽ numerus dimidie partis viroꝝ qui egressi sunt in exercitũ: ouiũ trecenta ⁊ triginta septẽ milia ⁊ quingente. Et fuit pars que assumpta est corã dño ex ouibus sexcenta ⁊ septuaginta ⁊ q̃nq₃. et boues fuerũt triginta sex milia: ⁊ pars que assumpta est corã dño septuaginta duo. et asini triginta milia ⁊ quingenti: ⁊ pars q̃ ex eis assumpta est corã dño fuit sexaginta vnus. Et aïe hominũ sedecim milia: ⁊ pars q̃ assumpta est corã dño fuit triginta duo anie. Deditq₃ moyses partẽ q̃ separata est corã dño eleazaro sacerdoti: sicut preceperat dñs moysi. Et de media parte filioꝝ israel diuisit moyses a viris qui egressi sunt in exercitũ: fuitq₃ dimidia pars congregationis de ouibus trecente ⁊ triginta ⁊ quingente.

⁊ boues sex ⁊ triginta milia. asini triginta
καὶ βόες ἓξ καὶ τριάκοντα χιλιάδες. ὄνοι τριάκοντα
milia ⁊ quingenti. ⁊ anime hominum
χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι. καὶ ψυχαὶ ἀνθρώπων
milia sedecim. ⁊ accepit moyses de
χιλιάδες ἑκκαίδεκα. καὶ ἔλαβε μωυσῆς ἀπὸ τοῦ
medietate filiorum israel. vnum de quinqua
ἡμισεύματος τῶν υἱῶν ἰσραὴλ τὸ ἓν ἀπὸ τῶν πεν-
ginta: ab hominibus ⁊ a iumentis:
τήκοντα, ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν,
⁊ dedit ea leuitis custodientibus
καὶ ἔδωκεν αὐτὰ τοῖς λευίταις τοῖς φυλάσσουσι
custodias tabernaculi domini: quemadmodum prae-
τὰς φυλακὰς τῆς σκηνῆς κυρίου, ὃν τρόπον συνέ-
cepit dominus moysi. ⁊ accesserunt ad moy-
ταξε κύριος τῷ μωυσῇ. καὶ προσῆλθον πρὸς μωυ-
sen omnes constituti in tribunatus
σῆν πάντες οἱ καθεσταμένοι εἰς τὰς χιλιαρχίας τῆς
exercitus millenarii ⁊ centuriones. ⁊ dixerunt
δυνάμεως χιλίαρχοι καὶ ἑκατόνταρχοι. καὶ εἶπαν
ad moysen: famuli tui acceperunt sum-
G πρὸς μωυσῆν, οἱ παῖδές σου εἰλήφασι τὸ κεφά-
mam virorum bellatorum eorum qui apud nos:
λαιον τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν τῶν παρ᾽ ἡμῶν,
⁊ non defuit ab illis vllus. ⁊ ob-
καὶ οὐ διαπεφώνηκεν ἀπ᾽ αὐτῶν οὐδὲ εἷς. καὶ προσ-
tulimus donum domino vir qui tulit vas
ενηνόχαμεν τὸ δῶρον κυρίῳ ἀνὴρ ὃς εὗρε σκεῦος
aureum murenulam ⁊ armillam: ⁊ anulum:
χρυσοῦν χλιδῶνα, καὶ ψέλλιον, καὶ δακτύλιον,
⁊ dextrale: ⁊ torquem: vt propitiaretis pro
καὶ περιδέξιον, καὶ ἐμπλόκιον, ἐξιλάσασθαι περὶ
nobis coram domino. ⁊ accepit moyses ⁊ elea-
ἡμῶν ἔναντι κυρίου. καὶ ἔλαβε μωυσῆς καὶ ἐλεά-
zar sacerdos aurum ab illis omne vas ela-
ζαρ ὁ ἱερεὺς τὸ χρυσίον παρ᾽ αὐτῶν πᾶν σκεῦος εἰρ-
boratum. ⁊ fuit omne aurum segrega-
γασμένον. καὶ ἐγένετο πᾶν τὸ χρυσίον τὸ ἀφαίρε-
tionis quod segregauerunt domino sex ⁊ decem milia ⁊ septin-
μα ὃ ἀφεῖλον κυρίῳ ἓξ καὶ δέκα χιλιάδες καὶ ἑπτα-
genti ⁊ quinquaginta sicli a tribu-
κόσιοι καὶ πεντήκοντα σίκλοι παρὰ τῶν χιλιάρ-
nis ⁊ a centurionibus. ⁊ viri
χων καὶ παρὰ τῶν ἑκατοντάρχων. καὶ οἱ ἄνδρες οἱ
bellatores predati sunt quibus sibi ipsi. ⁊ acce-
πολεμισταὶ ἐπρονόμευσαν ἕκαστος ἑαυτῷ. καὶ ἔλα-
pit moyses ⁊ eleazar sacerdos aurum a
βε μωυσῆς καὶ ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς τὸ χρυσίον παρὰ
tribunis ⁊ a centurionibus: ⁊
τῶν χιλιάρχων καὶ παρὰ τῶν ἑκατοντάρχων, καὶ
intulerunt ea in tabernaculum testimonii: me-
εἰσήνεγκαν αὐτὰ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, μνη-
moriale filiorum israel coram domino.
μόσυνον τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἔναντι κυρίου. Ca. 32.

Et de bobus triginta sex milibus:
Et de asinis triginta milibus quingentis:
Et de hominibus sedecim milibus. tulit moyses
quinquagesimum caput:
Et dedit leuitis qui excubabant in tabernaculo domini: sicut preceperat dominus.
Cumque accessissent principes exercitus ad moysen & tribuni centurionesque dixerunt. Nos serui tui recensuimus numerum pugnatorum quos habuimus sub manu nostra: & ne vnus quidem defuit. Ob hanc causam offerimus in donariis domini singuli quod in preda auri potuimus inuenire periscelides & armillas: anulos & dextralia ac murenulas: vt deprecer is pro nobis dominum. Susceperuntque moyses & eleazar sacerdos omne aurum in diuersis speciebus sedecim milia septingentos quinquaginta siclos a tribunis & centurionibus. Vnusquisque enim quod in preda rapuerat suum erat. Et susceptum intulerunt in tabernaculum testimonii in monimentum filiorum israel coram domino.

ובקר ששה ושלשים אלף׃
וחמרים שלשים אלף וחמש
מאות׃ ונפש אדם ששה עשר
אלף׃ ויקח משה ממחצת בני — לקח
ישראל את האחז אחד מן
החמשים מן האדם ומן הבהמה
ויתן אתם ללוים שמרי משמרת
משכן יהוה כאשר צוה יהוה את — שכן
משה׃ ויקרבו אל משה הפקדים — קרב
אשר לאלפי הצבא שרי האלפים — שור
ושרי המאות׃ ויאמרו אל משה — מאה אמר
עבדיך נשאו את ראש אנשי
המלחמה אשר בידנו ולא נפקד — לחם פקד
ממנו איש׃ ונקרב את קרבן יהוה — קרב
איש אשר מצא כלי זהב אצעדה — צעד
וצמיד טבעת עגיל וכומז לכפר על — צמד עגל כמז
נפשתינו לפני יהוה׃ ויקח משה — פנה לקח
ואלעזר הכהן את הזהב מאתם
כל כלי מעשה׃ ויהי כל זהב — כלה עשה היה
התרומה אשר הרימו ליהוה ששה — רום
עשר אלף שבע מאות וחמשים
שקל מאת שרי האלפים ומאת שרי
המאות׃ אנשי הצבא בזזו איש
לו׃ ויקח משה ואלעזר הכהן את
הזהב מאת שרי האלפים והמאות — מאה
ויבאו אתו אל אהל מועד זכרון — בוא יעד
לבני ישראל לפני יהוה׃ — פנה

Transla.Chal.

ותורי תלתין ושיתא אלפין׃ וחמרי תלתין אלפין וחמש מאה׃ ונפשא דאנשא שתא
עשר אלפין׃ ונסיב משה מפלגות בני ישראל ית דאתחד חד מן חמשין מן אנשא
ומן בעירא ויהב יתהון לליואי נטרי מטרת משכנא דיי כמא דפקיד יי ית משה׃
וקריבו לות משה דממנן די לאלפי חילא רבני אלפין ורבני מאותא׃ ואמרו
למשה עבדך קבילו ית חושבן גברי מגיחי קרבא דעימנא ולא שגא מננא אנש׃ וקריבנא
ית קורבנא דיי גבר דאשכח מאן דדהב שירין ושבבין עזקן קדשין ומחוך לכפרא
על נפשתנא קדם יי׃ ונסיב משה ואלעזר כהנא ית דהבא מנהון כל מאן דעבד׃
והוה כל דהב אפרשותא דאפרישו קדם יי שיתא עשר אלפין שבע מאה וחמשין
סלעין מן רבני אלפין ומן רבני מאותא׃ גברין דחילא בזו גבר לנפשיה׃ ונסיב משה
ואלעזר כהנא ית דהבא מן רבני אלפין ומאותא ואעילו יתיה למשכן זמנא
דוכרנא לבני ישראל קדם יי׃

Ca.xxxij.

Interp.chal.

et boues triginta sex milia: ⁊ asini triginta milia et quingenti: ⁊ anime hominum sedecim milia. Et tulit moyses de media parte filiorum israel vnum de quinquaginta quod assumptum est de hominibus ⁊ pecoribus: ⁊ dedit ea leuitis custodientibus custodiam tabernaculi domini sicut preceperat dominus moysi. Accesseruntque ad moysen illi qui constituti erant super milia exercitus: tribuni et centuriones ⁊ dixerunt ad moysen. Serui tui susceperunt numerum virorum pugnatorum qui ierunt nobiscum: ⁊ non defuit vir ex nobis. Offerimusque oblationem domini quicumque inuenit vas aureum: periscelides et armillas anulos dextralia ac murenulas ad propiciandum coram domino pro animabus nostris. Tulitque moyses ⁊ eleazar sacerdos aurum ex eis omne vas fabrefactum. Fuitque omne aurum separationis quod separauerunt coram domino sedecim milia septingenti ⁊ quinquaginta sicli ex tribunis ⁊ centurionibus. Viri autem exercitus depredati sunt singuli sibimet. Tulitque moyses ⁊ eleazar sacerdos aurum de tribunis ⁊ centurionibus ⁊ intulerunt illud in tabernaculum federis in monumentum filiorum israel coram domino. Ca.32.

Priitiua chal.

אחד
שכן
מנה רבב מאה
נגח עם מן
שבח שור
פרש
בזז
אתא שכן

Primitiua heb. **Tex. Heb.**

Ca.xxxii.

ומקנה רב היה לבני
קנה ראובן ולבני גד עצום מאד
עצם ויראו את ארץ יעזר ואת ארץ
ראה גלעד והנה המקום מקום מקנה:
קום ויבאו בני גד ובני ראובן
בוא ויאמרו אל משה ואל אלעזר
הכהן ואל נשיאי העדה לאמר:
נשא יעד עטרות ודיבן ויעזר ונמרה וחשבון
ואלעלה ושבם ונבו ובען: הארץ
אשר הכה יהוה לפני עדת
נכה פנה ישראל ארץ מקנה הוא ולעבדיך
מקנה: ויאמרו אם מצאנו חן
חנן בעיניך יתן את הארץ הזאת
נתן לעבדיך לאחזה אל תעברנו את
עבר הירדן: ויאמר משה לבני גד ולבני
ראובן האחיכם יבאו למלחמה
בוא ואתם תשבו פה: ולמה תניאון את
ישב נוא לב בני ישראל מעבר אל הארץ
אשר נתן להם יהוה: כה עשו
עשה אבתיכם בשלחי אתם מקדש
ברנע לראות את הארץ: ויעלו עד
ראה עלה נחל אשכל ויראו את הארץ
שכל ראה ויניאו את לב בני ישראל לבלתי
בא אל הארץ אשר נתן להם
בוא יהוה: ויחר אף יהוה ביום ההוא
חרה וישבע לאמר: אם יראו האנשים
שבע ראה העלים ממצרים מבן עשרים
עלה

Träsla. B. Hiero.

Filii autē Cap.32.
rubē & gad hēbāt pecora multa: & erat illis i iumētis infinita substātia. Cūq3 vidissent iazer & galaad aptas aīalib⁹ alendis terras: venerunt ad moysen & ad eleazarum sacerdotē & principes multitudinis: atq3 dixerūt. Ataroth & dibon & iazer & nemra & esebon & eleale & sabā & nebo & beon: terra quam percussit dñs in conspectu filiorum israel: regionis vberrime est ad pastū aīaliū: & nos serui tui hēmus iumēta plurima: precamurq3 si inuenimus gratiā corā te vt des nobis famulis tuis eā i possessionē: nec facias nos trāsire iordanē. Quibus rñdit moyses. Nūquid fratres vestri ibunt ad pugnam: & vos hic sedebitis? Cur subuertitis mētes filiorū israel ne trāsire audeāt in locum quē eis daturus ē dñs Nonne ita egerunt patres vestri: qñ misi de cadesbarne ad explorādā terram. Cumq3 venissent vsq3 ad valle botri: lustrata omni regione subuerterunt cor filiorum israel vt non intrarent fines quos eis dominus dedit: quibus iratus iurauit dicens. Si videbunt homines isti qui ascenderunt ex egypto a viginti

Träsla. Grec. lxx. cū interp. latina

ET pecora multitudo fuit filijs rubē: ⁊
καὶ κτήνη πλῆθος ἦν τοῖς υἱοῖς ῥουβὴμ, καὶ A
filijs gad: multitudo magna valde. ⁊ viderūt
τοῖς υἱοῖς γὰδ, πλῆθος πολὺ σφόδρα· καὶ εἶδον
regionē iazer: ⁊ regionē galaad:: ⁊ erat
τὴν χώραν ἰαζὴρ, καὶ τὴν χώραν γαλαὰδ, καὶ ἦν
locus locus iumētis. ⁊ accedētes filij
ὁ τόπος τόπος κτήνεσι· καὶ προσελθόντες οἱ υἱοὶ
rubē: ⁊ filij gad: dixerūt ad moysen ⁊
ῥουβὴμ, καὶ οἱ υἱοὶ γὰδ, εἶπαν πρὸς μωυσῆν καὶ
ad eleazar sacerdotē ⁊ ad pncipes
πρὸς ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα καὶ πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῆς
cōgregationis: dicētes: ataroth ⁊ dibō: ⁊ iazer
συναγωγῆς, λέγοντες, ἀταρὼθ καὶ διβὼν, καὶ ἰαζὴρ
⁊ nemra ⁊ esebon ⁊ eleale ⁊ sabam
καὶ ναμβρὰ καὶ ἐσεβὼν καὶ ἐλεαλὴ καὶ σεβαμὰ
⁊ namā ⁊ baiam: trā quā tradidit do
καὶ ναμὰν καὶ βαιὰν, τὴν γῆν ἣν παρέδωκε κύ-
minus corā filijs israel: tra pecorifera est.
ριος ἐνώπιον τῶν υἱῶν ἰσραὴλ, γῆ κτηνοτρόφος ἐστί·
⁊ famulis tuis iumēta sunt. ⁊ dixerūt: si in
καὶ τοῖς παισί σου κτήνη ὑπάρχει· καὶ ἔλεγον, εἰ εὕ-
uenim⁹ grās corā te: detur tra hec
ρομεν χάριν ἐνώπιόν σου, δοθήτω ἡ γῆ αὕτη τοῖς
seruis tuis in possessione. ⁊ ne trāsire facias
οἰκέταις σου ἐν κατασχέσει· καὶ μὴ διαβιβάσῃς
nos iordanē. ⁊ dixit moyses filijs gad: ⁊
ἡμᾶς τὸν ἰορδάνην. καὶ εἶπε μωυσῆς τοῖς υἱοῖς γὰδ, καὶ
filijs rubē: fres vri ibūt in
τοῖς υἱοῖς ῥουβὴμ, οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν πορεύσονται εἰς τὸν
bellū: ⁊ vos sedebitis hic. ⁊ cur puerti
πόλεμον, καὶ ὑμεῖς καθήσεσθε αὐτοῦ· καὶ ἵνα τί διαστρέφε-
tis mētes filiorū israel ne trāseāt in trā:
τε τὰς διανοίας τῶν υἱῶν ἰσραὴλ μὴ διαβῆναι εἰς τὴν γῆν,
quā dñs dat eis. nō sic fecerūt
ἣν κύριος δίδωσιν αὐτοῖς· οὐχ οὕτως ἐποίησαν οἱ
pres vrī qñ misi eos de ca
πατέρες ὑμῶν, ὅτε ἀπέστειλα αὐτοὺς ἐκ κά- B
des barne: cōsiderare trā.. ⁊ ascēderūt in val
δης βαρνὴ, κατανοῆσαι τὴν γῆν· καὶ ἀνέβησαν εἰς φά-
lem botri. ⁊ explorauert trā: ⁊ sub
ραγγα βότρυος, καὶ κατενόησαν τὴν γῆν, καὶ ἀπέ-
uerterūt cor filiorū israel: vt
στησαν τὴν καρδίαν τῶν υἱῶν ἰσραὴλ, ὅπως ἂν
nō intrarēt in trā: q̄ dedit eis do
μὴ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν γῆν, ἣν ἔδωκεν αὐτοῖς κύ-
min⁹. ⁊ iratus ē furore dñs in die il
ριος· καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεί-
la: ⁊ iurauit: dicēs: si videbūt hoīes G.141
νῃ, καὶ ὤμοσε, λέγων, εἰ ὄψονται οἱ ἄνθρωποι
hi qui ascēderūt de egypto a viginti ānis
οὗτοι οἱ ἀναβάντες ἐξ αἰγύπτου ἀπὸ εἰκοσαέτους

Primitiua chal.

סנא חזא
אתא
רבב אמר
שבח
יהב חסן עבר
עול יתב נוא
חזא נוא
עול
קום אמר חזה

Interp. chal.

Pecora autē multa erant filijs ruben ⁊ filijs gad plurima nimis: viderūtq3 terrā iazer ⁊ terram galaad: ⁊ ecce locus erat aptus pecorib⁹. Venerūtq3 filij gad ⁊ filij ruben ⁊ dixerunt ad moysen ⁊ ad eleazar sacerdotē ⁊ ad pncipes cetus dicētes. Ataroth ⁊ dibon et iazer ⁊ nemra ⁊ esebon ⁊ eleale ⁊ seban et nabo et beon: terra cuius habitatores pcussit dñs in conspectu cōgregationis israel: terra apta est pecoribus: et seruis tuis sunt pecora. dixerūtq3. Si inuenimus gratiā in oculis tuis detur terra hec seruis tuis: nec facias nos transire iordanē. Dixitq3 moyses filijs gad et filijs ruben. Nunqd fratres vestri ibunt ad pugnam et vos sedebitis hic? quare ergo subuertitis cor filiorum israel: et non transeant in terrā quam dedit eis dñs? sic fecerunt patres vestri quando misi eos de cades barne ad contēplandā terram: et ascenderunt vsq3 ad torrentem botri ⁊ viderunt terram: ⁊ subuerterunt cor filiorum israel et non ingrederentur in terram quā dedit eis dñs. Et iratus est furor domini in die illa ⁊ iurauit dicens. Si viderint viri qui ascenderunt de egypto a viginti

Transla. Chal.

ובעיר סני הוה לבני ראובן ולבני גד תקיף לחדא וחזו ית ארעא דיעזר וית ארעא
דגלעד והא אתרא אתר כשר לבית בעיר: ואתו בני גד ובני ראובן ואמרו למשה
ולאלעזר כהנא ולרברבי כנשתא למימר: שכללתא ומלכשתא שופן ודבית נמרה
ובית חושבני ואלעלה ושבם ונבו ובען: ארעא דמחא יי ית יתבהא קדם כנשתא
דישראל ארע כשר לבית בעיר היא ולעבדך אית בעיר: ואמרו אם אשכחנא רחמין
בעינך תתיהב ית ארעא הדא לעבדך לאחסנא לא תעברננא ית ירדנא: ואמר משה
לבני גד ולבני ראובן האחיכון יעלון לקרבא ואתון תתבון הכא: ולמה תונון ית ליבא
דבני ישראל מלמעבר לארעא דיהב להון יי: כדין עבדו אבהתכון כד שלחית יתהון
מרקם גיאה למחזי ית ארעא: וסליקו עד נחלא דאתכלא וחזו ית ארעא ואוניאו ית
ליבא דבני ישראל בדיל דלא למיעל לארעא דיהב להון יי: ותקיף רוגזא דיי
ביומא ההוא וקיים למימר: אם יחזון גבריא דסליקו ממצרים מבר עשרין

Trāſla.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

τ ſupra: ſciētes bonū τ malū:
καὶ ἐπάνω, οἱ ἐπιστάμενοι τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν, τὴν
terrā quā iuraui abraā τ iſaac τ iacob. nō eñ
γῆν ἣν ὤμοσα τῷ ἀβραὰμ καὶ ἰσαὰκ καὶ ἰακώβ. οὐ γὰρ
ſecuti ſunt poſt me niſi chaleb filiꝰ iephōē
ἐπηκολούθησαν ὀπίσω μου πλὴν χαλὲβ υἱὸς ἰεφονὴ
ſegregatus: τ ioſue filiꝰ nū: quia ſecu
ὁ διακεχωρισμένος, καὶ ἰησοῦς ὁ τοῦ ναυὴ, ὅτι συνεπη
ti ſunt poſt dñm. τ iratꝰ eſt furore dñs
κολούθησαν ὀπίσω κυρίου. καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος
C cōtra iſrael: τ circūduxit eos in deſer
ἐπὶ τὸν ἰσραὴλ, καὶ κατερέμβευσεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρή
to quadraginta ānis: donec cōſūpta ē ois gñatio:
μῳ τεσσαράκοντα ἔτη, ἕως ἐξανηλώθη πᾶσα ἡ γενεά,
faciētes mala corā dño. ecce iſurrexiſti
οἱ ποιοῦντες τὰ πονηρὰ ἔναντι κυρίου. ἰδοὺ ἀνέστητε
pro patribus vřis: alumni hoīum pec
ἀντὶ τῶν πατέρων ὑμῶν, σύστρεμμα ἀνθρώπων ἁμαρ
catoꝝ: vt adderetis adhuc ad furorē ire dñi ꝯtra
τωλῶν, προσθεῖναι ἔτι ἐπὶ τὸν θυμὸν τῆς ὀργῆς κυ ἐπὶ
iſrael: qꝛ auertemini ab eo vt adda
τὸν ἰσραὴλ, ὅτι ἀποστραφήσεσθε ἀπ᾽ αὐτοῦ προσθεῖ
tis adhuc derelinqre eū in deſerto: τ ipſe faciet iniq
ναι ἔτι καταλιπεῖν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἀνομήσετε
in totā ꝯgregationē hāc. τ acceſſerūt ei:
εἰς ὅλην τὴν συναγωγὴν ταύτην. καὶ προσῆλθον αὐτῷ,
τ dicebāt caulas ouiū edificabimus hic
καὶ ἔλεγον ἐπαύλεις προβάτων οἰκοδομήσομεν ὧδε
iumētis nřis: τ ciuitates ſupellectilibꝰ
τοῖς κτήνεσιν ἡμῶν, καὶ πόλεις ταῖς ἀποσκευαῖς ἡ
nřis. τ nos armati in ante cuſtodia priores
μῶν. καὶ ἡμεῖς ἐνοπλισάμενοι προφυλακὴ πρότεροι
Infra. filioꝝ iſrael: donec adducamus eos in ſu
n. τῶν υἱῶν ἰσραὴλ, ἕως ὃν ἀγάγωμεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἑαυ
um locū. τ hītabit ſupellex nřa in ciuita
τῶν τόπον. καὶ κατοικήσει ἡ ἀποσκευὴ ἡμῶν ἐν πόλε
tibꝰ munitis pp hītātes trā:
σι τετειχισμέναις διὰ τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν,
D nō reuertemur in domos nřas qͣd ad di
οὐ μὴ ἀποστραφῶμεν εἰς τὰς οἰκίας ἡμῶν ἕως ἂν κατα
uidātur filij iſrl: vnuſqſq; in hereditatē ſuā.
μερισθῶσιν οἱ υἱοὶ ἰηλ᾽, ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ.
τ nō ampliꝰ poſſidebimus inter eos ab trans
καὶ οὐκέτι κληρονομήσομεν ἐν αὐτοῖς ἀπὸ τοῦ πέραν τοῦ
iordanē τ vlterius: qꝛ habemus poſſeſſiōes
ἰορδάνου καὶ ἐπέκεινα, ὅτι ἀπέχομεν τοὺς κλήρους ἡ
nřas in eo qͬ trans iordanē in oriēte. τ dixit
μῶν ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου ἐν ἀνατολαῖς. καὶ εἶπεν
ad illos moyſes: ſi feceritis iuxta vbū hoc: ſi ar
πρὸς αὐτοὺς μωυσῆς, ἐὰν ποιήσητε κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο, ἐὰν ἐξο
mati fueritis corā dño in bellū: τ trāſierit ex
πλίσησθε ἔναντι κυρίου εἰς πόλεμον, καὶ παρελεύσεται ὑ
vobis ois armatus iordanē corā dño: vſq; ad ſubuertat
μῶν πᾶς ὁπλίτης τὸν ἰορδάνην ἔναντι κυρίου, ἕως ἂν ἐκτριβῇ

Trāſla.B.Hiero.

annis & ſupra: terram
quam ∞∞∞∞∞∞∞∞∞
ſub iuramēto pollicitꝰ
ſum abraam iſaac ∞∞∞
& iacob: & noluerūt ſe
qui me preter ∞∞∞∞∞
caleb filiū iephone ce
nezeū & ioſue filiū nū.
Iſti impleuerūt volūtatē
meā. Iratuſq; ∞∞∞∞∞
dñs aduerſū iſrael cir
cūduxit eū per deſertū
quadraginta ānis: donec
cōſumeretur vniuerſa
gñatio q̄ fecerat malū
in cōſpectu eius. Et ec
ce inquit vos ſurrexi
ſtis pro patribus vřis in
cremēta & alūni hoium
pctorū: vt augeretis
furorem domini cōtra
iſrael. Q̄ ſi ∞∞∞∞∞∞
nolueritis ſequi eum:
∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞
i ſolitudie populū de
relinquet: & vos cauſa
eritis necis omniū. At
illi prope accedētes dixe
rūt. Caulas ouiū fabri
cabimus & ſtabula iumē
torū: puulis quoq; nřis
vrbes mūitas: nos aūt
ipſi armati & accīcti p
gemus ad pliū añ filios
iſrael: donec itroduca
mus eos ad loca ſua.
Paruuli nři & qcqd hre
poſſumus: erūt i vrbibꝰ
mūitis pp hītatorū in
ſidias. Nō reuertemur
in domos nřas: vſq; dū
poſſideāt filii iſrl here
ditatē ſuā: nec qc q̄ q̄re
mus trās iordanē: q̄a iā
hēmus poſſeſſionē no
ſtrā i orietali eius plaga.
Quibus moyſes ait.
Si facitis qd pmittitis:
expediti pgite coram
domino ∞∞∞∞∞∞∞∞
ad pugnam: & ois vir
bellator armatus ∞∞∞
iordanē trāſeat: dōec
ſubuertat dominus ∞∞

Text.Heb. Nu. Ca.xxxii.

שנה ומעלה את האדמה אשר
נשבעתי לאברהם ליצחק
וליעקב כי לא מלאו אחרי: בלתי
כלב בן יפנה הקנזי ויהושע בן נון
כי מלאו אחרי יהוה: ויחר אף
יהוה בישראל וינעם במדבר
ארבעים שנה עד תם כל הדור
העשה הרע בעיני יהוה: והנה
קמתם תחת אבתיכם תרבות
אנשים חטאים לספות עוד על
חרון אף יהוה אל ישראל: כי
תשובן מאחריו ויסף עוד להניחו
במדבר ושחתם לכל העם הזה:
ויגשו אליו ויאמרו גדרת צאן
נבנה למקננו פה וערים לטפנו:
ואנחנו נחלץ חשים לפני בני
ישראל עד אשר אם הביאנם אל
מקומם וישב טפנו בערי המבצר
מפני ישבי הארץ: לא נשוב אל
בתינו עד התנחל בני ישראל איש
נחלתו: כי לא ננחל אתם מעבר
לירדן והלאה כי באה נחלתנו אלינו
מעבר הירדן מזרחה: ויאמר
אליהם משה אם תעשון את
הדבר הזה אם תחלצו לפני יהוה
למלחמה: ועבר לכם כל חלוץ את
הירדן לפני יהוה עד הורישו את

Primitiua heb.

עלה
שבע
נוע דבר
רבע תמם
רע
קום רבה
ספה
חרה
שוב נוח
נגש אמר
בנה קנה עיר
חלץ חוש פנה
בוא
קום
שוב
בית נחל
בוא
זרח
עשה
חלץ פנה
לחם
ירש

Tranſla.Chal.

שנין ולעילא ית ארעא דקיימית לאברהם ליצחק וליעקב ארי לא אשלימו בתר
דחלתי: אילהין כלב בר יפנה קניזאה ויהושע בר נון ארי אשלימו בתר דחלתא
דיי: ותקיף רוגזא דיי בישראל ואטלטלינון במדברא ארבעין שנין עד דסף כל דרא
דעבדו דביש קדם יי: והא קמתון חלף אבהתכון תלמידי גבריא חייביא לאוספא
עוד על תקוף רוגזא דיי לישראל: ארי תתובון מבתר דחלתיה ויוסף עוד לאשבקותהון
במדברא ותחבלון לכל עמא הדין: וקריבו לותיה ואמרין חוטרין דען נבני לבעירנא
הכא וקרוין לטפלנא: ואנחנא נזדרז מבגין קדם בני ישראל עד דנעילנון לאתרהון
ויתבון טפלנא בקרוין כריכן מן קדם יתבי ארעא: לא נתוב לבתנא עד דיחסנון בני
ישראל גבר אחסנתיה: ארי לא נחסין עמהון מעברא לירדנא ולהלא ארי קבילנא
אחסנתנא לנא מעברא דירדנא מדינחא: ואמר להון משה אם תעבדון ית פתגמא
הדין אם תזדרזון קדם עמא דיי לקרבא: ויעבר לכון כל מזרז ית ירדנא קדם
עמא דיי עד דיתרך ית ''

Interp̄.chal.

annis τ ſupra terrā pro qua iuraui vt darē eam abra
ham iſaac τ iacob: q: non fuerunt perfecti in timore
meo: preter caleb filiū iephone cenezeum τ ioſue fi
liū nun: quia perfecti fuerūt in timore dñi. Et iratus
eſt furor dñi cōtra iſrael: τ morari fecit eos in deſerto
quadraginta annis: donec cōſumeretur vniuerſa ge
neratio que fecerat malū corā dño. et ecce ſurrexiſtis
pro patribus veſtris diſcipuli viroꝝ peccatoꝝ: vt au
geatis rurſus furorē dñi contra iſrael. Si eni reuer
ſi fueritis a timore eius: addet iterū relinquere eos
in ſolitudine: τ damnū inferetis omni populo huic.
Acceſſeruntq; ad eum τ dixerunt. caulas ouium edi
ficabimus hic pecoribus noſtris τ vrbes familie no
ſtre. Nos autem armabimur expediti ante fratres
noſtros: donec introducamus eos in locum ſuum: τ
habitabūt paruuli noſtri in ciuitatibus munitis pro
pter habitatores terre. non enim reuertemur in do
mos noſtras donec ſinguli filioꝝ iſrael poſſideant
hereditatem ſuam: non enim poſſidebimus cum eis
trans iordanē τ vltra: quia ſuſcepimus hereditatem
noſtrā citra iordanē ad orientē. Dixitq; eis moyſes.
Si feceritis verbū hoc: et ſi armati ieritis ante popu
lum dñi ad pugnā: τ tranſierit omnis armatus ex vo
bis iordanem ante populum domini: donec eiciat

Primitiua chal.

שנה צלה שלם
אחד דבר רבע
סוף דור קום
ספף חוב יסף
תוב בטל מנה
קרה זרז כנה
עול תוב בית
חסן
עבד
עבר תבר

Ter. Heb.

Primitiua heb.	Ter. Heb.
כבש	איביו מפניו׃ ונכבשה הארץ
שוב היה	לפני יהוה ואחר תשבו והייתם
נקה היה	נקים מיהוה ומישראל והיתה
	הארץ הזאת לכם לאחזה לפני
עשה	יהוה׃ ואם לא תעשון כן הנה
ידע	חטאתם ליהוה ודעו חטאתכם
מצא בנה	אשר תמצא אתכם׃ בנו לכם
	ערים לטפכם וגדרת לצנאכם
פה עשה אמר	והיצא מפיכם תעשו׃ ויאמר בני
	גד ובני ראובן אל משה לאמר
צוה	עבדיך יעשו כאשר אדני מצוה׃
נשה מנה היה	טפנו נשינו מקננו וכל בהמתנו יהיו
עבד עבר	שם בערי הגלעד׃ ועבדיך יעברו כל
חלץ צבא לחם	חלוץ צבא לפני יהוה למלחמה כאשר
צוה	אדני דבר׃ ויצו להם משה את אלעזר
	הכהן ואת יהושע בן נון ואת
נטה	ראשי אבות המטות לבני ישראל׃
	ויאמר משה אלהם אם יעברו בני
	גד ובני ראובן אתכם את הירדן
	כל חלוץ למלחמה לפני יהוה
כבש נתן	ונכבשה הארץ לפניכם ונתתם
	להם את ארץ הגלעד לאחזה׃
	ואם לא יעברו חלוצים אתכם
אחז תוך	ונאחזו בתככם בארץ כנען׃
ענה	ויענו בני גד ובני ראובן לאמר את
	אשר דבר יהוה אל עבדיך כן
עשה עבר	נעשה׃ נחנו נעבר חלוצים לפני

Trãsla. B. Hiero.

inimicos suos: & subiiciatur ei omnis terra: tunc eritis inculpabiles apud dominum & apud israel: & obtinebitis regiões quas vultis coram dño. Sin autem quod dicitis nõ feceritis: nulli dubium est quin peccetis in dñm. & scitote quoniam peccatum vestrum apprehendet vos. Edificate ergo urbes paruulis vestris & caulas & stabula ouibus ac iumentis: & quod polliciti estis implete. Dixeruntque filii gad & ruben ad moysen. Serui tui sumus. Faciemus quod iubet dñs noster. Paruulos nostros & mulieres & pecora ac iumenta relinquemus in urbibus galaad: nos autem famuli tui omnes expediti pergemus ad bellum: sicut tu dñe loqueris. Precepit ergo moyses eleazaro sacerdoti & iosue filio nun & principibus familiarũ tribuum israel: & dixit ad eos. Si transierint filii gad & filii ruben vobiscum iordanem omnes armati ad bellum coram domino: & vobis fuerit terra subiecta: date eis galaad in possessionem. Sin autem noluerit trãsire vobiscum in terrã chanaã: inter vos habitandi accipiãt loca. Responderuntque filii gad & filii ruben. Sicut locutus est dominus seruis suis: ita faciemus. Ipsi armati pergemus coram

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina

inimicus eius a facie eius. et subiciatur
ὁ ἐχθρὸς αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. καὶ κατακυριευθῇ
terra corã dño. et post hec reuertemini. et
ἡ γῆ ἐναντίον κυρίου. καὶ μετὰ ταῦτα ἐπιστραφήσεσθε. καὶ
eritis innocẽtes corã dño: et ab israel. et erit terra hec
ἔσεσθε ἀθῷοι ἐναντίον κυρίου, καὶ ἀπὸ ἰσραήλ. καὶ ἔσται ἡ γῆ αὕτη
vobis in possessiõe corã dño. si autem nõ feceritis sic: peccabitis corã dño: et cognoscetis peccatum vestrum: quando vos comprehenderint
ὑμῖν ἐν κατασχέσει ἐναντι κυρίου. ἐὰν δὲ μὴ ποιήσητε οὕτως, ἁμαρτήσεσθε ἐναντι κυρίου, καὶ γνώσεσθε τὴν ἁμαρτίαν ὑμῶν, ὅταν ὑμᾶς καταλάβῃ
mala. et edificabitis vobis ipsis urbes
τὰ κακά. καὶ οἰκοδομήσετε ὑμῖν ἑαυτοῖς πόλεις τῇ
supellectili vestre: et caulas iumentis vestris: et
ἀποσκευῇ ὑμῶν, καὶ ἐπαύλεις τοῖς κτήνεσιν ὑμῶν, καὶ
quod egreditur de ore vestro facietis. et
τὸ ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν ποιήσετε. καὶ
dixerunt filii ruben: et filii gad ad moysen: dicentes:
εἶπαν οἱ υἱοὶ ῥουβὴμ, καὶ οἱ υἱοὶ γὰδ πρὸς μωυσῆν, λέγοντες,
serui tui facient sicut dñs noster precipit.
οἱ παῖδές σου ποιήσουσι καθὼς ὁ κύριος ἡμῶν ἐντέλλεται.
supellex nostra: et uxores nostre: et possessiones nostre et omnia iumenta nostra erunt illic in ciuitatibus galaad. at serui tui exibunt omnes armati et accincti corã dño ad bellum: quemadmodum dñs dicit. et constituit eis moyses eleazar sacerdotem: et iosue filium nun: et
ἡ ἀποσκευὴ ἡμῶν, καὶ αἱ γυναῖκες ἡμῶν, καὶ τὰ κτήνη ἡμῶν, καὶ πάντα τὰ κτήνη ἡμῶν ἔσονται ἐκεῖ ἐν ταῖς πόλεσι γαλαάδ. οἱ δὲ παῖδές σου παρελεύσονται πάντες ἐνωπλισμένοι καὶ ἐκτεταγμένοι ἐναντι κυρίου εἰς τὸν πόλεμον, ὃν τρόπον ὁ κύριος λέγει. καὶ συνέστησεν αὐτοῖς μωυσῆς ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα, καὶ ἰησοῦν υἱὸν ναυῆ, καὶ τοὺς
principes familiarum tribuum filiorum israel. et dixit ad eos moyses: si transierint filii ruben et filii gad vobiscum iordanem: omnis armatus in bellum corã dño: et subiecta fueritis terre corã vobis: et dabitis eis terram galaad in possessiõe. si autem nõ transierint armati vobiscum in bellum corã dño: et traducite supellectilem eorum: et uxores eorum: et iumenta eorum ante vos in terram chanaan: et simul possidebuntur inter vos in terra chanaan. et responderunt filii ruben et filii gad: dicentes: quecumque dñs dicit seruis suis: sic faciemus. nos transibimus armati corã
ἄρχοντας πατριῶν τῶν φυλῶν υἱῶν ἰσραήλ. καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς μωυσῆς, ἐὰν διαβῶσιν οἱ υἱοὶ ῥουβὴμ καὶ οἱ υἱοὶ γὰδ μεθ' ὑμῶν τὸν ἰορδάνην, πᾶς ἐνωπλισμένος εἰς πόλεμον ἔναντι κυρίου, καὶ κατακυριεύσητε τῆς γῆς ἀπέναντι ὑμῶν, καὶ δώσετε αὐτοῖς τὴν γῆν γαλαὰδ ἐν κατασχέσει. ἐὰν δὲ μὴ διαβῶσιν ἐνωπλισμένοι μεθ' ὑμῶν εἰς πόλεμον ἔναντι κυρίου, καὶ διαβιβάσατε τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν, καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν πρότερα ὑμῶν, εἰς γῆν χαναάν, καὶ συγκατακληρονομηθήσονται ἐν ὑμῖν ἐν τῇ γῇ χαναάν. καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ υἱοὶ ῥουβὴμ καὶ οἱ υἱοὶ γὰδ, λέγοντες, ὅσα ὁ κύριος λέγει τοῖς θεράπουσιν αὐτοῦ, οὕτως ποιήσομεν. ἡμεῖς διαβησόμεθα ἐνωπλισμένοι ἐναντι

E

Primitiua chal.

כבש תוב הוה
זכה תוב ידע
שכח בנה קרה
עאן נפק אמר
רבן פקד נשת
נתא עבר מלל
ראש
כבש נתן
חסן זרז תוב
עבד עבר

Interp. chal.

inimicos suos a cõspectu eius et subiiciatur terra coram populo dñi: postea reuertemini et eritis innocui in cõspectu dñi et apud israel: eritque terra hec vobis in possessionẽ coram dño. Si autem non feceritis sic: ecce peccastis corã dño: et scitote peccatũ vestrũ quod inueniet vos. Edificate vobis urbes paruulis vestris: et caulas ouibus vestris: et facietis iuxta id quod egressum est de ore vestro. Dixeruntque filii gad et filii ruben ad moysen dicentes. Serui tui facient sicut dñs noster iubet. paruuli nostri et uxores nostre et pecora nostra et omnia iumenta nostra erunt ibi in urbibus galaad. et omnes serui tui transibunt armati in exercitũ ante populũ dñi ad bellum: sicut loquitur dñs noster. Precepitque de eis moyses eleazaro sacerdoti et iosue filio nun et principibus patrũ tribuũ filiorum israel: et dixit moyses ad eos. Si transierint filii gad et filii ruben vobiscũ iordanẽ omnes armati ad bellũ corã populo dñi: subiectaque fuerit terra in cõspectu vestro: dabitis eis terrã galaad in possessionẽ. Et si nõ trãsierint armati vobiscũ: suscipiẽt possessionẽ inter vos in terra chanaã. Responderuntque filii gad et filii ruben dicentes. Sicut locutus est dñs seruis tuis ita faciemus. nos transibimus armati ante

Transla. Chal.

בעלי דבבוהי מן קדמוהי׃ ותתכבש ארעא קדם עמא דיי ובתר כן תתובון ותהון
זכאין מן קדם יי ומישראל ותהי ארעא הדא לכון לאחסנא קדם יי׃ ואם לא
תעבדון כן הא חבתון קדם יי ודעו חובתכון דתשכח יתכון׃ בנו לכון קרוין לטפלכון
וחטרין לענכון ודיפוק מפומכון תעבדון׃ ואמרו בני גד ובני ראובן למשה למימר
עבדך יעבדון כמא דרבוני מפקיד׃ טפלנא נשנא גיתנא וכל בעירנא יהון תמן בקרוי
גלעד׃ ועבדך יעברון כל מזרזי חילא קדם עמא דיי לקרבא כמא דרבוני ממליל׃
ופקיד להון משה ית אלעזר כהנא וית יהושע בר נון וית רישי אבהת שבטיא לבני
ישראל׃ ואמר משה להון אם יעברון בני גד ובני ראובן עמכון ית ירדנא כל דמזרז
לקרבא קדם עמא דיי ותתכבש ארעא קדמיכון ותתנון להון ית ארעא דגלעד
לאחסנא׃ ואם לא יעברון מזרזין עמכון ויחסנון ביניכון בארעא דכנען׃ ואתיבו בני
גד ובני ראובן למימר ית דמליל יי לעבדך כן נעביד׃ נחנא נעבר מזרזין קדם

dño in terrā chanaā. & dabitis possessionē no
κυρίου εἰς γῆν χαναάν. καὶ δώσετε τὴν κατάσχεσιν ἡ
a.co. strā in eoqui vltra iordanē. & dedit eis moy
μῶν ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου. καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς μωυ
ses filijs gad: & filijs ruben: & dimi
σῆς τοῖς υἱοῖς γάδ, καὶ τοῖς υἱοῖς ῥουβήμ, καὶ τῷ ἡμί
die trib⁹ manasse filioꝝ ioseph regnū seon:
σει φυλῆς μανασσῆ υἱῶν ἰωσὴφ τὴν βασιλείαν σηών,
regis amorreoꝝ: & regnū og re
βασιλέως τῶν ἀμορραίων, καὶ τὴν βασιλείαν ὢγ βασι
gis basan: trā & ciuitates cū ter
G λέως τῆς βασάν, τὴν γῆν καὶ τὰς πόλεις σὺν τοῖς ὁρί
minis eius: ciuitates trē in circuitu. & edificauerūt
οις αὐτῆς, πόλεις τῆς γῆς κύκλῳ. καὶ ᾠκοδόμησαν οἱ
filij gad dibon: & astaroth: & aroer:
υἱοὶ γὰδ τὴν δεβών, καὶ τὴν ἀσαρώθ, καὶ τὴν ἀροήρ,
& sophan: & iazer. & exaltauerūt illas:
καὶ τὴν σωφάρ, καὶ τὴν ἰαζήρ. καὶ ὕψωσαν αὐτάς,
& bethnemra & betharā ciuitates munitas:
καὶ τὴν βαιθαμρὰμ καὶ τὴν βαιθαρὰν πόλεις ὀχυράς,
& caulas ouiū. & filij rubē edificaue
καὶ ἐπαύλεις προβάτων. καὶ οἱ υἱοὶ ῥουβὴμ ᾠκοδόμη
rūt esebō: & eleale: & cariathaim:
σαν τὴν ἐσεβών, καὶ τὴν ἐλεαλή, καὶ τὴν καριαθαίμ,
& naboth. & baalmeō: circundatas:
καὶ τὴν ναβώθ, καὶ τὴν βεελμεών, περικεκυκλωμένας,
& sabama. & cognominauerūt iuxta noia
καὶ τὴν σεβαμά. καὶ ἐπωνόμασαν κατὰ τὰ ὀνόματα
eoꝝ noia vrbiū: q̄s edificauerūt. &
αὐτῶν τὰ ὀνόματα τῶν πόλεων, ἃς ᾠκοδόμησαν. καὶ
perrexit fili⁹ machir filij manasse in galaad: &
ἐπορεύθη υἱὸς μαχὶρ υἱοῦ μανασσῆ εἰς γαλαάδ, καὶ
accepit eā. & pdidit amorreū ha
ἔλαβεν αὐτήν. καὶ ἀπώλεσε τὸν ἀμορραῖον τὸν κα
bitātē in ea. & dedit moyses galaad
τοικοῦντα ἐν αὐτῇ. καὶ ἔδωκε μωυσῆς τὴν γαλαὰδ
machir filio manasse: & habitauit illic. &
τῷ μαχὶρ υἱῷ μανασσῆ, καὶ κατῴκησεν ἐκεῖ. καὶ
iair filius manasse perrexit: & accepit cau
ἰαὶρ ὁ τοῦ μανασσῆ ἐπορεύθη, καὶ ἔλαβε τὰς ἐπαύ
las eoꝝ. & cognominauit eas caulas iair.
λεις αὐτῶν. καὶ ἐπωνόμασεν αὐτὰς ἐπαύλεις ἰαίρ.
& nobe perrexit: & accepit canath: &
καὶ ναβαὺ ἐπορεύθη, καὶ ἔλαβε τὴν καάθ, καὶ
vicos eius: & cognominauit eos no
τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ ἐπωνόμασεν αὐτὰς να
be ex noie suo.
βὼθ ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. Ca.33.
A ET he māsiões filioꝝ isrl. vt exierūt de
Καὶ οὗτοι οἱ σταθμοὶ τῶν υἱῶν ἰσλ, ὡς ἐξῆλθον ἐκ
egypto cū exercitu suo in manu moysi &
τῆς αἰγύπτου σὺν δυνάμει αὐτῶν ἐν χειρὶ μωυσῆ καὶ
aarō. & scripsit moyses pfectiões eoꝝ:
ἀαρών. καὶ ἔγραψε μωυσῆς τὰς ἀπάρσεις αὐτῶν,

domus in terrā chanaan: & possessionē iā suscepisse nos confitemur trās iordanē. Dedit itaq; moyses: filiis gad & rubē & dimidie tribui manasse filii ioseph regnum seō regis ammorrei: & regnum og regis basā: & terrā eoꝝ cū vrbibus suis per circuitum. Igitur extruxerunt filii gad dibon & astaroth & aroer & roth & sopham & iazer iecbaa & beth nemra & betharā vrbes munitas & caulas pecoribus suis. Filii vero ruben edificauerunt esebon & eleale & cariathaim & nabo & baalmeon versis nominibus: sabama quoq; imponentes vocabula vrbibus quas extruxerant. Porro filii machir filii manasse perrexerūt in galaad: & vastauerūt eā interfecto ammorreo habitatore ei⁹. Dedit ergo moyses terram galaad machir filio manasse: qui habitauit in ea. Iair āt filius manasse abiit: & occupauit vicos eius: quos appellauit auothiair. idest villas iair. Nobe quoq; perexit & apphēdit canath cū viculis suis: vocauitq; eā ex noie suo nobe. Cap.33.

HE sunt māsiões filiorū israel q egressi sūt de egypto per turmas suas in manu moysi & aaron: quas descripsit moyses

יְהוָה אֶרֶץ כְּנָעַן וְאִתָּנוּ אֲחֻזַּת
נַחֲלָתֵנוּ מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן׃ וַיִּתֵּן לָהֶם — נָתַן
מֹשֶׁה לִבְנֵי גָד וְלִבְנֵי רְאוּבֵן וְלַחֲצִי — חָצָה
שֵׁבֶט מְנַשֶּׁה בֶן יוֹסֵף אֶת מַמְלֶכֶת — מָלַךְ
סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי וְאֶת מַמְלֶכֶת
עוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן הָאָרֶץ לְעָרֶיהָ — עִיר
בִּגְבֻלֹת עָרֵי הָאָרֶץ סָבִיב׃ וַיִּבְנוּ בְנֵי — סָבַב
גָד אֶת דִּיבֹן וְאֶת עֲטָרֹת וְאֵת
עֲרֹעֵר׃ וְאֶת עַטְרֹת שׁוֹפָן וְאֶת
יַעְזֵר וְיָגְבְּהָה׃ וְאֶת בֵּית נִמְרָה
וְאֶת בֵּית הָרָן עָרֵי מִבְצָר וְגִדְרֹת — בָּצַר
צֹאן׃ וּבְנֵי רְאוּבֵן בָּנוּ אֶת חֶשְׁבּוֹן
וְאֶת אֶלְעָלֵא וְאֵת קִרְיָתָיִם׃ וְאֶת
נְבוֹ וְאֶת בַּעַל מְעוֹן מוּסַבֹּת שֵׁם — סָבַב
וְאֶת שִׂבְמָה וַיִּקְרְאוּ בְשֵׁמֹת אֶת — קָרָא
שְׁמוֹת הֶעָרִים אֲשֶׁר בָּנוּ׃ וַיֵּלְכוּ — בָּנָה
בְּנֵי מָכִיר בֶּן מְנַשֶּׁה גִּלְעָדָה
וַיִּלְכְּדֻהָ וַיּוֹרֶשׁ אֶת הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר — לָכַד יָרַשׁ
בָּהּ׃ וַיִּתֵּן מֹשֶׁה אֶת הַגִּלְעָד לְמָכִיר
בֶּן מְנַשֶּׁה וַיֵּשֶׁב בָּהּ׃ וְיָאִיר בֶּן
מְנַשֶּׁה הָלַךְ וַיִּלְכֹּד אֶת חַוֹּתֵיהֶם — חָוָה
וַיִּקְרָא אֶתְהֶן חַוֹּת יָאִיר׃ וְנֹבַח
הָלַךְ וַיִּלְכֹּד אֶת קְנָת וְאֶת בְּנֹתֶיהָ — בָּנָה
וַיִּקְרָא לָה נֹבַח בִּשְׁמוֹ׃ אֵלֶּה — Ca.xxxiii.
מַסְעֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָצְאוּ — נָסַע
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְצִבְאֹתָם בְּיַד מֹשֶׁה
וְאַהֲרֹן׃ וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת מוֹצָאֵיהֶם — כָּתַב יָצָא

Transl.Chal.

עַמָּא דַיְיָ לְאַרְעָא דִכְנַעַן וְעִמָּנָא אַחְדָנַת אַחֲסַנְתָּנָא מֵעִבְרָא לְיַרְדְּנָא׃ וִיהַב לְהוֹן מֹשֶׁה
לִבְנֵי גָד וְלִבְנֵי רְאוּבֵן וּלְפַלְגוּת שִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה בַר יוֹסֵף יָת מַלְכוּת סִיחוֹן מַלְכָּא
דֶאֱמוֹרָאָה וְיָת מַלְכוּת עוֹג מַלְכָּא דְמַתְנָן אַרְעָא לְקִירְוַהָא בִּתְחוּמִין קִרְוֵי אַרְעָא
סְחוֹר סְחוֹר׃ וּבְנוֹ בְנֵי גָד יָת דִּיבוֹן וְיָת עֲטָרוֹת וְיָת עֲרוֹעֵר׃ וְיָת עַטְרוֹת שׁוֹפָן וְיָת יַעְזֵר
וְרָמָתָא׃ וְיָת בֵּית נִמְרָה וְיָת בֵּית הָרָן קִרְוִין כְּרִיכָן וְחוּטְרִין דְּעָאן׃ וּבְנֵי רְאוּבֵן בְּנוֹ יָת
חֶשְׁבּוֹן וְיָת אֶלְעָלֵא וְיָת קִרְיָתָיִם׃ וְיָת נְבוֹ וְיָת בַּעַל מְעוֹן מַקְּפָן שְׁמָהָן וְיָת שִׂבְמָה וּקְרוֹ
בִשְׁמָהָן יָת שְׁמָהָת קִרְוַיָּא דִּבְנוֹ׃ וַאֲזַלוּ בְּנֵי מָכִיר בַּר מְנַשֶּׁה לְגִלְעָד וְכַבְשׁוּהָא וְתָרִיכוּ
יָת אֱמוֹרָאָה דְּבַהּ׃ וִיהַב מֹשֶׁה יָת גִּלְעָד לְמָכִיר בַּר מְנַשֶּׁה וִיתֵיב בַּהּ׃ וְיָאִיר בַּר מְנַשֶּׁה
אֲזַל וּכְבַשׁ יָת כַּפְרָנֵיהוֹן וּקְרָא יָתְהֵן כַּפְרָנֵי יָאִיר׃ וְנֹבַח אֲזַל וּכְבַשׁ יָת קְנָת וְיָת
כַּפְרָנָהָא וּקְרָא לַהּ נֹבַח בִּשְׁמֵיהּ׃ Ca.xxxiij. אִלֵּין מַטְלָנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל
דִּנְפַקוּ מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם לְחֵילֵיהוֹן בִּידָא דְמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן׃ וּכְתַב מֹשֶׁה יָת מַפְּקָנֵיהוֹן

Interp.chal.

populū dñi in terrā chanaan: & nobiscū manet possessio nřa trans iordanē. Deditq; eis moyses filiis videlicet gad & filiis ruben & dimidie tribui manasse filii ioseph regnū seon regis amorrei & regnum og regis basan terrā cum vrbibus suis per terminos vrbium terre per circuitū. Edificaueruntq; filii gad dibon et ataroth & aroer & ataroth sophā & iazer & ragbeha & bethnēra & betharan vrbes munitas & caulas ouiū. Filii autem ruben edificauerūt esebon & eleale & cariathaim & nebo & baalmeon versis nominibus: & sabama: & vocauerūt nominibus vrbes quas edificauerant. Et abierunt filii machir filii manasse in galaad & subiecerūt eam: & eiecerūt amorreum qui ibi erat. Deditq; moyses galaad machir filio manasse: et habitauit in ea. Iair quoq; filius manasse abiit et subiecit vicos eius: & vocauit eos vicos iair. Nobe autē abiit & subiecit chanath & vicos eius: & vocauit eam ex nomine suo nobe. Ca.33.

HE sunt mansiones filiorū israel qui egressi sunt de terra egypti per turmas suas in manu moysi & aaron. Descripsitq; moyses exitus eorum

Pritiua chal.
אֲמַר
קְרָה
בְּנָה
קְרָה
נְקַף
קְרָה חֲוָה עֲבַר
נְטַל
נְפַק

Primitiua heb. **Tex. Heb.**

נסע פה למסעיהם על פי יהוה ואלה
מסעיהם למוצאיהם: ויסעו
מרעמסס בחדש הראשון בחמשה
עשר יום לחדש הראשון ממחרת
הפסח יצאו בני ישראל ביד
רום רמה לעיני כל מצרים: ומצרים
קבר נכה מקברים את אשר הכה יהוה בהם
בכר כל בכור ובאלהיהם עשה יהוה
נסע שפטים: ויסעו בני ישראל
חנה מרעמסס ויחנו בסכת: ויסעו
מסכת ויחנו באתם אשר בקצה
דבר המדבר: ויסעו מאתם וישב על
פנה פי החירת אשר על פני בעל צפון
ויחנו לפני מגדל: ויסעו מפני
עבר דבר החירת ויעברו בתוך הים המדברה
יום וילכו דרך שלשת ימים במדבר
אתם ויחנו במרה: ויסעו
בוא ממרה ויבאו אילמה ובאילם
שנה שתים עשרה עינת מים
ושבעים תמרים ויחנו שם: ויסעו
מאילם ויחנו על ים סוף: ויסעו
מים סוף ויחנו במדבר סין:
ויסעו ממדבר סין ויחנו בדפקה:
ויסעו מדפקה ויחנו באלוש:
ויסעו מאלוש ויחנו ברפידם ולא
שתה היה שם מים לעם לשתות:
ויסעו מרפידם ויחנו במדבר

Trāsla. B. Hiero.

iuxta castrorum loca q̄
dñi iussioē mutabant.
Profecti igitur
de ramesse mēse prio:
quintadecima
die mensis primi alte
ra die
phase filii israel in ma
nu
excelsa videntibus cū
ctis egyptiis &
sepelientibus primogēi
tos quos pcusserat do
minus: nā & in diis eo
rū exercuerat
vltionē:
castrametati sunt in
sochoth.
de sochoth venerūt in
ethan: q̄ est i extremis
finibus solitudinis. In
de egressi venerūt con
tra phiairoth: q̄ respi
cit beelsephon:
& castrametati sunt añ
magdalū. Profectiq̃
de phiairoth trāsierūt
p mediū mare in soli
tudinē: & ābulantes tri
bus diebus per desertū
ethā castrametati sunt
in mara. Profectiq̃
de mara venerūt in he
lim vbi erant
duodecim fontes aq̄
rum
& palme septuaginta:
ibiq̃ castrametati sūt.
Sed & inde egressi fixe
runt tētoria sup mare
rubrū. Profectiq̃ de
mari rubro castrame
tati sunt in deserto sin.
Vnde egressi venerūt
in dephcha. Profecti
q̃ de dephcha castrame
tati sūt in halus. Egres
siq̃ de halus raphidi fi
xere tētoria: vbi popu
lo defuit aq̄ ad bibēdū.
pfectiq̃ de raphidi: ca
strametati sūt i deserto

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

et mansiones eorum per verbū dñi. et he
καὶ τοὺς σταθμοὺς αὐτῶν διὰ ῥήματος κυρίου· καὶ οὗτοι
mansiones itineris eorum. pfecti sūt ex ramesse
οἱ σταθμοὶ τῆς πορείας αὐτῶν. ἀπῆραν ἐκ ῥαμεσσῆ τῷ
mense primo quinta et decima die mēsis
μηνὶ τῷ πρώτῳ τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς
pmi: postridie pasche egressi sūt filii israel
τοῦ πρώτου, τῇ ἐπαύριον τοῦ πάσχα ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ
in manu excelsa corā oībus egyptiis. et
ἐν χειρὶ ὑψηλῇ ἐναντίον πάντων τῶν αἰγυπτίων. καὶ
egyptii sepeliebāt ex ipsis mortuos om
οἱ αἰγύπτιοι ἔθαπτον ἐξ αὐτῶν τοὺς τεθνηκότας πάν
nes q̄s quos pcussit dñs oē pmogenitū in terra
τας, οὓς ἐπάταξε κύριος πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ
egypti. et in diis eorū fecit vltio
αἰγύπτου. καὶ ἐν τοῖς θεοῖς αὐτῶν ἐποίησε τὴν ἐκδί
nē dñs. pfecti āt filii israel ex ra
κησιν κύριος. ἀπάραντες δὲ οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἐκ ῥα
messe: castrametati sūt in sochoth. et pfecti sūt ex
μεσσῆ, παρενέβαλον εἰς σοκχώθ. καὶ ἀπῆραν ἐκ
sochoth: et castrametati sūt in ethan: q̄ est ps
σοκχώθ, καὶ παρενέβαλον εἰς βουθάν, ὅ ἐστι μέρος τῆς
deserti. et pfecti sūt ex ethā: et castrametati sūt ad
ἐρήμου. καὶ ἀπῆραν ἐκ βουθάν, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ
os eroth q̄ est contra beelsephon: et castra
στόμα εἰρώθ, ὅ ἐστιν ἀπέναντι βεελσεπφών, καὶ παρενέ
metati sūt cōtra magdalo. et pfecti sūt cōtra
βαλον ἀπέναντι μαγδώλου. καὶ ἀπῆραν ἀπέναντι εἰ
eroth: et trāsierūt p mediū maris in de
ρώθ, καὶ διέβησαν μέσον τῆς θαλάσσης εἰς τὴν ἔρη
sertū. et ambulauerūt viā triū dierū p deser
μον. καὶ ἐπορεύθησαν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν διὰ τῆς ἐρή
tū ipsi. et castrametati sūt in mara. et pfe
μου αὐτοί. καὶ παρενέβαλον ἐν πικρίαις. καὶ ἀπῆ
cti sūt ex mara: et venerūt in heli. et in heli duo
ραν ἐκ πικριῶν, καὶ ἦλθον εἰς αἰλίμ. καὶ ἐν αἰλὶμ δώ
decim fontes aquarū: et septuaginta trūci pal
δεκα πηγαὶ ὑδάτων, καὶ ἑβδομήκοντα στελέχη φοι
marū: et castrametati sūt illic apō aquā. et pfe
νίκων. καὶ παρενέβαλον ἐκεῖ παρὰ τὸ ὕδωρ. καὶ ἀπῆ
cti sūt ex heli: et castrametati sūt sup mare rubrū.
ραν ἐξ αἰλίμ, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ θάλασσαν ἐρυθράν.
et pfecti sūt a mare rubro: et castrametati sūt
καὶ ἀπῆραν ἀπὸ θαλάσσης ἐρυθρᾶς, καὶ παρενέβαλον
in desertū sin. et pfecti sūt de deserto sin. et
εἰς τὴν ἔρημον σίν. καὶ ἀπῆραν ἐκ τῆς ἐρήμου σίν, καὶ
castrametati sūt in dephcha. et pfecti sūt dephcha
παρενέβαλον εἰς ῥαφακά. καὶ ἀπῆραν ἐκ ῥαφακά,
et castrametati sūt in halus. et pfecti sūt ex halus: et
καὶ παρενέβαλον ἐν αἰλούς. καὶ ἀπῆραν ἐξ αἰλούς, καὶ
castrametati sūt in raphidi: et nō erat illic aq̄ ad bibēdū.
παρενέβαλον ἐν ῥαφιδίν, καὶ οὐκ ἦν ἐκεῖ ὕδωρ πιεῖν.
et pfecti sūt ex raphidi: et castrametati sūt in deserto
καὶ ἀπῆραν ἐκ ῥαφιδίν, καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ ἐρήμῳ

Exo. 15.d.

B

Transla. Chal.

למטלניהון על מימרא דיי ואלין מטלניהון למפקניהון: ונטלו מרעמסס בירחא
קדמאה בחמשה עשרה יומא לירחא קדמאה בתר פסחא נפקו בני ישראל ברישׁ
גלי לעיני כל מצראי: ומצראי מקברין ית דקטל יי בהון כל בוכרא ובטעותהון
עבד יי דינין: ונטלו בני ישראל מרעמסס ושרו בסכות: ונטלו מסכות ושרו באיתם
דבסטר מדברא: ונטלו מאיתם ותב על פום חירתא די קדם בעל צפון ושרו קדם
מגדול: ונטלו מן קדם חירתא ועברו בגו ימא למדברא ואזלו מהלך תלתא יומין
במדברא דאיתם ושרו במרה: ונטלו ממרה ואתו לאילם ובאילם תרתי עשרי מבועין
דמיין ושבעין דקלין ושרו תמן: ונטלו מאילם ושרו על ימא דסוף: ונטלו מימא דסוף
ושרו במדברא דסין: ונטלו ממדברא דסין ושרו בדפקה: ונטלו מדפקה ושרו
באלוש: ונטלו מאלוש ושרו ברפידים ולא הוה תמן מיא לעמא למשתי: ונטלו
מרפידים ושרו במדברא

Primitiua. chal. **Interp. chal.**

per pfectiones eorū iuxta verbū dñi: et he sunt pfectio
nes eorū iuxta exitus eorū. Profectiq̃ sunt de ramesses
ראש in mense pmo qntadecima die mēsis pmi altera die
phase: egressi sunt filii israel palā ante oculos omniū
גלה קבר טפה egyptios. Egyptii aūt sepeliebāt oēs primogenitos
qs occiderat dñs in eis: et in idolis eorū fecit dñs iudi
דון שרא cia. Profectiq̃ sunt filii isrl' de ramesses: et castrametati
sunt in socoth. Et pfecti sūt de socoth: et castrametati
דבר תוב sunt in ethan q̄ est in latere deserti. et pfecti sūt de ethā:
et reuersi sūt contra phiaroth q̄ est añ beelsephō: et castra
metati sunt ante magdalū. et pfecti sunt de cōspectu
hiroth: et trāsierūt p mediū maris in desertū: et abierūt
אתא נבע itinere triū dierū p solitudinē: et castrametati sunt in
mara. Et pfecti sunt de mara: et venerūt in elim. et in
elim erāt duodecī fontes aq̄rū et septuaginta palme:
et manserūt ibi. Et pfecti sunt de elim: et castrametati
sunt iuxta mare rubrū. et pfecti sūt de mari rubro: et
castrametati sūt in deserto sin. et pfecti sūt de deserto sin:
הוה שתה et castrametati sunt i dephca. pfectiq̃ sūt de dephca:
et castrametati sūt in alus. et pfecti sūt de alus: et castra
שרא metati sunt in raphidim. Et nō erāt ibi aq̄ ut biberet
pplus. pfectiq̃ sūt de raphidi: et castrametati sūt in deserto

Trāſla.Grec.lxx.cū interp.latina.

C

ſinai. ⁊ pfecti ſūt de deſerto ſinai: ⁊ caſtra
σινά. καὶ ἀπάραντες ἐκ τῆς ἐρήμου σινά, καὶ παρε-
metati ſūt in ſepulchris cōcupiſcētie. ⁊ pfecti ſūt
νέβαλον ἐν μνήμασι τῆς ἐπιθυμίας. καὶ ἀπάραντες
ex ſepulchris cōcupiſcētie: ⁊ caſtrametati ſūt in aſ
ἐκ μνημάτων ἐπιθυμίας, καὶ παρενέβαλον εἰς ἀ-
ſeroth. ⁊ pfecti ſūt ex aſſeroth: ⁊ caſtrametati ſūt
σηρώθ. καὶ ἀπάραντες ἐξ ἀσηρώθ, καὶ παρενέβαλον
in rethma: ⁊ pfecti ſūt ex rethma ⁊ caſtrametati
ἐν ῥαθαμά. καὶ ἀπάραντες ἐκ ῥαθαμά καὶ παρενέβα-
ſūt in remō phares. ⁊ pfecti ſūt ex remō phares:
λον ἐν ῥεμμὼν φάρες. καὶ ἀπάραντες ἐκ ῥεμμὼν φάρες,
⁊ caſtrametati ſūt in lebna. ⁊ pfecti ſūt de le-
καὶ παρενέβαλον ἐν λεβωνά. καὶ ἀπάραντες ἐκ λι-
bna: ⁊ caſtrametati ſūt in reſſa. ⁊ pfecti ſūt de
βωνά, καὶ παρενέβαλον εἰς ῥεσσά. καὶ ἀπάραντες ἐκ
reſſa: ⁊ caſtrametati ſūt in calatha. ⁊ pfecti ſūt
ῥεσσά, καὶ παρενέβαλον ἐν μακελλάθ. καὶ ἀπάραντες
de calatha: ⁊ caſtrametati ſūt in arſaphar. ⁊ pfecti
ἐκ μακελλάθ, καὶ παρενέβαλον ἐν ἀρσαφάρ. καὶ ἀπά-
ſūt ex arſaphar: ⁊ caſtrametati ſūt in arada.
ραντες ἐξ ἀρσαφάρ, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ χαραδαί.
⁊ pfecti ſūt de arada. ⁊ caſtrametati ſūt in ma
καὶ ἀπάραντες ἐκ χαραδαί. καὶ παρενέβαλον εἰς μα-
celoth. ⁊ pfecti ſūt de maceloth: ⁊ caſtrametati
κηλώθ. καὶ ἀπάραντες ἐκ μακηλώθ, καὶ παρενέβα-

D

ſūt in thaath. ⁊ pfecti ſūt de thaath: ⁊
λον εἰς κατταάθ. καὶ ἀπάραντες ἐκ κατταάθ, καὶ
caſtrametati ſūt in thare. ⁊ pfecti ſūt de thare: ⁊ caſtrametati
παρενέβαλον εἰς θαράθ. καὶ ἀπάραντες ἐκ θαράθ, καὶ παρενέβα-
ſūt in metcha. ⁊ pfecti ſūt ex metcha: ⁊ caſtrametati ſūt in
λον εἰς ματεκκά. καὶ ἀπάραντες ἐκ ματεκκά, καὶ παρενέβαλον εἰς
eſmona. ⁊ pfecti ſūt ex eſmona: ⁊ caſtrametati ſūt in mo
ἀσελμωνά. καὶ ἀπάραντες ἐξ ἀσελμωνά, καὶ παρενέβαλον εἰς μα-
ſeroth. ⁊ pfecti ſūt de moſeroth: ⁊ caſtrametati ſūt in ba
σουρούθ. καὶ ἀπάραντες ἐκ μασουρούθ, καὶ παρενέβαλον εἰς βα-
neiachā. ⁊ pfecti ſūt de baneiachā: ⁊ caſtrametati ſūt in mōtē
νιακάν. καὶ ἀπάραντες ἐκ βανιακάν, καὶ παρενέβαλον εἰς τὸ ὄρος
gadgad. ⁊ pfecti ſūt de mōte gadgād: ⁊ caſtrametati
γαδγάδ. καὶ ἀπάραντες ἐκ τοῦ ὄρους γαδγάδ, καὶ παρενέβα-
ſūt in iethebatha. ⁊ pfecti ſūt de iethebatha: ⁊ caſtrametati ſūt i
λον εἰς ἰτεβαθά. καὶ ἀπάραντες ἐξ ἰτεβαθά, καὶ παρενέβαλον εἰς
ebrona. ⁊ pfecti ſūt de ebrona. ⁊ caſtrametati ſūt in aſion
ἐβρωνά. καὶ ἀπάραντες ἐξ ἐβρωνά. καὶ παρενέβαλον εἰς γεσιὼν
gaber. ⁊ pfecti ſūt de aſion gaber: ⁊ caſtrametati ſūt in deſer
γαβέρ. καὶ ἀπάραντες ἐκ γεσιὼν γαβέρ, καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ ἐρή-
to ſin. ⁊ pfecti ſūt de deſerto ſin: hec eſt cades. ⁊ pfe
μῳ σίν. καὶ ἀπάραντες ἐκ τῆς ἐρήμου σίν, αὕτη ἐστὶ κάδης. καὶ ἀπά-
cti ſūt de cades: ⁊ caſtrametati ſūt in or mōte ppe terrā edō.
ραντες ἐκ κάδης καὶ παρενέβαλον εἰς ὢρ τὸ ὄρος πλησίον γῆς ἐδώμ
⁊ aſcendit aaron ſacerdos in mōtē pp iuſſū dn̄i: ⁊
καὶ ἀνέβη ἀαρὼν ὁ ἱερεὺς εἰς τὸ ὄρος διὰ προστάγματος κυρίου, καὶ ἀπέθα-
mortuꝰ ē illic i quadrageſſimo āno exitꝰ filioꝝ iſrael
νεν ἐκεῖ ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ ἔτει τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν ἰσραήλ

Trāſla.B.Hiero.

ſinai. Sed & de ſolitudi ne ſinai egreſſi venerūt ad ſepulchra cōcupiſcē tie. Profectiq; de ſepul chris concupiſcētie caſtrametati ſūt i aſſeroth. Et de aſſeroth venerūt in rethma. Profectiq; de rethma caſtrametati ſūt i remōphares. Vn̄ egreſſi venerūt i lebna. De lebna caſtrametati ſunt in reſſa. Egreſſi q; de reſſa venerūt in ceeletha. Vnde pfecti caſtrametati ſunt i mōte ſepher. Egreſſi de mōte ſepher venerūt in arada. Inde pfiſciſcentes caſtrametati ſūt in maceloth. Profectiq; de maceloth venerunt in taath. De taath caſtrametati ſūt in thare: vn̄ egreſſi fixere tentoria in metcha. Et de metcha caſtrametati ſunt in eſmona. Profectiq; de eſmona venerūt in moſeroth. Et de moſeroth caſtrametati ſūt in baneiachan. Profectiq; de baneiachā: venerūt in montē gadgad. Vn̄ pfecti caſtrametati ſūt i iethebatha. & d̄ iethebatha venerūt in hebrōa. Egreſſiq; de hebrōa caſtrametati ſūt in aſiōgaber. in de profecti venerūt in deſertum ſin. Hec eſt cades. Egreſſiq; de cades caſtrametati ſūt i mōtē hor in extremis finibꝰ terre edō. Aſcenditq; aarō ſacerdos in mōtem hor iubente dn̄o: & ibi mortuus eſt anno quadrageſimo egreſſionis filiorum iſrael

Tex. Heb. Nu. Ca. xxxiii. Priitiua. heb.

סיני: ויסעו ממדבר סיני ויחנו
בקברת התאוה: ויסעו מקברת
התאוה ויחנו בחצרת: ויסעו
מחצרת ויחנו ברתמה: ויסעו
מרתמה ויחנו ברמן פרץ: ויסעו
מרמן פרץ ויחנו בלבנה: ויסעו
מלבנה ויחנו ברסה: ויסעו
מרסה ויחנו בקהלתה: ויסעו
מקהלתה ויחנו בהר שפר: ויסעו
מהר שפר ויחנו בחרדה: ויסעו
מחרדה ויחנו במקהלת: ויסעו
ממקהלת ויחנו בתחת: ויסעו
מתחת ויחנו בתרח: ויסעו
מתרח ויחנו במתקה: ויסעו
ממתקה ויחנו בחשמנה: ויסעו
מחשמנה ויחנו במסרות: ויסעו
ממסרות ויחנו בבני יעקן: ויסעו
מבני יעקן ויחנו בחר הגדגד: ויסעו
מחר הגדגד ויחנו ביטבתה: ויסעו
מיטבתה ויחנו בעברנה: ויסעו
מעברנה ויחנו בעצין גבר: ויסעו
מעצין גבר ויחנו במדבר צן דבר
הוא קדש: ויסעו מקדש ויחנו נסע חנה
בהר ההר בקצה ארץ אדום:
ויעל אהרן הכהן אל הר ההר עלה
על פי יהוה וימת שם בשנת פה סות שנה
הארבעים לצאת בני ישראל רבע יצא

Transl. Chal.

דסיני: ונטלו ממדברא דסיני ושרו בקברי דמשאלין: ונטלו מקברי דמשאלין ושרו
בחצרת: ונטלו מחצרת ושרו ברתמה: ונטלו מרתמה ושרו ברמון פרץ: ונטלו מרמון
פרץ ושרו בלבנה: ונטלו מלבנה ושרו ברסה: ונטלו מרסה ושרו בקהלתה: ונטלו
מקהלתה ושרו בטורא דשפר: ונטלו מטורא דשפר ושרו בחרדה: ונטלו מחרדה
ושרו במקהלת: ונטלו ממקהלת ושרו בתחת: ונטלו מתחת ושרו בתרח: ונטלו
מתרח ושרו במתקה: ונטלו ממתקה ושרו בחשמנה: ונטלו מחשמנה ושרו במסרות
ונטלו ממסרות ושרו בבני יעקן: ונטלו מבני יעקן ושרו בחר הגדגד: ונטלו מחר הגדגד
ושרו ביטבתה: ונטלו מיטבתה ושרו בעברנה: ונטלו מעברנה ושרו בעציון גבר: ונטלו
מעציון גבר ושרו במדברא דצין הוא רקם: ונטלו מרקם ושרו בהר טורא בסיפי
ארעא דאדום: וסליק אהרן כהנא להר טורא על מימרא דיי ומית תמן בשנת
ארבעין למפק בני ישראל

Interp. chal.

ſinai. Profectiq; ſunt de deſerto ſinai: ⁊ caſtrametati ſūt in ſepulchris ꝯcupiſcētiā. et pfecti ſunt de ſepulchris ꝯcupiſcētiā: ⁊ caſtrāetati ſunt i aſeroth. et pfecti ſūt de aſeroth: ⁊ caſtrametati ſūt in rethma. Et pfecti ſūt de rethma: ⁊ caſtrametati ſunt i remōphares. pfectiq; ſunt de remōphares: ⁊ caſtrametati ſūt in lebna. ⁊ pfecti ſunt de lebna: ⁊ caſtrametati ſūt in reſa. et pfecti ſūt de reſa: ⁊ caſtrāetati ſūt i cehalata. pfectiq; ſunt de cehalata: ⁊ caſtrāetati ſunt in mōte ſapher. ⁊ pfecti ſūt de mōte ſapher: ⁊ caſtrametati ſſ in harada. pfectiq; ſūt de harada: ⁊ caſtrametati ſūt in maceloth. ⁊ pfecti ſunt de maceloth: et caſtrāetati ſūt in taath. pfectiq; ſūt de taath: et caſtrāetati ſūt in thare. pfectiq; ſūt de thare et caſtrametati ſūt i methca. ⁊ pfecti ſūt de methca: ⁊ caſtrametati ſūt in aſemona. et pfecti ſunt d aſemona: ⁊ caſtrametati ſūt in moſeroth. Profectiq; ſunt de moſeroth: ⁊ caſtrametati ſunt in beneiacan. pfectiq; ſūt de beneiacā: ⁊ caſtrametati ſunt i mōte gadgad. pfectiq; ſūt de mōte gadgad: et caſtrāetati ſūt in ietbatha. ⁊ pfecti ſūt de ietbatha: ⁊ caſtrametati ſūt in ebrona. ⁊ pfecti ſunt de ebrona: ⁊ caſtrametati ſunt in aſiongaber. et pfecti ſunt de aſiongaber: ⁊ caſtrametati ſunt i deſertū ſin: hec ē cades. ⁊ pfecti ſūt de cades: et caſtrametati ſunt in monte hor in finibus terre edom. Aſcenditq; aaron ſacerdos in mōtē hor iuxta verbū dn̄i: ⁊ mortuꝰ eſt ibi in anno q̄drageſſimo egreſſionis filioꝝ iſrael

Priitiua chal.

שאל
סוף
אמר
רבע נפק

Prīitiua hebr.	Ter. Heb.	Nu. Ca. xxxiii.	Trāſla. B. Hiero.	Trāſla. Gre. lxx. cū interp̄. latina.

Ter. Heb.

חמש מארץ מצרים בחדש החמישי
באחד לחדש: ואהרן בן שלש
מאה מות ועשרים ומאת שנה במתו בהר
שמע ההר: וישמע הכנעני מלך ערד
והוא ישב בנגב בארץ כנען
בוא נסע בבא בני ישראל: ויסעו מהר
חנה ההר ויחנו בצלמנה: ויסעו
מצלמנה ויחנו בפונן: ויסעו
מפונן ויחנו באבת: ויסעו מאבת
גבל ויחנו בעיי העברים בגבול מואב:
נסע ויסעו מעיים ויחנו בדיבן גד:
ויסעו מדיבן גד ויחנו בעלמן
דבלתימה: ויסעו מעלמן דבלתימה
פנה ויחנו בהרי העברים לפני נבו:
ויסעו מהרי העברים ויחנו
בערבת מואב על ירדן ירחו:
ויחנו על הירדן מבית הישמת
עד אבל השטים בערבת מואב:
דבר וידבר יהוה אל משה בערבת
מואב על ירדן ירחו לאמר: דבר
אל בני ישראל ואמרת אלהם
כי אתם עברים את הירדן
ירש אל ארץ כנען: והורשתם את
פנה כל ישבי הארץ מפניכם ואבדתם
שכה את כל משכיתם ואת כל צלמי
נסך אבד במה מסכתם תאבדו ואת כל במותם
שמד תשמידו: והורשתם את ״

Trāſla. B. Hiero.

ex egypto menſe quinto primo die mēſis cum eſſet annorū centum viginti trium. Audiuitq; chananeus rex arad qui habitabat ad meridiē in terram chanaan veniſſe filios iſrael. Et profecti de mōte hor caſtrametati ſunt in ſalmona: vn̄ egreſſi venerūt in phinō. profectiq; de phinon caſtrametati ſunt in oboth. & de oboth venerūt in ieabarim q̄ eſt in finibus moabitarum. Profectiq; de ieabarim: fixere tentoria in dibōgad. Vn̄ egreſſi caſtrametati ſūt in elmōdeblathaim. Egreſſiq; d̄ elmōdeblathaim venerūt ad mōtē abarim cōtra nabo. Profectiq; de mōtibus abarim tranſierunt ad cāpeſtria moab ſupra iordanē cōtra hiericho. Ibiq; caſtrametati ſunt de bethſimon vſq; ad belſathim planioribus locis moabitarum. vbi locutus ē dn̄s ad moyſen. Precipe filiis iſrael & dic ad eos. Quādo trāſieritis iordanem intrantes terram chanaan: diſperdite cūctos habitatores terre illius: cōfringite titulos: & ſtatuas comminuite: atq; oia excelſa vaſtate: mundantes

Trāſla. Gre. lxx. cū interp̄. latina.

de tra egypti menſe quinto vna menſis
ἐκ γῆς αἰγύπτου τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ μιᾷ τοῦ μηνός.
τ aaron erat triū τ viginti τ centū ānorū: qn̄
καὶ ἀαρὼν ἦν τριῶν καὶ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ἐτῶν, ὅτε
mortu' fuit in or mōte. τ audiēs chanane'
ἀπέθνησκεν ἐν ὢρ τῷ ὄρει. καὶ ἀκούσας ὁ χαναανὶς
rex arad: τ hic habitabat in tra chanaā:
βασιλεὺς ἀρὰδ, καὶ οὗτος κατῴκει ἐν γῇ χαναάν,
qn̄ ingrediebātur filii iſrael: τ pfecti ſūt ex
ὅτε εἰσεπορεύοντο οἱ υἱοὶ ἰσραήλ, καὶ ἀπῆραν ἐξ
or monte: τ caſtrametati ſūt in ſalmona. τ
ὢρ τοῦ ὄρους, καὶ παρενέβαλον ἐν σελμωνᾶ. καὶ
pfecti ſūt de ſalmona: τ caſtrametati ſūt i phinō.
ἀπῆραν ἐκ σελμωνᾶ, καὶ παρενέβαλον ἐν φινώ.
τ pfecti ſūt de phinon: τ caſtrametati ſūt in oboth.
καὶ ἀπῆραν ἐκ φινώ, καὶ παρενέβαλον ἐν ὠβώθ.
τ pfecti ſūt ex oboth: τ caſtrametati ſūt in gai: in
καὶ ἀπῆραν ἐξ ὠβώθ, καὶ παρενέβαλον ἐν γαΐ, ἐν
eo qd ultra in finib' moab. τ pfecti ſūt ex gai:
τῷ πέραν ἐπὶ τῶν ὁρίων μωάβ. καὶ ἀπῆραν ἐκ γαΐ,
τ caſtrametati ſūt in dibō gad. τ profecti ſūt ex di
καὶ παρενέβαλον εἰς δαιβὼν γάδ. καὶ ἀπῆραν ἐκ δαι
bō gad. τ caſtrametati ſūt in elmō debla
βὼν γάδ, καὶ παρενέβαλον εἰς γελμὼν δεβλαθα
thaim. τ profecti ſūt ex elmō deblathaim: τ
θαίμ. καὶ ἀπῆραν ἐκ γελμὼν δεβλαθαίμ, καὶ
caſtrametati ſūt ſup mōtes abarim: contra
παρενέβαλον ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ ἀβαρίμ, ἀπέναντι
nabo. τ profecti ſūt de finib' abarim: τ caſtra
ναβαύ. καὶ ἀπῆραν ἀπὸ ὁρίων ἀβαρίμ, καὶ πα
metati ſūt in occidente moab: ſupra iordanē
ρενέβαλον ἐπὶ δυσμῶν μωάβ, ἐπὶ τοῦ ἰορδάνου
iuxta hiericho. τ caſtrametati ſūt apd ior
κατὰ ἰεριχώ. καὶ παρενέβαλον παρὰ τὸν ἰορ
danē inter bethſimō: vſq; ad belſathim in
δάνην ἀναμέσον ἀσιμώθ, ἕως ἀβελσαττὶμ κα
occidēte moab. τ locut' ē dn̄s ad moy
τὰ δυσμῶν μωάβ. καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυ
ſen in occidente moab apd iordanē: cōtra
σῆν ἐπὶ δυσμῶν μωάβ παρὰ τὸν ἰορδάνην κατὰ
hiericho: dicens: loquere filiis iſrael: τ
ἰεριχώ, λέγων, λάλησον τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ, καὶ
dices ad illos: vos tranſite iordanē
ἐρεῖς πρὸς αὐτούς, ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν ἰορδάνην
in trā chanaan: τ pdetis oēs
εἰς γῆν χαναάν, καὶ ἀπολεῖτε πάντας τοὺς
habitātes in tra an faciē vraz: τ au
κατοικοῦντας ἐν τῇ γῇ πρὸ προσώπου ὑμῶν, καὶ ἐξα
feretis ſpeculas eoz: τ oia idola
ρεῖτε τὰς σκοπιὰς αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ εἴδωλα τὰ
cōflata eoz pdetis ea: τ oēs ſta
χωνευτὰ αὐτῶν ἀπολεῖτε αὐτά, καὶ πάσας τὰς στή
tuas eoz auferetis: τ pdetis hītantes
λας αὐτῶν ἐξαρεῖτε, καὶ ἀπολεῖτε τοὺς κατοικοῦντας

Prīitiua. chal. — **Interp̄. chal.**

אחד שנה
מות
אתא שרא
שרא
אמר
תרך
אבד סגד נתך
במה שצא ירת

de terra egypti in mēſe qnto in pma die mēſis. Aarō aūt centū viginti triū annoꝝ etatis erat qn̄ mortu' ē in mōte hor. Et audiuit chanane' rex arad: τ ipſe habitabat ad meridiē in terra chanaā qn̄ veniebāt filii iſrael. pfectiq; ſunt de mōte hor: τ caſtrametati ſunt in ſalmona. et pfecti ſunt de ſalmona: τ caſtrametati ſūt in phinon. τ pfecti ſūt de phinō: τ caſtrametati ſunt in oboth. τ pfecti ſūt de oboth: τ caſtrāctati ſunt iux vada trāſeuntiū in termio moab. pfectiq; ſunt de hiim: τ caſtrāctati ſunt in dibōgad. pfectiq; ſūt de dibongad: τ caſtrāctati ſūt i elmō deblathaim. τ pfecti ſunt de elmon deblathai: τ caſtrametati ſunt in mōte abarim ꝯ nabo. pfectiq; ſunt de mōte abarī: τ caſtrametati ſūt in cāpeſtrib' moab iux iordanē hiericho: caſtrāctatiq; ſūt iux iordanē de bethieſimoth vſq; ad cōuallē ſetim in cāpeſtrib' moab. Locutuſq; ē dn̄s cū moyſe in cāpeſtrib' moab iux iordanē hiericho dicēs. Loq̄re cū filiis iſrael: τ dices ad eos. Quando tranſieritis iordanē ad terrā chanaan: eiicietis habitatores terre a cōſpectu veſtro: τ diſperdetis oēs tem pla adorationis eoꝝ: τ oēs ſtatuas cōflatiles eoꝝ diſperdetis: τ oia excelſa eoꝝ vaſtabitis. τ poſſidebitis

Tranſla. Chal.

מארעא דמצרים בירחא חמישאה בחד לירחא: ואהרן בר מאה ועשרין ותלת שנין
כד מית בהור טורא: ושמע כנענאה מלכא דערד והוא יתיב בדרומא בארעא דכנען
במיתי בני ישראל: ונטלו מהור טורא ושרו בצלמנה: ונטלו מצלמנה ושרו בפונן:
ונטלו מפונן ושרו באבת: ונטלו מאבת ושרו במגזת עבראי בתחום מואב: ונטלו
מעיים ושרו בדיבון גד: ונטלו מדיבון גד ושרו בעלמון דבלתימה: ונטלו מעלמון ״״״
דבלתימה ושרו בטורי עבראי קדם נבו: ונטלו מטורי עבראי ושרו במישריא
דמואב על ירדנא דיריחו: ושרו על ירדנא מבית ישימות עד מישר שטין במישריא
דמואב: ומליל יי עם משה במישריא דמואב על ירדנא דיריחו למימר: מליל עם בני
ישראל ותימר להון ארי אתון עברין ית ירדנא לארעא דכנען: ותתרכון ית יתבי
ארעא מקדמיכון ותאבדון ית כל בית סגדתהון וית כל צלמי מתכתהון תאבדון
וית כל במתהון תשיצון: ותתרכון ית ״״״״״״״״״״״״״״״״״״״״״״״״״״״״״״״״

F

G

terrā: et hītabitis in ea. vobis em dedi
τὴν γῆν, καὶ κατοικήσετε ἐν αὐτῇ. ὑμῖν γὰρ δέδωκα
trā eoꝝ in forte. et possidebitis
τὴν γῆν αὐτῶν ἐν κλήρῳ. καὶ κατακληρονομήσετε τὴν
trā in forte per tribus vrās: pluribꝰ multipli-
γῆν ἐν κλήρῳ κατὰ φυλὰς ὑμῶν, τοῖς πλείοσι πληθυ-
cabitis possessiões eoꝝ: et paucioribꝰ mi
νεῖτε τὴν κατάσχεσιν αὐτῶν, καὶ τοῖς ἐλάττοσιν ἐλατ-
nuetis possessionē eoꝝ: in qđ exierit no
τώσετε τὴν κατάσχεσιν αὐτῶν, εἰς ὃ ἂν ἐξέλθῃ τὸ ὄ-
mē eius: illic eiꝰ erit: per tribꝰ familiaꝝ vraꝝ
νομα αὐτοῦ, ἐκεῖ αὐτοῦ ἔσται, κατὰ φυλὰς πατριῶν ὑμῶν
possidebitis. si ꝟo nō pdideritis hītan-
κληρονομήσετε. ἐὰν δὲ μὴ ἀπολέσητε τοὺς κατοικοῦν-
tes in trā de facie vrā: et erit quoscūq
τας ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, καὶ ἔσται οὓς ἂν
reliq̄ritis ex eis: aculei in ocu
καταλίπητε ἐξ αὐτῶν, σκόλοπες ἐν τοῖς ὀφ-
lis vris: et iacula in laterib
θαλμοῖς ὑμῶν, καὶ βολίδες ἐν ταῖς πλευραῖς
vris: et aduersabūtur vobis in trā: in q̄
ὑμῶν, καὶ ἐχθρεύσουσιν ὑμῖν ἐπὶ τῆς γῆς, ἐφ' ἣν
vos habitabitis: et erit queadmodū decreuerā
ὑμεῖς κατοικήσετε. καὶ ἔσται καθότι διεγνώκειν
facere eis faciā vobis.
ποιῆσαι αὐτοὺς ποιήσω ὑμῖν. Ca.34.

A Et locutꝰ ē dñs ad moysen: dicēs:
Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων,
precipe filiis israel: et dices ad e-
ἔντειλαι τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐ-
os: vos ingredimini in trā chana
τούς, ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε εἰς τὴν γῆν χαναά-
an: hec erit vobis in possessionē: terra chana
ν· αὕτη ἔσται ὑμῖν εἰς κληρονομίαν, γῆ χαναὰ-
an cū terminis suis: et erit vobis latꝰ
ν σὺν τοῖς ὁρίοις αὐτῆς, καὶ ἔσται ὑμῖν τὸ κλίτος
qđ ad meridiē a deserto sin vsq ad ptiguū edō.
τὸ πρὸς λίβα ἀπὸ τῆς ἐρήμου σὶν ἕως ἐχόμενον ἐδώμ.
et erūt vobis termini q̄ ad meridiē a pte ma
καὶ ἔσται ὑμῶν τὰ ὅρια τὰ πρὸς λίβα ἀπὸ μέρους τῆς θα-
ris salsi ab oriēte: et circūdabūt vos
λάσσης τῆς ἁλυκῆς ἀπὸ ἀνατολῶν, καὶ κυκλώσει ὑμᾶς
termini ab austro ad ascēsuꝫ scorpiōis: et
τὰ ὅρια ἀπὸ λιβὸς πρὸς ἀνάβασιν ἀκραβίν, καὶ
pertrāsibit senna. et erit trāsitꝰ eius ad
παρελεύσεται ἐννάκ. καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτοῦ πρὸς
austrū cades barne. et exibit ad vil
λίβα κάδης τοῦ βαρνή. καὶ ἐξελεύσεται εἰς ἔπαυ-
B lā adar: et preteribit asemona: et circui
λιν ἀράδ, καὶ παρελεύσεται ἀσεμωνά, καὶ κυκλώ-
būt termini ab asemona torrētē egypti.
σει τὰ ὅρια ἀπὸ ἀσεμωνὰ χείμαρρον αἰγύπτου.

terram & habitantes in ea. Ego enim dedi vobis illā in possessionē: quam diuidetis vobis sorte. Pluribus dabitis latiorem: & paucioribus āgustiorē: Singulis vt sors ceciderit: ita tribuetur hereditas. Per tribus & familias possessio diuidetur. Sin aūt nolueritis interficere habitatores terre: qui remanserint: erunt vobis quasi claui in oculis & lancee in lateribus: & aduersabuntur vobis in terra habitatiōis vre: & quicqd illis cogitauerā facere: vobis faciā. Ca.34.

Locutusq est dñs ad moysen dicēs. Precipe filiis israel & dices ad eos. Cum ingressi fueritis terrā chanaan & in possessionem vobis sorte ceciderit: his finibus terminabitur. Pars meridiana incipiet a solitudine sin: que est iuxta edom: & habebit terminos contra orientem mare salsissimum: qui circuibunt australē plagā per ascensum scorpionū: ita vt trāseant in senna: & perueniēt ad meridiē vsq ad cadesbarne: vnde egredietur cōfinia ad villā noīe adar. & tēdēt vsq asemona. Ibitq per gyrū terminus ab asemona vsq ad torrētē e

הארץ וישבתם בה כי לכם
נתתי את הארץ לרשת אתה׃
והתנחלתם את הארץ בגורל
למשפחתיכם לרב תרבו את
נחלתו ולמעט תמעיט את נחלתו
אל אשר יצא לו שמה הגורל
לו יהיה למטות אבתיכם תתנחלו׃
ואם לא תורישו את ישבי הארץ
מפניכם והיה אשר תותירו מהם
לשכים בעיניכם ולצנינם
בצדיכם וצררו אתכם על הארץ
אשר אתם ישבים בה׃ והיה
כאשר דמיתי לעשות להם
אעשה לכם׃ וידבר יהוה
אל משה לאמר׃ צו את בני
ישראל ואמרת אלהם כי אתם
באים אל הארץ כנען זאת
הארץ אשר תפל לכם בנחלה
ארץ כנען לגבלתיה׃ והיה לכם
פאת נגב ממדבר צן על ידי
אדום והיה לכם גבול נגב
מקצה ים המלח קדמה׃ ונסב
לכם הגבול מנגב למעלה עקרבים
ועבר צנה והיה תוצאתיו מנגב
לקדש ברנע ויצא חצר אדר
ועבר עצמנה׃ ונסב הגבול מעצמון
נחלה מצרים והיו תוצאתיו

נתן ירש
נחל גרל
שפחה
היה נטה נחל
ירש
יתר
שוך צנן
צרר
דמה עשה
Ca.xxxiiii
דבר צוה
בוא
נפל
פאה
גבל
סבב
עלה
היה יצא

Transl.Chal.

ארעא ותתבון בה ארי לכון יהבית ית ארעא למירת יתה׃ ותחסנון ית ארעא בעדבא
לזרעיתכון לסגיאי תסגון ית אחסנתהון ולזעירי תזערון ית אחסנתהון לדיפוק
ליה תמן עדבא דיליה יהי לשבטי אבהתכון תחסנון׃ ואם לא תתרכון ית יתבי ארעא
מן קדמיכון ויהי דתשארון מנהון לסיען קטלן זין לקבליכון ולמשרין מקפן
ויעיקון לכון על ארעא דאתון יתבין בה׃ ויהי כמא דחשבית למעבד להון אעביד לכון׃
ומליל יי עם משה למימר׃ פקיד ית בני ישראל ותימר להון   Ca.xxxiiii.
ארי אתון עלין לארעא דכנען דא ארעא דתתפל לכון באחסנא ארעא דכנען לתחומהא׃
ויהי לכון רוח דרומא ממדברא דצין על ידי אדום ויהי לכון תחום דרומא מסייפי
ימא דמלחא קדומא׃ ויסחר לכון תחומא מדרומא למסקנא עקרבים ויעבר לצין
ויהון מפקנוהי מדרומא לרקם גיאה ויפוק לחצר אדר ויעבר לעצמון׃ ויסחר
תחומא מעצמון לנחלא דמצרים ויהון מפקנוהי

Interp.chal.

terrā: et habitabitis in ea: qꝛ vobis dedi terrā vt possideatis eam. Possidebitisq terrā forte p cognatiões vras: pluribꝰ augebitis possessionē suā: et paucioribꝰ diminuetis possessionē suā: vnicuiq vbi sors ei exierit: ibi dabit possessio eiꝰ: p tribus patrū vroꝝ possidebitis. Si aūt nō eiecerītis habitatores terre a conspectu vro: q̄ remāserint ex eis erunt in turmas assumentes arma cōtra vos: et in castra circūdantia vos: et angustiabūt vos in terra in qua vos habitabitis. Et erit sicut cogitaui facere illis: sic vobis faciam.

Locutusq est dñs cum moyse dicens. Ca.34. Precipe filiis israel et dices ad eos. Quādo ingressi fueritis in terrā chanaan: hec est terra q̄ forte cadet vobis in possessionē terre chanaan per terminos eius. eritq vobis plaga australis a deserto sin iuxta edom: et erit vobis terminꝰ australis a finibus maris salsi ad orientem et circuibit vos terminus ab austro per ascensum scorpionum: et transibit in sin: et erunt exitus eius ab austro in cades barne: et egredietur in asaradar: et pertransibit in semon: et circuibit terminus ab asemon ad torrentē egypti et erūt exitus

Primitiua chal.

יתב חסן
סגא זער נפק
הוה
שאר שרא
נפק עין הוה
עבד אמר עלל
נפל דבר סוף
קדם סחר נפק
עבר הוה נפק

Primitiua heb.	Ter. Heb.
	הימה: וגבול ים והיה לכם הים
גבל היה	הגדול וגבול זה יהיה לכם גבול ים:
	וזה יהיה לכם גבול צפון מן הים
תאה	הגדל תתאו לכם הר ההר: מהר
בוא היה	ההר תתאו לבא חמת והיו תוצאת
	הגבל צדדה: ויצא הגבל זפרנה
	והיו תוצאתיו חצר עינן זה יהיה
צפן תאה	לכם גבול צפון: והתאויתם לכם
	לגבול קדמה מחצר עינן שפמה:
	וירד הגבל משפם הרבלה מקדם
	לעין וירד הגבל ומחה על כתף
	ים כנרת קדמה: וירד הגבול
יצא	הירדנה והיו תוצאתיו ים
	המלח זאת תהיה לכם הארץ
סבב צוה	לגבלתיה סביב: ויצו משה את
	בני ישראל לאמר זאת הארץ
נחל גרל	אשר תתנחלו אתה בגורל אשר
נתן נטה	צוה יהוה לתת לתשעת המטות
חצה	וחצי המטה: כי לקחו מטה בני
	הראובני לבית אבתם ומטה בני
	הגדי לבית אבתם וחצי מטה
שנה	מנשה לקחו נחלתם: שני
	המטות וחצי המטה לקחו נחלתם
זרח	מעבר לירדן ירחו קדמה מזרחה:
דבר	וידבר יהוה אל משה לאמר:
	אלה שמות האנשים אשר ינחלו
	לכם את הארץ אלעזר הכהן

Trāsla. B. Hiero.

gypti: & magni maris li tore finietur. plaga aūt occidētalis a mari magno icipiet: & ipso fine claudetur. Porro ad septētrionalē plagam a mari magno termini icipient puenietes vsq; ad montē altissimū: a quo venient in emath vsq; ad terminos sedada: ibuntq; cōfinia vsq; ad hebrona & villā henan. Hi erunt termini in pte aqlonis. Inde metabuntur fines cōtra orientalem plagā de villa henā vsq; sephama: & de sephama descēdēt termini in reblatha contra fontem daphnin. Inde puenient cōtra orientē ad mare cenereth & tēdēt vsq; iordanē: & ad vltimū salsissimo claudentur mari. Hanc habebitis terram per fines suos in circuitu. Precepitq; moyses filiis israel dicēs. Hec erit terra quam possidebitis sorte: & quam iussit dñs dari nouem tribubus & dimidie tribui. Tribus enim filiorum ruben p̄ familias suas & tribus filiorum gad iuxta cognationū nūerū: media quoq; tribus manasse idest due semis tribus acceperūt partem suam trans iordanem cōtra hiericho ad oriētalem plagam. Et ait dominus ad moysen. Hec sunt nomina virorum qui terrā vobis diuident. Eleazar sacerdos

Trāsla. Gre. lxx. cū interp̄. latina.

⁊ erit exitꝰ mare: ⁊ t̄mini ma
καὶ ἔσται ἡ ἔξοδος ἡ θάλασσα, καὶ τὰ ὅρια τῆς θα-
ris erūt vobis. mare magnū t̄minabit. hoc
λάσσης ἔσται ὑμῖν· ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη ὁριεῖ. τοῦτο
erit vobis termini maris: ⁊ hoc erit vo
ἔσται ὑμῖν τὰ ὅρια τῆς θαλάσσης, καὶ τοῦτο ἔσται ὑ-
bis termini ad aquilonē: a mari ma
μῖν τὰ ὅρια πρὸς βορρᾶν, ἀπὸ τῆς θαλάσσης τῆς με-
gno metietur vobis ipsis apud mōtē.
γάλης καταμετρήσεται ὑμῖν αὐτοῖς παρὰ τὸ ὄρος.
⁊ a monte mons metietur vobis
καὶ ἀπὸ τοῦ ὄρους τὸ ὄρος καταμετρήσεται ἑαυ-
ipsis ingredientibꝰ in emath. ⁊ erit exitꝰ eiꝰ
τοῖς εἰσπορευομένων εἰς ἐμάθ. καὶ ἔσται ἡ ἔξοδος αὐ-
fines sedada. ⁊ exibūt t̄mini ze-
τοῦ τὰ ὅρια σαδαδά. καὶ ἐξελεύσεται τὰ ὅρια ζε-
phrona: ⁊ erit exitꝰ eiꝰ asernaī. hoc erit vo
φρωνά, καὶ ἔσται ἡ ἔξοδος αὐτοῦ ἀσερναΐν. τοῦτο ἔσται ὑ-
bis t̄mini ab aquilone. ⁊ metientur vobis metipsis
μῖν ὅρια ἀπὸ βορρᾶ. καὶ καταμετρήσεται ὑμῖν ἑαυτοῖς
termini orientis ab henā sephām. ⁊ de
τὰ ὅρια ἀνατολῶν ἀπὸ ἀσερναὶμ σεπφαμά. καὶ κα-
scendēt termini a sephām reblatha ab orien-
ταβήσεται τὰ ὅρια ἀπὸ σεπφὰμ ἀρβηλὰ ἀπὸ ἀνατο-
te in fontes. ⁊ descendēt termini bel: ⁊
λῶν ἐπὶ πηγάς. καὶ καταβήσεται τὰ ὅρια βήλ, καὶ
tangent in dorso maris cenereth ab orien-
συγκρούσει ἐπὶ νῶτον θαλάσσης χινερὲθ ἀπὸ ἀνατο-
te. ⁊ descēdent termini in iordanē: ⁊
λῶν. καὶ καταβήσεται τὰ ὅρια ἐπὶ τὸν ἰορδάνην, καὶ
erit exitꝰ mare salsū. hec erit vobis t̄ra
ἔσται ἡ ἔξοδος θάλασσα ἡ ἁλυκή. αὕτη ἔσται ὑμῖν ἡ γῆ
⁊ t̄mini eiꝰ i circuitu. ⁊ p̄cepit moyses
καὶ τὰ ὅρια αὐτῆς κύκλῳ. καὶ ἐνετείλατο μωυσῆς τοῖς
filiis israel: dicēs: hec t̄ra quā possidebitis
υἱοῖς ἰσραήλ, λέγων, αὕτη ἡ γῆ ἣν κατακληρονομή-
eā cū sorte quēadmodū p̄cepit dñs
σετε αὐτὴν μετὰ κλήρου ὃν τρόπον συνέταξε κς
dare eā noue tribubꝰ: ⁊ dimidio tri
δοῦναι αὐτὴν ταῖς ἐννέα φυλαῖς, καὶ τῷ ἡμίσει φυ-
bus manasses: qz accepit tribus filiorū rubē p̄ do-
λῆς μανασσῆ, ὅτι ἔλαβε φυλὴ υἱῶν ῥουβὴμ κατ᾽ οἴ-
mos familiarū suarū: ⁊ tribus filiorū gad p̄ domos
κους πατριῶν αὐτῶν, καὶ φυλὴ υἱῶν γὰδ κατ᾽ οἴκους
familiarū suarū: ⁊ dimidiū tribus manasses accepe
πατριῶν αὐτῶν, καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς μανασσῆ ἀπέλα-
rūt sortes suas. due tribus ⁊ dimidiū tribus acceperūt
βον τὰς κλήρους αὐτῶν. δύο φυλαὶ καὶ ἥμισυ φυλῆς ἔλαβον τὰς
sortes suas trans iordanē iuxta hiericho ab austro ad
κλήρους αὐτῶν πέραν τοῦ ἰορδάνου κατὰ ἱεριχὼ ἀπὸ νότου κατ᾽
orientē. ⁊ locutus ē dñs ad moysem: dicens: hec nomi
ἀνατολάς. καὶ ἐλάλησε κς πρὸς μωυσῆν, λέγων ταῦτα τὰ ὀνόμα-
na viroꝝ: q̄ sortientur vobis terrā: eleazar sacerdos
τα τῶν ἀνδρῶν, οἳ κληρονομήσουσιν ὑμῖν τὴν γῆν, ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς

C

D

Primitiua. chal.

ערב הוה
רבב כון
מטא
קדם
נחת דנח
הוה נפק
הוה אמר חסן
נתן
קדם דנח

Interp̄. chal.

eius ad mare occidētis. Terminus aūt occidentalis erit vobis mare magnū ⁊ terminus eius: hic erit vobis terminus occidētalis. Hic aūt erit vobis terminꝰ septentrionalis: a mari magno cōtra montē hor: ⁊ a monte hor vsq; ad introitum hemath. ⁊ erunt exitus termini in sedada. et egredietr terminus in zephron: et erunt exitus eius vsq; ad asarenan. Ille erit vobis terminus aquilonis. describetisq; vobis terminum orientalē ab asarenan in sephan: ⁊ descendet terminꝰ a sephan in rebla ab oriente fontis: ⁊ descendet terminꝰ ⁊ ptinget ad littus maris genesar ad orientē: ⁊ descēdet terminꝰ ad iordanē: ⁊ erūt exitus eiꝰ in mare salis. Hec erit vobis terra p̄ terminos eiꝰ in circuitu. Precepitq; moyses filiis isrl̄ dicēs. Hec erit terra quā possidebitis sorte: quā iussit dñs dari nouē tribubꝰ et dimidie tribui. Tribus enīz filioꝝ rubē ⁊ tribꝰ filioꝝ gad ⁊ dimidia tribus manasse susceperūt possessionē suā iuxta cognationes suas p̄ domos patrū suoꝝ: duo tribus ⁊ dimidia acceperunt hereditatē suam trans iordanē ad orientalem plagam. Locutusq; est dominus cum moyse dicens. Hec sunt nomina virorū qui diuident vobis possessiones terre. Eleazar sacerdos

Transla. Chal.

לימא מערבא: ותחום מערבא ויהי לכון ימא רבא ותחומיה דין יהי לכון תחום מערבא:
ודין יהי לכון תחום ציפונא מן ימא רבא תכונון לכון להר טורא: מהר טורא תכונון
למיעל חמת ויהון מפקנוהי דתחומא לצדד: ויפוק תחומא לזפרן ויהון מפקנוהי לחצר
עינן דין יהי לכון תחום ציפונא: ותכונון לכון לתחום קידומא מחצר עינן לשפם:
ויחות תחומא משפם לרבלה ממדנח לעין ויחות תחומא ויסטר על כתף ים גינוסר
קידומא: ויחות תחומא לירדנא ויהון מפקנוהי לימא דמילחא דא תהי לכון ארעא
לתחומהא סחור סחור: ופקיד משה ית בני ישראל למימר דא ארעא דתחסנון יתה
בעדבא דפקיד יי למיתן לתשעת שבטין ופלגות שבטא: ארי קבילו שבטא דבני ראובן
לבית אבהתהון ושבטא דבני גד לבית אבהתהון ופלגות שבטא דמנשה קבילו אחסנתהון:
תרין שבטין ופלגות שבטא קבילו אחסנתהון מעיברא לירדנא דיריחו קידומא מדנחא:
ומליל יי עם משה למימר: אלין שמהת גובריא דיחסנון לכון ית ארעא אלעזר כהנא

Trāſla.Gre.lxx.cū interp.latina.

ꝛ ioſue filiꝰ nū. ꝛ principē vnū de tri-
καὶ ἰησοῦς ὁ τοῦ ναυῆ. καὶ ἄρχοντα ἕνα ἐκ φυ-
bu ſumetis ad ſorciendū vobis trā. ꝛ
λῆς λήψεσθε κατακληρονομῆσαι ὑμῖν τὴν γῆν. καὶ
hec noīa viroꝝ. de tribu iu-
ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν. τῆς φυλῆς ἰού-
Ioſ.14.a da: chaleb filius iephone de tribu ſymeō: ſa
δα, χαλὲβ υἱὸς ἰεφοννή. τῆς φυλῆς συμεών, σα-
muel filius amiud. de tribu beniamin: helidab fi-
μουὴλ υἱὸς ἐμιούδ. τῆς φυλῆς βενιαμίν, ἐλδὰδ υἱ-
liꝰ chaſelon. de tribu dan: pnceps bocci filiꝰ
ὸς χασλών. τῆς φυλῆς δάν, ἄρχων βοκκὶ υἱὸς
iogli. filioꝝ ioſeph de tribu filioꝝ manaſſe: pn-
ἰεκλί. τῶν υἱῶν ἰωσὴφ φυλῆς υἱῶν μανασσῆ, ἄρ-
ceps hannihel filiꝰ ephod. de tribu filioꝝ ephraim:
χων ἀνιὴλ υἱὸς ἐφίδ. τῆς φυλῆς υἱῶν ἐφραίμ,
pnceps camuel filiꝰ ſepthā. de tribu zabu
ἄρχων καμουὴλ υἱὸς σαφτάν. τῆς φυλῆς ζαβου-
lō: pnceps eliſaphā filius pharnath. de tribu
λών, ἄρχων ἐλισαφὰν υἱὸς φαρνάχ. τῆς φυλῆς
filioꝝ iſachar: pnceps phaltiel filiꝰ ozā. de tribu
υἱῶν ἰσσάχαρ, ἄρχων φαλτιὴλ υἱὸς ὀζά. τῆς φυλῆς
filioꝝ aſer: pnceps achior filius ſelomi. de tribu
υἱῶν ἀσήρ, ἄρχων ἀχιὼρ υἱὸς σελεμί. τῆς φυλῆς
nephthalis: pnceps phadael filiꝰ amiud. hi
νεφθαλί, ἄρχων φαδαὴλ υἱὸς ἀμιούδ. οὗτοι
qbus pcepit dn̄s diuidere filios
οἷς ἐνετείλατο κύριος καταμερίσαι τοὺς υἱοὺς
iſrael in tra chanaā.
ἰσραὴλ ἐν γῇ χαναάν. Ca.35.

A Et locutus ē dn̄s ad moyſen in occi-
Ioſ.21. b καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν ἐπὶ δυσ-
dente moab iuxta iordanē cōtra hiericho:
μῶν μωὰβ παρὰ τὸν ἰορδάνην κατὰ ἱεριχώ,
dicens: pcipe filijs iſrael: ꝛ dabūt
λέγων, σύνταξον τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ, καὶ δώσουσι
leuitis de ſortibus poſſeſſionis
τοῖς λευίταις ἀπὸ τῶν κλήρων κατασχέσεως
ſue ciuitates ad hītandū: ꝛ ſuburbia
αὐτῶν πόλεις κατοικεῖν, καὶ τὰ προάστεια τῶν
ciuitatū incircuitu ſuo dabūt leuitis: ꝛ
πόλεων κύκλῳ αὐτῶν δώσουσι τοῖς λευίταις, καὶ
erunt ciuitates eis ad habitādū. ꝛ ſegre
ἔσονται αἱ πόλεις αὐτοῖς κατοικεῖν. καὶ τὰ ἀφο-
gationes eaꝝ erūt iumētis eoꝝ ꝛ
ρίσματα αὐτῶν ἔσται τοῖς κτήνεσιν αὐτῶν καὶ
qdrupedibus eoꝝ. ꝛ ſubiecta
τοῖς τετράποσιν αὐτῶν. καὶ τὰ συγκυροῦντα τῶν
ciuitatū: q̄s dabitis leuitis: a mu-
πόλεων, ἃς δώσετε τοῖς λευίταις, ἀπὸ τεί-
ro ciuitatis ꝛ extra
χους τῆς πόλεως καὶ ἔξω oooo oooo oo oo ooo oo

Trāſla.B.Hiero.

&ioſue filius nun. & ſinguli principes ooooo de tribubus ſingulis: quorum ooooooooooooooo iſta ſunt vocabula. oooo oooooooooooooooooooooooo De tribu iuda: caleb filius iephone. De tribu ſymeon: ſamuel filius amiud. oooooooooooooooo De tribu beniamī: helidad filius caſelon. oooo De tribu filiorum dan bocci filius iogli. ooooo Filiorum ioſeph de tribu manaſſe: oooooooooo hannihel filius ephot. De tribu ooooooooooooooo effraim camuhel filius ooooooooooooooo oooo ooooo ſepthan. De tribu zabulon oooooooooooooooo heliſaphā filius pharnath. De tribu ooooooo iſachar dux phaltihel filius ozan. oooooooooo De tribu aſer: abiud ooooooooooooooooooooooo filius ſalomi. De tribu neptalim oooooooooooo phedahel filius amiud Hi ſunt quibus oooooo preceperat dominus vt diuiderent filiis iſrael terrā chanaā. Ca.35.

Hec quoqꝫ locutus ē dn̄s ad moyſen in campeſtribus moab ooo ſupra iordanem cōtra hiericho. Precipe ooooo filiis iſrael vt dent leuitis de poſſeſſiōibus ſuis vrbes ad habitandū & ſuburbana earum oo per circuitum: oooooo oooooooooooooooooooooooo vt ipſi in oppidis maneant: oooooooooooooooooo & ſuburbana ſint pecoribus ac iumentis: que oooooooooooooooooooooooo oooooooooooooooooooooooo a muris ciuitatum foris ſecus oooooooooooooooo

Tex.Heb.

וִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן׃ וְנָשִׂיא אֶחָד נָשִׂיא
אֶחָד מִמַּטֶּה תִּקְחוּ לִנְחֹל אֶת
הָאָרֶץ׃ וְאֵלֶּה שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים
לְמַטֵּה יְהוּדָה כָּלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה׃ וּלְמַטֵּה
בְּנֵי שִׁמְעוֹן שְׁמוּאֵל בֶּן עַמִּיהוּד׃
לְמַטֵּה בִנְיָמִן אֱלִידָד בֶּן כִּסְלוֹן׃
וּלְמַטֵּה בְנֵי־דָן נָשִׂיא בֻּקִּי בֶּן־יָגְלִי׃
לִבְנֵי יוֹסֵף לְמַטֵּה בְנֵי מְנַשֶּׁה
נָשִׂיא חַנִּיאֵל בֶּן אֵפֹד׃ וּלְמַטֵּה
בְנֵי אֶפְרַיִם נָשִׂיא קְמוּאֵל בֶּן
שִׁפְטָן׃ וּלְמַטֵּה בְנֵי זְבוּלֻן נָשִׂיא
אֱלִיצָפָן בֶּן פַּרְנָךְ׃ וּלְמַטֵּה בְנֵי
יִשָּׂשכָר נָשִׂיא פַּלְטִיאֵל בֶּן עַזָּן׃
וּלְמַטֵּה בְנֵי אָשֵׁר נָשִׂיא אֲחִיהוּד
בֶּן שְׁלֹמִי׃ וּלְמַטֵּה בְנֵי נַפְתָּלִי נָשִׂיא
פְּדַהְאֵל בֶּן עַמִּיהוּד׃ אֵלֶּה אֲשֶׁר
צִוָּה יְהוָה לְנַחֵל אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃ וַיְדַבֵּר
Ca.xxxv.
יְהוָה אֶל מֹשֶׁה בְּעַרְבֹת מוֹאָב
עַל יַרְדֵּן יְרֵחוֹ לֵאמֹר׃ צַו אֶת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנָתְנוּ לַלְוִיִּם מִנַּחֲלַת
אֲחֻזָּתָם עָרִים לָשָׁבֶת וּמִגְרָשׁ
לֶעָרִים סְבִיבֹתֵיהֶם תִּתְּנוּ לַלְוִיִּם׃
וְהָיוּ הֶעָרִים לָהֶם לָשָׁבֶת
וּמִגְרְשֵׁיהֶם יִהְיוּ לִבְהֶמְתָּם וְלִרְכֻשָׁם
וּלְכֹל חַיָּתָם׃ וּמִגְרְשֵׁי הֶעָרִים אֲשֶׁר
תִּתְּנוּ לַלְוִיִּם מִקִּיר הָעִיר וָחוּצָה

Priītiua heb.

נשא
נטה לקח
צוה
עיר ישב גרש
סבב נתן
היה
חיה
נתן

Trāſla.Chal.

וִיהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן׃ וְרַבָּא חַד רַבָּא חַד מִשִּׁבְטָא תְּדַבְּרוּן לְאַחְסָנָא יָת אַרְעָא׃ וְאִלֵּין שְׁמָהַת
גֻּבְרַיָּא לְשִׁבְטָא דִיהוּדָה כָּלֵב בַּר יְפֻנֶּה׃ וּלְשִׁבְטָא דִבְנֵי שִׁמְעוֹן שְׁמוּאֵל בַּר עַמִּיהוּד׃
לְשִׁבְטָא דְבִנְיָמִן אֱלִידָד בַּר כִּסְלוֹן׃ וּלְשִׁבְטָא דִבְנֵי דָן רַבָּא בֻּקִּי בַּר יָגְלִי׃ לִבְנֵי יוֹסֵף
לְשִׁבְטָא דִבְנֵי מְנַשֶּׁה רַבָּא חַנִּיאֵל בַּר אֵפֹד׃ וּלְשִׁבְטָא דִבְנֵי אֶפְרַיִם רַבָּא קְמוּאֵל בַּר
שִׁפְטָן׃ וּלְשִׁבְטָא דִבְנֵי זְבוּלֻן רַבָּא אֱלִיצָפָן בַּר פַּרְנָךְ׃ וּלְשִׁבְטָא דִבְנֵי יִשָּׂשכָר רַבָּא
פַּלְטִיאֵל בַּר עַזָּן׃ וּלְשִׁבְטָא דִבְנֵי אָשֵׁר רַבָּא אֲחִיהוּד בַּר שְׁלוֹמִי׃ וּלְשִׁבְטָא דִבְנֵי נַפְתָּלִי
רַבָּא פְּדַהְאֵל בַּר עַמִּיהוּד׃ אִלֵּין דְּפַקֵּיד יְיָ לְאַחְסָנָא יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאַרְעָא דִכְנָעַן׃
Ca.xxxv. וּמַלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה בְּמֵישְׁרַיָּא דְמוֹאָב עַל יַרְדְּנָא דִירֵחוֹ לְמֵימַר׃
פַּקֵּיד יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִתְּנוּן לְלֵוָאֵי מֵאַחְסָנַת אַחוּדַּתְהוֹן קִרְוִין לְמִיתַב וְרֵוַח לְקִרְוַיָּא
דִּי סְחוֹרָנֵיהוֹן תִּתְּנוּן לְלֵוָאֵי׃ וִיהוֹן קִרְוַיָּא לְהוֹן לְמִיתַב וְרֵוְחֵיהוֹן יְהוֹן לִבְעִירְהוֹן
וּלְקִנְיָנְהוֹן וּלְכֹל חֵיוַתְהוֹן׃ וְרֵוְחֵי קִרְוַיָּא דְּתִתְּנוּן לְלֵוָאֵי מִכּוֹתֵל קַרְתָּא וּלְבָרָא

Interp.chal.

et ioſue filius nun. Et principem vnum de vnaquaqꝫ tribu tolletis ad diuidendas poſſeſſiones terre. Et hec ſunt noīa viroꝝ. de tribu iuda: caleb filiꝰ iephone. de tribu filiorū ſymeon: ſamuel filius amiud. de tribu beniamin: elidad filius caſelon. de tribu filioꝝ dan: princeps bocci filius iogli. Filiorum ioſeph de tribu filioꝝ manaſſe princeps: hanniel filiꝰ ephod. De tribu filioꝝ ephraim princeps: camuel filius ſephtan. de tribu filiorum zabulon princeps: eliſaphan filius parnach. Et de tribu filiorū iſachar princeps: paltiel filius azan. et de tribu filiorū aſer princeps: abiud filiꝰ ſelomi. Et de tribu filioꝝ neptali pnceps phadael filius amiud. Iſti ſunt qbus pcepit dn̄s vt diuiderēt poſſeſſiones filijs iſrael in terra chanaan.

Ca.35. Et locutus eſt dn̄s cum moyſe in cāpeſtribus moab ſupra iordanē hiericho dicens. Precipe filijs iſrl': et dent leuitis de hereditate poſſeſſionū ſuaꝝ vrbes ad habitādū: et ſuburbana vrbiū q̄ ſunt p circuitū eaꝝ dabitis leuitis. eruntqꝫ vrbes eis ad habitandū: ꝛ ſuburbana earū erūt iumētis ſuis ꝛ pecoribus ſuis ꝛ oībus aīalibus ſuis. Et ſuburbana vrbiū q̄ dabitis leuitis a muro ciuitatis ꝛ forinſecus

Priītiua chal.

רבב אחד דבר
חסן
שרא אמר
נתן קרב יתב
הוה
קנה חיה קרב

Priuitiua heb.	Ter. Heb.
מָדַד	אֶלֶף אַמָּה סָבִיב׃ וּמַדֹּתֶם מִחוּץ
פֵּאָה	לָעִיר אֶת פְּאַת קֵדְמָה אַלְפַּיִם
	בָּאַמָּה וְאֶת פְּאַת נֶגֶב אַלְפַּיִם
	בָּאַמָּה וְאֶת פְּאַת יָם אַלְפַּיִם בָּאַמָּה
צָפַן	וְאֵת פְּאַת צָפוֹן אַלְפַּיִם בָּאַמָּה
הָיָה	וְהָעִיר בַּתָּוֶךְ זֶה יִהְיֶה לָהֶם מִגְרְשֵׁי
נָתַן	הֶעָרִים׃ וְאֵת הֶעָרִים אֲשֶׁר תִּתְּנוּ
קָלַט	לַלְוִיִּם אֵת שֵׁשׁ עָרֵי הַמִּקְלָט
	אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לָנֻס שָׁמָּה הָרֹצֵחַ
נָתַן רָבַע שָׁנָה	וַעֲלֵיהֶם תִּתְּנוּ אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם
	עִיר׃ כָּל הֶעָרִים אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לַלְוִיִּם
	אַרְבָּעִים וּשְׁמֹנֶה עִיר אֶתְהֶן וְאֶת
	מִגְרְשֵׁיהֶן׃ וְהֶעָרִים אֲשֶׁר תִּתְּנוּ
	מֵאֲחֻזַּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֵת הָרַב
רָבָה	תַּרְבּוּ וּמֵאֵת הַמְעַט תַּמְעִיטוּ אִישׁ
פֶּה נָחַל נָתַן	כְּפִי נַחֲלָתוֹ אֲשֶׁר יִנְחָלוּ יִתֵּן
דָּבַר	מֵעָרָיו לַלְוִיִּם׃ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל
	מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
	וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי אַתֶּם עֹבְרִים
קָרָה	אֶת הַיַּרְדֵּן אַרְצָה כְּנָעַן׃ וְהִקְרִיתֶם
עִיר קָלַט	לָכֶם עָרִים עָרֵי מִקְלָט
הָיָה	תִּהְיֶינָה לָכֶם וְנָס שָׁמָּה רֹצֵחַ
	מַכֵּה נֶפֶשׁ בִּשְׁגָגָה׃ וְהָיוּ לָכֶם
מוּת	הֶעָרִים לְמִקְלָט מִגֹּאֵל וְלֹא יָמוּת
פָּנָה יָעַד	הָרֹצֵחַ עַד עָמְדוֹ לִפְנֵי הָעֵדָה
שָׁפַט נָתַן	לַמִּשְׁפָּט׃ וְהֶעָרִים אֲשֶׁר תִּתֵּנוּ
	שֵׁשׁ עָרֵי מִקְלָט תִּהְיֶינָה לָכֶם׃

Trāsla. B. Hiero.

per circuitū mille passuum spacio tendentur. Contra orientem duo milia erunt cubiti: & cōtra meridiem similiter erūt duo milia. ad mare quoq; qđ respicit ad occidentē eadē mēsura erit: & septētrionalis plaga eq̄li termino finietur. Erūtq; vrbes in medio & foris suburbana. De ipsis aūt oppidis q̄ leuitis dabitis: sex erunt in fugitiuorū auxilio sepata: vt fugiat ad ea q fuderit sanguinem: & exceptis his alia quadraginta duo oppida. idest simul quadraginta octo cū suburbanis suis. Ipseq; vrbes que dabuntur de possessionibus filiorū israel: ab his q plus hn̄t plures auferentur: & qui mius paudores. Singuli iuxta mēsurā hereditatis sue dabunt oppida leuitis. Ait dominus ad moysen. Loq̄re filiis israel & dices ad eos. Qn̄ transgressi fueritis iordanem in terrā chanaan: decernite que vrbes esse debeant in presidia fugitiuorū: qui nolētes sanguinem fuderint: in quibus cum fugerit pfugus cognatus occisi nō poterit eum occidere donec stet in cōspectu multitudinis: & causa illius iudicetur. De ipsis autem vrbibus que ad fugitiuorum subsidia separantur:

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

mille cubiti icircuitu. ⁊ metieris extra ci-
χίλιοι πήχεις κύκλω. καὶ μετρήσεις ἔξω τῆς πό-
uitatē lat⁹ qđ ad orientē duo milia cu-
λεως τὸ κλίτος τὸ πρὸς ἀνατολὰς δισχιλίους πή-
bitoꝝ ⁊ lat⁹ qđ ad meridiē duo milia cu-
χεις, καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς λίβα δισχιλίους πή-
bitoꝝ: ⁊ latus qđ ad mare duo milia
χεις, καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς θάλασσαν δισχιλίους
cubitoꝝ: ⁊ lat⁹ qđ ad aquilonē duo milia
πήχεις, καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς βορρᾶν δισχιλίους
cubitoꝝ. ⁊ ciuitas in medio horū erit vobis.
πήχεις. καὶ ἡ πόλις μέσον τούτων ἔσται ὑμῖν.
⁊ cōfinia ciuitatū ⁊ ciuitates dabi-
καὶ τὰ ὅμορα τῶν πόλεων καὶ τὰς πόλεις δώσε-
tis leuitis: sex ciuitates fugitiuoꝝ — Iosu. 20. a.
τε τοῖς λευίταις, τὰς ἓξ πόλεις τῶν φυγαδευτη-
q̄s dabitis ad fugiēdū illuc homicide. ⁊
ρίων ἃς δώσετε φυγεῖν ἐκεῖ τῷ φονεύσαντι. καὶ
pter has q̄draginta ⁊ duas ciuitates. om-
πρὸς ταύταις τεσσαράκοντα καὶ δύο πόλεις. πά- — B
nes ciuitates q̄s dabitis leuitis q̄dragin-
σας τὰς πόλεις ἃς δώσετε τοῖς λευίταις τεσσαρά-
ta ⁊ octo ciuitates has: ⁊
κοντα καὶ ὀκτὼ πόλεις ταύτας, καὶ τὰ
suburbia eaꝝ. ⁊ ciuitates q̄s dabitis a
προάστια αὐτῶν. καὶ τὰς πόλεις ἃς δώσετε ἀπὸ
possessione filioꝝ israel: ab his q̄
τῆς κατασχέσεως τῶν υἱῶν ἰσραήλ, ἀπὸ τῶν τὰ
multa: multa: ⁊ a paucioribꝰ: minꝰ.
πολλά, πολλά, καὶ ἀπὸ τῶν ἐλαττόνων, ἐλάττω.
vnusquisq; scdꝫ hereditatē suā q̄ posside-
ἕκαστος κατὰ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ ἣν κατα-
bunt: dabūt a ciuitatibꝰ
κληρονομήσουσι, δώσουσιν ἀπὸ τῶν πόλεων τοῖς
leuitis. ⁊ locutꝰ ē dn̄s ad moysen: dicēs:
λευίταις. καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν, λέγων,
loquere filijs israel: ⁊ dices ad eos:
λάλησον τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς, — Deut. 19. a.
q2 vos transitis iordanē in terrā chanaā:
ὅτι ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν ἰορδάνην εἰς γῆν χαναάν,
⁊ decernetis vobis ipsis ciuitates: cōfugia
καὶ διαστελεῖτε ὑμῖν αὐτοῖς πόλεις, φυγαδευτή-
erūt vobis vt fugiat illuc homicida: ois pcu-
ρια ἔσται ὑμῖν φυγεῖν ἐκεῖ τὸν φονευτήν, πᾶς ὁ πα-
tiēs aīaꝫ inuoluntarie. ⁊ erūt ciuitates
τάξας ψυχὴν ἀκουσίως. καὶ ἔσονται αἱ πόλεις
vobis cōfugia ab appropinquāte san-
ὑμῖν φυγαδευτήρια ἀπὸ ἀγχιστεύοντος τὸ αἷ-
guine. ⁊ nō morietur homicida quousq; stet corā
μα. καὶ οὐ μὴ ἀποθάνῃ ὁ φονεύων ἕως ἂν στῇ ἔναντι
cōgregatiōe in iudiciū. ⁊ ciuitates q̄s dabitis
τῆς συναγωγῆς εἰς κρίσιν. καὶ αἱ πόλεις ἃς δώσετε
sex ciuitates: cōfugia erunt vobis.
τὰς ἓξ πόλεις, φυγαδευτήρια ἔσονται ὑμῖν.

Priuitiua chal.

אֲמַה מְשַׁח
קְדַם עֲרַב
הֲוָה
עֲרַק רְבַע
תְּמַנְיָא
אֲחַד סְגָא זְעַר
חֲסַן אֲמַר
זְמַן מְרָה
הֲנָה עֲרַק קְטַל
שְׁלָה דַּם מוּת
קוּם דּוּן נְתַן

Interp. chal.

erunt mille cubitoꝝ per circuitū: ⁊ metiemini extra vrbē ad plagā orientalē duo milia cubitoꝝ: ⁊ ad plagam australē duo milia cubitoꝝ: ⁊ ad plagā occidentalē duo milia cubitoꝝ: et ad plagam septentrionalē duo milia cubitoꝝ. ⁊ vrbs erit sita in medio. Hec erūt vobis suburbana vrbius. ⁊ de vrbibus quas dabitis leuitis: sex erūt vrbes refugij: quas dabitis vt fugiat illuc homicida. et exceptis his dabitis alias quadraginta duas vrbes. Oēs vrbes q̄s dabitis leuitis erūt quadraginta ⁊ octo cuꝫ suburbanis eaꝝ. Urbes aūt quas dabitis de possessione filioꝝ isrl: ab his q̄ plures habēt plures auferetis: ⁊ ab his q̄ minꝰ hñt pauciores auferetis. vnusquisq; iuxͣ hereditatē suā quā possidebūt dabūt de vrbibꝰ suis leuitis. Locutusq; ē dn̄s cū moyse dicēs. Loq̄re cū filijs israel: ⁊ dices ad eos. Qn̄ vos trāsgressi fueritis iordanē in terrā chanaā: constituetis vobis vrbes: vrbes refugij erūt vobis: vt fugiat illuc homicida q̄ occiderit aīam per ignorātiaꝫ. Erūtq; vobis vrbes in refugiū propter cōsanguineū occisi: vt non moriatur homicida donec stet in conspectu cetus in iudicio. et de vrbibus quas dabitis: sex vrbes refugij erunt vobis.

Transla. Chal.

אַלְפִין אַמִּין סְחוֹר סְחוֹר׃ וְתִמְשְׁחוּן מִבָּרָא לְקַרְתָּא יָת רוּחַ קִידּוּמָא תְּרֵין אַלְפִין אַמִּין
וְיָת רוּחַ דָּרוֹמָא תְּרֵין אַלְפִין אַמִּין וְיָת רוּחַ מַעַרְבָא תְּרֵין אַלְפִין אַמִּין וְיָת רוּחַ צִיפּוּנָא
תְּרֵין אַלְפִין אַמִּין וְקַרְתָּא בִּמְצִיעַ דֵּין יְהֵי לְכוֹן רְוָחֵי קִרְוַיָּא׃ וְיָת קִרְוַיָּא דְּתִתְּנוּן
לְלֵוָאֵי יָת שִׁית קִרְוֵי שֵׁיזָבוּתָא דְּתִתְּנוּן לְמֵעֲרוֹק תַּמָּן קָטוֹלָא וַעֲלֵיהוֹן תִּתְּנוּן אַרְבְּעִין
וְתַרְתֵּין קִרְוִין׃ כָּל קִרְוַיָּא דְּתִתְּנוּן לְלֵוָאֵי אַרְבְּעִין וּתְמָנֵי קִרְוִין יָתְהֵן וְיָת רְוָחֵיהֵן׃
וְקִרְוַיָּא דְּתִתְּנוּן מֵאֲחוּדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִן סַגִּיאֵי תַּסְגּוּן וּמִן זְעִירֵי תַּזְעֲרוּן גְּבַר כְּפוּם
אַחְסַנְתֵּיהּ דְּיַחְסְנוּן יִתֵּן מִקִּרְווֹהִי לְלֵוָאֵי׃ וּמַלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימַר׃ מַלֵּיל עִם בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְתֵימַר לְהוֹן אֲרֵי אַתּוּן עָבְרִין יָת יַרְדְּנָא לְאַרְעָא דִּכְנָעַן׃ וּתְזַמְּנוּן לְכוֹן קִרְוִין
קִרְוֵי שֵׁיזָבוּתָא יְהוֹיָן לְכוֹן וְיֵעֲרוֹק לְתַמָּן קָטוֹלָא דְּיִקְטוֹל נַפְשָׁא בְּשָׁלוּ׃ וִיהוֹיָן
לְכוֹן קִרְוַיָּא לְשֵׁיזָבָא מִגָּאֵל דְּמָא וְלָא יְמוּת קָטוֹלָא עַד דִּיקוּם קֳדָם כְּנִשְׁתָּא לְדִינָא׃
וְקִרְוַיָּא דְּתִתְּנוּן שִׁית קִרְוֵי שֵׁיזָבוּתָא יְהוֹיָן לְכוֹן׃

Trāſla. Grę. lxx. cū interp. latina.

tres ciuitates dabitis in eo qd̄ vltra iorda
τὰς τρεῖς πόλεις δώσετε ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδά-
ne: ⁊ tres ciuitates dabitis in tra chanaā. cōfu
νου, καὶ τὰς τρεῖς πόλεις δώσετε ἐν γῇ χαναάν. φυ-
gium erit filijs iſrael. ⁊ aduene
γαδευτήριον ἔσται τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ. καὶ τῷ προσηλύτῳ
Exo.21 iosu.20 ⁊ colono q̄ int̄ vos erunt ciuitates he
καὶ τῷ παροίκῳ τῷ ἐν ὑμῖν ἔσονται αἱ πόλεις αὗται
in cōfugiū ad fugiendū illuc oī q̄ pcuſſit
εἰς φυγαδευτήριον φυγεῖν ἐκεῖ παντὶ πατάξαντι
aīam inuoluntarie. ſi vo in vaſe ferri pcuſſe-
ψυχὴν ἀκουσίως. ἐὰν δὲ ἐν σκεύει σιδήρου πατά-
rit eū: ⁊ mortu⁹ fuerit: homicida eſt: morte mo
ξῃ αὐτόν, καὶ τελευτήσῃ, φονευτής ἐστι, θανάτῳ θα-
riatur homicida. ſi āt in lapide ex manu in q̄ mo
νατούσθω ὁ φονευτής. ἐὰν δὲ ἐν λίθῳ ἐκ χειρὸς ἐν ᾧ ἀπο-
rietur in eodē pcuſſerit eū: ⁊ moriatur: ho
θανεῖται ἐν αὐτῷ πατάξῃ αὐτόν, καὶ ἀποθάνῃ, φο-
micida eſt: morte moriatur homicida. ſi vo in
νευτής ἐστι, θανάτῳ θανατούσθω ὁ φονευτής. ἐὰν δὲ ἐν
C vaſe ligneo ex manu ex quo morieť pcuſſerit eū:
σκεύει ξυλίνῳ ἐκ χειρὸς ἐξ οὗ ἀποθανεῖται πατάξῃ αὐ-
⁊ moriatur: homicida ē: morte morie-
τόν, καὶ ἀποθάνῃ, φονευτής ἐστι, θανάτῳ ἀποθανεῖ-
tur homicida. ppinqu⁹ ſanguine hic occidet
ται ὁ φονευτής. ὁ ἀγχιστεύων τὸ αἷμα οὗτος ἀποκτενεῖ
homicidā: cum obui⁹ fuerit illi hic occi-
τὸν φονεύσαντα, ὅταν συναντήσῃ αὐτῷ οὗτος ἀποκτε-
Deut. 19.c. det illū. ſi āt ob inimicitiā ipulerit eū: ⁊ piecerit
νεῖ αὐτόν. ἐὰν δὲ δι᾽ ἔχθραν ὤσῃ αὐτόν, καὶ ἐπιρρίψῃ
ſup eū oē vas ex inſidijs: ⁊ mortu⁹ fuerit: aut p
ἐπ᾽ αὐτὸν πᾶν σκεῦος ἐξ ἐνέδρου, καὶ ἀποθάνῃ, ἢ διὰ μῆ-
irā pcuſſit eū in manu: ⁊ mortu⁹ fuerit: morte
νιν ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν τῇ χειρί, καὶ ἀποθάνῃ, θανάτῳ
moriatur q̄ pcuſſit: homicida eſt. ppinqu⁹
θανατούσθω ὁ πατάξας, φονευτής ἐστιν. ὁ ἀγχιστεύων
ſanguine occidet homicidā cū obui⁹ fue-
τὸ αἷμα ἀποκτενεῖ τὸν φονεύσαντα ἐν τῷ συναντῆ-
rit ei. ſi āt ſubito nō p inimicitiā ipulerit eū:
σαι αὐτῷ. ἐὰν δὲ ἐξαπίνης οὐ δι᾽ ἔχθραν ὤσῃ αὐτόν,
aut piecerit in eū oē vas nō ex inſidijs: aut oī
ἢ ἐπιρρίψῃ ἐπ᾽ αὐτὸν πᾶν σκεῦος οὐκ ἐξ ἐνέδρου, ἢ παν-
lapide in quo morieť in ipſo nō ſciens: ⁊ incide-
τὶ λίθῳ ἐν ᾧ ἀποθανεῖται ἐν αὐτῷ οὐκ εἰδώς, καὶ ἐπιπέ-
rit in illū ⁊ mortu⁹ fuerit: ipe vo nō inimic⁹ ei⁹ fuit
σῃ ἐπ᾽ αὐτὸν καὶ ἀποθάνῃ, αὐτὸς δὲ οὐκ ἐχθρὸς αὐτοῦ ἦν,
neqꝫ q̄rens malefacere ei: ⁊ iudicabit cōgregatio
οὐδὲ ζητῶν κακοποιῆσαι αὐτόν, καὶ κρινεῖ ἡ συναγωγὴ
inter eū q̄ pcuſſit ⁊ inter ppinquū ſanguine
ἀνὰ μέσον τοῦ πατάξαντος, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ἀγχιστεύοντος τὸ αἷμα
ſcdm iudicia hec: ⁊ auferet congregatio homi-
κατὰ τὰ κρίματα ταῦτα, καὶ ἐξελεῖται ἡ συναγωγὴ τὸν φονεύ-
cidā a ppinquo ſanguine: ⁊ reſtituēt
σαντα ἀπὸ τοῦ ἀγχιστεύοντος τὸ αἷμα, καὶ ἀποκαταστήσουσιν

Trāſla. B. Hiero.

tres erunt trans Iordanem: & tres in terra chanaā tam filiis iſrael q̄ aduenis atqꝫ peregrinis: vt confugiat ad eas qui nolēs ſāguinē fuderit. Si quis ferro pcuſſerit: & mortu⁹ fuerit q pcuſſus eſt: reus erit homicidii & ipſe morietur. Si lapidē iecerit & ictus occubuerit: ſimiliter punietur. Si ligno percuſſus interierit: percuſſoris ſanguine vindicabitur. Propinquus occiſi homicidam interficiet: ſtatim vt apphēderit eū interficietur. Si p odiū quis hoiem impulerit: vel iecerit quippiā i eū p inſidias: aut cū eſſet inimicus manu pcuſſerit: & ille mortuus fuerit: pcuſſor homicidii reus erit. cognat⁹ occiſi ſtatī vt inuenerit eū iugulabit. Q̄d ſi fortuitu & abſqꝫ odio & inimiciciis quicqꝫ horum fecerit: & hoc audiēte populo fuerit cōprobatum: atqꝫ inter percuſſorē & propinquum ſāguinis queſtio ventilata: liberabitur innocens de vltoris manu: & reducetur per ſententiam

Tex. Heb.

את שלש הערים תתנו מעבר
לירדן ואת שלש הערים תתנו
בארץ כנען ערי מקלט תהיינה:
לבני ישראל ולגר ולתושב
בתוכם תהיינה שש הערים האלה
למקלט לנוס שמה כל מכה נפש
בשגגה: ואם בכלי ברזל הכהו
וימת רצח הוא מות יומת הרצח:
ואם באבן יד אשר ימות בה הכהו
וימת רצח הוא מות יומת הרצח: או
בכלי עץ יד אשר ימות בו הכהו
וימת רצח הוא מות יומת הרצח:
גאל הדם הוא ימית את הרצח
בפגעו בו הוא ימתנו: ואם בשנאה
יהדפנו או השליך עליו בצדיה
וימת: או באיבה הכהו בידו וימת
מות יומת המכה רצח הוא גאל
הדם ימית את הרצח בפגעו בו:
ואם בפתע בלא איבה הדפו
או השליך עליו כל כלי בלא
צדיה: או בכל אבן אשר ימות
בה בלא ראות ויפל עליו וימת
והוא לא אויב לו ולא מבקש
רעתו: ושפטו העדה בין המכה
ובין גאל הדם על המשפטים
האלה: והצילו העדה את
הרצח מיד גאל הדם והשיבו

Priitiua heb.

נתן
קלט היה
גור ישב
נכה
כלה
מות
מות
הדף שלך צדה
ראה נפל
איב בקש
רוע יעד
שפט
נצל
שוב

Tranſla. Chal.

ית תלת קרויא תתנון מעברא לירדנא וית תלת קרויא תתנון בארעא דכנען קרוי
שיזבותא יהוין: לבני ישראל ולגיורא ולתותבא דביניהון יהוין שית קרויא
האלין לשיזבא למערוק לתמן כל דיקטול נפשא בשלו: ואם במנא דפרזלא
מחהי וקטליה קטולא הוא אתקטלא יתקטל קטולא: ואם באבנא דמתנסבא ביד
דהיא כמיסת דימות בה מחהי וקטליה קטולא הוא אתקטלא יתקטל קטולא: או במאן
דאע דמתנסב ביד דהוא כמיסת דימות ביה מחהי וקטליה קטולא הוא אתקטלא
יתקטל קטולא: גאל דמא הוא יקטול ית קטולא כד אתחייב ליה מן דינא הוא
יקטליניה: ואם בסנאה דחהי או רמא עלוהי בכמנא וקטליה: או בדבבו מחהי בידיה
וקטליה אתקטלא יתקטל מחיא קטולא הוא גאל דמא יקטול ית קטולא כד אתחייב
ליה: ואם בתכיף בלא דבבו מחהי או רמא עלוהי כל מאן בלא כמן ליה: או בכל אבנא
דהיא כמיסת דימות בה בלא חזי ורמא עלוהי וקטליה והוא לא סני ליה ולא תבע
בישתיה: וידונון כנשתא בין מחיא ובין גאל דמא על דיניא האלין: וישזבון כנשתא
ית קטולא מיד גאל דמא ויתיבון

Interp. chal.

Tres vrbes dabitis trans iordanē: ⁊ tres vrbes dabitis in terra chanaā: vrbes refugij erūt filijs iſrael et peregrinis ⁊ aduenis qui ſunt inter eos. Eruntqꝫ ſex vrbes iſte i refugiū: vt fugiat illuc oīs q̄ occiderit animā per ignorantiā. Si aūt ferro percuſſit eum ⁊ occidit eū: homicida eſt: occiſione occidetur occiſor. Et ſi lapide qui manu tollit̄ percuſſit eum ⁊ occidit eum: ⁊ ipſe lapis ſufficiens eſt vt moriatur qui eo percuſſus fuerit: homicida ē percuſſor: occiſione occidetur occiſor. Si aūt lignū quod manu tollitur eſt ſufficiens vt moriatur qui eo percuſſus fuerit: qui occidit eo: homicida eſt occiſione occidetur occiſor. Propinquus occiſi occidet homicidam: quando condēnatus fuerit in iudicio: ipſe interficiet eum. Et ſi per odium impulerit eū aut p inſidias iaculat⁹ fuerit quippiā in eū ⁊ occiderit eum aut per inimicitias percuſſerit eū manu ſua ⁊ occiderit eū: occiſione occidetur percuſſor: homicida eſt: cōſanguineus occiſi occidet homicidam: quādo condēnatus fuerit. Et ſi fortuitu ⁊ abſqꝫ odio percuſſit eum aut proiecit in eum omne telum abſqꝫ inſidijs aut percuſſit eum omni lapide qui ſufficiens eſt ad occidendū in eo ⁊ proiecit in eū: percuſſore non vidente: ⁊ occidit eū: ⁊ ille nō erat inimicus eius nec querebat malū illi: iudicabit cetus inter percuſſorē et iter ppinquū ſanguinis iuxta iudicia hec: ⁊ liberabit cet⁹ occiſorē de manu ꝯſanguinei occiſi: ⁊ reducēt

Priitiua chal.

גור יתב
נסב
קטא
דם קטל חוב
דון רמה
חזה שנא
בשש דון שזב
תוב

Ter. Heb.

אתו העדה אל עיר מקלטו אשר
נוס נס שמה וישב בה עד מות הכהן
הגדל אשר משח אתו בשמן
הקדש: ואם יצא יצא הרצח את
גאל קלט גבול עיר מקלטו אשר ינוס
שמה: ומצא אתו גאל הדם מחוץ
לגבול עיר מקלטו ורצח גאל
הדם את הרצח אין לו דם: כי
בעיר מקלטו ישב עד מות הכהן
הגדל ואחרי מות הכהן הגדל
שוב היה ישוב הרצח אל ארץ אחזתו: והיו
חקק אלה לכם לחקת משפט לדרתיכם
ישב נכה בכל מושבתיכם: כל מכה נפש
פה עוד רצח לפי עדים ירצח את הרצח ועד
ענה אחד לא יענה בנפש למות: ולא
לקח תקחו כפר לנפש רצח אשר הוא
רשע למות כי מות יומת: ולא
תקחו כפר לנוס אל עיר מקלטו
ישב לשוב לשבת בארץ עד מות הכהן:
חנף ולא תחניפו את הארץ אשר
אתם בה כי הדם הוא יחניף
כפר את הארץ ולארץ לא יכפר לדם
אשר שפך בה כי אם בדם שפכו:
טמא ולא תטמא את הארץ אשר
אתם ישבים בה אשר אני שכן
בתוכה כי אני יהוה שכן בתוך
בני ישראל:

Trāsl. B. Hiero.

in urbem ad quam
confugerat. manebit-
que ibi donec sacerdos
magnus qui oleo san
cto unctus est moria-
tur. Si interfector extra
fines urbiū q̄ exulibus
deputate sūt fuerit inuē
tus & pcussus ab eo q
ultor ē sanguinis: absq;
noxa erit qui eū occide
rit. Debuerat enim pfu
gus usq; ad mortem
pontificis i urbe reside
re. Postq̄ aūt ille obie
rit homicida reuertetur
in terrā suā. Hec sem-
piterna erūt & legitīa
in cūctis habitatiōibus
vestris: homicida
sub testibus punietur.
Ad unius testimoniū
nullus condēnabitur.
Non
accipietis precium ab
eo qui reus ē sanguis:
statim & ipse morietur
Exules &
profugi
ante mortem pōtificis
nullo modo
in urbes suas reuerti
poterunt. ne polluatis
terram habitationis ve
stre que insōtiū cruore
maculatur: nec aliter
expiari potest
nisi per eius sanguinē
qui alterius sanguinem
fuderit: atq; ita emunda
bitur vr̄a possessio
me
cōmorāte vobiscū. E
go ei sū dñs qui habito
inter filios israel.

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

eum cōgregatio in ciuitatē cōfugii
αὐτὸν ἡ συναγωγὴ εἰς τὴν πόλιν τοῦ φυγαδευτηρίου
eius: q̄ cōfugit: et hitabit ibi quousq; mo
αὐτοῦ, οὗ κατέφυγεν, καὶ κατοικήσει ἐκεῖ ἕως ἂν ἀποθάνῃ
riat sacerdos magn⁹: quē vnxerūt eū oleo
ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, ὃν ἔχρισαν αὐτὸν τῷ ἐλαίῳ τῷ
scto. si āt exitu exierit homicida terminos ci
ἁγίῳ. ἐὰν δὲ ἐξόδῳ ἐξέλθῃ ὁ φονεύσας τὰ ὅρια τῆς πό
uitatis in quā cōfugit illuc: et inuenerit eū ppin
λεως εἰς ἣν κατέφυγεν ἐκεῖ, καὶ εὕρῃ αὐτὸν ὁ ἀγχιστεύ
qu⁹ sāguine extra terminos ciuitatis cōfugii e
ων τὸ αἷμα ἔξω τῶν ὁρίων τῆς πόλεως καταφυγῆς αὐ
ius: et occiderit ppinquus sāguie homi
τοῦ, καὶ φονεύσῃ ὁ ἀγχιστεύων τὸ αἷμα τὸν φονεύ
cidā: nō reus est. in eni ciuitate cōfu
σαντα, οὐκ ἔνοχός ἐστι. ἐν γὰρ τῇ πόλει τῆς κατα
gii eius habitet quousq; moriatur sacerdos ma
φυγῆς αὐτοῦ κατοικείτω ἕως ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ μέ
gn⁹. et postq̄ mortu⁹ fuerit sacerdos magnus re
γας. καὶ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν ἐπα
uertetur homicida in trā possessio
ναστραφήσεται ὁ φονεύσας εἰς τὴν γῆν τῆς κατασχέσε
nis sue. et erūt hec vobis in iustificationē iudi
ως αὐτοῦ. καὶ ἔσται ταῦτα ὑμῖν εἰς δικαίωμα κρίμα
cij in gñatiōes vr̄as in oibus habitatiōibus
τος εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἐν πάσαις ταῖς κατοικίαις
vr̄is. ois q̄ occiderit aiaȝ: per testes occi
ὑμῶν. πᾶς πατάξας ψυχήν, διὰ μαρτύρων φονεύ
det homicidā: et testis vn⁹ nō testificabitur
σει τὸν φονεύσαντα, καὶ μάρτυς εἷς οὐ μαρτυρήσει
in aiaȝ vt moriatur. et nō accipietis redēptiōes p
ἐπὶ ψυχὴν ἀποθανεῖν. καὶ οὐ λήψεσθε λύτρα περὶ
aia ab homicida reo existe vt in
ψυχῆς παρὰ τοῦ φονεύσαντος τοῦ ἐνόχου ὄντος ἀναι
terficiat: morte eni morietur. et nō accipietis
ρεθῆναι, θανάτῳ γὰρ θανατωθήσεται. καὶ οὐ λήψεσθε
redēptionē vt fugiat in ciuitatē cōfugiorū: vt
λύτρα τοῦ φυγεῖν εἰς πόλιν τῶν φυγαδευτηρίων, τοῦ
rursus habitet in trā: quousq; moriatur sacerdos
πάλιν κατοικεῖν ἐπὶ γῆς, ἕως ἂν ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ
magnus. et nō polluatis trā in qua vos
μέγας. καὶ οὐ μὴ φονοκτονήσητε τὴν γῆν ἐφ᾽ ἧς ὑμεῖς
habitatis in ea: nā sāguis hic pol
κατοικεῖτε ἐπ᾽ αὐτῆς, τὸ γὰρ αἷμα τοῦτο φονοκτο
luit trā. et nō expiabitur tra a sāgui
νεῖ τὴν γῆν. καὶ οὐκ ἐξιλασθήσεται ἡ γῆ ἀπὸ τοῦ αἵμα
ne effuso sup eā: sȝ in sāguine ef
τος τοῦ ἐκχυθέντος ἐπ᾽ αὐτῆς, ἀλλ᾽ ἐπὶ τοῦ αἵματος τοῦ ἐκ
fundētis. et nō polluetis trā in qua habitatis
χέοντος. καὶ οὐ μιανεῖτε τὴν γῆν ἐφ᾽ ἧς κατοικεῖτε
in ea: in qua ego cōmoror inter vos. ego eni sum
ἐπ᾽ αὐτῆς, ἐφ᾽ ἧς ἐγὼ κατασκηνῶ ἐν ὑμῖν. ἐγὼ γάρ εἰμι
dñs hītans in medio filioꝝ israel.
κύριος ὁ κατασκηνῶν ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν ἰσραήλ. Ca. 36.

Primitiua chal.

קרה יתב מות
רבב נסך ערק
שכח קטל
יתב
חסן הוה דין
דור יתב
תוב קבל
ערק תוב יתב
מות תוב דם
כפר זכה אשד
סאב שרא

Interp. chal.

illum in vrbem refugij sui ad quā fugerat. et habita-
bit in ea donec moriatur sacerdos magnus qui vnct⁹
est oleo sancto. Si autē egrediens egressus fuerit ho
micida a termino vrbis refugij sui ad quāȝ fugerat:
et inuenerit eum propinquus sanguinis extra termi
nuȝ vrbis refugij sui: et occiderit cōsanguineus occisi
homicidam: non erit reus sanguinis. In vrbe enim
refugij sui manebit donec moriatur sacerdos magn⁹:
et postq̄ mortuus fuerit sacerdos magnus: reuerte-
tur occisor in terrā possessionis sue. Et erūt hec vobis
in decretū iudicij in gñationibus vr̄is in cunctis ha-
bitationibus vr̄is. Ois qui occiderit animā: p testes
occidatur homicida: et vnus testis non testificabit in
morte hominis. Et non accipietis pecuniā pro homi-
homicida q̄ est reus occisionis: sed occisione occidet.
Neq; accipiatis pecuniā ab eo qui fugit in vrbem re
fugij vt reuertatur et habitet in terra donec moriatur
sacerdos. Neq; cōtaminetis terrā in qua vos habita
tis: quia sanguis cōtaminat terrā: et terra nō expiabi
tur a sanguine innocente qui effusus est in ea nisi per
sanguinē eius qui effudit eum. Et non polluatis ter-
ram in qua vos habitatis: quia maiestas mea ma-
net in medio eius. Quia ego dñs: et maiestas mea ha
bitat in medio filiorum israel. Ca. 36.

Transla. Chal.

יתיה כנשתא לקרית שיזבותיה דערק לתמן ויתיב בה עד דימות כהנא רבא דרבי
יתיה במשח קודשא: ואם מיפק יפוק קטולא מן תחום קרית שיזבותיה דאיערוק
לתמן: וישכח יתיה גאל דמא מברא לתחום קרית שיזבותיה ויקטול גאל דמא ית
קטולא לית ליה דמא: ארי בקרית שיזבותיה יתיב עד דימות כהנא רבא ובתר דימות
כהנא רבא יתוב קטולא לארע אחסנתיה: ויהון אלין לכון לגזירת דין לדריכון בכל
מותבניכון: כל דיקטול נפש לפום סהדין יקטול ית קטולא וסהיד חד לא יסהיד
באנש לממת: ולא תקבלון ממון על אנש קטול דהוא חייב לאתקטלא ארי אתקטלא
יתקטל: ולא תקבלון ממון לדיערוק לקרית שיזבותיה למיתוב למיתב בארעא עד
דימות כהנא: ולא תחייבון ית ארעא דאתון יתבין בה ארי דמא הוא מחייב ית
ארעא ולארעא לא יתכפר על דם דאשתפיך בה אלהין בדם דאשדיה: ולא
תסאב ית ארעא דאתון יתבין בה דשכנתי שריא בגוה ארי אנא יי שכינתי שריא
בגו בני ישראל:

Ca. xxxvi.

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

A Et accesserũt pncipes familiaꝝ tribus fi-
καὶ προσῆλθον οἱ ἄρχοντες πατριᾶς φυλῆς υἱ-
liorum galaad filii machir filii manasse ex tribu fi-
ῶν γαλαὰδ υἱοῦ μαχὶρ υἱοῦ μανασσῆ ἐκ τῆς φυλῆς υἱ-
liorum ioseph: et locuti sũt corã moyse: et corã
ῶν ἰωσήφ, καὶ ἐλάλησαν ἔναντι μωυσῆ, καὶ ἔναντι
eleazar sacerdote: et corã principibus domorum fa-
ἐλεαζὰρ τοῦ ἱερέως, καὶ ἔναντι τῶν ἀρχόντων οἴκων πα-
miliarum filiorum israel. et dixerũt: dño nostro
τριῶν τῶν υἱῶν ἰσραήλ. καὶ εἶπαν, τῷ κυρίῳ ἡμῶν
precepit dñs reddere terrã heredi-
ἐνετείλατο κύριος ἀποδοῦναι τὴν γῆν τῆς κληρονομί-
tatis in sorte filiis israel. et dño pre-
ας ἐν κλήρῳ τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ. καὶ τῷ κυρίῳ συνέ-
cepit dñs dare hereditatem salphaad
ταξε κύριος δοῦναι τὴν κληρονομίαν σαλπαὰδ τοῦ
fratris nostri filiabus eius: et erũt vni
ἀδελφοῦ ἡμῶν ταῖς θυγατράσιν αὐτοῦ, καὶ ἔσονται ἑνὶ
tribuũ filiorum israel vxores: et auferetur
τῶν φυλῶν υἱῶν ἰσραὴλ γυναῖκες, καὶ ἀφαιρεθή-
sors earum de possessione pa-
B σεται ὁ κλῆρος αὐτῶν ἐκ τῆς κατασχέσεως τῶν πα-
trum nostrorum: et apponetur in hereditatẽ
τέρων ἡμῶν, καὶ προστεθήσεται εἰς τὴν κληρονομίαν
tribus: quibus fuerint vxores: et ex sor-
τῆς φυλῆς, οἷς ἂν γένωνται γυναῖκες, καὶ ἐκ τοῦ κλή-
te hereditatis nostre auferetur. si autẽ fuerit
ρου τῆς κληρονομίας ἡμῶν ἀφαιρεθήσεται. ἐὰν δὲ γένηται
ablatio filiorum israel: et addetur heredi-
ἡ ἀφαίρεσις τῶν υἱῶν ἰσραήλ, καὶ προστεθήσεται ἡ κληρο-
tas earum ad hereditatẽ tribus quibus
νομία αὐτῶν ἐπὶ τὴν κληρονομίαν τῆς φυλῆς οἷς ἐὰν
fuerint vxores: et ab hereditate tribus patrum
γένωνται γυναῖκες, καὶ ἀπὸ τῆς κληρονομίας φυλῆς πατέρων
nostrorum auferetur hereditas earum. et prece-
ἡμῶν ἀφαιρεθήσεται ἡ κληρονομία αὐτῶν. καὶ ἐνετείλα-
pit moyses filiis israel per preceptũ dñi:
το μωυσῆς τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ διὰ προστάγματος κυρίου,
dicens: sic tribus filiorum ioseph dicũt: hoc
λέγων, οὕτως φυλὴ υἱῶν ἰωσὴφ λέγουσι, τοῦτο τὸ
verbũ quod precepit dñs filiabus salphaad:
ῥῆμα ὃ συνέταξε κύριος ταῖς θυγατράσι σαλπαάδ,
C dicens: cui placuerit corã eis sint vxo-
λέγων, οὗ ἀρέσκει ἐναντίον αὐτῶν ἔστωσαν γυναῖ-
res: verũtamẽ de populo patris earum sint vxo-
κες, πλὴν ἐκ τοῦ δήμου τοῦ πατρὸς αὐτῶν ἔστωσαν γυ-
res: et nõ reuertetur hereditas
ναῖκες, καὶ οὐχὶ περιστραφήσεται κληρονομία τοῖς
filiis israel a tribu in tribũ: quia quilibet in hereditate
υἱοῖς ἰσραὴλ ἀπὸ φυλῆς ἐπὶ φυλήν, ὅτι ἕκαστος ἐν τῇ κληρονομίᾳ τῆς
tribus paterne adherebit filii israel: et omnis
φυλῆς τῆς πατρικῆς προσκολληθήσονται οἱ υἱοὶ ἰσραήλ, καὶ πᾶσα
filia propinqua hereditatẽ ex tribubus filiorum israel: vni
θυγάτηρ ἀγχιστεύουσα κληρονομίαν ἐκ τῶν φυλῶν υἱῶν ἰσραήλ, ἑνὶ

Trāsla.B.Hiero.

Accesserũt Ca.36. autem & principes familiarum galaad filii machir filii manasse de stirpe filiorum ioseph: locutiq; sũt moysi coram principibus israel: atq; dixerũt. Tibi dño nostro precepit dominus vt terram sorte diuideres filiis israel: & vt filiabus salphaad fratris nostri dares possessionẽ debitã patri: quas si alterius tribus hoies vxores acceperint: sequetur possessio sua & translata ad aliam tribum de nostra hereditate minuetur: atq; ita fiet vt cũ iubileus .i. quinquagesimus annus remissionis aduenerit: cõfundatur sortium distributio: & aliorũ possessio ad alios trãseat. Respondit moyses filiis israel & domino precipiente ait. Recte tribus filiorum ioseph locuta ẽ: & hec lex super filiabus salphaad a domino promulgata est. Nubãt quibus volunt: tãtũ vt sue tribus hominibus: ne commisceatur possessio filiorum israel de tribu in tribum. Omnes enim viri ducẽt vxores de tribu & cognatione sua: & cũcte femine

Tex.Heb. Nu. Ca.xxxvi.

וַיִּקְרְבוּ רָאשֵׁי הָאָבוֹת
לְמִשְׁפַּחַת בְּנֵי גִלְעָד בֶּן מָכִיר בֶּן
מְנַשֶּׁה מִמִּשְׁפְּחֹת בְּנֵי יוֹסֵף
וַיְדַבְּרוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה וְלִפְנֵי
הַנְּשִׂאִים רָאשֵׁי אָבוֹת לִבְנֵי
יִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמְרוּ אֶת אֲדֹנִי צִוָּה
יְהוָה לָתֵת אֶת הָאָרֶץ בְּנַחֲלָה
בְּגוֹרָל לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וַאדֹנִי צֻוָּה
בַיהוָה לָתֵת אֶת נַחֲלַת צְלָפְחָד אָחִינוּ
לִבְנֹתָיו: וְהָיוּ לְאֶחָד מִבְּנֵי שִׁבְטֵי בְנֵי
יִשְׂרָאֵל לְנָשִׁים וְנִגְרְעָה נַחֲלָתָן
מִנַּחֲלַת אֲבֹתֵינוּ וְנוֹסַף עַל נַחֲלַת
הַמַּטֶּה אֲשֶׁר תִּהְיֶינָה לָהֶם וּמִגֹּרַל
נַחֲלָתֵנוּ יִגָּרֵעַ: וְאִם יִהְיֶה הַיֹּבֵל לִבְנֵי
יִשְׂרָאֵל וְנוֹסְפָה נַחֲלָתָן עַל נַחֲלַת
הַמַּטֶּה אֲשֶׁר תִּהְיֶינָה לָהֶם וּמִנַּחֲלַת
מַטֵּה אֲבֹתֵינוּ יִגָּרַע נַחֲלָתָן: וַיְצַו
מֹשֶׁה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל פִּי יְהוָה
לֵאמֹר כֵּן מַטֵּה בְנֵי יוֹסֵף דֹּבְרִים: זֶה
הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה לִבְנוֹת
צְלָפְחָד לֵאמֹר לַטּוֹב בְּעֵינֵיהֶם
תִּהְיֶינָה לְנָשִׁים אַךְ לְמִשְׁפַּחַת מַטֵּה
אֲבִיהֶם תִּהְיֶינָה לְנָשִׁים: וְלֹא תִסֹּב
נַחֲלָה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל מִמַּטֶּה אֶל
מַטֶּה כִּי אִישׁ בְּנַחֲלַת מַטֵּה אֲבֹתָיו
יִדְבְּקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וְכָל בַּת יֹרֶשֶׁת
נַחֲלָה מִמַּטּוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְאֶחָד

Primitiua heb.

Ca.xxxvi.
קָרַב
שָׁפָה
דָּבַר צָוָה
אָמַר
נָתַן
גָּרַל
אָח
הָיָה
נָשָׁה גָּרַע
יָסַף
נָטָה
יָסַף
צָוָה
פֶּה
בָּנָה
הָיָה נָשָׁה נָטָה
הָיָה סָבַב
דָּבַק

Transla.Chal.

וקריבו רישי אבהתא לזרעית בני גלעד בר מכיר בר מנשה מזרעית בני יוסף ומלילו
קדם משה וקדם רברביא רישי אבהתא לבני ישראל: ואמרו ית רבוני פקיד יי
למיתן ית ארעא באחסנא בעדבא לבני ישראל ורבוני אתפקד במימרא דיי למתן
ית אחסנת צלפחד אחונא לבנתיה: ויהוין לחד מבני שבטי בני ישראל לנשין
ותתמנע אחסנתהן מאחסנת אבהתנא ותתוסף על אחסנת שבטא דיהוין להון ומעדבא
אחסנתנא יתמנע: ואם יהי יובלא לבני ישראל ותתוסף אחסנתהן על אחסנת שבטא
דיהוין להון ומאחסנת שבטא דאבהתנא יתמנע אחסנתהן: ופקיד משה ית בני ישראל
על מימרא דיי למימר יאות שבטא דבני יוסף ממללין: דין פתגמא דפקיד יי לבנת
צלפחד למימר לדתקן בעיניהן יהוין לנשין ברם לזרעית שבטא דאבוהן יהוין
לנשין: ולא תסחר אחסנא לבני ישראל משבטא לשבטא ארי גבר באחסנת שבטא
דאבהתוהי ידבקון בני ישראל: וכל ברתא מירתת אחסנא משבטיא דבני ישראל לחד

Interp.chal.

Accesserũt autẽ principes patrũ familiarũ filiorum galaad filii machir filii manasse de cognatione filiorum ioseph: et locuti sunt corã moyse et corã ducibus et principibus patrũ filiorum israel: atq; dixerunt. Dñs meus precepit vt daretur terra per sortẽ in possessionem filiis israel: et dño meo mandatũ est per verbum dñi vt daret possessio salphaad fratris nostri filiabus eius. Eruntq; vxores alicui de filiis tribuũ filiorum israel: et minuetur possessio earũ a possessione patrum nostrorum: et addetur ad possessionẽ tribus cui fuerint vxores: et de sorte hereditatis nostre minuetur. Et cum fuerit iubileus filiis israel: addetur possessio earũ ad possessionẽ tribus cui fuerint vxores: et de possessione tribus patrũ nostrorum minuetur possessio earũ. Precepitq; moyses filiis israel iuxta verbũ dñi dicens. Recte tribus filiorum ioseph loquitur. Hic est sermo quem precepit dñs super filiabus salphaad dicens. Quibus placuerit in oculis suis sint vxores: verũtamẽ hominibus cognationis tribus patris sui sint vxores. et nõ transferatur hereditas filiorum israel de tribu in tribũ: sed singuli possessioni tribus patrũ suorum adherebũt filii israel. et omnis filia heres possessionis de tribu filiorum israel vni

Primitiua chal.

ראש
רבב רבב
נתן חסן פקד
אמר הוה אחד
נשה מנע יסף
אמר מלל בנה
תקן
סחר
דבק בר ירת

Prĩtiua heb. | Ter. Heb. | Deut. Ca.i.

ממשפחת מטה אביה תהיה — היה
לאשה למען יירשו בני ישראל — ירש
איש נחלת אבתיו׃ ולא תסב
נחלה ממטה למטה אחר כי איש
בנחלתו ידבקו מטות בני ישראל׃
כאשר צוה יהוה את משה
כן עשו בנות צלפחד׃ ותהיינה — עשה היה
מחלה תרצה וחגלה ומלכה
ונעה בנות צלפחד לבני
דדיהן לנשים׃ ממשפחת בני — דוד
מנשה בן יוסף היו לנשים ותהי — היה
נחלתן על מטה משפחת אביהן׃
אלה המצות והמשפטים אשר — צוה שפט
צוה יהוה ביד משה אל בני
ישראל בערבת מואב על ירדן
ירחו׃

Ca.i.

אלה הדברים אשר דבר משה אל
כל ישראל בעבר הירדן במדבר — דבר
בערבה מול סוף בין פארן ובין
תפל ולבן וחצרת ודי זהב׃ אחד
עשר יום מחרב דרך הר שעיר עד
קדש ברנע׃ ויהי בארבעים שנה — היה רבע
בעשתי עשר חדש באחד לחדש
דבר משה אל בני ישראל ככל
אשר צוה יהוה אתו אלהם׃
אחרי הכתו את סיחן מלך — נכה

Trãsla. B. Hiero.

de eadẽ tribu maritos accipiẽt: vt hereditas permaneat in familiis: nec sibi misceantur tribus: sed ita maneant vt a domino separate sunt. Feceruntq; filie salphaad: vt sibi fuerat impatũ: & nupserũt maala & thersa & egla & melcha & noa filiis patrui sui de familia manasse: qui fuit filius ioseph: & possessio q̃ illis fuerat attributa mãsit i tribu & familia patris earũ. Hec sunt mãdata atq; iudicia q̃ mãdauit dñs p manũ moysi ad filios israel in cãpestribus moab supra iordanẽ contra hiericho.

Explicit liber Nũeri. Incipit liber Elle addebarim qui Deuteronomiũ prenotatur. Ca.i.

Hec sunt verba q̃ locutus ẽ moyses ad oẽm israel trãs iordanẽ i solitudie campestri cõtra mare rubrũ iter pharã & thofel & labã & aseroth: vbi auri est plurimũ: vndeci dieb de oreb p viã mõtis seir vsq; cadesbarne. Quadragesimo anno vndecimo mense primo die mensis locutus est moyses ad filios israel omnia que preceperat illi dominus: vt diceret eis: postq̃ percussit seõ regem

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina

cor q̃ ex populo patris sui erũt vxo-
τῶν ἐκ τοῦ δήμου τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἔσονται γυ-
res: vt ꝓpinqui sint filii israel quilibʒ
ναῖκες, ἵνα ἀγχιστεύσωσιν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἕκαστος τὴν
hereditatẽ paternã suã: ⁊ nõ circũ
κληρονομίαν τὴν πατρικὴν αὐτοῦ, καὶ οὐ περιστρα-
ueniet hereditas ex tribu in tribũ aliã: sed
φήσεται κλῆρος ἐκ φυλῆς ἐπὶ φυλὴν ἑτέραν, ἀλ-
quilibet in hereditate sua adherebũt
λ' ἕκαστος ἐν τῇ κληρονομίᾳ αὐτοῦ προσκολληθήσονται
filii israel. quẽadmodũ ꝓcepit dñs ad moy-
υἱοὶ ἰσραήλ. ὃν τρόπον συνέταξε κύριος πρὸς μω- D
sen: sic fecerũt filie salphaad. ⁊
σῆν, οὕτως ἐποίησαν θυγατέρες σαλπαάδ. καὶ
fuerũt maala ⁊ thersa ⁊ egla ⁊ mel-
ἐγένοντο μααλὰ καὶ θερσὰ καὶ ἐγλὰ καὶ μελ-
cha ⁊ noa filie salphaad: cõsobrinis
χὰ καὶ νουὰ θυγατέρες σαλπαάδ, τοῖς ἀνεψιοῖς
suis de populo manasse filiorũ ioseph fue-
αὐτῶν ἐκ τοῦ δήμου μανασσῆ υἱῶν ἰωσὴφ ἐγεν-
rũt vxores. ⁊ fuit hereditas earũ
ήθησαν γυναῖκες. καὶ ἐγενήθη ἡ κληρονομία αὐτῶν
in tribu populi patris sui. hec
ἐπὶ τὴν φυλὴν δήμου τοῦ πατρὸς αὐτῶν. αὗται αἱ
ꝓcepta ⁊ iustificationes ⁊ iudicia: q̃
ἐντολαὶ καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα, ἃ
ꝓcepit dñs in manu moysi filiis israel
ἐνετείλατο κύριος ἐν χειρὶ μωυσῆ τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ
in occidente moab in iordane cõtra hiericho.
ἐπὶ δυσμῶν μωὰβ ἐπὶ τοῦ ἰορδάνου κατὰ ἱεριχώ.

Explicit liber Numeri.

Incipit liber Deuteronomiũ. Ca.i.

Hec vba q̃ locut' ẽ moyses omni
Οὗτοι οἱ λόγοι οὓς ἐλάλησε μωυσῆς παντὶ A
israel trans iordanẽ in deserto ad occi-
ἰσραὴλ πέραν τοῦ ἰορδάνου ἐν τῇ ἐρήμῳ πρὸς δυσ-
dẽtẽ prope rubrũ mare inter pha-
μαῖς πλησίον τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης ἀναμέσον φα-
rã thophel ⁊ labã ⁊ aseroth ⁊ aurifodinas:
ρὰν τοφὸλ καὶ λοβὸν καὶ αὐλὼν καὶ καταχρύσεα,
vndecim dierʒ ex oreb via sup mõtẽ seir vsq; ad ca-
ἕνδεκα ἡμερῶν ἐκ χωρὴβ ὁδὸς ἐπ' ὄρος σηεὶρ ἕως κα-
des barne. ⁊ factũ ẽ in quadragesimo ãno in
δὴς βαρνή. καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ ἔτει ἐν
vndecimo mẽse pria mẽsis: locut' ẽ moy-
τῷ ἑνδεκάτῳ μηνὶ μιᾷ τοῦ μηνός, ἐλάλησε μωυ-
ses ad oẽs filios israel iuxta oia q̃cũq;
σῆς πρὸς πάντας υἱοὺς ἰσραὴλ κατὰ πάντα ὅσα
precepit ei dñs ad illos postq̃ p-
ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος πρὸς αὐτούς μετὰ τὸ πα-
cussit seõ regẽ
τάξαι τὸν σηὼν βασιλέα

Transla. Chal.

מזרעית שבטא דאבוהא תהי לאנתו בדיל דירתון בני ישראל גבר אחסנת אבהתוהי׃
ולא תסחר אחסנתא משבטא לשבטא אוחרנא ארי גבר באחסנתיה ידבקון שבטיא
דבני ישראל׃ כמא דפקיד יי ית משה כן עבדא בנת צלפחד׃ והואה מחלה תרצה
וחגלה ומלכה ונעה בנת צלפחד לבני אחבוהן לנשין׃ מזרעית בני מנשה בר יוסף
הואה לנשין והות אחסנתהן על שבטא דזרעית אבוהן׃ אלין פקודיא ודיניא דפקיד
יי ית משה לבני ישראל במישריא דמואב על ירדנא דירחו׃

Ca.i.

אלין פתגמיא דמליל משה עם כל ישראל בעברא דירדנא אוכח
יתהון על דחבו במדברא ועל דארגיזו במישרא לקבל ים סוף בפארן אתפלו על מנא
ובחצרות ארגיזו על בשרא ועל דעבדו עגל דדהב׃ מהלך חד עשר יומין מחורב אורח
טורא דשעיר עד רקם גיאה׃ והוה בארבעין שנין בחד עשר ירחא בחד לירחא מליל
משה עם בני ישראל ככל דפקיד יי יתיה להון׃ בתר דמחא ית סיחון מלכא

Prĩtiua chal.

היה אנתא
היה
שרא
יכח
חוב דהב רגז
תפל הלך
אחד רבע שנה

Interp. chal.

de familia tribus patris sui sit in vxorẽ: vt hereditẽt filii israel singuli possessionẽ patrũ suorũ: ⁊ nõ trãsferat possessio de vna tribu i aliã tribũ: sed vnusquisq; tribuũ filiorũ israel adhereat possessioni sue. sicut preceperat dñs mosi ita fecerũt filie salphaad. Et fuerũt in vxores maala ⁊ thersa ⁊ egla ⁊ melcha ⁊ noa filie salpaad filiis patrui sui in cognatiõe filiorũ manasse filii ioseph fuerũt in vxores: ⁊ fuit possessio earũ in tribu familie patris earũ. Hec sunt precepta ⁊ iudicia que mandauit dñs per moysen filiis israel in cãpestribus moab iuxta iordanẽ hiericho. Explicit liber numeri.

Incipit liber deuteronomiũ. Ca.i.

Hec sunt verba q̃ locutus est moyses cũ omni israel trans iordanẽ: corripuit eos eo q̃ peccauerũt in deserto: ⁊ q̃ irritauerũt deũ in cãpestrib' cõtra mare rubrũ: ⁊ i pharã vbi murmurati sũt aduersus mãna: et in aseroth vbi irritauerũt deũ sup carnes: ⁊ i eo q̃ fecerũt vitulũ aureũ. Iter vndecim dierũ est de oreb p viam montis seir vsq; ad cades barne. Et factũ est in q̃dragesimo anno in vndecimo mẽse pmo die mẽsis: locutus est moyses cum filiis israel iuxta oia que preceperat dñs vt diceret eis. Postq̃ pcussit seon regẽ

amorreoꝝ qui habitauit in eſebō: ⁊ og re
ἀμορραίων τὸν κατοικήσαντα ἐν ἐσεβὼν, καὶ ὤγ βα
gem baſan qui habitauit in aſtaroth ⁊ in
σιλέα τῆς βασὰν τὸν κατοικήσαντα ἐν ἀσταρὼθ καὶ ἐν
edrai trās iordanē in tra moab: ce
ἐδραῒν ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου ἐν γῇ μωάβ, ἤρξα
pit explanare moyſes legē hanc: dicēs: do
το διασαφῆσαι μωυσῆς τὸν νόμον τοῦτον, λέγων, κύ
min⁹ deus nr̄ locut⁹ ē nobis in choreb: dicēs: ſuf
ριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν χωρὴβ, λέγων, ἱκα
ficiat vobis habitare in mōte hoc. reuerti
νούσθω ὑμῖν κατοικεῖν ἐν τῷ ὄρει τούτῳ. ἐπιστρέ
mini ⁊ diſcedite vos ⁊ ingredimini in mōtē
ψατε καὶ ἀπάρατε ὑμεῖς καὶ εἰσπορεύεσθε εἰς ὄρος
amorreoꝝ: ⁊ ad oēs circūhitatores araba
ἀμορραίων, καὶ πρὸς πάντας τοὺς περιοίκους ἀραβὰ,
in mōtē ⁊ cāpū ⁊ ad meridiē ⁊ maritimā trā
εἰς ὄρος καὶ πεδίον καὶ πρὸς λίβα καὶ παραλίαν γῆν
chananeoꝝ ⁊ antilibanō vſq; ad flumē
χαναναίων καὶ ἀντιλίβανον ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ
magnū flumē euphratē. en tradidi
μεγάλου ποταμοῦ εὐφράτου. ἴδετε παραδέδωκα
corā vobis trā: ingredietes poſſidete
ἐνώπιον ὑμῶν τὴν γῆν, εἰσπορευθέντες κληρονομήσατε
trā: q̄ iurauit prībus vr̄is abraam
τὴν γῆν, ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν ὑμῶν τῷ ἀβραὰμ
B ⁊ iſaac ⁊ iacob dare eis ⁊
καὶ τῷ ἰσαὰκ καὶ τῷ ἰακὼβ δοῦναι αὐτοῖς καὶ τῷ
ſemini eoꝝ poſt eos. ⁊ dixi ad vos in
σπέρματι αὐτῶν μετ' αὐτούς. καὶ εἶπον πρὸς ὑμᾶς ἐν
tēpore illo: dicēs: nō potero ſolus ferre
τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγων, οὐ δυνήσομαι μόνος φέρειν
Exo. 18.c. vos: dn̄s deus vr̄ multiplicauit vos. ⁊ ecce eſtis ho
ὑμᾶς, κς ὁ θς ὑμῶν ἐπλήθυνεν ὑμᾶς. καὶ ἰδοὺ ἐστὲ τὴν
die ſicut aſtra celi multitudie. dn̄s de⁹
σήμερον ὡσεὶ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει. κς ὁ θς
prīuꝫ vr̄oꝝ addat vobis vt ſtis millies pluri
τῶν πατέρων ὑμῶν προσθείη ὑμῖν ὡς ἐστὲ χιλιοπλασί
es: ⁊ bn̄dicat vobis ſicut locutus ē vobis.
ως, καὶ εὐλογήσαι ὑμᾶς καθότι ἐλάλησεν ὑμῖν.
quō potero ſolus ferre laborē vr̄m ⁊
πῶς δυνήσομαι μόνος φέρειν τὸν κόπον ὑμῶν καὶ τὴν
pondus vr̄m ⁊ iurgia vr̄a. date ex
ὑπόστασιν ὑμῶν καὶ τὰς ἀντιλογίας ὑμῶν. δότε ἑαυ
vobis viros ſapiētes ⁊ gnaros ⁊ itelligētes
τοῖς ἄνδρας σοφοὺς καὶ ἐπιστήμονας καὶ συνετοὺς
in trib⁹ vr̄as: ⁊ ſtatuā eos ſup
εἰς τὰς φυλὰς ὑμῶν, καὶ καταστήσω αὐτοὺς ἐφ' ὑ
vos duces vr̄os. ⁊ rn̄diſtis mihi: ⁊ di
μᾶς ἡγουμένους ὑμῶν. καὶ ἀπεκρίθητέ μοι, καὶ εἶ
xiſtis: bonū ꝟbū qđ locutus es
πατε, καλὸν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησας

ammorreorū: qui habitauit in eſebon oooooo & og regē baſan: qui manſit oooooooooooooooo in aſtaroth & in edrai trans iordanem oooooo in terra moab. Cepitq; moyſes explanare legem & dicere. Dominus oooooooooooooooooooo deus noſter locutus ē ad nos in oreb dicens. Sufficit vobis q̄ ī hoc monte manſiſtis. Reuertimini & venite ad mōtē ammorreorū, & ad cetera q̄ ei ꝓxima ſunt cāpeſtria atq; mōtana & hūiliora loca contra meridiē & iuxta littus maris terrā chananeorū & libani vſq; ad flumē magnū eufratē. en īquit tradidi vobis. Ingredimini & poſſidete eam: ſuper quam iurauit dn̄s patribus veſtris abraam iſaac oooooooo & iacob: vt daret illam eis & ſemini eorum oo poſt eos. Dixiq; vobiſ illo in tempore. ooooooo Non poſſum ſolus ooo ooooooooooooooooooooooooo ſuſtinere vos: quia dominus deus veſter multiplicauit vos: & eſtis hodie ſicut ſtelle ooooo celi plurimi. Dn̄s, deus patrū veſtrorum addat ad hunc numerum multa milia: oooooooooooo & bn̄dicat vobis ſicut locutus eſt. ooooooooooooo Nō valeo ſolus negocia veſtra ſuſtinere & pōdus & iurgia. Date ex vobis viros ſapiētes & gnaros quorū cōuerſatio ſit ꝓbata ī tribub⁹ veſtris: vt ponā eos vobis principes. Tunc rn̄diſtis mihi. Bona res ē quam vis oooooooooooooo

הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר יוֹשֵׁב בְּחֶשְׁבּוֹן | יָשַׁב
וְאֵת עוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן אֲשֶׁר יוֹשֵׁב
בְּעַשְׁתָּרֹת בְּאֶדְרֶעִי: בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן
בְּאֶרֶץ מוֹאָב הוֹאִיל מֹשֶׁה בֵּאֵר | יָאַל
אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת לֵאמֹר: יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ דִּבֶּר אֵלֵינוּ בְּחֹרֵב לֵאמֹר
רַב לָכֶם שֶׁבֶת בָּהָר הַזֶּה: פְּנוּ וּסְעוּ | יָשַׁב פָּנָה נָסַע
לָכֶם וּבֹאוּ הַר הָאֱמֹרִי וְאֶל כָּל | בוֹא
שְׁכֵנָיו בָּעֲרָבָה בָהָר וּבַשְּׁפֵלָה
וּבַנֶּגֶב וּבְחוֹף הַיָּם אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי
וְהַלְּבָנוֹן עַד הַנָּהָר הַגָּדֹל נְהַר פְּרָת:
רְאֵה נָתַתִּי לִפְנֵיכֶם אֶת הָאָרֶץ | נָתַן פָּנָה
בֹּאוּ וּרְשׁוּ אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע | בוֹא יָרַשׁ שָׁבַע
יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק
וּלְיַעֲקֹב לָתֵת לָהֶם וּלְזַרְעָם | נָתַן
אַחֲרֵיהֶם: וָאֹמַר אֲלֵכֶם בָּעֵת
הַהִוא לֵאמֹר לֹא אוּכַל לְבַדִּי | יָכֹל בָּדַד
שְׂאֵת אֶתְכֶם: יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הִרְבָּה | נָשָׂא רָבָה
אֶתְכֶם וְהִנְּכֶם הַיּוֹם כְּכוֹכְבֵי | הִנֵּה כָּכַב
הַשָּׁמַיִם לָרֹב: יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵכֶם | רָבַב
יֹסֵף עֲלֵיכֶם כָּכֶם אֶלֶף פְּעָמִים
וִיבָרֵךְ אֶתְכֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָכֶם: | בָּרַךְ
אֵיכָה אֶשָּׂא לְבַדִּי טָרְחֲכֶם וּמַשַּׂאֲכֶם | כָּשָׁא נָשָׂא
וְרִיבְכֶם: הָבוּ לָכֶם אֲנָשִׁים חֲכָמִים | רוּב יָהַב
וּנְבֹנִים וִידֻעִים לְשִׁבְטֵיכֶם | בִּין
וַאֲשִׂימֵם בְּרָאשֵׁיכֶם: וַתַּעֲנוּ אֹתִי | שׂוּם עָנָה
וַתֹּאמְרוּ טוֹב הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ | אָמַר

Tranſl.Chal.

דאמוראה דיתיב בחשבון וית עוג מלכא דמתנן דיתיב בעשתרות באדרעי בעברא
דירדנא בארעא דמואב שרי משה פריש ית אולפן אוריתא הדא למימר ייי
אלהנא מליל עמנא בחורב למימר סגי לכון דיתבתון בטורא הדין אתפנו וטולו
לכון ועולו לטורא דאמוראה ולכל מגירוהי במישרא בטורא בשפלתא ובדרומא
ובספר ימא ארע כנענאה ולבנן עד נהרא רבא נהרא פרת: חזו דיהבית קדמיכון ית
ארעא עולו ואחסינו ית ארעא דקיים ייי לאבהתכון לאברהם ליצחק וליעקב למתן
להון ולבניהון בתריהון: ואמרית לכון בעדנא ההיא למימר לית אנא יכיל בלחודי
לסוברא יתכון: ייי אלהכון אסגי יתכון והא איתכון יומא דין ככוכבי שמיא למסגי:
אלהא דאבהתכון יוסף עליכון כותכון אלף זמנין ויברך יתכון כמא דמליל לכון: איכדין
אסובר בלחודי טרחכון ועסקיכון ודינכון: הבו לכון גברין חכימין וסוכלתנין ומדעין
לשבטיכון ואמנינון רישין עליכון: ואתיבתון יתי ואמרתון תקין פתגמא דמלילתא

Interp.chal.

amorreoꝝ qui habitabat in eſebon: ⁊ og regē baſan qui hītabat in aſtharot in edrai. Trans iordanē in terra moab cepit moyſes explanare doctrinā legis huiꝰ: dicēs. Dn̄s deus nr̄ locutꝰ eſt nobiſcū in oreb dicens. Sufficit vobis q̄ manſiſtis in hoc mōte. Reuertimini ⁊ mouete caſtra vr̄a ⁊ igredimini in mōtē amorrei ⁊ in oīa vicinia eius q̄ ſunt in cāpeſtribꝰ ⁊ in mōte et in hūilioribꝰ locis ⁊ in auſtro ⁊ in portubus maris in terrā chananeoꝝ ⁊ libani vſq; ad fluuiū magnū qui eſt fluuiꝰ euphrates. videte q̄ tradidi terrā in cōſpectu vr̄o. Ingredimini ⁊ poſſidete terram ſup quā iurauit dn̄s patribus vr̄is abrahā iſaac ⁊ iacob vt daret eam illis ⁊ filijs eoꝝ poſt eos. et dixi vobis in tp̄e illo dicens. Non poſſum ego ſolus ſuſtinere vos. dn̄s deus veſter multiplicauit vos: ⁊ ecce vos eſtis hodie ſicut ſtelle celi in multitudine. Dn̄s deꝰ patrū vr̄oꝝ addat ſup vos millies ſup id qđ nūc eſtis: ⁊ benedicat vobis ſicut locutus eſt vobis. quomodo ſuſtinebo ego ſolus laborē veſtrū ⁊ negocia veſtra ⁊ iudicia vr̄a. Date ex vobis viros ſapientes ⁊ prudētes ⁊ ſcientes in tribubus vr̄is: ⁊ conſtituā eos principes ſup vos. et reſpōdiſtis mihi atq; dixiſtis. Rectū eſt verbū qđ locutꝰ es

Primitiua chal.

יתב
שרא אמר
סגא פנה נטל
גור שרא
רבב חזה
חסן קום יהב
יכל סבא
כוב
סבר דון יהב
ידע מנה תוב

Tex. Heb. (Primitiua heb.)

לעשות: ואקח את ראשי (קשה לקח)
שבטיכם אנשים חכמים וידעים
ואתן אותם ראשים עליכם (נתן את)
שרי אלפים ושרי מאות ושרי (שור מאה)
חמשים ושרי עשרת ושטרים
לשבטיכם: ואצוה את שפטיכם (צוה)
בעת ההוא לאמר שמע בין
אחיכם ושפטתם צדק בין איש (אח)
ובין אחיו ובין גרו: לא תכירו (גור נכר)
פנים במשפט כקטן כגדל (פנה שפט)
תשמעון לא תגורו מפני איש כי (שמע גור)
המשפט לאלהים הוא והדבר
אשר יקשה מכם תקרבון אלי (קשה קרב)
ושמעתיו: ואצוה אתכם בעת
ההוא את כל הדברים אשר
תעשון: ונסע מחרב ונלך את כל (עשה ילך)
המדבר הגדול והנורא ההוא (דבר גדל ירא)
אשר ראיתם דרך הר האמרי (ראה)
כאשר צוה יהוה אלהינו אתנו
ונבא עד קדש ברנע: ואמר (בוא)
אלכם באתם עד הר האמרי אשר
יהוה אלהינו נתן לנו: ראה נתן
יהוה אלהיך לפניך את הארץ
עלה רש כאשר דבר יהוה אלהי (ירש)
אבתיך לך אל תירא ואל תחת: (ירא חתת)
ותקרבון אלי כלכם ותאמרו (קרב אמר)
נשלחה אנשים לפנינו ויחפרו (שלח פנה חפר)

Trāsla. B. Hiero.

facere. Tulique de tribubus vestris viros sapientes & nobiles: & constitui eos principes tribunos & centuriones & quinquagenarios ac decanos: qui docerent vos singula. Precepique eis dicens. Audite illos: & quod iustū est iudicate. Siue ciuis sit ille siue peregrinus: nulla erit distantia personarū. Ita paruum audietis vt magnum. nec accipietis cuiusquam personam: quia dei iudicium est. Quod si difficile vobis visum aliquid fuerit: referte ad me: & ego audiā. Precepique omnia que facere deberetis. Profecti aūt de oreb trāsiuimus per heremū terribilē & maximā solitudinē: quam vidistis per viam montis ammorrei: sicut preceperat dominus deus noster nobis. Cumque venissemus in cadesbarne: dixi vobis. Venistis ad mōtē ammorrei: quem dn̄s deus noster daturus est nobis. Vide terrā quā dn̄s deus tuus dabit tibi. Ascende & posside eā sicut locutus ē dn̄s deus patrum tuorum tuis. Noli timere: nec quicquam paueas. Et accessistis ad me omnes atque dixistis: Mittamus viros qui considerent

Trāsla. Grc. lxx. cū interp. latina.

facere. & accepi ex vobis viros sapiētes &
ποιῆσαι. καὶ ἔλαβον ἐξ ὑμῶν ἄνδρας σοφοὺς καὶ
gnaros & intelligētes in trib' vřas: &
ἐπιστήμονας καὶ συνετοὺς εἰς τὰς φυλὰς ὑμῶν, καὶ
statui eos preesse inter vos tribunos
κατέστησα αὐτοὺς ἡγεῖσθαι ἐφ' ὑμῶν χιλιάρχους
& centuriones & quinquagenarios & decu
καὶ ἑκατοντάρχους καὶ πεντηκοντάρχους καὶ δεκα
riones & magistros iudicib' ve C
δάρχους καὶ γραμματοεισαγωγεῖς τοῖς κριταῖς ὑ
stris. & precepi iudicib' vřis in tē
μῶν. καὶ ἐνετειλάμην τοῖς κριταῖς ὑμῶν ἐν τῷ και Iosi. 7. c
pore illo: dicens: audite inter fres
ρῷ ἐκείνῳ, λέγων, διακούετε ἀναμέσον τῶν ἀδελ 2. Para. 19. c.
vros: & iudicate iuste inter virū
φῶν ὑμῶν, καὶ κρίνετε δικαίως ἀναμέσον ἀνδρὸς
& inter frēm ei' & inter ad
καὶ ἀναμέσον ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ ἀναμέσον προσ
uenā eius. nō cognoscetis faciē in iu Leui. 19.
ηλύτου αὐτοῦ. οὐκ ἐπιγνώσεσθε πρόσωπον ἐν κρί
dicio: scdm paruū & magnū iudicabis: nō Ephe. 6.
σει, κατὰ τὸν μικρὸν καὶ τὸν μέγαν κρινεῖς, οὐ μὴ Collo. 3. d.
vilitingues faciē hois: quia iudiciū Roma. 10.
ὑποστείλῃς πρόσωπον ἀνθρώπου, ὅτι ἡ κρίσις τοῦ
dei est. & vbū qd durū fuerit: feretis il
θεοῦ ἐστί. καὶ τὸ ῥῆμα ὃ ἐὰν σκληρὸν ᾖ, ἀνοίσετε αὐ
lud ad me a vobis: & audiā illud. & pre
τὸ ἐπ' ἐμὲ ἀφ' ὑμῶν, καὶ ἀκούσομαι αὐτό. καὶ ἐνε
cepi vobis in tēpore illo oia vba
τειλάμην ὑμῖν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ πάντας τοὺς λόγους
q̄ facietis. & pfecti ex oreb trāsiui
οὓς ποιήσετε. καὶ ἀπάραντες ἐκ χωρὴβ ἐπορεύθη
mus oē desertū magnū & terribile
μεν πᾶσαν τὴν ἔρημον τὴν μεγάλην καὶ τὴν φοβερὰν
illud: qd vidistis p viā mōtis amorrei: sicut
ἐκείνην, ἣν ἴδετε ὁδὸν τοῦ ὄρους τοῦ ἀμορραίου, καθότι
pcepit dn̄s deus nř nobis: & venim' vsqad
ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἡμῖν, καὶ ἤλθομεν ἕως
cades barne. & dixi ad vos: venistis vsq ad mō
καδὴς βαρνή. καὶ εἶπα πρὸς ὑμᾶς, ἤλθετε ἕως τοῦ ὄ
tez amorrei: quē dn̄s deus vř dat
ρους τοῦ ἀμορραίου, ὃ ὁ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσιν
vobis. ecce tradidit vobis dn̄s deus vř
ὑμῖν. ἴδετε παραδέδωκεν ὑμῖν κς ὁ θεὸς ὑμῶν
ante faciē vřaz trā: ascēdētes possidē
πρὸ προσώπου ὑμῶν τὴν γῆν, ἀναβάντες κληρονομή
te quēadmodū dixit dn̄s deus pčum D
σατε ὃν τρόπον εἶπε κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων
vřoz vobis. ne timeatis neqz formidetis. & accessi
ὑμῶν ὑμῖν. μὴ φοβεῖσθε μηδὲ δειλιάσητε. καὶ προσήλ
stis ad me oēs vos: & dixistis: mittamus
θετέ μοι πάντες ὑμεῖς, καὶ εἴπατε, ἀποστείλωμεν
viros priores nobis: & cōsiderent
ἄνδρας προτέρους ἡμῶν, καὶ ἐφοδευσάτωσαν

Transla. Chal.

למעבד: ודברית ית רישי שבטיכון גוברין חכימין ומנדען ומניתי יתהון רישין
עליכון רבני אלפין ורבני מאותא רבני חמשין ורבני עשורתא וסרכין לשבטיכון:
ופקדית ית דיניכון בעדנא ההוא למימר שמעו בין אחוכון ותדינון קושטא בין
גבר ובין אחוהי ובין גיוריה: לא תשתמודעון אפין בדינא מלי זעירא כרבא תשמעון
לא תדחלון מקדם אנש ארי דינא דיי הוא ופתגמא דיקשה מנכון תקרבון לותי
ואשמעיניה: ופקדית יתכון בעדנא ההיא ית כל פתגמיא דתעבדון: ונטלנא מחורב
והליכנא ית כל מדברא רבא ודחילא ההוא דחזיתון אורח טורא דאמוראה כמא
דפקיד יי אלהנא יתנא ואתינא עד רקם גיאה: ואמרית לכון אתיתון עד טורא
דאמוראה דיי אלהנא יהיב לנא: חזי דיהב יי אלהך קדמך ית ארעא סק אחסין כמא
דמליל יי אלהא דאבהתך לך לא תדחל ולא תתבר: וקריבתון לותי כולכון ואמרתון
נשלח גברין קדמנא ויאללון

Primitiua. chal. (עבד ראש מנה / רבב מאה עשר / דון אמר דון / גור שבע רחל / מלל רבב שמע / קשה מן קרב / עבד דבר חזה / אתא / נפק חסן / רחל תבר / שלח אלל)

Interp. chal.

vt faciamus. et tuli principes tribuū vestrarū viros sapiētes & scientes: & cōstitui eos principes sup vos tribunos & centuriones & quinquagenarios & decuriones et prefectos in tribubus vestris. & precepi iudicibus vestris in tēpore illo dicens. Audite inter fratres vestros: & iudicate recte inter virū & inter fratrē suū & inter peregrinū. non accipiatis personam in iudicio Verba parui audietis sicut verba magni: ne timeatis a facie hois: qm̄ iudicium dei est: & rem que fuerit vobis difficilis referetis ad me & audiā illā. Precepique vobis in tēpore illo omnia verba que facere deberetis. Et profecti sumus de oreb: & ambulauimus per omne desertum illud magnum & terribile quod vidistis per viam mōtis amorrei: sicut precepit dominus deus noster: & venimus vsque ad cades barne. Et dixi vobis. venistis vsque ad montē amorrei quē dn̄s deus noster dabit nobis. Vide quod tradidit dominus deus tuus terram in conspectu tuo: ascende & posside eam: sicut locutus est tibi dominus deus patrum tuorum: ne timeas neque formides. Et accessistis ad me omnes vos: & dixistis. mittamus viros ante nos: & explorent

nobis terrã: & annũciẽt nobis respõsionẽ
ἡμῖν τὴν γῆν, καὶ ἀπαγγειλάτωσαν ἡμῖν ἀπόκρισιν
viã per quã ascẽdemus in ea: & ciuitates in
τὴν ὁδὸν δι᾽ ἧς ἀναβησόμεθα ἐν αὐτῇ, καὶ τὰς πόλεις εἰς
quas ibimus in eas. & placuit corã me
ἃς εἰσπορευσόμεθα εἰς αὐτάς. καὶ ἤρεσεν ἐναντίον ἐμοῦ
verbũ: & accepi ex vobis duodeci viros vi
τὸ ῥῆμα, καὶ ἔλαβον ἐξ ὑμῶν δώδεκα ἄνδρας, ἄν-
rũ vnũ per tribũ: & reuersi ascẽde
δρα ἕνα κατὰ φυλήν, καὶ ἀποστραφέντες ἀνέβη-
nu.13.c rũt in mõtē: & venerũt vsq; ad vallē botri: &
σαν εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἦλθον ἕως φάραγγος βότρυος, καὶ
cõsiderauerũt eã: & acceperũt in manibus su
κατεσκόπευσαν αὐτήν, καὶ ἔλαβον ἐν ταῖς χερσὶν αὐ-
is de fructu terre: & attulerũt ad
τῶν ἀπὸ τοῦ καρποῦ τῆς γῆς, καὶ κατήνεγκαν πρὸς
nos: & dixerũt bona terra: quã dñs deus nr̃ dat
ἡμᾶς, καὶ ἔλεγον ἀγαθὴ ἡ γῆ, ἣν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν δίδω-
nobis. & nõ voluistis ascẽdere: & nõ credidi
σιν ἡμῖν. καὶ οὐκ ἠθελήσατε ἀναβῆναι, καὶ ἠπειθήσα-
stis verbõ dñi dei vr̃i: & murmurastis in
τε τῷ ῥήματι κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, καὶ διεγογγύσατε ἐν
tabnaculis vr̃is: & dixistis qr odit dñs
ταῖς σκηναῖς ὑμῶν, καὶ εἴπατε διὰ τὸ μισεῖν κύριον ἡ-
nos: eduxit nos de tra egypti vt traderet nos
μᾶς, ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς αἰγύπτου παραδοῦναι ἡμᾶς
E in manus amorreoꝝ: & pderet nos: quo
εἰς χεῖρας ἀμορραίων, καὶ ἐξολοθρεῦσαι ἡμᾶς, ποῦ
nos ascẽdimus? at frẽs nr̃i auerterũt no
ἡμεῖς ἀναβαίνομεν; οἱ δὲ ἀδελφοὶ ἡμῶν ἀπέστησαν ὑ-
strũ cor: dicẽtes: gens magna & multa
μῶν τὴν καρδίαν, λέγοντες, ἔθνος μέγα καὶ πολὺ
& potẽtior nobis: & vrbes magne & mu
καὶ δυνατώτερον ἡμῶν, καὶ πόλεις μεγάλαι καὶ τε-
rate vsq; ad celũ: sed & filios gigan
τειχισμέναι ἕως τοῦ οὐρανοῦ, ἀλλὰ καὶ υἱοὺς γιγάν-
tũ vidimus illic. & dixi ad vos: ne timea
των ἑωράκαμεν ἐκεῖ. καὶ εἶπα πρὸς ὑμᾶς, μὴ πτήξη-
tis: neq; formidetis ab eis: dñs deus nr̃ pre
τε, μηδὲ φοβηθῆτε ἀπ᾽ αὐτῶν, κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ προ-
cedens ante faciẽ vr̃ã: ipse debel
πορευόμενος πρὸ προσώπου ὑμῶν, αὐτὸς συνεκπο-
labit eos vobiscũ iuxta oĩa q̃cũq; fecit
λεμήσει αὐτοὺς μεθ᾽ ὑμῶν κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν
nobis in terra egypti & in deserto hoc: quod vi
ὑμῖν ἐν γῇ αἰγύπτου καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ, ἣν εἴ-
distis quõ portauit te dñs deus tu⁹ sic
δετε ὡς ἐτροποφόρησέ σε κύριος ὁ θεός σου ὡς
sicq̃s portaret hõ filiũ suũ:
εἴ τις τροποφορήσαι ἄνθρωπος τὸν υἱὸν ἑαυτοῦ,
per oẽs viã quã ambulastis quousq; veni
κατὰ πᾶσαν τὴν ὁδὸν ἣν ἐπορεύθητε ἕως ἤλθε-
stis in locũ
τε εἰς τὸν τόπον

terram: & renuncient per qd iter debeamus ascendere: & ad quas pergere ciuitates. Cunq; mihi sermo placuisset misi ex vobis duodeci viros singulos de tribubus suis. Qui cũ prexissent in montana: venerũt vsq; ad vallem botri: & considerata terra sumentes de fructibus eius vt ostenderent vbertatẽ: attulerũt ad nos atq; dixerunt. Bona est terra quã dñs deus nr̃ daturus est nobis. Et noluistis ascẽdere: sed increduli ad sermonem dei vr̃i murmurastis in tabernaculis vestris atq; dixistis. Odit nos dominus: & idcirco eduxit nos de terra egypti: vt traderet nos in manu ammorrei: atq; deleret. Quo ascendemus? nũcii terruerunt cor nostrum dicentes. Maxima multitudo ẽ: & nobis statura pcerior. Vrbes magne: & ad celũ vsq; munite. Filios enachim vidim⁹ ibi. Et dixi vobis. Nolite metuere: nec timeatis eos. Dñs deus qui ductor est vester p vobis ipse pugnabit: sicut fecit in egypto cunctis videntibus: & in solitudine ipsi vidistis. Portauit te dominus deus tuus vt solet hõ gestare puulũ filiũ suũ in oĩ via per quam ambulastis: donec veniretis ad locum

לנו את הארץ וישבו אתנו דבר
את הדרך אשר נעלה בה ואת
הערים אשר נבא אליהן: וייטב
בעיני הדבר ואקח מכם שנים
עשר אנשים איש אחד לשבט:
ויפנו ויעלו ההרה ויבאו עד נחל
אשכל וירגלו אתה: ויקחו בידם
מפרי הארץ ויורדו אלינו וישבו
אתנו דבר ויאמרו טובה הארץ
אשר יהוה אלהינו נתן לנו: ולא
אביתם לעלת ותמרו את פי
יהוה אלהיכם: ותרגנו באהליכם
ותאמרו בשנאת יהוה אתנו
הוציאנו מארץ מצרים לתת
אתנו ביד האמרי להשמידנו:
אנה אנחנו עלים אחינו המסו
את לבבנו לאמר עם גדול ורם
ממנו ערים גדלת ובצורת
בשמים וגם בני ענקים ראינו
שם: ואמר אלכם לא תערצון
ולא תיראון מהם: יהוה אלהיכם
ההלך לפניכם הוא ילחם לכם
ככל אשר עשה אתכם במצרים
לעיניכם: ובמדבר אשר ראית
אשר נשאך יהוה אלהיך כאשר
ישא איש את בנו בכל הדרך אשר
הלכתם עד באכם עד המקום

עלה
עיר בוא יטב
לקח שנה
פנה עלה בוא
רגל
פרה ירד שוב
אמר
אבה עלה מרה
פה רגן
יצא נתן
שמד
עלה מסס
גדל רום
עיר בצר
ראה
ערץ
ירא
פנה לחם
דבר
נשא
בוא קום

Transl.Chal.

לנא ית ארעא ויתיבון יתנא פתגמא ית אורחא דנסק בה וית קרויא דניעול להון:
ושפר בעיני פתגמא ודברית מנכון תרי עשר גוברין גברא חד לשבטא: ואתפניאו
וסליקו לטורא ואתו עד נחלא דאתכלא ואלילו יתה: ונסיבו בידהון מאיבא דארעא
ואחיתו לנא ואתיבו יתנא פתגמא ואמרו טבא ארעא דיי אלהנא יהיב לנא: ולא
אביתון למיסק וסריבתון על מימרא דיי אלהכון: ואתרעמתון במשכניכון ואמרתון
בדסני יי יתנא אפקנא מארעא דמצרים למימסר יתנא בידא דאמוראה
לשיציותנא: לאן אנחנא סלקין אחנא תברו ית לבנא למימר עם רב ותקיף מננא
קרוין רברבן וכריכן עד צית שמיא ואף בני גבריא חזינא תמן: ואמרית לכון לא
תתברון ולא תדחלון מנהון: יי אלהכון דמדבר קדמיכון מימריה יגיח לכון ככל
דעבד עמכון במצרים לעיניכון: ובמדברא דחזיתא דסוברך יי אלהך כמא
דסובר גברא ית בריה בכל אורחא דהליכתון עד מיתיכון עד אתרא

Interp.chal.

nobis terrã: & referãt ad nos verbũ per quã viã ascendere debemus & ad quas vrbes veniemus. Et placuit sermo in oculis meis: & tuli ex vobis duodecim viros: virũ vnũ de vnaquaq; tribu. Et perrexerũt & ascenderunt in montẽ: & venerũt vsq; ad torrentẽ botri: & explorauerũt terrã illam. et tulerũt in manibus suis de fructu terre: & attulerũt ad nos. et retulerunt nobis verbũ: & dixerũt. Bona est terra quã dñs deus nr̃ dabit nobis. Et noluistis ascendere: & rebellastis cõtra verbũ dñi dei vr̃i: & murmurastis ĩ tabernaculis vr̃is atq; dixistis. Quia odio habuit nos dñs: eduxit nos de terra egypti vt traderet nos in manu amorrei: vt cõsumeret nos. Quo nos ascendimus? frẽs nr̃i cõfregerũt cor nostrũ dicẽtes. Populus multus est & fortior nobis: & ciuitates magne & munite vsq; ad celũ: filios quoq; gigantũ vidimus ibi. et dixi vobis. Ne formidetis: neq; timeatis eos: verbum dñi dei vestri qui ductor est corã vobis: pugnabit pro vobis: iuxta omnia que fecit vobiscũ in egypto in oculis vestris & in solitudine: qui vidisti q portauit te dominus deus tuus sicut portat vir filium suũ in omni via per quas ambulastis donec veniretis ad locum

Primitiua chal.

קרה עול
פנה
אתא אכב
נחת תוב טוב
אבה אמר רגם
שכן שנא נפק
מסר שצא לבב
מן קרה רבב
חזה תבר דחל
תבר עת דבר
סבר אתא

Ter. Heb.

הַזֶּה׃ וּבַדָּבָר הַזֶּה אֵינְכֶם מַאֲמִינִם
בַּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ הַהֹלֵךְ לִפְנֵיכֶם
בַּדֶּרֶךְ לָתוּר לָכֶם מָקוֹם לַחֲנֹתְכֶם
בָּאֵשׁ לַיְלָה לַרְאֹתְכֶם בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר
תֵּלְכוּ בָהּ וּבֶעָנָן יוֹמָם׃ וַיִּשְׁמַע
יְהוָה אֶת קוֹל דִּבְרֵיכֶם וַיִּקְצֹף
וַיִּשָּׁבַע לֵאמֹר׃ אִם יִרְאֶה אִישׁ
בָּאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה הַדּוֹר הָרָע הַזֶּה
אֵת הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי
לָתֵת לַאֲבֹתֵיכֶם׃ זוּלָתִי כָּלֵב בֶּן
יְפֻנֶּה הוּא יִרְאֶנָּה וְלוֹ אֶתֵּן אֶת
הָאָרֶץ אֲשֶׁר דָּרַךְ בָּהּ וּלְבָנָיו יַעַן
אֲשֶׁר מִלֵּא אַחֲרֵי יְהוָה׃ גַּם בִּי
הִתְאַנַּף יְהוָה בִּגְלַלְכֶם לֵאמֹר גַּם
אַתָּה לֹא תָבֹא שָׁם׃ יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן
הָעֹמֵד לְפָנֶיךָ הוּא יָבֹא שָׁמָּה אֹתוֹ
חַזֵּק כִּי הוּא יַנְחִלֶנָּה אֶת יִשְׂרָאֵל׃
וְטַפְּכֶם אֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם לָבַז יִהְיֶה
וּבְנֵיכֶם אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּ הַיּוֹם טוֹב
וָרָע הֵמָּה יָבֹאוּ שָׁמָּה וְלָהֶם אֶתְּנֶנָּה
וְהֵם יִירָשׁוּהָ׃ וְאַתֶּם פְּנוּ לָכֶם
וּסְעוּ הַמִּדְבָּרָה דֶּרֶךְ יַם סוּף׃ וַתַּעֲנוּ
וַתֹּאמְרוּ אֵלַי חָטָאנוּ לַיהוָה
אֲנַחְנוּ נַעֲלֶה וְנִלְחַמְנוּ כְּכֹל אֲשֶׁר
צִוָּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וַתַּחְגְּרוּ אִישׁ
אֶת כְּלֵי מִלְחַמְתּוֹ וַתָּהִינוּ לַעֲלֹת
הָהָרָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי אֱמֹר

Pritiua hebr.

אמן
חנה
ראה
הלך שמע
קצף
שבע ראה
רעע
שבע
נתן זלת
נתן
אנף
בוא
פנה
נחל
בזז היה
רעע נתן
ירש פנה
נסע דבר ענה
אמר
עלה לחם
צוה חגר
כלה לחם היה
עלה

Trāsla. B. Hiero.

istum. Et nec sic quidē credidistis domino deo vestro: qui precessit vos in via: & metatus ē locū in quo tētoria figere deberetis: nocte ostendens vobis iter p ignē: & die p colūnā nubis. Cumq; audisset dñs vocem sermonū vestrorum: iratus iurauit & ait. Nō videbit quispiam de hoībus gnationis huius pessime terram bonam quam iuramēto pollicitus sū patribus vestris: preter caleb filium iephone. Ipse enī videbit eā: & ipsi dabo terrā quam calcauit & filiis eius: quia secutus est dñm. Nec miranda indignatio in populū: cum mihi quoq; iratus dñs pp vos dixerit. Nec tu ingredieris illuc: sed iosue filius nū minister tuus: ipse intrabit pro te. Hunc exhortare & robora: & ipse sorte terrā diuidet israeli. Paruuli vrī de qbus dixistis q captiui ducerētur: & filii qui hodie boni ac mali ignorāt distātiā: ipsi igredientur: & ipsis dabo terrā & possidebūt eā. vos aūt reuertimini & abite in solitudinē p viā maris rubri. Et rñdistis mihi. Peccauimus domino: ascendemus & pugnabimus sicut precepit dñs deus nr. Cūq; instructi armis pergeretis in montem: ait mihi dominus. Dic

Trāsla. Grec. lxx. cū interp. latina.

hunc. & in verbo hoc nō credidistis do
τοῦτον. καὶ ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ οὐκ ἐνεπιστεύσατε κυ-
mino deo vro: q antecedit prior vobis in
ρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν, ὃς προπορεύεται πρότερος ὑμῶν ἐν
via eligere vobis locū: ducēs vos in igne
τῇ ὁδῷ ἐκλέγεσθαι ὑμῖν τόπον, ὁδηγῶν ὑμᾶς ἐν πυρὶ
nocte demōstrās vobis viā p q ambulatis sup
νυκτὸς δεικνύων ὑμῖν τὴν ὁδὸν καθ᾽ ἣν πορεύεσθε ἐπ᾽ αὐ-
eā: & in nube die. & audiuit dñs voce
τῆς, καὶ ἐν νεφέλῃ ἡμέρας. καὶ ἤκουσε κύριος τὴν φωνὴν τῶν
sermonū vroꝝ: & indignatus iurauit: dicēs: si videbit
λόγων ὑμῶν, καὶ παροξυνθεὶς ὤμοσε, λέγων, εἰ ὄψεταί
quis viroꝝ istoꝝ prauoꝝ frā bo
τις τῶν ἀνδρῶν τούτων τῶν πονηρῶν τὴν γῆν τὴν ἀγα-
nā istā: quā iuraui prībus eoꝝ. pter
θὴν ταύτην, ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν. πλὴν
chaleb filius iephone: hic videbit eā: & huic
χαλὲβ υἱὸς ἰεφωνή, οὗτος ὄψεται αὐτήν, καὶ τούτῳ
dabo terrā in q ascēdit: & filiis eius: qr
δώσω τὴν γῆν ἐφ᾽ ἣν ἐπέβη, καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, διὰ
secutus est ipse ea q ad dñm. & mihi ira-
τὸ προσκεῖσθαι αὐτὸν τὰ πρὸς κύριον. καὶ ἐμοὶ ἐθυ-
tus ē dñs pp vos: dicēs: neq; tu nō intrabis
μώθη κύριος δι᾽ ὑμᾶς, λέγων, οὐδὲ σὺ οὐ μὴ εἰσέλθῃς
illuc. iosue filius nū qui astat tibi hic itro
ἐκεῖ. ἰησοῦς υἱὸς ναυὴ ὁ παρεστηκώς σοι οὗτος εἰσε-
ibit illuc. illū cōforta: qr ipse sor
λεύσεται ἐκεῖ. αὐτὸν κατίσχυσον, ὅτι αὐτὸς κατα-
te diuidet eā israeli. & pueri ve
κληρονομήσει αὐτὴν τῷ ἰσραήλ. καὶ τὰ παιδία ὑ-
stri quos dixistis in rapina fore: & ois fi
μῶν ἃ εἴπατε ἐν τῇ ἁρπαγῇ ἔσεσθαι, καὶ πᾶν παι-
lius iuuenis: q nō vidit hodie bonū aut malū: hi
δίον νέον, ὅστις οὐκ οἶδε σήμερον ἀγαθὸν ἢ κακόν, οὗ-
introibunt illuc: & his dabo e-
τοι εἰσελεύσονται ἐκεῖ, καὶ τούτοις δώσω αὐ-
am: & ipsi possidebunt eā. &
τήν, καὶ αὐτοὶ κληρονομήσουσιν αὐτήν. καὶ ὑ-
vos reuersi castrametati fuistis in
μεῖς ἐπιστραφέντες ἐστρατοπεδεύσατε εἰς τὴν
deserta via q sup rubrū mare: &
ἔρημον ὁδὸν τὴν ἐπὶ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης, καὶ
rńdistis: & dixistis mihi: peccauimus co
ἀπεκρίθητε, καὶ εἴπατέ μοι, ἡμάρτομεν ἐναν-
rā dño deo nro: nos ascēdētes pu
τίον κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, ἡμεῖς ἀναβάντες πο-
gnabimus iuxta oia q̄cūq; pcepit dñs
λεμήσομεν κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο κύριος
deus nr nobis. & assumētes vnusquisq;
ὁ θεὸς ἡμῶν ἡμῖν. καὶ ἀναλαβόντες ἕκαστος τὰ
vasa bellica sua: & cōgrega
σκεύη τὰ πολεμικὰ αὐτοῦ, καὶ συναθροισθέν-
ti ascēdistis in mōtē. & dixit dñs ad me: dic
τες ἀνεβαίνετε εἰς τὸ ὄρος. καὶ εἶπε κύριος πρός με, εἰπὸν

F
Nu. 14 d.
D
G
Nu. 14 g.

Pritiua. chal.

המן דבר
המן שרא
דבר
קום חזה דור
טוב נתן
שלם
עול קום
חסן טף
הנה טוב נתן
פנה נטל דבר
תוב חוב נסק
מאן שרא

Interp. chal.

istum. Et in verbo hoc non vos credidistis in verbo dñi dei vestri: qui ductor fuit corā vobis in via: vt prepararet vobis locū domus mansionis in quo maneretis: in colūna ignis per noctē: vt ostenderet vobis viā per quā ambulastis: & in columna nubis per diem. Et audita est coram dño vox sermonū vestroꝝ: & iratus est & iurauit dicens. Si viderit vir de hominibus generationis hui' pessime terrā bonā pro qua iuraui vt darem eam patribus vestris: preter caleb filiū iephone qui videbit eam & ipsi dabo terram quā calcauit et filiis eius: pro eo q perfectus fuit in timore dñi. Contra me quoq; fuit ira a facie dñi propter vos dicens. Tu quoq; nō ingredieris illuc. Iosue filius nun qui stat corā te ipse ingredietur illuc: ipsum robora: quia ipse hereditare faciet terram israel. Et familia vestra de qua dixistis in predā erit: & filii vestri qui nesciunt hodie bonum & malum: ipsi ingredientur illuc & illis dabo eam: & ipsi hereditabunt eam. Uos autē reuertimini & proficiscimini in desertum per viam maris rubri. Et respondistis & dixistis mihi. Peccauimus coram domino: nos ascendemus & pugnabimus iuxta omnia que precepit nobis domin' deus noster. & accinxistis vos vnusquisq; armis bellicis: et cepistis ascendere in montem. Et dixit dominus ad me. dic

Transla. Chal.

הדין ובפתגמא הדין ליתיכון מהימנין במימרא דיי אלהכון: דמדבר קדמיכון בארחא
לאתקנא לכון אתר בית משרי לאשריותכון בעמודא דאשתא בליליא לאחזיותכון
בארחא דתהכון בה ובעמודא דעננא ביממא: ושמיע קדם יי ית קל פתגמיכון ורגיז
וקיים למימר: אם יחזי גבר בגבריא האילין דרא בישא הדין ית ארעא טבתא
דקיימית למתן לאבהתכון: אילהין כלב בר יפנה הוא יחזינה וליה אתן ית ארעא
דדרך בה ולבנוהי חלף דאשלים בתר דחלתא דיי: אף עלי הוה רגז מן קדם יי
בדילכון למימר אף את לא תיעול לתמן: יהושע בר נון דקאים קדמך הוא יעול לתמן
יתיה תקיף ארי הוא יחסנינה לישראל: וטפלכון דאמרתון לביזא יהי ובניכון דלא
ידעו יומא דין טב וביש אינון יעלון לתמן ולהון אתנינה ואינון ירתונה: ואתון
אתפנו לכון וטולו למדברא אורח ימא דסוף: ואתיבתון ואמרתון לי חבנא קדם יי
אנחנא ניסק ונגיח קרב ככל דפקדנא יהוה אלהנא וזרזתון גבר ית מני קרביה
ושריתון למיסק לטורא: ואמר יי לי אמר

Trāsla.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

Nume. 14.B. eis nō ascendetis neqꝫ pugnabitis: nō .n.
αὐτοῖς οὐκ ἀναβήσεσθε οὐδὲ μὴ πολεμήσετε, οὐ γάρ
sum vobiscū: ⁊ nō cōteremini corā
εἰμι μεθ' ὑμῶν, καὶ οὐ μὴ συντριβήσεσθε ἐνώπιον τῶν
inimicis vr̄is. ⁊ locut⁹ sū vobis: ⁊ nō audistis
ἐχθρῶν ὑμῶν. καὶ ἐλάλησα ὑμῖν, καὶ οὐκ εἰσηκούσατέ
me: ⁊ transgressi estis v̄bū dn̄i ⁊ supbi fecistis:
μου, καὶ παρέβητε τὸ ῥῆμα κυρίου καὶ ὑπερηφανίσαντες,
⁊ vim facientes ascēdistis in montē: ⁊ exiuit
καὶ παραβιασάμενοι ἀνέβητε εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἐξῆλθεν
amorre⁹ hitans in monte illo in occur
ὁ ἀμορραῖος ὁ κατοικῶν ἐν τῷ ὄρει ἐκείνῳ εἰς συνάν-
sū vr̄m: ⁊ psecut⁹ est vos: sicut fecissēt
τησιν ὑμῶν, καὶ κατεδίωξεν ὑμᾶς, ὡς εἰ ποιήσαισαν
apes: ⁊ vulnerabāt vos a seir vsqꝫ ad horma.
αἱ μέλισσαι, καὶ ἐτίτρωσκον ὑμᾶς ἀπὸ σηεὶρ ἕως ἑρμά.
⁊ sedentes plorabatis corā dn̄o deo vr̄o:
καὶ καθίσαντες ἐκλαίετε ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν,
⁊ nō audiuit dn̄s vocē vr̄am: neqꝫ atten-
καὶ οὐκ εἰσήκουσε κύριος τῆς φωνῆς ὑμῶν, οὐδὲ προσέ-
dit vobis. ⁊ sedistis in cades dies multos q̄s
σχεν ὑμῖν. καὶ ἐνεκάθησθε ἐν καδὴς ἡμέρας πολλὰς ὅσας
quādā dies sedistis.
ποτὲ ἡμέρας ἐνεκάθησθε.

Ca.2.

A Et reuersi pfecti sum⁹ in desertū
καὶ ἐπιστραφέντες ἀπήραμεν εἰς τὴν ἔρημον ὁ-
via maris rubri quēadmodū locut⁹ ē ad me dn̄s
δὸν θάλασσαν ἐρυθρὰν ὃν τρόπον ἐλάλησε πρός με κύριος
deus: ⁊ circuiuimus mōtē seir dies multos.
ὁ θεός, καὶ ἐκυκλώσαμεν τὸ ὄρος τὸ σηεὶρ ἡμέρας πολλάς.
⁊ dixit dn̄s ad me: sufficiat vobis circuire mōtē
καὶ εἶπε κύριος πρός με, ἱκανούσθω ὑμῖν κυκλοῦν τὸ ὄρος
hūc. reuertimini igr̄ ad aquilonē: ⁊ pplo p̄cipe:
τοῦτο· ἐπιστράφητε οὖν ἐπὶ βορρᾶν, καὶ τῷ λαῷ ἔντειλαι,
dicēs: vos transitis p fines fratrū
λέγων, ὑμεῖς διαπορεύεσθε διὰ τῶν ὁρίων τῶν ἀδελφῶν
vr̄oꝝ filioꝝ esau: q̄ habitāt in seir. ⁊ timebūt
ὑμῶν υἱῶν ἠσαῦ, οἳ κατοικοῦσιν ἐν σηείρ. καὶ φοβηθήσον-
vos ⁊ vitabūt vos valde. ne mouea
ται ὑμᾶς καὶ εὐλαβηθήσονται ὑμᾶς σφόδρα. μὴ συνά-
tis cōtra ipsos bellū. nō .n. dabo vobis de
ψητε πρὸς αὐτοὺς πόλεμον. οὐ γὰρ μὴ δῶ ὑμῖν ἀπὸ
terra eoꝝ neqꝫ vestigiū pedis: q: in possessionē dedi
τῆς γῆς αὐτῶν οὐδὲ βῆμα ποδός, ὅτι ἐν κλήρῳ δέδωκα
esau montē seir. cibos argento emi-
τοῖς υἱοῖς ἠσαῦ τὸ ὄρος τὸ σηείρ. βρώματα ἀργυρίου ἀγο-
B te ab eis ⁊ comedetis: ⁊ aquā mēsura ar
ράσατε παρ' αὐτῶν καὶ φάγεσθε, καὶ ὕδωρ μέτρῳ ἀρ-
gento accipietis ab eis: ⁊ bibetis. nā dn̄s de⁹ tu⁹ bn̄di-
γυρίου λήψεσθε παρ' αὐτῶν, καὶ πίεσθε. ὁ γὰρ κύριος ὁ θεός σου εὐλό-
xit tibi in oī ope manuū tuaꝝ. cognosce quō trāsiueris
γησέ σε ἐν παντὶ ἔργῳ τῶν χειρῶν σου. διάγνωθι πῶς διῆλθες
desertū magnū ⁊ terribile illō. ecce q̄draginta
τὴν ἔρημον τὴν μεγάλην καὶ φοβερὰν ἐκείνην. ἰδοὺ τεσσαράκοντα

Trāsla.B.Hiero.

ᵃad eos. ᵃNolite ᵇascēde-
re ᶜneqꝫ ᵉpugnetis. ᶠNon
ᵉenim sum ᶠvobiscū: ʰne
ⁱcadatis ᵏcoram
ˡinimicis vestris. ᵐLocu
tus sum ᵒ& non
ᵖaudistis: ᵠsed aduersan
tes ˢimpio ᵗdn̄i ᵘ& tumē-
tes supbia ˣascēdistis ʸin
montē. ᶻItaqꝫ egressus
ᵃāmorreus ᵇqui hitabat
ᶜin montibus: & ᵉobuiā
veniēs ᶠpsecutus ē ᵍvos:
ʰsicut ⁱsolent ᵏapes psequ.
ˡ& cecidit ⁿde seir ᵒvsqꝫ
ᵖhorma.
ᵠCūqꝫ reuersi ʳplorare-
tis ˢcorā ᵗdn̄o: ᵘnō ᵛaudi-
uit vos: ˣnec ʸvoci vestre
ᵇvoluit acquiescere.
ᵖSedistis ergo ᶜin cades-
barne ᵈmulto ᶠtempore.

Profectiqꝫ Cap.2.
inde venimus
ᶜin solitudinē ᵇque ducit
ad ᵉmare ᶠrubrum: ᵍsicut
ᵃmihi ᵇdixerat ⁱdn̄s: ˡ&
circuiuimus ᵐmōtē ᵒseir
ᵠlōgo ᵖtpe. ʳDixitqꝫ ᵉdn̄s
ᵗad me.
ˣSufficit ʸvobis ʸcircuire
ᵇmontem ᶜistum.
ᵉite cōtra ᶠaquilonē: ᵍ&
ʰpopulo ⁱprecipe ᵏdicēs.
ˡTrāsibitis ⁿp terminos
ᵒfratrū vestrorū ᵖfiliorū
ᵠesau: ʳqui habitāt ˢin se
ir: ᵗ& timebunt ˣvos. Vi
dete ergo diligēter: ʸne
ᵃmoueamini ᵉcōtra eos.
ᵇNeqꝫ ᶜeni ᶠdabo ᶠvobis
ᵍde terra eorū ⁱquantū
pōt vnius ˡpedis ˡcalcare
ᵏvestigiū: ᵐquia in ⁿpos-
sessionē ᵒesau ᵖdedi ᵠmō-
tē ˢseir. ᵗCibos ᵘemetis
ˣab eis ʸpecunia ᶻ& come
detis: ᵇaquā ᶜemptā hau-
rietis ᶠ& bibetis. ʰDomi-
nus ⁱdeus tuus
ᵏbn̄dixit tibi ⁱin oī ᵐope
ⁿmanuū tuarū. ᵒNouit
ᵖiter tuū: quō transieris
ʳsolitudinē ˢhāc ᵘmagnā

Ter.Heb.

לָהֶם לֹא תַעֲלוּ וְלֹא תִלָּחֲמוּ כִּי
אֵינֶנִּי בְּקִרְבְּכֶם וְלֹא תִּנָּגְפוּ לִפְנֵי
אֹיְבֵיכֶם׃ וָאֲדַבֵּר אֲלֵיכֶם וְלֹא
שְׁמַעְתֶּם וַתַּמְרוּ אֶת פִּי יְהוָה וַתָּזִדוּ
וַתַּעֲלוּ הָהָרָה׃ וַיֵּצֵא הָאֱמֹרִי הַיֹּשֵׁב
בָּהָר הַהוּא לִקְרַאתְכֶם וַיִּרְדְּפוּ
אֶתְכֶם כַּאֲשֶׁר תַּעֲשֶׂינָה הַדְּבֹרִים
וַיַּכְּתוּ אֶתְכֶם בְּשֵׂעִיר עַד חָרְמָה׃
וַתָּשֻׁבוּ וַתִּבְכּוּ לִפְנֵי יְהוָה וְלֹא שָׁמַע
יְהוָה בְּקֹלְכֶם וְלֹא הֶאֱזִין אֲלֵיכֶם׃
וַתֵּשְׁבוּ בְקָדֵשׁ יָמִים רַבִּים כַּיָּמִים
אֲשֶׁר יְשַׁבְתֶּם׃ וַנֵּפֶן וַנִּסַּע

Ca.ii.

הַמִּדְבָּרָה דֶּרֶךְ יַם סוּף כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
יְהוָה אֵלָי וַנָּסָב אֶת הַר שֵׂעִיר
יָמִים רַבִּים׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָי
לֵאמֹר׃ רַב לָכֶם סֹב אֶת הָהָר הַזֶּה
פְּנוּ לָכֶם צָפֹנָה׃ וְאֶת הָעָם צַו לֵאמֹר
אַתֶּם עֹבְרִים בִּגְבוּל אֲחֵיכֶם בְּנֵי
עֵשָׂו הַיֹּשְׁבִים בְּשֵׂעִיר וְיִירְאוּ מִכֶּם
וְנִשְׁמַרְתֶּם מְאֹד׃ אַל תִּתְגָּרוּ בָם כִּי
לֹא אֶתֵּן לָכֶם מֵאַרְצָם עַד מִדְרַךְ כַּף
רָגֶל כִּי יְרֻשָּׁה לְעֵשָׂו נָתַתִּי אֶת הַר
שֵׂעִיר׃ אֹכֶל תִּשְׁבְּרוּ מֵאִתָּם בַּכֶּסֶף
וַאֲכַלְתֶּם וְגַם מַיִם תִּכְרוּ מֵאִתָּם
בַּכֶּסֶף וּשְׁתִיתֶם׃ כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
בֵּרַכְךָ בְּכֹל מַעֲשֵׂה יָדֶךָ יָדַע לֶכְתְּךָ
אֶת הַמִּדְבָּר הַגָּדֹל הַזֶּה זֶה אַרְבָּעִים

Pritiua.heb.

נגף
דבר
מרה פה זוד
רדף
עשה
כתת
שוב בכה פנה
קול אזן
שוב יום רבב
Ca.ii.
פנה
אמר
רבב סבב
פנה צוה
ירא
שמר גרה
נתן דרך
שבר
כרה
שתה
עשה הלך
דבר רבע

Transl.Chal.

לְהוֹן לָא תִסְקוּן וְלָא תְגִיחוּן קְרָב אֲרֵי לֵית שְׁכִינְתִּי שַׁרְיָא בֵּינֵיכוֹן וְלָא תִתַּבְּרוּן קֳדָם
בַּעֲלֵי דְבָבֵיכוֹן׃ וּמַלֵּילִית עִמְּכוֹן וְלָא קַבֵּלְתּוּן וְסָרֵיבְתּוּן עַל מֵימְרָא דַיְיָ וְאַרְשַׁעְתּוּן
וּסְלֵיקְתּוּן לְטוּרָא׃ וּנְפַק אֱמוֹרָאָה דְיָתֵיב בְּטוּרָא הַהוּא לְקַדָּמוּתְכוֹן וּרְדַפוּ יָתְכוֹן כְּמָא
דְנָתְזָן דַּבְרְיָתָא וּטְרַדוּ יָתְכוֹן בְּשֵׂעִיר עַד חָרְמָה׃ וְתַבְתּוּן וּבְכֵיתוּן קֳדָם יְיָ וְלָא קַבֵּיל
יְיָ צְלוֹתְכוֹן וְלָא אֲצֵית לְמִלֵּיכוֹן׃ וִיתֵבְתּוּן בִּרְקָם יוֹמִין סַגִּיאִין כְּיוֹמַיָּא דִּיתֵבְתּוּן׃
וְאִתְפְּנֵינָא וּנְטַלְנָא לְמַדְבְּרָא אוֹרַח יַמָּא דְסוּף כְּמָא דְמַלֵּיל יְיָ עִמִּי׃ Ca.ij.
וְאַקֵּיפְנָא יָת טוּרָא דְשֵׂעִיר יוֹמִין סַגִּיאִין׃ וַאֲמַר יְיָ לִי לְמֵימַר׃ סַגִּי לְכוֹן דְּאַקֵּפְתּוּן
יָת טוּרָא הָדֵין אִתְפְּנוּ לְכוֹן צִפּוּנָא׃ וְיָת עַמָּא פַּקֵּיד לְמֵימַר אַתּוּן עָבְרִין בִּתְחוּם אֲחֵיכוֹן
בְּנֵי עֵשָׂו דְּיָתְבִין בְּשֵׂעִיר וְיִדְחֲלוּן מִנְּכוֹן וְתִסְתַּמְרוּן לַחֲדָא׃ לָא תִתְגָּרוּן בְּהוֹן אֲרֵי לָא
אֶתֵּן לְכוֹן מֵאַרְעֲהוֹן עַד מִדְרַךְ פַּרְסַת רַגְלָא אֲרֵי יְרוּתָא לְעֵשָׂו יְהָבִית יָת טוּרָא דְשֵׂעִיר׃
עִיבוּרָא תִזְבְּנוּן מִנְּהוֹן בְּכַסְפָּא וְתֵיכְלוּן וְאַף מַיָּא תִזְבְּנוּן מִנְּהוֹן בְּכַסְפָּא וְתִשְׁתּוּן׃ אֲרֵי
יְיָ אֱלָהָךְ בָּרְכָךְ בְּכָל עוֹבָדֵי יְדָךְ סַפֵּיק לָךְ צָרְכָךְ בְּמַהֲכָךְ בְּמַדְבְּרָא רַבָּא הָדֵין דְּנָן אַרְבְּעִין

Interp̄.chal.

eis. ne ascēdatis nec pugnetis: qm̄ maiestas mea nō habitat inter vos: ne cōteramini corā inimicis vr̄is. locutusqꝫ sum vobiscū: ⁊ nō obedistis: sed rebellastis in verbū dn̄i: ⁊ impie egistis ⁊ ascendistis in montē. Et egressus est amorreus qui habitabat in monte illo et persecutus est vos: sicut persequitur apes: ⁊ persecuti sunt vos in seir vsqꝫ ad hormā. ⁊ cōuersi estis ⁊ plorastis coram dn̄o: ⁊ non suscepit dn̄s orationē vestrā: neqꝫ auscultauit verba vestra. et habitastis in cades diebus multis: sicut dies quibus habitastis. Ca.2.

Et perreximus ⁊ pfecti sum⁹ in desertū per viā maris rubri: sicut locutus est dn̄s mecū. ⁊ circuiuimus montē seir dieb⁹ multis. et ait dn̄s ad me dicēs. Sufficit vobis circuire montē istū: declinate vos ad aqlonē. ⁊ pplo precipe dicēs. Uos trāsitis p terminū fratrū vr̄oꝝ filioꝝ esau qui habitāt in seir: ⁊ timebūt vos: cauete nimis ne pugnetis cū eis: qm̄ nō dabo vobis de terra eoꝝ quantū potest calcare planta pedis: qm̄ in possessionē esau dedi montē seir. Frumentum emetis ab eis argento ⁊ comedetis: ⁊ etiā aquā emetis ab eis argēto ⁊ bibetis. Dn̄s enī de⁹ tuus benedixit tibi in oībus operibus manuū tuarū: sufficienter tribuit tibi necessaria cum ambulares per desertum magnum hoc istis quadraginta

Pritiua chal.

גוח תבר
סרב אמר
רשע
תוב בכה
צלא צית מלל
דבר
תקף סגא פנה
אמר
דחל סמר גרה
נתן דרך זבן
אכל שתה ידע
רבב רבע

Pritiua heb. — Ter. Heb.

שנה יהוה אלהיך עמך לא חסרת
דבר: ונעבר מאת אחינו בני עשו עבר אח
הישבים בשעיר מדרך הערבה
מאילת ומעציון גבר ונפן ונעבר פנה
דרך מדבר מואב: ויאמר יהוה
אלי אל תצר את מואב ואל צור
תתגר בם מלחמה כי לא אתן לך גרה לחם נתן
מארצו ירשה כי לבני לוט נתתי נתן
את ער ירשה: האמים לפנים פנה
ישבו בה עם גדול ורב ורם גדל רום
כענקים: רפאים יחשבו אף הם חשב
כענקים והמאבים יקראו להם קרא
אמים: ובשעיר ישבו החרים
לפנים ובני עשו יירשום ירש
וישמידום מפניהם וישבו תחתם שמד פנה
כאשר עשה ישראל לארץ ירשתו
אשר נתן יהוה להם: עתה קמו קום
ועברו לכם את נחל זרד ונעבר עבר
את נחל זרד: והימים אשר הלכנו יום
מקדש ברנע עד אשר עברנו את
נחל זרד שלשים ושמנה שנה
עד תם כל הדור אנשי המלחמה תמם לחם
מקרב המחנה כאשר נשבע יהוה חנה שבע
להם: וגם יד יהוה היתה בם היה
להמם מקרב המחנה עד
תמם: ויהי כאשר תמו כל אנשי היה תמם
המלחמה למות מקרב העם:

Trãsla. B. Hiero.

p quadraginta annos habitãs tecũ dñs deus tuus: & nihil tibi defuit. Cũq3 trãsissemus frẽs nr̃os filios esau: q habitabãt in seir p viã cãpestrẽ de helath & de asiongaber: venimus ad iter qđ ducit ĩ desertũ moab. Dixitq3 dñs ad me. Nõ pugnes cõtra moabitas: nec ineas aduersus eos p̃liũ. nõ eñi dabo tibi quicq̃ de terra eorum: quia filiis loth tradidi ar ĩ possessiõem. Emim primi fuerunt hitatores eius populus magnus & validus & tã excelsus: vt d̃ enachi stirpe q̃si gigantes crederetur: & eẽt siles filiorũ enachi. Denique moabite appellãt eos emim. In seir autẽ prius habitauerũt horrei: quibus expulsis atq3 deletis hitauerunt filii esau: sicut fecit israel in terra possessionis sue: quã dedit illi dominus. Surgentes ergo vt trãsiremus torrentẽ zareth venimus ad eũ. Tẽpus aũt quo ambulauimus de cadesbarne vsq3 ad transitum zareth trigita & octo annorum fuit: donec cõsumeretur ois cõgregatio hoim bellatorũ de castris: sicut iurauerat dominus: cuius manus fuit aduersus eos: vt interirent de castrorum medio. Postq̃ ãt vniuersi ceciderunt pugnatores:

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.

annis dñs deus tuus tecũ: nõ indiguisti v̄bo.
ἔτη κύριος ὁ θεός σου μετὰ σοῦ, οὐκ ἐπεδεήθης ῥήματος.
τ transiuimus frẽs nr̃os filios esau:
τος· καὶ παρήλθομεν τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν υἱοὺς ἠσαῦ,
habitantes in seir iuxta viã ara
τοὺς κατοικοῦντας ἐν σηεὶρ παρὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἀρα-
ba ab helath τ ab asiõ gaber. τ reuersi
βὰ ἀπὸ ἐλὼν καὶ ἀπὸ γασιὼν γαβέρ· καὶ ἐπιστραφέν-
p̃terijmus viã desertã moab. τ dixit dñs
τες παρήλθομεν ὁδὸν ἔρημον μωάβ· καὶ εἶπε κύριος
ad me: ne inimici sitis moabitis: τ nõ inea
πρός με, μὴ ἐχθραίνετε τοῖς μωαβίταις, καὶ μὴ συνά-
tis cõtra eos bellũ. nõ.n. dabo vobis de
ψητε πρὸς αὐτοὺς πόλεμον· οὐ γὰρ μὴ δῶ ὑμῖν ἀπὸ
t̃ra eoꝝ in sorte: nam filijs lot dedi
τῆς γῆς αὐτῶν ἐν κλήρῳ, τοῖς γὰρ υἱοῖς λὼτ δέδωκα
aroer ad possidendũ. emim p̃ores sederũt
τὴν ἀροὴρ κληρονομεῖν· οἱ ὀμμὶν πρότεροι ἐνεκάθηντο
in ea gẽs magna τ multa τ fortis: sicut filij
ἐπ' αὐτῆς ἔθνος μέγα καὶ πολὺ καὶ ἰσχυρόν, ὥσπερ οἱ
enachi. raphai extimabũtur τ hi sicut filij
ἐνακίμ· ῥαφαεὶμ λογισθήσονται καὶ οὗτοι ὥσπερ οἱ
enachis. τ moabite nominãt eos emim.
ἐνακίμ· καὶ οἱ μωαβῖται ἐπονομάζουσιν αὐτοὺς ὀμμίν. C
τ in seir sedit horreus prius: τ fi
καὶ ἐν σηεὶρ ἐνεκάθητο ὁ χορραῖος πρότερον, καὶ υἱοὶ
lij esau p̃diderũt eos: τ deleuerũt illos
ἠσαῦ ἀπώλεσαν αὐτούς, καὶ ἐξέτριψαν αὐτοὺς
a facie sua: τ habitauerũt p̃ il
ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ κατῳκίσθησαν ἀντ' αὐ-
lis: quẽadmodũ fecit israel t̃re possessio
τῶν, ὃν τρόπον ἐποίησεν ἰσραὴλ τὴν γῆν τῆς κληρονο-
nis sue: q̃s dedit dñs illis. nũc ergo surgi
μίας αὐτοῦ, ἣν δέδωκεν κύριος αὐτοῖς. νῦν οὖν ἀνάστη-
te τ discedite vos: τ p̃transite val
τε καὶ ἀπάρατε ὑμεῖς, καὶ παραπορεύεσθε τὴν φά-
lem zareth. τ transiuimus vallẽ zareth.
ραγγα ζαρέδ. καὶ παρήλθομεν τὴν φάραγγα ζαρέδ.
τ dies q̃s p̃transiuimus a cades barne
καὶ αἱ ἡμέραι ἃς παρεπορεύθημεν ἀπὸ κάδης βαρνὴ
vsqquo p̃transiuimus vallẽ zareth triginta
ἕως οὗ παρήλθομεν τὴν φάραγγα ζαρέδ, τριάκοντα
octo ãni: vsqquo cecidit oĩs gñatio viroꝝ bel
ὀκτὼ ἔτη, ἕως οὗ διέπεσε πᾶσα ἡ γενεὰ ἀνδρῶν πο-
latoꝝ morientes de castris: sicut
λεμιστῶν ἀποθνήσκοντες ἐκ τῆς παρεμβολῆς, καθ-
iurauit illis dñs. τ manus dei fuit cõtra illos:
ότι ὤμοσεν αὐτοῖς κς. καὶ ἡ χεὶρ τοῦ θεοῦ ἦν ἐπ' αὐτοῖς,
p̃didit illos de medio castroꝝ vsqquo
ἐξαναλῶσαι αὐτοὺς ἐκ μέσου τῆς παρεμβολῆς ἕως οὗ
ceciderũt. τ factũ ẽ postq̃ ceciderũt oẽs mo
διέπεσον. καὶ ἐγενήθη ἐπειδὴ διέπεσον πάντες οἱ ἀπο-
rientes viri bellatores de medio p̃pli:
θνήσκοντες ἄνδρες πολεμισταὶ ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ,

Pritiua. chal.

שנה אחת
שרא פנה
צור ערה עבד
נתן
רבב סגא חשב
קרא
תמנא
שנה סוף דור
נגה שרא קום
היה שצא מות

Interp. chal.

annis verbũ dñi dei tui fuit tecũ: nec q̃cq̃ tibi defuit. Et trãsiuimus a fr̃ibus nr̃is filijs esau qui habitãt in seir a via cãpestri ab elath τ ab elion gaber: τ perreximus τ transiuimus p viã deserti moab. et dixit dñs ad me. Ne obsideas moabitas neq3 cõtendas facere cum eis bellũ: q̃a nõ dabo tibi de terra eoꝝ hereditatẽ: quia filijs loth dedi ar in possessionẽ. Terribiles a principio habitauerũt in ea: popul' magnus τ multus τ fortis sicut gigãtes: reputãtur etiã ipsi sicut gigãtes: τ moabite vocabãt eos terribiles. et in seir habitauerũt horrei a p̃ncipio: τ filij esau eiecerunt eos: τ exterminauerũt a cõspectu suo: τ habitauerũt in loco eoꝝ: sicut fecit israel ĩ terra hereditatis sue quã dedit eis dñs. Nunc surgite transite torrentẽ zared: τ transiuimus torrentẽ zared. Dies aũt quibus ambulauimus de cades barne donec transiremus torrentẽ zared triginta τ octo anni fuerũt: donec cõsumeretur omnis generatio viroꝝ bellatorũ de medio castrorũ: sicut iurauit eis dñs. Et etiã plaga a facie dñi fuit in eis: vt interirent de medio castrorũ donec consumerentur. Et factũ est postq̃ cõsumpti sunt omnes viri bellatores τ mortui sunt de medio populi.

Transla. Chal.

שנין מימרא דיי אלהך בסעדך לא חסרתא מדעם: ועברנא מלות אחנא בני עשו דיתבין
בשעיר מאורח מישרא מאילת ומעציון גבר ואתפנינא ועברנא אורח מדברא דמואב:
ואמר יי לי לא תצור ית מואבאי ולא תתגרי למעבד עמהון קרב ארי לא אתן לך
מארעיה ירותא ארי לבני לוט יהבית ית לחיית ירותא: אימתני מלקדמין יתיבו בה
עם רב וסגי ותקיף כגיבריא: גבריא מתחשבין אף אינון כגיבריא ומואבאי קרן להון
אימתני: ובשעיר יתיבו חוראי מלקדמין ובני עשו תריכונון ושיציאונון מן קדמיהון
ויתבו באתרהון כמא דעבד ישראל לארע ירותתיה דיהב יי להון: כען קומו ועיברו
לכון ית נחלא דזרד ועברנא ית נחלא דזרד: ויומיא דהליכנא מרקם גיאה עד
דעברנא ית נחלא דזרד תלתין ותמני שנין עד דסף כל דרא גברי מגיחי קרבא מגו
משריתא כמא דקיים יי להון: ואף מחא מן קדם יי הות בהון לשיציותהון מגו
משריתא עד דשליםו: והוה כד שלימו כל גברי מגיחי קרבא לממת מגו עמא:

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

τ locutus ē dñs ad me: dicēs: tu ptransibis
D καὶ ἐλάλησε κς πρός με, λέγων, σὺ παραπορεύσῃ
hodie fines moab aroer τ accedetis pro-
σήμερον τὰ ὅρια μωὰβ τὴν ἀροὴρ καὶ προσάξετε ἐγγύ-
pe filios āmon. ne inimicitiis illis: neq; ineas
της υἱῶν ἀμμάν. μὴ ἐχθραίνετε αὐτοῖς, μηδὲ συνάψη-
tis cū eis in pliū: nō eni dabo de terra filioꝝ
τε αὐτοῖς εἰς πόλεμον, οὐ γὰρ μὴ δῶ ἀπὸ τῆς γῆς υἱῶν
āmmō tibi in sorte: q: filiis loth dedi eā
ἀμμὰν σοὶ ἐν κλήρῳ, ὅτι τοῖς υἱοῖς λὼτ ἔδωκα αὐτὴν
in sorte. terra gigātū reputabit. τ .n. in ea
ἐν κλήρῳ. γῆ ῥαφαῒν λογισθήσεται. καὶ γὰρ ἐπ' αὐτῆς
habitabāt gigantes prius. τ āmonite no
κατῴκουν οἱ ῥαφαῒν τὸ πρότερον. καὶ οἱ ἀμμανῖται ὀνο-
minat eos zomi: gens magna τ multa τ po-
μάζουσιν αὐτοὺς ζομμίν, ἔθνος μέγα καὶ πολὺ καὶ δυνα-
tentior vobis: quēadmodū filij enachī. τ pdidit eos
τώτερον ὑμῶν, ὥσπερ οἱ ἐνακίμ, καὶ ἀπώλεσεν αὐτοὺς
dñs a facie eoꝝ: τ possiderūt
κύριος ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ κατεκληρονόμησαν
eos: τ habitauerūt pro illis vsq; in diē
αὐτοὺς, καὶ κατῳκίσθησαν ἀντ' αὐτῶν ἕως τῆς ἡμέρας
hanc. sicut fecerūt filiis esau habi-
ταύτης. ὥσπερ ἐποίησαν τοῖς υἱοῖς ἡσαῦ τοῖς κατοι-
tātib⁹ in seir: quēadmodū deleuit horreū a
κοῦσιν ἐν σηείρ, ὃν τρόπον ἐξέτριψαν τὸν χορραῖον ἀπὸ
facie eoꝝ: τ possiderūt eos: τ
προσώπου αὐτῶν, καὶ κατεκληρονόμησαν αὐτοὺς, καὶ
habitauerūt pro illis vsq; ad diē hanc.
κατῳκίσθησαν ἀντ' αὐτῶν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.
E τ euei habitātes in aseroth vsq; gazā:
καὶ οἱ εὐαῖοι οἱ κατοικοῦντες ἐν ἀσηρὼθ ἕως γάζης,
τ cappadoces egressi ex cappadocia deleuerūt
καὶ οἱ καππάδοκες οἱ ἐξελθόντες ἐκ καππαδοκίας ἐξέτριψαν
eos: τ habitauerūt pro illis. nūc .g. surgite τ
αὐτούς, καὶ κατῳκίσθησαν ἀντ' αὐτῶν. νῦν οὖν ἀνάστητε καὶ
discedite τ ptrāsite vos vallē arnō. ecce tra-
ἀπάρατε καὶ παρέλθετε ὑμεῖς τὴν φάραγγα ἀρνών. ἰδοὺ πα-
didi in manus tuas seō regē esebō
ραδέδωκα εἰς τὰς χεῖράς σου τὸν σηὼν βασιλέα ἐσεβὼν τὸν
amorreū τ terrā eius. incipe possidere. cōmitte
ἀμορραῖον καὶ τὴν γῆν αὐτοῦ. ἐνάρχου κληρονομεῖν. σύναπτε
aduersus eū bellū in die hac. incipe dare ti-
πρὸς αὐτὸν πόλεμον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. ἐνάρχου δοῦναι τὸν φό-
morē tuū τ terrorē tuū in faciē oīum gē-
βον σου καὶ τὸν τρόμον σου ἐπὶ πρόσωπον πάντων τῶν ἐθ-
tiū q̄ sub celo: q̄ audiētes nomē tuū
νῶν τῶν ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ, οἵτινες ἀκούσαντες τὸ ὄνομά σου
turbabūtur: τ dolores habebūt a facie tua. τ mi-
ταραχθήσονται, καὶ ὠδῖνας ἕξουσιν ἀπὸ προσώπου σου. καὶ ἀ-
si legatos a deserto cademoth ad seō regē
πέστειλα πρέσβεις ἀπὸ τῆς ἐρήμου κεδαμὼθ πρὸς σηὼν βασιλέα
esebon vbis pacificis dicēs: trāsibimus per terrā tuā:
ἐσεβὼν λόγοις εἰρηνικοῖς λέγων, παρελευσόμεθα διὰ τῆς γῆς σου,

Trāsla. B. Hiero.

locutus est dñs ad me dicens. Tu trāsibis hodie termios moab vrbem nomine ar: & accedēs in vicia filiorū ammō caue ne pugnes cōtra eos: nec mouearis ad pliū. Nō enī dabo tibi de terra filiorū ammō: qa filiis loth dedi eā in possessionē. Terra gigātū reputata ē: & in ipa olim hitauerūt gigantes: quos ammonite vocāt zomim. ppls magnus & multus & pcere lōgitudinis sicut enachim: quos dleuit dñs a facie eorum: & fecit illos habitare pro eis: sicut fecerat filiis esau qui habitant in seir deles horreos: & terrā eorū illis tradēs quā possident vsq; in presens. Eueos quoq; qui habitabant in aserim vsq; gazā cappadoces expulerūt: q egressi de cappadocia deleuerunt eos: & habitauerunt p illis. Surgite & trāsite torrētē arnō. Ecce tradidi i manu tua seō regē esebō āmorreorū: & terrā eius incipe possidere: & cōmitte aduersus eū preliū. Hodie incipiā mittere terrorē atq; formidinē tuā in populos: qui habitant sub oī celo: vt audito noie tuo paueant: & i morē pturiētiū cōtremiscāt: & dolore teneātur. Misi ergo nūcios de solitudine cademoth ad seō regē esebō vbis pacificis dicēs. Trāsibimus p terrā tuam. publica gradiemur

Tex. Heb. Deut. Ca. ii.

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: אַתָּה
עֹבֵר הַיּוֹם אֶת גְּבוּל מוֹאָב אֶת
עָר: וְקָרַבְתָּ מוּל בְּנֵי עַמּוֹן אַל
תְּצֻרֵם וְאַל תִּתְגָּר בָּם כִּי לֹא אֶתֵּן
מֵאֶרֶץ בְּנֵי עַמּוֹן לְךָ יְרֻשָּׁה כִּי לִבְנֵי
לוֹט נְתַתִּיהָ יְרֻשָּׁה: אֶרֶץ רְפָאִים
תֵּחָשֵׁב אַף הִוא רְפָאִים יָשְׁבוּ בָהּ
לְפָנִים וְהָעַמֹּנִים יִקְרְאוּ לָהֶם
זַמְזֻמִּים: עַם גָּדוֹל וְרַב וָרָם
כָּעֲנָקִים וַיַּשְׁמִידֵם יְהוָה מִפְּנֵיהֶם
וַיִּירָשֻׁם וַיֵּשְׁבוּ תַחְתָּם: כַּאֲשֶׁר
עָשָׂה לִבְנֵי עֵשָׂו הַיֹּשְׁבִים בְּשֵׂעִיר
אֲשֶׁר הִשְׁמִיד אֶת הַחֹרִי מִפְּנֵיהֶם
וַיִּירָשֻׁם וַיֵּשְׁבוּ תַחְתָּם עַד הַיּוֹם
הַזֶּה: וְהָעַוִּים הַיֹּשְׁבִים בַּחֲצֵרִים
עַד עַזָּה כַּפְתֹּרִים הַיֹּצְאִים מִכַּפְתֹּר
הִשְׁמִידֻם וַיֵּשְׁבוּ תַחְתָּם: קוּמוּ סְּעוּ
וְעִבְרוּ אֶת נַחַל אַרְנֹן רְאֵה נָתַתִּי
בְיָדְךָ אֶת סִיחוֹן מֶלֶךְ חֶשְׁבּוֹן הָאֱמֹרִי
וְאֶת אַרְצוֹ הָחֵל רָשׁ וְהִתְגָּר בּוֹ
מִלְחָמָה: הַיּוֹם הַזֶּה אָחֵל תֵּת
פַּחְדְּךָ וְיִרְאָתְךָ עַל פְּנֵי הָעַמִּים
תַּחַת כָּל הַשָּׁמָיִם אֲשֶׁר יִשְׁמְעוּן
שִׁמְעֲךָ וְרָגְזוּ וְחָלוּ מִפָּנֶיךָ: וָאֶשְׁלַח
מַלְאָכִים מִמִּדְבַּר קְדֵמוֹת אֶל
סִיחוֹן מֶלֶךְ חֶשְׁבּוֹן דִּבְרֵי שָׁלוֹם
לֵאמֹר: אֶעְבְּרָה בְאַרְצֶךָ בַּדֶּרֶךְ

Priitiua heb.

דבר
גבל
צור גרה נתן
חשב
קרא
גדל רום
שמד פנה
ירש
נסע
נתן
חלל ירש גרה
פנה
שמע
חול שלח
לאך דבר
שלם
עבר

Transla. Chal.

ומליל יי לי למימר: את עבר יומא דין ית תחום מואב ית לחית: ותתקרב לקביל
בני עמון לא תצור עליהון ולא תתגרי לאגחא עמהון קרב ארי לא אתן מארע בני
עמון לך ירותא ארי לבני לוט יהבתה ירותא: ארע גיבריא מתחשבא אף היא גיבריא
יתיבו בה מלקדמין ועמונאי קרן להון חושבני: עם רב וסגי ותקיף כגיבריא ושיצינון
יי מן קדמיהון ותריכנון ויתיבו באתריהון: כמא דעבד לבני עשו דיתבין בשעיר
דשיצי ית חוראי מן קדמיהון ותריכנון ויתיבו באתרהון עד יומא הדין: ועוואי דיתבין
ברפיח עד עזה קפוטקאי דנפקו מן קפוטקיא שיציאונון ויתיבו באתרהון: קומו
טולו ועיברו ית נחלא דארנון חזי דמסרית בידך ית סיחון מלכא דחשבון אמוראה
וית ארעיה שרי לתרכותיה ואתגרי לאגחא עמיה קרב: יומא הדין אשרי למתן
זועתך ודחלתך על אפי עממיא דתחות כל שמיא דישמעון שמעך ויזועון ויזיעון מן
קדמך: ושלחית אזגדין ממדברא דקדמות לות סיחון מלכא דחשבון פתגמי שלם
למימר: אעבר בארעך באורחא

Interp. chal.

Locutusq; est dñs ad me dicens. Tu transibis hodie terminū moab vrbē ar: τ accedes cōtra filios ammō: ne obsideas eos: neq; cōtendas facere cum eis bellū: quoniā non dabo tibi de terra eoꝝ hereditatē: quia filijs loth dedi eam in hereditatē. terra gigantuꝫ reputatur etiam ipsa: gigantes habitauerunt in ea a principio: τ ammonite vocabant eos hosbanin. Populus magnus τ multus τ fortis sicut gigantes: τ disperdidit eos dñs a facie eoꝝ: τ eiecerunt eos: τ habitauerūt in locis eorum: sicut fecit filijs esau qui habitabāt in seir: quia disperdidit horreos a facie eoꝝ: et eiecit eos τ habitauerūt in locis eoꝝ vsq; in diem hanc. et eueos qui habitabant in villis vsq; gazam Cappadoces qui egressi sunt de cappadocia exterminauerūt eos: τ habitauerūt in locis eoꝝ. Surgite mouete castra: τ transite torrentē arnon: vide q tradidi in manu tua seon regeꝫ esebon amorreū τ terrā eius: Incipe eijcere eum τ contende et facias bellū aduersus eum. Hodie incipiam dare terrorē tuū τ timorē tuū super faciē populoꝝ qui sunt sub omni celo: qui audient famam tuam: τ cōtremiscent τ conterentur a facie tua. Et misi nuncios de solitudine cedemoth ad seon regem esebon verbis pacificis dicēs. Transibo per terram tuam per viam

Priitiua chal.

אמר קרב
צור גרה עבד
נתן ירת חשב
יתב קרא רבב
שצא תרך
נטל חזה
שרא
זוע תבר
דבר
אמר עבר

Primitiua heb. | Tex. Heb. Deut. Ca. ii.

בַּדֶּרֶךְ אֵלֵךְ לֹא אָסוּר יָמִין — הָלַךְ סוּר יָמַן
וּשְׂמֹאול׃ אֹכֶל בַּכֶּסֶף תַּשְׁבִּרֵנִי — שָׁבַר
וְאָכַלְתִּי וּמַיִם בַּכֶּסֶף תִּתֶּן לִי — נָתַן
וְשָׁתִיתִי רַק אֶעְבְּרָה בְרַגְלָי׃ כַּאֲשֶׁר — שָׁתָה
עָשׂוּ לִי בְּנֵי עֵשָׂו הַיֹּשְׁבִים בְּשֵׂעִיר — עָשָׂה
וְהַמּוֹאָבִים הַיֹּשְׁבִים בְּעָר עַד אֲשֶׁר
אֶעֱבֹר אֶת הַיַּרְדֵּן אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ נֹתֵן לָנוּ׃ וְלֹא אָבָה
סִיחֹן מֶלֶךְ חֶשְׁבּוֹן הַעֲבִרֵנוּ בּוֹ כִּי — עָבַר
הִקְשָׁה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת רוּחוֹ וְאִמֵּץ — קָשָׁה
אֶת לְבָבוֹ לְמַעַן תִּתּוֹ בְיָדְךָ כַּיּוֹם — נָתַן
הַזֶּה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי רְאֵה הַחִלֹּתִי — אָמַר חָלַל
תֵּת לְפָנֶיךָ אֶת סִיחֹן וְאֶת אַרְצוֹ — פָּנָה
הָחֵל רָשׁ לָרֶשֶׁת אֶת אַרְצוֹ׃ וַיֵּצֵא — יָרַשׁ
סִיחֹן לִקְרָאתֵנוּ הוּא וְכָל עַמּוֹ
לַמִּלְחָמָה יָהְצָה׃ וַיִּתְּנֵהוּ יְהוָה — לָחַם נָתַן
אֱלֹהֵינוּ לְפָנֵינוּ וַנַּךְ אֹתוֹ וְאֶת בָּנָו — פָּנָה נָכָה
וְאֶת כָּל עַמּוֹ׃ וַנִּלְכֹּד אֶת כָּל עָרָיו בָּעֵת — לָכַד עוּד
הַהִוא וַנַּחֲרֵם אֶת כָּל עִיר מְתִם — חָרַם מָתָה
וְהַנָּשִׁים וְהַטָּף לֹא הִשְׁאַרְנוּ שָׂרִיד׃ — נָשָׁה שָׁאַר
רַק הַבְּהֵמָה בָּזַזְנוּ לָנוּ וּשְׁלַל — שָׂרַד
הֶעָרִים אֲשֶׁר לָכָדְנוּ׃ מֵעֲרֹעֵר אֲשֶׁר — עִיר
עַל שְׂפַת נַחַל אַרְנֹן וְהָעִיר אֲשֶׁר — שָׂפָה
בַּנַּחַל וְעַד הַגִּלְעָד לֹא הָיְתָה קִרְיָה — הָיָה קָרָה
אֲשֶׁר שָׂגְבָה מִמֶּנּוּ אֶת הַכֹּל נָתַן
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְפָנֵינוּ׃ רַק אֶל אֶרֶץ — פָּנָה
בְּנֵי עַמּוֹן לֹא קָרָבְתָּ כָּל יַד נַחַל יַבֹּק

Trásla. B. Hiero.

via. nõ declinabimus neq ad dextram neq ad sinistrã. alimẽta precio vende nobis vt vescamur: aquã pecunia tribue & sic bibemus. Tm̃ est vt nobis cõcedas trãsitũ: sicut fecerũt filii esau qui habitãt in seir: & moabite q morãtur in ar: donec veniam ad iordanẽ: & trãseamus ad terram quam dñs deus nr̃ daturus ẽ nobis. Noluitq; seon rex esebon dare nobis transitũ: quia idurauerat dñs deus tuus spũm eius: & obfirmauerat cor illius: ita vt traderetur i manus tuas sicut nũc vides. Dixitq; dñs ad me. Ecce cepi tibi tradere seon & terram eius: incipe possidere eam. Egressusq; est seon obuiã nobis cũ oi populo suo ad prelium in iasa: & tradidit eum dñs deus nr̃ nobis: pcussimusq; eũ cũ filiis suis & omni populo suo: cũctasq; vrbes in tpe illo cepimus interfectis hitatoribus earũ viris ac mulieribus & puulis. Nõ reliquimus i eis quicq; absq; iumẽtis: q̃ in partẽ venere pdantiũ: & spoliis vrbiũ quas cepimus ab aroer que est sup ripã torrẽtis arnõ oppido qd in valle sitũ ẽ vsq; galaad. Nõ fuit vicus & ciuitas q̃ nr̃as effugeret manus. Oẽs tradidit dñs deus noster nobis absq; terra filiorũ ammon: ad quã non accessimus & cunctis que adiacent torrẽti ieboc

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina

i via ibo: nõ declinabo ad dextrã neq; ad sinistrã.
ἐν τῇ ὁδῷ παρελεύσομαι, οὐκ ἐκκλινῶ δεξιὰ οὐδὲ ἀριστερά.
cibos argento tribues mihi & comedã: &
βρώματα ἀργυρίου ἀποδώσῃ μοι καὶ φάγομαι, καὶ
aquã argento tribues mihi & bibã: nisi q
ὕδωρ ἀργυρίου ἀποδώσῃ μοι καὶ πίομαι, πλὴν ὅτι
trãsibo pedibus: sicut fecerũt mihi filii
παρελεύσομαι τοῖς ποσί, καθὼς ἐποίησάν μοι οἱ υἱοὶ
esau habitãtes in seir: & moabite habitãtes
ἡσαῦ οἱ κατοικοῦντες ἐν σηείρ, καὶ οἱ μωαβῖται οἱ κα-
bitãtes in ar quo ad trãseã iordanẽ in
τοικοῦντες ἐν ἀρ ἕως ἂν παρέλθω τὸν ἰορδάνην εἰς τὴν
terrã: quã dñs deus nr̃ dat nobis. & nõ voluit
γῆν, ἣν κς ὁ θς ἡμῶν δίδωσιν ἡμῖν. καὶ οὐκ ἠθέλησε
seõ rex esebõ ptrãsire nos p eũ: q:
σηὼν βασιλεὺς ἐσεβὼν παρελθεῖν ἡμᾶς δι' αὐτοῦ, ὅτι
indurauit dñs deus nr̃ spũz eius: & obfirma
ἐσκλήρυνε κς ὁ θς ἡμῶν τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, καὶ κατίσχυ-
uit cor eius: vt traderet in manus
σε τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ἵνα παραδοθῇ εἰς τὰς χεῖράς
tuas: vt in die hac. & dixit dñs ad me: ecce
σου, ὡς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. καὶ εἶπε κς πρός με· ἰδοὺ
incepi tradere añ facië tuã seõ regem
ἤργμαι παραδοῦναι πρὸ προσώπου σου τὸν σηὼν βα-
gem esebõ amorreũ & terrã eius: incipe
σιλέα ἐσεβὼν τὸν ἀμορραῖον καὶ τὴν γῆν αὐτοῦ, ἔναρξαι
possidere terrã eius. & exiit seõ rex
κληρονομῆσαι τὴν γῆν αὐτοῦ. καὶ ἐξῆλθε σηὼν βασιλεὺς G
esebõ in occursũ nobis & ipse & ois pplus
ἐσεβὼν εἰς συνάντησιν ἡμῖν αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς
eius in pliũ in iasa. & tradidit eũ dñs
αὐτοῦ εἰς πόλεμον εἰς ἰασσά. καὶ παρέδωκεν αὐτὸν κς
deus nr̃ in manus nr̃as añ faciẽ nr̃ã. & pcussi
ὁ θεὸς ἡμῶν εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν πρὸ προσώπου ἡμῶν, καὶ ἐπατά-
mus eũ & filios eius & oẽz pplm eius: & obti
ξαμεν αὐτὸν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐκρα-
nuimus oẽs ciuitates eius in tpe illo. & ext
τήσαμεν πασῶν τῶν πόλεων αὐτοῦ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ ἐξω-
timus oẽs ciuitatẽ: deinceps & vxores eoz &
λοθρεύσαμεν πᾶσαν πόλιν, ἑξῆς καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ
filios eoz nõ reliquimus viuos: verũ iumẽta pre
τὰ τέκνα αὐτῶν· οὐ κατελίπομεν ζωγρείαν, πλὴν τὰ κτήνη ἐπρο-
dati sumus nobis ipsis. & spolia ciuitatũ cepimus ex
νομεύσαμεν ἑαυτοῖς, καὶ τὰ σκῦλα τῶν πόλεων ἐλάβομεν ἐξ
aroer: q est apud ripã torrentis arnõ: &
ἀροήρ, ἥ ἐστι παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ χειμάρρου ἀρνῶν, καὶ
ciuitatẽ extãtẽ in valle: & vsq; ad mõtẽ galaad.
τὴν πόλιν τὴν οὖσαν ἐν τῇ φάραγγι, καὶ ἕως ὄρους τοῦ γαλαάδ.
nõ fuit ciuitas: q effugeret nos. oẽs tradidit
οὐκ ἐγενήθη πόλις, ἥτις διέφυγεν ἡμᾶς. τὰς πάσας παρέδω-
dñs deus nr̃ in manus nr̃as. verũ in terrã filiorũ am
κε κς ὁ θεὸς ἡμῶν εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν. πλὴν εἰς τὴν γῆν υἱῶν ἀμ-
mon nõ trãsiuimus: oia ppinqua torrẽti iaboc
μὼν οὐ προσήλθομεν, πάντα τὰ συγκυροῦντα χειμάρρου ἰαβὸκ

Primitiua chal.

סְטָה יְמַן זְבַן
אֲכַל יְהַב שְׁתָה
אֲבָה שְׁבַק קְשָׁה
תְּקֵף חֲזָה
שָׁרָא יְרַת
נְפַק
קְרַב
נְשַׁה שְׁאַר שְׁזַב
בְּזַז עֲדָה בְנָה

Interp. chal.

publicã ibo: non declinabimus ad dexterã nec ad sinistrã. frumentũ argento vendes mihi vt comedã: et aquã argento dabis mihi vt bibam: tantũmodo transibo pedibus meis. sicut fecerũt mihi filii esau q habitant in seir & moabite qui habitant in ciuitate ar: donec transeam iordanẽ ad terrã quã dñs deus noster daturus est nobis. et noluit seon rex esebon dimittere nos transire per terminũ suũ: quia indurauit dñs deus tuus spiritũ eius: & roborauit cor eius: vt traderet eum in manus tuas sicut in die hac. Et dixit dñs ad me. Uide q incepi tradere in cõspectu tuo seon & terrã eius: incipe eiicere eum et possideas terram eius. Et egressus est seon in occursuz nostrũ ipse et ois populus eius: vt pugnaret in iahas. et tradidit eum dñs deus noster in cõspectu nr̃o: & percussimus eum & filios eius & oẽm populũ eius. Et subiecimus oẽs ciuitates eius in tẽpore illo: & destruximus oẽs vrbes & viros ac mulieres & puulos: nõ reliqimus reliqas. Tantũmodo iumẽta depredati sumus nobis & spolia ciuitatũ q̃s subiecim9: ab aroer q est sup ripã torrẽtis arnõ & ciuitatẽ q ẽ in torrẽte & vsq; ad galaad nulla fuit ciuitas q fortior nobis esset: sz oẽs tradidit dñs deus nr̃ in cõspectu nr̃o. Tantũmodo ad terrã filioz ammõ nõ accessim9 & ad oẽm ripã torrẽtis iaboc

Transla. Chal.

בְּאוֹרְחָא אֵיהַךְ לָא אֶסְטֵי לְיַמִּינָא וְלִשְׂמָאלָא׃ עִיבוּרָא בְּכַסְפָּא תְּזַבֵּן לִי וְאֵיכוֹל וּמַיָּא
בְּכַסְפָּא תִּתֵּן לִי וְאֶשְׁתֵּי לְחוֹד אֶעְבַּר בְּרַגְלָי׃ כְּמָא דַּעֲבַדוּ לִי בְּנֵי עֵשָׂו דְּיָתְבִין בְּשֵׂעִיר
וּמוֹאֲבָאֵי דְּיָתְבִין בִּלְחָיַת עַד דְּאֶעְבַּר יָת יַרְדְּנָא לְאַרְעָא דַּייָ אֱלָהָנָא יָהֵיב לָנָא׃ וְלָא
אֲבִי סִיחוֹן מַלְכָּא דְּחֶשְׁבּוֹן לְמִשְׁבְּקָנָא לְמֶעְבַּר בִּתְחוּמֵיהּ אֲרֵי אַקְשִׁי יְיָ אֱלָהָךְ יָת
רוּחֵיהּ וְתַקֵּיף יָת לִבֵּיהּ בְּדִיל לְמִמְסְרֵיהּ בִּידָךְ כְּיוֹמָא הָדֵין׃ וַאֲמַר יְיָ לִי חֲזִי דְּשָׁרֵיתִי
לְמִמְסַר קֳדָמָךְ יָת סִיחוֹן וְיָת אַרְעֵיהּ שָׁרִי לְתָרְכוּתֵיהּ לְמֵירַת יָת אַרְעֵיהּ׃ וּנְפַק סִיחוֹן
לְקַדָּמוּתָנָא הוּא וְכָל עַמֵּיהּ לְאַגָּחָא קְרָבָא לְיָהַץ׃ וּמַסְרֵיהּ יְיָ אֱלָהָנָא קֳדָמָנָא וּמְחֵינָא
יָתֵיהּ וְיָת בְּנוֹהִי וְיָת כָּל עַמֵּיהּ׃ וּכְבַשְׁנָא יָת כָּל קִרְווֹהִי בְּעִדָּנָא הַהִיא וְגַמַּרְנָא יָת כָּל
קִרְוַיָּא גֻּבְרַיָּא וּנְשַׁיָּא וְטַפְלָא לָא אַשְׁאַרְנָא מְשֵׁיזֵיב׃ לְחוֹד בְּעִירָא בְּזַנָא לָנָא וַעֲדֵי
קִרְוַיָּא דִּכְבַשְׁנָא׃ מֵעֲרוֹעֵר דְּעַל כֵּיף נַחְלָא דְאַרְנוֹן וְקַרְתָּא דִּי בְנַחְלָא וְעַד גִּלְעָד לָא הֲוַת
קַרְתָּא דְּתַקִּיפַת מִנָּנָא יָת כֹּלָּא מְסַר יְיָ אֱלָהָנָא קֳדָמָנָא׃ לְחוֹד לְאַרַע בְּנֵי עַמּוֹן לָא
קְרֵיבְתָּא כָּל כֵּיף נַחַל יוּבְקָא

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

ↄ ciuitates q̄ in mōtana: sicut prece
καὶ τὰς πόλεις τὰς ἐπὶ τῇ ὀρεινῇ, καθότι ἐνετείλα-
pit nobis dñs deus nr̄.
το ἡμῖν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν. Ca.3.

A Et reuersi ascēdimus viā q̄ in ba
Nume. κai ἐπιστραφέντες ἀνέβημεν ὁδὸν τὴν εἰς βα-
u.b. san: ↄ exiit og rex basan in occur
σάν, καὶ ἐξῆλθεν ὤγ βασιλεὺς τῆς βασὰν εἰς συνάν-
sum nobis: ipse ↄ ōis pplš eius in pliuȝ
τησιν ἡμῖν, αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ εἰς πόλεμον
in edrai. ↄ dixit dñs ad me: ne timeas eū:
εἰς ἐδραΐμ. καὶ εἶπε κύριος πρός με, μὴ φοβηθῇς αὐ-
q: in manus tuas tradidi eū: ↄ
τόν, ὅτι εἰς τὰς χεῖράς σου παραδέδωκα αὐτόν, καὶ
oēm pplm ei⁹ ↄ oēȝ trā eius. ↄ
πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν αὐτοῦ. καὶ
facies ei sicut fecisti seō regi
ποιήσεις αὐτῷ ὥσπερ ἐποίησας τῷ σηὼν βασιλεῖ τῶν
amorreoȝ: q̄ hītabat in esebō. ↄ tradidit eū
ἀμορραίων, ὃς κατῴκει ἐν ἐσεβών. καὶ παρέδωκεν αὐ-
dñs deus nr̄ in manus nr̄as: ↄ og re-
τὸν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν, καὶ τὸν ὤγ βα-
gem basan ↄ oēm pplȝ eius. ↄ p
σιλέα τῆς βασὰν καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ. καὶ ἐπα-
cussimus eū itaq̄ nō reliqmus eius semē.
τάξαμεν αὐτὸν ἕως τοῦ μὴ καταλιπεῖν αὐτοῦ σπέρμα.
ↄ obtinuim⁹ oēs ciuitates eius in tem
καὶ ἐκρατήσαμεν πασῶν τῶν πόλεων αὐτοῦ ἐν τῷ και-
pore illo: nō fuit ciuitas q̄ nō cepimus ab eis.
ρῷ ἐκείνῳ, οὐκ ἦν πόλις ἣν οὐκ ἐλάβομεν παρ᾽ αὐτῶν.
sexagita ciuitates: ōia cōfinia argob re
ἑξήκοντα πόλεις, πάντα τὰ περίχωρα ἀργὸβ βασι-
gis og in basan. omes he ciuitates munite:
λέως ὤγ ἐν τῇ βασάν. πᾶσαι αὗται πόλεις ὀχυραί,
muri alti:: porte ↄ vectes: pter ciuitates
τείχη ὑψηλά, πύλαι καὶ μοχλοί, πλὴν τῶν πόλεων
pherezeoȝ multas valde. destruximus
τῶν φερεζαίων τῶν πολλῶν σφόδρα. ἐξωλεθρεύσαμεν
eos: sicut fecimus seō regi esebō.
αὐτούς, ὥσπερ ἐποιήσαμεν τὸν σηὼν βασιλέα ἐσεβών.
ↄ destruximus oēm ciuitatē: deincep ↄ mulie
καὶ ἐξωλεθρεύσαμεν πᾶσαν πόλιν, ἑξῆς καὶ τὰς γυναῖ-
res ↄ filios: ↄ ōia iumēta ↄ spolia
κας καὶ τὰ τέκνα, καὶ πάντα τὰ κτήνη καὶ τὰ σκῦλα
B ciuitatū predati sumus nobis ipsis. ↄ cepimus
τῶν πόλεων ἐπρονομεύσαμεν ἑαυτοῖς. καὶ ἐλάβομεν
in tpe illo trā de manibus duoȝ regū
ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ τὴν γῆν ἐκ χειρῶν δύο βασιλέων
amorreoȝ: q̄ erāt trans iordanē a torrente
τῶν ἀμορραίων, οἳ ἦσαν πέραν τοῦ ἰορδάνου ἀπὸ τοῦ χειμάρρου
arnō vsq̄ ad mōtē hermō. phenices cognominãt hermō sa
ἀρνὼν ἕως ὄρους ἑρμών. οἱ φοίνικες ἐπονομάζουσι τὸ ἑρμὼν σα-
nī. ↄ amorreus cognominauit id sanir. oēs ciuitates
νιώρ. καὶ ὁ ἀμορραῖος ἐπωνόμασεν αὐτὸ σανίρ. πᾶσαι αἱ πόλεις

Trāsla.B.Hiero.

Et vrbibus mōtanis: vniuersisq̄ locis a quibus nos prohibuit dñs deus noster. Cap. 3.

Itaq̄ cōuersi ascēdimus p iter basā. Egressusq̄ ē og rex basan in occursū nobis cū populo suo ad bellandum in edrai. Dixitq̄ dñs ad me. Ne timeas eū: qa in manu tua traditus ē cum omni populo ac terra sua: faciesq̄ ei sicut fecisti seon regi ammorreorum qui habitauit in esebon. Tradidit ergo dñs deus nr̄ in manibus nr̄is ēt og regē basan & vniuersū populū eius: pcussimusq̄ eos vsq̄ ad internitionē vastantes cūctas ciuitates illius vno tempore. Non fuit oppidum qd̄ nos effugeret. Sexagita vrbes & oēs regionem argob regni og in basan. cūcte vrbes erant munite muris altissimis portisq̄ & vectib⁹ absq̄ oppidis innumeris que nō habebāt muros. Et deleuimus eos sicut feceramus seon regi esebon. disperdentes oēm ciuitatē virosq̄ ac mulieres & paruulos: iumēta autē & spolia vrbiū diripuimus. Tulimusq̄ illo in tempore terrā de manu duorum regum ammorreorum q erāt trās iordanē a torrēte arnō vsq̄ ad montē hermō quem sidonii sariō vocant & ammorrei sanir. oēs ciuitates

Ter.Heb. Deut. Ca.iii.

ועדי ההר וכל אשר צוה יהוה
אלהינו׃ ונפן ונעל Cap.iii.
דרך הבשן ויצא עוג מלך הבשן
לקראתנו הוא וכל עמו למלחמה
אדרעי׃ ויאמר יהוה אלי אל
תירא אתו כי בידך נתתי אתו
ואת כל עמו ואת ארצו ועשית
לו כאשר עשית לסיחן מלך
האמרי אשר יושב בחשבון׃
ויתן יהוה אלהינו בידנו גם את
עוג מלך הבשן ואת כל עמו ונכהו
עד בלתי השאיר לו שריד׃ ונלכד
את כל עריו בעת ההוא לא
היתה קריה אשר לא לקחנו
מאתם ששים עיר כל חבל ארגב
ממלכת עוג בבשן׃ כל אלה ערים
בצרת חומה גבהה דלתים ובריח
לבד מערי הפרזי הרבה מאד׃
ונחרם אותם כאשר עשינו
לסיחן מלך חשבון החרם כל עיר
מתם הנשים והטף׃ וכל הבהמה
ושלל הערים בזונו לנו׃ ונקח
בעת ההוא את הארץ מיד
שני מלכי האמרי אשר בעבר
הירדן מנחל ארנן עד הר חרמון׃
צידנים יקראו לחרמון שרין
והאמרי יקראו לו שניר׃ כל ערי

Pritiua heb.

עיר
Cap.iii.
עלה פנה
לחם
ירא נתן
עשה
ישב
נתן
שאר לכד
עיר
היה
סבב
חמה ברח
גדה רבה
חרם עשה
מתה נשה
עיר בזז לקח
שנה
ברא

Transla.Chal.

וקרוי טורא וכל דפקיד יי אלהנא׃ Ca.iij. ואתפנינא וסליקנא לאורח
מתנן ונפק עוג מלכא דמתנן לקדמותנא הוא וכל עמיה לאגחא קרבא לאדרעי׃ ואמר
יי לי לא תדחל מניה ארי בידך מסרית יתיה וית כל עמיה וית ארעיה ותעביד ליה
כמא דעבדת לסיחון מלכא דאמוראה דיתיב בחשבון׃ ומסר יי אלהנא בידנא אף ית
עוג מלכא דמתנן וית כל עמיה ומחינוהי עד דלא אשתאר ליה משיזיב׃ וכבשנא ית
כל קרוהי בעדנא ההוא לא הות קרתא דלא נסיבנא מנהון שתין קרוין כל בית פלך
טרכונא מלכותיה דעוג במתנן׃ כל אלין קרוין כריכן מקפן שור רם דשין ועברין
בר מקרוי פצחיא סגיאן לחדא׃ וגמרנא יתהון כמא דעבדנא לסיחון מלכא דחשבון
גמרנא כל קרויא גבריא נשיא וטפלא׃ וכל בעירא ועדי קרויא בזנא לנא׃ ונסיבנא
בעדנא ההוא ית ארעא מיד תרין מלכי אמוראה די בעברא דירדנא מנחלא דארנון
עד טורא דחרמון׃ צידונאי קרן לחרמון שריון ואמוראי קרן ליה טור תלגא׃ כל קרוי

Interp.chal.

et ad vrbes mōtis ↄ ad ōia loca q̄ precepit dñs de⁹ nr̄.

Et perreximus ↄ ascendimus per viam Ca.3. basan: ↄ egressus est og rex basan in occursum nostrū ipse ↄ ōis populus eius vt cōmitteret bellum in edrai. et dixit dñs ad me. Ne timeas eum: quia in manu tua tradidi eum ↄ omnē populū eius ↄ terram eius: ↄ facies ei sicut fecisti seon regi amorreoruȝ qui habitabat in esebon. et dedit dñs deus noster in manu nostra etiā og regem basan ↄ omnē populū eius: et percussimus eū donec nullus ex eis relictus esset. et subiecimus oēs vrbes eius in tpe illo: nō fuit ciuitas quā non acceperimus ab eis sexaginta vrbes ōia loca prouincie argob regni og in basan. Oēs iste vrbes munite ↄ murate que habebāt seras ↄ vectes preter villas absq̄ muris multas nimis. ↄ destruximus eas: sicut fecimus seon regi esebon: disperdētes oim ciuitatū viros ↄ mulieres ↄ paruulos ↄ ōia iumenta: et spolia vrbiuȝ diripuimus nobis. et tulimus in tpe illo terrā de manu duorū regum amorreoȝ qui erant trans iordanē: a torrente arnon vsq̄ ad montem hermon. Sidonii vocabant hermon sarion: et amorrei appellabant eum montem niuis. Omnes vrbes

Pritiua chal.

פנה
נגח
דחל עבד
מחא שאר שזב
קרה הוה
תקף דשא
גמר עדה בזז
קרא

Ter. Heb.

הַמִּישֹׁר וְכָל הַגִּלְעָד וְכָל הַבָּשָׁן עַד — יָשַׁר
סַלְכָה וְאֶדְרֶעִי עָרֵי מַמְלֶכֶת עוֹג
בַּבָּשָׁן׃ כִּי רַק עוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן
נִשְׁאַר מִיֶּתֶר הָרְפָאִים הִנֵּה עַרְשׂוֹ — שָׁאַר
עֶרֶשׂ בַּרְזֶל הֲלֹה הִוא בְּרַבַּת בְּנֵי — לוא
עַמּוֹן תֵּשַׁע אַמּוֹת אָרְכָּהּ וְאַרְבַּע — אָמָה רָבַע
אַמּוֹת רָחְבָּהּ בְּאַמַּת אִישׁ׃ וְאֶת
הָאָרֶץ הַזֹּאת יָרַשְׁנוּ בָּעֵת הַהִוא
מֵעֲרֹעֵר אֲשֶׁר עַל נַחַל אַרְנֹן וַחֲצִי — חָצָה
הַר הַגִּלְעָד וְעָרָיו נָתַתִּי לָרְאוּבֵנִי — צִיר נָתַן
וְלַגָּדִי׃ וְיֶתֶר הַגִּלְעָד וְכָל הַבָּשָׁן
מַמְלֶכֶת עוֹג נָתַתִּי לַחֲצִי שֵׁבֶט — מָלַךְ
הַמְנַשֶּׁה כֹּל חֶבֶל הָאַרְגֹּב לְכָל הַבָּשָׁן
הַהוּא יִקָּרֵא אֶרֶץ רְפָאִים׃ יָאִיר בֶּן
מְנַשֶּׁה לָקַח אֶת כָּל חֶבֶל אַרְגֹּב עַד
גְּבוּל הַגְּשׁוּרִי וְהַמַּעֲכָתִי וַיִּקְרָא — גְּבַל קָרָא
אֹתָם עַל שְׁמוֹ אֶת הַבָּשָׁן חַוֺּת יָאִיר — חָוָה
עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וּלְמָכִיר נָתַתִּי אֶת — נָתַן
הַגִּלְעָד׃ וְלָרְאוּבֵנִי וְלַגָּדִי נָתַתִּי מִן
הַגִּלְעָד וְעַד נַחַל אַרְנֹן תּוֹךְ הַנַּחַל
וּגְבֻל וְעַד יַבֹּק הַנַּחַל גְּבוּל בְּנֵי
עַמּוֹן׃ וְהָעֲרָבָה וְהַיַּרְדֵּן וּגְבֻל מִכִּנֶּרֶת
וְעַד יָם הָעֲרָבָה יָם הַמֶּלַח תַּחַת
אַשְׁדֹּת הַפִּסְגָּה מִזְרָחָה׃ וָאֲצַו — זָרַח צָוָה
אֶתְכֶם בָּעֵת הַהִוא לֵאמֹר יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם נָתַן לָכֶם אֶת הָאָרֶץ
הַזֹּאת לְרִשְׁתָּהּ חֲלוּצִים תַּעַבְרוּ — יָרַשׁ חָלַץ עָבַר

Trāsla. B. Hiero.

q̄ site sūt in planitie & vniuersā terrā galaad & basan vsq ad selcha & edrai ciuitates regni og in basan. Solus q̄ppe og rex basan restiterat de stirpe gigātū. Et mōstratur lectus eius ferreus qui est in rabath filiorum āmō nouē cubitos hn̄s lōgitudinis & q̄ttuor latitudinis ad mēsurā cubiti virilis manus. Terrāq possedimus tempore illo ab aroer q̄ est sup ripā torrētis arnō: vsq ad mediā ptē mōtis galaad. & ciuitates illius dedi rubē & gad. Reliq̄ʒ āt ptē galaad & oēm basā regni og tradidi medie tribui manasse oēm regionē argob. Cūctaq basan vocabatur terra gigātū. Iair filius manasse possedit oēm regionem argob vsq ad terminos gessuri & machati. Vocauitq ex noīe suo basan auothiair .i. villas iair vsq in p̄ntē diē. Machir quoq dedi galaad. & tribubus ruben & gad dedi de terra galaad vsq ad torrētē arnō mediū torrētis & cōfiniū vsq ad torrētē ieboc q est terminus filiorū āmō: & planiciem solitudinis atq iordanē: & terminos cenereth vsq ad mare deserti: qd ē salsissimū ad radicē montis phasga cōtra orientē. Precepiq vobis in tpe illo dicens. Dn̄s deus vester dat vobis terram hanc in hereditatē: expediti precedite

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

misor: ⁊ ois galaad ⁊ ois basan vsq ad sel
μισὼρ καὶ πᾶσα γαλαὰδ καὶ πᾶσα βασὰν ἕως ἐλ-
cha ⁊ edrai ciuitates regni og in basan:
χὰ καὶ ἐδραῒν πόλεις βασιλείας τοῦ ὢγ ἐν τῇ βασὰν,
q̄r tm̄ og rex basan relinquerat de
ὅτι πλὴν ὢγ βασιλεὺς βασὰν κατελείφθη ἀπὸ τῶν
raphaim. ecce lectus eius lectus ferreus: ecce hic
ῥαφαΐν. ἰδοὺ κλίνη αὐτοῦ κλίνη σιδηρᾶ, ἰδοὺ αὕτη
in rabath filiorū ammō. nouē cubitorū lōgitudo
ἐν τῇ ἄκρᾳ τῶν υἱῶν ἀμμών. ἐννέα πηχῶν τὸ μῆκος
eius: ⁊ q̄tuor cubitorū latitudo eius in
αὐτῆς, καὶ τεσσάρων πηχῶν τὸ εὖρος αὐτῆς ἐν
cubito viri. ⁊ terrā illā possedimus
πήχει ἀνδρός. καὶ τὴν γῆν ἐκείνην ἐκληρονομήσαμεν
in tpe illo ab aroer: q̄ est iuxta ripā
ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπὸ ἀροήρ, ἥ ἐστι παρὰ τὸ χεῖλος
torrētis arnō: ⁊ dimidiū mōtis galaad. ⁊
χειμάρρου ἀρνῶν, καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ ὄρους γαλαάδ. καὶ
ciuitates eius dedi ruben ⁊ gath: ⁊
τὰς πόλεις αὐτοῦ ἔδωκα τῷ ῥουβὴμ καὶ τῷ γάδ, καὶ
reliquum galaad ⁊ oēm basan re
τὸ κατάλοιπον τοῦ γαλαὰδ καὶ πᾶσαν τὴν βασὰν βα-
gnum og dedi dimidie tribui manasse:
σιλείαν ὢγ ἔδωκα τῷ ἡμίσει τῆς φυλῆς μανασσῆ,
⁊ oēm circā regionē argob. ⁊ oēm
καὶ πᾶσαν τὴν περίχωρον ἀργόβ, καὶ πᾶσαν τὴν
basan illam: terra raphaim cōputabitur. ⁊ iaer fi
βασὰν ἐκείνην, γῆ ῥαφαῒν λογισθήσεται. καὶ ἰαὴρ υἱ-
lius manasse accepit oēm circā regionē argob
ὸς μανασσῆ ἔλαβε πᾶσαν τὴν περίχωρον ἀργὸβ
vsq ad terios gessuri ⁊ machati ⁊ cognominauit
ἕως τῶν ὁρίων γαργασί καὶ μαχατί. καὶ ἐπωνόμασεν
illas in noīe suo basan auothiair
αὐτὰς ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ τὴν βασὰν αὐωθιαΐρ
vsq ad diē hāc. ⁊ machir dedi
ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. καὶ τῷ μαχὶρ ἔδωκα τὴν
galaad. ⁊ ruben ⁊ gad dedi a
γαλαάδ. καὶ τῷ ῥουβὴμ καὶ τῷ γὰδ ἔδωκα ἀπὸ
galaad vsq ad torrētē arnō mediū tor
τῆς γαλαὰδ ἕως τοῦ χειμάρρου ἀρνῶν μέσον τοῦ χει-
rētis terminus ⁊ vsq ad iaboc: ⁊ torrēs finis
μάρρου ὅριον καὶ ἕως τοῦ ἰαβὼκ, καὶ ὁ χειμάρρους ὅρι-
filijs ammō. ⁊ planities ⁊ iorda
ον τοῖς υἱοῖς ἀμμών. καὶ ἡ ἀραβὰ καὶ ὁ ἰορδά-
nis terminus a cenereth ⁊ vsq ad maris planitiē ma
νης ὅριον ἀπὸ χενερὲθ καὶ ἕως θαλάσσης ἀραβὰ θα-
ris salsi a sedoth vallē orientis.
λάσσης ἁλυκῆς ὑπὸ ἀσηδὼθ τὴν φάραγγα ἀνατολῶν.
⁊ p̄cepi vobis in tpe illo: dicēs:
καὶ ἐνετειλάμην ὑμῖν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγων,
dn̄s deus nr̄ dedit vobis terrā hanc
κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν δέδωκεν ὑμῖν τὴν γῆν ταύτην
in hereditatē armati p̄cedite
ἐν κλήρῳ. ἐνοπλισάμενοι προπορεύεσθε

C

Pritiua chal.

שְׁרָא
שְׁאַר
רְבַע אָמָה פְּתָה
כְּרָה
קְרָא
תְּחָם
שְׁפַּךְ
רוּם דְּנַח אֲמַר
יְרֵת זְרֵז עֲבַר

Interp. chal.

que sunt in planicie ⁊ omnē galaad ⁊ omnē basan vsq ad selca ⁊ edrai vrbes regni og in basan. Quoniā solus og rex basan remāsit de reliquijs gigantū. ecce lectus eius lectus est ferreus: quietiq est in rabbath filiorū amon: nouem cubitos habens longitudinis et quattuor cubitos latitudinis in cubito eiusdē regis. Et terrā hanc possedimus in tēpore illo ab aroer que est iuxta torrentē arnō vsq ad mediā partē montis galaad: ⁊ ciuitates illius dedi tribui ruben ⁊ tribui gad. Reliquā aūt partē galaad ⁊ omnē basan regni og dedi dimidie tribui manasse oēm regionē prouincie argob. Ote illa prouincia basan vocabatur terra gigantū. Iair filius manasse tulit omnē prouinciā regionis argob vsq ad terminū gesuri ⁊ maachati: ⁊ vocauit ex noīe suo basan oppida iair vsq in diē hāc. Machir quoq dedi galaad. ⁊ tribui ruben ⁊ tribui gad dedi a galaad vsq ad torrentē arnon mediū torrētis et terminū eius vsq ad torrentē iaboc: qui est terminus filiorū ammon: ⁊ planiciē ⁊ iordanē ⁊ terminum eius a genesar vsq ad mare planiciei qđ ē mare salsū sub decliuio collis ad orientem. et p̄cepi vobis in tempore illo dicens. Dn̄s deus vester dedit vobis terram hanc in hereditatē: accincti transibitis

Transla. Chal.

מִישְׁרָא וְכָל גִּלְעָד וְכָל מַתְנָן עַד סַלְכָה וְאֶדְרֶעִי קִרְוֵי מַלְכוּתֵיהּ דְּעוֹג בְּמַתְנָן׃ אֲרֵי לְחוֹד
עוֹג מַלְכָּא דְמַתְנָן אִשְׁתְּאַר מִשְּׁאָר גִּבָּרַיָּא הָא עַרְסֵיהּ עַרְסָא דְפַרְזְלָא הֲלָא הִיא בְּרַבַּת
בְּנֵי עַמּוֹן תְּשַׁע אַמִּין אוּרְכַּהּ וְאַרְבַּע אַמִּין פּוּתְיַהּ בְּאַמַּת מַלְכָּא׃ וְיָת אַרְעָא הָדָא יְרִיתְנָא
בְּעִדָּנָא הַהוּא מֵעֲרוֹעֵר דְּעַל נַחְלָא דְאַרְנוֹן וּפַלְגוּת טוּרָא דְגִלְעָד וְקִרְווֹהִי יְהָבִית לְשִׁבְטָא
רְאוּבֵן וּלְשִׁבְטָא גָד׃ וּשְׁאָר גִּלְעָד וְכָל מַתְנָן מַלְכוּתֵיהּ דְּעוֹג יְהָבִית לְפַלְגוּת שִׁבְטָא
דִמְנַשֶּׁה כָּל בֵּית פְּלַךְ טְרָכוֹנָא לְכָל מַתְנָן הַהוּא מִתְקְרֵי אֲרַע גִּבָּרַיָּא׃ יָאִיר בַּר מְנַשֶּׁה
נְסֵיב יָת כָּל בֵּית פְּלַךְ טְרָכוֹנָא עַד תְּחוּם גְּשׁוּרָאָה וְאַפְּקֵירוֹס וּקְרָא יָתְהוֹן עַל שְׁמֵיהּ יָת
מַתְנָן כַּפְרָנֵי יָאִיר עַד יוֹמָא הָדֵין׃ וּלְמָכִיר יְהָבִית יָת גִּלְעָד׃ וּלְשִׁבְטָא רְאוּבֵן וּלְשִׁבְטָא גָד
יְהָבִית מִן גִּלְעָד וְעַד נַחְלָא דְאַרְנוֹן גּוֹ נַחְלָא וּתְחוּמֵיהּ וְעַד יוּבְקָא נַחְלָא תְּחוּמָא דִּבְנֵי
עַמּוֹן׃ וּמֵישְׁרָא וְיַרְדְּנָא וּתְחוּמֵיהּ מִגְּנוֹסַר וְעַד יַמָּא דְמֵישְׁרָא יַמָּא דְמִלְחָא תְּחוֹת
מַשְׁפַּךְ מֵי רָמָתָא מַדִּינְחָא׃ וּפַקֵּדִית יָתְכוֹן בְּעִדָּנָא הַהִיא לְמֵימַר יְיָ אֱלָהֲכוֹן יְהַב לְכוֹן
יָת אַרְעָא הָדָא לְמֵירְתַהּ מְזָרְזִין תִּעְבְּרוּן

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

ante faciē fratrū vřoꝶ filioꝶ israel oīs
πρὸ προσώπου τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν υἱῶν ἰσραὴλ πᾶς
potens. verūtū vxores vře ⁊ filij vři
δυνατός. πλὴν αἱ γυναῖκες ὑμῶν καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν
⁊ iumēta vřa: scio ꝙ multa iumēta vobis: habi
καὶ τὰ κτήνη ὑμῶν, οἶδα ὅτι πολλὰ κτήνη ὑμῖν, κατοι
tent in ciuitatib⁹ vřis: ꝗs dedi vobis quousq;
κείτωσαν ἐν ταῖς πόλεσιν ὑμῶν, αἷς ἔδωκα ὑμῖν ἕως
quiescere faciat dñs deus vř fřes vřos:
ἂν καταπαύσῃ κς ὁ θεὸς ὑμῶν τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν,
sicut ⁊ vos: ⁊ possideāt ēt ipsi
ὥσπερ καὶ ὑμᾶς, καὶ κατακληρονομήσωσι καὶ αὐτοὶ
trā: ꝗ dñs deus nř dat eis
τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν δίδωσιν αὐτοῖς ἐν τῷ
trās iordanē. ⁊ reuertemini vnus
πέραν τοῦ ἰορδάνου. καὶ ἐπαναστραφήσεσθε ἕκα-
quisq; in hereditatē suā: ꝗ dedi vobis. ⁊
στος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ, ἣν δέδωκα ὑμῖν. καὶ τῷ
iosue ꝓcepi in tēpore illo: dicēs: o-
ἰησοῦ ἐνετειλάμην ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγων, οἱ ὀφ-
culi vři viderūt oia ꝗcūq; fecit dñs
θαλμοὶ ὑμῶν ἑωράκασι πάντα ὅσα ἐποίησε κύριος
D deus nř duobus regibus istis: sic faci-
ὁ θεὸς ἡμῶν τοῖς δύο βασιλεῦσι τούτοις, οὕτως ποιή-
et dñs oibus regnis: in ꝗ tu trā
σει κύριος πάσαις ταῖς βασιλείαις, ἐφ' ἃς σὺ δια-
sis illuc. nō timebitis ab eis: q: dñs
βαίνεις ἐκεῖ. οὐ φοβηθήσεσθε ἀπ' αὐτῶν, ὅτι κύριος ὁ
deus nř ipse pugnabit ꝓ vobis. ⁊ oraui
θεὸς ἡμῶν αὐτὸς πολεμήσει περὶ ὑμῶν. καὶ ἐδεήθην
dñm in tpore illo: dicens: dñe dñe tu cepisti
κυρίου ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγων, κύριε κε σὺ ἤρξω
ostendere tuo seruo fortitudinē tuā ⁊ potē
δεῖξαι τῷ σῷ θεράποντι τὴν ἰσχύν σου καὶ τὴν δύ-
tiā tuā ⁊ manū tuā fortē ⁊
ναμίν σου καὶ τὴν χεῖρά σου τὴν κραταιὰν καὶ τὸν
brachiū tuū excelsū. ꝗs .n. deꝰ in celo
βραχίονά σου τὸν ὑψηλόν. τίς γὰρ θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ
aut in terra: ꝗ faciet sicut fecisti tu scōm
ἢ ἐπὶ τῆς γῆς, ὅστις ποιήσει καθὰ ἐποίησας σὺ κατὰ
opera tua ⁊ scōm fortitudinē tuā. trāsiēs igř vi-
τὰ ἔργα σου καὶ κατὰ τὴν ἰσχύν σου. διαβὰς οὖν ὄψο-
debo trā bonā hanc exīstem trās
μαι τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν ταύτην τὴν οὖσαν πέραν τοῦ
iordanē: mōtē bonū hūc ⁊ antiliba
ἰορδάνου, τὸ ὄρος τὸ ἀγαθὸν τοῦτο καὶ ἀντιλίβα-
nū. ⁊ cōtēpsit me dñs ꝑpř vos ⁊ nō exau
νον. καὶ ὑπερεῖδέ με κύριος ἕνεκεν ὑμῶν καὶ οὐκ εἰ-
diuit me. ⁊ dixit dñs ad me: sufficiat tibi:
σήκουσέ μου. καὶ εἶπε κύριος πρός με, ἱκανούσθω σοι,
ne addas vltra loqui ad me verbū hoc:
μὴ προσθῇς ἔτι λαλῆσαι πρός με τὸν λόγον τοῦτον,
ascende in verticē
ἀνάβηθι ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ

Trāsla. B. Hiero.

fratres vestros filios israel omnes viri robusti absq; vxoribus & paruulis atq; iumentis. Noui enim ꝙ plura habeatis pecora: & in vrbibus remāere debebūt quas tradidi vobis donec requiem tribuat dñs fratribus vřis sicut vobis tribuit: & possideāt ipsi et terram quam daturus est eis trans iordanē: tunc reuertetur vnusquisq; in possessionē suā quā dedi vobis. Iosue quoq; in tpe illo precepi dicens. Oculi tui viderunt que fecit dominus deus vester duobus his regibus: sic faciet omnibus regnis ad que transiturus es. Ne timeas eos. Dñs enim deus vester pugnabit pro vobis. Precatusq; sum dñm in tpe illo dicens. Domine deus tu cepisti ostēdere seruo tuo magnitudinē tuā manumq; fortissimā. Neq; enim ē alius deus vel in celo vel in terra qui possit facere opera tua & cōparari fortitudini tue. Trāsibo igitur & videbo terram hanc optimam trans iordanē & montē istū egregium & libanū. Iratusq; est dñs mihi propter vos nec exaudiuit me: sed dixit mihi. Sufficit tibi. ne quaq; vltra loquaris de hac re ad me. Ascē de cacumen

Ter. Heb.

לפני אחיכם בני ישראל כל בני
חיל: רק נשיכם וטפכם ומקנכם
ידעתי כי מקנה רב לכם ישבו
בעריכם אשר נתתי לכם: עד
אשר יניח יהוה לאחיכם ככם
וירשו גם הם את הארץ אשר
יהוה אלהיכם נתן להם בעבר
הירדן ושבתם איש לירשתו
אשר נתתי לכם: ואת יהושוע
צויתי בעת ההוא לאמר עיניך
הראת את כל אשר עשה יהוה
אלהיכם לשני המלכים האלה כן
יעשה יהוה לכל הממלכות אשר
אתה עבר שמה: לא תיראום כי
יהוה אלהיכם הוא הנלחם לכם:
ואתחנן אל יהוה בעת ההוא לאמר:
אדני יהוה אתה החלות להראות
את עבדך את גדלך ואת ידך
החזקה אשר מי אל בשמים
ובארץ אשר יעשה כמעשיך
וכגבורתך: אעברה נא ואראה
את הארץ הטובה אשר בעבר
הירדן ההר הטוב הזה
והלבנן: ויתעבר יהוה בי למענכם
ולא שמע אלי ויאמר יהוה
אלי רב לך אל תוסף דבר אלי
עוד בדבר הזה: עלה ראש

Priitiua heb.

פנה אח
נשה קנה
עיר נתן
נוח
שוב
צוה
ראה
שנה
עשה מלך
ירא
לחם
חנן
חלל ראה
עשה
גבר עבר ראה
עבר
אמר
יסף

Transla. Chal.

קדם אחיכון בני ישראל כל מזרזי חילא: לחוד נשיכון וטפלכון ובעירכון ידענא
ארי בעיר סגי לכון יתבון בקרויכון דיהבית לכון: עד דיניח יי לאחיכון כותכון
וירתון אף אינון ית ארעא דיי אלהכון יהיב להון בעברא דירדנא ותתובון גבר
לירותתיה דיהבית לכון: וית יהושע פקידית בעידנא ההוא למימר עינך חזאן ית כל
דעבד יי אלהכון לתרין מלכיא האלין כן יעביד יי לכל מלכותא דאת עבר
לתמן: לא תדחלון מנהון ארי יי אלהכון מימריה מגיח לכון קרבא: וצליתי קדם
יהוה בעידנא ההוא למימר: אדוני יהוה את שריתא לאחזאה ית עבדך ית רבותך וית
ידך תקיפא דאת הוא אלהא דשכינתך בשמיא מלעילא ושליט בארעא מלרע ולית
דעביד כעובדך וכגבורתך: אעיבר כען ואחזי ית ארעא טבתא די בעברא דירדנא
טורא טבא הדין ובית מקדשא: והוה רגז מן קדם יי עלי בדילכון ולא קביל מני
ואמר יי לי סגי לך לא תוסף למללא קדמי עוד בפתגמא הדין: סק לריש

Interp. chal.

corā fratribus vřis filijs israel oēs fortes exercitus. Tantūmodo vxores vestre ⁊ familie vře ⁊ iumēta vestra: noui eni ꝙ iumēta multa sint vobis: habitent in vrbibus vřis quas dedi vobis: donec requiē tribuat dñs fratribus vestris sicut vobis: ⁊ possideāt etiā ipsi terrā quā dñs deus vř daturus est eis vltra iordanē: ⁊ reuertemini vnusquisq; ad hereditatē suā quā dedi vobis. Et iosue precepi in tēpore illo dicēs. Oculi tui vident oia que fecit dñs deus vester duobus his regibus: sic faciet dñs oibus regnis ad que tu transis: ne timeas eos quoniā verbū dñi dei vestri pugnabit pro vobis. Et oraui coram dño in tēpore illo dicens. Domine deus tu cepisti ostendere seruo tuo magnitudinē tuam ⁊ manū tuam fortissimam: quoniā tu es deus ⁊ maiestas tua est in celis desup: et dñaris in terra deorsum: ⁊ non est qui faciat iuxta opera tua ⁊ iuxta potentiā tuam. Transeaz obsecro ⁊ videam terram bonam que est vltra iordanem ⁊ montē istum bonum ⁊ domum sanctuarij. Et fuit ira a facie domini cōtra me ꝑpter vos: ⁊ non exaudiuit me. et dixit dominus ad me. Sufficit tibi: ne addas vltra loqui coram me de hac re. Ascende ad verticem

Priitiua chal.

אח נשה טף
קרה נוח
תוב
אמר חזה
עבד
דחל אמר גנח
צלא שרא חזה
רבב עלה ארע
עבד עבר טוב
קדש קבל סנא
יסף נסק ראש

הפסגה ושא עיניך ימה וצפנה | נשא
ותימנה ומזרחה וראה בעיניך | ימן זרח
כי לא תעבר את הירדן הזה: | עבר
וצו את יהושע וחזקהו ואמצהו | צוה
כי הוא יעבר לפני העם הזה | פנה
והוא ינחיל אותם את הארץ | נחל את
אשר תראה: ונשב בגיא מול | ראה ישב
בית פעור:

Cap. iiii.

ועתה
ישראל שמע אל החקים ואל | חקק
המשפטים אשר אנכי מלמד | שפט למד
אתכם לעשות למען תחיו | עשה חיה
ובאתם וירשתם את הארץ | בוא
אשר יהוה אלהי אבתיכם נתן
לכם: לא תספו על הדבר אשר | יסף
אנכי מצוה אתכם ולא תגרעו | צוה גרע
ממנו לשמר את מצות יהוה
אלהיכם אשר אנכי מצוה אתכם:
עיניכם הראות את אשר יי | ראה
עשה יהוה בבעל פעור כי כל
האיש אשר הלך אחרי בעל
פעור השמידו יהוה אלהיך | שמד
מקרבך: ואתם הדבקים ביהוה
אלהיכם חיים כלכם היום: ראה | חיה
למדתי אתכם חקים ומשפטים
כאשר צוני יהוה אלהי לעשות
כן בקרב הארץ אשר אתם
באים שמה לרשתה: ושמרתם | בוא ירש

phasge & oculos tuos circūfer ad occidentem & ad aquilonē austrūq; & orientē: & aspice. Nec enim trāsibis iordanem istum. Precipe iosue & corrobora eum atq; cōforta: quia ipse precedet populum istum: & diuidet eis terram quā visurus es. Mansimusq; in valle contra fanū phogor. Ca. 4.

ET nunc israel audi precepta & iudicia que ego doceo te: vt faciens ea viuas: & ingrediens possideas terram quā dñs deus patrum vestrorum daturus est vobis. Nō addetis ad verbū quod vobis loquor: nec auferetis ex eo. Custodite mādata domini dei vestri: que ego pcipio vobis. Oculi vestri viderunt omnia que fecit dñs contra beelphegor: quō contriuerit omnes cultores eius de medio vestri. Vos autem qui adheretis dño deo vro: viuitis vniuersi vsq; in pñtem diē. Scitis q; docuerim vos pcepta atq; iusticias: sicut mādauit mihi dñs deus meus: sic facietis ea in terra quam possessuri estis: & obseruabitis

excisi: & respice oculis
λελαξευμένου, καὶ ἀνάβλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς
tuis versus mare & aquilonē & austrū &
σου κατὰ θάλασσαν καὶ βορρᾶν καὶ λίβα καὶ
orientē. & vide oculis tuis qz nō
ἀνατολάς. καὶ ἴδε τοῖς ὀφθαλμοῖς σου ὅτι οὐ
trāsibis iordanē hūc. & pcipe
διαβήσῃ τὸν ἰορδάνην τοῦτον. καὶ ἔντειλαι τῷ
iosue & corrobora eū & cōforta eū:
ἰησοῦ καὶ κατίσχυσον αὐτὸν καὶ παρακάλεσον αὐ
qz hic trāsibit añ faciē po-
τόν, ὅτι οὗτος διαβήσεται πρὸ προσώπου τοῦ λα
puli huius: & ipse diuidet eis
οῦ τούτου, καὶ αὐτὸς κατακληρονομήσει αὐτοῖς τὴν
frā q̄ vidisti. & sedim⁹ in valle ppe
γῆν ἣν ἑώρακας. καὶ ἐνεκαθήμεθα ἐν νάπῃ σύνεγ
domū phogor.
γυς οἴκου φογώρ.

Ca. 4.

ET nūc israel audi. iustificatiōes &
καὶ νῦν ἰσραὴλ ἄκουε τῶν δικαιωμάτων καὶ
iudicia: quecūq; ego doceo vos hodie
τῶν κριμάτων, ὅσα ἐγὼ διδάσκω ὑμᾶς σήμερον
facere: vt viuatis & multiplicemini: & in
ποιεῖν, ἵνα ζῆτε καὶ πολυπλασιασθῆτε, καὶ εἰσ
gressi possideatis frā: q̄ dñs de⁹
ελθόντες κληρονομήσητε τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς
pfm vros dat vobis. nō addetis
τῶν πατέρων ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν. οὐ προσθήσε
ad xbū qđ ego pcipio vobis: &
τε πρὸς τὸ ῥῆμα ὃ ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν, καὶ
nō auferetis ab eo. custodite mādas
οὐκ ἀφελεῖτε ἀπ᾽ αὐτοῦ. φυλάσσεσθε τὰς ἐντο
ta dñi dei vři: quecūq; ego pcci-
λὰς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, ὅσας ἐγὼ ἐντέλλο
pio vobis hodie. oculi vři viderūt
μαι ὑμῖν σήμερον. οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ἑωράκασι
oia quecūq; fecit dñs de⁹ nř beel-
πάντα ὅσα ἐποίησε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τῷ βεελ
phegor. qz ois homo qui ambulauit post
φεγώρ. ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ὅστις ἐπορεύθη ὀπίσω
beelphegor: cōtriuit illū dñs de⁹ nř
βεελφεγώρ, ἐξέτριψεν αὐτὸν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν
ex vobis. vos āt adherentes dño deo nřo:
ἐξ ὑμῶν. ὑμεῖς δὲ οἱ προσκείμενοι κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν,
viuitis oēs in hodiernū. scitis ostendi vo
ζῆτε πάντες ἐν τῇ σήμερον. ἴδετε δέδειχα ὑ
bis iustificatiōes & iudicia sicut pcepit
μῖν δικαιώματα καὶ κρίσεις καθὰ ἐνετείλατό
mihi dñs de⁹ me⁹: vt faciatis sic vos
μοι κύριος ὁ θεός μου, ποιῆσαι οὕτως ὑμᾶς
in frā q̄ vos intratis illic vt possideatis
ἐν τῇ γῇ εἰς ἣν ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ κληρονομῆσαι
eam. & obseruabitis
αὐτήν. καὶ φυλάξεσθε

Primitiua chal.

רום ערב צפן
תח חזה
חסן קום
דון אלף עבד
חיה עול ירת
יסף פקד מנע
נטר חזה
שצא
קום
עול ירת נטר

Interp. chal.

collis: & leua oculos tuos ad occidentē & ad aquilonē et ad austrū & ad orientē: & vide oculis tuis: qm̄ non transibis iordanē istum. Precipe aūt iosue & cōforta eum & corrobora eum: qm̄ ipse transibit corā populo isto: & ipse possidere eos faciet terram quā videbis. et habitauimus in valle cōtra beth phogor. Ca. 4.

ET nunc israel audite precepta & iudicia que ego doceo vos ad faciendū: vt viuatis & igrediamini & possideatis terrā quā dñs deus patrū vestrorū daturus est vobis. Nō addetis ad verba q̄ ego precipio vobis: nec auferetis ex eis: vt custodiatis precepta dñi dei vestri que ego precipio vobis. Oculi vestri viderunt quod fecit dñs cōtra cultores beelphegor: qm̄ omnē virum qui ambulauit post cultores beelphegor disperdidit dñs deus tuus de medio tui. Uos aūt qui adhesistis timori dñi dei vestri permanetis vniuersi hodie. videte q; docui vos precepta & iudicia sicut precepit mihi dominus deus meus: vt sic faciatis in medio terre: ad quā vos ingredimini vt possideatis eas. Et seruabitis

Transla. Chal.

רמתא ואזקוף עינך למערבא ולציפונא ולדרומא ולמדינחא וחזי בעינך ארי לא תעיבר ית ירדנא הדין: ופקיד ית יהושע ותקיפהי ועלימהי ארי הוא יעיבר קדם עמא הדין והוא יחסין יתהון ית ארעא דתחזי: ויתבנא בחילתא מלקבל בית פעור:

Ca. iiij.

וכען ישראל שמע לקימיא ולדיניא דאנא מליף יתכון למעבד
בדיל דתיחון ותיעלון ותירתון ית ארעא דיי אלהא דאבהתכון יהיב לכון: לא תוספון
על פתגמיא דאנא מפקיד יתכון ולא תמנעון מניה למיטר ית פיקודיא דיי אלהכון
דאנא מפקיד יתכון: עיניכון חזאן ית דעבד יי בפלחי בעלא פעור ארי כל גברא
דהליך בתר פלחי בעלא פעור שיציה יי אלהך מבינך: ואתון דדבקתון בדחלתא
דיי אלהכון קימין כולכון יומא דין: חזו דאליפית יתכון קימין ודינין כמא דפקדני
יי אלהי למעבד כן בגו ארעא דאתון עלין לתמן למירתה: ותיטרון ??????????

Trāsla. Grec. lxx. cū interp. latina.

ꝛ facietis: qꝛ hec sapiā vr̄a ꝛ intel
καὶ ποιήσετε, ὅτι αὕτη ἡ σοφία ὑμῶν καὶ ἡ σύ
lect⁹ vr̄ corā oibus gētib⁹: quicūq̄
νεσις ὑμῶν ἐναντίον πάντων τῶν ἐθνῶν, ὅσοι ἂν
audierint oēs iustificatiōes has. ꝛ
ἀκούσωσι πάντα τὰ δικαιώματα ταῦτα. καὶ
dicent: ecce pp̄ls sapiens ꝛ sciens gens
ἐροῦσιν, ἰδοὺ λαὸς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων τὸ ἔθνος τὸ
magna hec. qꝛ q̄ gens magna: cui ē ei de⁹
μέγα τοῦτο. ὅτι ποῖον ἔθνος μέγα, ᾧ ἐστιν αὐτῷ θεὸς
appropinquās eis: vt dn̄s de⁹ nr̄ in oibus
ἐγγίζων αὐτοῖς, ὡς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐν πᾶσιν
quibus eū inuocauerimus. ꝛ q̄ gēs magna
οἷς αὐτὸν ἐπικαλεσώμεθα. καὶ ποῖον ἔθνος μέγα
cui sunt ei iustificatiōes ꝛ iudicia iusta
ᾧ ἐστιν αὐτῷ δικαιώματα καὶ κρίματα δίκαια
B iuxta oēm legē hāc: quā ego do
κατὰ πάντα τὸν νόμον τοῦτον, ὃν ἐγὼ δίδω-
corā vobis hodie. attende tibi ipsi ꝛ
μι ἐνώπιον ὑμῶν σήμερον. πρόσεχε σεαυτῷ καὶ
custodi aīam tuā valde. ne aliqn̄
φύλαξον τὴν ψυχήν σου σφόδρα, μή ποτε
obliuiscaris oium verboꝝ q̄ viderūt
ἐπιλάθῃ πάντας τοὺς λόγους, οὓς ἑωράκασιν οἱ
oculi tui: ꝛ ne excidāt a
ὀφθαλμοί σου, καὶ μὴ ἀποστήτωσαν ἀπὸ τῆς
corde tuo oib⁹ diebus vite tue. ꝛ
καρδίας σου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου. καὶ
docebis filios tuos ꝛ filios fi-
συμβιβάσεις τοὺς υἱούς σου καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν υἱ-
lioꝝ tuoꝝ die quo stetistis corā dn̄o deo
ῶν σου ἡμέραν ἣν ἔστητε ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ
tuo in oreb die cōtionis: qn̄ di-
σου ἐν χωρὴβ τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐκκλησίας, ὅτι εἶ-
xit dn̄s ad me: cōgrega ad me pp̄lm
πε κύριος πρός με, ἐκκλησίασον πρός με τὸν λαὸν
hūc: ꝛ audiant vba mea: vt
τοῦτον, καὶ ἀκουσάτωσαν τὰ ῥήματά μου, ὅ-
discāt timere me oibus diebus q̄s
πως μάθωσι φοβεῖσθαί με πάσας τὰς ἡμέρας ἃς
ipsi viuūt sup trā: ꝛ filios suos doceāt.
αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν διδάξωσι.
ꝛ accessistis ꝛ stetistis sub mōte. ꝛ mōs cō
καὶ προσήλθετε καὶ ἔστητε ὑπὸ τὸ ὄρος. καὶ τὸ ὄρος ἐ-
burebat igne vsq̄ ad celū: tenebre ꝛ caligo ꝛ p-
καίετο πυρὶ ἕως τοῦ οὐρανοῦ, σκότος καὶ γνόφος καὶ θύ-
cella. ꝛ locutus ē dn̄s ad vos in mōte de medio
ελλα. καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ὄρει ἐκ μέσου τοῦ
ignis vocē vboꝝ. vos audistis ꝛ for-
πυρὸς φωνὴν ῥημάτων. ὑμεῖς ἠκούσατε καὶ ὁμοίω-
mā nō vidistis sed vocē. ꝛ annūciauit vobis
μα οὐκ ἴδετε, ἀλλ᾽ ἢ φωνήν. καὶ ἀνήγγειλεν ὑμῖν τὴν
pactū suū: qḋ ꝑcepit vobis vt faceretis decē
διαθήκην αὐτοῦ, ἣν ἐνετείλατο ὑμῖν ποιεῖν τὰ δέκα

Trāsla. B. Hiero.

& iplebitis ope. Hec ē enī vestra sapientia & intellectus corā populis: vt audiētes vniuersi precepta hec dicāt. En populus sapiens & intelligēs gēs magna. Nec ē alia natio tam grandis que habeat deos appropinquātes sibi: sicut deus nr̄ adest cunctis obsecratiōibus nr̄is. Que eī ē alia gens sic inclita: vt habeat cerimonias iustaq̄ iudicia & vniuersam legē: quā ego proponam hodie ante oculos vestros. Custodi igitur temetipsum & animā tuā sollicite: ne obliuiscaris verborū que viderunt oculi tui: & ne excidāt de corde tuo cūctis diebus vite tue. Docebis ea filios ac nepotes tuos: die quo stetisti coram dn̄o deo tuo in oreb: qn̄ dn̄s locutus est mihi dicēs. Cōgrega ad me populū vt audiant sermones meos: & discant timere me in omni tempore: quo viuunt in terra: doceantq̄ filios suos. Et accessistis ad radices montis qui ardebat vsq̄ ad celum: erantq̄ in eo tenebre & nubes & caligo. Locutusq̄ est dn̄s ad vos de medio ignis. Vocē verborum eius audistis: & formā penitus non vidistis. Et ostendit vobis pactum suum quod precepit vt faceretis: & decem

Tex. Heb.

וַעֲשִׂיתֶם כִּי הִוא חָכְמַתְכֶם
וּבִינַתְכֶם לְעֵינֵי הָעַמִּים אֲשֶׁר
יִשְׁמְעוּן אֵת כָּל הַחֻקִּים הָאֵלֶּה
וְאָמְרוּ רַק עַם חָכָם וְנָבוֹן הַגּוֹי
הַגָּדוֹל הַזֶּה׃ כִּי מִי גוֹי גָּדוֹל אֲשֶׁר
לוֹ אֱלֹהִים קְרֹבִים אֵלָיו כַּיהוָה
אֱלֹהֵינוּ בְּכָל קָרְאֵנוּ אֵלָיו׃ וּמִי
גּוֹי גָּדוֹל אֲשֶׁר לוֹ חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים
צַדִּיקִם כְּכֹל הַתּוֹרָה הַזֹּאת אֲשֶׁר
אָנֹכִי נֹתֵן לִפְנֵיכֶם הַיּוֹם׃ רַק
הִשָּׁמֶר לְךָ וּשְׁמֹר נַפְשְׁךָ מְאֹד פֶּן
תִּשְׁכַּח אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר רָאוּ
עֵינֶיךָ וּפֶן יָסוּרוּ מִלְּבָבְךָ כֹּל יְמֵי
חַיֶּיךָ וְהוֹדַעְתָּם לְבָנֶיךָ וְלִבְנֵי
בָנֶיךָ׃ יוֹם אֲשֶׁר עָמַדְתָּ לִפְנֵי
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּחֹרֵב בֶּאֱמֹר יְהוָה
אֵלַי הַקְהֶל לִי אֶת הָעָם וְאַשְׁמִעֵם
אֶת דְּבָרָי אֲשֶׁר יִלְמְדוּן לְיִרְאָה
אֹתִי כָּל הַיָּמִים אֲשֶׁר הֵם חַיִּים
עַל הָאֲדָמָה וְאֶת בְּנֵיהֶם יְלַמֵּדוּן׃
וַתִּקְרְבוּן וַתַּעַמְדוּן תַּחַת הָהָר
וְהָהָר בֹּעֵר בָּאֵשׁ עַד לֵב הַשָּׁמַיִם
חֹשֶׁךְ עָנָן וַעֲרָפֶל׃ וַיְדַבֵּר יְהוָה
אֲלֵיכֶם מִתּוֹךְ הָאֵשׁ קוֹל דְּבָרִים
אַתֶּם שֹׁמְעִים וּתְמוּנָה אֵינְכֶם רֹאִים
זוּלָתִי קוֹל׃ וַיַּגֵּד לָכֶם אֶת בְּרִיתוֹ
אֲשֶׁר צִוָּה אֶתְכֶם לַעֲשׂוֹת עֲשֶׂרֶת

Primitiua heb.

עָשָׂה
שָׁמַע
בִּין
גָּדַל
צָדַק יָרָה
פָּנָה
שָׁמַר
שָׁכַח רָאָה
סוּר יוֹם
חָיָה יָדַע
קָהַל שָׁמַע
לָמַד
קָרַב עָמַד
דָּבַר
מוּן רָאָה
זָלַת נָגַד בָּרַת
עָשָׂה

Transl. Chal.

ותעבדון ארי היא חכמתכון וסוכלתנותכון לעיני עממיא דישמעון ית כל קימיא
האלין ויימרון לחוד עם חכים וסוכלתן עמא רבא הדין׃ ארי מאן עם רב דליה אלהא
קריב ליה לקבלא צלותיה בעדן עקתיה כיי אלהנא בכל עידן דאנחנא מצלן קדמוהי׃
ומאן עם רב דליה קימין ודינין קשיטין ככל אוריתא הדא דאנא יהיב קדמיכון יומא
דין׃ לחוד איסתמר לך וטר נפשך לחדא דילמא תתנשי ית פתגמיא דחזאה עינך
ודילמא יעדון מלבך כל יומי חייך ותהודעינון לבנך ולבני בנך׃ יומא דקמתא קדם
יי אלהך בחורב כד אמר יי לי כנוש קדמי ית עמא ואשמעינון ית פתגמי דיילפון
למדחל מני כל יומיא דאינון קימין על ארעא וית בניהון יילפון׃ וקריבתון וקמתון
בשפולי טורא וטורא בער באישתא עד צית שמיא חשוכא עננא ואמיטתא׃ ומליל
יהוה עמכון מגו אישתא קל פתגמין אתון שמעין ודמות ליתיכון חזן אלהין קלא׃
וחוי לכון ית קימיה דפקיד יתכון למעבד עשרא

Interp. chal.

et facietis ea: quia hec est sapiētia vr̄a ꝛ intellectus in oculis populoꝝ q̄ audierint oia ꝑcepta hec: ꝛ dicent. Certe sapiēs ꝛ intelligēs est pp̄ls hic magnus. quis est cui popul⁹ magnus q̄ habeat deū appropinquātem sibi et suscipiat orationē eius in tpe tribulatiōis sue sicut deus nr̄ in omni tpe quo nos oramus corā eo: et quis est populus magn⁹ qui habeat statuta ꝛ iudicia vera: sicut vniuersa lex ista quā ego pono corā vobis hodie? Uerūtamen custodi temetipsum ꝛ custodi animam tuā nimis: ne forte obliuiscaris verboꝝ q̄ viderunt oculi tui ꝛ ne forte recedant de corde tuo cunctis dieb⁹ vite tue: ꝛ docebis ea filios tuos ꝛ filios filioꝝ tuoꝝ: die quo stetisti corā dn̄o deo tuo i oreb: qn̄ dixit mihi dn̄s. Cōgrega populū in ɔspectu meo: ꝛ audire faciā eos verba mea: vt discāt timere me oibus dieb⁹ quibus ipsi permanēt sup terrā ꝛ filios suos doceāt. et accessistis ꝛ stetistis in humiliori loco mōtis: ꝛ mons ardebat igni vsq̄ ad celū: ꝛ erant tenebre ꝛ nubes et caligo. Et locutus est dn̄s vobiscum de medio ignis. Uocem verborum vos audiebatis: ꝛ formam non videbatis nisi vocem: ꝛ nunciauit vobis pactum suum quod precepit vobis vt faceretis decem

Primitiua chal.

עֲבַד שְׁמַע קוּם
אֲמַר רְבַב
צְלָא עִיק
דּוּן
סְמַר נְטַר נְשָׁה
עֲדָה חֲזָה יְדַע
קוּם כְּנַשׁ שְׁמַע
אֲלַף דְּחַל קוּם
דְּמָה חֲזָה
חֲוָה קוּם עֲבַד

Ter. Heb.

הדברים ויכתבם על שני לחות
אבנים: ואתי צוה יהוה בעת
ההוא ללמד אתכם חקים
ומשפטים לעשתכם אתם בארץ
אשר אתם עברים שמה לרשתה:
ונשמרתם מאד לנפשתיכם כי
לא ראיתם כל תמונה ביום דבר
יהוה אליכם בחרב מתוך האש:
פן תשחתון ועשיתם לכם פסל
תמונת כל סמל תבנית זכר או
נקבה: תבנית כל בהמה אשר
בארץ תבנית כל צפור כנף אשר
תעוף בשמים: תבנית כל רמש
באדמה תבנית כל דגה אשר במים
מתחת לארץ: ופן תשא עיניך
השמימה וראית את השמש ואת
הירח ואת הכוכבים כל צבא
השמים ונדחת והשתחוית להם
ועבדתם אשר חלק יהוה אלהיך
אתם לכל העמים תחת כל
השמים: ואתכם לקח יהוה ויוצא
אתכם מכור הברזל ממצרים
להיות לו לעם נחלה כיום הזה:
ויהוה התאנף בי על דבריכם
וישבע לבלתי עברי את הירדן
ולבלתי בא אל הארץ הטובה אשר
יהוה אלהיך נתן לך נחלה: כי

Primitiua heb.

כתב שנה לוח
חקק
שפט
ירש
שמר
ראה
שחת עשה
קנה
צפר
עוף
נשא
ראה
כוכב
נדח שחה
יצא
היה
אנף
שבע
בוא

Trãsla. B. Hiero.

verba que scripsit in duabus tabulis lapideis. Mihiq; mandauit in illo tpe vt docerẽ vos cerimonias & iudicia: que facere deberetis in terra: quam possessuri estis. Custodite igitur solicite animas vestras. Non vidistis aliquã similitudinẽ in die q̃ locutus est vobis dñs in oreb de medio ignis: ne forte decepti faciatis vobis sculptam similitudinem aut imaginem masculi vel femine similitudinem: oim iumentorũ q̃ sunt super terram: vel auiũ sub celo volantiũ atq; reptilium q̃ mouẽtur i terra. siue pisciũ qui sub terra morantur in aquis: ne forte eleuatis oculis ad celũ videas solem & lunam & omnia astra celi: & errore deceptus adores ea & colas: q̃ creauit dñs deus tuus in ministeriũ cunctis gentibus que sub celo sunt. Vos aũt tulit dñs & eduxit de fornace ferrea egypti: vt haberet populũ hereditariũ sicut ẽ in pñti die. Iratusq; est dñs cõtra me pp sermões vros: & iurauit vt non trãsirem iordanem: nec ingrederer terrã optimam quam daturus est vobis. Ecce

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.

verba. et scripsit ea in duab tabulis lapide-
ἡματα. καὶ ἔγραψεν αὐτὰ ἐπὶ δύο πλάκας λιθί-
is. et mihi precepit dño in tpe il-
νας. καὶ ἐμοὶ ἐνετείλατο κύριος ἐν τῷ καιρῷ ἐκεί-
lo: vt docerẽ vos iustificatiões et iudicia vt faceret-
νῳ, διδάξαι ὑμᾶς δικαιώματα καὶ κρίσεις ποιεῖν
hec vos sup trã: in q̃ vos intra-
αὐτὰ ὑμᾶς ἐπὶ τῆς γῆς, εἰς ἣν ὑμεῖς εἰσπορεύ-
tis illuc vt possideatis illã. et custodite
εσθε ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν. καὶ φυλάξεσθε
valde aias vras: qz nõ vidistis oẽs
σφόδρα τὰς ψυχὰς ὑμῶν, ὅτι οὐκ ἴδετε πᾶν
similitudinẽ in die q̃ locut ẽ dño ad
ὁμοίωμα ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἐλάλησε κύριος πρὸς ὑ-
vos in oreb in monte de medio ignis:
μᾶς ἐν χωρὴβ ἐν τῷ ὄρει ἐκ μέσου τοῦ πυρός,
ne forte delinquatis et faciatis vobis ipsis
μή ποτε ἀνομήσητε καὶ ποιήσητε ὑμῖν αὐτοῖς
sculptã similitudinẽ: oẽs imaginẽ similitudinẽ mascu-
γλυπτὸν ὁμοίωμα, πᾶσαν εἰκόνα ὁμοίωμα ἀρσε-
li aut femine: similitudinẽ ois iumenti q̃ sũt
νικοῦ ἢ θηλυκοῦ, ὁμοίωμα παντὸς κτήνους τῶν ὄν-
sup terrã: similitudinẽ ois auis alate
των ἐπὶ τῆς γῆς, ὁμοίωμα παντὸς ὀρνέου πτερω-
q̃ volat sub celo: similitudinẽ ois reptilis:
τοῦ ὃ πέταται ὑπὸ τὸν οὐρανόν, ὁμοίωμα παντὸς ἑρπετοῦ,
qd repit sup terrã: similitudinẽ ois piscis: q̃cũq;
ὃ ἕρπει ἐπὶ τῆς γῆς, ὁμοίωμα παντὸς ἰχθύος, ὅσα
sũt in aquis sub terra. et ne forte
ἐστὶν ἐν τοῖς ὕδασιν ὑποκάτω τῆς γῆς. καὶ μή ποτε
respiciẽs in celũ: et videns solẽ et
ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἰδὼν τὸν ἥλιον καὶ τὴν
lunã et stellas: et oẽm ornatũ ce-
σελήνην καὶ τοὺς ἀστέρας, καὶ πάντα τὸν κόσμον τοῦ οὐ-
li: deceptus adores ea: et colas
ρανοῦ, πλανηθεὶς προσκυνήσῃς αὐτοῖς, καὶ λατρεύ-
ea: q̃ distribuit dño deus tu hec oibus
σῃς αὐτοῖς, ἃ ἀπένειμε κύριος ὁ θεός σου αὐτὰ πᾶσι
gentib q̃ sub celo. vos aũt acce-
τοῖς ἔθνεσι τοῖς ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ. ὑμᾶς δὲ ἔλα-
pit dño de: et eduxit vos de fornace
βε κύριος ὁ θεός, καὶ ἐξήγαγεν ὑμᾶς ἐκ τῆς καμίνου τῆς
ferrea de egypto: vt essetis ei ppls hereditari: vt
σιδηρᾶς ἐξ αἰγύπτου, εἶναι αὐτῷ λαὸν ἔγκληρον, ὡς
in die hac. et dño irat ẽ mihi p his
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. καὶ κύριος ἐθυμώθη μοι περὶ τῶν
q̃ dicũtur a vobis. et iurauit vt nõ trãsirẽ
λεγομένων ὑφ᾽ ὑμῶν. καὶ ὤμοσεν ἵνα μὴ διαβῶ τὸν
iordanẽ hunc: et nõ ingrederer in terrã
ἰορδάνην τοῦτον, καὶ ὅπως μὴ εἰσέλθω εἰς τὴν γῆν
bonã: q̃ dño de dat vobis in sorte.
τὴν ἀγαθήν, ἣν κύριος ὁ θεὸς δίδωσιν ὑμῖν ἐν κλήρῳ.

Transla. Chal.

פתגמיא וכתבינון על תרין לוחי אבניא: ויתי פקיד יי בעידנא ההוא לאלפא יתכון
קימין ודינין למעבדכון יתהון בארעא דאתון עברין לתמן למירתה: ותסתמרון לחדא
לנפשתיכון ארי לא חזיתון כל דמות ביומא דמליל יהוה עמכון בחורב מגו אישתא:
דילמא תחבלון ותעבדון לכון צלמא דמות כל צורא דמות דכר או נוקבא: דמות כל
בעירא די בארעא דמות כל ציפר דפרח דתתעופף באויר רקיע שמיא: דמות כל
רחשא די בארעא דמות כל נוני די במיא מלרע לארעא: ודילמא תזקוף עינך לשמיא
ותחזי ית שמשא וית סיהרא וית כוכביא כל חילא דשמיא ותטעי ותסגוד להון
ותפלחינון דפליג יי אלהך יתהון לכל עממיא תחות כל שמיא: ויתכון קריב יי
לדחלתיה ואפיק יתכון מכורא דפרזלא ממצרים למהוי ליה לעם אחסנא כיומא
הדין: ומן קדם יי הוה רגז עלי על פתגמיכון וקיים בדיל דלא למעבר ית ירדנא
ובדיל דלא למיעל לארעא טבא דיי אלהך יהיב לך אחסנא: ארי

Primitiua chal.

דון ירת סמר
חבל עבד
עוף
ארע זקף
חזה טעה סגד
פלח
נפק הוה חסן
קום עבר
עול

Interp. chal.

verba: et scripsit ea in duabus tabulis lapideis. Et mihi precepit dñs in tẽpore illo vt docerẽ vos precepta et iudicia vt faceretis ea in terra ad quã vos transitis vt possideatis eam. Custodite valde animas vestras: quia nullam similitudinẽ vidistis in die qua locutus est dñs vobiscũ in oreb de medio ignis: ne forte corrũpamini et faciatis vobis imaginẽ aut similitudinez ois figure: similitudinẽ masculi aut femine: similitudinẽ omnis iumenti quod est in terra: similitudinem ois auis pennate que volat per aerem firmamenti celi: similitudinẽ omnis reptilis quod est in terra: similitudinẽ omniũ piscium qui sunt in aqua sub terra. et ne forte eleues oculos tuos ad celum et videas solem et lunam et stellas et omnẽ militiam celi: et decipiaris et adores ea et colas ea: que preparauit dñs deus tuus oibus populis sub oĩni celo. Uos aũt applicauit dñs ad timorem suũ: et eduxit vos de fornace ferrea de egypto: vt sitis ei in populũ hereditariũ sicut in die hac. Et a facie dñi fuit ira contra me propter verba vestra: et iurauit vt non transirem iordanem: neq; intrarem in terram bonam quaz dominus deus tuus daturus est tibi in possessionem:

Trāsla.Grē.lxx.cū interp.latina.

ego .n. morior in terra hac: ⁊ nō trans
ἐγὼ γὰρ ἀποθνήσκω ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, καὶ οὐ δια-
eo iordanē. vos aūt transitis ior-
βαίνω τὸν ἰορδάνην. ὑμεῖς δὲ διαβαίνετε τὸν ἰορ-
danē: ⁊ possidebitis terrā bonā hāc.
δάνην, καὶ κληρονομήσετε τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν ταύ-
D ⁊ attendite vos ne vnq̄ obliuiscamini
την. καὶ προσέχετε ὑμεῖς μή ποτε ἐπιλάθησθε
pacti dn̄i dei vr̄i: qđ disposuit ad
τὴν διαθήκην κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, ἣν διέθετο πρὸς
vos: ⁊ faciatis vobis ipsis sculptā similitu
ὑμᾶς, καὶ ποιήσετε ὑμῖν αὐτοῖς γλυπτὸν ὁμοιώ-
dinē oīuz q̄ pcepit tibi dn̄s deus tu᷒. qm̄
Exo. 20.b. ματα πάντων ὧν συνέταξέ σοι κύριος ὁ θεός σου. ὅτι
dn̄s deus tu᷒ ignis cōsumēs est ipse: de᷒
κύριος ὁ θεός σου πῦρ καταναλίσκον ἐστὶν αὐτός, θεὸς
zelotes. si aūt genueris filios ⁊ filios filioꝝ
ζηλωτής. ἐὰν δὲ γεννήσῃς υἱοὺς καὶ υἱοὺς τῶν υἱῶν
tuoꝝ: ⁊ morati fueritis sup terrā ⁊ deliqueritis ⁊
σου, καὶ χρονίσητε ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἀνομήσητε καὶ
feceritis sculptā similitudinē oīs: ⁊ feceritis
ποιήσητε γλυπτὸν ὁμοίωμα παντός, καὶ ποιήσητε τὸ
Infra. 30.b. malū corā dn̄o deo nr̄o: vt irritetis il-
πονηρὸν ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, παροργίσαι αὐ-
lum: obtestor vobis hodie et celū
τόν, διαμαρτύρομαι ὑμῖν σήμερον τόν τε οὐρανὸν
⁊ terrā: q᷑ pditiōe pibitis cito a
καὶ τὴν γῆν, ὅτι ἀπωλείᾳ ἀπολεῖσθε ταχὺ ἀπὸ
terra: in quā vos transitis iordanē illuc
τῆς γῆς, εἰς ἣν ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν ἰορδάνην ἐκεῖ
et possideatis eā. nō multos morabimini dies
κληρονομῆσαι αὐτήν. οὐχὶ πολυχρονιεῖτε ἡμέρας
sup eā sed deletione delebimini: ⁊ dispget
ἐπ' αὐτῆς ἀλλ' ἢ ἐκτριβῇ ἐκτριβήσεσθε, καὶ διασπε-
dn̄s vos in oīb᷒ gentib᷒: ⁊ remanebi
ρεῖ κύριος ὑμᾶς ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι, καὶ καταλειφ-
tis pauci numero in gētibus i q̄s cōgregabit
θήσεσθε ὀλίγοι ἀριθμῷ ἐν τοῖς ἔθνεσιν εἰς οὓς συνάξει
dn̄s vos illuc. ⁊ seruietis illic dijs alijs
κύριος ὑμᾶς ἐκεῖ. καὶ λατρεύσετε ἐκεῖ θεοῖς ἑτέροις
opib᷒ manuū hoīm lignis ⁊ lapidib᷒: q̄ nō vi
ἔργοις χειρῶν ἀνθρώπων ξύλοις καὶ λίθοις, οἳ οὐκ ὄ-
debūt neq̄ audiēt neq̄ comedēt neq̄
ψονται οὐδὲ ἀκούσωσιν οὐδὲ μὴ φάγωσιν οὐδὲ μὴ
olfaciēt. ⁊ q̄retis illic dn̄m deū ve
ὀσφρανθῶσι. καὶ ζητήσετε ἐκεῖ κύριον τὸν θεὸν ὑ-
strū: ⁊ inuenietis eū qñ q̄sieritis eū ex
μῶν, καὶ εὑρήσετε αὐτὸν ὅταν ἐκζητήσητε αὐτὸν ἐξ
toto corde tuo: ⁊ ex tota aīa
ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς
tua in tribulatiōe tua: ⁊ inuenient te om-
σου ἐν τῇ θλίψει σου, καὶ εὑρήσουσί σε πάν-
nes sermones hi.
τες οἱ λόγοι οὗτοι.

Trāsla.B.Hiero.

moriar in hac humo. non transibo iordanē: vos transibitis & possidebitis terram egregiam. Caue ne quando obliuiscaris pacti domini dei tui qđ pepigit tecum: & facias tibi sculptam similitudinem eorum q̄ fieri dn̄s prohibuit. Quia dominus deus tuus ignis consumens est: deus emulator. Si genueritis filios ac nepotes: & morati fueritis i terra: deceptiq; feceritis vobis aliquam similitudinē patrantes malū corā dn̄o deo vestro vt eū ad iracundiā puocetis: testes inuoco hodie celum & terram: cito perituros vos esse de terra quam transito iordane possessuri estis. Non habitabitis in ea lōgo tempore: sed delebit vos dn̄s atq; disperget in omnes gentes: & remanebitis pauci in nationibus ad quas vos ducturus est dn̄s. Ibiq; seruietis diis q hoim manu fabricati sūt: ligno & lapidi qui non vident nec audiunt nec comedunt nec odorātur. Cumq; quesieris ibi dn̄m deum tuū: inuenies eum: si tamen toto corde quesieris & tota tribulatiōe aīe tue postq̄ te inuenerint omnia q̄ pdicta sunt.

Ter.Heb.

אָנֹכִי מֵת בָּאָרֶץ הַזֹּאת אֵינֶנִּי עֹבֵר
אֶת הַיַּרְדֵּן וְאַתֶּם עֹבְרִים וִירִשְׁתֶּם
אֶת הָאָרֶץ הַטּוֹבָה הַזֹּאת׃
הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן תִּשְׁכְּחוּ אֶת בְּרִית
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר כָּרַת עִמָּכֶם
וַעֲשִׂיתֶם לָכֶם פֶּסֶל תְּמוּנַת כֹּל
אֲשֶׁר צִוְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ כִּי יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אֹכְלָה הוּא אֵל קַנָּא׃
כִּי תוֹלִיד בָּנִים וּבְנֵי בָנִים
וְנוֹשַׁנְתֶּם בָּאָרֶץ וְהִשְׁחַתֶּם
וַעֲשִׂיתֶם פֶּסֶל תְּמוּנַת כֹּל
וַעֲשִׂיתֶם הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
לְהַכְעִיסוֹ׃ הַעִידֹתִי בָכֶם הַיּוֹם אֶת
הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ כִּי אָבֹד
תֹּאבֵדוּן מַהֵר מֵעַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר
אַתֶּם עֹבְרִים אֶת הַיַּרְדֵּן שָׁמָּה
לְרִשְׁתָּהּ לֹא תַאֲרִיכֻן יָמִים עָלֶיהָ
כִּי הִשָּׁמֵד תִּשָּׁמֵדוּן׃ וְהֵפִיץ יְהוָה
אֶתְכֶם בָּעַמִּים וְנִשְׁאַרְתֶּם מְתֵי
מִסְפָּר בַּגּוֹיִם אֲשֶׁר יְנַהֵג יְהוָה
אֶתְכֶם שָׁמָּה׃ וַעֲבַדְתֶּם שָׁם אֱלֹהִים
מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם עֵץ וָאֶבֶן אֲשֶׁר
לֹא יִרְאוּן וְלֹא יִשְׁמְעוּן וְלֹא
יֹאכְלוּן וְלֹא יְרִיחֻן׃ וּבִקַּשְׁתֶּם מִשָּׁם
אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמָצָאתָ כִּי תִדְרְשֶׁנּוּ
בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשֶׁךָ׃ בַּצַּר
לְךָ וּמְצָאוּךָ כֹּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה

Primitiua.heb.

מות
שָׁמַר שָׁכַח
כָּרַת
עָשָׂה פון
צָוָה
יָלַד
יָשַׁן שָׁחַת
רוע
כָּעַס עוד
אבד
יָרַשׁ אָרַךְ יום
שָׁמַד פוץ
שָׁאַר מָתָה
סָפַר נָהַג
עָשָׂה
רָאָה שָׁמַע
אָכַל ריח
דָּרַשׁ
צור

Transl.Chal.

אֲנָא מָאִית בְּאַרְעָא הָדָא לֵית אֲנָא עָבַר יָת יַרְדְּנָא וְאַתּוּן עָבְרִין וְתֵירְתוּן יָת אַרְעָא
טָבְתָא הָדָא׃ אִסְתַּמַּרוּ לְכוֹן דִּלְמָא תִנְשׁוּן יָת קְיָמָא דַּייָ אֱלָהֲכוֹן דִּגְזַר עִמְּכוֹן וְתַעְבְּדוּן
לְכוֹן צְלֵם דְּמוּת כֹּלָּא דְּפַקְדָךְ יְיָ אֱלָהָךְ׃ אֲרֵי יְיָ אֱלָהָךְ מֵימְרֵיהּ אֶשָּׁא אָכְלָא
אֵל קַנָּא׃ אֲרֵי תוֹלִיד בְּנִין וּבְנֵי בְנִין וְתִתְעַתְּקוּן בְּאַרְעָא וּתְחַבְּלוּן וְתַעְבְּדוּן צְלֵם דְּמוּת
כֹּלָּא וְתַעְבְּדוּן דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ לְאַרְגָּזָא קֳדָמוֹהִי׃ אַסְהֵידִית בְּכוֹן יוֹמָא דֵין יָת
שְׁמַיָּא וְיָת אַרְעָא אֲרֵי מֵיבַד תֵּיבְדוּן בִּפְרִיעַ מֵעַל אַרְעָא דְּאַתּוּן עָבְרִין יָת יַרְדְּנָא לְתַמָּן
לְמֵירְתַהּ לָא תוֹרְכוּן יוֹמִין עֲלַהּ אֲרֵי אִשְׁתֵּיצָאָה תִשְׁתֵּיצוּן׃ וִיבַדַּר יְיָ יָתְכוֹן
בְּעַמְמַיָּא וְתִשְׁתַּאֲרוּן עַם דְּמִנְיָן בְּעַמְמַיָּא דִּיַדְבַּר יְיָ יָתְכוֹן לְתַמָּן׃ וְתִפְלְחוּן תַּמָּן לְעַמְמַיָּא
פָּלְחֵי טַעֲוָתָא עוֹבַד יְדֵי אֱנָשָׁא אָעָא וְאַבְנָא דְּלָא חָזַן וְלָא שָׁמְעִין וְלָא אָכְלִין וְלָא
מְרִיחִין׃ וְתִתְבְּעוּן מִתַּמָּן דַּחַלְתָּא דַּייָ אֱלָהָךְ וְתַשְׁכַּח אֲרֵי תִתְבְּעֵינֵיהּ בְּכָל לִבָּךְ
וּבְכָל נַפְשָׁךְ׃ כַּד יֵעוֹק לָךְ וְיַעְרְעוּנָּךְ כֹּל פִּתְגָּמַיָּא הָאִלֵּין

Interp.chal.

Ego enim moriar in terra hac: non enim transibo iordanē: ⁊ vos transibitis ⁊ possidebitis terrā bonā illā: cauete vobis ne forte obliuiscamini pacti dn̄i dei vr̄i quod pepigit vobiscū ⁊ faciatis vobis simulacrū vel similitudinē oīm: de q̄bus precepit dn̄s deus tuus. qm̄ verbū dn̄i dei tui ignis cōsumens est: deus zelotes. Quādo genueris filios ⁊ filios filioꝝ ⁊ senueritis in terra ⁊ corrupti fueritis ⁊ feceritis aliquā imagines aut similitudinē: ⁊ feceritis qđ malum est in cōspectu dn̄i dei tui vt ad iracundiā puocetis eum: testes adhibeo cōtra vos hodie celum ⁊ terraz quia perditione peribitis cito desuper terrā propter quam vos transibitis iordanē vt possideatis eam: non longo tēpore habitabitis in ea: sed exterminatione exterminabimini. Et disperget vos dn̄s inter populos: ⁊ remanebitis popul᷒ numerat᷒ in populis ad quos migrare vos fecit dn̄s. Et seruietis ibi populis seruientibus idolis que sunt opus manuū hominū lignea aut lapidea: que non vident neq̄ audiunt neq̄ comedunt neq̄ odorantur: Et queres inde timorē dn̄i dei tui ⁊ inuenies: si quesieris eum toto corde tuo ⁊ tota aīa tua. Cum tribulatus fueris ⁊ euenerit tibi oīa verba hec

Primitiua chal.

מות ירת
סְפַר נְשָׁה קוּם
עֲבַד דְּמָה אֲמַר
יְלַד עֲתַק חֲבַל
רְגַז סְהַד
אֲבַד
יְרֵת אֲרַךְ שְׁצָא
שְׁאַר מְנָה עֲלַל
פְּלַח טְעָה חֲזָה
רִיחַ בְּעָא שְׁכַח
עִיק עֲרַע

Ter. Heb.

באחרית הימים ושבת עד יהוה
אלהיך ושמעת בקלו: כי אל
רחום יהוה אלהיך לא ירפך
ולא ישחיתך ולא ישכח את
ברית אבתיך אשר נשבע להם:
כי שאל נא לימים ראשנים
אשר היו לפניך למן היום אשר
ברא אלהים אדם על הארץ
ולמקצה השמים ועד קצה
השמים הנהיה כדבר הגדול הזה
או הנשמע כמהו: השמע עם קול
אלהים מדבר מתוך האש כאשר
שמעת אתה ויחי: או הנסה
אלהים לבוא לקחת לו גוי
מקרב גוי במסת באתת
ובמופתים ובמלחמה וביד חזקה
ובזרוע נטויה ובמוראים גדלים
ככל אשר עשה לכם יהוה
אלהיכם במצרים לעיניך: אתה
הראת לדעת כי יהוה הוא
האלהים אין עוד מלבדו: מן
השמים השמיעך את קלו ליסרך
ועל הארץ הראך את אשו
הגדולה ודבריו שמעת מתוך
האש: ותחת כי אהב את אבתיך
ויבחר בזרעו אחריו ויוצאך
בפניו בכחו הגדל ממצרים:

Pritiua heb.

שוב
קול
רחם רפה
שחת שכח
ברת שבע
יום
היה פנה
קצה
היה גדל
שמע כמו
דבר
חיה
נסה אות
יפת לחם
זרע נטה ירא
ראה ידע
בדד
שמע קול
ראה
בחר יצא
פנה כוח

Trāsla. B. Hiero.

Nouissimo aūt tpe reuerteris ad dominum deum tuum: & audies vocem eius: quia deus misericors dñs deus tuus est. Non dimittet te nec omnino delebit: neqꝫ obliuiscetur pacti i quo iurauit patribus tuis. Interroga de dieb9 antiquis qui fuerunt ante te ex die quo creauit dñs deus hominem super terram a summo celo vsqꝫ ad summum eius: si facta ē aliqñ huiuscemodi res: aut vnqꝫ cognitū ē: vt audiret populus vocē dñi dei loquentis de medio ignis: sicut tu audisti & vixisti. Si fecit deus vt ingrederetur: & tolleret sibi gentem de medio nationū per tētationes signa atqꝫ portenta p pugnā & robustam manum extētūqꝫ brachium & horribiles visiones. iuxta omnia que fecit pro vobis dominus deus vester in egypto videntibus oculis tuis: vt scires quoniam dominus ipse est deus & non est alius p̄ter eū. De celo te fecit audire vocem suam vt doceret te: & in terra ostendit tibi ignem suum maximum: & audisti verba illius de medio ignis: quia dilexit patres tuos: & elegit semen eorum post eos. Eduxitqꝫ te p̄cedēs in virtute sua magna ex egypto:

Trāsla. Grē. lxx. cū interp. latina.

in nouissimo dierum: & cōuerteris ad dñm E
ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν, καὶ ἐπιστραφήσῃ πρὸς κύριον
deū tuū: & audies vocē ei9:
τὸν θεόν σου, καὶ εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς αὐτοῦ,
q: de9 misericors & miserator: dñs de9 tuus.
ὅτι θεὸς οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων κύριος ὁ θεός σου.
nō derelinquet te neqꝫ delebit te: nō
οὐκ ἐγκαταλείψει σε, οὐδὲ μὴ ἐκτρίψει σε, οὐκ
obliuiscetur pacti patrū tuorū: qđ iurauit eis. interrogate de diebus prioribus q
ἐπιλήσεται τὴν διαθήκην τῶν πατέρων σου, ἣν ὤμοσεν αὐτοῖς. ἐπερωτήσατε ἡμέρας προτέρας τὰς
fuerūt priores te a die q̄ creauit de9 holēs sup terrā: & sup sūmū
γενομένας προτέρας σου ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἔκτισεν ὁ θεὸς ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον
celi vsqꝫ ad sūmū celi: si factū ē scdm
τοῦ οὐρανοῦ ἕως ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ, εἰ γέγονε κατὰ
vbū magnū hoc: si audiuistis tale: si
τὸ ῥῆμα τὸ μέγα τοῦτο, εἰ ἀκούσατε τοιοῦτον, εἰ
audiuit gens vocē dei viuētis loquētis de medio ignis: quēadmodū audisti tu & vixisti.
ἀκήκοεν ἔθνος φωνὴν θεοῦ ζῶντος λαλοῦντος ἐκ μέσου τοῦ πυρός, ὃν τρόπον ἀκήκοας σὺ καὶ ἔζησας.
si tentauit de9 et intrans accipet sibi gētē
εἰ ἐπείρασεν ὁ θεὸς εἰσελθὼν λαβεῖν ἑαυτῷ ἔθνος
de medio gētis in tentatione & in signis & in
ἐκ μέσου ἔθνους ἐν πειρασμῷ καὶ ἐν σημείοις καὶ ἐν
prodigiis & in bello & in manu forti &
τέρασι καὶ ἐν πολέμῳ καὶ ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ
in brachio excelso & in visionib9 magnis: iuxta oia q̄cūqꝫ fecit nobis dñs de9 nr̄ in
ἐν βραχίονι ὑψηλῷ καὶ ἐν ὁράμασι μεγάλοις, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν ἡμῖν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐν
egypto corā te videntes: ita vt scires tu
αἰγύπτῳ ἐνώπιόν σου βλέποντος, ὥστε εἰδῆναί σε
q: dñs de9 tu9 ipse de9 est: & nō est
ὅτι κύριος ὁ θεός σου αὐτὸς θεός ἐστι, καὶ οὐκ ἔστι
de9 p̄ter eū. de celo audibilē tibi fecit
θεὸς πλὴν αὐτοῦ. ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀκουστὴ σοι ἐποίησε
vocē suā vt erudiret te: & sup terrā
τὴν φωνὴν αὐτοῦ παιδεῦσαί σε, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς
ostendit tibi ignē suū magnū: & vba
ἔδειξέ σοι τὸ πῦρ αὐτοῦ τὸ μέγα, καὶ τὰ ῥήματα
ei9 audisti de medio ignis: q2
αὐτοῦ ἤκουσας ἐκ μέσου τοῦ πυρός, διὰ τὸ
amauit ipse patres tuos: & ele- F
ἀγαπῆσαι αὐτὸν τοὺς πατέρας σου, καὶ ἐξελέ-
git semē eoꝝ post eos vos supra
ξατο τὸ σπέρμα αὐτῶν μετ' αὐτοὺς ὑμᾶς παρὰ
oēs gentes: & eduxit te ipse in forti-
πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἐξήγαγέ σε αὐτὸς ἐν τῇ ἰσχύϊ
tudine sua magna de egypto:
αὐτοῦ τῇ μεγάλῃ ἐξ αἰγύπτου,

Pritiua. chal.

תוב קבל אמר
רחם חבל נשה
קום גוה סוף
שמע מלל קום
נסה גלה פרק
אות יפת רחם
חזה בכי חזה
ידע שמע
רשה נפק

Interp. chal.

In fine dierum: & cōuerteris ad timorē dñi dei tui: et obedies verbo eius. Quoniā de9 misericors est dñs deus tuus: nō relinquet te nec dissipabit te neqꝫ obliuiscetur pacti patrū tuoꝝ quod iurauit eis. Interroga enīz nunc de diebus antiquis qui fuerūt ante te a die quo creauit dñs hominē super terrā a summo celi vsqꝫ ad sūmū celi: si fuit res magna sicut ista: aut si audita est similis eius: si audiuit populus vocē verbi dei loquentez de medio ignis: sicut tu audisti: & vixerit. aut viderit miracula que fecit dñs vt reuelaretur & redimeret sibi populuz de medio populi per miracula per signa & portenta & in bello & in manu forti et in brachio excelso & in visionibus magnis: iuxta omnia que fecit vobis dñs deus vester in egypto ante oculos tuos. Tibi ostensum est vt scias quoniā dñs ipse est deus: non est alius preter eum. de celis audire te fecit vocē verbi sui vt doceret te: & sup terra ostendit tibi ignem suū magnū: & verba eius audisti de medio ignis: & pro eo q2 dilexit patres tuos & elegit filios eorum post eos: eduxit te in verbo suo & in virtute sua magna de egypto.

Transla. Chal.

בסוף יומיא ותתוב עד דחלתא דיוי אלהך ותקבל במימריה: ארי אלהא רחמנא יוי
אלהך לא ירחקינך ולא יחבלינך ולא ינשי ית קימא דאבהתך דקיים להון: ארי
שאיל כען ליומיא קדמאי דהוו קדמך למן יומא די ברא יוי אדם על ארעא ולמסיפי
שמיא ועד סיפי שמיא ההוה כפתגמא רבא הדין או האשתמע כותיה: השמע עמא
קל מימרא דיוי ממלל מגו אישתא כמא דשמעת את ואתקיים: או ניסין דעבד יוי
לאתגלאה למפרק ליה עמא מגו עמא בניסין באתין ובמופתין ובקרבא ובידא
תקיפא ובדרעא מרממא ובחזונין רברבין ככל דעבד לכון יוי אלהכון במצרים
לעיניך: את אתחזיתא למדע ארי יוי הוא אלהא לית עוד בר מיניה: מן שמיא אשמעך
ית קל מימריה לאלפותך ועל ארעא אחזיך ית אישתיה רבתא ופתגמוהי שמעתא
מגו אישתא: וחלף דרחם ית אבהתך ואתרעי בבניהון בתריהון ואפקך במימריה
בחיליה רבא ממצרים:

ad perdẽdũ gẽtes magnas ⁊ fortiores te
ἐξολοθρεῦσαι ἔθνη μεγάλα καὶ ἰσχυρότερά σου
ante faciẽ tuã: ad introducẽdũ te vt daret tibi
πρὸ προσώπου σου, εἰσαγαγεῖν σε δοῦναί σοι
terrã hanc ad possidẽdũ: sicut habes ho
τὴν γῆν ταύτην κληρονομεῖν, καθὼς ἔχεις σήμε
die: ⁊ cognosces hodie ⁊ cõuerteris in mente:
ρον. καὶ γνώσῃ σήμερον καὶ ἐπιστραφήσῃ ἐν τῇ διανοίᾳ,
q̃ dñs de⁹ tu⁹ hic de⁹ in celo supra ⁊ in
ὅτι κύριος ὁ θεός σου οὗτος θεὸς ἐν οὐρανῷ ἄνω καὶ ἐπὶ
t̃ra infra: ⁊ nõ est vltra p̃ter eũ. ⁊
τῆς γῆς κάτω, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν αὐτοῦ. καὶ
custodies iustificatiões eius: ⁊ p̃cepta
φυλάξῃ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, καὶ τὰς ἐντολὰς
eius: q̃cũq̃ ego precipio tibi hodie: vt bñ
αὐτοῦ, ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἵνα εὖ
tibi sit ⁊ filiis tuis post te: vt lõ
σοι γένηται καὶ τοῖς υἱοῖς σου μετὰ σέ, ὅπως μα
geui sitis sup t̃rã: q̃ dñs deus tuus
κροήμεροι γένησθε ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς κύριος ὁ θεός σου
dat tibi oẽs dies. tũc separauit moy
δίδωσί σοι πάσας τὰς ἡμέρας. τότε ἀφώρισε μωυ
ses tres vrbes trans iordanẽ ab ori
σῆς τρεῖς πόλεις πέραν τοῦ ἰορδάνου ἀπὸ ἀνα
ente solis: vt fugiat illuc homicida: q̃
τολῶν ἡλίου, φυγεῖν ἐκεῖ τὸν φονευτήν, ὃς ἂν
occiderit p̃ximũ nõ sciẽs: ⁊ hic nõ odio
φονεύσῃ τὸν πλησίον οὐκ εἰδώς, καὶ οὗτος οὐ μι
hñs eũ an heri ⁊ tertiũ. ⁊ fu
σῶν αὐτὸν πρὸ τῆς ἐχθὲς καὶ τρίτης. καὶ καταφεύ
giet in vnã vrbiũ istaꝝ: ⁊ viuet.
ξεται εἰς μίαν τῶν πόλεων τούτων, καὶ ζήσεται.
bosor in solitudine in t̃ra cãpestri rubem:
G τὴν βοσὸρ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῇ γῇ τῇ πεδινῇ τοῦ ῥουβὴμ,
⁊ ramoth in galaad q̃ est gad: ⁊
καὶ τὴν ῥαμὼθ ἐν γαλαὰδ τῷ γαδδί, καὶ τὴν
golam in basan q̃ est manasse. ista lex q̃
γαυλὼν ἐν βασὰν τῷ μανασσῇ. οὗτος ὁ νόμος ὃν
proposuit moyses corã filiis israel:
παρέθετο μωυσῆς ἐνώπιον τῶν υἱῶν ἰσραήλ,
⁊ hec testimonia ⁊ iustificatiões ⁊
καὶ ταῦτα τὰ μαρτύρια καὶ τὰ δικαιώματα καὶ
iudicia: q̃cũq̃ p̃cepit moyses filiis
τὰ κρίματα, ὅσα ἐνετείλατο μωυσῆς τοῖς υἱοῖς
israel in solitudine: egressis ip̃is de t̃ra
ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς
egypti: in eo q̃ trãs iordanẽ: in val
αἰγύπτου, ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου, ἐν φά
le: prope domũ phogor: in terra seon re
ραγγι, ἐγγὺς οἴκου φογώρ, ἐν γῇ σηὼν βα
gis amorreoꝝ: q̃ hitabat in ese
σιλέως τῶν ἀμορραίων, ὃς κατῴκει ἐν ἐσε
bon: quem
βών, ὃν

vt deleret natiões maximas & fortiores te in introitu tuo: & introduceret te: daretq̃ tibi terrã earũ in possessionẽ: sicut cernis in p̃nti die. Scito ergo hodie & cogitato ĩ corde tuo: q̃ dñs ipse est deus in celo sursũ & ĩ terra deorsum: & non sit alius. Custodi precepta eius atq̃ mãdata que ego precipio tibi: vt bene sit tibi & filiis tuis post te: & p̃maneas multo tempore super terrã quam dominus deus tuus daturus est tibi. Tunc separauit moyses tres ciuitates trans iordanẽ ad orientalem plagam: vt cõfugiat ad eas qui occiderit nolẽs proximum suum: nec sibi fuerit inimic⁹ ante vnum & alterũ diem: & ad harũ aliquã vrbiũ possit euadere: bosor in solitudĩe q̃ sita est in terra cãpestri de tribu rubẽ: & ramoth in galaad que est ĩ tribu gad: & golã in basan q̃ ẽ in tribu manasse. Ista est lex quam proposuit moyses coram filiis israel: & hec testimõia & cerimonie atq̃ iudicia que locutus est ad filios israel: qñ egressi sunt de egypto trans iordanem in valle contra fanum phogor: in terra seon regis ammorrei: qui habitauit in esebõ quem

לְהוֹרִישׁ גּוֹיִם גְּדֹלִים וַעֲצֻמִים
מִמְּךָ מִפָּנֶיךָ לַהֲבִיאֲךָ לָתֶת לְךָ
אֶת אַרְצָם נַחֲלָה כַּיּוֹם הַזֶּה׃ וְיָדַעְתָּ
הַיּוֹם וַהֲשֵׁבֹתָ אֶל לְבָבֶךָ כִּי יְהוָה
הוּא הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל
הָאָרֶץ מִתָּחַת אֵין עוֹד׃ וְשָׁמַרְתָּ
אֶת חֻקָּיו וְאֶת מִצְוֹתָיו אֲשֶׁר
אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם אֲשֶׁר יִיטַב לְךָ
וּלְבָנֶיךָ אַחֲרֶיךָ וּלְמַעַן תַּאֲרִיךְ
יָמִים עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ כָּל הַיָּמִים׃ אָז
יַבְדִּיל מֹשֶׁה שָׁלֹשׁ עָרִים בְּעֵבֶר
הַיַּרְדֵּן מִזְרְחָה שָׁמֶשׁ׃ לָנֻס שָׁמָּה
רוֹצֵחַ אֲשֶׁר יִרְצַח אֶת רֵעֵהוּ
בִּבְלִי דַעַת וְהוּא לֹא שֹׂנֵא לוֹ
מִתְּמֹל שִׁלְשֹׁם וְנָס אֶל אַחַת מִן
הֶעָרִים הָאֵל וָחָי׃ אֶת בֶּצֶר
בַּמִּדְבָּר בְּאֶרֶץ הַמִּישֹׁר לָרְאוּבֵנִי
וְאֶת רָאמֹת בַּגִּלְעָד לַגָּדִי
וְאֶת גּוֹלָן בַּבָּשָׁן לַמְנַשִּׁי׃ וְזֹאת
הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׂם מֹשֶׁה לִפְנֵי בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל׃ אֵלֶּה הָעֵדֹת וְהַחֻקִּים
וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּצֵאתָם מִמִּצְרָיִם׃
בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן בַּגַּיְא מוּל בֵּית
פְּעוֹר בְּאֶרֶץ סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי
אֲשֶׁר יוֹשֵׁב בְּחֶשְׁבּוֹן אֲשֶׁר

יָרַשׁ
מִן פָּנָה בּוֹא
נָתַן
שׁוּב
עָלָה
צָוָה
יָטַב
אָרַךְ
יוֹם
בָּדַל עִיר
זָרַח נוּס
רָצַח
יָדַע
חָיָה
דָּבַר יָשַׁר
יָרָה שׂוּם פָּנָה
עוּר חָקַק
שָׁפַט
יָצָא
יָשַׁב

Transl.Chal.

לְתָרָכָא עַמְמִין רַבְרְבִין וְתַקִּיפִין מִינָּךְ מִקֳּדָמָךְ לְאַעָלוּתָךְ לְמִיתַּן לָךְ יָת אַרְעֲהוֹן אַחְסָנָא
כְּיוֹמָא הָדֵין׃ וְתִידַּע יוֹמָא דֵין וּתְתוּב לְלִבָּךְ אֲרֵי יְיָ הוּא אֱלָהָא דִּשְׁכִנְתֵּיהּ בִּשְׁמַיָּא
מִלְּעֵילָא וְעַל אַרְעָא מִלְּרַע לֵית עוֹד׃ וְתִיטַּר יָת קְיָמוֹהִי וְיָת פִּקּוֹדוֹהִי דַּאֲנָא מְפַקֵּד
לָךְ יוֹמָא דֵין דְּיֵיטַב לָךְ וְלִבְנָךְ בָּתְרָךְ וּבְדִיל דְּתוֹרִיךְ יוֹמִין עַל אַרְעָא דַּייָ אֱלָהָךְ יָהֵיב לָךְ
כָּל יוֹמַיָּא׃ בְּכֵן אַפְרֵישׁ מֹשֶׁה תְּלָת קִרְוִין בְּעִיבְרָא דְיַרְדְּנָא מַדְנַח שִׁמְשָׁא׃ לְמֵעְרַק
לְתַמָּן קָטוֹלָא דְּיִקְטוֹל יָת חַבְרֵיהּ בְּלָא מַדְּעֵיהּ וְהוּא לָא סָנֵי לֵיהּ מֵאִתְמָלֵי וּמִדְּקַמּוֹהִי
וְיֵעְרוֹק לַחֲדָא מִן קִרְוַיָּא הָאִלֵּין וְיִתְקַיַּם׃ יָת בֶּצֶר בְּמַדְבְּרָא בְּאַרְעָא דְמִישְׁרָא לְשִׁבְטָא
דִרְאוּבֵן וְיָת רָאמוֹת בְּגִלְעָד לְשִׁבְטָא דְגָד וְיָת גּוֹלָן בְּמַתְנָן לְשִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה׃
וְדָא אוֹרָיְתָא דְּסַדַּר מֹשֶׁה קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ אִלֵּין סָהֲדָוָתָא וּקְיָמַיָּא וְדִינַיָּא דְּמַלֵּיל
מֹשֶׁה עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִפַּקְהוֹן מִמִּצְרָיִם׃ בְּעִיבְרָא דְיַרְדְּנָא בְּחֵילְתָא לָקֳבֵיל בֵּית
פְּעוֹר בְּאַרְעָא דְסִיחוֹן מַלְכָּא דֶּאֱמוֹרָאָה דְּיָתֵיב בְּחֶשְׁבּוֹן

Interp̃.chal.

vt eiiceret populos magnos ⁊ fortiores te a facie tua: vt introduceret te: vt daret tibi terram eorum in possessionem sicut in die hac. Et scies hodie ⁊ conuerteris in corde tuo quoniã dominus ipse est deus: cuius maiestas est in celo sursum ⁊ in terra deorsum: ⁊ non est alius. Et custodies pacta eius ⁊ precepta eius que ego precipio tibi hodie: vt bene sit tibi et filiis tuis post te ⁊ vt prolongẽtur dies tui super terram quam dominus deus tuus dabit tibi omnibus diebus. Tunc separauit moyses tres ciuitates trans iordanẽ ad orientẽ solis: vt fugeret illuc homicida qui occiderit proximũ suũ ignoranter: ⁊ ipse non oderat illum ab heri ⁊ nudiustertius. vt fugiat ad vnã de ciuitatibus his ⁊ viuat: bosor in solitudĩe ĩ terra cãpestri de tribu ruben: ⁊ ramoth in galaad de tribu gad: ⁊ golan in basan de tribu manasse. Et ista est lex quã proposuit moyses coram filiis israel. Hec sunt testimonia ⁊ precepta ⁊ iudicia que locutus est moyses cum filiis israel quando egressi sunt de egypto trans iordanem in valle contra bethphogor in terra seon regis amorreorum qui habitabat in esebon: quem

Primitiua chal.

מִן עוּל נְתַן חֲסַן
תּוּב
עֲלָה אֲרַע נְטַר
קוּם פְּקַד אֲרַךְ
פְּרַשׁ קְרָה יְתַח
עֲרַק קְטַל יְדַע
תְּמַל קְמָא אֲחַד
קוּם דְּתַר שְׁרָא
קוּם דּוּן נְפַק

Text. Hebr.

הכה משה ובני ישראל בצאתם | נכה
ממצרים: ויירשו את ארצו | ירש
ואת ארץ עוג מלך הבשן שני | שנה
מלכי האמרי אשר בעבר
הירדן מזרח שמש: מערער
אשר על שפת נחל ארנן | שפה
ועד הר שיאן הוא חרמון: וכל
הערבה עבר הירדן מזרחה
ועד ים הערבה תחת אשדת
הפסגה:

Ca. v.

ויקרא משה
אל כל ישראל ויאמר אלהם | קרא אמר
שמע ישראל את החקים
ואת המשפטים אשר אנכי
דבר באזניכם היום ולמדתם
אתם ושמרתם לעשתם: יהוה | עשה
אלהינו כרת עמנו ברית בחרב: | כרת
לא את אבתינו כרת יהוה את
הברית הזאת כי אתנו אנחנו
אלה פה היום כלנו חיים:
פנים בפנים דבר יהוה עמכם | פנה
בהר מתוך האש: אנכי עמד
בין יהוה וביניכם בעת ההוא
להגיד לכם את דבר יהוה כי | נגד
יראתם מפני האש ולא עליתם | פנה עלה
בהר לאמר: אנכי יהוה אלהיך
אשר הוצאתיך מארץ מצרים | יצא
מבית עבדים: לא יהיה לך | היה

Trāsla. B. Hiero.

pcussit moyses. Filii quoq; israel egressi ex egypto possederūt terram eius: & terram og regis basan duorum regum ammorreorū qui erant trans iordanem ad solis ortum ab aroer que sita est super ripā torrentis arnon vsq; ad montē seon qui est & hermon omnem planitiem trans iordanē ad orientalē plagam vsq; ad mare solitudinis & vsq; ad radices montis phasga. Cap. 5.

Uocauitq; moyses omnē israelem & dixit ad eum. Audi israel cerimōias atq; iudicia que ego loquor in auribus vestris hodie. Discite ea & opere complete. Dominus deus noster pepigit nobiscum fedus in oreb. Non cum patrib9 nostris iniit pactum: sed nobiscū: qui in presentiarū sumus & viuimus. Facie ad faciē locutus est nobis ī mōte de medio ignis. Ego sequester & medius fui inter dominum & vos in tempore illo: vt anūciarē vobis verba eius. Timuistis eni ignem: & non ascendistis in montem. Et ait. Ego dominus deus tuus qui eduxi te de terra egypti de domo seruitutis. Non habebis

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

percussit moyses et filii israel: egressis ip
ἐπάταξε μωυσῆς καὶ οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ, ἐξελθόντων αὐ
sis de terra egypti. possederūt terrā e
τῶν ἐκ γῆς αἰγύπτου. καὶ ἐκληρονόμησαν τὴν γῆν αὐ
ius: et terrā og regis basan: duorum
τοῦ, καὶ τὴν γῆν ὢγ βασιλέως τῆς βασὰν, δύο
regum amorreorū: q erāt trās ior
βασιλέων τῶν ἀμορραίων, οἳ ἦσαν πέραν τοῦ ἰορ
danē ad ortū solis ab aroer: q est in
δάνου κατ᾽ ἀνατολὰς ἡλίου ἀπὸ ἀροὴρ, ὅ ἐστιν ἐπὶ τοῦ
ripa torrētis arnō: et in mōte
χείλους χειμάρρου ἀρνῶν, καὶ ἐπὶ τοῦ ὄρους τοῦ
seō: qui est hermō: oēm araba trās
σηὼν, ὅ ἐστιν ἀερμὼν, πᾶσαν τὴν ἀραβὰ πέραν
iordanē ad ortum solis sub asedoth
τοῦ ἰορδάνου κατ᾽ ἀνατολὰς ἡλίου ὑπὸ ἀσηδὼθ
excisum.
τὴν λαξευτήν.

Ca. 5.

Et vocauit moyses oēm israel: et di
καὶ ἐκάλεσε μωυσῆς πάντα ἰσραὴλ, καὶ εἶ
xit ad eos: audi israel iustificatiōes
πε πρὸς αὐτούς, ἄκουε ἰσραὴλ τὰ δικαιώματα
et iudicia: quecūq; ego loquor in aurib9
καὶ τὰ κρίματα, ὅσα ἐγὼ λαλῶ ἐν τοῖς ὠσὶν
vestris in die hac. et discetis ea:
ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. καὶ μαθήσεσθε αὐτά,
et custodietis facere ea. dns de9 nr
καὶ φυλάξεσθε ποιεῖν αὐτά. κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν
pepigit ad vos pactū in oreb. nō
διέθετο πρὸς ὑμᾶς διαθήκην ἐν χωρήβ. οὐχὶ
prib9 vris disposuit dns testamētū
τοῖς πατράσιν ὑμῶν διέθετο κύριος τὴν διαθήκην
hoc: sed ad vos. vos āt oēs hic
ταύτην, ἀλλ᾽ ἢ πρὸς ὑμᾶς. ὑμεῖς δὲ πάντες ὧδε
viuētes hodie. facie ad faciem lo
ζῶντες σήμερον. πρόσωπον κατὰ πρόσωπον ἐ
cutus ē dns ad vos in mōte de medio
λάλησε κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ὄρει ἐκ μέσου
ignis. et ego stetu inter dnm et
τοῦ πυρός. κἀγὼ εἱστήκειν ἀναμέσον κυρίου καὶ
inter vos in tēpore illo vt annūciarē
ἀναμέσον ὑμῶν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀναγγεῖλαι
vobis vba dni: qm timuistis a fa
ὑμῖν τὰ ῥήματα κυρίου, ὅτι ἐφοβήθητε ἀπὸ προσ
cie ignis: et nō ascēdistis in mōtē:
ώπου τοῦ πυρός, καὶ οὐκ ἀνέβητε εἰς τὸ ὄρος,
dicens: ego sū dns de9 tu9: q edu
λέγων, ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεός σου, ὁ ἐξαγα
xi te de terra egypti et domo seruitutis. nō — Exo. 20.a. ps. 80.
γών σε ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐξ οἴκου δουλείας. οὐκ
erūt tibi
ἔσονταί σοι

Privitiva chal. / **Interp. chal.**

ירת
occidit moyses et filii israel cū egrederētur de terra egypti: et possederūt terrā ei9 et terrā og regis basan
דנת
duorū regum amorreorū qui erant trans iordanē ad orientē solis: ab aroer q est sup ripam torrētis arnō et
שרא
vsq; ad montē seon qui est hermon: et omnē planiciē que est trans iordanē ad orientē et vsq; ad mare quod
שבק
est in planicie et vsq; ad radices collis. Ca. 5.
קום דון מלל
Et vocauit moyses oēm israelē et dixit eis. Audi israel pacta et iudicia que ego loquor corā vobis hodie: et discetis ea et obseruabitis vt faciatis ea. dns
אלף נטר עבד
deus noster pepigit nobiscū pactū in oreb. non cum patribus nris pepigit dns pactū istud: sed nobiscum qui sumus hic hodie omnes nos viui. verbū verbo locutus est dns vobiscū in monte de medio ignis: ego
הוה קום
stabam inter verbum dni et vos in tēpore illo: vt nunciarem vobis verbū domini: timuistis enim a facie
אמר חוה
ignis et non ascendistis in montem. et ait. Ego dominus deus tuus qui eduxi te de terra egypti de domo
נפק הוה
seruitutis. non sit tibi

Transla. Chal.

דקטל משה ובני ישראל במפקהון ממצרים: ויריתו ית ארעיה וית ארעא דעוג מלכא
דמתנן תרין מלכי אמוראה די בעיברא דירדנא מדנח שמשא: מערער די על כיף
נחלא דארנון ועד טורא דסיאון הוא חרמון: וכל מישרא דעיברא דירדנא מדינחא
ועד ימא דמישרא תחות משפך מרמתא: **Ca. v.** וקרא משה לכל
ישראל ואמר להון שמעו ישראל ית קימיא וית דיניא דאנא ממליל קדמיכון יומא
דין ותילפון יתהון ותיטרון למעבדהון: יהוה אלהנא גזר עמנא קים בחורב: לא עם
אבהתנא גזר יהוה ית קימא הדא אלהין עמנא אנחנא אלין הכא יומא דין כלנא
קימין: ממלל עם ממלל מליל יהוה עמכון בטורא מגו אישתא: אנא הויתי קאים בין
מימרא דיהוה וביניכון בעדנא ההוא לחואה לכון ית פתגמא דיהוה ארי דחילתון מן קדם
אישתא ולא סליקתון בטורא למימר: אנא יהוה אלהך דאפקתך מארעא דמצרים
מבית עבדותא: לא יהי לך

deũ aliũ: pter me. nõ facies tibiipsi sculptile neq oĩs similitudinẽ: quecũq in celo supra
θεοὶ ἕτεροι, πλὴν ἐμοῦ. οὐ ποιήσεις σεαυτῷ γλυπτὸν, οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα, ὅσα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω
τ quecũq in tra deorsũ τ quecũq in aqua sub
καὶ ὅσα ἐν τῇ γῇ κάτω καὶ ὅσα ἐν τοῖς ὕδασιν ὑποκάτω
tra. nõ adorabis ea: neq seruies
τῆς γῆς. οὐ προσκυνήσεις αὐτοῖς, οὐδὲ μὴ λατρεύ-
eis: qũ ego sũ dñs de⁹ tu⁹: de⁹ ze-
σεις αὐτοῖς, ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεός σου, θεὸς ζη-
Exo. 34.a. lotes: reddens peccata patrũ in filios
Math. 4. λωτής, ἀποδιδοὺς ἁμαρτίας πατέρων ἐπὶ τέκνα
in tertiã τ quartã gñatiões odiẽtib⁹ me:
ἐπὶ τρίτην καὶ τετάρτην γενεὰν τοῖς μισοῦσί με,
τ faciẽs miaʒ in milia diligẽtib⁹ me:
καὶ ποιῶν ἔλεος εἰς χιλιάδας τοῖς ἀγαπῶσί με,
τ custodiẽtib⁹ pcepta mea. nõ accipies
καὶ τοῖς φυλάσσουσι τὰ προστάγματά μου. οὐ λήψῃ
nomẽ dñi dei tui in vanũ. nõ .n.
τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐπὶ ματαίῳ. οὐ γὰρ
mũdabit dñs accipiẽtẽ nomẽ ei⁹
Exo. 10. μὴ καθαρίσει κύριος τὸν λαμβάνοντα τὸ ὄνομα αὐ-
in vanũ. custodi diẽ sab
τοῦ ἐπὶ ματαίῳ. φύλαξαι τὴν ἡμέραν τῶν σαβ-
batoʒ vt sctifices illũ: quẽadmodũ pcepit tibi
B βάτων ἁγιάζειν αὐτὴν, ὃν τρόπον ἐνετείλατό σοι
dñs deus tu⁹. sex dies opaberis: τ facies
κύριος ὁ θεός σου. ἓξ ἡμέρας ἐργᾷ, καὶ ποιήσεις
oia opa tua: at die septimo
πάντα τὰ ἔργα σου, τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ
sabbata dño deo tuo. nõ facies in eo
σάββατα κυρίῳ τῷ θεῷ σου. οὐ ποιήσεις ἐν αὐτῇ
oẽ op⁹ tu τ filius tuus τ filia tua:
πᾶν ἔργον σὺ καὶ ὁ υἱός σου καὶ ἡ θυγάτηρ σου,
seru⁹ tu⁹ τ ancilla tua: bos tuus τ sub
ὁ παῖς σου καὶ ἡ παιδίσκη σου, ὁ βοῦς σου καὶ τὸ ὑπο-
iugale tuũ: τ oẽ iumẽtũ tuũ: τ peregrinus
ζύγιόν σου, καὶ πᾶν κτῆνός σου, καὶ ὁ προσήλυτος ὁ
habitãs in te: vt quiescat seru⁹ tuus τ
παροικῶν ἐν σοί, ἵνα ἀναπαύσηται ὁ παῖς σου καὶ
Exo. 20. ancilla tua sicut τ tu. τ recordaberis qñ ser
ἡ παιδίσκη σου ὥσπερ καὶ σύ. καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέ-
Mar. 11.a. uus fuisti in tra egypti: τ aduxit te dñs
της ἦσθα ἐν γῇ αἰγύπτου, καὶ ἐξήγαγέ σε κύριος ὁ
Math. 17.a. deus tuus inde in manu forti τ in brachio
θεός σου ἐκεῖθεν ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι
excelso. pp hoc pcepit tibi dñs deus tuus:
ὑψηλῷ. διὰ τοῦτο συνέταξέ σοι κύριος ὁ θεός σου,
vt custodias tu diẽ sabbatoʒ
ὥστε φυλάσσεσθαί σε τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων
τ sctifices illã. honora prẽm tuũ τ mrẽʒ
καὶ ἁγιάζειν αὐτήν. τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα
tuã quẽadmodũ pcepit tibi dñs deus tuus:
σου ὃν τρόπον ἐνετείλατό σοι κύριος ὁ θεός σου,

deos alienos in cõspectu meo. Non
facies tibi sculptile nec
similitudinẽ oim que
in celo sunt desuper: &
que in terra
deorsum: & que versã-
tur in aquis sub terra.
Non adorabis ea: &
non coles.
Ego enĩ sũ dñs deus
tuus: deus emulator
reddẽs iniquitatẽ pa-
trum super filios in
tertiã & quartã gñatio
nẽ his q oderũt me:
& faciẽs miam in mul
ta milia diligẽtibus me
& custodiẽtibus prece
pta mea. Non vsurpa-
bis nomen dei tui fru-
stra: quia non
erit impunitus qui
super re vana nomẽ eius
assũpserit. Obserua di
em sabbati vt sctifices
eũ: sicut pcepit tibi do
minus deus tuus. Sex
diebus operaberis: & fa-
cies oia opa tua. Septi
mus dies sabbati ẽ.i. re-
quies dñi dei tui. Non
facies in eo quicquam
operis tu & filius tuus
& filia: seruus
& ancilla bos & asinus
& omne
iumentum tuũ: & pe-
regrinus qui ẽ itra por
tas tuas: vt requiescat
seruus & ancilla tua si-
cut & tu. Memẽto q &
ipse seruieris in
egypto: & eduxerit te
inde dominus deus tu
us in manu forti & bra
chio extento. Idcirco
precepit tibi vt serua-
res
diem sabbati. Honora
patrem tuum &
matrem: sicut pcepit
tibi dominus deus tu⁹:

אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל פָּנָי׃ לֹא
תַעֲשֶׂה לְךָ פֶסֶל כָּל תְּמוּנָה אֲשֶׁר
בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וַאֲשֶׁר בָּאָרֶץ
מִתָּחַת וַאֲשֶׁר בַּמַּיִם מִתַּחַת לָאָרֶץ׃
לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תָעָבְדֵם
כִּי אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֵל קַנָּא
פֹּקֵד עָוֹן אָבוֹת עַל בָּנִים וְעַל
שִׁלֵּשִׁים וְעַל רִבֵּעִים לְשֹׂנְאָי׃
וְעֹשֶׂה חֶסֶד לַאֲלָפִים לְאֹהֲבַי
וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֹתָי׃ לֹא תִשָּׂא אֶת
שֵׁם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לַשָּׁוְא כִּי לֹא
יְנַקֶּה יְהוָה אֵת אֲשֶׁר יִשָּׂא אֶת
שְׁמוֹ לַשָּׁוְא׃ שָׁמוֹר אֶת יוֹם
הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ כַּאֲשֶׁר צִוְּךָ יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ׃ שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ
כָּל מְלַאכְתֶּךָ׃ וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת
לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲשֶׂה כָל
מְלָאכָה אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ
וַאֲמָתֶךָ וְשׁוֹרְךָ וַחֲמֹרְךָ וְכָל
בְּהֶמְתֶּךָ וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ
לְמַעַן יָנוּחַ עַבְדְּךָ וַאֲמָתְךָ כָּמוֹךָ׃
וְזָכַרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ
מִצְרַיִם וַיֹּצִאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
מִשָּׁם בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרֹעַ נְטוּיָה עַל
כֵּן צִוְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לַעֲשׂוֹת אֶת
יוֹם הַשַּׁבָּת׃ כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת
אִמֶּךָ כַּאֲשֶׁר צִוְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃

פָּנָה
עָשָׂה מון
עָלָה
שָׁחָה עָבַד
צָוָה נָשָׂא
נָקָה
שָׁמַר
צָוָה
שֵׁשׁ יוֹם עָשָׂה
לָאַךְ שָׁבַע
בָּנָה
אָמָה
גּוּר
נוּחַ
הָיָה
נָטָה
עָשָׂה

Transla.Chal.

אֱלָהּ אוֹחֳרָן בַּר מִנִּי׃ לָא תַעְבֵּד לָךְ צֵלֶם כָּל דְּמוּת דִּי בִשְׁמַיָּא מִלְּעֵלָּא וְדִי בְאַרְעָא
מִלְּרַע וְדִי בְמַיָּא מִלְּרַע לְאַרְעָא׃ לָא תִסְגּוּד לְהוֹן וְלָא תִפְלְחִינּוּן אֲרֵי אֲנָא יְיָ אֱלָהָךְ
אֵל קַנָּא מַסְעַר חוֹבֵי אֲבָהָן עַל בְּנִין מָרָדִין עַל דָּר תְּלִיתָאֵי וְעַל דָּר רְבִיעָאֵי לְסָנְאַי כַּד
מַשְׁלְמִין בְּנַיָּא לְמֶחְטֵי בָּתַר חוֹבֵי אֲבָהַתְהוֹן׃ וְעָבֵד טִיבוּ לְאַלְפֵי דָרִין לְרָחֲמַי וּלְנָטְרֵי
פִקּוֹדַי׃ לָא תֵימֵי בִשְׁמָא דַיְיָ אֱלָהָךְ לְמַגָּנָא אֲרֵי לָא יְזַכֵּי יְיָ יָת דְּיֵימֵי בִשְׁמֵיהּ
לְשִׁקְרָא׃ טַר יָת יוֹמָא דְשַׁבְּתָא לְקַדָּשׁוּתֵיהּ כְּמָא דְפַקְדָךְ יְיָ אֱלָהָךְ׃ שִׁתָּא יוֹמִין תִּפְלַח
וְתַעְבֵּיד כָּל עֲבִידְתָּךְ׃ וְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה שַׁבְּתָא קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ לָא תַעְבֵּיד כָּל עֲבִידְתָּא
אַתְּ וּבְרָךְ וּבְרַתָּךְ וְעַבְדָּךְ וְאַמְתָךְ וְתוֹרָךְ וַחֲמָרָךְ וְכָל בְּעִירָךְ וְגִיּוֹרָךְ דִּי בְקִרְוָךְ בְּדִיל דִּינוּחַ
עַבְדָּךְ וְאַמְתָךְ כְּוָתָךְ׃ וְתִדְכַּר אֲרֵי עַבְדָּא הֲוֵיתָא בְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם וְאַפְּקָךְ יְיָ אֱלָהָךְ
מִתַּמָּן בִּידָא תַקִּיפָא וּבִדְרָעָא מְרָמְמָא עַל כֵּן פַּקְדָךְ יְיָ אֱלָהָךְ לְמֶעְבַּד יָת יוֹמָא דְשַׁבְּתָא׃
יַקַּר יָת אֲבוּךְ וְיָת אִמָּךְ כְּמָא דְפַקְדָךְ יְיָ אֱלָהָךְ׃

Interp.chal.

alius deus preter me. Non facies tibi imagineʒ nec omnẽ similitudinẽ eoruʒ que in celis sursum τ que in terra sunt deorsum: τ que in aqs sunt sub terra. Non adorabis ea neq coles ea: qũ ego dñs deus tu⁹ deus zelotes: visitãs peccata patruʒ sup filios rebelles in tertiam τ quartã generationẽ his qui oderunt me: quando filij sequũtur peccata patrũ suoʒ. Et faciens misericordiã in mille generationib⁹ diligentibus me et custodiẽtibus precepta mea. Non iurabis per nomen dñi dei tui frustra: qꝛ nõ iustificabit dñs illũ qui iurauerit p nomẽ eius in vanũ. Obserua diẽ sabbati et sanctifices illuʒ: sicut precepit tibi dñs deus tuus. Sex dieb⁹ operaberis: τ facies oẽ opus tuũ. Septimus aũt dies sabbatũ est corã dño. non facies omne opus tu τ filius tuus τ filia tua τ seruus tuus τ ancilla tua τ bos tuus τ asinus tuus τ omne iumentũ tuũ et peregrinus tu⁹ qui est in vrbibus tuis: vt quiescat seruus tuus τ ancilla tua sicut tu. Et recordaberis q seruus fuisti in terra egypti: τ eduxit te dñs deus tu⁹ inde in manu forti τ in brachio excelso: ꝓpterea precepit tibi dñs deus tu⁹ vt serues diẽ sabbati. Honora patrẽ tuũ τ matrẽ tuã: sicut pcepit tibi dñs de⁹ tuus:

Pritiua chal.

עֲבַד דְּמָה
אֲרַע סְגַד פְּלַח
סְעַר דוּר
שְׁלַם חֲטָא
אוּם זְכָה
נְטַר
אֲמָה גּוּר קְרָה
נוּחַ דְּכַר הֲוָה
נְפַק רְמַם עֲבַד

Ter. Heb.

למען יאריכן ימיך ולמען ייטב
לך על האדמה אשר יהוה אלהיך
נתן לך: לא תרצח: ולא תנאף:
ולא תגנב: ולא תענה ברעך עד
שוא: ולא תחמד אשת רעך
ולא תתאוה בית רעך שדהו
ועבדו ואמתו שורו וחמרו וכל
אשר לרעך: את הדברים האלה
דבר יהוה אל כל קהלכם בהר מתוך
האש הענן והערפל קול גדול ולא
יסף ויכתבם על שני לחת אבנים
ויתנם אלי: ויהי כשמעכם את הקול
מתוך החשך וההר בער באש
ותקרבון אלי כל ראשי שבטיכם
וזקניכם: ותאמרו הן הראנו יהוה
אלהינו את כבדו ואת גדלו ואת קלו
שמענו מתוך האש היום הזה ראינו
כי ידבר אלהים את האדם וחי:
ועתה למה נמות כי תאכלנו האש
הגדלה הזאת אם יספים אנחנו
לשמע את קול יהוה אלהינו עוד
ומתנו: כי מי כל בשר אשר
שמע קול אלהים חיים מדבר
מתוך האש כמנו ויחי: קרב אתה
ושמע את כל אשר יאמר יהוה
אלהינו ואת תדבר אלינו את כל
אשר ידבר יהוה אלהינו אליך

Pritiua heb.

ארך יום יטב
רצח נאף
גנב ענה רעה
עוד חמד איש
אוה
אמה
גדל
כתב שנה לוח
נתן חיה
קרב
אמר ראה
קול
ראה
דבר חיה
מות אכל
מות
דבר
כמו חיה
אמר

Trãsla. B. Hiero.

vt longo viuas tempo
re: & bene sit ooooooooo
tibi in terra quam do
minus deus tuus oooooo
daturus est tibi. Non
occides. neq; mecha-
beris. furtũq; nõ faci-
es. Nec loquaris con-
tra proximũ tuũ falsũ te
stimoniũ. Nõ concupi-
sces vxorẽ proximi tui.
Nõ domũ. nõ agrum.
nõ seruũ. nõ ancillam.
nõ bouẽ. nõ asinũ: & v
niuersa q̃ illius sũt. hec
verba oooooooooooooo
locutus ẽ dñs ad oẽs
multitudinẽ vestrã in
mõte de medio ignis
& nubis & caliginis vo
ce magna nihil addens
amplius. & scripsit ea i
duabus tabulis lapide
is q̃s tradidit mihi. Vos
aũt postq; audistis vocẽ
de medio tenebrarum
& mõtem ardere vidi
stis: accessistis ad me
oẽs pricipes tribuum
& maiores natu atq; di
xistis. Ecce ostẽdit no
bis dñs deus nr̃ maie
statẽ & magnitudinem
suã. Vocẽ ei eius audi
uimus de medio ignis:
& probauimus hodie
q loquẽte deo cũ ho
mine vixerit hõ. Cur
ergo moriemur & de
uorabit nos ignis hic
maximus? Si ei audie
rimus vltra vocẽ dñi
dei nostri: moriemur.
Quid est oĩs caro vt
audiat vocẽ dei viuen
tis: qui oooooooooooooo
de medio ignis loqui
tur: sicut nos audiuim⁹
& possit viuere? Tu
magis accede & audi
cuncta que dixerit
dominus deus noster
tibi. loquerisq; ad nos:
oooooooooooooooooooooo

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina

vt bñ tibi sit ⁊ lõgeuus sis sup terrã:
ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ μακροχρόνιος ᾖς ἐπὶ τῆς γῆς,
quã dñs deus tuus dat tibi. nõ occides. neq; me-
ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι. οὐ φονεύσεις. οὐ μοι-
chaberis. nõ furaberis. nõ mẽdaciũ testificaberis cõtra
χεύσεις. οὐ κλέψεις. οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ
proximũ tuũ testimoniũ falsũ. nõ cõcupi-
τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῆ. οὐκ ἐπιθυμή-
sces vxorẽ proximi tui. nõ cõcupisces
σεις τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου. οὐκ ἐπιθυμήσεις
domũ proximi tui: neq; agrũ eius:
τὴν οἰκίαν τοῦ πλησίον σου, οὔτε τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ,
neq; seruũ eius: neq; ancillã eius:
οὔτε τὸν παῖδα αὐτοῦ, οὔτε τὴν παιδίσκην αὐτοῦ,
neq; bouẽ eius: neq; subiugale eius: ne
οὔτε τοῦ βοὸς αὐτοῦ, οὔτε τοῦ ὑποζυγίου αὐτοῦ, οὔ-
q; esse iumẽtũ eius: neq; oĩa quecũq; proxi
τε παντὸς κτήνους αὐτοῦ, οὔτε πάντα ὅσα τῷ πλησί-
mi tui sũt. Uerba hec locutus ẽ dñs ad om
ον σού ἐστι. τὰ ῥήματα ταῦτα ἐλάλησε κύριος πρὸς πᾶ-
nẽ cõgregationẽ vestrã in mõte de medio ignis.
σαν συναγωγὴν ὑμῶν ἐν τῷ ὄρει ἐκ μέσου τοῦ πυρός·
tenebre caligo procella vox magna ⁊ nõ addi
σκότος γνόφος θύελλα φωνὴ μεγάλη καὶ οὐ προσέθη-
dit. ⁊ scripsit ea in duab᷑ tabulis lapideis: ⁊
κεν. καὶ ἔγραψεν αὐτὰ ἐπὶ δύο πλάκας λιθίνας, καὶ
dedit mihi. ⁊ factũ ẽ postq; audiuistis vocẽ de
ἔδωκεν ἐμοί. καὶ ἐγένετο ὡς ἠκούσατε τὴν φωνὴν ἐκ
medio ignis: ⁊ mõs cõburebat igne: ⁊ ac-
μέσου τοῦ πυρός, καὶ τὸ ὄρος ἐκαίετο πυρί, καὶ προσ-
cessistis ad me oẽs principes tribuũ
ήλθετε πρός με πάντες οἱ ἡγούμενοι τῶν φυλῶν
vestrã: ⁊ senatus vester: ⁊ dixistis: ecce ostẽ
ὑμῶν, καὶ ἡ γερουσία ὑμῶν, καὶ ἐλέγετε, ἰδοὺ ἔδει-
dit nobis dñs deus nr̃ gloriã suã: ⁊ vocẽ
ξεν ἡμῖν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ τὴν φωνὴν
ei⁹ audiuimus de medio ignis. in die hac
αὐτοῦ ἠκούσαμεν ἐκ μέσου τοῦ πυρός· ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύ-
cognouimus q loquetur deus ad hoĩes: ⁊ viuet.
τῃ εἴδαμεν ὅτι λαλήσει ὁ θεὸς πρὸς ἄνθρωπον, καὶ ζήσεται.
⁊ nũc ne forte moriamur: qm̃ deuorabit nos
καὶ νῦν μή ποτε ἀποθάνωμεν, ὅτι ἐξαναλώσει ἡμᾶς
ignis magnus hic: si addimus audire nos
τὸ πῦρ τὸ μέγα τοῦτο, ἐὰν προσθώμεθα ἡμεῖς ἀκοῦσαι
vocẽ dñi dei nr̃i adhuc ⁊ morie-
τὴν φωνὴν κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἔτι καὶ ἀποθανού-
mur. q̃ enim caro q̃ audiuit vocẽ dei viuẽ
μεθα. τίς γὰρ σὰρξ ἥτις ἤκουσε φωνὴν θεοῦ ζῶν-
tis loquẽtis de medio ignis: sicut nos ⁊
τος λαλοῦντος ἐκ μέσου τοῦ πυρός, ὡς ἡμεῖς καὶ
viuet? accede tu ⁊ audi oĩa quecũq;
ζήσεται; πρόσελθε σὺ καὶ ἄκουσον πάντα ὅσα ἂν
dixerit dñs deus nr̃ ad te:
εἴπῃ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν πρὸς σέ,

Math. 5.c. ro.13.b

C

D

Pritiua chal.

אריך יטב קטל
נוף גנב סהד
חמד רגג אמה
אלה
רבב
ראש שוב חיה
רבב אמר
מלל קום מות
אכל רבב יסף
שמע מות קום
קבל אמר

Interp. chal.

vt prolongẽtur dies tui: ⁊ vt bene sit tibi super terra quã dñs deus tuus dabit tibi. Non occides animã. Non adulterabis: neq; furaberis: neq; testificaberis cõtra proximũ tuũ testimoniũ falsum. Neq; cõcupisces vxorẽ proximi tui: nec desideres domũ proximi tui neq; agrum eius neq; seruũ eius neq; ancillã eius nec bouẽ eius nec asinum eius: neq; oĩa que sunt proximi tui. Hec verba locutus est dñs cũ omni ecclesia vestra in monte de medio ignis ⁊ nubis ⁊ caliginis voce magna ⁊ non cessauit. Et scripsit ea sup duas tabulas lapideas: ⁊ dedit eas mihi. Et factũ est cum audissetis vocẽ de medio tenebrarũ ⁊ montem ardentẽ igni: accessistis ad me oẽs principes tribuũ vestrarũ ⁊ senes vestri ⁊ dixistis. Ecce ostendit nobis dñs deus noster gloriã suã ⁊ magnitudinẽ suã: vocẽq; verbi ei⁹ audiuimus de medio ignis. Hodie vidimus q loquitur dñs cum homine ⁊ viuit. et nunc cur moriemur? quia deuorabit nos ignis magnus iste. Si addiderimus nos vltra audire vocem verbi dñi dei nostri: moriemur. quoniã quid est oĩs caro vt audiat vocẽ verbi dei viui loquẽtis de medio ignis sicut nos ⁊ viuere possit? Accede tu ⁊ suscipe omnia que dixerit dñs de⁹ noster: ⁊ tu loqueris nobis omnia que locutus fuerit dominus deus noster tecum: oooooooooooooooooo

Transla. Chal.

ודי יורכון יומך ודי ייטב לך על ארעא דיי אלהך יהיב לך: לא תקטול נפש:
ולא תגנוף: ולא תגנוב: ולא תסהיד בחברך סהיד שקר: ולא תחמד איתת חברך
ולא תירוג ביתא דחברך חקליה ועבדיה ואמתיה ותוריה וחמריה וכל די לחברך:
ית פתגמיא האילין מליל יי עם כל קהלכון בטורא מגו אשתא עננא ואמיטתא
קל רבא ולא פסק וכתבינון על תרין לוחי אבניא ויהבינון לי: והוה כמשמעכון ית קלא
מגו חשוכא וטורא בער באשתא וקרבתון לותי כל רישי שבטיכון וסביכון:
ואמרתון הא אחזיננא יי אלהנא ית יקריה וית רבותיה וית קל מימריה שמענא
מגו אשתא יומא דין חזינא ארי ימליל יהוה עם אנשא ומתקיים: וכען למא נמות
ארי תיכלננא אשתא רבתא הדא אם מוספין אנחנא למשמע ית קל מימרא דיי
אלהנא עוד ונמותון: ארי מן כל בישרא דשמע ית קל מימרא דיי קימא
ממליל מגו אשתא כותנא ואתקיים: קרב את ושמע ית כל די ימר יי אלהנא
ואת תמליל עמנא ית כל די ימליל יהוה אלהנא עמך

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

τ tu loqris ad nos oīa quecūq loquetur
καὶ σὺ λαλήσεις πρὸς ἡμᾶς πάντα ὅσα ἂν λαλήσῃ
dñs deus nr ad te: τ audiem⁹ τ facie-
κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν πρὸς σέ, καὶ ἀκουσόμεθα καὶ ποιή-
mus. τ audiuit dñs vocē sermonū vrm lo-
σομεν. καὶ ἤκουσε κς τὴν φωνὴν τῶν λόγων ὑμῶν λα-
quētiū ad me. τ dixit dñs ad me: audiui
λούντων πρός με. καὶ εἶπε κύριος πρός με, ἤκουσα τὴν
vocē sermonū populi huius: quecūq locuti sūt
φωνὴν τῶν λόγων τοῦ λαοῦ τούτου, ὅσα ἐλάλησαν
ad te recte oīa quecūq dicta sūt. qs dabit esse
πρός σε ὀρθῶς πάντα ὅσα ἐλάλησαν. τίς δώσει εἶναι
sic cor illoꝝ in ipsis: vt time-
οὕτως τὴν καρδίαν αὐτῶν ἐν αὐτοῖς, ὥστε φοβεῖ-
ant me: τ custodiāt pcepta mea oīb⁹
σθαί με, καὶ φυλάσσεσθαι τὰς ἐντολάς μου πάσας
dieb⁹: vt bñe sit eis τ filijs eoꝝ in
τὰς ἡμέρας, ἵνα εὖ ᾖ αὐτοῖς καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν δι' αἰ-
scłm. vade: dic eis: reuertimini vos
ῶνος. βάδισον, εἰπὸν αὐτοῖς, ἀποστράφητε ὑμεῖς
in domos vras: tu āt hic sta mecū: τ
εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν, σὺ δὲ αὐτοῦ στῆθι μετ' ἐμοῦ, καὶ
loquar ad te oīa mādata τ iustifica
λαλήσω πρὸς σὲ πάσας τὰς ἐντολὰς καὶ τὰ δικαιώ-
tiones τ iudicia: quecūq docebis eos. τ
ματα καὶ τὰ κρίματα, ὅσα διδάξεις αὐτούς. καὶ
faciant sic in tra: quā ego do eis
ποιείτωσαν οὕτως ἐν τῇ γῇ, ἣν ἐγὼ δίδωμι αὐτοῖς
in sorte. τ custodietis facere queādmodū pcepit
ἐν κλήρῳ. καὶ φυλάξεσθε ποιεῖν ὃν τρόπον ἐνετείλα-
tibi dñs de⁹ tu⁹. nō declinabis ad dextrā neq ad si
τό σοι κύριος ὁ θς σου. οὐκ ἐκκλινεῖς εἰς δεξιὰ οὐδὲ εἰς ἀρι-
nistrā scdꝫ oēꝫ viā: quā pcepit dñs de⁹
στερὰ κατὰ πᾶσαν τὴν ὁδόν, ἣν ἐνετείλατο κς ὁ θεός
tu⁹ tibi ābulare in ea: vt requiē det tibi:
σου σοὶ πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ, ὅπως καταπαύσῃ σε,
τ bñ tibi sit: τ longeui sitis sup trā: q̄
καὶ εὖ σοι ᾖ, καὶ μακροημερεύσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἣν
possidebitis.
κληρονομήσετε.

Infra. 17. b.

Ca. 6.

A Et hec mandata τ iustificatiōes τ
Καὶ αὗται αἱ ἐντολαὶ καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ
iudicia quecūq pcepit dñs de⁹ nr vt docerē vos
κρίματα ὅσα ἐνετείλατο κς ὁ θς ἡμῶν διδάξαι ὑμᾶς
vt faciatis sic in terra in quā vos pergitis illuc
ποιεῖν οὕτως ἐν τῇ γῇ, εἰς ἣν ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ
possidēdā: vt timeatis dñm deū nrm. custodi
κληρονομῆσαι, ἵνα φοβῆσθε κν τὸν θεὸν ἡμῶν. φυλάσσε-
te oēs iustificatiōes eius τ pcepta ei⁹:
σθε πάντα τὰ δικαιώματα αὐτοῦ καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ,
q̄ ego pcipio tibi hodie: tu τ filij tui τ
ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, σὺ καὶ οἱ υἱοί σου καὶ
filij filioꝝ tuoꝝ oīb⁹ dieb⁹ vite tue:
οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν σου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου,

Trāsla. B. Hiero.

& nos audiētes faciemus ea. Quod cū audisset dominus ait ad me. Audiui vocē verborum populi huius que locuti sūt tibi. Bene oia sunt locuti. Quis det talem eos habere mentem vt timeant me & custodiant vniuersa mandata mea in oī tempore: vt bene sit eis & filiis eorum in sepiternū. Vade ergo & dic eis. Reuertimini in tētoria vestra. Tu vero hic sta mecū & loquar tibi oia mādata mea & cerimonias atq̄ iudicia: que docebis eos vt faciant ea in terra quam dabo illis in possessionē. Custodite igitur & facite que precepit dominus deus vobis. Non declinabitis neq̄ ad dexterā neq̄ ad sinistrā sed per viam quā precepit dñs deus vester ambulabitis: vt viuatis & bene sit vobis: & protelentur dies vestri in terra possessiōis vṝe. Ca. 6.

Hec sunt pcepta & cerimonie atq̄ iudicia que mandauit dominus deus vester vt docerem vos vt faciatis ea in terra ad quam transgredimini possidēdā: vt timeas dñm deum tuū: & custodias omnia mandata & precepta eius que ego precipio tibi & filiis ac nepotibus tuis cūctis diebus vite tue

Tex. Heb. Deut. Ca. vi.

וְשָׁמַעְנוּ וְעָשִׂינוּ׃ וַיִּשְׁמַע יְהוָה
אֶת קוֹל דִּבְרֵיכֶם בְּדַבֶּרְכֶם אֵלָי
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי שָׁמַעְתִּי אֶת
קוֹל דִּבְרֵי הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבְּרוּ
אֵלֶיךָ הֵיטִיבוּ כָּל אֲשֶׁר דִּבֵּרוּ׃ מִי
יִתֵּן וְהָיָה לְבָבָם זֶה לָהֶם לְיִרְאָה
אֹתִי וְלִשְׁמֹר אֶת כָּל מִצְוֹתַי כָּל
הַיָּמִים לְמַעַן יִיטַב לָהֶם וְלִבְנֵיהֶם
לְעֹלָם׃ לֵךְ אֱמֹר לָהֶם שׁוּבוּ לָכֶם
לְאָהֳלֵיכֶם׃ וְאַתָּה פֹּה עֲמֹד עִמָּדִי
וַאֲדַבְּרָה אֵלֶיךָ אֵת כָּל הַמִּצְוָה
וְהַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תְּלַמְּדֵם
וְעָשׂוּ בָאָרֶץ אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לָהֶם
לְרִשְׁתָּהּ׃ וּשְׁמַרְתֶּם לַעֲשׂוֹת כַּאֲשֶׁר
צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֶתְכֶם לֹא
תָסֻרוּ יָמִין וּשְׂמֹאל׃ בְּכָל הַדֶּרֶךְ
אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֶתְכֶם
תֵּלֵכוּ לְמַעַן תִּחְיוּן וְטוֹב לָכֶם
וְהַאֲרַכְתֶּם יָמִים בָּאָרֶץ אֲשֶׁר
תִּירָשׁוּן׃ Cap. vi. וְזֹאת הַמִּצְוָה
הַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר צִוָּה
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לְלַמֵּד אֶתְכֶם
לַעֲשׂוֹת בָּאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים
שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃ לְמַעַן תִּירָא אֶת
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר אֶת כָּל חֻקֹּתָיו
וּמִצְוֹתָיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּךָ אַתָּה
וּבִנְךָ וּבֶן בִּנְךָ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ

Primitiua heb.

עשה שמע
יטב
נתן
צוה
יום יטב
ילך
דבר צוה
חקק שפט
למד עשה
ירש
סור ימן
ילך חיה
ארך ירש
צוה
עשה
ירא
צוה
חיה

Transla. Chal.

וּתְקַבֵּיל וְנַעְבֵּיד׃ וּשְׁמִיעַ קֳדָם יְיָ יָת קָל פִּתְגָמֵיכוֹן כַּד מַלֵּילְתּוּן עִמִּי וַאֲמַר יְיָ לִי שְׁמִיעַ
קֳדָמַי יָת קָל פִּתְגָמֵי עַמָּא הָדֵין דְּמַלִּילוּ עִמָּךְ אַתְקִינוּ כָּל דְּמַלִּילוּ׃ לְוַי דִּיהֵי לִבָּא הָדֵין
לְהוֹן לְמִדְחַל יָתִי וּלְמִטַּר יָת כָּל פִּקּוֹדַי כָּל יוֹמַיָּא בְּדִיל דְּיֵיטַב לְהוֹן וְלִבְנֵיהוֹן לְעָלַם׃
אִיזֵיל אֵימַר לְהוֹן תּוּבוּ לְכוֹן לְמַשְׁכְּנֵיכוֹן׃ וְאַתְּ הָכָא קוּם קֳדָמַי וַאֲמַלֵּיל עִמָּךְ
יָת כָּל תַּפְקֵידְתָּא וּקְיָמַיָּא וְדִינַיָּא דְּתַלְּפִינוּן וְיַעְבְּדוּן בְּאַרְעָא דַּאֲנָא יָהֵיב לְהוֹן
לְמֵירְתַהּ׃ וְתִטְּרוּן לְמֶעְבַּד כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ אֱלָהֲכוֹן יָתְכוֹן לָא תִסְטוּן לְיַמִּינָא
וְלִשְׂמָאלָא׃ בְּכָל אוֹרְחָא דְּפַקֵּיד יְיָ אֱלָהֲכוֹן יָתְכוֹן תְּהָכוּן בְּדִיל דְּתֵיחוּן וְיֵיטַב לְכוֹן
וְתוֹרְכוּן יוֹמִין בְּאַרְעָא דְּתֵירְתוּן׃ Ca. vi. וְדָא תַּפְקֵידְתָּא וּקְיָמַיָּא
וְדִינַיָּא דְּפַקֵּיד יְיָ אֱלָהֲכוֹן לְאַלָּפָא יָתְכוֹן לְמֶעְבַּד בְּאַרְעָא דְּאַתּוּן עָבְרִין תַּמָּן
לְמֵירְתַהּ׃ בְּדִיל דְּתִדְחַל יָת יְיָ אֱלָהָךְ לְמִטַּר יָת כָּל קְיָמוֹהִי וּפִקּוֹדוֹהִי דַּאֲנָא
מְפַקֵּיד לָךְ אַתְּ וּבְרָךְ וּבַר בְּרָךְ כֹּל יוֹמֵי חַיָּךְ׃

Interp. chal.

et obediemus τ faciemus. Et audita est corā dño vox sermonū vestroꝝ cum loqretis mecū: τ dixit dñs ad me. Audita est corā me vox sermonū populi hui⁹ que locuti sunt tecū: recta sunt oia que locuti sunt. vtinam esset tale cor eis vt timerent me τ custodirent omnia precepta mea omnibus diebus: vt bene esset eis τ filijs eorum in sempiternū. vade dic eis. Reuertimini in tabernacula vestra. tu autem sta hic in conspectu meo: et loquar tecū omnia precepta τ pacta τ iudicia que docebis eos vt faciant in terra quā ego dabo eis in possessionē: τ custodietis τ facietis ea: sicut pcepit vobis dñs deus vr. nō declinabitis ad dexteraꝫ neq̄ ad sinistrā. in omni via quā dñs de⁹ vr precepit vobis ambulabitis: vt viuatis τ bene sit vobis: τ prolongētur dies vestri in terra quā possidebitis. Ca. 6.

Hec est autē preceptū τ pacta τ iudicia que precepit dñs deus vester vt docerem vos vt faciatis ea in terra ad quam transitis vt possideatis eam. Ut timeas dñm deum tuum. vt custodias omnia mandata eius τ precepta eius que ego precipio tibi tu et filij tui τ filij filiorum tuoꝛꝫ oībus diebus vite tue:

Primitiua chal.

עבד
שכן היה
דחל נטר
שכן היה קום
פקד דין אלף
עבד ירת נטר
סטה ימן חיה
ארך ירת
דחל קום
פקד חיה

ארך יום · וּלְמַעַן יַאֲרִכֻן יָמֶיךָ׃ וְשָׁמַעְתָּ ׃
עשה · יִשְׂרָאֵל וְשָׁמַרְתָּ לַעֲשׂוֹת אֲשֶׁר
יטב רבה · יִיטַב לְךָ וַאֲשֶׁר תִּרְבּוּן מְאֹד
כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֶיךָ
זוב · לָךְ אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ׃ שְׁמַע
יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד׃
וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל
לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדֶךָ׃
היה · וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי
מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל לְבָבֶךָ׃ וְשִׁנַּנְתָּם
ישב · לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ
ילך · בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ
וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ׃ וּקְשַׁרְתָּם
היה · לְאוֹת עַל יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת
זוז · בֵּין עֵינֶיךָ׃ וּכְתַבְתָּם עַל מְזֻזוֹת
בוא · בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ׃ וְהָיָה כִּי יְבִיאֲךָ
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶל הָאָרֶץ
שבע · אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ לְאַבְרָהָם
נתן עיר · לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב לָתֶת לָךְ עָרִים
טוב בנה · גְּדֹלֹת וְטֹבֹת אֲשֶׁר לֹא בָנִיתָ׃
בית · וּבָתִּים מְלֵאִים כָּל טוּב אֲשֶׁר לֹא
בור חצב · מִלֵּאתָ וּבֹרֹת חֲצוּבִים אֲשֶׁר לֹא
חָצַבְתָּ כְּרָמִים וְזֵיתִים אֲשֶׁר
לֹא נָטָעְתָּ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ׃ הִשָּׁמֶר
שמר · לְךָ פֶּן תִּשְׁכַּח אֶת יְהוָה אֲשֶׁר
שכח · הוֹצִיאֲךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית
יצא · עֲבָדִים׃ אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ

vt prolongentur dies
tui. Audi
israel & obserua vt fa-
cias que precepit tibi
dominus: & bene sit ti-
bi: & multiplicceris am
plius: sicut pollicitus ē
dominus deus patrū
tuorū tibi terrā lacte
& melle manantē. Au
di israel. Dominus deus
nr̄ dominus vnus est.
Diliges dominū deum
tuum ex toto
corde tuo: & ex tota a
nima tua & ex tota for
titudine tua. Eruntq;
verba hec que ego
p̄cipio tibi hodie in
corde tuo. & narrabis
ea filiis tuis: & medita-
beris sedens
in domo tua: & ambu
lans in itinere:
dormiens atq; consur
gens. Et ligabis ea
quasi signū in manu
tua: eruntq; & moue
būtur inter oculos tu-
os. scribesq; ea in limi
ne & ostiis domus tue.
Cumq; introduxerit te
dominus deus tuus in
terram pro
qua iurauit patribus
tuis abraam
isaac & iacob: & dede-
rit tibi ciuitates
magnas & optimas:
quas non edificasti
domos plenas mul-
tarum opum quas nō
extruxisti: cisternas
quas non
fodisti: vineta & oliue
ta que
nō plātasti: & comede
ris & saturat' fueris: ca
ue diligēter ne obliui
scaris domini: qui edu
xit te de terra egypti &
de domo
seruitutis. Dominum
deum tuum

vt longeui sitis. τ audi israel: τ custo
ἵνα μακροημερεύσητε. καὶ ἄκουσον ἰσραὴλ, καὶ φύλα
di vt facias: vt bñ sit tibi: τ vt multiplicemini
ξαι ποιεῖν, ὅπως εὖ σοι ᾖ, καὶ ἵνα πληθυνθῆτε
valde: sicut locutus ē dñs deus pa
σφόδρα, καθάπερ ἐλάλησε κύριος ὁ θεὸς τῶν πα
trū tuoꝝ vt daret tibi terrā fluētē lacte τ mel
τέρων σου δοῦναί σοι γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέ
le. τ he iustificatiōes τ iudicia
λι. καὶ ταῦτα τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα
q̄cūq; p̄cepit moyses filijs israel in
ὅσα ἐνετείλατο μωυσῆς τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ ἐν τῇ
deserto: egressis illis de terra egypti. audi
ἐρήμῳ, ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς αἰγύπτου. ἄκουε
israel: dñs deus nr̄ dñs vnus est. τ dili
ἰσραὴλ, κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν κύριος εἷς ἐστί. καὶ ἀγαπή-
ges dñz deū tuū ex toto corde tuo
σεις κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου
τ ex tota aīa tua τ ex tota fortitudine
καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς δυνάμεώς
tua. τ erūt v̄ba hec q̄cūq; ego p̄ci
σου. καὶ ἔσται τὰ ῥήματα ταῦτα ὅσα ἐγὼ ἐντέλλο-
pio tibi hodie in corde tuo. τ p̄monebis
μαί σοι σήμερον ἐν τῇ καρδίᾳ σου. καὶ προβιβάσεις
ea filijs tuis. τ loq̄ris in eis se
αὐτὰ τοὺς υἱούς σου. καὶ λαλήσεις ἐπ᾽ αὐτοῖς καθή
dēs in domo: τ ambulans in via: τ dor
μενος ἐν οἴκῳ, καὶ πορευόμενος ἐν ὁδῷ, καὶ κοιτα-
miēs: τ surgēs. τ ligabis ea in si
ζόμενος, καὶ διανιστάμενος. καὶ ἀφάψεις αὐτὰ εἰς σημεῖ
gnū in manu tua. τ sint imobilia añ ocu
ον ἐπὶ τῆς χειρός σου. καὶ ἔσται ἀσάλευτα πρὸ ὀφ
los tuos. τ scribes ea in liminibus
θαλμῶν σου. καὶ γράψεις αὐτὰ ἐν ταῖς φλιαῖς τῶν
domoꝝ tuaꝝ τ portaꝝ tuaꝝ. τ erit cū in
οἰκιῶν σου καὶ τῶν πυλῶν σου. καὶ ἔσται ὅταν εἰ-
troduxerit te dñs deus tuus in trā: q̄ iurauit
σαγάγῃ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς τὴν γῆν, ἣν ὤμοσε
p̄ribus tuis abraam τ isaac τ ia
τοῖς πατράσι σου τῷ ἀβραὰμ καὶ ἰσαὰκ καὶ ἰα-
cob dare tibi vrbes magnas τ pulchras: q̄s nō
κὼβ δοῦναί σοι πόλεις μεγάλας καὶ καλάς, ἃς οὐκ
edificasti domos plenas oīum bonoꝝ: q̄s nō
ᾠκοδόμησας, οἰκίας πλήρεις πάντων ἀγαθῶν, ἃς οὐκ
impleuisti: cisternas effosas: quas nō effo
ἐνέπλησας, λάκκους λελατομημένους, οὓς οὐκ ἐξε-
disti: vineta τ olivueta: q̄ nō plā
λατόμησας, ἀμπελῶνας καὶ ἐλαιῶνας, οὓς οὐκ ἐφύ-
tasti. τ cū comederis τ saturat' fueris caue ti
τευσας. καὶ φαγὼν καὶ ἐμπλησθεὶς πρόσεχε σεαυ-
bi: ne obliuiscaris dñi dei tui q̄ edu
τῷ, μὴ ἐπιλάθῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου τοῦ ἐξαγαγό-
xit te de terra egypti de domo seruitutis. dñz deū tuū
τός σε ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐξ οἴκου δουλείας. κύριον τὸν θεόν σου

Math. 22. d. Mar. 12. c. Luce. 10. c.

B

C

Infra 10. d.

Pr̄itiua chal. | **Interp̄. chal.**

קבל עבד סגא
אחד רחם רחה
תנה מלל יתב
ירך שכב קום
קטר אות פלל
כתב זוז קבע
היה עול קום
נתן קרה רבב
מנה בית מלא
אכל שבע סמר
עשה נכס

et vt prolongentur dies tui. et obedies israel τ custodies τ facies ea: vt bene sit tibi τ vt multiplicemini nimis: sicut locutus est dñs deus patrū tuoꝝ vt daret tibi terrā lacte τ melle manātē. Audi israel. dñs deꝰ noster dñs vnus est. Et diliges dñm deum tuū in toto corde tuo τ in tota aīa tua τ in tota substantia tua. Et erunt verba hec que ego precipio tibi hodie in corde tuo: τ narrabis ea filijs tuis: τ loqueris ea cum sederis in domo tua τ cum ambulaueris in via τ cum cubueris τ cum surrexeris. et ligabis ea in signū super manū tuam: τ erunt quasi appendix quedā inter oculos tuos: τ scribes ea in liminibus τ affiges ea postibus domus tue τ hostio tuo. Et erit cum introduxerit te dñs deus tuꝰ in terrā pro qua iurauit patribꝰ tuis abrahā isaac τ iacob vt daret tibi ciuitates magnas τ bonas q̄s nō edificasti: τ domos plenas oībus bonis quas nō repleuisti: τ cisternas excisas q̄s nō excidisti vineta τ oliueta q̄ non plantasti: τ comederis τ saturatus fueris: caue tibi ne obliuiscaris timoris dñi q̄ eduxit te de t̄ra egypti de domo seruitutis. dñm deū tuū

Transla. Chal.

וּבְדִיל דְיוֹרְכוּן יוֹמָךְ׃ וּתְקַבֵּל יִשְׂרָאֵל וְתִיטַּר לְמֶעְבַּד דְיוֹטַב לָךְ וּדְתִסְגוּן לַחֲדָא כְּמָא
דְמַלֵּיל יְיָ אֱלָהָא דַאֲבָהָתָךְ לָךְ אֲרַע עָבְדָא חֲלַב וּדְבַשׁ׃ קַבֵּיל יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלָהַנָא יְיָ
חַד׃ וְתִרְחַם יָת יְיָ אֱלָהָךְ בְּכָל לִיבָּךְ וּבְכָל נַפְשָׁךְ וּבְכָל נִכְסָךְ׃ וִיהוֹן פִּתְגָמַיָא הָאִלֵּין
דַאֲנָא מְפַקֵּיד לָךְ יוֹמָא דֵין עַל לִיבָּךְ׃ וּתְתַנֵּינוּן לִבְנָךְ וּתְמַלֵּיל בְּהוֹן בְּמִתְבָךְ בְּבֵיתָךְ
וּבְמֵהָכָךְ בְּאוֹרְחָא וּבְמִשְׁכְּבָךְ וּבְמֵיקְמָךְ׃ וְתִקְטְרִינוּן לְאָת עַל יְדָךְ וִיהוֹן לִתְפִלִּין בֵּין עֵינָךְ׃
וְתִכְתְּבִינוּן עַל מְזוּזְיָן וְתִקְבְּעִינוּן בְּסִפֵּי בֵיתָךְ וּבְתַרְעָךְ׃ וִיהֵי אֲרֵי יְעֵלִינָךְ יְיָ אֱלָהָךְ
לְאַרְעָא דְקַיֵּים לַאֲבָהָתָךְ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב לְמִיתַּן לָךְ קִרְוִין רַבְרְבָן וְטָבָן דִי
לָא בְנֵיתָא׃ וּבָתִּין מְלַיָן כָּל טוּב דְלָא מַלֵּיתָא וְגוּבִין פְּסִילָן דְלָא פְסַלְתָּא כַּרְמִין וְזֵיתִין
דְלָא נְצַבְתָּא וְתֵיכוֹל וְתִשְׂבַּע׃ אִסְתַּמַּר לָךְ דִילְמָא תִתְנְשֵׁי יָת דַחַלְתָּא דַיְיָ דְאַפְּקָךְ
מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם מִבֵּית עַבְדוּתָא׃ יָת יְיָ אֱלָהָךְ

timebis: & illi soli seruies: & ad eū
φοβηθήσῃ, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις, καὶ πρὸς αὐτὸν
C adherebis: & in noīe eius iurabis. ne ea-
Infra. κολληθήσῃ, καὶ ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ὀμῇ. μὴ πο-
10.d. tis post deos alienos a diis gētiū q
Math. ρεύσεσθε ὀπίσω θεῶν ἑτέρων ἀπὸ τῶν θεῶν ἐθνῶν τῶν
4.b. in circuitu vr̄o. qm̄ deus zelotes dñs deus tu⁹
Luce. περὶ κύκλῳ ὑμῶν. ὅτι θεὸς ζηλωτὴς κύριος ὁ θεός σου
4.b. in te: ne iratus irascat dñs deus tuus in te: &
ἐν σοί, μὴ ὀργισθεὶς θυμωθῇ κύριος ὁ θεός σου ἐν σοί, καὶ
Math. perdat te a facie tre. nō tēta
4.b. ἐξολοθρεύσῃ σε ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. οὐκ ἐκπειρά-
Luce. bis dñm deū tuū quēadmodū tētauistis in
4.b. σεις κύριον τὸν θεόν σου ὃν τρόπον ἐξεπειράσασθε ἐν
tētatiōe. custodiēs custodies ꝑcepta dñi
τῷ πειρασμῷ. φυλάσσων φυλάξῃ τὰς ἐντολὰς κυρίου
dei tui & testimonia eius & iustificatiōes
τοῦ θεοῦ σου καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ καὶ τὰ δικαιώματα
eius: q̄cunq̄ ꝑcepit tibi. & facies bonū &
αὐτοῦ, ὅσα ἐνετείλατό σοι. καὶ ποιήσεις τὸ καλὸν καὶ
placitū corā dño deo tuo: vt bñ tibi sit:
τὸ ἀρεστὸν ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου, ἵνα εὖ σοι γένη-
& intres & possideas trā bonā:
ται, καὶ εἰσέλθῃς καὶ κληρονομήσῃς τὴν γῆν τὴν ἀγαθήν,
quā iurauit dñs pr̄ibus tuis: vt expellat oēs
ἣν ὤμοσε κύριος τοῖς πατράσι σου, ἐκδιῶξαι πάντας
inimicos tuos añ faciē tuā: sicut locutus ē
τοὺς ἐχθρούς σου πρὸ προσώπου σου, καθὰ ἐλάλησε
dñs. & erit qñ iterrogauerit te filius tuus cras: di
κύριος. καὶ ἔσται ὅταν ἐρωτήσῃ σε ὁ υἱός σου αὔριον, λέ-
cēs: q̄ sūt testimonia & iustificatiōes &
γων, τίνα ἐστὶ τὰ μαρτύρια καὶ τὰ δικαιώματα καὶ
D iudicia: q̄cunq̄ ꝑcepit dñs deus nr̄ no
τὰ κρίματα, ὅσα ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ὑ-
bis? & dices filio tuo: serui eramus pharaōi i
μῖν; καὶ ἐρεῖς τῷ υἱῷ σου, οἰκέται ἦμεν τῷ φαραὼ ἐν
terra egypti: & eduxit nos dñs illinc in
γῇ αἰγύπτου, καὶ ἐξήγαγεν ἡμᾶς κύριος ἐκεῖθεν ἐν
manu forti & in brachio excelso: & dedit
χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, καὶ ἔδωκε
dñs signa & prodigia magna & praua in
κύριος σημεῖα καὶ τέρατα μεγάλα καὶ πονηρὰ ἐν
egypto in pharaōe & in domo eius corā
αἰγύπτῳ ἐν φαραὼ καὶ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἐνώπιον
nobis: & nos eduxit dñs illinc: vt intro
ἡμῶν, καὶ ἡμᾶς ἐξήγαγε κύριος ἐκεῖθεν, ἵνα εἰσα-
duceret nos vt daret nobis trā hanc q̄ iura-
γάγῃ ἡμᾶς δοῦναι ἡμῖν τὴν γῆν ταύτην, ἣν ὤμο-
uit dñs deus nr̄ pr̄ibus nr̄is da
σε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τοῖς πατράσιν ἡμῶν δοῦ-
re nobis. & precepit nobis dñs vt faciam⁹
ναι ἡμῖν. καὶ ἐνετείλατο ἡμῖν κύριος ποιεῖν

timebis & illi soli ser-
uies ac p nomē illius iu
rabis. Nō ibitis post
deos alienos cunctarū
gentium que
in circuitu vestro sunt.
qm̄ deus emulator do
minus deus tuus in me
dio tui: ne qñ irascatur
furor dñi dei tui cōtra
te: & auferat te de supfi
cie terre. Nō tēptabis
dñm
deū tuū: sicut tēptasti
in loco temptationis.
Custodi precepta dñi
dei tui ac testimonia
& cerimonias quas
precepi tibi. & fac qđ
placitū ē & bonū in cō
spectu dñi vt bñ sit ti-
bi: & ingressus
possideas terram opti
mā: de qua
iurauit dominus patri
bus tuis vt deleret
oēs inimicos tuos co
ram te: sicut locutus ē.
Cum interrogauerit
te filius tuus cras
dicēs. qđ sibi volūt te
stimōia hec & cerimōie
atq̄ iudicia q̄ precepit
dominus
deus noster nobis? di
ces ei.
serui eramus pharao-
nis in egypto:
& eduxit nos dñs de e
gypto in manu
forti. fecitq̄ signa at
q̄ prodigia
magna & pessima in
egypto contra pharao
nē & oēm domū illius
in cōspectu nostro. &
eduxit nos inde vt in
troductis
daret terrā sup qua iu
rauit
pr̄ibus nr̄is. Precepit
q̄ nobis vt faciamus

תִּירָא וְאֹתוֹ תַעֲבֹד וּבִשְׁמוֹ תִּשָּׁבֵעַ׃
לֹא תֵלְכוּן אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים
מֵאֱלֹהֵי הָעַמִּים אֲשֶׁר
סְבִיבוֹתֵיכֶם׃ כִּי אֵל קַנָּא יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ בְּקִרְבֶּךָ פֶּן יֶחֱרֶה אַף
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בָּךְ וְהִשְׁמִידְךָ מֵעַל
פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ לֹא תְנַסּוּ אֶת יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם כַּאֲשֶׁר נִסִּיתֶם בַּמַּסָּה׃
שָׁמוֹר תִּשְׁמְרוּן אֶת מִצְוֹת יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם וְעֵדֹתָיו וְחֻקָּיו אֲשֶׁר
צִוָּךְ׃ וְעָשִׂיתָ הַיָּשָׁר וְהַטּוֹב בְּעֵינֵי
יְהוָה לְמַעַן יִיטַב לָךְ וּבָאתָ
וְיָרַשְׁתָּ אֶת הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר
נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֶיךָ׃ לַהֲדֹף אֶת
כָּל אֹיְבֶיךָ מִפָּנֶיךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
יְהוָה׃ כִּי יִשְׁאָלְךָ בִנְךָ מָחָר
לֵאמֹר מָה הָעֵדֹת וְהַחֻקִּים
וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ אֶתְכֶם׃ וְאָמַרְתָּ לְבִנְךָ
עֲבָדִים הָיִינוּ לְפַרְעֹה בְּמִצְרָיִם
וַיֹּצִיאֵנוּ יְהוָה מִמִּצְרַיִם בְּיָד
חֲזָקָה׃ וַיִּתֵּן יְהוָה אוֹתֹת וּמֹפְתִים
גְּדֹלִים וְרָעִים בְּמִצְרַיִם בְּפַרְעֹה
וּבְכָל בֵּיתוֹ לְעֵינֵינוּ׃ וְאוֹתָנוּ
הוֹצִיא מִשָּׁם לְמַעַן הָבִיא אֹתָנוּ
לָתֶת לָנוּ אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
לַאֲבֹתֵינוּ׃ וַיְצַוֵּנוּ יְהוָה לַעֲשׂוֹת

ירא עבד
שבע הלך
סבב
חרה
שמד
פנה נסה
שמר צוה
עוד חקק
צוה עשה
יטב בוא
טוב
שבע
פנה
שאל
שפט
היה
יצא
נתן יפת
רוע
את
בוא
נתן שבע
צוה עשה

Transla. Chal.

תדחל וקדמוהי תפלח ובשמיה תקיים׃ לא תהכון בתר טעות עממיא מטעות עממיא
די בסחרניכון׃ ארי אלהא קנא יי אלהך שכנתיה שריא בינך דלמא יתקף רוגזא
דיי אלהך בך וישיצינך מעל אפי ארעא׃ לא תנסון ית יי אלהכון כמא דנסיתון
בניסיתא׃ מיטר תיטרון ית פקודיא דיי אלהכון וסהדותיה וקימוהי דפקדך׃
ותעביד דכשר ודתקין קדם יי בדיל דיוטב לך ותיעול ותירת ית ארעא טבתא
דקיים יי לאבהתך׃ למתבר ית כל בעלי דבבך מן קדמך כמא דמליל יי׃ ארי ישאלנך
ברך מחר למימר מה סהדותא וקימיא ודיניא דפקיד יי אלהנא יתכון׃ ותימר
לברך עבדין הוינא לפרעה במצרים ואפקנא יי ממצרים בידא תקיפא׃ ויהב יי
אתין ומופתין רברבין ובישין במצרים בפרעה ובכל אינש ביתיה לעינינא׃ ויתנא
אפיק מתמן בדיל לאעלא יתנא למתן לנא ית ארעא דקיים לאבהתנא׃ ופקדנא
יי למעבד

Interp. chal.

timebis: & in cōspectu eius seruies: & per nomen illi⁹ iurabis. Non ambuletis post idola populoꝝ: de idolis q̄ sunt in circuitu vr̄o. qm̄ deus emulator est dñs deus tuus: cui⁹ maiestas habitat in medio tui. ne forte irascatur furor dñi dei tui contra te: & disperdat te de superficie terre. Non tentabitis dñm deū vr̄m: sicut tentastis in loco tentationis. Obseruantes obseruabitis precepta dñi dei vestri & testimonia eius & pacta eius: que precepit tibi. et facies quod bonū et qđ rectum est coram domino: vt bene sit tibi: et ingrediaris & possideas terram bonam: de qua iurauit dominus patribus tuis: vt cōterat omnes inimicos tuos a facie tua: sicut locutus est dominus. Quando interrogauerit te filius tuus cras dicens. Que sunt testimonia & mandata & iudicia que precepit dñs deus nr̄ vobis? dices filio tuo. Serui eramus pharaonis in egypto: & eduxit nos dñs de egypto in manu forti: et posuit dñs signa & prodigia magna & pessima in egypto: in pharaonē & in oēs homines domus eius ante oculos nostros. Nos aūt eduxit inde vt introduceret nos. & vt daret nobis terrā de qua iurauit patribus nostris. Et precepit nobis vt faciamus

Primitiua chal.

דחל פלח רבב
טעה שרא תקף
שיצא נסה נטר
קום עבד תקן
יטב עול ירת
תבר שאל
בר אמר דין
הוה נפק
אות יפת רבב
עול נתן

את כל החקים האלה ליראה את ירא
יהוה אלהינו לטוב לנו כל
הימים לחיתנו כהיום הזה: יום חיה
וצדקה תהיה לנו כי נשמר היה שמר
לעשות את כל המצוה הזאת עשה צוה
לפני יהוה אלהינו כאשר צונו: פנה צוה

Ca.vii.

כי יביאך יהוה אלהיך אל
הארץ אשר אתה בא שמה לרשתה בוא ירש
ונשל גוים רבים מפניך החתי רבב פנה
והגרגשי והאמרי והכנעני והפרזי
והחוי והיבוסי שבעה גוים רבים
ועצומים ממך: ונתנם יהוה עצם מן
אלהיך לפניך והכיתם החרם פנה נכה
תחרים אתם לא תכרת להם חרם כרת
ברית ולא תחנם: ולא תתחתן ברית חנן חתן
בם בתך לא תתן לבנו ובתו לא לקח
תקח לבנך: כי יסיר את בנך סור
מאחרי ועבדו אלהים אחרים וחרה
אף יהוה בכם והשמידך מהר: כי שמד
אם כה תעשו להם מזבחתיהם עשה זבח
תתצו ומצבתם תשברו ואשיריהם נתץ יצב שבר
תגדעון ופסיליהם תשרפון באש: אשר גדע פסל
שרף
כי עם קדוש אתה ליהוה קדש
אלהיך בך בחר יהוה אלהיך
להיות לו לעם סגלה מכל העמים היה
אשר על פני האדמה: לא
מרבכם מכל העמים חשק יהוה רבב

omnia legitima hec & timeamus dñm deū nostrum: vt bñ sit nobis cūctis diebus vite nře: sicut est hodie. Eritq̧ nři misericors: si custodierimus & fecerimus oia pcepta eius corā dño deo nřo sicut mādauit nobis Ca.7

Cvm vero introduxerit te dñs deus tuus in terram quā possessurus ingredieris: & deleuerit gētes multas corā te: etheū & gergeseū & amorreū & chananeū & pherezeū & eueū & iebuseū. septē gentes multo maioris numeri q̄ tu es & robustiores te: tradideritq̧ eas dñs deus tuus tibi: pcuties eas vsq̧ ad internitionem. Nō inibis cum eis fedus: nec misereberis earū: neq̧ sociabis cū eis cōiugia. Filiā tuam non dabis filio eius: nec filiā illius accipies filio tuo. qa seducet filiū tuū ne seq̄tur me: & vt magis seruiat diis alienis. Irasceturq̧ furor dñi & delebit te cito. Quinpotius hec facietis eis. Aras eorum subuertite. & cōfringite statuas: lucosq̧ succidite: & sculptilia comburite: quia populus es sanctus domino deo tuo. Te elegit dominus deus tuus vt sis ei populus peculiaris de cūctis populis q sunt sup terrā. Non quia cūctas gentes numero vincebatis vos iunctus est dominus

oēs iustificaciones has. timete dñs
πάντα τὰ δικαιώματα ταῦτα· φοβεῖσθαι κύριον
deū nřm: vt bene sit nobis cūctis diebus:
τὸν θεὸν ἡμῶν, ἵνα εὖ ᾖ ἡμῖν πάσας τὰς ἡμέρας,
vt viuamus sicut & hodie. & mia erit
ἵνα ζῶμεν ὥσπερ καὶ σήμερον· καὶ ἐλεημοσύνη ἔσται
nobis si custodierim⁹ facere oīa mādata
ἡμῖν ἐὰν φυλασσώμεθα ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολὰς
legis huius corā dño deo nřo
τοῦ νόμου τούτου ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν
sicut precepit nobis.
καθὰ ἐνετείλατο ἡμῖν. Ca.7.

Si aūt introduxerit te dñs deus tuus in
Ἐὰν δὲ εἰσαγάγῃ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς τὴν A
terrā in q̄ ingrederis illuc ad possidēdū ipsam: &
γῆν εἰς ἣν εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν, καὶ
deleuerit gētes magnas & multas a facie tua
ἐξάρῃ ἔθνη μεγάλα καὶ πολλὰ ἀπὸ προσώπου σου
etheū & gergeseū & amorreū
τὸν χετταῖον καὶ τὸν γεργεσαῖον καὶ τὸν ἀμορραῖον
& chananeū & pherezeū & eueū &
καὶ χαναναῖον καὶ φερεζαῖον καὶ τὸν εὐαῖον καὶ τὸν
iebuseū: septē gētes magnas & multas & for
ἰεβουσαῖον, ἑπτὰ ἔθνη μεγάλα καὶ πολλὰ καὶ ἰσχυ
tiores vobis: & tradiderit eos dñs deus tu⁹
ρότερα ὑμῶν, καὶ παραδώσει αὐτοὺς κς ὁ θεός σου Exo. 23.d.
in manus tuas: & percuties eos: internitiōe
εἰς τὰς χεῖράς σου, καὶ πατάξεις αὐτούς, ἀφανισμῷ
delebis eos: nō inibis ad eos fedus neq̧
ἀφανιεῖς αὐτούς, οὐ διαθήσῃ πρὸς αὐτοὺς διαθήκην οὐδὲ
misereberis eoꝝ neq̧ sociabitis coniugia ad eos.
μὴ ἐλεήσῃς αὐτούς οὐδὲ μὴ γαμβρεύσητε πρὸς αὐτούς.
filiam tuā nō dabis filio eius: &
τὴν θυγατέρα σου οὐ δώσεις τῷ υἱῷ αὐτοῦ, καὶ τὴν
filiam eius nō accipies filio tuo. seducet
θυγατέρα αὐτοῦ οὐ λήψῃ τῷ υἱῷ σου. ἀποστήσει
eīn filiū tuū a me: & seruiet diis a-
γὰρ τὸν υἱόν σου ἀπ' ἐμοῦ, καὶ λατρεύσει θεοῖς ἑ-
lienis. & irascetur furore dñs in vos: &
τέροις· καὶ ὀργισθήσεται θυμῷ κύριος εἰς ὑμᾶς, καὶ
delebit cito. sed sic facietis eis: B
ἐξολοθρεύσει τὸ τάχος. ἀλλ' οὕτως ποιήσετε αὐτοῖς, Exo. 14.b.
aras eoꝝ subuertetis: & statuas eo
τοὺς βωμοὺς αὐτῶν καθελεῖτε, καὶ τὰς στήλας αὐ
rū cōfringetis: & lucos eoꝝ succidetis: &
τῶν συντρίψετε, καὶ τὰ ἄλση αὐτῶν ἐκκόψετε, καὶ τὰ
sculptilia deoꝝ eoꝝ cōburetis igni: qm̄ pplꝰ sctūs
γλυπτὰ τῶν θεῶν αὐτῶν κατακαύσετε πυρί, ὅτι λαὸς ἅγιος
es dño deo tuo. & te elegit dñs de⁹ tuus vt esses ei
εἶ κυρίῳ τῷ θεῷ σου· καὶ σὲ προείλατο κς ὁ θς σου εἶναί αὐτῷ
pplꝰ peculiaris sup oēs gētes: q̄cūq̧ sup faciē
λαὸν περιούσιον παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, ὅσα ἐπὶ προσώπου τῆς
terre. nō q: multiplicati estis supra oēs gētes: assūpsit
γῆς. οὐχ ὅτι πολυπληθεῖτε παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, προείλατο

Transla. Chal.

ית כל קימיא האלין למדחל ית יהוה אלהנא למיטב לנא כל יומיא לקימותנא
כיומא הדין: וזכותא תהי לנא ארי נטר למעבד ית כל תפקדתא הדא קדם יוי
אלהנא כמא דפקדנא: Ca.vij. ארי יעלינך יוי אלהך לארעא דאת עליל
לתמן למירתה ויתריך עממין סגיאין מן קדמך חתאי וגרגשאי ואמוראי וכנענאי
ופריזאי וחואי ויבוסאי שבעא עממין סגיאין ותקיפין מינך: וימסרינון יוי אלהך
קדמך ותמחינון גמרא תגמר יתהון לא תגזר להון קים ולא תרחם עליהון: ולא
תתחתן בהון ברתך לא תתן לבריה וברתיה לא תיסב לברך: ארי יטעין ית ברך מבתר
פלחני ויפלחון לטעוות עממיא ויתקף רוגזא דיוי בכון וישיציניך בפריע: אלהין
כדין תעבדון להון אגוריהון תתרעון וקמתהון תתברון ואשיריהון תקצצון וצלמי
טעותהון תוקדון בנורא: ארי עם קדיש את קדם יוי אלהך בך אתרעי יוי אלהך למהוי
ליה לעם חביב מכל עממיא דעל אפי ארעא: לא מדסגיאין אתון מכל עממיא צבי יוי

Interp. chal.

omnia precepta hec: et timeamus dñm deum nostrū: et bene sit nobis omnibus diebus: et viuificet nos sicut in die hac. et premium erit nobis si custodierimus et faciamus omnia precepta hec coram dño deo nostro: sicut precepit nobis. Ca.7.

Cum aūt introduxerit te dñs deus tuus in terram ad quā tu ingrederis vt possideas eā: & eiecerit pplos multos a facie tua: etheos & gergeseos & amorreos & chananeos & ferezeos & eueos & iebuseos: septē populos magnos & fortiores te: & tradiderit eos dñs de⁹ tu⁹ in cōspectu tuo: pcuties eos: & cōsumatiōe cōsumes eos. nō inies cū eis pactū: nec misereberis eoꝝ: neq̧ sociabis cū eis cōiugia. Filiā tuā nō dabis filio ei⁹: & filiā ei⁹ nō accipies filio tuo: qm̄ aberrare faciēt filiū tuū a timore meo: & seruiēt idolis pploꝝ: et irascet furor dñi ꝯtra vos: & disꝑdet te cito. sed hec facietis eis. Aras eoꝝ ꝯfringetis: & statuas eoꝝ cōteretis: & lucos eoꝝ succidetis: & imagines idoloꝝ eoꝝ cōburetis igni. qm̄ popul⁹ sctūs es corā dño deo tuo: et te elegit dñs de⁹ tuus: vt sis ei in populū electū magis q̄ oēs populi q̄ sunt sup faciē terre. non qz multi estis vos magis q̄ oēs popli: cōplacuit in vobis dño

Primitiua chal.
דחל יטב קום
זכה הוה נטר
עבד ירת תרך
מסר מחא גמר
גזר קום רחם
חתן יתן נסב
טעה פלח טעה
תקף שצא עבד
תרע קום תבר
קצץ יקד רעה
הוה צבה

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

dñs vos: τ elegit vos: vos.n.estis paucissimi
κς ὑμᾶς, καὶ ἐξελέξατο ὑμᾶς, ὑμεῖς γάρ ἐστε ὀλιγοστοὶ
supra oēs gētes: sed qꝛ diligit
παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, ἀλλὰ παρὰ τὸ ἀγαπᾶν
dñs vos ad custodiēdū iuramētū qđ iurauit pa-
κύριον ὑμᾶς διατηρεῖν τὸν ὅρκον ὃν ὤμοσε τοῖς πα
trib⁹ vřis: eduxit dñs vos in manu forti
τράσιν ὑμῶν, ἐξήγαγεν κύριος ὑμᾶς ἐν χειρὶ κραταιᾷ
τ in brachio excelso: τ redemit te ex domo
καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, καὶ ἐλυτρώσατό σε ἐξ οἴκου
seruitutis ex manu pharaōis regis egypti.
δουλείας ἐκ χειρὸς φαραὼ βασιλέως αἰγύπτου.
τ nosces: qꝛ dñs de⁹ tu⁹ hic de⁹ de⁹ fi-
καὶ γνώσῃ, ὅτι κύριος ὁ θεός σου οὗτος θεὸς ὁ θεὸς ὁ πι
delis: custodiēs pactū τ miaꝫ dilige
στός, ὁ φυλάσσων τὴν διαθήκην καὶ τὸ ἔλεος τοῖς ἀγα
tib⁹ eū τ custodiētib⁹ mandata ei⁹
πῶσιν αὐτὸν καὶ τοῖς φυλάσσουσι τὰς ἐντολὰς αὐ
in mille gñatiōes: τ reddēs odiētib⁹
τοῦ εἰς χιλίας γενεάς, καὶ ἀποδιδοὺς τοῖς μισοῦσι
stati vt pdat eos: τ nō
κατὰ πρόσωπον ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς, καὶ οὐχὶ
differet odientib⁹: ꝑtin⁹ reddet
βραδυνεῖ τοῖς μισοῦσι, κατὰ πρόσωπον ἀποδώσει
eis. τ custodies ꝑcepta τ iustifi
αὐτοῖς. καὶ φυλάξῃ τὰς ἐντολὰς καὶ τὰ δικαι
catiōes τ iudicia hec: q̄cūqꝫ ego ꝑcipio
ώματα καὶ τὰ κρίματα ταῦτα, ὅσα ἐγὼ ἐντέλ-
tibi hodie vt facias. τ erit qñ audieritis
λομαί σοι σήμερον ποιεῖν. καὶ ἔσται ἡνίκα ἂν ἀκούσητε
oēs iustificatiōes has: τ custodieritis τ
πάντα τὰ δικαιώματα ταῦτα, καὶ φυλάξητε καὶ
feceritis ea: τ custodiet dñs de⁹ tu⁹ tibi
ποιήσητε αὐτά, καὶ διαφυλάξει κς ὁ θς σου σοὶ τὴν
pactū τ miam: sicut iurauit pñb⁹
διαθήκην καὶ τὸ ἔλεος, καθὰ ὤμοσε τοῖς πατράσιν
vřis: τ diliget te: τ bñdicet tibi: τ multipli
ὑμῶν, καὶ ἀγαπήσει σε, καὶ εὐλογήσει σε, καὶ πληθυ
cabit te: τ bñdicet fetib⁹ ventris tui: τ
νεῖ σε, καὶ εὐλογήσει τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου, καὶ τὸν
fructui terre tue: frumēto tuo: τ vino tuo:
καρπὸν τῆς γῆς σου, τὸν σῖτόν σου, καὶ τὸν οἶνόν σου,
τ oleo tuo: τ armētis boū tuoꝝ: τ
C καὶ τὸ ἔλαιόν σου, καὶ τὰ βουκόλια τῶν βοῶν σου, καὶ
gregib⁹ ouiū tuaꝝ sup trā q̄ iurauit
τὰ ποίμνια τῶν προβάτων σου ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ὤμοσε
dñs pñb⁹ tuis vt daret tibi. bñdictus eris sup
κς τοῖς πατράσι σου δοῦναί σοι. εὐλογητὸς ἔσῃ παρὰ
oēs gētes. nō erit ī vobis nō generās neqꝫ sterilis τ
πάντα τὰ ἔθνη. οὐκ ἔσται ἐν ὑμῖν ἄγονος οὐδὲ στεῖρα καὶ
in iumētis tuis. τ auferet dñs a te oēꝫ
ἐν τοῖς κτήνεσί σου. καὶ περιελεῖ κς ἀπὸ σοῦ πᾶ-
langorē: τ oēs infirmitates egypti malas:
σαν μαλακίαν, καὶ πάσας νόσους αἰγύπτου τὰς πονηράς,

Trāsla.B.Hiero.

Et elegit vos cū oībus sitis populis pauciores sed quia dilexit vos dominus & custodiuit iuramentum quod iurauit patrib⁹ vestris. Eduxitqꝫ vos in manu forti & redemit de domo seruitutis de mãu pharaonis regis egypti. Et scies quia dñs deus tuus ipse est deus fortis & fidelis: custodiens pactum & miam diligētibus se: & his qui custodiūt ꝑcepta eius in mille gñatiões: & reddēs odientibus se statim ita vt disperdat eos & vltra nō differat, ꝑtinus eis restituēs qđ merentur. Custodi ergo ꝑcepta & cerimonias atqꝫ iudicia q̄ ego mãdabo tibi hodie vt facias. Si postqꝫ audieris hec iudicia custodieris ea & feceris: custodiet & dñs deus tuus pactum tibi & misericordiam quā iurauit pribus tuis. & diliget te ac multiplicabit: bñdicetqꝫ fructui ventris tui & fructui terre tue: frumēto tuo atqꝫ vindemie oleo & armētis: gregibus ouiū tuarū super terram pro qua iurauit patribus tuis vt daret eā tibi. Bñdictus eris īter oēs populos. Nō erit apud te sterilis vtriusqꝫ sexus tā in hoibus q̄ in gregibus tuis. Auferet dñs a te oēm lãguorē & īfirmitates egypti pessimas

Ter.Heb.

בָּכֶם וַיִּבְחַר בָּכֶם כִּי אַתֶּם הַמְעַט
מִכָּל הָעַמִּים: כִּי מֵאַהֲבַת יְהוָה
אֶתְכֶם וּמִשָּׁמְרוֹ אֶת הַשְּׁבֻעָה אֲשֶׁר
נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֵיכֶם הוֹצִיא יְהוָה
אֶתְכֶם בְּיָד חֲזָקָה וַיִּפְדְּךָ מִבֵּית
עֲבָדִים מִיַּד פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרָיִם:
וְיָדַעְתָּ כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא
הָאֱלֹהִים הָאֵל הַנֶּאֱמָן שֹׁמֵר הַבְּרִית
וְהַחֶסֶד לְאֹהֲבָיו וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֹתָו
לְאֶלֶף דּוֹר: וּמְשַׁלֵּם לְשֹׂנְאָיו אֶל
פָּנָיו לְהַאֲבִידוֹ לֹא יְאַחֵר לְשֹׂנְאוֹ
אֶל פָּנָיו יְשַׁלֶּם לוֹ: וְשָׁמַרְתָּ אֶת
הַמִּצְוָה וְאֶת הַחֻקִּים וְאֶת הַמִּשְׁפָּטִים
אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לַעֲשׂוֹתָם:
וְהָיָה עֵקֶב תִּשְׁמְעוּן אֵת הַמִּשְׁפָּטִים
הָאֵלֶּה וּשְׁמַרְתֶּם וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם
וְשָׁמַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְךָ אֶת
הַבְּרִית וְאֶת הַחֶסֶד אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
לַאֲבֹתֶיךָ: וַאֲהֵבְךָ וּבֵרַכְךָ וְהִרְבֶּךָ
וּבֵרַךְ פְּרִי בִטְנְךָ וּפְרִי אַדְמָתֶךָ
דְּגָנְךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ שְׁגַר
אֲלָפֶיךָ וְעַשְׁתְּרֹת צֹאנֶךָ עַל
הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ
לָתֶת לָךְ: בָּרוּךְ תִּהְיֶה מִכָּל הָעַמִּים
לֹא יִהְיֶה בְךָ עָקָר וַעֲקָרָה
וּבִבְהֶמְתֶּךָ: וְהֵסִיר יְהוָה מִמְּךָ כָּל חֹלִי
וְכָל מַדְוֵי מִצְרַיִם הָרָעִים אֲשֶׁר

Primitiua heb.

בָּחַר
שָׁבַע
יָצָא
פָּדָה
אָמַן בְּרִית
צָוָה
שָׁלַם
פָּנָה אָבַד אָחַר
צָוָה חָקַק שָׁפַט
צָוָה עָשָׂה
שָׁמַע
עָשָׂה
שָׁבַע
רָבָה
בָּרַךְ
יָרַשׁ צָהַר
נָתַן גָּבַר הָיָה
סוּר חָלָה
דָּוָה רָעַע

Transl.Chal.

בְּכוֹן וְאִתְרְעִי בְּכוֹן אֲרֵי אַתּוּן זְעִירִין מִכָּל עַמְמַיָּא: אֲרֵי מִדִּרְחֵים יְיָ יָתְכוֹן וּמִדְּנָטַר יָת
קְיָמָא דְּקַיֵּים לַאֲבָהָתְכוֹן אַפֵּיק יְיָ יָתְכוֹן בִּידָא תַקִּיפָא וּפָרְקָךְ מִבֵּית עַבְדוּתָא מִיַּד
פַּרְעֹה מַלְכָּא דְמִצְרָיִם: וְתִידַע אֲרֵי יְיָ אֱלָהָךְ הוּא אֱלֹהִים אֱלָהָא מְהֵימְנָא נָטַר
קְיָמָא וְחִסְדָּא לְרַחֲמוֹהִי וּלְנָטְרֵי פִקּוֹדוֹהִי לְאֶלֶף דָּרִין: וּמְשַׁלֵּם לְסָנְאוֹהִי טָבְוָן
דְּאִינּוּן עָבְדִין קֳדָמוֹהִי בְּחַיֵּיהוֹן לְאוֹבָדֵיהוֹן הָלָא מְאַחַר עוֹבַד טָב לְסָנְאוֹהִי טָבְוָן דְּאִינּוּן
עָבְדִין קֳדָמוֹהִי בְּחַיֵּיהוֹן מְשַׁלֵּם לְהוֹן: וְתִיטַּר יָת תַּפְקֵידְתָּא וְיָת קְיָמַיָּא וְיָת דִּינַיָּא
דַּאֲנָא מְפַקֵּיד לָךְ יוֹמָא דֵין לְמֶעְבַּדְהוֹן: וִיהֵי חֲלָף דִּתְקַבְּלוּן יָת דִּינַיָּא הָאִלֵּין וְתִטְּרוּן
וְתַעְבְּדוּן יָתְהוֹן וְיִטַּר יְיָ אֱלָהָךְ לָךְ יָת קְיָמָא וְיָת חִסְדָּא דְּקַיֵּים לַאֲבָהָתָךְ: וְיִרְחֲמִנָּךְ
וִיבָרְכִנָּךְ וְיַסְגִּנָּךְ וִיבָרֵךְ וַלְדָּא דִמְעָךְ וְאִבָּא דְאַרְעָךְ עִבּוּרָךְ וְחַמְרָךְ וּמִשְׁחָךְ בַּקְרֵי
תוֹרָךְ וְעֶדְרֵי עָנָךְ עַל אַרְעָא דְּקַיֵּים לַאֲבָהָתָךְ לְמִתַּן לָךְ: בְּרִיךְ תְּהֵי מִכָּל עַמְמַיָּא לָא
יְהֵי בָךְ עֲקַר וְעַקְרָא וּבִבְעִירָךְ: וְיַעְדֵּי יְיָ מִנָּךְ כָּל מַרְעִין וְכָל מַכְתָּשֵׁי מִצְרָאֵי בִּישַׁיָּא

Interp.chal.

et elegit vos: cū vos sitis pauciores oībus populis:
sed qꝛ dilexit vos dñs τ qꝛ custodiuit iuramentuꝫ qđ
iurauit patribus vřis: eduxit vos in manu forti: τ re
demit te de domo seruitutis de manu pharaonis re-
gis egypti. Et scies qꝛ dñs deus tu⁹ ipse est deus: de⁹
fidelis: custodiēs pactū τ miam diligētibus se τ custo
diētibus precepta ei⁹ in mille gñationes. τ retribuēs
inimicis suis bona q̄ ipsi faciūt corā eo in vita sua: vt
perdat eos: τ nō differt facere bonū inimicis suis ꝑ
bonis q̄ faciūt corā eo: sꝫ in vita eoꝝ retribuit eis. Et
custodies precepta τ mãdata τ iudicia que ego preci
pio tibi hodie vt facias ea. Et si susceperitis iudicia
hec τ custodieritis τ feceritis ea: custodiet dñs deus
tuus tibi pactū τ miam quam iurauit patribus tuis.
Et diliget te: τ benedicet tibi: τ multiplicabit te: τ be
nedicet filijs ventris tui τ fructui terre tue τ fru-
mento tuo τ vino tuo τ oleo tuo: τ vaccis armēti tui
et gregibus ouium tuarum super terram de qua iura
uit patribus tuis vt daret eam tibi. Benedictus eris
magis q̄ oēs populi: non erit in te sterilis masculus
nec femina: neqꝫ in iumētis tuis. Et auferet dñs a te
cūctas infirmitates τ oēs plagas egypti pessimas q̄s

Primitiua chal.

קוּם נְפַק
יְדַע הֵימַן
דּוּר שְׁלַם טוּב
אֲבַד אֲחַר
נְטַר דִּין
פְּקַד עֲבַד קַבֵּל
עֲבַד קוּם
בְּעַר סְגָא יְלַד
מְעָה עָאן נְתַן
בְּרָא עֲדָה כְּתַשׁ

Primitiua heb. | Tex. Heb.

Tex. Heb.	Primitiua heb.
יָדַעְתָּ לֹא יְשִׂימָם בָּךְ וּנְתָנָם בְּכָל	שום
שֹׂנְאֶיךָ: וְאָכַלְתָּ אֶת כָּל הָעַמִּים	
אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ לֹא	
תָחוֹס עֵינְךָ עֲלֵיהֶם וְלֹא תַעֲבֹד	חוס עָבַד
אֶת אֱלֹהֵיהֶם כִּי מוֹקֵשׁ הוּא לָךְ:	יָקַשׁ
כִּי תֹאמַר בִּלְבָבְךָ רַבִּים הַגּוֹיִם	אָמַר רָבַב
הָאֵלֶּה מִמֶּנִּי אֵיכָה אוּכַל	יָכַל
לְהוֹרִישָׁם: לֹא תִירָא מֵהֶם זָכֹר	יָרַשׁ יָרֵא
תִּזְכֹּר אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ	זָכַר
לְפַרְעֹה וּלְכָל מִצְרָיִם: הַמַּסֹּת	נָסָה
הַגְּדֹלֹת אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ	רָאָה
וְהָאֹתֹת וְהַמֹּפְתִים וְהַיָּד הַחֲזָקָה	אות יָפַת
וְהַזְּרֹעַ הַנְּטוּיָה אֲשֶׁר הוֹצִאֲךָ	נָטָה יָצָא
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כֵּן יַעֲשֶׂה	עָשָׂה
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְכָל הָעַמִּים	
אֲשֶׁר אַתָּה יָרֵא מִפְּנֵיהֶם: וְגַם	פָּנָה
אֶת הַצִּרְעָה יְשַׁלַּח יְהוָה	שָׁלַח
אֱלֹהֶיךָ בָּם עַד אֲבֹד הַנִּשְׁאָרִים	שָׁאַר
וְהַנִּסְתָּרִים מִפָּנֶיךָ: לֹא תַעֲרֹץ	סָתַר עָרַץ
מִפְּנֵיהֶם כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּקִרְבֶּךָ	
אֵל גָּדוֹל וְנוֹרָא: וְנָשַׁל יְהוָה	גדל יָרֵא
אֱלֹהֶיךָ אֶת הַגּוֹיִם הָאֵל מִפָּנֶיךָ	
מְעַט מְעָט לֹא תוּכַל כַּלֹּתָם מַהֵר	יָכַל כָּלָה
פֶּן תִּרְבֶּה עָלֶיךָ חַיַּת הַשָּׂדֶה:	רָבָה חָיָה
וּנְתָנָם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְפָנֶיךָ וְהָמָם	הָמַם
מְהוּמָה גְדֹלָה עַד הִשָּׁמְדָם:	הום
וְנָתַן מַלְכֵיהֶם בְּיָדֶךָ וְהַאֲבַדְתָּ	אָבַד

Trāsla. B. Hiero.

quas nouisti non inferet tibi: sed cunctis hostibus tuis. Deuorabis omnes populos quos dominus deus tuus daturus est tibi. Nō parcet eis oculus tuus: nec seruies diis eorū: ne sint i ruinā tui. Si dixeris in corde tuo. plures sunt gentes iste ꝙ̄ ego: quō potero delere eas? noli metuere: sed recordare que fecerit dominus deus tuus pharaoni & cūctis egyptiis plagas maximas quas viderūt oculi tui & signa atq̧ portenta manūq̧ robustam: & extentum brachiū vt educeret te dominus deus tuus. Sic faciet cunctis populis quos metuis. Insup & scabrones mittet dominus deus tuus in eos: dōec deleat oēs atq̧ disp̄dat qui te fugerint & latere poterint. Non timebis eos. quia dñs deus tuus in medio tui est: deus magnus & terribilis. Ipse consumet nationes has in cōspectu tuo paulatim atq̧ p̄ p̄tes. Non poteris eas delere pariter: ne forte multiplicentur contra te bestie terre. Dabitq̧ eos dñs deus tuus in conspectu tuo & iterficiet illos dōec penitus deleātur. Tradetq̧ reges eorū i man⁹ tuas: & disp-

Trāsla. Gre. lxx. cū interp̄. latina.

q̄s nouisti: nō inferet in te. ⁊ imponet ea
ἃς ἔγνως, οὐκ ἐπιθήσει ἐπὶ σέ. καὶ ἐπιθήσει αὐτὰ
sup oēs odiētes te. ⁊ deuorabis oia
ἐπὶ πάντας τοὺς μισοῦντάς σε. καὶ φαγῇ πάντα
spolia gentiū: q̄ dñs de⁹ tu⁹ dat tibi. nō
τὰ σκῦλα τῶν ἐθνῶν, ἃ κς ὁ θεός σου δίδωσί σοι. οὐ
parcet oculus tu⁹ in ipsis: ⁊ nō serui-
φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου ἐπ᾽ αὐτοῖς, καὶ οὐ μὴ λατρεύ-
es diis eoꝝ: q̄ꝛ ruina hoc erit tibi.
σεις τοῖς θεοῖς αὐτῶν, ὅτι σκῶλον τοῦτο ἔσται σοι.
si āt dixeris in mēte tua: q̄ꝛ multa gens hec
ἐὰν δὲ λέγῃς ἐν τῇ διανοίᾳ σου, ὅτι πολὺ τὸ ἔθνος τοῦτο
q̄ꝫ ego: quō potero delere eos: nō ti-
ἢ ἐγώ, πῶς δυνήσομαι ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς; οὐ φο-
mebis eos: recordatiōe recordaberis q̄cūq̧ fecit dñs
βηθήσῃ αὐτούς, μνείᾳ μνησθήσῃ ὅσα ἐποίησε κς ὁ θε-
deus tuus pharaoni ⁊ oībus egyptiis:
ός σου τῷ φαραὼ καὶ πᾶσι τοῖς αἰγυπτίοις, τοὺς
tentatiōes magnas: q̄s viderūt oculi tui:
πειρασμοὺς τοὺς μεγάλους, οὓς εἴδοσαν οἱ ὀφθαλμοί σου,
signa ⁊ pdigia magna illa: ma-
τὰ σημεῖα καὶ τὰ τέρατα τὰ μεγάλα ἐκεῖνα, τὴν χεῖ-
nū robustā: ⁊ brachiū excelsū: quō edu-
ρα τὴν κραταιάν, καὶ τὸν βραχίονα τὸν ὑψηλόν, ὡς ἐξή-
xit te dñs de⁹ tu⁹: sic faciet dñs de⁹
γαγέ σε κς ὁ θεός σου, οὕτω ποιήσει κύριος ὁ θεὸς
nr̄ oībus gētibus: q̄s tu metuis a facie
ἡμῶν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν, οὓς σὺ φοβῇ ἀπὸ προσώπου
eaꝝ. ⁊ scabrones mittet dñs deus tuus i eos:
αὐτῶν. καὶ τὰς σφηκίας ἀποστελεῖ κς ὁ θεός σου εἰς αὐ-
donec deleant relicti ⁊
τούς, ἕως ἂν ἐκτριβῶσιν οἱ καταλελειμμένοι καὶ οἱ
absconditi a te. nō vulneraberis a facie
κεκρυμμένοι ἀπὸ σοῦ. οὐ τρωθήσῃ ἀπὸ προσώπου
eoꝝ: q̄ꝛ dñs deus tuus in te deus magnus ⁊ for-
αὐτῶν, ὅτι κύριος ὁ θεός σου ἐν σοὶ θεὸς μέγας καὶ κρα-
tis. ⁊ consumet dñs deus tuus gētes has
ταιός. καὶ καταναλώσει κύριος ὁ θεός σου τὰ ἔθνη ταῦ-
a facie tua paulatī paulatī. nō po-
τα ἀπὸ προσώπου σου κατὰ μικρὸν μικρόν. οὐ δυνή-
teris cōsumere eos cito: vt nō fiat ter-
σῃ ἐξαναλῶσαι αὐτοὺς τὸ τάχος, ἵνα μὴ γένηται ἡ γῆ
deserta. ⁊ multiplicētur cōtra te bestie fere. ⁊
ἔρημος. καὶ πληθυνθῇ ἐπὶ σὲ τὰ θηρία τὰ ἄγρια. καὶ
tradet eos dñs deus tuus in
παραδώσει αὐτοὺς κύριος ὁ θεός σου εἰς τὰς
manus tuas: ⁊ perdet eos pditiōe ma-
χεῖράς σου, καὶ ἀπολεῖ αὐτοὺς ἀπωλείᾳ μεγά-
gna: quōsq̧ deleas illos. ⁊ tradet
λῃ, ἕως ἂν ἐξολοθρεύσῃς αὐτούς. καὶ παραδώσει
reges eoꝝ in manus vr̄as.
τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν.
⁊ peribit
καὶ ἀπολεῖται

D

Primitiua chal.

שְׁוָה נְתַן גְּמַר
חוּס פְּלַח טְעָה
אֲמַר יְכַל דְּחַל
דְּכַר נְסָה רְבַב
אָת יְפַת רְמַם
נְפַק עֲבַד גְּרָה
אֲבַד שְׁאַר טְמַר
תְּבַר רְבַב תְּרַךְ
יְכַל שְׁצָא סְגָא
חֲזָה מְסַר אֲבַד

Interp̄. chal.

nouisti: ⁊ nō ponet eas in te: sed dabit eas in oībus inimicis tuis. et cōsumes oēs pplos quos dñs deus tu⁹ tradet tibi: nō parcet eis ocul⁹ tu⁹: neq̧ coles idolis eoꝝ: q: in scandalū erūt tibi. Si dixeris in corde tuo: plēs sunt ppli isti ꝙ̄ ego: quō potero eijcere eos? Ne timeas eos: recordans recordaberis que fecit dominus de⁹ tuus pharaoni ⁊ oībus egyptiis: mirabilia grandia q̄ viderūt oculi tui ⁊ signa ⁊ portēta ⁊ manū fortē ⁊ brachiū excelsum quo eduxit te dñs deus tu⁹: sic faciet dñs deus tu⁹ cunctis populis: a facie quoꝝ tu metuis. Insup ⁊ vespam mittet dñs deus tuus in eos donec pereant qui remanserint ⁊ qui absconditi fuerint a facie tuā. Ne formides a facie eoꝝ: q̄ꝛ maiestas dñi dei tui habitat in medio tui: qui est deus magnus ⁊ terribilis. Et eiiciet dñs deus tu⁹ populos illos a facie tua paulatim: nō poteris cōsumere eos cito: ne forte multiplicentur contra te bestie agri. et tradet eos dñs deus tuus in cōspectu tuo: ⁊ conturbabit eos conturbatione magna donec consumātur. Et tradet reges eorum in manu tua: ⁊ perdes

Transla. Chal.

דִּידַעְתָּ לָא יְשַׁוִּינוּן בָּךְ וְיִתְּנִנּוּן בְּכָל סָנְאָךְ: וּתְגַמַּר יָת כָּל עַמְמַיָּא דַּיְיָ אֱלָהָךְ יָהֵיב לָךְ
לָא תְחוּס עֵינָךְ עֲלֵיהוֹן וְלָא תִפְלַח יָת טַעֲוָתְהוֹן אֲרֵי תַקְלָא הוּא לָךְ: דִּלְמָא תֵימַר
בְּלִבָּךְ סַגִּיאִין עַמְמַיָּא הָאִלֵּין מִנִּי אֵיכְדֵין אִיכּוּל לְתָרָכוּתְהוֹן: לָא תִדְחַל מִנְּהוֹן מִדְכַּר
תִּדְכַּר יָת דַּעֲבַד יְיָ אֱלָהָךְ לְפַרְעֹה וּלְכָל מִצְרָאֵי: נִסִּין רַבְרְבִין דַּחֲזָאָה עֵינָךְ וְאָתַיָּא
וּמוֹפְתַיָּא וִידָא תַקִּיפְתָּא וּדְרָעָא מְרָמְמָא דְּאַפְּקָךְ יְיָ אֱלָהָךְ כֵּן יַעֲבֵיד יְיָ אֱלָהָךְ לְכָל
עַמְמַיָּא דְּאַתְּ דָּחֵיל מִקֳּדָמֵיהוֹן: וְאַף יָת עִרְעִיתָא יְגָרֵי יְיָ אֱלָהָךְ בְּהוֹן עַד דְּיֵיבְדוּן
דְּאִשְׁתְּאָרוּ וּדְאִטַּמָּרוּ מִקֳּדָמָךְ: וְלָא תִתְּבַר מִקֳּדָמֵיהוֹן אֲרֵי יְהוָה אֱלָהָךְ שְׁכִנְתֵּיהּ בֵּינָךְ
אֱלָהָא רַבָּא וּדְחִילָא: וִיתָרֵיךְ יְיָ אֱלָהָךְ יָת עַמְמַיָּא הָאִלֵּין מִקֳּדָמָךְ זְעֵיר זְעֵיר לָא
תִכּוּל לְשֵׁיצָיוּתְהוֹן בִּפְרִיעַ דִּלְמָא תִסְגֵּי עֲלָךְ חֵיוַת בָּרָא: וְיִמְסְרִינוּן יְיָ אֱלָהָךְ קֳדָמָךְ
וִישַׁגֵּשִׁינוּן שִׁגּוּשׁ רַב עַד דְּיִשְׁתֵּיצוּן: וְיִמְסַר מַלְכֵיהוֹן בִּידָךְ וְתוֹבֵיד

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

nomē eorum sub celo. nō resi-
τὸ ὄνομα αὐτῶν ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ. οὐκ ἀντι-
stet vllus cōtra faciē tuā: quousque dele-
στήσεται οὐδεὶς κατὰ πρόσωπόν σου, ἕως ἂν ἐξολο-
as illos. sculptilia deorum eorum com
θρεύσῃς αὐτούς. τὰ γλυπτὰ τῶν θεῶν αὐτῶν κα-
1.mac. 11.f. buretis igne. nō concupisces argētū neque
τακαύσετε πυρί. οὐκ ἐπιθυμήσεις ἀργύριον οὐδὲ
aurū ab eis accipere tibiipsi: ne offendas propter
χρυσίον ἀπ' αὐτῶν λαβεῖν σεαυτῷ, μὴ πταίσῃς δι'
illud: quia abominatio dño deo tuo est. et
αὐτοῦ, ὅτι βδέλυγμα κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἐστί. καὶ
nō inferes abominatiōes in domū tuā: et
οὐκ εἰσοίσεις βδέλυγμα εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ
anathema eris sicut hoc. detestatiōe detesta
ἀνάθημα ἔσῃ ὥσπερ τοῦτο. προσοχθίσματι προσο-
beris: et abominatiōe abominaberis: quia anathe
χθιεῖς, καὶ βδελύγματι βδελύξῃ, ὅτι ἀνάθε-
ma est.
μά ἐστι. Ca.8.

A Omnia precepta hec q̄ ego pci-
πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας ἃς ἐγὼ ἐντέλ-
pio vobis hodie seruabitis facere: vt viuatis et
λομαι ὑμῖν σήμερον φυλάξεσθε ποιεῖν, ἵνα ζῆτε καὶ
multiplicemini: et ingrediamini et possidea-
πολυπλασιασθῆτε, καὶ εἰσέλθητε καὶ κληρονομή-
tis terrā: quā iurauit dñs patribus vris.
σητε τὴν γῆν, ἣν ὤμοσε κύριος τοῖς πατράσιν ὑμῶν.
et recordaberis oīs vie: per quā duxit te dñs
καὶ μνησθήσῃ πᾶσαν τὴν ὁδὸν, ἣν ἤγαγέ σε κύριος
deus tuus hūc q̄dragesimū annū in deserto:
ὁ θεός σου τοῦτο τεσσαρακοστὸν ἔτος ἐν τῇ ἐρήμῳ,
vt affligeret te et tentaret te: et nota fie-
ὅπως ἂν κακώσῃ σε καὶ πειράσῃ σε, καὶ διαγνω-
rent q̄ in corde tuo: si custodires mādata eius
σθῇ τὰ ἐν καρδίᾳ σου, εἰ φυλάξῃ τὰς ἐντολὰς αὐ-
vel nō. et afflixit te: et affecit fame te:
τοῦ ἢ οὔ. καὶ ἐκάκωσέ σε, καὶ ἐλιμαγχόνησέ σε,
et cibauit te manna in deserto quod nō cogno
καὶ ἐψώμισέ σε τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ ὃ οὐκ εἴδη-
uerūt patres tui: vt ostenderet tibi: quod nō in
Math. 4.b. Luce. 4.a. σαν οἱ πατέρες σου, ἵνα ἀναγγείλῃ σοι, ὅτι οὐκ ἐπ'
pane solo viuet hō: sed in oī verbo
ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι
pgrediente per os dei viuet hō: ve-
ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος θεοῦ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος. τὰ ἱμά-
stes tue nō cōsumpte sūt a te. pedes tui nō
τιά σου οὐκ ἀπετρίβη ἀπὸ σοῦ. οἱ πόδες σου οὐκ
occalluerūt. ecce quadraginta anni: et cognosces
ἐτυλώθησαν. ἰδοὺ τεσσαράκοντα ἔτη, καὶ γνώσῃ τῇ
corde tuo: quod sicut quidā hō erudiret filiū su-
καρδίᾳ σου, ὅτι ὡσεί τις ἄνθρωπος παιδεύσῃ τὸν υἱὸν αὐ-
um: sic dñs deus tuus
τοῦ, οὕτω κύριος ὁ θεός σου

Trāsla.B.Hiero.

des nōia eorū sub celo. Nullus poterit resistere tibi donec conteras eos. Sculptilia eorū igne cōbures. Nō cōcupisces argentū & aurū de quibus fcta sūt. neque assumes ex eis tibi quicquā: ne offendas propter ea: quia abominatio est dñi dei tui. nec inferes quippiā ex idolo in domū tuā: ne fias anathema sicut & illud est. Quasi spurciciā detestaberis: & velut inquinamētū ac sordes abominatiōi hēbis: quia anathema est. Cap. 8.

Omne mādatū quod ego pcipio tibi hodie caue diligēter vt facias: vt possitis viuere & multiplicemini: ingressique possideatis terrā pro qua iurauit dñs patribus vris. Et recordaberis cūcti itineris per quod adduxit te dñs deus tuus quadraginta annis per desertū: vt affligeret te atque tēptaret & nota fierēt que in tuo animo versabātur: vtrū custodires mādata illius: an nō. Afflixit te penuria: & dedit tibi cibum manna quod ignorabas tu & patres tui: vt ostenderet tibi quod non in solo pane viuit homo: sed in omni verbo quod egreditur de ore domini. Vestimētū tuū quo operiebaris nequaquā vetustate defecit: & pes tuus non est subtritus. En quadragesimus ānus est: vt recogites in corde tuo: quia sicut erudit filiū suum hō: sic dñs deus tuus

Ter.Heb.

את שמם מתחת השמים לא
יתיצב איש בפניך עד השמדך
אתם: פסילי אלהיהם תשרפון
באש לא תחמד כסף וזהב עליהם
ולקחת לך פן תוקש בו כי תועבת
יהוה אלהיך הוא: ולא תביא
תועבה אל ביתך והיית חרם
כמהו שקץ תשקצנו ותעב תתעבנו
כי חרם הוא: Ca.viii כל המצוה
אשר אנכי מצוך היום תשמרון
לעשות למען תחיון ורביתם
ובאתם וירשתם את הארץ
אשר נשבע יהוה לאבתיכם:
וזכרת את כל הדרך אשר
הוליכך יהוה אלהיך זה ארבעים
שנה במדבר למען ענתך לנסתך
לדעת את אשר בלבבך התשמר
מצותו אם לא: ויענך וירעבך
ויאכלך את המן אשר לא
ידעת ולא ידעון אבתיך למען
הודיעך כי לא על הלחם
לבדו יחיה האדם כי על כל
מוצא פי יהוה יחיה האדם:
שמלתך לא בלתה מעליך ורגלך
לא בצקה זה ארבעים שנה:
וידעת עם לבבך כי כאשר ייסר
איש את בנו יהוה אלהיך

Pritiua.heb.

יצב שמד
פסל שרף
חמד
יקש תעב
בוא
היה
כמו
צוה
שמר
עשה חיה רבב
בוא
שבע
ילך רבע
דבר ענה נסה
ידע
צוה ענה רעב
אכל מנה
ידע
בדד חיה
יצא פה
בלה
יסר

Transl.Chal.

ית שמהון מתחות שמיא לא יתעתד אינש קדמך עד דתשיצי יתהון: צלמי טעותהון
תוקדון בנורא לא תחמד כספא ודהבא דעליהון ותיסב לך דילמא תתקל ביה ארי
מרחק קדם יי אלהך הוא: ולא תעיל דמרחק לביתך ותהי חרמא כותיה שקצא
תשקציניה ורחקא תרחקיניה ארי חרמא הוא: Ca.viij. כל תפקדתא
דאנא מפקד לך יומא דין תטרון למעבד בדיל דתיחון ותסגון ותיעלון ותירתון ית
ארעא דקיים יי לאבהתכון: ותדכר ית כל אורחא דדברך יי אלהך דנן ארבעין
שנין במדברא בדיל לענייותך לנסיותך למידע ית די בלבך התיטר פקודוהי אם
לא: ועניך ואכפנך ואוכלך ית מנא דלא ידעת ולא ידעו אבהתך בדיל לאודעותך
ארי לא על לחמא בלחודוהי מתקיים אנשא ארי על כל אפקות מימרא דיי
מתקיים אנשא: כסותך לא בליאת מינך ומסנך לא יחיפו דנן ארבעין שנין: ותדע
עם לבך ארי כמא דמאליף גבר ית בריה יי אלהך

Interp.chal.

nomen eorum sub celo. Non stabit vir corā te donec cōsumas illos. Simulacra idolorum eorum cōburetis igni: nō cōcupisces aurū et argentū quod est sup ea: nec assumes tibi: ne forte offendas in eo: quia abominatio est coram dño deo tuo. ne inferas quod abominabile est in domū tuā: ne sis anathema sicut illud est: sed detestatiōe detestaberis illud: et abominatione abominaberis illud: quia anathema est. Ca. 8.

Omne mandatū quod ego precipio tibi hodie custodietis ad faciendū: vt viuatis et multiplicemini et ingrediamini et possideatis terrā pro qua iurauit dñs patribus vris. et recordaberis cuncti itineris quo duxit te dñs deus tuus istis q̄draginta annis in deserto: vt affligeret te et vt tētaret te et vt sciret quod erat in corde tuo: vtrū custodires pcepta eius an nō. Et afflixit te: et esurire te fecit: et comedere te fecit māna: quod nesciebas et nesciebāt patres tui: vt ostenderet tibi: quia non in pane solo viuit homo: sed in omni quod egreditur a verbo dñi viuit homo. Uestimentū tuum non inueterauit in te: et calciamēta tua nō sunt attrita istis quadraginta annis. et scies in corde tuo quia sicut erudit vir filium suum: sic dominus deus tuus

Pritiua chal.

עתד קום
יקד חמד נסב
תקל רחק עול
הוה שקץ רחק
פקד נטר עבד
חיה סגא ירת
קום דכר דבר
שנה דבר ענה
נסה ידע כפן
אכל קום נפק
אמר כסה בלה

צוה	מיסרך: ושמרת את מצות יהוה
הלך ירא	אלהיך ללכת בדרכיו ולירא
בוא	אתו: כי יהוה אלהיך מביאך אל
	ארץ טובה ארץ נחלי מים עינת
	ותהמת יצאים בבקעה ובהר: ארץ
רמן	חטה ושערה וגפן ותאנה ורמון
	ארץ זית שמן ודבש: ארץ אשר
סכן אכל	לא במסכנת תאכל בה לחם
חסר	לא תחסר כל בה ארץ אשר
חצב	אבניה ברזל ומהרריה תחצב
	נחשת: ואכלת ושבעת וברכת
	את יהוה אלהיך על הארץ
טוב שמר	הטבה אשר נתן לך: השמר לך
שכח	פן תשכח את יהוה אלהיך לבלתי
שפט חקק	שמר מצותיו ומשפטיו וחקתיו
צוה	אשר אנכי מצוך היום: פן תאכל
בית בנה	ושבעת ובתים טבים תבנה
	וישבת: ובקרך וצאנך ירבין
רבה	וכסף וזהב ירבה לך וכל אשר
רום	לך ירבה: ורם לבבך ושכחת
יצא	את יהוה אלהיך המוציאך
	מארץ מצרים מבית עבדים:
הלך דבר ירא	המוליכך במדבר הגדל והנורא
	נחש שרף ועקרב וצמאון אשר
	אין מים המוציא לך מים מצור
אכל מנה	החלמיש: המאכלך מן במדבר
	אשר לא ידעון אבתיך למען

erudiuit te: vt custodias mandata domini oo dei tui: & ambules in viis eius: & timeas oooo eum. Dñs enim deus tuus introducet te in oooo terram bonã: terrã riuorũ: aquarumq3: & fõtiũ: in cuius cãpis & mõtibus erũpũt fluuiorũ abyssi: terrã frumenti ordei ac vinearum: in qua ficus & malogranata & oliueta nascũtur: terrã olei ac mellis: vbi absq3 vlla penuria comedes panẽ tuũ: & rerũ oim abũdãtia pfrueris: cuius lapides ferrũ sũt: & de mõtibus eius eris metalla fodiũtur. vt cũ comederis & satiatus fueris benedicas domino deo tuo pro terra optima quã dedit tibi. Obserua & caue ne quando obliuiscaris dñi dei tui: & negligas mãdata eius atq3 iudicia & cerimonias oooo quas ego precipio tibi hodie ne postq3 comederis & satiatus fueris: domos pulchras edificaueris & habitaueris in eis habuerisq3 armenta boũ & ouiũ greges: argenti & auri cũctarũq3 rerũ copiam: eleuetur cor tuũ & nõ reminiscaris dñi dei tui qui eduxit te oooooooooooooooo de terra egypti de domo seruitutis: & oooooo ductor tuus fuit in solitudine magna atq3 terribili in q̃ erat serpẽs flatu adurẽs & scorpio ac dipsas: & nulle oino aq̃: qui eduxit riuos de petra durissima: & cibauit te manna in solitudie qd nescierũt pres tui. Et postq3 oooooooooooo

erudiet te. & custodies mãdata dñi
παιδεύσει σε. καὶ φυλάξεις τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ
dei tui vt ambules in vijs eius: & time
θεοῦ σου πορεύεσθαι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ φοβεῖ-
as eum. nã dñs deus tuus introducet te in terrã
σθαι αὐτόν. ὁ γὰρ κύριος ὁ θεός σου εἰσάξει σε εἰς γῆν ἀ-
bonã & multã: vbi torrẽtes aquarũ & fontes
γαθὴν καὶ πολλήν, οὗ χείμαρροι ὑδάτων καὶ πηγαὶ
abyssi exeũtes per mõtes & per
ἀβύσσων ἐκπορευόμεναι διὰ τῶν ὀρέων καὶ διὰ τῶν
cãpos: terra tritici & ordei: vinee: fic9: malo
πεδίων, γῆ πυροῦ καὶ κριθῆς, ἄμπελοι, συκαῖ, ῥό-
granata: tra oliue olei & mellis: terra in q̃ nõ cũ
αι, γῆ ἐλαίας ἐλαίου καὶ μέλιτος, γῆ ἐφ᾽ ἧς οὐ μετὰ
mẽdicitate comedes panẽ tuũ: & nõ indigebis ali
πτωχείας φάγῃ τὸν ἄρτον σου, καὶ οὐκ ἐνδεηθήσῃ οὐ-
quo in ipsa: terra cuius lapides eius ferrũ: & ex
δὲν ἐπ᾽ αὐτῆς, γῆ ἧς οἱ λίθοι αὐτῆς σίδηρος, καὶ ἐκ τῶν
mõtibus eius educes metalla aes. & comedes &
ὀρέων αὐτῆς μεταλλεύσεις χαλκόν. καὶ φάγῃ καὶ
saturaberis & bñdices dño deo tuo sup
ἐμπλησθήσῃ καὶ εὐλογήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐπὶ
terrã bonã: quã dedit tibi dñs deus tuus.
τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς, ἧς ἔδωκέ σοι κύριος ὁ θεός σου.
caue tibi ne obliuiscaris dñi dei tui:
πρόσεχε σεαυτῷ μὴ ἐπιλάθῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου,
vt nõ custodias mãdata eius & iudicia
τοῦ μὴ φυλάξαι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ τὰ κρίματα
eius & iustificatiões eius: q̃cũq3 ego precipio
αὐτοῦ καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί
tibi hodie: ne postq3 cõederi & faciat9 fueri & domos pul
σοι σήμερον. μὴ φαγὼν καὶ ἐμπλησθεὶς καὶ οἰκίας κα-
chras edificaueris & habitaueris in eis: &
λὰς οἰκοδομήσας καὶ κατοικήσας ἐν αὐταῖς, καὶ τῶν
bobus tuis & ouibus tuis multiplicatis tibi:
βοῶν σου καὶ τῶν προβάτων σου πληθυνθέντων σοι,
& argẽto & auro multiplicatis tibi: & om
καὶ ἀργυρίου καὶ χρυσίου πληθυνθέντων σοι, καὶ πάν-
nib9 q̃cũq3 tibi erũt multiplicatis: eleueris cor
των ὅσα σοι ἔσται πληθυνθέντων, ὑψωθῇς τῇ καρδίᾳ
tuũ & obliuiscaris dñi dei tui: q̃ eduxit te de tra
σου καὶ ἐπιλάθῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου, τοῦ ἐξαγαγόντος σε ἐκ γῆς
egypti ex domo seruitutis: q̃ duxit te per
αἰγύπτου ἐξ οἴκου δουλείας, τοῦ ἀγαγόντος σε διὰ
desertũ magnũ & terribile illud: vbi serpẽs
τῆς ἐρήμου τῆς μεγάλης καὶ τῆς φοβερᾶς ἐκείνης, οὗ ὄφις
mordẽs & scorpio & dipsas: vbi nõ erat aq̃: qui
δάκνων καὶ σκορπίος καὶ δίψα, οὗ οὐκ ἦν ὕδωρ, τοῦ ἐξα-
eduxit tibi de petra durissima fontẽ aque:
γαγόντος σοι ἐκ πέτρας ἀκροτόμου πηγὴν ὕδατος,
q̃ cibauit te manna in deserto: qđ nõ co
τοῦ ψωμίσαντός σε τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὃ οὐκ ᾔ-
gnouisti tu & nõ sciebant pres tui: vt
δεις σὺ καὶ οὐκ ᾔδεισαν οἱ πατέρες σου, ἵνα

C

D

Pritiua. chal.

נטר יהב דחל
עול טוב מי
נבע חטה סכן
אכל חסר פסל
אכל שבע ספר
נשה דון קום
פקד בנה יתב
עאן סגא תקף
נפק דבר
רבב חוה קלה
צחה נפק

Interp. chal.

erudit te. Et custodies precepta dñi dei tui: vt ambules in vijs que recte sunt coram eo: & vt timeas eum: quoniã dñs deus tuus introducet te in terrã bonam: terrã fluentẽ torrentibus aquarũ & fontibus manantibus ex abyssis & egredientibus in campis & in montibus: terrã tritici & ordei & vitiũ & ficuũ & malogranatorũ: terrã cuius oliue producunt oleũ: & ipsa fluit melle: terrã vbi absq3 penuria comedes panẽ: & nihil deficit in ea: terrã cuius lapides ferrũ sunt: & de montibus eius succides es. Et comedes & saturaberis: & benedices dño deo tuo pro terra bona quã dedit tibi. Caue tibi ne obliuiscaris timoris dñi dei tui: vt non custodias precepta eius & iudicia eius & pacta eius q̃ ego precipio tibi hodie. ne forte cum comederis & satiatus fueris: & domos pulchras edificaueris & habitaueris in eis: & boues tui & oues tue multiplicati fuerint: & argentũ & aurum multiplicatũ fuerit tibi & oĩa tua multiplicata fuerint: induretur cor tuũ & obliuiscaris timoris dñi dei tui qui eduxit te de terra egypti de domo seruitutis. Qui duxit te per desertũ magnum & terribile: locus serpentũ vrentium & scorpionum & locum sitis: vbi non est aqua: qui eduxit tibi aquã de petra durissima. Qui cibauit te mãna in deserto quod nescierunt patres tui: vt oooooooooooo

Transla. Chal.

באלפינך: ותיטר ית פקודיא דיי אלהך למהך באורחן דתקנן קדמוהי ולמדחל
יתיה: ארי יי אלהך מעליך לארעא טבא ארעא נגדא נחלין דמיין ומבועי עינון
ותהומין נפקין בבקען ובטורין: ארעא חטין ושערין וגופנין ותאנין ורמונין ארעא
דזיתהא עבדין משחא והיא עבדא דבש: ארעא דלא במסכנות תיכול בה לחמא לא
תחסר מדעם בה ארעא דאבנהא פרזלא ומן טורהא תפסול נחשא: ותיכול ותשבע
ותברך ית יי אלהך על ארעא טבא דיהב לך: איסתמר לך דילמא תנשי ית דחלתא
דיי אלהך בדיל דלא למיטר פקודוהי ודינוהי וקימוהי דאנא מפקיד לך יומא
דין: דילמא תיכול ותשבע ובתין שפירין תבני ותיתב: ותורך ועאנך יסגון וכספא
ודהבא יסגי לך וכל דלך יסגי: ויתרם לבך ותנשי ית דחלתא דיי אלהך דאפקך
מארעא דמצרים מבית עבדותא: דדברך במדברא רבא ודחילא אתר חיון קלן
ועקרבין ובית צחונא אתר דלית מיא דאפיק לך מיא מן טינרא תקיפא: דאכלך
מנא במדברא דלא ידעו אבהתך בדיל ⁂⁂⁂⁂⁂⁂⁂⁂⁂⁂⁂⁂⁂⁂⁂⁂⁂⁂⁂⁂⁂

affligeret te: et vt tẽtaret te: vt bñ tibi faceret
κακώσῃ σε, καὶ ἵνα ἐκπειράσῃ σε, εὖ σε ποιῆσαι
in extremo dierũ tuorũ: et ne diceres in cor
ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν σου, καὶ μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρ
de tuo: fortitudo mea et robur man⁹ mee fe
δίᾳ σου, ἡ ἰσχύς μου καὶ τὸ κράτος τῆς χειρός μου ἐ
cit mihi potentiã magnã hanc. et recorda
ποίησέ μοι τὴν δύναμιν τὴν μεγάλην ταύτην. καὶ μνη
beris dñi dei tui: quia ipse tibi dat fortitudinẽ
σθήσῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου, ὅτι αὐτός σοι δίδωσιν ἰσχὺν
ad faciẽdã potentiã: vt impleret pactũ suũ:
τοῦ ποιῆσαι δύναμιν, ἵνα στήσῃ τὴν διαθήκην αὐτοῦ,
qđ iurauit patrib⁹ tuis sicut hodie. et erit
ἣν ὤμοσε τοῖς πατράσι σου ὡς σήμερον. καὶ ἔσται
si obliuiõe oblit⁹ fueris dñi dei tui: et abieris
ἐὰν λήθῃ ἐπιλάθῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου, καὶ πορευθῇς
post deos alienos: et colueris eos: et
ὀπίσω θεῶν ἑτέρων, καὶ λατρεύσῃς αὐτοῖς, καὶ
adoraueris eos: obtestor vobis hodie
προσκυνήσῃς αὐτοῖς, διαμαρτύρομαι ὑμῖν σήμερον
et celũ et terrã: quod interitu peribitis:
τόν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, ὅτι ἀπωλείᾳ ἀπολεῖσθε,
sicut et reliquę gẽtes: quas dñs perdit an
καθὰ καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη, ὅσα ὁ κύριος ἀπολλύει πρὸ
faciẽ vestram: sic peribitis: quia nõ au
προσώπου ὑμῶν, οὕτως ἀπολεῖσθε, ἀνθ' ὧν οὐκ ἠ
diuistis vocẽ dñi dei vestri.
κούσατε τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν. Ca.9.
A Audi israel: tu trãsgrederis hodie ior-
Ἄκουε Ἰσραήλ, σὺ διαβαίνεις σήμερον τὸν Ἰορ-
danẽ vt intres ad possidẽdũ gẽtes magnas et fortio
δάνην εἰσελθεῖν κληρονομῆσαι ἔθνη μεγάλα καὶ ἰσχυρό
res magis quã vos: vrbes magnas et muratas
τερα μᾶλλον ἢ ὑμεῖς, πόλεις μεγάλας καὶ τειχήρεις
vsque ad celũ: populũ magnũ et multũ et sublimẽ:
ἕως τοῦ οὐρανοῦ, λαὸν μέγαν καὶ πολὺν καὶ εὐμήκη,
filios enac: quos tu scis: et tu audiuisti. quis resistet cõ
υἱοὺς Ἐνάκ, οὓς σὺ οἶσθα, καὶ σὺ ἀκήκοας. τίς ἀντιστήσεται κα
tra faciẽ filiorũ enac. et scies hodie: quod dñs de⁹
τὰ πρόσωπον υἱῶν Ἐνάκ. καὶ γνώσῃ σήμερον, ὅτι κύριος ὁ θεός
tu⁹ hic precedit ante faciẽ tuã: ignis cõsu
σου οὗτος προπορεύσεται πρὸ προσώπου σου, πῦρ καταναλ
mens est. hic perdet eos: et hic auer
ίσκον ἐστίν. οὗτος ἐξολοθρεύσει αὐτούς, καὶ οὗτος ἀποστρέ
tet illos ante faciẽ tuã: et delebit eos et
ψει αὐτοὺς πρὸ προσώπου σου, καὶ ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς καὶ
perdet eos velociter: sicut dixit tibi dñs. ne dicas in cor
ἀπολεῖ αὐτοὺς ἐν τάχει, καθάπερ εἶπέ σοι κύριος. μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρ
de tuo cum deleuerit dñs de⁹ tu⁹ gẽtes has an
δίᾳ σου ἐν τῷ ἐξαναλῶσαι κύριον τὸν θεόν σου τὰ ἔθνη ταῦτα πρὸ
faciẽ tuã: dicens: propter iustitias meas introduxit me
προσώπου σου, λέγων, διὰ τὰς δικαιοσύνας μου εἰσήγαγέ με
dñs vt possiderẽ terrã bonã hanc:
κύριος κληρονομῆσαι τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν ταύτην,

affixit ac probauit ad extremum misertus est tui: ne diceres in corde tuo. fortitudo mea & robur manus mee hec mihi oia pstiterũt: sed recorderis domini dei tui q ipse vires tibi prebuerit: vt impleret pactũ suũ sup quo iurauit patribus tuis sicut pñs indicat dies. Sin aũt oblitus domini dei tui secutus fueris deos alienos: colueris q illos & adoraueris: ecce nũc pdico tibi q oino dispeas. Sicut gentes quas deleuit dñs in introitu tuo: ita & vos peribitis si inobediẽtes fueritis voci domini dei vestri. Cap. 9.
Audi israel. Tu transgredieris hodie iordanẽ vt possideas nationes maximas & fortiores te: ciuitates ingentes & ad celum vsq muratas populũ magnũ atq sublimẽ filios enachim quos ipse vidisti & audisti: quibus nullus põt ex aduerso resistere. Scies ergo hodie q dñs deus tuus ipse trãsibit ante te ignis deuorãs atq cõsumens. qui conterat eos: & deleat atq dispdat añ faciem tuã velociter: sicut locutus est tibi. Ne dicas in corde tuo cũ deleuerit eos dñs deus tuus i cõspectu tuo: pp iustiam meam introduxit me dñs: vt terrã hanc possiderem

עַנֹּתֶךָ וּלְמַעַן נַסֹּתֶךָ לְהֵיטִבְךָ | עָנָה נָסָה יָטַב
בְּאַחֲרִיתֶךָ׃ וְאָמַרְתָּ בִּלְבָבֶךָ כֹּחִי | כֹּחַ
וְעֹצֶם יָדִי עָשָׂה לִי אֶת הַחַיִל הַזֶּה׃
וְזָכַרְתָּ אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי הוּא
הַנֹּתֵן לְךָ כֹּחַ לַעֲשׂוֹת חָיִל לְמַעַן | עָשָׂה
הָקִים אֶת בְּרִיתוֹ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע | קוּם בְּרִית שָׁבַע
לַאֲבֹתֶיךָ כַּיּוֹם הַזֶּה׃ וְהָיָה אִם שָׁכֹחַ
תִּשְׁכַּח אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהָלַכְתָּ
אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים וַעֲבַדְתָּם
וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לָהֶם הַעִדֹתִי בָכֶם | שָׁחָה עוּד
הַיּוֹם כִּי אָבֹד תֹּאבֵדוּן׃ כַּגּוֹיִם אֲשֶׁר
יְהוָה מַאֲבִיד מִפְּנֵיכֶם כֵּן תֹּאבֵדוּן | אָבַד פָּנָה
עֵקֶב לֹא תִשְׁמְעוּן בְּקוֹל יְהוָה | שָׁמַע
אֱלֹהֵיכֶם׃ שְׁמַע יִשְׂרָאֵל | Ca.ix.
אַתָּה עֹבֵר הַיּוֹם אֶת הַיַּרְדֵּן לָבֹא | בּוֹא
לָרֶשֶׁת גּוֹיִם גְּדֹלִים וַעֲצֻמִים מִמֶּךָּ | יָרַשׁ מִן
עָרִים גְּדֹלֹת וּבְצֻרֹת בַּשָּׁמָיִם׃ עַם | עִיר
גָּדוֹל וָרָם בְּנֵי עֲנָקִים אֲשֶׁר אַתָּה | גָּדַל רוּם
יָדַעְתָּ וְאַתָּה שָׁמַעְתָּ מִי יִתְיַצֵּב לִפְנֵי | יָצַב פָּנָה
בְּנֵי עֲנָק׃ וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם כִּי יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ הוּא הָעֹבֵר לְפָנֶיךָ אֵשׁ אֹכְלָה
הוּא יַשְׁמִידֵם וְהוּא יַכְנִיעֵם לְפָנֶיךָ | שָׁמַד כָּנַע
וְהוֹרַשְׁתָּם וְהַאֲבַדְתָּם מַהֵר כַּאֲשֶׁר | יָרַשׁ אָבַד
דִּבֶּר יְהוָה לָךְ׃ אַל תֹּאמַר בִּלְבָבְךָ | אָמַר
בַּהֲדֹף יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֹתָם
מִלְּפָנֶיךָ לֵאמֹר בְּצִדְקָתִי הֱבִיאַנִי | פָּנָה בּוֹא
יְהוָה לָרֶשֶׁת אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת | יָרַשׁ

Transl. Chal.

לְעַנָּיוּתָךְ וּבְדִיל לְנַסָּיוּתָךְ לְאוֹטָבָא לָךְ בְּסוֹפָךְ׃ וְתֵימַר בְּלִבָּךְ חֵילִי וְתָקוֹף יְדִי קְנָא
לִי יָת נִכְסַיָּא הָאִלֵּין׃ וְתִדְכַּר יָת יְיָ אֱלָהָךְ אֲרֵי הוּא יָהֵיב לָךְ חֵילָא לְמִקְנֵי נִכְסִין
בְּדִיל לְקַיָּמָא יָת קְיָמֵיהּ דְּקַיֵּים לַאֲבָהָתָךְ כְּיוֹמָא הָדֵין׃ וִיהֵי אִם מִנְשָׁא תִנְשֵׁי יָת יְיָ
אֱלָהָךְ וּתְהָךְ בָּתַר טָעֲוָת עַמְמַיָּא וְתִפְלְחִנּוּן וְתִסְגּוּד לְהוֹן אַסְהֵדִית בְּכוֹן יוֹמָא דֵין אֲרֵי
מֵיבַד תֵּיבְדוּן׃ כְּעַמְמַיָּא דַּיְיָ מַגְלֵי מִן קֳדָמֵיכוֹן כֵּן תֵּיבְדוּן חֲלָף דִּי לָא קַבֶּלְתּוּן לְמֵימְרָא
דַּיְיָ אֱלָהֲכוֹן׃ Ca.ix. שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אַתְּ עָבַר יוֹמָא דֵין יָת יַרְדְּנָא לְמֵיעַל
לְתָרָכָא עַמְמִין רַבְרְבִין וְתַקִּיפִין מִינָּךְ קִרְוִין רַבְרְבָן וּכְרִיכָן עַד צֵית שְׁמַיָּא׃ עַם רַב
וְתַקִּיף בְּנֵי גִּבָּרַיָּא דְּאַתְּ יְדַעְתְּ וְאַתְּ שְׁמַעְתְּ מַן יִכּוֹל לְמֵיקַם קֳדָם בְּנֵי גִבָּרַיָּא׃ וְתִדַּע
יוֹמָא דֵין אֲרֵי יְיָ אֱלָהָךְ הוּא דְּעָבַר קֳדָמָךְ מֵימְרֵיהּ אֶשָּׁא אָכְלָא הוּא יְשֵׁיצִינּוּן וְהוּא
יְתַבְּרִנּוּן קֳדָמָךְ וּתְתָרֵיכִנּוּן וְתוֹבְדִנּוּן בִּפְרִיעַ כְּמָא דְּמַלֵּיל יְיָ לָךְ׃ לָא תֵימַר בְּלִבָּךְ
כַּד יְתַבַּר יְיָ אֱלָהָךְ יָתְהוֹן מִן קֳדָמָךְ לְמֵימַר בִּזְכוּתִי אַעֲלַנִי יְיָ לְמֵירַת יָת אַרְעָא הָדָא

Interp. chal.

affligeret te: et vt tentaret te: vt benefaceret tibi in nouissimis tuis. Et si dixeris in corde tuo fortitudo mea et robur man⁹ mee possidere me fecerũt substas istas: recordaberis dñi dei tui: quia ipse dedit tibi fortitudinẽ vt acquireres substantiã: et vt firmaret pactũ suũ qđ iurauit patribus tuis sicut in die hac. Et erit si obliuione oblitus fueris dñi dei tui: et ambulaueris post idola populorum et serujeris eis et adoraueris ea: cõtestor vobis hodie quoniã pditione peribitis sicut populi quos dñs transtulit a facie vra: sic peribitis: pro eo q non obedistis verbo dñi dei vestri. Ca. 9.
Audi israel: tu transis hodie iordanẽ et ingredia ris et eijcias populos fortiores te: et possideas ciuitates magnas et muratas vsq ad celũ: populũ magnũ et fortẽ filios gigantũ: tu enĩ nosti et audisti q nullus põt resistere filijs gigantũ. Et scies hodie q verbũ dñi dei tui qđ trãsit corã te ignis cõsumẽs est: ipse cõsumet eos et ipse cõteret eos corã te: et eijcies eos et perdes eos cito: sicut locutus est tibi dñs. Ne dicas in corde tuo cum contriuerit dñs deus tuus eos a facie tua: dicens. Propter iustitiã meam introduxit me dñs vt possiderem terram hanc:

Primitiua chal.

עָנָה נְסָה יְטַב
אֲמַר קְנָה דְּכַר
קוּם הֲוָה נְשָׁה
הֲלַךְ טְעָה פְּלַח
סְגַד סְהַד אֲבַד
גְּלָה אֲמַר עֲלַל
רְבַב קְרָה יְכַל
קוּם יְדַע אֲמַר
שְׁצָא תְּבַר תְּרַךְ
אֲבַד אֲמַר
זְכָה אֲתָא יְרַת

Priītiua heb. | **Tex. Heb.**

וברשעת הגוים האלה יהוה
מורישם מפניך: לא בצדקתך — ירש
ובישר לבבך אתה בא לרשת את — בוא
ארצם כי ברשעת הגוים האלה
יהוה אלהיך מורישם מפניך
ולמען הקים את הדבר אשר — קום
נשבע יהוה לאבתיך לאברהם — שבע
ליצחק וליעקב: וידעת כי לא
בצדקתך יהוה אלהיך נתן לך
את הארץ הטובה הזאת לרשתה
כי עם קשה ערף אתה: זכר אל
תשכח את אשר הקצפת את — שכח קצף
יהוה אלהיך במדבר למן היום
אשר יצאת מארץ מצרים עד — יצא
באכם עד המקום הזה ממרים — בוא קום מרה
הייתם עם יהוה: ובחרב הקצפתם — היה
את יהוה ויתאנף יהוה בכם — אנף
להשמיד אתכם: בעלתי ההרה — שמד עלה
לקחת לוחת האבנים לוחת
הברית אשר כרת יהוה עמכם — כרת
ואשב בהר ארבעים יום — ישב רבע
וארבעים לילה לחם לא אכלתי
ומים לא שתיתי: ויתן יהוה אלי — שתה נתן
את שני לוחת האבנים כתבים — שנה
באצבע אלהים ועליהם ככל — צבע
הדברים אשר דבר יהוה עמכם
בהר מתוך האש ביום הקהל:

Trāsla. B. Hiero.

cum propter impietates suas iste delete sunt nationes. Neqꝫ enim pp iusticias tuas & equitatē cordis tui ingrederis: vt possideas terras earū. sed quia ille egerunt impie: introeunte te delete sunt: & vt compleret verbū suum dominus quod sub iuramēto pollicitꝰ est patribus tuis abraā isaac & iacob. Scito ergo qꝛ non ppter iusticias tuas dominus deus tuus dederit tibi terram hāc optimam in possessiōem: cū durissime ceruicis sis populus. Memēto & ne obliuiscaris quō ad iracūdiā puocaueris dñm deū tuū in solitudine: & ex eo die quo egressus es ex egypto vsqꝫ ad locum istū sp aduersū dñm cōtēdisti. Nam & in oreb prouocasti eum: & iratus delere te voluit: quā ascēdi in montem vt acciperem duas tabulas lapideas pacti quod pepigit vobiscum dominus. & perseueraui in monte .xl. diebus ac noctibus: panē nō comedens & aquam non bibēs. Deditqꝫ mihi dominꝰ duas tabulas lapideas scriptas digito dei: & cōtinentes omnia verba q̄ vobis locutꝰ est in monte de medio ignis quando contio populi congregata est.

Trāsla. Gre. lxx. cū interp̄. latina.

sed pp impietatē gētiū harū eos
ἀλλὰ διὰ τὴν ἀσέβειαν τῶν ἐθνῶν τούτων ἐξολο-
sumet eos dñs a facie tua: nō
θρεύσει αὐτοὺς κύριος πρὸ προσώπου σου, οὐχὶ
pp iusticiā tuā neqꝫ pp equitatē
διὰ τὴν δικαιοσύνην σου οὐδὲ διὰ τὴν ὁσιότητα
cordis tui tu ingrederis vt possideas
τῆς καρδίας σου σὺ εἰσπορεύῃ κληρονομῆσαι τὴν
terrā eorū: sed pp iniquitatē gētiū ha
γῆν αὐτῶν, ἀλλ' ἢ διὰ τὴν ἀνομίαν τῶν ἐθνῶν τού-
rū dñs deus tuus disperdet eos a
των κύριος ὁ θεός σου ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς ἀπὸ
facie tua: ꝛ vt cōpleret foedus qđ iurauit
προσώπου σου, καὶ ἵνα στήσῃ τὴν διαθήκην ἣν ὤμοσε
dñs patribus vr̄is abraā ꝛ isaac
κύριος τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἀβραὰμ καὶ ἰσαὰκ
ꝛ iacob. ꝛ cognosces hodie: qꝛ nō pp ius-
καὶ ἰακώβ. καὶ γνώσῃ σήμερον, ὅτι οὐ διὰ τὰς δι-
ticias tuas dñs deus dat tibi terrā
καιοσύνας σου κύριος ὁ θεός δίδωσί σοι τὴν
bonā hanc vt possideas: qꝛ ppls du
γῆν τὴν ἀγαθὴν ταύτην κληρονομῆσαι, ὅτι λαὸς σκληρο-
re ceruicis es. memēto ne obliuiscaris quāta irri
τράχηλος εἶ. μνήσθητι μὴ ἐπιλάθῃ ὅσα παρώ-
tasti dñs deū tuū in deserto: a quo die
ξυνας κύριον τὸν θεόν σου ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἀφ' ἧς ἡμέ-
egressi estis de terra egypti donec venistis in
ρας ἐξήλθετε ἐκ γῆς αἰγύπτου ἕως ἤλθετε εἰς
locū hūc: increduli pseuerastis circa
τὸν τόπον τοῦτον, ἀπειθοῦντες διετελεῖτε τὰ
qđ ad dñm. ꝛ in oreb prouocastis dñm.
πρὸς κύριον. καὶ ἐν χωρὴβ παρωξύνατε κύριον.
ꝛ iratus ē dñs in vos vt perderet vos: as
καὶ ἐθυμώθη κύριος ἐφ' ὑμῖν ἐξολοθρεῦσαι ὑμᾶς, ἀνα-
cēdēte me in mōtē vt acciperē tabulas
βαίνοντός μου εἰς τὸ ὄρος λαβεῖν τὰς πλάκας
lapideas: tabulas pacti: qđ pepigit ad
τὰς λιθίνας, πλάκας διαθήκης, ἣς διέθετο πρὸς
vos. ꝛ pseueraui in mōte quadragīta
ὑμᾶς. καὶ κατεγινόμην ἐν τῷ ὄρει τεσσαράκοντα
diebus ꝛ quadragīta noctibus. panē nō
τὰς ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας. ἄρτον οὐκ
comedi ꝛ aquā nō bibi. ꝛ dedit mihi do-
ἔφαγον καὶ ὕδωρ οὐκ ἔπιον. καὶ ἔδωκέ μοι κύ-
minus duas tabulas lapideas scriptas in
ριος τὰς δύο πλάκας τὰς λιθίνας γεγραμμένας ἐν
digito dei. ꝛ in eis erāt
τῷ δακτύλῳ τοῦ θεοῦ. καὶ ἐπ' αὐταῖς πάντες
sermōes: quos locutus ē dñs ad vos in
οἱ λόγοι, οὓς ἐλάλησε κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ
mōte de medio ignis in die cōgregatiōis.
ὄρει ἐκ μέσου τοῦ πυρὸς ἐν ἡμέρᾳ ἐκκλησίας.

B

Trāsla. Chal.

ובחובי עממיא האלין יי מתריכינון מן קדמך: לא בזכותך ובקשיטות לבך את עליל
למירת ית ארעהון, ארי בחובי עממיא האלין יי אלהך מתריכינון מן קדמך, ובדיל
לקימא ית פתגמא דקיים יי לאבהתך לאברהם ליצחק וליעקב: ותידע ארי לא
בזכותך יי אלהך יהיב לך ית ארעא טבתא הדא למירתה, ארי עם קשי קדל את:
אידכר לא תתנשי ית דארגזתא קדם יי אלהך במדברא, למן יומא דנפקתא
מארעא דמצרים עד מיתיכון עד אתרא הדין, מסרבין הויתון קדם יי: ובחורב
ארגזתון קדם יי, והוה רגז מן קדם יי בכון לשיצאה יתכון: במסקי לטורא למיסב
לוחי אבניא לוחי קימא דגזר יהוה עמכון, ויתיבית בטורא ארבעין יממין וארבעין
לילון, לחמא לא אכלית ומיא לא שתיתי: ויהב יי לי ית תרין לוחי אבניא כתיבין
באצבעא דיי, ועליהון ככל פתגמיא דמליל יהוה עמכון בטורא מגו אישתא ביומא
דקהלא:

Priītiua chal. | **Interp̄. chal.**

עול
קום ידע
זכה קשה
דכר נשה רגז
דבר אתא סרב
הוה נסק נסב
קום רבע יום
שתה
צבע

sed ppter pctā populorū illorū eiiciet eos dñs a facie tua. non propter iustitiā tuam neqꝫ ppter rectitudinē cordis tui tu ingredieris ad possidendā terrā eorū: sed ppter peccata populorū illorū dñs deus tuꝰ eiiciet eos a facie tua: ꝛ vt confirmet verbū qđ iurauit dñs patribus tuis abrahā isaac ꝛ iacob. Et scies quoniā non propter iustitiā tuā dñs deus tuus dabit tibi terram bonā hanc vt possideas eam: quia tu es populus dure ceruicis. Memento ne obliuiscaris quō ad iracundiā prouocasti dñm deū tuū in deserto: a die quo egressus es de terra egypti donec venistis vsqꝫ ad locū istum rebelles fuistis coram dño. Et in oreb prouocastis ad iracundiā dominū: ꝛ fuit ira a facie dñi contra vos vt consumeret vos: quando ascendi in montem vt acciperem duas tabulas lapideas tabulas pacti quod pepigit dñs vobiscū: ꝛ mansi in monte quadraginta diebus ꝛ quadraginta noctibus: panē non comedi: ꝛ aquā non bibi: ꝛ dedit dñs mihi duas tabulas lapideas scriptas digito dei: ꝛ super eas iuxta oīa verba que locutus est dominus vobiscum de medio ignis in die congregationis.

Trāſla.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

⁊ factū ē p quadraginta dies ⁊ p quadra
καὶ ἐγένετο διὰ τεσσαράκοντα ἡμερῶν καὶ διὰ τεσσα-
ginta noctes dedit mihi dñs duas tabulas
ράκοντα νυκτῶν ἔδωκέ μοι κύριος τὰς δύο πλάκας
lapideas tabulas federis: ⁊ dixit dñs ad
τὰς λιθίνας πλάκας διαθήκης, καὶ εἶπε κύριος πρός
me: surge descende cito hinc: qm̄ deli
Exo. 32.d. με, ἀνάστηθι κατάβηθι τὸ τάχος ἐντεῦθεν, ὅτι ἠνόμη-
qt popul⁹ tu⁹: q̄s eduxisti de t̄ra egypti. trāſ
σεν ὁ λαός σου, οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς αἰγύπτου. πα-
gressi sūt cito de via: quā precepisti illis:
ρέβησαν ταχὺ ἐκ τῆς ὁδοῦ, ἧς ἐνετείλω αὐτοῖς,
fecerūt sibi cōflatile. ⁊ ait dñs ad
ἐποίησαν ἑαυτοῖς χώνευμα. καὶ εἶπε κύριος πρός
me: dicēs: locut⁹ sū ad te semel ⁊ bis: di-
C με, λέγων, λελάληκα πρός σε ἅπαξ καὶ δίς, λέ-
cens: vidi ppl'm hunc: ⁊ ecce ppl's dure
γων, ἑώρακα τὸν λαὸν τοῦτον, καὶ ἰδοὺ λαὸς σκληρο-
ceruicis est: dimitte me vt cōteram illos: ⁊
τράχηλός ἐστιν, ἔασόν με ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς, καὶ
deleā nomē eoꝝ de sub ce-
ἐξαλείψω τὸ ὄνομα αὐτῶν ὑποκάτωθεν τοῦ οὐρα-
lo: ⁊ faciā te in gētē magnā ⁊ fortē ⁊
νοῦ, καὶ ποιήσω σε εἰς ἔθνος μέγα καὶ ἰσχυρὸν καὶ
multū magis q̄ hec. ⁊ reuersus descendi
πολὺ μᾶλλον ἢ τοῦτο. καὶ ἐπιστρέψας κατέβην
de mōte: ⁊ mōs ardebat igne: ⁊ due
ἐκ τοῦ ὄρους, καὶ τὸ ὄρος ἐκαίετο πυρί, καὶ αἱ δύο
tabule federis in duab⁹ manib⁹ meis.
πλάκες τῆς διαθήκης ἐπὶ ταῖς δυσὶ χερσί μου.
⁊ vidēs q̄ peccauistis corā dño deo vr̄o:
καὶ ἰδὼν ὅτι ἡμάρτετε ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν,
⁊ fecistis vobis ipsis vitulū cōflatilē: ⁊
καὶ ἐποιήσατε ὑμῖν ἑαυτοῖς μόσχον χωνευτόν, καὶ
trāsgressi estis cito de via: quā p̄cepit do-
παρέβητε ταχὺ ἐκ τῆς ὁδοῦ, ἧς ἐνετείλατο κύ-
min⁹ vobis: ⁊ accipiēs duas tabulas p̄-
ριος ὑμῖν, καὶ ἐπιλαβόμενος τῶν δύο πλακῶν ἔρ-
ieci eas a duab⁹ manib⁹ meis: ⁊ cōfre-
ριψα αὐτὰς ἀπὸ τῶν δύο χειρῶν μου, καὶ συνέτρι-
gi eas corā vobis. ⁊ deprecat⁹ sū corā dño
ψα αὐτὰς ἐναντίον ὑμῶν. καὶ ἐδεήθην ἐναντίον κυρίου
scdo sicut ⁊ prius. quadraginta
δεύτερον καθάπερ καὶ τὸ πρότερον. τεσσαράκοντα
diebus ⁊ quadraginta noctib⁹ panē nō comedi
ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας ἄρτον οὐκ ἔφαγον
⁊ aquā nō bibi p̄ oib⁹ peccatis vr̄is:
καὶ ὕδωρ οὐκ ἔπιον περὶ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν ὑμῶν
q̄ peccauistis cū fecistis malū corā dño
ὧν ἡμάρτετε ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου
deo nr̄o ⁊ irritaretis eum. ⁊ timid⁹
τοῦ θεοῦ ἡμῶν τοῦ παροξῦναι αὐτόν. καὶ ἔμφοβός
sū p̄p irā ⁊ furorē: qm̄
εἰμι διὰ τὴν ὀργὴν καὶ τὸν θυμόν, ὅτι

Trāſla.B.Hiero.

Cumq; transissent quadraginta dies & totidē noctes: dedit mihi dominus duas tabulas lapideas: tabulas federis. dixitq; mihi. Surge & descē de hinc cito: quia populus tuus quem eduxisti de egypto deseruerunt velociter viam quā demōstrasti eis. feceruntq; sibi conflatile. Rursumq; ait dominus ad me. Cerno q̄ populus iste dure ceruicis sit. Dimitte me vt cōteram eum: & deleam nomen eius de sub celo: & constituam te super gentem que hac maior & fortior sit. Cumq; de monte ardēte descenderem: & duas tabulas federis vtraq; tenerem manu: vidissemq; peccasse vos domio deo vestro: & fecisse vobis vitulū cōflatilē ac deseruisse velociter viā eius quā vobis ostenderat: proieci tabulas de manibus meis: cōfregiq; eas in cōspectu vestro. Et procidi ante dominum sicut prius quadraginta diebus & noctibus: panem non comedens & aquā nō bibens propter omnia peccata vestra que gessistis contra dominum: & eum ad iracundiam prouocastis. Timui enim indignatiōem & irā illius: qua

Ter.Heb.

וַיְהִי מִקֵּץ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים
לַיְלָה נָתַן יְהוָה אֵלַי אֶת שְׁנֵי
לֻחֹת הָאֲבָנִים לֻחוֹת הַבְּרִית׃ וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֵלַי קוּם רֵד מַהֵר מִזֶּה כִּי
שִׁחֵת עַמְּךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ מִמִּצְרָיִם
סָרוּ מַהֵר מִן הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוִּיתִם
עָשׂוּ לָהֶם מַסֵּכָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה
אֵלַי לֵאמֹר רָאִיתִי אֶת הָעָם
הַזֶּה וְהִנֵּה עַם קְשֵׁה עֹרֶף
הוּא׃ הֶרֶף מִמֶּנִּי וְאַשְׁמִידֵם
וְאֶמְחֶה אֶת שְׁמָם מִתַּחַת
הַשָּׁמָיִם וְאֶעֱשֶׂה אוֹתְךָ לְגוֹי
עָצוּם וָרָב מִמֶּנּוּ׃ וָאֵפֶן וָאֵרֵד
מִן הָהָר וְהָהָר בֹּעֵר בָּאֵשׁ וּשְׁנֵי
לוּחֹת הַבְּרִית עַל שְׁתֵּי יָדָי׃ וָאֵרֶא
וְהִנֵּה חֲטָאתֶם לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם
עֲשִׂיתֶם לָכֶם עֵגֶל מַסֵּכָה סַרְתֶּם
מַהֵר מִן הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
אֶתְכֶם׃ וָאֶתְפֹּשׂ בִּשְׁנֵי הַלֻּחֹת
וָאַשְׁלִכֵם מֵעַל שְׁתֵּי יָדָי
וָאֲשַׁבְּרֵם לְעֵינֵיכֶם׃ וָאֶתְנַפַּל
לִפְנֵי יְהוָה כָּרִאשֹׁנָה אַרְבָּעִים
יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה לֶחֶם לֹא
אָכַלְתִּי וּמַיִם לֹא שָׁתִיתִי עַל כָּל
חַטַּאתְכֶם אֲשֶׁר חֲטָאתֶם לַעֲשׂוֹת
הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה לְהַכְעִיסוֹ׃ כִּי
יָגֹרְתִּי מִפְּנֵי הָאַף וְהַחֵמָה אֲשֶׁר

Primitiua heb.

לוח
ירד
יצא
סור צוה
עשה נסך אמר
ראה
רפה שמד
עשה את
עצם רבה ירד
ברת ראה
עשה
תפש שנה לוח
שלך
שבר נפל
פנה רבע
שתה
עשה
רעע כעס
יגר יחם

Transla.Chal.

והוה מסוף ארבעין יממין וארבעין לילון יהב ייי לי ית תרין לוחי אבניא לוחי קימא׃
ואמר ייי לי קום חות בפריע מכא ארי חביל עמך דאפיקתא ממצרים׃ סטו בפריע
מן אורחא דפקידתינון עבדו להון מתכא׃ ואמר ייי לי למימר גלי קדמי ית עמא
הדין והא עם קשי קדל הוא׃ אנח בעותך מן קדמי ואשיצינון ואמחי ית שמהון
מתחות שמיא ואעביד יתך לעם תקיף וסגי מנהון׃ ואתפניתי ונחתית מן טורא
וטורא בער באשתא ותרין לוחי קימא על תרתין ידי׃ וחזית והא חבתון קדם ייי
אלהכון עבדתון לכון עגל מתכא סטיתון בפריע מן אורחא דפקיד ייי יתכון׃ ואחדית
בתרין לוחיא ורמיתנון מעל תרתין ידי ותברתינון לעיניכון׃ ואשתטחית קדם ייי
כד בקדמיתא ארבעין יממין וארבעין לילון לחמא לא אכלית ומיא לא שתיתי על כל
חובתכון דחבתון למעבד דביש קדם ייי לארגזא קדמוהי׃ ארי דחילית מן קדם
רוגזא וחמתא

Interp̄.chal.

Et factū est post quadraginta dies ⁊ quadraginta noctes dedit dñs mihi duas tabulas lapideas: tabulas federis. et dixit dñs ad me. Surge descēde cito hinc: quia corruptus est populus tuus quē eduxisti de egypto. recesserūt cito de via quā precepisti eis: fecerunt sibi conflatile. Et ait dñs ad me dicens. Notꝰ est corā me populus hic: ⁊ ecce populus dure ceruicis est. dimitte deprecationē tuam a cōspectu meo vt cōsumam eos: ⁊ delebo nomen eoꝝ de sub celis: ⁊ faciam te in populū fortiorē ⁊ maiorem his. Et diuerti ⁊ descendi de monte: ⁊ mons ardebat igni: ⁊ due tabule federis erant in duabus manibus meis. Et vidi ⁊ ecce peccastis corā dño deo vestro: fecistis vobis vitulum conflatilē: declinastis cito a via quā precepit dñs vobis. Et apprehēdi duas tabulas ⁊ proieci eas de duabus manibus meis: ⁊ confregi eas ante oculos vestros. et prostratus sum coram dño sicut prius quadraginta diebus ⁊ quadraginta noctibus: panē non comedi ⁊ aquā non bibi propter oīa peccata vrā in quibus peccastis faciendo quod malū est coram domino ad irritandum eum. Timui enim propter iram ⁊ indignationem qua

Primitiua chal.

קום
נחת נפק סטה
עבד אמר גלה
קשה נחת בעה
שצא מחא
עבד פנה קום
חזה חוב נחת
סטה רמה שטח
רבע שתה חוב
עבד רגז יחם

קצף יהוה עליכם להשמיד אתכם
שמע — וישמע יהוה אלי גם בפעם ההוא:
אנף — ובאהרן התאנף יהוה מאד
פלל — להשמידו ואתפלל גם בעד אהרן
בעת ההוא: ואת חטאתכם אשר
עשה שרף — עשיתם את העגל לקחתי ואשרף
כתת טחן יטב — אתו באש ואכת אתו טחון היטב
דקק שלך — עד אשר דק לעפר ואשלך
את עפרו אל הנחל הירד מן
ההר: ובתבערה ובמסה ובקברת
קצף היה — התאוה מקצפים הייתם את
יהוה: ובשלח יהוה אתכם מקדש
עלה ירש — ברנע לאמר עלו ורשו את
נתן — הארץ אשר נתתי לכם
מרה פה — ותמרו את פי יהוה אלהיכם
אמן — ולא האמנתם לו ולא
קול מרה — שמעתם בקלו: ממרים הייתם
ידע — עם יהוה מיום דעתי אתכם:
נפל פנה רבע — ואתנפל לפני יהוה את ארבעים
היום ואת ארבעים הלילה
אשר התנפלתי כי אמר
שמד — יהוה להשמיד אתכם:
פלל — ואתפלל אל יהוה ואמר אדני
שחת — יהוה אל תשחת עמך
פדה — ונחלתך אשר פדית בגדלך אשר
יצא — הוצאת ממצרים ביד חזקה:
זכר לעבדיך לאברהם

Trāsla. B. Hiero.

aduersū vos concitatus: delere vos voluit. Et exaudiuit me dñs et hac vice. Aduersum aaron quoq vehementer iratus voluit eū conterere: & pro illo similiter deprecatus sum. Peccatū aūt vestrū quod feceratis. i. vitulū: arripiens: igne combussi: & in frustra comminuens omnino quoq in puluerem redigens proieci in torrentem qui de monte descendit. In incēdio quoq & in tentatione & in sepulchris concupiscētie prouocastis dñm. & qñ misit vos de cades barne dicens. ascendite & possidete terram quā dedi vobis: & contempsistis imperium dñi dei vestri: & non credidistis ei. neq vocē eius audire voluistis: sed sp fuistis rebelles a die qua nosse vos cepi. Et iacui coram domino quadraginta diebus ac noctibus quibus eum suppliciter deprecabar: ne deleret vos vt fuerat comminatus: & orans dixi. Domine deus ne disperdas populum tuum & hereditatem tuā quā redemisti in magnitudine tua: quos eduxisti i manu forti. Recordare seruorū tuorū abraā

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

irritatus ē dñs cōtra vos vt deleret
παρωξύνθη κύριος ἐφ' ὑμῖν τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ὑ-
vos. & exaudiuit dñs me & in tpe il
μᾶς. καὶ εἰσήκουσε κύριος ἐμοῦ καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκεί-
lo. & cōtra aarō iratus ē dñs valde vt
νῳ. καὶ ἐπὶ ἀαρὼν ἐθυμώθη κύριος σφόδρα τοῦ ἐξο-
cōtereret eū. & oraui & pro aarō in
λοθρεῦσαι αὐτόν. καὶ ηὐξάμην καὶ περὶ ἀαρὼν ἐν τῷ
tpe illo. & pctīn vrm qđ feci
καιρῷ ἐκείνῳ. καὶ τὴν ἁμαρτίαν ὑμῶν ἣν ἐποιήσα-
stis vitulū accepi: & cōbussi eū i
τε τὸν μόσχον ἔλαβον, καὶ κατέκαυσα αὐτὸν ἐν πυ-
gne: & cōfregi eū & cōminui vehemēter
ρί, καὶ κατέκοψα αὐτὸν καὶ κατήλασα σφόδρα
quousq factus ē minutū: & factus ē sicut pul
ἕως οὗ ἐγένετο λεπτόν, καὶ ἐγενήθη ὡσεὶ κονιορ-
uis: & pieci puluerē in torrētē
τός, καὶ ἔρριψα τὸν κονιορτὸν εἰς τὸν χειμάρρουν
descēdētē de mōte. & in in
τὸν καταβαίνοντα ἐκ τοῦ ὄρους. καὶ ἐν τῷ ἐμ-
cēdio & in tētatione & in se
πυρισμῷ καὶ ἐν τῷ πειρασμῷ καὶ ἐν τοῖς μνή- D
pulchris cōcupiscētie irritātes fuistis dñm
μασι τῆς ἐπιθυμίας παροξύναντες ἦτε κύριον
deū nrm. & qñ misit dñs vos de
τὸν θεὸν ἡμῶν. καὶ ὅτε ἐξαπέστειλε κύριος ὑμᾶς ἐκ
cades barne: dicēs: ascēdite & possidete
κάδης βαρνή, λέγων, ἀνάβητε καὶ κληρονομήσα-
te trā: q̄ do vobis. & cōtēpsistis
τε τὴν γῆν, ἣν δίδωμι ὑμῖν. καὶ ἠπειθήσατε
vbū dñi dei vrī: & nō cre
τῷ ῥήματι κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, καὶ οὐκ ἐπι-
didistis ei: & nō audistis vocē
στεύσατε αὐτῷ, καὶ οὐκ εἰσηκούσατε τῆς φωνῆς
eius: & rebelles fuistis q̄ ad dñm a qua
αὐτοῦ, καὶ ἀπειθοῦντες ἦτε τὰ πρὸς κύριον ἀφ' ἧς
die cognitus fuit vobis. & oraui corā dño
ἡμέρας ἐγνώσθη ὑμῖν. καὶ ἐδεήθην ἔναντι κυρίου
quadraginta diebus & quadraginta noctib':
τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας,
quib' depcatus sū: dixit eñi dñs pditurū vos.
ὅσας ἐδεήθην, εἶπε γὰρ κύριος ἐξολοθρεῦσαι ὑμᾶς.
& oraui ad deū: & dixi: dñe dñe: ne
καὶ ηὐξάμην πρὸς τὸν θεόν, καὶ εἶπα, κύριε κύριε, μὴ
disperdas ppłm tuū & hereditatē
ἐξολοθρεύσῃς τὸν λαόν σου καὶ τὴν κληρονομίαν
tuā: q̄ redemisti in fortitudine tua magna: quos edu
σου, ἣν ἐλυτρώσω ἐν τῇ ἰσχύϊ σου τῇ μεγάλῃ, οὓς ἐξή-
xisti de tra egypti in manu tua for
γαγες ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐν τῇ χειρί σου τῇ κρα-
ti & in brachio tuo excelso. re
ταιᾷ καὶ ἐν τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ. μνή-
cordare abraam
σθητι ἀβραὰμ

Transla. Chal.

ורגז יי עליכון לשיצאה יתכון וקביל יהוה צלותי אף בזמנא ההיא: ועל אהרן
הוה רגז מן קדם יי לחדא לשיצאותיה וצליתי אף על אהרן בעדנא ההוא: וית
חובתכון דעבדתון ית עגלא נסיבית ואוקידית יתיה בנורא ושפית יתיה בשופינא
יאות עד דהוה דקיק לעפרא ורמית ית עפריה לנחלא דנחית מן טורא: ובדליקתא
ובנסיתא ובקברי דמשאלי מרגזין הויתון קדם יי: וכד שלח יי יתכון מרקם גיאה
למימר סקו ואחסינו ית ארעא דיהבית לכון וסריבתון על מימרא דיי אלהכון
ולא הימנתון ליה ולא קבלתון למימריה: מסרבין הויתון קדם יי מיומא דידעית
יתכון: ואשתטחית קדם יי ית ארבעין יממין וית ארבעין ליליון דאשתטחית ארי
אמר יי לשיצאה יתכון: וצליתי קדם יי ואמרית יי אלהים לא תחבל עמך ואחסנתך
דפרקת בתוקפך דאפקתא ממצרים בידא תקיפא: אידכר לעבדך לאברהם

Pritiua chal.

צלא
שיצא צלא
יקד שוף
רמה
שאל רגז
אמר נסק חסן
סרב הוה
שטח רבע
שיצא חבל חסן
נפק דכר

Interp. chal.

Iratus erat dñs cōtra vos vt cōsumeret vos. Et suscepit dñs orationē meam etiā in tpe illo. contra aaron quoq fuit ira a facie dñi vt disperderet eum. Et oraui etiam pro aaron in illo tpe: & peccatū vestrū qđ fecistis. i. vitulū tuli & cōbussi eum igni: & cōminui eum in pilo vehemēter donec fuit cōminutū in puluerē: & proieci puluerē eius in torrentē qui descendit de mōte. In incendio quoq & in tentatione & in sepulchris cōcupiscentiā irritastis dñm. et qñ misit vos dñs de cades barne dicens. Ascendite & possidete terrā quam dedi vobis: rebelles fuistis verbo dñi dei vestri: & nō credidistis ei neq obedistis verbo eius. rebelles fuistis coram dño a die quo cognoui vos. Et prostratus sum corā dño quadraginta diebus & quadraginta noctibus quibus prostratus sum. quoniā dixerat dñs vt consumeret vos. Et oraui coram domino: & dixi. Domine deus ne dissipes populum tuum & hereditatem tuam quam redemisti in fortitudine tua: quem eduxisti de egypto in manu forti. Recordare seruorum tuorum abraham

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp.latina.

et isaac et iacob seruorum tuorum: quibus iurasti per teipsum: ne aspicias in duriciem populi huius: et in impietates eorum: et in peccata eorum: ne forte dicant habitantes terram vnde eduxisti nos illinc: dicentes: quia non poterat dominus introducere eos in terram: quam dixit eis: et quia oderat dominus eos: eduxit illos vt interficeret in deserto. et hi populus tuus et hereditas tua: quos eduxisti de terra egypti in fortitudine tua magna et in brachio tuo excelso. Ca.10

καὶ ἰσαὰκ καὶ ἰακὼβ τῶν θεραπόντων σου, οἷς ὤμοσας κατὰ σεαυτοῦ, μὴ ἐπιβλέψῃς ἐπὶ τὴν σκληρότητα τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ ἐπὶ τὰ ἀσεβήματα αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν, μήποτε εἴπωσιν οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ὅθεν ἐξήγαγες ἡμᾶς ἐκεῖθεν, λέγοντες, παρὰ τὸ μὴ δύνασθαι κύριον εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν, ἣν εἶπεν αὐτοῖς, καὶ παρὰ τὸ μισῆσαι κύριον αὐτούς, ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἀποκτεῖναι ἐν τῇ ἐρήμῳ. καὶ οὗτοι λαός σου καὶ κληρονομία σου, οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐν τῇ ἰσχύϊ σου τῇ μεγάλῃ καὶ ἐν τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ.

A Exo. 34.a. In illo tempore dixit dominus ad me: dola tibi duas tabulas lapideas sicut primas: et ascende ad me in montem: et facies tibi arcam ligneam: et scribam super tabulas verba: que erant in tabulis primis: quas confregisti: et pones eas in arcam. et feci arcam de lignis incorruptibilibus: et dolaui duas tabulas lapideas: sicut prime: et ascendi in montem et due tabule in duabus manibus meis: et scripsit super tabulas secundum scripturam primam decem verba: que locutus est dominus ad vos in monte de medio ignis in die congregationis. et dedit eas dominus mihi. et reuersus descendi de monte: et posui tabulas in arcam: quam feceram. et fuerunt ibi: sicut precepit mihi dominus. B Nu.10 d. et filii israel profecti sunt de beroth filiorum

Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ εἶπε κύριος πρός με, λάξευσον σεαυτῷ δύο πλάκας λιθίνας ὥσπερ τὰς πρώτας, καὶ ἀνάβηθι πρός με εἰς τὸ ὄρος, καὶ ποιήσεις σεαυτῷ κιβωτὸν ξυλίνην, καὶ γράψω ἐπὶ τὰς πλάκας τὰ ῥήματα, ἃ ἦν ἐν ταῖς πλαξὶ ταῖς πρώταις, ἃς συνέτριψας, καὶ ἐμβαλεῖς αὐτὰς εἰς τὴν κιβωτόν. καὶ ἐποίησα κιβωτὸν ἐκ ξύλων ἀσήπτων, καὶ ἐλάξευσα τὰς δύο πλάκας τὰς λιθίνας, ὥσπερ αἱ πρῶται, καὶ ἀνέβην εἰς τὸ ὄρος, καὶ αἱ δύο πλάκες ἐπὶ ταῖς δυσὶ χερσί μου, καὶ ἔγραψεν ἐπὶ τὰς πλάκας κατὰ τὴν γραφὴν τὴν πρώτην τοὺς δέκα λόγους, οὓς ἐλάλησε κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ὄρει ἐκ μέσου τοῦ πυρὸς ἐν ἡμέρᾳ τῆς συναγωγῆς. καὶ ἔδωκεν αὐτὰς κύριος ἐμοί. καὶ ἐπιστρέψας κατέβην ἐκ τοῦ ὄρους, καὶ ἐνέβαλον τὰς πλάκας εἰς τὴν κιβωτόν, ἣν ἐποίησα. καὶ ἦσαν ἐκεῖ, καθὰ ἐνετείλατό μοι κύριος. καὶ οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἀπῆραν ἐκ βηρὼθ υἱῶν

Trãsla.B.Hiero.

isaac et iacob. Ne aspicias duriciam populi huius et impietatem atque peccatum: ne forte dicant habitatores terre de qua eduxisti nos: non poterat dominus introducere eos in terram quam pollicitus est eis: et oderat illos: idcirco eduxit vt interficeret eos in solitudine: qui sunt populus tuus et hereditas tua: quos eduxisti in fortitudine tua magna et in brachio tuo extento. Ca.10.

In tempore illo dixit dominus ad me. Dola tibi duas tabulas lapideas sicut priores fuerũt: et ascẽde ad me in mõtem: faciesque arcam ligneam: et scribam in tabulis verba que fuerunt in his quas ante cõfregisti: ponesque eas in arca. Feci igitur arcã de lignis sethim. Cũque dolassem duas tabulas lapideas instar priorum: ascendi in mõtẽ habẽs eas in manibus. Scripsitque in tabulis iuxta id quod prius scripserat verba decem que locutus est dominus ad vos in monte de medio ignis: quando populus congregatus est: et dedit eas mihi. Reuersusque de monte descẽdi: et posui tabulas in arcam quam feceram: que hucusque ibi sunt: sicut mihi precepit dominus. Filii autem israel mouerũt castra ex beroth filiorũ

Tex.Heb. Deut. Ca.x.

ליצחק וליעקב אל תפן אל קשי
העם הזה ואל רשעו ואל
חטאתו: פן יאמרו הארץ אשר
הוצאתנו משם מבלי יכלת
יהוה להביאם אל הארץ אשר
דבר להם ומשנאתו אותם
הוציאם להמתם במדבר: והם
עמך ונחלתך אשר הוצאת
בכחך הגדל ובזרעך הנטויה:
בעת ההוא אמר
יהוה אלי פסל לך שני לוחת
אבנים כראשנים ועלה אלי
ההרה ועשית לך ארון עץ:
ואכתב על הלחת את הדברים
אשר היו על הלחת הראשנים
אשר שברת ושמתם בארון:
ואעש ארון עצי שטים ואפסל
שני לחת אבנים כראשנים
ואעל ההרה ושני הלחת בידי:
ויכתב על הלחת כמכתב
הראשון את עשרת הדברים
אשר דבר יהוה אליכם בהר
מתוך האש ביום הקהל ויתנם
יהוה אלי: ואפן וארד מן ההר
ואשם את הלחת בארון אשר
עשיתי ויהיו שם כאשר צוני יהוה:
ובני ישראל נסעו מבארת בני

Primitiua heb.

פנה קשה
אמר
בוא
את
יצא מות דבר
כוח נטה
Cap.x.
שנה
עשה ארן
כתב לוח
היה
שום
עשה שוט פסל
שנה
עלה
כתב
נתן
פנה ירד שום
עשה היה צוה

Transla.Chal.

ליצחק וליעקב לא תתפני לקשיות עמא הדין ולחוביהון ולחטאיהון ודי
דיירי ארעא דאפקתנא מתמן מדלית יוכלא קדם יי לאעלותהון לארעא דמליל
להון ומדסני יתהון אפקינון לקטלותהון במדברא: ואינון עמך ואחסנתך דאפקתא
בחילך רבא ובדרעך מרממא: Ca.x. בעדנא ההוא אמר יי לי פסל
לך תרין לוחי אבניא כקדמאי וסק לקדמי לטורא ותעביד לך ארונא דאעא: ואכתוב
על לוחיא ית פתגמיא דהוו על לוחיא קדמאי דתברתא ותשוינון בארונא: ועבדית
ארונא דאעי שטין ופסלית תרין לוחי אבניא כקדמאי וסליקית לטורא ותרין
לוחיא בידי: וכתב על לוחיא ככתבא קדמאה ית עשרא פתגמין דמליל יי עמכון בטורא
מגו אישתא ביומא דקהלא ויהבינון יי לי: ואתפניתי ונחתית מן טורא ושויתית ית
לוחיא בארונא דעבדית והוו תמן כמא דפקדני יי: ובני ישראל נטלו מבארות בני

Interp.chal.

Isaac et iacob: ne aspicias duriciã populi huius et impietatẽ eorum et peccatũ eorum. ne forte dicant habitatores terre de qua eduxisti nos eo quod nõ erat potestas coram dño vt introduceret eos in terram quã locutus est eis et quia oderat illos: eduxit eos vt occideret eos in deserto. Et ipsi sunt populus tuus et hereditas tua: quos eduxisti in virtute tua magna et in brachio tuo excelso. Ca.10. In tempore illo dixit dñs ad me. Dola tibi duas tabulas lapideas sicut priores: et ascẽde ad me in montem: et facies tibi arcam ligneã: et scribã super tabulas verba que erant super tabulas priores quas cõfregisti: et pones eas in arca. et feci arcam de lignis setim: et dolaui duas tabulas lapideas sicut priores: et ascendi in montẽ: et duas tabulas lapideas hẽbas in manu mea. Et scripsit in tabulis iuxta scripturã priorẽ decẽ verba que locutus est dñs vobiscũ in mõte de medio ignis in die cõgregationis: et dedit eas dñs mihi. et reuersus sum et descendi de monte: et posui tabulas in arca quas feci: et fuerũt ibi: sicut precepit mihi dominus. Et filii israel profecti sunt de beroth filiorum

Primitiua chal.

פנה קשה אמר
דור יכל עול
שנא נפק תבר
רבב רמם
נסק עבד כתב
הוה שוה
שוט סלק
פנה שוה
הוה

Ter. Heb.

יַעֲקָן מוֹסֵרָה שָׁם מֵת אַהֲרֹן
וַיִּקָּבֵר שָׁם וַיְכַהֵן אֶלְעָזָר בְּנוֹ
תַּחְתָּיו׃ מִשָּׁם נָסְעוּ הַגֻּדְגֹּדָה וּמִן
הַגֻּדְגֹּדָה יָטְבָתָה אֶרֶץ נַחֲלֵי מָיִם׃
בָּעֵת הַהִוא הִבְדִּיל יְהוָה אֶת
שֵׁבֶט הַלֵּוִי לָשֵׂאת אֶת אֲרוֹן
בְּרִית יְהוָה לַעֲמֹד לִפְנֵי יְהוָה
לְשָׁרְתוֹ וּלְבָרֵךְ בִּשְׁמוֹ עַד הַיּוֹם
הַזֶּה׃ עַל כֵּן לֹא הָיָה לְלֵוִי חֵלֶק וְנַחֲלָה
עִם אֶחָיו יְהוָה הוּא נַחֲלָתוֹ
כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לוֹ׃
וְאָנֹכִי עָמַדְתִּי בָהָר כַּיָּמִים
הָרִאשֹׁנִים אַרְבָּעִים יוֹם
וְאַרְבָּעִים לַיְלָה וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֵלַי
גַּם בַּפַּעַם הַהִוא לֹא אָבָה יְהוָה
הַשְׁחִיתֶךָ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי
קוּם לֵךְ לְמַסַּע לִפְנֵי הָעָם וְיָבֹאוּ
וְיִירְשׁוּ אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי
לַאֲבֹתָם לָתֵת לָהֶם׃ וְעַתָּה
יִשְׂרָאֵל מָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שֹׁאֵל
מֵעִמָּךְ כִּי אִם לְיִרְאָה אֶת יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ לָלֶכֶת בְּכָל דְּרָכָיו וּלְאַהֲבָה
אֹתוֹ וְלַעֲבֹד אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשֶׁךָ׃ לִשְׁמֹר אֶת
מִצְוֹת יְהוָה וְאֶת חֻקֹּתָיו אֲשֶׁר
אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לְטוֹב לָךְ׃ הֵן
לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ הַשָּׁמַיִם וּשְׁמֵי

Primitiua heb.

מות
קבר כהן
בדל
נשא
ברת פנה
יום
רבע
שמע
שחת אמר
הלך נסע בוא
ירש שבע
נתן
ילך
צוה חקק
צוה

Trāsla. B. Hiero.

iachan in mosera. vbi aaron mortuus & sepultus ē. p quo sacerdotio functus ē eleazar filius eius. Inde venerunt in gadgad: de quo loco pfecti castrametati sunt in iethabatha in terra aqrū atq torrētiū. Eo tpe separauit tribum leui vt portaret arcam federis domini. & staret coram eo in misterio: ac bñdiceret in noie illius vsq in pñtē diē. Quāobrē nō habuit leui ptē neq possessionē cū fribꝰ suis. quia ipse dñs possessio eius est sicut promisit ei dñs deus tuus. Ego autem steti i mōte sicut prius quadragita diebus ac noctibus. exaudiuitq me dominus etiam hac vice: & te pdere noluit. Dixitq mihi. Vade & precede populum vt ingrediatur & possideat terram quam iuraui patribus eorum vt traderem eis. Et nunc israel quid dominus deus tuus petit a te: nisi vt timeas dominum deū tuū: & ambules in viis eius & diligas eum: ac seruias domino deo tuo in toto corde tuo & in tota aīa tua: custodiasq mandata domini & cerimonias eius quas ego hodie precipio tibi: vt bene sit tibi. En domini dei tui celum est: & celum

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

iachan in mosera. illic mortuus ē aarō: & sepultꝰ ē
Ἰακὶμ μισαδαί. ἐκεῖ ἀπέθανεν ἀαρών, καὶ ἐτάφη
illic. & sacerdotio fūctꝰ ē eleazar filius eiꝰ pro eo.
ἐκεῖ. καὶ ἱεράτευσεν ἐλεάζαρ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.
illinc pfecti sūt in gadgad. & de gadgad: ad
ἐκεῖθεν ἀπῆραν εἰς γαδγάδ. καὶ ἀπὸ γαδγάδ, εἰς
iethabatha: terrā: vbi torrētes aquaꝝ. in illo
ἐτεβαθά, γῆν, ἐν χείμαρροι ὑδάτων. ἐν ἐκείνῳ τῷ
tpe separauit dñs tribū leui: vt portaret
καιρῷ διέστειλε κύριος τὴν φυλὴν τὴν λευί, αἴρειν
arcā federis dñi: vt staret co
τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου, παρεστάναι ἔναν
rā dño: vt ministraret & pcaretur in no
τι κυρίου, λειτουργεῖν καὶ ἐπεύχεσθαι ἐπὶ τῷ ὀνό
mine eius vsq in diē hanc. pp hoc
ματι αὐτοῦ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. διὰ τοῦτο
nō erit leuitis ps & possessio apd
οὐκ ἔστι τοῖς λευίταις μερὶς καὶ κλῆρος παρὰ
frēs suos. dñs ipe possessio e
τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν. κύριος αὐτὸς κλῆρος αὐ
ius: sicut dixit ei dñs deus vr. & ego
τοῦ, καθὰ εἶπεν αὐτῷ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. κἀγὼ
steti in mōte quadragita dieb & qua
ἱστήκειν ἐν τῷ ὄρει τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσα
dragita noctibus: & exaudiuit me dñs: & in
ράκοντα νύκτας, καὶ εἰσήκουσέ μου κύριος, καὶ ἐν
tpe illo nō voluit dñs perdere vos.
τῷ καιρῷ ἐκείνῳ οὐκ ἠθέλησε κς ἐξολοθρεῦσαι ὑμᾶς.
& dixit dñs ad me: vade pcede co
καὶ εἶπε κύριος πρός με, βάδιζε ἄπαρον ἐναν
rā pplo hoc: & ingrediātur &
τι τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ εἰσπορευέσθωσαν καὶ
possideāt terrā: quā iuraui pa
κληρονομησάτωσαν τὴν γῆν, ἣν ὤμοσα τοῖς πα
tribus eoꝝ vt darē eis. & nūc israel
τράσιν αὐτῶν δοῦναι αὐτοῖς. καὶ νῦν ἰσραὴλ
qd dñs deus tuus petit a te: nisi
τί κύριος ὁ θεός σου αἰτεῖ παρὰ σοῦ, ἀλλ' ἢ
vt timeas dñm deū tuū: vt ambules in
φοβεῖσθαι κύριον τὸν θεόν σου, πορεύεσθαι ἐν
oībus vijs eius: & diligas eū:
πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ ἀγαπᾶν αὐ
& seruias dño deo tuo ex to
τόν, καὶ λατρεύειν κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἐξ ὅ
to corde tuo & ex tota aīa
λης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς
tua: vt custodias mādata dñi dei
σου, φυλάσσεσθαι τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ
tui: & iustificatiōes eius: q̄cūq ego p
σου, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, ὅσα ἐγὼ ἐν
cipio tibi hodie: vt bū tibi sit. ecce do
τέλλομαί σοι σήμερον, ἵνα εὖ σοι ᾖ. ἰδοὺ κυ
mini dei tui celū & celū
ρίου τοῦ θεοῦ σου ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ

d.6.b.

Primitiua chal.

מות קבר
פרש
נטל קום קום
חסן נתן
הוה קום
רבע יום צלא
נטל על
קום נתן דחל
יהב רחם פלח
נטר פקד
יטב

Interp. chal.

iachan in mosera: vbi mortuus est aaron & sepultus est ibi: & ministrauit eleazar filius eius pro eo. Inde profecti sunt in gadgad: et de gadgad in iatabatha in terrā in qua fluunt torrētes aquarū. in tēpore illo separauit dñs tribum leui vt portaret arcam federis dñi: & vt staret corā dño vt ministraret ei: & vt benedi ceret in nomine eius vsq in diem hanc. Propterea nō habuit leui partē & hereditatē cū fratribus suis: quia dona que dedit ei dñs ipsa sunt hereditas eius sicut locutus est ei dñs deus tuus. Et ego steti in monte sicut diebus prioribus quadraginta diebus & quadraginta noctibus. Et suscepit dñs orationē meā etiā hac vice: & noluit dñs disperdere te. & dixit dñs ad me. Surge vade vt proficiscaris coram populo: vt ingrediantur & possideant terrā quā iuraui patribus suis vt traderē eis. Et nunc israel quid dñs deus tuus querit a te: nisi vt timeas dominū deū tuū & vt ambules in omnibus vijs que recte sunt coram eo: & vt diligas eum: vt seruias coram dño deo tuo in toto corde tuo et in tota aīa tua: & vt custodias precepta domini & mandata eius que ego precipio tibi hodie: vt bene sit tibi. Ecce domini dei tui sunt celi & celi

Transla. Chal.

יַעֲקָן לְמוֹסֵרָה תַּמָּן מִית אַהֲרֹן וְאִתְקְבַר תַּמָּן וְשַׁמֵּשׁ אֶלְעָזָר בְּרֵיהּ תְּחוֹתוֹהִי׃ מִתַּמָּן
נְטַלוּ לְגֻדְגֹּד וּמִן גֻּדְגֹּד לְיָטְבָת אֲרַע נָגְדָא נַחֲלִין דְּמַיִין׃ בְּעִדָּנָא הַהִיא אַפְרֵישׁ יְיָ יָת
שִׁבְטָא דְלֵוִי לְמִטַּל יָת אֲרוֹן קְיָמָא דַּייָ לִמְקָם קֳדָם יְיָ לְשַׁמָּשׁוּתֵיהּ וּלְבָרָכָא בִּשְׁמֵיהּ
עַד יוֹמָא הָדֵין׃ עַל כֵּן לָא הֲוָה לְלֵוִי חוּלָק וְאַחְסָנָא עִם אֲחוֹהִי מַתְּנָן דִּיהַב לֵיהּ יְיָ
אִנּוּן אַחְסַנְתֵּיהּ כְּמָא דְמַלֵּיל יְיָ אֱלָהָךְ לֵיהּ׃ וַאֲנָא הֲוֵית קָאֵים בְּטוּרָא כְּיוֹמַיָּא קַדְמָאֵי
אַרְבְּעִין יְמָמִין וְאַרְבְּעִין לֵילָוָן וְקַבֵּיל יְיָ צְלוֹתִי אַף בְּזִמְנָא הָדָא לָא אֲבָה יְיָ
לְחַבָּלוּתָךְ׃ וַאֲמַר יְיָ לִי קוּם אִיזֵיל לְמִטּוּל קֳדָם עַמָּא וְיֵיעֲלוּן וְיֵירְתוּן יָת אַרְעָא יְיָ
דְקַיֵּימִית לַאֲבָהָתְהוֹן לְמִתַּן לְהוֹן׃ וּכְעַן יִשְׂרָאֵל מָה יְיָ אֱלָהָךְ תָּבַע מִינָּךְ אֱלָהֵין לְמִדְחַל
יָת יְיָ אֱלָהָךְ לִמְהָךְ בְּכָל אוֹרְחָן דְּתַקְנָן קֳדָמוֹהִי וּלְמִרְחַם יָתֵיהּ וּלְמִפְלַח קֳדָם יְיָ
אֱלָהָךְ בְּכָל לִבָּךְ וּבְכָל נַפְשָׁךְ׃ לְמִטַּר יָת פִּקּוֹדַיָּא דַּייָ וְיָת קְיָמוֹהִי דַּאֲנָא מְפַקֵּד לָךְ
יוֹמָא דֵין דְּיִיטַב לָךְ׃ הָא דַּייָ אֱלָהָךְ שְׁמַיָּא וּשְׁמֵי

celi tra ⁊ oīa q̄cūq̄ ſūt in ea: verūtñ
οὐρανοῦ, ἡ γῆ καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ, πλὴν τοὺς
p̄res nr̄os elegit dn̄s ad amādū eos:
πατέρας ἡμῶν προείλατο κύριος ἀγαπᾶν αὐτούς,
⁊ elegit ſemen eoꝝ poſt eos: vos:
καὶ ἐξελέξατο τὸ σπέρμα αὐτῶν μετ' αὐτούς, ὑμᾶς,
p̄ter oēs gētes ſc̄dm dieē hanc. ⁊
παρὰ πάντα τὰ ἔθνη κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην. καὶ
D circūcidetis duriciē cordis vr̄i: ⁊ ceruī
περιτεμεῖσθε τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν, καὶ τὸν τρά
cem vr̄aꝝ nō indurabitis vltra.nā dn̄s de⁹ ve
χηλον ὑμῶν οὐ σκληρυνεῖτε ἔτι. ὁ γὰρ κύριος ὁ θεὸς ὑ
ſter: hic deus deoꝝ: ⁊ dn̄s dn̄oꝝ: deus
μῶν, οὗτος θεὸς τῶν θεῶν, καὶ κύριος τῶν κυρίων, ὁ θεὸς
magnus ⁊ potens ⁊ terribilis: qui nō admirat per
ὁ μέγας καὶ ἰσχυρὸς καὶ φοβερός, ὅστις οὐ θαυμάζει πρό
ſonā neq̄ accipit mun⁹: faciens iudiciū adue
σωπον οὐδὲ μὴ λάβῃ δῶρον, ὁ ποιῶν κρίσιν προσή
ne ⁊ pupillo ⁊ vidue: ⁊ amat peregri-
λύτῳ καὶ ὀρφανῷ καὶ χήρᾳ, καὶ ἀγαπᾷ τὸν προσήλυ
nū vt det illi panē ⁊ veſtem. ⁊ amabitis
τον δοῦναι αὐτῷ ἄρτον καὶ ἱμάτιον. καὶ ἀγαπήσετε
pegrinū: aduene.n. fuiſtis in tra egypti.
τὸν προσήλυτον, προσήλυτοι γὰρ ἦτε ἐν γῇ αἰγύπτου.
dn̄m deū tuū timebis: ⁊ illi ſoli ſerues:
S.6.c. κύριον τὸν θεόν σου φοβηθήσῃ, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις,
⁊ ad eū adherebis: ⁊ in noīe eius
καὶ πρὸς αὐτὸν κολληθήσῃ, καὶ ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ
iurabis. ipſe laus tua: ⁊ ipſe de⁹ tu⁹: qui
ὀμῇ. αὐτὸς καύχημά σου, καὶ αὐτὸς θεός σου, ὅστις
fecit tibi magnalia ⁊ glorioſa hec: q̄
ἐποίησέ σοι τὰ μεγάλα καὶ τὰ ἔνδοξα ταῦτα, ἃ
viderūt oculi tui. in ſeptuaginta aiab⁹
Gen. ἴδον οἱ ὀφθαλμοί σου. ἐν ἑβδομήκοντα ψυχαῖς
46.a. deſcenderūt p̄res tui in egyptū: nūc āt
κατέβησαν οἱ πατέρες σου εἰς αἴγυπτον, νῦν δὲ
fecit te dn̄s deus tuus ſicut aſtra
ἐποίησέ σε κύριος ὁ θεός σου ὡσεὶ τὰ ἄστρα τοῦ
celi multitudine.
οὐρανοῦ τῷ πλήθει. Ca.11.
A Et diliges dn̄m deū tuū: ⁊ cuſtodies
Καὶ ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου, καὶ φυλάξεις
cuſtodias ei⁹ ⁊ iuſtificatiōes eius:
τὰ φυλάγματα αὐτοῦ καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ,
⁊ mandata eius ⁊ iudicia ei⁹ oi-
καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ πά
bus dieb⁹. ⁊ cognoſcetis hodie: q̄ nō
σας τὰς ἡμέρας. καὶ γνώσεσθε σήμερον, ὅτι οὐχὶ τὰ
filii vr̄i: q̄cūq̄ nō cognouerūt neq̄ viderūt diſci-
παιδία ὑμῶν, ὅσοι οὐκ οἴδασιν οὐδὲ ἴδοσαν τὴν παι
plinā dn̄i dei tui: ⁊ magnalia eius: ⁊
δείαν κυρίου τοῦ θεοῦ σου, καὶ τὰ μεγάλα αὐτοῦ, καὶ τὴν
manū robuſtā ⁊ brachiū excelſū: ⁊
χεῖρα τὴν κραταιὰν καὶ τὸν βραχίονα τὸν ὑψηλόν, καὶ

celi terra & omnia q̄ in ea ſunt. & tñ patribus tuis cōglutinatus eſt dn̄s. & amauit eos. elegitq̄ ſemē eorū poſt eos. id eſt vos de cūctis gētibus: ſicut hodie cōprobatur. Circuncidite igitur p̄putium cordis veſtri: & ceruicē vr̄am ne iduretis amplius: qa dn̄s deus vr̄ ipſe eſt deus deorum & dn̄s dn̄antiū: deus magnus & potens & terribilis: qui perſonā nō accipit nec munera. Facit iudicium pupillo & vidue: amat pegrinū & dat ei victum atq̄ veſtitū. Et vos ergo amate pegrinos: qa & ipſi fuiſtis aduene in terra egypti. Dominū deū tuū timebis: & ei ſoli ſeruies. Ipſi adherebis: iurabiſq̄ i noīe illius. Ipſe eſt laus tua & deus tuus: q fecit tibi hec magnalia & terribilia: que viderūt oculi tui. In ſeptuaginta aīabus deſcēderūt p̄res tui i egyptū: & ecce nūc multiplicauit te dn̄s deus tuus ſicut aſtra celi. Ca.11.
Ama itaq̄ dominū deum tuum: & obſerua p̄cepta eius & cerimonias iudicia atq̄ mandata omni tempore. Cognoſcite hodie q̄ ignorant filii veſtri: qui non viderunt diſciplinā dn̄i dei vr̄i: magnalia eius & robuſtam manum extentumq̄ brachium:

השמים והארץ וכל אשר בה:
רק באבתיך חשק יהוה לאהבה
אותם ויבחר בזרעם אחריהם
בכם מכל העמים כיום הזה:
ומלתם את ערלת לבבכם
וערפכם לא תקשו עוד: כי יהוה
אלהיכם הוא אלהי האלהים
ואדני האדנים האל הגדל הגבר
והנורא אשר לא ישא פנים
ולא יקח שחד: עשה משפט יתום
ואלמנה ואהב גר לתת לו לחם
ושמלה: ואהבתם את הגר כי גרים
הייתם בארץ מצרים: את יהוה
אלהיך תירא אתו תעבד ובו
תדבק ובשמו תשבע: הוא תהלתך
והוא אלהיך אשר עשה אתך את
הגדלת ואת הנוראת האלה אשר
ראו עיניך: בשבעים נפש ירדו
אבתיך מצרימה ועתה שמך יהוה
אלהיך ככוכבי השמים לרב:
ואהבת את יהוה אלהיך
ושמרת משמרתו וחקתיו
ומשפטיו ומצותיו כל הימים:
וידעתם היום כי לא את בניכם
אשר לא ידעו ואשר לא ראו את
מוסר יהוה אלהיכם את גדלו את
ידו החזקה וזרעו הנטויה: ואת

את נגד
נמל
קשה
ירא נשא פנה
לקח שפט
יתם גור נתן
היה
ירא עבד
דבק שבע הלל
ראה
שום
כבב
Ca.xi.
שמר חקק
צוה
יום
ראה
יסר
נטה

Tranſla.Chal.

שמיא ארעא וכל דבה: לחוד באבהתך צבי יהוה לםרחם יתהון ואתרעי בבניהון
בתריהון בכון מכל עממיא כיומא הדין: ותעדון ית טפשות לבכון וקדלכון לא תקשון
עוד: ארי יי אלהכון הוא אלה אלהין ומרי מלכין אלהא רבא גיברא ודחילא
דלית קדמוהי מיסב אפין ואף לא לקבלא שוחדא: עביד דין יתים וארמלא ורחים
גיורא למיתן ליה מזון וכסו: ותרחמון ית גיורא ארי דיירין הויתון בארעא דמצרים:
ית יי אלהך תדחל וקדמוהי תפלח ולדחלתיה תתקרב ובשמיה תקיים: הוא יי
תושבחתך והוא אלהך דעבד עמך ית רברבתא וית חסינתא האלין דחזאה עינך:
בשבעין נפשן נחתו אבהתך למצרים וכען שוינך יי אלהך ככוכבי שמיא לסגי:
ותרחם ית יי אלהך ותיטר מטרת מימריה וקימוהי ודינוהי Ca.xi.
ופיקודוהי כל יומיא: ותידעון יומא דין ארי לא ית בניכון דלא ידעו ודלא חזו ית
אולפנא דיי אלהכון ית רבותיה ית ידיה תקיפא ודרעיה מרממא: וית

Interp.chal.

celoꝝ terra ⁊ oīa que in ea ſunt: attamen patres tuos elegit dn̄s vt diligeret eos: ⁊ elegit filios eoꝝ poſt eos id eſt vos de cunctis populis ſicut in die hac. Et auferetis inſipientiā cordis veſtri: ⁊ ceruicem veſtrā non indurabitis amplius. qm̄ dn̄s deus veſter ipſe eſt de⁹ deoꝝ ⁊ dn̄s regum: deus magnus fortis ⁊ terribilis: in cuius cōſpectu non eſt acceptio perſonaꝝ: nec recipit munera: facit iudiciū pupillo ⁊ vidue: ⁊ miſeretur peregrini vt det ei victū ⁊ veſtitū. Et diligetis peregrinū: qm̄ habitatores fuiſtis in terra egypti. Dominū deum tuū timebis: ⁊ corā eo ſerulies: ⁊ timori eius adherebis: ⁊ in nomine eius iurabis. Ipſe eſt laus tua: ⁊ ipſe eſt deus tuus. qui fecit tecū magnalia ⁊ terribilia hec que viderūt oculi tui. In ſeptuaginta aīabus deſcenderūt p̄res tui in egyptū: ⁊ nūc poſuit te dn̄s deus tuus ſicut ſtellas celi in multitudinem.
Diliges itaq̄ dominū deum tuum: ⁊ cuſtodies cuſtodiam verbi eius ⁊ pacta eius ⁊ iudicia eius ⁊ precepta eius oībus dieb⁹. Et ſcietis hodie que nō cognouerūt filii veſtri neq̄ viderūt doctrinam dn̄i dei veſtri ⁊ magnitudinē eius ⁊ manuꝫ eius fortem ⁊ brachium eius excelſum: et Ca.11.

Priitiua chal.

צבה רחם רעה
עדה קשה רבב
גסב יתם גור
נתן זון כסה
דור הוה דחל
פלח קרב קום
שבח רבב חסן
שוה סגא רחם
נטר אמר קום
דון ידע חזה
רבב רמם

Primitiua heb. | **Tex. Heb.**

Primitiua heb.	Tex. Heb.
אות עשה	אתתיו ואת מעשיו אשר עשה
	בתוך מצרים לפרעה מלך מצרים
	ולכל ארצו: ואשר עשה לחיל
	מצרים לסוסיו ולרכבו אשר
צוף פנה	הציף את מי ים סוף על פניהם
אבד	ברדפם אחריכם ויאבדם יהוה
	עד היום הזה: ואשר עשה לכם
דבר בוא קום	במדבר עד באכם עד המקום הזה:
	ואשר עשה לדתן ולאבירם בני
פצה	אליאב בן ראובן אשר פצתה
פה בלע	הארץ את פיה ותבלעם ואת
בית	בתיהם ואת אהליהם ואת כל
קום	היקום אשר ברגליהם בקרב כל
ראה	ישראל: כי עיניכם הראת את
עשה	כל מעשה יהוה הגדל אשר עשה:
צוה	ושמרתם את כל המצוה אשר
חזק	אנכי מצוך היום למען תחזקו
בוא	ובאתם וירשתם את הארץ
	אשר אתם עברים שמה
ירש ארך יום	לרשתה: ולמען תאריכו ימים
שבע	על האדמה אשר נשבע יהוה
נתן	לאבתיכם לתת להם ולזרעם
	ארץ זבת חלב ודבש: כי הארץ
ירש	אשר אתה בא שמה לרשתה
	לא כארץ מצרים הוא אשר
זרע	יצאתם משם אשר תזרע את
שקה	זרעך והשקית ברגלך כגן הירק:

Trāsla. B. Hiero.

signa & opa que fecit
in medio egypti pha-
raoni regi
& vniuerse terre eius:
omniqꝫ exercitui
egyptiorum & equis
ac curribus: quomodo
operuerint eos aque
maris rubri:
cū vos psequerentur:
& deleuerit eos dñs
vsqꝫ in presentem diē:
vobisqꝫ que fecerit
in solitudine donec ve
niretis ad hunc locum:
& dathan atqꝫ abiron
filiis
eliab qui fuit filius ru
ben: quos aperto
ore suo terra absorbu
it cum
domibus & tabernacu
lis & vniuersa
substantia eorum: quā
habebant in medio
israel. Oculi vři vide-
runt
omnia opera dñi ma-
gna que fecit:
vt custodiatis vniuersa
mandata illius: que
ego hodie precipio vo
bis:
& possitis introire &
possidere terram ad
quā ingredimini:
multoqꝫ in ea viuatis
tempore:
quā sub iuramēto pol-
licitus est dominus
patribus vestris & semi
ni eorum
lacte & melle manan-
tem. Terra enim ad
quam ingredieris pos
sidendam:
non est sicut terra e-
gypti
de qua exisiti: vbi ia-
cto
semine in hortorū mo
rē aque ducūtur irrigue

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

signa eius et prodigia eius: quecunqꝫ fe-
τὰ σημεῖα αὐτοῦ καὶ τὰ τέρατα αὐτοῦ, ὅσα ἐποί-
cit in medio egypti pharaoni regi egypti
ησεν ἐν μέσῳ αἰγύπτου φαραὼ βασιλεῖ αἰγύπτου
et vniuerse terre eius: et quecunqꝫ fecit exer-
καὶ πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ, καὶ ὅσα ἐποίησε τὴν δύνα-
citui egyptioꝝ: currus eoꝝ et equi-
μιν τῶν αἰγυπτίων, τὰ ἅρματα αὐτῶν καὶ τὴν ἵπ-
tatū eoꝝ quō inūdauit aqua maris
πον αὐτῶν ὡς ἐπέκλυσε τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης τῆς
rubri in facie eoꝝ psequētibus ip-
ἐρυθρᾶς ἐπὶ προσώπου αὐτῶν καταδιωκόντων αὐ-
sis ex tergo vřo. et deleuit eos
τῶν ἐκ τῶν ὀπίσω ὑμῶν. καὶ ἀπώλεσεν αὐτοὺς
dñs vsqꝫ ad hodiernū diē. et quecunqꝫ fecit
κύριος ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. καὶ ὅσα ἐποίησεν
vobis in deserto donec venistis in locū hūc.
ὑμῖν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἕως ἤλθετε εἰς τὸν τόπον τοῦτον.
et quecunqꝫ fecit dathā et abirō filijs eli
καὶ ὅσα ἐποίησε τῷ δαθὰν καὶ τῷ ἀβειρὼν υἱοῖς ἐλι
ab filij rubē. quos aperiēs terra os suū
ὰβ υἱοῦ ῥουβήμ. οὓς ἀνοίξασα ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς
absorbuit eos: et domos eoꝝ et
κατέπιεν αὐτούς, καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν καὶ τὰς
tabnacula eoꝝ: et vniuersā substātiā q̄ cū
σκηνὰς αὐτῶν, καὶ πᾶσαν τὴν ὑπόστασιν τὴν μετ᾽
illis in medio totius israel. quia oculi
αὐτῶν ἐν μέσῳ παντὸς ἰσραήλ. ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ
vři viderūt oīa opa dñi magna:
ὑμῶν ἑώρων πάντα τὰ ἔργα κυρίου τὰ μεγάλα,
quecunqꝫ fecit nobis hodie. et custodietis vni
ὅσα ἐποίησεν ἡμῖν σήμερον. καὶ φυλάξεσθε πά-
uersa pcepta eius: quecunqꝫ ego pcipio vo
σας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑ-
bis hodie: vt viuatis et multiplicemini et
μῖν σήμερον, ἵνα ζῆτε καὶ πολυπλασιασθῆτε καὶ
intretis et possideatis terrā: ad quā vos
εἰσέλθητε καὶ κληρονομήσητε τὴν γῆν, εἰς ἣν ὑμεῖς
transitis iordanē illuc vt possideatis illā:
διαβαίνετε τὸν ἰορδάνην ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν,
vt lōgeui sitis sup trā: quā iurauit dñs
ἵνα μακροημερεύσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς ὤμοσε κύριος
pribus vřis dare illis: et se-
τοῖς πατράσιν ὑμῶν δοῦναι αὐτοῖς, καὶ τῷ σπέρ-
mini eoꝝ post eos: trā manātē lacte et mel
ματι αὐτῶν μετ᾽ αὐτούς, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέ-
le. est enī tra ad quā tu ingrederis illuc possidēdā
λι. ἔστι γὰρ ἡ γῆ εἰς ἣν σὺ εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι
illā: nō sicut tra egypti est: vñ egre
αὐτήν, οὐχ ὥσπερ ἡ γῆ αἰγύπτου ἐστίν, ὅθεν ἐκπε-
diemini illinc: qñ seminauerit semē: et ir-
πορεύεσθε ἐκεῖθεν, ὅταν σπείρωσι τὸν σπόρον, καὶ πο-
rigāt pedibus: sicut hortū oleris.
τίζωσι τοῖς ποσίν, ὡσεὶ κῆπον λαχανίας.

Nu. 16 d.

B

Primitiua chal.

אות
שרא נסף
רדף אבד דבר
אתא
בית שכן
חזה רבב נטר
פקד תקף עול
ירת ארך קום
נתן ירת
זרע שקה

Interp. chal.

signa eius et opera eiꝰ que fecit in medio egypti pha-
raoni regi egypti et vniuerse terre eius: et quod fecit
exercitui egyptioꝝ et equis eorū et curribus eoꝝ qui
inundare fecit aquas maris rubri sup faciē eorum
cū persequerētur vos: et perdidit eos dñs vsqꝫ in diē
hanc: et quod fecit vobis in deserto donec veniretis
vsqꝫ ad locum hunc: et quod fecit dathan et abirā filijs
eliab filij ruben: quādo aperuit terra os suū et deglu-
tiuit eos et homines domus eorū et tabernacula eoꝝ:
et vniuersam substantiam que erat cum eis in medio
totius israel. Quoniā oculi vestri vident oīa opera
dñi magna que fecit. Et custodietis oīa precepta que
ego precipio vobis hodie: vt cōfortemini et ingredia-
mini et possideatis terram ad quā vos ingredimini vt
possideatis eam: et vt prolongentur dies vestri super
terrā pro qua iurauit dñs patribus vestris: vt trade-
ret eis terram lacte et melle manantē. Quoniā terra
ad quā tu ingredieris vt possideas eam: non est sicut
terra egypti vnde egressi estis: in qua seminabas se-
mē tuū et irrigabas illam pede tuo sicut hortū oleris.

Transla. Chal.

אתותיה וית עובדוהי דעבד בגו מצרים לפרעה מלכא דמצרים ולכל ארעיה: ודעבד
למשריית מצראי לסוסותהון ולרתיכיהון דאטיף ית מי ימא דסוף על אפיהון
כד רדפו בתריכון ואובדינון יי עד יומא הדין: ודעבד לכון במדברא עד מיתיכון
עד אתרא הדין: ודעבד לדתן ולאבירם בני אליאב בר ראובן דפתחת ארעא ית פומהא
ובלעתנון וית אנש בתיהון וית משכניהון וית כל יקומא דעמהון בגו כל ישראל:
ארי עיניכון חזאן ית כל עובדא דיי רבא די עבד: ותטרון ית כל תפקדתא דאנא
מפקד לך יומא דין בדיל דתתקפון ותיעלון ותירתון ית ארעא דאתון עברין תמן
למירתה: ובדיל דתורכון יומין על ארעא דקיים יי לאבהתכון למיתן להון ולבניהון
ארע עבדא חלב ודבש: ארי ארעא דאת עליל לתמן למירתה לא כארעא דמצרים
היא דנפקתון מתמן דתזרע ית זרעך ומשקית ליה ברגלך כגנת ירקא:

Trāsla.Grec.lxx.cū interp.latina.

et terra in quā ingrederis illuc ad possidendū eam:
ἡ δὲ γῆ εἰς ἣν εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν,
terra mōtuosa ⁊ campestris: ex pluuia celi bi-
γῆ ὀρεινὴ καὶ πεδινή, ἐκ τοῦ ὑετοῦ τοῦ οὐρανοῦ πί
bet aquā. terra: quā dñs deus tu' visitat il-
εται ὕδωρ. γῆ, ἣν κύριος ὁ θεός σου ἐπισκοπεῖται αὐ
lā semper: oculi dñi dei tui
τὴν διαπαντός, οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου τοῦ θεοῦ σου
in ipsa a pricipio anni ⁊ vsque ad fi-
ἐπ' αὐτῆς ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ἐνιαυτοῦ καὶ ἕως τῆς συν
nem anni. si āt auditu audieritis oīa
Infra. co. 3.10.c τελείας ἐνιαυτοῦ. ἐὰν δὲ ἀκοῇ ἀκούσητε πάσας
pcepta ei': quecūque ego precipio tibi ho-
τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σή
die vt diligas dñm deū tuū: ⁊ seruias
μερον, ἀγαπᾶν κύριον τὸν θεόν σου, καὶ λατρεύειν
ei ex toto corde tuo ⁊ ex tota aia
αὐτῷ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυ
tua: ⁊ dabit pluuiā tre tue ad tēpus
χῆς σου, καὶ δώσει τὸν ὑετὸν τῆς γῆς σου καθ' ὥραν
tēporaneā ⁊ serotinā: ⁊ colliges frumētū tuū ⁊
πρώϊμον καὶ ὄψιμον, καὶ εἰσοίσεις τὸν σῖτόν σου καὶ
vinū tuū ⁊ oleū tuū: ⁊ dabit fenū
τὸν οἶνόν σου καὶ τὸ ἔλαιόν σου, καὶ δώσει χορτάσματα
in agris tuis iumētis tuis. ⁊ cū
τὰ ἐν τοῖς ἀγροῖς σου τοῖς κτήνεσί σου. καὶ φα
comederis ⁊ saturat' fueris: cauete vobis ipsis: ne dila
γὼν καὶ ἐμπλησθεὶς, πρόσεχετε ἑαυτοῖς, μὴ πλα
tetur cor vrm: ⁊ transgrediamini: ⁊ seruia-
τυνθῇ ἡ καρδία ὑμῶν, καὶ παραβῆτε, καὶ λατρεύ
tis diis alienis: ⁊ adoretis eos: ⁊
σητε θεοῖς ἑτέροις, καὶ προσκυνήσητε αὐτοῖς, καὶ
irat' irascat' dñs cōtra vos: ⁊ claudat ce-
θυμωθεὶς ὀργισθῇ κύριος ἐφ' ὑμᾶς, καὶ συσχῇ τὸν οὐ
lū: ⁊ nō erit pluuia. ⁊ terra nō dabit
ρανὸν, καὶ οὐκ ἔσται ὑετός. καὶ ἡ γῆ οὐ δώσει τὸν
fructū suū. ⁊ peribitis velociter a
καρπὸν αὐτῆς. καὶ ἀπολεῖσθε ἐν τάχει ἀπὸ τῆς
terra bona: quā dedit dñs vobis. ⁊ po-
C γῆς τῆς ἀγαθῆς, ἧς ἔδωκε κύριος ὑμῖν. καὶ ἐμ
netis verba hec in cor ve-
βαλεῖτε τὰ ῥήματα ταῦτα εἰς τὴν καρδίαν ὑ
3.6.b. strū ⁊ in aiam vrām: ⁊ suspēdetis ea
μῶν καὶ εἰς τὴν ψυχὴν ὑμῶν, καὶ ἀφάψετε αὐτὰ
in signū in manu vrā: ⁊ erit im-
εἰς σημεῖον ἐπὶ τῆς χειρὸς ὑμῶν, καὶ ἔσται ἀσά
mobile añ oculos vros. ⁊ docebitis ea
λευτον πρὸ ὀφθαλμῶν ὑμῶν. καὶ διδάξετε αὐτὰ
filios vros vt pcipiāt illa sedentes in do-
τὰ τέκνα ὑμῶν λαλεῖν αὐτὰ καθημένους ἐν οἴ
mo: ⁊ ambulātes in via: ⁊
κῳ, καὶ πορευομένους ἐν ὁδῷ, καὶ

Trāsla.B.Hiero.

sed montosa est & campestris de celo expectans pluuias: quā dñs deus tuus semper inuisit: & oculi illius in ea sunt a principio anni vsque ad finem eius. Si ergo obedieritis mandatis meis: que ego hodie precipio vobis: vt diligatis dñm deū vestrum: & seruiatis ei in toto corde vestro & in tota aia vestra: dabit pluuiam terre vestre temporaneam & serotinam: vt colligatis frumentum & vinum & oleum fenūque ex agris ad pascēda iumēta: & vt ipsi comedatis ac saturemini. Cauete ne forte decipiatur cor vrm: & recedatis a dño: seruiatisque diis aliēis: & adoretis eos: iratusque dominus claudat celū & pluuie nō descēdāt: nec terra det germē suū: pereatisque velociter de terra optima: quā dominus daturus est vobis. Ponite hec verba mea in cordibus & in animis vestris: & suspēdite ea pro signo in manibus: & inter oculos vestros collocate. Docete filios vestros vt illa meditentur quando sederis in domo tua: & ambulaueris in via:

Ter.Heb.

והארץ אשר אתם עברים שמה
לרשתה ארץ הרים ובקעת
למטר השמים תשתה מים׃ ארץ
אשר יהוה אלהיך דרש אתה — שתה
תמיד עיני יהוה אלהיך בה
מרשית השנה ועד אחרית שנה׃ — תמד
והיה אם שמע תשמעו אל מצותי — ראש / שמע צוה
אשר אנכי מצוה אתכם היום
לאהבה את יהוה אלהיכם
ולעבדו בכל לבבכם ובכל
נפשכם׃ ונתתי מטר ארצכם
בעתו יורה ומלקוש ואספת — ירה לקש
דגנך ותירשך ויצהרך׃ ונתתי — ירש
עשב בשדך לבהמתך ואכלת
ושבעת׃ השמרו לכם פן יפתה — שמר פתה
לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים — סור
אחרים והשתחויתם להם׃ וחרה — שחה
אף יהוה בכם ועצר את השמים
ולא יהיה מטר והאדמה לא — היה
תתן את יבולה ואבדתם מהרה — נתן מל
מעל הארץ הטבה אשר יהוה — טוב
נתן לכם׃ ושמתם את דברי אלה — שום
על לבבכם ועל נפשכם וקשרתם
אתם לאות על ידכם והיו — היה
לטוטפת בין עיניכם׃ ולמדתם — טוף
אתם את בניכם לדבר בם
בשבתך בביתך ובלכתך בדרך — ישב ילך

Transl.Chal.

וארעא דאתון עברין לתמן למירתה ארע טורין ובקען למטר שמיא תשתי מיא׃
ארעא דיי אלהך תבע יתה תדירא עיני יי אלהך בה מריש שתא ועד סוף
שתא׃ ויהי אם קבלא תקבלון לפקודי דאנא מפקד יתכון יומא דין למרחם
ית יי אלהכון ולמפלח קדמוהי בכל לבכון ובכל נפשכון׃ ואתן מטרא דארעכון
בעידניה בכיר ולקיש ותכנוש עיבורך וחמרך ומשחך׃ ואתן עסבא בחקלך לבעירך
ותיכול ותסבע׃ אסתמרו לכון דילמא יטעי לבכון ותסטון ותפלחון לטעות עממיא
ותסגדון להון׃ ויתקף רוגזא דיי בכון ויחוד ית שמיא ולא יהי מטרא וארעא לא
תתן ית עללתה ותיבדון בפריע מעל ארעא טבתא דיי יהיב לכון׃ ותשוון ית
פתגמי אלין על לבכון ועל נפשכון ותקטרון יתהון לאת על ידכון ויהון לתפלין
בין עיניכון׃ ותלפון יתהון ית בניכון למללא בהון במתבך בביתך ובמהכך בארחא

Interp.chal.

Terra autē ad quā vos transitis vt possideatis eam: terra montiū est ⁊ camporum: de pluuia celi bibetis aquā: terra quā dñs deus tu' requirit eā semp: oculi dñi dei tui sunt in ea a pricipio āni vsq ad finē anni. Et erit si obediētes obedieritis preceptis meis que ego precipio vobis hodie vt diligatis dñm deū vestrū ⁊ vt seruiatis corā eo in toto corde vestro ⁊ in tota aia vestra: dabo pluuiā terre vestre in tēpore suo tēporaneam ⁊ serotinā: ⁊ colliges frumentū tuum ⁊ vinum tuum ⁊ oleum tuū. Et dabo fenum in agro tuo iumentis tuis: ⁊ comedes ⁊ saturaberis. Cauete vobis ne forte decipiatur cor vrm ⁊ declinetis ⁊ seruiatis idolis populorū ⁊ adoretis ea: ⁊ irascatur furor dñi contra vos ⁊ claudat celos ⁊ non sit pluuia: ⁊ terra non det germen suū: ⁊ pereatis cito de terra bona quam dñs dabit vobis. Et ponetis verba mea hec in cordibus vestris ⁊ in animis vris: ⁊ ligabitis ea in signū super manū vestrā: ⁊ erunt quasi appendix inter oculos vros: ⁊ docebitis ea filios vros: vt loquamini in eis cū sederitis in domo tua: ⁊ cū ambulaueritis in via:

Primitiua chal.

שתה ראש הוה
קבל פקד רחם
פלח נתן
כנש אכל שבע
סמר טעה סטה
טעה סגד תקף
אחד הוה נתן
אבד טוב שוה
קטר אות פלל
אלף יתב יתב

ובשכבך ובקומך: וכתבתם על
זוז מזוזות ביתך ובשעריך: למען
רבה יום ירבו ימיכם וימי בניכם על
האדמה אשר נשבע יהוה
שבע לאבתיכם לתת להם כימי השמים
נתן על הארץ: כי אם שמר תשמרון
את כל המצוה הזאת אשר אנכי
צוה מצוה אתכם לעשתה לאהבה
עשה את יהוה אלהיכם ללכת בכל דרכיו
הלך ולדבקה בו: והוריש יהוה את כל
ירש הגוים האלה מלפניכם וירשתם
פנה גוים גדלים ועצמים מכם: כל
המקום אשר תדרך כף רגלכם בו
קום דבר לכם יהיה מן המדבר והלבנון מן
היה דבר הנהר נהר פרת ועד הים האחרון
יהיה גבלכם: לא יתיצב איש
יצב בפניכם פחדכם ומוראכם יתן
פנה ירא נתן יהוה אלהיכם על פני כל הארץ
אשר תדרכו בה כאשר דבר לכם:
ראה אנכי נתן לפניכם היום
ברכה וקללה: את הברכה אשר
תשמעו אל מצות יהוה
שמע צוה אלהיכם אשר אנכי מצוה אתכם
היום: והקללה אם לא תשמעו
אל מצות יהוה אלהיכם וסרתם
סור מן הדרך אשר אנכי מצוה אתכם
היום ללכת אחרי אלהים
הלך

& accubueris atq; surrexeris: scribes ea sup postes & ianuas dom tue: vt multiplicētur dies tui & filiorum tuorum in terra quam iurauit dominus patribus tuis: vt daret eis q̄diu celū imminet terre. Si ēm custodieritis mandata que ego precipio vobis: & feceritis ea vt diligatis dñm deū vestrum: & ambuletis in oībus viis eius adherētes ei: disperdet dñs omnes gentes istas an faciem vestram: & possidebitis eas q̄ maiores sūt & fortiores vobis. Omnis locus quem calcauerit pes vester: vester erit. A deserto & libano & flumie magno eufrate vsq; ad mare occidētale erūt termini vestri. Nullus stabit cōtra vos. Terrorē vestrum & formidinē dabit dñs deus vester super oēm terram quam calcaturi estis: sicut locutus est vobis. En propono in cōspectu vestro hodie bñdictionē & maledictionem. bñdictionem si obedieritis mādatis domini dei vestri que ego hodie precipio vobis. maledictionem si non obedieritis mandatis domini dei vestri: sed recesseritis de via quā ego nunc ostendo vobis: & ambulaueritis post deos

accubātes τ surgētes: τ scribetis illa
κοιταζομένους καὶ διανισταμένους, καὶ γράψετε αὐτὰ
in liminibus domuū vrāꝝ τ portaꝝ ve
ἐπὶ τὰς φλιὰς τῶν οἰκιῶν ὑμῶν καὶ τῶν πυλῶν ὑ
strāꝝ: vt multiplicētur dies vři τ dies
μῶν, ἵνα πληθυνθῶσιν αἱ ἡμέραι ὑμῶν καὶ αἱ ἡμέραι
filioꝝ vřoꝝ in trā: q̄ iurauit dñs pa
τῶν υἱῶν ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς ὤμοσε κύριος τοῖς πα
tribus vřis vt daret eis: sicut dies ce
τράσιν ὑμῶν δοῦναι αὐτοῖς, καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ οὐ
li sup trā. τ erit si auditu audieritis om
ρανοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἔσται ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσητε πά
nia mādata hec: que ego pcipio vo- ẽ eo.
σας τὰς ἐντολὰς ταύτας, ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑ
bis hodie facere: vt diligatis dñm deū vřm: et am
μῖν σήμερον ποιεῖν, ἀγαπᾶν κν̄ τὸν θεὸν ὑμῶν, καὶ πο
buletis in oībus vijs eius: τ adhere
ρεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ προσκολ
atis ei: τ disp̄det dñs oēs gētes
λᾶσθαι αὐτῷ, καὶ ἐκβαλεῖ κύριος πάντα τὰ ἔθνη
istas a facie vřa: τ possidebitis
ταῦτα ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, καὶ κληρονομήσετε
gētes magnas τ fortiores magis quā vos. oēm
ἔθνη μεγάλα καὶ ἰσχυρότερα μᾶλλον ἢ ὑμεῖς. πάντα
locū quē calcauerit vestigiū pedis vři: Iof.1.a
τὸν τόπον οὗ ἂν πατήσῃ τὸ ἴχνος τοῦ ποδὸς ὑμῶν,
vobis erit a deserto τ antilibano τ a
ὑμῖν ἔσται ἀπὸ τῆς ἐρήμου καὶ ἀντιλιβάνου καὶ ἀπὸ
flumine magno flumine euphrate: τ
τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου ποταμοῦ εὐφράτου, καὶ
vsq; ad mare occidētis erūt termini vři.
ἕως τῆς θαλάσσης τῆς ἐπὶ δυσμῶν ἔσται τὰ ὅρια ὑμῶν.
nō resistet vllus cōtra faciē vřā. ter
οὐκ ἀντιστήσεται οὐδεὶς κατὰ πρόσωπον ὑμῶν. τὸν φό
rorē vřm τ formidinē vřā imponet dñs deus vř
βον ὑμῶν καὶ τὸν τρόμον ὑμῶν ἐπιθήσει κς ὁ θεὸς ὑμῶν
sup faciē oīs terre: in quā ascēderitis
ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς, ἐφ᾽ ἧς ἂν ἐπιβῆτε
in illā: quēadmodū locutus ē dñs ad vos: ecce
ἐπ᾽ αὐτῆς, ὃν τρόπον ἐλάλησε κύριος πρὸς ὑμᾶς. ἰδοὺ
ego do corā vobis hodie bñdictiōes τ ma
ἐγὼ δίδωμι ἐνώπιον ὑμῶν σήμερον εὐλογίαν καὶ κα
ledictiōes. bñdictiōes: si audieritis pcepta do
τάραν. τὴν εὐλογίαν, ἐὰν ἀκούσητε τὰς ἐντολὰς κυ
mini dei vři: q̄cūq; ego pcipio vobis ho D
ρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σή
die. τ maledictiōes: si nō audieritis pre
μερον. καὶ τὰς κατάρας, ἐὰν μὴ εἰσακούσητε τὰς ἐν
cepta dñi dei vři: q̄cūq; ego precipio
τολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαι
vobis hodie. τ aberraueritis a via q̄ pre
ὑμῖν σήμερον, καὶ πλανηθῆτε ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐνετει
cepi vobis: vt ambulātes seruiretis diis
λάμην ὑμῖν, πορευθέντες λατρεύειν θεοῖς

Pritiua chal.
שכב קום כתב
זוז קבע כנא
קום נתן נטר
פקד עבד רחם
יהך קרב תרך
ירת רבה מנה
דבר ערב עתד
נתן חזה
קבל
פקד סטה
ירך טעה

Interp. chal.

et accubueris τ surrexeris. Et scribes ea sup postes τ affiges ea in liminib' domus tue τ in portis tuis: vt multiplicētur dies vestri τ dies filioꝝ vestroꝝ super terra quā iurauit dñs pribus vestris vt traderet eis: sicut sunt dies celi sup terrā. Quoniā si custodientes custodieritis oīa precepta hec q̄ ego precipio vobis vt faciatis ea: vt diligatis dñm deum vestrū τ vt ambuletis in viis que recte sunt coram eo: vt adhereatis timori eius: eiciet dñs omnes populos istos a facie vestra: τ possidebitis populos multos fortiores vobis. Omnis locus in quo calcauerit planta pedis vestri: vester erit: a deserto τ libano a fluuio euphrate τ vsq; ad mare occidentale erit terminus vester. Non stabit vir in conspectu vestro: timorē vestrū dabit dñs deus vester sup faciē vniuerse terre quā calcabitis sicut locutus est vobis. En ego pono ante vos hodie benedictiones τ maledictiões. Benedictiones si obedieritis preceptis domini dei vestri que ego precipio vobis hodie. Maledictiones autem si non obedieritis preceptis domini dei vestri: τ declinaueritis a via quā ego pcipio vobis hodie: τ ambulaueritis post idola

Transla. Chal.

ובמשכבך ובמקמך: ותכתבינון על מזוזין ותקבעינון בספי ביתך ובתרעך: בדיל
דיסגון יומיכון ויומי בניכון על ארעא דקיים יי לאבהתכון למתן להון כיומי שמיא
על ארעא: ארי אם מטר תטרון ית כל תפקדתא הדא דאנא מפקד יתכון למעבדה
למרחם ית יי אלהכון למהך בכל ארחן דתקנן קדמוהי ולאתקרבא לדחלתיה: ויתריך
יי ית כל עממיא האלין מקדמיכון ותירתון עממין רברבין ותקיפין מנכון: כל
אתרא דתדרוך פרסת רגלכון ביה דילכון יהי מן מדברא ולבנן מן נהרא נהרא פרת
ועד ימא מערבאה יהי תחומכון: לא יתעתד איניש קדמיכון דחלתכון ואימתכון יתן
יי אלהכון על אפי כל ארעא דתדרכון בה כמא דמליל לכון: חזי דאנא יהיב
קדמיכון יומא דין ברכן ולוטין: ית ברכתא דתקבלון לפקודיא דיי אלהכון דאנא
מפקד יתכון יומא דין: ולוטין אם לא תקבלון לפקודיא דיי אלהכון ותסטון מן
ארחא דאנא מפקד יתכון יומא דין למהך בתר טעות

Trāſla.Gre.lxx.cū interp̄.latina.

alios: quos nō cognouiſtis. ⁊ erit cū introdu-
ἑτέρεις, οὓς οὐκ οἴδατε. καὶ ἔσαι ὅταν εἰσαγά-
xerit te dñs deus tu⁹ in trā in quā pgis
γῃ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν διαβαί-
illuc ad poſſidēdū eā: ⁊ dabis
νεις ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν, καὶ δώσεις τὴν
bñdictiōes ſup mōtē garizi: ⁊ maledictiōes ſup mō-
εὐλογίαν ἐπ᾿ ὄρος γαριζίν, καὶ τὴν κατάραν ἐπ᾿ ὄ-
tē hebal. nō ecce hec vltra iordanē
ρος γεβάλ. οὐκ ἰδοὺ ταῦτα πέραν τοῦ ἰορδάνου
poſt viā occidētis ſolis in tra chananei q̄ ha-
ὀπίσω ὁδὸν δυσμῶν ἡλίου ἐν γῇ χαναὰν ὁ κα-
bitat in occidēte ppe galgala ppe
τοικῶν ἐπὶ δυσμῶν ἐχόμενον τοῦ γαλγὰλ πλη-
quercū excelſā. vos .n. tranſitis
σίον τῆς δρυὸς τῆς ὑψηλῆς. ὑμεῖς γὰρ διαβαίνετε
iordanē: intrantes vt poſſideatis trā:
τὸν ἰορδάνην, εἰσελθόντες κληρονομῆσαι τὴν γῆν,
quā dñs de⁹ nr̄ dat vobis in poſſeſſionē oib⁹
ἣν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν δίδωσιν ὑμῖν ἐν κλήρῳ πάσας τὰς
diebus. ⁊ poſſidebitis eam: ⁊ habitabi-
ἡμέρας. καὶ κληρονομήσετε αὐτήν, καὶ κατοική-
tis in ea: ⁊ cuſtodietis vt faciatis om-
σετε ἐν αὐτῇ, καὶ φυλάξεσθε τοῦ ποιεῖν πάν-
nia pcepta ei⁹ ⁊ iudicia: q̄
τα τὰ προστάγματα αὐτοῦ καὶ τὰς κρίσεις, ἃς
ego do corā vobis hodie.
ἐγὼ δίδωμι ἐνώπιον ὑμῶν σήμερον. Ca.12.

A Et hec pcepta ⁊ iudi-
Καὶ ταῦτα τὰ προστάγματα καὶ τὰ κρί-
cia q̄ obſeruabitis vt faciatis in tra
ματα ἃ φυλάξεσθε τοῦ ποιῆσαι ἐπὶ τῆς γῆς,
quā dñs de⁹ prm nroꝝ dat
ἣς κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν δίδωσιν
vobis in poſſeſſiōes cūctis dieb⁹: q̄b⁹ vos
ὑμῖν ἐν κλήρῳ πάσας τὰς ἡμέρας, ἃς ὑμεῖς
viuetis ſup trā. pditiōe pdetis om-
ζῆτε ἐπὶ τῆς γῆς. ἀπωλείᾳ ἀπολεῖτε πάν-
nia loca in q̄b⁹ coluerūt illic gētes
τας τοὺς τόπους ἐν οἷς ἐλάτρευσαν ἐκεῖ τὰ ἔθνη
deos ſuos: q̄s vos poſſidetis
τοῖς θεοῖς αὐτῶν, οὓς ὑμεῖς κατακληρονομεῖτε
eos ſup mōtes excelſos: ⁊ ſup col-
αὐτοὺς ἐπὶ τῶν ὀρέων τῶν ὑψηλῶν, καὶ ἐπὶ τῶν θι-
les: ⁊ ſubter oēm arborē frōdoſā:
νῶν, καὶ ὑποκάτω παντὸς δένδρου δασέως.
⁊ diſſipate aras eaꝝ: ⁊ cō-
δ.7.a. Exo. 34.b. καὶ κατασκάψατε τοὺς βωμοὺς αὐτῶν, καὶ συν-
fringite ſtatuas eaꝝ: ⁊ lucos eaꝝ
τρίψατε τὰς στήλας αὐτῶν, καὶ τὰ ἄλση αὐ-
erradicabitis ⁊ ſculpta
τῶν ἐκκόψετε, καὶ τὰ γλυπτὰ

Trāſla.B.Hiero.

alienos quos ignoratis. Cū vero introduxerit te dñs deus tuus in terram ad quā pergis habitandam: pones benedictionē ſuper montem garizi: maledictionem ſuper montem hebal: qui ſunt trans iordanē poſt viā que vergit ad ſolis occubitū in terra chananei: q habitat in cāpeſtribus cōtra galgalā q̄ eſt iuxta vallē tēdētē & intrantē pcul. Vos eī trāſibitis iordanē vt poſſideatis terram quam dñs deus veſter daturus eſt vobis: vt hēatis & poſſideatis illam. Videte ergo vt impleatis cerimonias atq̄ iudicia que ego hodie ponam in conſpectu veſtro. Cap̄.12.

Hec ſunt precepta atq̄ iudicia que facere debetis in terra quam dñs deus patrū tuorū daturus eſt tibi: vt poſſideas eā cūctis diebus quibus ſuper humum gradieris. Subuertite oīs loca in quibus coluerunt gentes quas poſſeſſuri eſtis deos ſuos ſuper montes excelſos & colles & ſubter omne lignū frondoſū. Diſſipate aras earum: & confringite ſtatuas: lucos igne comburite: & idola

Ter.Heb. **Deut.** **Ca.xii.** **Primitiua.heb.**

אחרים אשר לא ידעתם׃ והיה
כי יביאך יהוה אלהיך אל הארץ | בוא
אשר אתה בא שמה לרשתה | בוא ירש
ונתתה את הברכה על הר גרזים | נתן
ואת הקללה על הר עיבל׃ הלא
המה בעבר הירדן אחרי דרך
מבוא השמש בארץ הכנעני | בוא
הישב בערבה מול הגלגל אצל
אלוני מרה׃ כי אתם עברים את
הירדן לבא לרשת את הארץ | ירש
אשר יהוה אלהיכם נתן לכם
וירשתם אתה וישבתם בה׃
ושמרתם לעשות את כל החקים | עשה חקק
ואת המשפטים אשר אנכי | שפט
נתן לפניכם היום׃ | פנה

Ca.xii.

אלה החקים והמשפטים אשר
תשמרון לעשות בארץ אשר | שמר עשה
נתן יהוה אלהי אבתיך לך
לרשתה כל הימים אשר אתם | ירש יום
חיים על האדמה׃ אבד תאבדון | חיה
את כל המקמות אשר עבדו | קום
שם הגוים אשר אתם ירשים
אתם את אלהיהם על ההרים
הרמים ועל הגבעות ותחת כל | רום
עץ רענן׃ ונתצתם את מזבחתם | זבח
ושברתם את מצבתם ואשריהם | יצב
תשרפון באש ופסילי | שרף פסל

Tranſl.Chal.

עממיא דלא ידעתון׃ ויהי ארי יעלינך יוי אלהך לארעא דאת עליל לתמן למירתה׃
ותתן ית מברכיא על טורא דגריזים וית מלטטיא על טורא דעיבל׃ הלא אינון
בעברא דירדנא אחורי אורח מעלני שמשא בארע כנענאה דיתיב במישרא לקבל
גלגלא בסטר מישרי מורה׃ ארי אתון עברין ית ירדנא למיעל למירת ית ארעא
דיוי אלהכון יהיב לכון ותירתון יתה ותיתבון בה׃ ותטרון למעבד ית כל קימיא וית
דיניא דאנא יהיב קדמיכון יומא דין׃ **Ca.xij.** אלין קימיא ודיניא
דתטרון למעבד בארעא דיהב יוי אלהא דאבהתך לך למירתה כל יומיא דאתון
קימין על ארעא׃ אבדא תאבדון ית כל אתריא דפלחו תמן עממיא דאתון ירתין
יתהון ית טעותהון על טוריא רמיא ועל רמתא ותחות כל אילן עבוף׃ ותתרעון ית
אגוריהון ותתברון ית קמתהון ואשיריהון תוקדון בנורא וצלמי

Interp̄.chal.

populos q̄ nō cognouiſtis. Et erit qñ introduxerit te dñs deus tu⁹ in terrā ad quā tu ingrederis vt poſſideas eam: pones benedicētes ſup montē garizim: ⁊ maledicentes ſup montē ebal. qui montes ſunt trans iordanem poſt viam que vergit ad occaſum ſolis in terra chananei qui habitat in campeſtribus cōtra galgalam in latere planiciei more. Uos enim tranſitis iordanē vt poſſideatis terram quā dñs deus veſter dabit vobis: ⁊ poſſidebitis eam ⁊ habitabitis in ea. Et cuſtodietis vt faciatis omnia mādata ⁊ iudicia que ego pono in conſpectu veſtro hodie. Ca.12.

Hec ſunt mandata ⁊ iudicia que cuſtodietis vt faciatis ea in terra quā dedit tibi dñs deus patrū tuoꝝ: vt poſſideas eam omnibus diebus quibus vos permanetis ſuper terram. Perditione diſperdetis omnia loca in quibus ſeruierūt populi quos vos poſſeſſuri eſtis idolis ſuis ſuper montes excelſos ⁊ ſup colles ⁊ ſub omni ligno frondoſo. et cōfringetis aras eorum: ⁊ conteretis ſtatuas eorum: et lucos eorum comburetis igni: ⁊ imagines

Primitiua chal.

הוה עול ירת
נתן ברך לטט
עול שרא
עול
ירת יתב נטר
עבד קום דון
נטר
קום
טעה רום תרע
תבר קום יקד

Ter. Heb.

אֱלֹהֵיהֶם תְּגַדֵּעוּן וְאִבַּדְתֶּם אֶת
שְׁמָם מִן הַמָּקוֹם הַהוּא: לֹא
תַעֲשׂוּן כֵּן לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם: כִּי
אִם אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם מִכָּל שִׁבְטֵיכֶם לָשׂוּם
אֶת שְׁמוֹ שָׁם לְשִׁכְנוֹ תִדְרְשׁוּ
וּבָאתָ שָׁמָּה: וַהֲבֵאתֶם שָׁמָּה
עֹלֹתֵיכֶם וְזִבְחֵיכֶם וְאֵת
מַעְשְׂרֹתֵיכֶם וְאֵת תְּרוּמַת יֶדְכֶם
וְנִדְרֵיכֶם וְנִדְבֹתֵיכֶם וּבְכֹרֹת בְּקַרְכֶם
וְצֹאנְכֶם: וַאֲכַלְתֶּם שָׁם לִפְנֵי יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם וּשְׂמַחְתֶּם בְּכֹל מִשְׁלַח
יֶדְכֶם אַתֶּם וּבָתֵּיכֶם אֲשֶׁר בֵּרַכְךָ
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ: לֹא תַעֲשׂוּן כְּכֹל אֲשֶׁר
אֲנַחְנוּ עֹשִׂים פֹּה הַיּוֹם אִישׁ כָּל
הַיָּשָׁר בְּעֵינָיו: כִּי לֹא בָאתֶם עַד
עָתָּה אֶל הַמְּנוּחָה וְאֶל הַנַּחֲלָה אֲשֶׁר
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ: וַעֲבַרְתֶּם
אֶת הַיַּרְדֵּן וִישַׁבְתֶּם בָּאָרֶץ אֲשֶׁר
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מַנְחִיל אֶתְכֶם
וְהֵנִיחַ לָכֶם מִכָּל אֹיְבֵיכֶם מִסָּבִיב
וִישַׁבְתֶּם בֶּטַח: וְהָיָה הַמָּקוֹם אֲשֶׁר
יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם בּוֹ לְשַׁכֵּן
שְׁמוֹ שָׁם שָׁמָּה תָבִיאוּ אֵת כָּל
אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם עוֹלֹתֵיכֶם
וְזִבְחֵיכֶם מַעְשְׂרֹתֵיכֶם וּתְרֻמַת
יֶדְכֶם וְכֹל מִבְחַר נִדְרֵיכֶם אֲשֶׁר

Primitiua heb.

גָּדַע · קוּם · עָשָׂה · בָּחַר · דָּרַשׁ · בּוֹא · עָלָה · עָשַׂר · רוּם · פָּנָה · שָׁלַח · בַּיִת · בּוֹא · נוּחַ · נָחַל · נוּחַ · סָבַב · בּוֹא · צָוָה · עָלָה · בָּחַר

Trāsla. B. Hiero.

comminuite: disperdite nomina eorum de locis illis. Non facietis ita domino deo vestro: sed ad locū quē elegerit dominus deus vester de cunctis tribubus vris: vt pōat nomen suum ibi & habitet in eo: venietis & offeretis in loco illo holocausta & victimas vestras decimas & primitias manuum vestrarum & vota atqz donaria primogenita boū & ouiū: & comedetis ibi i cōspectu domini dei vri: ac letabimini in cūctis ad q̄ miseritis manū vos & domus vestre: in quibus bñdixerit vobis dñs deus vr. Nō facietis ibi q̄ nos hic facimus hodie: singuli quod sibi rectū videtur. Neqz enim vsqz in pñs tp̄s venistis ad requiem & possessionē quā dominus deus vr daturus est vobis. Trāsibitis iordanē & habitabitis in terra quam dominus deus vester daturus est vobis: vt requiescatis a cūctis hostibus per circuitū: & absqz vllo timore habitetis in loco quem elegerit dominus deus vester: vt sit nomen eius in eo. Illuc omnia que precipio conferetis holocausta & hostias ac decimas & primitias manuum vestrarum: & quicquid p̄cipuū est in muneribus q̄

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

deos eorum comburetis igne. et disperdetis
τῶν θεῶν αὐτῶν κατακαύσετε πυρί, καὶ ἀπολεῖτε
nomē eorum de loco illo. nō facietis
τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐκ τοῦ τόπου ἐκείνου. οὐ ποιήσετε
ita dño deo vro. sed ad locū: quē
οὕτω κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν. ἀλλ᾽ ἢ εἰς τὸν τόπον, ὃν ἂν
elegerit dñs deus vr de cūctis tribubus
ἐκλέξηται κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν ὑ-
vris ad cognominādū nomē suū illic vt inuocetur:
μῶν ἐπονομάσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ ἐπικληθῆναι,
et inquiretis et intrabitis illuc: et offeretis
καὶ ἐκζητήσετε καὶ εἰσελεύσεσθε ἐκεῖ, καὶ οἴσετε
ibi holocausta vra: et sacrificia
ἐκεῖ τὰ ὁλοκαυτώματα ὑμῶν, καὶ τὰ θυσιάσματα
vra: et decimas vras et vota vra: et
ὑμῶν, καὶ τὰς δεκάτας ὑμῶν καὶ τὰς εὐχὰς ὑμῶν, καὶ
donaria vra: et cōfessiōes vras: et primo
τὰ ἑκούσια ὑμῶν, καὶ τὰς ὁμολογίας ὑμῶν, καὶ τὰ πρωτό-
genita boū vrorum et ouium vrarum. et
τοκα τῶν βοῶν ὑμῶν καὶ τῶν προβάτων ὑμῶν. καὶ
comedetis ibi corā dño deo vro: et letabi-
φάγεσθε ἐκεῖ ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, καὶ εὐφρανθή-
mini in cūctis: quecūqz miseritis manus
σεσθε ἐπὶ πᾶσιν, οὗ ἐὰν ἐπιβάλητε τὰς χεῖρας
vras vos et domus vre: sm qd bñdixit tibi
ὑμῶν ὑμεῖς καὶ οἱ οἶκοι ὑμῶν, καθότι εὐλόγησέ σε
dñs deus tuus. nō facietis iuxta oia q̄ nos
κύριος ὁ θεός σου. οὐ ποιήσετε κατὰ πάντα ἃ ἡμεῖς
facimus hic hodie vnusquisqz qd placitū ē corā
ποιοῦμεν ὧδε σήμερον ἕκαστος τὸ ἀρεστὸν ἐναντίον
se. nō enī venistis vsqz nūc ad requi-
αὐτοῦ. οὐ γὰρ ἥκατε ἕως τοῦ νῦν εἰς τὴν κατάπαυ-
em et ad possessiōes: q̄ dñs deus vr dat
σιν καὶ εἰς τὴν κληρονομίαν, ἣν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δί-
vobis. et trāsibitis iordanē: et ha-
δωσιν ὑμῖν. καὶ διαβήσεσθε τὸν ἰορδάνην, καὶ κα-
bitabitis in terra: q̄ dñs deus vr in pos-
τοικήσετε ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν κατα-
sessionē dabit vobis: et requiescere faciet vos a cū-
κληρονομήσει ὑμῖν, καὶ καταπαύσει ὑμᾶς ἀπὸ πάν-
ctis hostibus vris q in circuitu: et habitabitis
των τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν τῶν κύκλῳ, καὶ κατοικήσετε
cū securitate. et erit locus: quē ele-
μετὰ ἀσφαλείας. καὶ ἔσται ὁ τόπος, ὃν ἂν ἐκλέ-
gerit dñs deus vr vt inuocetur nomē eius
ξηται κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ
illic: illuc feretis oia: quecūqz ego p̄cipio vobis
ἐκεῖ, ἐκεῖ οἴσετε πάντα, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν
hodie: holocausta vra: et sacrificia
σήμερον, τὰ ὁλοκαυτώματα ὑμῶν, καὶ τὰ θυσιάσματα
vra: et decimas vras: et primicias
ὑμῶν, καὶ τὰ ἐπιδέκατα ὑμῶν, καὶ τὰς ἀπαρχὰς τῶν
manuū vrarum: et oē electū donorum vrorum: quecūqz
χειρῶν ὑμῶν, καὶ πᾶν ἐκλεκτὸν τῶν δώρων ὑμῶν, ὅσα

B

Transla. Chal.

פסלי טעותהון תקצצון ותאבדון ית שמהון מן אתרא ההוא: לא תעבדון כן קדם יי
אלהכון: אלהן לאתרא דיתרעי יי אלהכון מכל שבטיכון לאשראה שכנתיה תמן
לבית שכנתיה תתבעון ותיתון לתמן: ותיתון לתמן עלותכון ונכסת קודשיכון וית
מעשרתכון וית אפרשות ידכון ונדריכון ונדבתכון ובכורי תוריכון ועניכון: ותיכלון
תמן קדם יי אלהכון ותחדון בכל אושטות ידכון אתון ואנש בתיכון דברכך יי
אלהך: לא תעבדון ככל דאנחנא עבדין הכא יומא דין גבר כל דכשר בעינוהי: ארי
לא אתיתון עד כען לבית ניחא ולאחסנתא דיי אלהך יהיב לך: ותעברון ית ירדנא
ותיתבון בארעא דיי אלהכון מחסין יתכון ויניח לכון מכל בעלי דבביכון מסחור
סחור ותיתבון לרוחצן: ויהי אתרא דיתרעי יי אלהכון ביה לאשראה שכנתיה תמן
לתמן תיתון ית כל דאנא מפקד יתכון עלותכון ונכסת קודשיכון מעשרתכון
ואפרשות ידכון וכל שפר נדריכון

Interp. chal.

idolorū suorū succidite: et disperdetis nomina eorū de loco illo. Non facietis ita corā dño deo vestro: sed ad locū quē elegerit dñs deus vester de cūctis tribubus vestris vt collocet ibi maiestatē suā venietis: et domū maiestatis eius requiretis: et offeretis ibi holocausta vestra et victimas sanctificatas vestras et decimas vestras et primitias manuū vestrarū et vota vestra et que sponte donatis et primogenita boum vestrorum et ouium vestrarū. et comedetis ibi coram dño deo vro: et letabimini in cunctis ad que miseritis manū vestram vos et homines domus vestre: quia benedicet tibi dominus deus tuus. Non facietis sicut oia que nos facimus hic hodie singuli qd rectū videtur in oculis suis: quia nō venistis adhuc ad locū quietis et ad possessionem quā dñs deus tu᷒ daturus est tibi. et transibitis iordanē: et habitabitis in terra quā dñs deus vr possidere faciet vos: et requiem dabit vobis ab oībus inimicis vris p circuitū: et habitabitis cōfidenter. et erit loc᷒ quē elegerit dñs de᷒ vr vt collocet maiestatē suā ibi: illuc offeretis oia q̄ ego precipio vobis: holocausta vra et victimas sanctificatas vras: decimas vras et primitias manuū vrarū et oia optima votorū vrorū que

Primitiua chal.

טעה קצץ אבד
עבד רעה שרא
תבע אתא עלה
עשר פרש ענן
אכל חדה אנש
בית
אתא נוח חסן
עבר יתב נוח
יתב רחץ
אתא פקד
עשר פרש

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.

Infra. 14. c.

voueritis dño vřo. ⁊ letabimini co-
ἂν εὔξησθε τῷ κυρίῳ ὑμῶν. καὶ εὐφρανθήσεσθε ἐναν-
rã dño deo vřo: vos ⁊ filii vři ⁊ fi-
τίον τοῦ θεοῦ ὑμῶν, ὑμεῖς καὶ οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγα-
lie vře: famuli vři: ⁊ famule vře:
τέρες ὑμῶν, οἱ παῖδες ὑμῶν, καὶ αἱ παιδίσκαι ὑμῶν,
⁊ leuita q̃ in vrbibus vřis: q: non ẽ il-
καὶ ὁ λευίτης ὁ ἐπὶ τῶν πόλεων ὑμῶν, ὅτι οὐκ ἔστιν αὐ-
li pars neq̧ possessio vobiscũ. caue tibiipi ne
τῷ μερὶς οὐδὲ κλῆρος μεθ᾽ ὑμῶν. πρόσεχε σεαυτῷ μὴ
offeras holocausta tua in oi loco
ἀνενέγκῃς τὰ ὁλοκαυτώματά σου ἐν παντὶ τόπῳ
quẽ videris sed in locũ: quẽ elegerit dñs
οὗ ἂν ἴδῃς, ἀλλ᾽ ἢ εἰς τὸν τόπον, ὃν ἐκλέξηται κύριος ὁ
de⁹ tu⁹ eũ: in vna vrbiũ tuarũ illic offeres
θεός σου αὐτόν, ἐν μιᾷ τῶν πόλεών σου ἐκεῖ ἀνοίσεις
holocausta tua: ⁊ illic facies oia
τὰ ὁλοκαυτώματά σου, καὶ ἐκεῖ ποιήσεις πάντα
q̃cũq̧ ego p̃cipio tibi hodie. sed in oi desi-
ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον. ἀλλ᾽ ἢ ἐν πάσῃ ἐπι-
derio tuo sacrificabis: ⁊ comedes carnes scd̃m bñdictões
θυμίᾳ σου θύσεις, καὶ φαγῇ κρέα κατὰ τὴν εὐλογίαν
dñi dei tui: quã dedit tibi in oi vrbe.
κυρίου τοῦ θεοῦ σου, ἣν ἔδωκέ σοι ἐν πάσῃ πόλει. ὁ
immũdus in te ⁊ mũdus sup idẽ comedẽt
ἀκάθαρτος ἐν σοὶ καὶ ὁ καθαρὸς ἐπὶ τὸ αὐτὸ φάγονται
idẽ: sicut capreã vel ceruũ. verũtñ sãguinẽ nõ cõe-
αὐτό, ὡς δορκάδα ἢ ἔλαφον. πλὴν τὸ αἷμα οὐ φά-
detis: sup terrã effundetis illũ q̃si aquã. nõ pote-
γεσθε, ἐπὶ τὴν γῆν ἐκχεεῖτε αὐτὸ ὡς ὕδωρ. οὐ δυνή-
C ris comedere in oppidis tuis decimã
σῃ φαγεῖν ἐν ταῖς πόλεσί σου τὸ ἐπιδέκατον τοῦ
frumẽti tui ⁊ vini tui ⁊ olei tui:
σίτου σου καὶ τοῦ οἴνου σου καὶ τοῦ ἐλαίου σου, τὰ
primogenita boũ tuoꝝ ⁊ ouiũ tuaꝝ ⁊
πρωτότοκα τῶν βοῶν σου καὶ τῶν προβάτων σου καὶ
oia vota: q̃cũq̧ voueritis: ⁊ cõfessio-
πάσας τὰς εὐχάς, ὅσας ἂν εὔξησθε, καὶ τὰς ὁμολογί-
nes vřas ⁊ p̃mitias manuũ vřaꝝ: sed co-
ας ὑμῶν καὶ τὰς ἀπαρχὰς τῶν χειρῶν ὑμῶν, ἀλλ᾽ ἢ ἐ-
ram dño deo tuo comedes ea in loco quẽ ele-
ναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου φαγῇ αὐτὰ ἐν τῷ τόπῳ ὃν ἂν ἐκλέ-
gerit dñs deus tuus sibi: tu ⁊ filius tuus ⁊ filia tua:
ξηται κύριος ὁ θεός σου αὐτῷ, σὺ καὶ ὁ υἱός σου καὶ ἡ θυγάτηρ σου,
famulus tuus ⁊ ancilla tua ⁊ leuita: ⁊ aduena
ὁ παῖς σου καὶ ἡ παιδίσκη σου καὶ ὁ λευίτης, καὶ ὁ προσήλυτος
qui in vrbib⁹ tuis: ⁊ letaberis corã dño deo tuo
ὁ ἐν ταῖς πόλεσί σου, καὶ εὐφρανθήσῃ ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου
in cũctis vbicũq̧ inieceris manũ tuã. caue tibiipi
ἐπὶ πάντα οὗ ἂν ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά σου. πρόσεχε σεαυτῷ
ne derelinquas leuitã oi tẽpore q̃ vixeris in
μὴ ἐγκαταλίπῃς τὸν λευίτην πάντα τὸν χρόνον ὃν ἂν ζῇς ἐπὶ
terra. si ãt dilatauerit dñs de⁹ tu⁹ terminos tuos: sicut
τῆς γῆς. ἐὰν δὲ ἐμπλατύνῃ κύριος ὁ θεός σου τὰ ὅριά σου, καθάπερ

Trãsla. B. Hiero.

vouistis domino. Ibi epulabimini coram domino deo vřo: vos & filii & filie vestre: famuli & famule atq̧ leuites qui in vřis vrbibus cõmorantur. neq̧ ei habet aliã ptẽ & possessionẽ inter vos. Caue ne offeras holocausta tua i oi loco quẽ videris: sed in eo quẽ elegerit dñs i vna tribuum tuarum offeres hostias: & facies quecunq̧ precipio tibi. Si aũt comedere volueris: & te esus carniũ delectauerit: occide, & comede iuxta bñdictionẽ dñi dei tui: quã dedit tibi in vrbibus tuis: siue immũdũ fuerit: hoc est maculatũ & debile: siue mũdũ: hoc est integrũ & sine macula quod offerri licet: sicut capream & ceruũ comedes absq̧ esu dũtaxat sanguis quẽ sup terrã q̃si aquã effundes. nõ poteris comedere i oppidis tuis decimã frumenti & vini & olei tui: priogenita armẽtorũ & pecorum: & oia q̃ voueris & sponte offerre volueritis & primitias manuũ tuarũ: sed corã domino deo tuo comedes ea i loco quẽ elegerit dñs deus tuus: tu & filius tuus & filia & seruus & famula atq̧ leuites q manet in vrbibus tuis: & letaberis & reficieris corã dño dõ tuo in cunctis ad q̃ extẽderis manũ tuã. Caue ne derelinq̃s leuitẽ i oi tpe quo versaris i terra. Qñ dilatauerit dñs de⁹ tu⁹ terminos tuos sicut lo

Ter. Heb.

תדרו ליהוה: ושמחתם לפני
יהוה אלהיכם אתם ובניכם
ובנתיכם ועבדיכם ואמהתיכם
והלוי אשר בשעריכם כי אין לו
חלק ונחלה אתכם: השמר לך פן
תעלה עלתיך בכל מקום אשר
תראה: כי אם במקום אשר יבחר
יהוה באחד שבטיך שם תעלה
עלתיך ושם תעשה כל אשר אנכי
מצוך: רק בכל אות נפשך תזבח
ואכלת בשר כברכת יהוה
אלהיך אשר נתן לך בכל שעריך
הטמא והטהור יאכלנו כצבי
וכאיל: רק הדם לא תאכלו על
הארץ תשפכנו כמים: לא תוכל
לאכל בשעריך מעשר דגנך
ותירשך ויצהרך ובכרת בקרך
וצאנך וכל נדריך אשר תדר
ונדבתיך ותרומת ידך: כי אם
לפני יהוה אלהיך תאכלנו במקום
אשר יבחר יהוה אלהיך בו
אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך
והלוי אשר בשעריך ושמחת
לפני יהוה אלהיך בכל משלח ידך:
השמר לך פן תעזב את הלוי כל
ימיך על אדמתך: כי ירחיב יהוה
אלהיך את גבלך כאשר דבר

Primitiua. heb.

נדר פנה
שמר
עלה קום
ראה בחר
עשה
צוה אוה זבח
טהר אכל צבה
שפך יכל
ירש צהר
נדר
רום
קום
בחר
בנה אמה
שלח
שמר עזב
יום רחב

Transl. Chal.

תתדרון קדם יוי: ותחדון קדם יוי אלהכון אתון ובניכון ובנתכון ועבדיכון ואמהתכון
וליואה די בקרויכון ארי לית ליה חולק ואחסנא עמכון: אסתמר לך דילמא תסיק
עלותך בכל אתר דתחזי: אלהין באתרא דיתרעי יוי בחד מן שבטך תמן תסיק
עלותך ותמן תעביד כל דאנא מפקד לך: לחוד בכל רעות נפשך תכוס ותיכול
בשרא כברכתא דיוי אלהך דיהב לך בכל קירוך מסאבא ודכיא ייכלוניה כבשר
טביא ואילא: לחוד דמא לא תיכלון על ארעא תשדיניה כמיא: לית לך רשו למיכל
בקירוך מעשר עיבורך חמרך ומשחך ובכורי תורך וענך וכל נדרך דתידר ונדבתך
ואפרשות ידך: אלהין קדם יוי אלהך תיכלניה באתרא דיתרעי יוי אלהך ביה
את וברך וברתך ועבדך ואמתך וליואה די בקירויך ותחדי קדם יוי אלהך בכל
אושטות ידך: אסתמר לך דילמא תשבוק ית ליואה כל יומך על ארעך: ארי יפתי
יוי אלהך ית תחומך כמא דמליל

Interp. chal.

voueritis coram dño. Et letabimini corã dño deo vřo vos ⁊ filii vestri ⁊ filie vře ⁊ serui vři ⁊ ancille vře et leuita q̃ est in vrbibus vřis: q: nõ habet partẽ ⁊ hereditatẽ vobiscũ. Caue tibi ne offeras holocausta tua in omni loco quẽ videris: sed in loco quẽ elegerit dñs in vna tribuũ tuarũ: ibi offeres holocausta tua: ⁊ ibi facies oia q̃ ego precipio tibi. Attamẽ in omi desiderio aie tue occides ⁊ comedes carnes: iuxta benedictionẽ dñi dei tui quã dedit tibi in oibus vrbib⁹ tuis: mũdus ⁊ immũdus comedet illã sicut carnẽ capree ⁊ cerui. attamẽ sanguinẽ nõ comedetis: sup terrã effundetis illũ sicut aquã. Non erit tibi licitũ vt comedas in vrbibus tuis decimas frumẽti tui ⁊ vini tui ⁊ olei tui ⁊ p̃mogenita boũ tuoꝝ ⁊ ouiũ tuarũ ⁊ oia vota tua que voueris ⁊ q̃ sponte obtuleris ⁊ primitias manuũ tuarum: sed coram dño deo tuo comedes ea in loco quẽ elegerit dñs deus tu⁹: tu ⁊ filius tuus ⁊ filia tua et seruus tu⁹ ⁊ ancilla tua ⁊ leuita qui est in vrbibus tuis: ⁊ letaberis corã dño deo tuo in oibus ad que miseris manũ tuã. Caue tibi ne relinquas leuitã omnibus diebus tuis in terra tua. Cum autẽ dilatauerit dominus deus tuus terminũ tuum sicut locutus est

Primitiua chal.

נדר חדה
קרה חסן סמר
נסק צלה חזה
עבד רעה נכס
אכל קרה סאב
אשד רשה
עשר ען נדר
פרש אכל רעה
אמה חדה ישט
סמר שבק פתה

Tex. Heb.

לך ואמרת אכלה בשר כי תאוה
נפשך לאכל בשר בכל אות
נפשך תאכל בשר: כי ירחק ממך
המקום אשר יבחר יהוה אלהיך
לשום שמו שם וזבחת מבקרך
ומצאנך אשר נתן יהוה לך
כאשר צויתך ואכלת בשעריך
בכל אות נפשך: אך כאשר יאכל
את הצבי ואת האיל כן תאכלנו
הטמא והטהור יחדו יאכלנו: רק
חזק לבלתי אכל הדם כי הדם
הוא הנפש ולא תאכל הנפש
עם הבשר: לא תאכלנו על
הארץ תשפכנו כמים: לא ״
תאכלנו למען ייטב לך ולבניך
אחריך כי תעשה הישר בעיני
יהוה: רק קדשיך אשר יהיו לך
ונדריך תשא ובאת אל המקום אשר
יבחר יהוה: ועשית עלתיך הבשר
והדם על מזבח יהוה אלהיך
ודם זבחיך ישפך על מזבח
יהוה אלהיך והבשר תאכל:
שמר ושמעת את כל הדברים
האלה אשר אנכי מצוך
למען ייטב לך ולבניך אחריך עד
עולם כי תעשה הטוב ״
והישר בעיני יהוה אלהיך:

Primitiua heb.

אוה
אכל רחק מן
צוה
אכל
צבה
טהר
שפך
יטב
עשה
היה
נשא בוא קום
בחר עשה עלה
זבח
שפך
צוה
יטב
עלם

Trãsla. B. Hiero.

cutus est tibi: & volueris vesci carnibus quas desiderat anima tua: loc⁹ aũt quem elegerit dominus deus tuus: vt sit nomẽ eius ibi: si pcul fuerit: occides de armentis & pecoribus que habueris sicut precepit tibi: & comedes in oppidis tuis vt tibi placet. Sicut comeditur caprea & ceruus: ita vesceris eis: & mũdus & imũdus in cõe vescẽtur. hoc solũ caue ne sanguinẽ comedas. Sanguis enim eorũ p aĩa est: & idcirco non debes animam comedere cũ carnibus: sed super terrã fundes quasi aquam: vt bñ sit tibi & filiis tuis post te: cũ feceris qđ placet in conspectu dñi. Que aũt sanctificaueris & voueris dño: tolles & venies ad locũ quẽ elegerit dñs: & offeres oblationes tuas carnẽ & sanguinẽ sup altare domini dei tui. Sanguinẽ hostiarũ fundes in altari: carnibus autẽ ipse vesceris. Obserua & audi oĩa que ego precipio tibi: vt bene sit tibi & filiis tuis post te in sempiternum: cũ feceris quod bonum est & placitum in conspectu domini dei tui.

Trãsla. Grec. lxx. cũ interp. latina.

locut⁹ ẽ tibi: ⁊ dices: comedã carnes si cõcupierit
ἐλάλησέ σοι, καὶ ἐρεῖς, φάγομαι κρέα· ἐὰν ἐπιθυμήσῃ ἡ
aĩa tua: vt comedat carnes: in oĩ cõcupiscẽtia aĩ
ψυχή σου, ὥστε φαγεῖν κρέα, ἐν πάσῃ ἐπιθυμίᾳ τῆς ψυ
me tue comedes carnes. si aũt longius absit a te
χῆς σου φαγῇ κρέα. ἐὰν δὲ μακρότερον ἀπέχῃ σου
locus: quẽ elegerit dñs deus tuus vt inuo
ὁ τόπος, ὃν ἐὰν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου ἐπικλη
cetur nomẽ eius illic: ⁊ sacrificabis de
θῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ, καὶ θύσεις ἀπὸ τῶν
bobus tuis ⁊ de ouibus tuis q̃s dederit tibi
βοῶν σου καὶ ἀπὸ τῶν προβάτων σου ὧν ἂν δῷ σοι
dñs deus tuus: quẽadmodũ pcepi tibi: ⁊ cõe
κύριος ὁ θεός σου, ὃν τρόπον ἐνετειλάμην σοι, καὶ φα
des in oppidis tuis sm̃ desideriũ aĩe
γῇ ἐν ταῖς πόλεσί σου κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ψυ
me tue: sicut comedit caprea ⁊ ceruus: ita
χῆς σου, ὡς ἔσθεται ἡ δορκὰς καὶ ἡ ἔλαφος, οὕτως
vesceris eo. immũdus in te ⁊ mũdus simi
φαγῇ αὐτό. ὁ ἀκάθαρτος ἐν σοὶ καὶ ὁ καθαρὸς ὡσαύ
liter vescetur. caue fortiter ne cõedas sã- Infra. 15.d.
τως ἔδεται. πρόσεχε ἰσχυρῶς τοῦ μὴ φαγεῖν αἷ
guinẽ: nã sanguis eius aĩa. nõ comedetur
μα, τὸ γὰρ αἷμα αὐτοῦ ψυχή. οὐ βρωθήσεται ἡ D
aĩa cũ carnibus: nõ comedetis: sup
ψυχὴ μετὰ τῶν κρεῶν, οὐ φάγεσθε, ἐπὶ τὴν
terrã fundetis illũ q̃si aquã. nõ vesceris eo: vt
γῆν ἐκχεεῖτε αὐτὸ ὡς ὕδωρ. οὐ φαγῇ αὐτό, ἵνα
bñ tibi sit: ⁊ filiis tuis post te: si
εὖ σοι γένηται, καὶ τοῖς υἱοῖς σου μετὰ σέ, ἐὰν
feceris bonũ ⁊ placitũ corã dño
ποιήσῃς τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀρεστὸν ἐναντίον κυρίου τοῦ
deo tuo: verũtñ scta tua q̃ tibi fuerit: ⁊
θεοῦ σου, πλὴν τὰ ἅγιά σου ἃ ἂν σοι γένηται, καὶ
vota tua accipiẽs venies in locũ: quẽ
τὰς εὐχάς σου λαβὼν ἥξεις εἰς τὸν τόπον, ὃν ἂν
elegerit dñs deus tuus vt inuocetur nomẽ
ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα
eius illic: ⁊ facies holocausta tua.
αὐτοῦ ἐκεῖ, καὶ ποιήσεις τὰ ὁλοκαυτώματά σου.
carnes offeres sup altare dñi
τὰ κρέα ἀνοίσεις ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κυρίου τοῦ
dei tui. at sanguinẽ hostiarũ tuarũ fundes ad
θεοῦ σου. τὸ δὲ αἷμα τῶν θυσιῶν σου προσχεεῖς πρὸς
basim altaris dñi dei tui:
τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου τοῦ θεοῦ σου, τὰ
at carnibus vesceris. obserua ⁊ audi ⁊ facies
δὲ κρέα φαγῇ. φυλάσσου καὶ ἄκουε καὶ ποιήσεις
oĩa v̈ba: q̃ ego p̃cipio tibi: vt
πάντας τοὺς λόγους, οὓς ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι, ἵνα
bñ tibi sit: ⁊ filiis tuis i sempiternũ: si fe-
εὖ σοι γένηται, καὶ τοῖς υἱοῖς σου δι' αἰῶνος, ἐὰν ποι
ceris bonũ ⁊ placitũ corã dño deo tuo.
ήσῃς τὸ καλὸν καὶ τὸ εὐάρεστον ἐναντίον κυ τοῦ θεοῦ σου.

Primitiua chal.

אמר אכל רעה
רחק שרא נסס
עאן קרה רעה
סאב דכה
אכל
אשד יטב עבד
עשר הוה נטל
אתא רעה עלה
דבח שפך אכל
נטר קבל פקד
יטב

Interp. chal.

tibi: ⁊ dixeris comedã carnem: quãdo desiderauerit anima tua comedere carnẽ: in omni desiderio aĩe tue comedes carnẽ. Si procul fuerit a te locus quẽ elegerit dñs deus tu⁹ vt collocet ibi maiestatẽ suã: occides de bobus tuis ⁊ de ouibus tuis q̃s dedit tibi dñs sicut precepit tibi: ⁊ comedes in vrbibus tuis in omni desiderio aĩe tue. Sicut enim comeditur caro capree ⁊ cerui sic comedes illa: mundus ⁊ immundus simul comedent. attamen cõfortare vt non comedas sanguinem: quia sanguis est aĩa: ⁊ non comedes animã cum carne. Non comedes illum: sed sup terrã fundes illũ sicut aquã. Non comedes illũ vt bene sit tibi ⁊ filiis tuis post te: si feceris quod rectũ est corã dño. Verũ tamen decimas sanctificatas quas habueris ⁊ vota tua tolles ⁊ venies ad locum quẽ elegerit dñs: et facies holocausta tua: quorũ caro ⁊ sanguis offeretur sup altare dñi dei tui: sanguis aũt hostie sanctificate tue effundetur super altare dñi dei tui: ⁊ carnem comedes. Custodi ⁊ suscipe omnia verba hec que ego precipio tibi: vt bene sit tibi ⁊ filiis tuis post te vsq; in seculum: cum feceris quod rectum est ⁊ quod placitum est coram domino deo tuo.

Transla. Chal.

לך ותימר איכול בישרא ארי תרעי נפשך למיכל בישרא בכל רעות נפשך תיכול
בישרא: ארי יתרחק מנך אתרא דיתרעי יי אלהך לאשראה שכינתיה תמן ותיכוס
מתורך ומענך דיהב יי לך כמא דפקידתך ותיכול בקירוך בכל רעות נפשך: ברם כמא
דמתאכל בשר טביא ואילא כן תיכלינֵיה מסאבא ודכיא כחדא יכלוניה: לחוד תקיף
בדיל דלא למיכל דמא ארי דמא הוא נפשא ולא תיכול נפשא עם בישרא: לא
תיכליניה על ארעא תשדיניה כמיא: לא תיכליניה בדיל דייטב לך ולבנך בתרך
ארי תעביד דכשר קדם יי: לחוד מעשרי קודשך דיהון לך ונדרך תיטול ותיתי
לאתרא דיתרעי יי: ותעביד עלותך בישרא ודמא על מדבחא דיי אלהך ודם נכסת
קודשך ישתפיך על מדבחא דיי אלהך ובישרא תיכול: טר ותקביל ית כל פתגמיא
האלין דאנא מפקיד לך בדיל דייטב לך ולבנך בתרך עד עלם ארי תעביד דתקין
ודכשר קדם יי אלהך:

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

Infra. 19. a. si ât disperdiderit dñs deus tuus gētes: ad
ἐὰν δὲ ἐξολοθρεύσῃ κύριος ὁ θεός σου τὰ ἔθνη, εἰς
quas tu ingredieris illuc vt possideas trā ea
οὓς σὺ εἰσπορεύσῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι τὴν γῆν αὐτῶ
rum a facie tua: & possederis
τῶν ἀπὸ προσώπου σου, καὶ κατακληρονομήσῃς
eos: & hītaueris in tra eoꝝ: caue
αὐτούς, καὶ κατοικήσῃς ἐν τῇ γῇ αὐτῶν, πρόσεχε
tibi ipsi: ne inquiras sequi eos post
σεαυτῷ, μὴ ἐκζητήσῃς ἐπακολουθῆσαι αὐτοῖς με
q̄ exterminati fuerīt illi a facie tua:
τὰ τὸ ἐξολοθρευθῆναι αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου σου,
nō requiras deos illoꝝ: dicēs: quō
οὐ μὴ ἐκζητήσῃς τοὺς θεοὺς αὐτῶν, λέγων, πῶς
faciūt gētes ille dijs eoꝝ: faci
ποιοῦσι τὰ ἔθνη ταῦτα τοῖς θεοῖς αὐτῶν, ποιή
am & ego. nō facies sic̄ dño deo tuo.
σω κἀγώ. οὐ ποιήσεις οὕτω κυρίῳ τῷ θεῷ σου.
nā abominatiões q̄s dñs aduersatus ē: fece
τὰ γὰρ βδελύγματα ἃ κύριος ἐμίσησεν, ἐποίη
rūt dijs suis: qm̄ & filios suos
σαν τοῖς θεοῖς αὐτῶν, ὅτι καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν
& filias suas cōburūt igne
καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν κατακαίουσι πυρὶ τοῖς
dijs suis. oē Vbū qd ego p̄cipio tibi ho
θεοῖς αὐτῶν. πᾶν ῥῆμα ὃ ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σή
die: hoc custodies facere. nō addes ad
μερον, τοῦτο φυλάξῃ ποιεῖν. οὐ προσθήσεις ἐπ᾽
illō neq̄ minues ab eo.
αὐτὸ οὐδὲ ἀφελεῖς ἀπ᾽ αὐτοῦ. Ca. 13.

A Si āt surrexerit in te p̄pheta aut somni
Ἐὰν δὲ ἀναστῇ ἐν σοὶ προφήτης ἢ ἐνυπνιαζόμε
ans sōniū: & dederit tibi signū vel portētū: &
νος ἐνύπνιον, καὶ δῷ σοι σημεῖον ἢ τέρας, καὶ
euenerit signū vel portētū qđ locut⁹ ē ad te:
ἔλθῃ τὸ σημεῖον ἢ τὸ τέρας ὃ ἐλάλησε πρὸς σέ,
dicēs: eamus & seruiamus dijs alie
λέγων, πορευθῶμεν καὶ λατρεύσωμεν θεοῖς ἑτέ
nis q̄s nō nouistis: nō audietis sermões
ροις οὓς οὐκ οἴδατε, οὐκ ἀκούσεσθε τῶν λόγων τοῦ
prophete illius vel somniātis som
προφήτου ἐκείνου ἢ τοῦ ἐνυπνιαζομένου τὸ ἐνύ
niū illud: qm̄ tentat dñs deus vr̄
πνιον ἐκεῖνο, ὅτι πειράζει κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν
vos: vt sciat: si diligitis dñm deū
ὑμᾶς, τοῦ εἰδέναι, εἰ ἀγαπᾶτε κύριον τὸν θεὸν
vr̄m ex toto corde vr̄o & ex tota
ὑμῶν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ὑμῶν καὶ ἐξ ὅλης τῆς
aīa vr̄a. post dñm deū vr̄m am
ψυχῆς ὑμῶν. ὀπίσω κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν πο
bulate: & eū timete: &
ρεύεσθε, καὶ αὐτὸν φοβεῖσθε, καὶ τὰς ooo oooo

Trāsla. B. Hiero.

Quādo disperdiderit dominus deus tuus ooo añ faciē tuā gētes: ad quas ingredieris possidendas: & possederis eas atq̧ habitaueris in terra earū: caue ne imiteris ooooooooooooooo eas postq̄ te fuerit introeunte subuerse: oooo & requiras cerimonias earum dicens. oooooooooo Sicut coluerunt gētes iste oooooooooooooooooo deos suos: ita & ego colam. Non oooooooo facies similiter dño deo tuo. Omnes enī abominatiões quas auersatur dñs fecerunt diis suis offerentes filios & oooooooooooooooo filias: & comburentes igni. ooooooooooooooo Quod precipio oooooo oooooooooooooooooooooo tibi hoc tantum facito domino: nec oooooooooo addas quicquam nec minuas. Ca. 13.

Si surrexerit in medio tui prophetes aut qui somniū vidisse se dicat: & predixerit signum atq̧ portentū: & euenerit ooooooooooo quod locutus est: & dixerit tibi: eamus & oooo sequamur deos aliēos quos ignoras: ooooooo & seruiamus eis: non audies ooooooooooooooo verba prophete illius aut somniatoris: oooooo quia temptat vos dominus oooooooooooooooo deus vester: vt palam fiat vtrum oooooooooooooo diligatis eum an nō in toto oooooooooooooooooo corde & in tota anima vestra. Dominum oooo deum vestrum sequimini: & ipsum timete: &

Ter. Heb.

כִּי יַכְרִית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת הַגּוֹיִם
אֲשֶׁר אַתָּה בָא שָׁמָּה לָרֶשֶׁת אוֹתָם
מִפָּנֶיךָ וְיָרַשְׁתָּ אֹתָם וְיָשַׁבְתָּ
בְּאַרְצָם׃ הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן תִּנָּקֵשׁ
אַחֲרֵיהֶם אַחֲרֵי הִשָּׁמְדָם מִפָּנֶיךָ
וּפֶן תִּדְרֹשׁ לֵאלֹהֵיהֶם לֵאמֹר
אֵיכָה יַעַבְדוּ הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה אֶת
אֱלֹהֵיהֶם וְאֶעֱשֶׂה כֵּן גַּם אָנִי׃ לֹא
תַעֲשֶׂה כֵן לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי כָל
תּוֹעֲבַת יְהוָה אֲשֶׁר שָׂנֵא עָשׂוּ
לֵאלֹהֵיהֶם כִּי גַם אֶת בְּנֵיהֶם וְאֶת
בְּנֹתֵיהֶם יִשְׂרְפוּ בָאֵשׁ לֵאלֹהֵיהֶם׃
אֵת כָּל הַדָּבָר אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה
אֶתְכֶם אֹתוֹ תִשְׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת לֹא
תֹסֵף עָלָיו וְלֹא תִגְרַע מִמֶּנּוּ׃
כִּי יָקוּם בְּקִרְבְּךָ נָבִיא
אוֹ חֹלֵם חֲלוֹם וְנָתַן אֵלֶיךָ אוֹת
אוֹ מוֹפֵת׃ וּבָא הָאוֹת וְהַמּוֹפֵת
אֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלֶיךָ לֵאמֹר נֵלְכָה
אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא
יְדַעְתָּם וְנָעָבְדֵם׃ לֹא תִשְׁמַע אֶל
דִּבְרֵי הַנָּבִיא הַהוּא אוֹ אֶל חוֹלֵם
הַחֲלוֹם הַהוּא כִּי מְנַסֶּה יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם אֶתְכֶם לָדַעַת הֲיִשְׁכֶם
אֹהֲבִים אֶת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם בְּכָל
לְבַבְכֶם וּבְכָל נַפְשְׁכֶם׃ אַחֲרֵי יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם תֵּלֵכוּ וְאֹתוֹ תִירָאוּ וְאֶת

Pritiua heb.

כָּרַת
בּוֹא יָרַשׁ אֵת
פָּנָה
שָׁמַר נָקַשׁ
שָׁמַד
דָּרַשׁ
עָבַד
עָשָׂה
תָּעַב עָשָׂה
בָּנָה שָׂרַף
צָוָה
שָׁמַר עָשָׂה
יָסַף גָּרַע
Cap. xiii.
קוּם נָבָא
יָפַת בּוֹא
הָלַךְ
עָבַד שָׁמַע
חָלַם
נָסָה
יָדַע
הָלַךְ יָרֵא

Transla. Chal.

אֲרֵי יְשֵׁיצֵי יְיָ אֱלָהָךְ יָת עַמְמַיָא דְאַתְּ עָלֵיל לְתַמָן לְתָרָכָא יָתְהוֹן מִקֳדָמָךְ וְתֵירַת
יָתְהוֹן וְתֵתֵיב בְּאַרְעֲהוֹן׃ אִסְתְּמַר לָךְ דִּלְמָא תִתְּקַל בָּתְרֵיהוֹן בָּתַר דְּיִשְׁתֵּיצוֹן מִקֳדָמָךְ
וְדִלְמָא תִתְבַּע לְטַעֲוָתְהוֹן לְמֵימַר אֵכְדֵין פָּלְחִין עַמְמַיָא הָאִלֵין יָת טַעֲוָתְהוֹן וְאַעְבֵּד
כֵּן אַף אֲנָא׃ לָא תַעְבֵּיד כְּדֵין קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ אֲרֵי כָל דִּמְרַחַק קֳדָם יְיָ דְּסָנֵי עָבְדִין
לְטַעֲוָתְהוֹן אֲרֵי אַף יָת בְּנֵיהוֹן וְיָת בְּנָתְהוֹן מוֹקְדִין בְּנוּרָא לְטַעֲוָתְהוֹן׃ יָת כָּל פִּתְגָמָא
דַּאֲנָא מְפַקֵּיד יָתְכוֹן יָתֵיהּ תִּטְּרוּן לְמֶעְבַּד לָא תוֹסְפוּן עֲלוֹהִי וְלָא תִמְנְעוּן מִנֵּיהּ׃

Ca. xiij. אֲרֵי יְקוּם בֵּינָךְ נְבִיָא אוֹ חָלֵם חֶלְמָא וְיִתֵּן לָךְ אָת אוֹ מוֹפֵת׃
וְיֵיתֵי אָתָא וּמוֹפְתָא דְּמַלֵּיל עִמָּךְ לְמֵימַר נֵיהַךְ בָּתַר טַעֲוַת עַמְמַיָא דְּלָא יְדַעְתּוּן
וְנִפְלְחִנּוּן׃ לָא תְקַבֵּל לְפִתְגָמֵי נְבִיָא הַהוּא אוֹ לְחָלֵם חֶלְמָא הַהוּא אֲרֵי מְנַסֵּי יְיָ
אֱלָהֲכוֹן יָתְכוֹן לְמִידַע הַאִיתְכוֹן רָחֲמִין קֳדָם יְיָ אֱלָהֲכוֹן בְּכָל לִבְּכוֹן וּבְכָל נַפְשְׁכוֹן׃
בָּתַר פֻּלְחָנָא דַּיְיָ אֱלָהֲכוֹן תְּהָכוּן וְיָתֵיהּ תִּדְחֲלוּן וְיָת ••••••••••••••••••••••••••

Interp. chal.

cum disperdiderit dñs deus tu⁹ populos ad quos tu igredieris et eiecias eos a facie tua: & eieceris eos & habitaueris in terra eoꝝ: caue tibi ne offendas post eos postq̄ disperierint a facie tua: & ne requiras idola eorum dicens. Quomodo seruierūt populi isti idolis suis: ita & ego faciam. Non ita facies coram dño deo tuo: quoniā omne quod abominabile est coram dño & quod odit dominus faciunt idolis suis: quoniā etiā filios suos & filias suas comburunt igni propter idola sua. Omne p̄ceptū quod ego p̄cipio vobis obseruabitis et faciatis: neq̧ addetis ad illud neq̧ ex eo minuetis. Cap. 13.

Quando surrexerit in medio tui propheta aut somnians somnium: & dederit tibi signum aut portentū: & euenerit signum & portentum qđ locutus est ad te: dicens. Eamus post idola populoꝝ que ignoras & seruiamus eis: nō acquiescas verbis prophete illius aut somnio somniatoris illius: quia tentat vos dñs deus vester: vt cognoscatur si diligitis dominum deum vestrū in toto corde vestro & in tota anima vestra. Post timorem domini dei vestri ambulabitis: & ipsum timebitis: & ooooooooooooooooooooooooo

Pritiua chal.

שְׁצָא עוּל תְּרַךְ
סְפַר תְּקַל תְּעָא
טְעָה אֲמַר עֲבַד
רְחַק שְׂנָא
יְקַד פְּקַד
נְטַר יְסַף מְנַע
קוּם יְהַב אָת
יָפַת אֲתָא יְהַךְ
פְּלַח קַבֵּל נְסָה
יְדַע
יְהַךְ דְּחַל

מִצְוֹתָיו תִּשְׁמֹרוּ וּבְקֹלוֹ תִשְׁמָעוּ
וְאֹתוֹ תַעֲבֹדוּ וּבוֹ תִדְבָּקוּן׃ וְהַנָּבִיא
הַהוּא אוֹ חֹלֵם הַחֲלוֹם הַהוּא יוּמָת
כִּי דִבֶּר סָרָה עַל יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
הַמּוֹצִיא אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
וְהַפֹּדְךָ מִבֵּית עֲבָדִים לְהַדִּיחֲךָ
מִן הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
לָלֶכֶת בָּהּ וּבִעַרְתָּ הָרָע מִקִּרְבֶּךָ׃
כִּי יְסִיתְךָ אָחִיךָ בֶן אִמֶּךָ אוֹ
בִנְךָ אוֹ בִתְּךָ אוֹ אֵשֶׁת חֵיקֶךָ
אוֹ רֵעֲךָ אֲשֶׁר כְּנַפְשְׁךָ בַּסֵּתֶר
לֵאמֹר נֵלְכָה וְנַעַבְדָה אֱלֹהִים
אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתָּ אַתָּה
וַאֲבֹתֶיךָ׃ מֵאֱלֹהֵי הָעַמִּים אֲשֶׁר
סְבִיבֹתֵיכֶם הַקְּרֹבִים אֵלֶיךָ אוֹ
הָרְחֹקִים מִמֶּךָּ מִקְצֵה הָאָרֶץ
וְעַד קְצֵה הָאָרֶץ׃ לֹא תֹאבֶה לוֹ
וְלֹא תִשְׁמַע אֵלָיו וְלֹא תָחוֹס עֵינְךָ
עָלָיו וְלֹא תַחְמֹל וְלֹא תְכַסֶּה
עָלָיו׃ כִּי הָרֹג תַּהַרְגֶנּוּ יָדְךָ תִּהְיֶה
בּוֹ בָרִאשׁוֹנָה לַהֲמִיתוֹ וְיַד כָּל
הָעָם בָּאַחֲרֹנָה׃ וּסְקַלְתּוֹ בָאֲבָנִים
וָמֵת כִּי בִקֵּשׁ לְהַדִּיחֲךָ מֵעַל
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הַמּוֹצִיאֲךָ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים׃ וְכָל יי
יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּ וְיִרָאוּן וְלֹא יוֹסִיפוּ
לַעֲשׂוֹת כַּדָּבָר הָרָע הַזֶּה בְּקִרְבֶּךָ׃

צָוָה קוֹל שָׁמַע
עָבַד דָּבַק נָבָא
מוּת
סוּר
יָצָא
פָּדָה דָּחָה
צָוָה
הָלַךְ רוּעַ
סוּת אָח
בָּנָה אִישׁ
רָעָה
הָלַךְ עָבַד
סָבַב
מִן
אָבָה
שָׁמַע חוּס
חָמַל כָּסָה
הָיָה
מוּת
יָצָא
שָׁמַע יָסַף
עָשָׂה רוּעַ

mandata illius custodi
te: & audite vocē eius.
Ipsi seruietis: & ipsi
adherebitis. Propheta
aūt ille aut fictor som-
niorum interficietur:
quia locutus est vt vos
auerteret a dño deo
vestro: qui eduxit vos
de terra egypti: oooooo
& redemit vos de domo
seruitutis: vt errare te
faceret de via quā tibi
pcepit dñs deus tuus:
& auferes malū de me
dio tui. ooooooooooooooo
Si tibi voluerit psuade-
re frater tuus filius ma-
tris tue: aut filius tuus
vel filia siue vxor q̄ est
in sinu tuo: aut amicus
quē diligis vt aiam tuā
clam dicens. eamus &
seruiamus diis oooooooo
alienis quos ignoras
tu oooooooooooooooooo
& patres tui: cunctarū
ooo oooooo: oooooooooo
in circuitu gentiū que
iuxta vel ooooooooooo
procul sunt ab initio
ooo ooo oooooo ooooooooo
vsq̄ ad finē terre: nō
acquiescas ei ooooooooo
nec audias neq̄ par-
cat ei oculus tuus oo
vt miserearis & occul
tes oooooooooooooooooo
eum: sed statim interfi
cies. Sit oooooo oooooooo
primum manus tua su
per eum: & post te ois
populus mittat manū.
Lapidibus obrutus ooo
necabitur: qa volunt
te abstrahere a ooooooo
domino deo tuo: qui
eduxit te de terra ooooo
egypti de domo serui
tutis: vt & omnis oooooo
israel audiens timeat.
& nequaq̄ vltra oooooo
faciat quippiam huius
rei simile. oooooooooooo

precepta eius custodite: et vocē eius au
ἐντολὰς αὐτοῦ φυλάξασθε, καὶ τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀ-
dietis: et ei seruietis: et ei adhere
κούσεσθε, καὶ αὐτῷ δουλεύσετε, καὶ αὐτῷ προστεθή-
bitis. et ppheta ille vel somniā somni
σεσθε. καὶ ὁ προφήτης ἐκεῖνος ἢ ὁ τὸ ἐνύπνιον ἐνυπνια-
ans ille: morietur. locut⁹ est.n. vt auer
ζόμενος ἐκεῖνος, ἀποθανεῖται. ἐλάλησε γὰρ πλανῆ-
teret te a dño deo tuo: q eduxit te
σαί σε ἀπὸ κυρίου τοῦ θεοῦ σου, τοῦ ἐξαγαγόντος σε
de terra egypti: qui redemit te de
ἐκ γῆς αἰγύπτου, τοῦ λυτρωσαμένου σε ἐκ τῆς
seruitute: vt errare faceret te de via: q̄ pcepit
δουλείας, ἐξῶσαί σε ἐκ τῆς ὁδοῦ, ἧς ἐνετείλατο
tibi dñs deus tuus: vt ambulares in ea. et au
σοι κύριος ὁ θεός σου, πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ. καὶ ἀ-
feretis malū ex vobis ipsis. si āt hortā
φανιεῖτε τὸ πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν. ἐὰν δὲ παρα-
tus fuerit frater tuus ex pře tuo vel ex
καλέσῃ ὁ ἀδελφός σου ἐκ τοῦ πατρός σου ἢ ἐκ τῆς
mře tua: vel filius tuus aut filia tua vel vxor tua:
μητρός σου, ἢ ὁ υἱός σου ἢ ἡ θυγάτηρ σου ἢ ἡ γυνή σου,
que in sinu tuo: vel amicus tuus equalis ani
ἡ ἐν τῷ κόλπῳ σου, ἢ ὁ φίλος σου ὁ ἴσος τῆς ψυ-
me tue: clā dicēs: eamus et serui a
χῆς σου, λάθρα λέγων, πορευθῶμεν καὶ λατρεύσω-
mus dijs alienis: q̄s nō nouisti tu et pres tui
μεν θεοῖς ἑτέροις, οὓς οὐκ ᾔδεις σὺ καὶ οἱ πατέρες σου
de dijs gētiū q̄ incircuitu vros: q̄
ἀπὸ τῶν θεῶν τῶν ἐθνῶν τῶν περικύκλῳ ὑμῶν, τῶν
ppe sūt tibi vel q̄ lōge a te: ab extremo
ἐγγιζόντων σοι ἢ τῶν μακρὰν ἀπὸ σοῦ, ἀπ᾽ ἄκρου
terre vsq̄ ad extremū tre: nō cōsenties illi: et
τῆς γῆς ἕως ἄκρου τῆς γῆς, οὐ συνθελήσεις αὐτῷ, καὶ
nō exaudies illū: et nō parcet oculus
οὐκ εἰσακούσῃ αὐτοῦ, καὶ οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός
tuus sup eū: nō misereberis ei: neq̄ occul
σου ἐπ᾽ αὐτῷ, οὐκ ἐλεήσεις ἐπ᾽ αὐτῷ, οὐδὲ μὴ σκεπά-
tabis eū: annūciās annūciabis pro eo. et
σῃς αὐτόν, ἀναγγέλλων ἀναγγελεῖς περὶ αὐτοῦ. καὶ
manus tua erit sup eū in pmis vt interficiat eū
ἡ χείρ σου ἔσται ἐπ᾽ αὐτῷ ἐν πρώτοις ἀποκτεῖναι αὐ-
tum: et manus oīs ppłi in vltimo: et la
τόν, καὶ ἡ χεὶρ παντὸς τοῦ λαοῦ ἐπ᾽ ἐσχάτῳ, καὶ λι-
pidabūt eū in lapidibus: et morietur: qm̄ que
θοβολήσουσιν αὐτὸν ἐν λίθοις, καὶ ἀποθανεῖται, ὅτι ἐζή-
siuit abstrahere te a dño deo tuo:
τησεν ἀποστῆσαί σε ἀπὸ κυρίου τοῦ θεοῦ σου, τοῦ
qui eduxit te de tra egypti: de domo seruitutis. et
ἐξαγαγόντος σε ἐκ γῆς αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας. καὶ
oīs israel audiēs timebit: et nō ad
πᾶς ἰσραὴλ ἀκούσας φοβηθήσεται, καὶ οὐ προσθήσου-
dēt vltra facere fm̄ vbū malū hoc in vobis.
σιν ἔτι ποιῆσαι κατὰ τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο ἐν ὑμῖν.

B

C

Priuatiua chal.

קְרַב
קְטַל סְטָה נְפַק
טְעָה
יְהַב פְּלַח מְלַךְ
אֲנַשׁ קוּם אֲמַר
פְּלַח טְעָה מִן
סוֹף אָבָה קַבֵּל
חוּס רְחַם כְּסָה
קְטַל הֲוָה רְגַם
מוּת טְעָה נְפַק
שְׁמַע דְּחַל עֲבַד

Interp. chal.

mandata eius seruabitis: et verbo eius obedietis: et ei seruietis: et timori eius adherebitis. Propheta aūt ille aut somniator somnij illius occidatur: quia locutus est preuaricationem contra dñm deum vestrū qui eduxit vos de terra egypti: et qui redemit te de domo seruitutis: vt errare te faceret a via quā precepit tibi dñs deus tuus vt ambulares in ea. et auferes eum qui operatur malū de medio tui. Si persuaserit tibi frater tuus filius matris tue aut filius tuus aut filia tua aut vxor federis tui aut socius tuus qui est sicut anima tua in occulto: dicens. Eamus et seruiamus idolis populorū q̄ ignoras tu et patres tui de idolis populorū qui sunt in circuitu vr̄o qui ppinqui sunt tibi aut qui longe sunt a te a finibus terre et vsq̄ ad finē terre: nō acquiescas ei neq̄ obedias ei: neq̄ parcat ei oculus tuus: nec miserearis eius: neq̄ occultes eū. sed occidēs occides eū: manus tua sit i eū in principio vt occidas eū: et manus totius populi postea. Et lapidabis eum lapidibus et moriatur: qm̄ voluit abstrahere te a timore dñi dei tui q̄ eduxit te de terra egypti de domo seruitutis. et omnis israel audient et timebūt: et non addent facere iuxta sermonē hunc pessimum in medio tui.

Transla. Chal.

פִּקּוֹדוֹהִי תִטְּרוּן וּלְמֵימְרֵיהּ תְּקַבְּלוּן וּקְדָמוֹהִי תִפְלְחוּן וּבְדַחַלְתֵּיהּ תִתְקָרְבוּן׃ וּנְבִיָּא
הַהוּא אוֹ חָלֵם חֶלְמָא הַהוּא יִתְקְטֵל אֲרֵי מַלִּיל סְטְיָא עַל יְיָ אֱלָהֲכוֹן דְּאַפֵּיק יַתְכוֹן
מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם וּדְפָרְקָךְ מִבֵּית עַבְדוּתָא לְאַטְעָיוּתָךְ מִן אָרְחָא דְּפַקְּדָךְ יְיָ אֱלָהָךְ
לִמְהַךְ בַּהּ וּתְפַלֵּי עָבֵיד דְּבִישׁ מִבֵּינָךְ׃ אֲרֵי יִמְלְכִנָּךְ אֲחוּךְ בַּר אִמָּךְ אוֹ בְרָךְ אוֹ בְרַתָּךְ אוֹ
אִתַּת קְיָמָךְ אוֹ חַבְרָךְ דִּכְנַפְשָׁךְ בְּסִתְרָא לְמֵימַר נְהָךְ וְנִפְלַח לְטַעֲוַת עַמְמַיָּא דְּלָא יְדַעְתְּ
אַתְּ וַאֲבָהָתָךְ׃ מִטַּעֲוַת עַמְמַיָּא דִּי בְּסַחְרָנֵיכוֹן דִּקְרִיבִין לָךְ אוֹ דִּרְחִיקִין מִינָּךְ מִסְּיָפֵי
אַרְעָא וְעַד סְיָפֵי אַרְעָא׃ לָא תֵיבֵי לֵיהּ וְלָא תְקַבֵּל מִנֵּיהּ וְלָא תְחוּס עֵינָךְ עֲלוֹהִי וְלָא
תְרַחֵם וְלָא תְכַסֵּי עֲלוֹהִי׃ אֲרֵי מִקְטַל תִּקְטְלִנֵּיהּ יְדָךְ תְּהֵי בֵיהּ בְּקַדְמֵיתָא לְמִקְטְלֵיהּ
וִידָא דְכָל עַמָּא בְּבַתְרֵיתָא׃ וְתִרְגְּמִנֵּיהּ בְּאַבְנַיָּא וִימוּת אֲרֵי בְעָא לְאַטְעָיוּתָךְ מִדַּחַלְתָּא
דַּייָ אֱלָהָךְ דְּאַפְּקָךְ מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם מִבֵּית עַבְדוּתָא׃ וְכָל יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּן וְיִדְחֲלוּן
וְלָא יוֹסְפוּן לְמֶעְבַּד כְּפִתְגָמָא בִישָׁא הָדֵין בֵּינָךְ׃ ››››››››››››››››››››

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

Si autem audieris in vna vrbiū tuarū: quas dns
ἐὰν δὲ ἀκούσῃς ἐν μιᾷ τῶν πόλεών σου, ὧν κύριος
deus tuus dat tibi ad hītādū ibi: dicētes
ὁ θεός σου δίδωσί σοι κατοικεῖν ἐκεῖ, λεγόντων,
egressi sūt viri iniqui ex vobis: et auerterūt
ἐξῆλθον ἄνδρες παράνομοι ἐξ ὑμῶν, καὶ ἀπέστησαν
oēs hītātes vrbē eorū: di-
πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν πόλιν αὐτῶν, λέ-
cētes: eamus et seruiamus diis alie
γοντες, πορευθῶμεν καὶ λατρεύσωμεν θεοῖς ἑτέ-
nis: quos nō cognouistis. et qres et interrogabis
ροις, οὓς οὐκ ᾔδειτε. καὶ ἐτάσεις καὶ ἐρωτήσεις
et scrutaberis valde: et ecce verus manifeste
καὶ ἐξερευνήσεις σφόδρα, καὶ ἰδοὺ ἀληθὴς σαφῶς ὁ
sermo factus ē abominatio hec in vobis: occidēs
λόγος γεγένηται τὸ βδέλυγμα τοῦτο ἐν ὑμῖν, ἀναιρῶν
occides oēs hītātes in vrbe
ἀνελεῖς πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ πόλει
illa in nece gladij: anathemate anathematizabitis
ἐκείνῃ ἐν φόνῳ μαχαίρας, ἀναθέματι ἀναθεματιεῖτε
eā: et oīa q̄ in ea: et oīa pecora e-
αὐτὴν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ πάντα τὰ κτήνη αὐ-
ius in ore gladij: et oīa spolia eius
D τῆς ἐν στόματι μαχαίρας, καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῆς
cōgregabis in trāsitus eius: et cōbures vr-
συνάξεις εἰς τὰς διόδους αὐτῆς, καὶ ἐμπρήσεις τὴν πό-
bē in igne: et oīa spolia eius funditus
λιν ἐν πυρί, καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῆς πανδημεὶ
corā dño deo tuo: et erit inhītabilis in
ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου, καὶ ἔσται ἀοίκητος εἰς τὸν
eternū: nō reedificabitur ampli⁹: nō adhere-
αἰῶνα, οὐκ ἀνοικοδομηθήσεται ἔτι, οὐ προσκολλη-
bit in manu tua qcq̄ ab anathemate:
θήσεται ἐν τῇ χειρί σου οὐδὲν ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος,
vt auertat dñs ab ira furoris
ἵνα ἀποστραφῇ κύριος ἀπὸ τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐ-
sui: et det tibi mīam et misereat tui: et multi
τοῦ, καὶ δώσει σοι ἔλεος καὶ ἐλεήσει σε, καὶ πλη-
plicet te: quēadmodū iurauit dñs prībus
θυνεῖ σε, ὃν τρόπον ὤμοσε κύριος τοῖς πατράσι
tuis: si audieritis vocē dñi dei tui:
σου, ἐὰν εἰσακούσητε τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου,
vt custodiatis oīa pcepta eius: q̄ ego pteci
φυλάσσειν πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ὅσας ἐγὼ ἐντέλ-
pio tibi hodie: vt facias bonū et placitū
λομαί σοι σήμερον, ποιεῖν τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀρεστὸν
corā dño deo tuo.
ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου. Ca. 14.

A
i.7.a. Filij estote dñi dei vrī: nō incidetis nō im
t.16.d Υἱοί ἐστε κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, οὐ κεφαλώσετε. οὐκ ἐπι-
k.11.a ponetis caluiciū in medio oculoꝝ vroꝝ
θήσετε φαλάκρωμα ἀναμέσον τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν
sup mortuo: qm̄ ppls scūs es dño deo tuo: et te elegit
ἐπὶ νεκρῷ, ὅτι λαὸς ἅγιος εἶ κυρίῳ τῷ θεῷ σου, καὶ σὲ ἐξελέξατο

Trāsla. B. Hiero.

Si audieris in vna vrbium tuarum quas oooooo dñs deus tuus dabit tibi ad habitandum oo dicētes aliquos. Egressi sunt filii belial oooooo de medio tui: & auerterunt habitatores vrbis sue atq̄ dixerūt. Eamus & seruiamus diis alienis quos ignoratis: quere solicite: oooo & diligēter rei veritate perspecta si inueneris certū esse qd dicitur: & abominationem hanc opere ppetratā: statim percuties habitatores vrbis illius in ore gladii: & delebis eam: oooooooooo omniaq̄ que in illa sūt vsq̄ ad pecora. oooooooo Quicquid etiam supellectilis fuerit: cōgregabis in medio platearū eius: & cū ipsa ciuitate succēdes: ita vt vniuersa consumas domino deo tuo: & sit tumulus sempiternus. Non ooo edificabitur amplius. & non adherebit ooooo de illo anathemate quicquam in mānu tua: vt auertatur dñs ab ira furoris sui: & misereatur tui: multiplicetq̄ te sicut iurauit patribus tuis: quando audieris vocem domini dei tui: oooo custodiens omnia precepta eius que ego oooo precipio tibi hodie: vt facias quod placitū est in conspectu domini dei tui. Ca. 14.

Filii estote domini dei vestri. oooooooooo Nō vos incidetis nec facietis caluitium oooooo super mortuo: quoniam populus sanctus es domino deo tuo: & te elegit oooooooooooo

Ter. Heb.

כִּי תִשְׁמַע בְּאַחַת עָרֶיךָ אֲשֶׁר
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ לָשֶׁבֶת שָׁם
לֵאמֹר: יָצְאוּ אֲנָשִׁים בְּנֵי בְלִיַּעַל
מִקִּרְבֶּךָ וַיַּדִּיחוּ אֶת יֹשְׁבֵי עִירָם
לֵאמֹר נֵלְכָה וְנַעַבְדָה אֱלֹהִים
אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא יְדַעְתֶּם: וְדָרַשְׁתָּ
וְחָקַרְתָּ וְשָׁאַלְתָּ הֵיטֵב וְהִנֵּה אֱמֶת
נָכוֹן הַדָּבָר נֶעֶשְׂתָה הַתּוֹעֵבָה הַזֹּאת
בְּקִרְבֶּךָ: הַכֵּה תַכֶּה אֶת יֹשְׁבֵי הָעִיר
הַהִוא לְפִי חָרֶב הַחֲרֵם אֹתָהּ וְאֶת
כָּל אֲשֶׁר בָּהּ וְאֶת בְּהֶמְתָּהּ לְפִי
חָרֶב: וְאֶת כָּל שְׁלָלָהּ תִּקְבֹּץ אֶל
תּוֹךְ רְחֹבָהּ וְשָׂרַפְתָּ בָאֵשׁ אֶת
הָעִיר וְאֶת כָּל שְׁלָלָהּ כָּלִיל לַיהוָה
אֱלֹהֶיךָ וְהָיְתָה תֵּל עוֹלָם לֹא
תִבָּנֶה עוֹד: וְלֹא יִדְבַּק בְּיָדְךָ מְאוּמָה
מִן הַחֵרֶם לְמַעַן יָשׁוּב יְהוָה
מֵחֲרוֹן אַפּוֹ וְנָתַן לְךָ רַחֲמִים וְרִחַמְךָ
וְהִרְבֶּךָ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ:
כִּי תִשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
לִשְׁמֹר אֶת כָּל מִצְוֹתָיו אֲשֶׁר אָנֹכִי
מְצַוְּךָ הַיּוֹם לַעֲשׂוֹת הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ:

בָּנִים אַתֶּם לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם
לֹא תִתְגֹּדְדוּ וְלֹא תָשִׂימוּ קָרְחָה
בֵּין עֵינֵיכֶם לָמֵת: כִּי עַם קָדוֹשׁ
אַתָּה לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ וּבְךָ בָּחַר

Primitiua heb.

שמע אחד עיר
ישב
נדח
הלך
יטב
כון עשה תעב
נכה
פה חרם
קבץ
כלל
היה תלל עלם
בנה דבק מאם
שוב
חרה
רבה שבע
שמע
צוה
צוה עשה

Cap. xiiii.

גדד שום
מות קדש

Transla. Chal.

אֲרֵי תִשְׁמַע בְּחֲדָא מִקִּרְוָךְ דַּייָ אֱלָהָךְ יָהֵיב לָךְ לְמִיתַב תַּמָּן לְמֵימַר: נְפַקוּ גּוּבְרִין בְּנֵי
רִשְׁעָא מִבֵּינָךְ וְאַטְעִיוּ יָת יָתְבֵי קַרְתְּהוֹן לְמֵימַר נֵיהַךְ וְנִפְלַח לְטַעֲוָות עַמְמַיָּא דְּלָא
יְדַעְתּוּן: וְתִתְבַּע וְתִבְדּוֹק וְתִשְׁאַל יָאוּת וְהָא קוּשְׁטָא כֵּיוָן פִּתְגָּמָא אִיתְעֲבִידָא תּוֹעֵבְתָּא
הָדָא בֵּינָךְ: מִימְחָא תִמְחֵי יָת יָתְבֵי קַרְתָּא הַהִיא לְפִתְגָּם דְּחָרֶב גַּמַּר יָתַהּ וְיָת כָּל דְּבַהּ וְיָת
בְּעִירַהּ לְפִתְגָּם דְּחָרֶב: וְיָת כָּל עֲדָאַהּ תִּכְנוֹשׁ לְגוֹ פְתָאַהּ וְתוֹקֵיד בְּנוּרָא יָת קַרְתָּא וְיָת
כָּל עֲדָאַהּ גְּמִיר קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ וּתְהֵי תֵּל חָרִיב לְעָלַם לָא תִתְבְּנֵי עוֹד: וְלָא יִדְבַּק
בִּידָךְ מִידַּעַם מִן חֶרְמָא בְּדִיל דִּיתוּב יְיָ מִתְּקוֹף רוּגְזֵיהּ וְיִתֵּן לָךְ רַחֲמִין וִירַחֵם עֲלָךְ
וְיַסְגִּינָךְ כְּמָא דְקַיֵּים לַאֲבָהָתָךְ: אֲרֵי תְקַבֵּל לְמֵימְרָא דַּייָ אֱלָהָךְ לְמִיטַּר יָת כָּל
פִּקּוֹדוֹהִי דַּאֲנָא מְפַקֵּיד לָךְ יוֹמָא דֵין לְמֶעְבַּד דְּכָשַׁר קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ:

Ca. xiiii.

בְּנִין אַתּוּן קֳדָם יְיָ אֱלָהֲכוֹן לָא תִתְהַמְסוּן וְלָא תְשַׁוּוּן מְרַט בֵּין
עֵינֵיכוֹן עַל מִית: אֲרֵי עַם קַדִּישׁ אַתְּ קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ וּבָךְ אִתְרְעֵי

Interp. chal.

Si audieris in vna vrbiū tuarū quas dñs deus tuus dabit tibi vt habites ibi: dicētes. Egressi sunt viri filij impietatis de medio tui: et seduxerūt habitatores vrbis sue dicētes. Eamus et seruiamus idolis populoꝝ que ignoratis. queres et inuestigabis et interrogabis diligēter: et si verū et certū est verbū: et facta ē abominatio hec in medio tui: percutiēs percuties habitatores vrbis illius: in ore gladij disperdes eā: et oīa que in ea sunt et iumēta eius in ore gladij: et omnia spolia eius cōgregabis in medio platee eius: et cōbures igni ciuitatē et omnia spolia eius oīno corā dño deo tuo: et erit tumulus destructionis: et non edificabitur vltra. et non adherebit manui tue quicquā de anathemate: vt reuertatur dñs ab ira furoris sui: et det tibi miam et misereatur tui: et multiplicet te sicut iurauit patribus tuis: si obedieris verbo dñi dei tui vt custodias oīa precepta eius que ego precipio tibi hodie: vt facias quod rectum est corā dño deo tuo. Ca. 14.

Filij estis vos domini dei vestri. Non vos incidatis neq̄ faciatis caluitium inter oculos vros super mortuo. Quoniā populus sanctus es tu corā domino deo tuo: et te elegit ooooooooooooooooooo

Primitiua chal.

קרה יתב אמר
ידע פלח תבע
בדק שאל עבד
מחא
כנש יקד קרה
הוה בנה דבק
תוב נתן רחם
סגא קום קבל
אמר נטר פקד
עבד תקן שוה
מות רעה

Primitiua heb. | Tex. Heb. | Deut. | Ca. xiiii.

יְהוָה לִהְיוֹת לוֹ לְעַם סְגֻלָּה מִכֹּל הָיָה
הָעַמִּים אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ לֹא פָּנָה
תֹאכַל כָּל תּוֹעֵבָה׃ זֹאת הַבְּהֵמָה אָכַל תָּעַב
אֲשֶׁר תֹּאכֵלוּ שׁוֹר שֵׂה כְשָׂבִים
וְשֵׂה עִזִּים׃ אַיָּל וּצְבִי וְיַחְמוּר צָבָה חָמַר
וְאַקּוֹ וְדִישֹׁן וּתְאוֹ וָזָמֶר׃ וְכָל תָּאָה
בְּהֵמָה מַפְרֶסֶת פַּרְסָה וְשֹׁסַעַת שֶׁסַע
שְׁתֵּי פְרָסוֹת מַעֲלַת גֵּרָה בַּבְּהֵמָה פָּרַס
אֹתָהּ תֹּאכֵלוּ׃ אַךְ אֶת זֶה לֹא עָלָה
תֹאכְלוּ מִמַּעֲלֵי הַגֵּרָה וּמִמַּפְרִיסֵי
הַפַּרְסָה הַשְּׁסוּעָה אֶת הַגָּמָל וְאֶת שָׁסַע
הָאַרְנֶבֶת וְאֶת הַשָּׁפָן כִּי מַעֲלֵה רָגַג עָלָה
גֵרָה הֵמָּה וּפַרְסָה לֹא הִפְרִיסוּ
טְמֵאִים הֵם לָכֶם׃ וְאֶת הַחֲזִיר חָזַר
כִּי מַפְרִיס פַּרְסָה הוּא וְלֹא גֵרָה
טָמֵא הוּא לָכֶם מִבְּשָׂרָם
לֹא תֹאכֵלוּ וּבְנִבְלָתָם לֹא תִגָּעוּ׃ נָגַע
אֶת זֶה תֹּאכְלוּ מִכֹּל אֲשֶׁר
בַּמָּיִם כֹּל אֲשֶׁר לוֹ סְנַפִּיר
וְקַשְׂקֶשֶׂת תֹּאכֵלוּ׃ וְכֹל אֲשֶׁר
אֵין לוֹ סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת לֹא
תֹאכֵלוּ טָמֵא הוּא לָכֶם׃ כָּל
צִפּוֹר טְהֹרָה תֹּאכֵלוּ׃ וְזֶה אֲשֶׁר
לֹא תֹאכְלוּ מֵהֶם הַנֶּשֶׁר וְהַפֶּרֶס צָפַר אָכַל
וְהָעָזְנִיָּה׃ וְהָרָאָה וְאֶת הָאַיָּה וְהַדַּיָּה עָזַז
לְמִינָהּ׃ וְאֵת כָּל עֹרֵב לְמִינוֹ׃
וְאֵת בַּת הַיַּעֲנָה וְאֶת הַתַּחְמָס חָמַס

Trãsla. B. Hiero.

vt sis ei in populũ pe-
culiarem de cunctis
gentibus: que sunt su
per terram. Ne
comedatis que immũ
da sunt. Hoc e animal
quod comedere debe
tis bouem & ouem
& capram: ceruum &
capream: bubalum:
tragelaphũ pygargum
orygen: camelopardũ.
Oẽ aial quod in duas
partes findit vngulã &
ruminat:
comedetis.
De his ãt que ruminãt
& vngulã nõ findunt:
hec comedere nõ debe
tis: camelum:
leporem: cyrogrillum:
quia ruminant
& non diuidunt vngu
lam:
immunda erunt vobis
Sus quoq3
quoniã diuidit vngu-
lam & non ruminat:
immunda erit. Carni
bus eorum
non vescemini: & ca-
dauera non tangetis.
Hec comedetis ex om
nibus que morantur
in aquis. Que habent
pennulas
& squamas comedite.
que
absq3 pennulis & squa
mis sunt: ne
comedatis: quia immũ-
da sunt. Omnes
aues mundas comedi
te: immundas
ne comedatis. aquilã
scilicet & gryphen
& halietũ: ixion & vul
turem ac miluum
iuxta genus suum: &
omne coruini generis
& struthionem ac no-
ctuam

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina

dñs deus tuus vt sis tu ei pplũs peculia
κύριος ὁ θεός σου γενέσθαι σε αὐτῷ λαὸν περιούσιον
ris de cũctis gẽtibus q̃ sup faciẽ
ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν τῶν ἐπὶ προσώπου
terre. nõ comedetis oẽs abominatiões. hec
τῆς γῆς. οὐ φάγεσθε πᾶν βδέλυγμα. ταῦτα Leui. 11.a.
pecora: que comedetis. vitulũ ex bobus: τ agnũ
τὰ κτήνη, ἃ φάγεσθε. μόσχον ἐκ βοῶν, καὶ ἀμνὸν
ex ouibus: τ hedũ ex capris: ceruũ:
ἐκ προβάτων, καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν, ἔλαφον,
τ capreã: τ bubalũ: τ tragelaphũ:
καὶ δορκάδα, καὶ βούβαλον, καὶ τραγέλαφον,
τ pygargũ: τ orygẽ: τ camelopardã
καὶ πύγαργον, καὶ ὄρυγα, καὶ καμηλοπάρδα-
lĩ: oẽ aial fissã hñs vngulã τ vn
λιν. πᾶν κτῆνος διχηλοῦν ὁπλὴν καὶ ὀνυχι-
gues diuidẽs duas vngulas τ reducẽs ruminatiões in
στῆρας ὀνυχίζον δύο χηλῶν καὶ ἀνάγον μηρυκισμὸν ἐν
aialibus: hec comedetis. τ hec nõ co
τοῖς κτήνεσι, ταῦτα φάγεσθε. καὶ ταῦτα οὐ φά-
medetis a reducẽtibus ruminationẽ τ a
γεσθε ἀπὸ τῶν ἀναγόντων μηρυκισμὸν καὶ ἀπὸ
diuisas hñtibus vngulas τ diuidẽtibus vn
διχηλούντων τὰς ὁπλὰς καὶ ὀνυχιζόντων ὀνυχι-
gues: camelũ: τ leporẽ: τ chirogryl
στῆρας, τὸν κάμηλον, καὶ δασύποδα, καὶ χοιρογρύλ-
lũ: qm̃ reducũt ruminationẽ hec τ vngulã
λιον, ὅτι ἀνάγουσι μηρυκισμὸν ταῦτα καὶ ὁπλὴν
nõ diuidũt: immũda hec vobis erũt. τ suẽ:
οὐ διχηλοῦσιν, ἀκάθαρτα ταῦτα ὑμῖν ἔσαι. καὶ τὸν ὗν,
qz diuidit vngulã hoc τ diuidit vngues vn
ὅτι διχηλεῖ ὁπλὴν τοῦτο καὶ ὀνυχίζει ὄνυχας ὁ-
gule: τ hoc ruminationẽ nõ ruminat: im
πλῆς, καὶ τοῦτο μηρυκισμὸν οὐ μηρυκᾶται, ἀκά-
mũdũ hoc vobis: de carnibus eoꝝ nõ co
θαρτον τοῦτο ὑμῖν, ἀπὸ τῶν κρεῶν αὐτῶν οὐ φά-
medetis: τ cadauera eoꝝ nõ tãgetis. τ
γεσθε, καὶ τῶν θνησιμαίων αὐτῶν οὐχ ἅψεσθε. καὶ
hec comedetis de oĩbus q̃ in aquis om
ταῦτα φάγεσθε ἀπὸ πάντων τῶν ἐν τοῖς ὕδασι· πάν-
nia q̃cũq3 sũt ipsis pẽnule τ squame: come
τα ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς πτερύγια καὶ λεπίδες, φάγε-
detis. τ oĩa q̃cũq3 nõ sũt ipsis pẽnule neq3
σθε. καὶ πάντα ὅσα οὐκ ἔστιν αὐτοῖς πτερύγια οὐδὲ
squame: nõ comedetis: immũda hec erũt vobis.
λεπίδες, οὐ φάγεσθε, ἀκάθαρτα ταῦτα ἔσαι ὑμῖν.
oẽ3 auẽ mũdã comedetis. τ hec nõ comedeti
πᾶν ὄρνεον καθαρὸν φάγεσθε. καὶ ταῦτα οὐ φάγεσθε
de illis: aqlã: τ gryphẽ: τ haliectũ:
ἀπ' αὐτῶν, τὸν ἀετόν, καὶ τὸν γρύπα, καὶ τὸν ἁλιαίετον,
τ vulturẽ: τ miluũ: τ similia illi:
καὶ τὸν γύπα, καὶ τὸν ἴκτινα, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ,
oẽ coruini gñis: τ sĩlia illi. τ struthiões: τ noctuã:
πάντα τὰ κόρακα, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ. καὶ στρουθὸν, καὶ γλαῦκα,

B

Primitiua chal. | Interp. chal.

dñs vt sis ei in populũ dilectũ pre oĩbus populis qui sunt super faciem terre. Non comedes omne qđ abominabile est: hoc est animal quod comedetis: boues et agnos ouium τ hedos caprarũ: ceruum τ capream bubalũ τ tragelaphum τ pygargũ τ orygen τ camelopardalũ. Omneq3 animal qđ vngulam habet fissam et in duas partes findit vngulã τ ruminat in animalibus illud comedetis. Veruntamen hoc non comedetis de his que ruminãt τ de his que fissam habẽt vngulam in duas partes diuisam: camelũ τ leporem et cuniculum: qui ruminant τ vngula eoꝝ non est diuisa: immunda erunt vobis. Et sus qui habet vngulam diuisam τ nõ ruminat: immũdus erit vobis. de carnibus eoꝝ nõ comedetis: τ cadauera eoꝝ nõ tangetis. Hec aũt comedetis de oĩbus q̃ sunt in aquis: oĩe qđ habet pẽnulas τ squamas comedetis: τ oĩe qđ non habet pennulas τ squamas nõ comedetis: immũdũ3 erit vobis. omnẽ auem mundam comedetis. Et hec non comedetis ex eis: aquilam τ gryphem τ halietũ et ixon τ vulturem τ miluũ in genere suo: τ omnem coruum iuxta genus suũ et struthionem τ noctuam

הָוָה אֲכַל רְחַק
טְלַף נְסַק
סְאַב
אֲכַל קְרַב
חֲזָה
זְנָא

Transla. Chal.

יְיָ לְמֶהֱוֵי לֵיהּ לְעַם חֲבִיב מִכֹּל עַמְמַיָּא דְּעַל אַפֵּי אַרְעָא׃ לָא תֵיכוֹל כָּל דִּמְרַחַק׃ דֵּין
בְּעִירָא דְּתֵיכְלוּן תּוֹרִין אִמְּרִין דְּרַחְלִין וְגַדְיָין דְּעִזִּין׃ אַיְּלָא וְטַבְיָא וְיַחְמוּרָא וְיַעֲלָא
וְרֵימָא וְתוֹרְבָּלָא וְדִיצָא׃ וְכָל בְּעִירָא דִּסְדִיקָא פַּרְסָתָא וּמְטַלְפָא טִלְפִין תַּרְתֵּין
פַּרְסָתָא מַסְּקָא פִּשְׁרָא בִּבְעִירָא יָתַהּ תֵּיכְלוּן׃ בְּרַם יָת דֵּין לָא תֵיכְלוּן מִמַּסְּקֵי פִשְׁרָא
וּמִסְּדִיקֵי פַרְסָתָא מְטַלְפֵי טִלְפַיָּא יָת גַּמְלָא וְיָת אַרְנְבָא וְיָת טַפְזָא אֲרֵי מַסְּקֵי פִשְׁרָא
אִינוּן וּפַרְסַתְהוֹן לָא סְדִיקָא מְסָאֲבִין אִינוּן לְכוֹן׃ וְיָת חֲזִירָא אֲרֵי סְדִיק פַּרְסְתָא הוּא
וְלָא פָשַׁר מְסָאַב הוּא לְכוֹן מִבִּשְׂרְהוֹן לָא תֵיכְלוּן וּבִנְבִלַתְהוֹן לָא תִקְרְבוּן׃ יָת דֵּין
תֵּיכְלוּן מִכֹּל דִּי בְמַיָּא כֹּל דְּלֵיהּ צִיצִין וְקַלְפִין תֵּיכְלוּן׃ וְכֹל דְּלֵית לֵיהּ צִיצִין וְקַלְפִין
לָא תֵיכְלוּן מְסָאַב הוּא לְכוֹן׃ כָּל צִפַּר דְּכֵי תֵּיכְלוּן׃ וְדֵין דְּלָא תֵיכְלוּן מִנְּהוֹן נִשְׁרָא
וְעָזְיָא וּבַת בַּנְפָא וְטַרְפִיתָא וְדַיְתָא לִזְנַהּ׃ וְיָת כָּל עוֹרְבָא לִזְנֵיהּ׃ וְיָת בַּת
נַעֲמִיתָא וְצִיצָא

τ larū: τ accipitrē: τ similia illi. τ hero
καὶ λάρον, καὶ ἱέρακα, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ. καὶ ἐρω
dionē: τ cygnū τ ibin: τ mergulū: τ por
διὸν, καὶ κύκνον καὶ ἶβιν, καὶ καταράκτην, καὶ πορ
phyrionē: τ nycticoracē: τ pelicanū: τ cha
φυρίωνα, καὶ νυκτικόρακα, καὶ πελεκᾶνα, καὶ χα
ladriū: τ similia illi. τ vpupā: τ vespertiliōes
λαδριὸν, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ. καὶ ἔποπα, καὶ νυκτερίδα
τ oīa reptilia volatiliū immūda
καὶ πάντα τὰ ἑρπετὰ τῶν πετεινῶν ἀκάθαρτα
hec erūt vobis: nō comedetis de ipsis. oīe vo
ταῦτα ἔσαι ὑμῖν, οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτῶν. πᾶν πε
latile mūdū comedetis. τ oē morticiniū nō co
τεινὸν καθαρὸν φάγεσθε. καὶ πᾶν θνησιμαῖον οὐ φά
medetis. peregrino q̄ in vrbibus tuis: dabi
γεσθε. τῷ παροίκῳ τῷ ἐν ταῖς πόλεσί σου, δοθήσε
tur: τ comedet: vel vēdes alienigene: q̄m po
ται, καὶ φάγεται, ἢ ἀποδώσῃ τῷ ἀλλοτρίῳ, ὅτι λα
pulus sctūs es dn̄o deo tuo. nō coques agnū
ὸς ἅγιος εἶ κυρίῳ τῷ θεῷ σου. οὐχ ἑψήσεις ἄρνα
Exo. 23.c.& 34.d. in lacte mrīs sue. decimā decima
ἐν γάλακτι μητρὸς αὐτοῦ. δεκάτην ἀποδεκατώ
bis oīs frugis seminis tui:
σεις παντὸς γεννήματος τοῦ σπέρματός σου, τὸ
fructū agri tui ānū in ānū. τ
γένημα τοῦ ἀγροῦ σου ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτόν. καὶ
cōedes illū corā dn̄o deo tuo in lo
φαγῇ αὐτὸ ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐν τῷ τό
co quē elegerit dn̄s deus tuus: vt inuocet
πῳ ᾧ ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου, ἐπικληθῆναι
nomē eius. illuc feres decimas fru
τὸ ὄνομα αὐτοῦ. ἐκεῖ οἴσεις τὰ ἐπιδέκατα τοῦ σί
mēti tui τ vini tui τ olei tui: τ
του σου καὶ τοῦ οἴνου σου καὶ τοῦ ἐλαίου σου, καὶ
p̄mogenita boū tuoꝝ: τ ouiū
τὰ πρωτότοκα τῶν βοῶν σου, καὶ τῶν προβάτων
tuaꝝ: vt discas timere dn̄m deū tuū oībus
σου, ἵνα μάθῃς φοβεῖσθαι κύριον τὸν θεόν σου πάσας τὰς
diebus. Sīāt lōge fuerit via a te τ nō
ἡμέρας. ἐὰν δὲ μακρὰν γένηται ἡ ὁδὸς ἀπὸ σοῦ καὶ μὴ
poteris referre ea: q̄m lōge a te lo
δύνῃ ἀναφέρειν αὐτά, ὅτι μακρὰν ἀπὸ σοῦ ὁ τό
cus: quē elegerit dn̄s deus tuus: vt inuocetur no
πος, ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου, ἐπικληθῆναι τὸ ὄνο
mē eius illic: q̄m bn̄dixit tibi dn̄s deus tuus: τ vēdes ea
μα αὐτοῦ ἐκεῖ, ὅτι εὐλογήσει σε κύριος ὁ θεός σου, καὶ ἀποδώσῃ αὐ
argēto τ accipies argētū in manib' tuis: τ p̄fi
τὰ ἀργυρίου, καὶ λήψῃ τὸ ἀργύριον ἐν ταῖς χερσί σου, καὶ πο
ciscēris in locū: quē elegerit dn̄s deus tuus eū: τ dabis
ρεύσῃ εἰς τὸν τόπον, ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου αὐτόν, καὶ δώσεις
argētū in oīa q̄d desiderauerit aīa tua: in bobus
ἀργύριον ἐπὶ παντὸς οὗ ἂν ἐπιθυμῇ ἡ ψυχή σου, ἐπὶ βουσὶν
vel in ouib' vel in vino vel in sicera vel in oīa q̄d
ἢ ἐπὶ προβάτοις ἢ ἐπὶ οἴνῳ ἢ ἐπὶ σίκερα ἢ ἐπὶ παντὸς οὗ ἂν

&larum atq; accipitrē iuxta genus suum: oooo herodiū ac cygnum & ibin oooooooooooooooooo ac mergulū porphyrionē & nycticoracem: ooo onocrotalū & caradrium singula in gn̄e suo. vpupā quoq; & vespertilionē & oē q̄d reptat & pēnulas habet: immūdū erit & non comedetur. Omne q̄d mundū est comedite. Quicq̄d āt morticiniū ē: ne vescamini ex eo. Peregrino q̄ itra portas tuas ē: da vt comedat: aut vēde ei: quia tu populus sanctus dn̄i dei tui es. Non coques hedū in lacte matris sue. ooooooo Decimā ptē separabis de cunctis fructibus tuis qui nascuntur in terra per annos singulos: & comedes in conspectu dn̄i dei tui in loco quē elegerit: vt in eo nomē illius inuocetur: decimam frumenti tui oooo & vini & olei & primogenita de armentis & ouibus tuis: vt discas timere dn̄m deū tuum in oī tempore. Cum aūt longior fuerit via & oo oooooooooooooooooooooooo locus quem oooooooooooo oooooooooooooooooooooooo elegerit dominus deus tuus: tibiq; bn̄dixerit: nec poteris ad eū hec cuncta portare: vēdes omnia & in precium redigens: portabisq; manu tua: & proficisceris ad locum quem elegerit dominus deus tuus: & emes ex eadē pecūia quicquid tibi placuerit siue ex armentis oooooo siue ex ouibus: vinum quoq; & siceram & oē q̄d

ואת השחף ואת הנץ למינהו: את
הכוס ואת הינשוף והתנשמת:
והקאת ואת הרחמה ואת השלך:
והחסידה והאנפה למינה
והדוכיפת והעטלף: וכל שרץ
העוף טמא הוא לכם לא יאכלו:
כל עוף טהור תאכלו: לא תאכלו
כל נבלה לגר אשר בשעריך
תתננה ואכלה או מכר לנכרי
כי עם קדוש אתה ליהוה אלהיך
לא תבשל גדי בחלב אמו: עשר
תעשר את כל תבואת זרעך
היצא השדה שנה שנה: ואכלת
לפני יהוה אלהיך במקום אשר
יבחר לשכן שמו שם מעשר
דגנך תירשך ויצהרך ובכרת
בקרך וצאנך למען תלמד ליראה
את יהוה אלהיך כל הימים: וכי
ירבה ממך הדרך כי לא תוכל
שאתו כי ירחק ממך המקום אשר
יבחר יהוה אלהיך לשום שמו
שם כי יברכך יהוה אלהיך:
ונתתה בכסף וצרת הכסף בידך
והלכת אל המקום אשר יבחר
יהוה אלהיך בו: ונתתה הכסף
בכל אשר תאוה נפשך בבקר
ובצאן וביין ובשכר ובכל אשר

נשף נשם
חסד
אכל
טהר
גור
נתן
קדש
בשל
בוא
פנה קום
בחר עשר
ירש צהר
למד
יום
רבה מן יכל
נשא רחק
ברך
נתן צור
אוה

Transla.Chal.

וצפר שחפא ונצא לזנוהי: ית קדיא וקיפופא ובותא: וקתא ויַרקרקא ושלינונא:
וחוריתא ואבו לזנה ונגר טורא ועטלפא: וכל רחשא דעופא מסאב הוא לכון לא
יתאכלון: כל עוף דכי תיכלון: לא תיכלון כל נבלה לתותב ערל די בקרוך תתנינה
ויכלינה או תזבנינה לבר עממין ארי עם קדיש את קדם יוי אלהך לא תיכול בשר
בחלב: עשרא תעשר ית כל עללת זרעך דיפוק לחקלא שתא שתא: ותיכול קדם יוי
אלהך באתרא דיתרעי לאשראה שכינתיה תמן מעשר עיבורך חמרך ומשחך ובכורי
תורך ועאנך בדיל דתילף למדחל קדם יוי אלהך כל יומיא: וארי יסגי מינך אורחא
ארי לא תיכול למטליה ארי יתרחק מנך אתרא דיתרעי יוי אלהך לאשראה
שכינתיה תמן ארי יברכינך יוי אלהך: ותתן בכספא ותצור כספא בידך ותהך
לאתרא דיתרעי יוי אלהך ביה: ותתן כספא בכל דיתרעי נפשך בתורי ובענא
ובחמר חדת ועתיק ובכל ııııı ııııııııııııııııııııııııııııııııııı

Interp̄.chal.

et larus τ accipitrē iuxta genus suū: herodiū τ cygnū et ibin τ mergulū τ porphyrionē τ nycticoracē τ onocrotalū τ caradriū iuxta gen' suū: τ vpupā τ vespertilionē. τ oīe reptile auiū immūdum erit vobis τ nō comedetur: omnē volucrem mundū comedetis. Non comedetis omne morticiniū: peregrino qui est intra portas tuas dabis illud τ comedet illud: aut vendes extraneo: q2 populus sanctus es tu corā dn̄o deo tuo. Non comedetis carnē cū lacte. Decimādo decimabis oēs fructus terre tue quos profert ager per singulos annos. et comedes corā dn̄o deo tuo in loco quē elegerit et collocet ibi maiestatē suā: illuc afferes decimas frumenti tui τ vini tui τ olei tui τ primogenita boum tuoꝝ τ ouiū tuarū: vt discas timere corā dn̄o deo tuo oībus diebus. Et q̄n longior fuerit via: τ nō poteris portare illa: quoniā longe est a te locus quem elegit dn̄s deus tu' et collocet ibi maiestatē suā: q̄m benedicet tibi dn̄s deus tuus: vendes ea argento: τ ligabis argentū in manu tua: τ ibis ad locū quē elegerit dominus deus tu'. Et dabis argentū pro oībus que volu erit anima tua: pro bobus τ ouibus τ pro vino nouo τ veteri τ pro omnibus oooooooooooooooooo

Priitiua chal.

סאב
אכל תוב קרבה
נתן זבן
עשר נפק
רעה שרא
עאן אלף דחל
סגא יכל נטל
רחם ברך צור
יהב נתן עאן
חדת

Primitiua heb.	Ter. Heb.
שאל פנה	תשאלך נפשך ואכלת שם לפני
	יהוה אלהיך ושמחת אתה וביתך׃
עזב	והלוי אשר בשעריך לא תעזבנו
	כי אין לו חלק ונחלה עמך׃
שנה יצא	מקצה שלש שנים תוציא את
עשר בוא	כל מעשר תבואתך בשנה ההוא
ינח בוא	והנחת בשעריך׃ ובא הלוי כי אין
גור יתם	לו חלק ונחלה עמך והגר והיתום
	והאלמנה אשר בשעריך ואכלו
ברך	ושבעו למען יברכך יהוה אלהיך
עשה	בכל מעשה ידך אשר תעשה׃
Ca.xv.	מקץ שבע שנים
קצץ	תעשה שמטה׃ וזה דבר השמטה
שמט נשה	שמוט כל בעל משה ידו
נגש	אשר ישה ברעהו לא יגש את
	רעהו ואת אחיו כי קרא שמטה
	ליהוה׃ את הנכרי תגש ואשר
היה	יהיה לך את אחיך תשמט ידך׃
אבה	אפס כי לא יהיה בך אביון כי
	ברך יברכך יהוה בארץ אשר
	יהוה אלהיך נתן לך נחלה
ירש שמע	לרשתה׃ רק אם שמוע תשמע
	בקול יהוה אלהיך לשמר
עשה צוה	לעשות את כל המצוה הזאת
	אשר אנכי מצוך היום׃ כי יהוה
	אלהיך ברכך כאשר דבר לך
עבט רבב	והעבטת גוים רבים ואתה לא

Trāsla. B. Hiero.

desiderat aīa tua. & comedes coram dñō deo tuo: & epulaberis tu & domus tua & leuita qui intra portas tuas est. Caue ne derelinqs eum: qa non habet aliam partē in possessione tua. Anno tertio separabis aliam decimā ex oībus q̄ nascuntur tibi eo tēpore: & repones intra ianuas tuas: venietqꝫ leuites q aliā nō habet partē nec possessionē tecū: & pegrinus ac pupillus & vidua qui intra portas tuas sunt: & comedēt & saturabuntur: vt bñdicat tibi dñs deus tuus in cūctis opib⁹ manuū tuarū q̄ feceris.

Septimo āno Ca.15 facies remissionē q̄ hoc ordie celebrabitur. Cui debetur aliquid ab amico vel proximo ac fratre suo: repetere non poterit: quia annus remissionis est dñi. A peregrio & aduena exiges: ciuē & ꝓpinquū repetendi nō habebis ptātē. Et oīno indigens & mendicus non erit iter vos vt bñdicat tibi dñs deus tuus in terra quam traditurus est tibi in possessionem. Si tamen audieris vocē domini dei tui: & custodieris vniuersa que iussit: & que ego hodie precipio tibi: benedicet tibi vt pollicitus est. Fenerabis gētibus multis & ipse a nullo

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

desiderauerit aīa tua: ⁊ comedes illic corā do
ἐπιθυμῇ ἡ ψυχή σου, καὶ φαγῇ ἐκεῖ ἔναντι κυ
mino deo tuo. ⁊ letaberis tu ⁊ domus
ρίου τοῦ θεοῦ σου. καὶ εὐφρανθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός
tua ⁊ leuita qui in vrbibus tuis. nō dereli
σου καὶ ὁ λευίτης ὁ ἐν ταῖς πόλεσί σου. οὐκ ἐγκατα
ques eū: qm̄ nō est illi pars neqꝫ posse
λείψεις αὐτόν, ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ μερὶς οὐδὲ κλῆ
ssio tecū. post tres ānos educes oēs
ρος μετὰ σοῦ. μετὰ τρία ἔτη ἐξοίσεις πᾶν τὸ
decimā fructuū tuorꝫ: in an
ἐπιδέκατον τῶν γενημάτων σου, ἐν τῷ ἐνιαυ
no illo pones illā in vrbibus tuis: ⁊
τῷ ἐκείνῳ θήσεις αὐτὸ ἐν ταῖς πόλεσί σου, καὶ
veniet leuita: qm̄ nō est illi pars ne
ἐλεύσεται ὁ λευίτης, ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ μερὶς οὐ
qꝫ possessio tecū: ⁊ pegrinus ⁊ pu
δὲ κλῆρος μετὰ σοῦ, καὶ ὁ προσήλυτος καὶ ὁ ὀρ
pillus ⁊ vidua q̄ in vrbibus tuis: ⁊ co
φανὸς καὶ ἡ χήρα ἡ ἐν ταῖς πόλεσί σου, καὶ φά
medēt ⁊ saturabūtur: vt bñdicat tibi do
γονται καὶ ἐμπλησθήσονται, ἵνα εὐλογήσῃ σε κύ
minus deus tuus in cūctis opibus manuū
ριος ὁ θεός σου ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν
tuarꝫ q̄ feceris.
σου οἷς ἂν ποιῇς. Ca.15.

PEr septē ānos facies remissiōēꝫ: ⁊ sic
Δι' ἑπτὰ ἐτῶν ποιήσεις ἄφεσιν, καὶ οὕτως τὸ
ordo remissiōis. remittes oēe debitū ꝓpriū:
πρόσταγμα τῆς ἀφέσεως. ἀφήσεις πᾶν χρέος ἴδιον,
qđ debet tibi ꝓximus. ⁊ a frē tuo nō
ὃ ὀφείλει σοι ὁ πλησίον. καὶ τὸν ἀδελφόν σου οὐκ
repetes: qm̄ cognominata ē remissio dñi
ἀπαιτήσεις, ὅτι ἐπικέκληται ἄφεσις κυρίου τοῦ
dei tui. ab alieno exiges q̄cūqꝫ
θεοῦ σου. τὸν ἀλλότριον ἀπαιτήσεις ὅσα ἐὰν
fuerit tibi apđ eū. fratri tuo remissiōēꝫ fa
ᾖ σοι παρ' αὐτῷ. τῷ ἀδελφῷ σου ἄφεσιν ποιή
cies debiti tui: qm̄ nō erit in te egenus:
σεις τοῦ χρέους σου, ὅτι οὐκ ἔσται ἐν σοὶ ἐνδεής,
qm̄ bñdicēs bñdicet tibi dñs deus tuus in fra: q̄ dñs
ὅτι εὐλογῶν εὐλογήσει σε κς ὁ θεός σου ἐν τῇ γῇ, ἣν κς
deus tuus dat tibi in possessiōēꝫ ad possidēdū
ὁ θεός σου δίδωσί σοι ἐν κλήρῳ κατακληρονομῆσαι
eā. si āt auditu audieritis vocē dñi
αὐτήν. ἐὰν δὲ ἀκοῇ ἀκούσητε τῆς φωνῆς κυρί
dei vrī: vt custodiatis ⁊ faciatis oīa
ου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, φυλάσσειν καὶ ποιεῖν πάσας
mādata hec: q̄ ego ꝑcipio tibi ho
τὰς ἐντολὰς ταύτας, ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σή
die: qm̄ dñs deus tuus bñdixit tibi quēadmodū lo
μερον, ὅτι κς ὁ θεός σου εὐλόγησέ σε ὃν τρόπον ἐλά
cut⁹ ē tibi: ⁊ fenerabis gētib⁹ multis: tu vo nō Infra. 28.b.
λησέ σοι, καὶ δανιεῖς ἔθνεσι πολλοῖς, σὺ δὲ οὐ

Primitiua chal.

שאל חדה
כרה שבק חסן
שנה נפק עשר
צנע אתא גור
אכל שבע ברך
עבד שמט רשה
תבע הוה סכן
חסן ירת קבל
אמר נטר עבד
פקד זוף

Interp. chal.

que petierit aīa tua. et comedes ibi corā dño deo tuo: et letaberis tu ⁊ viri domus tue ⁊ leuita q̄ est in vrbibus tuis: ne dimittas eum qm̄ nō habet partē ⁊ hereditatē tecū. In fine triū annorꝫ educes oēs decimas frugū tuarū in anno illo: ⁊ recondes in vrbibus tuis: et veniet leuites qui nō habet partē ⁊ hereditatē tecū et peregrinus ⁊ pupillus ⁊ vidua q̄ sunt in vrbibus tuis: ⁊ comedēt ⁊ saturabūtur: vt benedicat tibi dñs deus tuus in oībus opibus manuū tuarū que facies.

IN anno vltimo septē annorꝫ facies re- Ca.15. missionē. Et hoc est verbuꝫ remissionis: vt remittat vnusquisqꝫ creditor cui debetur aliquid a ꝓximo suo: nō repetat a fratre suo: quia vocauit remissionē corāꝫ dño. a filijs populorꝫ repetes: ⁊ si quid fuerit tibi cum fratre tuo: remittes manū tuam. Attamen nō erit in te egenus: quoniā benedictiōe benedicet tibi dñs in terra quā dñs deus tuus dabit tibi in possessionem vt possideas eam. Uerūtamen si obediens obedieris verbo dñi dei tui: vt custodias ⁊ facias omnia precepta hec que ego precipio tibi hodie: quoniā dominus deus tuus benedicet tibi sicut locutus est tibi: et mutuabis populis multis: ⁊ tu non

Transla. Chal.

דתשאל נפשך ותיכול תמן קדם יי אלהך ותחדי את ואנש ביתך׃ וליואה די
בקרוך לא תשבקיניה ארי לית ליה חולק ואחסנא עמך׃ מסוף תלת שנין תפיק ית
כל מעשר עללתך בשתא ההיא ותצנע בקרוך׃ וייתי ליואה ארי לית ליה חולק
ואחסנא עמך וגיורא ויתמא וארמלתא די בקרוך ויכלון וישבעון בדיל דיברכינך
יי אלהך בכל עובדי ידך דתעביד׃ Ca.xv. מסוף שבע שנין תעביד
שמיטתא׃ ודין פתגם שמיטתא דישמט כל גבר מרי רשו דירשי בחבריה לא יתבע
מן חבריה ומן אחוהי ארי קרא שמיטתא קדם יי׃ מן בר עממין תתבע ודיהי לך עם
אחוך תשמט ידך׃ להוד ארי לא יהי בך מסכינא ארי ברכא יברכינך יי בארעא דיי
אלהך יהיב לך אחסנא למירתה׃ להוד אם קבלא תקבל במימרא דיי אלהך למיטר
למעבד ית כל פקודיא הדא דאנא מפקיד לך יומא דין׃ ארי יי אלהך ברכך
כמא דמליל לך ותוזיף לעממין סגיאין ואת לא

Trãſla.Gre.lxx.cũ interp.latina.

accipies mutuũ. ⁊ dñaberis in nationib⁹ multis: tui aũt nõ
δανιῇ. καὶ ἄρξεις σὺ ἐθνῶν πολλῶν, σοῦ δὲ οὐκ ἄρξ
dñabunt. ſi aũt fuerit in te egen⁹ ex fratri-
ουσιν. ἐὰν δὲ γένηται ἐν σοὶ ἐνδεὴς ἐκ τῶν ἀδελ-
B bus tuis in vna vrbiũ tuaꝝ in t̃ra: quã dñs
φῶν σου ἐν μιᾷ τῶν πόλεών σου ἐν τῇ γῇ, ἣ κύριος ὁ
deus tu⁹ dat tibi: nõ auertes cor
θεός σου δίδωσί σοι, οὐκ ἀποστρέψεις τὴν καρδίαν
tuũ: neq̃ cõtrahes manũ tuã a
σου, οὐδὲ μὴ συσφίγξῃς τὴν χεῖρά σου ἀπὸ
fratre tuo indigente: aperiẽs aperies
τοῦ ἀδελφοῦ σου τοῦ ἐπιδεομένου, ἀνοίγων ἀνοίξεις
man⁹ tuas ei: mutuũ mutuabis ei: quãtũ
τὰς χεῖράς σου αὐτῷ, δάνειον δανιεῖς αὐτῷ, ὅσον ἂν
rogauerit: ⁊ ſcdm qđ indiguerit. caue tibi
ἐπιδέηται, καθ᾽ ὅσον ἐνδεεῖται. πρόσεχε σεαυτῷ
ne forte fiat vbũ occultũ in corde tuo: ini
μή ποτε γένηται ῥῆμα κρυπτὸν ἐν τῇ καρδίᾳ σου, ἀνό
quitas: dicens: appropiquat ann⁹ ſeptim⁹: ãnus
μημα, λέγων, ἐγγίζει τὸ ἔτος τὸ ἕβδομον, ἔτος τῆς
remiſſiõis: ⁊ iniquus ſit oculus tuus fra-
ἀφέσεως, καὶ πονηρεύσηται ὁ ὀφθαλμός σου τῷ ἀδελ
tri tuo indigenti: ⁊ nõ des ei: ⁊ clama
φῷ σου τῷ ἐπιδεομένῳ, καὶ οὐ δῷς αὐτῷ, καὶ βοήσε
bit cõtra te ad dñm: ⁊ erit in te peccatũ magnũ
ται κατὰ σοῦ πρὸς κν̄, καὶ ἔσται ἐν σοὶ ἁμαρτία μεγάλη
diſtribuẽs dabis ei: ⁊ mutuũ mutuabis ei:
μεταδιδοὺς δώσεις αὐτῷ, καὶ δάνειον δανιεῖς αὐτῷ,
quodcũq̃ rogauerit te. ⁊ nõ triſtaberis corde tuo dã
ὅσον ἂν ἐπιδέηταί σου. καὶ οὐ λυπηθήσῃ τῇ καρδίᾳ σου δι
te te illi: qm̃ ꝓp vbũ hoc bñdicet tibi dñs
δόντος σου αὐτῷ, ὅτι διὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο εὐλογήσει σε κύριος ὁ
deus tuus in cũctis opibus tuis ⁊ in cũctis vbi miſe-
θεός σου ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου καὶ ἐν πᾶσιν οὗ ἂν ἐπιβά-
ris manũ tuã. nõ .n. deerit egenus a t̃ra
λῃς τὴν χεῖρά σου, οὐ γὰρ μὴ ἐκλίπῃ ἐνδεὴς ἀπὸ τῆς γῆς
tua: ꝓp hoc ego tibi ꝑcipio vt facias vbũ hoc:
σου, διὰ τοῦτο ἐγώ σοι ἐντέλλομαι ποιεῖν τὸ ῥῆμα τοῦτο,
dicens: aperiẽs aperies manus tuas fr̃i tuo
λέγων, ἀνοίγων ἀνοίξεις τὰς χεῖράς σου τῷ ἀδελφῷ σου τῷ
pauperi ⁊ egenti in t̃ra tua. ſi aũt vẽdit⁹ fuerit tibi
πένητι καὶ τῷ ἐπιδεομένῳ ἐπὶ τῆς γῆς σου. ἐὰν δὲ πραθῇ σοι
frater tu⁹ hebre⁹ aut hebrea: ſeruiet tibi ſex
ὁ ἀδελφός σου ὁ ἑβραῖος ἢ ἡ ἑβραία, δουλεύσει σοι ἓξ ἔ
ãnis: ⁊ ſeptimo dimittes eũ liberũ a te.
τη, καὶ τῷ ἑβδόμῳ ἐξαποστελεῖς αὐτὸν ἐλεύθερον ἀπὸ σοῦ.
quũ aũt dimiſeris eũ liberũ a te: nõ dimit
ὅταν δὲ ἐξαποστέλλῃς αὐτὸν ἐλεύθερον ἀπὸ σοῦ, οὐκ ἐξαπο
tes eũ vacuũ: viaticũ ſuppeditabis ei de oui-
στελεῖς αὐτὸν κενόν, ἐφόδιον ἐφοδιάσεις αὐτὸν ἀπὸ τῶν προ
bus tuis ⁊ de frumẽto tuo ⁊ de torculari tuo: ſi
βάτων σου καὶ ἀπὸ τοῦ σίτου σου καὶ ἀπὸ τῆς ληνοῦ σου, κα
cut bñdixit tibi dñs deus tu⁹: dabis ei. ⁊ recordaberis
θὰ εὐλόγησέ σε κς ὁ θεός σου, δώσεις αὐτῷ. καὶ μνησθήσῃ

Trãſla.B.Hiero.

accipies mutuũ. Dñaberis nationibus plurimis: & tui nemo dominabitur. Si vnus de fr̃ibus tuis q morantur intra portas ciuitatis tue in terra quã dñs deus tuus daturus est tibi: ad paupertatẽ deuenerit: nõ obdurabis cor tuum: nec contrahes manum sed aperies eã pauperi & dabis mutuum quo eum indigere perſpexeris. Caue ne forte ſubrepat tibi ipia cogitatio: & dicas in corde tuo: appropinquat ſeptimus annus remiſſionis: & auertas oculos tuos a paupere frẽ tuo: nolẽs ei quod poſtulat mutuũ cõmodar̃: ne clamet cõtra te ad dñm: & fiat tibi i peccatũ: ſed dabis ei. Nec ages q̃ppiã callide i eius neceſſitatibus ſubleuandis: vt bñdicat tibi dñs deus tuus in oĩ ope & in cũctis ad q̃ manum miſeris. Nõ deerunt paupes in terra hitationis tue: idcirco ego ꝑcipio tibi vt aperias manum fratri tuo egeno & paupi: q tecũ verſatur in terra. Cũ tibi vẽditus fuerit frater tuus hebreus aut hebrea: & ſex annis ſeruierit tibi: in ſeptimo anno dimittes eum liberum. & quẽ libertate donaueris: nequaq̃ vacuũ abire patieris: ſed dabis viaticum de gregibus & de area & torculari tuo: quibus dñs deus tuus benedixerit tibi. Memento

Tex.Heb.

תַּעֲבֹט וּמָשַׁלְתָּ בְּגוֹיִם רַבִּים וּבְךָ
לֹא יִמְשֹׁלוּ׃ כִּי יִהְיֶה בְךָ אֶבְיוֹן מָשַׁל
מֵאַחַד אַחֶיךָ בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ
בְּאַרְצְךָ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן
לָךְ לֹא תְאַמֵּץ אֶת לְבָבְךָ וְלֹא אָמַץ
תִקְפֹּץ אֶת יָדְךָ מֵאָחִיךָ הָאֶבְיוֹן׃ קָפַץ
כִּי פָתֹחַ תִּפְתַּח אֶת יָדְךָ לוֹ וְהַעֲבֵט
תַּעֲבִיטֶנּוּ דֵּי מַחְסֹרוֹ אֲשֶׁר יֶחְסַר חָסַר
לוֹ׃ הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן יִהְיֶה דָבָר עִם שָׁמַר
לְבָבְךָ בְלִיַּעַל לֵאמֹר קָרְבָה שְׁנַת שָׁנָה
הַשֶּׁבַע שְׁנַת הַשְּׁמִטָּה וְרָעָה עֵינְךָ רוּעַ
בְּאָחִיךָ הָאֶבְיוֹן וְלֹא תִתֵּן לוֹ וְקָרָא נָתַן
עָלֶיךָ אֶל יְהוָה וְהָיָה בְךָ חֵטְא׃ נָתוֹן
תִּתֵּן לוֹ וְלֹא יֵרַע לְבָבְךָ בְּתִתְּךָ לוֹ נָתַן
כִּי בִּגְלַל הַדָּבָר הַזֶּה יְבָרֶכְךָ יְהוָה בָּרַךְ
אֱלֹהֶיךָ בְּכָל מַעֲשֶׂךָ וּבְכֹל מִשְׁלַח עָשָׂה שָׁלַח
יָדֶךָ׃ כִּי לֹא יֶחְדַּל אֶבְיוֹן מִקֶּרֶב חָדַל אָבָה
הָאָרֶץ עַל כֵּן אָנֹכִי מְצַוְּךָ לֵאמֹר צָוָה
פָּתֹחַ תִּפְתַּח אֶת יָדְךָ לְאָחִיךָ פָּתַח
לַעֲנִיֶּךָ וּלְאֶבְיֹנְךָ בְּאַרְצֶךָ׃ כִּי יִמָּכֵר עָנָה מָכַר
לְךָ אָחִיךָ הָעִבְרִי אוֹ הָעִבְרִיָּה
וַעֲבָדְךָ שֵׁשׁ שָׁנִים וּבַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִת שָׁנָה שָׁבַע
תְּשַׁלְּחֶנּוּ חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ׃ וְכִי שָׁלַח
תְשַׁלְּחֶנּוּ חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ לֹא תְשַׁלְּחֶנּוּ
רֵיקָם׃ הַעֲנֵיק תַּעֲנִיק לוֹ מִצֹּאנְךָ עָנַק
וּמִגָּרְנְךָ וּמִיִּקְבֶךָ אֲשֶׁר בֵּרַכְךָ
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ תִּתֶּן לוֹ׃ וְזָכַרְתָּ

Tranſl.Chal.

תְּזוּף וְתִשְׁלוֹט בְּעַמְמִין סַגִּיאִין וּבָךְ לָא יִשְׁלְטוּן׃ אֲרֵי יְהֵי בָךְ מִסְכֵּינָא מֵחַד מֵאֲחָךְ
בַּחֲדָא מִקִּרְוָךְ בְּאַרְעָךְ דַּייָ אֱלָהָךְ יָהֵיב לָךְ לָא תְתַקֵּף יָת לִבָּךְ וְלָא תִקְפּוֹץ יָת יְדָךְ
מֵאֲחוּךְ מִסְכֵּינָא׃ אֲרֵי מִפְתַּח תִּפְתַּח יָת יְדָךְ לֵיהּ וְאוֹזָפָא תוֹזְפִנֵּיהּ כְּמִסַּת חוּסְרָנֵיהּ
דְּיֶחְסַר לֵיהּ׃ אִסְתַּמַּר לָךְ דִּלְמָא יְהֵי פִתְגָם עִם לִבָּךְ בִּרְשַׁע לְמֵימַר קְרִיבַת שַׁתָּא
שְׁבִיעֵתָא שַׁתָּא דִשְׁמִטְּתָא וְתַבְאֵישׁ עֵינָךְ בַּאֲחוּךְ מִסְכֵּינָא וְלָא תִתֵּן לֵיהּ וְיִקְרֵי עֲלָךְ
קֳדָם יְיָ וִיהֵי בָךְ חוֹבָא׃ מִתַּן תִּתֵּן לֵיהּ וְלָא יַבְאֵישׁ לִבָּךְ בְּמִתְּנָךְ לֵיהּ אֲרֵי בְּדִיל פִּתְגָמָא
הָדֵין יְבָרְכִנָּךְ יְיָ אֱלָהָךְ בְּכָל עוֹבָדָךְ וּבְכֹל אוֹשָׁטוּת יְדָךְ׃ אֲרֵי לָא יִפְסוֹק מִסְכֵּינָא מִגּוֹ
אַרְעָא עַל כֵּן אֲנָא מְפַקֵּד לָךְ לְמֵימַר מִפְתַּח תִּפְתַּח יָת יְדָךְ לַאֲחוּךְ לְעַנְיָךְ וּלְמִסְכֵּינָךְ בְּאַרְעָךְ׃
אֲרֵי יִזְדַּבַּן לָךְ אֲחוּךְ בַּר יִשְׂרָאֵל אוֹ בַּת יִשְׂרָאֵל וְיִפְלְחִנָּךְ שֵׁית שְׁנִין וּבְשַׁתָּא שְׁבִיעֵתָא
תִּפְטְרִנֵּיהּ בַּר חוֹרִין מֵעִמָּךְ׃ וַאֲרֵי תִפְטְרִנֵּיהּ בַּר חוֹרִין מֵעִמָּךְ לָא תִפְטְרִנֵּיהּ רֵיקָן׃
אַפְרָשָׁא תַּפְרֵישׁ לֵיהּ מֵעָנָךְ וּמֵאִדְּרָךְ וּמִמַּעֲצַרְתָּךְ דְּבָרְכָךְ יְיָ אֱלָהָךְ תִּתֵּן לֵיהּ וְתִדְכַּר

Interp.chal.

accipies mutuũ: ⁊ dñaberis populos multos: tui aũt non dñabunt. Si vnus de fribus tuis fuerit egenus in vna vrbiũ tuarũ in terra tua quã dñs deus tuus dabit tibi: non indurabis cor tuũ neq̃ cõtrahes manus tuã a fratre tuo egeno: ſed aperiẽs aperies ei manũ tuã: ⁊ mutuãs mutuabis ei iuxta id quod idiget. Caue tibi ne ſit verbũ ipietatis in corde tuo: dicẽs. Appropinq̃t ann⁹ ſeptimus ann⁹ remiſſionis: ⁊ oculus tuus ſit neq̃ ꝯtra frẽm tuũ egenũ ⁊ nõ dederis ei: ⁊ clamet cõtra te coraȝ dño ⁊ ſit in te peccatũ. tribuẽs tribues ei: ⁊ non diſplicebit cordi tuo cum dederis ei: quia propter verbũ hoc benedicet tibi dñs de⁹ tuus in oĩbus operibus tuis ⁊ in cunctis ad que miſeris manũ tuam. Non eniȝ deerit egenus in medio terre: ideo ego precipio tibi hodie dicẽs. Aperiẽs aperies manum tuã fratribus tuis paupibus tuis ⁊ egenis tuis in terra tua. Si venditus fuerit tibi frater tu⁹ filius iſrael aut filia iſrael: ſeruiet tibi ſex annis: ⁊ in anno ſeptio dimittes cum liberũ a te. Et qñ dimiſeris eũ liberũ a te: nõ dimittes eũ vacuũ: ſed ſeparãs ſeparabis ei de ouibus tuis ⁊ de area tua ⁊ de torculari tuo: ⁊ dabis ei de his q̃bus dñs benedixerit tibi: ⁊ recordaberis

Primitiua chal.

שְׁלַט הֲוָה
כְּרָה תְּקַף קְפַט
פְּתַח זוּף חֲסַר
סְמַר אֲמַר שְׁנָה
בְּאַשׁ נְתַן קְרָא
בְּרַךְ יְשַׁט פְּסַק
פְּקַד אַח עֲנָה
סְכַן זְבַן פְּלַח
שְׁנָה פְּטַר פְּרַשׁ
עָאן עֲצַר נְתַן
דְּכַר

כי עבד היית בארץ מצרים ויפדך היה פדה
יהוה אלהיך על כן אנכי מצוך צוה
את הדבר הזה היום: והיה כי
יאמר אליך לא אצא מעמך כי אמר יצא
אהבך ואת ביתך כי טוב לו עמך:
ולקחת את המרצע ונתתה באזנו רצע נתן
ובדלת והיה לך עבד עולם ואף עלם
לאמתך תעשה כן: לא יקשה אמה עשה קשה
בעינך בשלחך אתו חפשי מעמך
כי משנה שכר שכיר עבדך שש שנה
שנים וברכך יהוה אלהיך בכל שנה
אשר תעשה: כל הבכור אשר בכר
יולד בבקרך ובצאנך הזכר ילד
תקדיש ליהוה אלהיך לא תעבד קדש עבד
בבכר שורך ולא תגז בכור גזז
צאנך: לפני יהוה אלהיך פנה
תאכלנו שנה בשנה במקום אכל קום
אשר יבחר יהוה אתה וביתך: בחר
וכי יהיה בו מום פסח או עור כל היה
מום רע לא תזבחנו ליהוה רעע זבח
אלהיך: בשעריך תאכלנו הטמא
והטהור יחדו כצבי וכאיל: רק את טהר צמה
דמו לא תאכל על הארץ תשפכנו שפך
Ca.xvi. כמים: שמור את חדש
האביב ועשית פסח ליהוה שמר
אלהיך כי בחדש האביב הוציאך אבב
יהוה אלהיך ממצרים לילה:

q & ipse seruieris in terra egypti: & liberauerit te dñs deus tuus: & idcirco ego nũc precipio tibi. Sin autem oooo ooooooooooo ooooooooooooo dixerit: nolo egredi: eo q ooooooooooooooooo diligat te & domũ tuã: & bene sibi apud te esse sentiat: assumes subulã & pforabis aurẽ eius in ianua domus tue: & seruiet tibi vsq; in eternũ: ancille quoq; similiter facies. Nõ auertas ab eis oculos tuos qñ dimiseris eos liberos: qm̃ iuxta mercedẽ mercenarii per sex ooo ãnos seruiuit tibi: vt bñdicat tibi dñs deus tuus in cũctis opibus q̃ agis. De priogenitis q nascũtur in armẽtis & ouibus tuis: quicquid ẽ sexus masculini sctificabis dño deo tuo. Non operaberis in priogẽito bouis: & nõ tondebis primogẽita ouiũ. In conspectu dñi dei tui comedes ea p ãnos singulos i loco quẽ elegerit dñs: tu & dom tua. Sin aũt habuerit maculam: & vel claudũ fuerit vel cecũ: aut i aliq̃ pte deforme vel debile: nõ immolabitur dño deo tuo: sed ĩtra portas vrbis tue comedes illũd: tã mũdus q̃ imũdus similiter vescentur eis: q̃ũ caprea & ceruo. Hoc solũ obseruabis vt sanguinẽ eorum nõ comedas: sed effundes ĩ terrã quasi aquã. Cap.16.

OBserua mẽsẽ nouarũ frugũ & verni primũ tpis vt facias phase dño deo tuo: qm̃ ĩ isto mẽse eduxit te dñs de

q seruus fuisti in terra egypti: & redemit
ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν γῇ αἰγύπτου, καὶ ἐλυτρώσατό
te dñs deus tuus illinc. pp hoc ego tibi p
σε κύριος ὁ θεός σου ἐκεῖθεν. διὰ τοῦτο ἐγώ σοι ἐν
cipio vt facias xbũ hoc. si aũt dixerit ad
τέλλομαι ποιεῖν τὸ ῥῆμα τοῦτο. ἐὰν δὲ λέγῃ πρός
te: nõ exibo a te: qm̃ dilexit te &
σε, οὐκ ἐξελεύσομαι ἀπὸ σοῦ, ὅτι ἠγάπησέ σε καὶ
domũ tuã: q: bñ est illi apd te: & assumes
τὴν οἰκίαν σου, ὅτι εὖ ἐστιν αὐτῷ παρά σοι, καὶ λήψῃ
subulã: & pforabis aurẽ eius in ia
τὸ ὀπήτιον, καὶ τρυπήσεις τὸ οὖς αὐτοῦ ἐπὶ τὴν θύ
nua: & erit seruus tuus in eternũ. & an
ραν, καὶ ἔσται οἰκέτης σου εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ τὴν παι
cille tue facies similiter. nõ durũ sit
δίσκην σου ποιήσεις ὡσαύτως. οὐ σκληρὸν ἔσω ἐ
corã te: cũ dimittũtur ipsi liberi
ναντίον σου, ἐξαποστελλομένων αὐτῶν ἐλευθέρων
a te. qm̃ annuã mercedẽ mercenarii serui
ἀπὸ σοῦ. ὅτι ἐπέτειον μισθὸν μισθωτοῦ ἐδούλευ
uit tibi sex ãnis. & bñdixit tibi dñs deus tuus
σέ σοι ἓξ ἔτη. καὶ εὐλογήσει σε κύριος ὁ θεός σου
in cũctis q̃ feceris. oẽ pmogenitũ qd geni D
ἐν πᾶσιν οἷς ἂν ποιῇς. πᾶν πρωτότοκον ὃ ἂν τιχ
tũ fuerit in bobus tuis & in ouibus tuis:
θῇ ἐν τοῖς βουσί σου καὶ ἐν τοῖς προβάτοις σου,
mascula sctificabis dño deo tuo: nõ opa
τὰ ἀρσενικὰ ἁγιάσεις κυρίῳ τῷ θεῷ σου, οὐκ ἐρ
beris in pmogenito vitulo tuo: & nõ
γάσῃ ἐν τῷ πρωτοτόκῳ μόσχῳ σου, καὶ οὐ μὴ
tõdebis pmogenitũ ouiũ tuaꝝ. co
κείρῃς τὸ πρωτότοκον τῶν προβάτων σου. ἔναν
rã dño deo tuo comedes illũ ãnũ ex an
τι κυρίου τοῦ θεοῦ σου φαγῇ αὐτὸ ἐνιαυτὸν ἐξ ἐνι
no: in loco quẽ elegerit dñs deus
αυτοῦ, ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός
tuus: tu & domus tua. si aũt fuerit in eo macula
σου, σὺ καὶ ὁ οἶκός σου. ἐὰν δὲ ᾖ ἐν αὐτῷ μῶμος
claudũ vel cecũ vel & ois macula mala: nõ
χωλὸν ἢ τυφλὸν ἢ καὶ πᾶς μῶμος πονηρός, οὐ
sacrificabis illud dño deo tuo: in vrbibus tuis
θύσεις αὐτὸ κυρίῳ τῷ θεῷ σου, ἐν ταῖς πόλεσί σου
comedes illud. imundus in te & mundus similr
φαγῇ αὐτό. ὁ ἀκάθαρτος ἐν σοὶ καὶ ὁ καθαρὸς ὡσαύ
comedet: q̃si capreã vel ceruũ: verũtñ sanguinẽ
τως φάγεται, ὡς δορκάδα ἢ ἔλαφον, πλὴν τὸ αἷμα αὐ G.12.a.
eius nõ comedes: in terrã effundes illũ q̃si aquã.
τοῦ οὐ φαγῇ, ἐπὶ τὴν γῆν ἐκχεεῖς αὐτὸ ὡς ὕδωρ. Ca.16

OBserua mẽsem nouoꝝ: & facies pascha
Φύλαξον τὸν μῆνα τῶν νέων, καὶ ποιήσεις τὸ πάσχα A
dño deo tuo: qm̃ in mẽse nouoꝝ edu
κυρίῳ τῷ θεῷ σου, ὅτι ἐν τῷ μηνὶ τῶν νέων ἐξή
xit te dñs deus tuus de egypto nocte.
γαγέ σε κύριος ὁ θεός σου ἐξ αἰγύπτου νυκτός.

Privatiua chal.

הוה
אמר נפק
נסב רצע
אמה עבד קשה
פטר אחד שנה
ילד צאן קדש
פלח גזז אכל
שנה רעה הוה
נכס כרה סאב
דכה דם אכל
נטר עבד נפק

Interp. chal.

q seruus fuisti in terra egypti & redemit te dño deus tuus: ideo ego pcipio tibi xbũ hoc hodie. Et si dixerit tibi nõ egrediar a te: eo q diligit te & domũ tuã: q; bene ẽ ei apud te: tolles subulã & pforabis aurẽ ei in ianua: & erit tibi seruus ministrãs in seculũ. ancille q̃q; tue facies silr. Nõ sit graue ĩ oculis tuis cũ dimiseris eũ liberũ a te: qm̃ duplici mercede mercenariũ seruiuit tibi sex annis: & bñdicet tibi dño deus tuus in oĩbus q̃ feceris. Oĩe primogenitũ qd natũ fuerit masculũ in bobus tuis & in ouibus tuis sctificabis corã dño deo tuo. Nõ operaberis in pmogẽito boum tuoꝝ: nec tondebis primogenitũ ouium tuaꝝ: corã dño deo tuo comedes illud per singulos annos in loco quẽ elegerit dñs: tu et domus tue. & si fuerit in eo macula: si claudum fuerit aut cecus: aut si fuerit in eo aliqd mali: nõ immolabis illud corã dño deo tuo. in vrbibus tuis comedes illud: mũdus & immũdus simul: sicut carnẽ capree & cerui. Veruntamen sanguinẽ eius nõ comedes: sed sup terrã effundes illũ sicut aquam. Ca.16.

OBserua mensem nouarũ frugum & facies phase domino deo tuo: quoniã in mense nouarum frugum eduxit te dominus deus tuus de egypto nocte.

Transla. Chal.

ארי עבדא הויתא בארעא דמצרים ופרקך יוי אלהך על כן אנא מפקיד לך ית פתגמא
הדין יומא דין: ויהי ארי יימר לך לא אפוק מעמך ארי רחמך וית אנש ביתך ארי
טב ליה עמך: ותיסב ית מרצעא ותתן באודניה ובדשא ויהי לך עבד פלח לעלם ואף
לאמתך תעבד כן: לא יקשי בעינך במפטרך יתיה בר חורין מעמך ארי על חד תרין
אגרא דאגירא פלחך שית שנין ויברכינך יוי אלהך בכל דתעביד: כל בוכרא
דאתיליד בתורך ובענך דכרין תקדש קדם יוי אלהך לא תפלח בבוכרא דתורך
ולא תגז בוכרא דענך: קדם יוי אלהך תיכלינה שתא בשתא באתרא דיתרעי יוי
את ואנש ביתך: וארי יהי ביה מומא חגיר או עויר כל מדעם ביש לא תכסיניה קדם
יהוה אלהך: בקרוך תיכלינה מסאבא ודכיא כחדא כבשר טביא ואילא: לחוד ית
דמיה לא תיכול על ארעא תשדיניה כמיא: Ca.xvi. טר ית ירחא דאביבא
ותעביד פיסחא קדם יוי אלהך ארי בירחא דאביבא אפקך יוי אלהך ממצרים בליליא:

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp.latina.

⁊ sacrificabis pascha dño deo tuo oues
καὶ θύσεις τὸ πάσχα κυρίῳ τῷ θεῷ σου πρόβα
⁊ boues in loco quẽ elegerit dñs
τα καὶ βόας ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἂν ἐκλέξηται κύριος
deus tuus: vt inuocet nomẽ ei⁹ illic: nõ co
ὁ θεός σου, ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ, οὐ φα
medes in illo fermẽtũ: septẽ diebus comedes in eo
γῇ ἐπ' αὐτοῦ ζύμην, ἑπτὰ ἡμέρας φαγῇ ἐπ' αὐτοῦ
azyma: panẽ afflictiõis: qꝛ in velocitate egressi estis
ἄζυμα, ἄρτον κακώσεως, ὅτι ἐν σπουδῇ ἐξήλθετε
de egypto nocte: vt recordemini diei
ἐξ αἰγύπτου νυκτός, ἵνα μνησθῆτε τὴν ἡμέραν τῆς
egressiõis vře de fra egypti oĩb⁹ die
ἐξοδίας ὑμῶν ἐκ γῆς αἰγύπτου πάσας τὰς ἡμέ
b⁹ vite vře. nõ apparebit tibi fermẽtũ in
ρας τῆς ζωῆς ὑμῶν. οὐκ ὀφθήσεταί σοι ζύμη ἐν
oĩbus terminis tuis septẽ dieb⁹: ⁊ nõ remane
πᾶσι τοῖς ὁρίοις σου ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ οὐ κοιμη
bit de carnib⁹ q̃s sacrificaueritis vespe
θήσεται ἀπὸ τῶν κρεῶν ὧν ἂν θύσητε τὸ ἑσπέρας
die primo vsq̃ mane. nõ poteris sacrificare
τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ εἰς τὸ πρωΐ. οὐ δυνήσῃ θῦσαι
B pascha in vlla vrbiũ tuarũ q̃s dñs
τὸ πάσχα ἐν οὐδεμιᾷ τῶν πόλεών σου ὧν κύριος
de⁹ tu⁹ dat tibi: sed in locũ quẽ
ὁ θεός σου δίδωσί σοι, ἀλλ' ἢ εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν
elegerit dñs de⁹ tu⁹: vt inuocet no
ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου, ἐπικληθῆναι τὸ ὄνο
mẽ eius illic: sacrificabis pascha vespe ad
μα αὐτοῦ ἐκεῖ, θύσεις τὸ πάσχα ἑσπέρας πρὸς
occasuꝫ solis in tẽpore q̃ egressus es de fra egypti:
δυσμὰς ἡλίου ἐν τῷ καιρῷ ᾧ ἐξῆλθες ἐκ γῆς αἰγύπτου,
⁊ coques ⁊ torrebis: ⁊ comedes in loco
καὶ ἑψήσεις καὶ ὀπτήσεις, καὶ φαγῇ ἐν τῷ τόπῳ
quẽ elegerit dñs deus tuus eũ: ⁊ auer
ᾧ ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου αὐτόν. καὶ ἀπο
teris mane ⁊ pficisceris in domos tuas.
στραφήσῃ τὸ πρωῒ καὶ ἀπελεύσῃ εἰς τοὺς οἴκους σου.
sex dieb⁹ comedes azyma: ⁊ die septima
ἓξ ἡμέρας φαγῇ ἄζυμα, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ
exitus festũ dño deo tuo. nõ facies in eo
ἐξόδιον ἑορτὴ κυρίῳ τῷ θεῷ σου. οὐ ποιήσεις ἐν αὐ
oẽ opus pter q̃ fient aĩe. septẽ
τῇ πᾶν ἔργον πλὴν ὅσα ποιηθήσεται ψυχῇ. ἑπτὰ
hebdomadas integras numerabis tibi ipsi: cũ
ἑβδομάδας ὁλοκλήρους ἐξαριθμήσεις σεαυτῷ, ἀρ
inceperis tu falcem in messem: incipies nũera
ξαμένου σου δρέπανον ἐπ' ἀμητόν, ἄρξῃ ἐξαριθμῆ
re septẽ hebdomadas. ⁊ facies festũ heb
σαι ἑπτὰ ἑβδομάδας. καὶ ποιήσεις ἑορτὴν ἑβ
domadaꝝ dño deo tuo: scdm q̃d potest
δομάδων κυρίῳ τῷ θεῷ σου, καθότι ἰσχύει ἡ
man⁹ tua: q̃ dederit tibi:
χείρ σου, ὅσα ἂν δῷ σοι,

Trãsla.B.Hiero.

us tuus de egypto nocte. Immolabisq̃ phase dño deo tuo de ouibus & de bobus in loco quẽ elegerit dñs deus tuus: vt habitet nomẽ eius ibi. Nõ comedes in eo panẽ fermẽtatũ. Septẽ diebus comedes absq̃ fermẽto afflictionis panẽ: quoniã in pauore egressus es de egypto: vt memineris diei egressiõis tue de egypto oĩbus diebus vite tue. Non apparebit fermentatũ in oĩbus terminis tuis septem diebus: & nõ remanebit de carnibus eius quod immolatũ ẽ vespere in die primo vsq̃ mane. Non poteris immolare phase in qualibet vrbiũ tuarũ q̃s dominus deus tuus daturus est tibi: sed in loco quem elegerit dominus deus tuus vt habitet nomẽ eius ibi. Immolabisq̃ phase vespere ad solis occasum quãdo egressus es de egypto: & coques & comedes in loco quem elegerit dominus deus tuus: maneq̃ consurgẽs vades in tabernacula tua. Sex diebus comedes azyma: & in die septima: quia collecta est domini dei tui: non facies opus. Septem hebdomadas nũerabis tibi ab ea die qua falcẽ in segetẽ miseris: & celebrabis diem festum hebdomadarũ domino deo tuo oblationẽ spõtaneam manus tue: quã offeres

Ter.Heb.

וזבחת פסח ליהוה אלהיך צאן
ובקר במקום אשר יבחר יהוה
לשכן שמו שם׃ לא תאכל עליו
חמץ שבעת ימים תאכל עליו
מצות לחם עני כי בחפזון יצאת
מארץ מצרים למען תזכר
את יום צאתך מארץ מצרים כל
ימי חייך׃ ולא יראה לך שאר
בכל גבלך שבעת ימים ולא ילין
מן הבשר אשר תזבח בערב
ביום הראשון לבקר׃ לא תוכל
לזבח את הפסח באחד שעריך
אשר יהוה אלהיך נתן לך׃
כי אם אל המקום אשר יבחר
יהוה אלהיך לשכן שמו שם
תזבח את הפסח בערב כבוא
השמש מועד צאתך ממצרים׃
ובשלת ואכלת במקום
אשר יבחר יהוה אלהיך בו
ופנית בבקר והלכת לאהליך׃
ששת ימים תאכל מצות וביום
השביעי עצרת ליהוה אלהיך
לא תעשה מלאכה׃ שבעה שבעת
תספר לך מהחל חרמש בקמה
תחל לספר שבעה שבעות׃ ועשית
חג שבעות ליהוה אלהיך
מסת נדבת ידך אשר תתן

Pritiua.heb.

אכל
יום
שין צנה
זכר
יצא
יום חיה ראה
לין
זבח
יכל
יצד יצא
קום
בחר
פנה
שבע
עשה לאר
ספר חלל קום
עשה
מסס נתן

Transla.Chal.

ותיכוס פיסחא קדם יי אלהך מן ענא ונכסת קודשיא מן תורי באתרא דיתרעי יי
לאשראה שכינתיה תמן׃ לא תיכול עלוהי חמיע שבעה יומין תיכול עלוהי פטיר
לחם עני ארי בבהילו נפקתא מארעא דמצרים בדיל דתדכר ית יום מפקך מארעא
דמצרים כל יומי חייך׃ ולא יתחזי לך חמיר בכל תחומך שבעא יומין ולא יבית מן
בישרא דתיכוס ברמשא ביומא קדמאה לצפרא׃ ולית לך רשו למיכס ית פיסחא בחדא
מן קרוך דיי אלהך יהיב לך׃ אילהין לאתרא דיתרעי יי אלהך לאשראה ...
שכינתיה תמן תיכוס ית פיסחא ברמשא כמיעל שמשא זמן מפקך ממצרים׃
ותבשל ותיכול באתרא דיתרעי יי אלהך ביה ותתפני בצפרא ותהך לקרוך׃
שיתא יומין תיכול פטירא וביומא שביעאה כניש קדם יי אלהך לא תעביד עבידתא׃
שבעה שבועין תמני לך מדשרי מגלא בחצד עומרא דארמותא תשרי למימני
שבעה שבועין׃ ותעביד חגא דשבועיא קדם יי אלהך מיסת נדבת ידך דתתן ...

Interp.chal.

Et imolabis phase corã dño deo tuo de ouibus: ⁊ victimã sanctificatã de bobus: in loco quẽ elegerit dñs vt collocet ibi maiestatẽ suã. Non comedes cũ eo fermentatũ: septẽ diebus comedes cũ eo azymũ panem afflictiõis: qꝛ festinãter egressus es de terra egypti. vt recorderis diei exit⁹ tui de terra egypti oĩbus diebus vite tue: ⁊ nõ apparebit tibi fermentatũ in omni termino tuo septẽ diebus. neq̃ remanebit de carne quaꝫ immolaueris vesperi in die primo vsq̃ mane. Non habebis potestatẽ immolãdi phase in vna vrbium tuarũ quã dñs deus tuus dabit tibi: sed in loco queꝫ elegerit dñs deus tuus et habitare faciat maiestatem suã in eo: ibi immolabis phase vespere ad occasum solis in tẽpore quo egressus es de egypto. Et coques illud: ⁊ comedes in loco quẽ elegerit dñs de⁹ tuus: ⁊ mane cõsurgens ibis in tabernacula tua. sex dieb⁹ cõedes azymũ: ⁊ in die septio qꝛ collecta est corã dño deo tuo: nullũ opus facies in ea. septẽ hebdomadas numerabis tibi: a pn̄cipio quo falce metiẽ manipulus eleuatiõis: icipies nũerare septẽ hebdomadas. Et celebrabis festũ hebdomadarũ coraꝫ dño deo tuo iuxta oblationẽ spontaneã manus tue quã dederis:

Pritiua chal.

נכס
שרא
ענה דבר נפק
חזה חוה בית
נכס רשה
קרה רעה
עול נפק
בשל רעה פנה
יהך שכן עבד
מנה שרא רום
נתן

Primitiua heb. / Tex. Heb.

ברך כאשר יברכך יהוה אלהיך׃
שמח ושמחת לפני יהוה אלהיך אתה
בנה אמה ובנך ובתך ועבדך ואמתך והלוי
גור יתם אשר בשעריך והגר והיתום
והאלמנה אשר בקרבך במקום
אשר יבחר יהוה אלהיך לשכן
היה שמו שם׃ וזכרת כי עבד היית
עשה במצרים ושמרת ועשית את
חגג סכך החקים האלה׃ חג הסכת תעשה
עשה יום לך שבעת ימים באספך מגרנך
ומיקבך׃ ושמחת בחגך אתה
ובנך ובתך ועבדך ואמתך והלוי
והגר והיתום והאלמנה אשר
חגג בשעריך׃ שבעת ימים תחג
קום בחר ליהוה אלהיך במקום אשר יבחר
ברך יהוה כי יברכך יהוה אלהיך
בוא עשה בכל תבואתך ובכל מעשה ידיך
היה שלש והיית אך שמח׃ שלוש פעמים
ראה זכר פנה בשנה יראה כל זכורך את פני
יהוה אלהיך במקום אשר
מצץ יבחר בחג המצות ובחג השבעות
ובחג הסכות ולא יראה את פני
נתן יהוה ריקם׃ איש כמתנת ידו
כברכת יהוה אלהיך אשר נתן לך׃
שפטים ושטרים תתן לך בכל
שעריך אשר יהוה אלהיך נתן
לך לשבטיך ושפטו את העם

Trāsla. B. Hiero.

iuxta benedictionē do
mini dei tui:ccccccccccc
& epulaberis corā dño
deo tuo tu ccccccccccc
& filius tuus & filia tua:
& seruus tuus & ancilla
tua: & leuites qui ē itra
portas tuas: & aduena
ac pupillus & vidua q
morantur vobiscū i lo
co quē elegerit dñs d
us tuus: vt habitet cccc
nomē eius ibi: & recor
daberis quoniā seruus
fueris in egypto: custo
diesq̄ ac facies cccccccc
que tibi pcepta sūt. So
lēnitatē quoq̄ taberna
culorū celebrabis p se
ptē dies: qn̄ collegeris
de area & torculari fru
ges tuas. & epulaberis
in festiuitate tua tu & fi
lius tuus & filia & seru
tuus & ancilla: leuites
quoq̄ & aduena & pu-
pillus & vidua qui in-
tra portas tuas sunt. Se
ptē dieb dño deo tuo
festa celebrabis in loco
quē elegerit dñs: bñ-
dicetq̄ tibi dñs deus tu-
us in cūctis frugibus
tuis & in oī ope manu
um tuarū: erisq̄ in leti
tia. Tribus vicibus ccc
p annū apparebit oē
masculinū tuū in con
spectu dñi dei tui in lo
co quem cccccccccccccc
elegerit: i solēnitate a
zymorū: in solēnitate
hebdomadarū: in solē
nitate tabernaculorum.
Nō apparebit an dñm
vacu': sed offeret vnus
quisq̄ secūdū q habuerit
iuxta bñdictionē dñi
dei sui quā dederit ei.
Iudices & magros cōsti
tues i oībus portis tuis
qs dñs deus tu' dede-
rit tibi per sigulas tri-
bus tuas: & iudicēt po-

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

prout bñdixit tibi dñs deus tuus. ⁊ letaberis
καθότι ηὐλόγησέ σε κύριος ὁ θεός σου. καὶ εὐφρανθή-
corā dño deo tuo tu ⁊ filius tuus ⁊
σῃ ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου σὺ καὶ ὁ υἱός σου καὶ ἡ
filia tua: seruus tuus ⁊ ancilla tua: ⁊
θυγάτηρ σου, ὁ παῖς σου καὶ ἡ παιδίσκη σου, καὶ ὁ
leuita q in vrbibus tuis: ⁊ aduena
λευίτης ὁ ἐν ταῖς πόλεσί σου, καὶ ὁ προσήλυτος
⁊ pupillus ⁊ vidua q in vobis: in loco quē
καὶ ὁ ὀρφανὸς καὶ ἡ χήρα ἡ ἐν ὑμῖν, ἐν τῷ τόπῳ ᾧ
elegerit dñs deus tuus eū: vt inuocet
ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου αὐτόν, ἐπικληθῆναι τὸ
nomē eius illic. ⁊ recordaberis: qm̄ seruus fuisti in
ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ. καὶ μνησθήσῃ, ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν
terra egypti. ⁊ custodies ⁊ facies precepta
γῇ αἰγύπτου. καὶ φυλάξῃ καὶ ποιήσεις τὰς ἐντολὰς
hec. solēnitatē tabernaculoṛ facies tibi septē
ταύτας. ἑορτὴν τῶν σκηνῶν ποιήσεις σεαυτῷ ἑπτὰ
dies: cū collegeris tu de area tua:
ἡμέρας, ἐν τῷ συναγαγεῖν σε ἐκ τῆς ἅλωνός σου,
⁊ de torculari tuo. ⁊ letaberis in festo tuo
καὶ ἀπὸ τῆς ληνοῦ σου. καὶ εὐφρανθήσῃ ἐν τῇ ἑορτῇ σου
tu ⁊ filius tuus ⁊ filia tua: seruus tuus ⁊
σὺ καὶ ὁ υἱός σου καὶ ἡ θυγάτηρ σου, ὁ παῖς σου καὶ ἡ
ancilla tua: ⁊ leuita ⁊ aduena: ⁊
παιδίσκη σου, καὶ ὁ λευίτης καὶ ὁ προσήλυτος, καὶ
pupillus ⁊ vidua ertē in vrbibus tuis. septē
ὁ ὀρφανός, καὶ ἡ χήρα ἡ οὖσα ἐν ταῖς πόλεσί σου. ἑπτὰ
diebus festa celebrabis dño deo tuo in loco quē
ἡμέρας ἑορτάσεις κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἂν
elegerit dñs deus tuus eū. si āt bñdixerit tibi dñs deus
ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου αὐτόν. ἐὰν δὲ εὐλογήσῃ σε κύριος ὁ θεός
tuus in cunctis frugibus tuis ⁊ in oī ope
σου ἐν πᾶσι τοῖς γεννήμασί σου καὶ ἐν παντὶ ἔργῳ
manuū tuaṛ: ⁊ eris letus. tribus tēpo
τῶν χειρῶν σου, καὶ ἔσῃ εὐφραινόμενος. τρεῖς και-
ribus anni apparebit oē masculinū corā
ροὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ὀφθήσεται πᾶν ἀρσενικόν σου ἐναντίον
dño deo tuo in loco quē elegerit dñs:
κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἂν ἐκλέξηται κύριος
in solēnitate azymoṛ: ⁊ in solēnitate hebdo
ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν ἀζύμων, καὶ ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν ἑβδο-
madaṛ: ⁊ in solēnitate scenophegie. nō apparebis
μάδων, καὶ ἐν τῇ ἑορτῇ σκηνοπηγίας. οὐκ ὀφθήσῃ
corā dño deo tuo vacuus: vnusquisq̄ sm̄ fa-
ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ σου κενός, ἕκαστος κατὰ δύ-
cultatē manuū vraṛ iuxta bñdictionē dñi dei
ναμιν τῶν χειρῶν ὑμῶν κατὰ τὴν εὐλογίαν κυρίου τοῦ θεοῦ
tui quā dedit tibi. iudices ⁊ magistros
σου ἣν δέδωκέ σοι. κριτὰς καὶ γραμματοεισαγωγεῖς
cōstitues tibi in oībus vrbibus tuis: quas
καταστήσεις σεαυτῷ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσί σου, ἃς
dñs deus tuus dat tibi per tribus. ⁊ iudicabūt ppl'm
κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι κατὰ φυλάς. καὶ κρινοῦσι τὸν λαὸν

C

D

Exo. 13.b. 34.d Eccle 35.a.

Primitiua chal.

ברך חדה גר
אמה קרה גור
דבר חוה נטר
קום חגג טלל
עבד כנש עצר
חגג רחה ברך
חוה חדה חזה
נתן דון
מנה קרה

Interp. chal.

sicut bñdixerit tibi dñs deus tu': ⁊ letaberis corā dño
deo tuo tu ⁊ filius tuus ⁊ filia tua ⁊ seruus tuus ⁊ ancilla tua
⁊ leuita q est in vrbibus tuis: ⁊ pegrinus ⁊ pupillus ⁊ vidua
q sunt in medio tui in loco quē elegerit dñs deus tuus
vt collocet ibi maiestatē suā. Et recordaberis q seruus
fuisti in egypto: ⁊ custodies ⁊ facies mādata hec. Fe
stū tabernaculoṛ facies tibi septē diebus: qn̄ collegeris
rio de area tua ⁊ de torculari tuo. et letaberis in solē-
nitate tua tu ⁊ filius tuus ⁊ filia tua ⁊ seruus tuus ⁊ an-
cilla tua ⁊ leuita ⁊ pegrinus ⁊ pupillus ⁊ vidua q sunt
in vrbibus tuis: septē dieb' celebrabis festa corā dño
deo tuo: in loco quē elegerit dñs: qm̄ bñdicet tibi dñs
deus tuus in cūctis frugibus tuis ⁊ in oībus opibus
manuū tuaṛ: ⁊ eris vtiq̄ letus. Tribus vicibus in āno
appebūt oēs masculi tui corā dño deo tuo in loco quē
elegerit: in solēnitate azymoṛ ⁊ in solēnitate hebdo-
madaṛ ⁊ i solēnitate tabnaculoṛ: ⁊ nō appebūt vacui
corā dño: sed vnusquisq̄ sm̄ donationē man' sue iuxta
benedictionē dñi dei tui quā dabit tibi. iudices ⁊ pre-
fectos cōstitues tibi in oībus ciuitatibus tuis quas dñs
deus tuus dabit tibi p tribus tuas: ⁊ iudicabūt populū

Transla. Chal.

כמא דיברכינך יי אלהך׃ ותחדי קדם יי אלהך את וברך וברתך ועבדך ואמתך
וליואה די בקרויך וגיורא ויתמא וארמלתא דביניך באתרא דיתרעי יי אלהך לאשראה
שכינתיה תמן׃ ותדכר ארי עבדא הוית במצרים ותיטר ותעבד ית קימיא האלין׃
חגא דמטליא תעביד לך שבעא יומין במכנשך מאדרך וממעצרתך׃ ותחדי בחגך את
וברך וברתך ועבדך ואמתך וליואה וגיורא ויתמא וארמלתא די בקרויך׃ שבעא יומין
תחוג קדם יי אלהך באתרא דיתרעי יהוה ארי יברכינך יי אלהך בכל עללתך
ובכל עובדי ידך ותהי ברם חדי׃ תלת זמנין בשתא יתחזון כל דכורך קדם יי אלהך
באתרא דיתרעי בחגא דפטיריא ובחגא דשבועיא ובחגא דמטליא ולא יתחזון קדם
יי ריקנין׃ גבר כמתנת ידיה כברכתא דיי אלהך דיהב לך׃ דיינין ופורענין
תמני לך בכל קרוך דיי אלהך יהיב לך לשבטך וידונון ית עמא

Trāſla.Grec.lxx.cū interp̄.latina.

iudiciū iustū: nō declinabūt iudiciū iustū: nō
κρίσιν δικαίαν, οὐκ ἐκκλινοῦσι κρίσιν δικαίαν, οὐκ
Exo. 23.a. cognoscent ꝑsonā: neq; accipiēt munera:
ἐπιγνώσονται πρόσωπον, οὐδὲ λήψονται δῶρα, τὰ
nā munera excecāt oculos sapiētū: ⁊ mu-
γὰρ δῶρα ἐκτυφλοῖ ὀφθαλμοὺς σοφῶν, καὶ ἐξαί-
Eccle. 20.d. tāt ꝟba iustoꝝ. iuste qđ iustū ē ꝑsequeris: vt
ρει λόγους δικαίων. δικαίως τὸ δίκαιον διώξῃ, ἵνα
viuatis: ⁊ ingressi possideatis terrā: q̄
ζῆτε, καὶ εἰσελθόντες κληρονομήσητε τὴν γῆν, ἣν
dñs deus tuus dat tibi. nō plātabis
κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι. οὐ φυτεύσεις
tibi lucū. oē lignū apud alta-
σεαυτῷ ἄλσος. πᾶν ξύλον παρὰ τὸ θυσιαστή-
re dñi dei tui nō facies tibi:
ριον κυρίου τοῦ θεοῦ σου ὃ ποιήσεις σεαυτῷ,
nō cōstitues tibi statuā: que odit dñs
οὐ στήσεις σεαυτῷ στήλην, ἃ ἐμίσησε κύριος ὁ
deus tuus.
θεός σου. Ca.17.

A Non sacrificabis dño deo tuo vitulū vel o-
Οὐ θύσεις κυρίῳ τῷ θεῷ σου μόσχον ἢ πρό-
uem: in quo est in eo macula: oē ꝟbū ma-
βατον, ἐν ᾧ ἐστιν ἐν αὐτῷ μῶμος, πᾶν ῥῆμα πο-
lū: q: abominatio dño deo tuo est.
νηρόν, ὅτι βδέλυγμα κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἐστί.
si autē repert⁹ fuerit apđ te in vna vrbiū tuaꝝ: q̄s
ἐὰν δὲ εὑρεθῇ ἐν σοὶ ἐν μιᾷ τῶν πόλεών σου, ὧν
dñs deus tuus dat tibi: vir vel mulier qui
κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι, ἀνὴρ ἢ γυνὴ ὅστις
faciat malū corā dño deo tuo:
ποιήσει τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου,
vt trāsgrediant pactū illius: ⁊ abeūtes
παρελθεῖν τὴν διαθήκην αὐτοῦ, καὶ ἀπελθόντες
seruierint diis alienis: ⁊ adorauerit
λατρεύσωσι θεοῖς ἑτέροις, καὶ προσκυνήσωσιν
eos: solē vel lunā: vel qđcūq; qđ ex
αὐτοῖς, τῷ ἡλίῳ ἢ τῇ σελήνῃ, ἢ παντὶ τῶν ἐκ τοῦ
ornatu celi: que nō precepi: ⁊ nūciatū
κόσμου τοῦ οὐρανοῦ, ἃ οὐ προσέταξα, καὶ ἀναγγε-
fuerit tibi: ⁊ audies ⁊ q̄res: vehemēter: ⁊
λῇ σοι, καὶ ἀκούσεις καὶ ἐκζητήσεις σφόδρα, καὶ
ecce vere factū ē ꝟbū: ꝑpetrata ē abomi-
ἰδοὺ ἀληθῶς γέγονε τὸ ῥῆμα, γεγένηται τὸ βδέλυγ-
natio hec in israel: ⁊ educes hoīem
μα τοῦτο ἐν Ἰσραήλ, καὶ ἐξάξεις τὸν ἄνθρωπον
illū: aut mulierem illā: q̄ fece-
ἐκεῖνον, ἢ τὴν γυναῖκα ἐκείνην, οἵτινες ἐποίη-
rūt ꝓceptū malū hoc: ad portā:
σαν τὸ πρᾶγμα τὸ πονηρὸν τοῦτο, ἐπὶ τὴν πύλην,

Trāſla.B.Hiero.

pulū iusto iudicio nec
in alterā ptē declinent.
Non accipies personā
nec munera:
quia munera excecāt
oculos sapientum:
& mutāt verba iustorū
Iuste quod iustū est
persequeris: vt viuas
& possideas
terrā quā dñs deus tu
us dederit
tibi. Non plantabis
lucum & oēm arborē
iuxta altāre dñi dei tui
nec facies tibi atq; cō
stitues statuam
que odit dominus de
us tuus. Cap.17.

Non imolabis dño
deo tuo bouē & o
uē in quo ē macula aut
qppiā vitii:
qa abomiatio est dño
deo tuo. Cunq;
repti fuerit apud te in
tra vnā portarū tuarū
q̄s dñs deus tuus da-
bit tibi vir aut
mulier qui faciāt ma-
lū in cōspectu
dñi dei tui: & transgre
diantur pactum illius:
vt vadant & seruiāt di
is alienis
& adorent eos solē &
lunam & omnem mili
tiam celi
que nō precepi: & hoc
tibi fuerit nunciatum:
audiensq; inquisieris
diligenter &
verum esse reperies: &
abomiatio facta est
in israel: educes
virum ac mulierem
qui rem scelaratissimā
perpetrarunt
ad portas ciuitatis tue:

Ter.Heb.

מִשְׁפַּט צֶדֶק׃ לֹא תַטֶּה מִשְׁפָּט
לֹא תַכִּיר פָּנִים וְלֹא תִקַּח שֹׁחַד
כִּי הַשֹּׁחַד יְעַוֵּר עֵינֵי חֲכָמִים
וִיסַלֵּף דִּבְרֵי צַדִּיקִם׃ צֶדֶק צֶדֶק
תִּרְדֹּף לְמַעַן תִּחְיֶה וְיָרַשְׁתָּ אֶת
הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן
לָךְ׃ לֹא תִטַּע לְךָ אֲשֵׁרָה כָּל עֵץ
אֵצֶל מִזְבַּח יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר
תַּעֲשֶׂה לָּךְ׃ וְלֹא תָקִים לְךָ מַצֵּבָה
אֲשֶׁר שָׂנֵא יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ לֹא
תִזְבַּח לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ שׁוֹר וָשֶׂה
אֲשֶׁר יִהְיֶה בוֹ מוּם כֹּל דָּבָר רָע
כִּי תוֹעֲבַת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא׃ כִּי
יִמָּצֵא בְקִרְבְּךָ בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ אִישׁ אוֹ
אִשָּׁה אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֶת הָרַע בְּעֵינֵי
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לַעֲבֹר בְּרִיתוֹ׃
וַיֵּלֶךְ וַיַּעֲבֹד אֱלֹהִים אֲחֵרִים
וַיִּשְׁתַּחוּ לָהֶם וְלַשֶּׁמֶשׁ אוֹ
לַיָּרֵחַ אוֹ לְכָל צְבָא הַשָּׁמַיִם
אֲשֶׁר לֹא צִוִּיתִי׃ וְהֻגַּד לְךָ
וְשָׁמַעְתָּ וְדָרַשְׁתָּ הֵיטֵב וְהִנֵּה
אֱמֶת נָכוֹן הַדָּבָר נֶעֶשְׂתָה
הַתּוֹעֵבָה הַזֹּאת בְּיִשְׂרָאֵל׃ וְהוֹצֵאתָ
אֶת הָאִישׁ הַהוּא אוֹ אֶת הָאִשָּׁה
הַהִוא אֲשֶׁר עָשׂוּ אֶת הַדָּבָר
הָרַע הַזֶּה אֶל שְׁעָרֶיךָ אֶת

Primitiua.heb.

שָׁפַט נָטָה
נָכַר פָּנָה לָקַח
עוּר
סָלַף צָדַק
רָדַף חָיָה
נָטַע
זָבַח
עָשָׂה קוּם יָצַב
Ca.xvii
זָבַח
הָיָה רוּעַ
תָּעַב
מָצָא
אִישׁ עָשָׂה
כָּרַת
עָבַד
שָׁחָה
צִוָּה נָגַד
יָטַב
כּוּן עָשָׂה
יָצָא

Transla.Chal.

דִּין דִּקְשׁוֹט׃ לָא תַצְלֵי דִּין לָא תִשְׁתְּמוֹדַע אַפִּין וְלָא תְקַבֵּל שׁוֹחֲדָא אֲרֵי שׁוֹחֲדָא
מְעַוַּר עֵינֵי חַכִּימִין וּמְקַלְקֵל פִּתְגָּמִין תְּרִיצִין׃ קוּשְׁטָא קוּשְׁטָא תְּהֵי רָדֵיף בְּדִיל
דְּתֵיחֵי וְתֵירַת יָת אַרְעָא דַּייָ אֱלָהָךְ יָהֵיב לָךְ׃ לָא תִנְצוֹב לָךְ אֲשֵׁירַת כָּל אִילָן
בִּסְטַר מַדְבְּחָא דַּייָ אֱלָהָךְ דְּתַעֲבֵיד לָךְ׃ וְלָא תְקִים לָךְ קָמָא דְּרָחֵיק יְיָ אֱלָהָךְ׃
Ca.xvij. לָא תִכּוֹס קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ תּוֹר וְאִמַּר דִּיהֵי בֵיהּ מוּמָא כֹּל מִדַּעַם
בִּישׁ אֲרֵי מְרַחַק קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ הוּא׃ אֲרֵי יִשְׁתְּכַח בֵּינָךְ בַּחֲדָא מִן קִרְוָךְ דַּייָ אֱלָהָךְ
יָהֵיב לָךְ גְּבַר אוֹ אִתְּתָא דְּיַעְבֵּיד דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ לְמֶעְבַּר עַל קְיָמֵיהּ׃ וְאָזֵיל וּפְלַח
לְטַעֲוַת עַמְמַיָּא וּסְגִיד לְהוֹן וּלְשִׁמְשָׁא וּלְסִיהֲרָא אוֹ לְכָל חֵילֵי שְׁמַיָּא דְּלָא פַקֵּידִית׃
וְאִתְחַוָּא לָךְ וְתִשְׁמַע וְתִתְבַּע יָאוּת וְהָא קוּשְׁטָא כֵּיוָן פִּתְגָּמָא אִתְעֲבֵידַת תּוֹעֵבְתָא הָדָא
בְּיִשְׂרָאֵל׃ וְתַפֵּיק יָת גַּבְרָא הַהוּא אוֹ יָת אִתְּתָא הַהִיא דַּעֲבַדוּ יָת פִּתְגָּמָא בִּישָׁא
הָדֵין לְקִרְוָךְ יָת

Interp̄.chal.

Iudicio recto. non peruertas iudicium. non accipies personā: nec recipies munera: quoniā munera excecant oculos sapientū: ⁊ depranant verba recta. quod iustum est ⁊ verum sequeris: vt viuas ⁊ possideas terram quam dñs deus tuus dabit tibi. Non plantabis tibi lucum ⁊ omnē arborem in latere altaris domini dei tui quod facies tibi. et non eriges tibi statuam: quam odit dñs deus tuus. Ca.17.

Non immolabis corā dño deo tuo bouē ⁊ agnū in quo ē macula aut quippiā mali: quia abominatio est corā dño deo tuo. Si inuētus fuerit in medio tui in vna vrbium tuarū quam dñs deus tuus dabit tibi vir aut mulier qui fecerint quod malum est corā domino deo tuo: vt transgrediatur pactū eius: ⁊ abierint ⁊ seruierit idolis populoꝝ: ⁊ adorauerit ea aut solem ⁊ lunam aut omnē militiam celi quod non precepi: ⁊ nūciatum fuerit tibi ⁊ audieris: inquires diligenter: ⁊ si verum ⁊ certum est verbum hoc: ⁊ facta est abominatio hec in israel: educes virum illum aut mulierem illam qui fecerunt abominationē hanc in vrbe tua

Primitiua chal.

צְלָה שְׁדַע קַבֵּל
עוּר קַלְקֵל
הָוָה חֲיָה יְרַת
נְצַב דְּבַח עֲבַד
קוּם נְכַס
רְחַק שְׁכַח
עֲבַר קוּם
טְעָה
חֲוָה שְׁמַע בְּעָה
עֲבַד נְפַק קְרָה

האיש או את האשה וסקלתם
באבנים ומתו: על פי שנים עדים
או שלשה עדים יומת המת לא
יומת על פי עד אחד: יד העדים
תהיה בו בראשנה להמיתו ויד
כל העם באחרנה ובערת הרע
מקרבך: כי יפלא ממך דבר
למשפט בין דם לדם בין דין לדין
ובין נגע לנגע דברי ריבת בשעריך
וקמת ועלית אל המקום אשר
יבחר יהוה אלהיך בו: ובאת אל
הכהנים הלוים ואל השפט אשר
יהיה בימים ההם ודרשת והגידו
לך את דבר המשפט: ועשית
על פי הדבר אשר יגידו לך מן
המקום ההוא אשר יבחר יהוה
ושמרת לעשות ככל אשר יורוך:
על פי התורה אשר יורוך ועל
המשפט אשר יאמרו לך
תעשה לא תסור מן הדבר
אשר יגידו לך ימין ושמאל:
והאיש אשר יעשה בזדון
לבלתי שמע אל הכהן העמד
לשרת שם את יהוה אלהיך
או אל השפט ומת האיש ההוא
ובערת הרע מישראל: וכל
העם ישמעו ויראו ולא יזידון

& oooo
lapidibus obruentur.
In ore duorum oooo
aut trium testium peri
bit qui interficietur. Ne
mo occidatur vno con
tra se dicēte testimoni
um. Manus testiū pria
interficiet eū: & man⁹
reliqui populi extre
ma mittetur: vt auferas
malum de medio tui. oo
Si difficile & ambiguū
apud te iudiciū eē pro
spexeris inter sangui
nem & sanguinē: cau
sam & causam: leprā
& nō leprā: & iudicum
intra portas tuas vide
ris verba variari: surge
& ascēde ad locū quē
elegerit dñs deus tuus:
veniesqʒ ad sacerdo
tes leuitici gñis: & ad
iudicem qui fuerit illo
tpe: q̄resqʒ ab eis: qui i
dicabunt tibi iudicii ve
ritatem: & facies oooo
quodcūqʒ dixerint qui
presunt oooo
loco quē elegerit do
minus: & oooo
docuerint te oooo
oooo
iuxta legē eius: seque
risqʒ oooo
sententiam eorum: oooo
oooo
nec declinabis ad oooo
oooo
dexteram neqʒ ad sini
stram. oooo
Qui autē superbierit
oooo
nolens obedire sacer
dotis imperio: qui eo
tpe ministrat dño deo
tuo: ex decreto oooo
iudicis morietur ho il
le: oooo
& auferes malum de is
rael: cunctusqʒ oooo
ppls audiens timebit:
vt nullus deinceps intu

τ lapidabitis eos in lapidib⁹: τ morientur
καὶ λιθοβολήσετε αὐτοὺς ἐν λίθοις, καὶ τελευτήσου
in duob⁹ testib⁹ aut trib⁹ testib⁹ morie B
σιν. ἐπὶ δυσὶ μάρτυσιν ἢ τρισὶ μάρτυσιν ἀποθανεῖ
tur: moriēs nō morietur in vno te Infra.
ται, ὁ ἀποθνήσκων οὐκ ἀποθανεῖται ἐφ᾽ ἑνὶ μάρ 19.
ste. τ manus testiū erit cōtra illū Math.
τυρι. καὶ ἡ χεὶρ τῶν μαρτύρων ἔσται ἐπ᾽ αὐτῷ 18.b.
in pmis vt interficiat illū: τ man⁹ vni Jo.8.c
ἐν πρώτοις θανατῶσαι αὐτόν, καὶ ἡ χεὶρ παν 2. Cor.
uersi ppli in vltimo. τ auferetis ma 13.a.
τὸς τοῦ λαοῦ ἐπ᾽ ἐσχάτῳ. καὶ ἐξαρεῖτε τὸ πονη Heb.
lū ex vobis ipsis. si aūt ipossibile sit vbū a te 10.c.
ρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν. ἐὰν δὲ ἀδυνατήσῃ ῥῆμα ἀπὸ σοῦ 1.timo.
in iudicio inter sāguinē τ sāguinē: τ inter iudi 5.d.
ἐν κρίσει ἀνὰ μέσον αἷμα αἵματος, καὶ ἀνὰ μέσον κρί
ciū τ iudiciū: τ inter leprā τ leprā: τ inter
σις κρίσεως, καὶ ἀνὰ μέσον ἁφὴ ἁφῆς, καὶ ἀνὰ μέσον
cōtrouersiā τ cōtrouersiā vba iudicij in vr
ἀντιλογία ἀντιλογίας ῥήματα κρίσεως ἐν ταῖς πό
bibus tuis: τ surgens ascendes ad locū quē
λεσί σου, καὶ ἀναστὰς ἀναβήσῃ εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν
elegerit dñs de⁹ tu⁹ vt inuocet nomē il
ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου, ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐ
lius illic: τ venies ad sacerdotes leuitas:
τοῦ ἐκεῖ, καὶ ἐλεύσῃ πρὸς τοὺς ἱερεῖς τοὺς λευίτας,
τ ad iudicē: q fuerit in dieb⁹
καὶ πρὸς τὸν κριτήν, ὃς ἂν γένηται ἐν ταῖς ἡμέραις
illis: τ querētes nūciabūt tibi iu
ἐκείναις, καὶ ἐκζητήσαντες ἀναγγελοῦσί σοι τὴν κρί
diciū: τ facies scdm verbū qđ nūciauerit tibi D.5.d.
σιν, καὶ ποιήσεις κατὰ τὸ ῥῆμα ὃ ἂν ἀναγγείλωσί σοι
ex loco quē elegerit dñs deus tuus: τ
ἐκ τοῦ τόπου οὗ ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου. καὶ
custodies valde vt facias scdm oia q̄ san
φυλάξεις σφόδρα ποιῆσαι κατὰ πάντα ὅσα ἂν νο
cita fuerit tibi: scdm legē τ iuxta iudiciū: qđ
μοθετηθῇ σοι, κατὰ τὸν νόμον καὶ κατὰ τὴν κρίσιν, ἣν
dixerint tibi: facies. nō declinabis a vbo
εἴπωσίν σοι, ποιήσεις. οὐκ ἐκκλινεῖς ἀπὸ τοῦ ῥήμα
qđ nūciauerint tibi ad dextrā neqʒ ad sinistrā. τ
τος οὗ ἂν ἀναγγείλωσί σοι δεξιὰ οὐδὲ ἀριστερά. καὶ
homo: q fecerit in supbia vt nō au
ὁ ἄνθρωπος, ὃς ἂν ποιήσῃ ἐν ὑπερηφανίᾳ τοῦ μὴ ὑπα
diat sacerdotē presidētē ad ministrādū in
κοῦσαι τοῦ ἱερέως τοῦ παρεστηκότος λειτουργεῖν ἐπὶ
noie dñi dei tui vł iudicis: q
τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ σου, ἢ τοῦ κριτοῦ, ὃς
fuerit in diebus illis: τ morie
ἂν γένηται ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ ἀποθανεῖ
tur homo ille: τ auferetis malum ex israel:
ται ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, καὶ ἐξαρεῖτε τὸ πονηρὸν ἐξ ἰσραήλ,
τ cūctus pplѕ audiēs timebit: τ nō erit impius
καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας φοβηθήσεται, καὶ οὐκ ἀσεβήσει

Transla.Chal.

גברא או ית איתתא ותרגמינון באבניא וימותון: על מימר תרין סהדין או תלתא
סהדין יתקטל דחייב קטול לא יתקטל על מימר סהיד חד: ידא דסהדיא תהי ביה
בקדמיתא לקטלותיה וידא דכל עמא בבתריתא ותפלי עביד דביש מבינך: ארי
יתפרש מינך פתגמא לדינא בין דם לדם בין דין לדין ובין מכתש סגירו למכתש
סגירו פתגמי פלוגת דינא בקרוך ותקום ותיסק לאתרא דיתרעי יי אלהך ביה:
ותיתי לות כהניא ליואי ולות דינא דיהי ביומיא האינון ותתבע ויחוון לך ית
פתגמא דדינא: ותעביד על מימר פתגמא דיחוון לך מן אתרא ההוא דיתרעי יי ותיטר
למעבד ככל דילפונך: על מימר אוריתא דילפונך ועל דינא דיימרון לך תעביד לא
תסטי מן פתגמא דיחוון לך לימינא ולשמאלא: וגברא דיעבד ברשע בדיל דלא
לקבלא מן כהנא דקאים לשמשא תמן קדם יי אלהך או מן דינא ויתקטל גברא
ההוא ותפלי עביד דביש מישראל: וכל עמא ישמעון וידחלון ולא ירשעון ****

Interp.chal.

et lapidabis eos lapidibus: virum. s. aut mulierem: et moriētur. per dictū duorū testiū aut triū testiū occidatur qui reus est occisionis: nō occidatur per dictū vnius testis. Manus testiū erit in eo pmo vt interficiant eum: τ manus totius populi postea: τ auferes facientē qđ malū est de medio tui. si difficile fuerit tibi verbū iudicij inter sanguinē τ sanguinē inter causam τ cām τ inter plagam lepre τ plagā lepre: τ fuerint verba iudicij discordātia in ciuitatibus tuis: consurges τ ascendes in locū quē elegerit dñs deus tu⁹: et venies ad sacerdotes leuitas τ ad iudices qui fuerint in diebus illis: τ queres ab eis τ nūciabunt tibi verbū iudicij. τ facies fm preceptū τ verbū qđ nūciauerint tibi de loco illo quē elegerit dñs: τ custodies vt facias iuxta oia que docuerint te: iuxta preceptū legis qđ docuerint τ fm iudiciū qđ dixerint tibi facies: nō declinabis a verbo quod indicauerint tibi ad dexteram neqʒ ad sinistram. Uir aūt q maligne egerit et non obediat sacerdotibus qui stant ibi et ministrent coram domino deo tuo aut iudici: occidetur vir ille. et auferes facientem malum de israel. Et omnis populus audient τ timebunt: τ non agent impie oooo

Priua.heb.:
מות פה שנה
עוד
היה מות
פלא מן
שפט דון
רוב
קום עלה קום
בחר בוא
היה יום נגד
עשה
נגד
עשה ירה
יפה
אמר
עשה סור
ימן שמל
זוד
מות
רעע
שמע זוד

Priua.chal.:
רגם סות אמר
קטל חוב הוה
פלה פרש דון
כתש קום נסק
רעה אתא דון
הוה בעה חוה
נטר עבד אלף
סטה קום דון
קטל פלה שמע
זחל רשע

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp.latina.

C
Infra. 16.c.
vltra. si ãt ingressus fueris in trã: q̃ dñs deus tuus
ἔτι. ἐὰν δὲ εἰσέλθῃς εἰς τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεός σου δί-
dat tibi in possessiõez: ꝛ possederis eã ꝛ hi
δωσί σοι ἐν κλήρῳ, καὶ κληρονομήσῃς αὐτὴν καὶ κα-
taueris in ea: ꝛ dixeris: cõstituã sup me
τοικήσῃς ἐπ᾽ αὐτῆς, καὶ εἴπῃς, καταστήσω ἐπ᾽ ἐμαυ-
tpm pncipẽ: sicut ꝛ reliq̃ gẽtes q̃ i circuitu meo:
τὸν ἄρχοντα, καθὰ καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ μου,
cõstituẽs cõstitues sup teipm pncipẽ: quẽ
καθιστῶν καταστήσεις ἐπὶ σεαυτὸν ἄρχοντα, ὃν ἂν
elegerit dñs deus tuus eũ ex fribus
ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου αὐτὸν ἐκ τῶν ἀδελφῶν
tuis cõstitues sup teipm pncipẽ. nõ poteris
σου καταστήσεις ἐπὶ σεαυτὸν ἄρχοντα. οὐ δυνήσῃ
cõstituere sup te ipm hoiez alienigenã:
καταστῆσαι ἐπὶ σεαυτὸν ἄνθρωπον ἀλλότριον,
qui nõ frater tuus est. verũtñ nõ multiplicabit si-
ὅτι οὐκ ἀδελφός σου ἐστί. πλὴν οὐ πληθυνεῖ ἑαυ-
bi equitatũ: neq̃ reducet ppłm in egyptũ:
τῷ ἵππον, οὐδὲ μὴ ἀποστρέψῃ τὸν λαὸν εἰς αἴγυπτον,
vt multiplicet sibi equitatũ. at dñs dixit vobis:
ὅπως πληθύνῃ ἑαυτῷ ἵππον. ὁ δὲ κύριος εἶπεν ὑμῖν,
nõ addetis reuerti via hac vltra. ꝛ
D οὐ προσθήσεσθε ἀποστρέψαι τῇ ὁδῷ ταύτῃ ἔτι. καὶ
nõ multiplicabit sibi vxores: vt nõ alienet e-
οὐ πληθυνεῖ ἑαυτῷ γυναῖκας, ἵνα μὴ μεταστῇ αὐ-
ius cor. ꝛ argẽtũ ꝛ aurũ nõ multiplicabit
τοῦ ἡ καρδία. καὶ ἀργύριον καὶ χρυσίον οὐ πληθυνεῖ
sibi vehemẽter. ꝛ erit qñ sederit sup
ἑαυτῷ σφόδρα. καὶ ἔσται ὅταν καθίσῃ ἐπὶ τοῦ
solio pncipatus sui: ꝛ scribet sibi deu-
δίφρου τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, καὶ γράψει ἑαυτῷ τὸ δευ-
teronomiũ hoc in volumine a sacerdotib⁹
τερονόμιον τοῦτο εἰς βιβλίον παρὰ τῶν ἱερέων
leuitarũ: ꝛ erit secũ: ꝛ leget
τῶν λευιτῶν, καὶ ἔσται μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἀναγνώσεται
in illo oibus diebus vite sue: vt
ἐν αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ἵνα
discat timere dñm deũ suũ: custodire
μάθῃ φοβεῖσθαι κύριον τὸν θεὸν αὐτοῦ, φυλάσσεσθαι
oia pcepta hec ꝛ iustificatiões
πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας καὶ τὰ δικαιώματα
has facere: vt nõ eleuet cor eius a
ταῦτα ποιεῖν, ἵνα μὴ ὑψωθῇ ἡ καρδία αὐτοῦ ἀπὸ
fribus suis: vt nõ trãsgrediat a
τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, ἵνα μὴ παραβῇ ἀπὸ τῶν
pceptis ad dexterã vel ad sinistrã: vt lõgeuus sit
ἐντολῶν δεξιὰ ἢ ἀριστερά, ὅπως ἂν μακροχρονίσῃ ἐ-
sup pncipatu suo: ipse ꝛ filij eius
πὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ
in filiis israel.
ἐν τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ. Ca.18.
Non est sacerdotibus
A Οὐκ ἔσται τοῖς ἱερεῦσι τοῖς

Trãsla.B.Hiero.

mescat supbia. Cũ igressus fueris terram quam dñs deus tuus dabit tibi: & possederis eam: habitaueris q̃ i illa: & dixeris. constituam sup me regẽ sicut hñt omnes p circuitũ nationes: eum constitues quem dominus deus tuus elegerit de numero fratrũ tuorũ. Non poteris alterius gentis hominem regẽ facere: q non sit frater tuus. Cumq̃ fuerit cõstitutus: nõ multiplicabit sibi equos: nec reducet populũ i egyptum equitatus nũero subleuatus: pserti cũ dñs p̃cepit vobis vt nequaq̃ ãplius p eãdẽ viam reuertamini. Non hẽbit vxores plurimas q̃ alliciãt aĩum eius: neq̃ argenti & auri imensa põdera. Postq̃ ãt sederit in solio regni sui: describet sibi deuteronomiũ legis huius in volumine: accipiẽs exẽplar a sacerdotibus leuitice tribus: & hẽbit secũ legeq̃ illud oĩbus diebus vite sue: vt discat timere dñm deum suũ: & custodire verba & cerimonias eius que in lege precepta sunt. Nec eleuetur cor eius i superbiã sup frẽs suos: neq̃ declinet in partẽ dexteram vel sinistram: vt lõgo tempore regnet ipse & filii eius super israel. Ca.18.

Non habebunt sacerdotes

Tex.Heb.

עוד׃ כי תבא אל הארץ אשר | נוא
יהוה אלהיך נתן לך וירשתה
וישבתה בה ואמרת אשימה | שום
עלי מלך ככל הגוים אשר
סביבתי׃ שום תשים עליך מלך | סבב
אשר יבחר יהוה אלהיך בו | בחר
מקרב אחיך תשים עליך מלך
לא תוכל לתת עליך איש נכרי | יכל נתן
אשר לא אחיך הוא׃ רק לא
ירבה לו סוסים ולא ישיב את | רבה שוב
העם מצרימה למען הרבות סוס
ויהוה אמר לכם לא תספון לשוב | יסף
בדרך הזה עוד׃ ולא ירבה לו
נשים ולא יסור לבבו וכסף | נשה סור
וזהב לא ירבה לו מאד׃ והיה
כשבתו על כסא ממלכתו וכתב | ישב מלך
לו את משנה התורה הזאת על | שנה ירה
ספר מלפני הכהנים הלוים׃ והיתה | פנה היה
עמו וקרא בו כל ימי חייו למען | יום חיה
ילמד ליראה את יהוה אלהיו | למד
לשמר את כל דברי התורה
הזאת ואת החקים האלה | חקק
לעשתם׃ לבלתי רום לבבו מאחיו | עשה
ולבלתי סור מן המצוה ימין
ושמאול למען יאריך ימים על | יום
ממלכתו הוא ובניו בקרב ישראל׃ | מלך
Ca.xviii.
לא יהיה לכהנים | היה

Interp.chal.

deinceps. Cũ ingressus fueris in terrã quã dñs deus tuus dabit tibi: ꝛ possederis eã: ꝛ habitaueris in ea: et dixeris cõstituã sup me regem sicut oẽs populi qui sunt in circuitu meo: cõstitue sup te regem quẽ elegerit dñs deus tuus: de medio fratrũ tuorũ cõstitues super te regem. non erit tibi licitũ vt cõstituas sup te virum extraneũ qui nõ sit frater tuus. Verũtamen non multiplicet sibi equos: vt nõ reducat populũ in egyptũ ad multiplicandos sibi equos: ꝛ dñs dixit vobis: non reuertamini per viam istam amplius. Et non multiplicet sibi vxores: vt non decipiatur cor eius: ꝛ argentũ ꝛ aurũ non multiplicet sibi nimis. Et cum sederit in solio regni sui scribat sibi exemplũ legis hui⁹ in libro per sacerdotes ꝛ leuitas. Et erit cum eo ꝛ leget in eo oibus diebus vite sue: vt discat timere corãꝫ dño deo suo: vt custodiat omnia verba legis huius et mandata hec: vt faciat ea: vt nõ eleuetur cor eius sup fratres suos. nec declinet a precepto dñi ad dexterãꝫ nec ad sinistrã: vt longo tẽpore sit in regno suo ipse et filij eius in medio israel. Ca.18.

Non erit sacerdotibus

Priũtiua chal.

עול ירת יתב
מנה רעה
רשה
סנא
יסף תוב נשה
טעה רחה יתב
כתב רחה קרא
אלף דחל קום
עבר רום
סטה פקד ארך

Transla.Chal.

עוד׃ ארי תיעול לארעא דיי אלהך יהיב לך ותירתה ותתב בה ותימר אימני עלי
מלכא ככל עממיא די בסחרני׃ מנאה תמני עלך מלכא דיתרעי יי אלהך ביה מגו
אחך תמני עלך מלכא לית לך רשו למנאה עלך גבר נוכרי דלא אחוך הוא׃ לחוד לא
יסגי ליה סוסון ולא יתיב ית עמא למצרים בדיל לאסגאה ליה סוסון ויי אמר
לכון לא תוסיפון למיתב בארחא הדין עוד׃ ולא יסגי ליה נשין ולא יטעי ליביה
וכספא ודהבא לא יסגי ליה לחדא׃ ויהי כמתביה על כורסי מלכותיה ויכתוב ליה
ית פתשגן אוריתא הדא על ספרא מן קדם כהניא ליואי׃ ותהי עימיה ויהי קרי
ביה כל יומי חיוהי בדיל דיליף למדחל קדם יי אלהיה למיטר ית כל פתגמי
אוריתא הדא וית קימיא האלין למעבדהון׃ בדיל דלא ירים ליביה מאחוהי ובדיל
דלא למסטי מן תפקידתא לימינא ולשמאלא בדיל דיוריך יומין על מלכותיה הוא
ובנוהי בגו ישראל׃ Ca.xviij. לא יהי לכהניא

הלוים כל שבט לוי חלק ונחלה
עם ישראל אשי יהוה ונחלתו — אשׁ
יאכלון: ונחלה לא יהיה לו בקרב — אכל היה
אחיו יהוה הוא נחלתו כאשר
דבר לו: וזה יהיה משפט הכהנים — שפט
מאת העם מאת זבחי הזבח אם
שור אם שה ונתן לכהן הזרע
והלחיים והקבה: ראשית דגנך — לחה
תירשך ויצהרך וראשית גז — ירש צהר גזז
צאנך תתן לו: כי בו בחר יהוה — נתן
אלהיך מכל שבטיך לעמד
לשרת בשם יהוה הוא ובניו כל
הימים: וכי יבא הלוי מאחד — יום בוא
שעריך מכל ישראל אשר
הוא גר שם ובא בכל — גור בוא
אות נפשו אל המקום אשר — אוה קום
יבחר יהוה: ושרת בשם — בחר
יהוה אלהיו ככל אחיו הלוים
העמדים שם לפני יהוה: חלק — פנה
כחלק יאכלו לבד ממכריו על — אכל בדד מכר
האבות: כי אתה בא אל הארץ
אשר יהוה אלהיך נתן לך לא
תלמד לעשות כתועבת הגוים — למד עשה תעב
ההם: לא ימצא בך מעביר בנו — מצא עבר
ובתו באש קסם קסמים מעונן — בנה ענן
ומנחש ומכשף: וחבר חבר — נחש כשף
ושאל אוב וידעני ודרש אל

Trāsla. B. Hiero.

& leuite & oēs q de eas
dem tribu sunt: ptē &
hereditatē cum reliquo
populo israel: quia sa
crificia dñi & oblatiões
eius comedēt: & nihil
aliud accipient de pos
sessione fratrū suorum.
Dñs ei ipse ē hereditas
eorū sicut locutus est il
lis. Hoc erit iudiciū sa
cerdotū a populo: & ab
his qui offerunt victi
mas siue bouē siue o
uē imolauerint dabunt
sacerdoti armū ac ven
triculum: primitias fru
menti vini & olei & la
narū ptē ex ouiū tōsiōe
Ipsum enim elegit do
minus deus tuus de cū
ctis tribub tuis: vt stet
& ministret noī dñi dei
tui ipē & filii eius i sem
piternū. Si exierit leui
tes ex vna
vrbiū tuarū ex oī isra
el
in qua habitat: & vo
luerit venire desiderans
locū quē elegerit dñs:
ministrabit in nomine
dñi dei sui sicut omnes
fratres eius leuite
qui stabūt eo tempore
corā dño. Partē cibo
rū eandē accipiet quā &
ceteri: excepto eo qđ i
vrbe sua ex paterna ei
successione debetur.
quando ingressus fue
ris terrā quā dñs deus
tuus dabit tibi: caue ne
imitari velis abomiatio
nes illarū gētiū: nec in
ueniatur i te qui lustret
filium suum aut filiam
ducens per ignen: aut
qui ariolos sciscitetur: a
ut obseruet somnia:
atqꝫ auguria: ne sit ma
leficus nec incantator:
neqꝫ phitões cōsulat:
nec diuinos & q̄rat a

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

leuitis toti tribui leui pars neqꝫ hereditas cū is
λευίταις ὅλῃ φυλῇ λευὶ μερὶς οὐδὲ κλῆρος μετὰ ἰσ — Nu. 18 c.
rael: oblatiões dñi possessio eoꝝ: come
ραήλ, καρπώματα κυρίου ὁ κλῆρος αὐτῶν, φάγον
dēt eas. possessio aūt nō erit ei in fribus
ται αὐτά. κλῆρος δὲ οὐκ ἔσται αὐτῷ ἐν τοῖς ἀδελφοῖς
eius: dñs ipse possessio eius: sm qđ dixit ei.
αὐτοῦ, κύριος αὐτὸς κλῆρος αὐτοῦ, καθότι εἶπεν αὐτῷ.
ꝛ hoc iudiciū sacerdotū q̄ a pplo a
καὶ αὕτη ἡ κρίσις τῶν ἱερέων τὰ παρὰ τοῦ λαοῦ παρὰ
sacrificātibus sacrificia: siue vitulū siue o
τῶν θυόντων τὰς θυσίας, ἐάν τε μόσχον ἐάν τε πρόβα
uē: ꝛ dabit sacerdoti armū ꝛ maxillas
τον, καὶ δώσει τῷ ἱερεῖ τὸν βραχίονα καὶ τὰ σιαγόνια
ꝛ vētriculū: ꝛ primicias frumēti tui ꝛ
καὶ τὸ ἔνυστρον, καὶ τὰς ἀπαρχὰς τοῦ σίτου σου καὶ
vini tui: ꝛ olei tui: ꝛ pmicias
τοῦ οἴνου σου καὶ τοῦ ἐλαίου σου, καὶ τὴν ἀπαρχὴν τῶν
lanaꝝ ouiū tuaꝝ dabis ei: qm̄ eū ele
κουρῶν τῶν προβάτων σου δώσεις αὐτῷ, ὅτι αὐτὸν ἐξε
git dñs deus tuus ex cūctis tribubus tuis:
λέξατο κς ὁ θεός σου ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν σου,
vt assistat corā dño deo tuo: ad ministrādū in
παρεστάναι ἐναντίον κυ τοῦ θεοῦ σου, λειτουργεῖν ἐπὶ
noīe dñi: ipse ꝛ filii eius oībus
τῷ ὀνόματι κυ, αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πάσας τὰς
diebus. si aūt aduenerit leuita ex vna v — B
ἡμέρας. ἐὰν δὲ παραγένηται ὁ λευίτης ἐκ μιᾶς τῶν πό
biū vraꝝ ex oībus filiis isrl: vbi ipse ha
λεων ὑμῶν ἐκ πάντων τῶν υἱῶν ἰηλ, οὗ αὐτὸς πα
bitat: sm qđ desiderat aīa eius in lo
ροικεῖ, καθότι ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς τὸν τό
cū: quē elegerit dñs: ꝛ ministrabit nomi
πον, ὃν ἂν ἐκλέξηται κς, καὶ λειτουργήσει τῷ ὀνόμα
ni dñi dei sui: sicut oēs frēs
τι κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, ὥσπερ πάντες οἱ ἀδελφοὶ
eius leuite assistētes illic corā dño:
αὐτοῦ οἱ λευῖται οἱ παρεστηκότες ἐκεῖ ἔναντι κυρίου,
ptē diuisaꝫ comedet: pter vēditionē
μερίδα μεμερισμένην φάγεται, πλὴν τῆς πράσεως
suā q̄ est sm familiā. si aūt ingressus fueris in trā:
αὐτοῦ τῆς κατὰ πατριάν. ἐὰν δὲ εἰσέλθῃς εἰς τὴν γῆν,
quā dñs deus tuus dat tibi: nō disces facere sm
ἣν κς ὁ θεός σου δίδωσί σοι, οὐ μαθήσῃ ποιεῖν κατὰ
abominatiões gētiū illaꝝ: nō inuenietur
τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν ἐκείνων, οὐχ εὑρεθήσεται
in te q lustret filiū suū vel filiā su
ἐν σοὶ περικαθαίρων τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἢ τὴν θυγατέρα αὐ
am in igne: vaticināns vaticiniū: ꝛ q̄ verba ob
τοῦ ἐν πυρί, μαντευόμενος μαντείαν, καὶ κληδονι
seruet: ꝛ ariolos q̄ sciscitetur: veneficus: incātās incāta
ζόμενος, καὶ οἰωνιζόμενος, φαρμακός, ἐπαείδων ἐπαοι
tiões: vētriloquꝰ: ꝛ q̄ mōstrua ɔsiderat: querens
δήν, ἐγγαστρίμυθος, καὶ τερατοσκόπος, ἐπερωτῶν τοὺς

Primitiua chal.

חסן אכל
נתן
חזה
גזז עאן נתן
רעה קום
אתא דור
אכל נטר חסן
עול אלף עבד
תעב שכח עבר
עון נחש בדד

Interp. chal.

et leuitis ꝛ oī tribui leui pars ꝛ hereditas cū israel: oblatiões dñi ꝛ hereditatē eius comedēt: ꝛ hereditas nō erit ei in medio fratrū suoꝝ: munera q̄ dedit ei dñs sunt hereditas eius sicut locutus ē ei. Et hoc est qđ ptinet sacerdotibus a pplo ab imolātibus victimā siue bouē siue agnū: dabūt sacerdoti brachiū ꝛ maxillā ꝛ ventriculū. primicias frumēti tui ꝛ vini tui ꝛ olei tui et primicias velleris ouiū tuaꝝ dabis ei. Quoniā illum elegit dñs deus tuus ex oībus tribubus tuis: vt ipsi ꝛ filii eius stent ꝛ ministrēt in noīe dñi oībus diebus. Si aūt venerit leuita ex vna vrbiū tuaꝝ ex oī israel in qua habitat: ꝛ venerit cū oī desiderio aīe sue ad locū quē elegerit dñs: ministrabit i noīe dñi dei sui sicut oēs frēs eius leuite q̄ ministrāt ibi corā dño: partē ciboꝝ comedet sicut ꝛ ceteri: pter id qđ p vices sabbati ei venerit sicut pres cōstituerūt. qn ingressus fueris terrā quā dñs deus tuus dabit tibi: nō discas facere iuxta abominatiões populoꝝ illoꝝ. Non inuenietur in te transferens filium suū aut filiam suā per ignem: aut qui diuinet diuinationes: aut qui obseruet horas et auguria: nec maleficus: neqꝫ incātator: neqꝫ qui consulat phitonem ꝛ ariolum: neqꝫ qui requirat aliquid

Transla. Chal.

ליואי כל שבטא דלוי חולק ואחסנא עם ישראל קורבניא דיי ואחסנתיה יכלון:
ואחסנא לא יהי ליה בגו אחוהי מתנן דיהב ליה יי אנון אחסנתיה כמא דמליל
ליה: ודין יהי חזי לכהניא מן עמא מן נכסי נכסתא אם תור אם אימר ויתן לכהנא
דרעא ולועא וקבתא: ריש עבורך חמרך ומשחך וריש גזת ענך תתן ליה: ארי ביה
אתרעי יי אלהך מכל שבטך למיקם לשמשא בשמא דיי הוא ובנוהי כל יומיא:
וארי ייתי ליואה מחדא מן קרויך מכל ישראל דהוא דר תמן וייתי בכל רעות נפשיה
לאתרא דיתרעי יי: וישמש בשמא דיי אלהיה ככל אחוהי ליואי דמשמשין תמן
קדם יי: חולק כחולק ייכלון בר ממטרתא דיתי בשבתא דכן אתקימו אבהתא: ארי
את עליל לארעא דיי אלהך יהיב לך לא תילף למעבד כתועבתא דעממיא האנון:
לא ישתכח בך מעבר בריה וברתיה בנורא קסם קסמין מעונן ומנחש וחרש: ורטין
רטן ושאיל בבדין ודכורו ותבע מן

C mortuis: ẽ.n. abominatio dño deo tuo ois fa-
τῶν νεκρούς. ἔστι γὰρ βδέλυγμα κυρίῳ τῷ θεῷ σου πᾶς ποι-
ciẽs hec. causa .n. abominationũ hax do
ῶν ταῦτα· ἕνεκα γὰρ τῶν βδελυγμάτων τούτων κύ-
min⁹ de⁹ tu⁹ delebit eos a facie
ριος ὁ θεός σου ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου
tua. pfectus eris corã dño deo tuo.
σου. τέλειος ἔσῃ ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου. τὰ
nã gẽtes he: qs tu possides eos:
γὰρ ἔθνη ταῦτα, οὓς σὺ κατακληρονομεῖς αὐτούς,
hi diuinationẽs ꝛ vaticinia audiẽt. tibi aũt
οὗτοι κληδονισμῶν καὶ μαντειῶν ἀκούσονται. σοὶ δὲ
nõ sic dedit dñs deus tuus. pphetã ex
Actu. 7.c. οὐχ οὕτως ἔδωκε κύριος ὁ θεός σου. προφήτην ἐκ τῶν
fribus tuis: vt me: suscitabit tibi dñs deus tu⁹
ἀδελφῶν σου, ὡς ἐμέ, ἀναστήσει σοι κύριος ὁ θεός σου.
ipm audietis: iuxta oia quecũqz petijsti a
αὐτοῦ ἀκούσεσθε, κατὰ πάντα ὅσα ᾐτήσω παρὰ
dño deo tuo in oreb die cõgregatõis
κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐν χωρὴβ τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐκκλησίας,
dicẽtes: nõ adijciemus audire vocẽ dñi
λέγοντες, οὐ προσθήσομεν ἀκοῦσαι τὴν φωνὴν κυρίου
dei nri: ꝛ ignẽ magnũ hũc nõ videbi
τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καὶ τὸ πῦρ τὸ μέγα τοῦτο οὐκ ὀψόμε-
Exo. 20.c. m⁹ vltra: neqz moriamur. ꝛ dixit dñs ad me:
θα ἔτι, οὐδὲ μὴ ἀποθάνωμεν. καὶ εἶπε κύριος πρός με,
recte oia quecũqz locuti sũt. pphetã suscitabo eis
ὀρθῶς πάντα ὅσα ἐλάλησαν. προφήτην ἀναστήσω αὐ-
de medio fratrũ eoꝝ sicut te. ꝛ
τοῖς ἐκ μέσου τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ὥσπερ σέ. καὶ
dabo xbũ meũ in ore eius: ꝛ loque
δώσω τὸ ῥῆμά μου ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, καὶ λαλή-
tur eis scdm qd̃ pcipiã ei. ꝛ ho
σει αὐτοῖς καθότι ἂν ἐντείλωμαι αὐτῷ. καὶ ὁ ἄν-
mo q nõ audierit verba eius: q
D θρωπος ὃς ἂν μὴ ἀκούσῃ τῶν λόγων αὐτοῦ, ὅσα
loquetur ppheta in noie meo:
ἂν λαλήσῃ ὁ προφήτης ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου,
ego vlciscar de eo. veꝝ ppheta q
ἐγὼ ἐκδικήσω ἐξ αὐτοῦ. πλὴν ὁ προφήτης ὃς ἂν
ipius fuerit vt loquat xbũ in noie meo: qd
ἀσεβήσῃ λαλῆσαι ῥῆμα ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ὃ
nõ pcepi ei vt loqueret: ꝛ q locut⁹ fuerit
οὐ προσέταξα αὐτῷ λαλῆσαι, καὶ ὃς ἂν λαλήσῃ
in noie deoꝝ alienoꝝ: morietur pphe
ἐπ᾽ ὀνόματι θεῶν ἑτέρων, ἀποθανεῖται ὁ προφή-
ta ille. si at dixeris in corde tuo:
της ἐκεῖνος. ἐὰν δὲ λέγῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου,
quõ cognoscemus xbũ qd nõ locutus ẽ do-
πῶς γνωσόμεθα τὸ ῥῆμα ὃ οὐκ ἐλάλησε κύ-
min⁹: quecũqz locutus fuerit ppheta in noie
ριος; ὅσα ἂν λαλήσῃ ὁ προφήτης ἐπὶ τῷ ὀνόματι

mortuis veritatẽ. Oia enim hec abominatur dñs: & propter istiusmodi scelera delebit eos in introitu tuo. perfectus eris & absqz macula cũ dño deo tuo. Gẽtes iste quarum possidebis terram: augures & diuinos audiũt: tu autem a dño deo tuo aliter institutus es. Prophetam de gente tua & de fratribus tuis sicut me suscitabit tibi dñs deus tuus: ipsum audies: vt petisti a domino deo tuo in oreb: quãdo contio cõgregata ẽ atqz dixisti. Vltra non audiam vocẽ domini dei mei: & ignẽ hunc maximum amplius non videbo ne moriar. Et ait dominus mihi. Bene omnia sunt locuti. Prophetã suscitabo eis de medio fratrũ suorũ similẽ tui: & ponã verba mea in ore eius: loqueturqz ad eos oia q̃ pcepo illi. Qui autem verba eius q̃ loquetur in nomine meo audire noluerit: ego vltor existam. Propheta autem qui arrogãtia deprauatus voluerit loq in nomine meo q̃ ego nõ pcepi illi vt diceret: aut ex nomine alienorũ deorũ: interficietur. q si tacita cogitatiõe responderis. quomodo possum intelligere verbum quod dñs non

המתים׃ כי תועבת יהוה כל
עשה אלה ובגלל התועבת
האלה יהוה אלהיך מוריש אותם
מפניך׃ תמים תהיה עם יהוה
אלהיך׃ כי הגוים האלה אשר
אתה יורש אותם אל מעננים
ואל קסמים ישמעו ואתה לא
כן נתן לך יהוה אלהיך׃ נביא
מקרבך מאחיך כמני יקים לך
יהוה אלהיך אליו תשמעון׃
ככל אשר שאלת מעם יהוה
אלהיך בחרב ביום הקהל לאמר
לא אסף לשמע את קול יהוה
אלהי ואת האש הגדלה הזאת
לא אראה עוד ולא אמות׃
ויאמר יהוה אלי היטיבו אשר
דברו׃ נביא אקים להם מקרב
אחיהם כמוך ונתתי דברי בפיו
ודבר אליהם את כל אשר אצונו׃
והיה האיש אשר לא ישמע אל
דברי אשר ידבר בשמי אנכי
אדרש מעמו׃ אך הנביא אשר
יזיד לדבר דבר בשמי את אשר
לא צויתיו לדבר ואשר ידבר בשם
אלהים אחרים ומת הנביא
ההוא׃ וכי תאמר בלבבך איכה
נדע את הדבר אשר לא ״

מות תעב
ירש את
פנה תמם היה
שמע
נבא
כמו קום
יסף
ראה מות
אמר יטב
קום
צוה
דרש
זוד
צוה
אמר
ידע

Transla. Chal.

מיתיא׃ ארי מרחק קדם יי כל עביד אלין ובדיל תועבתא האלין יי אלהך מתרך
יתהון מן קדמך׃ שלים תהי בדחלתא דיי אלהך׃ ארי עממיא האלין דאת ירית
יתהון מן מעננייא ומן קסמיא שמעין ואת לא כן יהב לך יי אלהך׃ נביא מבינך מאחך
דכותי יקים לך יי אלהך מניה תקבלון׃ ככל דשאילתא מן קדם יי אלהך בחורב
ביומא דקהלא למימר לא אוסף למשמע ית קל מימרא דיי אלהי וית אישתא
רבתא הדא לא אחזי עוד ולא אמות׃ ואמר יי לי אתקינו דמלילו׃ נביא אקים
להון מגו אחיהון דכותך ואתן פתגמי נבואתי בפומיה וימליל עמהון ית כל ״
דאפקדיניה׃ ויהי גברא דלא יקביל מן פתגמי דימליל בשמי מימרי יתבע מניה׃
ברם נביא דירשע למללא פתגמא בשמי ית דלא פקדתיה למללא ודי ימליל בשום
טעות עממיא ויתקטיל נביא ההוא׃ וארי תימר בלבך איכדין נידע ית פתגמא דלא

Interp. chal.

a mortuis. qm detestabilis est corã dño ois qui facit hec: ꝛ ppter abominatiões istas dñs de⁹ tuus ejciet illos a facie tua. pfect⁹ eris in timore dñi dei tui. qm ppli isti qs tu possidebis: augures ꝛ diuinos audiũt. Tu aũt nõ sic instituit dñs de⁹ tuus. pphetã de medio tui de fribus tuis sicut me suscitabit tibi dñs deus tu⁹: illi obedietis. iuxta oia q̃ petisti a facie dñi dei tui in oreb in die cõgregationis: dicẽs. Non addã audire vocẽ verbi dñi dei mei: ꝛ ignẽ magnũ hunc nõ videbo ampli⁹: ne moriar. et ait dñs mihi. Recte locuti sunt: prophetã suscitabo eis de medio fratrũ suoꝝ sicut tu es: ꝛ dabo verba prophetie mee in ore eius: ꝛ loquetur cum eis oia que precepero illi. Et si aliqs vir non obedierit verbis meis q̃ locutus fuerit in noie meo: verbum meũ exquiret ab eo. Propheta autẽ qui impie egerit vt loquatur verbũ in nomine meo quod nõ precepi ei vt loqueretur: ꝛ qui locutus fuerit in noie idoloꝝ populoꝝ: occidatur propheta ille. Et si dixeris in corde tuo. Quomodo sciemus verbũ quod non

Priñtiua chal.

מות רחק תרך
היה
עין
קום קבל
אמר יסף שמע
חזה מות תקן
קום נתן
פקד קבל אמר
תבע רשע
טעה קטל

Primitiua heb. — Ter. Heb.

דברו יהוה׃ אשר ידבר הנביא
היה בשם יהוה ולא יהיה הדבר ולא
בוא יבא הוא הדבר אשר לא דברו
זוד יהוה בזדון דברו הנביא לא
גור כרת תגור ממנו׃ כי יכרית
Cap. xix.
יהוה אלהיך את הגוים אשר
יהוה אלהיך נתן לך את ארצם
עיר וירשתם וישבת בעריהם
בית שלש עיר ובבתיהם׃ שלוש ערים תבדיל
בדל לך בתוך ארצך אשר יהוה
ירש כון אלהיך נתן לך לרשתה׃ תכין לך
גבל הדרך ושלשת את גבול ארצך
נחל אשר ינחילך יהוה אלהיך והיה
נוס לנוס שמה כל רצח׃ וזה דבר
חיה הרצח אשר ינוס שמה וחי
נכה בלה ידע אשר יכה את רעהו בבלי דעת
והוא לא שנא לו מתמל שלשום׃
בוא ואשר יבא את רעהו ביער לחטב
נדח עצים ונדחה ידו בגרזן לכרת
העץ ונשל הברזל מן העץ ומצא
מות נוס את רעהו ומת הוא ינוס אל
עיר אחת הערים האלה וחי׃ פן
רדף ירדף גאל הדם אחרי הרצח כי
נשג רבה יחם לבבו והשיגו כי ירבה
נכה שפט הדרך והכהו נפש ולו אין משפט
תמל מות כי לא שנא הוא לו מתמול
צוה שלשום׃ על כן אנכי מצוך

Trāsla. B. Hiero.

est locutus. hoc hēbis si gnū. Quod in nomine dñi pphеta ille pdixe rit: & non euenerit: hoc dominus non est locutus: sed p tumorē animi sui p pheta confinxit: & idcir co nō timebis eū. Ca. 19.

Cum disperderit dñs deus tuus gē tes: quarū tibi traditurus ē terram: & posséderis eam: habi taueris in vrbibus ei? & in edibus: tres ciui tates separabis tibi in medio terre quā dñs deus tuus dabit tibi in possessiōem: sternēs di ligēter viā & in tres eq̄li ter ptes totam terre tue prouinciā diuides: vt habeat e vicino q pp homicidiū profu gus e: quo possit euade re. Hec erit lex homici de fugientis cuius vita seruāda est. Qui pcus serit proximū suū nesci ens: & qui heri & nu diustertius nullū cōtra eū odiū habuisse cōpro batur: sed abiisse cū eo simpliciter i siluā ad li gna cedēda: & in succi siōe lignorū securis fu gerit manu: ferrūq; la psū de mānubrio amicū eius pcusserit & occide rit: hic ad vnā supradi ctarū vrbiū cōfugiet & viuet: ne forsitan proxi mus eius cuius effusus ē sāguis: dolore stimula tus psequatur & apphē dat eū si lōgior via fue rit: & pcutiat aīam eius q nō ē re mortis: q a nullum cōtra eum qui occisus est odium prius habuisse monstratur. Idcirco precipio tibi:

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

dñi: τ nō factū fuerit vbū: τ nō euenerit hoc
κυρίου, καὶ μὴ γένηται τὸ ῥῆμα, καὶ μὴ συμβῇ, τοῦτο
vbū nō locutus ē dñs: in impietate locutus ē
τὸ ῥῆμα, οὐκ ἐλάλησε κύριος, ἐν ἀσεβείᾳ ἐλάλησεν
propheta: nō timebitis ab eo.
ὁ προφήτης, οὐκ ἀφέξεσθε ἀπ' αὐτοῦ. Ca. 19.
Si ꝗ̄ dt disperdiderit dñs deus tuus gētes: A
Ἐὰν δὲ ἀφανίσῃ κύριος ὁ θεός σου τὰ ἔθνη,
quas deus tu? dat tibi terrā eoꝝ: τ pos
ἃ ὁ θεός σου δίδωσί σοι τὴν γῆν αὐτῶν, καὶ κατα
sederis eos: τ hitaueris in Exo. 21
κληρονομήσῃς αὐτούς, καὶ κατοικήσῃς ἐν ταῖς Nu. 35
vrbibus eoꝝ τ in edibus eoꝝ: tres vr b.
πόλεσιν αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς οἴκοις αὐτῶν, τρεῖς πό Iosu. 20.
bes separabis tibi in medio tre tue: ꝗ̄ dñs a.
λεις διαστελεῖς σεαυτῷ ἐν μέσῳ τῆς γῆς σου, ἧς κύριος
deus tuus dat tibi. cōlecta tibi viā: τ trifariā
ὁ θεός σου δίδωσί σοι. στόχασαί σοι τὴν ὁδόν, καὶ τρι
diuides terios terre tue: ꝗ̄ diuidit tibi do
μεριεῖς τὰ ὅρια τῆς γῆς σου, ἣν καταμερίζει σοι κύ
minus deus tuus: τ erit refugiū illic omī
ριος ὁ θεός σου, καὶ ἔσται καταφυγὴ ἐκεῖ παντὶ
homicide. hec āt erit lex homi
φονευτῇ. τοῦτο δὲ ἔσται τὸ πρόσταγμα τοῦ φονευ
cide: q̄ fugerit illuc: τ viuet: q̄ pcusse
τοῦ, ὃς ἂν φύγῃ ἐκεῖ, καὶ ζήσεται, ὃς ἂν πατάξῃ
rit primū suū inuolūtarie: τ hic nō odio
τὸν πλησίον αὐτοῦ ἀκουσίως, καὶ οὗτος οὐ μι
hēs eū añ heri τ añ terciū: τ q̄ B
σῶν αὐτὸν πρὸ τῆς ἐχθὲς καὶ πρὸ τῆς τρίτης, καὶ ὃς
intrauerit cū primo suo in siluā ad cgre
ἂν εἰσέλθῃ μετὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ εἰς τὸν δρυμὸν συνα
gāda ligna: τ pcussa fuerit man? eius securi scin
γαγεῖν ξύλα, καὶ ἐκκρουσθῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ τῇ ἀξίνῃ κόπτον
dētis lignū τ excidēs ferrū a ligno: pcusse
τος τὸ ξύλον, καὶ πεσὸν τὸ σιδήριον ἀπὸ τοῦ ξύλου, τύ
rit primū: τ mortu? fuerit: hic cōfugiet
χῃ τοῦ πλησίον, καὶ ἀποθάνῃ, οὗτος καταφεύξεται
in vnā vrbiū haꝝ: τ viuet: vt nō
εἰς μίαν τῶν πόλεων τούτων, καὶ ζήσεται, ἵνα μὴ
psequēs ppiquus sāguine post
διώξας ὁ ἀγχιστεύων τοῦ αἵματος ὀπίσω τοῦ
homicidā: q̄ñ inflamatus ē corde
φονεύσαντος, ὅτι παρατεθέρμανται τῇ καρδίᾳ
suo τ apphēdat eū: si lōgior fuerit
αὐτοῦ καὶ καταλάβῃ αὐτόν, ἐὰν μακροτέρα ᾖ
via: τ pcutiat eius aiaꝫ: τ
ἡ ὁδός, καὶ πατάξῃ αὐτοῦ τὴν ψυχήν, καὶ
moriatur. τ huic nō est iudiciū mortis:
ἀποθάνῃ. καὶ τούτῳ οὐκ ἔστι κρίσις θανάτου,
q̄ñ nō odio hēs erat illū añ heri τ añ
ὅτι οὐ μισῶν ἦν αὐτὸν πρὸ τῆς ἐχθὲς καὶ πρὸ τῆς
terciū. pp hoc ego tibi pcipio verbū hoc:
τρίτης. διὰ τοῦτο ἐγώ σοι ἐντέλλομαι τὸ ῥῆμα τοῦτο,

Transla. Chal.

מלליה ייי׃ די ימליל נביא בשמא דייי ולא יהי פתגמא ולא יתקיים הוא פתגמא
דלא מלליה ייי ברשע מלליה נביא לא תדחל מניה׃
Ca. xix.
ארי ישיצי ייי אלהך ית עממיא דייי אלהך יהיב לך ית ארעהון ותירתינון ותתב
בקרויהון ובבתיהון׃ תלת קרוין תפריש לך בגו ארעך דייי אלהך יהיב לך למירתה׃
תתקין לך אורחא ותתלית ית תחום ארעך דיחסנינך ייי אלהך ויהי למערוק
לתמן כל קטולא׃ ודין פתגם קטולא דיערוק לתמן ויתקיים דיקטול ית חבריה בלא
מדעיה והוא לא סני ליה מאתמלי ומדקמוהי׃ ודיעול עם חבריה בחורשא למקץ
אעין ותתמרג ידיה בברזלא למקצי אעא וישתליף ברזלא מן אעא וישכח ית חבריה
וימות הוא יערוק לחדא מן קרויא האילין ויתקיים׃ דילמא ירדוף גאל דמא בתר
קטולא ארי יחם לביה וידבקיניה ארי תסגי אורחא ויקטליניה נפש וליה לית
חובת דין דקטול ארי לא סני הוא ליה מאתמלי ומדקמוהי׃ על כן אנא מפקד לך

Primitiua chal.

קום רחל שצא
ירת יתב כרת
בית פרש ירת
תכן תלת חסן
הוה ערק קום
ידע שנא תמל
קמא עול קוץ
מרג שלף שבח
מות ערק קום
רדף רתח סגא
קטל דון פקד

Interp. chal.

locutus est dñs: Propheta q̄ locutus fuerit verbū in noie dñi: τ non euenerit neq; firmatū fuerit: hoc est verbum quod dominus nō est locutus: sed impie locu tus est illud propheta: non timeatis eum. Ca. 19.

Cum autem disperdiderit dñs deus tuus gentes quarū terrā dabit tibi: τ possederis eam τ habi taueris in vrbibus earū τ in domib? eaꝝ: tres ciuita tes separabis tibi in medio terre tue quas dñs deus tuus dabit tibi vt possideas eam: τ sternes tibi viā τ in tres partes diuides terminū terre tue quā dñs de? tuus possidere te faciet. et erūt vt fugiat illuc homici da. Et hec erit lex homicide qui fugiet illuc vt viuat: q̄ occiderit primū suū nesciens: τ ipse nō erat inimic? eius heri τ nudiustertiꝰ: τ q̄ ingressus fuerit cū proxi mo suo in siluā vt succidat ligna: τ ferrū fugerit ma nū eius succidēdo ligna: τ elapsum fuerit ferrū de manubrio τ inuenerit primū eius τ mortu? fuerit: ille fugiat ad vnā vrbiū illarū τ viuet: ne forte psequatur propinqu? sanguinis homicidā: cum incaluerit cor eius τ apphēdat eum: si longa fuerit via: τ occidat animā eius: qui non est reus iudicii mortis. qm̄ non oderat illū ab heri τ nudiustertiꝰ. ideo ego pcipio tibi

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp.latina.

C dicẽs: tres vrbes diuides tibi. si aũt di-
λέγων, τρεῖς πόλεις διαστελεῖς σεαυτῷ. ἐὰν δὲ ἐμ-
J.12.a. latauerit dñs deus tuus terios tuos: quẽadmo
πλατύνῃ κύριος ὁ θεός σου τὰ ὅριά σου, ὃν τρό-
dũ iurauit prĩbus tuis: τ dederit tibi do
πον ὤμοσε τοῖς πατράσι σου, καὶ δῷ σοι κύ-
minus cũctã terrã: q̃ dixit dñs se daturũ
ριος πᾶσαν τὴν γῆν, ἣν εἶπε κύριος δοῦναι τοῖς
prĩbus tuis: si audieris vt facias oĩa
πατράσι σου, ἐὰν εἰσακούσῃς ποιεῖν πάσας τὰς
ꝓcepta hec: q̃ ego ꝓcipio tibi hodie:
ἐντολὰς ταύτας, ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον,
vt diligas dñm deũ tuũ: vt ambules in oĩbus
ἀγαπᾶν κύριον τὸν θεόν σου, πορεύεσθαι ἐν πάσαις
viis eius oĩbus diebus: τ ad
ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ προσ-
des tibi adhuc tres ciuitates ad tres
θήσεις σεαυτῷ ἔτι τρεῖς πόλεις πρὸς τὰς τρεῖς
istas. τ nõ effundetur sãguis inoxius sup
ταύτας. καὶ οὐκ ἐκχυθήσεται αἷμα ἀναίτιον ἐπὶ
terrã: q̃ dñs deus tuus dat tibi i possessiõez:
τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι ἐν κλήρῳ,
τ nõ erit in te sãguinis reus. si aũt fuerit
καὶ οὐκ ἔσται ἐν σοὶ αἵματι ἔνοχος. ἐὰν δὲ γένηται
hõ odio hñs ꝓximũ suũ: τ insidi
ἄνθρωπος μισῶν τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἐνεδρεύ-
atus illi: τ insurrexerit cõtra illũ: τ ꝑcusserit e-
σῃ αὐτόν, καὶ ἐπαναστῇ ἐπ' αὐτόν, καὶ πατάξῃ αὐ-
ius aiaz: τ mortu⁹ fuerit: τ fugerit ad vnã
τοῦ τὴν ψυχήν, καὶ ἀποθάνῃ, καὶ φύγῃ εἰς μίαν τῶν
vrbiũ istaz: τ accipiẽt eũ illinc: τ
πόλεων τούτων, καὶ λήψονται αὐτὸν ἐκεῖθεν, καὶ
tradent illũ in manus ꝓpinquo
παραδώσουσιν αὐτὸν εἰς χεῖρας τῷ ἀγχιστεύοντι τοῦ
sanguie: τ morietur. nõ parcet oculus
αἵματος, καὶ ἀποθανεῖται. οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός
tuus sup eũ: τ purgabis sãguinẽ innoxiũ ex is-
σου ἐπ' αὐτῷ, καὶ καθαριεῖς τὸ αἷμα τὸ ἀναίτιον ἐξ Ἰσ-
rael: τ bñ tibi erit. nõ cõmouebis terios pro-
ραήλ, καὶ εὖ σοι ἔσται. οὐ μετακινήσεις ὅρια τοῦ πλη-
ximi tui: q̃s fixerũt priores te in possessiõe
σίον σου, ἃ ἔστησαν οἱ πρότεροί σου ἐν τῇ κληρονομίᾳ
D tua: q̃ possedisti in t̃ra: q̃ dñs deus
puer. σου, ἣν κατεκληρονόμησας ἐν τῇ γῇ, ἣν κύριος ὁ θεός
12.c. tuus dat tibi in possessiõez. nõ stabit testis vn⁹
σου δίδωσί σοι ἐν κλήρῳ. οὐκ ἐμμενεῖ μάρτυς εἷς
ad testificãdũ cõtra hoĩem ſm oẽ facinus
μαρτυρῆσαι κατὰ ἀνθρώπου κατὰ πᾶσαν ἀδικίαν
τ ſm oẽ pctm̃ τ ſm oẽ deli-
καὶ κατὰ πᾶν ἁμάρτημα καὶ κατὰ πᾶσαν ἁμαρτί-
ctũ: qd̃ peccauerit. in ore duoꝝ testiũ τ
αν, ἣν ἂν ἁμάρτῃ. ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων καὶ
Infra. in ore triũ testiũ stabit
17.c. ἐπὶ στόματος τριῶν μαρτύρων σταθήσεται ooooo

Trãsla.B.Hiero.

vt tres ciuitates equales
intra se spacii diuidas.
Cũ aũt dilatauerit dñs
deus tuus ooooooooooooo
termĩos tuos sicut iura
uit patribus tuis: oooooo
& dederit tibi cũctam
terrã quã eis pollicitus
est: si tñ custodieris ooo
oooo oooooooooooooooooooo
mãdata eius & feceris
que ooooooooooooooooooo
hodie precipio tibi: vt
diligas oooooooooooooooo
dñm deum tuũ: & am
bules in viis eius omni
tempore: addes tibi
tres alias ooooooooooooo
ciuitates: & supradicta
rũ triũ vrbiũ nũerũ du
plicabis: vt nõ effũda-
tur sanguis inoxius in
medio terre quã domi
nus deus tuus dabit ti-
bi possidẽdã: ne sis san
guinis reus. Si qs aũt ooo
odio hñs ꝓximũ isidia
tus fuerit vite eius: & sur
gensq; ꝑcusserit illũ &
mortuus fuerit: fugerit
q; ad vnam de supradi
ctis vrbibus: mittẽt se
niores ciuitatis illius &
arripiẽt eũ de loco effu
gii: tradẽtq; in manũ ꝓ
ximi cui⁹ sãguis effusus
ẽ: & morietur. Nõ mi-
sereberis eius: & aufe
res noxiũ sanguinẽ de
israel: vt bñ sit tibi. Nõ
assumes & trãsferes ter
mios ꝓximi tui quos fi
xerũt priores in posses
sione tua: quam oooooo
dñs deus tuus dabit ti
bi i terrã quã acceperis
possidendam. Non sta
bit testis vnus cõtra a
liquem quicquid illud
peccati & facinoris fue
rit: sed in ore duorum
ooooooooooooooooooooooo
aut trium testiũ stabit
oooooooooooooooooooooooo

Ter.Heb. Deut. Ca.xix.

לֵאמֹר שָׁלֹשׁ עָרִים תַּבְדִּיל לָךְ׃
וְאִם יַרְחִיב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת
גְּבֻלְךָ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ
וְנָתַן לְךָ אֶת כָּל הָאָרֶץ אֲשֶׁר דִּבֶּר
לָתֵת לַאֲבֹתֶיךָ׃ כִּי תִשְׁמֹר אֶת כָּל
הַמִּצְוָה הַזֹּאת לַעֲשֹׂתָהּ אֲשֶׁר
אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְלָלֶכֶת בִּדְרָכָיו כָּל
הַיָּמִים וְיָסַפְתָּ לְךָ עוֹד שָׁלֹשׁ
עָרִים עַל הַשָּׁלֹשׁ הָאֵלֶּה׃ וְלֹא
יִשָּׁפֵךְ דָּם נָקִי בְּקֶרֶב אַרְצְךָ
אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ נַחֲלָה
וְהָיָה עָלֶיךָ דָּמִים׃ וְכִי יִהְיֶה אִישׁ
שֹׂנֵא לְרֵעֵהוּ וְאָרַב לוֹ וְקָם עָלָיו
וְהִכָּהוּ נֶפֶשׁ וָמֵת וְנָס אֶל אַחַת
הֶעָרִים הָאֵל׃ וְשָׁלְחוּ זִקְנֵי עִירוֹ
וְלָקְחוּ אֹתוֹ מִשָּׁם וְנָתְנוּ אֹתוֹ
בְּיַד גֹּאֵל הַדָּם וָמֵת׃ לֹא תָחוֹס
עֵינְךָ עָלָיו וּבִעַרְתָּ דַם הַנָּקִי
מִיִּשְׂרָאֵל וְטוֹב לָךְ׃ לֹא תַסִּיג
גְּבוּל רֵעֲךָ אֲשֶׁר גָּבְלוּ רִאשֹׁנִים
בְּנַחֲלָתְךָ אֲשֶׁר תִּנְחַל בָּאָרֶץ אֲשֶׁר
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ לְרִשְׁתָּהּ׃
לֹא יָקוּם עֵד אֶחָד בְּאִישׁ לְכָל
עָוֹן וּלְכָל חַטָּאת בְּכָל חֵטְא
אֲשֶׁר יֶחֱטָא עַל פִּי שְׁנֵי עֵדִים
אוֹ עַל פִּי שְׁלֹשָׁה עֵדִים יָקוּם

Primitiua heb.

רָחַב
שָׁבַע
נָתַן שָׁמַר
צָוָה עָשָׂה
הָלַךְ
יוֹם
עִיר
שָׁפַךְ נָקָה
הָיָה
קוּם
נָכָה מוּת נוּס
חוּס
נָקָה
נָסַג
גָּבַל רָאשׁ
נָחַל
יָרַשׁ
עוּד
חָטָא
פֶּה שָׁנָה
קוּם

Transla.Chal.

לְמֵימַר תְּלָת קִרְוִין תַּפְרֵישׁ לָךְ׃ וְאִם יַפְתֵּי יְיָ אֱלָהָךְ יָת תְּחוּמָךְ כְּמָא דְקַיֵּים לַאֲבָהָתָךְ
וְיִתֵּן לָךְ יָת כָּל אַרְעָא דְּמַלֵּיל לְמִתַּן לַאֲבָהָתָךְ׃ אֲרֵי תִטַּר יָת כָּל תַּפְקֶדְתָּא הָדָא
לְמֶעְבְּדַהּ דַּאֲנָא מְפַקֵּד לָךְ יוֹמָא דֵין לְמִרְחַם יָת יְיָ אֱלָהָךְ וּלְמְהַךְ בְּאוֹרְחָן דְּתַקְנָן
קֳדָמוֹהִי כָּל יוֹמַיָּא וְתוֹסֵיף לָךְ עוֹד תְּלָת קִרְוִין עַל תְּלָת אִלֵּין׃ וְלָא יִשְׁתְּפֵיךְ דַּם זַכַּאי
גּוֹ אַרְעָךְ דַּייָ אֱלָהָךְ יָהֵיב לָךְ אַחְסָנָא וִיהֵי עֲלָךְ חוֹבַת דִּין קְטוֹל׃ וַאֲרֵי יְהֵי גְבַר סָנֵי
לְחַבְרֵיהּ וְיִכְמוֹן לֵיהּ וִיקוּם עֲלוֹהִי וְיִקְטְלִנֵּיהּ נְפַשׁ וִימוּת וְיֵעְרוֹק לַחֲדָא מִן קִרְוַיָּא
הָאִלֵּין׃ וְיִשְׁלְחוּן סָבֵי קַרְתֵּיהּ וְיִדְבְּרוּן יָתֵיהּ מִתַּמָּן וְיִמְסְרוּן יָתֵיהּ בְּיַד גָּאֵל דְּמָא
וִימוּת׃ לָא תְחוּס עֵינָךְ עֲלוֹהִי וּתְפַלֵּי אָשְׁדֵי דַם זַכַּי מִיִּשְׂרָאֵל וְיִיטַב לָךְ׃ לָא תְשַׁנֵּי
תְּחוּמָא דְחַבְרָךְ דְּתַחִימוּ קַדְמָאֵי בְּאַחְסָנְתָּךְ דְּתַחְסֵין בְּאַרְעָא דַּייָ אֱלָהָךְ יָהֵיב לָךְ
לְמֵירְתַהּ׃ לָא יְקוּם סָהִיד חַד בִּגְבַר לְכָל עֲוָיָן וּלְכָל חוֹבִין בְּכָל חֵטְא דִּיחְטֵי עַל מֵימַר
תְּרֵין סָהֲדִין אוֹ עַל מֵימַר תְּלָתָא סָהֲדִין יִתְקַיַּם

Interp.chal.

dicens. Tres ciuitates separabis tibi. et qñ dilataue
rit dñs deus tuus terminũ tuũ sicut iurauit prĩbus
tuis: τ dederit tibi oẽm terrã quã locutus est vt daret
patribus tuis: si custodieris oĩa precepta hec: vt fa-
cias q̃ ego precipio tibi hodie: vt diligas dñz deũ tuũ
et vt ambules in viis q̃ recte sunt corã eo oĩbus dieb⁹:
addes tibi alias tres ciuitates preter tres illas. et nõ
effundetur sanguis innocẽs in medio terre tue: quaz
dominus deus tuus dabit tibi in possessionẽ: ne sit in
te reatus iudicij mortis. Et qñ vir oderit ꝓximũ suũ:
τ insidiatus fuerit ei: τ surrexerit cõtra eum τ occide
rit animã eius: τ mortuus fuerit: τ fugerit ad vnã de
ciuitatib⁹ istis: mittẽt seniores ciuitatis illi⁹ τ tollent
eum inde: τ tradẽt eũ in manu ꝓpinqui sanguinis et
moriat. Non parcat ei oculus tu⁹: τ auferes effunden
tem sanguinẽ innocentem de israel: vt bene sit tibi.
Non transferas terminũ ꝓximi tui quẽ constituerũt
priores in possessione tua: quã possidebis in terra q̃
dñs deus tuus dabit tibi vt possideas eã. Non stabit
testis vnus cõtra virũ in oĩbus iniquitatibus τ in oĩ-
bus delictis et in omni peccato quod peccauerit. sed
in ore duorum aut trium testium stabit ccccccccc

Primitiua chal.

אֲמַר פְּרַשׁ פְּתָה
קוּם נְתַן נְטַר
עֲבַד רְחַם יְרַךְ
יְסַף קְרָה שְׁפַךְ
זְכָה חָסַן דִּין
הֲוָה שְׂנָא כְּמַן
קוּם קְטַל מוּת
שְׁלַח שׁוּב יְתַר
מְסַר חוּס פְּלָה
זְכָה שְׁנָה חֲסַן
יְרַת קוּם עֲנָה

Trā. Heb.

Primitiua heb.	Trā. Heb.
	דבר: כי יקום עד חמס באיש
ענה סרר שנה	לענות בו סרה: ועמדו שני
רוב פנה	האנשים אשר להם הריב לפני
	יהוה לפני הכהנים והשפטים
היה יום	אשר יהיו בימים ההם: ודרשו
יטב	השפטים היטב והנה עד שקר
אח עשה	העד שקר ענה באחיו: ועשיתם
	לו כאשר זמם לעשות לאחיו
רוע שאר	ובערת הרע מקרבך: והנשארים
שמע	ישמעו ויראו ולא יספו לעשות
	עוד כדבר הרע הזה בקרבך:
חוס	ולא תחוס עינך נפש בנפש עין
	בעין שן בשן יד ביד רגל ברגל:
Ca. xx.	כי תצא למלחמה
יצא לחם	על איביך וראית סוס ורכב עם
ראה	רב ממך לא תירא מהם כי
רכב נסן ירא	יהוה אלהיך עמך המעלך מארץ
עלה	מצרים: והיה כקרבכם אל
	המלחמה ונגש הכהן ודבר אל
	העם: ואמר אלהם שמע ישראל
	אתם קרבים היום למלחמה
רכך	על איביכם אל ירך לבבכם
חפז	אל תיראו ואל תחפזו ואל
ערץ פנה	תערצו מפניהם: כי יהוה אלהיכם
	ההלך עמכם להלחם לכם עם
	איביכם להושיע אתכם: ודברו
	השטרים אל העם לאמר מי

Trāsla. B. Hiero.

oē verbū. Si steterit testis mēdax cōtra hominē accusans eū p̄uaricationis: stabūt ambo quorum causa est ante dñm in cōspectu sacerdotum & iudicum qui fuerint in diebus illis. Cūq3 diligentissime perscrutantes inuenerint falsum testē dixisse cōtra fratrē suū mēdacium: reddēt ei sicut fratri suo facere cogitauit: & auferes malū de medio tui: vt audiētes ceteri timorē hēant: & nequaq̄3 talia audeant facere. Nō misereberis eius: sed aīam p̄ aia: oculum pro oculo: dētē p̄ dente: manū p̄ manu: pedē p̄ pede exiges. Ca. 20

Si exieris ad bellum cōtra hostes tuos: & videris equitat⁹ & currus & maiorē q̄3 tu habeas aduersarii exercit⁹ multitudinē: nō timebis eos: quia dñs deus tuus tecū ē: qui eduxit te de terra egypti. Appropinquāte āt iā prelio stabit sacerdos an̄ aciem: & sic loq̄tur ad populū. Audi israel. Vos hodie cōtra inimicos vestros pugnam cōmittitis: nō p̄timescat cor vr̄m. Nolite metuere: nolite cedere: nec formidetis eos: quia dominus deus vester in medio vestri ē: & p̄ vobis cōtra aduersarios dimicabit: vt eruat vos de periculo. Duces quoq3 p̄ singulas turmas audiente exercitu p̄clamabūt. Quis ē

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

omne verbū. si aūt steterit testis iniustus cōtra ho
πᾶν ῥῆμα. ἐὰν δὲ καταστῇ μάρτυς ἄδικος κατὰ ἀν- B.17.b
minē: accusans eū impietatis: τ stabūt Math. 18.b.
θρώπου, καταλέγων αὐτοῦ ἀσέβειαν, καὶ στήσονται Joan.
duo hoīes: qb' est ipsis cōtrouersia corā 8.c.
οἱ δύο ἄνθρωποι, οἷς ἐστιν αὐτοῖς ἡ ἀντιλογία, ἔναντι 2.Cor.
dño: τ corā sacerdotib': τ corā iudicib': 13.a.
κυρίου, καὶ ἔναντι τῶν ἱερέων, καὶ ἔναντι τῶν κριτῶν, 1.timo. 5.d.
qui fuerint in diebus illis: τ pscrutauerit Heb.
οἳ ἂν ὦσιν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ ἐξετάσωσιν 10.c.
iudices diligēter: τ ecce testis iniustus testifi
οἱ κριταὶ ἀκριβῶς, καὶ ἰδοὺ μάρτυς ἄδικος ἐμαρτύ-
cat' ē iniusta: pstra stetit aduersus frēm suū: τ fa
ρησεν ἄδικα, ἀντέστη κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ ποι-
cietis illi queadmodū nequiter cogitauerat facere pstra
ήσετε αὐτῷ ὃν τρόπον ἐπονηρεύσατο ποιῆσαι κατὰ
frēm suū. τ auferetis malū ex vobis ip
τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. καὶ ἐξαρεῖτε τὸ πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐ-
sis. τ reliqui audiētes timebūt: τ
τῶν. καὶ οἱ ἐπίλοιποι ἀκούσαντες φοβηθήσονται, καὶ
nō addent vltra facere sm̄ verbū ma
οὐ προσθήσουσιν ἔτι ποιεῖν κατὰ τὸ ῥῆμα τὸ πονη-
lū hoc in vobis. nō parcet oculus tuus sup
ρὸν τοῦτο ἐν ὑμῖν. οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου ἐπ' Exo.
eū: aiaʒ pro aia: oculū pro oculo: 21.c.
αὐτῷ, ψυχὴν ἀντὶ ψυχῆς, ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, Leui. 24.c.
dentē pro dente: manū pro manu: pedē pro Math.
ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος, χεῖρα ἀντὶ χειρός, πόδα ἀν- 5.f.
pede: sm̄ qđ dederit maculā pximo: sic
τὶ ποδός, καθότι ἂν δῷ μῶμον τῷ πλησίον, οὕ-
dabitur illi.
τω δοθήσεται αὐτῷ. Ca. 20.

Si aūt exieris in bellū cōtra hostes tuos:
Ἐὰν δὲ ἐξέλθῃς εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου, A
τ videris equitatū τ ascēsorē τ ppłm maiorē te:
καὶ ἴδῃς ἵππον καὶ ἀναβάτην καὶ λαὸν πλείονά σου,
nō timebis ab eis: qm̄ dñs deus tuus tecū: q
οὐ φοβηθήσῃ ἀπ' αὐτῶν, ὅτι κς ὁ θς σου μετὰ σοῦ, ὁ
eduxit te de ťra egypti. τ erit qn̄ appropin
ἀναβιβάσας σε ἐκ γῆς αἰγύπτου. καὶ ἔσται ὅταν ἐγγί-
quaueris prelio: τ accedēs sacerdos: loquet
σῃς τῷ πολέμῳ, καὶ προσεγγίσας ὁ ἱερεύς, λαλήσει
ppło: τ dicet ad eos: audi israel vos acceditis
τῷ λαῷ, καὶ ἐρεῖ πρὸς αὐτούς, ἄκουε ἰσραὴλ ὑμεῖς προσπορεύεσθε
hodie in pugnā pstra inimicos vros: ne dissoluat
σήμερον εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, μὴ ἐκλυέσθω ἡ
cor vr̄m: neq3 timeatis neq3 turbemini neq3 declinetis a
καρδία ὑμῶν, μὴ φοβεῖσθε μηδὲ θραύεσθε μηδὲ ἐκκλίνετε ἀπὸ
facie eorū: qm̄ dñs deus vr̄ qui pcedit vobis
προσώπου αὐτῶν, ὅτι κς ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ προπορευόμενος μεθ' ὑ-
cū debellabit vobis inimicos vros: τ saluabit vos.
μῶν συνεκπολεμῆσαι ὑμῖν τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καὶ διασῶσαι ὑμᾶς.
τ loquentur scribe ad ppłm: dicētes: quis
καὶ λαλήσουσιν οἱ γραμματεῖς πρὸς τὸν λαόν, λέγοντες, τίς

Primitiua chal.

סהר סטה קום
דון כהן בעא
יאה סהד עבד
פלה שאר שמע
דחל חוס
שן
נפק נגח חזא
סגא דחל אמר
נסק הוה קרב
מלל זוע ברת
דבר
פרק אמר

Interp. chal.

verbū. si steterit testis falsus cōtra virū vt testificetur cōtra eum p̄uaricationē: stabunt duo viri quorum est causa coram dño τ corā sacerdotibus τ iudicibus qui fuerint in diebus illis: τ requirēt iudices diligēter: et si testis falsus fuerit τ testimoniū falsum testificatus est cōtra fratrē suū: facietis ei sicut cogitauit facere fratri suo: et auferes facientē quod malū est de medio tui. Et qui relicti fuerint audient τ timebūt: τ nō addent vt faciāt vltra iuxta verbū hoc pessimū in medio tui. Non parcat ei oculus tuus: sed dabis animā pro anima: oculum pro oculo: dentem pro dente: manum pro manu: pedem pro pede. Ca. 20.

Si exieris ad bellum cōtra hostes tuos τ videris equos τ quadrigas τ populū multū magis q̄ tu es: ne timeas eos: quoniā verbū dñi dei tui est in auxiliū tuū qui eduxit te de terra egypti. Et cum appropinquaueritis ad pugnā: accedet sacerdos τ loquetur ad popłm: τ dicet ei. Audi israel vos acceditis hodie ad pugnā contra inimicos vestros: ne cōmoueatur cor vestrū: neq3 timeatis neq3 cōturbemini nec terreamini a facie eorū. quoniā dñs deus vester ipse dux erit corā vobis vt pugnet pro vobis cū inimicis vestris vt eruat vos. Et loquentur duces ad populū dicentes. Quis est

Transla. Chal.

פתגמא: ארי יקום סהיד שקר בגבר לאסהדא ביה סטיא: ויקומון תרין גבריא
דלהון דינא קדם יי וקדם כהניא ודיניא דיהון ביומיא האינון: ויתבעון דיניא
יאות והא סהיד שקר סהדא שקרא אסהיד באחוהי: ותעבדון ליה כמא דחשיב
למעבד לאחוהי ותפלי עביד דביש מביניכון: ודישתארון ישמעון וידחלון ולא יוספון
למעבד עוד כפתגמא בישא הדין ביניכון: ולא תחוס עינך נפשא חלף נפשא עינא חלף
Ca. xx. עינא שנא חלף שנא ידא חלף ידא רגלא חלף רגלא:
ארי תפוק לאגחא קרבא על בעלי דבבך ותחזי סוסון ורתכין עם סגי מינך לא תדחל
מנהון ארי יי אלהך מימריה בסעדך דאסקך מארעא דמצרים: ויהי כמקרבכון
לאגחא קרבא ויתקרב כהנא וימליל עם עמא: ויימר להון שמע ישראל אתון מתקרבין
יומא דין לאגחא קרבא על בעלי דבביכון לא יזוע לבכון לא תדחלון ולא תתבהתון
ולא תתברון מן קדמיהון: ארי יי אלהכון דמדבר קדמיכון לאגחא לכון קרב עם בעלי
דבביכון למפרק יתכון: וימללון סרכיא עם עמא למימר מן

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

hō qui edificauit domū nouā: & nō dedicauit
ὁ ἄνθρωπος ὁ οἰκοδομήσας οἰκίαν καινὴν, καὶ οὐκ ἐνεκαίνισεν
eā? vadat & reuertatur in domū suā:
αὐτήν; πορευέσθω καὶ ἀποστραφήτω εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ,
ne moriatur in bello: & hō alius dedicabit
μὴ ἀποθάνῃ ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἄνθρωπος ἕτερος ἐγκαινιεῖ
eā. & quis hō: qui plātauit vineā:
αὐτήν. καὶ τίς ὁ ἄνθρωπος, ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα,
& nō letatus est ex ea? vadat & reuertatur
καὶ οὐκ εὐφράνθη ἐξ αὐτοῦ; πορευέσθω καὶ ἀποστραφήτω
in domū suā: ne moriaē in bello: & hō
εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, μὴ ἀποθάνῃ ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἄνθρωπος
alius letabit ex ea. & quis hō: qui despō
ἕτερος εὐφρανθήσεται ἐξ αὐτοῦ. καὶ τίς ὁ ἄνθρωπος ὅστις μεμνή-
dit vxorē & nō accepit eā? vadat & re
στευται γυναῖκα καὶ οὐκ ἔλαβεν αὐτήν; πορευέσθω καὶ ἀπο-
uertatur in domū suā: ne moriaē in bello:
στραφήτω εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, μὴ ἀποθάνῃ ἐν τῷ πολέμῳ,
& hō alius accipiet eā. & addent
καὶ ἄνθρωπος ἕτερος λήψεται αὐτήν. καὶ προσθήσουσιν οἱ
scribe loqui ad ppl'm: & dicēt: quis ho
γραμματεῖς λαλῆσαι πρὸς τὸν λαόν, καὶ ἐροῦσι, τίς ὁ ἄν-
mo metuens & timidus corde? vadat &
θρωπος ὁ φοβούμενος καὶ δειλὸς τῇ καρδίᾳ; πορευέσθω καὶ
reuertaē in domū suā: ne pauere faciat cor
ἀποστραφήτω εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, ἵνα μὴ δειλιάνῃ τὴν καρ-
fris sui: sicut & suū. & erit qñ
δίαν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὥσπερ καὶ ἡ αὐτοῦ. καὶ ἔσται ὅταν
cessauerit scribe loqntes ad ppl'm: & cō-
παύσωνται οἱ γραμματεῖς λαλοῦντες πρὸς τὸν λαόν, καὶ κα-
stituēt pricipes exercit' precedētes ppl'i.
ταστήσουσιν ἄρχοντας τῆς στρατιᾶς προηγουμένους τοῦ λαοῦ.
si āt accesseris ad ciuitatē ad expugnādū eā: & voca
ἐὰν δὲ προσέλθῃς πρὸς πόλιν ἐκπολεμῆσαι αὐτήν, καὶ καλέ-
bis eos cū pace: & erit siquidē pacifica respōderit
σῃς αὐτοὺς μετ' εἰρήνης, καὶ ἔσται ἐὰν μὲν εἰρηνικὰ ἀποκριθῶσί
tibi: & aperuerint tibi: erit oēs' populus q̄ inuēti sūt in ea
σοι, καὶ ἀνοίξωσί σοι, ἔσται πᾶς ὁ λαὸς οἱ εὑρεθέντες ἐν αὐτῇ
erūt tibi tributarij & subditi tibi. si āt nō obedie
ἔσονταί σοι φορολόγητοι καὶ ὑπήκοοί σοι. ἐὰν δὲ μὴ ὑπακού-
rint tibi & fecerint ɔtra te bellū: & obsidebis
σωσί σοι καὶ ποιήσωσι πρὸς σὲ πόλεμον, καὶ περικαθιεῖς
eā: & tradet eā dñs deus tuus in manus
αὐτήν, καὶ παραδώσει αὐτὴν κύριος ὁ θεός σου εἰς τὰς χεῖράς
tuas: & percuties oē masculinū illius in nece gladij
σου, καὶ πατάξεις πᾶν ἀρσενικὸν αὐτῆς ἐν φόνῳ μαχαίρας
absq mulierib' & sarcina. & oia iu-
πλὴν τῶν γυναικῶν καὶ τῆς ἀποσκευῆς. καὶ πάντα τὰ κτή-
mēta & oia q̄cūq sunt in ciuitate: & oēm
νη καὶ πάντα ὅσα ἂν ὑπάρχῃ ἐν τῇ πόλει, καὶ πᾶσαν
sarcinā diuideo tibi: & comedes oēm
τὴν ἀπαρτίαν προνομεύσεις σεαυτῷ, καὶ φάγῃ πᾶσαν τὴν
predā hostiū tuo2: quos dñs deus tuus dat tibi.
προνομὴν τῶν ἐχθρῶν σου, ὧν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι.

Trāsla.B.Hiero.

hō qui edificauit domum nouam: & non dedicauit eā? Vadat & reuertatur in domū suā ne forte moriatur i bello: & alius dedicet eā. Quis est hō qui plātauit vineā: & necdum fecit eā eē cōem: de qua vesci oibus liceat? Vadat & reuertatur in domū suā: ne forte moriatur i bello: & alius hō ei fungatur officio. Quis est hō q despōdit vxorē: & nō accepit eam? Vadat & reuertatur in domū suā: ne forte moriatur in bello: & alius hō accipiat eā. His dictis addet reliq̄ & loquntur ad populū. Quis ē hō formidolosus & corde pauido? vadat & reuertatur in domū suam: ne pauere faciat corda fratrum suorū: sicut ipse timore pterritus ē. Cūq̄ siluerit duces exercitus: & finē loq̄ndi fecerit: vnusquisq̄ suos ad bellādū cūeos pparabit. Si qñ accesseris ad expugnādā ciuitatē: offeres ei primū pacē. Si recepit & aperuerit tibi portas: cunctus populus q in ea ē saluabitur & seruiet tibi sub tributo. Sin autē fedus inire noluerit: & ceperit cōtra te bellū: oppugnabis eā. Cūq̄ tradiderit dñs de' tuus illā i manu tua: pcuties oē qd i ea gñis ma sculini ē iore gladij abs q̄ mulieribus & infātibus iumētis & ceteris q̄ in ciuitate sunt. Omnē pdā exercitui diuides: & comedes de spoliis hostiū tuorū: q̄ dñs deus tuus dederit tibi.

Ter.Heb.

הָאִישׁ אֲשֶׁר בָּנָה בַיִת חָדָשׁ וְלֹא חֲנָכוֹ יֵלֵךְ וְיָשֹׁב לְבֵיתוֹ פֶּן יָמוּת בַּמִּלְחָמָה וְאִישׁ אַחֵר יַחְנְכֶנּוּ: וּמִי הָאִישׁ אֲשֶׁר נָטַע כֶּרֶם וְלֹא חִלְּלוֹ יֵלֵךְ וְיָשֹׁב לְבֵיתוֹ פֶּן יָמוּת בַּמִּלְחָמָה וְאִישׁ אַחֵר יְחַלְּלֶנּוּ: וּמִי הָאִישׁ אֲשֶׁר אֵרַשׂ אִשָּׁה וְלֹא לְקָחָהּ יֵלֵךְ וְיָשֹׁב לְבֵיתוֹ פֶּן יָמוּת בַּמִּלְחָמָה וְאִישׁ אַחֵר יִקָּחֶנָּה: וְיָסְפוּ הַשֹּׁטְרִים לְדַבֵּר אֶל הָעָם וְאָמְרוּ מִי הָאִישׁ הַיָּרֵא וְרַךְ הַלֵּבָב יֵלֵךְ וְיָשֹׁב לְבֵיתוֹ וְלֹא יִמַּס אֶת לְבַב אֶחָיו כִּלְבָבוֹ: וְהָיָה כְּכַלֹּת הַשֹּׁטְרִים לְדַבֵּר אֶל הָעָם וּפָקְדוּ שָׂרֵי צְבָאוֹת בְּרֹאשׁ הָעָם: כִּי תִקְרַב אֶל עִיר לְהִלָּחֵם עָלֶיהָ וְקָרָאתָ אֵלֶיהָ לְשָׁלוֹם: וְהָיָה אִם שָׁלוֹם תַּעַנְךָ וּפָתְחָה לָךְ וְהָיָה כָּל הָעָם הַנִּמְצָא בָהּ יִהְיוּ לְךָ לָמַס וַעֲבָדוּךָ: וְאִם לֹא תַשְׁלִים עִמָּךְ וְעָשְׂתָה עִמְּךָ מִלְחָמָה וְצַרְתָּ עָלֶיהָ: וּנְתָנָהּ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּיָדֶךָ וְהִכִּיתָ אֶת כָּל זְכוּרָהּ לְפִי חָרֶב: רַק הַנָּשִׁים וְהַטַּף וְהַבְּהֵמָה וְכֹל אֲשֶׁר יִהְיֶה בָעִיר כָּל שְׁלָלָהּ תָּבֹז לָךְ וְאָכַלְתָּ אֶת שְׁלַל אֹיְבֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָךְ:

Primitiua.heb.

שׁוּב מוּת
לָחַם חָנַךְ
חָלַל
לָקַח
רָכַךְ
מָסַס אָח
כָּלָה
שׂוּר
קָרַב לָחַם
שָׁלַם
עָנָה
מָצָא
הָיָה
עָשָׂה
צוּר
נָכָה
זָכַר פֶּה
נָשָׁה הָיָה
בָּזַז

Transla.Chal.

גַּבְרָא דִּבְנָא בֵּיתָא חַדְתָּא וְלָא חַנְכֵיהּ יְהַךְ וִיתוּב לְבֵיתֵיהּ דִּלְמָא יִתְקְטֵל בִּקְרָבָא וּגְבַר אוֹחְרָן יְחַנְכִנֵּיהּ: וּמַן גַּבְרָא דִּנְצַב כַּרְמָא וְלָא אַחֲלֵיהּ יְהַךְ וִיתוּב לְבֵיתֵיהּ דִּלְמָא יִתְקְטֵל בִּקְרָבָא וּגְבַר אוֹחְרָן יְחַלְּלִנֵּיהּ: וּמַן גַּבְרָא דְּאָרַס אִתְּתָא וְלָא נַסְבַהּ יְהַךְ וִיתוּב לְבֵיתֵיהּ דִּלְמָא יִתְקְטֵל בִּקְרָבָא וּגְבַר אוֹחְרָן יִסְּבִנַּהּ: וְיוֹסְפוּן סָרְכַיָּא לְמַלָּלָא עִם עַמָּא וְיֵימְרוּן מַן גַּבְרָא דִּדְחִיל וְתָבִיר לִבָּא יְהַךְ וִיתוּב לְבֵיתֵיהּ וְלָא יִתְבַּר יָת לִבָּא דַּאֲחוֹהִי כְּלִבֵּיהּ: וִיהֵי כַּד יְשֵׁיצוֹן סָרְכַיָּא לְמַלָּלָא עִם עַמָּא וְיִמְנוֹן רַבָּנֵי חֵילָא בְּרֵישׁ עַמָּא: אֲרֵי תִקְרַב לְקַרְתָּא לְאַגָּחָא קְרָבָא עֲלַהּ וְתִקְרֵי לַהּ מִלִּין דִּשְׁלָם: וִיהֵי אִם שְׁלָם תְּתִיבִנָּךְ וְתִפְתַּח לָךְ וִיהֵי כָּל עַמָּא דְּיִשְׁתְּכַח בַּהּ יְהוֹן לָךְ לְמַסְּקֵי מִסִּין וְיִפְלְחוּנָךְ: וְאִם לָא תַשְׁלִים עִמָּךְ וְתַעֲבֵיד עִמָּךְ קְרָבָא וּתְצוּר עֲלַהּ: וְיִמְסְרִינַּהּ יְיָ אֱלָהָךְ בִּידָךְ וְתִמְחֵי יָת כָּל דְּכוּרַהּ לְפִתְגָּם דְּחָרֶב: לְחוֹד נְשַׁיָּא וְטַפְלָא וּבְעִירָא וְכֹל דִּיהֵי בְקַרְתָּא כָּל עֲדָאַהּ תִּבּוֹז לָךְ וְתֵיכוֹל יָת עֲדָאָה דְּסַנְאָךְ דִּיהַב יְיָ אֱלָהָךְ לָךְ:

Interp.chal.

vir qui edificauit domū nouā & nō dedicauit eam? vadat: & reuertaē in domū suā: ne forte occidaē in bello: & vir alius dedicet illā. Et q̄s est vir q̄ plantauit vineā et nō fecit eas esse cōmunē? vadat & reuertaē in domū suā: ne occidatur in bello & vir alius faciat eam esse cōmunē. Et quis est vir qui desponderet vxorē & nō accepit eam? vadat & reuertatur in domū suā: ne forte occidatur in bello: & vir alius accipiat eā. Et addēt duces loq̄ ad populū: & dicēt. Quis est vir q̄ timidus ē & fortitudo cordis? vadat & reuertatur in domū suā: ne formidare faciat cor fratrū suo2 sicut cor eius. Et cū cōsumauerint duces loq̄ ad populū: cōstituēt principes exercit' in capite populi. Cum accesseris ad expugnādam vrbē: vocabis eā verbis pacificis. Et si pacifice respōderit tibi & aperuerit tibi: ois populus q̄ inuētus fuerit in ea erunt tibi tributarij: & seruient tibi. Et si non fecerit pacē tecū: & fecerit bellū aduersum te: obsidebis eam: & tradet eā dñs deus tuus in manu tua: et pcuties oēs masculos eius in ore gladij. verūtamē mulieres & paruulos & iumēta & oia que fuerint in ciuitate & omnia spolia eius diripies tibi. et comedes spolia inimico2 tuo2 que dedit tibi dñs deus tuus.

Primitiua chal.

בְּנָה חֲדַת תּוּב
קְטַל חֲנַךְ חֲלַל
נְסַב יְסַף אֲמַר
תְּבַר הֲוָה שְׁצָא
מְנָה רְבַב רֵאשׁ
קְרַב נְגַח קְרָא
מַלַּל תּוּב פְּתַח
שְׁכַח נְסַק פְּלַח
שְׁלַם עֲבַד צוּר
מְסַר מְחָא נְשָׁה
טְפַל בְּזַז אֲכַל

Primitiua heb.

Ter. Heb.

עָשָׂה רָחַק כֵּן תַּעֲשֶׂה לְכָל הֶעָרִים הָרְחֹקֹת
מִן מִמְּךָ מְאֹד אֲשֶׁר לֹא מֵעָרֵי
הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה הֵנָּה׃ רַק מֵעָרֵי
הָעַמִּים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
חָיָה נֹתֵן לְךָ נַחֲלָה לֹא תְחַיֶּה כָּל
חָרַם נְשָׁמָה׃ כִּי הַחֲרֵם תַּחֲרִימֵם הַחִתִּי
וְהָאֱמֹרִי הַכְּנַעֲנִי וְהַפְּרִזִּי הַחִוִּי
צָוָה וְהַיְבוּסִי כַּאֲשֶׁר צִוְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃
לָמַד לְמַעַן אֲשֶׁר לֹא יְלַמְּדוּ אֶתְכֶם
עָשָׂה תָּעַב לַעֲשׂוֹת כְּכֹל תּוֹעֲבֹתָם אֲשֶׁר עָשׂוּ
לֵאלֹהֵיהֶם וַחֲטָאתֶם לַיהוָה
צוּר יוֹם אֱלֹהֵיכֶם׃ כִּי תָצוּר אֶל עִיר יָמִים
רָבַב לָחַם רַבִּים לְהִלָּחֵם עָלֶיהָ לְתָפְשָׂהּ לֹא
שָׁחַת תַשְׁחִית אֶת עֵצָהּ לִנְדֹּחַ עָלָיו גַּרְזֶן
אָכַל כָּרַת כִּי מִמֶּנּוּ תֹאכֵל וְאֹתוֹ לֹא תִכְרֹת
בּוֹא פָּנָה כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה לָבֹא מִפָּנֶיךָ
צוּר יָדַע בַּמָּצוֹר׃ רַק עֵץ אֲשֶׁר תֵּדַע כִּי
אָכַל שָׁחַת לֹא עֵץ מַאֲכָל הוּא אֹתוֹ תַשְׁחִית
בָּנָה וְכָרַתָּ וּבָנִיתָ מָצוֹר עַל הָעִיר
אֲשֶׁר הִוא עֹשָׂה עִמְּךָ מִלְחָמָה
יָרַד עַד רִדְתָּהּ׃

Ca.xxi.

כִּי יִמָּצֵא
מָצָא חָלָל בָּאֲדָמָה אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
יָרַשׁ נֹתֵן לְךָ לְרִשְׁתָּהּ נֹפֵל בַּשָּׂדֶה לֹא
יָדַע נָכָה נוֹדַע מִי הִכָּהוּ׃ וְיָצְאוּ זְקֵנֶיךָ
עִיר וְשֹׁפְטֶיךָ וּמָדְדוּ אֶל הֶעָרִים
סָבַב אֲשֶׁר סְבִיבֹת הֶחָלָל׃ וְהָיָה
הָעִיר הַקְּרֹבָה אֶל הֶחָלָל וְלָקְחוּ

Trāsla. B. Hiero.

Sic facies cunctis ciuitatibus que a te procul valde sunt: & non sunt de his vrbibus quas i possessiōem accepturus es. De his autem ciuitatibus que dabuntur tibi: nullū oino permittes viuere: sed interficies i ore gladii. etheum videlicet & amorreū & chananeū: pherezeū & eueū & iebuseū: sicut pcepit tibi dñs deus tuus: ne forte doceant vos facere cūctas abominationes quas ipsi opati sunt diis suis: & peccetis in dñm deū vestrū. Qñ obsederis ciuitatē multo tēpore: & mūitiōibus circūdederis vt expugnes eā: nō succides arbores de quibus vesci pōt nec securibus p circuitum debes vastare regionē: qm̄ lignū est & non hō: nec pōt bellātium contra te augere numerum. Si qua aūt ligna nō sūt pomifera: sed agrestia & in ceteros apta vsus: succide & extrue machinas donec capias ciuitatē q̄ contra te dimicat.

Cap. 21.

Quando inuētū fuerit in terra quā dominus deus tuus daturus est tibi: hois cadauer occisi: & ignorabitur cedis reus: egredientur maiores natu & iudices tui: & metientur a loco cadaueris singularū p circuitū spacia ciuitatū: & quā viciniorē ceteris esse perspexerint:

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

sic facies cūctis ciuitatib⁹ longe ex
οὕτω ποιήσεις πάσας τὰς πόλεις τὰς μακρὰν οὔ
istentibus a te valde: et nō de vrbib⁹
σας ἀπὸ σοῦ σφόδρα, καὶ οὐχὶ ἀπὸ τῶν πόλεων
gētiū harū. ecce āt de vrbib⁹ gentiū
τῶν ἐθνῶν τούτων. ἰδοὺ δὲ ἀπὸ τῶν πόλεων τῶν ἐθνῶν
harū: quas dñs de⁹ tu⁹ dat tibi vt posside-
τούτων, ὧν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι κληρονομῆ
as terrā earū: nō capietis viuū oē spirās: sed ana
σαι τὴν γῆν αὐτῶν, οὐ ζωγρήσετε πᾶν ἐμπνέον, ἀλλ᾽ ἀ
thematizabitis eos: etheum et amorre
ναθεματιεῖτε αὐτούς, τὸν χετταῖον καὶ τὸν ἀμορραῖ
um et chananeū: et pherezeum et eueū et ie
ον καὶ τὸν χαναναῖον, καὶ φερεζαῖον καὶ εὐαῖον καὶ ἰε
buseū et gergeseū: quēadmodū pcepit
βουσαῖον καὶ γεργεσαῖον, ὃν τρόπον ἐνετείλατό
tibi dñs de⁹ tu⁹: vt nō doceant vos facere
σοι κύριος ὁ θεός σου, ἵνα μὴ διδάξωσιν ὑμᾶς ποιεῖν
cūctas abominatiōes eorū: quas fecerūt
πάντα τὰ βδελύγματα αὐτῶν, ὅσα ἐποίησαν
diis suis: et peccabitis corā dño
τοῖς θεοῖς αὐτῶν, καὶ ἁμαρτήσεσθε ἔναντι κυρίου τοῦ
deo vro. si āt obsederis circa ciuitatē dieb⁹
θεοῦ ὑμῶν. ἐὰν δὲ περικαθίσῃς περὶ πόλιν ἡμέρας
plurib⁹ vt expugnes eam i captiuitatē ei⁹:
πλείους ἐκπολεμῆσαι αὐτὴν εἰς κατάληψιν αὐτῆς,
nō succides arbores eius: vt immittas
οὐκ ἐξολοθρεύσεις τὰ δένδρα αὐτῆς, ἐπιβαλεῖν
in eas ferrū: sed ab ea comedes: ipsas vo
ἐπ᾽ αὐτὰ σίδηρον, ἀλλ᾽ ἀπ᾽ αὐτοῦ φαγῇ, αὐτὸ δὲ
nō succides. nūquid hō lignū qd in silua vt
οὐκ ἐκκόψεις. μὴ ἄνθρωπος τὸ ξύλον τὸ ἐν τῷ δρυμῷ εἰ
ingrediat a facie tua in vallum? sed
σελθεῖν ἀπὸ προσώπου σου εἰς τὸν χάρακα; ἀλ
lignū qd scis q nō fructiferū est:
λὰ τὸ ξύλον ὃ ἐπίστασαι ὅτι οὐ καρπόβρωτόν ἐστι,
hoc perdes et succides et extrues
τοῦτο ἐξολοθρεύσεις καὶ ἐκκόψεις καὶ οἰκοδομή
vallū cōtra ciuitatē: q facit aduersū
σεις χαράκωσιν ἐπὶ τὴν πόλιν, ἥτις ποιεῖ πρὸς
te bellū: quousq; tradatur. D
σε τὸν πόλεμον, ἕως ἂν παραδοθῇ. Ca. 21.

Si āt inuēt⁹ fuerit necatus in tra: quā domi
ἐὰν δὲ εὑρεθῇ τραυματίας ἐν τῇ γῇ, ἣν κύρι A
nus deus tu⁹ dat tibi possidendā: q cecide-
ος ὁ θεός σου δίδωσί σοι κληρονομῆσαι, πεπτω
rit in campo: et nō cognouerūt eū q pcussit il
κὼς ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ οὐκ οἴδασι τὸν πατάξαντα αὐ
lum: egredient senatus tuus et iudices tui et
τόν, ἐξελεύσεται ἡ γερουσία σου καὶ οἱ κριταί σου καὶ
metientur ad vrbes q in circuitu ne
ἐκμετρήσουσιν ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς κύκλῳ τοῦ τραυμα
cati: et erit vrbs ppinqua necato: et accipiet
τίου, καὶ ἔσται ἡ πόλις ἡ ἐγγίζουσα τῷ τραυματίᾳ, καὶ λήψεται

Primitiua chal.

קְרָה
חְסַן חָיָה
אֲלַף עֲבַד טְעָה
הוּב צוּר נְגַח
כְּבַשׁ חַבַל רוּם
אֲכַל קוּץ עוּל
צוּר יְדַע אֲכַל
נְנַה כְּבַשׁ שְׁכַח
יְרַת כְּנַה נְפַק
שׁוּב דּוּן מְשַׁח
קְרָה קְנָה נְסַב

Interp. chal.

Sic facies cunctis ciuitatibus q longe sunt a te: que non sunt de ciuitatibus populorum illorū: sed in ciuitatibus populorum illorum quos dñs deus tuus dabit tibi in possessionē: nullā aiam pmittes viuere. sed destrues eos: etheos. s. et amorreos et chananeos et pherezeos et eueos et iebuseos: sicut precepit tibi dñs deus tu⁹. vt nō doceāt vos facere iuxta oēs abominatiōes suas quas faciebant idolis suis: et peccetis coram dño deo vestro. Quādo obsederis ciuitatē diebus multis vt expugnes eam et vt subijcias eam: non dissipabis arbores eius: neq; leuabis sup eas ferrū: ex illis eni comedes: et eas non succides: quoniā non est sicut homo arbor agri: vt veniat cōtra te in obsidionē. Tātū arbor quā scis q non est arbor ex q vesci potes: ipsam dissipabis et succides: et edificabis machinas contra ciuitates que dimicat contra te donec subijcias eam.

Ca. 21.

Quando inuentus fuerit in terra quam dominus deus tuus dabit tibi vt possideas eam homo occisus proiectus in agro: et ignoratur quis occidit eum: egredietur senes tui et iudices tui: et metiētur a loco cadaueris vsq ad ciuitates q sunt in circuitu occisi. Et erit ciuitas que ppinquior est occiso: tollēt

Transla. Chal.

כֵּן תַּעֲבֵיד לְכָל קִרְוַיָּא דִּרְחִיקִין מִינָךְ לַחֲדָא דְּלָא מִקִּרְוֵי עַמְמַיָּא הָאִלֵּין אִנּוּן׃ לְחוֹד
מִקִּרְוֵי עַמְמַיָּא הָאִלֵּין דַּייָ אֱלָהָךְ יָהֵיב לָךְ אַחְסָנָא לָא תְקַיֵּים כָּל נִשְׁמָא׃ אֲרֵי גַּמָּרָא
תְּגַמְּרִינוּן חִתָּאֵי וֶאֱמוֹרָאֵי כְּנַעֲנָאֵי וּפְרִזָּאֵי חִוָּאֵי וִיבוּסָאֵי כְּמָא דְּפַקְּדָךְ יְיָ אֱלָהָךְ׃
בְּדִיל דְּלָא יַלְּפוּן יָתְכוֹן לְמֶעְבַּד כְּכֹל תּוֹעֲבָתְהוֹן דַּעֲבַדִין לְטַעֲוָתְהוֹן וּתְחוּבוּן קֳדָם יְיָ
אֱלָהֲכוֹן׃ אֲרֵי תְצוּר לְקַרְתָּא יוֹמִין סַגִּיאִין לְאַגָּחָא עֲלַהּ לְמִכְבְּשַׁהּ לָא תְחַבֵּל יָת אִילָנַהּ
לַאֲרָמָא עֲלוֹהִי בַּרְזְלָא אֲרֵי מִנֵּיהּ תֵּיכוֹל וְיָתֵיהּ לָא תְקוּץ אֲרֵי לָא כֶאֱנָשָׁא אִילַן
חַקְלָא לְמֵיעַל מִן קֳדָמָךְ בִּצְיָרָא׃ לְחוֹד אִילָן דְּתִידַּע אֲרֵי לָא אִילַן דְּמֵיכַל הוּא יָתֵיהּ
תְּחַבֵּל וּתְקוּץ וְתִבְנֵי כַּרְקוֹמִין עַל קַרְתָּא דְּהִיא עָבְדָה עִמָּךְ קְרָבָא עַד דְּתִכְבְּשַׁהּ׃

Ca.xxi.

אֲרֵי יִשְׁתְּכַח קְטִילָא בְּאַרְעָא דַּייָ אֱלָהָךְ יָהֵיב לָךְ לְמֵירְתַהּ רְמֵי
בְּחַקְלָא לָא יְדִיעַ מַן קַטְלֵיהּ׃ וְיִפְּקוּן סָבָךְ וְדַיָּנָךְ וְיִמְשְׁחוּן לְקִרְוַיָּא דִּי בִּסְחוֹר סְחוֹרָנוּת
קְטִילָא׃ וּתְהֵי קַרְתָּא דִּקְרִיבָא לִקְטִילָא וְיִסְּבוּן

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

senatus vrbis illius vitulā ex bob⁹:
ἡ γερουσία τῆς πόλεως ἐκείνης δάμαλιν ἐκ βοῶν,
que nō opata ē: τ q̄ nō traxit iugū:
ἥτις οὐκ εἴργασται, καὶ ἥτις οὐχ εἵλκυσεν ζυγόν,
τ deducent senatus vrbis il
καὶ καταβιβάσουσιν ἡ γερουσία τῆς πόλεως ἐκεί
lius vitulā in vallē aspam: q̄ nō
νης τὴν δάμαλιν εἰς φάραγγα τραχεῖαν, ἥτις οὐκ
culta ē neq̧ seminat: τ cedēt
εἴργασται οὐδὲ σπείρεται, καὶ νευροκοπήσουσι τὴν
vitulā in valle: τ accedēt sacerdotes
δάμαλιν ἐν φάραγγι, καὶ προσελεύσονται ἱερεῖς οἱ
leuite: qm̄ illos elegit dn̄s deus tu⁹
λευῖται, ὅτι αὐτοὺς ἐπιλέλεκτο κύριος ὁ θεός σου
vt assent illi: τ bn̄dicāt in noie
παρεστηκέναι αὐτῷ, καὶ εὐλογεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι
eius: τ in ore eo℞ erit ois cō
αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τῷ στόματι αὐτῶν ἔσται πᾶσα ἀν
trouersia τ ois lepra: τ ois senatus

B

τιλογία καὶ πᾶσα ἁφή, καὶ πᾶσα ἡ γερουσία τῆς
ciuitatis illius q̄ ppinqui sūt necato: la
πόλεως ἐκείνης οἱ ἐγγίζοντες τῷ τραυματίᾳ, νί
uabūt manus sup caput vitu
ψονται τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τῆς δαμάλι
le pcusse in valle: τ res
ως τῆς νευροκοπημένης ἐν τῇ φάραγγι, καὶ ἀπο
pōdētes dicēt: manus nr̄e nō effuderūt sā
κριθέντες ἐροῦσιν, αἱ χεῖρες ἡμῶν οὐκ ἐξέχεαν τὸ αἷ
guinē hūc: τ oculi nr̄i nō viderūt:
μα τοῦτο, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν οὐχ ἑωράκασιν,
propici⁹ esto pplo tuo israel: quos redemisti dn̄e
ἵλεως γενοῦ τῷ λαῷ σου ἰσραήλ, οὓς ἐλυτρώσω κύ
de terra egypti: vt nō sit sāguis inocēs in po
ἐκ γῆς αἰγύπτου, ἵνα μὴ γένηται αἷμα ἀναίτιον ἐν τῷ λα
pulo tuo israel: τ placatus erit eis sāguis. tu
ῷ σου ἰσραήλ, καὶ ἐξιλασθήσεται αὐτοῖς τὸ αἷμα. σὺ
āt auferes sāguinē inocētē ex vobis ipsis: si fece
δὲ ἐξαρεῖς τὸ αἷμα τὸ ἀναίτιον ἐξ ὑμῶν αὐτῶν, ἐὰν ποιής
ris bonū τ placitū corā dn̄o deo tuo. si
ῃς τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀρεστὸν ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου. ἐὰν
āt exieris in pugnā cōtra inimicos tuos: τ tradi
δὲ ἐξέλθῃς εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου, καὶ παραδῷ σ
derit eos dn̄s de⁹ tu⁹ in man⁹ tuas: τ captiua
οι αὐτοὺς κύριος ὁ θεός σου εἰς τὰς χεῖράς σου, καὶ προνομεύ
ueris captiuitatē eo℞: τ videris in captiuis mulie

C

σῃς τὴν προνομὴν αὐτῶν, καὶ ἴδῃς ἐν τῇ προνομῇ γυναῖ
rē pulchrā forma: τ desideraueris eā: τ accepe
κα καλὴν τῷ εἴδει, καὶ ἐπιθυμήσῃς αὐτῆς, καὶ λάβῃς
ris eā tibi vxorē: τ induces eā intus in
αὐτὴν σεαυτῷ γυναῖκα, καὶ εἰσάξεις αὐτὴν ἔνδον εἰς
domū tuā: τ rades caput eius: τ circūcides
τὴν οἰκίαν σου, καὶ ξυρήσεις τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ περιονυχιεῖς
vngues illi⁹: τ auferes vestes captiuitatis eius
αὐτήν, καὶ περιελεῖς τὰ ἱμάτια τῆς αἰχμαλωσίας αὐτῆς

Trāsla.B.Hiero.

seniores ciuitatis illius tollēt vitulā de armēto q̄ non traxit ooooooo oooooooooooooooooooooooom iugum: nec terram scidit vomere: & ducēt eā ad vallē asperam atq̧ saxosam que nunq̄ ooo arata est: nec semētē recepit: & cedent in ea ceruices vitule. Accedētq̧ sacerdotes oooooo filii leui quos elegerit dominus deus tuus: oo vt ministrent ei: & bn̄dicant in noie eius: & oo ad verbū eorū oē negociū pēdet: & quicqd mundū vel imūdū ē iudicetur. Et venient maiores natu ciuitatis illius ad interfectū: lauabuntq̧ manus suas super vitulam que i valle pcussa ē: & dicent. Manus nr̄e nō effuderūt sāguinem hūc: nec oculi viderunt. Propitius esto populo tuo israel quem redemisti dn̄e & nō reputes sanguinē inocentem in medio populi tui israel. Et auferetur ab eis reatus sanguinis. tu āt alienus eris ab innocentis cruore q fusus est: cū feceris qd p̄cepit dn̄s. Si egressus fueris ad pugnā cōtra inimicos tuos: ooooo & tradiderit eos dn̄s deus tuus in manu tua: ooo captiuosq̧ duxeris: & videris in nūero captiuorū mulierē pulchrā: & adamaueris eā volueris q̧ hēre vxorem: itroduces eam oooooooooooooo in domum tuam. Que radet cesariem: oooooooo & circuncidet vngues: oooooooooooooooooooooooooo & deponet vestem in qua capta est: oooooooooo

Ter.Heb. Deut. Ca.xxi.

זִקְנֵי הָעִיר הַהִוא עֶגְלַת בָּקָר אֲשֶׁר
לֹא עֻבַּד בָּהּ אֲשֶׁר לֹא מָשְׁכָה
בְּעֹל: וְהוֹרִדוּ זִקְנֵי הָעִיר הַהִוא אֶת
הָעֶגְלָה אֶל נַחַל אֵיתָן אֲשֶׁר לֹא
יֵעָבֵד בּוֹ וְלֹא יִזָּרֵעַ וְעָרְפוּ שָׁם
אֶת הָעֶגְלָה בַּנָּחַל: וְנִגְּשׁוּ הַכֹּהֲנִים
בְּנֵי לֵוִי כִּי בָם בָּחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
לְשָׁרְתוֹ וּלְבָרֵךְ בְּשֵׁם יְהוָה וְעַל
פִּיהֶם יִהְיֶה כָּל רִיב וְכָל נָגַע:
וְכֹל זִקְנֵי הָעִיר הַהִיא הַקְּרֹבִים
אֶל הֶחָלָל יִרְחֲצוּ אֶת יְדֵיהֶם עַל
הָעֶגְלָה הָעֲרוּפָה בַנָּחַל: וְעָנוּ
וְאָמְרוּ יָדֵינוּ לֹא שָׁפְכָה אֶת הַדָּם
הַזֶּה וְעֵינֵינוּ לֹא רָאוּ: כַּפֵּר לְעַמְּךָ
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר פָּדִיתָ יְהוָה וְאַל
תִּתֵּן דָּם נָקִי בְּקֶרֶב עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
וְנִכַּפֵּר לָהֶם הַדָּם: וְאַתָּה
תְּבַעֵר הַדָּם הַנָּקִי מִקִּרְבֶּךָ כִּי
תַעֲשֶׂה הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה:
כִּי תֵצֵא לַמִּלְחָמָה עַל אֹיְבֶיךָ
וּנְתָנוֹ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּיָדֶךָ
וְשָׁבִיתָ שִׁבְיוֹ: וְרָאִיתָ בַּשִּׁבְיָה
אֵשֶׁת יְפַת תֹּאַר וְחָשַׁקְתָּ בָהּ
וְלָקַחְתָּ לְךָ לְאִשָּׁה: וַהֲבֵאתָהּ
אֶל תּוֹךְ בֵּיתֶךָ וְגִלְּחָה אֶת
רֹאשָׁהּ וְעָשְׂתָה אֶת צִפָּרְנֶיהָ:
וְהֵסִירָה אֶת שִׂמְלַת שִׁבְיָהּ

Primitiua.heb.

יָרַד
עָבַד זָרַע
פֶּה הָיָה רוּב
רָחַץ
עָרַף עָנָה
רָאָה
פָּדָה
נָתַן נָקָה
כָּפַר
בָּעַר
עָשָׂה
יָצָא לָחַם
שָׁבָה רָאָה
אִישׁ יָפָה
אִישׁ בּוֹא
עָשָׂה
סוּר

Transla.Chal.

סָבֵי קַרְתָּא הַהִיא עֶגְלַת תּוֹרִין דְּלָא אִתְפְּלַח בַּהּ דְּלָא נְגַדַת בְּנִירָא: וְיַחֲתוּן סָבֵי
קַרְתָּא הַהִיא יָת עֶגְלְתָא לְנַחְלָא בַּיָּר דְּלָא יִתְפְּלַח בֵּיהּ וְלָא יִזְדְּרַע וְיִקְפּוּן תַּמָּן יָת
עֶגְלְתָא בְּנַחְלָא: וְיִתְקָרְבוּן כַּהֲנַיָּא בְּנֵי לֵוִי אֲרֵי בְהוֹן אִתְרְעֵי יְיָ אֱלָהָךְ לְשַׁמָּשׁוּתֵיהּ
וּלְבָרָכָא בִּשְׁמָא דַּיְיָ וְעַל מֵימַר יְהוֹן יְהֵי כָּל דִּין וְכָל מַכְתָּשׁ סְגִירוּ: וְכֹל סָבֵי קַרְתָּא
הַהִיא דְּקָרִיבִין לְקַטִילָא יַסְחוֹן יָת יְדֵיהוֹן עַל עֶגְלְתָא דִּנְקִיפָא בְּנַחְלָא: וְיָתִיבוּן וְיֵימְרוּן
יְדָנָא לָא אֲשַׁדָא יָת דְּמָא הָדֵין וְעֵינָנָא לָא חֲזָאָה: כַּהֲנַיָּא יֵימְרוּן כַּפַּר לְעַמָּךְ יִשְׂרָאֵל
דִּפְרַקְתָּא יְיָ וְלָא תִּתֵּן חוֹבַת דַּם זַכַּי בְּגוֹ עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל וְיִתְכַּפַּר לְהוֹן עַל דְּמָא וְאַתְּ
תְּפַלֵּי אַשְׁדֵי דַם זַכַּי מִבֵּינָךְ אֲרֵי תַעְבֵּד דְּכָשַׁר קֳדָם יְיָ: אֲרֵי תִפּוֹק לַאֲגָחָא קְרָבָא
עַל בַּעֲלֵי דְבָבָךְ וְיִמְסְרִינוּן יְיָ אֱלָהָךְ בִּידָךְ וְתִשְׁבֵּי שִׁבְיְהוֹן: וְתֶחֱזֵי בְּשִׁבְיָא אִתְּתָא
שַׁפִּירַת חֵזוּ וְתִתְרְעֵי בַהּ וְתִסְּבַהּ לָךְ לְאִנְתּוּ: וְתַעֲלִינַהּ לְגוֹ בֵיתָךְ וּתְגַלַּח יָת רֵישַׁהּ
וּתְרַבֵּי יָת טוּפְרַהָא: וְתַעְדֵּי יָת כְּסוּת שִׁבְיַהּ

Interp.chal.

senes ciuitatis illi⁹ vitulā boū qua nullus opatus est: nec traxit iugū. τ deferēt senes ciuitatis illius vitulā ad vallē desertā q̄ nō est culta nec seminata: τ cedent ibi ceruicē vitule in torrēte. et accedēt sacerdotes filii leui: qm̄ ipsos elegit dn̄s de⁹ tuus vt ministrēt ei: τ vt bn̄dicāt in noie dn̄i: τ iuxta verbū eo℞ erit oē iudiciū et ois plaga lepre: τ oēs senes ciuitatis illius q̄ ppinquiores est interfecto lauabūt manus suas sup vitulā q̄ pcussa est in valle. et rn̄debūt τ dicēt. Manus nr̄a nō effudit sanguinē hūc: neq̧ oculi nr̄i viderūt. sacerdotes dicēt. Propitius esto pplo tuo israel quē redemisti dn̄e τ ne des pctm̄ sanguis inocētis in medio ppl̄i tui israel: τ dimittet eis reatus sanguis. Tu aūt auferes effundentē sanguinē inocentē de medio tui: cū feceris qd̄ rectū est corā dn̄o. Si egressus fueris ad pugnā cōtra inimicos tuos τ tradiderit eos dn̄s de⁹ tu⁹ in manu tua: τ captiuaueris captiuitatē eo℞: τ videris in captiuitate mulierē pulchrā: τ adamaueris eā: et acceperis eā tibi in vxorē: introduces eā in domū tuā τ tondebit caput suū: τ crescere dimittet vngues suos. et auferet a se vestimentum captiuitatis sue:

Primitiua chal.

פְּלַח נְגַד זְרַע
נְקַף קְרַב רְעָה
אֲמַר הָוָה דוּן
כְּתַשׁ סְחָא תוּב
נְתַן זְכָה כְּפַר
פְּלַה עֲבַד נְפַק
נְגַה מְסַר שְׁבָה
חֲזָה חֲזָה
רְעָה נְסַב עוּל
גְּלַח רְבַב עֲדָה

מֵעָלֶיהָ וְיָשְׁבָה בְּבֵיתֶךָ וּבָכְתָה אֶת בָּכָה
אָבִיהָ וְאֶת אִמָּהּ יֶרַח יָמִים וְאַחַר יוֹם
כֵּן תָּבוֹא אֵלֶיהָ וּבְעַלְתָּהּ בּוֹא
וְהָיְתָה לְךָ לְאִשָּׁה: וְהָיָה אִם הָיָה אִישׁ
לֹא חָפַצְתָּ בָּהּ וְשִׁלַּחְתָּהּ לְנַפְשָׁהּ
וּמָכֹר לֹא תִמְכְּרֶנָּה בַּכָּסֶף לֹא מָכַר
תִתְעַמֵּר בָּהּ תַּחַת אֲשֶׁר עִנִּיתָהּ: עָמַר עָנָה
כִּי תִהְיֶיןָ לְאִישׁ שְׁתֵּי נָשִׁים הָיָה נָשָׁה
הָאַחַת אֲהוּבָה וְהָאַחַת שְׂנוּאָה אֶחָד אָהַב שָׂנֵא
וְיָלְדוּ לוֹ בָנִים הָאֲהוּבָה וְהַשְּׂנוּאָה
וְהָיָה הַבֵּן הַבְּכֹר לַשְּׂנִיאָה:
וְהָיָה בְּיוֹם הַנְחִילוֹ אֶת בָּנָיו אֵת נָחַל
אֲשֶׁר יִהְיֶה לוֹ לֹא יוּכַל לְבַכֵּר יָכֹל
אֶת בֶּן הָאֲהוּבָה עַל פְּנֵי בֶן פָּנָה
הַשְּׂנוּאָה הַבְּכֹר: כִּי אֶת הַבְּכֹר בֶּן
הַשְּׂנוּאָה יַכִּיר לָתֶת לוֹ פִּי שְׁנַיִם נָכַר נָתַן פֶּה
בְּכֹל אֲשֶׁר יִמָּצֵא לוֹ כִּי הוּא שָׁנָה מָצָא
רֵאשִׁית אֹנוֹ לוֹ מִשְׁפַּט הַבְּכֹרָה: אוֹן שָׁפַט
כִּי יִהְיֶה לְאִישׁ בֵּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה הָיָה סָרַר
אֵינֶנּוּ שֹׁמֵעַ בְּקוֹל אָבִיו וּבְקוֹל מָרָה
אִמּוֹ וְיִסְּרוּ אֹתוֹ וְלֹא יִשְׁמַע שָׁמַע
אֲלֵיהֶם: וְתָפְשׂוּ בוֹ אָבִיו וְאִמּוֹ
וְהוֹצִיאוּ אֹתוֹ אֶל זִקְנֵי עִירוֹ וְאֶל יָצָא
שַׁעַר מְקֹמוֹ: וְאָמְרוּ אֶל זִקְנֵי עִירוֹ קוּם
בְּנֵנוּ זֶה סוֹרֵר וּמֹרֶה אֵינֶנּוּ שֹׁמֵעַ בָּנָה
בְּקֹלֵנוּ זוֹלֵל וְסֹבֵא: וּרְגָמֻהוּ כָּל קוֹל זָלַל
אַנְשֵׁי עִירוֹ בָאֲבָנִים וָמֵת וּבִעַרְתָּ מוּת

sedensq; in domo tua
flebit
patrē & matrē suam
vno mense: & postea
intrabis ad eam: dor-
miesq; cum illa:
& erit vxor tua. Si aūt
postea
nō sederit aīo tuo: di-
mittes eam liberam.
nec vēdere poteris pe
cunia: nec
opprimere p potentiā:
quia humiliasti eam.
Si habuerit hō vxo-
res duas
vnam dilectā: & alterā
odiosam:
genueritq; ex eis libe-
ros:
& fuerit filius odiose
primogenitus: voluerit
q; substātiā iter filios su
os diuidere:
non poterit
filiū dilecte facere prio
genitū: & pferre filio
odiose: sed filium
odiose agnoscet prio-
genitū: dabitq; ei de
his q̄ habuerit cuncta
duplicia. Iste est enim
pricipiū liberorū eius:
& huic debētur prioge
nita. Si genuerit hō fi
liū cōtumacem & pro-
teruum: qui non audie
rit patris ac matris im
perium: & cohercitus
obedire contempserit:
apphēdēt eū & ducēt
ad seniores ciuitatis
illius & ad portam iudi
cii: dicentq; ad eos.
Filius noster iste pro-
teruus & contumax est:
mōita nra audire cōtē
nit: comessatiōib vacat
& luxurie atq; cōuiuiis
lapidib eū obruet po
puls ciuitatis: & morie
tur. vt auferatis

ab ea: et sedebit in domo tua: et plora
ἀπ' αὐτῆς, καὶ καθιεῖται ἐν τῇ οἰκίᾳ σου, καὶ κλαύσε
bit prem et mrem mensis dies: et post
ται τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα μηνὸς ἡμέρας, καὶ με
hec intrabis ad eā et simul dormies
τὰ ταῦτα εἰσελεύσῃ πρὸς αὐτὴν καὶ συνοικισθήσῃ
cū ea et erit tua vxor. et erit si nō volueris eā:
αὐτῇ καὶ ἔσται σου γυνή. καὶ ἔσται ἐὰν μὴ θέλῃς αὐτήν,
dimittes eā liberā: et venditiōe nō vende
ἐξαποστελεῖς αὐτὴν ἐλευθέραν, καὶ πράσει οὐ πραθήσε
tur argēto: nō opprimes eā: qm humilia
ται ἀργυρίου, οὐκ ἀθετήσεις αὐτήν, διότι ἐταπείνω
sti eā. si aūt fuerint hoī due vxores: vna
σας αὐτήν. ἐὰν δὲ γένωνται ἀνθρώπῳ δύο γυναῖκες, μία
earū dilecta: et vna earū odiosa: et pepe
αὐτῶν ἠγαπημένη, καὶ μία αὐτῶν μισουμένη, καὶ τέ
rint ei dilecta et odiosa: et fuerit
κωσιν αὐτῷ ἡ ἠγαπημένη καὶ ἡ μισουμένη, καὶ γένηται
filius primogenitus odiose: et erit qua die
υἱὸς πρωτότοκος τῆς μισουμένης, καὶ ἔσται ᾗ ἂν ἡμέρᾳ
diuiserit filiis suis substātiā
κατακληροδοτῇ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ τὰ ὑπάρχοντα
suā: nō poterit primogenitū facere filio di
αὐτοῦ, οὐ δυνήσεται πρωτοτοκεῦσαι τῷ υἱῷ τῆς ἠγα
lecte: cōtēnēs filiū odiose prio
πημένης, ὑπεριδὼν τὸν υἱὸν τῆς μισουμένης τὸν πρω
genitū: sed primogenitū filiū odio
τότοκον, ἀλλὰ τὸν πρωτότοκον υἱὸν τῆς μισουμέ
se agnoscet vt det ei duplicia de oībus
νης ἐπιγνώσεται δοῦναι αὐτῷ διπλᾶ ἀπὸ πάντων
que inuēta fuerit ei: qm hic ē pncipiū liberorū e
ὧν ἂν εὑρεθῇ αὐτῷ, ὅτι οὗτός ἐστιν ἀρχὴ τέκνων αὐ
ius: et huic debētur primogenita. si aūt
τοῦ, καὶ τούτῳ καθήκει τὰ πρωτοτόκια. ἐὰν δέ
alicui fuerit filius cōtumax et pteruus nō obediēs vo
τινι ᾖ υἱὸς ἀπειθὴς καὶ ἐρεθιστὴς οὐχ ὑπακούων φω
ci pris et voci mris sue: et erudierit
νὴν πατρὸς καὶ φωνὴν μητρὸς αὐτοῦ, καὶ παιδεύσωσιν
eū: et nō audierit eos: et apphēdētes e
αὐτὸν, καὶ μὴ εἰσακούσῃ αὐτῶν, καὶ λαβόντες αὐ
um pr eius et mr eius educēt illū ad
τὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἐξάξουσιν αὐτὸν ἐπὶ
senatū ciuitatis illius: et ad portā
τὴν γερουσίαν τῆς πόλεως αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τὴν πύλην τοῦ
loci illius: et dicēt viris ciuitatis il
τόπου αὐτοῦ, καὶ ἐροῦσι τοῖς ἀνδράσι τῆς πόλεως αὐ
lorū: filius nr hic pteruus ē et irritat: nō obe
τῶν, ὁ υἱὸς ἡμῶν οὗτος ἀπειθεῖ καὶ ἐρεθίζει, οὐχ ὑπακού
dit voci nře: comessatiōib vacās ebriat:
ει τῆς φωνῆς ἡμῶν, συμβολοκοπῶν οἰνοφλυγεῖ,
et lapidabūt eū viri ciuitatis il
καὶ λιθοβολήσουσιν αὐτὸν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως αὐ
lius in lapidib: et morietur: et auferes
τοῦ ἐν λίθοις, καὶ ἀποθανεῖται, καὶ ἐξαρεῖς τὸν

D

Primitiua chal.

תּוּב בְּכָה עוּל
בְּעַל הֲוָה אִתְּתָא
רְעָה פְּטַר תְּגַר
עֲנָה הֲוָה תְּרֵי
נְשָׁה בֵּן חֲסַן
רְשָׁה פְּרַשׁ נְתַן
שְׁכַח רֹאשׁ
חֲזָה סְטָה קַבֵּל
אֲמַר אֲלַף אֲחַד
נְפַק שׂוּב קְרָה
רְגַם מוּת פְּלָה

Interp. chal.

et habitabit in domo tua: et planget patrē suū et mrē suam mense dierū: et postea ingredieris ad eam: et eris maritus eius: et ipsa erit tibi in vxorē. et si postea nolueris eā: dimittes eā vt libere eat quocūq; voluerit: et nō vendes eam argento neq; opprimes eā: eo q; humiliasti eā. Si fuerint viro due vxores vna dilecta et altera odiosa: et pepererint ei filios dilecta et odiosa: et fuerit filius odiose primogenitus: et euenerit dies in quo hereditatē diuisurus est filijs suis earū rerū que habuerit: nō habebit potestatē vt filiū dilecte faciat primogenitū: euicto filio odiose pmogenito. sed filiū odiose agnoscet pmogenitū vt det ei duplicē portionē in oībus q̄ inuēta fuerint apud eū: qm ipse est pncipiū fortitudinis eius: et ei ptinet pmogenitura. Si fuerit viro filius pvaricator et rebellis: et nō obedierit verbo patris sui et verbo mris sue: et corripuerint eū et non obedierit eis: apprehendēt eū pr eius et mr eius: et educēt illū in cōspectū seniorū ciuitatis sue et ad portā domus iudicij loci sui. et dicēt senioribus ciuitatis illius. Filius nr hic pvaricator ē et rebellis: nō obedit verbis nris: edax ē carniū et potator vini. et lapidabūt eum omnes hoīes ciuitatis illius vt moriatur. Et auferes

Transla. Chal.

מִינַהּ וְתִתֵּב בְּבֵיתָךְ וְתִבְכֵּי יָת אֲבוּהָא וְיָת אִמַּהּ יְרַח יוֹמִין וּבָתַר כֵּן תֵּיעוֹל לְוָתַהּ
וְתִבְעֲלִינַהּ וּתְהֵי לָךְ לְאִתּוּ: וִיהֵי אִם לָא תִתְרְעֵי בַהּ וְתִפְטְרִינַהּ לְנַפְשַׁהּ וְזַבָּנָא לָא
תְזַבְּנִינַהּ בְּכַסְפָּא לָא תִתַּגַּר בַּהּ חֲלַף דְּעַנִּיתַהּ: אֲרֵי יְהוֹיָן לִגְבַר תַּרְתֵּין נְשִׁין חֲדָא
רְחִימְתָא וַחֲדָא שְׂנִיאֲתָא וִילִידָן לֵיהּ בְּנִין רְחִימְתָא וּשְׂנִיאֲתָא וִיהֵי בְרָא בוּכְרָא
לִשְׂנִיאֲתָא: וִיהֵי בְּיוֹמָא דְיַחְסֵין לִבְנוֹהִי יָת דִּיהֵי לֵיהּ לֵית לֵיהּ רְשׁוּ לְבַכָּרָא יָת בַּר
רְחִימְתָא עַל אַפֵּי בַּר שְׂנִיאֲתָא בוּכְרָא: אֲרֵי יָת בוּכְרָא בַּר שְׂנִיאֲתָא יַפְרֵישׁ לְמִתַּן
לֵיהּ תְּרֵין חוּלָקִין בְּכֹל דְּיִשְׁתְּכַח לֵיהּ אֲרֵי הוּא רֵישׁ תּוּקְפֵיהּ לֵיהּ חָזְיָא בְּכֵירוּתָא:
אֲרֵי יְהֵי לִגְבַר בַּר סָטֵי וּמָרוֹד לֵיתוֹהִי מְקַבֵּל לְמֵימַר אֲבוּהִי וּלְמֵימַר אִמֵּיהּ וּמַלְפִין
יָתֵיהּ וְלָא מְקַבֵּיל מִנְּהוֹן: וְיֵחֲדוּן בֵּיהּ אֲבוּהִי וְאִמֵּיהּ וְיַפְּקוּן יָתֵיהּ לִקְדָם סָבֵי קַרְתֵּיהּ
וְלִתְרַע בֵּית דִּין אַתְרֵיהּ: וְיֵימְרוּן לְסָבֵי קַרְתֵּיהּ בְּרָנָא דֵּין סָטֵי וּמָרוֹד לֵיתוֹהִי מְקַבֵּל
לְמֵימְרָנָא זְלֵיל בְּשַׂר וְסָבֵא חֲמַר: וְיִרְגְּמֻנֵּיהּ כָּל אֱנָשֵׁי קַרְתֵּיהּ בְּאַבְנַיָּא וִימוּת וּתְפַלֵּי

malū ex vobis ipis: ⁊ vniuerſus iſrael audiē
πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν, καὶ πᾶς ἰσραὴλ ἀκούσαν
tes ptimeſcēt. ſi aūt fuerit in aliq̄ peccatū
τες φοβηθήσονται. ἐὰν δὲ γένηται ἔν τινι ἁμαρτία
iudiciū mortis: ⁊ mortu fuerit: ⁊ ſuſpēderitis eū
κρίμα θανάτου, καὶ ἀποθάνῃ, καὶ κρεμάσητε αὐ
in ligno: nō pnoctabit corp eī
τὸν ἐπὶ ξύλου, οὐκ ἐπικοιμηθήσεται τὸ σῶμα αὐ
in ligno: ſed ſepultura ſepelietis eū in
τοῦ ἐπὶ ξύλου, ἀλλὰ ταφῇ θάψετε αὐτὸν ἐν τῇ
die illa: qm̄ maledict a deo ois
Joan. 19.c. ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. ὅτι κεκατηραμένος ὑπὸ θεοῦ πᾶς
Gal. q̄ pendet in ligno. ⁊ nō cōtaminabitis trā: quā
3.b. κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου. καὶ οὐ μὴ μιάνητε τὴν γῆν, ἣν
dñs de tu dat tibi in poſſeſſiōes.
κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι ἐν κληρονομίᾳ. Ca.22.

A Ne videos vitulū frīs tui: aut
Μὴ ἰδὼν τὸν μόσχον τοῦ ἀδελφοῦ σου, ἢ τὸ
ouē ei errātia in via cōtemnas
Exo.23 a. πρόβατον αὐτοῦ πλανώμενα ἐν τῇ ὁδῷ ὑπερίδῃς
ea: reductiōe reduces ea frī
αὐτά, ἀποστροφῇ ἀποστρέψεις αὐτὰ τῷ ἀδελφῷ
tuo: ⁊ reddes ea. ſi aūt nō appropinq̄t ad
σου, καὶ ἀποδώσεις αὐτά. ἐὰν δὲ μὴ ἐγγίζῃ πρός
te frater tu neq noſti eū: duces
σε ὁ ἀδελφός σου μηδὲ ἐπίστῃ αὐτόν, συνάξεις
ea intro in domū tuā: ⁊ erūt tecū
αὐτὰ ἔνδον εἰς τὴν οἰκίαν σου, καὶ ἔσται μετὰ
q̄ad q̄rat ea frī tu: ⁊ red
σοῦ ἕως ἂν ζητήσῃ αὐτὰ ὁ ἀδελφός σου, καὶ ἀπο
des ea illi. ſic facies aſino ei: ⁊
δώσεις αὐτὰ αὐτῷ. οὕτω ποιήσεις τὸν ὄνον αὐτοῦ, καὶ
ſic facies veſtimēto ei: ⁊ ſic facies
οὕτω ποιήσεις τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ οὕτω ποιήσεις
in oī amiſſa re fratris tui: q̄cūq; pierit
κατὰ πᾶσαν ἀπώλειαν τοῦ ἀδελφοῦ σου, ὅσα ἂν ἀπο
ab eo: ⁊ inueneris ea: nō poteris negligere.
λῆται παρ' αὐτοῦ, καὶ εὕρῃς αὐτά, οὐ δυνήσῃ ὑπεριδεῖν.
nō videbis aſinū frīs tui aut vitulū ei q̄ ce
οὐκ ὄψει τὸν ὄνον τοῦ ἀδελφοῦ σου ἢ τὸν μόσχον αὐτοῦ πε
ciderit in via: nō deſpicias ea: ſubleuās
πτωκότα ἐν τῇ ὁδῷ, μὴ ὑπερίδῃς αὐτά, ἀνιστῶν ἀνα
ſubleuabis cū eo. nō erit veſt. mēe viri in muliere:
στήσεις μετ' αὐτοῦ. οὐκ ἔσται σκεύη ἀνδρὸς ἐπὶ γυναικί,
neq induet vir veſte feminea: qm̄ abomina
οὐδὲ μὴ ἐνδύσηται ἀνὴρ στολὴν γυναικείαν, ὅτι βδέλυγ
tio dño deo tuo eſt ois faciēs hec. ſi aūt ob
μα κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἐστὶ πᾶς ποιῶν ταῦτα. ἐὰν δὲ συν
uiaueris nido auiū añ faciē tuā in via:
αντήσῃς νοσσιᾷ ὀρνέων πρὸ προσώπου σου ἐν τῇ ὁδῷ
vel in oīni arbore: vel in trā pullis vel ouis: ⁊
ἢ ἐπὶ παντὶ δένδρῳ, ἢ ἐπὶ τῆς γῆς νοσσοῖς ἢ ᾠοῖς, καὶ
mr incubat ſup pullos aut ſup oua: nō capies
ἡ μήτηρ θάλπῃ ἐπὶ τῶν νοσσῶν ἢ ἐπὶ τῶν ᾠῶν, οὐ λήψῃ

malū de medio nři: & vniuerſus iſrael audiēs ptimeſcat. Qđ ſi peccauerit homo quod morte plectendū eſt: & adiudicatus morti appēſus fuerit in patibulo. Nō pmanebit cadauer eius in ligno: ſed i eadē die ſepelietur: quia maledictus a deo eſt qui pendet in ligno: & nequaq̄ cōtamiabis terrā tuā quā dñs deus tuus dederit tibi in poſſeſſionem. Cap̄.22.

Non videbis bouē fratris tui aut ouem errātem: & preteribis ſed reduces fratri tuo. etiā ſi nō eſt propinquus frater tuus: nec noſti eum: duces i domū tuam: & erūt apud te quādiu q̄rat ea frater tuus & recipiat. Similiter facies de aſino & de veſtimento & de omni re fratris tui que perierit: ſi inueneris eā: ne negligas quaſi alienam. Si videris aſinum fris tui aut bouem cecidiſſe i via: nō deſpicies: ſed ſubleuabis cū eo. Nō inducetur mulier veſte virili: nec vir vtetur veſte feminea. Abominabilis enim apud deum eſt qui facit hoc. Si ambulans per viam in arbore vel in terra nidū auis inueneris & matrē pullis vel ouis deſuper incubantem: non tenebis

הרע מקרבך וכל ישראל ישמעו
ויראו: וכי יהיה באיש חטא
משפט מות והומת ותלית אתו
על עץ: לא תלין נבלתו על
העץ כי קבור תקברנו ביום
ההוא כי קללת אלהים תלוי
ולא תטמא את אדמתך אשר
יהוה אלהיך נתן לך נחלה:
לא תראה את שור אחיך או את
שיו נדחים והתעלמת מהם השב
תשיבם לאחיך: ואם לא קרוב
אחיך אליך ולא ידעתו ואספתו
אל תוך ביתך והיה עמך עד דרש
אחיך אתו והשבתו לו: וכן תעשה
לחמרו וכן תעשה לשמלתו וכן
תעשה לכל אבדת אחיך אשר תאבד
ממנו ומצאתה לא תוכל להתעלם:
לא תראה את חמור אחיך או
שורו נפלים בדרך והתעלמת
מהם הקם תקים עמו: לא יהיה
כלי גבר על אשה ולא ילבש
גבר שמלת אשה כי תועבת יהוה
אלהיך כל עשה אלה: כי יקרא
קן צפור לפניך בדרך בכל
עץ או על הארץ אפרחים או
ביצים והאם רבצת על האפרחים
או על הביצים לא תקח

רוע שמע
היה
תלה
לון
קבר
טמא
Cap.xxii.
ראה
שה נדח עלם
שוב קרב
שוב עשה
אבד
יכל
ראה חמר
קום היה
כלה איש
לבש תעב
קרא
קנן צפר פנה
פרח

Tranſla.Chal.

עביד דביש מבינך וכל ישראל ישמעון וידחלון: וארי יהי בגבר חובת דין דקטול
ויתקטל ותצלוב יתיה על צליבא: לא תבית נבילתיה על צליבא ארי מקבר
תקברניה ביומא ההוא ארי על דחב קדם יהוה אצטליב ולא תסאיב ית ארעך דיהוה
אלהך יהיב לך אחסנא: Ca.xxij. לא תחזי ית תורא דאחוך או ית
אמריה דטען ותתכביש מנהון אתבא תתיבינון לאחוך: ואם לא קריב אחוך לותך
ולא ידעת ליה ותכנשיניה לגו ביתך ויהי עמך עד דתבע אחוך יתיה ותתיבניה ליה:
וכן תעביד לחמריה וכן תעביד לכסותיה וכן תעביד לכל אבידתא דאחוך דתיבד
מניה ותשכחינה לית לך רשו לאתכסאה: לא תחזי ית חמרא דאחוך או תוריה
רמן באורחא ותתכביש מנהון אקמא תקים עמיה: לא יהון תקון זין דגבר על איתא
ולא יתקן גבר בתיקוני איתא ארי מרחק קדם יי אלהך כל עביד אלין: ארי יתערע
קינא דציפרא קדמך באורחא בכל אילן או על ארעא אפרוחין או ביעין ואמא
רביעא על אפרוחין או על ביעין לא תיסב

Interp̄.chal.

facientē qđ malū eſt de medio tui. et ois iſrael audiēt et timebūt. Qui aūt fuerit in viro pctm iudicij occiſionis: ⁊ occiſus fuerit: ⁊ ſuſpēderis eū in patibulo: non manebit cadauer eius in patibulo: ſed ſepelies eū in die illa: quia pro eo q̄ peccauit corā dño ſuſpenſus ē: et non cōtaminabis terram tuā: quā dominus deus tuus dabit tibi in poſſeſſionem. Ca.22.

Non videbis bouē fratris tui aut agnū eius errantes ⁊ auertes oculos ab eis: ſed reducens reduces eos fratri tuo. Et ſi nō eſt prope frater tuus nec cognoſcis eum: introduces eum in domū tuam: ⁊ erit apud te donec querat eum frater tuus ⁊ reddes eum illi. ſimiliter facies de aſino eius: ⁊ ſic facies de veſtimento eius: ⁊ ſic facies de omni re quam perdiderit frater tuus ⁊ inueneris eam: non eſt tibi licitum celare eam. Non videas aſinū fratris tui aut bouem eius cadētes in via ⁊ auertas oculos ab eis: ſed ſubleuans ſubleuabis cum eo. Non erit ornamentum viri ſuper mulierē: neq ornabitur vir ornamentis mulieris: quia abominabilis eſt coram dño deo tuo omnis qui facit hec. Si occurreris nido auis ante te in via in omni arbore aut ſup terrā cū pullis aut ouis: ⁊ mater incubat ſuper pullos aut ſuper oua: non accipies

Primitiua chal.

שמע דחל הוה
קטל צלב בית
קבר חוב סאב
חסן חזה
טעה כבש תוב
כנש הוה תוב
עבד כסה אבד
שכח רשה
רמה קום אנת
תקן רחק ערע
קנן נסב

Ter. Heb.

הָאֵם עַל הַבָּנִים: שַׁלֵּחַ תְּשַׁלַּח אֶת
הָאֵם וְאֶת הַבָּנִים תִּקַּח לָךְ לְמַעַן
יִיטַב לָךְ וְהַאֲרַכְתָּ יָמִים: כִּי תִבְנֶה
בַּיִת חָדָשׁ וְעָשִׂיתָ מַעֲקֶה לְגַגֶּךָ
וְלֹא תָשִׂים דָּמִים בְּבֵיתֶךָ כִּי יִפֹּל
הַנֹּפֵל מִמֶּנּוּ: לֹא תִזְרַע כַּרְמְךָ
כִּלְאָיִם פֶּן תִּקְדַּשׁ הַמְלֵאָה הַזֶּרַע
אֲשֶׁר תִּזְרָע וּתְבוּאַת הַכָּרֶם: לֹא
תַחֲרֹשׁ בְּשׁוֹר וּבַחֲמֹר יַחְדָּו: לֹא
תִלְבַּשׁ שַׁעַטְנֵז צֶמֶר וּפִשְׁתִּים
יַחְדָּו: גְּדִלִים תַּעֲשֶׂה לָּךְ עַל אַרְבַּע
כַּנְפוֹת כְּסוּתְךָ אֲשֶׁר תְּכַסֶּה בָּהּ:
כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה וּבָא אֵלֶיהָ
וּשְׂנֵאָהּ: וְשָׂם לָהּ עֲלִילֹת
דְּבָרִים וְהוֹצִא עָלֶיהָ שֵׁם
רָע וְאָמַר אֶת הָאִשָּׁה הַזֹּאת
לָקַחְתִּי וָאֶקְרַב אֵלֶיהָ וְלֹא
מָצָאתִי לָהּ בְּתוּלִים: וְלָקַח
אֲבִי הַנַּעֲרָה וְאִמָּהּ וְהוֹצִיאוּ אֶת
בְּתוּלֵי הַנַּעֲרָה אֶל זִקְנֵי הָעִיר
הַשָּׁעְרָה: וְאָמַר אֲבִי הַנַּעֲרָה
אֶל הַזְּקֵנִים אֶת בִּתִּי נָתַתִּי
לָאִישׁ הַזֶּה לְאִשָּׁה וַיִּשְׂנָאֶהָ:
וְהִנֵּה הוּא שָׂם עֲלִילֹת דְּבָרִים
לֵאמֹר לֹא מָצָאתִי לְבִתְּךָ
בְּתוּלִים וְאֵלֶּה בְּתוּלֵי בִתִּי
וּפָרְשׂוּ הַשִּׂמְלָה לִפְנֵי זִקְנֵי הָעִיר:

Primitiua heb.

טוב. ארך. יום
בנה. עשה. עקה
גג. שום. נפל
זרע
קדש
בוא
חרש
לבש
עשה. כסה
כסה
לקח. איש. בוא
עלל
יצא
רעע
קרב
בתל
יצא
בנה. נתן
שנא
פנה

Trāsla. B. Hiero.

eam cum filiis: sed abire patieris: captos tenens filios: vt bene sit tibi & longo viuas tempore. Cum edificaueris domum nouam: facies murum tecti per circuitum: ne effundatur sanguis in domo tua: & sis reus labente alio & in preceps ruente. Non seres vineam tuam altero semine: ne & sementis quam seuisti & que nascuntur ex vinea pariter sanctificentur. Non arabis in boue simul & asino. Non indueris vestimento quod ex lana linoque contextum est: Funiculos in fimbriis facies per quattuor angulos pallii tui quo operiris. Si duxerit vir vxorem: & postea odio habuerit eam: quesieritque occasiones quibus dimittat eam: obiiciens ei nomen pessimum: & dixerit: vxorem hanc accepi: & ingressus ad eam non inueni virginem: tollent eam pater & mater eius: & ferent secum signa virginitatis eius ad seniores vrbis qui in porta sunt: & dicet pater. Filiam meam dedi huic vxorem: quam quia odit: imponit ei nomen pessimum vt dicat: non inueni filiam tuam virginem: & ecce hec sunt signa virginitatis filie mee. Expandent vestimentum coram senioribus ciuita

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

matrem cum filiis: dimissione dimittes
τὴν μητέρα μετὰ τῶν τέκνων, ἐξαποστολῇ ἐξαποστελεῖς
matrem: at filios tenebis tibi: vt bene tibi
τὴν μητέρα, τὰ δὲ παιδία λήψῃ σεαυτῷ, ἵνα εὖ σοι
sit & longeuus eris. si autem edificaueris
γένηται καὶ πολυήμερος ἔσῃ. ἐὰν δὲ οἰκοδομήσῃς
domum nouam: & facies coronam domui
οἰκίαν καινήν, καὶ ποιήσεις στεφάνην τῷ δώματί
tue: & non facies cedem in domo tua:
σου, καὶ οὐ ποιήσεις φόνον ἐν τῇ οἰκίᾳ σου,
si cecciderit cadens ab ea. non seminabis
ἐὰν πέσῃ ὁ πεσὼν ἀπ᾽ αὐτοῦ. οὐ κατασπερεῖς τὸν
vineam tuam diuerso semine: vt ne sanctificetur fru-
ἀμπελῶνά σου διάφορον, ἵνα μὴ ἁγιασθῇ τὸ γένημα
ctus & semen: quod seminaueris cum fru-
καὶ τὸ σπέρμα, ὃ ἂν σπείρῃς, μετὰ τοῦ γενή-
ctu vinee tue. non arabis in bo-
ματος τοῦ ἀμπελῶνός σου. οὐκ ἀροτριάσεις ἐν μό-
ue & asino in idipsum. non indueris adulterata veste:
σχῳ καὶ ὄνῳ ἐπὶ τὸ αὐτό. οὐκ ἐνδύσῃ κίβδηλον,
lana & lino in idipsum. funiculos facies tibi
ἔρια καὶ λίνον ἐν τῷ αὐτῷ. στρεπτὰ ποιήσεις σεαυ-
in quattuor fimbriis vestimenti
τῷ ἐπὶ τῶν τεσσάρων κρασπέδων τῶν περιβολαί-
tui: quibus operieris in ipsis. si autem quis
ων σου, ἃ ἂν περιβάλλῃ ἐν αὐτοῖς. ἐὰν δέ τις
duxerit vxorem & cohabitauerit cum ea: & odio habuerit
λάβῃ γυναῖκα καὶ συνοικήσῃ αὐτῇ, καὶ μισήσῃ αὐ-
eam: & imposuerit illi occasionarios sermones: & ob-
τήν, καὶ ἐπιθῇ αὐτῇ προφασιστικοὺς λόγους, καὶ κα-
iecerit ei nomen malum: & dixerit vxo-
τενέγκῃ αὐτῆς ὄνομα πονηρόν, καὶ λέγῃ τὴν γυ-
rem hanc accepi: & ingressus ad eam non
ναῖκα ταύτην εἴληφα, καὶ προσελθὼν αὐτῇ οὐχ
inueni eius virginitatem: & tollens pater
εὕρηκα αὐτῆς παρθένια, καὶ λαβὼν ὁ πατὴρ
puelle & mater ferent virginita-
τῆς παιδὸς καὶ ἡ μήτηρ ἐξοίσουσι τὰ παρθέ-
tem puelle ad senatum ad
νια τῆς παιδὸς πρὸς τὴν γερουσίαν ἐπὶ τὴν
portam: & dicet pater puelle sena-
πύλην, καὶ ἐρεῖ ὁ πατὴρ τῆς παιδὸς τῇ γερου-
tui: filiam meam hanc dedi ho-
σίᾳ, τὴν θυγατέρα μου ταύτην δέδωκα τῷ ἀν-
mini huic vxorem: & odio habens eam ipse
θρώπῳ τούτῳ γυναῖκα, καὶ μισήσας αὐτὴν αὐ-
nunc imponit ei occasionarios sermones:
τὸς νῦν ἐπιτίθησιν αὐτῇ προφασιστικοὺς λόγους,
dicens: non inueni filie tue virginitatem:
λέγων, οὐχ εὕρηκα τῇ θυγατρί σου παρθένια,
& hec virginitas filie mee. &
καὶ ταῦτα τὰ παρθένια τῆς θυγατρός μου. καὶ ἀνα-
expandent vestem coram senatu ciuitatis.
πτύξουσι τὸ ἱμάτιον ἐναντίον τῆς γερουσίας τῆς πόλεως

B

Leui. 19.

Nu. 15. d.

C

Primitiua chal.

בן. שלח. אבר
בנה. חדה. עבד
שוה. נפל
זרע. סאב
רדה. לבש. חבר
רבע. כסה. נסב
אנת. עול. שנא
שוה. סכף. מלל
נפק. אמר. שכח
שוב. בר
פרש

Interp. chal.

matrem cum filiis. Sed dimittens dimittes matrem: et filios tolles tibi: vt bene sit tibi & prolongentur dies tui. Si edificaueris domum nouam: facies murum tecti tui: & non pones reatum occisionis in domo tua: si ceciderit aliquis cadens ex eo. Non seminabis vineam tuam mixtis seminibus: ne forte polluatur quod producitur ex semente quam seminasti & fructus vinee. Non arabis cum boue & asino simul. Non indueris vestimentum quod ex lana & lino confectum sit. Funiculos facies tibi super quattuor angulos vestimenti tui quo operiris. Si acceperit vir vxorem & ingressus fuerit ad eam et odio habuerit eam: & imposuerit ei occasiones verborum: & protulerit de ea nomen pessimum: & dixerit. Mulierem illam accepi & accessi ad eam: & non inueni eam virginem. Tollet pater puelle & mater eius & educent signa virginitatis puelle coram senioribus ciuitatis in porta domus iudicii illius loci: & dicet pater puelle senioribus. Filiam meam dedi huic viro in vxorem: & odit eam. Et ecce ipse posuit occasiones verborum dicens. Non inueni virginitatem filie tue: & hec sunt signa virginitatis filie mee: & expandent sindonem coram senioribus ciuitatis.

Transla. Chal.

אִמָּא עַל בְּנַיָּא: שַׁלָּחָא תְשַׁלַּח יָת אִמָּא וְיָת בְּנַיָּא תִּיסַּב לָךְ בְּדִיל דְּיֵיטַב לָךְ וְתוֹרִיךְ
יוֹמִין: אֲרֵי תִבְנֵי בֵּיתָא חַדְתָּא וְתַעְבֵּיד תִּיקָא לְאִגָּרָךְ וְלָא תְשַׁוֵּי חוֹבַת קְטוֹל בְּבֵיתָךְ
אֲרֵי יִפּוֹל דְּנָפֵיל מִנֵּיהּ: לָא תִזְרַע כַּרְמָךְ עֵירוּבִין דִּילְמָא תִסְתָּאַב דִּמְעַת זַרְעָא דְּתִזְרַע
וַעֲלַלַת כַּרְמָא: לָא תְרְדֵּי בְּתוֹרָא וּבַחֲמָרָא כַּחֲדָא: לָא תִלְבַּשׁ שַׁעַטְנְזָא עֲמַר וְכִתָּן מְחוֹבַּר
כַּחֲדָא: כְּרוּסְפְּדִין תַּעְבֵּיד לָךְ עַל אַרְבַּע כַּנְפֵי כְּסוּתָךְ דְּתִתְכַּסֵּי בַהּ: אֲרֵי יִסַּב גְּבַר
אִתְּתָא וְיֵיעוֹל לְוָתַהּ וְיִסְנְיִנַּהּ: וִישַׁוֵּי לַהּ תַּסְקוֹפֵי מִלִּין וְיַפֵּיק עֲלַהּ שׁוּם בִּישׁ וְיֵימַר
יָת אִתְּתָא הָדָא נְסֵבִית וְקָרֵיבִית לְוָתַהּ וְלָא אַשְׁכַּחִית לַהּ בְּתוּלִין: וְיִסַּב אֲבוּהָא
דְעוּלֵימְתָא וְאִמַּהּ וְיַפְּקוּן יָת בְּתוּלֵי עוּלֵימְתָא לִקְדָם סָבֵי קַרְתָּא לִתְרַע בֵּית דִּין אַתְרָא:
וְיֵימַר אֲבוּהָא דְעוּלֵימְתָא לְסָבַיָּא יָת בְּרַתִּי יְהָבִית לְגַבְרָא הָדֵין לְאִתּוּ וּסְנַהּ: וְהָא
הוּא שַׁוִּי תַּסְקוֹפֵי מִלִּין לְמֵימַר לָא אַשְׁכַּחִית לִבְרַתָּךְ בְּתוּלִין וְאִלֵּין בְּתוּלֵי בְרַתִּי:
וְיִפְרְשׂוּן שׁוֹשִׁיפָא קֳדָם סָבֵי קַרְתָּא:

Trāſla.Grc.lxx.cū interp̄.latina.

τ apphēdēt senatus vrbis illius
καὶ λήψεται ἡ γερουσία τῆς πόλεως ἐκείνης τὸν
hoiem illū: τ corripiēt illū: τ
ἄνθρωπον ἐκεῖνον, καὶ παιδεύσουσιν αὐτὸν, καὶ
cōdēnabūt illū cētū ſiclis: τ da
ζημιώσουσιν αὐτὸν ἑκατὸν σίκλους, καὶ δώσου-
būt pri puelle: qm̄ diffamauit nomē ma
σι τῷ πατρὶ τῆς νεάνιδος, ὅτι ἐξήνεγκεν ὄνομα πο
lū ſup virginē iſraeliticā: τ illius erit
νηρὸν ἐπὶ παρθένον ἰσραηλῖτιν, καὶ αὐτοῦ ἔσται
vxor: nō poterit dimittere eā om
γυνή, οὐ δυνήσεται ἐξαποστεῖλαι αὐτὴν τὸν ἅπαν
ni tpe. ſi āt in veritate fuerit ſermo
τα χρόνον. ἐὰν δὲ ἐπ' ἀληθείας γένηται ὁ λόγος
hic: τ nō inuēta ſit vginitas puelle: τ eij
οὗτος, καὶ μὴ εὑρεθῇ παρθένια τῇ νεάνιδι, καὶ ἐξά
ciēt puellā ad fores domus pa-
ξουσι τὴν νεᾶνιν ἐπὶ τὰς θύρας οἴκου τοῦ πα-
tris eius: τ lapidabūt eā viri
τρὸς αὐτῆς, καὶ λιθοβολήσουσιν αὐτὴν οἱ ἄνδρες
ciuitatis illius in lapidib⁹: τ morietur:
τῆς πόλεως αὐτῆς ἐν λίθοις, καὶ ἀποθανεῖται,
D qm̄ fecit nefas in filijs iſrael: vt forni
ὅτι ἐποίησεν ἀφροσύνην ἐν υἱοῖς ἰσραήλ, ἐκπορ-
Leui. carīa faceret domū pris ſui. τ au
20.b νεῦσαι τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτῆς. καὶ ἐξα
feretis malū ex vobis ipſis. ſi āt inuētus
ρεῖτε τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν. ἐὰν δὲ εὑρε-
fuerit hō dormiēs cū muliere mari
θῇ ἄνθρωπος κοιμώμενος μετὰ γυναικὸς συνῳκι
tata viro: occidetis vtrunq: virū
σμένης ἀνδρί, ἀποκτενεῖτε ἀμφοτέρους, τὸν ἄνδρα
dormiētē cū vxore: τ vxo
τὸν κοιμώμενον μετὰ τῆς γυναικός, καὶ τὴν γυναῖ-
rē: τ auferetis malū ex iſrael. ſi
κα, καὶ ἐξαρεῖτε τὸν πονηρὸν ἐξ ἰσραήλ. ἐὰν
āt fuerit puella virgo deſpōſata viro:
δὲ γένηται παῖς παρθένος μεμνηστευμένη ἀνδρί,
τ inueniēs eā hō in ciuitate: dormierit cū
καὶ εὑρὼν αὐτὴν ἄνθρωπος ἐν πόλει, κοιμηθῇ μετ'
ea: educetis vtrūq ad portā
αὐτῆς, ἐξάξετε ἀμφοτέρους ἐπὶ τὴν πύλην τῆς
ciuitatis eoꝝ: τ lapidabūtur in lapidib⁹:
πόλεως αὐτῶν, καὶ λιθοβοληθήσονται ἐν λίθοις,
τ morientur. puellā: qr nō clamauit
καὶ ἀποθανοῦνται. τὴν νεᾶνιν, ὅτι οὐκ ἐβόησεν
in ciuitate: τ hoiē: qz humilia
ἐν τῇ πόλει, καὶ τὸν ἄνθρωπον, ὅτι ἐταπείνω-
uit vxorē pximi ſui: τ au
σε τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἐξα-
feretis malū ex vobis ipis. ſi āt in agro reperit
ρεῖτε τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν. ἐὰν δὲ ἐν πεδίῳ εὕρῃ
hō puellā deſpōſatā: τ vim inferēs
ἄνθρωπος τὴν παῖδα τὴν μεμνηστευμένην, καὶ βιασάμενος

Trāſla.B.Hiero.

tis. Apprehendētq; ſenes vrbis illius virū: & verberabunt illū cōdemnantes inſuper cētū ſiclis argenti quos dabit patri puelle qm̄ diffamauit nomē peſſimū ſuper virginē iſrael: habebitq; eam vxorē: & nō poterit dimittere oībus dieb⁹ vite ſue. Q̄d ſi verū ē quod obiicit: & nō ēſt in puella inuenta virginitas: eiicient eam extra fores dom⁹ patris ſui: & lapidibus obruēt viri ciuitatis illius & morietur: quoniam fecit nephas in iſrael: vt fornicaretur in domo patris ſui: & auferes malū de medio tui. Si dormierit vir cū vxore alterius: vterq; morietur.i. adulter & adultera: & auferes malum de iſrael. Si puellam virginem deſponderit vir: & inuenerit eam aliquis in ciuitate: & concubuerit cū ea: educes vtrumq; ad portā ciuitatis illius: & lapidibus obruentur: puella quia nō clamauit cū eſſet in ciuitate: vir quia humiliauit vxorē proximi ſui: & auferes malū de medio tui. Sin autem in agro reperit vir puellam que deſponſata eſt: & apprehendens

Ter.Heb.

וְלָקְחוּ זִקְנֵי הָעִיר הַהִוא אֶת
הָאִישׁ וְיִסְּרוּ אֹתוֹ: וְעָנְשׁוּ אֹתוֹ
מֵאָה כֶסֶף וְנָתְנוּ לַאֲבִי הַנַּעֲרָה כִּי
הוֹצִיא שֵׁם רָע עַל בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל
וְלוֹ תִהְיֶה לְאִשָּׁה לֹא יוּכַל — יָכֹל
לְשַׁלְּחָהּ כָּל יָמָיו: וְאִם אֱמֶת הָיָה — יוֹם
הַדָּבָר הַזֶּה לֹא נִמְצְאוּ בְתוּלִים — מָצָא
לַנַּעֲרָה: וְהוֹצִיאוּ אֶת הַנַּעֲרָה אֶל — יָצָא
פֶּתַח בֵּית אָבִיהָ וּסְקָלוּהָ אַנְשֵׁי
עִירָהּ בָּאֲבָנִים וָמֵתָה כִּי עָשְׂתָה — מוּת עָשָׂה
נְבָלָה בְּיִשְׂרָאֵל לִזְנוֹת בֵּית אָבִיהָ — זָנָה
וּבִעַרְתָּ הָרָע מִקִּרְבֶּךָ: כִּי יִמָּצֵא — רעע
אִישׁ שֹׁכֵב עִם אִשָּׁה בְעֻלַת בַּעַל
וּמֵתוּ גַּם שְׁנֵיהֶם הָאִישׁ — שָׁנָה
הַשֹּׁכֵב עִם הָאִשָּׁה וְהָאִשָּׁה — אִישׁ
וּבִעַרְתָּ הָרָע מִיִּשְׂרָאֵל: כִּי
יִהְיֶה נַעֲרָה בְתוּלָה מְאֹרָשָׂה — הָיָה נָעַר אָרַשׂ
לְאִישׁ וּמְצָאָהּ אִישׁ בָּעִיר
וְשָׁכַב עִמָּהּ: וְהוֹצֵאתֶם אֶת — יָצָא
שְׁנֵיהֶם אֶל שַׁעַר הָעִיר
הַהִוא וּסְקַלְתֶּם אֹתָם בָּאֲבָנִים
וָמֵתוּ אֶת הַנַּעֲרָה עַל דְּבַר אֲשֶׁר
לֹא צָעֲקָה בָעִיר וְאֶת הָאִישׁ
עַל דְּבַר אֲשֶׁר עִנָּה אֶת אֵשֶׁת — אִישׁ
רֵעֵהוּ וּבִעַרְתָּ הָרָע מִקִּרְבֶּךָ:
וְאִם בַּשָּׂדֶה יִמְצָא הָאִישׁ אֶת — מָצָא
הַנַּעֲרָה הַמְאֹרָשָׂה וְהֶחֱזִיק בָּהּ — חָזַק

Tranſla.Chal.

וְיִסְבוּן סָבֵי קַרְתָּא הַהִיא יָת גַּבְרָא וְיַלְקוּן יָתֵיהּ: וְיִקְנְסוּן יָתֵיהּ מְאָה סִלְעִין דִּכְסַף וְיִתְּנוּן
לַאֲבוּהָא דְעוּלֵימְתָּא אֲרֵי אַפֵּיק שׁוּם בִּישׁ עַל בְּתֻלְתָּא דְיִשְׂרָאֵל וְלֵיהּ תְּהֵי לְאִנְתּוּ
לֵית לֵיהּ רְשׁוּ לְמִפְטְרַהּ כָּל יוֹמוֹהִי: וְאִם קוּשְׁטָא הֲוָה פִּתְגָמָא הָדֵין לָא אִשְׁתְּכַחוּ
בְּתוּלִין לְעוּלֵימְתָּא: וְיַפְּקוּן יָת עוּלֵימְתָּא לִתְרַע בֵּית אֲבוּהָא וְיִרְגְּמוּנַהּ אֱנָשֵׁי
קַרְתַּהּ בְּאַבְנַיָּא וּתְמוּת אֲרֵי עֲבַדַת קְלָנָא בְּיִשְׂרָאֵל לְזַנָּאָה בֵּית אֲבוּהָא וּתְפַלֵּי עָבֵיד
דְּבִישׁ מִבֵּינָךְ: אֲרֵי יִשְׁתְּכַח גְּבַר דִּשְׁכִיב עִם אִתְּתָא אִיתַּת גְּבַר וִימוּתוּן אַף תַּרְוֵיהוֹן
גַּבְרָא דִּשְׁכִיב עִם אִתְּתָא וְאִתְּתָא וּתְפַלֵּי עָבֵיד דְּבִישׁ מִיִּשְׂרָאֵל: אֲרֵי יְהֵי עוּלֵימְתָּא
בְתוּלְתָּא דִּמְאָרְסָא לִגְבַר וְיַשְׁכְּחִנַּהּ גַּבְרָא בְּקַרְתָּא וְיִשְׁכּוּב עִמַּהּ: וְתַפְּקוּן יָת תַּרְוֵיהוֹן
לִתְרַע קַרְתָּא הַהִיא וְתִרְגְּמוּן יָתְהוֹן בְּאַבְנַיָּא וִימוּתוּן יָת עוּלֵימְתָּא עַל עֵיסַק דְּלָא צְוָחַת
בְּקַרְתָּא וְיָת גַּבְרָא עַל עֵיסַק דְּעַנִּי יָת אִיתַּת חַבְרֵיהּ וּתְפַלֵּי עָבֵיד דְּבִישׁ מִבֵּינָךְ: וְאִם
בְּחַקְלָא יַשְׁכַּח גְּבַר יָת עוּלֵימְתָּא דִּמְאָרְסָא וְיִתְקַף בַּהּ ••••••••••••••••••••••

Interp̄.chal.

et tollent ſeniores ciuitatis illius virum: τ verberabunt illum. et mulctabunt eum centū ſiclis argenti: et dabunt patri puelle: quia produxit nomen peſſimū ſuper filiam iſrael: τ erit ei in vxorem: nō habebit poteſtatem dimittendi eam omnibus diebus vite ſue. Et ſi verum eſt verbum hoc: τ non eſt inuenta virginitas in puella: educent puellam ad portam domus iudicij patris ſui: τ lapidabunt eam homines ciuitatis illius lapidibus et moriatur: quia fecit ignominiam in iſrael vt fornicaretur in domo patris ſui: τ auferes facientem quod malū eſt de medio tui. Si inuentus fuerit vir qui dormierit cum vxore alterius: morientur ambo: id eſt vir qui dormiuit cum muliere τ mulier: τ auferes facientem quod malum eſt ab iſrael. Si fuerit puella virgo deſponſata viro: τ inuenerit eam vir in ciuitate τ cōcubuerit cū ea: educetis vtrūq; ad portā ciuitatis illius τ lapidabitis eos lapidibus τ morientur: puella quia nō clamauit in ciuitate: et vir eo q̄ humiliauit vxorem proximi ſui: τ auferes facientē q̄d malū eſt de medio tui. Et ſi in agro inuenerit vir puellam deſponſatā τ apprehenderit eam

Primitiua chal.

נְסַב לְקַה נְבַה
נְתַן נְפַק הֲוָה
רְשָׁה פְּטַר
שְׁכַח נְפַק רְגַם
מוּת קְלַה בְּלַה
שְׁכַח שְׁכַב אִנְתְּ
תְּרַע בְּלַה הֲוָה
אָרַס נְפַק
עֲנָה
תְּקַף

מות האיש ושכב עמה ומת האיש
אשר שכב עמה לבדו: ולנערה
עשה לא תעשה דבר אין לנערה חטא
מות כי כאשר יקום איש על
קום רעהו ורצחו נפש כן הדבר הזה:
כי בשדה מצאה צעקה הנערה
ארש ישע המארשה ואין מושיע לה: כי
מצא ימצא איש נערה בתולה אשר
לא ארשה ותפשה ושכב עמה
ונמצאו: ונתן האיש השכב עמה
לאבי הנערה חמשים כסף ולו
היה איש תהיה לאשה תחת אשר ענה
יכל יום לקח לא יוכל שלחה כל ימיו: לא יקח
גלה איש את אשת אביו ולא יגלה
Ca.xxiii. כנף אביו: לא יבא פצוע דכה
בוא פצע דכא וכרות שפכה בקהל יהוה: לא
כרת זור יבא ממזר בקהל יהוה גם דור
עשר עשירי לא יבא לו בקהל יהוה:
לא יבא עמוני ומואבי בקהל
יהוה גם דור עשירי לא יבא
עלם להם בקהל יהוה עד עולם: על
דבר אשר לא קדמו אתכם
יצא בלחם ובמים בדרך בצאתכם
ממצרים ואשר שכר עליך
את בלעם בן בעור מפתור ארם
נהרים לקללך: ולא אבה יהוה
אלהיך לשמע אל בלעם

concubuerit cum ea: ipse morietur solus: puella nihil patietur: nec est rea mortis: quia sicut latro consurgit contra fratrē suū: & occidit animā eius: ita & puella ppessa est. Sola erat in agro: clamauit & nullus affuit qui liberaret eam. Si inuenerit vir puellam virginem que nō habet spōsū: & apprehendēs cōcubuerit cū illa: & res ad iudicium venerit: dabit qui dormiuit cū ea pri puelle quinquaginta siclos argēti: & hēbit eā vxore: quia humiliauit illā. Nō poterit dimittere eā cūctis diebus vite sue. Nō accipiet hō vxorē pris sui: nec reuelabit opimentū eius.

Non intrabit eunuchus attritis vel amputatis testiculis & absciso veretro ecclesiam domini. Ca.23. Non igredietur māzer: hoc ē de scorto nat⁹ i ecclesiā dn̄i vsq ad decimā gn̄ationē. Ammonites & moabites et post decimā gn̄ationē nō intrabunt ecclesiam domini in eternū: quia noluerūt vobis occurrere cū pane & aqua in via quando egressi estis de egypto: & qa conduxerunt contra te balaā filiū beor de mesopotamia syrie: vt malediceret tibi: & noluit dominus deus tuus audire balaam:

dormierit cū ea: occidetis hoīe3
κοιμηθῇ μετ᾽ αὐτῆς, ἀποκτενεῖτε τὸν ἄνθρωπον τὸν
dormientē cū ea solū: at puelle fa
κοιμώμενον μετ᾽ αὐτῆς μόνον, τῇ δὲ νεάνιδι οὐ ποι
cietis nihil: nō est puelle pctm̄ mor
ήσετε οὐδέν, οὐκ ἔστι τῇ νεάνιδι ἁμάρτημα θανά-
tis. qm̄ sicut si qs insurgat hō cōtra pro
του. ὅτι ὡς εἴ τις ἐπαναστῇ ἄνθρωπος ἐπὶ τὸν πλη
ximū suū: ⁊ occiderit eius aīa3: sic
σίον αὐτοῦ, καὶ φονεύσῃ αὐτοῦ ψυχήν, οὕτως τὸ
res hec: qm̄ in agro inuenit eā: cla
πρᾶγμα τοῦτο, ὅτι ἐν τῷ ἀγρῷ εὗρεν αὐτήν, ἐβό
mauit puella desposata: ⁊ qui auxiliaret nō erat
ησεν ἡ νεᾶνις ἡ μεμνηστευμένη, καὶ ὁ βοηθήσων οὐκ ἦν
illi. si āt qs inuenerit puellā ṽginē:
αὐτῇ. ἐὰν δέ τις εὕρῃ τὴν παῖδα τὴν παρθένον,
que nō desposata ē: ⁊ vim faciēs illi: dormie
ἥτις οὐ μεμνήστευται, καὶ βιασάμενος αὐτήν, κοιμη
rit cū ea: ⁊ inuēt⁹ fuerit: dabit hō q dormi
θῇ μετ᾽ αὐτῆς, καὶ εὑρεθῇ, δώσει ὁ ἄνθρωπος ὁ κοιμη-
uit cū ea pri puelle qnqgīta
θεὶς μετ᾽ αὐτῆς τῷ πατρὶ τῆς νεάνιδος πεντήκοντα
siclos argēti: ⁊ eius erit vxor: qa hu
δίδραχμα ἀργυρίου, καὶ αὐτοῦ ἔσται γυνή, ἀνθ᾽ ὧν ἐτα
miliauit eā: nō poterit dimittere eā
πείνωσεν αὐτήν, οὐ δυνήσεται ἐξαποστεῖλαι αὐτὴν
oī tpe. nō accipiet hō vxo
τὸν ἅπαντα χρόνον. οὐ λήψεται ἄνθρωπος τὴν γυ-
rē pris sui: ⁊ nō reuelabit ope
ναῖκα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἀποκαλύψει συγ
rimētū pris sui.
κάλυμμα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Ca. 23.
Non itrabit eunuchus ⁊ amputa
Οὐκ εἰσελεύσεται θλαδίας καὶ ἀποκεκομμέ- A
tus in ecclesiā dn̄i. nō ingrediet de
νος εἰς ἐκκλησίαν κυρίου. οὐκ εἰσελεύσεται ἐκ
scorto nat⁹ in ecclesiā dn̄i vsq ad decimā gn̄atiōe3.
πόρνης εἰς ἐκκλησίαν κυρίου ἕως δεκάτης γενεᾶς.
nō intrabit āmonites ⁊ moabites in eccle
οὐκ εἰσελεύσεται ἀμμανίτης καὶ μωαβίτης εἰς ἐκκλη
siā dn̄i: ⁊ vsq ad decimā gn̄atiōe3 nō intrabit
σίαν κῡ, καὶ ἕως δεκάτης γενεᾶς οὐκ εἰσελεύσεται
in ecclesiā dn̄i: ⁊ vsq in eternū: qz
εἰς ἐκκλησίαν κυρίου, καὶ ἕως εἰς τὸν αἰῶνα, παρὰ
nō occurrerūt ipi vobis cū panibus ⁊ aqua
τὸ μὴ συναντῆσαι αὐτοὺς ὑμῖν μετὰ ἄρτων καὶ ὕδατος Nu.22:
in via: egredientibus vobis ex egypto: b.
ἐν τῇ ὁδῷ, ἐκπορευομένων ὑμῶν ἐξ αἰγύπτου,
⁊ qz cōduxerūt cōtra te balaā filiū beor
καὶ ὅτι ἐμισθώσαντο ἐπὶ σὲ τὸν βαλαὰμ υἱὸν βεὼρ
ex mesopotamia syrie: et malediceret tibi:
ἐκ τῆς μεσοποταμίας συρίας, καταράσασθαί σε,
⁊ nō voluit dn̄s deus tuus exaudire balaā:
καὶ οὐκ ἠθέλησε κς ὁ θς σου εἰσακοῦσαι τὸν βαλαάμ,

Primitiua chal. Interp. chal.

עבד דון קום קטל שכח אחד שכב נתן הוה אנתא ענה רשה פטר כנב גלה דבה חבל שלף עלל זור דור נפק לטט אבה

et cōcubuerit cum ea: moriatur solus vir qui cōcubuerit cum ea. Puelle autem nihil mali facies: non est puelle reatus iudicij mortis. qm̄ sicut consurgit vir cōtra proximū suū ⁊ occidit animā eius: sic est verbū hoc: quoniā in agro inuenit ea3: clamauit puella que erat desponsata: ⁊ nullus affuit qui liberaret eam. Quando inuenerit vir puellam virginē que non est desponsata: ⁊ apprehenderit eam ⁊ cōcubuerit cum ea: ⁊ fuerint deprehensi: dabit vir q cōcubuerit cū ea patri puelle quinqginta siclos argēti: ⁊ ei erit in vxorē: eo q humiliauit eā. nō habebit potestatē vt dimittat ea3 oībus diebus vite sue. Non accipiet hō vxorē patris sui: neq reuelabit opimentū pris sui. Ca.23.

Non erit mūdus q abscisus ē vel attrit⁹ testiculis vt ingrediat in ecclesiā dn̄i. nō erit mūdus manzer vt ingrediat in ecclā dn̄i: etiā vsq ad decimā gn̄ationē filij eius nō erūt mūdi vt ingrediātur i ecclesiā dn̄i. Non erit mūdus āmonita ⁊ moabita vt ingrediat in ecclesiā dn̄i: etiā decima gn̄atio eo꞉ nō erit munda vt ingrediat in ecclesiā dn̄i vsq in seculū: eo q nō occurrerūt vobis cū pane ⁊ aq̄ in via qn̄ egressi estis de egypto. et q: mercede conduxerūt cōtra te balaā filiū beor: de pethor: syrie q est iuxta euphratē: vt malediceret tibi. et noluit dn̄s deus tuus acquiescere balaam

Transla. Chal.

גברא וישכוב עמה וימות גברא דישכוב עמה בלחודוהי: ולעולימתא לא תעביד
מדעם לית לעולימתא חובת דין דקטול ארי כמא דיקום גבר על חבריה ויקטליניה
נפש כן פתגמא הדין: ארי בחקלא אשכחה צוחת עולימתא דמארסא ולית דפריק
לה: ארי ישכח גבר עולימתא בתולתא די לא מארסא ויחדינה וישכוב עמה
וישתכחון: ויתן גברא דישכוב עמה לאבוהא דעולימתא חמשין סלעין דכסף וליה
תהי לאנתו חלף דעניה לית ליה רשו למפטרה כל יומוהי: לא יסב גבר ית איתת
אבוהי ולא יגלי כנפא דאבוהי: Ca.xxiij. לא ידכי דפסיק ודמתבל
ותזיר דמשלף למיעל בקהלא דיי: לא ידכי ממזרא למיעל בקהלא דיי אף דרא
עשיראה לא ידכי להון למיעל בקהלא דיי: לא ידכון עמונאי ומואבאי למיעל בקהלא
דיי אף דרא עשיראה לא ידכי להון למיעל בקהלא דיי עד עלמא: על עיסק דלא
ערעו יתכון בלחמא ובמיא באורחא במיפקכון ממצרים ודי אגר עלך ית בלעם בר
בעור מפתור ארם דעל פרת ללטיותך: ולא אבי יי אלהך לקבלא מן בלעם

Trāsla.Grę.lxx.cū interp.latina.

& vertit dñs de' tu' maledictiões in
καὶ μετέστρεψε κύριος ὁ θεός σου τὰς κατάρας εἰς
bñdictiões: qm dilexit te dñs de' tu'. nō
εὐλογίας, ὅτι ἠγάπησέ σε κύριος ὁ θεός σου. οὐ
dices pacifica illis: & q̃ vtilia sūt
προσαγορεύσεις εἰρηνικὰ αὐτοῖς, καὶ συμφέροντα
illis cūctis dieb' tuis in sēpiternū. nō
αὐτοῖς πάσας τὰς ἡμέρας σου εἰς τὸν αἰῶνα. οὐ
abominaberis idumeū: qm frater tuus est. nō
βδελύξῃ ἰδουμαῖον, ὅτι ἀδελφός σου ἐστί. οὐ
abominaberis egyptiū: qm aduena fuisti in tra
βδελύξῃ αἰγύπτιον, ὅτι πάροικος ἐγένου ἐν τῇ γῇ
eius. filii si nati fuerit illis: gñatiōe tertia intra
B
αὐτοῦ. υἱοὶ ἐὰν γεννηθῶσιν αὐτοῖς, γενεᾷ τρίτῃ εἰσε-
būt in ecclesiā dñi. si āt egressus fue
λεύσονται εἰς ἐκκλησίαν κυρίου. ἐὰν δὲ ἐξέλθῃς πα-
ris ad castrametādū cōtra hostes tuos: & custodies te ab
ρεμβαλεῖν ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου, καὶ φυλάξῃ ἀπὸ
oi malo verbo. si fuerit in te hō
παντὸς πονηροῦ ῥήματος. ἐὰν ᾖ ἐν σοὶ ἄνθρωπος
q̃ nō ē mund' ex fluxu suo nocte: &
ὃς οὐκ ἔστι καθαρὸς ἐκ ῥύσεως αὐτοῦ νυκτός, καὶ
egredietur extra castra: & nō reuerte-
ἐξελεύσεται ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ οὐκ εἰσελεύ-
tur in castra: & erit ad vespe
σεται εἰς τὴν παρεμβολήν, καὶ ἔσται τὸ πρὸς ἑσπέ-
ram lauabit corpus suū aqua: & occidē
ραν λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι, καὶ δεδυκό-
te sole ingredietur in castra. &
τος ἡλίου εἰσελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολήν. καὶ
locus erit tibi extra castra: & exi-
τόπος ἔσται σοι ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἐξε-
bis illuc extra: & paxillus erit tibi in
λεύσῃ ἐκεῖ ἔξω, καὶ πάσσαλος ἔσται σοι ἐπὶ τῆς
balteo tuo. & erit qñ sederis extra: & fo
ζώνης σου. καὶ ἔσται ὅταν διακαθιζάνῃς ἔξω, καὶ ὀρύ-
dies in illo: & supinducēs coopies pudo
ξεις ἐν αὐτῷ, καὶ ἐπαγαγὼν καλύψεις τὴν ἀσχημο-
C
rē tuū in eo: qm dñs deus tuus ambu
σύνην σου ἐν αὐτῷ, ὅτι κύριος ὁ θεός σου ἐμπεριπα-
lat in castris: vt eruat te: & tra
τεῖ ἐν τῇ παρεμβολῇ, ἐξελέσθαι σε, καὶ παρα-
dat inimicū tuū añ faciē tuā: & erūt
δοῦναι τὸν ἐχθρόν σου πρὸ προσώπου σου, καὶ ἔσται
castra tua scta: & nō apparebit in te
ἡ παρεμβολή σου ἁγία, καὶ οὐκ ὀφθήσεται ἐν σοὶ
feditas rei: & recedet a te. nō
ἀσχημοσύνη πράγματος, καὶ ἀποστρέψει ἀπὸ σοῦ. οὐ
trades seruū dño suo: q cōfugit
παραδώσεις παῖδα τῷ κυρίῳ αὐτοῦ, ὃς προστέθειταί
ad te a dño suo: tecū habitabit in
σοι παρὰ τοῦ κυρίου αὐτοῦ, μετὰ σοῦ κατοικήσει ἐν
vobis in oī loco vbi placuerit illi: nō 2tristabis eū.
ὑμῖν ἐν παντὶ τόπῳ οὗ ἂν ἀρέσῃ αὐτῷ, οὐ θλίψεις αὐτόν.

Trāsla.B.Hiero.

vertitq maledictionē eius in bñdictionē tuā: eo q diligeret te. Nō facies cū eis pacē: nec q̃ras eis bona cunctis diebus vite tue i sempiternū. Nō abominaberis idumeū: qa frater tuus est: nec egyptium quia aduena fuisti in terra eius. Qui nati fuerint ex eis tertia gñatiōe intrabunt in ecclesiā dñi. Quando egressus fueris aduersus hostes tuos i pugnā: custodias te ab oi re mala. Si fuerit inter vos hō qui nocturno pollutus sit sōnio: egredietur extra castra: & non reuertetur priusq ad vesperā lauetur aq: & post solis occasū regredietur in castra. Habebis locum extra castra: ad quē egrediaris ad requisita nature: gerens paxillū in balteo. Cūq sederis fodies p circuitū: & egesta humo opies quo reuelat' es. Dñs ei deus tuus ābulat ī medio castrorū: vt eruat te & tradat tibi inimicos tuos: et sint castra tua scta: & nihil in eis appareat feditatis: ne derelinquat te. Nō trades seruum domino suo: qui ad te confugerit. Habitabit tecum ī loco qui ei placuerit: & in vna vrbium tuarum requiescet: ne contristes eum.

Ter.Heb. Deut. Ca.xxiii.

ויהפך יהוה אלהיך לך את הקללה
לברכה כי אהבך יהוה אלהיך:
לא תדרש שלמם וטבתם כל
ימיך לעולם: לא תתעב אדמי כי
אחיך הוא לא תתעב מצרי כי
גר היית בארצו: בנים אשר
יולדו להם דור שלישי יבא
להם בקהל יהוה: כי תצא מחנה
על איביך ונשמרת מכל דבר
רע: כי יהיה בך איש אשר לא
יהיה טהור מקרה לילה ויצא
אל מחוץ למחנה לא יבא אל
תוך המחנה: והיה לפנות ערב
ירחץ במים וכבא השמש יבא
אל תוך המחנה: ויד תהיה לך
מחוץ למחנה ויצאת שמה חוץ:
ויתד תהיה לך על אזנך והיה
בשבתך חוץ וחפרתה בה ושבת
וכסית את צאתך: כי יהוה אלהיך
מתהלך בקרב מחנך להצילך
ולתת איביך לפניך והיה מחניך
קדוש ולא יראה בך ערות דבר
ושב מאחריך: לא תסגיר
עבד אל אדניו אשר ינצל אליך
מעם אדניו: עמך ישב בקרבך
במקום אשר יבחר באחד
שעריך בטוב לו לא תוננו:

Primitiua.heb.

הפך
דרש טוב
יום עלם תעב
גור היה
ילד שלש
בוא
יצא חנה
שמר
רוע היה
טהר
בוא
פנה
רחץ בוא
ישב שוב
כסה יצא
הלך נצל
נתן
קדש ראה ערה
שוב סגר
קום בחר

Transla.Chal.

והפך יי אלהך לך ית לוטיא לברכתא ארי רחמך יי אלהך: לא תתבע שלמהון
וטבתהון כל יומך לעלם: לא תרחק אדומאה ארי אחוך הוא, לא תרחק מצראה ארי
דייר הויתא בארעיה: בנין דאתילידו להון דרא תליתאה, ידכון להון למיעל
בקהלא דיי: ארי תפוק למשריתא על בעלי דבבך, ותסתמר מכל מדעם ביש: ארי
יהי בך גבר די לא יהי דכי מקרה ליליא, ויפוק לברא למשריתא, לא ייעול לגו
משריתא: ויהי לעידן רמשא יסחי במיא, וכמיעל שמשא ייעול לגו משריתא: ואתר
מתקן תהי לך מברא למשריתא, ותפוק תמן לברא: וסיכתא תהי לך על אזנך, ויהי
במתבך לברא ותחפר בה, ותתוב ותכסי ית מפקתך: ארי יי אלהך שכינתיה מהלכא
בגו משריתך, לשיזבותך ולמסר סנאך בידך, ויהי משריתך קדיש, ולא יתחזי בך עבירת
פתגם, ויתוב מימריה מלאיטבא לך: לא תמסר עבד עממין לריבוניה דאשתזיב לותך מלות
רבוניה: עמך יתב ביניך באתרא דיתרעי בחדא מן קרויך בדיתקן ליה, לא תונייה:

Interp.chal.

et vertit dñs deus tu' tibi maledictiones in bñdictione: qm dilexit te dñs deus tu'. Non qras pacē eo2 et bonā eo2 oibus diebus vite tue vsq in eternū. Non abominaberis idumeū: qm frater tu' est. Non abominaberis egyptiū: qm aduena fuisti in terra ei'. Filii q nati fuerint ex eis in tertia gñatione erunt mūdi vt ingrediant in ecclesiā dñi. Si egressus fueris in castris 2 inimicos tuos: obseruabis te ab oi re mala: si fuerit in te vir q nō fuerit mūd' pollutiōe nocturna: egrediet extra castra & nō ingrediet in castra: & in tēpore vespertino lauabitur aq: & qn occubuerit sol ingrediet ad castra. Et locus erit paratus tibi extra castra: & egredieris illuc foras. et paxillus erit tibi sup arma tua: & cum sederis foras: fodies cū eo & reuerteris & opies q a te egesta sunt. qm maiestas dñi dei tui ambulat in medio castro2 tuo2 vt liberet te: & vt tradat inimicos tuos in manu tua: & erunt castra tua sancta: & nō appareat in te aliquid feditatis: vt nō auertatur verbū eius benefaciens tibi. Non trades seruū gentium domino suo: qui confugerit ad te a dño suo. Tecum habitabit in medio tui in loco quē elegerit in vna vrbium tuarū vbi bene sit ei: ne decipias illum.

Primitiua chal.

בעה טוב רחם
דור הוה ילד
דור דכה עול
נפק שרא סמר
קרה הוה סחא
סגא הוה יתב
חפר תוב כסה
נפק הלך שרא
חוה אמר יטב
מסר רבב שזב
רעה קרה ינה

Ter. Heb.

לֹא תִהְיֶה קְדֵשָׁה מִבְּנוֹת יִשְׂרָאֵל
וְלֹא יִהְיֶה קָדֵשׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
לֹא תָבִיא אֶתְנַן זוֹנָה וּמְחִיר כֶּלֶב
בֵּית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְכָל נֶדֶר כִּי
תוֹעֲבַת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ גַּם שְׁנֵיהֶם׃
לֹא תַשִּׁיךְ לְאָחִיךָ נֶשֶׁךְ כֶּסֶף נֶשֶׁךְ
אֹכֶל נֶשֶׁךְ כָּל דָּבָר אֲשֶׁר יִשָּׁךְ׃
לַנָּכְרִי תַשִּׁיךְ וּלְאָחִיךָ לֹא תַשִּׁיךְ
לְמַעַן יְבָרֶכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל
מִשְׁלַח יָדֶךָ עַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה
בָא שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃ כִּי תִדֹּר נֶדֶר
לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תְאַחֵר לְשַׁלְּמוֹ
כִּי דָרֹשׁ יִדְרְשֶׁנּוּ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
מֵעִמָּךְ וְהָיָה בְךָ חֵטְא׃ וְכִי תֶחְדַּל
לִנְדֹּר לֹא יִהְיֶה בְךָ חֵטְא׃ מוֹצָא
שְׂפָתֶיךָ תִּשְׁמֹר וְעָשִׂיתָ כַּאֲשֶׁר
נָדַרְתָּ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ נְדָבָה אֲשֶׁר
דִּבַּרְתָּ בְּפִיךָ׃ כִּי תָבֹא בְּכֶרֶם רֵעֶךָ
וְאָכַלְתָּ עֲנָבִים כְּנַפְשְׁךָ שָׂבְעֶךָ
וְאֶל כֶּלְיְךָ לֹא תִתֵּן׃ כִּי תָבֹא
בְּקָמַת רֵעֶךָ וְקָטַפְתָּ מְלִילֹת
בְּיָדֶךָ וְחֶרְמֵשׁ לֹא תָנִיף עַל
קָמַת רֵעֶךָ׃ כִּי יִקַּח אִישׁ
אִשָּׁה וּבְעָלָהּ וְהָיָה אִם לֹא
תִמְצָא חֵן בְּעֵינָיו כִּי מָצָא
בָהּ עֶרְוַת דָּבָר וְכָתַב לָהּ סֵפֶר
כְּרִיתֻת וְנָתַן בְּיָדָהּ וְשִׁלְּחָהּ מִבֵּיתוֹ׃

Primitiua heb.

הָיָה
בּוֹא תָּנָה זָנָה
מָחַר
תָּעַב שָׁנָה
נָשַׁךְ
בָּרַךְ
שָׁלַח
בּוֹא יָרַשׁ נָדַר
אָחַר
חָדַל
הָיָה יָצָא
שָׂפָה שָׁמַר
עָשָׂה
פֶּה בּוֹא רָעָה
כָּלָה נָתַן בּוֹא
קוּם רָעָה קָטַף מָלַל
נוּף
Cap. xxiiii
לָקַח
אִישׁ
מָצָא
עָרָה
כָּרַת

Trãsla. B. Hiero.

Non erit meretrix de filiabus israel: nec scortator de filiis israel. Nõ offeres mercedem pstibuli nec p̄ciũ canis i domo dñi dei tui q̄cq; quid illud ē qd̄ vouerit: quia abomiatio ē vtrũq; apud dñm deũ tuũ. Non fenerabis frĩ tuo ad vsuram pecuniam: nec fruges: nec quamlibet aliã rē: sed alieno. Fratri aũt tuo absq; vsura id quo indiget cōmodabis: vt bñdicat tibi dñs deus tuus in oĩ opere tuo in terra ad quam igredieris possidendã. Cũ votum voueris domino deo tuo non tardabis reddere: quia requiret illud dominus deus tuus. Et si morat' fueris: reputabitur tibi in peccatũ. Si nolueris polliceri: absq; p̄ctō eris. Q d aũt semel egressum ē de labiis tuis obseruabis: & facies sicut p̄misisti dño deo tuo: & p̄p̄ria volũtate & ore tuo locutus es. Ingressus vineã proximi tui comedes vuas quãtũ tibi placuerit: foras aũt ne efferas tecum. Si intraueris segetem amici tui: frãges spicas: & manu cōteres: falce aũt non metes. Ca. 24.

SI acceperit homo vxorem & habuerit eã & non inuenerit grãm ãñ oculos eius propter aliquã feditatē: scribet libellũ repudii: & dabit in manu illius: & dimittet eam de domo sua.

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina.

nõ erit meretrix de filiabus israel. & nõ erit
οὐκ ἔσται πόρνη ἀπὸ θυγατέρων ἰσραήλ. καὶ οὐκ ἔσται
scortator de filiis israel. nõ offeres mer
πορνεύων ἀπὸ τῶν υἱῶν ἰσραήλ. οὐ προσοίσεις μίσθω
cedē meretricis: neq; preciũ canis in domũ domi
μα πόρνης, οὐδὲ ἄλλαγμα κυνὸς εἰς τὸν οἶκον κυρί
ni dei tui ad oẽ votũ: q̄ꝛ abomina
ου τοῦ θεοῦ σου πρὸς πᾶσαν εὐχήν, ὅτι βδέλυγ
tio dño deo tuo est & vtrũq;. nõ fenera
μα κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἐστὶ καὶ ἀμφότερα. οὐκ ἐκτο
bis fratri tuo vsurã argẽti & vsurã ci
κιεῖς τῷ ἀδελφῷ σου τόκον ἀργυρίου καὶ τόκον βρω — D
boꝝ & vsurã cuiuslibet rei: q̄ fene
μάτων καὶ τόκον παντὸς πράγματος, οὗ ἂν ἐκδα
raueris. alieno fenerabis: frĩ tuo nõ
νείσῃς. τῷ ἀλλοτρίῳ ἐκτοκιεῖς, τῷ ἀδελφῷ σου οὐκ
fenerabis: vt bñdicat tibi dñs deus tuus in oĩb'
ἐκτοκιεῖς, ἵνα εὐλογήσῃ σε κύριος ὁ θεός σου ἐν πᾶσι
opibus tuis in terra: ad q̄ ingredieris illuc vt
τοῖς ἔργοις σου ἐπὶ τῆς γῆς, εἰς ἣν εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κλη
possideas eã. si aũt voueris votũ dño deo tuo nõ — Eccle. 5.a.
ρονομῆσαι αὐτήν. ἐὰν δὲ εὔξῃ εὐχὴν κυρίῳ τῷ θεῷ σου οὐ — baruch
tardabis reddere illud: q̄ꝛ q̄rẽs q̄ret — 6.d.
χρονιεῖς ἀποδοῦναι αὐτήν, ὅτι ἐκζητῶν ἐκζητήσει
dñs de' tuus a te: & erit in te peccm̃.
κύριος ὁ θεός σου παρὰ σοῦ, καὶ ἔσται ἐν σοὶ ἁμαρτία.
si aũt nõ volueris vouere: nõ est tibi peccm̃. q̄
ἐὰν δὲ μὴ θέλῃς εὔξασθαι, οὐκ ἔστι σοι ἁμαρτία. τὰ
egrediũtur per labia tua obseruabis. &
ἐκπορευόμενα διὰ τῶν χειλέων σου φυλάξῃ. καὶ
facies quẽadmodũ vouisti dño deo tuo donũ: — Vo
ποιήσεις ὃν τρόπον εὔξω κυρίῳ τῷ θεῷ σου δόμα,
qd̄ locutus ẽ ore tuo. si aũt intraueris in se
ὃ ἐλάλησας τῷ στόματί σου. ἐὰν δὲ εἰσέλθῃς εἰς ἀμη
getẽ primi tui: & colliges in manib'
τὸν τοῦ πλησίον σου, καὶ συλλέξεις ἐν ταῖς χερσί
tuis spicas: & falcẽ nõ mittes in
σου στάχυας, καὶ δρέπανον οὐ μὴ ἐπιβάλῃς ἐπὶ τὸν
segetẽ primi tui. si aũt igressus fueris in vi
ἀμητὸν τοῦ πλησίον σου. ἐὰν δὲ εἰσέλθῃς εἰς τὸν ἀμ
neã primi tui: comedes vuas: quãtũ — Math.
πελῶνα τοῦ πλησίον σου, φάγῃ σταφυλήν, ὅσον — 12.
aĩa tua impleat. in aũt vas nõ iniicies. — Mar.
ψυχήν σου ἐμπλησθῆναι. εἰς δὲ ἄγγος οὐκ ἐμβαλεῖς. — 2.

C.24 A

SI aũt q̄s acceperit vxorẽ: & cohabitauerit cũ illa:
ἐὰν δέ τις λάβῃ γυναῖκα, καὶ συνοικήσῃ αὐτῇ,
& erit si nõ inuenerit grãz corã eo: q̄m inue — Math.
καὶ ἔσται ἐὰν μὴ εὕρῃ χάριν ἐναντίον αὐτοῦ, ὅτι εὗρε — 5.c.&
nit in ea fedã rem: & scribet illi libel — 19.f.
ἐν αὐτῇ ἄσχημον πρᾶγμα, καὶ γράψει αὐτῇ βιβλί — Mar.
lũ repudii: & dabit in manibus eius: & — 10.a.
ον ἀποστασίου, καὶ δώσει εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς, καὶ
emittet eã ex domo sua.
ἐξαποστελεῖ αὐτὴν ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ.

Transla. Chal.

לָא תְהֵי אִתְּתָא מִבְּנָת יִשְׂרָאֵל לִגְבַר עֲבַד וְלָא יִסַּב גַּבְרָא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִתְּתָא
אַמְהוּ לָא תָעֵיל אַגַר זָנִיתָא וְחוּלְפַן כַּלְבָּא לְבֵית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ אֱלָהָךְ לְכָל נִדְרָא אֲרֵי מְרַחֲקָא
דַיְיָ אֱלָהָךְ אַף תַּרְוֵיהוֹן׃ לָא תְרַבֵּי לַאֲחוּךְ רִבִּית כְּסַף רִבִּית עִיבוּר רִבִּית כָּל מִדְּעַם
דְּיִתְרַבֵּי׃ לְבַר עַמְמִין תְּרַבֵּי וְלַאֲחוּךְ לָא תְרַבֵּי בְּדִיל דִּיבָרְכִנָּךְ יְיָ אֱלָהָךְ בְּכָל אוֹשָׁטוּת
יְדָךְ עַל אַרְעָא דְּאַתְּ עָלֵיל תַּמָּן לְמֵירְתַהּ׃ אֲרֵי תִדַּר נְדַר קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ לָא תְאַחַר
לְשַׁלָּמוּתֵיהּ אֲרֵי מִתְבַּע יִתְבְּעִנֵּיהּ יְיָ אֱלָהָךְ מִנָּךְ וִיהֵי בָךְ חוֹבָא׃ וַאֲרֵי תִתְמְנַע לְמִדַּר
לָא יְהֵי בָךְ חוֹבָא׃ אַפָּקוּת סִפְוָתָךְ תִּטַּר וְתַעְבֵּיד כְּמָא דִּנְדַרְתָּ קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ נִדְבְתָא
דְּמַלֵּילְתָּא בְּפוּמָךְ׃ אֲרֵי תִתְגַּר בְּכַרְמָא דְחַבְרָךְ וְתֵיכוֹל עִנְבִין כְּנַפְשָׁךְ לְמִשְׂבְּעָךְ וּלְמָנָךְ
לָא תִתֵּן׃ אֲרֵי תִתְגַּר בְּקָמְתָא דְחַבְרָךְ וְתִקְטוֹף מְלִילָן בִּידָךְ וּמַגְּלָא לָא תְרִים עַל קָמְתָא
דְחַבְרָךְ׃ Ca. xxiiij. אֲרֵי יִסַּב גְּבַר אִתְּתָא וְיִבְעֲלִינַּהּ וִיהֵי אִם לָא
תִשְׁכַּח רַחֲמִין בְּעֵינוֹהִי אֲרֵי אַשְׁכַּח בַּהּ עֲבֵירַת פִּתְגָּם וְיִכְתּוֹב לַהּ גֵּט פִּטּוּרִין וְיִתֵּן
בִּידַהּ וְיִפְטְרִינַּהּ מִבֵּיתֵיהּ׃

Primitiua chal.

הֲוָה אִנְתָּא נְסַב
עוּל זְנָה תְרֵי
רְבַב בְּרַךְ יְשַׁט
עוּל יְרַת נְדַר
אֲחַר בְּעָא הֲוָה
מְנַע נְפַק שְׂפָה
נְטַר עֲבַד אֲגַר
אֲכַל שְׂבַע מָאן
נְתַן קָמָא קְטַף
רוּם נְסַב אֱנָשׁ
נְגַל הֲוָה שְׁבַק
כְּתַב פְּטַר נְתַן

Interp. chal.

Non erit mulier de filiab' israel vxor viro seruo: neq; accipiet vir de filiis israel vxorem ancillam. Non afferes mercedē meretricis & precium canis in domũ dñi dei tui pro omni voto: quia vtrunq; abominabile est corã dño deo tuo. Non fenerabis fratri tuo ad vsuram pecuniã neq; frumentũ: neq; quicq̃ fenerabis ad vsurã. Filio autē alienigene fenerabis: & a fratre tuo nõ accipies vsurã: vt benedicat tibi dñs deus tuus in oĩbus ad que miseris manũ tuam in terra ad quã ingredieris possidendã. Quãdo voueris votum corã dño deo tuo: non tardabis reddere illud: q̃꞉ requirēs requiret illud dñs deus tuus a te: & erit in te peccatũ. Et si destiteris vouere: non erit in te peccatũ. Quod egressuȝ est de labiis tuis obseruabis: & facies sicut vouisti corã dño deo tuo & qd̄ sponte locutus es ore tuo. Si mercede cõductus fueris in vineã primi tui: comedere poteris vuas iuxta voluntatē tuã vsq; ad saturitatē: & in vase tuo nõ repones eas. Si cõduct' fueris in messes primi tui: frãges spicas plenas manu tua: & falcem non leuabis sup segetē proximi tui.

SI acceperit vir vxorem & concubuerit cum ea: & non inuenerit gratiam in oculis eius: q̄m inuenit in ea aliquid feditatis: scribet ei libelluȝ repudii & dabit in mãu ei': & dimittet eã de domo sua. Ca. 24.

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

Et egressa nupserit viro alteri: et oderit e-
καὶ ἀπελθοῦσα γένηται ἀνδρὶ ἑτέρῳ, καὶ μισήσῃ αὐ-
am vir vltimus: et scripserit ei libellū repu-
τὴν ὁ ἀνὴρ ὁ ἔσχατος, καὶ γράψῃ αὐτῇ βιβλίον ἀποστα-
dii: et dederit ei in manibus eius: et dimi-
σίου, καὶ δώσει αὐτὴν εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς, καὶ ἐξαπο-
serit eā de domo sua: vel et mortuus fuerit vir
στελεῖ αὐτὴν ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, ἢ καὶ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ
eius vltimus: qui accepit eā sibi vxorē: nō
αὐτῆς ὁ ἔσχατος, ὃς ἔλαβεν αὐτὴν ἑαυτῷ γυναῖκα, οὐ
poterit vir prior qui dimisit eā re-
δυνήσεται ὁ ἀνὴρ ὁ πρότερος ὁ ἐξαποστείλας αὐτὴν ἐ-
uersus recipe eā sibi vxorē: postq̄
παναστρέψας λαβεῖν αὐτὴν ἑαυτῷ γυναῖκα, μετὰ τὸ
polluta ē illa: qm̄ abominatio est corā dn̄o
μιανθῆναι αὐτήν, ὅτι βδέλυγμά ἐστιν ἔναντι κυρίου
deo tuo: et nō polluetis terrā: q̄ dn̄s deus
τοῦ θεοῦ σου, καὶ οὐ μιανεῖτε τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς
vr̄ dat vobis in possessionē. si āt quis accepit vxo-
ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν ἐν κλήρῳ. ἐὰν δέ τις λάβῃ γυναῖ-
rē nuper: nō procedet ad bellū:
5.20.b κα προσφάτως, οὐκ ἐξελεύσεται εἰς τὸν πόλεμον,
et nō iniūgetur ei aliqua res: imunis
καὶ οὐκ ἐπιβληθήσεται αὐτῷ οὐδὲν πρᾶγμα, ἀθῷος
erit in domo sua: annū vnū letificabit
ἔσται τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, ἐνιαυτὸν ἕνα εὐφρανεῖ τὴν
vxorē suā q̄ accepit. nō pignerabis molā:
B γυναῖκα αὐτοῦ ἣν ἔλαβεν. οὐκ ἐνεχυράσεις μύλον,
neq̄ supmolā: q2 aīaʒ hic dat in pignore. si āt
οὐδὲ ἐπιμύλιον, ὅτι ψυχὴν οὗτος ἐνεχυράζει. ἐὰν δὲ
deprehēsus fuerit hō furās aīaʒ de fratrib9 su-
ἁλῷ ἄνθρωπος κλέπτων ψυχὴν ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐ-
is filiis israel: et dn̄s fact9 illū
τοῦ τῶν υἱῶν ἰσραήλ, καὶ καταδυναστεύσας αὐτὸν
vendiderit: et interficietur fur ille: et au-
ἀποδῶται, καὶ ἀποθανεῖται ὁ κλέπτης ἐκεῖνος, καὶ ἐξα-
feres malū de vobis ipsis. caue tibiipsi
ρεῖς τὸ πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν. πρόσεχε σεαυτῷ
in cōtactu lepre. custodies vehemēter vt facias iux-
ἐν τῇ ἁφῇ τῆς λέπρας. φυλάξῃ σφόδρα ποιεῖν κα-
ta oēm legē quā docuerint vobis
τὰ πάντα τὸν νόμον ὃν ἂν ἀναγγείλωσιν ὑμῖν οἱ
sacerdotes leuite: quēadmodū p̄cepi vobis: cu-
ἱερεῖς οἱ λευῖται, ὃν τρόπον ἐνετειλάμην ὑμῖν, φυ-
stodietis vt faciatis. memētote q̄ fecit dn̄s
λάξασθε ποιεῖν. μνήσθητι ὅσα ἐποίησε κύριος ὁ
de9 tu9 marie in via: egredientib9
Nu.12 a. θεός σου τῇ μαριὰμ ἐν τῇ ὁδῷ, ἐκπορευομένων
vobis de egypto. si āt debitū fuerit in pro-
C ὑμῶν ἐξ αἰγύπτου. ἐὰν δὲ ὀφείλημα ᾖ ἐν τῷ πλη-
ximo tuo: debitū q̄dcūq̄:
σίον σου, ὀφείλημα ὁτιοῦν,

Trāsla.B.Hiero.

Cumq̄ egressa alterum maritum duxerit: & ille quoq̄ oderit eā: dederitq̄ ei libellū repudii: & dimiserit de domo sua: vel certe mortuus fuerit: non poterit prior maritus recipere eam in vxorē: quia polluta est & abominabilis facta corā dn̄o: ne peccare facias terram tuam quā dn̄s deus tuus tradiderit tibi possidendā. Cum acceperit homo nuper vxorem: non p̄cedet ad bellū. nec ei q̄ppiā necessitatis iniūgetur publice: sed vacabit absq̄ culpa domui sue: vt vno āno letetur cū vxore sua. Nō accipies loco pignoris inferiorē & supiorē molā: quia aīam suā apposuit tibi. Si dep̄hēsus fuerit hō solicitans frēm suum de filiis israel: & vēdito eo acceperit p̄ciū: interficietur: & auferes malum de medio tui. Obserua diligēter ne icurras plagam lepre: sed facies quecunq̄ docuerint te sacerdotes leuitici gn̄is iuxta id qd̄ precepi eis & iple solicite. Mementote que fecerit dn̄s de9 vester marie i via cū egrederemī de egypto. Cum repetes a proximo tuo rem aliquam: quam debet tibi

Ter.Heb.

וְיָצְאָה מִבֵּיתוֹ וְהָלְכָה וְהָיְתָה
לְאִישׁ אַחֵר׃ וּשְׂנֵאָהּ הָאִישׁ
הָאַחֲרוֹן וְכָתַב לָהּ סֵפֶר כְּרִיתֻת
וְנָתַן בְּיָדָהּ וְשִׁלְּחָהּ מִבֵּיתוֹ אוֹ כִי
יָמוּת הָאִישׁ הָאַחֲרוֹן אֲשֶׁר לְקָחָהּ
לוֹ לְאִשָּׁה׃ לֹא יוּכַל בַּעְלָהּ
הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר שִׁלְּחָהּ לָשׁוּב
לְקַחְתָּהּ לִהְיוֹת לוֹ לְאִשָּׁה אַחֲרֵי
אֲשֶׁר הֻטַּמָּאָה כִּי תוֹעֵבָה הִוא
לִפְנֵי יְהוָה וְלֹא תַחֲטִיא אֶת הָאָרֶץ
אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ נַחֲלָה׃
כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה חֲדָשָׁה לֹא
יֵצֵא בַּצָּבָא וְלֹא יַעֲבֹר עָלָיו לְכָל
דָּבָר נָקִי יִהְיֶה לְבֵיתוֹ שָׁנָה
אֶחָת וְשִׂמַּח אֶת אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר
לָקָח׃ לֹא יַחֲבֹל רֵחַיִם וָרָכֶב
כִּי נֶפֶשׁ הוּא חֹבֵל׃ כִּי יִמָּצֵא
אִישׁ גֹּנֵב נֶפֶשׁ מֵאֶחָיו מִבְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְהִתְעַמֶּר בּוֹ וּמְכָרוֹ וּמֵת
הַגַּנָּב הַהוּא וּבִעַרְתָּ הָרָע מִקִּרְבֶּךָ׃
הִשָּׁמֶר בְּנֶגַע הַצָּרַעַת לִשְׁמֹר מְאֹד
וְלַעֲשׂוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר יוֹרוּ אֶתְכֶם
הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִם
תִּשְׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת׃ זָכוֹר אֵת
אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְמִרְיָם
בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם׃
כִּי תַשֶּׁה בְרֵעֲךָ מַשַּׁאת מְאוּמָה

Primitiua.heb.

הָיָה
מוּת
יָכֹל
הָיָה
טָמֵא תָּעַב
פָּנָה חָטָא
לָקַח
עָבַר
נָקָה הָיָה
אָחַד אִישׁ
חָבַל רִיחַ
מָצָא
אָח
עָמַר מוּת
רוּעַ
שָׁמַר
עָשָׂה יָרָה
צָוָה
זָכַר
יָצָא
נָשָׁה רָעָה מְאָם

Transla.Chal.

וְתִפּוֹק מִבֵּיתֵיהּ וּתְהָךְ וּתְהֵי לִגְבַר אוֹחֲרָן׃ וְיִסְנְיִנַּהּ גַּבְרָא בַתְרָאָה וְיִכְתּוֹב לַהּ גֵּט
פִּטּוּרִין וְיִתֵּן בִּידַהּ וְיִפְטְרִינַּהּ מִבֵּיתֵיהּ אוֹ אֲרֵי יְמוּת גַּבְרָא בַתְרָאָה דְּנַסְבַהּ לֵיהּ לְאִתּוּ׃
לֵית לֵיהּ רְשׁוּ לְבַעְלַהּ קַדְמָאָה דְּפַטְרַהּ לְמִתּוּב לְמִסְבַהּ לְמֶהֱוֵי לֵיהּ לְאִתּוּ בָּתַר
דְּאִסְתָּאֲבַת אֲרֵי מְרַחֲקָא הִיא קֳדָם יְיָ וְלָא תְחַיֵּיב יָת אַרְעָא דַּייָ אֱלָהָךְ יָהֵיב לָךְ
אַחְסָנָא׃ אֲרֵי יִסַּב גְּבַר אִתְּתָא חֲדַתָא לָא יִפּוֹק בְּחֵילָא וְלָא יְעִבַּר עֲלוֹהִי לְכָל מִידָּעַם
פְּנֵי יְהֵי לְבֵיתֵיהּ שַׁתָּא חֲדָא וְיַחְדֵּי יָת אִתְּתֵיהּ דְּנָסֵיב׃ לָא תִסַּב מַשְׁכּוֹנָא רֵחְיָא
וְרִכְבָּא אֲרֵי בְהוֹן מִתְעֲבֵד מְזוֹן לְכָל נְפַשׁ׃ אֲרֵי יִשְׁתְּכַח גְּבַר דְּגָנֵיב נַפְשָׁא מֵאֲחוֹהִי
מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִתָּגַר בֵּיהּ וִיזַבְּנִינֵּיהּ וְיִתְקְטֵיל גַּנָּבָא הַהוּא וּתְפַלֵּי עָבֵיד דְּבִישׁ מִבֵּינָךְ׃
אִסְתְּמַר בְּמַכְתַּשׁ סְגִירוּ לְמִטַּר לַחְדָא וּלְמֶעְבַּד כְּכֹל דְּיַלְפוּן יָתְכוֹן כַּהֲנַיָּא לֵיוָאֵי
כְּמָא דְּפַקֵּידְתִּנּוּן תִּטְּרוּן לְמֶעְבַּד׃ הֱוֵי דְּכִיר יָת דַּעֲבַד יְיָ אֱלָהָךְ לְמִרְיָם בְּאוֹרְחָא
בְּמִפַּקְכוֹן מִמִּצְרָיִם׃ אֲרֵי תִרְשֵׁי בְחַבְרָךְ רְשׁוּת מִדָּעַם

Interp.chal.

Et egrediatur de domo eius et recedat et sit vxor viro alteri. Et si oderit eā vir alter et scripserit ei libellū repudii et dederit in manu eius et dimiserit eam de domo sua: aut si mortuus fuerit vir posterior qui accepit eam in vxorē: non est licitū marito priori qui dimisit eam vt iterum accipiat eā: vt sit ei in vxorē postq̄ coinquinata est: quoniā abominatio est corā dn̄o deo tuo. Et non facias peccare terrā quā dn̄s deus tuus dabit tibi in possessionē. Quādo acceperit homo nouam vxorē: non egrediatur ad bellum: neq̄ quicq̄ iniungetur ei: sed immunis erit in domo sua anno vno: et letabitur cum vxore sua quā accepit. Non accipies loco pignoris inferiorē et superiorē molam: quia cū eis fit esca omni aīe. Si inuentus fuerit vir furans animā de fratribus suis de filiis israel: et sicut mercator vendiderit eam: occidetur fur ille: et auferes facientē quod malū est de medio tui. Obserua diligenter ne incurras plagam lepre: vt custodias valde et vt facias iuxta oīa que docuerint vos sacerdotes et leuite: sicut p̄cepi eis custodietis et faciatis. Memēto q̄ fecerit dn̄s deus tu9 marie in via: qn̄ egressi estis de egypto. Quando mutuaueris aliqd̄ proximo tuo:

Primitiua chal.

נְפַק יְהַב שְׂנָא
כְּתַב מוּת רְשָׁה
תוּב הֲוָה סְאַב
רְחַק חוּב חֲסַן
נְסַב חֲדֵי נְפַק
עֲבַר פְּנָה חֲדָה
נְסַב שְׁכַן עֲבַד
זוּן שְׁכַח גְּנַב
זְבַן קְטַל פְּלַה
סְפַר נְטַר אֲלַף
נְפַק רְשָׁה

לֹא תָבֹא אֶל בֵּיתוֹ לַעֲבֹט עֲבֹטוֹ׃ בוא
בַּחוּץ תַּעֲמֹד וְהָאִישׁ אֲשֶׁר אַתָּה עמד
נֹשֶׁה בוֹ יוֹצִיא אֵלֶיךָ אֶת הַעֲבוֹט יצא עבט
הַחוּצָה׃ וְאִם אִישׁ עָנִי הוּא לֹא ענה
תִשְׁכַּב בַּעֲבֹטוֹ׃ הָשֵׁב תָּשִׁיב לוֹ שכב שוב
אֶת הַעֲבוֹט כְּבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ וְשָׁכַב
בְּשַׂלְמָתוֹ וּבֵרְכֶךָּ וּלְךָ תִּהְיֶה צְדָקָה היה
לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ לֹא תַעֲשֹׁק פנה עשק
שָׂכִיר עָנִי וְאֶבְיוֹן מֵאַחֶיךָ אוֹ שכר ענה אבה
מִגֵּרְךָ אֲשֶׁר בְּאַרְצְךָ בִּשְׁעָרֶיךָ׃ אח גור
בְּיוֹמוֹ תִתֵּן שְׂכָרוֹ וְלֹא תָבוֹא נתן בוא
עָלָיו הַשֶּׁמֶשׁ כִּי עָנִי הוּא וְאֵלָיו
הוּא נֹשֵׂא אֶת נַפְשׁוֹ וְלֹא יִקְרָא קרא
עָלֶיךָ אֶל יְהוָה וְהָיָה בְךָ חֵטְא׃
לֹא יוּמְתוּ אָבוֹת עַל בָּנִים וּבָנִים מות
לֹא יוּמְתוּ עַל אָבוֹת אִישׁ
בְּחֶטְאוֹ יוּמָתוּ׃ לֹא תַטֶּה נטה
מִשְׁפַּט גֵּר יָתוֹם וְלֹא תַחֲבֹל שפט יתם חבל
בֶּגֶד אַלְמָנָה׃ וְזָכַרְתָּ כִּי עֶבֶד
הָיִיתָ בְּמִצְרַיִם וַיִּפְדְּךָ יְהוָה היה פדה
אֱלֹהֶיךָ מִשָּׁם עַל כֵּן אָנֹכִי
מְצַוְּךָ לַעֲשׂוֹת אֶת הַדָּבָר הַזֶּה׃
כִּי תִקְצֹר קְצִירְךָ בְשָׂדֶךָ
וְשָׁכַחְתָּ עֹמֶר בַּשָּׂדֶה לֹא תָשׁוּב שוב
לְקַחְתּוֹ לַגֵּר לַיָּתוֹם וְלָאַלְמָנָה
יִהְיֶה לְמַעַן יְבָרֶכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ היה ברך
בְּכֹל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ׃ כִּי תַחְבֹּט עשה חבט

Trãsla. B. Hiero.

nõ ingredieris domũ eius: vt pignus auferas: sed stabis foris: & ille tibi proferet quod habuerit. si autem pauper e: nõ pnoctabit apud te pignus: sed stati reddes ei ante solis occasum: vt dormiens in vestimẽto suo: bñdicat tibi: & habeas iusticiã corã domino deo tuo. Non negabis mercedẽ indigentis & pauperis fratris tui siue aduene q tecum moratur in terra & intra portas tuas ẽ: sed eadẽ die reddes ei pciũ laboris sui ante solis occasum: quia paup est: & ex eo sustentat aiam suã: ne clamet cõtra te ad dñm: & reputetur tibi in pctũm. Non occidentur pr̃es pro filiis nec filii p patribus: sed vnusquisq; p peccato suo morietur. Non peruertes iudiciũ aduene & pupilli: nec auferes pignoris loco vidue vestimentũ. Memento q seruieris in egypto: & eruerit te dominus deus tuus inde. Idcirco precipio tibi vt facias hanc rem. Quando messueris segetem in agro tuo: & oblitus manipulum reliqris: non reuerteris vt tollas illũ: sed aduenam & pupillũ & viduã auferre patieris. vt bñdicat tibi dominus deus tuus in oi ope manuũ tuarũ. Si fruges colle

Trãsla. Gre. lxx. cũ interp. latina

nõ ingredieris in domũ eius ad pignerãdũ pi-
οὐκ εἰσελεύσῃ εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐνεχυράσαι τὸ ἐνέ-
gnus: foris stabis: & hõ cuius debitũ tuũ
χυρον, ἔξω στήσῃ, καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗ τὸ δάνειόν σου
est in ipso: pferet tibi pignus extra. si ãt ho
ἐστὶν ἐν αὐτῷ, ἐξοίσει σοι τὸ ἐνέχυρον ἔξω. ἐὰν δὲ ἄν-
mo paup est: nõ pnoctabis in pignore il-
θρωπος πένηται, οὐ κοιμηθήσῃ ἐν τῷ ἐνεχύρῳ αὐ-
lius: restituẽdo restitues ei vestẽ suã
τοῦ, ἀποδόσει ἀποδώσεις αὐτῷ τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ
circa occasũ solis: & dormiet in ve-
περὶ δυσμὰς ἡλίου, καὶ κοιμηθήσεται ἐν τῷ ἱμα-
stimẽto suo: & bñdicet tibi: & tibi erit miseri-
τίῳ αὐτοῦ, καὶ εὐλογήσει σε, καὶ σοὶ ἔσται ἐλεημο-
cordia corã dño deo tuo. nõ nega-
σύνη ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου. οὐκ ἀποστερή- Leui.
bis mercedẽ pauperis & egeni ex fratribus 19.c.
σεις μισθὸν πένητος καὶ ἐνδεοῦς ἐκ τῶν ἀδελφῶν
tuis: siue ex aduenis q̃ in vrbibus tuis:
σου, ἢ ἐκ τῶν προσηλύτων τῶν ἐν ταῖς πόλεσί σου,
eadẽ die reddes mercedẽ suã: nõ oc-
αὐθήμερον ἀποδώσεις τὸν μισθὸν αὐτοῦ, οὐκ ἐπι-
cidet sol sup eo: q̃ paup est: & in
δύσεται ὁ ἥλιος ἐπ᾽ αὐτῷ, ὅτι πένης ἐστί, καὶ ἐν
eo hẽt spem: & nõ clamabit cõ-
αὐτῷ ἔχει τὴν ἐλπίδα, καὶ οὐ καταβοήσεται κα-
tra te ad dñm: & erit in te pctm̃. nõ 4.Re.
τὰ σοῦ πρὸς κύριον, καὶ ἔσται ἐν σοὶ ἁμαρτία. οὐκ 4.b.
occidẽtur pr̃es p filiis: & filii nõ 2.Pa.
ἀποθανοῦνται πατέρες ὑπὲρ τέκνων, καὶ υἱοὶ οὐκ 25.a.
morientur pro pr̃ibus. vnusquisq; suo
ἀποθανοῦνται ὑπὲρ πατέρων. ἕκαστος τῇ ἑαυτοῦ
pctõ morietur. nõ puertes iudiciũ ad-
ἁμαρτίᾳ ἀποθανεῖται. οὐκ ἐκκλινεῖς κρίσιν προση-
uene & pupilli & vidue. nõ pignerabis vesti- D
λύτου καὶ ὀρφανοῦ καὶ χήρας. οὐκ ἐνεχυράσεις ἱμά- Leui.
mẽtũ vidue. & memor eris q̃ seruus fuisti i terra 19.b.&
τιον χήρας. καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν γῇ 13.d.
egypti: & eruerit te dñs deus tuus in-
αἰγύπτου, καὶ ἐλυτρώσατό σε κύριος ὁ θεός σου ἐκεῖ-
de. ppterea hoc ego tibi pcipio vt facias ver-
θεν. διὰ τοῦτο ἐγώ σοι ἐντέλλομαι ποιεῖν τὸ ῥῆ-
bũ hoc. si ãt messueris messẽ tuã in
μα τοῦτο. ἐὰν δὲ ἀμήσῃς τὸν ἀμητόν σου ἐν τῷ
agro tuo: & oblitus fueris manipuli: nõ reuerteris
ἀγρῷ σου, καὶ ἐπιλάθῃ δράγμα, οὐκ ἐπαναστραφή-
vt tollas illũ: mẽdico & aduene
σῃ λαβεῖν αὐτό, τῷ πτωχῷ καὶ τῷ προσηλύτῳ
& pupillo & vidue erit: vt bñdicat
καὶ τῷ ὀρφανῷ καὶ τῇ χήρᾳ ἔσται, ἵνα εὐλογήσῃ
tibi dñs deus tuus in omni ope manuũ
σε κύριος ὁ θεός σου ἐν παντὶ ἔργῳ τῶν χειρῶν
tuarũ. si ãt oliuas collegeris:
σου. ἐὰν δὲ ἐλαιολογήσῃς,

Transla. Chal.

לא תיעול לביתיה למסב משכוניה׃ בברא תקום וגברא דאת רשי ביה יפיק לותך
ית משכונא לברא׃ ואם גבר מסכן הוא לא תשכוב במשכוניה׃ אתבא תתיב ליה ית
משכונא כמיעל שמשא ויشכוב בכסותיה ויברכינך ולך תהי זכו קדם יי אלהך׃
לא תעשוק אגירא עניא ומסכינא מאחך או מגיורך דבארעך בקרוך ביומיה תתן
אגריה ולא תיעול עלוהי שמשא ארי מסכן הוא וליה הוא מסר ית נפשיה ולא יקרי
עלך קדם יי ויהי בך חובא׃ לא ימותון אבהן על פום בנין ובנין לא ימותון על פום
אבהן אינש בחוביה ימותון׃ לא תצלי דין גיור יתים ולא תסב משכונא לבוש
ארמלא׃ ותדכר ארי עבדא הויתא במצרים ופרקך יי אלהך מתמן על כן אנא מפקד
לך למעבד ית פתגמא הדין׃ ארי תחצד חצדך בחקלך ותתנשי עומרא בחקלא לא
תתוב למסביה לגיורא ליתמא ולארמלתא יהי בדיל דיברכינך יי אלהך בכל עובדי
ידך׃ ארי תחבוט

Pritiua chal.

עול נסב קום
נפק שכן תוב
עול שכב כסה
ברך הוה זכה
עשק ענה סכן
גור קרב נתן
קרא מות צלה
דון דור נסב
שכן דבר פקד
עבד חצד נשה
תוב גור חבט

Interp. chal.

non ingrediaris in domum eius vt accipias pignus eius. sed foris stabis: & vir qui est debitor tibi proferet ad te pignus foras. Et si vir pauper est: non dormias in pignore eius: sed reddes ei pignus cum occubuerit sol: vt dormiat in vestimẽto suo: vt benedicat tibi. et tibi erit iusticia coram dño deo tuo. Non retinebis violẽter mercedẽ pauperis & egeni de fratribus tuis aut de aduenis qui sunt in terra tua in ciuitatibus tuis: sed in eodem die dabis mercedẽ eius ante occasum solis: quoniã pauper est: & pro eo ponit animã suã: vt non clamet aduersum te coram dño & sit in te peccatũ. Non moriantur patres pro filiis: neq; filii moriãtur pro patribus. sed singuli p peccato suo moriãtur. Non declinabis iudiciũ aduene & pupilli: neq; tolles pro pignore vestimẽtum vidue. et recordaberis q̃ seruus fuisti in egypto & redemit te inde dñs deus tuus: ideo ego precipio tibi vt facias hanc rem. Quando messueris messem tuam in agro tuo: & oblitus fueris manipuli in agro: non reuerteris vt tollas illũ: sed peregrino & pupillo & vidue erit: vt benedicat tibi dominus deus tuus in omnibus operibus manus tue. Quando excusseris

nō reuerteris vt colligas q̄ post te:
οὐκ ἐπαναστρέψεις καλαμήσασθαι τὰ ὀπίσω σου,
aduene ⁊ pupillo ⁊ vidue erūt.
τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ ὀρφανῷ καὶ τῇ χήρᾳ ἔσται.
si aūt vindemiaueris vineā tuā: nō reuindemia
ἐὰν δὲ τρυγήσῃς τὸν ἀμπελῶνά σου, οὐκ ἐπανατρυ-
bis q̄ post te. aduene ⁊ pupil
γήσεις τὰ ὀπίσω σου. τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ ὀρφα-
lo ⁊ vidue erūt. ⁊ memineris q̄ seruus fuisti in
νῷ καὶ τῇ χήρᾳ ἔσται. καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν
terra egypti. ppt hoc ego tibi pcipio vt fa
γῇ αἰγύπτου. διὰ τοῦτο ἐγώ σοι ἐντέλλομαι ποι-
cias vbū hoc.
εῖν τὸ ῥῆμα τοῦτο. Ca.25.

A Si aūt fuerit cōtrouersia inter hoies: ⁊ ac-
ἐὰν δὲ γένηται ἀντιλογία ἀναμέσον ἀνθρώπων, καὶ προ-
cesserint ad iudiciū: ⁊ iudicauerit: ⁊ iustificauerit
σέλθωσιν εἰς κρίσιν, καὶ κρίνωσι, καὶ δικαιώσωσι τὸν
iustū ⁊ cōdēnauerit impiū: ⁊ erit si dign⁹
δίκαιον καὶ καταγνῶσι τοῦ ἀσεβοῦς, καὶ ἔσται ἐὰν ἄξιος
fuerit plagis ipi⁹: ⁊ psternes eū corā iu-
ᾖ πληγῶν ὁ ἀσεβῶν, καὶ καθιεῖς αὐτὸν ἔναντι τῶν κρι-
dicib⁹: ⁊ flagellabūt eū corā eis sm
τῶν, καὶ μαστιγώσουσιν αὐτὸν ἐναντίον αὐτῶν κατὰ
impietatē illi⁹. nūero flagellabūt eū: qua-
τὴν ἀσέβειαν αὐτοῦ. ἀριθμῷ μαστιγώσουσιν αὐτόν, τεσσα-
draginta nō addent. si aūt addiderit flagel-
ράκοντα οὐ προσθήσουσιν. ἐὰν δὲ προσθῶσι μαστιγῶ-
lare eū sup has plagas: plagas plu
σαι αὐτὸν ὑπὲρ ταύτας τὰς πληγάς, πληγὰς πλεί-
1.Cor. 9.b. 1.timo 5.c. res: turpiter aget frater tu⁹ corā te. nō li-
ους, ἀσχημονήσει ὁ ἀδελφός σου ἐναντίον σου. οὐ φι-
gabis os bouis triturātis. si aūt habitauerint frēs si-
μώσεις βοῦν ἀλοῶντα. ἐὰν δὲ κατοικῶσιν ἀδελφοὶ ἐπὶ
mul: ⁊ mortu⁹ fuerit vn⁹ ex eis: semē aūt nō sit il
τὸ αὐτό, καὶ ἀποθάνῃ εἷς ἐξ αὐτῶν, σπέρμα δὲ μὴ ᾖ αὐ-
B li: nō erit vxor mortui extra viro nō ppin
τῷ, οὐκ ἔσται ἡ γυνὴ τοῦ τεθνηκότος ἔξω ἀνδρὶ μὴ ἐγγί-
quo: frater viri eius accedet ad il-
ζοντι. ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς εἰσελεύσεται πρὸς αὐ-
lam: ⁊ accipiet eam sibiipsi vxorē: ⁊ cohabitabit ei:
τήν, καὶ λήψεται αὐτὴν ἑαυτῷ γυναῖκα, καὶ συνοικήσει αὐτῇ,
⁊ erit infans q̄ genit⁹ fuerit: cōstituet ex noie
καὶ ἔσται τὸ παιδίον ὃ ἂν τέκῃ, κατασταθήσεται ἐκ τοῦ ὀνόμα-
illi⁹ q̄ mortu⁹ ē: ⁊ nō delebitur nomē il-
τος τοῦ τετελευτηκότος, καὶ οὐκ ἐξαλειφθήσεται τὸ ὄνομα αὐ-
lius ex israel. si aūt nō voluerit hō accipere vxorem
τοῦ ἐξ ἰσραήλ. ἐὰν δὲ μὴ βούληται ὁ ἄνθρωπος λαβεῖν τὴν γυναῖκα
fratris sui: ⁊ pget vxor ad portā
τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ ἀναβήσεται ἡ γυνὴ ἐπὶ τὴν πύλην
ad senatum: ⁊ dicet: nō vult frater viri
ἐπὶ τὴν γερουσίαν, καὶ ἐρεῖ, οὐ θέλει ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἀνδρός
mei suscitare nomē fratris sui in israel:
μου ἀναστῆσαι τὸ ὄνομα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἐν ἰσραήλ,

geris oliuarū: qcquid remanserit in arboribus nō reuerteris vt colligas: sed relinqs aduene pupillo ac vidue. Si vindemiaueris vineam tuā: non colliges remanentes racemos: sed cedent in vsus aduene pupilli ac vidue. Memento q̄ & tu seruieris in egypto: & idcirco precipio tibi vt facias hāc rem.

Si fuerit Cap.25. cā inter aliquos: & iterpellauerint iudices: que iustū esse pspexerint: illi iusticie palmam dabūt: quē impiū: cōdēnabunt ipietatis. Sin autē eū qui peccauit dignū viderint plagis: psternēt & corā se faciet verberari. Pro mensura pcti erit & plagarum modus: ita dūtaxat vt q̄dragenariū numerum nō excedāt: ne fede laceratus añ oculos tuos obeat frater tuus. Nō ligabis os bouis terētis in area fruges tuas. Qn̄ hitauerint frēs sil & vnus ex eis absq̄ liberis mortuus fuerit: vxor defuncti nō nubet alteri: sed accipiet eā frēs eius: & suscitabit semen fratris sui: & primogēitum ex ea filium nomine illius appellabit: vt nō deleatur nomē eius ex israel. Sin autē noluerit accipere vxorē fris sui: q̄ ei lege debetur: perget mulier ad portā ciuitatis: & interpellabit maiores natu: dicetq̄. Nō vult frater viri mei suscitare semen fratris sui in israel:

זיתך לא תפאר אחריך לגר
ליתום ולאלמנה יהיה: כי תבצר
כרמך לא תעולל אחריך לגר
ליתום ולאלמנה יהיה: וזכרת כי
עבד היית בארץ מצרים על כן
אנכי מצוך לעשות את הדבר
הזה: כי יהיה ריב בין
אנשים ונגשו אל המשפט
ושפטום והצדיקו את הצדיק
והרשיעו את הרשע: והיה אם
בן הכות הרשע והפילו השפט
והכהו לפניו כדי רשעתו במספר:
ארבעים יכנו לא יסיף פן יסיף
להכתו על אלה מכה רבה
ונקלה אחיך לעיניך: לא
תחסם שור בדישו: כי ישבו
אחים יחדו ומת אחד מהם
ובן אין לו לא תהיה אשת
המת החוצה לאיש זר יבמה
יבא עליה ולקחה לו לאשה
ויבמה: והיה הבכור אשר
תלד יקום על שם אחיו המת
ולא ימחה שמו מישראל: ואם
לא יחפץ האיש לקחת את יבמתו
ועלתה יבמתו השערה אל
הזקנים ואמרה מאן יבמי
להקים לאחיו שם בישראל

פאר גור
היה בצר
עלל
עשה
Cap.xxv.
היה רוב
שפט צדק
רשע
נכה נפל
כנה ספר
קלה
חסם דוש
מות
איש
בוא
בכר
ילד קום
מחה
חפץ
עלה
קום

Transla.Chal.

זיתך לא תפלי בתרך לגיורא ליתמא ולארמלתא יהי: ארי תקטוף כרמך לא תעלל
בתרך לגיורא ליתמא ולארמלתא יהי: ותהי דכיר ארי עבדא הויתא בארעא דמצרים
על כן אנא מפקד לך למעבד ית פתגמא הדין: Ca.xxv. ארי יהי דין
בין גבריא ויתקרבון לות דינא וידינונון ויזכון ית זכאה ויחייבון ית חיבא: ויהי אם
בר חייב לאלקאה חייבא וירמיניה דיינא וילקיניה קדמוהי כמיסת חובתיה במנין:
ארבעין ילקיניה לא יוסף דילמא יוסף לאלקיותיה על אלין מחא סגי ויקל אחוך
לעינך: לא תחיד פום תורא בדישיה: ארי יתבון אחין כחדא וימות חד מנהון ובר
לית ליה לא תהי איתת מיתא לברא לגבר חילוני יבמה יעול עלה ויסבינה ליה
לאיתו ויבמינה: ויהי בוכרא דתליד יקום על שום אחוהי מיתא ולא יתמחי שמיה
מישראל: ואם לא יצבי גברא למיסב ית יבמתיה ותיסק יבמתיה לתרע בית דינא
לקדם סביא ותימר סריב יבמי לאקמא לאחוהי שמא בישראל

Interp̄.chal.

oliuas tuas: nō reuertaris ad colligendū qđ post te reliqueris: sed pegrino ⁊ pupillo ⁊ vidue erit. Si vindemiaueris vineā tuam: non colliges remanētes racemos quos post te reliq̄ris: sed peregrino ⁊ pupillo et vidue erunt. Et recordaberis q̄ seru⁹ fuisti in terra egypti: idcirco ego precipio tibi vt facias rem hanc.

Si fuerit causa inter viros: veneritq̄ ad Ca.25. iudiciū: iudicabūt eos iudices: ⁊ iustificabūt iustū: ⁊ condēnabūt impiū. Si aūt ipius dign⁹ fuerit verberib⁹: psternet eū iudex: ⁊ in cōspectu suo verberabit eum: iuxta mēsurā delicti erit modus plagarum vsq̄ ad numerū quadragenariū flagellabit eum: ⁊ nō amplius: ne forte addat verberare eum super hec plaga magna: ⁊ ignominiā patiatur fr̄ tu⁹ ante oculos tuos. Non claudes os bouis triturātis. Si habitauerint frēs in vnū: ⁊ mortu⁹ fuerit vn⁹ ex eis: ⁊ fili⁹ nō ē ei: nō nubet vxor mortui foras: viro alieno: fr̄ defuncti ingredietur ad eā: ⁊ accipiet eā sibi i vxorē p̄ frē suo. ⁊ pmogenit⁹ quē genuerit suscitabit nomē fr̄is ei⁹ defuncti: ⁊ nō delebit nomē ei⁹ de israel. et si noluerit vir accipe vxorē fr̄is sui: ascēdet illa ad portā dom⁹ iudicii āte seniores ⁊ dicet. renuit fr̄ viri mei suscitare nomē fr̄is sui i isr̄l:

Primitiua chal.

כלה קטף עלל
דכר פקד דון
קרב זכה חוב
לקה רמה
מנה רבע יסף
סנא קלה אחד
דוש מות הוה
הלך עול נסב
ילד קום מחה
צבה נסב נסק
דון שוב אמר

Primitiua heb. | Ter. Heb. | Deut. | Ca. xxv.

לא אבה יבמי׃ וקראו לו זקני
עירו ודברו אליו ועמד ואמר
לא חפצתי לקחתה׃ ונגשה יבמתו
אליו לעיני הזקנים וחלצה
פנה נעלו מעל רגלו וירקה בפניו
ענה עשה וענתה ואמרה ככה יעשה לאיש
בנה אח אשר לא יבנה את בית אחיו׃
קרא חלץ ונקרא שמו בישראל בית חלוץ
הנעל׃ כי ינצו אנשים יחדו
נצה
איש איש ואחיו וקרבה אשת האחד
נצל נכה להציל את אישה מיד מכהו
שלח חזק בוש ושלחה ידה והחזיקה במבשיו׃
קצץ כפף חוס וקצתה את כפה לא תחוס עינך׃
היה לא יהיה לך בכיסך אבן ואבן
גדל גדולה וקטנה׃ לא יהיה לך
בביתך איפה ואיפה גדולה וקטנה׃
אבן שלמה וצדק יהיה לך איפה
שלמה וצדק יהיה לך למען
ארך יום יאריכו ימיך על האדמה אשר
תעב יהוה אלהיך נתן לך׃ כי תועבת
יהוה אלהיך כל עשה אלה כל
זכר עשה עול׃ זכור את אשר עשה
יצא לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים׃
אשר קרך בדרך ויזנב בך
כל הנחשלים אחריך ואתה
עיף ויגע ולא ירא אלהים׃
נוח והיה בהניח יהוה אלהיך לך

Trāsla. B. Hiero.

nec me in cōiugiū sumere. Statimq; accersiri eum facient: & interrogabunt. Si rñderit: nolo eā vxorē accipere: accedet mulier ad eum coram senioribus: & tollet calciamētū de pede eius: spuetq; in faciē eiꝰ. & dicet. Sic fiet hoi qui nō edificat domū fratris sui. Et vocabitur nomē illius in israel domus discalciati. Si habuerint inter se iurgium viri duo. & vnus cōtra alterū rixari cepit: volēsq; vxor alterius eruere virum suū de manu fortioris: miseritq; manū & apphenderit verenda eius: abscides manum illius nec flecteris sup eā vlla mīa. Nō hēbis in sacculo diuersa pondera maius & minus: nec erit in domo tua modius maior & minor. Pōdus hēbis iustum & verū: & modius equalis & verus erit tibi: vt multo viuas tpe sup terram quam dñs deus tuus dederit tibi. Abomiatur eni dñs eū qui facit hec: & aduersatur omnem iniusticiā. Memento q̄ fecerit tibi amalech i via qñ egrediebaris ex egypto quō occurrerit tibi: & extremos agminis tui qui lassi residebāt: ceciderit. qñ tu eras fame & labore cōfectus: & nō timuerit deum. Cū ergo dñs deus tuꝰ dederit tibi requiē: &

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

nō voluit frater viri mei. ⁊ vocabūt
οὐκ ἠθέλησεν ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἀνδρός μου. καὶ καλέσου- C
eū senatus vrbis illius: ⁊ dicēt
σιν αὐτὸν ἡ γερουσία τῆς πόλεως ἐκείνης, καὶ ἐροῦσιν
ei: ⁊ stās dixerit: nō volo accipere eā. ⁊
αὐτῷ, καὶ στὰς εἴπῃ, οὐ βούλομαι λαβεῖν αὐτήν. καὶ
accedēs mulier fris eius ad eū
προσελθοῦσα ἡ γυνὴ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ πρὸς αὐτὸν
corā senatu: ⁊ soluet calciamētū e- Luce. 20.
ἔναντι τῆς γερουσίας, καὶ ὑπολύσει τὸ ὑπόδημα αὐ-
ius vnū de pede eius: ⁊ spuet in
τοῦ τὸ ἓν ἀπὸ τοῦ ποδὸς αὐτοῦ, καὶ ἐμπτύσεται εἰς
faciē eius: ⁊ respōdēs dicet: sic fa-
τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἀποκριθεῖσα ἐρεῖ, οὕτως ποι-
cient hoi: q nō edificabit domū
ήσουσι τῷ ἀνθρώπῳ, ὃς οὐκ οἰκοδομήσει τὸν οἶκον
fris sui. ⁊ vocabit nomē illius in
τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. καὶ κληθήσεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν
israel: domus discalciati calciamētū. si āt
ἰσραὴλ, οἶκος τοῦ ὑπολυθέντος τὸ ὑπόδημα. ἐὰν δὲ
pugnauerit duo hoies in id ipm: hō cū
μάχωνται δύο ἄνθρωποι ἐπὶ τὸ αὐτό, ἄνθρωπος με-
frē suo: ⁊ accesserit vxor vniꝰ eo-
τὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ προσέλθῃ ἡ γυνὴ ἑνὸς αὐ-
rū: vt eruat virū suū de manu per-
τῶν, ἐξελέσθαι τὸν ἄνδρα αὐτῆς ἐκ χειρὸς τοῦ τύ-
cutiētis eū: ⁊ extēdēs manū suā apphē-
πτοντος αὐτόν, καὶ ἐκτείνασα τὴν χεῖρα αὐτῆς ἐπιλά-
derit verēda eius: abscindes manū il-
βηται τῶν διδύμων αὐτοῦ, ἀποκόψεις τὴν χεῖρα αὐ-
lius: nō parcet oculus tuus sup eā. nō erit D
τῆς, οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου ἐπ' αὐτῇ. οὐκ ἔσται
in sacculo tuo pōdus ⁊ pōdus: magnū vl par-
ἐν τῷ μαρσίππῳ σου στάθμιον καὶ στάθμιον, μέγα ἢ μι-
uum. nō erit in domo tua mēsura vel mēsura: ma-
κρόν. οὐκ ἔσται ἐν τῇ οἰκίᾳ σου μέτρον ἢ μέτρον, μέ-
gna ⁊ parua. pōdus verū ⁊ iustū erit tibi:
γα καὶ μικρόν. στάθμιον ἀληθινὸν καὶ δίκαιον ἔσται σοι,
⁊ mēsura vera ⁊ iusta erit tibi: vt lō-
καὶ μέτρον ἀληθινὸν καὶ δίκαιον ἔσται σοι, ἵνα πολυή-
geuus sis sup terrā: q̄ dn̄s deus tuus dat tibi in
μερος γένῃ ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς κς ὁ θεός σου δίδωσί σοι ἐν
possessiōe: qm abominatio dn̄o deo tuo ois faciēs hec
κλήρῳ, ὅτι βδέλυγμα κω τῷ θεῷ σου πᾶς ποιῶν ταῦ- Exo. 17.c.
⁊ ois faciēs iniustū. memēto q̄ fecit tibi
τα, καὶ πᾶς ποιῶν ἄδικον. μνήσθητι ὅσα ἐποίησέ σοι
amalech in via egrediēte te ex egypto:
ἀμαλὴκ ἐν τῇ ὁδῷ ἐκπορευομένου σου ἐξ αἰγύπτου,
quō restitit tibi in via: ⁊ cecidit extremū agmē tuū
πῶς ἀντέστη σοι ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ἔκοψέ σου τὴν οὐραγίαν σου
lassos post te: tu āt famescebas ⁊ laborabas: ⁊ nō
τοὺς κοπιῶντας ὀπίσω σου, σὺ δὲ ἐπείνας καὶ ἐκοπίας, καὶ οὐκ
timuit deū. ⁊ erit cū dederit reqes tibi dn̄s deꝰ tuꝰ
ἐφοβήθη τὸν θν. καὶ ἔσται ἡνίκα ἂν καταπαύσει σε κς ὁ θς σου

Primitiua chal.

אבה קרא מלל
רעה קרב שרא
סנא רקק תוב
עבד בנה קרא
נצה מחא ישט
תקף התת קוץ
חוס תקל רבב
טול אבר חמם
הוה נפק אתר
שלה לאה נוח

Interp. chal.

non vult me in coniugē accipere. et vocabunt eum seniores ciuitatis: ⁊ loquētur cum eo: ⁊ si renuerit ⁊ dixerit nolo accipere eam: accedet vxor fratris eius ad eum coram senioribus: ⁊ soluet calciamentū eius de pede eiꝰ ⁊ spuet in faciē eiꝰ: ⁊ rñdebit ⁊ dicet. Sic fiet viro qui nō edificat domū fris sui. Et vocabit nomē illius in israel domꝰ discalciati. Si rixati fuerint viri adinuicē vir ⁊ frater eius: ⁊ accesserit vxor vnius vt eruat maritū suū de manu illius qui percutit eum: ⁊ extenderit manū suā: ⁊ apprehenderit verenda eius abscindes manum illius: ⁊ non parcat oculus tuus. Non sit tibi in sacculo tuo pondus ⁊ pōdus maius ⁊ minus. Non erit tibi in domo tua modius ⁊ modius maior ⁊ minor. Pondera perfecta ⁊ recta erunt tibi modii perfecti ⁊ veri erunt tibi: vt prolongētur dies tui sup terrā quā dñs deus tuus dabit tibi: quia abominatio est dñi dei tui omnis qui facit hec: ois qui facit iniqtatē. Memēto qd fecerit tibi amalech in via cum egrederemini de egypto: quō occurrerit tibi in via: ⁊ occiderit in te oēs qui remanserant post tergum tuum: ⁊ tu eras lassus ⁊ fatigatus: ⁊ non timens gloriā dei. Cumq requiē dederit tibi dñs deus tuus

Transla. Chal.

לא אבי יבמי׃ ויקרון ליה סבי קרתה וימללון עמיה ויקום ויימר לא רעיתי למסבה׃
ותתקרב יבמתיה ליה לקדם סביא ותשרי סניה מעל רגליה ותרוק באנפוהי ותתיב
ותימר כדין יתעבד לגברא די לא יבני ית בית אחוהי׃ ויתקרי שמיה בישראל בית
שרי סנא׃ ארי ינצון גברין כחדא גברא ואחוהי ותתקרב איתת חד לשיזבא ית
בעלה מידא דמחוהי ותושיט ידה ותתקיף בבית בהתתיה׃ ותקוץ ית ידה לא תחוס
עינך׃ לא יהי לך בכיסך מתקל ומתקל רבא וזעירא׃ לא יהי לך בביתך מכילא ומכילא
רבא וזעירא׃ מתקלין שלמין דקשוט יהון לך מכילן שלמן דקשוט יהון לך בדיל
דיורכון יומך על ארעא דיי אלהך יהיב לך׃ ארי מרחקא דיי אלהך כל עביד
אלין כל עביד שקר׃ הוי דכיר ית דעבד לך עמלק באורחא במפקכון ממצרים׃
דערעך באורחא וקטיל בך כל דהוו מתאחרין בתרך ואת משלהי ולאי ולא דחיל
קדם דיי׃ ויהי כד יניח יי אלהך לך

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp.latina.

ab oibꝰ inimicis tuis q̄ i circuitu tuo i t̃ra q̄
ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν σου τῶν κύκλῳ σου ἐν τῇ γῇ ἣν
dat tibi in possessionẽ ad possidẽdũ: dele-
δίδωσί σοι ἐν κλήρῳ κατακληρονομῆσαι, ἐξαλεί-
bis nomẽ amalech de sub celo: et
ψεις τὸ ὄνομα ἀμαλὴκ ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανόν, καὶ
nõ obliuiscaris.
οὐ μὴ ἐπιλάθῃ. Ca.26.

A Et erit cũ intraueris in t̃rã quã dñs deꝰ
Καὶ ἔσται ὅταν εἰσέλθῃς εἰς τὴν γῆν ἣν κς̄ ὁ θεός
tuꝰ dat tibi in possessiões et possideas eã:
Ex.17.c σου δίδωσί σοι ἐν κλήρῳ κατακληρονομῆσαι αὐτήν,
et habitaueris in ea et tolles de primicijs
καὶ κατοικήσῃς ἐπ᾽ αὐτῆς καὶ λήψῃ ἀπὸ τῆς ἀπαρχῆς
frugũ t̃re tue: q̄ dñs deꝰ tuꝰ dat
τῶν καρπῶν τῆς γῆς σου, ἧς κς̄ ὁ θεός σου δίδωσί
tibi in possessiões: et pones in cartallo: et per-
σοι ἐν κλήρῳ, καὶ ἐμβαλεῖς εἰς κάρταλλον, καὶ πο-
ges ad locũ: quẽ elegerit dñs
ρεύσῃ εἰς τὸν τόπον, ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ
deus tuꝰ vt inuocet nomẽ eiꝰ ibi: et ac-
θεός σου ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ, καὶ εἰσ-
cedes ad sacerdotẽ q̄ fuerit in diebꝰ il-
ελεύσῃ πρὸς τὸν ἱερέα ὃς ἂν ᾖ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεί-
lis: et dices ad eũ: ãnũcio hodie dño
ναις, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν, ἀναγγέλλω σήμερον κυρίῳ
deo tuo: q̄ ingressus sũ in t̃rã quã iurauit do-
τῷ θεῷ σου, ὅτι εἰσελήλυθα εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσε κύ-
minꝰ deꝰ patribꝰ nr̃is vt daret nobis. et sus-
ριος ὁ θεὸς τοῖς πατράσιν ἡμῶν δοῦναι ἡμῖν. καὶ λή-
B scipiet sacerdos cartallũ de manibꝰ tuis: et
ψεται ὁ ἱερεὺς τὸν κάρταλλον ἐκ τῶν χειρῶν σου, καὶ
ponet eũ corã altare dñi dei
θήσει αὐτὸν ἀπέναντι τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου τοῦ θε-
tui. et respondebis: et dices corã dño
οῦ σου. καὶ ἀποκριθήσῃ, καὶ ἐρεῖς ἔναντι κυρίου τοῦ
deo tuo: syriam dereliq̄t p̃r meꝰ: et descẽ-
θεοῦ σου, συρίαν ἀπέλιπεν ὁ πατήρ μου, καὶ κατέ-
dit in egyptũ: et peregrinatꝰ ẽ ibi in numero pau-
βη εἰς αἴγυπτον, καὶ παρῴκησεν ἐκεῖ ἐν ἀριθμῷ βρα-
cissimo: et fuit ibi in gẽtẽ magnã et multitudinẽ mul-
χεῖ, καὶ ἐγένετο ἐκεῖ εἰς ἔθνος μέγα καὶ πλῆθος πο-
tã: et afflixerũt nos egyptij: et humilia-
λύ, καὶ ἐκάκωσαν ἡμᾶς οἱ αἰγύπτιοι, καὶ ἐταπεί-
uerũt nos: et imposuerũt nobis opa dura: et
νωσαν ἡμᾶς, καὶ ἐπέθηκαν ἡμῖν ἔργα σκληρά, καὶ
clamauimꝰ ad dñm deũ patrũ nr̃oꝝ: et
ἀνεβοήσαμεν πρὸς κν̄ τὸν θεὸν τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ
exaudiuit dñs vocẽ nr̃aꝫ: et vidit humilitatẽ
εἰσήκουσε κς̄ τῆς φωνῆς ἡμῶν, καὶ εἶδε τὴν ταπείνωσιν
nr̃am et laborẽ nr̃m: et angustiã nr̃aꝫ: et edu-
ἡμῶν καὶ τὸν μόχθον ἡμῶν, καὶ τὸν θλιμμὸν ἡμῶν. καὶ ἐξή-
xit nos dñs de egypto in fortitudie magna et in manu forti
γαγεν ἡμᾶς κς̄ ἐξ αἰγύπτου ἐν ἰσχύϊ μεγάλῃ καὶ ἐν χειρὶ κραταιᾷ

Trãsla.B.Hiero.

subiecerit cũctas ꝑ circuitũ natões ĩ terra quã tibi pollicitus est: delebis nomen eius sub celo. Caue ne obliuiscaris. Cap.26.

Vnq̄ intraueris terram quam dñs deus tuus tibi daturus est possidendam: & obtinueris eã: atq̄ habitaueris in illa: tolles de cunctis frugibus tuis primitias & pones in cartallo: ꝑgesq̄ ad locum quem dominꝰ deus tuus elegerit: vt ibi inuocetur nomẽ eius: accedesq̄ ad sacerdotem qui fuerit in diebus illis: & dices ad eum. Profiteor hodie coram dño deo tuo: q̄ ingressus sum ĩ terram pro qua iurauit pñbus nr̃is vt daret eã nobis. Suscipiensq̄ sacerdos cartallum de manu tua ponet ante altare dñi dei tui: & loqueris in cõspectu dñi dei tui. Syrus ꝑsequebatur patrẽ meũ: qui descẽdit ĩ egyptũ: & ibi ꝑegrinatus ẽ in paucissimo numero: creuitq̄ in gentẽ magnã ac robustã & infinite multitudis. Afflixerũtq̄ nos egyptij & ꝑsecuti sunt iponẽtes onera grauissima: & clamauimus ad dñm deũ pñm nr̃orũ: q exaudiuit nos: & respexit hũilitatẽ nr̃am & laborẽ atq̄ angustiã: & eduxit nos de egypto in manu forti

Ter.Heb. Deut. Ca.xxvi. Pritiua heb.

מכל איביך מסביב בארץ אשר | סבב
יהוה אלהיך נתן לך נחלה |
לרשתה תמחה את זכר עמלק | ירש מחה
מתחת השמים לא תשכח: | שכח
Ca.xxvi.
והיה כי תבוא אל הארץ אשר | בוא
יהוה אלהיך נתן לך נחלה
וירשתה וישבת בה: ולקחת
מראשית כל פרי האדמה אשר | פרה
תביא מארצך אשר יהוה אלהיך | בוא
נתן לך ושמת בטנא והלכת אל | שום
המקום אשר יבחר יהוה אלהיך | קום בחר
לשכן שמו שם: ובאת אל הכהן | בוא
אשר יהיה בימים ההם ואמרת | היה יום
אליו הגדתי היום ליהוה אלהיך | נגד
כי באתי אל הארץ אשר נשבע | שבע
יהוה לאבתינו לתת לנו: ולקח | נתן
הכהן הטנא מידך והניחו לפני | נוח פנה
מזבח יהוה אלהיך: וענית ואמרת | זבח ענה
לפני יהוה אלהיך ארמי אבד אבי
וירד מצרימה ויגר שם במתי מעט | גור מתה
ויהי שם לגוי גדול עצום ורב: | היה גדל עצם
וירעו אתנו המצרים ויענונו | רבב רעע ענה
ויתנו עלינו עבדה קשה: ונצעק | נתן צעק
אל יהוה אלהי אבתינו וישמע
יהוה את קלנו וירא את ענינו
ואת עמלנו ואת לחצנו: ויוצאנו | יצא
יהוה ממצרים ביד חזקה

Transla.Chal.

מכל בעלי דבבך מסחור סחור בארעא דיי אלהך יהיב לך אחסנא למירתה תמחי
ית דוכרנא דעמלק מתחות שמיא לא תנשי: Ca.xxvi. ויהי ארי
תעול לארעא דיי אלהך יהיב לך אחסנא ותירתה ותיתב בה: ותיסב מריש כל
איבא דארעא דתיתי מארעך דיי אלהך יהיב לך ותשוי בסלא ותהך לאתרא
דיתרעי יי אלהך לאשראה שכינתיה תמן: ותיתי לות כהנא די יהי ביומיא האינון
ותימר ליה חויתי יומא דין קדם יי אלהך ארי עלית לארעא דקיים יי לאבהתנא
למתן לנא: ויסב כהנא סלא מן ידך ויצנעיניה קדם מדבחא דיי אלהך: ותתיב
ותימר קדם יי אלהך לבן ארמאה בעא לאובדא ית אבא ונחת למצרים ודר תמן
בעם זעיר והוה תמן לעם רב תקיף וסגי: ואבאישו לנא מצראי ועניונא ויהבו עלנא
פולחנא קשיא: וצלינא קדם יי אלהא דאבהתנא וקביל יי צלותנא וגלי קדמוהי
עמלנא ולאותנא ודוחקנא: ואפקנא יי ממצרים בידא תקיפא

Interp.chal.

ab oibus inimicis tuis in circuitu in terra quaꝫ dñs deꝰ tuꝰ dabit tibi i hereditatẽ et possideas eã: delebis memoriã amalech sub celo: ne obliuiscaris. Ca.26.

Cum autẽ intraueris in terram quaꝫ dñs deus tuus dabit tibi in hereditatẽ: et possederis eam et habitaueris in ea: tolles de primitijs ois fructus terre tue: quas afferes de terra tua quã dñs deus tuꝰ dabit tibi: et pones in cartallo: et perges ad locũ queꝫ elegerit dñs deus tuus vt habitare faciat ibi maiestatem suam. et venies ad sacerdotẽ qui fuerit in diebus illis: et dices ei. Annũcio hodie corã dño deo tuo q̄ ingressus sum in terrã quã iurauit dñs dare pñibus nostris. Et tollet sacerdos cartallũ de manu tua: et reponet illũ coram altari dñi dei tui. Et respondebis et dices coram dño deo tuo. Laban syrus quesiuit ꝑdere patrẽ meũ: et descendit in egyptũ: et moratus est ibi in populo pauco: et fuit ibi in populũ magnũ et fortes et multũ. et malefecerunt nobis egyptij et afflixerunt nos: et posuerũt sup nos seruitutẽ durissimã. et orauimus corã dño deo pñm nr̃oꝝ: et suscepit orõem nr̃aꝫ: et manifestus fuit corã eo labor nr̃ et fatigatio nr̃a et angustia nr̃a. Et eduxit nos de egypto in manu forti:

Pritiua chal.

חסן ירת מחה
נשה הוה עול
יתב נסב ראש
אבב אתא שוה
יהך רעה שרא
הוה עול קום
יתן נסב צנע
רבח תוב אמר
בעה אבד דור
באש ענה צלא
גלה לאה נפק

Ter. Heb.

ובזרע נטויה ובמרא גדל ובאתות נטה ירא אות
ובמפתים: ויבאנו אל המקום יפת בוא קום
הזה ויתן לנו את הארץ הזאת נתן
ארץ זבת חלב ודבש: ועתה הנה זוב
הבאתי את ראשית פרי האדמה בוא פרה
אשר נתתה לי יהוה והנחתו נתן נוח
לפני יהוה אלהיך והשתחוית שחה
לפני יהוה אלהיך: ושמחת בכל
הטוב אשר נתן לך יהוה אלהיך
ולביתך אתה והלוי והגר אשר גור
בקרבך: כי תכלה לעשר את כל כלה עשר
מעשר תבואתך בשנה השלישת בוא שלש
שנת המעשר ונתתה ללוי שנה נתן
לגר ליתום ולאלמנה ואכלו גור יתם
בשעריך ושבעו: ואמרת
לפני יהוה אלהיך בערתי פנה
הקדש מן הבית וגם נתתיו נתן
ללוי ולגר ליתום ולאלמנה
ככל מצותך אשר צויתני צוה
לא עברתי ממצותיך ולא
שכחתי: לא אכלתי באני און
ממנו ולא בערתי ממנו בטמא
ולא נתתי ממנו למת שמעתי נתן מות
בקול יהוה אלהי עשיתי עשה
ככל אשר צויתני: השקיפה שקף
ממעון קדשך מן השמים עון
וברך את עמך את ישראל

Trāsla. B. Hiero.

& brachio extento: in ingenti pauore: in signis atq; portentis: & introduxit ad locum istum & tradidit nobis terram lacte & melle manantem. & idcirco nunc offero primitias frugum terre quā dñs dedit mihi. Et dimittes eas in conspectu dñi dei tui: & adorato domino deo tuo epulaberis in omnibus bonis que dominus deus tuus dederit tibi & domui tue: tu & leuites & aduena qui tecū est. Quando cōpleueris decimā cūctarum frugū tuarū anno decimarum tertio: dabis leuite & aduene & pupillo & vidue: vt comedant intra portas tuas: & saturentur. loquerisq; in conspectu domini dei tui. Attuli qđ sctificatū est de domo mea: & dedi illud leuite & aduene & pupillo ac vidue sicut iussisti mihi. Non preteriui mandata tua: nec sum oblitus iperii tui. Non comedi ex eis in luctu meo: nec sepaui ea in qualibet immundicia: nec expendi ex his quicquam in re funebri. Obediui voci dñi dei mei: & feci omnia sicut precepisti mihi. Respice de sctūario tuo & de excelso celorū hitaculo: & benedic populo tuo israel

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

τ in brachio excelso τ in visiōibus magnis
καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ καὶ ἐν ὁράμασι μεγάλοις
τ in signis τ portētis: τ introduxit nos in
καὶ ἐν σημείοις καὶ τέρασι, καὶ εἰσήγαγεν ἡμᾶς εἰς
locū istū: τ tradidit nobis terrā hāc
τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἔδωκεν ἡμῖν τὴν γῆν ταύτην
terrā manātē lacte τ melle. τ nūc ecce attuli
γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι. καὶ νῦν ἰδοὺ ἐνήνοχα
primicias frugū tre q̄ dedisti
τὴν ἀπαρχὴν τῶν γεννημάτων τῆς γῆς ἧς ἔδωκας
mihi dñe. τ dimittes illud corā dño
μοι κύριε. καὶ ἀφήσεις αὐτὸ ἀπέναντι κυρίου τοῦ
deo tuo: τ adorabis illic corā dño
θεοῦ σου, καὶ προσκυνήσεις ἐκεῖ ἔναντι κυρίου τοῦ
deo tuo: τ letaberis in oībus bonis:
θεοῦ σου, καὶ εὐφρανθήσῃ ἐν πᾶσι τοῖς ἀγαθοῖς,
que dñs deus tuus dedit tibi: τ domui tue:
οἷς κύριος ὁ θεός σου ἔδωκέ σοι, καὶ τῇ οἰκίᾳ σου,
tu τ leuita τ aduena q̄ apō te. si āt
σὺ καὶ ὁ λευίτης καὶ ὁ προσήλυτος ὁ ἐν σοί. ἐὰν δὲ
cōpleueris decimare oēs decimā
συντελέσῃς ἀποδεκατῶσαι πᾶν τὸ ἐπιδέκατον
frugū terre tue in āno ter
τῶν γεννημάτων τῆς γῆς σου ἐν τῷ ἔτει τῷ τρί-
tio: scdaz decimā dabis leuite
τῳ, τὸ δεύτερον ἐπιδέκατον δώσεις τῷ λευίτῃ
τ aduene τ pupillo τ vidue:
καὶ τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ ὀρφανῷ καὶ τῇ χήρᾳ,
τ comedēt in vrbibus tuis: τ imple-
καὶ φάγονται ἐν ταῖς πόλεσί σου, καὶ ἐμπλησθή-
būtur. τ dices corā dño deo tuo abstu-
σονται. καὶ ἐρεῖς ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐξεκά-
li scta de domo mea: τ dedi ea
θαρα τὰ ἅγια ἐκ τῆς οἰκίας μου, καὶ ἔδωκα αὐτὰ
leuite τ aduene τ pupillo τ
τῷ λευίτῃ καὶ τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ ὀρφανῷ καὶ
vidue: fm oīa p̄cepta tua: q̄
τῇ χήρᾳ, κατὰ πάσας τὰς ἐντολάς σου, ἃς
p̄cepisti mihi. nō p̄teriui mādatū tuū: τ
ἐνετείλω μοι. οὐ παρῆλθον τὴν ἐντολήν σου, καὶ
nō oblitus sū. τ nō comedi in luctu meo ex
οὐκ ἐπελαθόμην. καὶ οὐκ ἔφαγον ἐν ὀδύνῃ μου ἀπ'
eis: nō fructū collegi ab eis in imādū:
αὐτῶν, οὐκ ἐκάρπωσα ἀπ' αὐτῶν εἰς ἀκάθαρτον,
nō dedi ex eis mortuo. obediui
οὐκ ἔδωκα ἀπ' αὐτῶν τῷ τεθνηκότι. ὑπήκουσα
voci dñi dei mei: feci sicut
τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ μου, ἐποίησα καθὰ
p̄cepisti mihi. respice de domo sancta
ἐνετείλω μοι. κάτιδε ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἁγίου
tua de celo: τ bñdic pplo
σου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ εὐλόγησον τὸν λαόν
tuo israel:
σου τὸν ἰσραήλ,

C

D

Esaie. 59.d.

Primitiua chal.

רמם חזה רבב
אות יפת אתא
ראש אבב צנע
סגד חדה טוב
גור שצא עשר
נתן אכל קרת
שבע אמר פלה
פקד נשה סאב
מות אמר
סכה דור

Interp. chal.

et in brachio excelso τ in visione magna τ in signis τ in portentis. et adduxit nos ad locum hunc: τ dedit nobis terram hanc terram fluentem lacte τ melle. Et nunc ecce affero primitias fructus terre quas dedisti mihi domine: τ repones eas coram dño deo tuo: et adorabis coram domino deo tuo: et letaberis in omnibus bonis que dedit tibi domin' τ viris domus tue tu τ leuites τ aduena qui est in medio tui. Quādo compleueris decimare oēs decimas frugum tuarum in anno; tertio anno decimarū: dabis leuite τ peregrino τ pupillo τ vidue: τ comedent in vrbibus tuis et saturabuntur. et dices coram dño deo tuo. Abstuli decimas sanctificatas de domo mea: τ etiā dedi eas leuite τ aduene τ pupillo τ vidue iuxta omnia precepta tua que precepisti mihi: non preteriui mandata tua nec oblitus sum. non comedi in luctu meo ex eis: nec abstuli ex eis pro immundo: neq; dedi ex eis sup mortuo. Obediui verbo domini dei mei: feci iuxta omnia que precepisti mihi. Respice de habitaculo sancto tuo de celis: τ benedic populo tuo israel

Transla. Chal.

ובדרעא מרממא ובחיזו רבא ובאתין ובמופתין: ואיתינא לאתרא הדין ויהב לנא ית ארעא הדא ארעא עבדא חלב ודבש: וכען הא איתיתי ית ריש אבא דארעא דיהבת לי יי: ותצנעיניה קדם יי אלהך ותסגוד קדם יי אלהך: ותחדי בכל טבתא די יהב לך יי אלהך ולאנש ביתך את וליואה וגיורא דביניך: ארי תשצי לעשרא ית כל מעשר עללתך בשתא תליתאה שתא דמעשרא ויתתן לליואה לגיורא ליתמא ולארמלתא ויכלון בקרוך וישבעון: ותימר קדם יי אלהך פליתי קודשא מעשרא מן ביתא ואף יהבתיה לליואה לגיורא ליתמא ולארמלתא ככל תפקדתך דפקדתני לא עברית מפקודך ולא אנשיתי: לא אכלית באבלי מיניה ולא פליתי מיניה בדמסאב ולא יהבית מיניה על מית קבילית למימרא דיי אלהי עבדית ככל דפקדתני: אסתכי ממדור קודשך מן שמיא וברך ית עמך ית ישראל

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp̃.latina.

& terre: q̃ dedisti eis: sicut iurasti
καὶ τὴν γῆν, ἣν ἔδωκας αὐτοῖς, καθὰ ὤμοσας τοῖς
patrib⁹ nris vt darẽs nobis terrã manãtẽ lacte &
πατράσιν ἡμῶν δοῦναι ἡμῖν γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ
melle. in die hac dñs deus tu⁹ p̃ce
μέλι. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ κύριος ὁ θεός σου ἐνετεί
pit tibi vt facias oẽs iustificatiões has
λατό σοι ποιῆσαι πάντα τὰ δικαιώματα ταῦ
& iudicia: & custodietis & facietis
τα καὶ τὰ κρίματα, καὶ φυλάξεσθε καὶ ποιήσε
ea ex toto corde vr̃o & ex tota
τε αὐτὰ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ὑμῶν καὶ ἐξ ὅλης
aĩa vr̃a. deũ elegisti hodie vt sit tu⁹
τῆς ψυχῆς ὑμῶν. τὸν θεὸν εἵλου σήμερον εἶναί σου
de⁹: & ambules in vijs ei⁹: &
θεόν, καὶ πορεύεσθαι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ φυ
custodias iustificatiões & mandata &
λάσσεσθαι τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ἐντολὰς καὶ τὰ
s.7.a. c.14.a iudicia ei⁹: & obedias voci ei⁹.
κρίματα αὐτοῦ, καὶ ὑπακούειν τῆς φωνῆς αὐτοῦ.
& dñs elegit te hodie vt sis tu ei
καὶ κύριος εἵλατό σε σήμερον γενέσθαι σε αὐτῷ
popul⁹ peculiaris: sicut locut⁹ ẽ tibi: vt custodias
λαὸν περιούσιον, καθάπερ εἶπέ σοι, φυλάσσειν
oĩa precepta illi⁹: & sis tu sup
πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ εἶναί σε ὑπεράνω
cũctas gentes: sicut fecit te noĩatũ &
πάντων τῶν ἐθνῶν, ὡς ἐποίησέ σε ὀνομαστὸν καὶ
laudẽ & gloriosũ: vt esses tu pp̃ls sanctus dño
καύχημα καὶ δοξαστόν, εἶναί σε λαὸν ἅγιον κυρίῳ
deo tuo sicut locut⁹ ẽ.
τῷ θεῷ σου καθὼς ἐλάλησε. C. 27.

A Et p̃cepit moyses & senatus israel:
Καὶ προσέταξε μωυσῆς καὶ ἡ γερουσία ἰσραήλ,
Iof. 4. a. dicẽs: custodite oĩa mãdata q̃cũq3 ego
λέγων, φυλάσσεσθε πάσας τὰς ἐντολὰς ὅσας ἐγὼ
p̃cipio vobis hodie. & erit q̃ die trans
ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον. καὶ ἔσται ᾗ ἂν ἡμέρᾳ δια
fieritis iordanẽ in terrã: quã dñs de⁹
βῆτε τὸν ἰορδάνην εἰς τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεός
tu⁹ dat tibi: & eriges tibi lapides in
σου δίδωσί σοι, καὶ στήσεις σεαυτῷ λίθους με
gẽtes: & leuigabis eos calce: & scri
γάλους, καὶ κονιάσεις αὐτοὺς κονίᾳ, καὶ γρά
bes in lapidib⁹ oĩa verba
ψεις ἐπὶ τῶν λίθων πάντας τοὺς λόγους τοῦ
legis hui⁹: postq̃ trãsieritis iordanẽ: qñ
νόμου τούτου, ὡς ἂν διαβῆτε τὸν ἰορδάνην, ἡνί
intraueris in terrã: quã dñs de⁹
κα ἂν εἰσέλθῃς εἰς τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεός
tu⁹ dat tibi: terrã
σου δίδωσί σοι, γῆν

Trãsla.B.Hiero.

& terre quam dedisti nobis sicut iurasti patribus nostris terre lacte & melle manãti. Hodie dominus deus tuus precepit tibi vt facias mandata hec atq3 iudicia: vt custodias & impleas ex toto corde tuo & ex tota aĩa tua. Dominum elegisti hodie vt sit tibi deus: & ambules in viis eius: vt custodias cerimonias illius & mandata atq3 iudicia: & obedias eius imperio. En dñs elegit te hodie: vt sis ei populus peculiaris sicut locutus est tibi & custodias omnia p̃cepta illi⁹: & faciet te excelsiorem cunctis gẽtibus quas creauit in laudẽ & nomen & gloriam suam: vt sis populus sanctus domini dei tui sicut locutus ẽ.

Cap̃.27.

Precepit aũt moyses & seniores populo israel: dicẽtes. custodite omne mandatum quod precipio vobis hodie. Cumq3 transieris iordanem in terram quam dominus deus tuus dabit tibi. eriges ingentes lapides & calce leuigabis eos vt possis in eis scribere omnia verba legis huius iordane transmisso. vt introeas terram quã dñs deus tuus dabit tibi terram

Ter.Heb. Deut. Ca.xxvii. Primitiua heb.

ואת האדמה אשר נתתה לנו
כאשר נשבעת לאבתינו ארץ
זבת חלב ודבש: היום הזה יהוה
אלהיך מצוך לעשות את החקים
האלה ואת המשפטים ושמרת
ועשית אותם בכל לבבך ובכל
נפשך: את יהוה האמרת היום
להיות לך לאלהים וללכת בדרכיו
ולשמר חקיו ומצותיו ומשפטיו
ולשמע בקלו: ויהוה האמירך
היום להיות לו לעם סגלה כאשר
דבר לך ולשמר כל מצותיו:
ולתתך עליון על כל הגוים אשר
עשה לתהלה ולשם ולתפארת
ולהיתך עם קדש ליהוה ״
אלהיך כאשר דבר:

Ca.xxvii.

ויצו משה וזקני ישראל
את העם לאמר שמר את כל
המצוה אשר אנכי מצוה אתכם
היום: והיה ביום אשר תעברו
את הירדן אל הארץ אשר
יהוה אלהיך נתן לך והקמת
לך אבנים גדלות ושדת אתם
בשיד: וכתבת עליהן את כל
דברי התורה הזאת בעברך
למען אשר תבא אל הארץ
אשר יהוה אלהיך נתן לך ארץ

Primitiua heb.:
נתן
שבע
זוב
צוה עשה חקק
שפט
עשה את
אמר
היה הלך
חקק צוה שפט
קול אמר
נתן עלה
הלל פאר
צוה
עבר
קום
שיד
ירה
בוא

Transla.Chal.

וית ארעא דיהבת לנא כמא דקיימתא לאבהתנא ארעא עבדא חלב ודבש: יומא הדין
יי אלהך מפקדך למעבד ית קימיא האילין וית דיניא ותיטר ותעבד יתהון בכל
לבך ובכל נפשך: ית יי חטבת יומא דין למהוי לך לאלה ולמהך באורחן דתקנן
קדמוהי ולמיטר קימוהי ופקודוהי ודינוהי ולקבלא במימריה: ויי חטבך יומא דין
למהוי ליה לעם חביב כמא דמליל לך ולמיטר כל פקודוהי: ולמיתנך עלאה על
כל עממיא דעבד לתושבחא ולשום ולרבו ולמהוי עם קדיש קדם יי אלהך כמא
דמליל: Ca.xxvii. ופקיד משה וסבי ישראל ית עמא למימר טר
ית כל תפקדתא דאנא מפקיד יתכון יומא דין: ויהי ביומא דתעברון ית ירדנא ״
לארעא דיי אלהך יהיב לך ותקים לך אבנין רברבין ותסוד יתהון בסידא: ותכתוב
עליהון ית כל פתגמי אוריתא הדא במעברך בדיל דתיעול לארעא דיי אלהך יהיב
לך ארעא

Interp̃.chal.

et terre quã dedisti mihi: sicut iurasti patribus nostris: vt dares nobis terram lacte & melle manantẽ. Hodie dñs deus tuus precepit tibi vt facias mandata hec & iudicia: & custodies & facies ea in toto corde tuo & in tota anima tua. Dñm elegisti hodie vt sit tibi in deũ: et vt ambules in vijs que recte sunt coram eo: & vt custodias mandata eius & precepta eius & iudicia eius & vt obedias verbo eius. Et dñs elegit te hodie: vt sis ei in populũ dilectum sicut locutus est tibi: & vt custodias omnia precepta eius: et vt ponat te excelsum super omnes populos quos fecit in laudem & in nomẽ et magnitudinem: & vt sis populus sanctus coram domino deo tuo sicut locutus est. Ca.27.

Et precepit moyses & seniores israel populo dicentes. Custodite omnia precepta que ego precipio vobis hodie. Et erit in die quo transieritis iordanem ad terram quã dominus deus tuus dabit tibi: eriges tibi lapides grandes & leuigabis eos calce. et scribes super eos omnia verba legis huius cum transieris: vt ingrediaris terram quã dominus deus tuus dabit tibi terram

Primitiua chal.:
קום
פקד עבד קום
דון הוה הלך
נטר אמר
נתן צלה
שבח רבב הוה
שוב אמר נטר
פקד עבר
קום רבב שוד
כתב עול

זבת חלב ודבש כאשר דבר
יהוה אלהי אבתיך לך׃ והיה
בעברכם את הירדן תקימו את
האבנים האלה אשר אנכי מצוה
אתכם היום בהר עיבל ושדת
אותם בשיד׃ ובנית שם מזבח
ליהוה אלהיך מזבח אבנים
לא תניף עליהם ברזל׃ אבנים
שלמות תבנה את מזבח יהוה
אלהיך והעלית עליו עולת ליהוה
אלהיך׃ וזבחת שלמים ואכלת
שם ושמחת לפני יהוה אלהיך׃
וכתבת על האבנים את כל
דברי התורה הזאת באר היטב׃
וידבר משה והכהנים הלוים אל
כל ישראל לאמר הסכת ושמע
ישראל היום הזה נהיית לעם
ליהוה אלהיך׃ ושמעת בקול
יהוה אלהיך ועשית את מצותו
ואת חקיו אשר אנכי מצוך
היום׃ ויצו משה את העם ביום
ההוא לאמר׃ אלה יעמדו לברך
את העם על הר גרזים
בעברכם את הירדן שמעון ולוי
ויהודה ויששכר ויוסף ובנימן׃
ואלה יעמדו על הקללה בהר
עיבל ראובן גד ואשר וזבולן

(Primitiua heb.: זוב · קום · צוה · את בנה זבח · נוף · עלה · כתב · ירה יטב · דבר · סכת · היה · עשה צוה · חקק · עמד)

Trāsla. B. Hiero.

lacte & melle manātē. sicut iurauit patribus tuis. Qū ergo trāsieritis iordanē erigite lapides quos ego hodie precipio vobis in mōte hebal & leuigabis eos calce: & edificabis ibi altare domino deo tuo de lapidibus quos ferrum non tetigit & de saxis informibus & ipolitis: & offeres super eo holocausta domino deo tuo: & imolabis hostias pacificas: comedesq; ibi: & epulaberis coram dño deo tuo. Et scribes super lapides omnia verba legis huius plane & lucide. Dixeruntq; moyses & sacerdotes leuitici gñis ad oēm israelē. Attēde & audi israel. Hodie factus es populus domini dei tui. Audies vocem eius & facies mandata atq; iusticias quas ego precipio tibi. Precepitq; moyses populo in die illo: dicens. Hi stabūt ad benedicendū dño super mōtem garizim iordane transmisso: symeon: leui: iudas: isachar: ioseph & beniamin. Et e regiōe isti stabūt ad maledicēdū in mōte hebal: ruben: gad & aser. zabulon:

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

manātes lacte ꝛ melle: quēadmodū dixit dñs
ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, ὃν τρόπον εἶπε κύριος ὁ
deꝰ patrū tuoꝝ tibi. ꝛ erit cū trāsie-
θεὸς τῶν πατέρων σου σοί. καὶ ἔσται ὡς ἂν διαβῆ-
ritis iordanē: erigetis lapides hos: quos
τε τὸν ἰορδάνην, στήσετε τοὺς λίθους τούτους, οὓς
ego ꝑcipio vobis hodie in mōte hebal. ꝛ le-
ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον ἐν ὄρει γιβάλ. καὶ κο-
uigabis eos calce: ꝛ edificabis ibi al-
νιάσεις αὐτοὺς κονίᾳ, καὶ οἰκοδομήσεις ἐκεῖ θυ-
tare dño deo tuo: altare de lapidibꝰ: Exo. 20.d.
σιαστήριον κυρίῳ τῷ θεῷ σου, θυσιαστήριον ἐκ λίθων, Ios. 8.f
nō iniicies sup eos ferrū: lapidibꝰ inte-
οὐκ ἐπιβαλεῖς ἐπ' αὐτοὺς σίδηρον, λίθους ὁλοκλή-
gris edificabis altare dño deo tuo:
ρους οἰκοδομήσεις τὸ θυσιαστήριον κυρίῳ τῷ θεῷ σου,
ꝛ offeres sup eo holocausta dño
καὶ ἀνοίσεις ἐπ' αὐτῷ ὁλοκαυτώματα κυρίῳ τῷ
deo tuo. ꝛ imolabis hostiā salutaris dño: ꝛ
θεῷ σου. καὶ θύσεις θυσίαν σωτηρίου κυρίῳ, καὶ
comedes ibi ꝛ epulaberis: ꝛ letaberis co-
φαγῇ ἐκεῖ καὶ ἐμπλησθήσῃ, καὶ εὐφρανθήσῃ ἐναν-
rā dño deo tuo. ꝛ scribes sup lapi-
τι κυρίου τοῦ θεοῦ σου. καὶ γράψεις ἐπὶ τῶν λί-
des oēs legē hāc clare valde. ꝛ
θων πάντα τὸν νόμον τοῦτον σαφῶς σφόδρα. καὶ B
locutus ē moyses ꝛ sacerdotes leuite oī is-
ἐλάλησε μωυσῆς καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ λευῖται παντὶ ἰσ-
rael: dicentes: tace ꝛ audi israel: in
ραὴλ, λέγοντες, σιώπα καὶ ἄκουε ἰσραὴλ, ἐν τῇ
die hac factꝰ es in ppłm dño deo tuo:
ἡμέρᾳ ταύτῃ γέγονας εἰς λαὸν κυρίῳ τῷ θεῷ σου,
ꝛ audies vocē dñi dei tui:
καὶ εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου,
ꝛ facies oīa mādata eius ꝛ
καὶ ποιήσεις πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ τὰ
iustificatiōes eius: q̄s ego ꝑcipio tibi ho-
δικαιώματα αὐτοῦ, ἃ ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμε-
die. ꝛ ꝑcepit moyses pplo in die
ρον. καὶ ἐνετείλατο μωυσῆς τῷ λαῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ
illo: dicens: hi stabūt ad bñdicēdū po-
ἐκείνῃ, λέγων, οὗτοι στήσονται εὐλογεῖν τὸν λα-
pulo in mōte garizin: cū trāsierit iordanē: sy-
ὸν ἐν ὄρει γαριζίν, διαβάντες τὸν ἰορδάνην, συ-
meon: leui: iudas: isachar: ioseph: ꝛ be-
μεών, λευί, ἰούδας, ἰσάχαρ, ἰωσήφ, καὶ βε-
niamin. ꝛ hi stabūt ad maledictiōes in
νιαμίν. καὶ οὗτοι στήσονται ἐπὶ τῆς κατάρας ἐν
mōte hebal: ruben: gad: ꝛ aser: zabulon:
ὄρει γιβάλ, ῥουβήν, γάδ, καὶ ἀσήρ, ζαβουλών,

Primitiua chal.

הוה עבר · קום ספד שוד · בנה דבח רום · נסך עלה נכס · אכל חדה כתב · אמר צית · הוה קבל · עבד קום · קום עבר

Interp. chal.

manantem lacte ꝛ melle: sicut locutus est tibi dominus deus patrum tuorum. et erit cum transieritis iordanem: erigetis lapides illos quos ego precipio vobis hodie in mōte hebal: et leuigabis eos calce. Et edificabis ibi altare coram domino deo tuo altare de lapidibus: non leuabis super eos ferrum. De lapidibus integris edificabis altare domini dei tui: ꝛ offeres super eo holocausta coram domino deo tuo. et immolabis victimas sanctificatas. et comedes ibi ꝛ letaberis coram domino deo tuo. Et scribes sup lapides omnia verba legis huius plane atq; distincte. Et locutus est moyses ꝛ sacerdotes leuite cum omni israel dicentes. Ausculta ꝛ audi israel: hodie fuisti in populum coram domino deo tuo. Et obedies verbo domini dei tui: ꝛ facies precepta eius ꝛ mandata eius que ego precipio tibi hodie. Et precepit moyses populo in die illo dicens. Hi stabunt ad benedicendum populo super montem garizim: quando transieritis iordanem: symeon ꝛ leui ꝛ iudas et isachar ꝛ ioseph ꝛ beniamin. Et isti stabunt ad maledicendum in monte hebal. Ruben: gad ꝛ aser ꝛ zabulon:

Transla. Chal.

עבדא חלב ודבש כמא דמליל יי אלהא דאבהתך לך׃ ויהי במעברכון ית ירדנא,
תקימון ית אבניא האלין דאנא מפקד יתכון יומא דין בטורא דעיבל, ותסוד יתהון
בסידא׃ ותבני תמן מדבחא קדם יי אלהך, מדבח אבנין לא תרים עליהון פרזלא׃
אבנין שלמן תבני ית מדבחא דיי אלהך, ותסיק עלוהי עלון קדם יי אלהך׃ ותיכוס
נכסת קודשין ותיכול תמן, ותחדי קדם יי אלהך׃ ותכתוב על אבניא ית כל פתגמי
אוריתא הדא פריש יאות׃ ומליל משה וכהניא ליואי עם כל ישראל למימר, אצית
ושמע ישראל, יומא דין הויתא לעם קדם יי אלהך׃ ותקביל במימרא דיי אלהך,
ותעביד ית פקודוהי וית קימוהי דאנא מפקדך יומא דין׃ ופקיד משה ית עמא ביומא
ההוא למימר׃ אלין יקומון לברכא ית עמא על טורא דגריזים במעברכון ית ירדנא,
שמעון ולוי ויהודה ויששכר ויוסף ובנימן׃ ואלין יקומון על לוטיא בטורא דעיבל,
ראובן גד ואשר וזבולן

Trāsla.Grę.lxx.cū interp̄.latina.

C dan: ⁊ neptalim. respōdētes leuite: dicēt
δάν, καὶ νεφθαλίμ. καὶ ἀποκριθέντες οἱ λευῖται, ἐροῦσι
omni israel voce excelsa: maledictus hō:
παντὶ ἰσραὴλ φωνῇ μεγάλῃ, ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος,
qui faciet sculptile ⁊ cōflatile: abomiatiōez do
ὅστις ποιήσει γλυπτὸν καὶ χωνευτόν, βδέλυγμα κυ-
mino op⁹ manuū artificis: ⁊ ponet illud in abs
ρίῳ ἔργον χειρῶν τεχνίτου, καὶ θήσει αὐτὸ ἐν ἀπο-
L.19.d cōdito. ⁊ rñdēs ois pplꝰ dicet: fiat. male
κρύφῳ. καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς ἐρεῖ, γένοιτο. ἐπικα-
dictus q̄ nō honorat p̄rem suū aut m̄rez suā: ⁊
τάρατος ὁ ἀτιμάζων πατέρα αὐτοῦ ἢ μητέρα αὐτοῦ, καὶ
dicēt ois pplꝰ: fiat. maledictus qui trans
ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός, γένοιτο. ἐπικατάρατος ὁ μετατι-
fert terios p̄rimi: ⁊ dicēt ois pplꝰ: fiat.
θεὶς ὅρια τοῦ πλησίον, καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός, γένοιτο.
maledictus q̄ errare facit cecū in itinere: ⁊ dicēt
ἐπικατάρατος ὁ πλανῶν τυφλὸν ἐν ὁδῷ, καὶ ἐροῦσι
ois pplꝰ: fiat. maledictus qui p̄uerterit iudi
πᾶς ὁ λαός, γένοιτο. ἐπικατάρατος ὃς ἂν ἐκκλίνῃ κρί-
cium aduene ⁊ pupilli ⁊ vidue: ⁊ dicēt
σιν προσηλύτου καὶ ὀρφανοῦ καὶ χήρας, καὶ ἐροῦσι
ois populus: fiat. maledictus q̄ dormit cū
πᾶς ὁ λαός, γένοιτο. ἐπικατάρατος ὁ κοιμώμενος με-
vxore p̄ris sui: q̄ reuelauit ope
τὰ γυναικὸς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὅτι ἀπεκάλυψε συγ-
rimētū p̄ris sui: ⁊ dicēt ois populus: fi
κάλυμμα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός, γένοι-
D at. maledictus q̄ dormit cū omi iumēto:
το. ἐπικατάρατος ὁ κοιμώμενος μετὰ παντὸς κτήνους,
⁊ dicēt ois populus: fiat. maledictus q̄ dor
καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός, γένοιτο. ἐπικατάρατος ὁ κοιμώ-
mit cū sorore ex p̄re aut ex m̄re sua: ⁊ dicēt ois popu
μενος μετὰ ἀδελφῆς ἐκ πατρὸς ἢ ἐκ μητρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λα-
lus: fiat. maledictus q̄ dormit cū socru sua:
ός, γένοιτο. ἐπικατάρατος ὁ κοιμώμενος μετὰ πενθερᾶς αὐτοῦ,
⁊ dicēt ois populus: fiat. maledictus q̄ dormit
καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός, γένοιτο. ἐπικατάρατος ὁ κοιμώμενος
cū sorore vxoris sue: ⁊ dicēt ois populus: fiat.
μετὰ ἀδελφῆς γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός, γένοιτο.
maledictus q̄ p̄cutit p̄rimū dolo: ⁊ dicēt ois
ἐπικατάρατος ὁ τύπτων τὸν πλησίον δόλῳ, καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ
populus: fiat. maledictus q̄ accepit munera vt p̄cutiat aīaz
λαός, γένοιτο. ἐπικατάρατος ὃς ἂν λάβῃ δῶρα πατάξαι ψυχὴν
sāguinis inocētis: ⁊ dicēt ois populus: fiat. maledictus
αἵματος ἀθῴου, καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός, γένοιτο. ἐπικατάρατος
ois hō: q̄ nō p̄manebit in oibus s̄mōibus legis hu
πᾶς ἄνθρωπος, ὅστις οὐκ ἐμμενεῖ ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις τοῦ νόμου τού-
ius vt faciat eos: ⁊ dicēt ois populus: fiat.
του τοῦ ποιῆσαι αὐτούς, καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός, γένοιτο. Ca. 28.
Si autē auditu audieritis vocē dñi dei
ἐὰν δὲ ἀκοῇ εἰσακούσητε τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑ-
vr̄i: vt custodiatis ⁊ faciatis oīa mādata eius:
μῶν, φυλάσσειν καὶ ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ,

Trāsla.B.Hiero.

dan & neptali. Et p̄nūciabūt leuite: dicentq̄ ad oēs viros israel excelsa voce. Maledictus hō qui facit sculptile: & cōflatile abominationem dñi opus manuū artificū: ponitq̄ illud in abscōdito: & rñdet ois populus: & dicet amen. Maledict⁹ qui nō honorat p̄rem suum & matrē suā. Et dicet ois populus amē. Maledict⁹ qui trāsfert termios p̄ximi sui. Et dicet ois populus amē. Maledictus qui errare facit cecum in itinere. Et dicet ois populus amē. Maledictus qui p̄uertit iudiciū aduene pupilli & vidue. Et dicet ois populus amē. Maledictus qui dormit cum vxore p̄ris sui: & reuelat opimētū lectuli eius. Et dicet ois populus amen. Maledictus qui dormit cū oi iumento. Et dicet ois populus amē. maledictus qui dormit cum sorore sua filia patris sui vel matris sue. Et dicet ois populus amen. maledictus q dormit cū socru sua. Et dicet ois populus amē. maledict⁹ qui clam p̄cusserit p̄ximū suū. Et dicet ois ppl's amē. maledict⁹ qui accipit mūera vt p̄cutiat aiam sanguinis inocentis. Et dicet ois populus amē. maledictus qui nō p̄manet in sermōibus legis huius nec eos ope p̄ficit. Et dicet ois populus amen. Cap.28.

SI aūt audieris vocē dñi dei tui: ∞∞∞ vt facias atq̄ custodias omnia mandata eius

Ter.Heb.

דן ונפתלי׃ וענו הלוים ואמרו
אל כל איש ישראל קול רם׃
ארור האיש אשר יעשה פסל
ומסכה תועבת יהוה מעשה ידי
חרש ושם בסתר וענו כל העם
ואמרו אמן׃ ארור מקלה אביו
ואמו ואמר כל העם אמן׃ ארור
מסיג גבול רעהו ואמר כל העם
אמן׃ ארור משגה עור בדרך ואמר
כל העם אמן׃ ארור מטה משפט
גר יתום ואלמנה ואמר כל העם
אמן׃ ארור שכב עם אשת אביו
כי גלה כנף אביו ואמר כל העם
אמן׃ ארור שכב עם כל בהמה
ואמר כל העם אמן׃ ארור שכב
עם אחתו בת אביו או בת אמו
ואמר כל העם אמן׃ ארור שכב
עם חתנתו ואמר כל העם אמן׃
ארור מכה רעהו בסתר ואמר כל
העם אמן׃ ארור לקח שחד
להכות נפש דם נקי ואמר כל
העם אמן׃ ארור אשר לא יקים
את דברי התורה הזאת לעשות
אותם ואמר כל העם אמן׃
והיה אם שמוע
תשמע בקול יהוה אלהיך
לשמר לעשות את כל מצותיו

Primitiua heb.

ענה
רום
ארר עשה
נסך תעב
שום
קלה
נסג גבל
שגה
נטה שפט
גור יתם
איש
נכה
נכה
קום
ירה עשה
את

Ca.xxviii.
שמע
צוה

Transla.Chal.

דן ונפתלי׃ ויתיבון ליואי ויימרון לכל גבר ישראל קלא רמא׃ ליט גברא דיעבד
צלם ומתכא מרחקא דייי עובד ידי אומן וישוי בסתרא ויתיבון כל עמא ויימרון
אמן׃ ליט דיקל אבוהי ואמיה ויימר כל עמא אמן׃ ליט דישני תחומא דחבריה ויימר
כל עמא אמן׃ ליט דיטעי עוירא בארחא ויימר כל עמא אמן׃ ליט דיצלי דין דייר
יתים וארמלא ויימר כל עמא אמן׃ ליט דישכוב עם איתת אבוהי ארי גלי כנפא
דאבוהי ויימר כל עמא אמן׃ ליט דישכוב עם כל בעירא ויימר כל עמא אמן׃ ליט
דישכוב עם אחתיה בת אבוהי או בת אימיה ויימר כל עמא אמן׃ ליט דישכוב עם
חמותיה ויימר כל עמא אמן׃ ליט דימחי חבריה בסתרא ויימר כל עמא אמן׃ ליט
דמקבל שוחדא למקטל נפש דם זכאי ויימר כל עמא אמן׃ ליט דלא יקים ית
Ca.xxviii. פתגמי אוריתא הדא למעבד יתהון ויימר כל עמא אמן׃
ויהי אם קבלא תקבל במימרא דייי אלהך למיטר למעבד ית כל פקודוהי ...

Interp̄.chal.

dan ⁊ neptali. Et rñdebūt liuite ⁊ dicēt ad oēs viros israel alta voce. Maledictus vir q̄ fecerit simulacrū et cōflatile abominationē dñi opus manuū artificis ⁊ posuerit in abscōdito. Et rñdebit ois pplus ⁊ dicēt amen. Maledict⁹ q̄ nō honorat patrē suū ⁊ m̄rez suā: et dicet ois pplus: amē. Maledictus q̄ trāstulerit terminū p̄rimi sui: ⁊ dicet ois pplus: amē. Maledictus q̄ errare fecerit cecū in via: ⁊ dicet ois pplus: amē. Maledict⁹ q̄ declinauerit iudiciū aduene pupilli ⁊ vidue: et dicet ois pplus: amē. Maledict⁹ q̄ cōcubuerit cū vxore patris sui q̄a reuelabit opimentū p̄tis sui: ⁊ dicet ois pplus: amē. Maledict⁹ q̄ cōcubuerit cū oi iumēto: ⁊ dicet ois popul⁹: amē. Maledict⁹ q̄ cōcubuerit cū sorore sua filia p̄tis sui aut filia m̄ris sue: ⁊ dicet ois pplus amē. Maledict⁹ q̄ cōcubuerit cū socru sua: ⁊ dicet ois pplus: amē. Maledict⁹ q̄ p̄cusserit p̄rimū suū in abscōdito: ⁊ dicet ois pplus amē. maledict⁹ q̄ accepit mūera vt occidat aīas ⁊ fūdat sanguinē inocētis: ⁊ dicet ois popul⁹: amē. Maledictus q̄ nō p̄mūserit in oīb⁹ v̄bis legis hui⁹ vt faciat ea: ⁊ dicet ois popul⁹: amē. Ca.28

ET erit si obediens obedieris verbo dñi dei tui vt custodias ⁊ facias oīa p̄cepta eius ∞∞

Primitiua chal.

אמר קול רום
לוט עבד נתך
רחק שנה קלה
שנה טעה צלה
דור שכב אנת
גלה אמר אם
חמה מחא
קבל קטל זכה
קום עבד הוה
קבל אמר נטר

אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם ׃ וּנְתָנְךָ
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עֶלְיוֹן עַל כָּל גּוֹיֵי — עָלָה
הָאָרֶץ׃ וּבָאוּ עָלֶיךָ כָּל הַבְּרָכוֹת — בּוא
הָאֵלֶּה וְהִשִּׂיגֻךָ כִּי תִשְׁמַע בְּקוֹל — נָשַׂג שָׁמַע
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ בָּרוּךְ אַתָּה בָּעִיר — בָּרַךְ
וּבָרוּךְ אַתָּה בַּשָּׂדֶה׃ בָּרוּךְ פְּרִי — פָּרָה
בִטְנְךָ וּפְרִי אַדְמָתְךָ וּפְרִי בְהֶמְתֶּךָ
שְׁגַר אֲלָפֶיךָ וְעַשְׁתְּרוֹת צֹאנֶךָ׃
בָּרוּךְ טַנְאֲךָ וּמִשְׁאַרְתֶּךָ׃ בָּרוּךְ — שָׁאַר
אַתָּה בְּבֹאֶךָ וּבָרוּךְ אַתָּה — בּוא
בְּצֵאתֶךָ׃ יִתֵּן יְהוָה אֶת אֹיְבֶיךָ — יָצָא נָתַן
הַקָּמִים עָלֶיךָ נִגָּפִים לְפָנֶיךָ — קוּם פָּנָה
בְּדֶרֶךְ אֶחָד יֵצְאוּ אֵלֶיךָ וּבְשִׁבְעָה
דְרָכִים יָנוּסוּ לְפָנֶיךָ׃ יְצַו יְהוָה — נוּס צָוָה
אִתְּךָ אֶת הַבְּרָכָה בַּאֲסָמֶיךָ
וּבְכֹל מִשְׁלַח יָדֶךָ וּבֵרַכְךָ בָּאָרֶץ — שָׁלַח
אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ׃
יְקִימְךָ יְהוָה לוֹ לְעַם קָדוֹשׁ — קוּם קָדַשׁ
כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָךְ כִּי תִשְׁמֹר אֶת — שָׁבַע שָׁמַר
מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהָלַכְתָּ בִּדְרָכָיו׃ — צָוָה
וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם יְהוָה — רָאָה
נִקְרָא עָלֶיךָ וְיָרְאוּ מִמֶּךָּ׃ וְהוֹתִרְךָ — קָרָא מִן יָתַר
יְהוָה לְטוֹבָה בִּפְרִי בִטְנְךָ וּבִפְרִי — פָּרָה
בְהֶמְתְּךָ וּבִפְרִי אַדְמָתֶךָ עַל
הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה — שָׁבַע
לַאֲבֹתֶיךָ לָתֶת לָךְ׃ יִפְתַּח יְהוָה לְךָ — נָתַן פָּתַח
אֶת אוֹצָרוֹ הַטּוֹב אֶת הַשָּׁמַיִם — אָצַר

Trāsla. B. Hiero.

que ego precipio tibi hodie. faciet te dñs deus tuus excelsiorem cūctis gētibus q̄ versantur in terra. Veniētq; sup te vniuerse bñdictiões iste & app̄hendēt te. si tñ p̄cepta eius audieris. Bñdictus tu in ciuitate: & benedictus in agro. Bñdict⁹ fructus ventris tui: & fructus terre tue: fructusq; iumētorū tuorū: greges armētorū tuorū & caulę ouiū tuarū. Benedicta horrea tua: & bñdicte reliquie tue. Bñdictus eris ingrediens & egrediens. Dabit dñs inimicos tuos q cōsurgent aduersum te corruētes i cōspectu tuo. Per vnā viā venient contra te: & p septē fugient a facie tua. Emittet dominus benedictionem super cellaria tua: & sup oia opa manuū tuarū: bñdicetq; tibi in terra quā acceperis. Suscitabit te dñs sibi in populum sanctum sicut iurauit tibi si custodieris mādata dñi dei tui: & ambulaueris in viis ei⁹. Videbūtq; oēs terrarū populi q nomē dñi inuocatū sit super te: & timebunt te. Abundare te faciet dñs oibus bonis: fructu vteri tui & fructu iumentorum tuorū: fructu terre tue quam iurauit dominus patribus tuis vt daret tibi. Aperiet dominus thesaurum suum optimum celum:

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

que ego p̄cipio tibi hodie. & dabit te dominus deus tuus sup oēs gētes fre: &
ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον. καὶ δώσει σε κύριος ὁ θεός σου ὑπεράνω πάντων τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς. καὶ
venient sup te vniuerse bñdictiões iste: & app̄hendēt te: si auditu audieris vocē dñi dei
ἥξουσιν ἐπὶ σὲ πᾶσαι αἱ εὐλογίαι αὗται, καὶ εὑρήσουσί σε, ἐὰν ἀκοῇ εἰσακούσῃς τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ
tui. bñs tu in ciuitate: & bñdictus tu in agro. bñdicta opa vētris tui: &
σου. εὐλογημένος σὺ ἐν πόλει, καὶ εὐλογημένος σὺ ἐν ἀγρῷ. εὐλογημένα τὰ ἔργα τῆς κοιλίας σου, καὶ τὰ
fructus fre tue: armēta boū tuoꝝ: & caule ouiū tuaꝝ. bñdicta horrea tua & reliquie tue. bñs
γεννήματα τῆς γῆς σου, τὰ βουκόλια τῶν βοῶν σου, καὶ ποίμνια τῶν προβάτων σου. εὐλογημέναι αἱ ἀποθῆκαί σου καὶ τὰ ἐγκαταλείμματά σου. εὐλογημένος
tu in ingressu tuo: & bñs tu in egressu tuo. dabit dñs deus tuus
σὺ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαί σε, καὶ εὐλογημένος σὺ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαί σε. παραδώσει κύριος ὁ θεός σου τοὺς
inimicos tuos q̄ cōsurgēt tibi cōfractos añ faciē tuā. in via vna venient ꝯ te:
ἐχθρούς σου τοὺς ἀνθεστηκότας σοι συντετριμμένους πρὸ προσώπου σου. ἐν ὁδῷ μιᾷ ἐξελεύσονται πρός σε,
& in septē vijs fugiēt a facie tua. emittet dñs sup te bñdictiões in cellarijs tuis:
καὶ ἐν ἑπτὰ ὁδοῖς φεύξονται ἀπὸ προσώπου σου. ἀποστείλαι κύριος ἐπὶ σὲ τὴν εὐλογίαν ἐν τοῖς ταμιείοις σου,
& in oibus: vbicūq; iniecerit manū tuā. & bñdicet tibi in fra: q̄ dñs deus tu⁹ dat tibi. suscitet te dñs deus tuus sibi p̄p̄lm scīm: sicut
καὶ ἐν πᾶσιν, οὗ ἂν ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά σου. καὶ εὐλογήσει σε ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι. ἀναστήσαι σε κύριος ὁ θεός σου ἑαυτῷ λαὸν ἅγιον, ὃν τρόπον
iurauit p̄fibus tuis. si audieris vocē dñi dei tui: & ābulaueris in vijs eius: &
ὤμοσε τοῖς πατράσι σου. ἐὰν εἰσακούσῃς τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου, καὶ πορευθῇς ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ
videbūt te oēs gētes fre: q nomē dñi inuocatū sit tibi: & timebūt te. & abūdare faciet
ὄψονταί σε πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς, ὅτι τὸ ὄνομα κυρίου ἐπικέκληταί σοι, καὶ φοβηθήσονταί σε. καὶ πληθυνεῖ
te dñs deus tuus in bonis in fructibus vētri tui: & in fructibus iumētoꝝ tuoꝝ: &
σε κύριος ὁ θεός σου εἰς ἀγαθὰ ἐπὶ τοῖς ἐκγόνοις τῆς κοιλίας σου, καὶ ἐπὶ τοῖς ἐκγόνοις τῶν κτηνῶν σου, καὶ
in fructibus fre tue: in fra q̄ iurauit dñs p̄fibus tuis vt daret tibi. apiat tibi
ἐπὶ τοῖς γεννήμασι τῆς γῆς σου, ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ὤμοσε κύριος τοῖς πατράσι σου δοῦναί σοι. ἀνοίξαι σοι
dñs thesaurū suū bonū celū:
κύριος τὸν θησαυρὸν αὐτοῦ τὸν ἀγαθὸν τὸν οὐρανόν,

Primitiua chal.

נְתַן עֲלָה אֲתָא
דְּבַק יְלַד מְעָה
אֲבַב סַל צְוַע
עֲלַל נְפַק נְתַן
קוּם אָחַר עֲרַק
פְּקַד יְשַׁט בְּרַךְ
קוּם קוּם נְטַר
יְהַךְ תְּקַן קְרָא
דְּחַל יְתַר טוּב
יְלַד אֲבַב קוּם
נְתַן פְּתַח

Interp. chal.

que ego precipio tibi hodie: ponet te dñs deus tuus excelsum sup oēs populos terre. Et veniēt sup te oēs benedictiões iste: & app̄rehendēt te: si obedieris verbo dñi dei tui. Benedictus tu in ciuitate: & benedictus tu in agro. benedicta generatio vētris tui & fructus terre tue & generatio iumētorum tuorū: boues armentorū tuorum & greges ouium tuarum. Benedictū canistrū tuū & panaria tua. Benedictus tu cū ingredieris: & bñdictus tu cū egredieris. Dabit dñs inimicos tuos qui cōsurgent aduersum te confractos corā te. Per vnam viā egredientur ad te: & per septē vias fugient a facie tua. Mandabit dñs ad te benedictionē in cellarijs tuis & in oibus ad que extenderis manū tuam: & benedicet tibi in terra quā dñs deus tuus dabit tibi. Constituet te dñs sibi in populū sanctus: sicut iurauit tibi: si custodieris precepta dñi dei tui & ambulaueris in vijs q̄ recte sunt corā eo. Et videbūt oēs populi terre q nomē dñi inuocatū est sup te: & timebūt te. Et abūdare te faciet dñs in bono in gña tione vētris tui & in gñatiõe iumētoꝝ tuoꝝ & in fructu terre tue sup terra p q̄ iurauit dñs p̄fib⁹ tuis: vt daret eā tibi. Aperiet dñs tibi thesaūr suū optimū celū

Transla. Chal.

דַּאֲנָא מְפַקֵּד לָךְ יוֹמָא דֵין וְיִתְּנִנָּךְ יְיָ אֱלָהָךְ עִילָּאָה עַל כָּל עַמְמֵי אַרְעָא׃ וְיֵיתוּן עֲלָךְ
כָּל בִּרְכָתָא הָאִלֵּין וְיִדְבְּקוּנָךְ אֲרֵי תְקַבֵּל לְמֵימְרָא דַייָ אֱלָהָךְ׃ בְּרִיךְ אַתְּ בְּקַרְתָּא וּבְרִיךְ
אַתְּ בְּחַקְלָא׃ בְּרִיךְ וַלְדָּא דִמְעָךְ וְאִיבָּא דְאַרְעָךְ וַלְדָּא דִבְעִירָךְ בַּקְרֵי תוֹרָךְ וְעֶדְרֵי עָנָךְ׃
בְּרִיךְ סַלָּךְ וְאַצְוָתָךְ׃ בְּרִיךְ אַתְּ בְּמֵיעֲלָךְ וּבְרִיךְ אַתְּ בְּמִיפְּקָךְ׃ יִתֵּן יְיָ יָת בַּעֲלֵי דְבָבָךְ
דְּקַיְמִין עֲלָךְ תְּבִירִין קֳדָמָךְ בְּאוֹרְחָא חַד יִפְּקוּן לְוָתָךְ וּבְשַׁבְעָה אוֹרְחָן יְעִירְקוּן מִן קֳדָמָךְ׃
יְפַקֵּד יְיָ עִמָּךְ יָת בִּרְכְתָא בְּאוֹצָרָךְ וּבְכֹל אוֹשָׁטוּת יְדָךְ וִיבָרְכִינָךְ בְּאַרְעָא דַייָ אֱלָהָךְ
יָהֵיב לָךְ׃ יְקִימִנָּךְ יְיָ לֵיהּ לְעַם קַדִּישׁ כְּמָא דְקַיֵּים לָךְ אֲרֵי תִיטַּר יָת פִּקּוֹדַיָּא דַייָ
אֱלָהָךְ וּתְהָךְ בְּאוֹרְחָן דְּתַקְנָן קֳדָמוֹהִי׃ וְיֶחֱזוּן כָּל עַמְמֵי אַרְעָא אֲרֵי שְׁמָא דַייָ מִתְקְרֵי
עֲלָךְ וְיִדְחֲלוּן מִינָּךְ׃ וְיוֹתְרִינָּךְ יְיָ לְטָבָא בִּוְלַדָּא דִמְעָךְ וּבִוְלָדָא דִבְעִירָךְ וּבְאִיבָּא
דְאַרְעָךְ עַל אַרְעָא דְּקַיֵּים יְיָ לַאֲבָהָתָךְ לְמִתַּן לָךְ׃ יִפְתַּח יְיָ לָךְ יָת אוֹצְרֵיהּ טָבָא
יָת שְׁמַיָּא

Trāsla.Grec.lxx.cū interp.latina.

vt tribuat pluuiā tre tue in tpe suo. bñ
δοῦναι τὸν ὑετὸν τῇ γῇ σου ἐπὶ καιροῦ αὐτοῦ. εὐ
dicat cūctis opibus manuū tuaꝝ: & fenerabi
B λογῆσαι πάντα τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου, καὶ δανειεῖς
d.15.a gētibus multis: tu vo nō fenꝰ accipies. & īgabi tu gē
ἔθνεσι πολλοῖς, σὺ δὲ οὐ δανιῇ. καὶ ἄρξεις σὺ ἐθ
tibus multis: tibi āt nō imperabūt. cōstituat te
νῶν πολλῶν, σοῦ δὲ οὐκ ἄρξουσιν. καταστήσαι σὲ
dñs deus tuus in caput: & nō in caudā.
κύριος ὁ θεός σου εἰς κεφαλήν, καὶ μὴ εἰς οὐράν.
& eris tūc supra: & nō eris subter: si
καὶ ἔσῃ τότε ἐπάνω, καὶ οὐκ ἔσῃ ὑποκάτω, ἐὰν
audieris mādata dñi dei tui: que
εἰσακούσῃς τῶν ἐντολῶν κυρίου τοῦ θεοῦ σου, ὅ-
cūqꝫ ego pcipio tibi hodie: vt custodias &
σας ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, φυλάσσειν καὶ
Leui. facias. nō declinabis ab oībus sermōibꝰ:
26.d ποιεῖν. οὐ παραβήσῃ ἀπὸ πάντων τῶν λόγων,
malach quos ego pcipio tibi hodie: ad dexterā vel adsinistrā:
2.a. ὧν ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, δεξιὰ ἢ ἀριστερά,
vt eas post deos alienos: vt seruias eis.
πορεύεσθαι ὀπίσω θεῶν ἑτέρων, λατρεύειν αὐτοῖς.
& erit si nō audieris vocē dñi
καὶ ἔσται ἐὰν μὴ εἰσακούσῃς τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ
dei tui: vt custodias & facias oīa mādata
θεοῦ σου, φυλάσσειν καὶ ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολὰς
eius: quecūqꝫ ego pcipio tibi hodie: & veni
αὐτοῦ, ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, καὶ ἐλεύ
ent sup te oēs maledictiōes iste: & ap
σονται ἐπὶ σὲ πᾶσαι αἱ κατάραι αὗται, καὶ κα
prehēdēt te. maledictus tu in ciuitate: &
ταλήψονταί σε. ἐπικατάρατος σὺ ἐν πόλει, καὶ
maledictus tu in agro. maledicta hor
ἐπικατάρατος σὺ ἐν ἀγρῷ. ἐπικατάρατοι αἱ ἀπο
rea tua: & reliquie tue. maledi
θῆκαί σου, καὶ τὰ ἐγκαταλείμματά σου. ἐπικατά
cti fructus vētris tui & fru
ρατα τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου καὶ τὰ γεννήματα
ctus tre tue: armēta boū tuoꝝ: &
τῆς γῆς σου, τὰ βουκόλια τῶν βοῶν σου, καὶ
greges ouiū tuaꝝ. maledictus
τὰ ποίμνια τῶν προβάτων σου. ἐπικατάρατος
tu in ingressu tuo. & maledictus tu
σὺ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαί σε. καὶ ἐπικατάρατος σὺ
in egressu tuo. mittat dñs tibi
ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαί σε. ἐξαποστείλαι κύριος σοὶ τὴν
egestatē: & esuriē: & ꝯsūptionē in om
ἔνδειαν καὶ τὴν ἐκλιμίαν, καὶ τὴν ἀνάλωσιν ἐπὶ πάν
nia in q̄ inieceris manū tuā: quecūqꝫ feceris:
τα οὗ ἐὰν ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά σου, ὅσα ἂν ποιῇς,
donec cōterat te: & donec perdat te
ἕως ἂν ἐξολοθρεύσῃ σε, καὶ ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε ἐν
velociter pp malas adinuētiones tuas: qm
τάχει διὰ τὰ πονηρὰ ἐπιτηδεύματά σου, διότι

Trāsla.B.Hiero.

vt tribuat pluuiā terre tue in tpe suo: bñdicetqꝫ cunctis opibus manuū tuarū. Et fenerabis gētibus multis: & ipse a nullo fenus accipies. Constituet te dñs deus tuus in caput & non in caudā: & eris sp supra & non subter: si tñ audieris mandata domini dei tui que ego precipio tibi hodie: & custodieris & feceris: ac non declinaueris ab eis: nec ad dexterā nec ad sinistrā: nec secutus fueris deos alienos neqꝫ colueris eos. Quod si audire nolueris vocē domini dei tui: vt custodias & facias omnia mandata eius & cerimonias quas ego precipio tibi hodie: venient super te omnes maledictiones iste & apprehendēt te. Maledictus eris in ciuitate: maledictus in agro. Maledictum horreū tuū & maledicte reliqe tue. Maledictus fructus vētris tui: & fructus terre tue: armenta boum tuorū & greges ouiū tuarum. Maledictus eris igrediens: & maledictus egrediens. Mittet dominus super te famem & esuriem & increpationem in omnia opera tua que tu facies donec conterat te & perdat velociter: propter adinuētiones tuas pessimas in qbus

Ter.Heb.

לָתֵת מְטַר אַרְצְךָ בְּעִתּוֹ וּלְבָרֵךְ
אֵת כָּל מַעֲשֵׂה יָדֶךָ וְהִלְוִיתָ גּוֹיִם
רַבִּים וְאַתָּה לֹא תִלְוֶה: וּנְתָנְךָ
יְהוָה לְרֹאשׁ וְלֹא לְזָנָב וְהָיִיתָ
רַק לְמַעְלָה וְלֹא תִהְיֶה לְמָטָּה
כִּי תִשְׁמַע אֶל מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לִשְׁמֹר
וְלַעֲשׂוֹת: וְלֹא תָסוּר מִכָּל הַדְּבָרִים
אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם
יָמִין וּשְׂמֹאול לָלֶכֶת אַחֲרֵי
אֱלֹהִים אֲחֵרִים לְעָבְדָם:
וְהָיָה אִם לֹא תִשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת
כָּל מִצְוֹתָיו וְחֻקֹּתָיו אֲשֶׁר
אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם וּבָאוּ עָלֶיךָ
כָּל הַקְּלָלוֹת הָאֵלֶּה וְהִשִּׂיגוּךָ:
אָרוּר אַתָּה בָּעִיר וְאָרוּר אַתָּה
בַּשָּׂדֶה: אָרוּר טַנְאֲךָ וּמִשְׁאַרְתֶּךָ:
אָרוּר פְּרִי בִטְנְךָ וּפְרִי אַדְמָתֶךָ
שְׁגַר אֲלָפֶיךָ וְעַשְׁתְּרֹת
צֹאנֶךָ: אָרוּר אַתָּה בְּבֹאֶךָ
וְאָרוּר אַתָּה בְּצֵאתֶךָ: יְשַׁלַּח
יְהוָה בְּךָ אֶת הַמְּאֵרָה אֶת
הַמְּהוּמָה וְאֶת הַמִּגְעֶרֶת בְּכָל
מִשְׁלַח יָדְךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה עַד
הִשָּׁמֶדְךָ וְעַד אֲבָדְךָ מַהֵר
מִפְּנֵי רֹעַ מַעֲלָלֶיךָ אֲשֶׁר

Pritiua heb.

עֵת
עָשָׂה לָוָה
רָבַב
הָיָה
עָלָה הָיָה
שָׁמַע צָוָה
עָשָׂה סוּר
צָוָה
יָמַן שְׂמֹאל הָלַךְ
שָׁמַע
צָוָה חָקַק
בּוֹא
נָשַׂג
אָרַר
שָׁאַר
צֹאן
יָצָא שָׁלַח
אָרַר
הוּם גָּעַר
עָשָׂה
שָׁמַד
פָּנָה רוּעַ עָלַל

Transla.Chal.

לְמִתַּן מְטַר אַרְעָךְ בְּעִדָּנֵיהּ וּלְבָרָכָא יָת כָּל עוֹבָדֵי יְדָךְ וְתוֹזֵיף לְעַמְמִין סַגִּיאִין וְאַתְּ לָא
תְזוּף: וְיִתְּנִנָּךְ יְיָ לְתַקִּיף וְלָא לְחַלָּשׁ וּתְהֵי לְחוֹד לְעֵילָא וְלָא תְהֵי לְתַחְתָּא אֲרֵי
תְקַבֵּיל לְפִקּוֹדַיָּא דַּייָ אֱלָהָךְ דַּאֲנָא מְפַקֵּד לָךְ יוֹמָא דֵין לְמִטַּר וּלְמֶעְבַּד: וְלָא תִסְטֵי
מִכָּל פִּתְגָמַיָּא דַּאֲנָא מְפַקֵּד יָתְכוֹן יוֹמָא דֵין יַמִּינָא וּשְׂמָאלָא לִמְהַךְ בָּתַר טָעֲוָת
עַמְמַיָּא לְמִפְלַחְהוֹן: וִיהֵי אִם לָא תְקַבֵּיל בְּמֵימְרָא דַּייָ אֱלָהָךְ לְמִטַּר לְמֶעְבַּד יָת כָּל
פִּקּוֹדוֹהִי וּקְיָמוֹהִי דַּאֲנָא מְפַקֵּד לָךְ יוֹמָא דֵין וְיֵיתוּן עֲלָךְ כָּל לְוָטַיָּא הָאִלֵּין וְיִדְבְּקוּנָּךְ:
לִיט אַתְּ בְּקַרְתָּא וְלִיט אַתְּ בְּחַקְלָא: לִיט סַלָּךְ וְאַצְוָתָךְ: לִיט וַלְדָּא דִמְעָךְ וְאִיבָּא
דְאַרְעָךְ בַּקְרֵי תוֹרָךְ וְעֶדְרֵי עָנָךְ: לִיט אַתְּ בְּמֵיעֲלָךְ וְלִיט אַתְּ בְּמִפְּקָךְ: יְגָרֵי יְיָ בָּךְ יָת
מְאֵרְתָא יָת שִׁגּוּשָׁיָא וְיָת מַזּוֹפִיתָא בְּכָל אוֹשָׁטוּת יְדָךְ דְּתַעְבֵּיד עַד דְּתִשְׁתֵּצֵי וְעַד
דְּתֵיבַד בִּפְרִיעַ מִן קֳדָם בִּישׁוּת עוֹבָדָךְ

Interp.chal.

vt tribuat pluuiam terre tue in tēpore suo: & vt benedicat cunctis operibus manuū tuarum: & mutuabis populis multis: tu aūt non accipies mutuū. Et faciet te dñs fortem & non infirmū: & eris semper superior: et non inferior: si obedieris preceptis domini dei tui que ego precipio tibi hodie: vt custodias & vt facias ea: vt non declines ab omnibus verbis que ego precipio tibi hodie ad dexteram neqꝫ ad sinistram: neqꝫ ambules post idola populorum nec seruias eis. Si autem non obedieris verbo dñi dei tui vt custodias & facias omnia precepta eius & mandata eius que ego precipio tibi hodie: venient super te oēs maledictiones iste & apphendēt te. Maledictus tu in ciuitate: et maledictus tu in agro. maledictū canistrum tuū et panaria tua. Maledicta generatio ventris tui & fructus terre tue: boues armēti tui & greges ouiū tuaꝝ. maledictus tu cum ingredieris: et maledictus tu cū egredieris. Immittet dñs in te maledictionē & increpationem in oībus ad que extenderis manum tuā & que operatus fueris: donec cōsumaris & donec pereas cito: propter maliciam operum tuorum in quibus

Pritiua chal.

זוּף נְתַן
הֲוָה עֲלָה קְבַל
פְּקַד נְטַר עֲבַד
סְטָה יְהַךְ
טְעָה פְּלַח קוּם
אֲתָא דְבַק לוּט
סַל אַצְוָא יְלַד
עוּל נְפַק גְּרָה
נְזַף יְשַׁט שְׁצָא
אֲבַד

Ter. Heb.

עזבתני: ידבק יהוה בך את — דבק
הדבר עד כלתו אתך מעל — כלה
האדמה אשר אתה בא שמה — בוא
לרשתה: יככה יהוה בשחפת — ירש נכה
ובקדחת ובדלקת ובחרחר ובחרב — חרר
ובשדפון ובירקון ורדפוך עד
אבדך: והיו שמיך אשר על — היה
ראשך נחשת והארץ אשר
תחתיך ברזל: יתן יהוה את מטר — נתן
ארצך אבק ועפר מן השמים
ירד עליך עד השמדך: יתנך — שמד
יהוה נגף לפני איביך בדרך — פנה
אחד תצא אליו ובשבעה — יצא
דרכים תנוס לפניו והיית — נוס היה
לזעוה לכל ממלכות הארץ: — מלך
והיתה נבלתך למאכל לכל — אכל
עוף השמים ולבהמת הארץ
ואין מחריד: יככה יהוה בשחין — חרד נכה שחן
מצרים ובעפלים ובגרב ובחרס
אשר לא תוכל להרפא: יככה — יכל רפא
יהוה בשגעון ובעורון
ובתמהון לבב: והיית ממשש — היה משש
בצהרים כאשר ימשש העור
באפלה ולא תצליח את — צלח
דרכיך והיית אך עשוק וגזול — היה עשק גזל
כל הימים ואין מושיע: אשה — יום ישע איש
תארש ואיש אחר ישגלנה — ארש שגל

Trāsla. B. Hiero.

reliquisti me. Adiungat tibi dominus pestilentiam donec consumat te de terra ad quā ingredieris possidendā. Percutiat te dominus egestate febri & frigore: ardore & estu & aere corrupto ac rubigine: & persequātur donec pereas. Sit celum quod super te est eneū: & terra quā calcas ferrea. Det dñs imbrem terre tue puluerem. & de celo descēdat super te cinis donec conteraris. Tradat te dñs corruētē ante hostes tuos: & per vnam viam egrediaris contra eos: & per septē fugias: & dispergaris per omnia regna terre. Sitque cadauer tuum in escam cunctis volatilibus celi & bestiis terre: & non sit qui abigat. Percutiat te dñs vlcere egypti: & partē corporis per quā stercora digeruntur scabie quoque & prurigine ita vt curari nequeas. Percutiat te dominus amentia & cecitate ac furore mentis: & palpes in meridie: sicut palpare solet cecus in tenebris & non dirigas vias tuas. Omnique tēpore calūniā sustineas: & opprimaris violentia. nec habeas qui liberet te. Vxorē accipias: & alius dormiat cū ea.

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

reliqsti me. adhigat dñs in te mor
ἐγκατέλιπές με. προσκολλήσαι κύριος εἰς σὲ θά-
tē: donec cōsumat te de terra ad q̃
νατον, ἕως ἂν ἐξαναλώσῃ σε ἀπὸ τῆς γῆς εἰς ἣν
tu ingredieris illuc possidēdā illā. percutiat te
σὺ εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν. πατάξαι σε
dñs egestate: & febri: & frigore: & irritatiōe:
κύριος ἀπορίᾳ, καὶ πυρετῷ, καὶ ῥίγει, καὶ ἐρεθισμῷ,
& cede: & aere corrupto: & rubigine: & perse
καὶ φόνῳ, καὶ ἀνεμοφθορίᾳ, καὶ τῇ ὤχρᾳ, καὶ κατα-
quētur te donec perdāt te. & erit tibi
διώξονταί σε ἕως ἂν ἀπολέσωσί σε. καὶ ἔσται σοι
celū qđ sup caput tuū eneū: & ter
ὁ οὐρανὸς ὁ ὑπὲρ κεφαλῆς σου χαλκοῦς, καὶ ἡ γῆ
que sub te ferrea. det dñs imbrē
ἡ ὑποκάτω σου σιδηρᾶ. δῴη κύριος τὸν ὑετὸν τῆς
terre tue puluerē: & cinis de celo des
γῆς σου κονιορτόν, καὶ χοῦς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατα-
cēdet sup te: donec cōterat te: & donec
βήσεται ἐπὶ σέ, ἕως ἂν ἐκτρίψῃ σε, καὶ ἕως ἂν
perdat te. tradat te dñs in occisiōe; corā
ἀπολέσῃ σε. δῴη σε κύριος ἐπὶ κοπὴν ἐναντίον
hostibus tuis. in via vna egredieris ↄtra eos:
τῶν ἐχθρῶν σου. ἐν ὁδῷ μιᾷ ἐξελεύσῃ πρὸς αὐτούς
& in septē viis fugies a facie eoꝝ. &
καὶ ἐν ἑπτὰ ὁδοῖς φεύξῃ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν. καὶ
eris in dispsiōe in oībus regnis
ἔσῃ ἐν διασπορᾷ ἐν πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς
terre. & erūt cadauera vr̃a esca
γῆς. καὶ ἔσονται οἱ νεκροὶ ὑμῶν κατάβρωμα τοῖς
volatilibus celi: & bestiis terre:
πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς,
& nō erit q abigat. percutiat te dñs in
καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀποσοβῶν. πατάξαι σε κύριος ἐν
vlcere egyptio; in natibus: & scabie agresti:
ἕλκει αἰγυπτίῳ ἐν ταῖς ἕδραις, καὶ ψώρᾳ ἀγρίᾳ,
& prurigine: ita vt nō queas tu curari. percutiat
καὶ κνήφῃ, ὥστε μὴ δύνασθαί σε ἰαθῆναι. πατάξαι
te dñs amētia: & cecitate: & furore
σε κύριος παραπληξίᾳ, καὶ ἀορασίᾳ, καὶ ἐκστάσει
mētis: & eris palpans in meridie: sicut pal
διανοίας, καὶ ἔσῃ ψηλαφῶν μεσημβρίας, ὡσεὶ ψη-
paret cecus in tenebris. & nō diri
λαφήσαι ὁ τυφλὸς ἐν τῷ σκότει. καὶ οὐκ εὐοδώ-
get vias tuas: & eris tūc iniuriā sustinēs &
σει τὰς ὁδούς σου, καὶ ἔσῃ τότε ἀδικούμενος καὶ
q violētia opprimaris oībus diebus: & nō erit
διαρπαζόμενος πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ οὐκ ἔσται
tibi q auxilietur. vxorē accipies: & vir alius
σοι ὁ βοηθῶν. γυναῖκα λήψῃ, καὶ ἀνὴρ ἕτερος
habebit eā.
ἕξει αὐτήν.

C

Prītiua chal.

דבק שצא
ירת מחא
רדף הוה עלה
נחת עבד פרה
נתן שצא נפק
ערק הוה זוע
שגר אכל
נוד
יכל אסא מחא
משש צלח
אנת ארס שכב

Interp. chal.

dereliquisti timorē meū. Mittet in te dñs pestilentiā donec cōsumat te de terra ad quā ingredieris possidēdam. Percutiet te dñs egestate & febri & incendio et siccitate & gladio & aere corrupto & rubigine: & persequētur te donec pereas. Et erunt celi qui sunt sup caput tuū fortes quasi enei: vt nō deducāt pluuiā: & terra que est subter te erit fortis sicut ferrū ne faciat fructus. Dabit dñs pluuiam terre tue fauillam & puluerem: de celis descendet super te donec disperdat te. Tradet te dñs confractū in cōspectu inimicorū tuorū: per viam vnā egredieris in eos: & per septē vias fugies a facie eorum. Et eris in cōmotionem omnibus regnis terre. Et erit cadauer tuū proiectum in cibum omni volatili celi & iumentis terre: & non erit qui cōmoueat. Percutiet te dñs vlcere pessimo egyptiorū: et emorroidis & scabie & prurigine sicca: ex quibus non poteris sanari. Percutiet te dñs amentia & cecitate & cōturbatione cordis. Et eris palpans in meridie sicut palpat cecus in tenebris: & non proficies in via tua. Et eris vtique oppressus & vim patiens omnibus diebus: & non erit qui liberet te. Mulierem despondes: & vir alius cubabit cum ea.

Transla. Chal.

דשבקתא דחלתי: ידבק יי בך ית מותנא עד דישיצי יתך מעל ארעא דאת עליל
לתמן למירתה: ימחינך יי בשחפתא ובקדחתא ובדלקתא ובחרחורא ובחרבא
ובשדפונא ובירקונא וירדפונך עד דתיבד: ויהון שמיא דעלוי רישך תקיפין כנחשא
מלאחתא מטרא וארעא דתחותך תקיפא כפרזלא מלמעבד פירין: יתן יי ית
מטר ארעך אבקא ועפרא מן שמיא יחות עלך עד דתשתיצי: יתנינך יי תביר קדם
בעלי דבבך באורחא חד תפוק לותהון ובשבעא אורחן תעירוק מן קדמוהי ותהי לזיע
לכל מלכות ארעא: ותהי נבלתך משגרא למיכל לכל עופא דשמיא ולבעירא דארעא
ולית דמניד: ימחינך יי בשחנא דמצראי ובטחורין ובגרבא וחכוכא די לא
תיכול לאתסאה: ימחינך יי בטפשותא ובסמיותא ובשעממות לבא: ותהי ממשש
בטיהרא כמא דממשש עוירא בקבלא ולא תצלח ית אורח טובך ותהי לחוד עשיק
ואניס כל יומיא ולית דפריק: אתתא תארס וגבר אחרן ישכבנה

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

domū edificabis: ⁊ alter habitabit in ea: vi-
οἰκίαν οἰκοδομήσεις, καὶ ἕτερος οἰκήσει ἐν αὐτῇ, ἀμ-
neā plātabis: ⁊ nō vindemiabis eā.
πελῶνα φυτεύσεις, καὶ οὐ μὴ τρυγήσεις αὐτόν.
vitulus tuus mactatus corā te: ⁊ nō comedes
ὁ μόσχος σου ἐσφαγμένος ἐναντίον σου, καὶ οὐ φάγῃ
ex eo. asinus tuus raptus a te: ⁊ nō
ἐξ αὐτοῦ. ὁ ὄνος σου ἡρπασμένος ἀπὸ σοῦ, καὶ οὐκ
reddetur tibi. oues tue date
D ἀποδοθήσεταί σοι. τὰ πρόβατά σου δεδομένα τοῖς
inimicis tuis: ⁊ nō erit tibi adiuuās. filij tui ⁊
ἐχθροῖς σου, καὶ οὐκ ἔσται σοι ὁ βοηθῶν. οἱ υἱοί σου καὶ
filie tue traditi gēti alteri: ⁊ o-
αἱ θυγατέρες σου δεδομέναι ἔθνει ἑτέρῳ, καὶ οἱ ὀφ-
culi tui videbūt deficiētes in ipsos: ⁊
θαλμοί σου ὄψονται σφακελίζοντες εἰς αὐτούς, καὶ
nō poterit manus tua. fructus terre tue: ⁊
οὐκ ἰσχύσει ἡ χείρ σου. τὰ ἐκφόρια τῆς γῆς σου, καὶ
oēs labores tuos comedet gēs: q̄ nō co-
πάντας τοὺς πόνους σου φάγεται ἔθνος, ὃ οὐκ ἐπί-
gnoscis. ⁊ eris calūniā sustinēs ⁊ oppressus cū-
στασαι. καὶ ἔσῃ ἀδικούμενος καὶ τεθραυσμένος πάσ-
ctis diebus: ⁊ eris stupidus pp vi-
ας τὰς ἡμέρας, καὶ ἔσῃ παράπληκτος διὰ τὰ ὁρά-
siones oculoꝝ tuoꝝ q̄s videbis. percutiat te
ματα τῶν ὀφθαλμῶν σου ἃ βλέψῃ. πατάξαι σε
dñs in vlcere malo in genibus ⁊ in su-
κύριος ἐν ἕλκει πονηρῷ ἐπὶ τὰ γόνατα καὶ ἐπὶ τὰς κνή-
ris: ita vt nō possis sanari tu a plāta
μας, ὥστε μὴ δύνασθαι ἰαθῆναί σε ἀπὸ ἴχνους τῶν
pedū tuoꝝ vsq; ad verticē tuū. deducat dñs
ποδῶν σου ἕως τῆς κορυφῆς σου. ἀπαγάγοι κύριος
te ⁊ pncipes tuos quos cōstitues sup
σε καὶ τοὺς ἄρχοντάς σου οὓς ἂν καταστήσεις ἐπὶ
te ipm: in gētē q̄ nō cognoscis tu ⁊ pa-
σεαυτόν, εἰς ἔθνος ὃ οὐκ ἐπίστασαι σὺ καὶ οἱ πατέ-
tres tui: ⁊ seruies ibi dijs alienis: lignis:
ρες σου, καὶ λατρεύσεις ἐκεῖ θεοῖς ἑτέροις, ξύλοις,
⁊ lapidibus: ⁊ eris ibi in puerbiū ⁊ parabo-
καὶ λίθοις, καὶ ἔσῃ ἐκεῖ ἐν αἰνίγματι καὶ παραβο-
lā ⁊ fabulā in oibus gētibus: ad q̄s
λῇ καὶ διηγήματι ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν, εἰς οὓς
introduxerit te dñs illuc. semētē multā in-
ἂν ἀπαγάγοι σε κύριος ἐκεῖ. σπέρμα πολὺ ἐξοί-
feres in cāpū: ⁊ modica cōgregabis: q: deuo-
σεις εἰς τὸ πεδίον, καὶ ὀλίγα εἰσοίσεις, ὅτι κα-
rabit ea locusta. vineā plātabis ⁊
τέδεται αὐτὰ ἡ ἀκρίς. ἀμπελῶνα φυτεύσεις καὶ
operaberis: ⁊ vinū nō bibes: neq; letabe-
κατεργᾷ, καὶ οἶνον οὐ πίεσαι, οὐδὲ εὐφρανθή-
ris ex eo: q̄a deuorabit ea vermis.
σῃ ἐξ αὐτοῦ, ὅτι καταφάγεται αὐτὰ ὁ σκώληξ.
oliue
ἐλαῖαι

Trāsla. B. Hiero.

Domū edifices: & non habites in ea. Plantes vineā: & nō vindemies eā. Bos tu⁹ immoletur corā te: & non comedas ex eo. Asinus tuus rapiatur in conspectu tuo: & nō reddatur tibi. Oues tue dētur inimicis tuis: & nō sit qui te adiuuet. Filii tui & filie tue tradātur alteri populo vidētibus oculis tuis & deficiētib⁹ ad cōspectū eorū tota die & nō sit fortitudo in manu tua. Fruct⁹ terre tue & oēs labores tuos comedat populus quē ignoras. & sis sp calūniā sustinēs & oppssus cūctis diebus: & stupens ad terrorē eorum q̄ videbunt oculi tui. Percutiat te dñs vlcere pessimo in genibus & in suris: sanariq; non possis a planta pedis vsq; ad verticem tuū. Ducetq; te dominus & regem tuum quem constitues super te in gentem quam ignoras tu & pres tui: & seruies ibi diis alienis ligno & lapidi: & eris perditus in prouerbiū ac fabulam oibus populis ad quos te itroduxerit dñs. Semētē multam iacies in terrā: & modicū cōgregabis: quia locuste deuorabūt oia. Vineam plantabis & fodies: & vinū non bibes nec colliges ex ea quippiam. qm̄ vastabitur vermib⁹. Oliuas

Tex. Heb.

בַּיִת תִּבְנֶה וְלֹא תֵשֵׁב בּוֹ כֶּרֶם
תִּטַּע וְלֹא תְחַלְּלֶנּוּ׃ שׁוֹרְךָ טָבוּחַ
לְעֵינֶיךָ וְלֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ חֲמֹרְךָ
גָּזוּל מִלְּפָנֶיךָ וְלֹא יָשׁוּב לָךְ צֹאנְךָ
נְתֻנוֹת לְאֹיְבֶיךָ וְאֵין לְךָ מוֹשִׁיעַ׃
בָּנֶיךָ וּבְנֹתֶיךָ נְתֻנִים לְעַם אַחֵר
וְעֵינֶיךָ רֹאוֹת וְכָלוֹת אֲלֵיהֶם
כָּל הַיּוֹם וְאֵין לְאֵל יָדֶךָ׃ פְּרִי
אַדְמָתְךָ וְכָל יְגִיעֲךָ יֹאכַל עַם
אֲשֶׁר לֹא יָדָעְתָּ וְהָיִיתָ רַק עָשׁוּק
וְרָצוּץ כָּל הַיָּמִים׃ וְהָיִיתָ מְשֻׁגָּע
מִמַּרְאֵה עֵינֶיךָ אֲשֶׁר תִּרְאֶה׃
יַכְּכָה יְהוָה בִּשְׁחִין רָע עַל
הַבִּרְכַּיִם וְעַל הַשֹּׁקַיִם אֲשֶׁר
לֹא תוּכַל לְהֵרָפֵא מִכַּף רַגְלְךָ
וְעַד קָדְקֳדֶךָ׃ יוֹלֵךְ יְהוָה
אֹתְךָ וְאֶת מַלְכְּךָ אֲשֶׁר
תָּקִים עָלֶיךָ אֶל גּוֹי אֲשֶׁר
לֹא יָדַעְתָּ אַתָּה וַאֲבֹתֶיךָ
וְעָבַדְתָּ שָּׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים
עֵץ וָאָבֶן׃ וְהָיִיתָ לְשַׁמָּה לְמָשָׁל
וְלִשְׁנִינָה בְּכֹל הָעַמִּים אֲשֶׁר
יְנַהֶגְךָ יְהוָה שָׁמָּה׃ זֶרַע רַב
תּוֹצִיא הַשָּׂדֶה וּמְעַט תֶּאֱסֹף כִּי
יַחְסְלֶנּוּ הָאַרְבֶּה׃ כְּרָמִים תִּטַּע
וְעָבָדְתָּ וְיַיִן לֹא תִשְׁתֶּה וְלֹא
תֶאֱגֹר כִּי תֹאכְלֶנּוּ הַתֹּלָעַת׃ זֵיתִים

Primitiua heb.

בנה ישב
נטע חלל טבח
אכל
פנה שוב
בנה
ראה כלה
איל פרה
יגע
היה עשק
רצץ שגע
רוע
שוק
ילך
קום
היה שמם
שנן
רבב
יצא אסף
חסל רבה נטע
שתה
אגר אכל

Transla. Chal.

בֵּיתָא תִבְנֵי וְלָא תֵתֵיב בֵּיהּ כַּרְמָא תִנְצוֹב וְלָא תְחַלְּלִינֵּיהּ׃ תּוֹרָךְ יְהֵי נְכִיס לְעֵינָךְ וְלָא
תֵיכוּל מִנֵּיהּ חֲמָרָךְ יְהֵי אֲנִיס מִן קֳדָמָךְ וְלָא יְתוּב לָךְ עָנָךְ יְהוֹן מְסִירִין לְבַעֲלֵי דְבָבָךְ
וְלֵית לָךְ פָּרִיק׃ בְּנָךְ וּבְנָתָךְ מְסִירִין לְעַם אוֹחֲרִי וְעֵינָךְ חָזְיָן וְיִסוֹפָן בְּגַלְלְהוֹן כָּל יוֹמָא
וְלֵית חֵילָא בִּידָךְ׃ אִבָּא דְאַרְעָךְ וְכָל לֵיאוּתָךְ יֵיכוּל עַם דִּי לָא יְדַעְתָּא וּתְהֵי לְחוֹד
עֲשִׁיק וּרְצִיץ כָּל יוֹמַיָּא׃ וּתְהֵי מִשְׁתַּטֵּי מֵחֵיזוּ עֵינָךְ דְּתֶחֱזֵי׃ יִמְחֵינָךְ יְיָ בְּשִׁחְנָא בִּישָׁא
עַל רְכוּבִין וְעַל שָׁקִין דִּי לָא תִיכּוּל לְאִתַּסָּאָה מִפַּרְסַת רַגְלָךְ וְעַד מוֹחָךְ׃ יַגְלֵי יְיָ
יָתָךְ וְיָת מַלְכָּךְ דִּתְקִים עֲלָךְ לְעַמָּא דִּי לָא יְדַעְתָּא אַתְּ וַאֲבָהָתָךְ וְתִפְלַח תַּמָּן לְעַמְמַיָּא
פָּלְחֵי טַעֲוָתָא אָעָא וְאַבְנָא׃ וּתְהֵי לְצָדוּ לְמַתְלָא וּלְשׁוֹעִי בְּכֹל עַמְמַיָּא דִּידַבְּרִנָּךְ יְיָ לְתַמָּן׃
בַּר זְרַע סַגִּי תַּפֵּיק לְחַקְלָא וּזְעֵיר תִּכְנוֹשׁ אֲרֵי יְחַסְּלִינֵּיהּ גּוֹבָאָה׃ כַּרְמִין תִּנְצוֹב
וְתִפְלַח וְחַמְרָא לָא תִשְׁתֵּי וְלָא תִכְנוֹשׁ אֲרֵי תֵיכְלִנֵּיהּ תּוֹלַעְתָּא׃ זֵיתִין

Interp. chal.

Domū edificabis: ⁊ nō habitabis in ea. vineā plantabis ⁊ nō vindemiabis eā. Bos tu⁹ erit iugulatus ante oculos tuos: ⁊ nō comedes ex eo. Asinus tu⁹ erit violenter rapt⁹ a facie tua: ⁊ nō reuertet ad te. Oues tue erūt tradite inimicis tuis: ⁊ nō erit qui saluet te. Filii tui ⁊ filie tue tradent pplo alieno: ⁊ oculi tui videbūt et deficiēt pro eis tota die: ⁊ nō erit fortitudo in manu tua. Fructus terre tue ⁊ oēs labores tuos comedet populus quē nō cognouisti: ⁊ eris semp calūniā sustinēs ⁊ oppressus oibus diebus. Et eris stupēs ppter visionē oculoꝝ tuoꝝ quā videbis. Percutiet te dñs vlcere pessimo in genib⁹ ⁊ in femorib⁹: ex quo nō poteris sanari: a plāta pedis tui ⁊ vsq; ad cerebrū tuū. Migrare te faciet dñs ⁊ regē tuū quē cōstitues sup te ad pplm quē ignoras tu ⁊ pres tui: ⁊ seruies ibi pplis seruiētib⁹ idolis ligneis ⁊ lapideis. et eris in desolationē ⁊ in puerbiū ⁊ in fabulā in oibus pplis ad q̄s trāsmigrare te faciet dñs. Semētē multā educes ad agrū: ⁊ parum cōgregabis: quoniā deuorabit eam locusta. Vineas plantabis ⁊ coles: ⁊ vinū non bibes nec colliges: quoniam comedet illud vermis. Oliue

Primitiua chal.

בנה יתב נצב
חלל הוה אכל
תוב חזה לאה
רצץ הוה שטה
מחא שוק יכל
אסא גלה קום
פלח טעה צדה
סגא נפק כנש
חסל נצב שתה
כנש אכל

יהיו לך בכל גבולך ושמן לא
תסוך כי ישל זיתך: בנים ובנות
תוליד ולא יהיו לך כי ילכו
בשבי: כל עצך ופרי אדמתך
יירש הצלצל: הגר אשר בקרבך
יעלה עליך מעלה מעלה ׳׳׳
ואתה תרד מטה מטה: הוא
ילוך ואתה לא תלונו הוא
יהיה לראש ואתה תהיה לזנב:
ובאו עליך כל הקללות האלה
ורדפוך והשיגוך עד השמדך
כי לא שמעת בקול יהוה
אלהיך לשמר מצותיו וחקתיו
אשר צוך: והיו בך לאות
ולמופת ובזרעך עד עולם: תחת
אשר לא עבדת את יהוה אלהיך
בשמחה ובטוב לבב מרב כל:
ועבדת את איביך אשר ׳׳
ישלחנו יהוה בך ברעב ובצמא
ובעירם ובחסר כל ונתן על
ברזל על צוארך עד השמידו
אתך: ישא יהוה עליך גוי מרחק
מקצה הארץ כאשר ידאה
הנשר גוי אשר לא תשמע
לשנו: גוי עז פנים אשר לא
ישא פנים לזקן ונער לא יחן:
ואכל פרי בהמתך ופרי אדמתך

Pritiua heb.: היה גבל / סוך נשל / ילד הלך / שבה פרה / ירש גור / עלה / ירד / לוה / היה / בוא / נשג שמד / צוה חקק / היה / יפת עלם / רבב / שלח / ערם / צור שמד / נשא / דאה / שמע / עזז פנה / חנן / פרה

hēbis in omnibus terminis tuis & non vngeris oleo: quia defluēt & deperibūt. Filios gñabis & filias & nō frueris eis: qm̄ ducentur in captiuitatē. Oēs arbores tuas & fruges terre tue rubigo consumet. Aduena qui tecum versatur in terra: ascēdet super te eritq; sublimior: tu aūt descendes & eris inferior. Ipse fenerabit tibi: & tu nō fenerabis ei. Ipse erit in caput: & tu eris in caudam. Et veniēt super te oēs maledictiões iste: & psequētes apphēdēt te donec intereas. quia non audisti vocē dñi dei tui nec seruasti mādata eius & cerimonias quas pcepit tibi. Et erunt in te signa atq; pdigia & in semine tuo vsq; in sempiternū. eo q̄ nō seruieris dño deo tuo in gaudio cordisq; leticia propter rerū oim abundantiā. Seruies inimico tuo quem emittet tibi dñs in fame & siti & nuditate & oī penuria: & ponet iugum ferreum sup ceruicem tuā: donec te conterat. Adducet dñs super te gentem de longinquo & de extremis terre finibus in silitudinē aquile volātis cū ipetu cuius linguā itelligere nō possis: gentē procacissimā: q̄ non deferat seni nec misereatur puuli: & deuoret fructū iumētorū tuorū ac fruges terre tue.

erūt in oībus terminis tuis: ⁊ oleo nō vngeris: qr defluet oliua tua. filios ⁊ filias gñabis: ⁊ nō erūt tibi. ducētur enī in captiuitatē. oīa ligna tua: ⁊ fruges trē tue cōsumet rubigo. aduena q̄ est in te: ascēdet sup te supra supra: tu āt descēdes infra infra. hic fenerabit tibi: tu āt huic nō fenerabis. hic erit in caput: tu āt eris in caudā. ⁊ veniēt sup te oēs maledictiões iste: ⁊ psequētur te: ⁊ apphēdēt te: donec interimat te: ⁊ donec perdat te. qr nō audisti vocē dñi dei tui: vt serues mādata eius ⁊ iustificatiões eius: quas pcepit tibi. ⁊ erūt in te signa ⁊ prodigia ⁊ in semine tuo vsq; in sēpiternū: eo q̄ nō seruieris dño deo tuo in gaudio ⁊ in bono corde pp abūdātiā oium. ⁊ seruies illic inimicis tuis: quos immittet dñs sup te in fame ⁊ siti: ⁊ in nuditate: ⁊ in penuria oium. ⁊ imponet iugū ferreū sup ceruicē tuā: donec cōterat te. adducet dñs sup te gētē de lōginq̄ de extremo trē q̄si impetū aquile: gētē: cuius nō intelliges vocē eius: gētē ipudētē facie: que nō admirabit faciē senioris: ⁊ iuuenis nō miserebit. ⁊ deuorabit fetus iumētoꝝ tuoꝝ: ⁊ fruges trē tue

ἔσονταί σοι ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις σου, καὶ ἔλαιον οὐ χρίσῃ, ὅτι ἐκρυήσεται ἡ ἐλαία σου. υἱοὺς καὶ θυγατέρας γεννήσεις, καὶ οὐκ ἔσονταί σοι. ἀπελεύσονται γὰρ ἐν αἰχμαλωσίᾳ. πάντα τὰ ξύλα σου, καὶ τὰ γεννήματα τῆς γῆς σου ἐξαναλώσει ἡ ἐρυσίβη. ὁ προσήλυτος ὅς ἐστιν ἐν σοί, ἀναβήσεται ἐπὶ σὲ ἄνω ἄνω, σὺ δὲ καταβήσῃ κάτω κάτω. οὗτος δανειεῖ σοι, σὺ δὲ τούτῳ οὐ δανειεῖς. οὗτος ἔσται εἰς κεφαλήν, σὺ δὲ ἔσῃ εἰς οὐράν. καὶ ἐλεύσονται ἐπὶ σὲ πᾶσαι αἱ κατάραι αὗται, καὶ καταδιώξονταί σε, καὶ καταλήψονταί σε, ἕως ἂν ἐξολοθρεύσῃ σε, καὶ ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε. ὅτι οὐκ εἰσήκουσας τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου, τοῦ φυλάσσειν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, ὅσα ἐνετείλατό σοι. καὶ ἔσται ἐν σοὶ σημεῖα καὶ τέρατα καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου ἕως τοῦ αἰῶνος, ἀνθ' ὧν οὐκ ἐλάτρευσας κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἐν ἀγαθῇ καρδίᾳ διὰ τὸ πλῆθος πάντων. καὶ λατρεύσεις ἐκεῖ τοῖς ἐχθροῖς σου, οὓς ἐξαποστελεῖ κύριος ἐπὶ σὲ ἐν λιμῷ καὶ δίψει, καὶ ἐν γυμνότητι, καὶ ἐν ἐκλείψει πάντων. καὶ ἐπιθήσει κλοιὸν σιδηροῦν ἐπὶ τὸν τράχηλόν σου, ἕως ἂν ἐξολοθρεύσῃ σε. ἐπάξει κύριος ἐπὶ σὲ ἔθνος μακρόθεν ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς ὡσεὶ ὅρμημα ἀετοῦ, ἔθνος, ὃ οὐκ ἀκούσῃ τῆς φωνῆς αὐτοῦ, ἔθνος ἀναιδὲς προσώπου, ὅστις οὐ θαυμάσει πρόσωπον πρεσβύτου, καὶ νέον οὐκ ἐλεήσει. καὶ κατέδεται τὰ ἔκγονα τῶν κτηνῶν σου, καὶ τὰ γεννήματα τῆς γῆς σου

Leui. 26.c. Aggei 1.c.

E

Pritiua chal.: הוה שוף נתר / ילד שבה אבד / קרב תנן זוף / אתא רדף / שמע אמר נטר / קום אות נפת / סגא פלח גרב / צחה נתן אתא / סוף שדה קבל / טוב רחם אכל / ילד אבב

Interp. chal.

erunt tibi in omi termino tuo: ⁊ oleo non vngeris: qr deiiciēt oliue tue. Filios ⁊ filias generabis: ⁊ nō erūt tibi: qm ibunt in captiuitatē. Oēs arbores tue ⁊ fructū terre tue cōsumet rubigo. Aduena incircūcisus q est in medio tui ascendet sup te superius: ⁊ tu descendes inferius. Ipse mutuabit tibi: ⁊ tu non mutuabis ei. ipse erit fortis: ⁊ tu eris infirmus. et veniēt sup te oēs maledictiones iste: ⁊ persequētur te: ⁊ apprehendent te: donec dispereas: qm non obedisti verbo dñi dei tui vt custodires precepta eius ⁊ mandata eius q̄ precepi tibi. Et erunt tibi in signa ⁊ in portenta ⁊ in filiis tuis vsq; in seculū: eo q nō seruieris coram dño deo tuo in gaudio ⁊ in rectitudine cordis ppter multitudinē oium rerū: ⁊ seruies inimicis tuis: quos mittet dñs in te i fame ⁊ in siti ⁊ in nuditate ⁊ in penuria omniū rerum. Et ponēt iugum ferreū super ceruicē tuā: donec disperdant te. Adducet dñs sup te populū de longinquo a finibus terre: sicut volat aquila: populum cuius linguā non intelliges: populū impudētem facie: qui non accipit personas senis: neq; miseretur paruuli. et comedet fetus iumentorum tuorum ⁊ fructum terre tue:

Transla. Chal.

יהון לך בכל תחומך ומשחא לא תסוך ארי יתרון זיתך: בנין ובנן תוליד ולא יהון לך
ארי יהכון בשביא: כל אילנך ואיבא דארעך יתריכנה סקאה: ערל דבינך יהי
סליק עלך לעילא לעילא ואת תהי נחית לתחתא לתחתא: הוא יוזפינך ואת לא
תוזפיניה הוא יהי לתקיף ואת תהי לחלש: וייתון עלך כל לוטיא האלין וירדפונך
וידבקונך עד דתשתיצי ארי לא קבילתא למימרא דיי אלהך למטר פקודוהי
וקימוהי דפקדך: ויהון בך לאת ולמופת ובבנך עד עלם: חלף די לא פלחתא
קדם יי אלהך בחדוא ובשפירות לבא מסגי כולא: ותפלח ית בעלי דבבך דיגרינון
יי בך בכפנא ובצחותא ובערטליותא ובחסירות כולא ויתן ניר דפרזלא על צוארך
עד דישיצי יתך: ייתי יי עלך עם מרחיק מסיפי ארעא כמא דטאס נשרא עם דלא
תשמע לישניה: עם תקיף אפין די לא נסיב אפין לסבא ועל ינקא לא ירחם: ויכול
ולדא דבעירך ואיבא דארעך

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

donec nō reliquat tibi triticū: vinū: oleū: armē
ἕως ἂν μὴ καταλίπωσί σοι σῖτον, οἶνον, ἔλαιον, βουκόλι-
ta boū tuoꝝ: ⁊ greges ouiū
α τῶν βοῶν σου, καὶ τὰ ποίμνια τῶν προβάτων
tuaꝝ: donec disꝑdat te: ⁊ cōterat te in cūctis
σου, ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε, καὶ ἐκτρίψῃ σε ἐν πάσαις
vrbibus tuis: donec destruātur muri tui
ταῖς πόλεσί σου, ἕως ἂν καθαιρεθῶσι τὰ τείχη σου
sublimes ⁊ firmi: in qb⁹ tu cōfidisti in e-
τὰ ὑψηλὰ καὶ τὰ ὀχυρά, ἐφ' οἷς σὺ πέποιθας ἐπ' αὐ-
is in oīi fra tua. ⁊ affliget te in oīb⁹
4.Re. τοῖς ἐν πάσῃ τῇ γῇ σου. καὶ θλίψει σε ἐν πάσαις
6.f. vrbibus tuis: q̄s dedit tibi dn̄s deus tuus.
ταῖς πόλεσί σου, αἷς ἔδωκέ σοι κύριος ὁ θεός σου.
F ⁊ comedes fetus vteri tui carnē filioꝝ tuoꝝ ⁊
καὶ φαγῇ τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου κρέα υἱῶν σου καὶ
filiaꝝ tuaꝝ: q̄s dedit tibi dn̄s deus tu⁹ in
θυγατέρων σου, ὅσας ἔδωκέ σοι κύριος ὁ θεός σου ἐν
angustia tua ⁊ in afflictiōe tua: q̄ affliget te
τῇ στενοχωρίᾳ σου καὶ ἐν τῇ θλίψει σου, ᾗ θλίψει σε
hostis tu⁹. tener in te ⁊ delicat⁹ valde
ὁ ἐχθρός σου. ὁ ἁπαλὸς ἐν σοὶ καὶ ὁ τρυφερὸς σφόδρα
inuidebit oculo suo frī suo: ⁊
βασκανεῖ τῷ ὀφθαλμῷ αὐτοῦ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ
vxori q̄ in sinu suo: ⁊ relictis
τὴν γυναῖκα τὴν ἐν κόλπῳ αὐτοῦ, καὶ τὰ καταλελειμ-
filijs: q̄ relicti fuerit ei: vt det vni
μένα τέκνα, ἃ ἂν καταλειφθῇ αὐτῷ, ὥστε δοῦναι ἑνὶ
eoꝝ de carnib⁹ filioꝝ suoꝝ q̄s co-
αὐτῶν ἀπὸ τῶν σαρκῶν τῶν τέκνων αὐτοῦ, ὧν κα-
medet qr nō relictū ē ei q̄ppiā in
ταφάγεσθαι διὰ τὸ μὴ καταλειφθῆναι αὐτῷ μηδὲν ἐν
angustia ⁊ in afflictiōe: q̄ afflixerit te inimici tui
τῇ στενοχωρίᾳ καὶ ἐν τῇ θλίψει, ᾗ ἂν θλίψωσί σε οἱ ἐχθροί σου
in oībus vrbibus tuis. ⁊ tenera in vobis ⁊ delica
ἐν πάσαις ταῖς πόλεσί σου. καὶ ἡ ἁπαλὴ ἐν ὑμῖν καὶ ἡ τρυφε-
ta valde: cuius nō experiētiā accepit pes eius ingredi sup
ρὰ σφόδρα, ἧς οὐχὶ πεῖραν ἔλαβεν ὁ πους αὐτῆς βαίνειν ἐπὶ
trā pp̄ molliciē ⁊ pp̄ teneritudinē inuide
τῆς γῆς διὰ τὴν τρυφερότητα καὶ διὰ τὴν ἁπαλότητα, βασκα-
bit oculo suo viro suo q̄ in sinu eius:
νεῖ τῷ ὀφθαλμῷ αὐτῆς τὸν ἄνδρα αὐτῆς τὸν ἐν τῷ κόλπῳ αὐτῆς,
⁊ filio ⁊ filie sue: ⁊ intestino suo egre
καὶ τὸν υἱὸν καὶ τὴν θυγατέρα αὐτῆς, καὶ τὸ χόριον αὐτῆς τὸ ἐξ-
diēti p̄ femina sua: ⁊ filio suo quē peperit co-
ελθὸν διὰ τῶν μηρῶν αὐτῆς, καὶ τὸ τέκνον αὐτῆς ὃ ἂν τέκῃ· κα-
medet .n. eos pp̄ penuriā omniū clam in an-
ταφάγεται γὰρ αὐτὰ διὰ τὴν ἔνδειαν πάντων κρυφῇ ἐν τῇ στενο-
gustia ⁊ in afflictiōe q̄ affliget te inimicus tuus in vr-
χωρίᾳ καὶ ἐν τῇ θλίψει, ᾗ θλίψει σε ὁ ἐχθρός σου ἐν ταῖς πό-
bibus tuis: si nō audieritis vt faciatis oīa verba le-
λεσί σου, ἐὰν μὴ εἰσακούσητε ποιεῖν πάντα τὰ ῥήματα τοῦ νό-
gis huius: scripta in volumine hoc: vt timeatis
μου τούτου, τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ, φοβεῖσθαι

Trāsla. B. Hiero.

donec intereas: & nō relinquat tibi triticū: vinum & oleū: armenta boum & greges ouiū: donec te disperdat & conterat t⁹ in cunctis vrbibus tuis: & destruātur muri tui firmi atq̄ sublimes in quib⁹ habebas fiduciā in oī terra tua. Obsideberis intra portas tuas in oī terra tua quam dabit tibi dn̄s deus tuus: & comedes fructū vteri tui & carnes filiorū tuorū & filiarū tuarū q̄s dederit tibi dn̄s deus tuus in angustia & vastitate q̄ opprimet te hostis tuus. Hō delicat⁹ i te & luxuriosus valde iuidebit fratri suo & vxori que cubat i sinu suo: ne det eis de carnibus filiorū suorū quas comedet. eo q̄ nihil aliud habeat i obsidiōe & penuria q̄ vastauerit te inimici tui itra oēs portas tuas. Tenera mulier & delicata que super terrā ingredi non valebat: nec pedis vestigiū figere pp̄ mollitiē & teneritudinē nimiā: inuidebit viro suo q̄ cubat i sinu ei⁹ super filii & filie carnibus & illuuie secūdinarū q̄ egrediūtur de medio feminū eius: & sup liberis q̄ eadē hora nati sūt. Comedēt ei eos clam pp̄ rerū oīm penuriā: i obsidiōe & vastitate q̄ opprimet te inimic⁹ tu⁹ itra portas tuas. Nisi custodieris & feceris oīa verba legis hui⁹ q̄ scripta sūt in hoc volumie: & timueris nomē eius gloriosū

Tex. Heb.

עַד הִשָּׁמְדָךְ אֲשֶׁר לֹא יַשְׁאִיר לְךָ | שׁאר
דָּגָן תִּירוֹשׁ וְיִצְהָר שְׁגַר אֲלָפֶיךָ | ירשׁ צהר
וְעַשְׁתְּרֹת צֹאנֶךָ עַד הַאֲבִידוֹ אֹתָךְ׃ | אבד
וְהֵצַר לְךָ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ עַד רֶדֶת | צור ירד
חֹמֹתֶיךָ הַגְּבֹהֹת וְהַבְּצֻרוֹת אֲשֶׁר | חמה
אַתָּה בֹּטֵחַ בָּהֵן בְּכָל אַרְצֶךָ וְהֵצַר לְךָ
בְּכָל שְׁעָרֶיךָ בְּכָל אַרְצְךָ אֲשֶׁר נָתַן
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָךְ׃ וְאָכַלְתָּ פְרִי בִטְנְךָ | פרה
בְּשַׂר בָּנֶיךָ וּבְנֹתֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן לְךָ
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּמָצוֹר וּבְמָצוֹק אֲשֶׁר | צור צוק
יָצִיק לְךָ אֹיְבֶךָ׃ הָאִישׁ הָרַךְ בְּךָ | רכך
וְהֶעָנֹג מְאֹד תֵּרַע עֵינוֹ בְאָחִיו | רוע
וּבְאֵשֶׁת חֵיקוֹ וּבְיֶתֶר בָּנָיו אֲשֶׁר | אישׁ
יוֹתִיר׃ מִתֵּת לְאַחַד מֵהֶם מִבְּשַׂר | יתר נתן
בָּנָיו אֲשֶׁר יֹאכֵל מִבְּלִי הִשְׁאִיר לוֹ | אכל בלה שׁאר
כֹּל בְּמָצוֹר וּבְמָצוֹק אֲשֶׁר יָצִיק לְךָ
אֹיִבְךָ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ׃ הָרַכָּה בְךָ | רכך
וְהָעֲנֻגָּה אֲשֶׁר לֹא נִסְּתָה כַף רַגְלָהּ | נסה
הַצֵּג עַל הָאָרֶץ מֵהִתְעַנֵּג וּמֵרֹךְ תֵּרַע | יצג
עֵינָהּ בְּאִישׁ חֵיקָהּ וּבִבְנָהּ וּבְבִתָּהּ׃ | בנה
וּבְשִׁלְיָתָהּ הַיּוֹצֵת מִבֵּין רַגְלֶיהָ | שׁלה יצא
וּבְבָנֶיהָ אֲשֶׁר תֵּלֵד כִּי תֹאכְלֵם | ילד אכל
בְּחֹסֶר כֹּל בַּסָּתֶר בְּמָצוֹר וּבְמָצוֹק
אֲשֶׁר יָצִיק לְךָ אֹיִבְךָ בִּשְׁעָרֶיךָ׃ אִם
לֹא תִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל דִּבְרֵי | שׁמר עשׂה
הַתּוֹרָה הַזֹּאת הַכְּתֻבִים בַּסֵּפֶר | ירה
הַזֶּה לְיִרְאָה אֶת הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד | כבד

Transla. Chal.

עַד דְּתִשְׁתֵּיצֵי דִּי לָא יַשְׁאַר לָךְ עִיבוּרָא חַמְרָא וּמִשְׁחָא בַּקְרֵי תוֹרָךְ וְעֶדְרֵי עָנָךְ עַד
דְּיוֹבֵיד יָתָךְ׃ וְיָעִיק לָךְ בְּכָל קִרְוָךְ עַד דְּיִכְבֵּשׁ שׁוּרָךְ רָמַיָּא וּתְקִיפַיָּא דְּאַתְּ רָחֵיץ
לְאִשְׁתֵּיזָבָא בְּהוֹן בְּכָל אַרְעָךְ וְיָעִיק לָךְ בְּכָל קִרְוָךְ בְּכָל אַרְעָךְ דִּי יְהַב יְיָ אֱלָהָךְ לָךְ׃
וְתֵיכוּל וַלְדָּא דִמְעָךְ בְּשַׂר בְּנָךְ וּבְנָתָךְ דִּי יְהַב לָךְ יְיָ אֱלָהָךְ בִּצְיָרָא וּבְעָקְתָא דִּי יְעִיק
לָךְ סַנְאָךְ׃ גַּבְרָא דִּרְכִיךְ בָּךְ וּדְמְפַנַּק לַחְדָּא תִּבְאַשׁ עֵינֵיהּ בַּאֲחוּהִי וּבְאִתַּת קְיָמֵיהּ
וּבִשְׁאַר בְּנוֹהִי דְּיִשְׁתְּאֲרוּן׃ מִלְּמִתַּן לְחַד מִנְּהוֹן מִבְּשַׂר בְּנוֹהִי דְּיֵיכוּל מִדְּלָא אִשְׁתְּאַר
לֵיהּ כּוֹלָא בִּצְיָרָא וּבְעָקְתָא דִּי יְעִיק לָךְ סַנְאָךְ בְּכָל קִרְוָךְ׃ דִּרְכִיכָא בָךְ וְדִי מְפַנְּקָא דִּי
לָא נַסִּיאַת פַּרְסַת רִגְלַהּ לְאַחָתָא עַל אַרְעָא מִתְּפַנְּקוּתָא וּמֵרַכִּיכוּתָא תִּבְאַשׁ עֵינַהּ בִּגְבַר
קְיָמַהּ וּבִבְרַהּ וּבְבְרַתַּהּ׃ וּבִזְעֵיר בְּנַהָא דְּיִפְּקוּן מִנַּהּ וּבִבְנָהָא דִּתְלִיד אֲרֵי תֵיכְלִינוּן
בַּחֲסִירוּת כּוֹלָא בְּסִתְרָא בִּצְיָרָא וּבְעָקְתָא דִּיעִיק לָךְ סַנְאָךְ בְּקִרְוָךְ׃ אִם לָא תִיטַּר
לְמֶעְבַּד יָת כָּל פִּתְגָּמֵי אוֹרָיְתָא הָדָא דִּכְתִיבִין בְּסִפְרָא הָדֵין לְמִדְחַל יָת שְׁמָא יַקִּירָא

Interp. chal.

donec ꝯsumat te: q̄ nō relinquet tibi frumentū vinū ⁊ oleū nec vaccas boū tuoꝝ nec greges ouiū tuarū: donec disꝑdat te. Et angustiabit te in cūctis vrbib⁹ tuis: donec subuertat muros tuos munitos ⁊ fortes i q̄b⁹ ꝯfidebas vt euaderes i eis in oī terra tua. ⁊ angustiabit te in cūctis vrbibus tuis in oī terra tua quā dabit dn̄s de⁹ tu⁹ tibi. Et comedes fet⁹ ventris tui: ⁊ carnes filioꝝ tuoꝝ ⁊ filiarū tuaꝝ q̄s dederit tibi dn̄s de⁹ tuus in obsidione ⁊ angustia q̄ angustiabit te inimicus tu⁹. Uir tener i te ⁊ delicatus valde hēbit oculū neq̄ ꝯtra fratrē suū ⁊ ꝯ vxorē federis sui ⁊ ꝯ reliq̄s filios suos q̄s relinq̄rit: ne det vni ex eis de carne filioꝝ suoꝝ q̄s comedet: eo q̄ nihil aliō ei remāserit in obsidiōe ⁊ in angustia q̄ angustiabit te inimicus tu⁹ i oībus vrbib⁹ tuis. q̄ tenera ē in te ⁊ delicata q̄ nō est exꝑta ponere plantā pedis sui sup terrā ꝑpter delicias: hēbit oculū neq̄ ꝯtra virū federis sui ⁊ ꝯ filiū suū ⁊ filiā suā ⁊ ꝯ filios suos puulos q̄ egressi sūt ex ea: ⁊ ꝯ filios suos q̄s pepit: q̄m comedet eos in pēuria oīm rerū in abscōdito in obsidiōe ⁊ i angustia: q̄ āgustiabit te inimic⁹ tu⁹ in vrbib⁹ tuis: si nō custodieris vt facias oīa v̄ba legis hui⁹ q̄ scripta sūt i hoc libro: vt timeas nomē gl̄iosū

Pri̇tiua chal.

שְׁאַר עָאן
אֲבַד צִיק קְרָה
שְׁזַב
מְעָה צוּר
פְּנַק בְּאַשׁ אִנְתְּ
קוּם שְׁאַר נְתַן
אֲחַד
נְסָה
נְפַק יְלַד אֲכַל
צוּר נְטַר
עֲבַד דְּחַל

הנורא הזה את יהוה אלהיך׃
פלא נכה — והפלא יהוה את מכתך ואת מכות
אמן חלה — זרעך מכות גדלת ונאמנות וחלים
רוע שוב — רעים ונאמנים׃ והשיב בך את
דוה — כל מדוה מצרים אשר יגרת
מפניהם ודבקו בך׃ גם כל חלי
כתב — וכל מכה אשר לא כתוב בספר
ירה עלם — התורה הזאת יעלם יהוה עליך
שמד שאר — עד השמדך׃ ונשארתם במתי
מתה היה כבב — מעט תחת אשר הייתם ככוכבי
רבב — השמים לרב כי לא שמעת בקול
שוש — יהוה אלהיך׃ והיה כאשר שש
טוב — יהוה עליכם להיטיב אתכם
רבה — ולהרבות אתכם כן ישיש יהוה
אבד שמד — עליכם להאביד אתכם ולהשמיד
אתכם ונסחתם מעל האדמה
בוא ירש — אשר אתה בא שמה לרשתה׃
פוץ — והפיצך יהוה בכל העמים מקצה
הארץ ועד קצה הארץ ועבדת
שם אלהים אחרים אשר
לא ידעת אתה ואבתיך עץ
רגע — ואבן׃ ובגוים ההם לא תרגיע
היה נוח — ולא יהיה מנוח לכף רגלך
כלה — ונתן יהוה לך שם לב רגז וכליון
עינים ודאבון נפש׃ והיו חייך
תלאים לך מנגד ופחדת
אמן — לילה ויומם ולא תאמין בחייך׃

& terribile. hoc ē dn̄m deum tuum: augebit dn̄s plagas tuas: & plagas seminis tui: plagas magnas & pseuerātes infirmitates pessimas & perpetuas: & cōuertet ī te omnes afflictiōes egypti quas timuisti & adherebūt tibi. Insup & vniuersos lāguores & plagas q̄ nō sunt scripte in volumine legis huius: inducet dominus super te donec te conterat. Et remanebitis pauci nūero qui prius eratis sicut astra celi p̄ multitudīe: q̄m non audistis vocem domini dei vestri. Et sicut ante letatus est dominus super vos bn̄ vobis faciens vosq̧ multiplicās: sic letabitur disperdens vos atq̧ subuertens: vt auferamini de terra ad quam ingrederis possidendam. Disperget te dominus in oēs populos a sūmitate terre vsq̧ ad terminos eius: & seruies ibi diis alienis quos & tu ignoras & pr̄es tui: lignis & lapidibus. In gentibus quoq̧ illis nō qesces: neq̧ erit requies vestigio pedis tui. Dabit enī tibi dn̄s ibi cor pauidum & deficiētes oculos & aīam cōsumptā merore: & erit vita tua quasi pendens ante te. Timebis nocte & die: & nō credes vite tue.

nomē gloriosum ꝛ admirabile hoc: dn̄m
τὸ ὄνομα τὸ ἔντιμον καὶ τὸ θαυμαστὸν τοῦτο, κύριον τὸν
deū tuū: ꝛ admirabiles faciet dn̄s plagas tuas:
θεόν σου, καὶ παραδοξάσει κύριος τὰς πληγάς σου,
ꝛ plagas seminis tui: plagas magnas ꝛ mirabiles: ꝛ infirmitates malas ꝛ ꝑpetuas. ꝛ
καὶ τὰς πληγὰς τοῦ σπέρματός σου, πληγὰς μεγάλας καὶ θαυμαστάς, καὶ νόσους πονηρὰς καὶ πιστάς. καὶ
conuertet in te oēm afflictiōes egypti malā: quā timuisti a facie eoꝝ: ꝛ
ἐπιστρέψει ἐπὶ σὲ πᾶσαν τὴν ὀδύνην αἰγύπτου τὴν πονηράν, ἣν διευλαβοῦ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ
adherebūt in te. ꝛ vniuersū languorē: ꝛ oēz plagā nō scriptā: ꝛ oēz scriptā in volumie legis huius: inducet dn̄s sup te: donec cōterat te: ꝛ remanebitis in numero breui: eo q̄ fuistis sicut astra celi in multitudīe: qm̄ nō audistis vocē dn̄i dei vr̄i. ꝛ erit sicut letat͛ ē dn̄s sup vos vt bn̄faceret vobis: ꝛ multiplicaret vos: sic letabit dn̄s sup vos vt disꝑdat vos. ꝛ auferemini de terra ad q̄ vos ingredimini illuc possidendā eam.
κολληθήσονται ἐν σοί. καὶ πᾶσαν μαλακίαν, καὶ πᾶσαν πληγὴν τὴν μὴ γεγραμμένην, καὶ πᾶσαν τὴν γεγραμμένην ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τούτου, ἐπάξει κύριος ἐπὶ σέ, ἕως ἂν ἐξολοθρεύσῃ σε, καὶ καταλειφθήσεσθε ἐν ἀριθμῷ βραχεῖ, ἀνθ᾽ ὧν ὅτι ἦτε ὡσεὶ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει, ὅτι οὐκ εἰσηκούσατε τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν. καὶ ἔσται ὃν τρόπον εὐφράνθη κύριος ἐφ᾽ ὑμῖν εὖ ποιῆσαι ὑμᾶς, καὶ πληθῦναι ὑμᾶς, οὕτως εὐφρανθήσεται κύριος ἐφ᾽ ὑμῖν ἐξολεθρεῦσαι ὑμᾶς. καὶ ἐξαρθήσεσθε ἀπὸ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν.
ꝛ disꝑget te dn̄s de͡ tu͡ in oēs gētes: a sūmitate t̄re vsq̧ ad terminū t̄re. ꝛ seruies illic diis alienis: lignis ꝛ lapidib͡: q̄s nō cognouerās tu ꝛ p̄res tui. sed ꝛ in gētib͡ illis nō requies dabit tibi: neq̧ erit reqes vestigio pedis tui. ꝛ dabit tibi dn̄s illic cor pauidū: ꝛ deficientes oculos: ꝛ liquescētez aīaz. ꝛ erit vita tua suspēsa corā oculis tuis. ꝛ timebis die ꝛ nocte: ꝛ nō credes vite tue.
καὶ διασπερεῖ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ἀπ᾽ ἄκρου τῆς γῆς ἕως ἄκρου τῆς γῆς. καὶ δουλεύσεις ἐκεῖ θεοῖς ἑτέροις, ξύλοις καὶ λίθοις, οὓς οὐκ ἐπίστω σὺ καὶ οἱ πατέρες σου. ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐκείνοις οὐκ ἀναπαύσει σε, οὐδ᾽ οὐ μὴ γένηται στάσις τῷ ἴχνει τοῦ ποδός σου. καὶ δώσει σοι κύριος ἐκεῖ καρδίαν ἀθυμοῦσαν, καὶ ἐκλείποντας ὀφθαλμούς, καὶ τηκομένην ψυχήν. καὶ ἔσται ἡ ζωή σου κρεμαμένη ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου. καὶ φοβηθήσῃ ἡμέρας καὶ νυκτός, καὶ οὐ πιστεύσεις τῇ ζωῇ σου.

G

Primitiua. chal.

פרש מחא רוע
תוב תשש דבק
נסק שצא שאר
סגא היה קבל
אמר חדה יטב
חדה טול ירת
סוף פלח טעה
נוח היה יתן
תהה נפח חיה
תלה יום הימן

Interp. chal.

et terribile dn̄i dei tui. Et admirabiles faciet dn̄s plagas tuas ꝛ plagas filiorū tuoꝝ: plagas magnas ꝛ perseuerantes ꝛ infirmitates pessimas ꝛ permanentes. Et cōuertet in te oēs plagas egypti quas timuisti: et adherebunt tibi. Omnes quoq̧ infirmitates ꝛ omnes plagas que non sunt scripte in libro legis huius inducet dn̄s sup te donec disperdat te. Et remanebitis populus pauci numero: qui prius fuistis sicut astra celi in multitudinē: quoniā nō obedisti verbo dn̄i dei tui. Et erit sicut letatus est dn̄s super vos vt benefaceret vobis ꝛ vt multiplicaret vos: sic letabitur dn̄s super vos vt disperdat vos ꝛ vt cōsumat vos. et migrabitis a terra ad quā tu ingrederis possidendā. et disperget te dn̄s in oēs populos a finibus terre ꝛ vsq̧ ad fines terre: ꝛ seruies ibi populis colētibus idola q̄ ignorasti tu ꝛ p̄res tui lignea ꝛ lapidea. Et i populis illis nō requiesces: neq̧ erit requies plante pedis tui: ꝛ dabit tibi dn̄s cor pauidū ꝛ tenebrosos oculos ꝛ merorem anime. Et erit vita tua quasi pendēs ante te: ꝛ eris timens die ac nocte ꝛ non credes vite tue.

Transla. Chal.

ודחילא הדין ית יי אלהך׃ ויפרש יי ית מחתך וית מחת בנך מחן סגיאן ומהימנן
ומרעין בישין ומהימנין׃ ויתיב בך ית כל מכתשי מצראי דדחילתא מן קדמיהון וידבקון
בך׃ אף כל מרעין וכל מחאן די לא כתיב בספר אוריתא הדין יסקינון יי עלך עד
דתשתצי׃ ותשתארון בעם זעיר חלף דהויתון ככוכבי שמיא לסגי ארי לא קבלתא
למימרא דיי אלהך׃ ויהי כמא דחדי יי עליכון לאוטבא יתכון ולאסגאה יתכון כן
יחדי יי עליכון לאובדא יתכון ולשיצאה יתכון ותתלטלון מעל ארעא דאת עליל
תמן למירתה׃ ויבדרינך יי בכל עממיא מסיפי ארעא ועד סיפי ארעא ותפלח
תמן לעממיא פלחי טעותא די לא ידעתא את ואבהתך אעא ואבנא׃ ובעממיא האנון
לא תנוח ולא יהי נייח לפרסת רגלך ויתן יי לך תמן לב דחיל וחשכת עינין ומפחן
נפש׃ ויהון חייך תלן לך מקביל ותהי דחיל ליליא ויממא ולא תהימן בחייך׃

mane dices: quō erit vespa. ⁊ vespe
τὸ πρωὶ ἐρεῖς, πῶς ἂν γένοιτο ἑσπέρα. καὶ τὸ ἑσπέ
re dices: quō erit mane: pp formidinē
ρας ἐρεῖς, πῶς ἂν γένοιτο πρωΐ, ἀπὸ τοῦ φόβου
cordis tui: qua terreberis: ⁊ pp
τῆς καρδίας σου, ὃν φοβηθήσῃ, καὶ ἀπὸ τῶν
visiões oculoꝝ tuoꝝ: q̄s videbis. ⁊ redu
ὁραμάτων τῶν ὀφθαλμῶν σου, ὧν ὄψῃ. καὶ ἀπο
cet te dñs in egyptū in navib⁹: ⁊ in
στρέψει σε κύριος εἰς αἴγυπτον ἐν πλοίοις, καὶ ἐν
via quā dixi nō adiicietis vltra videre eā.
τῇ ὁδῷ ᾗ εἶπα οὐ προσθήσεσθε ἔτι ἰδεῖν αὐτήν.
⁊ vendemini ibi inimicis vr̄is in servos
καὶ πραθήσεσθε ἐκεῖ τοῖς ἐχθροῖς ὑμῶν εἰς παῖδας
⁊ ancillas: ⁊ nō erit qui emat.
καὶ παιδίσκας, καὶ οὐκ ἔσται ὁ κτώμενος. Ca. 29.
A Hec verba federis: q̄ p̄cepit
Οὗτοι οἱ λόγοι τῆς διαθήκης, οὓς ἐνετείλατο
dñs moysi: vt statueret filiis israel in tra
κύριος τῷ μωυσῇ, στῆσαι τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ ἐν γῇ
moab: p̄ter fedus q̄d pepigit eis in
μωάβ, πλὴν τῆς διαθήκης ἧς διέθετο αὐτοῖς ἐν
oreb. ⁊ vocavit moyses oēs filios
χωρήβ. καὶ ἐκάλεσε μωυσῆς πάντας τοὺς υἱοὺς
israel: ⁊ dixit ad eos: vos vidistis vniuer
Exo. 19.a. ἰσραήλ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, ὑμεῖς ἑωράκατε πάν
sa q̄ fecit dñs de⁹ vr̄ in tra egy-
τα ὅσα ἐποίησε κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐν γῇ αἰγύ-
pti corā vobis pharaoni ⁊ oib⁹ ser
πτου ἐνώπιον ὑμῶν φαραὼ καὶ πᾶσι τοῖς θερά-
uis eius: ⁊ vniuerse tre eius: ten-
πουσιν αὐτοῦ, καὶ πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ, τοὺς πει
tatiões q̄s viderūt oculi tui: signa
ρασμοὺς οὓς ἴδεν οἱ ὀφθαλμοί σου, τὰ σημεῖα
⁊ portēta ingentia illa: manū
καὶ τὰ τέρατα τὰ μεγάλα ἐκεῖνα, τὴν χεῖρα
fortē: ⁊ brachiū excelsū. ⁊
τὴν κραταιάν, καὶ τὸν βραχίονα τὸν ὑψηλόν. καὶ
nō dedit dñs de⁹ vobis cor ad itelligēdū: ⁊
οὐκ ἔδωκε κύριος ὁ θεὸς ὑμῖν καρδίαν εἰδέναι, καὶ
oculos ad videdū: ⁊ aures ad audiēdū: vsq̧ in di
ὀφθαλμοὺς βλέπειν, καὶ ὦτα ἀκούειν, ἕως τῆς ἡ-
em hanc. ⁊ adduxit vos quadraginta ānis
μέρας ταύτης. καὶ ἤγαγεν ὑμᾶς τεσσαράκοντα ἔτη
in deserto. nec inueterata sūt vestimēta vr̄a:
ἐν τῇ ἐρήμῳ. οὐκ ἐπαλαιώθησαν τὰ ἱμάτια ὑμῶν,
⁊ calciamēta vr̄a nō sūt attrita a
καὶ τὰ ὑποδήματα ὑμῶν οὐκ ἀπετρίβη ἀπὸ
pedib⁹ vr̄is. panē nō comedistis: vinū ⁊
B τῶν ποδῶν ὑμῶν. ἄρτον οὐκ ἐφάγετε, οἶνον καὶ
siceră nō bibistis: vt sciretis: q2 ipse domi
Nu. 21. σίκερα οὐκ ἐπίετε, ἵνα γνῶτε, ὅτι οὗτος κύρι-
g. nus de⁹ vr̄. ⁊ venistis
ος ὁ θεὸς ὑμῶν. καὶ ἤλθετε

Mane dices: quis mihi det vesperum: & vespere: qs mihi det mane propter cordis tui formidinē q̄ terreberis. & propter ea q̄ tuis videbis oculis. Reducet te dominus classibus in egyptū p viam de qua dixit tibi vt eam amplius non videres. Ibi venderis inimicis tuis in servos & ancillas: & non erit qui emat. Ca.29.

Hec sunt verba federis quod precepit dominus moysi vt feriret cum filiis israel in terra moab: preter illud fedus quod cū eis pepigit in oreb. Vocavitq̧ moyses omnem israel: & dixit ad eos. Vos vidistis vniuersa que fecit dominus coram vobis in terra egypti pharaoni & omnibus servis eius: vniuerseq̧ terre illius: tentatiões magnas q̄s viderūt oculi tui signa illa portentaq̧ ingentia: & nō dedit vobis dn̄s cor intelligens: & oculos videntes: & aures q̄ possint audire vsq̧ in p̄ntem diem. Adduxit vos quadraginta annis per desertum: nō sunt attrita vestimēta vestra: nec calciamenta pedū vestrorum vetustate cō sumpta sunt. Panē non comedistis: vinum & siceram non bibistis vt sciretis quia ipse est dn̄s deus vester. Et venistis

בבקר תאמר מי יתן ערב ובערב
תאמר מי יתן בקר מפחד לבבך
אשר תפחד וממראה עיניך
אשר תראה והשיבך יהוה
מצרים באניות בדרך אשר
אמרתי לך לא תסיף עוד לראתה
והתמכרתם שם לאיביך לעבדים
ולשפחות ואין קנה:

Ca.xxix.

אלה דברי הברית אשר צוה
יהוה את משה לכרת את בני
ישראל בארץ מואב מלבד
הברית אשר כרת אתם בחרב:
ויקרא משה אל כל ישראל
ויאמר אלהם אתם ראיתם את
כל אשר עשה יהוה לעיניכם
בארץ מצרים לפרעה ולכל
עבדיו ולכל ארצו: המסות הגדלת
אשר ראו עיניך האתת והמפתים
הגדלים ההם: ולא נתן יהוה
לכם לב לדעת ועינים לראות
ואזנים לשמע עד היום הזה:
ואולך אתכם ארבעים שנה
במדבר לא בלו שלמתיכם
מעליכם ונעלך לא בלתה מעל
רגלך: לחם לא אכלתם ויין
ושכר לא שתיתם למען תדעו
כי אני יהוה אלהיכם: ותבאו

אמר נתן · פחד ראה · שוב · אנה · יסף ראה · מכר · Ca.xxix. · כרת · בדד · קרא · אמר ראה · נסה · ראה אות יפת · ידע ראה · ילך בלה · דבר בלה · שתה ידע · בוא

Transla. Chal.

בצפרא תימר מן יתן רמשא וברמשא תימר מן יתן צפרא מתברות לבך דתהי תוה
ומחזו עינך דתהי חזי: ויתיבינך יי למצרים בספינן באורחא דאמרית לך לא תוסף עוד
למחזה ותזדבנון תמן לבעלי דבביכון לעבדין ולאמהן ולית דקני:
Ca.xxix.
אלין פתגמי קימא דפקיד יי ית משה למגזר ית בני ישראל בארעא דמואב בר
מקימא דגזר עמהון בחורב: וקרא משה לכל ישראל ואמר להון אתון חזיתון ית כל
דעבד יי לעיניכון בארעא דמצרים לפרעה ולכל עבדוהי ולכל ארעיה: נסין רברבין
דחזו עינך אתיא ומופתיא רברביא האנון: ולא יהב יי לכון לבא למידע ואף לא
עינין למחזי ואודנין למשמע עד יומא הדין: ודברית יתכון ארבעין שנין במדברא
לא בליאת כסותכון מנכון ומסנך לא עדיאת מעל רגליך: לחמא לא אכלתון וחמר
וחדת לא שתיתון בדיל דתדעון ארי אנא יי אלהכון: ואתיתון

Interp. chal.

Mane dices: quis mihi det vesperū. ⁊ vespere dices: q̄s mihi det mane: p̄pter pavorē cordis tui quo pavebis: ⁊ p̄pter visionē oculoꝝ tuoꝝ q̄z videbis. Et reducet te dñs in egyptū in navib⁹ p viā de q̄ dixi tibi: nō addes vltra videre eā: ⁊ vēdemini ibi inimicis tuis in servos ⁊ in ancillas: ⁊ nō erit qui emat. Ca.29.

Hec sunt verba federis quod precepit dñs moysi: vt feriret cum filiis israel in terra moab: preter fedus q̄d pepigit cum eis in oreb. Et vocavit moyses omnē israel ⁊ dixit ad eos. vos vidistis oīa q̄ fecit dñs ante oculos vr̄os in terra egypti pharaōi ⁊ oibus servis eius ⁊ vniuerse terre illius: tentationes magnas quas viderunt oculi tui ⁊ signa atq̧ portenta magna illa. Et nō dedit vobis dñs cor ad sciendū neq̧ oculos ad videndū neq̧ aures ad audiendū vsq̧ in diē hanc. Et duxit vos quadraginta annis per desertū: nō inveterata sunt vestimēta vestra in vobis: ⁊ calciamēta vestra non sunt attrita in pedibus vestris. Panē non comedistis: ⁊ vinū ⁊ quicq̄d inebriare potest nō bibistis: vt sciretis q̄m ego sum dñs de⁹ vester. Et venistis

Primitiua chal.

אמר נתן תוה · חזה תוב יסף · זבן קנה · קום גזר · חזה · נסה רבב אות · יפת ידע חזה · שעל בלי שנה · דבר בלה כסה · סנא רוה שתה

אל המקום הזה ויצא סיחן מלך — קום
חשבון ועוג מלך הבשן לקראתנו
למלחמה ונכם: ונקח את ארצם — לחם נכה לקח
ונתנה לנחלה לראובני ולגדי
ולחצי שבט המנשי: ושמרתם — חצה
את דברי הברית הזאת ועשיתם — כרת עשה
אתם למען תשכילו את כל — שכל
אשר תעשון: אתם נצבים היום — עשה יצב
כלכם לפני יהוה אלהיכם — פנה
ראשיכם שבטיכם זקניכם
ושטריכם כל איש ישראל:
טפכם נשיכם וגרך אשר בקרב — נשה גור
מחניך מחטב עציך עד שאב — חטב
מימיך: לעברך בברית יהוה
אלהיך ובאלתו אשר יהוה — אלה
אלהיך כרת עמך היום: למען
הקים אתך היום לו לעם והוא — קום
יהיה לך לאלהים כאשר דבר — היה
לך וכאשר נשבע לאבתיך — שבע
לאברהם ליצחק וליעקב:
ולא אתכם לבדכם אנכי כרת — בדד
את הברית הזאת ואת האלה
הזאת: כי את אשר ישנו — יש
פה עמנו עמד היום לפני יהוה — פנה
אלהינו ואת אשר איננו פה עמנו
היום: כי אתם ידעתם את אשר
ישבנו בארץ מצרים ואת אשר

Trãsla. B. Hiero.

ad hunc locũ egressus q; est seon rex esebon & og rex basã occurrentes nobis ad pugnam: & percussimus eos: & tulimus terrã eorũ: ac tradidimus possidendam ruben & gad & dimidie tribui manasse. Custodite ergo verba pacti huius: & implete ea: vt itelligatis vniuersa que facitis. Vos statis hodie cuncti coram domino deo vestro: principes vestri & tribus ac maiores natu atq; doctores: oĩs populus israel: liberi & vxores vestre & aduene q tecũ morãtur in castris: exceptis lignorũ cesorib⁹ & his q coportãt aquas. vt transeas in federe dñi dei tui: & in iureiurando qd hodie dominus deus tuus percutit tecum: vt suscitet te sibi in populum: & ipse sit dominus deus tuus sicut locutus est tibi: & sicut iurauit patribus tuis abraam isaac & iacob. nec vobis solis ego hoc fedus ferio & hec iuramenta cõfirmo: sed cũctis presentibus & absentibus. Vos enim nostis quomodo habitauerimus in terra egypti & quomõ

Trãsla. Grec. lxx. cũ interp. latina.

vsq; in locũ hunc. & egress⁹ ẽ seon rex — Nu. 21 b.
ἕως τοῦ τόπου τούτου. καὶ ἐξῆλθε σηὼν βασιλεὺς
esebon: & og rex basan in occursũ
ἐσεβὼν, καὶ ὢγ βασιλεὺς τῆς βασὰν εἰς συνάντη
nobis in pugna. & pcussim⁹ eos: &
σιν ἡμῖν ἐν πολέμῳ. καὶ ἐπατάξαμεν αὐτούς, καὶ
tulim⁹ trã eoꝝ: & tradidim⁹ eam in possessiõe
ἐλάβομεν τὴν γῆν αὐτῶν, καὶ ἔδωκαμεν αὐτὴν ἐν κλή
ssiões rubẽ: & gad: & dimidie tri
ρῳ τῷ ῥουβὴν, καὶ τῷ γαδδί, καὶ τῷ ἡμίσει φυ
bui manasse. & custodietis oĩa vba
λῆς μανασσῆ. καὶ φυλάξεσθε πάντας τοὺς λόγους
pacti hui⁹: vt faciatis ea: vt intelligatis
τῆς διαθήκης ταύτης, ποιεῖν αὐτούς, ἵνα συνῆτε
vniuersa q̃ facitis. vos stetistis hodie cũ
πάντα ὅσα ποιεῖτε. ὑμεῖς ἑστήκατε σήμερον πάν
cti corã dño deo vr̃o: pncipes tribuũ
τες ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, οἱ ἀρχίφυλοι
vr̃i: & senat⁹ vr̃: & iudices vr̃i:
ὑμῶν, καὶ ἡ γερουσία ὑμῶν, καὶ οἱ κριταὶ ὑμῶν,
& doctores vr̃i: oĩs vir isra
καὶ οἱ γραμματοεισαγωγεῖς ὑμῶν, πᾶς ἀνὴρ ἰσρα
el: vxores vr̃e: & liberi vr̃i: &
ήλ, αἱ γυναῖκες ὑμῶν, καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν, καὶ
aduena q in medio castroꝝ vr̃oꝝ: a
ὁ προσήλυτος ὁ ἐν μέσῳ τῆς παρεμβολῆς ὑμῶν, ἀπὸ
lignoꝝ cesorib⁹ vr̃is vsq; ad aquã cõportãtes vr̃os: vt trã
ξυλοκόπου ὑμῶν ἕως ὑδροφόρου ὑμῶν, παρελθεῖν
seas tu in federe dñi dei tui: & in
σε ἐν τῇ διαθήκῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου, καὶ ἐν ταῖς
ipcationib⁹ ei⁹: q̃ dñs de⁹ tu⁹ disponit ad
ἀραῖς αὐτοῦ, ὅσα κύριος ὁ θεός σου διατίθεται πρὸς
te hodie: vt statuat te sibi in pplm: & ipse
σε σήμερον, ἵνα στήσῃ σε αὐτῷ εἰς λαόν, καὶ αὐτὸς
erit tu⁹ de⁹: quẽadmodũ locut⁹ ẽ tibi: & quẽadmodũ iu
ἔσται σου θεός, ὃν τρόπον εἶπέ σοι, καὶ ὃν τρόπον ὤμο
rauit pr̃ibus tuis abraam & isaac & ia
σε τοῖς πατράσι σου ἀβραὰμ καὶ ἰσαὰκ καὶ ἰα
cob. & nõ vobis solis dispono ego fed⁹
κώβ. καὶ οὐχ ὑμῖν μόνοις διατίθημι ἐγὼ τὴν διαθή
hoc & imp̃catiões hanc: sed &
κην ταύτην καὶ τὴν ἀρὰν ταύτην, ἀλλὰ καὶ τοῖς
hic exñtib⁹ vobiscũ hodie corã dño
ὧδε οὖσι μεθ' ὑμῶν σήμερον ἔναντι κυρίου τοῦ
deo vr̃o: & nõ exñtib⁹ hic vobiscũ ho
θεοῦ ὑμῶν, καὶ τοῖς μὴ οὖσιν ὧδε μεθ' ὑμῶν σήμε
die. q̃m vos nostis quõ habitauerim⁹ in trã
ρον. ὅτι ὑμεῖς οἴδατε ὡς κατῳκήσαμεν ἐν γῇ
egypti: & quõ trãsierim⁹ in medio — C
αἰγύπτῳ, καὶ ὡς παρήλθομεν ἐν μέσῳ τῶν
gentiũ q̃s
ἐθνῶν οὓς

Primitiua chal.

נגח — מחא חסן — נטר קום עבד — שכל קום ראש — שוב נשה גור — פלא עול קום — אם הוה — קום

Interp̃. chal.

ad locũ hunc: & egressus est seon rex esebon & og rex basan in occursum nostrũ ad pugnam: & percussimus eos: & subiecimus terram eorum: & dedimus eam in possessionem tribui ruben & tribui gad & dimidie tribui manasse. Et custodietis verba pacti huius & facietis ea: vt intelligatis vniuersa que facitis. Vos statis hodie cuncti coram dño deo vestro: principes vestri & tribus vestre: senes vestri & praefecti vestri omnes viri israel: paruuli vestri & vxores vestre & peregrini tui qui sunt in medio castrorum tuoꝝ: ab eo q colligit ligna tua vsq; ad haurientem aquas tuam. Ut intres in fedus domini dei tui & in iuramentũ eius quod dominus deus tuus statuit tecum hodie: vt suscitet te hodie in cõspectu suo in populũ: & ipse sit tibi in deum: sicut locutus est tibi: & sicut iurauit pr̃ibus tuis abraham isaac & iacob. Non vobiscum solis ego statui pactum hoc & iuramentũ hoc: sed cum eo qui stat hic hodie nobiscum coram domino deo nostro: et cum eo qui non est hic hodie nobiscum. Quoniã vos scitis quomodo habitauerimus in terra egypti: & quomodo transiuerimus

Transla. Chal.

לאתרא הדין ונפק סיחון מלכא דחשבון ועוג מלכא דמתנן לקדמותנא לאגחא קרבא
ומחינון: וכבשנא ית ארעהון ויהבנה לאחסנא לשבטא דראובן ולשבטא דגד
ולפלגות שבטא דמנשה: ותטרון ית פתגמי קימא הדא ותעבדון יתהון בדיל
דתשכלון ית כל דתעבדון: אתון קימין יומא דין כלכון קדם יי אלהכון רישיכון
שבטיכון סביכון וסרכיכון כל אנש ישראל: טפליכון נשיכון וגיורך די בגו משריתך
מלקט אעך עד מלי מיך: לאעלותך בקימא דיי אלהך ובמומתיה דיי אלהך גזר
עמך יומא דין: בדיל לקימא יתך יומא דין קדמוהי לעם והוא יהי לך לאלה כמא
דמליל לך וכמא דקיים לאבהתך לאברהם ליצחק וליעקב: ולא עמכון בלחודיכון
אנא גזר ית קימא הדא וית מומתא הדא: ארי ית מן דאיתוהי הכא עמנא קאים
יומא דין קדם יי אלהנא וית מן דליתוהי הכא עמנא יומא דין: ארי אתון ידעתון
ית דיתבנא בארעא דמצרים וית דעברנא

trāſiuiſtis: τ vidiſtis abominatiões eoꝝ: τ
παρήλθετε, καὶ ἴδετε τὰ βδελύγματα αὐτῶν, καὶ
idola eoꝝ: lignū τ lapidē argētū τ au-
τὰ εἴδωλα αὐτῶν, ξύλον καὶ λίθον ἀργύριον καὶ χρυ
rū: q̄ ſūt apud eos. ne q̄s ſit in vobis vir aut
σίον, ἅ ἐστι παρ' αὐτοῖς. μή τίς ἐστιν ἐν ὑμῖν ἀνὴρ ἢ
mulier aut familia aut trib⁹: cui⁹ mens auerſa ē
γυνὴ ἢ πατριὰ ἢ φυλή, τίνος ἡ διάνοια ἐξέκλινεν
a dño deo vřo: vt vadat ad ſeruiēdū
ἀπὸ κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, πορεύεσθαι λατρεύειν
diis gētiū illaꝝ. neq̄ ſit in vobis ra-
τοῖς θεοῖς τῶν ἐθνῶν ἐκείνων. μή τίς ἐστιν ἐν ὑμῖν ῥί
dix ſurſū germināſ felle τ amaritudine. τ erit ſi au-
ζα ἄνω φύουσα χολῇ καὶ πικρίᾳ. καὶ ἔσται ἐὰν ἀ-
dierit verba imꝓcatiōis hui⁹: τ bñdi
κούσῃ τὰ ῥήματα τῆς ἀρᾶς ταύτης, καὶ ἐπιφη-
cat in corde ſuo: dicēs: ſcta mihi ſint:
μίσηται ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, λέγων, ὅσιά μοι γένοι-
q̄a in errore cordis mei am
το, ὅτι ἐν τῇ ἀποπλανήσει τῆς καρδίας μου πο-
bulabo: vt nō ſimul perdat peccator
ρεύσομαι, ἵνα μὴ συναπολέσῃ ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν ἀ-
inocētē: nō velit deus ignoſcere ei:
ναμάρτητον, οὐ μὴ θελήσῃ ὁ θεὸς εὐιλατεῦσαι αὐτῷ,
ſed tūc cōburet furore dñi: τ zelus ei⁹
ἀλλ' ἢ τότε ἐκκαυθήσεται ὀργὴ κυρίου, καὶ ὁ ζῆλος αὐ
in hoīe illo. τ adherebūt in
τοῦ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ. καὶ κολληθήσονται ἐν
eo oēs maledictiões federis huius: ſcri-
αὐτῷ πᾶσαι αἱ ἀραὶ τῆς διαθήκης ταύτης, αἱ γε-
pte in volumīe legis huius.
γραμμέναι ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τούτου.
τ delebit dñs nomē eius de ſub
καὶ ἐξαλείψει κύριος τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ τῆς ὑπὸ
celo: τ diſpget eū dñs in mala ex
τὸν οὐρανόν, καὶ διαστελεῖ αὐτὸν κύριος εἰς κακὰ ἐκ
oībus filijs iſrael: iuxta oēs maledictiões
πάντων τῶν υἱῶν ἰσραήλ, κατὰ πάσας τὰς ἀρὰς
federis ſcriptas in libro
τῆς διαθήκης τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ
legis huius. τ dicēt gñatio altera filij
νόμου τούτου. καὶ ἐροῦσιν ἡ γενεὰ ἡ ἑτέρα οἱ υἱοὶ
vři: q̄ ſurgēt poſt vos: τ peregrinus: q̄
ὑμῶν, οἳ ἀναστήσονται μεθ' ὑμᾶς, καὶ ὁ ἀλλότριος, ὃς
venerit de ťra longinqua: τ videbūt pla-
ἂν ἔλθῃ ἐκ γῆς μακρόθεν, καὶ ὄψονται τὰς πλη-
D gas ťre illius τ infirmitates eius: q̄s
γὰς τῆς γῆς ἐκείνης καὶ τὰς νόσους αὐτῆς, ἃς
immiſit dñs ſup eam ſulphur τ ſal ar-
ἀπέστειλε κύριος ἐπ' αὐτήν, θεῖον καὶ ἅλας κα-
dens: oīs ťra eius nō ſeminabi-
τακεκαυμένον, πᾶσα ἡ γῆ αὐτῆς οὐ σπαρήσε-
tur: neq̄ germinabit: neq̄
ται, οὐδὲ ἀνατελεῖ, οὐδὲ μὴ

transierimus per medium nationum q̄s trā
ſeūtes vidiſtis abomi-
natiões & ſordes.i. idola eorū lignū & lapidē
argentū & aurū q̄ cole
bant. Ne forte ſit inter
vos vir aut mulier
familia aut tribus cu-
ius cor
auerſum eſt hodie a
domino deo noſtro.
vt vadat & ſeruiat diis
illarum gentium &
ſit inter vos radix ger
minans fel
& amaritudinē. Cūq̄
audierit verba
iuramenti huius bene
dicat ſibi in corde ſuo.
dicens: pax erit mihi:
& ambulabo in prauita
te cordis mei: & abſu
mat ebria
ſitientem & dñs non
ignoſcat ei.
ſed tunc q̄ maxime
furor eius fumet: & ze
lus cōtra hoiem illum:
& ſedeant ſup eū oia
maledicta q̄ ſcripta ſūt
in hoc volumine. &
deleat dñs nomen eius
ſub celo: & conſumat
eum in perditione ex
omnibus tribubus iſra
el iuxta maledictiones
que
in libro legis huius ac
federis cōtinētur. Di-
cetq̄ ſequēs gñatio &
filii qui naſcentur
deinceps & peregrini
qui
de lōge venerint vidē
tes
plagas terre illius: &
infirmitates
quibus eam afflixerit
dominus
ſulphure & ſolis ardore
comburens. ita vt vltra
nō ſeratur: nec virēs
quippiam germinet

עברנו בקרב הגוים אשר עברתם: —
ותראו את שקוציהם ואת גלליהם — ראה שקץ
עץ ואבן כסף וזהב אשר עמהם:
פן יש בכם איש או אשה או — איש
משפחה או שבט אשר לבבו — שפחה
פנה היום מעם יהוה אלהינו
ללכת לעבד את אלהי הגוים ההם
פן יש בכם שרש פרה ראש
ולענה: והיה בשמעו את דברי
האלה הזאת והתברך בלבבו — ברך
לאמר שלום יהיה לי כי בשררות — שלם היה
לבי אלך למען ספות הרוה את — הלך ספה
הצמאה: לא יאבה יהוה סלח לו — אבה
כי אז יעשן אף יהוה וקנאתו — עשן
באיש ההוא ורבצה בו כל האלה
הכתובה בספר הזה ומחה יהוה — כתב
את שמו מתחת השמים: והבדילו
יהוה לרעה מכל שבטי ישראל — בדל
ככל אלות הברית הכתובה — רוע
בספר התורה הזה: ואמר הדור — אלה כרת
האחרון בניכם אשר יקומו — ברה
מאחריכם והנכרי אשר יבא
מארץ רחוקה וראו את — בוא
מכות הארץ ההוא ואת תחלאיה — רחק ראה
אשר חלה יהוה בה — נכה חלה
גפרית ומלח שרפה כל ארצה
לא תזרע ולא תצמח ולא — זרע צמח

Transla.Chal.

בֵּינֵי עַמְמַיָא דַעֲבַרְתּוּן: וַחֲזֵיתוּן יָת שִׁקּוּצֵיהוֹן וְיָת טַעֲוָתְהוֹן אָעָא וְאַבְנָא כַּסְפָּא וְדַהֲבָא
דְעִמְּהוֹן: דִּילְמָא אִית בְּכוֹן גְּבַר אוֹ אִתְּתָא אוֹ זַרְעִית אוֹ שִׁבְטָא דְלִבֵּיהּ פָּנֵי יוֹמָא דֵין
מִבָּתַר דַּחַלְתָּא דַּייָ אֱלָהַנָא לְמֵהַךְ לְמִפְלַח יָת טַעֲוָת עַמְמַיָא הָאִנוּן דִּילְמָא אִית בְּכוֹן גְּבַר
מְהַרְהַר חֲטָאִין אוֹ זָדוֹן: וִיהֵי כְּמִשְׁמְעֵיהּ יָת פִּתְגָמֵי מוֹמָתָא הָדָא וְיַחֲשֵׁב בְּלִבֵּיהּ
לְמֵימַר שְׁלָמָא יְהֵי לִי אֲרֵי בְּהִרְהוּר לִבִּי אֲנָא אָזֵיל בְּדִיל לְאוֹסָפָא לֵיהּ חֲטָאֵי
שָׁלוּתָא עַל זְדָנוּתָא: לָא יְהֵי רַעֲוָא קֳדָם יְיָ לְמִשְׁבַּק לֵיהּ אֲרֵי בְּכֵן יִתְקַף רוּגְזָא דַייָ וְחֶמְתֵיהּ
בְּגַבְרָא הַהוּא וְיִדְבְּקוּן בֵּיהּ כָּל לְוָטַיָא דִּכְתִיבִין בְּסִפְרָא הָדֵין וְיִמְחֵי יְיָ יָת שְׁמֵיהּ
מִתְּחוֹת שְׁמַיָא: וְיַפְרְשִׁנֵּיהּ יְיָ לְבִישׁ מִכֹּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל לְוָטֵי קְיָמָא דִּכְתִיבִין
בְּסִפְרָא אוֹרַיְתָא הָדֵין: וְיֵימַר דָּרָא בַתְרָאָה בְּנֵיכוֹן דִּיקוּמוּן מִן בַּתְרֵיכוֹן וּבַר עַמְמִין דְּיֵיתֵי
מֵאֲרַע רְחִיקָא וְיֶחֱזוּן יָת מַחֲתָא דְאַרְעָא הַהִיא וְיָת מַרְעָהָא דְּאַמְרַע יְיָ בַּהּ: גָּפְרִיתָא
וּמִלְחָא יְקִידָא כָּל אַרְעַהּ לָא תִזְדְּרַע וְלָא תַצְמַח וְלָא

Interꝑ.chal.

per medium populorum per quos tranſiſtis et vidiſtis abominationes eorum τ idola eorum lignea et lapidea argentea τ aurea que ſunt in eis. Ne forte ſit in vobis vir aut mulier aut familia aut tribus cuius cor auerſum eſt hodie a timore dñi dei noſtri: vt vadat et ſeruiat idolis populoꝝ illorū: ne forte ſit in vobis vir cogitās peccata aut ſuperbiam. Et cum audierit verba iuramēti huius cogitet in corde ſuo dicens. Pax erit mihi qm̄ in cogitatione cordis mei ego ambulabo: vt addātur ei peccata ignorātie peccatis ſuperbie. Non volet dñs dimittere ei: ſed tunc iraſcetur furor dñi τ indignatio eius cōtra virū illum: τ adherebunt ei oēs maledictiones que ſcripte ſunt in libro legis huius: τ delebit dñs nomen eius ſub celo. Et diuidet eum dñs in malū de oibus tribubus iſrael: iuxta oēs maledictiones federis que ſcripte ſunt in libro legis huius. Et dicet generatio ſequēs τ filij veſtri qui ſurgent poſt vos τ filij alienigenaꝝ qui venerit de terra longinqua: videntes plagas terre illi⁹ τ infirmitates eius quibus afflixerit eam dñs: ſulphure τ ſale combuſta erit omnis terra eius: non ſeminabitur: neq̄ germinabit neq̄

Primitiua chal.

חזה טעה
אנתא פנה
יהך פלח
הרהר זוד הוה
שמע חשב אמר
יסף שלה אבה
שבק תקף יתם
דבק מחה פרש
קום
אתא חזה מחא
רוע זרע צמח

Pritiua heb.	Ter. Heb.
עָלָה הָפַךְ	יַעֲלֶה בָהּ כָּל עֵשֶׂב כְּמַהְפֵּכַת
	סְדֹם וַעֲמֹרָה אַדְמָה וּצְבֹיִים אֲשֶׁר
חָמַם	הָפַךְ יְהוָה בְּאַפּוֹ וּבַחֲמָתוֹ : וְאָמְרוּ
	כָּל הַגּוֹיִם עַל מָה עָשָׂה יְהוָה
חָרָה	כָּכָה לָאָרֶץ הַזֹּאת מֶה חֳרִי הָאַף
	הַגָּדוֹל הַזֶּה : וְאָמְרוּ עַל אֲשֶׁר
	עָזְבוּ אֶת בְּרִית יְהוָה אֱלֹהֵי
	אֲבֹתָם אֲשֶׁר כָּרַת עִמָּם בְּהוֹצִיאוֹ
יָצָא	אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם : וַיֵּלְכוּ
עָבַד שָׁחָה	וַיַּעַבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחֲווּ
	לָהֶם אֱלֹהִים אֲשֶׁר לֹא יְדָעוּם
חָרָה	וְלֹא חָלַק לָהֶם : וַיִּחַר אַף יְהוָה
בּוֹא	בָּאָרֶץ הַהִוא לְהָבִיא עָלֶיהָ אֶת
כָּתַב	כָּל הַקְּלָלָה הַכְּתוּבָה בַּסֵּפֶר הַזֶּה :
נָתַשׁ	וַיִּתְּשֵׁם יְהוָה מֵעַל אַדְמָתָם
גָּדַל שָׁלַךְ	בְּאַף וּבְחֵמָה וּבְקֶצֶף גָּדוֹל וַיַּשְׁלִכֵם
	אֶל אֶרֶץ אַחֶרֶת כַּיּוֹם הַזֶּה :
סָתַר	הַנִּסְתָּרֹת לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ
גָּלָה עָלַם	וְהַנִּגְלֹת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד עוֹלָם
עָשָׂה יָרָה	לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל דִּבְרֵי הַתּוֹרָה
Ca.xxx.	הַזֹּאת : וְהָיָה כִי יָבֹאוּ
בּוֹא	עָלֶיךָ כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
נָתַן	הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה אֲשֶׁר נָתַתִּי
פָּנָה שׁוּב	לְפָנֶיךָ וַהֲשֵׁבֹתָ אֶל לְבָבֶךָ בְּכָל
דָּחָה	הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִדִּיחֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
	שָׁמָּה : וְשַׁבְתָּ עַד יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
קוֹל	וְשָׁמַעְתָּ בְקֹלוֹ כְּכֹל אֲשֶׁר

Trāsla. B. Hiero.

in exemplum subuersionis sodome & gomorre: adame & seboim quas subuertit dominus in ira & in furore suo. & dicent omnes gentes. Quare sic fecit dominus terre huic? Que ē hec ira furoris eius immensa? Et respondebunt. Quia dereliquerunt pactum domini qd pepigit cū patrib9 eorum quando eduxit eos de terra egypti. & seruierunt diis aliēis & adorauerunt eos quos nesciebant: & quibus nō fuerant attributi: idcirco iratus est furor dn̄i cōtra terram istā vt induceret super eam omnia maledicta que in hoc volumine scripta sunt: & eiecit eos de terra sua in ira & in furore & i indignatione maxima: ꝓiecitq3 in terram alienā sicut hodie comprobatur. Abscondita: domino deo nostro: q̄ manifesta sunt: nobis & filiis nostris vsq3 i sempiternum: vt faciamus vniuersa legis huius. Cap. 30.

Cum ergo venerint super te omnes sermones isti: benedictio siue maledictio quam proposui in cōspectu tuo: & ductus penitudie cordis tui i vniuersis gētibus in q̄s dispserit te dn̄s deus tuus: & reuersus fueris ad eum: & obedieris eius imperiis: sicut

Trāsla. Gre. lxx. cū interp̄. latina.

cresc(et) in ea oē viride. sicut subuersa ē
ἀναβῇ ἐπ' αὐτῆς πᾶν χλωρόν. ὥσπερ κατεστράφη
sodoma ꝛ gomorra: adame ꝛ seboim: q̄s sub Gen. 19.a.
σόδομα καὶ γόμορρα, ἀδαμὰ καὶ σεβωίμ, ἃς κα
uertit dn̄s in furore suo ꝛ ira. ꝛ dicēt
τέστρεψε κύριος ἐν θυμῷ αὐτοῦ καὶ ὀργῇ. καὶ ἐροῦ
oēs gētes q̄re fecit dn̄s sic
σι πάντα τὰ ἔθνη διατί ἐποίησε κύριος οὕτω τῇ 3.Re. 9.b. Hiere. 22.c.
t(er)re huic? q̄s furor ire imēsus iste?
γῇ ταύτῃ; τίς ὁ θυμὸς τῆς ὀργῆς ὁ μέγας οὗτος;
ꝛ dicent: q2 dereliquerūt pactū dn̄i
καὶ ἐροῦσιν, ὅτι κατέλιπον τὴν διαθήκην κυρίου τοῦ
dei p(at)rum suoꝝ: q̄ pepigit p(at)ri
θεοῦ τῶν πατέρων αὐτῶν, ἃ διέθετο τοῖς πατρά
b9 eoꝝ: qn̄ eduxit eos de t(er)ra egypti.
σιν αὐτῶν, ὅτε ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου.
ꝛ abeuntes s(er)uierūt diis alienis: ꝛ
καὶ πορευθέντες ἐλάτρευσαν θεοῖς ἑτέροις, καὶ
adorauerūt eos: q̄s nō sciebant: neq3
προσεκύνησαν αὐτοῖς, οἷς οὐκ ἐπίσταντο, οὐδὲ
distribuit illis. ꝛ iratus ē dn̄s furore cōtra
διένειμεν αὐτοῖς. καὶ ὠργίσθη κύριος θυμῷ ἐπὶ
t(er)rā illā vt induceret sup eam iuxta oēs
τὴν γῆν ἐκείνην ἐπαγαγεῖν ἐπ' αὐτὴν κατὰ πάσας
maledictiōes scriptas in libro le-
τὰς ἀρὰς τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νό
gis hui9. ꝛ eiecit eos dn̄s de t(er)ra
μου τούτου. καὶ ἐξῆρεν αὐτοὺς κύριος ἀπὸ τῆς γῆς
eoꝝ in furore ꝛ ira ꝛ indignatiōe magna val-
αὐτῶν ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ καὶ παροξυσμῷ μεγάλῳ σφό
de: ꝛ piecit eos in t(er)rā alienā sicut
δρα, καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς εἰς γῆν ἑτέραν ὡσεὶ
nūc. occulta dn̄o deo n(ost)ro: at ma-
νῦν. τὰ κρυπτὰ κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν, τὰ δὲ φα
nifesta nobis ꝛ filijs n(ost)ris in sēpiternū: vt faciam9
νερὰ ἡμῖν καὶ τοῖς τέκνοις ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα, ποιεῖν
vniuersa v(er)ba legis huius.
πάντα τὰ ῥήματα τοῦ νόμου τούτου. Ca.30

Et erit cū venerit sup te oīa
Καὶ ἔσται ὡς ἂν ἔλθωσιν ἐπὶ σὲ πάντα τὰ A
v(er)ba hec: bñdictio ꝛ maledictio: quā
ῥήματα ταῦτα, ἡ εὐλογία καὶ ἡ κατάρα, ἣν
dedi an̄ faciē tuā: ꝛ susceperis in
δέδωκα πρὸ προσώπου σου, καὶ δέξῃ εἰς τὴν
cor tuū in vniuersis gentib9: vbicūq3 dis-
καρδίαν σου ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν, οὗ ἂν δια
perserit te dn̄s de9 tuus illuc: ꝛ reuer
σκορπίσῃ σε κύριος ὁ θεός σου ἐκεῖ, καὶ ἐπι
sus fueris ad dn̄m deū tuū: ꝛ obedie
στραφήσῃ ἐπὶ κύριον τὸν θεόν σου, καὶ ὑπακού
ris voci eius iuxta oīa q̄
σῃ τῆς φωνῆς αὐτοῦ κατὰ πάντα ὅσα

Pritiua chal.

חָמַם
אֲמַר רְגַז
קוּם נְפַק
סְטָה יְתַב
גְּלָה
טְמַר גְּלָה עֲבַד
הֲוָה אֲתָא
תּוּב בְּכַל

Interp̄. chal.

crescet in ea oīs herba: sic subuersio sodome ꝛ gomorre adame ꝛ sebol: q̄s subuertit dn̄s in ira sua ꝛ in furore suo. et dicēt oēs populi ꝓpter q̄d fecit dn̄s sic terre huic: q̄ est ira furoris magni hui9? Et dicēt. q2 dereliquerūt pactū dn̄i dei patrū suoꝝ qd statuit cū eis qn̄ eduxit eos de terra egypti: ꝛ ambulauerūt ꝛ seruierūt idolis populoꝝ ꝛ adorauerūt portēta q̄ nesciebant et q̄ non pn̄t bene facere eis. Et iratus est furor dn̄i cōtra terrā illā: vt induceret sup eā oēs maledictiōes que scripte sunt in libro hoc. Et eiecit eos dn̄s de terra sua in ira ꝛ in indignatione ꝛ in furore magno: et migrare fecit eos in terrā aliā: sicut in die hac. Que occulta sunt: sint coram dn̄o deo nostro: que autē manifesta sunt: nobis ꝛ filijs nostris vsq3 in seculū: vt faciamus omnia verba legis huius. Ca.30.

Et erit cum venerint sup te oīa verba hec benedictionū ꝛ maledictionū que posui coram te: cōuerteris ad cor tuū in oībus populis ad quos migrare te fecit dominus. Et cōuerteris ad timorē domini dei tui: ꝛ obedies verbo eius iuxta omnia

Transla. Chal.

יִסַּק בַּהּ כָּל עִסְבָּא כַּהֲפֵכְתָּא סְדוֹם וַעֲמוֹרָה אַדְמָה וּצְבוֹיִים דְּהַפַךְ יְיָ בְּרוּגְזֵיהּ וּבְחֵמְתֵּיהּ:
וְיֵימְרוּן כָּל עַמְמַיָּא עַל מָה עֲבַד יְיָ כְּדֵין לְאַרְעָא הָדָא מָה תְּקוֹף רוּגְזָא רַבָּא הָדֵין:
וְיֵימְרוּן עַל דִּשְׁבַקוּ יָת קְיָמָא דַּיְיָ אֱלָהָא דַּאֲבָהַתְהוֹן דִּגְזַר עִמְּהוֹן בְּאַפָּקוּתֵיהּ יָתְהוֹן
מֵאַרְעָא דְמִצְרָיִם: וַאֲזַלוּ וּפְלַחוּ לְטַעֲוַת עַמְמַיָּא וּסְגִידוּ לְהוֹן דַּחֲלָן דְּלָא יָדְעִינוּן וְלָא
אוֹטִיבָא לְהוֹן: וּתְקֵיף רוּגְזָא דַיְיָ בְּאַרְעָא הַהִיא לְאַיְתָאָה עֲלַהּ יָת כָּל לְוָטַיָּא דִּכְתִיבִין
בְּסִפְרָא הָדֵין: וְטַלְטְלִינוּן יְיָ מֵעַל אַרְעֲהוֹן בִּרְגַז וּבְחֵימָה וּבִתְקוֹף רַב וְאַגְלִינוּן לַאֲרַע
אָחֳרִי כְּיוֹמָא הָדֵין: דִּמְטַמְּרָן קֳדָם יְיָ אֱלָהַנָא וּדְגַלְיָן לָנָא וְלִבְנָנָא עַד עָלְמָא לְמֶעְבַּד
יָת כָּל פִּתְגָּמֵי אוֹרַיְתָא הָדָא: Ca.xxx. וִיהֵי אֲרֵי יֵיתוּן עֲלָךְ כָּל
פִּתְגָּמַיָּא הָאִלֵּין בִּרְכָן וּלְוָטִין דִּיהָבִית קֳדָמָךְ וּתְתִיב לְלִבָּךְ בְּכָל עַמְמַיָּא דְּאַגְלְיָךְ יְיָ
אֱלָהָךְ לְתַמָּן: וּתְתוּב לְדַחַלְתָּא דַּיְיָ אֱלָהָךְ וּתְקַבֵּל לְמֵימְרֵיהּ כְּכֹל

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

ego tibi pcipio hodie: ex toto corde
ἐγώ σοι ἐντέλλομαι σήμερον, ἐξ ὅλης τῆς καρδίας
tuo ⁊ ex tota aia tua: ⁊ sanabit dns
σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἰάσεται κύ-
min⁹ peccata tua: ⁊ miserebit tui: ⁊
ριος τὰς ἁμαρτίας σου, καὶ ἐλεήσει σε, καὶ
rursū cōgregabit te de cūctis gētib⁹: in
πάλιν συνάξει σε ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν, εἰς
q̄s dispsit te dñs de⁹ tu⁹ illuc. si fuerit
οὓς διεσκόρπισέ σε κύριος ὁ θεός σου ἐκεῖ. ἐὰν ᾖ
dispsio tua a sūmitate celi: inde
ἡ διασπορά σου ἀπ' ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ, ἐκεῖθεν
cōgregabit te dñs de⁹ tu⁹: ⁊ illinc assumet
συνάξει σε κύριος ὁ θεός σου, καὶ ἐκεῖθεν λήψεταί
te: ⁊ introducet te dñs de⁹ tu⁹ in terrā q̄
σε, καὶ εἰσάξει σε κύριος ὁ θεός σου εἰς τὴν γῆν, ἣν
possederūt pres tui: ⁊ possidebis
B ἐκληρονόμησαν οἱ πατέρες σου, καὶ κληρονομήσεις
eam: ⁊ bñ tibi faciet: ⁊ numerosiorē te faci
αὐτήν, καὶ εὖ σε ποιήσει, καὶ πλεονασεῖ σε ποιή-
et sup pres tuos. ⁊ mūdabit
σει ὑπὲρ τοὺς πατέρας σου. καὶ περικαθαριεῖ
dñs cor tuū: ⁊ cor semi
κύριος τὴν καρδίαν σου, καὶ τὴν καρδίαν τοῦ σπέρ-
nis tui: vt diligas dñm deū tuū ex toto
ματός σου, ἀγαπᾶν κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης
corde tuo ⁊ ex tota aia tua: vt
τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, ἵνα
viuas tu. ⁊ dabit dñs deus tu⁹ maledictiões has
ζῇς σύ. καὶ δώσει κύριος ὁ θεός σου τὰς ἀρὰς ταύ-
sup inimicos tuos: ⁊ sup odiētes
τας ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου, καὶ ἐπὶ τοὺς μισοῦντάς
te: qui psecuti sūt te. ⁊ tu reuerteris ⁊ audies
σε, οἳ ἐδίωξάν σε. καὶ σὺ ἐπιστραφήσῃ καὶ εἰσακούσῃ
vocē dñi dei tui: ⁊ facies
τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου, καὶ ποιήσεις τὰς
mādata eius: q̄ ego pcipio tibi hodie.
ἐντολὰς αὐτοῦ, ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον.
⁊ abūdare faciet te dñs deus tuus in oībus ope
καὶ πολυωρήσει σε κύριος ὁ θεός σου ἐν παντὶ ἔργῳ
manuū tuarū: ⁊ in sobole vteri tui:
τῶν χειρῶν σου, καὶ ἐν τοῖς ἐκγόνοις τῆς κοιλίας σου,
⁊ in fetibus iumētorū tuorū: ⁊ in fructi
καὶ ἐν τοῖς ἐκγόνοις τῶν κτηνῶν σου, καὶ ἐν τοῖς γενή-
bus terre tue: q̄ñ reuertet dñs deus tuus vt gau
μασι τῆς γῆς σου, ὅτι ἐπιστρέψει κύριος ὁ θεός σου εὐφραν-
deat sup te in bonis: sicut gauisus ē in pa
θῆναι ἐπὶ σὲ εἰς ἀγαθά, καθότι ηὐφράνθη ἐπὶ τοῖς πα-
tribus tuis: si audieris vocē dñi dei tui: vt
τράσι σου, ἐὰν εἰσακούσῃς τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου, φυ-
custodias pcepta eius ⁊ iustificatiões ei⁹
λάσσεσθαι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ
scriptas in libro legis huius: si
τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τούτου, ἐὰν

Trāsla.B.Hiero.

ego hodie precipio tibi cum filiis tuis in toto corde tuo: & in tota anima tua: reducet te dñs deus tuus de captiuitate tua: ac miserebitur tui. & rursum congregabit te de cūctis populis in quos te ante dispersit. Si ad cardines celi fueris dissipatus: inde te retrahet domin⁹ deus tuus. & assumet atq̧ introducet in terrā quā possederunt patres tui & obtinebis eā. & bñdicens tibi maioris numeri te eē faciet q̄ꝫ fuerunt patres tui. Circuncidet dñs deus tuus cor tuū: & cor seminis tui vt diligas dominum deum tuum ex toto corde tuo: & in tota aia tua: vt possis viuere. Oēs autem maledictiones has conuertet super inimicos tuos: & eos qui oderunt te & persequūntur. Tu āt reuerteris & audies vocem domini dei tui: faciesq̧ vniuersa mandata que ego precipio tibi hodie. & abundare te faciet dñs deus tuus in cunctis opibus manuū tuarum in sobole vteri tui: & i fructu iumētorum tuorum: in vbertate terre tue: & ī rerum oīm largitate. Reuertetur ei dñs vt gaudeat sup te in oīb⁹ bōis sicut gauisus est ī patribus tuis: si tñ audieris vocē dñi dei tui & custodieris precepta eius: & cerimonias q̄ ī hac lege scripta sunt. &

Tex.Heb.

אנכי מצוך היום אתה ובניך	צוה
בכל לבבך ובכל נפשך: ושב	שוב
יהוה אלהיך את שבותך ורחמך	שבה
ושב וקבצך מכל העמים אשר	
הפיצך יהוה אלהיך שמה: אם	פוץ
יהיה נדחך בקצה השמים משם	היה נדח
יקבצך יהוה אלהיך ומשם ••	קבץ
יקחך: והביאך יהוה אלהיך	לקח בוא
אל הארץ אשר ירשו אבתיך	
וירשתה והיטבך והרבך ••	ירש רבה
מאבתיך: ומל יהוה אלהיך את	מול
לבבך ואת לבב זרעך לאהבה	
את יהוה אלהיך בכל לבבך	
ובכל נפשך למען חייך: ונתן יהוה	חיה
אלהיך את כל האלות האלה	אלה
על איביך ועל שנאיך אשר	
רדפוך: ואתה תשוב ושמעת	שוב
בקול יהוה ועשית את כל	עשה
מצותיו אשר אנכי מצוך ••	צוה
היום: והותירך יהוה אלהיך	יתר
בכל מעשה ידך בפרי בטנך ובפרי	פרה
בהמתך ובפרי אדמתך לטבה	טוב
כי ישוב יהוה לשוש עליך	
לטוב כאשר שש על אבתיך:	שוש
כי תשמע בקול יהוה אלהיך	שמע
לשמר מצותיו וחקתיו הכתובה	חקק כתב
בספר התורה הזה כי ••	ירה

Transla.Chal.

דאנא מפקד לך יומא דין את ובנך בכל לבך ובכל נפשך: ויתיב יי אלהך ית שבי
גלותך וירחם עלך ויתוב ויכנשינך מכל עממיא דבדרך יי אלהך לתמן: אם יהון
גלותך בסיפי שמיא מתמן יכנשינך יי אלהך ומתמן יקרבינך: ויעלינך יי אלהך
לארעא דיריתו אבהתך ותירתה ויוטב לך ויסגינך מאבהתך: ויעדי יי אלהך ית
טפשות לבך וית טפשות לבא דבנך למרחם ית יי אלהך בכל לבך ובכל נפשך
בדיל חייך: ויתן יי אלהך ית כל לוטיא האלין על בעלי דבבך ועל סנאך דרדפוך:
ואת תתוב ותקביל למימרא דיי ותעביד ית כל פיקודוהי דאנא מפקד לך יומא דין:
ויותרינך יי אלהך בכל עובדי ידך בולדא דמעך ובולדא דבעירך ובאיבא דארעך
לטבא ארי יתוב יי למחדי עלך לטבא כמא דחדי על אבהתך: ארי תקביל למימרא
דיי אלהך למיטר פיקודוהי וקימוהי דכתיבין בספר אוריתא הדין ארי ••••

Interp.chal.

q̄ ego precipio tibi hodie tu ⁊ filij tui in toto corde tuo et in tota aia tua. Et reducet dñs deus tu⁹ captiuitatē transmigratiōis tue: ⁊ miserebit tui: ⁊ cōuertet ⁊ congregabit te ex oibus populis in q̄bus dispersit te dñs de⁹ tuus. Si fuerit dispsio tua in fines celi: inde pgregabit te dñs de⁹ tuus: ⁊ inde applicabit te. ⁊ introducet te dñs de⁹ tuus in terrā quā possederūt pres tui ⁊ possidebis eā: ⁊ bene faciet tibi: ⁊ multiplicabit te magis q̄ pres tuos. et auferet dñs de⁹ tuus insipientiā cordis tui ⁊ insipientiā cordis filiorū tuorū: vt diligas dñm deū tuū in toto corde tuo ⁊ in tota aia tua: vt viuas. Et dabit dñs de⁹ tuus oēs maledictiōes has sup inimicos tuos ⁊ sup hostes tuos qui psecuti fuerūt te. Tu autē cōuerteris ⁊ obedies verbo dñi: ⁊ facies oia precepta eius q̄ ego pcipio tibi hodie. et abūdare te faciet dñs deus tu⁹ in oibus opibus manuū tuarū in fetu ventris tui ⁊ in fetu iumētorum tuorū ⁊ in fructu terre tue in bonum: quoniā conuertetur dñs vt gaudeat super te in bonū sicut gauisus est sup patres tuos. Si obedieris verbo domini dei tui vt custodias precepta eius ⁊ mandata eius que scripta sunt in libro legis hui⁹: q̄ñ

Priitiua chal.

פקד שבה גלה
רחם כנש הוה
סוף קרב על
ירת יטב סגא
עדה רחם חיה
נתן תוב קבל
אמר עבד יתר
ילד מעה אבב
טוב חדה
נטר קום

Pritiua heb.	Ter.Heb. Deut. Ca.xxx.
	תָּשׁוּב אֶל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל
	לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשֶׁךָ׃ כִּי הַמִּצְוָה
צָוָה	הַזֹּאת אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם
פָּלָא	לֹא נִפְלֵאת הִוא מִמְּךָ וְלֹא
	רְחֹקָה הִוא׃ לֹא בַשָּׁמַיִם
עָלָה	הִוא לֵאמֹר מִי יַעֲלֶה לָּנוּ
לָקַח שָׁמַע	הַשָּׁמַיְמָה וְיִקָּחֶהָ לָּנוּ וְיַשְׁמִעֵנוּ
עָשָׂה	אֹתָהּ וְנַעֲשֶׂנָּה׃ וְלֹא מֵעֵבֶר לַיָּם
עָבַר	הִוא לֵאמֹר מִי יַעֲבָר לָנוּ אֶל עֵבֶר
	הַיָּם וְיִקָּחֶהָ לָּנוּ וְיַשְׁמִעֵנוּ אֹתָהּ
קָרַב	וְנַעֲשֶׂנָּה׃ כִּי קָרוֹב אֵלֶיךָ הַדָּבָר
פֶּה עָשָׂה	מְאֹד בְּפִיךָ וּבִלְבָבְךָ לַעֲשׂתוֹ׃
נָתַן פָּנָה	רְאֵה נָתַתִּי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם אֶת
חָיָה	הַחַיִּים וְאֶת הַטּוֹב וְאֶת הַמָּוֶת וְאֶת
רוּעַ צָוָה	הָרָע׃ אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם
יָלַךְ	לְאַהֲבָה אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָלֶכֶת
צָוָה חָקַק	בִּדְרָכָיו וְלִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו וְחֻקֹּתָיו
שָׁפַט חָיָה	וּמִשְׁפָּטָיו וְחָיִיתָ וְרָבִיתָ
רָבָה	וּבֵרַכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בָּאָרֶץ
בּוֹא יָרַשׁ	אֲשֶׁר אַתָּה בָא שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃
פָּנָה שָׁמַע	וְאִם יִפְנֶה לְבָבְךָ וְלֹא תִשְׁמָע
דָּחָה שָׁחָה	וְנִדַּחְתָּ וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לֵאלֹהִים
נָגַד	אֲחֵרִים וַעֲבַדְתָּם׃ הִגַּדְתִּי
אָבַד	לָכֶם הַיּוֹם כִּי אָבֹד תֹּאבֵדוּן
אָרַךְ יוֹם	לֹא תַאֲרִיכֻן יָמִים עַל הָאֲדָמָה
	אֲשֶׁר אַתָּה עֹבֵר אֶת הַיַּרְדֵּן
בּוֹא יָרַשׁ עוּד	לָבוֹא שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃ הַעִדֹתִי

Trãsla.B.Hiero.

reuertaris ad dominũ deum tuum in toto corde tuo: & in tota anima tua. Mandatum hoc quod ego precipio tibi hodie nõ supra te est: neq procul positum nec in celo situm: vt possis dicere quis nostrum valet ad celũ ascẽdere vt deferat illud ad nos vt audiamus atq opere compleam⁹: neq trans mare positũ vt causeris & dicas: quis e nobis poterit mare trãsfretare: & illud ad nos vsq deferre: vt possimus audire & facere quod p̃ceptũ ẽ: sed iuxta te est sermo valde in ore tuo & in corde tuo vt facias illũ. Cõsidera q̃ hodie p̃posuerim in cõspectu tuo vitam & bonum: & e cõtrario mortem & malum: vt diligas dominũ deũ tuum & ambules in viis eius: & custodias mandata illius & cerimonias atq iudicia: & viuas: atq multiplicet te benedicatq tibi in terra ad quam ingredieris possidendam. Si aũt auersũ fuerit cor tuũ & audire nolueris atq errore deceptus adoraueris deos alienos & seruieris eis: predico tibi hodie q̃ peas & paruo tempore moreris in terra: ad quam iordane trãsmisso ingredieris possidẽdã. Testes inuoco

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp̃.latina.

cõuersus fueris ad dñm deũ tuũ ex toto cor-
ἐπιστραφῇς ἐπὶ κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρ-
de tuo ⁊ ex tota aĩa tua: q̃ñ mã- C
δίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, ὅτι ἡ ἐντο-
datũ hoc q̃d ego p̃cipio tibi hodie: nõ gra- Ro.10 b.
λὴ αὕτη ἣν ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, οὐχ ὑπέ-
ue est: neq p̃cul a te est: nõ in ce-
ρογκός ἐστι, οὐδὲ μακρὰν ἀπὸ σοῦ ἐστιν, οὐκ ἐν τῷ οὐ-
lo est: dicẽs: q̃s ascendet nr̃m in ce
ρανῷ ἐστί, λέγων, τίς ἀναβήσεται ἡμῖν εἰς τὸν οὐρα-
lũ: ⁊ accipiet nobis illud: ⁊ audiẽtes il-
νόν, καὶ λήψεται ἡμῖν αὐτήν, καὶ ἀκούσαντες αὐ-
lud faciemus. neq trãs mare est: dicẽs:
τὴν ποιήσομεν. οὐδὲ πέραν τῆς θαλάσσης ἐστί, λέγων,
q̃s trãsfretabit ad trãs mare: ⁊ acci
τίς διαπεράσει εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης, καὶ λή-
piet nobis illud: ⁊ audientes illud faciemus.
ψεται ἡμῖν αὐτήν, καὶ ἀκούσαντες αὐτὴν ποιήσομεν.
iuxta te est vbũ valde in ore tuo:
ἐγγύς σου ἐστὶ τὸ ῥῆμα σφόδρα ἐν τῷ στόματί σου,
⁊ in corde tuo ⁊ in manib⁹ tuis vt facias
καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου καὶ ἐν ταῖς χερσί σου ποιεῖν
illud. ecce dedi ante faciẽ tuã hodie
αὐτό. ἰδοὺ δέδωκα πρὸ προσώπου σου σήμερον τὴν
vitã ⁊ mortẽ: bonũ ⁊ malũ. si aũt D
ζωὴν καὶ τὸν θάνατον, τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν. ἐὰν δὲ
audieritis mãdata dñi dei vr̃i: que
εἰσακούσητε τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, ὅσας
ego p̃cipio vobis hodie: vt diligatis dñm deũ tuũ:
ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον, ἀγαπᾶν κύριον τὸν θεόν σου,
ambuletis in oĩbus vijs eius: ⁊ custo
πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ φυλάσ-
diatis iustificatiões ei⁹ ⁊ mãdata eius ⁊
σειν τὰ δικαιώματα αὐτοῦ καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ
iudicia: ⁊ viuetis: ⁊ multi eritis: ⁊
τὰς κρίσεις, καὶ ζήσεσθε, καὶ πολλοὶ ἔσεσθε, καὶ
bñdicet tibi dñs deus tuus in oĩ t̃ra: ad q̃
εὐλογήσει σε κύριος ὁ θεός σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ, εἰς ἣν
ingredieris illuc possidẽdã eã. ⁊ si auersũ fuerit
εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν. καὶ ἐὰν μεταστῇ
cor tuũ: ⁊ nõ audieris: ⁊ errore de
ἡ καρδία σου, καὶ μὴ εἰσακούσῃς, καὶ πλανη-
ceptus adoraueris deos alienos: ⁊ seruieris
θεὶς προσκυνήσῃς θεοῖς ἑτέροις, καὶ λατρεύσῃς
eis: annũcio tibi hodie q̃ p̃ditiõe peri
αὐτοῖς, ἀναγγέλλω σοι σήμερον ὅτι ἀπωλείᾳ ἀπο-
bitis: ⁊ nõ lõgeui eritis in t̃ra:
λεῖσθε, καὶ οὐ μὴ πολυήμεροι γένησθε ἐπὶ τῆς γῆς,
in q̃ vos trãsitis iordanẽ illuc vt
εἰς ἣν ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν ἰορδάνην ἐκεῖ κλη- B.4.d.
possideatis eã. testes inuoco
ρονομῆσαι αὐτήν. διαμαρτύρομαι

Pritiua chal.

קְמַר בְּרַשׁ אֲמַר
נְסַק נְסַב שְׁמַע
עֲבַד עֲבַר
חֲזָה חֲזָה קְבַד
רְחַם יְבַל נְטַר
קוּם דוּן סְנָא
עוּל יְרַת בְּנָה
קְבַל טְעָה סְגַד
פְּלַח חֲוָה אֲבַד
אֲרַךְ עוּל סְהַד

Interp̃.chal.

conuerteris ad timorẽ dñi dei tui in toto corde tuo et in tota aĩa tua. Quoniã preceptũ hoc qđ ego precipio tibi hodie nõ est separatũ a te: nec longe est. Non est in celis: vt dicas. Quis ascendet pro nobis in celũ et deferat illud nobis: ⁊ audiam⁹ illud ⁊ faciamus illđ. neq est trans mare: vt dicas. Quis trãsibit p̃ nobis trans mare: ⁊ afferet illud nobis: ⁊ audiemus illud ⁊ faciemus illud. sed iuxta te est sermo valde in ore tuo et in corde tuo: vt facias illũ. Uide q̃ posui corã te hodie vitam ⁊ bonũ: ⁊ mortẽ ⁊ malũ. quod ego precipio tibi hodie est: vt diligas dñm deum tuũ: ⁊ vt ambules in vijs que recte sunt coram eo: ⁊ custodias precepta eius ⁊ mãdata eius ⁊ iudicia ei⁹: et viuas ⁊ multiplicеris: ⁊ benedicat tibi dñs deus tuus in terra ad quã tu ingredieris possidendã. Et si auersus fuerit cor tuũ et non obedieris: ⁊ erraueris ⁊ adoraueris idola populorũ ⁊ seruieris eis: annuncio vobis hodie q̃ perditione peribitis: non prolongabũtur dies vestri super terrã propter quaꝫ tu transis iordanem et ingrediaris ⁊ possideas eam. Contestor

Transla.Chal.

תְּתוּב לְדַחְלְתָא דַּיְיָ אֱלָהָךְ בְּכָל לִבָּךְ וּבְכָל נַפְשָׁךְ׃ אֲרֵי תַּפְקֵידְתָּא הָדָא דַּאֲנָא מְפַקֵּד
לָךְ יוֹמָא דֵין לָא מְפָרְשָׁא הִיא מִנָּךְ וְלָא רְחִיקָא הִיא׃ לָא בִשְׁמַיָּא הִיא לְמֵימַר מַן
יִסַּק לָנָא לִשְׁמַיָּא וְיִסְּבַהּ לָנָא וְיַשְׁמְעִנַּנָא יָתַהּ וְנַעְבְּדִנַּהּ׃ וְלָא מֵעִבְרָא לְיַמָּא הִיא
לְמֵימַר מַן יִעְבַּר לָנָא לְעִבְרָא דְיַמָּא וְיִסְּבַהּ לָנָא וְיַשְׁמְעִנַּנָא יָתַהּ וְנַעְבְּדִנַּהּ׃ אֲרֵי קָרִיב
לָךְ פִּתְגָמָא לַחְדָא בְּפֻמָּךְ וּבְלִבָּךְ לְמֶעְבְּדֵהּ׃ חֲזֵי דִּיהָבִית קֳדָמָךְ יוֹמָא דֵין יָת חַיֵּי וְיָת
טַבְתָא וְיָת מוֹתָא וְיָת בִּישָׁא׃ דַּאֲנָא מְפַקֵּד לָךְ יוֹמָא דֵין לְמִרְחַם יָת יְיָ אֱלָהָךְ לִמְהָךְ
בְּאוֹרְחָן דְּתַקְנָן קֳדָמוֹהִי וּלְמִטַּר פִּקּוֹדוֹהִי וּקְיָמוֹהִי וְדִינוֹהִי וְתֵיחֵי וְתִסְגֵּי וִיבָרְכִנָּךְ
יְיָ אֱלָהָךְ בְּאַרְעָא דְּאַתְּ עָלֵיל לְתַמָּן לְמֵירְתַהּ׃ וְאִם יִתְפְּנֵי לִבָּךְ וְלָא תְקַבֵּל וְתִטְעֵי
וְתִסְגוּד לְטַעֲוַת עַמְמַיָּא וְתִפְלְחִנּוּן׃ חַוֵּיתִי לְכוֹן יוֹמָא דֵין אֲרֵי מֵיבַד תֵּיבְדוּן לָא
תּוֹרְכוּן יוֹמִין עַל אַרְעָא דְּאַתְּ עָבַר יָת יַרְדְּנָא לְמֵיעַל לְתַמָּן לְמֵירְתַהּ׃ אַסְהֵידִית

vobis hodie et celū et trā: vitā et
ὑμῖν σήμερον τόν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, τὴν ζωὴν καὶ
mortē dedi añ faciē vraȝ: bñdi-
τὸν θάνατον δέδωκα πρὸ προσώπου ὑμῶν, τὴν εὐλο
ctiões et maledictiões. et elige vitā: vt viuas
γίαν καὶ τὴν κατάραν. καὶ ἔκλεξαι τὴν ζωήν, ἵνα ζῇς
tu et femē tuū: vt diligas dñm deū tuū:
σὺ καὶ τὸ σπέρμα σου, ἀγαπᾷν κύριον τὸν θεόν σου,
audias vocē eius: et adhereas ei:
εἰσακούειν τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ ἔχεσθαι αὐτοῦ,
qm̄ hoc vita tua. et lōgitudo dierū
ὅτι τοῦτο ἡ ζωή σου. καὶ ἡ μακρότης τῶν ἡμερῶν
tuoȝ: vt habites tu in trā: quā iurauit dñs
σου, κατοικεῖν σε ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς ὤμοσε κύριος
pr̄ibus tuis abrahā et iſaac et iacob
τοῖς πατράσι σου ἀβραὰμ καὶ ἰσαὰκ καὶ ἰακὼβ
vt daret eis.
δοῦναι αὐτοῖς. Ca. 31.

A Et finē fecit moyſes loquēdi oīa
Καὶ συνετέλεσε μωυσῆς λαλῶν πάντας τοὺς
verba hec ad oēs filios iſrael. et dixit
λόγους τούτους πρὸς πάντας υἱοὺς ἰσραήλ. καὶ εἶπε
ad eos: cētū et viginti ānoȝ ego ſuȝ hodie:
πρὸς αὐτούς, ἑκατὸν καὶ εἴκοσι ἐτῶν ἐγώ εἰμι σήμερον,
nō potero vltra ingredi egredi. dñs
οὐ δυνήσομαι ἔτι εἰσπορεύεσθαι καὶ ἐκπορεύεσθαι.
āt dixit ad me nō trāſibis iordanē hunc.
κύριος δὲ εἶπε πρός με οὐ διαβήσῃ τὸν ἰορδάνην τοῦτον.
dñs deus tuus qui pcedit añ faciē
κύριος ὁ θεός σου ὁ προπορευόμενος πρὸ προσώπου
tuā: ipſe delebit gētes has a fa
σου, αὐτὸς ἐξολοθρεύσει τὰ ἔθνη ταῦτα ἀπὸ προσώ
cie tua: et poſſidebis eos: et ioſue
που σου, καὶ κατακληρονομήσεις αὐτούς, καὶ ἰησοῦς
qui pcedit añ faciē tuā: ſicut locutus ē
ὁ προπορευόμενος πρὸ προσώπου σου, καθὰ ἐλάλησε
dñs. et faciet dñs eis: ſicut fecit ſe-
κύριος. καὶ ποιήσει κύριος αὐτοῖς, καθὼς ἐποίησε ση
on et og duobus regibus amorreoȝ:
ὼν καὶ ὢγ τοῖς δυσὶ βασιλεῦσι τῶν ἀμορραίων,
qui fuerūt vltra iordanē: et tre eo-
οἳ ἦσαν πέραν τοῦ ἰορδάνου, καὶ τῇ γῇ αὐ
rū: ſicut deleuit eos: et tra-
τῶν, καθότι ἐξωλόθρευσεν αὐτούς, καὶ παρέ-
didit eos dñs corā vobis. et facie-
δωκεν αὐτοὺς κύριος ἐνώπιον ὑμῶν. καὶ ποιή-
tis eis: ſicut pcepi vobis. viriliter age:
σετε αὐτοῖς, καθὰ ἐνετειλάμην ὑμῖν. ἀνδρίζου,
et cōfortare: ne timeas: neq; paueas: neq; ter-
καὶ ἴσχυε, μὴ φοβοῦ, μηδὲ δειλία, μηδὲ πτοη-
rearis a cōſpectu eoȝ: qm̄ dñs de9
θῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, ὅτι κύριος ὁ θεός
tu9 q pcedit
σου ὁ προπορευόμενος

hodie celum & terram quod propoſuerim vobis vitam & bonū. bñdictionem & maledictionē. Elige ergo vitā vt & tu viuas & ſemen tuum & diligas dominum deum tuum atq; obedias voci eius: & illi adhereas. Ipſe eſt enim vita tua & lōgitudo dierum tuorū. vt habites in terra p qua iurauit dñs patribus tuis abraā iſaac & iacob vt daret eam illis. Cap. 31.

ABijt itaq; moyſes & locutus eſt oīa verba hec ad vniuerſū iſrael. & dixit ad eos. Centum viginti annorum ſum hodie. non poſſum vltra egredi & ingredi: preſertim cum & dominus dixerit mihi: non tranſibis iordanē iſtum. Dñs ergo deus tuus tranſibit ante te. Ipſe delebit omnes gentes has in cōſpectu tuo: & poſſidebis eas. Et ioſue iſte tranſibit añ te. ſicut locutus eſt dominus. Facietq; dominus eis ſicut fecit ſeon & og regib9 ammorreorum. & terre eorum delebit q; eos. Cum ergo & hos tradiderit vobis ſimiliter facietis eis ſicut precepi vobis. Viriliter agite & confortamini. Nolite timere nec paueatis ad conſpectum eorum: quia dominus deus tuus ipſe eſt ductor

בָּכֶם הַיּוֹם אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת
הָאָרֶץ הַחַיִּים וְהַמָּוֶת נָתַתִּי לְפָנֶיךָ נתן פנה
הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה וּבָחַרְתָּ בַּחַיִּים
לְמַעַן תִּחְיֶה אַתָּה וְזַרְעֶךָ׃ לְאַהֲבָה חיה
אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹעַ
בְּקֹלוֹ וּלְדָבְקָה בוֹ כִּי הוּא חַיֶּיךָ קול חיה
וְאֹרֶךְ יָמֶיךָ לָשֶׁבֶת עַל הָאֲדָמָה יום ישב
אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֶיךָ שבע
לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב לָתֵת נתן
לָהֶם׃ וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר Ca.xxxi.
אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל כָּל דבר
יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם בֶּן מֵאָה אמר
וְעֶשְׂרִים שָׁנָה אָנֹכִי הַיּוֹם לֹא
אוּכַל עוֹד לָצֵאת וְלָבוֹא וַיהוָה יכל יצא
אָמַר אֵלַי לֹא תַעֲבֹר אֶת עבר
הַיַּרְדֵּן הַזֶּה׃ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא עֹבֵר [illegible]
לְפָנֶיךָ הוּא יַשְׁמִיד אֶת הַגּוֹיִם פנה שמד
הָאֵלֶּה מִלְּפָנֶיךָ וִירִשְׁתָּם יְהוֹשֻׁעַ
הוּא עֹבֵר לְפָנֶיךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
יְהוָה׃ וְעָשָׂה יְהוָה לָהֶם כַּאֲשֶׁר
עָשָׂה לְסִיחוֹן וּלְעוֹג מַלְכֵי הָאֱמֹרִי
וּלְאַרְצָם אֲשֶׁר הִשְׁמִיד אֹתָם׃
וּנְתָנָם יְהוָה לִפְנֵיכֶם וַעֲשִׂיתֶם עשה
לָהֶם כְּכָל הַמִּצְוָה אֲשֶׁר צִוִּיתִי צוה
אֶתְכֶם׃ חִזְקוּ וְאִמְצוּ אַל
תִּירְאוּ וְאַל תַּעַרְצוּ מִפְּנֵיהֶם ירא ערץ
כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא הַהֹלֵךְ

Transla. Chal.

בְּכוֹן יוֹמָא דֵין יָת שְׁמַיָּא וְיָת אַרְעָא חַיֵּי וּמוֹתָא יְהָבִית קֳדָמָךְ בִּרְכָן וּלְוָטִין וְתִתְרְעֵי בְחַיֵּי
בְּדִיל דְּתֵיחֵי אַתְּ וּבְנָךְ׃ לְמִרְחַם יָת יְיָ אֱלָהָךְ לְקַבָּלָא לְמֵימְרֵיהּ וּלְאִתְקָרָבָא לְדַחַלְתֵּיהּ
אֲרֵי הוּא חַיָּךְ וְאוֹרְכוּת יוֹמָךְ לְמִתַּב עַל אַרְעָא דְּקַיֵּים יְיָ לַאֲבָהָתָךְ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק
וּלְיַעֲקֹב לְמִתַּן לְהוֹן׃ Ca.xxxi. וַאֲזַל מֹשֶׁה וּמַלֵּיל יָת פִּתְגָּמַיָּא הָאִלֵּין
עִם כָּל יִשְׂרָאֵל׃ וַאֲמַר לְהוֹן בַּר מְאָה וְעַשְׂרִין שְׁנִין אֲנָא יוֹמָא דֵין לֵית אֲנָא יָכִיל עוֹד
לְמִפַּק וּלְמֵיעַל וַיְיָ אֲמַר לִי לָא תִעְבַּר יָת יַרְדְּנָא הָדֵין׃ יְיָ אֱלָהָךְ הוּא עָבַר קֳדָמָךְ
הוּא יְשֵׁיצֵי יָת עַמְמַיָּא הָאִלֵּין מִן קֳדָמָךְ וְתֵירְתִנּוּן יְהוֹשֻׁעַ הוּא עָבַר קֳדָמָךְ כְּמָא דְּמַלֵּיל
יְיָ׃ וְיַעְבֵּד יְיָ לְהוֹן כְּמָא דַּעֲבַד לְסִיחוֹן וּלְעוֹג מַלְכֵי אֱמוֹרָאָה וּלְאַרְעֲהוֹן דְּשֵׁיצִי יָתְהוֹן׃
וְיִמְסְרִינוּן יְיָ קֳדָמֵיכוֹן וְתַעְבְּדוּן לְהוֹן כְּכָל תַּפְקֵידְתָּא דְּפַקֵּידִית יָתְכוֹן׃ תְּקוֹפוּ וְעַלִּימוּ
לָא תִדְחֲלוּן וְלָא תִתַּבְרוּן מִן קֳדָמֵיהוֹן אֲרֵי יְיָ אֱלָהָךְ מֵימְרֵיהּ מְדַבַּר

Interp. chal.

vobis hodie celum et terrā: vitam et mortē poſui corā te: benedictiones et maledictiones: eligas autē vitam vt viuas tu et filij tui: vt diligas dñm deum tuū: vt obedias verbo eius: et vt adhereas timori eius. Quoniā ipſe eſt vita tua et prolongatio dierū tuoȝ: vt habites in terra pro qua iurauit dñs patribus tuis abraham iſaac et iacob: vt daret eam illis. Ca. 31.

Abijt itaq; moyſes et locut9 eſt verba hec ad oēm iſrael: et dixit ad eos. Centū et viginti annoȝ etatis ſum hodie: nō poſſum vltra egredi et ingredi: et dñs dixit ad me. Non tranſibis iordanē iſtum. Dñs deus tuus ipſe tranſibit ante te: et ipſe diſperdet populos iſtos in cōſpectu tuo: et poſſidebis eos. Joſue aūt ipſe tranſibit ante te: ſic locutus eſt dñs. Et faciet dñs eis ſicut fecit ſeon et og regibus amorreoȝ et terre eoȝ: quia diſperdidit eos. et tradet eos dñs in conſpectu veſtro: et facietis eis iuxta omnia precepta que precepi vobis. Confortamini et roboramini: ne timeatis neq; formidetis a facie eorum: quoniam verbum domini dei tui dux erit

Primitiua chal.

חיה רעה
אמר קרב
יתב קום נתן
שנה
נפק עול עבר
שצא ירת
עבד
מסר פקד חל
תבר אמר דבר

Ter. Heb.

עִמָּךְ לֹא יַרְפְּךָ וְלֹא יַעַזְבֶךָּ׃ וַיִּקְרָא
מֹשֶׁה לִיהוֹשֻׁעַ וַיֹּאמֶר אֵלָיו לְעֵינֵי
כָל יִשְׂרָאֵל חֲזַק וֶאֱמָץ כִּי אַתָּה
תָּבוֹא אֶת הָעָם הַזֶּה אֶל הָאָרֶץ
אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתָם לָתֵת
לָהֶם וְאַתָּה תַּנְחִילֶנָּה אוֹתָם׃ וַיהוָה
הוּא הַהֹלֵךְ לְפָנֶיךָ הוּא יִהְיֶה עִמָּךְ
לֹא יַרְפְּךָ וְלֹא יַעַזְבֶךָּ לֹא תִירָא
וְלֹא תֵחָת׃ וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת הַתּוֹרָה
הַזֹּאת וַיִּתְּנָהּ אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי
לֵוִי הַנֹּשְׂאִים אֶת אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה
וְאֶל כָּל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיְצַו מֹשֶׁה
אוֹתָם לֵאמֹר מִקֵּץ שֶׁבַע שָׁנִים
בְּמֹעֵד שְׁנַת הַשְּׁמִטָּה בְּחַג הַסֻּכּוֹת׃
בְּבוֹא כָל יִשְׂרָאֵל לֵרָאוֹת
אֶת פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם
אֲשֶׁר יִבְחָר תִּקְרָא אֶת הַתּוֹרָה
הַזֹּאת נֶגֶד כָּל יִשְׂרָאֵל בְּאָזְנֵיהֶם׃
הַקְהֵל אֶת הָעָם הָאֲנָשִׁים
וְהַנָּשִׁים וְהַטַּף וְגֵרְךָ אֲשֶׁר
בִּשְׁעָרֶיךָ לְמַעַן יִשְׁמְעוּ וּלְמַעַן
יִלְמְדוּ וְיָרְאוּ אֶת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
וְשָׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל דִּבְרֵי
הַתּוֹרָה הַזֹּאת׃ וּבְנֵיהֶם
אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּ יִשְׁמְעוּ וְלָמְדוּ
לְיִרְאָה אֶת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
כָּל הַיָּמִים אֲשֶׁר אַתֶּם חַיִּים עַל

Prĩtiua heb.

רָפָה עָזַב קָרָא
בּוֹא
שָׁבַע נָתַן
נָחַל אֵת
הָיָה
עָזַב יָרֵא
חָתַת כָּתַב יָרָה
נָתַן כָּהַן
אָרַן בָּרַת
צָוָה
אֵת קָצַץ שָׁנָה
יָעַד סָכַךְ
בּוֹא רָאָה
פָּנָה קוּם
בָּחַר קָרָא
קָהַל
נָשָׁה גּוּר
שָׁמַע
לָמַד
עָשָׂה
יוֹם חָיָה

Trāsla. B. Hiero.

tu⁹ & nō dimittet nec
dereliq̃t te. Vocauitq̃
moyses iosue & dixit
ei coram ooooooooooooo
oī israel. Cōfortare &
esto robustus. Tu enim
introduces populum
istū in terram oooo oooo
quā daturū se patrib⁹
eorū iurauit dñs: oooooo
& tu eam diuides sorte.
Et dominus oooooooooo
qui ductor est vr̄: ipse
erit tecum ooooooooooo
nō dimittet nec dereli
quet te. Noli timere oo
nec paueas. Scripsit i-
taq̃ moyses legem oooo
hanc & tradidit eam sa
cerdotibus filiis ooooooo
leui qui portabāt arcā
federis dñi: ooooooooo
& cunctis senioribus
israel. Precepitq̃ oooo
eis dicens. Post septē
annos ooooooooooooooo
anno remissiōis in so-
lēnitate tabernaculorū
cōuenientib⁹ cunctis ex
israel: vt appareant oo
in cōspectu dñi dei tui
in loco ooooooooooooooo
quem elegerit dñs: le
ges verba legis ooooooo
huius corā oī israel:
audiētib⁹ eis & in vnū
omni populo congre-
gato: tam viris oooooooo
q̃ mulieribus paruulis
& aduenis qui sunt ooo
intra portas tuas vt au
dientes ooooooooooooooo
discant: & timeant do
minum deum vestrum.
& custodiant impleant
q̃ omnes sermones ooo
legis huius. Filii quo-
q̃ eorum ooooooooooooo
qui nunc ignorant vt
audire possint & oooooo
timeant dominum de
um suum oooooooooooo
cunctis diebus quibus
versantur in ooooooooo

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina

vobiscū: nō te dimittet neq̃ te derelinq̃t. &
μεθ' ὑμῶν, οὐ μή σε ἀνῇ οὔτε μή σε ἐγκαταλίπῃ. καὶ
vocauit moyses iosue: & dixit ei corā om
ἐκάλεσε μωυσῆς ἰησοῦν, καὶ εἶπεν αὐτῷ ἔναντι παν-
ni israel: viriliter age & esto robust⁹: tu enī intrabis añ
τὸς ἰσραήλ, ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε, σὺ γὰρ εἰσελεύσῃ πρὸ
faciē populi huius in trā: q̄ iurauit
προσώπου τοῦ λαοῦ τούτου εἰς τὴν γῆν, ἣν ὤμοσε
dñs pr̄ibus vr̄is: se daturū eis. &
κύριος τοῖς πατράσιν ὑμῶν, δοῦναι αὐτοῖς. καὶ
tu sorte diuides eā eis. & dñs
σὺ κατακληρονομήσεις αὐτὴν αὐτοῖς. καὶ κύριος
pgrediēs tecū: nō dimittet te neq̃
ὁ συμπορευόμενος μετὰ σοῦ, οὐκ ἀνήσει σε οὔτε
derelinq̃t te. nō timeas neq̃ paueas. &
μὴ ἐγκαταλίπῃ σε. μὴ φοβοῦ μηδὲ δειλία. καὶ
scripsit moyses v̄ba legis huius
ἔγραψε μωυσῆς τὰ ῥήματα τοῦ νόμου τούτου
in librū: & dedit illū sacerdotibus
εἰς βιβλίον, καὶ ἔδωκεν αὐτὸ τοῖς ἱερεῦσι τοῖς
filiis leui q̄ tollūt arcā federis dñi:
υἱοῖς λευὶ τοῖς αἴρουσι τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κῦ,
& senioribus filiorū israel. & p̄ce
καὶ τοῖς πρεσβυτέροις υἱῶν ἰσραήλ. καὶ ἐνετεί-
pit moyses eis in die illo: dicēs:
λατο μωυσῆς αὐτοῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγων,
post septē ānos in tp̄e anni remissiōis: in
μετὰ ἑπτὰ ἔτη ἐν καιρῷ ἐνιαυτοῦ ἀφέσεως ἐν
solēnitate scenophegie cū cōgregarēt oēs
ἑορτῇ σκηνοπηγίας ἐν τῷ συμπορεύεσθαι πάντα
israel vt appareat corā dño deo tuo: in
ἰσραὴλ ὀφθῆναι ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ σου, ἐν
loco quē elegerit dñs deus tuus: le
τῷ τόπῳ ᾧ ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου, ἀναγ-
getis legē hāc corā oībus is-
νώσεσθε τὸν νόμον τοῦτον ἐναντίον παντὸς ἰσ-
rael in aures eorū. cōgrega populū
ραὴλ εἰς τὰ ὦτα αὐτῶν. ἐκκλησιάσατε τὸν λαὸν
viros & mulieres & filios:
τοὺς ἄνδρας καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ ἔκγονα,
& aduenā q̄ in vrbibus tuis:
καὶ τὸν προσήλυτον τὸν ἐν ταῖς πόλεσί σου,
vt audiāt: & vt discāt timere dñm
ἵνα ἀκούσωσι, καὶ ἵνα μάθωσι φοβεῖσθαι κύριον
deū vr̄m. & audiēt et faciāt oēs
τὸν θεὸν ὑμῶν. καὶ ἀκούσονται ποιεῖν πάντας
sermões legis huius. & filii eo-
τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου. καὶ οἱ υἱοὶ αὐ-
rū q̄ nō sciūt: audiēt: & dis
τῶν οἳ οὐκ οἴδασιν, ἀκούσονται, καὶ μαθήσον-
cēt timere dñm deū vr̄m cūctis
ται φοβεῖσθαι κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν πάσας τὰς
diebus: qb⁹ ip̄i viuūt in
ἡμέρας, ἃς αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ τῆς oooooooooo

B

Infra. co. Iosf. 1. b 3. Re. 2. a.

C

Trāsla. Chal.

קֳדָמָךְ לָא יִשְׁבְּקִינָךְ וְלָא יְרַחֲקִינָךְ׃ וּקְרָא מֹשֶׁה לִיהוֹשֻׁעַ וַאֲמַר לֵיהּ לְעֵינֵי כָל
יִשְׂרָאֵל תְּקַף וְעַלִּים אֲרֵי אַתְּ תֵּיעוּל עִם עַמָּא הָדֵין לְאַרְעָא דְקַיֵּים יְיָ לַאֲבָהַתְהוֹן
לְמִתַּן לְהוֹן וְאַתְּ תַּחְסְנִינַּהּ לְהוֹן׃ וַיְיָ הוּא מְדַבַּר קֳדָמָךְ מֵימְרֵיהּ יְהֵי בְּסַעֲדָךְ לָא
יִשְׁבְּקִינָךְ וְלָא יְרַחֲקִינָךְ לָא תִדְחַל וְלָא תִתְבַּר׃ וּכְתַב מֹשֶׁה יָת אוֹרַיְתָא הָדָא וִיהָבַהּ
לְכָהֲנַיָּא בְּנֵי לֵוִי דְּנָטְלִין יָת אֲרוֹן קְיָמָא דַּייָ וּלְכָל סָבֵי יִשְׂרָאֵל׃ וּפַקֵּיד מֹשֶׁה יָתְהוֹן
לְמֵימַר לְסוֹף שְׁבַע שְׁנִין בִּזְמַן שַׁתָּא דִשְׁמִיטְּתָא בְּחַגָּא דִמְטַלַּיָּא׃ בְּמֵיתֵי כָל יִשְׂרָאֵל
לְאִתַּחֲזָאָה קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ בְּאַתְרָא דְיִתְרְעֵי תִּקְרֵי יָת אוֹרַיְתָא הָדָא קֳדָם כָּל יִשְׂרָאֵל
וּתְשַׁמַּע בְּמַשְׁמְעֵיהוֹן׃ כְּנוֹשׁ יָת עַמָּא גּוּבְרַיָּא וּנְשַׁיָּא וְטַפְלָא וְגִיּוֹרָךְ דִּי בְקִרְוָךְ בְּדִיל דְּיִשְׁמְעוּן
וּבְדִיל דְּיֵילְפוּן וְיִדְחֲלוּן קֳדָם יְיָ אֱלָהֲכוֹן וְיִטְּרוּן לְמֶעְבַּד יָת כָּל פִּתְגָמֵי אוֹרַיְתָא הָדָא׃
וּבְנֵיהוֹן דְּלָא יְדַעוּ יִשְׁמְעוּן וְיֵילְפוּן לְמִדְחַל קֳדָם יְיָ אֱלָהֲכוֹן כָּל יוֹמַיָּא דְּאַתּוּן קַיָּימִין עַל

Prĩtiua chal.

שְׁבַק
רְחַק עוּל קוּם
נְתַן חְסַן הֲוָה
שׁוּב אֲמַר שְׁנָה
חֲגַג טְלַל אֲתָא
חֲזָה רְעָה קְרָא
שְׁמַע נְשָׁה גּוּר
קְרָה אֲלַף דְּחַל
נְטַר עֲבַד

Interp. chal.

coram te: nō relinquet te nec dimittet te. *Et vocauit moyses iosue & dixit ei ante oculos oīūs israel.* Confortare & esto robustus: qm̃ tu introduces populum illū in terrā quā iurauit dñs dare patribus eorū: & tu dabis eis eā in possessionē. Dñs aūt ipse dux erit coram te: verbū ei⁹ erit in auxiliū tuū: nō derelinquet te nec dimittet te: ne timeas neq̃ formides. *Et scripsit* moyses legē hanc: & tradidit eam sacerdotibus filiis leui q̄ portabant arcā federis dñi & oībus senioribus israel. Precepitq̃ moyses eis dicens. In fine septem annorū in tēpore anni remissionis in solēnitate tabernaculorū: cum venerit oīs israel vt appareant coram dño deo tuo in loco quē elegerit: leges legē istā corā omni israel: & audire facies eos. Cōgrega populū viros & mulieres paruulos & peregrinos tuos qui sunt in vrbibus tuis: vt audiant: & vt discant: & timeant coram domino deo vestro: & custodiant & faciant omnia verba legis huius. Filii quoq̃ eorum qui nescierunt: audient et discent timere coram domino deo vestro omnibus diebus quibus vos permanebitis super

tra: ad quā vos tranſitis iordanē illuc vt poſ
γῆς, εἰς ἣν ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν ἰορδάνην ἐκεῖ κληρονο
ſideatis eā. ℸ dixit dñs ad moyſen: ecce ꝓ
μῆσαι αὐτήν. καὶ εἶπε κύριος πρὸς μωυσῆν, ἰδοὺ ἤγ
pe ſūt dies mortis tue: voca ioſue:
γικασιν αἱ ἡμέραι τοῦ θανάτου σου, κάλεσον ἰησοῦν,
ℸ ſtate apud portas tabernaculi teſtimonij: ℸ
D καὶ στῆτε παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ
precipiā ei. ℸ abijt moyſes ℸ ioſue
ἐντελοῦμαι αὐτῷ. καὶ ἐπορεύθη μωυσῆς καὶ ἰησοῦς
in tabnaculū teſtimonij: ℸ ſteterūt ad por
εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἔστησαν παρὰ τὰς θύ
tas tabnaculi teſtimonij. ℸ deſcēdit dñs i colūna
ρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. καὶ κατέβη κύριος ἐν στύλῳ
nubis: ℸ ſtetit in portis tabnaculi teſtimo
νεφέλης, καὶ ἔστη ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρί
nij: ℸ ſtetit colūna nubis ad portas tabna
ου, καὶ ἔστη ὁ στύλος τῆς νεφέλης ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκη
culi. ℸ dixit dñs ad moyſen: ecce tu dormies cū
νῆς. καὶ εἶπε κύριος πρὸς μωυσῆν, ἰδοὺ σὺ κοιμᾷ μετὰ τῶν
pribus tuis. ℸ ſurgēs populus ille fornicabitur
πατέρων σου. καὶ ἀναστὰς ὁ λαὸς οὗτος ἐκπορνεύσει
poſt deos alienos tre: ad ꝗ̄ ille ingredi
ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων τῆς γῆς, εἰς ἣν οὗτος εἰσπορεύε
tur illuc in eā: ℸ derelinquēt me ℸ irri
ται ἐκεῖ εἰς αὐτήν, καὶ ἐγκαταλείψουσί με καὶ δια
tū facient fedus meū: qđ pepigi eis. ℸ
E σκεδάσουσι τὴν διαθήκην μου, ἣν διεθέμην αὐτοῖς. καὶ
iraſcar furore in eos in die illo: ℸ
ὀργισθήσομαι θυμῷ αὐτοῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ
derelinquā eos: ℸ auertā faciē
καταλείψω αὐτούς, καὶ ἀποστρέψω τὸ πρόσωπόν
meā ab eis: ℸ erūt deuoratio. ℸ inuenī
μου ἀπ᾽ αὐτῶν, καὶ ἔσονται κατάβρωμα. καὶ εὑρήσου
ent eū mala multa ℸ afflictiões. ℸ dicet in
σιν αὐτὸν κακὰ πολλὰ καὶ θλίψεις. καὶ ἐρεῖ ἐν τῇ ἡ
die illo: qꝛ nō eſt dñs deus meus in nobꝭ:
μέρᾳ ἐκείνῃ, διότι οὐκ ἔστι κύριος ὁ θεός μου ἐν ἡμῖν,
inuenerūt me mala hec. ego aūt auerſiōe auer
εὑρόσαν με τὰ κακὰ ταῦτα. ἐγὼ δὲ ἀποστροφῇ ἀπο
tā faciē meā ab eis in die illo
στρέψω τὸ πρόσωπόν μου ἀπ᾽ αὐτῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
ꝓp oēs neqcias: q̄s fecerūt: qꝛ cōuerſi ſūt
διὰ πάσας τὰς κακίας, ἃς ἐποίησαν, ὅτι ἐπέστρεψαν
ad deos alienos. ℸ nūc ſcribite ꝟba
ἐπὶ θεοὺς ἀλλοτρίους. καὶ νῦν γράψατε τὰ ῥήματα
cātici huius. ℸ docete illō filios iſrl̄: ℸ
τῆς ᾠδῆς ταύτης, καὶ διδάξατε αὐτὴν τοὺς υἱοὺς ἰσλ̄. καὶ
immittetis illud in os eoꝝ: vt ſit mihi
ἐμβαλεῖτε αὐτὴν εἰς τὸ στόμα αὐτῶν, ἵνα γένηταί μοι ἡ
carmē illud in teſtimoniū in filiis iſrl̄. introducā eū eos
ᾠδὴ αὕτη εἰς μαρτύριον ἐν υἱοῖς ἰσλ̄. εἰσάξω γὰρ αὐτοὺς
in trā bonā: ꝗ̄ iuraui pribus eoꝝ:
εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθήν, ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν,

terra: ad quā vos ior
dane trāſmiſſo pergitis
obtinendam. Et ait do
minus ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
ad moyſen. Ecce pro
pe ſunt dies mortis tue.
Voca ioſue: & ſtate i
tabernaculo ꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
teſtimonii vt precipiā
ei. Abierūt ergo moy
ſes & ioſue: & ſteterunt
in tabernaculo teſtimo
nii. appuitqꝫ dñs ibi in
colūna nubis q̄ ſtetit
in introitu tabernacu
li. dixitqꝫ ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
dominus ad moyſen.
Ecce tu dormies cum
patribus tuis: & popu
lus iſte cōſurgēs forni
cabitur poſt deos alie
nos in terra ad quā in
gredietur vt habitet i ea
ibi derelinquet me: &
irritū faciet fedus quod
pepigi cū eo. Et iraſce
tur furor meus contra
eū in die illo & derelin
quā eū & abſcōdā faciē
meā ab eo: & erit in de
uorationē. Inueniēt eū
oia mala & afflictiones:
ita vt dicat in illo die.
Vere quia non eſt ꝏꝏ
deus mecum: inuene
runt me hec mala. ꝏꝏ
Ego aūt abſcondam &
celabo faciem meam ꝏ
in die illo propter om
nia mala que ꝏꝏꝏꝏꝏ
fecit: quia ſecutus ē de
os alienos ꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
Nunc itaqꝫ ſcribite vo
bis canticum ꝏꝏꝏꝏꝏ
iſtud: & docete filios
iſrael ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
vt memoriter teneāt &
ore decantent: & ſit ꝏꝏ
mihi carmen iſtud p
teſtimonio inter filios
iſrael. Introducā enim
eum in terram pro ꝏꝏ
qua iuraui patribus
eius ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ

הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים אֶת
הַיַּרְדֵּן שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה
אֶל מֹשֶׁה הֵן קָרְבוּ יָמֶיךָ לָמוּת
קְרָא אֶת יְהוֹשֻׁעַ וְהִתְיַצְּבוּ בְּאֹהֶל
מוֹעֵד וַאֲצַוֶּנּוּ וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וִיהוֹשֻׁעַ
וַיִּתְיַצְּבוּ בְּאֹהֶל מוֹעֵד׃ וַיֵּרָא יְהוָה
בָּאֹהֶל בְּעַמּוּד עָנָן וַיַּעֲמֹד עַמּוּד
הֶעָנָן עַל פֶּתַח הָאֹהֶל׃ וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֶל מֹשֶׁה הִנְּךָ שֹׁכֵב עִם
אֲבֹתֶיךָ וְקָם הָעָם הַזֶּה וְזָנָה אַחֲרֵי
אֱלֹהֵי נֵכַר הָאָרֶץ אֲשֶׁר הוּא בָא
שָׁמָּה בְּקִרְבּוֹ וַעֲזָבַנִי וְהֵפֵר אֶת
בְּרִיתִי אֲשֶׁר כָּרַתִּי אִתּוֹ׃ וְחָרָה
אַפִּי בוֹ בַיּוֹם הַהוּא וַעֲזַבְתִּים
וְהִסְתַּרְתִּי פָנַי מֵהֶם וְהָיָה לֶאֱכֹל
וּמְצָאֻהוּ רָעוֹת רַבּוֹת וְצָרוֹת
וְאָמַר בַּיּוֹם הַהוּא הֲלֹא עַל כִּי אֵין
אֱלֹהַי בְּקִרְבִּי מְצָאוּנִי הָרָעוֹת
הָאֵלֶּה׃ וְאָנֹכִי הַסְתֵּר אַסְתִּיר פָּנַי
בַּיּוֹם הַהוּא עַל כָּל הָרָעָה אֲשֶׁר
עָשָׂה כִּי פָנָה אֶל אֱלֹהִים אֲחֵרִים׃
וְעַתָּה כִּתְבוּ לָכֶם אֶת הַשִּׁירָה
הַזֹּאת וְלַמְּדָהּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
שִׂימָהּ בְּפִיהֶם לְמַעַן תִּהְיֶה
לִּי הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְעֵד בִּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל׃ כִּי אֲבִיאֶנּוּ אֶל הָאֲדָמָה
אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לַאֲבֹתָיו

יָרַשׁ אָמַר
יוֹם
יָצַב
יָעַד צָוָה
רָאָה
עָמַד
הָיָה
קוּם
בּוֹא
פּוּר
כָּרַת
סָתַר פָּנָה
רוּעַ רָבַב צוּר
שׁוּר
שׂוּם פֶּה הָיָה
עוּד
בּוֹא

Tranſla.Chal.

אַרְעָא דְאַתּוּן עָבְרִין יָת יַרְדְּנָא תַּמָּן לְמֵירְתַהּ׃ וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה הָא קְרִיבוּ יוֹמָךְ לִמְמָת
קְרֵי יָת יְהוֹשֻׁעַ וְאִתְעַתְּדוּ בְּמַשְׁכַּן זִימְנָא וְאֵיפַקְּדִינֵּיהּ וַאֲזַל מֹשֶׁה וִיהוֹשֻׁעַ וְאִתְעַתַּדוּ
בְּמַשְׁכַּן זִימְנָא׃ וְאִתְגְּלִי יְיָ בְּמַשְׁכְּנָא בְּעַמּוּדָא דַעֲנָנָא וְקָם עַמּוּדָא דַעֲנָנָא עַל תְּרַע
מַשְׁכְּנָא׃ וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה הָא אַתְּ שָׁכֵיב עִם אֲבָהָתָךְ וִיקוּם עַמָּא הָדֵין וְיִטְעֵי בָּתַר טָעֲוָת
עַמְמֵי אַרְעָא דְהוּא עָלֵיל לְתַמָּן בֵּינֵיהוֹן וְיִשְׁבְּקוּן דַּחַלְתִּי וִישַׁנּוֹן יָת קְיָמִי דִּגְזָרִית
עִמְּהוֹן׃ וְיִתְקַף רוּגְזִי בְהוֹן בְּעִדָּנָא הַהוּא וְאֶרְחֲקִינּוּן וְאֶסַּלֵּק שְׁכִנְתִּי מִנְּהוֹן וִיהוֹן
לְמִבְזַז וִיעָרְעַן יָתְהוֹן בִּישָׁן סַגִּיאָן וְעָקַן וְיֵימַר בְּעִדָּנָא הַהִיא הֲלָא מִדְּלֵית שְׁכִינַת אֱלָהִי בֵּינִי
עָרְעוּנִי בִּישָׁתָא הָאִלֵּין׃ וַאֲנָא סַלָּקָא אֱסַלֵּק שְׁכִנְתִּי מִנְּהוֹן בְּעִדָּנָא הַהִיא עַל כָּל
בִּישְׁתָא דַּעֲבַד אֲרֵי אִתְפְּנִיאוּ בָּתַר טָעֲוָת עַמְמַיָּא׃ וּכְעַן כְּתוּבוּ לְכוֹן יָת תּוּשְׁבַּחְתָּא הָדָא
וְאַלְּפַהּ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל שַׁוְּיַהּ בְּפוּמְהוֹן בְּדִיל דִּתְהֵי קֳדָמַי תּוּשְׁבַּחְתָּא הָדָא לְסָהִיד בִּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל׃ אֲרֵי אֲעֵלִינּוּן לְאַרְעָא דְקַיֵּימִית לַאֲבָהָתְהוֹן

Interp.chal.

terra: ꝓpter quā vos tranſitis iordanē vt poſſideatis eam. Et dixit dñs ad moyſen. Ecce appropinquerunt dies tui vt moriaris: voca ioſue ℸ ſtate in tabernaculo federis: vt pcipiā ei. Et abijt moyſes ℸ ioſue ℸ ſteterunt in tabernaculo federis. Et reuelatus eſt dñs in tabernaculo in colūna nubis: ℸ ſtetit colūna nubis ſuper portā tabernaculi federis. Et dixit dñs ad moyſen. Ecce tu dormies cū patribus tuis: ℸ cōſurget populus iſte ℸ errabit poſt idola populoꝝ terre ad quā ipſe ingredietur inter eos: ℸ relinquēt timorē meū: ℸ mutabunt pactū meū qđ pepigi cum eis. et iraſcetur furor meus contra eos in tēpore illo: ℸ ꝓijciā eos: ℸ auferā maieſtatē meā ab eis: ℸ erunt in direptionē: ℸ euenient eis mala ℸ anguſtie multe: ℸ dicet in tēpore illo. Quia nō eſt maieſtas dei mei in medio mei: occurrerūt mihi hec mala. Ego aūt auferēs auferā maieſtatem meā ab eis in tēpore illo: propter omnia mala que fecit: quoniā conuerſi ſunt ad idola populorū. Et nunc ſcribite vobis canticū iſtud: et docete illud filios iſrael: pone illud in ore eorum: vt ſit coram me canticum iſtud in teſtimoniū contra filios iſrael. introducā enīꝫ eos in terram quā iuraui patribus ſuis

Priñtiua chal.

יְרַת מוּת קְרָא
עֲתַד שְׁכַן פְּקַד
גְּלָה קוּם
טְעָה עוּל שְׁבַק
שְׁנָה קִים תְּקַף
רְחַק סְלַק בְּזַז
עֲרַע צְוַק
פְּנָה טְעָה שְׁבַח
שְׁוָה
עוּל קוּם

זבת חלב ודבש ואכל ושבע ודשן | זוב
ופנה אל אלהים אחרים ועבדום
ונאצוני והפר את בריתי: והיה | פור ברת
כי תמצאן אתו רעות רבות | מצא רעע
וצרות וענתה השירה הזאת | ענה
לפניו לעד כי לא תשכח מפי | פנה שכח
זרעו כי ידעתי את יצרו אשר
הוא עשה היום בטרם אביאנו | בוא
אל הארץ אשר נשבעתי: | שבע
ויכתב משה את השירה | כתב
הזאת ביום ההוא וילמדה את | למד
בני ישראל: ויצו את יהושע | צוה
בן נון ויאמר חזק ואמץ כי
אתה תביא את בני ישראל אל | בוא
הארץ אשר נשבעתי להם
ואנכי אהיה עמך: ויהי | היה
ככלות משה לכתב את דברי | כלה
התורה הזאת על ספר עד תמם: | תמם
ויצו משה את הלוים נשאי
ארון ברית יהוה לאמר: לקח | ארן ברת
את ספר התורה הזה ושמתם | שום
אתו מצד ארון ברית יהוה | צדד
אלהיכם והיה שם בך לעד: כי | עוד
אנכי ידעתי את מריך ואת ערפך | מרה
הקשה הן בעודני חי עמכם | חיה
היום ממרים היתם עם יהוה | מרה היה
ואף כי אחרי מותי: הקהילו אלי | קהל

lacte & melle manātē. Cunq; comederint & saturati crassiq; fuerint cōuertētur ad deos alienos & seruiēt eis: detrahētq; mihi & irritū faciēt pactū meū. Postquam inuenerint eum mala multa & afflictiones: rñdebit ei cāticū istud p testimonio qd' nulla delebit obliuio ex ore seminis sui. Scio ei cogitatiōes eius que facturus sit hodie ante q̄ introducam eum in terram quā ei pollicitus sum. Scripsit quoq; moyses canticum. & docuit filios israel. Precepitq; dominus iosue filio nun & ait. Cōfortare & esto robustus. Tu ei introduces filios israel in terram quam pollicitus sum: & ego ero tecum. Postq̄ ergo scripsit moyses verba legis huius in volumie atq; compleuit: precepit leuitis qui portabant arcam federis domini: dicens. Tollite librum istum & ponite eum in latere arce federis domini dei vři: vt sit ibi cōtra te in testimōiū. Ego ei scio cōtentionē tuā & ceruicē tuā durissimā. Adhuc viuente me & ingrediente vobiscū semper contentiose egistis contra dominum: quāto magis cū mortu⁹ fuero. Cōgregate ad me

terrā manātē lacte ⁊ melle. ⁊ comedēt: ⁊ satura
γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι. καὶ φάγονται, καὶ ἐμπλησθέν
ti fastidiēt: ⁊ cōuertētur ad deos
τες κορέσουσι, καὶ ἐπιστραφήσονται ἐπὶ θεοὺς
alienos: ⁊ seruiēt eis: ⁊ irri
ἀλλοτρίους, καὶ λατρεύσουσιν αὐτοῖς, καὶ παροξυ
tabūt me: ⁊ irritū faciēt pactū meū: qd' dis F
νοῦσί με, καὶ διασκεδάσουσι τὴν διαθήκην μου, ἣν διέ
posui illis. ⁊ erit cū inuenerit eū mala mul
θέμην αὐτοῖς. καὶ ἔσται ὅταν εὕρωσιν αὐτὸν κακὰ πολ
ta ⁊ afflictiōes: ⁊ rñdebit cāticū illud in
λὰ καὶ θλίψεις, καὶ ἀντικαταστήσεται ἡ ᾠδὴ αὕτη κατὰ
cōspectu eoꝝ testificās. nō.n. delebit obli
πρόσωπον αὐτῶν μαρτυροῦσα. οὐ γὰρ μὴ ἐπιλησθῇ
uiōe ab ore eoꝝ: ⁊ ab ore semi
ἀπὸ στόματος αὐτῶν, καὶ ἀπὸ στόματος τοῦ σπέρμα
nis eoꝝ. ego enī scio malignitatē illoꝝ: q̄ fa
τος αὐτῶν. ἐγὼ γὰρ οἶδα τὴν πονηρίαν αὐτῶν, ὅσα ποι
ciūt hic hodie: añ q̄ introducā ego eos in
οῦσιν ὧδε σήμερον, πρὸ τοῦ εἰσαγαγεῖν με αὐτοὺς εἰς
terrā bonā: q̄ iuraui pribus eoꝝ.
τὴν γῆν τὴν ἀγαθήν, ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν.
⁊ scripsit moyses cāticū hoc in illo die
καὶ ἔγραψε μωυσῆς τὴν ᾠδὴν ταύτην ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέ
⁊ docuit illud filios israel. ⁊ p̄ce d.co.
ρᾳ, καὶ ἐδίδαξεν αὐτὴν τοὺς υἱοὺς ἰσραήλ. καὶ ἐνετεί
pit moyses iosue filio nun: ⁊ ait ei: cō
λατο μωυσῆς ἰησοῦ υἱῷ ναυή, καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἀν
fortare ⁊ robust' esto: tu enī introduces filios israel
δρίζου καὶ ἴσχυε, σὺ γὰρ εἰσάξεις τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ
in trā: q̄ iurauit dñs eis: ⁊ ipse erit
εἰς τὴν γῆν, ἣν ὤμοσε κύριος αὐτοῖς, καὶ αὐτὸς ἔσται
tecū. qñ aūt pfecit moyses scribēs om
μετὰ σοῦ. ἡνίκα δὲ συνετέλεσε μωυσῆς γράφων πάν
nia v̄ba legis huius in volumie vsq;
τας τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου εἰς βιβλίον ἕως
ad finē: ⁊ p̄cepit leuitis portātib'
εἰς τέλος, καὶ ἐνετείλατο τοῖς λευίταις τοῖς αἴρουσι
arcā federis dñi: dicēs: tollētes
τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου, λέγων, λαβόντες
librū legis huius: ponetis illū in la
τὸ βιβλίον τοῦ νόμου τούτου, θήσετε αὐτὸ ἐκ πλαγί G
tere arce federis dñi dei vři. ⁊
ων τῆς κιβωτοῦ τῆς διαθήκης κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν. καὶ
erit ibi in te in testimoniū: qm̄ ego scio
ἔσται ἐκεῖ ἐν σοὶ εἰς μαρτύριον, ὅτι ἐγὼ ἐπίσταμαι
cōtētionē tuā: ⁊ ceruicē tuā durā. adhuc
τὸν ἐρεθισμόν σου, καὶ τὸν τράχηλόν σου τὸν σκληρόν. ἔτι
enī me viuēte vobiscū hodie: cōtēciosi
γὰρ ἐμοῦ ζῶντος μεθ' ὑμῶν σήμερον, παραπικραίνον
fuistis q̄ ad deū. quō nō ⁊ ad vltimū
τες ἦτε τὰ πρὸς τὸν θεόν. πῶς οὐχὶ καὶ ἔσχατον τοῦ
mortis mee? cōgregate ad me
θανάτου μου; ἐκκλησιάσατε πρός με τοὺς

Primitiua.chal.

אכל שבע פנק
פנה פלח רגז
שנה קום הוה
תוב נשה גלה
על קום שבח
אמר הוה
כתב
קום אמר נסב
שוה
קשה סרב הוה
מות

Interp.chal.

fluentē lacte ⁊ melle: ⁊ comedent: ⁊ saturabūtur: ⁊ delicijs affluent: ⁊ cōuertentur ad idola populoꝝ ⁊ seruient eis: ⁊ ad iracundiā prouocabūt me: ⁊ mutabunt pactum meū. Et erit quādo euenerint eis mala multa et angustie respondebit canticum illud eis in testimonium: qḋ non tradetur obliuioni ex ore filioꝝ suoꝝ. quia manifesta est coram me cogitatio eius: ⁊ qḋ ipsi faciunt hodie: anteq̄ introducā eos in terram p̄ quā iuraui eis. Et scripsit moyses canticū illud in die illa: ⁊ docuit illud filios israel. Et precepit iosue filio nun: et ait. Confortare ⁊ esto robustus: qm̄ tu introduces filios israel in terram quā iuraui: ⁊ verbum meum erit in auxilium tuū. Et factum est cum consumasset moyses scribere verba legis huius in libro donec cōpleret ea: precepit moyses leuitis qui portabant arcam federis dñi dicens. Tollite librum legis huius: et ponite illum in latere arce federis dñi dei vestri: vt sit ibi contra te in testimoniū. Quoniā ego scio contumaciā tuā ⁊ ceruicem tuā durā. Si enim dum ego viuo vobiscum hodie rebelles fuistis coram domino: quātomagis postq̄ mortu⁹ fuero. Congregate ad me

Transla.Chal.

עבדא חלב ודבש ויכלון וישבעון ויתפנקון ויתפנון בתר טעות עממיא ויפלחון להון
ויגרגזון קדמי וישנון ית קימי: ויהי ארי יערען יתהון בישן סגיאן ועקן ותתיב
תושבחתא הדא קדמוהי לסהיד ארי לא תתנשי מפום בניהון ארי גלי קדמי יצרהון
דאינון עבדין יומא דין עד לא אעלינון לארעא דקיימית: וכתב משה ית תושבחתא
הדא ביומא ההוא ואלפה ית בני ישראל: ופקיד ית יהושע בר נון ואמר תקיף ועלים
ארי את תעיל ית בני ישראל לארעא דקיימית להון ומימרי יהי בסעדך: והוה כד
שיצי משה למכתב ית פתגמי אוריתא הדא על ספרא עד דשלימו: ופקיד משה ית
ליואי נטלי ארון קימא דיי למימר: סבו ית ספרא דאוריתא הדין ותשוון יתיה
בסטר ארון קימא דיי אלהכון ויהי תמן בך לסהיד: ארי אנא ידענא ית סרבנותך
וית קדלך קשיא הא עד דאנא קיים עמכון יומא דין מסרבין הויתון קדם יי ואף
ארי בתר דאימות: כנושו לותי

Trãsla.Gre.lxx.cũ interp.latina.

tribuũ principes vestros ⁊ doctores ve-
φυλάρχους ὑμῶν καὶ τοὺς γραμματοεισαγωγεῖς ὑ-
stros: vt loquar in aures eorũ oẽs ser-
μῶν, ἵνα λαλήσω εἰς τὰ ὦτα αὐτῶν πάντας τοὺς λό-
mones istos: ⁊ testificer eis et ce-
γους τούτους, καὶ διαμαρτύρωμαι αὐτοῖς τόν τε οὐρα-
lũ ⁊ trã: noui.n. φ vltimũ mortis mee:
νὸν καὶ τὴν γῆν, οἶδα γὰρ ὅτι ἔσχατον τῆς τελευτῆς μου,
delictũ delinquetis: ⁊ declinabitis de via: quã pce
ἀνομίᾳ ἀνομήσετε, καὶ ἐκκλινεῖτε ἐκ τῆς ὁδοῦ, ἧς ἐνε-
pi vobis: ⁊ occurrẽt vobis mala in
τειλάμην ὑμῖν, καὶ συναντήσεται ὑμῖν τὰ κακὰ ἐπ᾽
extremis diebꝰ: qm̃ facietis malũ corã
ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν, ὅτι ποιήσετε τὸ πονηρὸν ἐναντί-
dño: vt irritetis eũ in opibꝰ manuũ vrãr.
ον κυρίου, παροργίσαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ὑμῶν.
⁊ locutꝰ ẽ moyses in aures cetus vniuersi
καὶ ἐλάλησε μωυσῆς εἰς τὰ ὦτα τῆς ἐκκλησίας πάσης
israel verba carminis huiꝰ vsq ad finem.
ἰσραὴλ τὰ ῥήματα τῆς ᾠδῆς ταύτης ἕως εἰς τέλος.
A Attende celũ ⁊ loquar: ⁊ audiat tra ṽ-
Πρόσεχε οὐρανὲ καὶ λαλήσω, καὶ ἀκουέτω γῆ ῥή-
ba ex ore meo. expectetur vt pluuia do
ματα ἐκ στόματός μου. προσδοκάσθω ὡς ὑετὸς τὸ ἀπό-
ctrina mea: ⁊ descendãt vt ros ṽba
φθεγμά μου, καὶ καταβήτω ὡς δρόσος τὰ ῥήματά
mea: q̃si imber sup herbã: ⁊ q̃si stilla sup
μου, ὡς ὄμβρος ἐπ᾽ ἄγρωστιν, καὶ ὡσεὶ νιφετὸς ἐπὶ
gramẽ: qm̃ nomẽ dñi inuocaui. date magnifi
χόρτον, ὅτι ὄνομα κυρίου ἐκάλεσα. δότε μεγαλω-
cẽtiã deo nr̃o. deꝰ: ṽa opa eius:
σύνην τῷ θεῷ ἡμῶν. θεός, ἀληθινὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ,
⁊ oẽs vie eius iudiciũ. deꝰ fidelis: ⁊
καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ κρίσις. θεὸς πιστός, καὶ
nõ est iniq̃tas in eo. iustꝰ ⁊ rectus dñs.
οὐκ ἔστιν ἀδικία ἐν αὐτῷ. δίκαιος καὶ ὅσιος ὁ κύριος.
peccauerũt nõ ei filij vituperabiles. gñatio praua
ἡμάρτοσαν οὐκ αὐτῷ τέκνα μωμητά. γενεὰ σκολιὰ
atq peruersa: hec dño redditis?
καὶ διεστραμμένη, ταῦτα κυρίῳ ἀνταποδίδοτε;
iste populus stultus ⁊ nõ sapiẽs. nõ ipse hic
iob.8b οὕτως λαὸς μωρὸς καὶ οὐχὶ σοφός. οὐκ αὐτὸς οὗτος
tuus pr̃: possedit te: ⁊ fecit te: ⁊
σου πατήρ; ἐκτήσατό σε, καὶ ἐποίησέ σε, καὶ
creauit te. memẽtote dies antiq̃s: itelligite ãnos
ἔπλασέ σε. μνήσθητε ἡμέρας αἰῶνος, σύνετε ἔτη
gñatiõis gñationũ. interroga prẽs tuũ: ⁊ an-
γενεᾶς γενεῶν. ἐπερώτησον τὸν πατέρα σου, καὶ ἀ-
nũciabit tibi. seniores tuos: ⁊ dicẽt
ναγγελεῖ σοι. τοὺς πρεσβυτέρους σου, καὶ ἐροῦσί
tibi: qñ diuidebat altissimꝰ gẽtes: qñ disseminauit filios
σοι, ὅτε διεμέριζεν ὁ ὕψιστος ἔθνη, ὡς διέσπειρεν υἱοὺς ἀ-
adã: cõstituit terios gẽtiũ iuxta numerũ angelorũ dei.
δάμ, ἔστησεν ὅρια ἐθνῶν κατὰ ἀριθμὸν ἀγγέλων θεοῦ.

Trãsla.B.Hiero.

oẽs maiores natu per tribus vestras atq doctores. & loquar audientibus eis sermones istos. & inuocabo contra eos celum & terrã. Noui eñi q post mortẽ meam inique agetis & declinabitis cito de via quã precepi vobis: & occurrent vobis mala in extremo tempore quando feceritis malum in cõspectu domini vt irritetis eum per opa manuũ vrãrũ. Locutus est ergo moyses audiente vniuerso cetu israel verba carminis huius. & ad finẽ vsq cõpleuit. Ca.32.

Audite celi q̃ loquor audiat terra verba oris mei. Cõcrescat in pluuiã doctrina mea: fluat vt ros eloquiũ meũ. Quasi imber sup herbã: & q̃si stille sup gramina: quia nomẽ dñi inuocabo. Date magnificẽtiã deo nr̃o. dei perfecta sunt opa: & oẽs vie eius iudicia. Deus fidelis & absq vlla iniquitate: iustus & rectus. Peccauerunt ei: & nõ filii eius in sordibus. Generatio praua atq peruersa: heccine reddis domino popule stulte & insipiens! Nũqd nõ ipse ẽ pr̃ tuus qui possedit te. & fecit & creauit te! Memẽto dierũ antiquorũ cogita gñatiões singulas. Interroga pr̃em tuum & annunciabit tibi: maiores tuos & dicent tibi. Qñ diuidebat altissimus gẽtes: qñ separabat filios adã: cõstituit terios populorũ iuxta nũerum filiorũ israel. Pars ãt dñi popul9 ei9.

Ter.Heb. Deut. Ca.xxxii.

את כל זקני שבטיכם ושטריכם
ואדברה באזניהם את הדברים
האלה ואעידה בם את השמים ואת
הארץ: כי ידעתי אחרי מותי כי
השחת תשחתון וסרתם מן הדרך
אשר צויתי אתכם וקראת אתכם
הרעה באחרית הימים כי תעשו
את הרע בעיני יהוה להכעיסו
במעשה ידיכם: וידבר משה
באזני כל קהל ישראל את דברי
השירה הזאת עד תמם:
האזינו השמים ואדברה ותשמע
הארץ אמרי פי: יערף כמטר לקחי
תזל כטל אמרתי כשעירים עלי
דשא וכרביבים עלי עשב: כי שם
יהוה אקרא הבו גדל לאלהינו:
הצור תמים פעלו כי כל דרכיו
משפט אל אמונה ואין עול צדיק
וישר הוא: שחת לו לא בניו
מומם דור עקש ופתלתל: הל יהוה
תגמלו זאת עם נבל ולא חכם הלא
הוא אביך קנך הוא עשך ויכננך:
זכר ימות עולם בינו שנות
דר ודר שאל אביך ויגדך זקניך
ויאמרו לך: בהנחל עליון גוים
בהפרידו בני אדם יצב גבלת
עמים למספר בני ישראל:

Primitiua heb.

עוד
שחת סור
צוה
רעע יום עשה
כעס
שור
Ca.xxxii.
אזן דבר שמע
פה ערף
נזל טלל שער
רבב
קרא יהב
תמם
שפט אמן
צדק
נבל
קנה עשה כון
יום עלם שנה
דור עוד
נחל עלה
ספר

Transla.Chal.

ית כל סבי שבטיכון וסרכיכון ואמליל קדמיהון ית פתגמיא האלין ואסהיד בהון
ית שמיא וית ארעא: ארי ידענא בתר דאמות ארי חבלא תחבלון ותסטון מן אורחא
דפקידית יתכון ותערע יתכון בישתא בסוף יומיא ארי תעבדון דביש קדם יי
לארגזא קדמוהי בעובדי ידיכון: ומליל משה קדם כל קהלא דישראל ית פתגמי
תושבחתא הדא עד דשלימו: Ca.xxxij. אציתו שמיא ואמליל ותשמע
ארעא מימרי פומי: יבסם כמטרא אולפני יתקבל כטלא מימרי כרוחי מטרא דנשבין
על דתאה וכרסיסי מלקושא דעל עשבא: ארי בשמא דיי אנא מצלי הבו רבותא
קדם אלהנא: תקיפא דשלמין עובדוהי ארי כל ארחתיה דינא אלהא מהימנא דמן
קדמוהי עולה לא נפקא מן קדם זכי וקשיט הוא: חבילו להון ולא ליה בניא דפלחו
לטעותא דרא דאשניו עובדיהון ואשתניו: הא קדם יי אתון גמלין דא עמא דקבילו
אוריתא ולא חכימו הלא הוא אבוך ואת דיליה הוא עבדך ואתקנך: אדכר יומין דמן
עלמא אסתכלו בשני דר ודר שאל אבוך ויחוי לך סבך ויימרון לך: באחסנות
עילאה עממיא באפרשותיה בני אנשא קים תחומי עממיא למנין בני ישראל:

Interp.chal.

oẽs senes tribuũ vestrarũ ⁊ prefectos vros: ⁊ loquar coram eis verba hec: ⁊ protestabor contra eos celũ ⁊ terrã. scio enim q post q̃ mortuus fuero inique agetis: ⁊ declinabitis a via quã precepi vobis: ⁊ euenient vobis mala in fine dierũ: si feceritis qđ malũ est in cõspectu dñi ad irritandũ eum in operibus manuũ vestrarum. Locutusq est moyses coram omni cetu filiorũ israel verba cantici huius donec compleret ea. Ca.32.

Audite celi ⁊ loquar: ⁊ audiat terra verbum oris mei. Suauis sit sicut pluuia doctrina mea: suscipiatur sicut ros verbũ meũ: sicut ventus pluuie qui perflat sup herbam: ⁊ sicut gutte imbris serotini que fluũt sup fenũ. Quando in noĩe dñi ego oro: date magnificentiã corã deo nr̃o. Fortis cuius opa perfecta sunt: ⁊ oẽs vie eius iudiciũ: deus fidelis a cuius conspectu non egredietur iniquitas: iustus ⁊ rectus est. Dissipauerũt seipsos: ⁊ nõ illũ: filij q̃ seruierũt idolis generatio q̃ deprauauit opera sua: ⁊ aliena facta est. Nunqd corã dño vos redditis hoc: popul9 q̃ susceperunt legez ⁊ non fuerũt sapiẽtes: nõne ipse est pater tuus: ⁊ tu es eius qui fecit te ⁊ firmauit. Memento dierũ qui a seculo sunt: intellige in annis generationis ⁊ gñationis. Interroga patrẽ tuũ ⁊ annunciabit tibi: senes tuos ⁊ dicent tibi. Cũ possidere faciebat altissimus gentes: cum diuidebat filios hoim: statuit terminos populorũ iuxta numerum filiorum israel.

Primitiua chal.

שוב מלל סהד
מות חבל סטה
ערע עבד
רגז
שבח צית שמע
אמר בסם קבל
לקש צלא יהב
רבב דון המן
זכה טעה דור
שנא
דכר סכל שנה
חוה שוב אמר
תחם פרש עמם

כי חלק יהוה עמו יעקב חבל
נחלתו: ימצאהו בארץ מדבר
ובתהו ילל ישמן יסבבנהו יבוננהו
יצרנהו כאישון עינו: כנשר יעיר
קנו על גוזליו ירחף יפרש כנפיו
יקחהו ישאהו על אברתו: יהוה
בדד ינחנו ואין עמו אל נכר:
ירכבהו על במותי ארץ ויאכל
תנובת שדי ויניקהו דבש מסלע
ושמן מחלמיש צור: חמאת בקר
וחלב צאן עם חלב כרים ואילים
בני בשן ועתודים עם חלב
כליות חטה ודם ענב תשתה חמר:
וישמן ישרון ויבעט שמנת
עבית כשית ויטש אלוה עשהו
וינבל צור ישעתו: יקנאהו
בזרים בתועבת יכעיסהו: יזבחו
לשדים לא אלה אלהים לא
ידעום חדשים מקרב באו לא
שערום אבתיכם: צור ילדך
תשי ותשכח אל מחללך: וירא
יהוה וינאץ מכעס בניו ובנתיו:
ויאמר אסתירה פני מהם
אראה מה אחריתם כי דור
תהפכת המה בנים לא ייי
אמן בם: הם קנאוני בלא אל

מצא דבר | תהה סבב בין | נצר עור | קנן גזל רחף | פרש לקח נשא | נחה | רכב במה אכל | נוב שדה | ינק | כר | בנה עתד | כלה שתה | שמן בעט | עבה כשה נטש | אלה נבל קנא | תעב כעס זבח | בוא | נשה שכח חול | ראה נאץ | אמר סתר פנה | ראה | הפך

iacob funiculus hereditatis eius. Inuenit eū in terra deserta: in loco horroris & vaste solitudis. Circūduxit eū & docuit: & custodiuit q̄si pupillā oculi sui. Sicut aquila prouocās ad volādū pullos suos: & sup eos volitās expandit alas suas: & assūpsit eū atq̧ portauit in humeris suis. Dñs solus dux eius fuit: & nō erat cū eo deus alienus. Cōstituit eū sup excelsā terrā: vt comederet fruct᷒ agrorū: vt sugeret mel de petra: oleūq̧ de saxo durissimo: butyrū de armēto: & lac de ouibus cū adipe agnorū & arietū filiorū basan: Et hircos cū medulla tritici: & sanguinē vue biberēt meracissimū. Incrassatus est dilectus & recalcitrauit: incrassat᷒: impinguatus: dilatatus. Dereliquit deū factorē suū: & recessit a deo salutari suo. Prouocauerūt eū in diis alienis: & in abominatiōibus ad iracūdiā cōcitauerunt. Immolauerūt demōiis & nō deo: diis quos ignorabāt. Noui recētesq̧ venerūt: quos nō coluerūt prēs eorū. Deū q te gēuit dereliqsti: & oblitus es dei creatoris tui. Vidit dñs & ad iracūdiā cōcitat᷒ ē: q̄a puocauerūt eū filii & filie. Et ait. Abscondā faciē meā ab eis: & considerabo nouissima eorū. Generatio eī puersa est: & infideles filii. Ipsi me prouocauerunt in eo qui non erat deus: &

τ fuit pars dñi ppls eius iacob. funiculus
καὶ ἐγενήθη μερὶς κυρίου λαὸς αὐτοῦ ἰακώβ· σχοίνισμα
hereditatis eius israel. sufficiētia dedit ei in deser
κληρονομίας αὐτοῦ ἰσραήλ. αὐτάρκησεν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρή
to: in siti estus in inaquoso. circūduxit eū
μῳ, ἐν δίψει καύματος ἐν ἀνύδρῳ· ἐκύκλωσεν αὐτὸν
τ docuit eū: τ custodiuit eū: q̄si pu
καὶ ἐπαίδευσεν αὐτόν, καὶ διεφύλαξεν αὐτόν, ὡς κό
pillā oculi. sicut aq̄la cooperit nidū suū: τ
ρην ὀφθαλμοῦ. ὡς ἀετὸς σκεπάσαι νοσσιὰν αὐτοῦ, καὶ
sup pullos suos volauit: expādēs a
ἐπὶ τοῖς νοσσοῖς αὐτοῦ ἐπεπόθησε, διεὶς τὰς πτέρυ
las suas suscepit eos: τ assūpsit eos in
γας αὐτοῦ ἐδέξατο αὐτούς, καὶ ἀνέλαβεν αὐτοὺς ἐπὶ
scapulis suis. dñs solus ducit eos: τ nō erat cū
μεταφρένων αὐτοῦ. κς μόνος ἦγεν αὐτούς, καὶ οὐκ ἦν μετ'
eis de᷒ alienus. cōstituit eos sup fortitudinē
αὐτῶν θεὸς ἀλλότριος. ἀνεβίβασεν αὐτοὺς ἐπὶ τὴν ἰσχὺν
tre. cibauit eos fructib᷒ agrorū. suxit
τῆς γῆς. ἐψώμισεν αὐτοὺς γεννήματα ἀγρῶν. ἐθήλασαν
mel de petra: τ oleū de duro saxo: buty
μέλι ἐκ πέτρας, καὶ ἔλαιον ἐκ στερεᾶς πέτρας, βούτυ
rū boū τ lac ouiū: cū adipe agnorū τ
ρον βοῶν καὶ γάλα προβάτων, μετὰ στέατος ἀρνῶν καὶ
arietū: filiorū taurorū τ hircorū: cū adipe renū tri
κριῶν, υἱῶν ταύρων καὶ τράγων, μετὰ στέατος νεφρῶν πυ
tici: τ sāguinē vue biberūt vinū. τ comedit iacob
ροῦ, καὶ αἷμα σταφυλῆς ἔπιον οἶνον. καὶ ἔφαγεν ἰακώβ
τ repletus ē: τ recalcitrauit dilectus: impi
καὶ ἐνεπλήσθη, καὶ ἀπελάκτισεν ὁ ἠγαπημένος, ἐλι
guat᷒ ē incrassatus ē dilatatus ē: τ dereliquit deū
πάνθη ἐπαχύνθη ἐπλατύνθη, καὶ ἐγκατέλιπε θεὸν
qui fecit eū: τ recessit a deo salutare
τὸν ποιήσαντα αὐτόν, καὶ ἀπέστη ἀπὸ θεοῦ σωτῆρος
suo. puocauerūt me in alienis. τ in abominatio
αὐτοῦ. παρώξυνάν με ἐπ' ἀλλοτρίοις. καὶ ἐν βδελύγ
nib᷒ eorū exacerbauerūt me: imolauerūt demonijs: τ
μασιν αὐτῶν ἐξεπίκρανάν με. ἔθυσαν δαιμονίοις, καὶ
nō deo. dijs: quos nō cognouerūt. noui τ recētes vene
οὐ θεῷ, θεοῖς οἷς οὐκ ᾔδεισαν. καινοὶ καὶ πρόσφατοι ἥκα
rūt: q̄s nō cognouerūt pres eorū. deū q̄ genuit te de
σιν, οὓς οὐκ ᾔδεισαν οἱ πατέρες αὐτῶν. θεὸν τὸν γεννήσαντά σε ἐγ
reliquisti: τ oblitus es dei q̄ nutrit te: τ vidit dñs: τ
κατέλιπες, καὶ ἐπελάθου θεοῦ τοῦ τρέφοντός σε. καὶ ἴδε κς, καὶ
zelauit. τ cōcitatus ē pp irā filiorū suorū τ filiarū.
ἐζήλωσε. καὶ παρωξύνθη δι' ὀργὴν υἱῶν αὐτοῦ καὶ θυγατέρων.
τ ait: abscōdā faciē meā ab eis. τ ostēdā
καὶ εἶπεν, ἀποστρέψω τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν. καὶ δείξω
q̄d erit eis in nouissimis: q̄a generatio peruersa est. filij q̄b᷒
τί ἔσται αὐτοῖς ἐπ' ἐσχάτων, ὅτι γενεὰ ἐξεστραμμένη ἐστί, υἱοὶ οἷς
nō est fides in eis. ipsi puocauerūt me in nō deo:
οὐκ ἔστι πίστις ἐν αὐτοῖς. αὐτοὶ παρεζήλωσάν με ἐπ' οὐ θεῷ,

B

C

Primitiua chal. | Interp. chal. | Transla. Chal.

Transla. Chal.

ארי חולקא דיי עמיה יעקב עדב אחסנתיה: סופיק צרכיהון בארע מדברא ובית
צחונא אתר דלית מיא: אשרינון סחור סחור לשכינתיה אליפינון פתגמי אוריתיה
נטרינון כבבת עיניהון: כנשרא דמחיש לקיניה על בנוהי מתחופף פריס גדפוהי
מקבלהון מנטילהון על תקוף אברוהי: יי בלחודיהון עתיד לאשריותהון בעלמא דהוא
עתיד לאתחדתא ולא יתקיים קדמוהי פולחן טעון: אשרינון על תוקפי ארעא
אוכלינון ביזת סנאיהון ויהב להון ביזת שליטי קרוין ותכסי יתבין בכרכין תקיפין:
יהב להון ביזת מלכיהון ושליטיהון עם עותר רברביהון ותקיפיהון עמא דארעתון
ואחסנתהון עם ביזת חילהון ופשריתהון ודם גיבריהון אתשד כמיא: ועתר ישראל
ובעט אצלח תקיף קנא נכסין שבק פולחן אלהא דעבדיה וארגיז קדם תקיפא דפרקיה:
אקניאו קדמוהי בפולחן טעון בתועיבתא ארגיזו קדמוהי: דבחו לשדין דלית בהון
צרוך דחלן דלא ידעינון חדתן דמקריב אתעבידא לא אתעסקו בהון אבהתכון: דחלת
תקיפא די ברך אתנשיתא שבקתא פולחן אלהא דעבדך: וגלי קדם יי ותקיף רוגזיה
מדארגיזו קדמוהי בנין ובנן: ואמר אסליק שכינתי מנהון גלי קדמי מה יהי בסופיהון
ארי דרא דאשניו אינון בניא דלית בהון הימנו: אינון אקניאו קדמי בלא אלהא ייי

Interp. chal.

Pars enī dñi ē pplō eius: iacob sors hereditatis ei᷒. Tribuit eis necessaria in tra deserta τ i loco siciēti: vbi nō erat aq̄. Collocauit eos in circuitu maiestatis sue: docuit eos verba legis sue: custodiuit eos sicē pupillā oculi sui. sicē aq̄la q̄ festinat ad nidū suū: τ sup filios suos incubat: expādit alas suas suscipit eos: portat eos in fortitudine pēnarū suarū. Dñs collocabit eos seorsū in seculo illo qđ ipse renouatur᷒ ē: τ nō stabit in cōspectu ei᷒ cultus idolorū. Collocauit eos sup fortitudinē tre: cibauit eos p̄dā inimicorū suorū: τ dedit eis p̄dā potētū vrbiū τ substātiā hītantiū in ciuitatib᷒ fortissimis. Dedit eis p̄dā regū ipsorū τ dñatorū earū cū diuitiis pn cipū eorū τ fortiū ppl'itre eorū: τ possessionē eorū cū p̄da exercit᷒ eorū τ castrorū eorū τ sāguinē fortiū eorū effusum est sicē aq̄. τ diues fct᷒ ē israel: τ recalcitrauit: pspatusq̧ τ cōfortat᷒ possedit substām: τ reliqt cultū dei qui fecit eū: τ irritauit corā fortissimo redēptore suo. Prouocauerūt corā eo i cultu idolorū: in abominatiōibus irritauerūt corā eo. Sacrificauerūt demoniis: in q̄bus nō est vtilitas: τ portētis q̄ nesciebāt: noua q̄ nup facta sunt: non coluerūt ea patres vri. Terribilis et fortis qui te creauit oblitus es: τ reliquisti cultū dei qui fecit te. Et manifestū fuit coram dño: τ iratus est furor eius: eo q̄ ad irā prouocauerūt coram eo filij et filie: et ait. Auferam maiestatē meā ab eis: notum est coram me quid erit in nouissimis eorū: quoniā generatio peruersa est: τ filiū in quibus non est fides. Ipsi prouocauerūt corā me in eo qđ nō erat timendū:

Primitiua chal.

דבר | צחה שרא | חוש קנן חפף | קבל נטל | חדה קום טען | אכל בזז קרה | רבב | חסן שרא אשד | צלח קנא תקף | קנא טען תעב | ברא נשה גלה | סלק דור | דור שנה

Ro.10 d. irritauerūt me in idolis suis. & ego pro
παρώργισάν με ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν· κἀγὼ παρ
Hiere. 15.c. uocabo eos in nō gēte. in gēte stulta
αζηλώσω αὐτοὺς ἐπ' οὐκ ἔθνει· ἐπὶ ἔθνει ἀσυνέτω
irritabo illos. qm ignis succēsus ē ex furore
D παροργιῶ αὐτούς. ὅτι πῦρ ἐκκέκαυται ἐκ τοῦ θυμοῦ
meo: ardebit vsq; ad infernū nouissimū. deuora
μου, καυθήσεται ἕως ᾅδου κατωτάτου. καταφάγε
bit trā & germina eius. cōburet fūdamēta mō
ται γῆν καὶ τὰ γεννήματα αὐτῆς. φλέξει θεμέλια ὀρέ
tiū. cōgregabo sup eos mala: & sagittas meas cōple
ων. συνάξω εἰς αὐτοὺς κακά, καὶ τὰ βέλη μου συντελέ
bo in eos. cōsūpti fame & esca aui
σω εἰς αὐτούς. τηκόμενοι λιμῷ καὶ βρώσει ὀρνέ
um: & morsus insedicabilis. dētes bestiaꝝ im
ων, καὶ ὀπισθότονος ἀνίατος. ὀδόντας θηρίων ἐ
mittā in eos: cū furore trahētiū sup
ξαποστελῶ εἰς αὐτούς, μετὰ θυμοῦ συρόντων ἐπὶ
trā. foris orbatos faciet eos gladius: & ex
γῆς. ἔξωθεν ἀτεκνώσει αὐτοὺς μάχαιρα, καὶ ἐκ
penetralibus: pauor. iuuenē cū ꝟgine la
τῶν ταμιείων, φόβος. νεανίσκος σὺν παρθένῳ θη
ctēs cū cōstituto sene. dixi: dispgā
λάζων μετὰ καθεστηκότος πρεσβύτου. εἶπα, διασπερῶ αὐ
eos. cessare faciā iā ex hoībus memoriā eoꝝ. nisi pp
τούς. παύσω δὴ ἐξ ἀνθρώπων τὸ μνημόσυνον αὐτῶν. εἰ μὴ δι' ὀργ
irā inimicoꝝ: vt nō lōgeui sint: & vt nō insurgāt
ὴν ἐχθρῶν, ἵνα μὴ μακροχρονίσωσι, καὶ ἵνα μὴ συνεπιθῶνται οἱ
cōtrarij. ne dicāt: manus nra excelsa: & nō dns
ὑπεναντίοι. μὴ εἴπωσιν, ἡ χεὶρ ἡμῶν ὑψηλή, καὶ οὐχὶ κύριος
fecit hec oia: qm gēs q amisit cōsiliū est.
ἐποίησε ταῦτα πάντα, ὅτι ἔθνος ἀπολωλεκὸς βουλήν ἐστι·
& nō est in eis sciētia: nō sapiētes fuerūt ad itelligēdū. hec
καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς ἐπιστήμη, οὐκ ἐφρόνησαν συνιέναι ταῦ
oia suscipiāt in nouissimū tps. quō p
τα πάντα καταδεξάσθωσαν εἰς τὸν ἐπιόντα χρόνον. πῶς δι
sequtur vnꝰ mille: & duo fugabūt decē milia: nisi deꝰ
ώξεται εἷς χιλίους, καὶ δύο μετακινήσουσι μυριάδας, εἰ μὴ ὁ θεὸς
vēdiderit eos: & dns tradiderit eos. nō enī sūt dei
ἀπέδοτο αὐτούς, καὶ ὁ κύριος παρέδωκεν αὐτούς. οὐ γάρ εἰσιν οἱ θεοὶ
eoꝝ vt deus nr. at inimici nri stulti. ex enī vinea
αὐτῶν ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν· οἱ δὲ ἐχθροὶ ἡμῶν ἀνόητοι. ἐκ γὰρ ἀμπέλου
sodomoꝝ vinea eoꝝ. & vitis eoꝝ de gomor
σοδόμων ἡ ἄμπελος αὐτῶν, καὶ ἡ κληματὶς αὐτῶν ἐκ γομόῤ
ra. vua eoꝝ vua fellis: botrꝰ amaritudinis eo
ῥας. ἡ σταφυλὴ αὐτῶν σταφυλὴ χολῆς, βότρυς πικρίας αὐ
rū. fel draconū vinū eoꝝ. & venenū aspidū insa
τῶν. θυμὸς δρακόντων ὁ οἶνος αὐτῶν, καὶ θυμὸς ἀσπίδων ἀνία
nabile. nōne hec oia cōdita sūt apd me: & signa
τος. οὐκ ἰδοὺ ταῦτα πάντα συνῆκται παρ' ἐμοί, καὶ ἐσφρά
ta sūt in thesauris meis. in die vltiōis retribuā
γισται ἐν τοῖς θησαυροῖς μου; ἐν ἡμέρᾳ ἐκδικήσεως ἀνταποδώσω

irritauerūt in vanitatibus suis. Et ego prouocabo eos in eo qui nō ē populus & in gēte stulta irritabo illos. Ignis succēsus est in furore meo: & ardebit vsq; ad inferni nouissima. Deuorabitq; terrā cū germine suo: & mōtiū fundamenta cōburet. Cōgrebabo sup eos mala & sagittas meas cōplebo in eis. Cōsumētur fame: & deuorabūt eos aues morsu amarissimo. Dētes bestiarū immittā in eos cū furore trahētiū sup terrā atq; serpentiū. Foris vastabit eos gladius & intus pauor: iuuenē simul ac virginē lactētē cū hoīe sene. Et dixi. Vbi nā sūt? cessare faciā ex hoībus memoriā eorū. Sed pp irā inimicorum distuli: ne forte supbirent hostes eorū. & dicerēt. manus nra excelsa & non dns fecit hec oia. Gēs absq; consilio ē & sine prudētia: vtinā saperent & intelligerēt ac nouissima puiderēt. Quō psequebatur vnus mille: & duo fugarent decē milia. Nōne ideo quia deus suus vēdidit eos: & dns cōclusit illos? Non ei ē deus nr vt dii eorū & inimici nri sunt iudices. de vinea sodomorū vinea eorū: & de suburbāis gomorre. Vua eorū vua fellis & botrus amarissimus. Fel draconū vinū eorū: & venenū aspidū insanabile. Nōne hec condita sūt apd me: & signata i thesauris meis. mea est

כעסוני בהבליהם ואני אקניאם — קנא
בלא עם בגוי נבל אכעיסם: כי — כעס
אש קדחה באפי ותיקד עד שאול — יקד שאל
תחתית ותאכל ארץ ויבלה — אכל
ותלהט מוסדי הרים: אספה עלימו — להט יסד ספה
רעות חצי אכלה בם: מזי רעב — רוע כלה מזה
ולחמי רשף וקטב מרירי ושן — קטב
בהמות אשלח בם עם חמת זחלי — שלח
עפר: מחוץ תשכל חרב ומחדרים — שכל
אימה גם בחור גם בתולה יונק — נער בתל ינק
עם איש שיבה: אמרתי אפאיהם — שוב פאה
אשביתה מאנוש זכרם: לולי כעס — שבת אנש
אויב אגור פן ינכרו צרימו פן — אגר נכר צור
יאמרו ידנו רמה ולא יהוה פעל — אמר רום
כל זאת: כי גוי אבד עצות המה — יעץ
ואין בהם תבונה: לו חכמו ישכילו — בין שכל
זאת יבינו לאחריתם: איכה ירדף — בין רדף
אחד אלף ושנים יניסו רבבה אם — שנה נוס
לא כי צורם מכרם ויהוה הסגירם: — סגר
כי לא כצורנו צורם ואיבינו
פלילים: כי מגפן סדם גפנם — פלל
ומשדמות עמרה ענבמו ענבי
רוש אשכלת מררת למו: חמת — שכל יין
תנינם יינם וראש פתנים — תנן
אכזר: הלא הוא כמס עמדי — כזר
חתום באוצרתי: לי נקם ושלם — חתם אצר

Transla.Chal.

ארגיזו קדמי בפולחן טעואן ואנא אקניתנון בדלא עם בעמא טפשא ארגזינון: ארי
קידום תקיף כאישא נפק מן קדמי ברגז ושיצי עד שאול ארעיתא אסיף ארעא
ועללתה ושיצי עד סיפי טוריא: אסיף עליהון בישין מכתשי אשצי בהון: נפיחי כפן
ואכילי עוף ומתישי רוחין בישין ושן חית ברא אגרי בהון עם חמת תניניא דזחלין
בעפרא: מברא תתכל חרבא ומתוניא חרגת מותא אף עולימיהון אף עולימתהון ינקיהון
עם סביהון: אמרית יחול רוגזי עליהון ואשיצינון איבטל מבני אנשא דוכרנהון:
אלולפון רוגזא דסנאה כניש דילמא יתרברבון בעיל דבבא דילמא יימרון ידנא תקיפת
לנא ולא מן קדם יי הות כל דא: ארי עם מאבדי עצה אינון ולית בהון סוכלתנו:
אילו חכימו אסתכלו בדא סברו מה יהי בסופהון: איכדין ירדוף חד אלפא ותרין
יעריקון לריבותא אילהין תקיפהון מסרינון ויהוה אשלימינון: ארי לא כתוקפנא
תוקפהון ובעלי דבבנא הוו דיננא: ארי כפורענות עמא דסדום פורענותהון ולקותהון
כעם עמורה מחתהון בישין כרישי חיוין ותשלומת עובדיהון כמררותהון: הכמרת
תניניא כס פורענותהון וכריש פתני חיון אכזראין: הלא כל עובדיהון גלן קדמי
גניזין ליום דינא באוצרי: קדמי פורענותא ואנא אשלם

Interp.chal.

irritauerūt corā me in cultu idoloꝝ: & ego prouocabo eos in eo q nō est populꝰ: in populo insipiēte irritabo illos. qm incendiū forte sicut ignis egressum est a facie mea in ira: & cōsumpsit vsq; ad infernū inferiorē: et perdidit terram & fructū eius: & cōsumpsit vsq; ad fines montium. Congregabo sup eos mala: plagas meas immittā in eos. Inflati erūt fame & comesti ab auibus: & vexati a spiritibus malignis: & dentē bestiarū agri immittā in eos cū furore draconū qui repant in puluere. Foris absq; liberis faciet eos gladius: & in cubiculis timor mortis: iuuenes simul ac puellas: lactētes cum senibus eoꝝ. Dixi residebit ira mea sup eos: & cōsummabo eos: cessare faciā a filijs hominū memoriā eoꝝ. Nisi ira inimici collecta esset: ne forte magnificarēt inimicus: ne forte dicerēt manus nra preualuit nobis: & non fuerūt a facie dñi oia hec. Populus enī perdēs cōsiliū sunt: & nō est in eis intelligētia. Vtinā saperēt & cōtēplarētur hoc: & intelligerēt qd erit i nouissimis eoꝝ: quō psequebat vnus mille: & duo fugabāt decē milia: nisi qd fortis eoꝝ tradidit eos: & dñs retribuit eis. qm nō est sicut fortitudo nra fortitudo eoꝝ: & inimici nri sunt iudices. Qm sicut vindicta ppli sodomoꝝ erit vīdicta eoꝝ: & percussio eoꝝ sicut ppli gomorre. Plage eoꝝ pessime sicut capita colubrū: & retributio operū suoꝝ sicut venenū. sicut fel draconū e calix vindicte eoꝝ: & sicut caput aspidū crudeliū. nōne oia opa eoꝝ manifesta sunt corā me & pseruata i die iudicij in thesauris meis? Corā me ē vltio & ego retribuā

Priitiua chal.

רגז טעה
סוף
סוף כתש נפח
חיה
תכל
שוב חול שצא
רבב אמר
הוה אבד יעץ
סכל הוה רדף
אחד ערק רבב
שלם דון לקה
מחא ראש חיה
שלם מרר עלה
דון שלם

לְעֵת תָּמוּט רַגְלָם כִּי קָרוֹב יוֹם
אֵידָם וְחָשׁ עֲתִדֹת לָמוֹ׃ כִּי יָדִין
יְהוָה עַמּוֹ וְעַל עֲבָדָיו יִתְנֶחָם כִּי
יִרְאֶה כִּי אָזְלַת יָד וְאֶפֶס עָצוּר
וְעָזוּב׃ וְאָמַר אֵי אֱלֹהֵימוֹ צוּר
חָסָיוּ בוֹ׃ אֲשֶׁר חֵלֶב זְבָחֵימוֹ יֹאכֵלוּ
יִשְׁתּוּ יֵין נְסִיכָם יָקוּמוּ וְיַעְזְרֻכֶם
יְהִי עֲלֵיכֶם סִתְרָה׃ רְאוּ עַתָּה
כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאֵין אֱלֹהִים
עִמָּדִי אֲנִי אָמִית וַאֲחַיֶּה מָחַצְתִּי
וַאֲנִי אֶרְפָּא וְאֵין מִיָּדִי מַצִּיל׃ כִּי
אֶשָּׂא אֶל שָׁמַיִם יָדִי וְאָמַרְתִּי חַי
אָנֹכִי לְעֹלָם׃ אִם שַׁנּוֹתִי בְּרַק
חַרְבִּי וְתֹאחֵז בְּמִשְׁפָּט יָדִי אָשִׁיב
נָקָם לְצָרָי וְלִמְשַׂנְאַי אֲשַׁלֵּם׃
אַשְׁכִּיר חִצַּי מִדָּם וְחַרְבִּי תֹּאכַל
בָּשָׂר מִדַּם חָלָל וְשִׁבְיָה מֵרֹאשׁ
פַּרְעוֹת אוֹיֵב׃ הַרְנִינוּ גוֹיִם עַמּוֹ
כִּי דַם עֲבָדָיו יִקּוֹם וְנָקָם יָשִׁיב
לְצָרָיו וְכִפֶּר אַדְמָתוֹ עַמּוֹ׃ וַיָּבֹא
מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶת כָּל דִּבְרֵי הַשִּׁירָה
הַזֹּאת בְּאָזְנֵי הָעָם הוּא וְהוֹשֵׁעַ
בִּן נוּן׃ וַיְכַל מֹשֶׁה לְדַבֵּר אֶת כָּל
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל׃
וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם שִׂימוּ לְבַבְכֶם
לְכָל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר אָנֹכִי מֵעִיד
בָּכֶם הַיּוֹם אֲשֶׁר תְּצַוֻּם אֶת

מוט רגל
חוש דין
נחם
ראה עצר
עזב
חסה אכל
שתה נסך קום
עזר היה ראה
מות חיה
רפא נצל
נשא
שנן
אחז שפט
שוב צור שנא
שלם שכר
אכל
שבה
אנה רנן
נקם שוב
צור בוא
דבר שור
כלה
אמר שום
עוד
צוה

vltio: & ego retribuã eis in tpe vt labatur pes eorũ. Iuxta est dies pditiõis & adesse festinãt tpa. Iudicabit dñs populũ suũ: & in seruis suis miserebitur. Videbit q infirmata sit man9 & clausi quoq3 defecerũt: residuiq3 cõsumpti sũt. Et dicet. Vbi sunt dii eorũ in quibus hẽbant fiduciã. De quorũ victimis comedebãt adipes: & bibebãt vinũ libaminũ. Surgãt & opitulentur vobis: & in necessitate vos ptegãt. Videte q ego sim solus: & nõ sit ali9 deus preter me. Ego occidã: & ego viuere faciã: pcutiã & ego sanabo: & nõ ẽ qui de mãu mea possit eruere. Leuabo ad celũ manũ meã & dicã. Viuo ego in eternum. Si acuero vt fulgur gladiũ meum & arripuerit iudicium mãus mea: Reddã vltionẽ hostibus meis: & his q oderũt me retribuam. Inebriabo sagittas meas sãguie: & gladius meus deuorabit carnes de cruore occisorum & de captiuitate nudati inimicorũ capitis. Laudate gẽtes populũ eius quia sãguinẽ seruorũ suo? vlciscetur. Et vindictã retribuet in hostes eorum. & ppiti9 erit terre populi sui. Venit ergo moyses & locut9 ẽ oĩa verba cãtici hui9 in auribus populi: ipse & iosue filius nun. Cõpleuitq3 oẽs sermões istos loquẽs ad vniuersum israel: & dixit ad eos. Põite corda vrã in oĩa verba que ego testificor vobis hodie vt mãde

in tpe qñ labat pes eo?. qm iuxta dies p
ἐν καιρῷ ὅταν σφαλῇ ὁ πούς αὐτῶν. ὅτι ἐγγὺς ἡμέρα ἀπ-
ditiõis eo?. ⁊ adsũt parata vobis: qm iudicabit dñs po
ωλείας αὐτῶν, καὶ πάρεστιν ἕτοιμα ὑμῖν, ὅτι κρινεῖ κύριος τὸν λα-
pulũ suũ. ⁊ in seruis suis cõsolabit. vidit em
ὸν αὐτοῦ. καὶ ἐπὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ παρακληθήσεται. ἴδε γὰρ
eos dissolutos ⁊ deficiẽtes in captiuitate ⁊
αὐτοὺς παραλελυμένους καὶ ἐκλελοιπότας ἐν ἐπαγωγῇ καὶ
remissos. ⁊ dixit dñs: vbi sũt dii eo?: qb9 cõ-
παρειμένους. καὶ εἶπε κύριος, ποῦ εἰσιν οἱ θεοὶ αὐτῶν, ἐφ' οἷς ἐ-
fisi erãt in ipsis. quo? adipẽ sacrificio? eo? cõedebatis:
πεποίθεισαν ἐπ' αὐτοῖς. ὧν τὸ στέαρ τῶν θυσιῶν αὐτῶν ἠσθίετε,
⁊ bibebatis vinũ libaminũ eo?. surgãt ⁊
καὶ ἐπίνετε τὸν οἶνον τῶν σπονδῶν αὐτῶν. ἀναστήτωσαν καὶ
opituletur vobis ⁊ fiãt vři ptectores. videte
βοηθησάτωσαν ὑμῖν, καὶ γενηθήτωσαν ὑμῖν σκεπασταί. ἴδετε
videte q ego sũ: ⁊ nõ est deus pter me. ego occi
ἴδετε ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστι θεὸς πλὴν ἐμοῦ. ἐγὼ ἀποκτε-
dã ⁊ viuere faciã: pcutiã: ⁊ ego sanabo. ⁊ nõ est q̃ eru
νῶ, καὶ ζῆν ποιήσω. πατάξω, κἀγὼ ἰάσομαι. καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἐξε-
at de manibus meis. qm leuabo in celũ manũ
λεῖται ἐκ τῶν χειρῶν μου. ὅτι ἀρῶ εἰς τὸν οὐρανὸν τὴν χεῖρά
meã: ⁊ iurabo dexterã meã. ⁊ dicã: viuo ego in eternũ.
μου, καὶ ὀμοῦμαι τὴν δεξιάν μου. καὶ ἐρῶ, ζῶ ἐγὼ εἰς τὸν αἰῶνα.
qm acuã vt fulgur gladiũ meũ: ⁊ arripiet
ὅτι παροξυνῶ ὡς ἀστραπὴν τὴν μάχαιράν μου, καὶ ἀνθέξεται
iudiciũ manus mea. ⁊ reddã vindictã hostibus:
κρίματος ἡ χείρ μου. καὶ ἀνταποδώσω δίκην τοῖς ἐχθροῖς,
⁊ odiẽtib9 me retribuã. inebriabo sagittas meas sã-
καὶ τοῖς μισοῦσί με ἀνταποδώσω. μεθύσω τὰ βέλη μου ἀφ'
guine: ⁊ gladi9 meus deuorabit carnes de cruore occi
αἵματος, καὶ ἡ μάχαιρά μου φάγεται κρέα ἀφ' αἵματος τραυ-
so? ⁊ captiuitate a capite pncipũ inimico?. le
ματιῶν καὶ αἰχμαλωσίας ἀπὸ κεφαλῆς ἀρχόντων ἐχθρῶν. εὐ-
tamini celi simul cũ eo. ⁊ adorẽt eũ vni
φράνθητε οὐρανοὶ ἅμα αὐτῷ. καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάν-
uersi angeli dei. letamini gẽtes cũ pplo eius: ⁊ robo
τες ἄγγελοι θεοῦ. εὐφράνθητε ἔθνη μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐνι-
rẽtur in eo oẽs filii dei. qm sãguinẽ filio? e-
σχυσάτωσαν αὐτῷ πάντες υἱοὶ θεοῦ. ὅτι τὸ αἷμα τῶν υἱῶν αὐ-
ius vlciscit. ⁊ vlciscet ⁊ retribuet vindictã ini
τοῦ ἐκδικεῖται. καὶ ἐκδικήσει καὶ ἀνταποδώσει δίκην τοῖς ἐχ-
micis: ⁊ odiẽtibus eũ retribuet. ⁊ expurgabit
θροῖς, καὶ τοῖς μισοῦσιν ἀνταποδώσει. καὶ ἐκκαθαριεῖ
dñs trã populi sui. ⁊ scripsit moyses cãticũ hoc
κύριος τὴν γῆν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. καὶ ἔγραψε μωυσῆς τὴν ᾠδὴν ταύτην
in illa die. ⁊ docuit illud filios israel. ⁊
ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. καὶ ἐδίδαξεν αὐτὴν τοὺς υἱοὺς ἰσραήλ. καὶ
accessit moyses ⁊ locutus ẽ oĩa vba le-
προσῆλθε μωυσῆς καὶ ἐλάλησε πάντας τοὺς λόγους τοῦ νό-
gis huius in aurib9 populi: ipse ⁊ iosue filius nun.
μου τούτου εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ, αὐτὸς καὶ ἰησοῦς ὁ τοῦ ναυῆ.
⁊ cõpleuit moyses loquẽs sermões illos vniuersos
καὶ συνετέλεσε μωυσῆς λαλῶν τοὺς λόγους τούτους παντὶ

Primitiua chal.

גלה דון פרע
תקף סנא הוה
טול אמר הוה
שתה קום חזה
מות חיה מחא
אסא שזב תקן
קום חזה גלה
תקף דון תוב
שלם רוה קטל
שבח עדה פרע
תוב כפר שבח
שצא שוה
סהד פקד

Interp. chal.

In tẽpore quo migrabũt de terra sua: qm ppe est dies interitus eo?: ⁊ festinabit qđ futurũ est eis. Qm iudicabit dñs iudiciũ populi sui ⁊ vltionẽ seruo? suo? iustorũ vlciscet. qm manifestũ est coram eo q in tpe quo pualebit cõtra eos plaga inimici: erũt instabiles ⁊ derelicti. ⁊ dicet vbi ẽ terribilis eo?: ⁊ fortis in quo habebãt fiduciã: de quo? victimis comedebãt adipẽ: ⁊ bibebãt vinũ libaminũ eo?: surgãt nũc ⁊ auxilient vos: et sint sup vos in protectionẽ. Videte nũc qm ego ego sum: ⁊ nõ est deus preter me. Ego occido ⁊ viuifico: percutio ⁊ etiã sano: ⁊ nõ est qui de manu mea possit eruere. Qm preparaui in celis domũ maiestatis mee: et dixi viuo ego in sempiternũ. Si in duplũ plusq̃ fulgur apparet a summitate celi ⁊ vsq3 ad summitatẽ eius reuelabit gladius meus: ⁊ apprehẽdet iudiciũ man9 mea: reddã vltionẽ hostibus meis: ⁊ inimicis meis retribuã. Inebriabo sagittas meas sanguie: ⁊ gladi9 me9 occidet populos: de cruore occiso? ⁊ captiuo?: et auferã coronas de capite hostis ⁊ inimici. Laudate gẽtes populũ eius: qm vindictã seruo? suo? iustorũ vlciscetur: ⁊ vltionẽ reddet inimicis suis: ⁊ propicius erit terre sue ⁊ populo suo. Et venit moyses ⁊ locutus est oĩa vba cantici hui9 corã populo: ipse ⁊ iosue fili9 nun. Et cõsumauit moyses loq̃ oĩa verba hec cũ omni israel: ⁊ dixit ad eos. Ponite cor vestrum ad omnia verba que ego testificor vobis hodie: que precipietis

Transla. Chal.

לעדן דיגלון מן ארעהון ארי קריב יום תברהון ומבע דעתיד להון׃ ארי ידין יי דינא
דעמיה ופורענות עבדוהי צדיקיא יתפרע ארי גלי קדמוהי דבעידן דתתקוף עליהון
מחת סנאה יהון מטלטלין ושביקין׃ ויימר אן דחלתהון תקיפא דהוו רחיצין ביה׃
די תרב נכסתהון הוו אכלין שתן חמר נסכיהון יקומון כען ויסעדונכון יהון עליכון
מגן׃ חזו כען ארי אנא אנא הוא וליתאלה בר מני אנא ממית ומחי מחינא ואף מסינא
ולית מן ידי משיזיב׃ ארי אתקינית בשמיא בית שכנתי ואמרית קיים אנא לעלמין׃
אם על חד תרין כחיזו ברקא מסוף שמיא ועד סוף שמיא תתגלי חרבי ותתקף בדינא
ידי אתיב פורענותא לסנאי ולבעלי דבבי אשלם׃ ארוי גירי מדמא וחרבי תקטול
בעממיא מדם קטילין ושבן לאעדאה כתרין מריש סנאה ובעיל דבבא׃ שבחו עממיא
דינא לעמיה ארי פורענות עבדוהי צדיקיא מתפרע ופורענותא יתיב לסנאוהי ויכפר
על ארעיה ועל עמיה׃ ואתא משה ומליל ית כל פתגמי תושבחתא הדא קדם עמא
הוא והושע בר נון׃ ושיצי משה למללא ית כל פתגמיא האלין עם כל ישראל׃ ואמר
להון שוו לבכון לכל פתגמיא דאנא מסהיד בכון יומא דין דתפקדונון ית

israel. ⁊ dixit ad eos: attēdite cor
ἰσραὴλ. καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, προσέχετε τῇ καρ
de vestro in oia verba hec: que
δίᾳ ὑμῶν ἐπὶ πάντας τοὺς λόγους τούτους, οὓς
ego testificor vobis hodie. q̄ mādetis
ἐγὼ διαμαρτύρομαι ὑμῖν σήμερον. ἃ ἐντελεῖσθε
filijs vestris: custodire ⁊ facere oēs
τοῖς υἱοῖς ὑμῶν, φυλάσσειν καὶ ποιεῖν πάντας τοὺς
sermōes legis huius: qm̄ nō sermo vanus hic
λόγους τοῦ νόμου τούτου, ὅτι οὐχὶ λόγος κενὸς οὗ
vobis: qm̄ hec vita vestra: ⁊ pp̄ sermōez
τος ὑμῖν, ὅτι αὕτη ἡ ζωὴ ὑμῶν, καὶ ἕνεκεν τοῦ λόγου
hunc lōgeui eritis in tra: in q̄ vos trā
τούτου μακροημερεύσετε ἐπὶ τῆς γῆς, εἰς ἣν ὑμεῖς δια
sitis iordanē illuc vt possideatis illā.
βαίνετε τὸν ἰορδάνην ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν.
⁊ locutus ē dn̄s ad moysen in die
καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωυσῆν ἐν τῇ ἡμέρᾳ
hac: dicēs: ascēde in mōtē abarim.
ταύτῃ, λέγων, ἀνάβηθι εἰς τὸ ὄρος τὸ ἀβαρίμ.
hūc mōtē nebo q̄ est in tra moab cō
τοῦτο ὄρος ναβαῦ ὅ ἐστιν ἐν γῇ μωάβ κατὰ πρό
tra hiericho. ⁊ vide trā chanaā: q̄ ego
σωπον ἱεριχώ. καὶ ἴδε τὴν γῆν χαναάν, ἣν ἐγὼ
do filijs israel in possessiōez. ⁊ mo
δίδωμι τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ εἰς κατάσχεσιν. καὶ τε
rere in mōte in quē ascendis illuc. ⁊ iunge
λεύτα ἐν τῷ ὄρει εἰς ὃ ἀναβαίνεις ἐκεῖ. καὶ προστέ
Nu.20 d. re ad ppl̄m tuū: quēadmodū mortu⁹ ē aarō
θητι πρὸς τὸν λαόν σου, ὃν τρόπον ἀπέθανεν ἀαρὼν
frater tu⁹ in hor mōte: ⁊ appositus ē ad
ὁ ἀδελφός σου ἐν ὢρ τῷ ὄρει, καὶ προσετέθη πρὸς
ppl̄m suū: q: increduli fuistis verbo meo
τὸν λαὸν αὐτοῦ, διότι ἠπειθήσατε τῷ ῥήματί μου
in filijs israel ad aquā cōtradi
ἐν τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ ὕδατος ἀντιλογί
ctiōis cades in deserto sin. qm̄ nō sanctificastis me
ας κάδης ἐν τῇ ἐρήμῳ σίν. διότι οὐκ ἡγιάσατέ με
in filijs israel. qm̄ eregione videbis
ἐν τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ. ὅτι ἀπέναντι ὄψει τὴν
trā: ⁊ illuc nō ingredieris in trā quā
γῆν, καὶ ἐκεῖ οὐκ εἰσελεύσῃ εἰς τὴν γῆν ἣν
ego do filijs israel.
ἐγὼ δίδωμι τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ. Ca.33.

A Hec bndictio: q̄ bndixit moyses hō
Αὕτη ἡ εὐλογία, ἣν εὐλόγησε μωυσῆς ἄνθρω
dei filijs israel añ mor
πος τοῦ θεοῦ τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ πρὸ τῆς τελευ
tem suā. ⁊ ait: dn̄s de sina venit
τῆς αὐτοῦ. καὶ εἶπε; κύριος ἐκ σινᾶ ἥκει
⁊ apparuit de seir nobis: ⁊ festinauit
καὶ ἐπέφανεν ἐκ σηεὶρ ἡμῖν, καὶ κατέσπευ
de monte pharan: cū
σεν ἐξ ὄρους φαράν, σὺν

tis ea filiis vestris custodire & facere: & implere vniuersa q̄ scripta sunt in volumine legis hui⁹. quia nō i cassū p̄cepta sunt vobis: sed vt singuli in eis viuerēt: q̄ facientes longo pseueretis tēpore in terra ad quam iordane trāsmisso igredimini possidēdā. Locutusq; est dn̄s ad moysen in eadem die: dicens. Ascende in mōtē istū abarim, i. transitū i mōtē nebo qui est in terra moab contra hiericho: & vide terrā chanaan quam ego tradam filiis israel obtinendam & morere in monte. Quem conscendens iungeris populis tuis: sicut mortuus est aarō frater tuus in monte hor & apposit⁹ populis suis. quia preuaricati estis cōtra me in medio filiorū israel ad aquas contradictionis in cades deserti sin: & nō sanctificastis me inter filios israel. E cōtra videbis terram & non ingredieris in eā: quā ego dabo filiis israel.
Cap. 33.

Hec est bn̄dictio q̄ benedixit moyses homo dei filiis israel ante mortē suam. Et ait. Dominus de sina venit: & de seir ortus est nobis. Apparuit de mōte pharan: & cum eo

בניכם לשמר לעשות את כל דברי	עשה
התורה הזאת: כי לא דבר ריק	ירה ריק
הוא מכם כי הוא חייכם, ובדבר	חיה
הזה תאריכו ימים על האדמה,	ארך יום
אשר אתם עברים את הירדן	
שמה לרשתה: וידבר יהוה אל	ירש
משה בעצם היום הזה לאמר:	
עלה אל הר העברים הזה הר	
נבו אשר בארץ מואב אשר על	
פני ירחו, וראה את ארץ כנען	פנה
אשר אני נתן לבני ישראל	
לאחזה: ומת בהר אשר אתה	מות
עלה שמה, והאסף אל עמיך,	אסף
כאשר מת אהרן אחיך בהר	
ההר ויאסף אל עמיו: על אשר	
מעלתם בי בתוך בני ישראל	
במי מריבת קדש מדבר צן,	רוב דבר
על אשר לא קדשתם אותי	את
בתוך בני ישראל: כי מנגד	
תראה את הארץ, ושמה לא	ראה
תבוא אל הארץ אשר	בוא
אני נתן לבני ישראל:	
וזאת הברכה אשר	Ca.xxxiii.
ברך משה איש האלהים את	
בני ישראל לפני מותו: ויאמר,	פנה
יהוה מסיני בא וזרח משעיר	אמר
	בוא
למו, הופיע מהר פארן ואתה	יפע

Transla.Chal.

בניכון למטר למעבד ית כל פתגמי אוריתא הדא: ארי לא פתגם ריקן הוא מנכון ארי
הוא חייכון, ובפתגמא הדין תורכון יומין על ארעא דאתון עברין ית ירדנא לתמן
למירתה: ומליל יי עם משה בכרן יומא הדין למימר: סק לטורא דעבראי הדין
לטורא דנבו די בארעא דמואב דעל אפי ירחו, וחזי ית ארעא דכנען דאנא יהיב לבני
ישראל לאחסנא: ומות בטורא דאת סליק לתמן ואתכנש לעמך כמא דמית אהרן
אחוך בהור טורא ויתכנש לעמיה: על דשקרתון במימרי בגו בני ישראל במי מצות רקם
מדברא דצן על דלא קדשתון יתי בגו בני ישראל ואֲרי מקבל תחזי ית ארעא, ולתמן
לא תיעול לארעא דאנא יהיב לבני ישראל: Ca.xxxiii. ודא ברכתא
דבריך משה נביא דיי ית בני ישראל קדם מותיה: ואמר, יי מסיני אתגלי ויהור
יקריה משעיר אתחזי לנא, אתגלי בגבורתיה על טורא דפארן ועימיה

Interp̄.chal.

filijs vestris: vt custodiant ⁊ faciāt oia verba legis huius. Quia verba nō vana sunt vobis: sed hec est vita vestra: ⁊ in verbo hoc prolongabūtur dies vri sup terra propter quā transitis iordanem vt possideatis eam. Et locutus est dn̄s cum moyse in hac die dicēs. Ascende in montē istum transeuntiū in monte nebo: qui est in terra moab que est cōtra faciē hiericho: ⁊ vide terram chanaan: quā ego dabo filijs israel in possessionem. Et morere in monte in quē cōscendes: ⁊ colligeris ad populū tuū: sicut mortu⁹ est aaron frater tuus in monte hor ⁊ collectus ē ad populū suū. eo q̄ preuaricati estis in verbū meū in medio filiorū israel in aqua cōtradictionis in cades deserti sin: ⁊ quia nō sanctificastis me in medio filiorū israel. Quoniā econtra videbis terram: ⁊ illuc non ingredieris in terrā quā ego dabo filijs israel. Ca.33.

Et hec est bndictio: q̄ bndixit moyses ppheta dei filijs israel ante mortē suā: ⁊ ait. Dn̄s de sinai reuelatus ē: ⁊ splendor glorie ei⁹ apparuit nobis de seir: reuelatus est in fortitudine sua sup monte pharan:

Pritiua chal.

מטר עבד
הוה ארך
ירת נסק
חזה
חסן כנש מות
אמר נצה
דבר חזה
עול
גלה

מֵרִבְבֹת קֹדֶשׁ מִימִינוֹ אֵשׁ דָּת לָמוֹ׃ יָמַן
אַף חֹבֵב עַמִּים כָּל קְדֹשָׁיו בְּיָדֶךָ
וְהֵם תֻּכּוּ לְרַגְלֶךָ יִשָּׂא מִדַּבְּרֹתֶיךָ׃ תָּכָה נָשָׂא דָּבַר
תּוֹרָה צִוָּה לָנוּ מֹשֶׁה מוֹרָשָׁה קְהִלַּת צָוָה יָרַשׁ
יַעֲקֹב׃ וַיְהִי בִישֻׁרוּן מֶלֶךְ בְּהִתְאַסֵּף הָיָה אָסַף
רָאשֵׁי עָם יַחַד שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל׃
יְחִי רְאוּבֵן וְאַל יָמֹת וִיהִי מְתָיו חָיָה מוּת
מִסְפָּר׃ וְזֹאת לִיהוּדָה וַיֹּאמַר שְׁמַע סָפַר אָמַר
יְהוָה קוֹל יְהוּדָה וְאֶל עַמּוֹ תְּבִיאֶנּוּ בּוֹא
יָדָיו רָב לוֹ וְעֵזֶר מִצָּרָיו תִּהְיֶה׃ רָבַב צוּר הָיָה
וּלְלֵוִי אָמַר תֻּמֶּיךָ וְאוּרֶיךָ לְאִישׁ תָּמַם
חֲסִידֶךָ אֲשֶׁר נִסִּיתוֹ בְּמַסָּה חָסַד נָסָה
תְּרִיבֵהוּ עַל מֵי מְרִיבָה׃ הָאֹמֵר רוּב רִיב
לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לֹא רְאִיתִיו וְאֶת רָאָה
אֶחָיו לֹא הִכִּיר וְאֶת בָּנָו לֹא יָדָע נָכַר
כִּי שָׁמְרוּ אִמְרָתֶךָ וּבְרִיתְךָ בָּרַת
יִנְצֹרוּ׃ יוֹרוּ מִשְׁפָּטֶיךָ לְיַעֲקֹב נָצַר יָרָה שָׁפַט
וְתוֹרָתְךָ לְיִשְׂרָאֵל יָשִׂימוּ קְטוֹרָה יָרָה שׂוּם קָטַר
בְּאַפֶּךָ וְכָלִיל עַל מִזְבְּחֶךָ׃ בָּרֵךְ כָּלַל זָבַח
יְהוָה חֵילוֹ וּפֹעַל יָדָיו תִּרְצֶה רָצָה
מְחַץ מָתְנַיִם קָמָיו וּמְשַׂנְאָיו מִן קוּם שָׂנֵא
יְקוּמוּן׃ לְבִנְיָמִן אָמַר יְדִיד יְהוָה קוּם יָדַד
יִשְׁכֹּן לָבֶטַח עָלָיו חֹפֵף עָלָיו כָּל שָׁכַן
הַיּוֹם וּבֵין כְּתֵפָיו שָׁכֵן׃ וּלְיוֹסֵף
אָמַר מְבֹרֶכֶת יְהוָה אַרְצוֹ בָּרַךְ
מִמֶּגֶד שָׁמַיִם מִטָּל וּמִתְּהוֹם מָגַד טָלַל תָּהַם

sctõrũ milia. In dextera eius ignea lex. dilexit populos. Oẽs sancti in manu illi⁹ sũt & q̃ appropiquãt pedibus eius accipiẽt de doctrina illius. Legẽ p̄cepit nobis moyses: hereditatẽ multitudis iacob. Erit apud rectissimũ rex: congregatis principibus populi cũ tribubus israel. Viuat ruben & nõ moriatur & sit puus in numero. Hec est iude bñdictio. Audi dñe vocẽ iude: & ad populũ suũ introduc eũ. Manus ei⁹ pugnabũt p eo: & adiutor illius cõtra aduersarios eius erit. Leui quoq; ait. Perfectio tua & doctrina tua a viro sancto tuo quẽ pbasti i tẽptatiõe: & iudicasti ad aq̃s cõtradictiõis. Qui dixit pr̃i suo & matri sue: nescio vos: & fratrib⁹ suis: ignoro illos: & nescierũt filios suos. Hi custodierũt eloquiũ tuũ: & pactũ tuum seruauerũt: iudicia tua o iacob & legẽ tuã o israel. Ponent thymiama i furore tuo: & holocausta sup altare tuum. Bñdic dñe fortitudini ei⁹. & opa manuũ illius suscipe. Percute dorsa inimicorũ ei⁹: & q ode rũt eũ nõ cõsurgãt. Et beniamin ait. Amãtissimus dñi hitabit cõfidẽter in eo: quasi in thalamo tota die morabitur & iter hũeros illi⁹ requiescet. Ioseph quoq; ait. De bñdictiõe dñi terra eius: de pomis celi & rore atq; abysso

milib⁹ cades a dextris eius angeli cũ eo:
μυριάσι καδὴς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ,
τ pepercit populo suo: τ oẽs san
καὶ ἐφείσατο τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἡγια
ctificati in manibus tuis. hi sub te sũt. τ
σμένοι ἐπὶ τὰς χεῖράς σου. οὗτοι ὑπὸ σὲ εἰσί. καὶ
suscepit de sermõibus eius legẽ: q̃ p̄cẽ
ἐδέξατο ἀπὸ τῶν λόγων αὐτοῦ νόμον, ὃν ἐνετείλα
pit nobis moyses: hereditatẽ multitudinis iacob. τ
το ἡμῖν μωυσῆς, κληρονομίαν συναγωγῆς ἰακώβ. καὶ
erit in amato princeps: cõgregatis prin
ἔσται ἐν τῷ ἠγαπημένῳ ἄρχων, συναχθέντων ἀρ
cipibus pp̃lorũ simul cũ tribub⁹ israel. viuat rubẽ: τ
χόντων λαῶν ἅμα φυλαῖς ἰσραήλ. ζήτω ῥουβὴμ, καὶ
nõ moriatur: τ symeõ sit multus in numero. τ
μὴ ἀποθανέτω, καὶ συμεὼν ἔστω πολὺς ἐν ἀριθμῷ. καὶ
hec iude. audi dñe vocẽ iude: τ ad
αὕτη ἰούδα. εἰσάκουσον κύριε φωνῆς ἰούδα, καὶ εἰς
populũ suũ introducãtur: manus eius diiudi
τὸν λαὸν αὐτοῦ εἰσέλθοισαν, αἱ χεῖρες αὐτοῦ διακρι
cabũt ei. τ adiutor ex aduersarijs eius eris.
νοῦσιν αὐτῷ. καὶ βοηθὸς ἐκ τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ ἔσῃ.
τ leui ait: date leui manifestationes ei⁹. τ
καὶ τῷ λευὶ εἶπεν, δότε λευὶ δήλους αὐτοῦ. καὶ
veritatẽ eius viro sctõ: quẽ tẽtauerũt e
ἀλήθειαν αὐτοῦ τῷ ἀνδρὶ τῷ ὁσίῳ, ὃν ἐπείρασαν αὐ
um in tẽtatiõe. cõuiciati sũt ei ad aquã cõtradictiõis. qui
τὸν ἐν πείρᾳ. ἐλοιδόρησαν αὐτὸν ἐφ' ὕδατος ἀντιλογίας. ὁ λέ
dicit pr̃i suo τ mr̃i sue nõ vidi te: τ fra
γων τῷ πατρὶ αὐτοῦ καὶ τῇ μητρὶ αὐτοῦ οὐχ ἑώρακά σε, καὶ τοὺς ἀδελ
tres suos nõ cognouit: τ filios suos nõ cognouit. custodiuit
φοὺς αὐτοῦ οὐκ ἐπέγνω, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ οὐκ ἔγνω. ἐφύλαξε
eloquia tua: τ pactũ tuũ seruauit. ostẽdẽt iusti
τὰ λόγιά σου, καὶ τὴν διαθήκην σου διετήρησε. δηλώσουσι τὰ δι
ficationes tuas iacob: τ legẽ tuã israel. ponẽt
καιώματά σου τῷ ἰακώβ, καὶ τὸν νόμον σου τῷ ἰσραήλ. ἐπιθήσου
thymiama corã te semp in altari tuo.
σι θυμίαμα ἐνώπιόν σου διαπαντὸς ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου σου. εὐ
bñdic dñe fortitudini eius. τ opa manuũ illi⁹ suscipe.
λόγησον κύριε τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ. καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ δέξαι.
percute ilia insurgẽtiũ inimicorũ eius: τ odiẽ
κάταξον ὀσφὺν ἐπανεστηκότων ἐχθρῶν αὐτοῦ, καὶ οἱ μισοῦν
tes eũ nõ resurgãt. τ beniamin ait: dile
τες αὐτὸν μὴ ἀναστήτωσαν. καὶ τῷ βενιαμὶν εἶπεν, ἠγα
ctus a dño hitabit cõfidẽter. τ deus obũ
πημένος ὑπὸ κυρίου κατασκηνώσει πεποιθώς. καὶ ὁ θεὸς σκιά
brat sup eo oĩbus diebus: τ inter hũeros eius
ζει ἐπ' αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ ἀναμέσον τῶν ὤμων αὐτοῦ
requieuit. τ ioseph ait: de bñdictiõe dñi ter
κατέπαυσε. καὶ τῷ ἰωσὴφ εἶπεν, ἀπ' εὐλογίας κυρίου ἡ γῆ
eius: de fructib⁹ celi τ rorẽ: τ de abysso
αὐτοῦ, ἀπὸ ὡρῶν οὐρανοῦ καὶ δρόσου, καὶ ἀπὸ ἀβύσσων

Primitiua chal.

רְבַב
נְפַק דְּבַר
אֲמַר כְּנַשׁ רֵאשׁ
חֲיָה תְּנָה קְבַל
חֲסַן סְנָה צְלָא
נְפַק תּוּב תְּמַם
לְבַשׁ שְׁכַח נְסָה
נְצָא חֲמַן חוּב
דּוּן נְטַר אֲמַר
קוּם שְׁנָה אֲלַף
שְׁוָה רְעָה דְּבַח
קוּם שְׁרָא כְּהָה
בְּרַךְ טְלַל
עֲלָה נְבַע

Interp. chal.

et cum eo sanctos milia: legẽ scriptã dextera eius dedit nobis de medio ignis. Dilexit vtiq; tribus: τ oẽs sanctos dom⁹ israel: in fortitudine eduxit eos de egypto: τ ipsi ducebãtur sub nube tua: τ proficiscebãtur ad verbũ tuũ. Legẽ dedit nobis moyses: τ tradidit eã in hereditatẽ cetui iacob. Et fuit in israel rex cum cõgregarẽtur principes ppl̃i simul cũ tribub⁹ israel. Uiuat ruben in vita eterna: τ nõ moriat morte secũda: τ accipiant filij sui hereditatẽ suã iuxta numerũ eorũ. Et hoc dixit iude. Suscipe dñe orationẽ iude cũ egressus fuerit ad bellũ: τ ad populũ eius reduces eum in pace: manus eius facient vltionẽ de inimicis suis: τ auxiliator cõtra hostes eius eris ei. Ad leui quoq; dixit. Perfectione τ lumine induisti virũ q̃ inuẽtus est sanctus coram te: quẽ probasti in tẽtatione: τ inuẽtus est pfectus: probasti eum apud aquã cõtradictionis: et inuẽtus est fidelis. Qui nõ est misertus patris sui τ matris sue in iudicio qñ peccauerunt: τ psonaȝ fratrũ et filiũ sui non accepit: qm̃ custodierũt custodiã verbi tui: τ pactũ tuũ non mutauerũt. Digni sunt isti vt doceant iudicia tua iacob τ legem tuã israel: ponẽt thymiama aromatũ coram te: τ holocausta volũtaria sup altare tuũ. Benedic dñe substantie eius: τ oblationẽ manuũ suarũ suscipe volũtarie: cõtere dorsum hostiũ suorũ τ inimicoȝ suoȝ vt nõ cõsurgãt. Ad beniamin dixit. Dilectus dñi habitabit cõfidẽter: sup eum erit protegẽs eũ oĩbus diebus: τ in terra eius habitabit maiestas dñi. ad ioseph quoq; ait. Benedicta a facie domini terra eius: faciens fructũ erit: de rore celi desuper τ de venis fontium abyssi

Transla. Chal.

רִבְוָת קַדִּישִׁין כְּתָב יְמִינֵיהּ מִגּוֹ אִישָּׁתָא אוֹרַיְתָא יְהַב לָנָא׃ בְּרַם חַבֵּבִינוּן לְשִׁבְטַיָּא כָּל
קַדִּישׁוֹהִי דְּבֵית יִשְׂרָאֵל בִּגְבוּרָא אַפֵּיקִינוּן מִמִּצְרַיִם וְאִינוּן מְדַבְּרִין תְּחוֹת עֲנָנָךְ נָטְלִין
עַל מֵימְרָךְ׃ אוֹרַיְתָא יְהַב לָנָא מֹשֶׁה מְסַרַהּ יְרוּתָא לִכְנִשְׁתָּא דְיַעֲקֹב׃ וַהֲוָה בְיִשְׂרָאֵל מַלְכָּא
בְּאִתְכַּנָּשׁוּת רֵישֵׁי עַמָּא כַּחֲדָא שִׁבְטַיָּא דְיִשְׂרָאֵל׃ יְחֵי רְאוּבֵן לְחַיֵּי עָלְמָא וּמוֹתָא תִנְיָנָא
לָא יְמוּת וִיקַבְּלוּן בְּנוֹהִי אַחְסַנְתְּהוֹן כְּמִנְיָנְהוֹן׃ וְדָא לִיהוּדָה וַאֲמַר קַבֵּיל יְיָ צְלוֹתֵיהּ
דִּיהוּדָה בְּמִפְּקֵיהּ לִקְרָבָא וּלְעַמֵּיהּ תְּתִיבִנֵּיהּ לִשְׁלָם יְדוֹהִי יַעְבְּדָן לֵיהּ פּוּרְעֲנוּתָא מִסַּנְאוֹהִי
וְסָעִיד מִבַּעֲלֵי דְבָבוֹהִי תְּהֵי לֵיהּ׃ וּלְלֵוִי אֲמַר תֻּמַּיָּא וְאוּרַיָּא אַלְבֵּשְׁתָּא לְגַבְרָא דְּאִשְׁתְּכַח
חֲסִיד קֳדָמָךְ דְּנַסִּיתוֹהִי בְּנִסֵּיתָא וַהֲוָה שְׁלִים בְּחַנְתֵּיהּ עַל מֵי מַצּוּתָא וְאִשְׁתְּכַח מְהֵימָן׃
דְּעַל אֲבוּהִי וְעַל אִמֵּיהּ לָא רַחֵים כַּד חָבוּ מִן דִּינָא וְאַפֵּי אֲחוֹהִי וּבְנוֹהִי לָא נְסֵיב אֲרֵי
נְטַרוּ מַטְּרַת מֵימְרָךְ וּקְיָמָךְ לָא אַשְׁנִיו׃ כַּשְׁרִין אִלֵּין דְּיַלְּפוּן דִּינָךְ לְיַעֲקֹב וְאוֹרַיְתָךְ
לְיִשְׂרָאֵל יְשַׁוּוֹן קְטֹרֶת בּוּסְמִין קֳדָמָךְ וּגְמִיר לְרַעֲוָא עַל מַדְבְּחָךְ׃ בָּרֵיךְ יְיָ נִכְסוֹהִי וְקוּרְבַּן
יְדוֹהִי תְּקַבֵּל בְּרַעֲוָא תְּבַר חַרְצָא דְּסַנְאוֹהִי וּבַעֲלֵי דְבָבוֹהִי דְּלָא יְקוּמוּן׃ לְבִנְיָמִן אֲמַר
רְחִימָא דַייָ יִשְׁרֵי לְרוּחְצָן עֲלוֹהִי יְהֵי מַגֵּין עֲלוֹהִי כָּל יוֹמַיָּא וּבְאַרְעֵיהּ תִּשְׁרֵי
שְׁכִינְתָּא׃ וּלְיוֹסֵף אֲמַר מְבָרְכָא מִן קֳדָם יְיָ אַרְעֵיהּ עָבְדָא מַגְדָּנִין מִטַּלָּא דִשְׁמַיָּא
מִלְּעֵילָא וּמִמַּבּוּעֵי עֵינָוָת תְּהוֹמִין

Trãsla. Grec. lxx. cũ interp. latina.

B
fontib9 ab infra. & ad tps fructibus solis ɔ̃uersi
πηγῶν κάτωθεν. καὶ καθ' ὥρας γεννημάτων ἡλίου τρο
onũ: & de synodis mẽsiũ: & de vertice mõtiũ
πῶν, καὶ ἀπὸ συνόδων μηνῶν, καὶ ἀπὸ κορυφῆς ὀρέων
pncipiũ: & de vertice colliũ eternoꝝ. & ad tps
ἀρχῆς, καὶ ἀπὸ κορυφῆς βουνῶν ἀενάων. καὶ καθ' ὥρας
terre plenitudinẽ. & acceptabilia ei q apparuit in rubo
γῆς πληρώσεως. καὶ τὰ δεκτὰ τῷ ὀφθέντι ἐν τῷ βάτῳ
veniãt sup caput ioseph: & sup vticẽ glori
ἔλθοισαν ἐπὶ κεφαλὴν ἰωσήφ, καὶ ἐπὶ κορυφῆς δοξα
ficatus in frib9. pmogenitus tauri pulchritudo ei9.
σθεὶς ἐν ἀδελφοῖς. πρωτότοκος ταύρου τὸ κάλλος αὐτοῦ.
cornua rhinocerotis cornua illius. in ipsis gẽtes
κέρατα μονοκέρωτος τὰ κέρατα αὐτοῦ. ἐν αὐτοῖς ἔθνη
C
cornupetet simul: vsq; ad terminũ tre. hec milliaria
κερατιεῖ ἅμα, ἕως ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς. αὗται μυριάδες
ephraim: & hec milia manase. & zabu
ἐφραίμ, καὶ αὗται χιλιάδες μανασσῆ. καὶ τῷ ζαβου
lon ait: letare zabulõ in exitu tuo. & is-
λὼν εἶπεν, εὐφράνθητι ζαβουλὼν ἐν ἐξόδῳ σου. καὶ ἰσ
sachar in tabernaculis tuis. gẽtes pdẽt
σάχαρ ἐν τοῖς σκηνώμασί σου. ἔθνη ἐξολοθρεύσουσι
& inuocabitis illic: & imolabitis victimas iusti
καὶ ἐπικαλέσεσθε ἐκεῖ, καὶ θύσετε θυσίαν δικαιοσύ
cie: qm diuitias maris suggetis: & i abũdãtia
νης, ὅτι πλοῦτος θαλάσσης θηλάσει, καὶ ἐμπορία
maritimã hitãtiũ. & gad ait: bñdi-
παράλιον κατοικούντων. καὶ τῷ γὰδ εἶπεν, εὐλογη
ctus dilatãs gad. qsi leo reqeuit: cõte
μένος ἐμπλατύνων γάδ. ὡς λέων ἀνεπαύσατο, συν
rens brachiũ & pncipẽ. & vidit pncipatũ
τρίψας βραχίονα καὶ ἄρχοντα. καὶ ἴδεν ἀπαρχὴν
suũ: qm illic diuisa ẽ tra pncipũ ɔgregatoꝝ simul
αὐτοῦ, ὅτι ἐκεῖ ἐμερίσθη γῆ ἀρχόντων συνηγμένων ἅ
D
cũ pncipibus pploꝝ. iusticiã dñs fecit: & iudi
μα ἀρχηγοῖς λαῶν. δικαιοσύνην κύριος ἐποίησε, καὶ κρί
ciũ suũ cũ israel. & dan ait: dan catulus leonis:
σιν αὐτοῦ μετὰ ἰσραήλ. καὶ τῷ δὰν εἶπεν, δὰν σκύμνος λέοντος,
& saltabit ex basã. & neptalim dixit: nepta
καὶ ἐκπηδήσεται ἐκ τοῦ βασάν. καὶ τῷ νεφθαλὶμ εἶπε, νεφθα
lim abũdãtia susceptibiliũ. & impleatur bñdictiõe a dño. ma
λὶμ πλησμονὴ δεκτῶν. καὶ ἐμπλησθήτω εὐλογίας παρὰ κυ. θά
re & meridiẽ possidebis. & aser ait: bñd
λασσαν καὶ λίβα κληρονομήσεις. καὶ τῷ ἀσὴρ εἶπεν, εὐλογημέ
a filiis aser. & erit placẽs fribus suis. tin
νος ἀπὸ τέκνων ἀσήρ. καὶ ἔσται δεκτὸς τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ. βά
get in oleo pedẽ suũ. ferrũ & es calciamẽtũ
ψει ἐν ἐλαίῳ τὸν πόδα αὐτοῦ. σίδηρος καὶ χαλκὸς τὸ ὑπόδημα
eius erit. & sicut dies tui fortitudo tua. nõ est sicut deus
αὐτοῦ ἔσται. καὶ ὡς αἱ ἡμέραι σου ἡ ἰσχύς σου. οὐκ ἔστιν ὥσπερ ὁ θεὸς

Trãsla. B. Hiero.

subiacente. De pomis
fructuũ solis ac lũe: ac d
vertice ãtiquorũ mõtiũ
de pomis colliũ eter-
norũ: & de frugibus ter
re & de plenitudie eius.
Bñdictio illius q appa
ruit in rubo vẽiat sup
caput ioseph: & sup ver
ticẽ nazarei inter frẽs
suos. Quasi primogeni
ti tauri pulchritudo ei9
cornua rhinocerotis
cornua illius. In ipsis
vẽtilabit gẽtes vsq; ad
termios terre. He sunt
multitudies effrai: &
hec milia manasse. Et
zabulõ ait. Letare za-
bulõ in exitu tuo: & isa
char in tabernaculis tu-
is. pplos vocabunt ad
mõte: ibi imolabũt vi
ctimas iusticie. q inũda
tiõem maris qsi lac sug
gent & thesauros ab-
sconditos arenarũ. Et
gad ait. Bñdictus in la
titudine gad. Quasi leo
requeuit: cepitq; brachi
um & verticẽ. Et vidit
pricipatũ suũ q in pte
sua doctor eẽt repositus.
q fuit cũ pricipib9 ppli
& fecit iusticias dñi &
iudiciũ suũ cum israel.
Dã quoq; ait. Dã catu
lus leõis: fluet largiter
de basã. Et neptali di-
xit. Neptali abũdãtia p
fructur. & plen9 erit bñ
dictiõib9 dñi. Mare &
meridiẽ possidebit. A-
ser quoq; ait. Bñdictus
i filiis aser. Sit placẽs i
frib9 suis. & tigat i oleo
pedẽ suũ. Ferrũ & es
calciamẽtũ eius. Sicut
dies iuuẽtutis tue: ita &
senectus tua. Nõ ẽ ali9

Tex. Heb.

רבצת תחת׃ וממגד תבואת שמש
וממגד גרש ירחים׃ ומראש הררי
קדם וממגד גבעות עולם׃ וממגד
ארץ ומלאה ורצון שכני סנה
תבואתה לראש יוסף ולקדקד
נזיר אחיו׃ בכור שורו הדר לו
וקרני ראם קרניו בהם עמים
ינגח יחדו אפסי ארץ והם רבבות
אפרים והם אלפי מנשה׃ ולזבולן
אמר שמח זבולן בצאתך ויששכר
באהליך׃ עמים הר יקראו שם
יזבחו זבחי צדק כי שפע ימים
יינקו ושפני טמוני חול׃ ולגד
אמר ברוך מרחיב גד כלביא שכן
וטרף זרוע אף קדקד׃ וירא ראשית
לו כי שם חלקת מחקק ספון ויתא
ראשי עם צדקת יהוה עשה
ומשפטיו עם ישראל׃ ולדן אמר
דן גור אריה יזנק מן הבשן׃
ולנפתלי אמר נפתלי שבע רצון
ומלא ברכת יהוה ים ודרום
ירשה׃ ולאשר אמר ברוך מבנים
אשר יהי רצוי אחיו וטבל
בשמן רגלו׃ ברזל ונחשת מנעליך
וכימיך דבאך׃ אין כאל ••

Primitiua heb.

בוא
עלם
רצה
בוא
נזר בכר
נגח
יצא
קרא
זבח
ינק ספן טמן
גבר רחב לבא
זרע ראה
חקק ספן אתה
שפט
ארה זנק
דרם
ברך
היה
נעל
יום

Transla. Chal.

דנגדין ממעמקי ארעא׃ ועבדא מגדנין עללן מבול שמשא ועבדא מגדנין מריש ירח
בירח׃ ומריש טוריא בכיריא ומטוב רמן דלא פסקן׃ ומטוב ארעא ומלאה רעיליה
דשכינתיה בשמיא ועל משה אתגלי באסנא יתיין כל אילין לרישא דיוסף ולגברא
פרישא דאחוהי׃ רבא דבנוהי זיוא ליה וגבורן דאתעבידא ליה מן קדם תוקפא ורומא
דיליה בגבורתיה עממיא יקטל כחדא עד סיפי ארעא ואינון רבותא דבית אפרים
ואינון אלפיא דבית מנשה׃ ולזבולן אמר חדי זבולן במיפקך לאגחא קרבא על בעלי
דבבך ויששכר במהכך למעבד זמני מועדיא בירושלם׃ שבטיא דישראל לטור בית
מקדשא יתכנשון תמן יכסון נכסת קודשין לרעוא ארי נכסי עממיא יכלון וסימן
דטמירן בחלא יתגליין להון׃ ולגד אמר בריך דאפתי לגד כליתא שרי ויקטל שלטונין
עם מלכין׃ ויתקבל בקדמיתא דיליה ארי תמן באחסנתיה משה ספרא רבא דישראל
קביר והוא נפיק ועאל בריש עמא זכוון קדם יי עבד ודינוהי עם ישראל׃ ולדן אמר
דן תקיף כגור אריון ארעיה שתיא מנחליא דנגדין מן מתנן׃ ולנפתלי אמר נפתלי שבע
ברעוא ומלי ברכן מן קדם יי מערב ים גינוסר ודרומא יירת׃ ולאשר אמר בריך
מברכת בניא אשר יהי ברעוא לאחוהי ויתרבא בתפנוקי מלכין׃ תקיף כפרזלא
ונחשא סותבך וכיומי עולימותך תוקפך׃ לית אלהא כאלהא ••••••••••••

Interp. chal.

que fluũt a pfundis terre: & faciet poma & fruct9 q sol
germinare facit: & faciet poma in pncipio mẽsiũ: & de
vertice mõtiũ pmitias & de bonis colliũ q nõ deficiũt
et de bonis terre & plenitudis ei9: & de bñplacito illi9
cui9 maiestas habitat in celis & moysi reuelatus ẽ in
rubo: veniẽt oia hec sup caput ioseph & sup virũ dedi
catũ inter frẽs suos. pmogenit9 filioꝝ suoꝝ pulchritu
do eius: & magnalia q facta sunt ei a facie fortissimi &
excelsi: in cui9 fortitudine occidet pplos simul vsq; ad
fines terre: hec sunt milliaria ephraim: & hec sunt mi
lia manase. et ad zabulon ait. Letare zabulõ cũ egres
sus fueris ad pugnã ɔtra inimicos tuos: & isachar cũ
federis ad cõputãda tpa solẽnitatũ in ierusalẽ. Trib9
israel ɔgregabunt in mõte dom9 sanctuarii: ibi imola
bũt volũtarie hostias scificatas: qm substãtias popu
loꝝ comedẽt: & thesauri qui absconditi sunt in arena
reuelabũtur eis. Et ad gad dixit. Bñdictus q dilatat
gad: sic leena habitabit & occidet pncipes cũ regib9.
et suscipiet in pncipio partẽ suã: qm ibi in hereditate
sua moyses scriba magn9 & pnceps israel sepultus ẽ:
et ipse egressus ẽ & ingressus ẽ ante populũ: iusticias
corã domino fecit & iudicia eius cum israel. Et ad dan
ait. Dan fortis sicut catulus leonis: terra eius irriga
tur a torrẽtib9 q defluũt de basan. Et ad neptali dixit.
Neptali iplebit desiderio: & plenus erit bñdictioni-
bus a facie dñi: ad occidẽtale mare genesar & ad meri
diẽ possidebit. Et ad aser dixit. Bñdict9 bñdictionib9
filioꝝ erit aser: erit placẽs frib9 suis: & nutriet delitiis
regũ. fortis sic ferꝝ & sic es erit hitatio tua: & sic dies
iuuẽtutis tue erit fortitudo tua. Non est de9 sic deus

Primitiua chal.

עמק ראש
רום רעה גלה
אתא ראש
עבד
קטל חדה נפק
נגח ירק עבד
יעד קדש כנש
נכס אכל ספר
גלה פתה שרא
קבל חסן רבב
עול ראש זכה
דון ארה שתה
רעה מלא ערב
ירת הוה רבב
תקף יתב

Primitiua heb. | **Tex. Heb.**

ישרון רכב שמים בעזרך
גאה עון — ובגאותו שחקים׃ מענה אלהי
עלם גרש — קדם ומתחת זרעת עולם ויגרש
פנה איב — מפניך אויב ויאמר השמד׃ וישכן
שמד שכן — ישראל בטח בדד עין יעקב אל
יבש ערף — ארץ דגן ותירוש אף שמיו יערפו
טלל — טל׃ אשריך ישראל מי כמוך עם
ישע — נושע ביהוה מגן עזרך ואשר
כחש — חרב גאותך ויכחשו איביך לך
במה דרך — ואתה על במותימו תדרך׃
Ca.xxxiiii — ויעל משה מערבת מואב
עלה — אל הר נבו ראש הפסגה אשר
פנה ראה — על פני ירחו ויראהו יהוה
את כל הארץ את הגלעד עד
דן׃ ואת כל נפתלי ואת ארץ
אפרים ומנשה ואת כל ארץ
יהודה עד הים האחרון׃ ואת
הנגב ואת הככר בקעת ירחו
אמר — עיר התמרים עד צער׃ ויאמר
יהוה אליו זאת הארץ אשר
שבע — נשבעתי לאברהם ליצחק
נתן — וליעקב לאמר לזרעך אתננה
הראיתיך בעיניך ושמה לא
עבר מות — תעבר׃ וימת שם משה עבד יהוה
פה — בארץ מואב על פי יהוה׃
ויקבר אתו בגי בארץ מואב
קבר גיא — מול בית פעור ולא ידע איש את

Trāsla. B. Hiero.

vt deus rectissimi. Ascē
sor celi: auxiliator tuus:
magnificētia eius discur
rūt nubes: habitaculū eius
sursū & subter brachia
sempiterna. Eiiciet ooo
a facie tua inimicū: di-
cetq; cōterere. Habitabit
israel confidenter & so
lus. Oculus iacob in
terra frumēti & vini:
celiq; caligabunt ooooo
rore. Beatus tu israel.
Quis similis tui: popu
le qui saluaris in domi-
no? Scutū auxilii tui &
gladius glorie tue. Ne
gabunt te inimici tui:
& tu eorum colla calca
bis. Cap. 34.

ASscendit ergo moy
ses de cāpestribus
moab sup mōtē nebo
in verticem phasga oooo
contra hiericho: osten
ditq; ei dominus oooooo
omnem terrā galaad
vsq; ooooooooooooooooooo
dan & vniuersum nep-
talim terramq; oooooo
effraim & manasse &
omnem terram oooooo
iuda vsq; ad mare no
uissimum: & oooooooo
australē ptē & latitudi
nē campi hiericho oooo
ciuitatis palmarum vs
q; segor. Dixitq; oooooo
dominus ad eum. Hec
est terra pro qua oooooo
iuraui abraam isaac oo
ooooooooooooooooooooooo
& iacob: dicens. Semi
ni tuo dabo eam. oooooo
Vidisti eam oculis tuis
& non oooooooooooooooo
trāsibis ad illā. Mortu-
usq; ē ibi moyses seruus
dñi in terra moab iu-
bente domino: oooooooo
& sepeliuit eum in val-
le terre moab oooooooooo
contra phogor: & nō
cognouit homo oooooo

Trāsla. Gre. lxx. cū interp. latina.

dilecti. q ascendit in celū auxiliator
τοῦ ἠγαπημένου. ὁ ἐπιβαίνων ἐπὶ τὸν οὐρανὸν βοηθός
tu9: & magnificus firmamēti. & te
σου, καὶ ὁ μεγαλοπρεπὴς τοῦ στερεώματος. καὶ σκε-
get te dei pncipat9: & sub fortitudine brachioꝝ sē
πάσει σε θεοῦ ἀρχή, καὶ ὑπὸ ἰσχὺν βραχιόνων ἀε-
piternoꝝ. & eiiciet a facie tua inimicū di
νάων. καὶ ἐκβαλεῖ ἀπὸ προσώπου σου ἐχθρὸν λέ-
cens: pereas. & habitabit israel solus cō
γων, ἀπόλοιο. καὶ κατασκηνώσει ἰσραὴλ μόνος πε-
fidenter. fons iacob in frumēto & vino. & ce
ποιθώς. πηγὴ ἰακὼβ ἐπὶ σίτου καὶ οἴνου. καὶ ὁ οὐ-
lū ei caligans rore. beat9 tu israel:
ρανὸς αὐτῷ συννεφὴς δρόσῳ. μακάριος σὺ ἰσραήλ,
quis similis tibi pplē q saluaris a dño. scuto
τίς ὅμοιός σοι λαὸς σωζόμενος ὑπὸ κυρίου. ὑπερασπι-
teget auxiliator tu9: & gladi9 gloria tua. &
εῖ ὁ βοηθός σου, καὶ ἡ μάχαιρα καύχημά σου. καὶ ψεύ-
negabūt te inimici tui: & tu sup col-
σονταί σε οἱ ἐχθροί σου, καὶ σὺ ἐπὶ τὸν τρά-
la eoꝝ calcabis.
χηλον αὐτῶν ἐπιβήσῃ. Ca. 34.

ET ascendit moyses de cāpestrib9 moab sup
καὶ ἀνέβη μωυσῆς ἀπὸ ἀραβὼθ μωὰβ ἐπὶ
mōtē nebo: in verticē phasga q est cōtra
τὸ ὄρος ναβαύ, ἐπὶ κορυφὴν φασγὰ ἥ ἐστιν ἐπὶ
faciem hiericho. & ostendit ei dñs oēs
προσώπου ἰεριχώ. καὶ ἔδειξεν αὐτῷ κύριος πᾶσαν
trā galaad vsq dan: & vniuersam trā
τὴν γῆν γαλαὰδ ἕως δάν, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν
neptalim: & vniuersam trā ephraim: & manas
νεφθαλίμ, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἐφραίμ, καὶ μανασ-
se: & oēꝫ trā iuda vsq ad mare
σῆ, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἰούδα ἕως τῆς θαλάσσης
nouissimū: & desertū: & circa regiōes hie
τῆς ἐσχάτης, καὶ τὴν ἔρημον, καὶ τὰ περίχωρα ἱε-
richo: ciuitatē palmaꝝ vsq segor. & dixit do-
ριχώ, πόλιν φοινίκων ἕως σηγώρ. καὶ εἶπε κύ-
min9 ad moysen: hec tra quā iuraui abra-
ριος πρὸς μωυσῆν, αὕτη ἡ γῆ ἣν ὤμοσα ἀβρα-
am & isaac & iacob: dicēs: semini
ὰμ καὶ ἰσαὰκ καὶ ἰακώβ, λέγων, τῷ σπέρματι
vro dabo eam. ostendi eam ocu-
ὑμῶν δώσω αὐτήν. ἔδειξα αὐτὴν τοῖς ὀφθαλ-
lis tuis: et illuc nō ingredieris. & mor-
μοῖς σου, καὶ ἐκεῖ οὐκ εἰσελεύσῃ. καὶ ἐτε-
tu9 est ibi moyses seru9 dñi in tra mo
λεύτησεν ἐκεῖ μωυσῆς οἰκέτης κυρίου ἐν γῇ μω-
ab p verbū dñi. & sepelierūt eū in tra
ὰβ διὰ ῥήματος κυρίου. καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν γῇ
moab: iuxta domū phogor. & nō cognouit vllus
μωάβ, ἐγγὺς οἴκου φογώρ. καὶ οὐκ οἶδεν οὐδεὶς

Diere. 23.d.

A

B

Geñ. 12.b. & 15.d.

Primitiua chal. | **Interp. chal.**

דור — israel: cuius maiestas est in celis in auxiliū tuū: & for
titudo eius in celis celoꝝ. habitaculū dei ab initio: et
אמר עבר שצא — in verbo eius factū est seculū. Et eiecit a facie tua ini
micū: dixitq; cōterere. Et habitabit israel confidēter
et solus: iuxta benedictionē qua benedixit eis iacob
pater eoꝝ in terra pducēte frumentū & vinū: celi quo
עלה שמש — q; qui sunt sup eos distillabūt rore. Beatus es israel:
non est q similis sit tibi: popule cuius saluus est a facie
מלל כרב צור — dñi & fortitudo auxilij tui: & a facie eius sunt victorie
fortitudinis tue: & mentiētur tibi inimici tui: & tu col
דבר שרא — la regum eorum calcabis. Ca. 34.
ראש חזה — ET ascendit moyses de campestribus moab ad
montē nabo ad verticē collis qui est cōtra hieri
ערב — cho. et ostendit ei dñs omnē terrā galaad vsq; dan: et
omnē terram neptali & ephraim & manasse: & omnē
terram iuda vsq; ad mare occidentale & australē pla-
קום אמר נתן — gam & planiciem campi hiericho ciuitatis palmarum
vsq; segor. Et dixit ei dominus. Hec est terra pro qua
חזה עבר — iuraui abraham isaac & iacob: dicēs. Filijs tuis dabo
eam: vidisti eam oculis tuis: & illuc non transibis. Et
מות אמר — mortuus est ibi moyses seruus dñi in terra moab per
verbum domini: & sepeliuit eum in valle in terra mo
ab contra bethphogor: & non cognouit vir oooooo

Transla. Chal.

דישראל דשכינתיה בשמיא בסעדך ותוקפיה בשמי שמיא׃ מדור אלהא דמלקדמין
ובמימריה אתעבד עלמא ותריך מן קדמך סנאה ואמר שיצי׃ ושרא ישראל לרוחצן
בלחודוהי כעין ברכתא דבריכינון יעקב אבוהון בארע עבדא עיבור וחמר אף שמיא
דעליהון ישמשו וגון במלא׃ טובך ישראל לית דכותך עמא דפורקניה מן קדם יי
תקוף סעדך ודמן קדמוהי נצחן גיברותך ויתכדבון סנאך לך ואת על פריקת צוארי
מלכיהון תדרוך׃ **Ca.xxxiiij.** וסליק משה ממשריא דמואב לטורא
דנבו ריש רמתא דעל אפי ירחו ואחזייה יי ית כל ארעא ית גלעד עד דן׃ וית כל
נפתלי וית ארע אפרים ומנשה וית כל ארע יהודה עד ימא מערבאה׃ וית דרומא
וית משרא בקעת ירחו קרתא דדקליא עד צוער׃ ואמר יי ליה דא ארעא דקיימית
לאברהם ליצחק וליעקב למימר לבנך אתנינה אחזיתך בעינך ותמן לא תעיבר׃ ומית
תמן משה עבדא דיי בארעא דמואב על מימרא דיי׃ וקבר יתיה בחילתא בארעא
דמואב לקבל בית פעור ולא ידע אנש ית

Trāsla.Gre.lxx.cū interp.latina.

sepulchrū eius vsq; in diē hūc. moyses aūt
C τὴν ταφὴν αὐτοῦ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. μωυσῆς δὲ
erat cētū ⁊ viginti ānorū qñ mortuus ē ipse. nō
ἦν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι ἐτῶν ἐν τῷ τελευτᾶν αὐτόν. οὐκ
caligauerūt oculi eius. neq; corrupta sūt
ἠμαυρώθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ. οὐκ ἐφθάρησαν τὰ
labia illius. ⁊ fleuerūt filij israel moy
χελύνια αὐτοῦ. καὶ ἔκλαυσαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ τὸν μωυ
sen in cāpestrib⁹ moab in iordane ꝯ hiericho
σῆν ἐν ἀραβὼθ μωὰβ ἐπὶ τοῦ ἰορδάνου κατὰ ἰεριχὼ
triginta diebus. ⁊ cōpleti sūt dies
τριάκοντα ἡμέρας. καὶ συνετελέσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ
plāctus fletus moysi. ⁊ iosue filius nun reple
πένθους κλαυθμοῦ μωυσῆ. καὶ ἰησοῦς υἱὸς ναυὴ ἐπλή
tus ē spū sapiētie: posuit enī moyses
σθη πνεύματος συνέσεως, ἐπέθηκε γὰρ μωυσῆς τὰς
manus suas sup eū. ⁊ obedierūt ei filij is-
D χεῖρας αὐτοῦ ἐπ᾽ αὐτόν. καὶ εἰσήκουσαν αὐτοῦ οἱ υἱοὶ ἰσ
rael. ⁊ fecerūt sicut pcepit dñs moy
ραὴλ. καὶ ἐποίησαν καθότι ἐνετείλατο κύριος τῷ μωυ
si. ⁊ nō surrexit vltra propheta in israel sicut moyses.
σῇ. καὶ οὐκ ἀνέστη ἔτι προφήτης ἐν ἰσραὴλ ὡς μωυσῆς.
quē nouit dñs eū facie ad faciē in oib⁹
ὃν ἔγνω κς αὐτὸν πρόσωπον κατὰ πρόσωπον ἐν πᾶσι
signis ⁊ portētis: quē misit deus eū vt fa
τοῖς σημείοις καὶ τέρασιν, ὃν ἀπέστειλεν κς αὐτὸν ποι
ceret ea in terra egypti pharaoni ⁊ seruis
ῆσαι αὐτὰ ἐν γῇ αἰγύπτου φαραὼ καὶ τοῖς θεράπουσιν
ei⁹: ⁊ vniuerse terre illi⁹: ⁊ mirabilia
αὐτοῦ, καὶ πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ, καὶ τὰ θαυμάσια
magna: ⁊ cunctam manū robustam: q̄
τὰ μεγάλα, καὶ πᾶσαν τὴν χεῖρα τὴν κραταιάν, ἃ
fecit moyses corā vniuerso israel.
ἐποίησε μωυσῆς ἔναντι παντὸς ἰσραήλ.

Explicit Deuteronomiū.

Trāsla.B.Hiero.

sepulchrum ei⁹ vsq; in presentem diem. Moyses centū & viginti annorum erat qñ mortuus ē. Nō caligauit oculus eius: nec dentes illius moti sunt. Fleuerūtq; eū filii israel in campestrib⁹ moab triginta diebus. & cōpleti sūt dies planctus lugentiū moysen. Iosue vero filius nun repletus est spū sapientie: quia moyses posuit sup eū mãus suas. Et obedierūt ei filii israel: feceruntq; sicut precepit dominus moysi. Et nō surrexit propheta vltra in israel sicut moyses: quem nosset dominus facie ad faciem in omnibus signis atq; portentis que misit per eum vt faceret in terra egypti pharaoni & oībus seruis eius: vniuerseq; terre illius: & cunctam manum robustã: magnaq; mirabilia q̄ fecit moyses coram vniuerso israel.

Explicit deuteronomiū

Tex.Heb. Deut. Ca.xxxiiii. Primitiua heb.

קְבֻרָתוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וּמֹשֶׁה בֶּן
מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה בְּמֹתוֹ לֹא | מות
כָהֲתָה עֵינוֹ וְלֹא נָס לֵחֹה׃ וַיִּבְכּוּ | כָּהָה נוס לוח
בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת מֹשֶׁה בְּעַרְבֹת | בָּכָה
מוֹאָב שְׁלֹשִׁים יוֹם וַיִּתְּמוּ יְמֵי בְכִי | תָּמַם יום בָּכָה
אֵבֶל מֹשֶׁה׃ וִיהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן מָלֵא
רוּחַ חָכְמָה כִּי סָמַךְ מֹשֶׁה אֶת יָדָיו
עָלָיו וַיִּשְׁמְעוּ אֵלָיו בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיַּעֲשׂוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה׃ | שָׁמַע
וְלֹא קָם נָבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה | עָשָׂה
אֲשֶׁר יְדָעוֹ יְהוָה פָּנִים אֶל | קום נָבָא
פָּנִים׃ לְכָל הָאֹתֹת וְהַמּוֹפְתִים | פָּנָה
אֲשֶׁר שְׁלָחוֹ יְהוָה לַעֲשׂוֹת בְּאֶרֶץ | אות יָפַת
מִצְרַיִם לְפַרְעֹה וּלְכָל עֲבָדָיו וּלְכָל | עָשָׂה
אַרְצוֹ׃ וּלְכֹל הַיָּד הַחֲזָקָה וּלְכֹל
הַמּוֹרָא הַגָּדוֹל אֲשֶׁר עָשָׂה מֹשֶׁה
לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל׃ | יָרֵא גָּדַל

Transla.Chal.

קְבוּרְתֵּיהּ עַד יוֹמָא הָדֵין׃ וּמֹשֶׁה בַּר מְאָה וְעַשְׂרִין שְׁנִין כַּד מִית לָא כָהֲת עֵינֵיהּ וְלָא
שְׁנָא זִיו יְקָרָא דְאַפּוֹהִי׃ וּבְכוֹ בְנֵי יִשְׂרָאֵל יָת מֹשֶׁה בְּמֵישְׁרַיָּא דְמוֹאָב תְּלָתִין יוֹמִין
וּשְׁלִימוּ יוֹמֵי בְכִיתָא אֶבְלֵיהּ דְמֹשֶׁה׃ וִיהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן מְלֵי רוּחַ חָכְמְתָא אֲרֵי סְמַךְ מֹשֶׁה
יָת יְדוֹהִי עֲלוֹהִי וְקַבִּילוּ מִינֵּיהּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַעֲבָדוּ כְּמָא דְפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה׃ וְלָא קָם
נְבִיָּא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה דְאִתְגְּלִי לֵיהּ יְיָ אַפִּין בְּאַפִּין׃ לְכָל אָתַיָּא וּמוֹפְתַיָּא
דְשַׁלְחֵיהּ יְיָ לְמֶעְבַּד בְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם לְפַרְעֹה וּלְכָל עַבְדוֹהִי וּלְכָל אַרְעֵיהּ׃ וּלְכָל
יְדָא תַקִּיפְתָּא וּלְכָל חֶזְוָנָא רַבָּא דַעֲבַד מֹשֶׁה לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל׃

Interp.chal.

sepulchrū eius vsq; hodie. Moyses aūt erat etatis cētū ⁊ viginti annoꝝ qñ mortu⁹ est: nō caligauit oculus eius: neq; mutatus ē splendor glorie vultus ei⁹. Et fleuerūt filij israel moysen in cāpestribus moab triginta diebus. ⁊ cōpleti sunt dies plāctus lugentiū moysen. Iosue aūt filius nun erat plenus spū sapiētie: qm̄ im posuit moyses manus suas sup eū: ⁊ obedierūt ei filij israel: ⁊ fecerūt sicut precepit dñs moysi. Et nō surrexit vltra propheta in israel sicut moyses: cui reuelatus est dñs facie ad faciē: in oībus signis ⁊ portētis q̄ misit per eum dñs vt faceret in terra egypti pharaoni ⁊ oībus seruis eius ⁊ in vniuersa terra illius: ⁊ in omni manu robusta ⁊ in oībus mirabilibus magnis q̄ fecit moyses ante oculos omnis israel .·.

Primitiua chal.

שְׁנָה כָּהָה
בְּכָה שְׁרָא
מְלָא
קום
גְּלָה אַף אות
יְפַת עֲבַד
חֲזָה רְבַב

Explicit deuteronomium.

Registrum.

a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. v. x. y. z.
aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. kk. ll. mm. nn. oo. pp. qq. rr. ss. tt. vv. xx. yy. zz. ꝛꝛ. ꝯꝯ.
Oēs sūt terni excepto vltimo qui est quaternus.